

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

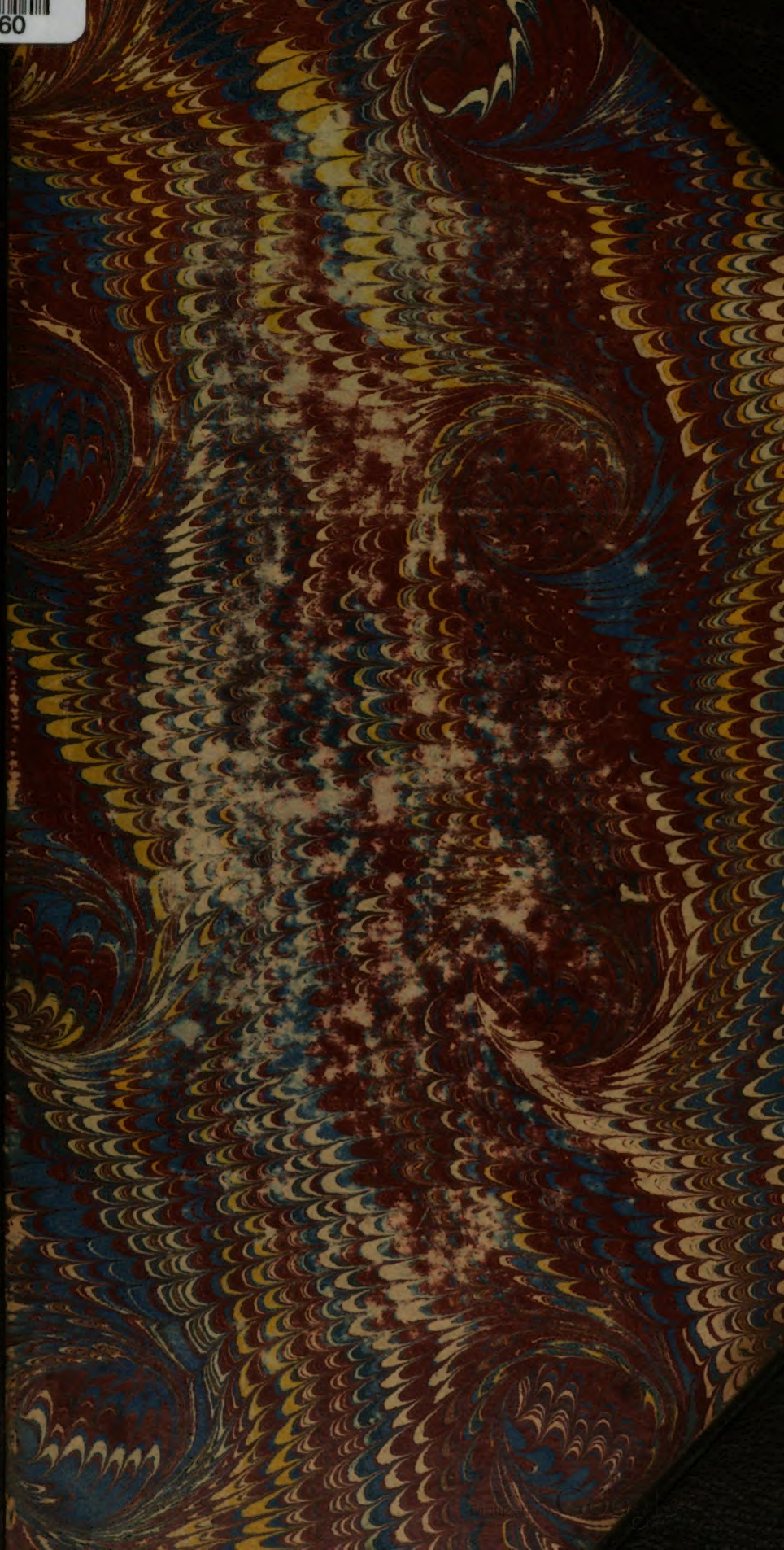
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

32101 073249060

2550

.2917

Elizabeth Foundation.

LIBRARY

OF THE

College of New Jersey.

~~XIV 8641~~ 1:41

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ.

ARISTOTELES.

PARISIIS. — EXCUDEBANT FIRMIN-DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ.

ARISTOTELIS
OPERA OMNIA.

INDEX
NOMINUM ET RERUM
ABSOLUTISSIMUS.

VOLUMEN QUINTUM
CONTINENS
INDICEM NOMINUM ET RERUM.

PARISIIS,
EDITORE AMBROSIO FIRMIN-DIDOT,
INSTITUTI FRANCICÆ TYPOGRAPHO,
VIA JACOB, 56.

M DCCC LXXIV.

(RECAP)

2550.

2917

V.5

PRÆFATIO.

Quibus de causis factum sit, ut hic index Aristoteleus, qui ineunte mense Augusto anno MDCCCLXX longe maximam partem typis jam exscriptus erat, nunc demum post diuturnam intermissionem in lucem prodeat, non hujus est loci pluribus enarrare. Prodit tandem et ita hæc editio Aristotelis scriptorum quotquot sive revera exstant, sive immerito nomen philosophi præ se fèrunt, absolvitur, quæ ante hos XXV annos incepta non uno tantum modo experta est, quam instabilis et incerta sit humanarum rerum conditio. Postquam enim e vivis excessit qui tertium ejus volumen et priorem partem quarti curavit et præterea operosum tædiique plenissimum laborem indicis conficiendi in se suscepit, Cats Bussemaker, et ipse Fr. Dübnerus, cujus felici industriæ indefessæque diligentiae primum et alterum volumen debentur, supremum diem obiit. Non hoc sane speraverat vir optimus qui primo volumini præfatus est, se solum, absoluto opere, in vivis superstitem fore ex omnibus, qui inde ab initio huic Aristotelis editioni salutarem manum admovissent. Quod si ipse ille dies mensis Novembris anni quadragesimi octavi hujus sæculi, quem præfationi primi voluminis subscripsit Ambrosius Firminus Didot, imperturbatam ab omnibus externarum rerum mutationibus et, ut ita dicam, in proposito obstinatam mentem viri præstantissimi arguerat, nunc totum opus inter tot et tam varia obstacula ad finem feliciter perductum, non minus luculento exemplo, paratum ejus animum ad juvanda antiquarum litterarum studia ostendit. Nam quibus ipse ornamento est (1), iis pro virili parte per

(1) Cujus rei, etsi supervacaneum fortasse iis videri poterit, qui illicus viri egregia in Thucydidem merita norunt, documentum quoddam hic dare liceat,

quinquaginta annorum spatium nunquam opitulari desiit, ita ut qui eorum patronus quasi hereditarius jam fuisset, multo etiam magis, omnium consensu, propriis beneficiis factus sit.

Quod ad ipsum indicem attinet, qui se absolutissimum profiteatur, paucis lectorem morabor.

Sicuti ante hos tres annos, jussu Academiae regiae Berolinensis, in lucem emissus index Bonitzianus, qui sive usum loquendi Aris-

adscriptis iis, quæ mihi nuper per litteras communicavit de glossa Hesychiana : *ἀειναῦται*· ἀρχῆς ὄνομα παρὰ Μιλησίοις, quam probabiliter sane Aristoteli de hac re in Milesiorum republica disserenti, vindicandam esse arbitratur. Plura quam apud Hesychium, ubi quid sibi velit locus Herodoti IX, 93, a nuperrimo editore lexicī laudatus, extricare nequeo, leguntur in Plutarchi quæstionibus græcis, de cujus utilissimæ collectionis fontibus miror neminem ad hunc usque diem accuratam instituisse disquisitionem. Hæc itaque apud illum c. 32, p. 298 D : *Τίνες οἱ ἀειναῦται παρὰ Μιλησίοις; Τῶν περὶ Θόαντα καὶ Δικασήνορα τυράννων καταλυθέντων, ἔταιρεῖται δύο τὴν πόλιν κατέσχον, ὧν ἡ μὲν ἔκαλεῖτο Πλουτίς (de quo nomine, olim Πλοντίς scripto, conferenda est Wyttenbachii adnotatio), ἡ δὲ Χειρομάχα, κρατήσαντες οὖν οἱ δυνατοὶ καὶ τὰ πράγματα περιστήσαντες, εἰς τὴν ἔταιρειαν, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν μεγίστων, ἐμβαίνοντες εἰς τὰ πλοῖα καὶ πόρρω τῆς γῆς ἐπανάγοντες. Κυρώσαντες δὲ τὴν γνώμην κατέπλεον καὶ διὰ τοῦτο ἀειναῦται προσηγορεύθησαν.* Pertinent hæc sine dubio ad internas Milesiorum seditiones, de quibus narraverat etiam Heraclides Ponticus, teste Athenæo, XII, p. 523 F, quarum culpa aliquando factum esse videtur, ut pars civium, si ita dicere licet, in Versalias marinas confugere coacti sint. Vocem *ἀειναυτῶν* apte cum simili forma apud Dionysium Halic. Ant. rom. IV, c. 74 *ἀεσιλεύς* contulit Lobeckius in Pathologiæ græci sermonis elementis t. I, p. 590. Abeat igitur hic locus in numerum fragmentorum quæ c Politis aristoteleis ætatem tulerunt.

Præterea nonnulla alia sunt quæ item fragmentorum collectioni addi possunt. Satis autem erit ea indicasse quæ a Rosio in t. V editionis Berolinensis ex arabico indice prolata sunt cui nomen Ptolemæi philosophi inscriptum est, in quo sub formis Almikun, Ablikun, Atlikun quæ leguntur p. 1472 B, facile erit Apellicontem agnoscere. Deinde de necessitudine quæ inter Aristotelis Protrepticum et Hortensium Ciceronis intercesserat, egregie disputatum est a viro doctissimo Ingram Bywater, in diario inscripto *The Journal of Philology*, vol. II, n. 2. Præsertim vero commemorandæ sunt utilissimæ simul et ingeniosissimæ conjecturæ quas ad Aristotelis fragmenta vir minus non grammaticæ quam criticæ artis peritissimus Carolus Thurot diariis *Revue critique* et *Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques en France* inseri jussit.

toteleum accuratius cognoscere, sive quomodo singulis in locis librariorum errores probabiliter emendandi sint investigare cupientibus, mirum est quam firmum auxilium præbeat quantoque adjumento sit, verba scriptoris præcipue respicit, ita hic noster index rerum qui vocatur, talis est quales ceteris quoque in hac Bibliotheca editis scriptoribus adjecti sunt. Quod sane commodissime accidisse arbitror, cum ita spes quædam remaneat, etiam post eum de quo diximus, non ab omni plane utilitate hunc nostrum indicem destitutum fore.

Nostrum autem si voco, quomodo hoc accipiendum esse velim, jam paucis explicabo. Cum opus multorum annorum fore prævidisset, statim primo volumine typis exscripto, excerpta sua in singulas chartas contulit Bussemaker, quæ usque ad paginam quingentesimam septuagesimam quintam tertiæ voluminis continuavit. Hæ chartæ postquam mihi traditæ sunt, reliquum erat ut cetera quoque exciperem atque deinde omnia in rectum suumque ordinem disponerem. Quod quomodo a me factum sit, penes illos qui indice uti volent judicium esto. Illud tantum addam singulorum librorum titulos numeris voluminum et paginarum ideo a me non adscriptos esse ne moles hujus voluminis magis etiam augeretur. Eadem de causa factum est, ut nullo discrimine res a philosopho tractatæ cum iis quæ in libris pseudepigraphis memorantur permixtæ sint.

Librorum tituli quibus in disponendo rerum naturalium indice, qui in fine additus est, præcipue usi sumus, hi sunt :

Histoire des animaux d'Aristote, avec la traduction française, par M. Camus. Paris, 1783;

Aristotelis de animalibus historiæ II. decem ed. J. G. Schneider. Lipsiæ, 1811;

Sundevall, C. J. die Thierarten des Aristoteles, aus dem schwedischen übersetzt. Stockholm, 1863;

Aristoteles Thierkunde, übersetzt von H. Aubert und Fr. Wimmer. Leipzig, 1860.

Nomina gallica Indici rerum naturalium addita adscripsit vir clarissimus et de re botanica inprimis meritissimus Fée, per multorum annorum spatium in Academia Argentoratensi professor,

qui, precibus editoris amicissimi concedens, eandem operam quam Theophrasto in hac Bibliotheca edito navaverat, Aristoteli quoque præstare voluit.

Argentorati, Idib. Nov. a. MDCCCLXXIII.

ÆM. HEITZ.

INDEX RERUM ET NOMINUM.

A.

A; exemplum vocalis, 472, 39; ab eo distantia ad Q æqualis est distantia a bombo ad acutissimam neten II, 637, 38, s.; eo metiri oportet seriem ABG II, 636, 49.
 1. quæ in productum exeunt feminina sunt, 474, 45.
 2. privans; quot modis dicitur, tot etiam privatio II, 529, 38 ss.
 Abacus pythagoricus (κεφαλαιοί); eum memoria tenere in arithmetica multum interest, 274, 47.
 Abantes; eorum rex Elphenor fr. 815, a; ex Aba Phocica profecti Eubæam incolebant fr. 294, b.
 Abas; quum duceretur moriturus, servatus est, 465, 23.
 Abdera; patria Democriti II, 416, 44; III, 361, 5; III, 392, 38 s.; III, 537, 25; III, 591, 3.
 Abdomen (ἄστρον); quid III, 11, 12; (ὑπογάστριον); si ad id declinaverit matrix, concipere nequit III, 211, 12 s.; ejus inferior pars quod ad carnis copiam vel defectum faciei respondet III, 12, 4 s.
 Abductio (ἀπαγωγή); quænam sint duæ ejus species, 117, 19 ss.; quænam species scientiæ propior, 117, 23, 34; quando cesset, 117, 35; quando in scientiam transeat, 117, 35.
 Aberratio (ἀποπλάνησις); pars orationis secundum Lycinum, 402, 12.
 Abjectiones (ἀποβολαί); quænam argumenta ex iis petenda de optabili, 200, 19.
 Ablatione (ex) (ἐξ ἀκριβέσις); quæ sunt; priora esse nequeunt II, 613, 30 s.
 Abomasum (ὁ ἐχθρὸς); ultimus ventriculus est III, 273, 32 s.; in eo non invenitur coagulum *ibid.*; alimentum recipit contritum III, 271, 28, 30, v. *Faliscus venter*.
 Abortientes (ἐκτετρῶσκανσαι); quædam simul concepturunt III, 140, 29 s.
 Abortus (ἐκρῶσις, ἀμβλώσις); vocantur effluxus quando ejiciantur concepta ovis similia III, 384, 35 s., cf. *Concepta*; quidnam et quomodo ab effluione differat III, 138, 4 ss.; quibus e causa fiat IV, 109, 38 ss.; IV, 324, 40; frequenter eveniunt III, 406, 21; iis similes sunt fetus superfætatione concepti quos ejiciunt mulieres III, 407, 24; procurandus est, ubi præter numerum consuetudine receptum procreatus fuerit fetus, 622, 14; quomodo distinguatur licitus ab illicito, 622, 13, 15; eum cur facile patiat equa IV, 324, 38 ss.
 Abrucalis (*ita pro Empedocles ex arabica versione in libro primo de Pluribus*); IV, 17, 47; IV, 18, 18; IV, 20, 36, 46; IV, 21, 29; 22, IV, 22.
 Abscessus (ἀποστήματα); quare salubres sint IV, 151, 38.
 Absentes; iis crimen inane inferri non debet III, 537, 7 s.
 Absentia; ea non meminissimus, si memoriæ subjectum esset imago animæ impacta, non vero id quod huic ansam dedit III, 495, 42 s.; quæritur quomodo fiat ut ea meminimus, non vero audiamus aut videamus III, 495, 43 s.
 Absinthium; urinam movet et calefacere valet IV 258, 27; ejus succus amarus IV, 27, 2.
 Absistens; eo sit motus III, 306, 36.

Absoluta (τὰ ἀπολυμένα); ad ea pertinet latio II, 428, 5 s.
 Abstractæ res; v. *Mathematicæ res*.
 Abstractio (ἀφαίρεσις); quæ ab ea pendent spectat mathematicus II, 588, 7; v. *Mathematica*.
 Abstractum (χωριστόν); quidnam sit et quomodo se habeat docetur in libris *de prima Philosophia* II, 263, 50 (cf. *Metaph.* XII et XIII).
 Absurdum (ἄλογον); evenire non debet, si id quod licet ponatur II, 334, 48 s.; in epica poesi magis admitti potest quam in tragica, 478, 9; eo omnino carere debet tragica poesis: sin vero minus, extra fabulam relegandum est, 469, 15; 478, 27; reprehenditur Sophocles quod id in *Electra* et in *Mysis* admiserit, 478, 30; quodsi tamen probabilius sit. recipi potest, 479, 33; id ceteris suis virtutibus condiendo subleval Homerus, 478, 37; si sine necessitate admittatur jure reprehenditur, 480, 36; id superare debet exemplum, 480, 29.
 Abundantia; in ea clementes sumus, 350, 42.
 Abydeni; eorum ager propter seditionem incultus erat, 644, 11; quidnam fecerint ut inquilinos ad pecuniam agricolis mutuum dandam impellerent, 644, 14.
 Abydus; quomodo ibi fieret magistratuum electio, 572, 18; quomodo ibi sodalitiarum tempore eversa sit oligarchia, 573, 1; quid ibi mente destitutus aliquis fecerit IV, 79, 29 ss.
 Acalephæ (ἀκαλήραι); ita nonnulli vocant urticas marinas III, 281, 46.
 Acamas; ejus epitaphium fr. 317, a.
 ἄκαμπτον v. *Inflexibile*.
 Acanias; portus Rhodiorum infestatur Borea IV, 45, 5.
 Acanthiæ (ἀκανθία); cor quinquangulare habent fr. 179, a; in euripo Pyrrhæo non comparent III, 192, 10 ss.
 Acanthias; v. *Mustelus spinus*.
 Acanthis (ἀκανθίς); spinis vrescit III, 151, 11.
 Acanthyllis (ἀκανθυλλίς); eam magnitudine æquat culicilega III, 151, 25 s.
 Acari (ἄκαρι); animalculum album III, 102, 9; omnium animalium videtur esse minimum III, 102, 7 s.; gignitur in cera vetusta III, 102, 6 s.
 Acarnania; ejus partem Curetæ obtinebant, occidentalem Leleges, deinde Teleboes, fr. 251, b; 252, a.
 Acastus; ludos in Pelia honorem instituit fr. 311, b.
 ἀκάτακτον v. *Rumpi quod non potest*.
 ἀκαυστον v. *Comburi quod non potest*.
 Accedens (τὸ προσιόν); exemplum citatur, 72, 18. Accedentem (τὸν προσιόντα λόγον) vel coopertum novisti, 301, 9; quomodo solvatur hoc sophisma, 301, 17; id nonnulli solvunt negata interrogatione, 301, 23; improbat hanc solutio quia non in omnes ejusdem generis captiones quadrat, 301, 28; quia vera solutio non est, 301, 35; quia nec in ipsum sophisma hoc quadrat, 301, 45.
 Accentus (τόνος); eo differunt elementa, 472, 46; eo (vel spiritu) quæ differunt vocabula duplicem significatum habere non dicenda sunt, 297, 46; eadem hæc vocabula scripta non differunt, pronuntiata vero diffe-

ri nt, 297, 47; captiones secundum accentum, species captionum secundum dictionem, 278, 5; in disputationibus non scriptis non facile obveniunt, oblinent vero in scriptis, 279, 12; quales, 279, 14; eo quomodo solvantur poetica problemata, 479, 53.

Acceptiones (ἀφαιε); quænam ex iis argumenta petenda de optabili, 200, 21.

Accidens (τὸ συμβεβηκός); quidnam II, 520, 49 s.; II, 533, 24 s., 32 ss., II, 536, 10 s.; II, 593, 41, cf. 45 s.; quidnam sit, exemplo exponitur, 140, 3; duplex ejus definitio, 175, 21; 177, 19; 206, 9; 243, 22; ultra melior, 175, 28; idem quod ut fors tulerit II, 536, 35, cf. 593, 38; ea omnia esse necessario dicent qui principio contradictionis adversantur II, 505, 50 s.; II, 506, 5 s.; non necessarium est, sed indefinitum II, 594, 15 s.; non necessarium est, sed id etiam non esse licet, 127, 33; 128, 25; II, 351, 1, cf. II, 352, 38, 52; ei licet, non adesce II, 584, 18 s.; in aliis necessarium est, in aliis non, 301, 4; si non exstaret, omnia essent necessaria II, 536, 30, 50; II, 593, 49 ss.; fieri non posse probatur ut nihil præter ea sit II, 506, 12 s.; de eo indeterminatum an rei insit, 301, 2; quod de eo verum est, non necessario de re verum est, 301, 12; quasi nomen solum est II, 535, 42; prope ad non ens videtur accedere II, 535, 50 s., cf. 43 s.; II, 593, 30 s.; infinita sunt II, 535, 34, cf. II, 591, 15 s.; ea quia infinita sunt, percurrere non licet II, 505, 42; ejus nulla est scientia nec speculatio idque quare II, 535, 31, ss.; II, 536, 4, 38 ss., 46; II, 593, 18 s., 46 s., II, 614, 6; nec ars nec facultas definita II, 536, 23; eorum demonstratio est, II, 584, 45 s.; igitur eorum scientia, si sapientia sit, demonstrativa erit sapientia nec eadem quæ substantiarum scientia II, 584, 47 ss.; circa id inprimis versantur sophistarum sermones II, 535, 44 s.; II, 588, 23 s., cf. II, 593, 29 s.; quomodo a substantia differat II, 506, 7, ss.; semper de subjecto aliquo significat prædicamentum II, 506, 10; accidenti non est accidens, nisi ambo eidem accidenti, II, 506, 13 s., 27 s.; ratione toto prius est II, 523, 38 s.; de ente proprie sic dicto testimonium affert, nec aliam quamdam entis ostendit exstare naturam II, 537, 39 ss.; considerandum est utrum ejus principium pertineat ad materiem, ad causam finalem, an ad principium movens II, 537, 17 ss.; factum quidem est, non tamen quatenus ipsum, sed quatenus aliud II, 533, 39 s.; ejus ortus vel interitus non est II, 536, 1, cf. 48; II, 537, 16; ejus causa nulla definita est, sed quæ fors tulerit II, 533, 35 s.; causa cur exstet est quod quædam non necessario, nec semper sunt, sed plerumque II, 536, 9 s.; ejus causa etiam per accidens est II, 536, 24 s., cf. II, 593, 47 ss.; ejus causa est materies cui licet præter id quod plerumque sit aliter se habere II, 536, 31 s.; ejus causa indeterminata est II, 537, 38 s., cf. II, 594, 16 s.; si semper ejus causam ascendendo persequamur tandem ad præsens tempus vel ad cras pervenimus II, 536, 52, ss., cf. II, 594, 7 s.; imo ad præteritum tempus transillire possumus II, 537, 5 ss.; semper posterius est eo quod per se fit II, 269, 18; II, 594, 30; igitur et posterior causa II, 269, 19 s.; II, 594, 30; ipsa eorum genera et quæ ea continent tanquam causæ considerari possunt II, 265, 8 ss.; II, 515, 52 s.; alia propiora, alia remotiora sunt II, 265, 14 s.; II, 516, 6; partim potentia, partim actu causæ sunt II, 265, 17 s.; II, 516, 10 s.; in iis quoque effectus eodem modo quo causæ dicuntur II, 265, 23; II, 516, 16; et inter se et cum causis proprie sic dictis complicantur II, 265, 24; II, 516, 17; primum carpenda sunt, ut dein causæ inveniantur III, 8, 4 ss.; in

iis aliquatenus idem est quidditas et unumquodque, aliquatenus non, idque quare II, 543, 36 ss., cf. II, 542, 25 s.; II 551, 38 s.; quænam æterna esse possint quænam non II, 533, 44 s.; alia separabilia sunt, in aliorum vero notione inest id de quo prædicatur II, 251, 36; separari nequeunt II, 480, 33; copulari non solent II, 94, 28; multa sunt quæ multis generibus inter se diversis competunt, idque quænam III, 218, 21 s., cf. 31 s.; quæritur igitur an de his potius sit disserendum, an de singulis substantiis seorsim III, 218, 17 ss.; de his sermo obscurus et indeterminatus erit III, 218, 25 s.; alia sunt quæ ad eandem pertinent classem, sed specie differunt III, 218, 32 ss.

Accidens (quatenus id special dialecticus); ad ea referri non debent πρὸς τι, 10, 51; est quod de subjecto dicitur, 125, 26; alio modo quod non propter se, 125, 28; 127, 10; 128, 50; non vicissim prædicatur, 175, 6; etiamsi de eo fiant problemata et propositiones, per se nec problema nec propositio est, 174, 1, 10; ad id pertinent comparationes quomodocumque ab accidente ductæ, 175, 32; nihil impedit quominus interdum sit proprium aliquando, et proprium πρὸς τι, 75, 40; quomodo ab eo idem dicatur res, 176, 38; in eo non necessario fit inversio, 186, 36; in eo solo inesse potest τὸ ἀλκυονίδας et τὸ non universaliter, 186, 21; ejus loco habendum non est quod alio modo inest, 187, 1; videndum ne id sibi ipsi accidere dicatur, 192, 26; videndum est de quibus prædicetur incipiendo a speciebus ac pergendo usque ad individua, 187, 21; definitiones faciendæ cum ipsius tum ejus cui accidit, 187, 39; in quæstione de eo oppugnanda, ex problemate propositione facta, objectio inferenda, 188, 9; item definicndum est qualia vocanda sint, ut vulgus ea vocat et qualia non, 188, 14; quænam de eo argumenta fieri possunt ex iis quæ multis modis dicuntur, 188, 23 ss., v. Πόλλυξω; λεγόμενα; in quæstione de eo investiganda commutandum est nomen positum in notius, 189, 38; item ut probetur contraria eadem inesse, animadvertendum est, quod de genere prædicatur idem etiam de aliqua specie et vice versa, 189, 44; et de quo genus, de eodem etiam species aliquo prædicari, de quo autem nulla species, de eo nec genus, 190, 14; item perscrutandæ sunt definitiones eorum quæ in re proposita sunt, aut inesse videntur, 190, 23; item considerandum quæ consequentia sint ejus de quo disputatur et ex quibus id sequatur, 190, 38; item temporis ratio habenda est, an alicubi discrepet, 190, 45; item disputatio traducenda est ad ea quæ facilius a nobis impugnabuntur, 191, 3; sufficit ad quæstionem de eo impugnandam si quodlibet consequens tollitur, 191, 26; si e duobus alterum solum necessario inest, sufficit ad unum tantummodo oppugnemus, 191, 35; deinde quid nomen ipsum significet et unde deductum sit, examinandum est, 191, 44; deinde num confusa sint, quæ necessario sunt, quæ plerumque et quæ fortuito, 192, 4; dein an respondens aliquid ipsum sibi accidere dixerit, ut diversum, quoniam diversum nomen est, 192, 26; quænam de eo argumenta peti possint et contrarias, 192, 33 ss.; ex oppositis, 194, 1; e conjugatis et casibus, 195, 3 ss.; e generationibus et corruptionibus, et facientibus et corruptentibus, 195, 35; e similitudine, 195, 45; e magis et minus, 196, 10; ex adjec-tione, 196, 42; dein considerandum est quod magis et minus dicitur, id etiam simpliciter dici, 197, 4; item quod aliqua ex parte, aut aliquando, aut alicubi, id etiam simpliciter dici posse, 197, 13; ad id transferri potest locus, quo genus et species ad alium ordinem τῶν πρὸς τι pertinere videntur, 213, 44; eidem inesse

debet ac id cui accidit, 214, 49; loci de eo adhibentur ad questiones de proprio ad aliud, 220, 4; iisdem quatenus eadem sunt, eadem inesse, vel non inesse debent, 226, 17; e locis de eo considerandum est an de quo nomen verum est, de eo etiam vera sit definitio, 235, 35; non secundum id de se invicem prædicantur τὰ πρὸς τι, 251, 23; quomodo ex eo dijudicatur, an res duæ numero idem sint, 256, 6; problemata de eo omnium facillime evertuntur, difficillime adstruuntur, 260, 42, 46; unico tantum modo refelli possunt, cetera vero problemata duobus, 260, 48; ex locis de eo etiam de reliquis problematis argumentari licet, non vero vice versa, 260, 24; universale facilius refellitur quam adstruitur, particulare contra, 260, 8; ejus non est syllogismus, 282, 33; nec refutatio, 282, 31; quomodo a consequenti differat, 283, 4; in laudatione sumenda sunt ac si consulto facta essent, 331, 43.

Accidentia propria (τὰ κατὰ συμβεβηκός ἰδια); demonstrationis ope investigantur III, 431, 16 s.

Accidentia per se (τὰ συμβεβηκότα καθ' αὑτά); quidnam II, 533, 42 ss.; eorum non est definitio, 155, 15; quaeritur an ea quoque spectet speculatio II, 489, 18; II, 491, 38 s.; ejusdem generis, id est de eodem subjecto spectat omnis scientia demonstrativa II, 491, 31 s.; omnia igitur eadem spectaret scientia, si omnes substantiæ ad eandem pertinerent II, 491, 30; argumenta quæ probare videntur ea non ad eandem scientiam pertinere ac substantias II, 491, 43 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 491, 45 ss.; ad easdem scientias pertinent ac causa movens et causa formalis, sive hæc ad eandem pertineant, sive non II, 491, 35 ss.; de iis demonstrant mathematicæ scientiæ II, 491, 42; ea de genere subjecto manifestat demonstratio, 128, 39; ea non sumunt mathematica, 138, 33; multa unicuique rei sunt II, 614, 13 s.; non solum ad eorum causas investigandas multum confert substantiæ cognitio, sed etiam vice versa III, 432, 5 s.; quæcumque de iis nihil docet definitio, vane ac dialectice dicta est III, 432, 15 ss.; ex iis causis non petendæ sunt III, 224, 32 s., ante causas exponendæ sunt III, 227, 42 ss.; æterna esse possunt II, 533, 45; non per se, sed de particulis simpliciter dicuntur II, 522, 11.

Accidentia non per se (σ. μὴ καθ' αὑτά); circa ea non est scientia demonstrativa, 128, 10; licet iis non inesse, 128, 12 ss.

Accidentia communia (συμπῶματα); de iis disseritur IV, 298, 30 ss., quid ita vocetur, *ibid.*

Accipiter (ὁ ἰεπᾶς); avis III, 30, 12 s.; igitur admodum parvum lienem habet III, 30, 10 ss.; fel modo jecori applicitum, modo ad intestina porrectum habet III, 31, 3 s.; calidum ventriculum habet atque ea propter exiguum lienem III, 265, 13 ss.; uncus unguis habet III, 110, 17; III, 150, 33; III, 366, 46 s.; quatenus iis similis vel dissimilis cuculus III, 110, 17 ss.; fere non conspiciuntur quo tempore cuculus canit III, 110, 13 ss., 23 ss.; perperam tamen eos in cuculos mutari putant III, 110, 11; interdum cuculum devorant III, 110, 26; media magnitudine aves sunt III, 109, 42 s., igitur viginti dies incubant, *ibid.*; minor accipitre catarrhactes est III, 182, 28; eorum genus in præruptis et remotis saxis nidificat III, 110, 37 s., cf. III, 181, 44 s.; eorum pulli valde pingues et suavi carne sunt III, 110, 36 s.; carnivori sunt atque parvas aves devorant III, 169, 27 s.; eorum causa volutabrum spina vel alia quadam re concepiunt aves graves III, 179, 43; crudivori sunt III, 181, 45; avium quas capiunt eor non devorant III, 181, 45 ss.; æstate minus venantur quam hieme III, 182, 1; alii columbas solummodo

humis sedentes adoriuntur III, 190, 8 ss.; alii nonnisi arbori aut alii cuidam rei insedentem III, 190, 10 ss.; alii volantem tantummodo III, 190, 12; aiunt columbas hæc eorum genera a se invicem distinguere III, 190, 14 s.; quænam eorum genera III, 150, 33 ss.; eorum non pauciora quam decem genera esse contendunt aliqui III, 190, 6 ss.; omnia eorum genera mixta et adulterata sunt III, 188, 20 ss.; ad diversam speciem pertinentes secum invicem coire dicuntur III, 366, 47 s.; in quam parte Thraciæ cum venatoribus societatem inierint III, 190, 18 s.; IV, 96, 36 ss.; quomodo ibi una cum venatoribus aves capiant III, 190, 20 s.; iis partem prædæ impertiunt hi venatores III, 190, 28 ss.; ad eos referuntur qui oculis mobilibus et acutis sunt IV, 13, 44 s.

Accipiter Ægyptius; minores quam Græci III, 169, 25; idque quare III, 169, 27 s.

Accipiter fringillarius (σκιζίας); peculiare genus III, 190, 5.

Accipiter palumbarius (φασσφοφόρος); peculiare genus III, 190, 3; eum magnitudine æquat cymindis III, 182, 38.

Accipiter rubetarius (φρουολόγος); peculiare genus III, 190, 5; quovis cibo contentus est et prope solum volat III, 190, 5 s.

Acclive (τὸ ἀνάντες, τὸ σιμόν); eodem modo se habet ad declive, quo actus rei mobilis ad actum rei movere valentis II, 275, 36; II, 595, 50 s.; cur contra ea difficilius ambulemus IV, 151, 14 ss.; quare ingressus per ea sudorem magis moveant et respirationem magis impediant quam per declivia IV, 126, 3 ss.

Accolæ (περίοικοι) ubi multi sunt, ibi quoque adesse debent nautæ, 608, 20.

Accrescere quod potest (τὸ αὐξητὸν); quatenus in sese habeat principium motus, quatenus non II, 427, 49 ss.; si moveatur, quatenus accrescere potest, ad magnitudinis excessum movetur II, 427, 43 s.; 52; in quantitatis categoria movetur II, 427, 45 s.

Accretio (αὐξησις) (allorum de ea sententiæ); quomodo eam fieri censeat Leucippus II, 448, 45, cf. II, 451, 23 s.; secundum Empedoclem nonnisi appositione fieri potest etiam si non revera ita fieri videatur II, 460, 27 ss.; de ea verba non fecit Plato II, 434, 16; de ea excepto Democrito, nemo aliquid protulit quod mentione dignum sit II, 434, 20; sic eam plerique similis accessione fieri putant II, 434, 22; eam alii simili fieri censent III, 449, 51 s.; alii contrariis iis quæ alterum ex altero augentur II, 449, 53 s., cf. 43 ss.; idque ambo partim recte, partim non recte III, 450, 12 s.; ea conantur probare inane revera esse II, 292, 52; refutantur II, 294, 3 ss.; ostenditur quæstio quænam de ea movent inanissimos assertores quadruplex non simplex esse II, 294, 7 s.; eam nonnulli igni tanquam causæ tribuunt idque quare III, 449, 29 ss.; ejus tantummodo causa adjuvans ignis est idque quare III, 449, 34 ss.; eam tollit qui omnia partim semper quiescere, partim semper moveri putat II, 347, 14.

Accretio; motus genus est, 23, 9; 190, 27; III, 436, 24; motus localis species est II, 292, 37; motus est ad perfectam magnitudinem tendens II, 310, 51; altera species est motus secundum quantum *ibid.*; II, 440, 40; est magnitudinis quæ in quopiam est, augmentatio II, 442, 10 s.; ejus principium supra II, 390, 41; æquabilis non est II, 307, 3; in loco sit III, 436, 27 s.; ea, quod movetur corpus, per se in loco est II, 291, 14; esse nequit sine motu continuo quem movet primum movens II, 357, 8 ss.; probatur ex corpore fieri non posse, ita ut accretionis materies inseparabilis sit II, 412, 23 ss.; nec ita ut aer ex aqua sit, mole aucta II, 442, 26 s.; si fiat e materie quæ potentia

quidem corpus et magnitudine est, actu vero utrisque caret, hæc materiæ vel seorsum erit vel in alio corpore II, 441, 25 ss.; probatur utraque hæc ratione fieri non posse II, 441, 30 s.; probatur etiam fieri non posse ex hujus modi materie inseparabili II, 441, 43 ss.; ejus materies infinita esse posset, si corpore ac magnitudine careret II, 441, 40 s.; ejus materies si inseparabilis est, numero quidem eadem erit ac res quæ augetur, definitione vero non eadem II, 441, 44 s.; vel materie corpore carente fieri debet, vel corpore II, 442, 20 s.; quomodo se habeat ejus subjectum II, 558, 35 s.; in ea nihil interest inter augens et id quod augetur II, 336, 37; a rebus ambientibus pendet II, 355, 20; nec sine prægressa alteratione, nec igitur sua latione fieri posse probatur II, 356, 25 ss., cf. II, 356, 45 s.; ea moventur animalia dum quiescunt, nec se ipsa movent *ibid.*; secundum formam in qualibet parte simul fieri potest, secundum materiem non potest II, 443, 23 ss., cf. 35 ss.; semper fit contrario II, 443, 39; fit re quæ potentia id est quod accrescit II, 443, 44; in ea actus ejus quo res augetur interire debet, antequam illud in formam abeat rei quæ augetur II, 443, 45 s.; eodem modo fit quo ignis res cremabiles simul eas tangit in substantiam suam convertit II, 443, 50 ss.; in ea simul esse debent res quæ augetur et res qua accretio fit II, 443, 53; ejus terminus est perfecta magnitudo propria naturæ congrua II, 332, 41; ejus, postquam perfectum est, sibi ipsum causa est animal III, 520, 37 s.; initio vero apud id ab alio et per alia fit III, 520, 40 ss.; cum apud singula generationi obnoxia, tum alioquin generatione posterior est II, 357, 15, 27; ideoque et latione II, 357, 29 ss.; et contraria imminutio, 23, 32; a generatione et ab alteratione differre probatur non solum re circa quam fit mutatio, sed etiam ratione qua fit II, 441, 4 ss.; quæritur quatenus mixtioni similis sit II, 443, 48 s.; æque animalibus ac plantis competit III, 449, 33; sine ea alimentum habere nequeunt animalia III, 504, 8 s.; melius per somnum fit III, 504, 3 s.

Accretiones; sibi invicem contrariæ non esse videntur ut naturales et præter naturam II, 316, 23 s.; attamen exstant quedam violentæ quæ contrariæ sunt naturalibus II, 316, 32.

Accretio et deminutio (αὐξήσις καὶ φθίσις); eam concretioni et disjunctioni tribuunt atomorum assertores II, 364, 8 ss.; refutatur eorum opinio II, 451, 22 ss.; uno nomine conjunctim enuntiarī nequeunt II, 274, 1; motus species II, 289, 7; in ea fit mutatio II, 289, 8; motus secundum quantum est II, 335, 8, II, 600, 37 s., cf. II, 320, 50 ss.; mutant quantum II, 357, 41; ideoque id quod movetur magis ab essentia deiciunt quam latio II, 357, 39 s.; sunt, ubi quanti contrarietatem continet materies III, 528, 43 s.; eas aliquatenus tantummodo, non simpliciter motus vocamus II, 364, 19 ss.; motus secundum eas pendet ab anima vegetativa III, 471, 36 s.; igitur hunc motum habent plantæ et animalia omnia III, 471, 35 s., cf. 24; in iis locum mutat magnitudo, ita ut sine latione fieri nequeant II, 356, 45 s.; eas necessario comitatur motus secundum locum II, 441, 12; sunt mutatio circa magnitudinem II, 441, 7 s., 23, cf. II, 442, 43; est mutatio ab eo quod potentia est ad id quod actu II, 441, 9; in iis eadem manet substantia et subjectum II, 433, 16, 31, cf. 3; continenter fieri nequeunt quia inter eas exstat intermedium II, 346, 31; eorum termini sunt contraria II, 332, 40; eorum termini sunt magnitudo et parvitas vel magnitudinis perfectio et imperfectio II, 358, 1 ss.; æquales vel inæquales esse

possunt II, 314, 17; in iis tria obtinere debent, quibus absentibus, revera non amplius exstant accretio et deminutio M, 442, 36; nempe qualibet pars rei quæ augetur vel deminuitur augeri vel diminui debet II, 442, 18; 35 s.; II, 443, 15; II, 451, 23; augeri vel diminui debet id quod augetur vel deminuitur, accedente vel decedente aliquo II, 442, 19, 38; II, 443, 14; persistere atque manere debet id quod augetur vel deminuitur II, 442, 38 s., 41; II, 443, 13; in iis quoque fit transitus a potentia ad actum II, 600, 44; ad eas nihil conferunt color, sonus et odor III, 474, 34 s.; eas efficiunt calidum et frigidum quæ cibis continentur III, 483, 24 s.; sine nutritione fieri nequit III, 449, 16 s.; pendet igitur ab anima III, 449, 18 s., 28; quæ præter has nulla alia munera habent, somno et vigilia carent idque quare III, 501, 1 ss.; unica plantarum munera sunt III, 501, 3.

Accumbere (ἐγκατακείσθαι); cur laboriosius in planis quam in concavis accumbamus IV, 145, 1 ss.; cur libenter in sinistram latus IV, 152, 19 ss.

Accubitus; de eo problemata IV, 151, 21 ss.

Accuratio (ἀκριβεία); aliis placet, alii eam ægre ferunt idque quare II, 488, 16 ss.; in contractibus illiberalis esse videtur II, 488, 19; in omnibus disputationibus æque postulari nequit II, 2, 10; II, 7, 22; II, 15, 46; eadem postulari nequit in rebus quæ rationibus disputantur ac in iis quæ sensui patent, 609, 23.

Accusatio (κατηγορία, κατηγορικόν); quidnam, 422, 5; species orationum civilium, 413, 16; pertinet ad genus judiciale, 422, 2; in eam inprimis quadrant probationes, 421, 14; quibusnam animi vel corporis vel sensuum affectibus in ea uti possimus, 424, 48 ss.; in ea consentaneum ex hominibus petimus, idque quomodo, 425, 22 ss.; quomodo ordinanda sit in oratione judiciali exponendum est, 448, 9; in ea eadem præemii ratio est ac in defensione, 451, 15; quomodo in ea se habere debeat confirmatio, 449, 46 ss.; quænam in ea post confirmationem sint exponenda, 451, 6; quomodo confluendæ sint in vituperatione, 447, 46; communibus utendum est, si apud vulgus fiat vituperatio, 448, 5.

Accusatio injusta; consulto plerumque fit IV, 263, 22 s. Accusatio et defensio; sæpe insunt orationibus concionalibus, sed non quatenus deliberatio sunt, 401, 47.

Accusator (ὁ κατηγορῶν); semper melior esse vult reo, 376, 45; spectantes ea quæ rei ipsi insunt, accusant, 374, 14; quidnam dicere debeat, ubi adversarium de improbitate criminari vult, 422, 10; quidnam ubi de stultitia, 422, 13; sedulo distinguere debet quibus injuriis leges pœnam infligant, quibusnam iudices, 422, 17; quidnam ei dicendum sit, ubi lex pœnam infligit, 422, 20; quidnam ubi iudex, 422, 23; quidnam ubi adversarius perhibet reum per errorem aut infortunium deliquisse, 422, 29; in universum ostendere debet rei facinora multorum natorum causas fuisse, 422, 23; in peroratione crimen inferre debet et quare, 403, 16, 20; inquirere debet quanta adversario insint eorum quorum causa injuriam inferunt, 333, 23; eum ab omnibus desertum esse et injuria premi dicere debet juvenis pro alio crimen inferens, 449, 26; an vel ipse vel ejus propinqui eidem crimini obnoxii sint, spectandum est defendenti, 404, 36; item utrum alios accusaverit, an ipsum alii, qui tamen innocentes reperti sunt, 440, 41; eum recriminari debet defendens, 404, 43, v. etiam *Crimen*; in nullo versatur periculo, 433, 4; meliores partes fert IV, 262, 17; cur injustior judicari debeat quam reus, IV, 263, 46 s.

Acelga; herba et olus IV, 25, 35.

ἀκρότου, 413, 3.

Acerbitas (πικρότης); ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 4; medicamenta comitatur idque quare IV, 116, 28 s.; (πικρία); species iracundiæ II, 245, 29; sermonis (πικρολογία); sequela iracundiæ II, 245, 34.

Acerbum (πικρόν); inter dulco et amarum medium tenet III, 458, 35 s.; III, 483, 44 s.; cur ad ea vinum aut aqua epola dulcior videatur IV, 228, 5 ss.

Acerbi humores; quare prius res inficiendas colore iis humectent IV, 228, 10, 13 ss.

Acerbum (ὀυκρόν); omne violentum est II, 199, 33; animæ malum videtur II, 206, 17.

Acerbi (πικροί); quoniam II, 48, 4; II, 196, 33; cessant repens injuria II, 48, 5; id ubi facere nequeunt, onus retinent II, 48, 7; nemo iis persuadere potest quia latet eorum onus II, 48, 8; et sibi et amicissimis molestissimi sunt II, 48, 10; ulciscendi causa iniusti sunt, 333, 15.

Acervus (σωρός); quando ut is se habent partes, actu in loco sunt II, 291, 13.

Acetabulum; (κοτυλήδων) quidnam III, 11, 17 s.; post coxam venit III, 45, 29, s.; rotundum, stolidi signum IV, 5, 14.

Acetabula (κοτυλήδονα); venarum terminis imposita sunt III, 366, ss.; ad ea pertingit atque iis adhæret umbilicus III, 142, 19 s., cf. 38.; III, 365, 50 s.; iis appensus est fœtus in animalibus ea habentibus III, 37, 49; in iis in gratiam fœtus deponitur sanguineum alimentum III, 366, 7 s.; hinc mammis comparantur III, 366, 9; pustulæ vel inflammationi similia sunt, idque quare III, 366, 9 ss.; dum parvus est fœtus, majora ac manifesta sunt, idque quare III, 366, 11 ss.; minora fiunt ac concidunt grandescens fœtu ac perfectionem appetente III, 142, 34 ss.; III, 366, 5 s., 13 s.; evanescent fœtu perfecto III, 366, 6 s.; quænam animalia ea habeant III, 37, 43; III, 365, 46; quænam iis careant III, 366, 14 ss.; iis prædita multas ac confertas in utero habent venas III, 365, 49.; iis vero carentia unicam habent venam per uterum pertendentem III, 365, 48; III, 366, 16 s.; causa non sunt cur uno plura simul condantur concepta III, 404, 37; attrahere valent ac retinere quæ receperint, nec nisi invite emittunt, si mulier post insomniū venereum primum sicca sit et dein humectetur III, 212, 8 ss.

Acetabula (molluscorum); quæ in pedibus habent mollusca comparantur texturis quibus medici antiqui digitos indebant III, 287, 53 ss.; quomodo eorum ope carunculas et res cedentes comprehendant mollusca III, 288, 8 ss.; unicam eorum seriem in pedibus habet, genus unum polyporum idque quare III, 288, 10 ss.; reliqua mollusca omnia duplicem eorum seriem habent III, 56, 14; III, 288, 10; duplicem eorum seriem in brachiis habent mollusca omnia excepta heledone III, 56, 11 s.; III, 57, 52 ss.; ultimi brachii polypi in anteriori parte spinæ dorsii sita sunt III, 56, 24 s.; ea sub ultimis pedibus habet locusta mas III, 60, 48; ab iis incipiunt duo corpuscula alba quæ in pectore habet idem III, 58, 47.

Acetabula (piscium cartilagineorum); v. *Mammis similes partes*.

Acetum (ὄξος); ad aquam potius pertinet idque quare III, 617, 34; III, 624, 20 s.; ex aqua fit idque eodem modo quo e die nox II, 562, 36 s.; igitur ejus materies secundum privationem et interitum præter naturam aqua est II, 562, 30 s., 35 s.; e vino fit II, 562, 34; vini quædam concoctio IV, 317, 19; vini caliditatem amisit, putredine vero aliam assumpsit fr. 203, a; vinum fieri

nequit nisi prius in aquam mutetur II, 562, 39 s.; calescere valet IV, 283, 25; quamobrem putredinis expers IV, 328, 19 s.; e vermibus quæ in ejus fæce gignuntur fiunt culices III, 95, 16 s.; cur non fiat vinum album IV, 328, 32; vino additum non sentit violentiæ deditus II, 220, 31; cur mellis, sal vero oleo congruat IV, 328, 24 ss.; cur finem imponat singultui IV, 280, 35 ss.; IV, 283, 25 s.; IV, 300, 17 s.; carnem non mordet sed interiorem partem, idque quare IV, 276, 20; pro medicamento est IV, 276, 28; quamobrem inprimis æs et ferrum inficiat IV, 328, 21; quare si quis substantium suum pudendis affuderit, aliquantisper cessent IV, 318, 18 ss.

Acetum mulsum (δέγμαλι); eo tritum alicæ granum comeditur idque quare IV, 292, 10 s.; oo suavius est vinum idque quare IV, 212, 41 s.

Achaii; iis olim bellum intulerunt Thessali, 511, 20; Troja redeuntes in locum ad mare Tyrrhenicum veniunt fr. 298, b; ibi sedes locare coacti sunt facinore mulierum Trojanarum fr. 298, b; quare iis in Tenedo succensuerit Achilles, 381, 54; circa Pontum, etiāsi humana carne vescantur, tamen fortitudine non excellunt, 627, 17; II, 81, 24; cum Træzeniis Sybarium condiderunt, sed postmodum eos eiecerunt, 568, 5.

Achaia; quo tempore ibi locum habuit terræ motus, apparuit cometa III, 559, 21 s., cf. *Cometa qui apparuit quo tempore Helice et Bura dirute sunt*; terræ motus ibi et inundatio simul acciderunt III, 565, 38; idque quare *ibid.*; vehementissimi ibi terræ motus fiunt idque quare III, 592, 36 s.

Achaica; Minervæ cognomen IV, 94, 29.

Achaici portus; plurali numero dictum pro Achaicus portus, 391, 49.

Achainæ dicti cervi; sub cauda habent aliquid felli simile, idque quomodo se habeat III, 30, 21 ss.; olim caput est cui hedera in cornibus pullulaverat III, 177, 2 ss.

Achane; mensura XLV medimnos atticos continens fr. 282, b.

Acharnas (ὁ ἀχάρνας); inprimis capitonibus vescitur III, 149, 20; æstate laborat ac macrescit III, 163, 41 s.

Achelous; e Pindo oritur III, 570, 6 s.; multis locis cursum mutavit III, 572, 45 s.; regio circa eum vocatur Græcia prisca III, 572, 44 s., v. *Græcia prisca*; inter eum et Nessum inveniuntur leones III, 131, 11; III, 169, 44 s.; eum incolit aper piscis qui sonum edit III, 72, 14; III, 455, 48.

ἀχέρως; quænam arbor fr. 140, b.

Achetæ (ἀχέται); cicadarum genus sunt III, 68, 18 ss., cf. III, 72, 3 s.; ita vocant cicadas magnas et canoras III, 100, 15 s., cf. 12; quomodo a tettigoniis differant III, 68, 20 s.; post tettigonia apparent et ante ea intereunt III, 100, 12 s.; quomodo canant III, 72, 3 s.

Achilles; Aspetus vocatus in Epiro fr. 280, b; ejus socius Automedon fr. 315, a; ludum in Patrocli honorem instituit fr. 311, b; primus pyrrhichen saltavit ad Patrocli rogum fr. 265, 6; ejus ingenium inconstans fr. 142, b; ejus epitaphium in Leuce insula fr. 312, a; ejus res gestas omnes norunt, 405, 30; ejus causa Peleus II, 603, 25; aive eum laudare, vel vituperare, accusare vel defendere, vel ei consilium dare velis argumenta ex iis petenda sunt quæ ipsi insunt, 374, 22; quænam ei cum aliis heroibus communia sint, 374, 45; quænam propria, 374, 50; homo erat et semideus, 374, 45; Oreum intravit ob virtutis desiderium fr. 334, a; ejus mortem præsagit Hector moriens fr. 35, b; adversus Trojam profectus est, 374, 46; Hectorem interfecit, 374, 50; item Cycnum, 374, 51; omnium natu mini-

mus, nec iurejurando adstrictus adversus Trojam profectus est, 374, 52; e centum viris quinquaginta reliquit, 279, 10; laudatur quia Patroclo opem tulit, etiamsi sciret se morituro esse, 317, 48; cum eo Hector propter verecundiam pugnam iniit II, 146, 26; II, 210, 45; eum recte interfecit Alexander, si Hector iure Patroclum, 376, 23; ei similior Ajax quam Ulysses, 200, 27, 33; propter magnanimitatem iratus, 167, 3, 5; quidnam iratus dixerit, 348, 18; in Tenedo non in cenam vocatus Achivis succensuit, 331, 54; eum, licet iracundum, tamen bonum fecerunt Agathon et Homerus, 469, 23; eum Homerus prætulit, 324, 38; ejus iræ in Hectorem finem imponere volens quid dixerit Homerus, 351, 17; quare eum leonem vocaverit Homerus, 390, 5; ubi laudandus est, quænam addat Gorgias, 408. 8. ejus et Patrocli epitaphium fr. 312, a; fr. 318, a; ejus templum Tarenti IV, 93, 48

Achilles; secundum argumentum quo probare conatus est Zeno motum non exstare II, 330, 11.

ἀκικυ: 475, 46.

Acidum (τὸ δξύ); inter dulce et amarum medium tenet III, 458, 35 s.; III, 488, 44 s.; ubi ei dulce commixtum est, tota mixtio dulcior redditur IV, 190, 16; ubi non amplius sincerum est, sed mixtione ad proportionem reducitur, jucundum evadit III, 463, 49; alimento additur ad retrahendam dulcedinis alticrem facultatem nimiam III, 483, 35 ss.; ea nec naturaliter, nec absolute jucunda sunt II, 87, 46; nec voluptates II, 87, 46; quando iis delectemur II, 87, 45; iis solis adsidet culex III, 71, 16; ea ubi edentes adspicimus quare dentes stupeant IV, 153, 16 s.

Acidus sapor; vini est putredo IV, 328, 7.

Acies; in fugam versæ et dein consistenti comparantur animi habitus, 171, 2; in ea si quis adstantem deserat, refertur ad ignaviam II, 54, 19.

Acini racemorum (αἱ τῶν βοτάνων ῥάγες); ex iis provenit vini sedimentum IV, 326, 33; quomodo colorentur III, 645, 7; dulciores vindemiati quam non vindemiati IV, 218, 51 ss.; in iis restant vestigia caloris solaris fr. 204, b; iis carent uvæ si quis medullam e sarmentis exemerit IV, 326, 31 ss.; quare si integri devorentur crudi rursum excernantur IV, 295, 15 ss.

ἀκούστικόν fr. 347, a.

Acquirendi vel possidendi scientia (ἡ κτήτικὴ); pars est rei domesticæ, 484, 47; æque a scientia herili ac a servili differt, 488, 20; ad justam pertinent ars bellica et ars venatoria, 488, 21; exstat ejus species quæ naturaliter viris competat domus vel reipublicæ administrandæ peritis, 489, 44; 490, 2; ejus exstat quoque aliud genus quod inprimis iure vocant pecuniariam artem, 490, 5.

Acre (τὸ δριμύ); inter dulce et amarum medium tenet III, 458, 35 s.; III, 483, 44 s.; quodque carnem non mordet sed interiorem partem, idque quare IV, 276, 20 ss.; ea si quis edat, sitiet II, 537, 6, s.; cur ab iis tardius repleamur quam a dulcibus IV, 226, 25 ss., 36 ss.; non valde nutriunt sed multum excrementi habent IV, 226, 43 s.; nonnulla augent copiam humoris quem voluptate coitus ad summam evecta excernunt mulieres III, 333, 50 s.

Aciores; quare cum convalescentes, tum irati, tum dolentes sint IV, 155, 7 ss.

Acrimonia (τὸ δριμύ); a caloris copia fit IV, 291, 20; contra eam mel commendat IV, 291, 20.

Acroatici libri; editi et non editi sunt idque quare fr. 326, a.

ἀκρόπολις: 412, 16.

Acropolis Athenarum; v. *Athenæ*.

ἀκροκώλια: v. *Trunculi*.

Actio (ἐνέργεια); habitu præstat II, 145, 27; ideoque et virtute II, 145, 23; II, 207, 24; præferenda consilio II, 207, 28; ea laudabilius consilium II, 207, 29; optimum est II, 229, 45; præferenda est II, 229, 39; ei eadem ratio quam operi II, 229, 40. Cf. *Actus*.

Actio (πράξις); motus est II, 195, 12; II, 198, 34; ejus notio non adeo late patet ac notio movendi II, 445, 26; omnes comitatur motus II, 490, 14; usus est et operatio II, 193, 6; differt ab effectione, etiamsi ambæ instrumentis egeant, 485, 16; II, 68, 20, 35; II, 69, 11; nec effectione continetur nec eam continet II, 68, 23; in omni inest excessus et defectus et medium II, 195, 10; per accidens quantum est, 7, 53; particularia spectant II, 25, 13; II, 70, 48; II, 468, 31; patienti inest non agentii III, 463, 11 s., 20; quidnam ejus terminus II, 528, 20 s.: exstat minimum tempus in quo unaquæque fieri potest II, 396, 38; sine ea generatio fieri nequit II, 305, 37 s.; absunt a re mathematica II, 272, 38; omni cui est etiam peculiare opus est II, 6, 37; notione facultatibus priores sunt III, 448; 27 ss.; eas tunc inprimis scire dicimur ubi causam moventem cognoverimus III, 490, 47; sine robore fieri nequit III, 503, 42 ss.; ejus principium est ultimum III, 472, 27; necessario ex uno proficisci debet II, 444, 34; ostendit non omnia necessitate fieri, 29, 29, 46; ea gaudent stellæ æque ac animalia et plantæ II, 401, 36, 50; perfecta vel mala fieri nequit sine intellectu et moribus II, 67, 23; ea carent feræ II, 67, 11; animalium ab affectibus pendunt plerumque III, 206, 24 s.; interdum tamen et eas secundum mores mutant III, 206, 25 s.; aliæ omnibus animalibus communes sunt, aliæ quibusdam propriæ III, 476, 4 s.; quæ penes hominem sunt fieri vel non fieri possunt II, 199, 1; earum nos eodem modo quo liberorum principium et causam hominem esse putant nonnulli II, 29, 11; exstant quædam quæ non penes nos sunt, etiamsi cogitando fiant II, 202, 49; pro partibus animæ a se invicem distinguere debent, 618, 10; quænam semper optabiliore, 618, 11; ejus initium est finis cogitationis II, 207, 2; pars est felicitatis quantum ex amicitia percipimus II, 236, 12; ei comparatur disciplina II, 540, 19; ad eas abundans multis rebus opus est II, 125, 52; perpetua difficilis est ei qui solus degit II, 113, 12; facilius ei qui cum aliis vivit II, 113, 13, v. *Munera* et *Negolia*.

Actio (de ejus fine): finem habet II, 377, 18; ei nullus alius finis est nisi actio perfecta II, 69, 14, cf. II, 67, 31; in unaquaque finis bonum est II, 5, 45; suum quæque habet bonum II, 5, 40; quæ extremum habent, eæ omnes fine carent II, 568, 25; ideoque actio non sunt, aut non perfectæ II, 568, 29; aliarum usus solus finis est, aliæ præterea aliquid faciunt II, 570, 46 ss.; illarum actus simpliciter finis est, harum magis quam potentia II, 570, 50; illæ in opere quod fit, hæ vero in agente sunt II, 570, 52 ss.; quarum finis motus est, in iis non agimus ut agendi potentiæ nobis comparemus II, 570, 38 s.; earum finis in ipso agendi cardine est II, 24, 35; aliarum rerum causa sunt II, 28, 24; omnes voluptatibus et molestiis dirigimus, alii magis, alii minus II, 17, 18; multum ad eas confert utrum recte an male gaudeamus et molestemur II, 17, 22; semper cum voluptate sibi propria conjuncta est II, 171, 6 s.; semper duobus rebus consistit, nempe cujus gratia et hujus gratia II, 402, 3 s.; ejus causa movens, sed non cujus gratia fit consilium est II, 67, 22; eo constat ut e rebus nobis bonis quæ simpliciter bona sunt, nobis faciamus bona II, 540, 19 s.; sine ea bonum possidet, id quod optime se habet

II, 401, 38; II, 402, 2, 8; a eas nihil confert idea boni II, 190, 18; omnibus commune est quod secundum rectam rationem fieri debeat II, 15, 40; suas homo generat, idque e quibusdam principiis II, 140, 37; earum principia consilium, voluntas et recta ratio II, 140, 47 s.; mutantur, idque sponte II, 140, 41, 44, 49; ideoque et earum principia II, 140, 44, 50; in ea secunda sunt necessarium et consentaneum, 463, 38; 464, 3; 469, 4.

Actio (*quid ad habitum conferat*): iis definitur habitus II, 42, 35; alio modo voluntariæ ac habitus II, 31, 23; quæ singula quaque occasione peraguntur ad has ipsas actiones proclives reddunt II, 30, 16; qui ad aliquam se exercent probant habitus ex agendi assiduitate acquiri II, 30, 17; ab iis pendet quales futuri sint habitus II, 15, 39; unicuique ei familiares gratæ sunt II, 93, 20; quæritur an plus ad virtutem conferant quam consilium necne II, 125, 50.

Actio (*quatenus eam spectet ars scientiæ*): ad eam non pertinet ars II, 63, 36; ab iis incipienda artis moralis pertractatio II, 15, 38; eas quæ spectant nihil stabile habent, præsertim si singulatim pertractentur II, 15, 47, 49; singulas quæ spectant, nec sub artem nec sub præceptionem ullam cadunt II, 15, 50; ubi de iis disputatur, dissertationes universales inanes, particulares vero veriores sunt, idque quare II, 20, 42; eas quæ spectant quæstiones non magis definitæ sunt quam res circa quas versantur II, 105, 28, 50; ex iis argumenta petenda de optabili, 201, 42; eas imitatur saltatio, 457, 22.

Actiones et affectus (*πράξεις καὶ πάθη*): circa eos versatur virtus moralis II, 16, 43; II, 19, 42, 50; omnes comitatur voluptas vel molestia II, 16, 44; morum sunt indices IV, 209, 22 s.; iis inest excessus et defectus II, 19, 42, 49; nonnullis deest medium ideoque et excessus et defectus, idque quibusnam II, 20, 20 ss., 36; quibusnam laus tribuitur II, 134, 19; honesti et inhonesti ratione habita non per se, sed ex fine diversæ sunt, 617, 44; quæ honores aut opes tanquam finem sibi proponunt absolute pulcherrimæ sunt, idque quare, 616, 8; circa ipsas rebus ipsis majorem fidem habent quam verbis II, 116, 43; ex iis petitur laudatio, 331, 39, 46; eorum qui magna mala perpessi sunt, misericordiam movent, 339, 40; e dissidentibus quomodo petantur entymematum argumenta, 379, 37; breviter proponendæ sunt, ubi adolescentis animi dotes laudare inchoas, 447, 12; item ubi viri, 447, 33; in hominum inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 49; 454, 13.

Actiones alienæ (*ἐξείρων πρ.*): eas melius contemplari possumus quam nostras II, 113, 5.

Actiones bonæ (*εὐπαγαίαι*): quæ erga alios fiunt, honestæ sunt, 330, 35; item quæ erga benefactores, 330, 36; a virtute vel a mente proveniunt II, 123, 29.

Actiones honestæ (*πρ. καλὰί*): earum gratia fit societas civilis, 530, 22; a virtute pendent II, 186, 30; circa eas versatur vita politica II, 186, 29; eas nonnulli voluptatibus corporalibus et prudentiæ præferunt, etiam si ex iis nullam gloriam reportent II, 187, 36; eas politici revera sic dicti sui ipsarum gratia præferunt II, 187, 42; iis gaudere assuescieri debemus, 629, 47; circa eas quoque loco cedere licet amico II, 112, 14; ab iis refugit animo humilis II, 46, 36; eas facere non licet, nisi ei qui tantum differt quantum maritus ab uxore, vel pater a liberis, vel dominus a servis, 604, 40; externarum eos inprimis auctores esse dicimus qui cogitando architecti sunt, 605, 9.

Actio et passio (*τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν*): (de illis alio-

rum sententiæ): de iis quatenus rebus naturalibus competunt, excepto Democrito, nemo aliquid protulit, quod mentione dignum sit II, 434, 24; rebus quibus insunt necessario subjectum esse debet commune II, 444, 40; idque recte pervidit Diogenes II, 441, 35; eas rebus dissimilibus tribuunt, similibus vero abnegant antiqui plerique II, 445, 46 s.; Democritus vero eas similibus tribuit, dissimilibus abnegat II, 446, 2 s.; eas meatuum ope fieri putabat Empedocles II, 447, 42 s., 50; II, 448, 41; de iis maxime modo ordini et rationi consentaneo disseruerunt Leucippus et Democritus II, 448, 1; quomodo eas fieri censeat Leucippus II, 448, 37, cf. 43 s.; II, 450, 13; II, 451, 13 ss.; iis utuntur cum qui elementa generant, tum qui res ex iis factas II, 444, 26 ss.; iis tribuunt generationem qui plura elementa esse censent II, 441, 32 s.

Actio et passio; sine iis fieri nequit alteratio II, 444, 30 s.; sine contactu obtinere nequeunt II, 444, 45, 50 s.; igitur antequam de iis sermo fiat, de contactu dicendum est II, 444, 43 s.; necessario competit rebus quæ se invicem tangunt II, 448, 14, 31; non quibuslibet rebus competunt II, 446, 24; res quibus competunt aliquatenus eadem, aliquatenus diversæ et dissimiles esse debent II, 446, 32 s.; competit rebus contrarietate præditis vel intermediiis II, 446, 25, 31, 36 s., 41; id est rebus quæ genere eadem sunt, specie vero differunt II, 446, 26 ss., 34 ss.; eodem modo se habent ac movere et moveri II, 447, 1 s.; exponitur quomodo revera fiant II, 450, 43 ss.; non alia ex parte fiunt, alia ex parte non, sed omni ex parte simul II, 450, 46 s.; non competit corporibus quæ nec se invicem tangunt, nec alia corpora naturaliter actioni et passioni obnoxia II, 450, 52 s.; probantur non ita fieri posse, ut alia ex parte obtineant, ex alia vero non II, 451, 4 ss.; probatur discisis corporibus fieri non posse, ut putant atomorum assertores II, 451, 13 ss.; alicujus rei qui novit, eum hanc rem scire vix dicimus II, 490, 43.

Actio (*πράξις*): ejus imitatio tragædia, 461, 10, 23, 43; 462, 21; moribus et sententiâ qualitatem quandam induunt, 461, 26; ejus causæ duæ, mores et sententiâ, 461, 26; ejus imitatio fabula est, 461, 29; tragædiæ finis, 461, 45; iis felices sunt homines vel contra, 461, 47; quamnam inter eam et mores intercedat ratio, 461, 48; ea carere nequit tragædia, 461, 51; pessime comparata est si agnoscens cunctetur nec inexpiabile facinus perpetret, 468, 16; secundum locum occupat, si facinus perpetret, 468, 20; melius se habet, si ignorans perpetret deindeque post facinus agnoscat, 468, 21; optime se habet, si propter ignorantiam in eo sit ut perpetret, sed ante perpetrationem agnoscat, 468, 13, 23; nihil continere debet quod rationi repugnet, sin vero minus, extra tragædiam relegandum est, 469, 15; 478, 29; in ea quæ fiunt probatio, amplificatio, vel metus aut misericordiæ excitatio quatenus eadem sint ac quæ in oratione fiunt, et quatenus differant, 472, 14 ss.; aliæ simplices, aliæ implicatæ, 465, 7; quænam simplex, 465, 9; quænam implicata, 465, 11; episodica pessimæ sunt, 464, 39.

Actio (*ὑπόκρισις*): tertia pars rhetoricæ, quam ultimo loco excoluerunt, 385, 18; sero ad artem tragicam et rhapsodicam accedit, 385, 19; nondum ejus ars condita est, 385, 18, 32; maximam vim habet, 385, 17; magis naturalis quam elocutio est, 386, 1; in voce posita est, 385, 28; ea qui præstant in civilibus controversiis maxime valent et quare, 385, 31; de poetica libros conscripserunt cum Glaucio Teius, tum alii, 385, 23; eam quæ respiciunt, sublata actione, ineptia

videntur, 400, 33; in quibus ea maxime opus est, in iis minime inest accuratio, 401, 19; ea opus est, ubi voce, atque inprimis ubi magna voce, 401, 20.

Activi (οἱ πρακτικοί); vel ubi rei essentiam investigant, non æternum spectant, sed alicujus respectu temporis-que præsentis II, 486, 26 s.

Activum (τὸ ποιητικόν); πρακτικοῦ ἐπὶ ποιητικοῦ differentia II, 156, 25 ss.; sibi simile efficit patiens II, 446, 40, cf. 42; ad passivum refertur II, 526, 36 s.; ejus actus patienti inest III, 463, 14 s.; ubi tangit passivum, quo modo, quo loco et quo tempore alterum in alterum agere potest, statim agit III, 357, 52 ss.; semper ab eo pendet affectus III, 451, 10 s.; ita se habet, ut si omnia ei insint quæ ad ejus notionem pertinent, statim agat III, 523, 18 ss., cf. 27 s.; III, 528, 31 ss.; quædam eorum afficiuntur, quædam vero non II, 447, 24 s.; quænam igitur affectu careant II, 447, 12, 18; quænam afficiantur II, 447, 19 s.; circa ea res se habent ut circa motum II, 447, 25 s.; eorum alia a se invicem afficiuntur, alia omni affectu carent II, 452, 43 s., non afficiuntur autem quorum eadem non est materies ac rerum in quas agunt II, 452, 44 s.; afficiuntur vero quorum eadem est materies II, 452, 43 s.; quæ affectui obnoxia non sunt, iis non competit mixtio II, 452, 45; quæ a se invicem affici possunt, etiam si facile dividi possint, si ita sibi invicem addantur, ut alterius copia alterius quantitatem magnopere superet, non sit mixtio, sed rei superantis accretio II, 452, 47 ss.; si aliquatenus æqualia sunt potentia, utrumque mutatur in id quod natura sua superet, fitque ex iis aliquid intermedium et commune, id est miscentur II, 452, 53 ss.; quando alterum (eorum quæ a se invicem afficiuntur) solummodo passivum, sit, aut valde passivum, alterum admodum remissum, mixtum parum aut vix ab altero eorum differt II, 453, 12 ss.

Actor; pater Protesilai et Podarci fr. 315, a.

Actor primarium partium (πρωταγωιστής); cum induxit Æschylus, 460, 13.

Actus (ἐνέργεια); eum semper fuisse censent Leucippus, Plato, Anaxagoras, Empedocles II, 605, 27, 38 ss.; qualis eum respiciat definitio II, 559, 51; ejus natura per inductionem in singulis patescit II, 568, 4; cavendum ne in genere constituendo habitui subjiciatur, nec vice versa, 214, 1; item ne ad eum fiat relatio, ubi πρὸς τι definiendum est, 246, 50; finis est II, 570, 30; II, 572, 13 ss.; opus est II, 570, 44; determinatus est et hoc aliquid atque ad determinatum et hoc aliquid pertinet II, 628, 11 s.; vocis significatio latius se extendit quam actus secundum motum II, 564, 11 ss.; differt a potentia II, 450, 45; II, 452, 8; sine potentia ei respondente esse nequit III, 492, 22 s.; ad eum evehitur potentia II, 113, 25; semper potentia prior est, 36, 53; probatur potentia notione vel cognitione prior esse II, 569, 49 ss., cf. 44; II, 604, 42; ejus causa potentia sumitur II, 572, 13 ss.; quando simpliciter, quando magis quam potentia finis est II, 570, 50; eidem inest cui potentia III, 500, 32 s.; quinam sine potentia sint, 36, 54; quinam cum potentia, 37, 5; dicitur vel ut motus ad potentiam, vel ut substantia ad materiem II, 563, 12 s.; eo constat ut res adsit non potentia II, 567, 49 s.; unicus in indivisibili tempore unicæ potentia respondet, idque quare III, 490, 46 s.; bona potentia melior et honorabilior esse probatur II, 572, 1 ss.; in malis rebus potentia pejor esse probatur II, 572, 13 ss.; quomodo ad eum se habeat potentia notum est III, 222, 28; quomodo a motu differat II, 568, 35 ss.; primo loco de motu dicitur II,

566, 24 ss.; aliquatenus idem haberi potest ac motus et affectus III, 451, 7 s.; non solum motui, sed etiam immobilitati competit II, 90, 31; quod ad tempus attinet, probatur specie prior, sed numero posterior esse II, 569, 52 ss., cf. 45 s., II, 570, 22 ss.; semper alius alium tempore prægreditur usque ad eum qui primarie movet II, 571, 10, cf. II, 570, 6; qui tempore prior et dignitate prior II, 571, 12; probatur substantia prior esse II, 570, 24 ss., cf. II, 569, 45; quando in re quæ sit, quando in agente sit II, 570, 52 ss.; contrarii simul adesse nequeunt II, 572, 9 s.; nihil impedit quominus alius in alio sit II, 276, 10; nec quominus duarum rerum idem sit II, 276, 13; ejus non est generatio II, 338, 26; numero unus rei numero unius II, 313, 29; forsitan non necessario unus est, ubi habitus numero unus est II, 313, 30; ei opponitur materies II, 614, 41.

Actus (ἐνέργεια) (quatenus mores spectet); fit non est, ut possessio quædam II, 112, 50; e similibus oriuntur II, 15, 29; danda opera ut eos certo quodam modo conformemus II, 15, 30; iis non respondent artes II, 88, 12; eum docere nequit scientia II, 174, 33; specie differentes etiam voluptatibus specie differentibus perficiuntur II, 121, 10; quinam optimus et perfectissimus ac jucundissimus II, 120, 15, 17; eum perficit voluptas idque quomodo II, 120, 24 ss., 32, 52; II, 121, 5; II, 124, 48; sine eo non fit voluptas II, 121, 4; unicuique circa ea inprimis est quæ maxime amat II, 120, 49; specie differunt quæ ab intellectu pendent ab iis quæ a sensibus II, 121, 12; II 122, 11 ss.; quænam iis propriæ sint voluptates ac molestia II, 121, 45; eos augent voluptates unicuique propriæ II, 126, 16, 21, 37; eos impediunt voluptates alienæ æque ac molestia propriæ, sed non eodem modo II, 121, 24, 38, 47; nullus perfectus est si impeditur II, 88, 47; differunt bonitate et pravitate atque alii expetendi sunt, alii fugiendi, alii neutrius modi II, 121, 49; cum iis rectius conjunctæ sunt voluptates quam cupidines II, 122, 3; partim necessarii sunt ac alius causa expetuntur, partim per se expetuntur II, 122, 52; per se expetendi sunt, unde nullum aliud emolumentum quarimus nisi actum ipsum II, 123, 4; quinam per se expetendi II, 123, 6, 8; ejus gratia fit ludus II, 123, 38; quomodo ab habitu differat II, 8, 16; uniuscujusque fines sunt ea quæ habitum spectant II, 32, 23; melior est dispositione (διαθέσει) II, 192, 42; si est alicujus rei usus, agere est uti, 21, 45; principatum tenet II, 113, 25; extra non est II, 222, 52; interrogationis et cognitionis et appetitionis locum tenet, ubi sine ratiocinatione agimus III, 522, 12 s.

Actus proprie sic dictus (ἡ ἀπλῶς ἐνέργεια); rei perfectæ competit et eatenus a motu differt III, 469, 41 s.

Actum habens (τὸ τὴν ἐνέργειαν ἔχον); non e qualibet materie facit quodlibet III, 361, 50 s.

Actu quod fit (τὸ κατ' ἐνέργειαν); bonum est II, 222, 39.

Actus (ἐντελέχεια); eo ubi quid constat magis id quod est esse dicitur quam ubi potentia II, 262, 10; ab eo aliquid gigni potest II, 441, 52; separat II, 553, 46; duplex est, vel ut scientia, vel ut contemplatio III, 444, 31; qui se habet ut scientia, generatione primus est III, 441, 36 s.; id est quod proprie ens et unicum dicitur III, 444, 48; uniuscujusque rei suapte natura subit propriam materiem, id est id quod potentia est III, 447, 13 s.; ejus quod potentia est notio est III, 449, 3 s.

Actus et perfectio (ἐνέργεια καὶ ἐντελέχεια); quænam inter actum et perfectionem intercedat affinitas II, 566, 25; II, 570, 45.

Actus et potentia (ἐνέργεια καὶ δύναμις); pro portione in

omnibus rebus eadem sunt, in aliis vero alia et aliter se habent II, 603, 5 ss.; nonnullis rebus vicissim inesse possunt II, 603, 7 s.; cadunt in causam formalem, privativam, materialem et moventem II, 603, 9; secundum ea distinguitur rō esse II, 281, 29; alio modo de vacuo et de infinito dicitur ac de multis aliis rebus II, 568, 16 s.; iis refutari potest placitum eorum qui generationem esse negant II, 259, 33.

Actu quod est (ἐνέργεια δυν); ab eo aliquid gigni potest II, 441, 50; semper ab eo ad actum evehitur quod potentia est II, 570, 7 s.; in rebus naturalibus vel arte factis facit id quod potentia est III, 348, 7 sq.; igitur ei inest hujus notio ac forma III, 348, 9 s.; facit rem naturalem vel arte factam ex eo quod potentia hæc res est III, 348, 39 s.; semper ab eo pendet motus III, 451, 10 s.; ex eo sunt omnia quæ sunt III, 469, 37 s.

Aculei (ἀκάνθαι); v. *Spinæ*.

Aculeus (ἄκρον); est pars pugnae inserviens III, 252, 35 ss.; III, 284, 1 ss., cf. 8 s., 14 s., 21; igitur eum tribuit natura animalibus quæ eo uti poterant, idque vel solis vel præ aliis III, 252, 35 ss.; eum nonnulla insecta habent III, 67, 35; idque partim intus, partim foris III, 67, 36 s.; partim ab anteriori parte, partim a posteriori III, 284, 1 ss.; eum in ore habent quædam insecta III, 282, 42 ss.; quæ pone non habent insecta, parte linguæ similis tamquam telo utuntur III, 67, 31 s.; quasi e lingua et labiis compositus est et amborum vim habet III, 282, 43 ss.; quæ eum in anteriori (?) parte non habent iis linguæ similis pars intra os atque intra dentes sita est e. g. formicis III, 277, 35 ss.; III, 282, 45 s.; inter eum et linguam medium tenet cochlearum proboscis III, 279, 1 s.; ejus loco proboscide utuntur insecta et testacea ea prædita III, 251, 32, 45, cf. III, 63, 7 ss.; quibus insectis pone est, eorum nullum duas alas habet III, 67, 40 s.; quæ eum pone habent insecta, iis pars linguæ similis eodem modo se habet ac apud cicadas, idque quomodo III, 68, 15 s.; quænam retro habeant insecta, quænam in anteriore parte III, 6, 45 ss.; eo carent quæ alas sub tegmine habent III, 6, 47; eum habent apes operariæ III, 386, 11; III, 96, 32; idque quare III, 386, 40 ss.; eo carent fuci III, 96, 33, 40; III, 203, 5 s.; III, 201, 48 s.; III, 196, 41; III, 386, 10; III, 387, 44 s.; eum habent reges etiamsi eo non tuntant III, 96, 33 s., cf. III, 198, 43; III, 201, 47 s., cf. III, 387, 8, 17; unde nonnulli eo carere putant reges III, 96, 34 s., cf. III, 203, 5 s.; eum sine intestino exserere nequeunt apes III, 198, 37 s.; igitur si eum exprimat ictus servantur sepe III, 198, 38 ss.; eo amisso moritur apis III, 49, 33 s.; III, 198, 40 s.; inservit apibus, ut pro cibo dimicent III, 387, 44 s.; eo præditæ sunt omnes vespe feræ III, 200, 49 s., cf. III, 202, 9 s.; apud has pro portione major est quam apud miliores III, 200, 51; non constat an eo præditum sit matrix vesparum III, 201, 45 s.; verisimile tamen est matricem eo præditam esse, sed non ferire III, 201, 48 ss.; eo aliæ vespe præditæ sunt aliæ vero carent III, 201, 48 s.; eum circa hiemem abicere videntur multæ vespe aculeatæ III, 201, 53 ss.; eo præditi esse videntur omnes craliones III, 203, 7 s.; nondum constat an eo præditi sint crabronum principes III, 203, 8 s., v. *Insecta stimulo prædita*.

Aculeus (ἄκρον); eum habent in posteriori corporis parte cicadæ et attelabi eumque pariente adhibent III, 101, 27.

Aculeus piscium; ossi pro portione respondet, 167, 50.

Acumen et gravitas soni; v. *Sonus*.

Acumen oculorum; cur ei exercitatio non prosit IV, 275, 8 ss. v. *Oculi*.

Acus (βελόνη); in aqua subsidit propter longitudinem II, 431, 20; si acu percutiatur sonum non efficit idque quare III, 455, 25 ss.

Acus (βελόνη, piscis); gregatilis est III, 175, 11; longus est III, 30, 41 s.; dentibus caret et lævis est fr. 176, b; fel in jecore habet III, 30, 39 ss.; quomodo pariat III, 115, 46 ss.; III, 120, 5 ss.; III, 380 ss.; hieme parit III, 83, 14 s.; sero parit III, 120, 4; non multa, sed magna habet ova III, 120, 6; III, 380, 2 s.; circa eum congregatur proles æque ac phalangiorum, idque quare III, 120, 7 s.; aufugiunt ejus pulli, si contingantur III, 120, 8 s.; æque ac cæcilia serpens rimam sub ventre et inguine habet III, 115, 48 ss.; ex ejus spinis maxima parte factus esse videtur nidus alcedinis, III, 184, 1.

Acutum (ὀξύ); quot modis dicatur, 183, 9, 52; 184, 7, cf. II, 339, 26 s.; ex eo et albo unum quid fieri nequit nisi per accidens III, 490, 28 s.; in rebus tactilibus quasi pungit III, 455, 37; idque quia brevi tempore multum movet III, 455, 37 s.; cito hebetatur III, 430, 5; debile est nisi plane opertum sit III, 298, 43 s.; ei in magnitudine contrarium est obtusum, 181, 29.

Acutum et obtusum (ὀξύ καὶ ἀμύδον); sensibilia sunt aut omnibus sensibus communia aut certe visui et tactui III, 484, 9 ss.; de saporibus et de molibus dicitur, 181, 49; 583, 52; in saporibus gustu discernitur, in molibus tactu, 181, 50.

Acutum (in voce); seorsum definiendum est, 167, 21; partium affectus est III, 414, 14; ei contrarium est grave, 181, 28, 34; velox est in motu IV, 178, 7 s.; motus celeritate constat et eo quod minor sonus IV, 309, 6; ex eo et gravi fit concentus III, 490, 30; facilius quam grave cantatur IV, 213, 29 s.; cur de eo ad grave concinnus fiat transitus, quom de gravi in acutum IV, 209, 46 ss.; cur in id plerique discrepent IV, 209, 9 ss.; IV, 213, 29 ss.; idem significat in nete et in paranete II, 339, 29; non vero in vino, in stilo et in nete II, 339, 26 s., v. *Cantare, Cantica, Sonus, Vox*. **Acutum et grave**; præcipuum contrarium par est quæ respicit auditus III, 458, 48 s.; si modum superent auditum pessumdam III, 463, 42 ss.; III, 467, 33 s.; iis minus quam mixto respondet concentus (συμφωνία) III, 463, 50; facilius simul percipi posse viderentur quam quæ ad diversos sensus pertinent III, 490, 35 s.

Ad aliquid; v. *πρός τι*.

Adamas; a Cotye defecit quia eum puerum castraverat, 581, 39.

Adeps (πικελή); pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 38, 8 s.; III, 230, 50; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; e sanguine concocto fit III, 52, 27; liquidus est III, 268, 6; igni expositus liquescit et exhalat III, 120, 35 s.; si digitis teratur, constat eum lævem esse III, 120, 37 s.; quomodo a sevo differat III, 50, 38 ss.; III, 236, 14 s., 30 s., cf. III, 53, 26; inter cutem et carnem est III, 50, 43; eum qui habent iis cerebrum pingue est III, 51, 14 s.; medulla adiposa III, 237, 11 s.; senioribus fit III, 53, 2 s.; eo stipantur renes apud animalia eo prædita III, 267, 37 s.; quænam animalia eum habeant III, 51, 1; III, 236, 29 ss., cf. III, 50, 41; III, 51, 15; III, 53, 25 s.; qui eum habent iis varius status circa renes interclusi dolorem movent idque quare III, 268, 6 s.

Adeps et sebum (πικελή καὶ στέαρ); humoribus congeneris accensenda sunt III, 230, 47; sanguis per se coctus sunt III, 237, 32; probæ concoctionis sanguinis terminus sunt III, 267, 29 s., cf. III, 276, 17 ss.; sanguinis naturam sequuntur III, 236, 14 s.; sanguis per

se concoctus sunt, qui propter alimenti copiam non in carnem convertitur III, 236, 15 ss., cf. 40, 50 s.; probe concoqui ac nutrire possunt III, 236, 17 s.; iis carent animalia exsanguia, idque quare III, 236, 20 s.; modica eorum copia animalibus prodest, idque quomodo III, 236, 32 ss.; nimia vero nocet et interimit, idque quomodo et quare III, 236, 35; sensu carent, idque quare III, 236, 39 s., v. *Pinguedo*.

Adhærentia (προσπυκνότης); animalia; aquatilia sunt idque quænam III, 2, 54 ss.; quædam interdum vagantur, idque quænam III, 3, 4 ss. v. *Animalia sessilia*.

Adjectio (πρόσθεσις); primus argumentorum de accedente locus ex ea petendus, 196, 42; item secundus, 196, 45; secundus non invertitur ad refellendum, 196, 50; quænam ex ea petantur argumenta de optabili, 202, 7; quomodo ea utendum, ut universaliore fiant loci magis ac minus spectantes, 203, 15; quomodo ex ea dijudicetur quæstio an duæ res numero idem sint 256, 23.

Admetus; Pheretiades, pater Eumeli fr. 315, a; fr. 154, a. **Administratio** (οἰκονομία); ejus quattuor genera ad quæ reliqua referri possunt, scilicet regia, satrapica, civilis et privata, 639, 12; ejus varia genera multa communia habent, 639, 13; in omni curandum ne reditus excedant impensæ, 640, 4.

Administrator (ὁ οἰκονομῆν μέλλων); qualis esse debeat, 639, 7; considerare debet quinam reditus desint, etiam si provenire possint, 640, 12; item quinam augmentum admittant, 640, 13; item quænam impensæ sine detrimento omitti possint, 640, 15.

Admirabile; quidpiam ex re admirabiliore existere nequitiam absurdum est IV, 54, 28 s.

Admirans; se ignorare putat II, 470, 52.

Admirari; jucundum est, 337, 7, 16.

Admirari (θαυμάζειν); noctuam quando aviculæ dicantur III, 173, 12 ss.

Admiratio (τὸ θαυμάζειν); philosophiam peperit II, 470, 45 ss., cf. II, 471, 30; eam movent quæ secundum naturam fiunt et quorum causa ignoratur IV, 54, 1 s.; quæcunque præter naturam ad utilitatem hominum arte fiunt IV, 54, 2 s.; eam movere jucundum est, 336, 51; in eam non proclivis est vir magnanimus II, 46, 10.

Admiratores; nostros amamus, 352, 29; eorum nos pudet et quare, 356, 29; 357, 18.

Admissura (ὀχέιας ὥρα); ejus tempestatem quænam ad prolem alendam idonea sit omnes considerant IV, 323, 17 s.

Admonitio (νοθεύησις); docet animæ partem rationis expertem rationi obedire II, 14, 21.

Adolescens; rerum mathematicarum vel geometricarum peritus evadere potest, sed non prudens, idque quare II, 71, 2 ss., 38; rebus naturalibus et ad sapientiam pertinentibus non credit, sed eas affirmat tantum II, 71, 38; ei non competit experientia II, 71, 33; quomodo ejus animi dotes laudandæ sint, 447, 11 ss.; ejus res gestæ quomodo in laudatione cum aliorum comparandæ sint, 447, 17 ss.; qui talis et ibi tantus philosophus factus est, senex factus inde maximum emolumentum cepisset, 447, 24; qui adeo robuste gymnasiarum labores perfert, vehementer in philosophiæ studiis industriam collocabit, 447, 26; quomodo circa cupiditates se habeat, 363, 28; in venerem proclives et circa eam intemperantes, 363, 30; II, 93, 1; facile mutantur et fastidiunt quæ concupiverant, 363, 31; eorum voluntates quales ægrotorum sitis et fames, 363, 34; quomodo circa iram se habeant, 363, 35; honorem amant, sed magis adhuc victoriam, 363, 38; pecuniam minus amant

363, 40; non malitiosi sunt, sed simplices, 363, 43; creduli sunt et quare, 363, 48; bona spe sunt, *ibid.*; ebrii similes, 363, 46; II, 90, 13; iis quod futurum est, multum est, præteritum vero breve, 363, 50; fortes sunt, 364, 3; item verecundi, 364, 6; iis molestum est status indifferens inter voluptatem et dolorem II, 90, 12; contrario modo affecti sunt ac senes, 364, 38; calidi sunt, 364, 49; iis propriæ sunt vires, 611, 4; militum munere fungi debent, *ibid.*; jucundum ac id quod præsens est, sectantur II, 93, 1; affectu vivunt II, 92, 52; vitæ societate conjungi volunt II, 93, 8; cito amicitiam contrahunt ac dissolvunt, imo sæpe uno eodemque die II, 93, 3, 7; II, 95, 22; iis inprimis competunt amicitia jucundum spectantes II, 92, 51; II, 95, 39; nonnulli utile sectantur atque ejus causa amicitias contrahunt II, 92, 46; lege tantum instituti sunt, 364, 7; magnanimi sunt, 364, 8; magis cupiunt pulchra facere quam utilia, 364, 11; mores in vita magis quam rationem sequuntur, 364, 12; amicos et sodales impense amant et quare, 364, 14; inprimis in eo peccant ut modum transeant, 364, 17; omnia se scire putant atque asseverant, 364, 20; injurias faciunt propter contumeliam magis quam propter malitiam, 364, 22; in misericordiam proclives et quare, 364, 23; risum amant, 364, 26; fortes ac intemperantes sunt, 365, 47; iis non convenit sententias vel fabulas dicere, et quare, 372, 30; imperio parere debent, 617, 28, 47; liberos non dedecent actiones multæ quæ ministris congruere videntur, 617, 41; quatenus iis utiles sint amici II, 91, 2; apud eos quidam versari debent magistratus, 614, 49; quomodo instituenda sit oratio, ut iis placeat, 365, 13; quorumnam pictorum et statuariorum opera iis spectare liceat, 630, 13.

Adolescentes; duo quomodo olim Syracusis propter causam amatoriam seditionem excitarint, 568, 38; quidam bellicosi quomodo paulatim Thuriorum rempublicam ac dynastiam mutaverint, 574, 53.

Adolescentia; suam quomodo excusare debeat orator, 432, 18.

Adolescentuli; pubescentes si vi semen prolificere conantur, simul voluptate et dolore afficiuntur III, 134, 44, ss.

Adoptivæ (θετρίαι) leges; quasnam ita vocent Thebani, 519, 42.

ἀδύρκατα ἀδύρκατα fr. 347, b.

Adramytium; nomen habet ab Adramyto conditore fr. 275, b.

Adramytus; Alyattæ filius, Cræsi frater Adramytium condidit fr. 275, b.

Adrastea; nihil aliud quam Jupiter III, 642, 13.

Adrianæ gallinæ; quales III, 103, 34 ss.; quotidie pariunt III, 103, 34; sæpe pullos suos interimunt III, 103, 36.

Adriaticum mare; III, 630, 24; in illud partim Ister insuere dicitur IV, 93, 10; per Istrum in id redeunt trichiæ III, 158, 52 ss.; igitur in id intrantes capiuntur. exeuntes vero non III, 159, 3 s.; Mentores id accollunt IV, 93, 1; in ejus recessu Electrides insulæ IV, 87, 19; in illo insula Dionæda IV, 87, 1; in una ejus insularum templum ostenditur a Medea exstructum IV, 93, 17 s.

Adspargo (σπρίσκω); in ea colores adspiciuntur IV, 118, 15.

Adul silvestris; in eam insitio artemisiæ fit IV, 28, 2.

Adulatio (κολακεία); animæ affectus II, 195, 33; ejus definitio II, 196, 2; est affectus moralis animæ vituperandus II, 150, 17; II, 216, 34, 48; quidnam ei proprium sit II, 216, 48; II, 150, 15; jucunda est, 330, 52; quænam ejus signa pudorem incutiant, 355, 48; divi-

tum non a priva honorum possessione, sed ab improbitate pendent, 501, 24.

Adulator; quisnam II, 22, 6; II, 49, 20; est admirator vel amicus apparens, 336, 53; quomodo ab amico differat II, 119, 9; iucundum est, 336, 52; eos plerumque amant, 337, 36; idque quare II, 97, 9; amici non sunt etsi esse videntur II, 175, 12; amici sunt amicis suis inferiores aut tales se esse præseferunt II, 97, 10; mercenariis animo similes sunt II, 46, 9; inprimis apud tyrannos valent, 549, 28; et sermones et actiones spectat II, 22, 41; ei convenit ut demisse se gerat, 585, 19; cum apud tyrannos tum apud plebem in honore est, 585, 16; iis comparantur demagogi, 549, 23, 27; eum nonnulli præferunt amico, idque quare II, 226, 5; ad eum non pertinet in hominum congressu cuique suum tribuere, etsi ita videatur II, 159, 44; quomodo eum vocaverit Gorgias, 388, 42.

Adulter (μοιχός); unum aliquem, non commune lædit, 340, 41; non omnis est qui adulterium fecerit II, 59, 42, 46; si sceleris purus est, etiam hic atque ille, 404, 40; non ita dicitur quod plus quam decem matronas sectatur II, 138, 46; II, 196, 39; propter cupidinem multa audacia facinora perpetrant II, 34, 35.

Adulterium (μοιχεία); pactum invite factum et clandestinum est II, 55, 13; ad intemperantiam refertur II, 54, 18; id alius lucri causa facit, alius cupidinis II, 54, 12; alter potius intemperans est quam nimium sibi vindicat, alter intemperans est, sed non injustus II, 54, 14 ss.; comprehenditur voluptate quæ ad intemperantiam pertinet II, 138, 48; vituperio dignum est II, 138, 49; non excessu vel defectu constat II, 138, 45; id vetant leges II, 53, 19; in suam uxorem nemo facit II, 65, 45; II, 155, 14; medium non recipit nec excessum nec defectum II, 20, 23, 36; nec quod decet, nec quomodo aut quando facere licet II, 20, 28; quæritur an ignorans vel coactus committi possit II, 196, 43; in id proclives sunt divites; 367, 2; eo perpetrato latere solent turpis vel pauper, 339, 22; id interdum denegant, etiamsi concubuisse agnoscant, 341, 13; quomodo propter sententiam de eo latam Thebis et Heracleæ orta sit seditio, 573, 9.

Adultus (ὁ καθῆστον, ὁ ἀκμάζων, ὁ τελεωτής); ei iucunda simpliciter iucunda II, 220, 34; se habet ad infantes et feras, ut pravus et insipiens ad honestum et prudentem II, 220, 36; dici potest eum exercitum ducere posse, sed non eodem modo quidem de puero affirmari potest III, 452, 6 ss.; lectum appetit secundum Homerum II, 36, 4; quod ad mores attinet, inter adolescentes et senes medium tenent, 365, 46, 49; æque ac juvenes institutione indigent II, 128, 10; quidam utile sectantur ejusque causa amicitias contrahunt II, 92, 46; quatenus iis utiles sint amici II, 91, 4; iis etiam inest anima plantis competens II, 13, 35; iis solis competit latitudo II, 357, 15 s., 35; iis multo minores sunt partes superiores III, 21, 54 s.; III, 289, 28 s., cf. III, 312, 37 ss.; augentur vero inferiores III, 289, 32 s.; III, 312, 6 s.; iis imprudentiores sunt infantes III, 289, 47; inter eos intellectu inferiores sunt pumiliones, idque quare III, 289, 47 s.

Adulta (τὰ ἀκμάζοντα); secundum naturam apud ea oriuntur dentes, teste Democrito III, 429, 23, cf. 36 s.; exceptis bubus, graviores vocem habent quam juniora III, 426, 36 ss., cf. III, 427, 32 ss.; idque quare III, 427, 37 ss.; eorum pars movens (i. e. cor) majorem vigorem habet III, 427, 49 s.; apud ea sub septo transverso invenitur alimentum III, 391, 30 ss.; robustiora sunt III, 428, 1; idque quare III, 427, 51.

Adumbrata (τῇ περιγραφῇ καλῶς ἔχοντα); rite quæ sunt,

unusquisque videretur provehere ac quasi in membra distinguere posse II, 7, 17 s.

Adumbrata pictura (ἡ σκιαγραφία); quomodo falsa esse dicatur II, 532, 44 s.; in ea exquisita supervacanea et deteriora sunt, 401, 13; præcedere debet ulteriorem quæ pictura fit exornationem II, 7, 15.

ἄδυναμία i. e. ἄδύνατα, 479, 7.

ἄδύνατα alia secundum potentiam dicuntur (i. e. lat. *impotentia*) alia non (i. e. lat. *impossibilia*) II, 525, 1 ss.

ἄδύνατοι duo vel unum obolum apud Athenienses accipiebant, fr. 250, b.

Aduncitas (γυρότης); est curvitas in naso II, 381, 30; ejus materies caro est II, 381, 31.

Aduncum (τὸ γυρόν); unicum tantummodo exstaret, nec aliud esse posset si ex universa carne unicus factus esset nasus aduncus II, 381, 32 ss.

Adusta plaga (ὁ κατακαυμένος τόπος); aquas non habet propter solis propinquitatem III, 588, 6 s.; nec inde Eleiæ nasci possunt idque quare III, 588, 8 ss.; qui ex illa spirat ventus Auster est III, 588, 5 s.

Advenæ (ἐπίοικοι); si in civitatem recipiantur, plerumque fit seditio, 568, 4, cf. 10, 14.

Adventitia (ἐπίκτητα); iis quoque parentibus similes nascuntur liberi III, 329, 47; iis accensendæ sunt ciuitrices et puncturæ III, 329, 47 ss.

Adventitia aqua (ἐπαχθὸν ὕδωρ); ea est quæ se e. gr. in lanam insinuat III, 615, 26.

Adventus; ejus causa eadem est ac id secundum quod aliquis venit II, 528, 35.

Adversarius (ἀντίδικος); cuique duas orationes concessit legumlator, 432, 41; ejus partes agere non debet qui de veritate iudicium ferre vult II, 383, 19 s.; eorum orationes audire melius est ad rem dijudicandam II, 488, 46 s.; quod bonum iudicant, magis bonum est, 327, 24; quomodo efficiendum sit, ut iis irascatur iudex, 349, 54; magis metuendi sunt, si lenes et dissimulatores et callidi quam si iracundi et libere loquentes, 354, 14; si crimen negent quænam dicenda sint accusatori in accusatione, 450, 7; quænam ubi crimen confessus facinus suum scriptæ legi non repugnare perhibet, 450, 11 ss.; quænam, ubi ne hæc quidem perhibere potest, 450, 16; si contradicit, e probationibus confirmationem facere debet orator, sin consentiatur, e justo ac tili similibusque, 449, 46; eum quæ spectant, peculiarem speciem probationum non constituunt, 408, 17; eum quæ spectant inesse possunt nec generi concionalis, nec demonstrativo, 401, 44; eum quæ spectant pertinent ad probationem, 402, 3; ejus argumentis retorquendis egregius oritur enthymematum locus, 376, 36; cum ei soli, tum ei et sibi ipsi enthymemata e dissidentibus petita adhibent oratores, 379, 38, 42; de eo mala opinio auditoribus concilianda est in narratione, 405, 44; 406, 37; an aliquid falsi dicat extra causam spectandum est in eloquentia concionalis, 407, 18; eum vel absolute, vel auditoribus malum fuisse, in peroratione ostendere debet orator, 410, 9; eum rerum quibus contradicit imperitum esse demonstrare debet orator, 430, 25; ei non conducere, si vera dicat, ostendere debet orator, 430, 29; quæ ab eo verissimiliter dici poterunt, quomodo præveniendæ sint, 433, 27 ss.; si quæ dicturi sumus, præoccupaverit, quomodo ea rursum contra anticipandum solvamus, 433, 36; ne injusta a iudicibus petat, cavendum est, 434, 11; si justa esse ostenderit ea quæ suaserit, ostendendum est, ea vel turpia, vel perniciose, vel impossibilia, et sic deinceps, 445, 21; quando et quomodo irridendus sit in vituperatione, 418, 3; adeo magnas se fecisse

injurias arbitratur ut putet defensorem eum rite accusare non potuisse, nisi scriberet et multum temporis meditaretur, 452, 6; dicendum est defensori civibus profuisse, si ille rhetoricam disceret, 452, 15; eum ut pecuniam injuste capiat, non ut ne reddat in iudicium ire, dicendum est defensori, 452, 24; ex eorum sententia quænam dicendi argumenta petamus, 414, 28; ab iis, si fieri possit, consentaneum sumere debet accusator, 425, 28; si exemplis utantur contra rationem, quomodo iis respondendum sit, 427, 16; unde petenda sint enthymemata quibus eos refutemus, 428, 3; tyrannis comparantur, 428, 43; si quid mihi debent, haud reddunt, 428, 46; si quid iis debeo, et hoc et fœnora sibi restitui arbitrantur, 428, 47; vel ex eorum fautoribus, vel ex iis ipsis peti possunt signa, 429, 15; omnia eorum flagitia congerenda sunt ubi testimonium impugnare volumus, 430, 51; ubi testimonium subducere volunt quænam facienda sint, 431, 17; ubi ad iurandum confugerint, quidnam dicendum sit, 432, 1 ss.; quomodo et quando in eos maledicendum sit in procæmio orationis judicialis, 448, 28; iis se inferiorem esse, insimulare debet orator in procæmio orationis judicialis, 448, 36; quando et quomodo in eum culpam transferre debeat orator calumniæ obnoxius, 449, 16, 34; ejus odio se excusare debet juvenis pro alio crimen inferens, 449, 25; adversus eos odium et iram et invidiam apud iudices post præoccupationem excitare debet accusator, 451, 7; 453, 30, 31 ss.; quomodo male erga eos efficiendi sint iudices, 453, 8, 26 ss.; eorum malis moribus, vel inimicitia, vel amicitia se excusare debet qui orationem facit inquisitoriam, 454, 7; eos sibi antea molestos fuisse dicere debet idem, 454, 6; ejus res quibusnam repugnare ostendendum sit eadem, 454, 15; eo magis male audient quo pluribus horum repugnare eorum res ostenderimus, 454, 22.

Æacidæ; certis illis temporibus parentare dicuntur Tarentini IV, 93, 43 s.

Æacus; eum laudat Gorgias, ubi de Achille dicendum est 408, 8.

Ædepsus; thermæ prope eam unde ortæ III, 592, 39.

Ædes (οἶκος); pertinent ad nutrimentum (i. e. ad res necessarias, ideoque sub imperium herile cadunt), 635, 25; in iis extruendis et possessionum et sanitatis et iuicundi usus ratio habenda est, 638, 43; æstate vento, hieme soli patere debent, 638, 50; aquilonem secundum habere, nec ab omni parte æquilaterales esse debent, 639, 6; eas hieme petunt homines nonnulli III, 156, 26; cur in altis aer freti more reciprocat præsertim sereno cælo IV, 243, 17 ss.; veteribus comparantur qui propter duritatem debilem habent memoriam III, 495, 31 s., v. *Edificium, Domus*.

Ædilis (ἀστυνόμος); pertinet ad magistratus necessarios, 598, 10, 16; ejus munus proxime ad fori præfecti munus accedit, 598, 16; quidnam sit ejus officium, 598, 17; ejus munus in magnis civitatibus pluribus viris partitur, 598, 23; ad ejus munus proxime accedit agrorum præfecti munus, 598, 26; ejus sententias ad finem perducere debet fori præfectus, 599, 5; ad forum necessariorum rerum convictus celebrare debent, 615, 10; iis opus erit civibus suis secundum Platonem, 502, 26.

Ædificabile (οἰκοδομητόν); quando actu est, sit ædificatio II, 274, 4; II, 594, 46; ejus actus, quatenus ædificabile est, non domus est, sed ædificatio II, 274, 35 ss.; II, 595, 16 ss.; quatenus ædificabile est, modo agere potest, modo non II, 274, 34; II, 595, 16.

Ædificandi peritus; fieri non potest ut omnis necessario ædificet II, 331, 49.

Ædificans (ὁ οἰκοδομῶν); eum ædificare non posse contendunt Megarici, ubi non ædificat II, 565, 33 s.; se habet ad ædificativum, ut actus ad potentiam II, 568, 6 s.; certus quidam semper simul cum certo quodam ædificio adest II, 265, 34; II, 516, 27.

Ædificare (οἰκοδομεῖν); si est agere, ædificavisse est egisse, 211, 32.

Ædificatio (οἰκοδομήσις); ejus definitio facile deduci potest a motus definitione II, 276, 35; ejus definitio domus definitionem continet, non vero vice versa III, 229, 16 ss.; non ad idem genus pertinet ac domus II, 87, 16; in rebus ædificandis est III, 342, 36; motus quidam est II, 274, 40; II, 595, 21; ideoque actio imperfecta II, 568, 37 ss.; etiam animæ motus erit, si ira hujusmodi motus sit III, 439, 49 ss.; obtinet quando ædificabile actu est II, 274, 4; II, 594, 46; in eo quod ædificatur est II, 570, 51, 54; solus artis ædificatoriæ finis non est II, 570, 49; una cum domo est et sit II, 570, 51; hoc modo sit, quia domus aut ejus ratio hujusmodi est III, 219, 49 s.; eodem modo domum facit quo motus semini inditus fertur partes III, 348, 34 s.; ejus causa cum architectus, tum architectus ædificans est II, 516, 12, cf. II, 265, 19; ejus eadem potentia ac destructionis, idque æque activa ac passiva II, 572, 6 s.; ejus periti evadunt qui ea delectantur II, 121, 20.

Ædificativum (οἰκοδομηκόν); quidnam II, 569, 48; ei inest ædificandi potentia II, 564, 39 s.; se habet ad ædificans, ut potentia ad actum II, 568, 6 s.; per se domus causa est et habitus effectivus cum ratione conjunctus II, 68, 25.

Ædificator (ὁ οἰκοδόμος); causa movens domus est II, 490, 30; ejus essentia est ut ædificet II, 565, 39 s.; secundum Megaricos ædificator non est, ubi non ædificat II, 565, 38 s., cf. 45; quæritur quomodo artem suam recuperet II, 565, 46; domum facit II, 151, 42; quænam secundum Platonem inter eum et agricolam suturemque et textorem de operibus commutandis intercedat proportio II, 151, 42 ss.; opus suum majoris æstimat quam opus aitoris II, 152, 1; non facit quæ accidit domui, dum sit, idque quare II, 535, 33 s.; non dicit domum bonum quid esse, sed se eam facere II, 132, 41; quam rem ipse fabricatur, eam ipsius virtus bonam efficit II, 135, 46; cum domum pulchram facere conatur, tum res ad eam faciendam necessarias sibi comparat II, 144, 51; definita domo rationem reddit eorum quæ facit III, 219, 15 ss.; ubi ædificat ei non tribuenda est alteratio III, 451, 33 ss.; nemo esse potest qui non prius ædificavit II, 570, 13 s.; ei comparantur virtutes (morales) respectu habito prudentiæ II, 158, 48 s.; si ei accidat ut musicus sit, vel vice versa, musicum ædificare dicimus II, 520, 48 s.; nonnisi per accidens sanare potest II, 536, 16 ss.

Ædificatoria ars (ἡ οἰκοδομητική); domus forma est II, 544, 40; simul causa movens et causa formalis domus est II, 602, 44, cf. 39; ejus opus domus, non ædificatio II, 192, 24; ei præter actum alius est finis II, 180, 14; ejus finis domus est II, 544, 44; idque pulchra II, 144, 15; ejus præter ipsam ædificationem finis est domus II, 156, 27; II, 570, 48 s.; pertinet igitur ad facultates effectivas *ibid.*; ei inest excessus, defectus et medium II, 195, 9; ut alii grata sit domus postquam facta est, alii noxia, alii utilis, non efficit II, 535, 35 ss., cf. II, 593, 19 ss.; in ea eadem finem sibi proponit et res ad finem tendentes sibi comparat II, 144, 49 s., simulac eam didicimus architecti sumus II, 188, 11; secundum eam ædificat architectus II, 565,

39; eam habemus ut ædificemus, non vero vice versa II, 570, 48 s.; in ea architectus est et ædificator ejus minister quorum ambo domum faciunt, sed non eodem modo II, 658, ss.

Ædificatoria potentia (ἡ οἰκοδομικὴ δύναμις); potentia est quæ non inest rei quæ ædificatur II, 524, 9 s.; sed ædificatio II, 564, 40.

Ædificatorius motus (ἡ οἰκοδομικὴ κίνησις); perfectus est ubi effecerit id quod desiderat II, 119, 33.

Ædificium (οἰκοδόμημα); cum certo quodam semper simul adest certus quidam ædificans II, 265, 34; II, 516, 27; corruentium curam gerere debet ædilis, 598, 18; cuique duas areas tribuit Plato, 504, 49; iis in oligarchiis urbem ornare debent amplissimi magistratus, 597, 42; ex iis tunc tantummodo omnia quæ debebantur persolvebant Mendæi, quum pecuniæ inopia laborarent, 645, 40; Græcorum vetusto more exstructa multa esse feruntur in insula Sardinia IV, 91, 23 ss.; ab Iolao Iphiclis filio exstructa esse existimantur IV, 91, 26 ss.

Æditui (ναοφύλακες); pertinent ad inagistratus a sacerdotio distinctis quibus rerum divinarum cura demandata est, 600, 6.

Æetes; ejus epitaphium in Colchide fr. 316, a.

Ægea Syriæ; apud eas Eurys vocatur Scopeus IV, 45, 30 s.

Ægeum mare; III, 630, 27; Ponto profundius est III, 575, 21; eo profundius est mare Siculum III, 575, 22; in id effluit Pontus III, 575, 13; cur minus candidum in eo mare quam in Ponto sit IV, 230, 12 ss.; aer cæruleus in eo idque quare IV, 230, 15, s.; ibi hiemem transigunt coliae III, 158, 30; circa id (?) pinguisimi capiuntur pisces gregales intrantes III, 159, 17 s.

Ægeus; Euripidis citatur, 480, 37.

Ægialos (?) (codd. nonn. Ægæum); circa eum pinguisimi capiuntur pisces gregales intrantes III, 159, 17 s.

Ægidæ; Thebanorum genus, e quo nonnulli Spartanis in bello contra Amyclæenses opulati sunt fr. 269, a; eorum dux Timonachus, *ibid.*

Ægina; eo qui tempestate pulsus aut a latronibus captus venit, per accidens illuc venit II, 533, 37 ss.; ibi frequentes sunt mercatores, 548, 38; eo navigare necessarium est ut pecuniam accipias II, 518, 6 s.; eam Piræei lippitudinem vocavit Pericles, 396, 50; quare ibi qui urbem Chareti prodere voluit, reipublicæ formam mutare voluerit, 572, 27; huc Homeri mater concessit fr. 26, b.

Æginetæ; eos in servitutem redegerunt Athenienses, etiamsi ipsis adversus barbaros opem tulissent, 374, 16; servorum numerus apud eos fr. 251, b.

Ægincticus obolus; eam æquat litra fr. 252, b.

Ægisthus; Orestis inimicissimus erat, 467, 23.

Ægithalus; v. *Parus*.

Ægithus (αἰγῖθος); fecundus est et facile sibi victum parat III, 184, 15 s.; pede claudicat III, 184, 16; asini ulcera vellicat eique bellum ingerit, idque quare III, 173, 31 ss., 35 s.; asino rudiente auditu metuens ora et pullos ejicit III, 173, 33 s.; spinulæ et antho inimicus est III, 174, 26 s.

Ægo; ex Æthiopis montibus originem petit III, 570, 2.

Ægoliolus (αἰγολῖος; de alia ave αἰγῶλιος, v. *Capriceps*); uncungus est III, 173, 27; noctu pascitur, interdum vero raro conspicitur III, 184, 32 s.; quænam loca incolat III, 184, 33 s.; quinam sint ejus mores III, 184, 34 s.; quot pullos educat III, 109, 45; calarin devorat eique bellum infert III, 109, 45.

Ægos potami; quo tempore apud illos lapis ex aere decidit, apparuit cometa III, 561, 23 ss.

Ægirtudo (ἀργαστία); ex desidia provenit, 420, 47; in

iis manifestum fit animas corporis motibus affici IV, 1, 2.

Ægrolandi causa (τοῦ νοσῆν αἰτία); nimia excrementorum copia IV, 149, 12.

Ægrotans; hunc ego curavi, ille vero mihi maximorum malorum causa exstitit, 438, 5.

Ægrotare (νοσῆν); idem esset quod sanum esse, si ægrotare posse non differret a valere posse II, 274, 26 s.; II, 595, 8, cur aliquibus accidat ubi incontinententer vivere assueji, victus ratione utantur non incontinenti IV, 259, 1 ss. posse; id., notione idem non est quod valere posse, etiamsi subjectum idem sit II, 274, 25 s.; II, 595, 6 s.

Ægrotus; ex sano fit idque quomodo III, 333, 25 s.; quomodo sophistice valere probetur, 278, 18; quatenus sponte ægrotus sit II, 30, 25; inagis sanitate opus habet quam sanus II, 508, 11; ei comparatur opinans ideoque, si opinans sit, principii contradictionis obtrektor II, 508, 11; ei bonæ medicationes et incisiones II, 220, 26; quæ ei conferunt non simpliciter bona sunt *ibid.*; ei non prodest sani cibus II, 241, 33; quaeritur utrum pati an medico obtemperare debeat II, 105, 23; eum imitatur delicatus II, 84, 5; magis sanari dicitur quam homo II, 545, 21 s.; qui testamentum faciat cui similis fr. 339, b; eorum habitus non idem est ac quum sani essent II, 591, 21 s.; igitur iis non videntur eadem sensibilia, idque quare II, 591, 22 ss.; eorum voluptates non revera voluptates sunt, idque quare II, 87, 36; iis quæ salubria vel dulcia vel amara videntur, revera non ita se habent II, 118, 51; iis omnia amara esse videntur, idque quare III, 458, 31 s.; irascuntur iis qui res morbum spectantes negligunt, 348, 39, 42; eorum opinionis ratio habenda non est II, 185, 32; castigatione vel medica, vel civili indigent II, 185, 35; quando vituperio digni, quando non II, 140, 14 s.; medicos studiose audiunt, sed eorum præcepta non exsequuntur II, 18, 13; eorum fami vel siti comparatur adolescentum voluntas, 363, 34; nonnulli canuere, quibus sanatis nigri rursus pili suborti sunt III, 47, 45 s.; semine carent III, 335, 26 s., cf. III, 334, 29 s.; idque quare III, 335, 28; æque ac bene valentes vocem interdum acutam habent III, 427, 34 s.; idque propter eandem causam propter quam juniorum animalium vox ab adultorum differt III, 427, 31 ss.; voces tenues habent III, 661, 3; nonnunquam literarum obliiti sunt quas didicerant fr. 49, b; eorum capita in longis morbis a pediculis deseruntur fr. 164, b.

Ægrotus ego sum, ille vero corpore valet, 278, 48.

Ægrotus sanus; non dicitur II, 515, 23.

Ægrotum; privatio est II, 603, 12; ex eo fit sanum III, 449, 46 s.; quaeritur an generatio semper fiat quo modo ex eo sanum et vice versa II, 437, 11 s.; cum id, tum hominem sanari dicimus II, 446, 46, 49.

Ægyptiacæ res; probant omnia antiquissima esse, 612, 14.

Ægyptiæ arbores rargaration dictæ IV, 24, 30 s.

Ægyptii; antiquissimi hominum habentur III, 573, 12; iis antiquiores sunt magi fr. 31, a; nihilo minus regio quam incolunt manifesto facta et fluminis est opus III, 573, 14 s., cf. III, 571, 51 s.; etiamsi antiquissimi sint, tamen legibus et ordine civili fruuntur, 612, 15; eorum rex Taos, 646, 54; multa fide digna circa stellas ab iis accepimus II, 401, 28; stellarum occultationes enarrarunt II, 401, 20 ss.; contendunt stellas fixas interdum sibi comam adsciscere III, 559, 29 ss.; planetarum et inter se et cum stellis fixis conjunctiones fieri contendunt III, 559, 51 ss.; quomodo sine avium

feminarum ope ova maturent III, 104, 32; quidnam dicant de serpentibus quibusdam cornutis III, 20, 45 s.; qui a rege defecerant, quidnam ei responderint, 405, 46; cum ore tum moribus a ceteris differunt hominibus IV, 1, 29; crispiores habent pilos IV, 191, 14; cur blasi sint IV, 191, 11 ss.; ad eos referuntur qui valde nigri sunt IV, 12, 9 s.

Ægyptium mare III, 630, 26.

Ægyptium mel; humidum et aquosum, idque quare IV, 291, 42.

Ægyptus; eam alii Africæ, alii Asiæ tribuunt III, 631, 12 s.; Nili ostia eam circumfluunt *ibid.*; universa Nili adaggeratio est III, 571, 51 s.; III, 573, 14; ejus solum emporium Naucratis Homeri ætate fr. 144, b; semper siccior fit manifesto III, 571, 50; id quod probat cum regionis adspectus, tum quæ circa Rubrum mare evennerunt III, 573, 15 ss.; ea altius Sesostrius invenit mare quum canalem a Nilo ad Rubrum mare effodere conatus est III, 573, 20 ss.; unde constat eam olim mare continuum fuisse III, 573, 24 s.; quia ejus paludes sensim exsiccatae sunt ac semper a finitimis occupabantur, latet quo tempore inchoarint hanc migrationem III, 571, 52 ss.; olim Thebæ appellabatur III, 572, 4 s.; terra cava secundum partes inferiores est IV, 252, 6; alimentis abundat III, 172, 49 s.; ideo ibi et inter æe et erga hominem mansuescunt animalia ferocissima III, 172, 46 s.; quamnam ibi curam animalibus impendant III, 172, 48 s.; in ea conspiciuntur stellæ quædam, quas in regionibus septentrionibus vicinis videre non licet II, 409, 49 ss.; in ea occidunt stellæ quæ in regionibus septentrionibus vicinis semper apparent II, 409, 51 s.; ejus inferiores partes post superiores incolæ cæperunt III, 572, 9 s.; idque quare III, 572, 10 ss.; cur in ejus partibus ad mare sitis Auster non flet, super Memphin vero splendidus spiret IV, 252, ss.; ubi ibi Africi spirent IV, 252, 5 s.; quænam ibi animalia majora quam in Græcia, quænam minora, quænam pari magnitudine, idque quare III, 169, 22 ss.; ibi raræ sunt parvæ aves III, 169, 28; igitur carnivoris parum alimenti suppeditat III, 169, 27 s.; ibi non diu durant poma ac nuges III, 169, 29 s.; in ea plantatio semel in anno fit IV, 29, 4; in eam transplantatum belenum perniciosum e Perside comestibile factum est IV, 28, 39 ss.; per totam, excepto Pelusio, inveniuntur abietes albæ, desunt vero nigrae III, 186, 19 ss.; in ea optimi pepones IV, 220, 24; patria crocodili fluvialis II, 25, 19; trochili in ea in crocodilorum ora involare dicuntur IV, 76, 18 s.; ibi duodecies pariunt columbæ III, 109, 3; fr. 175, a; quales ibi inveniuntur mures III, 134, 17 s.; ibi cum aspidem dimicat ichneumon III, 177, 39 ss.; aspidi qui in ea est similem vim serpentes habent qui Curii inveniuntur IV, 102, 27; ad paludes supra eam sitas migrant grues III, 156, 38; ex iisdem paludibus fuit Nilus III, 156, 38 s.; easdem incolunt Pygmæi III, 156, 39 1 ss.; in ea invenitur equus fluvialis III, 24, 1 s.; ibi mulieres facile graviditatem ad finem perducunt, multosque fortus et gerunt et edunt III, 139, 27 ss.; cf. 52 s.; igitur ibi vivere possunt partus octimestres III, 139, 26, 30; fr. 190, a; ibi valde fecundæ sunt mulieres, indeque ibi sæpius quam alibi fiunt partus monstrifici III, 402, 29 ss.; ibi bovem Apln nomine colunt II, 187, 15; in quadam ejus provincia crocodili dii habebantur, 649, 3; memorantur ejus pyramides, 584, 49; ibi cadavera conservant II, 219, 40; ibi constituta est ars mathematica, idque quare II, 469, 41 ss.; ibi medicis non nisi post quartum diem alvum movere licet, 539, 4; in ea originem cepit civium in classes distributio, 612, 5; in ea ab

agricolis distincti sunt milites, 611, 35; ejus satrapa fuit Cleomenes Alexandrinus, 648, 48; ibi tempore Cleomenis mediocrius erat fames, alibi vero magna, 648, 50; ejus satrapa fuit Euasēs Syrus, 648, 40; si cui ibi esse non licet, eo ire non potest II, 376, 22; eam ne invadat, quomodo exemplo adhibito curare debeat orator, 370, 13.

αἰδῆς: 475, 48.

Æmulatio (ἄλλος); affectus animæ est II, 18, 21; II, 138, 17; quidnam sit, 362, 29; æqua est et æquis viris competit, 362, 32; quomodo ab invidia differat, 362, 34; quidnam in eam proclives sint, 362, 30 ss.; circa quamnam fieri soleat, 362, 47; apud auditores in peroratione excitanda est, 410, 19; quinam eam excitent, 363, 1 ss.; ei oppositus est contemptus, 363, 10; quorum (*æmulatio*) nos tenet, eorum amici esse conamur, nisi invideamus, 352, 41; qui ab ea pendente molestiam prævidet, metu non percellitur II, 209, 31.

Æmulatores; eorum nos pudet, 356, 30; ab iis videri nolunt mala fortuna utentes, 357, 23; eos qui habent, facile pudore afficiuntur, 357, 33.

Æmuli (ἀντιστάται); iis invidere solent, 362, 11.

Ænea opera; eorum prima materies quod ad ipsa æs est, universaliter vero aqua II, 517, 40.

Æneas; rex locorum circa Adriaticum mare dolo necavit Diomedem IV, 87, 12 s.; ejus epitaphium fr. 317, a.

Ænesidemus; cur Geloni cottabos miserit, 339, 53.

Æniaca regio IV, 100, 11.

Ænians; Athenas miserunt columnam cum inscriptione literis vetustis exarata IV, 100, 11 ss.; Thebas ad Ismenium deducti sunt IV, 100, 17 ss.

Ænigma; ejus species eo constat ut dum dicis quæ sunt, conjungas quæ non possunt esse, 475, 10; hujusmodi metaphora fieri potest, non vero nominum compositione, 475, 12; oritur frequentiori metaphore usu, 475, 8 s.; metaphora sunt, 388, 8, cf. 398, 35; e bene confectis semper petere licet metaphoras, 388, 7; bene confecta quam re jucunda fiant et quare, 398, 4; Homero propositum fr. 27, b; Pythagorica fr. 71, a ss.

Ænus; pater Heracleidis et Parchonis qui Colyn interfecerunt, 581, 38.

Æoles; Lydos bello presserunt fr. 27, a.

Æolis; ejus quædam oppida occupabat Charidemus Orita, 648, 10.

Æoli septem insulæ; IV, 92, 1; ignis et spiritus fons in iis III, 633, 49; quod circa eas accidit argumento est spiritum sub terra fluere III, 593, 38 ss.; Auster quum flaturus est ibi ante significatur III, 593, 40 s.; loca e quibus efflationes fieri solent resonant, idque quare III, 593, 41 ss.; una ex his Hiera III, 593, 28; una earum palmis abundare dicitur indeque Phœnicussa appellari IV, 100, 1 ss.

Æquabile; id est quod modicum est IV, 147, 14.

Æquabilitas numeri; quatenus numerus est, affectus est II, 502, 6.

Æquales (οἱ ἴσοι); iis inæquale præter naturam est, 604, 46; eos miserari solent, 359, 27; bona eorum non participare pudori est, 356, 12.

Æquales fieri; secundum Melissum idem quod eandem magnitudinem capere, 283, 13.

Æquales ætate (ἡλικιώται); iis plerumque iidem mores iidemque affectus sunt II, 100, 21.

Æquales (οἱ ὅντες, οἱ οὖν); eorum opinionem magis curant quam futurorum, 336, 40; quomodo virtutem definiant, idque quatenus recte II, 158, 14 ss.

Æquale (ἴσον); non homonymum est, sed ejus definitio homonyma est II, 33^a, 38, cf. 36; omni rei continuæ

sed dividuæ inest II, 19, 14; affectus per se quantitatis est II, 542, 9 s.; majore minus, minore majus II, 22, 28; II, 195, 18; opponitur et ei quod superat et ei quod superatur II, 358, 24 s.; medium est inter defectum et excessum II, 19, 17; II, 55, 18; in duabus ad minimum rebus est II, 55, 23; II, 151, 24; in proportionem arithmetica quiddam II, 57, 8; aliquibus et in aliquibus æquale est II, 151, 28; probatur et magno et parvo simul secundum negationem privativam opponi II, 579, 47 ss.; probatur ambobus his simul contrarium non esse II, 579, 36 ss.; nec ambobus simul privatione opponi posse II, 579, 52 ss.; quod non est semper est non æquale, sed non semper inæquale II, 578, 50 s.; inter magnum et parvum intermedium est II, 579, 43; II, 580, 4; IV, 54, 38; est igitur quod nec magnum, nec parvum est, sed snapte natura utrumque esse potest II, 580, 2 s.; itaque non omne eo fertinet quod nec majus, nec minus est, sed solummodo quod etiam ita se habere potest II, 579, 52 ss.; qui id inæquali opponunt materiem alteri contrariorum assimilant II, 610, 3 s.; inæquali oppositum est II, 629, 12; ei forsitan respondet rectum et impar et album II, 637, 53 s.; ei unum assimilant qui uni inæquale opponunt II, 638, 12; ad unum refertur II, 527, 4; II, 577, 2 s.; igitur numeri affectus est et ad numerum refertur, sed non eodem modo quo duplex et similia II, 527, 2, 7 s.; si idem est quod dimidium, non ad idem referuntur ambo II, 512, 22 s.; non ad duplex refertur II, 512, 23; semper idem erit, sed aliud in alio, si omnia quæ in eodem primo receptaculo sunt, inter se comparari queant II, 339, 46; in æquali tempore æquale alterat II, 376, 51; in minori tempore minus movetur II, 377, 23; ab eodem in majori minorive tempore majus minusve afficitur, idque pro portione II, 377, 27 ss.; si undique circum idem punctum agglomeretur, necessario ubique ultimum æque distabit a medio II, 408, 51 ss.; ad bonorum seriem pertinet II, 637, 46; vel ad rem refertur, vel ad nos II, 19, 16; in democratia videtur quod multitudini placuerit, id ratum esse, 579, 24; in cantu minus est lugubre IV, 206, 18 s.

Æquale et inæquale (ἰσὺν καὶ ἀνίσουν); quanto maxime proprium, 9, 12, 21; πρὸς τι esse dicuntur (v. *Waltz*, ad *Arist. Organ.* t. I, p. 97, 299), 9, 48; id habere licet in rebus omnibus quæ inter ejusdem reipublicæ cives distribui debent II, 55, 6.

Æquale secundum proportionem (ἰσὺν κατὰ τὴν ἀναλογίαν); quidnam conferat ad remunerationem faciendam II, 58, 12.

Æqualia, quænam II, 527, 5 s.; eo quod certo quodam modo habent inter se æqualia sunt III, 489, 25 s.; igitur non necessario alicubi sunt III, 489, 26 s.; nihil ad eorum æqualitatem refert utrum prope an longe a se invicem absint III, 489, 27; igitur iis æquiparanda non sunt videns et id quod videtur III, 489, 25 s.; majora vel minora esse falsum est, 151, 16; si æqualibus demantur, æqualia restant 130, 32; 131, 6; 132, 14; II, 588, 37 s.; hoc principium omnibus quantis commune est II, 588, 38 s.; quomodo eo utatur mathematica II, 588, 39 s.

Æquale iter (ἰσὺς πορεία); cur oculus quam inæquale expeditant IV, 147, 16 ss.

Æqualia loca (ἰσὺς τόποι), cur in iis magis quam in inæqualibus fatigemur IV, 147, 24 ss.

Æqualitas (ἰσότης); ejus contrarium inæqualitas II, 579, 9, 38; definiri nequit inæqualitatis privatio, 248, 25; quatenus ad aliquid referatur: II, 527, 37; in quibusnam unitas sit, II, 577, 11; duplex est, vel numero vel dignitate, 565, 35; quænam numero, 565,

37, 38; quænam dignitate, 565, 38, 39; eam quærentes seditiones movent, 565, 34; 566, 20; absolutam justam esse agnoscunt, de ea quæ dignitatem spectat, disceptant, 565, 42, cf. 564, 37; si secundum alteram ex omni parte constituta sit respublica, inane est, 565, 50; democratia maxime propria esse existimatur, 548, 50; 560, 29; eam jure vel injuria quærere licet, 567, 25; eam pro multitudine quærunt populares, 575, 47; inter similes non solum justa, sed etiam utilis est, 575, 47; eam habens æquiori animo est plebs, 574, 20; quæ proportionem constat sola stabilis est, 574, 29; ea constare videtur jus in democratia, 579, 24; de ea in administranda republica contendunt virtus et divitiæ et libertas, ac aliquatenus generis præstantia, 552, 50; amicitia propria esse videtur, idque præcipue æqualitas quod ad virtutem II, 96, 36; II, 97, 36, cf. II, 95, 17; non eodem modo se habet in amicitia ac in jure II, 96, 37; amicitia est secundum proverbium II, 111, 2, cf. II, 95, 17; II, 96, 36; II, 97, 36; eam natura nos docet in majoribus rebus concordia esse servatricem III, 635, 37 s.

Æqualitas (ὁμαλότης); ea producitur sanitas II, 544, 34, 47; calore producitur II, 544, 34, 48.

Æqualitas et inæqualitas; cuius motus generi inesse potest II, 314, 14.

Æque celeriter (ὁμαρταχῆς); non id est quod inæquali tempore movetur II, 339, 3; nec quod in æquali tempore æquale vel per æqualem longitudinem movetur II, 339, 7; II, 340, 6 s.; nec quod in æquali tempore æquale movetur tantumdem II, 340, 2 s.; sed quod in æquali tempore per eandem magnitudinem movetur II, 340, 14; quidnam revere sit in alteratione II, 340, 25 ss.; quidnam in generatione et interitu II, 340, 50 ss.

Æquicruris triangulus; v. *Triangulus æquicruris*.

Æquilaterus triangulus; v. *Triangulus æquilaterus*.

Æquinoctium (ἰσημερία); hiemis et æstatis confinium IV, 247, 38 s., cf. 48; post id facta est navigatio II, 530, 46; cur si circa id spiraverit Africus aqua fiat IV, 247, 35 ss.; — autumnale; post id usque ad alterum æquinoctium quæcunque hora iris fieri potest, idque quare III, 607, 39 ss.; circa id spirat Cæcias III, 589, 55 s. — vernum; circa id spirat Cæcias III, 589, 49 s.

Æquitas (ἐπιείκεια); non rite definitur imminutio eorum quæ justa et utilis sunt, 238, 26; quidnam II, 65, 20; II, 159, 12; justitiæ species est II, 65, 21; non spectat jus naturale sed jus legale II, 159, 18; eadem spectat quæ modestia II, 159, 2; sine ea non exstat modestia II, 189, 27; virtutis universalis sequela est II, 247, 9.

Æquivoca; eorum commune genus non est II, 587, 24; nec unica scientia II, 587, 23; v. *Homonyma*.

Æquivoce dicta (ὑπονόημα); III, 625, 24, 33.

Æquus (ἰσιότης); quisnam II, 65, 17; II, 159, 12 ss. agit secundum iudicium quod tulerit modestus II, 159, 28; cum inprimis ad ignoscendum proclivem esse dicimus II, 73, 15; interdum hujus nomen laudando transferimus ad virum bonum II, 63, 30; tales efficiendi sunt, ut fraudare nolint, 507, 46.

Æquum (ἰσότης); est justum scripta lege prætermissum, 341, 38; quasnam ob causas a legumlatoribus omittatur, 341, 39 ss.; ea sunt quibus veniam tribuere oportet, 341, 52; loci de eo, 341, 55 ss.; eo constare dicimus quod nonnullis in rebus, veniam damus II, 73, 16; ejus recta dijudicatio sententia est II, 73, 14; recte de eo judicat venia II, 73, 17; nec simpliciter idem quod jus, nec tamen genere aliud esse videtur II, 61, 29; id interdum laudando ad reliqua transfe-

rimus ac pro bono usurpamus II, 64, 30; jus est certo aliquo jure melius II, 64, 39; II, 65, 5; jure melius est, etiamsi ambo bona sint II, 64, 42; juris legitimi correctio est II, 64, 44; legis correctio est quatenus deficit propter universalitatem II, 65, 8; omnia bona participant in rebus quæ ad aliud pertinent II, 73, 25.

Aer (*de eo aliorum philosophorum sententia*): eum nonnulli physici omnium rerum principium esse statuunt II, 248, 30; eum nonnulli unicum elementum esse censent II, 417, 34, cf. II, 252, 16; II, 453, 40; eum nonnulli rerum naturam esse putant II, 261, 40; cf. II, 517, 26; ex eo entia esse et facta esse statuunt nonnulli naturæ scrutatores II, 497, 7 ss; eum infinito assimilant nonnulli eorum qui de rerum natura libros conscripserunt II, 277, 13, cf. II, 278, 51; II, 280, 20; II, 282, 26; alii infinitum rei inter eum et aquam intermedio assimilant II, 277, 13; II, 280, 20; ejus ope naturam construunt omnes antiqui III, 220, 35 s; ejus transitu cæres factas esse censent antiqui III, 220, 33 s.; ei assimilant naturæ scrutatores corpus quod extra cælum esse fingunt II, 282, 26; ei assimilarunt naturæ scrutatores partem sensoriam aliquam III, 230, 11 ss.; ei ens et unum assimilant nonnulli II, 489, 47; II, 497, 7; eum nonnulli plus ignis quam aqua continere putant II, 431, 2; ex quorumnam opinione necessario ad aliquid dicitur II, 418, 3 ss., 51.; de ejus ortu absurda est antiquorum opinio III, 576, 46 ss.; nonnulli eundem, si moveatur, ventum esse putant qui in nubes et aquam convertitur, si concresecat III, 567, 51 ss.; eum per universum effusum esse multi putant II, 400, 5 s.; refutantur qui eo repletum esse censent spatium inter stellas et terram intermedium III, 553, 52 ss.; III, 554, 9 ss.; eorum opinio puerilis dicitur III, 554, 2; quomodo nonnullis causa videatur cur corpora jacta ferri pergant non amplius tangente qui jecit II, 295, 3; II, 365, 34 ss.; II, 415, 13 s.; ei foras inanus formam tribuisse antiqui naturæ scrutatores III, 221, 14; ei unum assimilant naturæ scrutatores aliqui (scil. Anaximenes) II, 575, 51; eum universi formam esse ait Anaximenes III, 673, 50; eum inter corpora simplicia maxime principium esse censent Anaximenes et Diogenes II, 472, 42 s., cf. II, 408, 49; II, 479, 39, 52; operculi modo in eum agere terram propter latitudinem putant Anaximenes, Anaxagoras et Democritus II, 405, 8 s., 14; propter copiam nempe locum non invenit per quem prætereat II, 405, 22 s.; ut probent eum, ubi interrumpitur, magna pondera sustinere posse, citant multa experimenta II, 405, 17 ss.; ejus profunditatem infinitam esse censet Xenophanes III, 674, 53; eum omnium principium, idque subtilissimum esse censet Diogenes III, 435, 16 s.; igitur ei animam assimilant cum ipse tum alii quidam III, 435, 15 s., cf. 40; quomodo ex eo deducat cognitionem et motum idem III, 435, 17 s.; eum aliquid esse idque valens ostendunt Anaxagoras et qui eodem modo quo ille inanis refutabant assertores II, 292, 21 ss.; eo plenum inane non est agnoscantibus ipsis inanis assertoribus II, 292, 27; eum ex innumeris similaribus visum latentibus compositum esse putat Anaxagoras II, 416, 7; eum igitur mixturam habet ossis et carnis et omnium aliarum rerum seminum II, 416, 5 s.; interdiu stridere et sonare a sole concalefactum Anaxagoras dicit IV, 190, 34 s.; ejus et aquæ ope nos vivere putabat Empedocles II, 447, 46; eum non semper in supremum locum se cerni putabat Empedocles, sed interdum ut fors tulerit II, 266, 23; eum æternum esse statuebat Empedocles III, 673, 21 s.; eum aquæ calidiorem esse censet Empedocles III, 516, 28 ss.; eum, aquam et terram ato-

morum magnitudine et parvitate inter se differre putant Leucippus et Democritus II, 417, 4, 16; nihilominus in se invicem transire putant, id quod sic fieri non posse videtur idque quare II, 417, 17 ss.; in aere secundum Democritum multa sunt corpora individua globosa III, 539, 11 s.; non mixturam esse censet Parmenides II, 456, 22; secundum Platonem ex iisdem triangulis constat e quibus ignis et aqua II, 424, 48.

Aer (*quomodo ad reliqua se elementa habeat*): elementum est ideoque odore caret III, 484, 46 s., v. *Elementa*; (*elementaris*) non idem quod aer proprie sic dictus sed ei similis II, 456, 32; rerum principium potius quam unum quodque aliquid quattuor elementorum, idque quare II, 256, 5; præstat tamen rem inter eum et ignem intermedium principium rerum esse statuere II, 256, 2.

Aer (*quomodo se ad aquam habeat*): similis est aquæ II, 427, 36; ei similis est aqua II, 427, 34; forma est, si ad aquam respicitur II, 291, 48; aquæ quasi actus est II, 291, 48; potentia aqua est, sed non eodem modo quo aqua potentia aer est II, 291, 50; quatenus ejus materies sit aqua, quatenus ejus actus II, 291, 48 s.; II, 292, 2; aquam tangit II, 293, 3; aquam circumdat II, 394, 28; III, 555, 16 s.; III, 576, 12; ubi ex aqua fit moles augetur II, 442, 27 s.; ubi ex aqua fit, nec aer, nec aqua augentur, sed altera interit, alter gignitur II, 442, 32 ss.; si quid augetur, id augetur quod utrinque subest, puta corpus II, 442, 33, cf. 30; eum non ex aqua fieri videmus eodem modo ac res quæ exit ex alia re manente II, 441, 42; fieri igitur nequit ex aqua, ita ut aqua non mutetur, nec ejus materies in aqua ut in vase continetur II, 441, 38 ss.; si ex aqua fiat, et ex eo rursus aer, hæc generatio aliquatenus numero, aliquatenus specie reciprocatur II, 467, 50, cf. 38; fit ex aqua II, 349, 30; II 487, 16, 23; idque altero intereunte II, 487, 16, 23; adhuc potentia levis est, ubi obstaculum aliquod eum ascendere vetat II, 349, 41 s.; remoto obstaculo agit et semper magis ascendit II, 349, 43; eodem modo ex aqua est ac gignitur aqua ex ipso quo lateres e domo et domus e lateribus II, 253, 49; ejus plus fit ex aqua II, 297, 40 s.; se habet ad aquam ut pars divisa ad totum II, 291, 47; quando facilius, quando segnius in eum transiunt aqua II, 437, 4; ubi ex aqua fit statim aer est et non amplius fit II, 428, 8 ss.; igitur a potentia transit ad actum II, 428, 10 s.; si ex aqua fiat, majorem occupat locum II, 420, 24; eo natura prius aqua II, 480, 11; non partim post generationem remanet, nec partim gignitur et in aquam rursus interit III, 577, 2 s.; si in eum mutetur vel in eum intereat aqua, inprimis interitus obtinere dicitur II, 440, 26 s.; ubi in eum transit aqua, alteratione fit accretio II, 294, 4; quando ex eo fit aqua, aut quando ex aqua fit, alterius generatio, alterius interitus obtinet II, 440, 23 s.; ex eo aqua fieri potest, idque quomodo II, 457, 25 ss.; ubi in aquam mutatur eadem manet materies; item vice versa II, 298, 3 ss.; ubi majorem vel minorem molem acquirit, æque eadem manet materies II, 298, 7 s.; ubi ex eo fit aqua, ambo pellucida vel frigida manere possunt et tamen generatio obtinere II, 440, 29 s.; tam intra terram quam super terra in aquam mutatur III, 568 42, ss.; idque propter frigus III, 568, 44 s.; crassescit frigus, et in aquam mutatur III, 617, 30 s.; ubi in aquam mutatur locus perit II, 287 28; in eo est aqua II, 291, 29; aqua contentus, ejaculatur, hac compressa II, 294, 2 s.; ubi aquam subierit, emergit III, 484, 41; igitur in aqua contineri nequit III, 484, 40 s.; III, 537, 36 s.; III, 664, 47; ejus majoris copiam quam ipsius

aquæ continent aquæ calidæ III, 425, 41; facilius dividitur quam aqua II, 431, 35, 42; multo minus quam aqua corpulentus fieri potest, ideoque alere nequit III, 437, 43; ejus copia major quam aquæ II, 418, 37; multus cum multa aqua comparari nequit, idque quare II, 339, 32 s.

Aer et aqua; de affectibus iis communibus sermo fit in *Meteorologicis*, III, 552, 13 s.; ad ea quædam communiter pertinent III, 617, 35; in iis altera differentia contraria est II, 457, 13; intermedia elementa sunt ideoque magis mixta quam ignis et terra II, 456, 43; necessario existere debent quia terra et ignis exstant II, 392, 48 s., cf. II, 393, 13; refutatur placitum quo aliquid inter ea intermedium unicuique elementum esse statuitur II, 417, 35 s.; II, 458, 41 ss.; II, 480, 7; eo intermedio omnia cæla circumdata esse statuunt nonnulli II, 417, 36; iis communis est terræ proximus locus III, 564, 10 s.; iis communis affectus est intermedium cuius ope odor olfactu percipitur III, 454, 8 s.; cf. III, 457, 11; idque quare III, 454, 7 s.; III, 457, 11 s.; unica elementa sunt quibus aliquod sensorium respondeat III, 461, 45 s.; III, 462, 1 s.; eorum ope igitur percipiuntur omnia quæ per intermedium percipiuntur III, 461, 36 s.; alterutri eorum tribuendus est olfactus III, 461, 47; pellucida sunt III, 475, 46 s.; igitur ut in iis cernere possint visum habent animalia III, 475, 46 s.

Aer (*quomodo se ad ignem habeat*): si cum reliquis elementis comparatur, ignis est III, 529, 27; III, 552, 36 s.; igni contiguus est III, 555, 36; III, 556, 37 s.; III, 560, 18; igni similis est II, 427, 35; ex eo fieri potest ignis II, 415, 25 s.; igni proprior est quam ligna, ferum aut lapides II, 397, 14; incandescit motu stellarum idque quomodo II, 397, 11, 21 ss.; item emissis sagittis II, 397, 17; ictu nempe in ignem transit II, 397, 19; ex eo fieri ignis non poterit, si numero infinitæ sint contrarietates II, 460, 1; igne refertus est IV, 243, 4; si igneus sit, prima materies non est II, 569, 22 s.; ex igne fit II, 486, 41; ex igne fieri potest idque quomodo II, 457, ss.; etiam ex igne et aqua fieri potest, sed hæc mutatio, etsi facilius, non reciproca est II, 457, 45 s.; quomodo id fiat II, 457, 47 ss.; ejus ope calefacit ignis e longinquo II, 451, 2 s.; in eo sursum fertur ignis II, 429, 18; ab igne circumdatur II, 394, 28 s.; III, 576, 12 s.

Aer (*quomodo ad terram se habeat*): ei contraria est terra quatenus substantia substantiæ contraria esse potest II, 456, 45; II, 462, 50; secundum sensum, minus esse videtur quam terra, secundum veritatem vero magis determinatum quid et forma est II, 439, 15, 18 s.; ex eo terra fieri potest, sed difficilior, idque quare II, 457, 37 ss., 42 s.; II, 486, 40 s.; e terra fieri potest sed difficilior idque quare et quomodo II, 457, 37 ss., 41 s.; terram circumdat III, 535, 15 s.; II, 286, 30.

Aer (*quomodo sensus afficiat*): si undique circulo cum nostro corpore coaluisset, arbitraremur nos eadem parte colores et sonos et odores percipere III, 459, 15 ss.; quare partem corporis nostri constituere nequeat III, 459, 20 ss.; huiusmodi aeri similis est caro III, 459, 14 s.; afficit pupillam et auditum III, 470, 1 s.

Aer (*ad visum et colores quomodo se habeat*): quomodo se habet ad visum, auditum et olfactum, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s., v. etiam III, 450, 1 s.; ei non tribuendus est visus III, 416, 34; forsitan visus intermedium est III, 479, 2; ei comparatur pel-

lucidum III, 453, 41; pellucidus est III, 461, 43; III, 479, 6 s.; III, 452, 49; III, 484, 35, cf. *Pellucidum*; idque non quatenus aer est, sed quatenus continet intra se aliquid superius ac æterno corpori simile III, 452, 49 ss.; non quatenus aer est, sed quatenus pellucidum ad visum confert III, 478, 36 s.; causa materialis noctis et diei est II, 602, 30; facile transspici potest, sed oculis multa affert offensacula III, 246, 41 ss.; non solum ab eo afficitur visus, sed etiam in eum agit eumque movet III, 509, 12 s.; idque quomodo III, 509, 20 ss.; longissime movetur et agit et patitur, si immergas aliquid III, 475, 4 s.; idque diminodo perstet et unus maneat III, 475, 2, 4 s.; manet autem unus in lavibus corporibus III, 475, 5; si unus maneat, vicissim in oculum agit III, 475, 5 s.; igitur tunc comparandus est ceræ, cui ad fundum usque immersum fuerit sigillum III, 474, 6 s.; hocce ejus motu melius explicatur visio quam refractione visus ex oculo exeuntis III, 475, 2 ss.; et soni et coloris intermedium est III, 461, 42; res quæ in eo spectantur ejus colorem habent III, 646, 53; etiam colorari potest III, 480, 16; minus alium colorem habere videtur ac cominus idque quare III, 480, 17 ss.; cominus spectatus nullum colorem habere videtur idque quare III, 647, 9 ss.; in profundo ubi spectatur cæruleo colore apparet III, 647, 13 s.; natura albus est III, 643, 2; condensatus omnium rerum est albus III, 647, 16 s.; niger apparet quando lumen non omnino penetrat III, 643, 27; quum ab igne perurit nigrum colorem fieri contigit III, 644, 2 ss.; eum purpurascere quando cernamus III, 644, 32 s.; reflexionem passus multos gignit colores III, 557, 52 s.; præcipue tamen puniceum et purpureum idque quare III, 528, 1 ss.; ubi efficere volunt, ut in eo aliquid appareat, alium colorem alii superilluminant pictores III, 481, 4 ss.; eum interdum albi ope reminiscimur, ejus vero ope humidum III, 497, 43 s.; vaporosi inclusio communis causa est cur cutis et pilii apud quodlibet animal albi sint, seu naturalis sit albedo, sive a morbo aut senectute pendeat III, 425, 48 s., cf. 41 s.

Aer (*quomodo ad auditum et sonum se habeat*), et soni et coloris est intermedium III, 461, 42, cf. 43; intermedium est cuius ope sonus auditu percipitur III, 454, 7 s.; ei tribuendus est auditus III, 461, 47; ei tribuendum est sonorum sensorium idque quare III, 479, 20; ejus sensus auditus est III, 418, 40 s.; III, 244, 30 s.; eo repleta est posterior pars capitis quæ vacua dicitur III, 244, 29 s.; intus in auribus impactus est III, 455, 9; idque ut immobilis maneat et sic accurate percipiat omnes motus differentias III, 455, 9 s.; hicce cum auditus instrumentum concrevit III, 455, 3; hicce motu aeris externi movetur atque rursus movet auditus instrumentum III, 455, 3 s.; eum non quavis sui parte continet auditus instrumentum III, 455, 3 s.; igitur non quaquam versus penetrat, nec omni ex parte audit animal III, 455, 5; non ad hunc penetrat aqua, ubi in aqua audimus III, 455, 12; quodsi fiat cessat auditus III, 455, 13 s.; internus hinc semper proprio motu movetur III, 455, 16 s.; audimus igitur aliquod quod intra se continet hinnitatum III, 455, 19 s.; aeris certus quidam motus est sonus III, 455, 46 s., in eo fit sonus III, 455, 51; id est quod auditum efficit ubi movetur continuus unusque manens III, 454, 50 s., cf. 40; idque inde a corpore sonanti ad aurem usque III, 455, 2 s.; per se non sonat propter fragilitatem III, 455, 7, cf. III, 454, 51 s.; quum prohibetur dirumpi ejus motus sonus est III, 455, 8; sonat, ubi id quod percutitur læve est, idque quare III, 454, 52 s.;

id est ubi percussus manet et non diffunditur III, 454, 345; igitur cito et vehementer eum percutere oportet III, 454, 36; ejus disruptionem prævenire debet qui eum verberat III, 451, 36 ss.; igitur arenæ cumulo vel acervo celeriter progredienti comparatur sonans III, 454, 38 s.; in eo audiri potest III, 454, 31 s.; non tam en præcipua soni causa est III, 454, 32 s.; simul eum et se invicem percutere debent corpora solida ut sonus fiat III, 454, 33 s.; verberatus sonum efficit III, 595, 11; qui repercutus echo efficit pilæ comparatur III, 454, 41 s.; sonus ut fiat, aer confertim resilire debet acconcuti III, 455, 27; ubi audimus, aer continuus est ab altera parte cum re sonum producente, ab altera vero cum eo quod primum alteratur, id est auditu II, 336, 30; est igitur primum movens relatum ad id quod movetur II, 330, 33; is cujus motu fit sonus, si transfigeretur in itinere, non recte auditur dictum III, 489, 22 s.; ejus percussiones plurimam efficiunt vocis differentiam III, 655, 22 ss.; eo differenter emissio iidem imitantur voces equorum, ranarum, lusciniarum, gruum, aliorumque animalium fere omnium III, 655, 26 ss.; si per eum ferrentur stellæ sonum excitarent II, 400, 5 s.

Aer (quomodo se habeat ad olfactum et odores); in eo æque ac in aqua percipiuntur odores III, 484, 34 s., 37 s., cf. III, 485, 22, 32 s.; III, 487, 29 s., olet III, 461, 24; id quod probat eum ab odore affici III, 461, 24 s.; afficitur autem quia limite caret, nec perstat III, 461, 21; propter eandem causam et a sono afficitur III, 461, 23; non tamen eodem modo ab iis afficitur ac corpora quæ sentiunt, idque quoniam III, 461, 25 ss.

Aer (quomodo se habeat ad tactum); quatenus in tactilis sit III, 460, 37 s.; eum non secare sed quasi operculo operire videntur corpora lata II, 405, 10 s.; si ei imponatur cubus ligneus, si non comprimitur, tantum aeris transportetur quantum cubi magnitudini æquat II, 296, 33 ss.; ejus contactus tanquam attritio detersioque et ablutio considerari debet III, 509, 27 ss.; eodem modo se habet ad corpora quæ ei insunt quam aqua ad corpora quæ ea continentur III, 459, 40 s.; in eo se invicem tangere nequeunt duo corpora III, 459, 39 s.; nos tamen magis latet qui eorum superficie adhæret quam aqua quia madidorum superficies scatet III, 459, 41 s.; quum nos lateat qui inter tactilia et sensoria intercedit, eodem modo habemus ac si nobis inscisci membrana carni obducta esset III, 459, 51 ss.

Aer (de ejus pondere et motu); modo gravis modo levis est II, 429, 45; II, 430, 7; levis est aquæ respectu II, 369, 44 s.; aqua levior II, 404, 47 s.; ei non innatat lignum vel simile quoddam II, 404, 43 s.; multus pauca aqua gravior erit, si sequaris opinionem eorum qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudine differentibus II, 426, 46; aliis subsidit, aliis supernatat II, 428, 32; excepto igne omnibus supernatat II, 430, 8 s.; igitur alio modo levis, vel gravis est quam terra vel aqua II, 428, 30 s.; terræ supernatat quælibet ejus pars II, 428, 34 s.; igitur terra levior est, non simpliciter levis II, 428, 33 s.; igni subsidit quælibet ejus pars II, 428, 35 s.; igitur igne gravior est, non simpliciter gravis II, 428, 33, 35; aquæ innatat quælibet ejus copia II, 428, 37; igitur, si cum aqua comparetur, simpliciter levis est II, 428, 36; ubique gravitatem habet nisi in terra aut aqua II, 429, 1 s.; et in suo loco gravitatem habet II, 429, 3; cf. II, 430, 18; levitatem non habet nisi in iis quibus supernatat II, 430, 20; si ei subtrahatur aqua, in ejus locum alit.

idque quare II, 430, 21 ss.; 30, 33, si tollatur igitur tamen non nisi vi in ejus locum non ascendit II, 430, 23 s.; vel ipse in aere pondus habet IV, 225, 9; in eo graviora sunt quæ majorem ejus copiam continent quam aquæ aut terræ, idque quare II, 429, 5 ss., cf. II, 428, 48 ss.; natura sua gravis et levis esse potest II, 415, 9; eo tanquam instrumento utitur potentia cum ad motum præter naturam, tum ad naturalem II, 415, 8 s.; sursum fertur levitate ubi pulsus est et initium motus ei impertit potentia idque quomodo II, 415, 10 ss., cf. II, 368, 47; deorsum fertur gravitate II, 415, 12; sine eo vel alia re simili non posset motus fieri præter naturam II, 415, 14 s.; adjuvat etiam motum naturalem II, 415, 16; ejus major copia semper magis sursum fertur II, 424, 52; quævis ejus pars ex aqua sursum fertur II, 425, 1; modo sursum, modo deorsum fertur II, 430, 6; nullam ejus partem deorsum ferri videmus II, 430, 48; nunquam magnam ejus copiam celerius deorsum ferri videmus quam parvam copiam aquæ II, 431, 4 ss.; movetur in loco ubi est, non in loco ubi gignitur II, 290, 6; locus ubi gignitur pars est totius cæli II, 295, 8; si ejus pars movetur, hæc pars se habet ut pars divisa ad totum II, 291, 45 s.; ulpote dividiuus et cui semper motus impertitur, motum unum impertire nequit, sed coherentem II, 366, 29 ss.; continuus est, sed tamen ejus motum partiri licet III, 489, 30 s.; ad id fluit quod cavissimum est IV, 244, 39 ss.; ad figuram rerum quibus continetur se accommodat II, 421, 46; eum discernere ac incendere potest motus III, 555, 51 s.; maxime disjungitur a solidi motu III, 556, 9; hinc maxime incalcescit qui rebus vi raptis proximus est III, 556, 6 s.; quæcunque ejus pars, calore in superiorem partem extruso, deorsum fertur III, 555, 37 ss.; sic alio semper ascendente, locus ei destinatus semper eo repletus et plenus est, licet qui eum implet semper alius atque alius sit III, 555, 39 ss.; quia non intra ambitum continetur ita conterminatum ut terra globi forma accipiat circulo fertur III, 555, 28 ss.; idque quia eum universi circumvolutio secum trahit III, 555, 34 s.; motu prohibetur quo minus in aquam condensetur III, 555, 36 s.; magna ejus pars una cum sicca exhalatione a circulari latione orbiculariter circum terram circumagitur III, 560, 18 ss.; alius semper atque alius efficitur III, 580, 31 s.; magna ejus copia nec principium nec fontem habens ingenti aliquo casu moveri posset III, 584, 7 ss.; a sole movetur II, 486, 43; ab eo movetur homo II, 486, 42 s.; in locis editis et excelsis assidue movetur, in cavis sæpe quiescit IV, 250, 50 s.; unicuique rei circumfusum, quum movetur statum fieri et undecunque agitatus ventum esse absurdum est III, 584, 2 ss.

Aer (motus in eo); non eo modo quo vulgo putant causa est cur res jactæ moveri pergant, non amplius movente qui jecit II, 365, 34 ss., cf. III, 515, 10 ss.; III, 509, 20 ss.; III, 508, 25 ss.; ne tunc quidem ubi eodem modo movit ac lapis Herculeus II, 365, 40 ss.; causa est cur rei jactæ motus continuus est II, 365, 54 s.; non amplius movente qui jecit, moveri desinit, movere vero pergit II, 365, 43 s.; ubi desinit movere, moveri desinit res jacta II, 365, 49 s.; per eum celerius feruntur corpora quam per aquam aut terram, idque quare II, 295, 14, 24 s., 27 s.; in eo res graviores et majores medium petunt propter conversionem II, 405, 44; incidens, quo citius vehitur, eo magis facit ictum mollem IV, 145, 26 s.; quem movet milii modius effusus, forsitan minime in ullo tempore movebit granum milii II, 341, 32 s.; multum propellunt lata III, 298, 42; multum trahunt res late III, 312, 34; incidentem fa-

cile repellit avium unguinum pectus quia validum est III, 312, 30 ss.; ut per eum celerissime et validissime moverentur, alas a latere adnexas habent aves et insecta III, 316, 18 ss.; per eum, utpote cedentem facile et prorsum et retro alarum impulsu sequuntur avium et insectorum corporis partes III, 316, 20 ss.; nisi stet, volatus fieri nequit III, 518, 11 s.

Aer; vacuum esse videtur III, 454, 49 s.; aliquid est etsi non videtur II, 297, 6; omnium consensu substantia est II, 553, 6; corpus simplex est, ideoque natura constat II, 260, 38, cf. II, 517, 26; ejus pars quoque aer est II, 278, 45; II, 596, 21; propter eandem causam infinitus esse nequit, propter quam quodvis aliud II, 279, 38 s.; contrariis implicitus est II, 256, 3; ab eo differt principium quod locum superiorem ad lunam usque sese extendentem replet III, 554, 54 s.; si ejus accidens est infinitum, ipse principium erit, non illud II, 278, 50 s.; II, 596, 28 ss.; unum continuumque corpus non est idque quare IV, 229, 1 ss.; naturaliter actioni et passioni obnoxius est II, 451, 3 s.; propemodum insensibilis est II, 440, 27; si ei insit anima, quaeritur cur ex eo animal non fiat III, 443, 8 s.; idque etiamsi ei insita nobilior esse debere videatur III, 443, 10; quaeri etiam potest cur ei insita anima melior ac magis immortalis esset ac animalium III, 443, 10 ss.; absurdum esse videtur si eum animali assimiles III, 444, 14; nec minus absurdum est, si eum animal esse neges, etiamsi ei anima insit III, 443, 15; ei inseri nequit anima, nisi quae species sibi similis sit III, 443, 20 ss.; eo constitui non potest corpus anima praeditum idque quare III, 459, 20 ss.; probatur ex eo solo constare non posse corpus animalis III, 475, 8 ss.; quare omnibus compositis corporibus insit III, 351, 4 s.; liquabilius ultimum subjectum esse potest II, 519, 36; non in omni sunt res ut in loco, sed eas propter extremam et continentem ejus partem in eo esse dicimus II, 289, 18 ss.; si omnis locus esset, locus (primus) non aequalis esset unicuique rei cujus locus est II, 289, 20; eo quod incorporeum videtur, difficile perspectu fit quidnam sit locus II, 290, 30; non figuratur ut quidam putant III, 655, 2 s.; caelo continetur II, 286, 29; II, 289, 19; olim fuit ubi nunc aqua est II, 285, 5, 9, cf. II, 286, 2; II, 287, 5; magis ad humidum quam ad calidum pertinet II, 456, 43; calidus et humidus est II, 456, 9 s.; II, 457, 14, 23, 26; tanquam humidus considerari potest III, 484, 42 s.; III, 485, 24; quasi vapor est II, 456, 10; vapor est humidus et frigidus III, 583, 48 ss.; non simplex corpus est, sed mixtum II, 438, 29 s.; ejus pars terram circumdans quasi humida et calida est, idque quare III, 555, 18 ss.; ei imposita pars calida et sicca est III, 555, 20 s.; ignisque facultatem habet III, 563, 2 s.; terrae superdatus frigidus, ideoque vaporem ex ea exhalantem in aquam cogit III, 239, 4 s.; III, 506, 15 ss.; frigidus esse ponitur II, 279, 34; necessario frigidus erit, si ignis unicuique elementum est II, 458, 36; quia tenuis est, celeriter refrigerat et ideo penetrat III, 547, 31 s. cf. 30 s.; eo extrinsecus fieri potest refrigeratio III, 263, 9; in eo non sunt animantes idque quare III, 614, 35 ss.; eo praecipue constant volatilia III, 546, 21 s.; ei tribui possunt pedestria III, 309, 18; putrescit III, 610, 34; eum participat pinguedo III, 236, 19; qui oleo continetur tanquam vase ejus levitatis causa est, idque aquae innatae cogit III, 350, 21 ss.; idem quum ipse frigore densatur causa est cur oleum frigore crassescat III, 350, 35; calore vero suo impedit quominus concrescat III, 350, 24 s.

Aer; de eo problemata IV, 239, 29 ss.; quare inter cur-

rendum in flatum converti nobis videatur IV, 146, 22 ss.; cur eo facilius ambusta sanentur IV, 114, 43 ss.; cur ubi aquam tangat humidus non fiat IV, 240, 12 ss.; sed frigidus IV, 241, 47 ss.; cur bullis contentus madidus non emergat IV, 242, 5 ss.; cur etsi luce crassior sit solida permeet IV, 241, 41 ss.; cur non impleat IV, 242, 9 ss., 15 ss.; cur non sursum feratur IV, 242, 19 ss.; cur minor ejus copia calidior sit majori IV, 242, 46 ss.; cur non putreat IV, 243, 1 s.; cur in altis aedibus, freti more, reciprocet praesertim caelo sereno IV, 243, 17 ss.

Aer (*quomodo se ad respirationem habeat*); ei perpetuum proprium esse dicitur ut respirabilis sit, 229, 16; 234, 42; quomodo et quare dum respiramus, ingreditur et egrediatur III, 223, 12 ss.; qui respirator ad duo munera adhibetur a natura III, 455, 52 s.; nempe ad calorem internum temperandum et ad vocem effingendam III, 456, 2 ss.; cor ingreditur III, 456, 2 ss.; ejus ope aerem qui arteria continetur ad vocem effingendam huic illidit anima quae voci dicatis partibus continetur III, 456, 9 ss., 17 s.; eo fit tussis et sonus qui eam comitatur III, 456, 16 s.; ubi attollitur pectus introit ac caloris excessum extinguit III, 550, 40 ss.; subsidente pectore exit III, 550, 44 s.; omnes eundem respiramus III, 655, 17 s.; quem inspiramus, frigidus est, quem vero expiramus calidus, idque quare III, 540, 32 s.; III, 550, 45 ss.; III, 664, 3; idque maxime apud animalia quae sanguineum habent pulmonem III, 550, 47 s.; in paucis vel in eodem suffocantur animalia respirantia, idque quare III, 548, 16 ss.; si pauxillus concludatur, suffocantur in eo respirantia animalia III, 150, 22 s.; frigidus quum sit eum recipientia animalia pulmone praedita III, 547, 22 ss.; eo refrigerantur animalia respirantia III, 263, 9; eum quae recipientia animalia sola vocem habent III, 455, 51 s.; eum non recipientia pisces III, 317, 50; III, 456, 22; eum recipientia aves et quadrupedes oviparae III, 321, 38 s.; aves palmpedes III, 317, 34; quatenus eum recipientia delfis balenaeque et cetera his similia, pedestribus accensenda sunt III, 303, 18; nonnullis exsanguibus ad vitam sustentandam auxilio est III, 544, 1 s.; animalia quae eum inprimis participant, nonnisi olfaciendo respirare possunt III, 486, 20 ss.

Aerem recipientia animalia; v. *Respirantia*.

Aer ambiens (*ἀπείρων*); ejus partem in sese recipientia animantur animalia ex sententia eorum qui animam universo insitam esse putant III, 443, 19 s., cf. III, 442, 50 s.; secundum Democritum a corpore animalium exprimit figuras quae ei motum impertiunt quia et ipsae nunquam quiescunt III, 433, 39 ss.; temperamentum ejus simile vitae diuturnae causa est III, 413, 15 s.; ejus temperamentum multum confert ad corporis constitutionem et ad alimenti bonitatem III, 397, 43 ss.; omnia quae in illo eveniunt a principii causa et primordiali eveniunt III, 639, 1 ss.; ejus calor e terra vel mari condit principium materiale plantarum ac animalium sponte nascentium III, 390, 44 s.; ubi frigidus est, etiam frigidiora sunt animalium corpora III, 354, 4 sq.; ejus calore putrescente pilorum alimentum sunt cani III, 423, 23 ss., cf. 32 ss.; quatenus crispitudinis pilorum causa sit III, 420, 52 ss.; III, 421, 2 s.; apud Scythas et Thracas Ponti accolae humidus est III, 421, 8 s.; in Aethiopia vero siccus III, 421, 10; crassus et albidus in Ponto, caeruleus in Aegaeo IV, 230, 14 ss.; sistitur ac mutatur secundum solis ac lunae circuitum III, 413, 46 s.; aestate siccior est III, 567, 24 s.; vere adhuc humidus est III, 567, 25; minus est stabilis vere IV, 244, 77 s.; autumnus iam humidus

fit III, 567, 25 s.; noctu a turba liberior est quam interdiu, idque quare III, 515, 18 s.; in altis locis magis fluit, indeque concrecere velat pruinam III, 563, 18 s.; terræ proximus crassissimus est hieme IV, 249, 9 s.; interdiu densus idque quare IV, 180, 44 s.; eo sudo cur frigus acrius fiat quam nubilo IV, 242, 37 ss.; ejus maxima tranquillitas circa Orionis ortum usque ad Prodomos et Etesias III, 586, 6 ss.; ejus tranquillitas matutinos terræ motus indicat III, 593, 50 s.; idque quare III, 594, 1 ss.; austrinus magis quam qui ad septentrionem positus est in aquam mutatur III, 608, 38 s.; crasso assimilandus est vapor terrenus III, 423, 36 s.; in eo apparet insuper quædam nebula III, 647, 6; multum continet situs III, 423, 35 s.; ei innatant propter parvitatem ramenta et pulvis et terrea quædam II, 431, 21 s.; pertinet ad res quæ maxime ad valetudinem conferunt, 613, 30; cur ejus mutationem non morbidam esse affirmet IV, 110, 36 s.

Aer superior (ὁ ἀνω); ita consistit, ut incendi possit ac flammis ardentibus, facibus et stellis transcurrentibus ansam det III, 557, 48 s.; nec igitur absurdum est, si condensatus omnis generis colores præ se ferat III, 557, 49 ss.; nisi condensatus sit consistere nequeunt halones III, 560, 50 s.; cf. III, 563, 12; in eo inveniuntur naturæ calidæ III, 547, 10; in eo apparentia inconstantia sunt nec ullum constabilitum fuisse memoriæ traditum est III, 633, 42 ss.; qui tonitrua comitatur lignum findit III, 461, 19 s.; aer in æthere est II, 291, 30; suffusus est naturæ ignitæ et incoaditæ III, 629, 12 s.; caligine et frigore permixtus III, 629, 13; agitatione vero illustratus et succensus III, 629, 14 s.; in eo nubes, imbres, nives, pruinæ, grandines, flatus ventorum et tempestatum, tonitrua, fulgetra, fulminum casus aliæque sexcentæ conflictationes III, 629, 15 ss.; quæ in eo apparent, alia specie lenus existunt, alia substantiæ cuidam immituntur III, 633, 17 ss. V. *Æther*.

Æramenta (χαλκᾶ, χαλκώματα); olim in regione Mossynæcorum facta præstantissima IV, 84, 34 s.; cur quibusdam eorum admotis, ut cyathis, sugillationes removeantur IV, 160, 16 ss.

Æramenta æruginosa (χαλκᾶ ἰωμένα); eorum fumus III, 446, 24 s.

Æramenta consonantia (χαλκᾶ συνηχοῦντα); instrumentorum sonos distinctiores efficiunt III, 657, 29 ss.

Æraria (ἡ χαλκευτική sive ἡ χαλκοουργική); ars idque quo modo, 488, 30, 32; statuariæ subservit, in ea incus et malleus ad multos usus adhibentur III, 430, 28; parsimonie gratia facit obeliscolychnia III, 284, 33 s.

Ærariæ officinæ (χαλκῆα); in iis follibus utuntur III, 541, 55; III, 550, 32; statuarum in iis vestium rugas vel alas limant III, 658, 49 ss.

Ærarii fabri (χαλκῆαι, χαλκοῦργοι); pars reipublicæ Platonis, 547, 36; per consuetudinem dicuntur qui ferrum cudunt, 480, 7; vix distinguunt an sonum quem excitant audiant necne II, 399, 29.

Ærarium (τὰ κοινά); eo carebant Lacedæmonii, 514, 43; ei præsumt quibus magnus est census, 532, 40; erga id se justum fuisse, affirmare debet orator, 439, 34.

Ærarius ignis (χαλκευτικὸν πῦρ); ab aurario, coquinario, fabrilii distinguitur III, 669, 38.

Aeria natura (αἰρίος; φύσις); ab ea terra et mare situm fixum habent III, 629, 22; ei maxime finitima est humida III, 629, 22; ss.

Ærugo (ῥό); coloris mutationes efficit III, 645, 27 ss.; quamobrem eam ab ære contrahat vinum, aqua vero non contrahat IV, 328, 9 ss.; cur maxime oleo efficiatur fr. 204, a; ejus experts est æs apud Indos IV, 84, 16 s.; medicamentū vim habet IV, 159, 33.

Ærumnæ (τὰ ἐπιπόνα); eas perferre non quia pulchrum est, sed ut malum fugias mollities est II, 33, 12.

Ærumnosa vita; eam non præcavit bonorum æqualitas, 566, 34.

Æs; pertinet ad proventus singulis regionibus proprios, 639, 37; pertinet ad res quæ effodiuntur III, 485, 2 s.; e terra fit II, 569, 13; simile corpus est III, 623, 5; ærugo est IV, 159, 32; frigoris et caloris motione fit III, 626, 10; non aliter generatur quam aurum III, 609, 33; ad aquam pertinet idque quare III, 624, 17 ss.; ligno gravior est II, 423, 44; ejus parva mole magna lanæ copia levior est II, 425, 16; lique fieri potest calore III, 619, 25; sed non aqua III, 619, 39; lique fieri sed non inflammari potest III, 622, 36; scuti a fulmine liquefactum III, 599, 37; ductile est III, 621, 11; tundi potest III, 620, 27 s.; molliori potest III, 620, 33; odore præditum III, 485, 3; concoqui nequit calore animalium IV, 116, 19 s.; sonum habet III, 454, 19, 28; idque quare III, 454, 29; sonus ejus durus III, 659, 44; concavum maxime sonat IV, 175, 33; ei colorem tantummodo impertit stannum quod ei additur II, 453, 20; III, 647, 47; læve est III, 454, 23 ss., 47; igitur ab eo repercutitur lumen, ita ut umbram faciat atque cernatur III, 454, 46 ss.; quia læve est id e quo specula sunt qualemcunque factum facile sentit III, 509, 26 s.; item quia purum est, in eo conspicua fit quantalacunque macula III, 509, 29 s.; lævigatum, attritu colorem mutat III, 646, 1; medicamenti vim obtinet IV, 114, 39 s.; cur sugillationes tollat IV, 159, 28 ss.; cur eo incisus facilius sanescat quam qui ferro IV, 114, 36 ss.; quamobrem aceto inprimis inficiatur IV, 328, 21; in Æthalia insula ex eadem fodina erutum est ex qua postea ferrum IV, 90, 6 ss.; Mossynæcum splendidissimum atque candidissimum esse fertur IV, 84, 30 s.; huic stannum non additur, sed terrā quædam isthic nascens IV, 84, 32; ejus temperaturam primus inventor neminem docuit IV, 84, 33 s.; id conflare et temperare docuit Scythes Lydus fr. 275, a, b; miræ naturæ in Cypro circa Tyrhiam (*Curiam?*) provenire dicitur IV, 81, 15 ss.; apud Indos adeo splendendum ut colore ab auro discerni nequeat IV, 82, 16 ss.

Æs urinatorum; ad passus duos infra maris superficiem prope insulam Demonesum invenitur IV, 84, 5 s.; ex eo conflata statuae IV, 84, 6 s.; qui id effodiunt visu acutissimo redduntur et si ciliis fortasse carent, iis nascuntur IV, 84, 12 s.; ejus florem medici oculis medicandis adhibent IV, 84, 14 s.

Æs; materies est II, 539, 30; materies sensibilis est II, 549, 36; facultate quadam aut agendi aut patiendi præditum est III, 625, 44 ss.; id siccum et humidum et calidum vocamus II, 337, 4 s.; imo id dicimus ipsum humidum et ipsum calidum esse II, 337, 6 s.; non vero dicimus statuum id esse II, 437, 1; quatenus statuae pars esse dicatur, quatenus non II, 548, 11; quomodo globi et cubi ænei pars esse dicatur II, 531, 11 s.; statuae materies est, quo modo pars totius II, 283, 16; quomodo ex eo esse statua dicatur II, 530, 28, 36 s.; III, 333, 21 s.; ex eo statuum fieri dicimus, non id statuum II, 257, 14, cf. 34, 45; statuum non facit II, 473, 9; nec mutationis suæ causa est II, 473, 7 s.; statuatio materies est, 488, 34; formam statuæ habere dicitur II, 530, 10 s.; quomodo se habet ad statuum sic natura subjecta ad res naturales II, 253, 23; utensilium æneorum natura esse dicitur II, 517, 21; statuae natura esse videtur II, 261, 29; II, 517, 20 s.; ad eam se habet ut lignum ad lectum II, 261, 30; operum æneorum

quod ipsa prima materies est II, 517, 40 s., cf. II, 261, 36; cum ipsum tum ejus genera causa materialis statua sunt II, 264, 11, 21; III, 515, 2 s., 21 s.; aut ejus in universum, aut hujus illiusve causa dici possunt eadem quæ statua II, 265, 22; II, 516, 15; potentia statua est II, 274, 19; II, 595, 1; ejus actus quatecunq; æs est, motus non est II, 274, 20 ss.; II, 595, 2 ss.; quale in statua est, tale quid etiam in circulo et triangulo esse statuunt nonnulli II, 550, 23; circuli substantiæ pars esse nequit II, 550, 8 ss.; ne tunc quidem si omnes circuli ænei essent II, 550, 13; non ut sine eo circulus, sic sine partibus esse potest homo II, 550, 40 s.; ex quo factus est circulus longius ab ejus forma remotum est quam segmenta II, 518, 18 s.; erit triangulus propter compositionem æris cum triangulo si vita compositio animæ et corporis sit II, 563, 38 s.; ubi rotundum fit, æs ipsum non fit II, 601, 21 s.; modo rotundum est, modo angulis præditum idem manens ideoque alteratur II, 440, 19 s.; non quatenus id est, annuli signum recipit cera III, 460, 46; quatenus id spectet faber II, 263, 47; id non facit qui globum æneum facit II, 545, 40; ejus major copia gravior minori II, 424, 41; id nonnullorum animis admiscuit deus secundum Platonem, 502, 52.

Æsalo (*αἰσῶλον*); unecunguis est III, 174, 15 s., 19; vulpem vellicat, ejusque catulos interficit et ei bellum infert III, 174, 14, 17; vulturi bellum infert idque quare III, 173, 45; III, 174, 18 s.; quod ad robur attinet, secundum locum inter accipitres tenet III, 190, 1 s.

Æschines; quænam de Cratylō dixerit, 406, 30.

Æschylus poeta; mysteria revelans invite egit II, 25, 53; quatenus immutaverit tragediæ formam 460, 11; fr. 28, b; non rite Niobes fabulam tractavit, 471, 41; quænam de Teret in uppam mutatione cecinerit III, 207, 28 ss.

Ejus *Choephora* (v. 164–211 Ahr.), 470, 2; *Philoctetes* (fr. 100 Ahr.), 475, 44; *Phorides* (?), 471, 25; *Prometheus* (?), 471, 25; *ex incerta fabula* (fr. inc. 341 Ahr.) III, 207, 28 ss.

Æschylus; Hippocratis Chii discipulus III, 559, 32 s.; ejus de cometis opinio, cf. *Hippocrates Chius*.

Æsio; Athenienses bellum in Siciliam effudisse dixit, 397, 10; Græciam clamare dixit, 397, 12 (Orator. Fragn. II, 445).

Æsopus sanguis; proverbii origo fr. 255, a.

Æsopus; fabulas narrans inclaruit fr. 286, b; quanam fabula Sami demagogum defenderit, 370, 24, 39; apud eum Momus taurum vituperavit quia cornua ejus capiti non humeris inserti sunt III, 255, 4 ss.; de Charybdi quid fabulatus sit III, 578, 43; non dedecebat eum in portitorem iratum ejusmodi fabulam comminisci III, 578, 46 s.; ejus fabulæ citantur, 370, 11; ab iis nihil differre videtur qui sibi maris copiam decrescere persuasit III, 578, 42 s.

Æstas; totius anni facit sol, mensis vero luna, idque quomodo III, 397, 16 ss.; fit ob conversionem qua sol solstitium petit III, 535, 8 s.; homini secundum ætates evenit III, 422, 23; III, 423, 1; ea minus frequens est grando quam vere aut autumnus, sed magis quam hieme III, 567, 23 s.; idque quia tunc siccior est aer III, 567, 24 s.; quare secundum Anaxagoram ea imprimis decedit grando III, 566, 28 ss., cf. III, 567, 8 s.; in ejus fine interdum decedit grando idque quare III, 566, 10; III, 567, 26 ss.; cur per eam de continente nubes metuendas esse dicant IV, 255, 6 ss.; cur eam rigores infestent IV, 113, 45 ss.; sicca admodum IV, 111, 19; sicca et aquilonia IV, 110, 6; imbres et austros afferens IV, 112, 8; cur per eam flatus ab oc-

casu emittantur IV, 247, 11 ss.; cur per eam flatus post meridiem et de occasu spirant IV, 254, 3 ss.; cur per eam magis adversa valetudine laboretur IV, 113 11 ss.; cur per eam morbi magis letales IV, 113, 35 ss.; cur per eam magis profluvia ventris fiant quam hieme IV, 313, 38 ss.; cur morbida fiat si austrina et pluvia fuerit hiems, ver autem et aquilonium et siccum IV, 109, 32 ss.; cur si pluvia fuerit febres et lippitudines oriantur IV, 109, 27 ss.; cur graves lippitudines et febres per eam oriantur si venti septentrionales hiemem occuparunt, ver autem austros et pluvias exhibuit IV, 109, 12 ss.; si morbida est, in ea lippitudinibus febres præcedunt IV, 111, 51 s.; sicca et aquilonia cur conferat pituitosis et mulieribus IV, 110, 16 ss.; cur infestet biliosos IV, 110, 24 ss.; quare per eam gravius vociferentur IV, 307, 34 ss.; quare per eam sudori corpora magis pateant IV, 126, 20 ss., cf. 43 ss.; quare in ea corpora frigidiora sint quam hieme IV, 286, 8 ss.

Æstuaria (*κυματῖνα*); cur in iis tum magis sudemus quum tempestas frigidior est IV, 124, 10 ss.; cur in iis æque ubi subito cumuletur ignis nec ubi sensim deminuat, sed ubi semper augeatur, magis sudemus IV, 125, 1 ss.

Æstus (*καύμα, πῦρ*); fiunt non quum sol maxime ad septentriones accessit III, 586, 43; sub canicula frequentes II, 270, 43; II, 536, 13; si sub caniculis sunt, non casu fiunt, sunt vero si hieme II, 270, 43; meridie accenduntur idque quare IV, 194, 44 ss.; eos affe-runt Auster, Favonius et Vulturus III, 590, 22 s.; cur maxime in Ponto fiant IV, 240, 34 ss.; cur vehementes et crebri in hibernis regionibus fiant IV, 192, 22 ss.; cur qui in niivis incolunt effero sint habitu IV, 190, 41 ss.; dissolvunt corpora, IV, 307, 38; emaciant magis quam ambulationes in frigore IV, 150, 41; obtinentibus iis magis respiratione indigemus ac frequentius respiramus III, 539, 38 s., 46 s.; quare cito iis humidi suffocentur IV, 147, 3 ss.; cur per eos noctes molestiores sint diebus IV, 242, 30 ss.; quæ iis regnantibus fit conceptio animalium quomodo differat ab ea quæ vere fit III, 83, 23 ss.; eo tantummodo recedente expirant animalia fr. 209, b; fr. 217, b; validis siderantur et sphacelismum patiuntur arbores III, 536, 12 ss.; cur aliis summum adducat, aliis autem non IV, 332, 40 ss. (numm. 54).

Æstus maris (*πόδ*); præcipue fit flante Austro, idque quare IV, 229, 51 ss.

Æstuosa loca (*ἀετοὶ τόποι*); ea incolentes sobrii sunt idque quare IV, 192, 51 ss.

Æsymnetæ; tyranni erant electi, 537, 44; 538, 27; 554 29; eorum imperium vigeat apud Græcos priscos, 537, 43; 554, 29; quatenus herile, quatenus regium sit, 538, 2; 554, 32; eorum imperium partim ad regnum, partim ad tyrannidem referendum est, 554, 25; quomodo differant a regibus barbarorum, 537, 45; 554, 31; quantum temporis duraverit eorum imperium, 537, 46; quantam custodiam iis dederint antiqui, 540, 21; ejus dignitatem Pittaco detulerunt Mytilenæi, 537, 43; ita Cymæi summum magistratum vocant fr. 267, a.

Ætas (*ἡλικία*); numero tres, adolescentia, ætas virilis et senectus, 363, 25; de iis quæcunque eveniant IV, 293, 32 ss.; earum mutatio minus momentum habet quam tempestatum III, 422, 20 s.; quæque declinante corpore in frigus vergit III, 428, 16 s.; non reciprocant sicut anni tempestatum III, 423, 2; nec igitur affectus ab iis pendentes III, 423, 2 s.; secundum eas mutantur homines, non secundum anni tempestatum

II., 422, 23, 54 ss.; III, 426, 17; aliquid ad iram conferunt, 348, 50; eo conferunt ut res majores videantur, 327, 44; non secundum eas distinguendæ sunt actiones, 333, 40; iis determinatur decorum et quod fieri potest, 634, 4; pro iis mutantur mores et iucundum II, 221, 28; omnibus grata est musica, 629, 42; iis quid conveniat in tractandis operibus musicis facile determinari potest, 631, 3; iis congruentia dicenda sunt, ubi animi dotes illustres laudas, 447, 5; ea imperandi facultatem determinat legislator II, 160, 45; in amicitia secundum excellentiam ab ea pendente locum habere nequit mutui amoris æqualitas II, 225, 37; ea ad excusandum reum uti debet defendens, 425, 43; sanat prodigalitatem II, 40, 48.

Ætas stata; quod ad sanguinem et crassitiem et colorem attinet, inter juventutem et senectutem medium tenet III, 52, 45.

Æterna (αἰών); omnia esse censebat Melissus III, 671, 1 ss.; eorum causam quæri nec posse, nec debere censet Democritus, idque quare III, 361, 3 ss.; quod si verum esset, eorum demonstratio non esset III, 361, 9 ss.; constat tamen multa eorum demonstrari posse III, 361, 11 ss.; quænam eorum demonstrari nequeant III, 361, 17 s.; partim semper sunt, partim semper fiunt, III, 361, 11 s., 16 s.; pertinent ad res quæ semper sunt, id est quæ non esse nequeunt II, 463, 29 s.; ad ea non pertinent quibus licet non esse II, 630, 31 s.; nec oriri nec interire possunt II, 68, 6; iis competere nequit generatio II, 634, 7 s.; nihilo minus ea manifesta generant Pythagorei II, 648, 9 s.; interitui obnoxiiis substantiis priora sunt, 36, 53; II, 571, 12 s.; probatur ex elementis composita esse non posse II, 630, 21 ss.; generationem iis non inesse dicebat Empedocles, idque quare III, 673, 34 s.; eorum principia quoque forsitan æterna esse debent II, 421, 8; eorum causæ tot numero sunt quot rerum ortui et interitui obnoxiarum, eademque genere quæ illis II, 465, 22 s.; iis æque ac rebus ortui ac interitui obnoxiiis non sufficiunt duæ causæ II, 463, 24 ss.; igitur tertia causa iis esse debet (nimirum principium motus) II, 463, 25; in iis eodem reddit aut sint, an esse possint II, 278, 11; in iis nihil fortuna aut casu fit II, 395, 4 s., cf. II, 388, 37 s.; iis competit necessitas proprie sic dicta III, 219, 23; iis adnectere non licet rerum naturalium demonstrationis necessitates III, 219, 37 s.; eorum principium ens est III, 219, 33 s.; in iis forsitan etiam facile inveniri possunt affinitates a numeris pendentes, quales in interitui obnoxiiis exstant II, 637, 37 s.; si quædam sint, iis nihil violentum, vel præter naturam est II, 518, 35 s.; iis nullus alius motus nisi latio competit II, 357, 11 s.; in iis nullum malum est, nec error, nec corruptela II, 572, 17; ea quoque spectat opinio II, 27, 9; non vero deliberatio II, 27, 36.

Æterna sensibilia; v. *Sensibilia æterna*.

Æterna substantia; v. *Substantia æterna*.

Æternum; ab interitui obnoxio separari potest III, 446 32; nihil esse potest, si nihil esset præter res singulares II, 494, 40; sine eo obtinere nequit generatio II, 494, 42 ss.; probatur nullum potentia esse II, 571, 13 ss.; sine eo nullus esset ordo II, 586, 26 s.; igitur id quærere videntur omnes elegantissimi II, 586, 24 s.; veri dissimillimum foret tale quid præter omnia sensibilia et interitui obnoxia exstare II, 586, 16 s., cf. II, 495, 6 s.; causa tamen non est eorum potius præter hæc sensibilia exstaret quam præter illa II, 586, 14 s.; si separabile non est videretur materies id esse, etsi non recte II, 586, 18 ss.; igitur magis videtur esse forma, *ibid.*; non mirum est si ei competat sufficientia et in-

columitas II, 635, 1 s.; nulla alia de causa interitus expers ac sufficiens est nisi quia bene se habet II, 635, 3 s.; semper necessarium est, itemque vice versa II, 467, 11; circa id versatur sapientia II, 157, 18; id non spectant viri activi II, 488, 27.

Æternum, separabile et immotum v. *Immotum, æternum et separabile*.

Æternum ac superum corpus; v. *Superum ac æternum corpus*.

Ætha (equa); eam jure Echeolo prætulit Agamemnon fr. 144, a.

Æthalia insula; in Etruria IV, 90, 6; ex eadem fodina ibi quondam æs eruebatur deinde ferrum *ibid.*, maris Tyrrheni insula IV, 93, 21; monumenta Argonautarum in ea IV, 93, 22 ss.; Græci eam incolentes IV, 93, 25.

Æther; eum infinitum habuisse videtur Xenophanes secundum Empedoclem II, 404, 37; divinus est secundum Empedoclem II, 496, 15; III, 434, 37; eodem teste eo ætherem videmus II, 496, 15; III, 434, 27; secundum Empedoclem profundas sub terra radices egit II, 461, 22; secundum eundem non a discordia sursum latus est II, 461, 16 s.; modo, eodem teste, ut fors tulerit currit II, 461, 19; modò natura sua sursum fertur II, 461, 20; ætherem auget secundum Empedoclem II, 460, 29; perperam ita ignem vocabat Anaxagoras II, 371, 8 s.; II, 416, 9; III, 553, 41 ss.; ei terræ motus causam tribuit Anaxagoras III, 591, 3 ss.; ejus opinio refutatur ut nimis simpliciter prolata III, 591, 10 ss.; nominis etymologia II, 371, 6 s.; III, 553, 45; III, 628, 26; jam antiquitus hoc nomen accepit III, 553, 40 s.; ei hoc nomen indidire, quasi ab omnibus quæ apud nos exstant differret III, 553, 46 s.; existimasse videntur eum semper currere et divinum aliquid habere III, 553, 45 s.; ita vocabant antiqui supremum locum idque quare II, 371, 5 s.; in eo est aer II, 291, 30; in cælo est *ibid.*; substantia est cæli et siderum III, 628, 25 ss.; elementum maxime a quattuor aliis diversum, incorruptum atque divinum III, 628, 29 s.; quum divina contineat corpora ratas etiam vires motuum complectitur III, 629, 1 ss., cf. 9 ss.; deorum est domicilium III, 629, 50; ei confinis est natura patibilis et vertibilis, solubilis et interitui obnoxia III, 629, 2 ss.; v. *Superum ac æternum corpus*.

Ætherea pars; quænam animalia illam incolant fr. 38, a.

Ætheria terra; ita Pythagorei lunam vocabant fr. 76, a.

Ætherii; ita olim Æthiopes vocabantur fr. 350, a.

Æthiopia; distantia ab ea usque ad Mæotim et extremos Scythiæ terminos comparatur cum distantia ab Herculis columnis ad Indicum III, 587, 28 ss.; ibi siccus est aer ambiens III, 421, 10; ibi æstate non hieme fiunt pluviae, idque vehementiores ac sæpius eodem die III, 567, 38 ss.; quænam harum causa sit III, 567, 41 ss.; fr. 211, b; in ea longæva sunt oves et capræ III, 124, 4 ss.; in ea serpentes alati esse dicuntur III, 6, 38 s.; in ea ferunt nonnulli magistratus secundum pulchritudinem distribui, 546, 34.

Æthiopes; soli vicini in ingenti calore degunt IV, 304, 36; eorum terra Zara dicta IV, 26, 17 ss.; ipsi olim Ætherii vocabantur fr. 350, a; homines nigri sunt III, 46, 25 s.; III, 350, 36; eorum ossa et dentes alba sunt III, 46, 26 s.; III, 350, 47 s.; nigrum semen non emittunt III, 55, 14 s.; quod perperam censet Herodotus III, 350, 44 ss.; eorum cutis et ungues nigri sunt III, 46, 27 s.; cur eorum dentes candidi, ungues autem non sint IV, 173, 27 ss.; crispiores habent pilos IV, 191, 14; idque quare IV, 304, 1, 33 ss.; III, 421, 9 s.; sicca habent cerebra III, 421, 10; cur blasi sint IV, 191, 11 ss.; eos peperit

filia cujusdam mulieris quæ cum Æthiope mœchata erat III, 141, 38 s.; III, 330, 10 ss.; ad eos referuntur qui capillos crispas habent IV, 13, 16 s.; item qui *vakte nigri* sunt IV, 12, 9 s.

Æthiops; *sophistic* dicitur simul niger et non niger esse, quia albos habet dentes, 280, 14.

Æthiopici montes; ex iis originem petunt *Ægo* et *Nysis* III, 570, 2.

Ætna; *ignis* et *spiritus fons* in eo III, 633, 48; ejus regio sæpe igne invaditur III, 640, 31 ss.; IV, 93, 41 s.; ejus fluentum nec flammeum nec continuum post multos annos redire aiunt IV, 50, 33 s.; ejus eruptione quondam facta miro modo servati sunt juvenes qui ipsi parentes servabant III, 640, 34 ss.; IV, 104, 29 ss.

Ætoli; dextrum pedem nudum in præliis gerebant fr. 26, a.

Ætolia; eam habitant *Eurytanes* fr. 262, a; *talpas* in ea visu hebeti præditas vivere aiunt, neque terra vescentes, sed locustis IV, 107, 17 s.

*Ætoli*us; v. *Ægoli*us.

Afer; v. *Libys*.

Affectum (τὸ πάθος); id eodem nomine indicamus quo affectus designatur II, 337, 4.

Affectus (πάθος); quot modis dicatur II, 529, 19 s.; ut reliqua generant qui unicum elementum esse statuunt II, 474, 52; eorum causa cuique elemento figuram tribuerunt nonnulli II, 422, 16 s.; nihilominus iis non accommodantur hæc figuræ II, 422 15 s.; eorum principia iidem habent rarum et densum II, 474, 53; duplici modo dividi possunt, vel secundum speciem vel per accidens II, 411, 35 ss.; aliquatenus idem haberi possunt ac actus et motus III, 451, 7 s.; semper fiunt ab activo III, 451, 10 s.; potest esse id in quo sit motus II, 358, 48, cf. II, 356, 23; exemplum rerum in quibus sit motus II, 313, 4; omnium principium est concretio et disjunctio II, 356, 38 ss.; mutatio secundum eos dicitur alteratio II, 440, 41; II, 441, 8, cf. II, 442, 42 s.; II, 443, 3; II, 445, 24 s.; modo significat corruptionem quæ sit a contrario, modo conservationem ejus quod potentia est ab eo quod est actu III, 451, 28 ss., cf. III, 468, 13 s.; nisi duo ponantur alterationis genera, tribui non potest ei qui discit et scientiam adsumit III, 451, 39 ss.; quidam idem manere potest et in alteratione et in generatione II, 440, 28; quomodo tamen, ubi hæc sunt, differant inter se alteratio et generatio II, 440, 30 s.; in iis solum obtinent in quibus alteratio II, 445, 24; indeterminati sunt II, 569, 34 s.; igitur recte de iis adhibentur adjectiva in *-eum* II, 569, 33 s.; eorum subjectum est et homo et corpus et anima II, 569, 25 s.; differunt a subjecto de quo dici solent II, 440, 14; nec definitione, nec tempore, nec generatione substantia esse possunt II, 553, 30 s.; substantiam significare non videntur, idque quare II, 493, 5 s., cf. II, 11; præter substantias consistere nequeunt II, 603, 3; II, 613, 25; aliis rebus misceri nequeunt quia perstant II, 452, 1 s.; fieri nequit, ut a corpore separentur, ubi hoc in aliquid ramento terra tecto simile convertitur II, 435, 47, cf. II, 436, 4; a substantia separari nequeunt II, 437, 24, 48; inseparabiles sunt II, 253, 38; II, 442, 4; II, 452, 7; II, 480, 33; II, 553, 32; III, 528, 30 s.; quæritur an nemo sit qui versetur circa non separabiles, ne eatenus quidem quatenus separabiles sunt III, 433, 5 sq.; quæ eidem rei insunt, a se invicem separari nequeunt, etiamsi eorum substantia diversa sit III, 492, 38 s.; iis quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 14 multi reduci possunt ad excessum et defectum II, 559, 17 s.; si excedit dicitur *magis* II 341 2: iis semper continuitas III, 483, 30

s.; tanquam species considerari debent III, 488, 30; continui non sunt nisi quia res cui insunt continua est II, 466, 15; igitur non propter eos continuus est motus II, 466, 14; nec finiti, nec infiniti II, 276, 41; nonnisi per accidens infiniti esse nequeunt II, 249, 45; quæritur an in corpore essentia uni sint II, 313, 22; iis prædita corpora moveri et fluere videntur II, 313, 23; non moventur II, 308, 16; II, 597, 42 s.; quæ secundum eos mutantur circulem lationem imitantur II, 465, 40 ss.; finem habent II, 377, 18; iis æqualis esse nequit longitudo II, 339, 6 ss.; eorum materies eadem quæ magnitudinis II, 442, 3; iis non obnoxia quæ extra cælum sunt II, 382, 45; nullus o planis gigni potest II, 435, 9 s.; e numeris repeti non posse videntur II, 636, 28 s.; monadibus non competunt II, 621, 47 s.; quidam latet nec actu sensibiles sunt sed tantummodo potentia III, 488, 49 s.; ab agendo et patiendi nomen sortiti sunt III, 618, 42 ss.; cavendum ne in genere constituendo subjiciantur ei quod affectum est, 216, 6; item ne ei cuius est affectus, 216, 16; cavendum ne differentia loco ponantur, 244, 24; item ne in definitione constituenda tribuantur ei quæ eos capere nequeat, 245, 1; qui ita agunt vel effectum efficaci subdunt, vel vice versa, 245, 18; omnis major factus essentiam alterat, 244, 45; competunt omnibus rebus naturalibus II, 423, 24 s.; ab iis partim pendent præcipuæ corporum differentia II, 424, 23; jucundi vel molesti semper aliquo calore aut refrigeratione conjuncti sunt III, 523, 8 ss.; omnes voces immutant III, 656, 41 ss., v. *Qualitates*.

Affectus corporales (σωματικά πάθη); quinam III, 226, 29 ss.; iis inter se differunt partes animalium quorum genus similitudinem habet III, 226, 26 s.; enumerantur nonnulli III, 228, 23 ss.; a calido frigido, sicco et humido pendent III, 228, 43 ss.; eorum qui in corpore exoritur sunt principia parva sunt III, 514, 6 s.; multi multis animalibus communes, idque vel simpliciter, vel pro portione III, 227, 47 s., cf. III, 225, 44 s.; III, 226, 1; III, 228, 1 s.; communes et proprii in animalibus IV, 7, 1 ss.; ab iis pendent plerumque animalium actiones III, 206, 24 s.; iis determinantur partes similes III, 381, 22 ss., cf. III, 229, 35 ss.; partes instrumentales præparant III, 523, 24; eos præparat appetitus III, 523, 25; vehementiores si multis quam si uni parti accidant III, 329, 31 ss.; qui coitum spectant iidem sunt apud omnia animalia, ideoque et causæ III, 215, 33 ss.; iidem eveniunt quodcumque semen in locum ante ostium intersitum conjicitur eademque causæ locum inveniunt III, 215, 19 ss.

Affectus partium corporis (παθήματα τῶν μερῶν); enumerantur III, 414, 13 ss.; alii totis animalium generibus insunt, alii ut fors tulerit III, 414, 15 ss.; homini inprimis ut fors tulerit insunt III, 414, 17 s.; alii omnibus animalibus secundum ætatis mutationes æque eveniunt, circa alios contrarium obtinet III, 414, 18 ss.; alii statim inde ab ortu consequuntur, alii procedente ætate aut senescentibus manifesti fiunt III, 414, 25 ss.; non omnibus eadem causæ ratio est III, 414, 25; qui nec communia naturæ opera sunt, nec singulis generibus proprii, alicuius gratia nec sunt nec fiunt III, 414, 27 ss.; hi apud nonnulla ad substantia notionem non pertinent, sed necessario fiunt atque materiei et causæ moventi tribuendi sunt III, 414, 31 ss.; qui a necessitate et causa movente, non a causa finali pendent in I. V. de *Generat. Animal.* enarrantur III, 430, 36 ss., cf. III, 414, 11 ss.

Affectus animæ; forma materiei insitæ sunt III, 432, 42; quomodo igitur definiti debeant III, 432, 43 ss.; non

eodem modo definiuntur a dialectico et a naturæ interprete III, 432, 46 ss.; a materie inseparabiles sunt, sed non eodem modo quo res mathematicæ III, 433, 13 ss.; eorum vix ratio reddi potest, si animam harmoniæ assimilēs III, 439, 3 s.; item si numero III, 441, 18 ss.; revera motus sunt III, 439, 38 ss., 42 ss.; non tamen animæ, sed qui ab ea fiunt III, 439, 41 s., 44; i. e. qui ab ea procedunt vel usque ad eam pertinent III, 439, 54 ss.; partim certo quodam cordis motu fiunt, partim aut forsan simili modo aut alio aliquo III, 439, 45 s.; partim latrone, partim alteratione fiunt III, 439, 47 s.; quinam autem hac, quinam illa, idque quomodo, alio loco exponitur III, 439, 48 s.; igitur non proprie animæ sunt, sed ejus qui animam habet III, 440, 11 ss.; igitur cessant ubi is interit III, 440, 13 s.; non per accidens sunt II, 196, 22; eorum species unde nomina petant II, 196, 28; quidam non excessu vel defectu constant, sed omnino mali sunt II, 196, 38; quinam, 363, 21; II, 138, 18; enumerantur II, 18, 20; II, 138, 17; II, 194, 49; quinam sint et quomodo ab habitibus et a facultatibus differant II, 18, 2 ss.; iis nec honesti, nec improbi dicimur, nec laudamur, nec vituperamur II, 18, 29 ss.; si quæ hominibus eveniant propter necessarios vel naturales, injustam quidem actionem peragunt, sed injusti non sunt nec improbi II, 62, 5; quæ propter non naturales nec humanos fiunt venia indigna sunt II, 62, 28; iis moveri dicimur II, 18, 37; eos sequitur plerumque voluptas tristitiae sensitiva II, 194, 50; ab iis fiunt voluptates et dolores II, 198, 13; voluptatibus et dolore finiuntur II, 197, 5; voluptate et molestia consistunt II, 170, 54; iis consistit virtus *ibid.*; laudandi vel vituperandi II, 216, 34; II, 217, 35; mediocritates aut excessus vel defectus sunt II, 216, 34, cf. II, 150, 34; non sunt virtutes vel vitia, quia consilio carent II, 217, 35, cf. II, 150, 31 s.; iis præditi laudantur II, 150, 33 s.; ad virtutes naturales aliquid conferunt II, 217, 39; eorum nomina ab excessu vel defectu petuntur II, 195, 40; sunt quorum vitia non excessu vel defectu consistere videntur II, 138, 44; eos delet Socrates eo quod virtutes scientias habet II, 131, 36; eorum respectu partim excessu et defectu, partim proportionem ab homine differunt reliqua animalia III, 145, 11 ss.; homini propriorum vestigia in reliquis animalibus occurrunt III, 145, 3 ss.; alii homini alii reliquis animalibus magis proprii III, 145, 13 s.; quatenus eos participant animalia III, 171, 39 s.; eos dividunt nonnulli in spontaneos, invitos et cogitando paratos, idque non omnino recte, sed tamen veritati propius II, 202, 25; exstant quidam qui non penes nos sunt etiamsi cum cogitatione fiant II, 202, 49; nonnulli natura humana superiores sunt II, 210, 1; eos quæ spectant quæstiones, non magis definitæ sunt quam res circa quas versantur II, 105, 28, 50; eorum pertractatio pertinet ad rem moralem II, 91, 39; circa eos majorem fidem rebus ipsis habent quam verbis II, 116, 43; ab iis dissentit ratio in continentia et incontinentia, in reliquis virtutibus consentiunt II, 162, 1; II, 164, 29 s.; II, 163, 13 ss., 23 s.; II, 165, 39; II, 166, 6 s., 12; 47 s.; II, 167, 15, 17 ss.; iis etiam competunt medietates II, 22, 8; si bene se habent, facile parent rectæ rationi II, 171, 38, cf. II, 171, 52; quidam sunt pro armis, si quis illis bene utatur fr. 152, a; eos cohibet et temperat prudentia II, 159, 8; eorum mediocritatem servare debet qui bene audire vult II, 139, 34; ab iis quidam non vincuntur quia eos præsenſerunt ac præviderunt seque ipsos et rationem expergeſcerunt II, 84, 24; ubi mentem non impediunt quominus

munere suo fungulari agimus secundum rectam rationem II, 174, 16 ss.; potius quam ratio virtutis principium et dux habendi II, 171, 44, 53; iis implicita sunt iustitiæ et fortitudinis munera II, 125, 25; arcte cum iis coherant virtutes morales II, 125, 28, 32; iis abrepti eodem modo se habent ac dormientes vel ebrii vel furentes II, 79, 11; 44; iis obscuratur intellectus III, 467, 6; qui eorum valido motu agitantur memoria non pollent III, 495, 28 ss.; iis abrepti facile circa sensus fallimur III, 509, 49, s.; III, 511, 15; idque eo facilius quo vehementiores III, 590, 53 s.; III, 510, 2 s.; in iis qui sunt non consilio agunt, sed tolerant III, 203, 35; causæ sunt cur nos ipsi cognoscere nequeamus II, 181, 31 ss.; iis plerique dediti sunt II, 127, 35; iis deditus sermones dissuadentis nec audit nec intelligit II, 127, 51; non sermoni cedit sed vi II, 128, 1; iis accensendi sunt timor et horror III, 522, 44; pars sunt felicitatis quam ex amicitia percipimus II, 236, 12; rationis expertes homini nihilominus proprii esse videntur II, 26, 27; plerumque iidem sunt æqualibus ætate II, 100, 21; qui quosdam animos vehementer exagitant, etiam reliquos commovent, sed lenius, 633, 3; iis obedit juvenis II, 2, 33; iis magis obnoxius est vir unicus quam multitudo, 539, 27; eos imitatur saltatio, 457, 23; eorum notæ quæ visui patent quare ipsos affectus nobis inferant IV, 153, 16 s.; ipsi quare inferantur notis quæ visui patent *ibid.*; eos anima et corpus secum invicem communicare videntur IV, 6, 30; iis sensum et cognitionem et intellectum assimilant qui simile simili cognosci contendunt III, 442, 12 ss., v. *Actiones et Affectus*. Affectus animæ nomine carens invidiæ contrarius II, 195, 29; definitur II, 196, 18. Affectus (*de eorum usu in arte oratoria*); quinam apud auditorem excitandi sint, 410, 18; quarumnam mutatione alia atque alia judicant auditores, 347, 19, uniuscujusque pertractatio rhetorica tripartita, 347, 22; si laudandi sint statim ab insignibus quæ iis insint inchoandum est, 446, 25; speciem constituunt consentanei, 424, 46; quibusnam animi vel corporis vel sensuum utamur in accusatione vel defensione, 424, 48, s.; ad eos confugiendum est defensori, ubi crimen fateri cogitur nec similitudine cum vulgi moribus excusare potest, 426, 11; eorum excitatio pertinet ad ea quæ sententiam spectant, 472, 12; iis si percellantur facillime auditoribus persuadent poetæ, 470, 31. Affectus activi; eos adducunt imaginatio ac cogitatio idque quare III, 525, 42 s. Affectus consimilis; eum maxime erga nos ipsi habemus II, 178, 42; II, 179, 12 s. Affectus proprii; quinam II, 337, 39. Affectus simplices; omnes per accidens divisibiles sunt II, 411, 39. Affectibus obnoxia pars; ei utile est a mente regi, 486, 8. Affici (πάσχειν); hoc verbo tanquam usu recepto utendum est, etiamsi ejus significatio æquivoca sit III, 452, 8 s.; id æque de subiecto et de contrario dicitur II, 446, 45 ss.; ad materiem pertinet II, 464, 11; nihil a seipsum potens, quatenus coaliuit II, 564, 40 s. Affirmare aut negare; qui hæc necessaria esse negant iisdem difficultatibus implicantur ac principii contradictionis adversarii II, 506, 52 s. Affirmatio (ῥᾷσις); non idem est quod dictio II, 573, 10 s.; quatenus ab ea differat, 26, 3; quomodo dicatur fr. 112, b; oratio affirmativa est, 18, 53; quomodo differat ab eo quod sub affirmatione est, 18, 55 ss., v. *Opposita*; species orationis enuntiantis, 26, 17; 122,

51; definitio 26, 36; 123, 1; omni opponitur negatio, 26, 44; 125, 41; negatione prior, 148, 36; privatione prior II, 392, 45; negationi nunquam inest, 230, 51; etiamsi contineatur in negatione, tamen non idem significat, 305, 24; transposito nomine et verbo eadem fit, 32, 28; disceptatur an ei contraria sit affirmatio vel negatio, 37, 4 ss.; una cum negatione opposita eidem inesse nequit, 86, 27, 28; de omni uno est, nisi sit negatio, 87, 3; 104, 50; cuiusvis affirmationis est, 87, 5; cuique tres sunt contradictiones, 109, 5; quidpiam de quopiam est, ideoque vel vera vel falsa esse potest III, 469, 29 s.; quænam una dicatur, 28, 13; omnis aut vera aut falsa est, 2, 35; 28, 36, 40. V. *Contradictio*, *Enuntiatio*; omnis e nomine et verbo, vel e nomine infinito et verbo constat, 30, 28; nulla vera est in qua de prædicato universali prædicatur universale, 27, 23; quænam contradictione opponatur cuiusdam negationi, 27, 26; quænam contrarie, 27, 30; unica unicæ respondet negationi, 27, 51; ea carent quæ conjunctione carent, 2, 31; contrariæ de eodem veræ erunt, si homo omnium mensura sit II, 590, 11; verisimilius videri possit omnes falsas esse quam omnes veras II, 513, 43 s.

Affirmatio et negatio; qui eas simul postulat contraria petit, 273, 47; simpliciter simul eidem inesse nequeant, aliquatenus vero, vel quodammodo, vel ἁπλόως, vel alterum simpliciter, alterum aliquatenus licet, 302, 35; eodem modo se habent ad intellectum quo persecutio et evitatio ad appetitum II, 67, 12; termini sunt mutationis secundum contradictionem II, 332, 36; si disjunctæ non magis una quam altera vera sunt, etiam in unam affirmationem aut negationem conjunctæ si sint, altera non magis quam altera vera erit II, 589, 46 ss.; si æque valeant, id de omnibus verum erit, aut non de omnibus II, 507, 4 ss.; si non de omnibus, de quibus non verum est, omnium consensu constabunt II, 507, 7 s.; si de omnibus, de omnibus æque valebunt affirmatio et negatio, aut de omnibus, de quibus valet negatio, non semper valebit affirmatio II, 507, 8 ss.; si posterius obtineat, non ens aliquod firmiter verum erit II, 507, 11 s.; quodsi prius, vel dividendo dicere licebit vel non II, 507, 14 ss.; si dividendo dicere non liceat, nihil omnino erit II, 507, 17 ss., cf. 27 ss.; item omnia unum idemque erit II, 507, 19 ss.; item nulla inter res differentia erit II, 507, 22 s.; si non liceat, iisdem implicamur difficultatibus II, 507, 24 s.; item omnes simul mentientur et vera dicent et qui hoc perhibent se ipsos mentiri agnoscere coguntur II, 507, 25 ss.

Affirmatio vel negatio; alterutra semper de eadem re vera est, 242, 26.

Affinitas (ἁφύς); quomodo ex ea Delphis diuturnæ ortæ sint seditiones, 569, 4; quamobrem fiant in civitatibus, 530, 15; eas in aristocratibus vulgo sic dictis cum quo velint contrahere licet proceribus, 574, 41; non vero nec in democratia, nec in aristocratia bene temperata, 574, 43.

Afflictio (ἁποπάθεια); animæ affectus II, 195, 35; ejus definitio II, 196, 6.

Africanaster; v. *Libonotus*.

Africus (Αἰψ); hiberni est ordinis IV, 243, 1; ad Austrum pertinet III, 589, 31 s.; Zephyrorum is est qui ab hiberno oritur III, 632, s.; contrarius Cæciæ III, 588, 48; huic proximus est Libonotus III, 632, 36 s.; humidus est III, 590, 17; circa æquinoctium autumnale spirat III, 589, 52 s.; cælum nubibus densat idque quare III, 590, 23 s.; cur si circa æquinoctium spiravit aqua fiat IV, 247, 38 ss.; cur ortum versus in Ægypto flet IV, 252, 5.

Agamemnon; ab Thersite ut pluribus mulieribus utens vituperatur fr. 144, a; in concione maledicta tolerabat, extra concilium vero necandi potestatem habebat, 537, 21; decem optabat consilii socios, 541, 34; quare eum populorum pastorem vocavit Homerus II, 100, 8; cur Græcorum animos tentaverit fr. 131, a; recte fecit bonam equam Echepolo præferens fr. 144, a; quomodo locum Homericum de ejus somnio immutarint sophistæ, 279, 18; 479, 53; ejus epitaphium Mycenis fr. 312, a; aliud *ibid*.

Agamemnoniadas; sacrificia illis facere dicuntur Tarentini certa die IV, 93, 45 ss.

ἄγαν v. *Directio*.

Agapenor; rex Tegeæ Ancæi filius, ejus epitaphium fr. 315, a.

ἄγαντον 499, 44.

ἄγαντα v. *Sagacitas*.

Agathocles; Siculorum rex torquem Dianæ a Diomede consecratam in Jovis templo consecravit IV, 95, 6 s.

Agathon; tunc tantummodo non stetit, quum tragœdiam in epicam constitutionem deflecteret, 471, 42; chori cantica ita conficere cepit, ut exodia caneret, 472, 4; in ejus *Flore* actiones et nomina omnia ficta sunt, 464, 26; quomodo Achillem depinxerit, 469, 23; ignavos habet qui laboris metu mortem sibi consciscunt II, 210, 24; verisimile esse putat multa hominibus evenire quæ verisimilia non sunt, 382, 81; 471, 49; quænam ei dixerit Antiphon condemnatus II, 214, 42.

Citatur ex incertis fabulis II, 67, 38 (*inc. fab. 1* Wagn.); II, 68, 39 (2); II, 210, 24 (3); 368, 51 (4); 382, 32 (5).

Agathyræ; apud eos ad hunc diem leges cantantur IV, 209, 26 s.

Agave; Baccha, Penthei mater; quare eadem furore perperarit IV, 294, 24 sq.

Agellus; si quid e reditibus supersit, tantum semel cuique pauperi distribuendum est ut eum emere possit, 596, 9.

Agendæ res; v. *Res agendæ*.

Agens (τὸ ποιοῦν, τὸ ἐνεργεῖν); patienti contrarium est II, 445, 23 s.; II, 446, 41; ita vocatur et principium agendi et quod rei quæ afficitur proximum est II, 447, 6 ss.; ubi adest patiens sit quidpiam II, 447, 31 s.; ita vocamus quod movendi vim habet cum in rebus naturalibus tum in arte factis II, 464, 8 ss.; id movere dicimus II, 445, 21; partim a re in quam agit afficitur, partim non II, 445, 20; etiam a patiente afficitur III, 399, 49 s.; idque interdum magis quam ipsum agit III, 399, 54 s.; ei nec actio nec passio inest III, 463, 20 s.; ejus actio in eo quod afficitur inest III, 446, 51 s.; semper præstabilius est quam patiens III, 468, 35 s.; in universum non cum passivo in unicum corpus coalescit III, 341, 13, 18 ss.; nec continetur in eo quod fit III, 341, 14; duplici potentia agit III, 615, 11 ss.; quando cum patienti congruit ac eodem modo se habet, oritur voluptas II, 120, 38; ubi eodem modo enuntiatur ac patiens, fit captio secundum figuram dictionis, 279, 25, cf. 299, 4; videtur omnia posse II, 604, 17 s.; semper simul adsunt vel desunt cum rebus quarum causa sunt II, 265, 32; II, 516, 25.

Agentes (οἱ πράττοντες); eorum imitatio tragœdia, 462, 21, cf. 458, 35, 40; moribus qualitatem quamdam induunt, 461, 46; necessario hoc vel e moribus vel ex sententia faciunt, 461, 24.

Ager; haberi dicitur, 24, 12; eum se coluisse interdum agnoscunt, sed publicum negant, 341, 14; dici potest nos necessitate coactos rus properare, ne in eo omnia peccamur II, 142, 38 ss.; eum si quis injuste alicui

adjudicaverit, non agrum sed pecuniam accepit II, 63, 43; ad urbem condendam qualis et quantus esse debeat 607, 1 ss.; res communis est, 534, 25; ejus majorem partem possident divites, 534, 24; in publicum et privatum dividendus est in politia proprie sic dicta, 612, 35; publicus partim deorum cultus consecrari, partim conviviorum publicorum sumptibus destinari debet, 612, 37; in democratia viritum dividendus non est, 418, 2; in eo imitari oportet urbis instituta, 615, 14; quæ in eo fieri debent facilius est excogitare quam facere, 615, 21; omni quoad fieri potest, communis esse debet urbs, 613, 9; ejus modus quaeritur an res sit cujus omnes cives participes esse debent, 609, 32; ubi equitatus accommodatus est, ibi validam oligarchiam instituere licet, 597, 9; ubi gravis armaturæ peditibus, ibi proximam, 597, 13; Abydenorum propter seditionem incultus erat, 644, 16; olim ejus plus quam certam mensuram possidere non licebat, 593, 47; eum ad certam usque partem fenori addicere vetabat Oxyli lex, 593, 51; eum in tres partes dividere volebat Hippodamus Milesius, scilicet sacrum, publicum et privatum, 508, 23; ejus partem exemptam sibi conserere jussit Cotys Thrax, 647, 26; ejus proveniunt quare Samitis a se obsessis vendiderit Timotheus Atheniensis, 646, 23.

Agri; in politia proprie sic dicta quisque civis duos possidere debet, alterum finibus proximum, alterum suburbanum, idque quare, 612, 40; si longe ab urbe distent, facile instituitur bona democratia, 594, 21; tantos possidere quantos cuique liberit cum Solon lege præcavit, tum aliorum gentium leges vetant, 506, 24; eorum tantummodo possessionem æquat Phaleas Chalcedonius, 507, 51; eorum æquationem Lacedæmone sub Messeniæ bellum postularunt aliqui, 574, 3; eorum maximam partem Thuri præter legem possidebant proceres, 574, 32; eos colunt viri in republica Platonis, 502, 39.

Agri publici; eos vendiderunt ut pecuniam sibi pararent Byzantii, 640, 38.

Agere (πράττειν); id solum ratione præditis competit II, 201, 15, cf. II, 198, 23; de solis dicitur hominibus II, 140, 39.

Agere (ποιεῖν); id et de agente et de contrario dicitur II, 446, 50; non ad materiam pertinet sed ad aliam potentiam, id est principium motus II, 464, 12; in se invicem nequeunt res, quibus nihil commune est III, 463, 8 s.; contrarietatem ac magis et minus recipit, 17, 4; ejus exempla citantur, 2, 30.

Agere et pati; a quibus ea pendeant, docere nequeunt idem II, 485, 10; ea elementis tribuunt qui solam agnoscunt causam materialem II, 464, 22; in se mutuo, quibuslibet rebus competere nequit III, 438, 33 s., v. *Actio et passio*.

ἀγεωμέτρητος; duplici sensu dicitur, 133, 3.

Agesilaus; eo regnante Cinado adversus Spartiatas conspiravit, 573, 48.

Agibile (πράκτον); idem est quod arbitrio subjectum II, 534, 25; ita vocamus et ea quorum causa agimus et quæ horum causa agimus II, 189, 37; circa ea versatur fortuna II, 268, 24.

Agilia (εὐχίνητα, κινητικά); interitui minus obnoxia sunt quam sedentaria III, 283, 35 ss.; necessario plures partes habent quam sedentaria, idque quare III, 285, 3 ss.

Aglaia; Nirei mater, 401, 5; fr. 314, a (ibi Aglae vocatur).

Agri; Homero teste in Libya cum cornibus nascuntur III, 169, 19 s.; phagili vocantur apud Ithacenses fr. 261, b.

Agninæ carnes; cur iis meliores hædinæ IV, 329, 38.

Agnitio (ἀνεγνώρισις); fabulæ pars, 462, 12; 465, 26, 44; ea maxime animum corripit tragœdia, 462, 11; ea caret actio simplex, 465, 10; eam interdum habet implicata, 465, 11, cf. 471, 22; ex ipsa fabula oriri debet, 465, 13; ejus variæ species, 465, 31, 39; 469, 30 ss.; quænam optima et fabulæ actionique maxime consentanea, idque quare, 465, 28, 33; ad percellendum facit, ubi qui in eo erat ut facinus perpetraret, agnoscit, nec perpetrat, 468, 22; quænam optima, 470, 16; quænam post illam secundum locum obtineat, 470, 21; ea opus est epicæ poesi, 477, 10; ea fere tota constat Odyssea, 477, 15; qua usus est Homerus in Odyssea reprehenditur fr. 148, a, b; 149, a.

Agnon; pater Theramenis fr. 232, b.

Agonistæ musici; ad eos olim nomi pertinebant IV, 207, 16, 26.

ἀγῶνος (i. q. δίκανικὸν λόγῳ) 446, 10.

Agoranomi; magistratus nomen apud Athenienses fr. 244, b.

ἀγροα δόγματα v. *Opiniones non scriptæ*.

Agricola (in republ. Platonis); quænam secundum Platonem inter eum et ædificatorem autoremque et tectorem de operibus commutandis interesset proportio II, 151, 42 ss.; si iis communia omnia sunt, nullo modo a custodibus different, 502, 12; ægre custodum imperium tolerabunt, 502, 14; eos bonorum dominos facit Plato, quippe quum vectigal pendant, 502, 29; probabile est eos asperos et superbos fore, 502, 30; non determinavit Plato, quænam esset eorum reipublicæ administrandæ ratio et disciplina et leges, 502, 34; quales sint, multum intererit custodibus, 502, 36; si iis communes sint uxores liberique quaeritur quinam domum administraturi sint, 502, 38; eorum animo statim inde ab ortu æs admixtum est, 502, 53; iis utilior esse videretur uxorum liberorumque communis quam custodibus, 499, 17; ab iis ad custodes recens natorum translatio quænam inconmoda afferret, 499, 45; an eos magistratus participes fecerit iisque arma tribuerit Plato, non constat, 503, 21.

Agricolæ; altera classis civium in republica Hippodami Milesii, 508, 21; parum aberat necessario quin propugnatorum servi essent, 509, 1; nihilominus eos reipublicæ administrandæ participes esse voluit, 509, 9; nisi propugnatoribus victum suppeditent, utiles non erunt, 509, 11, 14; si et privatum et publicum colant agrum, quaeritur cur non ex eo eodem agro nutriri possint et ipsi et propugnatores, 509, 26.

Agricolæ; cibum parare debent, 547, 19; 610, 18; II, 151, 42; iis carere nequit civitas, 610, 18; 611, 27; soli possessiones extra munimenta habent, 636, 4; quia rebus ad victum necessariis carent, operibus rusticis incumbunt nec aliena appetunt, 593, 9; magis opere faciendo quam imperando delectantur, nisi magnos quæstus a magistratibus petere liceat, 593, 10; cito vel ditescent vel non egeri sunt, 593, 16; si forte ambitiosi sint, sufficit iis, si magistratum eligendorum et rationum reposcendarum potestatem habeant, 593, 17; sine iis concio convocanda non est, 594, 26; iis exceptis optima plebs est quæ pastoribus constat, 594, 7; ubi prævalent, ibi primum genus democratiae oritur, 350, 26; 557, 21; 593, 5; quidam si cum sutoribus et fabris eundem locum incolerent, eorumque numerus esset decies mille atque pactum fecissent, quo in mercibus commutandis ab injuriis abstinerent, inde non fieret civitas, 529, 51; partem civitatis constituunt, 547, 9; item reipublicæ Socraticæ, 547, 34; idem milites vel iudices vel deliberantes esse possunt, 547,

53; 548, 15; magis necessarii sunt quam sutores, 547, 50; iidem esse possunt qui artifices et consultatores et iudices, 610, 24; cives esse nequeunt in politia proprie sic dicta, 610, 40; in politia proprie sic dicta aut servi, aut barbari, aut accolæ esse debent, 611, 47; 612, 52; 613, 1; partim perpetuo ab artificibus, a mercenariis, a consultatoribus et a militibus distincti sunt, partim vicissim eorum munere funguntur, 611, 30; sacerdotum munere fungi nequeunt, 611, 20; non iidem esse debent qui milites, 612, 21; non nuper tantummodo animum adverterunt eos a militibus distinguendos esse, 611, 32; eorum a militibus distinctionem in Ægypto instituit Sesostris, in Creta Minos, 611, 37; ad hunc usque diem in Ægypto et in Creta a militibus distinguuntur, 611, 35; non omnes ejusdem nationis, nec animosi esse debent, 612, 53; in agros publicos et privatos partiiri debent, 613, 3; prout cum mercenariis, vel cum opificibus, vel cum utrisque conjunguntur, non solum pejorem vel meliorem, sed etiam aliam efficiunt rempublicam, 590, 38; si alii sint quam reliqui cives, minora incommoda fert bonorum communitas, 500, 19; ubi multi sunt, ibi quoque multi adesse debent nautæ, 608, 21; curandum ut in democratia, hominibus forensibus anteponantur, 417, 52; liberales habentur, 352, 2; ad pecuniam mutuum iis dandam quomodo inquilinos impulerint Abydeni, 644, 14; iis apud Thessalos aditus ad forum liberum non patebat, nisi a magistratibus vocarentur, 614, 44; Agricola cum sutore societatem inire nequit, nisi proportionem æquentur opera II, 233, 36; ex eo et medico fit societas II, 58 19; terram aquæ miscentes rigant II, 463, 7 s.; caprineos ficibus circumserunt, earum poma ficibus appendent, idque quare III, 102, 27 ss., quare asserant cicadas urinam atque excrementum habere roreque ali III, 100, 48 ss.

Agricola Corinthius; quoniam modo Gorgiæ Platonici lectione ad philosophiam excitatus sit fr. 42, a.

Agricoltura; pertinet ad res naturales, 635, 24; fortitudini plurimum confert, 635, 37; justa est, 635, 32; inter rei familiaris curandæ rationes primum locum tenet, 635, 29; querendum an artis pecuniariæ pars sit, 488, 42, cum nudæ, tum consitæ peritus esse debet quæstus studiosus, 493, 1; quinam de ea libros conscripserint, 493, 26; si quid e rebus supersit, tantum semel cuique pauperi distribuendum est, ut eam inchoare possit, 596, 10; et olim sedulo operam dabat plebs ruri degens, 571, 6; quibusnam legibus ad eam adigenda sit plebs, 593, 45 s.; vivæ quodammodo operam dant nomades, 439, 9.

Agrigentum; Empedoris patria II, 383, 25.

Agrigentini; quinquaginta litris mulcebantur fr. 252, a.

Agrorum præfectus (ἀγρονόμος); pertinet ad magistratus necessarios, 593, 26; ejus munus proxime ad ædilis officium accedit, 598, 26; ruri ea lem curant quæ ædiles intra urbem, 598, 27; eum nonnulli vocant silvarum inspectorem (ὠλωρόν), 598, 29; iis ruri debent esse propugnacula et convictus, 615, 16.

ἀλμωδία v. *Dentium stupor.*

ἀλόν v. *Duralio.*

Αἰσα nihil aliud quam Jupiter III, 642, 14.

Aiscopes; v. *Semperasiones.*

αἰσθάνεται eodem modo dicitur quo τέμνεται et καίεται, 299, 2.

Αἰθρίας Jovis cognomen III, 646, 39.

αἰσθητικοί v. *Observatores.*

αἰσθητικόν animal, 11, 53; una cum eo fit sensus, 11, 54; v. *Sensibile.*

Αἰθρίας Jovis cognomen III, 644, 38.

Aithya; v. *Mergus.*

Ajaces; tragœdiæ sunt patheticæ, 471, 23.

Ajax; Theodectis citatur, 379, 11, 49.

Ajax (Oilei f.); propter magnanimitatem manus sibi intulit, 167, 3, 5; Orcum intravit ob virtutis desiderium fr. 334, a; penitus furiosus factus est IV, 265, 25; an Ulysse melior necne, 200, 26, 38; eo se fortiozem esse perhibebat Ulysses apud Theodectem, 379, 50; ejus epitaphium in Mycono insula fr. 314, a.

Ajax (Telamonis f.); ejus epitaphium fr. 313, a.

Ala; v. *Azilla.*

Alæ; ἀπό; τι, 10, 14; si ad avem refertur non reciprocatur, 10, 15; non ad avem referri debet, sed ad alatum, 10, 16; non referri posset ad avem quod alatum non esset, 11, 12; eam habent nulla quæ aves non sunt, 10, 13; partes instrumentariæ sunt III, 306, 15 s.; iis fit volatus II, 340, 53; secundum eas in genera distribui nequeunt animalia idque quare III, 223, 49 ss.; III, 224, 44 ss.; multis animalibus communes sunt, aliis quæ iis pro portione respondent, nempe pedes vel squamæ III, 227, 45 ss.; homini inutiles forent III, 313, 19 s.; item avibus si erectæ essent III, 318, 11 ss.; iis carent pisces III, 300, 43 s.; iis competit motus secundum locum III, 5, 28; aliæ fissæ sunt, aliæ integræ III, 223, 43 s.; III, 297, 34; aliæ caulem habent, aliæ eo carent III, 297, 34 s., avium fissæ sunt et specie ab integris differunt III, 297, 32 s.; eas volantia flectunt et extendunt volucris III, 311, 22 ss.; cum avibus tum insectis a latere adnexæ sunt III, 316, 16 ss.; idque quare III, 316, 12 ss., 18 ss.; earum origo et avibus et insectis alatis flexionis principium est III, 311, 45 s.; quibus solidæ sunt, iis non repullulant evulsæ III, 49, 32 s.; iis carentia, in species dividi nequeunt III, 223, 38 s.; vespertilionis, cute constant III, 303, 20 s., v. *Volatilla* et *Insecta alata* et *Aves*.

Alæ (avium); brachiis et cruribus anterioribus respondent III, 18, 36 s.; III, 26, 44 s.; quomodo igitur eas flectant aves III, 18, 37; III, 298, 28 s.; loco brachiorum et crurum anteriorum avibus peculiare sunt III, 26, 46; III, 298, 22 ss., 34 ss.; III, 300, 19 ss.; earum vigore eminent aves III, 298, 37; earum extrema scapularum loco dorso imposita sunt III, 288, 25 s.; iis et cruribus apud aves interposita sunt pectus et venter III, 298, 46 s.; pro portione respondent cruribus anterioribus III, 315, 44 s.; igitur eodem modo flectuntur quo crura anteriora III, 315, 45 s.; ab iis incedentibus avibus petitur motus principium idque quare III, 315, 47 ss.; avibus motus sunt cardines III, 307, 3 s.; supra agnatæ sunt, ideoque piscium pinnis pronis respondent III, 318, 3 s.; iis demptis nec ingredi nec stare potuissent aves III, 311, 39; III, 313, 49 s.; quænam eas apud aves petat vena III, 41, 31 s.; aliis avibus longæ, aliis breves sunt III, 225, 50; squamis piscium respondent III, 225, 51 s., cf. III, 227, 47 s.; avium nandi peritarum inutiles sunt III, 299, 40 s.; earum ratione contrario modo se habent insecta et aves idque inprimis aves volaces III, 312, 21 ss.; iis stridorem cient aves volaces III, 72, 28 s.; magnas et validas habent aves volaces, ideoque et uncungues et carnivora III, 298, 53 s., cf. III, 299, 8 s.; in eas impenditur residuum seminale apud aves uncungues III, 371, 19 s.; alcedinis qualem colorem habeant III, 183, 33 ss., cf. 12 s., iis aquilam marinam adspergunt aves gregales III, 189, 43 s.; iis feriunt aquilæ III, 188, 34; III, 189, 11 s.; item Scythica avis III, 189, 10; sub iis caput abscondunt græves dormientes III, 181, 28; malas habet malacocraneus III, 185, 36; satis bonas vero collyrio III, 185, 41; meropis quem-

non colore referant et supra et infra III, 183, 11 ss.; quales habeat oripelargus III, 188, 6 s.; quales aquila marina III, 188, 15; aibas vere, variegatas æstate habet upupa III, 207, 31, 35; quattuor habent pulli monstrosi gallinarum III, 402, 14 ss.; eas habet struthio libycus sed ad volandum incommodas et pilosas III, 303, 36 ss.

Alæ (insectorum); eas præter reliquas partes habent insecta volueria III, 67, 40; nullum insectum pone aculeo instructum binas, habet III, 67, 42 s.; quibus insectis vagina tectæ sunt, iis etiamsi inter se cognatis, commune nomen inditum non est III, 67, 9 ss.; insectorum caule et scissura carent III, 67, 46 s.; II, 283, 37 s.; igitur revera alæ non sunt III, 283, 38; necessario a corpore absistunt, idque quomodo et quare III, 283, 39 s.; quænam insecta iis prædita sint III, 283, 24 s.; quænam quaternas habeant easque vagina non tectas III, 283, 26 ss.; quænam binas III, 283, 30 s. quænam quaternas idque vagina tectas III, 283, 31 ss.; debiles ac parvæ sunt III, 312, 15 s.; nec solum ipsæ, sed et earum insertio debilis est III, 312, 18 s.; igitur non pro portione respondent corporis ponderi III, 312, 13 ss.; e residuis fiunt III, 426, 24 s.; eas pleraque habent insecta pedestria III, 385, 7 s.; iis contractis autumno moriuntur alata insecta III, 96, 9; quales habeant apes operariæ III, 199, 51 s.; iis fremunt vesper III, 202, 14.

Alacres; interdum tardis delectantur, idque quare II, 227, 17; tales redduntur vino IV, 265, 43 s.

Alacritas (προθυμία); magnæ fors argumentum est, si de nonnullis rebus aliquid dicere velimus, et si de omnibus, et si nihil prætermittere II, 395, 11.

Alæus; Apollinis cognomen IV, 94, 11.

Alapi; qui iis cæsi non irascuntur, nimis mansueti sunt II, 198, 4.

Alarum carnes; facile concoquuntur idque quare IV, 292, 35 s.

Alatum; species habet, idque quasnam III, 228, 39, 43 s.; ejus differentia non sunt album et mansuetum sed solummodo accidentia III, 225, 12 ss.; igitur id fero et mansueto, aut albo et nigro dividere non licet III, 225, 11. Alata; iis accensendæ sunt aves III, 293, 31; III, 544, 8; apud ea magis distinctum est dextrum quam apud animalia quæ corpore ipso dimensiones determinant III, 306, 15 ss.; quorum alæ caulem habent, earum compluribus pediculi innascuntur III, 101, 26.

Alauda (ὁ κόρυδος); gravis avis est III, 180, 53 s.; terrestris avis est, nec admodum volax ideoque pulveratione delectatur III, 207, 39 ss.; non in arboribus sed humi considit III, 180, 53 s.; humi nidulatur III, 186, 34 s., quomodo nidificat III, 104, 5 s.; in ejus nidum ovum cuculus reponit III, 186, 34; ardeolæ fuscæ ova furatur III, 174, 11; latitat III, 161, 11; eam magnitudine æquat chloris III, 183, 17; cum quibusdam avibus mutuum gerit bellum quia sua invicem ova devorant III, 173, 4 ss.; ei amicus est schænio III, 174, 29; earum duo genera III, 186, 9; eundem colorem habent ambo III, 186, 11.

Alauda cristata; humi degit III, 186, 9 s.; ea minor est alauda gregalis III, 186, 12.

Alauda gregalis; alauda cristata minor est III, 186, 12; esculenta est *ibid.*

Alaz (l. e. rhamnus); spinas habet IV, 26, 36

Alardeola; v. *Ardeola alba*.

Albatum; per se mutatur in colorem album, quia pars est in colorem, per accidens in cogitatum II, 308, 24 ss.

Albedo; id cui inest vocatur album, 15, 27; II, 569, 28 s.; ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 6; qualitas esse probatur, 14, 9; quomodo qualitas patibilis dicatur, 14, 21 ss.; motus non est, sed dealbatio II, 308, 21; nonnisi per accidens moveri potest, idque quare II, 289, 14; ponitur ejus ope in species distribui genus aliquod III, 224, 25; ejus receptaculum superficies est II, 339, 43; quies quæ in ea sit, contraria esse nequit quieti in sanitate II, 316, 3; ad eam non ita sanabile, si moveatur, quatenus sanabile est II, 427, 41; a linea affici nequit, nisi per accidens II, 446, 15 s.; nihil confert hominum actionibus justis vel in justis, 334, 4; ejus differentia non sunt II, 312, 38; eadem apparet in nive ac in cerussa II, 5, 9; homini nonnisi accidens esse potest II, 536, 14; canis et equi comparari possunt II, 339, 42; vocis vero et aquæ non II, 339, 44; propria est igni IV, 154, 46; cuius flammæ parti inest II, 298, 18; nigredini contraria, 15, 47; ejus extremum idem esse non potest ac nigredinis II, 362, 16 s.; nigredini opposita ideoque earum ope in species dividi possunt genera III, 224, 38 s.

Albedo et nigror; elementum non faciunt, idque quare II, 454, 42; secundum ea alterantur corpora II, 526, 16; igitur affectus et qualitates sunt substantiarum quæ moventur II, 526, 13 ss.; iis exempli gratia a se invicem differre ponuntur aer et ignis II, 459, 23; non per se animalis differentia sunt II, 533, 22; hominis speciem differentiam non faciunt II, 583, 30 s., cf. 25.

Albere (λευκῶσθαι); id loco τοῦ album esse dicebant nonnulli recentiores antiquorum II, 250, 24

Albescere; contrarium τῷ nigrescere, 23, 45.

Albicilla; v. *Pygargus*.

Albicula (πύλαρος); avis fissipes est circa fluvios ac lacus degens III, 151, 49; fissipedum minutiorum maximus est III, 151, 49 s.; quanta sit ejus magnitudo III, 151, 50; caudam movet III, 151, 51.

Albion; maxima Britannicarum insularum III, 630, 42; super Celtas jacet III, 630, 44.

Albo adscripti (οἱ ἀπογραφάμενοι); omnibus nonnusquam concioni vel iudicii interesse licet, magna vero multa irrogata est si non intersint, idque quare, 558, 8.

Albugo oculorum (ἐμπύρεμος); ea laborant ossifragæ III, 189, 31.

Albumen (τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ); perperam id Alemao et vulgus ovi lac esse putant III, 376, 9 s.; idque quare III, 376, 12; in avium ovo a vitello distinctum est III, 378, 52 s.; non vero apud pisces III, 379, 2 s., 19 s.; multo copiosius est in aqualium avium ovis quam in reliquarum III, 104, 25 s.; membrana a vitello disjunctur III, 105, 46; III, 377, 19; ubinam inveniat membrana quæ albumen et vitellum a testa separat III, 375, 42 ss.; calidum est III, 374, 11; continet principium et calorem ab animale pendente III, 374, 16, 50 s.; ceteroquin natura humidum est III, 374, 49 s.; ex eo principium generationis petit fetus III, 374, 15 s.; III, 375, 52; III, 377, 16 s., cf. 18, 35; in avibus calidioribus purum est et copiosius quam vitellus III, 374, 20 s.; in avibus humidioribus et parum calidis, e. gr. lacustribus, minus a vitello distinctum est III, 374, 17 ss.; in ovis subventaneis etiamsi imperfectum sit a vitello distinctum est III, 374, 34 s.; non a mare provenit, sed a femina æque ac vitellus III, 374, 39 s.; ubi a vitello distinguitur, circumquaque superficiem petit, idque quare III, 374, 47 ss.; in piscium ovo non a vitello distinguitur propter paucitatem III, 374, 29 s., cf. 42 ss.; tertio post incubationem die membrana ambitur strias sanguineas habente III, 106,

46 ss.; crescente pullo partim inter superiorem et inferiorem vitelli partem interponitur, partim inferiori supponitur III, 107, 25 ss.; decimo die extremam ovi partem occupat, exiguumque ac viscidum et sublitum est III, 107, 27 ss.; ex eo petitur pulli principium III, 107, 4 s.; ex eo prius fiunt partes superiores III, 402, 14 s.; frigore liquescit igne vero concrecit III, 105, 41 ss.; gelu non concrecit, sed potius liquescit III, 377, 12 ss.; igne subactum solidescit III, 377, 14 s.; hinc ubi per animalium generationem maturatur, crassescit III, 377, 15 s.; igitur contrariam naturam habet vitello III, 377, 4 s.; omne in ambitu colligitur si multa ora simul molli elixentur igne III, 105, 50 ss.; III, 374, 52 ss.; si quis ovum perforet effunditur, vitellus vero remanet IV, 331, 2; cur prius eo vitellus ovorum in assando ruptorum exeat IV, 330, 40 ss.; cur difficulter concoquatur IV, 293, 13 ss.

Album; non es quia nos te album esse putamus II, 572, 41 s.; quia es, nos te album esse dicentes vera dicimus II, 572, 42 s.; dicitur aliquis quia ejus superficies alba II, 287, 50, cf. II, 288, 9 s.; cum musicum esse dicimus, itemque vice versa, idque quomodo II, 520, 52 ss.; non semper aut plerumque musicus est II, 536, 28 s.; igitur si fiat, per accidens erit II, 536, 29 s.

Album homo; a nigro homine specie non differt, nec si ei daretur unicum nomen II, 583, 31 s.; cur a nigro equo specie differat II, 583, 48 ss.; non est notio hujus alicujus II, 541, 5; ejus explanatio et definitio est, sed non eodem modo quo albi et substantiae II, 541, 52 s.; ei probatur non esse quidditas II, 540, 43 ss.; album quid est, sed non quidditas albi II, 540, 52; forma cum materie conjuncta est idque quare II, 583, 39; ex oppositione albi ita dicitur II, 613, 31 s., cf. *Album*; eum eundem esse dicunt ac hominem II, 542, 49 s.; probatur non necessario idem esse quod album hominem esse II, 542, 42 ss., cf. II, 543, 34 ss.; esse affectu idem est quod hominem esse, non vero simpliciter II, 543, 49, cf. II, 542, 48 ss.; unum fit præter album et hominem quia eorum particeps fit (secundum Platonicos) II, 620, 29 ss.; non eodem modo e nigro homine fit quo album e nigro II, 562, 22 s.

Albi; quamobrem immodice purgationi minus obnoxii sint, IV, 311, 17 ss.; cur magna ex parte oculos cæcos habeant IV, 162, 24 ss.; cujusnam ingenii sint IV, 6, 14 ss.; libidinosi IV, 6, 22; cum rubore conjuncto bonam indolem habent IV, 3, 22 s.; valde ignavi sunt, et ad mulieres referuntur IV, 12, 10 s., cf. 40 s.

Alba animalia; cur interdum ita fiant III, 652, 53 ss.; fere omnia reliquis calidiora sunt et suaviorem habent carnem idque quare III, 425, 50 ss.; facilius cibum concoquunt IV, 329, 35; nigris plerumque imbecilliora III, 653, 8 s.

Albissima; omnium rerum aer et aqua condensata III, 647, 16 s.

Albius; alia re alba necessario albius est II, 412, 17.

Album (aliorum de eo philosophorum opiniones); purum non exstare putabant Anaxagoras et Empedocles II, 252, 47; id lævi assimilat Democritus III, 484, 15 s.; quaeritur an eodem modo quo id, unum dicant ens Parmenides ac Melissus II, 249, 34; quomodo id albo mixtum causa est, sic etiam ideas putarunt, etsi perperam, Eudoxus alique II, 483, 5; II, 616, 39 s.; an omne simul non album sit, quaeritur a principii contradictionis obrectatoribus II, 507, 4 s., 16; id enim albo fieri non posse censent (omnes fere physici), nisi id simul non album sit II, 590, 21 ss.

Album; quot modis dicatur, 183, 7, 4, 38, 52; 184, 12, 19; ab albedine denominatur, 15, 28; II, 569, 28 s.;

ejus definitio, 184, 14; 202, 24; 209, 31; 257, 42; privatio est affirmatione enuntiata II, 309, 33, cf. II, 598, 27; species coloris II, 411, 37; ejus genus, non accidens color, 187, 5; 206, 23; 209, 31; genus esse nequit, quia species non continet, 216, 39; nec nivis, nec cygni genus esse potest, idque quare, 205, 43; 206, 1, 7, 12; pulchri genus esse nequit, nec vice versa, etiamsi ambo magis ac minus recipiant, 217, 46; id est quod rei non albæ adjectum eam albam reddit, 196, 42; nigro adjectum id non necessario totum efficit album, 197, 3; affectus est II, 445, 25; II, 569, 26 s.; II, 636, 28; causa formalis coloris est II, 602, 30; simul res et nomen est, 291, 51; in quo inest, in eo inest color, 214, 34; substantia non est, II, 538, 9; primario sensu dici nequit in corpore esse II, 288, 3 s., cf. 9 ss.; primario sensu in superficie esse dicitur II, 288, 10 s.; erit compositio albedinis et superficiei, si vita compositio animæ et corporis sit II, 563, 39 s.; quatenus album est, principium esse nequit, si subjecto insit II, 628, 25 ss.; præter substantiam cui inest atque albi hominis II, 541, 52 s.; ejus notione non continetur notio hominis albi II, 251, 44; ejus notio continetur in hominis albi notione II, 234, 10; si idem significat quod homo omnia unum erunt II, 506, 32 s.; idem esset quod homo, si unum significare idem esset quod de uno prædicari II, 505, 8; accidens est II, 543, 35; quomodo per accidens ad aliquid referri possit II, 527, 40 s.; per accidens quantum est, 8, 25 ss.; II, 525, 46 s.; propter superficiem quantum dicitur, 7, 52; nonnisi per accidens dividi potest II, 325, 18, 20 ss.; per accidens idem habetur quod cygnus, 283, 47; musici accidens esse potest II, 250, 27; II, 533, 30 s.; musicum esse potest et vice versa, quia ambo eidem accidunt, e. gr. homini II, 506, 15 s.; per accidens idem dicitur quod musicum, idque quare II, 522, 2; idem esset ac musicum, si liceret ut termini syllogismi per accidens iidem fierent II, 543, 3 ss.; homini accidit quia albus est, non vero ejus notio eadem quæ albi II, 506, 7 ss.; per accidens hominis vel Calliæ affectus est II, 542, 7 s.; igitur sine notione hominis definitur potest II, 542, 13 s.; quia ei accidit ut Diaris vel Cleonis filius sit, sensibilis fit hicce, nec tamen nisi per accidens III, 452, 29 ss.; III, 432, 21 ss., 25 s.; III, 466, 42 s.; ubi id homini assimilamus falli possumus III, 469, 33; alati differentia non est, sed solummodo accidens et alius differentia principium III, 225, 12 ss.; ex eo et acuto unicuique quid fieri nequit, nisi per accidens III, 490, 28 ss.; omni rei inesse potest, sed non omnia ex eo constare possunt idque quare III, 528, 28 ss.; per accidens movetur III, 436, 39 s.; idque quia corpus cui inest movetur III, 436, 31 s.; igitur locum non habet III, 436, 32 s.; per accidens domus causa esse potest II, 267, 20; causa remota statum esse potest II, 265, 15; II, 516, 7; semper idem est II, 70, 18; semper idem erit, sed aliud in alio, si omnia quæ in eodem primo receptaculo sunt, inter se comparari possint II, 339, 46 s.; si quid modo hujusmodi est, modo non est, maximum tempus determinandum est per quod hujusmodi esse et non esse possit II, 385, 52; dicentes id nec album nec nigrum esse falsa dicemus, idque quare II, 591, 44 s.; propter syllogismum non est, si quum illa sint, necesse est hoc esse, hoc autem album sit, 282, 24; etiamsi contineatur in non album, tamen non idem significat, 305, 25; tempus non significat, 473, 23; ejus sensus si cum ejus opinione connectatur, exinde non

oritur imaginatio III, 466, 17 s.; nec si ejus sensus cum boni opinionem complectatur III, 466, 18 s.; si quis id non albulum esse dicat, non album componit III, 469, 3 s.; ejus ratione comparari possunt plus et minus in colore II, 339, 52 ss.; alii rei admisceri nequit quia perstat II, 452, 54; II, 452, 2, cf. II, 452, 15; si colores separari possent exstaret aliquid quod aliud non esset quam uniuscujusque rei albor et tamen subjecto non inesset II, 253, 40; quæritur an aliud judicandum sit quia in alio aliud vel quia omnino aliud II, 340, 24 s.; utrum aliquid sit an nigrum, quærimus II, 579, 24; item utrum illud, an non album II, 579, 25; non vero, utrum illud an homo, nisi ex suppositione II, 579, 25 s.; quo modo opponitur albis, sic unum multis II, 580, 41; cui vehementer inest et cui parcius, ea similia esse dicuntur, idque quare II, 577, 18 s.; si quid factum esse non licet, hujus modi fieri non potest II, 376, 22; diuturnum non magis album est quam id quod per unum diem II, 4, 41; II, 190, 48; æquale vel inæquale non dicitur, sed simile, 9, 20; ei forsitan respondet rectum et æquale et impar II, 687, 53; rogante aliquo an sit, si alter respondeat non esse nihil aliud negavit quam id esse II, 513, 17 ss.; hocce quod nunc videmus, memoriæ subjectum esse nequit III, 494, 14 s.; si ab hocce quod unum est, in hocce nigrum quod unum est, motus fiat, motus huius numero unus est II, 334, 9 s.; si in universum ab eo in nigrum, motus specie unus est II, 334, 15; movetur homo, ubi ex eo in nigrum transit II, 309, 48; II, 598, 39 s.; ita non solum appellamus aliquid quando totum hujusmodi est, sed quando pleræque ejus partes aut præcipuæ II, 331, 9 ss.; quæritur utrum tale an nigrum dici debeat quod pro dimidia parte album, pro altera nigrum est, 230, 22; numeri aut monades non sunt II, 631, 34; II, 636, 28; igitur dyas indeterminata vel magnum et parvum causa non est cur multa vel duo sint II, 631, 32 ss.; si ejus idea tetras sit, dyas vero hominis idea, ejus pars homo erit II, 623, 36 ss.; si sola esse ponantur, tamen multa erunt, non unum, idque cum continuatæ, tum specie II, 251, 6; eo modo se habere rem accidentem in somniis dicimus III, 507, 12 s, 16; id quod opinione sine sensu affirmari nequit III, 507, 13 s.; videri nequit nisi quantitatem habeat III, 488, 8 s.; id intermedium lactis opinione reminiscimur, ejus vero ope aerem III, 497, 42 s.; circa id quatenus salubre sit, occupatur medicina, quatenus homo est, hominis scientia II, 614, 6 ss.

Album (*quo modo fiat vel intreat*); non fit II, 562, 19; ejus generatio est mutatio e non albo in album II, 309, 5; si quid fit ex alia conditione, id non motus, sed mutatio est II, 315, 24 s.; fit e non albo quod potentia album est II, 631, 26 s.; potentia transit in album actu II, 600, 43; non eodem modo e nigro fit quo albus homo e nigro homine II, 562, 22 s.; fieri poterit, ut non ex non albo fiat, si inter contradictoria exstet medium aliquod II, 513, 1; non fit e musico, nisi albo aut nigro per accidens contingeret esse musico II, 254, 19; fit e non albo, idque vel e nigro vel ex intermedio 254, 21; ex eo fit nigrum III, 675, 43; non interit in musicum, nisi per accidens, sed in nigrum vel intermedium II, 254, 26; ubi factum non erit, vel ubi interit, erit, vel simul non album erit, nisi punctum divisionis motus ultimæ parti rei quæ movetur tribuas II, 361, 12; si e non albo ad id fiat mutatio, perperam perhibetur id quod mutatur in neutro extremorum esse, itaque nec album nec non album esse II, 331, 5 ss.; simul interiisset et factum esset album itemque factum esset non album, si alte-

ratio in album continua esse posset cum alteratione ex albo II, 302, 10 s.

Album (*quatenus sensibile sit*); sensibile est, III, 464, 6; III, 618, 44 ss.; alio modo sensum movet ac dulce III, 464, 25 ss.; igitur sensu (scilicet communi) cum dulci comparari debet III, 464, 5 s.; III, 492, 27 ss.; III, 502, 21 s.; quo modo ab eo differat dulce, discernit sensus communis III, 464, 8 ss.; III, 502, 21 s.; probatur id quod a dulci discernitur, unicum quid esse debere III, 464, 8 ss., cf. III, 470, 3, 6; III, 492, 29 ss.; quodsi verum non esset, etiam a dulci discerni potuisset, si tu dulce ego vero album percepissem III, 464, 10 ss.; probatur individuo tempore a dulci discerni III, 464, 16 ss.; multo minus simul cum dulci percipi posse videtur quam sensibilia ad unicum sensum pertinentia III, 491, 2; id eodem modo dijudicare videtur visus quo gustus dulce III, 491, 9 s.; igitur dulci pro portione respondet III, 491, 26; magis specie a dulci differt quam a nigro III, 491, 27 s.; quod est simul dulce esse potest et multas alias qualitates habere III, 492, 37 s.; eodem redit utrum roges quidnam id a nigro discernat, an quidnam dulce a calido III, 470, 8 s.; igitur sensu communi a nigro discernitur, *ibid.*; si quid sit eadem proportionem quo aliud calidum, pro portione comparabilia sunt II, 460, 20; quod lipis videtur revera non est II, 118, 52.

Album esse; non est quidditas superficiei II, 540, 32 s.; idem erit quod læve esse, si superficiem albam esse, idem sit quod superficiem lævem esse II, 540, 37 s.; si id definiens aliquis albi hominis explanationem afferat, non secundum se explanat II, 540, 49 ss.

Album et nigrum; cum de voce tum de colore dicitur, 180, 41; 182, 12; in voce discernitur auditu, in colore visu, 181, 49; ea idem sensus dijudicare videtur III, 491, 5 s.; sed non eodem modo III, 491, 8; nec idem qui dulce et amarum III, 491, 7; ea sine visu exstare non putabant naturæ scrutatores antiqui III, 463, 31 ss.; idque quatenus recte III, 463, 34 ss.; contraria sunt aliis posteriora, 15, 49; II, 255, 32; II, 582, 4 s.; II, 584, 13 s.; præcipuum contrariorum par est quæ respicit visus III, 458, 48; III, 464, 1 s.; III, 484, 23; III, 488, 25; iis priora et prius contraria sunt discretivum et concretivum, idque quare II, 582, 4 ss., cf. 16; in categoria *τῶ* quale sibi respondent quomodo privato et forma in categoria substantiæ II, 273, 41; II, 594, 39; res quibus insunt non necessario specie differunt II, 534, 10; universalibus simul inesse possunt II, 584, 10 ss.; singularibus simul inesse possunt, ambo, sed non eodem tempore II, 584, 12 s.; cum ipsa tum eorum affectus alterationes vocantur II, 529, 20 ss.; elementorum differentie vel affectus sunt II, 433, 21; quod ea percepturum est, neutrum eorum actu, utrumque vero potentia esse debet III, 460, 30 ss.; in corpore naturaliter fiunt, 18, 12; 21, 28; inter ea sunt media et quænam, 18, 24; 19, 26; in se invicem transire possunt, 20, 3; non necessario semper alterutrum eorum adest, 21, 18; eorum eadem scientia, 181, 13; iis alatum dividere non licet III, 225, 11 ss.; ex iis reliqui colores fiunt II, 576, 15 s.; eorum mixtionem consistunt colores omnes III, 483, 37 s.; inter ea medium tenent purpureum, puniceum, porraceum et cæruleum III, 483, 50 s.

Albus color; discretivus est II, 582, 4.; ei accenseri potest dimidia pars colorum intermediorum III, 491, 16; non rite definitur color igni permixtus, 251, 19; simplicium colorum alter est, idque quare III, 453, 33 s., 48; multas differentias habet III, 645, 41; cum nigro permixtus fuscæ speciem præbet III, 644, 22 s.;

postquam eum diu intuitu fuimus, omnia videntur alba in quæ oculos convertimus II, 508, 41 s.; nocet visui IV, 275, 48; ipsi oculo impositus sensum non movet III, 460, 11, cf. III, 453, 39 s.; idem est in corporum superficie, quod in pellucido lumen III, 480, 32 s.; is et pellucidum, quando rarum fuerit, colore aereum apparet III, 647, 3 ss.; quare in eum mutantur et pili et pennæ et coria III, 651, 42 s.; quomodo nigro opponatur, 17, 44; simul substantia et actu nigrum esse nequit III, 464, 34; ex nigro fieri non potest, si elementa non in se invicem transeant II, 433, 26 s.; ejus privatio nigrum est II, 576, 16; igitur reliquorum colorum unum est principium II, 576, 14 s., 19 s.; ubi in nigrum mutatur, primum in fuscum transit II, 322, 29; primum per fuscum et puniceum transire debet II, 581, 32 s.; si cum eo comparatur, nigrum est fuscum II, 308, 43, cf. II, 315, 32; in nigro multos ac varios gignit colores III, 558, 13, cf. *Colores*.

Album et nigrum; inter ea in voce intermedium, 132, 12, 18; vel nihil, vel τὸ σμυμένον, 182, 13, 19.

Album, nigrum; contrarietas quam Alcmaeon rerum humanarum principii adnumerat II, 476, 7.

Album quadantenus (τὸ πῆ λευκόν); ejus negatio quadantenus non album, 282, 38.

Album simpliciter; ejus negatio simpliciter non album, 282, 39.

Album oculi; quidnam III, 9, 6; omnibus fere idem est III, 9, 21 s.; apud animalia sanguine prædita pingue est, idque quare III, 478, 42 ss.; semiapertum est apud pisces dormientes atque ita capiuntur III, 74, 19 s.

Alcæus poeta; cum Antimenide exules Mitylenæos ducere adversus Pittacum æsymnetam, 537, 49; quomodo Sappho allocutus sit, 330, 40.

Alcæus; citatur e *carmine scolio* (37^a Bergk.), 537, 52.

Alcedo (Ἀλκιδόων); aves sunt fissipedes circa mare degentes III, 151, 53 s.; III, 152, s.; omnium avium rarissime in conspectum venit III, 82, 6; nonnisi circa brumam et Vergiliarum occasum apparet III, 82, 7 s.; passere non multo major est III, 183, 32 ss.; admodum variegatum colorem habet III, 183, 33 ss.; idque et alis et collo et toto corpore III, 183, 34 s., cf. 12 s.; ejus alæ superiori parte eundem colorem referunt ac meropis III, 183, 12 s.; quomodo se habeat ejus rostrum III, 183, 36 s.; qualem nidum construat III, 183, 37 ss., cf. *Nidus*; piscibus vescitur III, 184, 2; quot ova pariat III, 184, 3; per totam vitam concepit a quarto inde ætatis mense III, 184, 4; fluvios subit III, 184, 2 s.; circa brumam parit III, 81, 34 s.; septenis diebus nidum ædificare, septenis alteris pullos parere et educare dicitur III, 81, 41 ss.; ei nomen debent alcedonii dies III, 81, 35 ss.; earum duo genera vocalis et muta III, 151, 54 s.; utrumque genus dorsum cæruleum habet III, 152, 2 s.; eam depinxit Stesichorus navigia in portu circumvolitantem et illico rursus evolantem III, 82, 8 ss.; picta secundum Simonidem III, 81, 41.

Alcedo muta; vocali major est III, 152, 2.

Alcedo vocalis; arundinibus insidet III, 152, 1.

Alcedonii dies; III, 81, 35 ss.; unde nomen petierint III, 81, 34 s.; Simonidis de iis testimonium III, 81, 39 ss.; eos, teste Simonide, mortales vocant tempestatem ventos oblitam III, 81, 40; in Siculo mari fere semper fiunt III, 81, 49; in nostra autem regione non semper III, 81, 47 s.; fiunt ubi Vergiliarum occasum aquilonum bruma austrina excipit III, 81, 43 s.

Alceste; propter conjugis malam fortunam gloriam sibi peperit fr. 154, a.

Alcibiades; quæ fecerit aut quæ passus sit singularia sunt.

464, 15; propter magnanimitatem bellum intulit, 167, 2, 4; quonam loco mortuus sit III, 191, 11; ejus progenies degeneravit, 366, 23; ejus corpus pulcherrimum foedissimum videretur si Lyncæis oculis introspiceretur fr. 43, b; 44, a.

Alcidamas (Elaita, orator); epithetis non tanquam cibo usus est, 389, 11; quibusnam metaphoris oratori incongruentibus usus sit, 389, 43 (cf. Orator. Fragm. Müll. II, p. 318, fr. 10); item nominibus compositis, 388, 44; secundum eum sapientes honorantur ab omnibus, 377, 25 (cf. ib. p. 317, fr. 5).

Citatur in *Messeniacis*, 375, 23 (cf. ib. p. 316, fr. 2); in eo de lege communi verba fecit, 340, 36 (cf. ib. fr. 1).

Alcimachus; narrat secundum Celtarum opinionem equas facilius concipere mulos IV, 324, 32 s.

Alcimenēs, Sybarita; vestis illius opulentissima IV, 90, 32 ss.; ipsius in illa effigies erat IV, 91, 1 s.

Alcinous; Nausicaæ pater fr. 261, b; ejus apologus apud Penelopen in sexaginta versus contrahitur, 406, 3.

Alcinoi apologus (i. e. Odys. ι—μ); citatur 406, 3; 469, 51.

Alcmæon; de eo tragædias facere solent poetæ recentiores, 467, 3; quæ eum apud Euripidem matrem occidere cogunt ridicula sunt II, 25, 1; in fabula Eriphyliam occidisse traditur 468, 1; apud Astydamanem in ipsa tragædia horrendum facinus perpetrat, ac post facinus cognationem agnoscit, 468, 10.

Alcmæon; Astydamanis citatur, 468, 11.

Alcmæon; Theodectis citatur, 376, 2.

Alcmæon; Crotoniates II, 475, 52; III, 376, 9 ss.; ejus ætas II, 476, 8; non constat utrum placita sua Pythagoreis debuerit, an hi illi II, 476, 1 ss.; plerasque res humanas duo esse dixit II, 476, 5; id est contrarietates numero indeterminatas pro principiis habuit II, 476, 5 ss.; ab eo discere licet contrarietates rerum principia esse II, 476, 10 s.; animam immortalem censet quia æque ac reliquæ res divinæ ac immortales semper moventur III, 435, 25 ss.; igitur simili modo de anima sentire videtur ac Heraclitus III, 435, 24 s.; homines idcirco moti perhibet, quod initio fini connectere non possint IV, 203, 13 s.; perperam Lacti comparat albumen ovorum III, 376, 9 sq.; idque quare III, 376, 12; pilos pubis floribus plantarum comparavit III, 134, 30 s.; perperam capras per aures respirare putabat III, 9, 35 s.

Alcmæon; Bacchas docuit fr. 305, b.

Alcyon; v. *Alcedo*.

Alcman poeta; morbo pediculari mortuus est III, 101, 14.

Alea; ejus ludus jucundus, 336, 31; ejus jactu alii prospero, alii improspere successu utuntur II, 239, 1, 37.

Aleatores; dei vel boni genii tutelæ prosperum successum tribuunt II, 239, 2, 5.

Alopeconnesus; circa eam inprimis inveniuntur amari III, 153, 26.

Alatafur (αἰνῖον vers. gr.); arbor ita dicta IV, 42, 48.

Aletus; mons fr. 213, b.

Aleuadæ; eorum imperium Larissæ quomodo eversum sit, 572, 34.

Aleuas; rufus cognomine fr. 258, a; sub eo Thessalia in quattuor partes divisa est fr. 258, a, b; quot milites singulis Thessaliæ urbibus imperavit, *ibid*.

Alexamenes; Telus sive Styreus primus dialogos conscripsit fr. 24, a.

Alexander; Priami filius, 402, 35; injuriam non ferit, si nec Theseus, 376, 21; item, si nec Tyndaridæ, 376, 22; jure interfecit Achillem, si Hector jure Patroclum, 376, 23; eum deæ prætulerunt, 324, 37; 377, 53; cur

eum poeta tam miserum finxerit fr. 134, b; ejus epitaphium fr. 318, a; referendus est ad viros qui nec bene audiunt nec improbi sunt, sed quorum virtutes latent, 402, 34; aptus, est qui laudetur in proœmio orationis demonstrativæ, 402, 34; enthymemate apparenti e consequente magnanimus dicitur, quia contempla hominum multitudine in Ida solus degit, 382, 3; enthymemate apparenti per omissionem Helenam jure abduxisse dicitur, 382, 19.

Alexander; Pherarum in Thessalia tyrannus fr. 48, a.

Alexander Molossus; a Tarentinis ad bellum contra barbaros advocatus est fr. p. 300, a.

Alexander rex; quomodo pecuniam ei confecerit Antimenes Rhodius, 649, 47 ss.; Cleomeni mandavit, ut urbem ad Pharum exstrueret, 649, 8; ad eum scriptus est liber *de Mundo* III, 627, 1; item *Epistola* fr. 331, a; ab eo rogatus *de Regno* sive *de ducendis coloniis* scripsit Aristoteles fr. 61, a; eum quomodo idem se Græcis atque barbaris præbere jusserit fr. 60, a; præstantissimus imperator appellatur III, 627, 34 s.; non multum sibi tribuere debet oh imperium in tot homines fr. 326, b; ei nullus par fr. 325, b; ejus virtutes et vitia fr. 319, 6; quidnam illi Anaxarchus physicus responderit fr. 337, a.

Alexander; oratio oratoris anonymi citatur, 377, 2.

Alexandria; ejus conditor Cleomenes, 648, 48; 649, 9.

Alexis; filius Elei fr. 312, b.

Alexis (poeta comicus); ejus dictum, fr. 337, a.

Alga (?) (*ὅς corruptum esse videtur quum nomen plantæ desideretur*); nigra prope terram nascitur III, 158, 7 s.; reliqua agrestibus plantis similis est III, 158, 8.

Alga (*φῦκος*); purpurarum testis innascitur III, 165, 13 s.; ea conditæ myrti IV, 220, 12 s.; desiccata utpote salsa IV, 220, 19; iis aluntur pisces nonnulli III, 163, 51; III, 191, 7; in locis iis scatentibus fere omnes pisces pinguescunt, idque quare III, 163, 49 ss.; pro iis pisciculi habent radiolos quorum ope a nonnullis majoribus piscibus capiuntur III, 191, 7; iis vescuntur crustacea III, 148, 18; item mulli III, 148, 53 s.; item scarus et melanurus III, 149, 2 s.; item salpa III, 149, 3; item mugil III, 149, 10; fucula et gobius et saxatiles pisces III, 149, 32 ss.; amia et thynna et lupus III, 149, 38 s.

Alibilia; tactilibus accensenda sunt III, 487, 28; eorum affectus est odorabile III, 487, 27 s.

Alica (*ὁ χλόρος*); cur plus aquæ recipiat quam triticum IV, 225, 19 ss.; e tritico confecta IV, 225, 20; calorem continet IV, 225, 24; ejus granum nutrit sed difficulter subigitur IV, 292, 9 s.; ideo comeditur aceto mulso tritum IV, 292, 11.

Alicubi (*πῶς*); semper definitum quid significat II, 281, 19; aliquid est, et præterea aliud quid extra id esse debet II, 291, 22; idem est quod in loco II, 281, 15, 19; II, 597, 26 s.; argumentorum loci ex eo petendi 197, 54, v. *Simpliciter*.

Alicubi potentia (*τὸ πῶς δύναμις*); mobile naturaliter est ubi hanc potentiam per se non per accidens habet II, 349, 7 ss.

Alicui; ei opponitur revera nulli, 107, 45; 109, 7; secundum dictionem tantum alicui non, 107, 47.

Alicujus gratia (*ἐκείνου ἔνεκα*) quæ sunt; si sint, etiam erit id cujus gratia sunt, 369, 34; si facta sint, etiam factum fuerit id cujus gratia sunt, 369, 19.

Aliena (*τὰλλότρια*); ea sibi vindicare pudori est, 356, 7; iis nemo eandem curam adhibet ac propriis, 638, 16.

Alieni (*ὀδύτοι*); non eodem modo tractandi sunt ac familiares II, 49, 1.

Alimentum; ejus natura tantummodo delineata est in I.

de Anima III, 450, 36; amplius de eo disseretur in I. *de Alimento* III 450, 37 s.; de eo amplius fiet sermo in II. *de Generatione (et Alimento)* III, 483, 27 s.; de eo atque de ratione qua eo aluntur partes sermo fiet, ubi *de Generatione* disseretur III, 235, 15 ss.; liber *de Alimento* præterea citatur vel citari videtur III, 357, 41; III, 364, 25 s.; III, 450, 37 s.; III, 504, 17; III, 506, 37 s.; III, 525, 1 s.; III, 614, 8, cf. fr. 167, b.

Alimentum (*quidnam*); nisi sciamus quidnam sit, sciri nequit quidnam sit ali et quidnam anima vegetativa III, 448, 25 s.; igitur de eo primum loqui debet quicunque de anima disserere velit III, 448, 32 s.; id capere debet quodcumque augetur III, 234, 22; ita vocatur id cujus accessione fit accretio II, 442, 50; II, 443, 38 s.; idem quod contrarium II, 443, 39; contrarium contrario esse dicitur II, 356, 32 s.; mutatur in formam rei quæ augetur II, 443, 39 s.; idem quod incrementum est, sed essentia aliud II, 444, 11 s.; quomodo ejus notio ab incrementum facientis notione differat II, 444, 6 ss.; III, 450, 16 ss.; sine eo incrementum fieri status et decrementum nequit III, 474, 4; materies est III, 236, 8; ad materiem pertinet II, 463, 8 s.; potentia id esse debet in quod convertitur II, 443, 44; id quod antea actu erat interire debet antequam transeat in rem quæ augetur II, 443, 45 s.; ejus attractio animæ vegetativæ munus est III, 351, 33 s.; igitur antequam ad se attrahant, animam hanc potentia tantummodo, non actu possident concepta III, 351, 30 ss.; animam vegetativam ad operandum excitat III, 450, 24 s.; igitur sine eo nequit esse hæc anima III, 450, 25; vocatur forma sine materie, quasi potentia materie carens in materie II, 444, 14 s.; si ei accedit quædam materies, potentia materia carens, quibus hoc accidit ii increscunt II, 444, 16 s.; si non amplius agere possit, deminutio fit quanti, sed forma perstat II, 444, 18 ss.; quæritur cur non majus fiat eodem modo ac res quæ accrescit II, 442, 50; non majus fit, quia ejus substantia interit II, 442, 53; interdum tamen majus fit, scilicet ubi in status mutatur II, 443, 9 s.; sed tunc corruptum est, nec vis movens ei inest II, 443, 10 s.; plus affluit e majori quam e minori copia III, 429, 49 ss.; omne extrinsecus venire censetur III, 357, 32 ss.; res præter naturam est quæ in corpore invenitur III, 334, 6 ss.; res est adventitia, ideoque ei non accensendum est semen III, 334, 17 ss.; ex eodem fit unaquæque pars e quo incrementum capit III, 395, 45 s.; omnibus idem est ac id ex quo fiunt II, 463, 4; omnibus multiplex est II, 463, 5; probat igitur corpora composita ex omnibus elementis constare II, 463, 3; perfectorum animalium ex eadem materie fit unde primitus generantur III, 412, 26 ss.; ejus causa parentes II, 100, 11; II, 101, 25; animalia quæ ovum aut vermem edunt simul pariunt, quantum sufficit donec sibi ipsi victum parare queat, 489, 27; animalia vivipara aliquamdiu natorum in gratiam id intra se habent, 489, 30; eo quod intra corpus continetur incrementum capiunt animalia in lucem edita III, 357, 40; substantiam servat III, 450, 19; tamdiu est, quamdiu nutritio fit III, 450, 19 s.; efficit generationem non ejus quod nutritur, sed talis qualis est id quod nutritur idque quare III, 450, 20 ss.; e quo id aliquid recipit, ex eo etiam probabile est id constituisse II, 230, 43 s.; id corpori misceri non dicimus II, 451, 50 s.; ubi nihil id impedit, confestim movetur II, 428, 15 ss.; ubi motu agitur, inde sumi potest III, 292, 35 ss.; eo fit nutritio tanquam re quæ movet et movetur III, 450, 25, 33; eo quod corpus est constare putant inanis assertores id revera exstare II, 293, 1; non se habet quo modo

caro, nec tactu sensum movet III, 235, 10 s.; ejus sensus tactus est III, 447, 20; corpus tactile est III, 474, 33 s.; ejus quasi condimentum sapor est III, 447, 36; nihil ad id conferunt color et sonus et odor III, 447, 32 s.; III, 474, 34 s.; ejus qualitates tactiles accretionem et deminutionem efficiunt, gustabiles vero alunt III, 483, 21 s.; id spectat gustus III, 474, 33, 37; ejus gratia exstat gustus III, 251, 17 s.; id spectans molestum ac jucundum discernit gustus III 476, 39 ss.; ex eodem diversi saporis fiunt III, 482, 31 s.; ei admiscendum acidum et salsum ad retrahendam dulcedinis facultatem altricem nimiam III, 483, 35 ss.; reliqui vero saporis condimenti loco III, 483, 33 s.; naturæ munus est ut id præbeat ei quod procreatum est, 492, 28; id præbere debet natura sive terra, sive mare, sive aliud quid, 492, 9; ejus multa sunt genera, 483, 44; omnium ex sicco et humido petitur III, 234, 23 s.; humidum est II, 472, 25; III, 336, 12; aqua et terra constat III, 262, 28; igitur crassescit maturescens III, 262, 27; animalium ac plantarum sive terra, sive aqua, sive res ex iis factæ sunt III, 390, 41 s.; semper compositum aliquid esse debet, idque quare III, 483, 20; III, 487, 38; item corpulentum III, 487, 42; quatenus crudo assimilandum sit III, 504, 49 s.; fructuum nondum digesto comparatur menstrua purgatio III, 339, 20 ss.; puro si admisceatur hujusmodi alimentum nutrire valet III, 339, 23 ss.; qui ea suppeditat cum eo qui suppeditat, non necessarium esse vitam degere II, 234, 11; quaeritur an cura et possessio quæ id respicit ad rem pecuniariam sit referenda, 488, 43.

Alimentum (quænam eo indigeant); anima prædita respicit, idque non per accidens III, 450, 15 s.; sine eo vivi non potest, 488, 46; ex suppositione necessarium est III, 222, 34 ss.; id appetunt omnia animalia, idque quare III, 251, 20 ss.; ejus desiderium quid sit IV, 226, 40 s.; eo, ut sint, indigent omnia animalia III, 544, 35 s.; sine eo nec esse nec crescere possunt animalia III, 243, 17 s.; quare iis necessarium sit II, 518, 2 ss.; simulac eo indiget animal, revera est animal III, 357, 8 s.; si id non recipiant animalia pereunt et se ipsa consumunt, idque quare III, 530, 18 ss.; sine eo sensum habere nequeunt animalia III, 504, 8 s.; animalibus proprium est ut id sibi quaerant III, 281, 49 ss.; id e longinquo sibi quaerunt animalia gressilia sensibus quæ intermediæ ope percipiunt III, 477, 3 s.; circa ea versatur altera begotiorum pars quibus animalia operam dant III, 146, 11, v. *Annona*.

Alimentum (de partibus ei dictis); id foris capere debent animalia III, 276, 34 s.; ingestum recipi, exsuctum vero emitti debet III, 270, 40 s.; ingesti vel nondum cocti nec idem locus est nec idem tempus ac excrementi III, 270, 41 s.; 43 s., cf. III, 273, 14 ss, 21; locus esse debet in quo immutatur III, 270, 43, cf. III, 272, 52 ss.; III, 273, 17; ei obversum est supra III, 307, 16; ejus per corpus distributione apud animalia et plantas determinatur supra III, 305, 40 ss., cf. 48 ss.; partem qua ingreditur apud viva vocamus supra III, 532, 29 s.; partes quibus capitur et recipitur omnibus animalibus communes sunt III, 4, 42; earum apud ea differentia III, 4, 43 s.; partem qua arripitur pleraque animalia habent III, 4, 46 s.; partes hæ maxime necessariae sunt III, 5, 14 s.; post lactis usum opus est instrumentis ad id elaborandum III, 429, 33 s.; ejus elaboratio pluribus partibus demandata est III, 234, 28; partes ejus elaborationi dicatæ muneribus suis se invicem excipiunt III, 395, 29 s.; ei assumendo inservit os, cum apud pulmonem prædita tum apud eo carentia III, 544, 40; eadem parte qua emittitur recipi non solet III, 540,

49; ejus elaboratio ori competit III, 5, 26 s.; III, 289, 46 s., cf. 50; præstat si id attrahere valeat lingue similis pars III, 284, 30 s.; ejus elaborationi inserviunt dentes III, 242, 47 ss.; III, 252, 3 ss., 20 s., cf. III, 429, 13 s.; homini dentes ad id conficiendum profecti sunt III, 252, 10 s.; in ore lavigatur III, 257, 13 s.; per gulam in ventriculum penetrat III, 256, 13 s.; III, 545, 2 s.; eo intrante gula distenditur III, 256, 26 s.; nihil in id efficit gula III, 256, 16 s.; igitur ejus causa non exstat III, 256, 15 s.; si quæ ejus pars in arteriam delabatur, suffocationem, dolorem et tussim excitat III, 256, 35 ss.; si dum assumitur respiret aliquis superveniunt suffocatio et tussis III, 257, 9 ss.; nunquam id assumentes respiramus III, 544, 48 s.; eo in pulmonem descendente suffocamur III, 544, 49 s.; quomodo ligula impediatur quominus in arteriam delabatur III, 257, 6 ss.; apud animalia ligula carentia ejus in arteriam introitus impedit ipsius arteriæ et gutturis apertio et contractio III, 257, 4 s., 20 ss.; id concoquit ventriculus III, 382, 9, cf. III, 75, 22 s.; III, 381, 42 s., prope septum transversum concoquitur III, 324, 47; ejus receptaculum infra est III, 268, 37; igitur septum transversum impedit, ne ejus vapore turbetur anima sentiens III, 268, 29 ss.; ei dicatæ sunt partes inferiores corporis III, 411, 40 ss.; igitur ejus suppetias intra se habentia locum mutant animalia gressilia III, 411, 41 ss.; cuique receptaculum est III, 234, 54 s.; ejus apud animalia receptaculum est, unde id attrahit corpus III, 487, 44 s.; utilis receptaculum est venter superior III, 335, 8; siccæ residui vero venter inferior III, 335, 6 s.; liquidi vesica III, 335, 7; sicco et humido plenus est ventriculus III, 276, 14; in tenui intestino immutatur, nec amplius recens est, nec jam stercus III, 278, 17 s.

Alimentum (de ejus elaboratione); necessario mulatur et concoquitur III, 450, 1, 34; aliquid patitur ab eo quod nutritur, sed non vice versa III, 450, 3 s.; ejus elaboratio et coctio caloris vi efficitur III, 234, 24 s.; IV, 297, 46; id cito concoquit et multo indiget calidum III, 283, 3 s.; paucis vero contentum est frigidum III, 283, 4; per spiritus motum caleferi censent III, 664, 5 s.; hic motus rationationi tantummodo patet III, 665, 31 s.; a respiratione pendere videri possit III, 665, 36 s.; ejus in minutas partes divisio faciliorem reddit calidi operationem III, 234, 32 s.; ejus in ore fit prima elaboratio, si divisione opus habeat III, 234, 29 ss.; III, 534, 15 s.; oris elaboratio id ventriculo tradit III, 234, 29 ss.; III, 534, 16; ejus in ventre superiori et inferiori elaboratio cum calore naturali fit III, 234, 34 s.; ejus officinam refrigerat atra bilis III, 506, 32 s.; ejus concoctionem adjuvant jecur et lien, idque quare III, 264, 52 s.; ejus concoctioni avet omentum III, 276, 21; ejus elaborationi finem imponit cor III, 534, 17; quæ circa id operantur reliquæ partes, eorum gratia fiunt quæ cor facit III, 534, 20 s.; incalescens in ventriculo intumescit III, 292, 43 ss.; quomodo e ventriculo hauriatur, exponetur ubi de generatione sermo fit III, 261, 38 s.; ex eo quod foris capitur fit ultimum alimentum III, 276, 35 ss.; per venas ac meatus in unaquaque parte obvis transsudat, idque quomodo et quando III, 361, 32 ss.; attrahitur venis et arteriis ad intestinum et ad ventriculum pertinentibus, e venis in carnem transmittitur III, 607, 12 ss.; aliquid esse debet cujus ope a ventre ad venas progreditur, scilicet mesenterium III, 276, 48 ss., 43 s.; e quali fiant partes nobilissimæ III, 363, 54 ss.; e quali necessariae quæ aliarum partium causa exstant III, 364, 2 s.; id omnes partes caloris naturalis ope concoquunt III, 423, 19;

III, 535, 8 s.; si id concoquere nequeat, interit animal ac morbus fit vel mutilatio III, 423, 20 s.

Alimentum (de ejus utilitate et de motu quem imperit); ex eo gignitur et vivit calidum II, 472, 25 s.; ejus pars dulcis et potabilis attracta a calore innato in carnem reliquamque partium compagem abii III, 577, 17 ss.; ejus pars in carnes distribuitur, alia vero in bilem aliaque in membra subtilia IV, 304, 42 s.; idem est partibus superioribus et inferioribus III, 402, 17; id e ventriculo et intestinis capit totum corpus ope venarum III, 234, 39 ss.; III, 276, 42 s.; idque ut insequentis coctionis finem attingat III, 234, 48; multum continetur in latiori parte maxillæ III, 430, 16; omne proprio incremento impendit maxillæ pars anterior et tenuis III, 430, 18 s.; apud magna animalia in corporis incrementum impenditur III, 335, 25 s.; III, 403, 50 s.; propter ejus confectionem fere omnia cornigera magna sunt III, 272, 40 ss.; ab ejus ubertate pendet pinguedo III, 236, 16 s.; III, 335, 50 s.; ejus redundancia sterilitatis causa esse potest III, 367, 18 s.; causa est nonnullorum motuum quibus moventur animalia dum quiescunt, nec se ipsa movent II, 355, 24; ubi coquitur obdormiscunt animalia II, 355, 24; ubi discernitur expergiscuntur et se ipsa movent II, 355, 25; III 505, 42 s.; eo assumpto inprimis obtinet somnus, idque qualis et quare III, 504, 37 s., 47; III, 505, 41 s.; III, 506, 38 ss.; eo assumpto obdormiscuntibus non fiunt somnia, idque quare III, 510, 37 ss.; motu ab ejus calore exeunte eliduntur motus qui somnibus ansam dant III, 510, 39 s., 45 ss.; humore ab eo profecto cor tumefaciente oritur ejus pulsus III, 550, 11 ss.

Alimentum (de ejus residuo et excremento): omni ejus e quo gignitur reliquæ sunt, 492, 29; ejus reliquæ residuum (*περιττωμα*) vocantur III, 334, 10; ejus quod immutatur residuum est semen III, 351, 50; ejus ultimum residuum est semen III, 396, 28 s.; ejus scopo destituitur ubi semen emittitur III, 335, 14 s.; apud fecunda in semen convertitur III, 372, 23, cf. 28 s.; ex eo apud animalia generantia calor condit residuum seminale III, 390, 35 ss., 43 s.; si quid est ei residui, id quædam animalia in dentes, alia vero in cornua elocant IV, 172, 50 s.; membrorum in residuum seminale impenditur cum apud gallinas, tum apud homines quorum crura gracilia sunt III, 372, 5 s.; item apud sues, idque quare III, 409, 1 ss.; apud gallinas Adriaticas proli generandæ impenditur III, 371, 48 s.; omni excrementum est III, 663, 20 s., cf. III, 654, 21 ss.; idque sive intus sive foris III, 487, 39 s.; ei contrarium est excrementum III, 275, 28; ubi de eo disseritur etiam de excrementis sermo fiet III, 239, 52 s.; concoctum omnium rerum dulcissima est III, 411, 25 s.; igitur eo dempto, quod restat necessario salsum et male sapidum est III, 411, 26 s.; III, 577, 14 ss.

Alimentum (ejus differentia); non omne eadem facilitate concoquitur III, 262, 33; igitur et copia et qualitate redundare potest III, 262, 32; ejus redundancia vetat quominus calor venarum sanguinem coquat III, 262, 28 ss.; cum siccum, tum humidum sæpe morbidum est, etiamsi jucundum sit III, 486, 17 s.; odore per se jucundo præditum semper utile est, utcumque se habeant homines III, 486, 18 s.; ejus bonitas inprimis pendet ab aeris ambientis temperamento et ab aquæ rerumque quæ adsumuntur qualitate III, 297, 42 ss.; differunt pro materie et qua unumquodque animal consistit III, 146, 13 s., cf. III, 147, 34 ss.; quænam difficulter transeant III, 312, 17 s.; alia lac reserant, alia ejus copiam augent, idque quænam III,

54, 39 ss., cf. 26 s., et *Pabulum*; quædam non prægnantibus aliquid lactis præbent III, 53, 34; quædam augment vel deminunt copiam humoris quem per coitum excernunt mulieres quædam, idque quænam III, 137, 18 ss.; III, 338, 48 ss.; cur post id cum siccum tum humidum eructemus IV, 296, 17; in *Ægypto* abundat III, 172, 49 s.

Alimentum (animalium circa id differentia); secundum id differunt animalium actiones et vitæ, 448, 47; III, 145, 2 s.; humidum cur sæpius quam siccum capiant homines, cetera vero animalia sæpius siccum IV, 172, 4 ss.; cum ipsum tum ejus residuum causa sunt coloris, animalium III, 426, 22 ss.; hinc ejus varietas varium parere solet colorem III, 426, 23 s.; causa est cur animalia sibi invicem bella ingerant III, 172, 35 s.; III, 175, 3, cf. III, 173, 21 ss.; III, 174, 18, 25, 35; ejus si penuria obtheat sibi invicem bellum ingerunt animalia ejusdem generis III, 172, 36 s.; ejus abundantia causa est cur et inter se et erga hominem mansuescant animalia ferocissima III, 172, 45 ss.; causa esse videtur cur alia animalia in *Ægypto* majora sint quam in Græcia, alia minora, alia pari magnitudine III, 169, 26 s.; id non concoquunt animalia frigida III, 421, 37; quæ id non concoquunt multa residua habent III, 421, 38; eo plena evadunt animalia quibus aut excrementum nimium est aut parum calidus lien, idque quare III, 265, 22 s.; ex eo nullum emolumentum capere videntur qui atra bili laborant III, 505, 30 s.; partes id respicientes magis quam feminæ habent mares III, 252, 41 s.; id brachiorum ope adsumunt homines III, 291, 12 ss.; ei arripiendo inservire non possent brachia, si anteriora versus flecterentur III, 314, 8 ss.; id in plantis recipiunt radices, in animalibus os III, 305, 49 s.; III, 444, 42 s.; III, 533, 3 s.; intrans refrigerat cum apud plantas, tum apud hominem, idque quamdiu et quare III, 536, 3 s.; plantarum et fœtum humidum esse debet III, 377, 33 s.; ejus parum capere potest fœtus, dum parvus est III, 366, 11 ss.; ne ejus assumptio refrigerationi obstaculo sit eodem modo apud animalia respirantia et aquam recipientia præcavit natura III, 544, 46 s.; idque quomodo III, 544, 48 ss., cf. III, 545, 10 ss.; athletarum concoquere nequit natura, idque quare III, 400, 10 ss.; omne apud infantes superiora petit III, 505, 2 s., cf. 16 s., et sicci et humidi magna copia opus est animalibus quorum pulmo sanguineus est III, 266, 2 s.; circa id continentiores sunt quorum intestina vortices habent III, 322, 30 s.; partium superiorum inferioribus continetur cum apud vermes et in universum animalia sponte nascentia tum apud ea quæ ex ovo generantur III, 391, 25 s.; idque etiam apud animalia adulta omnia sub septo transverso invenitur III, 391, 30 ss.; id simulac nati sunt, sibi comparare nequeunt oviparorum pulli III, 378, 4 s.; eo minimo egent sanguine carentia animalia IV, 332, 18; ei dicatas partes habent omnia exsanguia III, 277, 22 s.; earum ratio apud ea valde diversa est, idque quare III, 277, 23 s.; minus ad id accedunt animalia respiratione carentia nonnulla odore allecta III, 457, 13 ss., cf. III, 486, ss.; raro id capiunt carnivora e. gr. leo III, 292, 7 s.; id in corpus impendit leo III, 292, 6 s.; qua conditione id accipiat unusquisque animalium ruminantium viviparorum ventriculus III, 271, 26 ss.; quali utatur camelus III, 271, 8 s., 17; id ex aqua petunt animalia palustria, idque et elephas III, 248, 13 ss.; et siccum et humidum proboscidis ope ori admoveat elephas III, 248, 10 s.; III, 284, 5 ss.; apud aves unguines in arma et adminicula impenditur III, 299, 10 s.; ni-

hii habent quo id dividant vel lævigant aves III, 271, 36 s.; III, 278, 4 s.; incofectum in gulæ quadam parte tumida recondunt III, 271, 40 s., cf. III, 281, 32; id e vitello petunt avium fœtus III, 374, 61, cf. 19, 35; ejus copiam una cum fœtu non edunt turtur, palumbes et columba III, 490, 11 ss.; id facile sibi parant columbaceas aves III, 371, 42; difficulter vero uncungues III, 371, 43; quæ ejus causa rostrum habent aves, rectum habent III, 298, 7; quali atantur aves longicrures palustres III, 271, 48 s.; orrhopygio destinatum apud aves longicrures in crura impenditur III, 299, 53 s.; id ex aqua petunt balæna, delphis et cete his similia III, 303, 6 s., 19; id cito adsumere coguntur animalia branchiis prædita, idque quare III, 545, 14 s.; hinc id molere non possunt eadem III, 545, 17 s.; id diu exsugere vel lævigare nequeunt pisces, idque quare III, 250, 43 s.; III, 253, 4 ss.; III, 272, 4, cf. 18; igitur apud eos cito ad ventriculum pervenit III, 250, 47; id in appendicibus intestinorum conficiunt ac putrefaciunt pisces III, 272, 10 ss.; ovo contentum postquam consumptum fuerit, non ab utero absolvitur apud nonnullos pisces cartilagineos III, 353, 19 ss.; ejus suavitatem tantummodo deglutientes percipiunt pisces et crocodili fluviales III, 295, 22 ss.; nisi se conversi resupinant, id capere nequeunt pisces quorum os a supina parte situm est III, 302, 29 ss.; ejus si copia suppetat, congregantur et pisces non ad idem genus pertinentes, sed eodem vel simili alimento utentes III, 175, 17 s.; id lævigare nequeunt mollusca III, 278, 4 s.; eo ingrediente dilatarsi non potuissent molluscorum mytili, si gulæ et pronæ parti interposita esset, idque quare III, 282, 18 ss.; ejus loco humore utuntur tethya III, 281, 39; id arripiunt urticæ marinæ nonnullæ III, 281, 49 s.; eorum suavitatem ope partis linguae similis dijudicant mollusca III, 277, 27; item testacea III, 277, 31 s.; item linguae ope sanguine prædita III, 277, 31; id forficibus adsumunt cancri et locustæ III, 285, 36 s.; inferne id adsumunt plantæ et testacea III, 285, 18 s.; habent partem quo id adsumunt testacea III, 295, 21; pars quo id recipitur apud testacea, unica est eorum pars quæ nomen accepit III, 285, 22 s.; quæ humido utuntur insecta dentibus carent III, 277, 39 s.; non ejus gratia dentibus prædita sunt multa insecta III, 277, 40 s.; ei dicatas partes apud diversa insectorum genera multum variant idque quomodo III, 282, 41 ss.; id stimulo et percipiunt et arripiunt et ori admovent insecta, cum in anteriori parte habentia III, 284, 8 ss.; id dentibus et accipiunt et admovent nonnulla insecta, quibus aculeus in anteriori parte non est, idque quænam III, 284, 10 ss.; paucis contenta sunt insecta idque quare III, 283, 1 s.; paucissimo vero cicadæ III, 283, 4 s.; quoniam utantur cicadæ et ephemera III, 283, 5 s.; ope cujusnam partis id capiat cicada III, 282, 54.

Alimentum (plantarum); id radicem ope e terra capient plantæ III, 234, 41 ss.; III, 243, 20 s.; III, 532, 37 ss.; e terra petunt plantæ III, 307, 16; ex eo partim constat conceptum plantarum sponte nascentium III, 390, 49 ss.; plantarum semini continetur III, 357, 34 s.; ei inservire videtur residuum materiei, unde fit conceptum III, 357, 36 s.; igitur non querendum est unde advenierit primum III, 357, 30 ss.

Alimentum (pilorum); ubi calore proprio non concoquitur, sed calore aeris ambientis putrescit, pili fiunt cani III, 423, 23 ss., 32 ss.

Alimentum adventitium (ἡ δάκνητος τροφή); quænam ex eo incrementum capiunt partes III, 364, 28 ss.

Alimentum exsuctum; v. Excrementum.

Alimentum incofectum (ἡ ἀκατέργαστος τροφή); ejus meatus sunt os et gula III, 234, 85 ss.

Alimentum incremento destinatum (τὸ αὐξητικὸν τῆς τροφῆς); quidnam et quomodo ab alimento nutritivo (τὸ θρεπτικόν) differat III, 364, 21 ss.; id partim e femina, partim foris petunt animalia III, 364, 31 s.; quænam incrementum capiunt partes III, 364, 28 ss.; de discrimine inter id et nutritivum postea sermo fiet III, 364, 25 s.

Alimentum naturale (ἡ φυσικὴ τροφή); eo augentur partes principales III, 364, 19 s.; ejus reliquiis vero ossa III, 364, 18 ss.

Alimentum nutritivum (ἡ θρεπτικὴ τροφή); quidnam et quomodo ab eo differat quod incremento destinatur III, 364, 21 ss.; de discrimine inter id et alimentum incremento inserviens postea sermo fiet III, 364, 25 s.

Alimentum primum (ἡ πρώτη τροφή); concepti lacteum est III, 357, 35 s.; ejus residuum pituita est III, 334, 36 ss.; si copia redundet, eo abeunte corpora vigent magis III, 335, 17 s., v. *A. ultimum*.

Alimentum purum (ἡ καθαρὰ τροφή); ei admixta pituita in corpus absuntur apud sese exercentes III, 334, 39 s.

Alimentum sanguineum; fœtus in gratiam in acetabula deponitur III, 366, 7 s.; umbilici ope hauritur fœtus III, 365, 35.

Alimentum ultimum (ἡ τελευταία τροφή); a primo distinguendum est III, 450, 6 ss.; primum crudum est, ultimum concoctum III, 450, 8 s.; primum contrarium alterum simile III, 450, 10 ss.; fit ex alimento quod foris adsumitur III, 276, 35 s.; in partes distribuitur III, 276, 36; animalium sanguine præditorum sanguis est III, 235, 3; III, 236, 8 s.; III, 504, 10 s.; III, 276, 38; exsanguium nomine caret III, 235, 4; III, 504, 10; III, 276, 37; a primo parum quod utile est discernitur III, 395, 26; tandem perexigua pars ejus restat quæ ultimum alimentum est III, 395, 28 s., 30 s.; ejus causa sanguinem habent animalia eo prædita III, 235, 7 s., 18 s.; inde, si non sumatur, deficit sanguis III, 235, 4 s.; si vero sumatur augetur sanguis III, 235, 5 s.; si bonum sumatur sanus est, si pravum vitiosus III, 235, 6 s.; eo distributo augetur corpus III, 352, 31 s.; ex eo fit pars unaquæque III, 384, 35; id concoquere valet mas, non vero femina III, 396, 15 s., cf. 33 ss.; id in semen convertere nequit mulier III, 339, 10 s.

Alimentum utile (ἡ χρησὶμὴ τροφή); quomodo ab inutili differat III, 334, 25 ss.; tam utilis quam inutilis exstat residuum III, 334, 24 s.; plurimi relinquitur paucissimum residuum ultimum III, 334, 40 s.; ejus residuum pituita est III, 334, 37.

Alimenti exhalatio (ἡ τῆς τροφῆς ἀναθυμίασις); per venas sursum fit III, 238, 51 s.; III, 506, 2 s.; queritur an refrigeretur, si nimia copia sursum vehatur donec concoquatur III, 505, 53 ss.; ubi in caput incidit, mentem aufert, postea imaginationem suggerit III, 506, 7 s.; eam refrigerante cerebro morbidæ fluxiones de capite descendunt III, 466, 13 s., cf. III, 238, 50 ss.; postquam alimentum conceptacula intravit, venas subito exhalatio, in quibus in sanguinem convertitur et principium petit III, 504, 12 ss.; aliquo usque pellitur dein reciprocans iter mutat, sicut fretum III, 504, 32 ss., cf. III, 506, 1 ss.; ubi consistit capitis gravitatem et nictationem affert III, 504, 39 s.; ubi inferiora petit et reciprocans calorem deorsum pellit, somnum III, 504, 40 ss., cf. III, 506, 1 ss.; quibus multa in superiore locum incidit ac deorsum vecta magnum motum excitat, ii nunquam insomnia vident III, 512.

29 s.; ejus pars excrementitia in pituitam convertitur III, 506, 18 s.; ejus pars alibilis et non morbida consistit descenditque ac calorem refrigerat III, 506, 21 s.; ad ejus refrigerationem et ad impediendum ne in caput recipiatur confert tenuitas et angustia venarum cerebri III, 506, 22 ss.

Alipia (ὁ ἀλειπνῆς); quoniam in cibo distribuendo sequatur normam II, 19, 26.

Aliqua ex parte (κατά τι); eo omisso fit deceptio in disputationibus litigiosis, 382, 34; argumentorum loci ex eo petendi, 198, 13, v. *Simpliciter*.

Aliquando (τὸ κατέ); quidnam significet II, 305, 2; temporis spatia quæ hoc adverbio designantur ad præsens momentum terminata esse debent II, 305, 4; argumentorum loci ex eo petendi, 197, 14, v. *Simpliciter*.

Aliqui (ἐπεποίτιες i. e. *præcipue Plato*); perspexerunt aliquid contrariis subjectum esse debere II, 259, 52; affirmant simpliciter aliquid fieri e non ente II, 259, 41; eatenus recte opinatum esse putant Parmenidem II, 259, 42; non ens non solum numero, sed et potentia unum esse putant II, 259, 43; non ens dyadem indeterminatam, i. e. magnum et parvum vel seorsum, vel conjunctum esse affirmant II, 259, 49; II, 260, 1; privationem prætervererunt II, 260, 3; secundum eos matris instar ad rerum quæ fiunt formam aliquid confert altera dyadis pars II, 260, 4; altera pars contrarietatis, quam esse statuunt, omnino non exstare videtur II, 260, 5; quod apud eos idels opponitur, necessariam suam ipsum perniciem appetit II, 26, 101.

Aliud (ἕτερον); multis modis dicitur, 226, 37; alicujus (τινός) dicitur, 212, 48; ei oppositum est ipsum II, 629, 18; nihilo minus nonnulli id uni opponunt II, 629, 9.

Alius; quandoque introducendus est qui de moribus dicitur, 408, 38.

Allium (τὰ σκόροδα); urinam movet IV, 117, 33; IV, 188, 11 s.; IV, 258, 31; cur si quis ederit ejus urina redoleat IV, 189, 29 ss.; quare lacrimas non moveat IV, 218, 47 s.; solum ex rebus odore vehementi præditis et urinam clientibus inferiorum ventrem inflat IV, 189, 40 ss.; alium delinit IV, 181, 49; cur ubi excaulescit plenius quam recens oleat IV, 220, 4 ss.; cur eo melius evadat quo siccus seratur IV, 219, 38 s.; cur germinat etsi terra non conditum IV, 219, 26 ss.; IV, 219, 44 ss.

Alnus; nullos fructus profert, sed aliam utilitatem præbet III, 641, 25.

Alodæ; stolidi institerunt cælestem se in locum conferre III, 627, 11 s.

ἀλόγιστοι; V. *Inconsideratus*.

Alope; Carcini citatur II, 84, 11.

ἀλωπεκία; quidnam et cur ex iis pili non nascentur IV, 165, 34.

Alopecias; piscis ad galeorum genus pertinet fr. 179, a; quomodo pariat *ibid.*, cf. *Vulpes*.

Alpha; universale nonnisi per accidens speculatur grammaticus II, 628, 14 s.; nihil vetat quin multa sint nec exstet eorum idea II, 628, 1 s.; uno plura non erunt, si literæ substantiantur elementa sint II, 627, 34.

Alphesibora; quidnam dixerit in *Alcmæone* Theodectis, 376, 5.

Alphesticus (piscis); ejus descriptio fr. 178, b.

Alpheus; ex ejus genere Althepchus fr. 293, a.

Alphus, vitiliginis albæ genus; cur in eo sanguis punctus non profuat IV, 297, 11 ss.

Alsiosi (δυσπνῆες); homines et sues pinguescentes, idque quare IV, 317, 15 ss.; magis sumus diluculo idque

quare IV, 157, 15 s.; cur magis simus exercitati quam inexercitati IV, 158, 6 ss.; quare athletæ sint IV, 155 10 ss.; quare vinolenti sint IV, 127, 5 ss.; IV, 128 32 ss.

Alter; utrum venerit, an ambo quando quærere liceat II, 579, 80 ss.

Alter ego; dicitur amicus, ubi impense amatur II, 182, 23, 37, cf. II, 236, 1 ss.

Alterabile (ἀλλοιωτικόν); mobilis species II, 307, 46; ejus species sanabile et calefaciendum II, 307, 47; omnia moventur ad formam suam II, 427, 42; in qualitatibus categoria moventur II, 427, 45.

Alterandi vim habens (τὸ ἀλλοιωτικόν); absurdum et figmento simile foret, si omne necessario augetur II, 352, 2; II, 427, 15.

Alterans (τὸ ἀλλοιοῦν); modo propius, modo longius distat ab eo quod alteratur II, 358, 33 s.; id magis causa generationis esse videtur quam forma II, 464, 7; si in certo tempore determinatam quantitatem alteret, non necessario dimidium in dimidio tempore alterabit II, 341, 47 ss.

Alterari (ἀλλοιοῦσθαι); hoc verbo tanquam usu recepto utendum est, etiamsi ejus significatio æquivoca sit III, 452, 8 ss.

Alteratio (ἀλλοίωσις) (*aliorum de ea opiniones*); eam ab ortu et interitu differre censent fere omnes II, 434, 36; eam affectuum mutatione fieri censent fere omnes II, 434, 37; eam perperam nonnulli mutationem putant quæ in continuo fit II, 436, 48 s.; ad eam perperam pertinere putant nonnulli omnem mutationem quæ ex hoc in illud fit II, 436, 52; ea nonnulli ortum et interitum fieri censent II, 453, 45; tollitur, si actio et passio fiant discissis corporibus, ut putant atomorum assertores II, 451, 15 s.; eam præcipue innuunt qui omnia fluere perhibent II, 362, 51; eam concretioni et disjunctioni atomorum tribuunt vacui assertores II, 364, 9 s.; eam necessario cum ortu et interitu confundunt qui unum esse universum statuunt et ex uno omnia construunt II, 432, 9 ss.; II, 433, 1 ss.; eam vero ab his distinguunt qui plures statuunt materies esse II, 432, 12 ss.; II, 433, 4 s.; Anaxagoras tamen, etiamsi infinita numero agnoscat elementa, ortum et interitum cum alteratione confundit II, 432, 15 s.; quidnam Melissus alique ita appellaverint III, 675, 41 s.; quidnam de ea senserit Empedocles non constat II, 449, 4 s.; eam sustulit Empedocles II, 480, 21; revera obtinere nequit, si vera esse statuas placita Empedoclis, Leucippi et Democriti II, 433, 13; quomodo eam fieri censet Leucippus II, 448, 43, cf. II, 451, 17; eam ordine et posito fieri censent Leucippus et Democritus II, 434, 28 s., cf. II, 435, 4 s.; eam conversione et tactu fieri censet Democritus II, 451, 18; perperam omnem principium habere putabat Melissus II, 250, 45; de ea verba non fecit Plato II, 434, 15.

Alteratio; nomine ab ortu et interitu distinguitur II, 432, 6; species motus, 23, 9; III, 436, 24; a ceteris motus speciebus differre probatur, 23, 13 ss.; eam aliquatenus tantummodo non simpliciter motum vocamus II, 364, 20 s.; motus est secundum quale, 23 42; II, 310, 46; II, 335, 7 s.; II, 370, 27 s.; II, 440, 41; II, 630, 2; quidnam ei contrarium, 23, 38; in loco fit III, 436, 27 s.; eam non necessario comitatur motus secundum locum II, 441, 11 s.; esse nequit sine motu continuo quem movet primum movens II, 357, 8 ss.; cum aliqua probantur fieri motus involuntarii III, 525, 40 ss.; æque ac motus secundum locum intermedii ope perficitur III, 474, 50; ejus intermedium tamen locum non mutat III, 474, 50 s.;

mutatio secundum affectum est II, 440, 41; II, 441, 8, cf. II, 445, 24 s.; II, 442, 42 s.; II, 443, 3; II, 600, 38 s.; mutatio est quæ in affectibus et accidentibus fit II, 437, 2; secundum tangibilem affectum fit II, 457, 3 s.; eo constat quod affectus rerum mutantur, dum subiectum idem manet II, 433, 4, 15, 28; secundum elementorum affectus vel differentias fit II, 433, 19; secundum quasnam affectus vel qualitates fiat II, 526, 14 ss.; ejus termini sunt affectus contrarii II, 358, 1; fit ubi qualitatis contrarietatem continet materies III, 528, 49; obtinet ubi manente subiecto, sensibus patente, mutantur ejus affectus ita ut vel contrarii vel intermedii sint II, 440, 16 ss., cf. II, 442, 41 s.; II, 443, 3 s.; differt a generatione idque quomodo II, 440, 11 ss., 21 s.; est mutatio ab eo quod est potentia ad id quod actu II, 441, 9; ea potentia calidum transit in actu calidum II, 356, 31 s.; ab accretione differre probatur non solum re circa quam fit mutatio sed etiam ratione qua fit II, 441, 4 s.; in contrario mutatio est II, 356, 29 s.; sine latione fieri non posse probatur II, 356, 30 ss.; mutat quale II, 357, 41; ideoque id quod movetur magis ab essentia deiecit quam latio II, 357, 39 s.; cum apud singula generationis obnoxia, tum alioquin generatione posterior est II, 357, 15, 27; ideoque et latione II, 357, 29 s.; non ejusdem generis motus est ac latio II, 312, 33; ei æqualis esse nequit latio II, 339, 5, 8; II, 340, 4 s.; probatur ei posterior esse apud animalia latio III, 521, 35 ss.; in ea celer non idem est quod in latione II, 339, 30; ea fieri potest accretio II, 294, 4; sine ea fieri non posse probatur accretio II, 356, 25 ss.; contrariis fit II, 389, 9; ei obnoxia sunt generata et corruptibilia II, 339, 8; iisdem fit quibus res naturales consistent et intereunt II, 389, 9 s.; ei obnoxia omnia etiam incremento et decremento obnoxia esse videntur II, 370, 27 ss.; ejus extrema et termini sunt contraria II, 332, 39 s.; universa simul fieri potest III, 489, 49 s.; calenus igitur a latione differt III, 489, 45 s., 48 s.; quodsi tamen id quod alteratur permagna copia prodest, ita fit, ut semper insequens a præcedenti et primum ab alterante afficiatur III, 489, 51 ss., cf. III, 508, 29 ss.; non necessario ergo universa simul fit III, 489, 53 s.; rei alterabilis, quatenus alterabilis, actus est II, 276, 32; per eam eadem manet substantia et subiectum II, 433, 67, 31; ut fiat necessario adesse debent res quæ alterari possunt II, 342, 39 s.; II, 356, 30 s.; II, 454, 12; ejus subiectum modo sanum, modo ægrotum est II, 558, 36 s.; in ea interdum nihil, interdum aliquid patitur, id quo fit alteratio II, 443, 5 s.; in eodem genere ad magis et minus mutatio est II, 351, 3 s.; nec sine concretionem et discretionem, nec sine actione et passione fieri potest II, 444, 30 ss.; eorum quæ ad aliquid referuntur, non exstat II, 337, 41; probatur in ea ultimum alterans (secundum locum) simul esse cum eo quod primum alteratur II, 336, 10 ss.; omnis rebus sensibilibus originem debere probatur II, 336, 45 ss., cf. 13 s.; in sensibilibus et in animæ parte sensibili fit II, 338, 47; nec in ullo alio nisi per accidens II, 338, 48; ei præest sensitiva pars animæ III, 221, 49; ab anima pendet idque quare III, 449, 13 s.; solis iis rebus inesse potest quæ per se afficiuntur a sensibilibus II, 336, 46 s.; figuris igitur et formis non competere probatur, etiamsi ita videri possit II, 336, 51 ss., cf. 49; nec corporis aut animæ habitibus nec eorum assumptionibus nec amissionibus II, 337, 18 ss.; ejus species exstant II, 340, 38 s.; ejus nonnullæ species enumerantur II, 336, 14 s.; tam rebus anima carentibus quam anima præditis competit II, 336, 16 s.; item anima præditorum par-

tibus sensu carentibus et ipsis sensibus II, 336, 18; in ea idem est simile quod in quantitate est æquale II, 340, 30 s.; eadem vel alia erit, prouti affectus idem vel alius II, 340, 47; æqualis vero prouti id quod alteratur æquale vel inæquale est II, 340, 48; æqualis vel inæqualis esse potest II, 314, 15; æquabilis non est II, 307, 8; continua esse nequit quia sæpe per intermedia transire debet II, 362, 42 s.; in album si continua esse posset cum alteratione ex albo, simul interiisset et factum esset album, itemque factum esset non album II, 362, 10 ss.; ei non obnoxia quæ extra cælum sunt II, 382, 44 s.; in rebus ei obnoxia manifesto obtinet ut deinceps fiant nec sit interruptio II, 466, 21 s.; expenditur quatenus necessario ita deinceps fiant, quatenus non II, 466, 24 ss., cf. *Fiunt* (*quæ*); revera exstabit si contrariis unicum sit subiectum, et si exstat contrariis unicum erit subiectum II, 463, 32 s.; ejus causa nequaquam potest esse inane II, 293, 47; tollitur si elementa in se invicem transire negentur II, 454, 32 s.; II, 457, 3; ejus causa esse possunt densum et rarum secundum duri et molliis oppositionem II, 298, 39 s.; non tribui debet cogitanti, ubi cogitat, vel ædificatori, ubi ædificat III, 451, 35 ss.; non tribui debet scientiam habenti ubi contemplanis fit, idque quare III, 451, 32 ss.; aut statuendum est duo esse ejus genera, alterum transitum ad privativas dispositiones, alterum ad habitum et naturam III, 451, 42 ss., 34 s.; in infinita numero dividi nequit, etiamsi id quod alteratur ita dividi possit II, 346, 42 s.; sed confertim fit sæpe II, 346, 44; ea sunt nonnulla animæ quæ dicuntur affectus vel muna III, 439, 48; ejus, postquam perfectum est, sibi ipsum causa est animal III, 520, 37 s.; initio vero apud id ab alio et per alia fit III, 520, 40 ss.; secundum calorem et frigus vel alium affectum vel in exilissima cordis parte facta magna efficit differentiam in reliquo corpore III, 522, 50 ss.; ea carent machine spontaneæ et curriculi III, 522, 30 s.; ea aliæ majores, aliæ minores fiunt partes animalium III, 522, 45 s.; naturalis necessaria est animalibus III, 525, 35; ea aliæ partes augentur, aliæ deminuuntur III, 525, 35 ss.; duæ unus rei ad eandem formam simul fieri nequeunt II, 276, 2; aliæ violentæ, aliæ præter naturam esse possunt II, 316, 35 s., cf. 19 s.; queritur quando æque celer sit habenda II, 340, 25 ss.; non semper æque celeres erunt, ubi æquali tempore fiunt II, 340, 29 s.; sed ratio est habenda cum affectus tum ejus in quo affectus est II, 340, 33; item quantitatis ejus quod alteratur II, 340, 45; eas faciunt et sensus et imaginatio et cogitationes III, 522, 37 s.; iis accensendi sunt horror et timor III, 522, 44, v. *Mutatio*.

Alteratum (τὸ ἡλλοιωμένον); id eodem nomine significamus quo affectus designatur II, 337, 4.

Alteratur (quod) (τὸ ἀλλοιωτόν); non idem ac id quod augetur II, 427, 14; in eo est alterans et principium motus II, 443, 6 s.

Alteratur quod a se ipso; quatenus in eo aliquid quiescere oporteat III, 520, 38 ss.

Alterum; ei oppositum est idem II, 629, 12; nihilo minus nonnulli id uni opponunt II, 629, 8 s.; queritur num quid altero amisso ex necessitate alterum assumat fr. 121, b.

Althepias vitis; nomen ab Althepio habet, fr. 293, a. Althepius; ex Alpei genere, nomen viti Althepiæ dedit fr. 293, a.

Altitudo (τὸ βάθος); quid II, 525, 29; ejus principium ante II, 390, 38; ejus mensura unum est II, 574, 38; longitudine et latitudine posterior II, 613, 8 s.; tertia magnitudo III, 459, 31 s.; eam omne corpus habet

III, 459, 31.; in animalibus et in plantis semel angetur IV, 202, 36 s.

Altum; id æstate quidam pisces petunt III, 156, 50 s.; III, 158, 1 ss.; cur in eo fluctus non subsideant IV, 228, 35 ss.; IV, 232, 20 ss.; 32 ss.; cur ex eo celerius in terram decurrant navigia quam vice versa IV, 229, 7 ss.

Altum et humile; quantitatis vel substantiæ affectus vel habitus sunt II, 525, 39; relationis species II, 631, 48 s.; eorum genus non sunt latum et angustum II, 484, 20, 23 s.; magni et parvi speciei sunt II, 625, 2; ex iis solidum composuit Plato II, 484, 17 s.; ex iis corpora generant idearum assertores II, 631, 48; item Platonici quidam II, 625, 1 s.

Aluco; v. *Ulula*.

Alumen (στυντήρια); ejus olorem habet fons Apolloniæ IV, 98, 31; ejus facultates igne assumit terra III, 582, 54 s.; quam parte ei similis sit flos purpurarum III, 88, 11.

Aluminea terra; per eam percoluntur aquæ calidæ peræque IV, 239, 21 ss.

Alvearium (τὸ σπῆνος); quomodo in id congregentur apes III, 200, 1 s.; eorum introitus duobus linimentis obducitur, nempe pissocero et myti III, 195, 41 ss.; ubi purum præbetur apibus, statim favos ædificant III, 195, 18 ss.; si nimis magnum sit, minori alacritate laborant III, 200, 21 s.; ejus fundum melligine oblinunt apes, idque quare III, 195, 22 s.; ejusque aditus eadem adstruunt III, 195, 24; ab ejus tecto favos struunt apes, nonnullosque ad pavimentum usque deducunt III, 195, 33 ss.; in ejus introitu excubias agunt apes, idque quare III, 197, 37 ss.; bene habet, ubi multum strepitum edunt apes exeuntes et intrantes idque quare III, 200, 14 ss.; eo ægrotante, interdum alienum invadunt ac mel rapiunt III, 199, 14 s.; in ejus recessu degunt fuci III, 199, 13; præstantissimum habetur e quo apes operariæ frugi oblongas ejecerint III, 197, 27 s.; si bene valeat, in eo non amplius quam quadraginta dies circa brumam deest soboles (vel labor?) III, 198, 10 ss.; in unoquoque plures adsunt reges III, 96, 44; III, 202, 48 s.; si in eo non sufficienti numero adsint, perit examen, idque quare III, 96, 45 ss.; item si nimii, idque quare III, 96, 48; III, 197, 16, 20; III, 198, 49 ss.; si omnino desint ferunt iis non innasci apum genituram, innasci vero fucorum III, 96, 25 ss.; III, 386, 16 s., 26 ss., 34 s., 46 ss., cf. III, 196, 27 s.; ei quidam obtexunt aliquid ut fucos arceant, apes vero intrare sinant III, 96, 41 s.; peculiaris vox in eo auditur ubi examen exiturum est III, 197, 43 s.; item paucæ quædam apes id circumvolitant III, 197, 44 s.; id vino dulci adsunt apiarii ubi apes migraturas esse præsentant III, 200, 36 s.; quoniam anni tempore castrantur III, 97, 29 s.; III, 199, 43 s.; melle exempto rursus uno aut duobus diebus post plena inveniuntur III, 97, 14 s.; ea qui vere castrant, favos pro ratione multitudinis apibus relinquere debent III, 200, 18 s.; si autumno castrantur, mel non amplius fit III, 97, 15 s.; ea autumno castrantes apiarii apibus per hiemem cibum relinquunt idque quare III, 198, 68 ss.; quantis congis castrari soleant singula III, 200, 22 ss.; ea castrantes fumo apes vexant apiarii III, 195, 10 s.; ea castrantes inprimis impugnantur, ubi mellis penuria obtinet III, 197, 21 s.; quibusnam morbis affligantur III, 168, 22 ss.; III, 199, 19 ss., cf. III, 197, 3 ss.; iis potissimum affliguntur quæ bene habent III, 199, 18; interdum quoque malo olore affliguntur III, 199, 23; iis nocet ictus III, 178, 23; ea confringit ursus III, 153, 17; in iis etiam favos faciunt apes Thermiscyrane III, 98, 3; quænam stirpes circa ea serendæ sint III, 200, 37 ss.

Alveus insectorum; v. *Venter*.

Alveus (τὸ κύτος); molluscorum; indiscretus et foris positus est III, 286, 31 s.; partes internas replicatas circumdat III, 287, 13 ss.; apud polypos solos vocatur caput III, 287, 15 s.; testaceorum tubini respondet, nec nisi duritie ab eo differt III, 287, 16 ss.; apud sepias et loligines magnus est, apud polypos vero parvus III, 287, 38 s., 43 s.; III, 288, 23; post caput situs est III, 56, 6, 10 (?); III, 57, 4 s.; continet partes interiores III, 56, 7 s.; cum perperam quidam caput vocant III, 56, 7 s.; id circulo ambiunt pinnae III, 56, 8, cf. 18, 19; III, 283, 13 s.; polyporum quomodo differat a reliquorum molluscorum III, 56, 39 s.; sepiarum quomodo a loliginum et loliorum III, 56, 42 s.; quomodo se habeat ejus caro III, 57, 6 s.; cute circumdatur III, 57, 6 s.; ante eum habent fistulam III, 56, 26; eo mare recipiunt III, 56, 27; circa eum (?) polypus habet cartilagineum aliquid quod senescentibus osseum fit III, 57, 30 s.; sepiæ incubantis sæpe super terram exstat III, 92, 37 s.

Alvus (ἡ κοιλία); siccis excrementi receptaculum est III, 5, 4 ss.; quæ eam habent non omnia vesicam habent III, 5, 1 s.; una cum ejus excrementis fit III, 395, 43 s.; dura est quibus lien morbo laborat idque quare III, 265, 23 ss.; item iis quæ parum mungunt idque quare III, 265, 25 s.; desiccatur copiosa mictione IV, 312, 24; qui eam siccam habent macilentius sunt potius quam carnosus IV, 312, 41 s.; adstricta, infantibus convulsionibus infligere s.let III, 144, 45; quamnam animalia humidam habere soleant III, 209, 4 ss.; semper humidam habet ardeola fusca III, 184, 44; humidam habent potiores IV, 312, 28; peramara cur sæpe secedat iis quibus natura calida est, si modo pleni robustique sint, nisi concumbant IV, 142, 15 ss.; cur eam alia medicamenta solvant IV, 115, 29 ss.; quamobrem maxime solvatur succis dulcibus et salsis IV, 312, 43 ss.; cur eam solvant muria et serum, vinum vero magna copia bibitum non IV, 313, 3 ss.; cur eam solvat piper, si parce sumatur, scammonia vero si large IV, 116, 35 ss.; cur solvatur meluentibus IV, 123, 45; IV, 257, 51 s.; IV, 258, 20 ss.

Alvi excrementum (τὸ κατὰ τὴν κοιλίαν περὶττωμα); ejus major copia natura calidioris documentum est III, 395, 23 ss.; quocunque corporis loco occurrat, semper excrementum habetur III, 275, 15; 46 ss., v. *Excrementum*.

Alvi fluxus (διάρροια); coctionis defectu fit III, 339, 13 s.; cruditas est IV, 313, 48 s.; qui eo laborant cur admodum siti laborent IV, 296, 1; cur interdum multo æque ac parvo potu sistant IV, 312, 18 s.; ad id conferunt alimentum et noctes breviores IV, 313, 49 s.; cur æstate magis quam hieme fiant IV, 313, 38 ss.; eo moriuntur ebrietati dediti IV, 312, 28 s.; quamobrem ea laborant inprimis cum pueri tum senes, etiamsi oppositis vescantur cibis IV, 311, 49 ss.; quamobrem interdum eo afficiuntur quorum generatio depravata est (i. e. molles mares) III, 339, 5 ss.; ei maxime confert coagulum leporis, vel quodcumque vetustius III, 54, 22 ss.; eo laborant elephantæ III, 168, 7 s.; quomodo eum curent apud elephantæ III, 168, 8 s.; apud suos vocatur κραιπὴ III, 165, 37 ss.; apud eosdem incurabilis esse videtur III, 165, 39 s.

Alvi sedimentum (τὰ ὑποσπῆματα τῆς κοιλίας); excrementum est ideoque pars similis humida et mollis III, 2, 15; III, 38, 9 s.; III, 231, 15; crudum dicitur, idque quare III, 612, 32.

Alyattes; ejus filius Adramytus fr. 275, b.

Amabile; majus bonum est, 328, 27; simpliciter bo-

num est II, 175, 33 s., cf. 30, 48; vel bonum, vel jucundum, vel utile esse videtur II, 91, 49; idque bonum et jucundum tanquam finis II, 91, 51; magis ad rei speciem quam ad rem ipsam referendum est II, 92, 6; quomodo differat ab amando II, 175, 35; connectitur aliquatenus cum amando II, 175, 38 s.; secundum id connectitur proborum amicitia II, 175, 42; non vero pravorum II, 175, 47 s.; aliis sunt quæ odiosa aliis II, 122, 24.

ἀμάλαντον v. *Molliri quod nequit.*

Amandum; bonum ipsi est II, 175, 34; aliquatenus conexum est cum amabili II, 175, 38 s.; secundum id probus cum pravo amicitiam contrahit II, 175, 49.

Amandum (pronus ad) (ἐμπροσθεν); natura finis II, 226, 8; magis delectatur eo quod amat quam eo quod amatur II, 226, 9, 12 s.

Amans; beneficia tribuit II, 178, 14; ei nemo irascitur, sed si graciosus est, beneficia rependit II, 102, 13; ei competit impedire ne amicus malorum ipsius particeps fiat II, 236, 46; facile ejus de quo iudicat culpam aut nullam esse, aut exigam putat, 346, 47, cf. 313, 32; absurdum est Platonem iis concedere ipsum amorem, denegare vero coitum, 499, 10; secundum Aristophanem (in Platonis *Convivio*) coalescere cupiunt, ita ut unum ex duobus fiant, 499, 31; secum invicem esse volunt, sed non recta ratione II, 235, 49; eorum nos pudet et quare, 356, 34; iis adspectus res jucundissima est II, 116, 1; visum ceteris sensibus præferunt quippe qui maxime affectui ansam dat II, 116, 2; potius audaces quam ignavi sunt II, 209, 13; hujus rei exempla citantur II, 209, 14 ss.; irascuntur iis qui rem amore spectantem negligunt, 318, 39, 44; de amasio loquentes, vel scribentes, vel aliud quid facientes gaudent, 336, 11; enthymemate apparenti e signo dicuntur reipublicæ utiles esse, 381, 46.

Amare; quidnam sit, 351, 26; duplici modo dicitur II, 222, 39; multis modis aliquid dici possumus II, 47, 10; jucundum est II, 222, 54; voluptatis actus et bonum II, 178, 9; solis anima præditis proprium est II, 178, 13; II, 223, 2; melius est quam amari II, 178, 8; ei tamen vulgo præferunt homines ut amentur II, 178, 16; magis amicitia opus est quam passio amandi II, 223, 2; II, 226, 15.

Amare actum; (τὸ εἶναι καὶ ἐνέργειν); probatur jucundum esse II, 222, 39 ss.; est mutua familiaritatis reciproca electio cum voluptate conjuncta II, 222, 48; eo constat ut amato tanquam amato utamur II, 223, 4.

Amari; quonam constet, 336, 50; jucundum est, 336, 47; jucundum non est, idque quare II, 223, 1; amati opus est II, 223, 2; II, 226, 16; accidens esse probatur II, 226, 13 s.; cum eo nulla conjuncta est amati actio II, 178, 10; passioni simile est II, 110, 29; eo melius est amare II, 178, 8; amoris est scopus, 116, 5.

Amaritudo (πικρότης); ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 4; si modum superet olfactum pessumdat III, 463, 40, cf. III, 467, 33 ss.; dominabitur in arboribus recens plantalis, idque quare IV, 43, 46 ss.; medicamenta comitatur idque quare IV, 166, 28 s.; detergent IV, 236, 14 s.

Amarum (πικρόν); sensibile, 11, 51; dulci contrarium est III, 278, 29; III, 491, 14; contrario modo sensum afficit ac dulce III, 464, 25 s.; eidem sensui subjacet quo dulce III, 491, 13 s.; est dulcedinis in humore nutritivo defectus III, 488, 53 s.; ex eo fit dulce III, 675, 43; propter pondus alere nequit III, 483, 30 s.; in ignem missum dulcescit IV, 43, 19; quod aliis videtur, aliis videtur dulce II, 509, 11 s.; non magis quam dulce rebus inerat secundum Anaxagoram, ubi

omnia simul erant II, 591, 53; simplicium saporum alter est, idque quare III, 458, 33 s., cf. 49; ei vicinum est salsum III, 458, 34 s.; ei accenseri potest dimidia pars saporum intermediorum III, 491, 17 s.; id eodem modo dijudicare videtur gustus quo visus nigrum III, 491, 10 s.; quæ ægrotis videntur revera amara non sunt II, 118, 5; quæ revera sunt, bene dispositis corporibus amara sunt, inorbidis alia II, 29, 15; nec naturaliter, nec absolute jucunda sunt, ideoque ne voluptates quidem II, 87, 46; quando iis delectemur II, 87, 45; eorum dilectio nihil ad mores refert II, 206, 29.

Amari sapor; difficulter deglutiuntur III, 485, 31; iis, pro portione respondent putidi odores III, 485, 29 s. **Amasis**; lacrimas non fudit filium ad supplicium duci videns, 359, 22; amicum vero mendicantem videns fudit, 359, 23; ejus dictum de pelluvio, 494, 25.

Amasius (ὁ ἠρώμενος); gaudet amatoris erga se studio nec eadem re qua ille II, 93, 49 s.; ætate deflorescente plerumque inter eum et amatorem cessat amicitia II, 93, 50, cf. II, 107, 1; sæpe tamen perstat, idque quando II, 94, 1; ei non rependenda quæ ipse dat, sed forsitan quæ amicus utilis II, 234, 12; ei quæ omnia dant dignitate carent II, 234, 13; ejus corporis partem quamlibet vel minimam conspiciere gratissimum est III, 226, 25 ss.; eum ubique se videre putat amans parva similitudine deceptus III, 509, 51 s.; eorum oculos solum respiciunt amatores, idque quare fr. 43, b; quænam amanti exprobrare soleat II, 104, 15; II, 225, 27; iis ut gratificentur, aliis injuriis facere solent, 339, 46; 421, 1; ejus nuptiis celebrandis alia decent quam servi II, 216, 26; quomodo olim propter eum Syracusis orta sit seditio, 568, 41; eum inter pocula rogavit Periander Ambraciota, an jam ex se ventrem ferret, 581, 16; eos quoque amicos vocant homines II, 94, 20; eos interdum interficiunt pravi, idque quare II, 237, 24; amatorum erga eos amicitia ad amicitiam utile spectantem referri possit II, 97, 50.

Amatio (ἡ φιλοία); effectio (ποίησις) similis est II, 110, 29; quomodo ab amicitia differat II, 95, 9; cadit etiam in res inanimatas II, 95, 10; quomodo ab ea differat benevolentia II, 108, 32.

Amator (ὁ ἐραστής); nemo secundum Euripidem qui non semper diligit, 372, 6; II, 220, 11; gaudet amasii ad aspectu, nec eadem re qua ille II, 93, 49; amasiorum oculos solum respicit, idque quare fr. 43, b; quando maxime ament fr. 134, b; ætate deflorescente, plerumque inter eum et amasium cessat amicitia II, 93, 50, cf. II, 107, 1; sæpe tamen perstat, si ex vitæ consuetudine alter alterius mores utpote similes diligere cœperit II, 94, 1; quænam amasio obicere soleat, idque quando II, 104, 13; eos plerique amant, 337, 37; ridiculi sunt, ubi ab amicis æquali mensura redamari volunt II, 97, 51; eorum erga amasios amicitia ad amicitiam utile spectantem referri possit II, 97, 50; mulierum quoniam sint IV, 6, 16 s.

Amatores; ita vocant quidam notas albas in unguibus manuum IV, 302, 38.

Amatoria pocula (ἐρίτρα); iis adhibetur remora III, 29, 27 s.

Amatoria res; quomodo olim propter eam Syracusis seditionem excitarint duo adolescentes, 568, 39.

Amatorii sermones; v. *Convivium*.

Amatum (τὸ φιλούμενον); omnibus amicum est II, 219, 5; probatur et bonum et jucundum esse II, 220, 7 ss.; quando jucundum sit II, 220, 8 s.; quando bonum II, 220, 13; dulce erit si actio quo actu amatur res

jucunda sit II, 222, 11; ei comparatur primum movens immobile II, 605, 23.

Amatus (φιλούμενος); ei competit cupere ut malorum amici particeps fiat II, 236, 47; quatenus amatus est, beneficia non tribuit II, 178, 15; semper eminet aut voluptate aut opibus aut virtute II, 178, 18 s.; ei nullus est actus dum amatur II, 178, 10.

Ambidextri (ἀμφιδέξιοι); consuetudinis ope fieri possumus, etiamsi dextra naturaliter sinistris praesent II, 153, 7 ss.; tales exercitando cives fieri voluit Plato, 519, 51.

Ambiens (τὸ περιέχον); mutationi favere vel obesse potest III, 528, 43 s., cf. 36; non mirandum est, si ea corpori multos concilient motus II, 345, 41 ss., cf. II, 355, 19 ss., v. *Aer ambiens*.

Ambigere; de quibus primum ambigitur, de iis certi esse debemus III, 433, 16 s.

Ambigua (ἀμφίβολα); vitanda sunt, idque quomodo, 437, 9, 37; vitanda sunt ut vere graeca sit elocutio, nisi consulto ea adhibeas, 391, 6, 19; quinam iis utantur, 391, 7; iis usus est Empedocles, 391, 9; quomodo iis respondendum sit, 409, 23.

Ambiguitas (ἀμφιβολία); obscurat, veram refutationem, 294, 26; discernenda est non ne refutemur, sed ne refutari videamur, 294, 23; nisi discernatur, si non ipse respondens, certe ejus argumentatio refutatae similis videbitur, 295, 7; interdum eam discernere dedignantur, ne adversus omnia tergiversari videantur, sed immerito, 295, 9; quomodo ea solvi possint problematica poetica, 480, 3.

Ambiguitas (captiones secundum eam); species captionum secundum dictionem, 278, 4; quamnam, 278, 26; ejus tres modi, 278, 35.

Ambitio (φιλοτιμία); quidnam II, 21, 27; si cum ea comparatur, honoris contemptus, vocatur medius circa honorem habitus II, 47, 19; ea carentes in indignationem non proclives, 361, 21; ea carent mores mansueti II, 244, 24; item ignavi II, 245, 42; ea a ratione deflectimur, 426, 13; ejus utilitas in defensione, *ibid.*; causa est cur divitias imperiumque nunquam cedant plerique II, 181, 17; propter eam fieri solent reipublicae commutationes idque quomodo, 566, 44; 567, 43; eam omnibus civibus inculcavit Lycurgus, 513, 54; nisi ea permotus, nemo magistratum petet, 514, 2; vel ea vel avaritia fiunt fere omnes injuriae quae sponte inferuntur, 514, 3.

Ambitiosus (φιλότιμος); quisnam II, 28, 25; circa honorem incontinens est II, 165, 11; iis bonum videtur honos, 325, 7; non rite definitur honoris cupidus, omisso cujusnam honoris, 247, 9; propter honorem injustus est, 333, 13; ita interdum vocamus medio circa honoris studium habitu praeditum, tanquam virum fortem et honestatis studiosum, ideoque eum laudamus II, 21, 29; H, 47, 8; is est qui solus habere vult atque eo ceteros anteire II, 170, 26; ei igitur convenit argumentum quo voluptas bonum esse negatur, quae omnibus communis est II, 170, 25; eum interdum vituperamus, quasi magis quam decet, aut non unde decet honorem appeteret II, 47, 5; constat igitur hoc nomen non semper de eadem re adhiberi II, 47, 11; laudantes eum designamus qui magis quam vulgus honori studet II, 47, 12; vituperantes vero eum qui magis quam decet II, 47, 13. **Ambitiosi** natura finis II, 226, 9; excellentiam affectant II, 178, 9; praefereunt amicitiam secundum excellentiam amicitiae secundum aequalitatem II, 226, 7; magis delectantur eo quod amantur quam eo quod amant II, 226, 10, cf. II, 178, 16 ss.; aere ferunt ignominiam, 587, 18; in-

primis cavere debet tyrannus ne eos contumelia afficiat, 587, 16; honore defraudandi non sunt, 575, 44; invidi esse solent, 361, 41; in indignationem proclives, 361, 17.

Ambo; sic vocamus duos II, 367, 18; plura significat, 305, 14; oppositio inter ea refertur ad unum et multa II, 579, 32; utrum venerint, an alter, quando quaeramus, II, 579, 30.

Ambracia; ibi quum antea exiguis esset census, postea sine eo magistratus gesserunt, 567, 22; ejus tyrannus Periander, 569, 39; 581, 15.

Ambracis; famulae nomen fr. 332, b.

Ambrachion (ἀμβράχιον *græce v. Meier. ad Nicol. Damasc. p. 77*), IV, 25, 17; ejus definitio IV, 25, 24 s.

Ambula; casus verbi est, 473, 29.

Ambulans; id dici potest homo, non ambulatio II, 569, 29 s.; fieri non potest ut aliquis nunquam fuerit et tamen ambulaverit II, 318, 42; alio modo actu et potentia esse dicitur quam vacuum et infinitum II, 568, 16 s.; magis substantia est quam ambulare, idque quare II, 538, 13 ss.; cur genus esse nequeat animalis, 205, 47; fieri non potest ut dum ambulat illic jam ambulaverit quo ambulat II, 318, 36; sentit se ambulare II, 113, 38.

Ambulare (βαδίζειν, περιπατεῖν); positionem et locum significat II, 528, 39; igitur de loco quo refertur dicimus *secundum quod* II, 528, 38; jam quemnam dicamus II, 305, 21; ejus qui causa sibi est, etiam non ambulandi causa sibi erit II, 348, 41; interdum eos non posse dicimus qui possunt quidem, sed non bene, aut quo modo volunt II, 524, 18 ss.; aliquem quum sol defecerit, res est fortuita III, 513, 23 ss.; quomobrem eo difficilius sit currere IV, 148, 34 ss.

Ambulare potens; fieri potest ut non ambulet II, 566, 17.

Ambulasse; jam quemnam dicamus II, 305, 22 s.

Ambulat; idem est quod ambulans est II, 521, 16; in loco τοῦ ambulans est dicebant nonnulli antiquorum recentiores II, 250, 40; praesens tempus significat, 473, 23.

Ambulatio (βάσις, περίπατος); incessus species III, 218, 36; ad genus πορὰν pertinere adstruitur, 208, 20, cf. 209, 21; motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 37 ss.; ejus genus non accidens motus, 187, 11; quare non ita appelletur homo II, 569, 29 s.; pedum proprius motus est III, 436, 19; item hominum III, 436, 19 s.; latius est quae pedibus fit II, 340, 12; sine pedibus exstare nequit III, 351, 47; ei competit celebritas et tarditas II, 118, 26; cum ea continua esse nequit linea II, 313, 42; transitus species est II, 119, 45; in eo τὸ ἀlicunde aliquo non idem est in stadio ac in ejus partibus, nec in alia atque alia parte II, 119, 47; motus est quia ambulans ambulando movetur 218, 24; exstat minimum tempus in quo fieri potest II, 396, 36 ss.; sine flexione fieri nequit, idque quare III, 310, 23 ss., cf. 42 s., 51, s.; III, 311, 41 s.; ejus terminus quoque substantia erit, si omnes termini substantiae sint II, 633, 18 s.; si ejus tempus principium habeat, etiam tempus ejus principium habebit et magnitudo quam pertransiit II, 372, 49 ss.; non amplius exstat ubi quis desiderit ambulando, ubi denuo ambulat, rursus exstat II, 313, 31; quonam syllogismo concludat homo eam sibi faciendam esse III, 521, 44 ss.; quonam eam non faciendam esse III, 521, 46 s.; simul ac concluderit eam faciendam esse, statim ambulat III, 521, 45 s.; III, 523, 22 s.; simulac vero concluderit eam non faciendam esse statim quiescit, nisi a quopiam prohibeatur aut cogatur III, 521, 46 ss.;

ubi eam sibi faciendam esse concludit aliquis, non insistit alteri propositioni, qua se hominem esse affirmat III, 522, 7 ss.; eodem modo se habet ut ædificatio II, 594, 48; animalium munus vel affectus est III, 228, 23 ss.; ejus consilium capinus sanitatis gratia, 161, 48; II, 143, 19; II, 204, 8; II, 486, 46; ejus causa finalis sonitas est II, 264, 20; II, 515, 11 s.; ventris molliendi causa fit II, 268, 48; quodsi venter non molliatur, eam frustra factam esse dicimus II, 268, 49; post cenam sit ne fluitent cibi ad os ventriculi, 161, 51; cœnatorum calorem exsuscitat fr. 206, b; de ea spectat medicus II, 206, 46; post cenam facta non eodem modo se habet ad bonum habitum, quo respiratio, vigilia ac motus II, 185, 25; post cenam, si quis negavit meliorem esse propter Zenonis placitum (cf. 111, 12, 269, 26), non medicæ argumentatus esset, 288, 31; parva nonnullis sufficit, ut bonum habitum acquirant II, 401, 41 s.; non facienda est in sole nudo corpore, idque quare IV, 149, 27; nec nudo pectore IV, 149, 32; in viis inæqualibus cur minus laboriosa sit quam in rectis IV, 150, 35 ss.; cur proluxa per plana laboriosior sit quam per inæqualia, brevis autem non æque lasset IV, 143, 1 ss.; quid intersit inter eam et cursum IV, 146, 32 s.; e meridiana largius bibunt oves III, 155, 37 s.

Ambulaturus; qui est non necessario ambulabit II, 466, 29 s.

Ambulavit; præteritum tempus significat, 473, 24; casus est verbi, 473, 29.

Ambusta (αυπία, αὐπία); cur ea faciat et tollat calor IV, 118, 47 ss.; cur ære facilius sanentur IV, 114, 43 ss.; cur, si articulis vicina sint, cicatrix non obducatur IV, 297, 20 ss.

Amentia (ἀγνοία); omnis modum excedens vel ferina vel morbosa est II, 81, 43; vel naturæ, vel morbis debetur II, 81, 47; ejus signum est, inconsulto si quis agat, 412, 10.

ἀμύμων ejus definitio, 122, 45; eorum definitio est positio τοῦ τί ἐστι quæ demonstrari nequit, 161, 7; eorum syllogismus non est, 80, 43; ad ea pervenitur per condensationem syllogismorum, 135, 38, v. *S. mplicia*.

Amiæ (ἀμία); pisces gregales sunt III, 8, 36; nominis etymologia fr. 178, b; ejus descriptio *ibid.*; inveniuntur in stagnis maritimis, idque inprimis circa Alopecomesum III, 158, 26; vere Pontum intrant, ibique æstatem transigunt III, 158, 31 s.; fluvius subeunt atque in fluvii stagnisque bene habitant III, 163, 14 ss.; dentes robustos habent III, 191, 31; quomodo a sese defendant belluas marinas III, 191, 29 ss.; interdum vulneribus conficiunt laniam III, 191, 32 s.; pleurumque carne vescuntur, carpunt tamen et algas III, 148, 51 ss.; III, 149, 33 s.; singulis diebus incrementum manifestum capiunt III, 120, 25 s.; earum esca delectantur pisces III, 19, 69; quale et ubinam situm habeant fel III, 30, 46 s.; III, 274, 34.

Amicitia; ejus definitio fr. 344, b; unum e pluribus facit secundum Empedoclem II, 342, 20, cf. II, 363, 52 s.; ejus definitiones quæ vulgo feruntur, omnes aliquatenus ad amicitiam pertinent, sed non ad eandem II, 234, 15, 21 ss.; omnia quibus definitur ab iis quæ nobis ipsis præstamus profecta esse videntur II, 107, 13, 45; II, 110, 51; II, 227, 26, cf. II, 113, 47; videtur res stabilis esse, idque recte II, 223, 14; II, 224, 4; II, 226, 39; sine fide stabilis esse nequit II, 223, 17, cf. II, 176, 15 s.; animæ affectus est II, 18, 21; æqualitas esse dicitur II, 238, 7; II, 230, 1; II, 235, 41; consilium est una vivendi, 330, 17; quam ejus sint opera in civitate *ibid.*; ejus essentia non est ut causa sit, se

ut conjungat II, 344, 26 s., cf. II, 364, 1; homines conjungit II, 344, 20; ejus actio vita communi constat II, 116, 8, cf. II, 114, 26; miram quandam inter omnes parere videtur bonorum communitas, 501, 19; communio quædam est II, 116, 5; ejus munera obeunt qui vitæ societate conjunguntur II, 93, 9; II, 94, 50; II, 95, 21, 28; ex ea pendet societas, 555, 37; ab ea remotissima sunt invidia et contemptus, 555, 36; ei maxime similis est habitus inter morositatem et blanditiam medius II, 48, 45; quomodo tamen ab ea differat II, 48, 47; magis ad eam pertinet actio quam passio amandi II, 97, 33, 31; II, 223, 2; II, 226, 15; II, 229, 3; actus est cui nullus alius finis nisi ipsa amatio II, 180, 15; quatenus amoris similis sit, quatenus ab eo discrepet II, 235, 48; quomodo ab amatione differat II, 95, 9; habitui, non affectui similis est II, 95, 9; magis ad eam accedit concordia II, 180, 40; ejus principium videtur esse benevolentia II, 108, 38; II, 229, 8, 10; est benevolentia non latens quæ rependitur II, 92, 14 ss., 25; II, 108, 31, 42; non cadit in res inanimatas II, 92, 8; II, 95, 10; II, 100, 32; erga deum vel res inanimatas non exstat II, 175, 19 s., cf. 24 s.; neque idem quod ea est benevolentia, neque plane ab ea differt II, 228, 50, cf. II, 180, 26, 31 s., 38 s., v. *Caritas*; quomodo a benevolentia differat II, 229, 7, 9; II, 180, 30; ei cognata res est justitia II, 232, 50, cf. II, 178, 50; divitiis præstat, 199, 20; per se expetitur, 199, 24; ejus exsuperantia præstat exsuperantia opum, 202, 3; bonum est et quare, 323, 46; bonum est et ad totam vitam omni tempore se extendit II, 174, 44; probatur cum voluptate conjuncta esse II, 222, 36 ss.; felicitas quam ex ea percipiunt partim affectus est, partim actio, partim aliud quid II, 236, 12; ejus genus nequit esse voluntas, 214, 43; τὸ ἐνθυμητικόν, non τὸ θυμητικόν inest, 193, 36; 214, 43; confunditur sæpe cum habitu eorum, qui amicitiam inter se contrahere volunt, sed nondum contraxerunt, idque quare II, 223, 23; in ea æque ac in re pecuniaria, qui plus contulerit eum plus reportare debere putant II, 103, 24; eam muneribus publicis similem esse dicunt si non pro meritis ex ea emolumenta reportent II, 103, 20; circa eadem esse videtur ac jus II, 98, 13, 15, 27; II, 100, 42; in omni non idem jus est II, 98, 21; in alia arctior est conjunctio, in alia laxior II, 98, 18; simul cum ea intenditur jus, itemque injuria II, 98, 23, 26; talis erit, qualis fuerit communio II, 98, 50; habitus moralis esse videtur II, 218, 26; vel idem quod justitia est vel prope ad eam accedit II, 218, 29; eam conciliare scientiæ civilis negotium est II, 218, 20; iis conciliandis virtutis utilitatem constare arbitrantur II, 218, 21; eam nonnulli similitudine constare putant, alii contrario habitu II, 91, 26 ss.; argumenta eorum qui eam inter similes conciliari putant II, 174, 48 ss.; II, 218, 40 ss.; argumenta eorum qui inter oppositos II, 175, 5 ss.; II, 219, 5; etiam feris competere videtur II, 219, 31; cur eam inter se colant animalia III, 175, 2 ss.; nonnulli eam utilitatis causa tantummodo conciliari putant II, 219, 33; felicitum omnes sectantur II, 219, 46; qui in infelicitum perstant tantummodo ad felicitum benevolentiam capiendam ita agere videntur II, 219, 48; aut virtus est, aut cum virtute conjuncta II, 90, 42; ad vitam quam maxime necessaria est II, 90, 42; qua in re utilis sit adolescentibus II, 91, 2; qua in re scilicet II, 91, 3; qua in re adultis II, 91, 4; quibusnam naturaliter inest II, 91, 7; civitates continet II, 91, 13, cf. 499, 26; ei majorem operam quam justitiæ dant legum latores II, 91, 14; non solum necessaria, sed etiam honesta est II, 91, 20; eam quidam unam esse

putant quia amplificationem et deminutionem recipit II, 91, 42; omnis vel boni, vel jucundi gratia consistit, itque vel absolute vel amanti, tum etiam similitudine quadam II, 93, 23; maxime versatur circa bonum absolutum et jucundum absolutum et circa ea versata optima est II, 93, 28; qui ejus munera cito obeunt, ejus conciliandae voluntatem habent, non vero ipsam amicitiam II, 93, 35, 37; eam cito contrahere non licet, nisi amabilibus, si sciant se hujusmodi esse II, 93, 36; eam sibi praestari quam aliis praestare malunt plerique II, 97, 8; quae nobis praestatur, proxime ad honorem accedit II, 97, 12; honore praestantior est, quippe quae per se expetitur II, 97, 22; stabilis est si amici se invicem pro dignitate ament II, 97, 33; eam exaequat et conservat dignitatis ratio II, 103, 39; quaerit id quod fieri potest, non quod dignitati respondet II, 103, 43; quae moribus nititur stabilis est idque quare II, 104, 22; aliquatenus inaequalibus potius competere videri possit II, 97, 35; civitatibus maximum bonorum est, 499, 26, cf. II, 91, 13; ejus munus esse putat Socrates, in Republica Platonis, ut unam efficiat civitatem, 499, 29; minus obtinere debet, ubi communes sunt uxores liberique, 499, 19; aquosa esse debet in Platonis Republica, 499, 34; unicuique reipublicae inest II, 100, 3; regis erga subditos qualis II, 100, 4 s.; quatenus patris erga filios similis sit vel differat regis erga subditos II, 100, 9; fratrum, itemque quae in timocratia obtinet sodalium amicitiae similis est II, 100, 19, 22; pauca inest in civitatibus quae a recto tramite aberrarunt II, 100, 25; minima in tyrannide II, 100, 26, 39; plurima in democratia II, 100, 40; cum equo vel bove non est II, 100, 33; nec cum servo, quatenus servus est, sed quatenus homo II, 100, 33, 35; homini cum omni est quocum legis vel pacti communitas esse potest, dummodo homo sit II, 100, 38; in ea primum locum occupat aequalitas pro quantitate, secundum vero aequalitas pro dignitate II, 96, 40; exstare nequit inter deos et homines II, 96, 44, 51; II, 97, 1; nec inter reges et homines longe inferiores II, 96, 46; nec inter optimos sapientissimosve et homines nihili faciendos II, 96, 47; ad amissim definiri nequit, quanta differentia eam contrahere vetet II, 96, 48; ei consentaneum est amicos de beneficiis sibi invicem praestandis certare II, 103, 15; vehementem erga multos fovere non licet II, 114, 36, 38; II, 182, 49 ss.; II, 224, 2; ea compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 18; ei consentaneum est, ut simul vitam degere cupiamus II, 236, 39; item ut omnium simul participes simus II, 237, 4; in re adversa magis necessaria, in re secunda honestior est II, 115, 1 ss.; ejus definitio, qua amico optare dicimur ut bona eveniant, quadrat et in amicum utilem et in benefactorem et in amicum verum, idque quare III, 234, 16 ss.; quisnam illi idoneus fr. 336, a; temperatur eorum moribus qui ea utuntur fr. 340, b; malorum improba est, bonorum vero bona, idque quare II, 116, 17 ss.; quatenus inter pravos contrahi possit II, 226, 38, 44, cf. II, 176, 29; quot modis inter pravos contrahi possit II, 224, 32 ss., cf. II, 176, 29 ss., v. *Amicitia utile spectans*; quot modis inter probum et pravam II, 224, 38 ss., cf. II, 176, 28; in omnibus oriri possunt contentiones, idque quamnam et quare II, 177, 40 ss.; in quibus utrique amico idem finis, in his facile constat cuinam defectus sit imputandus II, 177, 44 ss.; cessat si accidens aliquod majus impedimentum afferat gaudium quod bono debetur II, 223, 9; non eam ipsam, sed ejus functionem locorum dissolvunt intervalla II, 94, 39; ejus oblivionem avertit

absentia diuturna II, 91, 40; multas secundum poetam anonymum dissolvit silentium II, 94, 43; dissolvitur, ubi amicis non ea eveniunt, quorum causa amicitiam contraxerant II, 104, 19; item ubi iis eveniunt alia ac ea quae quaerebant II, 104, 22; quaeritur an ea quam errore ducti cum improbis contraximus, semper dissolvenda sit, an tunc tantummodo quum incurabiles sunt improbi II, 106, 38, 43; quam cum improbis contraximus, semper dissolvere licet II, 106, 46; non dissolvi non potest, si amicus virtute admodum nos antecellat II, 106, 41; quaeritur an dissolute memoria conservanda sit, nisi propter nimiam improbitatem dissoluta sit II, 107, 7; eam quae decipit gravius peccat quam qui nummos adulterat II, 106, 36; eam non celat vir magnanimus II, 46, 3; ex particularibus cognoscitur II, 179, 10; ejus tractatio subjungenda est felicitatis II, 174, 45 s.; probari potest eam esse, 353, 22; refutari possunt qui eam praetendunt, 353, 23; ex ejus contrariis de odio et de inimicitia spectandum est, 353, 5; quando ad eam colendam in suasionem excitandi sint auditores, 444, 24, cf. 445, 30; in dissuasionem eodem modo ad eam colendam excitantur ac in suasionem, 445, 45; cum quibusnam eam colere omnes soleant, 444, 28; eam quomodo nobis conciliemus, 445, 28; iudicis in peroratione sibi conciliare debet accusator, 451, 9; ea se excusare debet juvenis pro alio crimen inferens 449, 24; erga adversarium se excusare debet qui orationem facit inquisitoriam, idque quomodo, 454, 8.

Amicitia (ejus species): quoniam ejus species, 353, 1; fr. 93, a; fr. 344, b; quoniam eam faciant, 353, 2; quare plura ejus genera recipienda sint II, 94, 21; tot ejus species quot communionum et juris II, 178, 52; II, 230, 5, 25; non simplici modo dici videtur II, 229, 21, cf. II, 175, 18 ss.; ejus tres vel quattuor species, idque quoniam II, 176, 9 s., 15 s., 24 s.; II, 220, 44 ss.; II, 221, 13 ss.; II, 225, 1, 29; II, 231, 26, cf. II, 175, 50 ss.; ejus tres species non aequivoce ita appellantur II, 220, 51; II, 221, 51, cf. II, 176, ss., 11; neque unius generis species sunt II, 220, 49; II, 221, 53; sed ita vocantur respectu habitus unius, id est amicitiae verae II, 220, 50; II, 222, 1; quaeritur quomodo ejus diversae species se habeant ad rerum extranearum conjunctiones II, 226, 29 ss.; ejus tria genera, prout bonum, vel jucundum, vel utile spectat II, 92, 7, 24; II, 102, 1; unumquodque genus vel secundum aequalitatem, vel secundum excellentiam contrahi potest II, 102, 2; II, 231, 28, cf. II, 177, 38 ss.; alia secundum aequalitatem, alia secundum excellentiam II, 96, 18; distinguitur cognatorum, sodalium, sociorum et civilis II, 230, 32; ejus species quaedam familia II, 231, 11; ejus fons et principium familia II, 231, 25.

Amicitia secundum aequalitatem (κατ' ἰσότητα, ἐν ἰσότητι): in aliis amici eadem alter alteri praestant, in aliis aliud alio commutant e. gr. utile jucundum II, 96, 6 ss.; ambae minus genuinae amicitiae sunt et citius dissolvuntur quam vera amicitia II, 96, 9; in ea et amando et ceteris in rebus par pari referre oportet II, 102, 6; in ea frequentiores sunt contentiones, idque quales II, 183, 14, 16 ss., 22 s.; igitur ad eam pertinet questio quomodo utendum sit amicis II, 183, 13 s., 23.

Amicitia inaequalis (ἀνομοειδής; κατ' εὐθεσίαν); quoniam II, 177, 50; II, 233, 7; in ea multae oriuntur controversiae II, 177, 50; II, 233, 18; idque quoniam II, 177, 52 ss.; in iis difficile est justum discernere idque quare II, 233, 19; II, 177, 51; in ea ab origine amicitiae repetenda est controversiarum causa II, 233, 42; eam exaequat et conservat proportio II, 104, 6; II, 233, 33, 37; in ea etiam considerandum est quantum

valeat officium praestitum, ratione habita facultatum utriusque amici II, 233, 40; alia praecepta de dirimendis litibus in hac amicitia ortis II, 233, 3 ss.; ad eam pertinet amatoria amicitia II, 233, 20.

Amicitia amatoria (v. *Amicitia jucundum spectans*).

Amicitia ex affectu consimili (ἐξ ὁμοειπεθείας); quanam II, 178, 27; pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 178, 26; non est simul secundum virtutem, secundum voluptatem et secundum utilitatem II, 178, 28 ss.; potius est amicitiae genuinae affectus quam revera amicitia II, 178, 31.

Amicitia bonum spectans (ἡ τὸν ἀγαθὸν φιλία); et tempore et reliquis rebus perfecta est II, 93, 10, 39; rationi congruit eam diuturnam esse II, 93, 22; II, 96, 15; II, 97, 37 ss.; item eam raro occurrere II, 93, 29; ea qui coniunguntur per se nec per accidens amici sunt II, 93, 14, 26; ei consuetudine et tempore opus est II, 93, 30; II, 95, 33; in ea ab omnibus eadem fiunt et similia alteri ab altero II, 93, 40; ejus imitationes tantummodo sunt amicitiae quae utile aut jucundum spectant II, 93, 42 s.; II, 94, 23; II, 96, 12; in ea sola non oboriuntur criminationes idque quare II, 94, 11; II, 96, 14; II, 102, 12; in ea alter alteri fidem habet caveatque ne alter alteri injuriam afferat II, 44, 14; in ea amici sibi invicem beneficia praestare student II, 102, 10; ejus mensura similis est benefactoris consilium II, 103, 13; ei congruit officium sui causa sine pacto praestare II, 104, 43; in ea remuneratio e consilio aestimanda est II, 104, 49; contenti esse debemus si paucos ea dignos reperimus II, 114, 46.

Amicitia civilis (πολιτική); ab utilitate pendet, idque omnium maxime II, 230, 38; II, 231, 48; cum ipsa, tum ejus aberrationes non solum amicitiae sunt, sed socii etiam amici, idque quare II, 230, 40 ss.; e manu in manu est II, 230, 52; in ea obtinet jus secundum aequalitatem II, 231, 47; II, 232, 2; in ea exstat imperium nec naturale, nec regium, sed vicissim impertitur idque quare II, 231, 52 ss.; rem et pactum et aequale spectat ut ementes et vendentes II, 232, 6, 48; ejus duae species legalis et moralis II, 232, 8 ss.

Amicitia civilis legalis (π. νομική); quanam II, 232, 8; in ea non adeo frequentes sunt controversiae ac in amicitia civili morali II, 232, 20; pecuniae ope dissolvitur II, 232, 21; quomodo in ea dirimendae sint lites II, 233, 6.

Amicitia civilis moralis (π. ἠθική); quanam II, 232, 9; praeter naturam est, idque quare II, 232, 11, 51; in ea inprimis fiunt controversiae II, 232, 10; sponte fit ejus dissolutio II, 232, 22; in ea interdum utrinque fiunt accipites criminationes II, 232, 22; in ea lites difficulter dirimuntur, quia dubium magis officii praestiti an conditionis utriusque socii ratio habenda sit II, 232, 29 ss.; in ea conveniunt ut amici morales, postea palea faciant se alios esse II, 232, 52 ss.; quomodo in ea dirimendae sint lites II, 232, 4 ss.; in ea si quis officia praestita pro facultatibus rependat, bene se habet II, 233, 13.

Amicitia erga se ipsum (φ. πρὸς αὐτόν); eam quatenus quisque habere possit II, 107, 47 ss.; exponuntur argumenta quibus confirmatur vel refutatur II, 178, 39 ss.; II, 227, 39 ss.; ea nonnulli amicitiam erga alios tanquam norma dijudicant II, 227, 26; exstat quidem aliquatenus secundum analogiam, non vero simpliciter II, 227, 30, cf. II, 178, 39 ss.; II, 181, 3; quaestio de ea pendet a quaestione an anima duplex sit II, 227, 37, cf. II, 179, 23 ss.; ad amicitiam genuinam respicere videtur II, 228, 24; omnia ei insunt quae illi II, 178, 39 ss.; II, 179, 11 ss.; solis hominibus competere videtur II, 228, 38; idque nonnisi bonis II, 228, 18, cf. II, 179,

30; II, 181, 3 ss.; non vero reliquis animalibus II, 228, 39; nec infantibus II, 228, 40; nec pravis II, 179, 32 s.; ei maxime similis est necessitudo quae inter cognatos intercedit II, 228, 42 ss., cf. *Studium sui*.

Amicitia secundum excellentiam (ἡ τελεία φιλία); pertinet ad amicitiam utilitatis causa contractam II, 177, 21; ad eam pertinent omnes amicitiae species, praeter civilem II, 230, 42; in tribus amicitiae speciebus locum habere potest II, 225, 4, 29, cf. II, 177, 38 s.; multae ejus species enumerantur II, 177, 22 ss.; II, 179, 43 ss.; II, 183, 19 ss.; II, 225, 5 ss.; in ea deest, vel alio modo inest amor mutuus II, 225, 13, 35 ss.; quodsi tamen excellentia parva est, res dubia est II, 225, 42; ubi maxima, ne ipsi quidem amicitia conjuncti amorem mutuum postulant II, 225, 47; in omni excellentis vel minor vel nullus est amor II, 225, 40, cf. II, 178, 5, 20 ss.; inter quosnam intercedat II, 96, 19; II, 100, 14, 16; ei opus est experientia et consuetudine II, 95, 33; eam cum multis simul colere non possumus II, 95, 28 ejus varia genera differunt inter se II, 96, 21; nec in omnibus eadem virtus, nec idem opus, nec eadem causa amandi II, 96, 25; in ea alter alteri non eadem praestat, sed pro portione II, 96, 27, 31; in ea pro portione excellentiae beneficia rependere oportet II, 102, 7; in ea non est aequalitas II, 183, 18 s.; in ea et aliae et pauciores fiunt contentiones quam in amicitia secundum aequalitatem II, 183, 14 s., 21 s.; quomodo in ea oriuntur dissensiones II, 103, 15; quomodo in ea inter amicos partienda sint honor et lucrum II, 103, 28, 41; in ea eodem modo partienda sunt honor et lucrum ac in rebus publicis II, 103, 32; in ea non semper eodem modo partiiri possunt honor ac lucrum, quo inter homines ac deos, vel filium et patrem II, 103, 44; in ea obtinet jus pro portione, sed ratione inversa, idque quomodo II, 231, 31, 40, cf. II, 179, 46 ss.; nisi hoc jus obtineat superior socius aequale sibi tribui postulat II, 231, 35; in ea superior socius se habet ad inferiorem ut princeps ad subditum II, 231, 31; in ea honore compensatur detrimentum quo alloquin afficeretur superior socius II, 231, 42 ss.; in quam magis, in quam minus locum habere possit, amor mutuus II, 225, 37, cf. II, 178, 15, 20; qua norma in ea metiri oporteat amorem mutuum II, 225, 36; in ea interdum excellenti tanquam dedecus obijciunt amorem erga inferiorem II, 225, 36; quandoque pendet a consimili affectu, id est ab eo quo bona alicui optamus II, 178, 26; competit regi erga subditos et patri erga filios II, 100, 14; item aristocratiae et marito erga uxorem II, 100, 16 s.; in eam quadrat definitio, qua amico optare dicimur ut vivat II, 234, 24; eam plerique anteponunt amicitiae secundum aequalitatem, idque quare II, 226, 2 ss., cf. II, 178, 16; inprimis tamen anteponunt ambiciosi II, 226, 7, cf. II, 178, 16 ss.

Amicitia genuina (κατ' ἀρετήν); ejus definitio II, 222, 50; est habitus a quo oritur electio honorum et jucundorum simpliciter II, 222, 51; ejus operatio actus est II, 222, 52; qualem voluptatem pariat II, 223, 7 s.; virtutis causa contrahitur II, 221, 15, 26; II, 222, 26; II, 224, 27; praestantissimis competit II, 176, 40; II, 221, 26; solis hominibus competit, idque quare II, 221, 30 ss.; pravis non competit II, 221, 38, 41; II, 223, 33; ejus definitio II, 221, 27; quomodo se habeat ad alias amicitias II, 220, 40 ss.; II, 221, 47, 51 ss.; eam perperam unicam esse arbitrantur, idque quare II, 221, 8 ss., 38, 47 ss., cf. II, 176, 13 ss.; stabilis est II, 176, 33; II, 221, 46; II, 223, 15; aequalitate constat II, 177, 20; in ea exstare potest et amicitia secundum aequalitatem vel secundum excellentiam II, 223, 14, 31;

- II, 231, 28; ejus affectus esse videtur amicitia a consimili affectu II, 178, 31; quare in ea raro controversiæ occurrant II, 232, 57; eam tanquam rem supervacaneam plerique sectantur II, 233, 2.
- Amicitia non genuina; eas perperam amicitias non esse putant, idque quare II, 221, 8 ss., 38, 47 ss.; II, 223, 14; aliquatenus amicitia sunt, aliquatenus non II, 221, 50, cf. 43; etiam feris competunt II, 221, 32; II, 224, 29; item pravis II, 221, 37 ss.; II, 224, 29; item pueris II, 224, 28; instabiles sunt II, 223, 15; genuinae amicitiae causa esse videntur II, 223, 13; II, 224, 26.**
- Amicitia hospitalis (ἑνικῆ); firmissima esse videtur II, 179, 3; quando dissolvatur II, 179, 6.**
- Amicitia jucundum spectans (κατὰ τὸ ἥδῆ); eam qui negant amicitiam proborum respiciunt II, 176, 13 s.; perfectæ amicitia tantummodo imitatio est II, 93, 42; II, 94, 23; II, 96, 12; eam non respicit benevolentia II, 229, 1; si ei inesset benevolentia, etiam rebus anima carentibus benevoli essemus II, 229, 5; amicitia proprie sic dictæ similior est ac quæ utile spectat, idque quare II, 95, 37; qui ea conjunguntur non per se amici sunt II, 92, 30; in ea amant quod sibi jucundum est II, 92, 33; nonnisi per accidens consistit II, 92, 35; in primis adolescentibus competere videtur II, 92, 51; idque quare II, 221, 23; instabilis est II, 92, 38; II, 96, 10, 15; II, 221, 24, 46; II, 223, 15; quomodo se habeat ad amicitiam veram II, 221, 47; etiam pravis competit II, 224, 32; inter probum et pravum contrahi potest II, 224, 47; II, 176, 28; II, 175, 45; viris importunis et parvi faciendis propria II, 176, 42; et pravis pravis et bonos pravis et neutros qualibuscunque conjungere potest II, 94, 7; vel secundum æqualitatem vel secundum excellentiam esse potest II, 225, 1, 4, 21, 31; II, 231, 28; quænam in ea fiant exprobrationes ubi secundum excellentiam est II, 225, 23; facile in ea oboriri possunt criminationes et calumniæ II, 94, 16; in ea infrequentiores sunt criminationes, idque quare II, 102, 17; II, 232, 17; quænam in ea soleant fieri contentiones, idque quare II, 176, 43 ss.; eam dissolvere licet ubi non amplius jucunda est II, 106, 26; diutius durat quam pravorum, idque quamdiu II, 97, 44; in ea perperam eandem rationem inter sese mutuo esse putant amator et amasius quam inter amicos proprie sic dictos II, 225, 28; idque rixis et exprobrationibus ansam dare solet II, 225, 24 ss.; pertinet ad amicitias inæquales II, 233, 21; in ea plerumque alter jucundi, alter vero utilis causa amicitiam contrahit II, 104, 17; II, 233, 21; si in ea tantummodo jucundum alter alteri rependunt, parum durant et minus amici sunt II, 94, 2, cf. II, 107, 1; quando dissolvatur II, 104, 19; II, 233, 23.**
- Amicitia moralis (ἠθικῆ); honesta convenit II, 232, 14; consilium respicit II, 232, 49; II, 232, 49; II, 233, 4, 12; magis jus est quam amicitia civilis II, 232, 49; pulchrior est quam amicitia quæ utile respicit, sed non æque necessaria II, 232, 51.**
- Amicitia paterna (πατρικῆ); ab ea omnis cognatorum amicitia pendere videtur II, 100, 49.**
- Amicitia perfecta; v. Amicitia secundum excellentiam.**
- Amicitia prohorum (τὸν σπουδαίων); simul bonum et utile et jucundum respicit II, 176, 15 s., 26 s.; æqualitate constat II, 177, 20; probatur non sine jucunditate esse II, 177, 4 s., 9 ss.; quomodo differat ab ea quam vir probus cum pravo contrahit II, 175, 41 ss.; eam respiciunt qui negant amicitiam jucundi gratia contrahit II, 176, 13.**
- Amicitia utile spectans (κατὰ τὸ συμφέρον); vulgi amicitia est II, 176, 41; II, 221, 17; de ea citantur prover-**
- bia duo II, 221, 20 ss.; etiam pravis competit II, 176, 29 ss.; II, 224, 36; inter probum et pravum contrahi potest II, 224, 39, ss.; II, 175, 46; pravis et pravis et bonos pravis et neutros qualibuscunque conjungere potest II, 94, 7; inter contrarios fit II, 97, 46; II, 177, 29, 36; ad eam pertinet amicitia secundum excellentiam II, 177, 21; eam non respicit benevolentia II, 228, 52; in ea si amicus amico suo bona optat, id non ipsius, sed sui causa facit II, 229, 1; amicitia proprie sic dictæ minus similis est ac quæ jucundum spectat II, 95, 37; circumforaneis hominibus convenit II, 95, 40; in re adversa convenit II, 115, 5; diutius durat quam pravorum, idque quamdiu II, 97, 44; ad eam quoque referri possit amicitia inter amatorem et amasium, interque pulchrum et turpem II, 97, 50; qui ea conjunguntur non per se amici sunt II, 92, 28; in ea amant quod sibi bonum est II, 92, 32; nonnisi per accidens consistit II, 92, 35; facile dissolvitur II, 92, 38; II, 96, 10, 15; in primis senibus competere videtur II, 92, 43; item adolescentibus vel adultis qui utile sectantur II, 92, 46; ad eam referunt amicitiam hospitalem II, 92, 51; perfectæ amicitia tantummodo imitatio est II, 93, 43; II, 94, 23; II, 96, 12; magis necessaria est quam moralis, sed minus pulchra II, 232, 51; ad eam pertinet amicitia civilis II, 230, 38; II, 231, 48; ejus jus maxime jus quia jus civile II, 230, 44; ad eam pertinet necessitudo inter maritum et uxorem II, 231, 16; vel secundum æqualitatem vel secundum excellentiam esse potest II, 225, 1, 4, 20, 31; II, 231, 28, cf. II, 177, 26; quænam in ea fiant exprobrationes ubi secundum excellentiam est II, 225, 22; probatur in ea beneficia rependenda emolumento metienda esse quod inde percepit indigens non liberalitate benefactoris II, 102, 51 ss.; eam respicit qui beneficia collata causam putat, cur pater magis amet filium, quam filius patrem II, 180, 7 s.; eam respicit qui probos amicitiam inter se contrahere negat II, 176, 19 ss.; stabilis non est, idque quare II, 176, 38; utilitate sublata dirimitur II, 94, 4; facile in ea oboriri possunt criminationes et calumniæ II, 94, 16; II, 232, 16; idque quare II, 102, 8, 20; sunt in ea in primis criminationes, ubi non eadem conditione contrahitur ac dissolvitur II, 102, 29, 39, cf. II, 106, 31; eam dissolvere licet, ubi non amplius utilis est II, 106, 26; distinguitur in legalem et moralem II, 102, 27; II, 232, 4.**
- Amicitia utile spectans legalis (νομικῆ); ea est in qua merces quædam præstituitur II, 102, 30; est alia prorsus circumforanea, alia liberalior II, 102, 31; circumforanea est in qua pretium de manu in manum numeratur II, 102, 31; liberalior est in qua in diem differtur merces, etiamsi pactis, aliquid rependendum esse II, 102, 32; nonnunquam non dantur judicia iis qui eam liberaliori modo contraxerunt II, 102, 34; II, 105, 12; in liberaliori non dubium est id quod debetur, sed dilatio amicitia congrua esse videtur II, 102, 33.**
- Amicitia utile spectans moralis (ἠθικῆ); ea est in qua merces non præstituitur, sed tamen benefactor tantundem vel plus se reportaturum esse putat II, 102.**
- Amicitia et dissidium; v. Amor et discordia.**
- Amicum (τὸ φίλον); etiam adhibetur de rebus extraneis II, 226, 29; id alii simili, alii contrario tribuunt, idque quatenus recte II, 226, 31, cf. II, 218, 40 ss.**
- Amicus; ejus definitio, 322, 34; 351, 28; fr. 342, a; bonum est et quare, 323, 46; quilibet jucundus est, 336, 46; II, 228, 8; est eo quod alii bonus II, 223, 52; simul simpliciter bonus et alii bonus esse debet II, 223, 53; tribus rebus definitur, idque quibusnam II, 107, 15 ss., cf. II, 110, 48; is esse videtur qui alicui bona**

vera vel apparentia non sui causa sed propter ipsum, licet contradicentibus aliis, tribuit II, 227, 41, 49; alio modo videtur is qui amicum suum vivere vult non sui causa, sed propter ipsum, licet contradicentibus aliis II, 227, 43, 49; quomodo vulgo amico suo bona tribuere videatur II, 227, 44; alio modo videtur is, quocum aliquis vivere vult propter ipsam convictionem non propter aliud, contradicentibus aliis II, 227, 46, 50; alii eum statuunt qui cum dolente condolet non propter aliud, sed vix recte II, 227, 51, cf. II, 178, 26 s.; cum amico quantum fieri potest, eundem dolorem sentire cupit II, 228, 2 ss.; alter ego dicitur ubi impense amatur II, 182, 23, 32, cf. II, 223, 51 s.; alter ipse est II, 107, 45; II, 112, 24; II, 113, 43; eum invitum facere non licet II, 102, 44; cum amico quam maxime unus effici vult, licet corpore separatus II, 236, 4; quænam impediunt ne hunc scopum perfecte assequatur II, 236, 1; de hac re proverbium *altius Hercules, altius Iacce* II, 182, 25; II, 235, 54; cum amico suo natura cognatissimus II, 236, 2; corpore alius, similis, anima diversus II, 236, 3; eum sentire et cognoscere et contemplari idem est quod se ipsum sentire et cognoscere et contemplari II, 236, 6, 11, cf. II, 182, 33 ss.; II, 235, 16; eum videre res est dulcissima II, 237, 16; attamen non ægrotum II, 237, 17; si simul cum eo esse liceat, ita ut ille simul secunda fortuna fruatur, id omnes præferunt II, 236, 40; sin vero non liceat eum abesse malumus secunda fortuna fruenter II, 236, 38, 41; cum eo vivere parvo bono fruenter melius est quam eum abesse majori bono fruenter II, 237, 2; non recte tamen asserere videntur melius esse si perquam mala fortuna utentes cum eo vitam degamus, quam si separati simus perquam bona II, 237, 8; sed quia hæc difficulter inter se compensantur hominum opiniones in diversa abeunt II, 237, 3 ss.; eum molestia affectum vel malo habitu usum videre reveremur II, 237, 15; quales erga eos esse debeamus fr. 342, b; quorumnam esse velimus, 351, 30 ss.; eorum esse volumus a quibus juvari posse putamus, 348, 7; quæritur an facile fieri possit aliquis, vel difficulter II, 175, 11; quando fiat aliquis II, 220, 46; amicum suum redamat II, 221, 29; qui maxime est, is maxime amare dicitur II, 110, 47; ei congruit benefacere II, 112, 29; et id imprimis ubi egeni sunt amici nec aliquid postulant II, 115, 41; omnis socius est II, 231, 5; ad eum refertur omne jus II, 231, 3; qui quærit quomodo cum eo versari debeat jus quærit II, 101, 51; II, 231, 2; omnis benevolus est II, 229, 9; facit quæ fieri optat II, 229, 7; ei non idem jus est erga amicum ac erga soctalem, vel peregrinum, vel condiscipulum II, 101, 52; eodem modo se habet erga amicum quo erga se ipsum II, 110, 5; unusquisque sibi, ut nonnulli arbitrantur II, 227, 25, cf. II, 177, 37; exponitur quatenus eum magis quam se ipse amat vir probus, quatenus non II, 181, 26 ss.; eum esse gaudemus quemadmodum nos ipsos esse II, 113, 49; II, 114, 5; quæritur eine an viro bono magis mos gerendus sit II, 105, 25; eum nequaquam respiciunt simpliciter mala vel bona non ipsi II, 222, 13; quidnam ei maxime molestum esse debeat II, 236, 49; qualem bonum esse optamus, ita, si excipias amandi affectum, se habet amœnus II, 48, 46; ab amico non amatur quatenus musicus vel medendi peritus est II, 223, 6; ei se cessisse gloriantur interdum qui minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 25; non sine amico suo vivere posse, sed cum eo mori velle putatur II, 228, 16; sine temporis ope acquiri nequit II, 223, 22, 49; eum experiri oportet II, 223, 19; II, 236, 37; eum probat tempus; idque

tam verum amicum quam amicum utilem II, 224, 8, 15; eum fortuna adversa magis probat quam secunda II, 224, 9; cum eo vel vulgaribus voluptatibus perfrui jucundum est II, 236, 8; multo magis igitur diviniorebus II, 236, 10; ei iure criminari licet, si utilis vel jucundi causa eum diligens quis morum causa se diligere simulet II, 106, 29, 36; si morum causa se diligi putet, etiamsi utilis tantummodo vel jucundi gratia diligatur se ipsum accusare debet II, 106, 33; magis cognoscere vult quam cognosci, idque quare II, 226, 17; sitire vult, si amicus sitit II, 228, 4; eum decet gaudere quod amicus gaudet II, 228, 6; ei injuriam facit qui depositum fraudat, idque quare IV, 260, 44 s.; non est cui debetur IV, 261, 1; non mutuum dat, sed donat IV, 261, 2; an quis antea fuerit, postea vero inimicus, itemque amicus, investigare debet inquisitor, 423, 33; ridiculus foret qui diceret se ejus uxorem voluptate coactum occidisse II, 142, 33 ss.; si perquam male olet relinquitur II, 223, 11; quomodo ab adulatore differat II, 119, 9; ei nonnulli adulatorem præferunt idque quare II, 226, 5.

Amici; quatenus ad felicitatem necessarii sint II, 8, 52; II, 9, 4; eos impense amant adolescentes, 364, 14; sine iis nemo vivere vellet II, 90, 43; eorum nomine appellamus cujusvis societatis participes II, 98, 11; opibus præstant, 202, 5; eorum studium opum studio præstat, 326, 37; nonnullis res sunt II, 234, 28; iis præferenda est veritas, præsertim philosopho II, 4, 15; eorum virtus eo constat ut ament II, 97, 32; ab iis viri boni officia prava non requirunt, immo prohibeat quominus hujusmodi præstent II, 97, 38 ss.; iis maxime opus est divitiis et imperio vel dominio fungentibus II, 90, 44; in eos maxime et summis laudibus usurpatur beneficentia II, 90, 47; sine iis conservari nequit prosperitas II, 90, 49; in paupertate ac fortuna adversa unicum perflugium sunt II, 90, 50 s.; eos qui impense amant, vicissim amamus, 352, 47; laudantur qui eos amant II, 91, 21; II, 97, 32; eorum multitudo res honesta est II, 91, 22; nonnulli eos eosdem esse putant ac viros bonos II, 91, 23; eos vulgo cum hominibus utilibus confundit vulgus II, 112, 43; sunt qui ejusdem inimici, 153, 21; non sunt amicitia secundum excellentiam conjuncti II, 225, 33, 49 s.; alii actu, alii habitu sunt II, 94, 35; actu qui vitam simul traducunt II, 94, 36; habitu dormientes vel locorum intervallo dissiti II, 94, 37; eos amantes quod nobis bonum est amamus II, 95, 13; II, 97, 2; iis par pari referimus cum voluntate tam specie meritum II, 95, 16; a quibus beneficium accepimus, vel accipimus, vel accipiemus congruens, eos diligere solemus, 444, 30; a quibus beneficium accepimus vel accipimus vel accipiemus majus quam congruit, iis gratiam referimus, 444, 33; a quibus inique malum quid perpassi sumus, eos odimus, 445, 35; a quibus ultra quam congruit neglecti sumus, iis irascimur, 445, 37; quod sibi prodest præferre non debent II, 236, 50, 52; impediunt ne amicus malæ eorum fortunæ particeps fiat II, 236, 51; gaudium præferre non debent amici molestia emptum II, 236, 53; leviores fiunt ubi non amplius soli mala sua ferunt II, 236, 54; iis quorum causa esse malum majora bona sunt, 327, 12; quorum nolumus, majora mala, 327, 13; quæ cum iis communicare licet optabiliora sunt, 201, 3 quæ iis præstare cupimus optabiliora quam quæ quibuscunque, 201, 4; iis utilia facere solemus, 379, 18; condolescunt, 349, 34; eorum præsentia jucunda est vel in re adversa II, 115, 9; eos quam minime malorum nostrorum participes facere oportet II, 115, 35; ne iis doloris causa fiet cavet unusquisque II, 115,

22; qui eorum dolore affliguntur intemperantes non vocantur II, 36, 10; queritur an amici dolorem sublevent quod partem oneris in se suscipiant, an alio modo II, 115, 11 ss.; eorum aspectus gratus est idque in primis infelici II, 115, 17; et ad spectu et sermone consolari valent si dexteri sunt II, 115, 19; amici mores norunt et quibusnam rebus delectetur, et quasnam vero moleste ferat II, 115, 20; eorum praesentia infelici res anceps est, i. e. partim sublevat, partim offendit II, 115, 16; molestum est animadvertere eos propter nostras res adversas regritudine affici II, 115, 21; quamobrem felici eorum praesentia jucunda sit II, 115, 30; alacriter in re secunda vocari debent, in re adversa vero cunctanter idque quare II, 115, 33; quando praecipue eos accersere debeant infelices II, 115, 36; procul absentes a ruina esse dicuntur, idque recte II, 235, 46; bonorum participes facere cupiunt omnes II, 235, 42; de iis bene mereri oportet, 178, 22, 25, 30; 192, 38 ss.; eorum ope quae fiunt, nostra opera quodammodo fiunt II, 28, 28; officia quae iis praestamus, ab officiis quae nobis ipsis praestamus profecta esse videntur II, 107, 13 ss., cf. II, 113, 47; in eos qui benevoli sunt, eorum causa amici sunt II, 93, 13; in eos ipsorum causa benevolos esse debemus II, 92, 12; II, 95, 12; II, 97, 3; esse nequimus, nisi iisdem delectemur ac offendamur II, 107, 2 ss.; iis potius gratificandum est quam peregrinis II, 107, 8; II, 112, 31; vita communis cum iis jucundior est ac cum peregrinis et vulgaribus hominibus II, 112, 40; praecipue iis rebus quas maxime amamus, cum iis tempus transigere cupimus II, 116, 10, 14; alii cum iis bibunt, alii talis ludunt, alii exercentur, alii venantur, alii philosophiae operam dant II, 116, 11 ss.; cum iis simul vivere optamus II, 235, 41, 46; II, 236, 20; omnia quae iis esse debent, concurrunt in bonorum amicitia II, 93, 22; II, 94, 15; II, 95, 18; eos beneficia nobis debere arbitramur, 609, 16; in eos magis exasperatur animus, ubi se negligi vel injuriā affici putat, 609, 3, 13; eos incusans merito animum alloquitur Archilochus, 609, 5; eorum ut res communes sint, etiamsi bonis privis utantur, efficit civium virtus, 500, 41, 46; recte eorum communia omnia esse dicit proverbium II, 98, 14; II, 111, 2; II, 223, 39; II, 224, 10; iis gratificari et opem ferre vetat bonorum communitas, 501, 7; iis bene facere iustum est, 413, 47; in eos beneficia conferre, vel ab iis accipere omnes cupiunt II, 236, 18, cf. II, 182, 1, 41; eorum amor sequela est liberalitatis II, 245, 13; item virtutis universalis II, 247, 11; bonum externum sunt II, 165, 4; par pari referre debent II, 93, 41; ita vocant cum homines, tum civitates, qui utilitatis, vel voluptatis causa se invicem diligunt II, 94, 17; raro iidem simul propter utile et jucundum conjunguntur II, 94, 26; utile sunt acquisitum, 411, 9; quanta eorum possessio optima II, 242, 36; quanta mala II, 242, 38; cum corpore, tum animo utiles sunt, 456, 40; iis tribuendae sunt facultates, non ipsi accensendi sunt facultatibus II, 223, 40; eorum causa acquirendae sunt potius facultates fr. 338, a; eos omnes juvant et docendo et consulendo, 452, 29; eos ubi secunda fortuna fruimur, interdum adesse, interdum abesse volumus, idque quando II, 237, 10 s.; iis secundum poetas non opus est cui genius prospera dat II, 181, 44; iis non opus est deo II, 234, 43; II, 236, 25, cf. II, 182, 5; queritur quatenus iis opus habeat sibi sufficiens II, 234; 36 ss.; II, 182, 1 ss.; iis opus habet vir sibi sufficiens, ut eos spectans se ipsum cognoscat II, 182, 35; jucundis, non utilibus opus est beato II, 95, 41, 45; II, 112, 44; nec ju-

cundis nisi aliquo usque II, 112, 46; simul boni et jucundi, idque cum per se, tum sibi esse debent II, 95, 45; seorsum jucundos et utiles querunt potentes II, 95, 47; queritur utrum in re adversa an secunda magis necessari sint II, 112, 33; II, 115, 1; felici iis non opus esse perhibent cum vulgus tum Euripides (Or. 667) II, 112, 21, 26; quamobrem iis indigere non putet felicem vulgus II, 112, 45; quamobrem iis opus sit felici II, 112, 28, 35, 36; II, 113, 1 ss.; eorum copia supra modum viget in quarto oligarchiae genere, 551, 23; eorum copia contumeliosos et audaces reddit, 354, 33; eorum potentia confidentes reddit, 355, 16; nec multos nec paucos habere oportet, idque quare II, 182, 48; II, 183, 9; eorum numerum expendere oportet ad occasiones et uniuscuiusque ad amandum pronitatem II, 183, 10; si multos habeamus verbo tenus tantummodo amicus erimus II, 183, 5; multorum gaudium ac dolorem participare difficile est II, 114, 13; item semper tristabimur, quia semper amicus aliquis adversa fortuna utetur II, 183, 17; multorum qui esse videntur, revera nullius sunt II, 114, 41; cui multi, ei nullus, vulgo dicitur idque recte II, 236, 32; fr. 343, a; nihilominus multos habere optamus, nec minus recte II, 236, 31 ss.; solvitur hac difficultas eo quod multos acquirere, vel ubi adsunt, multis perfrui difficilimum est II, 236, 34 ss.; eorum defectum metuitur II, 31, 37; videntur queri propter defectum II, 234, 37; eorum defectus vel paucitas misericordiam movet, 359, 11; ab iis si divellaris misericordiam movet, 359, 12; eorum copia magis indignationem movet, si recens parta sit, 360, 44; iis qui carent, injuriis peti solent, 339, 34; iis injuriā facere solent, et quare, 339, 33; adversus quorum aliquid praetendere possunt, iis injuriā facere solent, 339, 30; iis ut gratificentur, aliis injuriā facere solent, 339, 46; in iis eligendis non eodem modo agere oportet ac in vestibus II, 223, 44; vetus ignoto praefereendus, etiamsi hicce melior sit II, 223, 47; fidus non est antequam cum eo modium salis comederis II, 223, 50; si eodem per totam vitam servemus benevolentiam nobis conciliamus, 454, 48; eosdem qui sunt, si inimicos esse sinxeris, ratione fide indigna negotia pertractabis, 455, 13; qui recens nobis esse volunt, eorum nos pudet, 357, 1; eorum quorum nos pudet, ipsi etiam pudorem nobis incutiunt, 357, 30; eos in amicitiam recipere non oportet, priusquam noveris eos amabiles esse, iisque fidem habeas II, 93, 33; nondum sent qui fieri volunt II, 223, 28; qui fieri volunt facile calumniæ patent, idque quatenus II, 223, 29 ss.; quaestio quomodo iis utendum sit pertinet ad amicitiam in quo frequentiores sunt contentiones, id est ad amicitiam secundum aequalitatem II, 183, 13 s., 22 ss.; bono congruere putant, ut egentibus opem ferat qui ipsi inferiores aut egeni sunt II, 103, 25; amicis suis, quatenus homines sunt, maxima etiamsi fortasse non omnia bona evenire optant II, 97, 5; amicos suos deos evadere non optant II, 97, 1; nonnisi ab eorum, a nemine nutu pendere vult vir magnanimus II, 46, 8; quo modo iis obedimus, sic rationi obtemperat anima concupiscens II, 14, 18; iis praevalescentes obedire nec volunt, nec sciunt, 555, 27; falsa est opinio qua eos amicorum nullam rationem habere jubent, si de imperio agatur, 604, 35; eorum causa bellum gerendum est, 419, 16; 455, 52; utilissimos reipublicae comparat civis bonus, 456, 18; eorum in gratiam pecuniam profundit vir bonus II, 112, 1, 9; eorum in gratiam magistratus et honores negligit vir bonus II, 112, 1, 11; eorum in gratiam licet quoque honestas actiones omittere quo ipse eas

facere possit II, 112, 14; si ad opem iis ferendam promptus est quis, ab eximia virtute pendet, 341, 35; iis qui damnum vel ignominiam timet, seditionem movet, 566, 30; suis quisque ad virtutem exercendam opem ferre debet, ubi leges hanc curam negligunt II, 128, 43; imperii socios sibi adseiscunt reges, 541, 52; iis servatur regnum, 585, 6; iis infidus tyrannus idque quare, 585, 7; inter eos calumniam et discordiam seerere debet tyrannus, 584, 45; eorum actionibus delectatur vir beatus, si boni sint II, 113, 6; eorum causa scientias colere illiberalis non est, 625, 28; iis magis irascimur quam aliis, 349, 12; idque inprimis quando, 349, 24; carissimos qui quadrantis causa perdit, felix esse nequit, 601, 5; sibi invicem injurias non inferunt II, 218, 22; eos præcipue respicere videtur justum et injustum II, 218, 23; eorum iura penes nos sunt II, 218, 36; eos maximis accensent bonis II, 218, 31; iis carere rem gravissimam putant II, 218, 32; eorum acquisitionem alii facilem habent, alii rarissimam II, 219, 44, cf. II, 175, 11; inter eos tunc oriuntur dissidia, ubi non eodem modo amici sunt quo se esse putant II, 106, 31, cf. II, 102, 29, 39; inter quos simul tas quadam orta est alter alterum iussus causa vivere cupiunt eique bona vel vera vel apparentia facere II, 107, 18; interdum se invicem fallunt, idque quando II, 234, 27; eos qui in ius vocat odiosus est, 449, 10; detestandus foret qui eos in hostes converteret ut cædes et pugnae fierent II, 124, 37; qui erga eos improbitate utitur pessimus est II, 53, 40; iis noxius est injustus opibus et imperio potitus II, 160, 31; improborum improbi evadunt dum iis assimilantur II, 116, 18; bonorum meliores sunt agendo et mutua peccata corrigendo II, 116, 20; eos nec felices esse optant pravi, nec necessario tamen fortuna adversa uti, idque quare II, 237, 20; eorum amicos amamus, 351, 35, 42; nostri etiam inter sese amici esse debent II, 114, 29; inprimis de amicis suis recta somnia habent III, 515, 33 ss.; idque quia inprimis de se invicem solliciti sunt III, 515, 35 s.; tam amicos suos ipsos quam eorum motus, ubi procul sunt, idque quare III, 515, 36 ss.; iis presentibus cur minus risum retineant IV, 260, 23 ss.; de iis effatum Biantis, 364, 41; 373, 1; quomodo impugandum sit hoc effatum, 373, 1 ss.; quos vituperant improbi sunt, 324, 32; quæ iis bona sunt facere malunt, 324, 40; iis grata bona habentur, 324, 53; eos justos esse optabilius est quam inimicos, 193, 24; eos justos esse optaremus, etiamsi apud Indos essent, 198, 31; apud eos non pudet nos eorum quæ opinione tantum turpia habentur, 352, 38, 51; eos veremur consocios habere eorum quæ revera turpia sunt, 352, 39; hominem præferunt naturaliter bonis vel malis II, 224, 12; eorum qui curam gerit, etiam parentes colet, 421, 34; si in monarchas conspirent, aliquatenus contemptu permoventur, 582, 11; suspecti habentur ne gratiam ut inquant, testimonium dent, 431, 3; quibus multi sunt, se penam effugere posse sperant, 338, 11; quibus ita se habent, ut facile penam effugiant, sibi idem eventurum esse sperant, 338, 14; iis injuriam inferre solent et quare, 338, 16; iis præpotentes viri legatione e civitate submovendi sunt, 576, 45; eorum numero præpotentes viri ostracismo mulctabantur in civitatibus populari imperio parentibus, 535, 51; eorum numero præpotentes quomodo tractandi sint in optima republica, 536, 50; eorum studiosum se esse perhibere debet orator in proemio orationis judicialis, 448, 30; item eorum osorem esse adversarium, 448, 33; seniorum inopia se excusare debet juvenis crimen inferens, 449, 21; rei tales esse adstrinere debet accu-

sator, qualem ipsum reum esse perhibet, 425, 35; nulum unquam tale delictum fecisse dicere debet defensor qualis reus accusatur, 425, 41; rei si simile facinus patraverint quidnam dicendum sit defensori, 425, 47; æquos et honestos esse reo, demonstrare debet defensor, 425, 50.

Amicissimi (οἱ μέγιστα φίλοι); iis molesti sunt acerbi II, 48, 11.

Amici bonum spectantes (σπουδαῖοι) multi querendi non sunt II, 114, 45; forsitan tantus eorum numerus esse debet quantus maximus est eorum quibuscum vitam communem degere licet II, 114, 25, 35; viro bono suapte natura exoptabiles sunt II, 113, 20.

Amici genuini (οἱ ἀληθῶς φίλοι); eos animam unam esse dicunt II, 228, 8, cf. II, 179, 25; unus et individuus est II, 228, 21 s.; si queratur an ei magis utilia sint suppetitanda, an ei qui beneficia rependere possit et velit, eodem redit ac si queratur utrum honesto viro an amico magis sit benefaciendum II, 233, 45 ss.; si simul honestus, non admodum dijudicatu difficilis est res II, 233, 49; sin vero non, exponuntur quaestiones tunc solvendæ II, 233, 52 ss. in æqualitate virtutis sibi invicem amici sunt II, 225, 3; II, 234, 51; primi sunt II, 222, 3; ipsi sui causa præferendi, idque quare II, 222, 4; item simpliciter jucundi II, 222, 7; item simpliciter boni II, 222, 26; idque non utilitatis causa, sed alio modo II, 222, 27; eos probat tempus II, 224, 15; non vero adversa fortuna II, 224, 14; in eos quadrat amicitia definitio qua amico optare dicimur ut bona eveniant II, 234, 18.

Amici jucundum spectantes (οἱ ἡδέεσσι); paucos querere præstat II, 114, 18; citius patent quam amici utiles II, 224, 16; non tamen cito simpliciter jucundi II, 224, 17; in eos quadrat amicitia definitio qua una cum amico dolere et gaudere dicimur II, 234, 19 s.; cum iis vita degenda est II, 234, 26.

Amici utiles (οἱ χρήσιμοι); omnino pauci faciendi sunt II, 114, 14 ss.; vix sufficeret vita quo multis vicissim deservires II, 114, 15; iis non eadem tribuenda sunt quæ bonis II, 234, 10; eos probat cum tempus, tum fortuna adversa II, 224, 14 s.; non cito patent II, 224, 16; in eos quadrat amicitia definitio qua amico optare dicimur ut bona eveniant II, 234, 16; quæ ipsi dant, tribuenda sunt amico quorum vivere velimus II, 234, 13.

Amici ac posterii; quatenus eorum fortuna secunda vel adversa ad felicitatem conferat II, 11, 40; multum interest, an casus singuli iis vel vivis vel mortuis accidant II, 11, 50; quatenus eorum fortuna aliquid ad mortuorum felicitatem augendam vel diminuendam conferre possit II, 12, 2.

Amici cum inferioribus amicitia conjuncti; delectantur quod eos amant et mirantur II, 226, 11.

Amicorum multitudo; viris honoratis digna, 362, 40; ea præditi in emulationem proclives, 362, 40; æmulatio nem excitat, 363, 6, v. supra Amici.

Amicorum multitudo et bonitas; felicitatis pars, 320, 36; quidnam sint, perspicuum est cognita amici definitione, 322, 28.

Aminæ; ita vites appellatæ sunt quas Thessali in Italiam transtulerunt fr. 257, b.

Amisenum ferrum; ejus generatio IV, 82, 5 ss.

Amisus; quale eo e superioribus regionibus afferatur mel III, 98, 8 ss.; quare ut milites deciperet, eo iter sibi faciendum esse dixerit ad argentum signandum Didales Persa, 646, 47.

Amisio et acquisitio; sibi invicem contrariæ sunt II, 315, 27; non motus sed mutationes sunt II 315, 28.

Ammon; ejus filius Apollo Libys fr. 348, b; ad ejus oraculum pervenit Andron Argivus sicca polenta vescens absque potu fr. 64, b; fontium circa ejus templum mira natura fr. 268, b.

Ammonia regio; pars Libyæ est III, 573, 25 s.; demissior est et concavior quam regio infra eam sita III, 573, 26 s.; id quod probat eam olim lacum fuisse adaggeratione a mari separatam qui postea omnino exaruit III, 573, 27 ss.

Ammonias; triremis sacra apud Athenienses fr. 242, a.

Ἀμμὼν; Jovis nomen fr. 268, b.

Amneus; ita nonnulli Eurum vocant IV, 45, 34 s.

Amnios; v. *Pullus*; piscum; v. *Pisciculi*.

Amœnitas (ἁμῆτης); quidnam II, 22, 5; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; II 51, 28; II, 150, 14; voluptates et molestias spectare videtur inter hominum consuetudinem occurrentes II, 21, 43; II, 22, 4; II, 49, 5, 30, II, 51, 30, 32; amicitia maxime similis est II, 48, 45; quomodo tamen ab ea differat II, 48, 47; affectus est moralis animæ laudandus II, 216, 34, 47; inter odium et adulationem medius II, 150, 13, 17 s.; II, 195, 33; II, 216, 48; quidnam ei proprium sit II, 216, 50; II, 150, 18 ss.; circa eadem fere ac ea est medium inter arrogantiam et dissimulationem nomine carens II, 49, 25.

Amœnus; quidnam II, 22, 4; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; talis fere est qualem bonum amicum esse optamus, si amandi affectum excipias II, 48, 46; non quia amat vel odit, unumquodque probat, sed quia eo est ingenio II, 48, 49; ita agit tam erga notos quam ignotos, am erga familiares quam erga alienos, sed semper ut decet II, 48, 51; honesti et utilis ratione habita non lædere vel oblectare conatur II, 49, 3; quando ei non honestum aut utile est oblectare, indigne feret et lædere præfert II, 49, 6, 16; si quid facienti dedecus vel detrimentum sat magnum afferat, adversando vero levi molestia afficiat, non probat, sed indigne fert II, 49, 8; alio modo tractat dignitate præditos et vulgares homines et magis ac minus cognitos II, 49, 11; cuique tribuit quod decet II, 49, 13; per se præfert oblectationem et offensionem veretur II, 49, 14; magnâ in posterum voluptatis causa leviter offendit II, 49, 17, v. *Blandus*.

Amomum; ex eo Rhodiaceæ ollulae fiunt fr. 66, a.

Amor (*aliorum de eo opiniones*): inter omnes deos eminet secundum Hesiodum II, 473, 52; eum primum fuisse censet Hesiodus III, 672, 44 s.; antiquissimus deorum teste Parmenide II, 473, 48; post chaos genitus est secundum Hesiodum II, 473, 50 s.; eum qui tanquam principium considerant causam moventem respexisse videntur II, 473, 45, cf. II, 474, 1; II, 479, 1; eum unum vel unius causam esset censet Empedocles II, 497, 5 ss.; II, 575, 51; ei ens et unum assimilât Empedocles II, 489, 46, cf. II, 497, 5 ss.; eum elementum esse censet Empedocles II, 634, 48; eo vicissim agente et quiescente quomodo inmundum construxerit Empedocles II, 414, 19 ss.; apud Empedoclem elementa discernit II, 460, 50; concretionis solummodo causa est secundum Empedoclem II, 460, 40 s.; igitur causa esse nequit cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 40 s.; ei contrarium esse censet Empedocles, si terra deorsum moveatur II, 461, 10; igitur potius omnino præter naturam se habere videtur II, 461, 12 s.; alicujus motus causa est secundum Empedoclem II, 461, 26; determinare vel demonstrare debuisset Empedocles quinam motus ad ejus essentiam pertineret II, 461, 3 ss.; igitur dicere non sufficit eum movere II, 461, 2 s.; tunc

solummodo, ubi adhuc cum discordia certabat, affectus elementis separari potuisset censet Empedocles II, 433, 51 s.; Empedocles quatenus tanquam causa finalis considerari possit II, 479, 12 ss.; causa bonorum est, si Empedocles mentem respicias non verba II, 474, 11, cf. II, 479, 12; sæpe discernit idque quando II, 474, 31 ss.; ei bonum assimilât Empedocles II, 610, 12 s.; cogit II, 610, 13 s.; igitur causa movens est II, 610, 13; miscelæ (id est sphaeri) pars est II, 610, 14; igitur materies est *ib.*; olim eo regnante, eodem modo se habebat mundus, teste Empedocle, ac nunc prævalente discordia II, 461, 28, s.; quomodo ejus ætate generet Empedocles III, 331, 7, cf. 15; quo modo secundum Empedoclem capita cum cervicibus componit, sic intellectus componit notiones III, 468, 46 ss.; eo, teste Empedocle, composita sunt capita collo carentia III, 468, 49, cf. II, 413, 48; III, 331, 8; querendum est an cujuslibet mixtionis causa sit, an ejus tantummodo quæ proportionem sit III, 439, 22 s.; item an ipse proportio sit vel aliud quid III, 439, 23 s.; eo amorem videmus secundum Empedoclem III, 434, 28; III, 496, 17; absurdum est Platonem eum amantibus concedere, coitu interdicto, 499, 10; oriatur in Platonis republica, e recens natorum ab agricolis et opificibus ad custodes itemque vice versa translatione, 499, 51; eum qui juxta infinitum non recipiunt, infinitum divinum esse putant II, 277, 45.

Amor; quatenus amicitia similis, quatenus ab ea differat II, 235, 48; amicitia excellentia quædam esse conatur II, 114, 27; eum simul erga multos colere non possumus II, 95, 30; II, 114, 37; affectu fit et voluptatis causa II, 93, 5; in eum proni sunt adolescentes II, 93, 5; non animæ affectus est, sed hominis eum habentis III, 440, 11 s., 14; igitur post mortem cessat III, 440, 13 ss.; sine corpore locum habere nequit III, 432, 35; in eo manifestum fit corpus affici animæ passionibus IV, 1, 6; quinam ejus sit scopus, 116, 5; an coitus gratia fiat fr. 345, a; non est coitus cupido, idque quare, 246, 5; 256, 22, cf. 116, 5; ejus principium est voluptas quam visus præstat II, 108, 39; tunc tantummodo adest, ubi absentem desideramus et ejus præsentia delectamur II, 108, 41; ejus initium ubi absentis memoria gaudet, 336, 13; eum involuntarium esse putant, idque quare II, 201, 36; ei veniam dare solemus, idque quare II, 202, 38; inprimis ita se habet ut cupiamus id quod amamus II, 220, 9; eo abreptus ubique amasium se videre putat, parva similitudine deceptus III, 509, 51 ss.; eo qui tenentur, gratia egent, 358, 1; jucundus est, 336, 46; ejus causa manus sibi inferre potius ignavia quam fortitudo est II, 33, 11; plerumque spectat res quæ fieri possunt 368, 33; spectat res quorum principium penes nos est, 368, 37; eum non parit morum dissimilitudo, 637, 1; dissidium (*ἄντα*) non cogit, nec aliquid ex eo facit, sed e tertio quodam alio II, 255, 38; eo a ratione deflectimur, 426, 12; ejus utilitas in defensione *ibid.*; duobus modis ere ipsa objectio inferri potest contra enthymema quo honestus esse adstruitur, 383, 9; in eum proclivis animæ potentia ita dicitur II, 195, 2; in eum proclives quosdam vinum reddit IV, 266, 20 ss.; quosnam in eum proclives atra bilis reddit IV, 267, 29.

Amores; quales alatos pingunt, iis similes essent aves, si simul erectæ essent et alas haberent III, 313, 13 ss.

Amor filialis; ejus exemplum narratur IV, 104, 29 ss.

Amor mutus; ubi exstat amicitia, ibi eum reperiri dicimus II, 175, 20 s.; non competit amicitia erga deum II, 175, 22; nec amicitia erga res inanimas II, 175, 24;

proborum amicitiae proprius est II, 175, 41; in amicitia secundum excellentiam deest vel alio modo inest II, 225, 13, 35 ss., cf. II, 178, 20; quodsi tamen excellentia parva est, res dubia est II, 225, 42; ubi maxima, ne ipsi quidem amicitia conjuncti eum postulant II, 225, 47; cuiam amicitia secundum excellentiam magis, cuiam minus proprius sit II, 225, 37; qua norma eam metiri oporteat in amicitia secundum excellentiam II, 225, 36; interdum in eadem amicitia excellenti tanquam dedecus obijcitur *ibid.*

Amor poerorum; v. *Masculorum amor.*

Amor sui; quinam proprie sic dictus II, 181, 5, 39; proprie sic dictus solis pravis competit II, 181, 6, 37; sensu latiori competit etiam viro probo, idque quatenus II, 181, 12 ss.; rite vituperatur, sed tantummodo ubi modum excedit, 501, 3, v. *Studium sui.*

Amor et discordia (φιλία καὶ νεῖκος); ea invicem separare et movere putat Empedocles II, 344, 6; idque aequalibus intervallis II, 344, 32; ea e rebus humanis ad universum transulisse videtur Empedocles II, 344, 29 ss.; dicere debuisset Empedocles quasnam in res agant II, 344, 29; nonnullam illa se habere videntur ut Empedocles exposuit II, 344, 32, causa efficiens sunt secundum Empedoclem quarum ope universum construxit III, 220, 24 ss.; ea prima fuisse censet Empedocles II, 604, 39; quoniam Empedoclem permoverint ut ea introduceret II, 474, 4 ss.; tanquam causa moventes consideranda sunt II, 474, 36 ss.; II, 477, 1, 5; II, 479, 1; si motum non cierent, ex Empedoclis sententia nec motus nec quies exstarent II, 461, 13 ss.; ea nonnulli generationis causas esse putant II, 255, 8; ea tanquam principia posuere nonnulli II, 502, 29; ad unum et multitudinem reduci possunt II, 502, 30; non ad idem genus ac illa pertinere putabant fortunam philosophi antiqui II, 260, 19; iis qui rerum naturalium causam tribuunt, nihilominus mox ad necessitatem confugiunt II, 270, 16.

Amphiarus; de eo Pittaci effatum, 363, 46; apud Carcinum e delubro rediit, quod quum non viderent spectatores, eos latuit, 470, 27.

ἀμφίβιος; cordylus est fr. 180, b.

ἀμφιβολία; v. *Ambiguitas.*

Amphictyones; Solonis auctoritate moti, bellum declarant Cirrhaeis fr. 301, a; Pythios ludos propter Pythonem occisum condiderunt fr. 312, a.

Amphimachus; Cleati filius, ejus epitaphium fr. 315, a.

Amphiphanes; ejus soror Clymene fr. 281, a.

Amphipolis; ibi Cleotimus accessit Chalcidensium colonos contra divites incitavit, 572, 24; in Thraciae parte quae supra eam est pueri ad aviculas capiendas accipitres sibi socios adsumunt IV, 96, 34 ss., cf. III, 119, 18 s.

Amphipolitae; receptis Chalcidensium colonis maximam partem ab iis ejecti sunt, 568, 17.

Amphissa; ab Andraemone condita fr. 280, b.

Amphitryon; Hercules pater IV, 84, 9; tam male tractavit Cythnios ut inde natum sit proverbium Cythnia calamitas fr. 266, b.

Amphora; dici nequit in se ipsa esse II, 287, 52; vini dici potest in se ipsa esse, idque quare II, 288, 1 ss.; ejus fundum si quis detracto operculo perlerat, sonus tam ingens inde reddi potest ut fenum fugentur IV, 240, 7 s.; inanis per oculus si quis strepitum moverit, mugitui similis sonus fit IV, 240, 3 s.

Amplificatio (αὐξησις); 421, 6 ss.; ad omnes rhetoricæ species pertinet, 368, 5; sed inprimis ad laudationem et vituperationem, 424, 9; eodem modo in utraque adhibetur, 448, 6; inprimis laudationi convenit et rhe-

toricae demonstrativæ, 382, 27, 32; 368, 11; utilis est etiam in aliis orationum speciebus, sed valet praecipue ad laudandum et vituperandum, 421, 49; ejus usus in laudatione, 447, 29, 36, 38; in dissuasionem, 445, 25; in praecognitionem orationis concionalis, 444, 14, 18; in oratione inquisitoria, 454, 27; ad ea pertinent quae sententiam spectant, 472, 13; ex iisdem locis petitur in actione e quibus in oratione, 472, 15; ea probari debet in eloquentia demonstrativa res gestas honestas vel utiles esse, 407, 12; quomodo ea utendum sit accusatori, 422, 23, 43; unde petenda sit, 332, 14 ss.; ejus argumenta petenda sunt e locis de magnitudine bonorum, ac de majori vel minori bono, 369, 43; ad ea faciunt dissoluta, 401, 20; ad ea facere probatur ejusdem vocabuli repetitio, 401, 6.

Amplificatio et extenuatio; probantur enthymematum loci non esse, 384, 16 ss.; sunt enthymemata quibus ostenditur rem parvam vel magnam, bonam vel malam, justam vel injustam esse, 384, 19; alteram partem constituunt perorationis, 410, 3, 12; ea ut fiant, res ipsae concessae esse debent, 400, 13; 407, 13.

Ampulla; pulcherrima puero magnificum donum est II, 43, 36; ejus pretium parvum quid et illiberale est II, 43, 38.

Amurca oleæ (ἀμόργη τῆς ὀλίαιας); plures in se habet colores III, 650, 16.

Amyclæenses; in bello contra eos Lacedaemonis opitulati sunt Aegidae fr. 269, a.

ἀμυστίζειν; qui id faciunt cito inebriantur fr. 65, b.

Amygdala (arbor); in iis statim semen fit tum cooperculo quo teguntur IV, 27, 10, per culturam a malitia sua mutantur IV, 28, 43; ejus gummi IV, 22, 34; clavis confixa gummi per multum tempus emittit IV, 28, 46; melius fructificat in senectute quam in juventute IV, 29, 19; quomodo feraces fiant fr. 166, a; maximum usum ad conficienda mella praebet IV, 78, 10 ss.; circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.; (fructus): cur solæ modo duræ, modo molles, modo dulces, modo amaræ sint IV, 326, 23 ss.; amygdalam aliquando tertio ictu pertudit picus atque nucleum comedit III, 181, 18 ss.

Amygdalæ amaræ; ex iis meliores proveniunt IV, 26, 10; stercore suillo dulces fiunt fr. 165, b; sol earum amaritudinis causa *ib.* b.

Amylium; ex massa farinacea in exiguum molem redigitur IV, 140, 20 s.

Amyntæ; Thesproticus populus fr. 257, b.

Amyntas; ei pater Archelaus filiam natu minorem despondit, idque quare, 581, 30.

Amyntas cognomine parvus; cur eum aggressus sit Derdas, 581, 18.

ἀνάβλεψις; v. *Intuitus.*

Anacharsis; seria ut agas ludere jubet II, 123, 35; ejus dictum de tibicinibus, 134, 46.

Anacreon; ejus dictum fr. 336, a.

Anacyndaraxas; Sardanapali pater fr. 59, a.

Ἀνάγκη; nihil aliud est quam Jupiter III, 642, 8

ἀναίσθητος; v. *Stolidus.*

ἀνακτις; ita vocantur regis filii et fratres apud Cyprios fr. 267, a.

Analogia; non omnia simul adhibenda, 392, 47.

Analogia; ex ea petendæ sunt metaphoræ et epitheta, 387, 29.

ἀνάλογον; quid ita vocetur IV, 189, 4; in eo etiam κατ' ἀνάλογον sunt, 169, 21; ejus ratio habenda ut teneamus problemata, 167, 48; quoniam ex eo petantur enthymematum argumenta, 378, 31, v. *Proportio.*

Analysis; in ea fieri nequit ut quodvis ex omnibus de-

monstretur, 151, 43; quod ea ultimum, origine prius est II, 28, 24.

Analytica; eorum ignorantia causa fuit, cur nonnulli eorum qui de veritate disserunt, insufficienter de syllogisticis principis locuti sint II, 503, 23.

Analytica; eorum argumentum demonstratio, 39, 2; in iis pertractantur argumentationes demonstrativae, 277, 33; (*priora*); citantur 31, 12; 272, 10 (cf. p. 90 ss.); 273, 24 (cf. p. 109, 37 ss.); 314, 14 (cf. 116, 10); 315, 21 (cf. p. 48, 37 vel 77, 11); 315, 54 (cf. p. 119); 384, 4 (cf. p. 119, 20); 384, 10 (cf. p. 119, 29); II, 68, 9 (cf. p. 121, 2); II, 68, 15 (cf. p. 122, 22); II, 164, 7; II, 189, 16 (cf. p. 90 ss.); II, 198, 44; II, 205, 38; II, 551, 41 (cf. p. 158, 10 ss.); 132, 8; 156, 45; 164, 13; citari videntur III, 219, 39 ss. (cf. p. 53); (*posteriora*); respici videntur, 257, 12, 26 (cf. p. 163-167).

Analytica scientia; ex ea et politica quae circa mores versatur, composita est rhetorica, 318, 47, cf. 313, 44; spectat demonstrationem et scientiam II, 585, 29 s.; igitur non spectat rerum mathematicarum materiem *ibid.*

Anapestus; eo caret stasimum, 466, 19.

Anaphalantiasis; superciliorum glabritas est III, 48, 9 s.; nemini eventit ante Veneris usum III, 48, 10 s.

Anaphysema; terra ventus sublimem sese rapiens III, 632, 48 ss.

ἀντιρρῖνον v. *Antirrhinum*.

Anas (ἄνα); avis palmipes III, 152, 9; ei similis sed minor est boscas III, 152, 9 s.; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 19 s.; appendices intestinorum habet III, 34, 38; quomodo futuram tempestatem significant fr. 159, b.

ἀνάχαρος 399, 5.

ἄνασαι ita vocantur regis uxores et sorores apud Cyprios fr. 207, a.

Anataria aquila; v. *Aquila anataria*.

Anaxagoras; Clazomenius II, 186, 33; II, 472, 48 s.; III, 590, 51; pertinet ad sapientes recentiores II, 634, 47; Empedocle etate anterior, sed operibus posterior II, 472, 49 s.; eum sepulcro honorarunt Lampsaceni, etiamsi peregrinus esset, 377, 30; vereri se dixit ne inepti viderentur quos beatos esse praedicabat II, 126, 51; II, 186, 34; idque quare II, 126, 51, 54; II, 186, 36 ss.; quidnam responderit rogatus utrum vivere an non vivere mallet II, 187, 27; quibusdam ejus discipulis dixisse fertur talia iis entia futura esse qualia ea esse putarent II, 509, 39 ss.; eum sapientem, sed non prudentem vocant, idque quare II, 70, 34; eum exquisita et admirabilia et difficilia et divina sed inutilia scire dicunt, idque quare II, 70, 36; ejus placita Empedoclis placitis opposita esse videntur II, 432, 27 ss.; propriam linguam ignorabat II, 432, 14 s.; partium interiorum experientia carebat III, 538, 50; non agnoscebat naturam omnia alicujus gratia facere III, 538, 51; ortui et interitui et motui fere solis operam dedit II, 480, 53 ss.; eum nonnulli affirmare dicunt ex aeternis et infinitis ea quae fierent gigni III, 673, 43.

Anaxagoras (*ejus placita*); recte mundum ex immotis construere incepit II, 414, 15; omnes res simul esse dixit II, 506, 39; ei assentiendum est, si Protagorae assentiamur omnia quae alicui videntur vera esse dicenti II, 506, 38 s.; si ei hac in re assentiamur, nihil revera erit II, 506, 39; eo teste omnia simul erant infinita multitudine et parvitate II, 580, 49; dicere debuisset *paucitate*, non *parvitate*, idque quare II, 580, 51 ss.; unum et multa esse dixit II, 252, 24; e mi-

scela reliqua excernit, idque semel tantummodo II, 252, 26, 28, cf. II, 277, 19 ss.; apud eum contraria, l. e. corpora similaria innumera sunt II, 252, 28; II, 255, 28, cf. II, 277, 15 ss.; unde ad has opiniones asserendas adductus sit II, 252, 30 ss.; ejus opiniones refutantur II, 252, 50 ss.; ejus mens inepta esse videtur, quippe quae quaerit quae fieri nequeunt II, 253, 41; non recte sumit generationem corporum similarium II, 253, 46; ejus opinioni praefendum est Empedoclis placitum II, 253, 51; II, 255, 29; contrario modo atque Empedocles de elementis sensit II, 415, 51; II, 416, 3; similaria elementa esse censet, ignem vero et aerem ex innumeris similaribus visum latentibus composita esse II, 416, 4 ss., 18; ejus placita de elementis refutantur II, 416, 19 s.; materiam multiplicem esse statuebat II, 432, 12 s.; elementa numero infinita agnoscebat II, 277, 14, 17; II, 432, 19 s.; nibilo minus alterationem cum ortu et interitu confundebat II, 432, 15 s.; infinitum sui simile esse ostendit III, 674, 33; perperam infinitum se ipsum fulcire statuit II, 280, 30 ss.; infinitum tactu continuum esse statuit II, 277, 18; quamvis particulam esse miscelam asserit II, 277, 19; omnia olim simul fuisse affirmat II, 277, 21; II, 601, 1 s., cf. II, 252, 33; igitur melius dixisset *unum* II, 601, 1 s., v. *Omnia qui simul esse censent*; ejus de discretionem, de generatione et de mente placita II, 277, 24 ss.; ejus de similaribus ac de ortu et interitu placita II, 472, 50 s.; II, 478, 47; res similes simplices atque elementa esse statuebat II, 432, 21 s.; terram, aquam, aerem et ignem rerum similarium seminarium esse statuebat II, 432, 32 s.; secundum eum rebus, ubi omnes simul erant, omnia simul competeabant contraria II, 591, 51 ss.; si vera dicat, contraria de eodem praedicari poterunt II, 591, 50 s.; omnia in omni mixta esse dicebat II, 508, 48; idque non solum potentia, sed actu et separatim II, 591, 54 s.; similaria non gigni censebat III, 331, 38; igitur et aliqua tenus similia dicere videntur qui semen ab omni parte secedere contendunt III, 331, 32; quatenus tamen ab eo differant III, 331, 38 s.; probabiliter dixit carnes ab alimento ad carnes accedere III, 331, 36 s.; ejus mixtura potentia erat (unumquodque) II, 408, 45; secundum eum quae segregabantur undique ab ultimis ferebantur ad medium II, 408, 45 ss.; a mixtione rerum naturam pendere putabat II, 483, 7; II, 616, 41; ejus mixtio neque bona, neque non bona esse videtur II, 513, 31; arbitratur forsam quae de origine rerum enarrat principium et a natura et necessitate pendere II, 344, 8 ss.; aliquatenus eo melius de origine rerum sentit Empedocles, idque quare II, 344, 19 s.; ejus opinio de origine rerum refutatur II, 344, 10 ss.; si quis recte digerat quae dixit, forsam nova quaedam dixisse videretur II, 180, 35 s.; si recte eum interpreteris, etsi id distincte non dixerit, duo agnovit elementa II, 480, 26 ss.; scilicet unum et materiem indeterminatam omni forma carentem II, 480, 48 ss.; licet igitur nec recte, nec manifeste locutus sit, simile quid innuit ac posteriores dicunt idque rebus apparentibus consensaneum II, 480, 51 ss.; censuisse videtur, inter contradictoria aliquid medium esse II, 513, 29 s.; igitur omnia falsa habuit II, 513, 30; vacuum nullum esse putat II, 425, 32 s.; III, 537, 33; questionem de vacuo de industria tractavit III, 675, 20 ss.; vacuum non exstare censet, et tamen res moveri arbitratur III, 675, 30; ut probaret inane non exstare ostendit aerem aliquid esse, idque quomodo II, 292, 20 ss.; nihil de gravi et levi determinavit II, 425, 32 s.; ejus de motus origine sententia II, 342, 16 ss., cf. II, 344, 13 ss.; II, 364, 2 s.

lationem primum motum habere videtur II, 364, 2; perperam aetherem igni assimilat II, 371, 8, s.; II, 416, 9; ejus de causa quietis terræ opinio II, 405, 8; dicit aerem interdum stridere et sonare a sole concalectum, noctu vero requiescere IV, 180, 38 s.; ejus de via lactea opinio III, 562, ss.; refutatur hæc opinio III, 562, 15 ss.; ejus de cometis opinio III, 558, 22 ss.; fulmen ignem esse censet e superiori ætheris parte quam igneam vocat deorsum delatum III, 597, 17; tonitru vero ejus sonitum et stridorem III, 597, 20 s.; refutatur hæc ejus opinio III, 597, 23 ss.; ejus de causa grandinis opinio III, 566, 24 s., cf. III, 567, 8, s.; cur secundum eum in primis æstate ac in calidis regionibus decidat grando III, 566, 28 ss.; refutatur ejus de grandine opinio III, 566, 31 ss.; III, 567, 8 ss.; ejus de terræ motibus opinio III, 590, 51 s.; hæc ut nimis simpliciter prolata impugnatur III, 591, 10 ss.; nihil de his quæ in terræ motibus accidunt tradit III, 591, 19 s.; ejus de Nili incremento opinio fr. 213, a; ejus de plantis opinio IV, 17, 41, 43 s.; dixit plantam habere spiritum, sed non habet IV, 20, 17 ss.; plantas intellectum et intelligentiam habere dicebat IV 18, 18 s.; plantarum fructus ab aere esse dicit IV, 21, 16 ss.; sexus discrimen jam semini inesse putat III, 392, 27 s.; item semen a mare provenire, feminam vero locum præbere III, 392, 29 s.; item mare a dextris provenire et dextram uteri partem occupare, feminam a sinistra et sinistram III, 392, 30 ss.; ejus opinio refutatur III, 394, 13 ss.; ejus de sexus discriminis origine opinio eodem redit ac Empedoclis III, 394, 21 s.; igitur iisdem argumentis refutari debet ac Empedoclis et Democriti III, 394, 14 ss.; censet mare materiam aliquam conferre ad fœtus generationem III, 394, 18 s.; ejus de respiratione opiniones exponuntur ac refutantur III, 537, 28 s.; dixit hominem omnium animalium prudentissimum esse quia manus habet III, 290, 13 ss.; valde inepte et inconsiderate contendit ibi et corrum ore coire, mustelam vero ore parere III, 381, 46 ss.; unde ortus sit ejus error III, 381, 50 ss.; III, 382, 18 ss.; ejus opinio refutatur III, 382, 3 ss., 12 ss.; perperam morborum acutorum causam a felle repetit III, 275, 4 ss.; manifesto in natura orlinis causam esse censet mentem II, 473, 38 ss.; mentem et tanquam causam finalem et tanquam causam moventem considerat II, 473, 41 ss., cf. II, 478, 35; II, 479, 1, 12 s.; quomodo mente usus sit ad mundum construendum II, 478, 24 ss.; eo magis causis utilis Empedocles II, 474, 28 s.; ei mens causa efficiens est cujus opo mundum exstruxit III, 220, 24 s.; mentem principium esse censet II, 634, 48; igitur primum generans optimum esse censet II, 634, 48 s.; omnia mixta esse dicit præter mentem II, 480, 16, cf. 30; mentem vero puram et mixtionis expertem II, 480, 47; recte mentem dicit impatibilem et mixtionis expertem idque quare II, 351, 19 ss.; actum prius fuisse censet utpote mentem II, 604, 37 s.; animam etiam id esse dicit quod movet III, 434, 4 s.; intellectum omnia movere censet III, 434, 6; III, 435, 12; non tamen omnino eadem de intellectu ac anima sentire videtur ac Democritus III, 434, 6 s.; quin eo indistinctius de intellectu locutus est III, 434, 12; intellectum causam esse dicit cur res bene et recte fiant III, 434, 13 s.; alio loco intellectum omnibus animalibus inesse dicit III, 434, 15 ss.; ita ut eum animæ assimilare videatur III, 434, 14, cf. III, 435, 6 ss.; intellectum omnium rerum maxime principium censet III, 435, 8 s.; igitur eum solum simplicem et purum et mixtionis expertem esse dicit III, 435, 9 s.; III, 467, 18 s.; cognitionem et motum eidem principio tribuit III, 435,

10 ss., cf., 51 ss.; intellectum passionis expertem esse et nihil cum reliquis rebus commune habere censet III, 435, 49 ss., III, 468, 6 s.; ejus de bono et malo opiniones exponuntur et expenduntur II, 610, 10 ss.; ejus clepsydre explicatio IV, 200, 7 ss.; non satis exposuit quatenus aer causa sit, ne aqua ingredi possit, obturata fistula IV, 200, 12 ss.; innui videtur III, 574, 15 ss.

Anaxilaus Rheginus; ejus tyrannis ex oligarchia orta est, 580, 22; lepores in Siciliam inexit fr. 283, b; idem quum rheda in Olympia vicisset Rheginorum monetæ rhedam et leporem insculpsit fr. 283, b.

Anaxandrides; irrisit civitatem quæ decet decernentem bonasque leges habentem, sed iis non utentem II, 86, 35; histrione Philemone usus est, 400, 41; in ejus *Gerontomania* secum invicem verba faciunt Rhadamanthys et Palamedes, 400, 42 s.

Citantur ejus *Iambi* de filiabus suis, 397, 5 (Fr. fab. inc. 17 Bothe); ex *incertis fabulis*, 399, 10 (Fr. 18 B.). II, 86, 36, (Fr. 18 B.).

Anaxarchus physicus; quidnam Alexandro responderit fr. 337, a.

Anaximander; ad antiquos pertinet philosophos II, 406, 29; (*ejus placita*): infinitum immortale et interitus expers esse asserit II, 277, 47; unum infinito assimilat II, 575, 51 s.; unam quandam formam universam esse ait III, 673, 48; idque aquam III, 673, 49; ex uno contrarietates excerni dicit II, 252, 24; ejus miscela materies est II, 601, 3 s.; ejus opinio de causa quietis terræ II, 406, 28 ss.; refutatur hæc opinio II, 406, 34, ss.

Anaximenes; Milesius III, 591, 1, s.; (*ejus placita*): aerem omnium rerum principium esse censet II, 472, 42 s., cf. II, 478, 49; II, 479, 39, 52; III, 673, 49 s., unum aerem esse censet II, 575, 51; ejus opinio de causa quietis terræ II, 405, 8; ejus de terræ motibus sententia III, 591, 1 ss.; refutatur hæc opinio III, 591, 34 ss.

Anceus; pater Agapenoris fr. 315, a.

Anceus Samius; de illo narratio fr. 285, a.

Anchimolius; a Lacedæmonis missus est ut Pisistratidarum tyrannidem everteret fr. 229, a.

Ancora; quatenus cremastræ comparari possit, 393, 23 cur si in mare æstuans jacta fuerit tranquillitas oritur IV, 229, 18 ss.; earum loco proboscibus utuntur sepia, loligines et lolii III, 56, 16 s.; earum munere funguntur viscera septo transverso subdita III, 264, 41 ss.

Andræmon; Amphissæ conditor fr. 280, a.

Andræmon; pater Thoantis fr. 314, a.

Andria; sic olim Lacedæmonii atque etiamnum Cretenses vocant convivia publica, 515, 27; in iis nuper ostenderunt ephori se propter paupertatem venales esse, 513, 8.

Androcles Pittheus; quomodo probaverit leges legibus egere, 379, 30.

Androdamas Rheginus; Chalcidensibus Thraciis leges dedit, idque quales, 520, 9.

Andromache; Antiphontis magis cognoscere volebat quam cognosci II, 220, 19.

Andron Argivus (Archeonides); salsis cibis usus absque potu duravit fr. 64, b.

Androtion; Idrieum canibus comparavit Orat. att. II, p. 346, 390, 10.

ἀνίλατον v. *Cudi quod nequit.*

ἀνελκτον v. *Duci quod nequit.*

Anethum; urinam movet et calefacere valet IV, 258, 27.

- jucunda sit II, 222, 11; ei comparatur primum movens immobile II, 605, 23.
- Amatus** (φιλούμενος); ei competit cupere ut malorum amici particeps fiat II, 236, 47; quatenus amatus est, beneficia non tribuit II, 178, 15; semper eninet aut voluptate aut opibus aut virtute II, 178, 18 s.; ei nullus est actus dum amatur II, 178, 10.
- Ambidextri** (ἀμφιδέξιοι); consuetudinis ope fieri possumus, etiamsi dextra naturaliter sinistris praestent II, 153, 7 ss.; tales exercitando cives fieri voluit Plato, 519, 51.
- Ambiens** (τὸ περιέχων); mutationi favere vel obesse potest III, 528, 43 s., cf. 36; non mirandum est, si ea corpori multos concilient motus II, 345, 41 ss., cf. II, 335, 19 ss., v. *Aer ambiens*.
- Ambigere**; de quibus primum ambigitur, de iis certi esse debemus III, 433, 16 s.
- Ambigua** (ἀμφιβολία); vitanda sunt, idque quomodo, 437, 9, 37; vitanda sunt ut vere graeca sit elocutio, nisi consulto ea adhibeas, 391, 6, 19; quinamvis utantur, 391, 7; iis usus est Empedocles, 391, 9; quomodo iis respondendum sit, 409, 23.
- Ambiguitas** (ἀμφιβολία); obscurat veram refutationem, 294, 26; discernenda est non ne refutemur, sed ne refutari videamur, 294, 23; nisi discernatur, si non ipse respondens, certe ejus argumentatio refutatae similis videbitur, 295, 7; interdum eam discernere dedignantur, ne adversus omnia tergiversari videantur, sed immerito, 295, 9; quomodo ea solvi possint problematica poetica, 480, 3.
- Ambiguitas** (captiones secundum eam); species captionum secundum dictionem, 278, 4; quatenam, 278, 26; ejus tres modi, 278, 35.
- Ambitio** (φιλοτιμία); quidnam II, 21, 27; si cum ea comparatur, honoris contemptus, vocatur medius circa honorem habitus II, 47, 19; ea carentes in indignationem non proclives, 361, 21; ea carent mores mansueti II, 244, 24; item ignavi II, 245, 42; ea a ratione deflectimur, 426, 13; ejus utilitas in defensione, *ibid.*; causa est cur divitias imperiumque nunquam cedant plerique II, 181, 17; propter eam fieri solent reipublicae commutationes idque quomodo, 566, 44; 567, 43; eam omnibus civibus inculcavit Lycurgus, 513, 54; nisi ea permotus, nemo magistratum petet, 514, 2; vel ea vel avaritia fiunt fere omnes injuriae quae sponte inferuntur, 514, 3.
- Ambitiosus** (φιλότιμος); quisnam II, 28, 25; circa honorem incontinens est II, 165, 11; iis bonum videtur honos, 325, 7; non rite definitur honoris cupidus, omisso cujusnam honoris, 247, 9; propter honorem injustus est, 333, 13; ita interdum vocamus medio circa honoris studium habitu praeditum, tanquam virum fortem et honestatis studiosum, ideoque eum laudamus II, 21, 29; II, 47, 8; is est qui solus habere vult atque eo ceteros anteire II, 170, 26; ei igitur convenit argumentum quo voluptas bonum esse negatur, quatenus omnibus communis est II, 170, 25; eum interdum vituperamus, quasi magis quam decet, aut non unde decet honorem appeteret II, 47, 5; constat igitur hoc nomen non semper de eadem re adhiberi II, 47, 11; laudantes eum designamus qui magis quam vulgus honori studet II, 47, 12; vituperantes vero eum qui magis quam decet II, 47, 13. Ambitiosi natura finis II, 226, 9; excellentiam affectant II, 178, 9; praeferrunt amicitiam secundum excellentiam amicitiae secundum aequalitatem II, 226, 7; magis delectantur eo quod amantur quam eo quod amant II, 226, 10, cf. II, 178, 16 ss.; aegre ferunt ignominiam, 587, 18; in-
- primis cavere debet tyrannus ne eos contumelia afficiat, 587, 16; honore defraudandi non sunt, 575, 44; invidi esse solent, 361, 41; in indignationem proclives, 361, 17.
- Ambo**; sic vocamus duos II, 367, 18; plura significat, 305, 14; oppositio inter ea refertur ad unum et multa II, 579, 32; utrum venerint, an alter, quando quaeramus, II, 579, 30.
- Ambracia**; ibi quum antea exiguus esset census, postea sine eo magistratus gesserunt, 567, 22; ejus tyrannus Periander, 569, 39; 581, 15.
- Ambracis**; famulae nomen fr. 332, b.
- Ambrachion** (φούραρον graece v. Meier. ad Nicol. Damasc. p. 77); IV, 25, 17; ejus definitio IV, 25, 24 s.
- Ambula**; casus verbi est, 473, 29.
- Ambulans**; id dici potest homo, non ambulatio II, 569, 29 s.; fieri non potest ut aliquis nunquam fuerit et tamen ambulaverit II, 318, 42; alio modo actu et potentia esse dicitur quam vacuum et infinitum II, 568, 16 s.; magis substantia est quam ambulare, idque quare II, 538, 13 ss.; cur genus esse nequeat animalis, 203, 47; fieri non potest ut dum ambulat illic jam ambulaverit quo ambulat II, 318, 36; sentit se ambulare II, 113, 38.
- Ambulare** (βάδιν, περιπατεῖν); positionem et locum significat II, 528, 39; igitur de loco quo refertur dicimus secundum quod II, 528, 38; jam quemnam dicamus II, 305, 21; ejus qui causa sibi est, etiam non ambulandi causa sibi erit II, 348, 41; interdum eos non posse dicimus qui possunt quidem, sed non bene, aut quo modo volunt II, 524, 18 ss.; aliquem quum sol defecerit, res est fortuita III, 513, 23 ss.; quomobrem eo difficilius sit currere IV, 148, 34 ss.
- Ambulare potens**; fieri potest ut non ambulet II, 566, 17.
- Ambulasse**; jam quemnam dicamus II, 305, 22 s.
- Ambulat**; idem est quod ambulans est II, 521, 16; in loco τοῦ ambulans est dicebant nonnulli antiquorum recentiores II, 250, 40; praesens tempus significat, 473, 23.
- Ambulatio** (βάσις, περιπατος); incessus species III, 218, 36; ad genus ποδῶν pertinere adstruitur, 208, 20, cf. 209, 21; motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 37 ss.; ejus genus, non accidens motus, 187, 11; quare non ita appelletur homo II, 569, 29 s.; pedum proprius motus est III, 436, 19; item hominum III, 436, 19 s.; latius est quae pedibus fit II, 340, 12; sine pedibus exstare nequit III, 351, 47; ei competit celeritas et tarditas II, 118, 26; cum ea continua esse nequit linea II, 313, 42; transitus species est II, 119, 45; in eo τὸ alicunde aliquo non idem est in stadio ac in ejus partibus, nec in alia atque alia parte II, 119, 47; motus est quia ambulans ambulando movetur 218, 24; exstat minimum tempus in quo fieri potest II, 396, 36 ss.; sine flexione fieri nequit, idque quare III, 310, 23 ss., cf. 42 s., 51 s.; III, 311, 41 s.; ejus terminus quoque substantia erit, si omnes termini substantiae sint II, 633, 18 s.; si ejus tempus principium habeat, etiam tempus ejus principium habebit et magnitudo quam pertransiit II, 372, 49 ss.; non amplius exstat ubi quis desiderit ambulando, ubi denuo ambulat, rursus exstabit II, 313, 31; quonam syllogismo concludat homo eam sibi faciendam esse III, 521, 44 ss.; quonam eam non faciendam esse III, 521, 46 s.; simul ac concluderit eam faciendam esse, statim ambulat III, 521, 45 s.; III, 523, 22 s.; simulac vero concluderit eam non faciendam esse statim quiescit, nisi a quopiam prohibeatur aut cogatur III, 521, 46 ss.;

ubi eam sibi faciendam esse concludit aliquis, non insistit alteri propositioni, qua se hominem esse affirmat III, 522, 7 ss.; eodem modo se habet ut aedificatio II, 594, 48; animalium munus vel affectus est III, 228, 23 ss.; ejus consilium capimus sanitatis gratia, 161, 48; II, 113, 19; II, 204, 8; II, 486, 46; ejus causa finalis sanitas est II, 264, 20; II, 515, 11 s.; ventris molliendi causa fit II, 268, 48; quodsi venter non molliatur, eam frustra factam esse dicimus II, 268, 49; post cenam fit ne fluent ei cibi ad os ventriculi, 161, 51; coenatorum calorem exsuscitat fr. 206, b; de ea spectat medicus II, 206, 46; post cenam facta non eodem modo se habet ad bonum habitum, quo respiratio, vigilia ac motus II, 185, 25; post cenam, si quis negavit meliorem esse propter Zenonis placitum (cf. III, 12, 269, 26), non medice argumentatus esset, 288, 31; parva nonnullis sufficit, ut bonum habitum acquirant II, 401, 41 s.; cur difficilius contra loca acclivia IV, 151, 14 ss.; non facienda est in sole nudo corpore, idque quare IV, 149, 27; nec nudo pectore IV, 149, 32; in viis inaequalibus cur minus laboriosa sit quam in rectis IV, 150, 35 ss.; cur proflixa per plana laboriosior sit quam per inaequalia, brevis autem non aequè lasset IV, 143, 1 s.; quid intersit inter eam et cursum IV, 146, 32 s.; e meridiana largius bibunt oves III, 155, 37 s. Ambulaturus; qui est non necessario ambulabit II, 466, 29 s.

Ambulavit; praeteritum tempus significat, 473, 24; casus est verbi, 473, 29.

Ambusta (*συνίακτα, κρούκτα*); cur ea faciat et tollat calor IV, 118, 47 ss.; cur aere facilius sanentur IV, 114, 43 ss.; cur, si articulis vicina sint, cicatrix non obducatur IV, 297, 20 ss.

Amentia (*ἀποσύν*); omnis modum excedens vel ferina vel morbosa est II, 81, 43; vel naturae, vel morbis debetur II, 81, 47; ejus signum est, inconsulto si quis agat, 412, 10.

ἐμπεσον ejus definitio, 122, 45; eorum definitio est positio τοῦ τι εἶναι quae demonstrari nequit, 161, 7; eorum syllogismus non est, 80, 43; ad ea pervenitur per condensationem syllogismorum, 135, 38, v. *σμπlicia*.

Amiæ (*ἀμια*); pisces gregales sunt III, 8, 36; nominis etymologia fr. 178, b; ejus descriptio *ibid.*; inveniuntur in stagnis maritimis, idque imprimis circa Alopecomesum III, 158, 26; vere Pontum intrans, ibique aestatem transigunt III, 158, 31 s.; fluvius subeunt atque in fluvii stagnisque bene habitant III, 163, 14 ss.; dentes robustos habent III, 191, 31; quomodo a sese defendant belluas marinas III, 191, 29 ss.; interdum vulneribus conficiunt lamiam III, 191, 32 s.; pleurumque carne vescuntur, carpunt tamen et algas III, 148, 51 ss.; III, 149, 38 s.; singulis diebus incrementum manifestum capiunt III, 120, 25 s.; earum esca delectantur pisces III, 19, 69; quale et ubinam situm habeant fel III, 30, 46 s.; III, 274, 34.

Amicitia; ejus definitio fr. 344, b; unum e pluribus facit secundum Empedoclem II, 342, 20, cf. II, 363, 52 s.; ejus definitiones quae vulgo feruntur, omnes aliquatenus ad amicitiam pertinent, sed non ad eandem II, 234, 15, 21 ss.; omnia quibus definitur ab iis quae nobis ipsis praestamus profecta esse videntur II, 107, 13, 45; II, 110, 51; II, 227, 26, cf. II, 113, 47; videtur res stabilis esse, idque recte II, 223, 14; II, 224, 4; II, 226, 39; sine fide stabilis esse nequit II, 223, 17, cf. II, 176, 15 s.; animae affectus est II, 18, 21; aequalitas esse dicitur II, 228, 7; II, 230, 1; II, 235, 41; consilium est una vivendi, 330, 17; quamnam ejus sint opera in civitate *ibid.*; ejus essentia non est ut causa sit, se

ut conjungat II, 344, 26 s., cf. II, 364, 1; homines conjungit II, 344, 30; ejus actio vita communi constat II, 116, 8, cf. II, 114, 26; miram quandam inter omnes parere videtur bonorum communitas, 501, 19; communio quaedam est II, 116, 5; ejus munera obeunt qui vitae societate conjunguntur II, 93, 9; II, 94, 50; II, 95, 21, 28; ex ea pendet societas, 555, 37; ab ea remotissima sunt invidia et contemptus, 555, 36; ei maxime similis est habitus inter morositatem et blanditiam medius II, 48, 45; quomodo tamen ab ea differat II, 48, 47; magis ad eam pertinet actio quam passio amandi II, 97, 33, 31; II, 223, 2; II, 226, 15; II, 229, 3; actus est cui nullus alius finis nisi ipsa amatio II, 180, 15; quatenus amoris similis sit, quatenus ab eo discrepet II, 235, 48; quomodo ab amatione differat II, 95, 9; habitui, non affectui similis est II, 95, 9; magis ad eam accedit concordia II, 180, 40; ejus principium videtur esse benevolentia II, 108, 38; II, 229, 8, 10; est benevolentia non latens quae rependitur II, 92, 14 ss., 25; II, 108, 31, 42; non cadit in res inanimatas II, 92, 8; II, 95, 10; II, 100, 32; erga deum vel res inanimatas non exstat II, 175, 19 s., cf. 24 s.; neque idem quod ea est benevolentia, neque plane ab ea differt II, 228, 50, cf. II, 180, 26, 31 s., 38 s., v. *Caritas*; quomodo a benevolentia differat II, 229, 7, 9; II, 180, 30; ei cognata res est justitia II, 232, 50, cf. II, 178, 50; divitiis praestat, 199, 20; per se expetitur, 199, 24; ejus exsuperantia praestat exsuperantia opum, 202, 3; bonum est et quare, 323, 46; bonum est et ad totam vitam omni tempore se extendit II, 174, 44; probatur cum voluptate conjuncta esse II, 222, 36 ss.; felicitas quam ex ea percipimus partim affectus est, partim actio, partim aliud quid II, 236, 12; ejus genus nequit esse voluntas, 214, 43; τῷ ἐκδημητικῷ, non τῷ θυμῷ: δὲ inest, 193, 36; 214, 43; confunditur saepe cum habitu eorum, qui amicitiam inter se contrahere volunt, sed nondum contraxerunt, idque quare II, 223, 23; in ea aequè ac in re pecuniaria, qui plus contulerit eum plus reportare debere putant II, 103, 24; eam muneribus publicis similem esse dicunt si non pro meritis ex ea emolumenta reportent II, 103, 20; circa eadem esse videtur ac jus II, 98, 13, 15, 27; II, 100, 42; in omni non idem jus est II, 98, 21; in alia arctior est conjunctio, in alia laxior II, 98, 18; simul cum ea intenditur jus, itemque injuria II, 98, 23, 26; talis erit, qualis fuerit communio II, 98, 50; habitus moralis esse videtur II, 218, 26; vel idem quod justitia est vel prope ad eam accedit II, 218, 29; eam conciliare scientiae civilis negotium est II, 218, 20; iis conciliandis virtutis utilitatem constare arbitrantur II, 218, 21; eam nonnulli similitudine constare putant, alii contrario habitu II, 91, 26 ss.; argumenta eorum qui eam inter similes conciliari putant II, 174, 48 ss.; II, 218, 40 ss.; argumenta eorum qui inter oppositos II, 175, 5 ss.; II, 219, 5; etiam feris competere videtur II, 219, 31; cur eam inter se colant animalia III, 175, 2 ss.; nonnulli eam utilitatis causa tantummodo conciliari putant II, 219, 33; felicitum omnes sectantur II, 219, 46; qui in infelicitum perstant tantummodo ad felicitum benevolentiam caplandam ita agere videntur II, 219, 48; aut virtus est, aut cum virtute conjuncta II, 90, 42; ad vitam quam maxime necessaria est II, 90, 42; qua in re utilis sit adolescentibus II, 91, 2; qua in re senibus II, 91, 3; qua in re adultis II, 91, 4; quibusnam naturaliter inest II, 91, 7; civitates continet II, 91, 13, cf. 499, 26; ei majorem operam quam justitiae dant legum latores II, 91, 14; non solum necessaria, sed etiam honesta est II, 91, 20; eam quidam unam esse

putant quia amplificationem et deminutionem recipit II, 91, 42; omnis vel boni, vel jucundi gratia consistit, idque vel absolute vel amanti, tum etiam similitudine quadam II, 93, 23; maxime versatur circa bonum absolutum et jucundum absolutum et circa ea versata optima est II, 93, 28; qui ejus munera cito obeunt, ejus conciliandae voluntatem habent, non vero ipsam amicitiam II, 93, 35, 37; eam cito contrahere non licet, nisi amabilibus, si sciant se hujusmodi esse II, 93, 36; eam sibi praestari quam aliis praestare malunt plerique II, 97, 8; quae nobis praestatur, proxime ad honorem accedit II, 97, 12; honore praestantior est, quippe quae per se expellitur II, 97, 22; stabilis est si amici se invicem pro dignitate ament II, 97, 33; eam exaequat et conservat dignitatis ratio II, 103, 39; quaerit id quod fieri potest, non quod dignitatis respondet II, 103, 43; quae moribus nititur stabilis est idque quare II, 104, 22; aliquatenus inaequalibus potius competere videri possit II, 97, 35; civitatibus maximum bonorum est, 499, 26, cf. II, 91, 13; ejus munus esse putat Socrates, in Republica Platonis, ut unam efficiat civitatem, 499, 29; minus obtinere debet, ubi communes sunt uxores liberique, 499, 19; aquosa esse debet in Platonis Republica, 499, 34; unicuique reipublicae inest II, 100, 3; regis erga subditos qualis II, 100, 4 s.; quatenus patris erga filios similis sit vel differat regis erga subditos II, 100, 9; fratrum, itemque quae in timocratia obtinet sodalium amicitiae similis est II, 100, 19, 22; pauca inest in civitatibus quae a recto tramite aberrarunt II, 100, 25; minima in tyrannide II, 100, 26, 39; plurima in democratia II, 100, 40; cum equo vel bove non est II, 100, 33; nec cum servo, quatenus servus est, sed quatenus homo II, 100, 33, 35; homini cum omni est quocum legis vel pacti communitas esse potest, dummodo homo sit II, 100, 38; in ea primum locum occupat aequalitas pro quantitate, secundum vero aequalitas pro dignitate II, 96, 40; exstare nequit inter deos et homines II, 96, 44, 51; II, 97, 1; nec inter reges et homines longe inferiores II, 96, 46; nec inter optimos sapientissimosve et homines nihili faciendos II, 96, 47; ad amissum definiri nequit, quanta differentia eam contrahere vetet II, 96, 48; ei consentaneum est amicos de beneficiis sibi invicem praestandis certare II, 103, 15; vehementem erga multos fovere non licet II, 114, 36, 38; II, 182, 49 ss.; II, 224, 2; ea compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 18; ei consentaneum est, ut simul vitam degere cupiamus II, 236, 39; item ut omnium simul participes simus II, 237, 4; in re adversa magis necessaria, in re secunda honestior est II, 115, 1 ss.; ejus definitio, qua amico optare dicimur ut bona eveniant, quadrat et in amicum utilem et in benefactorem et in amicum verum, idque quare III, 234, 16 ss.; quisnam illi idoneus fr. 336, a; temperatur eorum moribus qui ea utuntur fr. 340, b; malorum improba est, bonorum vero bona, idque quare II, 116, 17 ss.; quatenus inter pravos contrahi possit II, 226, 38, 44, cf. II, 176, 29; quot modis inter pravos contrahi possit II, 224, 32 ss., cf. II, 176, 29 ss., v. *Amicitia utile spectans*; quot modis inter probum et pravam II, 224, 38 ss., cf. II, 176, 28; in omnibus oriri possunt contentiones, idque quamnam et quare II, 177, 40 ss.; in quibus utrique amico idem finis, in iis facile constat cumnam defectus sit imputandus II, 177, 44 ss.; cessat si accidens aliquod majus impedimentum afferat gaudium quod bono debetur II, 223, 9; non eam ipsam, sed ejus functionem locorum dissolvunt intervalla II, 94, 39; ejus oblivionem avertit

absentia diuturna II, 91, 40; multas secundum poetam anonyum dissolvit silentium II, 94, 43; dissolvitur, ubi amicis non ea eveniunt, quorum causa amicitiam contraxerant II, 104, 19; item ubi iis eveniunt alia ac ea quae quaerebant II, 104, 22; quaeritur an ea quam errore ducti cum improbis contraximus, semper dissolvenda sit, an tunc tantummodo quum incurabiles sunt improbi II, 106, 38, 43; quam cum improbis contraximus, semper dissolvere licet II, 106, 46; non dissolvi non potest, si amicus virtute admodum nos antecellat II, 106, 41; quaeritur an dissoluta memoria conservanda sit, nisi propter nimiam improbitatem dissoluta sit II, 107, 7; eam qui decipit gravius peccat quam qui nunquos adulterat II, 106, 36; eam non celat vir magnanimus II, 46, 3; ex particularibus cognoscitur II, 179, 10; ejus tractatio subjungenda est felicitatis II, 174, 45 s.; probari potest eam esse, 353, 22; refutari possunt qui eam praetendunt, 353, 23; ex ejus contrariis de odio et de inimicitia spectandum est, 353, 5; quando ad eam colendam in suasionem excitandi sint auditores, 444, 24, cf. 445, 30; in dissuasionem eodem modo ad eam colendam excitantur ac in suasionem, 445, 45; cum quibusnam eam colere omnes soleant, 444, 28; eam quomodo nobis conciliemus, 445, 28; iudicis in peroratione sibi conciliare debet accusator, 451, 9; ea se excusare debet juvenis pro alio crimen inferens 449, 24; erga adversarium se excusare debet qui orationem facit inquisitoriam, idque quomodo, 454, 8.

Amicitia (ejus species); quamnam ejus species, 353, 1; fr. 93, a; fr. 344, b; quamnam eam faciant, 353, 2; quare plura ejus genera recipienda sint II, 94, 21; tot ejus species quot contumunionem et juris II, 178, 52; II, 230, 5, 25; non simpliciter modo dici videtur II, 229, 21, cf. II, 175, 18 ss.; ejus tres vel quattuor species, idque quamnam II, 176, 9 s., 15 s., 24 s.; II, 220, 44 ss.; II, 221, 13 ss.; II, 225, 1, 29; II, 231, 26, cf. II, 175, 50 ss.; ejus tres species non aequivoce ita appellantur II, 220, 51; II, 221, 51, cf. II, 176, ss., 11; neque unius generis species sunt II, 220, 49; II, 221, 53; sed ita vocantur respectu habito unius, id est amicitiae verae II, 220, 50; II, 222, 1; quaeritur quomodo ejus diversae species se habeant ad rerum extranearum conjunctiones II, 226, 29 ss.; ejus tria genera, prouti bonum, vel jucundum, vel utile spectat II, 92, 7, 24; II, 102, 1; unumquodque genus vel secundum aequalitatem, vel secundum excellentiam contrahitur potest II, 102, 2; II, 231, 28, cf. II, 177, 38 ss.; alia secundum aequalitatem, alia secundum excellentiam II, 96, 18; distinguitur cognatorum, sodalium, sociorum et civilis II, 230, 32; ejus species quaedam familia II, 231, 11; ejus fons et principium familia II, 231, 25.

Amicitia secundum aequalitatem (κατ' ἰσότητα, ἐν ἰσότητι): in aliis amici eadem alter alteri praestant, in aliis aliud alio commutant e. gr. utile jucundum II, 96, 6 ss.; ambae minus genuinae amicitiae sunt et citius dissolvuntur quam vera amicitia II, 96, 9; in ea et amando et ceteris in rebus par pari referre oportet II, 102, 6; in ea frequentiores sunt contentiones, idque quales II, 183, 14, 16 ss., 22 s.; igitur ad eam pertinet quaestio quomodo utendum sit amicis II, 183, 13 s., 23.

Amicitia inaequalis (ἀνισότης; κατ' εὐθωρίαν); quamnam II, 177, 50; II, 233, 7; in ea multae oriuntur controversiae II, 177, 50; II, 233, 18; idque quamnam II, 177, 52 ss.; in iis difficile est justum discernere idque quare II, 233, 19; II, 177, 51; in ea ab origine amicitiae repetenda est controversiarum causa II, 233, 42; eam exaequat et conservat proportio II, 104, 6; II, 233, 33, 37; in ea etiam considerandum est quantum

valeat officium præstitum, ratione habita facultatum utriusque amici II, 233, 40; alia præcepta de dirimendis litibus in hac amicitia ortis II, 233, 3 ss.; ad eam pertinet amatoria amicitia II, 233, 20.

Amicitia amatoria; v. Amicitia jucundum spectans.

Amicitia ex affectu consimili (ἐξ ὁμοιωθείας); quænam II, 178, 27; pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 178, 26; non est simul secundum virtutem, secundum voluptatem et secundum utilitatem II, 178, 28 ss.; potius est amicitia genuinæ affectus quam vera amicitia II, 178, 31.

Amicitia bonum spectans (ἡ τῶν ἀγαθῶν φιλία); et tempore et reliquis rebus perfecta est II, 93, 10, 39; rationi congruit eam diuturnam esse II, 93, 12; II, 96, 15; II, 97, 37 ss.; item eam raro occurrere II, 93, 29; ea qui conjunguntur per se nec per accidens amici sunt II, 93, 14, 26; ei consuetudine et tempore opus est II, 93, 30; II, 95, 33; in ea ab omnibus eadem fiunt et similia alteri ab altero II, 93, 40; ejus imitationes tantummodo sunt amicitia quæ utile aut jucundum spectant II, 93, 42 s.; II, 94, 23; II, 96, 12; in ea sola non oboriuntur criminationes idque quare II, 94, 11; II, 96, 14; II, 102, 12; in ea alter alteri fidem habet caveatque ne alter alteri injuriam afferat II, 44, 14; in ea amici sibi invicem beneficia præstare student II, 102, 10; ejus mensura similis est benefactoris consilium II, 103, 13; ei congruit officium sui causa sine pacto præstare II, 104, 43; in ea remuneratio e consilio æstimanda est II, 104, 49; contenti esse debemus si paucos ea dignos reperiamus II, 114, 46.

Amicitia civilis (πολιτική); ab utilitate pendet, idque omnium maxime II, 230, 38; II, 231, 48; cum ipsa, tum ejus aberrationes non solum amicitia sunt, sed socii etiam amici, idque quare II, 230, 40 ss.; e manu in manum est II, 230, 52; in ea obtinet jus secundum æqualitatem II, 231, 47; II, 232, 2; in ea exstat imperium nec naturale, nec regium, sed vicissim impertitur idque quare II, 231, 52 ss.; rem et pactum et æquale spectat ut e mentes et vendentes II, 232, 6, 48; ejus dux species legalis et moralis II, 232, 8 ss.

Amicitia civilis legalis (π. νομική); quænam II, 232, 8; in ea non adeo frequentes sunt controversiæ ac in amicitia civili morali II, 232, 20; pecuniæ ope dissolvitur II, 232, 21; quomodo in ea dirimendæ sint lites II, 233, 6.

Amicitia civilis moralis (π. ἠθική); quænam II, 232, 9; præter naturam est, idque quare II, 232, 11, 51; in ea imprimis fiunt controversiæ II, 232, 10; sponte fit ejus dissolutio II, 232, 22; in ea interdum utrinque fiunt accipites criminationes II, 232, 22; in ea lites difficulter dirimuntur, quia dubium magis officii præstiti an conditionis utriusque socii ratio habenda sit II, 232, 29 ss.; in ea conveniunt ut amici morales, postea palam faciunt se alios esse II, 232, 52 ss.; quomodo in ea dirimendæ sint lites II, 232, 4 ss.; in ea si quis officia præstita pro facultatibus rependat, bene se habet II, 233, 13.

Amicitia erga se ipsum (φ. πρὸς αὐτόν); eam quatenus quisque habere iussit II, 107, 47 ss.; exponuntur argumenta quibus confirmatur vel refutatur II, 178, 39 ss.; II, 227, 39 ss.; ea nonnulli amicitiam erga alios tanquam norma dijudicant II, 227, 26; exstat quidem aliquatenus secundum analogiam, non vero simpliciter II, 227, 30, cf. II, 178, 39 ss.; II, 181, 3; quæstio de ea pendet a quæstione an anima duplex sit II, 227, 37, cf. II, 179, 23 ss.; ad amicitiam genuinam respicere videtur II, 228, 24; omnia ei insunt quæ illi II, 178, 39 ss.; II, 179, 11 ss.; solis hominibus competere videtur II, 228, 38; idque nonnisi bonis II, 228, 18, cf. II, 179,

30; II, 181, 3 ss.; non vero reliquis animalibus II, 228, 39; nec infantibus II, 228, 40; nec pravis II, 179, 32 s.; ei maxime similis est necessitudo quæ inter cognatos intercedit II, 228, 42 ss., cf. *Studium sui*.

Amicitia secundum excellentiam (ἡ τελεία φιλία); pertinet ad amicitiam utilitatis causa contractam II, 177, 21; ad eam pertinent omnes amicitia species, præter civilem II, 230, 42; in tribus amicitia speciebus locum habere potest II, 225, 4, 29, cf. II, 177, 38 s.; multæ ejus species enumerantur II, 177, 22 ss.; II, 179, 43 ss.; II, 183, 19 ss.; II, 225, 5 ss.; in ea deest, vel alio modo inest amor mutui II, 225, 13, 35 ss.; quodsi tamen excellentia parva est, res dubia est II, 225, 42; ubi maxima, ne ipsi quidem amicitia conjuncti amorem mutuum postulant II, 225, 47; in omni excellentis vel minor vel nullus est amor II, 225, 40, cf. II, 178, 5, 20 ss.; inter quosnam intercedat II, 96, 19; II, 100, 14, 16; ei opus est experientia et consuetudine II, 95, 33; eam cum multis simul colere non possumus II, 95, 28 ejus varia genera differunt inter se II, 96, 21; nec in omnibus eadem virtus, nec idem opus, nec eadem causa amandi II, 96, 25; in ea alter alteri non eadem præstat, sed pro portione II, 96, 27, 31; in ea pro portione excellentiæ beneficia rependere oportet II, 102, 7; in ea non est æqualitas II, 183, 18 s.; in ea et alias et pauciores fiunt contentiones quam in amicitia secundum æqualitatem II, 183, 14 s., 21 s.; quomodo in ea oriuntur dissensiones II, 103, 15; quomodo in ea inter amicos partienda sint honor et lucrum II, 103, 28, 41; in ea eodem modo partienda sunt honor et lucrum ac in rebus publicis II, 103, 32; in ea non semper eodem modo partiiri possunt honor ac lucrum, quo inter homines ac deos, vel filium et patrem II, 103, 44; in ea obtinet jus pro portione, sed ratione inversa, idque quomodo II, 231, 31, 40, cf. II, 179, 46 ss.; nisi hoc jus obtineat superior socius æquale sibi tribui postulat II, 231, 35; in ea superior socius se habet ad inferiorem ut princeps ad subditum II, 231, 31; in ea honore compensatur detrimentum quo alioquin afficeretur superior socius II, 231, 42 ss.; in quam magis, in quam minus locum habere possit, amor mutui II, 225, 37, cf. II, 178, 15, 20; qua norma in ea metiri oporteat amorem mutuam II, 225, 36; in ea interdum excellenti tanquam dedecus obijciunt amorem erga inferiorem II, 225, 36; quandoque pendet a consimili affectu, id est ab eo quo bona alicui optamus II, 178, 26; competit regi erga subditos et patri erga filios II, 100, 14; item aristocratia et marito erga uxorem II, 100, 16 s.; in eam quadrat definitio, qua amico optare dicimur ut vivat II, 234, 24; eam plerique anteponunt amicitia secundum æqualitatem, idque quare II, 226, 2 ss., cf. II, 178, 16; imprimis tamen anteponunt ambitiosi II, 226, 7, cf. II, 178, 16 ss.

Amicitia genuina (κατ' ἀρετήν); ejus definitio II, 222, 50; est habitus a quo oritur electio honorum et jucundorum simpliciter II, 222, 51; ejus operatio actus est II, 222, 52; qualem voluptatem pariat II, 223, 7 s.; virtutis causa contrahitur II, 221, 15, 26; II, 222, 26; II, 224, 27; præstantissimis competit II, 176, 40; II, 221, 26; solis hominibus competit, idque quare II, 221, 30 ss.; pravis non competit II, 221, 38, 41; II, 223, 33; ejus definitio II, 221, 27; quomodo se habeat ad alias amicitias II, 220, 49 ss.; II, 221, 47, 51 ss.; eam perperam unicam esse arbitrantur, idque quare II, 221, 8 ss., 38, 47 ss., cf. II, 176, 13 ss.; stabilis est II, 176, 33; II, 221, 46; II, 223, 15; æqualitate constat II, 177, 20; in ea exstare potest et amicitia secundum æqualitatem vel secundum excellentiam II, 225, 14, 31;

II, 231, 28; ejus affectus esse videtur amicitia a consimili affectu II, 178, 31; quare in ea raro controversiae occurrant II, 232, 57; eam tanquam rem supervacaneam plerique sectantur II, 233, 2.

Amicitia non genuina; eas perperam amicitias non esse putant, idque quare II, 221, 8 ss., 38, 47 ss.; II, 223, 14; aliquatenus amicitiae sunt, aliquatenus non II, 221, 50, cf. 43; etiam feris competunt II, 221, 32; II, 224, 29; item pravis II, 221, 37 ss.; II, 224, 29; item pueris II, 224, 28; instabiles sunt II, 223, 15; genuinae amicitiae causa esse videntur II, 223, 13; II, 224, 26.

Amicitia hospitalis (ξενική); firmissima esse videtur II, 179, 3; quando dissolvatur II, 179, 6.

Amicitia jucundum spectans (κατὰ τὸ ἡδύ); eam qui negant amicitiam proborum respiciunt II, 176, 13 s.; perfectae amicitiae tantummodo imitatio est II, 93, 42; II, 94, 23; II, 96, 12; eam non respicit benevolentia II, 229, 1; si ei inesset benevolentia, etiam rebus anima carentibus benevolens essemus II, 229, 5; amicitiae proprie sic dictae similior est ac quae utile spectat, idque quare II, 95, 37; qui ea conjunguntur non per se amici sunt II, 92, 30; in ea amant quod sibi jucundum est II, 92, 33; nonnisi per accidens consistit II, 92, 35; in primis adolescentibus competere videtur II, 92, 51; idque quare II, 221, 23; instabilis est II, 92, 38; II, 96, 10, 15; II, 221, 24, 46; II, 223, 15; quomodo se habeat ad amicitiam veram II, 221, 47; etiam pravis competit II, 224, 32; inter probum et pravum contrahi potest II, 224, 47; II, 176, 28; II, 175, 45; viris importunis et parvi faciendis propria II, 176, 42; et pravis pravis et bonos pravis et neutros qualibuscunque conjungere potest II, 94, 7; vel secundum aequalitatem vel secundum excellentiam esse potest II, 225, 1, 4, 21, 31; II, 231, 28; quanam in ea fiant exprobrationes ubi secundum excellentiam est II, 225, 23; facile in ea oboriri possunt criminationes et calumniae II, 94, 16; in ea infrequentiores sunt criminationes, idque quare II, 102, 17; II, 232, 17; quanam in ea soleant fieri contentiones, idque quare II, 176, 43 ss.; eam dissolvere licet ubi non amplius jucunda est II, 106, 26; diutius durat quam pravorum, idque quamdiu II, 97, 44; in ea perperam eandem rationem inter sese mutuo esse putant amator et amasius quam inter amicos proprie sic dictos II, 225, 28; idque rixis et exprobrationibus ansam dare solet II, 225, 24 ss.; pertinet ad amicitias inaequales II, 233, 21; in ea plerumque alter jucundi, alter vero utilis causa amicitiam contraxit II, 104, 17; II, 233, 21; si in ea tantummodo jucundum alter alteri rependunt, parum durant et minus amici sunt II, 94, 2, cf. II, 107, 1; quando dissolvatur II, 104, 19; II, 233, 23.

Amicitia moralis (ἠθική); honestis convenit II, 232, 14; consilium respicit II, 232, 49; II, 232, 49; II, 233, 4, 12; magis jus est quam amicitia civilis II, 232, 49; pulchrior est quam amicitia quae utile respicit, sed non aequae necessaria II, 232, 51.

Amicitia paterna (πατρική); ab ea omnis cognatorum amicitia pendere videtur II, 100, 49.

Amicitia perfecta; v. *Amicitia secundum excellentiam*. Amicitia prohorum (τῶν σπουδαίων); simul bonum et utile et jucundum respicit II, 176, 15 s., 26 s.; aequalitate constat II, 177, 20; probatur non sine jucunditate esse II, 177, 4 s., 9 ss.; quomodo differat ab ea quam vir probus cum pravo contrahit II, 175, 41 ss.; eam respiciunt qui negant amicitiam jucundi gratia contrahit II, 176, 13.

Amicitia utile spectans (κατὰ τὸ συμφέρον); vulgi amicitia est II, 176, 41; II, 221, 17; de ea citantur prover-

bia duo II, 221, 20 ss.; etiam pravis competit II, 176, 29 ss.; II, 224, 36; inter probum et pravum contrahi potest II, 224, 39, ss.; II, 175, 46; pravis et pravis et bonos pravis et neutros qualibuscunque conjungere potest II, 94, 7; inter contrarios fit II, 97, 46; II, 177, 29, 36; ad eam pertinet amicitia secundum excellentiam II, 177, 21; eam non respicit benevolentia II, 228, 52; in ea si amicus amico suo bona optat, id non ipsius, sed sui causa facit II, 229, 1; amicitiae proprie sic dictae minus similis est ac quae jucundum spectat II, 95, 37; circumforaneis hominibus convenit II, 95, 40; in re adversa convenit II, 115, 5; diutius durat quam pravorum, idque quamdiu II, 97, 44; ad eam quoque referri possit amicitia inter amatorem et amasium, interque pulchrum et turpem II, 97, 50; qui ea conjunguntur non per se amici sunt II, 92, 28; in ea amant quod sibi bonum est II, 92, 32; nonnisi per accidens consistit II, 92, 35; facile dissolvitur II, 92, 38; II, 96, 10, 15; in primis senibus competere videtur II, 92, 43; item adolescentibus vel adultis qui utile sectantur II, 92, 46; ad eam referunt amicitiam hospitalem II, 92, 51; perfectae amicitiae tantummodo imitatio est II, 93, 43; II, 94, 23; II, 96, 12; magis necessaria est quam moralis, sed minus pulchra II, 232, 51; ad eam pertinet amicitia civilis II, 230, 38; II, 231, 48; ejus jus maxime jus quia jus civile II, 230, 44; ad eam pertinet necessitudo inter maritum et uxorem II, 231, 16; vel secundum aequalitatem vel secundum excellentiam esse potest II, 225, 1, 4, 20, 31; II, 231, 28, cf. II, 177, 26; quanam in ea fiant exprobrationes ubi secundum excellentiam est II, 225, 22; probatur in ea beneficia rependenda emolumento metienda esse quod inde percepit indigens, non liberalitate benefactoris II, 102, 51 ss.; eam respicit qui beneficia collata causam putat, cur pater magis amet filium, quam filius patrem II, 180, 7 s.; eam respicit qui probos amicitiam inter se contrahere negat II, 176, 19 ss.; stabilis non est, idque quare II, 176, 38; utilitate sublata dirimitur II, 94, 4; facile in ea oboriri possunt criminationes et calumniae II, 94, 16; II, 232, 16; idque quare II, 102, 8, 20; sunt in ea in primis criminationes, ubi non eadem conditione contrahitur ac dissolvitur II, 102, 29, 39, cf. II, 106, 31; eam dissolvere licet, ubi non amplius utilis est II, 106, 26; distinguitur in legalem et moralem II, 102, 27; II, 232, 4.

Amicitia utile spectans legalis (νομική); ea est in qua merces quaedam praestituitur II, 102, 30; est alia prorsus circumforanea, alia liberalior II, 102, 31; circumforanea est in qua pretium de manu in manum numeratur II, 102, 31; liberalior est in qua in diem differtur merces, etiamsi pactis, aliquid rependendum esse II, 102, 32; nonnunquam non dantur judicia iis qui eam liberaliori modo contraxerunt II, 102, 34; II, 105, 12; in liberaliori non dubium est id quod debetur, sed dilatio amicitiae congrua esse videtur II, 102, 33.

Amicitia utile spectans moralis (ἠθική); ea est in qua merces non praestituitur, sed tamen benefactor tantundem vel plus se reportaturum esse putat II, 102. Amicitia et dissidium; v. *Amor et discordia*.

Amicum (τὸ φίλον); etiam adhibetur de rebus extraneis II, 226, 29; id alii simili, alii contrario tribuunt, idque quatenus recte II, 226, 31, cf. II, 218, 40 ss.

Amicus; ejus definitio, 322, 34; 351, 28; fr. 342, a; bonum est et quare, 323, 46; quilibet jucundus est, 336, 46; II, 228, 8; est eo quod alii bonus II, 223, 52; simul simpliciter bonus et alii bonus esse debet II, 223, 53; tribus rebus definitur, idque quibusnam II, 107, 15 ss., cf. II, 110, 48; is esse videtur qui alicui bona

vera vel apparentia non sui causa sed propter ipsum, licet contradicentibus aliis, tribuit II, 227, 41, 49; alio modo videtur is qui amicum suum vivere vult non sui causa, sed propter ipsum, licet contradicentibus aliis II, 227, 43, 49; quomodo vulgo amico suo bona tribuere videatur II, 227, 44; alio modo videtur is, quocum aliquis vivere vult propter ipsam convictionem non propter aliud, contradicentibus aliis II, 227, 46, 50; alii eum statuunt qui cum dolente condolet non propter aliud, sed vix recte II, 227, 51, cf. II, 178, 26 s.; cum amico quantum fieri potest, eundem dolorem sentire cupit II, 228, 2 ss.; alter ego dicitur ubi impense amat II, 182, 23, 32, cf. II, 223, 51 s.; alter ipse est II, 107, 45; II, 112, 24; II, 113, 43; eum invitum facere non licet II, 102, 44; cum amico quam maxime unus effici vult, licet corpore separatus II, 236, 4; quænam impediunt ne hunc scopum perfecte assequatur II, 236, 1; de hac re proverbium *alius Hercules, alius hicce* II, 182, 25; II, 235, 54; cum amico suo natura cognatissimus II, 236; 2; corpore aliis, similis, anima diversus II, 236, 3; eum sentire et cognoscere et contemplari idem est quod se ipsum sentire et cognoscere et contemplari II, 236, 6, 11, cf. II, 182, 33 ss.; II, 235, 16; eum videre res est dulcissima II, 237, 16; attamen non agrotum II, 237, 17; si simul cum eo esse liceat, ita ut ille simul secunda fortuna fruatur, id omnes præferunt II, 236, 40; sin vero non liceat eum abesse malumus secunda fortuna fruentem II, 236, 38, 41; eum eo vivere parvo bono fruente melius est quam eum abesse majori bono fruente II, 237, 2; non recte tamen asserere videntur melius esse si perquam mala fortuna utentes cum eo vitam degamus, quam si separati simus perquam bona II, 237, 8; sed quia hæc difficultur inter se compensantur hominum opiniones in diversa abeunt II, 237, 3 ss.; eum molestia affectum vel malo habitu usum videre reveremur II, 237, 15; quales erga eos esse debeamus fr. 342, b; quorumnam esse velimus, 351, 30 ss.; eorum esse volumus a quibus juvari posse putamus, 348, 7; quæritur an facile fieri possit aliquis, vel difficulter II, 175, 11; quando fiat aliquis II, 220, 46; amicum suum redamat II, 221, 29; qui maxime est, is maxime amare dicitur II, 110, 47; ei congruit benefacere II, 112, 29; et id inprimis ubi egeni sunt amici nec aliquid postulant II, 115, 41; omnis socius est II, 231, 5; ad eum refertur omne jus II, 231, 3; qui quærit quomodo cum eo versari debeat jus quærit II, 101, 51; II, 231, 2; omnia benevolens est II, 229, 9; facit quæ fieri optat II, 229, 7; ei non idem jus est erga amicum ac erga soctalem, vel peregrinum, vel condiscipulum II, 101, 52; eodem modo se habet erga amicum quo erga se ipsum II, 110, 5; unusquisque sibi, ut nonnulli arbitrantur II, 227, 25, cf. II, 177, 37; exponitur quatenus eum magis quam se ipse amat vir probus, quatenus non II, 181, 26 ss.; eum esse gaudemus quemadmodum nos ipsos esse II, 113, 49; II, 114, 5; quæritur eine an viro bono magis mos gerendus sit II, 105, 25; eum nequaquam respiciunt simpliciter mala vel bona non ipsi II, 222, 13; quidnam ei maxime molestum esse debeat II, 236, 49; qualem bonum esse optamus, ita, si excipias amandi affectum, se habet amœnus II, 48, 46; ab amico non amator quatenus musicus vel medendi peritus est II, 223, 6; ei se cessisse gloriantur interdum qui minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 25; non sine amico suo vivere posse, sed cum eo mori velle putatur II, 228, 16; sine temporis ope cquiri nequit II, 223, 22, 49; eum experiri oportet II, 223, 19; II, 236, 37; eum probat tempus; idque

tam verum amicum quam amicum utilem II, 224, 8, 15; eum fortuna adversa magis probat quam secunda II, 224, 9; cum eo vel vulgaribus voluptatibus perfrui jucundum est II, 236, 8; multo magis igitur divinioribus II, 236, 10; ei jure criminari licet, si utilis vel jucundi causa eum diligens quis morum causa se diligere simulet II, 106, 29, 35; si morum causa se diligere putet, etiamsi utilis tantummodo vel jucundi gratia diligatur se ipsum accusare debet II, 106, 33; magis cognoscere vult quam cognosci, idque quare II, 228, 17; sitire vult, si amicus sitit II, 228, 4; eum decet gaudere quod amicus gaudet II, 228, 6; ei injuriam facit qui depositum fraudat, idque quare IV, 260, 44 s.; non est cui debetur IV, 261, 1; non mutuum dat, sed donat IV, 261, 2; an quis antea fuerit, postea vero inimicus, itemque amicus, investigare debet inquisitor, 423, 33; ridiculus foret qui diceret se ejus uxorem voluptate coactum occidisse II, 142, 33 ss.; si perquam male olet relinquitur II, 223, 11; quomodo ab adulatore differat II, 119, 9; ei nonnulli adulatorem præferunt idque quare II, 226, 5.

Amici; quatenus ad felicitatem necessarii sint II, 8, 52; II, 9, 4; eos impense amant adolescentes, 364, 14; sine iis nemo vivere vellet II, 90, 43; eorum nomine appellamus cujusvis societatis participes II, 98, 11; opibus præstant, 202, 5; eorum studium opum studio præstat, 326, 37; nonnullis res sunt II, 234, 28; iis præferenda est veritas, præsertim philosopho II, 4, 15; eorum virtus eo constat ut ament II, 97, 32; ab iis viri boni officia prava non requirunt, immo prohibent quominus hujusmodi præstent II, 97, 38 ss.; iis maxime opus est divitibus et imperio vel dominio fungentibus II, 90, 44; in eos maxime et summis laudibus usurpatur beneficentia II, 90, 47; sine iis conservari nequit prosperitas II, 90, 49; in paupertate ac fortuna adversa unicum perfugium sunt II, 90, 50 s.; eos qui impense amant, vicissim amamus, 352, 47; laudantur qui eos amant II, 91, 21; II, 97, 32; eorum multitudo res honesta est II, 91, 22; nonnulli eos eosdem esse putant ac viros bonos II, 91, 23; eos vulgo cum hominibus utilibus confundit vulgus II, 112, 43; sunt qui ejusdem inimici, 153, 21; non sunt amicitia secundum excellentiam conjuncti II, 225, 33, 49 s.; alii actu, alii habitu sunt II, 94, 35; actu qui vitam simul traducunt II, 94, 36; habitu dormientes vel locorum intervallo dissiti II, 94, 37; eos amantes quod nobis bonum est amamus II, 95, 13; II, 97, 2; iis par pari referimus cum voluntate tam specie meritum II, 95, 16; a quibus beneficium accepimus, vel accipimus, vel accipiemus congruens, eos diligere solemus, 444, 30; a quibus beneficium accepimus vel accipimus vel accipiemus majus quam congruit, iis gratiam referimus, 444, 33; a quibus inique malum quid perpepsi sumus, eos odimus, 445, 35; a quibus ultra quam congruit neglecti sumus, iis irascimur, 445, 37; quod sibi prodest præferre non debent II, 236, 50, 52; impediunt ne amicus malæ eorum fortunæ particeps fiat II, 236, 51; gaudium præferre non debent amici molestia emptum II, 236, 53; leviores sunt ubi non amplius soli mala sua ferunt II, 236, 54; iis quorum causa esse malumus majora bona sunt, 327, 12; quorum nolumus, majora mala, 327, 13; quæ cum iis communicare licet optabiliora sunt, 201, 3 quæ iis præstare cupimus optabiliora quam quæ quibuscunque, 201, 4; iis utilia facere solemus, 379, 18; condolescent, 349, 34; eorum præsentia jucunda est vel in re adversa II, 115, 9; eos quam minime malorum nostrorum participes facere oportet II, 115, 35; ne iis doloris causa fiet cavet unusquisque II, 115,

22; qui eorum dolore affliguntur intemperantes non vocantur II, 36, 10; quaeritur an amici dolorem sublevent quod partem oneris in se suscipiant, an alio modo II, 115, 11 ss.; eorum aspectus gratus est idque in primis infelici II, 115, 17; et adpectu et sermone consolari valent si dexteri sunt II, 115, 19; amici mores norunt et quibusnam rebus delectetur, et quamnam vero moleste ferat II, 115, 20; eorum praesentia infelici res anceps est, i. e. partim sublevat, partim offendit II, 115, 16; molestum est animadvertere eos propter nostras res adversas negritudine affici II, 115, 21; quamobrem felici eorum praesentia jucunda sit II, 115, 30; alacriter in re secunda vocari debent, in re adversa vero cunctanter idque quare II, 115, 33; quando praecipue eos accersere debeant infelices II, 115, 36; procul absentes aerumna esse dicuntur, idque recte II, 235, 48; bonorum participes facere cupiunt omnes II, 235, 42; de iis bene mereri oportet, 178, 22, 25, 30; 192, 38 ss.; eorum ope quae fiunt, nostra opera quodammodo fiunt II, 28, 28; officia quae iis praestamus, ab officiis quae nobis ipsis praestamus profecta esse videntur II, 107, 13 ss., cf. II, 113, 47; in eos qui benevoli sunt, eorum causa amici sunt II, 93, 13; in eos ipsorum causa benevolos esse debemus II, 92, 12; II, 95, 12; II, 97, 3; esse nequimus, nisi iisdem delectemur ac offendamur II, 107, 2 ss.; iis potius gratificandum est quam peregrinis II, 107, 8; II, 112, 31; vita communis cum iis jucundior est ac cum peregrinis et vulgaribus hominibus II, 112, 40; praecipue iis rebus quas maxime amamus, cum iis tempus transigere cupimus II, 116, 10, 14; alii cum iis bibunt, alii talis ludunt, alii exercentur, alii venantur, alii philosophiae operam dant II, 116, 11 ss.; cum iis simul vivere optamus II, 235, 41, 46; II, 236, 20; omnia quae iis esse debent, concurrunt in bonorum amicitia II, 93, 22; II, 94, 15; II, 95, 18; eos beneficia nobis debere arbitramur, 609, 16; in eos magis exasperatur animus, ubi se negligi vel injuria affici putat, 609, 3, 13; eos incusans merito animum alloquitur Archilochus, 609, 5; eorum ut res communes sint, etiamsi bonis privis utantur, efficit civium virtus, 500, 41, 46; recte eorum communia omnia esse dicit proverbium II, 98, 14; II, 111, 2; II, 223, 39; II, 224, 10; iis gratificari et opem ferre velat bonorum communitas, 501, 7; iis bene facere justum est, 413, 47; in eos beneficia conferre, vel ab iis accipere omnes cupiunt II, 236, 18, cf. II, 182, 1, 41; eorum amor sequela est liberalitatis II, 245, 13; item virtutis universalis II, 247, 11; bonum externum sunt II, 165, 4; par pari referre debent II, 93, 41; ita vocant cum homines, tum civitates, qui utilitatis, vel voluptatis causa se invicem diligunt II, 94, 17; raro iidem simul propter utile et jucundum coniunguntur II, 94, 26; utile sunt acquisitum, 411, 9; quanta eorum possessio optima II, 242, 36; quanta mala II, 242, 38; cum corpore, tum animo utiles sunt, 456, 40; iis tribue idae sunt facultates, non ipsi accensendi sunt facultatibus II, 223, 40; eorum causa acquirenda sunt potius facultates fr. 338, a; eos omnes iuvant et docendo et consulendo, 452, 29; eos ubi secunda fortuna fruimur, interdum adesse, interdum abesse volumus, idque quando II, 237, 10 s.; iis secundum poetas non opus est cui genius prospera dat II, 181, 44; iis non opus est deo II, 234, 43; II, 236, 25, cf. II, 182, 5; quaeritur quatenus iis opus habeat sibi sufficiens II, 234; 36 ss.; II, 182, 1 ss.; iis opus habet vir sibi sufficiens, ut eos spectans se ipsum cognoscat II, 182, 35; jucundis, non utilibus opus est beato II, 95, 41, 45; II, 112, 44; nec ju-

cundis nisi aliquo usque II, 112, 46; simul boni et jucundi, idque cum per se, tum sibi esse debent II, 95, 45; seorsum jucundos et utiles quaerunt potentes II, 95, 47; quaeritur utrum in re adversa an secunda magis necessari sint II, 112, 33; II, 115, 1; felici iis non opus esse perhibent cum vulgus tum Euripides (*Or* 667) II, 112, 21, 26; quamobrem iis indigere non putet felicem vulgus II, 112, 45; quamobrem iis opus sit felici II, 112, 28, 35, 36; II, 113, 1 ss.; eorum copia supra modum viget in quarto oligarchiae genere, 551, 23; eorum copia contumeliosos et audaces reddit, 354, 33; eorum potentia confidentes reddit, 355, 16; nec multos nec paucos habere oportet, idque quare II, 182, 48; II, 183, 9; eorum numerum expendere oportet ad occasiones et uniuscujusque ad amandum pronitatem II, 183, 10; si multos habeamus verbo tenus tantummodo amicos erimus II, 183, 5; multorum gaudium ac dolorem participare difficile est II, 114, 13; item semper tristabimur, quia semper amicus aliquis adversa fortuna utetur II, 183, 17; multorum qui esse videntur, revera nullius sunt II, 114, 41; cui multi, ei nullus, vulgo dicitur idque recte II, 236, 32; fr. 343, a; nihilominus multos habere optamus, nec minus recte II, 236, 31 ss.; solvitur haec difficultas eo quod multos acquirere, vel ubi adsunt, multis perfrui difficillimum est II, 236, 34 ss.; eorum defectum metumus II, 31, 37; videntur quaeri propter defectum II, 234, 37; eorum defectus vel paucitas misericordiam movet, 359, 11; ab iis si divellaris misericordiam movet, 359, 12; eorum copia magis indignationem movet, si recens parta sit, 360, 44; iis qui carent, injuriis peti solent, 339, 34; iis injuriam facere solent, et quare, 339, 33; adversus quorum aliquid praetendere possunt, iis injuriam facere solent, 339, 30; iis ut gratificentur, aliis injuriam facere solent, 339, 46; in iis eligendis non eodem modo agere oportet ac in vestibus II, 223, 44; vetus ignotus praefereendus, etiamsi hicce melior sit II, 223, 47; fidus non est antequam cum eo modium salis comederis II, 223, 50; si eodem per totam vitam servemus benevolentiam nobis conciliamus, 454, 48; eosdem qui sunt, si inimicos esse finxeris, ratione fide indigna negotia pertractabis, 455, 13; qui recens nobis esse volunt, eorum nos pudet, 357, 1; eorum quorum nos pudet, ipsi etiam pudorem nobis incutiunt, 357, 30; eos in amicitiam recipere non oportet, priusquam noveris eos amabiles esse, iisque fidem habeas II, 93, 33; nondum sent qui fieri volunt II, 223, 28; qui fieri volunt facile calumniam patent, idque quatenus II, 223, 29 ss.; quaestio quomodo iis utendum sit pertinet ad amicitiam in quo frequentiores sunt contentiones, id est ad amicitiam secundum aequalitatem II, 183, 13 s., 22 ss.; bono congruere putant, ut egentibus opem ferat qui ipsi inferiores aut egeni sunt II, 103, 25; amicis suis, quatenus homines sunt, maxima etiamsi fortasse non omnia bona evenire optant II, 97, 5; amicos suos deos evadere non optant II, 97, 1; nonnisi ab eorum, a neminis nutu pendere vult vir magnanimus II, 46, 8; quo modo iis obedimus, sic rationi obtemperat anima concupiscens II, 14, 18; iis praevalescentes obedire nec volunt, nec sciunt, 555, 27; falsa est opinio qua eos amicorum nullam rationem habere jubent, si de imperio agatur, 604, 35; eorum causa bellum gerendum est, 419, 16; 455, 52; utilissimos reipublicae comparat civis bonus, 456, 18; eorum in gratiam pecuniam profundit vir bonus II, 112, 1, 9; eorum in gratiam magistratus et honores negligit vir bonus II, 112, 1, 11; eorum in gratiam haec quonque honestas actiones omittere quo ipse eas

facere possit II, 112, 14; si ad opem iis ferendam promptus est quis, ab eximia virtute pendet, 341, 35; iis qui damnum vel ignominiam timet, seditionem movet, 566, 30; suis quisque ad virtutem exercendam opem ferre debet, ubi leges hanc curam negligunt II, 128, 43; imperii socios sibi adseiscunt reges, 541, 52; iis servatur regnum, 585, 6; iis infidus tyrannus idque quare, 585, 7; inter eos calumniam et discordiam serere debet tyrannus, 584, 45; eorum actionibus delectatur vir beatus, si boni sint II, 113, 6; eorum causa acientias colere illiberale non est, 625, 28; iis magis irascimur quam aliis, 349, 12; idque inprimis quando, 349, 24; carissimos qui quadrantis causa perdidit, felix esse nequit, 601, 5; sibi invicem injurias non inferunt II, 218, 22; eos præcipue respicere videtur justum et injustum II, 218, 23; eorum iura penes nos sunt II, 218, 36; eos maximis accensent bonis II, 218, 31; iis carere rem gravissimam putant II, 218, 32; eorum acquisitionem alii facilem habent, alii rarissimam II, 219, 44, cf. II, 175, 11; inter eos tunc oriuntur dissidia, ubi non eodem modo amici sunt quo se esse putant II, 106, 31, cf. II, 102, 29, 39; inter quos simul tas quadam orta est alter alterum ipsius causa vivere cupiunt eique bona vel vera vel apparentia facere II, 107, 18; interdum se invicem fallunt, idque quando II, 234, 27; eos qui in ius vocat odiosus est, 449, 10; detestandus foret qui eos in hostes converteret ut cades et pugnae fierent II, 124, 37; qui erga eos improbitate utitur pessimus est II, 53, 40; iis noxius est injustus opibus et imperio potitus II, 160, 31; improborum improbi evadunt dum iis assimilantur II, 116, 18; bonorum meliores fiunt agendo et mutua peccata corrigendo II, 116, 20; eos nec felices esse optant pravi, nec necessario tamen fortuna adversa uti, idque quare II, 237, 20; eorum amicos amamus, 351, 35, 42; nostri etiam inter sese amici esse debent II, 114, 29; inprimis de amicis suis recta somnia habent III, 515, 33 ss.; idque quia inprimis de se invicem solliciti sunt III, 515, 35 s.; tam amicos suos ipsos quam eorum motus, ubi procal sunt, idque quare III, 515, 36 ss.; iis presentibus cur minus risum retineant IV, 260, 23 ss.; de iis effatum Biantis, 364, 41; 373, 1; quomodo impugandum sit hoc effatum, 373, 1 ss.; quos vituperant improbi sunt, 324, 32; quæ iis bona sunt facere malunt, 324, 40; iis grata bona habentur, 324, 53; eos justos esse optabilius est quam inimicos, 193, 24; eos justos esse optaremus, etiam si apud Indos essent, 198, 31; apud eos non pudet nos eorum quæ opinione tantum turpia habentur, 352, 38, 51; eos veremur consocios habere eorum quæ revera turpia sunt, 352, 39; hominem præferunt naturaliter bonis vel malis II, 224, 12; eorum qui curam gerit, etiam parentes colet, 421, 34; si in monarchas conspirent, aliquatenus contemptu permoventur, 582, 11; suspecti habentur ne, gratiam ut inanc, testimonium dent, 431, 3; quibus multi sunt, se penam effugere posse sperant, 338, 11; quibus ita se habent, ut facile penam effugiant, sibi idem eventurum esse sperant, 338, 14; iis injuriam inferre solent et quare, 338, 16; iis præpotentes viri legatione e civitate submovendi sunt, 576, 45; eorum numero præpotentes viri ostracismo mulctabantur in civitatibus populari imperio parentibus, 535, 51; eorum numero præpotentes quomodo tractandi sint in optima republica, 536, 50; eorum studiosum se esse perhibere debet orator in proemio orationis judicialis, 448, 30; item eorum osorem esse adversarium, 448, 33; seniorum inopia se excusare debet juvenis crimen inferens, 449, 21; rei tales esse adstruere debet accu-

sator, qualem ipsum reum esse perhibet, 425, 35; nullum unquam tale delictum fecisse dicere debet defensor qualis reus accusatur, 425, 41; rei al simile facinus patraverint quidnam dicendum sit defensori, 425, 47; æquos et honestos esse reo, demonstrare debet defensor, 425, 50.

Amicissimi (οἱ μάλιστα φίλοι); iis molesti sunt acerbi II, 48, 11.

Amici bonum spectantes (σπουδαῖοι) multi quærendi non sunt II, 114, 45; forsitan tantus eorum numerus esse debet quantus maximus est eorum quibuscum vitam communem degere licet II, 114, 25, 35; viro bono suapte natura exoptabiles sunt II, 113, 20.

Amici genuini (οἱ ἀληθῶς φίλοι); eos animam unam esse dicunt II, 228, 8, cf. II, 179, 25; unus et individuus est II, 228, 21 s.; si quærat an ei magis utilia sint suppetitanda, an ei qui beneficia rependere possit et velit, eodem redit ac si quæras utrum honesto viro an amico magis sit benefaciendum II, 233, 45 ss.; si simul honestus, non admodum dijudicatu difficilis est res II, 233, 49; sin vero non, exponuntur quæstiones tunc solvendæ II, 233, 52 ss. in æqualitate virtutis sibi invicem amici sunt II, 225, 3; II, 234, 51; primi sunt II, 222, 3; ipsi sui causa præferendi, idque quare II, 222, 4; item simpliciter jucundi II, 222, 7; item simpliciter boni II, 222, 26; idque non utilitatis causa, sed alio modo II, 222, 27; eos probat tempus II, 224, 15; non vero adversa fortuna II, 224, 14; in eos quadrat amicitia definitio qua amico optare dicimur ut bona eveniant II, 234, 18.

Amici jucundum spectantes (οἱ ἡδαιῖ); paucos quærere præstat II, 114, 18; citius patent quam amici utiles II, 224, 16; non tamen cito simpliciter jucundi II, 224, 17; in eos quadrat amicitia definitio qua una cum amico dolere et gaudere dicimur II, 234, 19 s.; cum iis vita degenda est II, 234, 26.

Amici utiles (οἱ χρήσιμοι); omnino pauci faciendi sunt II, 114, 14 ss.; vix sufficeret vita quo multis vicissim deservires II, 114, 15; iis non eadem tribuenda sunt quæ bonis II, 234, 10; eos probat cum tempus, tum fortuna adversa II, 224, 14 s.; non cito patent II, 224, 16; in eos quadrat amicitia definitio qua amico optare dicimur ut bona eveniant II, 234, 18; quæ ipsi dant, tribuenda sunt amico quorum vivere velimus II, 234, 13.

Amici ac posterii; quatenus eorum fortuna secunda vel adversa ad felicitatem conferat II, 11, 40; multum interest, an casus singuli iis vel vivis vel mortuis accidant II, 11, 50; quatenus eorum fortuna aliquid ad mortuorum felicitatem augendam vel diminuendam conferre possit II, 12, 2.

Amici cum inferioribus amicitia conjuncti; delectantur quod eos amant et mirantur II, 226, 11.

Amicorum multitudo; viris honoratis digna, 362, 40; ea præditi in æmulationem proclives, 362, 40; æmulatio nem excitat, 363, 6, v. supra Amici.

Amicorum multitudo et bonitas; felicitatis pars, 320, 36; quidnam sint, perspicuum est cognita amici definitione, 322, 28.

Aminæ; ita vites appellatæ sunt quas Thessali in Italiam transtulerunt fr. 257, b.

Amisenum ferrum; ejus generatio IV, 82, 5 ss.

Amisus; quale eo e superioribus regionibus afferatur mel III, 98, 8 ss.; quare ut milites deciperet, eo iter sibi faciendum esse dixerit ad argentum signandum Didales Persa, 646, 47.

Amisio et acquisitio; sibi invicem contrariæ sunt II, 315, 27; non motus sed mutationes sunt II 315, 28.

Ammon; ejus filius Apollo Libys fr. 348, b; ad ejus oraculum pervenit Andron Argivus sicca polenta vescens absque potu fr. 64, b; fontium circa ejus templum mira natura fr. 268, b.

Ammonia regio; pars Libyæ est III, 573, 25 s.; demissior est et concavior quam regio infra eam sita III, 573, 26 s.; id quod probat eam olim lacum fuisse adaggeratione a mari separatam qui postea omnino exaruit III, 573, 27 ss.

Ammonias; triremis sacra apud Athenienses fr. 242, a.

Ἀμμώ; Jovis nomen fr. 268, b.

Amneus; ita nonnulli Eurum vocant IV, 45, 34 s.

Amnios; v. *Pullus*; piscum; v. *Pisciculi*.

Amœnitas (τὸ ἡδύ); quidnam II, 22, 5; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; II 51, 28; II, 150, 14; voluptates et molestias spectare videtur inter hominum consuetudinem occurrentes II, 21, 43; II, 22, 4; II, 49, 5, 30, II, 51, 30, 32; amicitia maxime similis est II, 48, 45; quomodo tamen ab ea differat II, 48, 47; affectus est moralis animæ laudandus II, 216, 34, 37; inter odium et adulationem medius II, 150, 13, 17 s.; II, 195, 33; II, 216, 48; quidnam ei proprium sit II, 216, 50; II, 150, 18 ss.; circa eadem fere ac ea est medium inter arrogantiam et dissimulationem nomine carens II, 49, 25.

Amœnus; quisnam II, 22, 4; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; talis fere est qualem bonum amicum esse optamus, si amandi affectum excipias II, 48, 46; non quia amat vel odit, unumquodque probat, sed quia eo est ingenio II, 48, 49; ita agit tam erga notos quam ignotos, am erga familiares quam erga alienos, sed semper ut decet II, 48, 51; honesti et utilis ratione habita non lædere vel oblectare conatur II, 49, 3; quando ei non honestum aut utile est oblectare, indigne feret et lædere præfert II, 49, 6, 16; si quid facienti dedecus vel detrimentum sat magnum afferat, adversando vero levi molestia afficiat, non probat, sed indigne fert II, 49, 8; alio modo tractat dignitate præditos et vulgares homines et magis ac minus cognitos II, 49, 11; cuique tribuit quod decet II, 49, 13; per se præfert oblectationem et offensionem reveretur II, 49, 14; magnas in posterum voluptatis causa leviter offendit II, 49, 17, v. *Blandus*.

Amomum; ex eo Rhodiaceæ o'lulæ fiunt fr. 66, a.

Amor (*aliorum de eo opiniones*): inter omnes deos eminet secundum Hesiodum II, 473, 52; eum primum fuisse censet Hesiodus III, 672, 44 s.; antiquissimus deorum teste Parmenide II, 473, 48; post chaos genitus est secundum Hesiodum II, 473, 50 s.; eum qui tanquam principium considerant causam moventem respexisse videntur II, 473, 45, cf. II, 474, 1; II, 479, 1; eum unum vel unius causam esset censet Empedocles II, 497, 5 ss.; II, 575, 51; ei ens et unum assimilât Empedocles II, 489, 46, cf. II, 497, 5 ss.; eum elementum esse censet Empedocles II, 634, 48; eo vicissim agente et quiescente quomodo mundum construxerit Empedocles II, 414, 19 ss.; apud Empedoclem elementa discernit II, 460, 50; concretionis solummodo causa est secundum Empedoclem II, 460, 40 s.; igitur causa esse nequit cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 40 s.; ei contrarium esse censet Empedocles, si terra deorsum moveatur II, 461, 10; igitur potius omnino præter naturam se habere videtur II, 461, 12 s.; alicujus motus causa est secundum Empedoclem II, 461, 20; determinare vel demonstrare debuisset Empedocles quinam motus ad ejus essentiam pertineret II, 461, 3 ss.; igitur dicere non sufficit eum movere II, 461, 2 s.; tunc

solummodo, ubi adhuc cum discordia certabat, affectus elementis separari potuisset censet Empedocles II, 433, 51 s.; Empedocles quatenus tanquam causa finalis considerari possit II, 479, 12 ss.; causa bonorum est, si Empedocles mentem respicias non verba II, 474, 11, cf. II, 479, 12; sæpe discernit idque quando II, 474, 31 ss.; ei bonum assimilât Empedocles II, 610, 12 s.; cogit II, 610, 13 s.; igitur causa movens est II, 610, 13; miscelæ (id est sphaeri) pars est II, 610, 14; igitur materies est *ib.*; olim eo regnante, eodem modo se habebat mundus, teste Empedocle, ac nunc prævalente discordia II, 461, 28, s.; quomodo ejus ætate generet Empedocles III, 331, 7, cf. 15; quo modo secundum Empedoclem capita cum cervicibus componit, sic intellectus componit notiones III, 468, 46 ss.; eo, teste Empedocle, composita sunt capita collo carentia III, 468, 49, cf. II, 413, 48; III, 331, 8; quærendum est an cujuslibet mixtionis causa sit, an ejus tantummodo quæ proportionem fit III, 439, 22 s.; item an ipse proportio sit vel aliud quid III, 439, 23 s.; eo amorem videmus secundum Empedoclem III, 434, 28; III, 496, 17; absurdum est Platonem eum amantibus concedere, coitu interdicto, 499, 10; orietur in Platonis republica, e recens natorum ab agricolis et opificibus ad custodes itemque vice versa translatione, 499, 51; eum qui juxta infinitum non recipiunt, infinitum divinum esse putant II, 277, 45.

Amor; quatenus amicitia similis, quatenus ab ea differat II, 235, 48; amicitia excellentia quædam esse conatur II, 114, 27; eum simul erga multos colere non possumus II, 95, 30; II, 114, 37; affectu fit et voluptatis causa II, 93, 5; in eum prona sunt adolescentes II, 93, 5; non animæ affectus est, sed hominis eum habentis III, 440, 11 s., 14; igitur post mortem cessat III, 440, 13 ss.; sine corpore locum habere nequit III, 432, 35; in eo manifestum fit corpus affici animæ passionibus IV, 1, 6; quinam ejus sit scopus, 116, 5; an coitus gratia fiat fr. 345, a; non est coitus cupidus, idque quare, 246, 5; 250, 22, cf. 116, 5; ejus principium est voluptas quam visus præstat II, 108, 39; tunc tantummodo adest, ubi absentem desideramus et ejus præsentia delectamur II, 108, 41; ejus initium ubi absentis memoria gaudet, 336, 13; eum involuntarium esse putant, idque quare II, 201, 36; ei veniam dare solemus, idque quare II, 202, 38; inprimis ita se habet ut cupiamus id quod amamus II, 220, 9; eo abreptus ubique amasium se videre putat, parva similitudine deceptus III, 509, 51 ss.; eo qui tenentur, gratia egent, 358, 1; jucundus est, 336, 46; ejus causa manus sibi inferre potius ignavia quam fortitudo est II, 33, 11; plerumque spectat res quæ fieri possunt 368, 33; spectat res quorum principium penes nos est, 368, 37; eum non parit morum dissimilitudo, 637, 1; dissidium (ἄντα) non cogit, nec aliquid ex eo facit, sed e tertio quodam alio II, 255, 38; eo a ratione deflectimur, 426, 12; ejus utilitas in defensione *ibid.*; duobus modis ere ipsa oblectio inferri potest contra enthymema quo honestus esse adstruitur, 383, 9; in eum proclivis animæ potentia ita dicitur II, 195, 2; in eum proclives quosdam vinum reddit IV, 266, 20 ss.; quosnam in eum proclives atra bilis reddat IV, 267, 29.

Amores; quales alatos pingunt, iis similes essent aves, si simul erectæ essent et alas haberent III, 313, 13 ss. Amor filialis; ejus exemplum narratur IV, 104, 29 ss. Amor mutus; ubi exstat amicitia, ibi eum reperiri dicimus II, 175, 20 s.; non competit amicitia erga deum II, 175, 22; nec amicitia erga res inanimas II, 175, 24;

prohorum amicitiae proprius est II, 175, 41; in amicitia secundum excellentiam deest vel alio modo inest II, 225, 13, 35 ss., cf. II, 178, 20; quodsi tamen excellentia parva est, res dubia est II, 225, 42; ubi maxima, ne ipsi quidem amicitia conjuncti cum postulant II, 225, 47; cuius amicitiae secundum excellentiam magis, cuius minus proprius sit II, 225, 37; qua norma eum metiri oporteat in amicitia secundum excellentiam II, 225, 36; interdum in eadem amicitia excellenti tanquam dedecus obicitur *ibid.*

Amor puerorum; v. *Masculorum amor*.

Amor sui; quinam proprie sic dictus II, 181, 5, 39; proprie sic dictus solis pravis competit II, 181, 6, 37; sensu latiori competit etiam viro probo, idque quatenus II, 181, 12 ss.; rite vituperatur, sed tantummodo ubi modum excedit, 501, 3, v. *Studium sui*.

Amor et discordia (ἐχθρία καὶ φίλος); ea invicem separare et movere putat Empedocles II, 344, 6; idque aequalibus intervallis II, 344, 32; ea e rebus humanis ad universum transulisse videtur Empedocles II, 344, 29 ss.; dicere debuisset Empedocles quasnam in res agant II, 344, 29; nonnusquam ita se habere videntur ut Empedocles exposuit II, 344, 32, causae efficientes sunt secundum Empedoclem quarum eae universum construxit III, 220, 24 ss.; ad prima fuisse censet Empedocles II, 504, 39; quanam Empedoclem permoverint ut ea introduceret II, 474, 4 ss.; tanquam causae moventes consideranda sunt II, 474, 36 ss.; II, 477, 1, 5; II, 479, 1; si motum non cierent, ex Empedoclis sententia nec motus nec quies exstarent II, 461, 13 ss.; ea nonnulli generationis causas esse putant II, 255, 8; ea tanquam principia posuere nonnulli II, 502, 29; ad unum et multitudinem reduci possunt II, 502, 30; non ad idem genus ac illa pertinere putabant fortunam philosophi antiqui II, 266, 19; iis qui rerum naturalium causam tribuunt, nihilominus mox ad necessitatem confugiunt II, 270, 16.

Amphiarus; de eo Pittaci effatum, 363, 46; apud Carcinum e delubro rediit, quod quum non viderent spectatores, eos latuit, 470, 27.

ἄμφιβλος cordylus est fr. 180, b.

ἄμφιβολία v. *Ambiguitas*.

Amphictyones; Solonis auctoritate moti, bellum declarant Cirrhæis fr. 301, a; Pythios ludos propter Pythonem occisum condiderunt fr. 312, a.

Amphimachus; Cteati filius, ejus epitaphium fr. 315, a.

Amphiphanes; ejus soror Clymene fr. 281, a.

Amphipolis; ibi Cleotimus accessit Chalcidensium colonos contra divites incitavit, 572, 24; in Thraciam parte quae supra eam est pueri ad aviculas capiendas accipitres sibi socios adsumunt IV, 96, 34 ss., cf. III, 119, 18 s.

Amphipolitae; receptis Chalcidensium colonis maximam partem ab iis ejecti sunt, 568, 17.

Amphissa; ab Andramone condita fr. 280, b.

Amphitryon; Herculis pater IV, 84, 9; tam male tractavit Cythnios ut inde natum sit proverbium Cythnia calamitas fr. 266, b.

Amphora; dici nequit in se ipsa esse II, 287, 52; vini dici potest in se ipsa esse, idque quare II, 288, 1 ss.; ejus fundum si quis detracto operculo perferat, sonus tam ingens inde reddi potest ut ferre videntur IV, 240, 7 s.; inanis per osculum si quis strepitum moverit, mugitui similis sonus fit IV, 240, 3 s.

Amplificatio (αὐξησις); 421, 6 ss.; ad omnes rhetoricae species pertinet, 368, 5; sed imprimis ad laudationem et vituperationem, 424, 9; eodem modo in utraque adhibetur, 448, 6; imprimis laudationi convenit et rhe-

toricae demonstrativae, 382, 27, 32; 368, 11; utilis est etiam in aliis orationum speciebus, sed valet praecipue ad laudandum et vituperandum, 421, 49; ejus usus in laudatione, 447, 29, 36, 38; in dissuasionem, 445, 25; in praecipitationem orationis concionalis, 444, 14, 18; in oratione inquisitoria, 454, 27; ad ea pertinet quae sententiam spectant, 472, 13; ex iisdem locis petitur in actione e quibus in oratione, 472, 15; ea probari debet in eloquentia demonstrativa res gestas honestas vel utiles esse, 407, 12; quomodo ea utendum sit accusatori, 422, 23, 43; unde petenda sit, 332, 14 ss.; ejus argumenta petenda sunt e locis de magnitudine bonorum, ac de majori vel minori bono, 369, 43; ad eam faciunt dissoluta, 401, 20; ad eam facere probatur ejusdem vocabuli repetitio, 401, 6.

Amplificatio et extenuatio; probantur enthymematum loci non esse, 384, 16 ss.; sunt enthymemata quibus ostenditur rem parvam vel magnam, bonam vel malam, justam vel injustam esse, 384, 19; alteram partem constituunt perorationis, 410, 3, 12; ex ut fiant, res ipsae concessae esse debent, 400, 13; 407, 13.

Ampulla; pulcherrima puero magnificum donum est II, 43, 36; ejus pretium parvum quid et illiberale est II, 43, 38.

Amurca olea (ἀμύργη τῆς ἐλαιᾶς); plures in se habet colores III, 650, 16.

Amyclaenses; in bello contra eos Lacedaemoniis opulati sunt Aegidae fr. 269, a.

ἀμυστίζειν qui id faciunt cito inebriantur fr. 63, b.

Amygdala (arbor); in iis statim semen fit cum cooperculo quo teguntur IV, 27, 10, per culturam a malitia sua mutantur IV, 28, 43; ejus gummi IV, 22, 34; clavis confixa gummi per multum tempus emittit IV, 28, 46; melius fructificat in senectute quam in juventute IV, 29, 19; quomodo feraces fiant fr. 166, a; maximum usum ad conficienda mella praebet IV, 78, 10 ss.; circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.; (fructus); cur solam modo durae, modo molles, modo dulces, modo amarae sint IV, 326, 23 ss.; amygdalam aliquando tertio ictu pertudit picus atque nucleum comedit III, 181, 18 ss.

Amygdalae amarae; ex iis meliores proveniunt IV, 26, 10; stercore suillo dulces fiunt fr. 165, b; sol earum amaritudinis causa *ib.* b.

Amyllum; ex massa farinacea in exiguum molem redigitur IV, 140, 20 s.

Amyntae; Thesproticus populus fr. 257, b.

Amyntas; ei pater Archelaus filiam natu minorem despondit, idque quare, 581, 30.

Amyntas cognomine parvus; cur eum aggreusus sit Derdas, 581, 18.

ἀνάβλεψις v. *Intuitus*.

Anacharsis; seria ut agas ludere jubet II, 123, 35; ejus dictum de tibicinibus, 134, 46.

Anacreon; ejus dictum fr. 336, a.

Anacyndaraxas; Sardanapali pater fr. 59, a.

Ἀνάγκη nihil aliud est quam Jupiter III, 642, 8

ἀκρίσθητο; v. *Stolidus*.

ἀνάκτας; ita vocantur regis filii et fratres apud Cyprios fr. 267, a.

Analogia; non omnia simul adhibenda, 392, 47.

Analogia; ex ea petendae sunt metaphorae et epitheta, 387, 29.

ἀνάλογον quid ita vocetur IV, 189, 4; in eo etiam καὶ ἀναλογία sunt, 169, 24; ejus ratio habenda ut teneamus problemata, 107, 48; quanam ex eo petantur enthymematum argumenta, 378, 31, v. *Proportio*.

Analysis; in ea fieri nequit ut quodvis ex omnibus de-

monstretur, 151, 43; quod ea ultimum, origine prius est II, 28, 24.

Analytica; eorum ignorantia causa fuit, cur nonnulli eorum qui de veritate disserunt, insufficienter de syllogisticis principiis locuti sint II, 503, 23.

Analytica; eorum argumentum demonstratio, 39, 2; in iis pertractantur argumentationes demonstrativae, 277, 33; (*priora*); citantur 31, 12; 272, 10 (cf. p. 90 ss.); 273, 24 (cf. p. 109, 37 ss.); 314, 14 (cf. 116, 10); 315, 21 (cf. p. 48, 37 vel 77, 11); 315, 54 (cf. p. 119); 384, 4 (cf. p. 119, 20); 384, 10 (cf. p. 119, 29); II, 68, 9 (cf. p. 121, 2); II, 68, 15 (cf. p. 122, 22); II, 164, 7; II, 189, 16 (cf. p. 90 ss.); II, 198, 44; II, 205, 38; II, 551, 41 (cf. p. 158, 10 ss.); 132, 8; 156, 45; 164, 13; citari videntur III, 219, 39 ss. (cf. p. 53); (*posteriores*); respici videntur, 257, 12, 26 (cf. p. 163-167).

Analytica scientia; ex ea et politica quae circa mores versatur, composita est rhetorica, 318, 47, cf. 313, 44; spectat demonstrationem et scientiam II, 585, 29 s.; igitur non spectat rerum mathematicarum materiem *ibid.*

Anapæstus; eo caret stasimum, 466, 13.

Anaphalantiasis; superciliorum glabritas est III, 48, 9 s.; nemini evenit ante Veneris usum III, 48, 10 s.

Anaphysema; terræ ventus sublimem sese rapiens III, 632, 48 ss.

ἀνάρρηνον v. *Antirrhinum*.

Anas (ἄντρα); avis palmipes III, 152, 9; ei similis sed minor est boscas III, 152, 9 s.; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 19 s.; appendices intestinorum habet III, 34, 38; quomodo futuram tempestatem significant fr. 159, b.

ἄσχετος 399, 5.

ἄσσαι ita vocantur regis uxores et sorores apud Cyprios fr. 207, a.

Anataria aquila; v. *Aquila anataria*.

Anaxagoras; Clazomenius II, 186, 33; II, 472, 48 s.; III, 590, 51; pertinet ad sapientes recentiores II, 634, 47; Empedocle recte anterior, sed operibus posterior II, 472, 49 s.; eum sepulcro honorarunt Lampsaceni, etiamsi peregrinus esset, 377, 30; vereri se dixit ne inepti viderentur quos beatos esse prædicabat II, 126, 51; II, 186, 34; idque quare II, 126, 51, 54; II, 186, 36 ss.; quidnam responderit rogatus utrum vivere an non vivere mallet II, 187, 27; quibusdam ejus discipulis dixisse fertur talia iis entia futura esse qualia ea esse putarent II, 509, 39 ss.; eum sapientem, sed non prudentem vocant, idque quare II, 70, 34; eum exquisita et admirabilia et difficilia et divina sed inutilia scire dicunt, idque quare II, 70, 36; ejus placita Empedoclis placitis opposita esse videntur II, 432, 27 ss.; propriam linguam ignorabat II, 432, 14 s.; partium interiorum experientia carebat III, 538, 50; non agnoscebat naturam omnia alicujus gratia facere III, 538, 51; ortui et interitui et motui fere solis operam dedit II, 480, 53 ss.; eum nonnulli affirmare dicunt ex æternis et infinitis ea quæ fiunt gigni III, 673, 43.

Anaxagoras (ejus placita); recte mundum ex immotis construere incepit II, 414, 15; omnes res simul esse dixit II, 506, 39; ei assentiendum est, si Protagoræ assentiamur omnia quæ alicui videntur vera esse dicenti II, 506, 38 s.; si ei hac in re assentiamur, nihil revera erit II, 506, 39; eo teste omnia simul erant infinita multitudine et parvitate II, 580, 49; dicere debuisset *paucitate*, non *parvitate*, idque quare II, 580, 51 ss.; unum et multa esse dixit II, 252, 24; e mi-

scela reliqua excernit, idque semel tantummodo II, 252, 26, 28, cf. II, 277, 19 ss.; apud eum contraria, i. e. corpora similia innumera sunt II, 252, 28; II, 255, 28, cf. II, 277, 15 ss.; unde ad has opiniones asserendas adductus sit II, 252, 30 ss.; ejus opiniones refutantur II, 252, 50 ss.; ejus mens inepta esse videtur, quippe quæ quærit quæ fieri nequeunt II, 253, 41; non recte sumit generationem corporum similiarum II, 253, 46; ejus opinio præferendum est Empedoclis placitum II, 253, 51; II, 255, 29; contrario modo atque Empedocles de elementis sensit II, 415, 51; II, 416, 3; similia elementa esse censet, ignem vero et aerem ex innumeris similibus visum latentibus composita esse II, 416, 4 ss., 18; ejus placita de elementis refutantur II, 416, 19 s.; materiam multiplicem esse statuebat II, 432, 12 s.; elementa numero infinita agnoscebat II, 277, 14, 17; II, 432, 19 s.; nihilo minus alterationem cum ortu et interitu confundebat II, 432, 15 s.; infinitum sui simile esse ostendit III, 674, 33; perperam infinitum se ipsum fulcire statuit II, 280, 30 ss.; infinitum tactu continuum esse statuit II, 277, 18; quamvis particulam esse miscelam asserit II, 277, 19; omnia olim simul fuisse affirmat II, 277, 21; II, 601, 1 s., cf. II, 252, 33; igitur melius dixisset unum II, 601, 1 s., v. *Omnia qui simul esse censent*; ejus de discretionem, de generatione et de mente placita II, 277, 24 ss.; ejus de similibus ac de ortu et interitu placita II, 472, 50 s.; II, 478, 47; res similes simplices atque elementa esse statuebat II, 432, 21 s.; terram, aquam, aerem et ignem rerum similiarum seminarium esse statuebat II, 432, 32 s.; secundum eum rebus, ubi omnes simul erant, omnia simul competeabant contraria II, 591, 51 ss.; si vera dicat, contraria de eodem prædicari poterunt II, 591, 50 s.; omnia in omni mixta esse dicebat II, 508, 48; idque non solum potentia, sed actu et separatim II, 591, 54 s.; similia non gigni censebat III, 331, 38; igitur ei aliquatenus similia dicere videntur qui semen ab omni parte secedere contendunt III, 331, 32; quatenus tamen ab eo differant III, 331, 38 s.; probabiliter dixit carnes ab alimento ad carnes accedere III, 331, 36 s.; ejus mixtura potentia erat (unumquodque) II, 408, 45; secundum eum quæ segregabantur undique ab ultimis ferebantur ad medium II, 408, 45 ss.; a mixtione rerum naturam pendere putabat II, 483, 7; II, 616, 41; ejus mixtio neque bona, neque non bona esse videtur II, 513, 31; arbitratur fors quæ de origine rerum enarrat principium et a natura et necessitate pendere II, 344, 8 ss.; aliquatenus eo melius de origine rerum sentit Empedocles, idque quare II, 344, 19 s.; ejus opinio de origine rerum refutatur II, 344, 10 ss.; si quis recte digerat quæ dixit, fors nova quædam dixisse videretur II, 180, 35 s.; si recte eum interpreteris, etsi id distincte non dixerit, duo agnovit elementa II, 480, 26 ss.; scilicet unum et materiem indeterminatam omni forma carentem II, 480, 48 ss.; licet igitur nec recte, nec manifeste locutus sit, simile quid innuit ac posteriores dicunt idque rebus apparentibus consentaneum II, 480, 51 ss.; censuisse videtur, inter contradictoria aliquid medium esse II, 513, 29 s.; igitur omnia falsa habuit II, 513, 30; vacuum nullum esse putat II, 425, 32 s.; III, 537, 33; questionem de vacuo de industria tractavit III, 675, 20 ss.; vacuum non exstare censet, et tamen res moveri arbitratur III, 675, 30; ut probaret inane non exstare ostendit aerem aliquid esse, idque quomodo II, 292, 20 ss.; nihil de gravi et levi determinavit II, 425, 32 s.; ejus de motus origine sententia II, 342, 16 ss., cf. II, 344, 13 ss.; II, 364, 2 s.

lationem primum motum habere videtur II, 364, 2; perperam aetherem igni assimilavit II, 371, 8, s.; II, 416, 9; ejus de causa quietis terræ opinio II, 405, 8; dicit aerem interdum stridere et sonare a sole concalectum, noctu vero requiescere IV, 180, 38 s.; ejus de via lactea opinio III, 562, ss.; refutatur hæc opinio III, 562, 15 ss.; ejus de cometis opinio III, 558, 22 ss.; fulmen ignem esse censet e superiori ætheris parte quam igneam vocat deorsum delatum III, 597, 17; tonitru vero ejus sonitum et stridorem III, 597, 20 s.; refutatur hæc ejus opinio III, 597, 23 ss.; ejus de causa grandinis opinio III, 566, 24 s., cf. III, 567, 8, s.; cur secundum eum inprimis æstate ac in calidis regionibus decidat grando III, 566, 28 ss.; refutatur ejus de grandine opinio III, 566, 31 ss.; III, 567, 8 ss.; ejus de terræ motibus opinio III, 590, 51 s.; hæc ut nimis simpliciter prolata impugnatur III, 591, 10 ss.; nihil de his quæ in terræ motibus accidunt tradit III, 591, 19 s.; ejus de Nili incremento opinio fr. 213, a; ejus de plantis opinio IV, 17, 41, 43 s.; dixit plantam habere spiritum, sed non habet IV, 20, 17 ss.; plantas intellectum et intelligentiam habere dicebat IV 18, 18 s.; plantarum fructus ab aere esse dicit IV, 21, 16 ss.; sexus discrimen jam semini inesse putat III, 392, 27 s.; item semen a mare provenire, feminam vero locum præbere III, 392, 29 s.; item mare a dextris provenire et dextram uteri partem occupare, feminam a sinistra et sinistram III, 392, 30 ss.; ejus opinio refutatur III, 394, 13 ss.; ejus de sexus discriminis origine opinio eodem redit ac Empedoclis III, 394, 21 s.; igitur iisdem argumentis refutari debet ac Empedoclis et Democriti III, 394, 14 ss.; censet mare materiam aliquam conferre ad fœtus generationem III, 394, 18 s.; ejus de respiratione opiniones exponuntur ac refutantur III, 537, 28 s.; dixit hominem omnium animalium prudentissimum esse quia manus habet III, 290, 13 ss.; valde inepte et inconsiderate contudit ibi et corvum ore coire, mustelam vero ore parere III, 381, 46 ss.; unde ortus sit ejus error III, 381, 50 ss.; III, 382, 18 ss.; ejus opinio refutatur III, 382, 3 ss., 12 ss.; perperam morborum acutorum causam a felle repetit III, 275, 4 ss.; manifesto in natura orlinis causam esse censet mentem II, 473, 38 ss.; mentem et tanquam causam finalem et tanquam causam moventem considerat II, 473, 41 ss., cf. II, 478, 35; II, 479, 1, 12 s.; quomodo mente usus sit ad mundum construendum II, 478, 24 ss.; eo magis causis utitur Empedocles II, 474, 28 s.; ei mens causa efficiens est cujus ope mundum exstruxit III, 220, 24 s.; mentem principium esse censet II, 634, 48; igitur primum generans optimum esse censet II, 634, 48 s.; omnia mixta esse dicit præter mentem II, 480, 46, cf. 30; mentem vero puram et mixtionis expertem II, 480, 47; recte mentem dicit impatibilem et mixtionis expertem idque quare II, 351, 19 ss.; actum prius fuisse censet utpote mentem II, 604, 37 s.; animam etiam id esse dicit quod movet III, 434, 4 s.; intellectum omnia movere censet III, 434, 6; III, 435, 12; non tamen omnino eadem de intellectu ac anima sentire videtur ac Democritus III, 434, 6 s.; quin eo indistinctius de intellectu locutus est III, 434, 12; intellectum causam esse dicit cur res bene et recte fiant III, 434, 13 s.; alio loco intellectum omnibus animalibus inesse dicit III, 434, 15 ss.; ita ut eum animæ assimilare videatur III, 434, 14, cf. III, 435, 6 ss.; intellectum omnium rerum maxime principium censet III, 435, 8 s.; igitur eum solum simplicem et purum et mixtionis expertem esse dicit III, 435, 9 s.; III, 467, 18 s.; cognitionem et motum eidem principio tribuit III, 435,

10 ss. cf., 51 ss.; intellectum passionis expertem esse et nihil cum reliquis rebus commune habere censet III, 435, 49 ss., III, 468, 6 s.; ejus de bono et malo opiniones exponuntur et expenduntur II, 610, 10 ss.; ejus clepsydre explicatio IV, 200, 7 ss.; non satis exposuit quatenus aer causa sit, ne aqua ingredi possit, obturata fistula IV, 200, 12 ss.; innui videtur III, 574, 15 ss.

Anaxilaus Rheginus; ejus tyrannis ex oligarchia orta est, 589, 22; lepores in Siciliam inivit fr. 283, b; idem quum rheda in Olympia vicisset Rheginorum moneta rheda et leporem insculpsit fr. 283, b.

Anaxandrides; irrisit civitatem quæ decet decernentem bonasque leges habentem, sed iis non utentem II, 86, 35; histrione Philemone usus est, 400, 41; in ejus *Gerontomania* secum invicem verba faciunt Rhadamanthys et Palamedes, 400, 42 s.

Citantur ejus *Iambi* de filiabus suis, 397, 5 (Fr. fab. inc. 17 Bothe); ex *incertis fabulis*, 399, 10 (Fr. 18 B.). II, 86, 36, (Fr. 18 B.).

Anaxarchus physicus; quidnam Alexandro responderit fr. 337, a.

Anaximander; ad antiquos pertinet philosophos II, 406; 29; (*ejus placita*): infinitum immortale et interitus expers esse asserit II, 277, 47; unum infinito assimilavit II, 575, 51 s.; unam quandam formam universam esse ait III, 673, 48; idque aquam III, 673, 49; ex uno contrarietates excerni dicit II, 252, 24; ejus miscela materies est II, 601, 3 s.; ejus opinio de causa quietis terræ II, 406, 28 ss.; refutatur hæc opinio II, 406, 34, ss.

Anaximenes; Milesius III, 591, 1, s.; (*ejus placita*): aerem omnium rerum principium esse censet II, 472, 42 s., cf. II, 478, 40; II, 479, 39, 52; III, 673, 49 s., unum aerem esse censet II, 575, 51; ejus opinio de causa quietis terræ II, 405, 8; ejus de terræ motibus sententia III, 591, 1 ss.; refutatur hæc opinio III, 591, 34 ss.

Anææus; pater Agapenoris fr. 315, a.

Anææus Samius; de illo narratio fr. 285, a.

Anchimolius; a Lacedæmonii missus est ut Pisistratidarum tyrannidem everteret fr. 229, a.

Ancora; quatenus cremastræ comparari possit, 398, 23 cur si in mare estuans jacta fuerit tranquillitas oritur IV, 229, 18 ss.; earum loco proboscibus utuntur sepia, loligines et lolii III, 56, 16 s.; earum munere funguntur viscera septo transverso subdita III, 264, 41 ss.

Andræmon; Amphissæ conditor fr. 280, a.

Andræmon; pater Thoantis fr. 314, a.

Andria; sic olim Lacedæmonii atque etiamnum Cretenses vocant convivia publica, 515, 27; in iis nuper ostenderunt ephori se propter paupertatem venales esse, 513, 8.

Androcles Pittheus; quomodo probaverit leges legibus egere, 379, 30.

Androdamas Rheginus; Chalcidensibus Thraciis leges dedit, idque quales, 520, 9.

Andromache; Antiphontis magis cognoscere volebat quam cognosci II, 226, 19.

Andron Argivus (Archonides); salsis cibis usus absque potu duravit fr. 64, b.

Androtion; Idrieum canibus comparavit (Orat. att. II, p. 346), 390, 10.

ἀνίλατον v. *Cudi quod nequit.*

ἀνελκτον v. *Duci quod nequit.*

Anethum; urinam movet et calefacere valet IV, 258, 27.

Anfractus (ἄντρον); motus qui per eum fit inæqualis est II, 314, 20; ii causa sunt cur plerumque in aurem non penetret aqua, ubi ei immergimur III, 455, 13; quibus quadrupedibus longo intus intortæ sunt aures, melius sonos remotos percipiunt, idque quare III, 419, 18 ss., v. *Vortex*.

Anfractus (ἄντρον, ἀντρον); quot et quales quomodoque dispositos in pectore habeat locusta mas III, 60, 43 ss.; eodem modo se habent apud squillas quo apud locustas III, 60, 42 s., v. *Corpuscula*; eum habent testacea quædam, e. g. buccina III, 285, 10 s.; eo prædita testacea turbinata omnium maxime molluscis similia sunt III, 286, 46 s.; versus caput et partes anteriores numero plures fiunt apud turbinata III, 391, 38 s.

Anfractus inferior; ei subjacent apud locustam marem corpuscula quædam arenacea ad genituram pertinentia III, 60, 52 ss.

Angina; morbus est quo sues afficiuntur III, 165, 27 s.; quenam partes ea præcipue affligantur, idque quomodo III, 165, 29 ss.; ubi ad pulmonem pervenerit necat III, 165, 32 s.; celeriter augetur III, 165, 33 s.; nihil edunt sues ea affecti III, 165, 34 s.; quando sues ea præcipue laborent III, 165, 43 s.; quomodo eam curent subulci III, 165, 35 s.; quenam præterea remedia contra eam adhibeantur III, 165, 45 s.; canes necat III, 166, 21.

Angor (ἀγωνία); in eo fit pulsus inæqualitas et tensio III, 666, 2, s.

Anguilla (ἄγγυλος); piscis longus est III, 30, 41 s.; III, 47, 1 s.; oblonga et lævis est duasque pinnas habet III, 6, 18; III, 28, 16, 50 s.; serpentibus similior est III, 309, 10; ss.; piscibus longis et crassis accensendæ sunt, ideoque pinis supinis carent III, 301, 21 s., cf. III, 311, 25 s., cf. etiam *Pisces longi et crassi*; utrinque quattuor simplices branchias habet III, 28, 36 ss., cf. III, 302, 25 s.; gulam habet, sed parvam III, 31, 26; pertinent ad animalia sanguine prædita quæ sponte nascuntur III, 390, 54; earum corpus lumbricis terrostribus innascitur III, 391, 4 s.; ovis caret III, 47, 2; etiamsi sanguine præditæ sunt nec e coitu, nec ex ovis procreantur, nec ova pariunt III, 118, 39 s.; 42 s., 49 s.; quomodo probetur rem ita se habere III, 118, 44 ss.; dissectæ nec seminales meatus, nec uterinos habere reperiuntur III, 118, 41 s.; gignuntur autem revera e lumbricis terrostribus III, 119, 1; quomodo probetur eas ex his gigni III, 119, 2 s.; nonnulli eos generare putant quia quibusdam earum vermiculi innascuntur III, 118, 50 s., cf. III, 75, 16 s.; quomodo coeant fr. 179, a; sexus differentia carent, neque ex sese aliquid generant III, 75, 15 s.; III, 359, 6 s.; quæ feminæ dicuntur, adpectu non sexu differunt III, 171, 34 s.; feminæ ita dictæ reliquis præstant III, 171, 33 s.; feminas etiam a maribus capitis speciei differre asserunt III, 75, 23 ss.; hoc earum discrimen non sexus sed generis differentia est III, 75, 26 s.; nullam unquam vel genituram vel ovum habere observant III, 75, 20 s.; III, 115, 8; III, 117, 28 s.; III, 118, 40 s.; fel in jecore habet III, 30, 39 ss.; iis separata pinguedo non est III, 51, 10 s.; exiguum serum circa omentum habet III, 51, 11 s.; quibusnam rebus vascantur III, 149, 52 ss., cf. III, 150, 24 ss.; in perennibus lacubus non inveniuntur nec per squalorem III, 118, 46 ss.; aqua pluvia vivunt atque nutriuntur III, 118, 48; branchias parvas habent III, 150, 4; ideoque suffocantur, nisi pura sit aqua III, 150, 3 s.; easque ut capiant aquam turbant III, 150, 5; fr. 179, a; suffocantur aquis vi tempestatum conturbatis fr. 179, a; quidnam commenti sint earum nutritores ut puram habeant aquam III, 150, 1

ss.; quonam anni tempore capiuntur in Strymone, idque quare III, 150, 5 ss.; parvum ventriculum habent III, 150, 10 s.; igitur mortuæ nec fluitant, nec emergunt III, 150, 9 s.; omento pleræque carent III, 150, 11 s.; ex aquæ exemptæ quinque vel sex dies vivere possunt III, 150, 12 s.; idque aquilonia tempestate diutius quam austrina III, 150, 13 s.; mutationes vehementes non perferunt III, 150, 16 s.; moriuntur si æstate e lacubus in piscinas transferantur III, 150, 14 ss.; item si eas subito in aquam frigidam immergant ferentes III, 150, 17 ss.; item si in pauca aqua alantur III, 150, 19, s.; nonnullæ earum septem vel octo annos vivunt III, 150, 23 s.; fr. 179, a; inprimis noctu pascuntur, interdum aquam profundam subeunt III, 150, 26 s., cf. fr. 179, a; e fluviis et lacubus ad mare descendunt III, 117, 31 s.; in sicco egredi atque ibi diutius vivere possunt, idque quare III, 302, 24 ss.; III, 309, 18 s.; quomodo ope salsamentarii fictilis et coli capiuntur III, 70, 24 ss.

Anguillæ fluviatiles; quibusnam rebus vascantur III, 150, 24 ss.

Anguillarum nutritores (ἄγγυλοτρόποι); quidnam commenti sint, ut anguillæ aqua pura natarent III, 150, 1 ss.

Angulis carens; qualitas est II, 526, 4.

Angulus; aliquatenus rectus acuto prior, aliquatenus posterior, idque quomodo II, 624, 7 ss., 18 s.; uterque unus est II, 624, 19; cubi ænei pars esse dicitur II, 531, 13; quæ unicuique habent celerius operiuntur et clauduntur quam quæ plures II, 294, 22 ss.; si interior major esset exteriori, parallelæ conciderent, 111, 52; magnitudinis affectus sunt II, 625, 12; ideoque eorum rationem reddere non possunt idealium numerorum assertores II, 625, 10 s.; quomodo eos spectet mathematicus II, 588, 42; quomodo philosophus II, 588, 43 ss.; circa unum punctum positi duobus rectis æquales sunt II, 572, 23; triangulo per se accidit ut ejus anguli duobus rectis æquales sint III, 224, 35 s.; non in species distribui possunt figuræ prouti earum anguli duobus rectis æquales vel non æquales sunt III, 224, 34 s.; propter eos urere et calefacere perhibent ignem II, 422, 23, 35.

Angulus acutus; quinam ita dicatur, 183, 11; pars est anguli recti, qui nihilo minus eo prior esse videtur, idque quare II, 547, 50 ss.; II, 548, 48 ss.

Anguli æquales; omnes semicirculi æquales, 69, 12, cf. 161, 27; si ab æqualibus æquales auferantur, restant æquales, 69, 14; cur secundum eos resiliant in partem contrariam corpora quæ feruntur, ubi impegerant IV, 198, 21 ss.; IV, 201, 50 ss.

Anguli externi; quattuor rectis æquales, 147, 8; id latius patet quam triangulus aut quadratum, 169, 28.

Anguli oculi (ὀφθαλμοί); palpebræ superiori ac inferiori communes sunt III, 9, 6 s.; numero duo alter ad nasum, alter ad tempora III, 9, 7; quenam de moribus signa ex iis colligere liceat III, 9, 8 ss. **Angulus oculi inferior**; ejus membrana nictitans aves III, 245, 33 s.; idque quare III, 246, 11 ss., v. *Membrana nictitans*.

Angulus rectus; acuto prior esse videtur etiamsi hic ejus pars sit, idque quare II, 547, 50 ss.; II, 548, 48 ss.; si quæretur utrum ipse prior sit, an ejus partes quidnam respondendum II, 546, 40 s.; terminus est angulorum inter se oppositorum IV, 199, 1 s.; ita vocatur et æneus cum materie conjunctus et qui singularibus lineis inest II, 549, 48 s.; ejus notio posterior est partibus definitionis et aliquid anguli recti II, 549, 47; qui sine materie est partibus definitionis posterior est II, 549, 49 s.; singularis vero partibus prior II, 549, 50; eum alio modo investigat faber ac geometra II, 7,

25; duobus æquales sunt trianguli anguli III, 361, 12 s.; idque demonstrari potest, etiamsi æternum sit III, 361, 14, s.; quomodo probetur in semicirculo positos omnes rectos esse II, 572, 25 ss.

Anhelantes (ἀναπνεύοντες); iis comparantur insecta quæ bombum edunt III, 543, 11.

Anhelatio; sit ubi calidum aerem inspiramus, idque quare III, 540, 33 ss.; ea afficitur equus lymphatus III, 167, 12.

Anhelitus (ἀσθμα); eo ætate laborant cervi propter corporis molem III, 131, 27.

Anima (ψυχή); (*aliorum de illa opiniones*): qui de ea verba fecerunt, unice de humana locuti esse videntur III, 441, 31 ss.; non de omni loquuntur nec qui eam ex elementis componunt, nec qui eam id esse dicunt quod maximam vim movendi habet III, 442, 35 ss.; nec qui intellectum aut id quod sensui præest ex elementis componunt III, 442, 42 s.; nec hi, si consentias intellectum vel id quod sensui præest (cujusvis) animæ partem, aut de omni universaliter, aut de tota, ne de unica quidem locuti sunt III, 442, 45; nec de omni locutus est sermo qui in carminibus Orpheo tributus legitur III, 442, 48 ss.; ei fere omnes tribuunt movendi facultatem III, 438, 51 s.; recte censent eam nec corpus esse, nec sine corpore III, 447, 6 ss.; idque non sine certo aliquo corpore III, 447, 9; sunt et qui eam universo admixtam esse dicant III, 443, 5 s.; refutatur eorum opinio III, 443, 7 ss.; eam alii e corporeis, alii ex incorporeis elementis deduxerunt, alii ex utrisque III, 434, 45 ss.; ei alii unicum, alii plura tribuerunt principia III, 434, 48 s.; eam præcipue ex elementis compositam esse contenderunt qui præcipue ad sensum et cognitionem animum attenderunt III, 442, 36 s.; quare eam inesse aeri et igni putent nonnulli III, 443, 16 s.; qui per conversionem probare conantur quid sit a principio petunt, 156, 26, ss.; eam antiqui partim motu, partim sensu, i. e. cognitione vel intellectu determinaverunt III, 433, 24 s., cf. III, 471, 9 ss.; III, 434, 20 s., 42 s.; III, 435, 39 s.; III, 441, 22 ss.; III, 442, 36 ss.; III, 464, 44 ss.; hinc alii eam id esse dixerunt quod maximam movendi haberet vim III, 434, 19 s., cf. III, 433, 25 s.; præterea eam rebus quæ moventur accensuerunt, idque quare III, 433, 26 ss., cf. III, 434, 3 s.; qui inprimis ad sensum animum attenderunt, eam principiis assimilantur, idque vel uni vel pluribus III, 434, 20 ss.; excepta terra, vicissim unicuique elementorum ab aliquibus assimilata est excepto aliquatenus Empedocle III, 435, 36; eam fere omnes sensu vel motu vel incorporeo et subtili definiunt III, 435, 39 ss.; III, 444, 22 ss.; qui eam cognitione definiunt, eam elemento assimilant vel ex elementis componunt III, 435, 42 s.; idque quare III, 435, 46 s.; simile simili cognosci censent iidem excepto Anaxagora III, 435, 35 ss.; qui unicum elementum esse statuunt, e. g. aerem, ei animam assimilant III, 435, 46 ss.; qui plures eam pluribus principiis assimilant III, 435, 49 s.; qui elementis contrarietatem tribuunt, eam vel e contrariis, vel ex eorum altero e. g. calido vel frigido componunt III, 435, 53 ss.; qui eam calido assimilant vitæ nomen græcum a fervendo deducunt III, 436, 3 ss.; qui vero a frigido, ipsius nomen a refrigeratione, cui respirationem assimilant III, 436, 5 s.; probatur ex elementis constare non posse III, 441, 29 — 442, 54; si ex elementis componi debeat, sufficit eam e duobus componere, idque quare III, 442, 54 ss.; eam alii in rationis participem et ratione carentem distinguunt, alii in rationis participem, animum (θυμὸν) et cupidinem III, 471, 19 ss.; habere tamen videtur partes, quæ magis a

se invicem differunt quam hæc duæ aut tres III, 471, 21 ss.; III, 472, 46 ss.; vix discernendum utrum ad rationis participem an ratione carentem pertineat sensitiva III, 471, 25 s.; item cuiusnam harum duarum vel trium tribuenda sit imaginatio III, 471, 27 ss.; omnibus tribus partibus tribuendus erit appetitus, si eam in rationis participem animum et cupidinem dividat III, 471, 31 ss.; qui ei partem rationalem et iracundam tribuunt non recte reprehenduntur III, 666, 29 s.; secundum Orphicæ carmina ventis portata respiratione ex universo ingreditur III, 442, 50 s., cf. III, 443, 19 s.; ei vim movendi tribuisse videtur Thales III, 435, 12 ss.; eam lapidi (Heracleensi) tribuit Thales III, 435, 14 s.; de ea Diogenis (Apoloniatis) opinio III, 435, 15 ss.; item Heracliti III, 435, 20 ss.; item Alcmaeonis III, 435, 24 ss.; item Hipponis III, 435, 29 ss.; item Critias III, 435, 34 ss.; qui eam sanguini assimilant, e. g. Critias, sensum rem ei maxime propriam censent III, 455, 34 s.; quomodo redarguat Hippo eos qui eam sanguini assimilant III, 435, 32 s.; de ea Empedoclis sententia III, 434, 23 ss.; cf. III, 435, 38 s.; eam ex elementis compositam vel unum eorum esse censet Empedocles II, 461, 27 s.; si ignis sit ei competent ignis proprii affectus II, 461, 31 s.; si ex elementis mixtura est, ei competent affectus corporales II, 461, 32; quærendum ab Empedocle, an mixtionis ratio sit an aliud quid III, 439, 21 s.; eam rem moventem esse censent cum Anaxagoras tum reliqui qui intellectum omnia movere censent III, 434, 4 ss.; quatenus eam intellectui assimilaverit Anaxagoras III, 434, 12 ss.; III, 435, 6 ss.; eam igni assilantur nonnulli, idque quare III, 434, 51 ss.; III, 435, 48 ss.; qui eam igni assilantur, eorum elegantissime disseruit Democritus, idque quare III, 434, 54 ss.; eam ignem et calidam esse affirmat Democritus III, 433, 29; eam globosis corporibus individuus assilant idem III, 433, 31, 35; III, 539, 8 s., 12; idque quare III, 433, 35; item ramentis quæ per aerem feruntur in radiis qui per fenestram ingrediuntur III, 433, 31 s.; igitur secundum Democritum id est quod animalibus motum impertit III, 433, 37 s.; eadem de ea quæ Democritus sentit Leucippus III, 433, 34; Pythagoreorum alii eam ramenta esse dicunt quæ per aerem feruntur, alii id quod hæc ramenta movet III, 433, 48 s.; in eandem sententiam abire videntur, qui eam id esse dicunt quod se ipsum movet III, 433, 51 s.; cum hi, tum Pythagorei ac Leucippus et Democritus censere videntur motum animæ maxime proprium esse III, 433, 52 ss.; item omnia alia anima moveri, ipsam vero per se III, 434, 2 s.; ejus e corpore expressionem a respiratione prohiberi censet Democritus III, 539, 4 s.; eam intellectui assimilat Democritus III, 435, 5 s., cf. 2 s., III, 434, 7 s., 11 s.; eam nonnulli e. g. Democritus eodem modo corpus movere censent quo et ipsa movetur III, 437, 10 ss.; arbitrio vel intellectione corpus movere videtur, non quomodo Democritus dixit III, 437, 20 ss.; plerisque qui de ea disseruerunt obijciendum est, quod nihil de corpore determinaverunt III, 438, 27 ss., 34 ss.; III, 447, 9 ss.; nihilo minus in corpus agit idque movet III, 438, 32 s.; igitur quælibet quodlibet corpus subire nequit, ut Pythagorei fabulantur III, 438, 36 ss., cf. III, 447, 11 s.; ei certum quandam numerum tribuerunt Pythagorei II, 475, 20; quæritur an eodem modo quo illa, unum esse dicant ens Parmenides ac Melissus II, 219, 33; de ea Platonis sententia III, 442, 29 ss., cf. III, 437, 22 ss.; eam Plato definivit id quod se ipsum movet, 237, 33; disceplatur an recte definiatur numerus se ipsum movens, 237, 22; eam corpus movere censet Plato quia

et ipsa movetur corpusque ei connexum est III, 437, 23 s.; igitur eandem de motu quem corpori impertit habet sententiam Plato quam Democritus II, 437, 22 s.; teste Platone secundum numeros harmonicos partita est III, 437, 26; idque ut concentus insitum sensum haberet et ejus motus cum cæli latonibus consonarent III, 437, 27 s., cf. 31; igitur ejus linea recta in circulum inflexa est, isque circulus in alios partitus, idque quomodo III, 437, 28 ss.; exponitur Platonis opinio qua circulari motu cietur cæli conversioni proportionem respondentem III, 437, 25 ss.; refutatur eadem opinio III, 437, 32-438, 25, cf. III, 439, 31; Platone teste multisque assentientibus præferendum fuisse, eam nunquam cum corpore copulatam esse III, 438, 16 ss.; eam interdum una cum cælo fuisse censet Plato II, 604, 35; Platonis placitis congruere videretur si ei motum circularem impertisset deus, quia ita melius erat III, 438, 23 ss.; ejus substantia e Platonis opinione causa non esse videtur cur circulo moveatur cælum III, 438, 19 s.; eam in tres partes distinguit Plato II, 243, 6; eam recte Plato distinguit in partem ratione præditam et ratione carentem II, 131, 38, cf. II, 137, 14; II, 155, 47; cuique ejus parti tribuit Plato virtutes congruas II, 132, 1; perperam nonnulli (sc. Plato) ejus partem jecori insitam a felle morderi vel laxari putant III, 274, 37 ss.; ejus principia a numerorum et magnitudinum principiis distinguit Speusippus II, 539, 11; definitur (a Xenocrate?) quod sibi ipsi vitæ causa est, idque numerum se ipsum moventem, 156, 29, cf. 159, 39; eam nonnulli (Xenocrates?) numerum se ipsum moventem esse dixerunt III, 434, 44, cf. III, 440, 19; idque ut sensum vel cognitionem motui copularent III, 434, 42 s.; omnium de ea opinionum minime consentanea est rationi quæ eam numerum se ipsum moventem esse dicit III, 440, 18 s.; cadunt in eam opinionem difficultates cum quæ a motu ei tributo pendent, tum quæ ab eo quod numero assimilatur III, 440, 19 ss.; refutatur igitur hæc opinio III, 440, 21-441, 22, cf. 156, 28 ss.; 205, 26; 209, 43; 210, 7; ne accidens quidem ejus potest esse numerus III, 441, 16 s.; eam quidam harmoniæ assimilarunt III, 438, 46; eam quidam sapientes concentum esse dicunt, alii eam concentum continere, 630, 40; hæc opinio multis magis placuit quam ulla alia earum quæ de anima traditæ sunt III, 438, 43 s.; nihilominus jam refutata est in sermonibus vulgo tritis III, 438, 45 s.; unde hæc opinio petita sit III, 438, 47 s.; refutatur denuo III, 438, 49 ss., cf. III, 439, 30 ss.; fr. 51, b; vix ejus affectuum et munerum ratio reddi potest, si eam harmoniæ assimilares III, 439, 3 s.

Anima (*ad quamnam scientiam pertineat de ea disserere*): ejus investigatio pertinet ad scientias (*ἐπιστήμαι*) animi faciendas III, 431, 3 s.; ejus cognitio multum ad omnem veritatem conferre videtur, sed maxime ad naturæ scientiam III, 431, 5 ss.; quatenus circa eam speculatur scientia naturalis II, 534, 41; naturæ studiosus de ea disserere et scire idque quatenus debet III, 221, 7 ss., cf. III, 432, 45 ss.; si universa ejus contemplatio ad naturalem scientiam pertineret, nulla alia præter hanc esset III, 221, 41 ss.; probatur non totius, vel omnium ejus partium contemplationem ad scientiam naturalem pertinere III, 221, 47 ss.; ejus consideratio non aliena est a moribus et a scientia civili II, 157, 49; quæ eam spectant considerare debet politicus, idque quatenus II, 13, 17, 23 s.; ejus penitior investigatio non pertinet ad morum disciplinam II, 13, 21; de ea sermo fit in disputationibus exotericis II, 13, 25.

Anima (*quomodo de ea instituenda sit questio*): dif-

ficillime de ea aliquid comperitur, idque quare III, 431, 11 s.; qui de ea disserere vult, primum de alimento et de generatione loqui debet III, 448, 32 ss., cf. III, 449, 40 s.; investiganda sunt cum ejus substantia et natura, tum ejus accidentia III, 431, 7 ss.; investigandum est ad quamnam categoriam pertineat III, 431, 24 ss.; item an potentia sit vel actus III, 431, 27 ss.; item an in partes dividi possit necne III, 431, 29; item an omnes ad eandem speciem pertineant III, 431, 30; si omnes non ad eandem speciem pertineant, quærendum utrum specie an genere differant III, 431, 30 s.; quæritur an omnium eadem sit ratio III, 431, 33 ss.; item utrum primo loco considerata sit tota, an ejus partes III, 431, 38 s.; item utrum primum considerata sint ejus partes an harum munera III, 431, 41 s.; item utrum primum hæc munera, an quæ his respondent III, 432, 2 s.; singularum ejus partium pertractatio multum confert ad eam universam investigandam III, 448, 19 s.; igitur inquirendum est, quidnam sit unaquæque ejus pars III, 448, 22 ss.; quidnam sint ejus facultates determinari nequit, nisi prius cognoscamus harum facultatum actiones et munera III, 448, 25 ss.; munera vero et actiones determinari nequeunt, nisi prius cognoscamus eorum objecta III, 448, 29 ss.

Anima (*ejus definitio et natura*): quidnam III, 444, 44, cf. 29 s., 37 s.; III, 660, 27 s.; vitæ causa et principium est III, 449, 3 s.; animalium quasi principium est III, 431, 7; ea præditum est omne animal III, 536, 1; in ea est vita II, 571, 6; ea vivimus II, 136, 1, 5; pars animalis est, 485, 49; 523, 50; potius pars animalis dicenda est quam corpus, 547, 46; idem est quod animam esse II, 549, 26 ss.; II, 560, 21 s.; in ea est anima II, 288, 5; ejus pars anima II, 486, 14; dubitatur an ipsa animal sit II, 549, 5 s.; vitæ particeps est 210, 7; quomodo sophistice probetur, eam non idem esse atque vitam, 281, 21; substantia et actus alicujus corporis est II, 560, 16 s.; alicujus corporis substantia est III, 354, 53 ss.; anima præditi substantia est II, 549, 2 s.; animalis substantia esse dicitur, idque quomodo II, 521, 38; substantia est, non quantum aut quale III, 442, 6 ss.; substantia prima est II, 551, 2 s.; substantia secundum definitionem et forma et quidditas hujusmodi corporis est, idque quare II, 549, 4 ss.; est substantia secundum motionem III, 444, 49 s.; id est quidditas rei certa qualitate prædita III, 445, 1; non hujusmodi corporis notio est et quidditas, sed naturalis certa qualitate præditi quod intra se motus et quietis principium habet III, 445, 6 ss.; forsitan separabilis ideoque et substantia et causa est II, 603, 4; notio et forma est, non materies et subjectum III, 446, 51; corporis alicujus actus et perfectio est III, 447, 5; est actus et perfectio et notio ejus quod potentia certe aliquo modo se habet III, 447, 14 ss.; eodem modo se habet ut figuræ III, 447, 44 ss.; idque quatenus ejus communis exstat notio quæ in nullam peculiarem quadret III, 447, 46 ss.; igitur ridiculum foret, si missis peculiaribus animis communem ejus notionem investigaremus III, 447, 49 ss., cf. III, 448, 4 ss.; videtur forma et species esse II, 613, 16 s.; forma quædam, idque qualis fr. 53, a; vel ipsa vel ejus pars causa movens et finis III, 221, 33 ss.; corporis vivi et causa formalis et causa finalis et causa movens est III, 448, 48 ss.; probatur ejus causa formalis esse III, 449, 1 ss.; item causa finalis III, 449, 4 ss.; item causa movens III, 449, 11 ss.; probatur actus et perfectio prima esse, id est eodem modo quo scientia III, 444, 31 ss.; eodem modo quo visus et instrumenti facultas actus et perfectio est III, 445,

20 s.; quodammodo omnia est quæ exstant III, 470, 37; id est scilicet formæ, non res ipsæ III 470, 45 s.; se habet igitur ut manus III, 470, 46 s.; aliquatenus ei insunt universalia III, 451, 52; ea aliquatenus omnia plena sunt, idque quare III, 390, 10 ss.; nulla in alio est quam in eo cuius anima est III, 349, 10 s.; eam necessario omnia habebunt, si simile simili cognoscatur III, 442, 26 ss.: nobiliorem habent nobiliora animalia III, 546, 7 s.; ignobilior potentia semper sequenti continetur III, 448, 1 ss.; ea carere stellis perperam arbitramur II, 401, 35; ejus definitio hominis definitio est II, 551, 28; pars hominis est cui primæ inest vita II, 528, 48; id est quo vivimus et sentimus et intelligimus primo III, 446, 52 s.; eandem habent mas et femina III, 358, 23; particularis se habet ad universalem, ut corpus particulare ad universale II, 551, 6 s.; sensibilis non est II, 168, 53; ipsa non sub aspectum cadit, operibus tamen ipsis spectatur III, 639, 28 s.; exstat etiam si non sint magnitudines II, 633, 28; igitur nihil ad eam conferunt hæ II, 633, 25; non rite definitur substantia scientiæ capax, utpote et ignorantæ, 254, 30; probatur partium compositio esse non posse III, 439, 10 ss.; III, 443, 27; III, 446, 14 ss.; nec mixtorum ratio mutua III, 439, 13 ss., cf. 26, 29; eveniet ut nullas habeamus, si anima mixtorum mutua ratio sit III, 439, 16; affectuum subjectum est II, 569, 25 ss.; in ea tanquam subjecto est quædam grammatica, 1, 28; scientiæ subjectum est, 1, 33; in ea etiam discrimen esse debet inter materiem et causam effectivam III, 468, 20 s.; vocatur medicinalis, sed non proprio sensu II, 220, 51; propter naturam ea aliquo modo affecti nascimur, 616, 37; puerorum fere nihil a brutorum differt III, 145, 20 s.; non in extremo oculo est, sed intus III, 479, 7 s.; tritici velut lentus dulcisque succus est IV, 223, 9; si aeri aut igni insit, quaeritur cur ea animal non faciat III, 443, 8 s.; idque etiamsi ei insita necessario nobilior esse debere videatur III, 443, 10; quaeri etiam potest cur aeri insita melior sit et magis immortalis III 443, 10 ss.; necessario specie sibi similis esse debet ut aeri inseri possit III 443, 12 ss.; alioquin nonnisi partiaro ei inseri poterit III 443, 20 ss.; etiam ignem et terram continebit, si ea opus habeat III, 440, 26 ss.

Anima (de ejus motu): querendum quo motu moveatur, 190, 25; ejus genus nec differentia esse potest quod se ipsum movet, idque quare, 205, 45; 206, 6; 209, 47; si ejus status melior est motu, ad statum tanquam genus referri debet, 217, 20; probatur nec se ipsam movere, nec omnino fieri posse ut ei insit motus III, 436, 9 ss.; III, 439, 36 ss., cf. III, 440, 16 s.; constat eam revera non moveri III, 443, 26 s.; si omnino non moveatur, constat eam a se ipsa moveri non posse III, 440, 17 s.; non est id quod movet et movetur, sed solummodo id quod movet animal III, 440, 38 ss.; in ea motus principium deus est II, 240, 37; per accidens movetur II, 355, 20; si moveatur, de statu suo dimovebitur, nisi per accidens se ipsa moveat III, 437, 8 ss.; principium motus continet II, 565, 20, 24; ejus principium movens probatur principio inesse non posse quod simul alius finis sit III, 523, 28 ss.; probatur principium ejus movens necessario in medio esse III, 524, 6 ss.; si motus ejus substantiæ non insit, præter naturam movebitur III, 438, 13 s.; non per accidens moveri potest quum ejus notioni inesse dicitur ut moveatur III, 436, 28 s.; igitur locum habebit III, 436, 33 s.; si natura moveatur, sequitur eam quoque vi moveri posse III, 436, 34 s.; item eam et vi et naturaliter quiescere posse III, 436, 35 s.; si sursum moveatur

ignis erit, si deorsum terra III, 436, 40 s.; rationi consentaneum videtur eam per accidens ab alio moveri III, 436, 51 s.; e. g. si vi pellatur animal III, 436, 52; quum tamen ejus notioni insit ut a se ipsa moveatur nonnisi per accidens ab alio moveri deberi videtur III, 436, 52 ss.; nihilo minus, si moveatur, præcipue a sensibilibus moveri videtur III, 437, 4 ss.; per accidens moveri et se ipsa movere potest III, 439, 32 ss.; eo scilicet quod id cui inest movetur, idque ab ipsa III, 439, 34 s.; non vero alio modo moveri potest secundum locum III, 439, 35 ss.; per accidens in loco est II, 291, 19; si corpus moveat iisdem motibus movetur quibus corpus III, 436, 43 ss.; igitur locum mutabit, idque vel tota vel per partes III, 436, 47 ss.; sequitur inde eam corpus egredi et rursus ingredi posse III, 436, 48 ss.; potest esse id quod alteratur II, 310, 29; II, 599, 19; dummodo in ea motus fiat tempus elapsum esse arbitramur II, 300, 22; probatur sine ea tempus esse non posse, excepto eo quod eo ipso momento tempus est II, 306, 21 ss., cf. 14 ss.; vel ipsa vel ejus pars sola numerare potest II, 306, 25 s.; si sine ea motus fieri possit, hicce erit quod eo ipso momento tempus erit II, 306, 27 s.; quando affirmat duo momenta esse, tunc atque hoc dicimus esse tempus II, 300, 47 s.; eo solo rem numero unicam esse videtur affirmare, quod eam uno eodemque momento percipit III, 491, 2 ss.; unum vero specie ipso sensu et sensus modo discernere videtur III, 491, 4 s.; ejus cessatio quatenus bona vel prava dicitur, somnus est II, 13, 42; ejus tamen aliquatenus et parva ex parte in somno aliqui penetrant motus II, 13, 43; in somno maxime jactatur idque quare IV, 272, 6 ss.; ubi maxime movetur ne cogitare quidem potest IV, 272, 12 s.; idque non solum inter vigilandum, sed vel in somnis IV, 272, 17 ss.; unde hoc probetur IV, 272, 19 s.; ejus motus interdum pervertuntur æque ac corporis membrorum resolutione affectorum II, 14, 7; ejus perversi motus oculorum aciem latent II, 14, 7.

Anima (de calore et proprio): sine calore exstare nequit III, 536, 1 s.; ei proprius calor omni spiritui continetur III, 390, 11; ejus possessio cum quodam calore conjuncta est III, 542, 14 s.; omnium corporum maxime ejus operibus subservit calor III, 238, 22 ss.; inde inepte quidam eam igni vel alii cuidam hujusmodi facultati assimilaverunt III, 238, 19 ss.; melius dici potest eam in hujusmodi corpore consistere III, 238, 21 s.; si eam igni assimilēs fabrum quoque vel fabrilem artem serræ vel terebro assimilare possis III, 238, 26 ss.; necessario majorem ejus calorem habent animalia majora III, 345, 7 s.; calore ei indito crescunt cum piscium non cartilagineorum ova, tum vermes III, 379, 39.

Anima (de ejus partibus): plures partes habet II, 179, 22, 27; dubitatur an ei partes tribuendæ sint, ac si tribuendæ sint, quot III, 471, 17 s.; quænam sint ejus partes fr 97, a, b; videtur aliquatenus innumeras partes habere III, 471, 18 s., cf. III, 472, 46; nil refert an partes habeat necne II, 193, 34; difficile determinatu est quænam ejus partes revera a reliquis diversæ sint III, 431, 39 ss.; constat parte ratione prædita et parte ratione carenti, 617, 51; 620, 25; II, 13, 27; II, 66, 43; in plures dividitur partes quarum alia melior, alia pejor II, 155, 18; II, 174, 9; præstat ejus pars ratione prædita, idque quare, 618, 2, 6; ejus pars ratione prædita rursus bifariam distinguitur, prouti ratio actiones aut contemplationes spectat, 618, 7; duas partes habet rationis participes II, 193, 33; ei inest aliquid quod a ratione differt eique repugnat II, 14, 8;

animae ei proprius esse videtur intellectus III, 432, 23 s.; ejus pars mens est II, 306, 26; in ea idem est mens quod visus in corpore II, 5, 16; in ea inest alterum quod imperat, alterum quod paret, 495, 13; ratione praedita se habet ad rationis expertem ut imperans ad subditum II, 16, 17; ejus partes altera alteri injuriam inferre posse videntur II, 155, 20; ubi ejus partes a se invicem dissentiunt, nobis ipsis injuriam infligimus II, 179, 22 ss.; ubi inter se consentiunt, nobis ipsi amici sumus II, 179, 28 ss.; si duplex est, aliquis sibi ipse amicus esse potest vel inimicus II, 179, 23 ss.; II, 227, 35, 37; a quaestione an duplex sit necne, pendet quaestio an sponte vel inviti agant continens et incontinens II, 227, 33, 37; non nisi apud viros probos ejus partes inter se consentiunt II, 179, 31; ejus honesta dispositio exemplar est bonae reipublicae II, 247, 4; aliquatenus inter ejus partes jura quaedam intercedere possunt II, 66, 12; omnibus quae in ea sunt imperare dicitur prudentia II, 158, 50; melioribus tamen ejus partibus non imperat prudentia II, 76, 2; II, 158, 51 s.; si mala est humana, pars rationalis paret parti animosae et cupidinibus obnoxia, 219, 41; ejus norma optima est quae alteram ejus partem minime sentimus II, 242, 40; ei το λογιστικὸν pars erit primo, si τὸ ἐκθυμητικὸν item ejus pars est primo, 234, 24; cuiusnam ejus parti respondeat facultas deliberativa II, 205, 12; non in eadem ejus parte resident phantasia et opinio II, 220, 19; quamnam ejus parte meminerimus II, 496, 27 s., cf. III, 494, 30; III, 495, 5, 8, 17 s.; ad ejus partes rationis expertes pertinet videtur fortitudo et temperantia II, 35, 47; ejus partes vel omnes vel nonnullae priores sunt et cuncto animali et angulari II, 549, 8 s.; ejus pars ratione carens generatione praecedat partem ratione praeditam, 620, 28; ejus partes accretio et nutritio IV, 18, 32; praeter altricem reliquas ejus partes alia animalia habent, alia iis carent III, 358, 18 ss.; III, 448, 38 ss.; mortalia ratione praedita etiam reliquas habent ejus omnes partes, non vero vice versa III, 448, 15 ss.; ejus partes prope ad il accedunt ut sint substantiae et potentia et actu II, 556, 7 s.; probatur nec totam nec omnes ejus partes naturam vel causam motus esse III, 221, 47 ss.; incrementi causa ejus pars est quam et plantae habent III, 221, 48; alterationis pars sensitiva III, 221, 49; rationis alia quaedam III, 221, 49 s.

Anima (ejus munera, habitus, affectus, facultates): ejus munera nutritio et motus sunt III, 238, 24; nutritionis causa est III, 449, 28 s., 35 s.; sine ea fieri nequit coctio III, 542, 15 s.; partibus voci et respirationi dicatis insita aeris respirati ope eum qui arteria continetur huic illidit ad vocem efficiendam III, 456, 10 ss., 17; ab ea prodit motus secundum locum III, 449, 11 s.; ab ea quoque pendet alteratio et incrementum III, 449, 13 s.; ab ea pendet mensura magnitudinis et incrementi III, 449, 39; motus quem animali impertit, unice motus secundum locum esse videtur III, 442, 40 s.; quaeritur an loti, an alicui ejus parti vel magnitudine vel ratiocinatione separabili tribuendus sit motus secundum locum, item an parti ei soli dicatur III, 471, 12 ss.; est movens immobile ac superius membrorum motus principium III, 524, 34 s.; spiritu insito tanquam motus instrumento utitur III, 525, 14 s.; cujusque ejus parti peculiaris est habitus, scilicet appetitus et mens, 626, 26; ei innascuntur appetitus, voluntas et cogitatio II, 143, 34; ei triplicia insunt, scilicet habitus, affectus et facultates II, 18, 13; mente cognoscit ac sapit III, 467, 9 s.; item cogitat et existimat III, 467, 23 s.; differentibus ejus partibus diversa cognos-

cuntur subjectorum genera II, 156, 5 s.; itaque etiam sensibilia et intelligibilia II 156, 7 s.; ipsi ejusque parti ratione praeditae insunt potentiae quaedam II, 565, 2 s.; in ea tria sunt quae actioni et veritati praesunt, scilicet mens, appetitus et sensus II, 67, 8; ratione et appetitu constat, 523, 51, cf. 486, 5; non omnis ejus pars cupiditatem participat II, 196, 52; ei insunt impetus partim a ratiocinatione, partim ab appetitu ratione carente orti II, 239, 39; sensitivi ope dijudicat calidum et frigidum et res quarum caro proportio est III, 467, 49 s.; alia re quam sensu, idque separabili (scilicet intellectu) dijudicat notiones a materie disjunctas ac quidditatem III, 467, 50 ss.; alia re (quam intellectu) aut (potius intellectu) alio modo se habenti dijudicat res quarum notio a materia separari nequit III, 467, 47; III, 468, 3; cf. III, 468, 22 ss.; quomodo dijudicet ac cogitet res mathematicas III, 467, 52 ss.; III, 470, 27 ss.; indivisibili ejus parte res forma indivisibiles cogitat intellectus III, 469, 16 ss.; probatur fieri non posse ut duobus diversis ejus partibus simul percipiantur duo sensibilia ad idem genus pertinentia III, 492, 10 ss.; duo sensibilia simul percipit parte quae una eademque est, etiamsi notione non eadem III, 492, 42 ss.; facilius simul percipi posse viderentur duo sensibilia quae ad unum eundemque sensum pertinent, quare quae ad diversos III, 490, 3 ss., 50 s.; III 492, 25 ss.: vel ea vel ejus parte multas res sensibiles unum sunt et continentur II, 613, 4; nunquam sine imaginibus cogitat III, 469, 52 s.; III, 471, 2 s.; ope imaginum et intellectionum quasi videns futura ad praesentia expendit III, 470, 21 ss.; in somniis futura praesagit fr. 35, b; item quum in morte a corpore separatur fr. 35, b; eo quod ejus naturalis turbatio sedatur, scientes et prudentes finis II, 338, 37; ei tanquam in alio proprio est prudentia, 227, 42; sui scientiam habere potest, sed non necessario habet, 213, 31; ei inest contrariorum notio II, 565, 23 s.; igitur ab eodem principio profecta ad contraria pertendit II, 565, 25; conclusionem vel affirmare vel peragere debet, ubi in unam coeulerunt opinio universalis et particularis II, 79, 24; non ideo cognoscit quia ex elementis constat III, 443, 25 s.; ei (apud fabrum) inest (lecti) forma III, 342, 44; ei comparatur natura III, 342, 48; alia facultate verum a falso discernit ac quae imagines suggerit III, 510, 9 ss.; et sensu et intellectu aliquid dijudicat ac cognoscit III, 464, 47 s., cf. III, 465, 42 ss.; pleraque ejus facultates enumerantur III, 443, 27 ss., cf. III, 445, 44 ss.; III, 446, 16; III, 447, 12, 39; III, 471, 23 ss.; III, 472, 40 s.; ad eam pertinentes qualitates patibiles, 14, 48; ejus primariae passionem, 24, 26; ejus passionum signa quae voce emittuntur, 24, 22; ejus naturales affectus cupidines et ira, 119, 39; eam dolere et gaudere et confidere et timere et irasci et sentire et cogitare dicimus III, 439, 38 ss.; melius tamen diceremus hominem ea miscere et discere et cogitare III, 439, 51 s.; quod si eam dicamus irasci aut timere eodem reddit ac si eam texere aut aedificare affirmemus III, 439, 49 ss.; quatenus verum ac falsum recipiat, 24, 30; quinquae sunt quibus secundum veritatem aliquid affirmat vel negat, scilicet scientia, ars, prudentia, sapientia et mens II, 67, 45; II, 69, 48; existimatione et opinione falli potest II, 67, 47; plus temporis in errore versatur III, 465, 9; affirmans aut negans persequitur aut fugit, ubi sensus molestus aut jucundus est III, 469, 43 ss.; id est ubi affirmaverit vel negaverit bonum aut malum III, 469, 51 s.; vel ubi dixerit illic esse jucundum aut molestum III, 470, 23; atque in universum discernit de re

gerenda III, 470, 24; quidnam ejus opus II, 192, 35; ita se habet ut ei jucundum bonum, acerbum vero molestum videatur II, 206, 16; naturaliter ei inest aliquid quo impellimur ad ea unde bene habeamus II, 172, 52 s.; ei est pars qua oblectamur II, 168, 46 s., 54; ejus partis qua oblectamur motus et actus est voluptas II, 168, 47; ejus voluptates non spectat temperantia et intemperantia II, 36, 5; ei quietem et stabilem habitum conciliat mansuetudo II, 244, 24; ejus mores quales chamæleontis III, 297, 16 ss.; una est amicis secundum proverbium II, 179, 25 ss.; II, 228, 8, 15.

Anima (de ejus cum corpore conjunctione): a corpore differt, 620, 24; ejus substantia corpus esse nequit III, 532, 5 s.; nihilo minus alicui corporis parti inesse debet, idque in parte quæ inter reliquas vi aliqua poleat III, 532, 6 ss.; non querendum est an unum sit cum corpore III, 444, 45 s.; potius corporis causa est quam ipsius causa corpus III, 438, 21 s.; eam generatione præcedit corpus, 620, 27; ea posteriora sunt corpus et ejus partes II, 549, 9 s.; non quod eam abjecit, sed quod eam habet corpus-potentia vivit III, 445, 16 ss.; quidnam ex ea unum faciat cum corpore, nemo dicere valet II, 610, 49 s.; facit autem causa movens II, 610, 51; non idem est quod medium corporis quia magnitudo non est, sed in eo est III, 524, 35 s.; ejus principium calefacto humore intra bullam spumosem suscipitur consistentibus animalibus ac plantis sponte pullulantibus III, 390, 13 ss., cf. 24 s.; ejus principii dignitas pendet a locis vel corpore quod intus suscipit III, 390, 18 s.; ab ejus principio pendet nobilitas vel ignobilitas plantarum vel animalium sponte pullulantium III, 390, 16 ss.; ejus principium intra bullam susceptum, principium materiale plantarum ac animalium sponte nascentium in conceptum convertit III, 390, 46 ss.; eodem redit si quæras utrum eam habeant partes an semen III, 349, 9 s.; eam manifeste habent partes, sed potentia III, 349, 13; nulla ejus pars est quæ non aliqua corporis parte contineatur III, 347, 44 ss.; si in partes dividi possit ac totum corpus contineat, etiam quæque ejus pars aliquam corporis partem continebit III, 443, 48 ss.; sine ea recte definiri nequeunt partes animalis, idque quare II, 549, 5 ss.; non habet quæque pars suam III, 439, 28 s.; non opus est eam unicuique parti inesse, sed sufficit eam principio inesse, idque quare III, 525, 23 s.; ejus generationis nulla pars causa est, sed primum movens forinsecus, id est vis a patre semini insita III, 349, 16 ss.; omnis potentia haberi debet antequam actu habeatur III, 351, 36 s.; aut omnes ante fœtus generationem exstant, aut omnes ei innascuntur, aut aliæ hoc modo, aliæ illo III, 351, 38 s.; si innascantur, aut in materie gignuntur aut cum semine inrant, aut in materie gignuntur, sed e semine venientes III, 351, 40 s.; si in mare fiant, extrinsecus adveniunt aut omnes aut nulla, aut partim adveniunt, partim non III, 351, 42 s.; quarum actio corporea, eæ extrinsecus advenire nequeunt III, 352, 43 ss.; idque nec corpori conjunctas, nec solas per se III, 352, 48 s.; omnes diviniore corporis quam elementa participes esse videntur III, 352, 1 s.; quo nobiliores ipsæ sunt, eo nobilior etiam earum corpus III, 352, 3 ss.; eam proli suppeditat mas III, 354, 53; eam continet semen III, 355, 24; ejus principii semen cum genitura abit III, 352, 18 s.; ejus principii semen apud mente prædita partim a corpore separari potest, partim inseparabile est III, 352, 19 ss.; non actu, sed potentia genituræ ac concepto continetur III, 352, 28 ss.; ejus principii absentia tantummodo a semine

differt menstrua purgatio III, 352, 42 s.; ejus principium et calor ovi albumini inest, idque quare III, 374, 16, 50 s., cf. 18 s., 41, 35; ea prædita est mola, idque quare III, 216, 41; item ova subventanea III, 216, 41 s.; eam postmodo fieri dicere aliquis posset, ubi semina discernuntur et in cujusque naturam abeunt III, 663, 19 ss.; apud sanguine prædita animalia cordi, apud exsanguia parti ei respondentem quasi inusta est III, 535, 13 ss., cf. III, 542, 34 s.; III, 547, 42; ejus principium apud pumiliones corpulentum est et difficulter movetur III, 289, 50; gressilium animalium quia pondus ferre non poterat, quadrupedes facta sunt III, 289, 21 s.; eam habere nequit corpus non sessile ac generationi obnoxium nisi etiam sensum habeat III, 474, 16 ss., 21 s.; eam vero habere possunt corpora non sessilia ac generationis expertia, etiamsi sensu careant, idque quare III, 474, 18 ss.; ubi abierit, animal non amplius est, nec partes ejus nisi figura tantum III, 221, 24 ss.; igitur, id quo animal ejusque partes sunt, vel ea est, vel pars ejus, vel sine ea esse nequit III, 221, 23 s.; ea egressa, dissipatur ac putrescit corpus III, 443, 40 s.; ejus a corpore separatio in senectute omnino non sentitur III, 549, 10 s.; si eodem modo cum corpore conjuncta esset ac scientia cum ipsa, etiam sola sine corpore interire posset III, 528, 10 ss.; igitur alia ratione cum corpore conjuncta esse videtur III, 528, 14 s.; si totum corpus sentiens occupat, ipsaque corpus aliquod sit, duo corpora in eodem loco erunt III, 441, 4 ss.; eam omnia corpora haberent, si ipsa numerus esset punctorum quæ corpore continentur III, 440, 48 ss.; III, 441, 7 ss.; item a corpore separari non posset III, 440, 52 ss.; ejus conjunctio cum corpore comparatur ei quæ ab Etruscis prædixibus fiebat, mortua corpora cum vivis colligantibus fr. 50, a; eorum obliviscitur quæ ei acciderant antequam cum corpore conjungeretur, idque quomodo, fr. 49, b; eas multum mutant corporis passiones IV, 1, 4; ejus accidentia partim affectus ei proprii sunt, partim propter eam animalibus eveniunt III, 431, 9 ss.; non constat utrum omnes ejus affectus ei cum corpore communes sint, an exstant etiam qui ei proprii sint III, 432, 18 ss.; plerique affectus ei cum corpore communes esse videntur III, 432, 21 ss., 32 ss., cf. III, 433, 13 ss.; ea et corpus affectus secum invicem communicare videntur IV, 6, 30 s.; an una cum corpore mulet affectus naturales, 119, 36; quia ejus affectum participant nonnullæ partes (quorundam animalium), præcisæ levem sensum produunt III, 533, 40 ss.; si exstant affectus vel munera ei propria, poterit separari III, 432, 26 s.; sin vero non, nequibit III, 432, 27 s.; tunc eodem modo se habebit ac rectum III, 432, 28 s.; de muneribus ei cum corpore communibus v. *Munera*; corpore mutabilior est III, 161, 3; ei quietem suppeditat corporis relaxatio quæ in somno fit III, 390, 7; cum in senectute, tum in morbis et ebrietate non afficitur ipsa, sed id cui inest III, 440, 7 ss.

Anima (ejus in corpus imperium): ejus gratia exstat corpus II, 174, 11; III, 228, 8; ejus propria res et instrumentum corpus II, 230, 10, 12; corpore tanquam instrumento uti debet III, 438, 41 s.; ejus instrumenta sunt corpora animalium ac plantarum III, 449, 8 s.; ad eam se habet instrumentum ut terebrum ad artem II, 230, 46; ad corpus se habet ut dominus ad servum et artifex vel ars ad instrumentum II, 230, 7; II, 231, 12; ei proprium est ut corpori imperet, 218, 47; se habet ad corpus ut tyrannus ad subditum II, 100, 30; ei quod inest præstat eo quod corpori inest, 198, 46; corpore melior est III, 344, 29; inter eam et corpus

nec amicitia exstat, nec iustitia, nec communio II, 230, 8; II, 231, 3; corpori prodest, sed amicitiam cum eo non colit II, 100, 31; naturaliter in corpus exercet imperium herile, apud homines saltem optime constitutos, 485, 49, 53; 486, 4; ubi eam non impedit corpus quominus officio suo fungatur, bene se habet corpus II, 174, 12 ss.; ad ejus bonum refertur corporis bonum II, 230, 11; movet manus vel aliam corporis partem III, 342, 44 s.; sæpe totum corpus regit, non vero singula membra IV, 145, 51 s.; constat sive ipsam, sive ejus partes nonnullas, si partibilis sit, a corpore separari non posse III, 445, 23 ss.; non separari possunt ejus partes quæ quarundam corporis partium actus atque perfectio sunt III, 445, 25 s.; nihil vetat quominus aliæ quædam quæ nullius corporis partis actus sunt, separari possint III, 445, 26 s.; non constat an eodem modo corporis actus sit, quo gubernator navis III, 445, 28 s.; sine ea manus non amplius manus est, nec ulla alia pars eadem, nisi æquivoce III, 337, 1 ss. talem necessario tale sequitur corpus IV, 1, 15.

Anima (de ejus immortalitate); animalium an immortalis sit, necne vulgo non constat, 296, 26; fieri forsitan nequit, ut tota perstet II, 601, 45 ss.; humana si immortalis est, erunt immortales et reliquæ, sin vero minus, contra, 204, 28; si hominis immortalis est, non propterea omnis, 188, 41; immortalis esse probatur fr. 48, b; fr. 49, a; absurdum foret, si quis ab ejus immortalitate procederet ad probandum angulos trianguli duos rectæ æquare II, 133, 45 ss.

Anima (de ejus præstantia); ea nihil melius nec superius esse potest III, 442, 32 s.; et opibus et corpore præstat, 601, 33; bonum honorabile est II, 134, 14; ejus bona, quo magis excellunt, eo utiliora sunt, 601, 26; ejus causa expetenda sunt bona externa, 601, 36; ejus bona inprimis et maxime propria bona vocamus II, 7, 46; eam quod bonum efficit, præstat eo quod corpus bonum efficit, 201, 40; ejus curam præcedere debet corporis, 620, 33; ejus causa fit cura corporis, 620, 35; ejus actio felicitas est II, 7, 10; II, 9, 29; II, 13, 1, 15; II, 571, 6; ejus melior pars actio magis seria est, ideoque et præstantior ac plus ad vitam felicem confert II, 123, 42; philosophia duce in cælestem locum se contulit et res inter se longissime sejunctas cogitando complexa est III, 627, 12 ss.; ab ea omnis vitæ cultus inventus est III, 639, 30 ss.; cum deo comparatur III, 639, 34 ss.

Anima (quatenus virtutem spectat); ei inest virtus II, 136, 2; cf. II, 137, 12; ad eam pertinet virtus humana II, 13, 14; ejus habitus virtus est II, 136, 18; ejus virtus non æque bene cernitur ac corporis, 486, 41; ejus finis est usus et actio virtutis II, 136, 14 s.; idem facit ejus virtus quod ipsa II, 136, 2; ejus virtute bene vivimus II, 136, 6; ejus virtutes bonum sunt, 323, 40; quænam virtutes totam spectent II, 243, 10, 26, 27, 29; item quænam vitia II, 243, 14; II, 244, 4, 6, 8; quamnam dispositionem ei impartiat virtus universalis II, 247, 2; utriusque ejus partibus (ratione præditæ et irrationalis) boni dicantur viri, 618, 1; in ea sunt iustitia et fortitudo, 253, 41; ejus profunditatem et magnitudinem habet vir magnanimus II, 245, 12; eam ad virtutem excedendam ineptam reddunt artes illiberales, 625, 21; lumen accipit a doctrinis liberalibus ut visus a circumfuso aere fr. 341, a; eam conservat disciplina, 412, 35; quærendum est an ei aliquid conferat musica, 629, 34; eam forte immutat qui musicam didicit, 119, 37; ea mutatur numeros et cantilenas audientes, 629, 52; ei tres cause innascuntur cur pravi dicamur, scilicet vitium, inconti-

nentia et feritas II, 162, 4; quibus male affecta est, iis non sunt pro bonis divitiæ, robur, forma fr. 62, a.

Anima altrici facultate prædita (θερική); quænam III, 446, 10 s., cf. III, 445, 47 ss.; eadem quæ generans III, 358, 15 s.; III, 471, 37; item quæ uniuscujusque natura III, 358, 16; animalium ultima est III, 358, 42 s.; altera pars est animæ ratione carentis II, 13, 32; nequaquam rationis particeps est II, 14, 15; prima et maxime communis animæ facultas est III, 448, 34 s.; ei vitam debent omnia III, 448, 35; ejus mora vita est III, 549, 18; propter eam vitam habent viva III, 446, 4; eam habent animalia III, 365, 40 s.; eam habent omnia quæ nutriuntur tam fœtus quam adulti II, 13, 34; eam habent femine et in universum quæcunque vivunt III, 383, 20 s.; eam habent omnia anima prædita inde ab ortu usque ad interitum, idque quare III, 474, 1 ss.; eam necessario habent semina et concepta animalium III, 351, 18 s., 29; eam necessario primo accipere debent concepta III, 351, 19; eam potentia, non actu habent concepta donec separata nondum (?) sunt III, 351, 30 s.; eam tum demum actu possident quum æque ac ea quæ separantur alimentum attrahunt III, 351, 31 ss.; eam potentia habent ova subvæntanea III, 358, 41 s.; plantis et animalibus communis est III, 444, 8 s.; III, 448, 33 s.; III, 358, 16 s., 43 s., cf. 7 s.; III, 471, 24, cf. 36 s.; eam habent plantæ III, 444, 7 s.; III, 448, 8; III, 461, 6 s.; III, 474, 5; igitur a reliquis animæ facultatibus separari potest III, 443, 52, cf. III, 446, 8 s.; non vero ab ea reliquæ partes apud res mortales III, 446, 1 s.; III, 448, 4; a reliquis animæ partibus separari potest in iis quæ vitam solam habent III, 500, 37 s.; ab anima sensitiva separari potest non vero vice versa III, 444, 9 s.; III, 445, 52 ss.; magis a sensitiva et intellectiva et appetitiva differt quam animus a cupidine III, 472, 46 ss.; sine ea exstare nequeunt reliquæ animæ facultates III, 542, 31 ss.; nutrit III, 450, 27; nutritur corpus eam habens III, 450, 27 s.; nutritione a reliquis animæ facultatibus distinguitur III, 449, 41 s.; quidnam sit determinari nequit, nisi prius sciamus quidnam sit ali, et adhuc prius quidnam sit alimentum III, 448, 25 ss.; ejus munus est ut alimentum attrahat III, 351, 33 ss.; ab ea pendet incrementum, status et decrementum, idque quare III, 474, 3 ss.; accretionis et deminutionis motui præest III, 471, 35 ss.; principio condit, id quod natura consistit III, 358, 11 s.; postea ex alimento incrementum facit III, 358, 8 s.; arti comparatur III, 358, 6 s.; calore et frigore tanquam instrumentis utitur III, 358, 9; ejusmodi facultas est, ut id conservet quod quatenus tale est, ipsam habet III, 450, 23 s.; est quæ generare valet tale quale ipsum est animatum III, 450, 30 s.; major ejus facultas est, ubi generat quam ubi incrementi causa est III, 358, 14; eam ad operandum excitat alimentum III, 450, 24 s.; ideo alimento carere nequit III, 450, 25; melius munere suo fungitur apud animalia dormientia III, 502, 1 ss.; in somno præcipue agere videtur II, 13, 38; unde constat ei nequaquam opus esse anima sensitiva, ut munere suo fungatur III, 502, 4 s.; probatur motui secundum locum non præesse III, 471, 42 ss.; medium locum inter superiora et inferiora occupat III, 532, 25 ss.; et ratione et sensu constat ejus principium in medium locum inter os et anum occupare III, 533, 13 ss.; III, 534, 38 s., 43 s.; III, 542, 21 ss., cf. III, 548, 25 ss.; apud animalia quæ dissecta vivere possunt, itemque apud plantas actu una, potentia vero multa est III, 533, 22, 28 s.; et apud plantas constat ejus principium medium locum occupare III, 533, 44; idque apud has ex insi-

tionibus et plantationibus et generatione quæ semine sit III, 533, 45 ss.; ejus principium necessario in corde residet III, 534, 18 s.; III, 542, 24; in eodem loco, in eodemque hujus loci particula sedem habere debet ac calor naturalis III, 545, 18 ss.; ipsa sine calore naturali exstare nequit III, 542, 34; de ei conjuncto calore v. *Calor*; ejus prima in calido participatio ortus est III, 549, 17 s.; umbilicum tanquam radicem in uterum demittit III, 365, 40 ss.; ejus virtus communis quædam est, non humana II, 13, 36, 47; ei non est virtus virtutibus moralibus respondens II, 74, 31; penes eam non est an agat, necne II, 74, 32, cf. *Nutritiva pars animæ*.

Anima appetitiva (τὸ ὁρεκτικόν); vix partium compositio haberi potest III, 439, 13; notione et potentia a reliquis animæ facultatibus differre videtur III, 471, 29 s.; necessario in duo vel tres partes distrahi debet, si animam in rationis participem et ratione carentem, vel in rationis participem, animum et cupidinens dividat III, 471, 31 ss.; magis ab ea quæ altrici facultate prædita est et sensitiva et intellectiva et deliberativa differt quam animus a cupidine III, 472, 46 ss., cf. *Appetitivum*.

Anima cogitativa (ἀνθυνητική); ei tanquam sensibilia subjiciuntur imagines III, 469, 50 s.

Anima concupiscens (ἐπιθυμητική); altera pars animæ ratione carentis II, 13, 48; II, 14, 16; aliquatenus rationis particeps, idque quo usque II, 13, 48; II, 14, 17, 24; apud continentes rationi obedit II, 14, 12; sed magis etiam apud temperantes et fortes II, 14, 13; v. *Anima moralis*; circulo non movetur III, 437, 36; igitur ei animam mundi non assimilât Plato III, 437, 34 s., v. *Concupiscens pars animæ*.

Anima deliberativa (βουλευτική); magis ab ea quæ altrici facultate prædita est et sensitiva et intellectiva appetitiva differt quam animus a cupidine III, 472, 46 ss., v. *Deliberativa facultas*.

Anima generans (γεννώσα); eadem quæ altrici facultate prædita III, 358, 15 s.; III, 471, 37.

Anima humana; ei propria sunt duæ partes rationis particeps II, 193, 35, 45; necessario affectibus obnoxia est, 539, 11; ei insunt iustitia ac iniustitia, 21, 29.

Anima intellectiva (ἡ νοητική, τὸ νοητικόν); magis ab ea quæ altrici facultate prædita est et sensitiva et deliberativa et appetitiva differt quam animus a cupidine III, 472, 46 s.; ejus habitus alterationes non sunt II, 338, 19; ejus habitus generationi non obnoxii sunt II, 338, 20, cf. 22 s.

Anima moralis vel concupiscens; ei duo insunt, nempe virtus naturalis et virtus proprie sic dicta II, 75, 24.

Anima movens (ἀρχὴ ψυχικὴ); ad eam se habet spiritus insitus ut ad movens immobile id quod in flexuris simul movet et movetur III, 524, 45 ss.

Anima mundi; eam manifeste intellectui assimilât Plato III, 437, 33 s.; non vero animæ concupiscenti aut sensitivæ, idque quare III, 437, 34; eam qui motus causam habent, lationem primum motum censere videntur II, 364, 14; iidem id quod se ipsum movet eorum quæ moventur principium esse dicunt II, 364, 15; perperam ei tribuunt aliqui cæli incolumitatem II, 390, 1; ejus vita nec doloris expertis nec beata esse posset II, 390, 2; Ixioni comparatur II, 390, 9.

Anima opinans (τὸ λογιστικόν, τὸ δοξαστικόν); ei duo insunt, nempe solertia ac prudentia II, 75, 23; spectat res quæ hoc vel illo modo sese habere possunt II, 66, 47; II, 67, 2; ejus virtus optimus ejus habitus est ad proprium ejus munus obeundum II, 67, 6.

Anima plantis competens; v. *Anima altrici facultate prædita*.

Anima prima; v. *Anima altrici facultate prædita*.

Anima ratione carens (τὸ ἄλογον); distinguitur in animam altrici facultate præditam et in concupiscentem II, 13, 32, 48; II, 14, 15; eam rationi aliquatenus obedire docent monito reprehensioque et exhortatio II, 14, 20; ei morem gerunt qui pecuniæ, honoribus ac corporis voluptatibus operam dant II, 111, 16; paret, 495, 15.

Anima ratione prædita (τὸ λόγον ἔχον); ab ea differt pars altrici facultate prædita II, 136, 41; quatenus duplex sit II, 14, 23; distinguitur in duas partes, nempe scientiæ destinatum et ratiocinantem vel opinantem idque quare II, 66, 45; II, 67, 1; II, 69, 34; II, 155, 49 s.; utriusque ejus partis veritas munus est II, 67, 41; utriusque ejus partis virtus is habitus erit, quo maxime verax est II, 67, 42; ad optima recte hortatur II, 13, 51; eam apud continentes et incontinentes laudamus II, 13, 50; imperat, 495, 15; vincitur ab irrationali apud incontinentes II, 171, 23 ss.; si eam pars ratione carens non impediât quominus munere suo fungatur, agnus secundum rectam rationem II, 174, 6 s.; ejus actiones vel rationi obtemperant, vel rationem habent et cogitandi munere funguntur II, 6, 50; ejus actionum rationem habentium duæ sunt species quarum potior altera quæ actu constat II, 6, 52; quænam ejus virtus II, 137, 16; II, 243, 7, 16; quodnam vitium II, 243, 11, 31; sedes virtutum perfectarum II, 161, 10; quia sciens esse dicitur homo sciens II, 287, 51.

Anima scientiæ dicata (τὸ ἐπιστημονικόν); portio est partis ratione præditæ II, 155, 49 s.; non movetur, sed manet III, 473, 44; spectat eas res quarum principia aliter se habere non possunt II, 66, 46; II, 67, 1; ejus virtus optimus ejus habitus est ad proprium ejus munus obeundum II, 67, 6; potentia idem est quod res scibiles III, 470, 42 ss.

Anima sentiens (αἰσθητική); difficulter discernitur utrum ad animam rationis participem, an ad ratione carentem pertineat III, 471, 26 s.; probatur motui secundum locum non præesse III, 471, 47 ss.; potentia idem est quod res sensibiles III, 470, 42 ss.; magis ab anima altrici facultate prædita et intellectiva et deliberativa et appetitiva differt, quam animus a cupidine III, 472, 46 ss.; potentia et substantia separabilis est III, 501, 5; ea nequaquam opus est animæ altrici facultate præditæ, ut munere suo fungatur III, 502, 4 s.; ab ea separari potest anima altrici facultate prædita III, 444, 9 s.; III, 446, 8 s.; III, 448, 4, 7 s.; alterationi præest III, 221, 49; sensibilibus alteratur II, 338, 4 s.; ejus alterationes sunt voluptas et molestia II, 338, 15; eam alterari necesse est ut fiant animæ habitus II, 338, 2 s.; ea carent quæcumque nulla alia munera habent, nisi accretionem et deminutionem e. g. plantæ III, 501, 1 ss., 50 ss.; ea carent ova subventanea III, 358, 44 ss.; eam habere debent animalia III, 358, 45; ea animalia a reliquis rebus distinguitur III, 351, 13, 22; queritur an semini et concepto insit III, 351, 14; eam tantummodo processu temporis acquirunt concepta III, 351, 21 s.; eam impertit mas III, 358, 30; III, 359, 12 s., cf. III, 358, 22 s.; apud omnia animalia alicui principio corporis et partium inesse debet III, 277, 20 ss., v. *Sensus*; vix partium compositio haberi potest III, 439, 13; medium locum inter os et anum occupat, idque quare III, 534, 38 ss., cf. 43 s.; ejus principium necessario in corde residet III, 534, 18 s., cf. 30 ss.; apud sanguine prædita necessario in corde, apud exsanguia in parte ei respondente residere debet III, 535

15 ss.; ne alimenti vapore et calore adventitio turbetur, factum est septum transversum III, 268, 29 ss.; unam actu habent omnia animalia III, 261, 15 s.; igitur et unicam habent partem qua primo continetur III, 261, 16 s.; idque et potentia et actu sanguine prædita III, 261, 17 s.; actu tantummodo nonnulla exsanguia III, 261, 18 s., cf. III, 282, 36 ss.; eadem parte qua ea contineri debet caloris principium, idque quare III, 261, 19 s., 22 s.; nisi eam actu aut potentia habent partes animalis, revera partes non sunt III, 358, 26 ss.; apud animalia quæ dissecta vivere possunt, actu una, potentia plures est III, 533, 30 ss.; imperfecta est in somno II, 193, 28; circulo non movetur III, 437, 36; igitur ei animam mundi non assimilât Plato III, 437, 34 s., v. *Sensitivum*.

Animæ vegetativa; v. Anima altrici facultate prædita.

Animæ affectus; v. Affectus animæ.

Animæ ardor; appetitus species est III, 447, 23 s.

Animæ dejectiones (ἀποψήγι); ab atra bili fiunt, idque quando IV, 267, 19.

Animæ deliquium (ῥιποφυγία); in eo æque ac in somno sensus impotentes sunt III, 502, 44 ss.; III, 504, 22 s.; undenam oriantur fr. 210, b; obtinet ubi multum sanguinis amittitur III, 52, 19 s.; eo afficiuntur nonnulli ubi hominem strangulâri vident IV, 153, 17 s.; qui eo afficiuntur eorum lingua quoque afficitur IV, 134, 49 ss.; eo affectos sternutamento levant IV, 281, 36; sternutatorio medicamento discernunt nullam iis esse salutem IV, 301, 20; cur eo affectorum moles minor et vox acutior videatur IV, 143, 16 ss.; gravi oppressis interdum imaginatio quadam accidit III, 504, 23 s.; quodsi revera obdormiscunt, hæc imaginatio tanquam insomnium considerari possit III, 504, 25 ss.; qui gravi oppressi fuerant et mori videbantur multa dicunt quæ eodem spectant III, 504, 27 ss.; eo afficitur equus lymphatus III, 167, 12.

*Animæ fervor; sine eo multa consulta facimus II, 203, 34; quod ei repugnat acerbum est II, 200, 11; feris inest II, 203, 32; eum semper comitatur dolor II, 203, 36, v. *Animus*.*

*Animæ habitus, virtutes et vitia; v. *Habitus; Virtutes; Vitia*.*

Animæ prædium (ἐμφύχον); materie et forma constat III, 447, 4; inter id et inanimatum medium ponere non convenit IV, 19, 3, 35, cf. IV, 18, 40 s.; ei eodem jure rem inanimatam comparare potes quo homini feram II, 83, 17; melius est quam inanime III, 344, 29 s.; ignobilis semper potentia sequenti continetur III, 448, 1 ss.; omne tactu prædium est III, 475, 11; solidum aliquid continere debent III, 459, 21 s.; igitur aqua vel aere constitui nequit III, 459, 20 s.; igitur nihil restat nisi ut ex aqua, aere et terra componatur III, 459, 22 s.; ab eo remotissimum est siccum III, 346, 28; iis competit alteratio II, 336, 17; immo eorum partibus sensu carentibus II, 336, 18; eorum alterationes numero plures sunt quam rerum anima carentium II, 336, 21 ss.; apud ea modo latet, modo non latet passio quæ alterationem comitatur II, 336, 25 s.; etiam tunc, ubi alterantur partes eorum sensu cassæ, simul (secundum locum) sunt ultimum alterans et id quod prius alteratur II, 336, 35; iis proprium est ut a se ipsa moveantur II, 348, 40; ubi ab iis movetur inanime aliquod, facile distinguitur movens ab eo quod movetur II, 348, 52; interdum moventur, etiamsi quiescant, nec ulla res extrinsecus ea movere videatur II, 345, 4 ss., 34 ss.; II, 355, 16; ambulant interdum, etiamsi antea quiescerent, nulla re externa ea

*movente, ut videtur II, 345, 35 ss.; hinc eorum motus forsan ab ambientibus rebus pendet II, 345, 38 ss., cf. II, 355, 19 ss., 27; motu secundum locum feruntur II, 364, 16; ab iis pendent motus omnes qui nec a mutua rerum illusione, nec ab universi motu pendunt III, 521, 4 ss.; eorum motus terminum habent III, 521, 7 s.; ideoque et motus qui ab eorum motu pendit III, 521, 6 s.; apud ea necessario adesse debet movens quod et ipse movetur III, 524, 39 s.; vi multa faciunt et patiuntur II, 201, 5; iis plura sunt principia II, 201, 8; iis insunt potentia quædam II, 565, 2; quatenus anima prædita sunt, ea sunt quæ nutriuntur II, 136, 38; III, 450, 14 s.; igitur ea respicit alimentum non per accidens III, 450, 15 s.; iis omnibus competit supra et infra II, 391, 16 s., cf. II, 390, 47; omnia calorem habent III, 450, 35 s.; in iis quoque extinctio caloris naturalis violenta est III, 542, 39 s.; eorum substantia est anima II, 549, 2 s.; si non exstarent, nec sensibilia essent nec sensiones, essent tamen sensus subjecta II, 511, 21; necessario omnia animam altrici facultate prædita habent, idque quare III, 474, 1 ss.; iis æque inesse possunt potentia irrationalia et cum ratione conjuncta II, 567, 21; eorum sonus aliquis vox est III, 455, 40 s., cf. III, 456, 14 s.; imprimis eorum qualitatem significat bonum et malum II, 526, 30; iis solum competit ut ament et cognoscant II, 178, 13; excepto homine, agere non dicuntur II, 140, 39; ea secundum munera animæ et corpori communia in genera et species distribuere coguntur bipartita divisione utentes III, 224, 42; ea ergo dividunt in gressilla et volatilia III, 224, 43; si in captione per homonymiam id negant anima prædium non esse dicitur, ostendendum est id anima prædium esse. 300, 38; ea necare velabat Empedocles, 340, 31; omnibus inest imperium, 485, 45; eorum ratio habenda est in extruendis œdibus, 638, 47, v. *Animal*.*

*Animæ (de) liber; quidnam ejus argumentum III, 476, 1 ss., 31 ss.; III, 479, 37 ss.; in eo solummodo delineatur uniuscuiusque sensus natura III, 460, 39, cf. III, 479, 37 ss.; librum de *Incessu animalium* insequitur III, 318, 24 s.; insequi videtur librum de *Partibus animalium* III, 526, 13 s. x. eum insequi videtur liber de *Sensu* III, 526, 14, cf. III, 476, 1 ss.*

Citatur: 24, 28; (III, 449, 13 ss.) III, 351, 20 s.; (III, 461, 46) III, 416, 32 s.; (III, 454-456) III, 426, 48, III, 429, 11; III, 476, 33, 38; (III, 460, 49 ss.) III, 479, 48; (III, 451-456) III, 482, 6; (III, 464-467) III, 494, 31; (III, 447 vel 474-475) III, 500, 37; (III, 473-475) III, 502, 11, 29; (III, 464-467) III, 508, 20; (III 436-437) III, 520, 47 s.; III, 532, 4; (III, 447-448) III, 542, 33 s.; (III, 457, 10 ss.) III, 541, 14 s.

*Animal (aliorum de eo opiniones); secundum carmina Orphica, eodem modo fit quo rete plectitur III, 347, 49 ss.; ejus definitioni Plato indidit vocabulum *mortale*, 249, 12; necessario separabile et substantia erit, secundum idearum assertores II, 554, 20 s.; queritur ab idearum assertoribus cur non per se exstet II, 554, 24 s.; quam de eo facere solebat comparisonem Socrates junior non recte se habet II, 550, 37 ss.; animantur infra sese recipientia partem aeris ambientis et sententia eorum qui animam universo insitant esser putant III, 443, 19 s., cf. III, 442, 50 s.; tam magnis quam parvis, tam nobilibus quam ignobilibus intellectum inesse censet Anaxagoras III, 434, 14 ss.; non tamen omnibus inesse videtur intellectus a quo prudentia pendet III, 434, 16 s.; perperam Empedocles in iis multa ita se habere censet quia ita in generatione facta sunt III, 219, 52 ss.; plerasque earum partes casu factas*

esse censet Empedocles II, 266, 27; ea nonnulli non fortuito, sed mente naturave aut alia huiusmodi de causa facta esse censent II, 266, 33; eorum principio perperam inesse censent pulchrum et perfectum Pythagorei et Speusippus II, 606, 4 ss.; eorum divisio secundum Pythagoram fr. 70, a; perperam asserunt Pythagorei nonnulli quædam eorum odoribus ali III, 487, 35 ss.; iis motum impertire animam, i. e. corpora individua globosa, censet Democritus III, 433, 38, 41.

Animal (de iis quomodo quæstio instituenda sit); pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss.; de iis quomodo inquisitio instituenda est, 167, 30 ss.; primum quæ iis accidit exponenda sunt, deinde causæ III, 227, 42 ss.; dicendum quid et quale quid sint III, 221, 20 s.; item quare et qua potentia huiusmodi sint III, 220, 40 s.; eorum doctrina ad finem perducta erit absoluto libro de *Juventute ac Senectute*, de *Vita ac Morte* III, 531, 18 s.; eorum bonum non unica scientia considerat, sed cuiusque propria II, 70, 27; ea possunt e forma contemplari, qui unuscujusque periti sunt IV, 1, 16.

Animal (ejus definitio); cum hominem significat, tum picturam, 1, 2; anima et corpore compositum est, 485, 48; 535, 50; III, 445, 23; corpus anima præditum est III, 354, 45 s.; III, 474, 26; non rite definitur animæ et corporis compositio, 254, 12; iis accensenda non sunt omnia quæ corpus habent III, 224, 30 ss.; eorum corpora animæ instrumenta sunt III, 449, 8 ss.; latet interdum utrum animam in corpore, an animam solam significet II, 560, 15 s., cf. II, 551, 3 s.; utroque modo non secundum unam definitionem, sed unius respectu dicitur II, 560, 17 s.; ei semper proprium est ut ex anima et corpore compositum sit, 219, 25, cf. 222, 37; ei proprium est ut ex anima et corpore compositum sit, quum idem ideæ animalis, non quatenus idea, sed quatenus animal competit, 232, 42; recte ei proprium esse dicitur animam habere, 222, 7; ei proprium est animam habere, si animal vere dicitur de eo quod animam habet et animam habere de eo quod animal est, 225, 12; recte iis proprium esse dicitur, esse substantias anima præditas, 228, 53; si ei proprium est ut anima præditum sit, ei non proprium erit ut non animatum sit, 230, 23; si ei proprium est ut vivat, non animali proprium erit ut non vivat, et vice versa, 230, 38; si ei proprium sit ut anima præditum sit, non animali idem proprium non erit, 230, 46; omnia anima prædita sunt III, 536, 1; eorum quasi principium anima est III, 431, 7; quomodo ejus substantia esse dicatur anima II, 521, 38 s.; ejus substantia secundum definitionem et forma et quidditas est animæ II, 549, 4 s.; ei simpliciter proprium est vita, 227, 41; necessario vivere debent III, 344, 6; simul vivant atque animalia sunt III, 532, 10 s.; idque necessario eadem parte III, 532, 12 ss., 31 ss.; nisi viverent animalia esse non possent III, 532, 14 s.; ei proprium est vita, quum homini proprium sit ut natura mansuetus sit, hominique minus propria sit mansuetudo quam animali vita, 233, 32; probantur figura et colore non constare III, 220, 49 ss.; item animæ quædam parte id esse quod sunt III, 221, 23 ss.; anima ubi abierit iis similia sunt quæ fabula in lapidem transiisse narrat III, 221, 24 ss.; perperam ei proprium dicitur ejus speciem esse hominem, 222, 32; item modo moveri, modo stare, 223, 4; item animam habere, 224, 21; ei non propria erit ut divisibile sit, si ei non proprium est ut sensibile sit, quum ei magis proprium est ut sensibile sit quam ut divisibile sit, 233, 47; necessario tale quid est III, 415, 3; omnia unum esse dicuntur II, 519, 40; pro-

batur fieri non posse ut non sit idem quod animal esse II, 543, 10 ss.; nullius rei differentia esse potest, 242, 4; naturam habet II, 544, 16; sensibile est, 11, 53; II, 550, 42; ideoque nec sine motu, nec sine partibus definiri potest II, 550, 42 s.; dici non potest id quod visibile, aut id quod sensibile est, 215, 3; dici non potest corpus animatum, 215, 8; cum ipsa, tum eorum partes substantias esse dicimus naturales II, 410, 28 s.; II, 521, 35; II, 538, 42; II, 558, 8; ejus substantia est cui ut proprium inest II, 553, 25 s.; numero æterna esse nequeunt, specie vero possunt III, 344, 34 ss.; igitur eorum genus semper exstat III, 344, 37, cf. III, 448, 36 ss.; cuique ætati et vitæ numerus proprius est II, 637, 4 s.; perfectum quid est III, 346, 12; perfectum et deminutum inter se commune habere aliquid debent IV, 19, 32 s.; affectibus subjacet II, 553, 6; ejus affectus per se masculinum est II, 542, 9; in ejus corpore naturaliter fiunt morbus et sanitas, 18, 4; 21, 24; ei vis inferri potest II, 142, 20; ubi vi pellitur, anima per accidens movetur III, 436, 51 s.; ejus substantia non in corporis partes tanquam in materiem dividitur II, 549, 11; etiamsi totum gressile et visu præditum dicatur, tamen præcipue pedibus et oculis III, 321, 9 s.; item etiamsi totum mas vel femina sit, tamen præcipue partibus quibusdam et facultate quadam III, 321, 6 ss.; si totum brachio constaret, ejus anima in cubito esset III, 523, 39 s.; comparatur civitati bene legibus institutæ III, 525, 15; ei comparatur semen virile III, 525, 51; item carmen epicum, 476, 30; ei aliquatenus comparari potest cor III, 259, 8, 41 s.; se habet ut globus æneus II, 546, 24; in iis multo magis quam in rebus cælestibus obliet quod modo sic, modo aliter et ut fors tulerit sit III, 222, 9; nihilominus ea natura esse et facta esse omnes agnoscunt III, 222, 10; iis præstantiores stellæ II, 398, 50; nihilominus eorum curam gessit natura motus instrumenta iis tribuens II, 398, 49; ejusdem generis ac illa vitam et actionem habent stellæ II, 401, 50 s.; eorum imbecillitates præter naturam sunt II, 398, 18; causa non est cur potius præter ea quam præter res inanimes exstat principium aliquid æternum II, 586, 15; erunt inter ideam animalis et interitui obnoxia intermedia, si res mathematicæ ab ideis et a rebus sensibilibus distincta sunt II, 492, 20; II, 612, 44; numero ideæ excedent, si numeri ideales non ultra decadem prævehantur II, 623, 31 s., cf. 27; omnia bona erunt, si unum boni substantia sit ex eoque facti numeri (ideales) II, 635, 15 s.; semper ex imperfectis et indeterminatis perfectiora fiunt II, 635, 33 s.; igitur eorum principis assimilanda non sunt universi principia IV, 635, 36 ss.; nihilo minus eorum quoque principia perfecta sunt II, 635, 41; omnibus pulchrum aliquid et naturale inest III, 227, 26 s.; quodnam pulcherrimum sit fr. 62, b; fr. 343, a; simul cum eo tollitur scientia, sed non scibile, 11, 39; causa remota statuæ esse potest II, 265, 13; II, 516, 5; ei accidentia sunt album et musicum, 125, 21; quæ proprium quid aut admirabile habent ea alit vir liberalis II, 245, 10; quibusnam curam impendant Ægyptii III, 172, 48 ss.; quædam in succino conspiciuntur III, 623, 48 s.; pauca propria habent signa (physiognomonica), multa vero communia IV, 2, 9 ss.; ratio cur ei interdum similis sit humana proles non facile ab eadem causa repetitur ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; ei similis videtur facies satyrio morbo affectorum III, 400, 13; qui id e luto fabricantur priusmodum solidum aliquid subdunt III, 241, 42 ss.; quodlibet vel de industria vel fortuito passim laudamus, 329, 31; ea in parietibus se videre putant

fabricitantes, a parva similitudine eorum lineamenta componentes III, 510, 5 s.; v. *Fabricitantes*.

Animal (*quid inter illum et hominem equum etc. interest*): nullum exstat præter peculiaria II, 553, 36 s.; universale quod neque homo, neque aliud particulare est, non gignitur II, 444, 3; a singulari longius distat quam homo III, 398, 37 s.; ejus genera cum homo, tum bos, 1, 8, cf. 2, 45, 47; 3, 28, 54; 4, 10, 19, 26; 5, 17; 207, 3; ejus genus esse nequit ambulans, et cur, 206, 47; in definitione non prædicatur de bipede, 155, 38; non est animal et bipes, sed forma præter illa II, 560, 30 s.; simul bipedis et multipedis particeps esse nequit II, 554, 25; nec ut ex iis compositum vel mixtum sit, vel ut ea contingat II, 554, 29 s.; equo et homini inest II, 558, 20; sive homini sive equo inest, semper definitione unum est II, 554, 15 ss.; probatur fieri non posse ut unum numero sit et in equo et in homine II, 554, 22 ss.; nec ut diversum sit II, 554, 30 ss.; ad eorum genus pertinet homo II, 483, 20; II, 617, 2; ad ea pertinet homo, non eorum possessio est, 296, 13; 302, 18; homini consequens est, ut universale particulari, 304, 17; de homine, de bove et de reliquis pedestribus animalibus prædicatur, 243, 30; II, 555, 36; omne vel species vel individuum est, 243, 37; in eo esse dicitur homo II, 287, 37; hominis causa est II, 529, 1; queritur an magis principium sit quam homo, necne II, 489, 31; ejus notio Calliæ notioni inest II, 528, 44; idem modo homo, modo non homo esse potest, 214, 28; id fiunt concepta, antequam equi vel homines fiant III, 351, 22 s.; quod cuique proprium est (equum vel hominem esse), ulteriori loco fit III, 351, 24 s.; probatur ens quoddam per se esse, si homo ens quoddam per se sit II, 251, 33; sine ejus notione definiri nequit femininum II, 542, 14, 29; forsitan hominis, dei et equi mensura est, ideoque eorum numerum efficiunt hi tres II, 629, 31 ss.; ad id non referri debet caput, 10, 33.

Animalia (*undenam constant*): natura constant III, 220, 37; cum ipsa tum eorum partes natura constant, idque quare II, 260, 36; II, 517, 37 ss.; igitur dicere non sufficit e quanam materie facta sint II, 220, 42; eorum materies non idem est quod habitus et dispositio III, 546, 42 ss.; eorum materies ab iis ipsis differt IV, 30, 42 s.; ex animalibus constabunt, si monades inter se differant posito animalium ideas esse II, 620, 51 s.; e quanam materie fiant III, 347, 21 ss.; ex elementis composita sunt II, 521, 35; ex igne, aqua et similibus fit, 12, 2; in aliis aliud prædominatur elementum III, 546, 20 ss.; omnia disposita sunt in locis, ubi idem prædominatur elementum ac in eorum corpore III, 546, 22 s.; probatur eorum corpus ex aqua sola vel ex aere solo vel igne solo constare non posse III, 475, 9 ss.; nec e terra sola III, 475, 18 ss.; id ex sese non facit aqua II, 464, 14; e calido, frigido, humido et sicco primo constitit, 198, 53; suapte natura humidum et calidum est III, 529, 20 s.; quæ calida ac humida sunt perfectiora sunt III, 346, 0 s.; item quæ terrena non sunt III, 346, 7; nullum generat ignis III, 352, 11; nec in ignitis, sive siccis, sive humidis consistit ultum III, 352, 11 s.; omnia habent humorem quo privata vivere nequeunt III, 5, 18 s.; triplicem compositionem sortita sunt III, 228, 36 s.; primo loco ex elementis III, 228, 37 ss.; vel potius et qualitatibus III, 228, 39 ss.; secundo loco e partibus similibus III, 228, 46 ss.; tertio loco e partibus dissimilibus III, 228, 48 ss.; III, 229, 23; aliis perficiuntur ac picturæ, statuae, domus et vasa II, 121, 8.

Animalia (*de spiritu et calore tis insito*): omnia spiritum

innatum habent eumque non foris adventitium III, 249, 18 s.; eo spiritu odores percipiunt et motum peragunt III, 249, 16 s.; omnia videntur spiritum insitum habere atque eo valere III, 524, 42 ss.; iis necessariae sunt alterationes naturales III, 525, 35; omnia calorem vitalem habent III, 540, 44; omnia calorem naturalem insitum habent III, 535, 2 ss.; inde viva calida apparent, mortua vero frigida III, 535, 4 ss.; necessario calorem participare debent, idque quare III, 238, 22 ss.; eorum calor nec ignis est, nec ab igne originem petit III, 352, 16 s.; eorum calor vitale continet principium III, 352, 13 ss.; intra ea idem efficit calor quod in corporibus exterioribus III, 483, 31 ss.; deficiente calore attollente et superante materie terrena, parva et multipeda evadunt III, 289, 52 ss.; dein pedibus carentia III, 289, 54; tandem plantæ III, 290, 1 ss.; aliorum calor pinguis est, aliorum alium sensum habet III, 529, 39 ss.; naturaliter calidi et frigidi mutationes sentiunt III, 156, 24 s.; omnibus sufficit unus refrigerationis modus III, 544, 30 s.; quænam calida vel frigida vocari debeant, per se consideratione dignum est III, 546, 36 ss.; eorum corpora frigidiora sunt quando aer ambiens frigidus est III, 354, 4 s.

Animalia (*de eorum differentiis secundum animæ partes sive facultates*): naturaliter sensum habent II, 468, 8; recte ei proprium esse dicitur sensum habere, 220, 36; 225, 43; ei non proprium erit ut sentiat, etiamsi homini proprium sit ut sciat, quum homini magis proprium sit ut sciat quam animali ut sentiat. 233, 27; ei proprium erit vita, si ei proprius est sensus, quum ei magis proprium sit vita quam sensus, 233, 52; sensu definiuntur II, 113, 23, 26; III, 240, 7; III, 259, 22; III, 501, 47, cf. III, 236, 37; sensu animalia sunt III, 351, 13, 22; III, 415, 20 ss.; III, 534, 33 s., cf. 52; omnia sensum habent III, 306, 2; ideoque et ante et retro III, 305, 52 ss.; sensu distinguuntur a rebus quæ animalia non sunt III, 532, 17 s.; simul cum eo tollitur sensus, sed non sensibile, 11, 50; simul cum eo fit sensus, 11, 54; eo prior sensus. 12, 1; singulari priores sunt vel omnes vel nonnullæ animæ partes II, 549, 8; iis proprium est sensus quia participatur, 227, 48; item vita, 228, 19; omnia habere debent animam sensitivam III, 277, 20 ss.; III, 358, 45; sine sensu exstare nequeunt III, 230, 21 s., cf. III, 281, 50, v. etiam 25 ss.; III, 474, 8, 10; III, 476, 34 ss.; idque quare III, 474, 12 ss., 26 ss.; ea a vivis ac plantis distinguit sensus III, 344, 4 s.; III, 358, 25 s.; non solum vita, sed et sensu prædita sunt III, 243, 28; ideoque multiformiorem speciem habent quam plantæ III, 243, 27 s.; omnibus cum homine communis est sensus III, 0, 49; sensu primo loco animalia sunt III, 446, 5; hinc iis accenseri solent quæ nec moventur, nec locum mutant, dummodo sensum habeant III, 446, 5 ss.; omnia sensus principium habent III, 282, 10; omnia animam altrici facultate præditam habent III, 471, 24, cf. 36 s.; III, 358, 16 s., 43 s., cf. 7 s.; III, 365, 40 s.; igitur et motum secundum accretionem et deminutionem III, 471, 35 s.; quænam in iis hæc efficiat anima III, 358, 7 ss.; reliquas animæ partes alia habent alia non habent III, 358, 17 s.; constat apud ea animam altrici facultate præditam medium locum obtinere III, 533, 44; iis cum plantis communis est anima altrici facultate prædita III, 448, 8 s.; III, 448, 33 ss.; omnes facultates habent quas plantæ et præterea alias nonnullas IV, 22, 19 s.; nonnulla etiamsi solummodo inherencia vivere possunt, tamen, quia carnosas habent partes, aliquo sensu gaudere videntur III, 281, 34 ss.; ea optimo jure animalia plan-

taria vocabuntur III, 281, 42 s.; quibus in rebus iis similes sint urticae marinae III, 281, 49 ss.; inter ea et plantas medium tenent urticae marinae III, 282, 1; item testacea omnia III, 282, 5; III, 344, 9 s.; plantis comparari possunt quarum, postquam semen protulere, partem masculinam a feminina separasset aliquis III, 343, 36 ss.; eorum vita non eadem ac vita plantarum, 249, 28; ad ea a rebus anima carentibus per plantas continuo tenore progreditur natura III, 281, 20 ss.; pedetentim a plantis ad ea transit natura III, 145, 31 ss.; alia omnes animae partes habent, alia quasdam, alia unam tantummodo praeter animam altrici facultate praeditam, III, 446, 38 ss.; III, 447, 12 ss., 39 ss.; item alia omnes sensus habent, alia quasdam, alia unum tantummodo III, 446, 41 ss.; III, 502, 8 s.; omnia manifesto tactum habent III, 5, 15 s.; III, 446, 12, cf. 7 s., 42 s.; III, 447, 24 s.; eorum vita tactu definitur III, 475, 40 s.; hinc sine eo vivere nequeunt, eoque privata moriuntur III, 475, 27 ss., 41 s.; hinc ea necat tactilium excessus e. g. calidi vel frigidi vel duri III, 475, 37 ss., 42 s.; probatur omnibus necessarius esse tactus isque solus III, 474, 25 ss., cf. 38 s., III, 475, 27 ss., 43 s.; III, 476, 36 ss.; III, 502, 9 s., 32; item necessario gustum habent, idque quare III, 474, 36 s.; III, 476, 37 s.; III, 502, 9 s.; tactum habent ut sint III, 475, 45; quare visum habeant III, 475, 46 s.; quare gustum III, 475, 47 s.; quare auditum III, 475, 48 s.; quare linguam III, 475, 49 s.; omnia sensu praedita sunt III, 343, 50; nempe gustu et tactu III, 344, 2; igitur omnia cognitionem quandam participant III, 343, 48; idque alia maiorem, alia minorem, alia perexiguam III, 343, 48 s.; ubi vivi munere fungi debent, conjunguntur et quasi planta fiunt III, 344, 6 s.; omnia percipiunt odores qui saporibus pro portione respondent III, 485, 47; III, 486, 3 s.; atque ac homo vehementibus odoribus, e. g. bitumine et sulfure necantur, eosque fugiunt III, 457, 26 ss.; III, 487, 17 ss.; male olentia nil morantur, nisi iis perniciose sint, aut aliquid ad cibum gustandum sumendumve conferant III, 487, 13 ss., 19; nonnulla visu carent III, 502, 8 s.; multa visu et auditu et olfactu carent III, 447, 11 s.; eorum quae sentiunt quaedam motu secundum locum carent III, 448, 13 s., cf. III, 446, 5 ss.; III, 447, 39 s.; III, 449, 12 s.; paucissima mentem ac rationem habent III, 448, 14 s., v. *Mortalia*; in iis ordinis causa est mens II, 473, 36; multa ratione (*διανοία*) carent III, 442, 44 s.; excepto homine ratione carent II, 143, 12; III, 472, 22; omnibus aliis ratione praestamus, 412, 24; cur omnium homo prudentissimus sit IV, 269, 19 ss.; ante reliqua imitandi facultate excellit homo, 459, 11; habent etiam *θυμὸν* et *ἐνδομυτικόν*, 412, 27; quae nec imperfecta sunt, nec manca, omnes sensus habent III, 462, 3 s.; multis quod ad visum, auditum et olfactum attinet inferior est homo III, 13, 20 s.; habent sensum cum secundum corpus tum secundum animam, 182, 36; omnia habent facultatem ingentiam iudicandi quam vocant sensum, 170, 35; nonnulla praeterea memoriam, 170, 36 ss.; nonnulla tandem praeter memoriam et rationem, 170, 42; alia memoria praedita sunt, alia ea carent II, 468, 9 s.; prudentiora et doctiora memoria praedita II, 468, 11; prudentia sunt, sed non doctiora quae auditu carent II, 468, 12 s.; doctiora quae et memoriam et auditum habent II, 468, 14; excepto homine imaginatione et memoria vivunt II, 468, 16; experientiam parum participant II, 468, 17; quoniam eorum memoria praedita sint III, 494, 29 s., cf. III, 495, 9 ss.; III, 498, 47; quaedam communi sensu musicae frui valent 631, 30.

Animalia (*de eorum motu*); totum a se ipso locoque naturaliter movetur II, 348, 10, 12, cf. 40; ejus corpus et naturaliter et contra naturam moveri potest II, 348, 13 ss.; ejus partes saepe praeter naturam moventur II, 348, 18 ss.; dicimus id se ipsum movere II, 345, 10, cf. II, 355, 13; ita motu secundum locum movetur, ut ipsum non moveat III, 472, 12; motu secundum locum fertur II, 364, 16; postquam perfectum est in eo omnium primus est motus eorum quae se ipsa movent III, 520, 37 s.; igitur tunc sibi ipsum alterationis et accretionis causa est III, 520, 39 s.; primae vero ejus alterationes et accretiones ab alio et per alia fiunt III, 520, 40 ss.; generationis vero et interitus sibi ipsum causa esse nequit III, 520, 42 s.; id dicimus se ipsum movere non omni motus genere, sed motu locali II, 345, 40, cf. II, 355, 17 s.; lis insunt multi motus naturales quibus moventur quiescentia nec se ipsa moventia II, 355, 19 ss.; non semper et continenter se ipsa movent II, 355, 26 s.; in iis per accidens movetur primum movens et causa cur se ipsa moveant II, 355, 29 ss.; item quod se ipsum movet ubi vectis modo aliquid in iis movetur II, 355, 32; eorum motus quem per se ipsa peragere videntur forsitan pendet a rebus ambientibus II, 345, 39 s., cf. II, 355, 19 ss., 27; ultima causa qua ad motum incitantur appetitus est III, 522, 15 ss.; ea quae facere appetunt, partim propter animam aut cupidinem, partim propter appetitum aut voluntatem faciunt aut agunt III, 522, 18 ss.; omnia movent aut moventur alicujus gratia, idque cujus gratia movent aut moventur, eorum motus terminus est III, 521, 9 s., cf. 27 s.; moventur a cogitatione, ab imaginatione, ab arbitrio, a voluntate et a cupidine III, 521, 10 ss.; id est a cogitatione et ab appetitu III, 521, 12 s.; igitur quae ea primo loco moventur cogitabile sunt et appetibile III, 521, 17 s.; non omne tamen cogitabile, sed rerum agendarum finis III, 521, 18 s.; nec igitur omne honestum, sed boni aliqua species III, 521, 19 s.; quatenus et quomodo moveantur a rerum agendarum fine III, 521, 20 ss.; igitur aliquatenus eodem modo moventur quo id quod semper movetur ab eo quod semper movet, aliquatenus diverso III, 521, 25 s.; probatur eorum primum movens principio inesse non posse quod simul alius finis sit III, 523, 28 ss.; perspicuum est ea ab aliquo moveri, sed non quatenus movens ab eo quod movetur, distinguere debeat II, 348, 24, ss.; necessario principium motus habent III, 360, 37 ss.; moventurensione vel intestina vel foris petita in sensorio communi facta III, 503, 48 s.; moventur ac ambulant appetitu aut arbitrio, alteratione aliqua facta in sensu aut in imaginatione III, 521, 35 ss.; igitur ultimum munus quod iis nascentibus obveniat, latio est III, 521, 34 s.; eorum multa genera latrone carent II, 357, 34 s.; III, 442, 39; moveri nequeunt, nisi sit aliquid quod quiescat III, 517, 16 ss.; III, 520, 23, cf. III, 518, 25 s.; ideoque flexuras habent III, 517, 19; praeter id quod intra ea quiescit, ut moveantur extrinsecus aliquid immobile esse debet III, 518, 27 s.; eodem modo moventur ac machinae spontaneae aut curricula, quatenus eorum motus a parvo motu incipit III, 522, 21 ss.; item quatenus instrumenta habent eorum lignis et ferramentis et tormentis similia III, 522, 27 ss.; eorum motus vero machinarum spontanearum ac curriculum dissimilis est quatenus haec non alterantur III, 522, 30 ss.; quae moventur omnes motus suos peragunt rei exteriori innisa III, 520, 27 s.; quaeritur an sit aliquid quod necessario ad universum se habeat ut terra ad ea III, 518, 49 ss.; vel universo corpore simul, vel per partes locum mu-

tant III, 305, 9 ss.; ubi moventur, eorum corpus flecti debet III, 241, 25 s.; omnia quattuor vel pluribus cardinibus moventur III, 6, 54; omnia per diametrum moventur et ita stant III, 7, 13 s.; III, 18, 46 s.; partim volatu, partim natatu, partim incessu, partim aliis similibus rationibus moventur III, 517, 5 ss.; motus et munera multiforma habent III, 229, 29 ss., v. *Motus animalium*.

Animalia (quatenus supra, infra, dextrum, sinistrum habent); eorum naturæ maxime conveniunt dextrum et sinistrum, supra et infra, ante et retro II, 390, 26; apud alia omnia hæc, apud alia nonnulla tantum manifesto apparent II, 390, 27 ss.; quamnam vim apud ea habeant supra, dextrum et ante II, 390, 41 ss.; non minus apud omnia differunt ante et supra a retro et infra quam dextrum a sinistro II, 391, 12 ss., cf. 37; eodem modo se habent a dextro et sinistro latere et simul eorum opposita latera moveri possunt III, 524, 6 s.; æque ac plantæ habent supra et infra III, 305, 37 s.; quomodo apud ea distinguantur supra et infra III, 305, 38 ss.; ore alimentum capiunt, ideoque os eorum supra est III, 305, 49 s.; quatenus eodem modo apud ea se habeant supra et infra quo apud plantas III, 305, 44 ss.; quædam nec superiora et inferiora, nec anteriora et posteriora, nec dextra et sinistra habent III, 12, 51 s.; alia habent quidem, sed magis confusa quam homo III, 12, 52 s.; reliquis opposito modo se habet homo, quod ad partes posteriores et inferiores attinet III, 293, 53 s.; quibusnam competant dextrum et sinistrum, quibusnam non III, 306, 5 s.; dextris potius omnia peragunt III, 286, 16 s.; multa eorum in utramque partem vergunt, idque quænam III, 263, 13 ss.; quæ in utramque partem vergunt ita se habent quia unumquodque, ubi generatur, ejus materiei particem est quæ postea nutrietur III, 147, 34 ss.; eorundem quasi distorta esse videtur natura III, 147, 20 s.; apud ea pars superior locum occupat inter universi supra et infra III, 352, 35 s.

Animalia (eorum partes); maxime partibus inter se differunt, idque quomodo III, 8, 10 ss.; igitur eorum partes primum investigandæ sunt III, 8, 9; eorum partes et quæ apud ea apparent, ante causas exponenda sunt III, 219, 5 ss., 46 s.; quo melius reliquorum partes externæ cum humanis comparari possint, exponendus est harum situs III, 12, 44 ss.; cum eorum partibus interioribus comparari debent partes interiores humanæ III, 13, 26 ss.; eorum materies partes corporis sunt III, 319, 10; in eo postquam natum est, nihil invenitur quod totius pars non sit III, 347, 37 ss.; ejus partes recte definiri nequeunt sine opere II, 549, 6; ideoque non sine sensu neque sine anima II, 549, 7; si quæretur utrum ipsum prius an ejus partes, quidnam respondendum II, 549, 42 ss.; digito prius esse videtur, etiamsi hic ejus pars sit, idque quare II, 547, 50 s.; ejus pars jam facta inesse nequit semini vel genituræ, idque quare III, 348, 12 ss.; universa eorum compactio constat partibus quæ proprium locum non occupant II, 396, 19 ss.; enumerantur quædam partes vel membra III, 228, 26 ss.; multa dissecta vivunt et nihilo minus eandem speciem animam habere videntur III, 440, 30 s.; III, 443, 52 ss.; III, 446, 25 ss.; quæ optime constant dissecta vivere nequeunt, quia eorum natura maxime una est III, 533, 58 s.; multa resectis capite et ano vivere possunt III, 533, 16 ss.; multa etiam præter insecta dissecta vivere possunt, idque quare III, 533, 20 s.; partibus similibus et dissimilibus constant idque quare III, 229, 25 s., cf. 52 ss.; III, 230, 21 ss.; probatur eorum cor-

pus simplex esse non posse III, 474, 23 ss.; III, 475, 8 ss.; iis necessaria sunt ossa vel quæ iis respondent III, 237, 24 ss.; ideoque nonnullis eorum necessario suppetit medulla III, 237, 26 s.; omnia ossa inde ab ortu perfecta habent III, 144, 11 s.; non omnia ossa habent III, 240, 19 s., cf. 51 s.; III, 241, 23; nec omnia membra III, 241, 28; omnia cum dentibus nascuntur III, 144, 13 s.; ungues habent ut iis utantur III, 291, 9 ss.; non omnia carnem habent III, 240, 4; quomodo ea e carnibus fecerit natura III, 241, 42 ss.; non omnia viscera habent III, 270, 1 s.; alia fel habent, alia eo carent III, 30, 17 s.; III, 274, 29 ss.; quænam alvum humidum habeant, quænam facile vomant III, 209, 4 ss.; quorum venter est calidissimus, eorum sedimentum tam humidum quam siccum est calidissimum III, 581, 32 s.; in iis pinguedo dulcedinis locum obtinet III, 530, 27 s.; iis prodest modica pinguedinis copia, idque quomodo III, 236, 32 ss.; iis vero nocet atque perniciem affert nimia, idque quomodo et quare III, 236, 35 s.; multi iis sunt cum partes tum affectus communes, idque vel simpliciter, vel pro portione III, 227, 45 ss., cf. III, 225, 44 ss.; aliis pulmo est vel sanguis, aliis quod iis pro portione respondet III, 227, 45 ss.; omnia principium habent, idque intus III, 357, 4 ss.; iis dispensationis principio opus est III, 356, 48 ss.; naturale caloris principium habere debent, idque quare et quale III, 234, 25 ss.; fere omnia intra se ventriculum habent III, 234, 45 s.; non omnia gulam habent III, 234, 37 s.; principium partim in corde, partim in parte ei respondenti habent III, 524, 48 ss.; eorum principium alii cor, alii cerebrum, alii quodcunque fors tulerit esse censent II, 514, 29 s.; omnia caput ad corporis sui partem superiorem conversum habent III, 12, 53 s.; apud ea eundem situm occupat cerebrum ac apud hominem III, 13, 30; cur alia caput moveant, alia vero non IV, 163, 34 ss.; vel duos pedes habent, vel quattuor, vel plures, vel nullos III, 6, 9 ss.; omnia pares numero pedes habent III, 6, 13; idque quare IV, 165, 13 ss.; IV, 166, 7 ss.; excepto cancro duos pedes duces habent omnia III, 7, 15 s.; quum manibus careant in latera despicant necesse est IV, 163, 25 s.; ei pedem nimis magnum, etiamsi pulchritudine excellentem non concedit pictor, 536, 31; in eorum partibus terræ motus non erit IV, 31, 49, v. *Partes*.

Animalia (eorum magnitudo, vox, color, pili); iis proprius magnitudinis terminus est, 606, 19; II, 253, 8; III, 364, 34; III, 404, 41 s.; IV, 306, 32; ut pulchra sint non solum partes ordine dispositas, sed et magnitudinem habere debent, 463, 4; nec perexigua placent, idque quare, 463, 8; nec permagnum, e. gr. decies mille stadiorum, idque quare, 463, 10; magnitudinem quidem habere debent, sed quæ facile conspicienda sit, 463, 13; omnes pumiliones sunt, si cum homine compareantur III, 289, 22 s.; igitur imprudentiora sunt III, 289, 45 s.; cur in longitudinem potius crescant IV, 202, 35 ss.; nullum loquitur IV, 174, 9 s.; eorum sonus vox est, sed non qualibet parte III, 455, 49 s., cf. III, 456, 13; non omnia vocem edunt, sed solummodo quæ aerem recipiunt III, 455, 44 s., 52; iis cum homine communis est vox, 483, 45; eorum natura eo usque progressa est, ut jucundum et molestum sentiant sibi quæ invicem nuntient, 483, 46; eorum capita præcisa nunquam sonum edunt III, 269, 30; partim unicolora sunt, partim multicolora, sed toticolora, partim varia III, 425, 13 ss.; apud nonnulla varietas totum genus pervadit, apud alia in eodem genere partim varia sunt, partim non III, 425, 19,

ss.; nonnulla statim ab ortu nigra fiunt III, 653, 28 s.; idque quænam III, 653, 30 s.; quædam alba statim ab ortu sunt, procedente ætate flava fiunt III, 653, 38 s.; nonnulla ab ortu flava fiunt in ætatis vero vigore eximie albi III, 653 43 s.; cur alia ubi aquam mutant colorem suum mutant, alia vero non IV, 161, 47 ss.; pilorum commixtione varia fiunt III, 425, 1 s.; quæcumque non volant cur pilos hibernos abjiciant præter sues IV, 164, 7 ss.

Animalia (eorum generatio); quomodo eorum generationem exponant antiqui III, 220, 30 ss.; semper sibi simile procreare cupiunt, idque quare III, 448, 39 s.; omnia relinquere cupiunt sibi simile, 482, 31; 636, 9; iis communior est liberorum procreatio II, 101, 39; iis inest studium sobolis generandæ et conservandæ, idque quare II, 229, 41; generant substantiam sibi similem, idque ex principiis II, 140, 22; quomodo e semine fiunt, sic substantia e subjecto quodam II, 257, 32; ante exstare debet ut fiat animal II, 547, 38; per accidens ex animali fieri potest, sed non quatenus animal est II, 259, 23 s.; alia perficiunt ac foras emittunt sibi simile, alia pariunt membris nondum absolutum ac propria forma carens, idque quænam III, 345, 15 ss.; eorum quæ propria forma carens emittunt, alia ovum, alia vermem pariunt, idque quænam III, 345, 18 s.; alia vivipara, idque vel intra se, vel foras III, 347, 18 s.; intromissa pignitura in feminam consistunt ac propriam formam adipiscuntur III, 347, 14 s.; idque alia intra parentes, alia in ovis aut seminibus III, 347, 16 s.; fieri nequeunt nisi prius fuerit semen II, 271, 36; eorum semen natura differt a semine plantarum III, 340, 18 ss.; quomodo e semine fiant, quæstio est multis dubiis obnoxia III, 347, 18 s.; ambobus sexibus procreari debent III, 216, 17 s.; omnium principia sunt mas et femina III, 392, 19 s.; partim sexum distinctum, partim indistinctum habent III, 392, 20 s.; perfectissima sexum distinctum habent III, 392, 17 s.; ubi adhuc in genere suo imperfecta sunt, distinguuntur eorum sexus III, 392, 22 s.; aliqua eorum sexus discrimine carent III, 5, 10; III, 333, 47 s., 52 s.; si revera omnia principium generationis habuerunt, verisimillimum est ea e verme orta esse, idque quare III, 391, 16 ss.; non omnia e semine procreantur III, 347, 11 s.; alia cur non solum ex se invicem, sed etiam sponte naturæ procreentur, alia vero ex se invicem duntaxat, ut homo, ut equus IV, 173, 19 ss.; cur alia ex se invicem procreentur, alia vero concrescentibus quibusdam in modum generationis IV, 162, 48 ss.; partim e congeneribus generantur partim sponte III, 77, 45; eorum quæ sponte generantur alia e terra vel plantis putrescentibus gignuntur, alia in animalibus ipsis III, 76, 47 ss.; III, 77, 19 s.; aliqua e residuo gignuntur IV, 216, 24 s.; e residuo quæ fiunt in senectute et in morbis augentur, idque quare IV, 216, 26 ss.; non, ut quidam putant, in concocto alimento nascuntur, sed in excrementis quæ in ventre inferiore putrant III, 614, 3 ss.; quare in putridis rebus nascantur III, 611, 8 ss.; nunquam tale generatum est quod formam alterius animalis haberet, alterius vero animam IV, 1, 12 s.; diversi generis quando coitu fecundo uti possint III, 169, 51 ss., v. *Genus*; si æquali tempore generentur, non ideo æque celer est generatio III, 340, 51; eorum generatio secundum lineam rectam fieri videtur II, 467, 43; eorum generatio non reciprocat, nisi specie, idque quare II, 467, 40, 48 s., 51 s.; quonam ordine se insequuntur quod ad generationem attinet III, 346, 47 ss.; juniorum ætus imperfecti et exigui sunt, 621, 11; III, 136, 1;

in iis sæpe a malis meliora proveniunt IV, 28, 16; quædam fœtus pariunt parentibus simillimos, 498, 51; ceterorum proles cur magis quam hominum iis similis reddatur IV, 162, 16 ss.; cur alia semel ineanatur, alia vero sæpe, alia æstate, alia vero ut fors tulerit IV, 169, 33 ss.; multa fecunditate inter se differunt, etiamsi ad idem genus ac eandem speciem pertineant III, 335, 33 ss.; parva in universum fecundissima sunt, idque quare III, 324, 37 ss.; cur alia multos fœtus pariant, alia vero non IV, 163, 12 ss.; in quolibet eorum genere inveniuntur sterilia quædam III, 367, 10 s., cf. III, 368, 1 s.; quibusnam de causis sterilia esse soleant III, 367, 12 s.; duo nascuntur, si progeniei cum parentibus similitudo pendet ab eo quod ab unaquaque utriusque parentis parte aliquid abeat III, 330, 45 ss.; omnibus unicum præstitum est uterum gerendi tempus III, 139, 16 s.; III, 405, 38 ss.; III, 411, 16 s.; omnia vel semper unicum, vel semper multos fœtus pariunt III, 139, 47 ss.; umbilico agnata sunt III, 366, 22; excepta muliere vix parius dolores sentiunt III, 143, 10 ss.; cur alia post partum torva, alia vero non IV, 166, 44 ss.; cur alia brevi pariant, alia vero non IV, 162, 8 ss.; quamobrem statim post partum obambulent, homines vero non IV, 296, 41 ss.; cur quædam simul edita nutriri per se ipsa possint, alia vero non IV, 172, 15 ss.; ex nostro semine procreata cur nostra proles sint, non vero quod ex aliquo alio nostro sive excrementum sive pars fuerit prodiit IV, 138, 30 ss.; novellum dirimeretur si in utero separarentur fœtus multiplices qui uno coitu procreantur III, 332, 26 s.

Animalia (eorum respiratio, alimentum, somnum, mors); sine respiratione et alimento vivere nequeunt II, 518, 3; num omnia respirant, non dixit Empedocles III, 541, 2 s.; non omnia respirant, 134, 37; III, 442, 52 s.; III, 539, 34; multa inventa sunt quæ spiramen non habent IV, 20, 20; hæc respiratione igitur anima ingredi nequit III, 442, 52 s.; omne quod respirat animal est, 134, 41; apud nonnulla vita a respiratione pendet III, 532, 3 s.; si omnia respirant, dicendum est quomodo III, 540, 6 s.; in lucem edita incrementum capiunt alimento quod eorum corpore continetur III, 357, 39 s.; omnia crescent postquam nata sunt III, 346, 50; eorum corpora et partes incremento et decremento, ideoque et alterationi obnoxia sunt II, 370, 32; necessario augetur III, 357, 9 s.; revera animal est simul ac alimento indiget III, 357, 8 s.; alitur semper, augetur vero non semper, 190, 48; sine alimento vel esse vel crescere nequeunt III, 243, 17 s.; igitur perfectis omnino necessaria sunt os et anus III, 243, 15 ss.; tertio vero loco principium vitæ III, 243, 22 ss.; id est cor III, 244, 2 ss.; omnia habent partes quibus alimentum capitur et recipitur III, 4, 42 ss.; pleraque habent partes quibus alimentum arripitur et excrementum emittitur III, 4, 46 ss.; multa habent partes quibus semen emittunt III, 5, 6 ss.; iis maxime necessariae sunt partes quæ ad alimentum et ad semen pertinent III, 5, 13 s.; iis pars est quæ nutritioni præest III, 349, 21 s.; idque quia perfectiorum munus est ut sui simile faciant III, 349, 23 s.; oris ope ac per se alimentum capiunt III, 533, 3 s.; omnia alimentum appetunt, idque quare III, 251, 20 ss.; ut sint, alimento indigent omnia III, 544, 35 s.; refrigeratione indigent ut vita conservetur III, 544, 36; iis proprium est ut cibum sibi quærant III, 281, 49 s.; omnia alimenti receptaculum habent III, 487, 44 s.; quomodo nutrantur, exponetur, ubi de generatione sermo fiet III, 261, 37 ss.; iis competit nutritio et accretio III, 449, 33; parva aliqua copia quotidie au-

gentur III, 334, 41 s.; si perexiguum quid huc copiae adderetur, multum eorum moles increaseret III, 324, 42 ss.; coctionis ope nutriuntur III, 542, 16; iis ventriculus et intestina terra sunt III, 234, 46; III, 276, 44 s., cf. III, 234, 44; igitur ex iis alimentum arripendum est III, 276, 42 s.; omnia igne cibum conficiunt III, 542, 17; calidis, frigidis, siccis et humidis aluntur III, 447, 30 s.; eorum alimentum sive terra vel aqua, sive res ex iis factae sunt III, 390, 41 s.; eorum alimenta differunt inter se pro materie unde constiterunt III, 146, 13 s.; eorum ultimum alimentum vel quod ei respondet sanguis est III, 357, 10; sanguine carentia minime alimento indigent IV, 332, 18; alimentum non accipientia pereunt ac se ipsa consumunt, idque quare III, 530, 18 ss.; omnia vario cibo gaudent III, 166, 8 s.; distinguunt cibos, atque aliis delectantur, aliis non II, 37, 36; si cui nihil iucundum nec alterum ab altero differt, id longe ab homine distat II, 37, 37; cur citissime pinguescant farina hordacea cum lolio admixta saginata IV, 315, 16 ss.; in eorum corporibus licet dulce alimentum ingestum sit,imenti humidi sedimentum atque excrementum amarum salsumque est III, 577, 14 ss.; suo exemplo probant lac optimum infantium alimentum esse, 622, 37; probatur omnibus competere somnum II, 562, 13; III, 239, 8 s.; III, 501, 36 ss.; III, 502, 31; id esse nequit, nisi somni causae adsint III, 506, 48, cf. III, 503, 16 ss.; nullum exstat quod semper dormiat aut semper vigilet III, 501, 5 ss., 11 ss., 28 ss.; neque quod nec vigilet nec dormiat III, 501, 8 s.; cur minus tempus dormiant quam vigilent, idque non continuo IV, 166, 11 ss.; quando obdormiscant II, 355, 24; quomodo expergiscantur II, 345, 46 s.; II, 355, 24 s.; quadam eorum etiam insomnia habent III, 514, 33, cf. III, 73, 42 ss.; quibusnam somnus brevis sit III, 501, 41; vel mortalia, vel immortalia, 208, 54; pertinent ad res naturales ortui et interitui obnoxias II, 600, 22; III, 226, 46; omnibus communes sunt ortus et mors, sed eorum modi specie differunt III, 548, 23 s.; eorum interitus mors vocatur III, 549, 25; nullum nisi aestu recedente expirat fr. 209, b; (217, b); si morbo moriuntur, saepe morboris affectibus affectum invenitur eorum cor III, 261, 2 ss.; exceptis insectis non propter eandem causam diu vivunt ac arbores III, 530, 35 s.; quae calidas regiones incolunt, diutius vivunt quam quae frigidas III, 527, 25 ss.; cur alia moriantur protinus praeciso capite, alia vero non IV, 173, 36 ss.; ex eo fit cadaver ut e die nox II, 562, 36 s.; igitur ejus materies secundum interitum cada-veris materies et potentia est II, 562, 35; e cadavere fieri nequit, nisi hoc prius ad materiem revertatur II, 562, 38 s.; iis intereuntibus, per accidens interit eorum scientia vel sanitas III, 528, 8 s.

Animalia (eorum differentiae cum inter se tum cum homine); vitae, actionum, morum et partium ratione inter se differunt III, 2, 20 ss.; ejus prima differentia est in quam omne animal incidit, 165, 50; eorum alia differentiae quam scientiae, 184, 4; alia pro portione, alia secundum genus, alia secundum speciem aliquid commune habent III, 228, 16 s.; citantur nonnullae ejus differentiae, 2, 13; ejus per se differentia est masculinum et femininum II, 583, 21 ss., cf. 26, 51; sed non differentia specifica II, 583, 20 ss.; idque quare II, 583, 27 ss., 51 s.; iis multa accidit per se quatenus mas et femina sunt II, 614, 14 s.; item quatenus plana et lineae II, 614, 17; ejus per accidens differentia est albedo et nigror II, 583 22; dividitur in volatile, pedestre et aquatile, 22, 42; item in volatile et quadrupes, 190, 7; item in pedestre volatile, aquatile et bipes,

242, 10; eorum divisio in terrestria, aquatilia, volueria, caelestia fr. 38, b; eorum differentiae fr. 111, a; ejus differentia bipes II, 620, 31 s.; alia aquatilia, alia terrestria III, 2, 25; III, 512, 49 s.; non necesse aquatile est, 23, 2; non omne alis fissis vel integris praeditum est, 165, 48; dubitatur an recte dividantur in pedestria vel terrestria et aquatilia neque, 244, 16; dividuntur secundum loca quae incolunt in aquatilia et terrestria, idque triplici modo III, 146, 18, III, 147, 49; nonnulla tamen utramque naturam participant III, 146, 26 ss., 41 ss.; III, 147, 14 ss., 41 ss.; nonnulla primum in humido vivunt, deinde formam mutant et in siccum transeunt III, 2, 48 s.; alia sessilia sunt, alia locum mutant III, 2, 52; alia gregalia sunt, alia solitaria, alia ambigua III, 3, 29; alia domi manent, alia migrant III, 3, 43 s.; alia carne, alia fructibus, alia omni re, alia peculiari cibo vescuntur III, 3, 45 s.; alia piscibus vescuntur III, 3, 49; alia domus struunt, alia iis carent III, 3, 51; alia venantur, alia cibum recondunt, alia non III, 3, 50 s.; alia cavernas subeunt, alia super terram degunt III, 3, 54 s.; alia foramina sibi excavant, alia non III, 4, 1 s.; alia noctu vivunt, alia interdiu III, 4, 2 s.; alia fera sunt, alia mansueta, idque quot modis III, 4, 3 ss.; alia sonum edunt, alia vocem, alia voce carent III, 4, 9 s.; alia loquuntur, alia literis carent III, 4, 10 s.; alia garrula, alia taciturna III, 4, 11; alia cantant, alia non III, 4, 12; omnibus commune est ut circa coitum garrant et cantent III, 4, 12 s.; alia rustica, alia montana, alia cum hominibus degunt III, 4, 13 ss.; alia in venerem proclivia, alia casta III, 4, 15 s.; alia pugnacia, alia cauta III, 4, 20 ss.; quaedam in aliis locis desunt, in aliis non desunt, sed non diu vivunt et male habent III, 168, 37 ss.; non multa erunt in locis a sole remotis, idque quare IV, 37, 50 ss.; quomodo moribus inter se differant III, 4, 23 ss.; memoriam et disciplinam multa participant III, 4, 37 s.; excepto homine reminisci nequeunt III, 4, 38 s.; alia sanguine praedita sunt, alia exsanguia III, 5, 29 s.: III, 231, 23 s.; quomodo in genera distribuenda sint, 547, 3; anima potius eorum pars est quam corpus, 547, 46; eadem plures oris vel aurium species habere nequeunt, 547, 15; difficillime ita in genera distribuuntur, ut omnia in aliquod, nullam vero in duo simul cadat III, 223, 48 ss.; bipartita divisione rite in species distribui nequeunt III, 224, 21 s.; eadem utrique divisioni simul accensere absurdum est, idque quare III, 147, 3 s.; eorum genera sumi debent quo modo vulgus, id est pluribus differentiis simul III, 224, 58 ss., cf. III, 225, 36 s.; pedum ope in genera et species distribui non debent III, 348, 1 s.; idque quare III, 345, 43 ss.; primum insigne vel obscurum quod iis insit, genus est, 446, 22; iis igitur congruit generis enarratio, 446, 24; pro eorum generibus differunt quaedam iucunda secundum naturam II, 81, 18; alia aquatilia sunt, alia in aere degunt III, 536, 19 s.; alia aqua, alia aere refrigerium sibi parant III, 536, 20 s.; nonnulla ut plantae prolis educationi non student III, 146, 4 s.; alia proli tenera aetate enutriendae operam dant, adultam vero non morantur III, 146, 8 s.; sapientiora civilius sua prole utuntur II, 146, 8 s.; multa et natant et gradiuntur III, 3, 26 s.; sunt quae sexu femineo carent IV, 19, 14; item quae non generant IV, 19, 15; quae motu carent IV, 19, 15; diversorum colorum IV, 19, 16; prolem sibi dissimilem facientia IV, 19, 16; quae ex terra vel arboribus crescunt IV, 19, 17 s.; in nive inveniuntur IV, 35, 10 s.; quae mansueta exstant, propemodum omnia etiam fera exstant III, 224, 47 s.; igitur feritate et mansuetudine in genera et species

distribui nequeunt III, 224, 46 ss.; nec muneribus animæ et corporis communibus III, 224, 42 ss.; utrumque tamen facere coguntur bipartita divisione utentes *ibid.*; cur in eorum genere quæcunque domestica, eadem et fera existent, quæcunque vero fera non utique domestica IV, 168, 45 ss.; in terra et aqua solum sunt, in aere autem et igni non sunt, idque quare III, 614, 35 ss.; cum reliquis commune est nobis bibere et edere II, 235, 34 s.; calceata dormire et omnia facere coguntur III, 290, 36; item corporis integumenta nunquam deponere III, 290, 37 s.; arma quæ semel nacta sunt mutare nequeunt III, 276, 34 s.; foris capere debent animalia III, 276, 34 s.; cur nullum suaviter oleat, excepta pardali IV, 188, 39 ss.; cur minus sternalent IV, 301, 28 ss.; eorum ipsorum maxime multiformem speciem habent quæ non solum vivendi, sed et bene vivendi participia sunt III, 243, 29 ss.; eorum optimum homo II, 70, 29; solus aut maxime eorum divinitatis particeps est homo III, 243, 38; item solus eorum superiores partes universi parti superiori obversas habet III, 243, 36 s.; consilio carent, etiamsi iis insit opinio de re facienda vel non facienda II, 205, 7; II, 143, 11; nullum agere dicitur præter hominem II, 198, 23; reliqua pauciores actiones habent quam homo II, 402, 5; eorum natura humana pejor est II, 189, 24; iis non competit felicitas, idque quare II, 9, 36; II, 126, 25, 29; II, 189, 25; alia quædam bonorum participatio aliud alio melius vivit II, 189, 28; iis non competit ratio qua honestum æstiment et eligant II, 147, 27; iis non competit temperantia II, 147, 26; iis non competit amicitia erga se ipsa II, 228, 29; eorum actiones plerumque ab affectibus pendent III, 206, 24 s.; interdum tamen et affectus secundum mores mutant III, 206, 25; immo sæpe et partes quasdam III, 206, 26 s.; eorum actiones et vita secundum habitationes et escas differunt III, 145, 2 s.; cf. III, 146, 13 ss.; plerisque insunt vestigia animæ homini propriorum III, 145, 3 ss.; quod ad animæ mores attinet, partim secundum plus et minus, partim proportionem ab hominibus differunt III, 145, 11 ss.; alii animæ affectus iis magis competunt, alii homini III, 145, 13 s.; quod ad animæ affectus attinet, iis similiores sunt pueri quam homines adulti III, 145, 17 ss.; eorum mores secundum animæ affectus differunt III, 175, 26 s.; quomodo inter se differant eorum mores III, 175, 28 ss.; III, 203, 22 ss.; iis communis est voluptas, 323, 32; II, 17, 14; omnibus fere communia sunt voluptas et dolor III, 176, 11 s.; voluptatibus a visu, auditu et olfactu penitentibus non nisi per accidens delectantur II, 36, 27; a duobus tantum sensibus voluptatem percipiunt IV, 260, 25 s.; quænam eorum inebriantur fr. 65 a; si quis simul e sinu emittat aquatile, pedestre et volucre, id quodque petet ubi illi victitare commodum erit III, 638, 22 ss.; aliæ actiones omnibus communes sunt, aliæ quibusdam propriæ III, 476, 4 s.; plerisque proportionem iilem affectus sunt III, 226, 1; iis similis qui nascitur, probus evadere nequit, 616, 36; sponte agunt, non consilio II, 26, 35; II, 83, 13; II, 268, 30; nihil sponte facerent, si omnia quæ ira aut cupidine fiunt, invite fiant II, 26, 17; quatenus animi affectus participant III 171, 39 s.; III, 175, 27 ss.; aliqua discendi et docendi facultate prædita sunt III, 171, 42 s.; idque vel ab hominibus vel ab se invicem III, 171, 42 s.; quænam his facultatibus gaudeant III, 171, 45 s.; enumerantur quidam eorum affectus vel munera III, 228, 23 ss.; fortuna nihil facere possunt, possunt vero pati, idque quare II, 268, 29 ss.; iis non competit fortuna secunda vel adversa, nisi similitudine quadam II,

268, 30; iis competit casus II, 268, 37; etiamsi nec arte, nec instituta inquisitione aut deliberatione agant, tamen in iis constat priora finis alicujus gratia fieri II, 271, 11; nec felicitatis participes sunt, nec facultate vivendi ut libet, 529, 21; si vivendi gratia fierent civitates, illorum quoque societas esset, 529, 20; in iis videre licet et herile imperium et civile, 486, 3; iis omnibus præstat ab hominibus imperari, 486, 12; an honesta, necne, 190, 8; semper laborant II, 90, 9; multa vi faciunt et patiuntur, idque quando II, 201, 6; eorum, excepto homine, violentum simplex II, 201, 10; non habent rationem et cupidinem inter se pugnantem II, 201, 11; cupidine vivunt II, 201, 12; quatenus appetere valet, se ipsum quoque movere valet III, 473, 22; sine imaginatione appetere nequit III, 473, 23; secundum ætatem et anni tempestates figuram et mores mutant III, 207, 49 s.; item castratione III, 207, 51; quænam castrari possint III, 207, 51 s.; non iisdem tempestatibus nec iisdem excessibus bene habent III, 162, 36 s.; nec iisdem tempestatibus vel sana vel ægrola sunt, nec eodem modo III, 162, 38 s.; eorum naturæ diversæ, aliæ bonæ, aliæ malæ II, 169, 48 s.; II, 170, 2; vilium naturæ malæ II, 169, 36; non omnibus idem jucundum est II, 170, 1 s.; unicuique proprium opus ac propria voluptas est II, 122, 14; eorum vitæ ratio differt pro locis quæ incolunt idque triplici ratione III, 147, 41; nobiliorum et longæviorum mores facilius a nobis deprehenduntur III, 171, 38; ignobiliorum et quæ brevioris sunt vitæ nos magis latent III, 171, 36 s.; multis in rebus humanam vitam imitantur III, 178, 28 s.; magis in minoribus quam in maioribus videre licet intellectus acumen III, 178, 30 s.; omnia mansueta fiunt aliquando in certo quodam temperamento universi IV, 169, 17 s.; mansueta præstant feris, 486, 11; quænam eorum operosissima sint III, 193, 37 ss.; ferissima non semper fortissima sunt, 627, 13; quænam apud ea immutari debeant ut sint fortia et ignava, justa et injusta IV, 7, 36 ss.; cur inter ea fortia duriora sint IV, 172, 30 ss.; nonnullis competere potest fortitudo, 119, 50; manifestant sese, ubi coitu opus habent, idque quomodo III, 215, 30 s.; omnia coitus cupidine flagrant III 120, 48 s.; apud omnia iidem sunt affectus coitum spectantes, ideoque et causæ III, 215, 33 ss.; præter studia quæ coitui prolisque procreationi et alimentorum abundantia impendunt, frigora ac tepores a se defendere conantur et anni tempestatum mutationes cavent III, 156, 22 s.; eaque re hominibus similia sunt III, 156, 25 s.; alia in consuetis locis contra hæc mala inveniunt præsidia, alia migrant III, 156, 29 s.; cur sibi invicem bellum ingerant III, 172, 34 ss.; III, 175, 2 ss.; ferocissima si alimenti suppetat abundantia, et inter se et erga hominem mitescunt III, 172, 45 ss.; quæ iisdem pascuntur inter se inimica sunt II, 219, 14; sine sexu masculo et feminino non exstarent II, 219, 25; iis competere videtur amicitia II, 219, 31; cum inter se, tum cura etiam cum hominibus contrahunt amicitias non genuinas II, 221, 34; iis aliquatenus competit utile II, 221, 33; iis gratissimæ voces et habitus et convictio animalium ejusdem generis II, 226, 42 ss.; apud mitiora et prudentiora magis elaborata est femina cum mare conjugatio, 636, 14; apud reliqua eadem conjugatio sine ratione est et liberorum procreandorum tantummodo causa exstat, 636, 12; apud pleraque parentes liberos diligunt atque ab iis diliguntur II, 91, 9; omnibus proles amorem inserere voluisse videtur natura III, 376, 28 s.; idque quatenus diversis eorum generibus III, 376, 30 ss.; præcipue secundum natu-

- ram vivunt, 616, 41; quædam etiam nonnihil secundum consuetudinem, 616, 41; eorum unicum negotium non est generatio III, 343, 46 s.; duo iis insunt negotia ac studia, scilicet alterum circa generationem et proliis educationem, alterum circa alimenta III, 146, 10 ss.; III, 156, 20 ss.; apud aliqua tamen nullum aliud præter generationem negotium deprehendere licet III, 145, 48 s., cf. III, 322, 24 ss.; III, 321, 33; attamen propter sensum eorum actus coitum proliisque educationem spectantes multum inter se differunt III, 146, 1 ss.; cur iis nunquam per somnum seminis profusio incidat, partim vero raro IV, 163, 29 ss.; omnium, tam terrestrium quam aquatiliū perniciosissimum esse videtur delphis III, 206, 6 ss.
- Animalia (eorum inimici, utilitas etc.):** non est creatum propter plantas IV, 22, 11 s.; iis vescuntur crudivora III, 172, 42; igitur iis infesta sunt crudivora ipsaque crudivoris III, 172, 41 s.; ab iis victum petunt aves carnivoræ III, 298, 9; iis potissimum vescuntur vespæ III, 202, 6; etiam magna ictibus interficiunt apes III, 198, 41; majora interdum filis obvolvunt et necant araneæ, idque quomodo III, 194, 40 ss.; quænam ad epulas vel sacrificium parandum venari oporteat, 603, 45; eorum vitæ ratio multiplex pro vario alimentorum genere, 486, 45, 47; eorum gratia creatæ sunt plantæ, 489, 33; hominum gratia ipsa, 489, 34; vel ab iis vel a frugibus pendet ars pecuniaria naturæ congrua, 492, 30; omnium e quibus subsidia petere licet, sive aquatiliū, sive volatiliū peritus esse debet qui rei pecuniariæ studet, 492, 49; 493, 3; eorum succi ad tingendum inserviunt III, 647, 23.
- Animalia ætheriam mundi partem incolentia; qualia sint** fr. 38, a, b; quosnam sensus habeant fr. 39, a.
- Animalia agilia; v. *Agilia*.**
- Animalia alba; v. *Alba animalia*.**
- Animal aliquod; ei proprius est sensus quia ejus particeps est,** 227, 49; item vita, 228, 18.
- Animalia aquam recipientia; v. *Aquam recipientia animalia*.**
- Animalia aquatilia; v. *Aquatilia*.**
- Animal bipes; et animali et bipedi inest** II, 555, 2, v. *Bipes*.
- Animalia bisulca; v. *Bisulca*.**
- Animalia branchiis prædita; v. *Branchiis prædita*.**
- Animalia carnivora; v. *Carnivora*.**
- Animalia cicura; v. *Animalia mansueta*.**
- Animal cunctum; eo priores sunt vel omnes vel quædam animæ partes** II, 549, 8 s.; tanquam in materiem in corporis partes dividitur II, 549, 11; eo aliquatenus priores sunt corporis partes aliquatenus non, idque quare II, 549, 12 ss.; simul cum eo sunt corporis partes principales II, 549, 15 ss.
- Animalia cornigera; v. *Cornigera*.**
- Animalia crustata; v. *Crustata*.**
- Animalia domestica (τὰ συντηρούμενα); qualis iis destinetur cibus in domo bene dispensata** III, 364, 8 s.
- Animalia θυρίαῖα vocata; fr. 185, a.**
- Animalia exquisitissime figurata (ἡκριθωμένα μάλιστα); in iis lien locum occupat jecinori oppositum** III, 259, 14 s.
- Animalia fera; v. *Fera*.**
- Animalia fecunda; v. *Fecunda animalia et Fecunda parum animalia*.**
- Animalia exsanguia; v. *Exsanguia*.**
- Animalia fortia; gravem vocem habent** IV, 4, 21 s.
- Animalia generantia; apud ea subeunte alimento residuum seminale condit calor** III, 390, 35 ss., 43 s.; eorum residuum seminale motu suo in animal conver-
- tit maris principium III, 390, 31 s.; pleraque eorum maris principio opus habent III, 390, 40 s.; pauca quædam eo non indigent, idque quare III, 390, 39 s.
- Animalia gregalia; v. *Gregalia*.**
- Animalia gressilia; v. *Gressilia*.**
- Animalia gravida; v. *Prægnantia Animalia*.**
- Animalia non gressilia; sexu carent** III, 320, 13 ss.; igitur et quæ adhærendo vivunt, idque quare III, 320, 14 ss.
- Animalia ignava (ἄετοῦ); acutam vocem habent** IV, 4, 22.
- Animalia ignobiliora; eorum contemplatio vero philosopho gratissima est, dummodo causus perspicere possit** III, 227, 9 ss.
- Animalia imperfecta (ἀτελῆ); ea sunt quibus præter tactum nullus alius sensus est** III, 473, 26 s., cf. III, 502, 30 s.; iis etiam dolor et voluptas inesse cernitur III, 473, 29; hinc et cupidinem eaque moventur III, 473, 26 ss.; quia indeterminate moventur, indeterminate etiam imaginationem habent III, 473, 30 ss., cf. *Imperfecta animalia et plantæ*.
- Animalia in diem vicitantia (ἐφήμερα); infimam regionem habitant** III, 629, 50 s.
- Animal infinitum (ἄκρον); non exstat** II, 378, 4.
- Animalia juniora; v. *Juniora animalia*.**
- Animalia latitantia; v. *Latitantia animalia*.**
- Animalia magna; magnum cor habent** III, 260, 4; igitur eorum cor duos ventriculos habere potest III, 260, 3 s., cf. III, 259, 46 ss.; apud ea plerumque maxima copia prostat corpulentum et terrenum et osseum III, 255, 31 s., 37 ss.; igitur sola fere cornigera sunt III, 255, 32 ss.; fulcris majoribus, validioribus et durioribus opus habent III, 242, 7 ss., cf. 20 s.; mares eorum manifesto moribus a feminis differunt III, 172, 1; necessario majorem animæ calorem habent III, 345, 7 s.; eorum motus multo indiget calore III, 303, 14 s.; apud ea plurimum alimentum in corpus impenditur III, 335, 2 s.; igitur pauciora residua, sed plura colliquamenta habent quam parva III, 334, 54 ss.; ideoque parum fecunda sunt III, 334, 53; unipara sunt III, 403, 40; III, 405, 24; III, 407, 5 s.; mirum videri possit rem ita se habere, quum semen proferant multum III, 403, 38 ss., 46 ss.; apud ea tamen in corporis incrementum impenditur alimentum III, 403, 48 ss.; ad ea generanda majori opus est seminis copia quam apud parva III, 403, 53 ss.; difficilius multa eorum in eodem loco (nempe utero) continentur quam si parva essent III, 404, 1 s.; cum pedestria, tum volatilia ac natatilia paucipara sunt III, 404, 16 ss.; eorum residuum seminale in fœtum impenditur III, 407, 6 s.; eorum fœtus etiam pro portione magni sunt III, 407, 8 s.; igitur non superfectant III, 407, 5 s.; prius diximus cur magna sint III, 404, 4 s.; iis accensendi sunt boves III, 142, 39 s.; item elephas et camelus et equus et solidungula III, 403, 40 s.
- Animalia magnitudine media; etiam quod ad fecunditatem attinet medium locum obtinent** III, 404, 3; prius diximus cur medium habeant magnitudinem III, 404, 4 s.
- Animalia majora; senectute moriuntur** III, 96, 8; cur ad ea marina pertineant animalia IV, 171, 51 s.
- Animalia manca; v. *Manca*.**
- Animalia mansueta (ἡμερα, συνανθρωπευόμενα); propter hominum usum ac victum exstant,** 489, 34; ex iis alimentum petitur desidiosis sine labore, 489, 6; eorum multa quovis anni tempore coeunt, idque quænam et quare III, 81, 24 s.; III, 121, 29 s.; ideoque minus iracunda sunt coitus tempore, partu vero edito feminæ III, 121, 31 s.; multa eorum centibus injurias propellunt III, 252, 9 s.

Animalia marina; quædam peculiaria ad nullum genus referri possunt quia rara sunt III, 68, 22 s.; nondum exploratum est, an ad diversum genus pertinencia secum invicem coeant III, 366, 49 s.; quædam eorum intra se vivum pariunt animal, idque quænam III, 345, 24 ss.; imprimis multiformia sunt III, 389, 3 s.; cur majora et vegetiora sint quam terrestria IV, 171, 51 s.; de quibusdam dubitari potest utrum plantæ sint an animalia III, 145, 32 ss.; quænam sanguine careant III, 5, 32; non omnia longiorem habent vitam III, 529, 8; imbris ingruentibus, multa apparent quæ antea vel raro vel nunquam visa erant III, 160, 49 ss.; multa artis vestigia in eorum vita deprehendere licet III, 190, 32 s.; cum immobilia, tum natantia iis pascuntur locis quibus generata fuerint, vel similibus, idque quare III, 191, 51 ss.; quænam in euripo Pyrrhæo desint III, 192, 10 ss.; eorum alia altum, alia littora, alia loca saxosa incolunt III, 4, 19 s.; quænam senectam exuant III, 162, 21 ss.; multa eorum eminus accurate olfacta sentiunt alimentum quo uti solent, etiamsi non respirent III, 486, 49 ss., cf. *Respiratione carentia*; quædam sensu omnino carent, etiamsi libere vagentur III, 281, 26 ss.; igitur tanquam plantæ libere vivunt III, 281, 28 s.; item parum a spongiis differunt III, 281, ss.; omnium eorum de delphine plurima narratur lenitatis et mansuetudinis exemplum III, 205, 40 s.; iis accensendæ sunt purpuræ III, 486, 49 s.; item delphis III, 274, 43.

Animalia migrantia; post æquinoctium autumnale Pontum et frigidas regiones relinquunt III, 156, 31 s.; post verum vero e calidis regionibus ad frigidas transeunt III, 156, 33 s.; alia ex propinquis locis, alia ex ultimis terræ finibus migrant III, 156, 35 s.; semper debiliora ante reliqua migrationem inchoant III, 157, 5 s.; pinguiora sunt ubi frigida loca deserunt quam ubi calida III, 157, 9 s.; simul frigida loca et calidam tempestatem relinquunt III, 157, 12 s.; magis in venterem prona sunt vere e calidis locis venientes III, 157, 13 ss.

Animalia minora; ventriculum partim suillo, partim canino similem habent III, 32, 30 s., cf. III, 272, 24 s.; iis accensendæ sunt lutariæ ac ranæ III, 147, 37 s.

Animalia multifida; v. *Multifida*.

Animalia nascentia; eorum alimentum lac est III, 243, 13; vocem acutiorum reddunt quam adulta IV, 178, 36 ss.

Animalia natatilia; v. *Natatilia*.

Animalia nigra; v. *Nigra animalia*.

Animalia nobiliora (τιμωτέρα); majorem calorem habent III, 546, 6 s.; hinc et animam nobiliorem III, 546, 7 s.; ideoque pulmonem habent et respiratione indigent III, 546, 4 ss.

Animalia multipara; v. *Multipara*.

Animalia mutila; v. *Manca*.

Animalia ovipara; v. *Ovipara*.

Animalia parva; fecunda sunt, idque quare III, 334, 54; eorum magnitudinem diminuens natura eorum residuum seminale auxit III, 403, 51 ss.; minori seminis copia generatur quodque eorum quam magnum animal III, 403, 53 ss.; facilius multa eorum in eodem loco (nempe utero) continentur quam magna animalia III, 404, 1 s.; cum apud pedestria, tum apud volatilia et natatilia multipara sunt III, 404, 16 ss.; apud ea longe copiosior est menstrua purgatio quam ad alendum conceptum necesse est III, 408, 16 ss.; hinc si simul multipara sint et multum seminis habeant vel tunc superætare et factum superfætatione conceptum perficere possunt, ubi longo intervallo distant coitus III, 408, 10 ss., 18 s.; itemque eorum uterus post concep-

nem apertus manet, idque quare III, 408, 20 s.; item perstat apud ea secundum naturam menstrua purgatio III, 408, 24 s.; prius diximus cur parva sint III, 404, 4 s.; apud ea latent membranæ, idque quare III, 49, 40 s.; non omnia longiorem habent vitam III, 529, 2 s.; iis accensendus est lepus III, 408, 21.

Animalia parva quæ non ex se invicem procreantur; causa cur, ut olim existerunt, nunc etiam nascantur seminis exiguitas est IV, 163, 5 ss.

Animalia pedestria; v. *Pedestria*.

Animalia perfecta (τέλεια); omnia in tres dividuntur partes, id quo alimentum recipiunt, id quo excrementum emittunt et quod inter has medium tenet III, 533, 5 ss.

Animal pictum; et tanquam animal et tanquam imago considerari potest III, 495, 51 ss.

Animalia pinguia; parum sanguinis habent, idque quare III, 236, 43 ss.; cito senescunt III, 236, 42 s.; parum fecunda sunt, idque quare III, 236, 47 ss.; pauca vel nulla excrementa habent III, 236, 51 s.; cur alia sub carne fiant, alia intra carnem, alia utroque loco IV, 161, 12 ss.

Animalia pinguiora; sterilia sunt, idque tam mares quam feminæ III, 51, 28 s.

Animalia plantaria; ita optimo jure vocabuntur, quæ sicut telhya, solummodo adhærentia vivere possunt, sed quia ea nosas partes habent, aliquo sensu gaudere videntur III, 281, 42 s.

Animalia prægnantia; v. *Prægnantia animalia*.

Animalia pugnacia (ἀντικία); eorum duplex genus, idque quomodo III, 4, 21 s.

Animalia quæ partibus instrumentariis usa progrediuntur; secundum ante et retro determinata non sunt III, 307, 45 ss.; idque quare III, 307, 41; secundum supra vero et infra ac secundum dextrum et sinistram determinata sunt III, 307, 47; idque quare III, 307, 28 ss.

Animalia respirantia; v. *Respirantia*.

Animalia respiratione carentia; v. *Respiratione carentia*.

Animalia ruminantia; v. *Ruminantia*.

Animalia sanguine prædita; v. *Sanguine prædita*.

Animalia sapientiæ participes; homines III, 629, 26; urbes condiderunt, *ibid.*

Animalia sapientia et intellectu destituta; ejus generis conchylia sunt IV, 19, 1 ss., 5.

Animal seminale; v. *Seminale animal*.

Animalia sessilia; sensu prædita sunt III, 471, 47 ss.; eorum sensus principium medio loco inter os et excrementi vel genituræ exitum querendum est III, 282, 29 ss.; generare valent ac statum et decrementum habent III, 472, 1; igitur nec manca nec imperfecta sunt III, 471, 51 s.; habent igitur instrumenta motui secundum locum dicata, si anima sensitiva huic motui præcset III, 472, 1 s.; omnia aquatilia sunt III, 2, 53 s.; in universum gressilibus minora sunt III, 345, 10 ss.; eorum alimento inservit id ex quo orta sunt III, 474, 15 s.; sexus differentia carent III, 75, 3 s.

Animalia sexus discrimine prædita; ubi generatione indigent inseparabilia fiunt et unum evadere conantur III, 343, 24 ss., cf. III, 344, 6 ss.; sensui manifestum est coeuntibus iis unum ex ipsis fieri animal III, 345, 27 ss., v. *Sexus discrimen*.

Animalia sexus discrimine carentia; semen habent III, 333, 51 ss.

Animalia sexu feminino carentia; IV, 19, 14.

Animalia somnolenta; v. *Somnolenta animalia*.

Animalia sponte nascentia; v. *Sponte pullulantia*.

Animal subventaneum (τὸ ὑπηγµιον, i. e. quod sine

mare procreatum est); nihil a reliquis differt, nisi quod aliud non generat, idque quare III, 215, 45 s.

Animalia superfœtantia; v. *Superfœtantia animalia*.

Animalia terrestria; v. *Terrestria*.

Animalia torpidiora; v. *Torpidiora animalia*.

Animalia fœticolora; v. *Fœticolora*.

Animalia (non) unicolora; apud ea venter magis albet quam reliquæ partes, idque quare III, 425, 49 ss.

Animalia unipara; v. *Unipara animalia*.

Animalia varia; etiam linguam colore variam habent III, 426, 5 ss.

Animalia violentiora; fulcris majoribus, validioribus et durioribus opus habent III, 242, 9.

Animalia vivipara; v. *Vivipara*.

Animalia (non) vivipara; iis pro magnitudine corporis majora ossa habent quæ et intra se et foras animal pariunt III, 242, 3 ss.

Animalia volatilia; v. *Volatilia*.

Animalia voraciora; v. *Voraciora animalia*.

Animalia et plantæ; miro modo differunt prouti magis minusve unumquodque elementum participant aut ei propiora sunt vel ab eo remotiora sunt III, 339, 18 ss.; æque ac ea senectutem et vigorem suum habent interiora terræ III, 571, 9 s.; eatenus tamen a terræ interioribus differunt quod universa simul his affectibus obnoxia sunt III, 571, 12 s.; vi solis ejusque conversionis augescunt et imminuuntur III, 571, 14 s., v. *Plantæ et Animalia*.

Animalis idea; e quibus elementis eam composuerit Plato III, 434, 33 s.; necessario multitudo erit, si animal non idem sit in homine et in equo II, 554, 33; quæritur num animal insit, an aliud quid sit quam animal II, 625, 17; numerus mathematicus esse nequit II, 618, 43 s.

Animalibus et de Plantis (de) libri; insequentur *Meleorologica* III, 552, 21 ss.; iis absolutis finem imponere poterimus expositioni quam inde ab initio nobis proposuimus III, 552, 24 ss.

Animalibus (de) libri; v. *Historiæ Animalium*.

Animalcula (*θηρίδια, ζωάκια*); ea vel rostro vel alio quodam modo ex aqua venantur pleræque aves palustres et palmipedes III, 298, 15 ss.; ad ea capiendâ elegans os habent aves minutæ III, 258, 41 ss.; in putridis inascuntur idque quare III, 624, 48 s.; porricidis similia habent in superiori ventre equi, mui et iumenta IV, 324, 14 s.

Animatum; v. *Animal prædritum*.

Animositas (*ἐντομία*); fortitudinis sequela est II, 244, 31.

Animosus; ejus signa IV, 5, 33 ss.; esse iracundi signum est IV, 5, 53.

Animus (*θυμός*); eum aliqui tanquam animæ partem considerant III, 471, 20, cf. III, 472, 48; animæ ratione carentis appetitus aliquis esse videtur III, 471, 32 s.; ea animæ pars, qua amare valemus, 609, 1; imperiosus et invictus est, 609, 9; ab eo pendent imperii libertatisque amor, 609, 8; in amicos magis extollitur, ubi se negligi vel injuria affecti putat, 609, 8, 13; eum alloquitur Archilochus amicos incusans, 609, 5; eo præstant Europæi et frigidarum regionum incolæ, 608, 35; item Græci 608, 42; eo inferiores sunt Asiani, 608, 39; eo præditi esse debent cives, 608, 49; appetitus species est III, 521, 16; minus a cupidine differt quàm multæ aliæ animæ partes a se invicem III, 472, 46 ss.; item corpori et animæ communis est III, 476, 9; idque quare III, 476, 26 ss.; ei idem confert quod corpori, 487, 43; quænam ei utilia sint, 414, 8; 456, 38, 39; maxime viget circa annum XLIX, 366,

3, cf. 622, 22; quæritur an ad ejus elationem aliquid conferat musica, 628, 16; propter eum quænam fiant, 334, 27; partim eo agunt et faciunt animalia quæ facere appetunt III, 522, 19; magistratus et optimos homines pervertit, 541, 7; eorum quæ in eo sunt notæ enuntiationes voce expressæ, 38, 28, cf. 37, 10; hominem multis criminibus insinulatum non recipit, 408, 28; nec orationem, ubi adversarius egregie dixisse videtur, 408, 29; auditis urbane dictis, quidnam dicere videatur, 398, 30.

Animus demissus (*μικροφυλία*); quidnam II, 21, 19; II, 44, 22; II, 46, 27; magnanimitati magis contrarius est quam vanitas II, 46, 45.

Animus excelsus (*φρόνημα ἐλευθερον*); eum inprimis apud cives reprimere debet tyrannus, 584, 26; 585, 22, 27, 36, 51; eo præditi non assentatur, 585, 22.

Animus generosus (*γενναϊος*); potius in siccis et gracilibus corporibus consistit III, 371, 51 s.

Animi ægritudo (*βαρυνμία*); species iracundiæ II, 245, 29; illiberalitatis sequela est II, 241, 33.

Animi impetus (*θυμός*); quomodo a consilio differat II, 26, 39, 46; ratione carentibus competit, 412, 27; II, 26, 39; corpus immutat, immo interdum furores concitat II, 79, 11.

Animi remissiones (*βαθυμῖαι, ἀνεσις*); jucundæ sunt, 335, 18; 337, 48.

Animus augmentia (*θαραλλῆα*); eorum opinione fere eodem modo afficimur ac iis ipsis III, 465, 30 s.; eorum imaginatione vero eodem modo ac pictis III, 465, 32 ss.

Animo princeps (*δὲθύμος*); qui II, 196, 31.

Annona (*τροφή*); ea carere nequit civitas, 610, 2; quæritur an res sit cujus omnes cives participes esse debent, 609, 31; eam parare debent agricolæ, 610, 18; quænam scire debeat de ea disserturus, 319, 41.

Annona militaris (*στραρκία*); eam quotannis per sex dies militibus non distribuebat Memnon Rhodius, 648, 2; quomodo idem effecerit ut eam non duodecies, sed undecies tantummodo quotannis distribueret, 648, 5; trimestrem jam solutam militibus dono dedit Timotheus Atheniensis, ut crederent revera pecuniam expectari, 646, 17.

Annonæ caritas (*σιτοδεία*); quidnam fecerint Byzantii simul ea et pecuniæ inopia laborantes, 641, 5.

Annonæ negotiatores (*σιτοπωλάι*); olim Athenis plebiscito cautum est, ne a frugum cumeris arcerent mulum octogonarium idque quare III, 129, 36 s.

Annonæ præfecti (*ἀγορανόμοι*); ad forum necessarium convictus celebrare debent, 615, 9; magistratus apud Athenienses fr. 244, b.

Annonæ ubertas (*εὐτηρία*); interdum propter eam census qui antea sufficiebat, nimis exiguis evadit, 573, 22.

Annulus; in manu haberi dicitur, 24, 7; ejus non est idea II, 484, 30; II, 617, 11 s.; ejus signum sine auro vel ferro recipit cera III, 460, 43 s.; ferreum digito gerens qui verberavit lege culpabilis est, sed revera non, 341, 47; pala carentes infinitos esse dicunt, idque quatenus recte II, 282, 39 ss.; effigiebus quas eorum ope exaramus, comparandæ sunt imagines a sensu animæ impactæ III, 495, 26 ss.; eorum sigilla distincta non sunt, nisi exacte imprimantur III, 657, 24 s.; Carthagine tot quisque gerit quot bellis interfuerit, 603, 14, s.

Annulus magicus; talem possidebat Excectus Phocensium tyrannus fr. 294, a.

Annus; cum ipse, tum tempora quæ metitur naturales circuitus sunt III, 413, 30 s.; sæpius reverti potest II, 302, 38; nonnullis vitæ mensura est II, 465, 17; in

hoc ambulamus quia in ejus parte ambulamus III, 491, 50 s.; in eo quoque mutari dicitur quod in die mutatur II, 325, 36; cur pestilens evadat quum sol multum vaporis de terra excitat IV, 112, 30 ss.; cur humidus et pluvius humbidus sit IV, 112, 40 s.; cur interdum pluvius et humidus, interdum ventosus et siccus reddatur III, 584, 13 ss.; cur morbidus fiat cum copia est exiguarum ranarum quæ rubetarum faciem representant IV, 112, 37 ss.

Annus maximus; quinquaginta fr. 40, a.

Anno transacto (πέρυσιν); de eo dicere non licet quod nunc est II, 388, 47.

ἄνοπια v. *Legum mala constitutio*.

Anonyma; quales de iis facientes sint metaphoræ, 388, 2.

Anonymi; v. *Poetæ et Scriptores anonymi*.

Anser (χῆν); magna avis est III, 109, 41 s.; igitur tringinta dies incubat III, 109 40 ss.; femina sola incubat III, 110, 42 ss.; palmipes est III, 152, 14; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 19 s.; appendices intestinorum habet III, 34, 39; ejus pedibus similes cameli pedes III, 20, 1; quum recens coierit, satis manifestum habet pudendum masculinum III, 33, 36 s.; post coitum aquam subit III, 106 8; ejus ovum magnitudine æquat crocodili fluvialilis III, 103, 9 s.; ova subventanea parere solet III, 105, 14 s.; idque interdum nunquam coitum experta III, 105, 8 s.; in ejus pullis coitum nondum expertis ova subventanea inveniuntur III, 373, 38 s.; violenter sonat, idque quare III, 656, 17; verecundus et cautus est III, 4, 35 s.

Anser parvus; gregalis est III, 157, 49 ss.; avis palmipes est III, 152, 15.

Antandria; in ea inveniuntur duo fluvii, quorum alter nonnisi oves nigras facit, alter nonnisi albas III, 49, 20 s.

Antandrus; Edonis et Cimmeris vocata est, idque quare fr. 253, a.

Ante; v. *Anterius*.

Antecedens (τὸ πρόδεσθός); eo non fit motus III, 306, 35 s.

Antenna (ἡ κεφαλα); cur quanto magis evecta fuerit, tantocius eodem velo atque eodem vento navigent navigia IV, 60, 33 ss.

Antennæ; v. *Cornua*.

Antennæ talorum (αἱ κεφαλαί); ubinam inveniuntur in talo animalium iis prædatorum III, 20, 38.

Anterius (τὸ πρόσθεν, τὸ ἐμπροσθεν, τὸ πρόσθιον); altitudinis principium est II, 390, 38 s.; est id ad quod tendit motus II, 391, 24; iis opposita vocamus posteriora III, 532, 25; sæpe idem est quod posterius II, 285, 23; apud animalia sensus principium est, id est id ad quod tendunt sensus II, 390, 42 ss.; III, 257, 30 s.; III, 259, 37 s.; III, 532, 24 ss.; oculis determinatur III, 315, 37; id est in quo sensus tendit et a quo exit III, 303, 3 ss.; igitur principium est III, 306, 53 s.; nobilius est quam posterius III, 247, 6; III, 257, 43; III, 261, 29 s.; III, 307, 22 s.; inde ab eo principium ducitur III, 307, 20 s.; vel vice versa nobilius est quia ei inest principium III, 307, 24 ss.; potius principium est quam latus III, 246, 17 s.; motu et sensu a posteriori distinguitur III, 257, 31 s.; apud quænam animalia a posteriori distinctum sit III, 261, 26 s.; discernuntur antequam respiciant animalia III, 360, 3 s.; apud hominem magis distinctum est quam apud reliqua animalia III, 306, 53 s.; quibus id a supra distinctum non est, bipedes sunt III, 307, 1 s.; quibus eodem obversum est ac supra, quadrupedes aut multipedes aut pedibus carentes III, 307, 4 ss.; hominis quadrupedum supinis

pro portione respondet III, 18, 52 s.; id eodem obversum ac posterius habent mollusca et turbinata III, 307 9 ss.; III, 384, 13 s.; iis apud mollusca et testacea turbinata adducta sunt posteriora III, 386, 39 ss.; id occupat cor III, 257, 28; inprimis ejus mucro, idque quare III, 258, 27 ss.; etiam apud pisces, etiamsi alio modo se habere videatur III, 259, 34 ss.; ei apud pisces respondet caput III, 259, 37; in inferiori corporis parte alternatione venarum principalium cum posterioribus copulantur III, 262, 44 s.; in superiori vero ope cordis III, 262, 45 s.; apud aves leviora sunt III, 316, 1 s.; apud mares validiora sunt III, 75, 48; prius canescunt quam posteriora III, 47, 49.

Anterius et posterius (τὸ πρόσθεν καὶ ὀπίσθεν); loci oppositiones sunt II, 281, 10; II, 371, 48; II, 358, 41 s.; 49 s.; dimensionum magnitudinis par III, 305, 2, 35; non solum ad nos referuntur, sed etiam in universo definita sunt II, 281, 11; termini sunt II, 281, 21; cælo etiam insunt II, 391, 31 s.; ea tamen cælo non tribuerunt Pythagorei II, 391, 11; in infinito inesse nequeunt II, 281, 13; apud res animatas et principio motus præditas quærenda sunt II 390, 45 s.; animalium naturæ maxime conveniunt II, 390, 26; III, 264, 13; probabile est ea corporibus perfectis competere II, 390, 36; quomodo eorum notionem ad res inanimas transferamus II, 390, 50 ss.; apud animalia non minus differunt inter se quam dextrum et sinistrum II, 391, 12 ss.; differunt et potentia et figura II, 391, 15 s.; necessario medium inter ea locum occupat sensorium commune III, 532, 23 ss.; sensu determinatur III, 306, 2 s.; igitur ea habent animalia omnia III, 305, 52 ss.; igitur non situ, sed munere determinatur III, 306, 9 ss.; inter ea non intervenit motus principium, idque quare III, 307, 39 ss.; igitur eorum discrimine non determinatur animalia quæ partibus instrumentariis usa progrediuntur III, 307, 45 ss.; ubinam ea habeant serpentes III, 308, 40 ss.; ea habet homo III, 11, 47 ss.; idque maxime secundum naturam disposita III, 12, 50 s.; non intelligitur quomodo a se invicem distinguantur, si semen ab omnibus parentum partibus secedat III, 331, 18 ss.

Anthedon; nomen dedit Anthedoniæ viti fr. 293, a.

Anthedonias; vitis apud Træzenios ita vocata ab Antho fr. 293, a; oraculum de ea *ibid*.

Antheus; regii generis ex Halicarnasso fr. 277, b; de eo narratio *ibid*.

Anthemussa; ita antiquitus Samos vocabatur, idque quare fr. 284, b.

Antes; v. *Comæ capronæ*.

Anthias; gregalis est III, 175, 10; vocatur etiam aulopias III, 119, 39 s.; quonam anni tempore pariat *ibid*: ubi invenitur, desunt belluæ marinæ III, 191, 8; ideo eum piscem sacrum vocant spongiatores III, 191, 9 s.

Anthinum mel; quale IV, 77, 27 ss.

Anthos; v. *Florus*.

Anthosmias; quare non fiat vinum dulce sed austerum IV, 327, 21.

ἀνθαξ ὁ καλούμενος v. *Carbunculus*.

ἀνθαξενρά III, 622, 29, 34.

Anthrene; v. *Crabro*.

Anthropus; Olympia vicit II, 80, 17.

Anthus; nomen dedit viti Anthedoniæ fr. 298, a.

Anthus; fissipes avis est III, 182, 23 s.; circa fluvios degit III, 182, 24; pulchrum colorem habet et facile sibi victum parat III, 182, 24 s.; III, 174, 1 s.; quænam loca incolat III, 174, 1; ejus oculi nube occupati acute non vident III, 173, 52 s.; herba vescitur 173, 52; equi vocem imitatur eique bellum infert, idque quo-

- modo III, 173, 50 s., 53; eum e pascuis eiecit equus, atque, si capere valeat, interficit III, 173, 51, 54 s.; ægitho et spinulæ inimicus est III, 174, 26 s.; ejus sanguis cum spinulæ commisceri non posse fertur III, 174, 27 s.
- Antichthon; ita Pythagorei lunam vocabant fr. 75, b, v. *Terra adversa*.
- Anticnemium; quidnam III, 12, 23 s.
- Antidosis; Isocratis citatur, 408, 41.
- Antigone; apud Sophoclem fratrem magis luget quam maritum et liberos, idque quare, 406, 20; apud Sophoclem asfirmabat, Polynicem sepeliendum esse, etiamsi vetitum esset, 340, 26; 343, 29; de ea Hæmonem loquentem introducit Sophocles, 408, 46.
- Antigone; Sophoclis citatur, 406, 20; 468, 19. ἀντιγόνη; τῆς βουλῆς; magistratus apud Athenienses fr. 240, a.
- Antileo; Chalcidensis tyrannis transiit in oligarchiam, 589, 15.
- Antilocho; Nestoris filius, ejus epitaphium Troiæ fr. 313, a.
- Antilocho Lemnius; Socratis æmulus fr. 26, b. ἀντιλογία 408, 38.
- Antimachus Colophonius; elegiarum carmina scripsit fr. 28, b; ea commemorare solebat quæ rei non ad-sunt, 392, 6.
- Citatur (Fr. 2 Düb.) 392, 7.
- Antimenes Rhodius; Babylone ab Alexandro præfectus viarum (?) creatus est, 649, 46; quomodo lege obsoleta de rebus importandis in usum revocando, pecuniam sibi comparavit, 649, 47; quomodo pecuniam sibi paravit, dum fidejussorem sese constituerat, ne mancipia aufugerent, 649, 54; thesauros propter vias regias inveniundas implere jussit, 650, 31; quoties exercitus, aut alia multitudine inopia laborabat, vendebat quæ thesauris continebantur, 650, 34.
- Antimenides; cum Alcæo poeta exsules Mytilenæos ducebat adversus Pittacum, 537, 49.
- Antiope; mater Zethi fr. 316, a. ἀντιπαράβαλλεν 421, 16.
- Antipater; curator ab Aristotele lectus fr. 331, b. ἀντιπερίστασις; v. *Circumpulsio*.
- Antipheron Orita; imaginationes suas tanquam res factas enarrabat III, 496, 19 s.
- Antiphon; artem et conditionem a natura pendentem per accidens esse, substantiam vero persistere putabat II, 261, 43; id eo probabat quod lecto terra obruto, si putredo vim acquireret, lignum inde, non lectus pullularet II, 261, 30; ejus quadraturâ circuli contentiosa est æque ac Brysonis, 288, 30; eam non refutare debet geometra II, 249, 25.
- Antiphon tragicus; quænam dixerit Agathon condemnatus II, 214, 42; quidnam dixerit, ubi ad supplicium ducebatur, 357, 37.
- Citatur ejus *Andromache* II, 226, 19; *Meleager*, 346, 26; e *Meleagro* (Fr. 3 Wagner), 379, 8; ex *inc. fab* (Fr. 5, 20.) IV, 54, 10 ss.
- Antiphon prodigiorum interpres; Socratis erat æmulus fr. 26, b.
- Antiphonon; e quibus consistat IV, 211, 20 ss.; quare fiat in consonantia diapason gravis ad acutum IV, 207, 3 ss.; quare gratius quam unisonum sit IV, 207, 33 ss.; cur nunquam in diapente consonantia cantetur IV, 207, 38 ss.; obliet vocem chordæ ejusdem IV, 208, 3; idque quare IV, 208, 4 ss.
- Antiphon; ejus epitaphium Ephyræ fr. 316, a.
- Antipodes; in superiori hemisphærio et a dextro latere sunt II, 392, 7; a Pythagoreis vero ab inferiori parte et a sinistro latere collocantur II, 392, 9; ab inferiori parte et a sinistro latere secundæ conversionis sunt II, 392, 14; igitur ad finem hujus conversionis sunt II, 392, 17.
- Antipus; id circumquemque sibi esse undique perperam statuunt nonnulli II, 424, 6.
- Antiqui; cur corporis certaminibus præmium proposuerint, sapientiæ vero nullum IV, 271, 17, ss.; eorum duces in tragædiis heroes erant IV, 213, 49; cur septem fidibus concentus disponentes hypaten, non vero neten reliquerint IV, 206, 20 ss.; IV, 213, 32 ss.; nonnulli intellexisse videntur bonorum æqualitatem aliquid ad societatem civilem conferre, 506, 22; quomobrem musicam educationis partem habere, 625, 40; 626, 16, 24, 41; agnoscebant educationis partem quam non propter utilitatem sectabantur, 626, 39; nihil de legibus ferendis memoriæ tradiderunt II, 130, 20, cf. II, 129, 37; eorum compositionibus breviora esse debent carmina epica, 477, 21; politice dicentes faciebant, 462, 26.
- Antiqui, v. *Philosophi antiqui et Naturæ scrutatores*; ad eos pertinet Anaximander II, 406, 29; potius spectabant quomodo unaquæque res fieret, quam quomodo esset III, 219, 42 ss.; dialectica non usi sunt II, 478, 15; si quis eos consideret, videri possit physicus non circa formam versari debere II, 263, 14; essentiam et quidditatem definire neglexerunt III, 223, 1; ideo causæ finali operam non dederunt III, 222, 53; omnes naturam ortus et interitus respectu immotam esse censent II, 473, 17; alii alterationem cum ortu et interitu confundunt, alii eos ab hac distinguunt, idque quoniam II, 432, 7 ss.; eorum recentiores perperam conturbantur metu, ne unum simul multa dicerent II, 250, 20; corpus ens et substantiam esse putant II, 498, 18 s.; igitur corporum principia entium principia esse censent II, 498, 20; substantiæ principia et causas et elementa investigarunt II, 600, 15 s.; item singularia, non universalia II, 600, 19; testantur igitur substantiam solam separabilem esse II, 600, 14 s.; eorum opinio de modo quo aer genitus fuerit absurda III, 576, 46 ss.; cur mare universæ aquæ principium et corpus esse existimant III, 575, 40; III, 576, 1; recte dixerunt ignem unicum esse elementum quod aliter II, 463, 12; ridendi sunt ii quotquot solem humore ali existimantur III, 576, 21; eorum nonnulli ob eam causam aiunt illius fieri retrocessum III, 576, 23; divine pronuntiarunt nomen eternitatis vel durationis (αἰώνος;) II, 382, 47; supremum locum æthera appellabant, idque quare II, 370, 54 s.; supremum locum atque cælum diis tribuebant, idque quare, II, 339, 32, cf. II, 370, 43; II, 381, 54; recte arbitrati sunt divinum aliquid exstare motu præditum, huncque motum sine carere II, 389, 22 ss.; perperam arbitrati sunt cæli incolumitatem ab Atlante quodam pendere II, 389, 40 ss.; eorum nonnulli eo usque proveci sunt ut omnia deorum plena esse dicerent III, 636, 36 ss.; de quanam re cogitasse videantur, ubi Oceanum commenti sunt III, 564, 38 s.; rebus divinis studentes fontes mari tribuunt III, 574, 9 s., v. *Divinis rebus studentes*; stellas frigidas esse dicebant IV, 243, 8; iridem a luna non exstare putabant, idque quare III, 600, 51 s.; dicebant simile ferri ad simile II, 427, 22 s.; plerique simile a simili affici non posse censent, idque quare II, 445, 46 ss.; idque quatenus recte II, 446, 8 ss., 44, 53; fere omnes motu vel sensu, i. e. cognitione vel intellectu animam determinant III, 433, 24 s., cf. III, 434, 20 s., 42 ss.; III, 435, 39 s.; III, 441, 22 ss.; III, 412, 36 ss.; III, 464, 44 ss.; III, 471, 9 ss.; hinc alii id eam esse dixerunt quod

maximam movendi vim haberet III, 434, 19 s., cf. III, 432, 25 s.; præterea eam rebus quæ moventur accensuerunt III, 433, 26; idque quia omne movens necessarium moveri debere putabant III, 433, 26 ss.; III, 434, 3 s.; qui inprimis ad sensum et cognitionem animæ attenderrunt, eam principiis assimilarunt, idque vel uni vel pluribus III, 434, 20 ss.; quamlibet animam cuilibet corpori inserebant III, 447, 9 ss., cf. III, 438, 27 ss.; sapientiam et intellectum cum sensu confundunt III, 464, 49, cf. III, 509, 22 ss.; idque quare III, 464, 46 ss.; sensum et intellectum aliquid corporeum esse censent III, 465, 4 s.; simile simili sentiri ac intelligi contendunt III, 465, 5 s., cf. III, 434, 26 ss.; III, 435, 44 s.; III, 441, 30 s.; quum de sapientiæ verba fecerunt, etiam de errore loqui debuissent III, 465, 7 s.; colores atque visionem effluviis fieri censent, etiamsi non recte III, 481, 11 ss.; agnoscere delent omnem sensum contactu fieri III, 481, 13 s.; quæ de plantis dixerint IV, 29 s.; folia omnia fructus esse asserebant IV, 49, 21 s.; lepidissime opinati sunt nonnulli felle carentia longæva esse III, 275, 31 ss.; unde in hanc opinionem deveniunt III, 275, 33 ss.; ignorabant camelum et delphinem simul felle carere et longæva esse III, 275, 35 ss.; semen calore motu excitato ab omni parte secedere credebant III, 334, 20 s., 45; igitur id pro colliquamento habuisse videntur III, 334, 19 ss., 46 s.; contrarium dicendum est eorum quæ illi affirmarunt III, 334, 44; seminis naturam spumosas novisse videntur quum deæ quæ coitui præest nomen a spuma derivarunt III, 350, 54 s.; non distinxerunt quot modis dicatur necessarium III, 219, 22; ad necessitatem fere omnes sermones suos referre conantur III, 219, 21.

Antiquorum nonnulli (sc. *Eleale*); ens necessario unum et immotum et infinitum esse putabant II, 448, 3, 16; vacuum non exstare putabant II, 448, 4; motum fieri non posse arbitrabantur, nisi vacuum separatum sit II, 448, 4 s.; eodem redire consent utrum universum non continuum esse et ejus partes divisim se invicem tangere, an multa esse dicas et non unum et vacuum II, 448, 6 ss.; secundum eos si universum ex omni parte divisibile est, nihil unum erit, nec multa, sed vacuum omne II, 448, 9; figmento simile esse affirmabant si universum alia ex parte divisibile esset, alia ex parte non II, 448, 11; nullam causam exstare putabant cur universum partim plenum, partim divisibile esset II, 448, 13; motum non exstare putabant II, 448, 14; universum nisi infinitum esset, ejus limites vacuo terminari debere putabant II, 448, 17 s.; sensum transgressi sunt et despiciebant II, 448, 15; rationi majorem fidem habendam esse censebant II, 448, 16, cf. 20; eorum opiniones insanie similes esse videntur II, 448, 21.

Antiquiores; eorum placita expendenda II, 292, 15; quatenus de gravi et de levi disseruerint II, 423, 44 ss., cf. 36 s.; II, 424, 21 ss.; 36 s.; nonnulli non recte de venis disseruere III, 38, 13, v. *Naturæ scrutatores*.

Antiquissimi; eorum de diis et de divina stellarum naturæ opiniones fabulæ forma tradita II, 608, 30 ss.; hæc opiniones partim reliquæ sunt antiquæ sapientiæ deperditæ II, 608, 36 ss.; partim inventæ sunt ut vulgus legibus pareat et republicæ utile sit II, 608, 32 s.

Antiquissimum; maximo in honore habetur II, 472, 35 s.

Antiquitas; orationis quomodo excusetur, 441, 23.

Antiquius; bonum honorabile est II, 134, 15.

Antiquum; naturæ propinquum esse videtur, 360, 40.

Antiqua; magis elaborata sunt quam recentiora, 515, 5,

Antirrhinum; admotum oculos non mordet IV, 218, 28; comesum vero lacrimas ciet IV, 218, 34 s.

Antissæi; Chiorum exsules primum receperunt, sed postmodum ejecerunt, 563, 11; splendide quotannis Baccanalia celebrare solebant, 641, 37; quare suadente Pollide (?) ea in proximum annum distulerint, 641, 40.

Antisthenes; contradici non posse putabat, 179, 13; inepte putabat nihil dici posse nisi unum de uno II, 533, 5 ss.; ita contradictionem tollebat II, 533, 7; parum abest quin etiam falsum II, 533, 8; refutatur II, 533, 8 s.; quidnam narrarit de leporibus a leonibus rerum aequalitatem poscentibus, 535, 45; Cephisodotum comparavit thuri, 390, 30.

Antistheni; ineruditi II, 560, 46 s.; eorum de definitione placita II, 560, 47 ss.; hæc non omnino inepta sunt II, 560, 46.

ἀντιστροφή v. *Inversio*.

Antistropa; simplex est, idque quare IV, 207, 27 ss., ejus nullus est usus in scena IV, 209, 29 s.; cur non per eas olim cantilenarum genus quod *νόμας* appellatur ageretur, verum cetera chorearum cantica IV, 207, 44 ss.; ea carent subdioris et subphrygius modus IV, 209, 35; iis dithyrambi non amplius utuntur, idque quare IV, 207, 20 ss.; veterum poetarum similis elocutio ambitu comprehensa, 394, 10; earum loco exordia fecisse Melanippidi objiciebat Democritus Chius, 394, 50.

ἀντισθεσις 274, 24.

Anus; corporis necessarii terminus est III, 258, 27 s.; III, 533, 6 s.; eo excrementa emittuntur III, 243, 17; III, 294, 4 s.; igitur perfectis animalibus omnino necessarius est III, 243, 15 ss.; ei tuendo inservit cauda III, 294, 3 s., cf. 12 s.; quænam ad eum deveniant venæ secundum Polybum III, 40, 4; eo una cum capite resecto multa animalia vivere possunt III, 533, 16 ss.; ad eum usque extenditur venter cum apud aves tum apud homines et quadrupes III, 298, 44 ss.; medio loco inter eum et os querendum est sessilis sensus principium III, 282, 29 ss.; aliis nidosus est, aliis pinguedine caret III, 272, 47 ss.; ante et supra eum situm est pudendum III, 326, 44 ss.; apud vivipara et foras et intra se ab eo distinctus est urinæ et seminis exitus III, 326, 39 s., cf. 42 s.; III, 336, 7 ss.; non vero apud ovipara III, 326, 50 ss.; nec apud vivipara foras, intus vero ovipara III, 327, 20 ss.; apud nonnulla animalia, e. gr. apud oves, interdum oclusus invenitur III, 406, 47 ss.; eo Perinthis apud vaccam, cui excrementum alvi per vesicam abibal, inciso, sæpius incidendo adversus ejus occlusionem prævalere non potuerunt III, 406, 49 ss.; ad eum usque pergit meatus seminalis apud pisces et serpentes III, 35, 23; supra eum positus est hicce meatus apud aves et quadrupes III, 35, 34; eo terminatur insectorum intestinum III, 282, 47 s.; item apud crustata III, 278, 48 s.; item apud mollusca III, 277, 48; eum habent omnia testacea III, 279, 31 ss.; in unicum convergunt omnes erinaceorum ventriculi sectiones diremptæ III, 279, 45 ss.; eum in sinistra parte habent bivalvia III, 280, 6 s.; eum et urticæ et omnia bivalvia in superiori parte habent III, 148, 2 s.; intra fistulam situs est apud mollusca III, 278, 8 s.

Anxii; ut simus, aliqua spes salutis subesse debet, 354, 36; cur gravem proferant vocem, metuentes vero acutam, IV, 308, 12 ss.

Anytus; corrumpendorum judiciorum auctor fr. 233, a.

Aorta; unde nomen petierit III, 40, 26 s.; valde nervosa est et angustior quam magna vena III, 40, 53, cf. III,

43, 37; aliera vena principalis est a vena magna differens III, 259, 52 ss.; ejus ultimæ partes omnes nervosæ sunt III, 43, 38 ss., cf. III, 42, 40; III, 40, 54 s.; pone venam magnam sita est III, 261, 31; idque magis a sinistra parte III, 40, 24 ss.; a corde originem petit III, 40, 27 s.; idque multo angustiori meatu quam magna vena III, 40, 49 s.; maxime circa cor cum spina dorsi venulis nervosis et parvis connexa est III, 42, 36 ss.; circa renes rursus magis spinæ dorsi adhærescit ibique ante venam magnam collocata est et in duos ramos finditur III, 42, 32 ss., cf. III, 41, 23 s.; finditur ita ut ex una duæ fiant III, 142, 44 s.; ubi e corde exit valde capax est III, 42, 39 s.; ejus ultimi rami cavo carent III, 43, 38; ad eam per medium cordis sinum tendit vena, idque quomodo III, 40, 46 ss., 50 s.; tendit ad ejus commissuram magnæ venæ ramus, isque uno tenore decurrens et ipse e vena magna III, 41, 2 ss.; eodem modo in ramos dividitur quo vena magna III, 42, 1 s.; ejus rami venæ magnæ ramos comitantur sed longe minores sunt III, 42, 3 s.; ad jecur tamen et lienem nullum ramum emittit III, 42, 45 s., cf. III, 16, 28 s.; ejus rami quæ mesenterium petunt multo minores sunt quam venæ magnæ propagines eodem vadentes III, 42, 41 ss.; ad uterum quoque multos et spissos ramos emittit III, 43, 10 s.; ei cum magna vena communis est medius cordis; ventriculus III, 506, 32 s.; ei ope membranæ adiposæ et crassæ connectitur cor III, 15, 16 s.; ei impositus est mucro cordis III, 15, 17 s.; ei appensus est medius magnitudine cordis sinus idque quomodo III, 15, 39, cf. III, 40, 48 ss.; reliquorum alter ex ea sanguinem recipit III, 506, 34 ss.; cum pulmone connexa est III, 14, 33 s.; ei appensum est mesenterium III, 15, 8 s.; ab ea proficiscitur alterum venarum umbilicalium par, idque quamam ejus parte III, 142, 44 s.; infra septum transversum cum spina dorsi et vena magna meatibus laxis et membranaceis connectitur III, 42, 8 s.; ab ea in renes fertur meatus idque quorsum tendens III, 16, 38 ss.; III, 42, 48 ss.; ab ea ad utrumque renem tendit ramus inæqualis III, 264, 50 s.; III, 267, 5 s.; III, 268, 17 ss.; ab ea in vesicam tendunt meatus validi et continui III, 16, 48; III, 42, 51 ss.; ab ea ad utrumque testem tendit meatus apud quadrupedes viviparas, idque qualis III, 36, 3 ss., 15; infra ea posteriori parte ad anteriorem procedit III, 262, 41 s.; ab ea ad membranam cerebri tendunt venæ, idque quare III, 238, 42 ss.; eam nonnisi obscure aut parum manifeste habent animalia nonnulla sanguine prædita III, 261, 32; igitur ea nobilior est vena magna III, 261, 29 s.; ita a nonnullis vocatur minor duarum venarum quæ intra pectus spinæ dorsi incumbunt III, 40, 26, cf. III, 42, 11.

ἀπαγγέλλειν 441, 38; ἀπαγγέλλοντων, 442, 1; ἀπαγγέλλωμεν 442, 2; ἀπαγγέλλεον, 442, 3.

ἀπαγγελία, 441, 42; ἀπαγγελίας, 442, 37; 449, 42; ἀπαγγέλιαν, 442, 50.

ἀπαρκτίας. v. *Septentrionarius*.

ἀπικτον. v. *Concretere quod nequit*.

ἀπειρόκαλος. v. *Inelegans*.

Apeliotes. v. *Subsolanus*.

Aper; ejus sanguis maximam fibrarum copiam continet III, 235, 47 s.; ideoque in iram et furorem proclivis est III, 235, 46 s.; animosus, ad aggrediendum proclivis et ad discendum ineptus est III, 4, 25 s.; pilum durum habet IV, 3, 28 s.; quantum a subis differunt, tantum a bubus mansueti differunt boves feri III, 19, 29 s.; coitus tempore et iracundissimi et debilissimi III, 121, 1 s.; eo tempore pugnant inter se, corpore luto oblecto et

ad arbores affricto III, 121, 2 ss.; eorum ira IV, 321, 17; ineunte hieme coeunt III, 130, 17; triginia dies inter scrofas versantur III, 130, 20 s.; villaticia suis similem vocem edunt, etiamsi raro III, 130, 23 ss.; qua occasione se ipsi castrant juniores III, 130, 30; ss.; castrati majores et ferociores evadunt III, 130, 25 s.; quare pauci exstant, plures vero sues feri mares IV, 318, 43 ss.; eos aggreditur ursus, idque quomodo III, 153, 20; in Libya desunt III, 169, 5 s.; item in India teste Ctesia III, 169, 5 s.

Aper (χάρπος); utrinque unicam branchiam habet III, 28, 35; durissimus est et asperam cutem habet fr. 176, b; Acheloum incolit III, 72, 14; sonum edit, idque qualem III, 72, 15 s.

ἀπ' ἐξουρού. i. e. a rationibus suis alienum II, 110, 43.

Aphæa; ea saginantur oves III, 155, 40.

Aphareus; ita vocatur pinna quam circa ventrem habet thynna, ea carente thynno III, 82, 31 ss.

ἀπλόγιστα. v. *Inflammari quæ nequeunt*.

Aphytæi; etiamsi multi sint ac paucos agros possideant, tamen omnes agros colunt, 594, 8; eorum lex qualis, 594, 4; eorum lex utilis est quo plebs ad agriculturam adigatur, 594, 2; hodie eorum lege prava instituta corrigere oportet, 594, 1.

Apiarius (μελιττοουργός); olim non ab apibus suis ictus est quum alias apes earum alvearium invadentes necaret III, 199, 15 s.; quando tempestatem expectant III, 200, 32 ss.; contendunt, apum operariorum fœturam non fieri, ubi desunt reges III, 386, 49 s.; quidnam vocent commosin III, 195, 23 s.; signo utuntur apibus solstitia denuntiantibus IV, 85, 5 s.; quidam apes suas agnoscunt adpersa farina III, 200, 40 s.; nonnulli alveariis aliquid obtexunt, quod apes intrare sinit, fucos vero non III, 96, 41 ss.; quomodo apum migrationem impedire contentur III, 200, 36 s.; nonnulli censent favos asperos ac pravos quæ vulgo tribuuntur apibus operariis oblongis a junioribus fieri III, 199, 2 ss.; deficiente melle, fucos ex alveario ejiciunt apibusque ficos et alia dulcia apponunt III, 199, 7 s.; piscantur ranas e stagnis unde aquantur apes III, 198, 29 s.; item vesparum examina hirundinesque et meropum nidos alveariis vicinos tollunt III, 198, 31 s.; ipsas vero vespas ope patinæ carne plenæ capiunt, idque quomodo III, 200, 26 ss.; item rubetam interficiunt III, 199, 1; bene secum actum censent si examina novem vel decem annos durant III, 97, 53 s.; fumo vexant apes alvearia castrantes III, 195, 10 s.; eos inprimis impugnant apes, ubi mellis penuria est III, 197, 21 ss.; alvearia vere castrantes apibus favos pro ratione multitudinis relinquere debent, idque quare III, 200, 18 ss.; autumnano apibus cibum relinquunt per hiemem, idque quare III, 198, 18 ss.

ἀπίστον. v. *Comprimi quod nequit*.

ἀπίστητον. v. *Densari quod nequit*.

Apis; bos est quem Ægyptii colunt II, 187, 16; multos monarchas antecellit voluptate e cibo vel re venerea percipienda II, 187, 16.

Apis (μέλιττα); etsi cum vespa et crabrone cognata sit, iis tamen nullum commune nomen inditum est III, 67, 7 s.; sanguine caret III, 5, 31 s.; insectum est III, 46, 45 ss.; alatum III, 55, 47; parvis animalibus vel insectis accensenda est III, 543, 36 s.; insectum est, ideoque resecto capite et ano vivere potest III, 533, 19 s.; eæ animalia terrestria ac volatilia sunt, sed non eodem modo quo aves III, 3, 10 s.; insectum est ideoque aerem non recipit, sed victum e terra petit atque in ea degit III, 2, 43; animal civile est III, 3, 39; duci obtemperat III, 3, 42; quibusnam rebus vescatur III,

3, 46 s.; earum genus pertinet ad insecta, immo ad animalia operosissima III, 193, 37 ss.; ea civilius animal homo, 483, 41; totipennibus accensendae sunt III, 503, 40 s.; apud eas manifesto in parte cordi respondenti attollitur ac subsidet spiritus insitus *ibid.*; quattuor alas habent III, 67, 42; alimentum causa vagam vitam agunt III, 283, 26 ss.; ideoque corpus leve habent et quattuor alas, vagina non tectas III, 283, 27 s., 35 s.; ab utroque latere duas alas habent III, 283, 29 s.; earum alae nudae sunt III, 67, 45; III, 312, 7 s.; uti et reliqua insecta non recte volant, idque quare III, 312, 52 ss.; magno vento flante, lapidem ferunt III, 199, 27 s.; membranaceis alis praeditae sunt III, 6, 33; earum alae continuae sunt III, 49, 32 s.; evulsae non repullulant III, 49, 32; plures quam quattuor pedes habent III, 6, 12; proboscidem lingua loco habent III, 277, 33 ss.; ea et gustant et cibum attrahunt III, 251, 35, v. *Proboscis et Linguae similis pars*; dentes habent, sed satis diversos a reliquis animalibus III, 277, 37 ss.; idque quemnam in usum III, 284, 11 ss.; eam latitudine aequat tenthredo III, 203, 14; aculeum habent intus III, 67, 36; aculeum in posteriori parte habent III, 284, 10 ss.; eorum aculeus armorum munere fungitur III, 284, 14 ss.; tenuis est quia volucres sunt III, 284, 17 s.; igitur eum intus habent III, 284, 15 ss.; aculeum habent ut pro cibo dimicent III, 387, 44 s.; aculeo amisso moriuntur III, 49, 33 s.; III, 198, 40 s.; si feriant, moriuntur, idque quare III, 198, 37 s.; si ictus aculeum exprimat servantur saepe III, 198, 38 ss.; interficiunt ictibus et magna animalia, e. gr. equum III, 198, 41 s.; minus varium colorem habent quam vespa et crabrones III, 426, 21 s.; idque quia minus voraces sunt III, 426, 19 ss.; nitidae et sublustres otiosis mulieribus similes sunt III, 199, 53; non acute cernunt, idque quare III, 74, 42 ss.; duros oculos, ideoque debilem visum habent III, 284, 37; hinc res oculis incidentes pedibus anterioribus abstergunt III, 284, 38 ss.; quapropter hos pedes robustiores habent III, 284, 35 ss.; plausu delectari videntur III, 199, 54; strepitu et testis congregari feruntur in alvearium III, 200, 1 s.; non constat tamen an auditum habeant III, 200, 2 s.; auditu carent II, 468, 13 s.; ideoque prudentes sunt sed non dociles II, 468, 12 s.; male olentia aegre ferunt III, 198, 47 s.; item unguenta III, 198, 48 s.; unicum insectum est quod nulli rei putridae insidet III, 156, 15 s.; dulcibus alitur III, 156, 16 s.; aquam purissimam diligit III, 156, 17 s.; purissimum est animal III, 198, 45; e longinquo sentiunt mel, ideoque olfactum habent III, 71, 1 ss.; minus olfactu accurate sentiunt mel quo aluntur, etiamsi non respirant III, 486, 48 ss., v. *Respiratione carentia*; putridis non assident, sed dulcibus ideoque gustum habent III, 71, 14 s.; ex unguento eas consopiri aiunt IV, 78, 13 s.; inprimis unguento delibatos ferunt IV, 78, 14 s.; quomodo expurgiscantur III, 200, 9 ss.; quomodo obdormiscant III, 200, 11 ss.; earum somnus nobis magis manifestus est quam reliquorum insectorum III, 74, 39 s.; idque maxime earum quae nobis praesto sunt III, 74, 41 s.; noctu quiescunt et a murmure cessant III, 74, 40 s.; non solum quia non acute cernunt noctu quiescunt III, 74, 42 s.; lucerna adnota quiescere pergunt III, 74, 44 s.; nonnullis sanguine praeditis diutius vivunt III, 529, 5; III, 530, 28 s.; plerumque sex, interdum septem annos vivunt III, 97, 52; nonnullae earum septem annos vivunt III, 543, 8 s.; igitur pertinent ad insecta quae reliquis diutius vivunt III, 543, 8; hominum edunt III, 543, 9 s.; idque quomodo III, 72, 1, 5

s., cf. *Insecta quae bombum edunt* et *Insecta quae reliquis diutius vivunt*; multis animalibus sanguine praeditis prudentiores sunt, idque quare III, 231, 28 ss.; III, 235, 33; imaginatione carere videntur III, 465, 50; unde constat eas imbres et tempestates praevidere III, 200, 30 ss.; divinum quid habent III, 388, 22; his cognatae sunt vespa et crabrones III, 388, 19 s.; quatenus earum generationi similis sit vesparum et crabronum III, 388, 18 ss.; cum ipsae tum animalia iis similia pertinent ad insecta favificantia III, 194, 48 s.; ipsae ad favificantia gregalia III, 194, 50; simulac natae sunt, senectam exuunt III, 162, 16; nonnulli apiarii apes suas farina adpersa agnoscunt III, 200, 40 s.; quot et qualia genera III, 96, 36 ss.; III, 196, 35 ss.; quodnam eorum genus optimum III, 96, 36 s.; III, 196, 38 s.; differunt, prouti parentes earum saltus vel villaticas pastiones incoluerunt, idque quomodo III, 196, 42 s.; in Ponto exstat peculiare genus, quae bis quovis mense mellificat III, 97, 54 s.; Therinscyrae et in terra et in alvearibus favos faciunt mel crassum continentes eosque quales III, 98, 2 ss.; hieme tantum id faciunt eadem, quia tunc in hac regione frequens est hedera florens III, 98, 5 ss.; in quibusdam Ponti regionibus album valdeque crassum ad arbores mel faciunt III, 98, 8 ss.; quaedam ad terram faciunt triplices favos, eosque quales III, 98, 11 ss.; eorum curae operam dare debet rei pecuniariae studiosus, 493, 2.

Apes (*de earum moribus*): duces habent III, 202, 33 s.; earum magnitudinem non tantum excedunt apum reges quantum crabronum duces crabrones III, 202, 35 ss.; si a rege aberrarint migrantes, eum quaerunt donec odore detexerint III, 196, 4 ss.; regem, si volare nequit, gestare dicuntur III, 196, 6 s.; rege mortuo cito intereunt III, 196, 7 ss.; interdum tamen aliquandiu favos struere pergunt, sed melle vacuos III, 196, 8 s.; examina emittunt III, 202, 40 s.; ubi examen emissurae sunt quaedam alvearium circumvolitant III, 197, 44 s.; ubi emittitur examem, circa regem conglomerantur III, 197, 41 s.; III, 200, 34 s.; emissio examine avolant et cum suo quaque rege congregantur III, 197, 47; si paucae seorsum sedent, ad plures migrant et regem suum interficiunt III, 197, 48 ss.; quomodo earum migrationem inhibere conentur apiarii III, 200, 36; consistente examine nonnullae pastum eunt atque hoc facto redeunt III, 198, 9 s.; domum sibi struunt III, 3, 52; admodum varia est earum vitae et operum ratio III, 195, 17 s.; quomodo labores inter se partiantur III, 197, 53 ss.; III, 200, 5 ss.; faciunt aliquid et reponunt sed non venantur, eoque ab araneis et formicis differunt III, 195, 7 s., cf. III, 202, 45 s.; tertio postquam natae sunt die operari incipiunt, dummodo cibum habeant III, 198, 7 s.; eos ad laborandum promptiores reddunt fuci si pauci sint III, 200, 29 s.; otiosae vel prodigae a reliquis ejiciuntur III, 200, 4 s.; non statim tempore operari incipiunt III, 198, 3 ss.; si iis suppelant necessaria, ipsaeque bene habeant, aestate potius labori incumbunt III, 198, 6; sereno caelo sine intermissione laborant III, 198, 7; earum labor (?) non plures quam XL dies circa brumam cessat in alveariis bene valentibus III, 198, 10 ss.; latitant, idque gelidissimis diebus tantum III, 159, 43 s.; nempe inde ab occasu Vergiliarum ad ver usque III, 159, 47 s.; dum latent appositum cibum non tangunt III, 159, 45 s.; si quae prodeant hoc tempore pellucidae sunt et manifesto nihil in ventre habent II, 159, 46 s.; solstitia denuntiare videntur suo ad labores egressu IV, 85, 4 ss.; maxime esuriunt quando opus inchoant III, 200, 17; minori alacritate operantur si alvearium nimis magnum

est III, 200, 21 s.; segniores quoque evadunt si nimis multos favos iis reliquerit qui alvearia castrat III, 200, 18 s.; item si nimis paucos III, 2000, 20; alvearium purum nactæ statim favos edificat III, 195, 18 ss.; unde melliginem petant III, 97, 8 s.; III, 195, 20 ss.; quænam in finem melliginem adhibeant III, 195, 22 ss.; earum cibum mel est III, 195, 8 s.; III, 193, 22 s.; III, 386, 4; unde rationi consentaneum est eas id aliunde afferre III, 386, 3; quando præcipue eo utantur III, 195, 10 ss.; afferunt sibi et alium cibum quem cerinthium et sandaracam vocant III, 195, 14 s., cf. *Melligo*, *Sandaraca* et *Erithace*; quomodo, quo ordine et qua dispositione favos exstruant III, 195, 25 ss., 30 ss.; quosnam favos semper exstruant, quosnam non semper idque quando III, 195, 27 ss.; eorum favi sexanguli sunt III, 98, 20; favos collabentes erigunt iisque fulcra substituunt, idque quare III, 197, 8 ss.; nisi semper favos adire queant, telis araneis similibus obducuntur et pessumdantur III, 197, 10 s.; favos enim insidentes concoquunt III, 197, 2 s.; interdum insidentes favorum araneis obductorum perniciem inhibere valent III, 197, 4 ss.; flores legunt III, 202, 27 s.; earum pastus thymum est III, 199, 23 s.; quando inprimis fœturæ studeant, quanlo melli III, 96, 49 ss., cf. III, 200, 41 ss.; III, 387, 34 ss.; primum favos struunt, dein fœturam indunt, et postea mel III, 97, 3 ss., cf. III, 98, 23 s.; III 196, 24; e quibusnam floribus succos colligant III, 97, 24 s.; fructui nulli nocent III, 97, 26 s.; succos parte linguæ simili colligunt III, 97, 27 s.; ceram et erithacen cruribus afferunt, mel vero ore III, 97, 30 ss.; eas quoque fœturam ore in favum afferre asserunt aliqui, idque quinam III, 97, 4 s.; incubant avium more III, 97, 32; stercus (extra alvearium) non emittunt, præterquam ubi foras non prodeunt III, 97, 47 s.; III, 198, 46; III, 199, 48 ss.; quomodo flores consendant ad ceram colligendam III, 196, 10 ss.; eodem volatu semper ejusdem generis advolant flores III, 196, 15 ss.; manifesto gravantur III, 196, 14 s.; ubi in alvearium pervenerint, onus excutunt III, 196, 18 s.; semper ternæ vel quaternæ deinceps intrant III, 196, 19 s.; non facile videre est quidnam accipiant III, 196, 20; nec perspectum est quomodo operentur III, 196, 21; quando ceram conficiant III, 199, 43; in oleis diu eodem loco manent idque quare III, 196, 23 s.; inde in iis perspectum est quomodo ceram colligant III, 196, 22; iis mel secundum naturam est IV, 224, 1; eo tantum vescuntur IV, 224, 2; viribus imbecilles sunt IV, 224, 2; nulli carni insident, nec obsonio vescuntur III, 198, 2 s.; in alvearii introitu excubias agunt, idque quare III, 197, 37 ss.; prope sit fluvius, nonnisi ex eo hībunt, idque onere deposito III, 199, 28 ss.; si aliunde biberint, mel revomunt atque ad opus redeunt III, 199, 30 s.; qualis locus iis æstate conveniat, qualis hieme III, 199, 24 s.

Apes (de earum generatione): quæ earum generationem spectant nondum satis explorata sunt III, 385, 27; III, 388, 11; quodsi unquam deprehendantur, sensui magis credendum erit quam ratiocinationibus III, 388, 11 ss.; iisque nonnisi quam si cum sensu consentiant III, 388, 14 s.; quum earum genus eximium sit, etiam peculiarem generationis rationem habet III, 386, 51 ss.; earum coitus nunquam visus est III, 386, 30 ss.; falsæ de earum generatione opiniones refutandæ sunt partim ex iis quæ iis privatim eveniunt, partim e rebus quæ iis cum reliquis animalibus communes sunt III, 385, 45, cf. III, 388, 8 ss.; sine coitu videntur generare III, 385, 28 s.; eorum fœtura exigua in cellulis

est III, 388, 15; id quod probare videtur eas sine coitu generare III, 388, 14 s.; si coitu procreentur, regibus necessario procreari debent III, 386, 4 ss.; aliquid, ut aiunt, ad earum generationem confert rex III, 96, 47 s.; si sibi simile procreassent, omne earum genus regibus constaret III, 387, 11 s.; probatur earum generatio proportionem servare III, 387, 6 ss.; earum generatio ternario numero absolvitur III, 387, 31; earum generationem bene dispensavit natura III, 387, 32; omnia nempe earum genera perstant, etiamsi non omnes generent III, 387, 32 ss.; eas quidam nec coire, nec parere putant III, 96, 12 s.; alii iis coitum tribuunt III, 96, 27 ss.; qui eas non coire censent, eas fœturam aliunde afferre asserunt, idque unde III, 96, 13 ss., cf. III, 97, 5; III, 385, 31 s.; qui iis coitum tribuunt, eas feminas esse aiunt III, 96, 27 ss.; alii eas fucorum fœturam aliunde afferre censent, ipsarum vero a regibus pari III, 96, 18 ss., cf. III, 385, 34 s.; idque quia, ut ferunt, rex ubi deest, earum fœtura non innascitur III, 96, 25 ss.; III, 386, 17, 35 s.; fœturam aut generare, aut aliunde afferre debent III, 385, 30 ss.; si fœturam aliunde ferant, aut sponte nata, aut ab alio animali edita esse debet III, 385, 32 s.; fieri etiam potest, ut fœturam partim aliunde afferant, partim generent III, 385, 33 s.; si fœturam generent, aut e coitu aut sine coitu generare debent III, 385, 35 s.; si coitu, aut quodcumque earum genus per se coibit, aut unum reliqua generabit, aut aliud cum alio coibit III, 385, 36 ss.; argumenta quæ probant eas fœturam aliunde afferre non posse III, 385, 47 ss.; argumenta quæ probant eas fucorum fœturam solam aliunde afferre non posse III, 386, 21 ss.; si fœturam aliunde afferrent, etiam in iis locis nasci deberent, unde eam afferunt III, 385, 47 ss.; argumenta quæ probant earum fœturam alius animalis semen non esse III, 386, 1 ss.; quatenus sine coitu generent, piscibus quibusdam similes sunt III, 385, 28 s.; III, 386, 37 s., 54 s.; quatenus vero non se ipsæ, sed aliud genus hoc modo procreant, ab his piscibus differunt III, 387, 1 s.; id autem fit quia non ex eodem sed e cognato genere procreantur III, 387, 3 ss.; igitur non eodem modo generantur quo muscæ III, 387, 3 s.; in cellulis separatim generantur III, 402, 24; hinc nunquam apud eas occurrit partus monstrosus III, 402, 22 s.; earum vermes aluntur et manifeste stercus habent III, 93, 49 s., cf. III, 97, 46, v. *Vermes apum et vesparum*; earum nymphæ nec cibum sumunt, nec amplius stercus habent III, 93, 51 s., cf. III, 97, 47, v. *Nymphæ*; ubi prolem alunt, aquam foris afferunt III, 198, 2; cellulas plenas cera oblinunt III, 199, 48; quæ multum strepitum edunt exeuntes et intrantes soboli operam dant III, 200, 16; ideoque si id faciant, bene valet alvearium III, 200, 14 s.; soboli, postquam incrementum ceperit, cibum apponunt ac cellulam oblinunt III, 198, 13 s.; iis per hiemem cibum relinquunt apiarii alvearia castrantes, idque quare III, 198, 18 ss.; sobolem suam devorant, ubi quis ei antequam pedes et alas habeat, corpus amputarit III, 97, 48 ss.

Apes (de earum morbis et inimicis): earum desidium morbis alveariorum accensendum est III, 199, 22 s.; quibusnam tempestatibus inprimis ægrotent III, 168, 32 s.; III, 199, 26; quænam animalcula iis nociva in alveariis gignantur III, 168, 22; III, 197, 6 s.; III, 199, 19 ss.; quænam eorum non pungant nec expellant III, 168, 29, 31 s.; ægrotante alveario, interdum aliena domicilia invadunt et mel rapiunt III, 199, 14 s.; eventit jam ut apiarium non pungerent quum alias apes ipsarum domicilia invadentes necaret III, 199, 15 ss.;

moriantur si nimil adsint reges III, 198, 49 ss.; mortuae a reliquis ex alveario efferuntur III, 198, 44, cf. III, 197, 33; iis inimici sunt pari et hirundines et meropes et vespa III, 198, 24 ss.; III, 200, 24 s.; eas quoque venantur ranæ ubi ad aquam accedunt III, 198, 27 ss.; item rubeta, idque quomodo III, 198, 51 ss.; rubetæ vicissim nullam injuriam inferre possunt III, 198, 54; iis quoque inimicæ sunt oves III, 200, 24 s.; nullum animal fugiunt nisi sui generis III, 198, 32 s.; pugnant et inter se et adversus vespas III, 198, 33 s.; extra alvearium nec sibi invicem, nec ulli alii animali injuriam inferunt III, 198, 35; quæ vero prope alvearium inveniunt, interficiunt, si possint III, 198, 36 s.

Apes fures; v. Fures apes.

Apes juniores; pro iis habendæ sunt anniculæ III, 199, 5; glabriores sunt quam natu majores III, 199, 11; foris important quibus opus est *ibid.*; minus pungunt quam natu majores III, 199, 4 s.; nonnulli apiarii iis tribuunt favos pravos et asperos quos vulgo ab apibus operariis oblongis fieri tradunt III, 199, 2 ss.; ab iis interimuntur reges anni superioris III, 201, 35 s.

Apes natu majores; domestica opera obeunt, ideoque hirsutiores sunt quam juveniculæ III, 199, 9 s.

Apes operariæ (ἐργαῖναι); quatenus regibus similes sint III, 387, 8 s., 13 s., 17 s.; recte magnitudinem inter reges et fucos medium tenent, idque quare III, 387, 46 s.; et patres et liberos alunt III, 387, 48; rationi consentaneum est eas reges sequi, idque quare III, 387, 48 ss.; recte reges sinunt otio indulgere, idque quare III, 387, 52 s.; recte quoque fucos castigant, idque quare III, 387, 53 s.; aculeum habent III, 96, 32; III, 386, 11; idque quare III, 386, 40 ss.; multa in eorum corpore residua generat serenum, idque quare III, 387, 38 s.; prolis curam gerunt III, 386, 14; semper sibi favos exstruunt III, 195, 27 s.; idque ante regum et fucorum favos III, 195, 25 s.; earum cellulæ minores sunt quam fucorum III, 196, 31 s.; interdum ab earum cellulis sejunctæ exstruuntur fucorum III, 196, 32 s.; plerumque tamen iis intermixtæ sunt III, 196, 33 s.; mortuo rege in earum cellulis generari dicuntur fuci III, 196, 27 s., cf. III, 96, 25 s.; numero multæ sunt III, 388, 5; eas ante sui similes generant reges III, 388, 5 s.; earum fœtura alba est III, 97, 36 s.; gignuntur e verme qui ipse ex hac fœtura fit III, 97, 37 s.; eas alii mares, alii feminas esse putant III, 385, 42 ss.; fieri potest ut se ipsæ coitu procreent III, 385, 38 s.; item ut cum fucis coeuntes et reges et se ipsas et fucos procreent III, 385, 42; argumenta quæ probant eas nec omnes mares, nec omnes feminas, nec partim mares, partim feminas esse III, 386, 7 ss.; eorum fœturam deesse ferunt, ubi desunt reges III, 96, 26 s.; III, 386, 16 s., 26, 46 ss.; argumenta quæ probant eas nec secum mutuo, nec cum fucis coeuntes fucos procreare posse III, 386, 15 ss.; argumenta quæ probant eas non se ipsas generare posse III, 386, 26 ss.; III, 387, 26 s.; argumenta quæ probant eas nec a mutuo fucorum coitu, nec ipsarum cum his coitu procreari posse III, 386, 28 ss.; reges nec coitu generare possunt, nec eorum fœturam aliunde afferre III, 386, 35 s.; III, 387, 20 s.; sine coitu generant fucos III, 386, 38; III, 387, 25 s., cf. 47, 53 s.; igitur feminæ sunt III, 386, 39; nihilominus æque ac plantæ utrumque sexum simul habent III, 386, 39 s.; quum fuci sine coitu generentur, rationi consentaneum videtur, eas eodem modo generari III, 386, 42 ss.; idque a se ipsas III, 386, 48; quod quum fieri nequeat, necessario a regibus procreabuntur III, 386, 49 ss.; III, 387, 5 s., cf. 48, 49 s., 52 s.; III, 388, 1.

Apes operariæ frugi (χρησταί); quales III, 96, 36 s.; III,

196, 38 s.; III, 199, 51 s.; melius operantur quam oblongæ III, 199, 50 s.; favos æquales eorumque integumentum læve faciunt III, 196, 46; semper (omnes eodem tempore) idem favorum cellularum genus edificant III, 196, 47 s.; idque vel tunc ubi in eodem favo et melli et proli et fucis cellulas faciunt III, 196, 48 ss.; interficiunt fucos et fures III, 197, 13 s.; quando inprimis fucos interficiunt III, 197, 24; III, 199, 11 ss.; item reges superfluos et maxime deterioris generis, idque quare III, 197, 14 ss.; hoc faciunt inprimis, si non larga suppetat soboles III, 197, 17 s.; tunc etiam regiones favos jam factos destruunt III, 197, 18 ss.; fucorum quoque favos destruunt ubi mellis penuria est III, 197, 20 ss.; tunc quoque inprimis apiarios alvearia castrantes impugnant III, 197, 22 s.; ac sæpe seorsum sedentes in alveario conspiciuntur III, 197, 24 ss.; bellum acerrimum inferunt oblongis easque ex alveario ejicere conantur III, 197, 25 ss.; alvearium, in quo oblongas vicerint præstantissimum habetur III, 197, 27 s.; semper extra alvearium interficere conantur quascunque necandas esse censent III, 197, 31 s.; alioquin mortuas efferunt III, 197, 33, cf. III, 198, 44 s.; bestiolas favis noxias ex alveariis ejiciunt III, 198, 15 s.; iis altero tanto major est rex deterioris generis III, 96, 22; III, 196, 37 s.

Apes operariæ oblongæ; quales III, 96, 37 s.; III, 196, 39; favos inæquales faciunt eorumque integumentum tumidum, quemadmodum crabrones III, 196, 20 ss.; sobolem et reliqua opera sine ordine et ut fors tulerit faciunt III, 196, 52 s.; iis acerrimum bellum inferunt apes operariæ frugi III, 197, 35 ss.; quodsi eas ex alveario ejecerint hæc illud præstantissimum habetur III, 197, 36 ss.; bestiolas favis noxias ex alveario ejicere negligunt, idque quare III, 197, 17 s.; quodsi solæ per se sint, otiantur ac nihil boni faciunt III, 197, 28 ss., cf. 1; atque ante autumnum moriuntur III, 197, 30 s.; ab iis procreantur fures deteriorisque generis reges et multi fuci III, 196, 53 s.; favos asperos et pravos quos faciunt nonnulli apiarii a junioribus apibus fieri censent III, 199, 2 ss.

Apum reges; v. Reges apum.

Aphritis; apuæ genus fr. 178, b.

Aphya; v. *Apuæ*.

ἀψύκτοι; ita Aristoteles Mellisum et Parmenidem vocavit fr. 33, a.

Apium; cur aquam salsam recipiat IV, 214, 26 ss.; ejus radices validæ IV, 214, 27; cur si quis radice tenuis circumfodiatur, atque potentiam undique radicibus adjiciat, deinde terram adaggeret atque sic irriget, radices pergrandes pullulent IV, 215, 29 ss.; ei comparantur crura distorta, 399, 44; 400, 6.

ἀπλαστον; v. *Formari quod nequit.*

Aplysias; peculiare genus spongiarum est III, 90, 30; unde nomen petierit III, 90, 30 s., quomodo se habeat et quomodo a reliquis spongiis differat III, 90, 31 ss.; pulmōni similis est intus III, 90, 32 s.; cum sensu præditum esse et diu durare omnes agnoscunt III, 90, 34 ss.

ἀποδέκται; decem magistratus apud Athenienses fr. 240, a.

ἀποδεικνύει; λεγομένης... εἰ τὸ ἀδύνατον ἰγούσης; 145, 43.

Apollodorus Lemnius; librum conscripsit de agricultura, cum nuda, tum consita, 493, 27.

Apogæi; venti qui ex terra humefacta prodeunt III, 632, 14 s.

Apollo; ejus templum vetustum Sicyone IV, 84, 7; similis ejus cultus apud Teneatæ et Tenedios fr. 292, b;

- in ejus templo quod in eorum urbe exstabat Crotoniatæ consecrarunt Hercules sagittas ex templo Apollinis Alæi, quod apud Sybaritas erat, ablatas IV, 94, 11 ss.; ei sacrum esse dicunt nonnulli Stilbonis circum III, 628, 49 s.; ejus imago expressa erat in veste Alcimenis Sybaritæ IV, 9, 1; ab eo leges accepit Lycurgus fr. 269, b; hymnus in eum ab Empedocle conscriptus fr. 25, b; quibus verbis eum consuluerit Hegesippus, 377, 49; idem atque Liber, idque unde probetur fr. 348, a; Apollines varii fr. 348, b.
- Apollo Alæus; in ejus templo apud Sybaritas Philoctetes Hercules sagittas consecravat IV, 94, 10 s.
- Apollo genitor (γενέτωρ); ejus aram solam adorabat Pythagoras fr. 255, b; quomodo illi sacrificaretur *ibid.*
- Apollo Hyperboreus; ita Crotoniatæ Pythagoram vocabant fr. 69, a.
- Apollo Nomius; ab Arcadibus ita vocatur fr. 348, b.
- Apollo Patrius; quando Atheniensibus nuncupatus sit fr. 225, a; qui sorte thesmothetæ creati erant interrogabantur num ipsis esset fr. 244, a.
- Apollo Pythius; quæ templa ejus oraculum non alibi exstrui jubet, ad forum liberum collocari debent, 614, 37.
- Apollonia (Cretæ); patria Diogenis III, 38, 33 s.
- Apollonia (portus Cyrenes); maxime infestatur Subolano IV, 43, 23.
- Apollonia (ad Ionium mare); quale ibi fuerit reipublicæ regimen, 546, 40.
- Apollonia (in Ponto); quomodo ibi eversa sit oligarchia, 572, 32.
- Apolloniatae ad Pontum Euxinum; apud eos arcessitis advenis seditio orta est, 568, 13.
- Apollonia juxta Atlantiorum (?) regionem sita; in ea bitumen fossile nasci dicitur, e terra instar aquarum subsiliens, nihil a Macedonica pice differens IV, 98, 23 ss.; non procul isthinc ignis perpetuo ardens IV, 98, 26 s.
- Apolloniatis; circa ejus fines Atintania IV, 80, 20.
- Apollonides; exemplo citatur nomen, 307, 4.
- Apollophanes; ejus filiz Satyro histrioni a Philippo marmisæ sunt fr. 323, a.
- ἀποφάσεις δ' αὖ 296, 30.
- Apophthegmata; urbana quonam modo fiant, 398, 31; Laconica vel ænigmatica, aliquatenus ad sententias pertinent, 372, 25.
- Apoplexia; eam morbum quinque foraminum vocavit Polyuctes, 397, 6; ex atra bili proveniunt, idque quando IV, 267, 19; in eos inciderunt qui frictionibus et carnibus utebantur pro cibo IV, 133, 16 s.; celerrime post computationes superveniunt IV, 134, 25; cur in eam non incidant qui appropinquant eos qui inciderunt IV, 153, 17 ss.; partis qua vocem emittimus IV, 184, 8; IV, 185, 20.
- Aporema; idem quod syllogismus dialecticus contradictionis, 272, 17.
- ἀπορήματα v. *Dubitationes.*
- ἀποστερητής v. *Prædo.*
- Apotauri boves; quænam III, 154, 48 s.
- ἄπου v. *Impes.*
- Apparatus; quod sine eo fieri potest, poterit etiam fieri cum cura, 368, 48.
- Apparens (τὸ φαινόμενον); secundum Democritum verum est III, 434, 8 s.; alicui est apparens II, 511, 48; igitur tantummodo verum est cui apparet et quando et quatenus et quomodo apparet II, 512, 1; dicendum iis qui dicis causa tantum principie contradictionis adversantur, id non simpliciter, sed huic verum esse III, 512, 16 s.
- Apparentia; ea contraria et infinita esse censent Leucippus et Democritus II, 434, 30; iis veritatem censent inesse iidem II, 434, 29; iis non contraria sunt Leucippi placita II, 448, 29; II, 449, 2; eorum causas non investigant Pythagorei, sed ea sermonibus et opinionibus suis accommodant II, 403, 12 s.; de iis locuti res perturbant quæ cum iis non consentiunt qui elementa planorum dissolutione in se invicem transire censent (i. e. Plato) II, 421, 3 ss.; ante causas exponenda sunt cum in mathematica et astronomica, tum in re naturali III, 219, 4 ss., 46 s.; nonnulli omnia vera esse contendunt III, 465, 10 s.; iis multi sæpe magis animum attendere debent ac argumentationibus II, 189, 11; iis contrarias rationes examinentes ad veritatem pervenimus II, 162, 25 ss.; non ex iis argumenta sua petunt qui terræ medium locum denegant quoniam ea præstantior est ignis II, 403, 17; astrologiæ subijciuntur, 135, 1; fiunt, ubi mutantur figuræ quibus ordo stellarum determinatur II, 408, 31 ss.; fiunt eodem modo ac si terræ medium occuparet, *ibid.*
- Apparent (quæ) alicui; si omnia æque vera esse censeas, eodem redit ac si digitum oculo subjectum duos esse putes II, 590, 39 ss.
- Appellatio eorum quæ sunt (ἡ τῶν ὄντων ὀνομασία); ejus divisio fr. 105, b.
- Appendices (ἀπορράξεις); eas in intestinis habent nonnulla animalia non utrinque dentata III, 32, 40 s.; item nonnulla vivipara idque ubinam et quare III, 272, 15 ss.; piscibus et plerisque avibus peculiare sunt III, 33, 45 s.; III, 272, 9 ss.; eas infra circa extremam partem intestini habent aves iis præditæ, easque paucas III, 33, 46 s.; III, 34, 35 ss.; III, 272, 12 ss.; pisces vero superne circa ventriculum III, 33, 47 s.; III, 34, 2 ss.; III, 272, 10, 13 s.; sunt et pisces qui iis omnino careant idque quænam III, 33, 54 s.; quomodo eorum ratione a se invicem differant pisces III, 33, 48 ss.; quænam aves iis præditæ sint III, 34, 37 ss.; eas habent et parvæ quædam aves, sed valde parvas III, 34, 41 s.
- Appetibile (τὸ αἰσθητόν); movet, dum non movetur II, 605, 9; ejus primum idem est quod cogitabile II, 605, 10; pertinet ad res quæ primo loco animalia movent III, 521, 17 s.; vel bonum, vel apparens bonum est III, 472, 40 s.; non tamen omne bonum, sed bonum quod sub actionem cadit III, 472, 41; unice primaria motus secundum locum causa est III, 472, 32 ss., 39 s.; III, 473, 3 s.; idque quia movet eo quod cogitatur aut imaginatione percipitur, nec, dum movet, movetur III, 473, 4 s., cf. 8 s.; principium est intellectus effectivi (πρακτικοῦ) et cogitationis (δianoίας); ideoque hanc movet III, 472, 26 s., 29 s.
- Appetit (quod); quatenus appetit, movetur III, 473, 10 s.
- Appetitio (ὀρεξις); ejus locum tenet ipse actus ubi sine ratiocinatione agimus III, 522, 12 s.; majorum majores sunt, 326, 41, v. *Appetitus.*
- Appetitio agendi (ἡ ὀρεξις τοῦ πράττειν); ejus divisio fr. 105, b.
- Appetitivum (ὀρεπτικόν); movet, dum ipse movetur III, 521, 31 s.; quatenus appetitivum est, specie unum est quod motum ciect secundum locum III, 473, 2 s.; movet ita ut et ipsum moveatur III, 472, 9 ss., cf. *Animæ appetitiva.*
- Appetitivum et fugitivum (τὸ ὀρ. καὶ φευκτικόν); nec inter se, nec a sensitivo differunt, sed substantia aliud sunt III, 469, 48 ss.
- Appetitum (τὸ ἐπιθυμητόν); omnibus amicum est II, 219, 5; eo pertinet contrarium, tanquam utile et ad finem

ducens II, 226, 50; (τὸ ὁρᾶν); ve bonum, vel appetens bonum est II, 220, 16.

Appetitus (ὁρετικ); animæ innascitur II, 143, 34; pars animæ est, 523, 51, cf. 486, 5; quæritur an toti animæ tribuendus sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 29 ss.; munus corpori et animæ commune est III, 476, 10; idque quare III, 476, 26 ss.; pertinet ad animæ facultates quæ actioni et veritati præsumt II, 67, 9; res agendas spectat II, 67, 32; quod in intellectu affirmatio et negatio est, id in eo est persecutio et evitatio II, 67, 12; ut bonum sit consilium, rectus esse debet eademque persequi quæ ratio asseruit II, 67, 15; recto consentit veritas facultatis cogitabundæ activæ II, 67, 22; consilii principium est et causa cur fiat II, 67, 24; naturaliter pertinet ad id quod cupidinis causa iocundum est II, 239, 42 s.; animæ rationis expertis habitus est, 620, 27; ejus cura insequi debet corporis curam, 620, 34; ejus cura mentis causa fit, 620, 34; eo ad agendum impellimur II, 141, 20 s.; non competit rebus vita carentibus II, 191, 9; non ad eum solum pertinet concordia II, 229, 15; ei accensenda sunt voluntas et animæ ardor et cupidio III, 447, 23 s.; III, 521, 16; distinguitur in voluntatem, cupidinem et animi fervorem II, 141, 21; II, 199, 25; II, 203, 30; affectus præparat III, 523, 25; cum præparat imaginatio III, 523, 25; omnis alicujus gratia appetit III, 472, 26; inanis esset, nisi exstaret quiddam quod sui causa appetimus II, 1, 23; vel rationis particeps, vel rationis expertus est, 333, 33; partim rectus, partim non rectus est III, 472, 38 s.; separabilis est, kleoque substantia et causa II, 603 5; medium sectatur II, 98, 4; deliberativa facultate caret III, 473, 39 s.; modo vincit voluntatem, modo ab ea vincitur III, 473, 40 s.; interdum alius aliam pellit, e. gr. apud intemperantem III, 473, 41 s.; non sine eo motum ciet imaginatio III, 472, 31; nec intellectus III, 472, 34 s.; cum necessario habent quæcunque sensum habent III, 446, 27 ss.; III, 447, 22 ss., 38; motus quidam est III, 473, 11; movet, dum ipse movetur III, 521, 31 s.; movet animalia III, 521, 12 s., 36; ei cum intellectu commune est arbitrium III, 521, 17; prima causa est cur moveatur vel agant animalia III, 522, 16 s.; vel a sensu, vel ab imaginatione vel a cogitatione pendet III, 522, 17 s.; partim ea agunt vel faciunt animalia quæ facere appetunt III, 522, 20; causa media motus animalium est, quum moveat ita ut ipse moveatur III, 524, 37 s.; fieri potest ut moveatur a re externa et tunc ipse animal moveat II, 345, 44; motuum non voluntariorum simpliciter causa non est III, 525, 33 s.; movet præter rationem III, 472, 37; non semper motus secundum locum arbitri esse videtur III, 472, 15 s.; semper cum aliquo conjunctus est motus secundum locum III, 471, 42 ss.; instrumentum quo motum secundum locum ciet corporale est III, 473, 12 s., v. *Motus secundum locum*.

Appetitus (*quatenus mores spectant*); in iis definiendis semper addendum est quod videtur, 247, 23; eorum definitiones ad ideas exigere debent quæ ideas esse statuunt, 247, 30; rerum honestarum laudabiles, turpium vero vituperandi sunt II, 122, 2; tempore ac natura ab actibus distincti sunt, ideoque longius ab iis distant quam voluptates II, 122, 4; naturalibus inprimis ignorare solemus II, 82, 28; eos qui ratione dirigit, emolumentum capit e politicæ cognitione II, 2, 39; quia contra eos aliquid a nobis ipsis perpeti possumus, putant aliquem sibi ipsi injuriam inferre posse II, 68, 16; duo contrarii oriuntur, ubi appetitus rationi contrarius est III, 472, 49 s.

Appetitus actu (ἡ ὁρ. ἡ κατ' ἐνέργειαν); idem est quod delectatio III, 469, 47 s.

Appetitus quod præest; animæ facultas est III, 417, 20.

Apposita sibi invicem (τὰ κατ' ἄλληλα τιθέμενα); facilius sensibus patent II, 396, 47.

Appositio (πρόσθεσις); ea fieri censent accretionem atomorum assertores II, 451, 24, cf. II, 448, 45.

Appositione (ex) (ἐκ προσθέσεως); quænam dicantur II, 613, 31 s.; posteriora esse nequeunt II, 613, 31.

Apria (ἡ καπρία); matrici adnata est apud scrofas, idque quoniam loco III, 208, 37 s.; ejus pars exsecatur scroflis, idque quare III, 208, 33 s., 39; quando eam emittant scroflæ III, 123, 26 s.; quod apud scrofas ita vocatur, apud equas dicitur hippomanes III, 121, 46.

Apricum (τὸ ἡλιούμενον); extra id ubi vis tenebræ obtinerent, si lumen non semper et ubique repercuteretur III, 454, 45 s.

Apus (ἄψυη); excepta spuma piscium prolesunt III, 118, 27 s.; enumerantur varia earum genera III, 118, 28 s.; fr. 178, b; reliquis omnibus præstat quæ spuma vocatur III, 118, 12 s., v. igitur *Spuma*.

ἀπύρηνον· v. *Exosse*.

ἄπυρον χρυσόν· IV, 81, 22.

Apus (avis); unde nomen petierit III, 3, 18 s.; vocatur etiam cypselus III, 187, 15; bonis alis præditus est III, 3, 19; ei et pedibus et alis et moribus et adpectu similes sunt hirundo et falcula III, 3, 20 ss.; III, 187, 15 s.; quovis anni tempore conspicitur III, 3, 23 s.; crure tantum hirsuto ab hirsutidine distinguitur III, 187, 17 s.; qualem nidum exstruat III, 187, 18 s.; idque ubiham et quare III, 187, 20 ss.

Aqua (*aliorum de ea opiniones*): eam nonnulli physici omnium rerum principium esse censent II, 248, 30; II, 256, 1; eam aliqui rerum naturam esse putant II, 261, 40, cf. II, 517, 26; ei ens et unum assimilant nonnulli II, 489, 47; eam nonnulli unicum elementum esse putant II, 417, 34, cf. II, 252, 16; eam initio assimilant nonnulli eorum qui de natura conscripserunt II, 277, 13; II, 280, 19; eam olim totam terram circumdedisse censent nonnulli III, 574, 16 s.; hanc a sole evaporatam et exsiccatam ventos et solis lunæque conversiones effecisse censent iidem III, 574, 17 ss.; ejus ope naturam construnt omnes antiqui III, 220, 35 s.; ejus transitu secundum eos facta sunt omnia cibi et excrementi receptacula III, 220, 31 ss.; eam multi naturæ scrutatores antiqui talem esse dicunt qualis terra per quam meat III, 482, 45 s.; pauca gravior erit multus ignis vel multus aer, si sequaris opinionem eorum qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudine differentibus II, 426, 46; eam nonnulli plus terræ quam aerem continere putant II, 431, 2; ex quorumnam opinione necessario ad aliquid dicatur II, 418, 3 ss., 51 ss.; eam omnium rerum principium habuisse fertur Thales II, 472, 39, cf. 23; II, 478, 49; II, 479, 39, 52; item nonnulli theologi perantiqui II, 30 ss.; item Hippo II, 472, 40; eam universi formam esse ait Anaximander III, 673, 49; ei animam assimilant Hippo alique ineptiores nonnulli, idque quare III, 435, 29 ss.; eam nonnisi concretione et discretione gigni et interire putabat Anaxagoras II, 472, 52 ss.; eam æternam esse statuebat Empedocles III, 673, 24 s.; ea ærem calidiorem esse censet Empedocles III, 548, 28 s.; ea aquam videmus secundum Empedoclem III, 434, 26; III, 496, 14; eam Nestidem vocat Empedocles III, 441, 42; splendida secundum eundem *ibid.*; quot ejus partes contineant ossa, secundum eundem *ibid.*; si in cyatho circulo feratur non elabitur II, 405, 53; igitur ei comparat causam Empedocles cur terra loca

maneant II, 405, 52; eam ex aere excerni putant Empedocles et Democritus, quum antea inesset II, 420, 20; eam mixturam esse censet Parmenides II, 456, 22; secundum Platonem ex iisdem triangulis constat e quibus ignis et aer II, 424, 48; optimum est secundum Pindarum, 326, 24.

Aqua (*ejus natura*); elementum est III, 449, 49 s.; ideoque odore caret III, 486, 46 s., v. *Elementa*; frigidissimum elementum est, ideoque locum circa medium occupat III, 555, 13 s.; reliquorum trium elementorum proxime ad terram accedit III, 552, 37; sola inter elementa facile limitatur II, 462, 44 s.; excepto aere, omnium elementorum paucissimas habet differentias sensui patentes II, 256, 7; contrariis implicita est II, 256, 3; ejus si nullus exstet locus, ut ceterorum elementorum, absurdum esset III, 577, 8 ss.; hic locus mare est III, 577, 15 s.; ubi nunc est, ibi olim fuit aer II, 285, 5, 9; II, 286, 1; II, 287, 4; si infinita esset ejus partes quoque infinitae esse deberent II, 376, 13; propter eandem causam infinita esse nequit propter quam quodvis aliud II, 279, 33 s.; eam substantiam esse dicimus II, 538, 44; II, 558, 6; corpus est II, 476, 50 s.; corpus simplex est ideoque natura constat II, 260, 38 cf. II, 517, 26; inter similia recensetur II, 472, 52; ejus partes etiam aqua sunt II, 516, 35; quemadmodum quilibet ejus pars aqua est, sic unaquaeque mixti pars reliquis similis est II, 452, 23; humidorum naturae principium est II, 472, 29 s.; humidi corpus est III, 615, 16 s.; humida est III, 484, 42 s.; II, 279, 35; humidum potabile, 85, 53; ea quae replere possunt et actu et potentia humida sunt III, 233, 51; magis ad frigidum quam ad humidum pertinet II, 456, 48; ei contrarius est ignis II, 456, 44 s.; frigida et humida est II, 456, 10 s.; II, 457, 14, 26, 30; tundi nequit III, 620, 23, 35; item comprimi III, 621, 2; intracilis est III, 621, 7; item inductilis, III, 621, 18; evaporari sed non exhalari potest III, 622, 17; e vapore fit III, 485, 14 s., cf. 16; mutila esse nequit II, 532, 2; facilius quamvis formam induit quam terra et non multo minus corpulenta est III, 389, 2 s.; ad figuram rerum quibus continetur se accommodat II, 421, 46; mollis non est idque quare III, 614, 43 s.; inter corpora quae in ea se invicem tangunt, interesse debet aqua quae eorum superficiem implet, nisi eorum extrema sicca sint III, 459, 36 ss.; igitur in ea revera se invicem tangere nequeunt duo corpora III, 459, 38 s.; multa cum multo aere comparari nequit, idque quare II, 339, 32 s.; omnis dicitur, non vero tota, nisi per translationem II, 531, 36 s.; multum, non multa dicitur II, 580, 35 s.; ei et aeri communis est terrae proximus locus III, 564, 10 s.; ejus moles consistens et undique conterminata non exstat, neque a corpore terram circumdante separari potest III, 553, 27 ss., cf. III, 554, 14; si fors in ima terra lateat, idem de ea dicendum est III, 553, 3 s.; in ea est terra II, 291, 29; in aere est II, 291, 29; terram circumdat II, 394, 27; III, 576, 11; circumdatur ab aere II, 394, 28; III, 576, 12; natura sua semper confluit ad locum maxime concavum II, 394, 31; igitur ejus superficies globosa est II, 394, 35 s.; quemadmodum se habet ad terram, sic ad eam se habent elementa inagis remota II, 394, 53 s.; terra continetur III, 390, 10; spiritum continet III, 390, 10 s.; eodem modo se habet ad corpora quae ei insunt quo aer ad corpora quae eo continentur III, 459, 40 s.; ea facilius dividitur aer II, 431, 35, 42; facilius dividitur quam terra II, 431, 36; in ea consistere nequit fumida exhalatio III, 485, 17, s.; cur ubi eam tangit aer, humidus non sit IV, 240, 12 ss.; in ea apparet insuper quae-

dam nebula, idque quare III, 647, 6; ubi evaporat et in spiritum convertitur, rumpuntur vasa eam continentia II, 420, 26 ss.; corporum materies est III, 220, 34 s.; eam inesse in rebus inde colligitur quod vapor, si quis eum colligere velit, in aquam consistit III, 617, 25 ss.; excepta exigua terreni copia, ca sola restat, ubi semen vel pituita desiccatur III, 350, 31 ss.; elementum animalis, 12, 2; animali et sensu anterior, 12, 3; quae sunt aut aquae species aut aquam continent siccescunt III, 615, 24 s.; perdit quae siccio et calido consistere III, 546, 49 s.; quare omnibus compositis corporibus insit II, 462, 43 ss.; etiam si una sit, movetur in se ipsa II, 250, 48; movetur in loco ubi est, non in loco ubi gignitur II, 290, 8; locus ubi gignitur pars est totius caeli II, 290, 8; si ejus pars moveatur, haec pars se habet ut pars divisa ad totum II, 291, 45 s.; continua est sed tamen ejus motum partiri licet III, 489, 30 s.; in cado continetur, ut contentum divisum. ideoque in eo movetur II, 289, 34, 36; ubi in vase movetur, ejus partes in eodem loco manent quo ante II, 290, 4 ss.; ejus cyathum si quis super magnam mensam effundat, simul omnis evanescit III, 577, 38 s.; ad distantiam longam movetur, si ei immergas aliquid atque hinc sensuum e longinquo percipientium intermedium esse nequit III, 474, 52 ss.; eodem modo ac aer causa esse potest cur res jactae moveri pergant non amplius movente qui jecit II, 365, 41. cf. III, 515, 10 ss.; III, 503, 29, cf. igitur, *Aer*; semper alia atque alia fit quam eadem mensura metiuntur II, 443, 27; eam sublatam semper descendere videmus III, 576, 51 s.; quibusdam definitis temporibus totum id quod exemptum est rependitur III, 576, 52 ss.; ex ea omnia liquabilia esse creduntur II, 517, 41, cf. II, 261, 36; II, 519, 36; II, 530, 28; eam quotidie dissolvi videmus II, 419, 15; ea alia resolvuntur, alia non III, 361, 31 s.; ubi alia aliam tangit, coalescunt, idque quare II, 450, 9 ss.; ejus numerus esse nequit his tria II, 636, 51; omnis quae gignitur in mare influit, idque quare III, 577, 24 ss.; ejus notio non idem est quod ipsa III, 467, 44; ei nullus naturae scrutator manum vel faciem assimilavit III, 230, 9 ss.; forsitan operum aëneorum universaliter prima materies est II, 517, 40 s.; se habet ad aërem et aurum ut lignum ad lectum II, 261, 36; ubi in aliquid hujusmodi transit, ejus partes moventur, idque quomodo, totum vero aliquatenus movetur, aliquatenus non II, 291, 2 ss.; si ejus sextarius idem valet quod decem aeris sextarii, secundum potentiam quantitatem comparabiles sunt II, 460, 16 ss.; si ex ejus sextario decem fient aeris sextarii, idem esse debent quia eodem mensurantur II, 460, 12 ss.; ab eodem fonte manans eatenus alio modo eadem dicitur ac quævis aqua, quatenus major est similitudo, 176, 21; in vas ignitum attrahitur II, 430, 29; elixa dicitur sed minime cruda, idque quare III, 612, 38 s.; eam qui hibendum esse censet, arbitrari nequit de omni re omnia simul affirmari ac negari posse II, 508, 3 s.; ignorari potest cum omnem gravem insalubrem esse, tum hanc vel illam gravem esse II, 71, 41; in eam incidere videtur apud homines qui valido motu agitantur atque ideo parum memores sunt III, 495, 29 s.; unde probetur ejus particeps esse cerebrum III, 239, 20 ss., cf. III, 238, 31 s.; e cerebro, dum coquitur, exhalat III, 239, 22 s.; an cinerem non recipiat sed cinis aquam IV, 241, 27 s.; ex humidis sola non crassescit, idque quare III, 612, 27 ss.; in pingui non prædominatur III, 350, 19 s.; vel ea constat vel eam continet quod madidum est III, 459, 35; cur impleat IV, 242, 9 ss.; cur multum

temporis ea uti possimus IV, 223, 32; confert ad concoctionem IV, 327, 37; nihil tale in mores efficit quale vinum IV, 265, 45; per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4; in aurem si infusa fuerit, cur oleum superinfundant IV, 279, 17 ss.; quamobrem potenta ea subacta melius cohæreat quam oleo IV, 224, 39 ss.; cur in ea minus concumbere possint homines IV, 139, 15 ss.; ejus fluentis faci similia sunt viscera III, 230, 39 s.

Aqua (ad cetera elementa quomodo se habeat): aere natura prius, ea vero terra II, 480, 11; aeri similis est II, 427, 34; item terræ II, 427, 36; ei similis est aer, *ibid.*; in ea contineri nequit aer, idque quare III, 484, 40 s.; in ea omnino aerem non esse affirmamus III, 604, 47; ubi comprimitur, aer ejaculatur II, 294, 2 s.; ubi in aerem mutatur, alteratione fit accretio II, 294, 4; ex ea fit aer II, 349, 30; quodammodo potentia leve est II, 349, 40, cf. 30; aeris materies est II, 291, 48; potentia aer est II, 291, 49; actu materies aeris est, potentia vero actus aeris II, 292, 2; aerem tangit II, 292, 3; ubi in aerem mutatur, eadem manet materies, item vice versa II, 298, 3 ss.; ex aere fit, et vice versa, idque altero intereunte II, 440, 23 s.; II, 487, 16, 23; ubi ex ea fit aer, locus perit II, 287, 28; ubi ex aere fit, ambo pellucida vel frigida manere possunt et tamen generatio obtinere II, 440, 29 s.; ubi ex aere facta est, gravior est II, 420, 21; ex eo plus fit aeris II, 297, 40 s.; non augetur, sed interit, ubi in aerem transit II, 442, 32; eodem modo ex aere est ac gignitur aerque ex ipsa quo lateres e domo et domus e lateribus II, 253, 49; si ex aere fiat, et ex ea rursus aqua, hæc generatio aliquatenus numero, aliquatenus specie reciprocatur II, 467, 50, cf. 38; semper tantum ejus in aerem mutabitur quantum aeris in aquam, aut motus non erit, aut fluitabat universum, si non sit inane, aiunt ejus assertores II, 297, 12, 38 ss.; id quod verum est si circulo non fit motus II, 297, 45; tam intra terram quam super terra ex aere fit III, 568, 42 ss.; idque propter frigus III, 568, 44 s.; ubi in parvas particulas discepta est, facile in aerem transit, ubi in unum collecta, difficilior II, 437, 4 ss.; aere fieri potest, idque quomodo II, 457, 25 ss.; ex ea terra fieri potest, idque quomodo II, 457, 28 ss.; ex igne fieri potest, sed difficilior, idque quare II, 457, 36, 38, 42 s.; ex ea ignis fieri potest, sed difficilior, idque quare et quomodo II, 457, 37 ss.; etiam ex aere et terra fieri potest, sed hæc mutatio, etsi faciliior, non reciproca est II, 457, 45, 47, 52; quomodo id fiat II, 458, 1 ss.; ex igne fit II, 487, 12; ex ea fit terra II, 487, 12 s.; ex igne fieri nequit, nisi iis subsit materies communis II, 461, 43; si ex igne fieri nequeat, vel si ex ea fieri nequeat terra, e molli quoque durum non fieri poterit II, 433, 26 s.; ignem nutrit, non vero vice versa III, 449, 47 ss.; igitur alimenti partes agere videtur III, 449, 50 s.; igni quam maxime contraria est II, 177, 30; ignis quadantenus alimentum est II, 177, 33; nimia ignem exstinguit II, 177, 35; igni interitus causa est III, 527, 31 s.; igitur et quæ ea constant, nisi congerie e multis rebus facta sint III, 527, 34 ss.; ea exstinguitur flamma et corpora candentia, non vero lumen III, 478, 9 ss.; in ea nulla res liquitur quæcunque ab igne liquefit IV, 139, 16; ea solvuntur quæcunque igni solo concreta sunt III, 618, 10 ss.; quæ ad eam spectant, igne non concrecunt III, 616, 5 s.

Aqua (ejus pondus): modo gravis, modo levis est II, 429, 45; II 430, 7; gravitatem habet II, 411, 43; ubique gravitatem habet nisi in terra II, 429; in ea gra-

vitae caret aer II, 429, 2; terra levior esse dicitur II, 426, 3; II, 404, 48; aliis subsidit, aliis supernatat II, 428, 32; II, 430, 6; excepta terra, omnibus subsidit II, 430, 7 s.; deorsum fertur II, 368, 47; alio modo levis vel gravis est quam ignis aut terra II, 428, 30 s.; terræ supernatat quælibet ejus pars II, 428, 34 s.; igitur terra levior est, non simpliciter levis II, 428, 33 s.; igni subsidit quælibet ejus pars II, 428, 35 s.; igitur igne gravior est, non simpliciter gravis II, 428, 33, 35; aeri subsidit quælibet ejus copia II, 428, 38 s.; igitur si cum aere conferatur simpliciter gravis est II, 428, 36 s.; ea levior aer II, 404, 47 s.; ei innatat lignum vel simile quiddam II, 404, 4 s.; si ei innataret universa terra, etiam unaquæque pars terræ ei innataret II, 404, 50; ejus respectu levis est aer, terræ respectu levis est, *ibid.*; in suo loco gravitatem habet II, 430, 18; levitatem non habet, nonnisi in iis quibus supernatat II, 430, 20; si ei subtrahetur terra, in ejus locum abit idque quare II, 430, 21 ss., 30, 33; nonnisi vi sursum in aeris locum trahi potest, idque quando II, 430, 24 ss.; in ea leviora sunt quæ majorem aeris copiam quam ejus vel terræ continent II, 429, 5 ss., cf. II, 428, 43 ss.; in ea sæpe propter exiguitatem supernatat terra vel aurum III, 566, 18 s.; ei innatat laminæ ferreæ vel plumbeæ, subsidunt vero corpora longa vel rotunda, etiamsi sint minora vel leviora II, 431, 18 ss.; si ei imponatur cubus ligneus, si non comprimitur, tantum aquæ transponetur, quantum cubi magnitudini æquat II, 296, 32 ss.; in ea res graviiores et majores medium petunt propter conversionem II, 405, 44; in dulci mergetur ovum, in salsa natabit IV, 33, 41 ss.; per eam celerius quam per terram feruntur corpora II, 295, 15; celerius quam per eam per aerem feruntur corpora, idque quare II, 295, 15, 24 s., 27 s.; ejus potabile et dulce quod est attollitur universum propter levitatem, quod salsum est præ pondere remanet III, 577, 5 ss.; quod magis potulenta est, eo levior est IV, 234, 26 s.

Aqua (quatenus frigida vel calida sit): refrigerat III, 232, 41 s.; III, 424, 42; ea extrinsecus fieri potest refrigeratio III, 263, 5 s.; ea refrigerantur pisces III, 263, 8 s.; minus cito refrigerat et minus celeriter penetrat quam aer III, 547, 32, s.; calidissima et frigidissima reddi potest IV, 109, 21; e puteo hausta cur frigidior reddatur si in ipso puteo suspensa pernoctet fr. 199, b; injectis lapillis et incudibus refrigeratur et duratur fr. 198, b; frigore concrescit III, 235, 37; hieme congelatur III, 566, 8; universa simul congelari potest III, 489, 50; quodsi vero permagna ejus copia adsit, ita afficitur, ut insequens semper a præcedenti afficiatur, prima vero ab ipso congelante III, 489, 51; antea calefacta celerius refrigeratur III, 567, 29 s.; in superiore regione congelari nequit III, 566, 13; idque quia sublimis manere nequit III, 566, 15, cf. tamen III, 567, 17; quæ ea constant frigore concrescit III, 233, 27; idque ita ut rursus solvi queant III, 233, 29 s.; eam non solum concrescit, sed etiam exsiccat frigus III, 617, 29 s.; facile resiccatur III, 424, 43; quæ in calidis regionibus vel tempestatibus concrescit, cito incalescit III, 567, 36 ss.; calore non crassescit III, 349, 39 s., 49 s.; idque sola III, 482, 40 s.; ea tardius incalescunt, sed calefacta magis urunt ferrum et lapides III, 232, 45 ss.; non semper eo magis calefit, quo magis augeas ignem, idque quare III, 404, 5 s.; si ultra modum augeas ignem, evaporatur evanescente ac siccescit, idque quare III, 405, 6 s.; vehementius urit quam fumus, idque quare III, 625, 14; cur etiamsi interdum calidior reddatur quam flamma, ligna non deurat

flamma vero deurat IV, 236, 38 ss.; non simpliciter, sed copulatione tantummodo calida dici potest III, 233, 8 ss.; idque quare III, 233, 10 s., 15 s., cf. III, 234, 6 s.; ea tactu calidior est sanguis, sed citius concrescit III, 232, 44 s.; cur non perinde hiberno tempore ut aestivo ferreat IV, 237, 12 ss.; cur ubi calefiat vasorum fundi, donec frigida est, aqua calidiores sunt, fervente vero ea frigidiores fiant IV, 331, 6 ss.; in Ægypto noctu tepidior est quam serenus aer III, 25, 32 s.; cum frigida tum calida infusa cur inhorrescamus IV, 156, 15 ss.; quæ ad eam pertinent magna ex parte frigida sunt, nisi alienum calorem habeant III, 624, 35 s.

Aqua (*quomodo ad sensus sese habeat*): pellucida est III, 479, 4 s.; III, 480, 27 s.; III, 484, 35; v. *Pellucidum*; idque non quatenus aqua est, sed quia intra se continet aliquid supero ac æterno corpori simile III, 452, 49 ss.; ideoque coloris intermedium esse potest III, 461, 43; ejus sensorium est pupilla III, 461, 46 s.; non quatenus aqua est, sed quatenus pellucidum est ad visum confert III, 478, 35 s.; facilius retineri ac constipari potest quam aer III, 478, 37 ss.; ei tribuendus est visus III, 416, 29, 34; perperam tamen ejus inopiam Empedocles causam esse censet cur oculi cæsi interdum non bene cernant III, 416, 26 s.; ejus redundantie tribuit nigredinem oculorum III, 416, 25; omnium rerum pellucidarum facillime concludi potest III, 244, 15 s.; eo constat visus III, 244, 14 s.; visus acumen impedit, sed oculis non multa offert offensacula III, 246, 41 ss.; lævis est, ideoque ab ea repercutitur lumen ita ut umbram faciat atque cernatur III, 454, 46 ss.; ea vehementer commota interdum nulla apparet effigies, interdum admodum distorta III, 510, 40 ss., cf. III, 515, 51 s.; in eam insipientibus noctu apparet via lactea III, 562, 48 ss.; quæ fieri incipit, visum maxime reflectit, idque quare III, 602, 49 ss.; effigiebus quæ in ea apparent, comparantur imagines quæ somniis ansam dant III, 510, 44 ss., cf. III, 515, 49 s.; colores rerum in ea obviarum ejus fere speciem exhibent III, 616, 50 ss.; natura alba est III, 643, 2; ejus color niger est III, 350, 36 s.; nigra apparet quando lumen non omnino penetrat III, 643, 27; cur si moveatur minus candida appareat, ut in maris horrore fit IV, 234, 19 ss.; exasperata nigra apparet III, 643, 21 s.; condensata, omnium rerum est albiissima III, 647, 16 s.; variorum colores efficit III, 646, 28; est quæ facit ut colores mutentur IV, 284, 27 s.; quum ab igne peruritur, nigrum colorem fieri contigit III, 644, 2 ss.; etiam colore imbui potest III, 480, 16; ubi efficere volunt, ut in eo aliquid appareat, alium colorem alii superilliniunt pictores III, 481, 4 ss.; translucidior est quam oleum, idque quare IV, 231, 4 s.; micare videtur si noctu virga percutiatur III, 598, 2 s.; idque quare III, 598, 7 ss.; qui sapor vel colores in ea abluunt, eam his similem reddunt III, 483, 8 s.; in ea æque ac in aere percipiuntur odores III, 484, 34 s., 37 s.; III, 485, 22, 32 s.; III, 487, 29 s.; quomodo se habet ad visum et olfactum, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 6 ss., 49 s., v. etiam III, 458, 1 s.; quæ inter duo corpora madida se invicem tangentia intercedit latet animalia aquatilia III, 459, 42 s.; ei et aeri communis affectus est intermedium cujus ope odor olfactu percipitur III, 454, 8 s., cf. III, 457, 11; idque quare III, 454, 7 s.; III, 457, 11 s.; suapte natura insipida esse solet III, 482, 13 s.; hinc Empedocles omnes saporos in ea contineri putat, propter parvitatem vero percipi

non posse III, 482, 14 ss.; id quod fieri non posse probatur III, 482, 20 ss.; censeri etiam possit, eas insipiditate seminarium esse saporum atque omnes ex ea fieri, sed alium ex alia parte III, 487, 16 ss.; hoc quoque fieri non posse probatur III, 482, 29 ss.; poni etiam potest ipsam nullam differentiam habere, sed a saporum causa, e. gr. calore aut sole his imbui, ita ut patiendi aliquid sapida fieret III, 482, 13 ss., 32 ss., probatur calidum non esse cur sapida fiat III, 482, 33 ss.; v. *Sapores*; si in ea essemus, nihilo minus saporos perciperemus III, 457, 49 s.; idque non intermedii partes agente sed materiei cui admiscetur sapor III, 457, 50 s.; quum nos lateat quæ inter saporos et linguam intercedit, eodem modo habemus ac si lingua nobis inscisi obducta esset membrana III, 459, 51 ss.; ei exiguum dulce admixtum vix percipitur, 499, 37; si in ea degeremus, saporos eminus ac ante contactum perciperemus III, 459, 54 ss.; cur ad acerbam dulcior sentiat, e. gr. si quis glandes aut myrta aut tale quid eserit IV, 228, 5 ss.; unde pateat, eam quo crassior sit, eo et salsiore esse IV, 331, 42; cur si quis apud mare fodiat primum dulcis, dein le vero salsa fiat IV, 235, 22 ss.; cur si quis in Africa foderit propter mare, primum dulcis deinde vero salsa prodeat, quod ceteris in locis minus evenit IV, 232, 49 ss.; quæ per cinerem percolatur amarum saporum efficit III, 482, 48 s.; in ea quoque audiri potest, verum minus quam in aere III, 454, 31 s.; non tamen præcipua soni causa est III, 454, 32 s.; in ea auditur, quamdiu in aurem non penetrat ipsa III, 455, 11 ss.; quare plerumque in aurem non penetret III, 455, 13; sonus ab ea proveniens tonorum accuratorem colibet III, 662, 1 s.; in ea loqui non possumus, idque quare IV, 134, 44 s.; cum voce comparari nequit, quod ad albedinem attinet III, 339, 44.

Aqua (*quomodo ad cetera fluida se habeat*): omnium liquidorum tenuissimum est ac oleum tenuitate superat III, 482, 35 s.; minus quam oleum extendi potest III, 482, 37 s.; idque quia fragilis est III, 482, 38; difficilium quoque manu continetur quam oleum III, 482, 39; crassescit, ubi ei admiscetur oleum, idque quare III, 350, 16 ss., cf. 52 s.; ubi oleo permixta fuerit semper aliquid utroque spissius oritur III, 617, 11 s.; ejus species sunt vinum, urina, serum et quæcumque nullum aut exiguum sedimentum habent III, 615, 27 ss.; insita in lacte est III, 615, 26; ad eam pertinent vinum, urina, acetum, lixivium, serum III, 617, 33 s.; quatenus unum esse dicatur cum vino II, 519, 33 s.; ejus opus non facit mixtura e vino et aqua confecta II, 443, 1; ubi admiscetur vino, illud mixturam in suam naturam convertere p. test II, 443, 48 s.; ejus cava et solida longe ultra sensum sunt, igitur ejus cum vino mixtionem efficere nequeunt III, 368, 21 ss.; ea alfusa temperatione augetur vinum III, 331, 45 s.; plurima si vino addatur, id aquosum reddit et postremo in aquam convertit II, 444, 18 s.; utrum ea, an vinum difficilius concoquatur IV, 327, 25 ss.; cur melius quam ea vinum sitim sedet IV, 327, 41; fit vinum et quotquot humores vaporantes rursus in humores concrevunt III, 581, 41 s.; quamobrem ab ære aruginem non contrahat, vinum vero contrahat IV, 328, 9 ss.; non æque potentia acetum est quo potentia vinum II, 562, 29; ex ea fit acetum quo mo lo et die nox fit II, 562, 36 s.; igitur vini secundum habitum et formam materies est II, 562, 29 s.; acetum vero secundum privationem et interitum præter naturam II, 562, 30 s., 35 s.

Aqua (*ejus putredo*): putrefactioni obnoxia est III, 423, 28 s.; III, 610, 4; cur putrescat IV, 243 1 ss.;

quæ non movetur putrescit IV, 149, 22; IV, 288, 22; per partes divisa celeriter putrescit, idque quare III, 111, 8; ejus magna copia difficiliter corrumpitur, eique æquiparanda est multitudo, 539, 25; ubi putrescit, pallidos efficit IV, 192, 19.

Aqua (quomodo animalia afficiat); ea constitui non potest corpus anima præditum, idque quare III, 459, 20 ss.; animal non facit ex sese II, 464, 14; ei tribui possunt aqualitia III, 389, 18; ea præcipue constant aqualitia III, 546, 20 s.; in ea fieri nequit respiratio III, 457, 41 s.; ad vitam sustentandam magis idonea est quam terra III, 388, 46; in ea inveniuntur naturæ humidæ III, 547, 9 s.; in ea sunt animalia ac plantæ sponte pullulantia, idque quomodo et quare III, 389, 53 ss.; III, 390, 9 ss.; quæ in iis nascuntur insecta, eodem modo consunt ac reliqua sponte orta III, 385, 1 ss.; in ea et terra animalia sunt, non vero in aere et igni, idque quare III, 614, 35 ss.; quomodo ex ea fiat materiale principium plantarum ac animalium n. p. nte nascentium III, 390, 44 s.; nonnullis cxsangibus ad vitam sustentandam auxilium est III, 544, 1 s.; ad eam se habent testacea ut plantæ ad terram III, 388, 49 s.; quam parte eam recipiant mollusca III, 328, 14 s.; tam frigida quam calida cur perionibus prosit IV, 117, 42 ss.; eam recipiunt pisces III, 317, 49; in ea degunt pisces III, 317, 49; eam partibus branchiis similibus recipiunt et emittunt crustacea III, 286, 8; quando eam transmittant branchiæ III, 551, 5 ss.; ea cor subeunte, e branchiis emittitur III, 551, 7 s.; ab ejus receptione apud pisces pendent vita et mors III, 551, 11 s.; ea eodem modo utuntur pisces serpentibus similes quo serpentes terra III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 s.; in ea natant pisces III, 316, 10 s.; ut per eam celerrime et validissime moverentur, pinnae a latere adnexas habent pisces iis præditi III, 316, 18 ss.; per eam utpole celerem facile et prorsum et retro pinnae impulsu sequuntur piscium corporis partes III, 316, 20 ss.; nihil esse videretur, si pisces ferrei essent II, 297, 7; ex ea supera non aluntur III, 577, 1; alere nequit IV, 327, 38; si nihil ei admisceatur, alimento inservire nequit, idque quare III, 487, 41 s.; cum ipsa, tum res ex ea factæ plantis ac animalibus alendis inserviunt III, 390, 41 s.; impedit quominus pisces diu alimentum exsugant vel lævigant III, 250, 48 s.; III, 253, 5 ss.; eam simul cum cibo recipere, coguntur pisces III, 253, 4 s.; eam maxima copia assumunt animalia III, 397, 45 s.; in omnibus rebus, vel in siccis alimento est III, 397, 46 s.; multum confert ad alimenti bonitatem et corporis dispositionem III, 397, 42 ss.; ei danda qui corpore male præditi est II, 160, 53; ex ea petunt alimentum balæna, delphis et cete hisce similia III, 303, 6 ss., 19; quam ore una cum cibo receperint per fistulam rursus emittunt eadem III, 303, 4 ss., 11; in ea degunt palmipedes aves III, 317, 35; eam melius propellunt pedes crassi quam longi III, 317, 43 ss.; videtur ejus major copia grum senescentium alis contineri, quam ut facile putrescere possit III, 424, 34 s.; puram præferunt boves III, 155, 11 s.; III, 167, 45; turbidam vero cameli et equi III, 155, 12 ss.; III, 167, 40 ss.; eam diligit equus III, 167, 43 s.; quænam ovibus autumnano utilior III, 155, 43 s.; si in eam descenderint sues a scorpionibus icti, citius moriuntur III, 170, 24 s.; quatenus per eam ingreditur elephas III, 205, 22 s.; purissimam diligit apis III, 156, 17 s.; si impuram biberit, mel revomit apis III, 199, 30 s.; eam foris afferunt apes, ubi sobolem alunt III, 198, 2; eam melli miscent, thymum elaborantes priusquam ceram cel-

lulis obducant III, 199, 47 s., cf. III, 200, 8 s.; quæ eam foris afferunt apes, nulli alii labori operam dant III, 197, 54 ss.; III, 200, 8 s.; ubi bona est, ibi etiam bonum est pabulum III, 155, 6 s.; male olenti si rigetur medica herba, mala est III, 155, 10 s.; ejus beneficio crescunt sata hortorum III, 261, 49; eam in vasculis arborum radicibus apponunt ad siderationem prævertendam III, 536, 17.

Aquæ (earum varietate differentie); quæ circum terram inveniuntur aut fluunt aut stagnant III, 574, 29 s.; fluentes omnes ex fontibus manant III, 574, 31; stagnantes partim collectitiæ sunt ac subsidentes, partim puteales III, 574, 35 ss.; collectitiis accensendæ sunt paludosæ ac lacustres, copia majore vel minore differentes *ibid.*; puteales omnes arte factæ sunt, sicut cisterninæ III, 574, 37 s.; omnium fontes necessario in loco quodam editiore sunt III, 574, 38 s.; aliæ sponte fluunt, ut fontanæ et fluviales, aliæ manu egent artifice III, 574, 40 s.; omnium radix dulcis est IV, 33, 29; sistuntur ac mutantur secundum ventorum motum ac quietem III, 413, 44 ss.; earum maxime ratio habenda in urbe condenda, 613, 20, 27; pertinent ad res quæ plurimum ad valetudinem conferunt, 613, 30; si non admodum abundent, nec omnes inter se similes sint, potui idoneæ a reliquis distinguendæ sunt, 613, 32; cur earum mutatione morbidam esse affirmant IV, 110, 36 ss.; cur magis morbida sit quam ciborum IV, 110, 44 ss.; cur quæ ex nive glaciæ diluta sit deterrima sit ad potum fr. 199, b; si mutant quibus lavantur animalia lavari solita, pediculis obnoxia esse solent III, 101, 33 ss.; idque quare IV, 111, 7 ss.; una cum earum mutatione nonnulla animalia pilorum colorem mutant, idque quomodo III, 49, 13 ss.; IV, 166, 47 ss.; aliæ efficiunt ut oves eas bibentes semper nigros, vel albos, vel rufos agnos pariant III, 49, 15 ss., v. etiam *Fluvii*; inprimis colorem mutant animalium multicolorum sed toticolorum, III, 425, 37 s.; calidæ plus aeris quam aquæ continent III, 425, 41; igitur calidæ albos faciunt pilos, frigidæ vero nigros III, 425, 39 s.; eodem modo agunt in plantas III, 425, 40; aliæ sterilia, alia fecunda reddunt animalia eas bibentia, aliæ marum, aliæ feminarum partum iis conciliant III, 397, 47 ss.; sunt quæ capris et ovibus masculinum vel femininum partum conciliant III, 124, 10 s.; salsas si bibant oves prius ad coitum incitantur III, 124, 20 s.; quoties saliendæ ovibus præbendæ sint III, 121, 21 s.

Aqua si suffocet, quæritur, secundum proverbium, quid amplius bibendum sit II, 78, 9.

Aquæ acetosæ; arbores in iis nascentes dulcem fructum faciunt, idque quare IV, 43, 20 s.

Aqua acida (ὀξεία); ejus fons in Sicania Siciliæ III, 583, 2 s.; circa Lyncum, III, 583, 6.

Aqua adventitia (ἐπαχρόν); ea est quæ se in lanam, e. gr. insinuat III, 615, 20.

Aqua amara (πικρόν); ejus fons in Scythia III, 533, 7 ss.

Aqua calefacta (θερμυδών); calidior quam ipsa flamma sit IV, 267, 12 s.

Aqua calida (θερμὸν); cur affusa minus calida videatur oleo perunctis IV, 236, 29 ss.; cur ei immersa membra non sudent IV, 120, 1 ss.; cur si in ea teneat quis pedem, moto pede aqua calidior esse videatur IV, 238, 27 ss.; cur ruget, ignis vero non IV, 237, 24 ss.; pota sanat alvi fluxum apud elephantem III, 168, 8 ss.; ea affusa oritur horripilatio III, 505, 49 s.; cur qui ea usi fuerint alsiosii sint IV, 114, 9 ss.; cur quæ parum temporis in ea maduerunt, tumeant, quæ vero multum collabantur et corrugentur IV, 238, 6 ss.; in locis ubi

43, 37; altera vena principalis est a vena magna differens III, 259, 52 ss.; ejus ultimae partes omnes nervosae sunt III, 43, 38 ss., cf. III, 42, 40; III, 40, 54 s.; pone venam magnam sita est III, 261, 31; idque magis a sinistra parte III, 40, 24 ss.; a corde originem petit III, 40, 27 s.; idque multo angustiori meatu quam magna vena III, 40, 49 s.; maxime circa cor cum spina dorsi venulis nervosis et parvis connexa est III, 42, 36 ss.; circa renes rursus magis spinæ dorsi adhærescit ibique ante venam magnam collocata est et in duos ramos finditur III, 42, 32 ss., cf. III, 41, 23 s.; finditur ita ut ex una duæ fiant III, 142, 44 s.; ubi e corde exit valde capax est III, 42, 39 s.; ejus ultimi rami cavo carent III, 43, 38; ad eam per medium cordis sinum tendit vena, idque quomodo III, 40, 46 ss., 50 s.; tendit ad ejus commissuram magnæ venæ ramus, isque uno tenore decurrens et ipse e vena magna III, 41, 2 ss.; eodem modo in ramos dividitur quo vena magna III, 42, 1 s.; ejus rami venæ magnæ ramos comitantur sed longe minores sunt III, 42, 3 s.; ad jecur tamen et lienem nullum ramum emittit III, 42, 45 s., cf. III, 16, 28 s.; ejus rami quæ mesenterium petunt multo minores sunt quam venæ magnæ propagines eodem vadentes III, 42, 41 ss.; ad uterum quoque multos et spissos ramos emittit III, 43, 10 s.; ei cum magna vena communis est medius cordis; ventriculus III, 506, 32 s.; ei ope membrana adiposæ et crassæ connectitur cor III, 15, 16 s.; ei impositus est mucro cordis III, 15, 17 s.; ei appensus est medius magnitudine cordis sinus idque quomodo III, 15, 39, cf. III, 40, 48 ss.; reliquorum alter ex ea sanguinem recipit III, 506, 34 ss.; cum pulmone connexa est III, 14, 33 s.; ei appensum est mesenterium III, 15, 8 s.; ab ea proficiscitur alterum venarum umbilicalium par, idque quam ejus parte III, 142, 44 s.; infra septum transversum cum spina dorsi et vena magna meatibus laxis et membranaceis connectitur III, 42, 8 s.; ab ea in renes fertur meatus idque quorsum tendens III, 16, 38 ss.; III, 42, 48 ss.; ab ea ad utrumque renem tendit ramus inæqualis III, 264, 50 s.; III, 267, 5 s.; III, 268, 17 ss.; ab ea in vesicam tendunt meatus validi et continui III, 16, 48; III, 42, 51 ss.; ab ea ad utrumque testem tendit meatus apud quadrupedes viviparas, idque qualis III, 36, 3 ss., 15; infra ea posteriori parte ad anteriorem procedit III, 262, 41 s.; ab ea ad membranam cerebri tendunt venæ, idque quare III, 238, 42 ss.; eam nonnisi obscure aut parum manifeste habent animalia nonnulla sanguine prædita III, 261, 32; igitur ea nobilior est vena magna III, 261, 29 s.; illa a nonnullis vocatur minor duarum venarum quæ intra pectus spinæ dorsi incumbunt III, 40, 26, cf. III, 42, 11.

ἀπαγγελεῖν 441, 38; ἀπαγγελλόντων, 442, 1; ἀπαγγελλωμεν 442, 2; ἀπαγγελλέον, 442, 3.

ἀπαγγελία, 441, 42; ἀπαγγέλιος, 442, 37; 449, 42; ἀπαγγέλιον, 442, 50.

ἀπαρκτίας v. *Septentrionarius*.

ἀπαρκτον v. *Concrecere quod nequit*.

ἀπειράκαλος v. *Inelegans*.

Apeliotes v. *Subsolanus*.

Aper; ejus sanguis maximam fibrarum copiam continet III, 235, 47 s.; ideoque in iram et furorem proclivis est III, 235, 46 s.; animosus, ad aggrediendum proclivis et ad discendum ineptus est III, 4, 25 s.; pilum durum habet IV, 3, 28 s.; quantum a suis differunt, tantum a bubus mansueti differunt boves feri III, 19, 29 s.; coitus tempore et iracundissimi et debilissimi III, 121, 1 s.; eo tempore pugnant inter se, corpore luto oblecto et

ad arbores affricto III, 121, 2 ss.; eorum ira IV, 321, 17; ineunte hieme coeunt III, 130, 17; triginta dies inter scrofas versantur III, 130, 20 s.; villaticis suisbus similem vocem edunt, etiamsi raro III, 130, 23 ss.; qua occasione se ipsi castrum juniores III, 130, 30 ss.; castrati majores et ferociores evadunt III, 130, 25 s.; quare pauci exstant, plures vero sues feri mares IV, 318, 43 ss.; eos aggreditur ursus, idque quomodo III, 153, 20; in Libya desunt III, 169, 5 s.; item in India teste Ctesia III, 169, 5 s.

Aper (χάρπος); utrinque unicum branchiam habet III, 23, 35; durissimus est et asperam cutem habet fr. 176, b; Acheloum incolit III, 72, 14; sonum edit, idque qualem III, 72, 15 s.

ἀπ' αὐτοῦ i. e. a rationibus suis alienum II, 110, 43.

Aphæa; ea saginantur oves III, 155, 40.

Aphareus; ita vocatur pinna quam circa ventrem habet thynna, ea carente thynno III, 82, 31 ss.

ἀπλόγιστα v. *Inflammari quæ nequeunt*.

Aphytaei; etiamsi multi sint ac paucos agros possideant, tamen omnes agros colunt, 594, 8; eorum lex qualis, 594, 4; eorum lex utilis est quo plebs ad agriculturam adigatur, 594, 2; hodie eorum lege prava instituta corrigere oportet, 594, 1.

Apiarius (μελιττογράφος); olim non ab apibus suis ictus est quum alias apes earum alvearium invadentes necaret III, 199, 15 s.; quando tempestatem expectant III, 200, 32 ss.; contendunt, apum operariorum sceturam non fieri, ubi desunt reges III, 386, 49 s.; quidnam vorent commosin III, 195, 23 s.; signo utuntur apibus solstitia denuntiantibus IV, 85, 5 s.; quidam apes suas agnoscunt adpersa farina III, 200, 40 s.; nonnulli alveariis aliquid obtexunt, quod apes intrare sinit, fucos vero non III, 96, 41 ss.; quomodo apum migrationem impedire conentur III, 200, 36 s.; nonnulli censent favos asperos ac pravos quæ vulgo tribuuntur apibus operariis oblongis a junioribus fieri III, 199, 2 ss.; deficiente melle, fucos ex alveario ejiciunt apibusque ficos et alia dulcia apponunt III, 199, 7 s.; piscantur ranas e stagnis unde aquantur apes III, 198, 29 s.; item vesparum examina hiruundinesque et meropum nidos alveariis vicinis tollunt III, 198, 31 s.; ipsas vero vespas ope patinæ carne plenæ capiunt, idque quomodo III, 200, 26 ss.; item rubetam interficiunt III, 199, 1; bene secum actum censent si examina novem vel decem annos durant III, 97, 53 s.; fumo vexant apes alvearia castrantes III, 195, 10 s.; eos inprimis impugnant apes, ubi mellis penuria est III, 197, 21 ss.; alvearia vere castrantes apibus favos pro ratione multitudinis relinquere debent, idque quare III, 200, 18 ss.; autumnum apibus cibum relinquunt per hiemem, idque quare III, 198, 18 ss.

ἀπίστον v. *Comprimi quod nequit*.

ἀπίλητον v. *Densari quod nequit*.

Apis; bos est quem Egyptii colunt II, 187, 16; multos monarchas antecellit voluptate e cibo vel re venerea percipienda II, 187, 16.

Apis (μέλιττα); etsi cum vespa et crabrone cognata sit, iis tamen nullum commune nomen inditum est III, 67, 7 s.; sanguine caret III, 5, 31 s.; insectum est III, 46, 45 ss.; alatum III, 55, 47; parvis animalibus vel insectis accensenda est III, 543, 36 s.; insectum est, ideoque resecto capite et ano vivere potest III, 533, 19 s.; ex animalia terrestria ac volatilia sunt, sed non eodem modo quo aves III, 3, 10 s.; insectum est ideoque aerem non recipit, sed victimam et terra petit atque in ea degit III, 2, 43; animal civile est III, 3, 39; duci obtemperat III, 3, 42; quibusnam rebus vescatur III,

3, 46 s.; earum genus pertinet ad insecta, immo ad animalia operosissima III, 193, 37 ss.; ea civilius animal homo, 483, 41; lotipennibus accensendae sunt III, 503, 40 s.; apud eas manifesto in parte cordi respondenti attollitur ac subsidet spiritus insitus *ibid.*; quattuor alas habent III, 67, 42; alimenti causa vagam vitam agunt III, 283, 26 ss.; ideoque corpus leve habent et quattuor alas, vagina non tectas III, 283, 27 s., 35 s.; ab utroque latere duas alas habent III, 283, 29 s.; earum alae nudae sunt III, 67, 45; III, 312, 7 s.; uti et reliqua insecta non recte volant, idque quare III, 312, 52 ss.; magno vento flante, lapidem ferunt III, 199, 27 s.; membranaceis alis praeditae sunt III, 6, 33; earum alae continuae sunt III, 49, 32 s.; evulsae non repullulant III, 49, 32; plures quam quattuor pedes habent III, 6, 12; proboscidem linguæ loco habent III, 277, 33 ss.; ea et gustant et cibum attrahunt III, 251, 35, v. *Proboscis et Linguae similis pars*; dentes habent, sed satis diversos a reliquis animalibus III, 277, 37 ss.; idque quemnam in usum III, 284, 11 ss.; eam latitudine æquat tentredo III, 203, 14; aculeum habent intus III, 67, 36; aculeum in posteriori parte habent III, 284, 10 ss.; eorum aculeus armorum munere fungitur III, 284, 14 ss.; tenuis est quia volucres sunt III, 284, 17 s.; igitur eum intus habent III, 284, 15 ss.; aculeum habent ut pro cibo dimicent III, 387, 44 s.; aculeo amisso moriuntur III, 49, 33 s.; III, 198, 40 s.; si feriant, moriuntur, idque quare III, 198, 37 s.; si ictus aculeum exprimat servantur sæpe III, 198, 38 ss.; interficiunt ictibus et magna animalia, e. gr. equum III, 198, 41 s.; minus varium colorem habent quam vespæ et crabrones III, 426, 21 s.; idque quia minus voraces sunt III, 426, 19 ss.; nitidae et sublustris otiosis mulieribus similes sunt III, 199, 53; non acute cernunt, idque quare III, 74, 42 ss.; duos oculos, ideoque debilem visum habent III, 284, 37; hinc res oculis incidentes pedibus anterioribus abstergunt III, 284, 38 ss.; quapropter hos pedes robustiores habent III, 284, 35 ss.; plausu delectari videntur III, 199, 54; strepitu et testis congregari feruntur in alvearium III, 200, 1 s.; non constat tamen an auditum habeant III, 200, 2 s.; auditu carent II, 468, 13 s.; ideoque prudentes sunt sed non dociles II, 468, 12 s.; male olentia ægre ferunt III, 198, 47 s.; item unguenta III, 198, 48 s.; unicum insectum est quod nulli rei putridæ insidet III, 156, 15 s.; dulcibus alitur III, 156, 16 s.; aquam purissimam diligit III, 156, 17 s.; purissimum est animal III, 198, 45; e longinquo sentiunt mel, ideoque olfactum habent III, 71, 1 s.; eminus olfactu accurate sentiunt mel quo aluntur, etiamsi non respirant III, 486, 48 ss., v. *Respiratione corentia*; putridis non assident, sed dulcibus ideoque gustum habent III, 71, 14 s.; ex unguento eas consopiri alunt IV, 78, 13 s.; inprimis unguento delibutos ferunt IV, 78, 14 s.; quomodo expergiscantur III, 200, 9 ss.; quomodo obdormiscant III, 200, 11 ss.; earum somnus nobis magis manifestus est quam reliquorum insectorum III, 74, 39 s.; idque maxime earum quæ nobis præsto sunt III, 74, 41 s.; noctu quiescunt et a murmure cessant III, 74, 40 s.; non solum quia non acute cernunt noctu quiescunt III, 74, 42 s.; lucerna admota quiescere pergunt III, 74, 44 s.; nonnullis sanguine præditis diutius vivunt III, 529, 5; III, 530, 28 s.; plerumque sex, interdum septem annos vivunt III, 97, 52; nonnullæ earum septem annos vivunt III, 543, 8 s.; igitur pertinent ad insecta quæ reliquis diutius vivunt III, 543, 8; bombyx edunt III, 543, 9 s.; idque quomodo III, 72, 1, 5

s., cf. *Insecta quæ bombyx edunt et Insecta quæ reliquis diutius vivunt*; multis animalibus sanguine præditis prudentiores sunt, idque quare III, 231, 28 ss.; III, 235, 33; imaginatione carere videntur III, 465, 50; unde constet eas imbres et tempestates prævidere III, 200, 30 ss.; divinum quid habent III, 388, 22; iis cognatæ sunt vespæ et crabrones III, 388, 19 s.; quatenus earum generationi similis sit vesparum et crabronum III, 388, 18 ss.; cum ipsæ tum animalia iis similia pertinent ad insecta favificantia III, 194, 48 s.; ipsæ ad favificantia gregalia III, 194, 50; simulac natæ sunt, senectam exuunt III, 162, 16; nonnulli apiarii apes suas farina adpersa agnoscunt III, 200, 40 s.; quot et qualia genera III, 96, 36 ss.; III, 196, 35 ss.; quodnam eorum genus optimum III, 96, 36 s.; III, 196, 38 s.; differunt, prouti parentes earum saltus vel villaticas pastiones incoluerunt, idque quomodo III, 196, 42 s.; in Ponto exstat peculiare genus, quæ bis quovis mense mellificant III, 97, 54 s.; Thermiscyranæ et in terra et in alvearibus favos faciunt mel crassum continentes eosque quales III, 98, 2 ss.; hieme tantum id faciunt eadem, quia tunc in hac regione frequens est hedera florens III, 98, 5 ss.; in quibusdam Ponti regionibus album valdeque crassum ad arbores mel faciunt III, 98, 8 ss.; quædam ad terram faciunt triplices favos, eosque quales III, 98, 11 ss.; eorum curæ operam dare debet rei pecuniariæ studiosus, 493, 2.

Apes (*de earum moribus*): duces habent III, 202, 33 s.; earum magnitudinem non tantum excedunt apum reges quantum crabronum duces crabrones III, 202, 35 ss.; si a rege aberrarint migrantes, eum quærunt donec odore detexerint III, 196, 4 ss.; regem, si volare nequit, gestare dicuntur III, 196, 6 s.; rege mortuo cito intereunt III, 196, 7 ss.; interdum tamen aliquandiu favos struere pergunt, sed melle vacuæ III, 196, 8 s.; examina emittunt III, 202, 40 s.; ubi examen emissuræ sunt quædam alvearium circumvolitant III, 197, 44 s.; ubi emittitur examem, circa regem conglomerantur III, 197, 41 s.; III, 200, 34 s.; emissio examine avolant et cum suo quæque rege congregantur III, 197, 47; si paucae seorsum sedent, ad plures migrant et regem suum interficiunt III, 197, 43 ss.; quomodo earum migrationem inhibere conentur apiarii III, 200, 36; consistente examine nonnullæ pastum eunt atque hoc facto redeunt III, 198, 9 s.; domum sibi struunt III, 3, 52; admodum varia est earum vitæ et operum ratio III, 195, 17 s.; quomodo labores inter se partiantur III, 197, 53 ss.; III, 200, 5 ss.; faciunt aliquid et reponunt sed non venantur, eoque ab araneis et formicis differunt III, 195, 7 s., cf. III, 202, 45 s.; tertio postquam natæ sunt diē operari incipiunt, dummodo cibum habeant III, 198, 7 s.; eos ad laborandum promptiores reddunt fuci si pauci sint III, 200, 29 s.; otiosæ vel prodigæ a reliquis ejiciuntur III, 200, 4 s.; non statō tempore operari incipiunt III, 198, 3 ss.; si iis suppetant necessaria, ipsæque bene habeant, æstate potius labori incumbunt III, 198, 6; sereno cælo sine intermissione laborant III, 198, 7; earum labor (?) non plures quam XL dies circa brumam cessat in alvearibus bene valentibus III, 198, 10 ss.; latitant, idque gelidissimis diebus tantum III, 159, 43 s.; nempe inde ab occasu Vergiliarum ad ver usque III, 159, 47 s.; dum latent appositum cibum non tangunt III, 159, 45 s.; si quæ prodeant hoc tempore pellucidæ sunt et manifesto nihil in ventre habent II, 159, 46 s.; solstitia denuntiare videntur suo ad labores egressu IV, 85, 4 ss.; maxime esuriunt quando opus inchoant III, 200, 17; minori alacritate operantur si alvearium nimis magnum

est III, 200, 21 s.; signioris quoque evadunt si nimis multos favos iis reliquerit qui alvearia castrat III, 200, 18 s.; item si nimis paucos III, 2000, 20; alvearium purum nactæ statim favos edificant III, 195, 18 ss.; unde melliginem petant III, 97, 8 s.; III, 195, 20 ss.; quemnam in finem melliginem adhibeant III, 195, 22 ss.; earum cibum mel est III, 195, 8 s.; III, 193, 22 s.; III, 386, 4; unde rationi consentaneum est eas id aliunde afferre III, 386, 3; quando præcipue eo utantur III, 195, 10 ss.; afferunt sibi et alium cibum quem cerinthium et sandaracam vocant III, 195, 14 s., cf. *Melligo*, *Sandaraca* et *Erihace*; quomodo, quo ordine et qua dispositione favos exstruant III, 195, 25 ss., 30 ss.; quosnam favos semper exstruant, quosnam non semper idque quando III, 195, 27 ss.; eorum favi sexanguli sunt III, 98, 20; favos collabentes erigunt iisque fulcra substituunt, idque quare III, 197, 8 ss.; nisi semper favos adire queant, telis araneis similibus obducuntur et pessumdantur III, 197, 10 s.; favos enim insidentes concoquant III, 197, 2 s.; interdum insidentes favorum araneis obductorum perniciem inhibere valent III, 197, 4 ss.; flores legunt III, 202, 27 s.; earum pastus thymum est III, 199, 23 s.; quando inprimis fœturæ studeant, quanto melli III, 96, 49 ss., cf. III, 200, 41 ss.; III, 387, 34 ss.; primum favos struunt, dein futuram indunt, et postea mel III, 97, 3 ss., cf. III, 98, 23 s.; III 196, 24; e quibusnam floribus succos colligant III, 97, 24 s.; fructui nulli nocent III, 97, 28 s.; succos parte linguæ simili colligunt III, 97, 27 s.; ceram et erithacen cruribus afferunt, mel vero ore III, 97, 30 ss.; eas quoque fœturam ore in favum afferre asserunt aliqui, idque quinam III, 97, 4 s.; incubant avium more III, 97, 32; sterces (extra alvearium) non emittunt, præterquam ubi foras non prodeunt III, 97, 47 s.; III, 198, 46; III, 199, 48 ss.; quomodo flores consendant ad ceram colligendam III, 196, 10 ss.; eodem volatu semper ejusdem generis advolant flores III, 196, 15 ss.; manifesto gravantur III, 196, 14 s.; ubi in alvearium pervenerint, onus excutunt III, 196, 18 s.; semper ternæ vel quaternæ deinceps intrant III, 196, 19 s.; non facile videre est quidnam accipiant III, 196, 20; nec perspectum est quomodo operentur III, 196, 21; quando ceram conficiant III, 199, 43; in oleis diu eodem loco manent idque quare III, 196, 23 s.; inde in iis perspectum est quomodo ceram colligant III, 196, 22; iis mel secundum naturam est IV, 224, 1; eo tantum vescuntur IV, 224, 2; viribus imbecilles sunt IV, 224, 2; nulli carni insident, nec obsonio vescuntur III, 198, 2 s.; in alvearii introitu excubias agunt, idque quare III, 197, 37 ss.; prope sit fluvius, nonnisi ex eo hibunt, idque onere deposito III, 199, 28 ss.; si aliunde biberint, mel revomunt atque ad opus redeunt III, 199, 30 s.; qualis locus iis æstate conveniat, qualis hieme III, 199, 24 s.

Apes (de earum generatione): quæ earum generationem spectant nondum satis explorata sunt III, 385, 27; III, 388, 11; quodsi unquam deprehendantur, sensui magis credendum erit quam ratiocinationibus III, 388, 11 ss.; iisque nonnisi quam si cum sensu consentiant III, 388, 14 s.; quum earum genus eximium sit, etiam peculiarem generationis rationem habet III, 386, 51 ss.; earum coitus nunquam visus est III, 386, 30 ss.; falsæ de earum generatione opiniones refutandæ sunt partim ex iis quæ iis privatim eveniunt, partim e rebus quæ iis cum reliquis animalibus communes sunt III, 385, 45, cf. III, 388, 8 ss.; sine coitu videntur generare III, 385, 28 s.; eorum fœtura exigua in cellulis

est III, 388, 15; id quod probare videtur eas sine coitu generare III, 388, 14 s.; si coitu procreentur, regibus necessario procreari debent III, 386, 4 ss.; aliquid, ut aiunt, ad earum generationem confert rex III, 96, 47 s.; si sibi simile procreassent, omne earum genus regibus constaret III, 387, 11 s.; probatur earum generatio proportionem servare III, 387, 6 ss.; earum generatio ternario numero absolvitur III, 387, 31; earum generationem bene dispensavit natura III, 387, 32; omnia nempe earum genera perstant, etiamsi non omnes generent III, 387, 32 ss.; eas quidam nec coire, nec parere putant III, 96, 12 s.; alii iis coitum tribuunt III, 96, 27 ss.; qui eas non coire censent, eas fœturam aliunde afferre asserunt, idque unde III, 96, 13 ss., cf. III, 97, 5; III, 385, 31 s.; qui iis coitum tribuunt, eas feminas esse aiunt III, 96, 27 ss.; alii eas fucorum fœturam aliunde afferre censent, ipsarum vero a regibus pari III, 96, 18 ss., cf. III, 385, 34 s.; idque quia, ut ferunt, rex ubi deest, earum fœtura non innascitur III, 96, 25 ss.; III, 386, 17, 35 s.; fœturam aut generare, aut aliunde afferre debent III, 385, 30 ss.; si fœturam aliunde ferant, aut sponte nata, aut ab alio animali edita esse debet III, 385, 32 s.; fieri etiam potest, ut fœturam partim aliunde afferant, partim generent III, 385, 33 s.; si fœturam generent, aut e coitu aut sine coitu generare debent III, 385, 35 s.; si coitu, aut quodcumque earum genus per se coibit, aut unum reliqua generabit, aut aliud cum alio coibit III, 385, 36 ss.; argumenta quæ probant eas fœturam aliunde afferre non posse III, 385, 47 ss.; argumenta quæ probant eas fucorum fœturam solam aliunde afferre non posse III, 386, 21 ss.; si fœturam aliunde afferrent, etiam in iis locis nasci deberent, unde eam afferunt III, 385, 47 ss.; argumenta quæ probant earum fœturam alius animalis semen non esse III, 386, 1 ss.; quatenus sine coitu generent, piscibus quibusdam similes sunt III, 385, 28 s.; III, 386, 37 s., 54 s.; quatenus vero non se ipsæ, sed aliud genus hoc modo procreent, ab his piscibus differunt III, 387, 1 s.; id autem fit quia non ex eodem sed e cognato genere procreantur III, 387, 3 ss.; igitur non eodem modo generantur quo muscæ III, 387, 3 s.; in cellulis separatim generantur III, 402, 24; hinc nunquam apud eas occurrunt partus monstrifici III, 402, 22 s.; earum vermes aluntur et manifesto sterces habent III, 93, 49 s., cf. III, 97, 46, v. *Vermes apum* et *vesparum*; earum nymphæ nec cibum sumunt, nec amplius sterces habent III, 93, 51 s., cf. III, 97, 47, v. *Nymphæ*; ubi prolem alunt, aquam foris afferunt III, 198, 2; cellulas plenas cera oblinunt III, 199, 48; quæ multum strepitum edunt exeuntes et intrantes soboli operam dant III, 200, 16; ideoque si id faciant, bene valet alvearium III, 200, 14 s.; soboli, postquam incrementum cepit, cibum apponunt ac cellulas oblinunt III, 198, 13 s.; iis per hiemem cibum relinquunt aparii alvearia castrantes, idque quare III, 198, 18 ss.; sobolem suam devorant, ubi quis ei antequam pedes et alas habeat, corpus amputarit III, 97, 48 ss.

Apes (de earum morbis et inimicis): earum desidium morbis alveariorum accensendum est III, 199, 22 s.; quibusnam tempestatibus inprimis ægrotent III, 168, 32 s.; III, 199, 26; quænam animalcula iis nociva in alveariis gignantur III, 168, 22; III, 197, 6 s.; III, 199, 19 ss.; quænam eorum non pungant nec expellant III, 168, 29, 31 s.; ægrotante alveario, interdum aliena domicilia invadunt et mel rapiunt III, 199, 14 s.; evenit jam ut apiarium non pungerent quum alias apes ipsarum domicilia invadentes necaret III, 199, 15 ss.;

moriuntur si nimii adsint reges III, 198, 49 ss.; mortuæ a reliquis ex alveario efferuntur III, 198, 44, cf. III, 197, 33; iis inimici sunt pari et hirundines et meropes et vespæ III, 198, 24 ss.; III, 200, 24 s.; eas quoque venantur ranæ ubi ad aquam accedunt III, 198, 27 ss.; item rubetæ, idque quomodo III, 198, 51 ss.; rubetæ vicissim nullam injuriam inferre possunt III, 198, 54; iis quoque inimicæ sunt oves III, 200, 24 s.; nullum animal fugiunt nisi sui generis III, 198, 32 s.; pugnant et inter se et adversus vespas III, 198, 33 s.; extra alvearium nec sibi invicem, nec ulli aliî animalî injuriam inferunt III, 198, 35; quæ vero prope alvearium inveniant, interficiunt, si possint III, 198, 36 s.

Apes fures; v. Fures apes.

Apes juniores; pro iis habendæ sunt anniculæ III, 199, 5; glabriores sunt quam natu majores III, 199, 11; foris important quibus opus est *ibid.*; minus pungunt quam natu majores III, 199, 4 s.; nonnulli apiarii iis tribuunt favos pravos et asperos quos vulgo ab apibus operariis oblongis fieri tradunt III, 199, 2 ss.; ab iis interimuntur reges anni superioris III, 201, 35 s.

Apes natu majores; domestica opera obeunt, ideoque hirsutiores sunt quam juveniculæ III, 199, 9 s.

Apes operariæ (ἐργάτιδες); quatenus regibus similes sint III, 387, 8 s., 13 s., 17 s.; recte magnitudinē inter reges et fucos medium tenent, idque quare III, 387, 46 s.; et patres et liberos alunt III, 387, 48; rationi consentaneum est eas reges sequi, idque quare III, 387, 48 ss.; recte reges sinunt otio indulgere, idque quare III, 387, 52 s.; recte quoque fucos castigant, idque quare III, 387, 53 s.; aculeum habent III, 96, 32; III, 386, 11; idque quare III, 386, 40 ss.; multa in eorum corpore residua generat serenum, idque quare III, 387, 38 s.; prolis curam gerunt III, 386, 14; semper sibi favos exstruunt III, 195, 27 s.; idque ante regum et fucorum favos III, 195, 25 s.; earum cellulæ minores sunt quam fucorum III, 196, 31 s.; interdum ab earum cellulis sejunctæ exstruuntur fucorum III, 196, 32 s.; plerumque tamen iis intermixtæ sunt III, 196, 33 s.; mortuo rege in earum cellulis generari dicuntur fuci III, 196, 27 s., cf. III, 96, 25 s.; numero multæ sunt III, 388, 5; eas ante sui similes generant reges III, 388, 5 s.; earum fœtura alba est III, 97, 36 s.; gignuntur e vermine qui ipse ex hac fœtura fit III, 97, 37 s.; eas alii mares, alii feminas esse putant III, 385, 42 ss.; fieri potest ut se ipsæ coitu procreent III, 385, 38 s.; item ut cum fucis coeuntes et reges et se ipsas et fucos procreent III, 385, 42; argumenta quæ probant eas nec omnes mares, nec omnes feminas, nec partim mares, partim feminas esse III, 386, 7 ss.; eorum futuram deesse ferunt, ubi desunt reges III, 96, 26 s.; III, 386, 16 s., 26, 46 ss.; argumenta quæ probant eas nec secum mutuo, nec cum fucis coeuntes fucos procreare posse III, 386, 15 ss.; argumenta quæ probant eas non se ipsas generare posse III, 386, 26 ss.; III, 387, 26 s.; argumenta quæ probant eas nec a mutuo fucorum coitu, nec ipsarum cum his coitu procreari posse III, 386, 28 ss.; reges nec coitu generare possunt, nec eorum fœturam aliunde afferre III, 386, 35 s.; III, 387, 20; sine coitu generant fucos III, 386, 38; III, 387, 25 s., cf. 47, 53 s.; igitur feminæ sunt III, 386, 39; nihilominus æque ac plantæ utrumque sexum simul habent III, 386, 39 s.; quum faci sine coitu generentur, rationi consentaneum videtur, eas eodem modo generari III, 386, 42 ss.; idque a se ipsas III, 386, 48; quod quum fieri nequeat, necessario a regibus procreabuntur III, 386, 49 ss.; III, 387, 5 s., cf. 48, 49 s., 52 s.; III, 388, 1.

Apes operariæ frugî (χρησταί); quales III, 96, 36 s.; III,

196, 38 s.; III, 199, 51 s.; melius operantur quam oblongæ III, 199, 50 s.; favos æquales eorumque integumentum læve faciunt III, 196, 46; semper (omnes eodem tempore) idem favorum cellularum genus ædificant III, 196, 47 s.; idque vel tunc ubi in eodem favo et melli et proli et fucis cellulas faciunt III, 196, 48 ss.; interficiunt fucos et fures III, 197, 13 s.; quando inprimis fucos interficiunt III, 197, 24; III, 199, 11 ss.; item reges superfluos et maxime deterioris generis, idque quare III, 197, 14 ss.; hoc faciunt inprimis, si non larga suppetat soboles III, 197, 17 s.; tunc etiam regios favos jam factos destruunt III, 197, 18 ss.; fucorum quoque favos destruunt ubi mellis penuria est III, 197, 20 ss.; tunc quoque inprimis apiarios alvearia castrantes impugnant III, 197, 22 s.; ac sæpe seorsum sedentes in alveario conspiciuntur III, 197, 24 ss.; bellum acerrimum inferunt oblongis easque ex alveario ejicere conantur III, 197, 25 ss.; alvearium, in quo oblongas vicerint præstantissimum habetur III, 197, 27 s.; semper extra alvearium interficere conantur quascunque necandas esse censent III, 197, 31 s.; alioquin mortuas efferunt III, 197, 33, cf. III, 198, 44 s.; bestiolas favis noxias ex alveariis ejiciunt III, 198, 15 s.; iis altero tanto major est rex deterioris generis III, 96, 22; III, 196, 37 s.

Apes operariæ oblongæ; quales III, 93, 37 s.; III, 196, 39; favos inæquales faciunt eorumque integumentum tumidum, quemadmodum crabrones III, 196, 20 ss.; sobolem et reliqua opera sine ordine et ut fors tulerit faciunt III, 196, 52 s.; iis acerrimum bellum inferunt apes operariæ frugî III, 197, 35 ss.; quodsi eas ex alveario ejecerint hæc, illud præstantissimum habetur III, 197, 36 ss.; bestiolas favis noxias ex alveario ejicere negligunt, idque quare III, 197, 17 s.; quodsi solæ per se sint, otiantur ac nihil boni faciunt III, 197, 28 ss., cf. 1; atque ante autumnum moriuntur III, 197, 30 s.; ab iis procreantur fures deteriorisque generis reges et multi fuci III, 196, 53 s.; favos asperos et pravos quos faciunt nonnulli apiarii a junioribus apibus fieri censent III, 199, 2 ss.

Apum reges; v. Reges apum.

Aphritis; apuæ genus fr. 178, b.

Aphya; v. Apuæ.

ἀρούραι; ita Aristoteles Melissum et Parmenidem vocavit fr. 33, a.

Apium; cur aquam salsam recipiat IV, 214, 26 ss.; ejus radices validæ IV, 214, 27; cur si quis radice tenuis circumfodiat, atque polentam undique radicibus adjiciat, deinde terram adaggeret atque sic irriget, radices pergrandes pullulent IV, 215, 29 ss.; ei comparantur crura distorta, 399, 44; 400, 6.

ἀπλαστον v. Formari quod nequit.

Aplysias; peculiare genus spongiarum est III, 90, 30; unde nomen petierit III, 90, 30 s., quomodo se habeat et quomodo a reliquis spongiis differat III, 90, 31 ss.; pulmoni similis est intus III, 90, 32 s.; cum sensu præditum esse et diu durare omnes agnoscunt III, 90, 34 ss.

ἀποδέκται decem magistratus apud Athenienses fr. 240, a.

ἀποδεικνύειν λεγομένης... εἰ τὸ ἀδύνατον ἔχουσης 145, 43.

Apollodorus Lemnius; librum conscripsit de agricultura, cum nuda, tum consita, 493, 27.

Apogæi; venti qui ex terra humefacta prodeunt III, 632, 14 s.

Apollo; ejus templum vetustum Sicione IV, 84, 7; similis ejus cultus apud Teneatæ et Tenedios fr. 292, b;

- in ejus templo quod in eorum urbe exstabat Crotoniatæ consecrarunt Herculis sagittas ex templo Apollinis Alæi, quod apud Sybaritas erat, ablatas IV, 94, 11 ss.; ei sacrum esse dicunt nonnulli Stilbonis circum III, 628, 49 s.; ejus imago expressa erat in veste Alcimenis Sybaritæ IV, 9, 1; ab eo leges accepit Lycurgus fr. 269, b; hymnus in eum ab Empedocle conscriptus fr. 25, b; quibus verbis eum consuluerit Hegesippus, 377, 49; idem atque Liber, idque unde probetur fr. 348, a; Apollines varii fr. 348, b.
- Apollo Alæus; in ejus templo apud Sybaritas Philoctetes Herculis sagittas consecravat IV, 94, 10 s.
- Apollo genitor (γενέτωρ); ejus aram solam adorabat Pythagoras fr. 255, b; quomodo illi sacrificaretur *ibid.*
- Apollo Hyperboreus; ita Crotoniatæ Pythagoram vocabant fr. 69, a.
- Apollo Nomius; ab Arcadibus ita vocatur fr. 348, b.
- Apollo Patrius; quando Atheniensibus nuncupatus sit fr. 225, a; qui sorte thesmothetæ creati erant interrogabantur num ipsis esset fr. 244, a.
- Apollo Pythius; quæ templa ejus oraculum non alibi exstrui jubet, ad forum liberum collocari debent, 614, 37.
- Apollonia (Cretæ); patria Diogenis III, 38, 33 s.
- Apollonia (portus Cyrenes); maxime infestatur Subsolano IV, 45, 23.
- Apollonia (ad Ionium mare); quale ibi fuerit reipublicæ regimen, 546, 40.
- Apollonia (in Ponto); quomodo ibi eversa sit oligarchia, 572, 32.
- Apolloniata ad Pontum Euxinum; apud eos accessit advenis seditio orta est, 568, 13.
- Apollonia juxta Atlantiorum (?) regionem sita; in ea bitumen fossile nasci dicitur, e terra instar aquarum subsiliens, nihil a Macedonica pice differens IV, 98, 23 ss.; non procul isthinc ignis perpetuo ardens IV, 98, 26 s.
- Apolloniatis; circa ejus fines Atlantia IV, 80, 20.
- Apollonides; exemplo citatur nomen, 307, 4.
- Apollophanes; ejus filia Satyro histroni a Philippo manumissæ sunt fr. 323, a.
- ἀποφάσεις δ' αὖ 296, 30.
- Apophthegmata; urbana quonam modo fiant, 398, 31; Laconica vel ænigmatica, aliquatenus ad sententias pertinent, 372, 25.
- Apoplexia; eam morbum quinque foraminum vocavit Polyuctes, 397, 6; ex atra bili proveniunt, idque quando IV, 267, 19; in eos inciderunt qui frictionibus et carnibus utebantur pro cibo IV, 133, 16 s.; celerrime post computationes superveniunt IV, 134, 25; cur in eam non incidant qui appropinquant eos qui inciderunt IV, 153, 17 ss.; partis qua vocem emittimus IV, 184, 8; IV, 185, 20.
- Aporema; idem quod syllogismus dialecticus contradictionis, 272, 17.
- ἀπορήματα v. *Dubitationes.*
- ἀποστέρητής v. *Prædo.*
- Apotauri boves; quænam III, 154, 48 s.
- ἀποιον v. *Impes.*
- Apparatus; quod sine eo fieri potest, poterit etiam fieri cum cura, 368, 48.
- Apparens (τὸ φαίνόμενον); secundum Democritum verum est III, 434, 8 s.; alicui est apparens II, 511, 48; igitur tantummodo verum est cui apparet et quando et quatenus et quomodo apparet II, 512, 1; dicendum iis qui dicis causa tantum principio contradictionis ad-versantur, id non simpliciter, sed huic verum esse III, 512, 16 s.
- Apparentia; ea contraria et infinita esse censent Leucippus et Democritus II, 434, 30; iis veritatem censent inesse iidem II, 434, 29; iis non contraria sunt Leucippi placita II, 448, 29; II, 449, 2; eorum causas non investigant Pythagorei, sed ea sermonibus et opinionibus suis accommodant II, 403, 12 s.; de iis locuti res perturbant quæ cum iis non consentiunt qui elementa planorum dissolutione in se invicem transire censent (i. e. Plato) II, 421, 3 ss.; ante causas exponenda sunt cum in mathematica et astronomica, tum in re naturali III, 219, 4 ss., 46 s.; nonnulli omnia vera esse contendunt III, 465, 10 s.; iis multi sæpe magis animum attendere debent ac argumentationibus II, 189, 11; iis contrarias rationes examinantes ad veritatem pervenimus II, 162, 25 ss.; non ex iis argumenta sua petunt qui terræ medium locum denegant quoniam ea præstantior est ignis II, 403, 17; astrologiæ subjiuntur, 135, 1; fiunt, ubi mutantur figuræ quibus ordo stellarum determinatur II, 408, 31 ss.; fiunt eodem modo ac si terræ medium occuparet, *ibid.*
- Apparent (quæ) alicui; si omnia æque vera esse censeas, eodem redit ac si digitum oculo subjectum duos esse putes II, 590, 39 ss.
- Appellatio eorum quæ sunt (ἡ τῶν ὄντων ὀνομασία); ejus divisio fr. 105, b.
- Appendices (ἀπορράξεις); eas in intestinis habent nonnulla animalia non utrinque dentata III, 32, 40 s.; item nonnulla vivipara idque ubinam et quare III, 272, 15 ss.; piscibus et plerisque avibus peculiares sunt III, 33, 45 s.; III, 272, 9 ss.; eas infra circa extremam partem intestini habent aves iis præditæ, easque paucas III, 33, 46 s.; III, 34, 35 ss.; III, 272, 12 ss.; pisces vero superne circa ventriculum III, 33, 47 s.; III, 34, 2 ss.; III, 272, 10, 13 s.; sunt et pisces qui iis omnino carcant idque quænam III, 33, 54 s.; quomodo eorum ratione a se invicem differant pisces III, 33, 48 ss.; quænam aves iis præditæ sint III, 34, 37 ss.; eas habent et parvæ quædam aves, sed valde parvas III, 34, 41 s.
- Appetibile (τὸ ἀπαιτόν); movet, dum non movetur II, 605, 9; ejus primum idem est quod cogitabilis II, 605, 10; pertinet ad res quæ primo loco animalia movent III, 521, 17 s.; vel bonum, vel apparens bonum est III, 472, 40 s.; non tamen omne bonum, sed bonum quod sub actionem cadit III, 472, 41; unice primaria motus secundum locum causa est III, 472, 32 ss., 39 s.; III, 473, 3 s.; idque quia movet eo quod cogitatur aut imaginatione percipitur, nec, dum movet, movetur III, 473, 4 s., cf. 8 s.; principium est intellectus effectivi (πρακτικοῦ) et cogitationis (διανοίας); ideoque hanc movet III, 472, 26 s., 29 s.
- Appetit (quod); quatenus appetit, movetur III, 473, 10 s.
- Appetitus (ὄρεξις); ejus locum tenet ipse actus ubi sine ratiocinatione agimus III, 522, 12 s.; majorum majores sunt, 326, 41, v. *Appetitus.*
- Appetitus agendi (ἡ ὄρεξις τοῦ πράττειν); ejus divisio fr. 105, b.
- Appetitivum (ὄρεκτικόν); movet, dum ipse movetur III, 521, 31 s.; quatenus appetitivum est, specie unum est quod motum ciet secundum locum III, 473, 2 s.; movet ita ut et ipsum moveatur III, 472, 9 ss., cf. *Animæ appetitiva.*
- Appetitivum et fugitivum (τὸ ὁρ. καὶ φευκτικόν); nec inter se, nec a sensitivo differunt, sed substantia aliud sunt III, 469, 48 ss.
- Appetitum (τὸ ἐπιθυμητόν); omnibus amicum est II, 219, 5; eo pertinet contrarium, tanquam utile et ad finem

ducens II, 226, 50; (τὸ δῆλον); ve bonum, vel apprensens bonum est II, 220, 16.

Appetitus (ἀρετή); animæ innascitur II, 143, 34; pars animæ est, 523, 51, cf. 486, 5; quæritur an toti animæ tribuendus sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 29 ss.; munus corpori et animæ commune est III, 476, 10; idque quare III, 476, 26 ss.; pertinet ad animæ facultates quæ actioni et veritati præsumt II, 67, 9; res agendas spectat II, 67, 32; quod in intellectu affirmatio et negatio est, id in eo est persecutio et evitatio II, 67, 12; ut bonum sit consilium, rectus esse debet eademque persequi quæ ratio affirmet II, 67, 15; recto consentit veritas facultatis cogitabundæ activæ II, 67, 22; consilii principium est et causa cur fiat II, 67, 24; naturaliter pertinet ad id quod cupidinis causa jucundum est II, 239, 42 s.; animæ rationis expertis habitus est, 620, 27; ejus cura insequi debet corporis curam, 620, 34; ejus cura mentis causa fit, 620, 34; eo ad agendum impellimur II, 141, 20 s.; non competit rebus vita carentibus II, 191, 9; non ad eum solum pertinet concordia II, 229, 15; ei accensenda sunt voluntas et animæ ardor et cupido III, 447, 23 s.; III, 521, 16; distinguitur in voluntatem, cupidinem et animi fervorem II, 141, 21; II, 199, 25; II, 203, 30; affectus præparat III, 523, 25; eum præparat imaginatio III, 523, 25; omnis alicujus gratia appetit III, 472, 26; inanis esset, nisi exstaret quiddam quod sui causa appetimus II, 1, 23; vel rationis particeps, vel rationis expertus est, 333, 33; partim rectus, partim non rectus est III, 472, 38 s.; separabilis est, ideoque substantia et causa II, 603, 5; medium sectatur II, 98, 4; deliberativa facultate caret III, 473, 39 s.; modo vincit voluntatem, modo ab ea vincitur III, 473, 40 s.; interdum alius aliam pellit, e. gr. apud intemperantem III, 473, 41 s.; non sine eo motum ciet imaginatio III, 472, 31; nec intellectus III, 472, 34 s.; eum necessario habent quæcunque sensum habent III, 446, 27 ss.; III, 447, 22 ss., 38; motus quidam est III, 473, 11; movet, dum ipse movetur III, 521, 31 s.; movet animalia III, 521, 12 s., 36; ei cum intellectu commune est arbitrium III, 521, 17; prima causa est cur moveantur vel agent animalia III, 522, 16 s.; vel a sensu, vel ab imaginatione vel a cogitatione pendet III, 522, 17 s.; partim ea agunt vel faciunt animalia quæ facere appetunt III, 522, 20; causa media motus animalium est, quum moveat ita ut ipse moveatur III, 524, 37 s.; fieri potest ut moveatur a re externa et tunc ipse animal moveat II, 345, 44; motuum non voluntariorum simpliciter causa non est III, 525, 33 s.; movet præter rationem III, 472, 37; non semper motus secundum locum arbitri esse videtur III, 472, 15 s.; semper cum aliquo conjunctus est motus secundum locum III, 471, 42 ss.; instrumentum quo motum secundum locum ciet corporale est III, 473, 12 s., v. *Motus secundum locum*.

Appetitus (*quatenus mores spectant*); in iis definiendis semper addendum est *quod videtur*, 247, 23; eorum definitiones ad ideas exigere debent quæ ideas esse statuunt, 247, 30; rerum honestarum laudabiles, turpium vero vituperandi sunt II, 122, 2; tempore ac natura ab actibus distincti sunt, ideoque longius ab iis distant quam voluptates II, 122, 4; naturalibus imprimis ignoscere solemus II, 82, 28; eos qui ratione dirigit, emolumentum capit e politice cognitione II, 2, 39; quia contra eos aliquid a nobis ipsis perpeti possumus, putant aliquem sibi ipsi injuriam inferre posse II, 64, 16; duo contrarii oriuntur, ubi appetitus rationi contrarius est III, 472, 49 s.

Appetitus actu (ἡ ἔρ. ἡ κατ' ἐνέργειαν); idem est quod delectatio III, 469, 47 s.

Appetitui quod præest; animæ facultas est III, 417, 20.

Apposita sibi invicem (τὰ παρ' ἄλληλα τιθέμενα); facilius sensibus patent II, 396, 47.

Appositio (πρόσθεσις); ea fieri censent accretionem atomorum assertores II, 451, 24, cf. II, 448, 45.

Appositione (ex) (ἐκ προσθέσεως); quænam dicantur II, 613, 31 s.; posteriora esse nequeunt II, 613, 31.

Apria (ἡ καπρία); matrixi adnata est apud scrofas, idque quonam loco III, 208, 37 s.; ejus pars exsecatur scrofis, idque quare III, 208, 33 s., 39; quando eam emittant scrofae III, 123, 26 s.; quod apud scrofas ita vocatur, apud equas dicitur hippomanes III, 121, 46.

Apricum (τὸ ἡλιούμενον); extra id ubi vis tenebræ obtinerent, si lumen non semper et ubique repercuteretur III, 454, 45 s.

Apuræ (ἀπύρη); excepta spuma piscium prolesunt III, 118, 27 s.; enumerantur varia earum genera III, 118, 28 s.; fr. 178, b; reliquis omnibus præstat quæ spuma vocatur III, 118, 12 s., v. igitur *Spuma*.

ἀπύρητον v. *Exosse*.

ἀπύρον χρυσόν IV, 81, 22.

Apus (avis); unde nomen petierit III, 3, 18 s.; vocatur etiam cypselus III, 187, 15; bonis aliis præditus est III, 3, 19; ei et pedibus et alis et moribus et aspectu similes sunt hirundo et falcula III, 3, 20 ss.; III, 187, 15 s.; quovis anni tempore conspicitur III, 3, 23 s.; crure tantum hirsuto ab hirundine distinguitur III, 187, 17 s.; qualem nidum exstruat III, 187, 18 s.; idque ubinam et quare III, 187, 20 ss.

Aqua (*aliorum de ea opiniones*); eam nonnulli physici omnium rerum principium esse censent II, 248, 30; II, 256, 1; eam aliqui rerum naturam esse putant II, 261, 40, cf. II, 517, 26; ei ens et unum assimilant nonnulli II, 489, 47; eam nonnulli unicum elementum esse putant II, 417, 34, cf. II, 252, 16; eam initio assimilant nonnulli eorum qui de natura conscripserunt II, 277, 13; II, 280, 19; eam olim totam terram circumdedisse censent nonnulli III, 574, 16 s.; han: a sole evaporatam et exsiccata ventos et solis lunæque conversiones effecisse censent iidem III, 574, 17 ss.; ejus ope naturam construnt omnes antiqui III, 220, 35 s.; ejus transitu secundum eos facta sunt omnia cibi et excrementi receptacula III, 220, 31 ss.; eam multi naturæ scrutatores antiqui talem esse dicunt qualis terra per quam meat III, 482, 45 s.; pauca gravior erit multus ignis vel multus aer, si sequaris opinionem eorum qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudine differentibus II, 426, 46; eam nonnulli plus terræ quam aerem continere putant II, 431, 2; ex quorumnam opinione necessario ad aliquid dicatur II, 418, 3 ss., 51 ss.; eam omnium rerum principium habuisse fertur Thales II, 472, 39, cf. 23; II, 478, 49; II, 479, 39, 52; item nonnulli theologi perantiqui II, 30 ss.; item Hippo II, 472, 40; eam universi formam esse ait Anaximander III, 673, 49; ei animam assimilant Hippo alique ineptiores nonnulli, idque quare III, 435, 29 ss.; eam nonnisi concretione et discretionem gigni et interire putabat Anaxagoras II, 472, 52 ss.; eam æternam esse statuebat Empedocles III, 673, 24 s.; ea æterem calidiorem esse censet Empedocles III, 546, 28 s.; ea aquam videmus secundum Empedoclem III, 434, 26; III, 496, 14; eam Nestidem vocat Empedocles III, 441, 42; splendida secundum eundem *ibid.*; quot ejus partes contineant ossa, secundum eundem *ibid.*; si in cyatho circulo feratur non elabitur II, 405, 53; igitur ei comparat causam Empedocles cur terra loco

maneant II, 405, 52; eam ex aere excerni putant Empedocles et Democritus, quum antea inesset II, 420, 20; eam mixturam esse censet Parmenides II, 456, 22; secundum Platonem ex iisdem triangulis constat e quibus ignis et aer II, 424, 48; optimum est secundum Pindarum, 326, 24.

Aqua (*ejus natura*); elementum est III, 449, 49 s.; ideoque odore caret III, 486, 46 s., v. *Elementa*; frigidissimum elementum est, ideoque locum circa medium occupat III, 555, 13 s.; reliquorum trium elementorum proxime ad terram accedit III, 552, 37; sola inter elementa facile limitatur II, 462, 44 s.; excepto aere, omnium elementorum paucissimas habet differentias sensui patentes II, 256, 7; contrariis implicita est II, 256, 3; ejus si nullus exstet locus, ut ceterorum elementorum, absurdum esset III, 577, 8 ss.; hic locus mare est III, 577, 15 s.; ubi nunc est, ibi olim fuit aer II, 285, 5, 9; II, 286, 1; II, 287, 4; si infinita esset ejus partes quoque infinita esse deberent II, 376, 13; propter eandem causam infinita esse nequit propter quam quodvis aliud II, 279, 33 s.; eam substantiam esse dicimus II, 538, 44; II, 558, 6; corpus est II, 476, 50 s.; corpus simplex est ideoque natura constat II, 260, 38 cf. II, 517, 26; inter similia recensetur II, 472, 52; ejus partes etiam aqua sunt II, 516, 35; quemadmodum quaelibet ejus pars aqua est, sic unaquaeque mixti pars reliquis similis est II, 452, 23; humidorum naturae principium est II, 472, 29 s.; humidi corpus est III, 615, 16 s.; humida est III, 484, 42 s.; II, 279, 35; humidum potabile, 85, 53; ea quae replere possunt et actu et potentia humida sunt III, 233, 51; magis ad frigidum quam ad humidum pertinet II, 456, 48; ei contrarius est ignis II, 456, 44 s.; frigida et humida est II, 456, 10 s.; II, 457, 14, 26, 30; tundi nequit III, 620, 28, 35; item comprimii III, 621, 2; intracilis est III, 621, 7; item inductilis, III, 621, 18; evaporari sed non exhalari potest III, 622, 17; e vapore fit III, 485, 14 s., cf. 16; mutila esse nequit II, 532, 2; facilius quamvis formam induit quam terra et non multo minus corpulenta est III, 389, 2 s.; ad figuram rerum quibus continetur se accommodat II, 421, 46; mollis non est idque quare III, 614, 43 s.; inter corpora quae in ea se invicem tangunt, interesse debet aqua quae eorum superficiem implet, nisi eorum extrema sicca sint III, 459, 36 ss.; igitur in ea revera se invicem tangere nequeunt duo corpora III, 459, 38 s.; multa cum multo aere comparari nequit, idque quare II, 339, 32 s.; omnis dicitur, non vero tota, nisi per translationem II, 531, 36 s.; multum, non multa dicitur II, 580, 35 s.; ei et aeri communis est terrae proximus locus III, 564, 10 s.; ejus moles consistens et undique conterminata non exstat, neque a corpore terram circumdante separari potest III, 553, 27 ss., cf. III, 554, 14; si forsan in ima terra lateat, idem de ea dicendum est III, 553, 3 s.; in ea est terra II, 291, 29; in aere est II, 291, 29; terram circumdat II, 394, 27; III, 576, 11; circumdatur ab aere II, 394, 28; III, 576, 12; natura sua semper confluit ad locum maxime concavum II, 394, 31; igitur ejus superficies globosa est II, 394, 35 s.; quemadmodum se habet ad terram, sic ad eam se habent elementa magis remota II, 394, 53 s.; terra continetur III, 390, 10; spiritum continet III, 390, 10 s.; eodem modo se habet ad corpora quae ei insunt quo aer ad corpora quae eo continentur III, 459, 40 s.; ea facilius dividitur aer II, 431, 35, 42; facilius dividitur quam terra II, 431, 36; in ea consistere nequit fumida exhalatio III, 485, 17, s.; cur ubi eam tangit aer, humidum non sit IV, 240, 12 ss.; in ea apparet insuper quae-

dam nebula, idque quare III, 647, 6; ubi evaporat et in spiritum convertitur, rumpuntur vasa eam continentia II, 420, 26 ss.; corporum materies est III, 220, 34 s.; eam inesse in rebus inde colligitur quod vapor, si quis eum colligere velit, in aquam consistit III, 617, 25 ss.; excepta exigua terreni copia, ea sola restat, ubi semen vel pituita desiccatur III, 350, 31 ss.; elementum animalis, 12, 2; animali et sensu anterior, 12, 3; quae sunt aut aquae species aut aquam continent siccescunt III, 615, 24 s.; perdit quae sicco et calido consistere III, 546, 49 s.; quare omnibus compositis corporibus insit II, 462, 43 ss.; etiam si una sit, movetur in se ipsa II, 250, 48; movetur in loco ubi est, non in loco ubi gignitur II, 290, 8; locus ubi gignitur pars est totius caeli II, 290, 8; si ejus pars moveatur, haec pars se habet ut pars divisa ad totum II, 291, 45 s.; continua est sed tamen ejus motum partiri licet III, 489, 30 s.; in cado continetur, ut contentum divisum. ideoque in eo movetur II, 289, 34, 36; ubi in vase movetur, ejus partes in eodem loco manent quo ante II, 290, 4 ss.; ejus cyathum si quis super magnam mensam effundat, simul omnis evanescent III, 577, 38 s.; ad distantiam longam movetur, si ei immergas aliquid atque hinc sensuum e longinquo percipientium intermedium esse nequit III, 474, 52 ss.; eodem modo ac aer causa esse potest cur res jactae moveri pergant non amplius movente qui jecit II, 365, 41. cf. III, 515, 10 ss.; III, 508, 29, cf. igitur, *Aer*; semper alia atque alia fit quam eadem mensura metiuntur II, 443, 27; eam sublatam semper descendere videmus III, 576, 51 s.; quibusdam definitis temporibus totum id quod exemptum est rependitur III, 576, 52 ss.; ex ea omnia liquabilia esse creduntur II, 517, 41, cf. II, 261, 36; II, 519, 36; II, 530, 28; eam quotidie dissolvi videmus II, 419, 15; ea alia resolvuntur, alia non III, 361, 31 s.; ubi alia aliam tangit, coalescunt, idque quare II, 450, 9 ss.; ejus numerus esse nequit bis tria II, 636, 51; omnis quae gignitur in mare influit, idque quare III, 577, 24 ss.; ejus notio non idem est quod ipsa III, 467, 44; ei nullus naturae scrutator manum vel faciem assimilavit III, 230, 9 ss.; forsan operum aëneorum universaliter prima materies est II, 517, 40 s.; se habet ad aërem et aurum ut lignum ad lectum II, 261, 36; ubi in aliquid hujusmodi transit, ejus partes moventur, idque quomodo, totum vero aliquatenus movetur, aliquatenus non II, 291, 2 ss.; si ejus sextarius idem valet quod decem aeris sextarii, secundum potentiae quantitatem comparabiles sunt II, 460, 16 ss.; si ex ejus sextario decem fient aeris sextarii, idem esse debent quia eodem mensurantur II, 460, 12 ss.; ab eodem fonte manans eatenus alio modo eadem dicitur ac quavis aqua, quatenus major est similitudo, 176, 21; in vas ignitum attrahitur II, 430, 29; elixa dicitur sed minime cruda, idque quare III, 612, 38 s.; eam qui hibendam esse censet, arbitrari nequit de omni re omnia simul affirmari ac negari posse II, 508, 3 s.; ignorari potest cum omnem gravem insalubrem esse, tum hanc vel illam gravem esse II, 71, 41; in eam incidere videtur apud homines qui valido motu agitantur atque ideo parum memores sunt III, 495, 29 s.; unde probetur ejus particulas esse cerebrum III, 239, 20 ss., cf. III, 238, 31 s.; e cerebro, dum coquitur, exhalat III, 239, 22 s.; an cinerein non recipiat sed cinis aquam IV, 241, 27 s.; ex humidis sola non crassescit, idque quare III, 612, 27 ss.; in pingui non praedominatur III, 350, 19 s.; vel ea constat vel eam continet quod madidum est III, 459, 35; cur impleat IV, 242, 9 ss.; cur multum

temporis ea uti possimus IV, 223, 32; confert ad concoctionem IV, 327, 37; nihil tale in mores efficit quale vinum IV, 265, 45; per ejus excessum nonnulli medicis sanant IV, 108, 4; in aurem si infusa fuerit, cur oleum superfundant IV, 279, 17 ss.; quomobrem potentia ea subacta melius cohæreat quam oleo IV, 224, 39 ss.; cur in ea minus concumbere possint homines IV, 139, 15 ss.; ejus fluentis sæci similia sunt viscera III, 230, 39 s.

Aqua (*ad cetera elementa quomodo se habeat*): aere natura prius, ea vero terra II, 480, 11; aeri similis est II, 427, 34; item terræ II, 427, 36; ei similis est aer, *ibid.*; in ea contineri nequit aer, idque quare III, 494, 40 s.; in ea omnino aerem non esse affirmamus III, 604, 47; ubi comprimitur, aer ejaculatur II, 294, 2 s.; ubi in aerem mutatur, alteratione fit accretio II, 294, 4; ex ea fit aer II, 349, 30; quodammodo potentia leve est II, 349, 40, cf. 30; aeris materies est II, 291, 48; potentia aer est II, 291, 49; actu materies aeris est, potentia vero actus aeris II, 292, 2; aerem tangit II, 292, 3; ubi in aerem mutatur, eadem manet materies, item vice versa II, 298, 3 ss.; ex aere fit, et vice versa, idque altero intereunte II, 440, 23 s.; II, 487, 16, 23; ubi ex ea fit aer, locus perit II, 287, 28; ubi ex aere fit, ambo pellucida vel frigida manere possunt et tamen generatio obtinere II, 440, 29 s.; ubi ex aere facta est, gravior est II, 420, 21; ex eo plus fit aeris II, 297, 40 s.; non augetur, sed interit, ubi in aerem transit II, 442, 32; eodem modo ex aere est ac gignitur aerque ex ipsa quo lateres e domo et domus e lateribus II, 253, 49; si ex aere fiat, et ex ea rursus aqua, hæc generatio aliquatenus numero, aliquatenus specie reciprocatur II, 467, 50, cf. 38; semper tantum ejus in aerem mutabitur quantum aeris in aquam, aut motus non erit, aut fluitabat universum, si non sit inane, aiunt ejus assertores II, 297, 13, 38 ss.; id quod verum est: si circulo non fit motus II, 297, 45; tam intra terram quam super terra ex aere fit III, 568, 42 ss.; idque propter frigus III, 568, 44 s.; ubi in parvas particulas discerpta est, facile in aerem transit, ubi in unum collecta, difficilior II, 437, 4 ss.; aere fieri potest, idque quomodo II, 457, 25 ss.; ex ea terra fieri potest, idque quomodo II, 457, 28 ss.; ex igne fieri potest, sed difficilior, idque quare II, 457, 36, 38, 42 s.; ex ea ignis fieri potest, sed difficilior, idque quare et quomodo II, 457, 37 ss.; etiam ex aere et terra fieri potest, sed hæc mutatio, etsi faciliior, non reciproca est II, 457, 45, 47, 52; quomodo id fiat II, 458, 1 ss.; ex igne fit II, 487, 12; ex ea fit terra II, 487, 12 s.; ex igne fieri nequit, nisi iis subsit materies communis II, 461, 43; si ex igne fieri nequeat, vel si ex ea fieri nequeat terra, e molli quoque duram non fieri poterit II, 433, 26 s.; ignem nutrit, non vero vice versa III, 449, 47 ss.; igitur alimenti partes agere videtur III, 449, 50 s.; igni quam maxime contraria est II, 177, 30; ignis quadantenus alimentum est II, 177, 33; nimia ignem exstinguit II, 177, 35; igni interitus causa est III, 527, 31 s.; igitur et quæ ea constant, nisi congerie e multis rebus facta sint III, 527, 34 ss.; ea exstinguitur flamma et corpora candentia, non vero lumen III, 478, 9 ss.; in ea nulla res liquitur quæcunque ab igne liquefit IV, 139, 16; ea solvuntur quæcunque igni solo concreta sunt III, 618, 10 ss.; quæ ad eam spectant, igne non concrecant III, 616, 5 s.

Aqua (*ejus pondus*): modo gravis, modo levis est II, 429, 45; II 430, 7; gravitatem habet II, 411, 43; ubique gravitatem habet nisi in terra II, 429; in ea gra-

vitae caret aer II, 429, 2; terra levior esse dicitur II, 426, 3; II, 404, 48; aliis subsidit, aliis supernatat II, 428, 32; II, 430, 6; excepta terra, omnibus subsidit II, 430, 7 s.; deorsum fertur II, 368, 47; alio modo levis vel gravis est quam ignis aut terra II, 428, 30 s.; terræ supernatat quælibet ejus pars II, 428, 34 s.; igitur terra levior est, non simpliciter levis II, 428, 33 s.; igni subsidit quælibet ejus pars II, 428, 35 s.; igitur igne gravior est, non simpliciter gravis II, 428, 33, 35; aeri subsidit quælibet ejus copia II, 428, 38 s.; igitur si cum aere conferatur simpliciter gravis est II, 428, 36 s.; ea levior aer II, 404, 47 s.; ei innatat lignum vel simile quiddam II, 404, 4 s.; si ei innataret universa terra, etiam unaquæque pars terræ ei innataret II, 404, 50; ejus respectu levis est aer, terræ respectu levis est, *ibid.*; in suo loco gravitatem habet II, 430, 18; levitatem non habet, nonnisi in iis quibus supernatat II, 430, 20; si ei subtrahatur terra, in ejus locum abit idque quare II, 430, 21 ss., 30, 33; nonnisi vi sursum in aeris locum trahi potest, idque quando II, 430, 24 ss.; in ea leviora sunt quæ majorem aeris copiam quam ejus vel terræ continent II, 429, 5 ss., cf. II, 428, 43 ss.; in ea sæpe propter exiguitatem supernatat terra vel aurum III, 566, 18 s.; ei innatat laminæ ferreæ vel plumbeæ, subsidunt vero corpora longa vel rotunda, etiamsi sint minora vel leviora II, 431, 18 ss.; si ei imponatur cubus ligneus, si non comprimitur, tantum aquæ transponetur, quantum cubi magnitudini æquat II, 296, 32 ss.; in ea res graviore et majores medium petunt propter conversionem II, 405, 44; in dulci mergetur ovum, in salsa natabit IV, 33, 41 ss.; per eam celerius quam per terram feruntur corpora II, 295, 15; celerius quam per eam per aerem feruntur corpora, idque quare II, 295, 15, 24 s., 27 s.; ejus potabile et dulce quod est attollitur universum propter levitatem, quod salsum est præ pondere remanet III, 577, 5 ss.; quod magis potulenta est, eo levior est IV, 234, 26 s.

Aqua (*quatenus frigida vel calida sit*): refrigerat III, 232, 41 s.; III, 424, 42; ea extrinsecus fieri potest refrigeratio III, 263, 5 s.; ea refrigerantur pisces III, 263, 8 s.; minus cito refrigerat et minus celeriter penetrat quam aer III, 547, 32, s.; calidissima et frigidissima reddi potest IV, 109, 21; e puteo hausta cur frigidior reddatur si in ipso puteo suspensa pernoctet fr. 199, b; injectis lapillis et incudibus refrigeratur et duratur fr. 198, b; frigore concrecit III, 235, 37; hieme congelatur III, 566, 8; universa simul congelari potest III, 489, 50; quodsi vero permagna ejus copia adsit, ita afficitur, ut insequens semper a præcedenti afficiatur, prima vero ab ipso congelante III, 489, 51; antea calefacta celerius refrigeratur III, 567, 29 s.; in superiore regione congelari nequit III, 566, 13; idque quia sublimis manere nequit III, 566, 15, cf. tamen III, 567, 17; quæ ea constant frigore concrecant III, 233, 27; idque ita ut rursus solvi queant III, 233, 29 s.; eam non solum concrecit, sed etiam exsiccat frigus III, 617, 29 s.; facile resiccat III, 424, 43; quæ in calidis regionibus vel tempestatibus concrecit, cito incalescit III, 567, 36 ss.; calore non crassescit III, 349, 39 s., 49 s.; idque sola III, 482, 40 s.; ea tardius incalescunt, sed calefacta magis urunt ferrum et lapides III, 232, 45 ss.; non semper eo magis calefit, quo magis augeas ignem, idque quare III, 404, 5 s.; si ultra modum augeas ignem, evaporatur evanescitque ac siccescit, idque quare III, 405, 6 s.; vehementius urit quam fumus, idque quare III, 625, 14; cur etiamsi interdum calidior reddatur quam flamma, ligna non deurat

flamma vero deurat IV, 236, 38 ss.; non simpliciter, sed copulatione tantummodo calida dici potest III, 233, 8 ss.; idque quare III, 233, 10 s., 15 s., cf. III, 234, 6 s.; ea tactu calidior est sanguis, sed citius conrescit III, 232, 44 s.; cur non perinde hiberno tempore ut aestivo ferveat IV, 237, 12 ss.; cur ubi calefiat vasorum fundi, donec frigida est, aqua calidiores sunt, fervente vero ea frigidiores fiant IV, 331, 6 ss.; in Ægypto noctu tepidior est quam serenus aer III, 25, 32 s.; cum frigida tum calida infusa cur inhorrescamus IV, 156, 15 ss.; quæ ad eam pertinent magna ex parte frigida sunt, nisi alienum calorem habeant III, 624, 35 s.

Aqua (quomodo ad sensus sese habeat) : pellucida est III, 479, 4 s.; III, 480, 27 s.; III, 481, 35; v. *Pellucidum*; idque non quatenus aqua est, sed quia intra se continet aliquid supero ac æterno corpori simile III, 452, 49 ss.; ideoque coloris intermedium esse potest III, 461, 43; ejus sensorium est pupilla III, 461, 46 s.; non quatenus aqua est, sed quatenus pellucidum est ad visum confert III, 478, 35 s.; facilius retineri ac constipari potest quam aer III, 478, 37 ss.; ei tribuendus est visus III, 416, 29, 34; perperam tamen ejus inopiam Empedocles causam esse censet cur oculi cæsi interdiu non bene cernant III, 416, 26 s.; ejus redundantiæ tribuit nigredinem oculorum III, 416, 25; omnium rerum pellucidarum facillime concludi potest III, 244, 15 s.; eo constat visus III, 244, 14 s.; visus acumen impedit, sed oculis non multa offert offensacula III, 246, 41 ss.; lævis est, ideoque ab ea repercutitur lumen ita ut umbram faciat atque cernatur III, 454, 46 ss.; ea vehementer commota interdum nulla apparet effigies, interdum admodum distorta III, 510, 40 ss., cf. III, 515, 51 s.; in eam insipientibus noctu apparet via lactea III, 562, 48 ss.; quæ fieri incipit, visum maxime reflectit, idque quare III, 602, 49 ss.; effigiebus quæ in ea apparent, comparantur imagines quæ somniis anasam dant III, 510, 44 ss., cf. III, 515, 49 s.; colores rerum in ea obviarum ejus fere speciem exhibent III, 616, 50 ss.; natura alba est III, 643, 2; ejus color niger est III, 350, 36 s.; nigra apparet quando lumen non omnino penetrat III, 643, 27; cur si moveatur minus candida appareat, ut in maris horrore fit IV, 234, 19 ss.; exasperata nigra apparet III, 643, 21 s.; condensata, omnium rerum est albiissima III, 647, 16 s.; varios colores efficit III, 646, 28; est quæ facit ut colores mutantur IV, 284, 27 s.; quum ab igne peruritur, nigrum colorem fieri contigit III, 644, 2 ss.; etiam colore imbui potest III, 480, 16; ubi efficere volunt, ut in eo aliquid appareat, alium colorem alii superilluminant pictores III, 481, 4 ss.; translucidior est quam olcum, idque quare IV, 231, 4 s.; micare videtur si noctu virga percutiatur III, 598, 2 s.; idque quare III, 598, 7 ss.; qui sapor vel colores in ea abluunt, eam his similem reddunt III, 483, 8 s.; in ea æque ac in aere percipiuntur odores III, 484, 34 s., 37 s.; III, 485, 22, 32 s.; III, 487, 29 s.; quomodo se habet ad visum et olfactum, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 6 ss., 49 s., v. etiam III, 458, 1 s.; quæ inter duo corpora madida se invicem tangentia intercedit latet animalia aquatilia III, 459, 42 s.; ei et aeri communis affectus est intermedium cujus ope odor olfactu percipitur III, 454, 8 s., cf. III, 457, 11; idque quare III, 454, 7 s.; III, 457, 11 s.; suapte natura insipida esse solet III, 482, 13 s.; hinc Empedocles omnes saporis in ea contineri putat, propter parvitatem vero percipi

non posse III, 482, 14 ss.; id quod fieri non posse probatur III, 482, 20 ss.; censeri etiam possit, eas insipiditate seminarium esse saporum atque omnes ex ea fieri, sed alium ex alia parte III, 482, 16 ss.; hoc quoque fieri non posse probatur III, 482, 29 ss.; poni etiam potest ipsam nullam differentiam habere, sed a saporum causa, e. gr. calore aut sole hīs imbui, ita ut patiundo aliquid sapida fieret III, 482, 13 ss., 32 ss., probatur calidum non esse cur sapida fiat III, 482, 33 ss.; v. *Sapores*; si in ea essemus, nihilo minus saporis perciperemus III, 457, 49 s.; idque non intermedii partes agente sed materiei cui admiscetur sapor III, 457, 50 s.; quum nos lateat quæ inter saporis et linguam intercedit, eodem modo habemus ac si linguæ nobis inscisi obducta esset membrana III, 459, 51 s.; ei exiguum dulce admixtum vix percipitur, 499, 37; si in ea degeremus, saporis eminus ac ante contactum perciperemus III, 459, 54 ss.; cur ad acerbam dulcior sentiatur, e. gr. si quis glandes aut myrta aut tale quid eserit IV, 228, 5 ss.; unde pateat, eam quo crassior sit, eo et salsior esse IV, 331, 42; cur si quis apud mare fodiat primum dulcis, dein le vero salsa fiat IV, 235, 22 ss.; cur si quis in Africa foderit propter mare, primum dulcis deinde vero salsa prodeat, quod ceteris in locis minus evenit IV, 232, 49 ss.; quæ per cinerem percolatur amarum saporis efficit III, 482, 48 s.; in ea quoque audiri potest, verum roinus quam in aere III, 454, 31 s.; non tamen præcipua soni causa est III, 454, 32 s.; in ea auditur, quamdiu in aurem non penetrat ipsa III, 455, 11 ss.; quare plerumque in aurem non penetret III, 455, 13; sonus ab ea proveniens tonorum accurationem cohibet III, 662, 1 s.; in ea loqui non possumus, idque quare IV, 134, 44 s.; cum voce comparari nequit, quod ad albedinem attinet II, 339, 44.

Aqua (quomodo ad celera fluida se habeat) : omnium liquidorum tenuissimum est ac oleum tenuitate superat III, 482, 35 s.; minus quam oleum extendi potest III, 482, 37 s.; idque quia fragilis est III, 482, 38; difficilior quoque manu continetur quam oleum III, 482, 39; crassescit, ubi ei admiscetur oleum, idque quare III, 350, 16 ss., cf. 52 s.; ubi oleo permixta fuerit semper aliquid utroque spissius oritur III, 617, 11 s.; ejus species sunt vinum, urina, serum et quæcumque nullum aut exiguum sedimentum habent III, 615, 27 ss.; insita in lacte est III, 615, 26; ad eam pertinent vinum, urina, acetum, lixivium, serum III, 617, 33 s.; quatenus unum esse dicatur cum vino II, 519, 33 s.; ejus opus non facit mixtura e vino et aqua confecta II, 443, 1; ubi admiscetur vino, illud mixturam in suam naturam convertere p. test II, 443, 48 s.; ejus cava et solida longe ultra sensum sunt, igitur ejus cum vino mixtionem efficere nequeunt III, 368, 21 ss.; ea affusa temperatione augetur vinum III, 331, 45 s.; plurima si vino addatur, id aquosum reddit et postremo in aquam convertit II, 444, 18 s.; utrum ea, an vinum difficilior concoquatur IV, 327, 25 ss.; cur melius quam ea vinum stitit sedet IV, 327, 41; fit vinum et quotquot humores vaporantes rursus in humores condescunt III, 581, 41 s.; quomobrem ab ære aruginem non contrahat, vinum vero contrahat IV, 328, 9 ss.; non æque potentia acetum est quo potentia vinum II, 562, 29; ex ea fit acetum quo mo. lo et die nox fit II, 562, 36 s.; igitur vini secundum habitum et formam materies est II, 562, 29 s.; aceti vero secundum privationem et interitum præter naturam II, 562, 30 s., 35 s.

Aqua (ejus putredo) : putrefactioni obnoxia est III, 423, 28 s.; III, 610, 4; cur putrescat IV, 243 1 ss.;

quæ non movetur putrescit IV, 149, 22; IV, 288, 22; per partes divisa celeriter putrescit, idque quare III, 111, 8; ejus magna copia difficiliter corrumpitur, eique æquiparanda est multitudo, 539, 25; ubi putrescit, palidos efficit IV, 192, 19.

Aqua (quomodo animalia afficiat); ea constitui non potest corpus anima præditum, idque quare III, 459, 20 ss.; animal non facit ex sese II, 464, 14; ei tribui possunt aquatilia III, 389, 18; ea præcipue constant aquatilia III, 546, 20 s.; in ea fieri nequit respiratio III, 457, 41 s.; ad vitam sustentandam magis idonea est quam terra III, 388, 46; in ea inveniuntur naturæ humidæ III, 547, 9 s.; in ea sunt animalia ac plantæ sponte pullulantia, idque quomodo et quare III, 339, 53 ss.; III, 390, 9 ss.; quæ in iis nascuntur insecta, eodem modo consistunt ac reliqua sponte orta III, 385, 1 ss.; in ea et terra animalia sunt, non vero in aere et igni, idque quare III, 614, 35 ss.; quomodo ex ea fiat materiale principium plantarum ac animalium n. sp. nte nascentium III, 390, 44 s.; nonnullis exsangibus ad vitam sustentandam auxilium est III, 544, 1 s.; ad eam se habent testacea ut plantæ ad terram III, 388, 49 s.; quamquam parte eam recipiant mollusca III, 328, 14 s.; tam frigida quam calida cur perionibus prosit IV, 117, 42 ss.; eam recipiunt pisces III, 317, 49; in ea degunt pisces III, 317, 49; eam partibus branchiis similibus recipiunt et emittunt crustata III, 286, 8; quando eam transmittant branchiæ III, 551, 5 ss.; ea cor subeunte, e branchiis emittitur III, 551, 7 s.; ab ejus receptione apud pisces pendent vita et mors III, 551, 11 s.; ea eodem modo utuntur pisces serpentibus similes quo serpentes terra III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 s.; in ea natant pisces III, 316, 10 s.; ut per eam celerissime et validissime moverentur, pinnae a latere adnexas habent pisces iis præditi III, 316, 18 ss.; per eam utpote celerem facile et prorsum et retro pinnae impulsu sequuntur piscium corporis partes III, 316, 20 ss.; nihil esse videretur, si pisces ferrei essent II, 297, 7; ex ea supera non aluntur III, 577, 1; alere nequit IV, 327, 38; si nihil ei admisceatur, alimento inservire nequit, idque quare III, 487, 41 s.; cum ipsa, tum res ex ea factæ plantis ac animalibus alendis inserviunt III, 390, 41 s.; impedit quominus pisces diu alimentum exsugant vel lævigant III, 250, 48 s.; III, 253, 6 ss.; eam simul cum cibo recipere, coguntur pisces III, 253, 4 s.; eam maxima copia assumunt animalia III, 397, 45 s.; in omnibus rebus, vel in siccis alimento est III, 397, 46 s.; multum confert ad alimenti bonitatem et corporis dispositionem III, 397, 42 ss.; ei danda qui corpore male præditus est II, 160, 53; ex ea petunt alimentum halæna, delphis et cete hisce similia III, 303, 6 ss., 19; quam ore una cum cibo receperint per fistulam rursus emittunt eadem III, 303, 4 ss., 11; in ea degunt palmipedes aves III, 317, 35; eam melius propellunt pedes crassi quam longi III, 317, 43 ss.; videtur ejus major copia grum senescentium alis contineri, quam ut facile putrescere possit III, 424, 34 s.; puram præferunt boves III, 155, 11 s.; III, 167, 45; turbidam vero cameli et equi III, 155, 12 ss.; III, 167, 40 ss.; eam diligit equus III, 167, 43 s.; quænam ovibus autumnis utilis III, 155, 43 s.; si in eam descenderint suæ a scorpionibus icti, citius moriuntur III, 170, 24 s.; quatenus per eam ingreditur elephas III, 205, 22 s.; purissimam diligit apis III, 156, 17 s.; si impuram biberit, mel revomit apes III, 199, 30 s.; eam foris afferunt apes, ubi sobolem alunt III, 198, 2; eam melli miscent, thymum elaborantes priusquam ceram cel-

lulis obducant III, 199, 47 s., cf. III, 200, 8 s.; quæ eam foris afferunt apes, nulli alii labori operam dant III, 197, 54 ss.; III, 200, 8 s.; ubi bona est, ibi etiam bonum est pabulum III, 155, 6 s.; male olenti si rigetur medica herba, mala est III, 155, 10 s.; ejus beneficio crescunt sata hortorum III, 261, 49; eam in vasculis arborum radicibus apponunt ad siderationem prævertendam III, 536, 17.

Aquæ (earum varietatē differentiarū); quæ circum terram inveniuntur aut fluunt aut stagnant III, 574, 29 s.; fluentes omnes ex fontibus manant III, 574, 31; stagnantes partim collectitiæ sunt ac subsidentes, partim puteales III, 574, 35 ss.; collectitiis accensendæ sunt paludosæ ac lacustres, copia majore vel minore differentes *ibid.*; puteales omnes arte factæ sunt, sicut cisterninæ III, 574, 37 s.; omnium fontes necessario in loco quodam editiore sunt III, 574, 38 s.; aliæ sponte fluunt, ut fontanæ et fluviatiles, aliæ manu egent artifice III, 574, 40 s.; omnium radix dulcis est IV, 33, 29; sistuntur ac mutantur secundum ventorum motum ac quietem III, 413, 44 ss.; earum maxime ratio habenda in urbe condenda, 613, 20, 27; pertinent ad res quæ plurimum ad valetudinem conferunt, 613, 30; si non admodum abundent, nec omnes inter se similes sint, potui idoneæ a reliquis distinguendæ sunt, 613, 32; cur earum mutatione morbidam esse affirmant IV, 110, 36 ss.; cur magis morbida sit quam ciborum IV, 110, 46 ss.; cur quæ ex nive glaciæ diluta sit deterrima sit ad potum fr. 199, b; si mutant quibus lavantur animalia lavari solita, pediculis obnoxia esse solent III, 101, 33 ss.; idque quare IV, 111, 7 ss.; una cum earum mutatione nonnulla animalia pilorum colorem mutant, idque quomodo III, 49, 13 ss.; IV, 166, 47 ss.; aliæ efficiunt ut oves eas bibentes semper nigros, vel albos, vel rufos agnos pariant III, 49, 15 ss., v. etiam *Fluvii*; inprimis colorem mutant animalium multicolorum sed toticolorum, III, 425, 37 s.; calidæ plus aeris quam aquæ continent III, 425, 41; igitur calidæ albos faciunt pilos, frigidæ vero nigros III, 425, 39 s.; eodem modo agunt in plantis III, 425, 40; aliæ sterilia, alia fecunda reddunt animalia eas bibentia, aliæ marum, aliæ seminarum partum iis conciliant III, 397, 47 ss.; sunt quæ capris et ovibus masculinum vel femininum partum conciliant III, 124, 10 s.; salsas si bibant oves prius ad coitum incitantur III, 124, 20 s.; quoties saliendæ ovibus præbendæ sint III, 124, 21 s.

Aqua si suffocet, quæritur, secundum proverbium, quid amplius bibendum sit II, 78, 9.

Aquæ acetosæ; arbores in iis nascentes dulcem fructum faciunt, idque quare IV, 43, 20 s.

Aqua acida (ὄξια); ejus fons in Sicania Siciliæ III, 583, 2 s.; circa Lyncum, III, 583, 6.

Aqua adventitia (ἐπαιτόν); ea est quæ se in lanam, e. gr. insinuat III, 615, 26.

Aqua amara (πικρόν); ejus fons in Scythia III, 533, 7 ss.

Aqua calefacta (θερμυθέν); calidior quam ipsa flamma sit IV, 267, 12 s.

Aqua calida (θερμόν); cur affusa minus calida videatur oleo perunctis IV, 236, 29 ss.; cur ei immersa membra non sudent IV, 120, 1 ss.; cur si in ea teneat quis pedem, moto pede aqua calidior esse videatur IV, 238, 27 ss.; cur ruget, ignis vero non IV, 237, 24 ss.; pota sanat alvi fluxum apud elephantis III, 168, 8 ss.; ea affusa oritur horripilatio III, 505, 49 s.; cur qui ea usi fuerint alsiosi sint IV, 114, 9 ss.; cur quæ parum temporis in ea maduerunt, tumeant, quæ vero multum collabantur et corrugentur IV, 238, 6 ss.; in locis ubi

- currit planta multoties nascitur, idque quare IV, 36, 47 ss.; eam arundinibus affundunt Ponti incolæ quo celerius congeletur III, 567, 34 s.; de iis problemata IV, 236, 29 ss.; undenam proveniant IV, 36, 8 ss.; cur in iis potius lapides concrecant IV, 238, 17 ss.; cur universe salsæ sint IV, 239, 21 ss.; quæcunque stirpes iis rignantur validiores sunt IV, 172, 34 s.; haud procul a lacu Averno scaturiunt IV, 92, 29; prope Ædèpsum, undenam proveniant, III, 592, 39 s.; Magnesiae et Atarnæi potulenti sunt IV, 239, 5 ss.; cur Magnesiae esse desiderint, salsa tamen fuerit aqua IV, 239, 9 ss.
- Aqua cinere percolata (διὰ τέφρας ῥημένον); alienum calorem habet III, 624, 45; IV, 239, 14 s.; cinere colorata III, 579, 54.
- Aquæ confluentes (συρρέοντα); salis saporem habent IV, 317, 10 s.; cur eas potius bisulca bibant IV, 317, 7 ss.
- Aqua defluens (ἀπορρέον); cur solidipedes eam bibant IV, 317, 7 ss.
- Aqua dulcis (γλυκύ); naturalis idque quare IV, 34, 9 s.; quamobrem eam inveniamus in littore fodientes IV, 298, 16 ss.; ejus scaturigines tribus in locis exstant in Profundis Ponti trecentis stadiis a littore remotæ III, 570, 44 ss.; cur salsis frigidiores sint IV, 230, 30 ss.; defluæ sunt, idque quare IV, 232, 45; quomodo commutentur et acidiæ fiant III, 583, 1 ss.
- Aqua fervens (ζέον); tacta magis calefacit quam flamma III, 232, 36 s.; III, 233, 5; nihil vero comburit vel (calore suo) liquat III, 232, 37 ss.; idque quare IV, 237, 1 ss.; ideo per accidens calida est III, 233, 2 ss.; calidior est quam ignis parvus, eo vero citius et magis refrigerescit III, 232, 39 ss.; tactu calidior est oleo, sed citius refrigeratur ac concrecit III, 232, 42 s.; calorem alienum habet III, 624, 45; etiamsi insit, cur fundus vasorum non urat, illa vero dempta urat IV, 237, 7 ss.; cur bullas cum stridore non attollat IV, 237, 39 ss.
- Aquæ fluentes (ῥέοντα); eas si quis paulatim educit canalis ebibit IV, 119, 6 s.
- Aqua frigida (ψυχρόν); cur eam nonnullis in faciem infundamus ubi sanguis e naribus profluit IV, 281, 7 ss.; affusa moribundis calorem intercludit et exire vetat IV, 238, 37 s.; cur ex eodem vase defluens acutiorem efficit sonum (quam calida) IV, 175, 41 ss.; cur quæ ea irrigantur dulciora fiant quam quæ calida IV, 219, 50 ss.
- Aqua marina (θαλάττειον); fluviali corpulentior est IV, 231, 35; cur in ea vestes minus bene eluantur quam in potulenta fr. 200, b.
- Aqua nitrosa (νιτρώδης); in Ascanio lacu IV, 83, 10 ss.; ejus virtus, *ibid.*
- Aquæ percolatæ (διτρώμενα); potui optima redduntur IV, 232, 33.
- Aqua pluvialis (δμηριον); quamobrem levis sit, etiamsi e mare rapiatur, quod grave est IV, 297, 26 ss.; colore herbacea fit ubi plusculo tempore constiterit III, 648, 11 ss.; cur ea magis quam fluente arbores et semina nutrantur fr. 199, b.
- Aqua potulenta (πόττιμον); levis est III, 274, 11 s.; tenuior est marina III, 147, 46; percolatur igitur per res densas III, 147, 45 s.; cur in ea vestes melius eluantur quam in marina fr. 200, b; in universum frigida est III, 164, 51 s.; cur frigidior marina IV, 230, 30 ss.; dulcis est et nutrire valet III, 389, 4 s., 13 s.; piscibus meliora suppeditat pascua III, 158, 35 s.; III, 163, 13, cf. 41 s.; ea pieræque aluntur anguillæ III, 149, 54; cur minus facile perspicitur quam marina IV, 230, 39 ss.; IV, 235, 45 ss.; alia semper atque alia efficitur III, 580, 31 s.; ex ea siccata et concreta lapides fieri nonnullis Heracliti sectatoribus placet IV, 234, 32 ss.; terrosæ sunt IV, 230, 46; cur non deurantur IV, 234, 43 ss.
- Aquæ propter mare sitæ; cur dulces magna ex parte non vero salsæ sint IV, 232, 32 ss.
- Aquæ puteales (ἐν τοῖς πρῆσαι); cur æstate inde a meridie calidæ reddantur IV, 236, 33 ss.
- Aqua salsa (ἄλμυρόν); de ea problemata IV, 228, 35 ss.; cur deflua non sit IV, 232, 36 ss.; plus pendit quam potabilis III, 582, 11; quomodo id probetur III, 582, 13 ss.; mota dulcior redditur IV, 232, 46 s.; IV, 234, 37; cur frigida potulenta non sit, calfacta vero magis fiat, sive calida sive refrigerata bibatur IV, 232, 26 ss.; cur in ea sal potius liquet quam in potulenta IV, 233, 6 ss.; cur vino dulci magis quam austero supernatet IV, 232, 40 ss.; cur omnino innatet IV, 232, 45 ss.; in ea herbæ non innascuntur, idque quare IV, 35, 3 ss.; cur eam recipiat apium, porrum vero non IV, 214, 26 ss.; ex iis calidæ modo defluæ sunt IV, 232, 38; cur minus quam dulces frigidæ sint IV, 230, 30 ss.; inprimis docent aquam talem esse qualis terra per quam meat III, 482, 46 s.; prosilicet apud Illyrios Ardæos vocatos IV, 101, 33 ss.
- Aquæ salsiores (ἄλκυώτερα); cur eas contineant loca austrum versus spectantia IV, 233, 37 ss.
- Aquæ salsæ et vitiosæ (ἄλκα καὶ μοχθηρά); cur eas melius sentiant vinolenti, sobrii vero minus IV, 128, 50 ss.; IV, 131, 46 ss.
- Aqua sole tepefacta (ἐν ἥλιῳ θερμανθέν); cur bona non sit IV, 239, 3 s.; cur minus ad lavandum salubris sit IV, 238, 42 ss.
- Aqua vetustæ (χρονιζόμενα); omnes initio virides fiunt, paulatim vero nigrescentes, rursus herbacæ III, 648, 16 ss.
- Aqua intercus (ὑδρωψ); ea vino dediti afficiuntur IV, 128, 25; cur ab ea non capiantur qui ægrotum appropinquant IV, 154, 17 ss.; ea corripuntur perjuri qui ex aqua Asbamæa biberint IV, 104, 22.
- Aqua et aer; qualis esse debeat eorum materies II, 480, 4 ss.; ad ea quædam communiter pertinent III, 617, 35.
- Aqua et terra; pertinent ad ea quæ ad medium feruntur II, 456, 41 s.; alterutrum earum igni tanquam causæ moventi opponunt qui plura agnoscunt principia II, 473, 26 s.; temperata juxta utriusque copiam nuncupanda sunt III, 617, 22 s.; quæ iis constant crassescunt ubi coquantur III, 262, 27 s.; iis constant sanguis et alimentum III, 262, 28.
- Aqua, aer et terra; ex iis composita sunt cum caro et quod ei respondet, tum omnia corpora anima prædita III, 459, 22 ss.; idque quare III, 459, 20 ss.
- Aquam recipientia animalia; partim refrigerii causa, partim cibi aquam recipiunt III, 147, 5 ss.; quæ refrigerii causa recipiunt branchias habent III, 147, 10 ss.; quæ cibi fistulam si sanguine prædita sint III, 147, 11 s.; inter ea unicum tantum genus exstat quod in sicco ambulet et ex eo victum quærat III, 147, 17 s.
- Aquæ potatores; plus edunt IV, 327, 39.
- Aqueductus; eos qui faciunt aquam fossis et cuniculis colligunt, idque quare III, 569, 3 ss.; ei comparatur vena umbilicalis III, 366, 23 s.
- Aquatile; differentia animalis, 2, 16; 22, 43; ubi est, necesse est animal esse, 23, 1; præcipue aqua constant III, 546, 20 s.; aquæ tribui possunt III, 389, 18; non simpliciter humida sunt, sed aquosa III, 530, 23; calidissima esse ac plurimum ignem habere censet Empedocles III, 546, 24 ss., cf. III, 577, 17 ss.; ea nonnulli calidiora esse censent quam pedestria, idque quare III, 231, 50 ss.; eorum duplex genus III, 2, 25

ss.; alterius generis multa simul pedestria vel volatilia sunt III, 2, 31 ss., cf. 46 s.; multa nec aerem, nec aquam recipiunt, sed extra aquam degere nequeunt atque ex ea victum petunt III, 2, 39 ss.; multa eorum sessilia sunt III, 2, 54 ss.; vel marina, vel fluvialia, vel lacustria, vel palustria sunt III, 2, 37 s.; alia ita vocantur quia aquam intus recipiunt, alia quia in aqua degunt et victum sibi quaerunt III, 146, 20 ss., cf. III, 147, 33 ss.; eorum quæ aquam recipiunt, alia eam refrigerii gratia, alia cibi recipiunt III, 147, 4 ss.; III, 545, 50: quædam eorum respirant, idque quænam III, 263, 11 s.; eorum a pedestribus discrimen pendere videtur a mutatione partis alienius minimæ, sed principii dignitate præditæ III, 147, 30 ss.; iis affectus nonnulli cum volatilibus communes sunt III, 225, 44 s.; mirari igitur possumus cur non communi genere comprehendantur, nec commune iis inditum sit nomen III, 225, 41 ss.; multiformiora sunt quam terrestria, idque quare III, 388, 52 ss.; eorum colores varii III, 654, 29; nonnulla adeo pedestrem naturam participant, ut eorum vitæ finis sit respiratio III, 263, 16 s.; quæ exsanguia sunt diutius in aere degere possunt quam quæ aquam recipiunt III, 543, 43 ss.; ea latet aqua quæ intercedit inter duo corpora madida se invicem tangentia III, 459, 42 s.; paucis vel nullo sanguine prædita partim in frigidis locis omnino desunt, partim minora sunt quam alibi III, 530, 13 ss.; partim exsanguia sunt, partim parum sanguinis habent III, 546, 35 s.; nec pedestribus calidiora esse videntur III, 546, 34 s.; eorum spinæ ossibus pro portione respondent III, 237, 25 s.; pleraque eorum pelibus carent III, 546, 31 s.; quidnam sit apud illa spiritus insili alimentum atque incrementum III, 664, 45 s.; videntur etiam olfactum habere III, 454, 11 s.; III, 457, 11 ss., cf. III, 485, 18; III, 484, 39 s.; III, 486, 45 s., v. *Respiratione carentia*; idque tam sanguine prædita quam exsanguia III, 454, 11 s.; III, 457, 11 s., cf. III, 486, 45 ss.; nonnulla eorum eminus ad alimentum accedunt, simulac odorem animadverterint III, 457, 13 ss., cf. III, 486, 47 ss.; raptim tantummodo saporis percipiunt illic quare III, 250, 44 ss., cf. III, 253, 4 ss.; III, 272, 21 s.; apud ea eodem modo se habet omentum quo apud terrestria III, 276, 10; æque ac reliqua animalia per graviditatem melius habere solent III, 41, 25; quænam vivipara III, 5, 36 s.; III, 325, 8 s.; nonnulla etiam autumno et hieme coeunt ac pariunt III, 81, 22 s., v. *Natantia*; brevissime vivunt IV, 170, 3; indicium sunt brevis vitæ IV, 285, 9; iis in universum diutius vivunt pedestria, idque quare III, 529, 12; III, 530, 23 ss.; iis partim accensendæ sunt aves III, 223, 26 s.; partim quoque multipeda III, 223, 34 s.; iis accensenda sunt cetacea III, 545, 19; quatenus iis accensenda sint balæna delphisque et cete his similia III, 303, 18 ss.; inter ea et pedestria medium tenent delphis balænaque et cete his similia III, 303, 17 s.; item vitulus marinus III, 303, 20 ss.; iis accensendus est vitulus marinus III, 114, 37; III, 419, 28 s.; iis accensendi sunt pisces III, 69, 12; III, 547, 45 s., v. *Pisces*; eorum genus distinctum multas species continens constituunt pisces III, 27, 48 s., cf. III, 7, 17 s.; iis accensendi sunt pisces et crustacea et mollusca III, 73, 48 s.; manifesto somnum capiunt, etiamsi brevem III, 73, 48 ss.; an vero insomnia habeant non constat III, 73, 48; palpebris carent III, 73, 52; igitur eorum somnus oculorum ope deprehendi nequit, sed immobilitate III, 73, 51 ss.

Aquatilia vivipara; partim branchiis carentia fistulam habent, partim branchiis non operis prædita III, 5, 37 ss.

Aquila (ἀετός); vox æquivoca, 278, 37; voluere animal est III, 46, 44; curvos ungues habet, *ibid.*; III, 173, 43; alas pennatas habet III, 6, 32; ea major est ossifraga III, 150, 37; ea non minor est bubo III, 150, 42; quot ova pariat, quot excludat, quot pullos educet III, 109, 28 ss.; quo tempore pullos educat, a cibo abstinere dicitur, idque quare III, 109, 35 s.; quot dies incubet III, 109, 40; paucis diebus ejus ungues distorquentur pennæque albescent III, 109, 37; in pullos iniqui sunt III, 109, 38, cf. III, 110, 1 ss.; quamnam diei partem labori impendat III, 188, 25 ss.; quamnam quieti III, 188, 26 s.; senescenti augetur incurvescendo rostri superior pars atque demum fame moritur III, 188, 27 ss.; hoc ei accidisse ferunt quia olim quum homo esset hospitem injuria affectus III, 188, 30 s.; haud facile sibi quovis die alimentum parat III, 188, 32 ss.; ideo pastus reliquias pullorum in gratiam reponit III, 188, 31 s.; aliis feriunt et unguibus pungunt quem circa nidum negotia fuissent deprehendunt III, 188, 34 ss.; III, 189, 31 s.; ubinam nidum exstruat III, 188, 36 ss.; invida et famelica est promptaque ad præripiendam escam III, 188, 24 s.; magnum (?) frustum rapit III, 189, 25; pullos educat donec volare queant III, 188, 38 ss.; tunc eos non solum e nido ejicit, sed etiam ex universa regione vicina abigit III, 188, 40 s., cf. 3; immo antequam volare possint adhuc victu indigentes III, 189, 21 ss.; idque propter invidiam quia ad edendum prompti sunt III, 189, 23 s., 26 s.; eosque ejiciens ferit et unguibus lacerat III, 189, 27, 29; ejus pulli ejecti clamant ac de sede et cibo inter se pugnant III, 189, 27 ss.; eosque excipit atque educat ossifraga III, 189, 20 s., 30; III, 109, 39 s.; alias aquilas prope se habitare non sinit III, 188, 42; præclam non quaerit in locis nido vicinis III, 188, 43 s.; prædæ pondus explorat antequam eam auferat III, 188, 42 ss.; quomodo lepores capiat III, 188, 47 s.; non statim ad solum descendit, sed a majori ad minorem impetum progreditur, idque quare III, 188, 48 ss.; tarde a terrâ tollitur III, 188, 52; ideo in sublimi condit III, 188, 51 s.; alte volat idque quare III, 188, 53; ideoque sola avium divina appellatur ab hominibus III, 188, 54; quænam animalia venetur III, 189, 3 s.; crudivora, ideoque omnibus infesta III, 173, 50; ardeolæ fuscæ insidias struit eique bellum infert III, 173, 43 s., cf. III, 174, 9 s.; pessime olet omnium avium IV, 331, 33; ne hesternæ quidem venationis suæ reliquias tangit unquam IV, 331, 34; cum ea pugnant vultur et olor III, 174, 20; sæpe ab ore vincitur III, 174, 20 s.; serpentibus vescitur III, 173, 2; igitur draconibus inimica est III, 173, 1; trochilo bellum infert idque quare III, 182, 14 s.; sittæ et trochilo inimica est, idque quare III, 173, 48 ss.; earum causa volutabrum spina vel alia quadam re consepiunt aves graves III, 179, 43; noctu venatur III, 182, 45; adeo acriter cum hybride pugnat ut interdum simul ambæ vitæ capiantur III, 182, 46 s.; unde probetur longæva esse III, 189, 4 ss.; augurii præsidem bibentem cecinit Hesiodus III, 182, 48 s.; ad eam referuntur qui nasum aduncum sed a fronte disjunctum habent IV, 11, 5 ss.; item qui fulvis oculis sunt IV, 12, 42 s.; earum alæ cur aliis (?) impositæ perniciem afferant IV, 331, 32; earum plura genera III, 187, 39; omnia earum genera ad uncungues aves pertinent III, 150, 32; excepto pygægo, raro campos et lucos frequentant III, 187, 43 s.; earum maxima aquila genuina III, 188, 22 ss.; minima sed nobilissima leporaria III, 188, 1; omnia earum vitia sed nullam earum virtutem habet cujus alæ tigris maculis distinguuntur III, 188, 9 s.; excepta ge-

nuina omnia earum genera mixta et adulterata sunt III, 188, 20 ss.; ex earum pari alter pullus aquila marina lit, donec vicissim conjuges adsint IV, 34, 20 s.

Aquila anataria (νηπιόρνο); eadem quæ plangus III, 187, 46.

Aquila genuina (γνήσιο); omnium maxima est III, 188, 22; unica avis esse fertur quæ purum servavit genus III, 188, 19 s.; quantæ III, 188, 23 s.; quinam ejus color III, 188, 24; raro comparet, *ibid.*

Aquila leporaria (λαγωρόνο); vocatur etiam melanaetos III, 188, 2; quinam ejus color III, 187, 48; aquilærum minima sed nobilissima est III, 188, 1; sola pullos alit atque educat III, 188, 3; quænam loca incolat III, 188, 1 s.; quinam ejus sint mores III, 188, 4 s.; nec lamentatur, nec clangit III, 188, 5 s.; igitur auspicata est III, 188, 5.

Aquila marina (ἀλιαιέτο); circa mare degit III, 152, 16 s.; lacustres aquas deprædatur III, 152, 17; quomodo se habeat III, 188, 14 ss.; quænam loca incolat III, 188, 16; III, 189, 36; visu acutissimo est III, 189, 32, 41; pullos solem intueri cogit III, 189, 33; utrius oculi primum lacrimarint, eum interficit, alterum educat III, 189, 34 ss.; aves marinas venatur III, 189, 37; idque singillatim a reliquis segregatas III, 189, 38; quomodo eas persequatur et capiat III, 189, 39 ss.; quomodo eam effugere conentur aves, *ibid.*; sæpe rapta præda quam gestare non potest, in profundum delata mergitur III, 188, 16 ss.; aves in gregem si convenierint non aloritur, idque quare III, 189, 42 s.; unde fiat IV, 84, 20 s.; ex ea nascitur ossifraga IV, 84, 22.

Aquila nigra (οἱ μέλανες ἄετοί); erga pullos benevola est III, 110, 3, v. *Melanaetos*.

Aquila pygargu; v. *Pygargus*.

Aquila (ἄετός); piscis cartilagineus est III, 79, 3.

Aquila (βορέας); flatus est qui ab ursæ regione venit IV, 246, 20; vicinus est parti orbis terrarum habitata IV, 245, 31 s.; frigidus est ac exhalationis calorem extinguit antequam major ejus copia consistat III, 565, 24 s., 31 s.; ideoque hiemem facit III, 565, 23 s.; in Ponto frigore suo calorem undique stipando colligit, atque ideo majorem ciet evaporationem III, 565, 27 s.; propter eandem causam eo flante majorem vaporis copiam emittunt putei quam Austro III, 565, 30 s.; non totam quæ apud nos est telluris habitata partem pervadit III, 587, 45 s.; ejus flatus ceu æthæreus est III, 587, 46 s.; versus eum habitamus IV, 244, 5 s.; IV, 252, 31 s.; IV, 253, 18; ita peculiariter appellatur qui Cæciæ finitimus est III, 632, 30 s.; ei contrarius est Auster III, 588, 45; IV, 244, 18; illi respondet in loco ad alterum polum sito ventus quidam ab ea quæ illic existit ursa existens III, 587, 43 ss.; ex imbre congelato gignitur IV, 255, 32; ab humidis locis spirat, vaporum plenus est ideoque frigidus III, 581, 20 ss.; ei et sub-solano communis est Cæcias III, 589, 30 s.; III, 590, 25 s.; inter eum et Argestem intermedius Thrascias III, 589, 8; inter eum et Cæciam Meses III, 589, 9 s.; cur eo flante aerius frigus fiat quam Austro IV, 242, 40 s.; cur sæpissime spiret IV, 250, 36; cur crebrius Austro IV, 245, 30 ss.; cur magnus incipiat parvus vero desistat IV, 251, 20 ss.; IV, 252, 8 ss.; Helles-ponto et Cyrenæ imbrem affert IV, 254, 44 s., 51 s.; Meses vocatur Cauni IV, 45, 4; in Rhodo Caunias idque quare IV, 45, 4 s.; eum nonnulli Cauniam appellant (*leg. est: παρὰ δὲ τῆς καυνίας*, cf. *Rose, Aristol. Pseudep.* p. 247) IV, 45, 13; Olbia prope Mygalum Pamphyliæ Gaureus dicitur, idque quare IV, 45, 5

s.; eum nonnulli pro Aquilone habent quorum e numero Lyrnantes sunt prope Phaselida IV, 45, 7 ss.; in Ciliciæ Mallo Pagreus dicitur, idque quare IV, 45, 1; liberis procreandis magis congruit quam Auster, 621, 43; eo flante plures nascuntur mares, idque quare III, 397, 8 s., 20 s.; ovibus et capris masculinum partum conciliare solet III, 124, 12, cf. III, 397, 8, 20 ss.; ei obversa aqua ovibus autumnio utilior III, 155, 43 s.; eum secundum habere debent ædes, 639, 1; urbes quæ eum secundum habent ceteris salubriores sunt, exceptis iis quæ in ortum vergunt, idque quare, 613, 15; quare ab iis locis quæ sunt sub septentrione flet III, 586, 39 ss.; minus illo frigidus Zephyrus est, idque quare IV, 253, 39; ejus speciem habent Favonium 546, 6; cur eo spirante mare caliginosum fiat IV, 251, 10 ss.; eo major et crebrior et calidior Auster, idque quare III, 588, 9 ss.; in sinu flabat ubi Helice et Bura dirutæ sunt III, 561, 33 s.; fulgura adducit III, 590, 30 s.; cur interdiu strenuus sit, nocte vero sternatur IV, 255, 31 ss.; cur cito post Austrum, non autem cito Auster post eum superveniat IV, 252, 29 ss.; si lutum offenderit, dici solet mox terram gelascere IV, 252, 26; nocte exorsus cur tertio die cesset IV, 246, 11 ss.; IV, 245, 22 ss.; si eum duxerit Auster cur hiems glacialis fieri dicatur IV, 252, 20 ss.; eum flantem erinacei Byzantii sentire dicuntur IV, 76, 23 ss.; regiones ad eum versus montosæ sunt IV, 253, 45 s.; versus eum qui incolunt cæcios habent oculos idque quare IV, 192, 34 ss.; ipsi albi sunt IV, 192, 42, v. *Bo-reas*.

Aquilones; venti vocantur qui a septentrionibus spirant III, 585, 18 s.; III, 632, 21 s.; eorum genera III, 590, 30 ss.; ad eos pertinent maxime proprio sensu Aquilo, tum Thrascias ac Meses III, 589, 28 s.; ex eorum genere Ornithias sunt III, 632, 43; cur ii quos Etesias appellamus post solstitium æstivum continenter spirant, nonnulli dubitant III, 586, 34 s.; cur Etesias fiant, Austri vero non IV, 244, 3; Etesias tranquillo aere flant IV, 244, 6; idque æstate IV, 244, 7; cur plurimi ventorum spirant IV, 246, 15 ss.; plurimi apud nos spirant, idque quare III, 587, 48; motus eorum obliquus est, idque quare III, 585, 19 s.; semper continue spirant IV, 322, 41; iis spirantibus cur elaciore simus quam Austris IV, 051, 49 s.; vehementes cur locis frigidis hieme obnubilent, extra horum vero fines sereni sint IV, 255, 47 ss., cf. *Etesie*.

Aquilones, Thrascias, Argestas; maxime alios ventos sedant, idque quare III, 590, 1 ss.; maxime sereni sunt idque quare III, 590, 3 ss., 29 ss.; nisi tamen frigidus sint III, 590, 7.

Aquilones, Austri, Vulturni et Favonii; vicissim semper sibi succedentes continenter spirant III, 587, 51 ss.

Aquilones et Austri; ut ii hic, ita in mari australi ultra Africam sito, Vulturni et Favonii vicissim continenter spirant III, 587, 51 ss.; maxime fiunt inter ventos, idque quare III, 585, 2 ss.

Aquilo et Favonius; cur iis Auster et Eurus fertiliores sint IV, 248, 2 ss.

Aquilonia loca; quibusnam piscibus prosint III, 164, 1 ss.

Aquiloniæ regiones; in iis terreniores et lapidiosiores fiunt plantæ III, 421, 41 ss.; idque quia frigidæ sunt ac humor in iis evaporatur III, 421, 44 s.

Aquiloniæ tempestates; cur iis melius mare perspicitur IV, 230, 48 ss.; per eas turbo non fit, idque quare III, 599, 12.

Aquilonii venti (βόρεια); quinam III, 589, 35; iis Favonii accensentur III, 589, 36.

Aquosum (ὕδατος); quod oleo continetur, in spiritum

convertitur, ubi oleum dealbatur III, 330, 9 ss.; frigore consistit III, 349, 41 s., cf. 47.

Ara; ei arbitrium comparavit Archytas, 398, 22.

Ara communis (ἡ κοινὴ ἱερὰ); ab ea honorem habent magistratus, quibus demandata est cura sacrificiorum quæ sacerdoti non tribuit lex, 600, 9.

Arabia; locus circa eam est magis terrenus IV, 186, 35 s.; ibi æstate non hieme pluviae fiunt, idque vehementiores ac sæpius eodem die III, 567, 38 ss.; earum causa III, 567, 41 ss.; suaviter olet IV, 189, 15; plantæ ibi reperiuntur odoratæ, *ibid.*; quonam mense ibi coeant cameli III, 87, 7 ss.; ibi cameli matres suas non inire dicuntur IV, 75, 24 ss.; ibi majores sunt lacertæ quam alibi III, 169, 33 s.; item mures III, 169, 34 s.; hyænarum peculiare genus in ea IV, 103, 4 ss.

Arabes; aurum in Palestina important fr. 351, a.

Arabicus sinus; ad eum posita insula Phebol III, 630, 46 s.

Arabicus isthmus; III, 631, 5 ss., 8 s.; ab eo ad Herculis columnam Africa porrigitur III, 631, 10 ss.

Arabicum gummi; IV, 22, 34.

Arachotæ; apud eos inveniuntur et equicervi et boves feri III, 19, 23 s.

Araneæ (ἀράχνη); insecta sunt III, 93, 13 s.; ab araneis nascuntur III, 93, 14; quatenus iis similis sit cancellus III, 64, 22 s.; eas magnitudine æquat asilus thynni III, 101, 43; item et gladius III, 164, 8; eas devorat stellio, ideoque bellum infert III, 173, 28 ss.; venatu muscarum viciantur III, 3, 48; igitur peculiari cibo vescuntur III, 3, 46 s.; exsugendo cibum capiunt III, 194, 22; prædam suam foris exsugunt III, 152, 37 s.; quomodo igitur earum edendi ratio a serpentum differat, *ibid.*; nihil faciunt, nec reponunt, sed venantur unde viciant, eoque ab apibus et a formicis differunt III, 195, 4 ss.; opus exsequuntur ubi cælum serenum est IV, 255, 37; 42; alsiosæ sunt IV, 255, 43; dubitant mente quadam an alia de causa agant II, 271, 13; natura et alicujus gratia eas facit II, 271, 8; simulac natæ sunt araneum habent III, 194, 36 s.; nec id ex internis corporis partibus tanquam excrementum emittunt III, 194, 38; sed ab ipso corpore tanquam corticem III, 194, 39; etiam majora animalia, veluti lacertas parvas araneis obvolvunt et necant idque quomodo III, 194, 40 ss.; coeunt eodem modo quo reliqua insecta III, 99, 6 s.; earum futura vermis est non ovum, idque quare III, 99, 7 s.; præ rotunditate ovis similior videtur quam vermibus III, 384, 40 s.; nihilo minus vermibus accensenda est, idque quare III, 384, 42 ss.; quomodo se habeant earum vermes III, 99, 7, 9; post partum incubant III, 99, 9; earum vermes tribus diebus in membra distinguuntur III, 99, 10; omnes in araneo pariunt, sed hæc aranea pro specie diversa sunt, idque quomodo III, 99, 10 ss., cf. 17 s.; circiter quattuor septimanis perficiuntur III, 99, 27 s.; a liberis adultis expelluntur et interficiuntur III, 99, 3; ubi earum una cum lanis concludatur, præcipue in iis fiunt tineæ III, 102, 4 s.; earum multa genera sunt III, 193, 47 s.; videtur tamen tria existare genera majora, nempe phalangia, lupi et araneæ elegantissimæ, quæ densum texunt araneum III, 193, 48-194, 36.

Araneæ elegantissimæ (γλαυρά); tertium aranearum genus sunt III, 194, 12 s.; sapientissimæ ac agillissimæ in vitæ functionibus III, 193, 41 s.; III, 194, 12; spissum texunt araneum III, 194, 30 s.; idque quale et quomodo III, 194, 13 ss.; prædam in medio araneo observant III, 194, 18; alio vero loco cubant et prædam reponunt III, 194, 17; quomodo animalia in araneum incidentia capiant III, 194, 18 ss.; capta præda al esuriant, eam exsugunt III, 194, 21 s.; alioquin ad

prædandum revertuntur, scisso sarcito opere III, 194, 22 s.; si ea sarciente aliquid inciderit, primum medium petit araneum, et inde prædam adit III, 194, 23 ss.; si quis lacerarit araneum, iterum texere incipit, oriente vel occidente sole, idque quare III, 194, 26 ss.; earum feminæ texunt ac operantur, mares vero cum iis præda fruuntur III, 194, 29 s.; earum duo genera eaque qualia, III, 194, 30, 36; pauciores pullos pariunt quam phalangia III, 99, 19 ss.

Aranearum elegantissimum genus majus; longiora habet crura III, 194, 32; propter magnitudinem non facile latet III, 194, 34 s.; infra araneum pendula observat, idque quare III, 194, 32 s.

Aranearum elegantissimarum genus mediocre; supra observat prædam, obumbrato exiguo aranei foramine III, 194, 35.

Araneæ pratenses (λεϊμώναι ἀράχναι); quomodo pariant et incubent et foetum vivificant III, 99, 17 ss.

Araneolæ; non omnes simul nascuntur III, 99, 13 s.; statim saliant et araneum emittunt III, 99, 14 s.; in iis idem continetur succus ac in vermibus araneorum, idque qualis III, 99, 15 s.

Araneum (ἀράχνη); id simulac natæ sunt habent araneæ III, 194, 36 s.; id perperam tanquam excrementum ex interiori corpore emitti pulabat Democritus III, 194, 38; separatur vero a corpore tanquam cortex III, 184, 49; comparandum est pilis quos jaculantur hystri- trices III, 194, 39 s.; quomodo eo obvolvant araneæ majora animalia, veluti lacertas parvas III, 194, 40 ss.; nullum texit lupus (aranea) minor III, 194, 6 s.; quale et ubinam id texat lupus major III, 194, 7; quale lupus varius III, 194, 10 ss.; spissum texunt araneæ elegantissimæ III, 194, 30 s.; idque quale et quomodo III, 194, 13 ss.; in medio observant prædam eadem III, 194, 18; in alia vero ejus parte cubant ac prædam deponunt III, 194, 17; præda capta resarciunt scissum opus III, 194, 23; si sarcientibus iis inciderit nova præda, primum ad medium eunt et exinde ad prædam III, 194, 23 ss.; oriente vel occidente sole inprimis in id inclunt bestiolæ III, 194, 28; igitur hoc diei tempore novum texunt araneæ si quis prius lacerarit III, 194, 26 s.; sub eo pendulum prædam observat majus genus araneorum elegantissimarum III, 194, 32 s.; idque ut superne sine metu in id incident bestiolæ III, 194, 33 s.; alterum vero genus supra id prædam observat, idque quomodo III, 194, 35 s.; in id omnes araneæ pariunt, sed pro diversis generibus multum differt III, 99, 10 ss., cf. 17; ei similis est membrana quæ superne cubacula spongiarum obducit III, 89, 39 s.; item nautili brachiis interposita III, 193, 29; item proles cleri apibus nocivi III, 168, 25 s.; III, 199, 19 s., cf. III, 197, 4 ss.; item tunica xylophthororum III, 102, 17 s.; iis retinentur pleraque animalia quæ e vermibus aut erucis gignuntur III, 95, 37 s.; cur per aerem ferantur IV, 255, 38 ss.; quum multa feruntur cur flatus indicium sit IV, 255, 36 ss.

Aratores; multas effoliunt matrices vesparum mitiorum, III, 201, 14.

Araxes; e Parnasso (Paropamiso) oritur III, 569, 28 s.; ejus ramus est Tanais, qui in Paludem Mæotim influit III, 569, 30 s.

Arbiter (δαιτητής); eo opus est quando res neutro modo fieri posse videtur II, 281, 27; inventus est ut æquitas valeat, 342, 18; malle ad eum quam ad judicem ire æquum est, 342, 15; ubique fidissimus, 557, 40; ejus partes agere debent qui de veritate judicium ferre volunt II, 383, 18 ss.; ejus munus quomodo a judicium differat, 509, 30; colloquuntur inter se de judicio

509, 33; eum cum ara comparavit Archytas, idque quare, 398, 22.

Arbiter magistratus (ἄρχων μεσιδός); ei propter mutam diffidentiam quum custodiam corporis tradiderint proceres, ipse saepe rerum potitur, 572, 53.

Arbitratus (βοῦληται); hominum non lata regula est, 516, 24.

Arbitrium (προζήρεσις); principium est II, 523, 29; eo anima corpus movere videtur III 437, 21 s.; appetitui et intellectui commune est III, 521, 17; eo moventur animalia III, 521, 10 s., 36.

Arbitrio praedita (προζήρεσιν ἔχοντες); inprimis eorum qualitatem significant bonum et malum II, 526, 31.

Arbor; species plantarum, 3, 33; 241, 29; ejus definitio IV, 25, 20 ss.; quælibet ascendit semper donec compleatur et intreat IV, 41, 6 s.; generat substantiam sibi similem, idque ex semine II, 140, 23.

Arbores; secundum Empedoclem discordiæ originem debent II, 496, 4; secundum Empedoclem ex ovo procreatæ sunt III, 343, 19; proceres appellantur, *ibid.*; altas pullos non generare Empedocles (*Abrucalis*) dicit IV, 21, 29 ss.; earum partes quædam simplices (*similares*), quædam ex his compositæ (*dissimilares*) IV, 22, 39 ss.; quædam nodos habent et venas et ventrem et lignum et corticem et medullam IV, 22, 35 ss.; in iis albedo interius est et viriditas exterius, idque quare IV, 40, 4 ss.; quare non in aqua, sed in terra nascuntur III, 547, 4; vix quattuor cubitis ab igne perpetuo ardenti crescentes IV, 98, 33; earum forma pyramidalis IV, 40, 1 s.; cur folia amittant, v. *Foliorum defluviū*; quædam hieme alterantur fiuntque quando virides, quandoque glaucæ, nec corrumpuntur earum folia nec fructus idque quare IV, 43, 2 ss.; plerarumque folia postremo flava fiunt, idque quare III, 651, 18 ss.; earum fecunditas triplex est IV, 38, 46 ss.; quædam etsi ad idem genus pertineant, partim fructus ferunt, partim non III, 320, 19 ss.; quæ fructibus carent ad fecundandum fructus concoquendos aliquid conferunt III, 320, 20 s.; quædam fructus sub cortice, scilicet inter corticem et lignum habent IV, 22, 37 s.; ubi nimis multos fructus tulerint, exarescunt idque quare III, 372, 24 ss.; in aqua acetosa nascentes dulcem fructum faciunt, idque quare IV, 43, 20 s.; in terris temperatis maturitatem accelerant ante dies vernaes, idque quare IV, 43, 40 ss.; quæ loca vento solique exposita tenent parvæ et spissæ fiunt, quæ vero in locis cavis manent et riguis magnæ et fungosæ IV, 215, 40 ss.; cur magis a pluviis aquis quam a fluentibus nutriantur fr. 199, b; paulatim dellexa non laborabunt, vehementius vero franguntur IV, 157, 20 s.; quædam gummi habent ut resinam, gummi amygdali et myrrham et thus et gummi arabicum IV, 22, 33 s.; diu vivunt quia semper juvenescunt III, 530, 36 s.; id est quia semper novos ramos et caulem et radices producant, idque quomodo ac quonam ordine III, 530, 37 ss.; igitur non propter eandem causam diu vivunt ac animalia, exceptis tamen insectis III, 530, 35 s.; etiam ideo diu vivunt quia caput prægrave et magnam radicem habent III, 531, 9 ss.; ex iis animalia quædam crescunt IV, 19, 17; eas evellit elephas, idque quomodo III, 248, 12; in eas descendit ursa fugiens III, 177, 20; iis corpus affricantes se ipsi castrant apri juniores, idque quare III, 130, 30 ss.; eas incolit certhius III, 184, 37; quænam aves in iis non considunt III, 180, 53 s.; in iis nidum struit atriceps III, 184, 13; item eorumque ramis cinnamomus avis III, 183, 4; in altis earumque ramis cinnamomus avis III, 183, 27 ss.; in iis nidum facit atque parit ar-

deola alba III, 184, 46 s.; interdum et in iis nidum exstruunt aquilæ III, 188, 38; in iis nidulatur picus III, 181, 13 s.; ex iis vermes scnipasque et formicas colligit idem III, 181, 2 s., 14 ss.; quonam modo super iis ingredi possint et picæ et stelliones III, 181, 4 ss.; picus firmius quam monedula (colia?) iis innititur III, 181, 6 s.; eas interdum dejicit picus III, 181, 16 s.; eas quæ tundunt aves robustum et durum habent rostrum III, 253, 40; in summa observat avis quædam Scythica ne quid mali ovis aut pullis eveniat III, 189, 10 s.; ubi desunt non inveniuntur cicadæ III, 100, 18 s.; ad eas apes quædam mel sine favis faciunt III, 98, 10; ex earum lacrimis melliginem colligunt apes, idque e quibusnam III, 97, 8 s.; III, 194, 20 ss.; sub iis araneum tendit lupus (aranea) varius, idque quale III, 194, 10 ss.; in vias regias procidentium fructus vendebat Condalus, 643, 7.

Arbores aromaticæ; quarundam radix aromatica est IV, 27, 37; aliarum cortex IV, 27, 38; aliarum flos, *ibid.*; aliarum lignum, *ibid.*; aliarum omnes partes IV, 27, 39., fieri dicuntur in quas arcus cæli descendit IV, 186, 16 ss.

Arbores corticis duri; sterilis effectæ, si findatur radix earum et lapis intromittatur fissuræ, rursus fructiferæ fient IV, 28, 17 ss.

Arbores hortenses; insitio in eas silvestrium arborum IV, 28, 4.

Arbores recens plantatæ; in iis dominabitur amaritudo vel ponticitas, idque quare IV, 43, 43 s.

Arbores silvestres; earum in hortenses insitio IV, 28, 4; magis fructificant quam hortenses sed fructus hortensium meliores sunt IV, 26, 10 s.

Arca (κιβωτός), totum est II, 232, 48; arte fit III, 626, 12; e ligno fit II, 561, 37; eam e solo ligno facit faber III, 361, 52; nec tamen sine fabri ope e ligno fit III, 361, 52 s.; non terrea nec lignum, sed lignea vocatur II, 569, 15, 18; igitur ejus materies est lignum, idque potentia arca II, 569, 19; idque universaliter arcæ universaliter sic dictæ, hocce vero lignum hujusce II, 569, 20; clavo esse dicitur II, 559, 11; cur crepent et moveantur subito IV, 179, 37 ss.

Arcades; ante eos barbari Arcadiam incolebant fr. 291, a; eos aggressi ante lunæ ortum eiecerunt et inde Proseleni (*antelunarii*) vocati sunt *ibid.*; Apollinem Nomiūm vocant fr. 348, b; Lacedæmoniorum vicini, eorumque hostes, 511, 18; 512, 8; eorum multitudo non per vicos divisa est, 497, 26; quid in eorum federe cum Lacedæmonis de Tegeatis scriptum sit fr. 291, a.

Arcadia; pars Peloponnesi est III, 570, 32; montosa est ejusque cavernæ effluxum in mare non habent III, 570, 33 s.; hinc ibi plurima flumina absorbentur III, 570, 32; barathra ibi inveniuntur multa, idque quare IV, 225, 20; cur ibi flatus nihilo frigidiores sint quam alibi, ubi vero flatus silent cælumque nubilum est, cur frigus perinde obtineat atque in locis planis ac palustribus IV, 255, 16 ss.; ejus civitas Cyllene III, 185, 12; item Lusi IV, 98, 13; ibi (?) caput præcisum sacerdotis Jovis hoplosmii interfectorem prodidiore fertur III, 269, 19; Lycæi ludi in ea a Lycaone instituti fr. 311, b.

Arcadicum vinum; id utribus inditum fumo adeo desiccatur ut concrescat III, 623, 31 s.

Ἀρχή (*initium et principium*); ejus divisio fr. 98, a.

Ἀρχὴ ἀνδρῶν δεικνύουσα. Biantis dictum II, 53, 34; fr. 32, b.

Arcana (ἀπόρρητα); ea qui per inscientiam revelat, invite agit II, 25, 53.

Arcas; ejus filius Dryops fr. 253, a.

Archelaus rex Macedoniae; permagna audacia factus est ab atra bili IV, 268, 17; cur ei insidias struxerit Crataeus, 581, 24; Crataeo filiam in matrimonium non dedit, etiamsi pollicitus esset, 581, 26; filiam natu majorem Elimeae regi despondit, idque quare, 581, 29; natu minore vero filio suo, idque quare, 581, 30; simul cum Crataeo adversus eum conspiravit Hellenocrates Larissaeus, idque quare, 581, 34 ss.; Hellenocratem non ab exilio revocavit, etiamsi pollicitus esset, 581, 35; conspirationis adversus eum primus auctor fuit Decamnichus, idque quare, 581, 47; cur ad eum ire noluerit Socrates, 377, 5.

Archemorus; in ejus honorem instituti sunt ludi Nemeaei a septem contra Thebas fr. 311, b.

Archias; adulterii condemnatus Thebis nemellae affixus est, 573, 11.

Archibius; quidnam ei dixerit Plato, 344, 21.

Archidamus; eum Euxeno comparavit Theodamas, 390, 13.

Archilochus Parius; elegiarum carmina scripsit fr. 28, b; eum honorarunt Parii, etiamsi maedicus esset, 377, 26; patrem introducit de filia loquentem, 408, 42; item Charonem fabrum, 408, 44; summum alloquitur amicos incusans, 609, 5.

Citatur 408, 43 (fr. 74 Bergk), 45 (fr. 25); 609, 7 (fr. 67); citari videtur II, 221, 20 (fr. 14).

Ἀρχιτεκτονική διόνοια II, 189, 4.

Architectus; ad eum pertinet opus, 495, 28; se habet ad domum faciendam ut medicus ad sanitatem faciendam, 231, 38; ei cum domo nihil commune est, 609, 37; ejus ars domus causa adest, 609, 38; causa est cur domus aedificetur II, 265, 19; II, 267, 47; II, 516, 12; non interit simul cum domo II, 265, 36; II, 516, 29; aedificat secundum aedificandi artem II, 265, 39; et formam et materiam domus spectat II, 263, 20; ejus comparatur prudentia II, 158, 47; ejus minister aedificator II, 158, 37; non minus quam aedificator domum facit, sed non eodem modo II, 158, 38 s.; aedificando fiunt, idque cum boni tum mali II, 15, 4, 16; eorum quae faciunt causas noverunt II, 469, 17; igitur opificibus in unaquaque parte honorabiliores, doctiores et sapientiores habentur II, 469, 15, 50; pars reipublicae Platonis (οἰκοδόμος), 547, 35.

Architectus aedificans; domus et aedificationis causa est II, 265, 19; II, 516, 12.

Architheorus; ei non idem sumptus faciendus est ac trierarcho II, 42, 22.

Archon; quot paredros sibi sumpserit apud Athenienses fr. 237, b; olim comœdiis chorum non dabat, 460, 36; unicus, qualis Epidamni erant, oligarchicum est institutum, 563, 31.

Archontes; ita vocantur magistratus quidam quibus demandata est cura sacrificiorum quae sacerdoti non tribuit lex, 600, 10; legi obsecuti ad curiam prodeunt III, 640, 51 ss.

Archonides (Andron) Argivus; salsis cibis usus, absque potu duravit fr. 64, a.

Archytas; qualem definitionem probet II, 560, 1 ss.; dicebat in motu naturali aequalem inesse proportionem IV, 201, 19 ss.; ejus crepitaculum dabatur infantibus ne quidquam in domibus confringerent, 630, 49; non sine causa inventum esse videtur ejus crepitaculum, 630, 48; arbitrum esse ara comparavit, idque quare, 398, 21.

Arcisus; nominis etymologia fr. 261, a; Cephalii filius ibid.

Arcturus; ejus ortus vim vel contrahendi vel intendendi, vel tollendi, vel judicandi morbum habet IV, 108, 23 s.;

post ejus ortum rursus boni fiunt thynni III, 158, 20 s.; eo exoriente abit chlorio III, 185, 30.

Arcus; ejus funiculum e pudendo virili camelorum facere solent III, 78, 17 s.; non potest longe jaculari si nervus durus fuerit III, 656, 5 ss.; dici potest cum cithara fidibus carens, tum simpliciter cithara, 390, 31, 33; quem non viderat, se agniture esse aiebat in *Ulysse mendace nuntio*, 470, 13.

Arcus caelestis; v. *Iris*.

Ardae vocati Illyrii; in eorum regione aqua prosilit unda sal efficitur IV, 101, 32 ss..

Ardeola (ἄρωδιος); avibus non volacibus accensendus est, ideoque orrhopogium habet, ad volatum dirigendum ineptum III, 312, 8 s., v. *Aves non volaces*; avis fissipes est circa fluvios ac lacus degens III, 151, 44 s.; quomodo ab ea differat albardeola III, 151, 45 ss.; ei insidias struit atque bellum infert aquila, idque quare III, 173, 42 s., cf. III, 174, 9 s.; sese defendens moritur III, 173, 44, cf. III, 174, 9 s.; ei amica est cornix III, 174, 28; ejus ova devorat pipio, ideoque sibi invicem inimici sunt III, 173, 30 s.; quomodo significet tempestatem futuram fr. 159, a; eorum tria genera, nempe alba, fusca ac stellaris III, 174, 4 ss.

Ardeola alba (λευκωαδιος); quomodo ab ardeola differat III, 151, 45 ss.; pulchrum colorem habet III, 184, 45 s.; sine incommodo coit III, 184, 46; in arboribus nidum facit ibique commode parit III, 184, 46 s.; quanam loca depascatur III, 185, 1 s.

Ardeola fusca (ἄρωδιος μέλαινα); quoniam ejus sint mores III, 184, 42 s.; colorem malum habet et alvum semper humidam III, 184, 43 s.; coiens clangit atque sanguinem ex oculis emittit III, 174, 7 s., cf. III, 184, 41 s.; incommode et cum dolore parit III, 174, 8; cum aquila pugnat quia ejus praeda fit III, 174, 9 s.; cum vulpe quia nocte ab ea interficitur III, 174, 10; cum alauda quia ejus ova furatur III, 174, 11.

Ardeola stellaris (ἄρωδιος ἀστέρια); vocatur etiam ocnus III, 185, 2 s.; pigerrima est III, 185, 4; olim e servis mutata esse fabulantur III, 185, 3 s.

Area (ἄλω); locus ejus amplitudine paulo major IV, 97, 19.

Area solis; v. *Corona*.

Arena; quid sit et unde fiat IV, 234, 50 ss.; IV, 33, 21 ss.; cur nulla in lacubus fiat vel paucior quam in mari et fluvii IV, 234, 47 ss.; ejus radix IV, 33, 23; ea vescuntur mugiles III, 149, 11; ejus conum olent cephi clunes III, 189, 47 s.; ejus cumulo vel monili celeriter progredienti comparatur qui ictus sonum efficit III, 454, 38 s.; qui per eam incedunt, non progrediuntur quia semper cedit III, 518, 10.

Arenosa loca; in iis terrae motus non fiunt IV, 31, 32 s.

Areopagus; oligarchicum institutum est, 518, 8; Solone antiquior erat, 518, 46; ante pugnam Salaminiam pecuniam irrogavit ut naves militibus implerentur fr. 230, a; ejus auctoritatem mutilarunt Ephialtes et Pericles, 518, 52; fr. 232, a; ad eum iudicium sustinuisse ferunt Pisistratum, 588, 12; in eo causam dicere recusavit Midxemides etiamsi non recusasset Democritum, 377, 42; quum in bello Medico existimatione valeret, restrinxit reipublicae formam, 569, 27; in eo ne extra rem dicerent, lege cautum erat, 310, 25; in eo absoluta est mulier quae philtro dato alicui mortem intulerat, idque quare II, 143, 1 ss.

Arethusa; fons Siciliae Syracusis quinto quoque anno moveri affirmatur IV, 107, 4 s.

Argentariae officinae; v. *Officinae argentariae*.

Argentarius (χρηματιστής); unicum tantummodo in urbe

tolerantur Byzantii, idque qua lege, 640, 50; cur eum callidum appellemus IV, 204, 12 ss. peculiares sibi in castris habebat Didales Persa, 646, 52.

Argentea vasa; quomodo ut milites deciperet ea e cuiusdam oppidi sacris abriperit Didales Persa, 646, 43.

Argentei montes (τὰ Ἀργυροῦν καλούμενον ὄρος); ex iis originem petunt Chremetes et Nili primum fluentum III, 570, 3, cf. fr. 214, a.

Argentum; quidnam sit definiri non posse contendunt Antisthenes II, 560, 49; nonnullorum animis admiscuit deus secundum Platonem, 502, 52; simile corpus, III, 623, 5; densum et læve III, 646, 26; ei simile stannum II, 577, 21; II, 560, 50; ad aquam pertinet, idque quare III, 621, 17 ss.; terra et aqua constat, tum exhalatione quæ ab utroque dimanat III, 619, 40; frigoris et caloris motione fit III, 626, 10; pertinet ad res quæ effodiuntur III, 485, 2 ss.; aquosum est III, 485, 6; quatenus igitur odore præditum III, 485, 5 s.; pertinet ad proventus singulis regionibus proprios, 639, 36; concoqui nequit a calore animalium IV, 116, 19 s.; ubi depuratur bullas attollit et projicit et hinc argentarii lucrum faciunt IV, 237, 41 ss., 51; cum huiusmodi ejus genera causa materialis phialæ sunt II, 264, 11; II, 515, 2 s.; facultate quadam aut agendi aut patiendi præditum est III, 625, 44 ss.; in Iberia combustis quibusdam silvis solum manifesto ejus rivo fluxisse aiunt IV, 89, 5 ss.; terræ motu facto ejus magna copia collectam fuisse, quod Massiliensibus non vulgares suppediavit proventus IV, 89, 8 ss.; maximam ejus vim Phœnices Tartessus quum navigarent reportasse dicuntur IV, 101, 3 ss.; ab eo nullo pacto differret ferrum Chalybicum nisi uno fornace ureretur IV, 82, 13 s.; id e Leucotheæ fano abstulit Dionysius Syracusanus, 615, 29; idem quod pecunia II, 152, 4; ex eo olim nummos conficiebant 490, 48; non signatum ad sese afferre jussit Taos, 647, 18; omne, mortis pœna proposita, ad sese conferre jussit Dionysius Syracusanus, quo drachmis didrachmorum signum inderet, 645, 24 s.

Argentum lævigatum (ἀργυροῦ παρατριβόμενον); attritum colorem mutat III, 646, 1.

Argentum vivum (ἀργυροῦ χυτός); inconcretile est III, 619, 30 s.; eo infuso Veneri lignæ motum impertit Dædalus, teste Philippo comico III, 437, 13 s.

Argenti mons; v. *Argenti montes*.

Argestes; v. *Corus*.

ἀργεῖες; ita vocantur fulmina quæ raptim emicant III, 633, 15.

Argilla (ἡ ἀργίλος); cur sugillationes tollat IV, 159, 28 ss.

Arginusa; in Asia invenitur III, 131, 11; ibi mortuus est Alcibiades III, 131, 11 s.; ibi invenitur mons Elaphus III, 131, 10 s.; prælium navale ibi commissum Callia archonte fr. 232, b.

Argivi; eorum regio Troicis temporibus propter paludes paucos homines nutrire valebat III, 572, 17 s.; inde ei præferebatur Mycenæa III, 572, 19; ejus partes quæ tunc propter stagnationem steriles erant, nunc utiles factæ sunt III, 572, 21 s.; apud eos invenitur Nauplia III, 163, 37 s.; Lacedæmoniorum vicini atque hostes, 511, 17; 512, 8; terga dederunt quum in Lacedæmonios inciderent Sicyonios esse arbitrati II, 35, 11; præ ceteris Græcis Junonem colebant fr. 256, b; Phidoniæ mensuræ apud eos fr. 233, a.

Argo; quare eam Herculem vehere noluisse fabulenter, 536, 3.

Argolis; in eam Iones una cum Heraclidi venerunt fr. 256, a.

Argonautæ; iis per Symplegadas exitus e Ponto non fuit,

idque quare IV, 93, 30 ss.; eorum monumenta in Æthalia maris Tyrrheni insula IV, 93, 21 ss.; quare eos reliquisse fabulenter Herculem, 536, 1.

Argos; ibi locustæ genus nasci dicunt quod scorpiomachum vocant IV, 102, 3 ss.; ibi Danaus ludos instituit ob nuptias filiarum fr. 311, b; ibi sepulti sunt Sthenelus et Euryalus fr. 315, a; ex ea ejecti sunt Pelasgi IV, 87, 41; ibi pericæcos in civitatem adsumpserunt, quum periissent qui in Hebdoma erant, 567, 34; ibi post prælium Mantineæ commissum nobiles democraticam abrogare conati sunt, 569, 62; ejus tyrannus Phido, 530, 12; quare ibi ostracismo uterentur, 567, 5; ibi pœna statuta est in eos quorum causa lex lata, vel carcer ædificatus est, 342, 38; ibi statua Mytyos occisorem interfecit, 465, 2; IV, 105, 1 ss. (*ubi tamen Bityos legitur*).

Argumenta; semper adversus id quod deest dirigenda sunt, 247, 19.

Argumenta captiosa (ἐριστικοὶ λόγοι); iis qui resistere nequeunt sæpe opiniones a communi alienas veras esse fateri coguntur II, 513, 29 s.

Argumentationes (ἐνδύμματα); demonstrationes ex universalibus sunt IV, 204, 6 s.; e quibus fiunt, eadem sunt et numero paria iis circa quæ versantur syllogismi, 173, 45; 174, 21; fiunt e propositionibus, 173, 46; sunt vel syllogismus, vel inductio, 179, 42; inductione probatur omnes fieri vel de definitione, vel de proprio, vel de genere, vel de accidente, 177, 4, cf. 174, 1 ss.; item syllogismo, 177, 8 ss.; falsæ quomodo solvendæ sint, 269, 43; earum solutionem novit qui scit, unde pendeat falsum, 270, 9; sæpe non eas spectare debet reprehensio, sed disputantem, 270, 31, 36; 271, 13, 26, 50; per se vituperanda esse potest, ratione problematica vero bona, et vice versa, 271, 51; quæ concludit deterior est ea quæ non concludit, 272, 2; quæ per falsa verum concludunt jure reprehendi non possunt, 272, 6; quot modis perspicuæ esse possint, 272, 37; quot modis falsæ, 272, 43; ejus falsitas argumentantis magis peccatum est quam argumentationis, 273, 7; multis veris magis probamus quæ e valde probabilibus verum aliquid evertunt, 273, 9; quæ verum e falsis ac valde inutilibus colligunt, deteriores sunt multis quæ falsum colligunt, 273, 14; tria in iis considerata sunt, an concludant, dein verumne an falsum, et e qualibus, 273, 17; quænam logicæ sint, quænam pravæ ratione habita veritatis vel falsitatis, probabilitatis, vel improbabilitatis propositionum, 273, 19; adversus problemata maxime usu trita primasque theses scire debet dialecticus, 274, 38; conandum est dialectico ut sciat, quo tendant reliquæ, 274, 44; eas memoria tenere non tantum interest quantum propositiones communes, 275, 4; assuescendus est dialecticus ut ex una multas faciat, 275, 6; in universalibus facillime ex una multæ fiunt, 275, 9; si de particularibus disputet, semper una de universalibus disputat, 275, 19; pravæ oriuntur ubi adversus quemvis disputas, 275, 40; earum commemorationes semper universales facere oportet, 275, 13; paratas habere oportet adversus problemata in quibus pauca argumenta suppetunt, 275, 47; quænam adversus hujusmodi problemata itemque adversus plurima convenient, 275, 50; perperam distinguunt in argumentationes adversus nomen et adversus sententiam, 286, 7; eas probantur quæ simul adversus nomen et adversus sententiam sunt, 286, 15; 286, 7 ss.; idque non tantum quæ multiplici significatio peccant, 286, 25; probatur vel omnes ad nomen esse posse, vel nonnullas nec ad nomen esse, nec ad sententiam, si ad nomen eo sensu intelligatur quo

jubent qui ita distinguunt, 236, 28; quæritur an mathematicæ adversus nomen, vel adversus sententiam sint, 287, 1; sunt revera quedam ad nomen, sed non omnes, 287, 14; nonnulli clam proferunt ad argumentum alienas, idque qua de causa et quonam prætextu II, 188, 50; multi iis non æque animum advertere debent ac rebus apparentibus, idque quare II, 189, 10; eas qui solvere nequeunt dictis fidem habere coguntur II, 189, 12; fieri potest ut falsa sit, etiamsi res quæ demonstratur vera sit, sed alia de causa II, 189, 13; in unaquaque methodo philosophiæ differunt ab iis quæ philosophiæ non congruunt II, 188, 43; communes simul et refellentes ad nullam aliam scientiam pertinent nisi ad logicam II, 190, 10; quænam argutissima dicatur, 307, 17; quænam fuitiles sint, 307, 41, 43; quænam non contemnendæ, 307, 42, 46; earum vitium videre non idem est quod solvere, 294, 1; eas, non interrogantem spectare debet refutatio, 293, 31; 299, 50; quibus in disserendo utantur quattuor genera, 277, 22.

Argumentationes contentiosæ (ἰσχυρισμοὶ λόγοι); quænam, 277, 31; de iis sermo fit in lib. de *Sophist. Elenchis*, 277, 35; quonam consistat earum difficultas, 307, 20; quænam earum sit argutissima, 307, 34; quænam quod ad argutiam secundum locum teneat, 307, 36; quo modo solvatur, sic etiam impugnari debet placitum quo ens unum et immotum esse statuunt II, 249, 14.

Argumentationes dialecticæ; v. *Dialecticæ argumentationes*.

Argumentationes rhetoricæ; quasnam edocendas tradere sophistæ, 309, 4.

Argumentationes sophisticæ; quatenus utiles sint ad philosophiam, 293, 34; quatenus ad gloriam, 293, 42; qui eas vituperat nec tamen earum vitium determinat propter imperitiam, non veritatis causa difficultates movere videtur, 293, 44; iis partim similis est rhetorica, 318, 48, v. *Argumentationes contentiosæ*.

Argumentationes syllogisticæ; quonam consistat earum difficultas, 307, 19; quænam earum sit argutissima et quare, 307, 23, 29; quænam quod ad argutiam secundum locum teneat, 307, 30.

Argumentationes tentativæ (πειραστικοί); unde petantur, 277, 28; pertractantur in *Topicis*, 297, 35.

ἄργυροκοπιῶν v. *Officinæ argentariæ*.

Argus; Ulyssis canis propectam ætatem altigat fr. 149, b.

Ariadne; quare eam Bacchus cupierit IV, 294, 28 s.

Ariditas (ἀρδρα); ita vocatur plantarum interitus III, 548, 29; III, 549, 25.

Aridum (ἀρόν); nihil pullulat III, 424, 48.

Aries; cornibus ab ovibus differunt III, 252, 46 s.; eorum urina tenuior quam ovium III, 123, 8 s.; in Libya cum cornibus nascuntur III, 169, 18 s.; in Ponti parte Scythiæ vicina cornibus carent III, 169, 20 s.; coitus tempore inter se pugnant III, 121, 9 ss.; alioquin vero gregatim pascunt III, 121, 10; cornibus inter se certant III, 143, 37; nisi eos adducat pastor, domum redire volunt oves nive deprehensæ III, 175, 32 ss.; seniores oves primas ineunt, junioresque non sectantur III, 86, 27 s.; eos vero non admittunt oves quæ mane iniri consueverunt III, 124, 45 s.; quidam ovibus gemellum partum conciliare solent III, 124, 7 ss.; quidam masculinum vel femininum III, 124, 9 ss.; prouti sub lingua albas vel nigras vel rufas venas habent, albos vel nigros vel rufos agnos parient oves quas ineunt III, 124, 16 ss.; quendam nomine imposito gregi ducem præponere solent pastores III, 124, 1 ss.; isque vel quindecim annos vivere solet III, 123, 52 s.; ejus interdu caput habere dicunt prolem humanam monstrosam

III, 401, 18 s.; immo homines deformes interdum ejusdem caput habere videntur III, 401, 23 s.; revera tamen id fieri nequit, idque quare III, 401, 21 s., 28 ss.; eorum pelles cur maxime vibices arceant IV, 158, 18 ss.; sæpe petulcos homines deformes comparant cavillantes III, 401, 24 ss.

Arimanius; idem qui Pluto, malus dæmon secundum Magos fr. 31, a.

Ariobarzanes; quare eum aggressus sit Mithridates, 582, 20. **Arimnestus**; ejus statua fr. 332, b.

Arion; primus cyclicum duxit chorum fr. 28, a.

Ariphrades; qua de re tragicos poetas reprehenderit, 476, 5.

Aristæ; duris si scateat farrago, jumentis nocet III, 155, 9.

Aristæus; priscorum hominum ætate studiosissimus agri colendi fuisse fertur IV, 91, 35 ss.; hunc Nymphæ educaverunt et culturam et mellificium docuerunt fr. 263, a; hunc Sardinia imperasse fabulantur IV, 91, 36 s.

Aristides; aptus est qui laudetur in præmio orationis demonstrativæ, 402, 33; propter ipsius nobilitatem ejus quoque filia nobilis fr. 56, a; ejus filia Myrto Socrati nupsit fr. 58, a; ridiculum argumentum quo adversus Aristophontem Iphicrates usus est, si in eum adhiberetur, 376, 38.

Aristippus; sophistis accensetur II, 490, 20; rem mathematicam spernebat, idque quare II, 490, 20 ss.; quidnam Platoni dixerit, 377, 45.

Aristocratia; quænam, 328, 46; 527, 42; unde nomen petierit, 328, 47; 527, 43; plurium bonorum virorum imperium est, 539, 38; regno præferenda est, ubi plures viros æque bonos deprehendere licet, 539, 40; ejus scopus quæ pertinent ad disciplinam et leges, 329, 4; in ea pro virtute et dignitate conferuntur honores, 517, 37, 53; 525, 43; II, 99, 41, 47; II, 100, 17; in ea cives esse nequeunt nec artifex, nec mercenarius, 573, 42; aliquatenus oligarchia esse videtur, 573, 37; 574, 38; in ea æque ac in oligarchia pauci ad magistratus evehuntur, sed non propter eandem causam, 573, 37; evertitur ubi non bene inter se mixtæ fuerint democratia, oligarchia et virtus, 574, 10; ab ea in democratiam, vel oligarchiam, vel politiam fieri potest commutatio, itemque vice versa, 565, 14; mutatur vel in oligarchiam vel in democratiam, 574, 25, 26; quando in eam vergat secundum oligarchiæ genus, 550, 1; eam oligarchiæ speciem habent, 546, 4; tyrannidi opposita est propter contrariam reipublicæ naturam, 582, 53; in eam interdum mutatur tyrannis, 589, 17; ei respondet regnum, 579, 37; 580, 17, cf. 539, 38; ejus aberratio oligarchia est, 528, 2; 544, 45, cf. 552, 10; II, 99, 24; II, 230, 18, 20, 22; ei similis est necessitudo quæ inter maritum et uxorem exstat II, 99, 19; II, 230, 20 s.; in optima valet jus pro portione II, 230, 27; in ea valet jus pro dignitate et amicitia secundum excellentiam II, 100, 17, 19; ab ea longe distat oligarchia 544, 47; qui de ea disserit, de optima republica verba facit, 554, 33; virtute constare conatur, 544, 34; quando ab ea in oligarchiam fiat transitus II, 99, 19; in ea optimi viri magistratibus funguntur II, 99, 23; eam determinat virtus, 552, 19; optimis civibus primum locum tribuere conatur, 552, 25, 33; ita vocari debent cum democratice tum oligarchiæ mixtiones quæ potius in oligarchiam vergunt, 552, 21; ita inprimis vocari debent respublicæ, ubi et virtutis et divitiarum et libertatis rationem habent, 553, 2; in iis ratum habetur quod pluribus eorum placuerit qui reipublicæ administrandæ participes sunt, 552, 42; fieri non posse videtur ut in ea non bonæ sint leges, 552, 29; nec ut

civitas quæ legibus non bonis utitur, ea regatur, 552, 30; quæritur quatenus in ea iidem sint magistratus ac in reliquis reipublicæ formis, 562, 12; in ea ex eruditis creantur magistratus, 562, 15; ad eam pertinet puerorum ac mulierum præfecti magistratus, 562, 35; quænam ei congruat magistratum eligendorum ratio, 563, 25; quænam magistratum eligendorum ratio partim ad eam, partim ad politiam pertineat, 563, 20; tunc tantummodo dēocratia copulari poterit, si e magistratibus lucrum referre non licet, 577, 13; ei consentaneum est proceres magistratum occupare, 577, 17; ejus summus magistratus sunt legum custodes, 600, 29, 31; ei congruens multitudo qualis, 542, 2; eam condentes jus præ se ferunt, 512, 34; ejus fautores jus secundum virtutem distribuendum esse putant II, 55, 38; qualis ei congruat iudiciorum constitutio, 564, 27; quod modis in ea institui possint quæ deliberantem reipublicæ partem spectant, 560, 14; quot modis institui possit pars deliberans reipublicæ, ita ut partim ad hanc, partim ad politiam referenda sit respublica, 560, 17; in bene temperata proceribus facere non licet quidquid libuerit, nec affinitates cum quolibet contrahere, 574, 44; quomodo in ea creari debeant magistratus, 553, 33; in ea institui potest imperator perpetuus, 540, 30; ei conveniunt plura loca munita, 613, 37; in ea seditiones fieri solent quia pauci honorum sunt participes, 573, 34; in primis ubi plebs constat hominibus qui jactant se ceteris civibus virtute non minores, 573, 40; item ubi aliqui viri magni cum dedecore tractantur, 573, 44; item ubi vir fortitudine præstans ad honores non admittitur, 573, 47; item ubi alii valde pauperes, alii valde divites sunt, 573, 20; item si quis adeo magnus fieri possit, ut solus regionem sibi vindicet, 574, 2; evertitur in primis, si jus violetur in ipsius reipublicæ administratione, 574, 8; dissolvitur in primis latenter ac paulatim, 574, 45; persistit interdum, non quia per se stabilis est, sed quia magistratus bene se gerunt, cum adversus eos qui reipublicæ regimen participant, tum adversus eos qui non, 575, 38; minus in dynastiam abit ubi brevi tempore occupantur magistratus, 576, 2; multi eorum qui eam institui volunt, errant, idque duplici modo, 557, 43; ab ea propter ephorum magistratum ad democratiam deflexit Lacedæmoniorum respublica, 513, 13; partim propositum est reipublicæ Carthaginiensis, 517, 13; quænam ad eam referenda sint in republica Carthaginiensi, 517, 27 ss.; ab ea deflectuntur Carthaginienses, dum divitiarum etiam rationem habendam esse putant, in eligendis magistratibus, 517, 31; capp. de Aristocratiā citantur, 549, 39, 551, 37.

Aristocratiā oligarchica; quænam, 590, 13, 16.

Aristocratiā proprie sic dicta; respublica est quæ nititur viris revera virtute præstantissimis, 551, 38; in ea sola vir bonus et civis bonus iidem sunt, 551, 41, cf. 542, 52; differt ab aristocratiā vulgo sic dicta, 552, 2; 553, 3.

Aristocratiā vulgo sic dicta; est respublica in qua magistratus creatur, cum divitiarum, tum virtutis ratione habita, 551, 46, cf. 574, 11; differt ab aristocratiā proprie sic dicta, 551, 37 ss.; 552, 2; 553, 3; differt cum a politia vulgo sic dicta, tum ab oligarchia, 551, 44, 47; nititur viris qui adsumptione quadam boni habentur, 551, 39; in ea cives non absolute boni sunt, sed suæ reipublicæ ratione habita, 551, 42; quomobrem aristocratiā vocetur, 551, 48; ejus duæ species, 551, 51 ss.; tanquam tertia ejus species consideranda politia vulgo sic dicta species quæ maxime in oligarchiam vertit, 552, 3, cf. 574, 17, 33; tanquam aberratio

considerari nequit, 552, 7; revera tamen a probatissima republica aberratio est, 552, 9; quare ea inter aberrationes pertractanda sit, 552, 8, 14; vel ejus, vel politia vulgo sic dicta aberrationes sunt reipublicæ species quæ vulgo enumerantur, i. e. democratia et oligarchia, 552, 10; parum a politia vulgo sic dicta differunt, 553, 7; 552, 2; partim a plerisque civitatibus remota est, partim politia vulgo sic dicta similis, 553, 1; quomodo differat a politia vulgo sic dicta, 574, 10, 17; minus stabilis est quam ea, 574, 16, 19; in ea proceribus facere licet quidquid libuerit et affinitates contrahere cum quo velint, 574, 40.

Aristodicus Tanagraeus; ejus ope occisus est Ephialtes fr. 232, a.

Aristogenes; spiritus alimentum respirationem esse autumat, ex aere in pulmone concocto et per vasa distributo, excrementis vero foras expulsi (*locus corruptus ita fortasse restituendus est*: ἡ δ' ἐκ τῆς ἀναπνοῆς τροφή, ὥσπερ Ἄ. οἰεται (πρὸς τὰς γὰρ οἰεται τὸ πνεῦμα)) III, 663, 30 ss.

Aristogiton; Harmodii causa Pisisitridas aggressus est, 581, 13.

Aristomenes; tutor Nicanoris Aristotelis filii fr. 331, b.

Aristomenes; exemplum citatur, 79, 40.

Aristonymus Ephesius, Demostrati filius; asinam iniit fr. 349, a.

Aristophanes; quatenus cum Sophocle concordet, 458, 40; agentes imitatur, 458, 40; ejus fabulæ vocantur dramata, 458, 41; secundum eum (in Platonis *Convivio*) amantes coalescere cupiunt, 499, 30; in *Babyloniis* deminatione usus est, 388, 34; alteram fabulam *Pacem* docuit fr. 305, a.

Aristophontem (*adversus*); citatur oratio Iphicratis; 376, 38.

Aristoteles Rhodius; Phocænsium principatum obtinebat, 643, 20; eorum factiones quomodo inter se reconciliavit, simul pecuniam ab iis exigens, 643, 21 ss.; quomodo civium litibus antiqui finem imposuerit, simul inde multum pecuniæ contrahens, 643, 31 ss.

Aristoteles Stagiritæ; Pythiam domesticam se habere dicebat fr. 323, b; per annos plus quam L bis tantum lunæ iridem se deprehendisse testatur III, 601, 6 s.; Stagiron urbem adiuvit fr. 324, a; Athenis Stagira venit propter magnum regem fr. 328, a; in Epistola ad Philippum narrat se cum Platone usque ad ejus mortem XX annos mansisse fr. 323, b; eum admiratus est fr. 324, a; matris suæ imaginem Cereri Nemeæ consecrari jussit fr. 332, b; ejus de scribendis epistolis sententia fr. 328, b; scripsit epistolas ad Diarem fr. 323, a; quid de honoribus sibi, Delphis decretis senserit fr. 327, a; citatur IV, 327, 20.

Aristoxena; ita vocata est Petta regis Naxi filia, idque quare fr. 276, a.

Arithmetica; circa nullam substantiam versatur II, 607, 5 s.; versatur circa numeros, 313, 6; ei proprium principium monas, 130, 39; sumit quidnam significant ejus affectiones, 130, 41; genus ei subjectum numeri, 128, 44; 130, 36; 152, 3; ex ea in geometriam transferri potest demonstratio, 128, 42; ei subjecta sunt harmonica, 129, 5, 44; 130, 13; 135, 1; harmonicæ præstat, 149, 26; item geometriæ, 149, 27; II, 470, 26; magnitudinis rationem non habet II, 614, 19 s.; igitur accuratior est geometria II, 614, 20; maxime adhibet syllogismos primæ figuræ, 135, 25; in ea multum interest abacum pythagoricum memoria tenere, 274, 46; præter numeros circa quos versatur aliud eorum genus ponere coactus est Plato II, 483, 54 ss.

Arithmetica proportio; quænam II, 19, 24; II, 57, 8.

Arithmeticus; ponit cum quid sit monas, tum eam esse, 160, 32, cf. 121, 15, 17; non quærit an axiomata vera sint, idque quare, II, 503, 14; non separabilia tanquam separabilia spectat, idque rectissime II, 614, 30 ss.; unum et indivisibile ponit II, 614, 34; hominem considerat quatenus unum et indivisibile est II, 614, 34 s.; sumit non probat definitiones, 257, 10; eorum theorematum omnia rebus sensibilibus conveniunt II, 632, 33 s., 51 s.; II, 633, 6, 11 s.

ἀριθμός; εἰς ἀριθμὸν θέντες, 153, 32.

Arma; cuiuscunque eorum munere fungi potest manus III, 290, 41 ss., cf. 40 ss.; eorum munere funguntur ungues, ungulae, cornua et avium rostrum III, 242, 51, cf. 45 s.; eorum munere fungitur stimulus insectorum eo in posteriori parte præditorum III, 284, 14 s.; quomodo iis præstent milites II, 33, 48; eorum non minima pars juvenis interest, 440, 46; olim aliter se habebant ac hodie, 479, 31; ea non fabricatur fortitudo II, 148, 21; pulchra conveniunt forti, non justo, 360, 53; ea abicere videtur leges II, 53, 18; ea mente deturbati abicere videtur II, 38, 11; ea abicientes IV, 319, 43; ex ea possidentibus composita esse debet respublica, 558, 28; ea qui possident in politia reipublicæ administrandæ participes, 527, 52; ea qui possident, decernere valent, an respublica manere debeat, necne, 611, 1; ea qui tenent in politia proprie sic dicta agros possidere debent, 612, 19; an ea possidere debeant agricolæ et artifices, non determinavit Plato, 503, 23; iis carere nequit civitas, 610, 4; eorum duplex usus, *ibid.*; quibusnam opus sit civitati, 504, 1; quænam in oligarchiis commentati sint, ut ab iis arceant pauperes, 558, 15; quomodo efficere debeat tyrannus, ut eorum ademptione opus non habeat, 507, 39; eorum possessio apud Cretenses servis interdicta est, 502, 17; ne quis subditorum ea domi possideret, multa præstituta, edixit Charidemus Orita, 648, 21; quum primum hoc mandatum negligere visus esset, postea subito domos invadens multa invenit et multam exegit Charidemus, 643, 24.

Armamenta (ζεύγη) tibiurum; III, 661, 39.

Armatura gravis; v. *Gravis armatura*.

Armatura plenaria (παντοπλία); eam upupæ vere tribuit *Æschylus* III, 207, 30.

Armati; quantum eorum numerum instituerit Plato, cum in *Republica*, tum in *Legibus*, 503, 38; cum inermibus pugnantibus comparantur milites II, 34, 2.

Armatus est; exemplum τοῦ habere, 2, 29; 17, 17.

Armenia; venenum in ea nascitur quod pardalium vocatur, IV, 76, 10.

Armentarii; equorum gregi ducem non præficiunt, sicut boum, idque quare III, 128, 33 ss.

Armi summi (ἀρπύριον); in iis jubam habent equicervus et pardum (vel hippopardium) III, 19, 21 s.; in iis terminatur juba equi et bonasi III, 19, 19; III, 104, 32 s.; probatur naturam tauri cornua iis recte non inseruisse III, 255, 8 ss.

Armorum Judicium; tragodia e parva *Iliade* desumpta, 477, 3.

Aromata; cur acrius oleant cinere sufflata quam igne IV, 187, 24 ss., 43 ss.

Aromaticæ arbores; v. *Arbores aromaticæ*.

Arrabæus; propter bellum cum eo *Sirra Elimeæ* regi filiam natu majorem despondit, 581, 28.

Arrogans (ἀνδύων); quisnam II, 21, 53; II, 49, 33; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; vituperio dignus est, idque magis quam dissimulatur II, 49, 45; II, 50, 32; non facultate, sed consilio spectatur II, 50, 11; habitu ergo arrogans est II, 50, 12; alius arrogans

est quia ipso mendacio delectatur, alius gloriæ aut quæstus gratia II, 50, 14; qui nullius gratia sibi arrogat, improbo quidem similis est, attamen potius futilis quam pravus videtur II, 50, 7; qui gloriæ vel honoris gratia sibi arrogat, non admodum vituperandus est II, 50, 9; qui vero lucri causa turpior II, 50, 10; qualia affectare soleat qui gloriæ causa arrogans est II, 50, 15; qualia qui lucri II, 50, 17; qualia affectent plerique, idque quare II, 50, 18; veraci opponitur, idque quare II, 50, 32; in laudatione magnificus et gravis appellari debet, 331, 18.

Arrogantia; quidnam II, 21, 52; et sermonis et actionis simulationem spectat II, 21, 41; II, 49, 32; medium nomine carens inter eam et dissimulationem circa eadem fere versatur ac amoenitas II, 49, 25; spectat veritatem colentes et mentientes II, 49, 31; ea vel alicujus, vel nullius gratia uti licet II, 49, 40; ei interdum similis evadit dissimulatio modum excedens II, 50, 27; ad eam pertinet cum amplificatio, tum extenuatio modum omnino excedens, II, 50, 28; quænam ejus signa pudorem incutiant, 356, 6.

ἀρρύθμυν; duplici sensu dicitur, 133, 1.

Ars; *Licymnii* citatur, 402, 11; item *Isocratis* fr. 123, b; 124, a.

Ars; quidnam III, 220, 12; III, 349, 6 ss.; III, 358, 6; quomodo a natura differat III, 349, 6 ss.; III, 358, 6; II, 601, 26; ejus notio motui instrumentorum inest III, 349, 5 s.; spectat res faciendas et facturam II, 156, 34; forma est II, 517, 7; ita dicitur et quod secundum artem et quod artificiosum est II, 261, 51; eam abesse dicimus in rebus quæ natura constant, itemque ubi lectus solummodo potentia II, 261, 54; distinguit ea quæ utitur a fabricatrici principalissima (ἀρχιτεκτονική) II, 263, 36; universalis spectat II, 468, 37 s., cf. II, 469, 5; ei fere similis videtur experientia II, 468, 21; ab experientia pendet, ut recte vidit *Polus* II, 468, 22 s.; quomodo ab experientia differat II, 468, 27 ss.; II, 469, 8; quod ad actionem attinet, experientia non superior esse videtur II, 468, 33 ss.; propius ad scientiam accedit quam experientia II, 469, 24 s.; quomodo a scientia differat, 170, 50; II, 68, 13 ss., cf. II, 469, 44; ejus initium provenit ab experientia vel ex primo universali in anima quiescente, 170, 47; ad physicam vel ethicam pertinet, ut ejus differentiam exponat a mente, ab intellectu, a scientia, a sapientia, a prudentia 153, 15; interdum scientiæ effectivæ principium est II, 534, 22; II, 592, 23; non deliberat II, 272, 4; æque ac ei, naturæ quoque competit causa finalis II, 272, 6; qualis in arte factis causa et principium, talis in rebus naturalibus natura III, 222, 1 ss.; in rebus ea factis eodem modo se habent priora ad posteriora ac in rebus naturalibus II, 271, 9; naturam imitatur II, 263, 17; partim efficit quæ natura efficere nequit, partim naturam imitatur II, 271, 6; naturæ tantum defectus explere conatur, 624, 17; quæ ea perficiuntur, aliis perficiuntur ac res naturales II, 121, 8; omni exquisitiores et meliores sunt natura et virtus II, 19, 39; ea indigemus quotiescunque præter naturam aliquid facere oportuerit IV, 54, 6 ss.; naturæ æmula III, 613, 53 s.; contrariis consonantiam efficit III, 635, 8 s.; inest animalibus potentia naturalis huic similis III, 145, 15 ss.; multa ejus vestigia in animalium marinorum vita deprehendere licet III, 190, 32 s.; quæcumque qui primus invenerit, hominibus admirationi fuisse, probabile est II, 469, 30 ss.; unaquæque in re sibi subjecta exercet vim docendi et persuadendi, 313, 3; nulla singularia considerat, 314, 35; operis gratia materiem fabricat II, 263, 43, cf. 32; quatenus formam (εἶδος) considerare

debeat II, 263, 18; se habet ad materiem ut causa et efficiens III, 468, 29; causa movens est II, 490, 30; nisi eadem sit, ex diversa materie idem fieri nequit II, 561, 41; inutili materię partem cōmit, idque quare III, 390, 7 s.; lecti materię est III, 220, 45; lectum facit II, 464, 14 s.; de ejus cum stanno mixtione v. *Stannum*; instrumentis uti debet III, 438, 40 s.; non propter commune aliquid cum terebro convenit, sed utentis gratia II, 230, 45; se habet ad terebrum ut instrumentum ad animam II, 230, 46; se habet ad instrumentum ut anima ad corpus et dominus ad servum II, 231, 12; inter eam et instrumentum nec amicitia exstat nec justitia II, 231, 13; ejus actus motus instrumentorum est III, 358, 5; ei comparatur anima vegetalis III, 358, 6 s.; in ea sit τὸ ἐννέα τοῦ, 162, 37; suum quæque habet bonum II, 5, 42; omnis bonum aliquid appetit II, 1, 1; nulla circa accidens versatur II, 536, 23; ad eam nihil refert, si res melior per accidens pejor evadat II, 66, 6; semper circa difficilior versatur, idque quare II, 17, 24; in ea a notione et definitione ducitur principium II, 272, 52; spectat ea quæ alio modo habere se possunt II, 69, 45; principiorum non est II, 69, 44; inductione probatur, eam habitum effectivum esse cum ratione conjunctum II, 68, 25 ss., 40; ea secundum veritatem affirmat vel negat anima II, 67, 46; circa quænam versetur II, 68, 30 ss.; non spectat res quæ necessario sunt vel fiunt, nec res naturales, idque quare II, 68, 33; pertinet ad actionem non ad effectonem II, 68, 36; aliquo modo circa eadem versatur ac fortuna II, 68, 37; nullius est omnes scientias tenere, 285, 25; in unaquaque falsus est syllogismus, 285, 35; ad omnes pertinent dialecticarum refutationum loci, 285, 40, 44; nulla quæ naturam quandam docet, interrogativa est, et quare 288, 39; omnes communibus quibusdam utuntur, 288, 54; quæ extra eam posita sunt, sponte disci debent, 438, 25; ea imitantur nonnulli, 457, 14; sub nullam cadunt actiones singulæ II, 15, 50; in nulla fieri potest, ut ratio inferior superior efficiatur 382, 50; ejus virtus exstat II, 69, 30; in ea qui sponte peccavit antefereendus est II, 69, 31; ejus præstantiam sapientiæ nomine designamus II, 70, 1; in ea quoque fieri possunt peccata II, 271, 24; quando peccat, alicujus gratia agere aggre ditor, sed a fine aberrat II, 271, 29; quibus rebus inest, modo in iis multum valeant fortuna, imprudentes sæpe prospero successu utuntur II, 238, 35; quare non sit prosperitas II, 238, 45; ea quæ fiunt, semper, quantum fieri potest, optime se habent II, 9, 25; in unaquaque parere scriptis præceptis stultum est, 539, 3, cf. II, 130, 8 ss.; ea quibus opus est magistratus, vel in democratia suffragiis cooptandi sunt, 591, 31; ea quoque vivunt homines II, 468, 18; ei tribuenda est citharistæ peritia, 616, 21; voluptatis non exstat II, 87, 21; ejus opus esse putatur omne bonum II, 87, 21; haud mirum est voluptati nullam respondere II, 88, 16; actui non respondet, sed facultati II, 88, 17; eam Minervæ tribuere solemus, 632, 13; eam per accidens esse putabat Antiphon II, 261, 33.

Artes; earum divisio fr. 101, a; ex iis fiunt opera, idque quomodo III, 333, 32 s.; bonum sunt, 324, 3; earum scopus id quod maxime expetitur, 116, 7; omnes e prægressa fiunt cognitione, 121, 5; in omnibus finis bonum est, 533, 13; in omnibus eadem est via, 76, 42; ex iisdem ac per eadem gignuntur ac intereunt II, 15, 14; omnes potentie sunt II, 565, 4 s.; omnes finis ratione in infinitum extenduntur, non vero ratione eorum quæ ad finem tendunt, 491, 27; in iis cum finis rectus subesse debet, tum actiones quæ ad hunc finem ten-

dunt, 615, 39; spectant res quæ fieri possunt, 368, 34; quæ sine ea fieri possunt, poterunt etiam cum arte, 368, 48; in rebus ad eas pertinentibus semper deterius melioris gratia exstat, 618, 6; principia sunt, idque maxime architectonicæ II, 514, 38; operam non dant ut insit bonum quod unicuique inesse potest II, 191, 25; quænam requirantur ut actiones revera secundum eas fiant et quomodo hoc respectu a virtutibus differant II, 17, 42, 50; magis de iis sit deliberatio quam de scientiis, idque quare II, 28, 5; eas exercitio consequimur II, 15, 2; disciplina parantur II, 567, 14; aliæ materiam fabricant, aliæ eam operi idoneam reddunt II, 263, 32; duæ materiæ imperant ac eam cognoscunt II, 263, 35; quæ altera alteri subiunguntur, earum quæ maxime princeps est, finem habet maxime expetendum II, 1, 11; in iis nonnullæ res ad multos usus adhibentur III, 430, 27; non semper eadem fabricant, quæ re fabricata utuntur, 635, 5; omnes terminum habent, 489, 53; omnibus ad pecuniam parandam abutuntur qui corporis voluptatibus student, 492, 3; in omnibus, quæ diligentiam quandam ac prudentiam requirunt, solus peritus quolibet recte disponere valet II, 129, 25; iis uti præstat qui earum periti sunt, 541, 10; in iis patria instituta mutare confert, 510, 10; in iis non omnia accurate perscribi possunt, idque quare, 510, 27; iis assimilandæ non sunt leges, 510, 39; iis semper suppetere debent instrumenta, 484, 19; iis ministri pro instrumentis sunt, 485, 2; igni tanquam instrumento utuntur III, 669, 46 ss.; in iis sunt quædam exordia doctrinæ, quibus assuescere debent qui earum muneribus fungi debent, 624, 32; in omnibus quæ non partem pertractant, sed circa unam rem absolvuntur, ad eandem pertinet investigare quid cuique conveniat, 543, 11; non intereunt II, 565, 44; quomodo amittantur II, 565, 43; eas habere non possumus nisi acquisiverimus ac didicerimus II, 565, 44; nec non habere, nisi amisimus II, 565, 42 s.; probabile est unamquamque sæpius inventam et deperditam fuisse II, 608, 40, cf. II, 604, 41 s.; perirent, nisi efficiens faceret tantum et tale, patiens vero pateretur id ipsum et tantum et tale II, 57, 25; II, 58, 16; initio postquam inventæ sunt, parvum sed utilissimum capiunt incrementum, 308, 36, 14; eas particulatim auxerunt qui ab antiquioribus acceperunt, 308, 34; quomodo ulterius provebantur II, 7, 19; iis unusquisque quod deest addere posse videretur II, 7, 20; memorantur quæ non compertæ sunt, 316, 20; in omnibus fere exstant homines qui in iis eruditi sint, etiam si eas non exercent, 532, 11; de earum operibus eruditis æque competit judicium ac peritis, 532, 12; nonnullas aliquatenus participant privati, sed non magis quam periti, 532, 18; de nonnullarum operibus melius judicant qui iis utuntur quam qui fecerunt, 532, 26; iis præstant Asiani, 608, 38; iis sunt inferiores Europæi et frigidarum regionum incolæ, 608, 36; cur qui iis exercendis claruerunt, melancholicos fuisse videamus IV, 265, 13 ss.; iis carere nequit civitas, 610, 2; plurimarum capax est homo III, 290, 28 s.; semper doctiores et nobiliores habentur quæ oblectationi inseruiunt, quam quæ necessaria spectant II, 496, 36; quænam illiberales habendæ sint, 625, 23, cf. 636, 1; odiosæ (πονηραὶ) et sordidæ (βάναντοι) quæstuariæque spem vitæ beatæ consequendæ non sistent II, 186, 15; quænam odiosæ dicantur II, 186, 19; quænam sordidæ II, 186, 20; quænam quæsturiæ II, 186, 21.

Artes illiberales (βάναντοι); in iis boni habetur ratio II, 490, 21 s.

Artis ignis; in eo rem perinde se habere statuendum est ac in naturæ III, 669, 36 s.

Artis opera (τῆς τέχνης ἔργα); quomodo in iis, ita etiam in natura res se habet IV, 169, 4 s.

Arte facta (τὰ τεχνηστά, τὰ γινόμενα κατὰ τέχνην, τὰ οὐκ αὐτά); pertinent ad res generationi obnoxias III, 219, 24 s.; in iis prima est causa finalis idque quare III, 219, 12 ss.; iis minus quam rebus naturalibus competit pulchrum et causa finalis III, 219, 18 s.; iis competit necessitas III, 219, 23 ss.; in iis quaestioni *quapropter* respondet causa finalis II, 557, 14; qualis in iis principium et causa ars est, talis in rebus naturalibus natura III, 222, 1 ss.; in iis ars demit inutilem materiei partem III, 390, 8 s.; igitur nullum eorum ex universa materia fit III, 390, 6 ss.; fiunt quod potentia sunt ab eo quod actu est III, 348, 7 s.; fiunt ex eo quod potentia tale est ab eo quod actu est III, 348, 39 s.; in iis agens vocamus quodcumque movendi vim habet II, 464, 3 ss.; in iis faciens simile est, atque praedicat factum III, 220, 10; in iis manifeste a materie differt principium motus II, 464, 13; eorum causa ex qua materies est II, 264, 43; II, 515, 34; omnia materiem habent, ideoque et esse et non esse possunt II, 544, 12 s.; qualitates debent elementis III, 349, 2 ss.; formam vero motui instrumentorum notionem artis continent III, 349, 4 ss., cf. III, 358, 3 ss.; nonnulla eorum et casu vel fortuna fieri possunt II, 544, 22 ss.; item sponte III, 220, 2 s., cf. 13; in quibus faciens et ratione et tempore prius sit *ibid.*; quænam eorum et casu fieri possint, quænam non II, 546, 44 ss.; eorum forma in anima est II, 544, 26 s., cf. 31, 40, 51; in iis non exstat forma præter cunctum II, 601, 32 ss.; iis non competit ortus et interitus II, 601, 34; alia ratione quam res naturales sine materie sunt et non sunt II, 601, 35 s.; eorum forma non exstat præter res singulares II, 560, 41; igitur separabilis non est II, 560, 40; nec forsitan substantia II, 560, 42 s.; in omnibus differt forma per se a forma materiei juncta II, 380, 48 ss.; eorum forma extra id quod sit est III, 349, 6 s.; omnia proportionem quandam fiunt III, 397, 28 s.; si minima sint facilius ad finem perveniunt III, 409, 43 s.; ea quoque a cognomine gignuntur II, 601, 49, cf. 24; II, 544, 37 ss.; eorum ideæ non sunt II, 483, 30; II, 617, 11.

Artabazus; contra Charidemum Oritam expeditionem suscepit, 648, 11.

Artapanes; quomodo propter metum Xerxis interfecerit, 582, 2; Darium injussu Xerxis suspenderat, 582, 3.

Artaxerxes Ochus; ejus error de Nilo et Indo fr. 213, b.

Artemisia; ejus insitio in *adul* silvestri IV, 28, 2.

Arteria; quidam III, 10, 51 s.; in pulmonem tendit apud omnia animalia III, 31, 40 s.; eam habent quæcumque pulmonem habent III, 14, 11 s.; eam omnes habent quadrupedes viviparæ, idque eodem loco sitam quo humanam III, 29, 41 ss.; eam habent aves et quadrupedes viviparæ, atque in universum omnia animalia quæ respirant, sed apud ea hæc pars humanæ dissimilis est, etsi eundem locum occupet III, 29, 44 ss. eam exceptis piscibus habent omnia animalia sanguine prædita III, 274, 25 s.; apud omnia animalia ea prædita eodem modo sita est III, 274, 26 s.; intra collum sita est III, 14, 7 ss.; item ante gulam III, 14, 10 s., 48; cum gula membranaceis ligamentis connexa est III, 14, 49 s.; cartilaginosa est et pauci sanguinis, multisque tenuibus venis circumdata III, 14, 12 ss.; ubinam sita ejus pars superior III, 14, 14 ss.; foramine ex ea in os pervenit III, 14, 20; ejus inferior pars

ad medium pulmonis interstitium devenit III, 14, 21 s.; deinde in utramque pulmonis partem distribuuntur ejus rami III, 14, 22 s.; apud aves et quadrupedes viviparas duo ejus rami in utramque pulmonis partem tendunt III, 14, 31 ss.; cordi quoque connexa est, idque ejusmodi ligamenti III, 14, 39 s.; quo loco cordi connectitur cavum est III, 14, 40 s.; ejus foramina ad os tendenti applicari potest ligula III, 14, 13 s.; ei incumbit ligula III, 27, 38; si infletur, in cavas pulmonis partes transit spiritus III, 14, 34 ss.; item in cor III, 14, 41 ss.; idque si non in omnibus, certe in magnis animalibus III, 14, 42 s.; nihil nisi spiritum recipit et emittit III, 14, 45; si aliud quid accipiat, vel siccum, vel humidum, dolore afficitur donec id tusiendo rejecerit III, 14, 45 ss.; ea cum corde communicat pulmo III, 260, 54 ss.; ejus causa exstat eamque protegit collum III, 289, 1 s.; ad cor et pulmonem tendit III, 257, 39 s.; per eam fit respiratio III, 257, 35 s.; III, 541, 5 s., cf. 50; moriuntur animalia, si respiratione quæ per eam fit, priventur III, 541, 9 s.; est tractus communis quo spiritus per arterias in fistulas distribuitur III, 256, 19 ss.; cartilaginosa corpore constat, idque quare III, 256, 30 ss.; ante gulam sita est, etiamsi sibi invicem impedimento sint III, 256, 38 s., 51 s., cf. III, 257, 26 ss.; ejus situm ope ligula cor rexit natura III, 257, 1, 24 ss., cf. 6 ss.; si alimenti vel potus aliqua pars in eam delabatur excitatur dolor et suffocatio et tussis III, 256, 34 ss., cf. III, 257, 9 ss.; igitur omnino falsi sunt qui ea potum recipere putant animalia III, 256, 37 ss., cf. *Guttur*; ante gulam sita est III, 545, 1 s.; per eam in pulmonem descendit cibis, si eum assumentes, respiremus III, 544, 40 ss.; ei apud quadrupedes sanguine præditas (i. e. viviparas) tanquam imposita est ligula III, 545, 4 s.; ejus contractione idem efficiunt aves et quadrupedes oviparæ quod ligula ope quadrupedes viviparæ III, 545, 6 ss.; ejus scissuræ impositum est cor III, 15, 15 s.; juxta eam porriguntur venæ jugulares III, 41, 35 s., 39; ex ea nonnisi per vim fit sanguinis fluxus III, 262, 37; ejus ramos comitantur rami meatuum a corde profectorum, idque quomodo III, 15, 40 ss.; item rami meatus a vena magna profecti III, 15, 51 s., cf. III, 41, 7 ss.; ex ea venulae derivantur III, 667, 15 s.; meatus ab illa ad ossa pertinentes III, 667, 48 ss.; unice spiritum recipere potest III, 667, 4; facile rumpitur III, 666, 52; si longa fuerit et arcta, vox difficulter foras emittitur, idque quare III, 656, 12 ss.; qui valde spatiosam habent, spiritum facile transmittunt III, 656, 27 ss.; qui inæqualem, ii participant omnes difficultates III, 656, 33 ss.; qui brevem celeriter emittunt spiritum, sed acutius vociferantur III, 656, 38 ss.; ad vocem efficiendam ei ope aeris respirati illidit aerem qui ea ipsa continetur anima vocis et respirationis instrumentis insita III, 450, 10 ss., 17 s.; ob ejus duritiem vocem duriores fieri nonnulli male putant, idque quare III, 660, 1 s.; nulla dura est sicuti tibia III, 660, 10; ea præcisa loqui non licet III, 269, 26 s.; si humiditate aut asperitate laboret, vox emittitur inæqualis III, 428, 54 ss.; calorem continet III, 667, 26; a vehementi calore maxime exasperari solet IV, 178, 18 s.; quando humiditate plena fuerit, spiritus distrabitur crassus et humida fit III, 656 44 ss.; eam contrahunt et dilatant ovipara, utpote ligula carentia, ita ut nihil gravius in pulmonem incidere possit III, 27, 39 ss.; chæmæleontis qualis III, 26, 21; serpentum qualis III, 33, 10 ss.; longæ ope spiritum recipiunt serpentes et quadrupedes oviparæ III, 296, 40 s.; ea carent branchiis prædita III, 545, 12 s.; ea carent pisces III, 72

11; item et testacea quia et pulmone III, 538, 32 s.; eam habet delphis III, 72, 33.

Arteriæ ad intestinum et ventriculum pertinentes; verisimile est e dissectionibus iis alimentum attrahi III, 667, 11 ss.

ἄρθρα i. e. pudenda III, 28, 7; III, 36, 86; III, 321 52; III, 324, 24; III, 325, 22.

Articulationes; quot et quibusnam modis se habeant idque quare III, 241, 29 ss.

Articuli (τὰ ἄρθρα); semper duorum terminus est IV, 53, 10; quodammodo discriminatus est IV, 53, 13; nullus est in lapide IV, 53, 18; infinitos nemo in corpore habet IV, 53, 17; in iis abundat materia IV, 297, 21 s.; eorum extremum cartilago est IV, 297, 23; circa eos dispersi sunt nervi III, 43, 47; in iis vires nostræ resident IV, 113, 6; austrinis flatibus laxantur IV, 113, 6 ss.; quæ iis carent brevis vitæ et imbecilla sunt IV, 285, 6; quibus male compacti sunt, brevissime vivunt IV, 170, 2 s.; nondum compactos habent iuniora animalia III, 428, 1 ss.; iis femipis præstant mares III, 76, 1 s.

Articulus (τὸ ἄρθρον); ejus definitio, 473, 12 s.; elocutionis pars est, 472, 33; ejus vis ad distinguendum verborum significatio, 278, 24; terminis vel adjiaciendus vel non adjiaciendus prouti conclusio postulat, 83, 3; animadvertendum est ut recto loco ponantur idque quomodo, 437, 11, 29; si addantur plerumque dilucidam reddunt elocutionem, si eximantur obscuram, 437, 32; interdum tamen contrarium efficiunt, 437, 33.

Artifex; unum est II, 230, 9; ejus propria res est instrumentum II, 230, 10; ab ejus bono separari nequit instrumenti bonum II, 230, 10; inter eum et instrumentum non exstat communio II, 230, 8; se habet ad instrumentum ut anima ad corpus et dominus ad servum II, 230, 7; ut tyrannus ad subditum II, 100, 30; instrumento prodest, sed cum eo amicitiam non colit II, 100, 31; omni peculiare opus est II, 6, 36; quidnam ejus contemplationis argumentum sit III, 433, 8 s.; causa sanitatis est II, 265, 6; II, 515, 50; quæritur an ei virtute opus sit 495, 50; quomodo a servo differat, 495, 52 ss.; sæpe per intemperantiam munere suo male fungitur, 495, 50.

Artifices (βάνουροι, δημιουργοί, τεχνῖται); iis opus est cuicque civitati, 509, 12; 547, 21; 610, 19; 611, 28; ab artificio suo victum sibi parare possunt, *ibid.*; pertinent ad operarios, 524, 35; quomodo a servis differant, 525, 36; virtutis studio sese dedere nequeunt, 524, 44; plerique divites sunt, 525, 48; quæritur an inter cives referendi sint, 525, 17; olim in nonnullis civitatibus, omnes peregrini, vel servi erant, quemadmodum etiamnum plerique, 525, 28; optima civitas eos civitate non donabit, 525, 30, cf. 610, 38; 611, 10; olim, antequam extrema invaluisset democratia, magistratus participes non erant, 525, 36; in alia civitate cives esse possunt, in alia nequeunt, 525, 40; in aristocratia cives esse nequeunt, 525, 43; in oligarchia possunt, 525, 48; ubi prævalent, oritur ultimum genus democratia, 557, 23; iis largiri non debet tyrannus quæ a plebe tenuiter victitanti exegerit, 586, 14; circa artes versantur sine quibus civitas consistere nequit, 547, 21; partem civitatis constituunt, 547, 19; eorum artes partim necessariae sunt, partim luxuriam vel vitam deoram spectant, 547, 22; iidem qui milites vel iudices vel deliberantes esse possunt, 548, 15; eorum vita ignobilis est et virtuti subcontraria, 610, 39; iidem esse possunt qui agricolæ et consultatores et iudices, 610, 24; sacerdotum munere fungi nequeunt, 611, 20; partim perpetuo ab agricolis, a mercenariis, a consultatoribus et a militibus distincti sunt, partim

vicissim eorum munere unguntur, 61, 30; eorum vita prava est nec aliquid cum virtute commune habet, 594, 14; facile concioni intersunt, 594, 18; pertinent ad spectatores importunos, 633, 20; iis similes fiunt qui musicam certaminum gratia exercent idque quare, 632, 20; iis cum opere nihil commune est, 609, 36; opus suum impensius amant quam ab eo amarentur, si animatum evaderet II, 110, 6 s.; causam noverunt II, 469, 12, 14; igitur sapientiores habentur quam experti II, 469, 10, 50; docere possunt II, 469, 25; ignorant, nec quærunt emolumentum quod ex ideæ cognitione percipi possit II, 5, 20; boni, medium respiciunt II, 19, 38; falluntur ab imperitis ope captivum ex accidente, 282, 30; qui se ipsos vocant, alius vocat Bacchi adulatores, 387, 42; reliqui si improbi non sunt, nec philosophi, 376, 24; ad opera eorum rectius dijudicanda valet pingendi peritia, 626, 20; iis accensendi sunt medicus et faber III, 433, 9; iis adnumerare solent muscos, 628, 44; quomodo refutandi sint qui musicæ studium iis similes reddere perhibent, 631, 5, 11 ss.; fieri possit ut iis similes reddant quidam musicæ modi, 631, 18; iis pueros similes reddunt Lacones, 627, 30; iis apud Thessalos aditus ad forum liberum non patebat, nisi a magistratu vocarentur, 614, 44; tertia classis civium in Hippodami Milesii republica, 508, 21; parum necessario aberat quin propugnatorum servi essent, 509, 1; nihilominus eos reipublicæ administrandæ participes esse voluit, 509, 9; quo tempore multi expectabantur, decimam de mercibus quæ importarentur exigendam in usum revocavit Antimenes, 649, 51; peculiares sibi in castris habebat Didales Persa, 646, 51.

Artifices Bacchi; cur magna ex parte improbi sint IV, 271, 11 ss.

Artificium; quid appellemus IV, 54, 9 s.; latet, si quis verba a communi sermonis consuetudine desumpta adhibeat, 387, 1.

Artocles; magister Timonis citharædi fr, 164, b.

Artus (αὐτὸν); ita vocantur crurum ossa III, 45, 20 s.; iis carent quæ crura et brachia non habent III, 45, 50 s.

Artus (ἀκρωτήρια); in eorum parte supina nullum animal præter leporem pilos habet III, 49, 25 s.; eorum magnitudo an fortitudinis signum, 119, 46; validi et magni, fortitudinis signum IV, 4, 37; item iracundiæ IV, c. 1; imbecilles ignaviæ IV, 4, 51.

Arum (τὸ ἄρον); id comedere fertur ursus post latitationem prodiens, idque quare III, 161, 36 s.; III, 177, 20 s.

Aruncus (ὁ ὀρυγγο); pili species est III, 175, 36 s.; si unus capræ apprehendas, restitant ceteræ quasi stupefactæ *ibid.*

Arundo; flexilis est III, 620, 3; ignem alit IV, 128, 30; in stagnis crescunt III, 163, 9; vix incremptum capiunt, ubi desunt pluviae III, 163, 8 ss.; ad eas sæpe pariunt pisces III, 116, 29, 37; iis insident cicadæ, idque quando III, 162, 18; iis hieme insidet elea III, 184, 21 s.; iis plumbi loco glaciem affingunt Ponti incolæ ut immobiles maneat III, 567, 35 s.; igitur iis aquam calidam affundunt fidem quo celerius congeletur III, 567, 34 s.; iis combustis in quodam loco Umbricorum salem gignunt III, 582, 42 ss.; levi membrana obductis sonum edunt pueri III, 543, 22 s.

Arundo piscatoria; ei comparandum est nonnullarum palmpipedum avium collum III, 298, 18 s.

ἄρῳα: 474, 9.

Arva cessantia (ἀρῳαί); in iis pariunt et cicadæ et attelabi III, 100, 27 ss.

Arva laborata (ἐργα); in iis frequentes sunt ascarides, idque quare III, 91, 44 s.

ARX; ei comparatur cor III, 265, 7; oligarchiæ et monarchiæ convenit, 613, 36; inde ab ea usque ad certam distantiam olim plus quam definitam agri mensuram possidere non licebat, 593, 48; in ea Athenis erat templum Minervæ, 641, 25.

Asbamæa; aqua Jovi iurijurandi vindici sacra prope Tyanam IV, 104, 17 s.; ejus natura et vis IV, 104, 18 ss. *ισόβολος* quidnam IV, 290, 19.

Ascalaphus; ejus epitaphium fr. 314, a.

Ascalaphus, (*ἀσκάλαφος*, avis); append ces intestinorum habet III, 34, 39.

Ascalopas (*ἀσκαλώπας*); in hortis ope caveolarum capitur III, 186, 13; quantus III, 186, 14; quale rostrum habeat *ibid.*; quemnam colorem III, 186, 15; cito currit et hominem amat III, 186, 15 s.

Ascanius lacus; in eo aqua nitrosa est, IV, 83, 10 ss.; circa eum Pythopolis IV, 83, 14 ss.

Ascarides; lumbricorum genus III, 93, 26; e quonam luto fiant III, 94, 27 ss.; idque quomodo III, 94, 30 ss.; primum fucis perexiguus et rubris similes sunt III, 94, 32 s.; quamdiu eum habitum præ se ferunt, adhærentes moventur III, 94, 33 s.; dein abruptæ super aqua feruntur, atque tum demum vocantur proprie ascarides III, 94, 34 s.; nonnullis diebus interjectis stant rectæ super aqua, duræ et immobiles atque in tipulas mutantur III, 94, 36 ss.; in quibusnam locis imprimis et celerius gignantur, idque quare III, 94, 42 ss.; autumno imprimis nascuntur, idque quare III, 94, 45 ss.

Ascendentes; cur genibus, descendentes vero femoribus laboremus IV, 146, 34 ss.

ἀσχιτος 399, 5.

ἀσχιστον v. *Findi quod nequit*.

Ascoliasmus; facilius fit in sinistris III, 306, 27.

ἀσπός masculini generis est, etiamsi utensilis nomen sit, 291, 45.

Asellus (*ὄνκος*); æstate latitat III, 160, 40; unde constet eum diutissime latere III, 160, 40 ss.; in arena vel limo se abscondit atque radiolorum ope capit pisciculos III, 191, 3 ss.; os late patens habent fr. 181, a; gregalis non est *ibid.*; cor ejus in ventre situm est *ibid.*; in ejus capite lapis invenitur molari similis *ibid.*

Aselli multipedes (*ὄνοι πολυπόδες*); quatenus iis aspectu similes sint pediculi piscium III, 101, 37 s.

Asia; ejus fines III, 631, 5 ss.; nonnullis Tanais et Nili ostia III, 631, 9 s.; ei alii Ægyptum tribuunt III, 631, 12 s.; ad eam pertinet Arginusa III, 131, 11; parum ab ea remota est Creta, 515, 19; in ea maxima flumina e monte Parnasso (Paropamisio) oriuntur III, 569, 22 ss.; idque quænam III, 569, 26 ss.; ejus flumen Mæander IV, 106, 19; in quibusdam ejus fluminibus ad mare non decurrentibus sponte nascuntur pisciculi, idque quales III, 117, 43 ss.; ibi minus quam in Europa inveniuntur leones III, 169, 48 s.; ibi inveniuntur pardi III, 169, 44 s.; ibi feræ ferociiores sunt III, 169, 45 ss.

Asia; apud eam habitant Lesbii fr. 273, b.

Asia superior; quot camelos possideant nonnulli ejus incolæ III, 208, 42.

Asiæ imperium; Hellesponto ab Occidente, Indo ab Oriente terminatur III, 647, 35; quomodo cautum erat ut quicquid in eo novi accidisset rex Persarum eodem die rescisceret III, 637, 42 ss.

Asiani; quomodo ab Europæis differant, 608, 39; natura mores habent serviliores quam Europæi, 537, 33; herile imperium nequaquam ægre ferunt, 537, 34; multi equitatu cum finitimis bellum gerebant, 545, 36.

Asias citharis; unde nomen habeat fr. 273, a, b.

Asilus (avis) (*ὄλτρος*); si non semper, saltem plerumque vermibus pascitur III, 151, 3.

Asilus (*ὄλτρος*); primum in aqua, deinde in sicco degit III, 2, 49; sunt e latius animalibus quæ super fluminibus currunt III, 94, 20 s., cf. III, 2, 51; igitur maxima eorum frequentia est propter aquas ubi hujusmodi animalia inveniuntur III, 94, 21 ss.; duobus aliis præditus ideoque aculeum in anteriori parte habet III, 6, 48 s.; proboscide cutem quadrupedum perforant III, 63, 10 s., cf. III, 251, 39 ss.; igitur firmissimas habent quemadmodum purpuræ et buccina III, 63, 9 ss.; III, 67, 28 ss., cf. III, 251, 36 ss., cf. *Proboscis* et *Lingua similis pars*; sanguinem hauriunt III, 156, 14.

Asilus (marinus); est vermiculus sub thynnorum et gladiatorum pinnis latens III, 164, 4 ss.; scorpio similis est III, 164, 7; magnitudine araneam æquat III, 164, 8; tanto dolore afficit gladios ut eos exsilire cogat III, 164, 8 ss.; quonam anni tempore hos pices infestet III, 158, 22, s; III, 160, 31 s.; III, 164, 5; circa thynnorum nascuntur pinnae III, 101, 41 s.; qualem figuram et quantam magnitudinem habeant III, 101, 42 s.

Asina; frigidior materies est quam ad condendum fœtum confert III, 369, 44 s.; post coitum semen emingit, nisi impediatur III, 128, 41 s.; III, 369, 26 s.; cur semen emingat IV, 325, 21 ss.; quomodo prohibeant, ne ita agat III, 128, 42; quamobrem eam post coitum persequantur IV, 326, 12 ss.; eam post coitum secantes flagellant III, 369, 27; quot menses uterum gerat III, 128, 43; idem tempus ac equa uterum fert IV, 323, 8 ss.; duodecim menses uterum fert III, 369, 36, cf. III, 370, 12 s.; hinc eodem anni tempore parit quo inita fuerit III, 369, 35 s.; ei admissarios admovent circa solstitium æstivum III, 369, 32 ss.; idque ut earum pulli calida anni tempestate nascantur III, 369, 34 ss.; non semper concipere valent III, 369, 22 s.; quot pullos pariat III, 128, 43 ss.; decimo graviditatis mense lac habet III, 128, 48; ejus lac post camelinum et equinum tenuissimum est III, 53, 27 s.; id caseo admiscet Phrygi III, 54, 5 s.; quanta ei post partum fiat purgatio III, 122, 46 s.; ejus urina tenuior quam asini III, 123, 9 s.; non post partum die iterum marem admittit atque tum facillime impletur III, 128, 48 ss., cf. 19; si non ineat antequam notas amittat, nec se adiri sinit, nec impletur postea III, 128, 51 s.; pariens conspici non vult III, 129, 1; ideo parituras ad tenebras abducunt III, 129, 23 s.; per totam vitam parit, si parere inceperit nondum abjectis notis III, 129, 3 s.; diutius vivit quam asinus III, 129, 5; facilius abortit, si ab equo inita fuerit quam si ab asino III, 129, 6 ss.; si ab equo impleta fuerit, uteri gerendi tempus maris rationem sequitur, corporis vero magnitudo et species et robur feminae III, 129, 8 ss.; non admittit equum, nisi ipsa equam suxerit III, 129, 17 s.; si sine intermissione ab equo ineat, cito sterilis fit III, 129, 13 ss.; eventum jam ut annicula pareret et fœtum educaret III, 86, 11 s.; III, 128, 40; cur raro monstra pariat IV, 172, 36 ss.; quondam inita ab Aristonymo formosissimam peperit filiam Onoscelin fr. 349, a.

Asine; Dryopes huc deduxit Dryops Arcadis filius fr. 253, a, b.

Asinus; ei non eadem natura ac homini aut equo aut cani II, 169, 51; ad jumenta pertinet III, 7, 48; quadrupes vivipara est III, 30, 18 ss.; felle caret, *ibid.*; III, 274, 39 s., cf. III, 275, 33 s.; solidungulus, ideoque llenem partim latum, partim angustum habet III, 270, 28 s.; solidungulus non multifidus est ac unicum pulum parit, ideoque animalibus parum fecundis accensendus est III, 292, 27 s.; igitur mammas in femoribus habet, idque quare, *ibid.*; solidungulus est, ideoque

unicum ventriculum habet III, 271, 4 ss.; n egnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; crassissimum et nigerrimum sanguinem habet III, 52, 11 s.; dentes abijcit III, 22, 49; quoto ætatis mense et quo ordine dentes abijciat III, 128, 37 s.; quosnam ejus dentes notas (γνώμας) vocent III, 128, 39; ei quod ad magnitudinem et ad partes interiores attinet similis est equus fluvialis III, 24, 6, 3; ei similis equus, 200, 41; ei quod ad caudam attinet, similis est camelus III, 19, 44; quando nati sunt perstant, nec pars inde ab ungula sursum versus ad genu crescit IV, 316, 42 ss.; nullo alio morbo laborat nisi malleo III, 167, 48; omnium animalium frigoris impatientissimum est III, 168, 1, cf. III, 169, 33; pediculos, nec ricinos habet III, 101, 27 s.; herbivori et frugivori sunt III, 155, 3 s.; maxime potu pinguescunt III, 155, 4, cf. *Jumenta*; spinis teneris vescitur III, 174, 25 s.; igitur ei inimica spinula III, 174, 24 s.; teste Heraclito, paleas auro præfert II, 122, 18; esurientes ne verberibus quidem a pastu dimoveri possunt II, 34, 34; iis quoque tribuenda esset fortitudo, si feræ in venatores irruentes fortes dicendæ essent II, 34, 33; ex eorum stercore fiunt vermes e quibus melolonthæ procreantur III, 94, 48 s.; cur plus excrementi sicci egerat quam humidum IV, 172, 19 ss.; ad spinas præteriens ulcera scabiti III, 173, 32 s.; igitur ejus ulcera vellicat eique bellum infert ægithus III, 173, 31, 35 s.; eo rudiente audit, ova et pullos ejicit ægithus III, 173, 33 s.; ei bellum infert corvus, idque quomodo III, 175, 40 s.; ei inimicus est atque insidias struit lupus, idque quare III, 173, 36 ss.; in ejus naves subit stellio, idque quomodo III, 174, 3 s.; ideoque stellioni inimicus est III, 174, 2; cur iis pili e cicatricibus erumpant IV, 165, 21 ss.; IV, 166, 1 ss.; IV, 322, 49 ss.; cur pili albi IV, 325, 25 ss.; quot annos vivat III, 129, 4 s.; eo diutius vivit mulus, idque quare III, 529, 47 s.; frigidi et aliosii sunt III, 369, 28 s., 36 s.; hinc in frigidis regionibus non reperiuntur, idque quibusnam III, 369, 28 ss.; hinc ejus genitura quoque frigida est III, 369, 37 s., 44 s.; in Scythia, in Gallia et in Ponto non inveniuntur, idque quare III, 168, 1 s.; III, 169, 32 s.; non gignuntur in Scythia, idque quare IV, 323, 13 s.; ubinam parvi sint III, 169, 31; in Ægypto minores (?) quam in Græcia III, 169, 24; ex asinis fiunt III, 368, 26 s.; cum mas tum femina tricesimo ætatis mense coire incipiunt III, 86, 9 s.; III, 128, 36; non generant plerumque, nisi trimi fuerint, aut sex mensibus minores III, 86, 10 s.; nisi post primam dentitionem coitu uti cœperit, sterilis manet III, 369, 52 s.; unde constet eum ad sterilitatem proclivem esse III, 369, 50 s., 53 s.; III, 370, 4; cur post coitum mingat IV, 325, 17 ss.; ad coitum cur eos ante solstitium admittant IV, 323, 8 ss.; in eorum genere unicis pullus paritur post coitum cum cognatis animalibus III, 369, 21 s.; III, 379, 6 s.; ex iis quæ eorum generi propria sunt petenda est causa sterilitatis mulorum III, 369, 19 s.; eos non admittunt equæ ætate inclinata, idque quare IV, 324, 34 s.; si inscendat equam a caballo initam equi semen perdit, idque quare III, 128, 31 s., 45 s.; III, 369, 40 s.; citius (equas) implet quam equus III, 126, 50 s.; eorum initum quomodo sustineant equæ IV, 321, 22; communis eorum affectus in rem veneream proclivitas IV, 7, 4 s.; item innocentia IV, 7, 8; ad eos referuntur quibus labia crassa et superius ante inferius eminet IV, 10, 46 ss.; item qui faciem carnosam habent IV, 11, 15 s.; item qui magnam IV, 11, 19; item quibus oculi prominentes IV, 11, 34 s.; item qui frontem rotundam habent IV, 11, 42 s.; item qui caput parvum

IV, 12, 4; item qui aures longas IV, 12, 7; item qui magna voce graviter vociferantur IV, 14, 4 s.

Asini Epirotici; reliquis non majores sunt III, 54, 32. Asinus Indicus; solipes est et unicum cornu habet III, 20, 25 s.; solidungulus et unicornu esse fertur III, 254, 37 s., 42 ss.; solus inter solipedes talum habet III, 20, 27 s.

Asini silvestres (ὄναρες); genere a domesticis differunt, etiamsi specie similes sint III, 133, 32 s.; celeritate præstant III, 133, 34; in Syria inveniuntur IV, 76, 31; unus præst armento IV, 76, 31; si junior aliquis pulvis seminam conscenderit dux indignatur et pudenda ejus ore eveellit IV, 76, 32 ss.

Asinus (piscis); v. *Asellus*.

Asio (ὁ σκῶψ); avis unguis est nocturna III, 150, 43; quanta ejus magnitudo III, 150, 45 s.; carne vescitur ululaque et capricipi similis est III, 150, 46 s.; quidam eorum autumno per unum aut duos dies comparent III, 186, 25; idque Favonio flante III, 186, 31; hi a reliquis asionibus nulla alia re nisi pinguedine differunt III, 186, 27 ss.; esculenti sunt hi et valde commendantur III, 186, 26 s.; voce carent iidem III, 186, 29; de eorum generatione nihil constat III, 186, 30.

Asius; ejus epitaphium fr. 318, a.

Aspalax; vivipari sunt et sanguine præditi III, 68, 38 ss.; inde ab ortu mutilatum est eorum genus III, 68, 39 s., 49 s.; igitur visu carent III, 9, 14 s.; III, 68, 41; manifestos oculos non habent, sed multos sub cute latentes III, 9, 15 ss.; III, 462, 5 s.; quomodo se habeant eorum oculi III, 68, 41 ss.; alio modo cæci dicuntur ac homines II, 529, 30 s.; eorum culis crassa est III, 68, 42, 49; apud eos oculorum sedem petunt meatus duo nervosi et robusti a cerebro profecti, idque a quonam ejus loco III, 48, 50 ss.; ad superiores dentes exsertos terminantur hi meatus apud eosdem III, 69, 1; domum sibi struunt III, 3, 52; in quibusnam Bæotiæ partibus inveniuntur, in quibusnam non III, 168, 46 ss.; magna copia eorum in Bæotia redundat IV, 98, 12; nec vivere nec fodere possunt Coroneæ Bæotiæ oppido IV, 98, 10 ss.; in Ætolia eos visu hebeti præditas tradunt, neque terra vesci sed locustis IV, 107, 17 s.

Asper (χαλκός); qui excessu peccat circa iram II, 213, 14; opponitur mansueto II, 213, 4; quinam II, 48, 11; ad vitæ consuetudinem iracundis peiores sunt II, 48, 17.

Asperum (τραχύ); non ad quale, sed potius ad positionem pertinet, 15, 14, 16; ejus definitio, 15, 20; violentiorem sensum faciunt III, 660, 50; super ea incedit polypos in terram egressus III, 193, 14; in iis potissimum gignuntur vespeæ III, 202, 1 s.

Asperum et læve; tactus contrarietates sunt II, 454, 51.

Asperitas (τραχύτης); affectus corporalis est III, 226, 29 s.; plantis proprium est ut ea saluti prospiciant III, 281, 51. s.; ea saluti aures prospiciunt urticæ marinæ, *ibid.*

Asperitas et lævitas; sensibilia sunt aut omnibus sensibus communia, aut certe visui et tactui III, 484, 9 ss.; corporum affectus sunt III, 228, 45 s.; a calido, frigido, humido et sicco pendent III, 228, 43, ss.; secundarium contrariorum par est auditum ac vocem respiciens III, 459, 2 s.; mortis et vitæ, somni et vigiliæ, senectutis et vigoris, morbi et sanitatis causæ esse nequeunt III, 232, 15.

Asperitas (χαλκότης); quatenus homini et reliquis animalibus communis III, 145, 7; III, 171, 38 ss.; propter eam fit maledicentia II, 54, 6; naturalior est quam

capidines non necessariae vel quae nimium expetunt II, 82, 31; ea frequentior est iracundia II, 48, 15; lenitati minus opponitur quam iracundia II, 48, 14; omnis modum excedens vel ferina vel morbosa est II, 81, 43.

Aspetus; Achilles cognomen in Epiro, fr. 280, b.

Asphaltites lacus; in Palaestina III, 582, 22, ss.; eum quidam fabulantur talem esse, ut si quis hominem aut jumentum ligatum injecerit, illud supernatet III, 582, 24 ss.; ejus aquam amaram et salsam esse aiunt, ut nullus piscis in eo oriatur III, 582, 26 s.; item ut vestes extergantur, si madefactae excussae fuerint III, 582, 28.

Asphodelus; ex eo ceram ferunt apes III, 199, 46.

Aspis; serpens est III, 170, 27; in Libya gignitur III, 170, 26 s.; ejus morsus incurabilis est III, 170, 28; ex eo fit medicamentum putrefactivum III, 170, 27; ejus cum ichneumone pugna III, 177, 39 ss.

Aspis Aegyptia; vim non absimilem habet atque eam quam possidet serpentum genus Curii in oppido Cypri IV, 102, 26 ss.

Assare; cur alia oporteat, alia vero elixare IV, 214, 42 ss.; assatur quod in sartagine frigitur III, 612, 45 s.; assabant omnia antiquitus IV, 331, 17; assa, cur coquere soleant, non vero cocta assare IV, 331, 15; meliora quam ea cocta sunt, idque etiam magis quam antea assata fuerint IV, 331, 20; iis aridiora sunt elixa, idque quare III, 612, 50 s.; in iis partes exteriores aridiores fiunt III, 613, 43, s.

Assae carnes; magis quam elixae partes interiores humidae habent IV, 288, 31 s.

Assatio; species concoctionis III, 611, 15; concoctio est quae ab arido et alieno calore fit III, 613, 37; plus negotii facit quam elixatio, idque quare III, 614, 45 ss. arte et natura efficitur, *ibid.*; oppositum ei quidquam est, sed difficile nomen invenit III, 614, 9 s.

Assatio imperfecta; incoctionis species III, 611, 16.

Assimilatio (παρομοίωσις); quidnam, 395, 34; 438, 18; sit vel initio vel fine periodi, 395, 53; si initio fiat, semper nomina similia habet, 495 36; si in fine, vel extremas syllabas, vel ejusdem nominis casus, vel ipsum nomen, 395, 37; ex ea peti possunt sententiae, 428, 28; comparatione major, 438, 17; ejus exempla, 438, 19, 24; in ea praecipue assimilanda sunt postrema nomina, 438, 20.

Assumptivi motus (ληπτίκα κινήσει); corporis tractiones sunt II, 335, 35.

Assyrii; philosophiae apud eos auctores Chaldaei fr. 67, b.

Astaci (ἀστακοί); eorum genera pertinent ad animalia crustata III, 7, 22; III, 58, 12 ss.; 80, III, 25 s.; unum e quattuor magnis generibus crustatorum III, 285, 25 s.; locustis similes sunt III, 58, 13 s.; eodem modo coeunt quo locustae III, 80, 31 s.; quibusnam rebus a locustis differant III, 58, 14 s.; III, 59, 17, ss., 37, 40 ss., 51 ss.; totum corpus pectusque laevae habent III, 58, 51 s.; quidnam sit eorum color III, 59, 14 s.; eorum corpus carnosum et molle est III, 59, 44 s.; colli eorum regio exterior in sex partes dirempta est III, 59, 47 ss.; quarum sexta quinque habet plagulas II, 59, 48 s.; ab interiore parte quattuor habent earum partium in quas primum ova pariunt femina III, 59, 49 s., cf. III, 58, 32 s.; unaquaeque eorum colli sectio exteriora versus spina brevi et recta munita est III, 59, 50 s.; pectus eorum latius est III, 59, 43 s.; octo pedes habent corpori suppositos III, 59, 16 s.; eorum quattuor apice bifidi, reliqui vero non III, 59, 45 s.; forfices habent quia ad genus pertinent forficibus praeditum III, 586, 23 s.; forficibus non utuntur adprehendendum,

sed ad incedendum III, 286, 25 s.; ideo modo dextram modo sinistram forcem majorem habent III, 586, 21 s., 24; quomodo se eorum habeant forfices vel pedes majores III, 59, 17 ss.; quomodo eorum dextra forfex a sinistra differat III, 59, 19 ss.; eorum forfices maxillis comparantur III, 59, 21; eorum forfices majores ab exteriori parte spina majori munitae sunt III, 59, 53 s.; semper alterutram forcem majorem habent, non tamen semper eandem, idque tam mares quam feminae III, 59, 54 ss.; quomodo moveant earum partem extremam atque bifidam III, 59, 26 s.; eorum forfices et adprehendendum et adprehendum factae esse videntur III, 59, 28 s.; super majoribus forficibus duas minores habent forfices vel pedes, eosque quales et ubinam sitos III, 59, 29, s.; minores forfices flectunt et ori admovent III, 59, 32 ss.; sub minoribus forficibus habent partes branchiis similes, easque multas et hirsutas III, 59, 81 s.; has partes assidue movent III, 59, 32; dentes duos habent (in ore) III, 59, 35 s., cf. III, 61, 19; quales, quot et ubinam sitas habeant antennas vel cornua III, 59, 36 ss.; quales et ubinam sitos habent oculos III, 59, 39 ss.; eorum quasi frons acuta et aspera et salis magna III, 59, 41 ss.; eorum facies acutior est III, 59, 43; modo vere, modo autumno post partum senectam exiunt III, 162, 21 ss.; in locis laevibus inveniuntur, non vero in caenosis III, 91, 27 s.; ubinam igitur occurrant III, 91 28 s.; hieme et vere terram petunt, aestate vero altum, idque quare III, 91, 34 s.; eorum multae species sunt non solum forma sed et magnitudine longe diversae III, 285, 27 ss.

Astaci fluviatiles; parvi sunt III, 65, 7; iis similia animalia in quibusdam cochleis marinis inveniuntur III, 65, 6 s.; ab his animalibus differant eo quod eorum testa intus mollis est III, 65, 8 s.; qualis sit eorum figura e Dissectionibus disci potest III, 65, 9 s.

Aster; gigas a Minerva oculus fr. 311, b.

Asterias; peculiare accipitrum genus III, 190, 2 s.

Asterias; v. *Mustelus stellaris*.

Astens; eo archonte apparuit cometa III, 559, 41 s.; idque quo tempore Helice et Bura combustae sunt III, 559, 22.

Astra; eorum elemento pro portione respondet spiritus vel calor qui semine continetur III, 352, 10; circa Gades secundum musicae harmoniam moventur fr. 76, a; eorum motus quomodo deos esse demonstret fr. 39, a; cur orientia et occidentia majora videntur III, 602, 47 s.; ex eorum scientia olivarum ubertatem praevидit Thales, 493, 38, v. *Stellae, Sidera*.

Ἀστρονομία; Jovis cognomen II, 641, 38.

Astrologi; caeli motum aequalem et celerrimum esse censent II, 575, 6 s.; igitur eo motu reliquos dijudicant II, 575, 8; de eorum suppositionibus dubitationes in questionibus naturalibus moverat Aristoteles fr. 198, a.

Astrologia; circa naturam quandam speculatur II, 535, 16; speculatur circa substantiam sensibilem sed aeternam II, 607, 3 s.; igitur omnium scientiarum mathematicarum philosophiae maxime affinis est II, 607, 2 s.; nullum aliud officium habet nisi rerum sibi subjectarum cognitionem et contemplationem II, 188, 18; pertinet ad scientias mathematicas II, 492, 11; quomodo eam exponant mathematici III, 219, 4 ss.; accuratior est mechanica, idque quare II, 614, 21 s.; est disciplina mathematica naturalior II, 263, 2; contrario modo se habet ac geometria II, 263, 3; aequae ac physica considerat soleni et lunam, sed non eodem modo II, 262, 30 ss.; eodem modo monstrat ac geometria et arithmetica, 130, 41; in ea quod ad sensum indivisibile

civitas quæ legibus non bonis utitur, ea regatur, 552, 30; quæritur quatenus in ea iidem sint magistratus ac in reliquis reipublicæ formis, 562, 12; in ea ex eruditis creantur magistratus, 562, 15; ad eam pertinet puerorum ac mulierum præfecti magistratus, 562, 35; quænam ei congruat magistratum eligendorum ratio, 563, 25; quænam magistratum eligendorum ratio partim ad eam, partim ad politiam pertineat, 563, 20; tunc tantummodo dē-mocratia copulari poterit, si e magistratibus lucrum referre non licet, 577, 13; ei consentaneum est proceres magistratum occupare, 577, 17; ejus summus magistratus sunt legum custodes, 600, 29, 31; ei congruens multitudo qualis, 542, 2; eam contentes jus præ se ferunt, 542, 31; ejus fautores jus secundum virtutem distribuendum esse putant II, 55, 38; qualis ei congruat judiciorum constitutio, 564, 27; quot modis in ea institui possint quæ deliberantem reipublicæ partem spectant, 560, 14; quot modis institui possit pars deliberans reipublicæ, ita ut partim ad hanc, partim ad politiam referenda sit reipublica, 560, 17; in bene temperata proceribus facere non licet quidquid libuerit, nec affinitates cum quolibet contrahere, 574, 44; quomodo in ea creari debeant magistratus, 553, 33; in ea institui potest imperator perpetuus, 540, 30; ei conveniunt plura loca munita, 613, 37; in ea seditiones fieri solent quia pauci honorum sunt participes, 573, 34; in primis ubi plebs constat hominibus qui jactant se ceteris civibus virtute non minores, 573, 40; item ubi aliqui viri magni cum dedecore tractantur, 573, 44; item ubi vir fortitudine præstans ad honores non admittitur, 573, 47; item ubi alii valde pauperes, alii valde divites sunt, 573, 20; item si quis adeo magnus fieri possit, ut solus regionem sibi vindicet, 574, 2; evertitur in primis, si jus violetur in ipsius reipublicæ administratione, 574, 8; dissolvitur in primis latenter ac paulatim, 574, 45; persistit interdum, non quia per se stabilis est, sed quia magistratus bene se gerunt, cum adversus eos qui reipublicæ regimen participant, tum adversus eos qui non, 575, 38; minus in dynastiam abit ubi brevi tempore occupantur magistratus, 576, 2; multi eorum qui eam institui volunt, errant, idque duplici modo, 557, 43; ab ea propter ephorum magistratum ad democratiam deflexit Lacedæmoniorum reipublica, 513, 13; partim propositum est reipublicæ Carthaginiensis, 517, 13; quænam ad eam referenda sint in reipublica Carthaginiensi, 517, 27 ss.; ab ea deflectunt Carthaginienses, dum divitiarum etiam rationem habendam esse putant, in eligendis magistratibus, 517, 31; eapp. de Aristocratia citantur, 549, 39, 551, 37.

Aristocratia oligarchica; quænam, 590, 13, 16.

Aristocratia proprie sic dicta; reipublica est quæ nititur viris revera virtute præstantissimis, 551, 38; in ea sola vir bonus et civis bonus iidem sunt, 551, 41, cf. 542, 52; differt ab aristocratia vulgo sic dicta, 552, 2; 553, 3.

Aristocratia vulgo sic dicta; est reipublica in qua magistratus creatur, cum divitiarum, tum virtutis ratione habita, 551, 46, cf. 574, 11; differt ab aristocratia proprie sic dicta, 551, 37 ss.; 552, 2; 553, 3; differt cum a politia vulgo sic dicta, tum ab oligarchia, 551, 44, 47; nititur viris qui adsumptione quadam boni habentur, 551, 39; in ea cives non absolute boni sunt, sed suæ reipublicæ ratione habita, 551, 42; quomobrem aristocratia vocetur, 551, 48; ejus duæ species, 551, 51 ss.; tanquam tertia ejus species consideranda politia vulgo sic dictæ species quæ maxime in oligarchia vertit, 552, 3, cf. 574, 17, 33; tanquam aberratio

considerari nequit, 552, 7; revera tamen a probatissima reipublica aberratio est, 552, 9; quare ea inter aberrationes pertractanda sit, 552, 8, 14; vel ejus, vel politia vulgo sic dictæ aberrationes sunt reipublicæ species quæ vulgo enumerantur, i. e. democratia et oligarchia, 552, 10; parum a politia vulgo sic dicta differunt, 553, 7; 552, 2; partim a plerisque civitatibus remota est, partim politia vulgo sic dictæ similis, 555, 1; quomodo differat a politia vulgo sic dicta, 574, 10, 17; minus stabilis est quam ea, 574, 16, 19; in ea proceribus facere licet quidquid libuerit et affinitates contrahere cum quo velint, 574, 40.

Aristodicus Tanagræus; ejus ope occisus est Ephialtes fr. 232, a.

Aristogenes; spiritus alimentum respirationem esse autumat, ex aere in pulmone concocto et per vasa distributo, excrementis vero foras expulsis (*locus corruptus ita fortasse restituendus est:* ἡ δ' ἐκ τῆς ἀναπνοῆς τροφή, ὥσπερ Ἄ. οἰεται (τρέφεσθαι γὰρ οἰεται τὸ πνεῦμα) III, 663, 30 ss.

Aristogiton; Harmodii causa Pisisstratidas aggressus est, 581, 13.

Aristomenes; tutor Nicanoris Aristotelis filii fr. 331, b.

Aristomenes; exemplum citatur, 79, 40.

Aristonymus Ephesius, Demonstrati filius; asinum iniit fr. 349, a.

Aristophanes; quatenus cum Sophocle concordet, 458, 40; agentes imitatur, 458, 40; ejus fabulæ vocantur dramata, 458, 41; secundum eum (in Platonis *Convivio*) amantes coalescere cupiunt, 499, 30; in *Babyloniis* deminatione usus est, 388, 31; alteram fabulam *Pacem* docuit fr. 305, a.

Aristophontem (adversus); citatur oratio Iphicratis; 376, 38.

Aristoteles Rhodius; Phocæensium principatum obtinebat, 643, 20; eorum factiones quomodo inter se reconciliavit, simul pecuniam ab iis exigens, 643, 21 ss.; quomodo civium litibus antiquis finem imposuerit, simul inde multum pecuniæ contrahens, 643, 31 ss.

Aristoteles Stagiritæ; Pythiam domesticam se habere dicebat fr. 323, b; per annos plus quam L bis tantum lunæ iridem se deprehendisse testatur III, 601, 6 s.; Stagirorum urbem adjuvit fr. 324, a; Athenis Stagira venit propter magnum regem fr. 328, a; in Epistola ad Philippum narrat se cum Platone usque ad ejus mortem XX annos mansisse fr. 323, b; eum admiratus est fr. 324, a; matris suæ imaginem Cereri Nemeæi consecrari jussit fr. 332, b; ejus de scribendis epistolis sententia fr. 328, b; scripsit epistolas ad Diarem fr. 323, a; quid de honoribus sibi, Delphis decretis senserit fr. 327, a; citatur IV, 327, 20.

Aristoxena; ita vocata est Petta regis Nazi filia, idque quare fr. 276, a.

Arithmetica; circa nullam substantiam versatur II, 607, 5 s.; versatur circa numeros, 313, 6; ei proprium principium monas, 130, 39; sumit quidnam significant ejus affectiones, 130, 41; genus ei subjectum numeri, 128, 44; 130, 36; 152, 3; ex ea in geometriam transferri potest demonstratio, 128, 42; ei subjecta sunt harmonica, 129, 5, 44; 130, 13; 135, 1; harmonica præstat, 149, 26; item geometriæ, 149, 27; II, 470, 26; magnitudinis rationem non habet II, 614, 19 s.; igitur accuratior est geometria II, 614, 20; maxime adhibet syllogismos primæ figuræ, 135, 25; in ea multum interest abacum pythagoricum memoria tenere, 274, 46; præter numeros circa quos versatur aliud eorum genus ponere coactus est Plato II, 483, 54 ss.

Arithmetica proportio; quænam II, 19, 24; II, 57, 8.

Arithmeticus; ponit cum quid sit monas, tum eam esse, 160, 32, cf. 121, 15, 17; non quærit an axiomata vera sint, idque quare, II, 503, 14; non separabilia tanquam separabilia spectat, idque rectissime II, 614, 30 ss.; unum et indivisibile ponit II, 614, 34; hominem considerat quatenus unum et indivisibile est II, 614, 34 s.; sumit non probat definitiones, 257, 10; eorum theorematum omnia rebus sensibilibus conveniunt II, 632, 33 s., 51 s.; II, 633, 6, 11 s.

ἀριθμός; εἰς ἀριθμὸν ὄντες, 153, 32.

Arma; cujuscunque eorum munere fungi potest manus III, 290, 41 ss., cf. 40 ss.; eorum munere funguntur ungues, ungulae, cornua et avium rostrum III, 242, 51, cf. 45 s.; eorum munere fungitur stimulus insectorum eo in posteriori parte præditorum III, 284, 14 s.; quomodo iis præstent milites II, 33, 48; eorum non minima pars juvenis interest, 440, 46; olim aliter se habebant ac hodie, 479, 31; ea non fabricatur fortitudo II, 148, 21; pulchra conveniunt forti, non justo, 360, 53; ea abjicere vetant leges II, 53, 18; ea mente deturbati abjicere videmur II, 38, 11; ea abjicientes IV, 319, 43; ex ea possidentibus composita esse debet res publica, 538, 28; ea qui possident in politia reipublicæ administrandæ participes, 527, 52; ea qui possident, decernere valent, an respublica manere debeat, necne, 611, 1; ea qui tenent in politia proprie sic dicta agros possidere debent, 612, 19; an ea possidere debeant agricolæ et artifices, non determinavit Plato, 503, 23; iis carere nequit civitas, 610, 4; eorum duplex usus, *ibid.*; quibusnam opus sit civitati, 504, 1; quænam in oligarchiis commentati sint, ut ab iis arceant pauperes, 558, 15; quomodo efficere debeat tyrannus, ut eorum ademptione opus non habeat, 507, 39; eorum possessio apud Cretenses servis interdicta est, 502, 17; ne quis subditorum ea domi possideret, multa præstituta, edixit Charidemus Orita, 648, 21; quum primum hoc mandatum negligere visus esset, postea subito domos invadens multa invenit et multam exegit Charidemus, 643, 24.

Armamenta (ζεύγη) tibiarum; III, 661, 39.

Armatura gravis; v. *Gravis armatura*.

Armatura plenaria (παντελεχία); eam upupæ vere tribuit Eschylus III, 207, 30.

Armati; quantum eorum numerum instituerit Plato, cum in *Republica*, tum in *Legibus*, 503, 38; cum inermibus pugnantibus comparantur milites II, 34, 2.

Armatus est; exemplum τοῦ habere, 2, 29; 17, 17.

Armenia; venenum in ea nascitur quod pardalium vocatur, IV, 76, 10.

Armentarii; equorum gregi ducem non præficiunt, sicut boum, idque quare III, 128, 33 ss.

Armi summi (ἀρχώμουν); in iis jubam habent equicervus et pardum (vel hippopardium) III, 19, 21 s.; in iis terminatur juba equi et bonasi III, 19, 19; III, 104, 32 s.; probatur naturam tauri cornua iis recte non inseruisse III, 255, 8 ss.

Armorum Judicium; tragodia e parva Iliade desumpta, 477, 3.

Aromata; cur acrius oleant cinere suffita quam igne IV, 187, 24 ss., 43 ss.

Aromaticæ arbores; v. *Arbores aromaticæ*.

Arrhabæus; propter bellum cum eo Sirrha Elimeæ regi filiam natu majorem despondit, 581, 28.

Arrogans (ἀλαζών); quisnam II, 21, 53; II, 49, 33; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; vituperio dignus est, idque magis quam dissimulator II, 49, 45; II, 50, 32; non facultate, sed consilio spectatur II, 50, 11; habitu ergo arrogans est II, 50, 12; alius arrogans

est quia ipso mendacio delectatur, alius gloriæ aut quæstus gratia II, 50, 14; qui nullius gratia sibi arrogat, improbo quidem similis est, attamen potius futilis quam pravus videtur II, 50, 7; qui gloriæ vel honoris gratia sibi arrogat, non admodum vituperandus est II, 50, 9; qui vero lucri causa turpior II, 50, 10; qualia affectare soleat qui gloriæ causa arrogans est II, 50, 15; qualia qui lucri II, 50, 17; qualia affectent plerique, idque quare II, 50, 18; veraci opponitur, idque quare II, 50, 32; in laudatione magnificus et gravis appellari debet, 331, 18.

Arrogantia; quidnam II, 21, 52; et sermonis et actionis simulationem spectat II, 21, 41; II, 49, 32; medium nomine carens inter eam et dissimulationem circa eadem fere versatur ac amœnitia II, 49, 25; spectat veritatem colentes et mentientes II, 49, 31; ea vel allicujus, vel nullius gratia uti licet II, 49, 40; ei interdum similis evadit dissimulatio modum excedens II, 50, 27; ad eam pertinet cum amplificatio, tum extenuatio modum omnino excedens, II, 50, 28; quænam ejus signa pudorem incutiant, 356, 6.

ἀρροῦμουν duplici sensu dicitur, 133, 1.

Ars; Licymnii citatur, 402, 11; item Isocratis fr. 123, b; 124, a.

Ars; quidnam III, 220, 12; III, 340, 6 ss.; III, 358, 6; quomodo a natura differat III, 349, 6 ss.; III, 358, 6; II, 601, 26; ejus notio motui instrumentorum inest III, 349, 5 s.; spectat res faciendas et facturam II, 156, 34; forma est II, 517, 7; ita dicitur et quod secundum artem et quod artificiosum est II, 261, 51; eam abesse dicimus in rebus quæ natura constant, itemque ubi lectus solummodo potentia II, 261, 54; distinguitur ea quæ utitur a fabricatricum principalissima (ἀρχιτεκτονική) II, 263, 36; universalis spectat II, 468, 37 s., cf. II, 469, 5; ei fere similis videtur experientia II, 468, 21; ab experientia pendet, ut recte vidit Polus II, 468, 22 s.; quomodo ab experientia differat II, 468, 27 ss.; II, 469, 8; quod ad actionem attinet, experientia non superior esse videtur II, 468, 33 ss.; propius ad scientiam accedit quam experientia II, 469, 24 s.; quomodo a scientia differat, 170, 50; II, 68, 13 ss., cf. II, 469, 44; ejus initium provenit ab experientia vel ex primo universali in anima quiescente, 170, 47; ad physicam vel ethicam pertinet, ut ejus differentiam exponat a mente, ab intellectu, a scientia, a sapientia, a prudentia 153, 15; interdum scientiæ effective principium est II, 534, 22; II, 592, 23; non deliberat II, 272, 4; æque ac ei, naturæ quoque competit causa finalis II, 272, 6; qualis in arte factis causa et principium, talis in rebus naturalibus natura III, 222, 1 ss.; in rebus ea factis eodem modo se habent priora ad posteriora ac in rebus naturalibus II, 271, 9; naturam imitatur II, 263, 17; partim efficit quæ natura efficere nequit, partim naturam imitatur II, 271, 6; naturæ tantum defectus explere conatur, 624, 17; quæ ea perficiuntur, aliis perficiuntur ac res naturales II, 121, 8; omni exquisitiores et meliores sunt natura et virtus II, 19, 39; ea indigemus quotiescunque præter naturam aliquid facere oportuerit IV, 54, 6 ss.; naturæ æmula III, 613, 53 s.; contrariis consonantiam efficit III, 635, 8 s.; inest animalibus potentia naturalis huic similis III, 145, 15 ss.; multa ejus vestigia in animalium marinorum vitaprehendere licet III, 190, 32 s.; quancunque qui primus invenerit, hominibus admirationi fuisse, probabile est II, 469, 30 ss.; unaquæque in re sibi subjecta exercet vim docendi et persuadendi, 313, 3; nulla singularia considerat, 314, 35; operis gratia materiem fabricat II, 263, 43, cf. 32; quatenus formam (εἶδος) considerare

debeat II, 263, 18; se habet ad materiem ut causa et efficiens III, 468, 29; causa movens est II, 490, 30; nisi eadem sit, ex diversa materie idem fieri nequit II, 561, 41; inutili materie partem dedit, idque quare III, 390, 7 s.; lecti materies est III, 220, 45; lectum facit II, 464, 14 s.; de ejus cum stanno mixtione v. *Stannum*; instrumentis uti debet III, 433, 40 s.; non propter commune aliquod cum terebro convenit, sed utentis gratia II, 230, 45; se habet ad terebrum ut instrumentum ad animam II, 230, 46; se habet ad instrumentum ut anima ad corpus et dominus ad servum II, 231, 12; inter eam et instrumentum nec amicitia exstat nec justitia II, 231, 13; ejus actus motus instrumentorum est III, 358, 5; ei comparatur anima vegetalis III, 358, 6 s.; in ea sit τὸ ἐνὲν τῷ, 162, 37; suum quæque habet bonum II, 5, 42; omnis bonum aliquid appetit II, 1, 1; nulla circa accidens versatur II, 536, 23; ad eam nihil refert, si res melior per accidens pejor evadat II, 66, 6; semper circa difficultas versatur, idque quare II, 17, 24; in ea a notione et definitione ducitur principium II, 272, 52; spectat ea quæ alio modo habere se possunt II, 69, 45; principiorum non est II, 69, 44; inductione probatur, eam habitum effectivum esse cum ratione conjunctum II, 68, 25 ss., 40; ea secundum veritatem affirmat vel negat anima II, 67, 46; circa quænam versetur II, 68, 30 ss.; non spectat res quæ necessario sunt vel fiunt, nec res naturales, idque quare II, 68, 33; pertinet ad actionem non ad effectiorem II, 68, 36; aliquo modo circa eadem versatur ac fortuna II, 68, 37; nullus est omnes scientias tenere, 285, 25; in unaquaque falsus est syllogismus, 285, 35; ad omnes pertinent dialecticarum refutationum loci, 285, 40, 44; nulla quæ naturam quandam docet, interrogativa est, et quare 288, 39; omnes communibus quibusdam utuntur, 288, 54; quæ extra eam posita sunt, sponte disci debent, 438, 25; ea imitantur nonnulli, 457, 14; sub nullam cadunt actiones singulæ II, 15, 50; in nulla fieri potest, ut ratio inferior superior efficiatur 392, 50; ejus virtus exstat II, 69, 30; in ea qui sponte peccavit antefendus est II, 69, 31; ejus præstantiam sapientiam nomine designamus II, 70, 1; in ea quoque fieri possunt peccata II, 271, 24; quando peccat, alicujus gratia agere aggreditur, sed a fine aberrat II, 271, 29; quibus rebus inest, modo in iis multum valeant fortuna, imprudentes sæpe prospero successu utuntur II, 238, 35; quare non sit prosperitas II, 238, 45; ea quæ fiunt, semper, quantum fieri potest, optime se habent II, 9, 25; in unaquaque parere scriptis præceptis stultum est, 539, 3, cf. II, 130, 8 ss.; ea quibus opus est magistratus, vel in democratia suffragiis cooptandi sunt, 591, 31; ea quoque vivunt homines II, 468, 18; ei tribuenda est citharistæ peritia, 616, 21; voluptatis non exstat II, 87, 21; ejus opus esse putatur omne bonum II, 87, 21; haud mirum est voluptati nullam respondere II, 88, 16; actui non respondet, sed facultati II, 88, 17; eam Minervæ tribuere solemus, 632, 13; eam per accidens esse putabat Antiphon II, 261, 33.

Artes; earum divisio fr. 101, a; ex iis fiunt opera, idque quomodo III, 333, 32 s.; bonum sunt, 324, 3; earum scopus id quod maxime expetitur, 116, 7; omnes e prægressa fiunt cognitione, 121, 5; in omnibus finis bonum est, 533, 13; in omnibus eadem est via, 76, 42; ex iisdem ac per eadem gignuntur ac intereunt II, 15, 14; omnes potentias sunt II, 565, 4 s.; omnes finis ratione in infinitum extenduntur, non vero ratione eorum quæ ad finem tendunt, 491, 27; in iis cum finis rectus subesse debet, tum actiones quæ ad hunc finem ten-

dunt, 615, 39; spectant res quæ fieri possunt, 368, 34; quæ sine ea fieri possunt, poterunt etiam cum arte, 368, 48; in rebus ad eas pertinentibus semper deterius melioris gratia exstat, 618, 6; principia sunt, idque maxime architectonicæ II, 514, 38; operam non dant ut insit bonum quod unicuique inesse potest II, 191, 25; quænam requirantur ut actiones revera secundum eas fiant et quomodo hoc respectu a virtutibus differant II, 17, 42, 50; magis de iis sit deliberatio quam de scientiis, idque quare II, 28, 5; eas exercitio consequimur II, 15, 2; disciplina parantur II, 567, 14; aliæ materiam fabricant, aliæ eam operi idoneam reddunt II, 263, 32; duæ materiæ imperant ac eam cognoscunt II, 263, 35; quæ altera alteri subjiciuntur, earum quæ maxime princeps est, finem habet maxime expetendum II, 1, 11; in iis nonnullæ res ad multos usus adhibentur III, 430, 27; non semper eadem fabricant, quæ re fabricata utuntur, 635, 5; omnes terminum habent, 489, 53; omnibus ad pecuniam parandam abutuntur qui corporis voluptatibus student, 492, 3; in omnibus, quæ diligentiam quandam ac prudentiam requirunt, solus peritus quemlibet recte disponere valet II, 129, 25; iis uti præstat qui earum periti sunt, 541, 10; in iis patria instituta mutare confert, 510, 10; in iis non omnia accurate prescribi possunt, idque quare, 510, 27; iis assimilandæ non sunt leges, 510, 39; iis semper suppetere debent instrumenta, 484, 19; iis ministri pro instrumentis sunt, 485, 2; igni tanquam instrumento utuntur III, 669, 46 ss.; in iis sunt quædam exordia doctrinæ, quibus assuescere debent qui earum muneribus fungi debent, 624, 32; in omnibus quæ non partem pertractant, sed circa unam rem absolvuntur, ad eandem pertinet investigare quid cuique conveniat, 543, 11; non intereunt II, 565, 44; quomodo amittantur II, 565, 43; eas habere non possumus nisi acquisiverimus ac didicerimus II, 565, 44; nec non habere, nisi amiserimus II, 565, 42 s.; probabile est unamquamque sæpius inventam et deperditam fuisse II, 608, 40, cf. II, 604, 41 s.; perirent, nisi efficiens faceret tantum et tale, patiens vero pateretur id ipsum et tantum et tale II, 57, 25; II, 58, 16; initio postquam inventæ sunt, parvum sed utilissimum capium incrementum, 308, 36, 14; eas particulatim auxerunt qui ab antiquioribus acceperunt, 308, 34; quomodo ulterius provehantur II, 7, 19; iis unusquisque quod deest addere posse videretur II, 7, 20; memorantur quæ non compertæ sunt, 316, 20; in omnibus fere exstant homines qui in iis eruditi sint, etiamsi eas non exercent, 532, 11; de earum operibus eruditis æque competit iudicium ac peritis, 532, 12; nonnullas aliquatenus participant privati, sed non magis quam periti, 532, 18; de nonnullarum operibus melius iudicant qui iis utuntur quam qui fecerunt, 532, 26; iis præstant Asiæ, 608, 38; iis sunt inferiores Europæi et frigidarum regionum incolæ, 608, 36; cur qui iis exercendis claruerunt, melancholicos fuisse videamus IV, 265, 13 ss.; iis carere nequit civitas, 610, 2; plurimarum capax est homo III, 290, 28 s.; semper doctiores et nobiliores habentur quæ oblectationi inserviunt, quam quæ necessaria spectant II, 496, 36; quænam iliberales habendæ sint, 625, 23, cf. 636, 1; odiosæ (φοβισαί) et sordidæ (βάναυστοι) quæstuariæque spem vitæ beatæ consequendæ non foveant II, 186, 15; quænam odiosæ dicantur II, 186, 19; quænam sordidæ II, 186, 20; quænam quæstuariæ II, 186, 21.

Artes iliberales (βάναυστοι); in iis boni habetur ratio II, 490, 21 s.

Artis ignis; in eo rem perinde se habere statuendum est ac in natura III, 669, 36 s.

Artis opera (τῆς τέχνης ἔργα); quomodo in iis, ita etiam in natura res se habet IV, 169, 4 s.

Arte facta (τὰ τεχνηστά, τὰ γινόμενα κατὰ τέχνην, τὰ σκευαστά); pertinent ad res generationi obnoxias III, 219, 24 s.; in iis prima est causa finalis idque quare III, 219, 12 ss.; iis minus quam rebus naturalibus competit pulchrum et causa finalis III, 219, 18 s.; iis competit necessitas III, 219, 23 ss.; in iis quaestioni *quapropter* respondet causa finalis II, 557, 14; qualis in iis principium et causa ars est, talis in rebus naturalibus natura III, 222, 1 ss.; in iis ars demit inutilem materiei partem III, 390, 8 s.; igitur nullum eorum ex universa materia fit III, 390, 6 ss.; sunt quod potentia sunt ab eo quod actu est III, 348, 7 s.; sunt ex eo quod potentia tale est ab eo quod actu est III, 348, 39 s.; in iis agens vocamus quodcumque movendi vim habet II, 464, 3 ss.; in iis faciens simile est, atque praecedat factum III, 220, 10; in iis manifestato a materie differt principium motus II, 464, 13; eorum causa ex qua materies est II, 264, 43; II, 515, 34; omnia materiem habent, ideoque et esse et non esse possunt II, 544, 12 s.; qualitates debent elementis III, 349, 2 ss.; formam vero motui instrumentorum notionem artis continenti III, 349, 4 ss., cf. III, 358, 3 ss.; nonnulla eorum et casu vel fortuna fieri possunt II, 544, 22 ss.; item sponte III, 220, 2 s., cf. 13; in quibus faciens et ratione et tempore prius sit *ibid.*; quoniam eorum et casu fieri possint, quoniam non II, 546, 44 ss.; eorum forma in anima est II, 544, 26 s., cf. 31, 40, 51; in iis non exstat forma praeter cunctum II, 601, 32 ss.; iis non competit ortus et interitus II, 601, 34; alia ratione quam res naturales sine materie sunt et non sunt II, 601, 35 s.; eorum forma non exstat praeter res singulares II, 560, 41; igitur separabilis non est II, 560, 40; nec forsitan substantia II, 560, 42 s.; in omnibus differt forma per se a forma materiei juncta II, 380, 48 ss.; eorum forma extra id quod fit est III, 349, 6 s.; omnia proportionem quandam fiunt III, 397, 28 s.; si minora sint facilius ad finem perveniunt III, 409, 43 s.; ea quaque a cognomine gignuntur II, 601, 49, cf. 24; II, 544, 37 ss.; eorum ideæ non sunt II, 483, 30; II, 617, 11.

Artabazus; contra Charidemum Oritam expeditionem suscepit, 648, 11.

Artapanes; quomodo propter metum Xerxem interfecerit, 582, 2; Darium in jussu Xerxis suspenderat, 582, 3.

Artaxerxes Ochus; ejus error de Nilo et Indo fr. 213, b.

Artemisia; ejus insitio in *adul* silvestri IV, 28, 2.

Arteria; quidam III, 10, 51 s.; in pulmonem tendit apud omnia animalia III, 31, 40 s.; eam habent quaecunque pulmonem habent III, 14, 11 s.; eam omnes habent quadrupedes viviparæ, idque eodem loco sitam quo humanam III, 29, 41 ss.; eam habent aves et quadrupedes viviparæ, atque in universum omnia animalia quæ respirant, sed apud ea hæc pars humanæ dissimilis est, etsi eundem locum occupet III, 29, 44 ss. eam exceptis piscibus habent omnia animalia sanguine prædita III, 274, 25 s.; apud omnia animalia ea prædita eodem modo sita est III, 274, 26 s.; intra collum sita est III, 14, 7 ss.; item ante gulam III, 14, 10 s., 48; cum gula membranaceis ligamentis connexa est III, 14, 49 s.; cartilaginea est et pauci sanguinis, multisque tenuibus venis circumdata III, 14, 12 ss.; ubinam sita ejus pars superior III, 14, 14 ss.; foramine ex ea in os pervenitur III, 14, 20; ejus inferior pars

ad medium pulmonis interstitium devenit III, 14, 21 s.; deinde in utramque pulmonis partem distribuuntur ejus rami III, 14, 22 s.; apud aves et quadrupedes viviparas duo ejus rami in utramque pulmonis partem tendunt III, 14, 31 ss.; cordi quoque connexa est, idque cujusmodi ligamenti III, 14, 39 s.; quo loco cordi connectitur cavum est III, 14, 40 s.; ejus formini ad os tendenti applicari potest ligula III, 14, 10 s.; ei incumbit ligula III, 27, 38; si infletur, in cavas pulmonis partes transit spiritus III, 14, 34 ss.; item in cor III, 14, 41 ss.; idque si non in omnibus, certe in magnis animalibus III, 14, 42 s.; nihil nisi spiritum recipit et emittit III, 14, 45; si aliud quid accipiat, vel siccum, vel humidum, dolore afficitur donec id tusiendo rejecerit III, 14, 45 ss.; ea cum corde communicat pulmo III, 260, 54 ss.; ejus causa exstat eamque protegit collum III, 289, 1 s.; ad cor et pulmonem tendit III, 257, 39 s.; per eam fit respiratio III, 257, 35 s.; III, 541, 5 s., cf. 50; moriuntur animalia, si respiratio quæ per eam fit, priventur III, 541, 9 s.; est tractus communis quo spiritus per arterias in fistulas distribuitur III, 256, 19 ss.; cartilagineo corpore constat, idque quare III, 256; 30 ss.; ante gulam sita est, etiamsi sibi invicem impedimento sint III, 256, 38 s., 51 s., cf. III, 257, 26 ss.; ejus situm ope ligulae cor rexit natura III, 257, 1, 24 ss., cf. 6 ss.; si alimenti vel potus aliqua pars in eam delabatur excitatur dolor et suffocatio et tussis III, 256, 34 ss., cf. III, 257, 9 ss.; igitur omnino falsi sunt qui ea potum recipere putant animalia III, 256, 37 ss., cf. *Guttur*; ante gulam sita est III, 545, 1 s.; per eam in pulmonem descendit cibus, si eum assumentes, respiremus III, 544, 49 ss.; ei apud quadrupedes sanguine prædita (i. e. viviparas) tanquam imposita est ligula III, 545, 4 s.; ejus contractione idem efficiunt aves et quadrupedes oviparæ quod ligulae ope quadrupedes viviparæ III, 545, 6 ss.; ejus scissuræ impositum est cor III, 15, 15 s.; juxta eam porriguntur venæ jugulares III, 41, 35 s., 39; ex ea nonnisi per vim fit sanguinis fluxus III, 262, 37; ejus ramos comitantur rami meatuum a corde profectorum. idque quomodo III, 15, 40 ss.; item rami meatus a vena magna profecti III, 15, 51 s., cf. III, 41, 7 ss.; ex ea venulae derivantur III, 667, 15 s.; meatus ab illa ad ossa pertinentes III, 667, 48 ss.; unice spiritum recipere potest III, 667, 4; facile rumpitur III, 666, 52; si longa fuerit et arcta, vox difficulter foras emittitur, idque quare III, 656, 12 ss.; qui valde spatiosam habent, spiritum facile transmittunt III, 656, 27 ss.; qui inæqualem, ii participant omnes difficultates III, 656, 33 ss.; qui brevem celeriter emittunt spiritum, sed acutius vociferantur III, 656, 38 ss.; ad vocem efficiendam ei ope aeris respirati illidit aerem qui ea ipsa continetur anima vocis et respirationis instrumentis insita III, 456, 10 ss., 17 s.; ob ejus duritiem vocem duriores fieri nonnulli male putant, idque quare III, 660, 1 s.; nulla dura est sicuti tibia III, 660, 10; ea præcisia loqui non licet III, 269, 26 s.; si humiditate aut asperitate laboret, vox emittitur inæqualis III, 428, 54 ss.; calorem continet III, 667, 26; a vehementi calore maxime exasperari solet IV, 178, 18 s.; quando humiditate plena fuerit, spiritus distribuitur crassus et humida fit III, 656 44 ss.; eam contrahunt et dilatant oviparæ, utpote ligula carentia, ita ut nihil gravius in pulmonem incidere possit III, 27, 39 ss.; chameleontis qualis III, 26, 21; serpentum qualis III, 33, 10 ss.; longæ ope spiritum recipiunt serpentes et quadrupedes oviparæ III, 296, 40 s.; ea carent branchiis prædita III, 545, 12 s.; ea carent pisces III, 72

11; item et testacea quia et pulmone III, 538, 32 s.; eam habet delphis III, 72, 33.

Arteriae ad intestinum et ventriculum pertinentes; verisimile est e dissectionibus iis alimentum attrahi III, 667, 11 ss.

ἀρτῆρα i. e. pudenda III, 28, 7; III, 36, 36; III, 321 52; III, 324, 24; III, 325, 22.

Articulationes; quot et quibusnam modis se habeant idque quare III, 241, 29 ss.

Articuli (τὰ ἀρθρα); semper duorum terminus est IV, 53, 10; quodammodo discriminatus est IV, 53, 13; nullus est in lapide IV, 53, 18; infinitus nemo in corpore habet IV, 53, 17; in iis abundat materia IV, 297, 21 s.; eorum extremum cartilago est IV, 297, 23; circa eos dispersi sunt nervi III, 43, 47; in iis vires nostrae resident IV, 113, 6; austrinis flatibus laxantur IV, 113, 6 ss.; quae iis carent brevis vitae et imbecilla sunt IV, 285, 6; quibus male compacti sunt, brevissime vivunt IV, 170, 2 s.; nondum compactos habent juniora animalia III, 428, 1 ss.; iis semipis praestant mares III, 76, 1 s.

Articulus (τὸ ἀρθρον); ejus definitio, 473, 12 s.; elocutionis pars est, 472, 33; ejus vis ad distinguendum verborum significatum, 278, 24; terminis vel adjiaciendus vel non adjiaciendus prouti conclusio postulat, 83, 3; animadvertendum est ut recto loco ponantur idque quomodo, 437, 11, 29; si addantur plerumque dilucidam reddunt elocutionem, si eximantur obscuram, 437, 32; interdum tamen contrarium efficiunt, 437, 33.

Artifex; unum est II, 230, 9; ejus propria res est instrumentum II, 230, 10; ab ejus bono separari nequit instrumenti bonum II, 230, 10; inter eum et instrumentum non exstat communio II, 230, 8; se habet ad instrumentum ut anima ad corpus et dominus ad servum II, 230, 7; ut tyrannus ad subditum II, 100, 30; instrumento prodest, sed cum eo amicitiam non colit II, 100, 31; omni peculiare opus est II, 6, 36; quidnam ejus contemplationis argumentum sit III, 433, 8 s.; causa sanitatis est II, 265, 6; II, 515, 50; quaeritur an ei virtute opus sit 495, 50; quomodo a servo differat, 495, 52 ss.; saepe per intemperantiam munere suo male fungitur, 495, 50.

Artifices (βάρυτοι, δημιουργοί, τεχνῖται); iis opus est cuique civitati, 509, 12; 547, 21; 610, 19; 611, 28; ab artificio suo victum sibi parare possunt, *ibid.*; pertinent ad operarios, 524, 35; quomodo a servis differant, 525, 38; virtutis studio sese dedere nequeunt, 524, 44; plerique divites sunt, 525, 48; quaeritur an inter cives referendi sint, 525, 17; olim in nonnullis civitatibus, omnes peregrini, vel servi erant, quemadmodum etiamnum plerique, 525, 28; optima civitas eos civitate non donabit, 525, 30, cf. 610, 38; 611, 10; olim, antequam extrema invaluisset democratia, magistratus participes non erant, 525, 36; in alia civitate cives esse possunt, in alia nequeunt, 525, 40; in aristocratia cives esse nequeunt, 525, 43; in oligarchia possunt, 525, 48; ubi praevalent, oritur ultimum genus democratiae, 557, 23; iis largiri non debet tyrannus quae a plebe tenuiter victitanti exegerit, 586, 14; circa artes versantur sine quibus civitas consistere nequit, 547, 21; partem civitatis constituunt, 547, 19; eorum artes partim necessariae sunt, partim luxuriam vel vitam deoram spectant, 547, 22; iidem qui milites vel iudices vel deliberantes esse possunt, 548, 15; eorum vita ignobilis est et virtuti subcontraria, 610, 39; iidem esse possunt qui agricolae et consultatores et iudices, 610, 24; sacerdotum munere fungi nequeunt, 611, 20; partim perpetuo ab agricolis, a mercenariis, a consultatoribus et a militibus distincti sunt, partim

vicissim eorum munere unguntur, 611, 30; eorum vita prava est nec aliquid cum virtute commune habet, 594, 14; facile concioni intersunt, 594, 18; pertinent ad spectatores importunos, 633, 20; iis similes sunt qui musicam certaminum gratia exercent idque quare, 632, 20; iis cum opere nihil commune est, 609, 36; opus suum impensius amant quam ab eo amarentur, si animatum evaderet II, 110, 6 s.; causam noverunt II, 469, 12, 14; igitur sapientiores habentur quam experti II, 469, 10, 50; docere possunt II, 469, 25; ignorant, nec quaerant emolumentum quod ex ideae cognitione percipi possit II, 5, 20; boni, medium respiciunt II, 19, 38; falluntur ab imperitis ope captivum ex accidente, 282, 30; qui se ipsos vocant, alius vocat Bacchi adulatores, 387, 42; reliqui si improbi non sunt, nec philosophi, 376, 24; ad opera eorum rectius dijudicanda valet pingendi peritia, 626, 20; iis accensendi sunt medicus et faber III, 433, 9; iis adnumerare solent musicos, 628, 44; quomodo refutandi sint qui musicæ studium iis similes reddere perhibent, 631, 5, 11 ss.; fieri possit ut iis similes reddant quidam musicæ modi, 631, 18; iis pueros similes reddunt Lacones, 627, 30; iis apud Thessalos aditus ad forum liberum non patebat, nisi a magistratu vocarentur, 614, 44; tertia classis civium in Hippodami Milesii republica, 508, 21; parum necessario aberat quin propugnatorum servi essent, 509, 1; nihilominus eos reipublicae administrandae participes esse voluit, 509, 9; quo tempore multi expectabantur, decimam de mercibus quae importarentur exigendam in usum revocavit Antimenes, 649, 51; peculiares sibi in castris habebat Didales Persa, 646, 51.

Artifices Bacchici; cur magna ex parte improbi sint IV, 271, 11 ss.

Artificium; quid appellemus IV, 54, 9 s.; latet, si quis verba a communi sermonis consuetudine desumpta adhibeat, 387, 1.

Artocles; magister Timonis citharædi fr, 164, b.

Artus (αἰῆρες); ita vocantur crurum ossa III, 45, 20 s.; iis carent quæ crura et brachia non habent III, 45, 50 s.

Artus (ἀρτῆρες); in eorum parte supina nullum animal præter leporem pilos habet III, 49, 25 s.; eorum magnitudo an fortitudinis signum, 119, 46; validi et magni, fortitudinis signum IV, 4, 37; item iracundiæ IV, 6, 1; imbecilles ignaviæ IV, 4, 51.

Arum (τὸ ἄρον); id comedere fertur ursus post latitationem prodians, idque quare III, 161, 36 s.; III, 177, 20 s.

Aruncus (ὁ ἀρυνός); pili species est III, 175, 36 s.; si unius caprae apprehendas, restitant ceteræ quasi stupefactæ *ibid.*

Arundo; flexilis est III, 620, 3; ignem alit IV, 128, 30; in stagnis crescunt III, 163, 9; vix incrementum capiunt, ubi desunt pluviae III, 163, 8 ss.; ad eas saepe pariunt pisces III, 116, 29, 37; iis insident cicadæ, idque quando III, 162, 18; iis hieme insidet elea III, 184, 21 s.; iis plumbi loco glaciem affingunt Ponti incolæ ut immobiles maneant III, 567, 35 s.; igitur iis aquam calidam affundunt iidem quo celerius congeletur III, 567, 34 s.; iis combustis in quodam loco Umbricorum salem gignunt III, 582, 42 ss.; levi membrana obductis sonum edunt pueri III, 543, 22 s.

Arundo piscatoria; ei comparandum est nonnullarum palmpedum avium collum III, 298, 18 s.

ἀρῦσαι 474, 9.

Arva cessantia (ἀρῦοι); in iis pariunt et cicadæ et attelabi III, 100, 27 ss.

Arva laborata (ἐργα); in iis frequentes sunt ascarides, idque quare III, 91, 44 s.

Arx; ei comparatur cor III, 265, 7; oligarchiæ et monarchiæ convenit, 613, 36; inde ab ea usque ad certam distantiam olim plus quam definitam agri mensuram possidere non licebat, 593, 48; in ea Athenis erat templum Minervæ, 641, 25.

Asbamæa; aqua Jovi jurisjurandi vindici sacra prope Tyanam IV, 104, 17 s.; ejus natura et vis IV, 104, 18 ss.

ἀσβόλος quidnam IV, 290, 19.

Ascalaphus; ejus epitaphium fr. 314, a.

Ascalaphus, (ἀσκάλαφος, avis); append ces intestinorum habet III, 34, 39.

Ascalopas (ἀσκαλώπας); in hortis ope caveolarum capitur III, 186, 13; quantus III, 186, 14; quale rostrum habet *ibid.*; quænam colorem III, 186, 15; cito currit et hominem amat III, 186, 15 s.

Ascanius lacus; in eo aqua nitrosa est, IV, 83, 10 ss.; circa eum Pythopolis IV, 83, 14 ss.

Ascarides; lumbricorum genus III, 93, 26; e quonam luto fiant III, 94, 27 ss.; idque quomodo III, 94, 30 ss.; primum fucis perexiguus et rubris similes sunt III, 94, 32 s.; quamdiu eum habitum præ se ferunt, adhærentes moventur III, 94, 33 s.; dein abruptæ super aqua feruntur, atque tum derum vocantur proprie ascarides III, 94, 34 s.; nonnullis diebus interjectis stant rectæ super aqua, duræ et immobiles atque in tipulas mutantur III, 94, 36 ss.; in quibusnam locis inprimis et celerius gignantur, idque quare III, 94, 42 ss.; autumno inprimis nascuntur, idque quare III, 94, 45 ss.

Ascendentes; cur genibus, descendentes vero femoribus laboremus IV, 146, 34 ss.

ἀσχετος 399, 5.

ἀσχιστον v. *Findi quod nequit.*

Ascoliæmus; facilius fit in sinistris III, 306, 27.

ἀσκάς masculini generis est, etiamsi utensilis nomen sit, 291, 45.

Asellus (ὄνος); æstate latitat III, 160, 40; unde constet eum diutissime latere III, 160, 40 ss.; in arena vel limo se abscondit atque radiolorum ope capit pisciculos III, 191, 3 ss.; os late patens habent fr. 181, a; gregalis non est *ibid.*; cor ejus in ventre situm est *ibid.*; in ejus capite lapis invenitur molari similis *ibid.*

Aselli multipedes (ὄνοι πολύποδες); quatenus his aspectu similes sint pediculi piscium III, 101, 37 s.

Asia; ejus fines III, 631, 5 ss.; nonnullis Tanais et Nili ostia III, 631, 9 s.; ei alii Egyptum tribuunt III, 631, 12 s.; ad eam pertinet Arginusa III, 131, 11; parum ab ea remota est Creta, 515, 19; in ea maxima flumina e monte Parnasso (Paropamisso) oriuntur III, 569, 22 ss.; idque quænam III, 569, 26 ss.; ejus flumen Mæander IV, 106, 19; in quibusdam ejus fluminibus ad mare non decurrentibus sponte nascuntur pisciculi, idque quales III, 117, 43 ss.; ibi minus quam in Europa inveniuntur leones III, 169, 48 s.; ibi inveniuntur pardi III, 169, 44 s.; ibi feræ ferociores sunt III, 169, 45 ss.

Asia; apud eam habitant Lesbii fr. 273, b.

Asia superior; quot camelos possideant nonnulli ejus incolæ III, 208, 42.

Asiæ imperium; Hellesponto ab Occidente, Indo ab Oriente terminatur III, 647, 35; quomodo cautum erat ut quidquid in eo novi accidisset rex Persarum eodem die resciceret III, 637, 42 ss.

Asiani; quomodo ab Europæis differant, 608, 39; natura mores habent serviliores quam Europæi, 537, 33; herile imperium nequaquam ægre ferunt, 537, 34; multo equitatu cum finitimis bellum gerebant, 543, 36.

Asias citharis; unde nomen habeat fr. 273, a, b.

Asilus (avis) (ὀϊστρος); si non semper, saltem plerumque vermibus pascitur III, 151, 3.

Asilus (ὀϊστρος); primum in aqua, deinde in secco degit III, 2, 49; sunt e latissimalibus quæ super fluminibus currunt III, 94, 20 s., cf. III, 2, 51; igitur maxima eorum frequentia est propter aquas ubi hujusmodi animalia inveniuntur III, 94, 21 ss.; duobus alis præditus ideoque aculeum in anteriori parte habet III, 6, 48 s.; proboscide cutem quadrupedum perforant III, 63, 10 s., cf. III, 251, 39 ss.; igitur firmissimam habent quemadmodum purpuræ et buccina III, 63, 9 ss.; III, 67, 28 ss., cf. III, 251, 36 ss., cf. *Proboscis et Lingua similitis pars*; sanguinem hauriunt III, 156, 14.

Asilus (marinus); est vermiculus sub thynnorum et gladiatorum pinnis latens III, 164, 4 ss.; scorpio similis est III, 164, 7; magnitudine araneam æquat III, 164, 8; tanto dolore afficit gladios ut eos exsilire cogat III, 164, 8 ss.; quonam anni tempore hos pices infestet III, 158, 22, s; III, 160, 31 s.; III, 164, 5; circa thynnorum nascuntur pinnae III, 101, 41 s.; qualem figuram et quantam magnitudinem habeant III, 101, 42 s.

Asina; frigidior materies est quam ad condendum foetum confert III, 369, 44 s.; post coitum semen emingit, nisi impediatur III, 128, 41 s.; III, 369, 26 s.; cur semen emingat IV, 325, 21 ss.; quomodo prohibeant, ne ita agat III, 128, 42; quamobrem eam post coitum persequantur IV, 326, 12 ss.; eam post coitum sectantes flagellant III, 369, 27; quot menses uterum gerat III, 128, 43; idem tempus ac equa uterum fert IV, 323, 8 ss.; duodecim menses uterum fert III, 369, 36, cf. III, 370, 12 s.; binc eodem anni tempore parit quot inita fuerit III, 369, 35 s.; ei admissarios admovent circa solstitium æstivum III, 369, 32 ss.; idque ut earum pulli calida anni tempestate nascantur III, 369, 34 ss.; non semper concipere valent III, 369, 22 s.; quot pullos pariat III, 128, 43 ss.; decimo graviditatis mense lac habet III, 128, 48; ejus lac post camelinum et equinum tenuissimum est III, 53, 27 s.; id caseo admiscet Phrygii III, 54, 5 s.; quanta ei post partum fiat purgatio III, 122, 46 s.; ejus urina tenuior quam asini III, 123, 9 s.; nono post partum die iterum marem admittit atque tum facillime impletur III, 128, 48 ss., cf. 19; si non ineat uterum notas amittat, nec se adiri sinat, nec impletur postea III, 128, 51 s.; pariens conspici non vult III, 129, 1; ideo parturam ad tenebras abducunt III, 129, 23 s.; per totam vitam parit, si parere inceperit nondum abjectis notis III, 129, 3 s.; diutius vivit quam asinus III, 129, 5; facilius abortit, si ab equo inita fuerit quam si ab asino III, 129, 6 ss.; si ab equo impleta fuerit, uteri gerendi tempus maris rationem sequitur, corporis vero magnitudo et species et robur feminae III, 129, 8 ss.; non admittit equum, nisi ipsa equam suxerit III, 129, 17 s.; si sine intermissione ab equo ineat, cito sterilis fit III, 129, 13 ss.; event jam ut annicula pareret et foetum educaret III, 86, 11 s.; III, 128, 40; cur raro monstra pariat IV, 172, 36 ss.; quondam inita ab Aristonymo formosissimam peperit filiam Onoscelin fr. 349, a.

Asine; Dryopes huc deduxit Dryops Arcadis filius fr. 253, a, b.

Asinus; ei non eadem natura ac homini aut equo aut cani II, 169, 51; ad jumenta pertinet III, 7, 48; quadrupes vivipara est III, 30, 18 ss.; felle caret, *ibid.*; III, 274, 39 s., cf. III, 275, 33 s.; solidungulus, ideoque llenem partim latum, partim angustum habet III, 270, 28 s.; solidungulus non multifidus est ac unicum pulum parit, ideoque animalibus parum secundis accensendus est III, 292, 27 ss.; igitur mammas in femoribus habet, idque quare, *ibid.*; solidungulus est, ideoque

unicum ventriculū habet III, 271, 4 ss.; n̄ agnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; crassissimum et nigerrimum sanguinem habet III, 52, 11 s.; dentes abjicit III, 22, 49; quoto ætatis mense et quo ordine dentes abjiciat III, 128, 37 s.; quosnam ejus dentes notas (γνώσας) vocent III, 128, 39; ei quod ad magnitudinem et ad partes interiores attinet similis est equus fluvialis III, 24, 6, 3; ei similis equus, 200, 41; ei quod ad caudam attinet, similis est camelus III, 19, 44; quando nati sunt perstant, nec pars inde ab ungula sursum versus ad genu crescit IV, 316, 42 ss.; nullo alio morbo laborat nisi malleo III, 167, 48; omnium animalium frigoris impatientissimum est III, 168, 1, cf. III, 169, 33; pediculos, nec ricinos habet III, 101, 27 s.; herbivori et frugivori sunt III, 155, 2 s.; maxime potu pinguescunt III, 155, 4, cf. *Jumenta*; spinis teneris vescitur III, 174, 25 s.; igitur ei inimica spinula III, 174, 24 s.; teste Heraclito, paleas auro præfert II, 122, 18; esurientes ne verberibus quidem a pastu dimoveri possunt II, 34, 34; iis quoque tribuenda esset fortitudo, si fersē in venatores irruentes fortes dicendæ essent II, 34, 33; ex eorum stercore fiunt vermes e quibus melolonthæ procreantur III, 94, 48 s.; cur plus excrementi sicci egerat quam humidum IV, 172, 19 ss.; ad spinas præteriens ulcera scabit III, 173, 32 s.; igitur ejus ulcera vellicat eique bellum infert ægithus III, 173, 31, 35 s.; eo rudiente auditio, ova et pullos ejicit ægithus III, 173, 33 s.; ei bellum infert corvus, idque quomodo III, 175, 40 s.; ei inimicus est atque insidias struit lupus, idque quare III, 173, 36 ss.; in ejus nares subit stellio, idque quomodo III, 174, 3 s.; ideoque stellioni inimicus est III, 174, 2; cur iis pili e cicatricibus erumpant IV, 165, 21 ss.; IV, 166, 1 ss.; IV, 322, 49 ss.; cur pili albi IV, 325, 25 ss.; quot annos vivat III, 129, 4 s.; eo diutius vivit mulus, idque quare III, 529, 47 s.; frigidi et alsiosi sunt III, 369, 28 s., 36 s.; hinc in frigidi regionibus non reperiuntur, idque quibusnam III, 369, 28 ss.; hinc ejus genitura quoque frigida est III, 369, 37 s., 44 s.; in Scythia, in Gallia et in Ponto non inveniuntur, idque quare III, 168, 1 s.; III, 169, 32 s.; non gignuntur in Scythia, idque quare IV, 323, 13 s.; ubinam parvi sint III, 169, 31; in *Egypto* minores (?) quam in Græcia III, 169, 24; ex asinīs fiunt III, 368, 26 s.; cum mas tum femina tricesimo ætatis mense coire incipiunt III, 86, 9 s.; III, 128, 36; non generant plerumque, nisi trimi fuerint, aut sex mensibus minores III, 86, 10 s.; nisi post primam dentitionem coitu uti cœperit, sterilis manet III, 369, 52 s.; unde constet eum ad sterilitatem proclivem esse III, 369, 50 s., 53 s.; III, 370, 4; cur post coitum mingat IV, 325, 17 ss.; ad coitum cur eos ante solstitium admittant IV, 323, 8 ss.; in eorum genere unicus pullus paritur post coitum cum cognatis animalibus III, 369, 21 s.; III, 379, 6 s.; ex iis quæ eorum generi propria sunt petenda est causa sterilitatis mulorum III, 369, 19 s.; eos non admittunt equæ ætate inclinata, idque quare IV, 324, 34 s.; si incendant equam a caballo initam equi semen perdit, idque quare III, 128, 31 s., 45 s.; III, 369, 40 s.; citius (equas) implet quam equus III, 126, 50 s.; eorum inquit quomodo sustineant equas IV, 321, 22; communis eorum affectus in rem veneream proclivitas IV, 7, 4 s.; item innocentia IV, 7, 8; ad eos referuntur quibus labia crassa et superius ante inferius eminet IV, 10, 46 ss.; item qui faciem carnosam habent IV, 11, 15 s.; item qui magnam IV, 11, 19; item quibus oculi prominentes IV, 11, 34 s.; item qui frontem rotundam habent IV, 11, 42 s.; item qui caput parvum

IV, 12, 4; item qui aures longas IV, 12, 7; item qui magna voce graviter vociferantur IV, 14, 4 s.

Asini Epirotici; reliquis non majores sunt III, 54, 32. Asinus Indicus; solipes est et unicum cornu habet III, 20, 25 s.; solidungulus et unicornu esse fertur III, 254, 37 s., 42 ss.; solus inter solipedes talum habet III, 20, 27 s.

Asini silvestres (ὄναρες); genere a domesticis differunt, etiamsi specie similes sint III, 133, 32 s.; celeritate præstant III, 133, 34; in Syria inveniuntur IV, 76, 31; unus præit armento IV, 76, 31; si junior aliquis pul- lus feminam conscenderit dux indignatur et pudenda ejus ore evellit IV, 76, 32 ss.

Asinus (piscis); v. *Asellus*.

Asio (ὁ σκυψ); avis uncunguis est nocturna III, 150, 43; quanta ejus magnitudo III, 150, 45 s.; carne vescitur ululaque et capricipi similis est III, 150, 46 s.; quidam eorum autumnō per unum aut duos dies com- parent III, 186, 25; idque Favonio flante III, 186, 31; hi a reliquis asionibus nulla alia re nisi pinguedine differunt III, 186, 27 ss.; esculenti sunt hi et valde commendantur III, 186, 26 s.; voce carent iidem III, 186, 29; de eorum generatione nihil constat III, 186, 30.

Asius; ejus epitaphium fr. 318, a.

Aspalax; vivipari sunt et sanguine præditi III, 68, 38 ss.; inde ab ortu mutilatum est eorum genus III, 68, 39 s., 49 s.; igitur visu carent III, 9, 14 s.; III, 68, 41; manifestos oculos non habent, sed multos sub cute la- tentes III, 9, 15 ss.; III, 462, 5 s.; quomodo se ha- beant eorum oculi III, 68, 41 ss.; alio modo cæci dicuntur ac homines II, 529, 30 s.; eorum cutis crassa est III, 68, 42, 49; apud eos oculorum sedem petunt meatus duo nervosi et robusti a cerebro profecti, idque a quonam ejus loco III, 48, 50 ss.; ad superiores dentes exsertos terminantur hi meatus apud eosdem III, 69, 1; domum sibi struunt III, 3, 52; in quibus- nam *Boeotia* partibus inveniuntur, in quibusnam non III, 168, 46 ss.; magna copia eorum in *Boeotia* redundat IV, 98, 12; nec vivere nec fodere possunt *Coronæ* *Boeotia* oppido IV, 98, 10 ss.; in *Ætolia* eos visu he- beti præditas fradunt, neque terra vesci sed locustis IV, 107, 17 s.

Asper (χαλερός); qui excessu peccat circa iram II, 213, 14; opponitur mansueto II, 213, 4; quinam II, 48, 11; ad vitæ consuetudinē iracundis pejores sunt II, 48, 17.

Asperum (τρυχόν); non ad quale, sed potius ad positio- nem pertinet, 15, 14, 16; ejus definitio, 15, 20; vio- lentiorē sensum faciunt III, 660, 50; super ea incedit polypus in terram egressus III, 193, 14; in iis potissi- mum gignuntur vespæ III, 202, 1 s.

Asperum et læve; tactus contrarietates sunt II, 454, 51.

Asperitas (τρυχώτης); affectus corporalis est III, 226, 29 s.; plantis proprium est ut ea saluti prospiciant III, 281, 51 s.; ea saluti suæ prospiciunt urticæ marinæ, *ibid.*

Asperitas et lævitas; sensibilia sunt aut omnibus sen- sibus communia, aut certe visui et tactui III, 484, 9 ss.; corporum affectus sunt III, 228, 45 s.; a calido, frigido, humido et sicco pendet III, 228, 43, ss.; se- cundarium contrariorum par est auditum ac vocem respiciens III, 459, 2 s.; mortis et vitæ, somni et vigi- liae, senectutis et vigoris, morbi et sanitatis causæ esse nequeunt III, 232, 15.

Asperitas (χαλεπότης); quatenus homini et reliquis ani- malibus communis III, 145, 7; III, 171, 38 ss.; propter eam fit maledicentia II, 54, 6; naturalior est quam

cupidines non necessariae vel quae nimium expetunt II, 82, 31; ea frequentior est iracundia II, 48, 15; lenitatis minus opponitur quam iracundia II, 48, 14; omnis modum excedens vel serina vel morbosa est II, 81, 43.

Aspetus; Achillis cognomen in Epiro, fr. 280, b.

Asphaltites lacus; in Palaestina III, 582, 22, ss.; cum quidam fabulantur talem esse, ut si quis hominem aut jumentum ligatum iniecerit, illud supernatet III, 582, 24 ss.; ejus aquam amaram et salsam esse alunt, ut nullus piscis in eo oriatur III, 582, 26 s.; item ut vestes extergantur, si madefactae excussae fuerint III, 582, 28.

Asphodelus; ex eo ceram ferunt apes III, 199, 46.

Aspis; serpens est III, 170, 27; in Libya gignitur III, 170, 26 s.; ejus morsus incurabilis est III, 170, 28; ex eo fit medicamentum putrefactivum III, 170, 27; ejus cum ichneumone pugna III, 177, 39 ss.

Aspis Aegyptia; vim non absimilem habet atque eam quam possidet serpentum genus Curii in oppido Cypri IV, 102, 26 ss.

Assare; cur alia oporteat, alia vero elixare IV, 214, 42 ss.; assatur quod in sartagine frigitur III, 612, 45 s.; assabant omnia antiquitus IV, 331, 17; assa, cur coquere soleant, non vero cocta assare IV, 331, 15; meliora quam ea cocta sunt, idque etiam magis quum antea assata fuerint IV, 331, 20; iis aridiora sunt elixa, idque quare III, 612, 50 s.; in iis partes exteriores aridiores fiunt III, 613, 43, s.

Assae carnes; magis quam elixae partes interiores humidae habent IV, 288, 31 s.

Assatio; species concoctionis III, 611, 15; concoctio est quae ab arido et alieno calore fit III, 613, 37; plus negotii facit quam elixatio, idque quare III, 614, 45 ss. arte et natura efficitur, *ibid.*; oppositum ei quidquam est, sed difficile nomen invenit III, 614, 9 s.

Assatio imperfecta; incoctionis species III, 611, 16.

Assimilatio (*καρποποίησης*); quidnam, 395, 34; 438, 18; sit vel initio vel fine periodi, 395, 53; si initio fiat, semper nomina similia habet, 495 36; si in fine, vel extremas syllabas, vel ejusdem nominis casus, vel ipsum nomen, 395, 37; ex ea peti possunt sententiae, 428, 28; comparatione major, 438, 17; ejus exempla, 438, 19, 24; in ea praecipue assimilanda sunt postrema nomina, 438, 20.

Assumptivi motus (*ληπτικὰ κινήσεις*); corporis tractiones sunt II, 335, 35.

Assyrii; philosophiae apud eos auctores Chaldaei fr. 67, b.

Astaci (*ἀστᾶροι*); eorum genera pertinent ad animalia crustata III, 7, 22; III, 58, 12 ss.; 80, III, 25 s.; unum e quattuor magnis generibus crustatorum III, 285, 25 s.; locustis similes sunt III, 58, 13 s.; eodem modo coeunt quo locustae III, 80, 31 s.; quibusnam rebus a locustis differant III, 58, 14 s.; III, 59, 17, ss., 37, 40 ss., 51 ss.; totum corpus pectusque laeve habent III, 58, 51 s.; quoniam sit eorum color III, 59, 14 s.; eorum corpus carnosum et molle est III, 59, 44 s.; colli eorum regio exterior in sex partes dirempta est III, 59, 47 ss.; quarum sexta quinq̄ue habet plagulas II, 59, 48 s.; ab interiore parte quattuor habent earum partium in quas primum ova pariunt femina III, 59, 49 s., cf. III, 58, 32 s.; unaquaeque eorum colli sectio exteriora versus spina brevi et recta munita est III, 59, 50 s.; pectus eorum latius est III, 59, 43 s.; octo pedes habent corpori suppositos III, 59, 16 s.; eorum quattuor apices bifidi, reliqui vero non III, 59, 45 s.; forfices habent quia ad genus pertinent forficibus praeditum III, 586, 23 s.; forficibus non utuntur: d.prehendendum,

sed ad incedendum III, 286, 25 s.; ideo modo dextram modo sinistram forficem majorem habent III, 586, 21 s., 24; quomodo se eorum habeant forfices vel pedes majores III, 59, 17 ss.; quomodo eorum dextra forfex a sinistra differat III, 59, 19 ss.; eorum forfices maxillis comparantur III, 59, 21; eorum forfices majores ab exteriori parte spina majori munitae sunt III, 59, 53 s.; semper alterutram forficem majorem habent, non tamen semper eandem, idque tam mares quam feminas III, 59, 54 ss.; quomodo moveant earum partem extremam atque bifidam III, 59, 26 s.; eorum forfices et adprehendendum et adpremiendum factae esse videntur III, 59, 28 s.; super majoribus forficibus duas minores habent forfices vel pedes, eosque quales et ubinam sitos III, 59, 29, s.; minores forfices flectunt et ori admovent III, 59, 32 ss.; sub minoribus forficibus habent partes branchiis similes, easque multas et hirsutas III, 59, 31 s.; has partes assidue movent III, 59, 32; dentes duos habent (in ore) III, 59, 35 s., cf. III, 61, 19; quales, quot et ubinam sitas habeant antennas vel cornua III, 59, 36 ss.; quales et ubinam sitos habent oculos III, 59, 39 ss.; eorum quasi frons acuta et aspera et safas magna III, 59, 41 ss.; eorum facies acutior est III, 59, 43; modo vero, modo autumno post partum senectam exuunt III, 162, 21 ss.; in locis laevibus inveniuntur, non vero in caenosis III, 91, 27 s.; ubinam igitur occurrant III, 91 28 s.; hieme et vere terram petunt, aestate vero altum, idque quare III, 91, 34 s.; eorum multae species sunt non solum forma sed et magnitudine longe diversae III, 285, 27 ss.

Astaci fluviatiles; parvi sunt III, 65, 7; iis similia animalia in quibusdam cochleis marinis inveniuntur III, 65, 6 s.; ab his animalibus differunt eo quod eorum testa intus mollis est III, 65, 8 s.; qualis sit eorum figura e *Dissectionibus* disci potest III, 65, 9 s.

Aster; gigas a Minerva ocellus fr. 311, b.

Asterias; peculiare accipitrum genus III, 190, 2 s.

Asterias; v. *Mustelus stellatus*.

Astens; eo archonte apparuit cometa III, 559, 41 s.; idque quo tempore Helice et Bura combustae sunt III, 559, 22.

Astra; eorum elemento pro portione respondet spiritus vel calor qui semine continetur III, 352, 10; circa Gades secundum musicae harmoniam moventur fr. 76, a; eorum motus quomodo deos esse demonstret fr. 39, a; cur orientia et occidentia majora videntur III, 602, 47 s.; ex eorum scientia olivarum ubertatem praevidit Thales, 493, 38, v. *Stellae, Sidera*.

Aστραπατορ; Jovis cognomen II, 641, 38.

Astrologi; caeli motum aequalem et celerrimum esse censent II, 575, 6 s.; igitur eo motu reliquos dijudicant II, 575, 8; de eorum suppositionibus dubitationes in quaestionibus naturalibus moverat Aristoteles fr. 198, a.

Astrologia; circa naturam quandam speculatur II, 535, 16; speculatur circa substantiam sensibilem sed aeternam II, 607, 3 s.; igitur omnium scientiarum mathematicarum philosophiae maxime affinis est II, 607, 2 s.; nullum aliud officium habet nisi rerum sibi subjectarum cognitionem et contemplationem II, 188, 18; pertinet ad scientias mathematicas II, 492, 11; quomodo eam exponant mathematici III, 219, 4 ss.; accuratior est mechanica, idque quare II, 614, 21 s.; est disciplina mathematica naturalior II, 263, 2; contrario modo se habet ac geometria II, 263, 3; aequae ac physica considerat solem et lunam, sed non eodem modo II, 262, 30 ss.; eodem modo monstrat ac geometria et arithmetica, 130, 41; in ea quod ad censum indivisibile

est mensura et principium est II, 575, 5 s.; ex ea peti debet latitudo caelestium numerus II, 607, 1 s.; præter res circa quas versatur erunt aliae substantiæ separatae, si res mathematicæ a sensibilibus separatae exstarent II, 612, 36 ss.; sensibiles magnitudines et cælum hocce non spectaret, si geometria a geodæsia differret, ut dicunt (Platonici) II, 492, 31; motus et revolutiones de quibus loquitur cæli motibus et revolutionibus dissimiles sunt, inquit Protagoras II, 492, 37 s.; ei subijciuntur apparentia, 136, 1; nomine tenus fere non distinguuntur mathematica et navalis, 135, 3; exemplum citatur, 77, 8.

Astrologia (de) libri; citantur II, 400, 17 s.

Astrologica; probant terram medium locum obtinere II, 408, 29 ss.; quomodo probent lunam globosam esse II, 400, 44 ss.

Astrologica theoremata; ad ea remittitur III, 562, 22.

ἀστρονόμος· IV, 204, 25.

ἀστυ· 474, 50; 568, 28.

Astygæ; luxuriæ deditus erat, 582, 19; ejus exercitus inertia labefactus erat, 582, 18; eum propter contemptum aggressus est Cyrus, 582, 17.

Astydamas; citatur ex *Alcmæone*, 468, 11.

Astynomi; magistratus apud Athenienses fr. 244, a.

Astypalæa; terra circum eam serpentibus inimica fr. 186, a.

Astyrites ager; pars est Chalcidicæ Thracicæ III, 49, 18 s.; in ea Psychrus fluvius III, 49, 19.

Atalante; Iasii filia, ejus epitaphium in Arcadia fr. 316, a.

ἀτάλαντον· de hujus vocabuli significatione quæstio fr. 131, a.

Atarneus; eam ne obsideret quomodo Autophradati dissuaserit Eubulus, 507, 30; cur ibi aquæ calidæ potulentæ sint IV, 239, 5 ss.

Atavia (τῆβη); quando ei similis nascatur proles III, 399, 14 s.

Atavus; quando ei similis nascatur proles III, 399, 12.

ἀταξία· v. *Ordinis perturbatio*.

ἀτεγχετον· v. *Humectari quod nequit*.

ἀττηκτον· v. *Liqueferi quod nequit*.

Atharafa; planta ita dicta in loco humido et arido vivit IV, 26, 23.

Athensæ; Europæ pars II, 308, 27; iter hinc Thebas ducens eodem modo se habet ad iter Thebis ad eas, quo actus rei mobilis ad actum rei movere valentis II, 276, 19; si quis noctu, quum in Libya est, Athenis se esse putat, non ad Odeum vadit II, 510, 52 s.; ibi nobiscum pactum fecisse adversarium impossibile est, si probare possimus nos eodem tempore peregre in alia urbe fuisse, 429, 29; ibi manere laboriorum est fr. 327, b; inde Stagira venit Aristoteles propter magnam regem fr. 328, b; quomodo paucos homines continere dicantur, 8, 22; ibi olim quum templum ædificaretur, mulus octogenarius reliqua jumenta ad laborandum exhortabatur III, 129, 83 ss.; sacrum oleæ ramum ibi uno die germinasse et crevisse dicunt IV, 104, 26 ss.; ibi frequens est multitudo quæ trirremium cura occupatur, 548, 37; ibi magis populares erant Piræei incolæ quam urbis, 568, 26; ibi plerique liberi tibia caneant, 631, 50; ad eas miserunt Ænians columnam veleram cum inscriptione vetustis literis exarata IV, 100, 14 ss.; earum tyrannus Pisistratus, 580, 15; quomodo ibi tyrannidem sibi vindicavit Pisistratus, 571, 10; quidnam tyrannis ejectis ibi fecerit Clisthenes, 522, 5; 594, 52, ibi defecerunt corvi quum Medii milites peregrini Pharsali interirent III, 187, 35 ss.; ibi de opificibus, vel de servis publicis legem tulit Diophantus, 508, 6; quare ibi ostracismo uterentur. 567.

5; ibi quum versus Laconicum bellum terra male rem gessissent, nobiles e delecto militare coacti sunt, 567, 37; ibi Charies viguit, utpote triginta viris assentans, 572, 5; item Phrynichus, utpote quadringentis, 572, 6; quænam ibi circa comœdiam innovavit Crates, 460, 42; ibi archon fuit Nicomachus III, 561, 35 s.; item Euclees Molonius filius III, 559, 24; quidnam ibi sit undecimvirovum munus, 599, 12; qualia judicia ibi in Phreatone fiant, 563, 51; ibi bello mortuorum liberis de publico victum præbere jubet lex, 508, 42; ibi Mantias orator adversus filium contendeat, 377, 15; patria Chabriæ, 646, 54; Iphicratis, 647, 23; Pythoclis, 650, 20; Timothei, 646, 3; ibi Menesthei sepultura fr. 315, a.

Athenarum acropolis; in eam cornix non ascendit fr. 186, a.

Athenagoras; Arimnisti filius fr. 213, b.

Atheniensis ager; in quibusnam ejus partibus inveniatur apud spuma dicta III, 118, 15 ss.

Athenienses (de eorum republica); Ione Atticam incolis frequentante Iones dicti sunt atque Apollinem patrium colere cœperunt fr. 225, a; eorum liberi in Cretam missi a Minoe non interfecti sunt, sed mercenariam vitam egerunt fr. 254, a; postea quum una cum Cretensibus emigrasset in Italiam circa Iapygiam trajecerunt, deinde in Thraciam ubi Bottiæ dicti sunt fr. 254, a; quomodo Theseus rempublicam eorum constituerit fr. 224, b; φylaί, φρατρίαί, γένη, γεννήται, τριτύται; fr. 225, a; Solonis leges fr. 226, a ss.; naucraria et naucrari fr. 226, a; divisio populi a Solone instituta fr. 226, b; thetes 226, a; pentacosmedimni fr. 227, a; pelatæ fr. 227, a; Solonis leges in κώδικι inscriptæ fr. 227, b; lex Solonis in eos qui dissensione inter cives orta neutri se parti adducunt fr. 228, a; cum Pisistrato manus conseruerunt apud Pallænium demum fr. 228, a; Lycopodes fr. 228, b; Lipsydrium fr. 228, b; Pisistratidarum apud eos tyrannis quamdiu steterit fr. 229, a; Clisthenes demarchos instituit fr. 229, b; Arcopagus ante pugnam Salaminiam pecuniam militibus erogavit fr. 230, a; Hellenotamiæ fr. 230, b; Cimon fr. 231, a; Pericles fr. 231, a, b; 232, a; Ephialtes fr. 232, a; Nicias, Thucydides Melesii, Theramenes Agnonis filius fr. 232, b; prælium navale apud Arginusas fr. 232, b; Cleophon fr. 232, b; Anytus fr. 233, a; quadringenti fr. 233, a; triginta tyranni fr. 233, a; eorum magistratus fr. 233, a, b; thesmothetæ fr. 233, a; 234, b; 235, a; tritopatores fr. 234, b; λιθος fr. 234, b; ἀπο συμβόλων δίκη fr. 235, b; εἰς ἐμφανὴν κατάστασις fr. 235, b; δατηταί fr. 236, a; σίτος fr. 236, b; ἐπιμελητὴς τῶν μυστηρίων fr. 236, b; πολέμαρχος fr. 237, a; πάρεδροι fr. 237, b; στρατηγοί fr. 237, b; ἐπαρχοί fr. 238, a; φylaρχος fr. 238, a; Prytania fr. 238, b; κυρία ἐκκλησία fr. 238, b; ἐπιστάτης fr. 239, b; πρόεδροι fr. 240, a; γραμματεὺς fr. 240, a; ἀντιγραφεὺς fr. 240, b; ἀποδέκται fr. 240, b; πωληταί fr. 241, a; ταμίαι fr. 241, a; sacræ triremes fr. 242, a; τεροποιοί fr. 243, a; εὐθύναι fr. 243, a; λογισταί καὶ λογιστήριον fr. 243, b; συνηγορίαι fr. 243, b; ἀστυνόμοι fr. 244, a; παιταί μδοχοί fr. 244, a; ἀγορανόμοι fr. 244, b; ἐπιμελητὴς τοῦ ἐμπορίου fr. 244, b; σιτοφύλακες fr. 244, b; μετρονόμοι fr. 245, a; δικασταί κατὰ δῆμον fr. 245, b; δαιτηταί fr. 245, b; ἐχίνος fr. 246, a; ἔρεσις fr. 246, a; δικαστήριον ἐπὶ Παλλαδίῳ fr. 246, b; βουλευσεως actio fr. 247, a; ἐπὶ Δελφίνῳ fr. 247, b; varii judiciorum colores fr. 247, b; merces judicialis fr. 248, a; Callicrates præsertim hanc mercedem auxit fr. 248, b; διαμετρημένη ἡμέρα fr. 248, b; calculorum descriptio fr. 249, a; urna judicialis fr. 249, b; οἱ ἐγγραφομένοι fr. 249, b; περίπολοι; fr. 250, a; ἐπὶ βήβη fr. 250, a; στρατὶς ἐν

τοῖς ἰκονύμοις fr. 250, a; ἀδύνατοι, fr. 250, b; choragi fr. 251, a; parasiti fr. 251, b.

Athenienses; quomodo vocent tetricam III, 104, 16; exemplum citantur, 116, 45; quod eorum est, eorum possessio est, 296, 10; secundum proverbium non amplius cognoscunt Megarenses II, 221, 22; II, 231, 50; aliquid dictum affertur qui eorum rempublicam deplorat fr. 20, b; frumenta et leges invenerunt, sed frumentis utuntur non vero legibus fr. 341, a; quænam scire oporteat, ubi iis de bello gerendo consilium dare vis, 374, 3; quænam ubi eos laudare vis, 374, 8; quidnam ubi eos vituperare vis, 374, 14; iis audientibus Athenas laudare difficile non est, secundum Socratem in Platonis *Epitaphio* vel *Menezeno* (init.), 331, 25; 404, 7; eos si quis multis adscitis sociis victoriam reportasse monstrat, utitur exemplo secundum rationem, 4, 36; templum Cereris Eleusiniæ extruente columnam saxeam invenerunt cum inscriptione IV, 99, 40 ss.; iis imperium maris an initium fuerit malorum, 398, 50, 52; ubique dum Græciæ principatum tenuerunt, oligarchias dissolvebant, 556, 33; 575, 15; Solonis legibus usi, beate vixerunt, 377, 32; δῆμος vocant quæ Dorienenses κώμας, 459, 2; item πράττειν quod Dorienses ἔργα, 459, 4; de Salamine Homero teste usi sunt, 344, 4; cum Eretriensibus Sardes invaserunt, 161, 39; hostes puniendos esse censent, 414, 43; iis devictis eorum urbem in servitutem redigere noluerunt Lacedæmonii, 415, 42; Spartam diruere quum possent, Lacedæmonios superesse maluerunt, 415, 44; iis non commemorarunt Lacedæmonii quæ in eos contulerant beneficia, sed quæ acceperant II, 45, 46; quomodo eos ut in Eubœam transirent, hortatus sit Cephalodotus, 396, 43; quomodo eorum cum Epidauriis et ora maritima incolis fœdus reprehenderit Iphicrates, 396, 45; Chios, Samios et Lesbios contra pacta humiles reddiderunt, 536, 19; eos bellum in Siciliam effudisse dicit Æsio, 397, 19; quænam causa fuerit cur bellum intulerint Mytilenæis, 569, 11; quomodo eorum clades causa fuerit cur Syracusis politia mutata sit in democraticam, 569, 35; suadente Pythocle, plumbum quod duabus drachmis emerant sex vendiderunt, 650, 20; eos Græcorum fingeat circumdari corona Cydias, 357, 22; eos bis in philosophiam peccare noluit Aristoteles fr. 327, a, b; in eorum portu quales inveniantur apuæ III, 118, 31 ss.

Athenienses Polidæam incolentes; quare et quomodo a civium bonis tributa exegerint, 641, 29.

Atherina (ἀθερίνα); ad terram parit III, 119, 35; idque ventre ad arenam attrito III, 120, 9 s.; piscium mingraliorum prima parit III, 119, 34 s.; unde id colligatur III, 119, 36 s.

Atherini (ἀθερίνοι); gregales sunt III, 175, 10.

ἀθλαστον v. *Tundi* quod nequit.

Athletæ; multum se exercent IV, 290, 4; eorum habitus et victus ratio corporis incremento et speciei nocet, 627, 6, 40, 45; eorum habitus ad unum tantummodo opus exercitatus est, 621, 52; eorum habitus nec ad rectam habitudinem civilem, nec ad valetudinem, nec ad liberos procreandos prodest, 621, 47; apud eos propter voracitatem natura copiam alimenti domare non potest III, 400, 10 ss.; igitur eorum partes alienæ sunt et interdum omnino a pristina forma desciscunt III, 400, 13 s.; idem iis accidit quod satyria morbo affectis III, 400, 14 ss.; cur decolores sint IV, 289, 43 ss.; cur alsiosi IV, 155, 10 ss.; aut nullo morbo premuntur aut celeriter e vita discedunt IV, 113, 41 s.; sorte non duocendi sunt, e sententia Socratis, 370, 20; fieri potest ut eorum victoriam velimus II, 26,

22; erga eos benevoli esse possumus, non vero amici II, 108, 35; quamobrem in eos benevoli esse possimus II, 109, 4; adversus privatos pugnantibus comparantur milites II, 34, 2; in eorum pugna cum privatis, superant non fortissimi, sed qui robore et corporis habitu præstant II, 34, 3.

Athos; in eo nulli flatus excitantur IV, 251, ss.; id quomodo probetur IV, 251, 2 ss.; quales ibi sint sues III, 170, 15 ss.; circa eum inveniuntur locustæ marinæ, idque quare, III, 91, 29 ss.; eum perdidit Xerxes, 395, 20.

ἀθραυστον v. *Infragile*.

Alhribita ditio; misso in eam procuratore qui nomarchis displiceret, quomodo multam pecuniam sibi comparavit Ophelas Olynthius, 650, 10 ss.

ἀθρυμάτων v. *Exhalari* quod nequit.

ἀθυμος v. *Tristis*.

Atintania; circa eam juxta fines Apolloniatis petra est e qua superfuso oleo ignis apparet IV, 80, 20 ss.

Atlanticum mare; IV, 253, 47; totam terram quasi insulam circumdat III, 629, 30, 36; ita et Oceanus dicitur III, 630, 11, v. *Oceanus*.

Atlantinorum regio (scribendum videtur Ἀτινίων sive Ἀτινίων coll. IV, 20. *Brodaxus* Ταυαντίων conjiciebat); circa eam sita est Apollonia IV, 98, 23.

Atlas; ejus filia fr. 155, b; secundum poetas et quosdam naturæ scrutatores cælum sustinet II, 530, 18 ss.; ab eo secundum fabulam pendet cæli incolumitas II, 389, 41; non sine mente ei tribuunt fabulæ quod cælum movet, terræ insistent, quippe quæ quiescit III, 519, 2 ss.; cum tanquam diametrum considerare videntur, quæ cælum circa polos torquet III, 519, 4 s.; nihilo minus qui ita censent contendere cogentur cæli partem universi non esse III, 519, 7 s.

Atlas; Libycus fr. 67, b.

ἀτμητον v. *Insecabile*.

Atomii; Democriti de iis doctrina fr. 78, a; de iis Leucippi et Democriti placita eorumque refutatio II, 416, 45 ss.; argumenta quibus earum assertores probant eas revera esse debere II, 435, 21 ss.; horum argumentorum refutatio II, 436, 8 ss., 29 ss.; ex iis ceteras res construunt Leucippus et Democritus II, 432, 23 s.; earum multitudo et figuræ infinitæ sunt secundum eosdem II, 432, 25 s.; quibusnam rebus inter se differant, secundum eosdem II, 432, 26 s.; secundum Democritum et Leucippum natura eadem sunt, figura solummodo diversæ II, 378, 10; frustulis auri comparantur II, 378, 11; figura tantum differunt secundum Leucippum II, 449, 6 s.; ex iis primis omnia constant et in eas omnia dissolvuntur secundum Leucippum II, 449, 7 s.; secundum Leucippum figuris infinitis determinantur II, 449, 16 s.; eas tanquam substantias habet Democritus II, 553, 50; maximæ deficient, ubi secundum Leucippum et Democritum sapius in se invicem transiere aqua, aer et terra II, 417, 18 s.; nihilominus maximarum defectu hunc transitum fieri asserunt iidem II, 417, 19, v. *Insecabile corpus*; eas in vacuo fieri putat Leucippus II, 448, 35; quomodo earum ope fieri putet ortum et interitum idem II, 448, 36, 38 s.; quomodo actionem et passionem II, 448, 37, cf. 43 s.; quomodo alterationem II, 448, 43; quomodo accretionem II, 448, 45; earum concretioni et accretioni tribuunt accretionem, deminutionem et alterationem vacui assertores II, 314, 9; eas qui esse statuunt, etiamsi antiquiores sint, tamen opinionem magis novam de gravi et levi protulerunt quam Plato II, 425, 4 ss.; una transposita rem plane aliam videri asserunt Leucippus et Democritus II, 434, 34; eas visui non patere perhibent qui eas exstare censent II, 436, 26; ab iis non

pendet concretio et discretio II, 436, 42 s.; necessario impatibiles esse debent, quia a nihilo alio affici possunt nisi a vacuo II, 449, 27; nec frigida igitur, nec dura esse poterunt II, 449, 29 s.; rotundas tamen calidas esse asserunt II, 449, 31; si iis competat caliditas et frigiditas, iis necessario æque competent gravitas et levitas, durities et mollietas II, 449, 34 ss.; eas gravitate inter se differre censet Democritus II, 449, 36 ss.; si iis competit durities et mollietas, non amplius impatibiles erunt II, 449, 41 s.; etiam si una tantum re differant, nempe figura, non amplius una erit earum natura II, 449, 43 s.; si uno plures habeant differentias, simul diversæ actiones et passionēs uni rei indivisibili inerunt II, 449, 46 ss.; rariores vel densiores fieri non poterunt quia iis non inest vacuum II, 449, 52 s.; nulla est causa cur potius parvæ quam magnæ forent II, 449, 54 ss.; si eadem omnes sint natura, nihil est quod eas a se invicem distinguat II, 450, 7 s.; neque ulla est causa cur non coalescerent, ubi se invicem tangunt II, 450, 8 s.; si aliæ terræ sint, aliæ igneæ, hæc differentia magis causa erit eorum quæ eveniunt quam figura II, 450, 7, 11 ss.; necessario natura erunt diversa, quum contactu in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur III, 450, 13 s.; si ab alia re moveantur, patibiles erunt II, 450, 14 s.; si se ipsæ moveant, dividuntur in id quod movet et in id quod movetur II, 450, 15 s.; vel materies earum non solum numero, sed et potentia una erit II, 450, 18; omni ex parte affici nequeunt II, 451, 6 s.; earum ampla pertractatio in alium remittitur locum III, 449, 25 s.; exponuntur tamen quædam argumenta quæ earum absurditatem probant II, 449, 27, 450—18, v. *Corpora prima*.

Atomorum assertores; corpora in contactibus disjungi posse perhibent II, 451, 11; actionem et passionem discissis corporibus fieri censent II, 451, 13 s.; id est divisione et compositione III, 451, 17; accretionem appositione fieri censent II, 451, 22, 24.

ἄτομος; v. *Individue*.

Atrabiliarii; v. *Melancholici*.

Atractylis (ἀτρακτύλις); ex ea ceram ferunt apes III, 199, 45.

Atramentum (ὀλός); id omnia mollusca habent sed plurimum sepia III, 57, 15 s.; sique peculiare est III, 278, 10 s.; ubinam situm sit III, 57, 14, 18 s.; intestino applicatum est quo remotius esset a mytide III, 282, 21 s.; eadem membrana circumdata ac intestinum III, 57, 19 s.; id necessario habent atque emittunt, idque quare III, 278, 27 s., 36 s., cf. 21; eo utuntur ad salutem conservandam III, 278, 6 s., 38 s.; id emittunt ubi terrentur sed maxime sepia III, 57, 16 s.; idque quomodo III, 278, 12, ss.; eadem via emittunt qua excrementum III, 57, 20 s.; nempe fistula qua aquam ore receptam recipiunt III, 56, 29 s.; in tunica membranacea agnatum est III, 278, 7 s.; per fistulam emittitur III, 278, 8 s.; quamvis parte id (?) emittant mollusca III, 328, 12 s.; maiorem ejus copiam habet sepia quam reliqua mollusca III, 278, 1 s.; 22 s., 29; idque quare III, 278, 16 s., 29 s.; quare id in inferiori corporis parte habeat sepia III, 278, 23 ss.; septo comparatur III, 278, 13; item sedimento albo, excremento avium incumbenti III, 278, 25 ss.; id ovis adspersit sepia mas III, 92, 15; læve est, et ideo in tenebris lucet III, 477, 46 s.; nunquam universum simul emittunt mollusca atque emissum de integro rursus augetur III, 192, 28 ss.; id polypus et loligo pavoris tantum causa emittunt III, 192, 27 s.; sepia vero non solum pavoris causa, sed etiam ad latitandum III, 192, 26 s., 30 ss.

Atracula; v. *Melancholici*.

Atricapilla; v. *Atriceps*.

Atriceps (μελαγκόρυπος); eam nonnulli omnium avium plurima ova parere contendunt III, 184, 9 s.; quot pariat ova III, 184, 11 s.; semper ova numero imparia parere dicitur III, 184, 12 s.; in arboribus nidulatur et vermes depascitur III, 184, 13 s.; linguae apice caret III, 184, 14 s.; si non semper, saltem plerumque vermibus pascitur III, 151, 3; statim post autumnum apparet III, 207, 8; mutatur in ficedulam III, 207, 6 ss.; nullo alio nisi colore et voce a ficedula differt III, 207, 9 s.; jam conspecta est avis quæ inter eam et ficedulam medium teneret III, 207, 10 ss.

Atridae; certis temporibus illis parentare dicuntur Tarentini IV, 93, 43 s.

Atrocia (τὰ δεινὰ); quomodo a miserabilibus differant, 359, 24; propinqua ubi sunt, misericordiam movent, 359, 26.

Atropos; una e Parcis III, 642, 19; nominis etymologia *ibid.*

Atrum esse; videtur omne quod tranquillum est IV, 251, 12 s., v. *Nigrum*.

Attactus (ἀτάκτυς); II, 435, 5; semper duas res requirit II, 435, 50; igitur ex iis compositum esse nequit corpus II, 435, 48, 51; II, 436, 6, 35.

Attagen (ἀτταγὴν); terrestris avis est, nec admodum volax ideoque pulveratione delectatur III, 207, 39 ss.; ei colore similis ascalops III, 186, 15.

Attalus; quomodo causa fuerit cur Philippum aggrediretur Pausanias, 581, 18.

Attelabi (ἀττελαβοί); insecta sunt quæ e congeneribus animalibus gignuntur III, 93, 15; eodem modo quo locustæ pariunt et post partum moriuntur III, 100, 4 s.; eorum ova autumnalibus imbribus, si frequentes sint, perduntur III, 100, 5 s.; per squalorem frequentiores sunt III, 100, 6 s.; igitur eorum interitus absque ordine fit atque ut fors tulerit III, 100, 8 s.; ubinam et quomodo pariant III, 100, 27 ss.; habent in posteriori corporis parte mucronem acutum quo terram effodiunt parituri III, 100, 28; in agro Cyrenensi frequentes sunt III, 100, 30.

Attente observantes; eorum non pudet, 356, 40.

Attica; ejus ager tenuis et siccus IV, 218, 5 s.; imbrem illi affert Hellespontias IV, 254, 43 ss., 52 s.; cur in ea fructus dulcissimi fiant, thymum vero acerrimum IV, 218, 3 ss.; campus Thriasius in ea IV, 246, 36; in eam ex Salaminia natando pervenit canis Xanthippi fr. 230, 5; eam invasit Cleomenes fr. 229, a; quare in eam iter ut Philippo concederent, suaserint Thebanis, 376, 33.

Attica tetrapolis; ex ea Iones una cum Heraclidis in Argolidem venerunt fr. 256, a.

Attica vetula; sine noxa hyoscyamum comedit fr. 218, b.

Atticus vicinus; proverbium, 372, 46.

Attici; patremfamilias vendentem emere jubent, 638, 11; iis propria redituum dispensandorum ratio exili rei familiaris convenit, 638, 36.

Auctio; v. *Accretio*.

Auctor; eo passim opus habent inquilini, ubi litem intendere vel suscipere volunt, 520, 39.

Auctoritas; eas præditi non semper gratiosi sunt, 558, 36.

Auctoritas summa (τὸ κύριον); ejus opinionem sequi solent reliqui cives, 517, 51; ubique regimen civitatis est, 526, 24; 527, 33; in demorratia plebs est, 526, 26; vel penes unum, vel penes paucos vel penes plerosque esse debet, 527, 34; in oligarchiis pauci, 526, 27; ea differunt respública, 534, 42; in alia penes divites est, in alia penes bonos viros et sic deinceps, 534, 43; vel penes multitudinem, vel penes divites, vel penes viros

bonos, vel penes unum omnium optimum, vel penes tyrannum, 530, 32; quaeritur quatenus penes multitudinem esse debeat, quatenus non, 531, 12 ss.; in democratia penes multitudinem esse debet, 579, 23; 591, 13; penes quos est, eos odio prosequi debent cives, 595, 36.

Auctum (τὸ πλεονέκτον); quatenus unum sit cum diminuto II, 519, 49.

Aucupes; nocturnae ope cujusvis generis aviculas venantur III, 173, 14 s.; illices occaecatos avium columbaei generis alunt III, 179, 20 s., 26 s.; austrina tempestate coturnices persequuntur, idque quare III, 157, 31; cychrami voce audita sciunt coturnices abituras esse III, 157, 37 ss.; quomodo saltando capiant otos et noctuas III, 157, 44 s.

Aucupium; ejus causa secum ducunt perdices III, 373, 41.

Audacia (ὁράσις); fortitudinis finis est, 492, 1; fortitudo facultate praedita est, 582, 24; fortitudini similior II, 22, 45; II, 23, 6; fortitudinis sequela est II, 244, 32; excessus est II, 139, 4; non opponi solet fortitudini *ibid.*; animae affectus est II, 18, 20; II, 195, 26; ejus definitio II, 195, 44; ei inest excessus et defectus II, 19, 44; ei ignavia propior confidentia II, 218, 6; cum fortitudinem tum metui contraria II, 207, 38 s.; ad mores pertinet II, 194, 6; homini et reliquis animalibus communis est III, 145, 8; semper cum aliquo calore conjuncta est III, 523, 8 ss.; sine corporis affectu locum habere nequit III, 432, 21 s., 34; quando eam civibus impertiant sacra, 416, 32.

Audax (ὁραός); circa eadem versatur ac fortis et ignavus, sed alio modo II, 33, 2; quisnam II, 20, 48; natura sunt IV, 226, 15; is est qui confidentia in rebus terribilibus modum excedit II, 32, 42; arrogans esse videtur fortitudinemque affectare II, 32, 43; plerique eorum audaciam quandam cum ignavia conjunctam ostendunt II, 32, 46; procax est et ante periculum alacer, in ipso vero discedit II, 33, 50; interdum eadem sectatur ac fortis idque quare II, 214, 17; pericula sustinet, sed non eodem modo quo fortis II, 214, 19; confidit rebus quibus non confidendum est II, 208, 48; confidit vel tunc ubi ratio non jubet II, 208, 54, cf. 46; inaequalis est II, 209, 2 s.; decipitur circa res terribiles et fiducia dignas, idque quomodo II, 210, 4; fortem ignavum vocat II, 22, 39; II, 139, 13; cum excessu tum defectu peccat II, 207, 48; ignavo opponitur II, 207, 40; II, 208, 1; minus timet quam decet, plus confidit quam decet II, 207, 44; eodem modo confidenti similis esse videtur quo pertinax continenti II, 85, 34; ei comparatur fera II, 209, 19; interdum simul ignavus est II, 217, 49; quomodo fiamus II, 16, 13; in laudatione fortis appellari debet, 331, 19; dignitatem militarem nactus, propter contemptum et lucri causa tyrannos aggredi solet 582, 23; ne nimis magnus evadat, inprimis cavere debet omnis monarcha, 587, 9.

αὐδήσα· cur ita Calypsum, Inum et Circe vocaverit Homerus fr. 145, b; pro eo scribendum est αὐλήσσα *ibid.*

Audibile; aequae ac illud intermedii ope percipiuntur molle et durum III, 459, 46 ss., 49, cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; quatenus tamen differant III, 459, 48 s.; III, 460, 1, cf. *Gustus* et *Tactus*; ejus quoque affectus esse videtur odorabile III, 487, 28 s., 30 ss.

Audibilia; res exteriores sunt III, 451, 48 ss.; cur sola inter ea quae sensum movent mores spectent IV, 209, 12 ss.

Audiens; sentit se audire II, 113, 37; probamur ejus operationem etiam auditu cognoscere III, 462, 40 ss.,

cf. tamen III, 250, 19 ss.; primus aliquatenus idem audit ac secundus, aliquatenus non III, 489, 32 s.; eum quoque audire dicimus etiamsi dormiat III, 451, 2 ss.; non quaque sui parte audiens est III, 396, 27; unum melius intelligit quam multos simul idem dicentes III, 657, 37 ss.; quomodo in captionibus penes figuram dictionis respondentem confusum esse putet etiamsi non sit, 299, 10; eum varie afficit epica poesis, 477, 31.

Audire; an sit auditum habere, 195, 47; cur oscitantes minus audiant IV, 179, 50 ss.; IV, 182, 27 ss.; cur melius audiamus retento spiritu IV, 182, 5 ss.; IV, 183, 11 ss.; IV, 309, 30; cur longius audiamus voces acutiores IV, 183, 7 ss.; cur melius nocte quam die audiat IV, 180, 37 ss.; quamobrem facilius audiantur quae superne inferiora, quam quae inferne superiora petunt IV, 308, 27 ss.

Audiri; a multis simul idem non posse nonnulli contendunt, idque quare III, 489, 34 ss.; fieri tamen potest quod ad rem quae prima sonum movit attinet, non vero quod ad intermedium III, 439, 37 ss.

Auditio (τὸ ἀκούειν); ilein quod auditus actu III, 463, 10, 23; propria auditus actio III, 502, 17 s.; auditus usus est III, 507, 5; molesta est etiamsi propter consuetudinem non sentiamus II, 90, 10; in somno obtinere nequit III, 507, 38; III, 508, 4, cf. III, 507, 10.

Auditiones (τὰ ἀκούσματα); quasnam jucundas esse dicamus II, 120, 28; generatione carent, ita ut qui audit simul et audierit III, 489, 17 ss.

Auditor; ejus animus fallitur elocutione rebus accommodata, 392, 26; eodem modo afficitur ac orator, ubi hiece animi motus exprimit, etiamsi nihil dicat, 392, 29; afficitur ubi veretur, ne solus ignoret quae omnes intelligunt, 392, 41; fallitur, ubi non omnia analoga non simul adhibeantur, 392, 48; ubi eum secum raperit orator, conveniunt vocabula composita vel peregrina, 393, 6; eos multi percellunt oratores, 392, 31; quibusnam ei fide dignus videbitur orator, 347, 13; multum interest ut certo quodam modo affectus sit, 313, 19, 31; 346, 36; idque inprimis in rhetorica judiciali, 346, 43; affectus quibus immutatis alia judicia fert sunt illi quos consequuntur voluptas vel molestia, 347, 19; quomodo ejus iram moveamus, 349, 53; quomodo afficiendus sit ut metuat, 354, 40; conandum est, ut eum conscium faciamus rei de qua disserimus, 424, 42, cf. 425, 8; quidnam dicendum sit ut eum deliniamus, 351, 19; quidnam dicendum sit de iis quibus irati sunt, si ipsos delinire velimus, 351, 21; quomodo eorum opiniones sinistrae praecavendae sint, 432, 17 ss.; iis magis persuadent narrationes quam cavillationes et quare, 447, 49; elocutione ambigua eodem modo afficiuntur, quo vulgus vatibus, 391, 10; cavendum est ne nostras narrationes reprobent antequam probationibus et legitimis rationibus (δικαιολογίαις) eas probaverimus, 442, 10; propter eorum vanam stultitiam utiles sunt sententiae, 373, 10; gaudent, ubi orator universaliter loquens incidit in sententias quas ipsi particulariter habent, 373, 11; propter eorum infirmitatem multum interrogare non licet, 409, 20; item enthymemata contrahenda sunt, 409, 22; tumultum facit, ubi argute (σοφιστικῶς) respondet ad versarius, 409, 19; plerique ex repugnantibus in dicendo agendove conjectant nihil sani inesse nec in dictis, nec in factis, 427, 42; eorum propter vitium plurimum valent elocutio et actio, 385, 42; quatenus eos respiciat probatio rhetorica, 313, 30; laudandi sunt quod juste et prudenter orationes dijudicare solent, 439, 43; iis infesti sunt cum juvenes tum senes concionari volentes, 410, 36; item oratores qui nimis crebro concio-

nantur, 440, 38; item qui nunquam antea concionati sunt, 440, 39; eos latent argumenta ex artibus vel scientiis particularibus desumpta, 316, 21; vel iudices sunt, vel auscultatores, 317, 4 s.; gaudent praesentientes quidnam orator dicturus sit, 380, 40; quænam juste ab iis peti possint, 434, 3; quænam injuste ab iis petantur, 434, 7; apud eos orationi nostræ locus præparandus est, 408, 30; quænam eos spectent in procæmio orationis judicialis, 403, 22; non semper interest oratoris ut attentus reddatur, 403, 24; multi ejus risum excitare conantur, 403, 25; omnis docilis efficitur, si orator operam det ut probus vir esse videatur, 403, 25; ut docilis reddatur, nonnulli perperam eadem sæpius repetenda esse censent, 410, 23; quidnam dicendum sit ut attentum reddamus, 403, 27, 40; quomodo dormitantium mentem in sese convertere conatus sit Prodicus, 403, 43; quidnam dicendum, si eum non attentum esse voluerimus, 403, 30; in omni alia orationis parte magis quam initio animum remittere solent, 403, 37; non solum in procæmio igitur ejus mentem in nos convertere debemus, 403, 35; quæ eum spectant in oratione, proprie malum auditorem spectant, 403, 32; nisi pravus esset procæmio opus non esset, 403, 33; quæ eum spectant, eum non spectant quatenus auditor est, 403, 45; quando ex iis quæ eum spectant, dicendum sit procæmium orationis demonstrativæ, 402, 38; in procæmio orationis demonstrativæ efficiendum est, ut una laudari putet vel sese, vel genus, vel studia sua, cet., 404, 4; ejus benevolentia captanda est in prima perorationis parte, 410, 2; ejus benevolentia duobus modis captatur idque quibusnam, 410, 7; ejus animi motus in tertia perorations parte concitandi sunt, idque quænam, 410, 4, 17 ss.; in procæmio inprimis orationis concionalis, exhortandi sunt, ut animum attendant, idque quomodo, 439, 4, 14 ss.; eorum benevolentia captanda est in procæmio, inprimis orationis concionalis, 439, 5; si nobis benevoli sint, de benevolentia disserere supervacaneum est, 439, 29; quodsi nihilominus velis, breviter et ironice loquendum est, 439, 31; si nec infensi, nec benevoli sint, quænam dicenda sint, 439, 41; quodsi infensi sint, calumniæ depellendæ sunt, 439, 49 ss.; eodem modo in oratione judiciali eorum mentem in nos convertimus ac in suasionem vel dissuasionem, 448, 14; ne eos lateant res adversarii, se orationem facere inquisitoriam dicere debet orator, 454, 6; quando maxime apud eos male audient adversarii, in quorum res inquirimus, 454, 22; eo majorem apud eos fidem merebimur quo mitioribus disserimus moribus in oratione inquisitoria, 454, 24; ut eorum quæ diximus reminiscantur, iteratione concludenda est oratio inquisitoria, 454, 28; iis in peroratione dicta in memoriam revocamus, 455, 25.

Auditus (ἀκοή); eo sonum cognoscimus II, 156, 3; non colores, sed sonos audit secundum Gorgiam III, 681, 27; unus e quinque sensibus est III, 68, 36; III, 461, 29; ei non proprium est ut sit sensus, 230, 6; æque audibilis atque inaudibilis sensus est III, 457, 5 s.; III, 458, 10 s.; in eo actio et usus finis sunt II, 135, 39; quare eum habeant animalia III, 475, 48 s.; homini proprium non est, 234, 19; fit intus recipiendo aliquid, 180, 29; aeris sensus est III, 244, 30 s.; III, 418, 40 s.; aeri tribuendus est III, 461, 47; ex aere compositus IV, 277, 42; cum eo aer est continuus II, 336, 30; intermediis ope percipit III, 474, 29 s.; III, 477, 2; III, 487, 26 s.; ejus sensorium aeri tribuendum est III, 479, 20; afficitur ab aere, ipse vero afficit sensum communem III, 470, 2; ejus sensorii principium parti spiritali (i. e. cordi vel parti ei respondententi) impositum

est III, 418, 49 s., cf. III, 419, 2 s.; hinc minus bene fit oscitantibus, et expirantibus quam inspirantibus III, 418, 47 s.; idque quia ejus sensorium tum una cum parte spiritali concutitur ac movetur III, 418, 48 ss.; minus bene quoque fit in temperamentis vel tempestatibus humidis III, 418, 52 ss.; ejus sensorium si tangat sonus, sensum non movet III, 453, 54 ss.; III, 454, 4 s.; III, 457, 19; movetur vero ab intermedio quod rursus a sono movetur III, 454, 2 s.; ejus intermedium aer est III, 454, 7 s.; fit ubi inde a corpore sonanti usque ad aurem unus continuusque manet aer III, 455, 2 s.; ac præterea externus aer movet aerem intus auribus impactum, is vero sensus instrumentum III, 455, 4; ejus præcipua causa esse dicitur vacuum, idque quatenus recte III, 454, 48 ss.; III, 455, 18 ss.; non quavis sensorii fit parte, idque quare III, 455, 5 ss.; fit et in aere, et in aqua, verum minus in hac III, 454, 31 s.; in aqua fit quamdiu in aurem non penetret aqua III, 455, 11 s.; cessat etiam, ubi membrana ægrotat III, 455, 14; si ab eo deveniunt motus ad sensorium commune, audire nobis videmur III, 511, 3 s.; ejus sensibilis proprium non corpus est, sed affectus vel motus, non tamen sine corpore III, 489, 42 s.; sensibile ei proprium sonus est III, 452, 22; III, 507, 8; III, 479, 38; III, 502, 26; ideoque circa eum non fallitur III, 452, 20 s., 24; III, 484, 13; fallitur vero circa naturam aut locum rei sonoræ III, 452, 25; æque sonum ac silentium percipit III, 458, 10; præterea magnum sonum III, 458, 11; probatur eo sentire quod sentimus III, 462, 40 ss., cf. III, 502, 19 ss.; duplex est vel actu vel potentia III, 463, 18; qui actu est, idem atque unus ac sonus actu, etiamsi substantia diversus III, 463, 5 ss., cf. 40 s.; qui actu, eo continetur qui potentia est III, 463, 12 s.; ejus propria actio est auditio III, 502, 17 s.; ejus unus auditio est III, 507, 5; ejus ope nihil aliud facere licet quam audire II, 144, 35; non deliberamus an eo audire debeamus vel videre II, 144, 36; eo aliter uti non licet nisi ad audiendum II, 205, 54; proportio quædam est III, 463, 41 s.; hinc pessumdatur ab acuti et gravis excessu III, 463, 42 ss., cf. III, 467, 33 s.; acutum ac grave respicit III, 458, 48 s.; respicit tamen et magnitudinem et parvitatem et levitatem aliaque contrariorum paria III, 459, 2 ss.; ejus unicum subjectum sonus est III, 459, 5 s.; ejus acumen duplex est III, 417, 45 s.; III, 418, 30 s.; alterum quo omnium sonorum discrimina accurate percipimus III, 418, 31 ss.; alterum quo sonos remotos facile audimus III, 418, 34 s.; illud a puritate sensorii et membranae id obtegentis pendet III, 418, 34 ss.; III, 419, 3 ss.; hoc vero ab eo quod ante sensorium canalium longe porrectorum quædam species exstat III, 419, 8 ss.; ejus sensorium meatus est spiritu nativo plenus III, 362, 54 ss.; ejus meatus ad aerem externum pertingunt, *ibid.*; desinunt vero in venas quæ a corde ad cerebrum tendunt III, 363, 2 s.; ejus cum corde nexus non admodum manifestus est III, 244, 6 ss.; eadem foramina cum pulmone et aspera arteria impositus est IV, 278, 42; non omnes ejus intermediis partes simul moveri probantur III, 489, 29 ss., cf. 4 ss., III, 490, 2 ss.; eum meatuum ope fieri censebat Empedocles II, 447, 44; quales aures optimum præbeant III, 10, 7; eo longe penetrare non possumus propter debilitatem II, 183, 2; in eo semper ultimum alterans (secundum locum) simul est cum eo quod primum alteratur II, 336, 32; quomodo eo hallucinemur III, 495, 507, 36 s.; non versatur circa res absentes III, 49; cur illi potius faveat nox IV, 174, 28 ss.; de eo problematica IV, 298, 45; cur eo inde ab ortu maxime multentur IV, 173, 43

ss.; cur ille et vox ab eodem initio proficiaci videri possint IV, 173, 44.

Auditus (quomodo a ceteris sensibus differat et de ejus usu); puritate differt a gustu II, 122, 11; quo modo ad eum se habet aer, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s., v. etiam III, 458, 1 s.; eum a visu et olfactu distinguere non possemus, si undique circulo nobis coaluisset aer III, 459, 15 ss.; distinguuntur tantummodo eorum sensoria quia eorum intermedia diversa sunt III, 459, 18 s.; quatenus eo præstet visus, quatenus e contra III, 477, 8 ss.; eo celerius fit visus III, 597, 12; id unde probetur III, 597, 12 s.; ejus motus magis a visus motu differt quam a se invicem duo motus ad eundem sensum pertinentes III, 490, 27; fieri possit nos ideo arbitrari eum simul cum visu fieri posse quia tempus intermedium latet III, 491, 34 s.; voluptatem parit molestiæ expertem II, 118, 44; ab eo orta voluptas non est generatio II, 168, 25; ab eo ortam voluptatem non præcedit molestia II, 168, 32; ab eo profecta voluptas fit reverso ad naturam qui oblectatur, ideoque optima est II, 170, 17, 21; quæ eum spectant cupidines rationis expertes sunt, 335, 29; ejus voluptatibus qui delectantur, intemperantes non vocantur II, 36, 16; ejus voluptatibus non nisi per accidens delectantur animalia II, 36, 28; propter voluptates vel dolores ab eo oriundos nemo dicitur temperans vel intemperans II, 211, 45, 48; II, 212, 30; errores has voluptates spectantes sine ignominia vituperantur II, 212, 32; quomodo ejus ope discamus III, 418, 43 ss.; apud pleraque solius soni, apud pauca quædam et vocis nuntiat discrimina III, 477, 14 s.; per accidens multum confert ad prudentiam III, 477, 15 ss., cf. 9 s.

Auditus (quænam eum habeant): post visum hujus sensus instrumentum maxime manifestum est III, 69, 7; animalium eo præditorum alia aures habent, alia auditus meatus III, 69, 7 s.; ejus nullum manifestum instrumentum habent pisces III, 29, 4; III, 69, 21 s.; item delphines III, 69, 35 s.; III, 70, 42 s.; probantur tamen pisces et delphines manifesto ejus sensu præditi esse III, 69, 26 ss.; III, 70, 43 s.; eo præditi sunt pisces lisque similia animalia, etiamsi nullum manifestum ejus instrumentum in capite habeant III, 244, 11 ss.; quare apud reliqua animalia circa cerebri regionem sita sint ejus instrumenta III, 244, 28 ss.; non solum recto tramite, sed undique fit III, 244, 45 s.; inde recte ejus instrumentum medio capitis orbe situm est III, 244, 44 ss.; quænam animalia ejus meatus habeant aurium loco, idque quare III, 245, 21 ss.; quænam eo prædita aures habeant, quænam non III, 9, 46 ss.; ejus meatum habent aves, idque ubinam III, 27, 19 s.; ejus meatus habent quadrupedes oviparæ III, 25, 24; ejus instrumenta sunt aures cum apud serpentes et quadrupedes oviparas, tum apud reliqua animalia III, 295, 40 s.; ejus tantummodo meatum habent cum aves tum serpentes et quadrupedes, idque quare III, 295, 42 ss.; eum omnia vivipara sanguine prædita habent III, 69, 1 s.; an eum habeant testacea, non valde manifestum est III, 71, 20 ss.; quænam testacea eo inprimis prædita esse videantur III, 71, 27 ss., 33 ss.; non constat an eo præditi sint apes III, 200, 2 s.; multa animalia eo carent III, 448, 11 s.; quæ eo carent animalia, prudentia esse possunt, sed non docilia III, 468, 12 ss.

Auditus instrumentum; cum eo concretit aer intus auribus impactus III, 455, 3; non tamen ubivis aerem continet III, 455, 6 s.; igitur non quavis sui parte au-

dit III, 455, 5; id plerumque non penetrat aqua, ubi ei immergimur III, 455, 12; quodsi fiat cessat auditus III, 455, 13 s.; continet igitur limitatum aerem III, 455, 20; ubi dominus deorsum se defert IV, 182, 7 s.; si quis inter oscitandum tangat maximam noxam inferet atque vel vulnus infligere poterit, idque quare IV, 279, 43 ss., v. *Auris*.

Auditus præditum; non semper audit III, 463, 6 s.; ejus actus vel auditus vel auditio est III, 463, 17; simulac audit, fit sonus actu et auditus actu III, 463, 7 ss.

Auditus et surditas; eidem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 23.

Augendi vim quod habet; non idem ac id quod alterandi vim habet II, 427, 15.

Augens; semper una est cum re quæ augetur II, 336, 37; quæritur cur non æque majus fiat ac id quod augetur II, 442, 50; interdum fieri potest ut augetur, idque quando II, 443, 9 s.; si in certo tempore determinatam quantitatem augeat, non necessario dimidium in dimidio tempore aut in dimidio tempore dimidium augebit II, 341, 47 ss.

Augetur (quod); non idem est ac id quod alteratur II, 427, 14; in eo est principium motus II, 443, 6 s.; ex parvitate ad magnitudinem transit II, 379, 48; augetur a cognato quodam accedente II, 370, 23; aliquatenus simili, aliquatenus dissimili augetur II, 356, 26 s.; id est cui aliquid apponitur II, 442, 48 s.; aliquam magnitudinem habere debet II, 442, 12; non eodem movetur ac id quod fertur II, 441, 13 s.; ejus partes semper majorem occupant locum II, 441, 18 s.; igitur eodem movetur eodem modo quo metallum quod ducitur II, 441, 15; alimentum capere debet III, 234, 22 s.; quatenus potentia aliquanta caro est, carnem augere valet, quatenus solummodo potentia caro, alit II, 444, 12.

Augetur (quod) a se ipso; quatenus in eo aliquid quiescere oporteat III, 520, 34 s.

Augias; ab Hercule necatus IV, 84, 10 ss.

Augmentatio; v. *Accretio*.

Augures; quomodo intelligant dextrum et sinistrum II, 391, 1 s.; eorum dissidia et considia probant animalibus competere amicitiam non veram II, 121, 35; unde originem petierint eorum dissidia et considia III, 172, 43 ss.

Augurium; quodnam optimum secundum Homerum, 372, 41.

Aulopias; v. *Anthias*.

αὐλοπῆλαι IV, 208, 43.

Aulus Peucelius; insidiatus esse fertur cum Gaio Cleonymo Spartiatæ letali veneno quod in Circæo monte Italiæ nascitur IV, 86, 36 ss.; in jus vocatus a Tarentinis supplicio affectus est *ibid.*

Aura (αὔρα); quid sit IV, 249, 4; ita vocantur expirationes quæ ex humore prodeunt III, 632, 13 s.; frigida quamobrem de mari non spiret, de fluminibus vero spiret IV, 232, 1 ss.

Aurarius ignis; III, 669, 38.

Aurata (χρυσόπικυ); piscis littoralis est atque maritima incolit stagna III, 158, 13, 24 s.; piscis cursor est III, 119, 41 s.; quattuor pinnas habet, idque ubinam III, 6, 16; alia plures, alia pauciores habent appendices intestinorum III, 33, 52 ss.; carne sola vescitur III, 149, 29 s.; quibusnam in locis pariat III, 83, 6 s.; quoniam anni tempore III, 160, 40; sæpe interdiu dormiens fuscina capitur III, 74, 26 s.

Aurelia; v. *Chrysaëlis*.

Aureum (τὸ χρυσίον); in eo multum valet parvum pondus II, 225, 44.

Aureus color; existit quando flavus solarisque densatus vehementer coruscet III, 645, 48 ss.

Aureæ res; calidæ sunt (ut vitellus ovi) IV, 293, 14.

Aurichalcum; v. *Orichalcum*.

Auriga; peritus optimus, 179, 46; illi comparatur deus III, 640, 41 ss.

Auripigmentum (τὸ ἀρροχόν); ventus qui super id fiat quidnam efficiat IV, 37, 2 ss.; rufos reddit capillos IV, 289, 18.

Auris; quidnam III, 9, 34; ea non fit respiratio, ut de capris arbitrat Alcmæo III, 9, 34 ss.; cartilagine et carne constat III, 9, 37; circa eam inveniuntur cartilagines III, 46, 10; quæ circa eam inveniuntur ossa reliquis capitis ossibus minora sunt III, 45, 4 s.; ejus ossa vel apud animalia vivipara cartilaginea sunt, idque quare III, 242, 40 ss.; ei simile est os, ad quod tanquam ad ultimum vas pervenit sonus III, 9, 49 s.; ejus interna natura turbinibus similis est III, 9, 38; præter lobum reliqua ejus pars nomine caret III, 9, 36 s.; quænam venæ eam terminentur secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 13; quænam juxta eam decurrant secundum Polybum III, 39, 43; eam petunt venæ jugulares III, 41, 40, cf. 46 s.; juxta eam capiti connectitur ma illa III, 41, 40 s.; ei cum pulmone est communio IV, 280, 6; ejus morbi in pulmonis affectus transferuntur IV, 300, 11; ei intus impactus est aer idque quare III, 455, 9 ss., cf. *Auditus instrumentum*; eam plerumque non intrat aer, ubi aquæ immergimur, idque quare III, 455, 14; quod si eam subeat, cessat auditus III, 455, 13 s.; semper sonat perinde ac cornu, dum sana est, idque quare III, 455, 15 ss.; meatibus auditus imposita est, ut aeris eminus allati motum servet III, 419, 29 s.; igitur vitulo marino non solum inutilis, sed etiam noxia foret, idque quomodo III, 419, 30 ss.; spiritu repleri videtur in humidis temperamentis et tempestatibus, idque quare III 418, 52 ss.; quæ ei circumdenditur cutis tenuissima est IV, 279, 35 s.; eam comprimere necesse est quoties os distrahitur IV, 182, 33 s.; ubi eam scalpiunt, cur nonnulli tussiant IV, 278, 41 ss.; IV, 280, 8; IV, 300, 13; cur eam nemo oscitant scalpat IV, 279, 38 ss.; cur in ea titillemur IV, 285, 44; cur maxime erubescat apud pudibundos IV, 277, 43 ss.; IV, 279, 5 ss., 31 ss.; IV, 279, 1 ss.; cur si in eam aqua infusa fuerit oleum superinfundant IV, 279, 17 ss.; cur urinantibus dum intra mare sunt rumpatur IV, 278, 11 ss.; cur ei spongias alligent urinantes IV, 278, 19 ss.; cur urinantibus minus rumpatur si oleum antea infundant IV, 279, 24 ss.; cur eam spongiarii dissecant IV, 278, 26 ss.; earum sonitus cur acrito strepitu cesset IV, 279, 14 ss.; duæ sunt, idque quare III, 265, 4, cf. III, 244, 49 s.; dextra cur nullam differentiam exhibeat cum sinistra IV, 277, 38 ss.; sinistra cur ocus magna ex parte ubi perforata est coalescat IV, 278, 47 ss.; eas non omnes habent auditu prædita III, 9, 46; III, 69, 7 s.; ubinam eas teneant fœtus humani III, 142, 26; earum meatus interdum apud fœtus septimestres fœsi non sunt III, 139, 25; III, 409, 21; plures earum species habere nequit idem animal, 547, 13; quænam auditu prædita eas habeant, quænam non III, 9, 46 ss.; apud solum hominem immobiles sunt III, 9, 44 s.; III, 10, 1, 24; apud reliqua iis prædita moventur III, 10, 3; eas movent nonnullæ quadrupes III, 246, 36 s., cf. III, 245, 19 s.; a latere sitæ sunt (apud hominem) III, 13, 15 s.; apud hominem in eadem circumferentia sitæ sunt in qua oculi III, 10, 4; III, 13, 15 s.; apud nonnullas quadrupes iis superiores sunt III 10, 5 s.; apud homi-

nem uterque malleolus secundum eam situs est (pro κατὰ τὸ οὖ; *novissimi editores Aubert et Wimmer e conj. ἐκτὸς τῶν*) III, 13, 9; vel glabræ, vel hirsutæ, vel media natura sunt III, 10, 6 s.; quæ media natura sunt ad audiendum optimæ, sed nullum de moribus iudicium præbent III, 10, 7 s.; vel magnæ vel parvæ vel mediæ III, 10, 8; vel valde erectæ vel mediocriter, vel nullo modo III, 10, 8 s.; quænam de moribus signa ex iis colligere liceat III, 10, 9 ss.; qui parvas habent similes sunt similes IV, 12, 6; qui longas asinis IV, 12, 7; amplæ longævitatæ signum fr. 192, b; quibus quadrupedibus longæ aut procul suggrundi in modum concameratæ aut intus longo anfractu intortæ sunt, remota melius audiunt, idque quare III, 419, 16 ss.; qualem apud quadrupes viviparas situm habeant, idque quare III, 245, 14 ss.; quum quoqueversum circumaguntur, melius sonos recipiunt III, 149, 19 s.; quales habeant similes III, 24, 23; quo modo illas, sic et cornua movent boves quidam III, 47, 36 s.; eas demittunt boves strumate affecti III, 166, 33 s.; quantas habeant capræ Syriacæ III, 169, 13 ss.; eas ubi arrectas habet cervus, acutè audit III, 177, 15 s.; ubi vero demissas, eum latet strepitus III, 177, 17; scissas habent montis Elaphantis cervæ, cum ipsæ, tum earum fœtus III, 131, 10 ss.; eas ad jubam demittit et rursus erigit equus lymphatus III, 167, 11 s.; si eas subans demiserit scrofa, maxime concipere solet III, 86, 52 s.; ubi eas demiserit scrofa maxime iniuri debet III 123, 33 s.; suum interdum angina afficiuntur III, 165, 31; circa eas pinnas habent otus et noctua III, 157, 42; iis carent aves III, 27, 18; earum loco auditus meatus habent aves, idque quare III, 245, 21 ss.; item quadrupes oviparæ et squarrosa animalia, idque quare III, 265, 24 ss.; item vitulus marinus, idque quare III, 265, 26 s.; iis carent quadrupes oviparæ III, 25, 23; auditus instrumenta sunt cum apud serpentes et quadrupes oviparas tum apud reliqua animalia III, 295, 40 s.; erectis carent cum aves tum serpentes et quadrupes oviparæ, idque quare III, 295, 42 ss.

Aures; multas sibi adsciscunt monarchæ, 541, 51.

Aurium sordes (ὁ ῥύπος); cur amaræ sint IV, 278, 23 ss.; fr. 207, b; cur morituris dulces fiant fr. 185, a.

Auris marina; ita nonnulli vocant patellam fœrum III, 64, 11 s.

Auris pedis (?); III, 13 9, v. supra *Auris*.

Auritus; v. *Otus*.

Aurivittis; *Chrysometris*.

Aurora; initium quasi quoddam est IV, 282, 8; melius dicitur roseos digitos habere quam purpureos, detestiusque rubros, 388, 23; cur frigidior quam vespera sit IV, 242, 25 ss.; circa eam flatus incipiunt III, 592, 30 s.

(*Aurora borealis* ?); describitur III, 557, 43 ss.; quænam ejus causa sit III, 557, 45 ss.; cur brevi duret III, 558, 7 s.

Aurum; similare corpus III, 623, 5; ei simile stannum II, 577, 21; quatenus igni simile II, 577, 21 s.; non aliter generatur atque æs III, 609, 33; solum non igitur III 609, 36; terra et aqua constat, tum exhalatione quæ ab utraque dimanat III, 618, 40; ad æquam pertinet, idque quare III, 624, 17 ss.; ad id se habet aqua ut lignum ad lectum II, 261, 37; exemplum rerum quæ moventur II, 313, 3; eo celerius defertur, quo major sit ejus copia II, 426, 10; multum paucò igne levius erit, si corpora ideo tantum leviora sunt quia plus vacui continent II, 425, 29 ss.; sæpe propter exiguitatem aquæ supernat III, 566, 18 s.; pertinet ad pro-

ventus singulis regionibus proprius, 639, 36; pertinet ad res quas effodiuntur III, 485, 2; odore caret idque quia et sapore III, 485, 2 s.; elixari dicitur sed translato sensu III, 613, 6 s.; sine eo annuli signum recipit cera III, 460, 43 s.; nec quatenus aurum est III, 460, 45; ex eo fit statua II, 257, 45; numerabile est idque quare II, 258, 1; ad id probandum utilem esse ferunt lapidem quem grues iter facientes ferunt III, 457, 19 s.; contra id venit chrysocollae pulcherrima species IV, 84, 4; ab eo nequit discerni aes apud Indos IV, 82, 16 ss.; oritur circa Philippos in Macedonia IV, 81, 12 ss.; non signatum defossam in Pieria Macedonia IV, 82, 1 ss.; multas ejus glebulas desert Oxis IV, 81, 30 s.; item Theodorus (Thermodon?) fluvius in Iberia IV, 81, 32; ejus species quod ignis experts vocant circa Paeniam invenitur, idque quomodo IV, 81, 21 ss.; ejus copia in Paonia IV, 81, 22 s.; glebae duae quarum una tres, altera vero quinque libros appenderet in Paonia reperitur IV, 81, 25 s.; ab Arabibus in Palaestinam importatur fr. 351, a; a muribus comportatur in parva quadam insula ultra Chalybas sita IV, 79, 3 ss.; id simulat vasa felle tincta, 276, 15; item lithargyria et stannea, 276, 14; pretiosissima est possessio II, 42, 52; ferro majus bonum est, etiamsi inutilius sit, 326, 21; id in Gymnesis insulis liberos possidere non licet, idque quare IV, 89, 23 ss.; id gestare mulieres vetuerunt Ephesii, 644, 17; quod habebant civitati mutuam dare mulieres jusserunt Ephesii, 644, 13; mulieres id gestare volentes constitutum quid in templo consecrare jussit Dionysius Syracusanus, 644, 33; id e Leucotheae fano abstulit idem, 645, 29; non signatum sibi afferre jussit Taos, 647, 18; multum attulerunt Cleomeni sacerdotes Aegyptii, ne crocodilos venando persequeretur, 649, 7 eo fulgebat regia Persarum regis III, 637, 21; si eo magnifice quis utatur, splendidum spectaculum praebeunt sacrificia, 417, 24; ejus frustulis comparantur atomi Democriti et Leucippi II, 378, 11; ei comparat Plato omnium susceptivum (πανδεχς), id est omnium rerum materiam communem II, 454, 10, 15; id imperantium animo admiscuit deus secundum Platonem, 502, 51; eo paleas praefert asinus, teste Heraclito II, 122, 18.

Aurum laevigatum (γρ. παρατριβόμενος); colorem mutat III, 646, 1.

Auscultationes (ἀλκτριβάσεις); e moribus pendent II, 488, 7. Auscultator (ὁ θεωρῶς); aliquatenus judex est, 367, 36 s. Auscultatores (ἀτακτοῦνται); eos emittebat Hiero, 584, 41. Ausone; eo cognomine et nunc et olim designabantur Opici, 612, 2.

Auster (Νότος); eodem apud omnes vocatur nomine IV, 45, 36; nomen unde traxerit IV, 45, 37; ita peculiariter vocatur ventus qui a polo nobis recondito spirat III, 632, 34 s.; ei proximus est Euronotus III, 632, 34 s.; item Libonotus III, 632, 36 s.; non spirat ab altero polo III, 587, 54 s.; is est necesse qui a plaga adusta spirat III, 588, 5 s.; ut hic ille et Aquilo, ita in mari australi ultra Africam sito Favonius et Vulturinus vicissim continenter spirant III, 587, 51 ss.; ita vocantur qui a meridie spirant III, 585, 18 s.; III, 632, 23; eorum species III, 632; ejus speciem habent Vulturinus, 546, 6; ab aestivo flat solstitio, non ab altera terra III, 587, 2; contrarius est Aquiloni III, 588, 45; IV, 244, 18; ad eum pertinet cum genuinus Auster, tum Africanus III, 589, 31 s.; e longinquo flat IV, 245, 33; ejus initium procul a nobis est III, 585, 2 ss.; ejus motus obliquus est idque quare III, 585, 19 s.; humidus est IV, 244, 9; humidus ac gravis est III, 157

30 s.; et magnitudine et flatu calidissimus ventus III, 581, 14 s.; a locis siccis et calidis spirat, ideoque calidus III, 581, 15 s.; IV, 245, 49 s.; exhalationis siccae multum a propioribus locis provenientis continet III, 581, 19 s.; Africa incolis serenus III, 581, 24 s.; cur in Africa frigidus sit IV, 253, 11 s.; cur in partibus ipsius Aegypti ad mare sitis non flet, super Memphim vero splendidus spiret IV, 252, 1 ss.; quintodecimo die post solstitium flat IV, 250, 4; cur caniculae tempore flet IV, 245, 41 ss.; IV, 249, 35 ss.; hieme pollet III, 632, 41; vere oritur IV, 244, 7; dubitant nonnulli cur post brumale solstitium non oriatur III, 586, 33 ss.; aestus affert III, 590, 22 s.; teporem creat III, 585, 23; in Ponto non satis magnum calorem facit ut evaporationi oriri possit III, 565, 25 ss.; colligi sinit exhalationem III, 565, 32; cur spirent cum hieme atque ineunte vere, tum autumnio cessante, imbresque affert et contorti sint et Libyae incolis non minus frigidi quam nostrae regionis incolis Aquilonis IV, 246, 21 ss.; cur non Etesiae fiant IV, 244, 3 ss.; cur minus crebro quam Aquilo spiret IV, 245, 30 ss.; cur saepissime spiret IV, 250, 36; semper flando dominatur IV, 322, 41; cur post eum cito Aquilo, post Aquilonem vero non cito superveniat Auster IV, 252, 29 ss.; si et Aquilones inter ventos maxime sunt, idque quare III, 585, 2 ss.; cur major et crebrior et calidior ventus sit quam Aquilo III, 588, 9 ss.; cur acrius frigus Aquilone quam eo flante IV, 242, 40 s.; cur is et Eurus Aquilone et Favonio plus aquae affertant IV, 248, 5 ss.; quominus multi fient Etesiae impediunt IV, 248, 44; quamobrem leniter spirantes obnubilationem non faciant, magni vero faciant IV, 251, 14 ss.; cur non incipiens sed desinens imbrem affert IV, 246, 47 ss.; cur ubi minor est serenus sit, ubi vero major, nubilus et diuturnior IV, 247, 3 ss.; cur parvus incipiat, augeatur vero desistens IV, 248, 27; IV, 251, 20 ss.; IV, 252, 8 ss.; cur minus hibernis noctibus quam diebus flet IV, 245, 34 ss.; cur post pruinae flet IV, 244, 15 ss.; post nivem flat IV, 244, 19; si duxerit Aquilonem cur hiems glacialis fieri dicatur IV, 252, 20 ss.; saepissime facit lutum atque in universum aquam IV, 252, 27; cur eo spirante mare caeruleum fiat IV, 251, 10 ss.; eo flante aestus maris praecipue fit, idque quare IV, 230, 1; iis spirantibus hieme iris circa lucernam fieri solet III, 603, 42 s.; de eo proverbium IV, 248, 27; cur male oleat IV, 246, 33 ss.; ex mare provenientes stirpibus prosunt, idque quare IV, 112, 50 s.; IV, 246, 35; fecunditatis causa est Thrasio campo Atticae, idque quare IV, 246, 36 s.; Lesbo imbrem affert IV, 254, 45; IV, 255, 2 s.; extra sinum flabat, ubi Helice et Bura dirutae sunt III, 561, 34 s.; eum flantem erinacei Byzantii sentire dicuntur IV, 76, 23 ss.; quum circa Aeli insulas flaturus est, antea significatur, idque quomodo III, 593, 40 s.; sicci et non aquosi cur febres creare soleant IV, 112, 44 ss.; IV, 253, 19 ss.; cur iis spirantibus homines se gravius et invalidius habeant IV, 251, 45 ss.; IV, 113, 3 ss.; eo flante, apud viros humidus est semen, apud mulieres vero menstrua purgatio III, 397, 10 s.; plura residua signifi quam Aquilo III, 397, 9; hinc eo flante plures gignuntur feminae quam mares III, 397, 8, 20 s., cf. III, 124, 12; eo ad liberos procreandos magis congruit Aquilo, 621, 43; si eum spectent pecora coenunia, feminas ea parere contendunt pastores III, 397, 19 ss.; ovibus et capris femininum partum conciliare solet II, 124, 12 s., cf. III, 397, 8, 20 ss.; ei obversa aqua ovibus autumno deterior III, 155, 43 s.; cur eum versus spectantia loca saliores aquas contineant IV, 232, 37 ss.;

ad eum versæ regiones montosæ sunt IV, 253, 45 s. Austri albi; v. *Leuconoti*.

Austri moribus (*αυρυνοι*); eorum signum III, 8, 47 s.; ad amicitiam idonei esse non videntur, idque quare II, 94, 44; II, 95, 19, 24; inter se potius benevoli quam amici esse solent II, 95, 25; interdum urbanis delectantur, idque quare II, 227, 17.

Austerum; inter dulce et amarum medium tenet III, 458, 35 s.; III, 483, 44 s.

Austrinæ regiones; iis sol noctu propinquus est IV, 245, 35; noctes ibi tepidiores sunt quam dies Aquilonem versus IV, 245, 36; in iis minus quam in Aquilonis terrenæ ac lapidosæ plantæ sunt, idque quare III, 421, 41 ss.; cur in iis feminæ potius generentur IV, 191, 16 ss. Austrinum cælum; in eo raro portenta conspiciuntur III, 633, 41 s.

Austriui flatus; laxant articulos IV, 113, 6; iis subsolani accensendi sunt III, 589, 35.

Austrinæ tempestates; cur iis minus bene perspiciatur mare IV, 230, 48 ss.; cur iis vinum transfusum deterius fiat quam Aquilonis IV, 327, 12.

Autariates; Illyriæ populus, Ardæis vicini IV, 101, 33.

αὐτάρκτος; v. *Rigidus*.

αὐτίτης; fr. 328, a.

Autocles; quid in Mixidemidem dixerit, 377, 42.

αἰτροίς; pro ἀλλήλοις; 585, 39.

Automedon; Achilles auriga, ejus epitaphium fr. 315, a. *αὐτομόνους*; 411, 18.

Autophradates; quibusnam argumentis ei dissuaserit Eubulus ne Atarneæ obsideret, 507, 29.

Autopta; non invenit Aristoteles qui vespas aculeum abijcientes vidisset III, 201, 45 s.

Autumnus; sæpius reverti potest II, 302, 38; homini per ætates evenit III, 423, 1 s.; cum interdum humidi opere reminiscimur III, 497, 44; eo satis frequens est pluvia III, 566, 8 s.; III, 567, 23 s.; idque quia tunc aer jam humidus fit III, 567, 25 s.; quæ eo tempore fit animalium conceptio, quomodo differat ab ea quæ vere fit III, 83, 23 ss.; cur circa eum voraciores simus fr. 206, b; in eo calidum refrigescit IV, 113, 32 s.; in eo pluviam duriusculam sunt, idque quare III, 581, 25 s., cf. 13 ss.; cur morbidus IV, 113, 29; cur vere morbidior IV, 113, 30 ss.; cur febres ardentes gignat IV, 113, 44 ss.; humidum et Austrinum biems morbosa consequitur, idque qualis et quare IV, 110, 7; IV, 112, 8; siccus et Aquilonius, cur conferat pituitosis et mulieribus IV, 110, 16 ss.; cur infestet biliosos IV, 110, 24 ss.

Auxides; ita Byzantii vocant thynnorum prolem, idque quare III, 120, 20 s.

Auxilium; fert ubi maxime refert vir liberalis II, 245, 5; ita sita esse debet urbs, ut id facile ferri possit, 607, 29, 39; item ut facile in omnes partes emitti possit, 607, 23; 608, 10; quibus multa magnaue sunt confident, 354, 52.

Avaritia (*μικρολογία*); circa pecuniam versatur II, 148, 17; vituperio digna est II, 148, 18; sequela illiberalitatis est II, 246, 32, cf. II, 148, 13; item pusillanimitatis II, 246, 43; vel ea vel ambitione fiunt omnes fere injuriæ sponte illatæ, 514, 5; ejus insimulari debet adversarium qui odiosum crimen infert, 449, 35; ea Spartam perituram esse oraculum prædixerat fr. 272, b.

Avarus; non rite definitur opum cupidus, non addendo quantarum, 247, 11; iis bonum videntur opes, 325, 17; pecuniæ jacturam ægre ferunt, 587, 17; ejus signa IV, 5, 49.

Avernium; lacus circa Cumas Italiæ IV, 92, 18 ss.; cir-

culari figura est et immensa profunditate IV, 92, 22 ss.; nullum solum in ea natans conspicitur IV, 92, 24 ss.; avem nullam illum transvolare falsum est quum cygni haud pauci in eo inveniantur IV, 92, 30 s.

Avia; quando ei similis nascatur proles III, 399, 13 s., 31 s.

Avicula (*μικρά ὀρνίθια*); quando aliam vocem edant ac parentes III, 73, 28 s.; quando noctuam *admirari* dicantur III, 173, 12 ss.; cujusvis generis noctuæ ope venantur aucupes III, 173, 14 s.; ad eas capiendas pueri in Thraciæ parte quæ supra Amphipolim est, accipitres sibi socios adsumunt IV, 96, 34 ss., cf. III, 119, 18 s.; eas comedunt serpentes III, 152, 40.

Aviditas (*πλεονεξία*); bonum spectat II, 53, 5; species injustitiæ est II, 246, 6, cf. II, 52, 42; ejus definitio II, 246, 9.

Avis; est animal volatile bipes, 183, 22; quum homini proprium sit, ut sit pedestre bipes, ei quoque proprium erit, ut sit volatile bipes, 226, 29; ejus differentia prima in quam omnis avis cadit, 165, 52; querendum quid omni commune sit, ubi de animalibus sit investigatio, 167, 32; ad eum referri non debet ala et quare, 10, 15 ss.; 11, 12 ss.; felix esse nequit II, 189, 26; in universum magnitudine minima esse debet III, 303, 45 s.; ei non turpe excrementa in alium demittere, 389, 50; inter eas quoque parentes liberos diligunt et ab iis diliguntur II, 91, 9; earum sola aquila divina esse dicitur ab hominibus, idque quare III, 188, 53 s.; in illas mutati dicuntur socii Diomedis IV, 87, 9 ss.

Aves (*quid sint*): genus sunt III, 228, 14; peculiare genus animalium efficiunt III, 264, 2 ss.; magnum genus animalium sanguine præditorum III, 7, 19, cf. III, 29, 38; ita vocatur universum genus pennatum III, 6, 39 s.; duos pedes habent III, 6, 10, cf. 37; duobus pedibus et duabus alis moventur III, 7, 3; sanguine præditæ III, 6, 34 s.; animalia terrestria sunt ac volatilia, sed non eodem modo quo apes III, 3, 10 s.; ita appellantur volucres III, 263, 36 s.; animalium similitudo vel classis sunt cui nomen inditum est III, 223, 28 ss.; si animalia bipartita divisione in genera dividantur, aliæ in aliam sectionem cadent III, 223, 24 ss.; in *Divisionibus scriptis* partim in aquatiliū genere partim in alio ponuntur III, 223, 26 ss.; earum genus revera genus est similitudinemque habet et naturam communem et species continet non multum a se invicem differentes III, 226, 11, 17 ss., 24; igitur præstat forsitan de iis in universum disserere III, 226, 16 ss.; partium et totius corporis figura determinantur III, 226, 23 ss.; earum partes affectibus corporalibus, i. e. secundum magis et minus a se invicem differunt III, 226, 26 ss.; bipedes sunt III, 142, 24; III, 304, 14 s.; III, 313, 26; III, 307, 2; III, 345, 44; etiamsi æque ac homo bipes sint, tamen pedum specie ab eo differunt III, 224, 5 s.; secundum Empedoclem discordiæ originem debent II, 496, 5; pumiliones sunt omnes III, 289, 43 ss.; III, 300, 18 s.; inter eas et quadrupes medium tenet struthio Libycus III, 303, 35 ss.; iis accensendus est grus III, 157, 15 s.; III, 226, 12; item passer III, 226, 12; item gallina III, 206, 27 s.; III, 402, 3; item parus III, 198, 26 s.; item hirundo III, 178, 31 s.; excepta aquila genuina, omnia earum genera mixta et adulterata sunt III, 188, 19 ss.; iis similes sunt qui nasum extremum tenuem habent IV, 11, 2 s.; item qui pectus et ventrem valde hirsuta habent, idque quare IV, 12, 52 ss.; item qui humeros hirsutos IV, 13, 4 ss.

Aves (*quatenus a piscibus differant*): iis aliquatenus similes sunt pisces III, 318, 2 ss.; genere a piscibus

differunt III, 1, 25 ss.; a piscibus pro portione differunt, idque quare III, 225, 51 s.; iis magis manci sunt pisces quod ad partes exteriores attingit III, 300, 42 s.; eas recte pluribus differentiis simul a piscibus distinguit vulgus III, 224, 54 ss.; earum alae piscium squamis pro portione respondent III, 225, 51 s., cf. III, 227, 47 s.; piscibus contrario modo situm habent utrum III, 326, 30 s.; quomodo generationis ratione ab iis differant pisces III, 111, 47 ss.; earum generationi partim similis est, partim dissimilis piscium cartilagineorum III, 378, 32 s.; III, 379, 14 ss.; non eodem modo se habent circa ovorum partum quo pisces ovipari III, 380, 36; quatenus iis matricis ratione similes vel dissimiles sint pisces cartilaginei III, 111, 41 s.; iis frigidiores sunt pisces III, 372, 51 s.; iis frigidiores et humidiores sunt pisces cartilaginei III, 378, 26; III, 346, 19 s.

Aves (earum partes externae et differentiae secundum illas); excessu ac defectu partium a se invicem differunt III, 225, 49 s.; III, 297, 22; sic aliae longae, aliae breviores habent crura III, 297, 24; aliae latas, aliae angustas habent linguam III, 273, 4 s.; III, 297, 25 s.; paucas partes habent quibus privatim inter se differant III, 297, 27 s.; a reliquis animalibus etiam forma partium discrepant III, 297, 28 s.; pennatae sunt omnes eoque a reliquis animalibus differant III, 297, 29 ss.; eorum alae fissae sunt nec simili specie ac alae integrae III, 297, 32 s.; iis quoque peculiare est rostrum quod in capite habent III, 297, 55 s.; collum habent idque porrectum et eadem de causa ac reliqua animalia III, 297, 41; item aliae longum, aliae breve III, 297, 42 s.; eorum collum plerumque crura sequitur III, 297, 43 s.; quatenus prona ac supina habeant III, 298, 20 ss.; earum truncus indiscreta moles est III, 298, 21 s.; earum substantia inest ut sanguine praedita sunt et alatae III, 298, 30 s.; item ut volandi peritae sint III, 298, 37 s.; quattuor membra dependentia habent ut reliqua pedestria et gressilia III, 298, 32 ss.; loco brachiorum et crurum anteriorum iis peculiariae sunt alae III, 298, 22 ss., 34 ss.; III, 300, 19 ss.; alarum vigore eminent III, 298, 37; earum dorso scapularum loco imposita sunt alarum extrema III, 298, 25; hinc necessario bipedes sunt aequae ac homo III, 298, 26, 29 s., 38 s.; III, 300, 13, 25; sic enim quattuor cardinibus moventur III, 298, 39 s.; ut quadrupes exteriora versus, non ut homo introrsum flectunt III, 298, 26 ss.; III, 18, 33 ss.; III, 26, 44 s.; III, 313, 32, cf. III, 315, 42 s.; III, 316, 6 s.; alas vero, ut quadrupes crura posteriora, in partem convexam III, 298, 28 s.; quare pectus acutum habeant III, 298, 40 ss.; quare carnosum III, 298, 43 s.; sub pectore aequae ac hominibus ac quadrupedibus venter ad anum et crurum flexuram tendit III, 298, 44 ss.; earum alis ac pedibus interposita sunt pectus et venter III, 298, 46 ss.; earum umbilicus apud adultas delitescit III, 298, 48 s.; idque quia cum intestino coalescit III, 298, 51; aliae earum volaces sunt III, 298, 52 ss.; aliae non volaces sed graves III, 299, 6 ss.; bipedes sunt, etiam si gibberes sint III, 312, 49; idque primo loco quia onus retro habent III, 312, 50; secundo loco quia coxas sub ventre porrectas habent III, 312, 52 ss., cf. III, 300, 13 ss.; hinc equis aeneis comparanda sunt crura anteriora elata tenentibus III, 312, 50 ss.; bipedes, sed non rectae sunt III, 316, 1; si rectae essent et nihilominus alas haberent, amoribus alatis quas pingere solent, similes forent III, 313, 11 ss.; erectae non sunt, sed gibberes III, 300, 13 s., 25; III, 312, 49; III, 313, 12; crura duo habent sicut homo III, 26, 43; manuum

et pedum anteriorum loco habent alas III, 26, 45 ss., cf. III, 18, 36 s.; quales coxas habeant et ubinam sitas III, 26, 47 ss.; coxam habent, eamque femori similem III, 300, 10 s.; III, 313, 1 s.; earum coxa longa est et sub ventre porrecta III, 300, 12 s., 21 s.; III, 316, 4 s.; idque quare III, 316, 3; ejus coxae supposita sunt crura, idque quare III, 300, 22 ss.; crura sub medio ventre habent III, 323, 6 s.; in concavum flectunt crura III, 304, 18, cf. III, 313, 32; idque quare III, 316, 1 ss.; igitur hominibus contrario modo III, 304, 15 s.; III, 313, 26 s.; iis crura secundum naturam moventur III, 313, 35 s.; earum crura carne vacua sunt, idque quare III, 300, 25 ss.; quattuor digitos habent omnes III, 300, 27 ss.; excepta illecebra apud omnes tres digiti anteriora spectant, unus posteriora III, 300, 31 ss.; duo femora habere videntur, idque qualia et ubinam III, 26, 49 s.; III, 313, 2 ss., cf. III, 300, 11; III, 316, 4 s.; item quare III, 316, 3; omnes multos ungues habent III, 26, 25 s.; item omnes multifidae, sed non eodem modo III, 27, 1 ss.; nonnullis pravi sunt pedes, idque quibusnam III, 3, 18 ss.; adhuc magis quam quadrupes natibus carent III, 20, 7; ex quattuor his alae duo motus cardines sunt III, 307, 3 s.; earum alae supra agnae sunt, crura vero in supinis III, 318, 3 ss.; aliquidque quadrupedibus natura similes sunt III, 315, 43 s.; earum alae cruribus anterioribus pro portione respondent III, 315, 44 s.; ideo et eodem modo flectuntur quo illae III, 315, 45 s.; earum motus proprius volatus est III, 315, 48 s.; igitur iis incedentibus ab alis petitur naturale motus principium III, 315, 47 s.; alas a latere adnexas habent III, 316, 16 s.; idque quare III, 316, 12 s., 18 ss.; aliae longas, aliae breves alas habent III, 225, 50; iis quod ad alas attingit contrario modo se habent insecta alata III, 312, 22 s.; quanam apud eas alas petat vena III, 41, 31 s.; nec volare potuissent demptis pedibus, nec ingredi demptis alis III, 311, 38 s.; apud eas flexionis principium in alarum origine est III, 311, 46; caudae loco orrhopygium habent, idque quale secundum diversa genera III, 27, 30 ss.; orrhopygium iis inservit ad volatum dirigendum III, 311, 49 s.; quod iis orrhopygium praestat, id molluscis pinna III, 288, 20 s.; quanam orrhopygium ad volatum dirigendum ineptum habeant III, 312, 2 s., 8 ss.; quibus orrhopygium ad volatum dirigendum ineptum est, non recta volant III, 311, 52 ss.; quomodo pedes gerant volantes diversa earum genera III, 27, 32 s.; pennatae sunt III, 295, 44; idcirco et cutem duram habent III, 295, 43 s.; III, 245, 21 ss.; unde probentur duram habere cutem III, 326, 20 ss.; pennas pilorum loco habent III, 245, 22 s.; squararum vel pilorum loco pennas habent III, 27, 28 s.; pilis carent III, 246, 48 s.; ideoque et ciliis III, 246, 47 s.; pilorum loco pennas habent III, 28, 46 s.; III, 49, 3; III, 420, 5 ss.; iis peculiaris est penna III, 2, 4; earum pennae in senectute durescunt, idque quare III, 421, 51 ss.; omnes partiario pennas amittunt III, 422, 10 s.; partem anteriorem pilosiorum habent quam posteriorem IV, 170, 38; hirsutae circa ventrem sunt IV, 3, 38 s.; partim pennis iisdem affectibus obnoxiae sunt quibus pilis animalia iis praedita III, 240, 7 s.; earum morbos produunt plumae, idque quomodo III, 162, 52 ss.; quaecunque duram pennam habent fortes IV, 3, 29 s.; quaecunque mollem ignavae IV, 3, 31; aequae ac reliqua animalia partim unicolores, partim multicolores, sed toticolores, partim variae sunt III, 425, 15; in nonnullis earum generibus aliae variae sunt, aliae non III, 425, 23 s.; excepta grae secundum aetates colorem non mutant III, 49, 4 s.;

secundum anni vero tempestates mutantur idque quoniam et quomodo III, 49, 6 ss.; III, 171, 8; III, 204, 21 ss.; III, 206, 39 s.; III, 426, 14 ss.; III, 653, 44; immo mutantur pleraque adeo, ut imperitos decipiant III, 49, 11, s.; caput et collum et dorsum habent III, 26, 41 s.; item supinas corporis partes III, 26, 42; item partem pectori respondentem III, 26, 42 s.; bipedes pennatæ sunt III, 249, 6; igitur earum caput et collum parum ponderis habent III, 249, 7 s.; III, 316, 1 s.; pectus earum angustum est III, 249, 8; iis peculiare est rostrum III, 46, 15; III, 242, 42; rostrum earum maxillarum locum tenet III, 249, 4; oris loco rostrum habent III, 27, 16; III, 253, 31 s.; necessario osseum et angustum est, idque quare III, 249, 8 ss., 21 ss.; unicuique earum ad vitæ rationem accommodatum est rostrum III, 253, 33, 39 s.; quomodo igitur rostri ratione inter se differant III, 253, 34 ss.; senescentibus rostrum majus fit III, 49, 1; labiis et dentibus carent III, 27, 17; dentibus carent III, 271, 36; igitur apud eas haudquaquam suo munere fungitur os III, 271, 35 ss.; quapropter natura earum oris defectum ventriculi calore et potentia compensat III, 271, 45 s.; idque quomodo III, 271, 38 ss., cf. III, 34, 6 ss.; maxillas tantummodo sursum deorsum movent III, 296, 9 s.; idque quia dentibus molaribus carent III, 296, 12 ss.; naribus carent sed olfactus meatus habent III, 27, 18 ss.; III, 69, 9 s.; in rostro olfactus meatus habent III, 249, 11 s., cf. III, 248, 52; geminas nares habere nequeunt III, 249, 2 s., 11, cf. III, 248, 50 ss.; auribus carent sed auditus meatus manifestos habent III, 9, 46 s.; III, 27, 18 ss.; III, 245, 21, 23 s.; III, 295, 42 s.; in longinquum prospicere debent III, 246, 21 s.; igitur humido et acuto visu iis opus est III, 246, 19 ss.; oculos duos omnes habent, sed ciliis carent III, 27, 20 s.; palpebra superiori carent III, 295, 49 ss.; hinc palpebra inferiori connivent III, 295, 51; iis magis visus acumine opus est quam animalibus squarrosis, idque quare III, 296, 3 ss.; hinc molliores habent oculos III, 296, 2 s.; oculorum tutamen habent III, 245, 28 ss.; quoniam earum palpebra inferiori nictitant III, 245, 31 ss.; idque quare III, 245, 47 ss.; anguli oculi interioris membrana nictitant III, 27, 22 s.; III, 245, 33 s.; III, 295, 52 s.; idque quare III, 246, 11 ss.; nonnulla earum genera calcaria habent, idque quoniam III, 27, 41 s.; quomodo calcarium ratione a maribus differant feminæ III, 76, 14 s.; item cristas habent, idque quales III, 27, 44 ss.

Aves (earum partes interiores); internarum partium ratione et inter se et a reliquis animalibus differunt III, 34, 4 s.; pulmonem habent et aerem recipiunt III, 321, 38 s.; III, 346, 14 ss.; idque qualem III, 263, 32 ss.; pulmonem sanguineum habent III, 544, 10; ligula carent, sed arteriam contrahendo idem efficiunt quod quadrupes sanguine præditæ (oviparæ) ligulæ ope, idque quomodo III, 27, 38 ss.; III, 545, 5 ss.; arteriam et gulam habent, easque eodem loco sitas ac apud hominem III, 29, 44 s.; de earum pulmone et arteria v. *Ovipara*; qualem ventriculum habeant pleraque III, 34, 11 ss., cf. III, 271, 42 s.; quoniam calidum ventriculum ingluviem habent, idque quoniam III, 34, 6 s.; III, 271, 38; iis ingluvie similia sunt mollusca III, 579; eidemque usui inservit, idque cuiam III, 277, 47; III, 278, 2 ss.; earum ingluviæ similia est cochleæ ventriculus III, 63, 14; III, 279, 2; aliæ ingluvie carentes gulam vel totam vel inferiorem ejus partem latam et amplam habent III, 34, 14 ss., cf. III, 271, 39 s.; aliæ ipsius ventriculi partem habent ingluviæ si-

milem III, 34, 21 s.; III, 271, 41 s.; aliæ et gula et ingluvie ampla carentes longum ventriculum habent III, 34, 23 ss.; paucæ quædam ingluvie carentes gulam non amplam, sed valde longam habent, idque quoniam III, 34, 25 ss.; quædam gulæ partem tumidam habent, qua cibum incoctum recondunt III, 271, 40 s.; qualia intestina habeant pleraque III, 34, 33 s.; pleraque earum appendices intestinorum habent, sed paucas, idque ubinam et quoniam III, 33, 45; III, 34, 35 ss., cf. III, 272, 12 ss.; omnes fel habent III, 30, 37 ss.; quomodo fellis ratione a se invicem differant III, 30, 53 ss.; pleraque admodum parvum lienem habent III, 30, 12; III, 265, 27 s.; idque quia parum excrementi habent III, 265, 26 s.; præcipue tamen quibus ventriculus calidus est III, 265, 13 ss.; earum carnes raræ sunt III, 265, 19; III, 266, 22; igitur earum excrementum in pennas impenditur III, 265, 18 s., 32 s.; III, 266, 12, 14 s., cf. III, 274, 7; unicam tantummodo habent venam umbilicalem III, 142, 46 s.; quædam per corpus dispersa habent corpuscula lâtiuscula renibus similia III, 266, 31 ss.; omnes vesica et renibus carent III, 31, 7; III, 265, 18; III, 266, 12, 15 s.; III, 266, 28 s.; III, 278, 27 s.; IV, 162, 10; igitur earum excremento incumbit sedimentum album torrenum III, 278, 25 ss.; earum corpora facile perflantur et parum excrementi vitiosi habent III, 270, 12 s.; igitur earum jecur purum et sanguineum colorem habet æque ac oviparorum III, 270, 10 ss.; sanguine præditæ sunt sed non viviparæ III, 242, 16 s.; ossa debiora habent III, 243, 17; earum ossa paululum ab animalium viviparorum et pedestrium differunt III, 45, 36.

Aves (earum generatio): omnes sexus discrimen habent III, 358, 47 s.; III, 383, 27 s.; pudendo masculino carent, idque quare III, 323, 5 s.; testes omnes habent, sed intus III, 408, 1; III, 207, 51 s.; III, 300, 38 s.; testes habent lumbis applicitos III, 35, 8 s., 29 ss.; III, 79, 20 ss.; III, 321, 24 ss., cf. III, 326, 20 ss.; idque quare III, 323, 20 s.; III, 326, 20 ss.; quomodo se habeant et ubinam siti sint earum testes III, 321, 34 ss.; III, 35, 29 ss.; III, 79, 20 s.; item meatus seminales III, 321, 35 ss.; III, 35, 33 s., 38 ss.; III, 79, 19 s.; apud eas a vena magna ad utrumque testem tendit meatus III, 35, 40 s.; aliæ earum ante coitum tempus testes parvos habent, aliis omnino latent III, 35, 44 s., cf. III, 322, 50 ss.; coitus tempore testes valde magnos habent III, 35, 46; III, 111, 28 ss., cf. III, 113, 29 s.; III, 322, 49 s., 52 s.; quatenus iis tribui possit pudendum masculinum III, 35, 35 ss.; castrari possunt, idque quare III, 207, 51 s.; earum testes semen recipiunt III, 322, 46 s.; ideoque iis celerius semen emittunt pisces III, 322, 47 s.; apud majora magis manifesta sunt quæ ova et pulli generationem spectant III, 378, 10 ss.; ubinam apud eas situs sit uterus III, 36, 50; III, 322, 3 s.; III, 324, 27, cf. III, 354, 19; ova et uterum ad septum transversum habent III, 324, 43 ss.; III, 373, 30 s.; III, 376, 22, s.; III, 356, 6 s.; III, 407, 51 s.; III, 382, 11 s.; uterum supra situm habent III, 371, 14, cf. III, 324, 27; quomodo se habeat apud eas uterus III, 37, 3 ss., cf. III, 37, 12 ss.; majorum uterus si per cervicem inflatur, turget et sinuatur III, 37, 6 ss.; apud minores magis inconspicue sunt hæ partes III, 37, 9; coitu gignuntur III, 385, 22; æque ac pisces nulla earum ore coit III, 381, 45; cito coeunt III, 323, 5 s.; III, 401, 42 s.; cuiam causæ Democritus tribuerit duplicem ovorum colorem apud eas III, 401, 43 s.; earum genitura alba est III, 104, 42 s.; earum residuum seminale debito tempore consistit eodem modo quo viviparis fit menstrua purgatio

III, 372, 52 ss.; quæ multum seminis habent semper coitu indigent III, 408, 1 ss.; omnes honesto coitu utuntur III, 77, 41 s.; quomodo tamen coitus ratione a se invicem differant III, 77, 41 ss.; orrhopygio conjunguntur coeuntes III, 208, 3 a.; interdum quæ ad diversum genus pertinent secum invicem coeunt III, 366, 48 s., cf. III, 355, 5 ss.; idque inprimis salaces III, 366, 44 s.; de eorum coitu et partu v. *Folucra*; plerisque celeriter fit conceptio III, 106, 8 ss.; feminae in uterum projiciunt semen III, 216, 10; carent loco extra matricem sito, in quem ejaculentur et mas et femina III, 216, 10 ss.; marum semen, si non coeant, in terram effunditur III, 216, 11 s.; oviparæ sunt III, 14, 29; III, 53, 20 s.; III, 103, 26; III, 345, 44; III, 263, 36 s.; III, 544, 8; igitur nec lac, nec mammas habent III, 53, 20 s.; III, 297, 2, 6 s.; calidiores et sicciore sunt III, 346, 14 ss.; perfectum ovum pariunt propter caliditatem III, 340, 17 s.; ovum pariunt propter siccitatem III, 346, 18 s.; quomodo ova concipiunt ac maturent et emittant III, 104, 44 ss.; perfectum pariunt ovum III, 345, 28 s.; perfecta ova ideoque testa connecta pariunt III, 324, 40 ss.; III, 381, 16; III, 380, 37 ss.; III, 378, 7 ss., cf. III, 376, 22 s.; idque nisi aliquo morbo mutilatum fuerit III, 370, 43 s.; III, 373, 53; earum ova testem putamen habent et bicolora sunt III, 6, 3 s.; III, 370, 45; III, 374, 5; idque quare III, 374, 6 ss.; earum ovis similia sunt testudinum III, 102, 40 s., 48 s.; quinam sit earum intra ovum situs III, 142, 24; earum ova intra perficiuntur III, 382, 47 s.; III, 383, 1, idque a mare III, 382, 52; intra sese pullum conficere nequeunt III, 376, 41 s.; igitur una cum pullo in ovo pariunt ejus alimentum III, 376, 5, cf. 31 s., et *Albumen* et *Vitelus*; apud calidiores albumen parum et copiosius est quam vitellus III, 374, 17 ss.; apud minus calidas et humidiores vitellus copiosior et humidior est III, 374, 21 s.; intra ovum a matre se junctæ sunt III, 359, 50 s.; earumque partes intra ovum secerantur III, 359, 51; igitur earum partes nec matris, nec sui ipsarum spiritu discernuntur III, 359, 49; fere semper continent ova, etiamsi valde parva, dummodo semel initæ fuerint III, 373, 34 s.; pleraque earum ova coitu originem debent III, 391, 12; etiam post coitum nonnulla ova sterilia pariunt III, 108, 17 s.; menstrua purgatione carent III, 372, 45 s., 49; igitur ex earum residuo seminali sunt ova subventanea III, 372, 42 ss.; earum feminae sine marium ope ova subventanea pariunt III, 358, 34 s.; III, 342, 22 ss.; III, 216, 8 s.; sponte concipiunt, nempe ova subventanea, idque quænam III, 371, 14 ss., cf. III, 381, 10 ss.; solæ per se generant ova irrita III, 216, 8 s.; idque quomodo III, 216, 16 s.; multa simul intra se pariunt ova subventanea III, 216, 43 s.; quare ea non ejiciant sed retineant III, 216, 43 ss.; pleraque ovis incubant III, 82, 4 s.; usque ad generationem et educationem amorem erga prolem sentiunt III, 376, 35 s.; igitur earum feminae pejus habent si non incubent III, 378, 36 s.; ea incubante ex ovo fit pullos III, 375, 50 ss.; III, 376, 12 ss.; quomodo incubatione ovi maturationem promoveat III, 376, 42 s.; earum modo incubant apes III, 97, 32; in plerisque earum generibus mas et femina incubantes se invicem excipiunt III, 110, 39 ss.; eodem modo ex earum ovo gignitur animal quo plerumque apud pisces cartilagineos et viperas III, 325, 20 s.; contrario modo pariuntur ac vivipara, nempe in pedes, idque quare III, 375, 46 ss.; in caput versæ atque ventre adnexæ nascuntur III, 92, 19 s.; apud eas ori luteum semper diminuitur atque postremo evanescit III, 92, 22 ss.; earum umbilicus non una

cum foetu ejicitur, idque quare III, 375, 25 ss., v. *Ova avium* et *Umbilici*; apud eas frequens est monstrorum generatio quia multiparæ sunt III, 402, 2 s.; cur monstra edantur IV, 172, 44 s.; pro earum magnitudine differt temporis spatium quo et ova post coitum et pulli generantur III, 106, 14 ss., 34 ss., 38 s.; quænam earum maturissime parit III, 84, 16 s.; excepto cuculo nulla unicum ovum parit III, 372, 18 ss.; quænam plurima ova pariant III, 184, 8 ss.; juniorum ova minora, idque quare III, 84, 39 ss.; multæ ova pessumdant III, 108, 35 s.; pleraque annicula juniores non generant III, 108, 39 s.; pleraque, postquam semel pepererint, perpetuo ova continent III, 108, 40 ss.; non idem omnibus coitus tempus ac partus III, 103, 26 s.; pleraque vere pariunt III, 103, 42; aliæ sæpe pariendo fecundæ sunt, aliæ eo quod multa ova pariunt III, 103, 44 s.; quænam in nidis pariant, quænam non III, 104, 2 ss.; sunt quæ imperfectos et cæcos foetus pariant quia multiparæ sunt ac parvo corpore, idque quænam III, 409, 8 ss.; aliæ quia una cum foetibus alimentum copiam non edunt, etiamsi pauciparæ sint, idque quænam III, 409, 11, ss.; igitur imperfecti sunt harum pulli quia ante debitum tempus eduntur III, 409, 18; ante debitum tempus eduntur quia eos perficere nequeunt matres III, 409, 16 ss.; earum pullis pectore inciso, sanies non vero sanguis prosilit III, 668, 10 s.

Aves (earum mores, alimentum et victus); aliæ cavernas et convalles et saxa incolunt III, 181, 40 s.; aliæ montes et silvas III, 182, 9 s.; aliæ circa mare victitant III, 182, 16; quænam gregales III, 157, 49 ss.; quænam semper conspiciantur III, 185, 32-186, 3; quænam inprimis in urbibus vivant III, 186, 1 ss.; multæ latitant III, 161, 1; igitur perperam arbitrantur omnes ad loca calidiora secedere III, 161, 2 s.; debiles hieme ad campos descendunt, æstate vero montes petunt III, 157, 2 ss.; quæ æstate huc veniunt, exceptis columbaceis, hic nidos faciunt et maximam partem pullos animalibus alunt III, 151, 36 ss.; aliæ pulveratione grudent, aliæ lavacro, aliæ neutro III, 207, 38 s.; quænam pulveratione gaudent III, 207, 39 ss.; quænam lavacro III, 207, 41 ss.; quænam utrisque III, 207, 43 s.; quænam neutro III, 207, 44 s.; quibusdam peculiaris est peditus, idque quibusnam III, 207, 46 s.; quæ pedunt, etiam vehementer sedem movent vociferantes III, 207, 47 s.; neque ructant, neque crepitum ventris edunt IV, 168, 38 s.; non unguis quædam carne vescuntur III, 150, 47 s.; quænam vermibus, idque vel semper, vel plerumque vescantur III, 150, 48 ss.; quænam spinis vescantur III, 150, 11 ss.; quænam culicibus (*σκηψί*) III, 151, 15 ss.; quænam frugivoræ et herbivoræ III, 151, 28 ss.; aliæ in terra obambulant cibi gratia, aliæ circa aquam (nempe fissipedes), aliæ in ipsa aqua (n. palmipedes) III, 151, 39 ss.; multæ omnivoræ sunt III, 152, 17 s.; omnes parum bibunt III, 152, 22; III, 162, 50; III, 266, 12 s.; humor per earum carnes diffunditur III, 266, 20 s.; iis non conducit potus multus III, 162, 44; quomodo bibant III, 154, 5 ss.; quænam facillime sibi victum parant III, 184, 19; quænam omnium maxime oculos voret III, 185, 6 s.; ejusdem generis se invicem devorare non solent III, 110, 27, cf. tamen III, 174, 21; iis cum ad pastum tum ad reliquam sanitatem prodest siccitas, nocent vero imbres III, 162, 40 ss.; ex insulis ad terram fugientes quidnam significant fr. 158, b; fr. 159, b; quænam alvum humidam habeant, quænam facile vomant III, 209, 4 ss.; nimis purgationi obnoxie sunt III, 372, 32 s., cf. 30 ss.;

earum excrementum album est III, 274, 7 s.; vocem edunt III, 72, 52; quænam maxime loquelam emittant III, 72, 53 s.; in aliis earum generibus mares eandem vocem quam feminae emittunt, in aliis diversam III, 73, 1 s., cf. 7 ss.; parvæ plerumque copiosiorē vocem habent quam magnæ et loquaciores sunt III, 73, 2 s.; idque maxime circa coitum III, 73, 4; III, 207, 18 s.; aliæ pugnantes vocem edunt, aliæ ad pugnam provocantes, aliæ post victoriam III, 73, 5 ss.; quæ maxime literas enuntiant ceteris latiorē habent linguam III, 260, 18 s.; nonnullæ earum multam vocem emittunt idque inprimis minores III, 250, 22 ss.; linguæ ope mentem sibi invicem interpretantur III, 250, 24 ss.; apud nonnullas hac in re docendi obtinet usus III, 250, 26 s., cf. III, 73, 31 s.; multæ, quum audierint, reliquarum voces imitantur III, 655, 31 ss.; multæ secundum anni tempestatem vocem mutant III, 206, 39 s.; volantes alis stridorem cient, non vocem III, 72, 28 ss.; interdum secundum mores actiones suas mutant, immo sæpe et partes quasdam III, 206, 25 ss.; quænam humanam industriam imitantur III, 178, 31 ss.; cur fortes duriores sint IV, 172, 30 ss.; cur salaces sint IV, 142, 28 ss., 30 s.; earum feminae salaciores sunt quam mares, idque quare III, 407, 50 ss.; pleræque pullos e nido ejiciunt simulac volare queunt III, 109, 48 s.; III, 110, 6 ss.; suis vulneribus organum imponunt III, 178, 6 s.; æque ac reliqua animalia per graviditatem melius habere solent III, 410, 26; quænam sibi invicem bella ingerant, idque quare III, 173, 4 ss., 30 s., 43 ss.; III, 174, 9 ss., 18 ss.; iis vescuntur accipitres III, 181, 45 s.; item icitides et feles III, 178, 24 s.; eas eadem ratione jugulat mustela, qua lupus oves III, 178, 10 s.; quomodo et ubinam eas ope accipitrum venantur III, 190, 18 ss.; omnium pessime olet aquila IV, 331, 33; quædam in Ponto reperiri dicuntur hieme latitantes, quæ nisi perustæ igne, nullo sensu afficiantur IV, 841, 36 ss.

Aves agrestes; pleræque speciem pro anni tempore mutant III, 184, 6 ss.

Aves aquatiles; eorum ova quomodo à reliquarum avium differant III, 104, 25 s.

Aves carnivoræ; præter hirundinem semel tantum pariunt III, 109, 23 ss.

Aves brevircures; v. *Brevircures aves*.

Aves cicures, vel quæ cicures fieri possunt; sæpius quovis anno pariunt III, 84, 18 s.; iis accensendæ sunt columbæ et gallinæ III, 84, 19 s.; quomodo tempestatem significant fr. 159, b.

Aves columbaceæ; v. *Columbaceæ aves*.

Aves fœcundæ; rationi consentaneum est earum ova facile corrupti, idque quare III, 376, 50 ss.; ova subventanea habere solent, idque quare III, 371, 17 s.

Aves graves; volandi imperitiores sunt III, 179, 39; III, 246, 2; III, 371, 29; ideo nidum non exstruunt III, 179, 38; volutabrum vero in pulvere faciunt atque in eo pariunt et incubant III, 179, 41, 44; volutabrum spina vel alia quadam re consepit idque quare III, 179, 42 s.; volando pullis victum parare nequeunt III, 179, 45 s.; ideoque pullos simulac excluserint statim ejiciunt III, 179, 44 s.; apud eas pennarum incrementum cutis crassitudini impenditur III, 246, 2 ss.; ideoque palpebra inferiori connivent III, 245, 31 ss.; III, 246, 4 s.; III, 27, 22; idque quare III, 245, 47 ss.; quare membrana anguli oculi nictitent, non vero palpebra III, 246, 11 ss.; fœcundæ et in venerem proclives sunt, idque quare III, 371, 26 ss., cf. 31 ss.; partim terrestres sunt et frugibus vivunt, partim na-

tant et apud aquam degunt III, 299, 6 ss., earum corpora in molem excrecent majorem III, 299, 11 s.; nonnulla earum pro adminiculis calcaria in pedibus habent III, 299, 12 s., 19 s.; iis inutiles forent, immo noxii ungues adunci III, 299, 19 ss.; inter eas et uncungues medium tenent columbaceæ III, 371, 35 s.; quænam iis accensendæ sint III, 179, 39 s.; III, 180, 53 s.; iis accensendæ sunt perdices et gallinæ III, 371, 29; item omnes calcarî præditæ III, 27, 43 s.

Aves gregales; quænam III, 157, 49 ss.; iis accensendus est pardalus III, 185, 38 s.; item alterum alaudarum genus III, 186, 12.

Aves hirtæ; cur libidinosæ IV, 165, 3 ss.

Aves lacustres; humidiore et frigidiore sunt quam pedestres III, 374, 23 s.; apud ea vitelli copia major sed color pallidior est, idque quare III, 374, 25 ss.

Aves latitantes; iis defluunt pennæ III, 422, 7 s.; idque hieme III, 422, 21; quare iis post latitationem repullulent pennæ III, 422, 48 ss.

Aves longicollis; quomodo bibant III, 154, 5 s.; quomodo inter volandum collum teneant, idque quare III, 300, 6 s.; loco ingluviæ gulam valde longam habent III, 34, 25 ss., cf. III, 271, 46 ss.; pleræque earum excrementum liquidius habent quam reliquæ aves III, 34, 28, cf. III, 271, 45 s.; iis accensendus porphyrio III, 34, 27 s.

Aves longircures; palustres III, 271, 48; III, 299, 45 s.; nare nequeunt, ideoque palmipedes non sunt III, 299, 48 s.; nec volaces sunt III, 299, 52; crura longa habent quia in solo subsidenti degunt III, 299, 49 s.; ideo et longos habent digitos et pleræque earum multas in digitis flexuras III, 299, 50 s.; digitum posteriorem minorem habent quam reliquæ III, 300, 33 s.; parvum orrhopygium habent III, 27, 31; apud eas alimentum orrhopygio destinatum in crura impenditur III, 299, 53 s.; igitur ea inter volandum posteriora versus porrigunt, idque quare III, 299, 53 ss., cf. III, 312, 10 ss.; crurum longitudinem debent materiei terrenæ inferioræ petenti III, 299, 32; longum collum habent III, 297, 44; alioquin cibum e terra colligere non potuissent III, 297, 46 ss.; iis accensendus est crex III, 300, 33 s.; quali alimento utantur III, 271, 48 s.; ingluviem longam habent III, 271, 47, cf. III, 34, 25 ss.; alvum liquidum habent, idque quare III, 271, 50 s., cf. II, 34, 28 s.

Aves magnæ; quænam III, 109, 40 ss.; quot dies incubent, *ibid*.

Aves magnitudine mediæ; quænam III, 109, 42 s.; quot dies incubent, *ibid*.

Aves marinæ; eas venatur aquila marina III, 189, 37; idque quomodo III, 189, 38 ss.; quomodo eam effugere conentur III, 189, 38 s., cf. III, 188, 16 ss.; quæ in gregem conveniunt eam adspergentes fugant III, 189, 42 ss.; sibi invicem inimicæ sunt III, 173, 22 s.

Aves nantes; v. *Nantes aves*.

Aves nigræ; earum pennæ nigriores quo corpori propiores III, 652, 35 s.

Aves nocturnæ; quænam noctis parte venatui operam dent III, 189, 15 ss.; quænam animalia venantur III, 189, 17 s.

Aves palmipedes; v. *Palmipedes*.

Aves palustres; latum rostrum habent III, 253, 43 ss.; III, 298, 10 ss.; nonnulla et longum, idque quare III, 298, 13 ss.; pleræque earum vel rostro vel alio modo animalcula aquatilia venantur III, 198, 15 ss.; ubinam nidos exstruant III, 110, 44 s.; incubantes cibum capere possunt III, 110, 46 s.; earum ova pallida sunt extrinsecus III, 104, 29; iis accensendæ sunt nantes

et palmipedes III, 253, 43 s.; item longicrures III, 299, 45 s.

Aves parvæ; ingluviei loco ventriculum longum habent III, 34, 23 ss.; nonnullæ earum appendices intestino- rum habent sed valde parvas III, 34, 40 s.; fructibus et animalculis vivunt III, 253, 42 s.; igitur elegans rostrum habent III, 253, 41; fœcundæ et in venerem proclives sunt, idque quare III, 371, 43 s.; ab iis vel- licatur cuculus easque fugit III, 187, 13 s.; iis accen- sendæ sunt hirundo et passer III, 34, 24 s., 40 s.; in Ægypto rariores sunt III, 169, 28; eas devorant acci- pitres III, 169, 27 s.

Aves pedestres; iis humidiores et frigidiores lacustres III, 374, 23 s.

Aves quæ spinis vescuntur; v. *Spinæ*.

Aves simul enitentes (συνωδινοντες; quod idem videtur si- gnificare atque συναρῶν quod legitur III, 99, 25); dolentibus condolent II, 228, 2.

Aves silvestres; quare domicilia struant III, 181, 36 s.; aliæ majorem, aliæ minorem sobolis curam gerunt III, 181, 37 s.; aliæ ad victum parandum aptiores, aliæ minus III, 181, 38 s.; pleræque semel quovis anno co- eunt et pariunt III, 84, 12; quarundam feminae mares fugiunt incubaturæ, idque quare III, 111, 22 ss.

Aves terrestres; volaces non sunt III, 207, 39 s.; III, 246, 24; nec acute cernunt, idque quare III, 246, 25 s.; pulveratione gaudent III, 207, 40; quænam iis accen- sendæ sint III, 207, 40 s.; iis accensendi sunt galli III, 246, 24 s.

Aves unguines; v. *Unguines*.

Aves variegatæ; initio atræ sunt postea varietatem ad- sumunt, idque quare III, 654, 23 s.

Aves volaces; omnes quattuor digitos habent III, 27, 4 s.; plerisque earum tres digiti anteriora spectant, unus vero posteriora III, 27, 5 ss.; iis inutilia forent calca- ria, idque quare III, 296, 16 ss.; magnas et validas alas habent III, 298, 53 s.; ova subventanea non ha- bent III, 371, 16 s.; III, 373, 5 s.; exceptis quarum corpus grandiusculum est, nec fœcundæ nec in vene- rem proclives sunt III, 371, 27; III, 373, 6 s.; quod ad alas attinet, alio modo se habent quam insecta III, 312, 22 s.; iis accensendæ sunt aves unguines III, 27, 43; III, 312, 24; III, 371, 36 s.; iis accensendæ sunt un- guines et carnivoræ, idque quare III, 298, 54 s.; item aliæ quædam quæ volandi pernicitate sese tuen- tur aut loca mutant III, 299, 3 ss.; iis accensendæ sunt columbaceæ III, 371, 28, 36; non vero aves longicru- res III, 299, 52; nonnullæ earum humi nidificant III, 180, 51 ss.

Aves non volaces; orrhopygium ad volatum dirigendum ineptum habent, ideoque non recte volant III, 312, 1 s., 8 s.; igitur cruribus extensis orrhopygii loco utun- tur, idque quomodo III, 312, 10 ss., cf. III, 299, 54 ss.

Avulsione quæ seruntur; parum abest quin eadem de causa vivant ac quare arbores diu vivunt III, 530, 50 ss.; eatenus tamen ab iis differunt quatenus sejuncta vivunt III, 531, 2 s.

Avus; quando ei similis nascatur proles III, 399, 10 s., 28.

Axilla (μωσχῶν); pars lateris et brachii et humeri com- munis III, 11, 36 s.; quænam venæ per eas brachia petant III, 41, 29; III 42, 15, cf. 21 ss.; iis suppositæ mammae primæ sunt III, 292, 18 s.; igitur plurimum lactis hau- riant III, 292, 14; interdum ex illis effluit lac III, 144, 21 s.; hinc eas pullo primum edito præbent scrofæ III, 292, 15 s.; iis suppositas habet mammae elephas, idque quare III, 292, 8 ss.; III, 21, 7 s.; so-

lus in iis pilos habet homo III, 247, 10 ss.; ejus pili postumi sunt III, 48, 1 s.; post pubem, sed ante bar- bam nascuntur ejus pili III, 48, 2 s.; ejus pili quam- ohrem minus et crescant et canescant quam capilli IV, 306, 24 ss.; ejus titillatio maxime risum movet III, 269, 8 ss.; idque quare IV, 285, 42 ss.; IV, 286, 34 ss.; in iis sudor fœtidissimus est IV, 138, 28; idque quare IV, 190, 9 ss.; IV, 309, 44; quæ in iis exstant medi- camentis sananda sunt, idque quare IV, 114, 30.

Axiomata; definitio et quomodo a thesibus differant, 123, 4; ea sunt e quibus demonstratur, 128, 37; eadem esse possunt (in quacunque demonstratione), 128, 40; ea prætermittunt nonnullæ scientiæ quia nota sunt, 131, 5; scientia quæ ea demonstrare conatur, cum aliis communicat, 132, 13; iis utuntur omnes scientiæ do- monstrativæ II, 491, 21; idque tanquam rebus notis II, 491, 15; eorum commune genus non esse probatur II, 491, 16 ss.; nec scientia demonstrativa II, 491, 16 ss., cf. *Demonstrationis principia*; maxime univer- salia et omnium principia sunt II, 491, 24; eorum principium est principium contradictionis II, 504, 3; omnibus entibus insunt, nec generi cuidam peculiari II, 503, 4 s., 10; idque iis commune est II, 503, 10; ad ens, quatenus ens est, pertinent II, 503, 6 s.; igitur iis omnes utuntur II, 503, 7 ss.; nullus eorum qui par- ticularia pertractant quærit an vera sint, necne II, 503, 12 ss.; merito vero nonnulli naturæ scrutatores de iis speculati sunt, idque quare II, 503, 15 ss.; quæ de modo quo accipienda sint, dicunt nonnulli eorum qui de veritate locuti sunt, propter analyticorum ignorantiam ita dicta sunt II, 503, 21 ss.; oportet ad ea accedere antea scientia instructos, nec audientes de iis quærere II, 503, 24 s.; causæ sunt cur necessa- ria aliter se habere nequeant II, 518, 28 s.

Axiomata mathematica; ita vocant mathematici principia syllogismorum II, 503, 2, cf. 27; eorum consideratio pertinere probatur ad eandem scientiam, ad quam substantiæ, i. e. ad philosophiam primam II, 503, 3 ss.; rebus sensibilibus competunt II, 633, 6, cf. II, 632, 33 s., 41, 56 s.; II, 633, 11 s.

Axis (ἄξων); ad eum offendent in curribus onera ve- hentes IV, 62, 35; ita vocant nonnulli lineam cardines jungentem III, 628; 18 s.; diametrus erit mundi III, 628, 20.

B

B; idem esse nequit atque BA II, 602, 14; hocce hujus BA causa est, universalis vero universalis BA II, 603, 26. Ba; non idem est atque b et a II, 557, 33; necessario unum aliquod erit, si syllabæ substantiæ sint II, 627, 29. Babyca; ita pons vocatur Spartæ fr. 270, a.

Babylon; ea tertium jam diem capta, pars urbis cladem ignorabat, 522, 40; ibi ab Alexandro viarum præfec- tus (?) creatus est Antimenos Rhodius, 649, 47.

Babylonia; in ea in cavernis pisculi aliqui remanere di- cuntur ubi flumen desiccatur IV, 85, 28 ss.; eorum natura atque figura IV, 85, 30 ss.; ibi exstabat lex an- tiqua qua decima exigebatur ab omnibus quæ impor- tarentur, 649, 48; ei magnitudini pari opus esset ut nutrirerentur ac viverent otiosi tot cives, quot in *Legibus* instituit Plato, 503, 44.

Babylonii; quare sæpius eorum vires frerit rex Persarum, 536, 22; philosophiæ apud illos auctores Chaldæi fr. 67, b; multa fide digna circa stellis ab iis accepimus II, 401, 23; stellarum occultationes enarrarunt II, 401, 20 ss.

Babylonii; Aristophanis citantur, 388, 35.

Bacca caprarum (ἡλιοσκόνη *interpr. græc.*); plantæ genus e qua arbor fit IV, 25, 38.

Baccha; quare eam sequatur Bacchus IV, 294, 18 s.; earum una Agave IV, 294, 24.

Bacchanalia; ea splendide quotannis celebrare solebant Antissæi, 641, 37; quomodo iis persuaserit Pollis (?) ea in proximum annum differre, 641, 40; ea se celebrare velle finxit Philoxenus Cariæ satrapa, idque quare, 648, 30, ceterum v. *Dionysia*.

Bacchiadæ; ex eorum gente erat Philolaus, Thebarum legum lator, 519, 28.

Bacchica concitatio; ex instrumentis tibiis, e modis vero Phrygio maxime inest, 633, 40.

Bacchici artifices; cur magna ex parte improbi sint IV, 271, 11 s.

Bacchicum certamen; ex eo ad forum trahi causam dixit Euripides, adversus impietatis crimen se defendens, 404, 49.

Bacchus; ejus clypeus si dicatur phiala, clypeus quoque phiala Martis dicatur, 390, 38; 474, 16, cf. 399, 31, 37; is et Venus se invicem comitari recte dicuntur idque quare IV, 266, 38 s.; eum Baccham sequi haud inepte fabulantur IV, 294, 18 s.; item Satyros IV, 294, 19; item Lydam et pardum IV, 294, 20 ss.; nudum quare fingant IV, 294, 26 s.; Venerem et Ariadnem quare cupierit IV, 294, 28 s.; calvus cur sit IV, 294, 29 s.; Maron cur vocatus sit IV, 294, 31 s.; cur Pan ei adsit IV, 294, 32 s.; fulmine cur ictus et femore receptus sit IV, 294, ss.; cur quatuor sorores ei uxores sint IV, 294, 38 ss.; ejus templum in Crastonia prope Bisaltarum regionem, de quo mira narratur IV, 97, 30 ss.; ejus oraculum apud Ligyreos in Thracia fr. 348, b; idem atque Apollo fr. 348, a; idque unde probetur fr. 348, b.

Bacchus Lysius; ejus templum condiderant Thebani, idque quare fr. 348, a.

Bacides; eorum affectus ab atra bili oritur IV, 267, 33.

Bactri; apud eos Oxus fluvius IV, 81, 30 s.

Bactrus; e Parnasso (Paropamiso) oritur III, 569, 28 s.

Baculus; movet lapidem, dum movetur a manu II, 350, 12 s., 39 s.; non movebit, nisi moveat homo II, 350, 19; quem manu tenemus, tanquam pars separabilis considerari potest III, 523, 50 s., cf. III, 523, 40 s.; et principium et finem habet ad manum III, 523, 45; ei inesse non potest animæ principium movens III, 523, 46 s.; ejus ope movere potest homo II, 350, 32; ab iis suspensa diu vivere potest planta epipetrum dicta III, 281, 33 s.; in cæno defossi nigrescunt IV, 319, 8.

Balæna (γάλανα); aquatilis viviparum est III, 5, 39; pertinet ad cetacea fistula prædita III, 5, 38; III, 74, 31; III, 146, 43 s.; III, 114, 5 ss.; III, 53, 18; III, 545, 21; quoniam igitur habitu dormiat III, 74, 32 ss.; branchiis caret III, 5, 38; pertinet ad cete quæ reflant, ideoque respirat et pulmonem habet III, 263, 12; vivum animal et intra se et foras parit III, 114, 5 ss.; III, 346, 1; III, 53, 16 ss.; III, 325, 8 ss.; quot catulos pariat III, 114, 11 s.; mammasque et lac habet III, 53, 16, 19; pedibus caret III, 346, 1, v. *Cete balænis et delphinibus similia*.

Balagrus (βάλαγρος); piscis fluvialis atque epitragias est III, 75, 27 ss., v. *Epitragiæ pisces*.

Balani; v. *Glandes*.

Balatus; debilitatis vox est IV, 322, 25.

Balaustia (τὰ βαλαύστια *interpr. gr.*); olivis conferunt simul plantatæ IV, 28, 32 s.

Balbi (τράβολοι); iis lingua ligata est III, 10, 42 s.; iis lingua non satis libera est III, 250, 13 s.; litterarum defectu laborant III, 250, 15; cur submissa voce loqui nequeant IV, 181, 17 ss.; distincte loqui non pos-

sunt, idque quare III, 657, 27; IV, 181, 43; cur fiant III, 662, 39 ss.; IV, 184, 7 ss.; IV, 185, 12 ss.; cur seclus homo fiat IV, 167, 43 ss.; IV, 184, 11 ss.; cur magis fiamus in puerili ætate quam in virili IV, 180, 4 ss.; cur melancholici sint IV, 181, 39 ss.; cur trepidantes magis quam ebrii fiant IV, 181, 26 ss.

Balbutiendi vitium (ἡ τρεπιδότης); quale sit IV, 180, 15 s.

Balerus (βάλειρος); vada petit pariturus III, 117, 17 ss., v. *Cyprinus*.

Ballirus (βαλλίρος, fortasse leg. est βάλειρος); piscis est qui fluvios ac lacus incolit III, 164, 40; quoniam morbo afficiatur III, 164, 40 ss.

Balneum; cur si quis in eo furatus sit morte mulctetur IV, 263, 48 ss.; corpore restrictos et duos agiles reddit IV, 131, 1 ss.; mobiles et humidos enervat IV, 131, s.; commodum aqua frigida et calida ex igne IV, 238, 48 s.; cur eo lassitudinibus æstivis mederi oporteat IV, 150, 17 ss.; calor in eo humorem attrahit et in vaporem convertit IV, 31, 10 ss.; calida cur sacra sint IV, 239, 27 s.; hien e calidiora sunt quam æstate idque quare IV, 331, 13; IV, 237, 15 s.; in omnibus vapor dulcis erit IV, 35, 10; iis præparandus est ægrotus in febribus intermittentibus IV, 119, 17 ss.; sacra, an ex sulfure et fulmine proveniant IV, 239, 28; ea diligit equus III, 167, 43, cf. 42; calida boves pinguefaciunt III, 154, 41; calida multa suum anginae opem ferunt III, 165, 45 s.

Balneæ ex aqua salsa; quidnam in illa efficiat calor IV, 54, 41 s.

Balsamum; omnes ejus partes aromaticæ IV, 27, 39; fr. 66, a.

βαναυσία v. *Operaria insolentia*.

βάνυστοι ἐπιστήμαι v. *Sedentariæ scientiæ*.

Bapos; v. *Rubicola*.

Bapyrus nons; cum Libano regionem includit magnæ areæ similem IV, 45, 16.

Barba; post capillos, ejus pili maxime crescunt III, 48, 23; aliis magis in mento et labio superiori, aliis magis in malis pullulat III, 48, 36 ss., v. *Mentum*; quando pullulare incipiat III, 136, 15 ss.; ea quoque parentibus similes sunt liberi III, 330, 8; deficit viris quorum genitalia inde ab ortu manca sunt III, 367, 16; cur eam spadones non gignant IV, 296, 11; cur absque capite rufescat, caput autem non absque barba IV, 303, 17 ss.; ejus pili cur citius albescent, et cur magis rufi fiant quam capilli IV, 302, 3 ss., 15; tenuem habentes æquo animo sunt IV, 13, 9, s.; ad canes referuntur *ibid.*; magnam habentes iracundi IV, 6, 2; cur non habeant solidipedes IV, 316, 35 ss.; eam in gutture habet equicervus III, 19, 24 s.; circa eam maculas nigras habent passeræ mares III, 179, 30; non tamen vere III, 179, 29.

Barba Jovis (χερσοκόμη ἡ χερσῆτις *interpr. græc.*); stipitem sine fructu et folio habet IV, 39, 2.

Barbaræ gentes; nonnullæ etiamnum permutatione utuntur, 490, 33.

Barbari; natura mores habent serviliores quam Græci. 537, 31; herile imperium nequaquam ægre ferunt, 537, 34; quomodo se iis præbere debeat Alexander fr. 60, a; iidem qui natura servi, 483 5; iis Græcos imperare secundum poetas congruum est, 483, 4; apud eos eundem locum tenent femina ac servus, idque quare, 483, 1; domi, non ubique nobiles esse putant nobilitatis defensores, 487, 26; ab iis multa desumi possunt subsidia quibus tyrannis servetur, 584, 36; apud longe remotos exstant gentes quædam ratione carentes ac ferinæ, solique sensui viventes II, 81, 49; apud illos inprimis occurrunt homines ferini II, 76, 25; nonnulli

agros communiter colunt, fructus autem cuique ad proprios usus distribuunt, 500, 17; eorum qui dignitate praestant, consilio utuntur antequam agant 412, 15; cito capite truncant III, 269, 28 s.; multi infantes in fluvios frigidos mergunt, 622, 48; apud multos eorum etiamnunc consuetudo obtinet hastas in terram desigendi fr. 137, b; cur ad decem usque numerent IV, 193, 32 ss.; omnes diis supremum locum tribuunt II, 370, 44; quinam philosophiae apud illos auctores fr. 67, b.

Barbarismus; oritur e glossematum frequentia, 475, 8, 9, 15.

Barbarus (i. e. rex Persarum); adversus eum Atheniensibus opem tulerunt Potideatæ et Æginetæ, 374, 15, v. *Rex Persarum*.

Barbatæ stellæ; ita vocantur cometæ, quorum coma in longitudinem extensa est III, 560, 30 s., v. igitur *Cometæ*.

Barbitt; instrumenta musica antiqua, 632, 2; in pueris educandis adhibendi non sunt, *ibid.*

Barens; v. *Balagrus*.

Bisæ bullarum; cur candidæ sint in aqua et soli expositæ nullam umbram efficiant IV, 197, 40 ss.

Basilidæ; eorum oligarchia, etiamsi bene rempublicam administrarent, olim a plebe eversa est, idque quare, 571, 49.

Basiliæ; eum nonnisi multitudine et paucitate a domino et œconomo differre putant, 482, 10, cf. 484, 41; quomodo eum a politico differre putent, 482, 15.

Βασίλισσα; fr. 150, b.

Bati; v. *Rajaz*.

Batiacæ; poculorum genus IV, 82, 19.

Batis; v. *Rubicola*.

Batiæ; v. *Rubicola*.

Batos; piscis cartilagineus latus est, longa cauda instructus III, 78, 40 s.; quomodo coeat III, 78, 41 ss.

Battus; Cyrenæ conditor fr. 267, b; nummus in ejus honorem excusus, isque qualis fr. 267, b.

Baubicæ speluncæ; in Parnasso fr. 348, b.

Beati prædicatio (εὐλαμπισμός); quomodo a laude et ab œconómico differat II, 193, 15.

Beata vita; quodsi cui displiceat hæc dictio, utendum est dictione *vita bona et honesta* II, 185, 48.

Beatitudo; an divitiis præstat, nemo dubitat, 197, 45; alii rei non bonæ conjuncta præstat justitia et fortitudine, 199, 45; quod ad eam tendit præstat eo quod ad prudentiam. 199, 5; si pluribus superet sanitatem quam sanitas salubre, quod beatitudinem efficit melius est sanitate, 199, 10.

Beatorum insulæ; earum incolas otio frui in maxima reorum abundantia narrant poetæ, 619, 50; eorum incolis præcipue philosophia et temperantia et justitia opus erit, 619, 49.

Beatus; ei opus non esse amicis putabant cum vulgus tum Euripides (*Or.* 667) II, 112, 21, 26; ei necessario tribui debent amici quippe qui bonorum externorum maximum sint II, 112, 28; indiget in quos beneficia conferat II, 112, 35; II, 115, 4; amicis indiget quia solitaria vita difficilis est II, 112, 36; II, 113, 10; II, 115, 3; ei amicis opus non esse putant quia amicis utilibus opus non habet II, 112, 44; nec jucundis, nisi aliquo usque II, 112, 46; amicis indiget ut honestas eorum actiones contemplatus delectetur II, 113, 8; ei virtutis exercitationem suppeditat vita communis cum amicis II, 113, 18; amicis ei opus est, ut delectetur eos esse videns II, 113, 20 ss.; quæ ejus actum vel actus perficiunt voluptates revera homini propriæ sunt II 122, 40 ss.; ei opus est bonis æternis, etiamsi non multis

nec magnis II, 126, 34, 37 ss.; recte nemo invitus dicitur a poeta anonymo II, 29, 36 s.

Beati; vitam una traducere conantur II, 95, 1; iis minime convenit solitaria vita II, 95, 1; iis jucundis, non utilibus amicis opus est II, 95, 41; molestum non diu ferunt II, 95, 42; plerique qui pro iis habentur, ludis operam dant II, 123, 11.

BEGZ; ignis non erit, si hæc series elementa alicujus rei significat II, 636, 50.

Belenum (βέλων *interpr. gr.*); perniciosum in Persia natum transmutatur et in Ægyptum et in Jerusalem (v. *gr.* Παλαιστίνη) transplantatum comestibile factum est IV, 28, 39 ss.

Bellaria; cur edenda sint IV, 227, 20 ss.; qui ea comedere in theatris solent, tunc inprimis ita agunt, ubi histriones male munere suo funguntur II, 121, 35.

Bellator (πολεμῶν); irascitur si res bellum spectantes negligunt, 348, 43.

Bellerophon; loca deserta sectabatur IV, 265, 26; de eo Homeri versus (II. 5, 200-202) citantur IV, 265, 27 ss.

Bellica actio; omnis arti imperatoriae subjecta est II, 1, 13; ad eas opportunus esse debet situs urbis, 613, 17.

Bellica ars (πολεμική); ad artem acquirendi justam pertinet, 488, 22; natura quodammodo pertinet ad artem possessionis augendæ, 489, 40; ejus pars est ars venatoria, 489, 41.

Bellica virtus (ἀρετὴ πολεμική); in multitudine occurrere solet, 527, 50; sine ea rite incoli nequit civitas, 534, 12; ei de civilibus honoribus certare licet, 534, 11.

Bellicæ exercitationes (τῶν πολεμικῶν ἀσκήσεις); quænam sint earum causæ justæ, 619, 13; iis ineptum reddere non debent musicæ opera, 631, 21.

Bellicæ res (τὰ πολεμικά); negotiosæ sunt II, 124, 34, 44; pertinent ad præstantissimas actiones virtuti congruas II, 124, 43; iis ad actum perducuntur virtutes activæ II, 124, 32; in iis per omnes fere pervadit imperium et obedientia, 518, 17; probant eundem hominem plures magistratus gerere non debere, 518, 16.

Bellici apparatus (οἱ πρὸς πόλεμον παρασκευαί); eorum robor fiduciam facit, 355, 17.

Bellici quæstus; ab hominibus, iisque invitis petuntur, 635, 33.

Bello occisi; eorum liberis victum de publico præberi jussit Hippodamus Milesius, 508, 40; eorum liberis Athenis atque in aliis civitatibus de publico præbetur victus, 508, 42.

Bellæ marinæ (θηρία); in Ponto pauciores et minores sunt II, 158, 36 s.; desunt ubi invenitur anthias III, 191, 8; quomodo adversus eas se defendant amæ III, 191, 29 ss.; ne ab ea devoraretur delphinillus mortuus, eum dorso gestarunt duo delphines III, 206, 1 ss., v. *Cete*.

Bellum; in eo frequentes ac inexpectatæ sunt vicissitudines, 419, 48; eo alii valde pauperes, alii valde divites fieri solent, 573, 50; multos interimit vel eorum qui secunda in eo fortuna usi sunt, 419, 44; iis celerime et maxime intereunt gentes III, 571, 33 s.; an gerendum sit, necne, res est ad deliberationem pertinens II, 205, 40; de eo deliberatur cum in senatu tum coram populo, 416, 14; quasnam ob causas geri soleat, 419, 12; 455, 51; si queritur cur geratur respondi potest, vel quia prædati sunt, vel ut dominentur II, 269, 31; non sui, sed pacis gratia geritur, 618, 19; 619, 31; II, 124, 31, 35; quasnam ob causas ei finem imponere soleant homines, 420, 4; quænam dicenda sint ubi ad id hortari volumus, 419, 20; quibusnam de causis eo superiores evadamus, 419, 23; 456, 29; quænam dicenda sint, ubi bellum futurum dissuadere volumus, 419, 31; quænam ubi victores a bello ut abstineant co-

hortari volumus, 419, 41; quænam ubi victos, 419, 51; ejus peritiam indiget respublica, sed minus quam pacis, 618, 26; in eo multitudo multum ad victoriam confert, 426, 40; id facilius tolerant civitates mari vicinæ, 607, 39; ejus facultas civitati utilis est, 414, 11; id qui imparati gerere aggressi sunt, sæpe victi sunt, 427, 29; id si bene instructi aggrediamur, meliorem spem de victoria habebimus, 427, 30; qui ad id bene parati sunt, eos invadere non solent, 614, 26; ejus non minima pars juvenis interst, 440, 47; paribus vel similibus illatum ne tolerare possimus, prohibere non debet bonorum exiguitas, 507, 24; in eo mediocritatem et opportunitatem dijudicat ars imperatoria II, 4, 33; II, 190, 33; quæ in eo signo dato fiunt similia sunt iis quæ in hoc mundo eveniunt III, 639, 13 ss.; in eo occurrit maximum et honestissimum periculum II, 32, 6; in eo inprimis instant quæ mortem, idque honestam afferunt II, 32, 11; in eo multi sunt inanes terrores II, 33, 45; quodnam justum, 489, 44; justos et temperantes esse cogit, 619, 43; id amare debet tyrannus, 585, 4; si languescat, socii derelinquendi sunt, 456, 34; in eo vel parvorum rivulorum trajectio phalanges dirimit, 568, 28; ejus viatica sustulisse Athenienses dixit Iphicrates, 396, 47; quando ei utilis sit sacrorum celebratio, 417, 26; ejus tempore cur mentham neque edendam neque serendam esse proverbio dicant IV, 211, 29 ss.; fratrum, asperum, 609, 18; id effundi dixit Æsio, 397, 10; id apud Lacedæmonios et Cretenses cum educatio tum leges fere omnes spectant, 603, 8; curæ ad id pertinentes tanquam pulchræ, sed non tanquam ultimus omnium rerum finis considerandæ sunt, 603, 52; quibusnam de causis sibi invicem ingerant animalia III, 172, 34 ss.; III, 175, 2 ss.; idque interdum et quæ ad idem genus pertinent III, 172, 36 ss.; quænam animalia id sibi invicem ingerant, idque quare III, 172, 41 ss.; III, 173, 1 ss.

Bellum ac pax; de iis fit deliberatio, 319, 8; quænam scire debeat qui de iis disserere vult, 319, 21 ss.

Bellum contra finitimos; exemplum citatur, 116, 44.

Bellum sacrum; quænam ejus causa fuerit, 569, 16.

Bellum (Trojanum); egregie non totum cecinit Homerus, 476, 42, v. *Trojanum bellum*.

Belone; v. *Acus*.

Belotæ (glandes, et βίλνοι *interpr. græc.*); in *casta* (*capta legit Meier.*) sunt IV, 27, 20.

Belus flumen; ad ejus ostia sepultus est Memnon fr. 317, a.

Bendidia; post ea celebrantur Panathenæa fr. 349, b.

Bene; idem significat quod pulchre II, 73, 9; si id principio tribuas, non ideo difficultatibus implicaberis nisi unum principium elementare facias et numerum (idcalem) ex eo construas II, 634, 77 ss., cf. II, 635, 4 s.

Bene et male olentia; eorum sensus nihil nisi olfactus esse potest III, 457, 25 s.

Bene facere; melius quam bene facere videri, 201, 6.

Bene faciens; necessario agit, non vero vice versa I', 563, 30 ss.

Bene habere; ejus gratia exstat loquela III, 451, 2; item vox III, 456, 4 s.; item sensus qui intermedii ope ac eminens percipiunt III, 474, 39 ss.; III, 475, 44 s.; III, 477, 5 ss.

Bene habentes; qualem sanguinem habeant III, 52, 4 ss.; iis paucior sed purior sanguis est III, 395, 22; interdum æque ac ægroti acutiores habent vocem III, 427, 34 s.; idque propter eandem causam propter quam et juniorum animalium vox ab adultorum differt III, 427, 31 ss.

Bene valere; an simul bonum ac non bonum sit, 303, 9; quomodo solvatur hoc *sophisma* 303, 11.

Bene vivere; finis civitatis est, 483, 28; 529, 20; 530, 11, 18.

Benefactor (εὐεργέτης); in eum quadrat amicitia definitio qua optare dicimur amico ut bona eveniant II, 234, 17; item qua optare dicimur ut amicus vivat II, 234, 24; ejus opus est beneficio affectus *ibid.*; inter eum et beneficio affectum necessitudo pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 225, 9; amicitia ejus erga beneficium affectum similis est amicitia mariti erga uxorem II, 225, 12; sive eadem quæ patris cum filio, dei cum homine, natura principis cum natura subdito II, 231, 17, cf. II, 180, 6; ei gratia rependenda est, 413, 48; 414, 33, 39; in eum nemo irascitur, sed si gratus est, beneficia rependit II, 102, 13; ei præstat gratiam referre, quam sodali dona dare II, 105, 26; ei congrua tribuenda sunt, nec eadem ac fratribus vel parentibus, vel sodalibus II, 106, 2, cf. II, 105, 31, 52; si quis ei gratiam rependat, vel vicissim beneficia tribuat, ab eximia virtute pendet, 341, 34; eum qui læsit, majorem fecit injuriam 342, 49; il honor tribuitur, 362, 49; eum amamus, 351, 39, 48; pro eo bellum gerimus, 419, 16; mirandum videtur cur impensius diligat in quos beneficium contulerit quam hi eum II, 109, 38, cf. II, 229, 33 ss.; ejus huncce affectum plerique comparatione cum creditore instituta illustrare conantur II, 109, 40 ss.; in quos beneficium contulit tunc quoque amat, ubi inutiles sunt II, 110, 4; potius e naturæ legibus explicandus est hic affectus, quia unusquisque opus suum amat II, 110, 1 ss.; II, 229, 38; explicatur item eo quod honesti quid inest in beneficio præstito, utile tantummodo in beneficio accepto II, 110, 18 ss.; II, 229, 36 s.; item quia cum labore beneficium conferunt, qui vero beneficium accipit, laboris immunis est II, 110, 31 ss., cf. II, 229, 49 ss.; quis unquam cuidam bovem immolaverit fr. 262, a.

Benefica (εὐεργετικά); aliis quæ sunt æmulanda sunt, 362, 49.

Beneficentia (εὐεργεσία); ejus præmium honor est II, 103, 31; sine ea inutilis est prosperitas II, 90, 47; maxime et summis laudibus usurpatur in amicos II, 90, 47; ejus species fr. 99, b.

Beneficium (τὸ εὖ πρᾶξιν); quænam spectet, 321, 39; id plerique accipere quam conferre malunt II, 109, 49; cum tribuere, tum accipere jucundum est, 337, 11; qui acceperunt non semper amant, 383, 17; eo affici potius eligendum esse videtur quam bene facere, 328, 12; præstito honesti aliquid inest II, 110, 18; accepto nihil nisi utile II, 102, 42; II, 110, 20; præstitum laboriosum est, acceptum laboris immune II, 110, 34; id præstare non eo consilio ut rependatur honestum est II, 102, 42; ei qui dederit rependendum est II, 58, 5; is qui dederit eo rursus provocare debet II, 58, 6; considerandum est a quonam acceperis et qua conditione II, 102, 50; quidnam faciendum sit, ubi acceperis a quo accipiendum non erat II, 102, 43 ss.; id qui accipit si iusta facit, benevolus est in benefactorem II, 108, 50; id qui præstitit sperans fore ut largiter ei rependatur, benevolus non est, nisi in se ipsum II, 108, 51; conveniens putant se magnos fieri apud eos qui tribuerint, 348, 30.

Beneficia (εὐεργετήματα); honesta sunt, 330, 36; ea tribuere melius est quam non tribuere II, 178, 14; ea tribuit amans non vero amatus II, 178, 15; ea præbere valere res honesta est II, 115, 34; II, 182, 41; ea accipiendi cupido res honesta non est II, 115, 45; cavendum ne in iis repudiandis acerbis susceptionem moveamus II, 115, 46; ut habeat in quos ea conferat, amicis opus est viro sufficienti II, 182, 1, 41;

præbere magis congruit amico quam accipere II, 112, 29; ea præbere convenit virtuti et viro bono II, 112, 30; melius præbentur amicis quam peregrinis II, 112, 41; ea qui accepit inferior, qui vero tribuit superior est II, 45, 39, 40, 43; quomodo circa ea se gerit vir magnanimus II, 45, 38 ss.; iis dignos afficere virtutis universalis officium est II, 247, 6; ab alio accipere pudori est, 356, 3; item sua alii exprobrare, 356, 4; ea accipere plerique cupiunt II, 104, 3; ea ne conferant plerique sibi cavent II, 104, 4; in quos conferre possit, quaerit opibus sufficientibus instructus II, 235, 1, cf. II, 182, 1; quaeritur utrum magis tribuenda sint ei qui ea rependere possit ac velit an amico vero II, 233, 46; accepta magis quam collata recordari æquum est, 342, 13; ea rependere plerumque præstat quam sodali morem gerere II, 105, 42; pro iis non semper par pari referre licet idque quando II, 105, 42; æque rependi debent ac injuriæ secundum Socratem, 377, 6; eorum gratia ut rependant, largitionibus utuntur, 456, 24; ea non rependuntibus irasci solemus, 349, 17; ab amicis accipere et in eos conferre cupimus omnes II, 236, 18, cf. II, 182, 1, 41; irascimur iis qui aliis tribuunt, nobis vero non, 349, 45; ea nobis debere amicos arbitramur, 608, 16; sua qui non exprobrant amamus, 352, 20; ea non facile accipit beneficus II, 39, 41; ea in filium confert pater, pro iis gratiam patri referre debet filius II, 180, 6; in multitudine collatis auctoritatem suam deboerunt reges, idque qualibus, 538, 7; 539, 45; 540, 21; viris bonis propria sunt 539, 46.

Benevolentia (εὐνοία); quomodo ab amicitia differat II, 92, 12 ss.; II, 108, 29 ss.; non cadit in res inanimatas II, 92, 9; II, 180, 36; eam sæpe sentimus simulac aliquem viderimus aut bonum aliquod de eo audiverimus II, 180, 27 ss.; mores spectat II, 180, 35; præcipue erga probum sentitur II, 180, 37; quando in amicitiam transeat II, 180, 33; quomodo ab amatione differat II, 108, 32; subito exoriri potest II, 108, 34, 37; ea erga athletas affici possumus II, 108, 35; II, 109, 4; amicitia principium esse videtur II, 108, 38; II, 229, 8, 10; iners quædam amicitia esse videtur II, 108, 46; tempore et consuetudine abit in amicitiam idque in eam quæ bonum spectat I, 108, 47; nec jucundum, nec utile spectat II, 108, 49; eam tribuit qui beneficium accepit, si iusta facit II, 103, 50; non vero qui beneficium præstat, sperans fore ut sibi ei largiter rependatur II, 108, 51; propter virtutem et bonitatem conciliatur II, 109, 2; aliis idem quod concordia esse videtur, aliis vero altera sine altera esse non posse II, 228, 49; nec plane idem est quod amicitia, nec omnino ab ea differt II, 228, 50, cf. II, 180, 38 s.; quomodo ab ea differat II, 229, 7, 9; II, 180, 30; amicitia initium est II, 180, 31; unice congruit amicitia veræ II, 229, 6; non vero iis quæ utilis vel jucundi causa contrahuntur II, 228, 52 ss.; minus pertinet ad eum qui bene vult quam ad eum cui bene vult II, 229, 3; si exstaret in amicitia quæ utilitatis causa contrahitur, etiam rebus anima carentibus benevoli essemus II, 229, 5; causa est cur nos ipsi cognoscere nequeamus II, 182, 31 s.; risum potius excitare valet IV, 260, 34; eam ab auditoribus petere licet oratori, 434, 4; ejus ope audientibus fide dignus videtur orator, 347, 5, cf. 329, 11; ea si caremus, fieri potest, ut optima etiam si sciamus, non suadeamus, 347, 11; iudicis quomodo sibi conciliare debeat orator, si iudex ei jam antea benevolus sit, 448, 17; quomodo si nec malo animo erga eum fuerit, 448, 21, 27 ss.; quomodo si male apud iudicem audiat orator, 448, 42 ss.; quomodo tibi eam in vitæ negotiis conciliabis, 454, 46.

Benevolentia captatio; quomodo instituenda sit in conationalis orationis procemio, 439, 26 ss.; insequi debet exhortationem auditorum ad animum attendendum, nisi calumnia quædam depellenda sit, 441, 29.

Benevoli; quoniam II, 92, 13; esse possumus in eos quos nunquam vidimus II, 92, 16; II, 108, 30; item nescientes quomodo in nos affecti sint in quos benevoli sumus II, 92, 18; iis similiore sunt quam amicis qui se invicem tolerant, sed vitam non una traducunt II, 94, 49; multis simul non facile esse possumus II, 95, 32; tanquam sibi utiles accipient actiones quibus mala avertis, vel bona tibi comparas, 455, 1.

Berecynthius; mons ubi lapis invenitur gladiis nomine isque qualis IV, 107, 6.

Berecynthias; apud Sinopenses Apeliotes vocatur idque quare IV, 45, 26 s.

Bestiæ (θῆρα); eas nequaquam attinet res domestica, 502, 43; cum iis comparatione instituta, mulieribus eadem munera tribuit Plato quæ viris, 502, 41; multæ imaginationem habent III, 466, 10, 12; non tamen omnes eam habere videntur III, 465, 49 s.; fide ac ratione carent omnes III, 466, 9, 12; quia intellectu carent, multæ secundum imaginationem agunt III, 467, 4 s.; appetit, ira et cupidine vivunt IV, 271, 40 s.

Bestiolæ noxiæ; propter eas fundum alvearii mell'igine oblinunt apes III, 195, 23; eas ex alveariis ejiciunt apes operariæ frugi III, 198, 15 ss.; eas vero negligunt oblongæ III, 198, 17 s.

Beta; de ejus cultura fr. 166, a.

Beta; nihil vetat quin multa sint, nec exstat eorum idea II, 628, 1 s.

Bias; ejus præceptum de amicis, 364, 41; 373, 1 ss.; secundum eum virum declarabit magistratus II, 53, 34; fr. 32, b.

Bibaces; cur multi, multum merum raptim bibentes sicci evadant IV, 132, 33 ss.

Bibendum; quoniam syllogismo ad id incitetur aliquis III, 552, 13 ss.; est non solum sitis gratia, sed etiam post cibum IV, 227, 21 s.

Bibendi desiderium; pulmonis calore oritur IV, 257, 8, curid confiteri neminem pudeat IV, 141, 50 ss., cf. *Sitis*.

Bibendi libido; propter eam qui nullo probro abstinet, felix esse nequit, 601, 4.

Bibendi modus; quadrupedum et avium III, 154, 1 ss.; III, 179, 8 ss.

Bibentes; temperatum cur magis crapulam sentiant quam qui meracius IV, 132, 25 ss.; tremebundi quamobrem delirent IV, 296, 37.

Bibere; id nobis cum reliquis animalibus commune est II, 235, 34 s.; aliis gratius est IV, 170, 20; ab eo profecta voluptas non est generatio etsi ita videri possit II, 168, 27, 40; se suaviter cur omnes dicant IV, 314, 24 ss.

Bibere simul; res inepta videtur, nisi sermones serantur II, 235, 35 ss.

Bibere raptim (ἀδρῶς); cur ventres sicciore faciat IV, 132, 19 ss.

Bibliopolæ; multos fasciculos orationum judicialium Isocratis circumferunt fr. 123, b.

Bicubitum; quantum sit II, 281, 18; exemplum quanti, 2, 25; 8, 24; II, 281, 18; ei nihil contrarium, 5, 24; 8, 10; non recipit magis et minus, 9, 6.

Biça (συμπε); conscenditur audito classici signo III, 639, 18 s.

Bilanx; v. *Libra*.

Biliositas (ἀκροχολία); species iracundiæ II, 245, 29.

Biliosi (ἀκρόχολοι); quoniam II, 48, 2; si sciamus quidnam iis prosit, ad artem pertinet II, 468, 32; cur eos infes-

tent æstas sicca et aquilonia Itemque autumnus IV, 110, 24 ss.

Biliosum sedimentum (χολώδης ὑπόσταισις); ubi non amplius adest sanguis a jecore trahitur IV, 297, 2 s.

Bilis (χολή); est pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 230, 50; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; cum flava, tum atra excrementum, ideoque pars similis est III, 38, 10; eam alii calidam, alii frigidam esse censent III, 232, 3 ss.; ejus prima materies forsitan amara sunt II, 561, 29; forsitan ex eodem fit ex quo pituita II, 561, 30; ex ea fieri potest pituita, idque quomodo II, 561, 33 s.; excrementum, ideoque calorem habet, idque quare III, 233, 22 ss.; quæ per totum corpus extra fel (vesiculam) invenitur, excrementum vel colliquamentum esse videtur III, 275, 12 s., 48 s.; ejus copia quæ in morbis acutis prostat comparari nequit cum ea quæ a felle destillare potuisset III, 275, 10 s.; quatenus uno sensu percipitur, eam et flavam et amaram esse constat III, 462, 27 ss.; circa eam fallitur visus atque omne flavum ei assimilatur III, 462, 30 s.; a putredine provenit IV, 314, 33; cur æstate potius gignatur IV, 314, 31 ss.; cur sæpe prædominetur apud eos quibus natura calida est, si modo pleni robustique sint, nisi concumbant IV, 142, 15 ss.; in eam distribuitur alimentum pars IV, 304, 42; eam deiciunt metuentes IV, 257, 42; eam spectat medicus, quia ea quoque consistit sanitas II, 263, 19; morbi ab ea oriundi cur æstate contrahi soleant IV, 108, 35 s.; cur eam medicamenta purgantia ad ventrem agant IV, 314, 11 ss.

Bilis atra (χολή μέλαινα); frigida est III, 505, 32; item excrementum III, 505, 34; refrigerat alimentum officinam et omnes partes quibus potentia inest III, 505, 32 s.; redundat ubi contrarii humores siccescunt IV, 110, 34 s.; ejus succus et temperamentum fluatosa sunt IV, 266, 29 s.; ideo ei affectus flatuosos et præcordiorum morbos medici tribuunt IV, 266, 30 s.; simile ei temperamentum et naturam vinum sortitur IV, 266, 32 s.; et calidissima et frigidissima fit, idque quare IV, 267, 9 s.; si modum in corpore excedat morbos attonitos, aut torpores, aut animæ dejectiones aut timores parit IV, 267, 17 ss.; IV, 268, 15 ss.; in quibus admodum incaluerit parit hilaritates cum cantu, mentis alienationes et ulcerum eruptiones IV, 267, 20 s.; pleisque morbum melancholicum quendam creat IV, 267, 22 s.; quibus vero multa et frigida inest torpidi et fatui fiunt IV, 267, 27 s.; quibus multa et calida furiosi, ingenui, in amorem proclives fiunt IV, 267, 28 s.; item ira et cupidine facile permoventur et loquaces fiunt IV, 267, 29 s.; multi morbis furiosis vel qui nimis affectui tribuuntur ab ea capiuntur, idque quare IV, 267, 31 ss.; quibus propter vehementem calorem medium versus effluerit prudentiores et multis in rebus ceteris sapientiores fiunt IV, 267, 36 ss.; magnum ad pericula subeunda discrimen facit IV, 267, 41 ss.; item in quotidiano animæ habitu IV, 267, 53; quos vexat si insomniis tenentur IV, 133, 5; qui ea laborant, eorum nonnulli in crapulis penitus enervantur IV, 130, 51 s.; ejus modo adhærescit corpori humoris crudi sedimentum IV, 112, 5 ss.; si purgatur cur purgatio modum non excedat IV, 311, 26 ss.; eam facile purgare solent IV, 311, 30; cur qui eam evomuerint in periculo sint IV, 297, 1 ss.; vitilis ab ea ortis varices prosunt IV, 140, 9 s.; morbi ab ea oriundi IV, 265, 19 ss., v. *Melancholia* et *Melancholici*.

Bilis flava (χολή ξανθή); unde proveniat IV, 311, 34 ss.; dum intra corpus est, calida et crassa est, ab eo vero separata refrigeratur et humectatur III, 234, 14 ss.;

igitur humectatur magis III, 234, 18; ei proprium esse statuendum est ut plus minusve oppositorum particeps esse possit III, 234, 18 ss.; si purgetur, cur purgatio modum excedat IV, 311, 26 ss.

Binarius numerus (δυάς); solus numerorum parium primus est, 264, 17; inter eum et monadem nihil interest II, 312, 25; numerus simpliciter minimus est II, 302, 16, cf. 18, 21; numero non mensuratur, nec ex numero componitur, 165, 2, 6; numeri species individua 165, 24, v. *Dyas*.

Binarii numeri; in quaternario numero partim hoc, partim illo modo insunt, 287, 27.

Bipartita divisio (τὸ διχοτομεῖν); partim fieri nequit, partim frustra fit III, 226, 36; quasi conjungendo una efficitur, si in ea utimur differentia aliis differentiis carente III, 225, 8 ss.; quodsi ea individuas species attingere liceret, id unica differentia fieri deberet III, 225, 5; idque quare III, 225, 24 ss.; in ea privationes differentiam non faciunt III, 225, 16 s.; in ea inutiles sunt omnes differentie præter ultimam III, 225, 28 s.; quidam ea semper singularia petunt, idque perperam III, 223, 18 ss., cf. III, 225, 19.

Bipartita divisio utentes (δι διχοτομοῦντες); privatione dividere debent atque revera dividunt III, 223, 36 s.; species individuas assequi nequeunt, idque quare III, 224, 20 ss.; III, 225, 17 ss., 39 s., cf. III, 225, 3 ss.; iis differentia ultimæ semper quattuor erunt vel alio numero qui duplicanda unitate obtinetur III, 224, 27 s.; secundum munera animæ et corpori communia dividere coguntur anima prædita III, 224, 42 ss.; item feritate et mansuetudine III, 224, 46 ss.

Bipedalis linea; ei potentia inest pedalis III, 488, 39.

Bipes; qualitas est II, 526, 2; de multis prædicatur II, 555, 36; differentia animalis, 2, 15; II, 620, 31 s.; ad eum non referri debet servus, 10, 47; 11, 1; ultima differentia esse nequit quia pedes specie inter se differunt III, 224, 5 s.; ultima esset differentia, si homo unicum animal bipes esset III, 225, 34 ss., cf. 28; ejus idea est secundum idearum assertores II, 616, 28; necessario separabile et substantia erit secundum idearum assertores II, 554, 20; probatur ens quoddam per se esse, si homo ens quoddam per se sit II, 251, 34; hominis causa est II, 529, 1; quomodo ex eo dicatur homo II, 530, 35; in definitione non prædicatur de animali, 155, 39; species animalis pedestris et volatilis est 244, 6; secum affert vel pedestre vel volatile, 244, 12; exemplum citatur, 4, 29; 52, 16, 37; 96, 4; 135; 36; 143, 11; 186, 24; 209, 4.

Bipedes; iis accensendus homo est II, 483, 20; II, 617, 2; III, 142, 24; III, 307, 2 s.; III, 298, 26 s.; 28 s.; III, 300, 13, 25; III, 304, 14 ss.; III, 313, 26; III, 312, 36; III, 314, 4; III, 345, 44 s.; item avis, etiamsi gibber sit III, 142, 24; III, 307, 2 s.; III, 345, 44 s.; III, 249, 6; III, 298, 26, 29 s.; 38 s.; III, 300, 13, 25; III, 312, 49 s.; III, 304, 14 ss.; III, 313, 26; iis accensendæ sunt aves palmipedes, idque quare III, 317, 34 s.; iis accensendus est struthio libycus III, 303, 42 s.; partim viviparæ, partim oviparæ sunt III, 345, 44 s.; earum solus homo viviparus est III, 76, 39; sexus differentiam habent III, 75, 7; quisnam sit earum intra uterum (vel ovum) situs III, 142, 24 s.; quæ hujusmodi sunt, ubi perfecta sunt sanguinem habent III, 5, 30 s.; apud eas supra ab ante distinctum est III, 307, 1 ss.; superiore sui partem universam parti superiori obversam habent III, 307, 13 s., 18 s.; idque quia rectæ sunt III, 307, 19; nulla omnia membra in convexum vel in concavum flectit III, 314, 42 s., cf. 35 ss.; inter eas et quadrupes medium tenet similia III,

294, 7 s.; quatenus iis similes sint similes III, 25, 1.
Bipedes oviparæ; v. *Aves*.
Bipedes viviparæ; v. *Homos*.
Bis diapason; cur consonet IV, 210, 3 ss.; IV, 211, 51 ss.
Bis diatessaron; cur non consonet IV, 210, 3 ss.; IV, 211, 51 ss.
Bis per acutos; cur non consonet IV, 210, 3 ss.; IV, 211, 51 ss.
Bis tria; aquæ numerus esse nequit II, 636, 51.
Bisaltarum regio; prope eam Crastonia IV, 97, 27.
Bistonis palus; in ea inveniuntur pleraque piscium genera III, 158, 26 s.
Bisulca (δισυλκή); pedes bifidos habent III, 223, 45; defectu naturæ eo modo se habent animalia III, 254, 51 s.; multa eorum talum habent III, 20, 30 s., cf. III, 24, 4; III, 294, 28; posteriora leviora habent III, 294, 33 s.; igitur iis est talus III, 294, 33; si talum non haberent lidungula essent, idque quare III, 294, 34 ss.; cur talos in posterioribus habeant fr. 206, a; minus naturæ consentaneum esse videtur, si unum habeant cornu quam si solidungula, idque quare III, 254, 47 ss.; quomodo variis ætatibus se habeant quod ad rationem inter partes superiores et inferiores attinet III, 289, 38 ss., cf. III, 22, 13; III, 292, 31 s.; minus quam ea pumilionis speciem referunt multífida et cornibus carentia III, 289, 40 s.; perfectos fœtus pariunt, idque quare III, 408, 38 ss.; plerumque paucipara sunt III, 404, 7 s., cf. III, 408, 40 s.; idque non propter ungularum fissuram, sed quia plerumque salis magna sunt III, 404, 9 ss.; utriusque dentes habentia vivipara ac sanguine prædita sunt III, 271, 3 ss.; unicum ventriculum habent III, 271, 4; quomodo se habeant III, 20, 15 s., 20 s.; ad ea pertinent pleraque cornuta III, 20, 23 s.; III, 254, 37; pleraque eorum cornibus utuntur ad injurias infligendas, nonnulla tamen et ad propellendas III, 254, 17 ss.; quibus cornua denegavit natura, iis aliud auxilium dedit ad injurias propellendas III, 254, 19 ss.; item iis quorum cornua ad pugnandum inutilia sunt III, 254, 26 ss.; eorum exempla citantur III, 20, 16 s.; 24, 27, 42; III, 24, 3; iis accensenda est camelus III, 292, 28 ss.; idque etiam si unipara sit III, 404, 15; quatenus ad ea pertineat camelus III, 19, 49 ss.; iis non accensendus est elephas III, 248, 39 s.; ad ea pertinet equicervus et pardium (vel hipparidion) III, 19, 35 s.; iis accensendus est oryx III, 254, 43; iis accensendus est struthio libycus III, 300, 29 s.; III, 303, 43; iis accensendus est sus III, 271, 7; iis accensendum est suum quoddam genus III, 524, 25; iis accensenda est sus, etiam si multipara sit III, 403, 45 s., cf. III, 408, 50 ss.; cur, ut boves, potius confluentes aquas bibant IV, 317, 7 ss., v. *Dentes utrinque non habentia et Ruminantia*.
Bithynia *Thraciæ* (leg. videtur in Σ.θ.ο.ι.α); ibi nascitur id quod spinus vocatur IV, 80, 8.
Bitumen (ἔσφαλρος); ejus vehementi odore necantur tam homo quam reliqua animalia III, 457, 26 ss.; III, 487, 18; ei similem odorem emittunt quum comburantur, lapides qui in Ponto flumine deferuntur IV, 96, 16 ss.; fossile gignitur Apolloniæ juxta regionem Taulantiorum (?) IV, 98, 22 ss.
Bitys; ejus statua Argis occidit eum qui Bitysis mortis causa fuerat IV, 105, 1 ss., cf. *Milys*.
Bivalvia (τὰ δίτρεα); eorum generis similitudinem habet ideoque partium et totius corporis figura determinatur III, 226, 23 ss.; eorum partes affectibus, id est secundum magis et minus differant III, 226, 26 ss.; eorum corpus unicus circulus est III, 280, 31 s.; in ambitu dissimilitudinem exhibent III, 280, 34 s.; pauca quæ-

dam unica sunt testacea quæ in fluminibus inveniuntur III, 165, 24; alia in aliis locis nascuntur, idque in quibusdam III, 89, 8 ss.; alia locum mutant, alia non III, 89, 11; anum in superiori parte habent III, 148, 2 s.; quatenus iis similes sint urticæ III, 148, 4 s.; quænam III, 62, 6 s.; partim apertilia sunt, partim clausa III, 62, 8 ss.; III, 285, 12 ss.; quomodo se habeant apertilia III, 62, 45 s.; differunt vero magis immobilia III, 62, 47, v. *Univalvia*; testacea sunt III, 170, 48; ideoque prægnantia optima sunt III, 170, 48; papaver in cardine habent III, 63, 48; III, 280, 5; ovum vero a dextra parte III, 280, 6, cf. 28, 37, 44 ss.; anum a sinistra III, 280, 6 s.; ad apertilia pertinent pectines et muscoli III, 62, 9; III, 279, 21; III, 285, 13; ad clausa solenes III, 62, 12 ss.; III, 285, 15 s.; salutis suæ prospiciunt sese concludendo III, 279, 21 s.; quatenus iis assimilari possint turbinata III, 279, 12, 23; quatenus univalvia III, 279, 19 s.; multa invadunt atque exsugunt stellæ marinæ III, 282, 2 s.
Blæsi (φελίοι); iis ligata est lingua III, 10, 42 s.; iis lingua non satis libera est III, 250, 13 s.; literarum defectu laborant III, 250, 15; cur Æthiopes et Ægyptii sint IV, 191, 11 ss.
Blæsitas (ἡ φελλότης); quidnam sit IV, 180, 13 s.
Blanditia; ei opponitur morositas, quia medium nomine caret II, 49, 23; spectat voluptates et molestias in hominum consuetudine occurrentes II, 49, 30.
Blandus (ἄσπερος); quisnam II, 22, 6; II, 48, 36; II, 49, 19; II, 114, 43; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; II, 48, 35; vituperandus est II, 48, 42; habitus inter eum et morosum nomine caret II, 48, 44; II, 49, 18; eorum signa fr. 192, b, v. tamen *Amānus*.
Blax; locus prope Cumam situs fr. 267, a.
Boces (βῶκε); gregales sunt III, 175, 9; in dorso notati fr. 177, a.
Bœoti; Parnassum Apollini sacrum esse tradunt fr. 348, b; quomodo vocent meropem III, 104, 6 s.; eos illicibus comparavit Pericles, 390, 24.
Bœotia; eam tenuerunt Leleges fr. 276, b; per eam iter fecerunt Ænians Athenas missi IV, 100, 16; urbs Orchomeniorum in ea IV, 91, 14; ejus civitates vicinæ Orchomenus et Lebadia III, 168, 46 s.; eam ante prælium Leuctris commissum cum Peloponnesiis invaserant Lacedæmonii, 426, 49; in quibusdam ejus partibus inveniuntur aspalaces III, 168, 46 ss.; aspalacum magna copia redndat IV, 98, 12.
Bolbe lacus; in Sycio agro invenitur III, 31, 32 s.; circa eum gignitur leporum quoddam genus qui duos pulmones habere videntur, idque quare III, 31, 32 ss.
Bolynthus; in monte Hesæno nascitur IV, 75, 1; monæpon a Pæonibus vocatur IV, 75, 3; bovi est similis IV, 75, 4; jubam habet IV, 75, 6; cornua deorsum flexa et alra habet IV, 75, 9; tergoris ejus magnitudo quanta sit IV, 75, 12; qualem carnem habeat IV, 75, 15; quomodo se defendat IV, 75, 15 ss.
Bolitæna; genus polyporum est III, 57, 48, 54; vocatur etiam ozolis III, 58, 1; ei specie similis est nautilus III, 58, 7 s.; in euripo Pyrrhæo non comparent III, 192, 10 ss.
Bolus; cur ubi magnum devoravimus strangulemur IV, 284, 47 ss.
Bombus; distantia ab ea ad acutissimam neten æqualis est distantia ab A ad Ω II, 637, 33.
Bombus; enumerantur quædam insecta quæ eum edant III, 543, 8 ss.; quomodo eum edant insecta hac facultate prædita III, 513, 11 ss.

βόμβυξ; (tibiurum pars); eas omnes difficulter implent idque quare III, 656, 18 s.

Bombyces (βομβύκιον); quale et ubinam e luto ædificium pullis struant III, 98, 37 ss.; eorum vermes albi sunt et nigra membrana continetur III, 98, 42; eorum cera sine membrana in luto continetur III, 98, 43 s.; multo tenuior est quam apum III, 98, 44 s., v. *Bombylii*.

Bombylii (βομβύλιοι); insectorum favificantium solitariorum maxima sunt III, 195, 2 s., cf. *Bombyces*; qualem nidum faciant, idque ubinam III, 203, 10 s.; in eorum nido cujusdam pravi mellis principium invenitur III, 203, 11 s.

Bombylius (βομβύλιος); ex eruca fit atque ea rursus e verme, idque quali III, 94, 7 ss.; ex ejus filis bombycinam quandam telam mulieres texere docuit Pamphila III, 94, 11 ss.; ex eo fit neocyclus III, 94, 9 s.

Bonatus; quomodo eum appellent Pæones III, 204, 28; ubinam invenitur III, 20, 42 s.; III, 204, 26 ss.; magnitudine taurum aequat III, 204, 29; quinam sit ejus habitus III, 204, 29 ss.; quantum ejus corium III, 204, 30 s.; quales pilos habeat III, 204, 33 ss., 37 ss.; raro admodum fulvis vel ater evadit III, 204, 39 s.; comas caproneas habet easque quantas III, 204, 45; bisulcus est et jubatus III, 20, 40 ss.; III, 204, 32, 49; fera cornuta est III, 19, 20 s.; III, 20, 41; III, 204, 40, 48; qualia cornua habeat III, 20, 41; III, 204, 40 ss., 44; ejus cornua adunca et in se invicem conversa sunt ideoque ad pugnam inutilia sunt III, 254, 32 s.; igitur excrementis projiciendo salutis prospicit III, 254, 33 s.; in latus potius quam antrorsum prospicit, idque quare III, 204, 45 s.; dentibus superioribus caret III, 204, 46 s.; crura hirsuta habet III, 204, 48; qualis ei sit cauda III, 204, 49 s.; qualis cutis III, 204, 51 s.; excitat pulverem et fodit III, 204, 50 s.; ejus caro suavis est III, 204, 52; ideo eum venantur III, 204, 52 s.; quidnam faciat ictus III, 205, 1 ss.; multum stercoris emittit, idque facile et sæpe III, 205, 3 s., 11 s.; per quantum spatium stercus emittere possit III, 205, 3; perterriti ac perturbati stercus adurit, pacati vero non III, 205, 5 ss.; pariendi tempore in montibus congregantur III, 205, 8 s.; locum ubi pariunt stercore suo circumvallant III, 205, 9 ss.; partes internas bubulis similes habet III, 31, 11 s.

Bonitas; virtutis universalis sequela est II, 247, 9.

Bona fortuna; v. *Fortuna bona*.

Bonum (*aliorum de eo sententia*); Anaxagoræ idem est quod mens II, 610, 19, 22; id idem esse quod malum arbitratr Heraclitus, 268, 12; II, 250, 15; id aliquatenus tanquam principium consideravit Empedocles, idque primus II, 474, 12 s.; id amor assimilavit Empedocles II, 610, 12 s.; id finito adnumerant Pythagorei II, 20, 4; perperam cum ejus scientia confudit virtutem Plato II, 132, 4; id uni assimilavit Plato II, 478, 32 s.; id aliquis (Speusippus) tanquam necessario uni adnectere veritus est II, 635, 19; quaeritur num principis elementisque assimilandum sit II, 634, 27 ss.; id theologi progrediente natura apparuisse censent II, 634, 31 ss.; item hodierni nonnulli II, 634, 32; idque quare II, 634, 34 ss.; item poetæ antiqui II, 634, 39; idque quare II, 634, 42 s.; quibus difficultatibus implicentur qui id statim ab initio adfuisse censent II, 634, 36 ss.; II, 635, 5 ss.; id primo generanti assimilant mixti theologi, inter quos Pherecydes II, 634, 44 s.; item Magi II, 634, 46; item Empedocles et Anaxagoras II, 634, 47; id unius ideæ assimilant nonnulli eorum qui immotas substantias esse ponunt II, 634, 49 s.; unum maxime ejus substantiæ esse censent lidem II, 634, 51; omnes artis opus esse putant II, 87, 21; qui

eo pertinere negant quod omnes appetunt inepta proferunt II, 117, 30; id tollunt qui infinitum esse statuunt II, 487, 38 s.

Bonum; definiti solet id quod omnes appetunt II, 1, 3; finis est rerum agendarum quem sui ipsius causa appetimus II, 1, 20, 24; ejus species fr. 101, a, b; ejus cognitio magnum momentum habet ad vitam instituendam II, 1, 25; politicæ finis est II, 1, 30; II, 2, 3; etiam si idem sit civitati et individuo, majus et perfectius est civitatis bonum II, 2, 3; proprium quiddam et quod difficulter adimitur videtur esse II, 3, 42; probatur ejus idea non exstare II, 4, 16 ss.; II, 190, 12 ss.; nec si tantummodo eorum ratio habentur quæ per se bona sunt II, 5, 2 ss.; non est commune quiddam quod una idea comprehenditur II, 5, 12; quaestio de ejus idea remittitur ad aliam disciplinam II, 5, 19; II, 190, 8; si exstet aliquid commune et separatim per se, non pertinet ad rem moralem II, 5, 20; II, 190, 17; nec in ea tanquam exemplum adhiberi possit ad quod cetera bona exigantur II, 5, 27 ss.; non rite definitur habitus virtutis et quare, 240, 40, 44; ei proprium est ut optabile sit, 229, 38; II, 235, 20; id omnes appetunt II, 170, 31; naturaliter est finis deliberationis II, 205, 47; II, 206, 5; viro sibi sufficienti idem quod vivere II, 235, 21 s.; id quaerunt omnes, non quod patrium est, 510, 21; id nobis ipsis optamus II, 178, 41; voluptatis genus esse nequit, si aliqua voluptas bonum non sit, 205, 38; cur scientiæ genus esse nequeat, 206, 15; id solum amabile est II, 106, 40; si non necessario jucundum, malum non necessario molestum est, 195, 26; differt a jucundo II, 220, 14; id amamus ubi volumus quæ amamus II, 220, 13; ne id quidem perpetuo tolleretur aliquis, si simul molestum esset II, 95, 44; multis modis dicitur, 182, 54; II, 191, 20; ei peculiaris quædam pulchritudo est II, 191, 26; non agibile est II, 191, 27; agibile id est cujus gratia res fiunt II, 191, 28; difficile est II, 20, 6; per se bonum est, per accedens non malum, 37, 38; si ei non proprium sit ut optimum sit, malo non proprium est ut pessimum sit, 231, 32; per malum rite definiri nequit, 240, 13; 248, 28; ei perperam proprium esse dicitur quod sit malo contrarium, 222, 46; ei contrarium est malum, 21, 7; II, 89, 27; quomodo malo opponatur, 17, 27, 43; numero idem esse nequit quod malum, 256, 14; simul malum erit, si homo omnium mensura sit II, 590, 10; id quoque per translationem de malis dicimus II, 527, 50; ex eo fit mutatio in non bonum, et vice versa II, 512, 49 s.; si ab eo in malum fiat motus, hic motus specie unus est II, 334, 16; in omnibus maxime principium est II, 610, 9; igitur recte agunt qui id ita sumunt II, 610, 10; non tamen dicunt utrum causa finalis an movens an formalis sit II, 610, 11; multis rebus cognitionis et motus principium est II, 514, 47 s.; id nec non inter principia ponere licet, nec ita ponere ut idearum assertores II, 635, 34; ejus opinio si cum albi sensu connectatur, exinde non fit imaginatio III, 460, 18 s.; ipsorum bonorum principium est II, 474, 15; non in genere est, sed ipsum genus, 23, 34; 210, 30; eo tanquam genere continetur mediocre, 210, 51; omnibus categoriis inest, 4, 29; 190, 23; II, 133, 10; II, 169, 18; tot modis dicitur quot unum, 4, 23; 190, 19; qualitas est II, 538, 7; non sine subjecto dicitur II, 538, 22; differentia, non genus esse probatur, 243, 7; probatur fieri non posse ut quod non de alio prædicatur non sit idem quod bonum esse II, 543, 9 ss.; id est quod rei non bonæ adjectum eam bonam reddit, 196, 42; malo additum id non necessario totum efficit bonum, 197, 3; quod cuique rei est, eam rem cui bo-

num est, servare solet, 497, 47; semper in actione est II, 614, 42 s.; igitur a pulchro differt *ibid.*; ipsum significamus dicentes *secundum quod* bonum II, 528, 29 s.; omnis generationis et motus finis est II, 471, 50 s.; causa est cur generatio semper vel plerumque eodem modo fiat II, 460, 48; per se et natura sua finis et causa finalis est II, 490, 10; causa finalis est II, 585, 4 s.; rebus agendis competit iisque quæ in motu sunt II, 585, 5 s.; in unaquaque re causa finalis est II, 469, 39, 43, cf. II, 471, 50; amabile est idque tanquam finis II, 91, 49, 51; id sine actione possidet optime se habens II, 401, 38; II, 402, 8; tanto pluribus ad id acquirendum actionibus indiget unumquodque quo longius ab optime se habenti distet II, 401, 39 s.; II, 402, 9; id nonnulla assequi nequeunt, quidcunque fecerint, nec omnino assequi conantur II, 401, 43; II, 402, 10, 15; partim ab eo deducuntur propositiones quibus de rebus agendis concludimus III, 522, 5; cur causæ quæ ad id faciunt necessariæ esse dicantur II, 518, 23 ss.; in universi natura partim tanquam separatum est, partim ordine constat II, 609, 32 ss.; qui hæc non agnoscunt in multa impossibilia vel absurda incidunt II, 609, 48; elegantiores de eo opiniones latere non debent II, 609, 49; nec quænam paucioribus difficultatibus obnoxie sint II, 699, 49 s.; ejus ratio non habetur in re mathematica II, 490, 17 ss.; habetur vero in artibus illiberalibus II, 490, 21 s.; revera numeris et rebus mathematicis inest II, 637, 45; simplex est II, 148, 15; II, 226, 35; sibi simile est II, 226, 40; non simplex, sed sibi persequuntur omnes, 343, 42; aliquid proprie sic dictum, præter virtutes morales requirimus II, 75, 15; non necessario verum est II, 537, 30; eo quod æternum est non magis bonum est II, 4, 40; ejus causa esse nequeunt nec elementa, nec fortuna vel casus II, 473, 31 ss.; id non cognoscere posset anima, eo quod ex elementis composita esset III, 441, 49; quænam ejus species animalia moveat III, 521, 19 s.; cujusvis actionem sequitur quædam voluptas II, 169, 17; ejus effectivum utile, 258, 32; quod habet quisque, cumulare et augere solet, 366, 10; unumquodque alii bono additum magis expetendum quam solum II, 117, 28; proprium magnum videtur ob propinquitatem II, 225, 45; alienum parvum propter distantiam II, 225, 46; quæque res peculiare appetit, non omnes commune aliquod atque idem II, 191, 13; nunquam imperfectum esse perhibet II, 168, 12; nunquam pravitati inest II, 168, 14, 17; omnibus commune non est II, 168, 17; optimum esse perhibetur II, 168, 18; honesta impedire nequit II, 168, 80; ali-quod omnibus pravis inest II, 224, 34, 39, 51; æquale non tribui debet meliori et peiori II, 179, 48; in eo res esse dicuntur II, 287, 42; alio modo de justitia dicitur ac de fortitudine, 181, 18; magno quod contrarium dicitur, id magnum malum esse videbitur et vice versa, 421, 21; si quid post calamitates perpassas eveniat, misericordiam movet, 359, 15; nullum si eveniat, vel si nullum emolumentum ex eo redundet, misericordiam movet, 359, 17; vel absolute bonum est vel alicui II, 87, 30; partim actus est, partim habitus II, 87, 36; de omni disserere ad nullam pertinet scientiam vel facultatem II, 133, 9.

Bona; perperam a jucundis et pulchris distinguuntur in *Deliaco* epigrammate II, 8, 43, II, 183, 4; eorum causa *Empedoclis* amor est, si ejus mentem respicias II, 474, 11, cf. 8; in eorum ordine unum reponunt Pythagorei II, 4, 43; omnium ipsum bonum, i. e. ideam boni optimum esse statuunt idearum assertores II, 189, 44 ss.; iis voluptatem accensere recusant nonnulli II, 167, 51

s.; II, 168, 9; eorum non unica est scientia, ne eorum quidem quæ ad eandem categoriam pertinent II, 4, 32; II, 190, 28 s., 35; distinguenda sunt quæ per se bona sunt ab iis quæ propter hæc ipsa II, 4, 51; quænam per se bona sint II, 5, 2; quæritur quatenus homonyma sint II, 5, 13 ss.; quæstio de eorum homonymia remittitur ad aliam disciplinam II, 5, 17; eorum divisio fr. 92, a; fr. 102, b; fr. 103, a; fr. 119, b; eorum similitudo fr. 92, b; in re morali de iis tantummodo sermo sit quæ ab homine vel peragi vel acquiri possunt II, 5, 21, 24; quæ ad animum non pertinent, partim felicitati necessaria sunt, partim eam instrumenti instar adjuvant II, 9, 30; omnium consensu eorum tria sunt genera, nempe corporis, animæ et externa, 600, 46; II, 7, 44, 49; II, 88, 49; II, 135, 26, cf. II, 192, 2; omnibus opus est felici, idque quare, 600, 47; II, 88, 49; pertinent partim ad eum cui insunt, partim externa sunt, 320, 42; quænam pertineant ad eum cui insunt, 320, 44; quænam externa, 320, 45; alia externa sunt, alia corporis II, 165, 3 s.; alia simpliciter bona, alia alicui II, 208, 21; partim honorabilia, partim laudabilia partim facultates vel potentia bona II, 134, 12; quantum genus constat iis quæ bonum servare vel faciunt II, 134, 29 ss.; partim omnino et semper bona sunt, partim non II, 134, 32; partim fines sunt, partim non II, 134, 37; dividuntur in bona animæ, bona corporis et bona externa II, 135, 26; distinguuntur in bona simpliciter et bona alicui II, 220, 23; utraque appetimus II, 220, 34; item alia bona quia ejusmodi sunt, alia quia utilia II, 220, 39; ea appetimus omnes II, 181, 9 ss.; ea quisque sibi maxime exoptat II, 97, 6; maxime etiamsi fortasse non omnia, amico suo, quatenus homo est, evenire optat amicus II, 97, 5; quænam sint cum in universum, tum unicuique, 323, 8; 325, 18; de iis loci communes, 323, 22 ss.; item de bono apparenti vel dubio, 324, 7; eorum sumptio bonum est, 323, 22; majoris loco minoris sumptio bonum est, 323, 25; loci de peculiaribus unicuique, 324, 16 ss.; de quibus usurpatur prospera aut adversa fortuna, absolute quidem bona sunt, sed huic vel illi non semper II, 52, 47; circa eadem versatur injustus, utpote avidus II, 52, 46; quænam optent ac sectentur homines II, 52, 48; quænam vero optare ac præferre deberent II, 52, 49; quæ revera ita se habent meliora iis quæ opinionis ratione, 328, 10; quomodo definiantur quæ ab opinione pendent, 328, 15; quæ esse magis quam videri volunt, meliora sunt, 328, 15; quæ ad multa utilia sunt, meliora sunt, 328, 18; eorum maxima erit copia, si unum boni natura sit II, 635, 11; natura insunt II, 474, 4; eorum causa bonum ipsum est II, 474, 15; nisi per se sunt bona, nihil vetat quominus quod ex iis compositum est, non sit bonum, 253, 19; quænam eorum fines sint II, 241, 18 s.; quænam eorum honesta sint II, 241, 20 ss., 38; distinguuntur ab honestis II, 173, 31 s.; alia simpliciter bona sunt, alia non simpliciter II, 173, 32 s.; enumerantur quædam II, 173, 33 ss.; qui alicui eorum se subtrahit nec id possidere vult, ingenuus non est II, 173, 44 s.; nec qui ab iis corrumpitur II, 173, 46; maxime eveniunt cum publice omnibus, tum privatim unicuique ubi omnes certatim honestum summopere sectantur II, 111, 44; laudabile est discernere quænam magna, quænam parva sint II, 214, 25; magna esse videntur quæ sectantur qui optimo gaudent habitu circa res jucundas II, 214, 27; præter rationem magna despicitur virtutes II, 214, 33; alia honore digna, alia præter rationem magna II, 215, 12; eorum quæ honore sunt alia magna, alia parva II, 215, 13; majora iis quæ omnium

consensu magna sunt, vel magna videntur, majora habentur, 327, 32; quæ eidem adjuncta majus efficiunt totum, meliora, 328, 24; quæ non latent præsentia meliora quam quæ latent, 328, 25; ea sunt quæ facere convenit viro bono II, 74, 5 s.; ea facere per se res est expectanda II, 123, 7; in eorum electione quinam committantur errores II, 144, 39; præsentibus male uti opus est imprudentiæ II, 245, 25; ea sibi quisque cupit II, 107, 33; si quis aliud quid factus est ac antea, omnia non cupit id habere quod factum est II, 107, 34; dubitant an lege tantummodo an etiam natura exstent II, 2, 15; multis detrimento sunt II, 2, 16; eorum bonitatem probant definito fine II, 191, 41; diviniassima ac præstantissima laude superiora sunt II, 12, 30; revera magna pretio et studio digna sunt II, 215, 5; eorum causæ ac principia honore digna divinaque laude superiora sunt II, 12, 44; studio digna putamus, 347, 47; invita non laudamus, sed spontanea II, 207, 22; nihil impedit quominus non bonis sint præferenda, 199, 43; sophisticæ quæritur, utrum hujusmodi sint, an non bona quæ partim bona, partim mala sunt, 281, 42; ea quæ non esse putat, nemo facere vult II, 63, 14; alia homini agibilia sunt, alia non II, 189, 31; quædam omnino motu carent atque hæc forsân præstantissima sunt II, 189, 34; quædam agibilia quidem sunt, sed homine præstantioribus II, 189, 35; qui plura sibi tribuit injuriam infligit II, 151, 13; iis uti non posse, turpe est, sed præcipue in otio, 619, 54; iis nemo solus perfrui vult II, 112, 37; iis qui secum frui possint quærit sufficientibus opibus instructus II, 235, 1, cf. II, 182, 40 ss.; eorum participes facere amicos cupimus II, 235, 42, cf. II, 182, 41; iis qui nobiscum gaudent, eos amamus, 351, 31; quibus eadem sunt amamus, 351, 35, 46; nostra qui laudant amamus, 352, 16; amamus quos ad ea consequenda adjuverimus 352, 43; ea immodice laudare pudorem incutit, 355, 49; quomodo ea amico suo vulgo tribuere putetur amicus II, 227, 44; ea sibi optat eodem modo vir bonus, quo amicus amico suo II, 228, 10; accepta magis quam mala recordari æquum est, 342, 12; quæ omnes, vel plerique habent, non participare, pudori est, 350, 10; non omnia æque indignationem movent, 360, 33; quænam inprimis, 360, 37; item magis indignationem si recens paria sint, 360, 41; item quod possidenti non convenit, 360, 52 ss.; maximis digni eaque adepti in indignationem proclives, 361, 12; quibus carent qui se dignos putant in indignationem proclives, 362, 36; honoratis viris digna qui habent, in æmulationem proclives, 362, 28; quænam æmulanda, 362, 47, 50; circa ea versatur noxa et injustitia II, 160, 4; eorum privatione consistit noxa II, 160, 34; iis contraria mala II, 474, 4; ea a malis discernere valet prudens II, 110, 6; quæ sibi bona habet pravus, ei revera bona non sunt II, 160, 35; qualia ea sui causa esse vult aliquis, talis necessario ipse est II, 222, 5; quænam numerorum et rerum mathematicarum facultates ad eorum seriem pertineant II, 637, 45 ss.; de quibusnam inprimis fiat contentio II, 241, 28 ss.; causa non sunt cur in civitatem coeant, 529, 13.

Bona; eorum communitas Platoni propria est, 519, 49; civium æqualia esse jussit Phaleas Chalcædonius, 506, 5; 519, 46; eorum æqualitatem aliquid ad societatem civilem conferre, intellexisse videntur nonnulli antiqui, 506, 21; ea æqualia esse non sufficit, 506, 35; nec mediocritas esse sufficit, nisi cupiditates compensantur, 506, 36; non tantum usus civilibus sufficere debent, sed etiam periculis externis, 507, 19; quanta esse debeant ad avertenda, quantum fieri possit, per-

ricula externa, 507, 21, 27; aliquid ad præcavendas seditiones confert eorum æqualitas, sed non multum, 507, 36; eorum æqualitatem non bene ordinavit Phaleas, 507, 50, v. *Possessio et Res familiaris*; eorum æquationem inducunt demagogi, 570, 42; ea ut publicare possint, divites calumniantur demagogi, 570, 43; ea ut publicare possent Megaris multos nobiles in exilium miserunt demagogi, 570, 34; æquanda non sunt in democratia, 577, 31; si æquantur, necessario alia exsistit respublica quam democratia vel oligarchia, 578, 45; multa in ultimo democratia genere publicant demagogi, 595, 24; publicata non publica esse, sed sacra statuendum est, idque quare, 595, 27; e publicatis sæpe peti debet merces quæ tribuitur plebi concionem celebranti, 595, 41; earum publicatio multas jam democratas perdidit, 595, 42; in politia proprie sic dicta possidere debent cives, 611, 8, 16; iis oppositis pecuniam Byzantii elocant quidam, 631, 9; ea possidendi jus qua lege iis concesserint Byzantii, 641, 11; sterilia et pulchra fructuosius præfert vir magnanimus ac sibi sufficiens II, 46, 20.

Bonum absolutum (τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν); differt ab eo quod unicuique bonum est II, 92, 2; absolute amabile est II, 92, 4; absolute jucundum est II, 93, 27; maxime amabile est et circa id maxime versatur amicitia II, 93, 28; II, 95, 7.

Bona absoluta; eorum forsân diis nimium esse nequit II, 64, 22; aliis nulla eorum particula utilis esse potest, nempe insanabiliter malis II, 64, 23; aliis aliquatenus utilia sunt II, 64, 24; qui eorum participes sunt quibusque eorum nimium vel parum esse potest, iis competunt jura II, 64, 20.

Bonum æternum; non, modo divinius ac honorabilius est, modo non nec ita ut ad aliud referatur III, 521, 28 ss.

Bonum alicujus respectu; de communi nec civilis scientia, nec ulla alia scientia vel facultas disset II, 133, 21.

Bona animæ; ea optima sunt II, 135, 29; reliquis præferenda II, 192, 3, 41; partim habitus et potentia, partim operationes sunt II, 192, 6; vel omnia, vel nonnulla finis sunt II, 192, 5; distinguuntur in tria, nimirum prudentiam, virtutem et voluptatem II, 135, 30.

Bonum apparens; ejus gratia omnes faciunt omnia, 482, 3; quatenus animalia movet, bonis accensendum est III, 521, 22 s.; æque ac genuinum causa finalis esse potest II, 515, 44 s., cf. II, 205, 1; præter naturam vel perversione est deliberationis II, 205, 47.

Bonum civile; de eo agit scientia civilis II, 132, 19.

Bonum commune; idem quod bonum universale II, 132, 35 s.; optimum est quod unicuique rei inest II, 132, 22; id est quod propter naturam suam præferendum est II, 132, 33, 36; probatur ab idea boni differre II, 132, 26 ss.; probatur non ad scientiam civilem, i. e. moralem pertinere II, 132, 31 ss.; idque nec secundum definitionem II, 132, 33 ss.; nec secundum inductionem II, 132, 49 ss.; nec secundum singulas categorias II, 133, 10 ss.; probatur idem non esse quod idea boni II, 190, 49; ipsum bonum est quia et parvis bonis competit II, 191, 22, cf. 30; mobile est, sed non agibile II, 191, 23, 32.

Bona corporis; necessaria sunt II, 165, 5; ad ea pertinent gustus et tactus *ibid.*; nimia nocent II, 161, 23; ad præcipua virtutis officia pertinent, ut iis bene utatur II, 161, 24 ss.

Bona externa; nec actiones, nec operationes sunt II, 7, 50; eorum domina fortuna II, 172, 5; quatenus iis indigeat felicitas II, 8, 49; sine iis exsistere nequit felici-

tas II, 172, 5; II, 173, 19; cur ea felicitatis causam putent homines, 616, 18; iis opus est viro beato, etiamsi non multis II, 126, 34, 37; ad ea felicitatem exigit vulgus, idque quare II, 126, 54, cf. II, 186, 36; iis minus eget felicitas menti congruens quam felicitas moralis II, 125, 37; terminum habent quippe quum instructum sunt, 600, 23; animæ causa appeti debent, 601, 36; virtute acquiruntur ac conservantur non vice versa, 601, 15; a casu et fortuna pendent, 601, 46; iis non opus est deo, 601, 42; minus ad felicitatem conferunt quam mores et intellectus dotes, 601, 18; nimia nocent II, 161, 22; ad præcipua virtutis officia pertinet, ut iis bene utatur II, 161, 34 ss.; qui eorum gratia virtutes sectandas esse putat, per accidens honesta facit II, 242, 5; ea spectat magnanimitas II, 44, 25; II, 45, 7, 15; ea non petit humilis animo, quasi iis indignus esset II, 46, 18; eorum maximus honos II, 44, 28; enumerantur quædam II, 165, 4; non sunt vituperanda II, 165, 19 s.; eorum optimum sunt amici II, 112, 28; in laudatione post præmium distinguenda sunt a bonis quæ virtute consistunt, 446, 13; enumerantur, 446, 15; subducuntur, non jure laudantur, 446, 18.

Bona honorabilia; quænam II, 134, 14.

Bonum huic (τὸ τῷ αὐτῷ ἀγαθόν); duplici modo dicitur, idque quomodo II, 222, 28 ss.

Bona illi (τὰ ἐκείνῳ ἀγαθά); quatenus ea quærat probus cum pravo amicitia contracta II, 224, 43.

Bonum ipsi (τὸ αὐτῷ ἀγαθόν); ipsi bonum est II, 222, 16; optandum est II, 175, 33; item amandum II, 175, 34; connexum est aliquatenus cum simpliciter bono II, 175, 38; id a bono simpliciter distinguere valet prudens II, 160, 26; differt ab eo quod unicuique bonum est II, 92, 2; cuique amabile est II, 92, 3; II, 95, 7; minus id quam quod sibi bonum videtur amat unusquisque II, 92, 5.

Bonum majus; de eo loci rhetorici, 325, 32 ss.

Bonum ipsum; v. *Ipsum bonum*.

Bonum naturaliter (τὸ φύσει ἀγαθόν); manifesto optabile 203, 2; omnibus jucundum est II, 113, 29; viro bono bona sunt II, 241, 28; ad ea pertinent bona de quibus in primis contentio fit II, 241, 28, 30; eorum causa virtute præditum esse debere putant qui habitum civilem habent II, 241, 42; viro ingenue honesta sunt II, 241, 49; eadem videntur esse quæ simpliciter bona II, 241, 49; II, 242, 2; quando honesta fiant II, 241, 48; etiam quæ naturaliter non honesta sunt, honesta habent civili habitu instructi II, 241, 47; eorum quæ laude digna non sunt mensuram rectæ rationis ope determinat vir honestus II, 242, 16; quanta eorum possessio optima II, 242, 34; quanta mala II, 242, 38; viro felici præsto sunt II, 112, 39, 45; viro bono per se bona et jucunda sunt II, 113, 22, 29, 46; ea amico præferunt pravi II, 223, 37, cf. II, 224, 12; ea dum agimus nobis bona facimus II, 540, 20.

Bonum nobis; de eo agit scientia civilis, i. e. moralis II, 132, 17; II, 133, 26, 39.

Bona non ipsi; amicis non spectant II, 222, 13.

Bonum per se; nonnisi per accidens aliis gratia bonum esse potest III, 436, 3 s.

Bonum peragendum; finis est omnium rerum peragendorum II, 5, 47; id est quod et aliter habere se potest III, 472, 42.

Bona potentia; eadem quæ facultates bonæ II, 134, 24; iis recte utitur honestus, male vero pravus II, 134, 22; honesti, non pravi usu æstimantur II, 134, 24; a generis fortuna pendent II, 134, 28; enumerantur II, 134, 21.

Bona privata; propter eorum ademptionem interdum evertuntur monarchiæ, 581, 2.

Bona propria et communia; eorum divisio fr. 109, b.

Bonum propter se; nonnisi per accidens propter aliud bonum esse potest III, 436, 3 s.

Bona publica; iis non egent divites, 577, 22; si ea compilari putat multitudo ægre fert se a magistratibus prohiberi, 577, 11; quomodo cavendum sit ne dilapidentur, 577, 25; ea furantur in oligarchiis procures qui patrimonium profligant et sic seditioni ansam dant, idque quot modis, 572, 30 ss.

Bona quæ omnium consensu sunt; ea idearum sectatores hujusmodi esse probant ex iis de quorum bonitate non omnibus constat II, 190, 52; ex iis probari debet bonitatem rebus immobilibus competere II, 191, 3; quodsi immobilibus competat bonitas, hisce magis bona erunt, idque quare II, 191, 5.

Bonum quando; id in unaquaque scientia novit hujus scientiæ peritus II, 133, 13 ss.; de communi nec civilis scientia nec ulla alia scientia vel facultas disserit II, 132, 20.

Bonum sibi; v. *Bonum ipsi*.

Bonum simpliciter; duplici modo dicitur, idque quomodo II, 222, 28 ss.; amabile est II, 175, 33 s.; item optabile II, 175, 32; connexum est aliquatenus cum ipsi bono II, 175, 38; id sequuntur jucundum et utile II, 175, 40, 45, cf. II, 177, 3; eligendum est II, 222, 16; homini naturaliter bonum ipsi est II, 222, 19; ope virtutis et scientiæ civilis fit bonum alicui II, 222, 17; ab eo per jucundum transitus fit ad bonum alicui II, 222, 21; non pertinet ad scientiam civilem, i. e. naturalem II, 132, 17; idem quod jucundum simpliciter II, 220, 24, 41; idque nisi quid obstat II, 222, 2; item moraliter II, 222, 44; quibus bonum, iis et jucundum est II, 222, 44; inter amicos alii bonum est II, 223, 54; in amicitia vera idem esse probatur quod alicui bonum et quod jucundum II, 222, 9 ss.

Bona simpliciter; jucunda sunt II, 242, 9; vulgo bona non sunt II, 242, 2; viro ingenue bona sunt II, 173, 36; II, 242, 2; cui non bona sunt, ingenue non est II, 173, 38 s.; ea a sibi bonis distinguere valet prudens II, 160, 26; non vero injustus II, 160, 10 ss., 23 ss., 27 ss.; ad ea pertinent imperium et divitiæ II, 160, 29 s.; ea simpliciter quærit probus cum pravo amicitia contracta II, 224, 42; eorum causa quærit bona illi idem probis II, 224, 44; an eadem sint quæ naturaliter bona II, 241, 49; II, 242, 2.

Bonum summum; id alii prudentiam, alii virtutem, alii voluptatem esse putant II, 184, 35, II, 186, 23, cf. II, 189, 43, v. *Ipsum bonum*; idem quod felicitas II, 2, 47; de eo plerique nomine tenus consentiunt, re vero sapientes a vulgo dissentiunt II, 2, 46; II, 3, 1; id alii voluptate, alii divitiis, alii honore constare putant II, 3, 3; id non semper eodem constare putant iidem II, 3, 4; id nonnulli aliud quid præter voluptatem et divitias sanitatenque et honorem esse putabant II, 3, 7, v. *Felicitas*; perfectum quid est II, 65, 1; item sibi sufficiens II, 6, 16; id definitum esse perhibent II, 118, 4; item perfectum II, 118, 18; laude superius est II, 12, 35; de eo non solum e syllogismi conclusione et propositionibus considerandum est, sed etiam e vulgo recepta opinione II, 7, 40; magis exoptandum non evadit addita ei alia re per se bona II, 117, 34; id idem esse putant Lacedæmonii quod ceteri homines, id tamen peculiari aliqua virtute potius parari arbitrantur, 620, 6.

Bonum universale; idem quod bonum commune II, 132, 35 s.

Bonum vere et primo; non modo divinius ac honorabilius est, modo non, nec ita ut ad aliud referatur III, 523, 28 ss.

Bonum malum, series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 71; contrarietas quam Alcmaeo rerum principiis accenset, II, 476, 7.

Bonum et malum; ea e numerorum idealium principiis deducunt (Platonici) II, 623, 50 s.; ea nonnulli principiis non accensent, idque quare II, 610, 8 s.; quomodo contraria fr. 122, a; multis modis dicuntur II, 580, 6; communi receptaculo carent II, 580, 7; utriusque simul opponitur quod nec malum nec bonum est II, 580, 5, cf. 14 s.; quænam tanquam eorum mensura considerari debeant II, 590, 38; qualitates sunt II, 526, 17; inprimis anima præditorum II, 526, 29 s.; idque maxime eorum quæ arbitrium habent II, 526, 30 s.; comprehendi posse probantur affectibus substantiarum quæ moventur II, 526, 24 ss.; quod ea discernit ac dijudicat unicum quid est III, 464, 17 s.; eorum eadem scientia, 181, 13; quæ res agendas respiciunt eatenus tantum a vero et falso differunt quatenus id quod simpliciter ab eo quod alicui est III, 470, 25 ss.; qui idem esse postulat, contraria petit, 273, 48.

Bonum vel malum; ubi idem sequi solet, quomodo inde petantur enthymematum argumenta, in unoquoque rhetoricæ genere, 378, 6.

Bonus; natura sibi similis et indivisus et unus et ipse sibi bonus II, 228, 21 s., 25 s.; ideoque ipse sibi amicus et appetendus II, 228, 21 s., 26 s.; neque dum agit sibi contradicit ut incontinens II, 228, 28; neque re acta est quem factorum pœnitent II, 228, 29; nec ante rem actam ut mendax II, 228, 30; si sane sibi ipse contradicit, eo tantum modo id facit quo sophistæ inter Coriscum et Coriscum honestum distinguunt II, 228, 31; quamobrem sibi ipse quærat esse amicus II, 228, 35 ss.; in ejus erga se ipsum habitum quadrant omnia quæ vulgo amico erga amicum tribuunt II, 228, 18, cf. II, 178, 39 ss.; II, 179, 11 ss.; forsitan etiam secum ipse conversatur II, 228, 17, cf. II, 178, 40; si id quod sibi non convenit acquirit, indignationem movet, 361, 2; ei non eadem tribuenda quam amico utili II, 234, 10; quamobrem qui cum eo versatus fuerit proficiat IV, 262, 4 ss., v. *Honestus et Probus*.

Bonus eventus (*ἀγαθὸς αἰψων*); ejus poculum infundere jubebat Dionysius, quoties in templo mensam auream vel argenteam inveniebat, 651, 5.

Bonus habitus; v. *Habitus bonus*.

Bonus vir; v. *Vir bonus*.

Bonus et malus; inter eos exstat intermedius II, 530, 4 s.

Boni; alii actu sunt, alii habitu II, 94, 34; per se boni sunt II, 93, 12, 17; amicis boni sunt II, 93, 17; sibi invicem utiles sunt II, 93, 18, 44; II, 95, 8; II, 96, 2, 13; jucundi sunt et per se et sibi invicem II, 93, 19, 43; II, 95, 8; II, 96, 1, 13; eorum actiones vel eadem vel similes sunt II, 93, 21; raro occurrunt II, 93, 30; eorum amicitia perfecta est II, 93, 10, 39; II, 95, 9; eorum amicitia diu durat II, 97, 37; idque tantisper quantisper ipsi boni sunt II, 93, 15; eorum amicitia omnia insunt, quæ vera amicitia postulat II, 93, 22; II, 94, 15; soli sui causa amici sunt II, 91, 9, 31; eorum amicitia primarie et sensu proprio amicitia est dicenda II, 94, 22, 32; eorum amicitia maxime diu durare solet, ubi par pari inter se referunt, idque inprimis ex eodem genere II, 93, 45, cf. II, 95, 17; nec iis qui jam sunt, nec qui nondum utilis esse videtur prudentia II, 74, 13; eodem redit an hujusmodi simus quia prudentia

præditi, an quia aliis obtemperamus II, 74, 14; sibi semper similes sunt neque mores mutant II, 226, 36; ex iis bonos gigni putant nobiles, 487, 35; quare faciant quæ cupiunt, 369, 16; eos qui exstare non putant, misericordes non sunt, 358, 51; iis honor tribuitur, 362, 50; divitiis et potentia digni sunt, 360, 38; eos ubi virtutem suam manifestant æmulamur, 411, 30; facilius decipiuntur quam pravi, nisi experientia edocti II, 223, 36; si simul honesti sunt, in indignationem proclives, 368, 15; non eorum gratia exstat jus II, 232, 24; non evadere solent, nisi legis necessitate constringantur II, 128, 24; II, 129, 22; secundum proverbium dimidia vitæ parte pravis non præstant II, 198, 22; ad eorum judicia provocant oratores, 377, 38; uno tantum modo simus II, 20, 5, 10; nonnisi ab iis bona discuntur teste Theognide II, 116, 23; nisi simus, prudentes esse non possumus II, 75, 8, 25, 30, 41; II, 86, 19; II, 125, 29.

Boreas; eum e sese spiritum emittentem pingunt pictores III, 518, 21 s.; ne ipse quidem navem sufflando movere possit, si in navigio esset III, 518, 20; idque quare III, 518, 29 ss.; cur dicatur quum cessat, quumque Auster surgit IV, 251, 39 ss.

Boreasne purus est? caplio ridicula per homonymiam, 307, 2, v. *Aquilo*.

Borysthenes; fr. 59, a; captum ingenii nostri excedere videtur, quod nonnulli insomniis prævident quæ circa eum fiant III, 513, 15.

Bos; magnum est animal III, 142, 39 s.; quadrupes est III, 345, 46; ejus magnitudinem tarandus habet IV, 79, 27; quatenus habitu ac specie ei similis vel dissimilis sit bonasus III, 204, 29 ss.; naturaliter cornutus et bisulcus est III, 20, 24; III, 24, 3; ejus cornua partim ex ossibus, partim e cute gignuntur, idque quomodo III, 20, 49 ss.; mares firmiora habent cornua quam feminae III, 76, 18 s.; cornigerum est, ideoque plures ventriculos habet III, 271, 22; cornigerus est III, 292, 27 ss.; igitur mammas in femoribus habet, idque quare *ibid.*; cornua habet III, 204, 47 ss.; inde dentibus superioribus caret III, 204, 46; dentibus aequalibus præditus est III, 154, 3; quomodo bibat *ibid.*; non utrinque dentatus est, ideoque ruminat III, 208, 47 s.; ejus dentes non alternant III, 22, 28 s.; ei quod ad partes internas attinet omnes similis est bonasus III, 31, 11 s.; etiam cornigerum bisulcum sit, propter magnitudinem lienem reliquis magis in longitudinem protractum habet III, 270, 25 s.; quales renes habeat III, 31, 10; III, 266, 45 ss.; ejus renibus similes sunt humani III, 16, 31; III, 266, 45; item vituli marini III, 16, 41 s.; III, 266, 43 s.; item testudinis marinæ III, 31, 9 s.; ejus jecori simile est humanum, idque quale III, 16, 21 s.; ejus jecore quadruplo major est elephantinum, itemque reliqua viscera III, 32, 46 s.; ei pulmone similes sunt testudines marinæ III, 266, 18; eorum quoddam genus os in corde habet III, 30, 4 s.; III, 259, 44, s.; III, 428, 8 s.; id quod docet eorum cor magnum vigorem habere III, 423, 7 s., cf. III, 427, 49; vas per quod primum fertur spiritus apud eum amplum spatium continet III, 427, 46 s.; quattuor venas umbilicales habet III, 142, 40, cf. III, 365, 43; æque ac delphinæ, pendendum masculinum habet testibus foras tendens III, 321, 45 s.; quattuor papillas mammarum habet III, 19, 43 s.; III, 21, 14, 19 s.; ei hac in re similis est camelus III, 19, 43 s.; III, 21, 20; item quod ad talum III, 19, 48; animal viviparum magnum est III, 77, 52 ss.; III, 164, 27; III, 345, 24, 46 s.; III, 36, 43 ss.; igitur uterum infra septum transversum habet III, 36, 43 ss.; et foras et intra se vivi-

parus est, ideoque uterum ventriculo superpositum habet III, 326, 34 s.; quomodo coeat III, 78, 3 s.; cur semen non emingat IV, 325, 21 ss.; post coitum laborat IV, 325, 19; quo ætatis anno vel mense coire incipiat, cum mas, tum femina III, 126, 5 ss., 33 ss.; jam evenit ut annicula pareret ita ut fœtum educaret III, 86, 13; eius proles non omnino justam magnitudinem attigit III, 86, 13 s.; graviditatis tempore longe ab homine et cane et ove differt III, 401, 29 ss.; quoniam anni tempore coire incipiat III, 126, 35 ss.; quot annos vivat cum femina tum mas castratus III, 126, 15 ss.; eorum gregi mares castratos tanquam duces præficiunt III, 126, 19 s., cf. III, 128, 34; gregis duces ceteris longæviores sunt, idque quare III, 126, 20 s.; quinto ætatis anno maxime florent III, 126, 22 s.; quomodo afficiantur ubi podagra laborant III, 126, 28 s.; quando, et quomodo dentes abiciant III, 126, 26 s.; eos sæpe infestat morbus pestilens III, 164, 27 s.; et pediculos et ricinos habent III, 101, 28; cur non tussiat IV, 160, 45 ss.; cur non ructet IV, 168, 32 ss.; insomnia habet III, 73, 44; omnes nigros oculos habent III, 416, 3; ei cauda similis est bonasus III, 204, 49 s.; crassiorem cutem habet quam sus, sed pilorum crassitie ab eo superatur III, 420, 32 ss.; ex eorum cute fit glutinum, idque quare III, 47, 26 s.; pilum quotannis deciduum habet IV, 173, 9; hibernos pilos abijcit IV, 164, 8; inquirendum est an apud ens pili e cicatricibus erumpant IV, 323, 6 s.; alii toti albi, alii toti nigri, ideoque toticolores sunt III, 425, 17 ss.; alii varii sunt, alii non III, 425, 21 s.; statim ab ortu nigri fiunt III, 653, 29; herbivoræ et frugivoræ sunt III, 154, 34 s.; quoniam pabulo saginentur III, 154, 35 s., 38 ss.; proveciores pinguescunt si iis, prius incisa cute atque insufflata, pabulum præbeatur III, 154, 36 ss.; pinguescunt maxime sole et balneis calidis III, 154, 40 s.; eorum alimentum paleis constat IV, 315, 25 s.; magis gaudet salsioribus rebus IV, 317, 9; sal admiscetur eorum pabulo IV, 317, 10; puram et frigidam aquam præferunt III, 155, 11 s.; III, 167, 45 ss.; cur potius aquas confluentes bibant IV, 317, 7 ss.; ejus lac omnium pinguiissimum est III, 53, 28; copiosius est quam sobolis requirit educatio itemque ad caseum faciendum et ad conservandum aptum III, 54, 2 ss., cf. III, 53, 25; III, 55, 1 s.; minus tamen quam ovillum et caprinum III, 54, 4 s.; ex ejus lacte plus casei facit quam e caprino III, 54, 6 s.; idque quantum III, 54, 9; ejus lac augment fabæ affatim datæ, idque quare III, 54, 47 s.; cur illi minus lactis demulgeatur ad corporis proportionem IV, 161, 37 ss.; eorum fœtus quamobrem referat sterces colicorum IV, 293, 23 ss.; flatibus penetratur idque quare IV, 293, 28 ss.; cur minime fræteat IV, 315, 23 ss.; ex eorum stercore fiunt vermes e quibus melolonthæ procreantur III, 94, 48 s.; acutiorem quam vituli habent vocem III, 85, 28; III, 426, 37; III, 427, 53, cf. III, 427, 32 ss.; quod ad vocem attinet, similis est vitulus marinus III, 114, 51; item bonasus III, 204, 40; graviorem vocem emittunt feminae quam mares III, 76, 9 s.; III, 85, 27 s.; IV, 178, 40 s.; cur ubi verberantur minus vociferentur quam sues et canes IV, 321, 13 ss.; mitis et morosus est neque aggredi solet III, 4, 24 s.; per societates et prouti sibi invicem assueverunt, pascuntur III, 176, 1 s.; si una aberrarit, ceteræ consequuntur III, 176, 2; inde si unam amiserint, statim omnes quærunt bubulci III, 176, 3 s.; iis inimicus est atque insidias truit lupus, idque quare III, 173, 36 ss.; quomodo probari contendat eos ab ingentibus quibusdam Libyæ serpentibus devorari III,

169, 39 ss.; et feri exstant et mansueti III, 4, 8; III, 224, 48 s.; quodsi æquivoce tantummodo sunt, scorsum in species distribui non debent III, 224, 50; sim specte iidem, feritas et mansuetudo differentiae specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; quidam sunt qui cornua eodem modo moveant quo aures idque ubinam III, 46, 37 s.; eorum cornua qualia apud Neuros fr. 186, a; in Ægypto majores sunt quam in Græcia III, 169, 22 s.; circa Phasim inveniuntur quæ multum lactis præbent III, 54, 27 s.

Bos; ejus interdum caput habere dicunt prolem humanam monstrosam III, 401, 18 s.; immo homines deformes interdum ejus caput habere videntur III, 401, 23 s.; revera tamen id fieri nequit, idque quare III, 401, 21 ss., 28 ss.; item ejus interdum caput habere videtur ovis monstrosa III, 401, 21, v. *Bovigena*; ad boves referuntur quicunque tumidi sunt e lateribus IV, 9, 46 ss.; qui extremum nasum crassum habent IV, 10, 50 ss.; qui oculos magnos habent IV, 11, 30 s.; qui frontem valde magnam IV, 11, 41 s.; qui carnosam habent faciem IV, 11, 13 s.; item qui magnam IV, 11, 19; qui oculos paulo concaviores habent IV, 11, 38 s.; qui a gravi incipientes voce in acutam desinunt IV, 14, 5 ss.

Bos; animal est I, 9; manifestum non est πρὸς τι, 12, 15; eum pueri a mugiendo vocant IV, 308; ei cum homine communis est sensus II, 6, 49; ei cum multis animalibus communia sunt somnus, respiratio, incrementum, decrementum et mors III, 218, 19 ss.; ejus os et caro quomodo ab equi differant III, 670, 12 s.; de ejus facie non loquimur III, 8, 41 s.; ejus esu, non voce delectatur leo II, 36, 33; nullum felicem esse prædicamus II, 9, 36; alicujus possessio dicitur, 12, 16; pauperibus servi locum tenet, 483, 8; quis unquam benefactori sacrificaverit fr. 262, a; eorum peritus esse debet qui rei pecuniariæ studet, 492, 48.

Boves armentarii (ἀγέλαοι); podagra et struma laborant III, 166, 26 s. cf. *Podagra* et *Struma*; magis pruina quam nive affliguntur III, 154, 43 ss.; retro pascentes, qualia cornua habere dicantur et quomodo incedant III, 248, 30 ss.

Boves Epiroticæ; reliquis majores III, 54, 28 s.; idque iis etiam magis accidit quam reliquis quadrupedibus III, 54, 33; quantæ sint Epiroticæ III, 54, 30 ss.; quantum lactis præbeant III, 54, 29 s.; omnium vero maximæ sunt Pyrrhicæ dictæ III, 54, 36 s.

Boves feri; apud Aracholas inveniuntur III, 19, 28 s.; quomodo se habeant III, 19, 30 s.; tantum differunt a cicuribus quantum apri a subus *ibid.*; maximi in Pæonia gignuntur, quorum cornua quattuor congios et plus capiunt IV, 99, 1 ss.

Boves Syriacæ; jubam habent in summis armis III, 169, 15 s.

Boves Toronenses; semper lac habent, exceptis paucis diebus ante partum III, 55, 2 ss.

Boves Pyrrhicæ; v. *Boves Epiroticæ*.

Bovum utra ante pariet? captio ridicula per homonymiam, 307, 1.

Bovum mugitus; v. βούμυχος.

Bos; piscis cartilagineus III, 79, 3; fr. 176, a; pertinet ad vivipara intus III, 114, 7.

Boscas; avis palmipes III, 152, 9; anati similis sed minor III, 152, 9 s.

Bosporus; fluit adhuc propter adaggregationem III, 573, 37 s.; semper ab eo ab Asia latere separatur parvum stagnum qui deinceps exsiccat III, 573, 39 ss.; hinc procedente tempore flumini similis fieri debet III, 573, 43 s.; tandem exsicabitur III, 573, 44 s.; in eo maxime

constat mare siderum atque inprimis canis exortu turbari, idque quomodo III, 180, 45; in eo aliquando duo parhelia uno cum sole orta per totum diem ad occasum usque duraverunt III, 600, 43 ss.; adversus ejus tyrannos quomodo expeditionem susceperint Heracleotæ, 641, 52

Bosporus Cimmericus; circa eum invenitur Hypanis fluvius III, 95, 30 s.

Bostrychi; v. *Citrhi*.

Bota (*ἀγρίλαιος* f. gr.); insitio in eam olivarum IV, 28, 3.

Bottia; ab Atheniensibus originem ducunt fr. 254, a; cur apud eos virgines canere solerent: *ῥωμὲν εἰς Ἀθήνας* ibid.

βουλαίστω; actionis nomen apud Athenienses fr. 247, a. *βούουνοι* v. *Foveæ*.

βούωννοι ita vocantur sonitus qui fiunt in paludibus juxta fluvios sitis IV, 239, 37 ss.

Bovigena humana facie prædita; quænam de iis dixerit Empedocles II, 270, 35; si unquam fuerint, corrupto aliquo principio fiebant quemadmodum corrupto nunc semine II, 271, 33; quodsi ea exstiterint, in plantis etiam exstillsse debent vitigena oleæ facie prædita II, 271, 39.

Brachium; pars dissimilari, ideoque munera et officia habens III, 229, 29; totum inter membra recensetur III, 1, 12; alterum membrum duplex III, 12, 9; pertinet ad maxima corporis membra III, 8, 24 s.; iis partim constant gressilium vel pedestrium animalium membra dependentia III, 298, 35; eorum loco alas habent aves III, 298, 23, 26; iis pro portione respondent alæ III, 18, 36 s.; III, 26, 44 s.; iis respondent crura III, 12, 5 s.; eorum loco crura anteriora habent quadrupedes viviparæ III, 17, 35 s.; iis dissimilia sunt solidungulorum crura anteriora III, 291, 21 s.; ea loco crurium anteriorum habent homines III, 289, 9 s., cf. 18 s.; III, 290, 11 ss.; quænam ejus partes III, 12, 9 s.; interiora versus flectitur III, 12, 19; III, 13, 10 s.; flectitur in cubito III, 12, 15; eo moto quiescit cubitus III, 517, 33; ejus radius quamobrem creatus sit III, 668, 42; ubi movetur, ejus pars ultima movetur ipsa nihil movens, in cubito vero aliquid esse debet quod immobile sit III, 523, 34 ss.; se habet ad cubitum ut manus ad carpum III, 523, 47 ss.; ut se habet ad cubitum, ad manum aliquid se habere potest inanime e. g. baculus III, 523, 40 ss.; si totum animal eo constaret, ejus anima in cubito esset III, 523, 39 s.; de eorum motu eadem referuntur quam de passibus IV, 13, 33 ss.; eorum ossa a spina dorsali pendunt III, 45, 10 ss.; eadem insequuntur manuum ossa III, 45, 17 s.; iisdem respondent crurum anteriorum ossa III, 45, 18 s.; eorum articulationes semper contrario modo flectuntur quam cruris quæ ei proportionem respondent, idque quare III, 315, 1 ss.; a lateribus sita sunt III, 13, 9 s.; eorum flexuræ convexitas crurum convexitati respondet III, 13, 11 s.; iis apud homines interpositum est pectus III, 291, 30 ss.; non velant quominus pectus latum sit III, 291, 33 ss.; circa ea plurimi sunt nervi III, 44, 16; quomodo se eorum habeant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 44 ss.; III, 39, 17 ss.; quomodo secundum Polybium III, 40, 6 ss.; quænam claviculis protectæ ea petant venæ III, 41, 28 ss.; quænam per collum ad ea descendant III, 41, 43 ss.; quænam a jecore et a liene ad ea adscendant III, 42, 15 ss., 21 ss.; hominibus motus cardines sunt III, 307, 4; quomodo ea flectat homo III, 12, 14 ss.; III, 18, 26 s.; ea in concavum flectit homo III, 304, 19 s.; III, 313, 29 s.; III, 314, 7, 46; quare ea retrorsum et in concavum flectat homo III, 314, 7 ss.; iis

ad cibum adsumendum utuntur homines III, 231, 12 s.; igitur contrario modo flectuntur apud eos ac apud quadrupedes III, 291, 12; ad costas porrectas tenent fetus humani nascentes III, 143, 38 s.; quam in brachio puncturam habebat pater, ejus aliquam effigiem olim Chalcedone retulit filius III, 329, 49 ss.; qualia habeat simia III, 24, 29; ea eodem modo flectit quo homo III, 24, 30 ss.; qualia habeant ursi III, 153, 23.

Brachia molluscorum (αἱ πλεξίται); vocantur etiam pedes III, 56, 53, v. igitur *Pedes molluscorum*; expansis innisa coeunt mollusca III, 328, 2; iis manum sibi admotam corripunt polypi III, 66, 39; iis ad propellendas injurias utuntur polypi III, 278, 19; ea in feminæ fistulam, testibus piscatoribus, intromittunt polypi mares coeuntes III, 328, 19 ss., cf. III, 56, 25; III, 80, 16 s.; III, 83, 50; iis tanquam gubernaculis utitur nautilus III, 193, 30; iis apud nautilum interposita est membrana, eaque qualis III, 193, 26 s.; hac membrana tanquam velo utitur III, 193, 29 s.; longis pisces venatur sepia, idque quosnam III, 192, 33 s.

Brachia et crura; iis carentia artus non habent III, 45, 50 s.

Branchiæ; quænam animalia eas habeant III, 544, 20 ss.; piscibus peculiariæ sunt III, 28, 13 s.; III, 302, 1 ss.; eas pro pulmone habent pisces III, 263, 7 s.; III, 274, 3; III, 544, 25 s., 33 s.; quasi expirationi inserviunt III, 302, 11 s.; iis carent cete fistula prædita III, 114, 6; iis carent quædam vivipara aqualitia, ut delphis et balæna et reliqua cete iis similia III, 5, 38; III, 303, 2 ss.; utiles sunt animalibus quæ non respirant III, 303, 8; iis necessario carent animalia respirantia III, 303, 10; ea habent omnia animalia quæ refrigerii causa aquam recipiunt III, 147, 10 s.; III, 544, 19, 29; refrigerationi inserviunt apud animalia pulmone carentia eaque indigentia III, 544, 43 s.; quomodo earum ope fiat refrigeratio postea dicitur III, 544, 44 s.; III, 546, 1 ss.; earum ope aqua sese refrigerant pisces III, 547, 46 s.; per eas semper discurrit aqua III, 548, 12 s.; iis aquam attrahunt pisces III, 545, 33 s.; spinosæ sunt III, 250, 52 s.; earum contactu fit piscium os III, 250, 43, 51; earum operculum necessario spinosum est III, 302, 7; item celeriter moveri debet III, 302, 14 s.; eodem modo moventur quo pulmones III, 551, 3 s.; attolluntur atque aquam transmittunt, ubi calor sanguinis insitus attollitur III, 551, 5 ss.; aqua cor subeunte idque refrigerante, subsidunt aquamque emittunt III, 551, 7 s.; quum perpetuo attollitur cordis calor, semper rursus aquam recipiunt III, 551, 9 s.; earum motus apud pisces cartilagineos lentus est III, 302, 8 s.; idque quia nec spineæ nec nervæ sunt III, 302, 9; apud spineos vero pisces celeriter III, 302, 10; eorum meatus apud cartilagineos pisces contrahuntur atque sic earum motui conciliatur celeritas III, 302, 12 ss.; cordis calor copia causa est cur alii pisces multas, alii paucas habent III, 302, 19 ss.; celerius et validius moveri debent apud pisces multo hujusmodi calore præditos III, 302, 21 s.; qui paucas habent et minus validas, non multa refrigeratione opus habent III, 302, 26 s.; igitur nonnulli eorum in terram egrediuntur atque in ea diutius vivere possunt III, 302, 24 ss.; eas manifesto movent pisces, sive in aqua degant, sive in terram eiciantur III, 538, 20 ss.; III, 543, 15 s.; exponitur causa cur moveantur iisque ad surgentibus et residentibus aqua recipiatur ac emittatur III, 549, 34 ss.; III, 551, 3 ss.; eas eodem modo movent pisces quo pectus respirantia III, 548, 15; ubi eas propter morbum vel senectutem non amplius movere possunt, moriuntur aqualitia III, 548, 20 ss.; III.

549, 1, 15 s.; ubi indurantur atque desiccantur ac terrena evadunt, eas non amplius movere possunt III, 546, 48 ss.; partim ad eas pertendunt meatus quos perperam piscium oflactus instrumentum esse censent III, 69, 25; iis quaedam animalia respirazione carentia (piscēs) odores percipiunt III, 249, 14 s.; earum ope quidam pisces sonum emittunt III, 72, 18 s.; III, 455, 48; iis aquam rejiciunt pisces quam ore receperant III, 28, 14 s.; aliis piscibus nudæ sunt, aliis operculo tectæ, idque quibusnam III, 28, 21 s.; III, 302, 4 ss.; qui operculo tectas habent pisces, iis omnes a latere sitæ sunt III, 28, 28 s.; non operas habent cartilaginei III, 5, 40 s.; eas pisces cartilaginei lati in supinis partibus habent, longi vero a lateribus III, 28, 24 ss.; quales et ubinam sitæ apud ranam marinam III, 28, 27 ss.; alii simplices, alii duplices habent III, 28, 29 s.; III, 362, 16; ultima corpori proxima apud omnes pisces simplex est III, 28, 31; III, 302, 17; alii paucas, alii plures habent, sed omnes utrinque æquali numero III, 28, 32, cf. III, 302, 15; qui maximas habent unam utrinque eamque duplicem habent III, 28, 33 s.; alii utrinque duas habent, alteram simplicem, alteram duplicem III, 28, 35 s.; alii utrinque quattuor simplices III, 28, 36 ss.; alii quattuor duplices excepta ultima III, 28, 38 s.; mustelacei quinque habent easque omnes duplices III, 28, 40 s.; gladius octo habet III, 28, 41; earum operculum apud omnes pisces quibus branchiæ eo tectæ sunt spinosum est, excepta rana marina III, 28, 28 s., cf. III, 72, 18 s.; III, 302, 7; prope eas pinnas habet anguilla III, 28, 16; eas habent pisces cartilaginei III, 37, 17; eas habet cordylus III, 147, 16 ss.; III, 301, 14 s.; eas non æque discretas habet muræna ac reliqui pisces III, 28, 20; iis præcipue colorem mutat smaris III, 171, 16 s.; apud chalcidem pediculis infestantur, id quo l nulli alii pisci evenit III, 164, 44 ss.; multas partes hirsutas iis similes circa os habent astaci, idque ubinam III, 59, 31 s.; eas semper motant iidem III, 59, 32; item locustæ huiusmodi partes multas habent III, 607; iuxta eas iidem aquam emittunt quam iuxta os receperant III, 60, 6.

Branchiæ erinaceorum; v. *Corpuscula nigra*.

Branchiæ (?) molluscorum (?); III, 57, 21 ss.

Branchiæ testaceorum et cancellorum; v. *Capillamenta* et *Corpuscula nigra*.

Branchiis prædita; iis celeriter aquam emittunt idque quare III, 545, 14 s.; omnia testibus carent III, 35, 6; pulmone carent III, 30, 7 s.; arteria carent III, 545, 12 s.; iis aqua emissa ore cibum recipiunt III, 545, 10 ss.; alioquin aqua ventriculū subiret III, 545, 14; ideo cito et aquam emittunt et cibum recipiunt III, 545, 15 s.; iis cibum molere non licet III, 545, 17 s.; hinc acutos dentes habent et pleraque eorum serratos III, 545, 16, cf. *Pisces*.

Branchiis similes partes; ubinam eas habeant crustata III, 286, 7 ss.; iis aquam recipiunt et emittunt eadem III, 286, 8. v. *Hirtæ partes*.

Brasidas; an ei sacra facienda sint, necne, pertinet ad jus legitimum II, 60, 35.

Brassica; eam aliqui vocant crambem III, 93, 32 s.; in ejus viridibus foliis præcipue nascuntur erucæ III, 93, 31 s.; ex ea fiunt crambides (?) III, 94, 18 s.; e vermiculis qui in ejus caulibus gignuntur, fiunt orso-dacnæ III, 95, 10 s.; eam medici alvo infundunt IV, 131, 5 ss.; cur sedet crapulam IV, 131, 4 ss.

Brassica marina (καυλιον); quinam pisces ea vescantur III, 149, 32 ss.

Brasæ; ita terræ motus vocantur qui sursum deorsumque ad angulos rectos terram quatunt III, 634, 13 s.

Bregma (τὸ βρέγμα); quidnam III, 8, 27 s.; III, 13, 50 s.; omnium ossium quæ in corpore sunt postremum concrevit III, 8, 28 s.; III, 363, 25 s.; pars infirmissima et tenuissima ossium capitis est III, 13, 49 s.; ei subditum est cerebrum III, 8, 30; III, 43, 49 ss.; ei subjacet frons III, 8, 42 s.; multum continet humorem III, 424, 8 ss.

Brenthus; montes et silvas incolit III, 182, 9 s.; cantat et facile sibi victum parat III, 182, 11; e mari victum petit, ideoque harpæ et gaviæ inimicus est III, 173, 22 ss.

Brevicrures aves; pedes inter volandum ventri applicant, idque quare III, 300, 3 ss.; exceptis palmipedibus breve collum habent III, 297, 45; idque quare III, 297, 48.

Breve; ei quædam longitudo est II, 588, 29 s.

Breves; lepidi ac concinni esse possunt, non vero pulchri II, 44, 13.

Brevi; opponitur *div* II, 213, 11.

Brevis; quare concilianda sit narrationibus orationis concionalis, 442, 8; quomodo ei concilietur, 442, 23.

Briareus; ejus nomine olim Herculis columnæ appellata sunt fr. 296, b.

Brinthus; v. *Brenthus*.

Britanniæ appellata insulæ; in Oceano III, 630, 42 ss.; earum maxima Albion et Ierna III, 630, 43; super Celtas jacent III, 630, 44; iis minores Taprobane et Phebol III, 630, 45 s.; circa eas multæ minores III, 630, 47 s.

Βροῦταος; Jovis cognomen III, 641, 38

Bruchi; v. *Atletabi*.

Bruna; v. *Solstitium brumale*.

Bryas; v. *Bubo*.

Bryso; sophista, Herodori filius III, 109, 17 s.; III, 182, 8 s.; sophisticæ arbitratus fieri non posse ut turpiter loquamur, 388, 13; ejus quadratura circuli secundum commune delucitur, 129, 32; sophisticæ vel contentiosa est idque quare, 287, 50; 288, 26; ejus tetragonismum ad vulgus referri licet quotquot ignorant quidquid in quaque re fieri vel non fieri possit, 288, 28.

Bryssi (ὁ βρύσσος); erinaceorum marinorum genus infrequens et altum mare inrolens III, 65, 18 ss.

Bubalus (βούβαλις sive βούβαλος); ejus sanguis fibras non continet III, 44, 29; nihilominus ejus sanguis magis coit quam cervinus aut leporinus III, 44, 35; eodem modo nempe vel paulo minus quam ovillus III, 44, 36; ii partim cornibus pugnant, partim fuga salutis suæ prospiciunt III, 254, 29 ss.

Bubo; avis uncungulis nocturna est III, 150, 40 s.; quænam sit ejus species III, 150, 41 s.; quænam magnitudo III, 150, 42.

Bubulci (βουκόλοι); interdum vaccas vehementi furore percitas capere non possunt, idque quando III, 122, 5 ss.; si unam bovem amiserint, statim omnes quærent III, 176, 3 s.

Buccinum (κὺρος); ejus descriptio fr. 178, a; ejus anfractui, quod ad figuram, similis est molluscorum ventriculus III, 57, 10 s.; quo modo ejus papaver, sic etiam involuti sunt superiores anfractus quos in pectore habet locusta mas III, 60, 46 s., cf. 51; nigrum papaver habent III, 64, 46 s.; ceteroquin iis forma similes sunt neritæ III, 64, 45 s.; testas scabras habent III, 62, 18, v. *Purpuræ* et *buccinæ*; testacea sunt anfractus habentia III, 285, 10 s.; eodem modo et eodem anni tempore gignantur quo purpuræ III, 88, 27 ss.; etiam flavaginem emittunt III, 87, 33; longæva sunt III, 88, 35; parvis etiam sæpe se induunt cancellis

III, 89, 28 s.; ad finem vergente hieme nascuntur III, 84, 3 s.

Budini (Budiani?); apud Scariscum incolunt fr. 186, a; oves albæ apud eos dicuntur *ibid*.

Buglottus (βυγλωττός); piscis cartilagineus fr. 176, a.

Bulbi (οὐ βολβοί); alimenti abundantia germinant etsi terra non recondita IV, 219, 31, 47.

Bulimus; quæ appellatur fames cur frigido tempore maxime incidat IV, 155, 29 ss.

Bulla; intra spumosum suscipitur animæ principium ubi vis obviu ubi generantur plantæ ac animalia pululantia III, 390, 13 ss.; ubi hoc principium intra se suscepit, cito fiunt hæc III, 390, 12 s.; ex ea quoque fiunt testacea, idque quomodo III, 390, 20 ss.; quod intra eam suscipitur animæ principium materiale principium plantarum ac animalium sponte nascentium in conceptum convertit III, 390, 46 ss.; cur speciem hemisphærii præse ferant IV, 198, 4 ss.; unde consistant IV, 229, 35; omnis lævis et tranquilla est IV, 229, 36; cur aqua fervens cum stridore non attollat, fresa vero legumina et lenticula attollant IV, 237, 39 ss.; pauciores et minores hieme fiunt in aqua fervente IV, 237, 17 ss.; cur earum bases candidæ sint et soli expositæ nullam umbram efficiant, reliqua vero bulla faciat IV, 197, 40 ss.

Bullire; quæ bullierint omnia mollia evadunt III, 217, 10.

Bullitio; sit humore a calore in spiritum converso III, 550, 6 s.; cessat ubi e vasis continentibus humor excidit III, 550, 10 s.; ei comparatur pulsus tuberculorum III, 550, 6; ei comparatur ovi in vitellum et albumen disjunctio III, 374, 49.

Buprasis; ejus regionis est Dyme fr. 257, b.

Buprestis; contra venenum ex eo datum valet lac fr. 217, b.

Bura; quæ circa eam contigerint III, 634, 33.

Buteo (ὁ βυτοῦχος); accipitrum genus est III, 150, 34 s.; eorum valentissimus est III, 190, 1; quanta sit ejus magnitudo III, 150, 35; semper apparet III, 150, 36; serpentes et rubetas devorat, ideoque iis inimicus est III, 173, 23 s.

Buthus; Pythionices fr. 301, b.

Butyrus; quomodo fiat IV, 314, 47 s.; quomodo vocetur apud Phryges fr. 309, a.

Buxum (βύξ); mel ex eo in Pontica Trapezunte fieri aiunt IV, 77, 33 s.; nullus fructus profert, sed aliam utilitatem præbet III, 641, 24.

Byas; v. *Bubo*.

Byrrhiola; v. *Pyrrhulas*.

Byzantii erinacei, quomodo Aquilonem et Austrum instare significet IV, 76, 23 ss., cf. III, 178, 13 ss.

Byzantium; Aquilone flante, parva piscium gregatiliu proles circa id capitur autumnu, idque quare III, 158, 45 ss.; ibi si capiatur trichias e Ponto exiens, res pro prodigio habetur, idque quare III, 158, 50 ss.; ibi sæpe rarius capiuntur scombri et colias exeuntes si austrino ætineantur flatu III, 159, 19 ss.; ibi frequentes sunt piscatores, 548, 37; ibi magnum pecuniæ detrimentum Hippocrati Chio inflixerunt quinquagesimi exactores II, 238, 49.

Byzantii; quidam ope erinaceorum ventos prædicebat, idque quomodo III, 178, 13 ss.; quomodo vocent thynorum prolem III, 120, 20 s.; agros publicos vendiderunt ut pecuniam sibi pararent, 640, 38; loca forensia, ubi aliquid vendebatur, locarunt, 640, 44; item piscaturam et jus sal e salinis vendendi, 640, 46; præstigiatores, vates et pharmacopolas tertiam quæstus partem pendere jusserunt, 640, 47; pecuniæ permittendæ unicam tantum mensam elocarunt, 640, 50; jus

civitatis vendiderunt iis qui ex altero tantummodo parente cive nati erant, 641, 3; quidnam fecerint quum simul annonæ caritate et pecuniæ inopia laborarent, 641, 5; quia lege iniquissima jus fundæ possidendi concesserint, 641, 10; advenas quum sibi insidias struere animadverterent, e civitate ejecerunt, 568, 9.

C

Caballus; cuique triginta vel paulo plures tribuunt equas armentarii III, 122, 20 s.; quisque equas suas seorsum pascit III, 122, 19; easque odore a reliquis distinguit III, 122, 16 s.; alienas morsu expellit III, 122, 18 s.; quidnam faciat accedente alio caballo III, 122, 21 ss.; coitus tempore equos mordent, equitesque dejiciunt atque insectantur III, 120, 51 s.; non stato dierum numero implent III, 126, 48 ss.; iis celerius implent asini III, 126, 50; tricesimo ætatis mense coire incipiunt III, 127, 6 s., cf. III, 126, 42 s.; nonnisi post dentium jactum tamen, ita ut ejus proles digna sit quæ educatur, ideoque post quinquagesimum quartum ætatis mensem III, 127, 7 s., 16 s., 20 s.; implevisse tamen dicuntur et qui dentes adhuc abiciebant III, 127, 8 s., cf. III, 126, 45; et matres ineunt et filias III, 127, 23 ss.; tunc demum, ubi filias inierint, armentum completum esse dicunt III, 127, 25 s.; sexto anno absoluto ad justam altitudinem longitudinemque pervenerunt III, 127, 42 s.; sex sequentibus annis crassescunt III, 127, 43 s.; usque ad vicesimum annum perficiuntur III, 127, 44, cf. III, 126, 44 s.; usque ad annum tricesimum tertium coit III, 86, 3 s.; vivit plerumque circiter triginta quinque annos III, 86, 6 s.; Opunte quadragenarius coibat III, 128, 5 s.; si equam ab asino impletam ineat, non interficit foetum III, 128, 46 s. III, 369, 39; in sterilitatem proclivis est III, 369, 50 s.; III, 370, 1; ejus semen calidius est quam asininum III, 369, 45 s.; si ejus semen asinæ semini mixtum durum ac infecundum aliquid efficiet, idem efficere deberet equæ semini mixtum III, 368, 28 ss., 36 ss.; quinam mammas habeant, quinam non III, 292, 39 s.

Caballi armentarii; vi superantes equas ineunt III, 129, 20 s.

καρπόδια v. *Hordeola tosta*.

Cadaver; ex animali fit ut e die nox II, 562, 36 s.; ejus secundum interitum materies et potentia est animalis materies II, 562, 25; ex eo animal fieri nequit, nisi prius ad materiem revertatur II, 562, 38 s.; in iis magis superesse videtur caro aut os quam manus aut lacertus II, 443, 34; ea propter inutilitatem abjiciuntur II, 219, 38; ubi utilia sunt, e. gr. in Ægypto conservantur II, 219, 39; vetusta in sepulcris asservata in cinerem subito convertuntur III, 625, 49 s.; ea quænam aquila rapiat III, 188, 12.

Cadere; cur soleant minus qui ab equis descendunt IV, 151, 19 s.

Cadentia in terram atque resiliencia; cur angulos rectos ad solum faciant utraque ex parte puncti quo solum tetigerint IV, 198, 21 ss.

Cadmus; literas a Phœnicibus inventas in Græciam attulit fr. 259, b.

Caduci; iis quibus morbus a dextero occipiat eorum medela difficilior est fr. 208, a.

Cadus; in eo continetur aqua ut contentum divisum, ideoque in eo movetur II, 289, 34, 36.

Cæcias; eum Hellespontiam vocant quidam III, 590, 17; in Lesbo Thebanas vocatur, idque quare IV, 45, 9 s.; nonnulli Subsolanum putant esse, Thebanam vocantem

IV, 45, 28 s.; ita nonnulli appellant Thrasciam III, 632, 33; is Vulturorum dicitur qui fiat e regione ortui solstitiali vicina III, 632, 23 ss.; qui ei proximus est Aquilonum, peculiariter Aquilo vocatur III, 632, 30 s.; communis est Aquiloni et Subsolanio III, 589, 30 s.; III, 590, 25 s.; inter eum et Septentrionem medius Meses III, 589, 9 s.; huic contrarius Africus III, 588, 48; humidus est III, 590, 17; cælum spissioribus nubibus densat, idque quare III, 590, 23 s.; cur solus ventorum nubes ad se ducat IV, 243, 31 ss.; IV, 248, 35 ss.; de hac re proverbium III, 590, 11; IV, 248, 38 ss.; reflexos habet flatus III, 632, 40; de locis eminentioribus spirat, idque quare IV, 243, 31 ss.; quum in se reflectitur serenus non est III, 590, 9 s.; cælum versus suæ lineæ cavum dirigit IV, 248, 42; circa æquinoctium verum maxime spirat III, 589, 49 s.; infestat Mitylenæorum portum IV, 45, 11 s.; maxime vero Maloentem IV, 45, 12.

Cæcilia; serpens est III, 167, 24; ei colore similis est chalcia, *ibid*; æque ac acus piscis rimam sub ventre et inguine habet III, 115, 48 ss.

Cæcitas; quidam fr. 121, b; de oculo dicitur, 18, 29; privatio est, 18, 40, 42; 211, 51; II, 529, 33 s.; definiri debet visus privatio in oculo, 248, 50; non erit sensus, si visus in sensu tanquam proximo genere continetur 211, 50; quomodo visui opponatur, 17, 28; 19, 10 ss.; quatenus ei proprium sit rō non videre, 230, 13; eam sequitur insensibilitas, 194, 36; se habet perinde ac si omni intelligendi potentia careremus II, 573, 25 s.; igitur ei comparari nequit ignorantia circa res incompositas II, 573, 25.

Cæcitas et visus; exemplum citatur, 187, 31.

Cæcus; quisnam II, 529, 34 ss.; II, 530, 2 s.; quinam dicantur et quando, 18, 35; 19, 40, 44; qui natura aut morbo, aut vulnere sunt, non reprehensione, sed potius misericordia digni sunt II, 30, 37; qui vero propter violentiam aut aliam intemperantiam jure reprehenditur II, 30, 38; interdum cæcos procreant III, 141, 28; memoriam valere solent, idque quare II, 240, 54; non iterum visum recipiunt, 20, 17; sapienter eodem die erunt iidem, si vera dicant Megarici II, 566, 2 s.

Cæci qui ab ortu sunt; si de coloribus ratiocinaretur, necessarium de nominibus dissereret, nihil intelligens II, 261, 24; prudentiores sunt quam muti surdique III, 477, 20 ss.; cur calvi non fiant IV, 273, 17 ss.; IV, 303, 9 ss.

Cæcum videre; hujus sophismatis multiplex significatio in fine est, 297, 20.

Cæcum; quidnam II, 566, 1 s.; definitur quod non habet visum, quum secundum naturam visum habere debeat, 242, 46; 281, 49.

Cæcum intestinum (τὸ τυφλὸν εντρίον); id habent omnia animalia quibus non rectum est intestinum III, 272, 42, 44; tumidum est III, 272, 45; id apud mares præcedit jejunum intestinum III, 273, 27 s.

Cædes; pactum invite factum ac violentum est II, 55, 15; ea facta, in partes inæquales distributæ sunt actio et passio II, 56, 37; quotnam judiciorum genera de ea fieri possint, 563, 46; iis anam dabit uxorum liberorumque communitas, 499, 2; quæ huic communitati debentur, expiari non poterunt, 499, 8; oriuntur in Platonis republica e recens natorum agricolis et opificibus ad custodes et vice versa translatione, 499, 51; de ea lites Lacedæmone dijudicant senatores, 521, 31; quænam de ea Cumis vigeat antiqua lex, 510, 18; de ea legem dedit Androdamas Rhæginus, 520, 10.

Cædes dolo facta; pactum invite factum et clandestinum est II, 55, 14.

Cælestia; non erunt, si nihil præter sensibilia exstet II, 610, 37 ss.; semper eodem modo se habent, nec mutationi obnoxia sunt II, 590, 48 ss.; III, 640, 21 s.; igitur ex iis dijudicanda est veritas II, 590, 47 s.; qui de iis consentiunt, concordēs non esse dicuntur II, 109, 9; quæ ea respiciunt signa, eorum multa non eveniunt III, 514, 46 s.; idque quando III, 514, 45 ss.; iis accensenda sunt pluvia et venti III, 514, 47 s.

Cælum (*altorum de eo opiniones*); id secundum poetas et quosdam naturæ scrutatores ab Atlante sustentetur II, 530, 18 ss.; id secundum fabulam movet Atlas terræ insistent III, 519, 2 ss.; perperam ejus salutem ab Atlante quodam pendere putarunt antiqui II, 389, 40 ss.; ab antiquis poetis inter antiquissimos deos recensetur, nec tamen id regnare censent II, 634, 40 s.; id antiqui diis tribuunt, idque quare II, 389, 32, cf. II, 370, 43; II, 381, 54; id telluris gratia constituisse censebant antiqui rebus divinis studentes III, 574, 13 s.; id plerique tantummodo ex hemisphærio nobis superdato constare censent II, 424, 11 ss.; ejus partem superam et inferam agnoscunt plerique, etsi non sufficienti ratione, idque quare II, 424, 10; id gigni censent qui (Heraclitus) ejus mutationi tribuunt vicissitudines quibus eadem terræ loca modo sicca, modo humida sunt III, 572, 27, cf. *Universum et Mundus*; qui rem inter aquam et aerem intermediam unicum elementum esse statuunt, hoc elemento omnia circumdata esse censent II, 417, 36; id casu factum esse putant nonnulli II, 266, 28, 38; id ut spectaret se vivere quam non vivere in ille dixit Anaxagoras II, 187, 30; infinitum secundum Melissum, 304, 23, cf. 281, 6; id rebus divinis ac immortalibus accenset Alcææ, quia semper movetur III, 435, 26 ss.; id suspiciens unum deum esse pronuntiavit Xenophanes II, 476, 35; si vacuum inter id et oculos interesset, fore censet Democritus, ut in eo accurate distinguere formica III, 453, 43 ss.; propter ejus lationem terram loco manere putat Empedocles, idque quare II, 405, 50 s., cf. II, 413, 17 ss.; perperam nonnulli, ut Empedocles, id. conversionis celeritate servari putarunt II, 389, 47 ss.; perperam alii ejus æternitatem animæ cuidam deberi putarunt II, 389, 49 ss.; quidnam secundum Pythagoreos fr. 74, b; id generant Pythagorei II, 481, 14 s.; quæ circa ejus partes et opera et affectus observent iidem II, 481, 15 s.; in id et naturam principia et causas suas consumunt iidem II, 481, 16 s.; perperam ei Pythagorei tantummodo dextrum et sinistrum tribuunt, quattuor vero reliquas distantias omiserunt II, 390, 18 ss.; II, 391, 9 ss.; non constat quomodo opera eorum quæ per id feruntur sine motu et mutatione obtinere possint II, 481, 25 ss.; quæ in eo sunt vel fiunt et nunc et olim a numeris vel affectibus eorum pendent secundum Pythagoreos II, 481, 35 ss.; item secundum Platonem II, 481, 49; id e numeris construunt Pythagorei nonnulli II, 412, 46 s.; totum e numeris construunt Pythagorei, idque quilibet II, 618, 14 s.; id numerum et harmoniam esse putant Pythagorei II, 475, 26, 46, cf. II, 481, 38 s.; inane adspirat, idque in illud intrat, secundum Pythagoreos II, 293, 5, cf. II, 634, 13; de alio loqui videntur Pythagorei II, 633, 4; certum ejus locum opinioni et temporis et injustitiæ et judicio et mixtioni assignant Pythagorei II, 481, 39; quod extra id est, infinitum esse putant Pythagorei II, 277, 1; extra id nihil esse putat Plato II, 277, 2; id una cum tempore genitum esse putat Plato II, 343, 34 s.; ejus lationibus animæ motus assimilatur Plato III, 437, 31, cf. 27; non perspicitur causa cur e Platonis opinione circulo feratur III, 438, 18 s.; causa cur ita moveatur,

esse nequit animæ substantia III, 43^a, 19 s.; nec corpus, idque quare III, 438, 21 s.; nec id ita moveri affirmat Plato, quia sic melius est III, 438, 22; igitur secundum eum per acciden- movetur III, 438, 20 s.; ejus substantiam a communi numerorum atque idearum natura pendere censent nonnulli (Platonici) II, 539, 14 s.; ejus motus et revolutiones dissimiles iis de quibus loquitur stellarum scientia, inquit Protagoras II, 492, 37 s.; ei gratum est secundum Euripidem, pluviam in tellurem delabi II, 91, 32; quomodo id vocaverit Lycophron, 388, 41 s.

Cælum (*quidnam*); tribus modis dicitur II, 381, 50 ss., cf. II, 395, 30; ita inprimis ultimum et supremum vocamus II, 381, 52 s.; unum et unicum et perfectum est II, 382, 33; II, 396, 48; æternum est II, 395, 5; ei patris genitorisque dignitatem tribuimus, idque quare III, 320, 46 s.; cum ipsum, tum ejus partes substantias esse dicimus II, 538, 46; II, 558, 9; cum ipsum, tum ejus partes pertinent ad substantias naturales II, 410, 22 s.; infinitum esse nequit II, 376, 36, cf. II, 373, 9, 53 ss.; aliquid eo majus exstaret, si esset corpus infinitum sensui patens II, 283, 47; probatur extra id corpus exstare non posse, idque nec omnino, nec aliquatenus II, 377, 36 ss., cf. II, 378, 33 ss.; sensibile est II, 381, 9; pertinet igitur ad res singulares et e materie factas II, 381, 9, 41; corpus quoddam divinum est II, 392, 29; quia æternum est, habet corpus rotundum quod movetur semper II, 392, 29 ss.; probatur globosum esse II, 393, 16 ss.; III, 628, 12; ita accurate tornatum est, ut nulla res manu facta aut quæ nostris oculis subjici solet, ei comparari possit II, 394, 47 ss.; idque quia omnium rerum æqualissima est II, 394, 50 s.; rationi consentaneum est id globosum esse, idque quare II, 398, 53; II, 399, 8 ss.; id necessario interitui non obnoxium esse arbitramur III, 519, 37 s.; quodsi exstet vis major quam qua quiescit terra tunc quo movetur ignis et corpus supremum non interitus expers erit III, 519, 33 ss.; quodsi non exstet, sed exstare possit, dissolvi poterit III, 519, 43 ss.; necessario tamen interitus expers est quia a re immobili movetur eaque nullis viribus moveri potest III, 520, 6 ss.; nec factum est, nec interire potest II, 389, 12, 34; II, 396, 49; totius terminus dicitur duratio vel æternitas (αἰών) II, 382, 50; æternum est II, 389, 14; II, 396, 48; in se continet infinitum tempus II, 389, 15; idque vel ex adversariorum opinionibus docere licet II, 389, 17; omnis mortalis molestiæ expers est II, 389, 35; lassitudini non obnoxium est, idque quare II, 389, 36; in toto præterito tempore nihil mutatum est II, 370, 50 ss.; II, 396, 15; totum nec alicubi, nec in loco est II, 291, 15, 22; nullo corpore circumdatur II, 291, 16, 24; per acciden in loco est II, 291, 20; forsitan universum est II, 291, 20; in eo universum divinum collocatum esse dicimus II, 381, 53 s.; in eo omnia sunt II, 291, 25; in eo æther est II, 291, 30; eo continetur aer II, 286, 29; II, 289, 17; in eo collocata esse dicimus sol et lunam et nonnullas stellas II, 382, 2 s.; ejus partes sunt loca, ubi gignuntur aer et aqua II, 290, 8; in eo videtur tempus quia in loco ideoque mobile est II, 306, 16 s.; extra id nec tempus, nec vacuum, nec locus exstat II, 382, 34; II, 394, 6 s.; in grano milii esset, si res tunc in loco essent quum eodem tempore essent quo locus II, 303, 31 ss.; ejus partes se invicem excipiunt II, 291, 18; ejus partes, quatenus moventur, locum habent, idque quare II, 291, 17, 20; ejus extremus terminus immobilis qui mobile corpus tangit, locus est II, 291, 26 ss.; universa materie, universoque naturali et sensibili cor-

pore constat II, 381, 28, 42, 46; II, 382, 7 ss.; ejus materies est corpus naturale et sensibile II, 382, 30 s.; in eo nihil casu fit II, 266, 44; quodsi ejus causa est casus, longe prius ejus causæ erunt natura et mens II, 269, 23; II, 594, 30 s.; in eo multo magis apparet ordo et determinatio quam in rebus nostris III, 222, 7 s., cf. 12 s.; ideo multo magis quam animalia natura factum esse videtur III, 222, 5 ss.; nihilo minus id vulgo fortuna et casu constitisse censent III, 222, 11 s.; unicum esse probatur II, 608, 20 ss.; probatur plura esse non posse II, 378, 31 ss., cf. II, 375, 50; refutantur argumenta quæ probare videntur plura esse aut certe plura exstare posse II, 380, 46 ss.; præter sensibile erit aliud, si res mathematicæ ab ideis et a sensibilibus distinctæ sint II, 492, 13; II, 612, 38 s.; hocce nec mobile, nec immotum esse veri simile est II, 492, 15; aliquod erit præter hocce cælum, idque in eodem loco, si res mathematicæ rebus sensibilibus insint II, 492, 52 ss.; si plura essent etiam plura tempora essent, si tempus universi motus sit II, 299, 37 ss.; anima præditum et motus principio II, 391, 30; igitur cum supra et infra, tum dextrum et sinistrum habet II, 391, 31, cf. II, 395, 21; ejus figura globularis non im- pedit quominus hæc ei insint II, 391, 33 ss.; etiamsi nunquam moveri incepisset, tamen principium haberet unde inciperet, si inciperet II, 391, 41 ss.; quidnam ejus longitudinem vocare soleamus II, 391, 41; quidnam ejus latera II, 391, 49; moveri incipit a loco unde stellæ oriuntur II, 391, 54 ss.; hic locus igitur ejus dextrum est II, 392, 1; ejus sinistrum vero latus locus est ubi stellæ occidunt II, 392, 2; movetur igitur a dextro ad dextrum II, 392, 2 s.; exponuntur rationes probabiles, cur ad alteram partem feratur non ad alteram II, 395, 6 ss.; quum dextrum et sinistrum habeat, habet etiam prius et posterius II, 395, 21 ss.; in eo non esse nec infra, nec supra nonnulli putant, quod absurdum est II, 424, 3 ss.; quia medium et ultimum est, etiam necessario habet partem superam et inferam II, 424, 9 s.; ejus superior pars tantum circulo movetur II, 291, 21; ejus medium infra proprie sic dictum est II, 290, 40 ss.; circulo vertitur, idque videmus II, 372, 45; II, 394, 4 s., 24; id manifesto moveri videmus II, 397, 28 s.; finito in tempore circulum suum percurrit II, 373, 4, 37; semper movetur, nec fatigatur, idque quare II, 571, 30 s.; nec timendum ne unquam stet, etsi id metuerint naturæ scrutatores II, 571, 30 s.; circumagitur numinis divini vi III, 637, 53; ejus universi motus cum chori concentu comparatur III, 638, 47 ss.; ejus motus æternus est II, 467, 29 s.; igitur et motus qui ab ejus motu pendent, quique propter eum fiunt, necessarii sunt II, 467, 30 ss.; ejus motus solus æqualis et continuus et æternus est II, 394, 18 s.; ideoque celerissimus est II, 394, 20 s., 24; item omnium aliorum motuum mensura II, 394, 17; ejus motus æqualis est II, 396, 49 s., cf. II, 395, 28 ss.; ejus motus celerissimus et æqualis est secundum scientiæ stellarum peritos II, 575, 6 s.; igitur ejus motu reliquos motus judicant II, 575, 8; si id vicissim celerius et tardius moveri diceremus, id fignento simile videretur II, 396, 44; si ejus motus inæqualis esset, verisimile est id nos non latuisse II, 396, 46 s.; sumi potest minimum tempus in quo moveri possit II, 396, 35, 40; si infinitum sit atque circulo moveatur, in finito tempore infinitum spatium pertransibit II, 373, 53; probatur fieri non posse ut alterum infinitum maneat, alterum vero huc æquale in eo moveatur II, 374, 1 ss.; si in finito tempore circulo feratur, etiam spatium quod pertransit, finitum erit II, 374, 5 ss.; probatur fieri non posse,

ut res quæ id movet, ejus pars sit, aut intra id contineatur III, 518, 35 ss.; si res quæ id movet, ipsa moveatur, hæc aliquid tangere debet quod immobile, nec cæli pars est III, 518, 37 ss.; si vero ipsa immobilis sit, cæli pars non erit II, 518, 39 ss.; a primo movente immobili pendet III, 605, 35; principiis quæ in eo sunt, quasque plaribus lationibus feruntur, competit ut per accidens ab alio moveantur II, 355, 43 ss.; ideo maxime in loco esse putatur, quia in motu est II, 289, 5 s., v. *Motus cæli*; non situ erga id apud animalia et plantas distinguuntur supra et infra III, 305, 38 s., cf. III, 306, 9 s.; calidum est IV, 242, 38; suprema mundi pars, deorum domicilium III, 628, 7 ss.; in eo numen divinum sedem habens, universis rebus incolumitatem præbere opinari præstat, idque quare III, 637, 6 ss.; plenum est corporibus divinis quæ sidera appellamus III, 628, 9 s.; motu sempiterno agitur et omnia illa corpora secum agit III, 628, 10 s.; circumagitur circum duo puncta immobilia III, 628, 14 ss.; ejus substantiam ætherem appellamus III, 628, 25 ss.; cum ejus ordine nihil æquiparari potest III, 635, 44 s.; ei insunt numerorum affectus II, 632, 44; ejus omnimodæ melodiæ æqualis est numerus netæ acutissimæ II, 637, 36, v. *Ὀυρανός*.

Cæli ardor; deus esse dicitur fr. 39, b.

Cælum esse; aliud est quam hocce cælum esse II, 381, 11, 43.

Cælum nubilum; cur lepidius sit quam serenum IV, 243, 75 ss.

Cælum primum; necessario æternum est II, 605, 5.

Cælum (quod extra id est); quidnam de eo sentiant naturæ scrutatores (οἱ φυσικοί) II, 282, 25 ss.; cogitando infinitum esse videtur II, 278, 5; si infinitum sit, exstare videbitur corpus infinitum II, 278, 6; in loco non est II, 382, 42; id tempus non facit senescere, *ibid.*; mutationi obnoxium non est II, 382, 43; nec alterationibus vel affectibus II, 382, 43 ss.; per totam æternitatem vitam optimam et sufficientissimam degit II, 382, 45 s.

Cælo (de) libri; insequuntur libb. de *Naturali ascultatione* II, 552, 1 ss.; eos insequuntur libb. de *Generatione et corruptione* III, 552, 3 ss.

Citantur II, 630, 32; citari videntur III, 227, 6 s.; citantur nomine *Speculationum de loco superiori* III, 554, 5 s.

Cæneus; ejus paralogismus de igne, II, 133, 20.

Cæpæ (τὰ κρόμυα); ad plantas pertinent quæ e latere germinant IV, 216, 47 ss., cf. 45; cur terra non contentæ germinent IV, 219, 26 ss., 44 ss.; cur eo meliores evadant quo sicciore seruntur IV, 219, 38 ss.; earum genus sobole pullulat III, 389, 35 s.; cur sub solstitium suspensæ floreat IV, 218, 16 ss.; prosunt sæpe oculis IV, 274, 36; cur oculos mordeant IV, 218, 25 ss.; IV, 276, 25; recentiores minus acres sunt IV, 22, 10.

Cæruleum; inter album et nigrum medium tenet III, 483, 50 s.

Cæruleus avis; v. *Cyanus*.

Cæstus oculorum (ἡ γλαυκότης); debilitas quædam III, 416, 20; partium affectus III, 414, 33; ei non competit causa finalis præter quam si generi alicui propria est III, 414, 30 s.; cerebri humoris debilitas et cruditas est III, 417, 37 s.; alterius oculi pendet ab eadem causa ac canities III, 417, 33 ss.; fit igitur, ubi alterius oculi humor concoctus est, alterius crudus III, 417, 40 s.

Cæsii oculi; ejusmodi natura sumus, ideoque simulac in lucem edimur II, 238, 40 s.; non acute vident II,

239, 16; eos perperam igneos esse censet Empedocles III, 416, 23 s.; eosque interdiu non acute cernere propter aquæ inopiam III, 416, 26 s.; sunt autem cæsii qui minus humoris continent quam motus competens requirit III, 416, 36 ss.; interdiu non acute cernunt quia eorum humor a luce et rebus visibilibus movetur et quatenus humidum est et quatenus pellucidum III, 416, 46 ss.; inprimis glaucomatii obnoxii sunt III, 417, 8; cur magna ex parte homines et equi albi tales habeant IV, 162, 24 ss.

Cæsura manuum (ἡ διὰ χειρὸς τομὴ); cur qui eam per totam manum pertinentem habent, longævissimi sint IV, 285, 5 ss.

Cafta; v. *Casto*.

καί et τί· sublatis oratio non est græca IV, 208, 18 ss. καίαν· ita legitur in *Probl. mechan.* 13, IV, 65, 3, *ceterum* in ed. Bekkeri βάρος.

καίρος· v. *Occasio*.

Calamentum (ἡ καλαμίνθη interpr. gr.); in mentham transmutatur IV, 28, 35.

Calamus (κάλαμος); fr. 165, a.

Calami; in eos qui vitibus pedamento sunt interdum pariunt cicadæ III, 100, 30 ss.; iis qui ruri incenduntur similem emittunt flammam quæ in cælo apparent III, 556, 47 s.; ignis ex illis IV, 128, 30.

Calamitates; quomodo reipublicæ conversioni ansam dare possint, 567, 31; raro in democratiis ex iis oritur reipublicæ conversio, 567, 39; maximis afflictio etiam competeret felicitas, si habitus esset II, 122, 49; qui maximis affligitur senex, eum nemo felicem prædicat II, 9, 46., cf. II, 3, 52; magnæ affectus vocantur II, 529, 25.

Calaris (κάλαις); eum devorat cum ægoliis, tum reliquæ unguines, ideoque ei bellum ingerunt III, 173, 27 s.

Calcaria; quibusdam animalibus pecuaria sunt III, 1, 36 s.; quibusdam avium generibus peculiaria III, 27, 41; iis carent omnes unguines III, 27, 42; omnes iis præditæ aves graves sunt III, 27, 43 s.; malleolorum partes sunt III, 45, 22 s.; e quanam materie incrementum capiant III, 364, 30 ss.; e terrena materie inferiora petenti fiunt III, 299, 28; ad vim inferendam vel repellendam apta sunt III, 286, 19 s.; quibusnam ergo animalibus ea tribuerit natura III, 286, 17 s.; ad robur conferunt III, 76, 10 ss.; quomodo eorum ratione a maribus differant aves feminæ III, 76, 12 ss.; partes sunt pugnae inservientes III, 252, 35 ss.; maribus propria sunt, dum iis carent feminæ III, 252, 47 ss.; in pedesribus pugnis utilia sunt III, 299, 18; igitur ea habent aves graves nonnullæ III, 299, 12 ss., 19; avibus volacibus et unguibus inutilia forent III, 299, 16 ss.; parva superveniunt gallinis quibusdam postquam gallos vicerunt III, 206, 32; ea in ultimis pedibus habent locustæ cum feminæ tum mares III, 59, 6 ss.; quomodo eorum ratione a se invicem differant locustæ mares et feminæ, *ibid.*

Calceus; ejus duplex usus, vel induendo vel permutando, 490, 16; eorum loco in re civili sutori rependuntur nummi II, 104, 8; ejus usus exemplum rei quæstuariæ per se II, 213, 40; eo etiam utitur per accidens qui vendit vel locat II, 213, 44; eum qui permutat eo non utitur quatenus calceus est, 490, 18; qui eo pro pondere utitur non eodem modo agit ac rei quæstuariæ quæ per accidens fit studiosus II, 213, 42; cum sutoriæ artis, tum sutionis opus II, 192, 31; cujusvis generis qui monstrat, artem sutoriam non docet, 309, 11; eum facit sutor secundum Platonem II, 151, 43; eum cum domo commutare non licet II, 152, 3; ejus partes proschisma, cephalis et

chiton, 368, 40; si fieri possit, fieri etiam poterunt ejus partes, *ibid.*; ejus partes unum non esse dicimus nisi continuitate, si ut fors tulerit compositae sint II, 520, 10 s.; unum vero simpliciter eas dicimus, ubi ita ut speciem habeant et calcens sint II, 520, 12 s.; frustra est qui ligari non potest II, 372, 2; inter eum et manum non est intermedium II, 580, 11 ss.; plerumque paternis similes fert filius III, 832, 46 s.; nec ideo statuendum est ab iis aliquid secedere ad semen effingendum III, 332, 45 s.; cavillatio qua huic voci substituitur vox *perniones*, 398, 41; exemplum citantur II, 58, 9, 25.

Calceis indutus; exemplum τοῦ habere, 2, 29; 17, 17.

Calchas; quomodo prodigium de passeribus interpretatus sit fr. 132, a.

Calculus; unum solum dare nequit qui habet plures, 299, 44, cf. *Talus*; eorum subducendorum periti fallunt ignorantes, 276, 28, 33; vetabat, ne iis sententiam ferrent iudices, Hippodamus Milesius, 508, 32; de eorum usu apud Athenienses fr. 249, a.

Calculos (ad) qui vocatur (τὸ ἐπὶ τῶν φέρων μνημεῖον); in insula *Æthalia* monumentum Argonautarum IV, 93, 23 ss.

Calculi supputationum; iis plantarum formas assimilant Eurytus II, 636, 25 s.

Calculi vesicae; ex quam re fiant III, 50, 14 s.; IV, 168, 29 ss.; nonnulli duritie æquant testas ostreorum III, 50, 15 s.; cur iis nullum animal nisi homo labore IV, 168, 16 ss.

Calefacere; τῷ refrigerare contrarium, 17, 6; recipit magis ac minus, 17, 9; id et de homine et de calido dicitur II, 446, 51; interdum frigus dicitur, sed non perinde ut calor III, 615, 22 s.

Calefaciendum; alterabilis, ideoque mobilis species II, 307, 47.

Calefaciendi vim habens (τὸ θερμαίνον); simulac adest et accedit ad id quod calefieri potest, hoc calefit II, 447, 22 ss.; nil nisi calorem facit II, 565, 22; ad calefacibile refertur, idque quomodo II, 526, 35; II, 527, 10; ei inest calidum II, 564, 39.

Calefaciens (τὸ θερμαίνον); calidius eo quod non calefacit, 201, 37; quomodo referatur ad id quod calefit II, 527, 11; calefit si rei quæ se ipsa movet, alterutra pars ab altera utra moveatur II, 352, 43 s.; fieri non posse probatur ut necessario calefiat II, 351, 27; refrigeratur a calescente III, 399, 51 s.; idque interdum ita ut ipsum vel nihil efficiat, vel minus quam efficitur III, 400, 1 ss.

Calefactibile (τὸ θερμαίνον); ad id refertur calefactivum, idque quomodo II, 526, 35; II, 527, 10.

Calefactio (ἡ θερμαίνωσις); motus est II, 597, 44; alteratio est quia affectus est qualitatis subjecti II, 336, 14.

Calefacti; supra modum, refrigerati ad medium habitum redeunt II, 227, 10.

Calefactum (τὸ θερμαίνόμενον); id quod sibi proximum est calefacit, atque sic calor usque ad principium transmittitur III, 508, 30 ss., cf. III, 489, 51 ss.

Calefactum et refrigeratum; magis quam calidum et frigidum cum tactu concordat III, 463, 50 s.

Calefieri; τῷ frigeri contrarium, 17, 6; recipit magis ac minus, 17, 9; id cum de homine, tum de frigido dicitur II, 446, 47 s.

Calefit (quod); quomodo ad id referatur calefaciens II, 527, 11; citius calidius esse dicitur III, 232, 31 s.

Calendæ (νομηνία); non deinceps sequitur secundam mensis diem, sed vice versa II, 311 47; II, 599, 46.

Calidris; avis est fissipes circa fluvios ac lacus degens III, 151, 51; quinam sit ejus color III, 151, 52 s.

Calidæ tempestates; cur iis res magis putreant quam siccis III, 610, 46 s.

Calidum esse; signum est somnum amantis IV, 6, 26.

Calidæ regiones; earum proventus IV, 36, 28 ss.; in iis inprimis magnitudine excellunt frigida animalia, nempe serpentes, lacertæ ac in universum squarris prædita, idque quare III, 530, 7 ss.; quæ eas incolunt animalia diutius vivunt et majora sunt quam quæ frigidæ, idque quare III, 527, 25 ss., III, 530, 5 ss.; cur qui eas incolunt diutius vivant IV, 192, 1 ss.; 10 ss.; earum incolæ sicca habent cerebra III, 421, 10; crispas pilos habent, idque quare III, 421, 9 s.; cur eas incolentes ignavi sint IV, 191, 34 ss.; IV, 193, 8 ss.; cur in iis sapientiores sint homines quam in frigidis IV, 192, 46 ss.; cur eas incolentes diluvie perierint IV, 193, 3 ss.; eas æstate incolunt fringillæ III, 179, 36 s.

Calidum (*allorum de eo opiniones*); id discernere nequeunt qui solum agnoscunt causam materialem II, 464, 20; ex eo frigidum non fit, secundum Empedoclem, nec vice versa II, 480, 23; id quoniam modo definierit Democritus II, 615, 15; id individuis corporibus globosis assimilant Democritus III, 539, 8 s.; ei animam assimilant Democritus III, 433, 29; ei animam nonnulli assimilant, idque quinam III, 435, 53 ss.; qui ei animam assimilant vitæ nomen græcum a fervendo deducunt III, 436, 44 s.; id ignem vocat Parmenides II, 254, 4; id enti assimilant Parmenides II, 476, 47; non erit sublatis sentientibus, si vera dicant Megarici II, 565, 47.

Calidum; multis modis dicitur, idque quot et quibusnam III, 232, 47 ss.; III, 233, 32 ss., 38 s., cf. III, 232, 20 s.; quidnam II, 455, 6; quidnam proprie et simpliciter dicitur III, 234, 3; tantummodo calefaciendi vim habet II, 565, 8; esse debet id quod calefacit II, 352, 24; calefactivo inest II, 504, 39; cum id, tum hominem calefacere dicimus II, 446, 51; sensibile, 11, 51; sensus affectus est III, 555, 48 s.; eo constat quod sensum aliquo modo afficere potest III, 618, 45 ss.; categoria quædam et forma est II, 439, 1; ejus forma si cogitur, aliquatenus eodem modo se habet ac id ipsum III, 522, 40 ss.; affectus est II, 445, 25; II, 636, 28 s.; nec e numeris repeti posse videtur, *ibid.*; corporum sensibilibus causa formalis est II, 602, 20; separatim existeret, non afficeretur II, 447, 35 s.; omni rei inesse potest, sed non omnia eo constare possunt III, 528, 28 ss.; substantia non est II, 538, 9; superiora petit III, 420, 48 s.; natura aptum est sursum ferri III, 596, 37; superioribus partibus inest III, 531, 8 s.; natura sua sursum semper fertur III, 557, 23; rationi consentaneum est id attollere III, 541, 56; id est in quo motus fit (ubi lignum calefit) II, 308, 7 s.; simul non calidum esset, si id quod se ipsum movet, per totum se ipsum moveat II, 352, 25 s.; quodvis facile afficit quod parva copia est III, 236, 46 s.; ejus materies frigidum non est, sed subjectum II, 454, 27; frigidæ materies non est II, 454, 26; ei potentia contrarium est frigidum II, 423, 8; III, 265, 38; frigidum prius II, 392, 46; forsitan non frigidum evadere, sed medium assequi conatur II, 98, 6; quod est simul frigidum esse nequit II, 456, 3; a frigido exprimitur III, 236, 1 s.; in frigidum transit et vice versa manente eadem materie II, 298, 10; item in magis calidum II, 298, 11; liquat quod frigido constiterit III, 546, 47 s.; videtur et cogere et liquare III, 233, 26; frigidum appetit II, 227, 2; in frigidum mutatur II, 279, 50 s.; II, 598, 52; frigeri non posset, nisi subjectum esset commune II, 444, 37; non idem est quod humidum aut siccum II, 455, 43 s.; eo in humidum agente,

necessario fit spiritus III, 360, 11 ss.; quæ eo consti-
tere perdit aqua III, 546, 49 s.; in corpore ut affectus
est II, 288, 32; ex alimento gignitur eoque vivit II,
472, 25 s.; cito alimentum concoquit ac plurimo indi-
get III, 283, 3 s.; dum respiramus, necessario pectus
ingreditur atque rursus egreditur III, 223, 11 s.; modo
id, modo frigidum e corpore nostro efflat, idque quare
IV, 252, 40 ss.; lacrimas movet IV, 145, 23; poni pos-
sit id saporum causam esse III, 482, 20; ejus vi sapes
immutant fructus ex arbore decerpti III, 482, 22 ss.;
probatur saporum causam non esse III, 482, 33 ss.;
aliquid tamen ad saporum causam confert III, 482, 42
s.; quomodo ab eo differat dulce, discernit sensus com-
munis III, 470, 4 s.; apud alia animalia pingue est,
apud alia alium saporum habet III, 529, 39 ss.; si pin-
gue est, nec facile exsiccat, nec facile refrigeratur
III, 529, 40.

Calida; quædam potentia sunt, frigida vero actu vel vice
versa II, 274, 10; quæ terra constant igne ita concre-
sunt ut solvi nequeant III, 233, 28 s.; quæ vero aqua
ita ut solvi possint III, 233, 29 s.; nonnulla per se ita
appellari nequeunt, sed tantummodo copulatione, idque
quænam III, 233, 8 ss.; quædam humana natura supe-
riora sunt II, 209, 53; quædam in aqua sursum ferri
putat Democritus atque ita sustinere laminas plum-
beas vel ferreas ei innatantes II, 431, 24 ss.; mota re-
frigerantur IV, 242, 49; minus putrent III, 610, 51 s.;
quæ reversa sunt bene dispositis corporibus gravia
sunt, morbidis alia II, 29, 16; alia debili esse videntur
ac bono habitu præditi II, 122, 26; ea deglutientes per-
cipimus III, 295, 25 ss.; cur amplius in sole quam in
umbra refrigerentur IV, 238, 33 ss.

Calidum actu; naturaliter vim habet movendi calidum
potentia II, 349, 5 s.; potentia frigidum est II, 462,
29 s., cf. 16 s.

Calidum moderate (τὸ ἥρμα θερμόν); necessario ab exsu-
perante calore afficitur II, 449, 39 s.

Calidum per accensum; sæpe sensum impensius calefacit
III, 233, 2 s., 5 s.

Calidum per se; tardius refrigeratur III, 233, 1 s.; sed
magis urit III, 233, 3 s.

Calidum potentia; alteratione transit in calidum actu II,
356, 31 s.

Calidum et frigidum; ea tanquam principia posuerunt
nonnulli II, 254, 3; II, 502, 28; ad unum et multitu-
dinem reducuntur II, 502, 30; ea tanquam principia
agnovit Parmenides II, 254, 2 s.; II, 473, 24 s.; II,
476, 45 s.; ea Parmenides ignem ac terram vocat II,
254, 4; ea tanquam principia agnoscunt nonnulli eorum
qui unicum elementum esse statuunt II, 456, 18; inter
ea est medium, 19, 27; in se invicem transeunt,
20, 3; contrarietas rerum tangibilium est II, 454,
50; III, 458, 50; III, 460, 19; III, 461, 7 s.; III, 475,
21, 38; III, 230, 18; elementorum differentia vel
affectus sunt II, 433, 20; qualitates tactiles sunt III,
483, 22 ss.; item accretionem et deminutionem effi-
ciunt III, 483, 24 s.; activa sunt II, 455, 4 s.; eorum
proprietas rerum naturalium causam tribuunt omnes
II, 270, 13; nostris sensibus manifestissima sunt III,
232, 7; manifestiora sunt quam numerus, 131, 8; eo-
rum recta proportio sanitatis causa est, 134, 33; eo-
rum eadem scientia, 181, 13; multarum rerum natura
ad hæc refertur III, 231, 47 s.; ex his sunt caro et os
II, 602, 28 s.; res quarum principia sunt et quæ ex
his rebus sunt substantiæ sunt II, 602, 22; a corpo-
ribus quibus insunt differunt, etiam si ab his separari
nequeant II, 296, 44; eorum eadem materies est quæ
coloris II, 298, 1; quia sensibilia sunt, in infinitum di-

vidi possunt III, 488, 3 ss.; ea universo debemus III,
222, 3 s.; densitas quædam et raritas videntur esse
II, 356, 40 ss.; se invicem undique coercent ac sti-
pant III, 566, 50 s.; ea sensitivi ope dijudicat anima
III, 467, 49; ea percipit cum lingua omni sua parte,
tum reliqua caro III, 10, 38 ss.; eorum excessus ne-
cant, idque quare III, 475, 37 ss.; eorum tempera-
mento et proportionem constant virtutes corporis II,
337, 34; eorum forsitan alteratione opus est ut gignan-
tur vel intereat corporis habitus II, 337, 46; multa
de his dubia moventur, idque quia calidius multis mo-
dis dicitur III, 232, 5 s., 8 ss.

Calidum et humidum; ubi plurimum est, ibi plurimi pul-
lulant pili III, 247, 27 ss.

Calidum et siccum; ea non percipimus, si æque ac nos
ejusmodi sint III, 460, 25 s.; eorum vero excessus per-
cipimus, idque quare III, 460, 26 ss.; humido vel fri-
gido exstinguuntur III, 478, 5 s.

Calidum, frigidum, siccum et humidum; corporum ma-
teries sunt III, 529, 23 s.; corporis differentia, qua-
tenus corpus sunt, eoque determinantur elementa III,
460, 17 ss.; compositorum corporum materies sunt
III, 228, 41 s., cf. III, 232, 18 ss.; ab his pendent re-
liqui corporum affectus III, 228, 43 ss.; ex his com-
positæ sunt partes similes III, 228, 46 s.; ideoque
primo loco his constant animalia III, 228, 39 ss., cf.
198, 53, cf. *Qualitates elementares*; ab his pendent
vita et mors, somnus, vigilia, vigor, senectus, morbus
et sanitas III, 232, 12 ss.; in his residet sanitas, 198,
52; his nutriuntur animalia III, 447, 29 s.; eorum per
se sensus est tactus III, 447, 31 s.

Calidius; multis modis dicitur, idque quot et quænam et
quot ejus munera III, 232, 8, 21 ss.; III, 233, 32 ss.; ejus
multiplex significatio causa est cur multæ de calido et
frigido dubitationes moveantur III, 232, 8 ss., cf. 5;
omnes ejus modi simul eidem rei inesse nequeunt III,
232, 36 s.; id est quod siccius est IV, 230, 37 s.; ma-
jori eget refrigeratione III, 547, 35; facile concoquitur
III, 409, 40 s.

Calidus; quis ait IV, 6, 18; significatur coloribus acutis
IV, 3, 21; in his sanitas ut habitus est II, 288, 31; in-
continentiæ repentini obnoxii II, 166, 41; in profu-
vium genituræ proni sunt IV, 148, 44; sessione im-
plentur, idque quare IV, 151, 23 ss.; IV, 152, 29; cur
magnam habeant vocem IV, 174, 17, ss.; IV, 309, 25.
Caliginosus color (ὁρφαίνος); quomodo in pennis oriatur
III, 644, 42 s.

Caligo; cur quæ per eam cernuntur majora videantur
III, 602, 47 ss.

Calios; v. *Celeus*.

Calix; si perforata sit, mutila non est, sed si ansa aut
extremum aliquod II, 532, 7 s.; ut mutila sit, debet
adhuc calix esse II, 531, 45 s.

Calicem bibit; quomodo solvendum hoc problema, 300, 14.
Calices duplices (ἀμφικύπελλα); his comparantur cellulae
cum mellis tum sobolis III, 195, 37.

Callias; exemplum particularis, 27, 8; 37, 8; 314, 35;
353, 10; ejus notio (ὄρετ K.) hoc aliquid non est, 300,
25; per se Callias esse dicitur, idque quare II, 528,
42; item per se animal, idque quare II, 528, 43 s.;
forma materiei juncta est II, 583, 38; II, 601, 32; ei
inest materies II, 551, 33; interit in ossa et nervos et
carnes, idque quare II, 548, 40 ss.; se habet ut hicce
globus æneus II, 546, 21; hujusmodi forma est in
hisce carnibus et hisce ossibus II, 546, 39; materie
alius est quam Socrates, forma vero idem II, 546, 40;
ejus per accensum affectus est album II, 542, 7 s.; quia
albus est, etiam albus homo idem est II, 583, 39; si

arbitremur hocce remedium hocce morbo laboranti profuisse, ad experientiam pertinet II, 468, 28; eum curat medicus, non hominem, nisi per accidens II, 469, 2; si illa appellare licuisset et hominem et lignum, æquivoca essent II, 482, 48; II, 616, 20 ss.; si certus quidam numerus sit, non ideo ejus causa est II, 483, 53 ss.; si in numeris proportio ignis et terræ et aquæ et aeris sit, ipsæ quoque idæ hujusmodi proportionibus erunt II, 483, 41 ss.; exemplum citatur, 72, 8, 18; 131, 50; 143, 2; 174, 9; 295, 18.

Callias (Atheniensis); quidnam Iphicrati responderit, qui eum ἀντρογύρην vocabat, 387, 39.

Callias; eo archonte prælium ad Arginusas commissum est fr. 232, b.

Callias; eo archonte binos choragos Dionysiorum festis sumptus tragædiarum et comædiarum suppeditare placuit fr. 304, b.

Callichthys (piscis); serratos habet dentes, carnivoros et gregalis est fr. 179, b.

Callicles; in *Gorgia* (v. p. 329) legem naturam contrarium esse perhibet, 290, 12.

Callicles; exemplum citatur, 431, 11.

Callicrates; mercedem judicalem immodice auxit fr. 218, b.

Callicyrii; apud Syracusanos cur ita vocati sint fr. 290, a.

Calliditas; lucrum maxime respicit IV, 204, 17 s.

Callidus; cur ita appellemus rhetorem, imperatorem, argentarium, non vero tibicinem et histriionem IV, 204, 12 ss.

Callinus; primus elegiarum carmen conscripsit fr. 28 b.

Callionymus; piscis littoralis est III, 158, 14; fel in jecore habet III, 30, 42 s.; fel in dextra jecoris parte, jecur in lævo latere habet fr. 180, a; omnium piscium maximum habet fel pro portione magnitudinis III, 30, 43 s.; fr. 180, a.

Calliope; ejus clamorem dixit poesim Dionysius Chalcus, 387, 53; exemplum citatur, 291, 30.

Callipides; simiæ comparabatur a Mynisco, idque quare, 481, 2; vituperabatur quod mulieres non ingenuas imitabatur, 481, 13.

Callippus; in eo nihil significat *καλος*, 25, 5.

Callippus; de sphaerarum positione et substantiis et ordine cum Eudoxo consentit II, 607, 33 ss.; quibus in rebus ab Eudoxo dissentiat, quod ad numerum sphaerarum attinet, II, 607, 35 s.

Callippus; quonam constaret ejus *Ars*, 378, 13; 379, 25.

Callippus; renuntiata amicitia, quid adversus Dionem fecerit, 339, 50.

Callisthenes; a populo capite damnatus, 350, 51.

Callisthenes; falso asserit Phœnices Syriam littoralem incolentes palmæ nomen indidisse IV, 100, 3 s.; illud dicitur fr. 329, a.

Callistephanus; olea in Pantheo, omnia folia reliquis oleis contraria producit IV, 82, 29 ss.; ramos mittit quemadmodum myrtus ad coronas accommodatos IV, 82, 32 s.; ab ea sumptam plantam Hercules in Olympicorum ludorum gratiam plantavit IV, 82, 34 s.; invenitur apud Ilissum fluvium IV, 82, 35 s.; ejus ramum Elei-Olympiæ plantarunt et coronas inde donarunt IV, 82, 38 ss.

Callistratus; Melanopum sacrilegii accusavit, 342, 21; eum accusans quid dixerit Leodamas, 326, 15; in *Messeniaca concione* refutationem probationi præmisit, 408, 23.

Callistratus; quomodo effecerit, ut e portorio bis tantum quantum antea perciperetur, 645, 49.

καλοχάραια v. *Ingenuitas*.

καλὸν χάραιον de corpore adhibetur II, 141, 9.

Calor; dispositio est, nisi temporis ratione in habitum abierit, 13, 19; ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 5; eo absente universum quiescit IV, 240, 44 s.; activus est III, 609, 43 s.; III, 610, 3 ss.; sine eo nullum sensorium percipere potest III, 461, 48 s.; non movetur, sed in eo fit motus II, 308, 18; II, 597, 44; motus non est II, 597, 44; movendi vi pollet III, 345, 10; obscurior fit quando rarior sensui apparet III, 658, 23 s.; passionem circa tactum efficit, 14, 20; id esse quod in corpora agit negantes, non recte loqui videntur III, 669, 31 ss.; partim a sole ad hunc locum pervenit III, 556, 10 s.; partim quia ignis aerem ambiens motu diffluit et vi deorsum fertur III, 556, 11 ss.; solis aut animalium unicus est qui vitæ contineat principium III, 352, 13 ss.; a stellis cietur, idque quomodo II, 397, 10 ss.; 21 s.; idque maxime qua parte sol alligatus est II, 397, 23 s.; fit igitur, ubi oritur sol et ad nos propius accedit et super nos est II, 397, 24; æqualem producit in minori tempore potentia major II, 364, 45 s.; finitum producere non potest potentia infinita II, 364, 52; eum inter se potentia habent quæcunque ignita sunt III, 581, 29 ss.; cuius igni vel flammæ parti inest II, 298, 18, 27; si caliditate sua ageret, omnia quæ calorem insitum habent persisterent quodammodo, etiam si nihil adesset quod ei opponeretur III, 667, 30 ss.; quænam ejus differentia sit, singulorum sive tanquam differentia, sive tanquam materies, sive tanquam ambo considerandum est III, 670, 6 ss.; quomodo e spiritu fieri possit, vix intelligitur III, 540, 48 ss.; frictione producitur II, 545, 2 s.; qui in motu oritur causa est caloris in corpore II, 517, 9 s.; minor a majori deletur IV, 238, 34; non in frigus mutatur, sed subiectum commune II, 444, 38; unumquemque refrigerant alieni motus III, 260, 37; æque ac frigus indurat III, 421, 45 s.; per se humorem evaporare facit, non ut frigus per accidens III, 421, 46 ss.; non solum indurat sed et rarefacit III, 421, 51; agente frigore, una cum humore abit III, 421, 48 s.; e. gr. in senectute III, 422, 2 ss.; sine eo nullus humor est III, 421, 49; ubi propter frigus exprimitur, evaporatur humor III, 421, 27; si nimis superet, humorem exsiccat III, 397, 29 s.; si multum deficiat, eum non cogit III, 397, 30; igitur mediæ rationem servare debet ad id quod conditur III, 397, 31 s.; e terreno exsugit humorem III, 326, 44 s.; sursum evehit vaporem e terra exhalantem III, 239, 3, cf. III, 506, 14; ejus ope per siccum et terrenum humidum percolat natura (ad sapores efficiendos) III, 483, 10 ss.; odores et sapores movet et condit III, 485, 35; eum abolent frigus et gelu III, 485, 36; humore alitur non tamen quolibet IV, 128, 11 s.; dissolvit corpora IV, 307, 38; eo fit omnis putrefactio III, 423, 27; cur faciat et tollat ambusta IV, 118, 47 ss.; quamobrem ubi perfrixerimus ab eodem calore magis uramur atque doleamus IV, 157, 29 ss.; IV, 288, 38 ss.; eum frigore suo stipando colligit Aquilo in Ponto III, 565, 27 s.; plerumque simul cum siccitate obtinet III, 163, 44 s.; a nimio defendit capillitium III, 247, 30; vel omnes, vel plurimos dolores adjuvat IV, 263, 16 s.; qui eum bene tolerat, propterea non fortis vocatur II, 209, 38; ne eum patiamur, nemo nos suadet II, 30, 2; voluptas quam ab eo in gymnasiis percipimus pertinet ad liberales tactus voluptates quæ intemperantem non spectant II, 36, 51; ejus species III, 611, 14 ss.; alia proprium, alia alienum habent III, 232, 48 s.; quæ alienum habent prope accedunt ad ea quæ per accidens habent III, 232, 50 s.; eum in rebus quæ foris coquantur nos ipsi moderamus III, 362, 6 s.; in rebus quæ sponte fiunt a tempestatis motu per-

det III, 362, 9 s.; a calefaciendo et a cerebro provenit IV, 283, 26 ss.; ejus parum continent terrena III, 361, 37 s.

Calor (*quomodo plantas et animalia officiat*); tempestatis vel aeris ambientis e terra et aqua condit materiale principium plantarum ac animalium sponte nascentium III, 390, 44 s.; attollentis defectui originem debent primo loco animalia multipeda, secundo pedibus carentia, tertio plantæ III, 289, 52 ss.; ejus fons eadem parte contineri debet qua anima sentiens III, 261, 19 s., 22 s.; sanguini imperit caliditatem et humiditatem III, 261, 20 s.; eo inprimis motus et nutritio fiunt III, 238, 25, s.; omnium corporum maxime animæ motibus inservit III, 238, 22 ss.; eo producitur corporis æqualitas II, 544, 34, 48; cum necessario participare debent omnia animalia III, 238, 29 s.; incremento favet III, 263, 46; III, 430, 3; causa est cur addito fermento incrementum capiat massa III, 379, 40; eo augentur partes animalium III, 522, 35; erigit corpora III, 263, 47; ejus signum est magna sanguinis copia III, 263, 46 s.; parcum habent quadrupedes oviparæ III, 263, 42; ejus vi concoquitur et immutatur alimentum III, 234, 24 s.; III, 276, 23, cf. 17 s.; III, 281, 11; III, 324, 45 ss.; III, 395, 11 s.; III, 409, 40; III, 426, 1; III, 450, 34 s.; igitur ejus principium naturale habere debent animalia et plantæ III, 234, 25 ss.; III, 450, 35 s.; idque multiplex quia in multis partibus elaboratur alimentum III, 234, 27 ss.; ejus operationem faciliorem reddit alimenti in parvas partes divisio III, 234, 32 s.; cum naturali fit coctio in ventre superiori et inferiori III, 234, 34 s.; in magnis cordibus exolecit quia parvus est, idque quare III, 260, 26 ss.; non æque calefacit magnum cordis ventriculum et magnas venas ac parvum et parvas III, 260, 35; anget et condit alimentum III, 483, 29 s.; leve attrahit, amarum vero et salsum propter pondus relinquit III, 483, 30 s.; idem efficit in exterioribus corporibus ac intra animalia et plantas III, 483, 31 ss.; eum non excitant excrementa frigida et humida in ventrem confluentia, idque quare III, 217, 26 s.; subvehit alimenti exhalationem III, 505, 53; III, 506, 2, cf. 17; ubi ei deficient vires, repellitur ac deorsum fluit hæc exhalatio III, 506, 3 ss.; eo subtracto decidunt homines III, 506, 5 s.; vigore suo hominis incremento inprimis itineris directionem III, 239, 31 s.; aliquis semper restat in liquidis concoctis, e. gr. in pinguedine III, 267, 33 s.; ejus principio indigent omnia sanguine prædita III, 265, 8; ejus principium continet cor III, 265, 4 s.; ejus defectu fit interitus III, 548, 34 s.; idque apud perfecta in ea parte in qua substantiæ principium residet III, 548, 35; apud sanguine prædita in corde, apud exsanguia in parte ei respondente residet III, 548, 38 s.; agilia reddat animalia III, 281, 13 s.; plurimum in pulmone habent terrestria animalia III, 456, 6 s.; interno temperando inservit respiratio III, 456, 3; necessario refrigerari debet III, 263, 2 s.; extrinsecus aqua vel aere refrigerari potest III, 263, 5 s.; cordis, causa est cur alii pisces paucas, alii multas branchias habeant III, 302, 19 ss.; apud pisces multo præditos celerior et validior esse debet branchiarum motus III, 302, 21 s.; majorem in universum habent pisces qui duplices aut plures branchias habent III, 302, 22 s.; naturalis ac puri excretio coitus est III, 422, 27 s.; per coitum siccatur IV, 139, 41 s.; semini favet III, 372, 10 s., cf. 14 s.; id est quod semen fecundum reddit III, 352, 6 s.; seminis ignis non est, sed spiritus astrorum elemento proportionem respondet III, 352, 7 ss.; animalium nec ignis est, nec ab igne origi-

nem petit III, 352, 16 s.; semini inditus tantum ac talem motum habere debet qualis ac quantus unicuique parti convenit III, 361, 53; si deficiat aut modum excedat, aut peiores aut mutilas fiunt partes III, 362, 2 ss.; eum semini indit genitor III, 362, 8; eo semen concrescit et crassescit III, 55, 19 s.; apud animalia generantia e subeunte alimento condit residuum seminale III, 390, 35 ss., cf. 43 s.; ejus debilitas molæ causa est, non vero ipse calor, etiamsi ita censeant III, 410, 49 s., cf. III, 216, 34 s.; III, 217, 3 s.; maris apud insecta idem efficit quod semen apud animalia id emittentia III, 341, 30 ss.; lactis efficit ut dentes citius pullulent III, 429, 52 s.; apud dormientes ab exterioribus ad interiora refliit III, 510, 31 s.; una cum sanguine deorsum fugit apud somnolentos III, 239, 13 s.; magna copia in angustum compulsus ubi concoctus fuerit et vicerit expurgiscuntur animalia III, 506, 26 ss.; parvo circa aliquid partes facto, per ignem se incidere putant dormientes III, 514, 2 ss.; apud metuentes subterfugiens ac sese contrahens saltum cordis efficit III, 549, 46 s.; ab ejus defectu pendet metus III, 297, 18 s.; sursum fertur pudibundus IV, 308, 22; si vehemens sit, interdum lacrimas fundimus III, 212, 29 s.; idque quia ab oculis, si humidi sint, superatur III, 212, 31; ei amplum operimentum præbet dorsum, idque quare III, 259, 29 s.; suapte natura apud animalia superiora petit III, 504, 34 s.; ubi vero eo devenierit, universum denuo reciprocatur ac descendit, ab alimenti exhalatione depulsus III, 504, 35 ss., 41; diu apud hominem per calvariam exhalat III, 239, 36; ejus vi e cerebro, dum coquitur, exhalat aqua III, 239, 22 s.; minimus ac tenuissimus est in apice pilorum III, 424, 47 s.; apud juniora animalia nondum perfectus est, apud seniores vero deficit III, 397, 3 s.; compacta reddit corpora III, 397, 6 s.; in senectute deficit, idque quare III, 424, 27 s.; III, 549, 3 ss.; majorem habent animalia nobiliora III, 546, 6 s.; multo indiget magnorum animalium motus III, 303, 14 s.; parcum habent exsanguia III, 238, 39 s.; III, 240, 30; crustatorum et testaceorum conservat testa III, 240, 31 s.; morbi qui ab illo proveniunt madore sanantur IV, 119, 39 s.; multus in corporibus febrientium præparandus est IV, 119, 22 ss.; an quasi animans nobis insitus sit IV, 258, 21 s.

Calores (*θερμότητες*); substantia non sunt II, 498, 10.

Calor adventitius (*ἐπιεσυχτικός*); ne eo turbetur anima sentiens factum est septum transversum III, 268, 29 ss., cf. 42.

Calor agens (*ποιῶσα*); ejus facultas terminis continetur III, 405, 22, s.

Calor alienus (*ἀλλοτρία*); prævalat per ætatem IV, 125, 24; causa est albedinis cutis et pilorum, ubi licce color a morbo aut senectute pendet III, 425, 46 s.

Calor animæ vegetativæ conjunctus (*τὸ ψυχικὸν πῦρ*); cito in utramque partem vergit apud animalia sanguinea pulmone prædita III, 547, 26 ss.; apud eadem cito quaquaversus penetrat propter sanguinis copiam ac calorem III, 547, 28 ss.; æque ac reliquæ partes; immo magis quam illas alimento indiget III, 550, 27 s.; idque quia reliquarum nutritionis causa est III 550, 28 s.; igitur necessario, ubi amplior sit, attollitur ejus instrumentum III, 550, 29 s.; igitur eo augescendo fit respiratio III, 550, 26 s.; ejus instrumentum folli similis esse debet III, 550, 30 ss.; ejus instrumentum duplex esse debet quia ipse in medio positus est III, 550, 34 s.

Calor cordi vel sanguini insitus; quum attollitur apud pisces attolluntur etiam branchiæ et aquam transmit-

tunt III, 551, 5 ss.; quum perpetuo attollitur, semper denuo aquam recipiant branchiæ III, 551, 9 s.

Calor corpori insitus; interdum causa est cur casu fiat sanitas III, 545, 1 ss.; igitur causa materialis vel pars sanitatis est III, 545, 3 ss., cf. III, 547, 11 ss.

Calor interior (ἡ ἐντὸς); ejus ope fiunt ossa et nervi, idque quomodo III, 361, 42 s., cf. 46; non e qualibet materie, nec quolibet loco aut tempore facit ossa aut carnes III, 331, 47 ss.

Calor naturalis (σύντροφος); insitus habent cum universum animalium corpus, tum omnes ejus partes III, 535, 2 ss.; ejus principium apud sanguine prædita in corde, apud exsanguia vero in parte ei respondenti residet III, 535, 6 ss., cf. 12; III, 542, 23 s.; ei primaria vis coquendi inest III, 530, 21 s.; eo omnes partes alimentum concoquunt III, 535, 8 s.; ubi ei alimentum denegatur, materiem cui inest, absumit III, 530, 22 s.; donec perstat incolumis servatur vita III, 535, 15 s., 37 s.; ejus amissione constat mors III, 535, 17; in eodem loco in eademque hujus loci particula sedem habere debet ac anima vegetativa III, 542, 18 ss.; ejus principium continet cor III, 396, 15; in eo animam inussit natura III, 542, 34 s., cf. III, 535, 13 s.; III, 542, 42; sine eo exstare nequit anima III, 536, 1 s.; sine eo exstare nequit anima vegetativa III, 542, 34; ad eum incolumem servandum apud plantas sufficit refrigerium quod efficit aer ambiens et alimentum intrinsecum III, 536, 3 ss.; principio insito refrigeratione opus est III, 535, 39 s.; quaeritur an sursum vecta cibi exhalatione eum refrigeret frigus collectum debilitetque ac subterfugere cogat III, 505, 50 ss.; marcescit, ubi jam induratis pulmone vel branchiis intenditur eorum induratio III, 549, 1, cf. 5 s.; eo non fit putrefactio III, 423, 27 s.; excepto homine apud reliqua animalia sufficit ad pilorum alimentum concoquendum III, 424, 17 s.; causa est albedinis cutis et pilorum, ubi hicce color ipse naturalis est III, 425, 46 s.; ejus inopia apud convalescentes laborat cum totum corpus, tum omnes ejus partes, etiam minimæ III, 423, 48 ss.

Calor proprius; eum habet pars unaquæque III, 426, 4 s.; alimentum unamquamque partem adiens concoquit III, 423, 19 s.; si id concoquere nequit fit morbus aut mutilatio III, 423, 20 s.; si propter paucitatem suam humorem copiosum capillos subeuntem concoquere nequit, fiunt cani III, 423, 23 ss., cf. 32 ss.

Calor siccus; ei frigus humidum contrarium est III, 616, 52.

Calor venarum; sanguinem venarum concoquere nequit si nimis parvus sit III, 262, 25 s.; eum non tantum coquere vetat sui ipsius paucitas sed etimenti redundantia III, 262, 28 ss.

Calor vitalis (ζωτική); eum habent omnia animalia III, 540, 44; ubi non refrigeratur deficit vitæ principium III, 548, 45 ss.; idque quia se ipse consumit III, 548, 48.

Calor et frigus; contrarietates sunt II, 454, 30; ea negligit mathematicus II, 588, 9 s.; si atomis competant, necessarii iis competent etiam gravitas et levitas, durities et mollietas II, 449, 34 ss.; secundum ea alterantur corpora II, 526, 16; igitur affectus et qualitates sunt substantiarum quæ moventur II, 526, 13 ss.; iis utitur natura ad partes condendas III, 361, 28; facultatem habent qua necessario, modo hoc, modo illud faciunt III, 362, 11 s.; materiam vincendo generant III, 610, 19 s.; in rebus quæ sunt aliojuss gratia calefaciunt ac refrigerant III, 362, 12 s.; ab eorum moderatione pendent generationes et interitus

III, 413, 39 ss.; eorum initium et finem regunt motus solis et lunæ III, 413, 41 ss.; eorum ope fiunt partes similes, idque quomodo III, 361, 28 ss., cf. III, 362, 11 s.; partibus animalibus qualitates vel affectus tribuere possunt, non vero formam III, 348, 51 ss.; item instrumentis e. gr. gladio III, 349, 3 ss.; iis tantum instrumentis utitur anima vegetalis III, 358, 9; causæ sunt affectuum pilorum et cutis III, 426, 2 ss.; ab iis pendent interiorum terræ senectus et vigor III, 571, 13.

Calores et refrigeria (θερμότητες καὶ ψύξεις); tam externa quam naturalia interna motuum naturalium causæ sunt III, 525, 38 ss.

Calor vel frigus; loci vocis dicati aliquid confert ad naturalem vocis acumen vel gravitatem III, 428, 43 ss.; alteratio secundum ea vel in exilissima cordis parte facta magnam differentiam efficit in reliquo corpore III, 522, 50 ss.; fere semper cum alterutro eorum conjuncta sunt jucunda ac molesta III, 523, 6 s., cf. 2 s.; latent tamen quæ in parvis obtinent partibus III, 523, 5; hinc omnes affectus jucundi vel molesti cum iis conjuncti sunt, idque sive in parte aliqua, sive per totum corpus III, 523, 7 ss.

Calumnia (διαβολή); ex ea fit contumelia, secundum Epicharmum, idque quomodo III, 333, 26 s., cf. 31 s.; odium facit, 353, 6; ei facile patent qui amicitiam contrahere volunt sed nondum contraxerunt, idque quatenus II, 223, 29; eas moderate ferre mansuetudinis opus est II, 244, 21; quomodo dissolvatur detecta paradoxi causa, 379, 44; propter quam oratori infensi sunt auditores, vel oratorem ipsum spectant, vel res, vel orationem 439, 50; quæ oratorem spectant, vel tempus præteritum vel præsens respiciunt, 440, 1; quomodo depellendæ sint quæ tempus præteritum respiciunt, 440, 2; 448, 42; quæ oratorem opprimunt, vel ad rempublicam pertinent, vel ad privatos, 440, 8; promittere debet orator se earum falsitatem probaturum esse, 440, 5; ea si prematur orator, iudicium vel factum, vel futurum est, vel rem ad iudicium deferre nolunt calumniatores, 440, 10; de ea ubi iudicium instat, dicendum est oratori, se paratum esse ut in hoc ipso consensu iis respondeat, 440, 17; ejus falsitatem probatam esse dicere debet orator, ubi calumniatores rem ad iudicium deferre nolunt, 440, 20; injustum esse se propter eandem rem novis patere, dicere debet orator, si jam antea iudicium in eum latum fuerit, 440, 15; in universum in eas invetere debet orator ubi auditoribus infensus est, 440, 23; tunc quoque multos per eam injuste periisse ostendendum est, 440, 25; item ne propter nonnullorum morosi sint, hortandi sunt auditores, 440, 29; quænam tempus præsens respiciant, 440, 35 ss.; quomodo eandem depellendæ sint 440, 35 ss.; quænam rem spectent, 441, 10; quomodo eandem depellendæ sint, 441, 14; quænam orationem spectent, 441, 21; quomodo eandem depellendæ sint, 441, 22; ubi aliqua depellenda est, eo inchoanda est oratio concionalis, 441, 31; quomodo depellenda sit in præmio laudationis ac vituperationis, 446, 4; eas ut depellas præoccupando attoniti reddendi sunt iudices, 449, 14; item culpa in adversarium vel in alios transferenda est, 449, 16; quænam e præsentem tempore petitæ orationemque ipsum respicientes generi iudiciali propriæ sint, 448, 46 ss.; quomodo eandem depellantur, 449, 20 ss.; quænam rem respicientes generi iudiciali propriæ, 449, 9; quomodo depellantur eandem, 449, 34.

Calumniator; non est is qui calumniari potest, 215, 12 ad unum genus referri nequit, 215, 31; semper con-

sulto injuriam facit IV, 263, 32 s.; eum quoque bonum et perfectum vocamus II, 527, 49 ss.

Calvaria (τὸ κρυόν); ita vocatur capitis os III, 44, 46; III, 239, 35; capitis pars est idque quænam III, 8, 26 s.; rarum os est, rotundum, excarni cute amictum III, 8, 32 s.; quænam ejus partes III, 8, 27 s.; ejus pars serrata vocatur sutura III, 44, 47; apud alia animalia unico osse constat, apud alia composita est III, 44, 48 ss.; quot suturas habeat cum apud mulieres tum apud viros III, 8, 33 ss.; visum est apud virum suturis carens III, 8, 35 s.; visum est duplicem vertice instructum, non quod ad os sed quod ad capillitii glabretrum III, 8, 37 ss.; ei apud homines subjacet facies III, 8, 40; inferne cum ea continuatur spina dorsi III, 44, 45 s., cf. 43, v. etiam *Caput*; apud homines admodum æro solidatur, idque quare III, 239, 33 ss.; pro magnitudine omnium animalium tenuissimam habet equus III, 424, 20 s.; hinc ejus vulnera apud equum periculosissima sunt secundum Homerum III, 424, 21 s.; idque præcipue quænam ejus parte III, 424, 24 s.; hinc per eam apud equos facile affluit humor III, 424, 26.

Calvities (ἡ φαλαγγίς); ita vocatur pilorum conferta amissio, non vero portaria III, 422, 10 ss.; in vertigine glabritia est III, 48, 8 s.; nunquam invadit posteriorem capitis partem III, 48, 7 s.; idque quare IV, 306, 16 ss.; nec tempora III, 420, 4 s.; idque quare IV, 305, 41 ss.; nec ante veneris usum III, 48, 10 s.; III, 422, 24 s.; nec pueros, nec mulieres, nec eunuchos III, 48, 11 s.; III, 208, 14 s.; III, 419, 49; III, 422, 24 s., 40; idque quare III, 422, 41 s.; IV, 172, 7 ss.; nec multum ea affliguntur qui glabro mento sunt III, 48, 39 s.; nec varicosi III, 48, 45 s.; quibus sit apud eos invadit anteriorem capitis partem III, 422, 36 s., cf. III, 419, 48 s.; idque quare III, 422, 38; ei omnium animalium manifestissime obnoxius est homo III, 422, 4 s., 37; ei aliquatenus respondet foliorum abjectio apud plantas et pennarum apud aves latitantes III, 422, 5 ss.; pendet ab humoris calidi inopia III, 422, 14 s.; frequentius accidit in venerem proclivibus et semine abundantibus, idque quare III, 422, 25 ss.; quare ei soli obnoxii sint homines III, 422, 39 s.; eadem de causa soli homini propria est ac cur solus manifeste canescat III, 424, 14 ss.

Calvus; non item fit comatus, 20, 18; idque quare III, 422, 48 ss.; cur ita fingatur Bacchus IV, 294, 29 s.; cur non fiant qui cæci nascuntur IV, 273, 17 ss.; IV, 303, 8 ss.; muli non sunt idque quare II, 532, 12.

Calx (ἡ κλίψα); posterior pars pedis est III, 12, 29; III, 13, 8; ejus levem et pravam imaginem exhibent pedes simiarum III, 24, 39 s., 49; ejus officio fungitur apud plerasque aves volucres digitus posterior III, 26, 6 s.; III, 27, 6 s.; III, 300, 32; iis petunt res lædentes solidungula III, 294, 32; cur longo itinere aut cursu peracto, si quis extremis institerit digitis, quatitur pronusque deorsum trahatur IV, 145, 46 ss.

Calx (ἡ τίτανος); calida est III, 581, 30; III, 624, 37 ss.; ejus facultates igne assumit terra III, 583, 1 s.; ei similes sunt lapides molares liquescentes et diffuentes III, 616, 43 ss.

Calydon; de ea versus Euripidis vel Sophoclis laudatur, 394, 32.

Calydonius aper; quænam de eo dixerit Homerus, III, 130, 28 s.

Calypso; ejus consilii (*Od.* μ., 219) ratio habenda est in sectanda virtute II, 23, 30.

Calyx; ex omnibus quæ in eo florent, succos colligunt apes III, 97, 25.

Cambyse; Eleorum regis Opuntis filia fr. 280, a.

Cambyses; quænam de ejus magnificentia narrentur III, 637, 17 ss.

Camelarius; olim morsu interfectus est a camelo quem inscium matrem inire coegerat III, 205, 29 ss.

Camelus; post elephantum omnium animalium maximum est et nihilo minus bisulcus III, 404, 15 s.; quia permagnus est, uniparus est III, 403, 40 ss.; bisulcus non multifidus est ac unicum pullum parit, ideo que animalibus parum fecundis accensendus est III, 292, 27 ss.; igitur mammas in femoribus habet, idque quare, *ibid.*; utrinque dentatus non est, sed nihilo minus cornibus caret III, 22, 24 s.; III, 271, 11 ss.; pedatim ambulant III, 18, 48 ss.; iis peculiare est gibber quem in dorso habent III, 19, 38 s.; eorum dorsi gibberi respondet alius inferior III, 19, 41 s.; inferiori gibberi innituntur corpus, ubi in genua considunt III, 19, 42 s.; quales papillas mammarum habeant III, 19, 43 s.; III, 21, 19 s.; hac in re bovi similes sunt, *ibid.*; qualem caudam III, 19, 44; eorum pudendum retro situm III, 19, 44 s.; quare perperam nonnulli unam tantummodo flexuram cuique cruri eorum tribuant III, 19, 45 ss.; quomodo eorum se habeat talus III, 19, 48 s.; bisulci sunt nec utrinque dentati II, 19, 49 s.; quomodo se habeant eorum pedes III, 19, 50 ss.; jubam in summis armis habent III, 169, 15 s.; propter magnitudinem et alimenti naturam plures ventriculos habent III, 271, 7 ss.; utrinque dentes non habent quia ei inutiles forent dentes anteriores III, 271, 11 ss.; necessario linguam carnosam habent, idque quare III, 271, 17 s.; ideoque materiam terrenam dentibus destinatam ad palatum indurandum adhibuit natura III, 271, 18 s.; ruminant æque ac cornigera, idque quare III, 271, 20 s.; quatenus fel habeat III, 274, 41 s.; simul felle caret et longævus est III, 275, 36 s.; id quod ignorabant antiqui III, 275, 35 s.; retro mingunt III, 21, 48; III, 87, 6; III, 293, 25 s.; pudendum virile nervo um habent III, 21, 50 s.; III, 78, 16 s.; quo mense in Arabia coire soleant III, 87, 7 s.; quomodo coeant III, 78, 11 s.; III, 87, 7; integrum diem coeundo consumunt III, 78, 13 s.; ad coeundum in deserta se recipiunt III, 78, 14 s.; nec tunc aliquem ad se accedere sinunt præter armentarium III, 78, 15 s.; non ineunt matres III, 205, 27; in Arabia matres suas non inire dicuntur IV, 75, 24 ss.; olim morsu camelarium interfecit qui eum inscium matrem inire coegerat III, 205, 29 s.; quot menses uterum gerant III, 87, 9; III, 130, 1; unicum foetum pariunt III, 87, 9 s.; III, 130, 1 s.; eorum pullus anniculus ab armento segregatur III, 130, 2 s.; tenuissimum lac habent III, 53, 27; tertio anno colre incipiunt tam mas quam femina III, 87, 10 s.; post partum, nisi exacto anno, venerem non repetunt III, 87, 11 s.; quot annos vivant III, 130, 3 s.; III, 155, 23 s.; vere pariunt III, 130, 4; lac habent donec iterum concipiant III, 130, 5; lac et carnes suavissima habent III, 130, 5 s.; turbidam aquam præferunt III, 155, 12 ss.; igitur fluviis antequam ex iis bibant, conturbant III, 155, 14; per quattuor dies potu carere possunt III, 155, 15 s.; iis magnitudo corporis sufficit ad injurias avertendas III, 254, 21 s., 23 s.; etiam rabie laborant III, 166, 23; mas coitus tempore iracundus est et in hominem et in camelum III, 121, 12 s.; equo semper infensus est III, 121, 14; feminae militares castrantur, idque quare III, 208, 39 ss.; castratæ celerrime currunt, idque quare III, 208, 43 s.; militariibus calceos induunt carbatinos, idque quando et quare III, 20, 1 ss.; quot possideant nonnulli Asiæ superioris incolæ III, 208, 42; eorum duo

genera, nempe Arabicum et Bactrianum III, 18, 49 s.; III, 19, 39 s.; quomodo inter se differant III, 19, 39 ss.; antiquis ignoti erant III, 275, 35 s.

Camera; ejus formam immobilem servant umbilici qui vocantur lapides III, 639, 45 ss.

Camicus; circa eam mortuus est Minos, 515, 22.

Campestris loca; qualia animalia proferre soleant III, 170, 14 ss.

Campi (τὰ πεδία); in eos hieme descendunt aves debiles III, 157, 2 s.; eos incolit ardeola alba III, 185, 2; item pygargus III, 187, 40; eos raro adeunt aquilæ, excepto pygargo III, 187, 43 s.; nec in iis nidulantur III, 188, 36 ss.

Campi incolæ (οἱ πεδικοί); adversus eos seditionem movens tyrannidem sibi vindicavit Pisistratus, 571, 11.

χαμπών v. *Flexile*.

χαμπύλον v. *Inflexum*.

Canabi (οἱ κάναβοι); in parietibus pinguntur III, 361, 26; iis comparantur venæ III, 43, 42 s.; III, 361, 25, cf. III, 394, 2 s.

Canalis (ὄχετός); ebibit aquas fluentes si quis eas paulatim educat IV, 119, 6 s.; si eorum quædam species longe ante sensoria porrigantur melius percipiuntur remota III, 419, 8 ss., cf. III, 417, 50 s.; III, 418, 23 ss.

Cancellus (τὸ χαρκίνιον); inter testacea et crustata medium tenet III, 64, 16 ss., 20; his quatenus habitu locustis marinis similis est et seorsum nascitur III, 64, 18 ss.; illis vero quatenus testam subit et in ea vitam degit III, 64, 20 s.; forma aliquatenus araneis similis est III, 64, 22 s.; inferiorem capitis et trunci partem majorem habet araneis III, 64, 23; cornicula duo tenuia ac rufa habet III, 64, 24 s.; sub iis vero oculos duos eosque quales III, 64, 25 ss.; sub oculis os habet III, 64, 27; circum os habet capillamenta sat multa III, 64, 28; quot quales et ubinam habeat pedes III, 64, 29 s.; duobus pedibus furcatis capillamentis superpositis cibum ori admovet III, 64, 29; trunci inferior pars omnis mollis est III, 64, 31; ubi aperitur, intus pallidus est III, 64, 31 s.; ab ejus ore meatus tendit ad ventriculum III, 64, 32 s.; excrementi exitus apud eum manifestus non est III, 64, 33; ejus pedes ac truncus duri sunt, sed minus quam cancrorum III, 64, 34 s.; cum testa non cohæret, sed facile ab ea disjungitur III, 64, 35 s.; hicce in turbinatis testaceis invenitur III, 64, 37, cf. III, 65, 4 ss.; quomodo ab eo differat cancellus qui in neritis invenitur *ibid.*; qui in neritis invenitur sinistrum pedem furcatum, dextro longe majorem habet III, 64, 38 s.; III, 65, 4 ss.; majorique pede inprimis ad gressum utitur III, 64, 41; eo oblongior est turbinatorum cancellus III, 64, 37; ceteroquin sibi invicem similes sunt III, 64, 39; coorto vento, ad saxa quietem agunt neritis saxis adhærentibus III, 64, 49 s.; albi et admodum minuti in nonnullis testaceis nascuntur, idque in quibusdam III, 88, 54 s.; eos una cum his nasci asserunt piscatores III, 89, 5 s.; primum e terra et luto gignuntur atque deinde testam subeunt inanem III, 89, 24 s.; nullum manifestum incrementum capiunt III, 89, 4 s.; ubi creverint, in aliam testam transmigrant majorem, idque in quasnam III, 89, 26 ss.; ingressi secum circumferunt hanc testam atque in ea aluntur III, 89, 29 s.; perexigui in pisciculis inveniuntur III, 285, 48 s.; hi ultimos pedes latos habent ut iis ad natandum uti possint III, 285, 49 ss.

Cancer (χαρκίνος); crustatorum genus sunt III, 7, 22; III, 55, 35 s.; III, 58, 12, 15; III, 278, 40 s.; III, 240, 24 s.; III, 545, 38 ss., 44 s.; unum e quattuor generibus crustatorum III, 285, 25; eorum genus aquatilis,

sed nihilominus gressile est III, 3, 10 s.; partes molles intus, duras vero extra habent, idque quare III, 240, 24 ss., cf. *Crustata*; eorum truncus et pedes admodum duri sunt III, 64, 34 s.; eorum corporis moles unica est et indiscreta III, 61, 13 s.; ab ea distinctum est caput et si quam aliam partem habent III, 61, 14 s.; caput indiscretum habent III, 288, 34 s.; unicum crustatorum genus sunt quod orrhopygio careat III, 58, 51; decem pedes habent, si iis adnumeret forfices III, 58, 34 s., cf. III, 61, 8 ss.; plerumque alteram utram forcem majorem et robustiorem habent III, 61, 10 s.; eorum forfex dexter major et robustior est III, 286, 15 ss.; III, 318, 19; igitur dextrum habent, etiamsi prave III, 318, 17 s.; plerique eorum oculos et extorsum et introrsum et ad latera movent, idque vel magis quam reliqua crustata III, 59, 12 ss., cf. III, 61, 12 s.; III, 64, 26 s.; quomodo oculorum situ inter se differant singula eorum genera III, 61, 15 ss.; os eorum oculis subjacet III, 61, 18; in ore duos habent dentes eosque quales III, 60, 30 s.; III, 61, 19 s.; eorum dentibus imposita sunt opercula duo III, 61, 20 s.; eorum operculis interjacet pars locustarum caruncula linguam referenti similis III, 61, 21 s., 34 s.; aquam ore recipiunt idque quomodo III, 61, 22 s.; quomodo partem aquæ receptam intercipient III, 60, 5 s.; III, 61, 24 ss.; quomodo aquam receptam emittant III, 61, 23 ss., 28; eorum dentes insequitur gula admodum brevis ita ut ea omnino carere videantur III, 61, 28 ss., cf. III, 60, 10 ss.; III, 64, 32 s.; eorum gulam insequitur ventriculus, isque qualis III, 61, 30 s.; quale sit eorum intestinum et quomodo cum ventriculo continuetur III, 61, 31 s.; ubinam terminetur eorum intestinum III, 60, 15 ss.; III, 61, 32 s.; intra corporis alveum habent humorem subviridem III, 61, 35 s.; item corpuscula quædam oblonga et alba allaque rufa et maculis respersa III, 61, 36 s.; quomodo eorum mares a feminis differant III, 61, 37 ss.; III, 80, 37 ss.; III, 286, 10 s.; quam corporis parte ova pariant III, 60, 16 s.; III, 80, 39; quam excrementum emittant III, 80, 40; exsanguis sunt III, 288, 34 s.; nonnulli eorum in ventriculo duos dentes habent, idque quare III, 278, 45 ss.; quomodo coeant III, 80, 32; coeantes nullam partem alter in alterius corpus intromittunt III, 80, 40 s.; ore extra aquam utitur III, 296, 35; hinc tarde prehendere potest III, 296, 33 s.; nec adprehendendum, sed tantummodo ad secundum et mordendum ore utitur III, 296, 30 s.; ejus forfices manuum munere funguntur III, 296, 30; hinc superiorem tantummodo forficis partem movent III, 296, 28 s.; idque quare III, 296, 21 ss., 31 ss.; quomodo cibum ori admoveant III, 148, 32 s.; multipedibus accensendi sunt III, 315, 32 s.; peculiarissime se habent inter multipeda III, 317, 1 s.; in littoribus vivunt III, 317, 19 s.; pedestrem agunt vitam III, 317, 6 s.; cavernas incolunt III, 317, 19; natandi periti non sunt III, 317, 19, 22; igitur orrhopygio carent III, 317, 20 s.; figura rotundi sunt III, 317, 20; pedibus non ad natandum sed ad incedendum utuntur III, 317, 6; vere testam abjiciunt et recens nati et post III, 91, 39 ss.; unicum animal est quod quattuor pedes duces habeat III, 7, 15 s.; ejus membra et cutis dura et testacea sunt III, 317, 5, 18, 26 s.; ejus crura vara sunt flectitque ea in obliquum III, 317, 16, 24 s.; igitur unicum animal est quod partes posteriores lateribus similis habeat III, 317, 22 s.; igitur et unicum animal est quod plura habeat crura prævia III, 317, 3 s.; immo omnia quia alioquin pedes quiescentes iis qui moventur obstaculo essent III, 317, 27 ss.; tardi sunt III, 315, 31; per

diametrum moventur III, 315, 33 s.; iis proprium est ut non anteriora versus, sed in latum moveantur III, 315, 34 ss.; quum tamen oculos in latum movere possint aliquatenus nihilominus anteriora versus moventur III, 315, 39 ss., cf. III, 317, 2 s.; qui molli crasta teguntur omnium consensu senectam exuunt III, 162, 28 s.; feruntur eam quoque exuere quorum crusta testacea est III, 162, 29 s.; exuta senecta vix incedere valent III, 162, 32; iis vescitur ursus III, 153, 18; eos colligunt atque comedunt cervi a phalangis vel alia bestia venenata commorsi III, 177, 5 s.; videntur etiam homini utiles esse in potu sumpti, etiam si hic potus insuavis sit III, 177, 7 s.; eorum genus majorem in modum variat quam squillarum, nec facile recenseri potest III, 58, 16, 20; enumerantur eorum genera III, 58, 21 ss.; eorum multae species sunt non solum forma, sed et magnitudine longe differentes III, 285, 27 ss.; (plerique eorum) prope litus degunt et cavernas incolunt III, 285, 41 s.; igitur iis inutilis foret cauda (porrecta) III, 285, 40 s.; hinc a locustis differunt eo quod cauda (porrecta) carent III, 285, 37 s.; eatenus vero iis similes sunt quatenus utrisque forlices sunt, idque quoniam in usum III, 285, 30 ss., cf. III, 286, 3; quomodo flectant forlices, quomodo pedes III, 285, 33 s.; quatenus ab iis differant squillae III, 286, 2 s.; exstant minorum eorum genera nomine carentium III, 58, 18 s.; eorum exstat parvum genus quod specie astacis simile est III, 58, 27 ss.

Canceri feminae; ova in partes operculo (caudae reflexae) adnatis pariunt III, 286, 11 s.; hinc eas partes majores habent III, 286, 10 s.

Canceri fluviatiles; memorantur III, 58, 23.

Cancrisaxatiles (καρκαστοι); crustaceis accensendi sunt III, 148, 19; algulas et stercus devorant *ibid.*

Candentia corpora (τὰ κενυρωμένα σώματα); in aqua exstinguuntur et gelu regnante minus ardent III, 478, 9 ss.

Candida (ἀργήτοι); ita vocantur fulmina quae raptim emicant III, 633, 15.

Candidiora; eorum divisio fr. 106, a.

Candidum; v. *Album*.

Canere; cur libentius audiamus modulos quos scimus IV, 211, 46 ss.

Canentes; quamobrem multi potius quam pauci numerum servant IV, 208, 32 ss., v. *Cantare*.

Canendi peritia; ejus gratia inter praevidendum contrahi potest amicitia III, 224, 33.

Canendi periti; quidam etsi canere non didicerint II, 239, 43.

Canicipites (κυνοκέφαλοι); inter quadrupedes et hominem medium tenent III, 24, 9 s.; describuntur III, 24, 12 ss.; quibus in rebus similes sint, quibus ab iis differant III, 24, 12; quibus in rebus cani similes sint III, 24, 14, s.; eorum mores effratiorum sunt quam simiarum III, 24, 14 s.

Canicula (ὄρεό κύνα); sub eam frequens non esse solet pluvia II, 270, 42; cur ejus tempore Auster flet IV, 245, 41 ss.; IV, 249, 35 ss.; ante ejus ortum praecursores flant qui sunt Aquilones IV, 249, 41 s.; post ejus ortum paucissimae plantationes fiunt IV, 29, 1 s.; ejus ortus vim vel contrahendi vel intendendi vel tollendi vel judicandi morbum habet IV, 108, 23 s.; si sub ea fiat frigus vel tempestas, per accidens fieri dicitur II, 536, 11 ss.; II, 593, 39 ss.; non vero si aestus aut sudum, idque quare II, 536, 13 s., cf. II, 270, 43.

Canis sidus; eo oriente vel occidente praecipue signum datur IV, 245, 46; post ejus ortum flant Etesiae III, 536, 19; ejus exortu inprimis turbatur mare III, 160,

44 s., cf. *Sidera*; stellam in ejus coxa sitam coma instructam vidimus valde debili III, 559, 32 ss.

Canis; quattuor pedes habet III, 6, 12; quadrupes est III, 247, 15; pertinet ad quadrupedes viviparas, nulla alia specie interjecta III, 7, 46; animal est viviparum sanguine praeditum utrinque dentes habens ac multifidum, ideoque unicum ventriculum habet III, 271, 3 ss.; multifidus est III, 291, 22 ss.; III, 402, 34 s.; multifidus est ideoque oblongum habet lienem III, 270, 26 s.; multifidus est, ideoque caecus nascitur III, 360, 4 ss.; III, 408, 49; multifidus est, ideoque multiparus III, 292, 2 s.; III, 403, 43 s.; multos digitos habet, ideoque multifidus est III, 20, 13 ss.; in anterioribus membris quinque, in posterioribus quattuor digitos habet III, 291, 13 ss.; ei, quod ad interiores partes attinet, similis est leo III, 17, 34; qualem ventriculum habeat III, 272, 28 ss., cf. III, 32, 28 s.; ei partim similem ventriculum habent animalia utrinque dentata vel minora III, 32, 30 s.; III, 272, 25 s.; utrinque dentes habet III, 32, 22 s.; igitur unicum ventriculum habet, *ibid.*; item minorem III, 32, 29; ei partim quod ad ventriculum attinet similia sunt minora animalia III, 32, 31; item quadrupedes oviparae III, 32, 53 s.; ejus ventriculo similis est humanus III, 14, 52 s., cf. III, 32, 28 s.; ei ventriculi ratione similes sunt serpentes III, 33, 21 ss.; et foras et intra se viviparus est, ideoque uterum ventriculo superpositum habet III, 325, 6 s.; III, 326, 34 ss.; quadrupes vivipara est III, 36, 43 ss.; igitur uterum infra septum transversum habet, *ibid.*; quot et quantas et ubinam sitas habeat mammas III, 21, 16 s.; multas mammas habet easque a ventris lateribus III, 292, 2 s.; intestinum habet prope ventriculum latius, versus finem vero angustius III, 272, 34 ss.; inde alvi excrementum cum labore emittunt III, 272, 36 s.; ejus calvaria unico osse constat III, 44, 49; dentes serratos habet III, 22, 27 s.; III, 23, 41; item os hians III, 23, 41; totum corpus prona parte hirsutum habet III, 19, 16; III, 247, 14 s.; hibernos pilos abjicit IV, 164, 8; eorum pilos deradit stercus bonasi III, 205, 5; statim ab ortu nigri fiunt III, 653, 29; ei pudendo virili similis est hyæna III, 132, 23 s.; coire incipiunt anniculi, idque tam mares quam feminae III, 85, 45 s.; interdum et octavo mense, idque potius mas quam femina III, 85, 46 ss.; quando catulire dicantur III, 122, 33 s.; coeunt diu haerent III, 78, 24; eodem modo quo illi coeunt lupi III, 78, 6 s.; aversi coeunt III, 78, 47 s.; nonnulli perhibent pisces cartilagineos interdum eodem modo quo illos coire III, 78, 46 ss.; unico coitu implentur III, 124, 31; idque inprimis clam coeuntibus probatur III, 124, 31 ss.; quot dies uterum gerant III, 85, 48 ss.; III, 124, 33 ss., 38 ss., 42 ss.; graviditatis tempore longe ab homine et ove et bove differt III, 401, 29 ss.; earum graviditas non diu durat III, 81, 25 s.; igitur mansueti omni anni tempore coeunt III, 81, 24 ss.; III, 121, 29 ss.; coitus tempore minus iracundi sunt III, 121, 31 s.; iis et uterum gerendi pariendique tempore et catulorum numero similes sunt lupi III, 133, 7; eodem modo quo ii pariunt feles et ichneumones iisdemque rebus vescuuntur III, 133, 20 s.; eodem modo quo ii uterum gerunt lupi cervarii III, 133, 24; caecos catulos pariunt III, 133, 8 s., 26 s.; quot dies caeci sint eorum catuli III, 124, 36 s., 41 s., 43 s.; educari perfecte non poterunt si ante sexagesimum diem nati sint III, 85, 50 s.; post partum non ante sextum mensem coitum repetunt III, 85, 51 s.; feminae usque ad duodecimum plerumque annum coeunt

et concipiunt III, 87, 1 s.; nonnullis tamen evenit ut usque ad decimum octavum quin usque ad vicesimum coirent et generarent III, 87, 2 ss.; quot dies calulant III, 124, 44 s., 48 s.; quot dies menstruum purgationem habeant III, 124, 45 s.; iis per menstruum purgationem turgent pudenda III, 124, 46 s.; per menstruum purgationem coitum non appetunt III, 124, 47; qualis post partum purgatio III, 124, 51 ss.; pleræque post partum non pro corporis magnitudine emaciantur III, 125, 1 s.; quando lac habere incipiunt III, 125, 2 ss.; quando utile fiat earum lac III, 125, 5 s.; earum lac initio crassum est, deinde vero tenuius evadit III, 125, 7 s.; earum lac post suillum et leporinum crassissimum est III, 125, 8 ss.; quoniam signo deprehendatur feminarum ætas ad coitum idonea III, 125, 10 ss.; mares ad coitum idonei sunt ubi sublato crure mingunt III, 125, 19 s.; quam ætate sublato crure mingere incipiunt mares III, 125, 16 ss.; III, 124, 29 s.; feminae pleræque sedentes mingunt III, 125, 20 s.; nonnullæ tamen et interdum sublato crure III, 125, 21; editis catulis iracundæ sunt III, 121, 20, 31 s.; cur post partum torvæ sint IV, 166, 44 ss.; fecundiores sunt quam grandia animalia IV, 172, 38; multos fœtus pariunt IV, 163, 13; per totam vitam coeunt et mares et feminae III, 125, 25 s.; quot annos vivant III, 125, 28 ss.; XXIV annos vivunt fr. 150, a; an longæviores mares vel feminae III, 125, 34 ss.; nullos alios dentes nisi caninos mutant III, 125, 37 ss.; eos alii caninos tantum dentes, alii nullos abicere putant, sed perperam III, 23, 1 ss.; unde alii eos dentes non mutare censeant III, 125, 40 s.; alii omnes mutare III, 125, 43 s.; dentes septimo mense abiciunt IV, 318, 20; quomodo dentium ope juniores a senioribus distinguantur III, 23, 7 s.; III, 125, 44 ss.; sublato crure mingunt III, 153, 36 s.; difficulter mingunt et excrementa ejiciunt IV, 321, 21; qualia excrementa emittant III, 153, 33 s.; qua in re iis similes sint simiæ III, 25, 3; quatenus canicipites III, 24, 14 s.; eadem portione augent partes superiores ac inferiores III, 22, 12 s.; super terram degit III, 4, 1; animosus et in amorem et adulationem proclivis est III, 4, 33 s.; cauda demissa fugiunt III, 204, 7 s.; quatenus eodem modo quo illi fugiant leones III, 203, 37 s.; III, 204, 7 s.; eorum latratus IV, 321, 17; senescentibus vox ingravescit III, 85, 12 s.; latratu indicant se insomnia habere III, 73, 46, cf. 44; ænussa inebriantur fr. 65, a; quomobrem verberati magis vociferantur IV, 321, 13 ss.; non latrant, si lapidem viderint in Nilo flumine natum, fabæ similem IV, 106, 14 ss.; eorum voces agnoscunt expergefacti quidam quia eas exilliter inter dormiendum audierant III, 512, 13 ss.; quomodo vestigia leonis legant III, 153, 36; feras ad cacumina tantum montium qui Nigri vocantur persequi dicuntur IV, 103, 5 ss.; cur slante Favonio vestigia pessime legant IV, 247, 21 ss.; quomobrem mortui leporis vestigia non odorentur IV, 310, 12 ss.; eorum olfactus pessumdat halitu ursorum ejusdem generis alborum in Mysia IV, 102, 36 ss.; cervi intestinum gustare nolunt, nisi admodum pingue sit, idque quare III, 30, ss.; excrementa hominum gustare non audent qui bordeo quodam quod in regionis Sintorum Mædorumque in Thracia loco gignitur vescuntur IV, 96, 24 ss.; sedentes non mordent, 350, 24; quomodo eos decipiat hyæna III, 153, 12 s.; quomodo afficiantur hyænarum genere quodam in Arabia IV, 103, 7; angina, rabie et podagra laborant III, 166, 17 s., v. *Rabies, Angina, Podagra*; iis sunt cynoræstæ dicti III, 101, 31; lumbricis infestati tritici segetem depascuntur III, 178, 4 s.;

ægroti comesa herba vomunt atque purgantur III, 153, 4 ss.; III, 177, 27 ss.; citissime et cedit et ad pristinum corporis statum revertitur IV, 324, 44 s., eodem modo quo eorum morsus, curantur vulnera a leone inflicta III, 204, 15; iis inimici sunt thoes III, 204, 17 s.; Cyrenis cum lupis coeunt ac generant III, 170, 5 s., cf. III, 366, 42 s.; quomodo coire cogantur cum fera e coitu canis cum tigride procreata III, 170, 10; eos sæpe devorat hæc fera III, 170, 11 s.; ex eo et vulpe procreatur animal quod inter ambos medium tenet III, 355, 5, cf. III, 170, 6; III, 366, 42; eorum genera plura sunt III, 124, 28; et feri et mansueti sunt III, 4, 9; idque saltem in India III, 224, 48 s.; IV, 168, 47; quodsi æquivoco tantummodo sint, seorsum in species distribui non debent III, 224, 50; sin specie iidem, feritas et mansuetudo differentias specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; apud eos cauda significandi vim habet IV, 321, 48 s.; optimi mediocres aures habent IV, 12, 7 s.; eos e forma dijudicare possunt venatores IV, 1, 16; et fortitudine et industria præstant qui e Molotticis cum Laconicis coitu procreantur III, 172, 9 ss.; magni et robusti qualia labia habeant IV, 10, 43 s.; communis eorum affectus obtrectatio IV, 7, 8; blandientes placidam habent frontem IV, 11, 49 s.; ad latrandum proclives gravem vocem habent IV, 4, 23; ad eos referuntur qui tenem barbam habent IV, 13, 9 s.; item lumbosi IV, 9, 36; item qui caput magnum habent IV, 12, 2 s.; item qui igneis oculis sunt IV, 12, 44 s.; item qui nasum extremum acutum habent IV, 10, 53 s.; item qui labium superius et gingivas prominentes habent IV, 10, 49; item qui frontem planiorem habent IV, 11, 43 s.; item qui supercilia obducunt, pupillas superius tendunt et vultu summisso sunt fr. 192, b; item ad robustos, qui magna voce graviter vociferantur, nec vero plexa IV, 14, 10 ss.

Canis; eorum natura non eadem quæ hominis, equi aut asini II, 169, 51 s.; iis cum hominibus communia sunt somnus, respiratio, incrementum, decrementum, mors III, 218, 21 s., 28 s.; e mare et femina procreatur canis, idque mas vel femina III, 368, 50 s.; a leone differt III, 368, 52; igitur e mare et leona, vel e femina et leone aliud quid procreabitur quam canis aut leo III, 368, 52 ss.; si ex equo fieret, fieret etiam ex animal, sed non quatenus animal est II, 259, 24; quatenus unum esse dicatur cum homine et equo II, 519, 40; cum equo comparari potest quod ad albedinem attinet II, 339, 42; queritur, an ejus animæ ratio eadem sit ac equi vel hominis vel dei III, 431, 35 s.; eorum numerus idem esse dicitur ac ovium si ambo decem sunt, non tamen idem denarius numerus vel idem decem II, 307, 20 ss.; eorum numerus idem ac equorum, si ambo septem sunt II, 306, 40; ei aliud opus ac alia voluptas est quam equo aut homini II, 122, 17; leporum esu, non odore delectantur II, 36, 29; latrant antequam viderint an amicus sit necne II, 82, 17; cum pueri a latrando vocantur IV, 308, 8; quare ex Empedoclis sententia semper in eadem tegula consideret II, 219, 2; II, 175, 1 ss.; si in eo laudando adhibeatur canis cælestis, vel Pan, fit enthymema apparens per homonymiam, 381, 12; item si cum honore dignum dicat quia turpissimum sit canem nullum habere, 381, 14; iis Idrieum comparavit Androtion, 390, 11; iis Plato comparavit qui mortuos spoliant, 390, 17; alter alterius utuntur Lacedæmonii, 500, 49; vox æquivoca, 278, 38; exemplum citatur, 175, 5; 184, 40.

Canes Ægyptii, minores quam Græci III, 169, 24.

Canes albi; reliquis præcellunt III, 653, 10 s.; quare fiant, *ibid.*

Canes Epirotici; maximi III, 54, 34.

Canes Indici; e canis cum tigride coitu procreari dicuntur, idque quomodo III, 170, 7 ss., cf. III, 366, 43 s.

Canes Laconici; e vulpis cum cane coitu procreantur III, 170, 6 s., cf. III, 355, 5; III, 366, 42 s.; longas habent naves, ideoque olfactum acutum, idque quare III, 419, 12 ss.; feminae maribus indolis ratione præferendæ III, 172, 4 s.; quo ætatis mense coire incipiant et mares et feminae III, 124, 28 s.; eodem mense et mares nonnulli incipiunt sublato crure mingere III, 124, 29 s.; quot dies uterum gerant III, 124, 33 ss.; quot dies cæci sint eorum catuli III, 124, 36 s.; sexto post partum mense iterum coitum appetunt III, 124, 37 s.; per triginta dies lac habent III, 125, 6 s.; quot catulos pariant III, 125, 24 s.; quo magis laborant eo magis ad coitum idonei sunt III, 125, 26 s.; quot annos vivant III, 125, 28 ss.; iis peculiare est quod feminae maribus sunt longæviores III, 125, 34 s.

Canes Molottici; venatici a reliquis ejusdem generis canibus non differunt III, 172, 5 ss.; quibus vero ovium custodia demandata est magnitudine et fortitudine præstant III, 172, 7 s.

Canis marinus (κύων); mustelaceus piscis est III, 114, 1; igitur vivum animal parit primum intra corpus edito ovo, *ibid.*; unicum mustelorum genus est quod semel quotannis pariat III, 113, 40.

Canis; v. *Chia*.

Canities (πολιότης, πολιός); quidnam fr. 207, a; pilorum morbus est III, 423, 14; quatenus natura fiat II, 202, 9; unde constet eam siccitatem non esse III, 47, 42 s.; est cerebri humoris debilitas ac cruditas III, 417, 37 s.; igitur ab eadem causa pendet ac cæcitas alterius oculi III, 417, 33 ss.; corruptione et vitio alimentum evenit IV, 303, 35 s.; primo loco invadit tempora III, 420, 3; homini soli competit excepto aliquatenus equo III, 417, 35; III, 419, 51 ss.; idque propter eandem causam cur etiam soli eveniat calvitie III, 424, 14 ss.; nempe propter cerebri molem et humiditatem III, 424, 16 s.; prohibetur olei aquæ misti perunctione, idque quare III, 424, 40 ss.; cur magis iis eveniat qui caput unguento inungunt fr. 207, a.

Cannæ (οὐ κάλαμοι *interpr. gr.*); nodos habent IV, 26, 33. Cannæ magnus (τὰ καλούμενα ἄνθοι *interpr. gr.*); IV, 25, 25.

Canobicum Nili ostium; unicum Nili ostium est quod non manu factum sit III, 572, 3.

Canobus; Cleomeni mandavit Alexander ut emporium inde ad Pharum transferret, 649, 10; quomodo ab ejus incolis et sacerdotibus pecuniam exegerit Cleomenes, 649, 11 ss.

Cantare; nequeunt febrientes IV, 178, 20 s.; quisque hilari animo solet IV, 211, 49 s.; superne valentes pauci reperiuntur IV, 210, 40 s., cf. 50; cantatur facilius acutum quam grave IV, 210, 37 ss.; IV, 213, 30, v. *Canere*.

Cantantes acute; quamobrem discrepantes difficiliter deprehendantur quam gravius IV, 208, 25 ss.

Cantandi principium; parhypate est IV, 205, 43.

Cantharides; pertinent ad insecta quotidie nobis obvia III, 81, 3 s.; eorumque coitum observare licet, *ibid.*; eodem modo quo ea, coeunt reliqua insecta coitu utentia III, 81, 41 ss.; insecta sunt quæ coeunt et generant, sed vermes, nec sibi similia III, 328, 33; non ex animalibus procreantur sed e rebus putrescentibus, *ibid.*; e quibusdam erucis gignantur III, 95, 12 ss.; male olentia appetunt, idque quare III, 95, 15 s.; alas va-

gina tectas habent III, 67, 9 s.; igitur cum melolontha et carabo cognata est, nihilo minus tamen iis commune nomen inditum non est III, 67, 7 ss.; eas comedit draco fr. 187, b.

Cantharolethron; ita vocatur locus juxta Olynthum in Chalcidica Thraciæ, quem si scarabæus intraverit, fame exanimatur IV, 97, 17 ss.

Cantharus (κάνθαρος); piscis littoralis est III, 158, 13.

Canthari (κάνθαροι); vaginipennis insectis accensendi sunt III, 312, 6 s.; igitur ut reliqua insecta, non recte volant, idque quare III, 311, 52 ss.; alas sub tegmine habent III, 6, 43; quare stercus volvant III, 94, 49 ss.; metu percussi immobiles manent et incisurarum ope corpus suum indurant III, 283, 44 ss., v. *Scarabæi*.

Canilena (μύλος); eam habere videtur vox III, 455, 43 s.; igitur et inanimes res quædam quæ eam habent, per similitudinem vocem habere dicuntur III, 455, 41 ss.; fidelissimam affectuum moralium continent imitationem, 629, 48; 630, 16; eas nonnulli philosophi distinguunt in morales, activas et instinctu divino percellentes, 632, 42; quæritur an earum quoque ratio habenda sit iis qui educationis gratia musicam exercent, 632, 30; non latere debet quantam vim habeant ad educandum, 632, 33; moralibus utendum est educandi gratia, 644, 30; Doricæ inprimis conveniunt educationi, 633, 54; activæ et instinctu divino percellentes iis committendæ sunt qui de musica theatri certant, 633, 17; ubi in sacris carminibus ad eas perventum est qui animam furore levant, sedantur ac purgantur divino instinctu percussi, 633, 8; quibus purgandi vis inest, sine nocumento homines delectant, 633, 15; quantum sufficit ut pulchris delectentur, musicam discere debent pueri, 631, 28; iis qui immodice delectantur, intemperantes non vocantur II, 36, 17; intensis et discoloribus importunorum spectatorum gratia uti licet, 633, 24, 28; cur incompositæ appareant media chorda turbata IV, 208, 8 ss.; omnes egregiæ media chorda sæpe utuntur IV, 208, 14 s.; quas antea noverimus, cur suavis canere audiamus quam quas ignoramus IV, 206, 8 ss.; cur solitariam lubentius audiamus ubi ad tibia, quam ubi ad lyram cantatur IV, 206, 30 ss.; IV, 212, 40 ss.; earum modis secundum consuetudinem delectamur IV, 211, 5; cur ejus genus quod lex appellatur non olim per antistrophos ageretur IV, 207, 14 ss.; de iis bene disseruerunt musici quidam hodierni et philosophi musicæ periti, 632, 36.

Canilenæ remissæ; tractari etiam debent futuræ senectutis gratia, 634, 13.

Cantor; multos ejus errores tibia occultat, non item lyra, idque quare IV, 213, 2 ss.

Cantus; eum alla animalia habent, alia eo carent III, 4, 12; sua natura mollis et quietus est, sed admisti numeri ratione asper redditur et movendi vim acquirit IV, 214, 10 ss.; hominibus dulcissimus est secundum Musæum, 629, 6; in nonnullis avium generibus eum æque emittunt mares ac feminae, in aliis mares soli vel magis III, 73, 7 ss.; eo nonnulli tragædiarum partes absoluntur, 461, 17; quomodo ejus ope capiant cervos III, 177, 11 ss.

Cantus amor; ad conciliandam inter pravos amicitiam conferre potest II, 224, 34.

Canis; albi sunt quia eodem modo se habent ac situs III, 423, 34 s.; eos recte poetæ comici senectutis situm et pruinam vocarunt III, 423, 40 ss. ejusdem generis ac pruinæ sunt quia ambo vapores sunt III, 342, 43 s.; ejusdem vero speciei ac situs quia ambo putredines sunt III, 423, 40 s.; unde constet eos revera putredine

feri III, 423, 45 ss.; argumenta quæ probant eos putredine, non ariditate fieri, ut nonnulli contendunt III, 424, 35 ss.; igitur non herbæ quæ exsiccano canescit comparandi sunt III, 424, 44 ss.; interdum de integro cani pullulant III, 424, 45 s.; sæpe apice tantum cani sunt, idque quare III, 424, 46 ss.; plerique statim albi oriuntur III, 47, 41; in quibusnam locis primum oriuntur, in quibusnam serius III, 47, 48 ss.; primum in temporibus fiunt III, 424, 6 ss.; IV, 305, 41 ss.; nascuntur sæpe apud convalescentes quorum loco postea repullulant nigri capilli III, 423, 46 s.; idque quare III, 423, 47 ss.; qui morbo fiunt soli a cute pendent III, 423, 8 s.; idque quare III, 423, 12 s.; non vero reliqui III, 423, 10 s.; qui a senectute pendent propter caloris copiam et debilitatem fiunt III, 423, 14 ss.; fiunt nempe ubi pilorum alimentum non concoquitur a calore proprio, sed putrescit calor aeris ambientis III, 423, 23 ss., 32 ss.; sive morbo sive senectute fiunt, eorum causa alienus calor est III, 425, 45 ss.; omnium albedo pendet ab aere vaporoso incluso III, 425, 48 s.; cur excepto homine nulli alii animali eveniant III, 424, 14 ss.; eorum generatione parentibus similes fiunt liberi III, 330, 7.

Capaneus; Sthenelus fr. 315, a.

Capella (χίμαιρα); ei lactis copiam conciliant fabæ affatim datæ, idque quare III, 54, 47 s.

Capella (αἴξ? Verba καὶ αἴξ quæ in tribus codd. mss. desunt e præcedenti χηνολώνης orta videntur); avis palmipes est III, 152, 16.

Caper; ignem sufflanti sæpe homines deformes comparant cavillantes III, 401, 24 s., v. *Hircus*.

Caphareus; Eubœæ portus maxime infestatur Subsolanio IV, 45, 23.

Capillamenta (τὰ τριχώδη); univalvibus et bivalvibus, e. gr. pectinibus in orbem disposita sunt III, 63, 48 s.; sat multa circum os habet cancellus III, 64, 28; ea insequuntur apud eundem duo pedes furcati, quibus cibum ovi admovet III, 64, 28 s.; intra ea corpuscula rubra duo mammis similia habet loligo femina III, 92, 53 ss.

Capillitium; quænam ejus causa necessaria III, 247, 26 ss.; quænam finalis III, 247, 29 ss.

Capilli (τρίχες); pilis congenitis accensendi sunt III, 47, 52 s.; maxime et primi propter ætatem deficiunt ac defluunt, sed tantummodo anteriores III, 48, 5 ss.; omnium pilorum frigidissimi sunt, idque quare III, 422, 31 ss.; omnium pilorum humanorum crassissimi sunt, idque quare III, 420, 34 ss.; item longissimi, idque quare III, 420, 42 ss.; maxime crescunt III, 48, 22 s.; probant maximum numerum meatuum in capite esse IV, 122, 9 s.; cur non per morbos, sed post morbos defluant IV, 306, 10 ss.; qui cadunt similes sunt foliis cadentibus IV, 23, 52 ss.; quamobrem crispentur IV, 303, 48 ss.; crispas quamobrem Æthiopes habeant, Scythæ vero et gentes septentrionales rectos IV, 304, 33 ss.; rufos et tenues omnes plagæ septentrionalis habent incolæ IV, 289, 22 s.; hominum in Crathide lavantium, fluvio circa Thurium, flavi redduntur IV, 106, 29 s.; rufi redduntur luvria et auripigmento IV, 289, 18; in vitiligine alba canescunt IV, 161, 35 s.; pileo aut tegmine operiti citius canescunt, idque quare III, 424, 38 ss.; maritimorum hominum mari tinguntur III, 647, 25 s.; iis evulsis qui manducant incontinentia morbida laborant III, 164, 47; eos rescindens quidnam Socrates dixerit II, 219, 36; promissis gaudebant Lycii, 643, 13; eos se ex Græcia afferri curaturum esse Lyciis dixit Condalus, 643, 17; denso ac promisso erat Hippodamus Milesius 508, 14; illis evulsis narrant III-

rios mortuos intra paucos dies hirsuta capita habere IV, 305, 1 s.; eorum ambitus floridus, deorsum tendens, iracundi signum IV, 6, 2 s.; sursum retractus, mansueti IV, 6, 6; qui horridos habent, ignavi sunt IV, 13, 14; qui crispis, ignavi, ad Æthiopes referuntur IV, 13, 16 s.; subcrispi ad animi præstantiam ducunt: ad leonem referuntur IV, 13, 17 s.; qui retro flexos habent in frontis parte versus caput liberales: ad leones referuntur IV, 13, 20 ss.; adnatos in capite ad frontem, juxta nasum, illiberales: ad serros referuntur IV, 13, 22 ss., recti et nigri, avari signum IV, 5, 52; intorti quibus sunt cur maxima ex parte simiores sint IV, 283, 31 ss.; nigri sæpe a morbo sanatis oriuntur in locis ubi convalescentibus cani pullulabant III, 423, 46 s.; idque quare III, 423, 47 ss.; rufi celerius canescunt quam nigri, idque quare III, 424, 28 ss.

Capistrum (γοβειά); eo apud Macedones cingitur qui nullum hostem interfecit, 603, 17.

Capitatio (ἐπιεργασία); ex ea ultimo loco reditum petere debet satrapa, 639, 41; eam a subditis exegit Taos cum rege bellum gesturus, 647, 12; quomodo eam a Lyciis exegerit Condalus, 643, 14; quantam a civibus fundum non possidentibus exegerint Athenienses Potidæam incolentes, 641, 34.

Capito (κίφαλος); mugilum genus fr. 180, a; piscis squamatus, ideoque oviparus est III, 115, 6 s.; piscium migratoriorum ultimus parit III, 119, 35; unde constet rem se ita habere III, 119, 36 s.; limo vescuntur III, 149, 1, 14; nec alium piscem, nec omnino carnem vorant III, 149, 6, 15; ideo nihil hujusmodi in captorum ventre invenitur III, 149, 8 s.; quibusnam rebus inescatur III, 149, 9 s.; graves et mucosi sunt III, 149, 14 s.; sæpius ex aqua emergunt ut mucum abluant III, 149, 16 s.; frequentes sunt quia eorum foetura a nullo visce voratur III, 149, 17 s.; adulti vero ab aliis piscibus vorantur, idque præcipue ab acharna III, 149, 18 ss.; eorum species labeo et pareas III, 149, 11 ss.; in bribus modum excedentibus excæcantur III, 163 30 ss.; igitur hieme eorum oculi albescent ipsique macrescunt atque demum moriuntur III, 163, 32 ss.; idque quare III, 163, 36 s.; et in brevibus circa Naupliam Argivorum et alibi multi capiti sunt vel cæci, vel albis oculis, frigore invalescente III, 163, 37 ss.

Cappadocia; ibi mulæ secundæ esse dicuntur IV, 85, 21; circa eam quibusdam locis mella aiunt fieri citra favos IV, 77, 30 ss.

Capparitis; cur haud facile locis cultis provenire soleat IV, 216, 11 ss.; multi eam colere tentantur IV, 216, 12 ss.; majus lucrum quam rosæ præstat ejus cultura, *ibid.*; maxime crescit in sepulcris IV, 216, 14.

Capra (αἴξ); naturaliter bisulca et cornuta est III, 20, 16, 24; cornigera est, ideoque plures ventriculos habet III, 271, 22; cornigera est, ideoque mammas in femoribus habet III, 292, 27 ss.; cornigerum bisulcum est, ideoque rotundum lienem habet III, 270, 24; pleræque fel habent III, 274, 51; passim, e. gr. Naxi ingentem habent III, 274, 52 s., cf. III, 16, 25 ss.; passim, e. gr. Chalcidicæ Eubœicæ quadam parte eo carent III, 275, 1 s.; non utrinque dentata est, ideoque ruminat III, 208, 47 s.; plures dentes habent quam hirci III, 23, 18; dentes abijciunt IV, 318, 27; herbivoræ sunt III, 155, 27; ovibus robustiores, sed non saniores sunt III, 156, 5 s.; quomodo pascantur III, 155, 29 s.; eas perperam per aures respirare putabat Alcæo III, 9, 35 s.; partim variæ sunt, partim non III, 425, 22; statim ab ortu nigrae fiunt III, 653, 29; ubinam tondantur III, 169, 16 s.; omnes caprinos occu-

los habent III, 416, 5 s.; cur magis balent quam hirci IV, 322, 17 ss.; sevim habent, ideoque earum iucula concresecunt III, 50, 42 s.; ventriculi earum sevo repleti suavissimo IV, 330, 1 s.; ricinos habent sed pediculis carent III, 101, 29; citissime et cedunt et ad pristinum corporis statum revertuntur IV, 324, 44 s.; in Cephalenia non bibunt, sed facie adversa hiant auras e mari recipientes IV, 76, 27 ss.; insomnia habent III, 73, 44; et feræ exstant et mansuetæ III, 4, 8; III, 224, 48 s.; quodsi æquivoce tantummodo sint, seorsum in species distribui non debent III, 224, 50; sin specie eadem, feritas et mansuetudo differentie specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; stupefactæ resistunt si quis unius alicuius aruncum apprehenderit III, 175, 36 s.; difficilior frigidis locis cubant quam oves III, 175, 38 s.; magis quiescunt et facilius ad homines accedunt quam oves III, 175, 39 s.; frigus ægrius ferunt quam oves III, 175, 40 s.; confertæ secundum cognationes decumbunt III, 175, 46 s.; testibus pastoribus, simulac sol in occasum vergit aversæ cubant, quum antea adversis oculis cubarent III, 175, 48 ss.; anniculæ coire et uterum ferre incipiunt III, 85, 32 s.; idque sæpius quam oves III, 85, 33; tertio aut quarto coitu implentur III, 123, 44; imbre superveniente repetendus earum coitus III, 123, 45; quot catulos pariant III, 123, 46 s.; fecundiores sunt quam grandia animalia IV, 172, 39; una cum primis (*verba Æmæ talis præstat corrupta videntur. In cod. Mediceo C^a legitur ἐξαισι πῶδες τῇ πῶα*) plerumque parit vitulus marinus III, 114, 43; quinque menses uterum gerunt III, 123, 48; ideoque nonnullis in locis bis quotannis pariunt III, 123, 48 ss.; circiter octo annos vivunt III, 123, 50 s.; Æthiopica vero decem vel undecim III, 124, 4 s.; per totam vitam coeunt III, 124, 6 s.; a quibusnam causis pendeat in gemellum partum edituræ sint necne III, 124, 7 ss.; a quibusnam ad marem vel feminam III, 124, 9 ss., cf. III, 397, 19 ss., 41 ss.; quæ feminas parere conservarent interdum postea mares edunt III, 124, 13 s.; coeuntes septentriones spectare debent III, 124, 14; earum gregi ducem pastores non præficiunt, idque quare III, 124, 22 s.; iis et ante et post coitum evenit purgatio III, 122, 40 s.; item parituris III, 123, 42 s.; inde cognoscunt pastores earum partum instare III, 122, 43 s.; tandem post partum copiosa III, 122, 44, s.; idque primum parum, deinde valde sanguinea III, 122, 45 s.; earum urina crassior quam hircorum III, 123, 8 s.; uterum gerentes pinguescunt et plus comedunt III, 123, 15 s.; pariunt id quod vocatur mola III, 216, 25 s.; idque postquam per plures annos uterum gesserint III, 216, 24 s.; quæritur igitur cur extrorsum tendat earum semen, non vero attrahatur III, 216, 23 s.; apud eas frequentiores sunt partus monstrifici quia satis fecundæ sunt III, 402, 31 ss.; gignuntur aliæ quæ plures habent digitos quam earum natura fert, aliæ quæ unicam tantummodo III, 403, 12 ss., 16; item quæ duo habent pudenda, alterum maris, alterum feminæ III, 403, 15 s., cf. III, 406, 7 ss.; in quodam loco Libyæ earum ubera a pectore pendent fr. 186, a; conspecta jam est quæ cornu in crure haberet III, 403, 18; lac copiosius habent quam sobolis educatio requirit, idque et ad casum faciendum et ad conservandum utile III, 54, 2 ss., cf. III, 53, 25; III, 55, 1 s.; idque vel magis quam boves III, 54, 4 s.; cur iis plurimum lactis demulgeatur ad corporis proportionem IV, 161, 37 ss.; earum lac non crassum nec pingue IV, 329, 40; earum lacti minus casei inest quam bubulo III, 54, 6 s.; idque quantum III, 54, 7 ss.; ubinam earum lac ovillo

admisceant III, 53, 53 s.; iis lactis copiam conciliant fabæ affatim datæ, idque quare III, 54, 47 s.; quomodo non prægnantibus urticæ ope lac concilient Cætæ accolæ III, 53, 37 ss.; eas advolans mulget caprimulgus avis III, 187, 25 s.; quarum mammam suxerit caprimulgus, obcæcari earumque lac exauriri ferunt III, 187, 26 ss.; an sacrificanda sit, an duæ oves, pertinet ad jus legitimum II, 60, 33; ad eas referuntur qui vinosis oculis sunt IV, 12, 42 s.; item qui acute et clamose vociferantur IV, 14, 14 s.

Capræ Ægyptiæ; Græcas magnitudine æquant III, 169, 25.

Capræ Æthiopicae; decem vel undecim annos vivunt III, 124, 42.

Capræ Creticæ sagittis percussæ quærunt dictamnium IV, 76, 1 ss., cf. III, 177, 25 ss.

Capræ hircinæ (τράγαινα); quænam ita vocentur III, 403, 17 s.

Capræ silvestres (ἀγρίαι); vulneratæ dictamnium quærunt, idque quare et ubinam III, 177, 25 ss.; quatenus ea visa vel reperta gaudeat leo II, 56, 33; in Libya deest III, 169, 5 s.

Capræ Syriacæ; quantas aures habeant III, 169, 13 ss. Caprarum bæcæ (τὸ ἡλιοσκόπιον *interp. græc.*); ex iis arbor fit, idque quomodo IV, 25, 38.

Capræ quæ dicuntur (αἶγες); circa cælum apparent III, 556, 20 ss.; idem sunt quod stellæ transcurrentes et solum pluris et minoris ratione ab iis differunt III, 556, 22 s.; sunt ubi fomes quæ incenditur, majorem longitudinem quam latitudinem habet ac scintillas emittit III, 556, 48 ss.; de earum causa, cf. *Faces et Flammæ ardentes*.

Capria; v. *Apria*.

Capriceps (αἰγώλιος); avis unguis nocturna est III, 30, 12 ss.; III, 150, 43; quanta sit ejus magnitudo III, 150, 44; picas venatur III, 150, 45; carne vescitur ululæque et asioni similis est III, 150, 46 s.; ingluvie carens paulo latiore habet inferiorem gulæ partem III, 34, 18; liene omnino caret III, 30, 13 s.; fel modo jecori applicatum, modo ad ventriculum porrectum habet II, 31, 2 s., de alia ave v. *Ægoliis*.

Caprificatio; quonam modo fiat III, 102, 27 ss.

Caprificus (ἀπριεύς); a ficu eatenus differt quatenus altera sterilis et altera fructum fert III, 380, 15 ss.; eodem modo quo hæc inter se differre putant nonnulli piscium cartilagineorum qui vulgo mares ac feminas habentur III, 380, 14 s.; ad ficus fructus concoquendos aliquid confert III, 320, 21 s.; eas ficubus circumserunt agricolæ idque quare III, 102, 27 ss.; item earum fructus ad ficus appendunt *ibid.*; ubi fr ctum ferre incipit, alvearia castrantur III, 97, 28 s.

Caprimulgus (αἰγὸθήλας); montes incolit III, 187, 22; quantus III, 187, 23 s.; interdiu non acute videt, sed noctu cernit III, 187, 38 s.; quot ova pariat III, 187, 24 s.; quales ejus mores sint III, 187, 25; unde nomen petierit III, 187, 25 s.; capra, cuius mammam suxerit, obcæcari ejusque lac exauriri dicitur III, 187, 26 ss. Caprinus oculorum color (αἰγώπος); unus e tribus est qui exstant IV, 162, 26.

Caproneæ comæ (προκόμιον); quænam animalia eas habeant III, 19, 20 s.; III, 204, 45; III, 247, 16 s.; quæ eas habent jubam inde a capite usque ad summus armos habent III, 19, 18 s.; apud bonasum usque ad oculos tendunt III, 204, 45; cruenti ex iis evelluntur pili apud suæ grandine laborantes III, 166, 1 s.

Captatio benevolentia; v. *Benevolentia captatio*.

Captiones (παράλογισμοι); omnes ad refutationis ignorantiam reduci possunt, idque quomodo, 282, 1; 282,

- 37; non omnes inde pendent quod respondens ad has certo quodam modo se habet, 286, 37; earum causa vel in syllogismo, vel in contradictione est, vel in utroque, 286, 45; omnes ea quæ arti subiunguntur (i. e. dialecticæ) spectant, 287, 45; iis qui ab aliis sæpius falluntur, etiam a semetipsis facile falluntur in meditatione solitaria, 293, 40; earum refutatio non interrogantem, sed argumentationem spectare debet, 298, 31; 299, 50; earum quæ ab eodem pendent, eadem esse debet solutio, 301, 28; earum futilissimæ videntur captiones per homonymiam, 306, 47; aliæ perspectu faciliores, aliæ difficiliore, 306, 39; 307, 13; quando eadem sint dicendæ, 306, 42; interdum eadem alii penes dictionem esse videntur, alii ex accidente, et sic deinceps, 306, 43.
- Captiones a ratione male redditæ (*παρὰ τὸ μὴ αἰτιῶν ὧ; αἰτιῶν*); species captionum extra dictionem, 279, 10; quales, 281, 14; fiunt circa deductiones ad impossibile, 281, 16; non sunt ad concludendum ineptæ, sed propositum non concludunt, 281, 28; sæpe latent ipsos interrogantes, 281, 30; definitione (syllogismi) patent, 282, 49; 284, 27; quomodo ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 50; in iis fit deceptio *παρὰ μικρόν*, 284, 24; quomodo solvendæ sint, 304, 25; quid præterea adversus eas dici possit, 304, 27.
- Captiones e consequenti (*παρὰ τὸ ἐπόμενον*); species captionum extra dictionem, 279, 9; quales 280, 46; fiunt deceptiones ex sensu circa opinionem, 280, 49; quatenus ea utantur rhetorici, 280, 54; ea usus est Melissus in syllogisticis, 281, 5; ope captionum ex accidenti ad refutationis ignorantiam reducantur, 283, 3; alio quoque modo considerandæ sunt, 283, 22; cur in iis fiat deceptio, 284, 16; quomodo solvendæ sint, 304, 15; ex eo pendent quod eo modo invertuntur propositiones quo eas inverti non licet, 304, 18, 24.
- Captiones extra dictionem (*ἔξω λέξεως*); septuplices, idque quænam, 279, 35.
- Captiones inde pendentes quod aliquid non simpliciter dicitur (*παρὰ τὸ ἀπλῶς τὸδε ἢ πῃ λέγεσθαι καὶ μὴ κυρίως*); species captionum extra dictionem, 279, 36; quales, 280, 1; fiunt vel quando particulariter dictum pro simpliciter dicto sumatur, 280, 2; vel ubi aliquatenus dictum pro simpliciter dicto sumatur, 280, 2; vel ubi aliquatenus dictum pro simpliciter, 280, 9; vel ubi ambo aliquatenus inesse creduntur quia contraria simul insunt, 280, 12; fiunt a principio contradictionis, 282, 37; quomodo ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 40; in iis quare fiat deceptio, 284, 20; earum falsitas quando facile perspicitur, 280, 13; quando sæpe lateat, 280, 17; quomodo solvendæ sint, 302, 32, 30; quænam iis in re rhetorica respondeant enthymemata apparentia, 382, 26 ss.
- Captiones per accentum (*παρὰ τὴν προσφθίαν*); ab eo pendent quod oratio eadem non est, vel nomen diversum eoque ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 12; cur in iis fiat deceptio, 283, 47; ex iis paucae fiunt argumentationes cum in scriptis tum in pronuntiatis, 293, 33; quomodo solvendæ sint, 293, 39; quæ ab accentu gravi fiunt, solvuntur ab acuto et vice versa, 300, 36.
- Captiones per accidens (*παρὰ τὸ συμβεβηκός*); species captionum extra dictionem, 279, 36; 287, 17; quænam, 279, 42; definitio syllogismo patent, 282, 19; quomodo ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 20; iis imperiti fallunt doctos et artifices, 282, 32; earum ope ad refutationis ignorantiam reducantur captiones a consequenti, 283, 20; cur in iis fiat deceptio, 284, 12; solvendæ sunt dicendo: non est necessarium, 301, 6; in iis in promptu habere oportet quale sit accidens, 301, 7; eas nonnulli ope significatus duplicis solvere conantur, sed immerito, 302, 6; aliæ difficiliore, aliæ faciliores sunt, 307, 12.
- Captiones per amphiboliam (*παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν*); fiunt propter duplicem significatum eoque ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 10; in iis fit deceptio, quia distinguere non possumus quod multis modis dicitur, 283, 42; in ea ex una interrogatione duas faciunt, 295, 16; solvuntur per oppositum, 300, 42.
- Captiones per compositionem (*παρὰ σύθεσιν*); species captionum secundum dictionem, 278, 5; quales, 278, 45; ab eo pendent quod oratio eadem non est vel nomen diversum eoque ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 11; in iis fit deceptio quia nihil putamus interesse inter conjunctam et divisam orationem, 283, 44; solvuntur dicendo in conclusione contrarium, 297, 39; solvuntur divisione, 300, 34.
- Captiones per consequens; v. *Captiones e consequenti*.
- Captiones per divisionem (*παρὰ διαίρεσιν*); species captionum secundum dictionem, 278, 5; quænam, 279, 5; ab eo pendent quod oratio eadem non est vel nomen diversum, eoque ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 11; cur in iis fiat deceptio, 283, 44; solvuntur dicendo in conclusione contrarium, 297, 39; non pendent a duplici significato, et quare, 297, 44 ss.; solvuntur compositione, 300, 35.
- Captiones per homonymiam (*παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν*); quænam, 278, 9; species captionum secundum dictionem, 278, 4; earum tres modi, 278, 35; fiunt propter duplicem significatum eoque ad refutationis ignorantiam reducantur, 282, 9; in iis fit deceptio quia distinguere non possumus id quod multis modis dicitur, 283, 41; nisi in iis sumatur unum significari, nec refutationes sunt, nec syllogismi, 285, 16; in iis ex duabus interrogationibus unam faciunt, 294, 15; iis simpliciter non respondendum est dicendo *ita* vel *non*, ne si vera quidem sit interrogatio, 295, 22, 34, cf. 304, 34; eodem redeunt ac si diversis rebus unum nomen daretur, 295, 32; aliarum peccatum in interrogationibus, aliarum in conclusione, 297, 10; quarum in fine est peccatum, refutari nequeunt nisi assumpta contradictione, 297, 18; quarum in interrogationibus non necesse est, ut antea negetur quod duplicem habet significatum, 297, 21; in iis initio respondendum est, partim esse, partim non esse, 297, 23; si lateat duplex significatio, in fine adjectione corrigenda est interrogatio, 297, 27; quæ in propositionibus habent, id quod multis modis dicitur, eodem modo solvuntur ac reliqui, 297, 30; in universum iis respondendum est adversarium non negasse rem quam affirmavit, sed nomen, 297, 34; quomodo in iis fallatur argumentationum imperitus, 299, 17; interrogatione indigent, 299, 18; eatenus captionibus per figuram dictionis similes sunt, 299, 15; solvuntur dicendo nomine opposito, 300, 37; interdum nihil repugnans colligitur ubi iis simpliciter responderetur, idque quando 304, 34; eatenus captionibus per duarum questionum conjunctionem similes sunt, *ibid.*; omnium futilissimæ esse videntur, 306, 47; ad eas pertinent fere omnes argumentationes ridiculæ, 306, 49; aliæ quibuslibet sunt perspicuæ, aliæ vel peritissimæ latent, 306, 48.
- Captiones per plurium questionum conjunctionem (*παρὰ τὰ τὰ δύο ἐρωτήματα ἐν ποσῇ*); species captionum extra dictionem, 279, 11; quales, 281, 33; interdum facile perspicitur iis responderi non debere, 281, 36; interdum iis redargui vel eas concedere videntur respondentes, 281, 33; interdum additis

quibusdam redargui possunt, 281, 46; inde pendent quod propositionis notio non rite expenditur, 283, 24; 284, 26; 285, 4; quomodo ad refutationis ignorantiam reducuntur, 283, 33; in iis fit deceptio *παρά μικρόν*, 284, 24; quomodo in primis solvendae sint, 304, 30; 305, 17; quando nihil repugnans colligi possit, ubi perperam simpliciter concedendo his captionibus responderit respondens, 304, 37; eatenus captionibus per homonymiam similes sunt, 304, 32; quando vero cavere sibi debeat respondens, ne simpliciter respondeat, 304, 40; in quamnam absurda incidat qui simpliciter hisce responderit quum non deberet, 305, 3; etiam alio modo solvi possunt, nempe per homonymiam, 305, 13.

Captiones per principii petitionem (*τὸ παρά τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν*); species captionum extra dictionem, 279, 39; quales, 280, 42; tot modis fiunt quot ipsa principii petitio, 280, 43; quamobrem redarguere videantur, 280, 44; definitione (sylogismi) patent, 282, 48; 284, 27; quomodo ad refutationis ignorantiam reducuntur, 282, 51; in iis fit deceptio *παρά μικρόν*, 284, 23; quomodo impugnandae sint, ubi respondentis patet principii petitio, 304, 7; quidnam agendum, ubi latuit, 304, 11; item alio modo, 304, 12.

Captiones per refutationis ignorantiam (*παρά τὴν τοῦ ἀλγεῖν ἀνοίαν*); species captionum extra dictionem, 279, 38; quales, 280, 25 ss.; inde nomen petierunt quod de iis maxime patet eas a defectu definitionis refutationis pendere, 282, 44; eo reduci possunt omnes, 282, 1; 283, 37; in iis deceptio fit *παρά μικρόν*, 284, 20; quomodo solvendae sint, 303, 42; quomodo si ab initio rogetur quis, 303, 46.

Captiones per solæcismum (*παρά σολοισμὸν*); in iis patet falsum simulacrum rogatur quod conclusioni deest, 285, 48; sunt quia hoc pluribus casibus commune est, 291, 35.

Captiones secundum dictionem (*παρά τὴν λέξιν*); sex-tuplices, 273, 3; cum inductione, tum syllogismo probari potest, plures non esse, 278, 6; ad eas aliquatenus referri possunt captiones per refutationis ignorantiam, 280, 40; omnes reduci possunt ad refutationis ignorantiam, 282, 8; idque quia contradictio apparens est, 283, 39; cur ad eas referendae sint captiones secundum figuram dictionis, 284, 5; in iis patet falsum, simulacrum rogatur quod conclusioni deest, 284, 48; absurdum foret, si omnes ad nomen referrentur, 286, 35; non omnes refutationes ad eas referri possunt, 287, 17; semper solvantur per oppositum, 300, 32; ad eas refertur, si quis, licet nihil concluderit, in conclusionis extremum dicat, 380, 49.

Captiones secundum figuram dictionis (*παρά τὸ σχῆμα τῆς λέξεως*); sunt propter duplicem significatum, eoque ad refutationis ignorantiam reducuntur, 282, 10; cur in iis deceptio fiat, 283, 50 ss.; cur ad captiones secundum dictionem referendae sint, 284, 5; iis magis decipiuntur qui cum aliis considerant quam qui secum, 284, 6; nisi in iis sumatur solum hoc significari, nec refutationes, nec syllogismi sunt, 285, 17; iis aliquatenus similis est solæcismus, 291, 47; refutantur ope categoriarum, 298, 42; quando in iis respondentem confundi putent audientes, etiam si non confundatur, 299, 10; interrogatione opus habent, *ibid.*; eatenus captionibus per homonymiam similes sunt, 299, 15; in iis solutio petitur ex opposito, 300, 39.

Captivus; an mina redimendus sit, an alio pretio, ad ius pertinet legitimum II, 60, 33.

Caput; dissimulare corpus III, 626, 9; inter membra recensetur III, 1, 11; pertinet ad maxima corporis

membra III, 8, 24; id insequuntur truncus et membra anteriora III, 289, 7 ss., cf. 26 s., 35 s.; ei suppositum est collum apud animalia eo praedita III, 256, 5 s.; superior colli limes esse videtur III, 296, 42; vertebra committitur III, 30, 26 s.; ab eo protenduntur maxillae III, 45, 5 s.; quamnam ejus partes III, 8, 26 s.; in duas partes dividi potest, nempe superiorem partem et maxillam inferiorem III, 296, 5 s.; de ejus posteriori parte, v. *Occiput*; ubinam cum eo connectantur maxillae III, 41, 40 s.; ei apud hominem supposita est facies III, 253, 5 s.; ejus os vocatur calvaria III, 44, 46; non quattuor sed sex ossibus constat III, 45, 4 s.; nonnulli ejus os calvariam vocant III, 239, 35, v. igitur *Calvaria* et *Sutura*; quare ejus pars posterior aequae ac anterior carnis experta sit III, 244, 21 ss.; ejus pars posterior cerebro caret III, 244, 27; indeque vacuum vocatur, etiamsi revera aerem contineat III, 244, 30; ad hanc partem ex auribus fertur meatus, idque quare III, 244, 33 s.; ejus pars posterior venis caret III, 244, 42 s.; in ejus anteriori parte situm est cerebrum III, 422, 28; ejus cutis frigidior est quam reliquae cutis partes, idque quare III, 422, 31 s.; in eo apud hominem crassissima et humidissima et rarissima est cutis III, 420, 36 s.; ejus cutis in primis sensu caret, ubi inciditur, idque quare III, 47, 29 s.; in eo desunt nervi, idque quare III, 44, 5 s.; omnes ex eo venarum originem repetunt III, 40, 16 s.; id circumplectuntur venae a jugularibus oriundae III, 41, 51 ss.; quamnam ad id deveniant venae secundum Diogenem Apolloniataem III, 38, 38 s.; III, 39, 8 ss.; quamnam secundum Polybum III, 39, 43 ss.; quamnam ex ejus posteriori parte secundum eundem III, 39, 37 ss.; quamnam ex ejus anteriori parte secundum eundem III, 40, 4 ss.; cum alia vena, idque quali et ubinam sita connectuntur pleuraeque ab eo profectae secundum Diogenem III, 39, 14 ss.; quaeritur an ejus conceptacula et venae refrigerentur a cibi exhalatione sursum vecta III, 505, 48 s.; alsiosum ideoque frigidum est III, 258, 33 s.; igitur perperam id nonnulli venarum principium esse censent, idque quare III, 258, 30 ss.; fons humoris esse videtur IV, 121, 3; ejus humiditas apta est ad procreandos pediculos IV, 111, 13 s.; cur in eo potissimum gignantur pediculi IV, 307, 16 ss.; puerorum pediculis scutere solet, minus vero virorum III, 101, 18 ss.; qui in eo pediculi habent, eo dolere non solent III, 101, 21 s.; id omnium animalium hirsutissimum habet homo III, 19, 6 s.; ejus anteriorem partem invadit calvities III, 410, 48 s.; III, 420, 2 s.; III, 422, 36 s.; nunquam vero posteriorem III, 420, 4 s.; idque quare III, 422, 38; cur non absque barba rufescat IV, 303, 17 ss.; purissimum ac tenuissimum sanguinem continet III, 506, 30, cf. III, 238, 47 s.; III, 486, 13 s.; III, 506, 41; id nonnulli perperam carnis cooperatura carere censent quo melius sentiremus III, 243, 42; III, 244, 25 ss.; si carnosius fuisset diuturniorem fuisse arbitrantur vitam nostram III, 243, 41 s.; quamobrem revera carnosus est III, 243, 46 ss.; III, 244, 21 ss.; cur id moveant alia animalia, alia vero non IV, 163, 34 ss.; apud omnia animalia eo praedita rectissimum esse debet III, 244, 22 ss.; id omnia animalia ad superiorem corporis partem conversum habent III, 12, 53 s.; homo vero adultus solus ad universi partem superiorem III, 12, 54 s.; gravatur apud somnolentos, idque quare III, 239, 10 s.; III, 504, 44 s.; ejus rectitudo adimitur animalibus somnolentis III, 239, 17 s.; si quacunque de causa gravetur, palpebrae attolli nequeunt III, 363, 47 ss.; id erigere nequeunt nictantes ac obdormiscentes, idque quare III, 504, 44 ss.; inferius

collocatur, ubi cruri perpendiculari innititur quam ubi progredienti III, 311, 2 s.; ex eo non provenit respiratio III, 10, 20; in eo præcipue tres sensus resident III, 244, 6 ss.; exponitur quare in eo collocati sint sensus nonnulli III, 243, 51 ss.; ei inest olfactus sensorium III, 487, 45 s.; medium inter id et ventrem inferiorem locum occupat apud animalia commune sensus ac motus principium III, 503, 28 s.; eo una cum ano resecto multa animalia vivere possunt III, 533, 16 ss.; cur eo præciso alia animalia protinus moriantur, alia vero non IV, 173, 36 ss.; eo præciso corpus aliquantulum progredi veri dissimile non est III, 269, 32 s.; eo truncata diutius vivunt animalia exsangula III, 269, 33 s.; perperam asserunt hominis præcicum locutum esse III, 269, 15 ss.; radicibus plantæ respondet III, 290, 5; III, 449, 24; plantarum pars ei respondens motu et sensu caret III, 290, 3; eodem modo se habet medium corporis ad motus ab eo provenientes, ac ad motus a spina apud animalia spina prædita III, 524, 13 s.; confestim post cor generatur atque magnum est, idque quare III, 362, 42 ss.; III, 363, 16 s.; præter cerebrum et oculos nulla ejus pars humida et frigida est III, 363, 10 ss.; id diu regere nequeunt infantes, idque quare III, 363, 32 ss.; initio maximum est apud fœtum, idque quare III, 360, 52 s.; in id fit partus secundum naturam omnibus animalibus, idque quare III, 142, 29; III, 143, 38 s.; III, 375, 47 s.; III, 413, 1 ss.; id primum sursum tenent, postea vero deorsum obvertunt animalium fœtus III, 142, 26 ss.; id ejusque partes omnes habent quadrupedes viviparæ III, 17, 30 ss.; id habent omnia animalia sanguine prædita III, 288, 33; nonnulla exsangula, e. gr. cancri, indiscretum habent III, 288, 34 s.; maxime cerebri causa exstat III, 288, 38 s.; deinde sensuum quorundam III, 288, 42 ss., cf. 52 s.; tertio loco oris III, 288, 46 ss., cf. 52 s.; multa habent monstra nonnulla III, 401, 34; quare et quando de eo descendant fluxiones III, 238, 48 ss.; III, 486 13 s.; III, 506, 17 s.; eorum qui velociter currunt cur morbo teneatur IV, 144, 31 ss.; ejus dolore affliguntur mulieres post conceptionem III, 138, 34 s.; ejus dolores cur hieme oriantur si aestas sicca et Aquilonia, autumnus vero humidus et Austrinus fuerit IV, 110, 6 ss.; maxime divinum est IV, 281, 26; IV, 301, 13; locus qui circa id est præstantissimus ad signa physiognomonica IV, 15, 6 s.; magnum qui habent, in somnium proclives sunt, idque quare III, 505, 21 ss.; item sensibus præstant, ad canes referuntur IV, 12, 2 s.; qui parvum, stolidi, ad asinos referuntur IV, 12, 4; acuminatum, impudentes, ad aves unguines referuntur IV, 12, 5 s.; ejus inclinationes ad dextra, cinædi signum IV, 5, 45 s.; fr. 194, a; fere totum materies est, ita ut ejus idea vix esse possit II, 601, 39; non rite ad animal referret, sed ad capitatum, 10, 32; tanquam exemplum citatur, 12, 12; dubium videri possit an sit *ἡρότις*, sed revera non est, 12, 19 ss.; obvia est, 12, 50; collo carentia, teste Empedocle exstiterunt II, 413, 49; III, 331, 7, 9, 15; III, 468, 48; eaque postea composuit amor III, 468, 49; eodem modo quo teste Empedocle ab amore cum cervicibus componuntur, intellectus componit notiones III, 468, 46 ss.

Caput (apud animalia excepto homine); quænam magnum habeant, quænam parvum III, 13, 40 ss.; ejus posterior pars omnibus animalibus cava est III, 13, 38 s.; quomodo situm sit apud fœtum et apud quadrupedes et apud mustelos læves III, 112, 50 ss.; ab eo apud equum et bonasum incipit juba III, 19, 18 s.; item apud equi cervum et pardium (s. hippopardium), sed

tenuis III, 19, 23 s.; in medio cornu habent animalia unicornia, idque quare III, 254, 44 s.; in eo cornua habent omnia animalia his prædita III, 254, 4 s.; illeque recto III, 255, 2 ss.; leonis robustum est III, 204, 11 s.; tenditur equis tetano affectis III, 167, 2; ejus dolor atque grævedo apud sues vocatur *χρᾶν* III, 165, 37 s.; eo morbo plurimi affliguntur III, 165, 38 s.; tribus vel quattuor diebus necat hicce morbus III, 165, 42 s.; igitur difficulter ex eo servantur III, 165, 42; quomodo ei opem ferant III, 165, 40 ss.; quamdiu solum malleo affectum est, non moriuntur asini III, 167, 49, 52, id habent aves III, 26, 41; avium necessario parvum est, idque quare III, 249, 6 s.; propter ejus parvitatem etiam angustum est rostrum III, 249, 10 s.; in id versæ nascuntur cum aviculæ tum sepiolæ III, 92, 19 s.; avium unguinum quale III, 312, 27; pulli inprimis sub initium incubationis manifestum est III, 106, 50; decimo die adhuc major est quam reliquum corpus III, 107, 7 ss.; unicuique habent pulli gallinarum monstrosi III, 402, 13 s.; idque quare III, 402, 14 s.; quale habeat oripelargus III, 188, 6 s.; id sub ala tenent græves dormientes III, 181, 28; struthionis libyci glabrum est III, 308, 40; quale habeat malacocraneus III, 185, 33 s.; id habent quadrupedes oviparæ III, 25, 12; id eadem de causa habent serpentes et quadrupedes oviparæ ac reliqua animalia sanguine prædita III, 295, 11 s.; prope id anteriores cardines habent serpentes III, 308, 41 ss.; ab eo serpentes senectam exuere incipiunt III, 162, 9; serpentis exula senecta albu apparet III, 162, 7; serpentibus præ reliquis ejusdem generis animalibus proprium est, ut id quiescente reliquo corpore convertant III, 296, 45 ss.; quænam hujus motus causa necessaria sit III, 296, 47 ss.; quænam finalis III, 296, 51 s.; inutile foret, si id tantum attollerent, non converterent III, 296, 54 s.; id habent pisces III, 27, 49 s.; ab eo incipit piscium truncus III, 300, 45; maximum est etiam apud piscium fœtus III, 112, 3; in id moventur pisces III, 259, 37 s.; igitur iis antierius est III, 259, 37; id apud pisces spectat cordis mucro III, 259, 36 s.; in quam partem id nutant et pedestria et pisces, in eam quoque obversum est cordis mucro III, 548, 3 s.; id non in eandem partem nutant pisces ac pedestria animalia III, 548, 5 s.; ejus latitudo apud ranam marinam pinnarum superiorum motum non impedit III, 301, 49 s.; igitur pinnae supinas prope id habet III, 301, 49; qui pisces propter id habent pinnae pronas, longitudine carent in loco qui alioquin moveri his pinnis potuisset III, 301, 43 ss.; qui pisces propter ejus latitudinem in eo pinnae pronas habere nequeunt, corpus versus caudam in longitudinem porrectum habent III, 301, 42 s., 45; id habent omnia insecta III, 67, 11 s.; insectorum solum vivere nequit, cum parte vero inter caput et ventrem intermedia vivere potest III, 67, 19 s.; medium inter id et ventris alveum locum apud insecta occupat sensus principium III, 282, 33 ss.; id e putamine exserit xylophthorum III, 102, 15 s.; circa id branchiis similes partes habent crustata III, 286, 7 ss.; a reliquo corpore distinctum habent cancri III, 61, 14; versus id utrinque quinque pedes habent squillæ gibbæ, idque quales III, 58, 36 s.; ejus inferior pars major est apud cancellos quam apud araneas III, 64, 23 s.; id habent omnia testacea III, 285, 21 s.; id deorsum tenent cum testacea tum plantæ, idque quare III, 285, 16 ss.; id infra habent turbinata et patellæ omnes, idque quare III, 65, 36 ss.; id apud turbinata e media prominet carne firma quam in ostio testæ habent III, 63, 1; apud eadem omnia exseri potest III, 63, 4, cf. III, 62, 2; per-

terrefacta id rursus retrahunt III, 63, 5; ab eo incipit vortex apud eadem III, 62, 37; juxta id excrementum emittunt eadem III, 63, 28; id habent univalvia et bivalvia III, 63, 41 s.; versus id plures fiunt turbigatorum anfractus III, 391, 38 s.; ubinam situm apud mollusca III, 56, 5 s., 9 s., 51 s.; ita vocatur molluscorum alveus III, 240, 49; ita perperam nonnulli vocant molluscorum alveum III, 56, 7 s., cf. III, 57, 30, 40; sic apud polypos solos vocatur alveus III, 287, 15 s.; id dum vivit, durum et inflatum habet polypus III, 56, 33 s.; circum id pedes habent mollusca III, 286, 33; cavo super eo sito aquam emittunt septa et polypi III, 545, 46 ss.; ita dictum infra habent erinacei marini, idque quare III, 65, 34 ss.; erinaceorum marinorum in medio est III, 280, 35; tanquam id consideranda est superior eorum pars III, 280, 36; in vermibus in quibus generantur quædam animalia, non illico majus est III, 116, 6.

Caputne confregisti? Confregi, sed quum tu vi noctu domum meam intrares, 452, 38.

Caput et truncus; apud animalia sanguine prædita recto tramite tractum intestinale et partes internas circumdant III, 286, 49 ss.; eodem fere modo apud crustata et insecta III, 287, 5 ss.; eorum gratia exstant reliquæ partes III, 287, 3 s.

Capitis gravitas; eam afferunt somnifica III, 504, 42 s.; eam afferunt carbonēs III, 487, 16 s.; ea laborant nictantes et obdormiscentes III, 504, 44 ss.

Carabus; alas vagina tectas habet III, 67, 9 s.; igitur cum melolontha et cantharide cognatus est, nihilo minus tamen commune nomen iis inditum non est III, 67, 7 ss.; cornicula præ oculis habent III, 67, 47 s.; sunt et vermibus qui in lignis siccis inveniuntur, idque quomodo III, 94, 14 ss.

Carbani Phœniciæ; ab iis Euris Carbas vocatur Cyrenis IV, 45, 32.

Carbas; ita Euris vocatur Cyrenis a Carbanis Phœniciæ IV, 42, 32.

Carbonēs; usti nigrescunt III, 644, 5; coloris mutationes efficiunt III, 645, 27 ss.; perusti puniceum colorem habent III, 644, 27; igneus ab alio ad alium rejectus vi destituitur IV, 293, 48 s.; cur eorum calor deurat IV, 236, 42; humido et frigido exstinguuntur quia calidi et sicci sunt III, 478, 5 ss.; extinctus frigidus est III, 233, 19; tanquam ignis subjectum considerari potest III, 233, 17 s.; quæ in eum redigi possint III, 622, 34 ss.; qui præfocantur in suffocatorio, si sine interapedine obturati maneant, cito exstinguuntur III, 535, 40 ss.; si vero alternis vicibus auferatur apponaturque operculum, diutius incensi manent III, 535, 43 s.; eorum habitu capitis gravitatem contrahunt et sæpe interimunt homines III, 487, 16 s.; eos quidam propter morbosam cupidinem, vel propter consuetudinem vorant II, 81, 31.

Carbunculus qui vocatur (ἀνθραξ); minime e gemmis ignem sentire videtur III, 622, 27 s.

Carcer; propter quem ædificatus erat, Argis gravior mulctabatur, 342, 39; in eum lege itur III, 641, 2.

Carcinus; qua occasione a spectatoribus exhibitus sit, 470, 27.

Citatur ejus Alope II, 84, 11; Medea, 380, 17; ejus Œdipus, 406, 48; e Thyeste, 469, 33.

Cardiaci; cur per halitum dissipantur quum febres sudore solvantur IV, 297, 41 ss.

Cardo (ὁ γγγλμοός, τὸ σημεῖον); partem concavam et convexam habet, quarum altera finis, altera principium est eoque notione diversæ magnitudine inseparabiles sunt III, 473, 16 ss.; earum altera movetur, al-

tera quiescit III, 473, 18; igitur ei simile esse debet instrumentum quo motum secundum locum ciet appetitus III, 478, 15 s.; duobus aut quattuor moventur quæ maxime secundum naturam constant III, 308, 35 s.; quattuor moventur animalia sanguine prædita, pluribus exsanguia III, 304, 9 s., cf. III, 311, 36, s.; quibus moventur animalia, pares sunt III, 304, 13; anteriores prope caput habent serpentes, posteriores vero prope caudam III, 308, 41 ss.

Cardines portarum; quando aperiuntur violenter durum sonum edunt III, 659, 42 s.

Cardo; in eo papaver habent bivalvia III, 63, 48.

Cardines (mundi); puncta immobilia circum quæ mundus et cælum circumaguntur III, 628, 14 ss.; alter eorum arcticus, semper apparens, alter antarcticus semper absconditus III, 628, 21 ss.

Carduelus; v. *Thraupis*.

Cares; olim Epidaurum (Epicarum?) tenebant sicuti etiam Hermionem fr. 256, a; sub reditu Heraclidarum cum iis Iones habitaverunt *ibid.*; a locupletissimis eorum singulis deinceps multam pecuniam exegit Philoxenus ea lege ne choregi munere fungi cogentur, 648, 31 ss.

Caria; Pedasus in ea IV, 101, 22 s.; ejus mons Latmus fr. 297, b; quales circa eam inveniuntur purpuræ III, 87, 47 s.; circa eam præcipue invenitur concha qua pictores utuntur III, 89, 22 s.; ibi gravissimos ictus insilunt scorpioni, lique quales III, 170, 19 ss.; ibi de delphinum erga pueros amore multa narrantur exempla III, 205, 42 s.; ibi olim a piscatore captum ac vulneratum delphinem insecuti sunt multi, nec abierunt antequam eum dimisisset III, 205, 43 ss.; in ea sacerdotibus mulieribus barba orta est III, 48, 17; ibi(?) caput præcisum sacerdotis Jovis hoplosmii interfectorem prodidisse fertur III, 269, 19; ejus tyrannus Mausolus, 642, 39; ejus satrapa fuit Philoxenus Macedo, 648, 29.

Carica; ea paulo minor est, hippomanes quod pullorum fronti innascitur III, 128, 27; bifida quamobrem dulcissimæ sint IV, 227, 41 ss.; multifida IV, 227, 42; fissura carentes IV, 227, 42.

Carina; navis principium est II, 514, 28.

Carinus; v. *Balagrus*.

Caritas (φιλότης); recte dicitur paritas esse II, 230, 2, cf. *Amicitia*.

Carmen; an circulus sint, 133, 10, cf. 286, 49; entymemate apparenti per divisionem id scire dicitur qui elementa scit, 381, 25; quare ea facilius recordentur quam solutam orationem, 394, 28; qui quædam valde recitare assuefacti sunt, ea interdum vel inviti recitant III, 499, 16 ss.; IV, 179, 29; igitur iis comparandi sunt irati ac metu percussi nonnulli, idque quinam III, 499, 13 ss.

Carmina (ἱκνη); Empedoclis citantur II, 474, 44.

Carmina sacra; ubi in iis ad cantilenas animum demulcentes perventum est, sedantur ac purgantur divino instinctu perculti, 633, 8.

Carniformis pulpa; v. *Caro*.

Carnivora; dentibus utuntur ad injurias et inferendas et propellendas III, 252, 7 ss.; pugna victum sibi quærunt III, 242, 11; ideoque duriora habent ossa III, 242, 10 s.; raro alimentum capiunt III, 292, 7 s.; iis accensendus est leo, *ibid.*; III, 242, 11 s.; item lupi et accipitres III, 169, 27 s.; item aves uncungues III, 253, 44; non vero lepores III, 169, 29; iis parum alimenti suppeditat Ægyptus III, 169, 27 s.

Carnivoræ aves; vi sibi victum parant III, 297, 50 s.; III, 298, 9 s.; idque ab animalibus III, 298, 9; igitur

earum moribus contrarium esset collum longum, idque quare III, 297, 47 s.; uncum rostrum habent, idque quare III, 298, 7 s.; volaces sunt, idque quare III, 299, 1; igitur multas pennas et alas habent magnas III, 299, 2 s.

Carnosa pars; eam sensum non admittere putant nonnulli II, 243, 44 s.; excepto ventre, omnibus subdita sunt ossa, idque quare III, 241, 45 ss.; multum vaporem attrahunt III, 268, 51; ei apud exsanguia proprium esse videtur sensus III, 281, 36 s.; eam habent tethya et alia quædam animalia marina quæ adterentia vivunt III, 281, 34 ss.; apud testacea et crustata intus est III, 286, 43 s.; III, 279, 29; eam foris habent mollusca III, 279, 29; ea omnino carent erinacei III, 279, 30, cf. 46 s.; quomodo ex ea apud insecta ala fiat III, 283, 39 s.

Caro (σάρξ) (aliorum de ea opiniones); res similis est II, 432, 21 s., 30 ss.; ideoque eam elementum habet Anaxagoras II, 416, 4; II, 432, 21, 30 ss.; olim secundum Anaxagoram cum omnibus aliis rebus erat II, 277, 22; eas ex alimentis ad carnes accedere censet Anaxagoras III, 331, 36 s.; puram non exstare putabant Anaxagoras et Empedocles II, 252, 48, cf. II, 277, 22; eodem jure ratione constare videtur ac os, etiam si Empedocles non dixerit II, 485, 44; eam ex elementis inordinate motis fieri censet Empedocles II, 413, 47; non necessario ita ex elementis compositam esse putant Empedocles sectatores ut parietem et lapidibus et lateribus II, 461, 45 ss.; ex ea aquam et ignem fieri putant ut lapides et lateres et pariete qui elementa immutabilia esse censent II, 462, 7 s.; sub iis teste Diogene Apolloniæ crassissimus invenitur sanguis III, 39, 31 ss.; eam trajiciunt venæ ad renes tendentes secundum Diogenem Apolloniæ III, 39, 25; quomodo generetur, non exposuit Plato II, 434, 14.

Caro (quidnam); pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss., cf. II, 592, 38 ss.; quid sit III, 625, 16; simile corpus III, 220, 38 s.; III, 330, 18; III, 357, 46 s.; III, 443, 33; III, 623, 8; idque quare III, 1, 6; III, 228, 47 s.; naturale vero III, 618, 50; pars similis siccæ est III, 228, 48; III, 229, 41; III, 231, 10; pars similis est quia ex ea constant aliæ III, 334, 13 s.; in similes partes dividi potest II, 416, 22; pars similis humida et mollis III, 2, 13; III, 330, 51; item quod ei respondet, *ibid.*; aliis animalibus mollis est, aliis dura III, 1, 32 s.; non rite definitur compositio ex igne, terra et aqua, 254, 13; e terra fit II, 486, 40; quodsi unicum tantummodo exstaret elementum, ei non necessario inesset II, 415, 49; de ejus mixtione eadem dici possunt quam de ossis III, 670, 35 s.; non eadem portione in ea mixta sunt elementa ac in osse III, 439, 14 ss.; ex elementis fit, ubi hæc in intermedium aliquod transierint II, 462, 34 s., 38 s.; ex elementis, e. gr. ex igne constat III, 330, 36 s.; non ut fors tulerit, ex elementis constat, sed proportionem quadam et compositione III, 441, 37 ss.; igitur eam nihilo magis cognoscet anima si ex elementis composita sit III, 441, 36 ss., 44 ss.; ei insunt ignis et terra quia ex ea excernuntur, non vero vice versa II, 415, 44 ss.; fieri non poterit, si cuique elemento peculiarem tribueris figuram II, 422, 7 s.; ejus essentia etiam ratio mixtionis elementorum, si os ita se habeat III, 322, 52; eas e purissima materie condit natura III, 364, 11 s.; quomodo ex alimentis fiant vix intelligere possunt qui eas non in se invicem transire putant II, 461, 38 ss.; non ex qualibet ejus parte fit aqua et ignis II, 462, 1; attamen ex qualibet ejus parte fieri potest vel aqua vel ignis ut e qualibet ceræ parte glo-

bus vel pyramis ., 462, 2; quomodo e calido et frigido vel e terra et igne fiat II, 462, 11 ss.; e calido et frigido fit II, 602, 23; igitur rerum sensibilium causa materialis esse potest II, 602, 23 s.; ab ea necessario differt quod ex ea fit II, 602, 24; non solum ignis et terra, aut calidum et frigidum est, sed aliud quid, idque quare II, 557, 33 ss., 37 ss.; hoc aliud probatur nec elementum, nec ex elementis compositum esse II, 557, 39 ss.; est substantia et causa cur caro sit II, 557, 46 s.; ei aliquod munus est III, 348, 50; igitur eam facere nequit ignis solus III, 348, 48 ss.; non nisi æquivoco igitur ita appellatur quæ anima prædita non est III, 348, 44 s.; idque eodem jure quo ligneæ vel lapideæ III, 348, 46; ejus formam facit motus a genitore semini inditus III, 348, 54 ss.; omnes seorsum conglomeratæ essent, si partes ideo in conceptu secernerentur quod simile ad simile fertur III, 357, 47 s.; modo actu, modo potentia est II, 603, 9; ejus materie ubi augetur, aliud dilabitur, aliud accedit, ejus formæ vero cuilibet parti fit accessio II, 443, 28 ss., 37; igitur aliquatenus ex omni parte augetur, aliquatenus non II, 443, 35; tota tamen major evadit II, 443, 38; in ea minus quam in manu manifestum est discrimen inter materiem et formam II, 443, 32; item eam pro portione accrescere II, 443, 31; apud mortuos magis superesse videtur quam manus II, 443, 34; quæ potentia est, nondum naturam suam habet, antequam formam acceperit II, 262, 3; necessario augetur re quæ potentia caro est II, 443, 44 s.; antequam in eam transeat res quæ augetur, id quod res hæc antea actu erat, interire debet II, 443, 45 s.; ubi augetur vis augendi quæ ei inest potentia carnem mutat in actu carnem II, 443, 51 s.; materies est cui cavitas et simitas innascitur II, 548, 9 s.; nihilo minus similitas pars est et cavitatis vero non, *ibid.*; eodem modo dicitur quo simus nasus, non quo curvum II, 262, 50; quatenus ejus forma numerus esse possit II, 636, 30 s.; fere tota materies est, ita ut ejus idea vix esse possit II, 601, 39; fieri potest II, 444, 4; non semper caro est, quocunque modo se habeat III, 331, 24; fieri nequit ut ab ea fiat caro III, 331, 26; duplex est, nempe materies et forma II, 443, 23; quaeritur quidnam sit quod una cum ea moritur III, 439, 26 ss.; quantumcumque magnitudinem habere nequit, quia pars animalis est II, 253, 10, 12; ubi augetur, necessario quælibet ejus pars augetur II, 442, 38; quatenus solummodo caro est, nutrit, quatenus ali-quanta caro, auget II, 444, 7 ss., cf. 12 ss.; quomodo ex alimento fiat III, 361, 32 ss.; in eas distribuitur, alimentum pars IV, 304, 42; frigore consistit III, 361, 35 s.; igitur igne resolvitur III, 361, 36; eam non e qualibet materie, nec quolibet loco aut tempore facit calor interior III, 361, 47; non intelligitur, quomodo ex alia re fieri nequeat, si postmodum alimentum in suam substantiam mutet III, 331, 40 ss.; postea magis caro est quam a principio III, 331, 47.

Caro (quatenus ad animalia se habeat); cum ipsa; tum re ei pro portione respondentis maxime constat animalium corpus III, 38, 4 s.; post sanguinem et venas animalibus sanguine præditis omnium partium similiarium maxime communes sunt, *ibid.*; vel eam vel pulpam carniformem habent omnia animalia sanguine prædita III, 50, 22 s.; eam non habent omnia animalia III, 240, 4; quæ habent iis inter cutem et os vel ossis vicarias partes est III, 50, 23 s.; ad eam se habet pulpa carniformis ut spina ad os III, 50, 26 ss.; quaquaversus secari potest III, 50, 27; macrescentibus in venulas et fibras mutatur III, 50, 29 s.; pabulo

leto in pinguedinem III, 50, 30 s.; quibus multa est, venæ minores sunt, sanguis rubicundus, viscera vero et venter parva III, 50, 31 s.; parcius est quibus venæ magnæ, sanguis nigrior et viscera et venter magna III, 50, 34 ss.; pinguis evadit quibus ventres magis sunt III, 50, 36 s.; qui in eam non convertitur sanguis in pinguedinem abit III, 236, 16 s., cf. 43 s.; in eam mutantur venæ pinguescentibus animalibus III, 43, 46; vel per eam pinguescunt animalia, vel pinguedine separata III, 51, 8 s.; nonnisi ad ejus extrema gignitur sebum III, 50, 44 s.; per eam minime pingues sunt pisces cartilaginei III, 51, 5 s.; corporis mole a visceribus differt III, 270, 30 s.; foris posita est, idque quare III, 270, 31 ss.; circum ossa agnata est III, 241, 39 s.; quomodo iis adhæreat III, 241, 40 s.; eodem modo ex ea animalia struxit natura, quo e luto animal fabricare solent III, 241, 44 s.; ea carent omnes flexuræ, ideoque et lumbi III, 267, 45 s.; fere omnis deest inter cutem et os capitis III, 47, 30; sine venis esse nequit III, 270, 34, cf. III, 262, 13 ss.; venis tanquam adumbrationi circumjacet III, 394, 2 s., cf. III, 361, 26 s.; interdum ex ea in spatium ventri et matrici interjectum confluit aliquid III, 217, 33 s.; in eam consumitur urinæ pars dulcis et potulenta III, 274, 11 s.; cutis, corii, membranarum, pilorum, pennarum similitudine his partium principium est III, 243, 9; ex ea non proveniunt nec pili, nec quæ iis pro portione respondent III, 420, 20 s.; sine ea non coalescit cutis III, 245, 46; partim necessario, partim alicujus gratia mollis est III, 362, 15 s.; ea siccescens fit cutis III, 362, 18; ejus pars male condita sudor IV, 120, 3; ubi inciditur quocunque loco, exit sanguis, nisi corrupta sit III, 51, 41 s.; ea dissecta, in quantalacunque ejus parte fuit sanguis, etiamsi venula non conspiciatur III, 262, 13 ss.; ei non contiguus est, nec cum ea coaluit sanguis III, 235, 12 s.; ejus lævitas densitatem declarat IV, 161, 25 s.; ea dempta mutilus non fit homo II, 532, 10; hominis alius hominis carni specie eadem III, 1, 19; etiamsi hominis pars sit, sat magnam nobis abominationem movet III, 227, 32 ss.; iis parentibus similes sunt liberi III, 330, 29; feminis magis lubrica est quam maribus III, 76, 4; omnium animalium mollissimam habet homo, idque quare III, 249, 49 s.

Caro (ejus varii affectus et munera): comprimi potest III, 620, 53; per eam, quum rara est, diffilatur humor III, 266, 20 s.; cruditas, in ea obvia causa est cur apud convalescentes nascentur cani III, 423, 52 s.; ubi alteratur, manet ipsa ejusque essentia, sed affectus adest quidam qui antea non erat II, 443, 3 ss.; ejus finis naturalis putredo III, 610, 25; facultate quadam aut agendi aut patiendi est III, 625, 45 ss.; ejus munus minus quam linguæ dilucidum est III, 625, 40 s.; sensus instrumentum est III, 145, 39 ss.; tactus instrumentum est III, 249, 49 ss.; tactu sensum movet III, 235, 11 s.; igitur alio modo se habet quam alimentum III, 235, 10 s.; calidum, frigidum ac durum percipit III, 10, 39 s.; ei vel parti ei simili tactus competit III, 5, 23; eodem modo ad tactum se habere videtur quo aer et aqua ad visum, auditum et olfactum III, 460, 6 s., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss.; si ei imponatur tactile percipitur III, 460, 15 s., cf. III, 459, 8 s.; si quis ei obtenderet membranam, nihilo minus si aliquam rem attingeret, eam statim perciperet III, 459, 9 s.; eodem modo se habere videtur ac aer, si is undique circulo cum nostro corpore coaluisset III, 459, 14 s.; si nobis insciis ei obtenta esset membrana, intermedium non adesse putaremus III, 459, 51 ss.; igitur

eodem modo haberemus ac nunc quum nos latet aer, qui inter eam et tactilia intercedit III, 459, 53 s.; si omnis æque ac lingua eadem sui parte et saporis et tactilia perciperet, nobis idem sensus esse videretur gustus et tactus III, 459, 28 ss.; si ultimum sensorium esset, necessario res sensibiles hoc sensorio nonnisi contactu percipere potuissent sensibilia III, 464, 7 s.; nisi actu aut potentia habeat animam sensitivam, revera caro non est III, 358, 27 s.; quarum rerum proportio est, eas sensitivi ope adjudicat anima III, 467, 49 s.; cur calidum amplius quam frigidum sentiat IV, 284, 3 ss.; ejus soliditatem cur friciones siccae molliantur IV, 288, 43 ss.; cur ad secundam valetudinem efficiendam non densa sed rara reddenda sit IV, 149, 15 ss.; IV, 118, 20 ss.; cur eam magis friciones quam cursus impleant IV, 289, 1 ss.; deficiente calore magis cogitur IV, 156, 44 s.; densam qui habent non multas redundantias admittunt IV, 112, 17 s.; cur alia sub ea, alia intra eam, alia utroque loco pinguescant IV, 161, 12 ss.; cur sole nigrescat IV, 289, 10 ss.; IV, 290, 38 ss.; cur livescat maxime ætate provecitis IV, 155, 1; vinolentorum simile quid fit ac si vestis frigido humore madefacta esset IV, 127, 9 s.

Caro (animalium secundum eam differentiam et de ejus usu): ex ea signa petuntur physiognomonica IV, 3, 12; humida et multa, mansueti signum IV, 6, 4 s.; nitida, signum somnum amantis IV, 6, 26 s.; humidior et mollior, ingeniosi signum IV, 5, 5 s.; quibus hominibus dura est, ingenio tardo sunt, quibus vero molles ingeniosi III, 456, 45 s.; nitida et dura stupidum significat IV, 3, 41 s.; mollis, nisi in valido corpore, ingeniosum et inconstantem IV, 3, 42 s.; equi quomodo a bovis differat III, 670, 12 s.; deterior quadrupedum quæ palustribus locis pascuntur III, 156, 1 ss.; quasunque comedit ursus, prius putrescere sinit III, 153, 26 s.; bonasi suavis est III, 204, 52; item cameli III, 130, 6; hædinæ cur agnitis meliores IV, 329 38; cervorum et hircorum coitus tempore prava fit et male olet III, 131, 27 ss.; suaviorem in universum habent alba animalia, idque quare III, 425, 50 ss.; multam in pectore habent aves uncungues, idque quare III, 312, 29 s.; eam venæ et arteriæ originem debere in avibus, serpentibus, piscibus, aut universum oviparibus falsum est III, 668, 6 ss.; admodum paucam habet chamæleo, idque ubinam III, 26, 22 ss.; avium et piscium rara est III, 265, 19; III, 266, 21; item serpentibus et squarrosis animalibus exceptis testudinibus III, 266, 22; animalium pennatorum et squarrosorum dura est III, 257, 16 ss., cf. 2 ss.; piscium concoctu difficilior IV, 329, 42; eam intus habent testudines et lutariæ quemadmodum crustata et testacea III, 240, 32 ss.; non omnia testacea esculentam habent III, 280, 1; molluscorum qualis III, 57, 5 s.; rubram et sanguineam a reliqua carne differentem in pectore habet locusta mas III, 60, 49 ss.; molliores habent loligines quam polypi et sepæ III, 278, 1 s.; in nuda ejus parte operculum habent turbinata III, 279, 12 s.; ea magis terrenum et osseum est insectorum corpus III, 241, 4 s.; ea potissimum vescuntur crabrones III, 202, 28; in animalium gignuntur insecta quædam III, 93, 22, ex ea fiunt pediculi III, 101, 8 s.; quomodo ejus ope veapas capiat apiarius III, 200, 26 ss.; ei non insident apes III, 198, 2 ss.; crudis gaudent quædam gentes feræ circa Pontum II, 81, 25; cur male oleant IV, 189, 3; cur in utribus vehementer inflatis a putredine immunes fiant IV, 227, 7 ss.; earum esus non eodem modo se habet ad bonum habitum quo respiratio, vigilia ac motus II, 185, 25; leves concoctuque faciles qui sr-

lubres esse novit, sanitatem non faciet, nisi sciat quænam leves sint II, 70, 50.

Caro vel quod ei respondet; pars similis est III, 240, 3; ex aqua, aere et terra composita sunt III, 459, 22 s.; idque quare III, 459, 20 ss.; animalium per se corpus et principium est III, 240, 5 s.; sensus primi, id est tactus instrumentum est, idque quatenus III, 230, 19 s.; III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s., cf. III, 236, 38; probantur ejus causa omnes reliquas partes exstare III, 240, 15 ss., cf. III, 241, 41; omnium partium sensoriarum corpulentissima et minime simplex est III, 230, 15, 20 s., cf. III, 240, 14 s.; probatur non verum tactus sensorium sed intermedium esse III, 459, 7, 13; III, 459, 48 — 460, 17, cf. III, 454, 5 ss.; III, 458, 43 ss.; III, 464, 6 ss.

Carni quod respondet; quomodo ex alimento fiat III, 361, 32 ss.; id crustata et testacea intus habent, idque quare III, 240, 24 ss.; ejus ratione insecta et mollusca et sibi invicem et reliquis animalibus opposito modo se habent III, 240, 34 ss., 52 s.; quo modo se habeat ad mollusca III, 240, 37 ss.; separato omnino carent insecta III, 241, 1 s.

Carnes et ossa; non eadem sunt singulis hominibus II, 583, 35; difficulter distingui potest an formæ partes hominum sint, an ad materiem pertineant II, 560, 16 ss.; qualia hæc sunt in homine, tale quid etiam in cirulo et triangulo esse statuunt nonnulli II, 550, 23.

Carpathius leporem; proverbium citatur, 399, 49.

Carpus (καρπός); quidnam III, 12, 18; quænam ad eum deveniant venæ secundum Polybum III, 40, 8; in eo est principium manus III, 524, 2; ut ad eum se habet manus, sic ad cubitum se habet brachium III, 523, 47 ss.; in convexum flectitur III, 314, 49 s.; III, 315, 4; item contrario modo ac pes III, 315, 3 s.; iis innotunt cursores manus librantes III, 305, 24 ss.

Carthaginienses; qualem formam fœdus cum Tuscis inierint 529, 25; in eorum ditone (in Sicilia) mons est Uranius vocatus et juxta hunc fons olei miræ naturæ IV, 95, 30 ss.; juxta hunc petra quædam IV, 96, 1 ss.; iis Dionysius senior vendidit CXX talentis vestem opulentissimam Alcimenis, qua potitus erat IV, 90, 36 ss.; ex quo tempore Sardinia iis subdita est, fertilis esse desiit idque quare IV, 91, 39 ss.; apud eos stipendio militavit Iberes et Gymnesis insulis IV, 89, 19 ss.; in mari extra Herculis columnas insulam miræ fertilitatis invenerunt IV, 88, 18 ss.; sæpius quum ibi comereant, immo nonnulli ibi sedem locarent, magistratus decreverunt supplicio ultimo mulctandos esse qui ad eam contenderent, idque quare IV, 88, 22 ss.; eorum prælium in Sicilia iisdem temporibus factum est quibus pugna navalis ad Salaminem, 476, 36; quomodo adversus eos Syracusanis auxilium tulerint Corinthii, 427, 4; in castris a vino abstinere, 637, 17; non solum ex optimatibus, sed etiam e divitibus eligendos esse magistratus putant, 517, 33; semper plebis partem in circumjecta oppida mittunt, quo dilescat, 518, 20; 596, 16; eos qui deprædatis fuerint, sero assequitur vindicta, 339, 17; quadriremes primi ædificaverunt fr. 294, b; dentibus idem nomen tribuunt quod cornibus IV, 320, 45 ss.

Carthaginiensium respublica; merito laudatur, 518, 27; aristocratica est, 551, 52; Lacedæmoniorum et Cretensium rebuspublicis multis in rebus similis est, a reliquis vero longe differt, 516, 44 s.; multa præ aliis eximia habet, 516, 43, 48; etiamsi admittat plebem, nunquam in ea exstitit vel seditio, vel tyrannus, id quod probat eam bene ordinatam esse, 516, 49; quibusnam rebus Lacedæmoniorum reipublicæ similis sit, quibus-

nam differat, 516, 52 ss.; peraque quæ ei obijciuntur, item Lacedæmoniorum et Cretensium rebuspublicis obijci possunt, 517, 11; ejus propositum est politia et aristocratia, 517, 13; centumviri amplissimus in ea magistratus, 517, 4; a quinquēviris eliguntur, *ibid.*; in ea regnum secundum legem constitutum est fr. 93, b; in ea et divitiarum et virtutis et plebis rationem habent, 551, 51; partim in democratiam, partim in oligarchiam declinat, 517, 14; quænam ei peculiaris sint, 517, 15 ss.

Carthago; ab ea distat CC stadiis Utica IV, 100, 37 s.; CCLXXXVII annis ante eam condita est Utica IV, 100, 38 ss.; eo deportantur thynni singularis bonitatis IV, 101, 18 ss.; ibi idem magistratus omnes lites disceptant, 521, 33, cf. 517, 29; quidnam ibi de annulorum ornatu statutum sit, 603, 14; democratia regitur, 589, 30; ibi quæstui operam dant, nec tamen reipublicæ formam mutatur, 589, 30; ibi tyrannis abiit in aristocratiam, 589, 18; ibi Hænnororum potiri conatus est, 574, 6. Carthamus; ejus semini simile quid parit papilionum aliquid genus III, 93, 9.

Cartilaginei pisces (σέλᾱχη); v. *Pisces cartilaginei*.

Cartilaginosa partes (χονδρώδη); interdum interseruntur ossium flexuris, idque quare III, 241, 37 ss.; ea partim constat pudendum masculinum, idque quare III, 293, 20 s.

Cartilaginosa partes (locustarum marinarum); v. *Plagusæ*.

Cartilago (χόνδρος); pro portione ossibus respondet III, 38, 6 s.; igitur pars similis est, *ibid.*; quatenus ossibus similis sit, quatenus ab iis differat III, 461, 1 s.; non crescit, si abscindatur III, 46, 3; III, 242, 34; extremum articulorum est IV, 297, 23 s.; tantummodo secundum magis ac minus ab ossibus differt III, 242, 32 s.; eam mollem reddit medulla in ejus substantia dispersa III, 242, 36 s.; eam ossis loco habent pisces cartilaginei III, 242, 39; apud nonnullos pisces ossibus respondet III, 240, 22; apud pedestria animalia eorum medullam non continet III, 242, 34 s.; viviparorum terrestrium non pertusa sunt et medulla carent III, 46, 4 ss.; in quibusnam horum animalium partibus inveniuntur III, 46, 10 s.; ea constant guttur et arteria, idque quare III, 256, 29 ss.; nec eandem ac illa naturam habent, nec longe ab ea distant ungues, ungulae, cornua et rostrum III, 46, 12 ss.; parva continentur molluscorum cerebrum III, 57, 1; circa caput (alveo?) habent polypi, quæ senescentibus ossea fit III, 57, 30 s.

Carunculae (τὰ σπικία); eas reticulis acetabalisque quæ in pedibus habent attrahunt mollusca, idque quomodo III, 288, 3 ss.

Caseus; quidnam III, 53, 22 s.; omni lacti continetur, sed plus crassiori III, 53, 22 ss.; ad terram pertinet III, 623, 39; eo adempto lac aqua est III, 617, 52 s.; e quorumnam animalium lacte fiat III, 53, 24 s.; III, 54, 2 ss.; plus fit e lacte vaccino quam e caprino, idque quantum III, 54, 6 s.; quondam in Lemno factus est e lacte hircino III, 53, 44 ss.; quod copiosorem vel sicciorem continet lac citius coagulatur III, 53, 54 ss.; ei faciendo aptum est ruminantium lac III, 55, 1, cf. III, 54, 2 ss.; non vero animalium quæ plus quam duas mammas habent III, 54, 10 ss.; quod plus continet lac melius nutrit, quod minus infantibus salubrius est III, 55, 6 ss.; ejus parum aut nihil habens lac ad aquam potius pertinet et nullo modo alit III, 617, 45 s.; quomodo fiat IV, 314, 47; quomodo ab eo serum separetur IV, 617, 43.

Casium mcre; III, 630, 36; circumquaque accolat ha-

bel, nec cum uno alio mari communicat III, 575, 2 ss., v. *Caucaso monti subditus lacus*.
Casta (*Meier. l. casta*); in iis fructus sunt IV, 27, 19.
Castaneæ tostæ; cur refrigeratæ deteriores fiant IV, 227, 33 ss.
Castigatio; quomodo ab ultione differat, 334, 28; recte infligitur iberis et otiosis III, 387, 54 s.; labori conjuncta sed sine cibo violentiam et debilitatem parit, 637, 22; pro meritis tribuenda est servis, 637, 30; quibus instant sitiunt, idque quare IV, 256, 39 s., cf. 6 s.; medicationis species sunt II, 16, 47; dolorum ope fiunt II, 16, 46; ejus genera fr. 109, a.
Castigatum; ita vocamus quod modicum ac parcum est, nec rationi adversatur II, 38, 30.
Castra; ubinam metanda sint, deliberat dux II, 205, 49; ibi se fideiussorem constituit Antimenes, ne mancipia aufugerent, idque qua lege, 650, 1; satrapam in cuius ditione situm erat, si quod mancipium aufugisset, domino pretium restituere jussit, 650, 6.
Castrantur (quæ); iis vox in femininam speciem abijt III, 85, 30; igitur contrariio modo iis fit vocis mutatio apud boves iisque similia animalia ac apud reliqua III, 85, 29.
Castrata; in femininam speciem transeunt pusilla quadam parte mutilata, idque quare III, 147, 35 ss.; eorum habitus in femininum mutatur, idque quare III, 428, 10 ss., 33 ss.; parum abest quin omnino femininam assumant habitum, idque quare III, 321, 20 ss.; generare nequeunt quia eorum meatus seminales retracti sunt III, 322, 42 s.; alia majora cornua habent, alia minora IV, 167, 9 s.
Castratio; maris in femininam mutatio est III, 422, 47 s., cf. 43; ea in femininum mutatur vox III, 208, 15 s.; III, 426, 10 ss., 33 s.; ea oblongiora fiunt animalia III, 208, 44 s.; excepto verre, omnibus quadrupedibus letalis est, nisi juveniculæ exsecerentur III, 208, 16 ss.; apud quas prima ætate fit, eæ majores et nitidiores evadunt III, 208, 19 s.; quibus statâ jam ætate, non amplius incrementum capiunt III, 208, 20 s.; quænam animalia ei obnoxia sint III, 207, 51 s.; III, 208, 2 ss.; vel pressione, vel resectione fit III, 36, 28 s.; quomodo fiat apud gallos III, 208, 2 ss.; quibusnam mutationibus ansam det apud eosdem III, 208, 5 ss.; quidnam faciat in gallis nondum adultis III, 208, 7 s.; quidnam in pueris, prouti pubescentes vel ante pubertatem exsecerentur III, 208, 8 ss.; quibusnam mutationibus ansam det apud cervos III, 208, 21 s.; quam ætate ei obnoxii sint vituli, idque quare III, 208, 25 s.; quomodo fiat apud juvencos III, 208, 26 ss.; post eam manifeste generant tauri III, 208, 32 s.; fit etiam apud scrofas, idque quare et quomodo III, 208, 33 ss.; item apud camelos feminas, idque quasnam et quare III, 208, 39 ss.; juvat equos qui ex inedia furore agitantur III, 166, 47 ss.
Casus (τὸ αὐτόματον); vocis etymologia II, 268, 46; II, 269, 2; quænam eo fieri dicantur II, 268, 42; II, 269, 14; quomodo a fortuna differat II, 268, 20 ss.; inter causas recensetur II, 265, 46; eo multa esse ac fieri dicuntur II, 265, 47; nonnulli omnia quæ ei tribuuntur causam definitam habere putant II, 266, 1; revera tamen exstat aliquis II, 267, 7; quæ eo fiunt multa, partim fortunæ tribuimus, partim non, etiamsi ad aliam causam referri possint II, 266, 13; eum cæli et rerum ad mundum pertinentium causam esse putant II, 266, 28, 38; eo cælum constitisse vulgo putant III, 222, 11 s.; attamen eo nihil fit in cælo II, 266, 44; competit animalibus et rebus inanimatis II, 268, 37; optime a fortuna distinguipotest, in rebus quæ natura fiunt II, 269, 9; pertinet ad causas moventes II,

269, 13; mente et natura posterior est II, 269, 21; quodsi cæli causa est, necessario prius ejus causæ erunt mens et natura II, 269, 22; II, 594, 30 s.; ab eo vel a fortuna pendent quæ fiunt contra id quæ plerumque aut semper obtinent II, 460, 33 ss.; eo nunquam fit aliquid æternum II, 395, 4; eo nunquam aliquid ingeneratum aut incorruptibile fit II, 388, 37; artis et naturæ privatio est II, 601, 27; boni et pulchri causa esse nequit II, 473, 34; eo fiunt interdum nonnulla eorum quæ et arte fiunt II, 544, 22 s.; fieri non posset ut eo stellarum celeritas pro portione responderet sphaerarum magnitudini II, 397, 50 ss.; eo fieri dicuntur quæ alicujus gratia fiunt, si per accidens eveniant II, 267, 24, 26; II, 268, 16; pertinet ad res, quæ nec absolute, nec plerumque fieri licet II, 268, 17; II, 270, 40; eo facta si apte facta sint, perstitisse putant qui rerum naturalium causas necessitati tribuunt II, 270, 33.
Casu quæ fiunt (τὰ ἀπὸ ταῦτομάτου συμβαίνοντα); quæ recte eveniunt non pendent a consilii promptitudine II, 159, 36; pertinent ad res quæ eveniunt præter id quod semper aut plerumque est aut fit II, 388, 39 s.; naturaliter modo sunt, modo non sunt II, 388, 43; iis materies causa est cur sint vel non sint II, 388, 44 s.
Casus fortuitus (Democriti); causa efficiens est cujus ope universum construxit, III, 220, 21 ss.
Casus (χάρις); in quasnam categorias reponi debeant fr. 116, b.
Casus (πῶσις); definitio, 473, 25; elocutionis pars est, 472, 33; nominis quomodo ab ipso nomine differat, 25, 21; ejus exemplum, 25, 19; verbi, quomodo ab ipso verbo differant, 25, 37; quinarum, 195, 13; qui secundum eos dicuntur pertinent ad conjugata, *ibid.*; quænam ex iis argumenta petantur de utili, 201, 41 ss.; generis masculini et feminini, generis vero neutrius non omnes, 291, 31; hoc pluribus communis est, 291, 35; ex iis efficacissime confirmari potest definitio, 258, 18, 47; fiunt solæcismi ubi nec masculinum, nec femininum significant, 291, 26; eorum ope discernuntur τὰ πολλαχῶς λεγόμενα, 182, 38; loci ex iis petiti maxime valent ad problemata particularia, 203, 34; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 20; ad eos exigenda est definitio, 249, 7; ex iis dijudicantur problemata an duæ res idem sint, 255, 11; quænam ex iis petantur argumenta de meliori et utiliori, 227, 18; ex iis petuntur argumenta enthymematum 375, 38.
κατὰ παντός quid, 40, 5; 125, 3 ss.; idem quod ἐν ὅλῳ, 40, 3.
κατακτόν v. *Ruptile*.
Catægis; status ingruens superne et repente everberans III, 632, 45 s.
Catanæi; iis leges scripsit Charondas, 519, 18.
Cataplasma; quænam ejus sit virtus IV, 114, 14 s.; cur mutari debeant, IV, 117, 5 ss.
κατάπληξις v. *Stupor*.
Cataporthmias; ita Subsolanus in Sicilia appellatur IV, 45, 27 s.
Catapulta; non longe ejaculari possunt, si nervus durus fuerit nec flecti queat III, 656, 5 ss.; eam qui emittit ostendere volens, invite agit II, 25, 54.
Catarrhactes; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 19 s.; circa mare vitclat III, 182, 25 s.; accipitre minor est III, 182, 28; quantum tempus sub aqua mergi possit III, 182, 26 s.
καταποικίαι IV, 290, 35.
Categoriæ; vocantur proposita genera, 17, 19; iis determinatur ens II, 543, 49; de materie prædicantur

II, 539, 54 s.; excepta substantia omnes de hac prædicantur II, 539, 52 s.; igitur earum essentia alia est quam materiei II, 539, 51; in omnibus exstat discrimen inter materiem et formam II, 429, 47; unum significant, etiamsi non sint unum præter multa, 146, 41; secundum eas differunt genera τῶν ὄντων, 151, 25; eas cum ente proprie sic dicto copulat, vel ab eo diiungit cogitatio II, 537, 36 s.; finitæ sunt, 143, 16; omnes præter οὐσίαν de subjecto prædicantur, 142, 32, 38; 143, 21; 177, 39; eadem de substantiis prædicantur, 143, 12, 27; eadem de se ipsis non prædicantur, 142, 44; accidentia sunt, partim per se, partim alio modo, 143, 20, cf. 142, 34; 143, 11; omnes sequuntur ens et unum, nulli vero insunt II, 576, 37 s.; in omnibus similiter se habere debent unum et numerus II, 576, 32, cf. 9; in unaquaque tempus maximum determinandum est per quod res esse et non esse possit, si ea res esse et non esse possit II, 395, 51; in unaquaque aliud actu tantummodo, aliud potentia, aliud simul actu et potentia est II, 273, 25; II, 594, 32 ss., cf. II, 273, 46; II, 594, 43; extra eas cadere nequit motus vel mutatio II, 273, 32, 37; II, 594, 35; omnia quæ sub eas cadunt, duplicem naturam habent, eo modo quo in substantiæ categoria privatio formæ (μορφή) opponitur II, 273, 39, II, 594, 37 s.; excepta substantia quæ ad eas pertinent propter hanc sunt II, 538, 34, cf. 10 ss.; excepta substantia nulla separabilis est II, 249, 41; II, 538, 27 s.; in reliquarum definitione inest notio substantiæ II, 538, 29 s.; nulla alia competit ei cui non competit substantia II, 437, 21 ss.; excepta substantia, reliquis insunt subjecto et prædicato composita II, 540, 39; excepta substantia, eorum quæ ad reliquas pertinent aliquatenus tantum essentia et quidditas et definitio, hæc scilicet nonnisi ex additione II, 541, 21; II, 542, 27, cf. II, 541, 15, 25, 33, 45; II, 542, 36 s., 39 s.; excepta substantia, omnes ad hanc referuntur II, 564, 1; excepta substantia rerum quæ ad reliquas pertinent quatenus alia sint principia et causæ ac substantiæ II, 602, 3 ss.; quatenus eadem II, 603, 2 ss., 33 ss.; reliquis præter substantiam, aliqua materies subesse debet, etiamsi non separabilis II, 632, 9 s.; igitur altera causa est cur multæ sint res ad eas pertinentes præter causam omnibus entibus communem, idque quænam II, 632, 5 ss.; reliquæ substantia posteriores sunt II, 630, 10; quæ ad reliquas præter substantiam pertinent separabilia non sunt II, 600, 14; in omnibus fieri nequit ut gignatur forma II, 547, 26 s.; in omnibus ante generationem adesse debent et forma et materies II, 547, 31 ss.; excepta substantia in reliquis ut fiat generatio non necessario aderit substantia actu exstans quæ facit II, 547, 36 ss.; in unaquaque serie ad illas pertinentes alterum si fiat generationem obtinere dicimus, si vero alterum non II, 439, 37 ss.; in unaquaque diversa sunt idem, diversum et contrarium II, 523, 1; in unaquaque fiunt res II, 544, 6; præter res sub eas cadentes nihil exstat II, 273, 38; quot modis divisæ sunt, tot modis sumuntur τὸ ὑπάρχειν et τὸ εἶναι, 82, 3; quomodo dividendæ sint, 82, 5; ab his pendet discrimen inter res quæ simpliciter fieri et quæ aliquid fieri dicuntur II, 439, 34; quoties enuntiantur, toties esse significant II, 521, 10 s.; in omnibus idem significat esse II, 521, 13 s.; non exstant elementa omnibus communia III, 442, 2 s.; probatur anima ex omnium elementis conjunctis constare non posse III, 442, 5 ss.; neque in se invicem, neque in unum quidpiam resolvuntur II, 532, 37 s.; differunt inter se II, 169, 23. in omnibus bonum est II, 169, 18.

in omnibus dicitur bonum II, 4, 29; II, 190, 23; ad omnes pertinet bonum II, 133, 11; II, 169, 18; his inesse probantur omnes propositiones dialecticæ, 177, 26 ss.; earum ope determinantur τὰ πολλὰ ὧς λεγόμενα, 132, 51; earum ope solvuntur captiones penes dictionis figuram, 298, 42; omnes considerandæ sunt, ubi de gratia disserendum est, 358, 19; quot et quænam, 2, 25; 142, 27; 143, 16; 177, 24; non absurdum est idem ad duas pertinere, 17, 1; enumerantur nonnullæ, 16, 3; 142, 27; 143, 14, 16; 326, 52; II, 309, 34 ss.; II, 521, 11 ss.; II, 537, 36; II, 538, 2, 33; II, 540, 40 s.; II, 541, 51; II, 544, 6 s.; II, 593, 29, ss.; III, 431, 26; III, 441, 52; in quibusnam earum fieri possit motus, idque quare II, 309, 37 ss.; II, 310, 44; II, 335, 5; II, 598, 31; II, 599, 25 s.; quaeritur ad quamnam pertineat anima III, 431, 24 ss.; ad eandem pertinere debent genus et species, 206, 20; earum in nonnullis definitionibus ratio habenda est, 247, 6; ad eandem pertinere debent res quæ numero idem sunt, 256, 11; ad nullam pertinent principia alterius classis Pythagoreorum II, 275, 4; II, 595, 31 s.

Categoria in qua mutatio fit; non eadem modo se habet ut id quod mutatur et tempus in quo mutatio fit in quibus nempe nihil primum est II, 325, 15.

κατηγορία: id est propositio affirmativa, 74, 8, cf. 76, 33.

Catellus Melitæus; pusillum magnitudine æquat ictis III, 178, 19 s.; omnes partes corporis proportionem sibi respondentes habet IV, 162, 46.

Catenæ; earum modo composita corpora III, 621, 41

καθ' ἑκάστα v. *Singularia*.

καθάρσιος: Jovis cognomen III, 641, 45.

καθό v. *Secundum quod*.

καταλάνθιπας corruptum *verbum* IV, 13, 46 s. (cf. *Bussemaker. in Præfat. t. IV et H. Stephan. s. v. καταλάντης*).

Catuli; quot dies cæci sint III, 124, 36 s., 41 s., 43 s.; eos post partum lambendo perficit ac maturat vulpes III, 133, 4 s.; valde parvos æque ac reliquæ fassipedes parit mustela III, 382, 15 s.; eos sæpe ore transfert mustela III, 382, 17 s.; eos post partum intra corpus suum non recipit rana marina, idque quare III, 378, 21, v. *Pulli*.

Catuli marini (σκύλια); piscium mustelaceorum genus sunt III, 112, 20 s.; quomodo se habeant quod ad matricis figuram et ovorum generationem attinet III, 112, 19 ss.; in utero paulo infra septum transversum habent partes mammis similes, idque eo tantum tempore quo fœtus continent III, 112, 24 ss.; eorum ova habent partem testæ similem, idque qualem III, 112, 27 ss.; eodem modo quo apud eos, apud mustelos læves in matrice disposita sunt ova III, 112, 39 s.; eorum species est mustelus nebræ III, 112, 31 s.

Catulire (σκυζών); quidnam III, 122, 33 s.

Caucasus; maximus montium est versus orientem æstivum sitorum III, 569, 35 s.; hinc et e loco qui vocatur Profunda Ponti et Palum intransitibus conspicitur III, 569, 36 s.; ejus cacumen ad tertiam usque noctis partem et inde a mane et inde a vespere illustratur III, 569, 38 ss.; eum incolunt multæ gentes III, 569, 41; in eo magnus lacus esse contendunt III, 569, 42; nihilo minus omnes hæc sedes usque ad ultimum cacumen conspicuas esse dicunt III, 569, 42 s.; ex eo defluunt cum Phasis, tum multa alia flumina, magnitudine et copia insignia III, 569, 32 ss.

Caucaso monti subditus lacus; eum accolæ mare vocant III, 570, 30 s.; in eum magna effunduntur flumina, etiamsi manifesto effluxu careat III, 570, 30 ss.; ef-

fluxum tamen subterraneum habet in Profunda Ponti prope Coraxos III, 570, 41 s., v. *Caspium mare*.

Caucones; non universam Eleam tenuerunt, sed alteri ad Messeniam in Triphylia, alteri ad Dymem in Bupraside et in cava Elide habitaverunt fr. 257, a, b.

Cauda; ano tuendo inservit III, 294, 3 ss.; eam animalibus natura dedit auferens ab alimento cruribus destinato III, 294, 5 ss.; homini inutilis esset quia nates habet III, 293, 52 s.; ejus alimentum apud homines in nates impenditur III, 293, 53 s.; igitur ea carent homines III, 293, 32, 51; eam habent omnia fere et vivipara et ovipara III, 293, 29 s.; quæ magnam non habent certe caulem quandam habent III, 293, 30 ss.; ea caret simia, idque quare III, 294, 7 ss.; nonnisi passilam, atque notæ gratia habent simiæ III, 25, 1 s.; eam vero habent cebi III, 24, 11 s.; III, 25, 5; de cauda animalium simiæ similitum quæstio remittitur ad alium locum III, 19, 2 ss.; ejus differentie multæ sunt III, 294, 10 s.; ea utitur natura non solum ad anum prolegendum sed etiam emolumentis et usus gratia III, 294, 11 ss.; eam pleræque quadrupedes habent III, 18, 54 s.; vituli marini cervinæ similis, idque qualis III, 19, 1 s.; cameli asinæ similis III, 19, 44; quibus quadrupedibus longa est, eorum pilis ornavit natura III, 247, 18 s.; si parvum caulem in ea habent longis, si longam brevibus III, 247, 19 s.; quibus reliquum corpus admodum hirsutum est, iis deminuta est III, 247, 23 s.; quod ad hirsutiam corpori pro portione respondet apud animalia quæ magnam habent III, 19, 35 s.; nonnulla animalia admodum parvam habent III, 19, 36 s.; ea caret vespertilio III, 303, 28; idque quare III, 303, 29, 33; qualem habet bonasus III, 204, 49 s.; lupis cervariis longa est III, 133, 26; quantas habeant oves Syriacæ III, 169, 12 s.; quibus ovibus lata est melius hiemem tolerant quam quibus longa III, 156, 3 s.; sub ea cervi achainæ dicti habent aliquid felli simile, idque quale III, 30, 21 ss.; ea demissa fugiunt canes III, 204, 7 s.; item interdum quoque leones, *ibid.*; apud confidentes porrecta est IV, 322, 8; apud fastidientes et metuentes submissa IV, 322, 9 s.; ejus agitatio apud equos quare fiat IV, 321, 27 ss.; cur qui longam et debilem habent, nisi natura hirsuta sit, plerumque ignavi sint animi IV, 321, 37 ss.; cur significandi vim habeat IV, 321, 47 ss., cf. IV, 321, 39 ss.; quid significet porrecta IV, 321, 40; quid repanda, vel agitata, vel consistens IV, 321, 40 s.; ejus loco orrhopygium habent aves III, 27, 30; magnam habet parus montanus III, 150, 52 s.; eam movent scolopendri, cinclus et albicola III, 151, 51; qualem habeant quadrupedes oviparæ III, 25, 15 s.; chamæleontis qualis III, 25, 38 ss.; ejus quoque colorem mutat chamæleo III, 26, 17; circa ejus originem perpaucam quandam carnem habet chamæleo III, 26, 22 ss.; eam habet scolopendra III, 67, 24; scorpius unicum insectum est quod longam habeat III, 67, 37 s., cf. III, 102, 11; in ea aculeum habent insecta eo in posteriori parte prædita III, 284, 4; apud animalia pedibus carentia inferiorem corporis partem constituit III, 22, 6; lacertis et serpentibus resectæ renascuntur III, 33, 38 s.; prope eam cardines posteriores habent serpentes III, 308, 43 s.; piscium, avium orrhopygio pro portione respondet III, 318, 7; qualem habeant pisces III, 27, 51 ss.; ad eam usque extenditur piscium truncus III, 300, 45 s.; quomodo ejus ratione inter se differant pisces III, 300, 46 ss.; piscium cartilagineorum latorum nonnulli longam et spinosam habent, idque quoniam III, 300, 47 s., 49 s.; alii brevem et carnosam, idque quoniam III, 300, 51 s.; id quod eodem redit III, 301, 1

s; quanta fuerit thynno seni ingenti olim capto III, 171, 27 s.; qualem habeat rana marina, idque quare III, 301, 3 s.; in eam porrigitur corpus piscium qui propter superiorum partium latitudinem pinnis pronis carent III, 301, 45 s.; impedimento est piscium coitui III, 381, 32 s.; eam leniter movent pisces dormientes III, 74, 19; longam habent pisces cartilaginei lati III, 78, 40; ejus crassities nonnullos pisces cartilagineos latos impedit quominus eodem modo quo reliqui coeant III, 78, 43 s.; copiosam habent squatinæ III, 78, 44; mugilis abroditur a lupo, congri vero a muræna III, 175, 20 s.; quinam ea instructi pisces cartilaginei III, 6, 21; ea natant cum crustata, tum cordylus III, 6, 28; qualem habeant cordyli III, 301, 15 s.; in ea pinnas habent crustata III, 6, 29; III, 327, 48; quod piscibus præstat, id molluscis pinna III, 288, 20 s.; prope eam duas pinnas habet torpedo III, 301, 51 s.; ea innixæ natant locustæ III, 285, 39 s., cf. 37 s.; (porrecta) carent cancri, idque quare III, 285, 38, 40 s.; eam habent squillæ III, 286, 3; eas inter se implicant crustata coeuntia III, 327, 47; impedit quominus coeuntia parte supina in pronam adscendant III, 327, 47 s.; eam habet locusta III, 58, 46 s.; item squilla gibba III, 58, 47; qualem habeat crango III, 58, 48 s.; quomodo se habeat ejus media pars apud squillam gibbam et crangonem III, 58, 49 s.; quomodo ejus ratione a locusta femina differat mas III, 61, 40 s.; prope eam caulem habet locusta femina quo pariens utitur III, 99, 32 s.; versus eam apud locustas et squillas terminatur intestinum, ibique ova emittunt III, 60, 13 ss., cf. *Orrhopygium* et *Operculum*; ea replicata ova plagulis admovere videtur locusta pariens III, 91, 12 ss.; quomodo ejus ope ova immatura ventri subjecta retineat eadem III, 91, 9 ss.; duorum ovorum intervallo ab ea distant ova ventri subjecta, operculisque imposita III, 91, 7 ss.; latam habent pediculi piscium III, 101, 38.

Caudex (τὸ στέλεχος); stirpium cur rotundus sit IV, 201, 15 ss.

Caulis (ὁ καυλός); e quanam seminis parte erumpat III, 533, 50; non eodem tempore novum producant arbores quo radices III, 530, 39 ss.; albi sunt, idque quare III, 648, 39; cur oculus eum gignant olera quæ semine vetustiori sunt IV, 217, 32 ss.; cur inanem nonnullæ stirpes edant IV, 218, 1 s.

Caulis (*apud animalia*); eum prope caudam habet locusta femina eoque pariens utitur III, 99, 32 s.

Caulis (αἱ χράμειαι *interpr. gr.*); species plantæ IV, 25, 27.

Caunias; ita Boreas in Rhodo vocatur IV, 45, 4; dicitur apud nonnullos quem alii Boream esse putant IV, 45, 13 (*leg. est* : παρὰ δὲ τοῖς Καυναῖς, cf. *Rose, Arist. Pseudep.* p. 247.)

Caunius amor; proverbium, 383, 11.

Caunus; ibi Meses vocatur Boreas IV, 45, 4; inde spirat Boreas Rhodiis IV, 45, 5.

Caupo; quidam Tarenti noctu insaniebat IV, 80, 1 ss.; peculiare sibi in castris habebat Didales Persa, 646, 52; pars reipublicæ Platonis, 547, 37.

Caupona; ab hominibus lisque volentibus quæstum facit, 635, 33; eas Attica phiditia vocabat Diogenes cynicus, 397, 9.

Cauponaria ars; natura sua non est pars artis pecuniariæ, 490, 25; primum simplex fuit, dein experientia artificiosior facta est, 491, 1; circa nummorum copiam versatur, 491, 9, 23; pecuniæ electrix est, idque ipsa pecunia permutanda, 491, 21, v. *Pecuniaria ars*.

Causa; principium est secundum Democritum III, 361,

7; multis modis dicitur II, 561, 44; quot modis dicitur II, 264, 10 ss.; II, 515, 1; quot modis dicitur, tot etiam *secundum quod* II, 528, 34 ss.; pro ea haberi debet quæ cuius initium motus præbet III, 538, 1 ss.; alia unde motus principium, alia materies II, 437, 52 s.; si nulla actu sit, motus fieri nequit II, 604, 23 s.; earum prima principium est II, 447, 5; faciendi prima pars rei est II, 547, 8 s.; differt ab eo cuius causa est II, 173, 9; aliæ simul existunt cum re cuius causæ sunt, aliæ non, 163, 1; disceptatur an quædam aliorum causæ esse possint in tempore continuo, 163, 4 ss.; simul adest cum re cuius causa est, 379, 54; ea nihil caret, 379, 54; universale est, 146, 47, cf. 150, 66; eam investigare pergitur, donec ad finem perveniamus, 146, 49; omnes medias novit, qui extrema novit, 153, 22; disceptatur an semper una cum effectu adsit, necne, 168, 13 ss.; disceptatur an plures ejusdem rei esse possint, 168, 43 ss.; semper adest ubi adest effectus, 168, 17; quatenus semper adsit, necne,posito effectum adesse, 168, 47; ubi adest, semper adest effectus, 168, 47; effectu prior est, 168, 33; cum effectu reciprocaret, si semper eam consequetur effectus, 168, 20; non licet alterum alterius vicissim causa esse, 168, 33; disceptatur utrum res diversæ ejusdem rei causa esse possint, 169, 8 ss.; non posse responderetur, nisi demonstratio fiat per accidens aut per signum, 169, 10; possunt tamen ejusdem rei plures causæ esse, sed rebus non ad eandem speciem pertinentibus, 169, 54; ubi problema universale, necessarium cum effectu reciprocatur, 168, 53; id (revera) causa est quod unicuique rei proximum est, 170, 8; ejus et effectus consecutionem per figuras explicatur, 169, 42 ss.; potius quam ea substantia sunt unum et ens II, 556, 18 s.; non eodem reddit an quæras quænam inter eas recensenda sit, an quænam sit ejus notio II, 574, 17, 25; cuius vel proxima vel remota necessaria est, id ipsum quoque necessarium est II, 593, 49 ss.; item cuius proxima vel remota necessario fit II, 594, 3 ss.; præter res quarum causa est exstare debet, atque ab iis separari posse II, 494, 17 ss.; ejusdem rei eadem II, 239, 30; eadem semper eandem rerum sunt in iisdem II, 406, 9; ejusdem rei plures esse possunt, idque non per accidens II, 264, 29; II, 515, 20; quænam sibi invicem causæ sint II, 264, 33; II, 515, 24; eadem contrariorum esse potest II, 264, 36; II, 515, 27; multi earum modi sunt, sed ad pauciores redigi possunt II, 265, 3; II, 515, 46; earum quæ ad idem genus pertinent, aliæ propiores, aliæ remotiores sunt II, 265, 5; II, 515, 49; quæ per accidens consistunt aliæ aliis remotiores sunt II, 268, 6; partim per se consistunt, partim per accidens II, 265, 9; II, 267, 18; II, 515, 52 ss.; quomodo a se invicem differant quæ per se consistunt ab iis quæ per accidens II, 267, 24; cum proprie sic dictæ, tum quæ per accidens vel potentia, vel actu sunt II, 265, 16, 27, 30; II, 516, 9 ss.; earum modi sex, idque quinam II, 265, 27 ss.; II, 516, 19; quænam simul cum re cuius causa sunt, adsint, quænam non II, 265, 32 ss.; II, 516, 25 ss.; alia per se, alia per accidens esse potest II, 267, 18; II, 594, 21; quæ per accidens consistit, semper posterior est ea quæ per se II, 269, 19; id maxime est cur reliquis rebus inest id quod eodem nomine designatur II, 486, 29 s.; medium est, 154, 13, 15; in omnibus questionibus præcipue investigatur, 154, 13; sine ea veritatem scire non licet II, 486, 28; eam ubi ceperimus arbitramur nos rem scire II, 264, 4; primam ubi cognovisse putamus, rem scire asserimus II, 471, 43 s.; in omnibus methodis quibus sunt, scientia obtinet II,

248, 2; iis notis unamquamque rem nosse arbitramur II, 248, 4; eas ubi cognoverimus, scientiam habere putamus, 122, 10, 33; 161, 18; II, 488, 4 s.; priora sunt, 122, 34; earum rationem qui non tenet rem non scit, 127, 28; interdum ignotior est terminorum qui invertuntur, 133, 49; omnes per medium demonstrantur et quare, 161, 23; earum ope reliqua, non ipsæ subjectorum ope cognoscuntur II, 470, 35 s.; igitur maxime scitu dignæ sunt II, 470, 34; eas qui enuntiant docent II, 470, 28 s.; igitur earum scientiæ ad docendum aptissimæ sunt II, 470, 27 s.; quærendum utrum earum consideratio ad unam an ad plures scientiæ pertineat II, 488, 28 s.; II, 489, 3, v. *Principia*; primas spectat sapientia II, 470, 42, cf. II, 469, 47, 52; semper ultima quærenda est II, 265, 37; afferri debet eorum quæ de rerum origine exponuntur II, 344, 23; omnes principia sunt II, 514, 41 s.; tot modis dicuntur quot principia II, 514, 41; numero quattuor sunt, idque quænam, 161, 20; II, 264, 10 ss., 41; II, 471, 44 ss.; III, 319, 4 ss.; III, 503, 3 ss.; II, 284, 12; eas numero quattuor esse non perspexerunt naturæ scrutatores III, 414, 40; plures quam quattuor non esse probant ipsa antiquorum philosophorum opera II, 472, 5 ss.; II, 478, 39 ss.; II, 479, 20 ss.; II, 485, 35 ss.; unusquisque rei quattuor nempe forma, privatio, materies et primum movens II, 602, 36; II, 603, 38; in rebus naturalibus et ab intellectu pendentibus quomodo ad tres reduci possint II, 602, 40 ss.; probantur earum genera nec plura nec pauciora esse quam quattuor II, 269, 25 ss.; omnium scientiam habere debet physicus II, 269, 34, 45; II, 270, 4 ss.; quattuor sæpe ad duo rediguntur, inprimis in re naturali II, 269, 37; eadem et numero et genere sunt in rebus æternis ac in rebus ortui et interitui obnoxiiis II, 463, 21 s.; tres necessario suppetere debent cum rebus æternis tum rebus ortui et interitui obnoxiiis (nempe materies, forma et principium motus) II, 463, 24 ss.; dæ exstant (in rebus naturalibus), nempe necessaria et finalis III, 222, 28 s., 42; utramque de natura disserentem assequi oportet III, 222, 42 s.; quodsi fieri nequeat, conari oportet ut eas elucidemus III, 222, 43 s.; qui de utraque non locuti sunt, nihil de natura dicunt III, 222, 44 s.; omnes æternæ esse debent II, 535, 6 s.; maxime tamen eorum quæ immota et separabilia sunt, idque quare II, 535, 6 s.; exstant generabiles et corruptibiles sine ortu et interitu II, 536, 43 s.; quomodo ab elementis differant II, 602, 33 s.; infinitæ non sunt, neque linea recta, neque genere II, 486, 37 s.; earum species si infinitæ essent, cognitio tolleretur II, 488, 3 s.; aliquatenus allarum rerum aliæ sunt, aliquatenus, id est proportionem, eadem II, 602, 1 ss.; II, 603, 27 s.; omnes nonnullis rebus competunt II, 490, 28 ss.; quærendum inprimis an præter materiem exstant per se aliæ II, 489, 32 ss.; et si exstant, an separari possint, necne II, 489, 34; item an una vel plures II, 489, 35; si quæratur, omnes dicendæ sunt II, 561, 43 ss.; rerum naturalium et interitui obnoxiarum quomodo investigandæ sint II, 561, 50 ss.; proximæ dicendæ sunt II, 561, 49; de iis disserendum est postquam apparentia exposuimus, idque cum in re mathematica et astronomica tum in re naturali III, 219, 4 ss., 46 s.; ante eas accidentia per se investigare oportet III, 227, 42 ss.; ut inveniantur differentiæ primam et accidentia carpenda sunt III, 8, 3 ss.; non in omnibus rebus æque postulari debet II, 7, 30; non e remotioribus deducendæ sunt III, 394, 5 ss.; quam proxime fieri potest, ad primas causas adduci debent, idque quomodo III, 393, 54 s.; quæ in *Naturalibus* pertrac-

tantur, non spectat sapientia II, 285, 2 s.; his nullo modo nisi paululum quidam usi sunt antiqui II, 474, 23 s., cf. 19; II, 478, 41 s.; II, 485, 38 ss.; his magis quam Anaxagoras utitur Empedocles II, 474, 28; cur aliquid dicamus, examinanda est quatenus fide digna sit, an humane tantummodo, an ratione magis stringente II, 395, 12 ss.; ea opus est ut mundus qui antea non erat, creetur II, 383, 33; plures circa generationem naturalem esse constat III, 219, 8 ss.; determinandum quænam earum prima sit III, 219, 10 ss.; multis entibus non omnes competunt II, 490, 8; quæ potentia sunt eorum quæ actu fieri possunt causa sunt, quæ actu, eorum quæ aguntur II, 265, 43; quæ coitum spectant apud omnia animalia eadem sunt quia et affectus III, 215, 33 ss.; eadem locum inveniunt, quodcumque semen in locum ante ostium uteri situm conjicitur III, 215, 21 s.; in aliis omnes exstant, in aliis nulla, in aliis quædam adsunt, quædam vero non III, 215, 24 s.; his pro portione respondent eventa III, 215, 26; quibus multæ sunt, multa subeunt, quibus paucae, quibus nulla nihil III, 215, 27 ss.; ejus non eadem ratio omnibus corporis affectibus III, 414, 25 s.; esse videntur natura, necessitas, fortuna et mens quæque ab homine pendunt II, 27, 47; majus bonum quam id quod causa non est, 326, 5; bonum quod a majori provenit majus quam quod a minori, 326, 8; majoris boni majus bonum quam minoris, 326, 10; mali per se magis fugienda quam mali per accidens, 198, 37; in quaestionibus particularibus latius quam ea patet effectus, in universalibus æqualem habent ambitum, 169, 27; plures sunt ubi plura sunt media, 170, 4; boni per se optabilior quam boni per accidens, 198, 33; se habent ut eventus, itemque vice versa, 326, 32; de quacunque quæ fiunt, semper, quantum fieri potest, optime se habent II, 9, 25; quænam ex eo petantur enthymematum argumenta, 379, 51; si adversarius nos eam dicere docere insinuat, quidam respondendum sit, 452, 26, v. Διότι

Causæ agendi; quomodo ex his petantur enthymematum argumenta, in orationibus cum deliberativis, tum judicialibus, 379, 14.

Causa agens (τὸ καίτιον αἰτίον); se habet ut principium motus II, 447, 29.

Causa efficiens; ejus rationem habuerunt philosophi antiqui etiam mundum construentes III, 220, 22 ss.

Causa ex qua (τὸ ἐξ οὗ αἰτία ἐστίν); vel subjectum est, vel quid erat esse II, 264, 45 ss.; II, 515, 37 ss.

Causa finalis (ita vocavimus quam varie designat aristotelicus loquendi usus, partim simpliciter τὴν αἰτίαν, partim τὴν τοῦ τέλους αἰτίαν τὴν τινὸς ἐνέκιν αἰτίαν, τὴν αἰτίαν ὡς τὸ καλὸν αἰτίον e. g. II, 614, 52, cf. II, 470, 36, τὸ οὗ ἐνέκιν, τὸ ἐνέκιν του, cf. tamen Oὗ ἐνέκιν); ut eam agnoscerent rerum natura coacti sunt philosophi antiqui II, 473, 30; ejus non simpliciter, sed per accidens mentionem faciunt antiqui II, 479, 19 s.; in eam interdum incidit Empedocles, idque quando III, 222, 46 ss.; ejus rationem non habuerunt naturæ scrutatores III, 414, 42 s.; quænam causa sit cur eam neglexerint antiqui III, 222, 53 ss.; eam aliquatenus attigerunt Anaxagoras et Empedocles II, 478, 35, cf. II, 473, 35 ss.; II, 474, 4 ss.; eam neglexit Democritus III, 430, 19 s.; eam non attigit nec Democritus; nec reliqui naturæ interpretes III, 539, 6 s.; quatenus ea usus sit Plato II, 478, 32 s.; idem quod cujus gratia II, 585, 4, 6; ejus ope interdum respondetur quaestioni *quapropter* II, 557, 14; ea est cujus gratia fiunt actiones et mutationes et motus II, 479, 9 s.; primum movet II, 585, 6; probatur immobilibus

non competere II, 490, 10 ss.; ei opposita est causa movens II, 471, 49; causæ moventi opposita est II, 490, 49; activa non est II, 447, 29 s.; forsitan idem est quod causa formalis II, 561, 48; in re naturali eadem est ac causa formalis II, 269, 38; bonum est II, 487, 39; id ipsum est quod optime se habet II, 402, 3; idem quod melius III, 354, 25; semper melius est II, 134, 41; optimum est II, 263, 30; II, 264, 51; II, 515, 43; ei accensendum est superius III, 268, 85 s.; medium esse probatur, 161, 48; in ea ultimum fit medium, eoque differt a causa movente, 162, 15; interdum simul adest cum causa materiali, 162, 17; interdum in rebus naturalibus, 162, 26; quænam sit ratio inter eam et res quæ ab intellectu proveniunt, 162, 31; inprimis spectat ea quæ et hoc et illo modo fieri possunt, ubi non fortuito fiunt, 162, 34; est finis bonus, 162, 36, cf. Oὗ ἐνέκιν fit arte vel natura, 162, 37; non spectat fortuita, 162, 37; ratio est III, 219, 13; prima est et in rebus naturalibus et in arte factis III, 219, 14; magis tamen competit rebus naturalibus quam arte factis III, 219, 18 s.; quibus inest, ea sine rebus necessariam naturam habentibus consistere nequeunt, sed tamen earum gratia non fiunt II, 272, 20; notionem consistit II, 272, 27; materiæ causa est, non ratione inversa II, 272, 49; scientiis causa est II, 484, 36; ejus gratia agit omnis mens et omnis natura II, 484, 37; eam aliquatenus spectare videntur scientiæ mathematicæ II, 614, 52 s.; in re mathematica non actionis, sed ratiocinantis principium est II, 272, 37; ejus scientia principalissima est et reliquis imperat II, 470, 36 ss.; II, 490, 35; ad eam non pertinet philosophia prima, idque quare II, 585, 4 ss.; eam non attingunt idæ II, 484, 39; principiorum unum est II, 484, 38; probatur in infinitum abire non posse II, 486, 45 ss.; æque rebus naturalibus competit ac causa necessaria III, 430, 21 ss.; pulchri rationem obtinet III, 227, 29 s.; quam maxime rebus naturalibus competit III, 227, 27 s., cf. III, 222, 1; competit omnibus rebus quæ sunt III, 414, 43; quibusnam rebus generationi obnoxiiis competat, quibusnam non III, 414, 43 ss.; ejus partes in rebus ortui et interitui obnoxiiis agit forma et species II, 463, 37; non competit corporis partium affectibus qui nec communia naturæ opera, nec singulis generibus proprii sunt III, 414, 27 ss.; qui ab ea non pendunt partium corporis affectus in lib. IV, de *Generat. animal.* enarrantur III, 430, 36 ss., cf. III, 414, 11, ss.; in nonnullis definitionibus adsciscitur II, 559, 39 s.; ejus conceptu carent animalia excepto homine II, 205, 9; nec hoc conceptu omni ætate vel quovis tempore præditus est homo, *ibid.*; anterior est deliberatione II, 205, 42; ejus exemplum II, 264, 20, II, 515, 10.

Causa formalis (ἡ τοῦ τί ἐστι αἰτία); ejus rationem non habuerunt naturæ scrutatores III, 414, 42 s.; eam neglexerunt qui unicum elementum esse statuunt II, 479, 35 s.; eam aliquatenus tetigit Empedocles II, 485, 42 s.; de ea disserere coperunt Pythagorei, etiamsi valde simpliciter II, 477, 44; eam ad generandas res ortui et interitui obnoxias sufficere putant nonnulli, e. gr. Socrates *Phædonis* II, 463, 40 s.; refutatur hæc opinio II, 463, 50 ss.; eam nemo manifesto pertrac-tavit II, 479, 2 s.; maxime tamen qui idæ posuerunt II, 479, 3 s.; ea usus est Plato II, 478, 27, cf. II, 479, 3 s.; medium esse demonstratur, 161, 28; quidnam II, 264, 13; forsitan idem est quod causa finalis II, 561, 48; in re naturali idem quod causa finalis est II, 269, 38; III, 319, 9; omnium prima est II, 471, 46 s.; movet etiamsi non moveatur, ideoque revera naturalis

non est II, 269, 51, cf. II, 263, 46; potior est materie II, 464, 16; eam tollunt qui materiem unicam ortus et interitus causam esse censent II, 464, 16 s.; 19; in infinitum abire non potest II, 487, 1, cf. 44 s.; quibusnam rebus competat generationi obnoxiiis, quibusnam non III, 414, 43 ss.; probatur scientia ad eam pertinens sapientiæ nomine digna esse II, 490, 37 ss.; non constat an ad eandem scientiam pertineat ac causa movens, ad quam scientiam forsitan etiam pertinebunt accidentia per se II, 491, 35 ss.; una cum re adest II, 601, 41 s.; ejus exempla II, 264, 14, 47.

Causæ insitæ (τὰ ἐνυπάρχοντα αἰτία); nempe forma, privatio et materies II, 601, 14 ss.; II, 602, 27 s., cf. II, 260, 2 s.

Causa materialis (ἡ ὁλικὴ αἰτία, αὐτὴ ἐν ὅλῃς εἶδει); ejus rationem habuerunt philosophi antiqui, etiam mundum construentes II, 472, 7 ss.; II, 478, 51; III, 220, 22 ss.; item naturæ scrutatores, etiamsi indeterminate III, 414, 40 s.; ei assimilant plenum et vacuum Leucippus et Democritus II, 474, 51; alii corporalem, alii incorpoream, alii unam, alii plures posuerunt II, 478, 42 ss.; eam ad generandas res ortui et interitui obnoxias sufficere putant II, 463, 48 s.; quia sentiunt locuti sunt ratione scientiæ naturali magis congrua quam qui causæ formali generationem tribuunt II, 464, 5 s.; eorum opinio expenditur et refutatur II, 464, 20 ss., cf. *Materies*; ea usus et Plato II, 478, 28; interdum simul adest cum causa finali, 162, 17; idque inprimis in rebus naturalibus, 162, 26; in aliis eorum quæ ab intellectu sunt adest, in aliis non, 162, 31; competit omnibus rebus generationi obnoxiiis III, 414, 43 ss.; probatur in infinitum abire non posse II, 486, 39 s.; vel absolute, vel plerumque agit II, 270, 5; ita vocare solemus patiens et subjectum III, 553, 9 s.; rerum sensibilium, id est quod primum per se potentia calidum et frigidum est II, 602, 21.

Causa movens (ἡ τῆς κινήσεως αἰτία, τὴν πρῶτον ἐκίνησε, ὅθεν ἡ τῆς κινήσεως ἀρχή); ejus rationem habuerunt naturæ scrutatores, etiamsi indeterminate III, 414, 40 s.; ut eam agnoscerent a rerum natura coacti sunt philosophi antiqui II, 473, 2 ss.; idque quinam II, 479, 1; ejus rationem habuisse videntur quicumque amorem vel cupidinem tanquam principium considerant II, 473, 45 s.; II, 479, 1; igitur et Hesiodus et Parmenides II, 473, 44, 46; eam omnium primum tetigere Eleatæ II, 473, 12 ss.; eam solus Eleatarum perperxisse videtur Parmenides idque quatenus II, 473, 20 ss.; facilius de ea disserere possunt qui plura quam qui unicum agnoscunt principium II, 472, 23 ss.; ejus consideratio nonnullos Eleatas permovit ut unum immotum esse arbitrarentur II, 473, 15; eam primus in duas oppositas diremit Empedocles II, 474, 36 ss., cf. II, 477, 1, 5; II, 480, 19 ss.; eadem quæ causa externa II, 602, 32, cf. II, 603, 17; elementum non est sed principium et substantia II, 602, 33; opponitur igitur causis insitis II, 602, 31; in alia re alia est II, 602, 36 s.; omnium causarum prima, utpote aliud alio movens II, 602, 37; ab ea distinguenda causa movens universalis II, 602, 45; ei opposita est causa finalis II, 490, 49; causæ finali opposita est II, 471, 49; in rebus naturalibus eadem quæ causa formalis II, 602, 40 s.; in rebus ab intellectu pendentibus eadem quæ forma aut quæ privatio II, 602, 41 s.; medium esse probatur, 161, 37; in ea prius sit medium eoque a causa finali differt, 162, 14; ejus exempla II, 264, 17, 48; notionem et formam continet III, 344, 41; igitur meliorem et diviniorem habet naturam quam materies III, 344, 40 s. 44 s.; interdum idem esse potest quod materies II,

610, 15; earum essentia differt II, 610, 16; in re naturali specie eadem est ac causa formalis et causa finalis II, 269, 38; eam præcipue spectamus, ubi generationem investigamus II, 269, 47; ejus ratio intercedit inter propositiones et conclusionem II, 270, 6; ab ea pendet quod ex eadem materie diversæ res fieri possunt II, 561, 36 s.; non vero quod quarundam rerum necessario diversum est II, 561, 39; si et ipsa et materies eadem sunt, res facta diversa erit II, 561, 42 s.; sine ea generationis vel essentia causa esse nequeunt idem II, 483, 29 s.; II, 617, 10 s.; de ea nihil docent idem II, 484, 32, cf. II, 479, 5 s.; circa generationem naturalem constat III, 219, 9 s.; competit omnibus rebus generationi obnoxiiis III, 414, 43 ss.; sine ea recte intelligi nequeunt ortus et interitus II, 473, 4 s.; e numeris unum facit II, 610, 49 s.; item e corpore et anima, *ibid.*; item e forma et re II, 610, 50 s.; immobilibus non competit II, 490, 9; modo intra rem cujus causa est continetur, modo extra eam est III, 333, 29 ss.; causa est cur quod potentia erat, actu sit in rebus generationi obnoxiiis II, 563, 16 ss.; igitur et causa est cur res unum sint II, 563, 46 s.; probatur in infinitum abire non posse II, 486, 42 ss.; id est a quo mutatio fit II, 601, 19; ea fit mutatio, ortus et interitus III, 576, 15; ejus ope interdum respondetur questionibus *quapropter* II, 557, 15; idque in rebus quæ sunt et intereunt II, 557, 16 s.; ab ea pendent apud nonnulla animalia partium corporis affectus III, 414, 33; omnium partium corporis in lib. *de Gener. animal.* enarratur III, 319, 14 s., cf. III, 430, 38; rerum singularium diversa est, sed universali notione eadem II, 608, 31 s.; probatur scientia ad eam pertinens sapientiæ nomine digna esse II, 490, 47; non constat an ad eandem scientiam pertineat ac causa formalis, ad quam scientiam forsitan etiam pertinebunt accidentia per se II, 491, 35 ss.

Causæ moventes; tanquam antea factæ exstant II, 601, 41; iis partim non est eadem materies, partim ne species quidem eadem II, 603, 14 s.; alio modo inter se vel a reliquis causis differunt quam potentia vel actu II, 603, 18.

Causa necessaria (διὰ τὴν ἄνάγκην, τὰ αἰτία ἐξ ἀνάγκης); eam non recte exponunt qui rerum æternarum causam dari non posse censent III, 361, 2 ss.; æque rebus naturalibus competit ac causa finalis III, 430, 21 ss.; qui ejus tantummodo rationem habet idem facit ac si apud hydropicos non propter sanitatem, sed propter cultellum aquam emitti diceret III, 430, 29 ss.

Causæ proprie sic dictæ; et inter se et cum accidentibus complicantur II, 265, 24 s.; II, 516, 17.

Causæ quæ non simul sunt cum eo cujus causæ sunt: earum investigatio a præteritis incipienda est, 163, 3 ss.; in iis medium et primum immediata esse debent, 163, 38; in iis incipiendum est a *πρῶτῃ*, 163, 49.

Causæ quattuor; ad nullam earum pertinet locus II, 286, 13.

Causæ summæ (ἀρχόταται αἰτίαι); ad naturam aliquam pertinent, id est ad ens quatenus ens est II, 500, 7 ss. *κρυπτόν*. v. *Comburi quod potest*.

Cautia (φύλακτικὰ) animalia; quænam III, 4, 22 s.

Cautio (εὐλάβεια); temperantia sequela est II, 244, 39;

Item ignavia comes II, 245, 41; dextre fit IV, 262, 30.

Cavea viminea (πηχτιαί); ea capiuntur perdes III, 180, 30.

Caveolæ (ἑρμαι); earum ope capitur ascalops III, 186, 13.

Cavernæ; earum figuræ multas mirabilesque efficiunt voces IV, 240, 5 s.; terra effossa in Melo rursus compleri dicuntur IV, 81, 19 s.; eas quænam animalia sub-

eant III, 3, 54; quæ eas incolunt animalia, alta esse nequeunt III, 316, 52 s.; eas incolunt omnia vel pleraque animalia exsanguia pedibus prædita III, 316, 51 s.; eas magis quam animalia vivipara incolunt quadrupedes oviparæ III, 263, 49 ss.; pleræque quadrupedes oviparæ eas incolunt, idque quænam III, 316, 23 ss.; III, 317, 9 s.; quo facilius eas subeant quadrupedes oviparæ eas incolentes crura in latus flectunt III, 316, 27 s.; aliæ quadrupedes oviparæ eas partus gratia subeunt, alias per totam vitam III, 317, 11 s.; eas incolunt serpentes et quadrupedes oviparæ III, 296, 4 s.; eas incolunt serpens et vulpis III, 174, 33; eas incolit trochilus III, 182, 11 s.; eas incolunt cancri III, 285, 42; circa eas domicilia exstruit charadrius III, 181, 41 s.; hieme in iis repertæ sunt hirundines latitantes III, 161, 6 s.; item ex iis procedere visi sunt milvi quo tempore apparent III, 161, 8 s.; eas incolunt Pygmæi III, 156, 42.

Lavernosæ regiones (χώρα ὑπαντρος); vehementissimi ibi terræ motus sunt III, 592, 34 ss.

Cavillantes (οἱ σκώπτοντες); sæpe homines capro ignem sufflanti aut arietis petulo comparant III, 401, 24 ss.

Cavillationes (σκώμματα); rite proferri debent, 389, 49; bene se habent, si nomen cui metaphora vel homonymia inest rite proferatur, 399, 4; ut veræ sint, nec vulgares, rite enuntiare debent, et adesse in quem dicuntur, 399, 18; nisi ambo hæc iis insint, urbana non sunt, 399, 22; quo plura contineant, id est si nomina fuerint translata et metaphora sint probata, et comparatio insit, et contentio et actus, eo magis probantur, 399, 25; quanto brevius in oppositione prolata fuerint, tanto magis probantur, 399, 15; non adhibendæ sunt in vituperatione, 447, 47; iis magis auditorem convincunt et eum quem vituperas lædunt narrationes, 447, 48; speciem et opes respiciunt, 447, 50.

Cavillationes a litera pendentes; quidnam efficiant, 398, 39, 43.

Cavillationes a metro pendentes; quidnam efficiant 398, 40; quo tempore proferuntur, perspicuæ esse debent, 398, 42.

Cavillationes urbanæ (τὰ ῥωμῆα); rite enuntiare debent, 398, 50.

Cavillator (εἰρων); ejus signa IV, 6, 6 ss.

Cavitas (ἡ κοιλότης); forma est II, 551, 30; sine materie sensibili est II, 534, 35 s.; II, 592, 36; ejus pars caro non est, etsi in ea tanquam materie gignatur II, 548, 9; nasi affectus per se est II, 542, 6 s.; nec tamen idem est quod simum II, 542, 17 s.

Cavum (κοῖλον); si communiter accipitur, idem significat in simo et in varo, sed adjectum aliud de naso, aliud de crure significat, 305, 33; quomodo a simo differat II, 534, 33 ss.; II, 592, 34 ss.; in id quod maxime est, fluxio est III, 577, 26; sonat, idque quomodo et quare III, 454, 29 ss.

Cava; splendore maxime distinguuntur IV, 277, 12; quæ superne sunt insufflationem habent atque spiritu attrahuntur III, 214, 52 s.; in terra facta IV, 239, 45.

Cava et solida (κοῖλα καὶ τεκνῶα); eorum mutua adaptatione, teste Empedocle, ex ære et stanno fit aliquid utroque durius III, 368, 17 s.; rerum duarum mollium quæ commiscuntur, si inter se coaptentur, inde provenit res dura secundum Empedoclem III, 368, 16 s.; hinc seminis equini et asinini sibi invicem adaptari putat, ubi commiscuntur ad mulum generandum III, 368, 14 s.; vini et aquæ longe ultra sensum sunt III, 368, 24 s.; igitur eorum mixtionem sibi invicem adaptata efficere nequeunt III, 368, 21 ss.

Cava loca; cur ea habitantes oculus senescant IV, 191, 26 ss.

Cebi (κεβί); inter quadrupedes et hominem medium tenent III, 24, 9 s.; sunt simiæ cauda instructi III, 24, 12; III, 25, 5; eorum partes interiores humanis similes sunt III, 25, 6 s.

Cedens (τὸ ὑπεκκινῶν); divisibile est II, 412, 9; certo quodam modo contundi potest II, 564, 37.

Cedentia (τὰ ἐνδοδόντα); minus quam non cedentia fatigant IV, 145, 8 ss.; ea reticulis acetabulisque quæ in pedibus habent attrahunt mollusca, idque quomodo III, 288, 3 ss.

Cedrinum oleum; quomodo ejus ope conceptionem prævertant mulieres III, 137, 30 ss.

Cedripolis; olim hujus nominis civitas in Thracia erat III, 190, 19; circa locum ubi exstabat, palus invenitur, *ibid.*

Celeres (οἱ ὀξεῖς, οἱ ταχεῖς); in incontinentiam proclives sunt II, 84, 28; parum memores sunt propter humiditatem III, 495, 36 ss.; reminiscentia vero præstant III, 494, 5 s.

Celeritas (τὸ τάχος, τὸ ταχύ, ἡ ταχυτής); duobus modis dicitur II, 574, 39 s., 42 s.; ejus mensura unum est II, 574, 38 s.; in linea recta et circulo non eadem II, 339, 29; nec multo magis in latrone et alteratione II, 339, 30; majoris spatii excellit II, 385, 46; pro portione respondet corporis magnitudini, sed inversa ratione II, 414, 51; cui eadem, is motus æqualis est, cui non eadem in inæqualis II, 314, 24 s.; animalibus nonnullis auxilium est ad injurias vitandas III, 254, 19 ss.; e. gr. equis III, 254, 20; item cervis III, 254, 27 ss.; item bubalis et dorcadibus III, 254, 29 ss.; ea qui præstat, plus juris civilis sibi arrogare non debet, 534, 3; qui hac præstat, ei in gymniciis ludis major tribuitur honos, 534, 4; orationis utilis in oratione contentiosa 292, 10.

Celeritas et tarditas; motus species vel differentia non sunt, idque quare II, 314, 25 ss.; ab iis interdum pendet motus inæqualitas II, 314, 23.

Celeriter; quidnam II, 299, 51; oppositur *vix* II, 213, 10.

Celerius (τὸ ὀξύτερον); ad tempus refertur II, 328, 52; semper tempus dividit II, 320, 8; id est quod prius mutatur II, 319, 10; probatur in æquali tempore majus spatium percurrere II, 319, 9 ss., cf. II, 321, 6; II, 339, 19; item in minori minus II, 319, 14 ss.; item in minori æquale II, 319, 21 ss.; II, 339, 20; quidnam moveri dicatur II, 305, 49.

Celens (καλῶς); inprimis scnipibus vescitur III, 151, 20; quanta ejus magnitudo III, 151, 21; quinam ejus color III, 151, 21 s.; arbores vehementer tundit atque in iis vivit III, 151, 22 s.; magnam vocem habet III, 151, 23; in Peloponneso frequentissimus est III, 151, 24; libyo mutuum infert bellum III, 173, 18 s.; quænam loca incolat III, 174, 30; lædo amicus est III, 174, 29.

Cellula (ὁ κότταρος); ejus parietibus non in fundo sed a lateribus adhærent foetura et vermes crabronum et vesparum III, 98, 25, 36 s.; eorundem oblita est quamdiu nymphas continet III, 98, 30; in crabronum e regione foeturæ invenitur quasi mellis gutta III, 98, 31 s.; cum mellis tum sobolis utrinque fenestram habent III, 195, 35 ss.; ideoque calicibus duplicibus similes sunt III, 195, 37; trium ordinum parietis alvearii proximorum parvæ et melle vacuæ sunt III, 195, 38 ss.; fucorum majores sunt quam apum operariorum III, 196, 31 s.; interdum sejunctos fucorum construunt ab apum operariarum III, 196, 32 s.; plerumque tamen iis intermixtæ sunt III, 196, 33 s.; inde etiam utrasque simul ressecant III, 196, 34; mortuo rege in apum operariarum generari dicuntur fuci III, 196, 27 s., cf. III,

96, 25 s.; regæ quot III, 96, 31; pauca idque in extremo alveario sunt III, 386, 21 s., cf. *Favi* et *Reges apum*; semper eodem tempore ejusdem generis faciunt apes operariæ frugi omnes III, 196, 47 s.; idque vel ubi in eodem favo cujusvis generis faciunt III, 196, 48 ss.; contrarium faciunt oblongæ III, 196, 52 s.; plenas cera oblinunt apes III, 199, 48, cf. III, 198, 14; quot constent vespetæ parva III, 201, 20; quot matricibus destinatae III, 204, 27 s.; crabronum et vesparum non omnes simul futuram continent III, 98, 25; quot constet bombyliorum nidus III, 203, 11.

Celtæ; super eos Oceanus adstringit terrarum orbem III, 630, 39; super eos jacent Britannicæ insulae III, 630, 44; ad eos via Herculeæ vocata ex Italia protenditur IV, 88, 30 ss.; apud eos maximi aestimatur bellicæ facultas, 603, 12; nec fluctus nec terræ motus meluere dicuntur II, 82, 41; fluctus armis oppugnant II, 210, 9; infantes paucis indumentis vestiunt, 622, 50; puerorum amore comprobant, 511, 42; philosophiæ apud eos auctores Druidæ et Semnothei fr. 67, b; apud eos venenum toxicum appellatum reperitur IV, 88, 36 ss.; quod secundum eorum opinionem Alcimachus refert equas facilius concipere mulos, verum non est IV, 324, 32 s.; Romam ceperunt fr. 299, a; eorum populus Germania fr. 297, b.

Celtæ super Hispaniam habitantes; eorum regio frigida est III, 369, 31 s.; hinc apud eos non inveniuntur asini III, 369, 30 s.

Celtica; in ea situs est Pyrenæus mons III, 569, 45; asinis caret, idque quare III, 169, 32 s.

Celticum stannum; IV, 82, 22.

Celtoligures; ad eos via Herculeæ vocata ex Italia protenditur IV, 88, 30 ss.

κηρός; quidam fr. 249, b.

Cenchreis (κενχρηίς); in ventriculo habet aliquid ingluviei simile III, 34, 21 s., cf. *Tinnunculus*.

Census (τίμημα); quibus exiguus est, concionis participes sunt et deliberant et judicant, 532, 39; quibus magnus, exercitus ducunt et ærario præsent, et maximos magistratus gerunt, 532, 40; ex eo creari possunt magistratus, 562, 39; plebis simul sumptus major quam unus aut paucorum qui magnos magistratus gerunt, 532, 50; his qui magnum conferunt carere nequit civitas, 534, 9; quomodo definienda sit ejus quantitas, 558, 29; quando secundum eum tributa imponenda sint, 420, 19; 456, 3; interdu in politiis ac oligarchiis qui antea sufficiebat propter aliquam prosperitatem nimis exiguus evadit, 573, 20; quomodo præcavendum sit, ne qui antea sufficiebat, mutatis temporibus, nimis magnus vel nimis exiguus evadat, 576, 20; quomodo ordinanda sint quæ eum spectant in primo oligarchiæ genere 549, 47; 560, 4; 596, 34; quatenus ejus ratio habenda sit in optimo democratia genere, 549, 2; 550, 31; 593, 27 ss.; sine eo eliguntur magistratus in patria democratia, 571, 17, cf. 549, 2; 550, 38, 41; vel e nullo vel ab exiguisimo cooptandi sunt magistratus in democratia, 591, 31; in democratia vel nullus vel parvus requiritur, ut aliquis particeps fieri possit concionis, 553, 25; in oligarchia amplius, 553, 26; in politia vulgo sic dicta medius requiri debet, 553, 27; in oligarchia ex eo magistratus eligunt, 553, 32; non vero in democratia et politia vulgo sic dicta, 553, 31, 35; quaeritur quomodo inter cives partiri debeat ad cooptandos iudices vel senatores in democratia maxime hoc nomine digna, 592, 9; quibus plurimus est, eorum sententia rata esse debet si divites et pauperes inter se dissentiant, 592, 34; quum antea Ambraciæ exiguus fuisset, postea sine eo magistratus

gesserunt, 567, 53; ex præfinitis olim Leucade ad magistratus accedebant, 506, 31; ronnisi ex ampliore Thurii ad magistratus aditus patebat, 574, 31.

Centaurea; ejus succus amarus IV, 27, 2.

Centaureus; quærimus an sit, 153, 40; his similes imagines in nubibus apparent III, 511, 28 s.

Centaurus; Chæremonis rhapsodia cujusvis generis metris constans, 458, 2.

Centipeda; v. *Scolopendra*.

Centrine (κεντρίνη); ad mustelorum genus pertinent fr. 179, a.

Centrum; et initium et medium et finis est magnitudinis II, 363, 33; quia extra circumferentiam, non habet quod per eam fertur quo iter absolvat II, 363, 34 ss.; linea quæ tangit lineas ab eo ductas, curva est II, 394, 44 ss.; quod ei proprius magis concavum est II, 391, 37, v. *Medium*.

Centum et quattuor viri; quatenus ephoris respondeant, quatenus ab his differant, 517, 1.

Centumviri (ol ἑκατόν); eliguntur a quinqueviris apud Carthaginienses, 517, 24; amplissimus magistratus sunt, *ibid*.

Centuriæ (λόγοι); in his deponendum est rationum publicarum exemplar, 577, 28; ei qui præest exercitum ducere dixit, 524, 46.

Centuriones (καταρτοι); quomodo commeatus magna copia simul emere ac militibus distribuere coacti sint a Timotheo Atheniensi, 646, 29.

Cepæ; v. *Capæ*.

Cephalenia; a Cephalo nomen habet fr. 261, a; ibi capræ non bibunt, sed facie adversa hiant auras e mari recipientes IV, 76, 27 ss.; quatenus ibi inveniantur cicadæ III, 168, 42 ss.

Cephalenses; perhibent Ulyssem apud eos uxorem duxisse atque Icarium revera Icadum esse, 490, 21.

Cephalus; mugilum genus fr. 180, a.

Cephalus; in Cephaleniis insulis habitabat ab ipso nominatis fr. 261, a; quomodo filium Acrisium procreaverit *ibid*.

Cephisodotus; Charetem populum in furno inclusisse dixit, 396, 40; quomodo Miltiadis decretum Atheniensibus in memoriam revocarit, 396, 43; tiriemes vocabat pistrina varia, 397, 8; cavere jussit ne hostiles concursus facerent conciones, 397, 14; eum thuri comparavit Antisthenes, 390, 30.

Cephrisus; prope illum sepultus est Peneleus fr. 314, a.

Cepphus (κέφπος); avis fissipes est circa mare degens III, 152, 6; spumam deglutit III, 189, 45 s.; ideoque ea capiuntur, idque quomodo, *ibid*.; eorum clunes arenæ cœnum olenti III, 189, 47 s.; reliqua vero caro suaveolens III, 189, 47; pingues evadunt III, 189, 48.

Cera; contundi potest III, 620, 28; item comprimi III, 620, 53; item molliri III, 620, 31; item inflammari III, 622, 32; item ductilis est III, 621, 18; ad aquam et terram pertinet III, 624, 10; in aqua non liquefit IV, 139, 17; cur sole albescat IV, 289, 10 ss.; ejus exhalatio fuligo est III, 622, 47; eam duritie æquat cerinthus III, 198, 24; ei comparatur ovi vitellus III, 377, 10; e floribus fit III, 196, 10 ss., cf. III, 97, 7, 12; eam conficiunt apes, quando stirpes florent III, 199, 43, cf. III, 97, 7, 12; e quibusnam floribus fiat III, 199, 45 ss., cf. III, 97, 25; quomodo colligatur ab apibus in oleis observatum est, idque quare III, 196, 23 s.; eam cruribus afferunt idque quomodo III, 97, 30 s.; III, 196, 10 ss.; III, 195, 16 s., v. etiam *Favus*; ea cellulas plenas obducunt apes III, 199, 48; quæ plurima obductæ sunt cellulae, plus mellis continent III, 195, 40 s.; non multam continent favi quos hieme faciunt apes Ther-

miscyrance III, 98, 3 s.; quod e nova provenit mel præstantius est III, 199, 34 s.; in vetusta fit animalculum acari vocatum III, 102, 8 ss.; ejus repurgamentum esse videtur mitys III, 193, 43 s.; bombycum multo tenuior est quam apum III, 98, 43 s.; bombycum siue membrana luto continetur III, 98, 42 s.; tepefacta vitulorum cornua quorsum velis obducere potes III, 154, 31 ss.; ea oblitis vitulorum cornibus, minus pedibus dolent III, 154, 43 ss.

Cera (*de ejus figura etc.*); eam siccam et humidam et calidam vocamus II, 337, 4 ss.; non vero pyramidem eam esse dicimus II, 337, 1 s.; non querendum est an unum sit cum figura III, 444, 46; ei figuram misceri non dicimus, ubi ejus moles figuratur II, 451, 51; ex eadem fieri potest et globus et cubus II, 420, 44; cum ea non coalescit forma ad globum faciendum III, 341, 21; ex alia ejus parte globus fit, ex alia pyramis, etiam si equalibet et globus et pyramis fieri possit II, 462, 3 ss.; si quid ex ea confecisset natura, id non in calido posuisset ut conservaret, idque quare III, 546, 44 ss.; et tota et omnis dici potest, idque quare II, 531, 34; annuli signum recipit sine auro vel ferro III, 460, 43 s.; idque non quatenus aurum, vel æs est III, 460, 44 ss.; igitur ei comparatur sensus III, 460, 43; ei si immergatur sigillum, movetur quo usque immergitur III, 474, 51 s., cf. III, 475, 6 s.; igitur ei comparatur intermedium eorum sensuum qui e longinquo percipiunt III, 474, 51 s.

Cerambyces; v. *Carabi*.

Ceras; locus ita vocatus apud Indos IV, 85, 25.

Cerassa; cito matura fiunt IV, 27, 22.

κέραιον; ejus significatio apud Homerum explicatur fr. 145, a.

Καρπίνος; nomen aræ Apollinis genitoris Deli fr. 255, b. **Ceratum**; nonnulli præstantissimum id medicorum inventum esse dicunt IV, 329, 13.

Κεραιός; Jovis cognomen unde ductum III, 641, 39. **Cerbes**; flumen Eubææ IV, 106, 33; oves ex eo bibentes albae fiunt, IV, 106, 34.

Cercidas; nomen occisoris sacerdotis Jovis hoplosmii a capite præciso prodicti III, 269, 24, s.

κέρκισος; v. *Contextus*.

Cercyo; apud Carcinum vehementi dolori succumbit II, 84, 11.

Cerdones (οἱ κορλόγοι); eorum olfactus deletus est IV, 319, 37.

Cerebellum (καρνευαλίς); cerebro tanquam ultima pars impositum est III, 13, 36 s.; et forma et adpectu et tactu a cerebro differt III, 13, 37 s.; ad id tendit maximus et medius meatus eorum trium qui ab oculis ad cerebrum pergunt III, 13, 52 s.

Cerebrum (εγκεφαλον); principalis pars est III, 269, 51; igitur firmissima et maxima includitur membrana III, 269, 47 ss.; humoribus congenitis accensendum est III, 239, 47; excrementum non est, nec ad continuas pertinet partes III, 238, 12 s.; peculiaris naturæ est III, 238, 13 s.; ejus causa inprimis exstat caput III, 238, 38 s.; frigidum et humidum est III, 244, 14; III, 420, 43 s.; igitur capillis largam suppeditat humoris copiam III, 420, 43 s.; ejus humiditas causa necessaria capillitii est III, 247, 26 s.; parum calidum est III, 422, 31; immo omnium partium corporis frigidissima III, 422, 26; item et humidissima III, 238, 2 s.; III, 479, 29 s., cf. III, 486, 10 s.; III, 506, 11 s.; hinc primum sentit refrigerationem cui ansam dat coitus III, 422, 23; in anteriori capitis parte situm est III, 422, 38; siccissimus et maxime exsanguis est omnium humorum qui in corpore continentur III, 238, 10 ss.; ejus frigus at-

tactu patet III, 238, 9 s.; factum est ut cordis calorem moderaret III, 362, 40 ss.; ad id a corde tendunt venæ et circa id terminantur III, 362, 41 s.; III, 363, 2 s.; initio multum et humidum est III, 362, 45 s.; III, 363, 15 s.; frigore consistit III, 362, 42; propter id statim post cor generatur caput III, 362, 43 ss.; propter id quoque initio magnum est III, 363, 18 s.; postea efflato concoctoque humore corporatur et subsidit III, 363, 16 s.; sero tamen humidum et frigidum esse desinit III, 363, 22 s.; unde constat id apud hominem quoque serius fieri quam apud reliqua animalia III, 363, 23 ss.; omnium animalium plurimum ac humidissimum pro magnitudine habet homo III, 239, 26 ss.; III, 247, 26 s.; III, 486, 32 s.; III, 422, 39 s.; IV, 161, 6 s., cf. III, 424, 16 s.; quum humidissimum sit humanum, plurima tutela indiget III, 247, 32; quare omnium plurimum ac frigidissimum habet homo III, 363, 28 ss.; ab eo secernuntur oculi, idque quomodo III, 363, 7 ss.; III, 479, 28 s.; ad id pertendunt oculi III, 9, 43; ad ejus membranam manifesto ab oculis tendunt meatus III, 363, 9 s.; ad venas id circumdantes ex oculis tendunt meatus III, 244, 31 ss.; ad id ex oculis tendunt tres meatus, idque quanti et quomodo dispositi III, 13, 51 ss.; bregmati suppositum est III, 8, 30 s.; III, 13, 50 s.; id obtegens os tenuissimum et debilissimum inter ossa capitis est III, 13, 49 s., v. *Calvaria*; ei impositum est tanquam ultima pars cerebellum III, 13, 36 s.; occipite non continetur III, 424, 7 s.; eo caret capitis pars posterior III, 244, 26; quare apud omnia animalia eo prædita anteriorem capitis partem occupet III, 244, 37 ss.; cum medulla spinali continuatur III, 237, 50; III, 238, 4 s.; ideo multi perperam id medullam et medullæ originem habuerunt III, 237, 49 s.; quare igitur cum medulla spinali continuetur III, 238, 5 ss., cf. 2 s.; eandem naturam ac illud habet genitura, idque quare III, 367, 48 ss.; apud omnia animalia bipartitum esse conatur III, 13, 35 s.; III, 264, 14 s.; ei duæ membranæ circumdatæ sunt, idque quales et quomodo dispositæ III, 13, 33 ss., 47 ss.; duæ membranæ id vestientes omnium maximæ sunt III, 49, 42 s.; membranarum id vestientium quamnam crassior et robustior III, 49, 43 s.; cur apud ejus crassæ membranæ vulnera passos fungi per incisuram oriantur IV, 293, 31 ss.; exsanguis est apud omnia animalia, nec in id penetrat vena, sive magna, sive parva III, 41, 49 ss.; nihilo minus ad id tendit vena, idque quenam et unde III, 41, 46 s.; sed multis tenuibus venulis in ejus membranam dispergitur III, 41, 47 ss.; a magna vena et ab aorta ad ejus membranam tendunt rami, idque quare III, 238, 42 ss.; frequentibus sed tenuibus venis circumdatum, idque quare III, 238, 45 ss., cf. III, 506, 22 s.; ejus venæ tenuem et purum sanguinem continent, sed qui facile refrigeratur III, 238, 46 s., cf. III, 244, 16 ss.; III, 486, 11 s.; III, 506, 30; in omnibus exsanguis est venisque caret atque ad tactum frigidum est III, 13, 44 ss.; ejus tepori maxime convenit sanguinis capite contenti temperamentum III, 238, 43 s.; cordi oppositum est III, 479, 33 s.; ei vicinum est olfactus sensorium III, 479, 25 ss.; ab eo ad os ad quod tanquam ultimum vas pervenit sonus, non pertendit meatus, sed vena III, 9, 40 ss.; melius se habet ascendentibus ad id odoribus, idque quare III, 486, 23 ss.; sensu carot, ubi tangitur III, 51, 39 s.; tactu sensum non movet III, 238, 16 s.; III, 243, 50; nullo modo cum sensoris partibus continuatur III, 238, 14 s.; munere suo fungi non posset, si carnosum esset caput III, 243, 46 ss.; ab eo calor provenit IV, 283

26 ss.; eo refrigerante alimenti exhalationem fluxiones morbidæ de capite descendunt III, 486, 13 s., cf. III, 238, 50 ss.; ubi ejus temperamentum mediocri frigidius est de capite descendunt fluxiones pituitæ et saniei, idque quomodo III, 238, 49 ss.; III, 506, 17 ss.; somni causa est animalibus eo præditis, idque quomodo III, 239, 8 ss., cf. III, 505, 32 ss.; III, 506, 1 ss.; ut facilius sit ejus exhalatio plurimas suturas circum caput habet homo III, 239, 38 ss.; si ultra modum siccescat aut humectetur, munere suo fungi nequit, sed mortem, deliria et morbos affert III, 239, 41 ss.; quum ejus sanguis aliquo modo immutatur vel afficitur, cordis calor vel principium facillime ejus affectionis participes fit III, 239, 48 ss.; id animalia habent ad totius naturæ salutem III, 238, 18 s.; temperat nempe cordis calorem atque fervorem III, 238, 40 s., cf. 33 s.; III, 243, 48; ubi coquitur, siccum et durum evadit III, 239, 21 s.; unde patet id terræ et aquæ participes esse III, 239, 20, cf. 22 s.; III, 238, 36 s.; a debilitate ac cruditate ejus humoris pendent æque canities ac cæsiestas oculorum III, 417, 37 s.; ejus moles ac humiditas etiam causa est cur homo solus manifesto canescat III, 424, 16 s.; relaxatur seminum calore et levitate unguentorum et florum fr. 205, b; apud juniores humidius est III, 417, 14 s.; ejus pondus causa est cur diu caput regere nequeant infantes III, 363, 32 ss.; multum ejus obtinent apadones IV, 172, 7 s.; ex eo semen venit IV, 172, 10; loca circa id commune aliquid cum pulmone habent IV, 280, 5; IV, 300, 9 s.; dubitatur an in eo primo resideat substantia animalis II, 549, 17; nonnulli in eo et medulla dorsi principium inveniri statuunt III, 668, 33 s.; secundum quosdam animalium principium est II, 514, 29; nonnulli ab eo pendere arbitrantur sensum III, 534, 36 s.; id perperam nonnulli sensus instrumentum vel causam esse censent III, 243, 43 s., 49, cf. III, 244, 25 ss.; omnes ex eo venarum originem repetunt III, 40, 16 s.; quænam animalia eo prædita III, 13, 31 s.; id necessario habent omnia animalia sanguine prædita, idque ubinam et quare III, 238, 37 s.; III, 288, 38 ss.; exsanguia vero nulla, nisi pro portione, e. gr. polypus III, 238, 38 s., cf. III, 506, 12 s.; viri majus habent quam mulieres, idque quare III, 239, 28 ss.; apud pleraque animalia in medio pusillum cavum continet III, 13, 46 s.; sicca habent Æthiopes et regionum calidarum incolæ III, 421, 10; ab eo profecti duo meatus apud aspalacem juxta oculorum sedem decurrunt, idque a quonam ejus loco III, 68, 50 s.; quibusnam animalibus pingue sit, quibusnam aridum III, 51, 14 ss.; chamæleontis ubinam situm III, 26, 27 s.; chamæleontis cum oculis continuatur III, 26, 28 s.; ante id apud cetacea sita est fistula III, 303, 12; III, 545, 36 s.; aliqui id a spina dorsali separasset III, 303, 12 s.; ad id non pertendunt meatus quos perperam piscibus olfactus instrumentum esse censent III, 69, 24; molluscorum parvum est atque parvo cartilagine continetur III, 57, 1 s.; ubinam situm sit III, 57, 1; ab eo apud mares ad inferiorem alvei partem tendit meatus III, 57, 32 ss.

Cerebro quod respondet (τὸ ἀνάλογον τῷ ἐγκέφαλῳ); apud animalia cerebro carentia somni causa est III, 239, 10; apud eadem animalia omnium partium frigidissima est III, 506, 12 ss.

Ceres; metuens ne Corcyra continenti jungeretur fluviorum Epiroticorum alluvie, a Neptuno petiit ut eorum cursum averteret fr. 263, b; eadem, falce a Vulcano petita, Titanas metere docuit fr. 263, b; Eleusinos ludos instituit fr. 311, b; ei consecrari jussit mundum

muliebrem Dionysius Syracusanus, 644, 14; postea eam finxit sibi hunc mundum mutuum dedisse, 644, 30; natam esse circum Ennam, unde probent IV, 88, 8 s.

Ceres Eleusinia; ejus templum quum exstruerent Athenienses columnam cum inscriptione invenerunt IV, 29, 40 ss.

Ceres Nemea; ei consecrari jussit Aristoteles matris suæ imaginem fr. 332, b.

Cereum vas (κρήνον ἀγγύον); si quis per diem et noctem obturatum in mare demittat, reperitur aqua potulenta plenum III, 147, 50 ss.; III, 582, 3 ss.

Cerinthus (κρίνθος); eo tanquam cibo utuntur apes III, 195, 14 s.; III, 198, 23 s.; deterior melle est et dulcedine ficos simulat III, 195, 15 s.; duritie ceram æquat III, 198, 24., cf. *Erithace*.

Cernere; cur melius possimus manu præ lucerna aut sole ante lumen objecta IV, 277, 30 ss.

Ceropiceum; v. *Pissoceros*.

Certamen (ἀγών); eodem modo est quo infinitum, idque et potentia et actu II, 281, 38 ss., 48; II, 282, 15; qui ad aliquod se exercent probant habitus ex agendi assiduitate acquiri II, 30, 17; in iis victoriam parvi facit vir magnanimitas II, 245, 16; injustitiæ quæ in iis obtinet comparatur disputatio litigiosa, 288, 4; qualia tragicissima sint, 467, 12; eo carere potest tragœdiæ facultas, 462, 38, cf. 481, 15.

Certamina musica; ea quæ spectant artis partes, pueri doceri non debent, 631, 24; 632, 16; nuper in ea atque ex iis in educationem invecta sunt mûsica ac artificiosa quædam commenta, 631, 25; etiam ad importunorum et iliberalium spectatorum remissionem instituenda sunt, 633, 22; qui eorum causa musicam exercet non sine virtutis causa, sed propter importunam spectatorum voluptatem agit, 632, 16; eorum in gratiam musicam exercere liberis hominibus non convenit, sed potius mercenariis, 632, 19; artificibus non iliberalibus similes evadunt qui eorum in gratiam musicam exercent, 632, 20.

Certamina publica; ubi in iis indigno decernitur palma, iudices injuste agere videntur, non vero qui eam accepit II, 155, 29 ss.

Certandi facultas (δύναμις ἀγωνιστική); corporis virtus est, 320, 39; pars felicitatis, 320, 39; quonam constet, 322, 18.

Certantes; iis alius est scopus quam discenti vel iis qui contemplandi gratia disputant, 267, 14; iis ambobus non licet communem finem persequi, 271, 6.

Certhius (κέρτιος); parva avicula est III, 184, 35 s.; quinam sint ejus mores III, 184, 36, 38; arbores incolit III, 184, 37; cossis vescitur, *ibid.*; claram vocem habet III, 184, 38.

Certius (βεβαίωτερον); dummodo quid sit, sufficit ad redarguendos principii contradictionis obtrectatores II, 508, 21 ss.

Cerussa (φιμύθιον sive ψιμύθιον); in ea eadem albedo apparet ac in nive II, 5, 9; quomodo ejus ope conceptionem prævertant mulieres III, 137, 30 ss.; quum eam undequaque albam esse dicimus, significamus in omnibus ejus partibus inesse albedinem III, 677, 43.

Cervix (κρωρίς); idem quod collum III, 288, 32 s.; posterior pars colli est III, 11, 1 s.; ad truncum non pertinet III, 11, 2 s.; ejus venas si quis premat, dormiunt IV, 286, 39 s.

Cervus (δαρως); animal viviparum magnum est III, 77, 52 s.; pertinet ad quadrupedes viviparas, nulla alia specie interjecta III, 7, 45; III, 30, 18 s.; eum magnitudine æquat equicervus III, 19, 27; fera

quadrupes est III, 176, 10; salis prudens est III, 176, 10; prudens et meticolosus est III, 4, 26 s.; etsi fera sit, interdum nobiscum aliter III, 208, 49 s.; runinat III, 208, 50; felle caret III, 30, 19, 29 s.; III, 274, 39 s.; III, 275, 33 s.; longævus est III, 275, 34 s.; inde nonnulli antiqui putarunt longævitate a fellis absentia pendere III, 275, 33 s.; magnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; vermes in capite habet, idque quot quales et ubinam III, 30, 24 ss.; ejus intestina admodum amara sunt III, 30, 30 s.; igitur ea gustare nolunt canes, nisi admodum pinguis sit III, 30, 31 s.; eorum sanguis fibras non continet III, 44, 28 s.; III, 235, 21; III, 617, 48 ss.; igitur non perinde ac reliquis coit, idque quatenus III, 44, 31 ss., cf. III, 51, 48; eorum sanguis ad aquam magis pertinet et frigidissimus est III, 617, 48 s.; cornigerus est, ideoque plures ventriculos habet III, 271, 22 s.; cornigerus est et hinc mammas in femoribus habet, idque quare III, 292, 27 ss.; naturaliter bisulcus et cornutus est III, 20, 16, 24; solus animalium cornua per totum solida et ramosa habet III, 20, 47 s.; III, 255, 18 s.; cornua habent III, 252, 44; etiam si illi inutilia sint III, 255, 52; his magis nocet quam prodest cornuum magnitudo et multiplex scissio III, 254, 28 s.; igitur celeritate injurias evitant III, 254, 27 s.; solus cornua quotannis abjicit atque repululare facit III, 20, 52 s.; III, 46, 33 s.; III, 255, 19; idque usque ad bimatum III, 20, 52 s.; III, 46, 33 s.; cur cornua abjiciant III, 255, 18 ss.; quoniam mense cornua abjiciant III, 176, 43; cornuum casus apud eos foliorum casui similis IV, 23, 52; abjiciunt cornua locis abditi et inventu difficilibus, idque quare III, 176, 22; IV, 76, 4 ss.; proverbij loco citantur loca ubi cornua abjiciunt III, 176, 23 s., v. *Cornu cervinum*; his abjectis interdum latent III, 176, 44; idque in densis fruticetis inuascarum metu III, 176, 45; noctu vero pascantur hoc tempore donec cornua renascantur III, 176, 47; sinistrum cornu abjectum abscondere dicuntur, idque quare III, 176, 25 ss.; anniculis vix oriuntur cornua III, 176, 27 ss.; biennes recta cornua edunt III, 176, 30; triennes vero furcata III, 176, 32; ab eo inde tempore ad sextum annum usque semper asperiora et ramosiora III, 176, 32 s.; quæ exinde edunt cornua semper similia sunt III, 176, 34; ideoque eorum ætas inde a sexto anno cornuum ope dignosci nequit III, 176, 34 s.; quibusnam signis a reliquis distinguantur senes III, 176, 35 ss.; quomodo pullulent eorum cornua III, 176, 47 s.; acuta cornua soli exponunt, ut durescant et percoquantur III, 176, 48 s.; quando abdita loca relinquunt cornubus freti III, 176, 50 ss.; a phalangio aut alio simili animali commorari caneros colligunt atque comedunt III, 177, 5 ss.; quomodo capiantur III, 177, 11 ss.; ubi arrectas habent aures, acute audiunt III, 177, 5 ss.; demissis vero auribus eos latet strepitus III, 177, 17; ignavissimi sunt et pilum mollem habet IV, 3, 36; quatenus ei pilis similis sit latex III, 150, 49 s.; albus factus III, 652, 46; el cauda parva est, quemadmodum vitulo marino III, 19, 1 s.; acutæ vocis sunt IV, 4, 25; ejus faciem habet tarando IV, 79, 27; quoniam anni tempore coeant III, 130, 40 s.; fabulantur eos longævus esse III, 131, 6 ss.; natura sua salaces sunt III, 131, 25; hieme macri et debiles fiunt III, 131, 29 s.; sub ver maxime cursu vigent III, 131, 30 s.; fugientes subsistant interdum atque tunc iterum cursum repetant III, 131, 31 s.; idque quia eorum intestina debilia sunt III, 131, 33 ss.; eos celeriter æquat maritimos secundum Ctesiam III, 22, 46; eos aggregatur ursus III, 153, 19; eos capiunt pardi, idque quomodo

III, 177, 37 s.; quatenus eo viso vel reperto gaudeat leo II, 36, 33; in Libya desunt III, 169, 5 s.; de eo equo et homine fabula Stesichori, 370, 29; in Epiro dextrum cornu defodere dicuntur, idque repertum rebus multis utile esse IV, 86, 21 ss.; ad eum referuntur qui nasum sinum habent IV, 11, 10 s.; item qui faciem carnosam IV, 11, 15 s.; item qui collum tenue et longum IV, 10, 37; exemplum citatur IV, 2, 13.

Cervus mas; pudendum nervosum habet III, 21, 50 s.; quomodo vocis ratione a cerva differat III, 85, 8 s., 11 s.; coitus tempore vocem emittit III, 85, 9 s.; eoslem ac illi dentes habent cervæ III, 255, 49; versus finem ætatis admodum pinguis evadit III, 176, 19 s.; unde propter obesitatem tunc facile capitur III, 176, 21; ideo hoc tempore nunquam comparet, sed solita cubilia relinquit III, 176, 20 s.; feminas mutant III, 130, 38 s.; quisque eorum plures implet cervas III, 130, 42 s.; impletis feminis segregantur III, 131, 16 s.; scrobem quisque eorum separatim fodit III, 131, 18; coitus tempore foetent III, 131, 18 s.; eorum facies tunc nigrescit, idque quare III, 131, 19 s.; ita se habent donec imbres superveniunt III, 131, 20 s.; ætate admodum pinguescunt III, 131, 23 s.; ideoque currere nequeunt adeo ut eos facile cursu assequantur pedites III, 131, 24 ss.; tunc propter anhelitum et ardorem ad aquam confugiunt III, 131, 26 s.; coitus tempore eorum carnes prævæ ac male olentes fiunt III, 131, 27 s.

Cerva; cornibus caret III, 76, 14; III, 252, 44 s.; idque quare III, 252, 42 s.; III, 255, 48 ss.; si eam cornibus carere ignorasset poeta, levius peccatum esset ac si male imitando depinxisset, 479, 23; eosdem dentes habent ac cervi mares III, 255, 19; quomodo vocis ratione a cervis differant III, 85, 8 s., 11 s.; perterrefactæ vocem emittunt III, 85, 10 s.; quo habitu coeant III, 130, 33 ss.; raro marem admittunt, idque quare III, 78, 1 s.; III, 130, 35; sese subducentes genituram recipiunt III, 78, 3 s.; in venerem incitatæ se invicem vitant III, 130, 38 s.; octo menses uterum gerunt III, 130, 41 s.; paucis diebus implentur, idque multæ ab uno III, 130, 42 s.; plerumque ad vias pariunt, idque quare III, 130, 44 s.; III, 176, 11 ss.; illico post partum secundas devorant III, 176, 13; III, 177, 8 ss.; idque antequam in terram ceciderint III, 177, 10; post partum seselin odunt III, 176, 13 ss.; quot pullos pariant III, 130, 43 s.; nullam aliam purgationem habent nisi quæ partum insequitur, idque qualem III, 130, 46 ss.; quomodo se habeat earum lustrum III, 131, 4 s.; III, 176, 17; hinnulos ad lustrum deducunt III, 131, 3; III, 176, 15 s.; atque ab eo adorientes repellunt III, 131, 6; III, 176, 18; quot papillas mammarum habeant III, 131, 15; his impletis segregantur mares III, 131, 16 s.; montis Elaphuntis aurem scissam habent cum ipsæ, tum foetus earum III, 131, 10 ss.

Cervi Achæinæ dicti; v. *Achatnæ*.

Cervi castrati; III, 46, 35; III, 208, 21; quodsi cornua nondum habentes castrantur, ea non oriuntur III, 208, 21 ss.; quodsi jam habentes, non augentur ea, nec tamen decidunt III, 208, 23 ss.

Cervi cicules (*Ἰαπων τὸν αἰσώ*); apud eos observatus est coitus III, 78, 4 s.

Cerylus (*κέρυλος*); avis fissipes est circa mare degens III, 152, 4.

Cetacea (*κῆτος* et *κητώδης*); aquatilia sunt III, 545, 19; aquatilia vivipara sunt III, 5, 36 s.; magnum genus animalium sanguine præditorum III, 7, 20, cf. III, 29, 38; pedibus carent III, 545, 22; pulmonem habent

ac respirant et nibilo minus aquam recipiunt III, 545, 22 s., 25 s.; cur igitur aquam recipiant III, 545, 30 ss., cf. 24 s.; ore ex aqua emerso dormiunt III, 545, 26 s.; ubi retibus capiuntur, cito suffocantur, idque quare III, 545, 28 s.; in superficie maris natant, idque quare III, 545, 30 s.; ubinam sita sit eorum fistula III, 545, 35 ss.; testibus prædita pisculentam habent cutem, ideoque eorum testes intus siti sunt III, 326, 16 ss.; eodem modo coeunt quo pisces cartilaginei, idque quomodo III, 79, 8 s.; eorum coitus nec admodum diu durat, nec admodum cito absolvitur III, 79, 10; vivum animal et intra se et foras pariunt III, 53, 16 ss.; igitur mammas et lac habent III, 53, 16, 19; auribus carent etiamsi vivipara sint atque audiant III, 9, 49 s.; resupinata pisces minores capere coguntur, idque quare III, 149, 47 ss.; enumerantur quædam III, 53, 18; iis accensendi sunt delphines balænaeque et quæcunque fistulam habent III, 545, 10 ss., v. *Fistula instructa*; ad ea pertinent phoca et delphis III, 9, 48; iis accensendus est delphis III, 79, 7 s.; iis (?) similes evadunt polypi mares, idque quando III, 192, 54 s.

Cete balænis et delphinibus similia; magna sunt III, 303, 14; hinc eorum motus majorem exigit calorem III, 303, 15; ideo pulmonem habent et respirant III, 303, 18 s., 16 s.; ex aqua alimentum petunt III, 303, 6 s., 19; hinc fistulam habent qua aquam una cum cibo ore receptam rursus emittunt III, 303, 4 ss., 11; branchiis carent III, 303, 2 s.; eorum fistula ante cerebrum sita est, idque quare III, 303, 12 s.; hinc pedestria sunt quatenus aerem recipiunt III, 303, 18; aquatilia vero quatenus pedibus carent et alimentum ex aqua petunt III, 304, 18 ss.

Cete delphinibus similia; aquatilia sunt et intra se et foras vivum animal pariunt III, 325, 8 s.

Cete fistula prædita; pertinent ad vivipara intus III, 114, 5 ss.; branchias non habent, sed pulmonem III, 114, 6, 18 s.; igitur respirant III, 114, 17; III, 146, 49 s.; fistula aerem recipiunt atque emittunt III, 148, 48 s.; quare iis necessaria sit fistula III, 147, 9 s.; dubium videtur utrum aquatilibus an pedestribus accensenda sint III, 146, 44 ss.; maxime peculiarem habent naturam III, 146, 41 ss.; iis accensendi sunt delphis et balæna III, 114, 5 s.; III, 146, 41 s., v. *Fistula instructa*.

Cete quæ reslant; respirant atque pulmonem habent etiamsi aquatilia sint III, 263, 12; quænam animalia iis accensenda sint III, 263, 13.

Cetus; fluviis circa Cumas IV, 90, 27 ss.; quæcunque in eum jacta fuerint in lapidem concresecunt IV, 90, 29 s.

Ceus; in ea piri silvestris genus quoddam est cujus spina qui vulnerantur intereunt IV, 102, 32 s.

κεφαλισμοί: v. *Abacus pythagoreus*.

Chabrias Atheniensis; quidnam suaserit Tao Ægyptiorum regi bellum illaturo, 646, 54; quantum satis esset hominum ad centum et viginti naves implendas collegat, quum Tao non pluribus quam sexaginta opus esset, 650, 25; quomodo eos qui in supervacaneis navibus erant permoverit ut reliquos duorum mensium stipendium solverent, 650, 27; eum accusans quid dixerit Leodamas, 326, 17.

Chæremon; qui legator idoneus est, 400, 28; accuratus est ut solutæ orationis scriptor, *ibid.*; quomodo Pen-thei nomen alluserit, 380, 32; omnia metra commiscuit in *Centauro*, 458, 1, cf. 477, 42.

Citator ejus *Ulysses vulneratus*, 468, 11; ex incerta fabula (fr. 17. Wagn.) IV, 130, 43.

Chalcedo; ibi olim patri puncturam in brachio habenti natus est filius hujus aliquam effigiem referens III, 329, 49 ss.

Chalcedonii; eorum insula Demonesus IV, 84, 1; quomodo sibi pecuniam pararint quo milites mercenarios dimittere possent, 642, 17.

Chalcidenses in Eubœa; quo tempore Hippobotæ eorum rempublicam tenebant, multæ coloniæ in Italiam et Siciliam deductæ sunt fr. 294, b; iis auxilium missum est contra Eretrienses ab Chalcidensibus in Thracia fr. 295, b; pulchrum Cleomachi facinus in bello inter eos et Eretrienses fr. 295, a, b.

Chalcidenses Thracii; iis leges dedit Androdamas Rheginus, 550, 9; equitatu cum finitimis bellum gerebant 545, 35; eorum coloni quum ab Amphipolitibus recepti fuissent, maximam partem eorum ejecerunt, 563, 17; eorum colonos Amphipolin reductos contra divites incitavit Cleotimus, 572, 25; auxilium miserunt Chalcidensibus in Eubœa contra Eretrienses fr. 295, b.

Chalcidica herba; maximum confert ad conficienda mella IV, 78, 10 ss.

Chalcidicæ civitates; iis leges scripsit Charondas, 519, 18. Chalcidice Euboica; in quadam ejus parte oves et capræ felle carent III, 16, 23 s.; III, 275, 1 s.

Chalcidice Thraciæ; ejus pars est Astyrites ager III, 49, 18 s.; in ea juxta Olynthum locus est Cantharolethron vocatus, idque quare IV, 97, 17 ss.

Chalcis; ibi domum Aristoteles possidebat fr. 332, a; ibi una cum nobilibus Phoxum tyrannum interfecit plebs, 569, 37; ibi Antileontis tyrannis transiit in oligarchiam, 589, 15; circa eam inprimis inveniuntur urticae marinæ magnæ ac duræ III, 66, 49.

Chalcis; piscis est qui fluviis ac lacus incolit III, 164, 43; carnivorus non est III, 192, 1 s.; gregalis piscis est III, 117, 15 ss.; ter quotannis parit III, 116, 26 ss.; conferta parit idque in aquis profundis III, 117, 14 s.; quonam morbo peculiari afficiatur III, 164, 43 ss.

Chalcis; fusaneus piscis est III, 82, 19 s.; igitur semel quotannis parit III, 82, 18 ss.

Chalcis; a nonnullis vocatur zignis III, 167, 22 s.; parvis lacertis specie similis est III, 167, 23; colore vero racillis III, 167, 24; morsu equum necat vel ei gravem dolorem infigit III, 167, 21 s.

Chalcis; ita teste Homero dii vocant cymindin III, 182, 42. Chalcitis; in Cypro uritur III, 95, 22; ubi eam per plures dies igni iniiciunt, in igne gignuntur animalcula, eaque qualia III, 95, 22 ss.

Chaldæi; philosophiæ auctores apud Babylonios vel Assyrios fr. 67, b.

Chalybes; insula parva ultra eos sita IV, 79, 3.

Chalybicum ferrum; ejus generatio IV, 82, 5 ss.

Chamæ; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41.

Chamæleo; describitur III, 25, 34 ss.; oviparorum gracilissimus est III, 297, 14 s.; idque quia omnium paucissimum habet sanguinem III, 297, 15 s.; quibus in rebus lacertis similis sit, quibus vero ab iis differat III, 25, 35, 41 s.; III, 26, 21, 39; quibus in rebus piscibus III, 25, 36 s.; qua in re simiæ porcinae III, 25, 38; qua in re avibus unguibus III, 26, 2 s.; qua in re crocodilo III, 26, 2 s.; qua in re testudini III, 26, 17 s.; quomodo crura flectat III, 25, 42 s.; quomodo colorem mutet III, 26, 11 ss.; IV, 79, 26; eorum motus admodum tardus est III, 26, 17 s.; moriens pallidus sit atque hunc colorem post mortem servat III, 26, 19 s.; carnem admodum paucam habet idque quibusnam in locis III, 26, 22 s.; item perparum sanguinis, idque quibusnam in locis III, 26, 24 ss.; post mortem cor contrahit, itemque latera et reliqua corporis

- partes III, 26, 35 ss.; hieme latet III, 26, 38 s.; propter metum multiformis fit III, 297, 17 s.; ei similis foret beatus, si una cum fortuna casibus immutaretur II, 10, 35.
- Channa**; v. *Hiatalæ*.
- Chaonia**; fons aquæ durioris in ea in fluvium influens dulcem quidem sed pisces non habentem III, 582, 31 ss.; incolæ ejus, facta ab Hercule potestate, pro piscibus salem elegerunt III, 582, 44 s.; quomodo sal ex illo fonte paretur III, 582, 36 ss.
- Chaos**; ab antiquis Jovis inter antiquissimos deos recensetur, nec tamen eum regnare censent II, 634, 40 s.; omnium primum factum est secundum Hesiodum II, 785, 38; II, 473, 51; III, 672, 42 s.; III, 675, 26; non fuit per infinitum tempus II, 604, 41.
- Charadrius**; avis fissipes est circa mare degens III, 152, 7; ubinam domicilia exstruat III, 181, 40 ss.; et colorem et vocem pravam habet III, 181, 42.
- Chares**; qui cum eo de prodenda Ægina egerat, quare rebus novis studeret, 572, 27; eum accusat Isocrates in *Oratione sociali*, 403, 4; eum populum furno inclusisse dixit Cephisodotus, 396, 40; quidnam de eo dixerit Iphicrates, 397, 27; adversus eum Platonis testimonio usus est Eubulus, 344, 20.
- Chares Parius**; librum conscripsit de agricultura, cum nuda, tum consita, 493, 26.
- Charicles**; Athenis vixit quia triginta viris assentabatur, 572, 5.
- Charidemus Orita**; oppida quædam Æolidos occupabat, 648, 10; Artabazo eum bello petente, pecunia indigebat quo militibus stipendia penderet, 648, 11; quomodo ex oppidorum locupletissimo etiamsi nolente pecuniam exegerit, 648, 14 ss.; multa constituta, mandavit ne quis domi arma possideret, 648, 21; quod mandatum quum primo negligere videretur, subito domos excussit armisque inventas multam exegit, 648, 23 ss.; mercenarius qui erat, civitate donatus est, 378, 33.
- Charilaus Lacedæmonius**; ejus tyrannis abiit in aristocratiâ, 589, 17.
- Charillus rex**; ejus tutelam fugit Lycurgus, 515, 7.
- Charisia**; herba ita dicta in Taygeto monte nascitur IV, 105, 29 ss.; ejus usus IV, 105, 30 ss.
- Charon faber**; eum loquentem introduxit Archilochus, 408, 46.
- Charondas Catanæus**; quibusnam civitatibus leges scripserit, 519, 18; eum perperam Zaleuci discipulum fuisse putant, 519, 25; ei nihil proprium est præterquam quod falsi testimonii actionem instituit, 519, 44; quod ad legum accuratorem attinet vel hodiernis legum latoribus accuratior erat, 519, 46; divitiis magnam multam, pauperibus vero parvam irrogavit, si a judiciis absinuissent, 558, 7; quomodo vocet ejusdem domus participes, 483, 10; mediocrem rem familiarem possidebat, 556, 23.
- Charopus**; ejus filius Nireus fr. 314, a.
- Charybdis**; de ea quid fabulatus sit Æsopus III, 578, 43 ss.
- Chasmatis**; ita terræ motus vocantur qui lates terræ faciunt III, 634, 14 s.
- χαροκόμματα** III, 613, 45.
- χαροτόνιον** 232, 36.
- Chelo** (χελών, χελών ?); mugilis species est III, 83, 19; fr. 180, a; igitur mense Posideone parere incipit atque triginta dies uterum gerit III, 83, 18 ss.; quonam alimento utatur fr. 180, a; (idem qui κέφαλος i. e. *Capito* III, 149, 11).
- Chia**; ubinam inveniantur in lalo animalium eo præditi rum III, 20, 38.
- Chilo**; eum in senatorum ordinem cooptarunt Lacedæmonii, 377, 28; ejus dictum quo modum transire vetat, 364, 18; 372, 48; 373, 8; ejus dictum ἰγυῖα πάρα δ'ἄρα fr. 32, a.
- Chiro**; etiamsi immortalis esset, mortem optavit propter ulceris dolorem II, 210, 26.
- Chius insula**; ibi frequentes sunt mercatores, 548, 38; quomodo ibi eversa fuerit oligarchia, 573, 16; ibi omnia utensilia olearia conduxit Thales, ut pecuniam sibi pararet, 493, 40; patria Hippocratis geometræ III, 558, 32.
- Chii**; Homerum honorarunt, etiamsi civis non esset, 377, 27; eos contra pacta humiles reddiderunt Athenienses, 536, 19; eorum exsules receperunt, sed postmodum ejecerunt Antissexi, 568, 11; quomodo debitorum publice perscriptorum sibi pecuniam paraverint, 642, 33; olim e Pyrrha Lesbieni ostreas vivas attulerunt III, 391, 52 s.; in quænam loca eas seposuerint III, 391, 53 s.
- Chius talus** (ἑστράγαλοι Χίου); mille projicere impossibile est II, 401, 46.
- χλαῖνα** quomodo a chilamye differat fr. 259, b.
- χλαῖνός** v. *Χλαῖνα*.
- Chlorens**; cum quibusnam avibus mutuum gerat bellum quia sua ova devorant III, 173, 4 ss.; turturem necat eique bellum inferit III, 173, 25 s.
- Chlorio**; quantus III, 185, 31; quinam ejus color III, 185, 28; quonam anni tempore appareat et quonam evanescat III, 185, 28 ss.; quinam sint ejus mores III, 184, 17; volandi imperitus est atque pravam colorem habet III, 184, 17 s.; eum e rogo natum esse fabulantur III, 173, 46 s.; ei bellum ingerit atque cum ipsi tum ejus pullis noxia est crex III, 173, 45.
- Chloris**; unde nomen petierit III, 183, 16 s.; quanta sit ejus magnitudo III, 183, 17; quomodo construat nidum III, 183, 18 ss.; in arboribus nidulatur III, 186, 35; in ejus nidum ovum deponit cuculus III, 186, 35 s.; quot ova pariat III, 183, 17 s., cf. *Vireola*.
- χόαι** IV, 99, 4.
- Choaspes**; e Parnasso (Paropamisso) oritur III, 569, 28 s.
- Choephora**; Æschyli citantur, 470, 2.
- Chœrilus**; qualibus exemplis usus sit, 263, 42.
- Citatur** (fr. 1 Düb.), 402, 40; 403, 2.
- Cholas**; quidnam III, 11, 14 s.
- Chones**; ad Cœnotrorum gentem pertinent, 612, 4; versus Iapygiam et Ionium mare Sirin incolunt, 612, 2.
- Chonidas**; eo antiquior Epicharmus, 458, 47.
- Chorda**; quæritur an ejusdem unus et idem sit sonus an semper alius ubi eodem modo se habet ac movetur II, 345, 22 s.; ab iis percussiones aeris multæ et separatæ fiunt, auditu vero nequeunt percipi intermissiones III, 661, 16 ss., cf. III, 657, 38; quales optimæ sint III, 659, 15 ss.; quarum nervi non bene coagmentati sunt, in iis soni flaccidi fiunt III, 662, 9 ss.; ubi intenduntur acutius sonant, idque quare IV, 210, 22; crassiores, ampliores voces edunt III, 661, 42 s.; tenues, vocales tenues faciunt et angustas et capillaceas, idque quare III, 661, 5 s.; detortæ voces duriores faciunt III, 660, 20; minus detortæ molliores III, 660, 25 s.; si quis eas violentius tetigerit, violentiorem facient responsionem III, 660, 22; quando quis non in medio tetigerit, duriores fiunt soni, idque quare III, 660, 30 s.; graviore cur semper actus modulandi committatur IV, 206, 45 ss.; quarumnam sono similis sit adolescentulorum hircu-tallentium vox III, 134, 35 s.; veteres septem habebant IV, 206, 20; IV, 209, 41; IV, 213, 10 s., 32; septem sunt, sed non quia septem hujusmodi numerus est II, 637, 13 ss.; earum tensorium III, 660, 33;

earum percussiones III, 655, 7; madefactæ molles et debiles redduntur IV, 292, 28 s., v. *Hypate* et *Nete*.
 Chorda gravis; cur acutæ sonum valeat IV, 206, 27 ss.

Chorda media; quamobrem ita appellaverint veteres IV, 213, 36; cur eam ita appelleinus quum inter octo nullum sit medium IV, 209, 6 ss.; IV, 213, 9 ss.; acutissima est tetrachordi IV, 209, 47 ss.; veluti conjunctio sonorum maximeque pulchrorum IV, 208, 22 ss.; ea omnes egregiæ cantilenæ sæpe utuntur IV, 208, 14 s.; ad eam crebro boni poetæ deveniunt IV, 208, 15 s.; cur si quis eam, ceteris omnibus concinnatis turbet, omnes finiant IV, 208, 8 ss.; IV, 210, 27 ss.; ad neten comparata gravis est II, 308, 41; ad hypaten vero acuta II, 308, 42; earum altera octo, altera novem tonos continet II, 637, 30 s.; quænam igitur inter eas et versum hexametrum intercedere videatur affinitas II, 637, 31 ss.

Chorda media nuda; cum ea intermedium tempus fit, si paramesen canere oporteat, si vero mesen non fit IV, 206, 46 ss.

Chordæ fidium male compactæ; IV, 180, 26 s.

Chordarum concussio; IV, 145, 48.

χορδοτονοῦ III, 660, 33.

Choregia; ei qui non dignos sed parcos sumptus impendit parvificus est II, 149, 4; pertinet ad munera sumptuosa sed inutilia, 577, 35; curandum ne iis nimium impendant divites, etiamsi velint, 577, 33.

Choregus; ejus munere splendide fungi debet vir magnificus II, 43, 7; ne ejus munere fungi cogerentur, multa pecunia Philoxeno contulerunt Carum locupletissimi, 648, 31 ss.; ejus munere apud comælos fungens Megarensium more purpuram ad chori introitum confert sordide insolens II, 43, 46; quidam Lacedæmone ipse tibia choro succinit, 631, 49; qua conditione a necessitate ejus muneris obeundi cives liberaverit Hippias Atheniensis, 641, 21; non sunt magistratus civiles, 561, 18; duo instituti sunt Callia archonte fr. 304, b; annum quadragesimum excessisse debebant fr. 251, a.

Choricum; pars communis tragædiæ secundum quantitatem, 466, 6; distinguitur in parodum et stasimum, *ibid.*; in scena recipiunt IV, 207, 30; olim per antistrophos agebantur IV, 207, 14 ss.

Chorium; v. *Secundinæ*.

Chorus; e populi hominibus constabat apud veteres IV, 213, 49; eos olim liberi homines agebant IV, 207, 22 ss.; sine eo inutilis est tibicen, 651, 1; ejus magister in chorum recipere nequit qui vocem longe majorem ac pulchriorem quam chorus universus edit, 536, 33; adolescentibus iis studentes interdum vi abigere conantur vocem hircosam, sed frustra III, 134, 41 ss.; cur minus resonant paleis in orchestra sparsis IV, 178, 43 ss.; in eo alii aliud incumbit officium, 524, 3; in eo auspiciant prætorii occidit cum virorum tum seminarum chorus III, 638, 44 ss.; non sese post prandium exercent IV, 308, 47; ei competunt mores modique flebiles, idque quare IV, 213, 50 s.; iis convenit quoque subphrygius (phrygius?) modus IV, 214, 4 s.; quod ei non proprium est subdior et subphrygio modo agimus IV, 214, 5 s.; minus imitatur IV, 207, 41 s.; curator otiosus est quippe qui benevolentiam his juxtata præbet quibus adest IV, 214, 7 s.; histronum uni assimilari debet, 471, 50; ejus cantica hodie plerique ita faciunt, ut potius ad fabulam vel ad aliam tragædiam pertineant, 472, 2; inter ejus cantica intercedunt episodia, 446, 10; ejus cantio non fit post exodum, 466, 11; ejus partes minuit Æschylus, 460,

12; eum, etiamsi iisdem hominibus constet, non eundem esse dicimus, ubi e tragico fit comicus, 523, 4.

Chori introitus (ἰσόδος); ad eum choregi munere fungens apud comælos Megarensium more purpuram confert sordide insolens II, 43, 46.

Chorus comædiarum; eum olim non dabant archon, sed voluntariis constabat, 460, 36.

Chori concentus; v. *Concentus chori*.

Chori tragædiarum; cur in iis neque subdiorius neque subphrygius modus adhibeantur IV, 209, 34 ss.; IV, 213, 40 ss.; initio in deorum præconium aliquid cecinit fr. 28, b.

Chori præcentor; v. *Præcentor*.

Chremes; mons fr. 214, a.

Chremetes; maximatorum Libyæ fluminum quibus nomen inditum est, alterum III, 570, 3 s.; in exterum effunditur mare III, 570, 4; ex Argenteis montibus originem petit III, 570, 5.

Chremps (?); acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.

χρηστὸν ποτινῶν idem quod interficere fr. 291, a.

Chromis; fasanus piscis est, ideoque semel quotannis parit III, 82, 18 ss.; lapidem in capite habet, ideoque hieme male afficitur III, 163, 25 s.; acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.; grunium edit III, 72, 13 s.

Chrysallides (χρυσάλλιδες); ita vocantur animalia in quæ mutantur erucæ III, 93, 36 s.; III, 102, 25 s.; in eam mutantur insectorum vermes III, 347, 8; dein ex ea fit animal III, 347, 9 s.; ita a nonnullis vocantur erucæ indurato putamine immobiles factæ III, 385, 11 s.; ovo comparantur III, 347, 8 s.; III, 384, 47; III, 385, 14 ss., cf. 6; durum habent putamen III, 93, 37; si attingantur motum edunt III, 93, 38; adhaerent meatibus araneosis III, 93, 38 s.; ore carent, nec ullam aliam partem manifestam habent III, 93, 39 s.; nec aliquid gustant, nec excrementum emittunt III, 93, 44 s.; aliquo tempore post disrupto putamine evolvant III, 93, 40 s.; eodem modo quo illæ se gerunt nymphae apum, vesparum et crabronum III, 93, 51 s.

Chryseis; fr. 155, b.

Chrysocolla; ejus fodina in insula Demoneso est IV, 84, 2 s.; ejus pulcherrima species auro similis IV, 84, 4; oculorum medicamentum est, *ibid.*

Chrysometris; spinis vescitur III, 151, 11 s.

χρόνιος Jovis cognomen III, 641, 48.

Chytrus; inter ejus incolas et Clazomenios erat seditio, 568, 25.

Cibus; iis indigere vivos natura necessarium est, 429, 23; sanitatem faciunt, 323, 19; continuo usu a medicamentis differt, 637, 32; cum eum auro præferat asinus teste Heraclito II, 122, 19; eorum odore delectantur esurientes II, 36, 25; eorum odore delectari intemperantibus proprium est, idque quare II, 36, 26; eorum perceptio tactu fit II, 36, 42; iis gaudent intemperantes, *ibid.*; propter voluptatem ex eo percipiendam solam nemo vivere vellet, nisi admodum servile haberet ingenium II, 187, 9; voluptates ac molestiæ eum spectantes causa fuere, cur voluptatem repletionem, molestiam vero defectum esse dixerint II, 118, 40; quæ eum spectant cupidines, rationis expertes sunt 335, 26, 27; quemadmodum eum, sic etiam quod sibi bonum est appetit unumquodque secundum Eudoxum II, 117, 13; eo opus est viro beato II, 126, 36; ejus cupido naturalis est II, 37, 2; modo siccum, modo humidum modo utrumque appetit indigens II, 37, 3; quæ eum spectant jucunda, ad jucunda corporalia ac necessaria pertinent II, 80, 8; iis comparantur homines,

idque quatenus II, 224, 18; ejus penuria misericordiam movet, 359, 10; in eo defectus salubritatem quam excessus II, 197, 41; quinam bonus dicatur, 185, 54; non idem prodest aegroto qui sano II, 241, 34; copiosus præbendus est operariis, 637, 15, 24; servis pro mercede est, 637, 24; pro meritis servis præberi debet, 637, 29; sine castigatione et labore contumeliosos reddit servos, 637, 20; in eo distribuendo quamnam normam sequatur alipta II, 19, 25 ss.; in domo bene dispensata optimus liberis destinatur III, 364, 5 ss.; pejor servis III, 364, 7 s.; vilissimus animalibus domesticis III, 364, 8 s.; æqualem tribuere iis qui corpore dissimiles sunt, noxium est, 540, 40; Lacedæmone pauperibus ac divitibus idem est, 553, 51; multum interest quonam alantur infantes, 622, 35; ne tenniori alantur prægnantes, 622, 1; quibus vescuntur prægnantes, iis sæpe referti sunt foetus III, 140, 33 s.; simpliciter boni ei non dandi qui corpore malo præditus est II, 160, 51; sed potius pauci II, 160, 53; de eorum quantitate decernit ratio medicus II, 242, 21; quænam scientiæ in eo mediocritatem et opportunitatem dijudicat II, 4, 33; II, 190, 32; cur eum imminuere salubre sit IV, 117, 9 ss.; IV, 149, 11 ss.; cum nimii tum nimis pauci sanitatem et robur perdunt, modici vero servant II, 137, 31 ss.; per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4 s.; quovis parari non debet sanitas II, 119, 4; pauciori contenta est mulier quam vir III, 172, 29; lege determinari debet cum juvenibus, tum adultis II, 128, 7, 10, 40; cur ad eum eorum quæ terra gignit idonea sint alia cruda, alia cocta IV, 214, 38 ss.; eum parat agricola secundum Platonem II, 151, 42; omnia ejus receptacula aquæ transitu facta esse censent antiqui III, 220, 32 s.; secundum ejus instrumenta in genera distribuenda sunt animalia, 547, 5; eum recipiunt et elaborant os et ventriculus, *ibid.*; ubi inferuntur, salivam ore emittimus III, 212, 22 s.; propter tumorem ventris cui ansam dat ossibus hic caret III, 241, 50 ss.; cur eum potius hieme concoquamus IV, 297, 44 ss.; cur illum non illico propinquemus post exercitationes et medicamenta epota IV, 148, 30 ss.; IV, 314, 18 ss.; nonnulli purgant, si in certa quadam copia detur IV, 117, 20 ss.; concocto excrementitii supernatant IV, 129, 5; cur eo ingesto inhorrescamus IV, 286, 45 ss.; qui ingesto clamitant cur his vox corrumpatur IV, 178, 9 ss.; cur nonnullis multum temporis uti possimus, aliis vero non IV, 223, 32 ss.; quibusnam multum temporis uti possimus IV, 223, 32 ss.; cur eorum mutatio non minus quam aquarum morbida sit IV, 110, 44 ss.; cur triticeus maxime nobis competat magisque nutriat quam bordaceus IV, 221, 24 ss.; impurus puro mixtus universum utiliore reddit, 531, 54; per balnea et ejus generis alia concoquitur III, 611, 26 s.; principium tamen concoctionis calor est ei insitus III, 611, 27 s.; ultimum agens est et rem quæ afficitur tangit II, 447, 17; igitur ubi agit et ipse afficitur, idque quomodo II, 447, 15 s.; quomodo ascendat IV, 34, 35; in iis coquendis ipsi calorem moderamus III, 362, 5 s.; cur qui eo semel tantum utuntur morosiores sint quam qui bis fr. 207, a; parcus per astatem convenit IV, 115 25 s.; eum reponunt apes, non vero crabrones III, 202, 45 s., cf. III, 195, 8; eum soboli, ubi incrementum cepit, in cellulis apponunt apes III, 198, 13 s.; eum apibus per hiemem relinquunt apiaril alvearia castantes, idque quare III, 198, 18 ss., v. *Alimentum, Opsonia*.

Cibus e lege sumendus (ἀναγκαστικά); eo usque ad pubertatem abstinere debent pueri, 627, 39; iis exer-

cendi sunt pueri, ubi post pubertatem tres annos reliquis disciplinis tribuerunt, 627, 48.

Cibus varius (ποικίλη); eo gaudent omnia animalia III, 166, 8 s.; eo optime saginantur suæ III, 166, 7 ss.; morbidus est, idque quare IV, 111, 2 s.

Cibo repleti; cur iis foetida minime videantur IV, 310, 1 s.

Cibi et potus; alio loco transeunt quam quo spiramus IV, 284, 47; nimii vel nimis parci sanitatem perdunt II, 16, 8; augent vero faciuntque et servant moderati II, 16, 10; qui quoslibet sibi obvios nimia copia ingurgitant, naturæ modum excedunt II, 37, 10; quomodo vocentur qui ita ventrem implent II, 37, 13.

Cicadæ (τίττιγες); insecta sunt quæ a congeneribus animalibus gignantur III, 93, 15; III, 328, 28; omnium insectorum maxime peculiarem habent naturam III, 282, 52; unicum animal est quod ore careat III, 68, 14 s.; apud eas os et lingua in unam partem coalescunt III, 68, 15 s.; III, 282, 53 s.; eaque quasi radice alimentum ex humore capiunt III, 282, 54 s.; omnium insectorum paucissimo alimento contentæ sunt III, 283, 4 s.; iis tanquam alimentum sufficit humor qui e spiritu restat (i. e. ros) III, 283, 5 s.; rore vivunt III, 68, 17; paucos dies vivunt sed uno plures III, 283, 8 s.; eorum ventriculus nullum excrementum continet III, 68, 17 s.; pertinent ad insecta quæ bombum edunt III, 543, 10, cf. *Insecta quæ bombum edunt* et *Insecta quæ reliquis diutius vivunt*; canere dicuntur III, 72, 2, cf. *Achetæ*; canentes eodem modo canunt quo alia quædam insecta bombum edunt III, 543, 23 s.; canentes calidiores sunt et sub septo transverso fissæ III, 543, 24 s.; non canentes vero hac parte fissione carent III, 543, 25 s.; earum voces argutæ III, 661, 49; post solstitia canere videntur IV, 85, 6 s.; multa earum genera sunt, eaque quomodo inter se differentia III, 68, 18 ss.; earum duo sunt genera III, 100, 10; in utroque genere aliæ septo transverso divisæ sunt, aliæ indivisæ III, 100, 13 ss.; item in utroque genere divisæ canunt, indivisæ non canunt III, 100, 14 s.; in quibusnam locis inveniuntur, in quibusnam desint III, 100, 18 s.; in aliis Milesiæ partibus desunt, in aliis adsunt III, 163, 40 ss.; eodem modo se res habet in Cephalenia III, 168, 42 ss.; utriusque generis eodem modo coeunt quo reliqua insecta, idque qua ratione III, 100, 22 s.; earum mas aliquid in feminam immittit III, 100, 24 ss.; earum femina pudendum scissum habet III, 100, 25 s.; quonam modo et in quibusnam locis pariant III, 100, 27 ss.; habent in posteriori corporis parte mucronem acutum quo foramina fodere possunt III, 100, 28; eorum foetus in terram cadunt si in scillæ caules aut vitium pedamenta pepererint III, 100, 30 ss.; pluvio tempore frequentes sunt III, 100, 34; earum vermes in tettigometram transeunt III, 100, 34 s.; quando suavisissimæ ad edendum sint III, 100, 35 s., 42 s.; circa solstitium noctu exeunt disrupto putamine III, 100, 36 ss.; disrupto folliculo exeunt relicto humore quodam parco III, 162, 18 s.; postquam exierunt in oleis vel arundinibus considunt III, 162, 17 s.; mox avolant et canunt III, 162, 20; tunc evadunt cicadæ proprie sic dictæ, idque quales atque canunt III, 100, 38 ss.; in utroque genere mares canunt, feminæ vero silent III, 100, 40 ss.; feminæ earum ova alba habent III, 100, 43; si quis eas avolantes abigit, humorem aquosum emittunt III, 100, 43 s.; inde agricolæ eas urinam excrementumque habere atque rore ali censent III, 100, 44 s.; quo argumento probent se visum hebetem habere III, 100, 46 ss.; cavendum esse na-

- humi canerent, Locrenses monuit Stesichorus, 372, 28; 398, 33.
- Cicadastræ; v. Tettigoni**
- Cicatrix; res adventitiæ sunt III, 329, 47; quatenus iis interdum parentibus similes nascantur liberi III, 329, 47 ss.; parentum interdum exhibent liberi III, 141, 29 s.; IV, 326, 17 s.; quamobrem non obducatur ambustis partibus articulis vicinis, idque in nonnullis observetur IV, 297, 20 ss.; quamobrem difficulter inducantur igne ambustis IV, 298, 20 ss.; cur reliquo in corpore nigræ, in oculis vero albæ fiant IV, 158, 29 ss.; IV, 159, 39 ss.; eorum qui vitio lienis tenentur nigræ sunt IV, 159, 15 ss.; cur in iis pili non oriantur IV, 136, 68 s.; IV, 160, 37 ss.; cur in iis apud equos et asinos pili erumpant, apud homines vero non IV, 322, 49 ss.; IV, 325, 25 ss.; cur apud equos non albi pili renascantur ubi hordeo combusto et comminuto ulcera adspargantur IV, 325, 46 ss.; cur alba ibi fiat, ubi sæpius ulcus exstitit IV, 160, 24 ss.; Ulyssis alio modo a nutrice agnoscitur ac a subulo, 469, 38, 41.**
- Cicer (ἰπτινδοί); ei haud absimilis est sistrum planta IV, 105, 16; iis optime saginantur sues III, 166, 6 s.; ex alborum putamine constare videtur purpurarum favago III, 87, 27 s., cf. 37 s.**
- Cicindelæ (λαμπυρί, πυγολαμπί); partim alatæ sunt, partim alis carent III, 56, 3; III, 223, 50.**
- Cicindelæ non alatæ; e quolibet erucis fiant III, 94, 23 ss.; ex iis fiunt animalia alata cirrhi vocati III, 94, 25 s.**
- Cicones; Orpheum sepeliverunt fr. 316, a.**
- Ciconia (πελαργός); avis fissipes est circa fluvios ac lacus degens III, 151, 47 s.; eam magnitudine æquat corvus palmipes III, 152, 11; latitat III, 161, 11; suis vulneribus origanum imponit III, 178, 5 ss.; eam parentibus educationis gratiam referre omnes fabulantur III, 183, 6 s.; in Thessalia eas venerantur, idque quare IV, 78, 27 ss.**
- Ciconia montana; v. Oripelargus.**
- Cicuta animalia; v. Animalia mansueta.**
- Cicuta (κώκετον); ejus effectus IV, 132, 38 s.; ea Pe- liades patrem interfecerunt nescientes II, 203, 8.**
- Cilia (βλεφαρίδες); quidam III, 9, 3 s.; pilis congenitis accensenda sunt III, 47, 52 s.; non augentur sed defluunt post veneris usum III, 48, 27 ss.; idque eo citius quo magis in venerem proclives sunt III, 48, 29 s.; cur iis quibus defluunt salaces sint IV, 139, 43 ss.; tardissime canescunt III, 48, 30; cur non canescant IV, 303, 30 ss.; tutandi gratia exstant III, 247, 39 s.; id est propter res in oculis incidentes III, 247, 42 s.; ideoque vallis comparantur III, 247, 46 s.; inde et necessario exstant III, 247, 48 ss.; iis carent qui pilis carent III, 246, 47 s.; igitur iis carent aves et squarrosea animalia III, 27, 21 s.; III, 246, 48; iis præditus est struthio Libycus III, 246, 49, s.; idque in palpebra superiori III, 303, 39, 41; qualla habeat similia III, 24, 26 s.; quomodo earum ratione a quadrupedibus viviparis differat homo III, 19, 10 ss.; III, 24, 25 ss.; qui æs urinatorum effodiunt iis nascuntur si iis carent IV, 84, 12 s.**
- Cilicia; ibi Mallus IV, 45, 1; circa eam aquæ est vortex in quem animalia suffocata immersa vitæ restituuntur IV, 79, 16 ss.; ibi (?) fendentur capræ III, 169, 16 s.; in ea Timonis avia vivit fr. 217, b**
- κίρκις; v. Sordidus.**
- Cinnices (κίρκες); insecta sunt quæ vivorum corporum succum depascuntur III, 101, 1 ss.; igitur coitu generant lendes e quibus rursus nihil aliud fit III, 101, 3 s.; e quanam re generentur III, 101, 7 s.**
- Cimmerii; ab iis Cimmerius Cimmeris vocabatur fr. 253, a.**
- Cimmeris; v. Cimmerii.**
- Cimon; eum in pompa Olympica deducenda æmulatus est Themistocles II, 216, 29; Laciadis cenam parabat fr. 231, a; ejus progenies degeneravit, 366, 25.**
- Cinado; adversus Spartiatas conspiravit, idque quando et quare, 573, 18.**
- Cinædus; ejus signa IV, 5, 44 ss.; caput ad dextram partem inclinant fr. 194, a; ejus exemplum Dionysius sophista citatur IV, 5, 49.**
- Cinclus (κίχλος); avis est fissipes minutior quæ circa fluvios ac lacus degit III, 151, 49 s.; caudam movet III, 151, 51; circa mare vivit III, 182, 16 s.; difficulter capitur, sed facile circuratur III, 182, 18; quinam sint ejus mores III, 182, 17; partium posteriorum impotens est III, 182, 19.**
- κίνηματα; v. Salus.**
- Cineritium (φαίν); inter album et nigrum intermedium, 18, 24; 182, 12.**
- Cinesia; duo fuerunt fr. 304, a.**
- Cinis; calorem intra se continet, idque quare III, 581, 31; res ignita sicca est, ideoque in ea restat aliquis calor III, 233, 20 ss.; III, 267, 31 s.; calidus est III, 624, 37 ss.; humori mixtus, actu et per accidens humidus est, per se vero et potentia siccus III, 233, 48 ss.; omnis amarus est, idque quare III, 483, 54 ss.; quare modo fulminis urat IV, 239, 24 s.; quare albus evadat III, 643, 4; in eo minus concoquitur odor IV, 187, 27 s.; in iis quæ comburuntur illud fit quod a calore evictum non fuerit III, 580, 50 ss.; omnium rerum salus est et sulfurem redolet IV, 239, 24 s.; qui sub eo occultatur ignis, diutius perstat, idque quare III, 535, 45 ss.; ejus crebra interstitia esse videntur IV, 241, 16 s.; tantum aquæ recipit quantum vas inane aiunt inanitas assertores II, 293, 3; hujus argumenti vanitas ostenditur II, 294, 6, 11 s.; utrum eum aqua recipiat, an cinis aquam IV, 241, 27 s.; quæ per eum percolatur aqua, amarum saporem efficit III, 482, 48 s.; IV, 239, 14 s.; aqua per eum colorata III, 579, 55; aqua eo percolata calorem sibi adsiscit III, 626, 46; nonnulli aquæ per eum colatæ mare comparant III, 574, 55 ss.; calidus in aquam injectus, eam dirimit et in aerem vertit IV, 241, 23 s.; ubi eo diu operiuntur insecta quæ perperam suffocata dicuntur, reviviscunt III, 543, 42 s.**
- Cinnabari; lapis e concretionem cineris ortus III, 609, 22 s.; ejus colorem simulat martichoras secundum Ctesiam III, 22, 42 s.**
- Cinnamomum; eo fiunt Rhodiaceæ ollulae quæ vocantur fr. 66, a; ex aliunde advecto construere nidum fertur cinnamomus avis III, 183, 24 ss.; quomodo id colligant hujus regionis incolæ III, 183, 29 ss.**
- Cinnamomus avis; nidum e cinnamomo aliunde advecto facere dicitur III, 183, 24 ss.; in altis arboribus, earumque ramis nidulatur III, 183, 27 ss.; ejus nidum ad cinnamomum colligendum sagittis plumbo munitis de arboribus dejiciunt regionis incolæ III, 183, 29 ss.**
- Cios; nomen a Cio habet qui Milesiorum ibi coloniam deduxit fr. 264, b.**
- Cius; coloniam Milesiorum Cium deduxit fr. 264, b.**
- Circæus mons Italiæ; letale ibi venenum nasci fertur IV, 86, 30; ab eo in Italia et Sicilia Thracias Circas vocatur IV, 46, 1 s.**
- Circas (κίρκας; cf. Rose, Arist. Pseudop. p. 248); ita in Sicilia et Italia Thracias vocatur a Circæo IV, 46, 1 s., cf. III, 632, 33.**
- Circe; Atlantis filia fr. 155, b; qualem se erga illam ostenderit Ulysses fr. 155, b.**
- Circuitus (περίδροος); aut eo, aut alio modo semper ea-**

dem fieri debent II, 604, 41 s., cf. II, 608, 39 ss.; eos facere non oportet, ubi breviori via incedere licet III, 401, 46; ut fieret, in politiam proprie sic dicam mutari debuisset tyrannis, 589, 11; quodam omnia mutari, nec quidquam manere perhibet Plato, 588, 38; cuiusmodi sit iste circuitus, 588, 40.

Circuitus naturales (αἱ κατὰ φύσιν περίοδοι); quinam III, 413, 30 ss.; generationis et vitæ et graviditatis tempora dimetiuntur III, 413, 28 ss.

Circuitus orbis terrarum; utiles sunt iis qui de legum latione disserere volunt, et quare, 320, 11; eos qui conscripserunt, Libyæ superioris quasdam gentes uxores communes habere narrant, 498, 47.

Circuitus orbis terrarum qui descriperunt; v. *Geographici*.

Circularis latio (ἡ κύκλου ὥρα, ὥρα ἐγκύκλιος); unicus motus est qui tempore infinitus esse possit II, 338, 7; unicus motus esse probatur qui simul infinitus et continuus esse possit II, 358, 34 ss., cf. II, 362, 17 s., 27; II, 363, 3 s., 19, 22; movetur ad idem ad quod devenit II, 362, 20; nec motibus contrariis aut oppositis simul movetur II, 362, 21 s.; motus est ex se ipso ad idem II, 362, 28; omnium lationum prima esse probatur II, 366, 48 s.; II, 363, 6 ss.; ejus numerus notissimus est II, 307, 2 s.; magis simplex et perfecta est quam latio per lineam rectam II, 363, 9; in ea indeterminata sunt principium et medium et finis II, 363, 27; sola æqualis esse potest II, 363, 42 s.; in ea naturaliter nec principium nec medium, nec finis sunt, sed extra, nempe in centro II, 363, 46 s.; perfecta est II, 389, 28; maxime temporis mensura est, ipsamque rursus metitur tempus II, 307, 1 14 s., 17, cf. 6 s.; omnia quæ ea moventur, a tergo manent ideoque duobus moventur lationibus, excepta prima sphaera II, 407, 40 ss.; continet motus imperfectos et finem habentes, *ibid.*; ipsa nec principium, nec finem habet II, 389, 29; reliquis motibus vel causæ principium est, vel eorum cessationem recipit II, 389, 31; mensura omnium motuum est quia primus est II, 363, 41 s.; quia omnium motuum primus est, eorum mensura est II, 363, 39 ss.; idem motus esset ac latio recta, si motus necessario specie unus esset, quando idem ex eodem ad idem trahit II, 312, 47; ejus medium nobis obversum supra proprie sic dictum est II, 290, 41 ss.; longe a nobis remota est, non tam loco quam eo quod paucum sensum habemus eorum quæ ei accidunt II, 392, 21; suam de ea opinionem elegantiores et magis cum divinatione de deo consentaneam esse pronuntiat Aristoteles II, 390, 10 ss.

Circularis latio superior; ab ea pendet solis motus II, 467, 34.

Circulari lationi subditum corpus; tanquam materies quædam est et potentia calida, frigida, sicca et humida III, 555, 8 ss.; talisque fit vel motu vel quiete III, 555, 11 s.

Circularis motus; necessario primus atque igitur recto motu prior est II, 368, 48; II, 369, 3; circuli figura continetur IV, 29, 22; ei inest necessitas simplex II, 467, 26; natura continet primi motus principium, primum II, 573, 47 s.; igitur prima magnitudo una est II, 573, 49 s.; æternus est II, 395, 5, 40; II, 464, 33; II, 465, 39 s.; II, 467, 29 s.; unicus est qui continuus sit et æternus II, 369, 22; igitur et motus qui ab eo pendent et qui propter eum fiunt necessarii sunt II, 467, 30 ss.; infinitus esse nequit II, 373, 39 ss.; ejus numerus est tempus II, 466, 11; ex eodem ad idem fit II, 371, 41 s., 44; circum medium fit II, 368, 17; II, 477, 44; simplex est II, 368, 39, 15, 30 s.; ei nec prin-

cipium, nec medium nec finis simpliciter II, 395, 39 s.; ideoque nec locus inde, nec locus ad quem fertur II, 395, 38; longitudine coactus est et infractus II, 395, 40 s.; ei nullus alius circularis motus oppositus est II, 392, 20; ei nihil contrarium esse probatur II, 370, 19; II, 371, 16 ss.; II, 395, 3; aliquatenus opposita habet ea quæ per diametrum a se invicem distant II, 380, 1 s.; toti tamen nihil contrarium est II, 380, 2 s.; cum generationis ipsius, tum ejus perpetuitatis causa est, idque quare II, 464, 34, 44, cf. II, 465, 38 s.; II, 467, 29 ss.; plures si sint, plura moventia esse debent II, 466, 6 s.; si plures essent mundi, in unoquoque æternus esse deberet II, 380, 24; ejus ope probari possit plures mundos non exstare, *ibid.*; sempiternus est et finem motus in loco non consequitur III, 553, 3 ss.; ei necessario contiguus est mundus qui terram circumdat III, 552, 39 s.; eo regitur idem mundus III, 553, 1; ejus potentia causa est movens meteororum III, 553, 16 ss.; circa eum mundus totus primo elemento plenus est III, 553, 37 s.; neque nos solum eum hoc plenum esse censemus, sed ita fert etiam, ut videtur, prisca quædam prioris ævi hominum opinio III, 553, 38 ss.; ei proxima pars mundi terram circumdantis semper motu discernitur ac incenditur ac calorem ciet III, 555, 5 ss.; ei proxima pars mundi terram circumdantis calida et sicca exhalatione constat III, 560, 15 ss.; exhalationem siccam et magnam partem aeris ei subditi secum circulari motu circa terram circumagat III, 560, 17 ss.; eum imitantur omnia quæ secundum affectus et potentias in se invicem mutantur, e. gr. elementa II, 465, 40 ss.; exponitur cur plures sint II, 392, 21 ss., cf. II, 393, 12.

Circularis probatio (τὸ κύκλου δείκνυσθαι); quidnam sit, 97, 3; 98, 13; quatenus fieri possit in syllogismis primæ figuræ, 97, 7 ss.; quatenus in syllogismis secundæ figuræ, 98, 36, cf. 124, 39; quatenus in syllogismis tertiæ figuræ, 99, 14, cf. 124, 39.

Circulus; definitur figura plana et sic deinceps II, 616, 24; II, 563, 22; ineptum esset si notio ejus a notione ideæ circuli differre diceretur, quod hæc hujus exemplar sit, idque quare II, 616, 22 ss.; est planum ubi vis æque a centro distans, 391, 42; figura est angulis carens II, 526, 3 s.; ejus principia sunt centrum et circumferentia II, 366, 21 s.; omnis figura est, 133, 9; æque ad figuræ genus pertinet ac triangulus II, 307, 28 s.; omnium linearum maxime una est, idque quare II, 520, 14 s.; ejus falsus sermo ad triangulum pertinere potest II, 533, 1; idem est quod circulum esse II, 549, 46; basis est coni IV, 194, 52; qui eum definit, non determinat cur sit, nec cur hoc circulus sit, 158, 43; vocabulum hoc totum aliquid significat a definitione in singulas ipsius partes dirimendum II, 248, 22; in eo aliud aliud circumdat II, 291, 21; perfectus est II, 368, 50; II, 520, 15; perfectus est, quando maxime optimus circulus factus est II, 337, 23; eum circumdans linea perfecta est II, 393, 29; infinitus non exstat II, 373, 43, 45, 48; quatenus infinito similis sit, quatenus non II, 282, 43; magis ac minus non recipit, 16, 25; initium habet, etiamsi non finitus sit II, 467, 20; in eo semper aliquid quiescit, unde motum incipit III, 473, 21 s.; numero infiniti per eadem puncta duci possunt II, 371, 30; IV, 196, 12 s.; ei maxime lineam rectam opponere solemus II, 371, 18; fieri potest II, 545, 39; interit in segmenta, idque quare II, 548, 41 s.; semper in eodem habet concavum et convexum II, 305, 14; ei hac in re comparatur tempus quippe quod semper simul in principio et fine est, *ibid.*; eodem modo se habet in figuris pla-

- 26 ss.; eo refrigerante alimenti exhalationem fluxiones morbidæ de capite descendunt III, 486, 13 s., cf. III, 238, 50 ss.; ubi ejus temperamentum mediocri frigidius est de capite descendunt fluxiones pituitæ et sanie, idque quomodo III, 238, 49 ss.; III, 506, 17 ss.; somni causa est animalibus eo præditis, idque quomodo III, 239, 8 ss., cf. III, 505, 32 ss.; III, 506, 1 ss.; ut facilius sit ejus exhalatio plurimas suturas circum caput habet homo III, 239, 38 ss.; si ultra modum siccescat aut humectetur, munere suo fungi nequit, sed mortem, deliria et morbos affert III, 239, 41 ss.; quum ejus sanguis aliquo modo immutatur vel afficitur, cordis calor vel principium facillime ejus affectionis particeps fit III, 239, 48 ss.; id animalia habent ad totius naturæ salutem III, 238, 18 s.; temperat nempe cordis calorem atque fervorem III, 238, 40 s., cf. 33 s.; III, 243, 48; ubi coquitur, siccum et durum evadit III, 239, 21 s.; unde patet id terræ et aquæ particeps esse III, 239, 20, cf. 22 s.; III, 238, 36 s.; a debilitate ac cruditate ejus humoris pendent æque canities ac cæsietas oculorum III, 417, 37 s.; ejus moles ac humiditas etiam causa est cur homo solus manifeste canescat III, 424, 16 s.; relaxatur seminum calore et lævitate unguentorum et florum fr. 205, b; apud juniores humidius est III, 417, 14 s.; ejus pondus causa est cur diu caput regere nequeant infantes III, 363, 32 ss.; multum ejus obtinent spadones IV, 172, 7 s.; ex eo semen venit IV, 172, 10; loca circa id commune aliquid cum pulmone habent IV, 280, 5; IV, 300, 9 s.; dubitatur an in eo primo resideat substantia animalis II, 549, 17; nonnulli in eo et medulla dorsali principium inveniri statuunt III, 668, 3 s.; secundum quosdam animalium principium est II, 514, 29; nonnulli ab eo pendere arbitrantur sensum III, 534, 36 s.; id perperam nonnulli sensus instrumentum vel causam esse censent III, 243, 43 s., 49, cf. III, 244, 25 ss.; omnes ex eo venarum originem repetunt III, 40, 16 s.; quænam animalia eo prædita III, 13, 31 s.; id necessario habent omnia animalia sanguine prædita, idque ubinam et quare III, 238, 37 s.; III, 288, 38 ss.; exsanguia vero nulla, nisi pro portione, e. gr. polypus III, 238, 38 s., cf. III, 506, 12 s.; viri majus habent quam mulieres, idque quare III, 239, 28 ss.; apud pleraque animalia in medio pusillum carum continet III, 13, 46 s.; sicca habent Æthiopes et regionum calidarum incolæ III, 421, 10; ab eo profecti duo meatus apud aspalacem juxta oculorum sedem decurrunt, idque a quonam ejus loco III, 68, 50 s.; quibusnam animalibus pingue sit, quibusnam aridum III, 51, 14 ss.; chamæleontis ubinam situm III, 26, 27 s.; chamæleontis cum oculis continuatur III, 26, 28 s.; ante id apud cetacea sita est fistula III, 303, 12; III, 545, 36 s.; alioqui id a spina dorsali separasset III, 303, 12 s.; ad id non pertendunt meatus quos perperam piscibus olfactus instrumentum esse censent III, 69, 24; molluscorum parvum est atque parvo cartilagine continetur III, 57, 1 s.; ubinam situm sit III, 57, 1; ab eo apud mares ad inferiorem alvei partem tendit meatus III, 57, 32 ss.
- Cerebro** quod respondet (τὸ ἀνάλογον τῷ ἐγκέφαλῳ); apud animalia cerebro carentia somni causa est III, 239, 10; apud eadem animalia omnium partium frigidissima est III, 506, 12 ss.
- Ceres**; metuens ne Corcyra continenti jungeretur fluviorum Epiroticorum alluvie, a Neptuno petiit ut eorum cursum averteret fr. 263, b; eadem, falce a Vulcano petita, Titanas metere docuit fr. 263, b; Eleusiniis laudos instituit fr. 311, b; ei consecrari jussit mundum muliebrem Dionysius Syracusanus, 644, 14; postea eam finxit sibi hunc mundum mutuum dedisse, 644, 30; natam esse circum Ennam, unde probent IV, 88, 8 s.
- Ceres Eleusinia**; ejus templum quum exstruerent Athenienses columnam cum inscriptione invenerunt IV, 99, 40 ss.
- Ceres Nemea**; ei consecrari jussit Aristoteles matris suæ imaginem fr. 332, b.
- Cereum vas** (κῆρυον ἄγγεον); si quis per diem et noctem obturatum in mare demittat, reperitur aqua potulenta plenum III, 147, 50 ss.; III, 582, 3 ss.
- Cerinthus** (κῆρινθος); eo tanquam cibo utuntur apes III, 195, 14 s.; III, 198, 23 s.; deterior melle est et dulcedine ficos simulat III, 195, 15 s.; duritie ceram æquat III, 198, 24., cf. *Erihace*.
- Cernere**; cur melius possimus manu præ lucerna aut sole ante lumen objecta IV, 277, 30 ss.
- Ceropiceum**; v. *Pisoceros*.
- Certamen** (ἀγών); eodem modo est quo infinitum, idque et potentia et actu II, 281, 38 ss., 48; II, 282, 15; qui ad aliquod se exercent probant habitus ex agendi assiduitate acquiri II, 30, 17; in iis victoriam parvi facit vir magnanimus II, 245, 16; injustitiæ quæ in iis obtinet comparatur disputatio litigiosa, 288, 4; qualia tragicissima sint, 467, 12; eo carere potest tragediæ facultas, 462, 38, cf. 481, 15.
- Certamina musica**; ea quæ spectant artis partes, pueri doceri non debent, 631, 24; 632, 16; nuper in ea atque ex iis in educationem invecta sunt mirifica ac artificiosa quædam commenta, 631, 25; etiam ad importunorum et illiberalium spectatorum remissionem instituenda sunt, 633, 22; qui eorum causa musicam exercet non sine virtutis causa, sed propter importunam spectatorum voluptatem agit, 632, 16; eorum in gratiam musicam exercere liberis hominibus non convenit, sed potius mercenariis, 632, 19; artificibus non illiberalibus similes evadunt qui eorum in gratiam musicam exercent, 632, 20.
- Certamina publica**; ubi in iis indigno decernitur palma, judices injuste agere videntur, non vero qui eam accepit II, 155, 29 ss.
- Certandi facultas** (δύναμις ἀγωνιστική); corporis virtus est, 320, 39; pars felicitatis, 320, 39; quonam constet, 322, 18.
- Certantes**; iis alius est scopus quam discenti vel iis qui contemplandi gratia disputant, 267, 14; iis ambobus non licet communem finem persequi, 271, 6.
- Certhius** (κέρτιος); parva avicula est III, 184, 35 s.; quinam sint ejus mores III, 184, 36, 38; arbores incolit III, 184, 37; cossis vescitur, *ibid.*; claram vocem habet III, 184, 38.
- Certius** (βεβαίωτερον); dummodo quid sit, sufficit ad redarguendos principii contradictionis obtrectatores II, 508, 21 ss.
- Cerussa** (ψευρόδιον sive ψευδίον); in ea eadem albedo apparet ac in nive II, 5, 9; quomodo ejus ope conceptionem prævertant mulieres III, 137, 30 ss.; quum eam undequaque albam esse dicimus, significamus in omnibus ejus partibus inesse albedinem III, 677, 43.
- Cervix** (ἐκρωρίς); idem quod collum III, 288, 32 s.; posterior pars colli est III, 11, 1 s.; ad truncum non pertinet III, 11, 2 s.; ejus venas si quis premat, dormiunt IV, 286, 39 s.
- Cervus** (ἐλαφος); animal viviparum magnum est III, 77, 52 s.; pertinet ad quadrupedes viviparas, nulla alia specie intersecta III, 7, 45; III, 30, 18 s.; eum magnitudine æquat equicervus III, 19, 27; fera

quadrupes est III, 176, 10; satis prudens est III, 176, 10; prudens et meliculusus est III, 4, 26 s.; etsi fera sit, interdum nobiscum alitur III, 208, 49 s.; ruminat III, 208, 50; felle caret III, 30, 19, 29 s.; III, 274, 39 s.; III, 275, 33 s.; longævus est III, 275, 34 s.; inde nonnulli antiqui putarunt longevitatem a fellis absentia pendere III, 275, 33 s.; magnum cor habet, idque quare III, 260, 28 s.; vermes in capite habet, idque quot quales et ubinam III, 30, 24 ss.; ejus intestina admodum amara sunt III, 30, 30 s.; igitur ea gustare nolunt canes, nisi admodum pinguis sit III, 30, 31 s.; eorum sanguis fibras non continet III, 44, 28 s.; III, 235, 21; III, 617, 48 ss.; igitur non perinde ac reliquis coit, idque quatenus III, 44, 31 ss., cf. III, 51, 48; eorum sanguis ad aquam magis pertinet et frigidissimus est III, 617, 48 s.; cornigerus est, ideoque plures ventriculos habet III, 271, 22 s.; cornigerus est et hinc mammas in femoribus habet, idque quare III, 292, 27 ss.; naturaliter bisulcus et cornutus est III, 20, 16, 24; solus animalium cornua per totum solida et ramosa habet III, 20, 47 s.; III, 255, 18 s.; cornua habent III, 252, 44; etiam si iniutilia sint III, 255, 52; iis magis nocet quam prodest cornuum magnitudo et multiplex scissio III, 254, 28 s.; igitur celeritate injurias evitant III, 254, 27 s.; solus cornua quotannis abijcit atque repullulare facit III, 20, 52 s.; III, 46, 33 s.; III, 255, 19; idque usque ad bimatum III, 20, 52 s.; III, 46, 33 s.; cur cornua abijciunt III, 255, 18 ss.; quonam mense cornua abijciunt III, 176, 43; cornuum casus apud eos foliorum casui similis IV, 23, 52; abijciunt cornua locis abditis et inventu difficilibus, idque quare III, 176, 22; IV, 76, 4 ss.; proverbij loco citantur loca ubi cornua abijciunt III, 176, 23 s., v. *Cornu cervinum*; iis abjectis interdum latent III, 176, 44; idque in densis fruticetis muscarum metu III, 176, 45; noctu vero pascuntur hoc tempore donec cornua renascantur III, 176, 47; sinistrum cornu abjectum abscondere dicuntur, idque quare III, 176, 25 ss.; anniculis vix oriuntur cornua III, 176, 27 ss.; biennes recta cornua edunt III, 176, 30; triennes vero furcata III, 176, 32; ab eo inde tempore ad sextum annum usque semper asperiora et ramosiora III, 176, 32 s.; quæ exinde edunt cornua semper similia sunt III, 176, 34; ideoque eorum ætas inde a sexto anno cornuum opo dignosci nequit III, 176, 34 s.; quibusnam signis a reliquis distinguantur senes III, 176, 35 ss.; quomodo pullulent eorum cornua III, 176, 47 s.; acuta cornua soli exponunt, ut durescant et percoquantur III, 176, 48 s.; quando abdita loca relinquunt cornubus freti III, 176, 50 ss.; a phalangio aut alio simili animali commorsi caneros colligunt atque comedunt III, 177, 5 ss.; quomodo capiantur III, 177, 11 ss.; ubi arrectas habent aures, acute audiunt III, 177, 5 ss.; demissis vero auribus eos latet strepitus III, 177, 17; ignavissimi sunt et pilum mollem habet IV, 3, 36; quatenus ei pilis similis sit latex III, 150, 49 s.; albus factus III, 652, 54; et cauda parva est, quemadmodum vitulo marino III, 19, 1 s.; acutæ vocis sunt IV, 4, 25; ejus faciem habet tarandus IV, 79, 27; quonam anni tempore coeant III, 130, 40 s.; fabulantur eos longævus esse III, 131, 6 ss.; natura sua salaces sunt III, 131, 25; hieme macri et debiles fiunt III, 131, 29 s.; sub ver maxime cursu vigent III, 131, 30 s.; fugientes subsistant interdum atque tunc iterum cursum repetant III, 131, 31 s.; idque quia eorum intestina debilia sunt III, 131, 33 ss.; eos celeriter æquat martichoras secundum Ctesiam III, 22, 46; eos aggregatur ursus III, 153, 19; eos capiunt pardi, idque quomodo

III, 177, 37 s.; quatenus eo viso vel reperto gaudeat leo II, 36, 33; in Libya desunt III, 169, 5 s.; de eo equo et homine fabula Stesichori, 370, 29; in Epiro dextrum cornu defodere dicuntur, idque repertum rebus multis utile esse IV, 86, 21 ss.; ad eum referuntur qui nasum simum habent IV, 11, 10 s.; item qui faciem carnosam IV, 11, 15 s.; item qui collum tenue et longum IV, 10, 37; exemplum citatur IV, 2, 13.

Cervus mas; pudendum nervosum habet III, 21, 50 s.; quomodo vocis ratione a cerva differat III, 85, 8 s., 11 s.; coitus tempore vocem emittit III, 85, 9 s.; eosdem ac illi dentes habent cervæ III, 255, 49; versus finem ætatis admodum pinguis evadit III, 176, 19 s.; unde propter obesitatem tunc facile capitur III, 176, 21; ideo hoc tempore nunquam comparet, sed solita cubilia relinquit III, 176, 20 s.; feminas mutant III, 130, 38 s.; quisque eorum plures implet cervas III, 130, 42 s.; impletis feminis segregantur III, 131, 16 s.; scrobem quisque eorum separatim fodit III, 131, 18; coitus tempore fœtent III, 131, 18 s.; eorum facies tunc nigrescit, idque quare III, 131, 19 s.; ita se habent donec imbres superveniunt III, 131, 20 s.; ætate admodum pinguescunt III, 131, 23 s.; ideoque currere nequeunt adeo ut eos facile cursu assequantur pedites III, 131, 24 ss.; tunc propter anhelitum et ardorem ad aquam confugiunt III, 131, 26 s.; coitus tempore eorum carnes prævæ ac male olentes fiunt III, 131, 27 s.

Cerva; cornibus caret III, 76, 14; III, 252, 44 s.; idque quare III, 252, 42 s.; III, 255, 48 ss.; si eam cornibus carere ignorasset poeta, levius peccatum esset ac si male imitando depinxisset, 479, 23; eosdem dentes habent ac cervi mares III, 255, 19; quomodo vocis ratione a cervis differant III, 85, 8 s., 11 s.; perterrefactæ vocem emittunt III, 85, 10 s.; quo habitu coeant III, 130, 33 ss.; raro marem admittunt, idque quare III, 78, 1 s.; III, 130, 35; sese subducentes genituram recipiunt III, 78, 3 s.; in venerem incitatæ se invicem vitant III, 130, 38 s.; octo menses uterum gerunt III, 130, 41 s.; paucis diebus implentur, idque multæ ab uno III, 130, 42 s.; plerumque ad vias pariunt, idque quare III, 130, 44 s.; III, 176, 11 ss.; illico post partum secundas devorant III, 176, 13; III, 177, 8 ss.; idque antequam in terram ceciderint III, 177, 10; post partum seselin edunt III, 176, 13 ss.; quot pullos pariant III, 130, 43 s.; nullam aliam purgationem habent nisi quæ partum insequitur, idque qualem III, 130, 46 ss.; quomodo se habeat earum lustrum III, 131, 4 s.; III, 176, 17; hinnulos ad lustrum deducunt III, 131, 3; III, 176, 15 s.; atque ab eo adorientes repellunt III, 131, 6; III, 176, 18; quot papillas mammarum habeant III, 131, 15; iis impletis segregantur mares III, 131, 16 s.; montis Elaphuntis aurem scissam habent cum ipsæ, tum fœtus earum III, 131, 10 ss.

Cervi Achainæ dicti; v. *Achainæ*.

Cervi castrati; III, 46, 35; III, 208, 21; quodsi cornua nondum habentes castrantur, ea non oriuntur III, 208, 21 ss.; quodsi jam habentes, non augentur ea, nec tamen decidunt III, 208, 23 ss.

Cervi cicures (*Δαφο: τιθασσοί*); apud eos observatus est coitus III, 78, 4 s.

Cerylus (*κήρυλος*); avis fissipes est circa mare degens III, 152, 4.

Cetacea (*κῆτος* et *κητώδη*); aquatilia sunt III, 545, 19; aquatilia vivipara sunt III, 5, 36 s.; magnum genus animalium sanguine præditorum III, 7, 20, cf. III, 23, 38; pedibus carent III, 545, 22; pulmonem habent

- ac respirant et nihilo minus aquam recipiunt III, 545, 22 s., 25 s.; cur igitur aquam recipiant III, 545, 30 ss., cf. 24 s.; ore ex aqua emerso dormiunt III, 545, 26 s.; ubi retibus capiuntur, cito suffocantur, idque quare III, 545, 28 s.; in superficie maris natant, idque quare III, 545, 30 s.; ubinam sita sit eorum fistula III, 545, 35 ss.; testibus prædita pisculentam habent cutem, ideoque eorum testes intus siti sunt III, 326, 16 ss.; eodem modo coeunt quo pisces cartilaginei, idque quomodo III, 79, 8 s.; eorum coitus nec admodum diu durat, nec admodum cito absolvitur III, 79, 10; vivum animal et intra se et foras pariunt III, 53, 16 ss.; igitur mammas et lac habent III, 53, 16, 19; auribus carent etiamsi vivipara sint atque audiant III, 9, 49 s.; resupinata pisces minores capere coguntur, idque quare III, 149, 47 ss.; enumerantur quædam III, 53, 18; iis accensendi sunt delphines balænæque et quæcunque fistulam habent III, 545, 10 ss., v. *Fistula instructa*; ad ea pertinent phoca et delphis III, 9, 48; iis accensendus est delphis III, 79, 7 s.; iis (?) similes evadunt polypi mares, idque quando III, 192, 64 s.
- Cete balænis et delphinibus similia**; magna sunt III, 303, 14; hinc eorum motus majorem exigit calorem III, 303, 15; ideo pulmonem habent et respirant III, 303, 18 s., 16 s.; ex aqua alimentum petunt III, 303, 6 s., 19; hinc fistulam habent qua aquam una cum cibo ore receptam rursus emittunt III, 303, 4 ss., 11; branchiis carent III, 303, 2 s.; eorum fistula ante cerebrum sita est, idque quare III, 303, 12 s.; hinc pedestria sunt quatenus aerem recipiunt III, 303, 18; aquatilia vero quatenus pedibus carent et alimentum ex aqua petunt III, 304, 18 ss.
- Cete delphinibus similia**; aquatilia sunt et intra se et foras vivum animal pariunt III, 325, 8 s.
- Cete fistula prædita**; pertinent ad vivipara intus III, 114, 5 ss.; branchias non habent, sed pulmonem III, 114, 6, 18 s.; igitur respirant III, 114, 17; III, 146, 49 s.; fistula aerem recipiunt atque emittunt III, 148, 48 s.; quare iis necessaria sit fistula III, 147, 9 s.; dubium videtur utrum aquatilibus an pedestribus accensenda sint III, 146, 44 ss.; maxime peculiarem habent naturam III, 146, 41 ss.; iis accensendi sunt delphis et balæna III, 114, 5 s.; III, 146, 41 s., v. *Fistula instructa*.
- Cete quæ resant**; respirant atque pulmonem habent etiamsi aquatilia sint III, 263, 12; quænam animalia iis accensenda sint III, 263, 13.
- Cetus**; fluvius circa Cumas IV, 90, 27 ss.; quæcunque in eum iacta fuerint in lapidem concreverunt IV, 90, 29 s.
- Ceus**; in ea piri silvestris genus quoddam est cuius spina qui vulnerantur intereunt IV, 102, 32 s.
- καρχηδοί**; v. *Abacus pythagoreus*.
- Chabrias** Atheniensis; quidnam suaserit Tao Ægyptiorum regi bellum illaturo, 646, 54; quantum satis esset hominum ad centum et viginti naves implendas collegat, quum Tao non pluribus quam sexaginta opus esset, 650, 25; quomodo eos qui in supervacaneis navibus erant permoverit ut reliquis duorum mensium stipendium solverent, 650, 27; eum accusans quid dixerit Leodamas, 326, 17.
- Chæremo**; qui legatur idoneus est, 400, 28; accuratus est ut solutæ orationis scriptor, *ibid.*; quomodo Pen-thei nomen alluserit, 380, 32; omnia metra commiscuit in *Centauro*, 458, 1, cf. 477, 42.
- Citatur ejus Ulysses vulneratus**, 468, 11; ex incerta fabula (fr. 17. Wagn.) IV, 130, 43.
- Chalcedo**; ibi olim patri puncturam in brachio habenti natus est filius hujus aliquam effigiem referens III, 329, 49 ss.
- Chalcedonii**; eorum insula Demonesus IV, 84, 1; quomodo sibi pecuniam parant quo milites mercenarios dimittere possent, 642, 17.
- Chalcidenses in Eubœa**; quo tempore Hippobotæ eorum rempublicam tenebant, multæ colonie in Italiam et Siciliam deductæ sunt fr. 294, b; iis auxilium missum est contra Eretrienses ab Chalcidensibus in Thracia fr. 295, b; pulchrum Cleomachi facinus in bello inter eos et Eretrienses fr. 295, a, b.
- Chalcidenses Thracii**; iis leges dedit Androdamas Rheginus, 550, 9; equitatu cum finitimis bellum gerebant 545, 35; eorum coloni quum ab Amphipolitis recepti fuissent, maximam partem eorum ejecerunt, 563, 17; eorum colonos Amphipoli reductos contra divites incitavit Cleotimus, 572, 25; auxilium miserunt Chalcidensibus in Eubœa contra Eretrienses fr. 295, b.
- Chalcidica herba**; maximum confert ad conficienda mella IV, 78, 10 ss.
- Chalcidicæ civitates**; iis leges scripsit Charondas, 519, 18.
- Chalcidice Euboica**; in quadam ejus parte oves et capræ felle carent III, 16, 23 s.; III, 275, 1 s.
- Chalcidice Thraciæ**; ejus pars est Astyrites ager III, 49, 18 s.; in ea juxta Olynthum locus est Cantharolethron vocatus, idque quare IV, 97, 17 ss.
- Chalcis**; ibi domum Aristoteles possidebat fr. 332, a; ibi una cum nobilibus Phoxum tyrannum interfecit plebs, 569, 37; ibi Antileontis tyrannis transiit in oligarchiam, 589, 15; circa eam inprimis inveniuntur urticæ marinæ magnæ ac duræ III, 66, 49.
- Chalcis**; piscis est qui fluvios ac lacus incolit III, 164, 43; carnivorus non est III, 192, 1 s.; gregalis piscis est III, 117, 15 ss.; ter quotannis parit III, 116, 26 ss.; conferta parit idque in aquis profundis III, 117, 14 s.; quonam morbo peculiari afficiatur III, 164, 43 ss.
- Chalcis**; fusaneus piscis est III, 82, 19 s.; igitur semel quotannis parit III, 82, 18 ss.
- Chalcis**; a nonnullis vocatur zignis III, 167, 22 s.; parvis lacertis specie similis est III, 167, 23; colore vero cæciliis III, 167, 24; morsu equum necat vel ei gravem dolorem infligit III, 167, 21 s.
- Chalcis**; ita teste Homero dii vocant cymindin III, 182, 42.
- Chalcitis**; in Cypro uritur III, 95, 22; ubi eam per plures dies igni injiciunt, in igne gignuntur animalcula, eaque qualia III, 95, 22 ss.
- Chaldæi**; philosophiæ auctores apud Babylonios vel Assyrios fr. 67, b.
- Chalybes**; insula parva ultra eos sita IV, 79, 3.
- Chalybicum ferrum**; ejus generatio IV, 82, 5 ss.
- Chamæi**; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41.
- Chamæleo**; describitur III, 25, 34 ss.; oviparorum gracilissimus est III, 297, 14 s.; idque quia omnium paucissimum habet sanguinem III, 297, 15 s.; quibus in rebus lacertis similis sit, quibus vero ab iis differat III, 25, 35, 41 s.; III, 26, 21, 39; quibus in rebus piscibus III, 25, 36 s.; qua in re simis porcine III, 25, 38; qua in re avibus unguibus III, 26, 2 s.; qua in re crocodilo III, 26, 2 s.; qua in re testudini III, 26, 17 s.; quomodo crura flectat III, 25, 42 s.; quomodo colorem mutet III, 26, 11 ss.; IV, 79, 26; eorum motus admodum tardus est III, 26, 17 s.; moriens molitudo fit atque hunc colorem post mortem servat III, 26, 19 s.; carnem admodum paucam habet idque quibusnam in locis III, 26, 22 s.; item perparum sanguinis, idque quibusnam in locis III, 26, 24 ss.; post mortem cor contrahit, itemque latera et reliqua corporis

partes III, 26, 35 ss.; hieme latet III, 26, 38 s.; propter metum multiformis sit III, 297, 17 s.; ei similis foret beatus, si una cum fortuna casibus immutaretur II, 10, 35.

Chanæ; v. *Hiatulæ*.

Chæonia; fons aquæ durioris in ea in fluvium influens dulcem quidem sed pisces non habentem III, 582, 31 ss.; incolæ ejus, facta ab Hercule potestate, pro piscibus salem elegerunt III, 582, 44 s.; quomodo sal ex illo fonte paratur III, 582, 36 ss.

Chæos; ab antiquis poetis inter antiquissimos deos recensetur, nec tamen eum regnare censent II, 634, 40 s.; omnium primum factum est secundum Hesiodum II, 785, 38; II, 473, 51; III, 672, 42 s.; III, 675, 26; non fuit per infinitum tempus II, 604, 41.

Charadrius; avis fissipes est circa mare degens III, 152, 7; ubinam domicilia exstruat III, 181, 40 ss.; et colorem et vocem pravam habet III, 181, 42.

Chares; qui cum eo de prodenda Ægina egerat, quare rebus novis studeret, 572, 27; eum accusat Isocrates in *Oratione sociali*, 403, 4; eum populum furno inclusisse dixit Cephisodotus, 396, 40; quidnam de eo dixerit Iphicrates, 397, 27; adversus eum Platonis testimonio usus est Eubulus, 344, 20.

Chares Parius; librum conscripsit de agricultura, cum nuda, tum consita, 493, 26.

Charicles; Athenis vixit quia triginta viris assentabatur, 572, 5.

Charidemus Orita; oppida quædam Æolidis occupabat, 648, 10; Artabazo eum bello petente, pecunia indigebat quo militibus stipendia penderet, 648, 11; quomodo ex oppidorum locupletissimo etiamsi nolente pecuniam exegerit, 648, 14 ss.; mulcta constituta, mandavit ne quæ domi arma possideret, 648, 21; quod mandatum quum primo negligere videretur, subito domos excussit armisque inventis multam exegit, 648, 23 ss.; mercenarius qui erat, civitate donatus est, 378, 33.

Charilaus Lacedæmonius; ejus tyrannus abiit in aristocratiam, 589, 17.

Charillus rex; ejus tutelam fugit Lycurgus, 515, 7.

Charisia; herba ita dicta in Taygeto monte nascitur IV, 105, 29 ss.; ejus usus IV, 105, 30 ss.

Charon faber; eum loquentem introduxit Archilochus, 408, 44.

Charondas Catanæus; quibusnam civitatibus leges scripsit, 519, 18; eum perperam Zaleuci discipulum fuisse putant, 519, 25; ei nihil proprium est præterquam quod falsi testimonii actionem instituit, 519, 44; quod ad legum accuratorem attinet vel hodiernis legum latoribus accuratior erat, 519, 46; divitiis magnam multam, pauperibus vero parvam irrogavit, si a judiciis absintissent, 558, 7; quomodo vocet ejusdem domus participes, 483, 10; mediocrem rem familiarem possidebat, 558, 23.

Charopus; ejus filius Nireus fr. 314, a.

Charybdis; de ea quid fabulatus sit Æsopus III, 578, 43 ss.

Chasmatis; ita terræ motus vocantur qui labes terræ faciunt III, 634, 14 s.

χερόσμηνα III, 613, 45.

χερόσμηνα 232, 36.

Chelo (χελών, χελών?) ; mugilis species est III, 83, 19; fr. 180, a; igitur mense Posideone parere incipit atque triginta dies uterum gerit III, 83, 18 ss.; quonam alimento utatur fr. 180, a; (idem qui χεῖλος i. e. *Capito* III, 149, 11).

Chia; ubinam inveniantur in talo animalium eo prædito rum III, 20, 38.

Chilo; eum in senatorum ordinem cooptarunt Lacedæmonii, 377, 28; ejus dictum quo modum transire vetat, 364, 18; 372, 48; 373, 8; ejus dictum ἡγῶσα πάρα δ'ἄρα fr. 32, a.

Chiro; etiamsi immortalis esset, mortem optavit propter ulceris dolorem II, 210, 26.

Chius insula; ibi frequentes sunt mercatores, 548, 38; quomodo ibi eversa fuerit oligarchia, 573, 16; ibi omnia utensilia olearia conduxit Thales, ut pecuniam sibi pararet, 493, 40; patria Hippocratis geometræ III, 558, 32.

Chii; Homerum honorarunt, etiamsi civis non esset, 377, 27; eos contra pacta humiles reddiderunt Athenienses, 536, 19; eorum exsules receperunt, sed postmodum ejecerunt Antissæi, 568, 11; quomodo debitorum publice perscriptorum sibi pecuniam paraverint, 642, 33; olim e Pyrrha Lesbiensti ostreas vivas attulerunt III, 391, 52 s.; in quænam loca eas seposuerint III, 391, 53 s.

Chius talus (χερσάγαλοι Χίτοι); mille projicere impossibile est II, 401, 46.

χλαίνα quomodo a chilamye differat fr. 259, b.

χλαίνα v. *Χλαίνα*.

Chloreus; cum quibusnam avibus mutuum gerat bellum quia sua ova devorant III, 173, 4 ss.; turturem necat eique bellum infert III, 173, 25 s.

Chlorio; quantus III, 185, 31; quinam ejus color III, 185, 28; quonam anni tempore appareat et quonam evanescat III, 185, 28 ss.; quinam sint ejus mores III, 184, 17; volandi imperitus est atque pravum colorem habet III, 184, 17 s.; eum e rogo natum esse fabulantur III, 173, 46 s.; ei bellum ingerit atque cum ipsi tum ejus pullis noxia est crex III, 173, 45.

Chloris; unde nomen petierit III, 183, 16 s.; quanta sit ejus magnitudo III, 183, 17; quomodo construatur nidum III, 183, 18 ss.; in arboribus nidulatur III, 186, 35; in ejus nidum ovum deponit cuculus III, 186, 35 s.; quot ova pariat III, 183, 17 s., cf. *Vireola*.

χόαι IV, 99, 4.

Choaspes; e Parnasso (Paropamisso) oritur III, 569, 28 s.

Choephora; Æschyli citantur, 470, 2.

Chærilus; qualibus exemplis usus sit, 263, 42.

Citatur (fr. 1 Dübner.), 402, 40; 403, 2.

Cholas; quidnam III, 11, 14 s.

Chones; ad Cænotorum gentem pertinent, 612, 4; versus Iapygiam et Ionium mare Sirin incolunt, 612, 2.

Chonidas; eo antiquior Epicharmus, 458, 47.

Chorda; quæritur an ejusdem unus et idem sit sonus an semper alius ubi eodem modo se habet ac movetur II, 345, 22 s.; ab iis percussiones aeris multæ et separatæ fiunt, auditu vero nequeunt percipi intermissiones III, 661, 16 ss., cf. III, 657, 38; quales optimæ sint III, 659, 15 ss.; quarum nervi non bene coagmentati sunt, in iis soni flaccidi fiunt III, 662, 9 ss.; ubi intenduntur acutius sonant, idque quare IV, 210, 22; crassiores, ampliores voces edunt III, 661, 42 s.; tennes, voculas tennes faciunt et angustas et capillaceas, idque quare III, 661, 5 s.; detortæ voces duriores faciunt III, 660, 20; minus detortæ molliores III, 660, 25 s.; si quis eas violentius tetigerit, violentiorem facient responsionem III, 660, 22; quando quis non in medio tetigerit, duriores fiunt soni, idque quare III, 660, 30 s.; graviore cur semper actus modulandi committatur IV, 206, 45 ss.; quarumnam sono similis sit adolescentulorum hirsu-tillientium vox III, 134, 35 s.; veteres septem habebant IV, 206, 20; IV, 209, 41; IV, 213, 10 s., 32; septem sunt, sed non quia septem hujusmodi numerus est II, 637, 13 ss.; earum tensorium III, 660, 33;

earum percussiones III, 655, 7; madefactæ molles et debiles redduntur IV, 292, 28 s., v. *Hypate* et *Nete*.
 Chorda gravis; cur acutæ sonum valeat IV, 206, 27 ss.

Chorda media: quamobrem ita appellaverint veteres IV, 213, 36; cur eam ita appellemus quum inter octo nullum sit medium IV, 209, 6 ss.; IV, 213, 9 ss.; acutissima est tetrachordi IV, 209, 47 ss.; veluti conjunctio sonorum maximeque pulchrorum IV, 208, 22 ss.; ea omnes egregiæ cantilenæ sæpe utuntur IV, 208, 14 s.; ad eam crebro boni poetæ deveniunt IV, 208, 15 s.; cur si quis eam, ceteris omnibus concinnatis turbet, omnes tinniant IV, 208, 8 ss.; IV, 210, 27 ss.; ad neten comparata gravis est II, 308, 41; ad hypaten vero acuta II, 308, 42; eorum altera octo, altera novem tonos continet II, 637, 30 s.; quænam igitur inter eas et versum hexametrum intercedere videatur affinitas II, 637, 31 ss.

Chorda media nuda; cum ea intermedium tempus fit, si paramesen canere oporteat, si vero mesen non fit IV, 206, 46 ss.

Chordæ fidium male compactæ; IV, 180, 26 s.

Chordarum concussio; IV, 145, 48.

χορδοστόν III, 660, 33.

Choregia; ei qui non dignos sed parcos sumpus impendit parvificus est II, 149, 4; pertinet ad munera sumptuosa sed inutilia, 577, 35; curandum ne iis nimium impendant divites, etiamsi velint, 577, 33.

Choregus; ejus munere splendide fungi debet vir magnificus II, 43, 7; ne ejus munere fungi cogerentur, multam pecuniam Philoxeno contulerunt Carum locupletissimi, 648, 31 ss.; ejus munere apud comælos fungens Megarensium more purpuram ad chori introitum confert sordide insolens II, 43, 46; quidam Lacedæmone ipse tibia choro succinit, 631, 49; qua conditione a necessitate ejus muneris obeundi cives liberaverit Hippias Atheniensis, 641, 21; non sunt magistratus civiles, 561, 18; duo instituti sunt Callia archonte fr. 304, b; annum quadragesimum excessisse debebant fr. 251, a.

Choricum; pars communis tragœdiæ secundum quantitatem, 466, 6; distinguitur in parodum et stasimum, *ibid.*; in scena reciprocant IV, 207, 30; olim per antistrophos agebantur IV, 207, 14 ss.

Chorium; v. *Secundinæ*.

Chorus; e populi hominum constabat apud veteres IV, 213, 49; eos olim liberi homines agebant IV, 207, 22 ss.; sine eo inutilis est tibicen, 651, 1; ejus magister in chorum recipere nequit qui vocem longe majorem ac pulchriorem quam chorus universus edit, 536, 33; adolescentibus iis studentes interdum vi abigere conantur vocem hircosam, sed frustra III, 134, 41 ss.; cur minus resonent paleis in orchestra sparsis IV, 178, 43 ss.; in eo alii aliud incumbit officium, 524, 3; in eo auspicanti præcentori occinit cum virorum tum feminarum chorus III, 638, 44 ss.; non sese post prandium exercent IV, 308, 47; ei competunt mores modulique flebiles, idque quare IV, 213, 50 s.; iis convenit quoque subphrygius (phrygius?) modus IV, 214, 4 s.; quod ei non proprium est subdorio et subphrygio modo agimus IV, 214, 5 s.; minus imitatur IV, 207, 41 s.; curator otiosus est quippe qui benevolentiam his duntaxat præbet quibus adest IV, 214, 7 s.; histronicum uni assimilari debet, 471, 50; ejus cantica hodie plerique ita conficiunt, ut potius ad fabulam vel ad aliam tragœdiam pertineant, 472, 2; inter ejus cantica intercedunt episodica, 446, 10; ejus cantio non fit post exodum, 466, 11; ejus partes minuit Æschylus, 460,

12; eum, etiamsi iisdem hominibus constet, non eundem esse dicimus, ubi e tragico fit comicus, 523, 4.

Chori introitus (ἰνέουσι); ad eum choregi munere fungens apud comædos Megarensium more purpuram confert sordide insolens II, 43, 46.

Chorus comœdiarum; eum olim non dabat archon, sed voluntariis constabat, 460, 36.

Chori concentus; v. *Concentus chori*.

Chori tragœdiarum; cur in iis neque subdorius neque subphrygius modus adhibeantur IV, 209, 34 ss.; IV, 213, 40 ss.; initio in deorum præconium aliquid cecinit fr. 28, b.

Chori præcentor; v. *Præcentor*.

Chremes; mons fr. 214, a.

Chremetes; maximorum Libyæ fluminum quibus nomen inditum est, alterum III, 570, 3 s.; in exterum effunditur mare III, 570, 4; ex Argenteis montibus originem petiit III, 570, 5.

Chremps (?); acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.

χρηστὸν ποτεῖν idem quod interficere fr. 291, a.

Chromis; fasanus piscis est, ideoque semel quotannis parit III, 82, 18 ss.; lapidem in capite habet, ideoque hieme male afficitur III, 163, 25 s.; acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.; graminum edit III, 72, 13 s.

Chrysallides (χρυσάλλιδες); ita vocantur animalia in quæ mutantur erucæ III, 93, 36 s.; III, 102, 25 s.; in eam mutantur insectorum vermes III, 347, 8; dein ex ea fit animal III, 347, 9 s.; ita a nonnullis vocantur erucæ indurato putamine immobiles factæ III, 383, 11 s.; ovo comparantur III, 347, 8 s.; III, 384, 47; III, 385, 14 ss., cf. 6; durum habent putamen III, 93, 37; si attingantur motum edunt III, 93, 38; adhærent meatibus araneosis III, 93, 38 s.; ore carent, nec ullam aliam partem manifestam habent III, 93, 39 s.; nec aliquid gustant, nec excrementum emittunt III, 93, 44 s.; aliquo tempore post disrupto putamine evolvant III, 93, 40 s.; eodem modo quo illæ se gerunt nymphæ apum, vesparum et crabronum III, 93, 51 s.

Chryseis; fr. 155, b.

Chrysocolla; ejus fodina in insula Demoneso est IV, 84, 2 s.; ejus pulcherrima species auro similis IV, 84, 4; oculorum medicamentum est, *ibid.*

Chrysometrus; spinis vescitur III, 151, 11 s.

χρῶνός Jovis cognomen III, 641, 48.

Chytrus; inter ejus incolæ et Clazomenios erat seditio, 568, 25.

Cibus; iis indigere vivos natura necessarium est, 429, 23; sanitatem faciunt, 323, 19; continuo usu a medicamentis differt, 637, 32; eum cur auro præferat asiæ teste Heraclito II, 122, 19; eorum odore delectantur esurientes II, 36, 25; eorum odore delectari intemperantibus proprium est, idque quare II, 36, 26; eorum perceptio tactu fit II, 36, 42; iis gaudent intemperantes, *ibid.*; propter voluptatem ex eo percipiendam solam nemo vivere vellet, nisi admodum servile haberet ingenium II, 187, 9; voluptates ac molestiæ eum spectantes causa fuere, cur voluptatem repletionem, molestiam vero defectum esse dixerint II, 118, 40; quæ eum spectant cupidines, rationis expertes sunt 335, 26, 27; quemadmodum eum, sic etiam quod sibi bonum est appetit unumquodque secundum Eudorum II, 117, 13; eo opus est viro beato II, 126, 36; ejus cupido naturalis est II, 37, 2; modo sicum, modo humidum modo utrumque appetit indigens II, 37, 3; quæ eum spectant jucunda, ad jucunda corporalia ac necessaria pertinent II, 80, 8; iis comparantur homines,

idque quatenus II, 224, 18; ejus penuria misericordiam movet, 359, 10; in eo defectus salubrior quam excessus II, 197, 41; quinam bonus dicatur, 185, 54; non idem prodest agroto qui sano II, 241, 34; copiosus præbendus est operariis, 637, 15, 24; servis pro mercede est, 637, 24; pro meritis servis præberi debet, 637, 29; sine castigatione et labore contumeliosos reddit servos, 637, 20; in eo distribuendo quamnam normam sequatur alypta II, 19, 25 ss.; in domo bene dispensata optimus liberis destinatur III, 364, 5 ss.; pejor servis III, 364, 7 s.; vilissimus animalibus domesticis III, 364, 8 s.; æqualem tribuere iis qui corpore dissimiles sunt, noxium est, 540, 40; Lacedæmone pauperibus ac divitibus idem est, 553, 51; multum interest quoniam alantur infantes, 622, 35; ne tenuiori alantur prægnantes, 622, 1; quibus vescuntur prægnantes, iis sæpe referti sunt fœtus III, 140, 33 s.; simpliciter boni ei non dandi qui corpore malo præditus est II, 160, 51; sed potius pauci II, 160, 53; de eorum quantitate decernit ratio medicinæ II, 242, 21; quænam scientiæ in eo mediocritatem et opportunitatem dijudicent II, 4, 33; II, 190, 32; cur eum imminuere salubre sit IV, 117, 9 ss.; IV, 149, 11 ss.; cum nimii tum nimis pauci sanitatem et robur perdunt, modici vero servant II, 137, 31 ss.; per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4 s.; quovis parari non debet sanitas II, 119, 4; pauciori contenta est mulier quam vir III, 172, 29; lege determinari debet cum juvenibus, tum adultis II, 128, 7, 10, 40; cur ad eum eorum quæ terra gignit idonea sint alia cruda, alia cocta IV, 214, 38 ss.; eum parat agricola secundum Platonem II, 151, 42; omnia ejus receptacula aquæ transitu facta esse censent antiqui III, 220, 32 s.; secundum ejus instrumenta in genera distribuenda sunt animalia, 547, 5; eum recipiunt et elaborant os et ventriculus, *ibid.*; ubi inferuntur, salivam ore emittimus III, 212, 22 s.; propter tumorem ventris cui ansam dat osibus hic caret III, 241, 50 ss.; cur eum potius hieme concoquamus IV, 297, 44 ss.; cur illum non illico propinquemus post exercitationes et medicamenta epota IV, 148, 30 ss.; IV, 314, 18 ss.; nonnulli purgant, si is certa quadam copia detur IV, 117, 20 ss.; concocto excrementis supernant IV, 129, 5; cur eo ingesto inhorrescamus IV, 286, 45 ss.; qui ingesto clauduntur cur his vox corrumpatur IV, 178, 9 ss.; cur nonnullis multum temporis uti possimus, aliis vero non IV, 223, 32 ss.; quibusnam multum temporis uti possimus IV, 223, 32 ss.; cur eorum mutatio non minus quam aquarum morbida sit IV, 110, 44 ss.; cur triticeus maxime nobis competat magisque nutrit quam bordacens IV, 221, 24 ss.; impurus puro mixtus universum utiliore reddit, 531, 54; per balnea et ejus generis alia concoquitur III, 611, 26 s.; principium tamen concoctionis calor est ei insitus III, 611, 27 s.; ultimum agens est et rem quæ afficitur tangit II, 447, 17; igitur ubi agit et ipse afficitur, idque quomodo II, 447, 15 s.; quomodo ascendat IV, 34, 35; in iis coquendis ipsi calorem moderamus III, 362, 5 s.; cur qui eo semel tantum utuntur morosiores sint quam qui bis fr. 207, a; parvus per astatem convenit IV, 115 25 s.; eum reponunt apes, non vero crabrones III, 202, 45 s., cf. III, 195, 8; eum soboli, ubi incrementum cepit, in cellulis apponunt apes III, 198, 13 s.; eum apibus per hiemem relinquunt apiarii alvearia castantes, idque quare III, 198, 18 ss., v. *Alimentum*, *Opsonia*.

Cibus e lege sumendus (ἀναγκασιάζει); eo usque ad pubertatem abstinere debent pueri, 627, 39; iis exer-

cendi sunt pueri, ubi post pubertatem tres annos reliquis disciplinis tribuerunt, 627, 48.

Cibus varius (ποικίλη); eo gaudent omnia animalia III, 166, 8 s.; eo optime saginantur sues III, 166, 7 ss.; morbidus est, idque quare IV, 111, 2 s.

Cibo repleti; cur iis fœtida minime fœtida videantur IV, 310, 1 s.

Cibi et potus; alio loco transeunt quam quo spiramus IV, 284, 47; nimii vel nimis parci sanitatem perdunt II, 16, 8; augent vero faciuntque et servant moderati II, 16, 10; qui quoslibet sibi obvios nimia copia ingurgitant, naturæ modum excedunt II, 37, 10; quomodo vocentur qui ita ventrem implent II, 37, 13.

Cicadæ (τέττις); insecta sunt quæ a congeneribus animalibus gignuntur III, 93, 15; III, 328, 28; omnium insectorum maxime peculiarem habent naturam III, 282, 52; unicum animal est quod ore carcat III, 68, 14 s.; apud eas os et lingua in unam partem coalescunt III, 68, 15 s.; III, 282, 53 s.; eaque quasi radice alimentum ex humore capiunt III, 282, 54 s.; omnium insectorum paucissimo alimento contentæ sunt III, 283, 4 s.; iis tanquam alimentum sufficit humor qui e spiritu restat (i. e. ros) III, 283, 5 s.; rore vivunt III, 68, 17; paucos dies vivunt sed uno plures III, 283, 8 s.; eorum ventriculus nullum excrementum continet III, 68, 17 s.; pertinent ad insecta quæ bombum edunt III, 543, 10, cf. *Insecta quæ bombum edunt* et *Insecta quæ reliquis dulcius vivunt*; canere dicuntur III, 72, 2, cf. *Achetæ*; canentes eodem modo canunt quo alia quædam insecta bombum edunt III, 543, 23 s.; canentes calidiores sunt et sub septo transverso fissæ III, 543, 24 s.; non canentes vero hac parte fissione carent III, 543, 25 s.; earum voces argutæ III, 661, 49; post solstitia canere videntur IV, 85, 6 s.; multa earum genera sunt, eaque quomodo inter se differentia III, 68, 18 ss.; earum duo sunt genera III, 100, 10; in utroque genere aliæ septo transverso divisæ sunt, aliæ indivisæ III, 100, 13 ss.; item in utroque genere divisæ canunt, indivisæ non canunt III, 100, 14 s.; in quibusnam locis inveniantur, in quibusnam desint III, 100, 18 s.; in aliis Milesiæ partibus desunt, in aliis adsunt III, 163, 40 ss.; eodem modo se res habet in Cephalenia III, 168, 42 ss.; utriusque generis eodem modo coeunt quo reliqua insecta, idque qua ratione III, 100, 22 s.; earum mas aliquid in feminam immittit III, 100, 24 ss.; earum femina pudendum scissum habet III, 100, 25 s.; quoniam modo et in quibusnam locis pariant III, 100, 27 ss.; habent in posteriori corporis parte mucronem acutum quo foramina fodere possunt III, 100, 28; eorum fœtus in terram cadunt si in scillæ caules aut vitium pedamenta pepererint III, 100, 30 ss.; pluvio tempore frequentes sunt III, 100, 34; earum vermes in tettigometram transeunt III, 100, 34 s.; quando suavissimæ ad edendum sint III, 100, 35 s., 42 s.; circa solstitium noctu exeunt disrupto putamine III, 100, 36 ss.; disrupto folliculo exeunt relicto humore quodam parco III, 162, 18 s.; postquam exierunt in oleis vel arundinibus considunt III, 162, 17 s.; mox avolant et canunt III, 162, 20; tunc evadunt cicadæ proprie sic dictæ, idque quales atque canunt III, 100, 38 ss.; in utroque genere mares canunt, feminæ vero silent III, 100, 40 ss.; feminæ earum ova alba habent III, 100, 43; si quis eas avolantes abigat, humorem aquosum emittunt III, 100, 43 s.; inde agricolæ eas urinam excrementumque habere atque rore ali censent III, 100, 44 s.; quo argumento probent se visum hebetem habere III, 100, 46 ss.; cavendum esse ne

- humi canerent, Locrenses monuit Stesichorus, 372, 28; 398, 33.
- Cicadastræ**; v. *Tettigoni*
- Cicatrix**; res adventitiæ sunt III, 329, 47; quatenus iis interdum parentibus similes nascantur liberi III, 329, 47 ss.; parentum interdum exhibent liberi III, 141, 29 s.; IV, 326, 17 s.; quamobrem non obducatur ambustis partibus articulis vicinis, idque in nonnullis observetur IV, 297, 20 ss.; quamobrem difficulter inducantur igne ambustis IV, 298, 20 ss.; cur reliquo in corpore nigræ, in oculis vero albæ fiant IV, 158, 29 ss.; IV, 159, 39 ss.; eorum qui vitio lienis tenentur nigræ sunt IV, 159, 15 ss.; cur in iis pili non oriantur IV, 136, 68 s.; IV, 160, 37 ss.; cur in iis apud equos et asinos pili erumpant, apud homines vero non IV, 322, 49 ss.; IV, 325, 25 ss.; cur apud equos non albi pili renascantur ubi hordeo combusto et comminuto ulcera adspargantur IV, 325, 46 ss.; cur alba ibi fiat, ubi sæpius ulcus exstitit IV, 160, 24 ss.; Ulyssis alio modo a nutrice agnoscitur ac a subulco, 469, 38, 41.
- Cicer** (*ἰππύβορ*); ei haud absimilis est sistrum planta IV, 105, 16; iis optime saginantur sues III, 166, 6 s.; ex alborum putamine constare videtur purpurarum favago III, 87, 27 s., cf. 37 s.
- Cicindelæ** (*λαμπυρί, πυγολαμπί*); partim alatae sunt, partim alis carent III, 56, 3; III, 223, 50.
- Cicindelæ** non alatae; e quolibet erucis fiant III, 94, 23 ss.; ex iis fiunt animalia alata cirrhi vocati III, 94, 25 s.
- Cicones**; Orpheum sepeliverunt fr. 316, a.
- Ciconia** (*πυλαργός*); avis fissipes est circa fluvios ac lacus degens III, 151, 47 s.; eam magnitudine aequat corvus palmipes III, 152, 11; latitat III, 161, 11; suis vulneribus origanum imponit III, 178, 5 ss.; eam parentibus educationis gratiam referre omnes fabulantur III, 183, 6 s.; in Thessalia eas venerantur, idque quare IV, 78, 27 ss.
- Ciconia montana**; v. *Oripelargus*.
- Cicuta** animalia; v. *Animalia mansueta*.
- Cicuta** (*κύνειον*); ejus effectus IV, 132, 38 s.; ea Pe- liades patrem interfecerunt nescientes II, 203, 8.
- Cilia** (*βλεφαρίδες*); quidnam III, 9, 3 s.; pilis congenitis accensenda sunt III, 47, 52 s.; non augentur sed defluunt post veneris usum III, 48, 27 ss.; idque eo citius quo magis in venerem proclives sunt III, 48, 29 s.; cur iis quibus defluunt salaces sint IV, 139, 43 ss.; tardissime canescunt III, 48, 30; cur non canescant IV, 303, 30 ss.; tutandi gratia exstant III, 247, 39 s.; id est propter res in oculos incidentes III, 247, 42 s.; ideoque vallis comparantur III, 247, 46 s.; inde et necessario exstant III, 247, 48 ss.; iis carent qui pilis carent III, 246, 47 s.; igitur iis carent aves et squarrosa animalia III, 27, 21 s.; III, 246, 48; iis præditus est struthio Libycus III, 246, 49, s.; idque in palpebra superiori III, 303, 39, 41; qualia habeat simia III, 24, 26 s.; quomodo eam ratione a quadrupedibus viviparis differat homo III, 19, 10 ss.; III, 24, 25 ss.; qui res urinatorum effodiunt iis nascuntur si iis carent IV, 84, 12 s.
- Cilicia**; ibi Mallus IV, 45, 1; circa eam aquæ est vortex in quem animalia suffocata immersa vitæ restituntur IV, 79, 16 ss.; ibi (?) tondentur capræ III, 169, 16 s.; in ea Timonis avia vivit fr. 217, b
- κίμδης*; v. *Sordidus*.
- Cimices** (*κίμεις*); insecta sunt quæ vivorum corporum succum depascuntur III, 101, 1 ss.; igitur coitu generant lendes e quibus rursus nihil aliud fit III, 101, 3 s.; e quanam re generentur III, 101, 7 s.
- Cimmerii**; ab iis Antandrus Cimmeris vocabatur fr. 253, a. Cimmeris; v. *Cimmerii*.
- Cimon**; eum in pompa Olympica deducenda æmulatus est Themistocles II, 216, 29; Laciadis cœnam parabat fr. 231, a; ejus progenies degeneravit, 366, 25.
- Cinado**; adversus Spartiatas conspiravit, idque quando et quare, 573, 18.
- Cinædus**; ejus signa IV, 5, 44 ss.; caput ad dextram partem inclinant fr. 194, a; ejus exemplum Dionysius sophista citatur IV, 5, 49.
- Cinclus** (*κίχλος*); avis est fissipes minutior quæ circa fluvios ac lacus degit III, 151, 49 s.; caudam movet III, 151, 51; circa mare vivit III, 182, 16 s.; difficulter capitur, sed facile circuratur III, 182, 18; quinam sint ejus mores III, 182, 17; partium posteriorum impotens est III, 182, 19.
- κινήματα*; v. *Salvus*.
- Cineritium** (*φατόν*); inter album et nigrum intermedium, 18, 24; 182, 12.
- Cinesia**; duo fuerunt fr. 304, a.
- Cinis**; calorem intra se continet, idque quare III, 581, 31; res ignita sicca est, ideoque in ea restat aliquis calor III, 233, 20 ss.; III, 267, 31 s.; calidus est III, 624, 37 ss.; humori mixtus, actu et per accidens humidus est, per se vero et potentia siccus III, 233, 48 ss.; omnis amarus est, idque quare III, 483, 54 ss.; quare modo fulminis urat IV, 239, 24 s.; quare albus evadat III, 643, 4; in eo minus concoquitur odor IV, 187, 27 s.; in iis quæ comburantur illud fit quod a calore evictum non fuerit III, 580, 50 ss.; omnium rerum salus est et sulfurem redolet IV, 239, 24 s.; qui sub eo occultatur ignis, diutius perstat, idque quare III, 535, 45 ss.; ejus crebra interstitia esse videntur IV, 241, 16 s.; tantum aquæ recipit quantum vas inane alunt inanis assertores II, 293, 3; hujus argumenti vanitas ostenditur II, 294, 6, 11 s.; utrum eum aqua recipiat, an cinis aquam IV, 241, 27 s.; quæ per eum percolatur aqua, amarum saporem efficit III, 482, 48 s.; IV, 239, 14 s.; aqua per eum colorata III, 579, 55; aqua eo percolata calorem sibi adsciscit III, 626, 46; nonnulli aquæ per eum colatæ mare comparant III, 574, 55 ss.; calidus in aquam injectus, eam dirimit et in aera vertit IV, 241, 23 s.; ubi eo diu operiuntur insecta quæ perperam suffocata dicuntur, reviviscunt III, 543, 42 s.
- Cinnabari**; lapis e concretionem cineris ortus III, 609, 22 s.; ejus colorem simulat martichoras secundum Ctesiam III, 22, 42 s.
- Cinnamomum**; eo fiunt Rhodiaceæ ollulae quæ vocantur fr. 66, a; ex aliunde advecto construere nidum fertur cinnamomus avis III, 183, 24 ss.; quomodo id colligant hujus regionis incolæ III, 183, 29 ss.
- Cinnamomus** avis; nidum e cinnamomo aliunde advecto facere dicitur III, 183, 24 ss.; in altis arboribus, earumque ramis nidulatur III, 183, 27 ss.; ejus nidum ad cinnamomum colligendum sagittis plumbo munitis de arboribus dejiciunt regionis incolæ III, 183, 29 ss.
- Cios**; nomen a Cio habet qui Milesiorum ibi coloniam deduxit fr. 264, b.
- Cius**; coloniam Milesiorum Cium deduxit fr. 264, b.
- Circæus** mons Italiæ; letale ibi venenum nasci fertur IV, 86, 30; ab eo in Italia et Sicilia Thracias Circas vocatur IV, 46, 1 s.
- Circas** (*κίρχας* cf. *Rose, Arist. Pseudep. p. 248*); ita in Sicilia et Italia Thracias vocatur a Circæo IV, 46, 1 s., cf. III, 632, 33.
- Circe**; Atlantis filia fr. 155, b; qualem se erga illam ostenderit Ulysses fr. 155, b.
- Circuitus** (*περίδροος*); aut eo, aut alio modo semper ea-

dem fieri debent II, 604, 41 s., cf. II, 608, 39 ss.; eos facere non oportet, ubi breviori via incedere licet III, 401, 46; ut fieret, in politiam proprie sic dictam mutari debuisset tyrannis, 589, 11; quodam omnia mutari, nec quidquam manere perhibet Plato, 588, 38; cuiusmodi sit iste circuitus, 588, 40.

Circuitus naturales (αἱ κατὰ φύσιν περίοδοι); quinam III, 413, 30 ss.; generationis et vitæ et graviditatis tempora dimetiuntur III, 413, 28 ss.

Circuitus orbis terrarum; utiles sunt iis qui de legum latione disserere volunt, et quare, 320, 11; eos qui conscripserunt, Libyæ superioris quasdam gentes uxores communes habere narrant, 498, 47.

Circuitus orbis terrarum qui descripserunt; v. *Geographici*.

Circularis latio (ἡ κύκλω φορά, φορά ἐγκύκλιος); unicus motus est qui tempore infinitus esse possit II, 338, 7; unicus motus esse probatur qui simul infinitus et continuus esse possit II, 358, 34 ss., cf. II, 362, 17 s., 27; II, 363, 3 s., 19, 22; movetur ad idem ad quod deveniet II, 362, 20; nec motibus contrariis aut oppositis simul movetur II, 362, 21 s.; motus est ex se ipso ad idem II, 362, 28; omnium lationum prima esse probatur II, 306, 48 s.; II, 363, 6 ss.; ejus numerus notissimus est II, 307, 2 s.; magis simplex et perfecta est quam latio per lineam rectam II, 363, 9; in ea indeterminata sunt principium et medium et finis II, 363, 27; sola æqualis esse potest II, 363, 42 s.; in ea naturaliter nec principium nec medium, nec finis sunt, sed extra, nempe in centro II, 363, 46 s.; perfecta est II, 389, 28; maxime temporis mensura est, ipsamque rursus metitur tempus II, 307, 1 14 s., 17, cf. 6 s.; omnia quæ ea moventur, a tergo manent ideoque duobus moventur lationibus, excepta prima sphaera II, 407, 40 ss.; continet motus imperfectos et finem habentes, *ibid.*; ipsa nec principium, nec finem habet II, 389, 29; reliqua motibus vel causæ principium est, vel eorum cessationem recipit II, 389, 31; mensura omnium motuum est quia primus est II, 363, 41 s.; quia omnium motuum primus est, eorum mensura est II, 363, 39 ss.; idem motus esset ac latio recta, si motus necessario specie unus esset, quando idem ex eodem ad idem trahit II, 312, 47; ejus medium nobis obversum supra proprie sic dictum est II, 290, 41 ss.; longe a nobis remota est, non tam loco quam eo quod paucum sensum habemus eorum quæ ei accidunt II, 392, 21; suam de ea opinionem elegantiorum et magis cum divinatione de deo consentaneam esse pronuntiat Aristoteles II, 390, 10 ss.

Circularis latio superior; ab ea pendet solis motus II, 467, 34.

Circulari lationi subditum corpus; tanquam materies quædam est et potentia calida, frigida, sicca et humida III, 555, 8 ss.; talisque fit vel motu vel quiete III, 555, 11 s.

Circularis motus; necessario primus atque igitur recto motu prior est II, 368, 48; II, 369, 3; circuli figura continetur IV, 29, 22; ei inest necessitas simplex II, 467, 26; natura continet primi motus principium, primum II, 573, 47 s.; igitur prima magnitudo una est II, 573, 49 s.; æternus est II, 395, 5, 40; II, 464, 33; II, 465, 39 s.; II, 467, 29 s.; unicus est qui continuus sit et æternus II, 369, 22; igitur et motus qui ab eo pendet et qui propter eum sunt necessarii sunt II, 467, 30 ss.; infinitus esse nequit II, 373, 39 ss.; ejus numerus est tempus II, 466, 11; ex eodem ad idem fit II, 371, 41 s., 44; circum medium fit II, 368, 17; II, 377, 44; simplex est II, 368, 39, 15, 30 s.; ei nec prin-

cipium, nec medium nec finis simpliciter II, 395, 39 s.; ideoque nec locus inde, nec locus ad quem fertur II, 395, 38; longitudine coactus est et infractus II, 395, 40 s.; ei nullus alius circularis motus oppositus est II, 392, 20; ei nihil contrarium esse probatur II, 370, 19; II, 371, 16 ss.; II, 395, 3; aliquatenus opposita habet ea quæ per diametrum a se invicem distant II, 380, 1 s.; toti tamen nihil contrarium est II, 380, 2 s.; cum generationis ipsius, tum ejus perpetuitatis causa est, idque quare II, 464, 34, 44, cf. II, 465, 38 s.; II, 467, 29 ss.; plures si sint, plura moventia esse debent II, 466, 6 s.; si plures essent mundi, in unoquoque æternus esse deberet II, 380, 24; ejus ope probari possit plures mundos non exstare, *ibid.*; sempiternus est et finem motus in loco non consequitur III, 553, 3 ss.; ei necessario contiguus est mundus qui terram circumdat III, 552, 39 s.; eo regitur idem mundus III, 553, 1; ejus potentia causa est movens meteororum III, 553, 16 ss.; circa eum mundus totus primo elemento plenus est III, 553, 37 s.; neque non solum eum hoc plenum esse censemus, sed ita fert etiam, ut videtur, prisca quædam prioris ævi hominum opinio III, 553, 38 ss.; ei proxima pars mundi terram circumdantis semper motu discernitur ac incenditur ac calorem ciet III, 555, 5 ss.; ei proxima pars mundi terram circumdantis calida et sicca exhalatione constat III, 560, 15 ss.; exhalationem siccam et magnam partem aeris ei subditi secum circulari motu circa terram circumagat III, 560, 17 ss.; eum imitantur omnia quæ secundum affectus et potentias in se invicem mutantur, e. gr. elementa II, 465, 40 ss.; exponitur cur plures sint II, 392, 21 ss., cf. II, 393, 12.

Circularis probatio (τὸ κύκλω δεικνυσθαι); quidnam sit, 97, 3; 98, 13; quatenus fieri possit in syllogismis primæ figuræ, 97, 7 ss.; quatenus in syllogismis secundæ figuræ, 98, 36, cf. 124, 39; quatenus in syllogismis tertiæ figuræ, 99, 14, cf. 124, 39.

Circulus; definitur figura plana et sic deinceps II, 616, 24; II, 563, 22; ineptum esset si notio ejus a notione ideæ circuli differre diceretur, quod hæc hujus exemplar sit, idque quare II, 616, 22 ss.; est planum ubi vis æque a centro distans, 391, 42; figura est angulis carens II, 526, 3 s.; ejus principia sunt centrum et circumferentia II, 366, 21 s.; omnis figura est, 133, 9; æque ad figuræ genus pertinet ac triangulus II, 307, 28 s.; omnium linearum maxime una est, idque quare II, 520, 14 s.; ejus falsus sermo ad triangulum pertinere potest II, 533, 1; idem est quod circulum esse II, 549, 46; basis est coni IV, 194, 52; qui eum definit, non determinat cur sit, nec cur hoc circulus sit, 158, 43; vocabulum hoc totum aliquid significat a definitione in singulas ipsius partes dirimendum II, 248, 22; in eo aliud aliud circumdat II, 291, 21; perfectus est II, 368, 50; II, 520, 15; perfectus est, quando maxime optimus circulus factus est II, 337, 23; eum circumdans linea perfecta est II, 393, 29; infinitus non exstat II, 373, 43, 45, 48; quatenus infiniti similis sit, quatenus non II, 282, 43; magis ac minus non recipit, 16, 25; initium habet, etiamsi non finitus sit II, 467, 20; in eo semper aliquid quiescit, unde motum incipit III, 473, 21 s.; numero infiniti per eadem puncta duci possunt II, 371, 30; IV, 196, 12 s.; ei maxime lineam rectam opponere solemus II, 371, 18; fieri potest II, 545, 39; interit in segmenta, idque quare II, 548, 41 s.; semper in eodem habet concavum et convexum II, 305, 14; ei hac in re comparatur tempus quippe quod semper simul in principio et fine est, *ibid.*; eodem modo se habet in figuris pla-

nīs quo globus in solidis II, 393, 33 ss.; ejus circumferentia nunquam augeri potest II, 393, 28; majora circumferentia si sit minoris, nec convexum non gignitur in ulla parte quā antea fuerat recta II, 298, 13 ss.; circumferentia si in minus contrahatur, non gignitur in ea concavum quod antea non erat II, 298, 25; si quærat utrum ipse prior sit an ejus partes, quidnam respondendum II, 549, 42 ss.; eo definitur semicirculus II, 548, 52; igitur eo posterior semicirculus, etsi ejus pars sit II, 548, 51 s.; ejus definitioni non inesse videtur semicirculi notio, quia sensui non obnoxia sunt II, 550, 47 s.; in segmenta dividitur II, 547, 48; nihilo minus ejus definitio non continet eorum notionem II, 547, 46; idque quare II, 548, 14 ss.; nullus non major est respectu minoris, infiniti enim minores IV, 61, 33 s.; magni, arcus si eminens conspiciatur ad circulum qui parvus videtur, rectam lineam simulat II, 404, 14 s.; eum unusquisque de se habere potest II, 139, 37; ejus medium invenire difficile est II, 139, 38; non cuique competit ejus centrum invenire, sed soli perito II, 23, 24; eum nonnulli non lineis et continuo definiri debere, sed necessario materiem habere statuunt II, 550, 20 ss.; ejus substantiæ partes esse nequeunt æs vel lapis vel lignum II, 550, 8 ss.; ne tunc quidem, si omnes circuli ænei essent II, 550, 13; propius ad ejus formam accedunt singula quam æs ex quo factus est II, 548, 18 s.; non, ut ille sine ære, sic homo sine partibus esse potest II, 550, 40 s.; ejus forma aliud est quam æneus aut ligneus circulus II, 380, 51 s.; perperam perhibent, eum simul moveri et quiescere II, 331, 16 ss.; ejus partes nullo tempore in eodem loco sunt II, 331, 20 s.; II, 362, 30; ejus circumferentia non nisi per accidens eadem est quum ab alio atque alio puncto sumitur II, 331, 22 ss.; ideoque ejus totum etiam semper mutatur et non quiescit II, 331, 21, 26; necesse est figura cujus motus unus est III, 599, 1 s.; ejus motus conversio est III, 437, 52; motus qui per eum fit æqualis est II, 314, 16; qui per eum fit motus finem cum principio eo jungit, ideoque solus perfectus est II, 362, 39; cum ipse, tum motus qui per eum fit simplex est II, 368, 15 s.; qui per eum in oppositas partes fiunt motus, contrarii sunt, quia se invicem tollunt II, 359, 1 ss.; qui per eum recurrendo fit motus continuus esse nequit II, 359, 7; absurdum foret si per eum non similiter, sed tantummodo celerius vel tardius moveri liceret ac per lineam rectam II, 339, 11 ss.; in eo celere non item est quod in linea recta II, 339, 30; per eum duobus modis, id est duobus directionibus moveri licet II, 395, 1, cf. II, 371, 27; quodsi ei essent loci contrarii, a quocunque puncto per eum moveri inciperet res, ad omnes contrarios locos simul perveniret II, 371, 45 s.; quaeritur an ei similis sit anima quod ad rationem quæ inter ejus partes intercedit II, 13, 30; de ejus quadratura non fit deliberatio, idque quare II, 204, 27, v. *Quadratura*; intelligibiles quinam II, 549, 29 s.; sensibiles quinam II, 549, 30; sensibilis regulam non tangit secundum punctum II, 492, 35 s.; æquivoce ita vocatur et simpliciter sic dictus et singuli II, 548, 42 s.; singuli nomine carent II, 548, 44; ejus similiumque definitione posita facile demonstrant rei mathematicæ elementa, 266, 37; principium continet omnium mechanicarum questionum IV, 54, 26 ss., cf. IV, 55, 3 ss.; ejus natura admirabilis, IV, 54, 28; e contrariis constat IV, 54, 30; in ejus linea concavum simul et convexum insunt IV, 54, 36; contrariis simul motibus cietur IV, 54, 44; ad eum referuntur quæ circa bilanciæ fiunt IV, 55, 5 s.; eum

triplici modo volvi licet IV, 61, 6 ss.; an quo major fuerit linea e centro ejus ducta, eo longius spatium in æquali tempore percurrat IV, 62, 4 s.; cur quæ a majoribus tolluntur ac trahuntur facilius moveantur IV, 62, 1 ss.; ejus lineam semper in motu esse nonnulli dicunt IV, 61, 26 s.; multos ab unica motione in contrarium sibi invicem moveri nonnulli faciunt IV, 55, 17 ss.; majores citius ab eodem moventur quam minores IV, 61, 29 s.; iidem citius pondera movent, idque quare IV, 61, 30; major quando per æqualem minori circulo lineam rotetur, quando per inæqualem IV, 68, 14 ss.; magnus per idem spatium inæquali tempore volvitur per quod minor, ubi eidem centro circumpositi sunt IV, 74, 5 ss.; si projiciatur cur primum lineam rectam describat, cessans vero cochleam dum decedat IV, 201, 28 ss.; ejus diametros ubi rectos angulos cum planitie fecerit, circulo puncto tantum planitiem contingente, par utrinque pondus diametros disternit IV, 61, 16 ss.; ubi vero movetur statim plus ponderis est a parte in quam movetur IV, 61, 22 s.; ejus naturam animadvertentes artifices instrumentum fabricant cujus principium celant ut machinæ solum sit manifestum quod admirationem movet, causa vero lateat IV, 55, 30 ss.; ubi eum moveri videmus cur vertigine afficiamur IV, 299, 31 ss.; cur eos sol efficiat per quadrangula penetrans IV, 194, 49 ss.; quemadmodum in cæli siderumque motu exstat, nihil vetat rerum caducarum ortum atque interitum ejusmodi esse IV, 203, 2 ss.; ei assimilare solent cum res humanas, tum quæ motum naturalem habent ortuique et interitui obnoxia sunt II, 307, 8; item tempus II, 307, 12 s.; exemplum citatur, 165, 25.

Circulus ($\kappa\alpha\kappa\lambda\acute{\omega}\pi\iota\omicron\nu$); eum habent aspalacis oculi, sed minorem quam animalia quorum conspiciuntur oculi III, 68, 46 s.

Circulus æneus; in ejus definitione materies continetur II, 545, 14 s.; igitur si quærat quidnam sit, responderi potest et æs et *figura* hæc II, 545, 11; interit in partes materiales II, 548, 33; igitur ejus pars materies, *ibid.*; interit in æs idque quare II, 548, 40 ss.; quare a ligneo triangulo differat II, 583, 40.

Circulus hicce; ad singularia pertinet sive sensibilis sit, sive intelligibilis II, 549, 28 s.

Circulus obliquus ($\lambda\epsilon\acute{\kappa}\acute{\omicron}\varsigma$); hominis causa movens est, non vero forma, nec materies, nec privatio, nec ejusdem generis II, 603, 18 s.

Circuli singulares ($\text{o}\acute{\iota}\ \kappa\alpha\theta'\ \epsilon\iota\varsigma\ \alpha\tau\alpha\ \kappa.$); partes habent quæ definitioni non insunt II, 550, 52 s.

Circulus universaliter sumptus ($\delta\ \kappa\alpha\theta\acute{\omicron}\lambda\omicron\nu$); partes non habet quæ definitioni non insunt II, 550, 51 s.

Circulum esse; non idem est quod huncce circulum esse, idque etiam tunc ita se haberet, si unicus solummodo exstaret circulus II, 381, 5 ss.

Circulo ferri; non idem est quod per circulum ferri II, 359, 8 ss.; cur omnia ebris videantur IV, 129, 8 ss.; IV, 132, 1 ss.; cur videantur omnes res in longinquum protensa IV, 132, 4 s.

Circulo quod fertur; motum continuum efficit II, 466, 20; si semper aliqua moveat, etiam horum motus circularis esse debet II, 467, 32 s.; in iis celerius movetur corpus majus II, 398, 17.

Circulo quod fertur corpus; necessario exstare probatur II, 368, 30 s.; II, 372, 45 s.; II, 397, 6; differt a corporibus quæ nos circumdant diviniusque et prius est II, 369, 9 s., cf. II, 371, 4; eo præstantius est quo magis a nobis remotum est II, 369, 31; globosum esse probatur II, 393, 49; probatur infinitum esse non posse II, 372, 32 s.; II, 376, 34; necessario gravitate et le-

- vitale caret II, 369, 45 s.; omnino fieri nequit ut e loco suo vel sursum vel deorsum trahatur II, 360, 7 ss.; II, 382, 14 s.; nec generationi, nec interitui, nec incremento, nec alterationi obnoxium esse probatur II, 370, 12 ss.; cf. II, 368, 7 ss.; II, 396, 2 s.; id æthera vocant antiqui utpote ab igne, aqua et terra differens II, 371, 4 ss.; id nonnulli igne constare putant II, 397, 8, cf. II, 368, 41 ss.; II, 369, 3; ignem circumdat II, 394, 29; non tamen ei continuum est, sed tantum modo tangit II, 394, 30; simplex est et mixtione caret II, 396, 22 s.; proprium locum occupat II, 396, 23 s., ei nihil est contrarium II, 396, 23 s.; ei nihil est præter naturam II, 396, 22; ei non competit imbecillitas II, 396, 24; ejus locus ultimus est II, 380, 30; simplex et primum est II, 396, 2; æternum est et nunquam cessat II, 606, 41; nisi natura circulo moveretur ejus motus æternus non esset II, 392, 35 s.; ejus nulla pars quiescere potest, nec omnino nec in medio II, 392, 33; necessario tamen aliqua ejus pars in medio manere debet II, 392, 31 ss.; ei idem locus incipit et in quem desinit II, 383, 9 s.; exstat peculiare principium ab elementis diversum quo hæc constant III, 552, 28 ss.; probabile est eo constare stellas II, 397, 3 ss.; II, 398, 24; ejus motu calefit aer II, 397, 10 ss., 21 ss.; cur plura sint II, 393, 12, cf. II, 392, 21.
- Circumferentia** (περίφεια); quædam lineæ rectæ erit æqualis si omnis motus qui æquali tempore fit æque celer sit II, 339, 3 s., 24 s.; II, 340, 7 s.; qui per aliam quam circulus fit motus continuus esse nequit, idque quare II, 362, 35 ss.; ubi prope posita est, quanto pars altera ejus propior sit quam altera oculi discernere possunt, ubi vero removelur non sentiunt, sed æque distantes videntur esse ejus partes IV, 195, 28 ss.
- Circumforanei homines** (τὸ ὑποφάνον); quinam ita appellantur, 547, 24; 548, 32; pars civitatis sunt, *ibid.*; eorum vita prava est, nec aliquid cum virtute commune habet, 594, 14; 610, 40; eorum vitam agere non debent cives in politia proprie sic dicta, 610, 39; facile concioni intersunt 594, 18; iis convenit amicitia utilitatem spectans II, 95, 40.
- Circumpulsio** (ἀντιπερίστας); nonnullis causa esse videtur cur corpora jacta ferri pergant, non amplius tangente qui jecit II, 295, 2; II, 366, 2; omnia simul facit movere et moveri II, 366, 4 s.; igitur causa esse nequit cur res jactæ moveri pergant non amplius movente qui jecit II, 366, 2 s., 5 ss.
- Circumpulsio** (περίωσις); ea respirationem fieri censet Plato III, 540, 1.
- Circumvolutio** (κύλισις); alter motus globo proprius II, 398, 25; eam necessario comitatur conversio idque quare II, 398, 42.
- Circus** (ὁ κίρκος); quod ad robur attinet tertium locum tenet inter accipitres III, 190, 2; unguis atque crudivorus est III, 173, 39 s.; ideoque vulpi ulcera infligit ejus insidias struit atque bellum ingerit III, 173, 38 ss.; candidus est III, 207, 32; ejus colorem vere imitatur upupa III, 207, 31 s.
- Cirrhai**; Delphico oraculo quum injuriam intulissent, illis bellum declaraverunt Amphictyones, Solonis suavis fr. 301, a.
- Cirri** (βότρυχοι); ita vocantur animalia quæ fiunt e cincinnis aliis carentibus III, 94, 25 s.; iis similia sunt sepiarum ova III, 92, 45.
- Cisternæ**; amplæ extruendæ sunt, ubi urbi deest aquarum ac fontium copia, idque quare, 613, 22; cur domus in qua est magis sonet IV, 175, 24 ss.
- Cithara**; quomodo ei comparetur arcus, 399, 31, 33; in pueris educandis adhibenda non est, 631, 33; eam pulsare et simul canere si quis aliquem dicat qui revera non simul canit falsum est, sed non impossibile II, 386, 13 s.; tibie adhibita sonum illius obscurat, idque quare III, 657, 39 s.; ei maxime convenit subdoriis modus, idque quare IV, 213, 46.
- Citharæ cantus**; nullum alium finem habet quam ipsum cantum II, 156, 31; pertinet igitur ad res agendas II, 156, 30.
- Citharæ pulsio**; exstat minimum tempus in quo fieri potest II, 396, 37.
- Citharam pulsabis non pulsans**; quomodo solvendum hoc sophisma, 298, 22; quomodo id solverent alii quidem, sed perperam; et quare, 298, 24 ss.
- Citharista**; nemo esse potest qui non prius cithara cecinit II, 570, 14 s.; ejus peritiam lyre tribuenda non est, sed arti, 616, 20.
- Citharistica ars**; ejus maxima pars imitatio est, 457, 8; quibusnam a reliquis imitationem colentibus distinguatur, 457, 10, 15; concentu et numero utitur, 457, 18; modo honestos, modo improbos, modo similes imitatur, 458, 21.
- Citharædus**; physiognomonie ope dignosci non licet IV, 2, 46; ejus opus est cithara canere II, 7, 4; boni opus est bene canere II, 7, 5; cithara canendo fit, idque cum bonus tum malus II, 15, 5, 14; quomodo deceptus sit a rege voluptatem pro voluptate rependere præ se ferenti II, 104, 26; II, 233, 28; eo audito lacrimavit Ulysses, 470, 1.
- Citharus**; multas appendices intestinorum habet III, 33, 49; serratos dentes habet fr. 180, a; solitarius est *ibid.*; alga vescitur *ibid.*; linguam solutam, cor album et latum habet *ibid.*
- Citius**; quid esse dicamus IV, 55, 39, v. *Celerius*.
- Cium**; centum et viginti stadia inde distat vicus Pythopolis IV, 83, 15.
- Civiles actiones** (πολιτικαὶ πράξεις); ad eas opportunus esse debet situs urbis, 613, 17; ad multas utilis est grammatica, 626, 19.
- Civilis administratio** (πολιτικὴ οἰκονομία); facillima, sed admodum varia est, 639, 10; ejus optimus redditus petitur e rebus cuique regioni propriis, 639, 43; secundum locum tenet redditus e mercatura et ludis petendus, 639, 44; tertium e rebus quotidianis, 639, 45.
- Civilia animalia** (πολιτικὰ ζῷα); quænam III, 3, 37 ss.; alia duci obtemperant, alia imperio carent III, 3, 40 s.; hominem magis esse quam apem et quodvis congregabile animal, perspicuum est, 483, 41 s.
- Civilis communio** (πολιτικὴ κοινωνία); ejus partes sunt reliquæ communionis II, 230, 15.
- Civilis conventus** (πολιτικὸν σύλλογον); in iis quibusnam sese excusare debeat qui orationem facit inquisitoriam, 454, 5.
- Civiles exercitationes** (πολιτικαὶ ἀσκήσεις); iis ineptum reddere non debent musicæ opera, 631, 22.
- Civilis facultas** utpote moralem comprehendens (πολιτικὴ δυνάμις); optima est ideoque optimum finem habet II, 132, 14 s., v. *Civilis scientia*.
- Civilis habitus** (πολιτικὴ ἔξις); qualis II, 241, 41 ss.; quomodo differat ab ingenuitate II, 241, 43 ss.; eum habent Lacones II, 241, 40.
- Civile imperium**; v. *Imperium civile*.
- Civilia munera**; v. *Civiles actiones*.
- Civilis potestas**; subditorum gratia exercetur, 617, 39; ejus subiectum civitas est, 635, 2; pluribus magis ratibus constat, 635, 3; ejus officium et civitatem com-

dere et condita recte uti, 635, 7; ea quod ad generationem prior est domestica potestas, 635, 12; ubi civium aequalitate nititur, vicissim imperant, 527, 15; nonnullis perperam eadem esse videtur ac herilis, domestica et regia, 484, 42, cf. 482, 10; 487, 50; quomodo ab herili differat, 487, 52; 604, 23; 617, 37; quomodo a domestica, 487, 53; 635, 1; in similes genere et liberos homines exercetur, 488, 1; 524, 42; 617, 39; eam parendo discere debet magistratus, 524, 44.

Civilia praecepta (πολιτικά παραγγέλματα); judicialibus opponuntur, 413, 10.

Civilis prudentia (πολιτικὴ σύνεσις); ejus munus deliberatio est, 475, 50.

Civilis res; in ea cuique artificii pro praestitis officiis rependuntur nummi II, 104, 10; in ea sola multos amicos habere licet II, 114, 43 ss.; in ea activi esse non possumus nisi honesti simus II, 131, 4; negotiosae sunt II, 124, 39, 44; in iis praeter rempublicam administrandam aliud quid sectantur, idque quidnam II, 124, 39, 45; pertinent ad praestantissimas actiones virtuti congruas II, 124, 43; iis ad actum perducuntur virtutes activae II, 124, 43.

Civilis scientia; quinam sit ejus finis II, 188, 25; idem est quod prudentia, sed notione differt II, 71, 41; quae prudentiae aedificatrici respondet legum ferendarum scientia vocatur II, 71, 6; quae singula curat eodem nomine designatur ac genus universum II, 71, 7; ultima haec vel activa est vel deliberativa II, 71, 8; distinguuntur in deliberativam et judicatricem II, 71, 15; vulgo a prudentia distingui solet II, 71, 14; homines non procreat, sed acceptis a natura utitur, 492, 13; ejus negotium est amicos facere II, 218, 20; efficit ut bona simpliciter fiant alicui, nisi antea jam ita fuisset II, 222, 18; ei utile est peculiare aliquod bonum, non vero idea boni II, 191, 17; ab ea non aliena est animas et sapientiae consideratio II, 157, 42 ss.; diis imperare dicenda non est quia omnia quae in civitate sunt regit II, 76, 5; ejus opera sunt leges II, 130, 5; ejus pars est legum ferendarum ars II, 129, 28; ejus praecepta docent sophistae, dum ejus muneribus funguntur qui in republica vivunt II, 129, 33; multum ad eam conferre videtur experientia II, 129, 44; eam cum rhetorica confundunt sophistae II, 129, 50; nec dicunt quidnam sit aut quenam pertractet II, 129, 49; peritiorum silentio et sophistarum ineptia de ea commentarios scribere coactus est Aristoteles II, 130, 20; quod si ei addatur disciplina moralis, absoluta est rerum humanarum philosophia II, 130, 22; ejus pars vel principium est scientia moralis II, 131, 9; una cum morali et domestica scientiam omnium rectricem constituit II, 191, 36; eoque a reliquis habitibus differt II, 191, 37; quomodo a domestica et morali differat, postea exponetur II, 191, 38; eam qui proficitur voluptatem et molestiam considerare debet II, 87, 1; finem construit ad quem respicientes singulas res vel bonas vel malas appellamus II, 87, 2.

Civilis scientia utpote moralem comprehendens; de bono disserit II, 132, 16; II, 133, 26; id est de optimo II, 133, 7, 26; idque de bono civili II, 132, 19; id est de bono nobis, non de bono simpliciter II, 132, 17; II, 133, 7, 26, 39; nec de bono deorum, *ibid.*; probatur ad eam non pertinere consideratio ideae boni II, 132, 25 ss.; II, 133, 27 ss.; idque nec idea boni per se II, 132, 25 ss.; nec tanquam id quod maximo bonum est II, 133, 32 ss.; nec tanquam boni principium II, 133, 43 ss.; nec bonum commune II, 132, 31 ss.; idque nec secundum definitionem II, 132, 33 ss.; nec secundum

inductionem II, 132, 49 ss.; nec secundum singulas categorias II, 133, 10 ss.; non probat finem suum bonum esse II, 133, 41, v. *Civilis facultas*.

Civilis societas (πολιτικὴ κοινωνία); propter actiones honestas fit, non propter vitam communem, 530, 22; qui in eam plurimum conferunt, maxime civitatem participant, 530, 24; utilitatis gratia et contrahi et conservari videtur II, 98, 31; idque non solum praesentis, sed ejus quae per totam vitam pertinet II, 98, 42; ejus partes esse videntur omnes reliquae societates II, 98, 28, 41, 49; optime administratur quae civibus opibus mediis constat, 555, 49; eam proportionem metiri oportet II, 233, 35; eam continet pecunia II, 152, 7; ab ea remotissima contemptus et invidia, 555, 36; ejus partes sunt reliquae communiones II, 230, 15.

Civilis vita (πολιτικὸς βίος); dividitur in usum belli et pacis, 486, 33, v. *Vita Civilis*.

Civis; definitio, 521, 40; 535, 28, cf. 526, 18; II, 59, 50; II, 60, 25; non propter habitationem civis est, 520, 33; nec eo quod litem suscipere vel intendere valet, 520, 35; alius in alia republica est, 520, 29; 521, 24; 526, 17; 535, 28; in democratia maxime civis est, 521, 26; quisnam in optima republica, 535, 29; ad vitae usum eum definient qui ex utroque parente cive natus est, vel etiam qui ex avis duobus, aut tribus, aut pluribus, 521, 44; ad eandem civitatem pertinere possunt, etiamsi alius alium locum incolat, 522, 33; arbitrari non debent se suos, sed civitatis partem esse, 624, 41; omnes in rempublicam benevolens animo esse debent, 595, 36; aut saltem non hostili in eos penes quos summa est potestas, 595, 36; eos bonos et legi obediens reddere conatur politicus II, 13, 5; eos bonos et ad res honestas peragendas idoneos reddere conatur politica II, 9, 34; eos omnia legum lator assuescendo bonos reddere vult II, 15, 9; eorum communem utilitatem respicere debet legum lator, 535, 27; in civitate bene instituta muneribus suis funguntur ut mandatum est III, 523, 19 s.; eorum amicitia manifestius communionem praese fert, quippe quae pacto originem debere videtur II, 100, 44; sibi invicem amici sunt II, 230, 42; idque eodem modo quo civitates, id est quamdiu sibi invicem utiles sunt II, 231, 49, 51; non eodem modo conveniunt quo terebrum et ars II, 230, 45; socii sunt II, 152, 33; natura aequales esse volunt, moribus diversi II, 152, 34, cf. 42; quod inter eos exstat jus simile est quod inter patrem et filium adultum II, 152, 40; se invicem cognoscere debent ut rite administrantur cum magistratus tum judicia, 606, 43; iis non idem jus est ac sodalibus II, 98, 20; iis pecuniam eripere levior injuria est ac fratribus II, 98, 24; iis erga hospites competit cum jus tum amicitia II, 178, 53; item inter se II, 178, 54; conandum est ut iis congrua praestemus officia II, 106, 18; ut cognoscas quomodo se habere debeant, considerandae sunt civitates celeberrimae et orbis terrarum quomodo inter gentes partitus sit, 608, 32; et animo et intellectu praestare debent, 608, 48; bona eorum non participare pudori est, 556, 1; omnia quae inter eos distribui debent spectat altera pars justitiae strictiori sensu sic dictae II, 55, 5; iis summa felicitas est res familiaris mediocris, 556, 1; iis tantum esse debet ager, ut in otio liberaliter et temperanter vivere possint, 607, 5; nullus cibo indigere debet in politia propriae sic dictae, 612, 27; eorum ratio habenda est in extruendis aedibus, 638, 49; iis facilis patere debet aditus ad urbem, 607, 17; 613, 18; omnibus aliquid commune esse debet, sive aequaliter, sive inaequaliter id participant, 609, 30; necessario vel omnes res communes habent, vel

nulles, vel aliquas, 496, 40; iis necessario locus communis esse debet, 496, 43; quaeritur an iis quoque liberi, uxores et possessiones communes esse debeant, 496, 48, ss.; iis etiamsi dissimiles sint tamen commune est officium, idque quodnam, 523, 30; eorum virtus differre probatur a virtute boni viri, 523, 32 ss., cf. 526, 15; eorum virtus quatenus differat a virtute magistratus, 524, 17; 525, 7; eorum virtus eo constat ut aequè imperare ac obedire sciant, idque liberis hominibus secundum civile imperium, 524, 21, 23, 42, 49; ubi aequales sunt, nihilo magis imperare quam imperio parere justum est, 540, 42; eos igitur vicissim parere et imperare justum est, 540, 43; ubi aequales sunt, vicissim magistratus gerere debent, 527, 15, cf. 497, 38; 502, 46; nisi utilitatem et societate redundantem participant, revera cives non sunt, 527, 39; rogandum an pejus se habeant quam antea, ubi sacrorum sumptus diminuendos esse suades, 417, 7; quomodo iis audaciam impertiat sacrorum celebratio, 416, 32; subditorum munera discere non debent, quatenus res necessarias spectant, nisi sua ipsius causa, 524, 39; cum in bello tum in pace debent esse magistratus qui eorum delectum faciant eosque in ordines constituent, 599, 30; aequos honorare utile est, 415, 34; item malos punire, 415, 35; quod pluribus placuerit, id ratum esse debere dicunt cum democratia, tum oligarchia defensores, 592, 28; eorum opinionem magis curant quam extraneorum, 336, 40; summæ auctoritatis (τοῦ κυρίου) opiniones sequi solent, 517, 51; iis qui nullum sui experimentum dederint, auditores benevolos esse debere dicendum est, ut eorum capient benevolentiam, 439, 42; iis prodesse si adversarius rhetoricam discat, dicendum est defensoris, 452, 15.

Cives (*eorum differentia secundum varia rerum publicarum genera*); eorum plura genera, 526, 8; non omnes inter eos numerandi sine quibus civitas exstare non potest, 525, 25; is præcipue est qui honorum particeps est, 526, 9; quaeri potest, an revera sint qui post magnam rerum conversionem creati sunt, 522, 4; potius quaerendum esset an jure vel injuria cives sint, 522, 8; eorum communitas est respublica, 523, 1, 30; honorum æquatione eorum numerus potius augendus est quam jure civitatis aliis impertiendo, 512, 48; quantum eorum numerum esse voluerit Hippodamus Milesius, 508, 19; quomodo eos in tres classes distribuerit, 508, 20; fieri non poterat, ut omnium honorum participes essent omnes in Hippodami republica, 509, 1; ideoque benevolus animo in rempublicam esse non poterant, 509, 5; de eorum numero nihil determinavit Plato, 504, 18; eorum numerus semper idem manere debet secundum Phidoneum Corinthium, 504, 37; ad eorum in classes distributionem non nuper animum adverterunt qui de politica philosophantur, 611, 32; in Ægypto originem cepit eorum in classes distributio, 612, 5; armis custodiunt regem, 537, 38, 40; 580, 34; contra eos præsidium habent tyranni, 537, 41; tyrannis absentibus minus pertimescendi sunt quam milites præsidarii, 586, 22; efficere debet tyrannus ut sibi invicem, quantum fieri possit, ignoti sint, 584, 31; eos pauperes reddere debet tyrannus, 584, 46; iis omnem agendi facultatem adimere debet tyrannus, 585, 44, 50; efficere debet tyrannus, ut nonnisi peregre degant, semper ante fores versentur, 584, 33; in timocratia pares et æquabiles esse volunt II, 100, 23; eorum controversiæ quam citissime componendæ sunt in oligarchiis, 418, 18; in oligarchiis cavendum est ne eos contumelia afficiant rempublicam gerentes, 418, 15, 25; si possint civitati imperare conabuntur in re-

publica quæ imperium tanquam finem sibi proponit, 619, 6; in quonam democratia genere reipublicæ administrandæ participes sint quorum genus exceptioni non obnoxium est, 549, 6; 550, 37; in quonam omnes, 549, 8, 9; 550, 47; optimi in democratia legi parentibus principem locum tenent, 549, 14; in ultimo democratia genere opera danda est, ut quam maxime inter se permisceantur, 595, 2; omnes ambiciosos esse voluit Lycurgus, 513, 51; eorum animos sibi conciliavit Dionysius Syracusanus, restituta iis pecunia quam antea contulerant, 644, 41; si quis contra civitatem aut privatumprehendendi jus haberet, id profiteri jusserunt Chalcædonii, idque quare, 642, 19.

Cives in politia proprie sic dicta; artificium vel circumforaneorum hominum vitam agere non debent, 610, 39; bona possident, 611, 8, 16; omnes duos agros possidere debent, alterum finibus proximum, alterum suburbanum, idque quare, 612, 40; omnes publicis conviviis interesse debent, 612, 30; omnes spectare debet civitatis felicitas, 611, 14; ab iis honor diis tribui debet, 611, 20; in convictis distribui debent, 614, 28; urbanorum multitudo distinguitur in magistratus et sacerdotes, 615, 4; alternatim imperare et imperio parere debent, 617, 16, 47; omnes reipublicæ administrandæ participes sunt, 616, 29; si omnes qui rempublicam administrant probi sint, proba est civitas, 616, 27; etiamsi fieri posset ut omnes simul probi evaderent, tamen præferendum esset, si singulis quibusque id eveniret, 616, 31; criminis expertes sunt servandi cum apud potentiores, tum apud eos qui ad comparandam annonam utiles sunt, 319, 46; eorum virtus eadem est ac boni viri ac magistratus, 542, 52; 551, 41; 617, 45, cf. 524, 51.

Civis bonus; quisnam, 456, 18; quaeritur an idem sit qui vir bonus II, 55, 1; in aristocratia proprie sic dicta iidem qui viri boni, 551, 41, cf. 542, 52; in reliquis aristocratia tantummodo suæ reipublicæ ratione habita bonus est, 551, 42; eorum copia reipublicæ utilis est, 456, 11.

Civium custodes (πολιτοφύλακες); necessario creabuntur e propugnatoribus in republica Hippodami Milesii, 509, 3.

Cives et peregrini; quomodo erga eos affecti sumus, sic et erga elocutionem, 386, 35.

Civitas; multis modis dicitur, 522, 35; idem quod societas civilis, 482, 7; utpote omnium societatum princeps maximum sibi proponit bonum, 482, 5; quidnam sit, 483, 26; 521, 42; 530, 1, 19; 609, 41; 610, 13; 635, 10; hominum societas est, 483, 53; liberorum societas, 527, 28; 545, 23; 635, 17; domibus constat, 484, 24; 496, 15; multis constat, 539, 22; natura constat, 483, 35; 484, 7; prior est quam domus et unusquisque nostrum, 483, 54; 484, 7; ea prior et magis necessaria est domus II, 101, 38; si non fuisset, tamen exstaret jus et societas II, 231, 11; quæque rerum publicarum arbitri est, 538, 32; parvam perperam idem esse putabant quod magna domus, 482, 14; omnes ad eam naturali impetu feruntur, 484, 11, cf. 526, 35; qui eam primus instituit maximorum bonorum auctor fuit, 484, 12; omnis constat qualitate et quantitate, 557, 9; fieri potest ut altera ejus pars qualitate superior sit, altera quantitate, sed non tantum quantum qualitate inferior, 557, 12; non omnia sine quibus consistere nequit, ejus partes habenda sunt, 609, 27; ejus partes continentur rebus sine quibus consistere nequit, 609, 50; quænam sint ejus causæ et fines, 526, 34 ss.; 529, 13 ss.; enumerantur res sine quibus consistere nequit, 610, 1; est res e multis partibus com-

posita, 520, 22; 523, 49 ss.; quidnam sit quærere debet, qui rempublicam considerare vult, 520, 15; tanquam ejus pars considerandus non est qui adeo omnibus aliis civibus antecellit ut cum iis comparari nequeat, 535, 47; ei debet esse possessio, etiamsi ejus pars non sit, 609, 39; si quædam ejus pars existimatione vel viribus prævaleat, rerum conversionis causa fieri solet, 569, 26, 43; ejus pars quæ rempublicam manere vult semper superior esse debet ea quæ non vult, 557, 7; 578, 20; cavendum, ne ejus partes vicissim prosperitate vigeant, 576, 51; ideoque oppositis ejus partibus semper tradendi sunt magistratus et res agendas, 576, 53; quænam ejus partes oppositæ vocentur, 577, 1; omnes ejus partes reipublicæ salutem optare debent, 513, 18; si altera ab altera dissentiat pars, ratum esse debet, quod pluribus placuerit, aut iis quibus maximus census est, 592, 33; in cap. *de Aristocratiâ* se de ejus partibus disserruisse proficitur Aristoteles, 545, 39; ejus partes modo omnes, modo pauciores, modo plures reipublicæ administrandæ participes sunt, 545, 42; ejus partes specie a se invicem differunt, 545, 45; non ex qualibet multitudine, nec intra quodlibet tempus fit, 568, 2; nec decem hominibus, nec centies mille constare possit II, 114, 22; omnis constat divitibus, pauperibus et mediis, 555, 12; tanquam ejus partem sese considerare debent cives, 624, 42; cuique opus est artificibus, 509, 12; hostibus plena est, si multi adsint pauperes honore carentes, 531, 47; eam juvat multitudo melioribus admixta, 531, 53; tota bonis viris constare non potest, 523, 41; ut optima sit omnes cives boni civis virtute præditi esse debent, 523, 46; liberis et divitibus carere nequit, 534, 9; ex pauperibus et servis solis constare nequit, 534, 10; sine justitia et bellica virtute recte incoli nequit, 534, 12; in qua simul adsunt viri boni, divites, nobiles et multitudo civilis, quaritur quibusnam tribuendi sint honores, 534, 37; totius utilitatem respicere debent leges, 535, 26; constat duabus partibus nempe divitibus et pauperibus, 587, 32; 592, 31; ultra pars potentior fuerit, eam inprimis imperio suo conciliare debet tyrannus, 587, 36; quod utrique placuerit, vel pluribus id ratum esse debet, 592, 32; si ejus partes quæ oppositæ esse videntur, exæquantur, commutari solet reipublicæ forma, 569, 47; si vero altera longe viribus prævaleat, altera cum periculo contendere non vult, 569, 50; æqualibus et similibus constare conatur, 555, 39; optime administratur quæ civibus opibus mediis constat, 555, 40; bene administratur in qua cives opibus mediis numero plures sunt quam divites aut egeni, sin vero minus, quam alterutri. 555, 51; e dominis et servis composita est, quæ nonnisi prædivites et egenos continet, 555, 34; in magnis non adeo frequentes sunt seditiones ac in parvis, 556, 11; omnium regimen suo assimilabant Athenienses et Lacedæmonii, donec Græciæ principatum tenuerunt, 556, 37; hodie in iis prævalet mos, ut quisque vel imperare, vel victus aliorum imperium tolerare conetur, 556, 45; nonnullis sæpe alia reipublicæ forma magis congruit quam quæ ceteroquin præferenda esset, 557, 2; pluribus partibus constat, 547, 1, 17; quænam sint ejus partes, 547, 19 ss.; quænam secundum Socratem (Platonicum), 547, 33 ss.; ejus partes magis dicendi sunt milites, iudices et deliberantes quam qui ad rerum necessarium usum conferunt, 547, 47; ante omnes alios, ejus partes idque oppositas dicendi sunt divites et pauperes, 548, 20; non solum rerum necessarium, sed etiam pulchri causa constat, 547, 39; fieri non posse videtur, ut revera ita appelletur quæ

libera non est, 547, 29; sine artibus illiberalibus consistere nequit, 547, 21; ejus partes sunt consultatores, iudices et milites, 610, 43; 611, 22, 29; in politia proprie sic dicta maxime felix est, 610, 34; felix diu esse nequit, nisi omnium civium ratione habita, 611, 14; multo etiam magis quam domibus ei pecunia et redditibus opus est, 494, 9; nonnullæ, ubi pecunia indigent, quarundam mercium vendendarum privam sibi facultatem vindicant, 493, 50; pecunia egena erat apud Lacedæmonios, 514, 47; in unaquaque, ut sibi sufficiat, quædam emi ac vendi debent, 598, 13; sibi, non aliis mercaturam exercere debet, 607, 46; an omnis generis redditus suppeditare possit, necne considerare debet administrator, 640, 10; sine magistratibus consistere nequit, 548, 5; nisi magistratus communes sint existere non potest, 529, 29; necessariis magistratibus carere nequit, 598, 4; decenter incoli nequit sine magistratibus ad ordinem et ornatum pertinentibus, 598, 5; 600, 20; in populosa necessario tumultuarie administrabuntur magistratus et judicia, 606, 46; nisi parva sit, idem plures magistratus gerere non debet, 518, 12; in magna unicusque operi unicui præponendus est magistratus, 561, 36; parvæ interdum iisdem legibus ac magistratibus indigent ac magnæ, 561, 45; in parvis eidem plures magistratus conferre licet, 561, 42, 48; 598, 6; in parvis unus magistratus omni rei militari præpositus est, 599, 32; item rebus divinis, 600, 4; in magnis peculiares sunt magistratus mœnibus exstruendis, fontibus curandis et portibus tuendis præpositi, 598, 24; vel in magnis raro occurrunt judicia qualia Athenis in Phreattone dijudicantur, 564, 1; nunquam sine custodia esse debet, 638, 32; præcipue id est apud quos est summa potestas II, 111, 28; una aliquatenus esse debet, sed non penitus, 501, 35; quænam mala pariat, si nimis una sit, 501, 9; deterior erit, si in eo fuerit, ut non amplius civitas sit, 501, 38; disciplina, consuetudinibus, philosophia et legibus una reddi debet, 501, 41, 45; ejus locus unus est, 496, 44; multitudo est idque specie differentium, 497, 14, 20; 561, 40; ut quam maxime una fieret, uxores liberosque et possessiones communes esse jubet Socrates in *Republica* Platonis, 497, 12; si una esset, tolleretur, 497, 19; si una esset, sibi non sufficeret, 497, 50; eam servat jus talionis æquum, 497, 28; II, 57, 50; quomodo differat a societate bellica, 497, 22; quomodo a gente, 497, 25; ejus unitatis signum esse arbitratu Socrates, si omnes dicant, *meum atque non meum*, 498, 4; felix esse nequit, nisi omnes aut plurimæ ejus partes felices sint, 503, 2; eam felicem efficere debet legum lator, 503, 2; dum inter se contrariæ erunt in Platonis republica, nisi bona communia sint agricolis, 502, 19; quibusnam rebus una et communis bonaque efficienda sit, 501, 41, 45; ut felix et honesta sit, ei inesse debent virtutes ad otium referendæ, 619, 30, 52; quæ revera hoc nomine digna est, virtuti operam dare debet, 529, 36; quinam ejus maxime participes sint, 530, 24; per se felix esse potest sine bello vel imperio in finitimos, 603, 46; 605, 11; non ideo felix habenda est, quod finitimis impetare novit, 619, 3; pleræque eorum quæ imperium tanquam finem sibi proponunt bellum gerentes servantur, rerum vero politici intereunt, 619, 22; ejusmodi comparantur ferro quod aciem amisit, 619, 24; beata est quæ optima est ei bene rem agit, 601, 49; ejus nulla bona actio existere potest sine virtute et prudentia, 601, 51; ejus fortitudo et justitia et prudentia eadem ac uniuscujusque hominis, 601, 53; quænam sit ejus optima vita, 602, 6; ejus vita respública

est, 555, 11; ejus bonitas et vitium iisdem elementis definitur ac vita beata, 555, 10; quænam ei utilia sint, 414, 10; 456, 41; ei idem bonum est quod individuum, sed perfectius II, 2, 4; ut otio frui possit, temperans, fortis et laborum tolerans esse debet, 619, 36; sibi invicem amicæ sunt eodem modo quo cives, id est quamdiu sibi invicem utiles sunt II, 281, 49, 51; amicos vocant quos propter utilitatem diligunt II, 94, 18; inter eas societates bellicæ utilitatis gratia fiunt II, 94, 19; iis maximum bonum est amicitia, 499, 26; eas continere videtur amicitia II, 91, 14; quando concordare esse dicantur II, 109, 10 ss.; iis confert seditionem vitare, 415, 30; omnia quæ in ea sunt regit civilis scientia II, 76, 6; eam spectat universum legislatoris ac politici munus, 520, 20; rem iis utilissimam fecissent viri politici suæ artis præcepta si tradidissent II, 129, 41; habet suum opus sibi peculiare, 605, 45; magnam plerique felicem esse putant, 605, 40; ei quidam magnitudinis modus proprius est, 606, 18; quomodo æstimanda sit ejus magnitudo, 605, 44, 49; 606, 13, 27, 33, 50; magna non eadem est quam populosa, 606, 6; nulla quæ bonis legibus regi videtur, admodum populosa est, 606, 19; quæ paucis constat sibi non sufficit, 606, 27; quæ admodum multis, quod ad res necessarias attinet, sibi sufficit, sed genti quam veræ civitati similior videtur, 606, 28; ejus actiones partim magistratus, partim subditos spectant, 606, 38; exstare potest quæ justo modo major est, sed non in infinitum usque, 606, 35; quæri potest quo usque eadem maneat et quando aliena fiat, 522, 29, cf. 520, 18; nonnullas dominatione constare, non publica utilitate arbitrantur, 522, 23; facillime investigata est questio, an eadem sit, ubi loci hominesque disjuncti sint, 522, 30; mœnibus definiri non potest, 522, 39; quanta esse debeat ejus magnitudo, ac utrum una gente vel pluribus constare debeat ignorare non licet politicum, 522, 45; quæritur an eadem sit dicenda, etiamsi alii in aliorum locum succedant homines, 522, 48; fluvio vel fonti comparatur, 522, 50; statuedum est eam aliam fieri ubi reipublicæ species mutatur, 523, 2, 11, cf. 522, 25; nomine eodem vel alio eam appellare licet, et iisdem in ea habitantibus hominibus et prorsus aliis, 523, 12; quinam iis situs præferendus sit, 607, 15 ss.; 613, 3 ss., v. *Urbs*; ei utilis est portus s'c'a'io opportuno dissitus, nec tamen longe remotus, 607, 51; talem multæ habent, *ibid.*; ei utilissimum est, si ei suppetant copiæ navales aliquæ, 608, 7; ex ejus vita determinandum est quantæ ei suppetere debeant copiæ navales, 608, 12; finitimitas formidabilis esse debet, 608, 9; quæ urbem mœnibus circumdare spernebant, nuper re ipsa erroris convictæ sunt, 613, 52; in ea instruenda, facultatem bellicarum ratio habenda est, 507, 16; nonnisi parvæ convenire possent præcepta a Phalea Chalcedonio data, 508, 2; res ei necessarias partim legum latori subesse oportet, partim eas ipse creare debet, 616, 22; in rebus ei necessariis quæ a fortuna pendent precamur ut voti compotes fiamus, 616, 23; ejus probitas non a fortuna, sed a scientia et a consilio pendet, 616, 25; proba est si omnes cives rempublicam administrantes probi sint, 616, 27; irrisit Anaxandrides quandam ea quæ decet decerementem bonasque leges habentem sed iis non utentem II, 86, 35; qualem Anaxandrides irrisit, tali similis est incontinens II, 84, 33; quali similis sit improbus, II, 86, 37; celeberrimæ considerandæ sunt, ut sciant quomodo se habere debeant cives, 608, 32; corpori similis est quatenus e partibus constat quæ præter proportionem augeri non debent, 567, 28; om-

nino ab ea exulari debent sermones obsceni, 623, 28; iis multi servi ex eadem gente esse non debent, 637, 40; in quosnam errores inciderunt quæ puerorum maximam curam habere videntur, 627, 4; in quibus invaluerunt puellarum juniorum nuptiæ, ibi imperfecta ac exigua sunt hominum corpora, 621, 14; conferunt honores iis qui in bello mortui sunt II, 32, 8; quibus honorata est, in æmulationem proclives, 362, 45; propter hominum vituperationem gravi pœna multantur, secundum oratorem anonymum, 397, 42; ea qui naturaliter non fortunæ culpa caret, necessario prava, vel melior quam homo est, 483, 36, cf. 484, 8; item belli cupidus, 483, 39; comparatur talo lutorio impari, 483, 40; ei, non sibi injuriam facit, qui manus sibi inferit II, 65, 30; punit qui mortem sibi ipse consciscit II, 65, 31; parum abest quin in duas partes æquales, viros nempe et mulieres dividatur, 511, 30; eam perdit multitudo, si paucorum bona partitur, 530, 40; fieri non potest, ut eam perdat jus, 530, 41; sæpe de maximis rebus quæstioni fidem habuerunt, 421, 23; tota si cui rei studeat, in eam sumptus facere convenit viro magnifico II, 43, 23; ei epulas dare convenit viro magnifico II, 43, 8; ei se benevolum fuisse, affirmare debet orator, 439, 32; populo si suadendum sit ut iis auxilium ferat, ad amicitiam vel gratiam vel misericordiam confugiendum est, 444, 25; quicunque contra aliquam jus prehendi haberet, id profiteri jusserunt Chalcedonii, idque quare, 642, 20; variis in illis conditionibus principia contraria e quibus mundus efficitur comparantur III, 634, 49 ss.; in plerisque quisque pro libidine vivit II, 128, 38; quænam sit causa cur earum genera et discrimina sint multa, 609, 46; qui de iis bene meruerant, reges creati sunt, 580, 21; propter earum exiguam olim frequentior erat tyrannis, 571, 5; quomodo eam exornare debeat tyrannus, 586, 49; iis jam auctis, tyranni fere e demagogis prodierunt, 580, 2; iis majoribus factis auctus est numerus eorum qui reipublicæ administrandæ participes erant, 558, 50; iisdem auxiliis regimine aristocratico, vel auctoritate regia constituitur quibus vir bonus fit, 543, 2; ubi multo majores factæ sunt quam olim, oriri solet ultimum democratiam genus, 550, 45; eas in duas partes dispecunt demagogi, 578, 50; perperam quæ oligarchia regitur duas civitates esse dixit Plato, 589, 31; magnis vix alia reipublicæ forma accommodari potest quam respublica, 540, 3; non omnis ultimum genus democratiam ferre potest, 594, 31; eas haud lenius quam tyranni tractant apud quos est summa potestas, 536, 18; plerisque convenit politia vulgo sic dicta, 554, 44, 49; non vero aristocratia vulgo sic dicta, 555, 2; in politia proprie sic dicta optime administrantur, 615, 48; earum species fr. 93, a, b.

Civitates (i. e. Athenæ et Lacedæmon); iis etiamsi multum differrent idem evenit, nempe ut æquarentur (calamitatibus), 398, 26.

Civitas bene legibus instituta; in ea ubi semel constitutit ordo, non opus est peculiari duce qui omnibus quæ fiunt, adsit III, 525, 16 ss.; item quisque suo munere fungitur ut mandatum est et alterum post alterum fit propter consuetudinem III, 525, 19 s.; ei comparatur animal III, 525, 15 s., 20 s.

Civitatis incolæ; eorum divisio fr. 108, b.

Civitatis jus; eo donati, 520, 32; in genulinorum civium penuria eo donant nothos vel e matre cive natos, 526, 3; ubi suppetit civium turba, ab eo excludunt primum qui e servo aut ancilla nati sunt, dein qui e matre cive, 526, 6; ejus ope non est augenda civium mul-

- titudo, 512, 47; eo non donanda est nautarum turba, 608, 18; quatenus in ultimo democratiae genere eo donandi sint nothi et ex alterutro parente cive nati, 594, 43; eo Lacedaemone carebant qui stipitem in convictus ferre non poterant, 514, 24; 515, 40; id antiquorum regum tempore aliis impertiebant Lacedaemonii 512, 43; Byzantii tantum iis erat qui ex utroque parente cive nati erant, 641, 2; id vendiderunt Byzantii, iis cuius alter tantummodo parens civis fuerat, 641, 3.
- Clandestinus; omne fraudulentum est IV, 286, 25.
- Clara (τὰ φανερά); tanquam testes rebus obscuris adhibenda sunt II, 16, 5.
- Classici milites; v. *Milites classici*.
- Classicum; ejus sono audito quisque se ad pugnam parat III, 639, 15 ss.
- Classis; animalium aliis nomen inditum, alia nomine carent III, 223, 28 ss.
- Classis Pythagoreorum; alterius principia omnia indefinita sunt, utpote privantia II, 275, 2; II, 595, 50 s.
- Classis; ubi adest, ei interdum praepositur nauarchi, 599, 35; Rhodum oppellente ficitibus in mare projectis agnatae sunt ostreae lacustres III, 391, 47 ss.
- Classis praefectus; interdum classi praepositur, 599, 36; iis subditi sunt trierarchi, 599, 37; legem Lacedaemoniam eos spectantem recte vituperarunt nonnulli, 514, 26; eorum magistratus seditionis causa est, 514, 28; tanquam alter rex regibus opponitur, 514, 29; iis commendavit Taos qui sibi aurum vel argentum non signatum mutuo dederant, 647, 21.
- Claudicans sponte (ὁ ἑκὼν χωλαίνων); meliorem habet Plato quam invitum II, 533, 21; refutatur II, 533, 21 s.
- Claudus (ἀνέπρος); cur solus ab ortu inde nascatur IV, 167, 48 ss.; ii interdum claudos procreant III, 141, 27 s.; cur salaciores sint IV, 147, 39 s.; IV, 165, 6.
- Clavicula (ἡ χλαίς); ad connectendum et concludendum destinata III, 668, 35 s.; inde fortasse ejus nomen trahitur III, 668, 36; per homonymiam dicitur cum os animalium collo subjectum, tum qua ostia claudimus II, 52, 39; a spina dorsii pendent III, 45, 11 s.; quoniam eas petant venae III, 41, 28 s.; quoniam juxta eas decurrant venae secundum Diogenem Apolloniadem III, 38, 38; quoniam eas subeant secundum Polybum III, 40, 6; qui ea circumdantia bene solubilia habent sensibus praestant, idque quare IV, 10, 25 s.; qui stricta stolidi, idque quare IV, 10, 28 s.
- Clavis cellae; eam noctu a zona suspensam servabat caupo quidam Tarenti IV, 80, 3.
- Clavus (γόμπος); eo quaedam sensibilia esse dicuntur II, 559, 10 s.; ejus ope res continuae esse possunt II, 312, 8; quae eo unum sunt, minus unum sunt quam quae natura II, 573, 44; eorum munere funguntur viscera septo transversa subdita III, 264, 44 ss.; ei comparatur talus qui interdum membrorum ossibus quae secum invicem articulantur interseritur III, 241, 33; iis confixae multae plantae silvestres hortenses sunt IV, 28, 47 s.
- Clavus clavo truditur; proverbium, 585, 24.
- Clavus (πυξίλιον); pertinet ad res quae per accidens moventur, etiamsi per se moveri possint, II, 289, 13; non rite ad navem refertur, sed ad clavatum, 10, 23; gubernatoris instrumentum inanimum est, 484, 52; de eo melius judicat gubernator quam faber, 532, 30; qualis sit ejus forma, cognoscit ac praecipit gubernator II, 263, 40; e quoniam ligno fabricandus sit et quinam ei motus inesse debeant, considerat artifex qui eum fabricat II, 263, 41, cf. *Gubernaculum*.
- Clazomena; ibi fuit seditio inter insulanos et Chytri incolae, 568, 25; patria Anaxagorae II, 186, 33; II, 472, 49; III, 591, 1; item Hermolimi II, 473, 40.
- Clazomeni; apud eos copiosus erat proventus olei, 643, 43; quomodo annonae caritate simul et pecuniae inopia laborantes frumentum sibi compararint, 643, 40; militibus quum viginti talenta deberent, ducibus quotannis quattuor talentorum fenus pendebant, 643, 46; quomodo tandem militibus totum debitum solverint, 643, 50 ss.
- Cleander; ejus tyrannis Gelae ex oligarchia orta est, 589, 21.
- Clearchus; plura male facere valet quam leo II, 166, 26.
- Clemens (πρόδος); eum ejusmodi sequitur facultas, ut, si patiar, non ducatur sed vincat, 214, 12; in quoniam nam simus, 350, 8 ss.
- Clementia; virtutis universalis sequela est II, 247, 8; contrarium est irae, 350, 4, 39, dici non potest continentia irae, 214, 3.
- Cleobaea; a nonnullis Philaechmae vocata, Phobii Milesiis imperantis uxor fr. 277, b; de ea narratio fr. 278, a.
- Cleomachus; pulchrum ejus facinus in bello adversus Chalcidenses et Eretrienses fr. 295, a, b.
- Cleomenes; a Lacedaemoniis missus est ut Pisistratidarum tyrannidem everteret fr. 229, a; Atticam invasit *ibid.*
- Cleomenes Alexandrinus; Aegypti satrapa, 648, 48; quum fames in Aegypto mediocri, alibi vero magna esset, frumentum exportari vetuit, 648, 49; monarchis dicentibus ita se tributa pendere non posse exportari sivit, sed magnum imposuit vectigal, 648, 51; quum navigio transiret provinciam in qua crocodili diu habentur, aliquem ejus servum devoravit crocodilus, 649, 2; militante eo se crocodilos persecuturum esse, sacerdotes ei magnam auri copiam attulerunt, ne id faceret, 649, 4; ei mandaverat Alexander ut urbem ad Pharum conderet et transferret emporium quod Canobi erat, 649, 8; primum pecuniam accepit a sacerdotibus et incolis Canobi quo iis antiqua sede manere liceret, postea tamen transportavit eos, 649, 11 s.; quomodo caverit, ne quis, cui aliquid emendum mandaverat, majorem pecuniae summam ab eo exigeret quam ipse decernerat, 649, 21 ss.; quomodo frumentum quod decem drachmis emerat, triginta duabus vendiderit, 649, 32 ss.; quomodo a sacerdotibus pecuniam exegerit dicendo sacerdotem ac sacrorum numerum diminuendum esse, 649, 39; quomodo quotannis militibus unius mensis stipendium subtraheret, 650, 37 ss.
- Cleomenes Laco; quum Argivos profligasset, Argis mutata est reipublicae forma, 567, 35.
- Cleon; exemplum citatur, 72, 8; 347, 34; 390, 49; 393, 20; pars significans est in oratione: *Cleon ambulat*, 473, 36; apparens sollecismus de ejus cujus conclusio: *est ergo hicce Cleonem*, 306, 21; quomodo solvatur, 306, 23; quando quaeramus, utrum ille venerit an Socrates II, 579, 26 s.; res singularis est II, 555, 49; si quis eum definire conaretur, constaret res singulares definiri non posse II, 555, 50 s.; non eo solum modo falli possumus quod eum album esse contendimus, sed etiam quod eum album fuisse vel futurum esse III, 469, 5 s.
- Cleonis filius; nonnisi per accidens sensibilis est, idque quare III, 462, 20 ss., 25 s., cf. III, 452, 9 ss.; III, 466, 42 s.
- Cleonymus Spartiates; ei insidiati sunt veneno Aulus Peucetius et Gaius IV, 86, 36 ss.
- Cleopatra; ne cum filio quem ex eo susceperat dissentiret Amyntas, huic filiam natu minorem despondit Archelaus, 581, 31.

- Cleophon**; adversus Critiam Solone teste usus est, 344, 6; post prælum ad Arginusas ebrius et loricaus in concionem venit, ut populum a pace cum Lacedæmoniis dissuaderet fr. 232, b.
- Cleophon** (tragicus); similes imitatur, 458, 23; ejus dictio vulgaris, idque quare, 475, 3; utitur oratione comædiæ simili, 392, 20; quali argumentatione usus sit in *Mandrobulo*, 293, 14.
- Cleotimus**; arcessitos Chalcidensium colonos Amphipoli contra divites incitavit, 572, 25.
- Clepsydra**; aer qui in illa est causa est, ne aqua ingredi possit fistula obturata IV, 200, 7 ss.; aqua ex ea exire nequit, si quis plenas intercluserit IV, 119, 43 s.; strepitus aquæ in ea indicat aquam a spiritu sursum atrahi IV, 201, 4 s.; earum ope probantur aerem valentem esse Anaxagoras et qui eodem modo quo ille refutabant inanis assertores II, 292, 23 s.; ut aqua eorum aeri innititur, sic etiam terram putant Anaximenes, Anaxagoras et Democritus II, 405, 16; puellæ ea ludenti respirationem comparat Empedocles III, 541, 33, cf. 23; ad eam olim et alias (de tragædiis) certasse dicuntur, 463, 19; exemplo ponitur IV, 123, 25.
- Clerus**; vermiculus est qui in alvearibus nascitur favosque devastat III, 168, 23 ss.; III, 199, 19 ss., cf. III, 197, 6 s.; vocatur etiam pyraustes III, 168, 25; qualem prolem in favis pariat III, 168, 25 s.; præcipue in alvearii pavimento gignitur III, 199, 19 s.; capto incremento favos tela araneo simili obducit eosque pessumdat et putrefacit III, 199, 20 s., cf. III, 168, 24; III, 197, 3 ss.; alas nactus evolat III, 197, 7; inhiberi interdum dicitur si apes favis insideant eosque sic concoquant III, 197, 2 ss.; quodsi ita inhibeatur pars favi jam pessumdata, quasi scobs sit III, 197, 4 ss.
- Clidemus**; fulgur non esse, sed apparere dixit III, 597, 54 s.; id quomodo probare conetur III, 598, 1 ss.
- Clima**; tertium et quantum IV, 37, 12.
- κλινῆ** feminini generis est, etiamsi utensilis nomen sit, 291, 45.
- Clisthenes**; qualia Athenis instituerit, 594, 51; tyrannis ejectis servos, inquilinos ac peregrinos in tribus recepit, 512, 6; demarchos instituit fr. 229, b.
- Clisthenes Sicyonius**; ad eum a Myrone transit tyrannis, 589, 14; Orthagorida erat, 588, 6; propter rei militaris peritiam non contemnendus, 588, 6; qui victoriam ab eo abjiceret, corona donasse fertur, 588, 8.
- Clitoris**; lapis ita dictus in Indo gignitur fr. 349, b.
- Clotho**; una e Parcis III, 642, 22; nominis etymologia *ibid.*
- Clunes**; cepphi arenæ cœnum olent III, 189, 47 s., v. *Nates*.
- Clymene**; Hesiodi mater fr. 281, a; Amphiphanis et Phegei soror, filia Ganyctoris fr. 281, a.
- Clypeus**; eum abicere pudet et quare, 355, 36; eum qui abiecit injustus est, sed nimium sibi non vindicat II, 54, 5; eum et fortis abicere possit II, 64, 14; eo abijciendo non constat ignavia, nonnisi per accidens, sed eo ut certo aliquo modo te habens eum abicias II, 64, 15; id sibi apiant classico audito III, 639, 16; ejus æs fulmine liquefactum III, 599, 37; etiam dici potest phiala vini experts, 474, 29; phiala Martis dicitur, si phiala clypeus Bacchi, 390, 48, cf. 399, 31, 37; 474, 17; dicitur et tiam simpliciter phiala, 399, 33; iis similia exstant animalia marina eaque qualia III, 68, 26 s.; ubi per eum ictus infligitur, non ipse ictus fuit, sed una cum milite feritur III, 460, 5 s.; igitur ictui per eum inflicto comparatur rerum tactillum perceptio III, 460, 4 s.
- Clytemnestra**; quomodo in eam peccaverit Agamemnon fr. 155, b; in fabula ab Oreste occisa esse traditur, 467, 51.
- Cnacion**; nomen fluvii Spartæ fr. 270, a.
- Cnicus**; eo cogendum est lac IV, 292, 8.
- Cnidus**; circa eam mel anthinum fieri fertur IV, 77, 27 s.; in lacum exsiccatum circa eam redeunte aqua, sponte nati sunt pisciculi, idque quales III, 117, 37 s.; quomodo ibi sublata sit oligarchia, 571, 43; 573, 16; Ctesiae patria III, 350, 36.
- Cnipes**; parvarum formicarum genus est III, 486, 48 s.; insectis accensendæ sunt III, 486, 45 ss.; eminus olfactu accurate sentiunt mel quo aluntur, etiamsi non respirent III, 71, 1 ss.; III, 486, 48 ss., cf. *Respiratione carentia*.
- Cnipologus**; scnicipus inprimis vescitur III, 151, 24 s.; quanta sit ejus magnitudo III, 151, 25 s.; quinam color III, 151, 26; parvam vocem habet III, 151, 26 s.; arbores tundit III, 151, 27.
- Cnosus**; Merionis et Idomenei ibi epitaphium fr. 313, a. Coa (κῶα); ubi inveniantur in talo animalium eo prædictorum III, 20, 37.
- Coacti** (ἀναγκασθέντες); qui dant, gratiam non ineunt, 358, 16; agere se dicunt qui ad malum aliquod vitandum res faciunt quas malas aut molestas habent II, 202, 17 ss.; quatenus recte II, 202, 24 ss.; quæ facimus acerba sunt II, 199, 30, cf. 335, 14; II, 518, 12.
- Coagulum** (πύρρα); pars lactis III, 613, 19 s.; lac est calorem vitalem continens III, 356, 24; lac est caseum (vel ignem) continens III, 54, 17 ss.; in lactentium ventriculo invenitur III, 54, 17 s.; quomodo ibi ex lacte fiat III, 54, 19 s.; quænam animalia id habeant III, 54, 20 s.; III, 273, 29 s.; eo lac cogunt III, 54, 13 s.; III, 340, 29; quo vetustius, eo melius, idque quare III, 54, 21 ss.; binnulli optimum est III, 54, 24; quare id habeant animalia multis ventriculis prædita III, 273, 24 ss.; quare lepus III, 273, 38 ss.; in quonam ventriculo reperitur apud animalia multis ventriculis prædita III, 273, 30 ss.; in *Problematis* exponitur quare in omaso inveniat III, 273, 41 s.; eo lac non cogendum est, idque quare IV, 292, 6 s.; eo ingesto medici serum densant III, 617, 42 s.; ei comparatur semen virile III, 340, 27 ss.; III, 356, 25 s.; quatenus alio modo agit in lac quam semen in residuum seminale feminae III, 405, 15 ss., cf. *Ficus succus*.
- Coagulum phocæ** (πυρία); medicamentosum et morbis comitialibus utile IV, 86, 27 s.
- Coalescere** (συνεῦσθαι); quodlibet cum quolibet non potest III, 478, 54.
- Coaluerunt** (quæ); impatibilia sunt II, 291, 42.
- Cobitis** apua; quorumnam gobiorum proles sit III, 118, 28 s.
- Coccalia** (κοκκάλια); testacea turbinata terrestria sunt III, 62, 3; igitur omnis eorum pars carnosus intra testam latet, excepto capite III, 62, 1 ss.
- Coccyx**; mons apud Hermionem olim Thornax vocatus fr. 256, a.
- Cochleæ** (κοχλία); earum genus testaceis accensendum est III, 55, 39 s.; cum terrestres, tum marinæ ad testaceorum genus pertinent III, 61, 43 s.; cum testa naturaliter coaluerunt III, 102, 20; ea detracta moriuntur III, 102, 23; turbinatæ sunt III, 62, 2 ss.; III, 63, 6; III, 279, 8; igitur nullam partem carnosam extra testam habent nisi subinde caput III, 62, 1 ss., cf. III, 65, 1; carnosam partem dentibus interpositam habent æque ac mollusca et crustata III, 278, 53 s.; habent etiam proboscidem inter linguam et stimulum medium tenentem III, 279, 1 s.; post os habent ingluviem avium similem III, 279, 2 s.; earum ingluviem sequitur gula

- III, 279, 3; gulam vero ventriculus III, 279, 3 s.; in (super?) earum ventriculo invenitur papaver III, 279, 4; earum ventriculum insequitur intestinum simplicem a papavere originem ducens III, 279, 4 ss.; eodem modo quo illæ se habent reliqua turbinata III, 279, 7 s.; dentes habent acutos, minutos et tenues III, 63, 6 s.; duos dentes habent, eosque quales III, 277, 44; III, 278, 52 s.; unicum testaceum est cujus coitus conspectus sit III, 390, 25 s.; nondum satis exploratum est an coitu generentur III, 390, 26 s.; omnes eodem tempore prægnantes esse constat III, 84, 11 s.; hieme latitant III, 159, 36; desunt ubi inveniuntur sues vel perdes III, 191, 11; idque quia omnes ab illis devorantur III, 191, 12; ei similis polypus quidam concha contentus III, 58, 8; quemadmodum illa e concha non exit hicce polypus III, 58, 9, cf. III, 193, 17 ss. (?)
- Cochleæ majores;** iis inde a ventriculo cum gula connexus est meatus albus (oviductus) isque qualis III, 63, 30 ss.; earum corpusculum album (ovarium) quomodo se habeat III, 63, 33 ss.; ab earum intestino deorsum (i. e. versus testæ ostium) tendunt corpuscula nigra (branchiæ), eaque qualia III, 63, 37 ss., cf. III, 65, 50 ss.
- Cochleæ marinæ;** testacea sunt turbinata III, 62, 4 s.; igitur omnem partem carnosam intra testam habent excepto capite III, 62, 1 s., cf. III, 65, 1; iis etiam sunt carunculae albæ mammas similes, sed minoribus minores III, 63, 39 s.; quædam intra se continent animal astacis fluviatilibus simile III, 65, 6 ss.
- Cochleæ terrestres;** latitantes operculum in superficie habent III, 159, 33 s.; earum colorem habent serpentes sepæ dicti IV, 106, 5.
- Cochlea (figura) (ἑλκ);** cur eam describat circulus projecte cessans dum decidat IV, 201, 28 ss.
- Coctio (πέψις);** omnis calore fit III, 324, 45 ss.; III, 395, 11 s.; III, 426, 1; III, 450, 34 s.; eam impedit frigus III, 353, 50; nec sine anima, nec sine calore fieri potest III, 542, 15 ss.; ejus ope animalia nutriuntur III, 542, 16; dulcedinem conciliat III, 425, 52 s.; ea opus est sanguine præditis III, 265, 8; ejus gratia jecore indigent eadem III, 265, 7 s.; alimenti caloris vi efficitur III, 234, 24 s.; nullius causa est alimenti elaboratio quæ in ore fit, sed eam reddit faciliorem III, 234, 31 s.; quæ in ventre superiori et inferiori obtinet cum calore naturali fit III, 234, 34 s.; ut insequentis perfectionem recipiat alimentum e ventriculo et intestinis venarum ope arripi debet III, 234, 46 ss., cf. 40 s., 50 s., ejus defectus residuorum causa est III, 354, 21 s., v. *Concoctio*.
- Coctio imperfecta (ἀπαψις);** cruditatis species est III, 411, 3 s., cf. III, 217, 17 s.; molæ duritiei causa est III, 217, 13 s.; III, 411, 3.
- Coctu faciles;** gallorum gallinaceorum lacte saginatorum testes sunt IV, 291, 1.
- Coctum;** generatione posterius, ideoque natura prius II, 480, 9 s.; omnia mollia evadunt III, 217, 16; cur ea assare in more non sit, assa vero coquere soleant IV, 331, 15; meliora sunt assatis, idque etiam magis ubi antea assata fuerint IV, 331, 20; cur alia eorum quæ terra gignit cibo idonea sint, alia cruda IV, 214, 38 ss.
- Colrus, Nelei filius;** quo tempore coloniam in Ioniam ducendæ præfuit, natus est Homerus fr. 26, b.
- Codrux;** depulso per bellum servitutis periculo regiam dignitatem debuit, 580, 23.
- Cœna;** tempore esse dicitur II, 539, 13; e symbolis parata præstat ea in quam unus sumptus contulerit, 531, 17; 539, 22; de ea melius judicat conviva quam coquus, 532, 31; ad eam vocari entymemate appa-
- renti e signo honorificentissimum esse dicitur, 381, 53.
- Cœnare;** parce nonnulli præcipiunt, idque quare IV, 130, 3 s.; simul eadem habentes jucundum est II, 237, 5.
- Cœnati;** eorum calorem exsuscitat ambulatio, suffocati quies fr. 206, b.
- Cœnum;** ductile III, 621, 18; eo si laventur pinguescunt sues III, 154, 28; inficit sues feros IV, 319, 7; baculi in eo defossi nigrescunt IV, 319, 8. v. *Limus*.
- Cortus (σχολαί);** tolerandi non sunt tyranno, 584, 29.
- Cogitabile (τὸ νοητόν);** quomodo ad cogitationem referatur II, 527, 25 ss.; ejus receptaculum mens est II, 605, 44, s.; quomodo id percipiat mens II, 605, 42 s.; idem est quod mens II, 605, 43 s.; nullum elementum esse potest II, 602, 14 s.; pertinet ad res quæ primo loco animalia movent III, 521, 17 s.; non tamen omne animalia movet, sed tantummodo quod rerum agendarum finis est III, 521, 18 s.; movet dum non movetur II, 605, 9; ejus primum idem est quod appetibilis II, 605, 10; ab eo movetur mens II, 605, 13 s.; omne affirmat aut negat intellectus II, 513, 3; præter quælibet erunt aliæ substantiæ si res mathematicæ a rebus sensibilibus separatæ exstent II, 612, 34 s.; ad ea non solum pertinent substantiæ sed et multa alia II, 482, 30; II, 616, 3 s., cf. II, 482, 17; II, 615, 42; id quoque divisibile esse sumunt scientiæ mathematicæ II, 421, 27 s.
- Cogitabile corpus;** extra cælum exstare nequit II, 377, 38 s.
- Cogitabunda pars animæ (διανοητικόν vel λογιστικόν);** in ea residet ratio II, 131, 31; vel omnino vel maxime homo ipse esse videtur II, 107, 30, 36; II, 111, 28, 35, v. *Mens*.
- Cogitamus (quæ);** eo ipso tempore quo ea cogitamus, scientiæ non memoriæ subjecta sunt III, 494, 15 ss.
- Cogitans;** ei comparatur id quod in latione consistit II, 359, 34; exemplum citatur, 57, 35.
- Cogitans potentia;** ubi actu cogitans fit, ei nec alteratio, nec doctrina tribuenda est III, 451, 35 ss.
- Cogitare;** de nonnullis rebus absurdum est II, 609, 4; ut sapientes oportet fr. 340, b.
- Cogitari;** nihil potest, nisi unum cogites II, 505, 1; quæ possunt, eorum omnium ideæ sunt secundum earum assertores II, 482, 17, 30; II, 615, 43.
- Cogitatio (διάνοια, τὸ νοεῖν καὶ φρονεῖν);** diviniissimi, id est hominis officium est III, 289, 12 s.; eam impedit pondus incumbens III, 289, 13 ss.; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima impertit III, 439, 40 ss.; non constat an certus aliquis cordis motus sit, an aliud quid III, 439, 46; igitur eam non exsequitur anima sed ea ipsa homo, idque quomodo III, 439, 51; nec animæ affectus est, sed hominis animam habentis III, 440, 11 s.; animæ innascitur II, 143, 34; quatenus ejus particeps sit septum transversum III, 268, 45 ss.; ejus velocissimus est motus IV, 47, 27 s.; infinita est, non subsistente eo quod sumitur II, 284, 36; finito in tempore sigillatim infinita tangit IV, 47, 48 s.; ejus motus qualis III, 48, 42 s.; ea sigillatim tangere nihil aliud est quam numerare IV, 47, 30; licebit eam finito in tempore infinita numerare IV, 47, 31; partim ab ea pendet appetitus III, 522, 17 s.; persequendorum aut fugiendorum quæ res agendas spectat, semper cum aliquo calore aut frigore conjuncta est, etsi sæpe lateant III, 523, 2 s.; una cum imaginatione affectus activos adducit III, 525, 42 ss.; idque quia propositionum res agendas spectantium species una cum imaginatione suppeditat III, 525, 44 s.; partim ab ea pendet imaginatio III,

523, 25 s.; non eadem est ac imaginatio III, 465, 22 s.; nemini competit nisi cui et ratio III, 465, 22; consilium comitatur II, 27, 30; ejus locum tenet ipse actus, ubi sine ratiocinatione agimus III, 522, 12 s.; fieri nequit, nisi sis II, 487, 52 s.; cur interdum, etiam eadem maneat, non sicut quarundam partium motus involuntarii, interdum sicut III, 526, 9 s.; ejus principium est finis II, 207, 1; ejus terminus initium est actionis II, 207, 2; quando eam non mutamus, aut inscii mutamus, non videtur nobis elapsus esse tempus II, 300, 3 s.; ad eam refertur cogitabile II, 527, 25 s.; non eo definitur quod ad cogitabile refertur II, 527, 27 s.; ejus notio non eadem est quæ cogitati II, 609, 18 s.; ad eandem pertinet consideratio an res sit et quidnam sit II, 534, 17 s.; omnis vel speculativa, vel effectiva, vel activa est II, 534, 26, cf. II, 592, 29 s.; ei insunt verum et falsum II, 537, 29 s., 34 s., 39; II, 591, 11 s.; non vero simplicia et essentia II, 537, 31 s.; falsa esse potest III, 465, 21 s.; nondum affirmatio est II, 72, 18; semper indefinite se habet ubi nescit: quomodo intelligenda sit vox quæ multis modis dicitur II, 384, 35; cum scibile, tum scientia speculativa est earum rerum quæ materie carent II, 609, 21 s.; quatenus ea (νόσις) præstet universali scientia (?), 150, 39; etiam ei inest qui pessimus cogitat II, 609, 11; igitur optimum esse nequit II, 609, 13; quomodo opinionis faveat revera exstare infinitum aliquid II, 278, 4; ei hac in re fides non habenda est, idque quare II, 284, 29 s.; quænam perfectissima II, 120, 21; omni inest voluptas, sed jucundissima et perfectissima II, 120, 20; eorum quorum habitus secundum naturam est, ubi aliqua in una re consistit multifariam non transferitur IV, 204, 48 s.; ab ea perperam mores deducunt hodierni oratores, 406, 14.

Cogitationes; alterationes faciunt quia eandem potentiam habent ac res ipsæ III, 522, 37 s.; exstant quædam quæ non penes nos sunt II, 202, 48; non solum quæ eventuum causa fiunt sed multo magis quæ finem intra se continent, activæ habendæ sunt, 605, 5, v. *Intellectiones*.

Cogitativa anima; v. *Anima cogitativa*.

Cogitatum; mente venerabilius esset si mentis essentia potentia esset II, 609, 10, cf. II, 603, 49; in eo per accidens mutatur id quod dealbatur II, 308, 24.

Cognatio (συγγένεια); species amicitiae est, 353, 1; in amicitia secundum excellentiam ab ea pendente locum habere potest mutus amor II, 225, 39.

Cognatum; quod est sensum effugit IV, 285, 36; ea in mundo ad eundem locum feruntur II, 414, 5 s.; jucunda sunt, 337, 26, 31; cur cognatis et similibus gaudeant IV, 170, 14 s.

Cognatus; interdum nulli eorum similes sunt liberi III, 396, 6; III, 401, 11 s.; idque quando III, 399, 43 s.; ratio cur interdum nulli similes sint liberi, non facili ab eadem causa repetitur ac sexus discriminis origo III, 401, 7 s.; cum iis vitam transigimus II, 218, 34; ut iis congrua præstemus officia copandum est II, 106, 17; eos ad nuptias et funera vocamus II, 106, 4 s.; pro iis bellum gerimus, 419, 15; bona eorum non participare pudori est, 356, 12; quibus honorati sunt, in accumulatione proclives, 362, 44; eorum amicitiae plura sunt genera II, 230, 33; eorum amicitiae inprimis propria esse videtur amatio II, 180, 2; eorum amicitia quodammodo a reliquis amicitiiis distinguenda est II, 100, 43; eorum amicitia multiplex esse videtur et tota a paterna pendere II, 100, 48; necessitudo quæ inter eos intercedit maxime cum amicitia erga se ipsum

convenire videtur, idque quare II, 228, 42 s.; reliquorum necessitudo e fratrum amicitia pendet II, 101, 19; quæ eorum amicitiam spectant, proportionem respondent fratrum amicitiae II, 101, 20.

Cognita; non eadem nobis sunt quæ naturæ II, 248, 10; ab iis quæ nobis sunt procedendum ad ea quæ naturæ II, 248, 8, 12; ab iis incipiendum est II, 3, 16; alia per se, alia nobis sunt II, 3, 13; ex iis petenda sunt principia demonstrationis III, 368, 20 s.

Cognitio (τὸ γινώσκειν, τὸ γνωρίζειν, ἡ γνώσις); eam tollunt qui infinitum esse statuunt II, 487, 49 s.; eam affectus et motus assimilant qui simile simili cognosci contendunt III, 442, 13 s.; secundum Anaxagoram ab eodem principio pendet ac motus III, 435, 10 s.; non intelligitur quomodo pendere possit ex intellectu qui passionis expertus est et nil cum reliquis rebus commune habet III, 435, 51 s.; qui ea animam definiunt, omnes, excepto Anaxagora, simile simili cognosci censent III, 435, 42 s., cf. III, 441, 26 s.; præcipue qui ad eam inprimis animum adverterunt, animam ex elementis compositam esse dixerunt III, 442, 36 s.; eam ex aere deducit Diogenes (Apollonides), idque quomodo III, 435, 16 s.; de ea Heracliti opinio III, 435, 22 s.; eam sine substantiis ingentis et immobilibus obtinere non posse primi senserunt Parmenides et Melissus II, 411, 1 s.; nihil nisi reminiscencia est secundum Platonem, 114, 5; tolleretur, si causarum species infinitæ essent III, 488, 3 s.; in omnibus rebus per prima fit II, 415, 32; partibus animæ ratione præditæ secundum affinitatem et similitudinem evenit II, 66, 50; non competit animæ quia ex elementis constat III, 443, 25 s.; quæritur an toti animæ tribuenda sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 27 s.; ei accensendus est sensus III, 343, 50; aliquam habent omnia animalia III, 343, 48; idque alia majorem, alia minorem, alia perexiguam III, 343, 48 s.; eam nobis impertit visus II, 468, 6; ejus species esse videtur prudentia II, 71, 16; omnis bonum aliquid expetit II, 2, 43; sublatâ voluptate quam præbet, vix aliquis cibi vel rei veneræ gratia vivere vellet II, 187, 11; ejus terminus est quidditas II, 528, 23; ex prægressa fit omnis doctrina et omnis disciplina, 121, 1, cf. 170, 18; quatenus et quorum præcedat demonstrationem et quatenus et quorum non, 121, 19 s., cf. 113, 37 s.; ad eam comparandam facultatem nobis inesse oportet certitudinem non præstantem, 170, 32; ei utilissimum est scire quid utramque hypothesin consequatur, 274, 28; ejus gratia nullus observat piscator III, 381, 29 s.

Cognitores (συνήγοροι); iidem qui correctores, 599, 45.

Cognomen; ex eo gignuntur cum res naturales, tum reliquæ II, 601, 23 s., cf. 49, II, 544, 4 s.; ab eo generatur unumquodque III, 349, 26.

Cognoscere; melius est quam cognosci II, 178, 11; id magis volunt amici quam cognosci, idque quare II, 226, 17; item mulieres qui infantes suos aliis educandos subdunt II, 226, 18; item Andromache Antiphontis II, 226, 19.

Cognoscere se ipsum; res est unicuique quam maximo optanda II, 235, 10, 18; res est difficillima et tamen jucundissima secundum quosdam sapientes II, 182, 26; id fieri nequit idque quare II, 182, 28 s.; id fieri non posse ex eo patet quod alios reprehendimus dum nos ipsos latemus eadem facientes II, 182, 29 s.; id igitur nonnisi amicorum ope fieri potest II, 182, 33 s.; si quis distinguat inter cognoscere per se et non per se, patebit nihil differre, an nos ipsos cognoscamus, an alium nempe amicum nostri loco II, 235, 13 s., cf. II, 182, 33 s.; II, 236, 7; discrimen

inter cognoscere per se et non per se latet, etsi fieri potest ut revera non lateat II, 235, 14 s.; eo cognoscibile finis, idque quomodo II, 235, 30, 27; propter id semper vivere optat vir sibi sufficiens, idque quare II, 235, 31.

Cognosci; quomodo nihil posse, neque si possit alteri tradi, quomodo demonstrare conatus sit Gorgias III, 681, 22 ss., 45 ss. v. *Cognoscere*.

Cognosci quod nequit (*ἀγνωστον*); id non enti assimilatur vulgus II, 439, 8; sophisticè sciri posse dicitur, quia sciri potest, id cognosci non posse, 382, 27.

Cognoscibile (*γνωστόν*); id finis transumptione facultatum dum cognoscimus II, 235, 27 s., 30; dum id finis, naturæ definitæ participes finis II, 235, 23 s.; ut id fiat semper cognoscere vult viri sibi sufficiens II, 235, 32.

Cognoscit (quod quis) hoc cognoscit; exemplum amphibolæ, 278, 27.

Cohærens (*τὸ κοινόν*); quidnam II, 311, 48; II, 599, 46 s. Cohærens cum alio; eadem de causa movetur cur res jactæ moveri pergant, non amplius movente qui jecit II, 365, 45; a motu cessat quando rei quæcum cohæret minor vis communicatur quam ut movere possit II, 365, 46 s.; omnino moveri desinit ubi primum movens non amplius vim movendi impertit insequentibus II, 365, 47 ss.

Cohærentia; in motu pendet a tempore II, 313, 7; fiunt eo quod tempus continuum est II, 313, 46.

Cohors; ei qui præest exercitum ducere discit, 524, 46.

Coire; cur alia semel, alia sæpius soleant, alia æstate, alia ut fors tulerit IV, 169, 33 ss., v. *Concumbere*.

Coitus; ex eo nascuntur quæcumque animalia sexum habent III, 77, 2 s., 30 s.; III, 319, 19 s.; eo generantur animalia vivipara, aves et plerique pisces III, 385, 24 s.; eo nascuntur omnia sanguine prædita III, 370, 41; vel eo vel sine eo fit generatio III, 87, 21, cf. III, 76, 39 s.; quæ sine eo gignuntur animalia nec marem, nec feminam pariunt III, 353, 9 ss.; quæ ex eo vel orum, vel vermum pariunt sexus differentiam habent III, 75, 7 s.; ejus multi sunt modi, sed non omnes æque manifesti III, 380, 48 s.; per eum semen concoquunt vivipara pedestria III, 323, 35 s.; secundum naturam eo utuntur animalia ejusdem generis III, 366, 36 s.; in universum raro eo utuntur diversæ speciei animalia III, 366, 41 s.; quæ e diversæ speciei animalibus procreata sunt animalia, exceptis mulis coeunt ac prolem generant III, 367, 30 ss.; III, 368, 10 ss.; III, 369, 15 ss.; cur eum, teste Empedocle, appetunt mares ac feminæ III, 393, 28 s.; animalium est munus III, 228, 23 s.; ei apud unumquodque animal præscriptæ sunt anni tempestates et ætates III, 81, 15 s.; efficere conatur natura, ut omnia animalia eodem anni tempore eo utantur, idque quoniam III, 81, 16 ss.; nonnulla tamen animalia et hieme et autumno eo utuntur III, 81, 21 ss.; homo vero omni tempore III, 81, 23 s.; item multa eorum animalium quæ cum eo degunt, idque quænam et quare III, 81, 24 ss.; eum magis hieme appetit vir, æstate vero mulier III, 81, 29 ss.; nonnulla animalia ejus tempus computant ratione habita temporis quo sobolem educare debent III, 81, 27 ss.; ejus cupidine flagrant omnia animalia III, 120, 48 s.; ejus tempore iracundiores sunt mares III, 120, 51; eum qui spectant affectus apud omnia animalia iidem sunt, ideoque et causæ III, 215, 33 ss.; manifestant animalia se eo opus habere, idque quomodo III, 215, 30 ss.; circa eum omnibus animalibus commune est ut cantent et garriant III, 4, 12 s.; ejus tempore pecularem vocem edunt animalia III, 72, 45 ss.; ejus ratione inter se differunt animalium vitæ, idque quare III,

146, 1 ss.; ei inservientia instrumenta habent mares animalium viviparorum ac pedestrium III, 77, 32 ss.; ei, paucis exceptis, apud omnia animalia sanguine prædita inservit pars urinæ emittendæ dicata III, 292, 48 ss.; per ei inservientes foramen apud vivipara intra se foras vero ovipara etiam emittitur excrementum III, 327, 20 ss.; forundo quando uti possint diversi generis animalia III, 169, 51 ss.; III, 355, 1 ss.; III, 366, 38 ss.; ex uno procreari possunt gemelli III, 214, 39 s., 42 s.; item apud multa animalia inprimis apud sues plures fœtus III, 214, 38 s., 42 s.; ab unico nonnulla animalia multiplicem generant sobolem III, 332, 20 s.; III, 340, 20 ss.; III, 401, 44 ss.; idque inprimis apud multipara III, 404, 23 s.; idque quare III, 405, 12 ss., 18 ss.; si nimis brevi intervallo repetatur, monstra generari censet Democritus III, 401, 38 ss.; ad ejus frequentiam multum confert et quadrupedibus et piscibus locorum ratio III, 83, 30 ss.; quod efficit apud mares, idem apud feminas efficit menstrua purgatio, idque quare III, 407, 38 s., 44 ss.; eum faciliorem reddunt uteri descensus et testium retractione III, 408, 3 ss.; lac resiccat III, 54, 51; mulierum menstruum purgationem detrahunt, idque quare III, 373, 24 ss.; sub finem graviditatis partum accelerat III, 139, 12 s.; solæ animalium eum post conceptionem appetunt mulieres et equæ, idque quare III, 407, 31 ss.; eum post conceptionem recusant animalia feminæ, exceptis quæ superferant ac præterea equa et muliere III, 140, 8 ss.; quæ ad eum necessariae sint qualitates IV, 165, 4 s.; cur frequentior apud alios IV, 296, 21; quare suavissimus sit et utrum necessarius exstet, an rei cujus gratia IV, 139, 20 ss.; amoris scopus non est, 116, 5; ei præest Venus III, 351, 1 s.; de voluptate quam affert, v. *Voluptas quam coeuntes percipiunt*; absurdum est Platonem eum amantibus interdicare, dum concedit amorem ipsum aliasque consuetudines quas inter proxime cognatos intercedere turpe est, 499, 9; absurda etiam est causa cur eum interdicit Plato, 499, 13; puri et naturalis caloris excretio est III, 422, 27 s.; hinc refrigerat III, 422, 27; ideoque ante ejus usum nemo calvescit III, 422, 24 s., cf. *Puer*; refrigerationem cui ansam dat omnium primum sentit cerebrum, idque quare III, 422, 28 ss., v. *Venus*; semper cum aliquo calore aut refrigerio conjunctus est III, 523, 8 ss.; calor per eum siccatur IV, 139, 41 s.; eum apud plerosque magna ex parte sequitur debilitas, idque quare III, 335, 23 ss., cf. 13 ss.; cur post eum homo maxime animantium enervetur IV, 137, 13 ss.; post eum animum plerique plus minusve dejiciunt IV, 268, 50 ss.; alii vero hilariores evadunt, idque quare IV, 268, 53 s.; interdum evenit ut post eum validiores sint viri, non viribus sed sanitate, idque quare III, 214, 15 ss.; eo nisi utantur quibus natura calida est, si modo pleni robustique sint, cur apud eos sæpe bilis prædominetur et alvus peramara secedat et pituita salsa fiat et color corporis immutetur IV, 142, 15 ss.; nonnulli eum eo minus appetunt quo carnuliores et obesiores et pinguiores sunt, idque quare III, 335, 39 ss.; eo nonnisi sanitatis vel similis de causa utendum est post annum quinqueagesimum quartum, 622, 27; eo utentibus manifesto soli distorquentur oculi III, 367, 45 s.; eo nimium utentibus subsident oculi III, 367, 46 s.; idque quare III, 367, 43 ss., 47 ss., cf. III, 363, 4 ss.; in eo quæ partes manifestissime laboris participes fiant IV, 136, 3 ss.; per eum intenduntur crura III, 323, 9 ss.; qui eo frequentissime utantur, interdum seminis loco sanguinem excernunt III, 396,

37 ss.; IV, 297, 48 ss.; lunæ circuitus est III, 413, 32 s.; post eum cura indiget locus mulieris in quem semen projicitur III, 211, 3 s.; idque qualem III, 215, 2; post eum mola affecta est quedam mulier III, 216, 26 s.; III, 410, 37.

Coitus (*animalium secundum eum differentiarum*); ætate qua eo fungi incipiunt differunt animalia III, 84, 35 s.; en eadem ætate fungi incipiunt pleraque ejusdem generis animalia, nisi quippiam prodigio aut naturæ documento occupet III, 84, 43 ss.; quando eo uti incipiat homo III, 84, 50 s.; s.; quando incipiant canes III, 85, 45 s.; quando desinant III, 86, 16, 53; quando incipiant capræ, hirci et oves III, 85, 32 ss.; quando desinant oves III, 86, 21 ss.; quando incipiant sues III, 85, 36 s.; quando desinat verres III, 85, 44 s.; III, 86, 30; quando sues feminæ III, 86, 37; quando incipiant equi III, 84, 17 s., 52 s.; quando desinant III, 86, 3 ss.; quando incipiant asini III, 86, 9 ss.; quando boves III, 86, 13 s.; quando cameli III, 87, 10 ss.; quando elephantes III, 86, 12 ss.; viviparorum diutius durat quam oviparorum III, 79, 6 s.; eo cito perfungitur elephas mas, idque quare III, 21, 33 ss.; quomodo eo perfungatur elephas femina III, 21, 38 ss.; non ab omnibus eodem habitu, vel eodem modo peragitur III, 77, 31 s.; quomodo ejus ratione inter se differunt animalia vivipara pedestria III, 77, 34 s., 48 ss.; quomodo aves III, 77, 42 ss.; quomodo vitulus marinus III, 78, 22 ss.; honesto utuntur pleraque quadrupedes III, 77, 39 s.; item aves omnes III, 77, 41 s.; quadrupedum qualis III, 323, 21 s.; erinacei qualis, idque quare III, 323, 22; avium et erinacei rapidus, idque quare III, 323, 20 ss.; alcedo circa brumam eo utitur III, 81, 34 ss.; leonis qualis III, 132, 1; item leporis III, 132, 36; item vulpis III, 133, 1; cervorum qualis III, 130, 33 ss.; ovium qualis III, 130, 36 s.; ursorum qualis III, 131, 37 ss.; qualem vocem ejus tempore emittant equi, cum mares tum feminæ III, 85, 17 ss.; ejus tempore vocem emittit cervus III, 85, 9 s.; eo minus utuntur hirci pingues III, 335, 44 s.; apud aves celeriter fit III, 401, 42 s.; avium qualis III, 208, 3 s.; ejus tempore potissimum vociferantur aves III, 207, 18 s.; circa eum loquaciores fiunt et copiosiores vocem habent aves III, 73, 4; eo non procreantur ova subventanea III, 383, 32, cf. III, 373, 6 ss.; eo semper indigent aves quæ multum seminis habent III, 408, 1 ss.; apud gallinas per totum annum fit III, 407, 6; eum non appetunt galli castrati III, 208, 7 s.; corvi raro conspiciuntur III, 381, 51 s.; nihilo minus conspectus est apud aves corvo similes III, 382, 7 s.; columbarum manifestus est III, 382, 4 s.; apud nullam avem ore fit III, 381, 45 ss.; ardeolæ fuscæ molestus est, idque quomodo III, 174, 7 s.; III, 184, 41 s.; quadrupedum ovipararum qualis III, 78, 26 ss.; animalium longorum et pedibus carentium qualis III, 78, 32 ss.; lacertarum idem qui serpentum III, 78, 36 s.; piscium cartilagineorum qualis III, 78, 40 ss.; piscium omnium exceptis cartilagineis latis qualis III, 78, 38 ss.; cetaceorum qualis III, 79, 8 ss.; piscium cartilagineorum sæpe visus est a multis III, 79, 4 ss.; piscium oviparorum non æque manifestus est, idque quare III, 79, 33; III, 80, 1 ss.; nihilo minus interdum visus est III, 80, 3 s.; piscium non cartilagineorum allabendo fit, idque valde celeriter III, 381, 27 s., 32; hinc multos latuit piscatores III, 381, 28 s., cf. 26 s., 34; nihilo minus conspectus jam est III, 381, 30 s.; quatenus eodem modo eo utantur delphines quo pisces non cartilaginei III, 381, 31 s.; causa cur allabendo fiat apud hos pisces et delphines cauda est III, 381, 32 s.; piscium et ser-

pentum rapidus est III, 323, 29; quomodo eo utantur pisces III, 323, 30; serpentum qualis III, 324, 1, 15 ss.; idque quare III, 324, 11 ss.; an piscibus competat III, 115, 17 ss.; III, 116, 38 s.; quodnam ejus tempus apud pisces III, 192, 20 ss.; nullum animal eo utens æque fecundum esse ac pisces oviparos dicunt qui hos pisces omnes feminas esse censent III, 380, 35 ss.; ranarum plerumque noctu fit III, 72, 51; ad eum feminas provocantes ululatum edunt ranæ mares III, 72, 43 ss.; crustatorum qualis III, 80, 25 s.; cochlearum conspectus est, non vero ullius alius testacei III, 390, 25 s.; nondum constat an eo generetur cochlea III, 390, 26 s.; eo utuntur mollusca III, 91, 44 s.; molluscorum qualis III, 80, 6 s.; idque quare III, 328, 1 ss., 15 s., cf. etiam 23 ss.; molluscorum et crustatorum diu durat, indeque jam conspectus est III, 380, 42 s.; III, 383, 39 s., 44 s.; crustatorum idem qui retro mingentium, isque qualis III, 327, 45 ss.; de crabronum nihil constat III, 203, 4; quomodo eum apud polypos fieri contendunt piscatores III, 328, 19 ss., cf. III, 56, 25; III, 80, 16 s.; III, 83, 50; in eo ultimo brachio utuntur polypi III, 56, 25; eo carent fere omnia testacea III, 87, 23 s.; III, 327, 43 s.; eo carent testacea III, 193, 34 s.; an vero omnia eo careant non constat III, 327, 42 ss.; eo etiam carere videtur nautilus III, 193, 33 s.; apud multa insecta jam conspectus est, idque qualis et quatenus III, 328, 38 ss.; insectorum qualis III, 80, 42 ss.; III, 93, 5 s.; III, 99, 30 s.; III, 100, 24 s.; III, 328, 38 ss.; III, 332, 31 ss.; III, 341, 27 s., 44 ss.; III, 355, 31 ss.; III, 343, 2 s.; insectorum diu durat III, 383, 45 s.; III, 388, 16 s.; fieri non posse probatur ut ex eo generentur apes III, 386, 42, cf. III, 388, 14 ss.; non constat an apibus tribuendus sit, necne III, 96, 12 ss., 27 ss.; apum nunquam visus est III, 386, 30 ss.; vesparum sæpe conspectus est III, 388, 25 s.; idque cum ferarum, tum mitiorum III, 202, 6 s.; quatenus constet, an aculeatæ essent vel aculeo carentes quæ eo utebantur vespæ III, 202, 7 ss.

Coitus honestus; qualis III, 77, 40 s.

Colaris; v. *Calaris*.

Coliæ (avis) (κοιλίων cod., κοιλῶν Schneider., κοιλιῶν Wimm. et Aubert.); eodem modo ac apud illos se habent unguis illecebræ, idque quomodo III, 27, 14 ss.; iis (?) non æque bene ac pico comparati sunt unguis ut tute arboribus inniti possit III, 181, 6 ss., v. *Monedula*.

Coliæ (κοιλίαι); fusane piscis sunt III, 82, 19 ss.; igitur semel quotannis parturit III, 82, 18 ss.; oblique notati sunt fr. 177, a; gregales sunt III, 175, 11 s.; plerique Pontum non intrant III, 158, 28 s.; sed in Propontide pariunt atque ætatem transigunt III, 158, 29; in mari Ægæo vero hiemem III, 158, 30; intrantes capiuntur, exeuntes vero minus III, 159, 13 s.; in Propontide optimi sunt antequam pariunt III, 159, 14 s.; sæpe si austrino flatu retineantur exeuntes, magis in inferioribus locis quam circa Byzantium capiuntur III, 159, 19 ss.

Colici (οἱ κοιλικοί); eorum stercus quamobrem bubulum fimum referat IV, 293, 23 ss.

Colios; v. *Celeus*.

Collabi (συμπιπταίν); quare quæ diu in æqua calida mædierunt collabantur et rugosa fiant IV, 238, 6 ss.

Collænæ (?) (*additum est hoc nomen in optimis codd. vers. lat.*); fusane piscis sunt III, 82, 19 s.; igitur semel quotannis pariunt III, 82, 18 ss.

Collegium (σύστημα); unumquodque id præcipue est penes quod summa est potestas II, 111, 29.

Colligatæ res; earum solutionem efficit vinculi pernicies IV, 293, 4 s.

Colligamentum (σύννημα); quidnam III, 334, 10 ss.; est res præter naturam quæ in corpore invenitur III, 334, 6 s.; putrefactio est III, 624, 51 s.; primum, idem est quod ultimum residuum III, 337, 9 s.; alimento crudo simile est, nisi frigidum sit III, 504, 49 s.; iis peculiaris locus non est III, 335, 4 s.; semper morbidum est ejusque secessus semper nocet III, 336, 14, 17; quatenus iis accensendum sit cum fel a jecore suspensum, tum bilis per reliquum corpus dispersa III, 275, 12 s.; plura habent animalia magna quam parva, idque quare III, 334, 54 ss.

Colliquatio (σύνησις); eam affert lassitudo III, 504, 49. **Colliquatio in semen;** quando fiat III, 337, 4 ss., cf. III, 336, 6; comparari potest operi tectorio quod statim decidit III, 337, 6 s.

Colliquatur (quod); omne corrumpitur et degenerat III, 334, 51 s.

Collum; quidnam III, 10, 49; ubinam situm III, 13, 1 s.; vocatur etiam corvix III, 288, 32; ita vocatur quod capiti humerisque interjacet III, 296, 42; pertinet ad maxima corporis membra III, 8, 24; ejus pars anterior guttur (ἀσπυγὲς) III, 10, 50; ejus pars anterior et cartilaginea arteria III, 10, 51 s.; ejus pars carnosa et posterior gula (στέμνατος) III, 10, 52 s.; ejus pars posterior cervix (ἀσπυγὲς) III, 11, 1 s.; ei subditum in anteriori parte pectus III, 11, 5; ei apud hominem superposita est facies III, 253, 53 s.; intra id sitæ sunt gula et arteria III, 14, 7 ss.; arteriæ causa exstat III, 289, 1 s.; arteriam et gulam protegit III, 289, 2 s.; id insequuntur truncus et membra anteriora III, 289, 7 ss.; apud leones et lupos unico osse constat, idque quare III, 289, 4 ss.; apud reliqua vero animalia eo prædita flexile est et vertebrae continet III, 289, 7 ss.; circa id plurimi sunt nervi III, 44, 16; quamnam venam ad id pervenire dixerit Homerus III, 41, 6 s., 16 ss.; quenam in eo appareant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 9 s., 14; quenam id trajiciant secundum Polybium III, 39, 37 s., 43, 52; quenam id subeant secundum eundem III, 40, 5 s.; in id a magna vena (quæ a corde pertenditur) finditur vena jugularis III, 41, 34; quenam venæ per id ad brachia descendant III, 41, 42 ss.; ejus motus considerandus est, ac si unum adesset os III, 668, 46 s.; id per quinque menses obvertere nequeunt infantes, idque quare III, 505, 16 s.; quibus ejus venæ intercipiuntur, eorum sensus æque inopuentes sunt ac dormientium III, 502, 47 s., cf. III, 504, 22 s.; latum et robustum, fortis signum IV, 4, 41; procerum habentia, violenter sonant III, 656, 16; retro hirsutum habentes, valde liberales, ad leones referuntur IV, 13, 7 s.; crassum habentes validi secundum animam sunt IV, 10, 31 s.; tenue, imbecilles IV, 10, 33; crassum et plenum, iracundi: ad iracundos tauros referuntur IV, 10, 34 s.; vastum, non valde crassum, magnanimi: ad leones referuntur IV, 10, 35 ss.; tenue et longum, ignavi: ad cervos referuntur IV, 10, 37 s.; valde breve, insidiatore: ad lupos referuntur IV, 10, 38 s.; quibus circa id distensæ venæ, difficiliter excandescent ira IV, 12, 26 s.; circa id maciora habere, ingeniosi signum IV, 5, 7; carnosa, complexa et colligata, stolidi signum IV, 5, 13 s.; crassum habere, stolidi signum IV, 5, 18 s.

Collum (quale sit apud varia animalium genera); id habent quadrupedes viviparæ III, 17, 30 s.; id habent tantummodo animalia quibus guttur et gula est III, 256, 6 ss.; apud animalia eo prædita capiti suppositum est III, 256, 5 s.; quæ eo carent etiam distincte

gulam non habent III, 256, 14 s.; quæ pulmones carent, e. gr. pisces, id non habent III, 28, 1; III, 256, 11 ss.; id habent omnia vivipara (intra se) III, 288, 35; item nonnulla ovipara III, 288, 36; id habent quæcunque pulmonem habent III, 288, 36 s.; eo carent quæ foris spiritum non trahunt III, 288, 37 s.; id habent quadrupedes oviparæ III, 25, 12; id movet crocodilus quum expurgatis dentibus ex ejus ore exit trochilus III, 177, 47 s.; serpentes eo carere videntur, id solum habentes quod ei pro portione respondet III, 296, 42 ss.; alioquin id habere videntur omnia animalia squarrosa, utpote pulmone prædita III, 296, 39 s.; eo corripit serpentes locusta cum iis pugnant III, 178, 8 s.; id eodem modo quo serpentes movent illuccebræ, idque quomodo III, 27, 13 s.; tenditur equis tetano affectis III, 167, 2; suum inprimis grandinibus laborat III, 165, 48; id habent aves III, 26, 41; avium necessario parum ponderis habet, idque quare III, 249, 6 s.; qua positura id inter volandum teneant aves longicolles, idque quare III, 300, 6 ss.; longum, carnivorarum avium moribus contrarium est, idque quare III, 297, 49 ss.; avium unguis quale III, 312, 28; breve habent uncungues aves III, 157, 46 s.; III, 297, 51 s.; longum aptum est ad victum ex aqua petendum III, 298, 3 s.; igitur longum habent palmipedes III, 298, 2 s.; item aves quarum pedes divisi sunt, sed in simam desinunt superficiem III, 298, 1 s.; longum habent nonnullæ aves palustres, idque quenam et quare III, 298, 13 s.; avium quæ animalcula ex aqua venantur arundini piscatoriæ comparatur III, 298, 18 s.; eam partem de eadem causa habent aves ac reliqua animalia, eamque porrectam III, 297, 41; aliæ aves breve habent, aliæ longum III, 297, 42 s.; plerumque crura sequitur III, 297, 43; non tamen apud aves palmipedes III, 297, 45 s.; quando id resupinent bibentes columbaei generis aves III, 179, 8 ss.; quale habeat aquila marina III, 188, 14 s.; alcedinis qualem colorem habeat III, 183, 33 ss.; loca circa id æstate varia habet turdus III, 206, 44 s.; ejus pars superior glabra est apud struthionem Libycum III, 303, 40 s.; apud astacos extrinsecus in quinque partes direptum est III, 59, 47 s.; sextam ejus constituit partem apud eodem ultima pars lata quinque plagulis instructa III, 59, 43 s.; intus vero habet quattuor earum plagularum in quas primum ova pariunt feminae easque hirsutas III, 59, 49 s.; unaquæque ejus sectio apud astacos ab exteriori parte spina brevi et recta munita est III, 59, 50 s.; eo debilis est polypus III, 193, 16; sub eo situs est purpuræ flos III, 88, 6 s., 16 s.

Collyrio; quantus III, 185, 43; eadem edit quæ merula III, 185, 42 s.; semper conspicitur III, 185, 44 s.; hieme inprimis capitur III, 185, 44.

Coloni; Chalcidensium quum ab Amphipolitibus recepti fuissent maximam eorum partem ejecerunt, 568, 18; Chalcidensium Amphipolin deductos contra divites incitavit Cleotimus, 572, 25.

Colonia; eæ maximi natu imperio parent, idque quare, 483, 18; statim post eam deductam Heracleæ sublata est democratia, 570, 29; eas qui primum deduxerant, Theræ et Apollonii ad Ionium mare imperium tenebant, 546, 44; de iis ducentis scripsit Aristoteles ab Alexandro rogatus fr. 61, a.

Colophon; ante Lydorum invasionem ibi divites numero plures erant quam pauperes, 546, 46; patria Xenophanis II, 404, 34.

Colophonii; Sirim habitaverunt fr. 289, a; inter eos et Notienses erat seditio, 568, 26.

Colorati; cur sint qui statim post exercitia sudarunt

IV, 289, 43 ss.; cur magis sint qui in navibus quam qui in paludibus degunt IV, 192, 17 ss.; cur magis sint qui loca flatibus pervia incolunt IV, 124, 27 s.; cur minus qui diutius dormiunt IV, 124, 32 ss.; cur magis reddantur qui cursum æstivo tempore nudi agitant, quam qui vestiti IV, 124, 24 ss.

Color; quidnam III, 480, 26 s.; ejus natura nobis magis manifesta quam odoris, idque quare III, 456, 26 ss.; de iis judicat visus, non gustus II, 511, 5 s.; differt a sono, a sapore et ab odore II, 156, 1; eum visu cognoscimus II, 156, 3; ejus eadem materies quæ calidi et frigidi II, 298, 1; genus est II, 582, 12; eorum principia et elementa non eadem ac sonorum, substantiarum et quantitatis II, 603, 29; quomodo qualitates patibiles sint, 14, 21; eorum mutationes multas facit passio, 14, 24; quatenus ad eum referatur visus II, 527, 30 s.; eodem sensu percipi probatur quo visus ipse II, 462, 42 ss.; eos perperam effluvia esse censent antiqui III, 481, 11 s.; illos non audit auditus secundum Gorgiam III, 681, 27; neque eos loquitur oratio III, 681, 32; eum secundum Gorgiam cogitare non licet III, 681, 33 s.; latet an ex eo constiterit unum secundum Pythagoreos II, 634, 12; numeri aut monades non sunt II, 631, 34 s.; igitur dyas indeterminata vel magnum et parvum causa non est cur multi sint II, 631, 32 ss.; quidnam de eo senserit Democritus II, 435, 7; sensibile visui proprium est III, 452, 21; III, 479, 38; III, 502, 26; III, 507, 8; igitur circa eum non fallitur visus III, 452, 20 s., 24; III, 469, 32 s.; III, 484, 18; res eo tinctas respicit visus III, 509, 14; visibile est III, 452, 39; III, 458, 2; visum movet IV, 209, 17; qui actu est, aliquatenus idem est quod visio, aliquatenus diversus III, 479, 46 ss., cf. III, 460, 49 s.; (notione) idem non est quod visibile II, 274, 29; II, 595, 11; eum eadem parte ac sonum et odorem nos percipere arbitramur si aer nobiscum undique circulo coaluisset III, 459, 15 ss.; rei per se visibili incumbit III, 452, 40; suapte natura movet actu pellucidum III, 452, 42 s.; III, 453, 36 s., 41; igitur nonnisi in lumine videri potest III, 452, 44 s.; III, 453, 28, 35 s., 51; III, 455, 29; idque quare III, 453, 47 ss.; in tenebris latet III, 601, 3; probatur ab eo non affici id quod videri nequit III, 461, 12 ss., cf. tamen 22 ss.; non ipse in corpora agit, sed id cui inest III, 461, 18 s.; quatenus afficiat ea quæ videri possunt III, 461, 16 s.; eum omnia corpora participant III, 477, 11 s.; probatur pellucidi ultimum esse III, 480, 10 ss.; superficiei magis proprius quam corpori, 233, 37; non ipsa corporis superficies, sed in superficie est III, 480, 13 s., cf. 29 s.; idque tam qui corporibus proprius quam quo imbuuntur pellucida III, 480, 27 ss.; existimandum est eodem tinctam esse interiori corporis partem quo superficiem III, 480, 14 s.; eo etiam inbui possunt aer et aqua III, 480, 16; quatenus tamen eorum differat a corporum colore, idque quare III, 480, 17 ss.; pellucidum causa cur eum participant corpora III, 480, 22 s.; eo caret pellucidum, invisibile aut vix visibile III, 458, 23; quod cernitur, vel ipse est, vel eum habens III, 462, 47; quatenus eum habeat primum videns III, 462, 51 ss.; ab eo affici nequit oculus III, 453, 47; igitur si ipsi oculo imponatur, sensum non movet III, 453, 39 s.; III, 457, 19 s.; III, 460, 11 s.; quomodo a corpore eum habenti sensus afficiatur III, 460, 46 ss.; eo secundum nonnullos reflectitur visus ex oculis extens III, 475, 4; naturaliter in superficie primo sit II, 528, 30 s.; cum luce continuus est II, 336, 31; exstaret corpus eo carens, si sensibilia in infinitum dividi non possent III, 488, 9 ss.; quod ei præstat pel-

lucidum, idem odori præstat affectus quidam aeri et aquæ communis III, 454, 9 ss.; et aeris et aquæ ope percipitur, idque quare III, 461, 42 s.; quænam sint ejus causæ insitæ II, 602, 29 s.; eum semper insequi videretur magnitudo eamque huic assimilaremur, si præter visum nullum alium sensum haberemus III, 462, 34 ss.; eo distinguuntur partes quum jam earum lineamenta descripta sunt III, 362, 35; eum illinunt pictores jam descriptis lineamentis III, 362, 37 s.; in differentias dividitur II, 312, 35; II, 339, 51; ejus plus vel minus inter se comparari nequit, quatenus color est, sed quatenus iste color, e. g. album II, 339, 52 ss.; universalem nonnisi per accidens videt visus II, 628, 13; quia sensibilis est, in infinitum dividi potest III, 488, 2 ss.; nonnisi per accidens cogitari potest II, 308, 25; in eum mutatur albatum, quia ejus pars est color albus II, 308, 24 ss.; non sunt tenebræ, sed luminis privatio, idque quare III, 643, 31 ss.; ejus actus nomine caret III, 463, 25; in figuram transire nequit, nisi per accidens II, 581, 36; eum recipit incolor III, 453, 22; non percipitur eo quod materiei alicui admistus est III, 457, 52 s.; purum melius percipimus quum commixtum III, 490, 15; ignis lux est, idque quare III, 643, 36 ss.; ei admisceri nequit ignis, 251, 20; eum si contineret intervallum corpore carens, quæritur an inane esset, necne II, 293, 27; nihil nutritioni confert III, 447, 32 s.; nihil confert nec ad alimentum, nec ad incrementum et decrementum III, 474, 34 ss.; si eo aliud genus in species distribuatur, natatione nequit, idque quare III, 224, 40 s.; exstant ejus differentia vocis magnitudini et parvitati vel asperitati et lævitati respondentes III, 459, 4 s.; genus est quo pertinent album ac nigrum, 21, 32; ejus differentia album, 209, 31; a colore afficitur II, 446, 28 s.; quidaam de iis significet *similis*, 169, 23; in iis plura intermedia sunt II, 430, 16; non numero infiniti, sed finiti sunt III, 482, 1; III, 488, 21 ss.; intermedii partim albo, partim nigro accenseri possunt III, 491, 16 s.; si diversi diversis animæ partibus perciperentur, plures erunt animæ partes specie eadem III, 492, 14 ss.; nonnulli prouti sibi invicem apponuntur, magis quam dici potest alii atque alii apparent III, 605, 12 ss.; in iis seorsim definiendæ sunt differentia, 167, 21; ad lucernam non iidem esse videntur III, 605, 17 ss.; quærendum ab iis qui omnia quæ alicui videntur vera esse putant, an tales sint quales eminus vel quales cominus videntur II, 510, 47; item an tales quales ægrotis vel quales sanis videntur II, 510, 48; rerum quæ miscentur etiam ipsi misceri probantur III, 481, 44 ss.; eos non melius distinguet oculus manu obumbrans aut per fistulam spectans III, 417, 50 ss.; qui a validioribus transitum fecerint, non acute cernunt III, 417, 1 s.; idque quare III, 417, 3 s.; post vehementes alii percipi nequeunt III, 467, 34 s., cf. III, 463, 44 s.; eundem si diu intuiti fuerimus, eo tincta esse videntur omnia in quæ oculos convertimus III, 508, 40 ss.; eorum quæ in speculis spectantur colores speculorum similes habere videntur III, 646, 51 ss.; rerum in aqua obviarum aquæ fere speciem exhibent III, 646, 50 ss.; clarissimi sunt qui visum maxime movere possunt III, 657, 45 s.; eorum motus impeditur si oculorum humor nimis parvus sit, idque quare III, 417, 16 ss.; qui potentia erant, ut actu sint quodammodo efficit lumen III, 468, 32 ss.; quando celeriter feruntur continuari videntur, etsi distantes sint III, 661, 22 s.; nullum purum videmus, sed omnes aliis temperatos III, 646, 32 s.; quare infinita eorum multitudo sit III, 645, 33 ss.; e mutua temperatione fieri quomodo accipiendum sit III,

644, 45 ss.; nonnulli temperatione fiunt III, 600, 35 s.; iridos fere solos conflare non valent pictores III, 600, 33 s.; qui nec albi nec nigri sunt, definiti sunt II, 580, 8 s.; omnes e tribus mixti sunt, lumine, iis per quæ lumen apparet et subjectis coloribus e quibus lumen reperiunt contingit III, 646, 54 ss.; quidam forsitan ejus albo respondeat in longitudine et latitudine et numero II, 637, 53 s.; si separari possent, exstaret album quod aliud non esset quam uniuscujusque rei albor et tamen subjecto non inesset II, 253, 39; omnis in corpore est, 1, 30; 3, 20; eorum generatio quomodo enarrari debeat III, 645, 3 ss.; manifesta est præcipue in lumine cum a sole tum ab igne profecto, in aere et in aqua III, 645, 22 ss.; tunc tantummodo oriuntur, ubi adsunt particulæ sensibiles sat magnæ ut actu cerni possint III, 488, 51 ss.; in iis aliquis color est qui unum est II, 576, 14; quemadmodum in iis, sic in substantiis querendum est quidnam unum sit II, 576, 34 ss.; ex albo et nigro reliqui fiunt II, 254, 49; II, 576, 15 s.; eorum unum, id est principium, album est II, 576, 14 s., 19 s.; eorum præter nigrum origo III, 643, 11 s.; omnes albi et nigri mixtione consistunt III, 483, 37 s.; numero septem sunt æque ac sapores III, 483, 45 ss.; reliqui ex his septem mixti sunt III, 483, 51 s.; eorum contrarietas sunt album et nigrum III, 484, 23; III, 488, 25; tanquam genus continent album et nigrum et omnes colores intermedios, 210, 48; unus idemque albus atque niger esse nequit, 5, 49; secundum speciem dividuntur in album et nigrum II, 411, 37; inter album et nigrum intermedii, 18, 24, cf. 182, 18; inter album et nigrum intermedii aliis differentiis inter se differre debent quam hæc ipsa II, 582, 10 ss.; quoscunque gignunt lux debilior per densius aliquid translucens et aer reflexionem passus III, 557, 51 ss.; item reflexio ubi speculum ejusmodi est, ut non formam, sed solum colorem recipiat III, 558, 5 ss.; multos ac varios in nigro facit album III, 558, 13 s.; quos in nigro facit album, interdum videre vetat sol III, 558, 14 s.; noctu vero colorum similitudo excepto tamen puncto III, 558, 15 s.; in exiguo humore conspiciuntur, ut in rore, in adspersione, in lacrimis ciliis incumbentibus IV, 118, 14 s.; plures res combustæ et igne liquefactæ habent quarumcunque fumus tenuis est et æreus et colores umbrosi III, 646, 21 ss.; quæcunque densa sunt et lævia III, 646, 25 s.; quæcunque umbrosos obtinent colores et lævitatem participant III, 646, 26 ss.; quædam lævigata attritu et potentiis quibusdam diversos variosque obtinent III, 645, 51 ss.; diversi sunt sicuti luminis splendoribus et umbris temperati sunt III, 646, 34 ss.; eorum principia et mutationes in singulis eorum quæ terra nascuntur III, 648, 4 ss.; eum flores servant, idque quare, fructus vero per coctionem amittunt III, 651, 1 ss.; varios efficiunt varii tingendi modi III, 647, 32 ss.; iis similem efficiunt aquam qui illos in ea abluunt III, 483, 8 s.; res penitus acerbis humoribus elaboratæ eos melius recipiunt IV, 228, 13 ss.

Color (ejus differentia in animalibus); ejus discrimina partium affectibus accensenda sunt III, 414, 14 s.; ejus causa apud animalia est alimentum ejusque residua III, 426, 22 ss.; hinc eo magis varius est quo voraciora sunt animalia III, 426, 19 ss.; animalium omnium, excepto homine, a cute pendet III, 424, 50 s., cf. III, 423, 6 s.; cur eum alia animalia mutant ubi aquam mutant, alia vero non IV, 161, 47 ss.; eum multo magis mutant animalia toticolora quam unicolora, idque quomodo et quando III, 425, 24 ss.; eum mutat tarando ut chamæleon et polypus IV, 79, 28;

ejus mutatione ad injurias propellendas utitur polypus III, 278, 20; ejus ratione mutantur partes fœtuum III, 359, 20; eum secundum ætates mutant homines III, 426, 17, cf. III, 422, 23 s., 54 ss.; secundum anni tempestates vero quædam aves ac quadrupedes feræ III, 426, 14 ss.; cur sæpe iis immutetur qui calida sunt natura, si modo pleni robustique sint, nisi concumbant IV, 142, 15 ss.; moribus caret IV, 209, 13 s.; cur moribus similes non sint IV, 209, 29 ss.; morum signa tantummodo, non genuinas imitationes exhibent, 630, 10; ex iis petuntur signa physiognomonica IV, 3, 10; qui ad fortitudinem confert, qualis esse debeat IV, 12, 11 s.; eo differimus natura II, 184, 19; qui eo præstat, sibi plus juris civilis arrogare non potest, 533, 28; qui turbato sunt, timidi IV, 12, 14 s.; squallidior in corpore, fortis signum IV, 4, 45; sanguine suffusus, impudentis signum IV, 4, 26; nonnisi per accidens animal necat III, 475, 32 ss.; idque quando III, 475, 35 s.; eorum sensum habent omnia vivipara sanguine prædita excepto aspalace III, 69, 1 s.; eos tantum terribilis et terroris expertis ope distinguere videntur animalia quibus oculi duri sunt III, 456, 33 ss.; igitur eos eodem modo percipere videntur hæc animalia quo homines odores III, 456, 31 ss., 34 s.; iis qui delectantur, nec temperantes, nec intemperantes vocantur II, 36, 13.

Colores acuti; significant calidum et sanguineum IV, 3, 21 s.

Color albus; pars coloris est II, 308, 26, v. *Albus color*.
Color bonus; quare concilietur spiritus facili accessu IV, 289, 38 ss.

Colores florum; in nonnullis plantis a fructuum coloribus non differunt III, 650, 29 ss.; in nonnullis vero III, 650, 32 ss., v. *Flores*.

Colores foliorum; in nonnullis plantis ejusdem folii varii sunt III, 650, 45 ss., v. *Folia*.

Colores fructuum; III, 648, 49 ss., v. *Fructus*.

Colores iridos; unde proveniant III, 608, 12 ss., 37 ss.; tres sunt numero III, 608, 44 ss., v. *Iris*.

Color niger; avari signum IV, 5, 50, v. *Niger*.

Colores oculorum; tres exstant IV, 162, 25 s., v. *Oculus*.

Color pilorum; v. *Pili*.

Colores secundarii; i. e. præter nigrum et album omnes III, 480, 42 s.; primo loco oriri possunt, si tam parvis portionibus sibi invicem apponantur, ut seorsum distinguere nequeant, idque quare III, 480, 35 ss.; nempe procul distantibus, idque quare III, 481, 27 ss.; numero multi sunt quia multis proportionibus sibi invicem apponi possunt album et nigrum III, 480, 42 ss.; poni potest albi et nigri appositionem qua fiunt, modo pro portione aliqua fieri, modo excessu ac defectu incommensurabili III, 480, 44 ss.; sic eodem modo se haberent quo concentus III, 480, 47 s.; sic suavisissimi essent qui secundum numeros simplicem rationem servantes facti sunt III, 480, 48 ss.; suavisissimi igitur numero pauci esse debebant III, 480, 51; poni etiam potest omnes secundum numeros fieri, sed alios ordinatos esse, alios inordinatos III, 480, 52 ss.; tunc inordinati impuri evadent, ubi non secundum numeros facti sunt III, 480, 54 ss.; ut albi et nigri appositione fieri possint, horum portiones non solum invisibiles esse debebunt, sed etiam insensibili tempore fieri debebit eorum motus, idque quare III, 481, 17 ss.; alter modus quo fieri possunt est ubi alter per alterum transluet III, 481, 3 ss.; qui translucendo fiunt, quod ad numeros et proportionem attinet, eodem modo se habent ac qui appositione III, 481, 8 ss.; in his non necesse est motum albi et nigri tempore insensibili fieri

Idque quia superior color quiescit III, 481, 21 ss.; tertius modus quo oriuntur, isque frequentissimus, mixtio est III, 481, 44 ss.; in mixtis non solum eminus, sed etiam cominus, atque in universum undelibet apparent III, 481, 48 s.; qui mixtione sunt multi erunt quia multis proportionibus fieri potest mixtio III, 481, 49 ss.; item partim secundum numeros, partim secundum excessum ac defectum fiunt III, 481, 51 s.; etiam ceteroquin qui mixtione sunt eodem modo se habebunt atque qui appositione vel translucendo III, 481, 52 ss.

Colores simplices; quinam sint III, 458, 33 s., cf. 48; III, 643, 1 ss.; III, 644, 48 ss.

Colore tantum aliquo malitia indiget; proverbium, 339, 32.

Colossus Rhodi; ejus altitudo fr. 351, a.

Collum; quomodo adhibeatur ad anguillas capiendas III, 70, 26 s.; eo haurire videtur qui rem familiarem parat, sed non conservat, 638, 4.

Collum (intestinum); quidnam III, 272, 42 ss., 51 ss.; post id iterum convolvitur et arctius fit intestinum, idque quare III, 272, 45 s.; III, 273, 1 ss.; continet excrementum inutile, vel alimentum exsuctum et stercoři simile, ubi subsistit, ut immutetur III, 272, 52 s.; III, 273, 4 s., 16, 21 s.; ante id mares habent intestinum jejunum III, 273, 27 s.

Columba; avis est III, 30, 12 s.; igitur admodum parvum lienem habet III, 30, 10 ss.; ubinam situm habeat fel III, 30, 54 s.; calidum ventriculum habet ideoque per exiguum lienem III, 265, 13 ss.; ingluviem habet III, 34, 7; ei quod ad ungues et volatum attinet, similis est cuculus III, 110, 17 ss.; ambobus palpebris connivet III, 246, 5 s.; frugivora et herbivora est III, 151, 28 s.; semper conspicitur III, 151, 29 s.; III, 157, 22 s.; et pulveratione et lavacro utitur III, 207, 43 s.; partim variae sunt, partim non III, 425, 23; initio atra est III, 654, 23; quare earum colla aurea appareant III, 645, 49 s.; cum hominibus vivit III, 4, 15; fere quovis anni tempore coeunt ac pariunt III, 103, 28 s., 45 s.; III, 108, 32 s.; ore conjungi solent III, 382, 3 s.; nihilominus earum coitus manifestus est III, 382, 4 s.; hinc nemo eas ore coire putat III, 382, 5; quidnam post coitum faciant III, 106, 7 s.; quanto temporis spatio earum ova perficiantur III, 106, 19 s.; earum ova alba sunt III, 104, 28; ova, ubi jam in eo sunt ut pariunt, retinere valent III, 109, 20 ss.; iis peculiare est ut ante coitum se invicem osculentur III, 109, 24 ss.; juniores nunquam sine oculis coeunt, seniores tantummodo prima vice III, 106, 26 ss.; feminae absentibus maribus se invicem post mutua oscula concendant III, 106, 29 ss.; post hunc simulatum coitum multa ova irrita pariunt III, 106, 31 ss.; irrita ova parere solent III, 105, 14 s.; observatum est et eas post coitum nonnulla ova sterilia parere III, 108, 19 s.; parturiens circa nidum cunctari solent ob languorem III, 178, 48 s.; eamque cadens intrare cogit mas III, 178, 49 s.; plerumque marem et feminam pariunt III, 108, 43; idque marem prius III, 108, 44; deinde, uno die interjecto, feminam III, 108, 45; mas interdiu incubat, femina vero noctu III, 108, 46 s., cf. III, 110, 39 s.; earum ovum primo editum intra vicesimum diem maturatur et excutitur III, 108, 47 ss.; ovum pridie quam excutitur pertundunt III, 108, 49; pullos eodem modo quo ova lovent cum femina tum mas III, 108, 50 s.; dum pullos alit, mare iracundior est femina III, 108, 51 s.; sexto ætatis mense coeunt III, 109, 3 ss.; emissio priore fœtu, infra tricesimum diem iterum pariunt III, 109, 12 ss.; decies vel undecies quotannis pariunt III, 103, 41 s.; III, 109, 2 s.; immo in

Ægypto duodecies III, 109, 3; sæpe pariunt sed non simul multa III, 402, 4 s.; cæcos ac imperfectos fortus edit, etiamsi paucipara sit, idque quare III, 409, 11 ss.; pullos antequam e nido injiciat init mas III, 179, 1 s.; humanam vitam imitantur III, 178, 43 ss.; plerumque uno marito contentæ sunt III, 178, 44 s.; III, 179, 1 s.; nec consortium tori dissolvunt, ante alterius conjugis mortem III, 178, 45; interdum tamen et aliquæ ab aliis maribus se iniiri sinunt III, 179, 2 s.; parturientibus multam curam impendunt mares, idque quomodo III, 178, 46 ss.; pullis simulac nati sunt, terram salsuginosam in os inspuunt, idque quare III, 178, 50 ss.; pugnaces sunt III, 179, 4 s.; idque inprimis circa nidum, ab eo vero remotæ ignaviores III, 179, 7 s.; interdum tamen et alienos nidos ingrediuntur III, 179, 5 s.; in potu collum non resupinant, nisi quum satis biberint III, 179, 8 ss.; quot annos vivant III, 179, 19 s.; illices occæcos alunt aucupes III, 179, 20 s., 26 s.; vel cicures sunt vel cicurari possunt III, 84, 18 s.; igitur omni anni tempore pariunt et pullos educant, si locus suppetat tepidus et omnia quibus lis opus est III, 84, 30 ss.; sin vero minus, estate tantummodo III, 84, 19, 32; quando optimos et quando pessimos pullos pariunt III, 84, 33 s.; earum species fr. 174, b; quomodo a peliade differat III, 84, 24 ss.; magis mansuecit quam pelias III, 84, 25; paulo major est ænas III, 84, 28 s.; eas alii accipitres adoriuntur humi sedentes III, 190, 3; alii arbori aut alii cuidam rei insidentes III, 190, 10 ss.; alii volantes III, 190, 12 ss.; hæc accipitrum genera a se invicem distinguere feruntur III, 190, 14 s.; quomodo igitur eos effugiant III, 190, 15 ss.; eorum vestigia non apparent fr. 136, a.

Columbaceæ aves; earum species enumerantur et describuntur III, 84, 23 s.; ad aves gregales pertinent III, 3, 33; volaces sunt, sed nihilominus grandiusculam corporis molem habent III, 371, 27 s., cf. 37 s., 40 s.; fecundæ et in venerem proclives sunt III, 371, 26 ss.; non multa, sed sæpe ova pariunt, idque quare III, 371, 34 ss.; III, 372, 20 ss.; inter uncunges et graves medium tenent III, 371, 35 s.; ventriculum calidum et ad concoquendum aptissimum habent III, 371, 40 s.; facile sibi alimentum parant III, 371, 42; quot ova pariunt III, 372, 17 ss.; plerumque duo ova pariunt III, 108, 30 s.; pullos non animalibus nutriunt III, 151, 37 s.; huc veniunt pullos jam habentes III, 151, 35 s.; eorum feminae longæviores esse videntur quam mares III, 179, 25 s.

Columella; venæ imposita III, 10, 47; intra os sita, *ibid.*; vocatur etiam uvigera, idque quare III, 10, 47 s.; secundum eam fit respiratio III, 10, 20; ubi inflammatur, strangulat III, 10, 48.

Columna; eam qui subtrahit aliquatenus non movet, aliquatenus vero movet, nimirum per accidens II, 349, 48, cf. II, 428, 17 ss.; per amphiboliam sophisticè videre probatur, 278, 31; ejus striatio differt cum a lapidum compositione, tum a templi constructione II, 119, 37; pondera imposita habere dicitur II, 530, 18; civibus tributo imposito, templi inscribi siverunt Ephe-sii nomina eorum qui argentum pependerant, 644, 19; vetus cum inscriptione vetustis literis exarata reperta circa Hypatam in Æniacæ regione IV, 100, 11 ss.; ænea reperta ab Atheniensibus quum Cereris Eleusiniæ templum exstruerent IV, 99, 41 ss.

Colymbis; v. *Urinatrix*.

Coma; proluxa Lacedæmone pulchra habetur, et quare, 331, 9.

Coma subditiia; ad eam ut mitterentur capilli jussisse regem Lyciis dixit Condalus, 643, 14.

Coma; nunquam eam sibi adsciscunt nec sol, nec luna, idque quare III, 563, 22 ss.; eam interitum sibi adsciscunt stellæ fixæ III, 559, 29 s.; quam sibi interdum adsciscunt stellæ, eatenus ab halonibus differt quatenus non reflexione consistit III, 560, 52 ss.

Coma cometarum; eam non ex se ipsis habent cometæ secundum Hippocratem Chium et Æschylum III, 558, 33 s.; eam vero in itinere suo interdum adsciscunt secundum eosdem, visu nostro reflexo ad solem contra humiditatem ab iis attracto III, 558, 34 ss., cf. III, 562, 33 s.; ea carent cometæ in regione intra tropicos sita secundum eosdem, idque quare III, 558, 41 ss.; sinæ ea apparent secundum eosdem ubi versus Austrum feruntur, idque quare III, 558, 43 ss.; ubi versus Septentrionem (a sole) relinquitur sidus quod iis ansam dat, ea præditi sunt secundum eosdem, idque quare III, 558, 50 ss.; argumenta quæ probant eam non reflexioni deberi III, 559, 9 ss.; III, 561, 7 ss.

Comæ caproneæ; v. *Caproneæ comæ*.

κόμῃ ita a Peloponnesiis vocantur qui ab Atheniensibus δῆμοι, 459, 1 s.

κομῶδες non ex hoc vocabulo derivandum est comædiæ nomen, 459, 2 s.

Comburi quod nequit (ἀκαύστον); dicitur juxta potentia privationem III, 619, 9; quænam sint III, 619, 47 ss.

Comburi quod potest (καυστόν), v. *Cremabile*.

Combusta (τὰ καυθέντα); eorum nullum est plane frigidum fr. 204, b.

Cometæ; de iis fit sermo in *Meteorologicis* III, 552, 11; III, 553, 15; argumenta quæ probant eos planetas non esse III, 559, 4 ss.; substantiæ inniuntur III, 633, 20 s.; in natura ignita et incondita apparent III, 629, 11; de iis Anaxagoræ et Democriti opinio III, 558, 22 ss.; item Pythagoreorum III, 558, 25 ss.; item Hippocratis Chii ejusque discipuli Æschyli III, 558, 31 ss.; antiquiorum de iis opiniones refutantur III, 559, 2 ss.; est stellæ transcursum qui in se ipso initium habet atque finem III, 560, 40 ss.; quando et quomodo e sicca exhalatione fiant III, 560, 23 ss.; III, 563, 3 ss.; similes sunt palearum acervo vel cumulo in quem aliquis facem vel exiguum aliquod ignis principium injecerit III, 560, 33 ss.; per se apparent, ubi in inferiori loco principium concretionis fuerit III, 560, 42 ss.; ubi per se constituerint, a sole relinqui videntur propter motum mundi qui terram circumdat III, 561, 5 s.; sæpius evenit ut per se consistant quam ut comam sibi adsciscant stellæ III, 561, 11 s.; de eorum coma v. *Coma cometarum*; sæpe plures eodem tempore apparent III, 559, 8; plerique extra tropicos apparent, idque quare III, 563, 21 s.; sæpe extra signiferum orbem conspecti sunt III, 559, 6 s.; omnes qui nostra ætate conspecti sunt sine occasu evanuerunt, nec ex iis remansit vel una, vel plures stellæ III, 559, 36 ss.; multi jam Austrum versus apparuerunt III, 559, 23 s.; nec solum versus Septentrionem quo tempore sol circa æstivum solstitium versatur III, 559, 18 ss.; si plures consistant, ventos ac squalores præsiunt III, 561, 15 s., 22 ss.; quod probat eos igneam esse concretionem III, 561, 14; quomodo ventis atque squaloribus ansam dent III, 561, 16 ss.; si pauciores et debilioris magnitudinis appareant, plerumque nihilominus aliquis venti excessus evenit, sive temporis, sive vehementiæ ratione III, 561, 25 ss.; neque multi, neque sæpe apparent et magis extra tropicos quam intra, quia solis et stellarum motus dissipat concreta unde fiunt III, 561, 39 ss.; inprimis tamen quia maxima harum conversionum pars in viam lacteam cogitur III, 561, 43 s.; III, 563, 64 ss.; si de iis non inepta reddita est causa, idem de

viæ lacteæ explicatione judicandum est III, 563, 47 ss.

Cometa; apparuit quo tempore apud Ægos potamos lapis ex aere decidit III, 561, 28 ss.

Cometa qui apparuit quo tempore Helice et Bura dirutæ sunt; magnus erat III, 559, 21, 39; ab occasu æquinoctiali exortus est III, 559, 22 s.; idque hieme ac vesperi, gelu regnante ac sereno cælo III, 559, 40 ss.; illo tempore hiems sicca et Aquilonia erat III, 561, 31 s.; prima die non conspiciebatur quia prior sole occidebat III, 559, 42 s.; postridie apparuit, sed quum minimo spatio a sole relinqueretur, confestim occidit III, 559, 43 s.; ejus splendor, quasi saltu, ad tertiam usque cæli partem diffundebatur III, 559, 44 s.; hinc via appellabatur III, 559, 45 s.; usque ad zonam Orionis erectus ibique dissolutus est III, 559, 46 s.

Cometa qui Eucle archonte apparuit; apparuit versus Septentrionem, quum sol circa solstitium hibernum esset III, 559, 24 ss.

Cometa qui Nicomacho archonte apparuit; per paucos dies circa circulum æquinoctialem conspectus est III, 561, 36 s.; vesperi non oriebatur III, 561, 37; tempore quo apparuit procella circa Corinthum evenit III, 651, 38.

Cometæ proprie sic dicti; ita vocantur quorum coma circumcirca æqualis est III, 560, 29 s.

Comici poætæ; v. *Poætæ comici*.

Comici senes; eorum personæ quales fr. 194, a.

Comissatum euntes; in tuba spiritus intensionem remittunt, ut quam mollissimum sonum faciant III, 660, 16 ss.

Comitialis morbus; v. *Morbus comitialis*.

Commeatus; eum ex hostium terra petebat Didales Persa, 646, 36; quidnam ad ejus penuriam tollendam commentus sit Timotheus Atheniensis, 646, 25.

Commensurable; ejus definitione sistitur causæ investigatio in mathematica II, 269, 29.

Commensurabilitas et incommensurabilitas; eas spectat mathematicus II, 588, 15 s.

Commensurabilitas diametri cum latere; semper non est quia ejus contrarium semper est II, 304, 33 ss.; pertinet ad non entia quæ aliter se habere non possunt II, 304, 17; ideoque in tempore non est II, 304, 17, 33, v. *Diametros*.

Commensuratio; numeri, quatenus numerus est affectus est II, 502, 6.

Commercium (συνουσία); ejus ope frustra Lycophron rerum unitatem explicare conatus est II, 563, 34 s.

Commercium maritimum; in eo non peritissimi prospero successu utuntur II, 238, 52; comparatur aleæ ludo II, 239, 1.

κόμμη e tribus nominibus neutrius generis est quæ sola in exeunt, 474, 49.

Commilitones (συνεταίωται); eos amicorum nomine compellamus II, 98, 12; quatenus communem utilitatem sectentur II, 98, 36.

Communiatio; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 26.

Commosis; quidnam III, 195, 23 s., cf. *Melligo*.

Commune; simul pluribus inest II, 556, 23 s.; nullum substantia est II, 556, 20 s.; præter substantias et quæ de iis prædicantur nullum exstat II, 602, 8; quod est continet II, 101, 49; omne justo nititur II, 230, 4; nihil est inter id quod alicujus causa fit et id cujus causa aliquid fit, nisi ut alterum faciat, alterum accipiat, 609, 33.

Communes amicorum res; proverbium, 500, 42.; II, 98, 14; II, 111, 2; II, 223, 39; II, 224, 10.

Communia; eorum consideratio propriorum consideratione prior est II, 273, 23; iis expositis, propria con-

siderare naturæ consentaneum est II, 256, 33; nullum eorum hoc aliquid, sed omnia tale significant II, 499, 39 s., cf. II, 537, 9 s.; quæ sunt (i. e. ad duo elementa pertinentia) calorem habent, idque quando III, 624, 50 s.; quæ pluribus sunt, minimam curam sortiuntur, 498, 20; eorum curam gerere magistratus jubet Hippodamus Milesius, 508, 45.

Communia (circa quæ versatur dialectica); quænam sint, 289, 3, 4; ea norunt vel privati, etiamsi valde præter rem loqui videantur, 289, 4; eorum duplex natura, 289, 8; ex iis de omnibus tentamen fieri et ars quædam existere potest artibus docentibus dissimilis, 289, 11.

Communio (τὸ κοινόν, ἡ κοινωνία); interit si eam nemo tueatur II, 109, 34; in ea posita est cum jus tum amicitia II, 98, 9, 15, v. *Societas*; tot eorum sunt species quot juris et amicitiarum II, 230, 5; omnes sunt partes communione civilis II, 230, 14 s., 25; nonnullæ earum species enumerantur II, 230, 16; non exstat inter animam et corpus, inter dominum et servum, inter artificem et instrumentum, idque quare II, 230, 7 ss.

Communio civilis; v. *Civilis communio*.

Communitas uxorum et liberorum; inexpressibiles afferet cædes, contumelias, rixas ac verberationes, 499, 2; in Platonis republica potius agricolis convenire videtur quam custodibus, 499, 17, v. *Uxor*.

Commus (κομμός); pars propria tragœdiarum secundum quantitatem, 466, 8; quidnam, 466, 14.

Comœdia; nominis etymologia, 459, 2 ss.; eam sibi vindicant Megarenses cum Atheniensium vicini, tum Siculi, 458, 44; ejus definitio et partes fr. 128, a; peiores imitatur, 458, 29; imitatio deteriorum est, non lamen ad plenitudinem vitii, 460, 28; ejus immutationes antiquissimæ earumque auctores ignoti, idque quare, 460, 35; fabulas quinam ei primi accommodarint, 460, 41; Athenis Crates ei primus accommodavit fabulas et sermones, 460, 42; de ea postea disserendum est, 461, 6; imitatio est, 467, 7; quibusnam ab aliis artibus imitationem colentibus differat, 457, 10, 15 ss.; 458, 8; et numero et modulamine et metro utitur, 458, 6; quibusnam a tragœdia differat, 458, 28; ejus formas primus submonstravit Homerus, idque quomodo, 459, 43; ad eam se habebat *Margites*, ut *Ilias* et *Odyssea* ad tragœdiam, 459, 45; a iambis ad eam transierunt qui natura sua ad pœsin ferebantur, idque quare, 459, 49, 51; olim extemporales erat, 460, 4; orta est ab iis qui phallica præbant, 460, 6; paulatim aucta est, 460, 8; ei potius propria est voluptas inde orta quod melioribus et deterioribus contraria eveniunt, 467, 22; in ea inimicissimi postremo amicitia inita abeunt, 467, 22; in ea nemo alii mortis causa est, 467, 24; fabula e consentaneis facta, nomina pro arbitrio imponit, 464, 16; quænam ei similis sit elocutio, 392, 19; quomodo differat nova (i. e. media) ab antiqua, quod ad jocorum naturam attinet II, 51, 8 ss.; ex iisdem fit literis et quibus tragœdia inquit Leucippus et Democritus II, 434, 35; lege cavendum est ne eas spectent pueri juniores, 623, 46; postea ex professo determinandum est an omnino spectari debeant, necne et quomodo debeant, 623, 51.

Comœdiarum scriptores (κομωδοιστοί); eorum nos pudet, 356, 51, v. *Pœtæ comici*.

Comœdi; apud eos choregi munere fungens Megarensium more purpuram ad chori introitum confert sordide insolens II, 43, 46; nominis etymologia, 459, 2.

Compactæ plantæ; in compacta terra nascuntur IV, 36, 21 s.

Comparabilia (συμμετρήτα); ut sint res, requiritur ut non

sint homonymæ II, 339, 25 ss.: ut in eodem primo sint receptaculo (δεκτικῷ) II, 339, 41; ut non habeant differentiam, neque in re ipsa, neque in eo quo refertur comparatio II, 339, 50; non sunt ea quorum definitiones homonymæ sunt II, 339, 36; quænam secundum quantitatem quæ quantitates est II, 460, 11 ss.; quænam secundum potentiam quantitatem II, 460, 14 ss.; quænam proportionem II, 460, 20.

Comparabilia secundum quantitatem (τὰ συμμετρήτα ὃ μετρούνται); iis idem quid inesse debet quibus mensurantur II, 460, 11 s.

Comparatio (παρίστωσις, παραβολή); quidnam sit, 395, 33; 438, 11; in ejus compositione peccari potest II, 236, 24; quot modis fieri possit, 438, 12; ejus exemplum, 438, 14; ea major assimilatio, 438, 17; ab inductionum peritis petendæ sunt, 275, 26; magis acceptas reddit cavillationes, 399, 27; ea utendum est dialectico ad celandam argumentationem, 263, 9; item perspicuitatis gratia, 263, 40; optimo jure postulat, ubi, inductione in multis adhibita, non conceditur universale, 264, 11.

Competitores (ἀνταγωνισταί); iis inprimis invidere solent, 362, 11; eorum rerum quas utrique simul consequi nequeunt, metuendi, 354, 6; si nulli sint, vel impotentes, vel amici, aut beneficia vel tribuerint, vel acceperint, fiduciam facit, 354, 54.

Complexio (ἑξίς); eam mutant pubescentes et mares et feminae, vel in meliorem, vel in deteriore partem, idque quare III, 135, 26 ss., v. *Habitus*.

Compositæ dictiones (συνπλεγμένα, σύνθετα); v. *Definitio*, inprimis quæ permutando fit.

Compositæ res; sive e partibus continuas, sive e disjunctis constant, omnibus inest quod imperat et quod imperatur, 485, 42; ut pulchra sit, non solum partes ordine dispositas, sed et magnitudinem habere debet, 463, 5.

Compositio (ἡ σύνθεσις); est forma et actus quarundam rerum sensibilium II, 559, 44, cf. 8; ea dicuntur quæ temperamento dicuntur II, 559, 9; quidnam ex opinione eorum qui unum elementum esse statuunt II, 417, 41; causa formalis est II, 264, 47; II, 515, 39; quomodo fiat II, 436, 42; ab ea nihil secedere licet III, 330, 28 s., cf. 33, 36; res e quibus fit positioem habere debent II, 636, 2; item seorsim cogitantur vel post compositionem II, 636, 2 s.; quomodo a mixture differat II, 452, 28 ss., cf. II, 453, 26; in ea res e quibus constat, solummodo ad sensum mixtæ esse videntur II, 452, 34 ss.; ejus ope frustra quidam rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 35, 37; non iisdem constat quorum compositio est II, 560, 27; in ea dividendi facultas non inest III, 290, 17 s.; eo confert ut res meliores videantur, 327, 41, cf. 431, 32; corporis causa efficiens vera causa est cur liberi parentibus similes sint III, 330, 40 ss.; ei contraria dissolutio, 254, 20; non idem est quod compositum, 154, 22.

Compositio; v. *Captiones secundum compositionem*.

Compositum (τὸ σύνθετον); elementum esse nequit II, 416, 23; eo in unoquoque genere natura prius est simplex II, 393, 23 s.; ejus mutationibus eandem rem modo alii, modo alii contrariam esse consentiunt Leucippus et Democritus II, 434, 31 s.; mixtura ex elementis vel e contrariis sunt II, 462, 24 s.; tanquam eorum materies consideranda sunt elementa II, 422, 4; iis inesse elementa omnes statuunt II, 585, 35 s.; minus composita sunt quam res e quibus constant II, 555, 34 s.; alia gravia, alia levia sunt II, 428, 39 s.; eorum gravitas vel levitas ab elementorum levitate vel gravitate pendet II, 428, 40 s., 44, gravia vel levia prout

maiores copiam alius vel alius elementi continent II, 428, 41 ss.; eadem non semper levia vel graviora sunt II, 428, 47 ss.; II, 429, 5 ss.; causam cur alii alii sint graviora, vacuo tribuunt nonnulli II, 425, 13 ss.; ea tunc nosse arbitramur, ubi scimus e quibus et quantis composita sint II, 253, 3; ea nihilo magis cognoscet anima, si ex elementis composita sit, idque quare III, 441, 37 ss., 44 ss.; iis semper priora sunt incomposita II, 612, 12 s.; æque ex contrariis gignuntur atque in ea intereunt ac simplicia II, 254, 32; investigandi causa usque ad simplicia dividi debent, 482, 20; 484, 26; quidnam circa ea sit esse et non esse II, 572, 46 s.; II, 573, 4 s., 20 ss.; quidnam verum ac falsum II, 572, 37 ss., cf. II, 573, 4 s., 20 ss.; eorum essentia est non solum ut ex hisce constant, sed ut ita ex hisce constant, 253, 28; non omnia idem sunt quod compositio, 254, 21; ea spectat mens humana II, 609, 27 s.; ea cogitans mutatur mens II, 609, 25 s.

Compositum cuius est generatio (δ γίγνεται); quidnam II, 256, 41.

Compositum quod fit (γίγνόμενον); quidnam II, 256, 41; non permanet dum fit II, 257, 9; de eo dicitur cum aliquid ex eo fieri, tum ipsum aliquid fieri II, 257, 19.

Composita corpora; v. *Corpus compositum*.

Computatio (οἱ πόροι); per se bona non est sed jucunda 628, 8; sollicitudinem excutit secundum Euripidem, 628, 9; ea vulgo ad idem genus pertinere putatur ac somnus, musica et saltatio, 628, 10, 11; earum assuetudine qui negligentes facti sunt, poenæ immunes esse non debent si deliquerint II, 30, 15; post eas celerissime morbi attoniti et torpores superveniunt IV, 134, 25 s.; cur post eas gravior vociferentur IV, 307, 22 ss.

Comprimi quod nequit (ἀκίεστον); dicitur juxta potentiae privationem III, 619, 6; quænam sint III, 620, 53 ss.; quænam simul densari possint III, 621, 44 s.

Comprimitur (quod magis); citius confringitur IV, 67, 7 s.

Compulsio (σύνωσις); tractionis species est II, 335, 25; ejus species est telæ densatio II, 335, 27 s.; item concretio quæ non ad ortum et interitum pertinet II, 335 29 s.

Concavum (τὸ κοίλον); non gignitur quod antea non erat in circuitu circumferentia quæ in minus contrahitur II, 298, 25; quæritur an eadem ratio intercedat inter animæ partes ac inter id et convexum II, 13, 31, cf. II, 193, 40, semper eodem modo se habet, ideoque pertinet ad sapientiam II, 157, 7; cur in iis minus laboriose accubemus quam in planis IV, 145, 1 ss.; maxime sonant IV, 175, 33.

Concava loca; in iis minus quam in vento expositis terreniores ac lapidiores fiunt plantæ, idque quare III, 421, 43 ss.

Concavum et convexum (τὸ κοίλον καὶ τὸ κυρτόν); ea non solum inter se, sed et simul sumpta lineæ rectæ opponere solemus II, 371, 20; simul in circuitu insunt lineæ IV, 54, 36; quomodo inter se differant IV, 54, 37; eorum medium IV, 54, 38 s.

Concentus (συμφωνία, ἀρμονία); quid III, 559, 41; quid sit, cur sit et an sit, 154, 25; res naturalis est, 459, 25; vox quædam est III, 463, 39; item proportio III, 463, 41; magis spectatur in mixto quam in gravi aut acuto III, 463, 50; semper in sonis est, 236, 29; virtutem suo genere non continet, 236, 31; mores non habet IV, 209, 21 s.; temperantiæ genus esse nequit, 210, 17; numerorum proportio est II, 483, 38; II, 636, 26 s.; IV, 211, 17; unica sonis revera inest, 210, 20; fit e gravi et ex acuto III, 490, 30; ad quoniam sonos pertineat IV, 212, 7; teste Heraclio p. il-

cherimus fit e rebus dissimilibus II, 91, 34; in iis accidit ut soni a se invicem occultentur III, 657, 41; in iis nos intercedentes voces latent III, 661, 23 s.; in iis sæpe ab acutioribus tonis aeris fiunt percussiones, ob velocitatem motus III, 661, 27 ss.; cur eo omnes delectentur IV, 211, 1 ss., 13; erga eum insensibiles sunt feræ II, 212, 7, 9; cur eorum pulcherrimus sit diapason IV, 210, 8 ss.; IV, 211, 23; diapason cur solus cantetur IV, 207, 45 ss.; solus magadizatur IV, 207, 46; ejus utilitas in artibus imitationem colentibus, 457, 16; eo utuntur tibiarum, cithararum et fistularum artes, 457, 17, 20; olim septem nervis constabant IV, 213, 10 s., 32; an olim septem nervis constitit IV, 209, 8; ejus extrema nete et hypate IV, 213, 15; eos ad duo genera, nempe modum Doricum ac Phrygium redigebant, 546, 8; præstat unum vel duos optime temperatos recipere ac reliquos eorum aberrationes habere, 546, 14; eum, etiamsi iisdem sonis constet, non eundem esse dicimus, ubi Dorico modo fit Phrygius, 523, 8; solvitur si nimis vehementer pulsantur fides III, 461, 4 s.; deterior fit, si in unius toni sonum degeneret, 501, 39; nonnulli contendunt nos ideo eum simul audire arbitrari, quia tempus intermedium latet III, 491, 30 ss.; suavissimi sunt qui secundum numeros simplicem rationem servantur sunt III, 480, 48 ss.; igitur suavissimi numero pauci sunt III, 480, 52; quatenus eodem modo ac ii se habeant colores III, 480, 47 s.; ei inest imperium quoddam, 485, 47; bene modulatus quomodo in choris efficiatur III, 638, 46 s.; depravatis importunorum spectantium gratia uti licet, 633, 24, 28; recipiendi sunt si quos musici vel philosophi commendaverint, 633, 32; quisque alio modo afficit audientes, 630, 18; de iis bene disseruerunt qui de musica philosophati sunt cum musici quidam hodierni, tum philosophi musicæ periti, 630, 25; 632, 35; inter eos et numeros cognatio quædam obtinere videtur, 630, 38; eas singulis cantilenarum generibus accommodarunt, prouti morales aut activi sunt, aut divino instinctu percellunt, 632, 44; quæritur an omnibus educationis gratia utendum sit, 632, 28; item an præter eos et numeros etiam cantilenarum ratio habenda sit, ubi educationis gratia musicam exercent, 632, 30; omnibus utendū est, sed non omnibus eodem modo, 632, 52; moralibus in educando utendum est, 633, 1, 30; quia tres sunt, etiam tres esse perhibent consonantes duplices II, 637, 20; sunt tamen numero plures II, 637, 26 s., v. *Harmonia*.

Concentus chori; quando in iis sensus discrimen percipiat IV, 211, 32.

Concentus activi et divino instinctu percellentes; iis quoque utendum est ad audiendum, dum alii manus adhibent, 633, 2; committendi sunt qui de musica theatri certant, 633, 17.

Concentus intensi (ἀρμονία σύντονοι); eos canere nequeunt senes, 634, 4.

Concentus remissi (ἀνυμνία); iis mentes molliores fiunt, 630, 22; quare eos rejecerit Socrates (*Plat. Rep.* III, p. 398, E.), 634, 9; Socratem recte reprehenderunt musici quidam quod eos rejecerat, 634, 7; non veram temulentiam naturam representant, sed languidi sunt, 634, 10; eos senibus imperiti natura, 634, 6; tractari etiam debent futuræ senectutis gratia, 634, 12.

Concentus stellarum; de eo Pythagoreorum repelluntur opiniones II, 399, 12 ss., 46.

Conceptacula (ἀγρία); infarcta nihilo ampliora relictuntur IV, 224, 17, v. *Vasa*.

Conceptio; ut fieri possit, intus semen attrahere debet

uterus III, 356, 1 ss.; quomodo igitur se habere debeat uterus, ut fieri possit III, 356, 2 ss., cf. 9 ss.; ut fiat quomodo se habere debeat ostium uteri III, 210, 51 s.; III, 211, 20 ss., 44 s.; item attrahendi vi polere debet matrix, sine ullo sensu vel dolore III, 211, 42 ss.; fieri potest quacunque positione concumbente muliere, idque quare III, 211, 8 ss.; fieri nequit, ubi in lumbos, vel coxam, vel abdomen vergat matrix, idque quare III, 211, 12 ss.; secundum naturam fit, ubi desierit menstrua purgatio III, 136, 31 ss.; fr. 190, b; interdum fit deficiente omnino hac purgatione, idque quibusnam mulieribus III, 136, 34 ss.; nonnullis mulieribus nonnisi fluente hac purgatione evenit, idque quibusnam III, 136, 37 ss.; non fit mulieribus lactantibus secundum naturam III, 412, 35 s.; quodsi fiat, exstinguitur lac, idque quare III, 412, 36 ss.; uterum in locum restituit naturalem, ubi descenderit III, 136, 47 s.; utrum melius fiat ante vel post purgationem menstruam, an fluente ea III, 338, 15 ss.; nihil ad eam confert voluptas quam percipiunt coeuntes III, 338, 11 ss.; sine semine ac sine residuo feminæ, seu intus manente, seu foras projecto fieri nequit III, 355, 40 ss.; fieri potest etiamsi femina in coitu nullam voluptatem sentiat III, 355, 43 ss.; plerumque tamen fit, feminis voluptatem sentientibus, idque quare III, 355, 47 ss.; ut fieri possit, locus ei destinatus turgere debet uterisque descendere III, 355, 45 s.; nihil ad eam confert humor quem voluptatem sentientes emittunt feminæ III, 355, 33.; et favet, si sine morbo in matrice flatus nascentur et emittantur eaque modo major, modo minor fiat, idque quare III, 212, 10 ss.; item si contractæ matricis partes dextræ ac sinistræ æquales esse sentiantur III, 212, 22 s.; item si muliere coeunte, subinde humectetur, non tamen sæpe, sed vehementer III, 212, 24 s.; post eam clauditur matrix III, 211, 46; quænam ejus signa III, 137, 21 s.; 44 ss.; III, 138, 33 s.; ejus signa aliæ mulieres citius percipiunt, aliæ tardius, idque quænam III, 138, 35 ss.; non fit ubi lævia sunt matricis ostii labia III, 137, 23 ss.; quibusnam medicamentis et quomodo eam prævertere conentur mulieres III, 137, 30 ss.; facta est, si septem dies intus maneat semen III, 137, 32 s.; citius fit mulieribus junioribus III, 136, 2; quæ vere fit quomodo differat ab ea quæ reliquis anni temporibus fit III, 83, 23 ss.; quæ obrem post eam pica laboret mulieres IV, 297, 14 ss.; plerisque avibus celeriter fit III, 106, 8 ss.; per similitudinem tantum nonnullis animalibus tribuitur III, 75, 2 s., v. *Fæcundatio*.

Conceptum; quidnam III, 340, 13, cf. III, 333, 54 s.; ejus principium extrinsecus supervenire non posse demonstratur III, 356, 50 ss.; quæritur an ejus pars fiat semen in feminam immisum III, 351, 6 ss., 10 ss., cf. III, 352, 24 s.; ejus pars non fit semen virile III, 342, 39 s.; idque etiamsi nonnulli contrarium perhibeant III, 404, 25 ss.; ejus principium materiale residuum seminale feminæ est III, 390, 37 s., cf. 30 s.; generantes ex eo etiam fiunt plantæ III, 390, 38, 48 ss.; ex eadem materie consistit e qua postea incrementum capit III, 358, 12 s.; quum initio parvum sit et vix ullam residuorum partem consumat, et nihilo minus menstruam purgationem impediat, mulieribus molestiam creat III, 410, 17 ss.; postea residuorum partem sibi vindicat, ita ut mulieres facilius ferant graviditatem III, 410, 23; apud reliqua animalia ejus incremento pro portione respondet copia residuorum III, 410, 22 s.; quod si jam grandior factum interdum copiosiori indiget alimento quam residua suppeditare possunt, pejus habent animalia III, 410, 26 ss.; apud

quas mulieres omnia residua ei alendo impenduntur, eæ per graviditatem melius habent III, 410, 30 ss.; ex iis quæ apud ea videre licet, patet cor omnium primum nasci III, 534, 8 s.; eo potentia continentur partes omnes III, 356, 42 s.; maxime tamen utiliter potentia eo continetur principium, i. e. cor III, 356, 43; hinc primum actu ex eo secernitur III, 356, 44; eodem modo ex eo fit animal quo e semine planta III, 356, 35 ss.; iis accensenda sunt semina plantarum III, 343, 17; item ovum III, 343, 20; plantarum sponte nascentium partim principio, partim ejus primo constat alimento III, 390, 49 ss.; jam continet quod ex utroque sexu provenit III, 334, 1; igitur ei comparatur semen III, 333, 54; materies e qua fit partim protinus conferta adesse debet, partim postea accedere III, 342, 30 ss.; in id convertitur principium materiale animalium ac plantarum sponte nascentium a principio animæ quod intra bullam suscipitur III, 390, 46 ss.; quomodo fiat condente semine menstruam purgationem III, 356, 27 ss.; id pluribus diebus condit genitura III, 343, 35; viviparorum animalium perfectum ovum parientium primo indistincta sunt et vermibus similia III, 384, 26 ss.; viviparorum aliquo tempore interjecto ovis similia evadunt III, 384, 31 ss.; nempe ovo cui testa depleta est III, 384, 34; in viviparorum quæ ovis similia sunt humor tenui membrana continetur III, 384, 33 s., ex ovis subventaneis fiunt accedente semine maris III, 352, 47 s.; ubi e liquore concoctu difficili constitit, generatur mola III, 411, 8 ss.; in iis mola est quod in rebus elixis imperfecta coctio III, 410, 47 ss.; in eorum procreatione quærenda est monstrorum generationis causa III, 401, 51 s.; se ipsum dispensare debet III, 356, 47, cf. III, 349, 17, 25, 27; igitur comparatur filio a patre domo amandato III, 356, 48; eique principio dispensationis opus est III, 356, 48 ss.; perfectum est, ubi sexum distinctum habet apud animalia quorum sexus distinctus est III, 353, 7 ss.; perfectum emittunt animalia ovum perfectum parientia III, 353, 4 s.; perfectum nondum animal perfectum est III, 353, 5; donec id constitit, conjugata manent insecta coeuntia III, 341, 36 s.; III, 343, 30 s.; item intus manet genitura III, 341, 36 s., cf. III, 343, 32 s.; manifestum est apud locustas et alia insecta majora ea in utero generari III, 328, 49 s.; id per pudendum emittunt animalia vivipara et intra se et foras III, 328, 43 s.; quibusnam diebus præcipue ejiciantur III, 138, 6 s.; non multa sed magna habet acus piscis III, 380, 2 s.; quæritur an ei anima sensitiva insit, necne III, 351, 14; ea nemo omni anima ac vita privata esse diceret III, 351, 15 s.; non minus quam plantæ vivunt atque aliquo usque fertilia sunt III, 351, 17 s.; necessario primam accipere debent animam vegetalem III, 351, 18 s., 29 s.; idque potentia tantum non actu, donec nondum (?) separata sunt (a feminæ corpore) III, 351, 30 s.; eam tum demum actu habent quum alimentum attrahunt eorum quæ separantur modo III, 351, 31 ss.; primum plantarum modo vivere videntur III, 351, 34 s.; non eodem tempore animalia fiunt quo equi vel homines III, 351, 22 s.; processu temporis acquirunt animam sensitivam III, 351, 21 s.; ei potentia, non actu continetur animal III, 352, 28 s.; potentia animal est III, 357, 13; igitur aliunde alimentum sibi parare debet III, 357, 14; matre utitur quo modo plantæ terra donec animal sit potentia gressile III, 357, 15 s., v. *Fætus*.

Concepta spontanea; sterilia manent apud pisces quibus sexus discrimen est, nisi semine adspargantur III,

331, 13 ss.; sufficit apud pisces si foris semine adspargantur, idque quare III, 381, 17 ss.

Conceptus (ἡ ἐκώληψις); quidnam II, 157, 1.

Conchæ (κόγχαι); animalia sunt sapientia et intellectu carentia IV, 19, 5 s.; sine radice loco hærent III, 89, 13 s.; avulsæ vivere nequeunt III, 89, 14 s.; earum descriptio fr. 178, a; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41 s., 48 s.; earum colores varii III, 654, 29; iis accensendi sunt turbines III, 251, 38 s.; genus earum quod galaces vocatur testam habet lævem III, 62, 16 ss.; quædam earum genera scabram habent testam III, 62, 18 s.; quoddam earum genus virgatam habet testam III, 62, 20 s.; aliud vero virgis carentem III, 62, 21 s.; tennes ac asperas sibi obducere feruntur mollusca III, 193, 17 ss., cf. III, 58, 1, 8 ss.; in iis quæ eodem modo ac neritæ testæ adhærent, invenitur animal cyllarum dictum III, 64, 41 ss.; iis vescuntur testudines marinæ III, 148, 10 s.; item polypi, idque quomodo III, 148, 42 ss.; earum testas e latibulo ejicit polypus III, 192, 39 s.; magnas lævesque comedunt plateolæ, idque quomodo III, 181, 32 ss.; earum testas proboscide perforant purpuræ III, 63, 12 s.; III, 88, 34; III, 251, 36 ss.; item buccina III, 63, 12 s.; III, 88, 34.

Conchæ fluviales; eas vorare dicitur pelecus IV, 77, 18 ss.

Concha qua pictores utuntur; eximiam habet crassitudinem III, 89, 20 s.; ejus flos extrinsecus in testa gignitur III, 89, 22; quibusnam in locis præcipue invenitur III, 89, 22 s.

Concinentia; v. *Concentus et Harmonia*.

Concinnitas; signum pusillanimitatis IV, 6, 10.

Concinnitas orationis (τὸ βραχυλογεῖν); quomodo conciliatur orationi, 435, 37 ss.; in omnes orationum species quadrat, 424, 17, cf. *Brevitas*.

Concio (ἐκκλησία); ea carent nonnullæ respublicæ, 521, 28; quinam ejus participes sint, 532, 38; penes eam in nonnullis civitatibus potestas est magistratuum eligendorum et rationum reposcendarum, 532, 37; universa magistratus est, non vero unusquisque ejus particeps, 532, 44; si paria sint ejus suffragia, quidnam faciendum sit, 592, 42; ne hostiles congressus fierent, cavere jussit Cephisodotus, 397, 14; quinam ejus participes in oligarchia, 553, 26; quinam in democratia, 553, 25; quinam ejus participes esse debeant in politia vulgo sic dicta, 553, 27; quænam in oligarchiis commenta sint, ut ab iis arcerent pauperes, 558, 1, 8; ut ei intersint pauperes in democratiis mercedem accipiant, 558, 21; ut ei in politia intersint cum divites tum pauperes, illis multa irrogari, his vero merces dari debet, 557, 25; omnium rerum arbitri esse debet in democratia, 591, 38; vel omnibus vel principalibus merces tribuenda est in democratia, 591, 46, 48; in ultimo democratiae genere sine mercede vix celebrari potest, 595, 38; infrequens esse debet in eadem hac democratia, idque quare, 595, 43; ad necessarias mercedem conferre debent divites, 596, 12; in quonam democratiae genere nonnisi necessaria celebrent, 550, 29; sat raro celebratur in optimo democratiae genere, 550, 29; 593, 8; 594, 19; ei facile interest artificum, mercatorum et mercenariorum multitudo, 594, 18; sine agricolis convocanda non est, 594, 26; ejus omnes participes sunt apud Cretenses, 515, 35; apud eam nulla potestas est, nisi quod senatorum cosmorumque decreta suffragio comprobant, 515, 36.

Concionalis eloquentia (δημηγορικὴ); de quibusnam questionibus in ea fiat controversia, 407, 16; difficilior est eloquentia judiciali, 407, 43 ss.; frequentia non

habet divaricula, ut judicialis, nisi ab argumento orationis aberres, 407, 49; in ea si alia non habeas quæ dicas accusandum est, 408, 2; in ea considerandum, an aliquid falsi extra causam dixerit adversarius, 407, 18; in ea probatio vulgo præcedere debet refutationem, 408, 20.

Concionalis oratio; v. *Oratio concionalis*.

Concionatores (ἐκκλησιασταί); legi obsecuti ad proprios consensu procedunt III, 640, 54 ss.

Conclusio (τὸ συμπέρασμα); est id quod ex necessitate consequitur, 90, 19; si falsa est, semper e quibus argumentatio constat falsa sunt vel omnia, vel nonnulla, 96, 32; si vera, non necessario vera, 96, 34; ea terminantur multæ demonstrationes III, 438, 5; eam cogitat ac componit intellectus, simulac duas propositiones cogitaverit III, 521, 41 ss.; inter eam et propositiones intercedit ratio causæ finalis II, 270, 7; ea sublata, in re mathematica tollitur principium II, 272, 35; ejus causa ex qua sunt suppositiones II, 264, 45; II, 515, 37 s.; eam vel affirmare, vel peragere debet anima ubi in unam coaluerint opinio universalis et singularis II, 79, 24; quomodo in ea intelligendum sit contingens, 55, 37; 61, 10; 65, 8; quænam inter eam et terminos intercedat relatio, 69, 20; quatenus per plures terminos unicum fieri possit, 69, 43; quot, tot syllogismi, 69, 41; ubi syllogismi per principales sumuntur propositiones, dimidium sunt propositionum, 70, 35; quæ ratione augeatur numerus earum, uno addito termino, 70, 51; quomodo facilius in eam incidamus in quærendis propositionibus, 72, 37; non omnes per unam figuram fiunt in eodem syllogismo, 83, 42; ex ea patet, in quam figuram quærendum sit problema, 83, 47; quæ sub ea sunt, eorum idem syllogismus, 89, 20; τὴ κατὰ τινας, 89, 12; quæ sub ea sunt, colligere licet in syllogismis secundæ figuræ, 89, 29; si sine iis exquiratur ratio, facile percellimur, 112, 12; ad unamquamque investigandum est medium, ne percellamur, 112, 16; non statim colligendæ sunt ut lateamus respondentem, 112, 22; ejus causa sunt principia propria demonstrationis, 122, 24; vera esse potest, etiamsi nulla pars syllogismi vera sit, 96, 35; si necessaria est, medium non necessarium esse potest, 127, 42; si non necessaria est, medium necessarium esse nequit, 127, 50; non necessario scit, cur insit, neque si semper insit, non autem per se, 128, 26; est id quod demonstratur, 128, 35; (in scientia demonstrativa) est id quod generi per se inest, 128, 36; demonstrationis simpliciter sic dictæ necessario æterna est, 129, 10; si negativa clarior est, fit deductio ad impossibile, 149, 6; necessaria, ubi propositiones sunt necessariae, 150, 14; τῶν ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ, 150, 15; ubi propositiones τῶν ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ, 150, 15; eam non interrogando quærere oportet, nec eo quod conceditur esse, 156, 48; in iis quæ medio carent, semper quærere licet: cur, 157, 24; omnes simul versus finem disputationis adstruendæ sunt celandi causa, 262, 4; quæ ad aliam vel aliam pertinent propositiones non ordine, sed vicissim sumendæ, 262, 18; nunquam tanquam interrogationes proponendæ sunt, 265, 14, cf. 293, 27; semper thesi sunt oppositæ, probabiles, si improbabiles, improbabiles, si probabiles, neutræ, si neutra, 267, 35, 42, 47; sæpe negatur, etiamsi tanquam consequens eam proposuerit interrogans, 265, 16; quæ iis probabiliora sunt si concedantur syllogismum consequatur interrogans, 268, 36; ex argumentis ea improbabilioribus argumentandum non est interroganti, 268, 40; quibusnam objectionibus solvatur, quibusnam impediatur tantummodo, 270, 28; argumen-

tatio quæ ad eam nihil attinet, sed tamen aliquid de ea colligere videtur, sophisma est, 272, 11; quomodo se habebit ex duabus propositionibus collecta, prouti alterutra earum magis vel minus probabilis vel improbabilis fuerit, aut neutro modo se habuerit, 272, 19; si ex iis colligantur quæ sumuntur sumunturque ea ex quibus effici necesse est quæ concluduntur, perspicua est argumentatio, 272, 39; eam in primis spectat petitio principii, 274, 7; ea transposita si cum reliquis interrogationibus evertatur aliquid eorum quæ data sunt, invertitur syllogismus, 274, 14; omnibus propositionibus positis, necessario est, 274, 17; necessario dicere debet, non dicere videri quia e positis efficitur, 282, 6; ideo evenire oportet quod hæc causa sunt cur eveniat, 282, 50; si ex ea interrogationem faciat adversarius, quomodo ei respondendum sit, 409, 29; nec post eam interrogandum est, nec ex ea interrogatio facienda, nisi multum veritatis supersit, 409, 40; sententiis vel enthymematibus imponendæ sunt cuique parti probabilium vel exemplorum in confirmatione coanæ orationis concionalis, 443, 24; imponendæ cuique parti, brevis si sit, confirmationis non connexæ, post quas rursus aliam proponemus, 443, 42, 49; ea absolvenda universa suasio, 444, 8; ea terminanda laus animi dotum pueri, 447, 10; item adolescentis, nisi iteratio adhibeatur, 447, 33.

Conclusio falsa; nonnisi e falsis colligi potest, 151, 10.

Concoctio (πύψις); ejus definitio III, 611, 20 s.; quot modis dicatur III, 611, 14, 28 ss.; sanitatis signum est III, 611, 40 s.; perfectio quædam est III, 612, 3; species caloris III, 611, 14; ei contraria est putrefactio III, 412, 33; ejus residuum putrefactum est III, 390, 5; ea fiunt plantæ ac animalia sponte pullulantia III, 390, 4; ejus defectus interdum causa est cur semine careant III, 335, 29, 53 s.; in ea non ut quidam putant animalia nascuntur III, 614, 3 ss.; in superiori ventre fit III, 614, 6 s.; ad eam aqua confert IV, 327, 37; cur urinæ signa intuenda sint an jam facta sit, necne IV, 118, 7 ss.; ejus indicium est nix et grando et imber et omnia id genus purgatio est IV, 244, 19 ss.; quæ elixatione fieri dicitur III, 613, 21 ss., v. *Cocctio*.

Concoctio imperfecta; quando efficiatur III, 610, 20.

Concoctio difficiliora; cur ultima adsumamus, faciliora vero primum IV, 329, 41.

Concoctum; quid esse dicamus III, 611, 33; quid in musto III, 611, 34; in iis quæ in tuberculis coeunt III, 611, 34 s.; in urina et in excrementis III, 611, 40 ss.; ea crassiora et calidiora esse necesse est III, 611, 43 ss.; compactum est III, 394, 52; semper dulcius est III, 373, 14 s.; calidum est III, 367, 35 s.; eo referendum est quodcumque crassum et coactum est III, 367, 36 s.

Concoqui; vinumne difficilius an aqua concoquatur IV, 327, 25 ss.

Concoquendi finis; III, 613, 13 ss.

Concoquens; si ei deficiat vis, non vincitur patiens III, 400, 5 ss.

Concordes; nunquam inter se contendunt II, 229, 28.

Concordia (ἀμόνοια); quomodo a consensu differat II, 109, 7; quasnam res spectet II, 109, 11, 13, 24; II, 229, 13 s., 29; non adest, ubi uterque sibi idem adesse cupit, sed ubi uterque idem in eodem II, 109, 19; civitatis amicitia est atque ita etiam appellatur II, 109, 22; II, 229, 30; eam mundi servatricem esse natura nos docet III, 635, 39 s.; vis bonis propria est II, 109, 25; II, 229, 18; in improbos cadere nequit, nisi aliquo usque II, 109, 30; differt proprie sic dicta a concordia sensu latiori II, 180, 41; amicitia similis

est II, 91, 15; II, 109, 6; ei maximam operam dant legum latores II, 91, 14, 16; civitati utilis est, 414, 14; aliis idem videtur quod benevolentia, aliis sine ea exstare non posse II, 228, 49; non unice ad mentem aut appetitum pertinet II, 229, 15; II, 180, 45; quomodo in ea optare debeamus eadem, idque quare II, 229, 25 ss.; duplici modo dici videtur II, 229, 20; ita ut etiam exstet quædam ejus species quæ pravis competat II, 229, 23.

Concordia civilis; quid in ea maxime admirandum sit III, 635, 1 s.

Concordia proprie sic dicta; propius ad amicitiam accedit II, 180, 40; quam re constet II, 180, 46 ss., 52; spectat res agendas, non res intelligibiles II, 180, 45, 52; II, 181, 1; spectat principis constitutionem II, 181, 1.

Concordia sensu latiori; etiam res intelligibiles spectare videtur II, 180, 41 ss.

Concrementum (σύντασις); magnum brevi tempore perfici nequit, nec in animalium genere, nec in ullo alio III, 413, 20 ss.

Concreescunt (quæcumque); omnia aut ad aquam aut ad terram et aquam pertinent III, 615, 47 ss.; idque vel calore siccò, vel frigore III, 615, 49.

Concretile (πυκτόν); passivum est III, 618, 47 ss.; dicitur juxta potentiam III, 619, 2 s., 25.

Concretio (σπῆξις); adsciccatio est III 615, 14; de ea agitur III, 616, 6 ss.; III, 618, 29; duo ejus sunt causæ III, 615, 9; confertim fit II, 346, 45; de affectibus qui ex ea accidunt ac vice versa redeunt, sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 20 s.

Concretio (πρόσφυσις); ejus ope res continuæ fiunt II, 312, 9.

Concretio (σύνχρησις); excepta quæ ad ortum et interitum pertinet, compulsio est II, 335, 29 s.; mixtio est II, 444, 29; non fit in atomos II, 436, 42; sed ex minoribus II, 436, 46.

Concretio (σύνχρησις); quomodo a contactu differat II, 517, 13 ss.; quando fiat II, 292, 4; generatione ultima est II, 312, 16; obtinere nequit, nisi res se invicem tangant II, 312, 28 s.; II, 600, 3 s.; non fit in atomos II, 436, 42; sed ex minoribus II, 436, 46.

Concretio et discretio (διάκρισις καὶ σύνχρησις); motus locales sunt II, 363, 51 s.; sine actione et passione fieri nequeunt II, 444, 31 s.; exceptis quæ ad ortum et interitum pertinent, dispulsionem vel compulsionem sunt II, 335, 28 ss.; igitur peculiarem motus speciem non constituunt II, 335, 31 s.; sine motu locali fieri nequeunt II, 356, 44; iis fieri dicuntur a nonnullis ortus et interitus II, 356, 43; II, 453, 44, 48; iis revera non sunt generatio et interitus II, 436, 47 s., 51; ad eas pertinent densatio et rarefactio II, 356, 42; iis in se invicem transeunt elementa II, 479, 40; iis utuntur cum qui elementa generant, tum qui res ex iis factas II, 444, 26 ss.; iis qui mundum construunt postquam congregarunt dein rursus movere et disjungere conantur II, 414, 16 s.; quidnam de iis senserit Anaxagoras II, 472, 52 s.; quidnam Empedocles II, 472, 47 s.; eas movent amicitia et dissidium (secundum Empedoclem) II, 363, 52 s.; atomorum tribuunt accretionem, deminutionem et alterationem vacui assertores II, 364, 9 ss.; iis mundum construunt qui densitati et raritati tribuunt ortum et interitum II, 364, 13 s.

Concretum (τὸ πικρόν); quidnam II, 455, 39 s.; durum est II, 455, 27; ad siccum pertinet II, 455, 28, 31, 41; humido opponitur II, 455, 30 s.; quænam ex iis calida aut frigida sint III, 624, 34 ss.; quæ frigore concre

- vere ad aquam pertinent III, 623, 36 ss.; quæ calore ad terram III, 623, 38 s.; quæ utroque ad utrumque III, 623, 40 ss.; contrariis vel calore vel frigore solvuntur III, 615, 49; molibus indivisibilia non sunt II, 451, 20.
- Concretum (τὸ συγκατεμμένον); generatione posterior ideoque natura prius II, 480, 10.
- Concubitus flatuosus (ἀρροδισιασμὸς πνευματώδης); ejus signum penis est qui cito inflatione augescit IV, 266, 41 s.; ideo melancholici plerique libidinosi IV, 266, 40 s.
- Concubitus indecens; pudorem inculit, et quare, 355, 38.
- Conculcat totum diem; 300, 11; quomodo solvendum hoc sophisma, 300, 12, 47.
- Concumbere (ἀρροδισιάζειν); cur homines in aqua nequeant IV, 139, 16 ss.; cur viri minus per ætatem valeant, mulieres vero magis IV, 140, 40 ss.; cur aliis gratius sit IV, 170, 20 s.; non possunt vesica plena IV, 137, 45; quamobrem micturientes nequeant IV, 140, 4 ss.; cur non oporteat nisi turgeas IV, 137, 33 ss.; cur vinolenti nequeant IV, 129, 46 ss.; IV, 135, 9 ss.; cur celerius jejuni possint IV, 137, 42 ss.; quum incipiunt juvenes cur eas quibuscum congressi fuerint odio habeant re peracta IV, 137, 47 ss., v. *Coitus*.
- Concumbentes; cur oculos attollant IV, 135, 41 ss.; quare penem intendant IV, 140, 21 ss.; quare enerventur et debiliores magna ex parte fiant IV, 140, 14 ss.
- Concumbat; cur unumquodque cognato suo IV, 170, 21 ss.
- Concumbendi facultas (τὸ ἀρροδισιάζειν δύνασθαι); cur quum data est, corpora male oleant IV, 138, 8 ss.
- Concupiscens pars animæ (τὸ ἐπιθυμητικόν); ab ea differt pars nutritiva II, 136, 42; quænam ejus virtutes II, 243, 9, 22, 24; quænam ejus vitia II, 243, 13, 36, II, 244, 2; ei inest dolor et voluptas, 214, 40; ei insunt cum odium, tum amicitia, 193, 37; 214, 43; ei nec ignorantia, nec scientia insunt, 193, 38; si ei non proprium est cupere, τὸ λογιστικὸν non proprium erit rationocinari et quare, 234, 5; ei proprium erit primum temperans, si τὸ λογιστικὸν proprium erit primum prudens, 234, 13; si animæ sit primo, λογιστικόν quoque pars erit animæ primo, 234, 24; nisi obediens sit et imperio subdita, admodum augescit II, 38, 23; eam auget cupiditatis usus II, 38, 26; rationi parere debet ut puer pædagogus II, 38, 31; apud temperantem rationi consentire debet, idque quare II, 38, 33; imperfecta est in somno II, 193, 28; ejus virtutes homini non sunt peculiares II, 193, 45; ea prædita animalia, 412, 27; quare homini necessaria II, 193, 48, v. *Animæ concupiscens*.
- Concurrere (τὸ νέειν); quidnam sit, sumit geometria, 130, 44.
- Condalius; Mausoli præfectus, 643, 1; si quis ei donum bovis vel ovis vel suæ offerebat, primum recusabat, postea vero cum fructuum accessione reposcebat, 643, 2; arborum in vias regias procedentium fructus vendebat, 643, 7; vendebat jus militum mortuorum corpora ex porta efferendi, idque quare, 643, 9; quomodo a Lyciis pecuniam exegerit, 643, 13.
- Condemnari; absentes minus videbimur, si antea adversariorum opiniones exponamus II, 383, 17.
- Condimentum (ἡδύσματα); quænam sint IV, 215, 7; quemadmodum parum convenit cibo, sic pauci amici jucundi gratia quaerendi sunt II, 114.
- Condiscipulus (συμφοιτητής); ei non idem jus est quod amico II, 101, 54.
- Conditio optima (διάθεσις ἀρίστη); uniuscujusque rei tantum alterius præstat, quantum res ad quas pertinent, altera alteri præferenda est, 601, 30.
- Conditor (ὁ δημιουργῶν); quod ab eo non vincitur in contrarium necessario abibit III, 395, 50 s.; III, 396, 36 s.; id est in feminam III, 396, 2 ss., cf. III, 398, 13 ss., 50; III, 399, 30, v. *Creator, Mas, Genitura et Principium movens* (animalis).
- Conditores urbium; sacra diis instituire, 416, 27.
- Conditus sermo (ἡδυσμένος λόγος); quinam, 461, 14.
- Condita (τὰ ἡστυμένα); suaviora sunt IV, 330, 7.
- Confabulationes (αἱ πρὸς τοῖς ἀλλοῖς ὁμιλίαι); iis quoque utiles sunt artis rhetoricæ præcepta, 454, 35.
- Confessiones (ὁμολογαί); a negationibus distinguendæ sunt in responsionibus, 452, 33; quæ legitime fidem faciunt conceduntur, 452, 40.
- Confidens (ὁ θαρραλέος); ei eodem modo similis esse videtur audax quo pertinax continenti II, 85, 34; quinam; 355, 4 ss.; iis injuriam facere solent, 339, 18; misericordes non sunt, 358, 46; apud ea (sc. animalia) cauda porrecta est IV, 322, 8.
- Confidentia (τὸ θάρρος); eam facit spes, 364, 5; audaciæ propior quam ignaviæ II, 218, 6.
- Confidentiam facientia (τὰ θαρραλέα); magnitudine differunt II, 32, 28; circa ea sunt eadem peccata ac circa terribilia II, 32, 29.
- Confirmatio (βεβαίωσις); qualisnam esse debeat in dissuasiōe quæ ultro fit, 445, 1; in dissuasiōe qua adversarii oppugnantur suasio, proœmium insequitur, 445, 10; quænam ejus sit optima ratio in ejusmodi dissuasiōe, 445, 11; quodam ita fieri nequeat, petenda est ex argumentis quæ omiserit adversarius, 445, 19; quomodo ad præcepta de ea data tanquam ad normam vitæ negotia exigenda sint, 445, 15, 21.
- Confirmatio orationis concionalis; est pars orationis per quam ope probationum, justorum et utilium ostendimus res prædictas tales esse quales nos demonstraturos esse polliciti sumus, 443, 6; insequitur narrationes, 443, 6, cf. 442, 9; quomodo disponenda sit, ubi connexæ faciendæ sunt confirmationes, 443, 9; quomodo si res prædictæ per se fide dignæ sint, nec probationibus indigeant, 443, 26 ss.; conclusione terminanda est, 444, 8; eam insequitur præoccupatio, 444, 9, v. *Probatio*.
- Confirmatio orationis judicialis; insequi debet narrationes, 449, 46; si contradicat adversariis et probationibus est faciendâ, sin consentiatur, et justis, utilibus et his similibus, 449, 46; 450, 1; quonam ordine in ea collocandæ sint probationes, 449, 49; eam insequi debet præoccupatio, 450, 4.
- Confitentes (ὁμολογούντες); in eos clementes sumus, 350, 12.
- Conflagrationes (αἱ φλόγαι); in terræ partibus existentes quod gelidum est mitigant III, 636, 20 ss.
- Confringitur; citius quod magis comprimitur IV, 67, 70 s.
- Confusio (ἀταξία); sequela est intemperantiæ II, 245, 48, v. *Ordinis perturbatio*.
- Congelata (τὰ παγεῖν); non eodem modo quo humida coalescere possunt III, 566, 22 s.; minus putrent, idque quare III, 610, 49 s.
- Congelatio (παγεῖν); frigoris excessus est II, 456, 34 s.
- Congenita (τὰ σύμφετα); iis parentibus similes nascuntur liberi III, 329, 46.
- Conger; v. *Congrus*.
- Congeries; ex ea nidum faciunt vespæ III, 202, 3.
- Conglutinatæ res (τὰ κεκολλημένα); quando crepillare soleant IV, 113, 7 s.
- Congressus hominum; ad quemnam pertineant in iis cuique suum tribuere II, 159, 41 ss.
- Congrus (γόνυρος); piscis longus est III, 47, 1; oblon-

gus et laevis est atque duas pinnas habet III, 6, 18; piscibus longis et crassis accensendus est, ideoque pinnis supinis caret III, 301, 21 s.; III, 309, 16, cf. *Pisces longi et crassi*; laevis est III, 28, 50 s.; quot et quales et ubinam sitas branchias habeat III, 28, 35 s.; serpentibus similiores sunt III, 309, 10 ss.; quatenus ei similis sit serpens maximus, quatenus ab eo differat III, 191, 12 ss.; ei capite similiores sunt serpentes marini quam terrestres III, 29, 16; gulam habet, sed parvam III, 31, 26; fel alii jecori applicatum habent, alii ad intestina porrectum III, 30, 51, s.; ova continet, etiamsi non semper et ubique manifesta, idque quare III, 120, 31; ovum fragile non habet III, 47, 1 s.; alii pinguedinem habent ovisque carent, apud alios contrarium obtinet III, 120, 39 s.; quomodo eorum ova distinguantur a pinguedine III, 120, 35 ss.; sola carne vescuntur III, 148, 50 s.; omnium piscium maxime se invicem devorant III, 149, 6; polypos devorant, idque quare III, 149, 26 ss.; eorumque brachia corrodunt III, 148, 46 s.; devorantur a locustis III, 148, 24 s.; saepe vivunt abrosa cauda usque ad anum III, 174, 26 ss.; idque a muræna III, 175, 27 s.; albi pisces pelagici sunt III, 158, 16; nigri vero inter pelagicos et littorales medium tenent III, 158, 17.

κονίσματα v. *Tectorium opus*.

Conjectura bona (ἀντοχία); ejus species sagacitas est, 153, 17; II, 72, 11.

Conjugata (σύστοιχα); quænam dicantur, 195, 5, 15; ad ea pertinere videntur etiam quæ secundum casus dicuntur, 195, 12; quænam ex iis argumenta de accidente petere debeat cum refellens, tum adstruens, 195, 3, 17; consideranda sunt non solum in eo quod dictum est, sed etiam in contrario contrarium, 195, 24 ss.; loci ex iis petiti maxime valent ad problemata particularia, 203, 33; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 20; eorum ope investigandæ sunt definitiones habitus ceterorumque hujusmodi, 247, 48; ex iis dijudicantur quæstiones, an duæ res numero idem sint, 255, 11; iis optime confirmari potest definitio, 258, 18, 47; quomodo iis uti debeat dialecticus ad collandam argumentationem, 262, 22; ad ea celandi gratia argumentationem traducere debet dialecticus, 275, 12; quænam ex iis petantur argumenta de meliori et de utiliori, 327, 18.

Conjunctio (σύνδεσμος); ejus definitio, 473, 5, 9; elocutionis pars est, 472, 33; alia per eam, alia sine ea dicuntur, 1, 17; per eam dictis præcipue insunt verum ac falsum, 20, 34; 24, 32; ea constituantur affirmatio ac negatio, 2, 33; quæ ea carent nec vera, nec falsa sunt, 2, 36; e multis unum facit, 400, 49; ejus ope sermonem unum efficimus III, 225, 8; earum usus amplificat elocutionem, 392, 3; si iis abstineas, contrahitur elocutio, 392, 4; earum multitudo vetat quominus facile legatur oratio scripta, 391, 26; recto ordine collocari debent, ut revera Græca sit elocutio, 390, 41; nonnisi raro ante alius conclusionem, alia interjicienda est, 390, 47; pauca adhibendæ sunt, ubi concinnam reddere vis orationem, 438, 39; post eas quas prædixeris consequentes reddendæ sunt, sive aliæ sint, sive eandem, 437, 15 ss.; τὸ καὶ ex oratione sublatis oratio non est Græca IV, 208, 18 ss.; aliæ sublatis molestiam non afferunt, idque quare IV, 208, 20 ss.

Conjux; quisque suæ Cyclopi more jura dat in plerisque civitatibus II, 128, 40; inter concensendum nec moribus nec corpore vanam ostentationem præ se ferre debent, 637, 3; eorum amicitia naturalis esse videtur II, 101, 36; se invicem adjuvant, utque sua in commune conferentes II, 101, 43; in eorum amicitia aequè

jucundum ac utile inesse videtur II, 101, 45; virtute niti potest eorum amicitia, si boni sunt II, 101, 46; eorum vinculum sunt liberi II, 101, 48; si liberis careant facilius a se invicem dirimuntur II, 101, 48; si quæras quomodo alter cum altero vivere debeat, querendum, quidnam sit jus II, 101, 50.

Connivens (τὸ μύον); se habet ad videns ut potentia ad actum II, 568, 8.

Conniventia; apud aves quasdam et animalia squarrosa palpebra inferiori fit III, 245, 31 ss.; idque quomodo III, 295, 50 ss.; et quare III, 245, 47 ss.

Conon; adversa fortuna usus ad Euagoram confugit, 378, 1; quomodo Thrasybuli nomine alluserit, 380, 27. *Conopes*; v. *Culices*.

Conscli (οἱ συνέδοται); facinoris alicujus metuendi, 353, 49. *Consecutio* (τὸ ἐκπεθεῖν); duplex vel prior vel posterior, 199, 33; posterior plerumque præstat, 199, 35; ex utraque argumenta peti possunt, 199, 36.

Consensus (ὁμοδοξία, συμπάθεια); quomodo a concordia differat II, 109, 7; de eo problemata IV, 152, 33 ss. *Consentaneum* (εὐχός); quidnam sit, 118, 41; 315, 25; 318, 2; 424, 34; quomodo ab exemplo differat, 429, 37; quomodo a signo differat, 118, 40; 430, 8; idem est quod signum, 315, 24; syllogismi de eo vocantur enthymemata, 118, 48; 315, 23, v. *Probabilia argumenta*; pertinet ad probationes non adscititias, 424, 27; distinguitur in affectiones, consuetudinem et lucrum, 424, 45 ss.; id in suasionibus et dissuasionibus e rebus petimus, idque quomodo, 425, 15, 21; id in accusatione ex hominibus petimus, idque quomodo, 425, 22; quomodo eo utendum sit in defensione, 425, 39 ss.; eo ubi probare non possumus, ad exempla confugiendum est, 426, 18; considerandum an ei repugnent adversarii actiones, 428, 6; ejus usus in confirmatione orationis judicialis, 449, 52; quomodo id confutare debeat defensor, 451, 25 ss.; ei repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 18; cum in actione, tum in moribus sectandum est, 464, 3; 468, 39; 469, 5.

Consequens; cavendum ne pro genere sumatur, 214, 16; quomodo ab accidente differat, 283, 4; 284, 16; ex eo signi ope demonstrant rhetorici, 281, 1; quænam ex eo petantur enthymematum argumenta, 378, 40. *Consequentia* (τὰ ἐπόμενα); duplici modo se invicem consequuntur, velut universale particulari, vel oppositum opposito, 304, 16, v. *Deinceps*. *Consequens omnibus* (ὁ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς οὖσιν); id qui in definitione adhibet multo minus peccat quam qui id quod non omnibus convenit quæ sub eadem specie sunt, 237, 37.

Consequentia (τὸ ἐφεξῆς); duplex, prouti simul adsunt res, vel una post alteram, 323, 16; triplex, 325, 35; ejus ope fit reminiscencia III, 497, 12, 22.

Conservativum (τὸ σωστικόν); pertinet ad optabilia propter aliud, 252, 4.

Conservus; ejus jecur comedit aliquis II, 81, 29. *Considerationes* (θεωρήματα); partim solummodo cognitionem et rei possessionem et peractionem spectant II, 184, 9, 11; quæ solum cognitionem spectant ad disciplinam moralem non pertinent II, 184, 14.

Considia (αἱ συνέδρια); augurum quænam vocentur III, 172, 44 ss.

Consiliarii (σύμβουλοι); quando eos adhibeamus II, 28, 9; Thuri impedire non potuerunt, quominus rempublicam paulatim in dynastiam mutarent juvenes quidam bellicosi, 675, 5.

Consilium (προαίρεσις); ejus nomen Græcum aliquid indicare videtur quod præ ceteris optabile est II, 27, 30;

quidnam II, 28, 46; II, 67, 16; II, 143, 44; II, 205, 2, *of.* II, 207, 13; cum virtute arcte conjunctum est II, 26, 31; id comitantur ratio et cogitatio II, 27, 29; magis mores dijudicat quam actiones II, 26, 32; quomodo a sponte facto differat II, 26, 33; II, 27, 27; soli homini competit II, 221, 31; III, 4, 36 s.; eo carent animalia excepto homine II, 143, 11; II, 205, 7; nec omni aetate nec quovis tempore eo praeditus homo, *ibid.*; eo carent pueri, animalia et in universum rationis expertia II, 26, 33, 39; II, 83, 13; II, 268, 30; sine intellectu consistere nequit II, 267, 39; II, 594, 23 s.; id perperam nonnulli cupidini vel animi impetui vel voluntati vel opinioni alicui assimilant II, 26, 37; id nemo tamen opinioni in universum assimilat II, 27, 12; quomodo a cupidine differat II, 26, 39 ss.; continentem competit, non vero incontinentem II, 26, 40; non versatur circa molesta et jucunda II, 26, 45; quomodo ab animi impetu differat II, 26, 39, 46; quomodo a voluntate II, 26, 47 ss.; non spectat impossibilia II, 26, 49; sed ea quae penes nos sunt, vel esse putantur II, 27, 2, 7; item fugienda et expetenda II, 27, 15; item quae ad finem perducunt, non finem ipsum II, 27, 4; II, 28, 50; II, 29, 25; item res agendas II, 67, 32; in id non cadit praeteritum II, 67, 34; quomodo ab opinione differat II, 27, 8; eo boni vel pravi sumus II, 27, 11, 14; quamobrem laudetur II, 27, 18; eo eligimus quae nobis optima esse videntur II, 27, 30; non iisdem optimum est quibus optima est opinio II, 27, 22; parum interest utrum opinionem sequatur, an contra II, 27, 24; quomodo a deliberatione differat II, 28, 38; id nonnulli idem quod opinionem aut appetitum esse putant II, 203, 26 ss.; probatur non idem esse quod appetitus II, 143, 10 ss.; II, 203, 29 ss.; probatur non idem esse quod voluntas II, 143, 14 ss.; II, 203, 38 ss.; probatur non idem esse quod opinio II, 203, 44 s., *cf.* II, 204, 29; argumenta communia quibus probatur id neque voluntatem neque opinionem esse II, 204, 1; nec est opinio rerum agendarum quae penes nos sunt II, 203, 48; nec conceptus (*ὁράσεις*) II, 204, 14; nec simul voluntas et opinio II, 204, 40; sed aliquid ex hisce duobus compositum II, 204, 42; II, 205, 31, *cf.* II, 143, 35 ss.; etymologia duce est electio alius rei ante aliam II, 204, 45, *cf.* II, 142, 23; eo carent feræ II, 143, 11; II, 203, 32; eo saepe ulimur, absente cupidine et animi fervore II, 203, 34; id non necessario comitatur dolor II, 203, 37; quoniam res spectet II, 156, 14 s.; in unoquoque finis bonum est II, 1, 2; II, 2, 44; II, 5, 45; spectat bonum et malum et quae ita videntur esse II, 206, 2; spectat ergo voluptatem et dolorem II, 206, 22; principium est II, 514, 46; actionum principium est II, 140, 47; ideoque mutatur idque sponte II, 140, 50 s.; actionis principium movens, sed non causa finalis est II, 67, 23; vel appetitus cogitabundus, vel mens appetens est, ideoque homo ipse II, 67, 32; nec sine mente ac intellectu, nec sine habitu morali consistit II, 67, 25; quoniam requirantur ut bonum sit II, 67, 15; spectat res agendas et quae penes nos sunt II, 144, 3 ss., 11; item in quibus causae ratio obtinet II, 144, 6; spectat res quas fieri posse et penes nos esse putamus II, 203, 41, 45; II, 204, 31, *cf.* II, 143, 38; neque verum est neque falsum II, 203, 48; eo fiunt de quibus ante deliberavimus II, 61, 45; ab eo pendet improbitas ac iustitia et iniustitia II, 62, 9, 20, 22; non spectat finem, sed bona quae ad finem tendunt II, 143, 17, 37; II, 204, 38; nunquam derepente adhibetur II, 200, 38; II, 204, 40; a medio ad contraria transit II, 206, 13; causa errorum quae committit, sunt voluptas et dolor

II, 206, 15; omnia alicujus causa eligit II, 111, 4; cum ratione conjunctum est II, 143, 11; eo pejor cum meliore commutamus II, 143, 24; spectat res contradictioni obnoxias II, 143, 38; quae eo fiunt, eorum causa homo est II, 199, 15; item voluntaria sunt II, 199, 17; res agendas de quibus optime initum fuerit, saepe supervenientibus aliis initiis, in irritum decidere III, 514, 50 ss.; probatur virtutem id rectum reddere II, 206, 31-207, 11; ex eo judicamus qualis sit aliquis II, 207, 12; eo determinatur injuria et improbitas, 341, 23; ejus respectu magis quam operum laudamus vel vituperamus omnes II, 207, 22; id magis quam factum respicere aequum est, 342, 9; quia detectu difficile est, interdum ex operibus judicamus alios II, 207, 26; ei praefrenda est actio II, 207, 28; laudabilius tamen actione II, 207, 29; nec sine virtute, nec sine prudentia rectum esse potest II, 75, 51; id rectum efficit virtus (moralis), II, 74, 42; quae ejus causa facere solemus a sollertia pendent II, 74, 43; id respicit amicitia moralis II, 232, 49; II, 233, 4, 12; quaeritur an plus ad virtutum conferat quam actiones II, 125, 49; in eo cardo virtutis et morum positus est II, 103, 14, *cf.* II, 104, 49; convertit virtutes naturales in perfectas II, 158, 1, 5; non plane in virtutem converti potest sine impulsu naturali II, 158, 8 s.; actiones quibus inest spontaneae sunt II, 29, 25; omnes res de quibus capitur voluntati obnoxiae, sed non de omnibus rebus voluntati obnoxias capitur II, 205, 3; quibus non competit, in eos non cadit fortuna II, 267, 38; II, 268, 30, 45; ejus a spontaneo discrimen agnoscunt quidam legum latore, idque quomodo II, 144, 1 s.; eo carent affectus morales naturales II, 217, 36; a cupidine dissentit apud incontinentem II, 229, 16; opinio, unde fit est opinio deliberativa II, 204, 47; II, 205, 31; alia cum eo, alia sine eo fiunt II, 239, 51 s.; duplex, prouti rem sui ipsius vel alius causa facimus II, 202, 28; omnium rerum humanarum divinissima est, 412, 4; ab eo pendet civitatis probitas, 616, 26; iis nulli civium cedit, nec solum in bello fortissimum se praestitit, 436, 42; ex eo deducendi sunt mores, 406, 7, 15; a fine pendet, 406, 8.

Consilium (*συμβουλίη*); qui nostro usi sunt, eorum nos pudet, 357, 32; quomodo dari debeat *fr.* 127, a; ejus species *fr.* 103, a, *v. Swazio*.

Consilii promptitudo (*εὐβουλία*); quidnam II, 72, 39; II, 159, 33; quoniam res spectet II, 159, 31; eadem spectat quae prudentia II, 159, 30; ad eam non pertinent quae casu sive ex voto eveniunt II, 159, 35 ss.; scientia non esse probatur II, 72, 4 ss.; quomodo a bona conjectura (*εὐστοχία*) differat II, 72, 7; quomodo a sagacitate II, 72, 10; quomodo ab opinione II, 72, 11; eam rectitudinem quandam esse constat, sed nec scientiae nec opinionis II, 72, 14; nihil igitur restat nisi ut cogitationis rectitudo sit II, 72, 18; deliberationis rectitudo est idque non omnis II, 72, 22; est deliberationis rectitudo bonum assequi valens II, 72, 28; est ea deliberationis rectitudo quae obtinet quod obtineri debet, idque quomodo et quando oportet II, 72, 35; quae absolute bona est ad finem absolutum recte tendit, est vero alia quae ad finem aliquem II, 72, 37; prudentibus competit II, 72, 38.

Consistens (*τὸ ὁρτάμενον*); semper celerius ferri videtur II, 317, 5.

Consobrinus (*ἀνελός*); privum esse praestat quam filium communem cujusmodi in Platonis republica sunt, 498, 41.

Consolida (*τὸ σύμμετρον*); ex ea nidum construit chloris III, 183, 18 s.

Consonans (τὸ συμφωνεῖν); alicubi unum est II, 520, 20.

Consonans (τὸ σύμφωνον); cur sit suavius unisono IV, 211, 18 ss.; partim loquellam constituunt III, 71, 47 s.; eas effingunt labia et lingua III, 71, 47.

Consonantes duplices; eas tres esse ferunt quia symphonias tres sunt II, 637, 20 s.; quānam revera causa sit cur tres sint II, 637, 23 ss.; permultae esse possent, idque quomodo II, 637, 21 ss.

Consonantia; v. *Concentus et Harmonia*.

Consonantiae (συμφωνίαι); quia tres sunt, etiam tres esse perhibent consonantes duplices II, 637, 20; sunt tamen numero plures II, 637, 26 s.

Consonare (συμφωνεῖν); cur bis diapason non vero bis per acutus et bis diatessaron consonent IV, 210, 3 ss.; IV, 211, 51 ss.

Conspectus (τὸ θεωρεῖν); ubi ab eo remota sunt, latent an sint, necne, quae alio modo se habere possunt II, 68, 3.

Conspicientes; an revera nonnullos fascinare possint IV, 332, 32 ss.

Conspiratores; tyranno maxime pertimescendi sunt qui de sua solliciti non sunt vita, 587, 24.

Constipare (σάπτεσθαι); quodcumque plenius constipatur ubi paulatim quam ubi universa simul moles IV, 241, 20.

Constitutio civilis; de ea deliberatur cum in senatu, tum coram populo, 416, 13, cf. *Lex*.

Consuetudo (τὸ ἔθος; τὸ σύννθος); perinde ac natura est III, 498, 3; naturae similis est, 335, 11; quidnam, 425, 11; speciem constituit consentanei, *ibid.*; ejus est quod saepe fit, 335, 12; voluptatem efficit, 335, 9, 17; unde constat IV, 224, 11 s.; cur suavis sit IV, 224, 22 ss.; ss.; magna cuique res IV, 259, 5; multa hominibus indit modo mala modo bona II, 184, 21; ea imitantur nonnulli, 457, 14; facilius mutatur quam natura II, 86, 43; eo ipso quod naturae similis est, difficulter mutatur II, 86, 44; quidnam de ea cecinerit Euenus II, 86, 46; eo valens esse videtur quod in naturam transit II, 167, 20 s.; alia consuetudine expellitur II, 167, 29; ab ea orta facilius curantur quam naturalia II, 167, 19 s.; ea quānam fiant, 334, 21; non competit rebus naturalibus II, 138, 8; in rebus quae ab ea pendent longe frequentius quam in rebus naturalibus sunt quae praeter naturam aut fortuito eveniunt III, 498, 6 ss.; idque quia iis non aequae inest natura III, 498, 8 s.; ejus efficacia II, 194, 36 ss.; anima carentibus non competit II, 194, 38; interdum cupidinibus praeter naturam ansam dant II, 81, 19, 30; qui propter eas morbosus tenentur cupidinibus incontinentes dicendi non sunt II, 81, 37; quae contrahi debent, iis paulatim assuefaciendum est, 622, 51; ea virtutes naturales evadunt virtutes perfectae II, 158, 1; res similes aegre ferendi prope accedit ad animae habitum quo ipsas res aegre ferimus, 629, 53; ea quoque prohi sunt viri, 616, 35; 620, 12; secundum eam quoque vivunt quaedam animalia, 616, 41; nonnullas naturae dotes modo in melius, modo in deterius mutare valet, 616, 39; cum natura et ratione consentire debet, 616, 43; 620, 16; contra eam rationis causa multa faciunt homines, 616, 44; educatione ad probitatem accommodanda est, 616, 48; ejus vim ostendunt leges II, 488, 11; com in civitatibus, tum in privatis domibus magnam habet auctoritatem qua ad virtutem excitat II, 128, 52 s.; iis una et communis bonaque reddenda est civitas, 501, 45; quānam optimae sint, in *Politicis* investigare conatur Aristoteles II, 130, 30; propter eam in civitate bene legibus instituitur III, 525, 20; eadem partes in tali civitate agit quas in animalibus na-

tura III, 525, 21 s.; iis nisi bene instituta sit, ultimum democratiae genus ferre nequit civitas, 594, 33; pristinae disjungendae sunt in ultimo democratiae genere, 595, 3; ea determinatur liberorum procreandorum numerus, 622, 10, 11; eadem virum bonum reddunt quae politicum et ad regnandum aptum, 543, 5; ei motus qui in animo sunt, se invicem insequuntur III, 497, 6, 23; ea ab optimo proposito abduci potest ratio, 620, 18; ea prius fieri debet educatio quam ratio, 620, 15; ad rationem et mentem dirigi debet ejus exercitatio, 620, 23; quorum suavis est, eos amamus, 352, 9; ei qui injuriam tribuere possunt, in injuriam proclives, 339, 6; si ex ea criminetur accusans, quidnam respondendum sit defensori, 451, 27.

Consuetudo mutua (ἡ χρησις ἢ πρὸς ἀλλήλους); ejus gratia non fiunt civitates, 529, 24.

Consuetudo rerum (τὸ ἔθος τῶν πραγμάτων); an contraria sint ei actiones adversarii investigandum est, 428, 7; qua ratione exponendae sint, 443, 15; pertinent ad probationes orationibus concionalibus aptissimas, 443, 10; si non ab opinione dicentis inchoat confirmatio, ab iis inchoanda est, 443, 14; eam insequi debent exempla, 443, 17.

Consuetudo sermonis (τὸ ἔθος τῆς λέξεως); quomodo ea solvi possint problemata poetica, 480, 4.

Consuetudine praecleari; quo pluribus res adversarii repugnant, eo magis male audiit apud auditores, 454, 20.

Consuetum (τὸ σύννθος); notius est II, 488, 10.

Consulens (ὁ βουλευόμενος); causa est movens II, 264, 17, 48; II, 515, 8, 40.

Consultatio; quasnam res spectet, 314, 48; 315, 16, v. *Deliberatio*.

Consultatores (τὸ βουλευόμενον, τὸ βουλευτικόν); pars civitatis sunt, 610, 44; 611, 30; iis opus est prudentia, 610, 50; iidem esse possunt ac agricolae et artifices et iudices, 610, 24; quatenus iidem esse debeant ac iudices et milites, quatenus non, 610, 49; eorum munere fungi debent cives seniores, 611, 5; partim perpetuo ab agricolis, ab artificibus et a militibus distincti sunt, partim vicissim eorum munere funguntur, 611, 30.

Consullo agens (τὸ προαιρετικόν); pars animae eadem quae deliberativa II, 156, 9, 15.

Consullo quae fiunt (τὸ προαιρετόν); quomodo differant a spontaneis, 333, 4; omne spontaneum est, sed non vice versa II, 205, 22; ad ea non omnia pertinent quae alicujus gratia fiunt II, 267, 10; ad ea pertinent fortuita II, 267, 33, 37; honesti viri signa sunt, 331, 40; eorum signum habetur, si multa similia praedicuntur, 331, 44; 332, 17.

Consullo qui agit (ὁ προαιρούμενος); semper indicat quid velit et cuius causa id velit II, 204, 6, cf. II, 207, 5, 8.

Consultus (εὐδουλός); quisnam II, 70, 44; non dicendus est cui aliquid ex voto successit, nisi ei fuerit ratio optimum dispiciens II, 159, 37 ss.

Consumptio (ἡ τῶν σωμάτων καθαίρεσις); eam facit nimia menstrua purgatio aut fluor albus III, 354, 17 s., cf. *Tabes*.

Contactus (ἡ ἀφή, ἡ ἄψις); multis modis dicitur II, 445, 3; sine eo obtinere nequit mixtio II, 444, 46 s. 49 s.; neque actio et passio II, 444, 45, 50 s.; igitur de eo loquendum est antequam de mixtione ad actionem et passionem sermo fiat II, 444, 43 s.; quomodo a continuitate differat, 209, 15; eo nonnulla corpora unum sunt II, 562, 42; ejus ope res continuae fiunt II, 312, 9; competit rebus mathematicis, sive seorsum sint, sive alio modo II, 445, 5 ss.; in iis corpora dis-

Jungi posse perhibent atomorum assertores II, 451, 11; eo omnia fieri possunt quas Empodocles meatuum opce fieri censet II, 450, 35 ss.; ad eum vitandum qui alium occidit ridiculus foret si coactum se agere perhiberet II, 202, 30.

Contactus proprie sic dicitur; iis competit quibus et situs II, 445, 3 s., 9, 29.

Contagio; de ea quaestiones IV, 154, 17 ss.

Contemnentes (οἱ καταρροῦντες); ea quibus studemus, ira petere solemus, idque quomodo minus et quando magis, 349, 5, 8, 10, 40.

Contemplamur (quæ) (τὸ θεωρούμενον); eo ipso tempore quo ea contemplamur scientiæ non memoriæ subiecta sunt III, 494, 15 ss.

Contemplans (ὁ θεωρῶν); quatenus ei similis sit sentiens actu III, 451, 47 ss.; maxime proprio sensu dicitur sciens III, 451, 23 s.

Contemplans (animæ pars) (τὸ θεωρῶν); quando una cum intelligibili recte se habet, oritur voluptas II, 120, 36.

Contemplari (τὸ θεωρεῖν); se ipsum in meliori amico jucundum est II, 236, 11.

Contemplatio (ἡ θεωρία, τὸ θεωρεῖν, ἡ σκέψις); a dubitationibus incipere debet III, 527, 3 s.; ei æquiparandus est sensus III, 483, 16 s.; omnium rerum humanarum beatissima et maxime deorum muneribus cognata est II, 126, 23; animalibus non competit II, 126, 25, 29; per se magni aestimanda est II, 126, 32; ejus actus sine molestia et cupidine sunt, si nihilo indigeat natura II, 87, 41; interdum sanitati nocet II, 88, 12; ejus voluptas ad contemplandum aptiores reddit II, 88, 14; in senectute marcescit, non ipso intellectu patiente sed aliquo quod intus est III, 440, 9 s.; finis est, ubi de rebus immobilibus cogitatur III, 521, 40; eadem rerum quæ sibi invicem pro portione respondent III, 221, 45; igitur eadem mentis ac intelligibilium III, 221, 43 ss.; item sensus et sensibilibus III, 221, 46; constat parte regente id est deo, et parte subdita II, 242, 31; in unaquaque duæ sunt docendi rationes eæque quales III, 218, 1 ss.; quænam perfectissima II, 120, 21; omni inest voluptas, sed jucundissima est perfectissima II, 120, 20.

Contemplatione (ex) (τὸ κατὰ διάνοιαν); de eo disseritur II, 203, 3 ss.

Contemplativa actio (ἡ θεωρητικὴ πράξις); ea constat felicitas perfecta II, 124, 7; II, 126, 6; præstantissima esse probatur II, 124, 9; item maxime continua II, 124, 9, 50; item jucundissima II, 124, 14, 48; item sibi sufficiens II, 124, 18, 49; sola sui causa amari videtur II, 124, 27, 47; otio consistit II, 124, 49; omnia habet quæ viro beato tribui solent II, 124, 51.

Contemplativa facultas (ἡ θεωρητικὴ ἡρόνησις); exemplum citatur, 91, 49, v. *Intellectus contemplativus*.

Contemplator; ut munere suo fungatur non eget iis quibus opus est ad actiones virtuti congruas obeundas II, 126, 1; eget iis quatenus homo est et virtutis munera obire mavult II, 126, 3.

Contemptus (καταρροήσις); species neglectus esse probatur, 347, 50 ss.; æmulationi oppositus est, 363, 10; remotissimus est ab amicitia et societate civili, 555, 36; sequela est intemperantiæ II, 245, 49; eum moderate ferre mansuetudinis est opus II, 244, 21; ne parvos quidem ferre potest iracundus II, 245, 30; omnes etiamsi ignorantia aut oblivione partos contumeliam et opprobrium habet vir pusillanimis II, 246, 41; propter eum fieri solent reipublicæ conversiones, idque quomodo, 566, 40; 567, 11; item monarchiæ, idque quot modis, 582, 5; 593, 13; eo aliquatenus permoventur mo-

narcharum amici, ubi in eos conspirant, 587, 11; item qui in tyrannos conspirant quo ipsi imperio totiantur, 582, 13; nonnulli simul propter eum et lucri causa in monarchas conspirant, idque quoniam, 582, 21; quoniam argumento probetur multas tyrannidas propter contemplum everti, 583, 16.

Contentio (ἀντιθεσις, ἀντίθετον); est periodus opposita, 395, 33; fit vel eo quod alterum membrum alteri contraria continet, vel quod idem membrum e contrariis constat, 395, 7; jucunda est et quare, 395, 29; syllogismo similis est, 395, 32; exstat et falsa, 395, 50; accepta reddit enthymemata, 396, 26, 33; obtinet ubi oppositis rebus simul contraria est denominatio et vis, 437, 46; magis acceptas reddit cavillationes, 399, 27; quænam pulcherrima, 438, 8; ejus exempla, 437, 48.

Contentio (ἀντιπαράβολή); est amplificatio rerum suarum, 402, 4; ideoque pars est probationis, *ibid.*; in orationibus concionalibus tunc tantummodo inest, ubi adest contradictio, 401, 45; non omnibus orationibus judicialibus propria, sed parvis deest, 401, 49; ea fieri potest recordatio in peroratione, 410, 27, 34; quomodo institui debeat, 410, 28.

Contentio (ἔρις); miscelam interimit, etiamsi ei non contraria sit II, 636, 18 s.; molestæ sunt, 335, 16; apud auditorem in peroratione excitanda est, 410, 19; non convenit ei qui nihil magnum esse putat II, 46, 24.

Contentiosus (δόσεις, ἐριστικός); quisnam II, 22, 7; II, 48, 39; II, 49, 22; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; II, 48, 35; omnino vincere volunt, 288, 6; quomodo a sophistis differant, 288, 8, 14; se habent aliquatenus ad dialecticos ut pseudographi ad geometras, 288, 18; si plane non differret a pseudographo, non esset syllogismus contentiosus de re geometrica, 288, 20 ss.; quomodo igitur a pseudographo differat, 289, 14; non ita impugnandi sunt ut redarguantur, sed ut redargui videantur, 294, 16; olim magis quam nunc requirebant ut responderetur *ita* vel non, 294, 33; nunc quia male interrogant, aliquid est addendum responsioni, 294, 35.

Contentiosa disputatio (ἡ ἐριστική); v. *Disputatio contentiosa*.

Contenti (ἀγαπήτων); esse debemus, si alia pulchrius, alia deterius dicamus II, 611, 13 s.

Contentum (τὸ περιεχόμενον); ad materiem pertinet II, 429, 46 s.; ejus forma quodammodo sunt medium et ultimum II, 427, 31 s.; quando ut pars in continente contineatur II, 289, 23 s.; quando ut in loco II, 289, 25; ubi continuum est, non in continente sed cum eo movetur II, 289, 29 s.; ubi divisum, in eo movetur II, 289, 31; ubi non divisum ut pars in toto in continente contineri dicitur II, 289, 32; ubi divisum, se habet ut aqua in cado aut vinum in dolio II, 289, 34; ejus extrema in eodem sunt quo continentis II, 289, 43; ejus extrema fines sunt II, 289, 45; ejus extrema contenti forma sunt II, 289, 45 s., v. *Continens*.

Conteri (συμπέσθαι); id rebus evenit, non quia possunt, sed quia non possunt et aliquatenus deficiunt II, 524, 23 ss.; ejus incompatibilia dicuntur quæ vix aut leniter ita afficiuntur III, 524, 25 s.

Contextus (χείρισις); compulsio est II, 335, 27 s.

Continens (τὸ περιέχον); id est quod determinat II, 403, 37; constitutionis substantia est II, 403, 39; ad formam pertinet II, 429, 46; ea quæ continet habere dicitur II, 530, 21 s.; ejus definitio non eadem quæ contenti II, 288, 23; ubi ejusdem totius pars est ac contentum, hoc totum dicere possumus in se ipso esse II, 287, 48 s., cf. II, 288, 1, 35; quando continuum et non divisum, tanquam pars in eo esse dicitur II, 289.

23; quando divisum et tangens. ut in loco II, 289, 25 ss.; ejus extrema in eodem sunt quo contenti II, 289, 43; ejus extrema fines sunt II, 289, 45; ejus extrema contenti locus sunt II, 289, 46; sæpe manet dum mutatur continens divisum II, 289, 48 s.; eo tanquam vase uti videtur res quæ movetur in altera re mota II, 290, 35; id separatim exstare putant nonnulli, etsi ita fieri nequeat II, 458, 46.

Continentia; ejusdem rei causa dicuntur ac particularia quæ continent II, 515, 51 s.

Continens; v. *Terra*.

Continens (ὁ ὑπερῆς); quisnam II, 85, 17; II, 200, 4; non est qui patrem non cecidit, etiam si cuperet nec id turpe esse arbitrareretur II, 164, 40; eos circa voluptates et molestias, idque corporales versari manifestum est II, 80, 3; II, 83, 3; ei oppositus est incontinentens II, 83, 49; eo continens dicitur quod mens imperium tenet II, 111, 31; quomodo a tolerantia differat II, 83, 28, 50; vincendo spectatur II 83, 51; tolerantia præstat II, 84, 1; apud eum ratio vincit affectus II, 171, 20 s.; iuste agit II, 200, 1; apud eum laudamus partem animæ ratione præditam ac rationem II, 13, 49; in eo præter rationem aliud quid est quod ipsi repugnat II, 14, 1; apud eum rationi obedit anima concupiscens II, 14, 12; laudatur II, 141, 44; sponte facit quæ secundum continentiam sunt II, 141, 43; quomodo a temperanti differat II, 86, 10; II, 167, 10 ss.; medium tenet inter incontinentem et eum qui minus quam decet voluptate delectatur, ideoque in sententia persistit II, 85, 51; non dicitur qui mediocres habet cupidines II, 163, 6; pravas et vehementes habet cupidines, sed rectam rationem II, 163, 5; II, 167, 6 ss.; est is qui cupit mala facere propter cupidinem, sed qui retinetur a ratione II, 163, 23; queritur an vituperio dignus esse possit ubi ratiocinatione fallitur II, 163, 21 ss.; respondetur continentem non ratione falli, sed rectam rationem habere de bonis et malis cui obedit non a cupidine abreptus II, 164, 36 ss., cf. II, 171, 33 ss.; sciens cupidines pravas esse iis propter rationem non obtemperat II, 76, 45; consilio agit, non vero cupidine II, 26 41; idem esse videtur ac qui permanet in eo quod ratio præcipit II, 76, 43; eum alii eundem esse putant ac temperantem, alii contra II, 76, 48, cf. II, 77, 35 ss.; per se in vera persistit opinione, per accidens vero in qualibet II, 85, 29; magis persistit quam plerique alii II, 86, 39, cf. II, 83, 27; quomodo a pertinace differat II, 85, 35; ei eodem modo similis est pertinax quo prodigus liberali aut audax confidenti II, 85, 33; ei incontinenti minus similis est sententia suæ tenax II, 85, 43; queritur utrum voluntarie agat an involuntarie II, 201, 17; quaestio utrum sponte an invitatus agat pendet a quaestione an anima duplex sit II, 227, 33, 37; contrarios intra se impetus continet II, 201, 18; propterea tantum involuntarie agere videtur quia cum re inanimi comparatur quæ vi impellitur II, 201, 28; affligitur quia cupidini resistit, sed gaudet spe bonorum futurorum vel præsentium II, 201, 44; proprio impetu impellitur II, 201, 35; quod ad animæ partem attinet, vi agit II, 201, 54; quod ad totam animam voluntarie II, 202, 1; quatenus secundum naturam agit II, 202, 10; nobiscum esse possumus II, 151, 5; quasnam injurias infligant, 339, 3.

Continens proprie sic dictus; circa easdem res versatur ac temperans II, 80, 31; II, 81, 13; II, 82, 8; quomodo a temperante differat II, 80, 34.

Continentia (ἡ ὑπεράκεια); definitio II, 243, 24; pertinet ad animæ partem concupiscentem II, 243, 9, 24; quæ-

nam ejus opera II, 244, 40 ss.; circa voluptatem versatur II, 165, 47; differre probatur a tolerantia II, 165, 46 ss.; etiam iram spectat II, 142, 2; virtus non est, sed mixtus quidam habitus II, 52, 7; bonus habitus est II, 85, 19; II, 86, 3; virtus quodammodo absurda est, idque quare II, 161, 48 ss.; vituperio digna esse nequit II, 164, 44; propter errores circa res quæ ad hanc nihil referunt sine ignominia fit vituperium II, 212, 32; ad res honestas et laudabiles pertinere videtur II, 76, 40; est res laudabilis II, 206, 37; non est virtus II, 206, 34; rectam reddit rationem II, 206, 33; virtus est II, 200, 2; æque cupidinem et rectam rationem spectat II, 200, 10; versatur circa id quod plerorumque habitu superius est II, 86, 38, cf. II, 83, 27; incontinentiæ opponitur II, 76, 10; nec plane idem est quod virtus, nec prorsus aliud genus II, 76, 27; eodem modo se habet ad incontinentiam ut mollietates ad intemperantiam II, 84, 7, cf. II, 83, 41, 47; incontinentiæ contraria esse videtur, licet hinc revera contrarius sit alius habitus, idque quare II, 86, 7, cf. II, 85, 51; interdum per similitudinem tribuitur temperanti II, 86, 9; efficere videtur ut intemperantia prudenter agat II, 238, 14 s.; cur eam maxime in juvenibus atque divitiis probemus IV, 259, 38 ss.; erit prava quædam, si cupidines bonæ sint II, 77, 39; item si afficiat ut in omni opinione persistamus II, 77, 42.

Continentia proprie sic dicta; laudabilis est II, 165, 2.

Contingens (τὸ ἐνδεχόμενον); est non necessarium 53, 14; definitio, 53, 3; æquivoce ita vocatur necessarium, 53, 5, cf. 55, 31, 37; propositiones de eo reciprocant, 53, 16, 41, cf. 61, 11, 15; propositiones de eo quando negativæ sint, 53, 28; ejus duo modi, 53, 32; propositiones de eo duplici sensu sumi possunt idque quomodo, 54, 4; quomodo intelligendum sit in conclusione, 55, 37; 61, 10; 65, 3; eodem modo se habent de eo enuntiationes quo enuntiationes de possibili quod ad oppositionem attinet, 34, 27; quomodo enuntiationes de eo consequantur enuntiationes de possibili, de impossibili ac de necessario et vice versa, 35, 6 ss.; 53, 8 ss.; quot modis dicatur, 41, 2, 20; circa ea eodem modo fit propositionum disquisitio ac circa absoluta, 76, 27; in his etiam sumenda sunt quæ non insunt, possunt vero inesse, 76, 30; quænam ita vocentur II, 572, 46 ss.; de iis eadem opinio eademque oratio modo vera, modo falsa esse potest II, 572, 48 ss.; colliguntur e contingentibus, 315, 19; in iis præcipue obtinet τὸ ἐνδεχόμενον, ubi non fortuito fiunt, 162, 34; circa ejus demonstrationes ad agendum pertinentes versatur altera mentis pars II, 73, 34; tollitur si omnia necessaria sint II, 594, 2 s.

Contingens; v. Ὀκότερον ἔσται.

Contingens nulli (τὸ μὴ ἐνδεχόμενον μηδενί); duobus modis dicitur, 61, 34, 48; quibusnam oppositum sit, 61, 45.

Contingens omni (τὸ ἐνδεχόμενον παντί); quibusnam oppositum sit, 61, 44.

Continuitas (συνεχῆ); quomodo a contactu differat, 209, 15; ab ea separari nequit rectum III, 468, 1; sine ea nihil cogitare possumus III, 495, 1; et in motu locali et in reliquis mutationibus obtinere potest II, 311, 37.

Continuæ partes (συνεχῆ); iis non accensendum est cerebrum III, 238, 13.

Continuæ res (τὰ συνεχῆ); eo fiunt quod motus continui sunt II, 313, 47.

Continuum (τὸ συνεχές); quidnam II, 312, 1; II, 313, 39, 45, 48; II, 317, 34; II, 318, 15; II, 519, 15 s.; II, 599, 50; id est quod in semper divisibilia dividi potest II, 318, 13; II, 319, 43; II, 367, 6 s.; in infinita dividitur

II, 283, 42; infiniti subjectum est II, 284, 14; forsitan omne divisibile est II, 575, 21; probatur ex individuū compositum esse non posse II, 317, 38 ss., cf. II, 321, 30; obtinere non potest donec extrema duo sunt II, 312, 4, cf. II, 317, 38; iis inest ex quibus contactu naturaliter unum fieri potest II, 312, 6; II, 599, 53 s.; eodem modo unum est, quo res quæ id continet II, 312, 7 ss.; dividitur in partes diversas et loco junctas II, 317, 49 s.; in res partibus carentes dividi nequit II, 318, 8; II, 319, 5; an omnia divisibilia sint, nondum constat II, 367, 32; individuum non esse probatur II, 321, 3 ss.; inter ea nihil intermedium est II, 336, 41; in partes æquales finitas, inæquales vero infinitas dividi potest III, 488, 27 s.; eorum alia facilius, alia difficilius dividuntur II, 431, 31 s.; non exstabit, si magnitudines non omni ex parte dividi possint II, 451, 8; nullum unquam primum est quia omne in infinitum dividi potest II, 329, 33 s.; omne duplici modo infinitum esse potest et divisione, et extremis vel quantitate II, 320, 27; id qui in duo dividit, uno puncto tanquam duobus utitur II, 360, 34 s.; ei infinita insunt dimidia, non tamen actu, sed potentia II, 360, 39 s.; ubi hæc dimidia transire coguntur ad actum, non amplius continuum est II, 360, 41 ss.; quæcunque unum esse dicuntur, etiamsi flexa sint II, 519, 20 s.; quando unum esse dicantur, quando non II, 520, 8 ss.; attamen magis quæ flexione carent II, 519, 21 s.; eorum quæ unum et totum constituunt, magis ita se habent quæ natura quam quæ arte hujusmodi sunt II, 519, 14 s.; II, 531, 27 ss.; II, 573, 40; idque eo magis quo eorum motus indivisibilior et simplicior est II, 573, 41 s., cf. II, 519, 16 s.; in eo primum apparet infinitum II, 273, 15; id vulgo definiunt quod in infinitum usque dividi potest II, 273, 18; eo pertinere videtur motus II, 273, 14; in unoquoque aliquid indivisibile est, sed forsitan non inseparabile III, 469, 19 ss.; ex compositione non fit II, 422, 9; in quoniam sit IV, 179, 48 ss.; dummodo quantitatem habeat, in eo aliud esse potest quod movet, aliud quod movetur III, 440, 35 s.; cujus utraque pars contrario tractu moveri potest, vel altera moveri, altera quiescere, ei inesse debet motus principium, si certe uterque motus proprius sit III, 307, 28 s.; idque in amborum tractum conjunctio e III, 307, 46 s.; vim quandam habent qua distractioni resistunt II, 431, 44; si eorum vis vincatur vi gravitatis, celerius deorsum feruntur corpora II, 431, 45 ss.; si vincat, supernatant II, 431, 47 s.; eorum vortices probant motum localem fieri eo quod corpora alterum alteri locum cedunt II, 293, 51; nullum se ipsum movet II, 348, 45 s.; qua continuum est non tactu, impatibile est II, 348, 47; necessario se invicem tangunt II, 312, 13; II, 600, 2; si finita sint et ex pluribus constant, totum constituunt II, 531, 25 s.; omne parvum dicimus IV, 48, 3 s.; e rebus magnitudine carentibus fieri nequit II, 610, 42 s.; igitur ejus causa movens vel formalis esse nequit numerus II, 610, 43 s.; ejus absentia percipitur numerus III, 462, 14; vel ad unum, vel ad duo vel ad tria est II, 588, 12, cf. 42 s.; quænam circa id spectet mathematicus II, 588, 12 ss., cf. 42 s.; eo non definiri debere circulum et triangulum statuunt nonnulli II, 550, 22; in omni aliquid synonymum extremis interjectum est II, 321, 31, s.

Continuum facile terminabile (*τὸ συνεχὲς εὐόριστον*); in eo solo multum a multis differre videtur II, 580, 31 s.

Continuum non per se (*τὸ μὴ καθ' αὐτὸ συνεχές*); in finitas dividitur species III, 488, 29.

Continua per se (*τὰ καθ' αὐτὰ συνεχῆ*); quænam dicantur II, 519, 17 s.

Contractus (*τὰ συμβόλαια*); eorum æqualitate consistit justitia et jus II, 151, 17; in iis illiberalis est accuratio II, 488, 19.

Contradicens (*ὁ τάναντία λέγων*); eum præcipue respiciunt qui quæstiones solvere conantur II, 405, 3.

Contradictio (*ἡ ἀντιρρασις*); quid, 26, 46; 122, 50; II, 531, 43 ss.; eam tollit Antisthenes II, 533, 7; oppositionum prima est II, 578, 40 s.; ei non est medium II, 311, 51; II, 578, 41, 49; II, 581, 42 s.; II, 599, 49; igitur non idem est quod contrarietas II, 578, 42 ss.; ejus altera pars necessario vera esse debet II, 513, 50 s.; altera vero falsa II, 514, 1; aliquatenus ad eam pertinet privatio II, 578, 43, 47; universalium de universalibus altera propositio necessario vera aut falsa est, 27, 36; 28, 32; item de particularibus, 27, 38; 28, 33; non universalium de universalibus non semper altera vera, altera falsa est, 27, 40; 28, 34; earum quæ mutue sunt et multum significant, non semper altera vera, altera falsa est, 28, 25, 28; non propter eam erunt vel non erunt res, 29, 37; de rebus quæ non e necessitate fiunt, quomodo se habeat, quod ad verum et falsum, 30, 24; ejus alterius partis responsionem petit interrogatio dialectica, 32, 38; ejus altera pars propositio, 32, 39.

Contradictionis principium; quando id adhibeat demonstratio (directa), 131, 42; id adhibet deductio ad impossibile et quatenus, 132, 4; eo fiunt paralogismi inde pendentes quod aliquid non simpliciter dicitur, 282, 37; pertinet ad demonstrationis principia II, 489, 6 s.; II, 491, 3; quidnam II, 503, 40; II, 512, 28, 31; II, 589, 3 ss.; principium est, idque quare II, 503, 33, 43 s.; II, 504, 10; II, 512, 28, cf. II, 589, 1 ss.; id necessario habere debemus ut intelligamus entium quodvis II, 503, 35 ss.; igitur suppositio non est II, 503, 36; ei addendæ sunt determinationes quædam ad evitandas cavillationes dialecticas II, 503, 42, 49; naturaliter principium omnium aliorum axiomatum est II, 504, 3 s.; ideo omnes demonstrantes ad hoc ultimam opinionem reducant II, 504, 2 s.; qui circa id fallit simul contrarias opiniones habebit II, 504, 1; ei adversarius nonnulli naturæ scrutatores II, 504, 7; ejus adversarii necessario tollunt substantiam et notionem (*τὸ τί ᾗ εἶναι*) II, 505, 49 s.; idem omnia accidentia esse necessario dicent II, 505, 50 s.; II, 506, 5 s.; nullum aliud principium inveniri potest quod adeo omnem demonstrationem respuat, idque quare II, 504, 16 s., cf. II, 589, 5 ss., 37; id nihilominus nonnulli propter ignorantiam demonstrare conantur II, 504, 11 s.; attamen refutando demonstrari potest dummodo is qui dubitationem movet, aliquid dicat II, 504, 18 s., cf. II, 589, 6 s., 38; id ut refutando demonstraret, petendum est ut aliquid significet et sibi et alii qui dubitationes movet II, 504, 25 ss., cf. II, 508, 42 s.; II, 513, 24 ss., 47; II, 589, 9 ss.

Contradictionis principii obrectatores; summum inter eos locum tenet Cratylus et qui se Heracliti placita sequi profitentur II, 510, 12 ss.; iis accensetur Anaxagoras II, 508, 48; II, 509, 39, cf. II, 506, 38; II, 591, 50; item Democritus II, 508, 49 ss.; II, 509, 20, 25; item Empedocles II, 509, 25, ss.; item Parmenides II, 509, 33 ss.; immo nonnullis Hemerus iis accensendus esse videtur II, 509, 41 ss.; de indefinito loqui videntur II, 506, 40; de ente se loqui arbitrati de non ente locuti sunt II, 506, 41; dicere coguntur de omni re quidvis æque affirmari ac negari posse II, 506, 43 ss.; substantiam et notionem (*τὸ τί ᾗ εἶναι*) tollunt II, 505, 49; II, 511, 16 s.; item necessarium II, 511, 17, cf. II, 589, 26 ss.; non dicunt quæ dicunt II, 589,

22; quod nomen significat id non significare dicunt II, 589, 23; sermonem omnino tollunt II, 590, 3, cf. II, 507, 42 ss.; lateri coguntur se ipsos mentiri II, 507, 26 s.; II, 589, 52 s.; plantis comparantur II, 507, 46, cf. II, 504, 46, cf. II, 504, 21; nemo eo modo se habet quo ipsi se habere fingunt, ne ipsi quidem, etiamsi id dicant II, 507, 47 s., cf. II, 503, 47 s.; quum actibus suis agnoscat in rerum natura obtinere melius et pejus se ipsi redargunt II, 507, 49 ss., cf. II, 511, 39 s.; quodsi non certo sciant, sed tantummodo opinentur, melius et pejus in rerum natura obtinere, eo magis veritate opus habent II, 508, 9 ss.; comparantur hac in re ægrotis II, 508, 11 ss.; refutantur duomodo agnoscant in rerum natura obtinere magis et minus II, 508, 13 ss.; eo falluntur quod demonstrationem petunt eorum quæ demonstrari nequeunt II, 511, 37 ss.; contraria dici quærent, quum ipsi contraria dicunt II, 511, 45 s.; efficiunt ut omnia ad aliquid sint II, 511, 50; II, 512, 18; item ad opinionem et sensum II, 512, 19; quærent quisnam sanum ab ægroto distincturus sit, quisnam recte iudicaturum II, 511, 33 s.; medici mandatis morem gerere non deberent, idque quare II, 591, 12 s.; non omnes eodem modo refutandi sunt II, 508, 37; qui dicis causa id oppugnarunt vi refutandi sunt, id est ope notionis, quæ vocabulis et nominibus inest II, 508, 38, 42 s.; alia eorum refutatio II, 592, 4 ss., cf. II, 513, 48 ss.; qui vero dubitando eo pervenerunt ut id in dubium vocarent, persuasionem indigent facileque curatur eorum ignorantia II, 508, 38, ss.; II, 591, 35 s.; II, 590, 25 ss., cf. II, 510, 7 s.; quænam fuerit origo ut de eo dubia moverent hi II, 503, 43 ss.; II, 509, 9; II, 510, 2 ss.; II, 590, 15 ss.; verisimiliter quidem loquuntur hi, non tamen vera dicunt II, 510, 6 s., cf. II, 508, 52 s.; horum refutatio II, 510, 18 ss.; II, 590, 26 ss., cf. II, 509, 6 ss.; qui a ratiocinatione argumenta sua petunt, non facile refutantur, idque quare II, 591, 29 s.

Contradictoria (αἱ ἀντιφάσεις); ea simul esse putarunt nonnulli, quum contraria ex eodem prolixe viderent II, 508, 45; ea præcipue de eodem vera esse censent quia res sensibiles semper secundum quantum moveri videntur II, 591, 6 ss.; quædam sunt quæ manifesto simul vera esse nequeunt II, 513, 42; iis competit mutatio non per accidens II, 308, 36; probatur inter ea media non esse posse II, 512, 39 ss., v. *Medii exclusi principium*.

Contrarietas (ἡ ἐναντιότης); differentia est, idque prima II, 501, 32, cf. II, 587, 40; II, 588, 29 s.; ejus consideratio pertinet ad philosophiam primam II, 501, 32, cf. II, 588, 20; diversitas quædam est, idque maxima et perfecta II, 577, 42 s.; II, 578, 2 s., 22; II, 582, 51; II, 583, 3, 20; id quod inductione probatur II, 578, 4 ss.; oppositionis species est II, 578, 39 s.; ei licet esse medium II, 578, 42; II, 579, 46; II, 581, 25 s.; igitur non idem est quod contradictio II, 578, 42 s.; quomodo a privatione differat II, 579, 3 s.; omnis habet alterius contrarii privationem sed non eodem modo II, 579, 7 ss.; prima habitus et privatio est II, 578, 34; probatur ipsa medium non esse posse II, 579, 43 ss.; tot modis perfecta differentia est quot contrarium dicitur II, 578, 17 ss.; nullius rei substantiam constituit II, 255, 43; in unoquoque genere uno una inest II, 255, 26; II, 256, 27; omnes ad unam referri posse videntur II, 256, 24, 28; aliæ aliis priores sunt, atque aliæ ex aliis gignuntur II, 255, 30; longe distat a similitudine II, 219, 42; oriuntur in divisione et in intermediis, ubi ad individua progredimur II, 583, 7 s.; sensibiles negligit mathematicus II, 588, 10;

aliæ specificam differentiam faciunt, aliæ non II, 583, 24 s.; quæ formæ insunt faciunt II, 583, 28 s., cf. 37, 42, 47; quæ vero cuncto non II, 583, 29 s.; fere omnes ad simile et dissimile reducantur II, 501, 11, cf. II, 587, 42; ea prædita in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur II, 446, 25, 31, 36, 41; ea quæ carent se invicem de natura sua non deturbant II, 446, 22 s.; iis carere nequeunt corpora sensibilia, nec igitur omnium rerum materies communis II, 454, 3, 20; iis tamen subjecta est materies communis II, 454, 26; corporis principia sunt certa quadam qualitate et quantitate prædita II, 454, 34; non in se invicem transeunt sicut elementa II, 454, 31, 33; igitur secunda rerum principia sunt II, 454, 29; iis reliqui utuntur, etiamsi nihil de iis determinent II, 454, 35 s.; tangibiles solæ tanquam corporum principia et formæ considerandæ sunt, idque quare II, 454, 39 ss., 43; tangibiles enumerantur II, 454, 50 s.; primariæ (corporum sensibilibum) numero quattuor esse probantur II, 455, 12 ss.; necessario exstare debet cujus utraque pars elementis distribuitur II, 458, 30; si unica tantum exstaret, duo numero essent elementa II, 459, 3 s.; quum plures esse videmus, ad minimum duæ sunt II, 459, 6 s.; duæ quum sint, elementa necessario numero quattuor erunt, non tria II, 459, 7 s.; si numero infinitæ sint, nihil determinari, nec gigni potest II, 459, 51 ss.; item omnia unum erunt II, 460, 2 ss.; cum ab Alcmaeone, tum a Pythagoreis nonnullis discere licet eas rerum principia habenda esse II, 476, 10 ss.; quot vero et quænam sint, ab aliis discere oportet II, 476, 12; ejus assumptio est mutatio quæ in contrarium fit, ejus vero amissio quæ e contrario II, 315, 3 s.; itaque magis ejus causa esse videtur illa quam hæc II, 315, 1 s.; solvuntur ubi quæ antea contraria videbantur nunc probabiliter dicta esse apparent II, 220, 3; manent quamdiu aliquatenus verum, aliquatenus vero non verum videtur id quod dictum est II, 220, 6. **Contrarii**; iis interdum idem utile est, 324, 16; interdum eadem sectantur, idque quare II, 214, 15.

Contrarium; ejus ope investiganda sunt τὰ πολλὰ χωρὶς λεγόμενα, 181, 25; 183, 30; secundum unum et ens dicitur II, 522, 49 s.; igitur multis modis dicitur II, 522, 48 ss.; II, 578, 16 s.; et in unaquaque categoria diversum est II, 523, 1; quidnam sit et quot modis dicatur, spectat philosophus II, 501, 51; quidnam sit, non spectat geometra nisi ex suppositione II, 502, 43 s.; contrario ejusdem seriei elemento opponitur III, 265, 36 s.; remotum est III, 232, 33; nullum e contrario suo aliquid facit II, 255, 37; contrario alimentum est II, 356, 32 s.; probatur necessario aliquatenus inesse omni rei quæ materiem habet III, 528, 27 ss., cf. 38; sui contrario inesse nequit, 213, 35; alicui dicitur, etiamsi ejus genus aliud (ἕτερον) alicujus dicatur, 212, 47; cui majus, id ipsum quoque majus est, 326, 28; aut privatio, aut contradictio est in eodem genere, 125, 39; unum uni II, 368, 38 s., 43; mutationis ultimum est II, 311, 32; ex eo fit quadantenus unaquæque pars III, 395, 47; contrarium corrumpit sive insit, sive non insit II, 636, 17 s.; amicum est utilitatis causa II, 226, 47 ss.; item aliquatenus tanquam bonum II, 227, 3 ss., 19; item per accidens II, 227, 6 ss., 18; in id fit interitus III, 395, 49 s.; in id necessario mutatur quod a principio motus animalis victum non fuerit III, 395, 50 s.; quibus non est, iis mutatio in idem contraria est mutationi ex eodem II, 315, 25 s.; II, 316, 6; cum id affici dicimus, tum subjectum vel materies II, 446, 52, cf. 48; cum id agere dicimus, tum activum II, 446, 50 s.; quibus non est, iis

nec motus est, nec quies, sed mutatio et mutationis privatio II, 316, 4 ss.; quorum non semper est et esse possunt et non esse ortique et interitui obnoxia sunt II, 304, 34; ubi ex eo fit aliquid, contrarium ipsum perit III, 333, 38 s.; item subiectum necessario subesse debet III, 333, 39 s.; ex eo generatio naturalis est III, 333, 44 s.; si erit manifestum quomodo e semine fiant res, forsitan simul patebit quomodo e contrariis fiant res e semine quæ proveniunt III, 333, 42 ss.; ejus appositione excessum corrigere solet natura III, 238, 5 ss., cf. 30 ss.; semper ex eo fit mutatio III, 528, 33 s.; ad id deveniendum est, ubi sapientia provehimur II, 471, 35 s.; ab eo interdum eximus reminiscences, idque quare III, 497, 13 ss.; id causam esse asserunt cur mundus vicissim fiat et intereat qui hanc opinionem tuerentur II, 384, 15; secundum Heraclitum id est quod compellit II, 91, 33; de eo Leucippi et Democriti placita III, 424, 32.

Contrarii definitio; ei non contrarium est incompositum fr. 121, a.

Contraria; num ea sint quæ differunt fr. 120, a; eorum definitio II, 22, 48; quam dicantur II, 522, 38 ss., cf. II, 578, 36 ss.; notissima sunt sibi quæ invicem opposita notiora adhuc sunt, 395, 30; ad sua omnia plenius apparent IV, 228, 8 s.; e contrariis optime percipiuntur IV, 129, 1; partim cognita, partim incognita sunt, 287, 29; diversa sunt II, 577, 42; magis ita se habent quæ plus a medio distant II, 22, 49; II, 23, 8; eorum demonstrationes dubitationes de contrariis sunt II, 383, 14; secundum Anaxagoram, omnia simul rebus competeabant, ubi hæ omnes simul erant II, 591, 51 s.; ea simul adesse non posse non concedit Heraclitus, 268, 13; ea sunt quæ plurimum differunt II, 578, 24, cf. II, 583, 2 s.; item quæ in eodem genere plurimum differunt 9, 3; II, 522, 39 s.; II, 578, 28 s.; item quæ in eodem receptaculo plurimum differunt III, 522, 40 s.; III, 578, 30 s.; item quæ sub eadem potentia plurimum differunt II, 522, 41 s.; II, 578, 31 s.; specie differunt, nec unum sunt II, 358, 49; se invicem interimunt et impediunt II, 359, 3 s.; in eodem genere sunt II, 582, 50; II, 583, 16 s.; ita se habent quæ ad idem genus pertinent II, 446, 30, 36; specie differunt II, 584, 4; alia per accidens nonnullis insunt, alia ita se habere nequeunt II, 584, 14 ss.; genere eadem sunt, specie vero differunt 21, 25; II, 446, 35 s.; in eodem genere sunt, 387, 35; II, 582, 50; II, 583, 16 s.; vel omnia vel quæ primarie dicuntur specie differunt II, 523, 5 s.; eorum contraria vel eadem sunt genera, 257, 37; 258, 9; eorum differentiarum vel contrariarum vel eadem, 258, 10; eorum genus et differentiarum simul eadem esse nequeunt, 258, 16, cf. 257, 48; si eorum definitio patet, patet etiam rei propositæ definitio, 258, 7; si iis genus est, hoc genus iis prius erit II, 582, 1 s.; aut in eodem genere sunt, aut in contrariis, aut ipsa sunt genera, 21, 29; quæ circa idem maxime distent, 37, 46; quæ specie differunt in eadem prædicationis coordinatione sunt omnia II, 583, 1 s.; eidem inesse nequeunt 38, 37; 193, 20; II, 565, 19; simpliciter simul eidem inesse nequeunt, aliquatenus vero, vel quodammodo, vel πρός τι, vel simpliciter alterum, alterum aliquatenus licet, 302, 34; eorum simul particeps esset idem, si genus differentiarum particeps esset II, 552, 1 s.; plura uni esse nequeunt II, 578, 19; II, 579, 38 s., 42; ea recipiunt πρός τι, sed non omnia, 9, 42; ea recipiunt agere et pati, 17, 4; in se invicem transire possunt, 19, 53 ss.; eorum eadem scientia, 39, 13; 81, 9, cf. 84, 5; 118, 3; 178, 15; 180, 27, 47; 181, 10; 189, 9; 261, 31; 262, 48;

203, 26; II, 490, 6 s.; II, 584, 36 s.; IV, 271, 38; II, 587, 47 s.; eorum eadem scientia et facultas, non vero idem habitus II, 52, 22; an eorum eadem sit scientia sine essentiae ope quaerunt dialectici II, 615, 21 ss.; eorum unam esse scientiam per geometriam demonstrari nequit, 129, 1; cui probandum est eorum unam esse scientiam, petit a principio, si oppositorum unam esse postulat, 273, 32; qui eorum unam esse scientiam sumpserit, contraria petit, si salubris et morbidi aliam esse postularit, itemque vice versa, 273, 50; eorum eadem ignorantia, 262, 48; item idem sensus 180, 26; 262, 49, cf. 178, 16; eorum eundem sensum esse probabile est, 178, 16; 262, 48; de iis contrarium probabile apparet in comparatione, 178, 29; eorum definitione posita, facile est colligere, an uni unum plurave sint contraria, 266, 25; an omnium una potentia, 84, 6; quædam intermedium habent II, 587, 50 s.; eorum interdum eadem causa est II, 264, 36; II, 515, 27; eorum quodammodo eadem forma est II, 544, 29; iis eadem materies est II, 392, 44 s.; II, 578, 31; ea simul spectant omnia possibilia II, 572, 2 ss., 15; e primis composita sunt reliqua II, 582, 30 s.; ad idem genus quo illa, pertinent intermedia II, 581, 27 ss., 49 s.; II, 582, 32; iis solis intermedia sunt II, 581, 50 s.; II, 582, 32 s.; ex iis composita sunt intermedia II, 581, 51 s.; II, 582, 33; simul cum altero eorum intermedium de eadem re prædicari nequit II, 591, 43 ss.; ex iis vel ex intermediis gignuntur omnia, atque in ea vel in intermedia intereunt omnia II, 254, 47; ex iis gignuntur intermedia II, 254, 48; inter ea vel unum vel plura intermedia esse possunt II, 430, 15; altero eorum finito, etiam alterum finitum erit II, 374, 14; eorum eadem potestas, 368, 18; sibi invicem apposita maxime patent, 387, 30, 35; 408, 16; ex iis unum fit medium II, 227, 6; se invicem appetunt medi causa II, 227, 4, cf. 8; si alterum naturaliter exstat, et alterum naturaliter exstare debet II, 392, 42 s.; in se invicem agunt, a se invicem afficiuntur et intereunt II, 393, 2; a se invicem non afficiuntur II, 610, 1 s.; igitur materies tanquam tertium quid præter ea exstare debet II, 610, 3, 6, cf. 35; perperam igitur alteri eorum materiem assimilant II, 610, 3 s.; ea a se invicem affici negat Empedocles II, 480, 24 s.; non omnia eodem modo ex se invicem fiunt II, 562, 21; contraria efficere valent, 575, 22; forsitan non per se, sed per accidens contraria petunt II, 98, 2; quæ ex iis fiunt, iis semper aliquid subest quod perstat II, 636, 10, 13 s.; quæ ex iis fiunt, vel quibus sunt, intereunt omnia II, 636, 15 s.; ex iis fiunt quæ sexus discrimen habent III, 333, 45 s.; multa ex iis fiunt, sed non omnia quantitate augentur III, 449, 45 s.; ex iis quæ alterum ex altero augentur nonnulli nutritionem fieri censent III, 449, 43 ss., cf. 53 s.; contrariorum causa sunt II, 464, 50; II, 465, 11; III, 618, 7; simul adesse nequeunt II, 572, 9; II, 583, 3 s.; simul vero possibilia esse possunt II, 572, 8; eorum capax idem, 193, 33; ea idem simul capere nequit, 210, 3; æqualia esse debent II, 279, 19; II, 596, 35; copulari nequeunt II, 456, 2; ea alii amica, alii inimica habent II, 219, 4, 16, 21, cf. II, 226, 32; in ea fit mutatio II, 219, 11; eorum loca dissita II, 219, 20; se invicem perdunt II, 195, 16; II, 219, 43; II, 260, 14; II, 635, 26 s.; III, 528, 20; contrario inutilissima II, 219, 42; ex iis fit mutatio II, 279, 50; II, 596, 52; ex eodem fiunt II, 508, 45; quum ex eodem prodire viderent, ea simul esse arbitrati sunt nonnulli II, 508, 45; eorum rationes contrariæ sunt II, 370, 17 s.; recte ex iis exemit natura quod ingenium et interitus experts esse debebat

II, 370, 20 ss.; iis competunt generatio et interitus II, 370, 22; II, 446, 38; ex iis fit generatio II, 635, 20; iis fit alteratio II, 389, 9; iis solis inireunt res III, 528, 25; iis maxime agunt et afficiuntur res III, 483, 1, 6 s.; in omni motu adesse debent vel simpliciter vel aliquatenus II, 311, 8 s.; eorum motus contrarii sunt III, 491, 11; igitur in uno ac indivisibili simul inesse nequeant III, 491, 12 s.; ea recipere valet *ὁμοία*, 5, 46; an ea recipere valeant opinio ac oratio, necne, 6, 4 ss.; præter *ὁμοία* nihil ea simul recipere valet, 8, 39; nihil sibi ipsum esse potest, 8, 47; videtur locus, 5, 51; ea recipiunt qualia, sed non omnia, 15, 45; in iis non necessario alterum verum, alterum falsum est, 20, 23; 21, 16, v. *Opposita*; et in rebus naturalibus et in reliquis semper eidem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 19 ss.; quum eidem corpori insint, causa sunt cur necessario moriturus sit homo II, 537, 12 s.; termini et extrema mutationis secundum contraria II, 332, 38; ultima sunt III, 488, 24, cf. 27; ex iis tanquam ultimis generantur specie differentia II, 578, 6 s.; eorum distantia maxima est II, 578, 8, cf. II, 583, 2 s.; eorum alterum semper secundum privationem dicitur II, 579, 19; eorum alterum forma, alterum privato est II, 601, 15 s.; ex iis gignitur materies, idque quo modo II, 578, 52 ss.; ad ea fit mutatio II, 600, 30 s., cf. 39; ipsa non mutantur II, 600, 33; nec permanent II, 600, 34 s.; ex inductione probantur esse e quibus tanquam ultimis fiunt mutationes II, 579, 5 ss.; eorum prima genera unum et multa sunt II, 579, 18 s.; ad ea igitur reliqua referuntur II, 579, 19; omnia referuntur ad primum contrarium II, 501, 40; II, 502, 39; II, 587, 40; II, 588, 29 s.; omnia reducuntur ad multitudinem et unum itemque ad ens et non ens vel ad simile et dissimile II, 502, 23 s., 30; II, 587, 41 ss.; ea fere omnia ad unius et multitudinis oppositionem referri in *Ecloga contrariorum* docuerat Aristoteles fr. 81, a; eorum altera series privatio est II, 502, 22 s., cf. II, 587, 47 ss.; forsan non omnia secundum unum dicuntur II, 502, 87; omnia vel ad ea pertinent vel ex iis sunt II, 502, 34 s.; ex iis composita esse entia et substantiam fere omnes agnoscunt II, 502, 35 s.; igitur omnia ad eandem scientiam pertinent (nempe ad philosophiam primam) II, 502, 36, cf. II, 588, 20; ad ambo pertinet scientia, inprimis effectiva, idque quatenus et quare II, 565, 9 ss., 23 ss.; quatenus ambo simul manifestet definitio II, 565, 15 ss.; ad ambo æque pertinent potentia cum ratione conjuncta II, 565, 7; II, 567, 25; simul de eodem vera esse nequeunt, idque quare II, 591, 40 s.; id quod patebit, si eorum rationes ad principium resolvantur II, 591, 41 s.; omnia secundum privationem dicuntur II, 587, 49; II, 591, 40 s.; eorum alterum privato est II, 512, 33 s.; simul eidem inesse nequeant II, 450, 17; II, 503, 48 s.; simul eidem esse nequeunt, nisi aliquatenus aut alterum simpliciter, alterum aliquatenus II, 512, 32, 37 s.; quæ intermedium habent, probantur quoque ita dici, etiamsi primo ad aspectum non ita videantur se haberi II, 587, 49 ss.; ex iis omnes elegantiores omnia faciunt II, 609, 50 s.; nec tamen in hac sententia recte interpretantur dictiones *omnia* et *e contrariis* II, 609, 51 s.; nec dicunt quibus insint, nec quomodo ex iis fiant omnia II, 609, 52 s.; ex iis omnia fiunt ita ut semper aliquid subjectum sit II, 628, 28 s.; igitur omnium rerum principia esse nequeunt II, 628, 29 s., 33; nec separabilia esse possunt II, 628, 31; alterum eorum alterius materiem faciunt (Platonici) II, 628, 34; ex iis entia construunt (Platonici) II, 629, 10, cf. II, 628, 21 s., ex se invicem componi nequeunt, utpote principia II,

582, 20 s.; ex iis aliquid fieri potest II, 582, 22; iis competit magis et minus II, 582, 23 s.; iis priora non sunt quæ ad idem genus pertinent II, 582, 28 s.; a se invicem affici nequeunt II, 258, 10; iis aliquid subiectum esse debet II, 258, 11, 18, aliquatenus necessario duo sunt, aliquatenus alterum præsentia et absentia sua ad mutationem efficiendam sufficit II, 253, 19 ss.; iis omnes unum figurant II, 256, 12; ad ea simul moveri nequit res secundum Anaximandrum II, 406, 32 s.; eorum extremum idem esse nequit II, 362, 16; ea potentia simul esse potest idem, non vero actu II, 509, 5; iis semper unica materies subijci debet II, 433, 29 s., cf. 3, 15 ss.; quod ea simul substantia continet, actu divisibile est III, 464, 33; eorum medium quod neutrum eorum est II, 387, 5 s.; eorum nullum effectivum vel motivum esse potest, idque quare II, 610, 44 ss.; iis competit mutatio non per accidens II, 308, 35 s.; II, 427, 11; II, 597, 46; vel ex iis animam componunt, vel eam alterutri eorum assimilant qui elementis contrarietates tribuunt III, 435, 53 ss.; in ea e contrariis maxime commutatio fieri solet IV, 249, 40 s.; causa sunt contrariorum III, 616, 53 s.; quæ iis insunt per accidens intereunt III, 528, 18 s.; quæ ad substantias pertinent, per accidens interire nequeunt, idque quare III, 528, 21 ss.; unicum eorum par respicere videtur unusquisque sensus, excepto tactu III, 458, 47 ss.; plura comprehendit tactile, idque quænam III, 458, 49 s.; attamen alii sensus, e. g. auditus et visus plura respiciunt, idque quænam III, 459, 1 s.; sex modis invicem complicari possunt, sed quattuor tantum repugnantiam faciunt 192, 32 ss.; ex iis sumendum est utrumvis ad thesin, 193, 5; considerandum, an tale quid dictum sit quod si sit, ea inesse necessarium est, 193, 21; iis quæ minus mixta sunt, magis hujusmodi sunt, 203, 20; quomodo adhiberi possint ad investigandum an recto constitutum sit genus, necne, 210, 21 ss.; quoniam loci ex iis peti possint ad argumentandum de proprio, 229, 29; eorum ope investigandæ sunt definitiones habitus ceterorumque hujusmodi, 247, 48; eorum contrariæ sunt definitiones, 248, 9; 257, 29 ss.; eorum quæ alterius privatione dicuntur, eo quod per privationem dicitur alterum definiri nequit, sed potest vice versa, 248, 18; reliquorum alterum per alterum definiri nequit, 248, 21; ad ea celandi gratia argumentationem traducere debet dialecticus, 275, 11; quomodo ex iis peti possint argumenta enthymematicum, 375, 24; ex iis argumenta petimus de justo, de legitimo, de utili, de honesto, de jucundo, de facili, de possibili, de necessario, 414, 26; iis quæ videntur, quomodo respondendum sit, 409, 24; si inter se componentur, hominibus majora et magna et meliora et deteriora videntur, 292, 40; iis studentibus irasci solemus, si nobis inferiores sunt, 349, 18; eorum quæ volunt, si faciant, in eos clementes sumus, 350, 10; ut simul faciamus fieri nequit IV, 155, 6; si simul fiant maxime admirabile est IV, 54, 29; eorum alterum bonum esse oportet II, 572, 11; ea cito dicere coguntur qui rationes suppeditant, si id non recte faciunt II, 512, 2 s.; iis fieri solent medicationes II, 16, 48; eorum fortasse appetens natura ex iis consonantiam efficit III, 635, 3 s.; earum divisio fr. 102, b; fr. 112, a.

Contraria (i. e. forma et privatio); neque tanquam genera dicuntur neque multis modis II, 603, 41.

Contrarium actu; quatenus semper ab omni re expellatur III, 528, 36 ss., cf. 38.

Contraria factis; quænam ex iis petantur enthymematicum argumenta, 380, 12.

Contraria loca; ea sunt quæ plurimum distant III, 538, 24 s.

Contrarium momentum (ἡ ἐναντία ὁρμή); eo omnibus opus est, idque quare III, 238, 30 ss.

Contraria qui ponunt (οἱ τὰναντία λέγοντες); (i. e. Pythagorei et Platonici); omnes iis non utuntur, nisi quis eorum placita in ordinem redigat II, 610, 23 s.; non dicunt cur alia interitui obnoxia sint, alia ejus expertia II, 610, 24 s.; omnia ex iisdem principiis componunt II, 610, 25 s.; nonnulli eorum entia ex non ente faciunt II, 610, 26 s.; nec cur perpetua sit generatio et quænam sit ejus causa dicunt II, 610, 28 s., cf. *Principia duo qui ponunt*.

Contrarium secundum locum; id est quod recta linea plurimum distat II, 311, 38; II, 599, 39 s.

Contraria specie; ea sunt quæ specie plurimum distant III, 538, 25 s.

Contrariorum delectus; citatur II, 501, 12, cf. fr. 81, a.

Contribules; eorum communio pars communionis civilis II, 230, 16.

Controversans (ἀμφισθετῶν); in multis civitatibus lege cautum est ne extra rem dicat, 310, 19; 311, 39; eorum refutatio sententiæ oppositæ demonstratio est II, 185, 44.

Controversia; quadruplex esse potest, prouti quæritur an res sit, an nocuerit, quanta sit et an juste facta sit, 407, 2 ss.

Contumacia (αὐθάδεια); est moralis animæ affectus vituperandus II, 149, 36 s.; II, 216, 34; II, 217, 3; animæ affectus est II, 195, 34; ejus definitio II, 196, 4.

Contumax (αὐθάδης); nominis græci etymologia II, 149, 34; ejus mores indicat nomen II, 149, 34; interdum eadem sectatur ac gravis, idque quare II, 214, 27.

Contumelia (ὕβρις); quidnam, 348, 9; species neglectus, 347, 50; 348, 8; species injustitiæ II, 246, 8; definitio II, 246, 11; secundum Euenum detrimentum dat, nullum lucrum afferens II, 246, 14; pactum invite factum et violentum est II, 55, 16; non excessu vel defectu constat, sed omnino mala est II, 196, 42; an eam committat quicunque percusserit II, 196, 45; quamobrem voluptatem pariat, 348, 12; quinam in eam proclives, et quare, 348 14; ei proprium ut de honore detrahat, 348, 15; in eam proclives adolescentes, 364, 22; ea qui afficit, non dolens sed cum voluptate agit II, 82, 47 ss.; iræ adjuncta non est II, 83, 1; omnes ejus species iram excitant, 581, 8; eam qui metuit uxori vel liberis ignavus non est II, 31, 48; propter eam fiunt reipublicæ conversiones, idque quomodo, 566, 39, 42, 44; item monarchiæ, 581, 1; 583, 26; propter eam quæ fiunt conspirationes adversus monarchas, eorum vitam aggrediuntur, 581, 7; qui sibi vel suis ulcisci volunt, maxime formidabiles sunt tyranno, 587, 27; iis ansam dabit uxorum liberorumque communitas, 499, 3; quæ huic communitati debentur, expiari non poterunt, 499, 8; pugna principum est II, 514, 34; ex ea oritur pugna secundum Epicharmum II, 530, 30; III, 338, 28; e calumnia fit secundum eundem, idque quomodo III, 333, 72 s.; cum ea conjuncta est incontinentia II, 165, 44; eam velant leges II, 53, 19; eam parit cibus sine castigatione et labore, 637, 21; quænam damna ejus signa sint, 349, 2; irascimur iis qui talia damna infligunt, *ibid.*; eam interdum denegant, etiamsi se verberasse confiteantur, 341, 12; consilio determinatur, 341, 17, 21, 23; ejus insimulandus est adversarius, ubi odiosum crimem inferimus, 449, 35.

Contumeliosus (λοιδορητικός); qui II, 196, 33; ejus signa IV, 6, 12 ss.; si temperantem contumeliæ accuset, cri-

mini subcontrarius est, 448, 50; eum qui verberat vix injuriam facere videtur, 339, 42; misericordes non sunt, 358, 47.

Contundi quæ possunt (θλαστὸν); dicitur juxta potentiam III, 619, 5; quænam sint III, 620, 27 ss.; possunt quæ etiam molliori III, 620, 33 s.; pars eorum quæ formatilia sunt III, 620, 36 ss.; omnia quæ ductilia sunt, sed non vice versa III, 621, 15 ss.

Contus; eum si quis extrinsecus malo admoveat, facile movebit navigium III, 518, 16 ss., cf. 33.

Contusio (θλάσις); ejus definitio III, 620, 29 s.

Conus; ejus basis circulus est IV, 129, 29; IV, 194, 52; ejus orbes inæquales sunt IV, 399, 9; propria est visui figura IV, 129, 28; IV, 194, 51; cur propulsus manente mucrone in orbem circumferatur suoque terminanti orbem describat IV, 199, 3 ss.; e vase projectus motu ad suam formam accommodato movebitur III, 638, 21.

Convalescentes; naturali caloris inopia laborat cum totum eorum corpus, tum omnes partes vel minimæ, e. gr. pili III, 423, 47 ss.; hinc apud eos residuis abundat cum univsum corpus tum omnes ejus partes III, 423, 51 s.; ideo sæpe apud eos nascuntur cani, quorum loco sanatis repullulant nigri III, 423, 46 s.; idque quare III, 423, 52 s.; quasi e senibus juvenes fiunt III, 424, 2; hinc et affectus mutant III, 424, 2 s.; quare frigore acriores sint IV, 155, 7.

Convalescit; idem significat quod convalescens est II, 521, 15.

Convalles (χαράδραι); circa eas domicilia exstruit charadrius III, 181, 41 s.; eas incolit aquila anataria III, 187, 45 s.

Conveniens (προσῆκον); quænam ejus habenda sit ratio in laudatione, 331, 30; 332, 16.

Conventus hominum (συνουσία); cur iis adhibeant musicam, 629, 7; antiquitus post messem celebrari solebant II, 98, 46; eorum gratia contrahitur thiasolarum societas, II, 98, 40, 43.

Conversio (τροπή); II, 435, 57; rursus ad principium reflectitur III, 438, 8; ejus pars tempus est, non conversio II, 399, 35; necessario comitatur circumvolutionem II, 398, 42; pridie si quæ facta sint, simul mutantur secundum Platonem, 588, 51; perperam ejus celeritati aliqui, e. g. Empedocles tribuunt cæli incolumitatem II, 389, 47; ei terræ quietem tribuunt omnes qui eam explanant rebus quæ in aqua vel in aere eveniunt II, 405, 43; ea in aqua vel in aere medium petunt res graviiores vel majores II, 405, 44 ss. excepta prima, singulis unica inest stella, nulli vero duæ vel plures II, 401, 27 s.; II, 402, 26 s.

Conversio circularis; v. *Circularis conversio*.

Conversio prima; probatur ejus motus æqualis esse II, 395, 25 ss.; in conversionibus ei subjectis plures lationes in unum coierunt ideoque minus æquales sunt II, 395, 31 s.; ejus corpus uno motu movetur II, 401, 9 s.; verisimile igitur videri possit quod id insequitur duobus, quod deinceps sequitur tribus moveri et sic deinceps II, 401, 10 ss.; ab ea remotiores quam reliquæ planetæ sunt sol et luna II, 401, 14 ss.; causa quæritur, cur in ea innumeræ sint stellæ, reliquæ vero singulas tantum continent II, 401, 24 ss.; II, 402, 26; unico motu attingit divinisimum principium II, 402, 22; quod ad vitæ et actionis præstantiam attinet, longe excedit reliquas conversiones II, 402, 29 ss., v. *Conversio ultima*.

Conversio secunda; ei insunt planetæ II, 392, 12 s.; ejus latio contraria lationi primæ conversionis II, 392, 16; igitur et ejus motus principium contraria se ratione ha-

- bet II, 392, 15; ab ejus superiori parte et dextro latere ideoque ad ejus initium nos sumus II, 392, 13, 16; ab ejus inferiori parte et sinistro latere, ideoque ad ejus finem antipodes sunt III, 392, 14, 17.
- Conversio ultima; ejus corpus primum est II, 393, 48; igitur cum ipsius corpus, tum quod ei continuum globosum est II, 393, 49 s.; simplex et celerrima est II, 400, 21 s.; eo magis superat planetarum motum quo propiores eisunt hi II, 400, 29 s., v. *Conversio prima*.
- Conversio et attactus; iis alterationem fieri censet Democritus II, 451, 18.
- Convexa superficies; eodem redit, quod ad aquam colligendam, utrum ejusmodi, an concavam habeant montes III, 569, 14 s.; idque quare III, 569, 15 s.
- Convexum (κυρτόν); non ingignitur ulli parti quæ antea recta erat, ubi majoris circuli circumferentia sit minoris II, 298, 13 ss.; quæritur an eadem ratio intercedat inter animæ partes ac inter id et concavum II, 13, 30, cf. II, 193, 40; in iis laboriosius accubamus quam in planis IV, 145, 2 s.
- Convexum et concavum; simul in circuli insunt linea IV, 54, 36; quomodo inter se differant IV, 54, 37; eorum medium IV, 54, 38.
- Convivialia carmina (ψῳδοί); ea olim pangebant qui præsimitabantur actiones, 459, 33; Homero antiquius nullum cogitatum est, 459, 34; hujusmodi carmine usus non est Homerus, 459, 44.
- Convivium (πρωτοκλασις); non rite definitur contumelia cum irrisione, 243, 2; quædam fieri vetant legum latores II, 51, 17; eorum species sunt dicitæ II, 51, 16.
- Convictio (κρίσις); omnis fit per easdem figuras ac syllogismi demonstrativi et dialectici, 116, 12; omnis fit vel syllogismo vel inductione, 116, 14; ejus genus non est existimatio, 214, 47, 24; vehementia existimationis non est, 215, 38 ss. v. *Probatio*.
- Convictio (τὸ σὺνῆν); de hominibus proprie dicitur II, 114, s.; ad eam plurimum confert jucunditas II, 177, 12; eam maxime sectantur prohi II, 177, 14; eam spectat concordia II, 229, 14; cum animali ejusdem generis gratissima II, 226, 43.
- Convictus (συσσώζω); de iis eadem præcepta dedit Plato in *Legibus* ac in *Republica*, 503, 37; mulierum tamen in *Legibus* non instituit, 503, 38; mulierum præter Platonem nemo institui jussit, 505, 52; 519, 49; iis ante certam quandam ætatem interesse non licebat pueris, 623, 35, 48; eos tolerare non debet tyrannus, 584, 26; iis commodum locum præbent turres et propugnacula quibus urbis mœnia interceptantur, 614, 31; summorum magistratum ad forum liberum celebrari debent, 614, 34; sacerdotum juxta ædes sacras collocandi sunt, 615, 5; quorum magistratum ad forum necessarium collocari debeant, 615, 7; in agro quoque celebrari debent ab iis magistratibus quos agrorum præfectos aut silvarum inspectores vocant, 615, 17; in Italia, Italio auctore, primum originem ceperunt, 611, 41, 51; 612, 4; iis ad hunc usque diem utuntur nonnulli ex Itali posteris, 611, 52; Minois jam tempore in Creta fiebant, 611, 40; eos civitatibus recte constitutis utiles esse omnes consentiunt, 612, 27; eos participare debent omnes cives, 612, 30; ad eos difficulter symbolam conferunt pauperes, 612, 31; eorum sumptibus destinata esse debet dimidia pars agri publici, 612, 38; cum apud Cretenses tum apud Lacedæmonios sunt, 515, 25; olim apud Lacedæmonios, atque etiamnum apud Cretenses iis nomen est andriis, 515, 27; hodie apud Lacedæmonios phiditia vocantur, 514, 15; 515, 27; patet igitur eos a Cretensibus desumpsisse Lacedæmonios, 515, 28; apud Cretenses melius ordinati sunt quam apud Lacedæmonios, 514, 15; 515, 38, 52; eos democraticum institutum esse voluit Lycurgus, sed hodie minime sunt, 514, 21; Lacedæmoniorum democraticum sunt institutum, 553, 51; Lacedæmoniorum secundum nonnullos ad democratiæ referendi sunt, 505, 13; apud Lacedæmonios quisque in eos stipitem conferre debet, 514, 18; 515, 14; in Creta sumptu publico fiunt, 514, 17; 515, 42; eorum participatio pauperibus Lacedæmonis difficilis est, 514, 18, 23; patria lege apud Lacedæmonios jure civitatis caret qui in eos stipitem conferre nequit, 514, 24; 515, 40; iis quas possessiones spectant communia reddidit legum lator Cretensis et Lacedæmonius, 501, 46; in eos distribui nequit civitas, ubi bona communia sunt, 502, 1; Lacedæmoniorum respondent sodalitiis convictus apud Carthaginienses, 516, 52.
- Conviva; melius de epulis judicat quam coquus, 532, 31; cubiculum quod septem continere potest, pelle bonasi contegitur III, 204, 30 s.; peregrinis utitur tyrannus, 585, 30; non ultra decem adhibebant lasenses fr. 260, b.
- Convivere; idem quod una sentire et una cognoscere II, 235, 9, v. *Vivere simul*.
- Convivia; cur in iis coronas capiti imponamus fr. 43, b; indecorum est id intrare sudore et pulvere tectum fr. 45, a; eorum magistros sobrios esse voluit Plato, 519, 50; in iis non ultra decem convivas adhibebant lasenses fr. 260; b.
- Convivium; Platonis citatur nomine *Sermonum Amatoriorum*, 499, 30.
- Convolutio; interponitur inter colum et intestinum rerum III, 273, 2 ss., cf. III, 272, 45 s.; multas habet intestinum animalium quæ continentiora circa cibi usum esse debebant III, 273, 9; item intestina cornigerorum III, 272, 38 s.
- Convulsio (ὁ σπασμὸς); fit compresso et refrigerato spiritu IV, 296, 47; spiritus sunt motiones III, 593, 17 ss.; earum vis III, 593, 19 s.; invadunt plerosque infantes, idque quosdam inprimis III, 144, 40 ss.; quodnam vinum iis faveat III, 144, 43 s.; favent iis etiam plerique cibi flatulenti et alvus adstricta III, 144, 44 s.; quænam infantibus inprimis periculosæ sint III, 144, 48 s.; ea affligitur mulus, si ultra sextum mensem mamma ei præbetur III, 127, 48 ss.
- Conyza; ea admota polypi escam quantumvis tenaciter comprehensam amittunt III, 71, 11 s.
- Copiæ civiles; quomodo a militibus differant II, 34, 9; ad Hermæum restiterunt ac mortui sunt, fugientibus militibus, *ibid.*; iis mors præferenda videtur saluti aufugiendo partæ II, 34, 10.
- Copiæ navales; utilissimum est si civitati suppetant aliquæ, 608, 7; quomodo determinandus sit earum numerus, 608, 12.
- Copulata (συνδεδωσμένα); ita vocantur quorum definitioni inest notio vel nomen rei cujus affectus sunt II, 542, 11 ss.; iis non est quidditas II, 542, 23 s., cf. 35; nec definitio, nisi quæ vocatur ex additione (ἐκ προσθέσεως) II, 542, 1 ss., cf. 14 ss., 33 ss.; nec ubi simul cum subjecto enuntiantur, etsi minus manifestum sit II, 542, 31 s.
- Copiosus; partim raro majus bonum est, partim contra, 326, 20, 22.
- κοπυλόγοι v. *Cerdones*.
- Coquinarius ignis (τὸ μαγειρικόν); aliud efficit ac ignis aurarius, ærarius, fabrilis III, 669, 39.
- Coquuntur (quæ); ea amburit ignis nimius III, 397, 32 s.; ea non concoquit ignis deficiens III, 397, 33; par-

tim cito, partim tarde coquuntur III, 217, 7 s.; quod in iis imperfecta coctio est, in conceptis mola III, 410, 47 ss.; propter eorum copiam aut frigus non vincitur patiens III, 400, 7 s.

Coquuntur (quæ) foris; in iis nos ipsi calorem moderamus III, 362, 6 ss.; iis comparantur partes quæ calore semini indito constant III, 362, 4 ss.

Coquus: voluptati intentus est II, 536, 19; nonnisi per accidens salubre quid facere potest II, 536, 20; eo melius de cœna iudicat conviva, 532, 31.

Cor (*de ejus forma, situ, magnitudine, etc.*); non semper idem est apud animalia eo prædita III, 270, 4 s., nec magnum nec oblongum est, sed rotundius III, 15, 29 ss.; situm est pulmone superius quo arteria bipartitur III, 15, 14 s.; quinam ejus sit situs apud hominem III, 15, 26 ss.; III, 31, 15 ss.; quinam apud animalia pectore prædita III, 15, 25 ss., cf. III, 31, 13 s.; eodem modo quo id (apud sanguine prædita), apud mollusca sita est mytis III, 282, 24 s.; ejus mucro in acutum fastigium contractus est III, 15, 31; ejus mucro valde carnosus et densus est III, 15, 23 s.; ejus mucro pectori respondet in animalibus pectore præditis III, 15, 18 s.; ejus mucro anteriora spectat in omnibus animalibus, sive pectus habent, sive eo carent III, 15, 19 s.; III, 31, 16 s.; III, 40, 38; quod sæpe latet in dissectionibus, idque quare III, 15, 21 ss.; ejus mucro aortæ impositus est III, 15, 17 s.; ejus pars convexa sursum vergit III, 15, 23; habet tres sinus, idque quomodo dispositos III, 15, 14, 31 ss., cf. III, 40, 34 ss.; quinam ejus sinus maximus sit, quinam minimus III, 15, 32 ss.; III, 40, 38 ss.; duo ejus sinus parvi sunt III, 15, 34; III, 40, 42; omnes ejus sinus in pulmonem perforantur, etsi id in uno tantum manifestum sit, idque quare III, 15, 35 ss.; III, 40, 43 s.; ejus sinus maximus venæ magnæ appensus est, medius vero aortæ III, 15, 37 ss.; III, 40, 45 ss.; in omnibus animalibus sinus habet, sed in valde parvis vix conspicuus est maximus III, 40, 34 ss.; in magnitudine mediocribus duo manifesti sunt III, 40, 36 s.; in maximis tres III, 40, 37; ejus maximus sinus a dextra et superiori parte situs est, minimus vero a sinistra III, 40, 39 s.; per ejus medium sinum tendit vena ad aortam III, 40, 46 s., 50; medius sinus hujus venæ pars esse videtur in qua stagnat sanguis III, 40, 47 s.; feruntur duo meatus ab eo ad pulmonem III, 15, 39 s., cf. III, 41, 2 ss.; III, 42, 1 ss.; alter eorum dextrum sinum petit, alter sinistrum III, 15, 45 s.; quomodo in pulmonem distribuantur hi meatus III, 15, 40 s.; III, 41, 7 ss.; quomodo horum meatum ope e pulmone aerem recipiat III, 15, 43; habet membranam adiposam et crassam qua venæ magnæ et aortæ connexum est III, 15, 16 s.; principalis pars est III, 269, 51; igitur firmissima ac maxima includitur membrana III, 269, 47 ss.; excepto cerebro membrana id vestiens omnium maxima III, 49, 44; unicum viscus est quod sanguinem in cavis contineat non in venis III, 16, 3 ss., cf. III, 38, 18 s.; III, 51, 36 ss.; III, 258, 42 ss.; III, 259, 4, 16 s.; igitur venarum pars et principium est III, 258, 18 s., 37, 40; III, 259, 18 s.; sanguinem continet in quovis sinu III, 16, 6; in medio tamen tenuissimum III, 16, 6 s.; in sinibus ejus inveniuntur nervi III, 15, 24 s.; idque in maximo sinu III, 43, 36; nervorum principium est III, 43, 35; nervosum est III, 259, 38 ss.; III, 428, 5 s., cf. 11 s.; III, 669, 9; III, 667, 41; apud tauros tantum habet vigorem ut fiduculæ nervæ tensæ simile sit III, 428, 6 s.; omnium quæ vidimus osse caret, excepto equo et boum quodam genere III, 259, 43 s.; in eo os ha-

bent equi et boum quoddam genus III, 30, 4 ss.; apud nonnullos boves in eo os invenitur III, 428, 8 s.; articulationes habet suturis similes easque quales III, 260, 14 ss.; exquisitores habet articulationes apud animalia sensu præstantia III, 260, 18; apud quænam obscuriores habeat articulationes III, 260, 18 s.; simplex esse videtur III, 264, 5 s.; revera tamen ventriculis bipartitum est III, 264, 15 s.; quot ventriculos habeat, idque quare III, 259, 46 ss.; de ejus ventriculis v. *Ventriculi*; cavum est, idque quare III, 258, 39 ss.; densum est, idque quare III, 258, 39, 41 s.; magnorum animalium magnum est III, 260, 4; principalem occupat locum III, 258, 21; eumque qualem III, 258, 21, 38; III, 259, 30 s.; præcipue in hominibus constat id principalem occupare locum III, 258, 24 s.; qualem igitur apud eos occupet locum, idque quare III, 259, 31 ss.; in reliquis animalibus medium occupat corporis necessarii III, 258, 25 ss.; non videtur eundem situm habere apud pedestria ac apud pisces, etsi revera habeat III, 259, 34 ss.; III, 548, 1 ss.; apud utraque mucronem eo obversum habet quo caput nutant III, 548, 3 s.; ad custodienda viscera id circumdantia pectus claudunt costæ III, 241, 48 ss.; viscera id circumdantia carne sua protegit dorsum III, 267, 44 s.; ei protegendo apud hominem inserviunt mammæ III, 291, 40; in superiori parte corporis anteriora cum posterioribus copulat III, 262, 45; ejus regionem a ventriculi separat septum transversum, idque quare III, 268, 27 ss.; ei nullus humor felli similis appropinquare potest, idque quare III, 275, 42; ei oppositum locum necessario occupare debet cerebrum III, 288, 40; infra id situs est ventriculus III, 288, 49 s.; supra id collocari non potuit ventriculus III, 288, 48 s.; nec infra id os, idque quare III, 288, 50 ss.; ex eo tendunt venæ III, 361, 55; venarum principium est III, 248, 21 s.; III, 504, 12; III, 534, 11 s.; III, 542, 28 s.; venarum principium est atque intra se habet vim sanguinem creandi III, 230, 41 ss.; ideo probabile est id e sanguine constitisse quo nutritur III, 230, 43 s.; circa id aliquid sanguinis habet chamæleo etiamsi perparum. III, 26, 24 ss.; id post mortem contrahit chamæleo III, 26, 35 s.; ex eadem materie ac id constilire viscera III, 230, 36 s.; sanguinis et venarum principium est III, 411, 47; in superiori parte corporis situm est III, 411, 47 s.; id non transmeant, sed ex eo pendent venæ III, 258, 19, 35 s.; III, 259, 16 s.; III, 542, 29 s.; quænam ad id deveniant venæ secundum Diogenem Apolloniætem III, 38, 41 s.; ab eo deduxit natura duas venas principales, idque quare III, 357, 17 s.; venarum pars esse videtur, inprimis tamen magnæ venæ, idque quare III, 40, 31 ss.; ab eo oriuntur vena magna et aorta III, 40, 26 s.; circa id maxime cum spina dorsii connexa est aorta III, 42, 36 s.; ejus natura venosa est III, 258, 20; ex eo ad venas derivatur sanguis non aliunde ad id III, 258, 45 ss.; sanguine plenum est III, 258, 39; omnium viscerum maxime sanguineum est III, 270, 18; in eo primum fit sanguis III, 52, 17 s.; III, 550, 16; eo tanquam vase continetur sanguis III, 235, 13 s.; ex eo primæ sanguinem accipiunt venæ principales III, 261, 8 s.; sanguinis principium et fons et primum conceptaculum est III, 253, 47 s.; III, 259, 11, 21 s., 49 s.; id quod et e dissectionibus et e generatione patet III, 258, 48 s.; omnium partium prima gignitur et statim sanguinea est III, 258, 49 s.; igitur prima pars sanguine prædita est III, 259, 23 s., cf. 50 s.; III, 357, 31 s.; cum arteria connexum est, idque quilibet ligamentis III, 14, 39 s.; quo loco cum arteria connectitur, cavus est III, 14, 40

s.; inflata arteria, in id penetrat spiritus III, 14, 41 ss.; id quod, si non in omnibus certe in magnis animalibus manifestum est III, 14, 42 s.; pulmone minus est III, 347, 54; nihilo minus ante eum in fortu apparet III, 348, 1; in foetibus apparet simulac consistunt III, 257, 51 ss.; item in ovis tercio die puncti magnitudinis III, 258, 1 ss.; item perexiguum in foetibus abortu ejectis III, 258, 3; omnium partium prima fit III, 534, 7 s.; id quod constat ex iis quæ in animalibus quæ adhuc fiunt, videre licet III, 534, 8 s.; omnium partium prima consistit (apud aves) III, 377, 25 s.; dein ab eo separatur vena magna III, 377, 26 ss.; in conceptibus manifesto sanguinem continet, ubi venæ nondum distinctæ sunt III, 550, 17 s.; quando et quomodo primum intra oram incubatum appareat III, 106, 42 s.; ab eo tendant meatus duo venarum specie ac flexuosi ad utramque membranam ambientem III, 106, 44 s., cf. III, 107, 2 ss., 34 s., 48 ss., v. *Umbilici*; puli circa vicissimum diem quasi respirantis inflatur III, 108, 15 s.; constat id non simul fieri cum oculo et pulmone et jecore III, 347, 46 ss.; si reliquas partes corporis generaret, ipsum vero a re quæ postea interiret factum fuisset, non intelligeretur cur non ipsum quoque periret III, 347, 40 ss.; non facit jecur, si partes foetus alia post aliam, non alia ab alia fiant III, 348, 5; ei vero necessario inheret forma et notio jecoris III, 348, 10; quia in nonnullis animalibus (nempe sanguine præditis) primum fit, his incrementi ac nutritionis principium est III, 349, 29 ss.; ei reliquæ partes motum ac incrementum debent III, 356, 53 s.; partium similarium ac dissimilarium principium est III, 357, 6 s.; item venarum III, 357, 11 s.; igitur maxime utiliter concepto potentia continetur III, 356, 43; omniumque partium prima actu e concepto secernitur III, 356, 44, cf. III, 357, 5 s.; III, 359, 22 s.; id quod et sensu et rationatione constat III, 356, 45 ss., cf. III, 359, 24 s.

Cor (*de ejus munere in alimentis elaboratione, respiratione etc.*); merito animalis principium vocatur, simulac id alimento opus habet III, 357, 7 ss.; id nonnulli animalium principium habent II, 514, 29; principium est III, 406, 30; naturæ principium est III, 354, 42; ejus gratia exstant partes inferiores III, 354, 43; partium sanguineum principium est III, 391, 2 s.; id habent animalia sanguine prædita quæ sponte fiunt III, 391, 2; quæcunque monstra unum habent, tanquam unicum animal considerata sunt, quæcunque plura tanquam duo III, 406, 31 ss.; sanguine præditorum principium est III, 359, 23; igitur primum fit III, 361, 22 s., cf. III, 360, 32 s.; in eo apud sanguine prædita residet substantia principium III, 548, 38; dubitatur an in eo primo resideat substantia animalis II, 549, 16; principium vitæ et concoctionis est III, 288, 48, 52; alimentis elaborationi finem imponit III, 534, 17; quæ reliquæ partes ad alimentis elaborationem conferunt, eorum quæ ipsum facit gratia fiunt III, 534, 20 s.; igitur necessario in eo resident et anima vegetativa et anima sensitiva III, 534, 18 s., cf. 30 ss.; principium est et naturalis caloris principium continet III, 396, 18 s.; igitur necessario apud animalia sanguine prædita sexus discriminis causa est III, 396, 19 ss., 22 ss.; vitæ principium est III, 243, 22 s., cf. III, 244, 3 ss.; ideoque sine eo esse et crescere nequeunt animalia, *ibid.*, cf. III, 243, 17 s.; omnibus sanguine præditis necessarium est, idque quare III, 265, 3 ss.; foco comparatur III, 265, 5 s.; item arci III, 265, 7; nullum unquam animal fuit quod eo careret III, 403, 22 s.; id habent omnia animalia sanguine prædita III, 29, 50 s.; III, 258, 12 ss.; III, 259, 9 ss.; III, 268, 26; III, 274,

24 s.; III, 503, 30 s.; apud sanguine prædita commune motus ac sensus, i. e. sensus communis principium est III, 503, 29 s., 31 s.; motus principium quia et respirationis et in universum refrigerationis principium est III, 503, 33 s.; ad ejus calorem conservandum fit respiratio III, 503, 34 ss.; item refrigeratio quæ aquæ ope fit III, 503, 35 s.; est principium quod spiritum et vocem movet III, 428, 6 s., 31 s., cf. III, 427, 42 s.; 49 s.; ab eo inchoat vena magna juxta id quod vocem movet III, 427, 19 s.; motus ab eo profecti trahendo et remittendo fiunt III, 259, 39 s.; ejus regio calida est III, 258, 34; principium caloris continet III, 258, 41 s.; omnium partium calidissima est III, 479, 34; ideo ei oppositum est cerebrum III, 479, 33 s.; ad ejus calorem temperandum factum est cerebrum III, 238, 33 ss., 40 s.; ejus regionem calidissimam et sanguine refertissimam habet homo III, 239, 29 s.; facillime et celerrime affectus cerebri participat et sentit ejus calor vel principium III, 239, 38 ss.; in magno exolescit calor quia parvus est, idque quare III, 260, 26 ss.; in eo frigidior est sanguis III, 260, 28; caloris principium continet III, 265, 4 s.; ad principium caloris in eo situm citius penetrat aer III, 546, 36 s.; in eo fit alteratio secundum calorem et frigus, vel alium affectum, vel in exiliissima ejus parte, magnam efficit differentiam in reliquo corpore, idque quibusnam in rebus III, 522, 50 ss.; exeunte calore concutitur IV, 180, 22; ubi hoc fit ictus non unus, sed plures efficiuntur IV, 180, 24 s.; in eo necessario apud animalia sanguine prædita residet caloris naturalis principium III, 535, 6 s.; III, 542, 24; ei apud eadem quasi inusta est anima III, 535, 15 ss.; III, 547, 42; simul animam sentientem et caloris fontem continet III, 261, 19 s., 22 s.; ejus calor sanguini impertit humiditatem et caliditatem III, 261, 20 s.; ejus regio sensuum principium est III, 244, 3, 40; in eo necessario residet sensorium commune III, 534, 23 ss.; sensus principia continet III, 525, 49; in eo necessario apud animalia sanguine prædita residere debet anima sensitiva III, 535, 1 s.; ad id tendunt omnium sensus instrumentorum meatus, apud animalia eo prædita III, 418, 37 ss., cf. *Spiritualis pars*; ad id manifesto tendunt sensus duo, nempe tactus et gustus III, 244, 5 ss.; III, 479, 31; III, 534, 26 s., cf. 34 ss.; ideoque necessario et reliqui, idque quare III, 534, 27 ss.; in eo totius animalis et sensuum principium est III, 362, 39 s.; ideo omnium partium prima fit III, 362, 40; ejus calorem moderare debet cerebrum III, 362, 40 s.; itaque statim post id fit caput III, 362, 43 ss.; ab eo ad cerebrum tendunt venulæ in quas desinunt auditus et olfactus meatus III, 363, 2 s.; purissimum in eo calorem habet homo III, 363, 30; ejus bonum temperamentum manifestat intellectus III, 363, 31; eo continetur vitæ et motus et sensus principium III, 257, 29 s.; igitur in medio et anteriori loco situm est III, 257, 28 s., cf. III, 244, 40 s.; eodem loco quo id situm est atque id ambit pulmo III, 257, 33; propter principium quod eo continetur fit refrigeratio III, 257, 34 s.; ad id tendunt guttur et arteria III, 357, 39 s.; vel in eo, vel in parte ei respondentis principium habent animalia III, 524, 48 s.; igitur in eo spiritum insitum habent animalia eo prædita, reliqua in parte ei respondentis III, 524, 49 s.; ejus figura non longe a foliis distat III, 550, 32 ss.; necessario duplex esse debet quia necessario in ejus medio positum est principium nutritivum potentia naturalis III, 550, 34 s.; attollitur, ubi amplius factum est III, 550, 35 s.; ubi attollitur, necessario etiam attollitur pars id ambiens, id est pectus III, 550, 36 ss.; ab eo pendet corporis vigor

III, 428, 35 s.; relaxatur resectis festibus III, 428, 28 ss., cf. 11 s.; idque eodem modo quo fides dempto pondere III, 428, 13 ss., 30 s.; vel stamen demptis lapidibus III, 428, 16 s., 30 s.; ad id tendunt et ex eo originem petunt rerum jucundarum et molestiarum motus omnes III, 258, 51 s.; igitur prima pars sensu prædita est III, 259, 22 s.; in foetibus statim ante alias partes moveri cernitur III, 259, 6 s.; igitur naturæ principium est III, 259, 8; atque aliquatenus animali comparari potest III, 259, 8, 41 s.; ei motus principium debet pulmo III, 263, 19; in plerisque animalibus longe a pulmone distat ac supra eum situm est III, 263, 26 s.; igitur perperam censent ad ejus saltum factum esse pulmonem III, 263, 22 ss.; apud hominem fere solum salit, idque quare III, 263, 24 ss.; eo prædita si pulmonem habeant, aerem recipiunt atque respiratione refrigerantur III, 544, 3 ss.; III, 547, 42 ss.; quæ id habent, sed pulmo.e carent branchiarum ope aqua sese refrigerant III, 547, 44 ss.; ejus regio primum respiratione opus habet III, 456, 8 s.; igitur eam ingreditur aer qui respiratur III, 456, 9 s.; eo decrescente residet pectus III, 550, 44; donec ab eo movetur et ipsum pectus movetur III, 551, 1 s.; semper pulsatur III, 550, 1 s.; idque magis apud juniores quam apud seniores III, 550, 18 s.; quia ab eo pendent venæ, hæ quoque semper pulsant quum ab eo moveantur III, 550, 20 ss.; pulsans ad ultimam ejus tunicam usque assurgit III, 550, 13 s., cf. *Pulsus* (cordis); ei tria accidere solent quæ eandem naturam habere videntur, etiamsi non habeant, nempe saltus, pulsus ac respiratio III, 549, 39 ss.; certi quidam ejus motus sunt ira et metus III, 439, 45 s.; non constat utrum cogitatio etiam certus aliquis ejus sit motus, an aliud quid III, 439, 46; sæpe animo non regitur IV, 146, 2; sæpe movetur, apparente aliquo, etiamsi non jusserit intellectus III, 535, 30 s.; igitur æque ac pendendum magis quam reliquæ partes motibus involuntariis obnoxium est III, 525, 29 s., 45 s.; idque quia quasi animal separatum est III, 525, 46 s.; animal autem separatum videtur quia humorem vitalem continet III, 525, 47 s.; quare humorem vitalem habeat III, 525, 48 s., cf. *Motus involuntarii*; movetur, ubi aliquid terribile cogitat intellectus contemplativus III, 472, 7 s.; ejus temperamentum aquosum melius faret III, 235, 35 s.; forsitan primarie somno afficitur II, 562, 14; ultimum moritur III, 359, 26 s., cf. *Principium motus*; eo exempto longo tempore moventur ac vivunt testudines III, 533, 42 s.; III, 548, 42 ss.; item animalia sanguine prædita quæ non admodum vitalia sunt III, 548, 41 s.; ejus quod ad duritiem ac mollitiem, magnitudinem et exiguitatem attinet, mores spectat III, 260, 19 ss.; quænam igitur animalia durum et compactum habeant III, 260, 22 s.; quænam molliora III, 260, 23; quæ magnum habent, timida sunt III, 260, 23 s.; idque quare III, 260, 25 ss.; quæ minus vel mole medium habent anisiosiora sunt III, 260, 24 s.; magnum habent quæ vel manifesta ignava vel propter ignaviam improba sunt, idque quænam III, 260, 28 ss.; unicuique viscus est quod nullum affectum tolerat gravem, idque quare III, 260, 42 ss.; III, 275, 43 s.; IV, 298, 14 s.; igitur in victimis nunquam morbo affectum invenitur III, 260, 47 s.; in animalibus morbo mortuis post dissectionem morbois affectibus afflictum reperitur III 261, 2 ss.; qua parte pulmo et jecur maxime cum eo communicant, ibi rarius morbo afflictia conspiciuntur III, 260, 53 ss.; facile ad id ascendit renum sideratio III, 268, 17 ss.; ejus dolor necat equos III, 167, 13; quænam sint hujus doloris signa III, 167, 13 s.: id

non devorant accipitres III, 181, 46; eo abstinebant Pythagorei fr. 70, b.

Cor arboris; ita nonnulli medullam appellant IV, 25, 8.

Cor piscium III, 547, 44 s.; eodem modo quo apud aviculas apud piscium foetus ab eo tendunt venæ III, 112, 2 s.; ejus mucro non in pectus, sed in caput et os vergit III, 31, 18 s.; III, 548, 6; igitur apud eos non anteriora spectari videri possit III, 31, 17 s.; quinam meatus ex eo ad branchias tendant III, 31, 19 ss.; III, 548, 7 ss.; ejus calor causa est cur alii pisces paucas, alii multas branchias habeant III, 302, 19 ss.; id attingit refrigeratio ope meatum quæ ab eo ad branchias tendunt III, 548, 11 s.; id subeunte aqua, resident branchiæ atque aquam emittunt III, 551, 7 s.; quum perpetuo attollitur ejus calor, perpetuo etiam aquam recipiant branchiæ III, 551, 9 s.

Cor quinquangulare; tale habet acanthias fr. 179, a.

Cor serpentum; quale et quo loco situm III, 33, 24 s.; ejus mucro pectus non spectare videtur III, 33, 25; procul ab eo appensus est pulmo idque insequitur III, 33, 26 ss.

Cor triangulare; habet hepatus fr. 179, b; item labrax fr. 180, b.

Cor et pulmo; ea a jecore, liene et renibus separat septum transversum III, 268, 20 ss.

Corda (?) molluscorum; III, 57, 36.

Cordis mucro; acutus et solidior est III, 259, 25; in anteriori parte corporis pectori adjacet, idque quare III, 259, 25; apud pisces caput spectat III, 259, 30 s., v. *Cor*.

Cordis pulsus; v. *Pulsus cordis*.

Cor vel quod ei pro portione respondet; in eo resident et sentiendi et movendi et nutriendi facultas III, 230, 25 ss.; igitur quatenus sensibilia recipere debet, simplex id esse oportet III, 230, 29 s.; quatenus vero movens et agens, dissimulare III, 230, 30 s.; igitur in partes similes dissecatur III, 230, 33; propter figuræ vero formam dissimulare est III, 230, 34 s.; eorum affectus sunt somnus et vigilia III, 503, 49 ss.

Cordi quod respondet; naturæ principium est III, 354, 42 s.; principium est animalium corde carentium III, 359, 23 s.; III, 361, 23 s.; igitur primum fit III, 359, 22; III, 361, 23 s.; necessario apud exsanguia primum nasci debet III, 534, 10 s.; id necessario habent omnia exsanguia III, 277, 19 s.; partium et corporis principium est III, 277, 21; ei inest vitæ principium et anima sentiens III, 277, 20 s.; apud mollusca vocatur mytis III, 282, 13 s.; item apud crustata III, 282, 14 s., cf. *Mytis* et *Sensus principium*; ad id tendunt omnium sensus instrumentorum meatus apud animalia corde carentia III, 418, 39 s., cf. *Spiritalis pars*; apud ea nutritionis ac incrementi principium est III, 349, 30 s.; apud exsanguia masculinum vel femineum est III, 396, 21 s.; in eo spiritus insitus manifesto attolli et subsidere cernitur III, 503, 38 ss.

Coracinus; piscis gregalis est III, 119, 42 s.; III, 175, 9; eum saperdam vocant IV, 330, 15; inter parvos pisces cito grandescit III, 83, 2 s.; in saxosis locis degit III, 119, 47; ideoque in fuco parit III, 119, 46 s.; quibusnam in locis pariat III, 83, 3 s.; parit autumnæ III, 119, 43 s.; immo post mullum III, 119, 46; nonnullis tamen in locis messis triticeæ tempore III, 120, 29 s.; diu uterum gerit III, 119, 48; ei prosunt tempestates siccae, idque quare III, 163, 42 ss.; locum non mutat fr. 178, a; manifestissime hieme latitat, ideoque non nisi statutis quibusdam temporibus capitur III, 160, 7. *χοράκιον* ita vocatur remedium contra venenum toxicum apud Celtas appellatum IV, 88, 44 ss.

Corax; ejus *Ars* quonam constaret, 382, 40; ab eo se alteram sui operis partem desumpsisse refert auctor, 413, 8.

Coraxi; prope eos in Pontum desub terra affluxum habet lacus Caucasio monti subditus III, 570, 40.

Coreyra; antiquitus Drepane vocabatur, deinde Scheria, idque quare fr. 263, b; circa eam bellum gessit Timotheus Atheniensis, 646, 11.

Corcyraea scutica; proverbium unde ductum fr. 264, a. **Corcyraei**; ob prosperitatem superbiebant fr. 264, a.

Cordylæ; ita vocantur pisciculi qui e thynnorum ovibus nascuntur III, 120, 19 s.; quomodo eos vocent Byzantii III, 120, 20; autumno una cum thynnidibus Pontum relinquunt III, 120, 21 s.; sequenti vere redeunt pelamides factæ III, 120, 22 s.

Cordylus; animal palustre est III, 2, 38 s.; cauda et pedibus natat III, 6, 30; qualem caudam habeat III, 301, 16; quod ad caudam glani similis est, sed multo minor III, 6, 30 s.; unicum animal pedibus præditum est quod branchias habeat III, 544, 23 ss.; et pedes et branchias habet III, 301, 14 s.; ἀρπιδίος est fr. 180, b; pinnis caret III, 301, 15; branchias habet, non vero pulmonem III, 147, 19; nihilo minus quadrupes est et ingredi valet III, 147, 20; unicum animal est quod aquam recipiat et nihilo minus in sicco migret ibique victum quærat III, 147, 16 ss.; igitur ejus natura distorta esse videtur III, 147, 21; exsiccatus moritur fr. 180, b.

Coriarius; exemplum citatur, 33, 1 ss., cf. 298, 9.

Corinthus; ut exemplum pusillanimitatis citatur IV, 6, 11; quomodo ii Syracusanis adversus Carthaginienses opem tulerint, 427, 3; quomodo eos convicio affecerit Simonides, 324, 34.

Corinthus agricola; Gorgiæ Platonici lectione ad philosophiæ studium incitatus fr. 42, a.

Corinthus; circa eam locum habuit procella archonte Athenis Nicomacho, quo tempore apparuit cometa III, 561, 38; si una cum Megaris iisdem mœnibus circumdaretur, inde non fieret civitas, 529, 45; quomodo ibi tyrannidem sibi vindicavit Timophanes, 572, 48; ejus tyrannus Cypselus, 580, 15; patria Philolai et Dioclis, 519, 27; ibi dithyrambum invenit Pindarus fr. 28, a.

Coriscus; substantia est, ideoque specie non differt III, 226, 2 s.; eorum qui in foro sunt nigerrimus II, 194, 14; qui in Lyceo est alium esse dicunt ac qui in foro est II, 301, 26; sophisma quo a se ipse diversus esse probatur, 279, 47; item quo homo non esse probatur, 279, 48; sophisma quo occultatus ignotus esse probatur, etiamsi novissemus, eum musicum esse, 294, 44, cf. 300, 20; quomodo hoc sophisma solvere conati sint, sed male, 294, 44, 50; quomodo id revera solvendum sit, 294, 49; de eo solæcismus apparens, quo concluditur: est ergo hic hæcce, 306, 8; non colligitur solæcismus, etiamsi Coriscus feminæ nomen easset, nisi concedat respondens, 306, 10; nihil concluditur, nec ad rem, nec ad respondentem, si nec est, nec concedit, 306, 12; scire possumus eum album esse, ignorare vero musicum esse, 301, 48; si simul albus est, non ideo motus unus fit eo quod album denigratur et Coriscus ambulat II, 313, 11 ss.; inter eum et Coriscum honestum distinguunt sophistæ II, 228, 32; eum qui scit Coriscum esse, non vero musicum esse, idem scit ac ignorat, 304, 1; pertinet ad captiones per refutationis ignorantiæ, *ibid.*; an idem sit Coriscus musicus, quaerunt sophistæ II, 535, 46 s.; quomodo unum dicatur cum musico II, 518, 43 s.; quomodo unum cum musico Corisco II, 518, 45 s.; non idem est quod Coriscus musicus, 300, 20, cf. 294, 44;

boc aliquid est, 300, 22; duo significat vel animam, vel cunctum ex ea et corpore compositum II, 551, 4 ss.; singularis vir est III, 398, 45; pater esse potest III, 398, 30; etiam homo et animal est III, 398, 36 s.; si ejus motus in generatione victus fuerit, nascetur proles matri similis III, 398, 50 s.; eum meninimus ubi ejus effigiem quæ in anima est tanquam imaginem consideramus III, 496, 7 ss.; ejus imago quam in sensoriis habemus, ipse Coriscus non est, sed ei similis III, 511, 32 s.; ubi ejus imaginem percipimus, intellectus negat eam Coriscum esse, sed ejus ope verum Coriscum agnoscit III, 511, 33 ss., cf. 46 s.; idque ubi non omnino sanguine obruitur III, 511, 35 ss.; tanquam exemplum citatur, 146, 2; 291, 30, 39; 295, 25; 301, 18, 46.

Coriscus musicus; tale est, 300, 22; quomodo idem dicatur cum Corisco justo, 518, 48 s.

Corium (αὐτόριον); ejus principium caro est III, 243, 9; ejus partes eodem nomine designantur quo totum III, 243, 7; atque eatenus partibus similaribus similis est III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscitur dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideoque de eo ejusque causis sermo fit, ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 2 ss.; alba et fusca et rufa et nigra sunt, idque quare III, 651, 37 ss.; si e nigro fiant lucernæ, translucere nequeunt III, 417, 29 s.; bonasi quantum III, 204, 34 s.; quale habeat crocodilus fluvialis III, 25, 29 s.

Corio duro intacta; v. *Crustata*.

Cornicula; duo habent turbinata, eaque in majoribus magna, in minoribus perquam parva III, 64, 2 s.; item univalvia et bivalvia III, 64, 41 s.; duo tenuia et rufa habet carcellus III, 64, 24 s.; ea præ oculis habent nonnulla insecta III, 67, 47 s.

Cornigera; omnia quadrupedes sunt, exceptis quibusdam quæ per translationem cornua habere dicuntur III, 20, 43 ss.; pleraque eorum naturaliter bisulca sunt III, 20, 23 s.; III, 254, 37; excepto cervo cornua quadantenus cava, extrema tamen parte solida habent III, 20, 47 ss.; III, 46, 23 ss.; excepto cervo omnia cornua perpetuo habent, nisi mutilentur III, 20, 52 ss.; III, 46, 31 ss.; fere omnia magna sunt, idque quare III, 272, 40 ss.; pauca eorum parva sunt, nullum omnino parvum III, 32, 39 s.; nullum eorum admodum parvum est III, 255, 32 s.; nobis cognitiorum minimum est dorcas III, 255, 33 s.; eorum incrementum superiora versus fit III, 292, 31 s., cf. III, 289, 40; multifida non sunt III, 292, 27; duas mammas habent easque in femoribus idque quare III, 291, 54 s.; III, 292, 27 ss.; nullum eorum utrinque dentes habet, 167, 44, III, 22, 22 s.; III, 255, 44 ss.; III, 271, 10 s.; III, 272, 2; nec dentes exsertos vel serratos III, 22, 30 s.; dentes superiores non habent III, 204, 46 ss.; nullum eorum dentes exsertos habet, idque quare III, 255, 53 ss.; iis proprium est omasum, 167, 44; ventriculi et intestinorum molem majorem habent propter magnitudinem III, 272, 39 s.; quomodo se habeat eorum intestinum III, 272, 38 s.; ruminant III, 271, 20; III, 272, 2; plures ventriculos habent III, 271, 22; idque quare III, 271, 23 ss., cf. etiam *Ruminantia vivipara*; uterum infra septum transversum habent III, 36, 46; iis sevoxa est medulla III, 237, 14 s.; eorum lac coagulatur III, 273, 37, cf. *Ventriculis nullis prædita*; neque ructant neque crepitum ventris mittunt IV, 168, 38 s.; cur non ructent IV, 168, 32 ss.; cum mansueta tum fera frugibus et herbis vescuntur, præterquam si acri fame cogantur III, 154, 8 ss.; quoniam animalia iis accensenda sunt III, 271, 22 s.; iis accensendi sunt bos et bonasus

III, 204, 47 s.; iis accensendi sunt boves, cervi et capræ III, 292, 30; ad ea pertinet bonasus III, 20, 41; III, 204, 40, 48; item equicervus et pardium (vel hipparidion) III, 19, 25.

Cornigera hisulca; qualem lienem habeant III, 270, 23 ss.; iis accensendi sunt capræ, oves et boves III, 270, 23 ss.

Cornigera non utrinque dentes habentia; pertinent ad quadrupedes viviparas III, 32, 4; ruminare dicuntur, *ibid.*; quattuor ventriculos habent III, 32, 3; eorum quattuor ventriculi describuntur III, 32, 4 s.; differunt inter se forma et magnitudine horum ventriculorum et modo quo iis inseritur gula III, 32, 19 s.; acetabula in utero habent, ubi prægnantia sunt III, 37, 43 ss.

Cornix (κορνίξ); eas magnitudine æquat monedula coracias III, 186, 5; ingluvie carens inferiorem gulæ partem amplam habet III, 34, 16; omnivore sunt III, 152, 56 s.; vescuntur et animalibus e mari ejectis III, 152, 4 s.; mas apud eas feminam non deserit et vice versa fr. 175, a; earum feminæ solæ incubant iisque tunc temporis cibum ministrant mares III, 110, 48 ss.; multipara est et non magnos, ideoque imperfectos ac cæcos fœtus edit, idque quare III, 409, 10; pullos nutrit etiam ubi jam volare queant III, 110, 9 s.; ejus ova et pullos devorant mustela et presbys, ideoque iis inimica est II, 173, 51 ss.; ardeolæ amica est III, 174, 28; tympanum necat, ideoque ei bellum inferit III, 173, 26; quare et quomodo noctuæ bellum inferat III, 173, 6 ss.; interdum noctua superior est, noctu vero inferior III, 173, 9 s.; quomodo tempestatem futuram significet fr. 159, b; præcipue in uribus vivit III, 186, 1 s.; nunquam in arcem Athenarum ascendit fr. 186, a; semper conspicitur, nec latitat III, 186, 2 s.; Ægyptiæ Græcas magnitudine æquant III, 169, 25.

Cornu; vocabulum æquivocum est III, 2, 18; ἐρυνε; vocari possunt, 473, 31; iis idem nomen atque dentibus tribuunt Pœni IV, 320, 45 s.; est pars similis dura et sicca III, 2, 17; molliori potest III, 618, 6; III, 624, 7; mollescit calore III, 616, 33; III, 619, 38; igne non liquefit III, 390, 23; eodem modo e terrena materie fit quo testa testaceorum III, 390, 22 s.; e terrena materie fiunt, idque quomodo III, 361, 38 ss.; igne molliuntur sed non resolvuntur III, 361, 41; flecti et findi possunt III, 46, 16 s.; igitur nec eandem naturam habent ac ossa et cartilagines, nec longe ab iis distant III, 46, 12 ss.; eandem iis naturam habent ungulæ III, 254, 48 s.; cutis et pilorum colorem sequuntur III, 46, 18 ss.; eorum colores III, 652, 9; in tenebris cernitur ac igneum apparet et splendet III, 453, 32; proxime ad ossium naturam accedunt III, 242, 40 ss.; eorum principium os est III, 243, 9; armorum munere funguntur III, 242, 51, cf. 45 s.; ideoque solidam et terrenam habent naturam III, 242, 50 s.; eorum partes eodem nomine designantur quo tota III, 243, 43, ss.; III, 242, 7; atque eatenus partibus similaribus similia sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscuntur dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideo de iis eorumque causis sermo fit, ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 4 s.; e quanam materie incrementum capiant III, 364, 29 ss.; facta sunt e terrena materie quæ necessario superiora petit III, 255, 39 ss.; in ea animalia quædam alimenti si quid est supervacanei elocant IV, 172, 50 s.; quæ in ea alimenti si quid superest elocant, capite minus piloso sunt IV, 173, 1 s.; iis caret solidungula III, 294, 17; in ea apud nomen non impenduntur residua III, 339, 52; ea habent animalia utrinque dentes non habentia, idque quare III, 236, 25

ss.; iis carentia animalia terrena non sunt natura, ideoque adipem habent, non vero sebum III, 236, 29 ss.; quædam animalia unicum tantummodo habent, idque quænam III, 254, 41 ss.; quæ unicum habent id in medio capite habent, idque quare III, 254, 44 ss.; magis naturæ consentaneum videtur solidungula unicum habere quam bisulca, idque quare III, 254, 47 ss.; quatenus e cute, quatenus ex ossibus gignantur III, 20, 49 ss.; III, 46, 36, cf. 29 s.; solus animalium tota solida habet cervus III, 20, 47 s.; III, 46, 31 s.; III, 255, 18 s.; quomodo se habeant apud reliqua animalia III, 20, 48 s.; III, 46, 28 ss.; III, 255, 20 ss.; ea solus quotannis abijcit cervus, idque ad bimatum usque III, 20, 52 s.; III, 46, 33 s.; III, 176, 42; III, 255, 19 s.; reliqua animalia ea perpetua habent III, 20, 53 s.; III, 46, 32 s.; iis caret animalia admodum minuta III, 255, 32 s.; notum non est minus animal iis præditum quam dorcas III, 255, 33 s.; nullum animal iis præditum utrinque dentes habet, idque quare III, 255, 44; quare iis careant cervæ, etiamsi eosdem dentes habeant quos cervi III, 255, 48 s.; reliquis animalibus quibus ea denegavit natura, eorum dentium omnium magnitudinem auxit, vel dentes exsertos iis tribuit III, 255, 53 ss.; e maxillis pullulantia esse videntur dentes exserti III, 256, 2 s.; per nominis translationem quibusdam animalibus non viviparis tribuuntur III, 254, 6 s.; quæ nonnullis animalibus non viviparis tribuuntur, nullo cornuum munere funguntur III, 254, 7 ss.; ad injurias propellendas vel inferendas inserviunt III, 254, 8, 13 s.; III, 286, 19 s.; IV, 258, 15; IV, 320, 30; iis prædita ea semper in capite habent III, 254, 4 s.; iis caret quæ vivipara non sunt III, 254, 5 s.; iis caret multifida, idque quare III, 254, 12 ss.; ea habent pleraque bisulca et nonnulla solidungula III, 254, 17 s., 37 s.; idque pleraque ad injurias infligendas, quædam tamen et ad propellendas III, 254, 17 ss.; quibus ea negavit natura iis dedit aliud auxilium quo se defenderent, idque quale III, 254, 19 ss.; quibus inutilia sunt ad pugnandum, iis etiam aliud auxilium dedit natura, idque quale III, 254, 26 ss.; pleraque animalia iis prædita duo habent, idque quare III, 254, 39 ss.; probantur optime in capite collocata esse III, 255, 2 ss.; quomodo partim cum cute, partim cum osse cohærent, idque quare III, 255, 22 ss.; ejus munere fungi potest manus III, 290, 41 s.; partes sunt pugnas inservientes III, 252, 35 ss.; ad robur conferunt III, 76, 10 s.; quomodo eorum ratione a maribus differant feminæ III, 76, 12 ss.; ea habent cervi, non vero cervæ, idque quare III, 252, 42 ss.; taurorum a vaccarum cornibus differunt III, 252, 45 s.; item arietum ab ovium III, 252, 46 s.; cervis et feminis et maribus æque inutilia sunt, sed maribus minus nocent III, 256, 52 s.; iis inter se certant arietes III, 148, 3°, eorum locum dentes exserti tenent IV, 320, 40 s.; quibusnam animalibus ea tribuerit natura III, 286, 17 s.; quænam animalia unicum habeant III, 20, 25 ss.; quo nullum solidungulum habet III, 20, 24 s.; quanta habeat bonasus III, 20, 41; III, 204, 40 ss.; 44; bonasorum adunca et in se invicem conversa sunt, ideoque ad injurias propellendas inutilia III, 254, 32 ss.; equicervi similia dorcadinis III, 19, 32 s.; iis caret equicerva III, 19, 26; iis partim tantummodo injurias a sese defendunt dorcades et bubali III, 254, 29 ss.; qualia habeant boves feri III, 19, 32; ea eodem modo quo aures movent boves quidam III, 46, 37 s.; qualia habere dicantur boves retro pascentes III, 248, 30 ss.; iis caret camelus III, 271, 12; id in crure habebat capra quædam III, 403, 18; cum iis nascuntur arietes Libyci III, 169, 18 s.; secundum Homerum vero agni

III, 169, 19 s.; ea habent oves Libyæ III, 169, 20; in quam Ponti parte iis careant arietes III, 169, 20 s.; eorum magnitudo et multiplex scissio cervis magis obest quam prodest III, 254, 28 s.; ea vix edunt cervi aniculi III, 176, 26 s.; bimi recta edunt III, 176, 30 s.; trimi furcata III, 176, 32; inde a quarto usque ad sextum annum semper asperiora evadunt III, 176, 32 s.; post sextum annum semper similia edunt III, 176, 34; igitur inde a sexto eorum ope distingui nequit cervorum ætas III, 176, 34 s.; seniorum cervorum semper in surrectum crescunt III, 176, 40 s.; idque quia propugnaculis carent III, 176, 37 ss.; primum quasi cule obducta apud cervos pullulant III, 176, 47 s.; aucta sole exsiccant atque percoquunt cervi III, 176, 48 s.; non oriuntur cervis qui iis nondum præditi castrantur III, 208, 21 ss.; non augentur nec tamen decidunt qui jam iis præditi exsecantur III, 208, 23 s.; sinistrum a cervo abjectum medicam quandam vim habere dicitur III, 176, 27; unde id abscondere dicuntur cervi III, 176, 25 s.; iis pice calida illitis juvatur boum podagra III, 166, 29 s.; vituli cera tepefacta quorsum velis ducere potes III, 154, 41 ss.; vituli si cera oleove vel pice illinas, minus pedibus dolet III, 154, 43 s.; iis præditi sunt vermis e quibus bombylius fit III, 94, 7; iis similem eminentiam habere dicuntur serpentes quidam circa Thebas III, 20, 45 s.; quot et qualia et ubinam sita habeat locusta III, 59, 9 ss.; item astacus III, 59, 36 ss.; ea ad latera demittit locusta secundum naturam incedens III, 148, 35; ea procul vibrat eadem fugiens III, 148, 36; iis inter se certant locustæ III, 148, 37.

Cornu cervinum; ejus suffitus fugat formicas III, 71, 6 s.; hedera ex eo enata IV, 76, 8 s.

Cornua uteri; ubinam sita sint et quomodo se habeant apud bipedes et quadrupedes oviparas III, 36, 47 s.

Cornuum filamenta; memorantur in Cassii Problem. IV, 334, 1 s.

Cornu (instrumentum musicum); quale esse debeat III, 658, 30 ss.; III, 659, 10 ss.; ea secundum ætates eligunt III, 659, 7; eorum differentia secundum eam III, 659, 8 s.; semper sonat, ideoque ei comparatur aer intus auribus impactus III, 455, 16; quæ non habent instrumenta eorum voces argutiores III, 661, 55 s.; eorum consonantia instrumentorum sonos distinctiores reddit III, 657, 29 ss.; eorum soni frequenter et continue in aerem incidentes voces obscuras faciunt III, 658, 28 ss.; eorum actura multum ad soni bonitatem confert III, 659, 1 ss.; nimis assata voces duriores faciunt III, 660, 20 ss.; crudiora, molliores III, 660, 25; fracta, flaccidos III, 662, 9 ss.; tosta, sonum magis similem habent figulino III, 659, 3.

Cornibus carentia; pumilionis speciem referunt, sed rarius quam solidungula et bisulca III, 289, 40 s.; quomodo igitur incrementum capiant III, 289, 42 s., cf. III, 22, 12; eorum lac non coagulatur III, 273, 38, cf. *Ventriculo unico prædita*.

Cornu (τὸ κέρατι καλουμένη); in eo quod ita vocant apud Indos pisciculi gignuntur qui in sicco ambulant IV, 85, 25.

Corona; cur iis sacra facientes utamur fr. 44, b; item cur in conviviis fr. 43, b; pugilibus grata est II, 35; 25; earum gratia pericula ac labores subimit, 420, 50; ea donasse fertur Clisthenes qui ei victoriam abjudicaret, 588, 8; aureas simulacrorum deorum violaceis permixtabat Dionysius, 651, 9.

Corona (ἄλκυ); reflexio circa ipsum solem III, 603, 19; de ea disseritur III, 600, 10 ss.; ejus circulus sæpe integer apparet III, 600, 15 s.; idque circa solem et

lunam et astra III, 600, 16 s.; III, 601, 26 s.; item non minus noctu quam interdiu III, 600, 18 s.; item cum circa meridiem tum circa horas pomeridianas III, 600, 18 s.; rarius tamen circa ortum et occasum III, 600, 19; ejus figura qualis III, 601, 25 s.; colore ab arcu differt, idque quare III, 603, 20 s., 35 ss.; e regione solis non sunt, idque quare III, 608, 46 s.; IV, 697, 15; nobis supra caput apparet quum in circulo meridiano est III, 587, 17 ss.; sæpius circa lunam fiunt, idque quare III, 602, 25 ss.; circa astra fisdem de causis fiunt III, 602, 27 s.; quæ virgæ appellantur III, 603, 37 ss.

Coronarii; eorum scientia voluptatem tanquam finem sectatur II, 171, 10.

Coronea; oppidum Bæotiæ IV, 98, 10; ibi talpæ nec vivere nec fodere posse feruntur IV, 98, 10 ss.

Corporea; ad ea non pertinet locus II, 286, 8.

Corpulenti; apud eos residuum, dum concoquitur, in pinguedinem convertitur III, 335, 49 s.

Corpulentum; multum cibo adsumptum sursum fertur III, 504, 38 s.; omnia putrefactioni obnoxia sunt III, 423, 28 ss., v. *Terrenum*.

Corpus (τὸ σῶμα) (*aliorum de eo opiniones*); plano sublato tollitur II, 521, 48 s.; igitur quidam planum ejus substantiam esse dicunt II, 521, 40 ss.; ea nonnulli e planis generant atque in plana dividunt, excepto tamen globo II, 393, 35 ss., v. *Plana*; eorum principia entium principia assimilant vulgus et antiqui II, 498, 17 ss., 20; ea sese extendere putant qui elementa excretionem in se invicem transire putant II, 420, 29 s.; de non sensibilibus loqui videntur Pythagorei II, 633, 4 s.; e mathematicis numeris composita esse nequeunt II, 622, 38 s.; iis speculationes adaptant Pythagorei perinde ac si e numeris arithmetice composita essent II, 622, 45 s.; duo, immo quotlibet simul essent, si plenum aliquid recipere posset, aiunt inanitas assertores II, 292, 39 s.; omne tangibile, ideoque leve vel grave esse putant inanitas assertores II, 293, 17; secundum Leucippum et Democritum figuris differunt II, 416, 52; II, 417, 22; eo non magis vacuum exstare putant Leucippus et Democritus II, 474, 50; quoddam commune omnium rerum principium esse statuit Democritus II, 277, 32; in res corpore carentes dissolvitur si corpora omni ex parte divisibilia sint, inquit atomorum assertores II, 436, 18; id simul in omni puncto dividi non posse inquit atomorum assertores II, 436, 24; id dividi in partes quæ ab eo decedunt, inquit atomorum assertores II, 436, 22. cf. II, 435, 45; ea in contactibus disjungi posse censent atomorum assertores II, 451, 11; secundum Platonem planorum copia aliis alia graviora sunt II, 412, 29; omne in plana dissolvunt et ex eo componunt nonnulli (nempe Plato) II, 411, 13 s.; eorum refutatio II, 411, 16 ss.; secundum Platonem eodem modo se habet ad id planum quo linea ad hoc II, 412, 39 s., cf. II, 411, 21 s., 45 s.; II, 412, 35; omnia ex eadem materie, et ex eisdem, nempe triangulis constare putabat Plato II, 424, 35, cf. 40, 42, 48; ea ex alto et humili construunt Platonici quidam II, 625, 1 s.; ea ex alto et humili generant idearum assertores II, 631, 48; ea ex ente et non ente (i. e. ex uno et indeterminata dyade) generant idearum assertores II, 631, 39 s.; ea forsitan ex tetrade faciunt idearum assertores II, 633, 33; nihil refert an ea ex tetrade, vel ex alio numero facias II, 633, 34; omnibus pondus et terrenam naturam tribuere videntur cum qui fabulam Atlantis commenti sunt, tum recentiores II, 399, 42.

Corpus (*ejus definitio et proprietates*); non est ro-

cabulum ambiguum, 221, 7; quidnam II, 367, 7, 9; II, 376, 27; solum perfecta est magnitudo II, 367, 24 ss.; non rite definitur id quod tres habet dimensiones, 241, 8; potest esse id quod alteratur II, 310, 29; II, 539, 19; in iis proportio invertitur, 126, 26; commune nullum est II, 442, 2; omne ali corpori quod ad quantitatem comparari potest II, 418, 32; alia contactu, alia viscositate vel alio huiusmodi affectu unum sunt II, 562, 45 ss.; ex unitatibus (μονάδων) conflare nequit II, 412, 49; est quantum continuum, 6, 46; ejus terminus communis linea vel superficies, 7, 15; constat partibus positionem ad se invicem habentibus, 7, 33; longitudine, latitudine et altitudine definitur II, 285, 49 s.; cum ipsum tum ejus motus tribus absolvitur II, 368, 23, cf. II, 367, 9; nullum punctum est II, 407, 20; altitudo finita est II, 525, 38; omne altitudinem habet III, 459, 31; quaquaversus est II, 497, 38 s.; in eo est superficies II, 288, 4; ejus terminus est planum II, 633, 14 s.; omne vel finitum vel infinitum esse debet II, 376, 1; nullum infinitum esse potest III, 519, 44 s.; infinitum exstare nequit, nec ensibile, nec cogitabile II, 279, 10 s.; II, 596, 29, cf. II, 279, 7 s.; fieri possit ut nullum exstet, si id ex planis compositum sit II, 412, 42; plano et linea prius est II, 613, 10 s.; iisque magis perfectum et magis totum quia anima præditum fieri potest II, 613, 11 s.; substantia est quia quodammodo perfectionem habet II, 613, 14 s.; iis tamen notione priora sunt linea et planum II, 613, 21; planum erit, si utriusque principia a se invicem pendeant II, 625, 10; item si utriusque materies eadem est II, 625, 28; id est quod superficie terminatur II, 279, 10; II, 596, 29; id est quod undique habet extensionem II, 279, 28; II, 596, 39; medium habet, etiamsi impar non sit, 251, 12; unumquodque quadrantem nulla est II, 625, 28; circa ea versatur mathematica II, 613, 50 ss.; iis competunt rerum mathematicarum affectus II, 632, 51 s., cf. 33 s., 41; II, 633, 6, 11 s.; omne divisibile est II, 418, 49 s.; II, 421, 26, 32, 36; II, 451, 8 s.; II, 452, 25; idque quare IV, 47, 14; trifariam vel quaquaversum divisibile est II, 520, 26; igitur si in contactibus disjungi possit, divisum erit, etiamsi nondum divisum sit II, 451, 10 s.; eodem igitur redit, utrum divisibile sit, an divisum sit atque tangat II, 451, 9 s.; omne in infinitum dividitur III, 498, 1 s.; nullum dividi poterit, si ei insint res mathematicæ II, 611, 44 s.; secundum planum dividitur II, 611, 45; si punctum dividi nequeat, et ipsum dividi non poterit II, 611, 47 s.; qua parte divisibilia sunt, ibi separari possunt II, 450, 41 s.; igitur quum omni ex parte divisibilia sint, ridiculum est neatus ponere II, 450, 40 s.; duo simul in eodem loco esse nequeunt II, 285, 51; II, 291, 34; II, 294, 8; II, 419, 44; II, 441, 5 s.; II, 442, 24 s.; II, 443, 16 s.; II, 453, 11 s.; duo quibus tertium interest se invicem tangere nequeunt III, 459, 32 ss.; inter ea intervalla non esse, probare debent qui inane esse negant II, 292, 29; inter id et inane nulla est ratio II, 295, 32 s.; ubi inani imponitur, causa non est cur potius huc vel illuc feratur vel cur feratur potius quam sistatur II, 294, 21 s.; immo necessario quiescere debet II, 294, 35 s.; inani inesse nequit, nisi tanquam pars in toto II, 294, 27 ss.; ejus partes locum occupant quæ ad terminum communem pertendunt, 7, 19; ei semper accurate respondere debet locus II, 280, 25; quodsi loco majus esset vel inane existeret, vel corpus quod suapte natura nusquam est II, 290, 28; omne loco continetur cum proprio tum communi II, 286, 27; 32, cf. II, 293, 15; si densetur minorem locum occupat, si rarefiat majorem

II, 407, 21 ss.; substantiæ dicuntur II, 521, 34; maxime substantia est II, 498, 37; nihilo minus superficiebus et lineis et punctis et monadibus terminatur, nec sine iis esse potest II, 498, 15 ss.; igitur minus quam superficies substantia esse videtur II, 498, 13, 25 s., v. *Solidum*; manifestissime ad substantias pertinere videntur II, 538, 41; eorum terminos magis quam ipsa ad substantias pertinere censent nonnulli II, 539, 2 ss.; separabile est ideoque substantia et causa II, 603, 4 s.; vel simplicia vel composita sunt II, 368, 24; II, 372, 22; quænam simplicia II, 368, 25 s.; eo non caret humidum III, 459, 34; nec madidum III, 459, 34 s.; idem continuum modo liquidum, modo concretum est II, 451, 15 s.; idque nec divisione et compositione ut putant atomorum assertores II, 451, 17; nec conversione et tactu, ut putat Democritus II, 451, 17 s.; sed similiter totum modo liquidum modo concretum est II, 451, 21 s.; omne vel elementum est, vel ex elementis constat II, 418, 45 s.; II, 412, 26 s.; II, 421, 35 s.; eorum causa ex qua sunt elementa II, 264, 44; II, 515, 35; quænam sint eorum elementa II, 516, 36 ss.; ad sensibilia pertinet II, 47, 51; una cum eo tollitur sensus, 11, 47; sensibile est II, 168, 52; non sensibile exstare nequit II, 441, 31 s.; omne tactile est III, 474, 26; ejus differentia, quatenus corpus est tactiles sunt ac elementa determinant, idque quænam III, 460, 17 ss.; probatur simplex tactum habere non posse III, 475, 8 ss., cf. III, 474, 24 s.; nec in universum omne quod animal non est III, 475, 29 s.; a corpore afficitur II, 446, 28; aliud ex alio fieri potest II, 415, 24 s.; fieri non posse probatur, ut omnino ex nullo alio corpore prægresso fiat II, 415, 26; omne genitum esse nequit, nisi exstet vacuum segregatum II, 415, 21; nullum extra cælum vel exstare vel factum esse posse probatur, nec simplex, nec mixtum, nec sensibile, nec cogitabile, nec naturaliter, nec præter naturam II, 377, 36 ss.; II, 378, 33, ss.; II, 382, 10 ss.; minus majori facilius corrumpitur II, 419, 30, 33; majus eo corrumpitur quod in minora dissolvitur II, 419, 31 s.; magni eadem materies quæ parvi II, 298, 2, cf. 6, 20; semper propter proprias differentias aliud esse quam reliqua corpora dicitur II, 416, 38; eorum differentia numero finitæ sunt, idque quare II, 416, 40, cf. III, 417, 9; non omnia gravitatem vel omnia levitatem habent II, 369, 34; materies est II, 551, 3; II, 613, 17 s.; eorum materies sunt calidum et frigidum, siccum et humidum III, 529, 23 s.; non de subjecto prædicatur, sed subjectum et materies est III, 444, 27 s.; in eo est calidum ut affectus II, 288, 32; e lævi et aspero compositum non est II, 625, 44 s.; æquale vel inæquale dicitur, 9, 14; omne durum vel molle sit necesse est, idque quare III, 615, 1 s.; non omne elixabile est III, 613, 1 s.; robustissima diffingit tonitru II, 399, 37 s.; omnia colorem participant III, 477, 12; exstare colore et pondere carens, nec omnino sensibile, si sensibilia in infinitum dividi possent III, 488, 9 ss.; ei proprium est coloratum esse tanquam in alio, 227, 32; 228, 9; ei non proprium est ut coloratum sit, quum nec quod magis corpus proprium sit ut magis coloretur, nec quod minus ut minus, 233, 50; ei minus proprium est quam superficiem ut coloratum sit, indeque ei non proprium est ut coloratum sit, sive superficies proprium sit, sive non, 233, 38; quidnam de eo significet album, 183, 7, 38, 52; 184, 12, 14, 19; ei album non admiscretur III, 451, 52, cf. II, 452, 15; quod pondus aut levitatem habet elementorum aliquid est II, 419, 50; quod motus impetu caret immobile et mathematicum corpus est II, 419, 51; nonnulla mole minora et

tamen graviora sunt II, 425, 6 s., 14 s., cf. 37; de iis eorumque affectibus et motibus agit scientia naturalis II, 367, 2 s.; natura constant II, 367, 5; in quo loco quiescit, ibi etiam moveri potest II, 420, 1; in quo vi quiescit, ibi movetur præter naturam; in quo non vi, ibi movetur secundum naturam II, 420, 2 s.; in primis quærere aliqui solent cur naturaliter alia sursum, alia deorsum, alia modo sursum, modo deorsum ferantur II, 427, 1 ss.; manifesto vel vi et præter naturam moventur vel secundum naturam II, 461, 6; non diducuntur etiamsi unumquodque ad suum locum feratur II, 465, 47 ss.; idque quia elementa in se invicem transeunt II, 465, 49 s.; mutantur quia (circularis) latio duplex est II, 465, 52 s.; quia vero mutantur nullo loco statim manere possunt II, 465, 53 s.; duabus de causis celerius vel tardius feruntur, idque quasnam II, 295, 13 ss., cf. *Lata et At' ov*; ejus partes pertinent ad res quæ per accidens moventur etiamsi per se moveri possint II, 289, 13; eo moto quod eo continetur per accidens movetur II, 331, 31; eorum præcipuæ differentiæ secundum affectus et opera et potentias sunt III, 423, 23.

Corpus (*quatenus animalibus competit*); quidnam sit et quænam sit ejus causa, exponitur in libris *de Partibus animalium* III, 395, 1 ss.; pars animalis est, 485, 49; 623, 50; id e contrariis mixtum esse aiunt qui animam harmoniæ assimilant III, 438, 48; cum universum, tum omnes ejus partes alicujus gratia sunt III, 222, 39 s.; igitur instrumentum est III, 222, 39; igitur hujus modi esse et ex hujus modi constare debet per necessitatem ex suppositione III, 222, 41 s.; unumquodque propriam speciem ac formam habere videtur III, 438, 38 s.; ejus partes aliquatenus cuncto animali priores sunt, aliquatenus non, idque quare II, 549, 12 ss.; ejus partes principales una cum cuncto animali sunt II, 549, 15 ss.; ejus principio inesse debet vitæ causa et anima sentiens III, 277, 20 ss.; totius materies sunt partes dissimilares III, 319, 10 s.; quæ in eo inveniuntur vel secundum naturam sunt, idque pars seu similis sive dissimilares, vel præter naturam III, 334, 6 ss.; ad id non pertinent quæcunque in eo existerint IV, 138, 44; eorum materies aer et aqua sunt III, 220, 34 s.; non omnia eo prædita vel animalia vel eorum partes sunt III, 224, 30 ss.; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 21 ss.; distractum et bipartitum est, sed in unicam principium convergit III, 264, 11 s., cf. 33 ss.; ei competunt superius et inferius, antérieur et posterius, dextrum et sinistrum III, 264, 12 ss.; duplex est, dextrum atque sinistrum III, 244, 50 s.; substantiæ sunt III, 444, 20; idque compositæ III, 444, 25; iis necessario aliquid ultimum esse debet III, 480, 6 s.; sine eo exstare nequeunt principia quorum actio corporalis est III, 351, 45 s.; potentia est III, 455, 21 s.; ei admisceri nequit incorporeum, 251, 20; a calido humido, frigido et sicco pendent reliqui eorum affectus III, 228, 43 ss.; ejus dispositio in primis pendet ab aeris ambientis temperamento et a rebus quæ adsumentur, in primis ab aqua III, 397, 43 ss.; ei alimentum misceri non dicimus II, 451, 50 s.; eorum incrementum fit ex iis quæ jam adsunt, 410, 14; in eo continetur manus ut pars in toto II, 289, 33; secundum id movetur manus II, 289, 35; cum ipsius, tum ejus partium figura determinantur genera animalium quæ similitudinem habent III, 226, 23 ss.; partibus constat quæ secundum proportionem augeri debent, 567, 22; si non solum quantitate, sed etiam qualitate præter proportionem augeatur, in aliis animalis spe-

ciem abit, 567, 27; singulis ejus partibus erga totum nullum competit jus II, 152, 38; quæritur an inter animæ partes eadem intercedat ratio ac inter ejus II, 13, 28; ejus partes resolutæ dextrorsum moventur, ubi eos sinistrorsum impellere volumus II, 14, 3; ejus perversi motus oculis patent II, 14, 6; pondere incumbente in terram vergunt III, 289, 16 s.; in quænam membra maxima dividatur III, 8, 23 s.; antequam membris distinctum sit in corde gignitur sanguis III, 52, 17 ss.; propter naturam eo aliquo modo affecti nascimur, 616, 37; omnes ejus motus excretorii vel assumptivi vel depulsiões, vel tractiones sunt II, 335, 35; ejus principium non est jecur, idque quare III, 259, 12 ss.; in eo idem est visus quod mens in anima II, 5, 16; non sessilia et generationi obnoxia animam et intellectum habere nequeunt, nisi sensu prædita sint III, 476, 16 ss., 21 s.; interitus vero expertia ea habere possunt, etiamsi sensu careant III, 474, 18 ss.; quibus simplex est necessario sensu carent III, 474, 7 s., cf. 23 s.; III, 475, 8 ss.

Corpus (*quomodo ad animam se habeat*): animæ causa exstat II, 174, 11; bene se habet ubi animam non impedit quominus munere suo fungatur II, 174, 12 ss.; alicujus muneris plenioris gratia exstat, nempe animæ III, 228, 5 s., 8; eo melior est anima III, 344, 29; eo magis animalis pars dicenda est anima, 547, 47; anima non est III, 444, 26; non id quod animam abiecit, sed quod eam habet potentia vivit III, 445, 16 ss.; anima egressa dissipatur ac putrescit III, 443, 40 s.; igitur animam continere potest III, 443, 38 s.; id potius continet anima III, 443, 39 s.; quod ex eo unum faciat cum anima, nemo dicere valet II, 610, 49 s.; facit autem causa movens II, 610, 51; eo tanquam instrumento uti debet anima III, 438, 40 ss.; ab anima afficitur atque movetur III, 438, 32 s.; hinc quodlibet quælibet anima subire nequit ut Pythagorei fabulantur III, 438, 36 ss., cf. III, 447 11 s.; perperam igitur plerique qui de anima disserere nihil de eo determinarunt III, 438, 27 ss., 34 ss.; III, 447, 9 ss.; particulare se habet ad universale, ut anima particularis ad universalem II, 551, 6 s.; animæ propria res est II, 230, 9 s.; ejus bonum ab animæ bono separari requirit II, 230, 10; animæ causa exstat, *ibid.*; animæ instrumentum congenitum est II, 230, 12; ergo inter id et animam nec communio nec amicitia nec iustitia exstare potest II, 230, 8; II, 231, 13; eodem modo se habet ad animam ut servus ad dominum et instrumentum ad artem vel artificem II, 230, 7; II, 231, 13; ei comparatur terebrum II, 231, 1; ei predest anima, sed cum eo amicitiam non colit II, 100, 31; ad id se habet anima, ut tyrannus ad subditum II, 100, 30; animæ actus atque perfectio non est III, 447, 4 s.; ei idem confert quod animæ, 487, 43; eo mutabilior anima II, 161, 3; ab anima differt, 620, 24; generatione præcedit animam, 620, 27; ejus cura præcedere debet animæ intellectusque curam, 620, 32; 626, 52; ejus cura animæ gratia fit, 620, 35; ejus curam insequitur appetitus cura, 620, 34; cum ipsum, tum ejus partes anima posteriores sunt II, 549, 9 ss.; in ejus partes tanquam materiam non dividitur substantia animalis, sed cunctum animal II, 549, 11; etiamsi eo nihil patiamur, dummodo in anima motus sit, tempus elapsum esse arbitramur II, 300, 22 s.; animalium elementis divinius est III, 352, 1 ss.; animalium eo nobilior est quo nobiliores sunt ipsæ III, 352, 3 ss.; ab eo separabilis est mens III, 352, 19 ss.; ejus labor intellectui obest, 627, 51; animæ imperare videri posset apud homines pravos vel prave affectos, 486, 1; ei utile est quod ab anima

regitur, 486, 7; id immutat animi impetus vel venerea cupido II, 79, 12; affectu: a passionibus animæ IV, 1, 5; ei formæ similes superveniunt animæ facultatibus IV, 6, 48 s.; ejus et animæ affectus secum invicem communicare videntur IV, 6, 30 s.; ejus forma immutata immutat animam IV, 6, 32 s.; ea sequuntur animæ et mentes IV, 1, 1; quæ ab eo pendent cupidines rationis expertes sunt 335, 24; non id est quod voluptatem sentit II, 118, 37; non omnes ejus voluptates spectat temperantia II, 36, 11; totum non spectat tactus intemperanti proprius II, 36, 52; ejus pudorem velari dixit Alcidas, 389, 21; ei potius insunt pudor et rerum terribilium metus II, 51, 37; affectuum subiectum est II, 569, 25 s.

Corpus (*de ejus virtutibus, vitis, variis muneribus etc.*); ejus vexationes misericordiam movent, 359, 9; ejus virtus non est pars totius virtutis II, 193, 27; ejus vitia quatenus interdum voluntaria ac reprehendenda sint II, 30, 36, 40; ejus virtutes pertinent ad bona de quibus maxima contentio fit II, 241, 28 s.; naturaliter bonæ sunt II, 241, 30; nonnullis noxiæ, idque quibusnam II, 241, 31 s.; quanta earum possessio optima II, 242, 36; quanta mala II, 242, 38; ejus virtutes bonum sunt, 323, 41; id ad virtutem exercendam ineptum reddunt artes et opera illiberalia, 625, 19, 21; 636, 1; eorum tantummodo virtutibus præmia statuta esse, reprehendit Isocrates, 402, 30; cur ejus certaminibus præmia antiqui posuerint, sapientiæ vero nullum IV, 271, 17 ss.; ejus curam gerere jubet lex II, 154, 47; ei potius noxii quam utiles sunt ludi II, 123, 10; ejus speciei et incremento nocet athletarum habitus et victus ratio, 627, 6, 40, 45; qualia ea reddat agricultura, 636, 1; id nec artificum corpori simile, nec ad negotia bellica vel civilia ineptum reddere debet musica, 631, 21; ea reipublicæ offerre debent pauperes, idque quando, 420, 20; 456, 4; eo alii subservire pudori est, 356, 20; maxime viget inde ab anno XXX usque ad XXXV, 366, 1; sanitatem appetit II, 191, 15; id conservat sanitas, 412, 34; modo sanum est, modo ægrotat idem manens, ideoque alteratur II, 440, 18 s.; id curando melius nobis paramus, sed non omnium præstantissimum, nisi natura adjuvemur II, 141, 6 ss.; quænam ei utilia sint, 414, 7; 456, 37, 39; per somnum relaxatur II, 390, 8; bene dispositis salubria sunt vere salubria, morbidis alia quædam II, 29, 14; item amara, dulcia, gravia, calida, cetera II, 29, 15; quæritur an æque potentia ægrotum ac potentia sanum sit III, 562, 27; sanitatis secundum habitum et formam materies est, morbi vero secundum privationem et interitum præter naturam II, 562, 29 ss.; id novisse oportet qui id curare velit II, 13, 18; ejus cognitioni magnam dant operam medici argutissimi II, 13, 20; malo præditus parum cibi et aquam assumere debet, non vero cibos simpliciter bonos II, 160, 51 ss.; convalescentium inopia caloris naturalis laborat III, 423, 48 s.; item excrementis abundat III, 423, 51 s.; si quis diceret, ei tanta præbenda esse quanta medicina, aut medicinx peritus jubet, nihil amplius diceret II, 66, 34; sanari dicitur, quando ejus pars sanatur II, 307, 41, cf. II, 597, 30; ejus partes oculus et pectus II, 307, 42; universo sani esse non possumus, nisi partes sanæ sint II, 241, 13; causa materialis sanationis est II, 602, 38; medicinale vocatur, idque quomodo II, 541, 40 s.; non sensu proprio medicinale vocatur II, 221, 1; firmæ valetudinis plura errata citra interitum patiuntur, 598, 46; morbosa ne parvos quidem errores ferre possunt, 596, 49; quare quæ mediocriter

se habent et sæpe laborent et facilius inde se expediant IV, 147, 12 ss.; ejus temperamentum excessu temperiei distortetur IV, 190, 43 ss.; a sudore et transpiratione refrigeratur IV, 286, 10 s.; quare non levetur nisi sudaverit IV, 122, 46 ss.; IV, 286, 20 ss.; ea dissolvunt calor et æstus IV, 307, 38; ex eo modo calidum, modo frigidum effluit, idque quare IV, 253, 40 ss.; hieme quasi terra vaporem emittit IV, 286, 15 s.; vaporem proprium semper emittit qui proximum aerem tepelacit IV, 149, 46 s.; cur æstate quam hieme frigidiora sint IV, 286, 8 ss.; humidiora et effeminatiora sæpius generant feminas quam compacta, idque quare III, 397, 4 ss.; contracto cubare quare melius sit et a multis medicis præcipiatur IV, 151, 33 ss.; eo qui inale affecti sunt, gratia egent, 358, 2; ejus magnitudo lactis copiam confert III, 54, 26; magnitudinem quidem habere debent, sed quæ facile conspicienda, sit 463, 13; magnitudine modum excedentia, aut parvitate deficientia, qualia esse debeant IV, 14, 39 ss.; nostrum rotundum potius quam directum est IV, 145, 6 s.; robustum oculo carens graviter fallitur II, 75, 18; simulac vero mentem adeptus est, agendo excelsit II, 75, 21; æque ac ea mores motibus dijudicantur II, 50, 48; unicum habent pulli gallinarum monstrosi III, 402, 33 s.; idque quare III, 402, 14 s.; nostrum quæ respiciunt signa, eorum multa non eveniunt III, 514, 46 s.; idque quando III, 514, 43 ss.; e totius figura petuntur signa physiognomonica IV, 3, 13; eo recto esse fortis signum IV, 4, 36; item iracundi IV, 5, 52 s.; contracto et attrito adulatoris signum IV, 13, 40 s.; consident, ignavi IV, 418; album misto rubore et purum ingeniosi signum est IV, 5, 10; rubescens impudentis IV, 5, 26.

Corpus commune; id non quæsiere antiqui II, 600, 19 s. Corpus compositum; ex elementis constat II, 498, 9; ei competit motus mixtus II, 368, 29; movetur secundum id quod prævalet II, 368, 29 s., 33; II, 369, 7; eorum materies calidum, frigidum, humidum et siccum sunt III, 228, 41 s., cf. III, 232, 18 ss.; quæ circa medium universi sunt ex omnibus elementis constant II, 462, 40 s.; II, 463, 2, 16 s.

Corpus continuum; fieri non poterit, si cuique elemento peculiarem tribuas figuram II, 422, 8.

(Corpora dissecta recens; memorantur in Cassii Problem. IV, 333, 17).

Corpora (quæ) feruntur; numero novem sunt IV, 193, 46, cf. *Feruntur* (quæ).

Corpus finitum; ejus potentia ad finitum se extendit II, 402, 44; omne ab alio finito corpore tollitur II, 253, 18.

Corpus infinitum; sensibile exstare non posse probatur II, 279, 51 ss. II, 372, 5 ss., cf. II, 597, 1 s.; exstare videtur, si id quod extra cælum est, infinitum sit II, 278, 6; exstabit, si exstet vacuum et locus infinitus II, 278, 10; actu exstare nequit II, 281, 21 s. II, 282, 27; II, 283, 45, cf. II, 278, 47, s.; II, 279, 27 ss.; II, 596, 15 s.; non necessarium est, ne sistatur generatio II, 284, 22; vel simile vel dissimilare esse debet II, 376, 2; ejus pondus necessario infinitum esse probatur II, 374, 30; idque sive commensurabilia sint pondera, sive incommensurabilia II, 374, 50 ss.; sive æqualia, sive inæqualia sint pondera corporis finiti et infiniti II, 375, 12 ss.; in eo plura alla infinita a se invicem separata inesse nequeunt II, 253, 33 ss.; si dissimilare est, ex speciebus numero finitis vel infinitis constare debet II, 376, 3; probatur non ex numero infinitis speciebus constare posse II, 376, 4 ss.; nec ex numero finitis II, 376, 11 ss.; probatur simile esse non posse II, 376, 30 ss.

Corpora inseparabilia; ea assumere scientiis mathematicis et multis aliis sensui patentibus vel omnium consensu stabilitis contrarium est II, 417, 11, cf. II, 418, 29; II, 419, 28; ea necessario assumere debent qui elementa transfiguratione in se invicem transire putant II, 420, 46 s.; exstare nequeunt III, 488, 19; eorum assertoribus adstipulari videntur qui res sensibiles in partes insensibiles dividi posse censent III, 438, 17 ss.; infinita esse censet Democritus III, 433, 30, cf. *Atom.*

Corpora inseparabilia globosa; ea animam et intellectum esse censet Democritus III, 433, 31, 35; III, 435, 2 s. 5 s.; his calidum et intellectum assimilant Democritus III, 539, 8 s., 12 s.; idque quia omnia maxime pervadunt et reliquas movent res dum et ipsa moventur III, 433, 35 ss.; multa in aere esse censet idem III, 539, 12 s.; eorum e corpore exitum mortem putat esse idem III, 539, 20 s.; secundum Democritum corpus nostrum motu suo, quia nunquam quiescunt, movent et secum attrahunt III, 437, 16 ss.; querendum est a Democrito, an etiam quietem faciant III, 437, 18 s.; dummodo quantitatem servant, alia parte movere, alia moveri poterunt, etiamsi puncta evaderent III, 440, 33 s.; ab his eodem moveri videtur anima ac a numero si eorum sententiam probes qui animam numero assimilent III, 441, 9 ss.; igitur nequaquam a monadibus magnis aut a monadibus quæ feruntur differre videntur III, 441, 11 ss.; necessario animal movetur eo quod et ipsa moventur III, 441, 53 s.

Corpus majus; celerius fertur proprio motu, cum alias, tum in rebus quæ circulo moventur II, 398, 15 ss.

Corpus mathematicum; in loco non est II, 419, 52 s.; igitur nihil ex eo fit II, 420, 4; queritur an substantiæ sint, necne II, 498, 2 ss.

Corpus minimum; non exstat III, 676, 8 s.

Corpus naturale; omnium consensu substantiæ sunt II, 553, 6; sine eo esse nequit corpus II, 382, 38; reliquorum principia sunt III, 444, 21; partim vitam habent, partim ea carent III, 444, 22; secundum additionem dicuntur II, 411, 31 s.; igitur omnia quæ in mathematicis fieri nequeunt, in his quoque non possunt, non tamen omnia vice versa II, 411, 28 ss.; qui lineas inseparabiles esse statuunt multa de his referunt quæ fieri nequeunt II, 411, 26 s.; multa his insunt quæ rebus indivisibilibus non competunt, e. gr. an sit aliquid indivisibile II, 411, 32 ss.; vel gravitatem, vel levitatem habent II, 412, 48; semper necessarium est id motum habere II, 376, 10; omnia motus principium habent II, 419, 1; cuique competit motus proprius II, 416, 10; omnia per se mobilia sunt II, 368, 11; quæ secundum affectus mutantur, etiam incremento et decremento obnoxia sunt II, 370, 30 ss.; excessu se invicem superant III, 525, 11 s.; ea e numeris faciunt Pythagorei II, 633, 2.

Corpus necessarium; ejus initium os, ejus terminus anus III, 533, 5 ss.; ejus terminus est anus III, 258, 27 s.; jus medium apud omnia animalia, excepto homine, occupare conatur cor III, 258, 25 ss.; ejus partes non sunt membra III, 258, 28 ss.

Corpora perfecta; probabile his competere ante et retro, supra et infra, dextrum et sinistrum II, 390, 36.

Corpus potentia; ex eo maxime fit corpus actu II, 415, 27; semper aliud corpus actu est II, 415, 28.

Corpus primum; ad id pertinet figura prima II, 393, 47; ea semper in infinito et vacuo moveri putant Leucippus et Democritus II, 413, 25.

Corpora quæ partis rationem obtinent; omnia secundum definitionem quaquaversum sunt II, 361, 1 ss.; ad id quod propinquum est, tactu finiuntur II, 368, 3.

Corpus sanum; quale esse debeat, interdum non recte discernunt in medicina, 615, 37.

Corpora sensibilia; vel nonnulla vel omnia pondus habent II, 281, 3; II, 411, 43; II, 597, 19; omnia in loco sunt II, 281, 9; II, 377, 40; II, 597, 3 s.; extra cælum nullum exstat II, 377, 40; his subest materies communis non separabilis II, 454, 19 ss., cf. II, 458, 33; his alii unum, alii duo, alii tres, alii quatuor tanquam materiem subjiciunt II, 453, 39 ss.; sine his ortus et interitus competere nequeunt rebus quæ natura constant II, 453, 37 ss.; omnia e quatuor elementis constant, nec pluribus nec paucioribus II, 458, 47 s.; omne activam vel passivam facultatem habet, vel utramque II, 377, 33; igitur infinitum esse nequit II, 377, 34.

Corpora similaria; v. *Similaria*.

Corpus simplex; quænam II, 260, 37; natura constant, *ibid.*; dicuntur substantiæ II, 521, 33 s.; his competit motus simplex et vice versa II, 368, 28, 31; II, 371, 12; II, 376, 8; II, 413, 1 ss.; II, 414, 24 s.; unicuique unicuique naturaliter competit motus simplex II, 368, 37; II, 369, 49; his propria est latitudo recta II, 369, 4, 49; extra cælum nec exstare nec factum esse posse probatur, nec naturaliter nec præter naturam II, 382, 13; unicuique est motus simplex, multis vero præter naturam II, 413, 7 s.; naturaliter manent ibi quorsum naturaliter feruntur II, 413, 11; vi manent quorsum vi feruntur II, 413, 10; eorum numerus necessario finitus est idque quomodo II, 375, 10 ss.; II, 376, 7; II, 382, 20 s.; sine his exstare nequeunt mixta II, 382, 23, cf. *Elementa*.

Corpora solida; cur ea visus non penetret, vox vero IV, 184, 27 ss., cf. *Solidum*.

Corpus sonum efficiens; cum aere continuum est II, 336, 30.

Corporis bona, habitus, materies, virtutes et vitia; v. *Bona, Habitus, Materies, Virtutes et Vicia corporis*.

Corpori et animæ communia munera; ubi de his sermo fiet, etiam disseremus de instrumento quo motum secundum locum ciet appetitus, idque quia corporale est III, 473, 13 s.; ad ea pertinere videntur præcipua animalium munera, cum communia, tum quæ nonnullis propria sunt III, 476, 7 ss.; alia eorum omnibus vivis communia sunt, alia quibusdam animalibus propria III, 476, 12 s.; quare corpori et animæ communia sint III, 476, 24 ss.; enumerantur præcipua III, 476, 9 ss., 15 ss.; motus ea spectantes non voluntarii vocantur III, 525, 31 ss., v. *Munera*.

Corpuscula; quædam oblonga et alba, aliaque fusca et maculis respersa in corporis alveo habent cancri III, 61, 35 ss.; quædam arenacea ad genituram pertinentia habet locusta mas, idque ubinam III, 60, 52 ss.; duo circa excrementi exitum appensa habent piscium cartilagineorum quorundam mares III, 79, 10 ss.

Corpuscula alba; in pectoris carne habet locusta mas III, 60, 43 ss.; similia sunt hæc et colore et concrectione sepiarum proboscideibus III, 60, 45 s.; involuta sunt quo modo buccini papaver III, 60, 46 s.; incipiunt ab acetabulis quas in ultimis pedibus habent III, 60, 47 s.; ea insequitur alius anfractus isque qualis III, 60, 51 s., cf. *Anfractus*.

Corpuscula nigra; aspera ab intestino deorsum (i. e. versus ostium testæ) extenditur apud cochleam III, 63, 37 s.; his similia corpuscula, sed minus nigra inveniuntur apud testudines III, 63, 38 s., cf. III, 655, 1; ejusmodi corpuscula etiam habent cochleæ marinæ, sed minora minores III, 63, 39 s.; supra habent omnes erinacei marini, eaque ab origine dentium suspensa III, 65, 13, 48 s.; III, 279, 48 ss.; amara sunt et non

- esculentia III, 65, 49; ejusmodi corpuscula multa alia animalia habent, nempe testudines, rubetæ, ranæ, turbinata et mollusca III, 65, 50 ss., cf. III, 57, 21 s.; III, 63, 37 ss.; quomodo eorum ratione a reliquis erinaceis differant Toronæi III, 65, 28 ss., cf. *Capillamenta*, *Pilis similia* et *Branchiæ*.
- Corpuscula rubra; duo apud mollusca cum mares tum feminas subjacent partibus mammis similia III, 57, 6, cf. III, 63, 34 s.; item inter capillamenta apud loli-ginem feminam III, 92, 53.
- Correctiones translationum (μυλίσματα); quænam fr. 126, b.
- Correctores (εὐθνοί); pertinent ad magistratus necessarios quibus peritia et fide opus est, 599, 24, 25, 42; rationes ab aliis magistratibus repetunt, 599, 43; quibusnam aliis nominibus designentur, 599, 45; magistratus Athenienses fr. 243, a; ab iis differunt logistæ fr. 243, b.
- Corrigendi facultates (ἱκανοθώσεις); quibus multæ vel magnæ sunt, confidunt, 354, 52.
- Corrigere propinquos; junculum est, 337, 14.
- Corrugari; quare quæ multum temporis in aqua maduerunt corrugentur IV, 238, 6 ss.
- Corrumpentia (φθαρτικά); ex iis argumentari licet de problematibus particularibus, 203, 44.
- Corrumpentia et generantia; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 36; ex iis dijudicantur quæstiones an duæ res numero idem sint, necne, 255, 18.
- Corruptela (διαρροπή); malum est II, 572, 19 s.; igitur nulla in rebus æternis est II, 572, 19.
- Corruptibile (τὸ φθαρτόν); necessario et generatum est II, 387, 47; nec æternum esse potest II, 387, 11; II, 338, 29 ss.; et alterationi obnoxium est II, 389, 8; fieri potest ut aliquando non corrumpatur, simpliciter vero non potest, 197, 20; quatenus eorum sit demonstratio et scientia simpliciter sic dicta, 129, 14; ut exemplum citatur, 83, 23; 115, 20; quot modis dicatur II, 385, 2 ss.; II, 386, 31 ss.; ita interdum vocamus id quod facile corrumpitur II, 385, 7, v. *Interitui obnoxium*.
- Corruptio (φθορά); species motus, 23, 8; 190, 27; ei contraria generatio, 23, 32; uniuscujusque rei in contrarium fit vel in intermedium II, 206, 7; si substantiæ est dissolutio, corrumpi est substantiam dissolvi et corruptorie dissolutorie, 258, 24; substantiæ dissolutio est, si corruptorium est dissolutorium, 258, 26; ut exemplum citatur, 53, 34, v. *Interitus*.
- Corruptorium (φθαρτικόν); si est dissolutorium, corrumpi est dissolvi, 211, 40.
- Corsica (Κύρος); inter majores insulas memoratur III, 630, 7.
- Cortex; pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss.; corpus simile, naturale vero III, 618, 51; dissimulare corpus III, 623, 11; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 23 ss.; ejus diversitates IV, 26, 33 ss.; similis est cuti animalis IV, 23, 1; ei comparanda sunt fila araneorum III, 194, 39; unde nascantur IV, 25, 4; sub ea fructus quarundam arborum nascuntur IV, 22, 37 s.; arborum quando desiccantur nigrescunt IV, 40, 18; ad tingendum inser-viunt III, 647, 21.
- Coruma* (ἡ Πώμα versio græca); ibi solum plantatio post caniculæ stellæ ortum fit IV, 29, 3.
- Corus; ad Favonium pertinet III, 589, 33 s.; Zephyro-rum is est qui ab occasu solstitiali fiat III, 632, 27; Olympias a nonnullis dicitur, ab aliis Sciron, ab aliis Iapex III, 589, 1; III, 632, 28; IV, 45, 45 s.; inter eum et Septentrionem medius Thracias III, 589, 8; III, 632, 32 s.; contrarius est Vulturno III, 589, 1; in eos trans-eunt Etesiae ad occasum habitantibus ex Aparctiis III, 590, 40 ss.; maxime alios ventos sedant, idque quare III, 590, 1 ss.; maxime sereni sunt, idque quare III, 590, 3, 29 ss.; nisi tamen frigidi sint III, 590, 7 ss.; sicci sunt III, 590, 18; grandines affert III, 590, 21 s.; item fulgura III, 590, 30 s.; eo flante procellæ fiunt III, 590, 36 s.
- Coruscans color (τὸ σπλῆον); nihil aliud est nisi luminis continuitas et densitas III, 645, 46 s.
- Corvus; avis palmipes et natatilis est III, 152, 10 ss.; ciconiam magnitudine æquat, sed ejus crura breviora sunt III, 152, 11 s.; Ægyptii minores quam Græci III, 169, 24; quinam ejus color III, 152, 13; arboribus insidet, *ibid.*; unica avis palmipes est quæ in arbo-ribus niduletur III, 152, 14; mas feminam non deserit et vice versa fr. 175, a; ingluvie carens inferiorem gulæ partem amplam habet III, 34, 16; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 54 s.; quot ova pariat III, 109, 46 s.; III, 187, 34; viginti dies incubat III, 109, 47; pullos e nido ejicit III, 109, 48; frigida tempe-stale albescit III, 49, 7 ss.; jam conspectus est albus III, 425, 32 s.; non mutat colorem IV, 161, 50; eorum quoque pennæ postremo in flavum mutantur colorem III, 654, 11; in parvis regionibus, vel ubi parum ali-menti suppetit, bini tantum adesse solent III, 187, 30 s.; in ejusmodi regionibus pullos, quam primum volare valent, non solum e nido, sed et e tota regione expel-lunt III, 187, 31 ss.; inebriantur et ita capiuntur fr. 65, a; de ejus siti fr. 188, b; quo tempore Medii militæ peregrini Pharsali interierunt, defecerunt Athenis et circa Peloponnesum III, 187, 35 ss.; igitur sensum ha-bere videntur quo sibi invicem rerum eventa signifi-cant III, 187, 37 s.; præcipue in urbibus vivunt III, 186, 1 s.; semper conspiciuntur nec latitant III, 186, 2 s.; duo tantum Crannone Thessaliæ urbe esse fe-runtur IV, 98, 17 ss.; duo semper circa templum Jovis in Pædasia sunt, quorum alter colli anteriorem partem albam habet IV, 101, 22 s.; robustum et durum rostrum habent itemque aves iis similes III, 253, 40 s.; sæpe rostris conjungi videntur III, 381, 51 s.; hinc nonnulli eos ore coire putant, idque quinam III, 381, 46 ss.; avium iis similium genus castum est, idque quare III, 4, 17 s.; quomodo tempestatem futuram significant fr. 159, b; æsaloni bellum infert III, 174, 17; vulpi vero ami-cus est atque ei opem fert, ubi vulneratur III, 174, 16 ss.; tauro et asino bellum infert, idque quomodo III, 173, 40 s.; persequuntur et vincunt aquilam cujus alæ nigri maculis distinctæ sunt III, 188, 10 s.; ei bellum infert milvus, idque quomodo et quare III, 173, 19 ss., v. *Milvus*; remedium contra venenum *toxicum* apud Celtas appellatum reperisse narratur IV, 89, 1 ss.; ad eos referuntur qui nasum inde a fronte aduncum habent IV, 11, 3 ss.; item qui oculis splendidis sunt IV, 12, 48 s.; multis modis non di-citur, etiamsi cum avis tum animal dici possit, 183, 20; tanquam exemplum citatur, 42, 43; 44, 37; 45, 13; 47, 13; 57, 35; 60, 30; 93, 41.
- Corvos (fuge ad); proverbii origo fr. 258, a.
- Corvo similes aves; nec fecundæ, nec in venerem pro-clives sunt III, 382, 6 s.; nihilo minus earum coitus jam conspectus est III, 382, 7 s.; æque ac reliquæ aves uterum et ova ad septimum transversum habent III, 382, 11 s.; rostro conjunguntur omnes III, 382, 1 s.; iis accensendæ sunt monedulæ III, 382, 2 s.
- Corybantis Cretensis filius; Apo'lo fr. 348, b.
- Corycium specus; id describentes III, 627, 23 s.
- Corycus; eo ludens comparatur Philammoni, 399, 44; 460, 3.

Corydali; v. *Alaudæ*.

Coryza; cur eam non pro numine habeamus IV, 281, 11 ss., cf. *Destillationes*.

Cos; ibi Pamphila prima e bombylii filis texere docuit III, 94, 13; quomodo ibi sublata sit democratia, 570, 22.

Cosa flumen; quid apud id Pythagoræ evenierit fr. 69, 8.

Cosmi eorum qui ita vocantur apud Cretenses magistratus Lacedæmoniorum ephoris respondet, 515, 29; decem numero erant, 515, 31; quæ mala ephoris insunt, his quoque sunt, 516, 3; iis vero deest quod ephoris inest reipublicæ utile, 516, 5; quomodo creentur, vel e quibusnam, 516, 4, 9; ex iis qui hoc magistratu functi sunt, creantur senatores, 516, 9; in bello imperium obeunt, 515, 34; eorum decreta suffragio comprobatur concio, 515, 36; propter insulam situm remotum iis non æque ac ephoris datur occasio e magistratu quæstum faciendi, 516, 16; ut quæ circa hunc magistratum male ordinata sunt, corrigant Cretenses, utitur remedio, dominio magis quam reipublicæ convenienti, 516, 18; eos sæpe efficiunt coitione facta nonnulli aut e collegis aut e privatis, 516, 20; iis etiam licet ante tempus abdicare se magistratu, 516, 21; præstaret, si earum res lege ordinatæ essent, 516, 22; sæpe potentes, ubi penas dare nolunt, eorum magistratum penitus abolent, 516, 25.

κόσμος; v. *Modestus*.

Cosmopæia; Empedoclis citatur II, 266, 25.

κόσμος ab eo nomen mutuatur omne pulchrum quum dicatur *κοσμοῦν* III, 635, 41 ss., ceterum v. *Mundus*.

Cossi; iis vescitur certhius III, 184, 37.

Costæ; a spina dorsi pendent III, 45, 11 s.; iis impositum est pectoris os III, 45, 13; partim coeunt, partim non, idque quænam III, 45, 14; quinam earum sit usus III, 241, 48 ss.; concludendi gratia adsunt III, 668, 29 s.; utrinque octo III, 11, 44; superioris atque inferioris trunci partis communes sunt III, 11, 43 ss.; septem habere dicuntur Ligures quidam III, 11, 45 s.; iis non cinctus est venter, idque quare III, 292, 41; circa eas plurimi sunt nervi III, 44, 15; cum iis continuantur meatus venarum et arteriarum III, 667, 51; inquirendum est quomodo a ventriculo profisciscantur, vel quo pacto inde fiat attractio III, 667, 52 s.; versus eas carnosius est septum transversum III, 268, 37 ss.; idque quare III, 268, 49 ss.; quia medio pectore inter se conjunguntur, hominum mammæ distinctæ sunt III, 291, 48 s.; undenam venulæ unamquamque earum adeant III, 41, 22 s.; quot habeant serpentes III, 33, 33 s.; eodem modo se habent apud pisces atque apud chæmæleonem, idque quomodo III, 25, 35 s.; validæ et magnæ fortis signum IV, 4, 37; item validi animi IV, 9, 43; item iracundi IV, 5, 53; bene solutæ, ingeniosi IV, 5, 9; infirmæ, molles IV, 9, 45 s.

κόστος; IV, 150, 22.

Cottabi; cur eos Geloni miserit Ænesidemus, 339, 54.

Cotti; exiqui pisces fluviatiles sunt III, 70, 3 s.; saxa subire solent III, 70, 5; quomodo capiantur III, 70, 5 ss.

Coturnices; aves graves sunt III, 179, 38 s.; III, 180, 53 s.; graves ac volandi imperitæ sunt III, 157, 30, 32; igitur clamantes volant quia laborant III, 157, 33; et ingluviem habent et inferiorem gulæ partem amplam III, 34, 29 ss., cf. 17; apud eas longe ab ingluvie distat gulæ pars ampla III, 34, 32 s.; fel ad intestina porrectum habent III, 30, 54 s.; non hibernantur sed abeunt III, 157, 23; ubi huc appulerint, si serenum cæ-

lum sit aut Aquilonium, per paria conjunguntur et bene habent III, 157, 27 ss.; ubi vero Auster fiat, moleste ferunt III, 157, 29 s.; igitur eas Austrina tempestas persequuntur aucupes III, 157, 31; ubi huc appellant, duce carent III, 157, 33, s.; ubi vero hinc abeunt, ducibus utuntur, idque quibusnam avibus III, 157, 35 ss.; eas noctu ad iter evocat cychramus III, 157, 36 s.; cychrami voce audita, eas abituras esse sciunt aucupes III, 157, 37 ss.; gruibus debiliores sunt, ideoque et vere et autumnio ante eas migrationem inchoant III, 157, 5 s.; quoniam igitur mense abeant III, 157, 8 s.; videntur quædam earum remanere in locis apricis III, 157, 24 s.; humi nidificant III, 180, 51 s.; idque quomodo III, 104, 3 s.; fr. 174, a; in arboribus non considunt, sed humi III, 180, 53 s.; eodem modo quo gallinæ incubant, idque quoniam III, 179, 46 ss.; non in eodem loco pariunt atque incubant, idque quare III, 179, 48 ss.; admodum in venerem proclives sunt III, 180, 46 s.; indeque sæpe in venatorum capitibus considunt III, 180, 47 s.; eodem modo quo perdices certo quodam anni tempore maris se invicem ineunt III, 180, 21 ss., cf. *Aves graves*; pugnant vocem edunt III, 73, 5; in earum genere soli mares canunt III, 73, 11 s.; ellehorum et hyoseyamum edere possunt IV, 27, 13 (in versione tantum *græca hoc legitur*); alba quædam facta est III, 633, 1; observarunt accipitrem ejus cor non devorasse III, 181, 47; signa physiognomica ex earum pennis IV, 3, 32.

Coturnices lacustres angustis pedibus præditæ (ἐν τοῖς ὀρνυγας τοῖς στενὸπόδας τῶν ἰκτινίων. *Leg. videtur*: δὲ νῦν τοῖς στεγανόποδας; monente Gesnero *De Actibus*, p. 317, 22); ad eas referuntur quibus digiti pedum constricti sunt IV, 9, 14 s.

Cotyledones; v. *Acetabula*.

Cotys Thrax; milites cogebat, 647, 23, 30; suadente Iphicrate subditos soli partem sibi exemplam conscrere jussit, 647, 25; frumentum inde redundans ad emporia exportavit ac vendidit, 647, 27; primum frustra a Perinthiis pecuniam mutuam petierat, 647, 29; a Perinthiis petiit cives ad oppida quædam custodienda, 647, 31; hos cives captos detinens Perinthios coegit pecuniam sibi dare quam antea recusaverant, 647, 35; cur ab eo defecerit Adamas, 581, 39; cur eum interfecerint Parrho et Heraclides, 581, 38.

Coxa (ἰσχίον); ubinam sita III, 13, 4; eas non habent omnia animalia III, 18, 33; ad eam usque extenditur spina dorsi III, 44, 43 s., cf. III, 45, 19; post eam veniunt acetabulum et crurum ossa III, 45, 19 s.; quomodo se habeat vena quæ ex utroque rene ad eam tendit III, 16, 49 ss.; III, 43, 2 ss.; ad utramque tendunt vena magna et aorta post scissuram atque in ejus os se inserunt III, 42, 46 ss.; ss.; quoniam eas trajiciant venæ secundum Polybium III, 39, 38 s.; quasnam iis dolentibus incidere soleant venas secundum eundem III, 39, 40 ss.; quiescit toto crure moto III, 517, 34 s.; earum flexuræ opposita est genuum flexura III, 18, 31 s.; igitur eas opposito modo flectunt homines et animalia iis prædita III, 18, 32; eas flectunt infantes repentes III, 310, 41; in posteriorem partem inclinant homines admodum procures, humero in anteriorem partem vergente III, 308, 50 s.; si ad eam declinaverit matrix, concipere nequit III, 211, 12 ss.; quibus magna, iis sursum retracta est sura, quibus parva iis demissa est III, 12, 25 ss.; stricta, fortis signum IV, 4, 42; quomodo se habeat apud homines et quadrupedes III, 300, 14 ss.; III, 313, 7; eam apud eodem statim acquuntur crura III, 300, 16, cf. III, 313, 7 s.; earum attractio probat vesicam equi locum mutasse III, 167,

16; qualem habeant aves et ubinam sitam III, 26, 47 ss.; avium femori similis est III, 309, 11; III, 313, 1 s., 4; et sub ventre porrecta III, 300, 12 s., 21 s., III, 313, 9 s., cf. III, 316, 4 s.; idque quare III, 316, 3; ei supposita sunt crura, idque quare III, 300, 22 ss.; III 313, 10 s.

Coxæ et scapulæ; flecti debent progredientibus animalibus, si non flectuntur crura III, 313, 22 ss., cf. III, 310, 37 ss.

Crabrones (ἀσπρίνη); insecta favigantia gregalia sunt III, 194, 50 ss.; pertinent ad insecta, immo ad animalia perosissima III, 193, 37 ss.; ei simile est genus apum oblongum III, 96, 37 s.; III, 196, 39; etsi cum vespa et ape cognati sint, iis tamen nullum commune inditum est nomen III, 67, 7 ss.; iis similis est tenthredo III, 203, 13; apibus cognati sunt III, 388, 19 s.; nihil tamen divini habent III, 388, 21 s.; quatenus igitur eorum generatio apum similis sit III, 388, 18 ss.; magis varium habent colorem quam apes III, 426, 21 s., idque quia voraciores sunt III, 426, 19 s.; eorum vermes aluntur et manifesto sterces habent III, 93, 49 s.; III, 98, 28 s.; eorum nymphae nec cibum sumunt, nec amplius sterces habent III, 93, 51 s., v. et *Nympha*; eorum favi multo elegantiores sunt quam vesparum III, 98, 22 s.; in eorum cellulis e regione forluræ invenitur quasi mellis gutta III, 98, 31 s.; quatenus eorum favis similes sint favi apum operariorum oblongarum III, 196, 50 ss.; quibusnam rebus vescantur III, 202, 27 ss.; quare circa fimeta versentur III, 202, 29 s.; habent etiam duces III, 202, 33; quantum eos magnitudine superent duces III, 202, 35 ss.; nidum contra terram faciunt, idque quomodo III, 202, 33 ss.; examina non emittunt III, 202, 40 s.; juniores postquam nati sunt eodem loco manent et nidum majorem faciunt, idque quomodo III, 202, 41 ss.; cibum non eponunt III, 202, 45 s.; hieme latitant III, 202, 46 s.; plurimi tamen moriuntur, etsi non constet, an omnes III, 202, 47 s.; si qui a nido aberrarint, sibi eligunt novum regem et novum nidum faciunt, idque quomodo III, 202, 50 ss.; de eorum coitu nihil constat, nec unde eorum soboles oriatur III, 203, 4 s.; omnes aculeum habere videntur III, 203, 8 s.

Crabronum duces; crabrones suos majori portione superant quam vesparum matricem apumque reges vespas et apes III, 202, 34 ss.; semper intus manent III, 202, 37 s.; uno plures in eodem nido non occurrunt III, 202, 48 s.; novi eliguntur a crabronibus qui a nido aberrarunt, idque quomodo III, 202, 50 ss.; novi cum crabronibus novum condunt nidum, idque quomodo III, 203, 2 s.; non plane constat an aculeum habeant, necne III, 203, 8 s.

κραύλας v. *Crapula*.

Crambe; ita nonnulli vocant brassicam III, 93, 32 s.

Crambides (?); e brassica fiunt III, 94, 18 s.

Crangones (αἱ κραγγόνες); genus squillarum III, 58, 18; quot, quales et ubinam sitos habeat pedes III, 58, 40 ss.; utrinque pinnas in cauda habet III, 58, 48 s.; pars caudæ earum pinnis interjecta spinosa et lata est III, 58, 49 s.

Crannon; urbs Thessaliæ, ubi duo tantum corvi esse feruntur, idque quales IV, 98, 17 ss.

Crapula (κραύλας); quid sit IV, 131, 23 s.; magis confluat quam temulentia IV, 131, 25; cur eam magis sentiant meracius bibentes quam qui merum ex toto IV, 127, 20 ss.; IV, 132, 25 s.; cur eam sedet brassica IV 131, 4 ss.; cur de ea vulgus dicat « vinum vino solvi » III, 294, 4 ss.; in iis penitus enervantur nonnulli atra bili laborantes IV, 130, 5 s.

Cras; ad id perveniri potest, si a tempore futuro semper dematur tempus definitum II, 594, 7 ss.

Crassities; ea crescere incipiunt animalia, ubi justam longitudinem ac latitudinem attigerint III, 51, 31 s.

Crassitudo (τὸ πᾶχος); in quantitate consistere potest III, 670, 26 ss.

Crassitudo nimia; eandem facultatem habet ac tenuitas nimia (quod ad concoctionem attinet) III, 417, 38 ss.

Crassi homines (οἱ παχέες); cur admodum rigeant IV, 155, 22 ss.

Crassum; ad siccum pertinet II, 455, 19 s.; id est quod ex magnis partibus constat II, 417, 51 s.; densum est ex opinione eorum qui unicum tantum elementum esse statuant II, 417, 49.

Crassum et tenue; tactus contrarietates sunt II, 455, 51. Crastonia; prope Bisaltarum regionem IV, 97, 27; in ea capti lepores duo jecora habere dicuntur IV, 97, 27 ss.; locus ibi est in quem quodcumque animal ingresum fuerit perit IV, 97, 29; templum ibi Bacchi in quo mira accidunt IV, 97, 31.

Cratæus; cur in Archelaum conspiraverit, 581, 24; ei filiam in matrimonium non dedit, etiamsi pollicitus esset, 581, 26; una cum eo adversus Archelaum conspiravit Hellanocrates, idque quare, 581, 34 ss.

Crates; quænam circa comordiam innovaverit, 460, 43. Crates; per eas penetrans sol efficit circulos IV, 194, 49 ss.

Crathis; fluvius circa Thurium oppidum IV, 106, 28; hominum in eo lavantium capillos flavos reddit IV, 106, 29 s.

Cratylus; ejus a puero familiaris fuit Plato II, 477, 28 s.; quidnam de eo dixerit Æschines, 406, 30; summum locum inter principii contradictionis. obrectatores obtinet II, 510, 14; qua in re Heraclitum reprehenderit II, 510, 16; nihil dici posse perhibens digitum tantum movebat II, 510, 14 s.; ne semel quidem nos in eundem fluvium intrare posse asserebat II, 510, 17. Crauros; ita vocantur duo summi morbi, idque quales III 165, 37 ss. v. *Caput*, *Alvi fluxus*, *Struma*.

κραύλας v. 476, 4.

Creator (ὁ δημιουργός); potius statuendum est ab eo aliquid secedere ad semen efficiendum quam a materie III, 332, 43 s.; fabro comparatur III, 332, 44.

Credere et non credere an simul eundem licet? 302, 44; quomodo solvendum sit hoc sophisma, 302, 49.

Credibile; id a non credibili disingueri nequeunt qui earum rerum rationem reddere conantur de quibus meliora testimonia habemus quam rationem II, 347, 39 ss.

Creditores, iis licet debitorem dimittere II, 103, 50; iis plerique comparant benefactores II, 109, 41; eorum interitum cupiunt debitores II, 109, 42; de debitorum salute solliciti sunt II, 109, 43; debitores non diligunt, sed recuperationis gratia eorum salutem cupiunt II, 110, 2; quomodo iis Chii persolverint debitam pecuniam mutuum quam civitati numerare jusserant debitores, 642, 36.

Cremabile (καυστόν); esse potest, etiamsi non cremetur II, 343, 51; ea cremat flamma, non aqua fervens III, 232, 37 ss.; ea quod vehementius cremat calidius dicitur III, 232, 28; simulac ab igne tangitur, ab eo in suam substantiam convertitur II, 443, 50; adesse debet antequam cremetur II, 343, 41; dicitur juxta potentiam III, 619, 8 s.; quænam sint III, 621, 46 ss.; ea videntur esse quæ in cinerem rediguntur III, 622, 23 ss.; eorum alia flammabilia, alia non III, 622, 28 s.; nonnulla in carbonem redigi possunt III, 622, 29; per se non comburitur sine igne III, 450, 51 ss.

Cremandi vim habens (τὸ καυστικόν); adesse debet antequam cremat II, 342, 42.

Cremastra (κρεμάστρα); quatenus ei comparari possit ancora, 398, 23.

Cremys (κρέμυς) piscis; lapidem in capite habet fr. 176, b, v. *Chromis*.

Creon; eo agnito, Hæmon in *Antigone* cunctatur, nec facinus in eum perpetrat, 468, 19.

Crepitaculum; v. *Archytas*.

Crepitus; eum edit omne quod finditur IV, 179, 1; cur eum aliqua subito edant, e. g. arcæ IV, 179, 37 ss.; rerum conglutinarum quando fieri soleant IV, 113, 7 s.

Crepitus ventris; v. *Flatus*.

Crescentia; adjectione fiunt II, 257, 34; quæritur an eorum locus etiam crescat II, 286, 22 s.

Cresphontes; Euripidis citatur, 468, 24.

Creta; inter maximas insulas enumeratur III, 630, 7; ibi populi nigrae fructus ferre dicuntur IV, 85, 22; ibi caprae silvestres vulneratae dictamnium quærunt III, 177, 25 s.; IV, 76, 1 ss.; circa eam pingues sunt gobi et saxatiles pisces omnes III, 158, 19 s.; in ea lupi, ursi, viperae et similes ferae nullae nasci dicuntur, idque quare IV, 88, 15 ss.; ibi equas non ab admissariis separant, idque quare III, 121, 37 ss.; ibi Subsolanus Hellespontias vocatur IV, 45, 22; ibi nata est Minerva fr. 349, a; ex ea fugit Dædalus IV, 87, 21; cur eam sive centum sive nonaginta urbes habere dixerit Homerus fr. 132, b; 133, a; in eam Lycii Lacedæmone coloniam deduxerunt, 515, 11; ita naturaliter facta et sita videtur, ut Græciæ imperet, 515, 15; nec a Peloponneso, nec ab Asia longe distat, 515, 18; in ea commoratus est Lycurgus Charilli regis tutelam fugiens, 515, 9; ibi auctore Minoe ab agricolis distincti sunt milites, 611, 36, 38; ibi jam Minois tempore fiebant convictus publici, 611, 40; in ea consueverunt Atheniensium liberi mercenariam vitam agentes fr. 254, a; ibi educatio et leges pleraque bellum spectant, 603, 8; ibi legis lator convictibus quæ possessiones spectant communia reddidit, 501, 46; ibi servi ab exercitiis et armorum possessione interdiciuntur, 502, 16; ibi sese exercitavit Onomacritus, 519, 22; bellum externum nuper in eam illatum, 516, 38.

Cretensis; de quo fabula narratur amoris fortitudinem debebat II, 209, 15.

Cretenses; εὐκράσιων dicunt quod reliqui εὐδαίε, 479, 44; ἱ (π) pyrrhichen prylin vocant fr. 265, b; cum Atheniensibus nonnullis Delphos missi, hiñc id Iapygiam deinde in Thraciam ierunt, ubi Bottiæ dicti sunt fr. 254, a; eorum legum lator cives bonos ac legibus obedientes reddere conatur II, 13, 7; eorum agros colunt Periæci, 515, 25; quare nunquam ab iis desceverint Periæci, 511, 13; 516, 36; convictus non *phiditia*, sed *andria* vocant, 515, 28; apud eos convictus melius ordinati sunt quam apud Lacedæmonios, 515, 17, 38, 52; regiam potestatem sustulerunt, 515, 34; cum nullo imperio externo quidquam commune habent, 516, 37.

Cretensium respublica; ejus auctor Minos, 515, 14; merito laudatur, 516, 48; 518, 27; eam plerisque in rebus imitata esse videtur Lacedæmoniorum respublica, 515, 3; ejus ordinatio eadem quæ Lacedæmonii, 515, 23, 28; pauca quædam non deteriora habet quam Lacedæmoniorum respublica, sed plurima minus exulta, 515, 1; eam vigentem invenerunt Lycii Lacedæmone coloniam in Cretam deducetes, 515, 11; aliquid habet quo ad rempublicam rite ordinatam accedit, revera tamen non respublica est, sed dominium, 516, 27, 31;

eam servat natura loci, 516, 35; ejus infirmitatem patefecit bellum nuper in insulam illatum, 516, 39; vel ad optimam reipublicæ formam, vel ad suæ ipsius propositum exigi potest, 511, 1; ei multis in rebus similes sunt Carthaginiensium et Lacedæmoniorum respublicæ, 516, 45; a reliquis multum differt, *ibid.*; ei quoque obijci possunt quæ Carthaginiensium reipublicæ obijciuntur, 517, 12.

Creticum mare; contiguum Siculo III, 630, 25; illi ex altera parte Ægyptum, Pamphylum et Syrium, ex altera Ægæum et Myrtoum contigua sunt III, 630, 26 s.

Crex; longicursus avis est III, 300, 33 s.; igitur digitum posteriorem minorem habet quam reliquæ aves, *ibid.*; inauspicata avis est III, 184, 28; quinam sint ejus mores III, 184, 27 s.; ululæ, merulæ et chlorioni inimicus est III, 173, 45 s.; et his avibus ipsis et earum pullis noxam infert III, 173, 47.

Cribrum; ex eo nihil effluit, nisi tollatur fr. 207, b.; cur si quis per id solem deficientem aspiciet, splendores in terra lunulas efficiant IV, 196, 41 ss.

Crimen (τὸ ἐγκλημα); vel privatum, vel commune respiciunt, et vel invitum fecisse perhibent vel sponte, idque sive consulto, sive per affectum, 341, 4; ea interdum denegant, dum facta agnoscunt, 341, 10; iis qui repugnant, injuria illata, latent, 338, 20; loci ad id dissolvendum, 401, 19 ss.; cum ad dissolvendum, tum ad inferendum conferre potest, si signa (σύμβολα) commemorantur, 405, 3; ad id inferendum quinam loci artificiosissimi et iniquissimi, 405, 7; id in deteriore partem deflectere debet accusator, 405, 13; in meliorem defendens, 405, 14; id defendens initio dissolvere debet et quare, 403, 16, 18; id in peroratione inferre debet accusator et quare, 403, 16, 20; quænam relinquenda sint defensori, quænam exponenda et solvenda, 451, 16; ea si confiteatur defendens res suas justiores ac magis legitimas esse ostendere debet defensor, 451, 39.

Criminatio (ἐκβολή); quomodo facienda sit, docebant rhetores Aristotelis æquales, 310, 18; fieri solent ubi amicitia utile spectantes non eadem conditione contrahuntur ac dissolvuntur II, 102, 29, 39; non fiunt in amicitia quæ bonum spectat II, 102, 12; II, 103, 12; nec admodum frequenter in amicitia quæ jucundum spectat, idque quare II, 102, 17; inprimis vero amicitia utile spectantur propria sunt II, 102, 8, 20; iis patent qui soluta pecunia promissa non solvunt II, 104, 39, 44; iis obnoxii non sunt qui sine pacto sui causa officia præstant II, 104, 47; quibusnam ansam dare soleat bonorum communitas, 500, 23; æque in Platonis republica occurrent ac in reliquis civitatibus, 502, 23.

Crinitæ stellæ; v. *Cometæ proprie sic dicti*.

Crispi; cur magna ex parte simiores sint IV, 283, 31 ss.

Crispitudine pilorum (σπλόττης); eo constat quod pili intorquentur quia ob debilitatem facile flectuntur III, 420, 49 s.; poni potest eam inde pendere quod pili fumosam, i. e. siccam et calidam exhalationem continent quæ duplici eoque contrario motu impellitur III, 420, 46 ss.; poni etiam potest eam inde pendere, quod parum humoris sed multum terrem continent indeque ab aere ambiente exsiccati contrahuntur III, 420, 51 ss.; igitur contractio esset quam ob humoris copiam afficit aeris ambientis calor III, 421, 1 ss.; veluti blæsitus est IV, 191, 14, v. *Pili crispi*.

Crista (λόφος); quibusdam animalibus peculiaris est III, 1, 37 s.; eam non habent omnes aves III, 27, 44; excepto gallo gallinacco, apud omnes aves ea præditas e pennis exsurgit III, 27, 45 s.; aliarum avium dissi-

mitem habet gallus gallinaceus, eamque qualem III, 27, 46 s.; puniceam habet tyrannus III, 151, 5; eam habet alterum auladarum genus III, 186, 10, cf. 12.

Grithis; Homeri mater fr. 26, b.

Critias; adversus eum Solonis elegiis usus est Solon, 344, 6; eum hortatus est Solon, ut patri obediret, 344, 9; ejus res gestas pauci norunt, 405, 32.

Critias; ejus de anima sententia III, 435, 34 s.; quomodo ejus opinio ab Hippone redarguatur III, 435, 32 s.

Critici dies; v. *Dies critici*.

κρόκαι αὶ καλούμεναι v. IV, 65, 34, v. *Umbilici*.

Crocodilus; quadrupes ovipara est III, 18, 18 s.; III, 30, 16 ss.; III, 35, 11; III, 345, 46 ss.; igitur admodum parvum lienem habet III, 30, 15 s.; item testes intus sitos habet III, 35, 9, cf. *Quadrupedes oviparæ*: quadrupes ovipara est et cavernas incolit III, 316, 23 s.; III, 317, 10, cf. *Quadrupedes oviparæ cavernas incolentes*; pedestre animal est, sed ex aqua victum petit III, 2, 32; colore fere niger est III, 26, 12 s.; corporis aspritudine ei similis est chamæleo III, 26, 3 s.; ambo (fluvialis et terrestris) ad quadrupedes oviparas pertinent III, 32, 50 s.; igitur eodem modo se habent eorum ventriculus ac intestina quo apud quadrupedes utrinque dentatas III, 32, 48 ss.; simplicemque et unicum ventriculum habet III, 32, 52 s.; squarrosius accensendi sunt III, 544, 13 ss.; igitur in sicco periant III, 544, 17; dormiunt ore emerso III, 544, 17 ss.; quomodo crura flectat III, 18, 19 ss.; ejus cum trochilo amicitiam enarrat Herodotus II, 221, 35; in ejus os trochilus involare dicitur IV, 76, 18 ss.; quomodo ejus dentes expurget trochilus III, 177, 44 ss.; collum movet, exeunte ex ejus ore trochilo, ne eum mordeat III, 177, 47 s.; eorum ova IV, 219, 35; eos alit Nilus et Indus fr. 213, b; in quadam Ægypti provincia deus habetur, 649, 3; quomodo Cleomeni quendam ejus puerum devorans, occasionem suppeditavit pecuniam a sacerdotibus exigendi, *ibid.*; iis nonnullis in locis cibum subministrant sacerdotes Ægyptii III, 172, 52 ss.

Crocodilus fluvialis; in Ægypto gignitur III, 25, 19; describitur III, 25, 27 ss.; sanguine præditum animal est, sed ad nullum genus maximum pertinet III, 29, 38 ss.; pedestres sunt atque aerem recipiunt III, 146, 33 ss.; si aliquandiu non respirent, suffocantur III, 146, 38 s.; nihilo minus si ab aqua separentur vivere nequeunt III, 146, 34 s.; squarrosa atque ideo sanguine prædita animalia sunt III, 160, 1 s.; eorum squarrosissimis duriores evadunt III, 295, 47 ss.; quadantenus et terrestris et aquatilis est III, 295, 15 s.; hinc linguam non habere videtur, sed solummodo ejus locum, idque quare III, 295, 16 s.; verum gustum non habet, sed alimentorum suavitatem solummodo deglutiens gulæ tensione percipit III, 295, 27 ss.; gustu proprie sic dicto caret III, 295, 32 s.; etiamsi pedestres sint piscium more vivunt III, 251, 9; ideoque parum articulatam habent linguam III, 251, 10 s.; aliquid ad linguæ eorum mutilationem dispositio maxillarum confert III, 251, 1 s.; solus inter animalia movet maxillam superiorem III, 10, 33 s.; III, 45, 7 s.; III, 251, 3 ss.; maxillam inferiorem immobilem habet, eique adhærentem linguam III, 251, 3 s.; quare superiori adhærere non debebat eorum lingua III, 251, 6 s.; superiorem maxillam infra, inferiorem vero supra habere videntur III, 251, 4 s., 8; fere eodem modo quo illi linguam dispositam habent pisces nonnulli III, 25, 27 ss.; III, 250, 41; manibus caret III, 296, 26; pedes perexiguos et ad prehendum et retinendum inutiles habet III, 296, 18 s., 27; igitur apud eum os quoque pedum ma-

numque munere fungitur III, 296, 20 s., 24 s., 37 s.; ei magis opus ut retineat quam ut mordeat et secet III, 296, 25 s.; hinc maxillam superiorem movet, non vero inferiorem III, 296, 17 s., 27 s., 38 s.; in aqua male, extra eam vero acutissime videt III, 25, 30 s.; interdiu in terra degit, noctu vero in aqua, idque quare III, 25, 31 ss.; quattuor gelidissimis mensibus latent atque tunc nihil esitant III, 160, 3 s.; ubinam pariat atque prolem educat III, 146, 39 s.; in terra parit III, 103, 1 ss.; quot et qualia ova pariat III, 103, 5 ss.; ovis per sexaginta dies incubat III, 103, 7; longævus est III, 103, 8; e minimo ovo maximum fit animal III, 103, 8 ss.; ejus pulli pro portione ovorum magnitudini respondent III, 103, 10; septemdecim cubitorum magnitudinem explet III, 103, 11; quidam asserunt eum per totam vitam crescere III, 103, 11 s.; serpens ei similis in Papho conspectus est insula fr. 171, b.

Crocodilus terrestris; in terra parit III, 103, 1 ss.

Crocus; dulcis odoris exemplar est III, 457, 2 s.; de ejus copia in Peloriade Siciliæ promontorio IV, 95, 9 ss.; ejus pretium ignorabant hujus promontorii incolæ IV, 95, 10 ss.; ex eo sunt Rhodiaceæ ollulæ fr. 66, a.

Cresus; metalla ab eo culta IV, 83, 2; oraculum quo ei prædicatur se magnum imperium eversurum esse, 391, 13; ejus frater Adramytus fr. 275, b.

κρόμμυον; nominis etymologia IV, 218, 25 ss., v. *Cepe*. **Κρόνια** Saturnalia, Thebis celebrata fr. 27, a.

Κρόνος sive **Χρόνος** ejus filius Jupiter III, 641, 36 s., v. *Saturnus*.

Crotones (οἱ κρότωνες); e gramine gignuntur III, 94, 47. **Crotone;** Alcæonidis patria III, 134, 31; III, 376, 9 s.; II, 475, 52 s.; ibi et Metaponti eodem die conspectus est Pythagoras fr. 69, a.

Crotoniatæ; quomodo Sybaritas vicerint fr. 289, a; Pythagoram Apollinem Hyperboræum vocant fr. 69, a.

Crotoniensis ager; ejus pars Macalla a Philoctete Sybaritis data IV, 94, 7 s.

Cruciatu; eos fugimus II, 154, 9 s.

Cruditas (ὠμότης); incoctionis species est III, 611, 16; contrarium maturationalis III, 612, 19 s.; incoctio alimentum quod fructuum involucri continetur III, 612, 20 s.; aut spiritiosa est, aut aquosa aut pertinet ad res ex utroque constantes III, 612, 21 s.; imperfectio quædam est III, 612, 24; multifariam dicitur III, 612, 31 ss.; in carne obvia causa est cur apud convalescentes nascentur cani III, 423, 52 s.

Crudivora (ὠμοφάγοι); animalibus vescuntur III, 172, 42; reliquis omnibus animalibus infesta sunt, iisque reliqua omnia III, 172, 41; iis accensendus est lupus III, 173, 37; item circus III, 173, 40; item aquila III, 173, 50; item leones et thoes III, 174, 35; item accipitres III, 181, 45.

Cruda; cur alia cibo idonea sint eorum quæ terra gignit IV, 214, 38 ss.; eorum succus tenuis et frigidus est potius quam calidus atque esu et potu inutilis III, 612, 29 s.

Crura proprie sic dicta (κνήμιν); quidnam III, 12, 23; ubinam situm III, 13, 5; carnosa habet homo III, 20, 10; III, 293, 34 s.; tenuiora sunt feminis III, 76, 5; quænam ad ea deveniant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 4; quænam ea trajiciant venæ secundum Polybum III, 39, 39, cur iis minus fatigemur quam femoribus IV, 148, 9 ss.; cur iis ascendentes laboremur IV, 147, 32 ss.; articulata et nervosa validum animum indicant, ad masculinum genus referuntur IV, 9, 20 s., tenuia et nervosa libidinosi signum, ad aves referuntur IV, 9, 22, ss.; plena et quasi disrupta turpis et imprudentis signum IV, 9, 24 s.

Crus (σκάλος); inter membra recensetur III, 1, 11; pertinent ad maxima corporis membra III, 8, 25; alterum membrum duplex III, 12, 21; quoniam ejus partes III, 12, 21 ss.; unum est II, 519, 14; sed minus quam femur aut tibia II, 519, 22; iis partim constant gressillum ac pedestrium animalium membra dependentia III, 298, 35; duo habent aves et homines III, 298, 26; ejus ossa post coxam veniunt III, 45, 19 s.; eadem artus (καλὴν) vocantur III, 45, 21 s.; femoribus ac tibiis insunt III, 45, 20; eorum partes sunt malleoli III, 45, 22; cum iis continuantur pedum ossa III, 45, 23 s.; apud homines et quadrupedes statim coxas sequuntur III, 300, 16; III, 313, 7 s.; cur rotunda sint IV, 201, 15 ss.; triangulum æquicrurum referunt III, 311, 1 s.; brachiis respondent III, 12, 5 s.; in posteriori talum habent omnia iis prædita III, 20, 23 s.; oneri sustentando inserviunt III, 248, 37 s.; quo pondus sustinetur necessario recta esse debent III, 310, 28 s.; igitur perpendiculari comparanda sunt III, 310, 29; progrediens vero subterfendit III, 310, 29 ss.; longa esse debent, quia superior moles magna est III, 310, 44 s.; igitur necessario flecti debent incedentibus III, 310, 45 s., cf. 23 s., 51 s.; III, 313, 22 ss.; toto moto quiescit coxa III, 517, 34 ss.; hominibus motus cardines sunt III, 307, 4; quomodo ea flectat homo III, 18, 27 s.; quare ea anteriora versus ac in convexum flectat homo III, 313, 32 ss.; apud hominem anteriora versus flectuntur III, 13, 5 s.; igitur eorum flexuræ convexitas apud eum brachiorum convexitati respondet III, 13, 11 s.; eorum articulationes semper contrario modo flectuntur quam brachia quæ iis pro portione respondent, idque quare III, 315, 1 ss.; ea in convexum flectit homo III, 304, 17 s., 20 s.; III, 313, 30; III, 314, 6, 47; in concavum vero aves III, 304, 18, cf. III, 313, 32; ea introrsum flectit homo, aves vero exteriora versus III, 298, 27 s.; ea secundum naturam movent homines, quadrupedes viviparæ et aves III, 313, 35 s.; III, 314, 4 s.; nec omnia in convexum, nec omnia in concavum flectit ulla quadrupes III, 18, 28 s.; III, 314, 42 s., cf. 35 s.; nisi flectantur progredientibus, coxæ et scapulæ flecti debent III, 313, 22 ss., cf. III, 310, 37 ss.; progredientium animalium vel in genibus vel in flexura flecti debent III, 310, 31 s., cf. III, 313, 22 s.; ea in flexura flexerit, si quod animal genibus carens progredieretur III, 310, 32 s.; fieri potest incensus, etiamsi non flectantur III, 310, 37 s.; ad eorum flexuram usque extenditur venter cum apud aves tum apud homines et quadrupedes III, 298, 44 ss.; insequens homini progredienti primum flecti, deinde extendi debet, manente in extensione crure progressio III, 313, 40 ss.; si ea moverent aliqui dorsa sibi invicem apprimentes, eodem modo moverentur ac membra, si iis superius ac commune deesset motus principium III, 524, 31 ss.; locus circa ea tertius ad signa physiognomonica IV, 15, 9; parva, ignavi signum IV, 4, 51; carnosa complexa et colligata, solidi IV, 5, 13; item circa malleolos crassa, rotunda IV, 5, 16 s.; Item longa IV, 5, 18.

Crura (animalium secundum ea differentia); ossea et nervosa et carno destituta sunt apud omnia animalia pedibus prædita, excepto homine III, 20, 4 ss.; IV, 167, 50 s.; IV, 168, 1; senibus exsucca sunt IV, 305, 16; carnosa habet homo III, 293, 33 s., 49 s.; carne vero vacua reliqua animalia iis prædita omnia III, 293, 35 s.; III, 300, 25 ss.; idque vel nervosa, vel ossea, vel spinosa III, 293, 36 s.; dura habent quadrupedes III, 294, 3; corum alime- tum

in caudam impendit natura apud quadrupedes III, 294, 5 ss.; igitur eorum ratione longe ab homine differunt quadrupedes III, 293, 28 s.; nervosa sunt III, 323, 11; naturaliter inter ea suspensum est pudendum virile III, 323, 8 s.; per coitum intenduntur III, 323, 9 s.; sæpius intumescunt mulieribus prægnantibus feminam gerentibus III, 138, 48; anterioribus et posterioribus interpositus est venter (apud quadrupedes) III, 292, 25 s.; quomodo se habeant eorum venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 37, 51 ss.; quomodo secundum Polybium III, 69, 39 ss., 46 ss.; quoniam ea percurrant venæ ad pedes tendentes III, 43, 14 s.; ea resolvi accidunt III, 662, 26; quibus animalibus longa sunt, ea alvum humidam habere solent III, 209, 4 ss.; eorum qui multum ambulant impleri videntur IV, 144, 34 ss.; eorum gracilitas aliquid ad fecunditatem et salacitatem confert, cum apud gallinas, tum apud homines, idque quare III, 371, 53 ss.; distorta comparantur apio, 399, 44; 400, 6; eo validum ictum inferre non possumus, nisi e distantia III, 655, 47 ss.; quibus surripiuntur iis accidit ut adversam in partem et retrorsum corruant, idque quare IV, 198, 35 s.; omnium animalium pro portione maxima et validissima habet homo III, 312 41 s.; apud animalia gressilia pectori appensa sunt III, 533, 12; lupis cervariis breviora sunt III, 133, 28; qualia habeat bonasus III, 204, 48; si iis comparantur, breviora sunt simularum femora III, 24, 42 s.; ea eodem modo quo homo flectit similia III, 24, 31 ss.; eo sublato mingunt canes et leones III, 153, 36 s.; rigidus incedit equus tetano affectus III, 167, 3; posteriora sub anteriora trahunt equi ilco affecti III, 166, 45 ss.; quatenus et quomodo ea flectat elephas III, 18, 14 s., 17 s.; anteriora ferociorum elephantum compedibus vincunt III, 174, 54 s.; suum inprimis grandinibus laborant III, 165, 48; posterioribus suspenduntur scrofæ castrandæ III, 208, 36; in altero cornu habebat capra quædam III, 403, 18; quanta habeant mures Arabici III, 169, 35 ss.; priora breviora, posteriora vero longa habent mures qui bipedes incedunt III, 134, 20; duo habent aves III, 26, 43; avium supinis agnata sunt ideoque piscium pinnis respondent III, 318, 5 s.; aliæ aves longa, aliæ breviora habent III, 297, 24 s.; ea plerumque apud aves sequitur collum III, 297, 43; iis demptis volare non potuisse. t aves III, 311, 38; apud aves coxæ supposita sunt, idque quare III, 300, 22 ss.; III, 313, 10 s.; carne vacua habent aves eadem d: causa ac quadrupedes III, 300, 25 s.; eorum longitudinem apud nonnullas aves auget materies terrena inferiora petens III, 299, 32; ea sub medio ventre habent aves III, 323, 6 s.; iis et alis apud aves interposita sunt pectus et venter III, 298, 46 s.; quomodo ea flectant aves III, 18, 35 s.; III, 26, 44; ea eodem modo flectunt aves quo quadrupedes, nempe in concavum III, 316, 6 s.; idque quare III, 316, 1 ss.; crassa habent unguines aves, idque quare III, 372, 4 ss.; iis orrhophygii loco utuntur aves non volacæ, idque quomodo III, 312, 10 ss., cf. III, 299, 54 ss.; in ea apud longicrures aves impenditur orrhophygio dicatum alimentum III, 299, 53 s.; quemnam in finem longa habeant hæ aves III, 299, 49 s.; ea posteriora versus inter volandum porrigunt hæ aves, idque quare III, 299, 54, cf. III, 312, 18 ss., cf. *Pedes*; breviora et natantandum idonea sunt III, 298, 4 s.; igitur breviora et crassa habent palmipedes, *ibid.*; III, 317, 38 ss.; item aves quarum pedes divisi sunt, sed in simam desinunt superficiem III, 298, 1 s.; apud palmipedes aves magis retro sita sunt quam apud reliquas, idque quare III, 317, 37 ss.; breviora quam ciconia habet corvus

palmipes III, 152, 12; brevia habent pipo et cyanus avis III, 185, 27; hirsuta habet apus III, 187, 17 s.; quattuor habent pulli monstrosi gallinarum, idque quare III, 402, 14 ss.; anteriora et posteriora habent quadrupedes oviparæ III, 25, 14; vara habent quadrupedes oviparæ III, 317, 17; in latius ea flectunt quadrupedes oviparæ III, 304, 24 ss.; III, 316, 27; idque quare III, 316, 27 ss.; a latere agnata et humi depressa habent quadrupedes oviparæ cavernas incolentes III, 316, 23 ss.; ea extrorsus flectunt eadem, idque quare III, 316, 30 ss.; quomodo ea flectat chamæleo III, 25, 42 s.; quomodo ea flectant multipeda III, 18, 22; III, 317, 7 s.; quomodo se habeant prima et ultima apud animalia exsanguia pedibus prædita III, 316, 46 s.; quomodo se habeant et quomodo flectantur apud animalia exsanguia pedibus prædita III, 316, 36 ss.; III, 317, 16 ss.; exceptis primis et ultimis, apud hæc animalia omnia et recedere et subsi qui debent III, 316, 39 ss.; igitur si corpori subdita essent, et prorsum et retro flecti debuissent III, 316, 41 ss.; hinc quadantenus vara sunt et in latius flectuntur III, 316, 45 s.; uti nunc se habet, minime et incessui et sibi invicem obstaculo sunt et minus illidunt III, 316, 49 s.; item vara sunt quo melius cavernas subeant III, 316, 51 s.; præterea quia mollia sunt III, 317, 13 s.; complura habent crustata, idque quare III, 285, 24 s.; ea in concavum flectunt cancri et locustæ III, 285, 34 s.; ad gradiendum inepta habent quicunque cancri altum incolunt III, 285, 42 ss.; igitur obstetrices tenuia habent, Heracleotici vero brevia III, 285, 47 s.; permulta habent squillæ, idque quare III, 286, 4 s.; ultima lata et ad natandum apta habent cancelli qui in pisciculis inveniuntur III, 285, 49 ss.; dura ac testacea habet cancer III, 317, 5, 18 s.; iis ad ingrediendum non ad natandum utitur III, 317, 6; e contrario locusta III, 317, 14 s.; cancri vara non sunt et in obliquum flectuntur III, 317, 16, 24 s.; igitur unicum animal est quod multa prævia habet III, 317, 3 s., 23 s.; immo omnia quia alloquin quiescentia motu citis obstaculo essent III, 317, 27 ss.; sex habent insecta salientia, si iis instrumenta saltui dicata adnumeret III, 284, 49 s.; longiora habet araneorum genus elegantissimum III, 194, 32; anteriora longa habet genus majus phalangiorum mordacium III, 194, 1; iis ceram et erithacea gerunt apes III, 97, 30 s.; III, 195, 16 s., cf. III, 196, 10 ss.; iis carent pisces III, 300, 43; idque quare III, 301, 10 ss.

Crura anteriora; ad pondus sustinendum quadrupedibus subdita sunt III, 300, 17 s.; eorum loco brachia habet homo III, 289, 9 s., cf. 18 s.; III, 290, 11 ss. ea brachiorum loco habent quadrupedes viviparæ III, 17, 35 s.; ea maxime manibus similia habent multifida iisque ad multa pro manibus utuntur III, 17, 37 s.; III, 248, 36 s.; elephantis flecti nequeunt III, 248, 42; iis solummodo ad sustentandum onus uti potest elephas, etiamsi multifidus sit, idque quare III, 248, 10 ss., 47 s.; igitur eorum loco proboscide utitur elephas III, 248, 34 ss., 48 ss.; iis pro portione respondent alæ III, 18, 36 s.; III, 26, 44 s.; III, 298, 23 s., 36; III, 300, 19 ss.; III, 315, 44 s.; igitur eodem modo quo flectuntur hæc, alas flectunt aves III, 315, 45 s.; iis apud quadrupedes interpositum est pectus III, 291, 31 s.; velant quominus pectus latum sit, idque quomodo III, 291, 35 ss.; quænam apud quadrupedes ea petat vena III, 41, 30 s.; levia et flexibilia esse debent quia præcedunt III, 294, 28 s.; igitur in iis deest talus apud animalia eo prædita III, 294, 27 s.; eorum flexura opposita est humeri III, 18, 30 s.; ea in convexum flectunt quadru-

pedes viviparæ excepto elephante III, 298, 28 s.; III, 304, 23; III, 313, 30 s.; III, 314, 15, 43 s., cf. 39 s.; apud quadrupedes viviparas progressionem inchoant III, 314, 11 s.; si retrorsum flecterentur, parum a terra attollere possent pedes, idque quare III, 314, 18 ss.; ea anteriora versus flectunt quadrupedes viviparæ III, 18, 10 s.; item quadrupedes oviparæ III, 18, 18 ss.; quare ea anteriora versus et in convexum moveant quadrupedes viviparæ III, 314, 10 ss., cf. III, 313, 35 ss.; quare duobus simul progressionem non inchoant quadrupedes III, 315, 11 ss.; iis nonnulla insecta res oculis incidentes abstergunt, idque quare et quænam III, 284, 37 ss.; igitur ea validiora habent III, 284, 35 ss.; introrsum, flecti nequeunt III, 284, 48 s.

Crura dextra; si ambo prima promoverent quadrupedes, fulcris carerent ac caderent III, 315, 19 s.

Crura posteriora; apud animalia pedibus prædita inferiorem corporis partem constituunt III, 22, 4 s., cf. 15 s.; iis congruit firmitas et tensio III, 294, 29 s.; igitur in iis talum habent III, 294, 28; eorum flexuram minus mobilem reddit talus III, 294, 21 s.; iis pugnant solidungula III, 291, 20 s.; III, 294, 31 s.; ea posteriora versus flectunt quadrupedes viviparæ, excepto elephante III, 18, 8, 10; III, 67, 50 s.; ea in concavum flectunt quadrupedes viviparæ excepto elephante III, 304, 24; III, 313, 31 s., cf. III, 314, 22 ss., 39 s., 43 s.; ea eodem modo quo homo flectit elephas III, 18, 17 s.; quomodo flectant quadrupedes oviparæ III, 18, 20 s.; ea exteriora versus flectunt quadrupedes viviparæ III, 298, 27; III, 339, 38; quare ea retrorsum et in concavum flectant quadrupedes viviparæ III, 314, 22 ss.; eodem modo quo hæc flectuntur, sua crura flectunt aves III, 316, 6 s.; majora habent nonnulla insecta salientia III, 67, 49 s.; III, 284, 43 ss.; mediis robustiora habent insecta, idque quare III, 284, 41 ss.

Crus sinistrum; quamobrem diutius cuique perficere difficilius sit quam dextrum IV, 149, 4 ss.

Crusta; ea apud nonnulla exsanguia constat extrema superficies III, 362, 23.

Crustata (*μαλακώδερμα*); exsanguia sunt III, 55, 28, 32; III, 240, 24 s.; III, 277, 7 ss.; III, 339, 4 s., 6; exsanguia ideoque frigida sunt III, 383, 45 ss.; III, 389, 6 ss.; genus animalium exsanguium sunt III, 327, 40; idque magnum III, 7, 21; item alia genera comprehendens III, 70, 48 s.; communi nomine carent, *ibid.*; quænam animalia ad hoc genus pertineant III, 7, 22; III, 55, 33 s.; exsanguium locum mutantium genus sunt III, 319, 32 ss.; sexus discrimen habent, *ibid.*; pinguedine carent III, 338, 6; pertinent ad exsanguia aquatilia III, 543, 47, v. igitur *Exsanguia*; animalia aquatilia sunt III, 73, 48 s.; eodem modo quo pisces dormiunt III, 74, 36, cf. de eorum somno *Aquatilia*; quia exsanguia et parum calida sunt, iis sufficit refrigeratio quam aeri ambienti debent III, 545, 41 ss.; eadem de causa aquam recipiunt ac cetacea III, 545, 42 ss., cf. 43 s.; quænam parte aquam emittant III, 545, 44 ss.; longe ab animalibus sanguine præditis differunt III, 277, 7 ss.; visceribus carent III, 277, 8 s.; primos dentes eodem modo habent quo mollusca III, 277, 28 s., 44 s.; III, 278, 40 s.; item linguæ similem partem, eamque qualem III, 277, 28 ss.; III, 278, 54; partes duras foris habent III, 240, 24 s., 27 s.; idque quare III, 240, 28 ss.; eorum testa suffoculo comparatur III, 240, 31; eodem modo quo illa se habere videntur, etsi genere diversa testudines et lutaria III, 240, 32 ss.; eorum partes duræ non frangi, sed tundi possunt III, 55, 34 s.; carnosam partem in-

tus, terrenam vero foris habent III, 55, 33 s.; III, 58, 29 ss.; III, 61, 46; III, 279, 29 s.; igitur opposito modo se habent mollusci III, 279, 27 ss.; quatenus iis similia sint testacea III, 286, 41 ss.; apud ea fere eodem modo quo apud animalia sanguine prædita recto tramite dispositæ sunt partes internæ III, 287, 5 ss.; externorum tamen motuum officia a sanguine præditas differunt III, 287, 7 ss.; inter ea et testacea mediam tenet cancellus III, 64, 16 s., 21; qua in re iis similis sit III, 64, 18 s.; omnia gressilia sunt III, 285, 24; ideo plurimos habent pedes III, 285, 25 s.; pedes in latus flectunt III, 58, 44 s.; forfices vero quæ habent introrsum III, 58, 45 s.; excepto cancro omnia orrhopygium habent III, 58, 51; in parte supina et circa caput habent partes branchiis similes quibus aquam recipiunt et emittunt III, 286, 7 ss.; natant III, 3, 9; idque quomodo III, 6, 27 ss.; in cauda pinnas habent III, 6, 29; III, 327, 48 s.; cibi gratia aquam recipiunt III, 147, 12 s.; palpebris carent eodem modo quo pisces et testacea etiamsi oculis ab iis differant III, 246, 27 ss.; duos oculos habent III, 59, 11 s.; III, 246, 32; oculos luci obvertunt, idque quare III, 246, 36 ss.; eos et extrorsum et introrsum et in latus movent III, 59, 11 ss.; omnia mare iuxta os recipiunt III, 60, 3 s.; omnia dentes duos in ore habent III, 60, 7 s., cf. 21 s.; III, 61, 19; primos dentes eodem modo habent quo mollusca III, 277, 28 s., 44 s.; III, 278, 40 s.; item linguæ similem partem, eamque qualem III, 277, 28 s.; III, 278, 54; loco linguæ os carnosius habent III, 60, 10, cf. 23 s.; III, 61, 21 s., 34 s.; exceptis locustis gula caret ventriculusque eorum statim os insequitur III, 60, 10 ss., cf. III, 61, 29 s.; post ventriculum habent intestinum rectum III, 60, 12; partem habent quæ mytilis vocatur et cordi respondet III, 282, 14 s.; omnia mytilin vel papaver habent, idque vel copiosius vel parcius III, 60, 19 s., v. *Mytilis*; eorum iuxta intestinum ovorum habent locum III, 60, 17 s.; omnes sensus habent III, 70, 52 s.; probantur olfactum habere III, 71, 8 ss.; quænam senectam exuant III, 162, 21 ss.; ubi senectam exuerint valde molles sunt eorum testæ III, 162, 31; non semel sed sæpius senectam exuunt III, 162, 33; non eodem modo quo serpentes exuunt III, 162, 26 s.; nullum eorum naturalem sonum, vel vocem emittit III, 72, 8 ss.; et alimentum et teporem quærunt III, 389, 12; in quibusnam igitur locis imprimis inveniuntur III, 389, 6 ss., 10 s.; quibusnam rebus vescantur III, 148, 17 ss.; quomodo apud ea alimentum extrinsecus proveniat III, 668, 13 s.; gelidissimis diebus latitant, ideoque per frigora non capiuntur III, 160, 34 ss.; omnia sexus differentiam habent III, 380, 44 s.; III, 75, 5; a coitu pariunt III, 383, 38 s.; ea coire ac parere videntur III, 170, 46; prægnantia optima sunt III, 170, 43, 44; idque quare III, 338, 5 ss.; quomodo coeant III, 80, 25 ss.; eodem modo coeunt quo retro mingentia, idque quonam et quare III, 327, 45 s.; eorum coitus conspectus est, quippe qui diuturnus est III, 380, 42 s.; III, 383, 39 s., 44 ss., cf. III, 80, 29 ss.; uterum habent III, 380, 45, cf. III, 383, 52; idque qualem et ubinam III, 327, 51 s.; duplicem habent uterum, i. e. membranam ova contegentem III, 322, 5 ss.; III, 327, 50 s.; apud ea uteri meatus idem est qui excrementi exitus III, 328, 10 ss., eorum utero continetur ovum III, 327, 52; quales meatus seminales habeant III, 327, 50; in partibus supinis plagulas frequentiores habent in quas pariunt feminæ III, 58, 32 s., cf. III, 59, 49 s.; terrena sunt III, 346, 33; igitur duro putamine lecta pariunt ova,

idque quare III, 346, 33 s., cf. 30 ss.; item imperfecta III, 345, 33 ss.; III, 346, 30 ss., 41 s.; III, 347, 2 ss.; æque ac pisces imperfecta ova pariunt III, 380, 41 s.; III, 383, 36; III, 384, 1; item vermi similia III, 346, 43; eorum ovum temporis processu fragile fit III, 91, 45 s.; sibi ipsis suppositis ovis incubant III, 92, 34 s.; eorum partus et incubatio III, 90, 41 ss.; ea invadunt atque exsugunt stellæ marinæ III, 282, 2 ss.; eorum putamen e latibulo ejicit polypus III, 192, 39 s.; eorum genera enumerantur III, 58, 12 ss.; eorum quattuor genera maxima, idque quænam III, 285, 25 ss.; enumerantur quædam III, 80, 25 s.; iis accensendi sunt cancri et locustæ III, 55, 35 s.; III, 240, 24 ss.; III, 545, 38 ss., 44 s.; iis accensendæ sunt locustæ iisque similes III, 251, 27 s.; iis accensendum est locustarum genus III, 6, 28; III, 90, 41; III, 170, 44; III, 383, 37 s.; iis accensenda est locusta marina III, 73, 49.

Crustata. i. e. locustis similia et cancri; inter primos dentes habent linguæ similem partem III, 278, 40 ss.; illico post os habent gulam parvam pro portione molis corporis III, 278, 43 ss.; eorum gulam insequitur ventriculus III, 278, 45; post ventriculum est locustarum simplex recta ad anum tendit III, 278, 47 ss.

Crustula (τὸ κρεῖττον); obducitur liquidis corpulentis, ubi calefiunt III, 352, 48 s.; e. g. sorbitionibus ubi refrigerantur III, 352, 49 s., v. *Pellicula*.

Cryptia; quidam apud Lacedæmonios fr. 270, b.

Cteatus; pater Amphimachi et Dioris fr. 315, a.

Ctesias; Cnidius III, 350, 36; fide dignus non est III, 169, 7; falsa de elephantis semine narrat III, 55, 23 s.; III, 350, 36 ss.; quænam de martichora exponat III, 22, 37 ss.; eo teste in India desunt sus et aper III, 169, 7 s.; eodem teste ibidem latitantia et sanguine carentia animalia magna sunt III, 169, 8 s.

Cubare; cur melius sit contracto corpore idque a multis medicis præcipiatur IV, 151, 33 ss.

Cubiculum; quod septem convivas continere potest contegitur pelle bonasi III, 204, 30 s.

Cubile; in id interdum pariunt polypi III, 91, 47; interdum ejus ostio insidet polypus femina brachio imposito III, 92, 39 s.; ex eo dependunt polypi ova III, 91, 49 s.; facile in iis deprehenduntur pisces strepitum remigii tiremii fugientes III, 69, 28.

Cubitale; si quid factum esse non licet, hujusmodi fieri non potest II, 376, 22.

Cubitalis magnitudo; exemplum τοῦ ποσὺ, 177, 36.

Cubitus (ὠλέκρανον); pars brachii est III, 12, 10; in eo flectitur brachium III, 12, 15; quiescit brachio moto III, 517, 33; ejus flexuræ opposita est humeri III, 18, 30 s.; in concavum flectitur III, 314, 48 s.; ubi movetur brachium, pars ejus movetur, pars vero immobilis est III, 523, 34 ss.; eo quiescente movetur tota pars continua quæ ei subest III, 524, 4 s.; ad eum se habet brachium ut manus ad carpum III, 523, 47 ss.; ut ad eum se habet brachium, ad manum se habere potest aliquid immobile, e. g. baculus III, 523, 40 s.; si totum animal brachio constaret, in eo sita esset anima III, 523, 39 s.; eos ratione lacerti breves habent sinuæ III, 24, 42 s.; longitudinem metitur, idque quomodo II, 303, 9 s.; si cognovissemus quoties eum nobis applicuisset alius, nostram mensuram sciremus III, 575, 32 ss.; eodem modo quo tunc nostram mensuram cognoscimus, dicere licet scientiam vel sensum rerum esse mensuram II, 575, 31 ss.

Cubiti curti; signum talorum amantis IV, 6, 12.

Cubus; quidnam significet sumit arithmetica, 130, 43; his expleri potest universum spatium solidum II, 421, 43; ei non inest dimidium cubi, tanquam determina-

- tum aliquid II, 498, 33; ejus partes non semper necessario cubi sunt II, 420, 50; ex eadem cera fieri potest e qua globus II, 420, 44; duo faciunt cubum, 129, 2; ejus figuram terræ tribuerunt, idque quare II, 422, 29.
- Cubus æneus; ejus pars esse dicitur æs et angulus II, 531, 11 s.
- Cubus ligneus; si aqua vel aeri imponatur, neque comprimitur, tantum transponetur aquæ vel aeris quantum cubi magnitudini æquat II, 296, 31 ss.; si inani imponatur, id in eum penetrabit, ita ut duo ejusdem magnitudinis in eodem sint II, 296, 38 ss.; si calidus vel frigidus aut gravis vel levis, nihilominus ab omnibus affectibus diversus esset II, 296, 43 ss.; inani impositus eadem habet quæ omnia alia corpora II, 296, 54.
- Cuculus (κόκκυς); unguis non est III, 110, 17 s.; III, 372, 12 s.; nonnulli accipitrem in eum mutari perhibent, idque quare III, 110, 11 ss., cf. 24 s.; quatenus accipitri colore similis sit III, 110, 20 ss.; volatu ac magnitudine minimo accipitrum generi similis est III, 110, 12 ss.; unguibus et capite columbæ similior est quam accipitri III, 110, 19 s.; interdum ab accipitre devoratur III, 110, 26; eo minor est caprimulgus III, 187, 23 s.; quonam anni tempore conspiciatur, quonam evanescat III, 110, 15 s.; III, 207, 21 ss.; ubi in eo est ut evanescat, colorem mutat et vocem parum claram emittit III, 207, 19 ss.; ejus voci similem sonum edit cuculus piscis III, 72, 16 s.; quo tempore apparet fere nulli conspiciuntur III, 110, 13 s.; nidum non exstruit, sed in aliarum avium nidos parit, idque id quarumnam III, 110, 28 ss.; III, 186, 32 ss.; III, 372, 16 s.; igitur perhibent ejus pullos nusquam conspici III, 110, 27 s.; in Helice non nidificare dicuntur, sed in palumbium aut turturum nidos parere IV, 75, 30 ss.; quot ova pariat III, 110, 32 s.; III, 186, 36; unica est avis quæ unicum ovum pariat, etiamsi interdum duo pariat III, 372, 18 ss., cf. 12; non incubat III, 186, 36; ejus pullos educat hypolaïs III, 110, 34; ejus pullus major et nitidior et robustior est quam nutricis pulli III, 186, 41 s.; III, 187, 5 s.; 8; quo tempore in alieno nido educatur, pinguis fit ejusque caro valde suavis III, 110, 34 s.; quando incrementum ceperit ejus pullos, suos e nido ejicere fertur nutrix III, 186, 38 s.; alii contendunt ipsum nutricis ova devorare aut pullos interficere III, 110, 30, 32; III, 187, 3 ss.; alii ejus pullum nutricis pullis surripere alimenta eosque fame mori III, 187, 5 ss.; alii ejus pullum nutricis pullos interficere III, 187, 8 ss.; ultra modum meticulousus est III, 187, 13; a parvis avibus vellicatur easque fugit III, 187, 14; III, 372, 16; igitur ignavus est III, 372, 14 s.; item frigidus III, 372, 13; prudenter agit, ova in alienos nidos deponens III, 187, 9 ss.; cum in domiciliis, tum in saxis nidificat III, 104, 15, v. *Kirrhus*.
- Cuculus piscis: inter littorales et pelagicos inedium tenet III, 153, 18; sonum edit cuculi avis voci similem, indeque nomen desumpsit III, 72, 15 s.
- Cucumis (ὁ σίκερος); fructus involucrum est IV, 214, 36; cur fructu careat quum florem habeat IV, 214, 34 ss.; ex humore et grano compositi IV, 27, 4; iis saginantur sues III, 154, 26; ejus simile aliquid parit lumbricus latus III, 93, 28 s.; parvi solidi sunt IV, 215, 47; cur partem radici propiore amariorem habeant IV, 219, 18 ss.; cur si quis protinus parvulus sub terram condiderit majores fiant IV, 215, 26 ss.; in ferulis cavis aut tegulis impositi ampli redduntur sed fungosi IV, 215, 43; cur si quis apud pluteum plantaverit atque opportuno tempore demissos operuerit, per totum annum virides servantur IV, 216, 50 ss.; quomodo præcoces reddantur IV, 217, 5 ss.; 14 ss.
- Cucurbita (κολοκύνθη); de earum cultura fr. 167 s.; quomodo per totum annum virides servari possint IV, 216, 50 ss.; quomodo majores fiant IV, 215, 36 ss.; cur fructu careant quum florem habeant IV, 214, 34 ss.; ea vesci amat salpe fr. 182, a; ea inescatur salpe III, 149, 4 s.; sale adspersas autumnus ovibus præbent, id. u. quare III, 155, 36 s.; longicollis figura similis est alcedinis nidus III, 183, 40 s.
- Cucurbitulæ (σικύα); spiritus vi attrahunt III, 353, 31, earum modo nonnulli contendunt genitalia attrahere III, 353, 30, cf. III, 356, 14 ss.; eodem modo quo eas attrahit spongia IV, 330, 37; de ea celebre ænigma, 388, 6; 475, 13.
- Cudi quod nequit (ἀνδρατόν); dicitur juxta potentiam III, 619, 7; quænam sint III, 621, 11 ss.
- Cujus gratia; v. *Causa finalis* et *Ὁδὸς ἐκείνη*.
- Cujus gratia aliquid fit; si factum sit, factum etiam fuerit quod ejus gratia fit, 369, 34 s.
- Culex (κόωνωψ); acidis, non vero dulcibus adsidet, ideoque gustum habet III, 71, 16; parte linguæ similis pungi III, 67, 34 s.; insecta sunt quæ nec ex animalibus procreantur, nec coeunt III, 328, 34 s.; quibusnam e vermibus gignantur III, 95, 16 s., v. *Scnipes*.
- Culex ficiarius; v. *Psenes*.
- Culcita (τύνη); eam invenit Protagoras fr. 61, a.
- Culcita (στοιδή); ei comparantur partes cartilaginose quæ ossium flexuris interseruntur III, 241, 48 s.
- Culina (τὰ μαγειρεία); eas appetunt atque singillatim advolant tenthredines III, 203, 15 s.
- Culinaria scientia (ἡ ὀφιοποιική); non spectat accidentia II, 593, 22.
- Culicilega; v. *Cnitológus*.
- Culmi; triticeæ ab hordeaceis specie differunt IV, 306, 33.
- Culpa; eidem qui obnoxii non sunt, eorum nos pudet, 356, 42.
- Culta loca; cur capparitis in iis haud facile proveniant IV, 216, 11 ss.
- Cultellus (μαχαίριον); quatenus medicinalis dicatur II, 176, 6; II, 587, 31 s.; sanitatis causa secatur III, 430, 32 s.; igitur non propter eum in hydrope emittitur aqua III, 430, 31 s.
- Culler Delphicus; id parce et tenuiter faciunt ærarii fabri, 482, 39; ei nihil simile facit natura, 482, 38.
- Cultura; quidnam faciat IV, 216, 28 ss.
- Cumæ in Italia; circa eas lacus quem Avernum vocant IV, 92, 18 ss.; sinus qui eas cingit IV, 92, 36; circa Italiam sitæ sunt IV, 90, 21; ibi thalamus subterraneus Sibyllæ ostenditur IV, 90, 21 ss.; locus Lucanis subditus esse dicitur IV, 90, 26 s.; circa eas fluvius Cetus appellatur IV, 90, 27; quænam ibi de cæde vigeat lex antiqua, 510, 18; quomodo ibi sublata sit democratia, 570, 37.
- Cumana Sibylla; ejus antrum IV, 90, 25.
- Cumini sector (χυμνοπρίστης); quisnam et quare ita vocetur II, 41, 40; illiberalis species II, 148, 12; circa pecuniam versatur II, 148, 17; vituperio dignus est II, 148, 18.
- Cumulus (σωρός); ei non similis est numerus II, 561, 13 s.; omnibus quæ ei similia non sunt, causa est cur unum sint II, 562, 43 ss.; ei comparantur res ita compositæ ut omne unum non sit II, 557, 31; ei comparantur partes animalium quæ nondum coactæ sunt, nec unum factæ II, 556, 5 s.
- Cunctum (τὸ σύνολον); quidnam II, 489, 36; II, 554, 45; II, 587, 13 s.; II, 613, 29 s.; substantia est II, 543, 6

a.; II, 524, 44; ortui et interitui obnoxium est II, 554, 46 ss.; solum ortui et interitui obnoxium est, et simpliciter separari potest II, 559, 30 s.; si nihil præter id exstet omnia quæ in materie sunt, interitui obnoxia sunt II, 587, 14 s.; sin vero exstet, nil aliud esse potest nisi forma II, 537, 15 s.; ejus aliquatenus definitio est, aliquatenus non II, 551, 25 s.; cum materie definiri nequit II, 551, 26 s.; secundum primam substantiam (i. e. formam) potest II, 551, 27; e forma et materie compositum est II, 555, 30; quæritur quomodo ad id efficiendum coeant forma et materies II, 495, 12; ei inest materies II, 551, 32 s.; formæ proprius est quam materiei, sed generatione posterior II, 624, 13; igitur materie aliquatenus prius est II, 624, 12; manifestum est II, 540, 10; magis substantia esse videtur quam materies II, 540, 7 s.; eo prior forma II, 539, 33; ejus partes sedulo a formæ partibus distinguendæ sunt, idque quare II, 550, 1 ss.; ejus naturam investigamus, ubi formæ non possumus III, 220, 45 s.; ultimum individuum est II, 583, 37 s.; ab eo non pendet differentia specifica II, 583, 29 s., 36, pertinet ad singularia II, 549, 27 s.; quatenus ei competat magis et minus II, 561, 21; actu est II, 603, 11; id solum sit II, 560, 38 s., cf. *Fil* (*quod*); quæritur an aliquid præter id exstet, necne II, 489, 35 ss.; an in aliis rebus exstet, an in aliis non idque in quibus II, 489, 37 s.; probatur aliquid præter id exstare debere, nempe formam et speciem II, 494, 50 ss., cf. 34 s.; manifestum tamen hujusmodi quid in omnibus esse non posse II, 495, 6, cf. II, 586, 16 ss.; quæritur igitur quibusnam insit, quibusnam non II, 495, 5, cf. II, 494, 36 ss.; II, 586, 13; id nihilo magis cognosceret anima eo quod ex elementis composita esset, idque quare III, 441, 36 ss., 44 ss., v. *Materies composita*.

Cuneus (γώνος, σπῆν); ei comparatur talus III, 294, 24; cur eo etiam parvo magna pondera magnæque corporum moles scindantur et vehemens pressio fiat IV, 64, 24 ss.

Cuniculi (κύννομοι); iis aquam colligunt qui aquæductus faciunt, idque quare III, 569, 3 ss.

Cupere; non proprium est τῷ ἐπιθυμητικῷ, 234, 6.

Cupiditas; jucundi appetitus est, 290, 46; pertinet ad τὸς τῶν, quorum non genera solum, sed etiam ipsa τὸς τῶν dicuntur atque ad unum et idem referuntur, 290, 51; spectat id quod abest, 365, 1; naturalis ejus quod deest restitutio est II, 37, 12; plerumque spectat res quæ fieri possunt, 368, 33; formam sequitur IV, 170, 17; quæ jubet, si in potestate sint, fient, 369, 29; si quæ jusserit, facta fuerint, 369, 14; bestiarum similis est, 544, 6; animæ quomodo vocaverit Alcidas, 389, 23; earum natura infinita est, 507, 44; eas ut expleant plerique homines vivunt, 507, 44; eas ut expleant injurias faciunt homines, 507, 1; magis quam possessiones exequandæ sunt, 506, 37; partim communes, partim propriæ et adscitæ sunt II, 37, 1; quænam communes II, 37, 2; quænam propriæ II, 37, 5; quæritur quatenus naturales sint II, 37, 7; circa naturales uno tantum modo peccatur, i. e. nimio II, 37, 9; circa eas incontinens turpior est ac circa iram II, 82, 12, 26, 45; II, 83, 1; item injuriis II, 82, 45, 47 ss.; simulac ratio vel sensus dicit rem jucundam esse, frui prope-rant II, 82, 23; rationi non obtemperant II, 82, 26; qui propter eas incontinens, cupidine non ratione vincitur II, 82, 27; iis eo magis ignoscimus quod magis communes sunt et quatenus communes sunt II, 82, 29; non necessariis et quæ nimium expetunt naturæ-fiores sunt ira et asperitas II, 82, 31; ad instar Veneris

fraudem nectunt et mentem fallunt II, 82, 41, v. *Voluptates*.

Cupiditas jucundi; quomodo id nugationem esse perhibeant sophistæ, 290, 46.

Cupido (ἐπιθυμία); undenam dicta fr. 73, b; animæ affectus est II, 18, 20; II, 194, 49; animæ naturalis affectus, 119, 39; eam necessario habent quæcunque sensum habent III, 446, 27 ss.; III, 447, 25 ss.; appetitus species est III, 447, 23 s.; III, 521, 16; ea moventur animalia III, 521, 10 ss.; eam habent quæcunque voluptati ac molestiæ obnoxia sunt III, 501, 54; ea carent plantæ III, 501, 54 s.; feris inest II, 203, 32; eam habent animalia imperfecta quia et voluptatem ac dolorem, eaque moventur III, 473, 26 ss.; partim ea agunt ac faciunt animalia quæ facere appetunt III, 522, 19; infantibus recens natis inest, 620, 30; indigentia quædam est IV, 128, 48; bibendum esse affirmat III, 522, 13; eam comitatur molestia II, 37, 32; II, 203, 86; eam aliqui tanquam animæ partem considerant III, 471, 20, cf. III, 472, 48; animæ ratione carentis appetitus aliquis esse videtur III, 471, 32; quæritur an toti animæ tribuenda sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 28 ss., cf. 36 s.; minus ab animo differt quam multæ aliæ animæ partes a se invicem III, 472, 46 ss.; sine corporis affectu locum habere nequit III, 432, 21 ss.; munus corpori et animæ commune est III, 476, 10; idque quare III, 476, 26 ss.; est appetitus rationis expertus, 333, 36; propter eam quænam fiant, 334, 31; cujus inest, id jucundum est, 335, 21; jucunda spectat II, 199, 35; II, 201, 23; III, 251, 22; jucundi appetitus est, 335, 22; III, 447, 27 s.; dubitatur an recte definiatur jucundi appetitus, 237, 49; non est definienda appetitus jucundi sed voluptatis, 246, 48; vel ejus quod jucundum videtur, 247, 25, cf. 33; ejus scopus est id quod maxime expetitur, 116, 7; quod contra eam est acerbum ac proinde violentum et involuntarium esse videtur II, 199, 34; naturaliter nobis imperat, sed non eodem modo quo ratio II, 202, 5; præter rationem est IV, 259, 34 s.; non semper cum ratione consentit II, 201, 9, cf. 51; ea vivunt animalia II, 201, 12; non persuasione agit II, 201, 27; ratione caret II, 201, 28; ea honorabilior ratio II, 166, 15; ea non agunt prædicentes et fanatici II, 202, 48; quinam ea ab atra bili facile permovereant IV, 267, 29; ea carent qui in medio sunt II, 227, 13; jamjam bonum simpliciter bonum et simpliciter jucundum habet III, 473, 1 s.; idque quia futurum non videt III, 473, 2; hinc trahit propter jamjam bonum III, 472, 52 s.; ubi ei contraria est ratio duo oriuntur appetitus contrarii III, 472, 49 s.; nonnisi apud animalia quæ tempus percipiunt rationi contraria esse potest III, 472, 51; quomodo a consilio differat II, 26, 39 ss.; a consilio dissentit apud incontinentem II, 229, 16; probatur prudentiam a recto uso abducere non posse II, 238, 4; sine ea multa consulto facimus II, 203, 34; propter eam quæ fiunt probantur invite non fieri II, 26, 15; ex ea ortæ actiones probantur non invitæ esse II, 141, 24 ss.; quæ ab ea proveniunt actiones, eas sequitur voluptas II, 141, 27, 37; nonnullarum rerum necessaria est II, 26, 22; ea quæ fiunt jucunda sunt II, 26, 24; ridiculum foret, si turpia ab ea profecta invite, honesta vero sponte facta esse diceremus II, 26, 19; eam qui tanquam principium considerant causam respexisse videntur II, 473, 45, cf. II, 474, 1; turpia appetit et cito augescit II, 38, 20; secundum eam vivunt pueri II, 38, 22; ejus usus vires addit animæ parti concupiscenti II, 38, 26; secundum eam agit intemperans II, 472, 12; ei lubens obedit incontinens

II, 201, 23; ratione carentibus competit II, 26, 39; incontinenti propria est, sed non continenti II, 26, 40; consilio contraria est II, 26, 43; spectat jucunda et molesta II, 26, 44; apud incontinentes rectæ rationi contraria est II, 79, 36; quia ratiocinationis specie incontinentes secum rapiat II, 79, 32; unamquamque animæ partem commovere potest II, 79, 33; circa eas dum versamur, temperantes vel intemperantes sumus II, 15, 25; incontinentia circa eas proprie incontinentia et aliquatenus improbitas est II, 82, 46; naturales ac humanas spectant temperantia et intemperantia II, 83, 8; nostram naturalem transgrediuntur quæ natura nostra ferre nequit II, 202, 44; distinguuntur in naturales vel humanas, ferinas et eas quæ a morbis vel mutilationibus pendent II, 83, 6, cf. II, 81, 17 ss.; aliæ necessariae sunt, aliæ non nisi aliquo usque II, 83, 33; iis inest excessus et defectus II, 19, 44; earum excessus ac defectus nunquam necessari sunt II, 83, 32; ubi magnæ et violentæ sunt, rationem a sede deturbant II, 38, 26; debent ergo modicæ et paucæ esse rationique nullo modo adversari II, 38, 27; sunt vel rationis participes vel rationis expertes. 335, 24; quoniam rationis expertes, 335, 24; quænam participes, 335, 30; plerasque quædam voluptas comitatur, 330, 6; quædam pulchræ ac honestæ sunt II, 80, 40; quorum pulchriores vel majores sunt, ipsa quoque majora sunt, itemque vice versa, 326, 40; si bonæ sunt, prava erit incontinentia II, 77, 38; si non pravæ sint sed debiles, eas compescere res gravis est II, 77, 40; si pravæ simul ac debiles, res magna non erit II, 77, 40; malis carent dii II, 126, 16; quibuslibet abrepti facile circa sensus fallimur III, 510, 1 s.; in iis qui sunt gratia egent, 353, 1; vel ut finis e. g. sanitatis, vel ut ad finem tendentis e. g. remedii sumendi, vel ut ejus quod per accidens est; 189, 30.

Cupido insatiabilis; omnibus eget fr. 338, b.

Cupidine quod appetitur; id est quod bonum videtur II, 605, 10 s.

Cupiens; ei si suave sit quod futurum proponitur et fore et bonum fore videbitur, 347, 3; ei similis est qui læte se habet IV, 131, 49 s.; irascuntur, si voto potiri nequeant, 348, 40; eadem amamus, nisi nobis obstant, 352, 36.

Cupimus; quia bonum aliquid videtur, non vice versa II, 605, 12.

Κύπρις: IV, 169, 27, v. *Venus*.

Cura; ea si non afficiant qui solent, irascimur, 343, 14; animæ morosam vocavit Alcidas, 339, 18; molestæ sunt, 335, 15.

Curatio; quæ ejus gratia eveniunt voluptates non revera voluptates sunt II, 87, 35; fieri nequit, nisi pars quæ sana mansit aliquid agat II, 90, 22.

Curationes (ἀντιλήψεις); partim civiles, partim domesticæ (οἰκονομικαί), partim ministerio constant, 561, 20.

Curationes civiles; modo omnes cives ac peculiarem quandam actionem respiciunt, modo singularem eorum partem, 561, 20.

Curetæ; partem Acarnaniæ tenebant fr. 251, b.

Curia; v. *Tyrrhæa*.

Curia; ad eam procedunt magistratus III, 640, 51 s.

Curia (παρὰ τῆς); quamobrem fiant in civitatibus, 530, 16; in eas distribui non poterit civitas, ubi bona communia sunt, 502, 1; ex iis vicissim creari possunt magistratus, 563, 3; in iis deponendum est rationum publicarum exemplar, 577, 27; earum numerus augendus est in ultimo democratiæ genere, 594, 54.

Curium; Cypri oppidum IV, 102, 26; serpentum ibi genus vim habens non absimilem aspidi Ægyptiæ IV, 102, 26 ss.

Currendum (inter); quare aer in flatum converti nobis videatur IV, 146, 22 ss.

Currendi peritus; quare eum laudemus II, 12, 20; ad secundum qualitatis genus pertinet, 13, 38; non paronymice denominatur et quare, 15, 32.

Currentes; quamobrem potius cadamus quam ambulantes IV, 146, 31 ss.; eorum venter non relaxatur IV, 236, 7 s.; concitate, quamobrem lacerationibus maxime corripantur, ubi quis inter currendum eorum impetum sistit IV, 150, 27 ss.; non concitate, quare numerosè respirent IV, 146, 7 ss.

Currere; quamobrem difficilior sit quam ambulare IV, 143, 34 ss.

Currit; tanquam exemplum citatur, 4, 2.

Curruca; v. *Epilais* et *Hypolais*.

Curvus; ipse vectus movet III, 522, 23 s.; item in orbem movet si inæquales habeat rotas, idque quare III, 522, 24 ss.; quatenus ejus motui assimilandi sint animalium motus III, 522, 26 ss.; alteratione caret III, 522, 30 s.; si ejus rotæ interiores modo majores, modo minores fieri possent, etiam in orbem moveretur III, 522, 31 ss.; rotas magnas habent IV, 62, 32; cur super iis onera difficilior vehantur quam super scutulis IV, 62, 31 ss.; qui jam in motu sunt, facilius subducuntur quam moveri incipientes IV, 72, 42 s.; in alto mari si quis decertare dixisset, mendacium nullum esset secundum Gorgiam III, 681, 12 s.

Cursor; manibus nititur IV, 144, 27 s.; celerius currit manus librans III, 305, 23 s.; IV, 144, 29 s.; quare ubi ad metam pervenerint, anhelant ac deficient, 394, 17.

Cursores regis Persarum (ἡμροδόροι); quidnam faciat III, 637, 38.

Cursores (δρομάδες); pisces gregales sunt III, 3, 36; quidnam et quonam anni tempore pariant III, 119, 40 ss.

Cursus; quomodo eum vocaverit Alcidas, 389, 16; eo quisnam valeat, 322, 20; eo opus est nonnullis ut bonum habitum assequantur IV, 401, 42; in universum excrementa detrahare videtur, ut ambulatio IV, 144, 33 s.; de eo, quippe ad sanitatem tendente, consilium capimus II, 143, 19; ei idem cibi distribuendi modus convenit ac luctæ II, 19, 29; eo nonnulli utuntur ut gracilitatem et per eam sanitatem acquirant II, 402, 12; alii ejus gratia adhuc aliud faciunt II, 402, 13; nonnullis finis est quia nec gracilitatem nec sanitatem assequi valent II, 402, 15 s.; cur minus quam frictions carnem impleat IV, 289, 1 ss.; quos induti peragimus cur decoloris reddant IV, 289, 24 ss.; quos nudi caloris defectum creant IV, 289, 30; cur eo peracto, si quis extremis institerit digitis, calces pedum quantatur pronusque deorsum trahatur IV, 145, 46 ss.

Cursus velox; cur faciat ut caput morbo afficiatur IV, 144, 31 ss.

Cursus et ambulatio; quid inter ea intersit IV, 146, 32 s.

Curti; misericordiam movent, 359, 13.

Curvitas (καμπύλοτης); idem est quod curvitatē esse II, 551, 35; ei opposita est rectitudo, ideoque earum ope in species dividi possunt genera III, 224, 39.

Curvum (καμπύλον); a motu separari potest II, 262, 49; non eodem modo quo illud, dicuntur homo et caro et os II, 262, 52; ejus æque ac recti arbitri regula est III, 443, 4; nec sui ipsius nec recti arbitri est III, 443, 5.

Cusculæ (ἀνδραστὶς vers. gr.); IV, 38, 89.

Custodia (φυλακή); ejus potestas pertinet ad auctoritatem magistratum, 563, 31; noxiorum pertinet ad executoris munus, 598, 43; ei in nonnullis civitatibus prepositus est peculiaris magistratus, 599, 11, v. *Executor*.

Custodia regionis; de ea ut deliberatio, 319, 8; quænam scire debeat quid de ea deliberare vult, 319, 35 ss.

Custos; in eo eligendo major ratio habenda est virtutis quam peritiæ, 578, 10; ei similis videri debet tyrannus, 586, 27.

Custodes; eorum disciplinam descripsit Plato, 503, 28; iis minus utilis esse videretur in Platonis republica utrorum liberorumque communitas quam agricolis, 499, 17; ab iis ad agricolas et opifices recens natorum translatio quænam incommoda afferat, 499, 45; eos agros colere vetat Plato, 502, 3; nullo modo ab agricolis differrent, si iis quoque communia sint omnia, 502, 12; eorum imperium vix tolerabunt agricolæ, 502, 13; eos præsidarios milites effecit Plato, 502, 21; iis solis disciplinam assignavit, 502, 28; eorum multum refert quales sint agricolæ, 502, 35; felices non erunt, 502, 54; 503, 7; eos perperam nonnulli (sc. Plato, *R. spur.* II, p. 375, C) erga notos amicos, erga ignotos asperos esse voluit, 608, 51; 609, 10, cf. *Civium custodes et Milites*.

Culi; (ῥέπουα); pars similis dura et sicca est III, 2, 16; III, 38, 7; III, 623, 8; item quod ei respondet III, 38, 8; quatenus ei similes sint membranae, quatenus ab ea differant III, 49, 36 ss.; e residuis fit III, 426, 24 s.; cortici plantarum comparatur IV, 23, 1; carnis gratia exstat III, 240, 17; ejus principium caro est III, 213, 9; carne siccescens fit III, 362, 18; ejus partes eodem nomine designantur quo tota III, 243, 7; atque eatenus partibus similaribus similior est III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscitur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideoque de ea ejusque causis sermo fit ubi de partibus dissimilaribus disseritur III, 243, 1 ss.; comparatur crustulæ quæ in sorbitionibus fit III, 362, 18 s.; non solum ideo fit quia extremum locum occupat, sed et quia viscidum superiora petit III, 362, 19 ss.; apud sanguine prædita quæ non valde terrenam habent naturam sub ea congregatur pinguedo III, 362, 52 ss.; unde ex hujusmodi materie fieri videtur III, 362, 27 s.; in universum terrena ac solida est III, 420, 17 ss.; idque quia in superficie jacet ejusque humor evaporatur III, 420, 18 ss.; in omni inest humor lentus et mucosus sed in alia magis, in alia minus III, 47, 24 ss.; ubi sola est sensu caret si secetur III, 47, 28 s.; maxime tamen in capite, idque quare III, 47, 29 s.; ubi sola est, non coalescit dirempta III, 47, 31 s.; III, 245, 46; forma nervo similis est III, 352, 54 s.; nec nisi excessu et defectu ab eo differt III, 353, 2 s.; e vena et nervo et arteria conflata est, idque quare III, 667, 1 s.; ejus speciem refert quod ultimo loco fit ex humido et sicco simul calefactis III, 276, 12 ss.; ea partim continentur humores naturales III, 53, 1; quasnam secundum Diogenem Apolloniatem incidunt venas, ubi aliquid sub ea molestum est III, 39, 19 ss.; sub ea decurrunt venæ ad renes tendentes secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 25; ubi terminatur, ibi terminantur etiam venulæ III, 247, 47 s.; in omnibus animalibus continua est III, 47, 33 s.; quibusnam in locis deficiat III, 47, 34 s.; eam habent omnia animalia sanguine prædita III, 47, 35 s.; apud senes entia animalia siccatur ac durescit et crassescit, idque quare III, 421, 54 ss.; ex ea gignuntur ungues et cornua et pili III, 364, 50 ss.; hinc una cum ea colorem mutant III, 364, 52 ss.; non vero dentes III, 364, 54; quomodo et quare ei adhæreant cornua III, 255, 22 ss.; ex ea fiunt pili et quæ iis pro portione respondent, evaporato et exhalante humore III, 420, 20 ss.; III, 423, 12; ab ea igitur pendet pilorum crassitudo vel tenuitas, prouti ipsa crassa vel tenuis, densa vel rara est III, 420, 13 ss.; pendet quoque ab ejus humore iidem affectus prouti aquosa vel pinguis est III, 420,

15 s.; in universum e crassa, crassi proveniunt pili, e tenui tenues III, 420, 22 ss.; IV, 304, 26; igitur si crassior et rarior est crassi prodeunt pili propter terreni copiam et meatum amplitudinem III, 420, 24 ss.; si densior sit, prodeunt tenues propter meatum angustiam III, 420, 26 s.; III, 421, 10 ss.; prouti ejus humor facile vel difficulter resiccatur, prodeunt pili breves vel longi III, 420, 37 ss.; igitur si ejus humor aquosus sit, breves prodeunt pili, si vero pinguis longi III, 420, 27 s.; ab ea pendet pilorum crassities ac molities et longitudo, idque quomodo III, 47, 3 ss.; in universum quibus animalibus crassior est, crassiores etiam habent pilos III, 420, 30 s.; non tamen semper quo crassiorem habent animalia eo crassiores habent pilos III, 420, 31 s.; ejus crassitie a bove et elephante superatur sus, et nihilominus crassiores habet pilos III, 420, 32 ss.; rara esse debet quo loco pullulant pili IV, 304, 4; quibus pilosa est, si simul pulmone prædita sunt, et ligulam habent III, 257, 3, 22 s.; cur in ea pili inhorrescant IV, 156, 23 ss.; ab ea non pendet pilorum color apud homines exceptis canis qui morbo fiunt III, 423, 8 s., cf. III, 425, 2 s., 8 s.; idque quare III, 425, 4 ss.; causa est cur reliqua animalia unicolora aut varia sint III, 423, 6 s., cf. III, 426, 8 ss., 13; apud hominem ex alba nigerrimi nascuntur pili III, 425, 3 s.; quatenus ejus albedo semper ab eadem causa pendeat, quatenus a diversis, prouti naturalis est, vel a morbo aut senectute pendet III, 425, 43 ss.; vario colore tincta est apud animalia quibus pili varii sunt III, 48, 34 s.; ejus colorem sequuntur ungues unguis et cornua III, 46, 18 ss.; ejus colorem sequitur lingua cum apud animalia toticolora, tum apud varia, quorum totum genus pervadit varius color, idque quare III, 426, 5 ss.; cur lingua totidem coloribus varietur quam ea IV, 284, 23 ss.; excepto homine apud reliqua animalia ab ea pendet color III, 424, 50 s., cf. III, 425, 10 s.; igitur nigrorum nigra, alborum alba, variorum partim alba partim nigra est III, 424, 51 ss.; III, 426, 8 s., 13; nisi mollis et flexilis sit, scrotum habere nequeunt animalia III, 326, 12 s.; quibus rigida et dura est, testes non nisi intus habere possunt III, 326, 14 ss.; dura ac terrena evadit, ubi propter frigus exprimitur calor et secum aufert humidum III, 421, 27 ss.; ejus affectuum causæ sunt calor et frigus III, 426, 2 ss.; hypomochlio comparatur IV, 303, 27; asperum quid in illam incidens qualem sensum efficiat III, 660, 4 s.; rationi consentaneum est in vitilagine alba et morbiila ægritudinem participare pilos III, 423, 12 ss.; ceteri cani eam non sequuntur III, 423, 10 s.; capitis frigidior est quam reliquarum partium, idque quare III, 422, 31 s.; apud hominem in capite crassissima et humidissima et rarissima est III, 420, 36 s.; maxillaris ope a senioribus quadrupedibus distinguuntur juniores, idque quomodo III, 129, 43 ss.; humana omnium tenuissima est, pro ratione magnitudinis III, 47, 23; III, 269, 7; III, 419, 25 s.; III, 425, 4 s.; apud hominem pars carnis est IV, 165, 26 ss.; apud reliqua animalia propter crassitatem loci vim obtinet III, 425, 9 s.; hinc apud hominem sole et ventis nigrescit III, 425, 7 s.; non vero apud reliqua animalia III, 425, 11 s.

Cutis (animalium secundum eam differentiam); duram habent quadrupes oviparæ inprimis circa caput, idque quare III, 245, 48 s.; III, 246, 7 ss.; qualiter habeat borasus III, 204, 51 s.; ea ante pabulum præbendum inersa atque insuflata pinguescunt boves seniores III, 154, 36 ss.; duram habent cum aves cum serpentes atque quadrupes oviparæ, idque quare III,

295, 43 ss.; ideoque auribus erectis carent III, 295, 42; animalium pennatorum et squarrosorum dura est III, 257, 16 ss.; duram habent aves atque inprimis circa caput III, 245, 21 s., 48 s.; in ejus crassitudinem apud aves graves convertitur pennarum incrementum III, 246, 3 s.; unde probentur duram habere aves III, 326 20 ss.; elephantis et erinaceis ad testes contegendos idonea non est III, 326, 25 ss.; squarrosam habent quadrupedes oviparæ III, 326, 17 ss.; quomodo ejus ratione differant pisces III, 302, 44 s.; pisculentiam habent delphinus et cetacea testibus prædita III, 326, 16 ss.; in eam apud pisces cartilagineos impenditur terrena materies III, 242, 25; III, 302, 47; asperam habent raja (batos) et squalina III, 302, 46; duram ac testaceam habent cancri III, 317, 26 s.; duram quoque locustæ III, 317, 14; omnium molluscorum alveum ambit III, 57, 6 s.

Cutis tenuis; ingeniosi signum est IV, 5, 11.

Cyaneæ insulæ; juxta eas in Pontum intrasse dicitur Jason IV, 93, 13 s.; circa eas ignis non emitti dicitur IV, 93, 37 s.

Cyanus; ejus et chrysocollæ fodina in insula Demonese IV, 84, 2 s.

Cyanus avis; saxa incolit atque scandit III, 185, 22 ss., 25 s.; ubinam inprimis inveniatur III, 185, 23; quanta III, 185, 24 s.; quales pedes habeat III, 185, 25; qualia crura III, 185, 27; quale rostrum III, 185, 26 s.; qualem colorem III, 185, 26.

Cyathus; si circulo feratur, aqua quæ eo continetur non elabitur II, 405, 52; cur sugillationes tollat IV, 160, 1 ss., 16 ss., 32.

Cyceon; cur si quis media computatione hauserit, mentis compos fiat IV, 130, 5 ss.

Cyehramus; una cum coturnicibus abit III, 157, 35 s.; easque noctu ad iter evocat III, 157, 37; igitur ejus voce audita coturnices abituras esse sciunt aucupes III, 157, 39.

Cyclades insulæ; ubinam sitæ III, 630, 9; una ex iis Cythna fr. 266, b.

Cyclaminus avis (?); appendices intestinorum habet III, 34, 39.

Cyclopes; eorum more in plerisque civitatibus vivunt II, 128, 39.

Cyclopes Thraces; apud eos fonticulus est cujus aqua necat animalia quæ eam hauserint IV, 97, 23 ss.

Cyclopes; Philoxeni citantur, 458, 27.

Cycelus; quomodo eum exposuerit Phayllus, 406, 5.

Cycnus; invulnerabilis erat, 374, 51; omnes e navibus exire prohibebat, *ibid.*; ab Achille interfectus est, *ibid.*; ejus epitaphium fr. 318, a; Tennis pater fr. 292, b.

Cycnus (avis); v. *Olor*.

Cydlas; quidnam concionatus sit de agro Samio dividendo, 357, 21.

Cylindrus; quatenus ei assimilandus sit currus cujus rotæ inæquales sunt III, 522, 26; ejus orbes omnes inter se pares sunt IV, 199, 17; cur propulsus in directum feratur, suisque terminantibus orbibus rectas lineas describat IV, 199, 3 ss.; e vase projectus motu ad suam formam accommodato movetur III, 638, 21.

Cyllarus; ita vocatur cancellus qui in conchis iis invenitur quæ eodem modo ac neritæ testæ adherent III, 64, 41 ss.; itemque in reliquis testaceis quibus idem evenit III, 64, 43.

Cyllene; Arcadiæ civitas III, 185, 12; IV, 77, 22 s.; unicus locus est ubi reperiat merula alba III, 185, 12 s.; IV, 77, 22 ss.

Cymæi; summum magistratum æsymnetam vocant fr. 267, a.

κύματα; v. *Undosus motus*.

Cyme; prope illam locus est Blacia appellatus fr. 267, a.

Cymindis; montes incolit III, 182, 37; unde raro conspicitur III, 182, 36 s.; III, 188, 24 s.; quænam sit ejus magnitudo III, 182, 38; quinam aspectus III, 182, 38 s.; ei Iones nomen indiderunt III, 182, 39 s.; eum dii vocant chalcida secundum Homerum III, 182, 40 s.

Cynacantha; v. *Rubus caninus*.

Cynoræstæ; animalium genus quæ apud canes nascuntur III, 104, 31.

κύρδς; σῆμα; quidnam fr. 230, a.

Cynosura; v. *Ova irrita*.

κυκρότατον; fr. 28, a.

Cypria; Diccæogenis citantur, 469, 50.

Cypria; eorum auctor quidnam in carmine pangendo erraverit, 476, 49; ex iis multa conficiuntur tragediæ, 477, 2.

Cyprini; pisces carnivori et gregales fr. 180, b; fluviatiles pisces sunt III, 69, 16; III, 251, 12 s.; fluvius ac lacus incolit III, 164, 38; pisces fluviatiles atque epitrugiæ sunt III, 75, 27 s.; igitur nec ovum, nec genituram habent unquam III, 75, 29 s.; ubi firmi ac pingues sunt, parvum intestinum habent atque sic optimi esse videntur III, 75, 30 s.; quot et quales et ubinam sitas habeant branchias III, 28, 39; eorum palatum carneum et linguæ simile est III, 69, 15 ss.; III, 251, 12 ss.; ubinam linguam habeant fr. 180, b; quinque aut sexies quotannis pariunt, statis temporibus III, 116, 24 s.; quanta sint eorum ova III, 117, 13; in pariendo maxime siderum rationem habent III, 116, 23 s.; parturi vada petunt III, 117, 17 s.; quot mares feminam insequantur III, 117, 19 s.; pleraque eorum ova pereunt, idque quare III, 117, 22 ss.; excepto glani tardissime ex eorum ovis gignuntur pisciculi III, 117, 7 s.; eorum fœtus qui servati sunt, celerrime auferuntur III, 117, 8 s.; ferunt eos, ubi multis ovis in unum congregatis incidunt, ea custodire III, 117, 26 s.; interdum siderantur aut tonitru conspiciuntur, sed minus quam glanis III, 161, 38.

Cyprii; apud eos regis filii et fratres ἀνάκτες, sorores et uxores ἀνασσαι vocantur fr. 267, a; iidem (immo Cretenses) pyrrhichen prylin vocant fr. 265, b; iis σῆμα nomen proprium est, 473, 50.

Cyprus insula; ubinam sita III, 630, 8; in ea conspiciuntur stellæ quadam quas in regionibus Septentrionibus vicinis videre non licet II, 409, 49 ss.; in ea occidunt stellæ quæ in regionibus Septentrionibus vicinis semper apparent II, 409, 51 ss.; in ea mons Trogodus fr. 162, a; de metallifodinis in ea fr. 162, a; in ea uritur chalcitis III, 95, 22; ibi in igne nascuntur animalcula, idque quando et qualia III, 95, 22 ss.; in ea aiunt mures ferrum rodere IV, 79, 1 ss.; in ea oppidum Curiam IV, 102, 20; in ea circa Tyrriam (*Curiam?*) æs provenire dicitur miræ naturæ IV, 81, 15 ss.; ejus tyrannus Euagoras, 581, 20; patria Syennesis III, 38, 25 s.

Cypselidæ; Corinthi tyrannidem obtinuerunt, 588, 13; eorum tyrannis, exceptis Orthagoridis, omnium diutissime mansit, idque quare, 588, 12, 17; quot annos duraverit, 588, 14; cur donaria diis consecrarint, 584, 50.

Cypselus Corinthius; e demagogo tyrannus factus est, 580, 14; 640, 24; triginta annos regnavit, 588, 15; plebi blandiebatur, 588, 18; præsidio non utebatur, 588, 19; quomodo intra decem annos Corinthiis omnia bona eriperet, 640, 24.

Cypselus; idem qui apud III, 187, 15.

κύρδαι; in iis inscriptæ erant Solonis leges fr. 227, b.

Cyrene ejus conditor Battus fr. 267, b; ibi Aquilo imbrem affert IV, 254, 44 s.; ibi Eurus Carbas vocatur a Carbanis Phoenicia IV, 45, 32; item Subsolanus Hellespontias IV, 45, 22 s.; ejus portus Apollonia vocatus maxime Subsolano infestatur IV, 45, 23; ibi olim deerant ranæ vocales III, 169, 4 s.; ibi ranæ voce carent IV, 85, 18 s.; ibi cum lupis coeunt et generant canes III, 170, 5 s., cf. III, 366, 42 s.; ibi plura murium genera esse narrant IV, 79, 12 s.; in mari quod ab Ægypto ad eam extenditur, invenitur pediculus piscis, isque qualis III, 101, 44 s.; ibi in planitie non inveniuntur cicadæ, circa urbem vero, idque quare III, 100, 18 s.; ibi frequentes sunt attelabi III, 100, 29 s.; ibi seditio orta est propter nimis auctam civitate datorum multitudinem, 594, 48; qualia ibi instituerint democratia conditores, 594, 53; quales nummos habuerint Cyrenæi fr. 268, b.

κυρία ἰσχυρία quidnam apud Athenienses fr. 238, b. *κυριότης* v. *Conterum*.

Cyrus; patriæ liberatæ regiam dignitatem debuit, 580, 24; imperator erat, 582, 16; Asyagis copias inertia labefactatas contemnebat, 582, 18; Asyagem propter contemptum aggressus est, 582, 17.

Cythera; Porphyryssa olim vocata idque quare fr. 266, a; *male Κυθήρα pro κυθήρα legitur* IV, 100, 24.

Cythna; una e Cycladibus fr. 266, a.

Cythniæ calamitates; proverbii origo fr. 266, b.

Cythnii; tam male tractati sunt ab Amphictyone ut inde ortum sit proverbium fr. 266, b.

Cytini (κύτινες); primum sunt mali punici, idque quare III, 653, 54.

Cytisus; lactis copiam auget, sed non florens, idque quare III, 54, 41 s.

Cyziceni; quare divites seditione victos exacta pecunia exulare quam interficere maluerint, 642, 28.

D.

D; exemplum muti, 472, 44.

Dactylus; ejus succus dulcis mellaris IV, 26, 51; in iis semen statim fit cum cooperulo quo teguntur IV, 27, 10; in carne sunt IV, 27, 18, v. *Palmulæ*.

Dactyli Idæi; eos se tollere ait Aristoteles fr. 325, a.

Dædalus; ejus imagines sponte munere suo fangebantur, 485, 7; teste Philippo comico Veneri lineæ motum impertiit infuso argento vivo III, 436, 13 ss.; igitur eodem moto ei motum impertiit quo Democriti individua corpora globosa corpori nostro III, 437, 12 ss.; dedicavit statuas duas, suam et Icarum imaginem, alteram stanneam, alteram æneam, quum Minoa fugiens ad Electrides insulas appulisset IV, 87, 19 ss.; appellentibus Pelasgis fugit et in Icarum insulam pervenit IV, 87, 40 ss.; ejus cognatus Euchir fr. 225, a.

Dæmones; secundum Socratem (apud Plat. *Apol.* in.) vel deorum filii, vel divinum quid sunt 409, 12; iis utuntur omnes homines fr. 54, b; salutaris est iis qui ab aliquo vexantur lapis quidam qui in Nilo nascitur IV, 106, 6 ss., v. *Genius*.

Dæmonia corpora; ex elementis composita sunt II, 521, 35; substantia dicuntur cum ipsa tum eorum partes *ibid.*

δαίμωνιον (τί) v. *Nomen*.

Dama (πάς); quadrupes vivipara est III, 30, 18 s.; felle caret *ibid.*; III, 274, 39 ss.; ejus sanguis fibras non habet III, 44, 29; III, 235, 21; igitur non perinde ac reliquis coit ejus sanguis III, 44, 30 s., cf. III, 51, 48. Damositas (ζημία); animæ affectus II, 195, 30; ejus definitio III, 193, 50.

Damnum (ζημία); nomen a pactis voluntariis et in quibus lex veniam dat (desumptum est II, 57, 28, 31; eo affici se dicunt qui minus habent quam ab initio II, 57, 29; dicitur et de pactis involuntariis, etiamsi nomen in nonnulla vix quadret II, 56, 39; dicitur quod mali plus habet, boni vero minus II, 56, 47; inter id et lucrum medium est jus quod pacta spectat II, 56, 48; II, 57, 34; id nemo sibi consulto infert II, 60, 21; id vel sibi vel amicis timentes seditionem movent, 566, 29; ex eo interdum dijudicatur injuriæ magnitudo, 342, 26.

Damonides Cæensis; ejus consilio usus est Pericles fr. 231, b.

Danaus; ludos instituit ob nuptias filiarum fr. 311, b; quum Abam sequeretur occisurus, ipse mortuus est, 465, 23.

Danubius; v. *Ister*.

Daphnæus; eo interfecto tyrannidem sibi vindicavit Dionysius; 571, 13.

Dare ægre; id facere licet, eum qui libenter habet, 299, 38.

Dare celeriter; non est *hoc dare* sed *ita dare*, 299, 32; id facere potest qui celeriter non habet, 299, 35.

Dare quæ quis non habet; sophisma de hac re peccat cum per contradictionem tum per syllogismum, 286, 49, cf. 299, 30.

Darius; apud Persas est II, 180, 30; nihilominus erga eum benevoli esse possumus, non vero ejus amici II, 180, 30 s.; quænam de ejus magnificentia narrentur III, 637, 17 ss.; inter ejus pocula batiacas ajunt esse, quæ nisi olfactu discernere non liceret æneæne essent an aureæ IV, 82, 18 ss.; non trajecit, antequam Ægyptum cepisset, 370, 14; post Sesostrim canalem a Nilo ad Rubrum mare effodere aggressus est III, 573, 21 ss.; eum injussu Xerxis suspendit Artapanes, 582, 3.

Dascillus (δασυλλος; piscis); quibusnam rebus vescatur III, 149, 1 s.

Datames; v. *Didales*.

δαρῆται magistratus apud Athenienses, fr. 236, a.

Datio; alicujus et alicui dicitur, 213, 7.

Daunia; circa eam templum Minervæ Achaicæ IV, 94, 28 ss.; canes ibi Græcis blandientes IV, 94, 31 ss.

Daunii; eorumque accolæ omnes atratis tantum vestibus utuntur, idque quare IV, 94, 34 ss.

δαῖ conjunctio est, 473, 9.

Dea; ei teste Theognide magnum esse potest quod homini parvum II, 232, 33.

Deæ; Alexandrum prætulerunt, 324, 7; 377, 53.

Dea Salutaris; quidnam de ejus sacris inter se collocuti sint Pericles et Lampo, 409, 3.

Deæ venerandæ (σεμναί); in Areopago causam dicere non designatæ sunt, 377, 42.

Dealbatio (λεύκανσις); alteratio est II, 340, 36; idque quia affectus est qualitatis subjecti II, 336, 14 ss.; cum ea nihil simile vel æquale habet sanatio quatenus iis in species distinguitur alteratio II, 340, 37; non æque celer erit, si alterum tantundem, alterum vero tantundem dealbetur II, 340, 46; motus est, non alba o II, 308, 21; cum omni dealbatione ejusdem speciei est II, 312, 29; non vero cum denigratione II, 312, 37; non magis naturalis est quam denigratio II, 316, 22.

Deambulatio; cur breves laboriosæ sint IV, 145, 11 ss.; IV, 149, 37 ss., v. *Ambulatio*.

Debilis (ἀσθενής); celerius ac magis quam vulgus a communibus affectibus affligitur II, 208, 38; attamen vel vix vel nequaquam affligitur a rebus quibus vulgus II, 208, 40; ei alia calida esse videntur ac bono habitu prædito II, 122, 26; ei non prodest sani orna-

tus II, 241, 25; valkioribus magis pati solent IV, 214, 3 s.; in eos vires expromere videtur qui erga humiles gloriose se gerit II, 45, 53; verberibus inflicis latere solet, 338, 21; verberum accusatus quomodo defendendus sit secundum Coracem, 382, 41, cf. 448, 49; misericordes sunt, 358, 42; misericordiam movent, 359, 13; cur vocem aculam habeant IV, 178; 3 ss.

Debiles admodum; rationi parere volunt, 555, 19.

Debilia; celerius ferescent III, 424, 30 s.; ab exigua causa et exiguo momento pendent III, 422, 29 s.; si plus moveant quam vires patiuntur, tardum efficiunt motum, sin vero superant celerem III, 427, 28 ss.

Debilitas (ἀδυναμία); eam pariunt castigationes et labores sine cibo, 637, 22; apud plerosque magna ex parte coitum sequitur III, 335, 13 ss., 23 s.; modo causa est cur multum, modo cur parum seminis emitatur, idque quando III, 335, 28, 53 s.; III, 336, 1 s.; omnis illiberalitatem parit II, 41, 24, v. *Impotentia*, *Infirmitas*.

Debitor (ὀφειλὼν); restituere debet II, 103, 48; creditorum interitum cupiunt II, 109, 42; de eorum salute solliciti sunt creditores, idque quare II, 109, 43; II, 110, 2; iis comparant plerique qui beneficium acceperunt II, 109; 41; eos pecuniam mutuam civitati numerare iusserunt Chii, 642, 35.

Debitum (τὸ ὀφειλόμεν); in universum restituendum est II, 105, 39; quando vero restituendum non sit II, 105, 40; ea publice prescribere apud Chios jubebat lex, 642, 33.

debitum solvere; exemplum citatur, 146, 53.

Decamnichus; conspirationis adversus Archelaum primus auctor fuit, 581, 47; eum verberandum Euripidi tradiderat Archelaus, 581, 50.

Decas; ejus generatio est II, 623, 47; ea magis ens est unum, ejusque forma est II, 623, 45 s.; non eadem esse dicitur decem ovium et decem canum II, 307, 21 ss.; horum equorum et alibi est II, 302, 12 s.; eam perfectum quid esse et totam numerorum naturam comprehendere censent Pythagorei II, 475, 32; simul e decem constat monadibus et e duobus pentadibus II, 620, 12 s.; quum (secundum Platonicos) non quilibet est numerus, neque e quibuslibet pentadibus et monadibus constare potest II, 620, 13 ss.; igitur different inter se et pentades et monades quibus constat II, 620, 15 ss.; perfectus numerus est (sec. Platonicos) II, 623, 48; semper multum est, quia eo major numerus non exstat (sec. Platonicos) II, 630, 16 s.; ultra eam numeros non provehit Plato II, 282, 36; interdum non ultra eam numeros provehunt idearum assertores II, 606, 30.

δεκάτη v. *Decima*.

Decella; ex ea excedere voluerunt Lacedæmonii post prælium ad Arginusas fr. 242, h.

Decem; quantum est, 299, 26; contrarium non recipit, 5, 25; iidem non esse dicuntur decem oves et decem canes II, 307, 21 ss.; etiam si contineatur in *decem minus uno*, tamen non idem significat, 305, 23; proportionibus quattuor quadrantes numeri consummantur IV, 194, 1 ss.; cur ad hunc usque numerum omnes homines numerent IV, 193, 32 ss.

Decem millia; fieri posset ut absolute multum esset II, 630, 17; si ex numerabilibus, non e numeris constaret difficile determinatu esset, quomodo in eo se haberent monades II, 483, 48 ss.

Decem millia annorum; quæ ante ea facta sunt, simul eassent cum iis quæ hodie facta sunt, si momentum temporis semper idem maneret II, 299, 27.

Decens (τὸ πρέπον); id in educatione tanquam scopum

nobis proponere debemus, 634, 1, 19; aetatibus determinatur, 634, 4; honestum est II, 241, 51; ornatu consistit II, 216, 9; juxta dignitatem est II, 216, 22; ejus conditiones II, 216, 24 ss.

Decentia; iis per otium opera danda est II, 159, 4 s.

Deceptio (ἀπάτη); scientiæ contraria est syllogismus, 114, 31; ex oppositis fit, 37, 37; transit a medio ad contraria idque ad ea quæ secundum scientiam contraria sunt II, 206, 10, 13; omnibus evenit circa ea quæ non cognoscunt II, 503, 34; eam vel nobis ipsis, vel alii debemus II, 315, 19; quam alii debemus, ei contraria est disciplina II, 315, 17, v. *Error*.

Deceptio secundum dispositionem (ἀπάτη κατὰ διάθεσιν); quidnam sit, 136, 27; distinguitur in deceptionem per ὑπόληψιν et deceptionem per syllogismum, 136, 30; opponitur deceptioni secundum negationem, 136, 27, cf. 249, 2.

Deceptio secundum syllogismum; per syllogismum affirmantem fieri nequit nisi in prima figura, circa negantem vero in prima et secunda, 137, 3 ss.; quot modis fiat per syllogismum affirmantem circa propositionem immediatam, 136, 34 ss.; quot modis in prima figura per syllogismum negantem, 137, 9 ss.; quot modis in secunda figura, 137, 26 ss.; quot modis circa propositionem non immediatam per syllogismum negativum in prima figura, 138, 10 ss.; quot modis in secunda figura, 138, 35 ss.; quot modis per syllogismum affirmativum, 138, 48 ss.

Deceptiones (συκοφαντίαι) logicæ; earum causa sunt distinctiones subtiliores II, 196, 25.

Deceptor (παρλογιστής); quis II, 214, 6; illiberalis species, *ibid*.

Deceptores (ἐξαπατηντες); eos maxime punire oportet et quare, 414, 51.

Decima (δεκάτη); ita vocatur reditus qui e terra petitur, 639, 35; item qui e pecoribus, 639, 40; e quibusdam rebus eam exegerit Taos, 647, 13; bonorum per decem diinceps annos Corinthios solvere cecigit Cypselus, 610, 27; olim in Babylonia ab omnibus quæ importabantur exigebatur, 649, 48; ea in usum revocata, pecuniam sibi paravit Antimenes Rhodius, 649, 49.

Decimæ usuræ; v. *Usuræ decimæ*.

Decimestres partus; edi videntur fr. 190, b.

Declive (κάταντες); eodem modo se habet ad acclive, quo actus rei mobilis ad actum rei movere valens II, 275, 35; II, 595, 50 s.

Decoctio; plantarum in locis calidis duabus partibus provenit IV, 35, 49 ss.

Decolores (ἀχρῶς); cur athletæ sint IV, 289, 43 ss.; quamobrem reddant cursus quos induti agimus ut olei quæ sub veste sit perunctio IV, 289, 24 ss.; cur redantur qui hordeum tractant IV, 296, 34 ss.

Decorum, v. *Decens*.

Decrepiti; cur vocem acutam emittant IV, 176, 45 ss.

δεκτικόν v. *Receptaculum*.

Decus; tanquam merces tribuendum est magistratui II, 60, 16.

Dedecus (ἀτιμία); nimio vitio reservatur, 341, 33; mortuo contingere potest II, 10, 12; id quæ afferunt, si subeas, pudori est, 356, 19; eo puniri debent pueri si obscærum aliquid dicant vel faciant, 623, 35, 36, v. *Ignominia*.

Dediscere (μεταπαρθέσθαι); non facilius est quam ab initio discere, 544, 3.

Deductio ad impossibile (εἰς τὸ ἀδύνατον ἀγείν); quare inferior demonstratione negativa, 148, 45 ss.; quare affirmativa, 149, 21, cf. 265, 2; si alio modo adstruere licet, ea uti non debet dialecticus, 265, 4; in ea maxima

evenit, ut argumentatio concludat quidem, sed non ad rem pertineat, 272, 47; ei propria captio a ratione male redditur, 281, 16, v. *Syllogismi*.

Defectus (ἔνδεα, ἐνείψις, ἔλπις, cf. *Indigentia*); ejus quod natura desiderat, corporis affectus est II, 118, 34; omni continuo et divisibili inest, omnique actioni competit, idque duplici modo II, 195, 7; et excessui contrarius est et medio II, 197, 30; quando magis quam excessus opponitur mediocritas, quando minus II, 139, 3, 17 ss., 25 ss.; necessario II, 594, 5 ss.; materie caret II, 562, 5 s.; ab eo afficitur II, 562, 6; ejus defectus non est II, 20, 33, v. *Excessus* et *defectus*; molestia est II, 168, 30; II, 169, 7; vituperio dignus est II, 147, 9, 45; fugiendus est, 193, 3; cur propter eum vertigine afficiantur IV, 299, 47 ss.

Defectus; scire dicimur eum fore, 190, 52; ejus causa movens terra est II, 562, 7 s.; forsitan causa finali caret, II, 562 8; ejus causa formalis obscura est, nisi cum movente conjuncta sit II, 562, 8 ss.; definiri potest lucis privatio II, 562, 10; quodsi huic definitioni addatur a terra in medio sita cum causa conjuncta est definitio II, 562, 11.

Defectus lunæ; v. *Lunæ defectus*.

Defensio (ἀπολογία); semper majorem fraudem facit per captivem qua enthymematis conclusio non necessaria, non vero non verisimilis esse probatur, 383, 36; ei brevior esse debet narratio, 405, 48; quænam in narratione exponere debeat, 405, 49; quando ei rebus concessis immorandum sit in narratione, quando non, 405, 50; initio orationis dissolvere debet crimen et quare, 403, 16; spectans ea quæ rei ipsi insunt, defendit, 374, 19, v. *Crimen*.

Defensio (τὸ ἀπολογητικόν); quidnam sit, 422, 6; species est orationum civilium, 413, 16; pertinet ad genus *judiciale*, 422, 2; tribus fit in methodis, 422, 46; in eam imprimis quadrant probationes, 424, 14; quibusnam animi vel corporis vel sensuum affectibus in ea uti possimus, 424, 48 ss.; quomodo in ea adhibendum sit consentaneum, 425, 39 ss.; quomodo ordinanda sit in oratione judiciali, exponendum est, 448, 10; in ea ejusdem proœmii est ratio ac in accusatione, 451, 15; quænam in ea proœmium insequi debeant, 451, 16; quænam dicenda sint in ejus peroratione, 452, 46 ss.

Defensor; inquirere debet quanta desint eorum quorum causa injurias inferunt, 333, 26; demonstrare debet reum nihil fecisse eorum quorum accusatur, 422, 47; quod si fieri nequit, ei probandum est, reum juste et honeste et legitime egisse, reipublicæque utile quid fecisse, 422, 48; id quoque si fieri nequit, ostendendum est ei, reum per errorem aut infortunium deliquisse, 422, 51; ubi crimen negare nequit, veniam precari debet, 423, 13; sedulo distinguere debet quibus injuriis leges pœnam infligant, quibusnam iudices, 423, 16; quidnam ei dicendum sit, ubi leges crimini pœnam infligant, 423, 9; quidnam ubi iudices, 423, 21; clamoribus perterrefaciendus non est, utpote cum metu et periculo criminibus respondens, 433, 5.

Definiri (quæ) possunt (τὰ ὁριστά); eorum principia sunt genera II, 493, 21.

Definitio (ὅρος); quidnam, 174, 6, 25; 177, 11; eam longam orationem appellant Antisthenes II, 560, 47 s.; nec igitur substantiam sed qualitatem respicere censent II, 560, 47; cognitionis causa datur, 236, 4; 238, 38; 251, 5; aliquatenus pluribus modis dicitur II, 541, 19, cf. 35 s.; primarie ad substantiam pertinet, pertinet tamen et ad reliqua etsi non primarie II, 541, 44 ss.; II, 542, 26 s., 36 s., 39 s.; etiam alibi hominis erit, sed non eodem modo quo albi et hominis II, 541, 52 s.;

substantiæ explanatio est II, 552, 7 s.; igitur unum efficere debent quæ ea continentur, ipsaque una esse II, 552, 6 ss.; eadem enim tantummodo simplicemque rem spectat, 283, 27; est quidditalis explanatio II, 542, 38; II, 558, 16; quidditalis notio est II, 521, 46; quidditalis uniuscujusque rei aliquatenus una est, aliquatenus multæ II, 533, 2 s.; nihil eorum quæ in ea continentur substantia esse, nec separatim exstare potest II, 553, 34 ss.; in iis quæ per se sunt eadem est uniuscujusque rei et quidditalis hujus rei II, 543, 45 s.; uniuscujusque aliquatenus esse, aliquatenus non esse videtur II, 554, 9 s.; manifesta non erit; nisi constet quænam partes tanquam materies considerandæ sint II, 550, 5 s.; omnium consensu ad substantiam vel solam vel maxime pertinet II, 554, 7 s.; quæ ea continentur, probantur entia esse, non accidentia II, 251, 31 ss.; uniuscujusque rei essentiam enarrare conatur II, 132, 33; quomodo ejus ope demonstramus rem aliquam particularem bonam esse II, 132, 50 ss.; ei nihil inest nisi genus primum et differentia II, 552, 11 s.; omnis sermo est II, 547, 40; quum partes habet, de ejus partibus quæstio instituenda est II, 558, 18 ss.; per se semper divisibilis est II, 519, 48; divisibilis est, idque in res indivisibiles II, 561, 5 s.; si aliquid ei addatur vel dematur, non amplius est II, 561, 10 s.; igitur aliquid esse oportet quod eam unam efficiat, etiamsi hoc lateat II, 561, 15 s.; itaque aliquatenus numero similis est II, 561, 4 ss.; non ligamento unum est, sed quia ad unum pertinet II, 562, 47 s.; causa cur unum sit est causa movens quæ materiem et formam, potentiam et actum unificat II, 562, 42; II, 543, 17, 41; quæritur quomodo fieri possit ut res quam definiat, una sit, non multa II, 551, 47 ss., cf. 26, 22 ss.; 158, 10 ss.; probatur non affectu una esse II, 551, 46 ss.; nec participatione II, 551, 51 ss.; ejus partes tantummodo sunt formæ partes II, 549, 25; ad universale et formam pertinet II, 549, 26; II, 350, 4; quæstio de ejus unitate proposita prodest iis quæ de substantia dicenda sunt II, 551, 42 s.; quomodo in ea se habeant partes considerandum est II, 551, 16; item quo modo unum constituit sermonem II, 551, 17; necessario nominibus constat II, 555, 20; intelligi nequit, nisi nominibus usu receptis constet II, 555, 21 s.; eodem modo se habet ad nomina, ut singularia ad universalis II, 248, 20; ei inesse non licet res quæ definitur II, 540, 34 s.; non erit simulac explanatio idem quod nomen significat II, 541, 7 s., cf. 18, 47 s.; sed oportet unius esse non continuatione (συνέχεια), II, 541, 48 s.; item primi alicujus II, 541, 10 s.; igitur eo non constare debet quod aliud de alio prædicatur II, 541, 11 s.; aliquid de aliquo significat II, 561, 1; igitur substantiæ compositæ fieri potest, primæ vero substantiæ nequit II, 560, 30 ss.; negatione et demptione contrarium indicat II, 565, 16 s.; igitur per se ad rem, per accidens aliquatenus ad privationem pertinet II, 565, 15 ss.; differentia constans formam et actum respicit II, 559, 51; quæ vero ex iis quæ insunt materiem potius respicit II, 559, 52; quorum una est, hæc et ipsa unum sunt II, 519 46 ss.; II, 574, 1 s.; quorumnam una sit II, 574, 2; si ei substituitur altera sermone prolixior, semper prior magis est, altera non est II, 487, 45 ss.; recte fieri nequit, nisi formæ partes distinguamus a cuncti partibus II, 550, 2 s.; etiam ejus elementis inest materies quæ antea adesse debet, idque quænam II, 545, 10 s.; semper partim forma, partim materies est II, 563, 21; ei non inest nec unum, nec ens, idque quare II, 563, 25 s.; omnis spectat universalis, non ultima II, 555, 37 s.; quæcunque nihil docet de accidentibus

per se, vane ac dialectice dicta est III, 432, 13 ss.; in ea cum in arte, tum in re naturali, ab ea ducitur principium II, 275, 51; fit sensu vel intellectu III, 219, 15; omnis rei quærenda non est II, 568, 5; non integra pro termino sumenda est ad eas ratiocinationes quæ definitionis faciendæ gratia ad partem definitionis demonstrandam construuntur, et quare, 83, 49; thesis est, 123, 9; quomodo ab hypothesis differat, 123, 11; 131, 22 ss.; eam cognoscimus ope principiorum scientiæ, 124, 4; eatenus æterna est, quatenus et scientia et demonstratio, 129, 20; quænam inter eam et demonstrationem intercedat ratio, 129, 21; quomodo ab ea differat, 155, 1 ss.; eas sumunt mathematica, 133, 34; 155, 35; οὐσίαν et τὸ τί ἔστι spectat, 155, 2, 16, 33, 42; 377, 8; in ea nihil aliud de alio prædicatur, 155, 38; nec esse, aut non esse dicitur, 131, 22; quomodo a postulato differat, 131, 24; ea nihil cognoscimus eorum quæ per se aut per accidentis insunt, 155, 15; semper universalis et affirmativa, 155, 3; demonstrationis principium est, 152, 33; 155, 25; cuius sunt, nullæ sunt demonstrationes, 155, 51; non sunt omnium quæ in syllogismo affirmativo primæ figuræ sunt, 155, 6; quatenus eam e divisione colligere liceat, quatenus non, 157, 44 ss.; nec definitionis definitione sumpti syllogistice probari potest, 157, 35 ss.; ejus definitione investigatur an recte collectum sit τὸ τί ἔστι εἶναι, 157, 47; nec syllogismo hypothetico probari potest, 157, 50 ss.; quænam dubitatio movenda sive eam divisione colligere, sive syllogismo probare velint, 158, 38; nec demonstratione, nec inductione, nec sensu, nec digito monstrari potest, 158, 15 ss.; manifesto non demonstrat rem esse, 158, 41; non ostendit fieri posse ut sit id quod dicitur, nec illud esse cuius dicunt esse definitionem, 158, 45; circa eam semper rogare licet: *cur*, 158, 47; si idem significaret quod nomen, etiam ad ea quæ substantiæ non sunt et ad ea quæ non sunt pertineret, 159, 1; item omnes orationes definitiones essent, 159, 3; nec idem, nec ejusdem est ac syllogismus, 159, 9; nihil demonstrat aut ostendit, 159, 12; ea τὸ τί ἔστι cognoscere non licet, 159, 13; per aliam ejusdem rei definitionem demonstrari non posse probatur, 159, 17 ss.; ejus logicus syllogismus, 159, 29 ss.; ejus duplex definitio, 160, 37, 47; ejus triplex incholes, 161, 9; τῶν ἀμείνων est positio τοῦ τί ἔστι quæ demonstrari nequit, 161, 7; ad eam constituendam sumi debent prædicata quæ latius se extendunt, nec tamen ultra genus atque sic pergendum, donec tanta primum sumpseris, ut quodvis latius se extendat, omnia vero simul non, 164, 39; item quæ prædicantur κατὰ τοῦ τί ἔστιν, 164, 38; 165, 7, 22, 39; exemplo docetur quomodo probari possit an revera οὐσίαν spectet, 165, 11 ss.; nulli alii competere debet, nisi omnibus individuis quæ eodem nomine comprehenduntur non æquivoce, 165, 16; omnium principium est, 165, 30; iis manifestum fit quænam iis accidunt quæ ex individuis componuntur, 165, 29.

Definitio (quænam in ea danda observanda sint); ad eam constituendam quid conferat divisio secundum differentias, 165, 33 ss.; substantiæ habemus ubi pervenimus ad id cuius nulla est differentia, 166, 15; quomodo probetur in iis nihil nec superesse, nec omissum esse, 166, 38; omnis universalis, 167, 11; ei id ens præstat perspicuitas quod demonstrationibus syllogismus, 167, 17; quomodo ei concilianda sit perspicuitas, 167, 19 ss.; in ea vitanda est homonymia, 167, 22; in ea a metaphoris abstinendum est, 167, 24; eam quærenti contendendum est ut ad unicam deveniat notionem (λόγον), idque quomodo, 166, 45, ss.; si ad duo vel plura deveniat, patet

id quod quærebatur, duplex vel multiplex esse, 166, 52; pertinet ad proprium, 174, 5; competit nonnullis quæ oratione exprimuntur, 174, 27; quomodo differat ab orationibus definitivis, 174, 28 ss.; ad eam aptari possunt quæstiones de proprio, de genere et de accidente, 175, 46; e genere et differentiis est, 177, 17, cf. II, 552, 11 ss.; eorum quæ ad eas pertinent elementa quæ ad genus et proprium, 205, 33; ea haud facile discernitur quales sint propositiones, 181, 1; ad eas reddendas utilis est similitudinis consideratio, 185, 42; ad eam reddendam adhibetur in primis similitudinis consideratio in generibus longe a se invicem distantibus, 185, 53; nulli alii inest, 187, 17; quomodo adhibeatur ad discernenda τὰ πολλὰ καὶ λεγόμενα, 183, 33, 44; ab ea necessario fit inversio, 186, 23; faciendi cum accidentis tum ejus cui accidit, 187, 39; eorum quæ in proposito insunt, vel inesse videntur, spectandæ ubi caremus argumentis adversus thesin, 190, 33; in iis sæpe latent sæpius idem dicentes, 221, 29; quæ in iis dicuntur, rem definiendam a reliquis distinguere debent, 221, 53; 225, 30; in iis præter orationem quæ substantiam declarat, nihil adjectum esse debet, 222, 13; proprii loco proponenda non est, 224, 4, cf. 226, 1; 228, 47; in ea tradenda exponi debet primum genus, deinde reliqua adicienda, atque distinguendum est, 224, 16, 239, 28; 237, 9; 235, 27; an non in proprio genere posuerit rem definiendam, investigandum est e locis de genere, 235, 40; an non propria sit rei definiendæ investigandum e locis de proprio, 235, 41; quinque de ea quæstiones proponi possunt, et quænam, 235, 22; duplici modo non rite tradi potest, vel eo quod obscure tradita est, vel quia plus dixit quam oportet, 236, 1; obscure tradita est si id quod in ea dictum est homonymum est cum aliquo, 236, 8; item ubi sine distinctione tradiderit nomen definiendum, etiam si pluribus modis dicatur, 236, 13; item si per metaphoram locutus est definiens, 236, 23; item si verbis utatur non vulgo receptis, 236, 33; item si improprie locutus sit, 236, 36; item si e data definitione non perspicua sit contrarii definitio, 236, 49; si per se dicta non indicat cuius rei sit, 236, 51; supervacaneum continet, si utatur definiens aliquo quod aut omnibus inest quæ sunt, aut omnibus quæ sub eodem genere sunt, 237, 6; item si quid contineat quod detracto etiam reliqua definitio propria est et essentialiter declarat, 237, 15; item si quid contineat, quod non conveniat omnibus quæ sub eadem specie sunt, 237, 36; item si quis in definitione idem sæpius dixerit, 237, 48; item si quis dicto universali adijciat particulare, 238, 25; per priora et notiora fieri debet, 238, 37; unius rei plures esse nec debent, nec possunt, 238, 44; 239, 37; 249, 51; 254, 27, 48; quatenus ejusmodi utendum sit quæ priora posterioribus declarant, 239, 18, 54; 240, 22; quæ priora posterioribus explicat, τὸ τί ἔστιν non declarat, 239, 25; omnium consensu evertere licet quæ nec e simpliciter notioribus, nec e nobis notioribus deducta est, 240, 2; non fit per notiora (per se), si priora per posteriora explicat, 240, 5; item si definiatur et id quod in quiete consistit, explicat per indefinitum et id quod in motu est, 240, 7; non fit per priora, si oppositum per oppositum explicatur, 240, 11; item si ipsa res definienda adhibetur in definitione, 240, 24; item, si fiat per id quod eodem ordine continetur (τὸ ἀντιτετραπληρόν), 240, 33; item si per inferiora superius definitur, 240, 38; eam per ipsam rem fieri latet, ubi non adhibetur ipsius hujus rei nomen, 240, 25; qui eam facit per inferius, etiam utitur ipsa re definienda, 240, 42; in ea non omitti debet genus, si res

definienda genere continetur, 241, 5; cavendum, ne in ea non omnia quæ ad rem definiendam pertineant, exprimentur, 241, 14; cavendum, ne non ad melius, sed ad deterius accommodetur, 241, 29; item ne in ea transsiliantur genera, 241, 36; curandum, ut generis exprimat differentias, 242, 1; item ne in ea, nisi aliter fieri nequeat, negatione dividatur genus, 242, 21, 44; cavendum ne in ea pro differentia ponatur species, 243, 1; item ne genus pro differentia, 243, 5; item, ut quale quid, non hocce significet differentia, 243, 16; cavendum ne in ea differentia per accidens rei definiendæ insit, 243, 19; item ne de genere prædicetur differentia, vel species, vel aliquid speciei subjectum, 243, 21; item ne genus de differentia prædicetur, 243, 28; item ne species, vel aliquid speciei subjectum, 243, 38; item curandum ut specie prior sit differentia, 243, 44; item cavendum ne differentia pertineat ad aliud genus quod neque ab ea contineatur, nec eam contineat, 243, 47; item ne in ea differentiæ loco adhibeatur locus, in quo aliquid sit, 244, 14; item ne differentiæ loco adhibeatur affectus, 244, 24; vel aliud quid, quod alteret rem quæ id habet, 244, 29; curandum in ea ut τὸν πρὸς τὴν differentiæ etiam sint πρὸς τὴν, 244, 34; si πρὸς τὴν definiatur, curandum ut unumquodque πρὸς τὴν spectet id ad quod natura refertur, 244, 40; item ut ad primum referatur id quod plura spectat, 244, 50; item cavendum ne recipere nequeat affectum, vel dispositionem, vel aliud quid, id cui tribuitur, 245, 1; in ea omnium temporum ratio habenda est, ne discrepent, 245, 28; videndum an definitum alia oratione ac ea quæ allata est, aptius explicetur, 245, 42; item an res magis ac minus recipiat, id vero quod in definitione traditur non, 245, 51; item an ambo id quidem recipiant, sed non ambo simul, 246, 3; cavendum ne ad plura pertineat quæ se juncta nominentur, 246, 18; cavendum ne duobus propositis, de quo res magis dicitur, de eo minus dicatur quod definitio continet, 246, 9; item ne alterum quidem æque ambobus conveniat, alterum vero non similiter, sed alterutro magis, 246, 15; item ad eam scrutandam generis et differentiarum et ceterorum omnium quæ in definitionibus traduntur, definitiones nominibus substituendæ sunt, 246, 30; si res definienda est πρὸς τὴν vel per se, vel secundum genus, curandum ut in ea dicatur id ad quod refertur, 246, 31; item cavendum, ne respectu ad aliquid dictum, sed non ad finem tradatur, 246, 45; item ne quid ad generationem, vel ad actum, non ad finem relatum sit, 246, 50; in nonnullis videndum est, an quantitatis, vel qualitatis, vel loci, vel alius hujusmodi differentiæ ratio habita sit, 247, 6; in appetitibus definiendis curandum ut addatur quod videtur, nec non in omnibus aliis in quibus hoc convenit 247, 23; eas ad ideas ducere oportet eas qui ideas esse statuunt, 247, 30; habitus ad definitionem ejus quod habet exigenda est, itemque vice versa, uti et in ceteris hujusmodi, 247, 37; habitus semper una plura alia definit, 247, 41; si πρὸς τὴν definiatur, videndum an species referatur ad speciem ejus ad quod refertur genus, 247, 50; videndum an oppositi sint opposita, 248, 6; item an contrariorum contraria secundum simplicem contrariorum connexionem, 248, 9; in contrariis quæ per privationem alterius dicuntur, privatio habitu definiri potest, non habitus privatione, 248, 18; in iis quæ non per privationem dicuntur, videndum ne contrarium contrario definiatur, 248, 32; in definiendis iis quæ per privationem dicuntur, privationi semper addendum, cujusnam sit privatio et

in quo naturaliter gignatur, vel simpliciter vel in quo primo, 248, 41; videndum ne privatione definiatur id quod privatione caret, 248, 54; videndum an ejus casus singulis rei definitæ casibus conveniant, 249, 7; videndum an in rei definitæ ideam quadret, 249, 11; cavendum ne homonyma unica comprehendere conemur, 249, 20; quomodo impugnanda sit alicujus eorum quæ multis modis dicuntur, si definiens neget homonymiam, 250, 2; ubi compositæ definiuntur dictiones, curandum, ut detracta alterius definitione, reliqua in reliquum quadret, 250, 10; ubi differentiæ definitio traditur cavendum ne alii cuiuspiam communis sit, 251, 7; quænam totidem membris constare dicatur, 250, 22; quæ permutando fiunt, cavendum ne totidem membris constant quot ipsa dictio composita quæ definitur, 250, 21; in iis ne nomina obscuriora clarioribus substituantur, 250, 32; item curandum ut nomina quæ substituantur, idem significant, 250, 36; ridicula est opinio, in iis differentiam potius permutando esse quam genus, 250, 42 s.; quodsi tamen de nomine substituat definitio, differentia potius permutando est quam genus, 251, 2; propria, non communis esse debet, 251, 42; optimum potius significare debet et quare, 252, 10; cavendum ne res definienda pertineat ad ea quæ sunt, non vero ea quæ definitione continentur, 251, 22; item, ne loco rei ipsius definiatur res bene se habens aut perfecta, 251, 44; item ne quod propter se optabile est, definiatur ac si propter aliud optabile esset, 252, 1; quomodo impugnandæ sint, quæ rem definiendam *hoc et illud* esse definierint, 252, 13; in iis quibus res definienda *hoc ex illis* dicitur videndum, an unum quid ex iis natura constare nequeat, 252, 35; item ne res definienda in uno aliquo primo natura esse possit, et quibus vero constare dicitur, non in uno aliquo primo, sed utrumque in alio, 252, 39; item, ubi et totum et partes in uno aliquo primo insunt, an non in eodem, sed in alio partes, in alio totum, 252, 44; item an cum toto intereant partes, 252, 47; item ne totum bonum aut malum sit, partes vero neutra, vel vice versa, inprimis si ambo per se bona aut mala sint, 252, 50; 253, 9; item ne alterum sit magis bonum quam alterum malum, totum vero non magis bonum quam malum, inprimis si ambo per se mala aut bona sint, 253, 3, 9; item ne totum ex meliori et pejori constans non sit meliori pejor, pejori melius, inprimis si ambo per se sint bona aut mala, 253, 17, 19; item ne totum synonymum sit alteri, 253, 23; item videndum an rite explicatus sit modus compositionis, 253, 26; in iis quæ rem definiendam *hoc cum illo* esse tradiderint, videndum an *hoc cum illo* idem significet quod *hoc et illud* vel *hoc ex illis*, 253, 31; item, si dicitur alteram cum altero vel ut in aliquo eodem subjecto recipiente, vel in eodem loco, vel in eodem tempore, videndum an hoc nullo modo fieri possit, 253, 38; item, si verum sit in eodem tempore inesse utrumque, an contingat, ut non ad idem referatur utrumque, 253, 45; item videndum ne *hoc cum illis* dictum sit loco *hoc propter illud*, 254, 8; si quis totum dixerit horum esse compositionem videndum, an non dixerit qualis sit compositio, 254, 11.

Definitio (*de ejus impugnatione et usu*); falsa est ubi, contraria in re definienda natura inesse possunt, definita autem est per alterum tantum, 254, 25; si adversus totam argumentari non licet, adversus partem argumentandum est, 254, 23, cf. 259, 19; obscura corrigenda et reformanda est ab oppugnante, 254, 37; ad oppugnandam eam alia proferenda est, 254,

45; ad disputandum de ea inprimis valet, si quis secum ipse rem propositam scite definat, 254, 50; ad eam constituendam utiles sunt loci idem refellentes, 256, 51; non vero idem adstruantes, 257, 1; eam plerique syllogismo non demonstrant nec dialectici, nec mathematici, 257, 8; dialecticæ non est exquisitè docere quoniam sil et quomodo fiat, 257, 11; ejus syllogismus fieri non posse demonstratur, 257, 16; e contrariis ceterisque oppositis adstruendæ sunt cum integræ tum particulatim, 257, 28; rite constituta est, ubi genus et differentia rite tradita sunt, 257, 45; si contrarii perspicua est, propositi quoque perspicua erit, 258, 7; confirmatur e casibus et conjugatis, 258, 18; item ex iis quæ similiter se habent, 258, 30; quatenus confirmetur e magis et minus et ex iis quæ similiter insunt, 258, 37; quoniam loci ad eam confirmandam maxime valeant, 258, 46; nisi concedatur eam nil nisi genus ac differentias continere eaque ratione τὸ τί ἐστι prædicari, syllogismus de ea fieri nequit, 259, 13; difficillime confirmatur, facillime evertitur, 259, 7; evertitur, si omne quod sub nomine continetur ei inest, sed non soli, 259, 34; difficilior confirmatur faciliusque evertitur quam quævis alia propositio, 260, 37; ad eam refellendam adhiberi possunt omnes alii loci cum de genere ac proprio, tum de accidente, 260, 19; loci de eo non adhiberi possunt ad reliqua problemata, 260, 22; quoniam difficilior impugnat, 266, 7; earum defectu difficulter impugnantur problemata vel theses, 266, 16, 21, 23; ejus defectu nonnulla problemata mathematica haud facile describuntur, 266, 29; iis positis facile probantur rei mathematicæ elementa, 266, 35; eas ita defendere oportet ut ante adversus te ipsum argumenta opponas, 269, 33; cum probabilium, tum primarum copiam habere debet dialecticus, 274, 41; ex iis sunt syllogismi, 274, 43; nominis loco adhibita amplificat elocutionem, 391, 41; si turpe aliquid habeat, utendum est nomine, 391, 45; quoniam ex ea petantur enthymematum argumenta, 376, 49; ab ea inchoanda est refutatio eorum qui principio contradictionis aut exclusi medi adversantur II, 513, 25, cf. 47.

Definitiones; eas neglexerunt antiqui III, 223, 1; eas primum tetigit Democritus, sed tanquam res scientiæ naturali inutilis III, 223, 2 ss.; rerum naturalium parumper tetigit Democritus II, 615, 14 ss.; Socratis ætate iis majorem operam dare cœperunt philosophi III, 223, 4; iis etiam perfuratorio, operam dare cœperunt Pythagorei, idque quomodo II, 477, 15 ss.; II, 615, 16 ss.; quales probet Archytas II, 560, 1 ss.; iis operam dedit Socrates II, 477, 34; II, 615, 13 s., 24 s.; earum ope doctrinam de æterno rerum fluxu opugnavit Socrates II, 627, 5 ss.; eas res sensibiles spectare non posse censuit Plato II, 477, 37 s.; iis student Platonici II, 571, 43; earum ratio dari nequit II, 71, 45; eas spectat mens, *ibid.*; quod iis primum inest, genus est II, 532, 25 s.; earum principia genera sunt II, 493, 20; iis innotescunt principia omnia, 265, 41; 266, 2; iis constituuntur omnes scientiæ, 169, 32; iis unum quodque cognoscimus II, 493, 19; quæritur an earum principia numero vel specie finita sint II, 489, 39 s.; ad eas usque provehitur causæ investigatio in re mathematica II, 269, 29; pleræque tantummodo significant quid res sit III, 445, 34 s.; in nonnullis adsciscitur causa finalis II, 559, 39 s.; universales circa scientiæ principia versantur II, 615, 25; quam universalis spectant, ostendunt scientiam circa universalis versari II, 627, 40; fieri nequeunt nisi antea cognoveris e quibus fiant II, 435, 22 s.; igitur ut disciplinam ex

iis tibi pares, antea quædam scire oportet II, 435, 22, quorum homonymiæ, ea inter se comparari nequeant II, 339, 36; dierum si posterior sine priorē esse nequit, priorque non esset potest, et posterior non erit II, 386, 41 ss.; in omnibus, sed præcipue in iis quæ substantiam non recipiunt, quod de materie prædicatur actus est II, 569, 35 ss.; omnes finitæ sunt III, 438, 8 s.; pleræque nunc conclusionis expositio sunt III, 445, 36 s.; in iis tamen inesse ac apparere debet causa III, 445, 35 s.; sufficiunt, si neque obscuræ sunt, nec exquisitæ, 334, 48; quoniam ad eas pertineant fr. 119, a; quando inter se contrariæ sint fr. 131, a.

Definitio ex additione (ἐκ προσθέσεως); quidnam II, 542, 29 s., cf. II, 540, 34 s.; quæritur an tanquam genuina definitio considerari possit II, 542, 1 s.; ea sola explanari possunt quæ copulata (συνδεδασμένα) vocantur II, 542, 3, cf. 15, 33 s.; vel tunc, ubi una cum subiecto enuntiantur II, 542, 31.

Definitio scientifica (ὁ ὁρισμὸς ὁ ἐπιστημονικός); ad necessaria pertinet II, 555, 7; igitur non pertinet ad res singulares II, 555, 3 ss.

Definitio secundum divisionem (κατὰ τὰ διαιρέσεις); probatur eam revera unum efficere II, 552, 10 ss.; proprie nihil est nisi differentiarum expositio II, 552, 24; si invertatur, manifesto apparet, eam nil continere nisi genus primum et ultimam differentiam, II, 552, 48 ss.; in ea semper quærere licet: cur, 157, 26; revera non est definitio, 157, 31; non est conclusio, 157, 23, 32.

Definitio τὸ τί ἐστι: est velut demonstratio τὸ τί ἐστι collocatione solum a demonstratione differens, 160, 50.

Definitio τὸ τί ἐστι: est oratio quædam de eo quid significet nomen, 160, 38.

Definitivæ orationes (ὁριστικά); differunt a definitionibus, 174, 29; duplices, 174, 31 ss.; altera species non invertitur, 174, 42; aliquatenus ad eas pertinent omnia problemata, 175, 48 ss.

Definitum (τὸ ὁρισμένον); maxima species pulchri est II, 614, 48 s.; nullarum rerum causa est II, 614, 50 s.; circa id versantur scientiæ mathematicæ II, 614, 49 s.; ex iis dicendum est II, 606, 33.

Definiuntur (quæ) (τὰ ὁριζόμενα); partim se habent ut simum, partim ut cavum II, 534, 32 s.

Deflectitur (quod); semper in oppositum deflectitur III, 398, 46 s.

Deformis (ἄσχη); in ejus erga formosum amicitia fit transitus a bono simpliciter ad bonum alicui II, 222, 21; interdum arietis vel bovis caput habere videntur III, 401, 19 s., 23 s.; hinc eos sæpe cavillantes comparat capro ignem sufflanti aut arietis petulco III, 401, 24 ss.

Defuncti (οἱ κατωχόμενοι); iis debetur justitia vel pietas quæ aut pars aut sequela justitiæ est II, 244, 40; erga eos peccatum impietas est II, 246, 8.

ἁλιεία: v. *Ignavia*.

Deinceps (ἐπεξῆς); quidnam II, 311, 40 ss.; II, 317, 35; II, 318, 4; II, 599, 40 ss.; res sunt eo quod tempus continuum est II, 313, 46; primum est II, 312, 9; II, 600, 1; rebus definitione prioribus inest, e. gr. numeris II, 312, 12; II, 624, 45; nihil impedit quominus inter ea quæ sunt aliud intermedium sit II, 311, 45; II, 599, 44; alicui deinceps est et aliquid posterius II, 311, 46; II, 599, 45.

Deinceps quæ sunt (ἀ ἐπεξῆς); cognata sunt II, 291, 41; vicissim agunt et patiuntur II, 291, 42; non omnia se invicem tangunt II, 312, 11; II, 600, 1; nec continua sunt II, 354, 45; ea separat et distinguit inane secundum Pythagoreos II, 293, 7

δεινότης: v. *Sollertia*.

δεινότης v. *Indignatio*.

Deiope; ejus sepulcrum ubinam inventum sit IV, 99, 42 s.; eam Musei quidam fuisse dicunt matrem, alii Triptolemi IV, 99, 43 s.

δεινοποιοί v. *Epularum structores*.

Delatio (συκοφαντία); injustitiæ sequela est II, 246, 19.

Delatrices (κοταγωγίαι); Syracusis exstabant, 534, 40. *Διῖται* v. *Esca*.

Delectari; an eodem tempore possimus quo moleste aliquid ferimus II, 108, 20.; cur non delectemur trianguli contemplatione, sed quum meminimus Olympiæ ludis vel apud Salamina pugna navali vicisse IV, 270, 24 ss.

Delectatio; quidnam III, 469, 45 ss.; idem est quod appetitus actu III, 469, 47 s.; spectaculorum et auditio- num solæ intemperantiæ nota vacant, idque quare fr. 210, b.

Delicacum epigramma; citatur II, 8, 45; II, 184, 5.

Deliberandi facultas; vel omnibus civibus de omnibus tribui debet, vel inter eos et unum pluresve magistratus partienda est, idque quot modis, 559, 24.

Deliberans pars reipublicæ (τὸ βουλευόμενον); quænam pences eam auctoritas sit, 559, 21, 37, 39; quot modis in democratia institui possint vel debeant quæ eam spectant, 559, 28; 560, 23; quomodo nunc in ultima democratia disposita sint, vel esse debeant quæ eam spectant, 559, 48; 560, 23; quot modis in oligarchia institui possint vel debeant quæ eam spectant, 560, 2, 37; quomodo in aristocratia, 560, 14; quomodo ita institui possit, ut partim aristocratia, partim poli- tiæ congruat, 560, 17.

Deliberantes; pars civitatis sunt, 547, 50; 548, 9; iidem esse possunt qui agricolæ vel artifices, 548, 15.

Deliberatio (βουλευσις); idem quod ratiocinatio est II, 67, 2; quomodo a consilio differat II, 28, 38; quo- modo ab inquisitione II, 28, 21; II, 72, 1; sine præ- via nihil consulto facimus II, 61, 45; sub eam non revera cadunt res de quibus stolidus vel furiosus de- liberasset, sed de quibus mentis compos II, 27, 34; quomodo fiat II, 28, 14 ss.; quando cesset II, 28, 40; comparatur resolutioni figuræ mathematicæ II, 28, 20; ubi in rem impossibilem incidit, ab ea desistunt II, 28, 25; ubi vero in rem quæ fieri potest agere ag- grediuntur II, 28, 26; quærit modo instrumenta, modo eorum usum II, 28, 30; non versatur circa præterita, sed circa futura II, 67, 34; quasnam res spectet II, 156, 11 s.; spectat res agendas II, 144, 16; idque quæ penes nos sunt II, 27, 45, 46, 50; II, 28, 1, 27, 33; II, 204, 25, cf. II, 69, 4; nec has quidem omnes II, 204, 29; id est in quibus indeterminatum est quidnam fieri debeat II, 144, 23; non vero in quibus cogitando errari nequit II, 144, 22; spectat res quæ plerumque fiunt et quarum exitus ignoratur, vel in quibus inde- finitum est aliquid II, 28, 7; item res contingentes II, 67, 36; non spectat fines, sed quæ ad eos per- ducunt II, 28, 11, 14, 34; II, 29, 24; idque donec si- nem attingimus II, 204, 48; II, 205, 32 ss., 45; ea caret cui non est finis II, 205, 16; ejus principium et fundamentum finis est II, 205, 30; nec particularia spectat, idque quare II, 28, 35, 37; non spectat res quæ a causa naturali pendent II, 204, 21; nec scien- tias accuratas et sibi sufficientes II, 27, 50; II, 144, 17; pertinet potius ad artes quam ad scientias, idque quare II, 28, 5; non spectat æterna II, 27, 36; II, 69, 3, 8; II, 70, 42, cf. II, 67, 3; nec ea quæ in motu sunt sed semper eodem modo fiunt II, 27, 38, cf. II, 67, 3; II, 70, 42; nec ea quæ modo hac, modo alia ratione sunt II, 27, 41; nec quæ nullum finem habent, idque

bonum quod in actionem veniat II, 70, 43; nec for- tuita II, 27, 42; nec humana omnia II, 27, 43; non spectat necessaria, 314, 49; 315, 17; 318, 29; nec contingentia quæ naturaliter vel fortuito fiunt, 318, 31; spectat vero bona quæ penes nos sunt, 318, 35, v. *Consultatio*; quinque argumenta de quibus sit, 319, 7; felicitatem spectat, 320, 26; ejus absentia probare nequit naturæ non inesse causam finalem II, 272, 3; ostendit non omnia necessitate fieri, 29, 29, 46; ea melius divinum principium nobis insitum II, 240, 43 s.; quare intellectui insit, non vero sensui II, 144, 33 ss.; syllogismi quædam species est III, 493, 54; prin- cipium non est deliberandi II, 240, 31; prudentiæ ci- vilis munus est, 547, 50; actiones quibus inest spon- taneæ sunt II, 79, 25; in ea duplici ratione peccare licet, vel circa universalialia, vel circa singularia II, 71, 40; lente facienda est, ea vero de quibus delibera- veris cito peragenda II, 72, 9, cf. 33.

Deliberativa facultas (ἡ βουλευτικὴ, τὸ βουλευτικόν); quid- nam II, 205, 5; cuinam animæ parti respondeat II, 205, 12; ea caret appetitus III, 473, 39 s.; ea carent animalia excepto homine II, 205, 8; nec omni ætate nec quovis tempore homini inest, *ibid.*; ratiocinatione operatur II, 205, 11; vel cum arte vel sine ea sit omnibus II, 205, 39; ea præditis solis competit remi- niscentia, idque quare III, 498, 52 ss.

Deliberativa pars animæ (τὸ βουλευτικόν); partis ra- tione præditæ portio II, 155, 50; eadem quæ consulto agens II, 156, 9, 15; circa quasnam res versetur II, 156, 10; secundum (rectam) rationem eligit res agen- das II, 156, 16; differre probatur ab animæ parte scientiæ indagatrice II, 155, 51 s.; ejus virtus est prudentia II, 157, 16; in ea gignitur recta ratio II, 155, 45 s.

Delicatus (τροφεύς); vestem trahit ne quid in attollendo laboret II, 84, 4; ægrotum imitatur, nec ideo se mi- serum esse putat II, 84, 5; labores ferre non posse quos ille ferunt, pudori est, 356, 1.

Delictum; quæ in conventibus et collegiis publicis com- mittuntur reipublicæ maximum dedecus afferunt IV, 264, 32 ss.

Delinientia (τὰ πρᾶντικά); ex iræ contrariis petenda sunt, 350, 32.

Delinitio (πράνσις); iræ sedatio est, 350, 5.

Delirantes; eos sapere sed alia quam sanos sapere arbi- tratus esse videtur Homerus II, 509, 41; imaginationes suas tanquam res factas enarrant, idque quare III, 496, 19 ss.; eorum opinionis ratio habenda non est II, 185, 32; castigatione vel medica, vel civili indigent II, 185, 35.

Delirium (τὸ παραφρονεῖν); eo si omnes laborarent, duo vero vel tres sani essent, hi viderentur delirari, illi vero sani esse II, 509, 13 s.; quare et quomodo iis ansam det cerebrum III, 239, 41 ss.; in quibusdam sensus æque ac in somno impotentes sunt III, 502, 46; III, 504, 22 s.; cur eo afficiantur mulieres utero laborantes IV, 296, 26; item tremebundi bibentes IV, 296, 37; item potissimum non vehementer ebrii, sed leniter vino tincti IV, 127, 11 ss.

Delium; castelli nomen in insula Naxo fr. 279, b.

Delos; Glaucus qui ibi habitat cum Nereidibus volentibus vaticinatur fr. 255, b.

Delphenses; iis numen iratum est ob cædem Æsopi fr. 255, a; eorum coloni Magnetes fr. 308, a.

Delphi; quomodo ibi affinitas diuturnis seditionibus an- sam dederit, 569, 4; ibi quomodo oraculum consu- lucrit Hegesippus, 377, 49; eos Socrates alii fr. 33, b; ibi honores decreti sunt Aristoteli fr. 327, a.

Delphici fontes; accedentes homines fatidicos efficiunt III, 634, 3.

Delphicum oraculum; ob injuriam illi a Cirrhæis illatam, bellum iis declaratum est fr. 301, a.

Delphicus cultus; v. *Cultus Delphicus*.

Delphinilli; eos semper comitatur major delphinus custodiæ gratia III, 205, 47 s.; olim conspectus est eorum cum magnis delphinis conjunctus grex III, 205, 48 s.; olim conspecti sunt delphini duo mortuum dorso gerentes, ne a bellua devoraretur III, 206, 1 ss.

Δελφίνιον (ἰππ); iudicii genus apud Athenienses fr. 247, b.

Delphinus; marinum animal est III, 274, 43; III, 345, 24 ss., 54 ss.; intra se et foras viviparum III, 345, 24 ss., 54 ss.; aquaticum est et cetos quod et intra se et foras vivum animal parit III, 5, 37; III, 53, 18; III, 325, 8 s.; III, 321, 43 ss.; III, 28, 6; pedibus caret III, 35, 13; III, 346, 1; ad cetacea pertinet III, 79, 7 s.; III, 545, 20; pertinet ad cetacea fistula prædita III, 146, 41 ss.; III, 114, 5 s.; ideoque viviparus est III, 114, 5 s.; pertinet ad cete quæ resant, ideoque respirat et pulmonem habet III, 263, 12; fistulam habet, idque ubinam III, 5, 38 ss.; III, 74, 31; branchiis caret III, 5, 38; quoniam igitur habitu dormiat III, 74, 31 ss.; ore ex aqua emerso dormiunt ac stertunt III, 114, 19 s.; III, 545, 26 s.; eum quoque stertere audiverunt III, 74, 34; in retibus cito suffocatur quia respirare nequit III, 146, 50 ss.; extra aquam diu vivit mutiens atque gemens III, 146, 52 s.; mare recipit, sed nihilominus pulmonem habet III, 30, 25 s.; felle caret III, 30, 36 s.; III, 274, 43; III, 275, 36; stridorem edit et mutit, idque quando III, 72, 30 s.; pulmonem et arteriam habet III, 72, 32 s.; igitur ejus stridor tanquam vox considerandus est III, 72, 32; linguam vero non solutam habet labiisque caret III, 72, 33 s.; igitur vocem non articulatam emittit III, 72, 34; audit quidem, sed auribus caret III, 9, 48; III, 10, 2 s.; manifesto auditus instrumento caret III, 69, 35 s.; III, 70, 42 s.; nihil minus modo quo capiuntur ostendunt se revera audire atque sonis magnis capitis graviditate affici III, 69, 32 ss.; cf. III, 69, 45 s.; III, 70, 43 s.; item acute odorantur, etiamsi manifesto olfactus instrumento careant III, 70, 45 s.; viviparus est III, 242, 15; ideo ossa non spinas habet III, 242, 14 s.; III, 45, 34 s.; pisculentam habet cutem III, 326, 16 ss.; testes ventri applicitos habet III, 35, 12 s., 51, cf. III, 321, 44 s.; III, 327, 33 s.; idque quare III, 326, 12 ss.; ab ejus testibus foras tendit pudendum, non vero meatus III, 321, 45 s.; pudendo masculino bovi est similis III, 321, 46; pudendum masculinum intus conditum habet III, 21, 24 s.; meatus seminales eodem modo dispositos habet ac reliqua animalia iis prædita III, 327, 32 s.; mammasque et lac habet III, 53, 16, 19; duas mammas habet idque quales et ubinam silas III, 28, 6 ss.; loco papillarum mammarum rivulos quosdam habet III, 28, 7 ss.; conspectus est catulis mammas præbens III, 28, 10 s.; lac habet et catulis mammas præbet III, 114, 20 s.; catulos intra se recipit III, 114, 21 s.; quot catulos pariat III, 114, 10 s.; decem menses uterum gerit III, 114, 24; quoniam anni tempore pariat III, 114, 25 s.; sub canaliculum per triginta dies latet III, 114, 26 s.; qua ætate justam magnitudinem ejus catuli nanciscantur III, 114, 23 s.; catulos diligit eosque diu comitatur III, 114, 27 s.; longævus est III, 275, 36 s.; id quod ignorabant antiqui III, 275, 33 s.; quot annos vivat III, 114, 28 ss.; quomodo de ejus ætate certiores fiant piscatores III, 114, 30 ss.; eodem modo quo pisces non cartilaginei adlabendo coeunt, sed tardius absolvuntur III, 381, 31 s.; de eorum coitu

v. *Cetacea*; carne sola vescitur III, 149, 29; ei mirabilis pernicitas ac vis devorandi III, 149, 50 s.; igitur vix eum effugerent minores pisces, nisi eos resupinatus capere coactus esset, idque quare III, 149, 47 ss.; vivis animalibus vescuntur III, 302, 34; rostrum teres et tenue, ideoque non bene scissum habent III, 302, 37 ss.; os a supina parte situm habent III, 302, 29 s.; igitur nisi conversi resupinentur cibum capere nequeunt III, 302, 30 s.; hinc dum se convertunt eos effugiant reliqui pisces III, 302, 33 s.; quare iis tale os tribuerit natura III, 302, 31 ss., 35 s.; quatenus ei similis vel dissimilis sit phocæna III, 114, 13 ss.; cum phocæna unica bellua est quæ in Ponto invenitur, ibique parvus est III, 158, 37 s.; extra eum statim major est III, 158, 38 s.; haud minus quam ille exsilii gladius, ubi asilo infestatur III, 164, 9 s.; ejus comes est pediculus piscis III, 101, 45; ejus venatu pinguissimus evadit idem III, 101, 45 ss.; omnium marinorum animalium de eo narratur plurima mansuetudinis et lenitatis exempla III, 205, 40 s.; item erga pueros amoris III, 205, 42; idque ubinam III, 205, 42 s.; olim circa Cariam a piscatore vulneratum et captum multi sunt insecuti, nec abierunt, antequam eum dimisisset piscator III, 205, 43 ss.; semper aliquis custodire gratia delphinillos comitatur III, 205, 47 s.; pernicissimurum omnium animalium tam aquaticum quam terrestrium esse videtur III, 206, 6 ss.; magnorum navigiorum malos transiit III, 206, 8 s., 15 s.; idque quando potissimum III, 206, 9 s.; et quomodo III, 206, 10 ss.; olim eorum cum delphinillis conjunctorum grex conspectus est III, 205, 48 ss.; post hos conspecti sunt duo delphinillum mortuum dorso gerentes ne a bellua devoraretur III, 206, 1 ss.; degunt inter se per conjugia mares et feminæ III, 206, 19 s.; ignoratur quare de causa interdum in terram appeleat III, 206, 21 ss., cf. *Cete balænis et delphinis similia*.

Delphinus (sidus); interdum circa mediam noctem, interdum mane oritur III, 562, 44 s.

Delphium; mons inter Mentoriam et Istriam IV, 92, 42 ss.; ex eo Mentores naves in Pontum navigantes prospiciunt IV, 93, 1.

Delus; nominis etymologia fr. 255, b; illuc ex Hyperboreis a lupis deducta est Latona III, 133, 14 ss.; ibi Apollinis genitoris ara fr. 255, b.

Demades; quare Demosthenis reipublicæ administrationem vituperaverit, 382, 16.

Demagogus; plebis adulator est, 585, 18; apud plebem in honore est, 585, 17; non oriuntur in democratiis legi parentibus, 549, 13, 29; causa sunt cur plebiscita regnent, non leges, idque quomodo, 549, 12, 30; tyrannorum adulatoribus respondent, 549, 27; magistratus criminantes plebem judicare oportere dicunt, 549, 35; iis paret multitudo, 549, 34; civitate donare solent nothos et ex alterutro parente cive natos, 594, 37, 41; errant dum in summa democratia semper divites oppugnant, 578, 49; quando et quare in oligarchiis oriri soleant, 576, 1; eorum duo genera sunt in oligarchiis, 572, 2; alii paucis assentantur penes quos potestas est, 572, 3; alii plebi in oligarchiis, ubi ei magistratum eligendorum facultas est, 572, 7, 10; antiqui imperatores erant nec dicendi periti, 570, 45, 49, cf. 571, 7; ex iis olim prodire plerique tyranni, 570, 46, cf. 576, 7; 579, 51; hodie rhetores sunt, nec nisi raro tyrannidem sibi vindicant, 570, 50; quinam tyranni facti sint, 580, 14; quomodo Athenis populi auctoritatem amplificaverint, 519, 3, 7; quam fabula eum defendit apud Samios Æsopus, 370, 24, 39; hodierni iudiciorum ope multa bona publicant, 595, 24; quare de

reditibus supersunt populo distribuunt, 595, 51; propter eorum petulantiam plerumque in aliam reipublicæ formam abeunt democratia, 570, 17; quomodo nobiles conspirare cogant, 570, 18, 41; in Co democratia perniciem attulerunt, 570, 23; item Rhodi, ilque quomodo, 570, 24; quomodo Heracleæ, 570, 29; quomodo Megaris et Cumis, 570, 35, 37; Athenis populi benevolentiam mercede judiciali captare solebant fr. 248, a.

Demaratus; Timæi Locrensis auditor ægrotans decem dies mutus fuit IV, 107, 21 ss.

Demarchi; magistratus apud Athenienses a Clisthene instituti fr. 229, b; eadem munera obibant quæ antea naucrari, *ibid.*

Deminuens (τὸ θῖνον); semper unum est cum re quæ deminuitur II, 336, 39.

Deminuitur (quod); ejus partes semper minorem occupant locum II, 441, 19.

Deminutum; qualevis unum sit cum aucto II, 519, 49.

Deminutio (ἐπίσκη); motus genus est III, 436, 24; in loco fit II, 436, 27 s.; motus est a perfecta magnitudine profectus II, 310, 52; altera species est motus secundum quantum II, 440, 40; est magnitudinis quæ in quopiam est deminutio II, 442, 11; in ea nihil interest inter deminuens et id quod deminuitur II, 336, 39 s.; generatione posterior est II, 357, 28; ideoque et latrone II, 327, 29 s.; in infinita numero dividi nequit II, 346, 41; a rebus ambientibus pendet II, 355, 20; ea moventur animalia dum quiescunt nec seipsa movent, *ibid.*; ejus terminus est recessus a perfecta magnitudine propriæ naturæ congrua II, 332, 42 s.; in animalibus imbecillitas præter naturam est II, 396, 19; eam nemo in omni re ferre tolerat II, 103, 37; sibi invicem contrariæ non esse videntur ut naturales et præter naturam II, 316, 23; attamen exstant quædam violentiæ quæ contrariæ sunt naturalibus II, 316, 32, v. *Imminutio*.

Deminutio (ὀλιγοχρησμός); est id quod minus videri facit malum et bonum, 388, 33; eodem modo se habet ac epitheta, 388, 32; ea usus est Aristophanes in *Babyloniis*, 388, 34; in ea modum servare oportet, 388, 38.

δημιουργός v. *Creator et Conditor*.

Democrates; oratores nutricibus comparavit, 390, 28.

Democratia; quænam, 328, 44; cum ea tum oligarchia frequentissimæ reipublicæ formæ esse videntur, 548, 24; 556, 25; 565, 46; est multitudinis regimen pauperum commodum respiciens, 528, 5, 16; politia aberratio est, 528, 2; 544, 31; II, 99, 24; II, 230, 18, 21, 22, cf. 552, 10; vel omnino respublica non est vel pessima, 505, 16; contraria tyrannidi est ut figulus figulo, 582, 51; in eam abit politia, ubi nimis amplius factus est census, 576, 35; item interdum oligarchia, 576, 36; exposita politia vulgo sic dicta, manifestum erit, e quibus elementis constet, 553, 11; quomodo ejus instituta cum oligarchiæ conjungenda sint, ut bene temperetur politia vulgo sic dicta, 553, 13 ss.; ejus species habetur politia, 546, 5; quorum respublica ea regitur, ad legem omnia referunt, 411, 15; minime vitiosa est earum rerumpublicarum quæ a recto tramite aberrant II, 99, 26; omnium rerumpublicarum quæ a recto tramite aberrant moderatissima est, 544, 48; eam aliquis (sc. Plato) bonarum rerumpublicarum pessimam, pravaram vero optimam esse dicebat, 544, 52; forsitan aliis civilitatibus magis necessaria est quam oligarchia, aliis contra, 545, 12; parum a politia differt II, 99, 24, 27; ei similis est domus domino carens vel cujus dominus imbecillis est II, 99, 52; in ea omnes æquales sunt II, 100, 1; ei propria existimatur liber-

tas et æqualitas, 548, 49; 560, 29; ejus fundamentum ac finis libertas est, 591, 6, 9, cf. 579, 23; ejus scopus libertas, 329, 3; eam determinat libertas, 552, 40; in ea ratum habetur quod pluribus placuerit qui reipublicæ administrandæ participes sunt, 548, 52; 552, 42; definiri videtur et libertate et eo quod penes multitudinem summa potestas est, 579, 22; ejus fautores jus secundum libertatem distribuendum esse putant II, 55, 37; eas condentes jus præ se ferunt, 542, 35; omnium maxime æqualitatem sectari videtur, 535, 49; in ea necessario multitudo arbiter esse debet, 591, 13, cf. 579, 23; ad eam referenda non esset respublica in qua pauci liberi multis non liberis imperarent, 546, 40; in ea major auctoritas penes pauperes est quam penes divites, 591, 16; alterum ejus signum eo constat ut unusquisque vivat, ut sibi libuerit, 591, 20; inde natum est in ea, ut nemini parendum sit, sin minus, particulatim, 591, 21; eo orta est quod qui una aliqua re pares essent, se omnino pares esse existimabant, 564, 39; 565, 44, cf. 529, 11; 568, 20; definienda non est respublica, multitudinis regimen, 546, 18; potius dicenda est respublica in qua liberi imperant, 548, 30; est respublica in qua liberi et pauperes, numero plures imperium tenent, 546, 49; ad eam referenda non esset civitas, in qua mille divites trecentis pauperibus imperarent, 546, 22, cf. 546, 45; in ea summa auctoritas apud plebem est, 526, 26; in iis omnes omnium munerum participes sunt, 610, 31; in ea frequentius quam in oligarchia honores tribuuntur civibus quibus mediocris res familiaris est, 556, 17; qui in ea civis est, sæpe non est in oligarchia, 520, 29; in nonnullis cives sunt ex matre cive nati, 525, 52; in ea civis maxime civis est, 521, 26; ei per accidens evenit ut penes multos regimen sit, 528, 34; 546, 22 ss.; in ea plurimum obtinet jus et amicitia II, 100, 40; in ea plurima communia sunt, utpote æqualibus II, 100, 41; in ea democratici esse debent mores, 624, 29; naturaliter oritur, ubi prævalent pauperes, 557, 19; in eam ex oligarchia fit commutatio secundum Platonem, 589, 5; item ex ea in tyrannidem, 589, 5; interdum tamen in eam abit tyrannis, 589, 16; interdum quoque ab ea in oligarchiam vel in monarchiam fit commutatio, 589, 7; male exposuit Plato cur in eam ex oligarchia fieret transitus, 589, 31, 40; quænam sit vera causa cur in eam ex oligarchia fiat transitus, 559, 36; quænam cur ex ea in oligarchiam, 589, 37; haud magis in eam quam in aliam rempublicam mutatur oligarchia, 589, 46; de ea loquitur Plato quasi unica tantummodo esset, 589, 52; in eam interdum mutatur cum politia, tum aristocratia, 574, 25, 26; in ea proceribus facere non licet quicquid libuerit, nec affinitates contrahere cum quo velint, 574, 43; interdum in eam mutatur respublica, ubi aliqua civitatis pars existimatione aut viribus prævalet, 569, 25; eam post victoriam Salamini reportatam roboravit turba nautica, 569, 31; eam post prælium Mantinea commissum Argis tollere conati sunt nobiles, 569, 34; in eam mutavit politiam plebs Syracusana post victoriam ab Atheniensibus reportatam, 569, 36; eam instituere licet, ubi multitudo ex agricultura vel pecore pascendo vivit, 593, 5; facile instituitur bona, ubi agri longe ab urbe distant, 594, 21; ad eam et tyrannide transitus fieri solet, idque quare, 579, 53; pæne unica reipublicæ forma est quæ magnis civilitatibus accommodari possit, 540, 3; ubi tyrannidi vel oligarchiæ successerit, quaerunt, utrum civitas, an tyrannus, an oligarchia hoc vel illud fecerit, 520, 19; 522, 20; tutior est et diutius durat quam oligarchia, ilque quare, 556, 15; exponitur cur æque ac oligar-

chia ceteris reipublicæ formis frequentior, 556, 25 ss.; eam instituere solet plebs, ubi divitiis superior facta est, vel ab ea victoriam reportavit, 556, 30, 35; eas ubique instituerunt Athenienses, dum Græciæ principatum tenebant, 556, 38; 575, 15; ubi determinatum est quænam optima sit, facile scribi potest quænam secundum et tertium locum occupet, 556, 50; melior est optimæ proxima, deterior quæ ab ea remotior est, nisi de republica jam condita sermo fiat, 556, 54; quænam in iis leges instituendæ sint, 417, 35; 418, 22; quænam optima, 456, 7; quænam pessima, 456, 9; in ea institui potest imperator perpetuus, 540, 30; qualis ei congruat iudiciorum constitutio, 553, 20; 558, 21; 560, 28; 564, 25; 591, 35, 46; quomodo in ea ordinanda sint quæ magistratus spectant, 553, 30, 31; 591, 23 ss., 46, 48, 52; quomodo quæ concionem, 553, 25; 553, 21; 560, 29, 34; 591, 38, 46, 48; quomodo quæ senatum, 591, 41, 47; quot modis in ea institui possit vel debeat reipublicæ pars deliberans, 559, 28 ss.; 560, 23 ss.; quæritur quatenus in ea iidem sint magistratus ac in reliquis reipublicæ formis, 562, 12; in ea e liberis creantur magistratus, 562, 16; ad eam pertinet senatus auctoritas, idque quare, 562, 22, 29; 600, 31; quænam ei congruat eligendorum magistratuum ratio, 563, 11; quænam in ea commenti sint circa coactiones et judicia, 558, 20; ex quo extrema invaluit, artifices etiam magistratus participant, 524, 36; ei consentaneum est, omnibus aditum ad magistratus patere, 577, 16; ei omnino congruunt velites et classici milites, 597, 16; in eam non congruunt præfecti mulierum ac puerorum, idque quare, 562, 35; 600, 26; in ea divitiis parcendum est, 577, 30; in ea semper pro divitiis disserere videri oportet, 578, 51; quidnam in ea iustum et æquum esse videatur, 579, 24; qualis in ea debeat esse educatio, 579, 14; quomodo et quando in ea cavendum sit ne omnes cives populares simul deliberandi munere fungantur, 560, 34; in ea divitiis vel æqualitas, vel primæ partes tribuendæ sunt, 577, 46; ei convenit planities, 613, 37; quænam in ea de mercede sint statuenda, 591, 45; tunc tantummodo aristocratiae copulari poterit, si e magistratibus lucrum referre non liceat, 577, 13; ei propria esse videntur ignobilitas, paupertas et sordida opificia (βαρυστία), quæ oligarchiæ propria sint nobilitas generis, divitiæ et educatio (παίδεια), 591, 50; hominum frequentia servatur, idque quare, 597, 1; quoque ejus genere cum respondentis oligarchiæ comparando, scimus quid quamque oligarchiam servet, 596, 30; etiamsi legibus instituta sit, sæpe evenit ut respublica ad modum oligarchiæ administretur et vice versa, idque quare et quando, 550, 14; etiamsi legibus non instituta sit, sæpius propter mores et vitæ rationem populariter administratur civitas, 550, 12; in civitatibus ei parentibus, ostracismum instituerunt, 535, 47; æque ac tyranni usa est agendi ratione qua præpotentes viri e medio tollebantur, 536, 15; etiamsi a recta reipublicæ forma declinet, tamen sat bene sese habere potest, 578, 37; eam evertunt multa instituta quæ popularia esse videntur, 578, 24; 595, 21; scire debent legum lator ac politicus quænam eam evertant vel conservent, 578, 40; sine multitudine ac divitiis persistere nequit, 578, 44; ultima fieri solet, ubi alii permagnam, alii nullam rem familiarem possident, 556, 3; ex acerrima fieri solet tyrannis, 556, 4; quando in ea propter contemptum seditionem moveant divites, 567, 15; quomodo Thebis, 567, 16; quomodo Megaris, 567, 18; 570, 32; quomodo Syracusis, 567, 19; quomodo Rhodi, 567, 10, 20; 570, 24; in ea sæpe latenter augetur pauperum multitudo, 567, 30;

multas perunt tributa, bonorum publicatio et prava judicia, 595, 42; eas pravas reddit multitudinis paupertas, 596, 4; in eam e politia transiit Tarentinorum respublica post rem male gestam contra Iapygas, 567, 33; in ea raro propter calamitatem fit rerum conversio, 567, 39; ubi augetur pauperum numerus, in oligarchiam vel dynastiam abit, 567, 40; quomodo eam Orei instituerit Heracleodorus, 567, 49; minus seditionibus obnoxia est quam oligarchia, idque quare, 566, 3; ei proprius quam oligarchiæ est regimen civium cui mediocris res familiaris est, 566, 3; ab ea in oligarchiam vel aristocratiam vel politiam fieri potest commutatio, vel etiam vice versa, 565, 13; eam ubi intendere vel remittere volunt, reipublicæ fit conversio, 320, 2; 565, 20; 578, 38; naso comparatur, 320, 4; 578, 27; maxime in aliam reipublicæ formam abit propter demagogos, idque quomodo, 570, 16, 41; quomodo in Co sublata fuerit, 570, 22; quomodo Heracleæ, 570, 28; quomodo Cumis, 570, 37; antiquitus plerumque in tyrannidem mutabantur, idque quare, 570, 45; duobus in primis modis in tyrannidem abit, 576, 5; quænam ei cum tyrannidem communia sint mala, 580, 43; nimia Leucade orta est, violata lege de re familiari ordinanda, 596, 29; ad eam declinabat respublica Carthaginensium, 517, 24; quomodo Istri in eam abierit oligarchia, 571, 34, 41; propter ephorum magistratum ad eam deflexit Lacedæmoniorum respublica, 513, 13; eam instituit Solo, 518, 41, 47; quomodo orta sit talis qualis hodie viget, 518, 51; 519, 3, 7; plura ejus genera sunt, idque quot, 546, 39; 548, 44 ss.; 550, 26 ss.; 559, 4; 539, 51; 590, 6; 593, 1; unde constet plura enumeratis ejus genera non esse, 550, 22; nunc perperam unam tantummodo esse putant, 544, 7, 25; 545, 6; non omni eadem leges conferre possunt, 544, 24; omnia ejus genera præter optimum, artificibus, circumforaneis hominibus et mercenariis constant, 594, 12; quomodo constituenda sint ejus genera ab optima differentia, 594, 28; interdum legibus adstricta in dominantem mutatur, itemque vice versa, 573, 31; duas ob causas plures sunt, idque quasnam, 590, 38; differunt genere pro multitudine differentia unde composita sunt, 590, 39; cum ad constituendas, tum ad emendandas singulas ejus species confert cognoscere singula instituta ei propria, 590, 48; aliæ pauciores, aliæ plura, aliæ omnia habent instituta huic reipublicæ propria, 590, 45; in quibus leges imperant in iis optimi cives summum locum tenent, 549, 14; in quibus vero non regnant, ibi fiunt demagogi, 549, 15; quamnam vituperaverit Homerus, non constat, 549, 18.

Democratiae genus primum vel secundum; 549, 2; 550, 26; in eo potestas penes leges est, idque quare, 550, 26; probatur hoc reipublicæ genus revera democratiam esse, 550, 30; oritur, ubi agricolæ vel pastores prævalent, 550, 26; 557, 21; 593, 5; optima et antiquissima est, 593, 2, 30, 42; in ea quomodo cooperandi sint magistratus, 549, 2; 593, 25 ss., cf. 571, 17; in ea parum frequentes sunt conciones, idque quare, 593, 7; 594, 19; in ea omnes rationes reposcere et iudicis munere fungi debent, 593, 18, 26, 35; in ea viri boni citra peccatum magistratus gerunt sine multitudinis detrimento, 593, 41; facile instituitur, ubi agri longe ab urbe distant, 594, 19.

Democratiae genus primum vel tertium; maxime ex æqualitate constare videtur, 548, 45, cf. 592, 4, 7; in ea lex jubet divites nihil plus valere quam pauperes, 548, 45; 592, 5; in ea omnibus liberis licet reipublicæ administrandæ participes esse, 550, 41, cf. 571, 17; non tamen administrant quia redditibus carent, 550, 41; in ea

regnat lex, 550, 43; probatur revera democratia esse, 543, 52; prodit ejure quod omnium consensu pro democratico habetur, 592, 2; in ea non soli pauperes, sed omnes ex æquo secundum numerum arbitri esse debent, 592, 6; quæritur quomodo in ea inter cives paritri debeat census ad cooptandos iudices vel senatores, 592, 9.

Democratia genus tertium vel secundum; 549, 5; 550, 36; in ea reipublicæ administrandæ participes esse licet omnibus civibus quorum genus exceptioni obnoxium non est, 549, 6; 550, 37; participes tamen sunt nonnisi quibus otiosi licet, 550, 38, cf. 571, 47; in ea regnat lex, idque quare, 549, 6; 550, 39.

Democratia genus quartum; in ea omnes, dummodo cives sint, magistratus participant, 549, 7; in ea regnat lex, 549, 8.

Democratia quartum vel quintum genus; 549, 9; 550, 43; in eo non regnat lex, sed multitudo ac plebscita, 549, 10, 11; 550, 54; 560, 24; 571, 19; 578, 49; quando in primis oblineat in civitatibus, 550, 44 ss.; in ea in primis oriuntur demagogi, 549, 12, 29; in ea pauperes mercedem recipiant quo rebus publicis vacare queant, 550, 49; 560, 28; in eo omnes magistratus infirmantur, 549, 37; proprie nec respublica, nec genuina democratia dicenda est, 549, 38, 44; in monarchiis respondet tyrannidi, 549, 24; 559, 52; in oligarchiis dynastiæ, 550, 7; 551, 26; 596, 43; 559, 52; oriri solet ubi artifices vel mercenarii prævalent, 557, 23; hodie maxime democratia esse videtur, 560, 23; in ea omnes de omnibus rebus deliberant, magistratus vero de nulla, sed tantummodo ante reliquos cives sententiam proferunt, 559, 48; in ea frangitur senatus potestas, 562, 30; oritur, quando copia supplet rei familiaris aut quando merces datur iis qui concioni intereunt, 562, 32; quomodo in eam patriam mutant democratiam qui magistratus ambiunt plebi assentantes, 571, 16; quomodo aliquatenus caveri possit, ne in eam abeat patria democratia, 571, 20; errant in ea demagogi, semper divites oppugnantes, 578, 49; in ea male definitur libertatem, 579, 21; in ea quisque vivit, ut sibi libuerit, 579, 27, cf. 591, 20; ei eadem conveniunt ac tyrannidi, 585, 9; 595, 4; ei convenit mulierum dominatio domestica et puerorum ac servorum licentia, 585, 10, 12; 595, 5; in eam benevolens animo sunt mulieres et servi, 585, 15; ei convenit licentia vivendi, ut cuique libuerit, 595, 7.

Democratia ultimum genus; tyrannis est, 582, 52; parit tyrannis est, 583, 33; propter easdem causas evertitur ac tyrannis et extrema oligarchia, 583, 30; quo usque in ea civitate donandi sint notii et quorum alteruter tantummodo parens civis erat, 594, 43; in ea augendus est numerus tribuum et curiarum, 594, 54; in ea sacra privata in publica contrahenda sunt, 595, 1; item efficiendum est ut cives quam maxime inter se permisceantur, 595, 2; eam instituere permagnus opus non est, sed eam servare, 595, 12; quales in ea leges ferendæ sint, tam scriptæ quam non scriptæ, 595, 19; quænam in ea de bonis publicandis statuenda sint, 595, 26; ei semper propria est hominum frequentia, 595, 37; in ea si redditus non suppetant, quænam de concionibus et de iudiciis sint statuenda, 595, 38, 44; quoniam in ea impendenda sint quæ de redditibus supersunt, 595, 50; 596, 2.

Democratia defensores; aliquod jus allegant, id vero quod proprie jus est, tacent, 528, 49, cf. 564, 39; 565, 44; quatenus res spectat, jus citant, quatenus homines, tacent, 528, 54; 59, 6; eos qui libertate æquales sunt, omnino æquales esse putant, 529, 12; 564, 41, cf.

568, 20; quod majori numero placuerit, id justum esse dicunt, 592, 13, 24; æque ac oligarchia defensores dicunt quod pluribus civibus placuerit, id ratum esse debere, 592, 28.

Democritus; Abderita II, 416, 44; III, 361, 5; III, 392, 38 ss.; III, 537, 25; III, 591, 21 ss.; Leucippi discipulus II, 474, 46; quomodo ei Protagoras innoverit fr. 61, a; rerum naturalium definitiones parumper totigit II, 615, 14 ss.; primus definitiones tetigit sed tanquam res scientiæ naturali inutiles III, 223, 2 s.; unicus est qui aliter ac superficie tenus de ortu et interitu ceterisque rebus cognatis verba fecerit II, 434, 18; argumentis propriis et naturæ congruis sua de his rebus placita superstruxisse videri possit II, 435, 19; eo redegit omnes naturæ causas quod etiam olim ita fiebat II, 344, 35 s.; eorum quæ semper sunt vel fiunt causam querendam non esse putat, idque partim recte, partim non II, 344, 34 ss.; perperam censet rerum æternarum causam dari nec posse nec debere III, 361, 2 ss.; vel nihil verum esse, vel id nobis ignotum esse affirmabat II, 509, 20 s.; apprens verum esse dicit III, 434, 8 s.; inde secundum eum recte cecinit Homerus Hectorem (delirantem) alia cogitare III, 434, 9 s.; igitur non consideravit tanquam potentiam circa veritatem versantem III, 434, 10 s.; ejus placita de principiis II, 248, 34; ei casus fortuitus causa efficiens est cujus ope mundum construxit III, 220, 24 ss.; causam finalem non attigit III, 539, 6 s.; causam finalem negligens omnia ad naturæ necessitatem refert III, 430, 19 ss.; omnia facta esse negat quia tempus ingenitum est II, 343, 32; eo teste olim omnes res simul erant II, 601, 3 s.; id dicens innuit materiem II, 601, 5; materiem id est corpus subiectum unum idem esse censet II, 559, 5; id vero tribus discriminibus (nempe $\rho\upsilon\sigma\mu\phi$, $\delta\iota\alpha\beta\epsilon\iota\gamma\eta$ et $\epsilon\pi\sigma\tau\eta$) a sese ipsum differre II, 559, 6 ss.; aquam et aerem et unumquodque ex his multis et proportionem ($\rho\upsilon\sigma\mu\phi$) differre dixit III, 674, 3 s.; igitur tres differentias agnoscere videtur ejus substantiæ quæ rerum sensibilium actus est II, 559, 4; infinita recepit elementa, idque quomodo II, 277, 14, 16, 17; infinitum tactu continuum esse arbitratur II, 277, 18; principia alterum ex altero fieri negabat II, 277, 31; commune quoddam corpus omnium principium esse statuebat II, 277, 32; parum attigit formam ac notionem II, 263, 15; solidum ac vacuum rerum principia esse statuit, idque quomodo II, 254, 5; res distinguit secundum situm, figuram et ordinem II, 254, 6; situ distinguit supra, infra atque retro II, 254, 7; figura angulum, rectum et curvum II, 254, 8; universum continuum esse negat II, 292, 30; alia argumenta quibus inane esse ostendit II, 292, 36 ss.; atomos tanquam substantias considerat II, 553, 50; atomos gravitate inter se differre putat II, 449, 37; ejus de atomis doctrina fr. 78, a; ejus placita de universi structura et de atomis refutantur II, 378, 7 ss.; elementa excretionem in se invicem transire putabat II, 420, 10, 15; refutatur hæc opinio II, 420, 12 ss.; plenum et vacuum similiter in quaque parte adesse putabat II, 508, 49; plenum enti, vacuum vero non enti assimilabat II, 508, 50 s.; totum globum tanquam angulum considerat II, 422, 38, cf. 22; ignem globis constare putat II, 422, 21, 39; III, 449, 31; quidnam causam esse censuerit cur aquæ innatent corpora lata II, 431, 24 ss.; quamnam sibi ipse objectionem fecerit II, 431, 27 s.; quomodo, etiamsi ignaviter, solverit ipse suam objectionem II, 431, 29 ss.; cuius manifestum esse dicit qualis hominis figura sit III, 220, 51 ss.; censere igitur videtur eum forma et colore cognosci

III, 220, 53 s.; ejus de ortu et interitu ac de alteratione placita II, 435, 4 ss., cf. II, 434, 31 ss.; alterationem conversione et tactu fieri censet II, 451, 18; actionem et passionem mutua rebus similibus tribuit, dissimilibus vero abnegat II, 446, 2 ss.; idque quatenus recte II, 446, 8 ss., 44, 53; omnia sensibilia tactilibus assimilant III, 484, 2 ss.; sensibilia propria ad communia redigit III, 484, 14; album laeve, nigrum vero asperum esse dicit III, 484, 15 s.; sapes figuris tribuit III, 484, 16; individua corpora globosa animæ et intellectui et calido assimilant III, 539, 8 s., 12; ejus de morte opiniones exponuntur ac refutantur III, 539, 15 ss.; recte dixisse videtur unum e duobus et duo ex uno fieri non posse II, 553, 49 s.; ejus de via lactea opinio III, 562, 9 ss.; refutatur hæc opinio III, 562, 15 ss.; ejus de cometis opinio III, 558, 22 ss.; ambitiose suam de cometis opinionem defendere conatus est III, 559, 47 s.; hinc dilutis cometis stellas quasdam cerni contendit III, 559, 48 s.; ejus opinio de causa quietis terræ II, 405, 9; ejus de terræ motibus sententia III, 591, 2 ss.; terram aquæ plenam a pluvie copia moveri censet III, 591, 21 ss.; censet maris copiam decrescere III, 578, 40 s.; hoc sibi persuadens nihil ab Æsopi fabulis differre videtur III, 578, 42 s.; plantis intellectum tribuit IV, 18, 18 s.; ejus de dentitione opinio III, 429, 21 ss.; refutatur hæc opinio III, 429, 19 ss., 25 ss.; ejus de monstris generandis opinio exponitur III, 401, 38 ss.; eidem causæ ac monstrorum generationem tribuit duplicem ovorum apud aves colorem III, 401, 42 ss.; ejus opinio refutatur III, 401, 44 ss.; ejus de causa sexus discriminis opinio III, 392, 39 ss.; quatenus melius quam Empedocles de hac re disseruerit III, 393, 4 s., 45 s.; ejus de hac re opinio refutatur III, 393, 33 ss.; si ejus sententia de sexus discriminis origine vera esset, omnes feminæ matrem, omnes mares patrem referre deberent III, 393, 51 s.; ratione qua sexus discriminis originem exponit in impossibilia incidit III, 400, 36 ss.; iisdem argumentis quibus refutatur ejus opinio de sexus discriminis origine, refutari quoque debet Anaxagoræ III, 394, 14 ss.; ejus opinio de mulorum sterilitate refutatur III, 368, 8 ss.; de hoc argumento magis perspicue quam Empedocles, sed non recte dixit III, 368, 5 s.; argumenta quæ attulit æque valuisse de reliquis quæ e diversæ speciei animalium coitu procreata sunt III, 368, 6 ss.; perperam censet animalium partes exteriores primas discerni III, 357, 1 ss.; quamobrem in utero manere censeat prolem III, 357, 26 ss.; perperam arbitratur exsanguium viscera propter exiguitatem latere III, 257, 49 ss.; perperam putabat araneas fila ex interiori corpore emittere III, 194, 38; individua corpora et figuras infinitas esse censet III, 433, 30; item globosa corpora ignem et animam esse III, 433, 31, 35; idque quare III, 433, 35 s.; animam igitur et ignem et calidum esse affirmat III, 433, 29; eam ramentis assimilant quæ per aerem feruntur in radiis per fenestram ingredientibus III, 433, 31 ss.; horum ramentorum sobolem totius naturæ elementa esse censet III, 433, 33 ss.; porro corpora individua globosa reliquas res movere dum et ipsæ moventur III, 433, 36 s.; hinc et animalibus motum impertire quia et ipsa nunquam quiescunt III, 433, 41 s.; hinc animam id esse putat quod animalibus motum præbet III, 433, 37 s.; respirationem vitæ terminum esse censet III, 433, 39, 46; idque quare III, 433, 39, cf. *Corpora individua globosa*; eadem quæ ille de anima sentit Leucippus III, 433, 34; eandem quoque ac ille de anima sententiam habere videntur Pythagorei III, 433,

46 ss.; eadem quæ ille sentire videntur quicunque et animam id esse dicunt quod se ipsum movet III, 433, 52 s.; igitur arbitrari videtur motum rem esse animæ maxime propriam III, 433, 52 ss.; item omnia alia anima moveri, ipsam vero per se III, 434, 2 s.; non plane eadem ac ille de anima sentit Anaxagoras III, 434, 6 s.; elegantius de anima disseruit quam reliqui, qui eam igni assimilaverunt, quatenus dixit cur moveatur ignis et reliqua moveat prius III, 434, 54 ss.; intellectum idem esse censet ac animam et ignem III, 435, 2; ignem atque animam propter subtilitatem movere censet III, 435, 3 s.; globum omnium figurarum mobilissimam esse censet III, 435, 4 s.; animam censet corpus cui inest eodem modo movere quo ipsa movetur III, 437, 11 s.; individua corpora globosa nempe corpus motu suo, quia nunquam quiescunt, movere et secum attrahere censet III, 437, 16 ss.; igitur eodem modo secundum eum ab anima moveretur corpus quo Dædali Venus lignea, teste Philippo comico, ab argento vivo infuso III, 437, 12 s., 15; eodem modo quo ille Plato in *Timæo* animam corpus movere dicit III, 437, 22 s.; quatenus eodem modo quo ille animal movere videntur qui animam numero assimilant III, 441, 2 ss., 9 ss., cf. III, 440, 32 ss.; mentem (φρόνησις) cum sensu confundeat II, 509, 22 ss.; sensum alterationem esse putabat, *ibid.*; insomnia effluviis et imaginibus tribuit III, 515, 9 ss.; igitur tanquam effluvia et imagines considerabat motus exiles quæ a rebus externis ad animam nostram propagantur III, 515, 15 s.; ejus de respiratione opiniones exponuntur et refutantur III, 539, 3 ss.; de reliquorum animalium respiratione tacet, dicere tamen videtur omnia respirare III, 537, 25 s.; de respiratione tantummodo dicit quæ ratione fiat III, 665, 1 ss.; ejus ætate nihil adhuc de refractione et de simulacris in oculo apparentibus compertum erat III, 478, 30 ss.; perperam censet fore ut accurate in cælo cerneretur formica, si vacuum inter id et oculum interesset III, 453, 43 ss.; recte visum aquæ tribuit III, 478, 26 s., 35; perperam visionem simulacri in oculo apparentiam esse censet III, 478, 27 s.; quidnam de colore senserit II, 435, 7, cf. *Leucippus et Democritus*.

Democritus Chius; citatur, 394, 52.

Demodocus; quidnam de Milesiis dixerit II, 84, 50.

Demonesus; Demoneso insulæ nomen dedit IV, 84, 1 s.

Demonesus; Chalcædoniorum insula a Demoneso nomen habet IV, 84, 1 s.; cyani chrysocollæque fodinam continet IV, 84, 3; ibidem æs urinatorum est ad passus duos infra maris superficiem IV, 84, 5 ss.; spelunca ibi est venusta vocata in qua columnæ a stillicidiis concreverunt IV, 84, 16 ss.

Demonstrandi methodus (διδασκαλία); probat finem causam bonorum sibi subjectorum esse II, 191, 40.

Demonstrantes (οἱ ἀποδείκνυντες); rad principium contradictionis reducant ultimam opinionem II, 504, 2.

Demonstratio (ἀπόδειξις); omnes tolli quomodo Gorgias ostendere conatus sit III, 681, 9 ss.; quidnam sit, 122, 18; 172, 10; est syllogismus ex necessariis, 124, 48; quomodo a syllogismo differat, 122, 25; opinio eorum qui omnia demonstrari posse putant, 123, 35, 46 ss.; refellitur hæc opinio, 124, 6 ss.; post syllogismum pertractanda est et quare, 41, 36; syllogismus quidam est, 41, 38; in ea insunt tria, nempe conclusio, axiomata et genus subjectum, 128, 34, cf. 130, 47; generis subjecti affectiones et accidentia per se manifestant, 128, 38; simpliciter sic dicta conclusio necessario æterna est, 129, 11; quatenus tamen corruptibilium sit, 129, 14; ejus principia e cognitis petenda sunt III,

368, 20 s.; omnes ponunt et sumunt τὸ τί ἐστι, 155, 33; omnis semper aliquid de aliquo docet, 155, 36, 43; alius rei alia est, nisi altera ad alteram sit ut pars ad totum, 155, 44; quomodo a definitione differat, 155, 1 ss.; cuius est, nullius est definitio, 155, 51; ejus virtus eo constat ut magis sciamus, 145, 50; est syllogismus causam ostendens, 146, 44; vel necessarium, vel τὸν ὧ; ἐπὶ τὸ πολὺ, 150, 11; e definitionibus petitur, 152, 33; 155, 25; occupatur circa scibilia II, 156, 22, cf. 44; id est res quæ principia inequuntur II, 156, 51; non vero circa principia II, 156, 45; principiis non competit III, 361, 18 s.; multis rebus æternis manifesto competit III, 361, 11; a principio inchoant et quodammodo syllogismo aut conclusione terminantur III, 438, 4 s.; quodsi non terminentur, saltem non ad principium redeunt III, 438, 5 s.; semper medium et extremum assumunt et recto tramite moeant III, 438, 6 s.; competit rebus circa quas versatur sapientia II, 157, 4; omnis vel aliquid esse, vel aliquid non esse ostendit, 155, 37; spectat inprimis res quæ sunt vel non sunt, 407, 24; facilius invenitur si principium habes, 407, 48; raro obtinet in orationibus demonstrativis, idque quando, 407, 14; per eam nihil sciri potest sine cognitione principiorum immediatorum, 170, 18; iis clariora principia, 171, 18; ejus principium non est demonstratio, 171, 23; omnis principium substantiæ est III, 432, 14 s.; ad omnia demonstrationis principia extendi nequit II, 491, 18; non spectat res quorum principia aliter se habere possunt II, 69, 6; scientiam comitatur II, 69, 5; ejus ope investigantur accidentia propria III, 431, 16; quaeritur an ea quoque investiget substantia III, 431, 20 s.; non competit substantiæ et essentiæ II, 592, 18 s., cf. III, 534, 14; ejus ratio alia est in scientiis naturalibus atque in contemplativis III, 219, 6; substantiæ non esse videtur II, 491, 44 s.; quibus scientiis competit, in iis præcipue rem scire dicimus qui causam formalem novit II, 490, 44; accidentibus competit, non vero substantiis II, 584, 46; fieri debet de universali primo, 126, 10 ss.; poni potest tanquam necessaria ad probandum syllogismum demonstrativum fieri e necessariis, 127, 12; quali in iis utamur necessitate II, 593, 36 s., cf. II, 536, 7 s.; sine ea aliquid verum esse fatetur qui se aliquid significare agnoscit II, 504, 34 ss.; fiunt ex iis quæ per se sunt, non ex accidentibus, 128, 24; transitum facere nequit, nisi idem sit genus, aut aliquatenus idem, 128, 47, 33; 130, 11; omnis necessario quorundam est et e quibusdam et circa quiddam II, 491, 18 s.; universalis, 150, 19; quomodo e repetita contemplatione ejus quod accidit, peti possit, 150, 35; fit ex universalibus, 139, 23; esse demonstrat, 67, 40; omnis vel universalis, vel particularis, 67, 40; omnis vel directa, vel hypothetica, 67, 40; omnis per aliquam trium figurarum sit, 68, 50; omnis sit per tres terminos, 69, 32; 70, 21; non fit ex iis quæ non sunt ut totum ad partem, 83, 35; ut sit, non necesse est, esse ἐξ, 131, 36; ut sit necesse est unum veraciter de multis prædicari posse, 131, 37; in ea colligitur hoc de illo, non id ipsum, nec cuius eadem est ratio et quod reciprocat, 158, 6; omnis ita fit ut aliquid ponatur et rationes petantur II, 591, 32; ex iis quæ esse conceduntur, manifestum facit quod necesse est, quum illa sint, aliud quid esse, 158, 16; ea necessario demonstrantur omnia præter οὐσίαν, 158, 32; ea non cognoscitur τὸ τί ἐστιν, 159, 13; non quid sit demonstrat, sed esse aut non esse, 158, 20; non spectat λόγον externum, sed internum qui in anima est, 131, 10; quæ per causam fit ad τὸ διότι pertinet, 168, 36; quæ non

per causam ad τὸ διότι, 168, 37; probatur eam non in infinitum progredi, nec omnium esse, ubi ostenditur nec terminos, nec medium in infinitum progredi, 140, 25; versatur circa ea quæ simpliciter prædicantur, nec per accidens, 142, 26; item circa ea quæ per se insunt, 144, 1; eorum quæ sæpe fiunt, quatenus semper sit, 129, 26; fieri nequit nisi e propriis cuiusque rei principiis, 129, 28; non quadrat in aliud genus, nisi secundum commune fit argumentatio, 129, 36; ad necessaria pertinet II, 555, 6 s.; igitur non pertinet ad res singulares II, 555, 3 s.; quum universalis spectant, ostendunt scientiam circa universalis versari II, 627, 40; in iis quæ ex universalibus deducuntur, universalis sunt II, 628, 17; per eam nihil scire liceret, si prædicata essent infinita, 143, 47; intus interjiciendo termino id quod demonstratur, demonstrat, 144, 29; demonstrationis principium non est II, 511, 42; igitur ea non indigent principia II, 511, 38; id quod facile intelligitur II, 511, 43; earum principia sunt suppositiones II, 514, 40 s.; contrariorum dubitationes de contrariis sunt II, 383, 14; in iis a manifestis ad obscura, a sensibilibus ad intelligibilia procedere debemus II, 133, 29; ei obnoxia sunt opiniones de origine rerum II, 344, 25; nulla nisi e propriis principiis, 265, 44; in iis principium causa est eorum quæ propter id sunt vel fiunt II, 198, 36; infinitæ sunt quia et scientiæ, 285, 26; de ea agit analytica scientia II, 585, 29 s.; argumentum *Analyticorum priorum*, 39, 2; omnium esse nequit, idque quare II, 504, 14, cf. II, 539, 7 ss.; ea ut disciplinam tibi pares, ante quadam scire oportet II, 485, 22; de quibusnam fiat, et unde petenda sit, optime constabit si differentias et accidentia apprehendas, antequam causas investigates III, 8, 3 ss.; quænam earum sint elementa II, 516, 41 ss.; ejus elementa propositiones ἀμφοτεροι, 145, 6, 12; sunt ejus principia quæ non demonstrantur et quorum alia esse, alia non esse aliquid ostendunt, 145, 14; ejus principium et unitas mens, 145, 27, idem quod scientia demonstrativa, 170, 14; eo non pertinet, si argumentatio quæ nihil ad conclusionem attinet, tamen aliquid de ea colligere videtur, 272, 10; eo pertinet argumentatio quæ e valde probabilibus verum quid evertit, 273, 10; particulari semper continetur universalis, 275, 20; in iis non licet interrogare, 132, 17, cf. 108; vel ea vel inductione discimus, 139, 22; in ea adhiberi non debent exempla non perspicua II, 133, 28; nec principia non propria II, 133, 45, 53; in quibus problematicis vel nimis in promptu est, vel nimis remota, ponenda non est, 179, 38; apparentem quaerunt sophistæ, 288, 12; in rhetorica postulati non debet II, 2, 26; nec mores, nec consilium habet, 407, 37; ea ubi suppetunt, et morata et demonstrativa elocutione utendum est, 408, 10; eas interdum recitant dormientes, vel ebrii, vel furentes II, 79, 16.

Demonstratio affirmativa (δεικτική); quare negativa præstat, 147, 42 ss.; quare præstat deductione ad impossibile, 149, 2f; plures ejusdem rei esse possunt, 149, 38 ss., cf. 265, 2.

Demonstratio directa; vulgo non utitur principio contradictionis, 131, 42; quando tamen id adhibeat, 131, 43.

Demonstrationes geometricæ; e geometricis principiis deduci debent III, 369, 13 s.; dividendo inveniuntur II, 571, 21; inveniuntur igitur, dum ea quæ potentia (figuris) insunt ad actum perducuntur II, 572, 20 ss., 28 s.

Demonstratio negativa (σπερματική); quare præstat deductione ad impossibile, 148, 45 ss., cf. 265, 2.

Demonstratio particularis (ἡ κατὰ μέρος); exponuntur argumenta quare melior videri possit quam universalis, 145, 48 ss.

Demonstratio proprie sic dicta (τὸ ἐλεγκτικῶς ἀποδείξει); quomodo differat a demonstratione quæ redarguendo fit II, 504, 22, s.; fieri nequit, nisi ex probabiliori principio syllogismum facias II, 589, 7 ss.

Demonstratio rationalis (λογική); ita vocatur universalior et a propriis principiis remotior III, 368, 46 ss., cf. III, 369, 10 s.; etsi verisimiles videantur, inanes sunt ac nimis universales, III, 368, 45; III, 369, 10 s.; revera non ad rem pertinent ad quam pertinere videntur III, 369, 12; nec veræ sunt III, 369, 15; inde nec in re naturali, nec in aliis quæstionibus disceptandis adhibendæ sunt III, 369, 17 s.

Demonstrationes rhetoricæ; exemplis et enthymematibus utuntur ad persuadendum, 121, 10.

Demonstratio universalis (ἐπὶ τοῦ καθόλου); cur particulari sit præferenda, 146, 23 ss.

Demonstrationis principia (ἀποδεικτικὰ ἀρχαί); quænam II, 491, 2 ss., cf. II, 489, 6 s.; quæritur an ad scientiam pertineant II, 489, 5 ss.; argumenta quæ probare videntur ea non ad scientiam pertinere II, 491, 13 ss.; quæritur utrum ad unam an ad plures scientias pertineant II, 490, 52 s.; II, 584, 38 ss.; argumenta quæ probare videntur ea non ad unam pertinere scientiam II, 491, 7 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 491, 22 ss.; quæritur an ea pertractet eadem scientia quæ substantias II, 491, 5 s.; si non omnia ad eandem pertineant scientiam, verisimile non est, eas ad hanc pertinere II, 491, 11 s.; si non ad unam pertineant, quæritur quænam ad sapientiam vel primam philosophiam pertineant II, 491, 6 s.; omnia ad philosophum pertinere videntur II, 491, 25; partim axiomata, partim affectus esse nequeunt II, 491, 17, v. *Axiomata*.

Demonstrativa scientia (ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη); principiorum demonstrationis non est II, 491, 16 ss.; omnis de subiecto quodam et communibus opinionibus spectat accidentia per se II, 491, 31 s.; ejusdem igitur est accidentia per se spectare quæ ad idem genus pertinent II, 491, 33; si omnes substantiæ ad eandem scientiam pertinerent, etiam unica tantummodo demonstrativa scientia ad omnia accidentia per se II, 491, 30; hujusmodi etiam esset scientia substantiæ, si ad eandem pertineret hæc et accidentia per se II, 491, 43 ss.

Demonstrativæ argumentationes (διδασκαλικοί); e cujusque disciplinæ propriis principiis petuntur, 277, 24; pertractantur in *Analyticis*, 277, 33.

Demosthenes; citatur iudicium de eo et de Nicanoris interfectoris, 376, 7.

Demosthenes; quare ejus reipublicæ administrationem vituperavit Demades, 382, 16; populum comparavit nauseantibus in navi, 390, 26; ejus dictum fr. 336, b; leges civitatis animam vocavit fr. 337, a.

δημοδένειν v. *Eputæ vocabaz*.

Denarius numerus; v. *Decas*.

Denigratio (μείανσις); cum omni alia denigrazione ejusdem speciei est II, 312, 38; non vero cum dealbatione II, 312, 37.

Denominativa; v. *Paronyma*.

Dentes; his idem nomen tribuunt atque cornubus Porci IV, 320, 45 s.; ossei III, 10, 46; intra os siti, *ibid.*; ossa sunt, partim solida, partim pertusa II, 45, 10; unica sunt ossa quæ scalpi nequeunt III, 45, 10 s.; in maxillis inveniuntur III, 45, 9; proxime ad ossium naturam accedunt III, 242, 46 s.; eorum principium os est III, 243, 9; eorum partes eodem nomine designantur quo toti III, 243, 7; atque eatenus partibus similaribus similiores sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscuntur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideo de iis eorumque

causis sermo fit ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 4 s.; solidam et terrenam habent naturam III, 242, 50 s., 53 s.; igitur apud quadrupes viviparas magis occurrunt quam apud homines III, 242, 52 s.; ex ossibus gignuntur apud animalia ossibus et dentibus prædita III, 364, 49 s., 54 s.; non una cum cute colorem mutant III, 364, 54; ossium colorem sequuntur III, 46, 24 s.; Æthiopum albi sunt III, 350, 47; idque quare IV, 173, 27 ss.; soli ossitum per totam vitam crescunt III, 365, 2; unde constet eos per totam vitam crescere III, 365, 2 s.; quænam sit causa finalis cur per totam vitam crescant III, 365, 4 ss.; apud senescentes si edaces sint nec magnos habent penitus conferuntur, idque quare III, 365, 6 ss.; recte natura efficit ut per omnem vitam crescerent, idque quare III, 365, 9 ss.; si mille, aut decies mille annos servaretur vita, prægrandes deberent gigni ac sæpius renasci, idque quare III, 365, 11 ss.; ossa tangunt, non vero cum iis continuantur III, 365, 20 s.; hinc quum deciderint, rursus subnasci possunt III, 365, 19 s.; postea gignuntur, quum reliqua ossa jam suum numerum receperunt III, 365, 19, 23; hinc constat eos aliam naturam habere ac reliqua ossa III, 365, 16 s., cf. III, 364, 49 s.; III, 365, 52; gignuntur ex alimento quod in ossa distribuitur III, 365, 21 s.; iis carens in lucem venit homo, nisi aliquid præter naturam acciderit III, 365, 27 ss.; reliqua vero animalia iis prædita nascuntur, idque quare III, 365, 28 ss.; quare alii eorum excidunt, alii non, postea exponetur III, 365, 28 ss.; quænam eos petant venulæ III, 41, 54; omnium simul molem apud nonnulla animalia auxit natura e parte supervacua materiei terrenæ necessario superiora petente III, 256, 1 s., cf. III, 255, 42 s.; eorum loco in ungues impenditur solidungulorum terrena materies III, 294, 17 s.; in eos alimenti si quid est supervacua animalia nonnulla elocant IV, 172, 49 s.; in eorum nimiam molem apud hominem non impenduntur residua III, 339, 52; majores cur solidipedes senescentes habeant, minores vero reliqua animalia IV, 316, 30 ss.; Sostratus quum nihil nisi lac biberet magnos habebat IV, 320, 29 s.; partim excidunt et repullulant, partim non III, 430, 33 s., cf. III, 429, 15 ss.; quænam animalia eos abjiciant, quænam non, idque quosnam III, 22, 47 ss.; eos septimo anno abjicere feruntur (animalia) II, 637, 14; non tamen quia septem hujusmodi numerus est II, 637, 15 ss.; nec omnia hac lege abjiciuntur II, 637, 14 s.; eos excidere censet Democritus quia ante debitum tempus oriuntur III, 429, 21 s.; ante debitum autem tempus oriri propter suctum III, 429, 24; eodem teste secundum naturam tantummodo apud adultos nascerentur III, 429, 23; si apud pubescentes demum oriuntur, neglexisset natura quod facere poterat III, 429, 36 s.; nihil ad eorum ortum confert suctio III, 429, 51 s.; nihilo minus lactis calor efficit ut citius pullulent III, 429, 52 s.; hinc citius oriuntur apud infantes qui calidum lac sugunt, idque quare III, 430, 1 s.; quænam vera sit causa cur statim post lactis usum oriuntur III, 429, 31 ss.; quænam causa finalis cur rursus excendant, postquam semel orti sunt III, 430, 4 ss.; quænam causa necessaria III, 430, 8 ss.; quænam causa sit cur repullent III, 430, 10 ss.; labiis et linguæ proximi sunt III, 252, 1 s.; quæ eos habent animalia sanguine prædita, etiam labia habent III, 249, 20 s.; eorum locum apud aves tenet rostrum III, 249, 23 ss.; iis tuendis inserviunt labia III, 249, 28 ss.; apud omnia animalia cibo conficiendo inserviunt III, 242, 47 s.; III, 252, 3 ss., 20 ss., cf. III, 429, 13 s.; quare raro sub eos cadat lingua, ubi lavigatur cibus III, 257, 12

ss.; mordendi et secandi munere funguntur III, 296, 32 s.; apud nonnulla et pugnae, idque vel ad propellendas vel ad inferendas injurias, idque apud quænam III, 242, 48 ss.; III, 252, 5 ss.; III, 286, 19 s.; cf. III, 429, 14; IV, 258, 15; quibusnam ergo animalibus eos tribuerit natura III, 286, 17 s.; hominis ad conficiendam cibum probe facti sunt, iique quales III, 252, 10 ss.; apud hominem etiam ad sermonem serendum multum conferunt III, 252, 18 ss.; III, 429, 14 s.; quibus animalibus non omnes serrati sunt, eodem modo dispositos habent incisivos, molares et caninos quo homo III, 252, 16 s.; quibus pugnae inserviunt animalibus ea vel serratos vel exsertos habent III, 252, 22 s.; quibus pugnae inserviunt, iis vel mordent, vel ictus infligunt III, 252, 30 s.; piscium quot et quales, idque quare III, 252, 49 ss.; iis nonnulla animalia multitudine sese defendunt III, 254, 16; ad robur conferunt III, 76, 10 ss.; quomodo eorum ratione a maribus differant feminæ III, 76, 12 ss.; plures habent feminæ quam mares, idque in quibusnam animalium generibus III, 23, 17 ss.; quibus plures sunt, ii plerumque longævi sunt III, 23, 19 s.; quibus plures quam XXXII longævi sunt fr. 192, b; quibus pauciores et rari, iis vita brevior III, 23, 20 s.; IV, 169, 44 ss.; fr. 192, b; idque quare IV, 283, 38 ss.; quomodo eorum ratione et inter se et ab homine differant quadrupedes viviparæ III, 22, 18 ss.; iis instructa nascuntur omnia animalia, excepto homine III, 144, 13 s.; quando pullulare incipiunt apud infantes III, 144, 14 s.; quonam ordine apud eos pullulent III, 144, 15 s.; citius pullulant si nutrix lac calidum habeat III, 144, 16 ss.; anteriores acuti sunt et ad dividendum apti II, 270, 27; molares lati et ad molendum cibum idonei II, 270, 28; queritur quid impediatur ne casu ita facti sint II, 270, 25; cur frigus magis sentiant quam carnes IV, 283, 44 ss.; cur frigidum magis quam calidum sentiant IV, 284, 3 ss.; cur iis inimicum sit frigidum IV, 297, 32 ss.; qua de causa eos fecus offendant IV, 228, 28 ss.; cur eos facilius extrahant medici adjecto denudici onere quam nuda manu IV, 66, 13 ss.; iis naturaliter carent nonnulli, 18, 34.

Dentes (animalium secundum eos differentia): quo ordine quibusve ætatis mensibus eos abijciat asini III, 128, 36 ss.; quosnam asinos notas appellent III, 128, 39; quot habeat equus III, 127, 10; quo ordine eos abijciat III, 127, 10 ss.; reperti sunt, etiam si raro qui eos omnes simul abijcerent equi, idque quomodo III, 127, 17 ss.; post eorum jactum ad vigorem ætatis pervenerunt equus et mulus III, 127, 51; post eorum jactum difficilius dignoscitur equi vel muli ætas III, 127, 52 s.; post eorum jactum nota (γνώμης) carere dicuntur equus et mulus, antea vero eam habent III, 127, 53; excepto equo omnia animalia eos in senectute nigriores habent quam in juventute III, 23, 11 ss.; anterioribus caret camelus quia ei inutiles forent III, 271, 15 ss.; materiem terrenam iis destinatam apud camelum ad palatum indurandum abhibuit natura III, 271, 18 s.; anterioribus in superiore maxilla carent cornigera, idque quare III, 255, 44 ss.; quonam ætatis anno eos abijciant boves III, 126, 26 s.; non universos simul abijciunt boves et equi III, 126, 27; alii cervi seniores paucos habent, alii nullos III, 176, 36 s.; eosdem habent cervæ quos cervi mares III, 255, 49; quales sint elephantii, idque cum mari tum feminæ III, 23, 29 ss.; eos simulac natus est, elephas habet, sed grandes non statim conspicuos III, 23, 34 ss.; iis se invicem feriunt elephantibus III, 174, 37; magnis muros prosterunt elephantibus III, 174, 43 s.; quales habeant simiæ

III, 24, 23 s.; quales canicipites III, 24, 15 s.; quatenus eos mutant canes III, 125, 37 ss.; eorum ope judicatur canum ætas, idque quomodo III, 23, 1 ss.; III, 125, 37 ss.; perperam nonnulli eos non abijcere censent canes III, 23, 1 ss.; quosnam et quonam ætatis mense abijciat leo III, 132, 17 ss.; iis laborant leones seniores, idque quomodo III, 203, 49 ss.; eos non amittit sus, etiam si non fugat III, 429, 25; cur eos reliqui quadrupedes ut equi et jumenta item canes, capræ et oves et homines abijciant, sus vero non IV, 318, 25 ss.; omnes serratos et acutos habet vitulus marinus III, 303, 26; iis carent ares III, 27, 17; III, 271, 36; eorum munere apud aves fungitur rostrum III, 297, 39; quales habeat crocodilus fluvialis III, 25, 28 s.; acutos habent animalia branchiis prædita et serratos pleraque eorum III, 345, 16 s.; serratos habent pisces et quadrupedes oviparæ III, 295, 38 s.; quales habeant pisces, idque quare III, 28, 51 s.; III, 271, 52 ss.; cf. III, 22, 33 ss.; eos in lingua habent pisces nonnulli III, 28, 53; serpentum quales III, 33, 32 s.; iis caret mus bellua marina III, 49, 28; robustos habent amiaæ iisque belluis marinis vulnera infligunt III, 191, 31; durissimos habet glanis iisque hamum piscatorium frangit III, 191, 49 s.; validos habet latas III, 153, 45; eos intus et extra habet myrus III, 82, 48 s.; quinque cævos habent erinacei marini III, 65, 40; III, 279, 39; III, 280, 25; idque quare III, 280, 25 ss.; III, 281, 5 ss.; in medio vero eorum corpus carnosum quod linguæ locum tenet III, 65, 41; III, 279, 40; ab eorum origine suspensa sunt corporcula nigra III, 65, 48 s.; inter primos apud crustata interposita est linguæ similis pars III, 278, 42; iis interpositam æque ac mollusca ac crustata carnosam partem habent cochleæ III, 278, 53 s.; eos habent nonnulla turbinata III, 63, 6; quales habeat cochlea III, 63, 6 s.; duos in ore habent omnia crustata III, 60, 8 ss.; cf. 21 s., III, 61, 19; quales in ore habeant locustæ III, 60, 22 s.; III, 61, 19 s.; tres apud locustas ventriculi ori adjacent, idque quomodo dispositi III, 60, 26 ss.; quales cancri III, 61, 19 s.; super eos antennas habent astaci III, 59, 36; eos et supra et infra in extrema forcicis parto maxillæ simili habent astaci III, 59, 21 s.; in dextra omnes serratos III, 59, 12 s.; in sinistra vero partim serratos, partim molaribus similes, eosque quot et quomodo dispositos III, 59, 23 ss.; inter eos carunculam linguæ similem habent locustæ III, 60, 23 s.; III, 61, 21 s., 34 s.; eos apud cancos insequitur gula III, 61, 28 ss.; iis duo opercula imposita habent cancri III, 61, 20 s.; duos circa os habent mollusca III, 56, 54; III, 277, 25 s.; item cochleæ eosque quales III, 277, 44; III, 278, 52 s.; super eos siti sunt oculi molluscorum III, 56, 54 s.; circum eos pedes habent mollusca III, 286, 34; sex pedes minores supra eos, duos vero omnium maximos infra habent sepia et loligines III, 287, 27 ss.; duos primos eodem modo quo mollusca habent crustacea III, 277, 28 s.; 44 s.; III, 278, 40 s.; eos partim habent insecta, partim iis carent, idque quonam III, 277, 37 ss.; eos multa insecta non cibi sed pugnae gratia habent III, 277, 40 s.; iis carent insecta quæ partem linguæ similem habent III, 67, 32 s.; inter eos apud insecta quæ stimulum in anteriori parte habent sita est lingua similis pars III, 282, 45 s.; cuiusnam usus gratia eos habeant insecta quibus aculeus in anteriori parte non est, e. gr. apes et formicæ III, 284, 10 s.; quibusnam rebus alantur insecta iis prædita III, 156, 10 s.

Dentes acuti: eos a latis determinant canini III, 23, 14 s., v. *Dentes incisivi*.

Dentibus æqualibus prædita; iis accensendi sunt boves et equi III, 154, 3; quomodo bibant, *ibid.*

Dentes anteriores; quænam animalia iis in superiore maxilla carcant III, 22, 22 ss.; eos tantummodo acutos habent pleraque animalia dentibus serratis prædita III, 22, 32 s.; eos abicit homo III, 22, 49 s.; secandi gratia exstant III, 429, 45; majores sunt quam molares III, 429, 47; ante molares oriuntur III, 429, 15 s.; idque quare III, 429, 41 ss., cf. III, 430, 16 ss.; excidunt ac repullulant III, 429, 17 s.; quænam sit causa finalis cur excidunt III, 430, 4 ss.; quænam causa finalis cur repullulant III, 430, 8 ss.; infirmi et mobiles sunt quia in tenui osse radices agunt III, 430, 9 s.; renascuntur quia ex osse nascente pullulant et quo tempore adhuc dentes fiunt III, 430, 10 ss., v. *Dentes incisivi*.

Dentes canini; quomodo se habeant III, 23, 15 s.; latos ab acutis disternunt III, 23, 14; eos perperam solos abicere putant canes et feras III, 23, 2 ss.; eos solos abiciunt nonnulla animalia serratis dentibus prædita, e. gr. leo III, 132, 17; III, 429, 26 ss.; incisivos a molaribus separant atque inter utrosque medium tenent III, 252, 13 ss.; eos eodem modo quo homo dispositos habent animalia quibus non omnes dentes acuti sunt III, 252, 16 s.; iis imponitur frenum III, 128, 3; quomodo igitur se habeant apud equos quibus equitatur III, 128, 2; quomodo apud juniores III, 128, 4 s.; quomodo apud eos qui equitem non ferunt III, 128, 3 s.; eorum ope post dentium iaculum equi et muli ætatem dignoscunt III, 127, 54 s.

Dentes exserti; partes dissimilares sunt pugnae inservientes III, 252, 22 s., 35 ss.; ad robur conferunt III, 76, 10 s.; cornuum locum tenent IV, 320, 40 s.; quasi cornua e maxillis pullulantia sunt III, 256, 2 s.; eos e terrenæ materiei parte supervacanea necessario superiora pelente fabricavit natura III, 255, 39 ss.; eorum ope ictus insiguntur III, 252, 30 ss.; quibusnam animalibus eos tribuerit natura III, 286, 17 s.; nullum animal iis præditum dentes serratos habet, idque quare III, 22, 30 s.; III, 252, 28 ss.; item nullum cornutum III, 22, 30 s.; III, 255, 58 s.; iis præditi sunt sues III, 254, 24 s.; eos habent verres, non vero scrofe III, 252, 23 s.; III, 22, 25 s.; idque quare IV, 320, 25 ss.; eos habet crocodilus fluvialis III, 25, 29; quomodo eorum ratione a maribus differant feminae III, 76, 12 ss.; ad superiores terminantur apud aspalaces duo meatus e cerebro profecti juxta oculorum sedem decurrentes III, 68, 50 ss.

Dentibus exsertis prædita; dentibus et ad alimenti elaborationem et ad pugnam utuntur III, 242, 48 ss.

Dentes genuini (γεννητινοί); quoniam III, 23, 22 s.; plerisque cum viris, tum mulieribus circa vicesimum annum propullulant III, 23, 22 ss.; nonnullis vero et circa octogesimum doloremque cient, idque quibusnam III, 23, 24 ss.

Dentes incisivi; quare acuti III, 252, 12; eos a molaribus separant canini III, 252, 13 s.; apud hominem multum ad literas enuntiandas conferunt III, 252, 19 s.; eos eodem modo quo homo dispositos habent animalia quibus non omnes dentes acuti sunt III, 252, 16 s.

Dentes molares; eos ab acutis (incisivis) disternunt canini III, 23, 14 s.; III, 252, 12 s.; eorum ultimi genuini vocantur III, 23, 22 s.; eos eodem modo quo homo dispositos habent animalia quibus non omnes dentes acuti sunt III, 252, 16 s.; eos habent homo et quadrupedes viviparæ III, 296, 7 s.; iis carent aves piscesque et quadrupedes oviparæ III, 296, 9 s.; quare iis ca-

reant pisces III, 253, 3 ss.; eos nullum abicit animal III, 22, 50 s.; lævigationi inserviunt III, 296, 12 s.; III, 429, 44; igitur animalia iis carentia maxillas non in latera movent III, 296, 14 s.; majores sunt quam anteriores III, 429, 47; post anteriores oriuntur III, 429, 16; idque quare III, 429, 42 ss.; non excidunt III, 429, 17; idque quia tempore attriti non hebetantur, sed lævigantur tantummodo III, 430, 6 ss.; item quia in lato ac valido osse radices agunt III, 430, 6 s.; per multum temporis nascuntur III, 430, 13; ultimi eorum circa vicesimum annum nascuntur III, 430, 14; immo nonnullis omnium ultimi senescentibus demum pullulant, idque quare III, 430, 14 ss.; duplicem eorum ordinem habuit Timarchus, Nicoclis Cyprii pater, fr. 267, b.

Dentes serrati; acuti sunt atque alternant III, 252, 23 ss.; pugnae inserviunt III, 252, 22 ss.; iis carent mures III, 154, 2 s.; parum apparentes habet equus fluvialis III, 24, 4 s.

Dentibus serratis carentia; excepto sue cum mansuetum fera frugibus et herbis vescuntur, nisi acri fame cogantur III, 154, 8 ss.

Dentibus serratis prædita; quomodo se habeant eorum dentes III, 22, 29 s.; eorum exempla citantur III, 22, 27 s.; iis accensenda sunt fere omnes pisces III, 22, 35; III, 28, 51 s.; nullum eorum dentes exsertos vel cornua habet III, 22, 31 s.; III, 252, 28 ss.; IV, 320, 35 s.; pleraque eorum dentes anteriores acutos habent interiores vero latos III, 22, 32 s.; non vero vitulus marinus, idque quare III, 22, 33 s.; omnia os hians habent III, 23, 41; III, 253, 24 ss.; III, 302, 41 s.; omnia sugunt III, 429, 26; nonnulla eorum solos dentes caninos amittunt III, 429, 26 s.; quomodo bibant III, 154, 1 s.; dentibus et ad alimenti elaborationem et ad pugnam utuntur III, 242, 48 ss.; eorum robur præcipue in dentibus residet III, 252, 25; pugnae gratia os habent III, 253, 23 s.; eorum robur morsibus patet III, 253, 24 s.; iis accensendi sunt pisces omnes excepto scaro III, 252, 49 ss.; III, 271, 52 ss.; item quadrupedes oviparæ III, 25, 27; item serpentes III, 33, 32 ss.; item leo III, 429, 26 ss.

Dentibus serratis præditæ quadrupedes viviparæ feræ; omnes carnivoræ sunt excepto aliquatenus lupo III, 153, 1 s., cf. 27 s.; iis accensendus est leo III, 153, 27 s.

Dentes superiores; iis carent bos et bonasus omniaque animalia cornuta III, 204, 46 s.

Dentes utrinque habentia; iis ratione ventriculi et intestinorum similes sunt quadrupedes oviparæ III, 32, 48 ss.; item pisces III, 33, 39 s.; quæ viviparæ sunt ac sanguine prædita unicum ventriculum habent III, 271, 3 s.; unicum ventriculum habent III, 274, 16 s.; sed alia majorem, alia minorem, idque quænam III, 32, 22 ss., cf. III, 272, 23 s.; inter se ventriculi magnitudine et figura et crassitie ac modo quo ei inseritur gula differunt III, 32, 32 s., cf. III, 272, 24 ss.; partim suillo, partim canino similem ventriculum habent III, 272, 24 ss.; pleraque eorum acetabulis carent III, 366, 14 s.; quænam tamen eorum iis prædita sint III, 365, 47 ss.; nonnulla eorum ruminant, idque quænam III, 209, 1 ss.; nullum eorum cornua habet, idque quare III, 255, 44 ss.; partim unum, partim plures foratus pariunt III, 366, 17 s.; eorum lac quale III, 53, 25 ss.; excepto lepore coagulo carent III, 54, 11; III, 273, 30, 36; cuius parti iis appensum sit omentum III, 50, 3 s., cf. III, 276, 6 ss.; adipem habent III, 54, 1; III, 53, 25; III, 236, 29 s., cf. III, 50, 41; iis adiposa est medulla III, 237, 15 s.; terrena natura non sunt

III, 236, 29 ss.; iis majora sunt non utrinque dentata III, 32, 39; iis accensendi sunt serpentes ac quadrupes oviparæ III, 274, 16 s.; item homo, canis, leo et quæcunque multifida sunt III, 271, 4 s.; ad ea non pertinet camelus III, 19, 50, cf. *Ventriculo unico prædita et Cornibus carentia*.

Dentes utrinque habentia et unico ventriculo prædita; apud ea eodem modo se habet omentum quo apud hominem III, 15, 5 s.

Dentes utrinque habentia vivipara pedibusque carentia; exceptis lepore, mure et vespertilione, lævem habent uterum acetabulisque carent III, 37, 45 s.

Dentes utrinque non habentia; quomodo se habeant eorum dentes III, 22, 23 s.; eorum intestina majora sunt quam utrinque dentatorum, idque quare III, 32, 38; præterea crassitudine et replicatione intestinorum ab utrinque dentatis differunt III, 32, 35 ss.; nullum eorum recta habet intestina III, 32, 41 s.; nonnulla eorum appendices in intestinis habent III, 32, 40 s.; cuinam parti iis appensum sit omentum, idque quomodo III, 50, 5 s., cf. III, 276, 6 ss.; omnia acetabula in utero habent III, 365, 47 ss.; ruminant III, 208, 47 s.; III, 272, 2; seivum habent III, 51, 2; III, 236, 25 s.; iis seivosa est medulla III, 237, 14 s.; eorum lac coagulatur III, 53, 24; igitur e mansuetorum caseus fit III, 53, 25; eorum natura sicca et terrena est III, 236, 26 ss.; ideoque cornua et talos habent III, 236, 25 ss.; quænam iis accensenda sint III, 208, 48; iis accensenda sunt omnia cornuta III, 22, 22 s.; III, 271, 10 s.; item nonnulla cornibus carentia III, 22, 24 s.; item camelus, idque quare III, 271, 11 s., cf. *Ruminantia et Bisulca*.

Dentium stupor (αἰμωδία); fit ubi rem acidam edentes adspicimus IV, 153, 16 s.; cur portulaca et sale tollatur, non vero lixivio et nitro IV, 115, 11 ss.; IV, 153, 16 s.

Densari quod potest (πιλῆτον); dicitur juxta potentiam III, 619, 8; quænam sint III, 621, 43 ss.

Densatio⁹ (τὸ πυκνοῦσθαι, ἢ πύκνωσις); alteratio est quia affectus est qualitatibus subjecti II, 336, 14 s.; quomodo fiat III, 616, 12; ejaculando fieri potest II, 294, s.

Densatio et rarefactio; affectuum principium sunt II, 356, 38 s.; concretione et disjunctione sunt II, 356, 42; eo sunt quod potentia transit in actum II, 298, 22 s., 28; eorum ope reliquas res omnes generant qui unicum elementum esse statuunt II, 456, 16; exceptis tamen qui igni hanc dignitatem tribuunt II, 417, 39, 47; iis reliqua construere, vel tenuitate et crassitie, eodem reddit II, 417 47 s.; si non sint, aut motus non erit, aut fluitabit universum aut semper tantum aquæ in aerem quantum aeris in aquam mutabitur, aiunt inanis assertores II, 297, 38 ss., cf. II, 297, 18; id quod verum est si circulo non fit motus II, 297, 45; quomodo earum ope ostendant inanis assertores id revera exstare II, 292, 49; II, 297, 11 ss.; eorum refutatio II, 294, 1 s.; II, 297, 18 ss., 43 ss.; quæ eas patiuntur sursum et deorsum moventur in aqua II, 291, 8 s.

Densatur (quod) (τὸ πυκνοῦμενον); minorem locum occupat II, 407, 21.

Densitas (ἡ πυκνότης); in mixtionis qualitate consistit III, 570, 28; vix intelligitur quomodo raritatem facere possit, vel vice versa II, 255, 36.

Densitas et raritas; corporum affectus sunt III, 228, 44 ss.; a calido, frigido, humido et sicco pendent III, 228, 43 ss.; sunt affectus rerum sensibilium II, 559, 15 s., 27; reduci possunt ad excessum et defectum II, 559, 17 s., 28; iis quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 15; iis nec atomi, nec plana indivisibilia inter se dif-

ferre poterunt quia vacuo carent II, 449, 50 ss.; qui iis generationem et interitum tribuunt lationem motuum primum censere videntur II, 364, 11.

Densum (πυκνόν); non ad quale, sed potius ad positionem pertinet, 15, 14, 16; ejus definitio, 15, 18; grave est II, 298, 23 s.; ei adjacent utrinque duæ qualitates, grave et durum II, 298, 29 s.; quomodo a raro differat II, 412, 4 s.; id est quod minutis partibus constat IV, 225, 43; divisibile II, 412, 5; omne necessario vel durum vel molle est II, 412, 6; majus obstaculum est corporibus quæ per id feruntur II, 295, 20, 31, cf. *Solidum*.

Densum et rarum; ea primas subjecti differentias esse censent naturæ scrutatores II, 484, 45; idem est, et una eorum materies II, 298, 22 s.; contractione et dilatione ejusdem materiæ sunt II, 298, 28; secundum oppositionem gravis et levis lationis causæ sunt II, 298, 38 s.; secundum duri et molliis oppositionem affectus et impatibilitatis, itemque alterationis II, 298, 39 s.; sine iis fieri non potest ut res comprimantur II, 297, 11; ea tanquam principia agnoscent nonnulli eorum qui unicum elementum esse statuunt II, 456, 18.

Dentex (σινώδων sive σινώδων, fortasse σινώδου); piscis littoralis est III, 158, 13; gregalis III, 175, 9; sola carne vescitur III, 148, 51 ss.; III, 149, 24, 29; mollusca devorat III, 149, 25; sæpe ventriculum ejiciunt minores pisces persequentes, idque quare III, 149, 25 ss., v. *Synagris*.

Dentiducus (ἡ δοντήρα); cur ejus ope facilius extrahantur dentes IV, 66, 13, ss.; e duobus vectibus sibi invicem oppositis constat IV, 66, 20; eo utuntur medici, *ibid.*

Dentientes (δοντοροῦσαι); iis similis est ursa quum e latibulo prodiens ligna mandit III, 177, 22 s.

Dentitio; ejus causarum investigatio pendet ad argumentum libb. de *Generatione animal.* III, 429, 15 ss.; de ea Democriti sententia refutatur III, 429, 19 ss.; celerius fit apud infantes qui calidum lac sugunt III, 430, 1 ss.

δέον (τό) æquivocum, 278, 15; 297, 27.

δίοντα (τὰ) πρακτικόν huic sophismati quid respondendum sit, 297, 26.

Deorsum (κάτω); idem quod versus medium II, 368, 19; II, 424, 2; eo qui fit motus, ei contrarius qui sursum fit II, 368, 43; II, 369, 13; II, 374, 12; eo aliqua ferri videmus II, 430, 43 s.; quidnam significet, ubi de terminorum progressionem fit sermo, 140, 45.

Depositum (παράκαταθήκη); pactum voluntarium est II, 55, 10; eo fraudare injustum est II, 153, 24 ss.; eo fraudare pudet, el quare 355, 37; eo nemo se unquam ipse fraudavit II, 155, 13; qui fraudat amico injuriam facit, idque quare IV, 260, 44 s.; cur gravius sit fraudare quam mutuum IV, 260, 43 ss.; idque parvum quam mutuum magnum IV, 211, 39 ss.; ejus datio custodiendi reddendique gratia fit IV, 261, 8 s.; a nemine fit nisi a confidente IV, 260, 45 s.; ea diis tribuere ridiculum foret II, 126, 10; id qui invitus, vel propter metum reddit, nec justum actionem facit, nec justus est, nisi per accidens II, 61, 38; id qui vi coactus aut invitus non reddit, injustam actionem non facit, nec injustus est, nisi per accidens II, 61, 41.

Deprecantes; in eos clementes sumus, 350, 28.

Depulsio (ἡ ἀπωσις); quidnam II, 335, 19 s., 24 s.; species pulsionis est, *ibid.*; ejus species depulsio II, 335, 24; item omnes corporis motus excretorii II, 335, 36.

Derdas; cur Amyntam parvum cognominatum aggressus sit, 581, 19.

Derisores (ἱγλευσταί); eorum nos pudet, 356, 51.

Derivatum nomen (παρωρυμία); eo utimur ad designandas formas et figuras II, 337, 2.

Descendentes; cur femoribus laboremus IV 146, 34 ss.; IV, 147, 32 ss.

Descriptiones (διαγράμματα); iis elementa priora, 22, 2.

Descriptiones falsæ (ψευδογραμματα); non sunt contentiosæ, ne tum quidem ubi ad verum pertinent, 437, 28 s.

Descriptiones geometricæ; has quum resolverimus, interdum rursus componere non possumus, 294, 10.

Desiderium (πόθος); affectus animæ est II, 18, 21; II, 138, 17; e sensu tantum est IV, 18, 22; sit omnibus qui cibum et saturitatem appetunt IV, 18, 12 s.

Desidia; propter eam facere omittunt quæ optima esse putant II, 108, 7; gravidis mulieribus noxia, 622, 1.

Desperata (ἀνέπιστα); de iis nemò deliberat, 354, 38.

Desperati; non metuunt, 354, 34; non miserrantur, 358, 34.

Destillationes (οἱ κατάρροι); in eas proclives cur reddantur qui hordeum tractant IV, 290, 34 ss.; per eas spiritus crassus et humidus fit III, 656, 48; crudæ dicuntur, idque quare III, 612, 32; quæ in pulmonem sunt IV, 109, 52 s.

Destruere (τὸ διαρθεῖν); facilius in plerisque rebus quam construere, 260, 5.

Deteriores (οἱ χείρονες); ab iis quod fieri potest, poterit etiam a contrariis, 369, 1.

Deterius (τὸ χείρον); semper melioris causa exstat, 618, 4.

Detersio (τὸ ῥύπτειν); avaritudine fit IV, 236, 14 s.; item mucoso IV, 236, 17.

Determinatum quid (τὸδε τι); id significare videtur omnis οὐσία, 5, 3; id revera significant οὐσίαι primæ, 5, 5; tanquam id essent, omnia enuntiare solent, 282, 11; pro eo habemus omne prædicatum 284, 3; maxime consequens esse videtur uni et substantiæ, 284, 4; eo non pertinent quæ communiter de omnibus prædicantur, 300, 18, 25, 29; alia tale quid significant, alia non II, 438, 39; II, 439, 35; ab hac differentia pendet quod aliæ res simpliciter fieri dicuntur, aliæ aliquid fieri II, 438, 39 s.; res quarum differentiæ potius tale quid significant, magis ad substantiam pertinent II, 438, 53 s.

Determinata; v. *Definita*.

Detrimentum; aliquo affecti statim sine cogitatione præsidia a natura datis nobis utimur IV, 258, 13 ss.

Detractio (ἀπαρσεις); quænam ex ea petantur argumenta de optabili, 202, 18; quomodo ea utendum sit ut universales fiant loci magis ac minus spectantes, 203, 18; quomodo ex ea diiudicetur quæstio an res duæ numero idem sint, 236, 25.

Deucalion; quod ejus ætate factum est diluvium, quasnam regiones inprimis invaserit III, 572, 42 ss.

Deus (aliorum de eo *opinionēs*); omnibus causa et principium esse videtur II, 471, 25; ex eo et per eum universa esse instituta vetus est sermo et a maioribus proditus inter omnes homines III, 636, 32 ss.; ei unum assimilavit Xenophanes II, 476, 35; eum fieri potuisse negat Xenophanes III, 676, 10 s.; eum æternum esse affirmat Xenophanes, idque quia præstantissimus est III, 676, 20 s.; item unum III, 676, 21; item similem sibi undequaque, idque quare III, 676, 35 s.; item globosum III, 676, 3 s.; nec infinitum nec finitum III, 676, 41 s.; neque eum moveri neque immobilem esse III, 676, 48 s.; refutatur illius opinio III, 677, 12 ss.; eum unum esse dicit Parmenides III, 678, 32 s.; eo priora esse censet elementa Empedocles II, 460, 50; Empedocles de eo sententia III, 639, 40 ss.; ei soli secundum Simonidem competit sapientia II, 471, 13; teste Fla-

tone, ut antiquum fert dictum, principium et medium et finem rerum omnium tenet III, 642, 26 s.; statim inde ab initio aliorum animo admiscuit aurum, aliorum argentum, aliorum æs vel ferrum, secundum Platonem, 502, 51 s.; Platonis placitis congruum videretur, si animæ motum circularem impertiisset, quia ita melius erat III, 438, 23 ss.; mentem tanquam lumen animæ indidit, secundum oratorem anonymum, 397, 34; recte ab Agathone facta infecta reddere non posse dicitur II, 67, 38; secundum Homerum similem ad similem ducit II, 174, 50; II, 218, 41; eum laudat Gorgias, ubi de Achille dicendum est, 408, 9; eum incensum extructionem vetare dixit Mausolus, quorum extructionem Mylasensibus pollicitus erat, 642, 54 s.

Deus (*quidnam sit*); querimus an sit, 153, 40; item quid sit, 153, 42; species animalis, 208, 53; ei proprium non est ut sit animal qui mente concipiatur et quare, 231, 5; cum homine et equo totum constituit, quia omnes animalia sunt II, 531, 24 s.; queritur an ejus animæ ratio eadem sit ac canis vel equi vel hominis III, 431, 35 s.; idem erit quod homo, si de omni re idem affirmari ac negari liceat II, 507, 21; ad substantiam pertinet II, 4, 25; II, 190, 24; substantia est II, 538, 10; motus principium cum in universo tum in anima nostra est II, 240, 37; iis quæ de eo vaticinantur consentanea est Aristotelis opinio de circulari conversione II, 390, 13; quæstio an animæ motum impertire debeat, pertinet ad aliam disciplinam (non ad naturalem) II, 438, 25 ss.; præest forsan principis proprie sic dictis II, 198, 27; optimum omnium principium fr. 340, b; quidnam fr. 39, a, b; potest esse id quod movetur II, 358, 47; ab eo cunctæ naturæ salus petenda est III, 636, 34 ss.; opifex et servator omnium quæ in hoc mundo perficiuntur III, 636, 40 ss.; idque quomodo III, 636, 42 ss.; est sive intellectus sive aliquid supra intellectum fr. 55, a; ejus est quæ velit facere fr. 338, a; quemnam locum occupet III 640, 2 ss.; quibusnam argumentis demonstretur eum locum superiore occupare III, 640, 14 ss.; summam et primam sedem mundi occupat, ideoque appellatus est hypatus III, 636, 45 ss.; in proxima quæque sibi vim suam maxime exercet III, 636, 48 ss.; eum in summo loco collocatum esse existimandum est III, 637, 50 s.; ejus opitulationem ea in quibus nos ipsi degimus, vel nobis superiora magis minusve sentiunt, quo propius vel longius ab eo absunt III, 637, 4 ss.; præstat opinari ejus potentiam in cælo sedes suas habentem, rebus universis incolumitatem præbere, idque quare III, 637, 6 ss.; ejus numinis vi per universum mundum pertinenti soli lunæque moventur III, 637, 52 s.; cælum omne circumagit III, 637, 53; causam præbet incolumitatis eorum quæ in terra sunt III, 637, 54 s.; nequaquam indiget aut artificio aut alieno ministerio III, 638, 1 s.; comparatur magnis artificibus qui uno instrumento demittendo multos funes attrahunt variosque effectus edunt III, 638, 5 ss.; item neurospasis III, 638, 7 ss.; item chori præcentori III, 638, 44, 47 ss.; III, 640, 42; omnium rerum princeps et parens est III, 639, 8; ratiocinationi tantum spectabilis est III, 639, 9; simulac signum dederit, omnia quæ inter cælum et terram sunt in orbibus suis moventur III, 639, 10 s.; cum anima comparatur quæ et ipsa non sub aspectum cadit, operibus tamen ipsis spectatur III, 639, 34 ss., 36 s.; valentissimus est, si vim spectes III, 639, 34 s.; item formosissimus, si decorum III, 639, 35; item immortalis, si vitam III, 639, 35 s.; item præstantissimus, si virtutem III, 639, 36 s.; ejus ratio in mundo pualis III 640, 1 ss.; quanto ejus fas-

ligio inferius esse regis Persarum statuere deceat III, 637, 44 ss.; gubernatori comparatur III, 640, 41; item auriga III, 640, 41; item legi III, 640, 42, 49 s.; item duci III, 640, 42; differt tamen eo quod omnis laboris et curæ expers est III, 640, 43 ss.; unus quum sit, multa cognomina habet III, 641, 33 ss.; et Ζῆνα et Δία eum vocamus, idque quare III, 641, 34 s.; item Κρόνου et χρόνου filium, idque quare III, 641, 36 s.; item ἀστραπαῖον, βροταῖον, αἰθέριον, αἰθέριον, ὕτιον, idque quare III, 641, 38 ss.; item ἐπικάρπιον et πολίτα idque quare III, 641, 41; item γεῖθλιον, ἔρακιον, ὁμόγνιον, πάτριον, idque quare III, 641, 42 s.; item ἐταρειόν, φίλιον, ἔνιον, στρατίον, τροπαιοῦχον, καθάρσιον, παλαμναῖον, ἱερίστον, μελιχίον, σωτήρα, ἐλθεῖριον, idque quare III, 641, 43 ss.; item οὐράνιον et γῆθιον, idque quare III, 641, 47 s.; quomodo in *Orphicis carminibus* appellatur II, 641, 49 ss.; idem est atque necessitas (ἀνάγκη) III, 642, 8; item ac salum (εἰμαρμένη), idque quare III, 642, 9; item ac πεπρωμένη, idque quare III, 642, 10; item ac μοῖρα, idque quare III, 642, 12; item ac Νέμωσις, idque quare III, 642, 12 s.; item ac Ἀδράστεια, idque quare III, 642, 13; item ac αἶσα, idque quare III, 642, 14 ss.; item ac Παρὰ, idque quare III, 642, 15 s.; 24; lex est, sed potior quam quæ in tabulis inscribi solet III, 641, 34 s.; recta linea progreditur, ubi secundum naturam suam incedit III, 642, 28 ss.; eum semper insequitur Δίκη (i. e. iustitia) III, 642, 29; excellere potest, non sua ipsius æquitate et fortitudine, sed et reliquorum imbecillitate III, 677, 26; nemo autem affirmare valet eum esse præstantissimum, sed quia quam optime fieri poterit affectus est III, 677, 28 s.; eum globosum esse necesse non est, idque quare III, 677, 40 ss.; neque unum III, 677, 31; neque infinitum neque finitum esse III, 677, 50; III, 678, 28 ss.; apud eum globosa figura perfectissima IV, 295, 19 s.; nihil facit frustra II, 372, 3; imperat ut benefaciat II, 232, 1; ei comparatur lex, 541, 5; ei subjungit bestiam qui hominem imperare jubet, *ibid.*; ejus necessitas cum homine eadem est ac patris cum filio, benefactoris cum beneficio affecto, natura principis eum natura subdito II, 232, 17; ei æquiparari debet qui adeo omnibus antecellit, ut cum iis conferri nequeat, 535, 40; ita voclatur rex Persarum III, 637, 29; generationem continuum reddit, ut omnia quantum fieri possit, perpetuitatis participia fierent II, 465, 34 ss.; non jubendo imperat II, 242, 31; sed ejusdem gratia cujus prudentia II, 242, 32; ab amicitia erga eum alienus est amor mutuus, vel etiam omnis amor II, 175, 21 s.; ergo revera erga eum amicitia non exstat II, 175, 19; inter eum et hominem necessitudo pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 225, 5; ab eo non requiritur mutui erga hominem amoris æqualitas II, 225, 14, 49, cf. II, 175, 21 s.; quid homini simile cum eo fr. 345, a; eum pro dignitate distribuere bona et mala arbitramur II, 172, 19 s.; eum iudicem malum et injustum facere non licet II, 172, 22 s.; eum pravorum curam gerere probabile non est II, 172, 29 s.; absurdum foret, si aleatores magis diligeret quam viros præstantissimos et prudentissimos II, 239, 7; probabile non videtur in omnia ab illo multi, idque quare II, 513, 10 ss.; III, 514, 33 ss., 36 ss.; III, 515, 26 ss.; ejus contemplationi quæ favet bonorum possessio optima est II, 242, 35; ejus contemplationem et cultum quæ impedit bonorum possessio mala est II, 242, 38; eum vel de industria, vel fortuito passim laudamus, 329, 31; de eo ubi disserendum est, argumenta petenda sunt e rebus quæ ei insunt, 374, 21; eum nihilo minus cognoscere anima, eo quod ex elementis

composita esset, idque quare III, 441, 36 ss., 44 ss.; ei a quo profectus est, cognatus est, non vero ille huic II, 101, 5; qui de eo recte sentiunt, non minus Alexandro sibi tribuere debent fr. 326, b, cf. *Divinum principium quod in nobis est et Juper.*

Deus (*qualenus virtus et felicitas ei tribuendæ sint*): ejus vita talis est qualis nobis optima paucis tempore II, 605, 36 s., 47, cf. II, 609, 27 ss.; ejus actus voluptas est II, 605, 38; semper eadem eaque simplici delectatur voluptate II, 90, 30; agit cogitabile possidens II, 605, 45; ad eum pertinet divinissimum quod mens habet II, 605, 45 s.; igitur speculatur II, 605, 46, cf. II, 182, 11; immo melius se habet quam nos ubi optime habemus II, 605, 48 s.; ejus actus per se vita optima et æterna est II, 605, 50; est igitur animal æternum ac optimum II, 605, 52; ejus vita ævum continuum et æternum est II, 606, 1, cf. *Mens*; nunc quoque bonum, sed quidquid sit, manet id quod est II, 107, 35; vix bene se haberet, si solæ externæ actiones revera actiones reputandæ essent, 605, 16; ei quod inest præstat eo quod homini inest, 198, 42; quod ei proprium, præstat eo quod homini proprium, 198, 47; omnia bona habet II, 182, 10; non dormit II, 182, 11, cf. II, 608, 48 s.; eo nihil melius est II, 182, 14; ergo se melius spectare non potest II, 182, 13 ss.; cf. II, 605, 42 s.; II, 609, 23; se ipsum spectans absurdus est II, 182, 15 s.; ei non est tempus opportunum et quare, 81, 45; ei forsitan felicitas quædam competere potest II, 189, 23; felix et beatus est sine externis bonis, 601, 42; nulla re eget II, 182, 7; II, 234, 42; nec igitur amicis ei opus est, nec eos habet II, 234, 43; II, 236, 25; nihil præter se ipsum cogitat II, 236, 28; ei bonum in se ipso est II, 236, 30; exponitur quatenus ei similis sit, quatenus ab eo differat vir sibi sufficiens II, 234, 42 ss.; II, 236, 25 ss.; ei non competit virtus II, 162, 14; virtute melior est, *ibid.*; non propter virtutem probus est II, 162, 15; etiam improba facere potest, 215, 16.

Dei (*aliorum de iis opiniones*): eorum omnia plena esse antiquorum nonnulli dixerunt III, 636, 36 ss.; eos regi parere dicunt omnes homines, 483, 22; eos omnes vivere ac agere putant, non vero dormire II, 126, 17; in multis sese mutuo præstantiores esse dicuntur a vulgari opinione III, 678, 20; quinam antiquissimi habeantur ab antiquissimis poetis II, 634, 41; antiquissimos non regnare censent iidem II, 634, 40 ss.; eos hominibus et animalibus quibusdam similes esse tradunt II, 608, 34 s.; per aquam jurant secundum perantiquos theologos II, 472, 34; id est per Stygem secundum poetas II, 472, 35; eos omnium rerum principia habuit Hesiodus II, 495, 36; non determinavit idem, utrum voluptatis an vivendi causa nectare et ambrosia vescerentur II, 495, 41 ss.; inter omnes eminet amor secundum Hesiodum II, 473, 52; eorum antiquissimus amor secundum Parmenidem II, 473, 48; iis omnia plena esse Thales putabat III, 443, 7; eos ubi vis esse dixit Heraclitus, idque quando III, 227, 24 s.; lugendi non sunt teste Xenophane, 380, 15; teste Xenophane æque impii sunt qui eos natos esse putant ac qui eos mori censent, 378, 15; de iis opinio Xenophanis forsitan vulgari præferenda est, altamen in re poetica non est recipienda, 479, 28; iis elementa assimilant Empedocles II, 461, 1; longævi secundum Empedoclem II, 496, 6; eodem teste discordiæ originem debent, *ibid.*; iis antiqui cælum et supremum locum tribuunt II, 389, 32, cf. II, 370, 43; II, 381, 54; mortem malum esse judicarunt secundum Sapphum, quippe qui ipsi mori noluerunt, 377, 44; eos perperam nonnulli vinum non

nectar bibere arbitrantur II, 170, 8; iis legitima sacra fieri solebat Hippodamus Milesius ex agro sacro, 508, 24; quidnam de patria circa eos opinione statuendum sit II, 608, 28 ss.; quomodo vocent cymindin secundum Homerum III, 132, 42.

Dei (*quidnam sint*); de iis omnes homines existimationem habent II, 370, 42; eos solus homo exstare putat IV, 270, 22; necessario esse putat qui numen (*δαίμων*), i. e. dei opus esse arbitratur, 376, 50; eorum filios qui esse agnoscit, eum quoque eos esse agnoscere oportet, 409, 13; ab iis et per eos mundus asservatur III, 628, 3 s.; esse quomodo probentur ex astrorum motu et mundi officio fr. 39, a; eorum domicilium cælum III, 628, 7 s.; item suprema regio III, 629, 50; eorum opus immortalitas est, id est vita æterna II, 392, 26 s.; de eorum bono non agit scientia civilis II, 132, 17; de eorum bono quæstio remittitur ad alium sermonem II, 132, 18; non dicendum est scientiam civilem iis imperare, quia omnia quæ in civitate sunt regit II, 76, 6; eos maxime felices ac beatos esse putamus II, 126, 7, 26; iis justas vel fortes vel temperantes tribuere actiones ridiculum fore II, 126, 9 ss.; eorum actio contemplativa est II, 126, 21; aliquam rerum humanarum curam gerere videntur II, 127, 10; probabile est iis carissimos esse sapientes II, 127, 9, 16; pars hominum iis maxime cognata mens est II, 127, 12; viris bonis longe superiores sunt II, 96, 45; eos et corpore et animo hominibus præstare arbitramur, 617, 7 ss.; ad eos evehi dicuntur homines propter virtutis excellentiam II, 76, 17; iis absolute bonorum nimium esse non potest, ideoque iis jura non competunt II, 64, 22 s.; iis non competit vitium nec virtus II, 76, 20; carent malis cupiditatibus II, 126, 16 s.; apud eos forsitan omnia jura immota sunt II, 60, 41; iis tribuimus ut omnia cernant, 469, 14; eos latere non licet, 431, 48; si non omnia norunt, vix omnia norunt homines, 376, 13; iis tribuimus indignationem, 360, 3; oderunt qui injusta dicunt, 378, 21 s.; quæritur an ab iis hominibus detur felicitas II, 9, 10; si quod aliud hominibus tribuant beneficium, felicitatem quoque tribuere verisimile est II, 9, 11; alii forsitan disciplinæ competit querere an hominibus felicitatem impertiant II, 9, 14; ad eorum iudicium sit provocatio, 377, 41; eorum benevolentia bello superiores evadimus, 419, 23, cf. 456, 29; eorum numine percussi divino afflatu ita efficiuntur II, 184, 25; ex eorum sententia argumenta petimus de justo, de legitimo, de utili, de honesto, de jucundo, de facili, de possibili, de necessario, 414, 27; eorum laudationes ridiculæ sunt, si ad nos referantur II, 12, 23; eos felices ac beatos prædicamus II, 12, 28; laude superiores sunt II, 12, 35; eorum in laudibus utuntur entymematibus e nomine petitis, 380, 26; homini similes nihil aliud sunt quam homines æterni II, 492, 5 s.; eorum imaginibus si similes essent homines aliqui, ab omnibus reliquis digni iudicaretur quibus servirent, 486, 38; quamnam de iis opinionem habeamus quod ad musicam attinet, 628, 42; non bibunt vinum, 480, 8.

Dei (*quomodo erga eos se gerere debeant homines*); iis pro dignitate honor rependi nequit II, 103, 44, 46; iis tribuitur honos II, 44, 26; idque quare II, 231, 45; iis honorem tribuunt thesotæ II, 98, 44; eos colere simpliciter bonum est, 197, 36; eos colentes utimur numero tria II, 367, 16; perinde ac iis parentibus tribuendus est honos II, 106, 11; an colendi sint, necne problema est punitione dignum, 179, 31; iis nihil mancum offerimus fr. 44, b; nunquam verecundiores esse debemus quam quum de illis agitur fr. 55, a; iis

non eadem conveniunt quæ hominibus II, 43, 30; iis honorem tribuere debent cives, 611, 21; eos sedulo colere debet tyrannus, 586, 50; in eos sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 4; sumptus in eorum cultum faciendi toti civitati sunt communes, 612, 33; eorum cultui in politia proprie sic dicta consecrari debet dimidia pars agri publici, 612, 37; ædes iis dicatæ in optima republica ad forum liberum collocari debent, 614, 33; iis ruri quoque templa exstruenda sunt, 615, 18; ad templa alicujus eorum qui generationi prosunt, quotidie iter conficiendum est mulieri gravidæ, 622, 4; eorum in honorem partem publicæ pecuniæ impendunt Cretenses, 515, 45; eorum speciem et victum sibi assimilant homines, 483, 24; eodem modo quo illos, remunerari oportet philosophiam docentes II, 105, 4; quæritur an iis injuriam inferre liceat, 187, 42; eos qui non timet non fortis, sed furens est II, 137, 37; eos inprimis amant fortunati, 367, 21; iis litare pro æse et uxoris liberisque ætate protectione jubet lex, 623, 45; iis magis propitii sunt, a quibus magis coluntur, 416, 47; sacrificantium magis pietate quam sumptibus gaudent, 417, 8; stultissimos esse iudicant qui ultra facultates aliquid faciunt, 417, 10; contenti sunt si iis pro facultatibus quisque tribuat sacrificia II, 233, 13; cum iis amicitiam contrahere nequeunt homines II, 96, 44, 51; II, 97, 1; erga eos hominum amicitia tanquam erga bonum et superiorem esse videtur II, 101, 24; iis debetur iustitia vel pietas quæ aut pars aut comes iustitiæ est II, 244, 48; erga eos peccatum est impletas II, 246, 7; ei sacrum qui subripit sacrilegium facit, 341, 14; quæ ad eos pertinent, si bene se habent, fiduciam faciunt, 355, 20; quibusdam aliquam irrisiorem tribuunt leges, 623, 42.

Deus Empedoclis (i. e. *Sphærus*); felicissimus II, 496, 10; discordiæ originem non debet II, 496, 1; insipientior est omnibus aliis rebus quippe qui discordiam cognoscere nequit II, 496, 10 ss.; III, 442, 23 ss., v. *Discordia*.

Deus mortalis; illi comparatur homo fr. 35, a.

Dei deæque; Jovem, teste Homero de cælo detrahare nequeunt III, 520, 3 ss.

Deorum notio; ex duobus principiis orta est apud homines idque quibus fr. 35, a; quomodo primum orta sit apud homines fr. 36, a.

Dexamenæus; gentile nomen fr. 252, b.

Dexter locus; cur reo apud Iudicem detur IV, 262, 16 ss.

Dexteri; idem qui urbani II, 51, 20, cf. 2.

Dextera; natura melior est, etiamsi omnes ambidextros esse liceat II, 60, 47; II, 153, 6 ss.

Dextrum; sinistro contrarium est III, 265, 38; sinistro præstat II, 153, 9; III, 257, 43 s.; III, 306, 27 s.; III, 307, 23; IV, 274, 46; inde ab eo principium ducitur III, 307, 20 s.; vel vice versa nobilius est quia ei inest principium III, 307, 24 ss.; nobis non semper idem est II, 285, 20; sæpe idem est quod sinister II, 285, 22; latitudinis principium est II, 390, 38; III, 391, 20; eo igitur secundum generationem prius est supra II, 391, 21; id est a quo incipit motus II, 391, 24; III, 267, 19; apud animalia motus secundum locum principium est II, 390, 42, cf. II, 391, 53; III, 18, 48; III, 306, 11 s., 23 s., 38 s., cf. III, 307, 27 s.; cur in ceteris præstantiora sint sinistris in sensibus vero paria IV, 274, 45 ss.; IV, 275, 3 ss.; sinistris calidiora sunt, idque quare III, 260, 8 ss.; III, 394, 50 s.; apud quænam animalia a sinistro distinctum sit III, 261, 26 ss.; III, 306, 14 ss.; omnium animalium maxime distinctum est apud hominem III, 306, 50 ss.; quæ obrem sinistris carnosiora sint IV,

298, 25 s.; quomodo eorum sanguis a sinistrorum differat III, 231, 36 s.; robustiora sunt quam sinistra III, 267, 19 s.; item potius ad situm superiorem vergunt III, 267, 20 ss.; sicciora sunt quam sinistra et magis motum cient III, 267, 52; id natura sua sequitur sinistrum III, 306, 13 s.; ejus naturæ competit ut moveat III, 306, 27 s.; unde probetur motus principium esse III, 306, 23 ss.; ab eo quoque incipit serpentum motus III, 308, 46 s.; ei vicissim respondet posterius III, 308, 47; apud omnia animalia eadem sunt III, 306, 37 s.; apud hominem maxime dextra sunt III, 306, 50; iis injurias propellere solemus III, 306, 36 s.; iis potius omnia peragere solent animalia III, 286, 16 s.; iis magis laborare valemus IV, 149, 6 s.; magis activa sunt et affectibus minus obnoxia IV, 274, 50 ss.; cur in iis potius dormiamus IV, 152, 6 ss., 19 ss.; eodem modo se habent quam sinistra ac simul moveri possunt III, 524, 6 s.; nec moveri possunt quia sinistra quiescunt, nec vice versa III, 524, 7 ss.; quod si fieret, eodem modo se haberent ac homines qui dorsa sibi invicem apprimentes cura moverent III, 524, 31 ss.; ab iis provenire mares censent Anaxagoras et alii quidam naturæ scrutatores III, 392, 28 ss.; III, 394, 14 s., 22; id quod satis probabile videtur III, 394, 49 ss.

Dextrum cæli; quid II, 391, 54 s.

Dextrum et sinistrum; loci differentiae sunt II, 281, 11; II, 358, 42 ss., 49 s.; II, 371, 48; non solum ad nos referuntur, sed etiam in universo definita sunt II, 281, 11; II, 285, 17, 23 s.; termini sunt II, 281, 21; infinito inesse nequeant II, 281, 13; dimensionum magnitudinis par III, 305, 2, 35; ea nostri respectu habent res mathematicæ, etsi eorum natura carent II, 286, 29 ss.; medio loco inter ea querendum est gressillum sensus principium III, 282, 32 s.; corpori animalium competunt III, 264, 13 s.; unumquodque eorum sibi simile querit III, 264, 35; animalium naturæ maxime conveniunt II, 390, 26; iis carent plantæ II, 391, 17 s.; apud res anima et principio motus prædita querenda sunt II, 390, 45 ss.; probabile est ea corporibus perfectis competere II, 390, 36; non minus quam ea apud animalia differunt inter se ante et retro, supra et infra II, 391, 12 ss.; in animalibus potentia solum inter se differunt II, 391, 15, cf. 37; eorum notionem triplici modo ad res inanimatas transferimus, idque quomodo II, 390, 50 s.; ea cælo tribuerunt Pythagorei II, 390, 17; II, 391, 9 s.; atque revera etiam cælo competunt II, 391, 31 s.; II, 393, 21; quibusnam animalibus competant, quibusnam non III, 306, 5 ss.; munere, non situ determinantur III, 306, 9 s.; ea homo habet III, 11, 47 s.; idque maxime secundum naturam disposita III, 12, 50 s.; iis carent testacea III, 318, 9; quatenus ea habeant cancri III, 318, 17 ss.; ubinam ea habeant serpentes III, 308, 40 ss.; inprimis partibus motui inservientibus competat III, 254, 40; inter ea exstat motus principium III, 307, 43 s.; idque quare III, 307, 28 ss.; secundum ea determinantur animalia quæ partibus instrumentariis usa progrediuntur III, 307, 47; principium motus quod inter ea intervenit omnibus rebus convenit, dummodo duobus tractibus moveantur III, 307, 49 s.; igitur prius est eo quod inter supra et infra intervenit III, 307, 48 s.; eodem motus principio inter se copulari debent quæ supra et infra III, 308, 1 s.; non intelligitur quomodo a se invicem distinguantur, si semen ab omnibus partibus secedat, III, 331, 18 ss.

Dextrum sinistrum; series coordinata nonnullorum Pythagæorum II, 475, 49 s.

δ' ὁ v. Ὁ ἕκτα.

δ' ὁ v. fide dignius est, 148, 4, 28; quando magis, quando minus obstat corporibus quæ feruntur II, 295, 17 ss., 31.

Δία: cur ita Jovem appellemus III, 641, 45.

διὰ τί: ejus demonstratio philosopho propria est II, 188, 48; ejus demonstratio non semper a scientia civili aliena est II, 188, 46; ejus demonstratio multam cautionem requirit II, 188, 49; item sæpe seorsim dijudicari debet a re demonstrata II, 189, 8; duplex est II, 146, 6; in geometria pendet a principio definito II, 144, 10; in rebus agendis ab accidentibus II, 144, 14; id est constat eo quod non aliter fieri poterat aut quod sic melius fit II, 144, 13, v. Ὁ ἕκτα.

(Diabetes); III, 336, 6 s.

διήκρισις v. *Discretio*.

διόλυσις v. *Dissolutio*.

Diagoras Rhodius; de illo narratio fr. 283, b.

Diagoras; quare Eretriae equitum oligarchiam sustulerit, 573, 6.

διαγράμματα v. *Descriptiones*.

διαιρέσις: 437, 37, v. *Distinctio et Divisio*.

δικτυηταί: magistratus apud Athenienses fr. 245, b.

Dialectica; ea non usi sunt antiqui II, 478, 15; Socratis ætate nondum erat III, 615, 20 s.; eam Zeno invenit fr. 42, b; non demonstrat, 289, 12; quodnam ejus munus per se, 308, 12; ei novum munus exsequendum addidit artis sophisticæ vicinia, 308, 16; ante Aristotelem, nihil ejus artis exstabat, 309, 1, cf. 309, 16; spectat quæ entibus accidunt non quatenus entia II, 588, 23, cf. II, 502, 15 s.; non vero ens, quatenus ens est II, 588, 25; eam reliquit qui in principia incidit, 316, 39; ejus naturam invitus demolitur qui eam quasi scientiam vel facultatem instruere conatur, 318, 49; in ea quænam petantur a principio, 110, 40; ut probet, vel probare videatur, utitur vel inductione, vel syllogismo, vel syllogismo apparenti, 314, 4; est facultas quædam rationes parandi, 314, 1; non concludit e quibuslibet sed ex iis quæ argumentatione opus habent, 314, 41; semper alium respicit, 261, 8, 26; argumentatio quæ ad eam pertinere videtur, etiamsi non pertineat, non secutum propriam methodum procedit, 272, 51; si doceret, certe prima et propria principia non rogaret, 288, 43; ea quadantenus utuntur omnes privati, 289, 2; in quo ea artificiose versatur, ejus sine arte participes sunt privati, 289, 6; cum omnibus scientiis communicat, 132, 12; non circa unicum quoddam genus versatur, 132, 16; hujus rei argumentum, *ibid.*; circa probabilia versatur, 172, 4, 14, cf. 110, 41; 181, 7; 273, 25; ejus a philosophia et a sophistica differentia, 181, 6; II, 502, 12 ss.; II, 588, 23 ss.; quare paralogismis magis obnoxia quam mathematica, 133, 8, 32; quidnam ei cum rhetorica commune sit, 310, 1; 312, 16; circa communia versatur, 310, 2; 312, 14, 36; 313, 51; eam omnes aliquatenus tractant 310, 4; quomodo tamen ad normam et institutionem quandam redigi possit, 310, 9; spectat syllogismos omnes, cum veros, tum apparentes, 311, 47; 312, 45; necesse est eam contraria adstruere posse, 312, 17; ejus propagatio ac simulacrum rhetorica, 313, 43, 49, cf. 318, 49; ejus pars ars tentativa, 284, 36, cf. 287, 35; interrogativa est, 288, 42; idque quare 288, 14; tentativa est, 288, 45; quænam sit ejus utilitas, 173, 16; ad omnium scientiarum principia viam inivit, 173, 33; quando ejus perfectam habituri simus methodum, 173, 35; ad eam non pertinent paralogismi, 185, 14; ab ea valde alienus locus quo disputatio deducitur ad id quod necessarium nec est, nec esse videtur, 191, 19; non docet quidnam sit definitio

et quomodo definire oportet, 257, 12; in ea ad celandum confert quomodo disponantur ea quæ ad interrogationem pertinent, 292, 6; ei operam dant hodierni (i. e. Platonici) II, 600, 18.

Dialecticæ argumentationes; non docendi, sed exercitii et periculi faciendi causa fiunt, 270, 41; e probabilibus contradictionem colligunt, 277, 27; in *Topicis* pertractantur, 277, 34.

Dialecticæ exercitationes; v. *Exercitatio dialectica*.

Dialecticus; est qui ad rem communia considerat, 287, 37; quomodo a sophista differat, 287, 38; ad eum se habet aliquatenus contentiosus ut pseudographus ad geometram, 288, 18; quomodo a rhetore et sophista differat, 312, 44 ss.; item quomodo a philosopho, 261, 6; sibi ipsi quandoque objectionem facere debet, 263, 1; interdum addere debet id quod proponit vulgare esse et passim dici solere, 263, 4; studium dissimulare debet, 263, 7; quando id quod inprimis sumere vult, postremo proponere debeat, quando vero initio, 263, 15; si fieri possit, omnino cavere debent, ne de nominibus disputent, 185, 15; definitionem syllogismo probare non solent, 257, 8; quænam facere debeant exercitii gratia, 274, 10 ss.; bona indole præditus esse debet circa veritatem, 274, 32; vir est proponendi ac obijciendi peritus, 275, 31; non adversus quemvis disputare debet, 275, 39; quomodo a docente differat, 287, 23, 32; non versatur circa genus definitum, nec aliquid demonstrat, nec universo philosopho similis est, 288, 35, cf. 289, 13; est qui arte syllogistica tentare valet, 289, 7; ad eum pertinet refutationum sophisticarum contemplatio, 289, 18; argumentationem producere debet et multa inutilia interdicere, 263, 26; qui unam rationem diu interrogat, male percontatur, 265, 33; quarumnam refutationum locos investigare debeat, 285, 39, 43; 286, 1, 5; quænam spectare soleat II, 489, 19 ss.; quæ pertractare conetur ex opinione petitis argumentis, queritur II, 489, 20, 25; sine essentiali ope considerant contraria et nunc eorum eadem sit scientia II, 615, 21 ss.; non eodem modo definit animæ affectus quo naturæ studiosus III, 432, 46 s.; quomodo definiat, e. gr. iram III, 432, 48; enuntiat formam et notionem III, 432, 50.

Dialogi; primos conscripsit Alexamenus Teius sive Styreus fr. 24, a.

διάλογος v. *Dissolutio*.

διαμετρημένη ἡμέρα quidnam fr. 248, b.

Diametros; cur ita nominetur IV, 193, 27 ss., cf. 20; cur sola vocetur linea de angulo in angulum ducta IV, 193, 18 ss.; lateri incommensurabilis est II, 304, 31, cf. 18; 114, 13; 152, 46; 182, 5; II, 566, 43; III, 361, 13 s.; commensurabilis ne fieri quidem incipit, 368, 26; quomodo incommensurabilis esse demonstratur, 68, 34, cf. 78, 12; 122, 28; id demonstrari potest etiamsi æternum sit III, 361, 14 s.; dici non potest eam mensurari non posse, sed nunquam mensuratum iri II, 566, 36 ss.; eam commensurabilem esse, non solum falsum, sed etiam impossibile est II, 386, 15 s.; eam commensurabilem esse impossibile est, quia necessario falsum est eam ita se habere II, 525, 4 ss.; ubi non commensurabilis esse dicitur, significat hoc falsum esse II, 521, 22 s.; de incommensurabilitate inter eam et latus proportionem nemo deliberat II, 27, 37; ejus incommensurabilitas est negatio absoluta, 296, 30; si commensurabilis esse non possit, posito hoc esse, id ex suppositione impossibile est II, 386, 8 s.; si commensurabilis ponatur, refutabit qui probat eam incommensurabilem esse, 285, 29; ab intellectu cum incommensurabili componitur quo modo, teste Empe-

doce, capita cum cervicibus componit amor, III, 668 50; cui probandum est eam lateri esse incommensurabilem, petit a principio, ubi latus diametro incommensurabile esse postulat, 273, 42; primum ejus incommensurabilitatem miramur II, 471, 33; quævis alia re magis mirum videretur geometris si commensurabilis esset II, 471, 37 s.; fieri possit ut eam commensurabilem esse arbitraremur II, 203, 47; ejus commensurabilitas quomodo ingenerata dicatur II, 385, 23 ss.; eam duobus metiuntur III, 575, 14; quisequundum eam fiunt motus contrarii sunt, quia longissime a se invicem distant II, 362, 25; per eam feruntur quæ duobus motibus impelluntur III, 557, 33 s.; Atlantem ei assimilare videtur fabula, ubi narrat eum terræ insistentem cælum movere III, 519, 5, cf. *Commensurabilitas diametri cum latere et Incommensurabilitas*.

Diametros commensurabilis; semper falsa est II, 533, 41 ss.; nil impedit quominus se omnia habeant ut hæc, inquit qui nihil verum esse censent II, 513, 36 s.

Diametro; incommensurabilis; est ubi composita sunt (subjectum et prædicatum), non est vero ubi dirempta II, 573, 6.

Diametros quæ movetur; quatenus ei assimilari possit pars animalis flexura distincta III, 517, 23 ss.

Diametrum (per) incedere; quidnam III, 315, 8 ss.

Diana; quod ob suam virginitatem habebat, aliis quasi largiri potuit IV, 167, 20 ss.; Orthosia IV, 107, 14; ejus templum apud Peucetios IV, 95, 1 ss.; a Medea exstructum in insula maris Adriatici ostenditur IV, 93, 17 s.

Diaocto; cur non vocetur consonantia IV, 209, 40 s.

Diapason; consonantia, idque quare IV, 212, 4 ss.; ejus causa II, 264, 14; II, 265, 7; II, 515, 5 s., 50 s.; IV, 208, 39, 41, 43, 51; oppositorum proportio est III, 491, 19; omnium consonantiarum suavissima IV, 211, 23; idque quare IV, 210, 8 ss.; cur consonantia vocetur nec diaocto IV, 209, 40 s.; quo tempore ita vocata sit IV, 209, 43 s.; nec bis per acutos, neque bis diatessaron est, sed diatessaron ac diapente IV, 210, 5 ss.; cur in 'a grave acuto antiphonum fiat, non vero gravi acutum IV, 207, 3 ss.; cur latitet et unisonum esse videatur IV, 207, 7 ss.; in ea minus bene percipimus neten quam si sola est, idque quare III, 490, 15 s.; quæ ab acutis instrumentis proveniunt unisona non esse videntur IV, 207, 9 s.; cur referat echo dolorum parium similiumque, si alterum inane, alterum vero ad dimidium plenum sit IV, 214, 17 ss.; item uter duplus cum dimidiato IV, 214, 24 s.

Diapente; oppositorum proportio est III, 491, 19 s.; quomodo edatur IV, 208, 44, 47; consonantia in sesqui altera est IV, 211, 52 ss.; non integris numeris continetur IV, 210, 12; cur in ea nunquam antiphonia canitur IV, 207, 38 ss.

διαφθεῖραι v. *Destruere*.

διαφθορά v. *Corruptela et Corruptio*.

Διπρορήματα v. *Dubitaciones*.

Diares; epistolæ Aristotelis ad illum scriptæ fr. 323 a.

Diars filius; nonnisi per accidens sensibilis est, idque quare III, 452, 29 ss., cf. III, 462, 21 ss., 25 s., III, 466, 42 s.

διαίσεις v. *Distensiones*

διαστρόφη v. *Distortio*.

ἀστάσεις v. *Distantia et Dimensiones*.

Diatessaron; consonantia in epitrita est IV, 212, 2; eo et diapente constat diapason IV, 210, 5 s.

διθήσεις v. *Conditio et Dispositio*

ἀσθῆτης v. *Attactus et Ordo*.

Dicaeogenes; citatur e *Cyprils*, 469, 50.

δικαιολογία i. q. δικαιολογία, 432, 38; pars vel species βαβαιώσεως, 442, 9, cf. 451, 4; 450, 2.

δικαίωμα vocis duplex significatio et quomodo a δικαιοπραγμάτων; differat II, 61, 10.

Δίκη v. *Justitia*.

δικασταὶ κατὰ δῆμους; quinam apud Athenienses fr. 245, b. Dicendi facultas; v. *Facultas dicendi*.

Dicere; quomodo de uno quoque oporteat considerandum est, sed magis quomodo unumquodque se habeat II, 541, 29 ss.; interdum eos non posse perhibemus qui possunt quidem, sed non bene, aut quo modo volunt II, 524, 18 s.

Dicere recte; ejus species fr. 99, a.

διχοτομία v. *Dimidiata luna*.

Dicit (quæ quis); ea non necessario autumat II, 503, 47 s., cf. II, 507, 47 s.

Dictamnus; in Creta provenit IV, 76, 1; tela e corpore ejicere videtur III, 177, 26 s.; igitur id quærent vulnereat capræ silvestres Cretenses III, 177, 25 s.; IV, 76, 1.

Dictiorum (σάμμα); ridiculorum species II, 217, 26; forsitan necessaria sunt II, 51, 18; convicii quædam sunt species II, 51, 16; iis hodie plerique magis indulgent quam par est II, 50, 50; quæritur quibusnam signis rite facta a pravis distinguantur II, 51, 11 ss.

Dictio (ῥάσις); ei similis est sensus III, 469, 43; non idem est quod affirmatio III, 573, 10 s.; quatenus ab affirmatione et negatione differat, 26, 3; nomen et verbum, 26, 27; quidpiam de quopiam est, ideoque et vera et falsa esse potest III, 469, 29 s.

Dictio (λέξις); ejus tumorem vitare conantur dissimulatores II, 50, 23; pars tragœdiæ, 461, 20; ea imitationem faciunt, 461, 20; eam habet quodcumque, 461, 40; quidnam sit, 461, 21; 462, 33; quantum locum occupat, 462, 31; ea prius uti possunt quam facta componere, 462, 14; eandem vim habet in metricis ac in orationibus, 462, 23; tragœdiarum olim ridicula erat, idque quare, 460, 15; quomodo ejus ope solvantur problemata poetica, 479, 39 ss., v. *Capitones secundum dictionem*.

Dictum; interdum non recte auditur quia aer dum fertur, transfiguratur III, 489, 22 s.

Dictum vetus; de Deo a Platone affertur III, 642, 26 ss.

Dicta; in mysteriis citantur IV, 331, 16, v. *Λεγόμενα*.

διδασκόν exemplum citatur, 117, 24.

Didales Persæ; quomodo aliquamdiu exerritu suo, stipendiis non solutis uti potuerit, 646, 35; in castris peculiare sibi artifices et caupones et argentarios habebat, 646, 51.

διδασκαλία v. *Docendi facultas et Doctrina*.

διδάξαι v. *Docendi actus*.

ἰδομεν eo cum ἰδόμεν confuso colligitur paralogismus secundum accentum, 279, 19; 479, 53 (cf. II, β, 15 et φ, 297).

Didrachma; quare eorum signum drachmis incuderit Dionysius, 645, 22.

διτραπεζόμενοι; 411, 5.

διεσπάραι v. *Dissidia*.

Dies; solis latio supra terram est, 240, 29; diluculo fit, non vero vice versa, idque quare II, 487, 27 s.; ejus senectus vespera, 474, 19; post eum venit nox II, 530, 42; II, 562, 37; III, 333, 19 s.; quomodo ex eo fit nox, sic ex animali fit cadaver, ex aqua acetum II, 562, 36 s.; in eo quod mutatur etiam in anno mutari dicitur II, 325, 36 s.; eodem modo est quo infinitum, idque et potentia et actu II, 281, 37 ss., 48; II, 282, 15; anicus nec ver facit, nec felicem ac beatum II, 7, 13;

cur ad audiendum nox illo aptior IV, 180, 37 ss.; quare maxime variant Orionis occasu IV, 246, 1 ss.

Dies critici; v. *Critici dies*.

Dies exemptiles; v. *Exemptiles dies*.

Dies terni vel quaterni; *Terni vel quaterni dies*.

Dies et nox; cum ipsæ tum tempora quæ metiuntur naturalis circuitus, circuitus sunt III, 413, 30 s.; eas facere putant terram Pythagorei III, 403, 10.

Diesis; harmoniæ mensura est II, 629, 13; principium et unitas cantus, 145, 26; modulationum principium est II, 576, 20 ss.; in re musica mensura est quia minima II, 575, 8 s.; alicubi unum est II, 520, 20; ejus sonus latet, etiamsi totus continuus audiat modulus III, 488, 34 s.; idque potentia visibilis est, non vero actu, ubi separata non est III, 488, 37 ss.; quatenus duæ sint quibus tanquam mensura utantur musici II, 575, 12 ss.

διεσπάραι v. *Disjuncta*.

Differens (διάφορον); τινί dicitur, etiamsi ejus genus aliud dicatur τινός, 212, 47.

Differentia; quænam dicantur II, 522, 23 ss.; quidnam inter ea et diversa intercedat discrimen II, 577, 33 ss. vel genere vel specie sunt II, 577, 37; quænam genere II, 577, 38 s.; quænam specie II, 577, 40, 46 s.; inductione constat revera esse quæ genere vel specie se ita habent II, 577, 44 ss.; præter ea quæ genere et quæ specie differunt, nulla sunt II, 578, 25 s., cf. 6.

Differentia; diversitas est II, 501, 33; duorum est II, 578, 22; nulla erit inter res, si de omni re idem affirmari ac negari liceat II, 507, 22 s.; generis qualitas dicitur II, 532, 26 s., cf. 30; iis latius patet genus, 207, 17; 218, 13; specie latius patet, 243, 40; ea carent quibus non idem est genus II, 580, 18; earum subjectum vel materies genus est II, 532, 24 s., 30 s.; cum genere in unum aliquod (nempe speciem) coalescit res II, 620, 31; probatur genus earum particeps esse non posse II, 552, 1 ss.; quomodo a genere differat, 209, 1; 218, 10; quomodo a specie, 209, 7, 28; ea notius est genus, 250, 46; 251, 6; generis non participes sunt II, 585, 45; quænam generis esse dicatur II, 582, 10 s.; unuscujusque generis et esse et quæque una esse debeat II, 493, 40; cui inest, ei etiam inest genus, non vero vice versa II, 517, 3 s.; igitur ea universalis est genus potiusque quam ea elementum vocatur II, 517, 2; quam species essentia prior est, nec igitur una cum ea tollitur II, 555, 33; si idem sunt, exstabit præter species II, 555, 32; secundum speciem generum diversorum diversæ sunt, 2, 12; easdem habere possunt genera quorum alterum sub altero ponitur, 2, 17; alio modo in subjecto esse dicuntur quam partes, 4, 40 ss.; de individuis vel de speciebus prædicantur, 4, 42, 48; earum λόγος; de iis prædicatur, 4, 32, 53; ab iis omnia univoca dicuntur, 4, 40; eas tanquam extrema sumit divisio, 78, 4, 4; unicuique respondere debet species aliqua individua III, 224, 2 s.; ad οὐσίαν pertinet, 142, 48; species in materie est III, 224, 26; qualitas est, idque in substantia II, 310, 48; II, 599, 27; quibus inter se distinguuntur species inferiores non erunt contraria prima, sed iis intermedia II, 582, 13 ss.; cavendum ne pro genere sumatur, 208, 51; 215, 36; item ne generi sui iiciatur, 209, 5; nec speciei, 209, 27; item ne ipsi genus, 209, 30; si nulla earum quæ ad genus pertinent, de specie prædicatur, tollitur genus, 209, 41; tollitur si eam relinquere possit species, 209, 46; cavendum ne pro ea sumatur quod omnibus consequens est, 216, 40, 49; cavendum ne proprii loco ponatur, 225, 36, cf. 226, 1; in ea definienda, cavendum ne alii cuipiam

communis sit definitio, 251, 7; specie notius et prius, 239, 29; ubi transsiliuntur genera, omnes quæ proximum genus determinant in definitione ponendæ sunt, 241, 44; curandum ut propriis definiatur genus, 242, 1; curandum ut ei aliquid eodem ordine sit oppositum, 242, 6; item ut veraciter de genere prædicetur, 242, 12; item ut generi adjuncta efficiat speciem, 242, 16; cavendum, ne in definitione pro ea ponatur species, 243, 1; item ne ejus loco ponatur genus, 243, 5; omnis quale quid, non hocce significat, 243, 15, 17; nunquam accidens est, 243, 20; cavendum ne in definitione de genere prædicetur, 243, 24; non de ea, sed de iis de quibus dicitur, prædicatur genus, 243, 29; de specie prædicatur, 243, 35; cavendum ne in definitione de ea prædicetur species vel aliquid speciei subiectum, 243, 38; specie prior esse debet, 243, 45; eadem pertinere nequit ad duo genera quæ non eidem subjiuntur, nec alterum alterum continet, 243, 49; 244, 7; non necessario secum affert proprium genus, sed alterutrum tantum cum superioribus, 244, 9; cavendum ne ejus loco adhibeatur locus in quo aliquid sit, 244, 14; item ne affectio, 244, 24; quodque sine propria esse nequit, 244, 27; relatorum etiam ad aliquod referuntur, 244, 35; ubi in dictionum compositarum definitione nomini definitio substituatur, magis permittendæ sunt quam genus, 251, 2; ubi vero nomina nominibus substituuntur, id æque fieri debere, ridicula est opinio, 250, 41 ss.; ejus definitio nomini substituenda est ad scrutandam definitionem, 246, 30; unam qui omittit non declarat τὸ τί ἦν εἶναι, 247, 18; eadem prædicari debent de rebus quæ numero idem sunt, 256, 15; in τῷ τί ἐστὶ de re prædicantur, 257, 19, 23; 259, 12, 14; querendum an rite prædicentur ad definitionem confirmandam, 257, 40; contrariorum vel eadem, vel contrariæ, 258, 3, 10; contrariæ, si eodem genere contineantur, 257, 48; in disputationibus eodem loco ponenda est ac genus, 174, 2; inveniendæ ad querendos syllogismos vel inductiones, 180, 6; ex iis fieri possunt propositiones, 180, 10, 15; quomodo alibiheantur ad querendos syllogismos, vel inductiones, 184, 24; admodum conspicuæ in generibus longe a se invicem distantibus, 184, 29; particulares sciri non posse nonnulli putant, nisi sciamus singula, 166, 3; eorum opinio refutatur, 166, 7; ubi pervenitur ad id cuius est nulla, habemus substantiæ definitionem, 166, 15; multæ insunt iis specie non κατ' οὐσίαν, nec per se, 166, 8; etiam principia erunt, si suprema genera principia sint II, 493, 48 s.; si principia sint, numero infinita sunt II, 493, 49 s.; sunt principia essentiae rerum sensibilibus II, 559, 25 s.; igitur earum genera assumenda sunt II, 559, 25; formæ rerum sensibilibus substantiæ non sunt, ne tunc quicquam ubi combinantur, attamen iis proportionem respondent II, 559, 33, cf. *Contrarietates corporum sensibilibus*; ex iis quæ substantiæ competunt, non ex accidentibus per se petendæ sunt III, 224, 32 ss.; item ex oppositis III, 224, 37 ss.; cum primo genere conjunctæ sequentia inferuntur II, 552, 13 ss.; primum carpendæ sunt, ut dein causæ inveniantur III, 8, 3 ss.; omnes qui contemplatus est facile inveniet objectiones proprias ad quæstiones solvendas II, 405, 7; quomodo elementis distribuuntur II, 456, 7 ss.; nisi ea careant, inter se comparari nequeunt res II, 339, 50; magis ac minus a se invicem differre possunt II, 578, 1; quum numero quattuor sint, quattuor etiam sunt earum copulationes II, 456, 1; quænam sit earum utilitas, 183, 19 ss.; in suas ipsius differentias dividi debet II, 552, 25; ea in se invicem agere et a se invicem

affici censent antiqui plerique II, 445, 51; iis vero mutuam actionem et passionem denegat Democritus II, 446, 5; idque quatenus recte II, 446, 8 ss., 44, 53; qui unica animalia in genera et species distribuunt, eandem speciem in diversa genera simul ponere coguntur II, 224, 52 s.; pluribus simul sumenda sunt animalium genera, id quod vulgus facit III, 224, 53 ss., cf. III, 225, 36 s.; unica individuas species assequi oportet in bipartita divisione III, 225, 5; idque quare III, 225, 24 ss.; verbotenus tantum unicæ ope ad ultimam pervenimus III, 225, 26 ss.; igitur ad ultimam et speciem non pervenitur, sed solummodo ad novissimam III, 225, 30 ss.; igitur unicæ ope plures ultimas non attingemus III, 225, 29 s.; ejusque ope singularia non attingemus III, 225, 20 s.; in bipartita divisione differentiam habere debet III, 225, 7; idque quare III, 225, 8 ss.; eam faciunt privationes, pluribus simul differentis si dividas, non vero si bipartita divisione III, 225, 15 ss.; quæ ultimæ non sunt, in bipartita divisione inutiles sunt III, 225, 28 ss.; per eas simpliciter non immutatur, 244, 33; multas manifestat visus II, 468, 7 s.

Differentiæ (atomorum); præter elementa omnium causam esse censent Leucippus et Democritus II, 473, 1; numero tres sunt II, 475, 2.

Differentia perfecta (ἡ τελεία); quænam II, 582, 51.

Differentia prima; quænam, 165, 51.

Differentia specifica (ἡ διαφορά ἡ εἰδική); omnis cum genere speciem facit, 242, 18; specie priores sunt II, 582, 2 s.; alicujus aliquid est II, 582, 51 s.; generis est diversitas II, 582, 40; igitur contrarietas est II, 582, 48; II, 583, 4, 15 s., idque inductione probatur II, 582, 49 ss.; a forma pendet, non a materie, nec a cuncto II, 583, 28 s., 33, 36 s., 42 s., 47.

Differentia ultima (ἡ τελευταία δ.); si recte instituat divisio, in definitione secundum eam forma erit et rei substantia II, 552, 35 s.; bipartita divisione usis semper quattuor erunt aut alio numero qui duplicanda unitate obtinetur III, 224, 24 ss.

Differentiæ ultimæ vel individuas (ἐσχαταί, ἀτομαί); speciebus individuus numero æquales esse debent, idque quare III, 224, 10 ss., 23 s., 27 ss.; omnes peculiare esse debent, nulla vero communis III, 224, 12 ss.; omnes species individuas comprehendere debent, nec ulla hujusmodi species in plures, aut plures in unam cadere debent III, 224, 18 ss., cf. III, 223, 23 ss., 31 ss.

Differentia universalis (ἡ καθόλου δ.); necessario species habere debet III, 223, 40, 42 s.

Differentia quæ caret (ἀδιάφορα); iis ab eodem motu idem evenire debet II, 427, 26 s.

Differunt (quæ); num contraria sint fr. 120, a.

Differre et maxime distare; num idem sit fr. 120, a.

Difficile (χάλεπόν, μὴ ῥάδιον); partim majus bonum quam facile, partim contra, 326, 25; non beatum est, sed violentum III, 438, 13; definitur molestia, vel longitudine temporis, 324, 43.

Difficilius; ad id non facienda est translatio, 191, 32.

Difficillimum; quidnam sit fr. 343, a.

Difficultas (ἀροπία); ejus solutio inventio est II, 78, 17; ejus duo modi, quæ a rebus pendet et quæ a nobis II, 486, 10 s.; eo dirigenda est speculatio ut ejus causa pateat II, 289, 1 s.

Difficultas intestinorum (δυσεντερία); quidnam sit IV, 113, 1 s.; cur eveniant autumno, si post hiemem aquiloniam et ver austrinum ac pluvium aestas admodum sicca fuerit IV, 111, 38 ss.; ejus beneficio interdum

mola liberantur mulieres III, 216, 31 s.; III, 217, 1 s.; III, 410, 42 s.

Difficultates (δυσχερείαι); omnes contemplandæ sunt, antequam dubitationes solvas II, 488, 40 s.

Difficulus mobilis (δυσκίνητος); quidnam dicatur II, 311, 14 ss.

Diffidentia (δυσελπίστια); sequela pusillanimitatis est II, 246, 43.

Digitata; v. *Multifida*.

Digitus; pars dissimilari ideoque et munera et officia habet III, 229, 29; in manu esse dicitur II, 287, 34; non quoquo modo se habet pars animalis est, sed mortuus æquivoce ita vocatur II, 549, 14 s.; pars est animalis vel hominis qui nihilo minus eo prior esse videtur, idque quare II, 547, 50 ss.; II, 548, 53 s.; quænam in eos desinat vena III, 41, 45 s.; quænam ad eos deveniant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 48; eorum flexuræ adprehendendam et ad comprimendum optime se habent III, 290, 49 s.; quomodo his muneribus fungantur III, 290, 53 ss.; extremos contegunt ungues III, 291, 10 s.; sine pollice inutiles essent reliqui III, 291, 8; quinque numero III, 12, 11; gignuntur fetus quæ plures quam oportet habent, gignuntur quæ unum tantummodo III, 403, 12 ss.; idque tam apud homines quam præcipue apud capras III, 403, 16 s.; quando apud forum generatur major quam decet, quando supervacaneus III, 403, 50; quænam eorum partes III, 12, 11 s.; magnus uno modo est, reliqui duobus III, 12, 12 s.; omnes interiora versus flectuntur III, 12, 14; manus longi esse debent, idque quare III, 294, 45 ss.; pedis humani breves sunt III, 294, 54; idque quare III, 294, 52 s.; quare eos in pedibus habet homo III, 294, 49 ss.; igitur quod ad magnitudinem attinet contrario modo se habent in pedibus ac in manibus III, 294, 43 ss.; eos habent quæcunque animalia pedibus prædita sunt III, 46, 39 s.; quæcunque eos habent, etiam ungues habent excepto elephante III, 46, 38 ss.; quales habeat elephas III, 46, 40 s.; quales habeat simia III, 24, 33 s.; multos habent multifida III, 20, 14; nonnulla multifida quinque in anterioribus membris, quattuor vero in posterioribus habent, idque quænam et quare III, 291, 22 ss.; quinque in unoquoque membro habent multifida minora, idque quare III, 291, 27 ss.; multos habent quadrupedes oviparæ III, 25, 17; chamæleontis quales III, 25, 46 ss.; quomodo se habeant in variis avium generibus III, 27, 2 ss.; iis caret struthio Libycus III, 303, 43 s.; quattuor habent aves omnes III, 300, 27 ss.; eorumque tres anteriora spectant, unus posteriora apud omnes, excepta illecebra III, 300, 31 ss.; apud illecebram solam duo anteriora, duo posteriora spectant, idque quare III, 300, 36 ss.; eorum posterior apud longicrures aves, e. g. apud creces minor est quam apud reliquas aves III, 300, 33 s.; iis apud aves palmipedes interposita est membrana, eaque qualis III, 193, 27; discretos habent nonnullæ aves natandi peritæ, sed ita ut singulis agnata sit membrana remota similis III, 299, 35 ss.; cf. III, 298, 1; membranam iis interpositam materiei terrenæ inferiora petenti debent aves natandi peritæ III, 299, 32 s.; quisnam huius membranae finis sit III, 299, 30 ss.; si membrana iis interposita peccet, natare nequeunt hæc aves III, 299, 43 ss.; longos habent aves longicrures et pleraque earum multis flexuris præditos, idque quare III, 299, 49 ss.; eos texturis indebant mediciani III, 288, 1 s.; eo admoto hiscunt et convnivent pectines II, 71, 31 s.; si quis leniter inflectens a quo extendens admoveat, facilius eum inscendunt cicadæ,

idque quare III, 100, 46 s.; eum tantummodo movebat Cratylus, nihil dicens II, 510, 15; magnitudinis mensura est II, 629, 18 s.

Digitus intricatus (ἡ ἀπλόκατος τῶν δακτύλων); iis tactus duo dicit, visus vero unum II, 512, 11 s.; III, 510, 13; III, 511, 9 s.; IV, 274, 43; IV, 275, 36 s.; cf. *Unum*; cur duo videatur quod iis alternis circumagitur IV, 286, 48 ss.; oculo subjectus si lateat, unum non solum duo videbitur sed etiam habebitur III, 511, 41 ss.; II, 590, 40 ss.; IV, 132, 5 s.; sin vero non latet, unum videbitur, sed non habebitur III, 511, 43.

Digitus medius; merito longus est III, 291, 4; medio remota comparatur III, 291, 4 s.

Digitus ultimus; merito parvus est III, 291, 3 s.

Digitus pedum; quænam ad eos perveniant venæ III, 43, 15; idque secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 6; numero quinque II, 12, 30 s.; quænam eorum partes III, 12, 33; omnes in apice unguem habent III, 12, 33 s.; omnibus unica est flexura III, 12, 34; apud simias manuum digitus similes sunt III, 24, 35 s., 50 s.; quibus curvi, impudentes, ad aves uncungues referuntur IV, 9, 11 ss.; quibus constricti sunt, timidi, ad coturnices lacustres (?) referuntur IV, 9, 14 s.

Digitus prælongi; brevis vitæ signum fr. 192, b.

Dignitas (ἡ δξία); ea metiri oportet amorem in amicitia secundum excellentiam II, 226, 36; fere omni carens neque magnificus neque liberalis esse potest II, 216, 30 s.; secundum eam fit partitio, ubi adolescentes militum, seniores deliberandi munere funguntur, 611, 7.

Dignitate præditi (οἱ ἐν δξιώματι vel δξιώμασι); eos alio modo tractat ac vulgares homines vir amœnus II, 49, 11; honorem appetunt II, 44, 26; adversus eos excelsæ se gerit vir magnanimus II, 45, 48; si cui rei studeant, in hanc sumptus facere convenit viro magnifico II, 43, 23.

Dignus; oportere ut dignam uxorem ducat, non urbane dicitur, 399, 22.

Digredi (παρελθίνειν); queritur an id facere liceat II, 287, 15 s.

Digrediendo; a ciliis ad caudam aberravimus III, 247, 34 ss.

Dilectio (τὸ ἀγαπᾶν); ita, non vero amicitia vocanda est si quis dolenti condolet non propter aliud II, 227, 51.

Dilucidationes; etiam tennes in maximis dubitationibus recipiendæ sunt II, 401, 44 s., cf. 30.

Diluculum (τὸ πρῶτ. τοῦ ἡλίου ὑπορπύσκοντο); ex eo fit dies, non vero vice versa, idque quare II, 487, 27 s.; cur eo frigus majus sit quam tamen sol propius adsit IV, 157, 4 ss.; IV, 240, 29 ss.

Diluvium (κατακλυσμός); an homines calida loca incoherentes eo perierint IV, 193, 3 ss.; tanquam magni aliquis temporis circuitus hiems considerata sunt III, 572, 39 s.; nec semper iisdem locis fiunt III, 572, 41.

Diluvium Deucalionis; quasnam inprimis regiones invaserit III, 572, 42 ss.

Dimensiones (διαστάσεις); magnitudinis numero sex sunt, idque quænam III, 304, 38 s.; III, 305, 33 ss.; non solum situ differunt, sed etiam facultatē II, 285, 27; loci partes et species sunt II, 285, 17.

Dimidiatio lunæ (διχοτομία); lunæ circuitus inter colitum et plenilunium intermedii III, 413, 32 ss.

Dimidium; ejus definitio, 248, 8; toti potentia inest, idque quare II, 568, 1 s.; ei non proprium est ut exsuperatum sit, 229, 45; ei proprium est ut unum ad duo referri, 229, 50; tota potentia prius, actu vero posterius II, 523, 52 s.; si idem est quod æquale, non ad idem referuntur II, 512, 22; exemplum πρὸς τι, 2, 26; 10, 6; ad duplex refertur, 10, 6; simul cum du-

plíce est ac simul tollitur, 11, 21; quomodo duplici opponatur, 17, 26, 32; si fieri possit, fieri etiam poterit duplex, itemque vice versa, 368, 47; alicujus dicitur eodem modo ac ejus genus submultipulum et opposita duplex et multiplex, 212, 53; ejus ultimum divisio est II, 326, 9; ad id prius quam ad finem pervenire rem quæ fertur asserebat Zeno II, 330, 9, cf. II, 360, 12 ss.; quomodo molibus æqualibus in stadio certo quodam moto motis probare conatus sit Zeno id duplici æquale esse II, 330, 33 ss.

Dimidia; nonnisi potentia exstant donec non dividitur longitudo III, 469, 12 s.; quomodo lineæ partes sint et quare earum notio hujus definitioni non continetur II, 548, 23 ss.; continuo infinita insunt, non tamen actu, sed potentia II, 360, 39 s.; infinita per accidens tantummodo lineæ insunt II, 360, 51 s.; si quis in ea dividat continuum, uno puncto tanquam duobus utitur II, 360, 34 s.; adhuc manifestius idem facit qui ea numerat II, 360, 42 s., cf. 36 s.

Dimidium ac duplex; exemplum citatur, 187, 31.

Dimidio (in); nihil forsitan significat, vel si aliquid non idem, nec concretum (*συμπληρόν*), 305, 27.

ἑννης; v. *Rotatio*.

Dio Syracusanus; Dionysii junioris affinis, 583, 11; propter contemptum idque cum parva manu Dionysium aggressus est, 582, 9, 41; Dionysium cum ter millibus gravis armaturæ vici, multo majori vi fretum, 426, 51; Dionysium adjuvante plebe ejecit, 583, 11; dicebat mortem sibi præclaram fore, vel si sibi statim moriendum esset, simulac Dionysii terram attigisset, 582, 44; ejecto Dionysio ipse interfectus est, 583, 12; quid adversus eum fecerit Callippus, 339, 50; quid de Dionysio diceret, 638, 15.

Diocles Corinthius; Olympia vici, 519, 29; Philolai amasius, 519, 28; propter matris amorem Thebas profectus ibi ad mortem usque degit, 519, 30, 39; ejus sepulchrum etiamnum monstratur, 519, 32; quomodo se habuerit ejus sepulchrum, 519, 33.

Diogenes (Apolloniata); omnium rerum principium esse censet aerem II, 472, 42 s., cf. II, 478, 49; II, 479, 39, 52; animam aeri assimilat III, 425, 15 s.; idque quia eum omnium principium atque subtilissimum esse censet III, 435, 16 s.; quomodo ex aere deducat motum et cognitionem III, 435, 17 ss.; recte dixit actionem et passionem obtinere non posse, nisi ex uno omnia facta sint II, 444, 35; ejus de Nili incremento sententia fr. 213, a; ejus de respiratione opiniones exponuntur ac refutantur III, 537, 28 s.; partium interiorum experientia carebat III, 538, 50; non agnoscebat naturam omnia alicujus gratia facere III, 538, 51; ejus venarum descriptio III, 38, 34 ss.; eo teste sub carnibus crassissimus invenitur sanguis III, 39, 31 s.; ubinam sanguinem tenuem et calidum et spumosum fieri censeat III, 39, 33 ss.; pisces in terra degentes mori contendit, quia nimium respirant III, 538, 40 ss.

Diogenes Cynicus; quomodo vocaverit cauponas, 397, 9; quomodo ei illuserit Aristoteles fr. 341, b.

Dioznetus; amore ejus impulsus Polycritia patriam Naxum liberavit fr. 279, b.

Diomedea; insula maris Adriatici IV, 87, 1 ss.; Diomedis templum ibi reperiri ferunt IV, 87, 2; aves cum illud IV, 87, 3 ss.; in ea epitaphium Diomedis fr. 313, a.

Diomedes; quasnam ob causas Ulyssem socium elegerit, 405, 15; idque secundum Thucydem, 379, 11; qualia ei dederit Glaucus apud Homerum II, 63, 17; quamnam ei cum Achille communia sint, 374, 48; citatur tanquam exemplum fortitudinis civilis II, 33, 22, 24; apud Ho-

merum Hectoris reprehensionem veretur II, 33, 25, torquem cum inscriptione in Diana consecravit templo apud Peucelios IV, 95, 2 ss.; ejus et sociorum arma in templo Minervæ Achaicæ dedicata esse feruntur IV, 94, 28 ss.; ejus templum in insula Diomedea Adriatici maris IV, 87, 1 s.; item epitaphium fr. 313, a; ejus socii in aves mutati IV, 87, 9 ss.; ipse ab Ænea dolo necatus est IV, 87, 12 s.

Diomedon publicanus; quidnam de vectigalibus dixerit, 375, 44.

Dionysia; post ea fiunt Thargelia II, 530, 47; quænam in iis in Elide accidant IV, 97, 37 ss.

Dionysius Chalcus; perperam poesin appellavit Calliopes clamorem, 387, 52.

Dionysius (Colophonius pictor); similes imitabatur, 458, 17.

Dionysius Syracusanus; quomodo templa deorum obiret ut ea compilaret, 651, 4 ss.; Cereri a se visæ mundum muliebrem consecrari jussit, 644, 22; dein sacrificio Cereri facto, finxit Deam sibi hunc mundum mutuum dedisse, 644, 30; mulieres quæ aurum gestare vellent, constitutum quid in templo dedicare jussit, 644, 32; triremes edificaturus urbem sibi prodi dixit atque ad eam rem pecunia opus esse, 644, 34; spatio duorum vel trium dierum interposito, quasi res ipsum frustrasset, pecuniam acceptam civibus restituit, 644, 38; nummum stanneum cuius, 644, 43; quum negarent Syracusani se nova tributa pendere posse suppellectilia sua quasi per inopiam vendidit, 644, 49; persoluto ab emptoribus prelio suppellectilia ad se referri jussit, 644, 52; quum cives propter tributa pecora alere desiissent, affirmavit qui postmodum parassent, immunes fore, 644, 53; nihilominus postea tributum imposuit, 645, 4; quum cives pecora mactarent ac venderent vetuit plura mactari quam quibus quotidie opus esset, 645, 5; quum cives pecora diis sacrificarent, vetuit victimas feminas sacrificari, 645, 7; domuum orbarum sibi bona vindicavit, 645, 9; capto Rhegio promissit se Rheginos non in servitutem redacturum esse, si pro singulis capitibus tres minas penderent, 645, 11; nihilominus accepta pecunia, omnes Rheginos sub corona vendidit, 645, 19; repetentibus civibus pecuniam quam ei mutuum dederat, drachmis signum duarum drachmarum incudit, 645, 22; navibus in Tyrreniam vectus Leucotheæ fanum expilavit, 645, 28; quomodo nautis quæ ipsi rapuissent, rursus abstulerit, 645, 31; politus veste opulentissima Alcimenes Sybaritas, eam Carthaginensibus CXX talentis vendidit IV, 90, 36 ss.; exilio multavit qui ferro coemendo magnum quæstum fecerat, idque quare, 494, 2; capite damnavit Antiphontem tragicum, 357, 38; e demagogo tyrannus factus est, 580, 15; ei tyrannidem comparavit Hipparinus, 572, 23; affectabat tyrannidem, utpote custodiam postulans, 316, 7; quantam ei custodiam tribuere suaserit Syracusanus quidam, 540, 23; quomodo tyrannidem sibi vindicaverit, 571, 13; quanta vectigalia exegerit, 585, 3; propter affinitatem cum eo corruit Locrensis respublica, 574, 42; ejus progenies degeneravit, 366, 28; quid de eo dixerit Dio, 638, 15.

Dionysius junior; semper ebrius erat, 582, 10; per novaginta continuos dies ebrius fuit fr. 290, a; per obsidionem quum aliquandiu a potatione destitisset labe laboravit IV, 259, 2 ss.; eum contemnebant cives, 582, 10; ejus affinis Dio, 583, 11; eum propter contemptum, idque cum parva manu aggressus est Dio, 582, 9, 41; eum adjuvante plebe ejecit Dio, 583, 11; quomodo eum vicerit Dio, 427, 2; nuper imperii sociis

seditionem moventibus, ejus tyrannis sublata est, 583, 4.

Dionysius sophista; cinædi exemplum citatur IV, 5, 49.

Dionysius; ejus definitio vitæ, 249, 24.

Dionysius; enthymemate apparente e signo fur dicitur, 381, 48; plura mala facere valet quam leo II, 166, 26.

Dionysus; alii pronuntiant Zonysus IV, 303, 10, v. *Bacchus*.

Diophantus; Athenis de opificibus vel de servis publicis legem tulit, 508, 6.

Diopithes; ei post mortem missa sunt munera regia, 359, 16.

Diores Cteati filius; ejus epitaphium fr. 315, a.

Dioscuri; memoratur aliquis cui Iaco quidam eos vigente tempestate invocare suavit II, 236, 45.

διωσις v. *Disputatio*.

Dioteles; tutor Nicanoris Aristotelis filii fr. 331, b.

διότι idem est quod τὸ τί ἐστιν, 154, 21, 39; eo quærimus quidnam sit medium, 154, 7; id quærimus, invento τοῦ ἐστὶ vel τοῦ εἰ ἐστιν, 153, 36; 154, 5; 159, 31; 160, 40; ad id pertinet demonstratio quæ per causam fit, 168, 36; verum e falsis cognoscere non licet, 90, 9, cf. 133, 44, ss.; eo non opus est (in re politica), ubi τὸ ἐστὶ tenemus II, 3, 22; interdum simul cum τῷ ἐστὶ cognoscitur, sed nunquam ante, 159, 32, cf. 160, 42; quando id simul cum τῷ ἐστὶ sciamus, 160, 2; id non querendum est in scientiæ principiis, 172, 17; ad superiorem scientiam pertinet in scientiis quæ sibi invicem subjiciuntur, 129, 47; ejus syllogismus quomodo differat a syllogismo τοῦ ἐστὶ, ubi ambo ad eandem scientiam pertinent, 133, 44 ss.; quomodo ubi non ad eandem, 134, 48 ss.; ejus scientia primam causam respicit, 133, 47; 134, 16; hujus syllogismus aut omnino aut plerumque fit per primam figuram, 135, 27; ejus contemplatio maxime refert scientiæ, 135, 30; id opinatur opinio, ubi per ἀποσφ. opinatur, 152, 36; ita interrogare licet, ubi in syllogismo vel refutatione oratio non eadem est, vel verbum diversum, 282, 18; ejus ratione fallit syllogismus apparens, etiamsi vera sit conclusio, 287, 42, v. *Causa*.

διζῆσθαι ferebat super scala vir; argumentatio ridicula per homonymiam, 306, 50.

Dirigi quæ possunt (ἐδυνάται); quænam sint III, 620, 3 ss.

Directio (εὐθυνσις); quomodo a flexione differat III, 620, 53 ss., v. *Extensio*.

Discendi actus (μάθησις); eodem modo se habet quo ædificatio II, 274, 6; II, 594, 48; quatenus idem sit docendi, quatenus non II, 276, 22, 26, cf. II, 275, 51; eum non facit anima, sed ea ipsa homo, idque quomodo III, 439, 51 ss.

Discendi cupidus (ὁ φιλομαθής); inprimis intellectu circa contemplationes agit II, 120, 51.

Discendi facultas; quatenus eam participant animalia III, 171, 42 ss.

Discendi studium (ἡ φιλομάθεια); animæ voluptas est II, 36, 2; in eo magis afficitur intellectus quam corpus II, 36, 4; id non spectant temperantia ac intemperantia II, 36, 5.

Discens; eo prior est docens III, 360, 24 s.; id simpliciter fieri non dicimus, sed fieri doctum, idque quare II, 438, 37 s.; II, 439, 32 ss.; quomodo ex eo sciens fieri dicatur II, 487, 21 ss.; quatenus ei tribui possit affectus et alteratio III, 451, 39; non se habet ut oportet II, 235, 40; quatenus scientiam habeat, quatenus non II, 570, 18 s., 21 s., cf. 121, 33 ss.; potentia sciens est, sed non eodem modo ac qui scientiam habet, sed non speculatur II, 349, 18; ab alio potentia ad aliud transit potentia II, 349, 21; quomodo sensu

et terminorum expositione utatur, 83, 38; eum sequitur cum scientia tum ignorantia, 199, 34; eum si dem habere oportet, 277, 26; cum eo e notioribus ratiocinandum est, 266, 50, 51; ei alius est scopus quam iis qui certandi aut contemplandi gratia disputant, 267, 14; ei semper ponenda sunt probabilia, 267, 16; eum nemo falsum docere conatur, 267, 17.

Discentes; verba dicta ac auditu percepta voce repercutiunt III, 418, 43 ss.

Discere; jucundum est, idque quare, 337, 7, 10, 16; IV, 206, 12 ss.; æquivocum est, 278, 12; si est recordari, didicisse est recordatum esse, 211, 33; hujus verbi loco adhiberi solet verbum intelligere, idque quando II, 73, 6, 11.

Discere facile; natura omnibus jucundum est, 396, 5.

Disceplantes (οἱ ἀμφοθητοῦντες); eorum orationes audire ad litem dirimendam melius est II, 488, 48 s.

Discessus; eum quæ spectant mala terminantur solutione in Iliade, 469, 10.

Discessus (ἡ ἀπόπλους); tragœdia ex Iliade parva desumpta, 477, 5.

Disciplina (παιδεία, μάθησις); multis animalibus communis est III, 4, 38; ea una et communis bonaque reddenda est civitas, 501, 41; semper cum molestia conjuncta est, 628, 19; eam solis custodibus tribuit Plato, 502, 28; qualis esse debeat agricolarum non determinavit, 502, 35; custodum in *Republica* exposuit Plato, 503, 28; eandem custodibus præcepit ac eorum uxoribus, 503, 26; eandem instituit Plato in *Legibus* ac in *Republica*, 503, 35; ejus signum est si quis secundum rationis monita faciat quæ ipsa præcipit, 412, 11; animum conservat, 412, 35; rationi conjuncta vitæ dux est, 412, 42; ignorantiae interitus est III, 528, 5 s.; eam cupere debemus II, 26, 22; ante quintum annum puerorum incrementum inhibet, 623, 7; aliorum interesse debent pueri inde a quinto usque ad septimum ætatis annum, 624, 10; quum ad bonam vitam conferat, merito honores civiles ambit, 534, 17; ea quæ acquiri debent, faciendo discimus II, 15, 4; non est disciplinæ generatio II, 310, 33, cf. II, 599, 22; omnis fit e prægressa cognitione, 121, 3; 170, 28; II, 68, 8; omnis petitur e rebus antea cognitis II, 485, 20 ss.; in ea transit fit a minus notis ad notiora II, 540, 17 ss.; eo constat ut e rebus nobis notis quæ natura nota sunt nobis nota faciamus II, 540, 21 s.; comparatur actioni II, 540, 19 s.; primo loco imitando fit, 459, 12; non solum philosophis sed etiam reliquis hominibus jucundissima, 459, 18; motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 37 s., cf. 31 s.; fit resonantibus verbis dictis ac auditu perceptis III, 418, 43 ss.; ejus per accidens causa est sermo III, 477, 17 ss.; ei non æquiparandus est sensus III, 483, 16 s.; quidnam ejus principium II, 514, 25 ss.; partim inductione, partim syllogismo comparatur II, 68, 10; in omnibus eadem est via, 76, 42; in unaquaque duæ sunt docendi rationes, earque quales III, 218, 1 ss.; specie una, non vero simpliciter specie una II, 312, 41 s.; ejus divisio fr. 94, b; eam sequitur scientia, nec vero vice versa, 323, 17; 325, 38; quæritur unane an plures exstent quæ sui causa discantur, 626, 36; ejus voluptas ad discendum aptiores reddit II, 88, 15; quæ otii gratia discuntur sui gratia discuntur, 626, 13; quæ negotiorum gratia discuntur necessariae sunt et aliarum rerum causa discuntur, 626, 14; metuendum ne ineficax sit, nisi auditoris anima consuetudine præparata sit ut rite gaudeat ac oderit II, 127, 47; deceptioni contraria quam nobis ipsi debemus II, 315, 17; rerum simplicium non est II, 557, 29; recentes maxime de-

core suo delectant II, 222, 41; hodie usitatæ omnes in utramque partem vergunt, 625, 31; tres sunt quarum alia spectat res immobiles, alia res interitus expertes quæ moventur, alia res interitui obnoxias II, 269, 43; quænam illiberales habendæ sint, 625, 23; qui aliquam addiscit nullum mutat signorum quibus utitur physiognomon IV, 2, 47 ss.

Disciplina (παραγωγή); unicuique propriæ sunt quaestiones II, 185, 41.

Disciplina (τὸ διδασκόμενον); bonum est in categoria τὸῦ moveri II, 190, 22, 26.

Disciplina moralis; v. *Civilis scientia utpote moralem comprehendens et Moralis disciplina*.

Discipuli; eorum nos pudet, 357, 32; eorum cum præceptoribus lites difficulter dirimuntur II, 233, 25, cf. 38 ss.; quonam modo proficiant fr. 62, b.

Discit (qui) iterum; differt ab eo qui reminiscitur III, 496, 51 ss.; idque quomodo III, 497, 2, 31 ss.

Discit nunc literas, siquidem didicebat quæ scit; exemplum captionis secundum compositionem, 279, 2.

Discordia (στάσις, τὸ στασιάζον); ea quod affligitur debile est, 574, 48; oriri solet inter maritum et uxorem, ubi alter adhuc generare potest, altera non, vel vice versa, 620, 45.

Discordia (νεῖκος, ἔρις); nihil ex amicitia facit II, 255, 39; ejus essentia non est ut causa sit, sed ut disjungat II, 344, 26 s., cf. II, 364, 1; eam e rerum natura abesse optat Homerus, contradicente Heraclito II, 219, 23; ei omnia originem debere putat Heraclitus II, 91, 35; (νεῖκος) secundum Empedoclem disjuncta elementa II, 406, 11; non discernit elementa apud Empedoclem II, 460, 49; secundum Empedoclem multa ex uno facit II, 342, 21; II, 363, 52 s.; tristis secundum Empedoclem II, 496, 17; III, 434, 28; eodem teste ea discordiam videmus, *ibid.*; ea excepta, omnem naturam in unum coegit Empedocles II, 433, 40, cf. 53; causa malorum est secundum Empedoclem, si ejus mentem non verba respicias II, 474, 12; sæpe conjungit, idque quando II, 474, 31 ss.; mali essentia est secundum Empedoclem II, 610, 18; igitur perperam eam interitus expertem facit II, 610, 17; alicujus motus est causa apud Empedoclem II, 461, 26; apud Empedoclem magis quam amor motus naturalis causa esse videtur II, 461, 11 s.; tunc solummodo, ubi adhuc cum amore certabat, affectus ab elementis separari potuisse censet Empedocles II, 433, 51 s.; discretionis solummodo causa est secundum Empedoclem II, 460, 41; II, 461, 16; igitur causa esse nequit cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 41; nunc regnante ea eodem modo, teste Empedocle, se habet mundus ac olim quum amor prævaleret II, 461, 23 s.; ea pars non est dei Empedocles III, 442, 25; secundum Empedoclem non sursum tulit ætherem II, 461, 17; determinare, vel ponere, vel demonstrare debuisset Empedocles quoniam motus ad ejus essentiam pertineret II, 461, 3 ss.; igitur dicere non sufficit eam movere II, 461, 2 s.; a) ea movetur sol II, 436, 44, v. *Contentio*.

Discrepantes (ἀνέκδοτες); cur gravius cantantes facilius quam acute deprehendantur IV, 208, 25 ss.

Discrepare; cur plerique in acutum discrepent IV, 209, 9 ss.

Discretio (διάκρισις); quidnam de ea senserit Anaxagoras II, 277, 24, cf. II, 253, 33 ss.; non sit ex atomis II, 436, 42; nec ita ut ex omni parte fiat divisio II, 436, 44; sed in parva et minima II, 436, 46; secundum Leucippum duobus modis fiunt, nempe vacuo et tactu II, 449, 19 ss.; secundum Platonem vero tactu tantummodo II, 449, 22; ei simile censet Empedocles quod terra dædum movetur II, 461, 11.

Discretio et concretio (διάκρισις καὶ σύγκρισις); iis fieri censent ortus et interitus Leucippus et Democritus II, 434, 28, cf. II, 435, 4 ss.; II, 436, 27; item fere omnes II, 434, 37; iis corruptioni facile obnoxias fiunt corpora II, 437, 3, v. *Concretio et Discretio*.

Discretivum et concretivum (διακριτικὸν καὶ συγκριτικὸν); albo et nigro priora et prius contraria sunt, idque quare II, 582, 4 ss., cf. 16.

Discriminis parvi neglectus (ὀλιγωρία); propter eum mutatur reipublicæ forma, idque quomodo, 566, 41; 567, 50, cf. 574, 45; 575, 25.

Discus; quomodo eum imitari conentur pravi tibicines, 480, 49.

Disertus (ὁ εἰπεῖν δυνάμενος, ὁ ἐν τῷ λέγειν ῥητορικὸς); conveniens putat se magni fieri apud dicendi imperitum, 348, 24; se injuriæ illatæ poenam effugere posse sperat, 338, 10.

Disjuncta (ἑστῶτα); ex iis mundus construi vel generatio fieri vix potest II, 414, 17 s.

Disjunctum esse (ἀπολεῖσθαι); quidnam II, 543, 14 ss.

Dispensator (οἰκονόμος); omnibus præstat et omnia dispensat II, 159, 1; domino otium parat II, 159, 3; ei comparatur prudentia II, 159, 6; eo non opus est in re familiari exili, 638, 12; ei similis videri debet tyrannus, 586, 16; 587, 43.

Dispensator bonus; nihil abjicere solet eorum quæ adhuc aliquam utilitatem præstare possunt III, 364, 4 ss.; idque ad rem familiarem augendam III, 364, 9 s. igitur ei comparatur natura III, 364, 4.

Dispositio; (ἡ διάθεσις); quidnam II, 529, 5; positionem quandam significare debet, ut etymologia docet II, 529, 5 s.; ad ejus genus pertinent cum virtus, tum scientia, 207, 44; haberi dicitur, 24, 2; πρὸς τι, 9, 29; ad primam qualitatis speciem pertinet, 13, 9; quomodo ab habitu differat, 13, 10 ss.; non necessario habitus sunt, 13, 35; ejus exempla, 13, 19; magis ac minus non recipit, 16, 18; disceptatur utrum ad qualia, an ad πρὸς τι pertineant, 16, 39 ss.; necessario ei inest ad quod refertur, 213, 27; alicuius esse dicitur, 212, 45; mala ac bona, 190, 2; æqualis vel inæqualis non dicitur, sed similis, 9, 19; optima ab optimis rebus provenit II, 194, 17; omnis iisdem generatur quibus perditur II, 194, 22; cavendum ne in definitione constituenda tribuatur rei quæ eam capere nequeat, 245, 1; qui ita agunt vel effectum efficaci subdunt, vel vice versa 245, 18.

Dispositiones; particulares qualia sunt, genus πρὸς τι, 16, 45; substantiam significare non videntur, idque quare II, 498, 5 ss.; animalium non idem sunt quod materies III, 546, 42 ss.; aliquid ad iram conferunt, 348, 50.

Dispositio (deceptio secundum eam); v. *Deceptio secundum dispositionem*.

Dispositum (τὸ διακείμενον); ubi eodem modo enuntiatur ac agens, sit captio secundum figuram dictionis, 279, 26.

Depulsio (βίωσις); depulsionis species est II, 335, 24; ejus species est contextus II, 335, 27 s.; item secretionis quæ non ad ortum et interitum pertinent II, 335, 29 s.

Disputans; interdum adversus eum, non adversus argumentationem disserendum est, 270, 31, 36; 271, 13, 26, 50; sæpe vera evertere cogitur, 270, 44; interdum falsa vel e falsis colligere debet, 270, 43; nihil impedit quominus ei interdum magis placeant falsa quam vera, 270, 47; si refutatur ex falsis opinionibus sibi placentibus magis convincetur quam juvabitur, 270, 49; ambobus communis est copus, 271, 5, cf. 270, 35.

Disputatio; in ea vitandæ sunt metaphoræ, 167, 23; ad eas utilis est dialectica, 173, 21; dialectice, non contentiose alio traduci debent, 270, 50; in iis qui positiones defendunt quidcunque evenierit sustinent, perinde ac si vera haberent principia III, 421, 10 ss.

Disputatio contentiosa (ἡ ἐπαισιχὴ); injusta in contradicendo pugna est, 288, 6; comparantur injustæ pugnae in certaminibus, 288, 4; in ea fieri potest, ut inferior ratio superior efficiatur, 382, 51; jucunda est assuetis, 336, 35; cur ingenia exercere possit IV, 203, 40 ss.; cur in iis disputatio non insistat IV, 205, 13 ss.

Dissectiones (ἀνατομαί); iis animalium mortuorum venarum naturam inquisiverunt nonnulli III, 38, 22; ex iis discere oportet quomodo venæ se habeant III, 262, 47 s.; ex iis patet cor venarum principium esse III, 357, 13; III, 504, 12 s.; item venas cor non transmeare, sed ab eo pendere III, 542, 31; item cor sanguinis fontem vel primum conceptaculum esse III, 258, 48; in iis sæpe latet cordis situs, idque quare III, 15, 21 s.; ex iis conspici licet, quomodo cor in pulmones pertusum sit III, 547, 37 s.; item quomodo cordis situs se habeat ad branchias III, 547, 47 ss.; ex iis diligentior branchiarum cognitio peti potest III, 302, 17 ss.; ex iis discere oportet quomodo se habeant animalium ruminantium viviparorum ventriculi III, 271, 30 ss.; ex iis discere licet, quomodo se habeant genitalia interiora III, 293, 9; item quomodo intra uterum dispositi sint fetus III, 404, 40 s.; ex iis constat in utero non inveniri carunculam mammae similem III, 366, 28 s.; item fetus intra uterum vigilare III, 415, 32; item, gemellos sæpe in eadem uteri parte contineri, etiamsi diversum habeant sexum III, 393, 20; non demonstrant fellis adspersione fieri morbos acutos III, 275, 9; ex iis contemplari oportet, quomodo a se invicem differant pisces et serpentes meatuum seminalium ratione III, 35, 26 s.; ex iis accuratius conspici potest quomodo uteri et ovarum ratione cum inter se tum a reliquis piscibus differant pisces cartilaginei III, 37, 24 ss.; III, 325, 29; ex iis disci potest quomodo sitæ sint partes crustatorum et quomodo a se invicem differant, idque tam genitales quam reliquæ III, 286, 26 ss.; item quomodo se habeant singulæ partes (interiores) apud testacea III, 279, 34 ss.; memorantur III, 15, 22; III, 25, 6; III, 26, 34, 49; III, 112, 48, 54; III, 667, 10.

Dissectiones; ex iis disci potest quomodo sitæ sint partes internæ patellæ feræ III, 64, 15 s.; item qualis sit figura astacorum fluvialium III, 65, 9 s.; item quænam sit matricis figura apud pisces III, 112, 16 s.; item quomodo se habeant venæ mesenterii III, 234, 53 s.; lineamenta iis addita docent quænam sit figura meatuum seminalium apud pisces cartilagineos III, 113, 34 s.; iis adjuncta lineamenta citantur III, 17, 15; citantur exempla quæ in iis inveniuntur III, 366, 20 s., ceterum cf. fr. 169, b ss.

Disserens (διαλεγόμενος); exemplum citatur, 176, 46.

Dissidentia (τὰ ἀνομολογούμενα); quomodo ex iis petantur enthymematum redarguentium argumenta, 379, 36.

Dissidia (διδόξα); angurum quidnam III, 172, 44 s.

Dissidia et considia (διδόξεις καὶ συνειδέξεις); angurum probant animalibus inesse amicitiam non genuinam II, 221, 36.

Dissidium; v. *Discordia*.

Dissimilares partes (ἀνομοιομερή); aliquid secundum naturam sunt quod in corpore invenitur III, 334, 6 ss.; ex iis tertio loco constant animalia III, 228, 48 s.; III, 229, 23; e similaribus partibus constant III, 1, 14 s.; III, 330, 27 s., 31; III, 319, 11 s.; una cum similibus fiunt III, 348, 46 s.; corporis totius materies sunt

III, 319, 10 s.; quænam III, 1, 7 s.; III, 229, 1; iis accensenda sunt facies et manus et pedes et lingua III, 330, 19 s., 22 s.; III, 331, 21 s.; earum principium cor est III, 357, 6 s.; partim ad earum substantiam, partim ad munera conferunt partes similes sicca III, 231, 11 s.; earum partim alimentum, partim excrementum sunt partes similes humida III, 231, 12 ss.; eodem modo a se ipsæ differre possunt quo similes III, 231, 37 ss.; idque discrimen partim munera et substantiam spectat, partim melius vel peius III, 231, 39 ss.; probatur fieri non posse ut simul ab his et a similaribus aliquid abeat III, 330, 30 ss.; jam finem et terminum tenent III, 229, 22 s.; ipsis sunt munera et officia III, 229, 27; III, 230, 24 s.; generationis ergo posteriores sunt similaribus III, 229, 21 s., cf. III, 330, 27; earum causa exstant partes similes III, 229, 26 s.; motus et munera multiformia habent III, 229, 29 s.; e similaribus constant cum propter causam finalem, tum propter necessariam III, 229, 41 s., cf. III, 231, 8 ss.; III, 334, 13 s.; varias sortitas sunt qualitates eadem simul III, 229, 38 s.; vel pluribus vel una parte similari constare possunt III, 229, 47 ss.; multiplicioribus ad pauca munera non opus est plantis III, 243, 25 s.; iis competunt facultates effectivæ III, 5, 25 s.; facultate determinantur III, 331, 20 ss.; quomodo earum ratione a se invicem differant animalia sanguine prædita III, 17, 37; iis magis quam similaribus parentibus similes sunt liberi III, 330, 21 s., cf. 28 s.; si igitur hoc non sit quia ab unaquaque earum aliquid secedat, nec necesse erit a similaribus aliquid secedere III, 330, 23 s.; si ab iis solis aliquid secedat, non ab omnibus partibus aliquid secedet III, 330, 25 s.; ubi de iis sermo sit, etiam de partibus disserendum est quarum principium os aut caro est, idque quare III, 243, 4 ss.

Dissimilaria; e similaribus componuntur II, 443, 20; augentur igitur, ubi similia augentur II, 443, 19; quænam sint III, 623, 9 ss.; quomodo fiant III, 626, 8 ss.; de iis singulis agatur II, 626, 13 ss.; in iis magis manifestum quam in similaribus est discrimen inter formam et materiem II, 443, 32 s.; igitur in iis magis manifestum est pro portione augeri II, 443, 31.

Dissimile (ἀνόμοιον); simili oppositum est II, 501, 9, 29 s.; II, 522, 30 s.; ad multitudinem pertinet II, 577, 4; multis modis dicitur II, 577, 23; quod omnino est ab omnino dissimili affici nequit II, 446, 18 s.; ea in se invicem agere et a se invicem pati censent antiqui plerique II, 445, 50 s.; idque quatenus recte II, 446, 8 ss.; 44, 53; ex iis teste Heraclito pulcherrimus sit concentus II, 91, 34; iis interdum delectamur, idque quare II, 227, 16.

Dissimilitudo (ἀνομοιότης); similitudinis contrarium est II, 579, 9 s.

Dissimulatio (εἰρωμεία); animæ affectus II, 195, 32; affectus animæ moralis vituperandus II, 216, 34; II, 217, 8; ejus definitio II, 21, 53; II, 138, 32; II, 196, 1; et sermones et actiones et simulationem spectat II, 21, 41; II, 49, 32; spectat veritatem colentes et mentientes II, 49, 31; ea et alicujus et nullius gratia uti licet II, 49, 40; modum excedens interdum arrogantia similis evadit II, 50, 27.

Dissimulator (εἰρων); quisnam II, 21, 54; II, 150, 26; II, 217, 9; et sermones et actiones spectat II, 21, 11; mendacium amat II, 217, 12; ejus signum III, 8, 48 s.; opponitur jactabundo II, 150, 25; vituperio dignus est, sed minus quam arrogans II, 49, 45; II, 50, 32; quæ sibi insunt negare et attenuare videtur, idque inprimis si splendida sint II, 49, 35; II, 50, 34; qui modica dissi-

- mulatione utitur nec quæ in promptu aut manifesta sunt dissimulat, moribus elegantior esse videtur II, 50, 21, 29; non lucri gratia dissimulat iste, sed ut dictio- nis tumorem vitet II, 50, 23; quomodo vocentur qui parva et manifesta affectant II, 50, 25.
- Dissoluta (ἀσύνδετα); actionem respiciunt, 400, 37; iis necessario adhibetur actio, 400, 46; iis peculiare est ut uno tempore multa dici videantur, 400, 48; ad amplificationem faciunt, 401, 2; in quonam eloquen- tiæ genere recipiantur, in quonam rejiciantur, 400, 36; iis concludenda est oratio, 410, 36.
- Dissolutio (διάλυσις); quidnam ex opinione eorum qui unicum elementum esse statuunt II, 417, 42.
- Dissolutio (διάχυσις); duo ejus causæ sunt III, 615, 9.
- Dissolutio (ἐκλύσις); sequela est intemperantiæ II, 245, 49.
- Dissolvi (τὸ διαλύσθαι); si est corrumpi, dissolutum esse est corruptum esse, 211, 35.
- Dissonum; v. Ἀρρυθμον.
- Dissuasio (τὸ ἀποτρεπτικόν, ἀποτροπαί); species oratio- num civilium, 413, 15; quidnam, 413, 29; in ea adhi- bemus consentaneum erebus petitum, idque quomodo, 425, 15, 21; facienda ex argumentis oppositis ac sua- sio, 444, 47; in ea quomodo facienda sint præcæmum, narrationes et confirmatio, 444, 43 ss.; in ea ordo idem est ac in suasionem, 445, 5; in ea qua adversarii suasionem impugnamus, quænam exponenda sint in præcæmio et confirmatio, 445, 8 ss.; quodsi ita fieri nequeat hujusmodi dissuasio, ex argumentis ab adver- sario omissis, idque quomodo, 445, 19; in ea adhibendæ quoque sunt amplificatio et extenuatio, idque quo- modo, 445, 25; item enthymemata et sententiæ, 445, 27; in ea solvendæ sunt præoccupaciones et iteratio in fine adhibenda, 445, 28; adversus quosnam et quo- modo in ea ad odium, vel iram vel invidiam permo- vendi sint auditores, 445, 32 ss.
- Dissuasor (ὁ ἀποτρέπων); quidnam sit ejus officium, 413, 35.
- Distantia (ἡ διάστασις); hinc illuc quatenus eadem sit ac huc illinc II, 276, 23; partes indivisibiles habere ne- quit II, 626, 10; infinita est, unde visibile videri non possit, finita vero unde possit II, 492, 45 ss.; ejus modi etiam exstant circa audibile et odorabile, ac omnino circa sensus qui non contactu percipiunt III, 492, 47 ss.; altera harum ab altera separatur limite indivisibili III, 492, 49 ss.; forsitan intra eas æque ac intra figu- ras alias minores adscisci licet externis pro portione respondentes III, 498, 22 ss.; loco maxima est eorum quæ per diametrum opposita sunt III, 588, 27 s.
- Distare; quidnam fr. 120, a.
- Distare et maxime differre; num idem sit fr. 120, a.
- Distensiones (διατάσεις); puerorum inhibendæ non sunt, idque quare, 623, 17.
- Distinctio (διαίρεσις); unam habet tethya III, 281, 38, cf. 44.
- Distinctiones subtiliores; sunt deceptionum logicarum causa II, 196, 25.
- Distinguere (διορίσκειν); id nescit vulgus II, 117, 2.
- Distinguitur (quod); propter ejus copiam aut frigus non vincitur patiens III, 400, 7 s.
- Distortio (ἐκαστροπή); oculorum quænam IV, 273, 44; cur et homo vel solus vel maxime obnoxius sit IV, 170, 8 ss.
- διθῦρα v. *Univalvia et bivalvia testacea.*
- Dithyrambica poesis; imitatio est, 457, 7; quibusnam a reliquis artibus imitationem colentibus distinguatur, 457, 10, 15 ss.; 458, 8; et numero et modulatione et metro utitur, 458, 6.
- Dithyrambus; omnium consensu Phrygius est, 633, 43; inventus est a Pindaro Corinthi fr. 28, a; e Dorico modo componere conatus in Phrygium cecidit Philoxenus, 633, 46; postquam imitationi inservire cœperunt an- tistrophis amplius non utuntur quamquam antea ute- bantur IV, 207, 20 ss.; quomodo ex iis prodierit tra- gœdia, 460, 6; eorum exordia conjunctione una, 394, 9; eorum præcæmia similia præcæmiis orationum de- monstrativarum, 402, 47; modo pejores, modo meliores, modo similes imitantur, 458, 26.
- Diu; opponitur brevi II, 213, 11.
- Diuturniora (πολυχρονώτερα); præstant minus diuturnis, et quare 327, 14.
- Diversitas (ἑτερότης); eo nonnulli referunt motum II, 274, 48; II, 595, 26.
- Diversi; in eos quoque diversum debet esse imperium II, 99, 40.
- Diversum (ἕτερον); secundum unum et ens dicitur II, 522, 49 s.; igitur multis modis dicitur II, 522, 48 s.; et in unaquaque categoria diversum est II, 523, 1; eidem oppositum est II, 501, 9, 29; pertinet ad multitudi- nem II, 577, 4; quot modis dicatur II, 522, 21 s.; II, 577, 24 ss.; eidem non contradictorie oppositum est II, 577, 29; igitur eorum oppositum solummodo spectat res quæ unum et ens dicuntur II, 577, 28 s., 30 s., 34 s.; non vero non entia II, 577, 30; quidnam inter id et differens intercedat II, 577, 33 ss.; inductione constat quædam revera ita se habere II, 577, 44 s.
- Diversa; si in se invicem agunt, teste Democrito, cate- nus tantummodo agunt quatenus idem sunt II, 446, 6 s.
- Diversa genere (ἕτερα τῷ γένει); quænam dicantur II, 532, 31 ss.; II, 577, 48; longius a se invicem distant quam diversa specie II, 584, 31.
- Diversa specie (ἕτερα τῷ εἶδει); quænam dicantur II, 523, 2; II, 583, 5 s.; iis oppositæ dicuntur eadem specie II, 523, 9 s.; in eodem genere esse debent II, 582, 37; alicujus et aliquid diversum esse II, 582, 35, cf. 51; etiam amplificationem et diminutionem recipiunt II, 91, 45.
- Dives; esse majus bonum habetur quam videri, 328, 26; hunc esse, meis rebus usurpatæ, justum non est, dum ego meis privatus mendico, 438, 1; dei pauperi et egeno, 438, 3; non laudantur sed beati esse prædi- cantur, 446, 20; prædicantur quod suaviter edunt vel bibunt IV, 314, 24 s.; cur in iis maxime continentiam et temperantiam probemus IV, 259, 38 ss.; vulgo pau- peribus justiores habentur, 426, 30; nonnullos si quis injuriam pecuniariam commisisse monstret, utitur exemplo præter rationem, 426, 32; ii sunt qui facul- tatibus suis publica munera obeunt, 548, 3; pars ci- vilitatis sunt, idque magis quam quilibet alii, 548, 3, 20, 22; plerumque pauci sunt, 548, 21; iidem qui pau- peres esse nequeunt, 548, 19; iis sive ipsi sibi bona parant, sive ea majoribus, sive quibuscum necessi- tudine conjuncti sunt debent, convenit magnificos esse II, 43, 15; aliquam magnitudinem ac dignitatem habent II, 43, 18; honorem petunt eoque etiam dignantur II, 45, 13; 17; quorumnam indigeant, 339, 9; indigent vo- luptate IV, 259, 43; propter potestatem voluptatem non necessariam sectantur, 333, 45; non agunt propter opu- lentiam, sed propter cupidinem, 333, 47; iis maxime opus est amicis, idque quare II, 90, 44; cum eo pau- per utilitatis gratia amicitiam contrahit II, 97, 43; contumeliosi et quare, 348, 14; conveniens putant se a pauperibus magni fieri, 348, 23; pauperes contem- nunt, 555, 35; eorum opes appetunt pauperes, 555, 45;

superbi et contumeliosi sunt, 366, 27; item delicati stolidique magnifici, 366, 31; putant se dignos qui imperent, 366, 43; injurias quales faciant, 367, 1; in verbera et adulteria proclives, 367, 2; se injuriis illatas penam effugere posse sperant, 338, 11; iis multi indigent, 366, 36; eorum ad fores præstolantur divites secundum Simonidem, 366, 40; partim eosdem mores habent quos potentes, 367, 5; pæne soli equos alere possunt, 545, 30; 597, 12; aliquem cum eo loquentem videns, intelligit, eum æs multo petere, 153, 21; iis carere nequit civitas, 610, 19; iis et pauperibus constat civitas, 587, 32; efficere debet tyrannus ut se ei salutem debere putent, 587, 34; curare debet tyrannus, ne iis injuriam inferant pauperes, 587, 35; ne ullo modo injuria afficiantur, cavere conatur rex, 580, 28; inter eos discordiam et calumniam serere debet tyrannus, 584, 46; sine iis persistere nequit nec democratia, nec oligarchia, 578, 44; errant demagogi eos semper oppugnantes, 578, 51; semper pro iis disserere videri oportet in democratia, 578, 52; iis parcendum est in democratiis, 577, 30; in oligarchia graviore poena mulctandi sunt, si pauperi contumeliam intulerint, quam si alii diviti, 577, 38; iis in democratia vel æqualitas, vel primas partes tribuendæ sunt, 577, 46; eos conspirare cogunt demagogi, 570, 11; eos calumniantur demagogi ut eorum bona publicare possint, 570, 43; eorum propter odium tyrannis confidit plebs, 571, 10; 579, 52; quoniam democratia genere iis non minus valeant pauperes, 548, 47; 592, 0; in democratia iis plus valent pauperes, 591, 17; iis ne invidetur plebs, in democratia cavere debent leges, 417, 46; 418, 23; curandum, ut in democratia ultro ad publica officia obeunda munifici sint, idque quomodo, 417, 47; si plebi exæquantur, paucique vel nulli adsint cives opibus mediis, fieri solet rerum converso, 569, 49; metuendum est ne eorum bona dividant pauperes, si penes eos est summa auctoritas, 530, 35, 39, cf. 592, 25; iis vim inferi multitudi, 530, 45; quænam eorum imperio obici possint, 530, 46; quando propter contemptum democratiam tollant, 567, 15; eorum bona publicarentur, si id quod majori numero placuerit ratum esse deberet, 592, 25; reliquis si quis plus possideret, secundum oligarchicum jus jure solus regnaret, 592, 22; ubique numero pauci sunt, 528, 36, 44, cf. 546, 30, 46; quam ad de causa cum pauperibus de republica administranda certent, 528, 45; si numero plures essent quam pauperes rerumque summa potirentur, quaeritur quonam nomine designanda esset hujusmodi respublica, 528, 19, 30, cf. 546, 22 ss.; eorum commodum respicit oligarchia, 528, 5; ubi justum non esse putant nihil possidentes, æque civitatis participes esse ac possidentes, in oligarchiam fit transitus, 589, 25; si plebs superiores sint, e democratia in oligarchiam fit transitus, 556, 30, 36; 589, 38; secundum Platonem, si dissipatis bonis, ære alieno obruantur, in democratiam fit transitus, 589, 41; in oligarchia imperant, 546, 50; si mille trecentis pauperibus imperarent, democratia non esset, 546, 28; qui ad magistratus non evehantur, interdum oligarchias everunt, 571, 32; in oligarchia mulctam solvunt, si a judiciis abstineant, 553, 18; 558, 5; 560, 27; fieri potest, ut iis numero plures sint pauperes, 557, 15; ubi proportionem prævalent, oritur oligarchia, 557, 25; timendum non est ne unquam cum pauperibus conspirent, 557, 35; pauperibus diffidunt, 557, 40; iis plus quam decet tribuere solent qui aristocratias constituere volunt, 557, 44; quomodo iis majorem partem tribuerit Plato in *Legibus* in magistratibus eligendis quam ce-

teris civibus, 505, 23 ss.; quomodo item in senatu eligendo, 505, 29 ss.; quomodo item in senatus electione, 505, 29 ss.; eorum cupiditates reipublicæ magis nocent quam plebis, 557, 48; iis in oligarchiis mulcta irrogatur si a concionibus abstineant, 558, 1; item si magistratus detrectent, 558, 4; item si arma non possideant, 558, 16; item si a gymnasiis abstineant, 558, 17; in democratia iis mulcta non irrogatur si a concione abstineant, vel iudicis munere fungi nolint, 558, 23; in politia vero irroganda est, 558, 25; mercedem non accipiunt, ut iudicis munere fungantur, 595, 46; diutius a rebus suis abesse nolunt, breve vero tempus non recusant, 595, 48; sumptus non extimescunt, si in ultimo democratia genere infrequentes sint conciones, 595, 45; iis prodest, si pauperibus subsidia præsto sint, 596, 6; mercedem in necessariis conciones conferre debent, 596, 12; muneribus publicis inutilibus sumptus nimios impendere non debent, etiamsi velint, 577, 34; 596, 13; iis semper magistratus tradendi sunt, idque quare, 577, 1; ex iis creantur magistratus in oligarchia, 562, 16; magistratibus fungi possunt, etiamsi nullum inde lucrum repetere liceat, 577, 21; eos sæpe impedit rerum privatarum cura quominus concionem celebrent vel iudicis munere fungantur, 550, 52; iis magis convenit gravis armatura quam pauperibus, 597, 14; in seditionibus sæpe vincuntur a plebe, ubicunque magna multitudo velint adest, 597, 13, 21; partim graviter armati, partim inermes sunt, 545, 26; opus offerre reipublicæ debent, idque quando, 420, 21; 456, 6; si eos superiores efficiat respublica, contumellas inferre et nimium sibi vindicare solent, 574, 21; majorem agri partem possident, 534, 24; quod ad pacta attinet plerumque majori fide digni sunt, 534, 25; merito honorem civilem ambiunt, 534, 8; aliquatenus jure sibi vindicant honores civiles, 534, 24, cf. 528, 49 ss.; apud eos frequentius occurrere solent generis præstantia et educatio, 552, 21; ea possidere videntur quorum causa injurias faciunt injusti, 552, 28; honesti et nobiles vocantur, 552, 24; apud plerosque honestorum virorum locum tenent, 552, 47; pauperum multitudini misceri debent, 577, 2; eorum cum pauperibus mixtio polifia appellari debet, 553, 1; Lacedæmone vix a pauperibus distingui possunt, idque tam pueri quam viri, 553, 45 ss.; olim Colophone pauperibus numero plures erant, 546, 45; eos dotes dare, non vero accipere voluit Phaleas Chalcedonius, 506, 8; adversus eos Amphipoli concitavit colonos Chalcidenses recens arcessitos Cleotimus, 572, 26, cf. 568, 17; eorum pecora mactavit Theagenes Megarorum tyrannus, 571, 12; eos calumniatus est Dionysius, 571, 14; ab iis, Rhegió capto, pecuniam mutuum sumpserunt pauperes ut libertatem redimerent, 645, 17; seditione victos cur exulare quam interficere maluerint Cyziceni, 642, 29; quomodo ab iis pecuniam exegerit Mausolus, 642, 41; eos nummum ferreum recens cusum argento permutare jusserunt Clazomenii, quo ducibus militum debitum penderent, 643, 50; iis postea pedetentim loco ferri argentum e vectigalibus reddiderunt, 644, 1; ab iis magnam argenti summam exegit Memnon Rhodius, promittens se eam restitutum esse e ceterorum civium tributo, 647, 45; quum pependissent reliqui cives, iis nihil restituit, sed pecuniam mutuum restituit, 647, 47; iterum ab iis pecuniam mutuum petiit quam se e vectigalibus restitutum esse promissit, 647, 50; vectigalibus perceptis, promissit se iis postea pecuniam una cum fœnore restitutum esse, 647, 52; olim iis solis in Macedonia portorii fidejussores esse licebat, idque quare, 645, 52.

Divites e majoribus locupletibus nati (πάλαι πλούσιοι); illos nobiles esse dixit Simonides fr. 56, a.

Divites recens facti (οἱ νεωστὶ κεκτημένοι sive πλουτοῦντες); omnibus vitiis opulentis propriis magis obnoxii quam reliqui divites, 366, 44; si imperent, magis indignationem movent quam quibus vetustae divitiæ vel hereditariæ, idque quare, 360, 43, 47; iis non conveniunt matrimonia præstantia, 361, 1.

Dividendi vis (διαιρετικόν); alia maiorem alia minorem habent II, 431, 32 s.

Dividuum (μεριστόν); vel magnitudo est vel multitudo II, 278, 28; II, 59, 68; quænam sint IV, 47, 13 ss.; nullum unum tantummodo terminum habet, sive in unam sive in plures directiones continuum est II, 299, 21 ss.; in minus dividitur II, 332, 29; ubi est, esse partes vel omnes vel aliquæ necessario esse debent II, 298, 52 ss.

Dividuum et continuum; in iis quod factum est prius fieri debet et quod sit semper antea factum esse, etsi non semper idem II, 326, 53.

Dividua per se; in iis non est primum II, 325, 22 ss.

Divinare; qui per somnum cupiunt, quibusnam abstinere debeant fr. 209, a.

Divinatio (ἡ μαντική); eam nonnulli sperandi scientiam esse contendunt III, 494, 10 s.; quæ ab insomniis petitur, nec contemnere nec ei credere facile est, idque quare III, 513, 1 ss.; sapientium et prudentium celer II, 240, 47 ss.; item fortunatorum quæ scilicet ab instinctu divino pendet II, 240, 46, 50; quæ ratione sit non celer II, 240, 47 s.; ejus causa peregre profectus est Onomacritus, 519, 23; facilius, ubi rogatur *par imparne?* quam ubi *quot*, 391, 16; item ubi rogatur, *an res sit* quam ubi *quando*, 391, 17.

Divinatione per somnum (*de*); quidnam ejus argumentum III, 500, 11 ss.; eum insequitur I. *de Motu animalium* III, 516, 6 s., cf. III, 526, 14 s.

Divinissimum principium; v. *Principium divinissimum*.

Divinitas (τὸ θεῖον); bonum honorabile est II, 134, 14; ei consentanea Aristotelis opinio de circulari conversione II, 390, 13; animalium nobis cognitiorum vel solus vel maxime ejus particeps est homo III, 243, 32 s.

Divinus vir (σεῖος ἄνθρωπος); ita Lacones appellare solent quem magnopere admirantur II, 76, 24.

Divina potentia (θεῖα δύναμις); universum continet, 606, 15; ei competit multitudinem permagnam ordini submittere, 606, 14.

Divinam rem facientes; peregrini in Naxo percelluntur ubi vident ingens victimarum fel III, 16, 25 ss.

Divinæ res (ἡ περὶ τὸ θεῖον ἐπιμέλεια, αἱ θυσίαι, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς); earum cura vocatur sacerdotium, 610, 9; ea nequaquam carere potest civitas, 610, 9; iis olim præerant partim reges, partim sacerdotes, 538, 11, 24; earum cura regibus Lacedæmoniorum mandata erat, 537, 17; in nonnullis civitatibus earum cura unicum regum munus est, 538, 18, cf. 600, 10; qui iis præpositi sunt, pertinent ad magistratus quibus fide et peritia opus est, 599, 25, 53; iis in parvis civitatibus unicuique tantummodo magistratus præponitur, 600, 4; allicui iis plures præsumt a sacerdotibus distincti, 600, 5.

Divinum (τὸ θεῖον); revera aliquid exstat II, 370, 47; id esse probatur fr. 36, b; ei omnes cum Græci tum barbari supremum locum tribuunt II, 370, 43 s., cf. II, 381, 54; II, 389, 32 ss.; si quid exstat immobile, et separabile erit II, 535, 9 s., cf. II, 592, 49 s.; ei inest necessario motus æternus II, 392, 28; ita natura sua comparatum est, ut quoquoque penetraret III, 637, 2 ss.; semper eorum quæ fieri licet suapte natura melioris causa est III, 344, 25 ss.; aliquid omnibus na-

tura inest II, 89, 13, cf. II, 117, 43; manifesto ejus causæ esse debent eadem quæ rerum immobilium et separabilium II, 535, 6 ss.; circa id versatur sapientia II, 157, 19; quænam de eo doceant placita philosophica vulgaria II, 383, 1; aliquid exstare motu infinito prædictum recte perhibent antiqui, idque inprimis patrii sermones II, 389, 22 ss.; id semper moveri affirmat Alcææo III, 435, 27 s.

Divinum primum ac summum (τὸ θεῖον ἀμετάβλητον); id recte perhibent placita philosophica vulgaria necessario immutatum esse II, 383, 3; si aliquid esset quod id moveret, hoc eo divinius esset II, 383, 5 s.; omnis pravitatis expertus est II, 383, 6; nullo caret bonorum ei competentium II, 383, 6 s.; incessabili motu moveatur II, 383, 7 s.

Divinum et bonum et exoptandum (θεῖον καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐπιτόν); si quid exstat, quod id appetit ejusdem naturæ esse debet II, 260, 8; ei contrarium quale esse statuunt aliqui (sc. Plato ἐν ἀγράφοις δόγμασιν), necessario suam ipsum perniciem appetit II, 260, 11.

Divinum numen (τὸ θεῖον); viri et mulieris naturam ad conjugationem præparavit, 636, 25, v. *Numen*.

Divino numine afflati; v. *Numinis afflatu perciti*.

Divinum principium quod in nobis est; omnia movet II, 240, 37; melius est scientia et mente et deliberatione II, 240, 39 s., 43 s.; ejus ope fit divinatio fortunatorum II, 240, 50; bene videt et futurum et præsens et quæ nostram rationem excedunt, *ibid.*; plus valere videtur se subducente ratione II, 240, 52; eo carere solent ratione præditi II, 240, 44.

Divisa; in partes eadem majora videntur, 327, 33.

Divisibile (διαίρετόν); indivisibili contineri nequit II, 411, 34; magis sensui patet quam indivisibile II, 576, 51 s.; igitur eo denominatur et indicatur indivisibile II, 576, 50 s.; omnia continua sunt II, 367, 31; ea sola dicuntur multa esse II, 580, 38; numeri λόγος insunt, 144, 8; 157, 52; agnoscunt atomorum assertores absurdum esse si simul hujusmodi et indivisibile in unoquoque puncto sit corpus II, 436, 11 ss.; fieri non posse perhibent iidem, ut simul omni ex parte sit hujusmodi II, 436, 14.

Divisibile facile (εὐδιαίρετον); id est quod facile limitatur II, 431, 34.

Divisio (διαίρεσις); quomodo fiat II, 436, 41; motus pars non est II, 302, 7 s.; non per se est II, 321, 39 s.; usque ad minimas partes persequi nequit II, 452, 27 s., cf. 38 s.; in infinitum fit II, 325, 3; II, 326, 51; quum potentia infinitum sit, videretur nunquam deficere debere, ita ut res semper minores fierent, id quod tamen non videmus II, 438, 23 ss.; eam semper eo usque persequi oportet, donec ad ea pervenias quæ differentia carent II, 552, 32; eam eodem modo quo reliquas privationes contrarii ope quodammodo cogitat intellectus III, 469, 23 ss.; ei assimilare licet omnia III, 469, 4; quaeritur an ejus ope investiganda sit substantia III, 431, 21; in ea componendi facultas inest III, 290, 46 s.; quæcunque ea carent, quatenus ea carent, unum esse dicuntur II, 619, 54 s.; eam nihil effugiet, inquit atomorum assertores, si corpora omni ex parte divisibilia sint II, 435, 23; II, 436, 3; parva quædam particula methodi qua propositiones inveniuntur, 77, 22; quasi debilis est syllogismus, 77, 24; ejus non fit demonstratio de substantia et quid sit, 77, 28; medium sumit universale, 77, 34; 78, 3; per illam refutare non licet, nec de accidente aut proprio colligere, nec de genere, nec de iis in quibus ignoratur an hoc vel alio modo se habeant, 78, 8; nec omni investigationi convenit, nec ad ea quibus maxime convenire videtur, utilis est, 78,

18; syllogistice non demonstrat, 156, 44; 157, 8, 18; altamen alio modo cognitionem facere et quæstiones solvere potest, idque quomodo, 157, 14, 21; utilis est, etiamsi vix esse videatur ad definitiones constituendas, 165, 33; efficit ut recto ordine disponantur prædicata, idque quomodo, 165, 39 ss.; 166, 26; si recte instituat impedit quominus aliquid omittatur, idque quomodo, 165, 44; 166, 33; omnia in eam incidere, si sint opposita quorum non sit medium, postulatum non est, 166, 16; tria præcipue in ea considerata sunt et quænam, 166, 20; quomodo ex ea petantur argumenta entymematum, 377, 10; ea impugnantur problematica, 266, 21; quomodo ea solvi possint problemata poetica, 480, 1.

Divisio bipartita, v. *Bipartita divisio*.

Divisio signatorum (διαιρεσις τῶν συγγενῶν); quidnam sit, 253, 34; ea utilis dialecticus ornandi gratia, 263, 32.

Divisio (contrariorum?); ostendit cujus gratia rebus imotis inesse II, 605, 21.

Divisio contrariorum; citatur II, 577, 2.

Divisicnes; Platonis citantur III, 456, 23.

Divisiones scriptæ; citantur II, 223, 26; in iis avium genus distrahitur, *ibid.*

Divisio et compositio; iis alterationem fieri censent atomorum assertores II, 451, 17.

Divitiæ; sunt instrumentorum domesticorum et civilium multitudo, 490, 1; inter res agendas recensentur II, 169, 38; domesticæ scientiæ finis sunt II, 1, 10; iis minorem curam impendere debet paterfamilias quam hominum sibi subditorum virtuti, 494, 39; augentur non solum addendo ad ea quæ adsunt, sed etiam diminuendo sumptu, 319, 16; multas comprehendunt partes, 488, 41; terminum non habent secundum Solonem, 489, 51; ars pecuniaria proprie sic dicta efficit ut termino carere videantur, 490, 6; termino carent quæ ab arte cauponaria proveniunt, 491, 25; cauponariæ finis sunt, 491, 31; eas sæpe nummorum copia consistere statuunt, 491, 7; earum causa efficiens videtur esse ars pecuniaria, 491, 6; quia nummis dives fame mori potest, alias quæruunt, easque naturales, 491, 18, 20; arti tuendæ rei familiaris terminum habere videntur, 491, 31; veræ quibusnam rebus consent, 489, 47, 49; utiles sunt II, 39, 9; sunt finis rei agendæ ideoque deliberatione anteriores II, 205, 43; exceptis virtute et vitio, inter eas et pauperatam maxima est dissensio, 568, 32; pertinent ad jucunda non necessaria II, 80, 11; eas tanquam vitæ sistem sibi proponunt nonnulli II, 185, 9; aliorum causa expetuntur II, 5, 52; vitæ finis esse nequeunt, quum sui causa non appetantur II, 4, 5; eas summum habent bonum, in primis dum egeni sunt II, 3, 3, 5; eas sectantur omnes homines, 581, 5; quare maximum bonum habeantur, 328, 20; an simul bonum ac non bonum sint, 303, 7; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 11; potentia bonum sunt II, 134, 21; item externum bonum II, 135, 28; II, 165, 4; a fortuna pendent II, 134, 21; nec omnino nec semper præferendæ II, 135, 35; pertinent ad bona extra virtutem sita, 446, 15; pertinent ad simpliciter bona II, 160, 29; iis potius et sibi et amicis multa infligit mala vir injustus II, 160, 30; pertinent ad bona de quibus maxima sit contentio II, 241, 28 s.; fortitudo forent, si omnis causa qua cum fiducia certatur ad eam pertineret II, 210, 36; natura bonæ sunt II, 241, 30; sed nonnullis noxiæ, idque quibusnam II, 241, 31 s.; bonum non sunt quibus animus male affectus est fr. 62, a; major pars hominum iis non utitur aut abutitur fr. 46, a; viro ingenuo conveniunt et prosunt II, 241, 52 s.; non ita vulgo

II, 242, 1; non sunt vituperandæ II, 165, 20; circa eas incontinentia non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 18 ss., cf. II, 163, 30 ss.; eas magni faciunt homines II, 214, 45; eas contemnit magnanimus II, 214, 46; nimis magnas despicit liberalis II, 214, 37; bonum sunt, et quare, 323, 45; II, 173, 35; qui ab iis corrumpitur, vel cui nocent, ingenuus non est II, 173, 41 ss., 47, earum causa qui alicujus amicitiam sectantur, postea criminandi non sunt, si constet eos non veros esse amicos II, 234, 30; viris honoratis dignæ, 362, 40; magis æmulandæ quam sanitas, 362, 51; iis præditi in æmulationem proclives, 362, 40; iis digni sunt boni et qui bona a natura provenientia possident, 360, 37; invidiam movent, in primis recens partæ, 360, 36, 43; contumeliosos et audaces reddunt, 354, 33; item confidentes, 355, 16; iis abuti licet, etiamsi optimæ sint et utilissimæ, 312, 33; nonnullis exitio fuerunt II, 2, 17; iis omnes se uti posse credunt II, 160, 42; pravo noxiæ, idque quare II, 160, 37 s.; ab iis abstinendus est anima mala præditus II, 160, 54 s.; nimis superbos et morosos reddunt II, 161, 24; iis se male uti non posse credunt II, 181, 15 s.; eas quando alii cedit vir probus II, 181, 12 s.; nunquam vero eas cedunt reliqui, idque quare II, 181, 15 ss.; maxime probant omnes bona appetere II, 181, 11; iis omnia alia æstimantur, 366, 30; iis omnia venalia sunt, *ibid.*; efficiunt mores insipientes fortunati, 366, 38; eas ut ostendat, sumptus facit sordide insolens II, 43, 48; iis convenienter domum extruere convenit viro magnifico II, 43, 27; exoptabiles sunt, sed non conditione partæ II, 119, 3; propter honorem optabiles sunt II, 45, 12; accusatur fortuna, quod eas minime dignis tribuit II, 40, 7; quatenus ad felicitatem necessariæ sint II, 8, 53; non laudantur propter se, sed propter aliud, 199, 23; pars felicitatis, 320, 37; quænam sint earum partes, 321, 19; distinguuntur in fructuosas et eas quæ usum tantummodo spectant, 321, 23; fructuosæ utiliores sunt, *ibid.*; quæ usum spectant liberaliores, 321, 24; quonam consistat earum securitas, 321, 27; quonam proprietas, 321, 29; in universum magis usu quam possessione consistunt, 321, 31; pertinent ad civitatis quantitatem, 557, 11; iis qui unuscujusque felicitatem consistere putant, etiam civitatem, quod ditior est, eo feliciorum esse arbitrantur, 602, 16; iis qui superiores sunt, non æque civitatem participant ac qui virtute, 530, 27; magnæ monarchis suppetunt, 581, 4; sæpe finis sunt, cur in monarchas conspirent, 581, 2; oligarchiam determinant, 552, 40; 591, 50; earum cum libertate mixtionem sectantur pleræque civitates, 552, 46; cum virtute et libertate ac aliquatenus cum generis præstantia de æqualitate in republica administranda certant, 552, 50; earum cum virtute et libertate mixtio aristocratia appellari debet, 553, 2; iis in primis excellere conatur tyrannus, 580, 32; cum oligarchiæ tum tyrannidiæ finis sunt, 580, 37; secundum eas jus distribuendum esse putant nonnulli oligarchiæ fautores II, 55, 38; iis præpotentes ostracismo mulctabantur in civitatibus populari imperio parentibus, 535, 51; iis præpotentes quomodo tractandi sint in optima republica, 536, 50; iis præpotentes viri legatione e civitate submovendi sunt, 576, 45; nihil conferunt ad tibiaram artem, 533, 44; si secundum eas distribuendi essent magistratus, solus regnare deberet qui omnes opibus antecelleret, 534, 52; quid respondere possit multitudo iis qui his competere arbitrantur summam auctoritatem, 535, 17 s.; Lacedæmone magni æstimabantur, idque quare, 511, 39; 512, 20; 514, 46.

Divitiæ apparentes; aliquid ad mores immutandos faciunt, 334, 8.

Docendi actus (ἡ διδάσκει); quatenus idem sit qui discendi, quatenus non II, 276, 22, 26, cf. II, 275, 51; est actio ejus quod docere valet, idque hujus in illo II, 276, 11.

Docendi facultas (διδασκαλία); quatenus eam participant animalia III, 171, 42 ss.

Docendi ratio; in unaquaque disciplina duæ æque quales III, 218, 1 ss.; optima eo constat ut differentiæ et accidentia apprehendamus antequam causas investigemus III, 8, 3 ss.

Docens; discente prior est III, 360, 24 s.; non interrogare, sed ipse explicare debet, 287, 32, cf. 287, 27; finem se attingisse non putat, nisi agentem reddiderit discipulum II, 570, 39 s.

Docere; ejus tantummodo gratia se mundi creationem tueri asserunt qui eum, etiamsi factum, nihilominus æternum esse putant II, 383, 46 s.

δοκίμας; v. *Trabeculæ*.

Docilitas (εὐπάθεια); bonum est, 324, 1; virtus partis animæ ratione prædita II, 137, 7; ea eminet elephas III, 205, 15.

Doctor (τὸ διδάσκαλον); bonum est in categoria movendi II, 190, 22, 26; eo non opus esset, nisi artes et virtutes iisdem gignerentur quibus intereunt II, 15, 19.

Doctrina (διδασκαλία); omnis fit e prægresa cognitione, 121, 1; 170, 28; hoc nomen non tribuendum est ei quod ad actum perducit potentia cogitantem aut intelligentem III, 451, 37 ss.

Doctrina (πράγματις); eam si quis rite pertractare velit, quomodo agendum sit, 165, 22 ss.

Doctus (εὐδός); cum eo indoctus utilitatis gratia amicitiam contrahit II, 97, 48; quare ab iis honore affici optent plerique II, 97, 18; falluntur ab imperitis ope captionem ex accidenti, 282, 30; quonam modo ab indoctis differant fr. 62, b.

Doctum (τὸ ἐπιστήμον); ejus definitio simul cum definitione scientiæ patet, 247, 44.

Dodecaedrum; angulos habet II, 422, 38.

Dodone; regio circa eam vocatur prisca Græcia III, 572, 44 s.

Dodonis; mater declaravit Thessaliscum Ismeniae filium esse, 377, 18.

Dolentes; cur clament IV, 258, 4 ss.; cur spiritum retineant IV, 258, 5 ss.; quare acriores sint frigore IV, 155, 7.

Dolere; τὸ λῆσται contrarium, 17, 7.

Dolium; in eo continetur vinum ut contentum divisum II, 289, 35; una cum vino recipiunt utres, aiunt inanis assertores II, 292, 50; semiplena cur acescant IV, 327, 9; cur parium similitumque, si alterum quidem inane, alterum vero ad dimidium plenum sit, echo diapason consonantiam referat IV, 214, 17 ss.; si quis inane obruat et operculo cludat, cur domicilia magis sonent IV, 175, 24 ss., 37 ss.; ei similis est fossa in qua ova condit testudo palustris III, 102, 44 s.

Dolia in aere (πίπτει); unde nomen acceperint III, 633, 39 ss.

Dolium pertusum; id implere videntur demagogi, dum plebi distribuunt quæ e redivitis publicis supersunt, 596, 1; ei comparatur res familiaris quam augere quidem sed non conservare conatur paterfamilias, 638, 4.

Dolon; Eumedis filius, ejus epitaphium fr. 317, a; non corpore indecorus, sed facie turpis erat (II. x, 316), 479, 42.

Dolor; motus est non tamen animæ, sed quem anima impertit III, 439, 38 ss.; ejus species fr. 107, b; fr. 108, a; non rite definitur separatio violenta partium natura conjunctarum, 245, 18, 12, 20; iræ causa, non genus

est, 214, 17, 22, 37; 217, 35; τὸ ἐπιθυμητικὸν inest, 214, 40; ægritudo quædam IV, 258, 3; explicari nequit, si animam numerum esse statuas III, 441, 20; in iis manifestum fit corpora affici animæ passionibus IV, 1, 6; omnis malum, si omnis voluptas bonum, 203, 35; aliquis malum, si quæ voluptas bonum, 203, 36; cur eum mente participemus si quem secari aut uri aut torqueri videamus IV, 154, 9 ss.; eo afficimur, quando alicui rei illidimur II, 178, 43; quod majorem infligit calefaciens, calidius dicitur III, 232, 24 s.; hujus interdum habitus causa est, non calor III, 232, 26 s.; eum cient status interclusi III, 268, 6 s.; oritur ubi potus vel cibi aliqua pars in arteriam delabatur III, 256, 34 ss.; eum non excitant excrementa frigida et humida in ventrem confluentia, idque quare III, 217, 26 s.; ne iis obnoxia essent mammae, duriores ac distinctæ sunt III, 291, 47 ss.; oriri debent, si dissimilis et magis putrefacta quam sanis prodeat menstrua purgatio, utero male habente III, 210, 7 ss.; vel omnes vel plurimos calor adjuvat IV, 258, 16 s.; refrigeratio loci circa pectus est, IV, 176, 15; exigui accessu magnorum evanescent III, 510, 27 s.; ne eum patiamur, nemo nos suadet II, 30, 2; si quis vehementibus ac modum excedentibus vincatur, non mirandum est, sed venia dignum II, 84, 8; si quis vincatur iis quibus plerique resistere valent, idque non propter generis sexusve naturam aut morbum mirandum est II, 84, 14.

Doloris experts; sic vocari possit qui metus defectu modum excedit II, 32, 39.

Dolores vehementes; propter eos nonnulli sibi manus inferunt II, 186, 47; si eos tantummodo spectes, melius esset non vivere quam vivere, *ibid.*

Domestica ars; ejus finis divitiæ sunt II, 1, 10; politica subjecta est II, 1, 35.

Domestica potestas (ἡ οἰκονομική); monarchia est, 487, 51; 635, 4; ejus subjectum domus est, 635, 2; ejus officium est et domum comparare et eo uti, 635, 9; quod ad generationem potestate civili prior est, 635, 16; nonnullis perperam eadem esse videtur ac herilis, civilis et regia, 484, 41, cf. 482, 10; 538, 33; quomodo a civili differat, 487, 53; 635, 1; in uxorem et liberos et domum exercetur, 527, 3, cf. 635, 25; efficere debet ut uxor talis sit qualis esse debet, 635, 27; partim subditorum utilitatem, partim subditis et imperanti communem spectat, 527, 4.

Domestica ratio (οἰκονομία, οἰκονομική); ejus partes herilis ratio, nuptialis ratio et liberos procreandi ars, 484, 23, 30; 494, 13; quaeritur quænam inter eam et pecuniariam scientiam intercedat ratio, 484, 34; 488, 27; ejus pars est acquirendi scientia, 484, 47; ei suppetere debent instrumenta, 484, 50; quasi domus regia administratio est, 538, 33; non idem esse probatur quod pecuniaria ars, 488, 35 ss.; ejus pars est una species artis acquirendi vel possidendi, idque quænam, 489, 45; 490, 2; aliquatenus ad eam pertinet ars pecuniaria, aliquatenus non, 492, 25; ejus officium nonnulli esse putant, ut in infinitum augeat nummorum copiam, 491, 41; ei incumbit ut rebus quæ domi sint, utatur, 488, 37; ejus opera non sunt divitiæ præter naturam vel pecuniæ possessio, 491, 33; non pecuniariæ terminus est, 491, 32; ei necessarius videtur omnium divitiarum terminus, 491, 34.

Domestica res; v. *Res familiares*.

Domestica scientia (ἡ οἰκονομία); eam a prudentia distinguere solent II, 71, 18; forsitan sine ea res suas administrare non licet II, 71, 26; una cum civili et morali scientiam omnium rectricem constituit II, 191.

36; eoque a reliquis habitibus differt II, 191, 37; quomodo a morali et civili differat, postea exponitur II, 191, 38; alia mariti, alia uxoris, 525, 5.

Domesticum; melius est, servum autem pravum IV, 169, 16; principio servum potius quam domesticum nascitur IV, 169, 2 s., v. *Animalia domestica, mansueta*.

Domesticas plantæ; IV, 25, 47, v. *Plantæ*.

Domicilium (ὁ οἶκος); pertinet ad ubi II, 4, 27; quare ea fabricent aves agrestes III, 181, 36 s.; ubinam habeat charadrius III, 181, 40 s.

Domino multorum; bona non est (sec. Homerum) II, 611, 4.

Dominus; ὁ κύριος, 10, 5; refertur ad servum, *ibid.*, 11, 4; simul cum servo est ac tollitur, 11, 12; quoniam natura, 482, 34; domus pars est, 484, 28; necessario cum servo jungitur, 482, 33; possessionis pars est, 523, 52; ei idem expedit quod servo, 482, 36; 487, 40; 526, 50; eum nonnisi multitudine et paucitate ab œcono et basilico differre putant, 482, 10, cf. 484, 41; ei servo opus est et vice versa II, 226, 49; ad eum pertinet servus II, 152, 45; servo melior est II, 152, 19; quaeritur quatenus inter eum et servum exstet ius II, 152, 28 ss., 43 ss.; servo prodest, sed cum eo amicitiam non colit II, 100, 31; se habet ad servum ut tyrannus ad subditum II, 100, 30; ejus in servos imperium tyrannidi simile est II, 99, 37; imbecilli domus democratæ similis est II, 100, 1; erga eum servi amicitia pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 183, 21 ss.; erga eum servo competit et ius et amicitia II, 178, 54; unum est II, 230, 9; ejus propria res, quasi pars et instrumentum separabile est servus II, 230, 10, 13; ad ejus bonum referri debet servi bonum II, 230, 11; inter eum et servum nec amicitia exstat nec iustitia nec communio II, 230, 8; II, 231, 13; se habet ad servum, ut anima ad corpus et artifex vel ars ad instrumentum II, 230, 7; II, 231, 11; quatenus dolenti condolent servi II, 227, 52; servi dominus est, sed illius non est, 485, 23; non appellatur ex eo quod scientiam aliquam habet sed quod talis est, 488, 2; non in possessione sed in usu servorum cernitur, 488, 14; 496, 4; alius alio præstat secundum proverbium, 488, 11; eum scire præcipere convenit quæ servum scire facere oportet, 488, 17; servorum curam villico relinquunt qui ab hac molestia liberi esse possunt, ipsique philosophiæ vel reipublicæ administrandæ operam dant, 488, 18; eum respicit servorum virtus, 495, 45; ei otium parat dispensator II, 159, 3; ejus utilitatem per se spectat imperium herile, 526, 51; ad eorum iudicium fit provocatio, 377, 40; quorum sumus eorum principium penes nos est, 368, 37; iis ut gratificentur, aliis injuriarum facere solent, 339, 47; ejus oculus, teste Persa, equum pinguefacit, 638, 20; ejus vestigia teste Libye optimum stercus sunt, 638, 21; nisi diligens sit, diligens esse nequit villicus, 638, 28; ante servos expergisci et post eos obdormiscere debet, 638, 30; quæ faciendæ sunt nec noctu, nec interdiu negligere debet, 638, 32; noctu expergisci debet, 638, 33, cf. *Paterfamilias*.

Domus; artis ædificandi finis est II, 5, 44; alter artis ædificatoriæ finis est II, 156, 28; eam præter ædificationem facit ars ædificativa II, 570, 49; una cum ædificatione est et fit II, 570, 52; principium structionis in aliis et extra habet II, 261, 9; eam facit ædificator secundum Platonem II, 151, 42; certa quædam res est, eoque ab infinito differt II, 281, 47; ejus causa est cum architectus, tum architectus ædificans II, 265, 19, cf. 516, 12; non una cum ea interit architectus II, 265, 26; II, 516, 29; ei cum architecto nihil commune est,

609, 36; ejus causa exsua architecti ars, 609, 38; nonnisi arte fieri potest, idque quare II, 446, 43 s.; si pertineret ad res quæ natura fiunt, eodem modo fieret ac nunc fit II, 271, 2; ædificabilis actus non est, quatenus ædificabile est II, 274, 4; ea factu difficilior est domus pulchra, 368, 23; eam facit et ædificator et architectus, sed non eodem modo II, 158, 38 s.; quomodo ædificatione fit, eo modo motu semini indito fiunt fetus partes III, 348, 34 s.; non eam bonum quid esse ædificator, sed se eam facere dicit II, 132, 41; ea definita ædificator rationem reddit eorum quæ facit III, 219, 15 ss.; probatur ei competere posse necessitas ex suppositione III, 219, 25 ss.; quia hujusmodi est vel ipsa vel ejus forma, ædificatio hoc modo fit III, 219, 49 s.; a domo fit aut a mente, aut a parte aut ab aliquo quod partem habet, nisi per accidens fiat II, 547, 6 s.; non alius est qui eam facit, alius qui bonam domum II, 135, 45; ejus causa per se est ædificandi facultas II, 267, 19; ejus causa per accidens esse potest album, vel musicum, vel tibicen II, 267, 20, 47; ut alii grata, alii noxia, alii utilis sit et ab omnibus quæ exstant diversa, non facit ædificatoria ars II, 525, 35 ss., cf. II, 593, 19 ss.; quodammodo semper domo fit II, 544, 39; ejus forma est ars ædificatoria II, 544, 40; fit eo quod hæc vel illa hoc vel illo modo non composita sed se juncta sunt II, 254, 41; congerie et multis rebus facta est III, 528, 1; compositione fit II, 257, 36; ei opposita est ordinis privatio II, 257, 45; aliis perficitur ac animalia et plantæ II, 121, 9; negatio est τοῦ ἀναγκαίου, 298, 35; non est lateres et compositio II, 560, 25; ejus materies sunt lateres et ligna II, 263, 21; lapidibus et lateribus constat II, 557, 11 s.; ejus et formam et materiem spectat architectus II, 263, 20; si exstaret præter lateritias, nunquam fieret hoc aliquid II, 546, 17 s.; non erit, nisi sint, vel suppetant vel facti sint lapides ac lateres, etiamsi propter hos non sit II, 272, 39, 44; quia hujusmodi quid est, hæc vel illa necessario fieri, vel suppetere debent II, 272, 52; quomodo e lateribus fit et lateres ex ipsa, aqua et aer ex se invicem sunt et gignuntur II, 253, 48; non quo modo e lateribus fit et lateres ex ipsa, lutum in luto dividi potest II, 253, 47; ejus causa materialis lapides sunt II, 545, 6 s.; quomodo ex ea esse dicantur lapides II, 530, 33; ejus causa sunt lateres et lapides, non vice versa III, 229, 4 s.; ejus definitionem continet ædificationis definitio, non vice versa III, 229, 16 ss.; non lateres, sed lateritia vocatur II, 545, 30; si accuratissime rem inspicias, non fit e lateribus, quia permanent II, 545, 31 ss.; fit igitur potius e figuræ privatione in lateribus II, 545, 25 s.; de ea disserentes, non de ejus materie loquimur, sed de forma et compositione III, 227, 35 ss.; si facta est, necessarium est cæsos fuisse lapides, 164, 3; ejus principium fundamentum II, 514, 28 s.; in ea extruenda culque fundamentorum lineamento apponuntur lapides, idque quare III, 261, 47 ss.; antequam fiat, factum esse debet fundamentum II, 327, 2; si facta est necessarium et fundamentum factum erit II, 460, 38; non necessario facta erit, si fundamentum factum est, nisi ejus generatio simpliciter necessaria sit II, 460, 39 ss.; attamen, etiamsi ejus generatio simpliciter necessaria sit, dicere non licet eam semper factam esse, sed solummodo eam generationis ergo semper esse II, 467, 5 ss.; perficitur, non vero alteratur addito fastigio vel tegula II, 337, 27 s.; ejus perfectio non vocatur alteratio II, 337, 25 s.; ut fiat forsitan necesse est aliquid alterari II, 337, 14; ridiculum tamen foret si diceremus eam alterari ubi fit II, 337, 11 s.; in eam vel similia inpr-

mis quadrant argumenta quibus partes non idem quod totum esse probantur, quia nempe earum compositio manifesta est, 252, 30; domus non est quocunque modo composita sint ejus partes, 253, 29; interdum latet an hæc vox formam solam, vel formam cum materie conjunctam significet II, 560, 12 ss.; ejus forma separabilis esse nequit, idque quare II, 560, 42; manifestio forma caret II, 587, 18, cf. II, 495, 7; ei forma non est nisi ars II, 601, 33 s.; ei non competit ortus et interitus II, 601, 34; alia ratione quam res materiales sine materie est et non est II, 601, 35 s.; probantur ei omnes quattuor causæ competere II, 490, 29 s.; in ea ope causæ finalis respondetur ad questionem *quapropter* II, 557, 14; quænam sint ejus causa formalis, privativa, movens et materialis II, 602, 38 s.; ejus forma simul et primum movens est ars ædificatoria II, 602, 43 s., cf. 39; definiri potest lateres et ligna certo quodam modo posita II, 559, 38 s.; si definiatur lapides, lateres, ligna, potentia domus definitur, id est materies II, 559, 45 ss.; si vas conservativum rerum et corporum, actus definitur II, 559, 47 ss., cf. II, 560, 14; si ambo hæc jungamus, cunctum II, 559, 49 ss.; II, 560, 13; est tegumentum quod prohibere possit perniciem a ventis, ab imbribus et ab æstu imminente III, 432, 52 ss.; alius eam esse dicit ligna et lapides et lateres III, 432, 54 s.; alius formam hisce inasitam horum gratia III, 433, 1 s.; ejus non est idea II, 483, 30; II, 617, 11; aliquam præter singulares exstare non statuimus II, 495, 7, cf. II, 587, 13; ejus virtus et opus II, 192, 14; fit ut serventur vasa, 161, 49; nunquam sponte vel necessario fit, sed alicujus gratia, 162, 32; haberi dicitur, 24, 12; res commoda est III, 521, 49; quonam syllogismo concludit aliquis eam sibi faciendam esse III, 521, 48 s.; simulac conclusit aliquis eam sibi faciendam esse, statim eam facit III, 521, 49; ea utitur paterfamilias, 532, 29; de ea melius judicat paterfamilias quam qui fecerit, 532, 29; eam divitiis convenienter instruere convenit viro magnifico II, 43, 27; ornamentum quoddam est II, 43, 28; deinceps esse possunt II, 311, 44 s.; II, 599, 43 s.; ex iis conflatus est vicus, 483, 12; circa eam mundus est vir liberalis II, 245, 7; quomodo multos homines continere dicatur, 8, 23; ejus pannus detritus appellari possunt ruinae, 399, 47; in minori magis calefacit idem ignis quam in majori III, 260, 34 s.; nuper illitæ cur magis sonent IV, 175, 16 ss.; cur magis sonent si quis dolium et fictilia inania et operata in iis obruat, item si puteus vel cisterna in iis sint IV, 175, 24 ss.; meam quum vi noctu intrasses, caput tuum confregi, 452, 28; quidnam, 483, 9; prima societas est, 490, 28; quibus partibus constet, 483, 6, 53; 496, 15; 484, 24, 27, 46; 511, 29; 523, 51; 635, 20; naturaliter ejus colonia esse videtur vicus, 483, 14; omnis unius imperio regitur, 488, 1; in eam exercetur domestica potestas, 527, 3; omnis sub maximi natu imperio est, 483, 17; 545, 23; 636, 17; iis constat civitas, 484, 28; 490, 15; ea prior civitas est, 483, 54; prior est et magis necessaria quam civitas II, 101, 38; quomodo bene administranda sit fr. 63, a; ejus regnum quodammodo repræsentat domestica scientia, 538, 33; ejus participes quomodo vocaverint Charondas et Epimenides Cretensis, 483, 10; magnam perperam idem esse putarunt quod parvam civitatem, 482, 14; ejus finis id est ad quod post perfectam generationem pervenit, 483, 32; magis una est quam civitas, 497, 17; ea magis unus est homo, 497, 18; magis sibi sufficit quam homo, 497, 50; ea magis sibi sufficit civitas, 497, 50; aliquatenus una esse debet, sed non omnino, 501, 36;

earum numerus semper idem manere debet secundum Phidonem Corinthium, 504, 36; duas habitare difficile est, 504, 50; quænam democratia similis sit II, 99, 52 ss.; quænam in ea inter liberos, mancipia et pecudes intercedat ratio II, 609, 41 ss.; nunquam sine custodia esse debet, 638, 32; magnis utilis est janitor, idque quare, 639, 2; in ea permutatione opus non est, 490, 28; eam cum calceo commutare non licet III, 152, 3; ab unaquaque tributum exegit Taos cum rege bellum gesturus, 647, 10, v. *Edes*, *Ædificium*.

Domus aliena; qui eam inlrat quomodo se gerere debeat fr. 45, a.

Domus potentia; quidnam II, 569, 3 ss.

Domus privata; quomodo disponi debeant, 613, 45; earum disponendarum ratio ab Hippodamo inventa, elegantior et commodior sed parum tuta est, 613, 41; antiqua ratio tutior est adversus hostium incursionem, idque quare, 613, 42; eæ quoque muris circumdari non deberent, si urbes mœnibus cingenda non essent, 614, 13; cur si quis in aliqua furatus sit, furti pretium duplum rependat IV, 263, 48 ss.

Domus pulchra; artis ædificatoriæ finis est II, 144, 51.

Domum esse; non gignitur, sed hanc domum esse II, 554, 49 s.

Domi esse; exemplum citatur, 295, 25.

Donaria (ἀναθήματα); in ea sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 5; iis in oligarchiis urbem ornare debent amplissimi magistratus, 597, 42; cum iis aliquid commune habent dona II, 43, 26; Cypselidarum cur diis consecrata, 584, 50; antiqua literis velutis inscripta Thebis ad Ismenium quod vocant IV, 100, 15 ss.; exsulum vendendis quomodo pecuniam sibi comparaverit Lygdamis, 640, 34 s.

Donatio (δωρεά); est datio non restituenda, 213, 8; τινός et τινί dicitur, eodem modo ac genus ejus datio, 213, 7.

Donum; est et possessionis donatio et honoris signum, 321, 47; ea appetunt cum avari, tum ambitiosi et quare, 321, 48; eximie virtuti reservantur, 341, 33; interdum datur, ut postmodum auferendo dolorem inurat qui dederit, 379, 3; aliquid cum donariis commune habent II, 43, 26; in ea sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 24.

Dorcas; animalium cornigerorum nobis cognitorum minimum est III, 255, 33 s.; partim cornibus pugnans, partim fuga salutis suæ prospicit III, 254, 30 ss.; ei quod ad cornua similis est equestris III, 19, 32 s.

Doricus modus; iisdem sonis constare potest quibus Phrygius, 523, 9; moralis est, 633, 31; eo moderata et virili ratione afficimur, 630, 23; 633, 50; viriles mores habet, 633, 50; maxime inter reliquos mores medium tenet, 633, 53; cum eo solum Phrygium reliquit Socrates (Plat. Republ. III, 399, A.), 633, 35; frustra eo dithyrambum componere conatus est Philoxenus, 633, 47.

Dorienses; tragœdiam et comœdiam sibi vindicant, 458, 44; id quod Athenienses δῆμου vocant, κώμας appellant, 459, 1; quod Athenienses κέρταται, illi δῆαν, 459, 5.

Dorieus; in ludis Olympiacis victoriam reportavit, 315, 9.

Dormiens; ei similis esset mens, si non cogitaret II, 606, 48 s., cf. II, 182, 11; ei similis est qui scientiam habet, sed otiosus est III, 444, 35 s.; li etiamsi scientiam habeant, per somnum multa incongrua faciunt II, 163, 53 ss.; aliquatenus scientiam habent, aliquatenus non II, 79, 9; recitant interdum derisionem vel Empedocli carmina II, 79, 17; iis comparantur incontinentes II, 163, 53; II, 164, 2; II, 86, 27, cf. II, 79, 9; ei inesse potest habitus felicitatis, sed non actus II, 8, 17; ei quoque competere felicitas, si

habitus esset II, 122, 48; se habet ad vigilantem ut potentia ad actum II, 568, 7; habitu, non actu amici sunt II, 94, 37; nec omnino esse, nec omnino non esse possunt III, 415, 18; facilius insidiis petitur quam vigilans, 586, 46; videre non possunt III, 507, 8 s.; 39; quibusnam de causis decipiantur III, 511, 15 ss.; eodem modo ac apud eos solvitur inscientia affectu abreptorum II, 79, 41; quomodo vero solvatur a naturæ peritis discendum est II, 79, 42; si sciant se dormire, agnoscunt imaginem quæ iis apparent res ipsas non esse III, 511, 44 ss.; sæpe apud eos aliquid in anima est quod dicat id quod vident insomnium esse III, 511, 47 s.; altum et suavissime cur nullum insomnium videant IV, 271, 45 ss.; nonnulli multa faciunt quæ vigilantibus competunt III, 503, 52 s.; idque non sine sensu ac imaginatione III, 503, 53 s.; quidam surgunt ac ambulant perinde ac si vigilarent, idque sine somno III, 415, 39 ss.; igitur sine somno sentiunt, etiamsi non vigilant III, 415, 42 ss.; iis comparantur infantes III, 415, 44; si nesciant se dormire, nihil est quod imaginationi contradicat III, 511, 49 s.; interdum debilitet et quasi e longinquo percipiunt lumen aut sonos aut sapes aut tactilia quædam III, 512, 8 ss.; nonnulli etiam questionibus respondent III, 512, 15; iis parvi motus magni videntur III, 513, 34 s.; hinc parvo sono in auribus facto fulminare ac tonare putant III, 513, 37 s.; item pauxillula pituita destillante, mel et sapes dulces se percipere arbitrantur III, 513, 38 ss.; item parvo calore circa aliquas partes facto, per ignem se ambulare putant III, 514, 2 ss.; parvos motus internos facilius sentiunt quam vigilantes III, 515, 21 s.; iis magis quam vigilantibus manifesti sunt motus qui a sensationibus proveniunt III, 510, 22 ss.; igitur et exiles motus qui a rebus externis exeunt et pedetentim ad animam nostram propagantur, idque quare III, 515, 17 ss.; in motu vario sunt III, 505, 37; refrigerantur partes eorum quibus motus deficit III, 505, 37 s.; quare apud eos concidunt palpebræ III, 505, 38; eorum partes superiores et externæ frigent, interiores vero et inferiores, e. gr. pedes calent III, 505, 39 ss.; sanguis apud eos ad principium confluit, atque una cum eo motus qui ei vel actu vel potentia insunt III, 511, 18 ss.; apud eos calor ab exterioribus ad interiora refluit III, 510, 31 s.; si ponantur non æque exit sanguis, idque quare III, 512, 25 s.; apud eos facilius quam apud vigilantes deprehenduntur morborum principia III, 514, 8 s.; apud eos interdum sine spiritus vi excernuntur excrementa vel urina, idque quando et quare III, 353, 37 ss.; cur magis quam vigilantes pedant et eructent IV, 282, 43 ss.; quare magis quam vigilantes sudant IV, 122, 1 ss.; IV, 124, 3 ss.; expirat potius quam inspirat IV, 155, 4; IV, 182, 9 ss.; potius retinet spiritum quam emittere solet IV, 282, 45 s.; diutius minus colorantur, idque quare IV, 124, 32 ss.

Dormire; quare rigentes nequeant IV, 155, 3 ss.; nolentibus cur liber susceptus somnum impertiat IV, 204, 36 ss.; cur dormiamus IV, 283, 2 ss.; cur potius in dextro latere IV, 152, 19 s.; an vigilemus nunc rogare videntur qui quærent quismam sanus ab ægrotis distincturus sit II, 511, 35; cur minus temporis dormiant animalia quam vigilent, idque non continuo IV, 166, 11 ss.; cur dormiant quibus venæ cervicis premuntur IV, 286, 39 s., v. *Somnus*.

Δορμίζω; *τροπῆς*; quidnam ita vocetur apud Athenienses fr. 235, a.

Dorsum (*vōre*); quidnam III, 11, 41; ubinam situm III, 13, 2 s.; quænam ejus partes III, 11, 42; ei subjacent

lumbi III, 11, 42 s.; carnosum est III, 267, 43 s.; cordis calori amplum operimentum præbet, idque quare III, 259, 29 s.; viscera cor circumdantia protegit III, 267, 44 s.; quænam id vena secundum Syennesis Cyprum percurrat III, 38, 28; quamnam venam id percurrere dixerit Homerus III, 41, 6, 16 ss.; eo dolente quasnam venas incidant secundum Polybum III, 39, 40 ss.; si qui ea sibi invicem apprimentes crura moverent, eodem modo moverent hæc ac membra, si iis superius ac commune deesset motus principium III, 524, 31 ss.; si ab eo incipiant infantum convulsiones, periculosæ sunt III, 144, 48 ss.; id habent quadrupes oviparæ III, 25, 12 s.; item aves III, 26, 41 s.; ei apud aves scapularum loco imposita sunt alarum extrema III, 298, 25 s.; cæruleum habent alcedones III, 152, 2 s.; quare limoso conspiciantur primades III, 160, 24; propter ejus duritiem cibo ingrediente dilatari non potuisset molluscorum mytis si pronæ parti et gulæ interposita esset III, 282, 18 s.; cur eo magis quam parti anteriori sudemus IV, 121, 30 ss.; vastum et robustum animæ validæ signum IV, 9, 40 s.; angustum et imbecille, molli IV, 9, 42 s.; hirsutum, impudentis signum, ad feras refertur IV, 13, 6 s.; quæ secundum id sunt pauciori carne vestita habere, ingeniosi signum IV, 5, 9 s., v. *Tergum*.

Δόρυ; neutrius generis est, 474, 50.

Dorycnium (v. II. *dorycnion*, *dorcynium*); contra venenum ex eo datum valet lac fr. 217, b.

Dorylaum Phrygiæ (cod. *κατὰ τὸ ὀρῶλοντο* * *Φρυγίας*); IV, 45, 43.

Dotes (*πρότερος*); quænam de iis præscripserit Phaleas Chalcedonius, 506, 8; magnæ erant apud Lacedæmonios, 512, 32; præstabat, vel nullam, vel parvam, vel mediocrem dare, 512, 33.

δοκίμης; IV, 317, 25.

δόξα; v. *Existimatio* et *Opinio*.

Doxander; Atheniensium hospes, repulsam passus a Timophanis filiabus, hos contra patriam concitavit, 569, 14.

Drachma; si quis ejus ope alium a periculo servarit, in rationibus repetundis non considerat pecuniæ pretium sed periculi magnitudinem II, 232, 43; quare iis didrachmorum signum incederet Dionysius, 645, 22.

Draco; aquilæ inimicus est, idque quare III, 173, 1; ubi fructuum esu gravatur, intybi agrestis succum bibit III, 178, 3 s.; formicas et cantharidas comedit et ita majore veneni copia repletur fr. 187, b.

Draco; piscis littoralis est III, 158, 14.

Draco serpens; sæpe in brevibus interficit glanes III, 164, 39 s.

Draco; leges dedit reipublicæ jam constitutæ, 519, 54; quales ejus leges fuerint, 520, 1; ejus leges non hominis, sed draconis esse dicebat Herodicus, 380, 30.

Dracontides; decretum de triginta tyrannis conscripsit fr. 233, a.

Drama; nominis ætymologia, 458, 42; 459, 5; ita vocantur Sophoclis Aristophanisque fabulæ, 458, 41.

Drepane; ita olim Corcyra vocabatur, idque quare fr. 263, b.

Drepanis; v. *Falcula*.

Dromades; v. *Cursores*.

Druidæ; philosophiæ auctores apud Celtas seu Gallos fr. 67, b.

Drymus; unum Atticum, alterum Boeoticum fr. 300, a. *Drosopachne*; ros est semiconcretus III, 631, 39 s.

Dryopos; Arcadis filius Dryopos e regionibus circa Spercheum sitis Asinæ deduxit fr. 253, a, b.

Dryusæ; ita antiquitus Samos appellabatur fr. 284, b.

Drys; v. *Quercus*.

Dualitas (ἡ δυάς); maxime probabili ratione tribuitur triangulo II, 393, 45.

Dubitans (ἀπορων); se ignorare putat II, 470, 51 s.

Dubitantes in contrariam partem (ἀμεισθητοῦντες); eorum alteri necessario falsum dicere debent II, 590, 30 s.; quod ex iis quæ sensui patent manifestum sit II, 590, 31 s.; igitur stolidum est si utrorumque opinionibus et phantasiis æque animum advertas II, 590, 28 ss.

Dubitatio (ἀπορία); non rite definitur æqualitas rationum contrariam, 245, 7, 11, 24; velus est cur tanta aquæ copia nusquam appareat innumeris vastæ magnitudinis fluviis quotidie in mare influentibus III, 577, 29 ss.; absurda non est, sed non difficile est ei respondere III, 577, 33 ss.

Dubitaciones; eas examinantes veritatem perspicimus II, 162, 26 s.; eas ponendo contemplationem incipere debemus III, 527, 3 s.; eas recte movere non facile est (in prima philosophia) II, 490, 2; qui eas non movens quærit, iis similis est qui nesciunt quonam eant II, 488, 42; nec scit, an rem quæsitam invenerit, necne II, 488, 44; qui eas antea moverit, ei manifestus est finis, ei qui secus quærit, non II, 488, 45; partim ex iis quæ alii ponere, partim e prætermisissis solvendæ sunt II, 483, 32 s.; ad quæ referuntur, ea percurri debent ad acquirendam primam philosophiam II, 488, 30; eas movere operæ pretium est iis qui facile progredi volunt II, 488, 34; eas solvere non licet, si nodum ignores II, 488, 36 s.; posterior facilitas earum solutioni debetur II, 488, 35 s.; eo dirigenda speculatio est ut solvantur et earum causa pateat II, 288, 50 s.; II, 289, 1; II, 291, 32; de causis, ad insequentes solvendas forsitan aliquid conferent II, 485, 51 s.; solvantur ubi quæ antea contraria videbantur, nunc probabiliter dicta esse apparent II, 220, 3; manent quamdiu aliquatenus verum, aliquatenus non verum videtur id quod dictum est II, 220, 6; de magnis etiam parvas dilucidationes conquirere alacritas est magis modestiæ quam temeritati tribuenda II, 401, 2 ss.

Dubitaciones (ἀπορήματα vel Ἀπορήματα); i. e. *Metaphysic.* I. II (t. II, p. 489, 14 ss.) citantur II, 501, 45, 47; (t. II, p. 499, 38) III, 575, 45 s.; (t. II, p. 492) II, 611, 36; I. II, 612, 36; v. *Metaphysic.* II.

Ducitur (metallum quod) (τὸ δυνάμενον); ejus partes locum mutant, manente toto II, 441, 15 s.; non tamen eodem modo movetur quo globus II, 441, 16 s.; eodem modo quo illud movetur res quæ augetur II, 441, 15.

Ductile (δάρτον); dicitur juxta potentiam III, 619, 7; quænam sint III, 621, 10 ss.; omnia etiam tunsilia sunt III, 621, 15 ss.; sunt quædam pressatilius III, 621, 17 ss.

Dulce; sensibile, 11, 15; III, 464, 6; III, 618, 45 ss.; affectus est II, 636, 28; nec e numeris repeti posse videtur, *ibid.*; multo minus cum albo videtur percipi posse quam sensibilia ad unicum sensum pertinentia III, 491, 2; id eodem modo dijudicare videtur gustus quo visus album III, 491, 9 s.; igitur albo proportionem respondet III, 491, 26; specie magis a nigro differt quam album III, 491, 27 s.; quomodo ab albo vel calido differat, discernit sensus communis III, 464, 8 s.; III, 470, 4 ss.; III, 502, 21 ss.; eodem redit utrum roges quidnam discernat quomodo a calido differat, an quidnam nigrum ab albo III, 470, 8 s.; non erit sublati sentientibus, si vera dicant Megarici II, 565, 47; quod est simul album esse potest et multas alias qualitates habere III, 492, 37 s.; semper idem erit, sed aliud in alio, si omnia quæ in eodem primo recepta-

culo sunt, inter se comparari queant II, 339, 46 s.; quæritur an aliud judicandum sit quia in alio aliud, an quia omnino aliud II, 340, 24 s.; si omne gustandum est, hoc vel illud vero dulce, qui potest nec impeditur necessario id gustabit II, 79, 26, cf. 30; amaro contrarium est III, 275, 29; III, 491, 14; quod aliis videtur, aliis videtur amarum II, 509, 11 s.; id vero nunquam, nisi perversum et læsum sit eorum sensorium II, 590, 32 ss.; contrario modo ac amarum, alio modo ac album sensum movet III, 464, 25 ss.; igitur sensu (nempe sensu communi) cum albo comparari debet III, 464, 5 s., cf. III, 492, 27 ss.; III, 502, 21 s.; ab albo discernitur unicum quid esse debere III, 464, 8 ss.; III, 492, 29 ss., cf. III, 470, 3, 6; quod si verum non esset, etiam ab albo discerni potuisset, si tu album, ego vero dulce percepissem III, 464, 10 ss.; probatur uno individuo temporis momento ab albo discerni III, 464, 16 ss.; quatenus visio id percipere liceat III, 462, 17 ss.; non magis quam amarum secundum Anaxagoram rebus inerat, ubi hæ omnes simul erant II, 591, 53; purum non exstare putabant Anaxagoras et Empedocles II, 252, 48; id perciperemus, etiam si in aqua essemus, idque quare III, 457, 49 ss.; arbitrari non licet id idem esse quod non dulce, simulac concedas in rerum natura obtinere melius ac pejus II, 508, 1; ei accenseri potest dimidia pars saporum intermediarum III, 491, 17 s.; simplicium saporum alter est, idque quare III, 458, 33 s.; ex amaro fit III, 675, 43; ei vicium est pingue III, 458, 34 s.; omne ubi calefit primum acre redditur, post vero nimium incallescens amarum IV, 291, 24; cur minus dulce videatur ubi calidum est IV, 228, 16 ss.; exiguum multæ aquæ mixtum temperamentum sensibus eripit, 499, 37; cur eadem assuescentibus et crebro admodum utentibus non videantur IV, 224, 10 ss.; quæ revera sunt, bene dispositis corporibus dulcia sunt, morbidis alia II, 29, 15; quæ ægrotis videntur, revera dulcia non sunt II, 118, 52; alia feblicitanti sunt, alia sano II, 122, 24; quidnam conferat ad plantarum ac animalium sponte nascentium generationem III, 390, 2 s.; valide nutriunt IV, 223, 42; eo aluntur omnia, sive simplici, sive mixto III, 483, 26 s., 33; ei adduntur acidum et salum, ut retrahatur quia nimium alit ac superiora petit III, 483, 35 ss.; tota cibus sunt IV, 227, 1 s.; quamobrem lienem et jecur augeant IV, 292, 48 ss.; similiora nobis sunt quam acra IV, 226, 25; cur iis oculus repleatur IV, 226, 25 ss.; ex iis forsitan fiunt pinguia II, 561, 32; pituitæ prima materies esse videtur II, 561, 28, cf. 32; iis pinguescunt boves III, 154, 39; iis alitur apis III, 156, 16 s.; iis assidet apis, non vero culex III, 71, 15 s.; ea apibus apponunt apiarii melle deficientes III, 199, 7 ss.; ubi acido commixtum est, tota mixtio dulcior redditur IV, 190, 16; eorum dilectio nihil refert ad mores II, 206, 29.

Dulce amarum; contrarietas quam Alcææ rerum humanarum principis accenset II, 476, 7.

Dulce et amarum; eorum mixtione consistunt sapor omnes III, 483, 38 ss.; inter ea medium tenent austerrum et acidum et acre et acerbum III, 483, 44 s.; III, 458, 35 s.; cum ipsa, tum eorum actiones et alterationes affectus vocantur II, 529, 21 s.; contrarii sunt aliis posteriora II, 255, 31; præcipuum contrariorum par est quæ respicit gustus III, 458, 49; III, 464, 2; III, 484, 24; III, 488, 26; ea idem sensus dijudicare videtur III, 491, 6 s.; sed non eodem modo III, 491, 8; nec idem qui album et nigrum III, 491, 7. Dulcis terra: cito ibi olantæ nascuntur IV, 35, 37.

Dulces succi; quamobrem maxime alvum ciant IV, 312, 43 s.; ægre concoquantur IV, 312, 45.

Dulcia loca; in iis nascitur nenufer et species herbarum multarum IV, 36, 39 ss.

Dulcedo; ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 4; qualitas esse probatur, 14, 8; item qualitas patibilis, 14, 13 ss.; passionem circa gustum efficit, 14, 19; qualis est quando adest, nunquam mutatur, nec circa eam fallitur sensus II, 511, 13; eam conciliat coctio III, 425, 52 s.; si modum superet, olfactum pessumdat III, 463, 46, cf. III, 467, 33 ss.; cibi non amplius sincera est, sed si mixtione ad proportionem reducitur jucunda evadit III, 463, 49; æqualiter producit in minori tempore potentia major II, 364, 45 s.; lavat IV, 236, 14 s.; apud animalia ejus locum pinguedo obtinet III, 530, 27 s.; ex omnibus rebus eam continentibus sacros colligunt apes III, 97, 26.

Dulcedo et amaritudo; elementum non faciunt, idque quare II, 454, 42.

Dulcescentia (τὸ γλυκυνόμενον); alteratio est quia affectus est qualitatis subjecti II, 336, 14 s.

Dulichium; ibi Megetis sepultura fr. 314, a.

Duo; nomen derivatum est II, 283, 33; inter unum et multa medium tenent III, 372, 21 s.; ea ex uno fieri non posse censet Democritus II, 553, 48 s.; ei scientiam assimilat Plato III, 434, 36; id lineæ notionem esse statuunt qui omnia ad numeros referunt II, 550, 25; quatenus terræ numerus esse possint II, 636, 32 s.; eos vocamus ambos et utrosque, non vero omnes II, 367, 18; multa sunt, quatenus primus numerus II, 580, 45 ss.; pauca vero simpliciter, quia prima multitudo defectum passa II, 580, 47 s.; homonymum erit, si unum homonymum est II, 339, 39; multa sunt quia duplicia II, 580, 25 s.; multa non sunt, ubi unum detrahatur II, 531, 42 s.; ea efficiunt bonum malo additum II, 621, 16; item homini equus II, 621, 16 s.; quatenus trium pars sint II, 531, 3 ss.; quomodo sophistice per divisionem tria esse probentur, 279, 5; ea non eodem modo paria esse dicemus ac tria II, 508, 16; quattuor ea pluri quam tria superant II, 294, 35; tantum numero superant unum, quantum tres ipsos, 565, 39; tantum proportionem, quantum quattuor ipsos, 565, 40; adesse videntur si digitum oculo supposueris IV, 135, 5 s.; cur videatur quod alternis digitis circumagatur IV, 286, 48 ss.

Duplex; exemplum $\pi\rho\acute{o}\varsigma\ \tau\iota$, 2, 26; 9, 26; ejus genus multiplex, 206, 19; multiplex est II, 580, 25 s.; pertinet ad $\pi\rho\acute{o}\varsigma\ \tau\iota$ quorum non genera solum, sed etiam ipsa $\pi\rho\acute{o}\varsigma\ \tau\iota$ dicuntur, atque ad unum et idem referuntur, 291, 1; $\pi\rho\acute{o}\varsigma\ \tau\iota$ est æque ac ejus genus multiplex, 212, 20; si dimidii duplex dicatur, etiam dimidii multiplex dici debet, 212, 28; item dimidii exsuperans, 212, 34; alicujus dicitur, uti et ejus genus multiplex, 212, 43; eodem modo reciprocatur ac ejus genus multiplex, 212, 51; alicujus duplex dicitur, etiamsi ejus genera exsuperans et $\mu\alpha\lambda\upsilon\varsigma\ \tau\iota\upsilon\acute{o}\varsigma$ et $\tau\iota\upsilon\acute{o}\varsigma$ dicantur, 213, 10; ad id non refertur duplex II, 512, 23; ei nihil est contrarium, 9, 45; magis et minus non recipit, 10, 2; ad dimidium refertur, 10, 5; idque quomodo II, 520, 32, 41; quomodo dimidio opponatur, 17, 26, 32; simul cum dimidio est ac tollitur, 11, 20; nisi sciatur ad quod refertur, non rite scitur, 12, 38; duobus dimidiis compositum est quæ ei potentia non actu insunt II, 553, 45 s.; duo ad unum significat II, 339, 34; semper idem significat et tamen non semper comparabile est, *ibid.*; quatenus idem simul tale et non tale esse possit, 280, 34; nihil significat, non addito dimidii, 305, 22, 26; vel si ali- quid, non idem, nec concretum (*συντηρητόν*), 305, 28;

si multiplicium primum est, communiter de eo prædicari nequit multiplex II, 190, 40; si est quod pari exsuperat, dimidium erit quod pari exsuperatur, 248, 8; si fieri possit, fieri etiam poterit dimidium, 363, 47; si antea non aderat, nunc vero adest, vel ambo, vel alterum mutata esse debeat II, 343, 23; ei non proprium est ut exsuperans sit, 229, 44; ei proprium est duo ad unum referri, 229, 49; sine dimidio definiri nequit, 240, 17; non videtur idem esse quod dyas, etiamsi ita arbitrati esse videantur Pythagorei II, 477, 18 ss.; ejus ratio causa formalis harmoniæ diapason est II, 264, 14; II, 265, 7; II, 515, 5 s., 50 s.; ad repellendam captionem de nugatione, rogandum utrum per se aliquid significet, an nihil, et si nihil significet, utrum idem an aliud, 291, 10; exemplum citatur, 81, 54.

Duplex idem esse ac non esse; quomodo hoc sophisma solvere conati sint solutione apparenti, 280, 36; referri etiam possit ad captiones penes dictionem, 280, 40; quomodo revera solvendum sit, 303, 47.

Duplex dimidii; non idem est quod multiplex dimidii, 256, 26; quomodo id nugationem esse perhibeant sophistæ, 290, 41.

Duplex ac dimidium; quomodo simul esse dicantur 22, 33 ss.; non necessario alterutrum eorum verum est, 20, 28.

Duplicis idea; ei evenit ut æterna sit II, 482, 39 s.; II, 616, 12; igitur si quid ejus particeps est, etiam per accidens æternum erit II, 482, 38 s.; II, 616, 10 s.

Duratio ($\alpha\iota\omega\omicron\nu$); vocis græcæ etymologia II, 382, 52; immortalis atque divina est II, 382, 53; ejus nomen divine pronuntiavere antiqui II, 382, 47; terminus est totius cæli qui omne tempus et infinitum continet II, 382, 48; ab ea omnibus vel accuratius vel obscurius pendet et vita et existentia II, 382, 53 ss.; ita etiam vocatur terminus qui uniuscujusque vitæ tempus continet II, 382, 48.

Durities ($\sigma\kappa\lambda\eta\epsilon\tau\eta\varsigma$); affectus corporalis est III, 226, 29 s.; III, 614, 39; in mixtionis qualitate consistit III, 670, 28; atomis competere nequit II, 449, 30.

Durities et molliities; sunt affectus rerum sensibilium II, 559, 15; reduci possunt ad excessum et defectum II, 559, 17 s.; ea quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 15; necessario atomis competent, si iis competant caliditas et frigiditas II, 449, 34 ss.; eas partibus animalium tribuere possunt calor et frigus III, 348, 61 ss.; item ferro III, 349, 3 s.; eas tum demum acquirunt partes quum jam earum lineamenta descripta sunt III, 362, 34 ss.; eas negligit mathematicus II, 588, 9.

Durus; quis II, 196, 7; quidam ignavi sunt II, 209, 35.

Duriora; cur sint animalia fortia IV, 172, 30 ss.

Dura cute oblecta; v. *Crustata*.

Durum ($\sigma\kappa\lambda\eta\rho\acute{o}\nu$); quid II, 412, 9; ad secundum qualitatis genus pertinet, 13, 49; ejus definitio, *ibid.*; ad siccum pertinet II, 455, 27 ss.; III, 421, 4; id est quod superficie sua in sese non refugit III, 614, 41 s.; id simpliciter tactu definitur III, 614, 49 s.; denso asine II, 298, 30; a gravi dissentiit apud ferrum et apud plumbum II, 298, 32 s.; a duro non gignitur II, 441, 52 s.; e molli fieri non poterit, si elementa non in se invicem transcant II, 433, 26 s.; aliquid effici putat Empedocles, ubi mollium rerum duarum quæ sibi invicem admiscuntur solida ac cava inter se coaptantur III, 368, 16; non omne fissile est III, 621, 27; molibus indivisibilia non sunt II, 451, 20; id percipit cum lingua omni sua parte, tum reliqua caro III, 10, 38 ss.; violentiorem sensum facit III, 660, 50; ejus excessus necat III, 475, 37 ss.

Durum et molle; elementorum differentiæ vel affectus

sunt II, 433, 21; tactus contrarietas sunt II, 454, 50 s.; III, 458, 51; III, 475, 38; quia sensibilia sunt, in infinitum dividi possunt III, 488, 4 ss.; ea non percipimus, si æque ac nos ejusmodi sint III, 460, 25 s.; eorum vero excessus percipimus, idque quare III, 460, 26 ss.; densitas quædam et raritas videntur esse II, 356, 40 s.; affectus et impatibilitatis, itemque alterationis causa sunt II, 298, 39 s.

Dux (ἡγεμὼν, στρατηγός); servator exercitus est, 412, 41; illi comparatur deus III, 640, 42; non propter ordinem adest, sed ordo propter eum II, 609, 36 s.; igitur magis ab eo quam ab ordine pendet exercitus bonum, *ibid.*; ejus prudentia bello superiores evadimus, 419, 25; 456, 32; deliberat de castrorum metatione II, 205, 49; ei finis est simpliciter optimum II, 205, 50; æmulationem excitant, 363, 4; milites suos minis fortiter amicare cogunt II, 33, 30, 33, 37; sine gregariis militibus inutiles sunt, 651, 2; ex ejus dignitate non esset fasciculum sarcinarium colligere III, 637, 13 s.; quoties militibus sibi opus esset, iis se data pecunia mandare dicebat Stabelbius ut milites externos conducere, 650, 47; ne eum fallerent militum mortem celantes, quidnam fecerit Mausolus, 643, 11; quum militibus viginti talenta deberent, iis quotannis quattuor fœnus pendebant Clazomenii, 643, 47; quomodo iis tandem omne debitum persolverint, 643, 50 s., v. *Imperator*.

Dux; eum nacti sub terra favos ædificant crabrones et vespes III, 98, 19 s.; ubinam vero, quando eum frustra quæsierunt III, 98, 16 ss.; eum habent grues III, 181, 26; gruum quænam sit reliquis dormientibus III, 181, 29 ss.

Dux peculiaris; qui omnibus quæ fiunt adsit, opus non est in civitate legibus bene instructa III, 525, 16 ss.

Dux vesparum; v. *Matrices vesparum*.

Dyas; numerorum primus est II, 494, 6 s.; omnis par est, 121, 38; non videtur idem esse quod duplex, etiamsi ita arbitrati esse videantur Pythagorei II, 477, 18 ss.; eam Pythagoreorum infinito substituit Plato II, 478, 7 s.; quidnam Platonem ad id faciendum permoverit II, 478, 15 ss.; idem quod magnum et parvum II, 478, 31 s.; materies est secundum quam ideæ de sensibilibus, unum vero de idels dicitur II, 478, 29 ss.; eam malo assimilavit Plato II, 478, 32 s.; ei nonnulli rectum assimilant III, 468, 3; ad idem genus pertinere debent interitui obnoxie et æternæ sed multæ II, 482, 44 s.; II, 616, 17 s.; item ipsa dyas et quælibet II, 482, 46; II, 616, 19; ea anterior erit numerus, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 24; II, 615, 50; eam alii idearum assertores ipsam lineam esse dicunt, alii lineam ideam II, 550, 26; secundum eosdem idem est quod dyadis idea II, 550, 28; aut unum non erit, aut ei actu non inerunt monades II, 554, 1; vix perspicitur quomodo tanquam unum cogitari possit II, 586, 49 ss.; ejus monades cum triadis monadibus comparari non posse censent nonnulli II, 617, 34 ss., cf. 41 ss.; II, 618, 37 s.; eam non e quibuslibet monadibus fieri posse censent nonnulli (Platonici) II, 618, 26; post dyadem primam fit (secundum Platonicos) II, 619, 8; in ea erit tertia monas, antequam trias existat, si monades omnino incomparabiles sint II, 619, 19 s.; priores et posteriores esse consentaneum est, si exisset dyas prima II, 619, 27; prima vocari nequit si quis post unum secundam et tertiam ponat monadem II, 619, 30 ss.; primam vero faciunt sed nec secundam, nec tertiam (Platonici) II, 619, 33 s.; fit uni addito uno II, 619, 39 s.; fiet ex idea unius et alio uno, non ex uno et

dyade indefinita, si tetras ex duabus dyadibus fiat II, 619, 49 ss.; præter dyadem idealem e monadibus prioribus fieri nequeunt II, 619, 53 ss.; natura aliqua esse nequit præter monadas quibus constat II, 620, 27; nec participatione II, 620, 29 ss.; nec eo quod monas altera alterius differentia est II, 620, 31 s.; nec tactu nec mixtione nec positione II, 620, 33 ss.; quæ tetradi insunt si generet dyas, ipsæ generabunt quæ octadi insunt II, 620, 43; igitur quæ in tetrade priores quam quæ in octade II, 620, 42; igitur priores ac posteriores sunt II, 620, 40; igitur omnes ideæ erunt II, 620, 45; quæ decadi insunt discrimine non carebunt, si eo non careant numeri æquales II, 621, 6 s.; discrimine carebunt, si eo careant monades II, 621, 26 s.; si omnis monas alii monadi addita duo faciat, fiet ex altera dyadis idealis monade et ex monade triadis idealis II, 621, 9 ss.; idque ex differentibus monadibus II, 621, 11; videturque hæc potius prior quam posterior esse triade, idque quare II, 621, 11 ss.; ei æqualis numerus, nec ullo discrimine ab eo distinguendus triadi inerit, si trias major sit dyade II, 621, 19 ss.; aliqua dyadem prima erit, si unum exstet unorum primum atque numerorum principium II, 622, 13, 18 s.; primam aliquam esse censet Plato II, 622, 22; una natura non erit, vel a monade non differet, si omnes monades e parvo et magno æqualibus factis fiant II, 623, 5 ss.; aliquatenus monade prior erit, aliquatenus posterior, si numerus separabilis sit, idque quomodo II, 624, 2 ss., 31 ss.; divisibilis est II, 624, 37; igitur non æque unius ideæ similis est ac monas II, 621, 38; nihilo minus eam primum generant (Platonici) II, 624, 41; quæritur an ejus monades unius ideam insequantur II, 624, 46 s.; Item an ipsa consequentia prior an ejus monades II, 624, 47 s.; ea magis universalis est numerus II, 629, 7; nihilo minus eam prius quam numerum ex elementis construunt (Platonici) II, 629, 6 ss.; semper paucum est (secundum Platonicos), nunquam multum, idque quare II, 630, 15 s.; ex ea longitudines faciunt idearum assertores II, 633, 32; quæ e dyade et triade conjunctis oritur, quæritur e quonam fiat II, 624, 42 s.

Dyas inæqualitatis; e magno et parvo constat II, 628, 37 s., 40 s., cf. II, 629, 37 ss.; numerorum principium materiale habetur II, 628, 37, 46.

Dyas indefinita; alterum numerorum principium secundum Platonem II, 618, 50, cf. II, 619, 6 s., 43, 51; II, 620, 4; II, 621, 29 s., 50; II, 633, 54; probatur principium numerorum materiale esse non posse II, 629, 37 ss.; eam nonnulli pro numerorum elemento agnoscunt, inæquale vero rejiciunt, idque quare II, 630, 37 s.; quasnam difficultates hoc modo evitent, quasnam non II, 630, 40 ss.; eam primam multitudinem esse asserunt II, 625, 40; causa esse nequit cur multi sint colores et sapes et figura II, 631, 32 ss.; alterum elementum tetradis (secundum Platonicos) II, 619, 47, cf. II, 620, 24 ss.; unam monadem generat, non dyadem definitam II, 619, 51 s.; id quod arripit duo facit II, 620, 26; II, 623, 11; ejus natura causa est cur entia multa sint II, 621, 51 s.; igitur quantitatis effectiva est II, 621, 51; nec monadibus qualitatem imperitire potest II, 621, 49 s.; eam subiectum putant aliqui (i. e. Plato *ἐν ἀρχαῖς τῶν μαθηματικῶν*) II, 260, 1; eam magnum et parvum esse dicunt idem II, 260, 2; ejus alia pars quæ substituit, matris instar aliquid ad formam confert secundum eosdem II, 260, 4; ejus altera pars omnino non esse videtur II, 260, 5; ejus monades necessario ex alia dyade provenire debent II, 484, 3 s.; quum ejus monades diversæ sint, tanquam unam

aut simile considerari non deberet II, 484, 6 ss., v. *Dias inæqualitatis*.
Dias indefinita et unum; ea numerorum et omnium rerum principium statuebat Plato fr. 83, a, b.
Dias prima; secundum Platonicos ex uno et indefinita dyade fit II, 619, 6 s.; igitur e monadibus omnino incomparabilibus fieri nequit, idque quare II, 619, 5 ss.; 35 s.; secundum Platonem fit e monadibus inæqualibus, sed æqualibus factis, secundum alios aliter II, 619, 9 s.; post eam nequit esse trias idealis II, 620, 2 s.
Dyme; in Bupraside, ibi habitaverunt Caucones fr. 257, a, b.
δυναμις v. *Facultas et Potentia*.
Dynastæ; tyrannidem petere solent, 576, 7.
Dynastia; quidam, 550, 8; 551, 23; oriri solet, ubi plures facultatibus magis ante reliquos eminent, quam civitati aut reipublicæ viribus convenit, 567, 4; item, ubi res familiaris, vel pauperum numerus augetur, 567, 21; eam sæpe in oligarchiis constituunt militum mercede conductorum duces, 572, 49; in eam abit oligarchia, ubi nimis amplius factus est census, 576, 34; minus in eas abeunt oligarchiæ et aristocratia, ubi magistratus brevi tempore occupantur, 576, 2; quo modo in eam abierit Thuriorum respublica, 575, 10; regia potestate ornatas sæpe propter verbera inflicta necarunt vel adorsi sunt, 581, 43; ea præditis inprimis amicis opus est, II, 90, 45.
δυνατιά alia secundum potentiam dicuntur (i. e. lat. *potentia*), alia non (i. e. lat. *possibilia*) II, 525, 10, cf. II, 567, 46 ss.
δυσάντοι IV, 1, 42, v. *Tristes*.
δυσχέρεια v. *Difficultates*.
δυσκολεα commune nomen IV, 295, 49; 54.
Dysenteria; v. *Difficultas intestinorum*.
δυσμετρία v. *Diffidentia*.
δύστηρις v. *Contentiosus*.
δυσουρία commune nomen IV, 295, 48, 53.
δυσπείθια commune nomen IV, 295, 49, 54.
δύσπνοια commune nomen IV, 295, 50, 55.
δυτικά ζῶρα fr. 185, a.

E.

ε semper longum est, 474, 45; quæ in id exeunt nomina, feminina sunt, *ibid.*
Eadem; quænam II, 527, 4 s.; quænam genere dicantur II, 577, 46; quot modis res dicantur II, 522, 1 ss.; II, 577, 5 ss.; tot modis per se dicuntur, quot unum II, 522, 15 s.; inductione probatur quædam revera ita se habere II, 577, 44 s.; inter se habemus quæ uni eademque rei eadem sunt, sed perperam, 283, 8; sæpius facere iucundum est, 336, 54, cf. *Idem*.
Eadem specie; quænam II, 583, 6 s.; diversis specie opposite dicuntur II, 523, 9 s., v. *Idem*.
Ebennus; lignum nigrum habet IV, 42, 4; in aqua mergitur, idque quare III, 618, 23 s.; IV, 32, 10 s.; IV, 42, 6 s.
Ebrietas (*μῆθη*); sine vino fieri nequit, 421, 4; ea a ratione deflectitur, 426, 12; potius bacchicos motus concitare solet, 634, 10; perperam tanquam ei congruus remissos concentus reject Socrates (Plat. *Republ.* III, p. 398, E.), 634, 7; ejus utilitas in defensione, *ibid.*; in ea non ipsa afficitur anima, sed id cui inest III, 440, 7 ss.; ea depulsa non denuo scientes fieri dicuntur II, 338, 33; ubi ex ea sobrii facti ad actionem

revertimur, alterantur quædam in corpore II, 338, 43 s.; ab ea profecta voluptas obstaculum est agendi II, 170, 37 s.; ab ea profecta voluptas non eadem quæ ex re venerea II, 169, 30; oritur superiore parte concalcata IV, 130, 18; unde ejus initium nonnulli trahant IV, 129, 10; IV, 132, 3; cur usque ad eam magis inexercitati quam exercitati bibere possint, et inde se facilius expediant IV, 130, 31 ss.; ad eam arcendam oleum valet IV, 135, 38 ss.; quos amplius tangit cur nequeant numerare quæ procul posita sunt IV, 132, 2 ss.; cur in ea lingua hæsitent IV, 181, 26 ss.; post eam multi se melancholici interimunt IV, 268, 22 s.; 48 s.; in ea manifestum fit animam corporis affici motibus IV, 1, 2; per eam spiritus crassus et humidus fit III, 656, 48; quænam de ea legem dedit Plato, 519, 50; eam impediunt Rhodiæ ollulæ fr. 66, b; de ea problemata fr. 65, a, b.
Ebrius; eodem modo quo ille se habet incontinens II, 86, 27, cf. II, 79, 9; II, 164, 25; qui pauciori quam vulgus vino inebriatur, ei similis est incontinens II, 84, 45; non per inscientiam, sed inscius agit II, 25, 35; aliquatenus scientiam habent, aliquatenus non II, 79, 10; recitant interdum demonstrationes vel Empedoclis carmina II, 79, 17, 46; eodem modo ac apud eos solvitur inscientia apud affectu abreptos II, 79, 41; quomodo vero solvatur, id a natura peritis discendum est II, 79, 42; si malum perpetraverint, recte injuriæ causa sunt habendi II, 153, 49 ss.; iis indulgendum est, 520, 7; quomodo e re judicata inferatur obiectio contra enthymema quo iis ignoscendum esse adstruitur, 383, 19 ss.; eos graviori poena mulcandos esse statuit Pittacus, idque quare, 383, 22; 520, 4, cf. II, 30, 5; ab ebrietate liberati rursus lidem sunt nec iis excidit scientia vel ratio II, 164, 26 ss.; facilius insidiis petuntur, 586, 46; eadem faciunt ac qui spe bona freti dimicant II, 45, 49; spe freti sæpius pericula subeunt II, 209, 10; quatenus ea propter fortes sint dicendi, *ibid.*; iis comparantur adolescentes, 363, 46; II, 90, 13; quatenus iis similes sint infantes III, 505, 10 s.; cur tremant IV, 133, 9 ss.; idque eo magis quo meracius hauserint IV, 127, 32 ss.; palpebras attollere ne queunt, idque quare III, 363, 47 ss.; distincte loqui non possunt, idque quare III, 657, 27; cur gravius vociferentur IV, 307, 34 ss.; cur vox iis magis abruptatur quam sobriis IV, 308, 35 ss.; quid iis e rigore eveniat IV, 112, 19 s.; cur sole calefieri ament IV, 134, 23 ss.; cur eo delectentur IV, 135, 3 ss.; cur iis omnia circulo ferri videantur et jam inter initia ebrietatis remota cernere nequeant IV, 129, 8 ss.; cur una res duplex videatur IV, 129, 34 ss.; cur qui vehementer sunt non potissimum delirent IV, 127, 11 ss.; cur si vinum dulce superbiberit, haustum vinum concoquat IV, 130, 11 ss., cf. 5 ss.; qui admodum sunt ne conantur quidem judicare IV, 127, 15 s.; cur aquas sal-sas vitiosasque magis sentiant IV, 128, 50 ss.; cur qui leviter sunt magis delirent quam qui aut gravius aut non IV, 134, 6 ss.; cur minus fiant vino dulci IV, 134, 19 ss.; item qui magnis poculis utuntur IV, 130, 7 ss.; IV, 132, 48 ss.; cur eorum semen genitale magna ex parte infœcundum sit IV, 127, 28 ss.; eorum genitura in aquam resolvitur fr. 209, b.
Ebur; eo fulgebat regia Persarum regis III, 637, 21.
ἐξαστα (*αὐτὸ*) v. *Singularia*.
ἐξαστον v. *Unumquodque*.
Ecbatana; ibi rex Persarum domum habebat III, 637, 19; quonam modo ibi eodem die rescisceret quænam res novæ usque in finibus extremis regni accidissent III, 637, 42.

Echepolus; illi jure bonam equam prætuit Agamemnon fr. 144, a.

Echini; ita vocantur erinacei apud Cyrenenses IV, 79, 15.

Echinometræ; omnium erinaceorum marinorum maximi sunt III, 65, 20 s.

Echinus; vas æneum apud Athenienses idque quale fr. 246, a.

Echinus gallinæ lotus; oo cogendum est lac IV, 292, 8. ἐχλυσίς v. *Dissolutio*.

Ecnephæ; venti qui fractura nubis gignuntur III, 632, 17 ss., v. *Procellæ*.

Echo; cur Pan eam amaverit IV, 294, 56 s.

Echo; repercussio vocis est in partem contrariam IV, 182, 50 s.; IV, 308, 43 s.; cantus quidam IV, 218, 18; quomodo gignatur IV, 178, 28 s.; quando fiat III, 454, 39 ss.; videtur semper fieri, sed non semper manifeste III, 454, 42 s.; aer eum efficiens pilæ comparatur III, 454, 41 s.; cur fiat illidente aere in solidum quid nec dissolvatur sed manifeste audiat IV, 178, 28 ss.; IV, 183, 27 ss.; IV, 309, 12 s.; an quia refractione, non contractio IV, 309, 16; ejus refractione secundum æqualem angulum fit IV, 178, 33 s.; ejus sonus acutior apparet IV, 174, 34 s.; dolorum parium similitudine cur si alterum inane, alterum vero ad dimidium plenum sit, diapason consonantiam referat IV, 214, 17 ss.

ἐχόμενον v. *Cohærens*.

Ecephantides; ejus choro sumptus impendit Thraëippus, 631, 52.

ἐκπρημα v. *Ramentum serra sectum*.

ἐκπρωσις v. *Eruptio*.

ἐκτιχοί v. *Tabidi*.

ἐκπυρνήσειν v. *Ejaculatio*.

ἐκρύσει; v. *Abortus et Effluxus*.

ἐκτίθεσθαι et ἐκτίθεσθαι 300, 23; ἐκτιθίμενον, 300, 26.

ἐκτος γρόνων 30, 49.

ἔδη v. *Jam*.

Edaciore (βρωτικώτεροι); cur simus Aquilonibus spirantibus quam Austris IV, 251, 49 s.; nos mora in mari reddit IV, 236, 10.

Edentuli (ωδοί); quinam dicantur 18, 34; eis non iterum succrescunt dentes 20, 19.

Edentulum; privatio est affirmatione enuntiata II, 598, 27, cf. II, 309, 33.

Edere; cur se suavior omnes dicant IV, 314, 21 ss.; nobis cum reliquis animalibus commune est II, 235, 34 s.; inde profecta voluptas generatio non est, etsi ita videri possit II, 168, 27, 40; aliis gratius est IV, 170, 20.

Edere simul; res inepta videtur, nisi sermones scrutantur II, 235, 35 ss.

Edendi libido; eam confiteri cur neminem pudeat IV, 141, 50 ss.; propter eam qui nullo probro abstinere, felix esse nequit, 601, 4.

ἐδίσματα v. *Edulia*.

Editi libri; citantur, 469, 27.

Edita loca; ab iis sudorem emittere videtur terra III, 569, 4 s., cf. etiam *Montes* et *Montosa loca*.

Editura loca; demoliri possent, si urbes mœnibus circumdandæ non essent, 614, 12.

Edones; Thraces, propter eos Antandrus Edonis vocata est fr. 253, a.

Edonis; v. *Edones*.

Educatio; sive pueros spectat, sive aliam ætatem ea indigentem, semper omnium animæ partium rationem habere debet, sed præcipue earum quæ nobiliores et fines sunt, 618, 29; eadem virum bonum reddit quæ politicum et ad regnandum aptum 543, 4; ludi gratia non fit, 628, 18; ea ad probitatem accommodari debent

ratio ei consuetudo, 618, 48; ea opus est ut scias quomodo singula recipienda sint II, 488, 21; ei opus est naturæ et fortunæ subsidio, 554, 46; ejus participem non esse pudori est, 336, 14; frequentius apud divites occurrere solet, 552, 22; consuetudinum, rationis educationem præcedere debet, 626, 51, cf. 620, 15; corporis, intellectus educationem præcedere debet, 626, 52, cf. 620, 32; aliquo modo afficit pueros, 637, 10; fieri potest ut ea viri honesti evadere nequeant aliqui, 588, 45; virtuti comparandæ idoneam vix sortiuntur juvenes, nisi sub hujusmodi legibus adoleverint II, 128, 3; recta eo constat ut recte gaudere et ægre ferre discamus II, 16, 42, cf. II, 116, 28; aliquam ejus partem non propter utilitatem sectamur, sed quia liberalis et pulchra est, 626, 34; hujusmodi ejus partem jam agnoscebant antiqui, 626, 39; unius quatenus a plurium differat II, 129, 1 s.; unius forsitan experientia ductus rite dirigere poterit scientiæ expertus II, 129, 11; pro ætatibus in duas partes distinguenda est, idque quomodo, 624, 12; naturæ tantum defectus explere conatur, 624, 17; ejus causa parentes II, 100, 11; II, 101, 26; quæ publicam spectant leges universam virtutem efficiunt II, 54, 49; privata bonus tantummodo vir evadit aliquis II, 54, 52; privata queritur an ad politicam pertineat, necne II, 54, 52; revera ejus partem constituere debet musica 630, 33, cf. 628, 47; ejus gratia adhibetur musica, 632, 47; queritur an ejus gratia omnibus numeris et concentibus uti liceat, 632, 27; item an iis qui ejus causa musicam exercent, tantummodo numerorum et concentuum, an etiam cantilenarum ratio habenda sit, 632, 30; ejus gratia cantilenis et concentibus moralibus utendum est, 633, 1, 30; ei maxime convenienti dorice cantilenæ, 633, 54; tres imprimis fines sibi proponere debet, nempe medium, possibile et decorum, 634, 1, 19; tutos reddit a nocuentis, quæ afferre solet comædiarum iamborumque spectatio, 623, 49; ejus maximam curam habere debet legumlator, 624, 23, 46; ejus pertractatio turbulenta et obscura, si ex usitato educandi modo deducatur, 625, 5; publica non privata esse debet (post septimum ætatis annum), 624, 35, cf. 623, 25; tantummodo virtutes utiles et ad vincendum accommodatiores spectat in rebuspublicis quæ optimæ habentur, 618, 34; oligarchiam determinat, 591, 50; imperantium aliquatenus eadem esse debet ac subditorum, aliquatenus non, 617, 4, 34; pertinet ad civitatis quantitatem, 557, 11; differt civis ac imperantis, 524, 9; quatenus differant imperantis ac subditi, 524, 25; puerorum divitibus ac pauperibus eadem Lacedæmone est, 553, 46; ferenda non est tyranno, 584, 27; eam alii tribus, alii quatuor disciplinis constare putant, 625, 32 ss.; ea compesci debent cupiditates, 506, 38; eandem omnibus civibus esse voluit Phæneas Chalcedonius, 506, 42; non sufficit ejus æqualitas, 506, 43; qualis esse debeat, 506, 45; 507, 46; apud Lacedæmonios et Cretenses bellum spectat, 603, 9; eam hodie negligunt omnes, 579, 5; a quamque reipublicæ formam accommodari debet, 579, 6; 624, 26; qualis esse debeat in oligarchiis ac democratiis, 579, 13; nuper e certaminibus in eam invecta sunt mirifica et artificiosa quædam commenta musica, 631, 27, v. *Erudito, Institutio*.

Educatio solobis; a tempore ei apto apud multa animalia tempus quo coitu utuntur determinatur III, 81, 27 ss.

Edulia (ἐδίσματα); iis multis atque dulcibus utuntur pueri IV, 312, 14 s.

ἐδύσματα v. *Condimentum*

Effectio (ποίησις); differt ab actione II, 68, 20, 35; II, 69, 11; nec actione continetur, nec eam continet II, 68, 23; ad eam pertinet ars II, 68, 36; specie ab actione differt etiam si ambæ instrumentalis egeant, 485, 16; diis non compellit II, 126, 20; probatur subjecto idem actus esse qui passio, non vero notione II, 275, 40 ss., cf. II, 276, 26; ejus finis aliud quid est II, 69, 13, cf. II, 67, 30; ab ultima intellectionis parte proficiscitur II, 544, 44.

Effectiones; ita vocantur generationes quæ natura non sunt II, 544, 20, cf. 36, 44; vel arte vel facultate vel cogitatione sunt II, 544, 21.

Effectivum (ποιητικόν); omni licet non esse II, 610, 45 s.; si non agat non erit motus II, 604, 7 s.; ejus actus definitio, cum in universum, tum in singulis speciebus facile deduci potest e motus definitione II, 276, 34.

Effectiva; triplicia sunt, 323, 18.

Effectiva facultas (τὸ ποιητικόν); quomodo ab activa differt II, 156, 25 ss.

Effectiva scientia; ejus finis est opus II, 421, 14 s.

Effectivæ scientiæ; quærunt quædam principia et causas circa scibile ab eas pertinentes II, 592, 9 s.; earum apud efficientem principium est, idque vel mens vel ars vel facultas II, 534, 22 s.; II, 592, 21 ss.; in quibus est architectus et ejus minister, in his eodem modo res agunt ac in edificatoria II, 158, 40 s.

Effectus; eodem modo dicuntur ut causæ II, 265, 20; II, 516, 13.

Effeminali natura (ὡς φύσει θηλυδράται); quomodo constant IV, 141, 25 ss.

Efficax (ποιητικόν); cavendum ne ei in genere constituendo subjiciantur honorata aut optabilia, 215, 35; pertinet ad optabilia propter aliud, 252, 4; multa eorum per se non sunt bona, sed permixta, vel per se bona, permixta autem mala aut neutra, 253, 10.

Efficiens; quivis alicujus gratia efficit II, 67, 29.

Efficiendum (ποιητόν); quomodo ab agendo differat II, 67, 30; pertinet ad res quæ alio modo se habere possunt II, 68, 19; de eo fit sermo in *Sermonibus exotericis* II, 68, 21.

Effigies; cur faciei fiant IV, 287, 3 ss.

Efflatio (φυσιασμός); sonus quidam IV, 182, 12 s.

Effluvium (ἀπορροή); corporis et ipsam corpus est III, 453, 9 s.; iis perperam cum colores tum visionem tribuunt antiqui III, 481, 11 ss.; interdum eorum ope visum explicare videtur Empedocles III, 478, 25 s.; a rebus exeantibus tribuit in omnia Democritus III, 515, 9 s.; refutatur hæc opinio III, 515, 10 ss.; eodem redit an iis sensum tribuas, an exhalationi III, 485, 19 ss.

Effluxus (ἐκρῶσις); quidnam et quomodo ab abortu differant III, 137, 33 s.; III, 138, 4 ss.; ita vocantur abortus quibus ejiciuntur concepta ovis similia III, 384, 35 s., cf. *Abortus et Concepta*.

Ἐγκυρτοί; v. *Incurvi*.

Egenus (ἐνδεής); æque opibus suis delectatur ac qui sufficientibus instructus est II, 225, 19; item filio, *ibid.*; non æque bene judicat ac opibus sufficientibus instructus II, 235, 3; ei si quis officium præstiterit, in rationibus repetendis, non considerat magnitudinem officii sed quantum illi profecerit II, 232, 37; in injuriam proclives, idque duobus modis, 339, 7.

Egenci admodum (ὀλίγητοι); rationi parere nolunt, 555, 19; improbi et perquam fraudulentis sunt, 555, 21; minime tribubus vel senatui præesse solent, 555, 24; admodum humiles sunt, 555, 31; imperare sciunt, sed servili imperio parere noverunt, 555, 32.

Egestas (ἐνταῖς); malum est, 21, 12; ei oppositus est

cum excessus, tum mediocritas. 21. 13: ejus subaditum lucrum est II, 103, 31.

Egestates (δεδήσεις); quænam sint, 357, 50.

Ἐγγράφοι (οἱ); quinam apud Athenienses vocentur fr. 249, b.

Ἐγγύα, πάρα ὄτα: Chilonis dictum fr. 32, a.

Ἐγγύη; v. *Fidejussio*.

Ἐγκύκλις (τὰ); v. *Circulo quæ moventur*.

Ἐγκύκλια φιλοσοφίματα; v. *Placita philosophica vulgaria*.

Ἐγὼ μὲν — ὁ δὲ: exemplum quomodo collocandæ sint conjunctiones, 390, 44.

Ego; sæpe repetitur in prologo Piorum, 400, 43.

Ego te servum feci liberum; exemplum captionis secundum divisionem, 279, 9.

εἰ ἔστιν; qualisnam sit de eo quæstio, 153, 39; eo invento quæritur τὸ διὰ τί, vel τὸ τί ἔστιν, 153, 42; 154, 5, 15, 30, cf. ὅτι ἔστιν; id vel simpliciter vel singillatim quærimus, 154, 4, 8, 14, 40; eo quærendo quærimus an sit medium necne, 154, 4; si id simpliciter investigemus quærimus τὴν οὐσίαν, 154, 16; si singillatim, aliquid eorum quæ per se aut per accedens insunt, 154, 17; sine eo cognosci nequit τὸ τί ἔστιν, 159, 34; si id non habemus, frustra quærimus τὸ τί ἔστιν, 159, 42; id interdum tenemus per accedens, interdum ita ut etiam aliquid rei ipsius teneamus, 159, 36; ubi id per accedens tenemus, omni carmus habitu erga τὸ τί ἔστιν, 159, 40; quo modo id tenemus, sic etiam erga τὸ τί ἔστιν, nos habemus, 159, 44.

εἰκός; v. *Consentaneum*.

εἶδος; v. *Idea, Figura et Species*.

εἶδος; secundum id differentiam, v. *Differentia*.

Εἰλιβία (cf. *præfat. t. IV, p. III*), cognomen Minervæ IV, 94, 20; ejus etymologia IV, 94, 26 s.

Εἰμαρμένη; nihil aliud quam Jupiter III, 642, 9.

εἰρων; v. *Cavillator et Dissimulator*.

εἰρωνεία; v. *Dissimulatio*.

εἰσφορά; v. *Tributum*.

Ejaculatio (τὸ ἐκπυρηνίζω); ea fieri potest densatio II, 294, 2.

Ejaculatio ignis; v. *Fulgor*.

Elaboratum; se habet ad inelaboratum ut actus ad potentiam II, 568, 9 s.

Elæaticus (Ἐλατικός ?) sinus; in Mysia IV, 45, 10.

Elaphus mons; Arginuse invenitur III, 131, 10 s.; ibi cervæ omnes aurem scissam habent III, 131, 12 ss.

Elaterium; id sanitatem facere scimus omnes, quando vero adhibendum sit, ignoramus II, 160, 15; ventrem utrumque movet IV, 115, 41; noctu datum octava parte purgat, ubi administrantur catapotia IV, 314, 3.

ἐλατόν; v. *Ductile*.

ἐλαττόνων (ἐξ) scientia; i. e. arithmetica, 140, 26 s.; III, 470, 25.

ἐλάττωσις; v. *Extenuatio*.

ἐλκυσόμενον; v. *Ducitur (quod)*.

ἐλκτόν; v. *Tractile*.

Elea (Ἐέα); omnium avium facillime sibi victum parat III, 184, 19; parva est, sed bonam vocem habet III, 184, 22 s.; ubinam æstate considat, ubinam hieme III, 184, 21 s.

Eleatæ; quidnam iis responderit Xenophanes rogantibus an Leucotheæ sacra facerent, 380, 13.

(Eleatæ); primi causam moventem tetigerunt II, 473, 12; subjectum unum esse censent II, 473, 13; nec propterea in se ipsi stomachabundi facti sunt II, 473, 14; nonnulli eorum unum immotum esse asserunt, idque qua re permoti II, 473, 14 ss.; iis peculiare est quod naturam non solum ortus et interitus respectu, sed et cujusvis mutationis immotam censent II, 473, 16 ss.;

- de universo locuti sunt, perinde ac si unica esset natura II, 476, 19 ss.; non omnes æque pulchre aut rationi rerum naturæ æque consentanea locuti sunt II 476, 27, v. præterea II, 610, 27 et *Antiquorum nonnulli, Ens, Unius assertores*.
- Eledona* (ἑλεδώνη); genus polyporum III, 57, 48, 51 s.; fr. 178, b; pedum longitudine et acetabulorum dispositione a reliquis mollascis differt III, 57, 52 ss., cf. III, 56, 11 s.
- Electra*; Sophoclis citatur, 478, 30.
- Electrides* insulæ; in maris Adriatici recessu sitæ sunt IV, 87, 19 ss.; ab Eridano exaggeratæ dicuntur IV, 87, 25 s.; ibi duæ statuae dedicatæ esse feruntur, altera stanæa, altera ænea Dædali opus IV, 87, 20 ss., 38.
- Electrum*; eo fulgebant regia Persarum regis III, 637, 21, v. *Succinum*.
- Elegans* (χαρίεις); ipse sibi lex est II, 51, 18.
- Elegans* esse; cuiusnam ingenii indicium sit IV, 6, 14 s.; signum est somnum amantis IV, 6, 27.
- Elegantia* inscitia (ἀπειροκαλία); quidnam II, 21, 15; II, 42, 29; quomodo a vitiis liberalitati oppositis differat, postea dicitur II, 21, 16; non magnitudinis modum excedit in iis quæ fieri debent, sed eo quod splendidi sunt in quibus et quando non decet II, 42, 29.
- Elegantiores* (Platonici et Pythagorei); eorum de bono et malo placita II, 609, 49 ss.
- Elegantissimi* (οἱ χαριέστατοι); fere omnes quærunct principium æternum quod præter sensibilia exstet II, 586, 24 s.
- Elegi*; iis si quis mimos conscriberet, nihil cum Socraticis sermonibus commune haberent, 457, 29.
- Elegiaci* poetæ; quinam a vulgo vocentur, 457, 31.
- Elegiæ*; Dionysii Chalci citantur, 387, 52.
- Elegiarum* carmen; primus conscripsit Callinus fr. 28, b; quinam in eo nobilissimi poetæ fr. 28, b.
- Elegi* (ἑλεγειν); gregales sunt pisces III, 175, 10.
- Ἐλεγιον v. Refutatio*.
- Elei*; decerpunt ramum ab olea Callistephano vocata Olympiæ plantarunt IV, 82, 39 ss.; eorum rex Opus fr. 280, a; Hellanodicum primum unum, postea duos, postremo novem instituerunt fr. 257, a.
- Elei* (οἱ Ἐλεῖοι); peculiare accipitrum genus sunt III, 190, 5.
- Elemento* esse; substantia non est II, 556, 16.
- Elementum*; vocis mensura est II, 575, 9; est pars elocutionis, 472, 32; quidnam sit, 472, 34; iis caret vox ferarum, 472, 37; quænam sint eorum species, 472, 37; quænam differentia, 472, 44; eorum differentia pertractantur in metricis, 472, 47, syllabis priora sunt, 22, 4; 239, 10; syllabarum causa sunt ex qua II, 264, 42; II, 514, 24; iis constat syllaba II, 530, 35 s.; 548, 16 s.; partes sunt notionis syllabæ, non ejus materies II, 548, 16 s.; non tamen cerea, vel quæ aeri insunt, idque quare II, 548, 20 ss., v. *Litera*.
- Elementum*; quid II, 557, 52 s.; hujus vocabuli notionem non recte accipiunt Anaxagoras ejusque aæclæ II, 416, 20; quomodo id omnes et in omni re definiant II, 415, 37 ss., cf. II, 416, 25; quod modis dicatur II, 516, 30 ss.; quidnam omni commune sit II, 517, 5 s.; principium est II, 514, 45; qua re a principio et a causa differat II, 602, 33 s.; potius quam id substantia sunt ens et unum II, 556, 18 s.; indivisibile est II, 624, 16; prius est iis quorum elementum est II, 602, 9; II, 627, 47 s.; tanquam materies prius est II, 624, 10; idem esse nequit ac res quæ ex elementis componitur II, 602, 12 s.; unuscujusque rei tria sunt nempe forma, privatio et materies II, 602, 30 s., cf. II, 260, 1 s., v. *Principia*; entium quærere non licet, nisi animadvertas, ens multis modis dici II, 485, 6 ss.; omnium igitur idearum ope nec quærere nec invenire licet II, 485, 12; omnium ut disceret aliquis, oporteret eum antea nihil cognovisse II, 485, 13 ss.; præter ea nihil exstabit, si principia entium numero unum sunt II, 495, 22; necesse est ea non per accidens ad ens pertinere II, 500, 10; quæritur an tanquam ea consideranda sint genera II, 489, 26 ss., cf. II, 493, 3 ss.; simul cum generibus rerum principia esse nequeunt II, 493, 27 ss.; circa ea exercitatum esse confert in geometria, 274, 45.
- Elementa* (*aliorum de illis opiniones*); ita nonnulli vocant certa principia II, 585, 34 s.; quæritur an de iis agat prima philosophia II, 585, 33 s.; ea omnes rebus compositis inesse statuunt II, 585, 35 s.; cum qui unum, tum qui plura esse statuunt, corporum principia esse dicunt, e quibus constant vel composita sunt II, 493, 10 ss.; materies sunt III, 442, 30 s.; nihilominus ea entium omnium prima esse censent qui simile simili cognosci statuunt III, 442, 35; refutantur qui culque definitam tribuunt figuram II, 421, 38 ss.; ea alii generant, alii non II, 444, 27; ex iis generationem compositionem, in ea vero generationem dissolutionem vocant qui unicum tantummodo elementum esse statuunt II, 417, 41 s.; quidnam tanquam id considerant antiqui philosophi II, 472, 8 s.; de eorum numero inter se dissentiant antiqui II, 472, 20 ss.; ex unico universum construnt nonnulli naturæ scrutatores II, 476, 19; quodque eorum excepta terra, suffragantem nactus est II, 479, 51, cf. 37 ss.; II, 478, 49; II, 472, 22 s.; iis aliquid prius latenter assumunt qui unicum tantum elementum esse statuunt II, 417, 40; præter ea, etsi non recte, nonnulli agnoscunt materiem communem, idque separabilem II, 454, 1 ss.; iis tamen subest materies communis, sed non separabilis II, 454, 19 s.; alii unum, alii plura esse statuunt II, 516, 38 s.; alii unum, alii duo, alii tria, alii quattuor agnoscunt II, 453, 40 ss.; II, 456, 14 ss., cf. II, 458, 23 ss.; alii quattuor, alii duo esse statuunt II, 484, 7; qui duo aut quattuor ponunt de iis non loquuntur perinde ac si unum aut simile essent II, 484, 7 ss.; qui duo agnoscunt intermedia mixturas esse censent II, 456, 20 ss.; qui tria agnoscunt fere eadem dicunt ac qui duo II, 456, 24 s.; quomodo tamen inter esse differant II, 456, 25 s.; qui plura esse statuunt iidem objectionibus patent ac qui unicum II, 480, 13 s.; qui plura esse statuunt ea uni et enti tanquam substantiam subjiciunt II, 497, 9 ss.; alicui eorum infinitum assimilant qui de natura conscripserunt II, 277, 12; qui finita esse statuunt, infinitum non recipiunt II, 277, 14; præter ea infinitum existare aaserunt nonnulli naturæ scrutatores atque ex eo illa gignunt, idque perperam II, 279, 30 ss., 49; II, 596, 42 s., 51; sibi invicem opposita sunt II, 279, 34, cf. 19; II, 596, 35; eorum extrema nonnulli non in se invicem transire putant II, 459, 17 s.; iis agendi affectuumque causam, item ortus et interitus tribuunt qui solam agnoscunt causam materialem II, 464, 22 s.; pejus movent quam instrumenta II, 464, 30; alicui eorum assimilarunt naturæ scrutatores unamquamque partem sensoriam III, 230, 11 ss.; III, 477, 25 ss.; idque recte III, 479, 17 ss.; non vero manum faciemve aut partes his similes III, 230, 9 ss.; qui animam ex iis compositam esse censent præcipue ad sensum et cognitionem animam adverterunt III, 442, 36 s.; nonnulli ex iis intellectum et id quod sensui præest componunt III, 442, 42 s.; excepta terra, unumquodque eorum aliquem invenit qui ei animam assimilaret III, 435, 36 ss., cf. III, 434, 23 ss.; ex iis vel ex uno eorum animam componunt quicunque eam cognitione definiunt.

excepto Anaxagora III, 435, 42 ss., cf. III, 441, 26 ss.; idque quare III, 435, 44 ss., cf. III, 441, 30 ss.; qui unicum esse statuunt ei animam assimilant, qui plura, animæ plura principia tribuunt III, 435, 46 s.; qui iis contrarietatem tribuunt, animam vel e contrariis componunt, vel contrariorum alterum esse statuunt III, 435, 53 ss.; iis nullum alium motum nisi lationem tribuunt vacui assertores II, 364, 7 s.; infinita recipiunt Anaxagoras et Democritus II, 277, 15; ea innumera habent cum Anaxagoras, tum Leucippus et Democritus II, 416, 17 ss., 43 ss.; II, 417, 1; II, 432, 19 s.; de iis Leucippi et Democriti placita, eorumque refutatio II, 416, 45 ss., cf. II, 418, 6 ss.; eorum figuras, excepto igne, non determinant Leucippus et Democritus II, 417, 2; eorum seminarium habere videntur naturam Leucippus et Democritus II, 417, 5; probantur non excretionem in se invicem transire ut Empedocles et Democritus putabant II, 420, 12 ss.; nec transfigurationem II, 420, 46 ss.; nec planorum dissolutionem II, 420, 51 ss.; sex esse statuit Empedocles, nempe quattuor corporalia et duo moventia II, 432, 18 s.; quattuor secundum Empedoclem, 180, 39; quattuor dein ad duo redigit Empedocles, idque quomodo II, 456, 27 s.; ea quattuor esse primus proclamavit Empedocles II, 474, 40, cf. II, 480, 14 s.; quattuor tanquam duobus utitur Empedocles II, 474, 41; recte censet Empedocles nihil amplius effici si infinita sumantur ac si finita II, 416, 30, cf. 35; II, 417, 8; ex omnibus, teste Empedocle, constat mortale unumquodque III, 442, 25 s.; omnia æqualia esse affirmat Empedocles II, 460, 10; attamen secundum quantitatem qua quantitatem inter se comparari non possunt si immutabilia sint II, 460, 11 ss.; nec potentiam quantitatem II, 460, 15 ss., 22 s.; non ergo poterunt nisi pro portione II, 460, 20, 23; ea deo priora esse censet Empedocles II, 460, 50; ea diis assimilata Empedocles II, 461, 1; ea in se invicem transire non posse, ex iis vero omnia fieri putabat Empedocles II, 433, 18 s., cf. 26; eorum differentias tunc solummodo ab iis separari potuisse censebat, dum adhuc inter se certabant amor et discordia II, 433, 51; ea non discordia, sed amor discernit secundum Empedoclem II, 460, 50; ea secundum Empedoclem disjunctis discordia II, 406, 11; ubi in ea universum ex placito Empedoclis a discordia disjungitur ipsa in unum conjunguntur II, 474, 32 ss.; ubi omnia amoris vi in unum coeunt, necessario eorum partes disjunguntur II, 474, 34 ss.; usque ad ea ortum et interitum provehit Empedocles II, 449, 8; eorum coæcervata moles quomodo fiat et intereat, non constat apud Empedoclem II, 449, 4 s., 10 s.; iis exceptis omnia interitui obnoxia habet Empedocles II, 496, 29 s.; ea non tanquam genera considerat Empedocles II, 493, 14; iis animam constare atque unumquodque eorum animam esse censet Empedocles III, 434, 23 ss., cf. III, 435, 38 s.; III, 442, 16; de iis Empedoclis placita II, 472, 45 ss.; II, 478, 46; duo agnoscit Parmenides II, 476, 45; ea usque ad plana dissolvit Plato II, 454, 16; non omnia generantur ex opinione eorum qui ea planorum dissolutione in se invicem transire censent (i. e. Platonis) II, 420, 51 ss., cf. II, 421, 16 ss.; II, 458, 50 s.; ante mundi creationem inordinate movebantur secundum Platonem II, 413, 35; simulac naturaliter moventur, necessario exstet mundus II, 413, 36 ss.; ea e triangulis numero inæqualibus componunt qui eorum in se invicem transitum planorum dissolutione fieri censent (i. e. Plato) III, 421, 22; ex iis animam facit Plato III, 434, 30; III, 437, 25; item numeros (ideales) III, 434, 39; qui

ex iis animam deducunt omnes simile simili cognosci censent excepto Anaxagora III, 435, 42 ss.; III, 443, 3 s., cf. III, 435, 42 ss.

Elementa; quænam vocentur III, 228, 38 s.; omnibus categoriis communia non exstant III, 442, 2 s.; iis anteriores sunt qualitates III, 228, 39 ss.; III, 232, 18 ss.; ita vocare decet res quibus primis ortus et interitus debentur II, 453, 46 ss.; non eodem redit an quæras quæ inter ea recensenda sint an quænam sit ejus notio II, 574, 17; corpora sunt II, 476, 50 s.; multis modis dicuntur II, 603, 35; necessario exstare debent, idque quare II, 472, 18 ss.; variæ de eorum numero et natura opiniones II, 517, 25 ss.; II, 261, 39 ss.; necessario plura sunt II, 279, 18 s.; probantur infinita esse non posse II, 279, 43 s.; II, 280, 23; II, 416, 17 ss.; II, 596, 46 s.; II, 597, 16, cf. II, 255, 25; probantur copia infinita esse non posse, nec omnia nec unum aut aliqua eorum II, 279, 17 ss.; II, 596, 34 ss., cf. II, 279, 45; II, 596, 47; probantur necessario quædam exstare II, 416, 9 ss.; quam paucissima fieri potest adsumi debent II, 416, 35; probantur necessario plura sed numero finita esse II, 417, 37 ss., cf. II, 371, 10 ss.; II, 376, 7; II, 382, 20; numero quattuor sunt III, 477, 27; probantur necessario quattuor esse II, 430, 12 s.; II, 458, 47; II, 459, 6 ss.; duo tantummodo essent, si unica exstaret contrarietas II, 459, 3 s.; numero tria esse nequeunt quia duæ exstant contrarietates II, 459, 7; quattuor numero sunt, idque quænam III, 552, 33 s.; ab iis diversum est principium quo constant corpora quæ circulo feruntur III, 552, 28 ss.; eorum duplex est motus, alter centrifugus, alter centripetus III, 552, 31 s.; locis finitis a se invicem distant III, 553, 5 s.; ex iis constat totus mundus qui terram circumdat III, 552, 37 s.; causa materialis sunt meteororum III, 553, 6 ss.; eorum unumquodque contrarietatem habet ad quodque II, 392, 50; eorum nullum æternum esse potest II, 393, 1; eorum motus locum determinatum petit II, 393, 5; semper eodem modo inter sese haberent si unica exstaret universa latio II, 393, 8 s.; si particularia ponantur, quot numero erunt, tot erunt res II, 627, 25 s., 37; item scibilia non erunt, idque quare II, 627, 26, 38 s.; nec ad ea pertinet locus, nec ex iis compositum est locus II, 286, 7; proprio loco manent necessario, nec nisi vi ex eo moventur II, 347, 2; unumquodque ad suum locum fertur si non impediatur et ibi manet II, 285, 15; II, 288, 46 s.; II, 291, 40, 43; II, 294, 15 ss.; suo loco manent, ab alieno vero recedunt, si non impediuntur II, 422, 32; omnia excepto igne in suo loco gravitatem habent II, 429, 2; ad alterutrum locum duo pertinent II, 486, 40; quæ longius a centro remota sunt quam aqua, eodem modo se habent quo ipsa ad terram II, 394, 53 s.; quomodo iis distribuuntur differentiæ III, 456, 7 ss.; se invicem insequentia sibi invicem similia sunt, si eorum seriem adscendendo sequaris II, 427, 34 s.; si vero descendendo, id tantummodo de tribus inferioribus valet II, 427, 35 s.; eorum superius semper ad sibi suppositum se habet ut forma ad materiem II, 427, 37 s.; ridiculum foret si naturam mutarent pro uti propius vel longius a proprio loco abessent quum forma eadem manent II, 379, 18 ss.; fieri non posse probatur, ut in quovis mundo (si plures sint) vi ferantur II, 379, 24 ss.; nec ut omnino non moveantur II, 379, 23 s.; nec ut ad loca plura forma eade n moveantur II, 379, 30 ss.; probatur fieri non posse ut duobus repletus sit locus inter terram et stellas intermedium III, 554, 11 ss.; idque nec si elementa ex se invicem non fiant III, 554, 20 ss.; quæritur an sint, necne II,

444, 22; item num æterna sint an flant quadamtenus II, 444, 23; item num omnia ex se invicem flant eodem modo, an inter ea unum primum sit II, 444, 24 s.; ubi constabit an æterna sint, an facta generentur, constabit etiam quot et qualia sint II, 419, 13 s.; probatur fieri non posse ut æterna sint II, 419, 14 ss.; ea quotidie dissolvi videmus II, 419, 15 s.; fieri non posse probatur ut eorum dissolutio æterna sit II, 419, 17; nec ut sistatur in corpus inseparabile II, 419, 27 s.; nec in corpus divisibile, sed quod nunquam dividetur, ut Empedocles arbitrari videtur II, 419, 26 s.; individua sunt IV, 47, 18; necessario generationi et interitui obnoxia sunt II, 419, 37; probantur ex re corpore carenti generari non posse II, 419, 41 ss.; nec ex alio corpore II, 419, 48 ss.; generantur igitur ex se invicem II, 420, 7; eorum corpora et partes incremento et decremento ideoque et alterationi obnoxia sunt II, 370, 33 s.; probatur eorum initium non esse, nec in extremis, nec in medio II, 459, 11 ss.; iis competit circularis generatio II, 467, 34; II, 465, 41 ss.; quænam hujus generationis causa II, 465, 39; secundum affectus et potentias mutantur II, 465, 40 s.; circuli rem imitantur lationem II, 465, 42; cuique competit proprius motus II, 417, 27; cuique eorum proprius motus est, etiam igni et terræ interpositis III, 436, 42 s.; eorum unumquodque pro motu sibi proprio dicitur II, 379, 4 s.; si plures sint mundi, in omnibus eadem esse et eandem facultatem habere debent II, 378, 45 ss.; eorum affectus vel differentias enumerantur II, 433, 20 s.; si in se invicem, etiam in se invicem transire non poterunt eorum effectus II, 433, 26 ss.; si se invicem vi moveant, motus erit quidam naturalis vel res in infinitum abibit II, 413, 27; omnia in se invicem transeunt, etsi contrarium sentiant Empedocles, aliique II, 454, 31 s.; II, 455, 3; II, 457, 1 s.; II, 460, 7 s.; principia sunt II, 454, 30; sibi invicem misceantur II, 455, 3; igitur oportet ut in se invicem agere valeant II, 455, 2; ea ex se invicem gigni videmus II, 480, 16 s.; quum in se invicem mutantur niger color efficitur III, 643, 10 ss.; ex se invicem fiunt III, 553, 16 s., cf. III, 554, 16 s.; unumquodque eorum reliquis potentia inest III, 553, 18; idque quia commune habent subjectum III, 553, 18 ss.; eorum materies communis est sed essentia differens, inprimis si ex se invicem gignantur II, 430, 13 ss.; e compositis fiunt tanquam e rebus quæ potentia ea sunt II, 462, 25 s.; qui ea in se invicem transire putant, vix exponere possunt quomodo ex iis aliquid fiat, præter ipsa II, 461, 41; omnia inter se contrarietatem habent II, 457, 9; igitur omnia in se invicem transeunt II, 457, 7 s., 15; II, 458, 19, 51 s.; sensibus patet ea gigni II, 457, 2; in aliis utraque differentia contraria est, in aliis alterutra II, 456, 11 ss.; quæ symbola ad se invicem habent, facilius et citius in se invicem transeunt II, 457, 19 s., cf. 18, 35; II, 459, 2; quæ his carent, tardius et difficilius II, 457, 20, cf. 18, 43 ss.; II, 459, 3; in se invicem transire possunt, demptis differentiis quæ ab affectibus pendent II, 422, 5 s.; si in se invicem transeant, etiam necessario commune aliquid iis subest et vice versa II, 461, 36 s.; propter eorum in se invicem transitum non diducuntur corpora, etiamsi unumquodque suum locum petat II, 465, 49 s.; concretionem et discretionem in se invicem transeunt II, 479, 40; secundum eorum affectus vel differentias fit alteratio II, 433, 19; ubi coeunt, non quilibet oritur ordo, vel concretio, nec alias, nec secundum opinionem eorum qui mundum vicissim fieri et interire putant II, 384, 12; probatur fieri non posse ut unica ma-

terie constent II, 420, 37 ss.; nec e duabus II, 430, 50 ss., cf. II, 431, 11 ss.; in duobus insequentibus si altera intereat differentia, ex iis nullum fieri potest corpus, idque quare II, 458, 8 ss.; cum ipsa, tum quæ iis constant substantias esse censemus II, 538, 43 s.; II, 558, 7; ubi de duobus (nempe id quod sursum et id quod deorsum fertur) verba fiunt, vix fieri potest, ut non de generatione et de interitu loquamur II, 410, 33 ss.; iis nullum aliud corpus est prius II, 418, 48; II, 419, 49; II, 421, 35; IV, 47, 16; tanquam rerum compositarum materies considerata sunt II, 422, 4; igitur maxime rationi et naturæ consentaneum videtur ea forma et specie carere II, 421, 51 ss.; prima sunt eorum quæ (mundo) insunt II, 415, 33; non constat utrum potentia an actu corporibus insint II, 415, 39; ea naturam eorum quæ natura constant esse dicunt II, 517, 25, cf. II, 261, 38 ss.; ex omnibus constant composita corpora quæ circa medium universi sunt III, 462, 40 s.; II, 463, 2, 6 s.; ex iis constant corpora composita II, 498, 9; maxime substantiam significare videntur II, 498, 8; eorum affectus substantiæ non sunt sed corpus eorum hos passum et remanens II, 498, 10 ss.; corporum causa sunt ex qua II, 264, 43; II, 515, 35; substantiæ materies sunt II, 630, 35; igitur omnia quæ ex iis composita sunt materiem habent II, 630, 22; atque composita sunt II, 630, 22; nec ex iis composita esse poterunt substantiæ æternæ II, 630, 36; non prædicantur de rebus quarum elementa sunt II, 630, 11; cum ipsa, tum quæ ex iis composita sunt pertinent ad substantias naturales II, 410, 21; aliquatenus aliarum rerum alia sunt, aliquatenus, id est proportionem, eadem II, 602, 25 ss.; II, 603, 27, 35 ss.; ad figuram rerum quibus continentur se accommodant omnia II, 421, 45 s.; queritur an ex inordinate motis fieri possint corpora naturalia ut ossa et carnes, ut Empedocles censebat II, 413, 48 ss.; si unicum exstaret, dicere non liceret, carnem et os ei potentia inesse II, 415, 48 s.; ab eorum gravitate et levitate pendet gravitas et levitas compositorum II, 428, 40 s., 44, 48; cf. II, 429, 5 ss.; cur gravia vel levia sint, inquirere debuissent, missis compositis qui gravitate pleno, levitate vero vacuo tribuunt II, 428, 45 s., cf. II, 428, 17 ss.; ex omnibus unumquodque non constabit, si alia monas e magno, alia e parvo fiat II, 622, 53 s.; eorum magnitudo pro portione respondet similium magnitudini II, 418, 33 s.; hominis causa materialis sunt II, 603, 16; partium similium materies sunt III, 319, 11 s.; ex iis compositæ sunt partes similes III, 228 46 s.; III, 330, 36 s.; igitur primo loco ex iis constant animalia III, 228, 37 s.; ex iis mixtæ sunt corporis partes III, 439, 14 s.; non tamen omnes eadem ratione III, 439, 14 ss.; generationis ergo partibus similibus priora sunt III, 229, 21; igitur eorum materies partium similium causa exstat III, 229, 19 s.; iis solis fieri nequeunt nec partes animalis, nec instrumenta III, 348, 47 ss.; iis qualitates vel affectus debent partes animalis III, 348, 51 ss.; item instrumenta III, 349, 3 s.; non vero formam III, 348, 54 ss., cf. III, 349, 4 ss.; non sola exstant sed et res ex iis factæ III, 441, 32 ss.; eaque non minus quam ipsa cognosci debent III, 441, 34 ss.; ex iis non ut fors tolerit fiunt res compositæ, sed proportionem quadam et compositione III, 441, 38 s.; omnium particeps est mare III, 389, 14 s.; prouti uniuscujusque eorum magis minusve participes, aut ei propiores vel ab eo remotiores sunt, miro modo differunt animalia et plantæ III, 389, 16 ss.; tanquam quartum eorum consideratur ignis III, 389, 22 s., cf. III, 330, 36 s.; ab iis necessario aliquid

secedet, si a similaribus secedere debeat ut parentibus similes fiant liberi III, 330, 36 ss.; si quantitate tantummodo differant, efficitur ut omnia ad aliquid dicantur II, 418, 8; vix intelligendum est, quomodo cognoscat aliquis e quibus omnia sint et quomodo II, 485, 26 ss.; ea nullas alia contrarietates faciunt quam tangibiles II, 454, 43, cf. 39 ss.; tactilibus differentis determinantur, idque quibusnam III, 460, 17 ss.; duorum quæ sibi invicem opposita sunt, sufficit alterum et ad se ipsum et ad sibi oppositum discernendum III, 443, 1 s.; aut ipsa, aut eorum accidentia respicit sensus III, 450, 48 s.; si omnium eadem essent, sensu cognosci deberent quorum sensus non est II, 485, 33; sola eorum quibus sensorium respondet aer et aqua sunt III, 461, 45 s., cf. 36 ss.; III, 462, 1 s.; excepta terra omnia sensoria fieri possint III, 475, 12; nullum eorum respicit tactus III, 475, 26 s.; e sinceris sensus compositi IV, 277, 42; tam sicca quam humida sapore carent, nisi iis aliquid admixtum sit III, 484, 47 s.; igitur et odore III, 484, 46; eorum subtilissimum et minime corpulentum est ignis III, 434, 52 s.; aliquatenus ejus dignitatem maxime habere videtur e quo primo concretionem fiunt reliqua II, 479, 42; ideoque quod tenuissimum et subtilissimum est II, 479, 44; subtilioris semper major copia quam crassioris II, 418, 37 s.; ex iis terra peculiarissime sicco attribuitur, aqua vero humido III, 614, 32 s.; jam dudum abolita essent, si et stellæ et quod eas circumdat, igne constarent III, 554, 7 ss., cf. III, 554, 48 s.; iis divini sunt animarum corpus III, 352, 1 s.; boni et pulchri causa esse nequeunt II, 473, 32; quaritur utrum iis assimilanda, an posteriora sint bonum, honestum et optimum II, 634, 27 ss.; eorum concordia causa est universarum rerum salutis III, 635, 33; illius vero causa æquilibrium ipsorum III, 635, 34 s.; in omnibus methodis quibus sunt, scientia obtinet II, 248, 3; non nisi post res confusas nobis innescunt II, 248, 16; iis notis unamquamque rem necesse arbitramur II, 248, 5 s.

Elementa corporalia (σωματικά); tria sunt, nempe id quod subsidit, id quod circulo fertur et intermedium II, 380, 27 ss.; igitur et tres sunt eorum loci II, 380, 28 ss.

Elementa (mathematica); descriptionibus priora, 22, 2.

Elementa naturalia; eorum latio probat locum exstare et facultatem quandam habere II, 285, 12.

Elementum primum; eo totus mundus circa circumvolutiones plenus est III, 553, 37 s.; neque nos solum eum hoc plenum esse censemus, sed ita fert, ut videtur, etiam prisca quædam prioris ævi hominum opinio III, 553, 38 ss.; ab igne et aere diversus est III, 554, 54 s.; partim purius, partim minus sincerum est III, 555, 1 s.; idque præsertim pars quæ aeri et mundo terram circumdanti proxima est III, 555, 3 s.; circulo fertur æque ac corpora ei indita III, 555, 4 s.; ingentium et interitui non obnoxium est II, 410, 33 s.; ei contiguus est ignis III, 555, 35; III, 556, 28 s., v. *Æther* et *Circulo quod movetur corpus*.

Elementa quæ sursum et deorsum feruntur; si exstet generatio, his solum et rebus ex iis conflatis competit II, 410, 37.

Elementa quattuor; unicuique eorum differentiam tribuere possunt qui levitatis et gravitatis causas magnitudini et parvitati tribuunt II, 426, 39; cur quattuor sint III, 609, 40 s.

Elementa quinque; quomodo disposita sint III, 629, 43 ss.

Elementum quintum; de eo v. fr. 39, b.

Elementum unicum qui esse statuunt; eorum placita

exponuntur et refutantur II, 417, 33 ss.; II, 458, 25 ss.; quomodo omnia fieri censeant III, 673, 50 ss.; id tanquam materiam idque corpoream et magnitudine præditam considerant II, 479, 29 s.; de incorporeis loqui omiserunt, etiamsi de omnium rerum natura verba faciant II, 479, 31 ss.; generationis causas exponere conati motus causam tollunt II, 479, 33 ss.; causam formalem neglexerunt II, 479, 35 s.; unumquodque simplex corpus potius appellant quam terram, idque perperam II, 479, 37 ss.; duo principia agnoscunt, densum et rarum, aut calidum et frigidum II, 456, 16 ss.; modo maxime rationi consentaneo agunt ubi igni hanc dignitatem tribuunt, idque quare II, 417, 43 ss., cf. II, 479, 45; exponitur communis eorum error II, 418, 53 ss.; reliqua affectibus generant II, 474, 42; rarum et densum affectuum principia habent II, 474, 58; id elementum tanquam causam materialem considerant II, 478, 48 s.

Elementum unicum qui esse statuunt, exceptis iis qui igni hanc dignitatem tribuunt; se ipsi latent dum aliquid elemento prius esse censent II, 417, 40 ss.; quomodo definiant compositionem et dissolutionem II, 417, 41 ss.; densatione et rarefactione reliqua construunt II, 417, 39, 47; id est tenuitate et crassitie II, 417, 48; id est magnitudine et parvitate II, 417, 50 s.; II, 418, 2; unde efficitur omnia ad aliquid dici II, 418, 3 ss.

Elementorum causæ; quattuor determinatæ III, 609, 39 s.; ex earum conjugationibus evenit ut quattuor quoque elementa essent III, 609, 40 s.; duo passivæ, siccitas et humiditas, duo activæ, frigus et calor III, 609, 41 ss.

Elementis (de); hoc nomine citari videtur de *Generatione et Corruptione* I. II (t. II, p. 454, 455) III, 460, 20; (t. II, p. 456, 46 ss.) III, 483, 4; ceterum cf. fr. p. 156 s.

Eleos; v. *Ulula*.

Elephantista; falce regit elephantem III, 174, 50 s.; eo insidente mites sunt omnes elephantem, postquam vero descendit, non omnes III, 174, 52 s.; quomodo ferociores compescat elephantem III, 170, 54 s.; ei nasum porrigit elephas III, 17, 46.

Elephas; quadrupes vivipara est III, 35, 13 s.; animal pedestre sanguine præditum est, ideoque longiorem habet vitam III, 529, 13 s.; sanguine præditum et pedestre animal est III, 248, 14 ss.; igitur necessario pulmonem habet et respirat III, 248, 15, 44 s.; palustre animal est III, 248, 13 s.; igitur aqua eodem modo uti debet ac terra III, 248, 19 s., 45 s.; atque ex aqua alimentum petit III, 248, 14 s., propter molem celeriter ex aqua in terram transire nequit III, 248, 16 ss., 46 ss.; igitur ubi per aquam iter facit, proboscide ex ea emersa incedit III, 248, 25 s.; ejusque proboscis mollis longaque et flexilis est III, 248, 28 ss., 45 ss.; ejus nasi extremitas cartilaginea est III, 17, 48; igitur incurvatur, non vero flectitur hæc pars III, 17, 48; qualis ejus sit nasus (proboscis) et quomodo eo utatur III, 10, 26 ss.; III, 17, 43 ss.; ei nasus eadem officia præstat quæ lingua insectis et testacels quibus proboscidi similis est III, 251, 42 ss.; ea alimentum siccum et humidum ori admovet III, 248, 10 ss.; ea arbores evellit, idque quomodo III, 248, 12; apud eos nasus manuum munere fungitur III, 297, 37 s.; proboscide etiam ad injurias propellendas utitur III, 251, 44, v. *Proboscis*; pedes nec bisulcos, nec solidungulos habet III, 248, 39 s.; igitur multifidus est III, 248, 38 s.; III, 292, 11; omnium animalium maxime et nihilo minus multifidus est III, 404, 14 s.; quia maxi-

mus est etiam uniparus est III, 403, 40 ss.; post eum maximum est camelus III, 404, 15 s.; ejus pedes anteriores soli ponderi sustentando inserviunt, idque quare III, 248, 40 ss.; igitur eorum loco proboscide utitur III, 248, 25 ss., 47 ss.; sinistra æque libera habet ac homo III, 17, 39 s.; quinque digitos habet III, 17, 42; ejus digiti non exquialle structi sunt III, 17, 40 s.; digitos indivisos et parum distinctos habet III, 46, 40 ss.; unicum animal pedibus digitisque præditum est quod ungulibus careat III, 46, 38 ss.; anteriora crura multa majora habet III, 17, 41 s.; in posterioribus cruribus parvos malleolos habet III, 17, 42 s.; olim perperam censebant eos genibus carere III, 310, 39 s.; quod si verum esset, eodem modo progredierentur quo infantes repentes III, 310, 38 ss.; vel quod ii qui in palæstris genibus innisi per pulverem progrediuntur III, 310, 43 ss.; quomodo et quatenus crura flectit III, 18, 13 s., 17 s.; crura rigida non habet, ut nonnulli putant III, 18, 13; crura anteriora in concavum, posteriora vero in convexum flectit III, 314, 44 s., cf. 41 s.; igitur eodem modo quo homo membra flectit III, 314, 44 ss.; qua positura dormiat III, 18, 15 ss.; quælia habeat intestina III, 32, 42 s.; quattuor ventriculos habere videtur, etiamsi omnino separato cibi receptaculo careat, idque quare III, 32, 43 ss.; quomodo se habeant ejus jecur et splen, et in universum viscera III, 32, 45 s.; ejus jecur felle caret III, 30, 32 s.; ubi inciditur ejus corporis pars felli apud animalia eo prædita respondens, effluit humor felleus III, 30, 33 ss.; quales dentes habeat, cum mas tum femina III, 23, 29 ss.; cibum lævigat in modum farinæ crassioris III, 23, 30 s.; simulac natus est, dentes habet, sed grandes nondum conspicuos III, 23, 34 ss.; qualem linguam habeat III, 23, 37 s.; ejus cutis mollis et flexilis non est III, 320, 25 ss.; crassiorem cutem habet quam sus, sed pilorum crassitie ab eo superatur III, 420, 32 ss.; omnium quadrupedum minime hirsutus est III, 19, 34; quantum edat III, 155, 17 ss.; quantum bibat III, 155, 20 ss.; unicum pullum parit III, 292, 10; igitur duas tantum mammas habet, easque sub axillis, idque quare III, 18, 5 s.; III, 292, 8 ss., 17 ss.; quot et quantas et ubinam sitas habeat papillas mammarum, idque cum mas tum femina III, 21, 5 ss.; quando coire incipiunt tam mas quam femina III, 87, 12 ss.; III, 130, 8; vere coeunt III, 87, 15; coitus tempore feroces evadunt III, 121, 20 s.; ideo, ut ferunt, Indi eos ad feminas non admittunt III, 121, 21 ss.; feroces facti Indorum domos evertunt III, 121, 23 s.; pabulo largiori mitigantur III, 121, 21; quomodo eorum ferociam reprimant Indi adductis aliis elephantibus III, 121, 27 s.; tertio quovis anno coitum repetunt III, 87, 15 s.; quam semel impleverint feminam, non amplius attingunt III, 87, 16 s.; III, 205, 17; quibusnam in locis creant III, 78, 18 ss.; quonam habitu coeant III, 78, 20 ss.; difficulter deprehenduntur coeuntes III, 130, 12; duos annos uterum gerunt III, 87, 17; III, 130, 9 ss.; idque propter ingentem corporis molem III, 413, 26 s.; dicuntur biennio ventrem ferre IV, 107, 19; secundum alios menses duodeviginti IV, 107, 20; quonam habitu pariant III, 130, 12 s.; eorum partus dolore stipatur III, 130, 13; IV, 107, 20; unicum foetum pariunt III, 87, 18; eorum pullus editus bimestrem vel trimestrem vitulum magnitudine æquat III, 87, 18 s.; III, 407, 9 s.; eorum pullus ore, non proboscide sugit III, 130, 14 s.; eorum pullus, simulac natus est, videt ac ambulat III, 130, 15 s.; quot annos vivat III, 155, 25 s.; III, 205, 18 s.; omnium animalium de quibus fide dignum aliquid resciscere licet,

diutissime vivit III, 413, 12 ss.; tot fere annos vivit femina quot mas III, 205, 19 s.; cito mansuefit III, 4, 6, 34 s.; omnium ferarum mansuetissima ac maxima cicur est III, 205, 13 s.; multa docetur et intelligit III, 205, 14 s.; regem adorare discit elephas III, 205, 15; sensu et intelligentia eminet III, 205, 16 s.; creberrime inebriantur fr. 65, a; alsiosus est III, 205, 21; sexagesimo anno viget III, 205, 50; fluviale animal non est, sed fluvios accolit III, 205, 22; III, 78, 19; quatenus per aquam ingrediatur III, 205, 22 ss.; per naves flat et respirat III, 205, 24 s.; vix natare potest, idque quare III, 205, 25 s.; flatibus laborant III, 168, 3; præterea nullis aliis morbis laborare dicuntur III, 166, 23 ss.; nec urinam nec ventris excrementa reddere valent III, 168, 4 s.; invalidi sunt, si subinde terram edant III, 168, 5 s.; si vero frequenter, nullo afficiuntur nocimento III, 168, 6 s.; etiam lapides devorant interdum III, 168, 7; alvi etiam fluxu laborant III, 168, 7 s.; quomodo curentur alvi fluxu laborantes III, 168, 8 ss.; quomodo somni defectu fatigati III, 168, 11 s.; quomodo humerorum dolore laborantes III, 168, 13 s.; oleum alii bibunt, alii non III, 168, 14 s.; quomodo ferramentum e corpore ejiciant III, 168, 15 ss.; acriter inter se pugnant et se invicem dentibus feriunt III, 174, 35 ss.; victi in duram rediguntur servitutem nec victoris vocem tolerant III, 174, 37 ss.; mirum in modum fortitudine inter se differunt III, 174, 39 s.; Indi tam maribus quam feminis ad prælia utuntur III, 174, 40 s.; minores sunt feminæ ac longe minus animosæ III, 170, 42 s.; quomodo muros prosternant III, 174, 43 s.; quomodo palmas prosternat atque humum extendat III, 174, 44 ss.; quomodo eos venentur atque domant III, 174, 46 ss.; venantur et adultos et vitulos III, 175, 1 s.; eos falce regit elephantista III, 174, 50 s.; insidente rectore mites sunt, ubi descenderit vero non omnes III, 174, 52 s.; ferociorum crura anteriora compedibus ligant, idque quare III, 174, 54 s.; iis magnitudo corporis sufficit ad injurias evitandas III, 254, 21; duplicem vocem emittunt, eamque qualem et quomodo III, 73, 35 ss.; utrasque ultimas terræ regiones incolunt II, 410, 6; unde opinionem suam confirmare conantur qui Indiam cum regione columnis Herculeis vicina conjungunt II, 410, 5 ss.

Elephas femina; pudendum feroribus suppositum habet III, 21, 45 s., cf. 13 s., 37; nihilominus retro mingit III, 21, 45 ss.; ejus pudendum satis late admodum hiat III, 21, 40; quomodo coitu perfungatur III, 21, 38 ss.

Elephas mas; ubinam situm et quantum sit ejus pudendum III, 21, 33 s., cf. 23 ss.; ubinam vero testes III, 21, 34 s.; testes intus sitos ventriculo applicitos habet III, 35, 12 ss.; idque quare III, 326, 24 ss.; coitu cito perfungitur III, 21, 36; falsa de ejus semine narrat Ctesias III, 55, 23 ss.; perperam contendit Ctesias, ejus semen, si exsiccetur, succini duritiem æquare III, 330, 36 ss.

Eleus; ejus filii Alexis et Epeus fr. 312, b.

Eleusinia Ceres; ejus templum IV, 99, 40.

Eleusini ludii; primum a Cerere instituti sunt fr. 311, b Δευθεῖος Jovis cognomen III, 641, 47.

Eligenda vel fugienda (αἰρετά ἢ φευγτά); ea spectant sententiæ, 371, 26; 373, 26; item enthyemata, 371, 27.

Eligibile per se (ἐν αὐτῷ αἰρετόν); ad eandem seriem pertinet ac substantia II, 605, 19.

Elimeæ; ejus regi filiam natu majorem despondit Archelaus, idque quare, 581, 39.

Elios; v. *Gltis*.

Elis; ibi nulli gignuntur muli fr. 186, a; ibi filia alicujus mulieris cum Æthiope mœchata Æthiopes peperit III, 330, 10 ss., cf. III, 141, 38 s.; quænam ibi Dionysiis accidant IV, 97, 37 ss.; ea capta Hercules statuas Phenei dedicavit orichalcos appellatos IV, 84, 9 s.; eam cepit secundum oraculum duce femina cujus patrem Augiam necaverat IV, 84, 10 ss.; quomodo ibi constituti fuerint senatores, 572, 39; in ea sepulti sunt Polyxenus et Thalpius fr. 315, a.

Elis cava; eam habitabant Caucones fr. 257, b.

Ἐλῖος: v. *Fatuus*.

Ἐλῖς: v. *Anfractus*.

Elixabile (ἐλψτόν); non omne corpus est III, 613, 1; quænam sint III, 613, 16 ss.

Elixare; cur alia oporteat, alia vero assare IV, 214, 42 ss.

Elixari (ἐλψεσθαι); quænam dicamus III, 613, 6 ss.; de auro quoque et de ligno dicitur, *ibid.*; quænam elixentur III, 613, 5 s.

Elixatio (ἐλψσις); species concoctionis III, 611, 15; inde finit quod in humore continetur concoctio est ab humido calore facta III, 612, 41 ss.; de elixis solum proprie dicitur III, 612, 42 s.; fit ab igne qui in humore est III, 612, 45; ei simile quoddam fit in liquidis III, 613, 9 ss.; ei opposita inquinatio III, 613, 24 ss.; III, 614, 8 ss.; minus negotii facit quam assatio III, 612, 45 ss.; arte et natura fit III, 612, 51 s.; quinam ejus finis sit III, 613, 13 ss.

Elixatio imperfecta (μῶλυσσις); incoctionis species III, 611, 16; quando fiat III, 610, 20.

Elixum: alio delinitur IV, 181, 49; asso aridius, idque quare III, 612, 50 s.; omne humidius et mollius IV, 215, 1 ss.; eo durius fit inquinatum III 613, 34 s.

Ἐλίσκη: v. *Inchoata*.

Elocutio; quænam ejus partes, 472, 32; ejus pertractatio necessaria est, etiamsi levis sit, 385, 12, 34, 37; aliquatenus in omni arte necessaria est, sed non eatenus quatenus in rhetorica, 385, 43; multum ei confert ut oratio bene morata videatur, 385, 13; ejus ars idem efficit quod histrionica, 385, 47; magis arte continetur quam quæ actionem spectant, 386, 1; eam primi pertractarunt poætæ, 386, 6; sero progressus fecit, 385, 33; de ea pauca præcipere conatus est Thrasymachus in *Miserationibus* alique, 385, 49, v. *Interpretatio*; eam claram reddunt nomina et verba propria, 386, 32; 475, 2; graviolem vero nominum permutatio, 386, 35; 475, 1; eodem modo erga eam affecti sumus quo erga peregrinos et cives, 386, 35; frigida fit vel adhibitibus nominibus compositis, 388, 40; vel glossematibus, 388, 50; vel epithetis longis, intempestivis aut crebris, 389, 3; vel metaphoris indecoris, 389, 36; fit obscura, nisi initio posueris id quod multis interpositis postea dicendum est, 391, 36; amplificatur, ubi pro nomine ponitur definitio, 391, 41; ubi metaphoris et epithetis illustratur, 391, 46; item si ex uno plura fiant, 391, 51; item si singula seorsum proferantur, 392, 1; item conjunctionum usu, 392, 3; item si commemorare quæ rei non insunt, 392, 6; contrahitur si nomen definitionis loco ponatur, 391, 43; item ubi singula conjunctim proferuntur, 392, 2; item si a conjunctionibus abstinere, 392, 4; quomodo se habere debeat, ut decus servet, 392, 15; quomodo ut rebus conveniens sit, 392, 17; quomodo ut animi motum exprimat, 392, 22; quomodo ut morata sit, 392, 32; maxime ad persuadendum valet quæ rebus conveniens est, 392, 25; non eadem idonea quæ scribatur et contentione apta, 400, 18; nec concionalis et judicialis, 400, 19; ineptum est determinare eam gratam et ma-

gnificam esse debere ac quare, 401, 23; grata erit, si definitioni bonæ elocutionis respondeat, 401, 25, cf. 386, 28; item si rite misceantur usitata verba et peregrina, numerus et persuasio cum decore, 401, 31; dilucida erit, si nec concisa sit, nec nugatoria, 401, 29; magnifica esse debet in laudatione, 447, 44; recte se habere debet in epica poesi, 477, 12; ea omnes superavit Homerus, 477, 16; ei præcipue operam dare oportet in locis inertibus, 478, 38; nimis splendida obscurat sententiam et mores, 478, 40; ejus affectiones condonantur poetis, 479, 3; vel connexa et conjunctione una, vel ambitu comprehensa, 394, 8; qua ratione fiat urbana et accepta, 396, 16; 398, 28; eorum quæ hanc spectant species est contemplatio figurarum elocutionis, 472, 21.

Elocutio ambitu comprehensa (κατεστραµµένη); est quæ periodis constat, 394, 20; ei similes veterum poetarum antistrophi, 394, 10; jucunda est, et quare, 394, 22; facile addiscitur et quare, 394, 23, 26.

Elocutio concionalis (δημηγορικὴ); adumbrationi similis est, 401, 11; in ea exquisita supervacanea et deteriora videntur, 401, 12.

Elocutio connexa (εἰρημένη); quænam, 394, 14; prisca est, 394, 11; ea olim omnes, nunc pauci utuntur, 394, 13; injucunda est et quare, 394, 16.

Elocutio contentione apta (ἀγωνιστικὴ); ad actionem aptissima est, 400, 24; duplex est, dum vel ad animam movendam, vel ad mores pertinet, 400, 25; in ea adhibenda sunt conjunctionum omissio et frequens ejusdem rei repetitio, 400, 36.

Elocutio demonstrativa (ἐπιδεικτικὴ); omnium specierum maxime idonea est quæ scribatur, 401, 21; ejus officium est, ut legatur, 401, 22.

Elocutio judicialis (δικανικὴ); accuratior est quam concionalis, 401, 14; minime artis præsidii valet, idque quare, 401, 15; post demonstrativam maxime idonea est quæ scribatur, 401, 22.

Elocutio membris constans; quænam, 394, 36; est vel distincta, vel opposita, 395, 4; opposita duobus modis fit, 394, 7, cf. *Contentio*.

Elocutio oratoria (ῥητορικὴ); clara esse debet, 386, 28; 387, 14, 26; 401, 27, cf. 475, 1; nec humilis nec magis elata quam convenit, 386, 29; 401, 28; peregrina reddenda est, et quare, 386, 37; 387, 13, 26; 389, 8; in ea latere debet artificium, 386, 46; 387, 14, cf. 475, 29.

Elocutio poetica; antiquissima fuit et quare, 396, 12; ea qui utuntur, maxime laudantur a vulgo, 386, 13; ea usus est Gorgias, 386, 12; differt ab elocutione oratoria, 386, 14, 31; humilis non est, 386, 31; perspicua, nec exilis esse debet, 475, 1; quomodo uti debeat nominibus cum propriis tum peregrinis, 475, 2 ss.; cavendum ne in eam incidat, adhibendis metaphoris et epithetis, 301, 47.

Elocutio scribendo idonea (γραφικὴ); exquisitissima est, 400, 23; in ea rejiciuntur conjunctionum omissio et frequens ejusdem verbi repetitio, 400, 36.

Elocutio (usitata); ea utitur poeta ad enuntianda quæ imitatur, 478, 48.

Elocutionis figura; v. *Figuræ elocutionis*.

Elops (Ἐλοψ); quot et quales et ubinam sitas habeat branchias III, 28, 37; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.

Eloquentia concionalis; v. *Concionalis eloquentia*.

Eloquentia demonstrativa (τὰ ἐπιδεικτικά); in ea semper aliæ laudes aliis superaddendæ sunt, 408, 5.

Eloquentia judicialis; v. *Judicialis eloquentia*.

Elphenor, ex Eubœa, princeps Abantum; ejus epitaphium fr. 315, a.

Elysium campus; qualem in eo Homerus (Od. 8, 567) Favonium esse narret IV, 249, 14.

Emaciata (ἀετρωμένα); in iis tota corporis moles venulis plena videtur III, 43, 44 s.; si nervorum natura uno tenore continuaretur, in iis hæc continuitas conspicua foret III, 43, 49 ss.; in iis nihil nisi venæ restant III, 262, 1; igitur foliis ficulnis aut vitigineis exsiccatissimæ similia sunt III, 262, 2 ss.

Emacratio (ἰσχυρία); motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 37, cf. 26 ss., 34.

Emathiorum regio Macedoniæ; ibi sues solidipedes esse dicuntur IV, 85, 19 s.

Embryones (ἐμβρυαί); nasci dicuntur quia agnati sunt II, 517, 13, v. *Fœtus*.

Emens; ei non sufficit, si vendens dicat se plura dare non posse II, 233, 16.

Ementes et vendentes; æqualitatem et rem respiciunt II, 232, 6.

Eminus (πρόρωθεν); minus audimus graviores vocem, idque quare IV, 307, 31 s.

Emissarii (ὄρακονοταί); regis Persarum III, 637, 28.

Empedocles; Agrigentinus II, 383, 24 s.; Aristotelis testimonium de ejus patre Melone fr. 24, b; eo ætate anterior, operibus vero posterior Anaxagoras II, 472, 49 s.; pertinet ad sapientes recentiores II, 634, 47; naturæ scrutatoribus (τοῖς περὶ φύσιν) accensetur II, 497, 4; III, 639, 40; ejus placita Anaxagoræ placitis contraria esse videntur II, 432, 27 ss.; rhetoricæ inventor fr. 42, b; de ejus moribus fr. 42, b; melancholia laborabat IV, 268, 33; nihil cum Homero commune habet, nisi metrum, 457, 36; Homericus vocatur fr. 25, b; ejus carmina igni tradita sunt ab ejus sorore fr. 25, h; naturæ scrutator potius quam poeta dicendus est, 457, 37; ejus carmina interdum recitant dormientes, vel ebrii, vel furentes II, 79, 17, 46; ambiguis locutionibus usus est, 391, 9; balbutit loquens II, 474, 10; poetico more ubi nihil dicere habet, aliquid dicere videri vult, 391, 9, cf. III, 579, 42 ss.; eum interpretatur Aristoteles II, 342, 28; divisione solvit reprehensio quam adversus ejus dicta tulerant, 481, 1 s.

Empedocles (ejus placita); parum attingit formam ac notionem II, 263, 15; aliquatenus causam formalem attingit II, 485, 42 s.; aliquatenus causam finalem attingit II, 478, 35, cf. II, 474, 4 ss.; III, 222, 46 ss.; deum omnium causam esse dixit III, 639, 40 s.; naturam nihil nisi vocem ab hominibus inventam esse putat II, 517, 33, v. *Pullulatio*; alterationem sustulit II, 480, 21; materiem communem non agnovit II, 480, 25; contraria a se invicem affici negat II, 480, 24; ortui et interitui et motui fere solis operam dedit II, 480, 53 s.; generationem æternis inesse non dicebat, idque quare III, 673, 34 s.; pullulationem exstare negabat, mixtionem solummodo agnoscens II, 433, 8 s.; II, 517, 31 s.; similis cum simili affinitate naturam constituit II, 219, 2; ex ejus sententia quare canis semper in eadem regula consistat II, 219, 2; II, 175, 1 ss.; simile simili cognosci putat II, 496, 12 ss.; simile simile petere putat II, 91, 36; vacuum esse negavit II, 425, 32 s.; ejus de vacuo sententia III, 675, 32; item de motu III, 675, 33; nihil de gravi et levi determinavit II, 425, 33 s.; materiem multiplicem esse statuit II, 432, 12 s.; igitur necessario ortum et interitum ab alteratione distinguit *ibid.*, cf. II, 433, 4; ejus miscela materies est II, 601, 2, 5; mundum vicissim fieri et interire putat II, 383, 22 ss.; alia genita, alia æterna esse affirmabat III, 673, 24 s.; idque quænam III, 673, 29 s.; unum et multa esse dicit II, 252, 24; e miscela reliqua excernit, idque per circuitus II, 252 62 s.;

ejus contrarietates elementa sic dicta sunt, ideoque infinita II, 252, 29; II, 255, 28; omne in omni mixtum esse dicit II, 252, 43; res diversas videri atque appellari affirmat ab eo quod in ejus mixtione prævalet II, 252, 45; ejus placitum Anaxagoræ opinioni præferendum esse videtur II, 253, 50; II, 255, 28; ei amor et discordia causæ efficiētes sunt atque eorum ope mundum construxit III, 220, 24 ss.; amorem unum vel unius causam esse censet II, 497, 5 s.; II, 575, 51; ens et unum amori assimilat II, 489, 46 s., cf. II, 497, 5 ss.; actum prius fuisse censet, utpote amorem et discordiam II, 604, 39; quomodo mundum construat, vicissim agente et quiescente amore II, 414, 19 ss.; amorem elementum esse censet II, 631, 48; igitur primum generans optimum esse censet II, 631, 46 s.; quomodo generet ætate amoris III, 331, 9 s., 15; fere eadem quæ ille dixisse videntur qui semen ab omni parte secedere censent III, 331, 13 ss.; secundum eum amoris ætate multa capita sine cervice in terra progeminantur, dein coaluerunt III, 331, 9 s., cf. 15; III, 413, 49 s.; III, 468, 48 s.; ejus opinio de bovigenis humana facie præditis II, 270, 35; ejus οἰλοῦνται; necessario semen erat II, 271, 36; ejus placita de discordia et amore expenduntur II, 495, 53 ss.; etsi maxime sibi ipse consentire videtur placitorum suorum nullam causam attulit II, 495, 51 s.; postquam omnia, excepta discordia, in unum coegit, ex hoc uno rursus omnia gignit II, 433, 40 s., cf. 54; non constat, an secundum eum magis principium et magis elementare sit unum, an ignis, aer, aqua et terra II, 431, 1 ss.; putare videtur quæ de origine rerum enarrat, principium esse et a natura et a necessitate pendere II, 344, 5 ss.; aliquatenus melius quam Anaxagoras de origine rerum sentire videtur, idque quare II, 344, 19 s.; ejus opinio de origine rerum refutatur II, 344, 22 ss.; universum censet esse infinitum II, 406, 25; secundum eum discordia disjunxit elementa II, 406, 11; sæpe apud eum discernit amor, concernit vero discordia, idque quare II, 474, 31 s.; quænam causa eum permoverit ut amorem et discordiam introduceret II, 474, 4 ss.; aliquatenus bonum et malum tanquam principia consideravit, idque primus II, 474, 12 ss., cf. II, 479, 12; causis plus quam Anaxagoras utitur, attamen non sufficienter II, 474, 28 s.; nec ita assequitur eventum de quo omnes consentiunt II, 474, 30; primus causam moventem in duas oppositas diremit II, 474, 36 ss., cf. II, 477, 1, 5; II, 480, 19 ss.; differentias tunc tantummodo ab elementis separari potuisse putabat, dum adhuc certabant amor et discordia II, 433, 51 s.; ut sibi consentiret, æque ac Leucippus asserere debuisset solida esse, indivisibilia II, 448, 46 s.; quid de alteratione senserit non constat II, 449, 4 s.; ortum et interitum usque ad elementa provehit II, 449, 8 s.; quomodo secundum eum fiat ac intereat elementorum accumulata moles non constat II, 449, 10 s., cf. 4 s.; neque de ea dicere potuisset quia non agnoscit ignis nec reliquorum similium elementum II, 449, 11 ss.; mixta dura fieri putat, etiam si duas res quæ miscentur molles sint, si alterius solida alterius cavis adaptantur III, 368, 16 s.; hinc etiam ex æris cum stanno mixtione prodire rem utrisque duriorē III, 368, 18; eodem modo intelligit vini cum aqua mixtionem III, 368, 21; ejus de motu et quiete et de origine rerum sententia II, 342, 19, cf. II, 344, 6 ss., 20 s., 31 s.; II, 363, 52 s.; ejus placita de motu expenduntur II, 461, 1 ss.; lationem primum motum habere videtur II, 363, 51 ss.; ejus placitum de elementis, 180, 39; II, 416, 1 ss.; II, 472, 45 ss.; II, 478, 46;

contrario modo atque Anaxagoras de elementis sensit II, 415, 51; sex elementa esse statuit, quattuor corporalia et duo moventia II, 432, 18 s., cf. 29 s.; elementa in se invicem transire non posse putabat II, 433, 38 s., cf. 26 s.; II, 454, 32; II, 460, 6 s.; igitur sibi consentit dum ortum et interitum coitione et dissolutione elementorum fieri arbitratur II, 433, 6, 9 s.; probatur alteratio fieri non posse si vera sint ejus placita II, 433, 13 ss.; et sibi ipse et rebus apparentibus contraria dicere videtur II, 433, 38 s.; elementa excretionem in se invicem transire putabat II, 420, 10, 15; refutatur hæc opinio II, 420, 12 ss.; putare videtur elementorum dissolutionem sisti in corpus divisibile quidem, sed quod nunquam dividetur II, 419, 27; primus quattuor elementorum mentionem fecit II, 474, 40, cf. II, 480, 14 s.; ignem et aquam et aerem et terram elementa esse dicit II, 453, 44; II, 456, 26 s.; II, 493, 12; ignem, aerem, aquam et terram materiem esse dixit II, 485, 47; quattuor elementis tanquam duobus utitur, idque quomodo II, 456, 27; II, 474, 41 ss.; elementa non tanquam genera considerat II, 493, 14; omnia præter elementa interitui obnoxia esse putat II, 496, 29 s.; recte censet elementa nihil magis effici, si infinita sumantur ac si finita numero II, 416, 27 ss.; censebat ex elementis inordinate motis fieri posse res naturales, ut carnes et ossa II, 413, 44 s.; secundum eum omnia mortalia ex omnibus elementis constant III, 442, 25 s.; æqualia dicit omnia elementa II, 460, 10; atamen vix intelligitur, quomodo cum ejus placitis conciliari possit elementorum comparabilitas II, 460, 8 s.; ignem igne, terram terra accrescere censet II, 460, 28 s.; igitur secundum eum accretio nonnisi appositione fit II, 460, 27 s.; generationi causam probabilem assignare non potuit, quum eam a fortuna, a casu et a mixtione pendere censet II, 460, 31 ss.; interdum fortuna utitur II, 266, 23; aerem non semper in supremum locum secerui putat, sed interdum ut fors tulerit II, 266, 23; plerasque animalium partes fortuito factas esse putat II, 266, 27; nihil de natura nec de bono dixit II, 460, 47 s.; elementa deo et natura priora esse censet II, 460, 50; immo ipsa diis assimilata II, 461, 1; ætherem longas sub terram radices egisse asserit II, 461, 20 ss.; mundum nunc quum discordia prævalet, eodem modo se habere censet ac antea quum concordia prævaleret II, 461, 23 s.; animam ex elementis construit aut unum eorum esse censet II, 461, 27 ss.; aerem aqua calidiora esse censet III, 546, 28 s.; si quis eandem ac ille de elementis sententiam habeat, non ideo inter ambos exstat concordia proprie sic dicta II, 180, 42 ss.; partim iisdem objectionibus patet ac qui unicum elementum esse statuunt, partim aliis II, 480, 14; perperam cæli incolumitatem conversionis celeritati tribuit II, 389, 49; quidnam de sole dixerit II, 433, 23, 44; quidnam de imbre II, 433, 24; quidnam de terra II, 433, 44 s.; Xenophanem increpavit propter ejus opinionem de causa quietis terræ II, 404, 37; ejus opinio de causa immobilitatis terræ II, 405, 50 ss.; II, 413, 18; refutatur hæc opinio II, 406, 1 s.; II, 413, 18 ss.; quomodo lapides et saxa et aquas calidas fieri referat IV, 238, 21 s.; fulmen quid esse dixerit III, 597, 16 s.; tonitruum ejus stridorem et sonitum esse censet III, 597, 20 s.; ejus opinio refutatur III, 597, 23 s., 29 s.; mare terræ sudorem esse affirmat III, 574, 21 ss.; III, 579, 43 s.; sic locutus pro poeta fortasse satis dixit III, 579, 45 ss.

Empedocles; (ejus de plantis et animalibus placita); ejus de plantis sententia IV, 17, 41 ss., 47 s.; recte ce-

cinit arbores ex ovo procreatas esse III, 343, 18 s., perperam plantas sursum et deorsum crescere putat quia terra deorsum, ignis vero sursum fertur III, 449, 18 s.; (Abrucalis) dicit arbores altas pullos non generare, idque quare IV, 21, 29 ss.; dicit plantas generationem habere, mundo tamen diminuto et non perfecto IV, 22, 22 ss.; quærit num inveniatur sexus semineus et masculinus in plantis, sive species commixta ex his duobus sexibus IV, 20, 35 ss.; plantas intellectum et intelligentiam habere dicebat IV, 18, 18 s.; aquatilia calidissima esse et plurimum ignem habere censet III, 546, 24 ss.; refutatur hæc ejus opinio III, 546, 29 ss., cf. III, 547, 17 ss.; quatenus tamen hæc ejus opinio vera sit III, 546, 38 ss.; os non unum vel plura elementa esse dixit, sed rationem mixtionis eorum III, 222, 49 ss.; igitur interdum in causam finalem incidit, rei veritate adductus III, 222, 46 ss.; ossis naturam incusat, quandoquidem si omnia eandem rationem haberent, discrimine carere debuissent equi, leonis et hominis ossa III, 670, 19 ss.; quam proportionem, eo teste ex aqua, terra et igne composita sint ossa III, 441, 40 ss.; os ratione constare dicit II, 485, 42; nihilominus idem nec de carne, nec de alia ulla re dixit II, 485, 44; unamquamque partem corporis proportionem quadam constare affirmat III, 439, 20 s.; rogandus igitur est an anima elementorum proportio an aliud quid III, 489, 21 s.; item an amor cujuslibet mixtionis causa sit an ejus quæ proportionem fit III, 439, 22 s.; item utrum ipse proportio sit, an aliud quid III, 439, 23 s.; unguem e nervorum coagulatione fieri censet III, 668, 11 s.; ejus de spinæ dorsalis origine opinio III, 219, 54 s.; porperam in animalibus multa ita se habere dixit quia ita in generatione facta sunt III, 219, 52 ss.; ignorabat generationem pendere a vi semini insita III, 220, 2 s.; item faciens primum esse et ratione et tempore III, 220, 3 s.; viros mulieribus calidiores esse censet III, 232, 3; III, 331, 52 s.; ejus opinio de mulorum sterilitate refutatur III, 368, 13 ss.; nec rite, nec plenius ut Democritus de hoc argumento verba fecit III, 368, 4 ss.; ejus argumenta æque valuisse de omnibus aliis quæ e diversæ speciei animalium coitu procreantur III, 368, 6 ss.; membra foetus qui nondum constitit distracta esse censet atque partim in mare, partim in femina inveniri III, 393, 26 ss., 42; cur secundum eum coitum appetant et mares et feminae III, 393, 28 s.; ejus opinio de liberorum cum parentibus similitudine III, 330, 50 ss.; III, 331, 3 s.; si hæc similitudo pendeat ab eo quod ab unaquaque parte aliquid secedat, probabiliter deseruit, sin vero minus, non III, 330, 47 ss.; ejus de origine sexus sententia III, 331, 50 ss.; III, 392, 33 ss.; III, 394, 20 s.; refutatur ejus de hac re opinio III, 392, 44 ss.; negligentius de sexus discrimine locutus est III, 392, 45 s.; eo melius de hoc discrimine locutus videtur Democritus III, 393, 4 s., 45 ss.; quatenus satis probabilis videatur illius opinio III, 394, 47 ss.; ratione qua de hac re exponit in impossibilia incidit III, 400, 36 ss.; iisdem argumentis quibus illius de hac re opinio, refutari quoque debet Anaxagoræ III, 394, 14 ss.; decimo octavi mensis die lac albescere contendit III, 412, 32; perperam lac cum pure comparavit III, 412, 30 ss.; oculos cæcios ignis esse censet III, 416, 23 s.; IV, 192, 31 ss.; nigros vero plus aquæ quam ignis continere III, 416, 25; IV, 192, 31 s.; hinc cæcios interdum propter aquæ defectum non acute cornere III, 416, 26 s.; nigros vero noctu propter ignis defectum III, 416, 27 s.; de respiratione tantum dicit qua ratione fiat III, 665, 1 ss.; ejus de respira-

tione opinio exponitur ac refutatur III, 541, 1 ss.; se-nectutem appellat vitæ occasum, 474, 20; actionem et passionem meatuum ope fieri putat II, 447, 42 s., 50; II, 448, 41; sensus, ut auditum et visum meatuum ope fieri censebat II, 447, 44 s.; aeris et aquæ et pel-lucidiorum ope nos videre arbitrabatur II, 447, 45 ss.; pellucida meatus propter parvitatem invisibiles sed frequentes et ordine dispositos habere putabat II, 447, 47 s.; ea miscere censebat quorum meatus sibi invi-cem respondebant II, 447, 51; ejus circa meatus pla-cita refutantur II, 450, 19 ss.; ejus de visu placita ex-ponuntur III, 477, 51 ss.; III, 478, 13 ss.; duplicem de visu habere videtur opinionem III, 478, 14 s., 25 s.; lumen prius a sole ad intermedium quam ad terram aut ad oculum pervenire censet III, 489, 10 s., cf. III, 453, 15 ss.; argumenta quæ probabilem reddere videntur ejus opinionem III, 453, 12 ss.; ejus de motu luminis opinio refutatur III, 453, 15 ss.; ejus de saporibus placitum III, 482, 14 ss.; ejus de saporibus placitum facile erroris convincitur III, 482, 20 s.; refutatur ergo III, 482, 22 ss.; ejus de anima et sensu opinio III, 434, 23 ss., cf. III, 442, 15 ss.; mentem (φρόνησιν) cum sensu confundeat II, 509, 25 ss.; III, 464, 50 ss.; mentem habitu mulato etiam mutari cen-set II, 509, 27 s.; sensum alterationem esse putat II, 509, 22 ss.; ejus placita de bono et malo absurda sunt II, 610, 12; bonum amoris assimilat II, 610, 12 s.; ejus amor simul materies et causa movens est, idque quare II, 610, 13 s.; discordiam, i. e. mali es-sentiam perperam interitus expertem esse censet II, 610, 17 s.

Empedocles; ejus *Carmina* laudantur II, 474, 43 s.; citatur e *Cosmopæia* (v. 260 Mullach) II, 266, 26; in *Physicis* (v. 275) III, 614, 29 s.; IV, 225, 35 s. (ubi male ἐν τοῖς Περσικοῖς pro Φυσικοῖς).

Citatur; (v. 88) II, 460, 10; (v. 98-99) II, 433, 8; (v. 98-101) II, 517, 31 ss.; (v. 100) II, 460, 43; (v. 100-101) III, 673, 32 s.; (v. 102-104) III, 673, 25 ss.; (v. 123-124) II, 433, 23; (v. 128-131) II, 496, 3; III, 639, 42 ss.; (v. 151-158) II, 342, 23; (v. 162) II, 496, 9; (v. 171-179) II, 496, 23; (v. 202-203), 480, 1; (v. 211-213) III, 441, 41 ss.; (v. 216-217) III, 622, 11 ss.; (v. 237-239) II, 404, 37; III, 675, 3 ss.; (v. 259) II, 461, 22; (v. 260) II, 461, 19; (v. 274) II, 460, 28; (v. 283), 216, 32; (v. 286) III, 343, 19; (v. 307) II, 413, 49; III, 331, 9; III, 463, 48; (v. 326) III, 330, 52; III, 393, 42; (v. 329-330) III, 331, 53 s.; (v. 336) III, 412, 32; (v. 371), 474, 37; (v. 375) II, 509, 29; III, 464, 50; (v. 376-377) II, 509, 31; III, 465, 1 s.; (v. 378-380) II, 496, 14; III, 434, 26.

Citantur ejus versus Fragmentorum collectioni addendi; IV, 53, 15 (δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ); IV, 310, 20 s. (ὦ ἀπῳαίε ποδῶν ἀπαλὴ περίπνοια, ubi Usen. ἀπαλὴν περί ποιήν e cod.)

Empedocles sectatores; carnem et medullam mixturam ex elementis esse necessario censent ita sibi invicem appositis ut in pariete lapides et lateres II, 461, 45 ss. ἱμαρῶν (αἷς ἔ. κατὰστασιν) quidnam apud Athenienses fr. 235, b.

Emporium omnibus commune; id in civitate recte insti-tuta tolerandum non est, 607, 49; a nonnullis pro-batur reditus gratia, 607, 48.

Emptio; pactum voluntarium est II, 55, 10; de iis pro-prie adhibentur voces lucrum ac damnum II, 57, 30.

Emys; v. *Lularia*.

ἐν τινι v. *Locus*.

ἐναιμος v. *Medicamenta cruentis vulneribus injecta*. ἐναίτωσπα 37, 48.

Encolpiæ; ita vocantur venti qui e sinubus prosiliunt III, 632, 15.

Encomium; quomodo a laude et a beati prædicatione differat II, 193, 12 ss.; quomodo a laudatione differat, 331, 47; II, 12, 27; quomodo a macarismo vel eu-dæmonismo, 331, 53; in eo probationi inserviunt nobi-litas et eruditio, 331, 48; considerandum est in lauda-tione, in quem primum factum sit, 332, 20; olim pan-gebant qui honestas imitabantur actiones, 459, 33; Homero antiquius nullum cognitum est, 459, 34; quo-rum poetæ vel historici celebrant, æmulationem exci-tant, 363, 8.

Encomium Helenæ, Isocratis; citatur, 402, 22.

Encomium in Elienses, Gorgiæ; citatur, 404, 16.

Encrasicholi; minuti pisces fr. 178, a; locum non mutant *ibid.*; e quonam apuarum genere procreantur III, 119, 42 s.

Encyclicia; in iis sufficienter de vitæ civilis fine disseritur II, 4, 2.

Encyclicia philosophemata; v. *Placita philosophica vul-garia*.

ἐνδεχόμενον v. *Fieri licet (quod) et Contingens*.

ἐνέκτα v. *Defectus et Indigentia*.

ἐνδοξοί v. *Illustres viri*.

ἐνδοξα v. *Omnium consensu stabilita*.

Endymio; non æque ac hic dormiunt dii II, 126.

ἐνέκτα του omnia adsunt III, 668, 41; non omnia ita fiunt II, 267, 9; omnia quæ ita fiunt vel consulto fiunt; vel non consulto II, 267, 10; ita fiunt nonnulla eorum quæ nec necessario, nec plerumque fiunt II, 267, 12; com-prehendunt omnia quæ mente vel natura fiunt II, 267, 14; II, 594, 17 s.; si per accidens eveniant, causa vel fortuna fieri dicuntur II, 267, 16, 23, 26; II, 594, 18 s., cf. II, 268, 19; II, 271, 48, v. *Causa finalis*.

ἐνέκτα (τούτου) v. *Hujus causa*.

ἐνέργεια vocis etymologia II, 570, 44 s., cf. *Actus*.

Enna urbs Siciliæ; circa eam spelunca esse traditur innumera florum copia circumdata IV, 87, 44 ss.; ibi antrum est per quod Proserpinam rapuisse fertur Pluto IV, 87, 5 ss.; ibidem trititum singulari proprietate insigne reperitur, unde probant Cererem ibi esse na-tam IV, 88, 8 ss.

ἐννέωρος quidnam apud Homerum significet III, 126, 25 s.

ἐνώσεις ejus species fr. 157, a.

Ens (*aliorum de eo opiniones*); de eo et olim et nunc et semper dubitarunt et quæsierunt II, 538, 35; de eo se investigare putabant naturæ scrutatores II, 503, 16; alii unum, alii plura, idque alii finita, alia infinita esse censent II, 538, 37; id nonnulli infinitum et immobile esse affirmant II, 347, 33; id fieri posse negabant an-tiqui II, 258, 46; id solum esse affirmabant antiqui II, 258, 50; II, 259, 14; opinio qua fieri posse negatur etiam eo refutatur quod aliud actu, aliud potentia II, 259, 32; ex eo omnia fieri censent fere omnes naturæ scrutatores II, 590, 19 s.; ei notiozem aliquam naturam subjiciunt naturæ scrutatores II, 497, 3 ss.; ei elementa tanquam substantiam subjiciunt qui plura esse elementa statuant II, 497, 9 ss.; qui id substantiam ac primum princi-pium censent ex eo et materie gignunt numerum II, 586, 45 ss.; id qui tanquam principium posuere, id potius tanquam causam formalem ac tanquam cau-sam finalem considerant II, 479, 16 ss.; id tanquam etiam substantiam considerant Pythagorei et Plato II, 439, 44; II, 497, 1; II, 575, 47 s.; quæstio omnium difficillima est an iis assentiendum sit, an aliud quid ei subjectum sit II, 489, 42 s., cf. II, 496, 47; æque ac reliqui naturæ scrutatores nullum aliud agnovisse

videntur Pythagorei ac sensibile et quod a cælo comprehenditur II, 481, 18; id amoris assimilatur Empedocles II, 489, 46 s.; cf. II, 497, 5 s.; alii vero igni vel aquæ vel aeri II, 489, 47; II, 497, 7 ss.; id perperam tanquam magnitudinem considerare videtur Zeno II, 497, 37 s.; Melissi et Parmenidis de eo sententiæ II, 250, 10, cf. II, 284, 1; id unum putat esse Parmenides et præter illud nihil II, 476, 40 s.; II, 497, 27; ei assimilatur calidum Parmenides II, 476, 47; id unum et immotum esse censebant antiquorum nonnulli (Elestæ) II, 448, 3; id alii plura significare putant, alii non, 307, 8; tale non esse potest quale non ens secundum Xenophanem III, 676, 44; ejus multiplici significato solvitur Parmenidis et Zenonis argumentatio, 307, 10; de eo Zenonis opinio, III, 674, 45; de eo Melissi opinio, 179, 14; item sophistarum, 179, 17; si ingentium sit, infinitum esse Melissi placitum est III, 680, 30; id secutus est Gorgias III, 680, 30; ei plenum et solidum assimilatur Leucippus et Democritus II, 474, 47 s.; eo non magis non ens exstare putant iidem II, 474, 49 s.; ejus nulla pars non ens est et secundum Leucippum et secundum vacui assertores II, 448, 32; ei planum assimilatur Democritus II, 508, 50; quomodo Gorgias demonstrare aggressus sit id idem esse atque non ens III, 679, 40 ss.; ejus demonstratio refellitur III, 680, 1 ss., 24 ss.; quomodo id non genitum esse posse demonstraverit Gorgias III, 680, 36 ss.; neque e non ente genitum esse, idque quare III, 680, 39 s.; omne corpus esse arbitrantur qui vacuum exstare putant II, 292, 26; II, 293, 14; nonnulli eorum qui id elementum esse statuunt, eo tanquam genere uti videntur II, 493, 24 s.

Ens; multis modis dicitur II, 249, 30, cf. II, 251, 13; II, 522, 48; II, 537, 44; II, 538, 1 ss.; II, 593, 15; II, 441, 51; igitur et quæ secundum illud dicuntur, nempe diversum, idem et contrarium II, 522, 49 s.; multis modis dicitur, nihilominus tamen semper unam eandemque spectat naturam II, 500, 14 s., 22 s.; II, 587, 21 ss.; II, 588, 27 s.; multis modis dicitur secundum diversas categorias II, 631, 1 ss.; æquivoce dicitur II, 524, 38 s.; quidnam maxime proprie ita appelletur II, 572, 35; ejus homonymia difficulter discernitur, 283, 44; id maxime consequens est uni et substantiæ, 284, 4; plura significat, 286, 17; duplici modo dicitur, nempe vel potentia vel actu II, 509, 1 ss.; II, 600, 41 s.; duplex est, vel actu vel materialiter II, 614, 41; quot modis dicatur II, 520, 44 ss.; II, 535, 23 ss.; II, 541, 51; II, 584, 7 s.; II, 572, 33 ss.; quot modis dicitur, tot etiam unum II, 541, 50; II, 576, 9 s.; eodem modo dicitur quo unum II, 556, 13; si unum tantummodo significat, non erit II, 251, 25; magnitudinem non habebit, si unum tantummodo significat II, 254, 29; non fit ex ente, nisi per accidens II, 259, 27, cf. II, 590, 27; per se nec ex ente fit, nec e non ente II, 259, 28; eodem redit, utrum id ad unum an ad ens (quatenus ens est) referamus II, 587, 44 s.; fere idem quod id significat unum II, 576, 36 s.; quot modis dicitur, tot etiam dicitur bonum II, 4, 24; II, 190, 19 ss.; ejus appendix et accidens esse videtur τὸ πρόσ τι II, 4, 21; quot ejus genera sunt, tot etiam motus et mutationis II, 273, 44; II, 594, 41 s.; probatur fieri non posse ut non sit idem quod ens esse II, 543, 10 ss., 20 s.; non definiendum est id quod pati vel agere potest, 246, 20; categoriis determinatur II, 539, 49; omnes categorias sequitur sed nulli inest II, 576, 37 ss., cf. 10 s.; sed hoc non sufficit ad statuendum quid sit ejus natura II, 576, 12 ss.; omnibus consequens est, ideoque genus esse nequit, 316, 42; eo tanquam

genere non continentur res materie carentes II, 563, 30; genus non est, 158, 34; II, 576, 8; ejus genus esse nequit et cur, 206, 32; opinabilis genus esse nequit et cur, 206, 37; 207, 5; unius genus esse nequit, nec vice versa, 207, 10; quatenus idem et eadem natura sit ac unum II, 500, 42 ss.; II, 587, 45 ss.; de omnibus prædicatur, 206, 34; 507, 10; II, 586, 43 s.; omnium maxime universaliter prædicatur II, 576, 4 s.; definitionibus non inest, idque quare II, 563, 25 s.; ita non solum appellamus aliquid eo quod totum est, sed et quod pleræque vel præcipuæ ejus partes II, 331, 12 s., cf. 9 ss.; ubi est, necessario est, 30, 7; ad cogitabilia pertinet II, 602, 15; omnibus rebus compositis inest II, 602, 15 s.; igitur nec substantia, nec relativum esse potest II, 602, 16 s.; nec elementum II, 602, 14; argumenta quæ probare videntur id revera substantiam esse II, 497, 12 ss.; II, 586, 37 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 497, 22 ss.; II, 586, 42 ss.; primarie substantiam significat II, 538, 6, 24 s.; substantia esse nequit II, 556, 15; magis principium est quam elementum et principium et causa II, 556, 18 s.; rerum æternarum principium est III, 219, 33 s.; cognosci non poterit si plura statuas esse principia II, 255, 25; triadi competit, sed etiam non numero, 164, 43; specie unum esse nequit, nisi quatenus ex quo factum est II, 250, 50; numero unum non erit, si principia specie unum sint II, 495, 14 s.; quærere quidnam sit, idem est quod quærere quidnam substantia sit II, 538, 36; principium atque substantia erit, si universalis semper magis genera sint II, 493, 37; II, 585, 39 s.; de omnibus entibus dicitur II, 493, 38; II, 585, 43; probatur nec genus, nec ideo principium esse II, 493, 39 ss.; II, 585, 44 ss.; si numerus substantia sit, non intelligitur, quomodo præter illud unum aliud unum esset II, 497, 30 ss.; quidnam sit, nos fugit, si substantiæ non sint res mathematicæ II, 498, 3, cf. 23; item si substantiæ sint II, 498, 39; circa id versatur scientia, 170, 50; non ad unicam spectat scientiam II, 190, 28; quot ejus species sint, spectat unica scientia II, 500, 40; ab uno non separatur, nec in interitum II, 501, 2; in genera dividitur, idque in tot quot unum II, 501, 7, 15; omnium ejus specierum essentiam spectat unica scientia, nempe philosophia prima II, 501, 8; commune et philosophis et dialecticis et sophistis subjectum est II, 502, 15, cf. II, 588, 23 ss.; id quatenus ens est, et quæ ei per se insunt, spectat eadem scientia, nempe philosophia prima II, 502, 33 s., 45; II, 587, 20, cf. II, 500, 1 s., 33 ss.; II, 503, 11; II, 588, 19; quæstio an unum et immotum sit, non pertinet ad scientiam naturalem II, 249, 5; hæc quæstio eodem modo impugnari debet ac quævis argumentandi causa assumpta, aut argumentatio contentiosa II, 249, 11; ea multiplicia esse atque moveri quomodo refutetur III, 672, 27; de eo nonnulla eadem ac de non ente dici possunt III, 678, 9; dubium utrum ejus primæ differentiæ sint simile et dissimile an unum et multa II, 587, 41 ss., cf. II, 502, 23, 30; universale non est, neque idem in omnibus II, 502, 40 ss.; nec forsan separabile est II, 502, 41; id non spectat geometria, nisi ex suppositione II, 502, 42 ss.; terminus est generationis II, 332, 37; II, 357, 54; quatenus ex eo omnia fiant II, 600, 46 s.; verisimilius id causa generationis est quam non ens lationis II, 464, 39 s.; præter id nihil exstat II, 497, 25; ubi factum est non erit, vel ubi interit erit, vel simul non ens erit, nisi punctum divisionis motus ultimæ parti rei quæ movetur tribuas II, 361, 18; aliquid erit, ubi aliquid interit II, 510, 22 s.; necessario muta-

tur II, 514, 18; ex eo quæ fit mutationi contraria est mutatio quæ fit ad id II, 316, 6; in eo mutationis privationi quænam opponantur II, 316, 15; in eo est quum primum mutatum est, id quod mutatur mutatione secundum contradictionem II, 324, 2; in se ipso et in eodem manere nequit, nisi sit primum movens immobile II, 355, 39 s.; semper alicubi esse videtur et aliquid extra id II, 287, 14; non omne in loco est II, 291, 39; partim per se consistit, partim per accidens II, 267, 17; II, 594, 20; an omne simul non ens sit, quaeritur a principii contradictionis obrectatoribus II, 507, 5; ejus negatio vel contrarium non est inæquale aut ad aliquid II, 631, 40 s., 54 s.; nihilominus ei hæc opposuerunt idearum assertores, idque quare II, 631, 55 s.; quomodo id sophistice non esse probetur, 280, 5; 302, 42.

Ens et non ens; ea tanquam elementa agnoscit Parmenides II, 438, 44 s.; ea sensibili et insensibili a se invicem distinguit vulgus II, 439, 6 s., cf. 4, 11; ad ea referuntur omnia contraria II, 502, 23 s.; inter ea erit medium, si inter contradictoria omnia exstet II, 513, 8 s.

Ens et unum; omnium maxime universalia sunt II, 497, 14; si substantia non sit, vix in reliquis rebus aliquid exstaret præter singularia II, 497, 12 ss., 15 s.; maxime omnium rerum principia immobilia esse videntur II, 586, 37 s.; vel unum vel non unum est II, 577, 31; iis sublati intereunt reliqua omnia II, 585, 42 s.; igitur omnia comprehendere videntur II, 585, 41, 43; natura prima sunt II, 585, 42; igitur prima genera et principia esse videntur II, 585, 39, 41.

Ens ipsum; si præter illud nihil est, hoc ipsum impedit quominus multa entia sint II, 252, 9 ss.

Ens (non); v. *Non ens*.

Ens proprie sic dictum; plenum est secundum Leucippum II, 448, 32 s.; unum non est secundum eundem, sed innumeris modis constat quæ propter paritatem videri nequeunt II, 448, 33 s.; categorias cum eo copulat vel ab eo disjungit cogitatio II, 537, 36 s.; ejus causæ queruntur II, 594, 14 s.

Ens, quatenus ens est (*ὅν ἢ ὅν*); ei, quædam propria sunt II, 502, 10; ejus affectus sunt idem et diversum, simile et dissimile ac reliqua hujus modi II, 501, 53 s.; quæ ei propria sunt, eorum veritatem spectat philosophus II, 502, 11, cf. II, 588, 19; id non spectant scientiæ particulares II, 534, 8; II, 592, 12; item nec dialectica et sophistica II, 588, 25, cf. II, 502, 15; ejus accidentia spectat philosophus II, 588, 19; id spectat philosophia prima II, 592, 12, 41; II, 593, 6; ad id pertinent principia syllogismorum II, 503, 6 s.

Ens (secundum verum ac falsum); nec gignitur, nec interit, idque quare II, 573, 16 s.

Entis idea; si exstet, necessario ejus substantia esse debet ens II, 497, 20 ss.

Entia (*allorum de iis opiniones*); ea e contrariis composita esse fere omnes agnoscunt II, 502, 25 s.; eorum naturam perscrutati sunt antiqui II, 472, 2; si notione unum sunt, verum evadit Heracliti placitum, quo bonum et malum idem esse putabat II, 250, 13; ea (semper) moveri censent cum Heraclitus, tum vulgus III, 435, 23 s.; talia nobis futura esse, qualia ipsi esse putarimus, affirmabat, ut ferunt, Anaxagoras II, 509, 39 ss.; nullum eorum nec fieri nec interire perhibent Parmenides et Melissus II, 410, 42 ss.; omnia unum esse censet Parmenides II, 497, 26; ad ea non pertinere perperam non putat Zeno, quæ majus aut minus quid non efficiunt, si iis aliquid addatur aut dematur II, 497, 35 ss.; eorum causam materialem habent plenum et vacuum Leucip-

pus et Democritus II, 474, 51; eorum pluralitatem non tollebat Leucippus II, 448, 28 s.; ea aliquatenus numeris assimilant atque iis componunt Leucippus et Democritus, etiamsi id dilucide non dicant II, 416, 47; ea numerum esse dicunt Pythagorei II, 622, 44; ea numeris assimilantur atque ex iis construxerunt Pythagorei II, 632, 41 ss.; ea distinguit Socrates *Phædonis* in ideas et res quæ ideas participant II, 463, 44; fore ut unum, nimirum ipsum ens essent, putabant idearum assertores nisi obsisterent Parmenidi II, 630, 47; cur multa sint, revera non tradiderunt iidem II, 632, 15; ea multa non esse posse putabant idearum assertores, nisi ex ente et non ente constarent II, 630, 51; II, 631, 16; quaeritur ab idearum assertoribus qualia unum erunt, si non ens non exstat II, 631, 3 s.; item ex quali non ente una cum ente multa fiant entia II, 631, 10 s.; omnia ex iisdem principii faciunt qui contraria ponunt II, 610, 25 s.; ea ex non ente faciunt nonnulli eorum II, 610, 26; omnia alicubi esse omnes arbitrantur II, 284, 42; II, 285, 41; II, 286, 18; II, 287, 14; II, 291, 39.

Entia; multis modis dicuntur II, 485, 7; omnia vel unum vel multa sunt II, 497, 33; si exstent ideæ unius et entis, quæstio est difficillima quomodo multa esse possint II, 497, 22 ss.; quaeritur quænam eorum natura sit, si qui eadem simul de eadem re affirmat ac negat vera dicat, qui vero separatim, falsa II, 507, 36 ss.; certo saltem aliquo modo se haberent, si contrarium obtineret II, 507, 39 ss.; iisdem principii subijci nequeunt, 288, 39; eorum prima substantiæ sunt II, 603, 47 s.; eorum genus substantia est III, 444, 14 s.; alia substantiam significant, alia qualitatem et sic deinceps II, 532, 36 s.; partim substantiæ, partim affectus, partim ad aliquid sunt II, 632, 4 s.; quænam eorum substantia sit nos fugit, si substantiæ non sint res mathematicæ II, 498, 3, cf. 23; item si substantiæ sint II, 498, 39; nihil ad ea conferunt nec numeri ideales, nec res mathematicæ II, 633, 36 s.; omnia excepta unius idea malum participabunt, si elementum uni contrarium malum sit II, 635, 22 s.; fieri potest ut nullum eorum sit, si elementa potentia sint II, 499, 33 s.; eorum elementa quæri nequeunt, nisi statuas de quibus entibus fiat sermo II, 485, 6 s.; igitur omnium elementa idearum ope nec quæri nec inveniri possunt II, 485, 11 ss.; si colores essent ipsa, colorum numerus essent II, 576, 18 s.; si modulationes diesium numerus II, 576, 20 s.; si soni, elementorum numerus II, 576, 23 s.; si figuræ rectilineæ, figurarum numerus II, 576, 25 s.; sed eorum substantia numerus non est II, 576, 21 s.; qui quaerunt quot sint, quaerunt quot sint principia II, 249, 1; non solum sequitertia, sed etiam plura, immo infinita erunt, si inter contradictoria exstet medium II, 513, 14 s.; gemina causa cur multa sint, potentia ens est II, 631, 51; eorum nullum erit vel æternum erit, si potentia actus prior sit II, 604, 19 s.; II, 610, 46 ss.; recensentur omnia quæ iis comprehenduntur II, 500, 23 ss.; II, 537, 35 ss.; omnia ad ens, quatenus ens est, referuntur II, 587, 36 s.; eorum alia novi esse possunt, alia non possunt II, 466, 34 s.; eorum alia semper et necessario eodem modo se habent, alia plerumque, alia nec semper nec plerumque II, 536, 5, cf. 25, 33 ss.; II, 593, 44 ss.; ad ea referri nequeunt omnia II, 586, 45, cf. II, 498, 5 ss.; nihilo minus ad ea referri deberent, si ens et unum substantia sint II, 586, 42 s.; vel sensibilia vel intelligibilia sunt III, 470, 38; eorum alia activa, alia passiva, alia in utramque partem vergunt II, 452, 41 s.; partim divina et æterna sunt,

partim et esse et non esse possunt III, 344, 24 s.; eorum substantia in singularibus est III, 344, 35; quomodo differant, prouti de subjecto dicantur, necne, I, 21; eorum genera differunt secundum categorias, 151, 25; partim natura constant, partim propter alias causas II, 260, 35; quædam eorum motu, ac ortu et interitu carent II, 509, 6 ss.; ad ea generanda non sufficiunt causa materialis et causa movens II, 473, 28; omnibus competit causa finalis III, 414 43; nonnullis eorum non ad alium finem uti licet nisi ad quem destinata sunt II, 205, 52; si ad ea pertinet locus, quæritur ubinam sit II, 286, 17; ea solummodo spectat oppositio inter idem et diversum, idque quare II, 577, 28 s., 30 s., 34 s.; eorum multa moveri videntur, si sensibus fidem habere liceat II, 347, 34 s.; quædam omnino motu carent II, 189, 33; vel omnia semper quiescunt, vel omnia semper moventur, vel alia moventur, alia quiescunt II, 346, 4 s.; II, 347, 25 s.; vel alia immobilia sunt, alia semper moventur, alia modo moventur, modo non II, 346, 9; si alia quiescant, alia moveantur, vel omnia modo quiescunt, modo moventur, vel alia semper quiescunt, alia semper moventur, alia modo quiescunt, modo moventur II, 347, 26 ss.; revera alia semper moventur, alia semper immobilia sunt, alia modo moventur, modo quiescunt II, 347, 49 ss.; II, 346, 8 ss., cf. II, 514, 19 ss.; fieri poterit, ut nullum eorum moveatur si omne quod moveatur moveatur a re quæ et ipsa per accidens moveatur II, 351, 3 s.; quæstio an quædam existent quæ ingenita et immobilia sint, non pertinet ad scientiam naturalem, sed ad aliam ea priorem II, 410, 46 ss.; quatenus ea spectet naturalis scientia II, 588, 21 s., cf. 46 s.; eorum accidentia, non tamen quatenus entia sunt, spectant dialectica et sophistica II, 588, 23 s.; quatenus entia sunt ad eandem scientiam pertinent, id est philosophi scientiam II, 500, 33 s.; II, 588, 26 s., cf. II, 502, 33 s., 45; omnibus insunt principia syllogismorum II, 503, 4 s.; eorum speculatio nihil commune habet cum consideratione virtutis II, 132, 5; circa eorum principia versatur mens II, 156, 43; nolunt male gubernari II, 611, 3 s.; quæ de iis enuntiantur quomodo differant ab enuntiationibus quæ de futuris fiunt, 28, 30 ss.; tria eorum genera prouti ipsa de aliis, vel alia de aliis prædicantur, 72, 1; ea spectat eloquentia judicialis, 407, 23; recipiunt demonstrationem et necessitati obnoxia sunt, 407, 24.

ἐντέλεια: v. *Congressus hominum et Disputationes.*

ἐντελέχεια: v. *Actus et Perfectio.*

ἐνθουσιάζοντες: v. *Numinis afflatu perciti.*

ἐνθουσιῶντες: v. *Fanatici.*

Enthymema; 78, 39; quidnam sit, 118, 48; 428, 1; quomodo ea recordari oporteat rhetoricum, 275, 16; eo utuntur rhetorice demonstrationes, 121, 10, 12; est syllogismus et probabilibus (εἰκότων) vel signis, 118, 48; 315, 23; 318, 2; species quædam syllogismi, 121, 12; 311, 46; 373, 36; 380, 46; demonstratio rhetorica est, 311, 44; id negligebant rhetores Aristotelis æquales, 310, 16; circa quænam versentur et quomodo a dialecticis syllogismis differant, scire debet rhetor, 311, 51; est syllogismus rhetoricus, 314, 7, 22; 315, 6; iis inprimis utuntur orationes quædam et oratores quidam, 314, 26, 28; argumenta ex iis petita acclamantur magis quam quæ exemplis nituntur, 314, 30; spectat ea quæ plerumque aliter se habere possunt, 315, 4; colligitur e paucis sæpeque e paucioribus quam primus syllogismus idque quare, 315, 6; sunt fere syllogismi de rebus agendis et de eligendis ac fugiendis, 371, 27; species sunt probationum non adscititia-

rum, 424, 28; undenam petenda sint quibus adversarios refutemus, 428, 3; undenam quæ pro nobis ipsis dicamus, 428, 9; ea quam paucissimis verbis eloqui oportet, 428, 14; e quibus propositionibus et opinionibus pelantur, 346, 31; quomodo ab indicio differat, 429, 39; quomodo a sententia, 430, 4; quomodo a signo, 430, 8; fit partim e necessariis, sed pro longe maxima parte ἐκ τῶν ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ, 315, 22, cf. 373, 49; distinguuntur in dialectica et rhetorica et ea quæ singulas artes vel scientias spectant, 316, 15; pauca e communibus petuntur pleraque e particularibus et propriis, 316, 4; si desit, demonstrationis loco adhibendum est exemplum, 371, 9; sin suppetant, perorationis loco adhibenda sunt, 371, 11; ejus pars sententia, 370, 5, cf. 371, 38; 372, 7; obscura viderentur, si e longinquis peterentur, 373, 38, 39; loquacia, si ex argumentis nimis perspicuis, 373, 40; petenda sunt e definitis quibusdam, idque vel omnibus vel plerisque ac inprimis judicantibus iisque quibus credunt, 373, 46; item ex iis quæ rei de qua disserendum est, ipsi insunt, 373, 52; eorum duæ species, ostensiva et redarguentia, 375, 4; eorum loci, 375, 23 ss.; solvuntur vel syllogismo contraria vel objectione inferenda, 382, 2; 408, 18; omnia solvi posse probantur, 383, 23-34; ita solvi debent, ut ostendatur conclusio non esse verisimilis, 383, 47; eorum solutio apparens, sed non vera semper, 383, 34; eorum solutio non sufficit ubi conclusionem non necessariam esse sufficit, 383, 46; potuntur vel e consentaneo, vel ex exemplo, vel e signo, 383, 23; quæ ad solvendum accommodantur ad idem genus pertinent ac quæ ostendunt, 384, 25, cf. 408, 17; urbana sunt, si nos celeriter discere faciant, 396, 17; quænam accepta sint quod ad sententiam attinet, quænam non 396, 18; quænam accepta sint quod ad elocutionis formam, 396, 27; quænam quod ad nomina, 396, 29; quænam vulgaria (ἐπιπόλαια) dicantur, 396, 19; non deinceps proferenda sunt, sed aliis permiscenda, 407, 25; ea non de omni re quæri debent, quemadmodum nec philosophi omnia probare debent, 407, 29; proferenda non sunt, nec ubi animum commovere, nec ubi mores exprimere velis, 407, 32, 36; iis ubi cares, ad mores exprimendos confugiendum est, 408, 11; interdum ex iis sententiæ conficiendæ sunt, 408, 47; contrahenda sunt propter auditoris infirmitatem, 409, 22; eorum dimidia pars urbanitatis gratia reticenda est, 435, 20; quænam maximo plausu accipiantur, 380, 38; partim sunt, partim non sunt, sed esse videntur, 380, 45; communia non efficient in aliquo genere prudentem, 316, 35; inprimis conveniunt rhetoricæ judiciali, 332, 36; 408, 21; pertinent ad probationes orationibus cencilibus aptissimas, 443, 11; iis similes terminationes imponendæ sunt singulis partibus exemplorum vel probabilium in confirmatione, 443, 24; confirmationis non connexæ singulis partibus subjungenda sunt, 443, 39, cf. 47, 51; postquam omnia persecutus est orator per quæ confirmare licet suasionem, adjungenda sunt quibus probet injustum et inutile et turpe et injucundum esse si hæc non fiant, 444, 3; id testimonio subjungere licet, etiamsi testis fide dignus et testificatum verisimile sit, 430, 39, ejus utilitas in præoccupatione, 432, 30; 433, 21; eorum usus in dissuasionem, 445, 27; item in laudatione; 447, 9, 31, 42; item in confirmatione orationis judicialis, 449, 31; 450, 1; quomodo impugnanda sint defensori, 451, 34.

Enthymema apparens (παίνόμενον); eorum primus locus est penes dictionem, 380, 47; aliud eo constat, ut se juncta dicendo conjungas, vel conjuncta sejungas, 381,

20; aliud ex indignatione petitur, 381, 38; aliud e signo, 381, 44; aliud ex accidentale, 381, 51; aliud e consequenti, 382, 2; aliud ex eo pendet quod tanquam causa profertur id quod causa non est, 382, 13; aliud ex omissione temporis vel modi, 382, 18; aliud ex eo quod tanquam simpliciter verisimile profertur id quod simpliciter verisimile non est, 382, 24, 29.

Enthymema apparens penes dictionem (παρὰ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως); ejus prima species eo constat ut contorto et opposito dicendi modo verum enthymema simulet, 380, 51; ad hujus species enthymemata confert, si multorum syllogismorum capita dicas, 381, 4; altera species est enthymema per homonymiam, 381, 8.

Enthymema apparens per indignationem; quonam constet, 381, 39; quidnam efficiat eo usus accusatus, 381, 40; quidnam accusator, 381, 42.

Enthymemata e consentaneo (ἐκ τῶν εἰκότων); unde petantur, 383, 25; solvuntur eodem modo ac enthymemata ex exemplo, 384, 5.

Enthymemata e signis (δὲ σημεῖων); unde petantur, 383, 30; solvuntur, vel ubi signa ipsa sunt, 384, 1, cf. 119, 20; 315, 49.

Enthymemata ex exemplo (δὲ παραδείγματος); unde petantur, 383, 27; quomodo solvantur, 384, 5.

Enthymemata ex indicio (δὲ τεκμηρίου); unde petantur, 383, 29; quatenus solvi possint, quatenus non, 384, 10 ss., cf. 119, 19; 315, 46.

Enthymemata ostensiva (δεικτικά); syllogismo respondent dialectico, 375, 6; e concessis concludunt, 375, 7; eorum loci, 375, 23.

Enthymemata redarguentia (ἀλεγτικά); refutationi respondent, 375, 6; colligunt quæ non conceduntur, 375, 8; eorum loci, 379, 36; pluri sunt quam ostensiva, et quare, 380, 84; 408, 14.

Enuntiatio (ἀπόφανσις); vel simplex est, vel composita, 26, 31; simplicis definitio, 26, 33; 122, 49; vel universales, vel particulares, 27, 9; quænam universales contrariæ sint, 27, 11; quæ non universaliter de universalibus prædicant, ipsæ non contrariæ, sed earum significata interdum, 27, 15; quænam contradictorie opponi dicantur, 27, 26; quænam contrarie, 27, 30; contrarie oppositæ simul veræ esse nequeunt, 27, 33; contradictorie oppositæ interdum simul veræ esse possunt, 27, 34; quænam primæ, 30, 44 ss.; de iis in quibus est tertium insuper prædicatur, demonstratur quænam se invicem consequantur, quænam contrariæ sint, quænam oppositæ, quænam simul de eodem veræ esse possint, 31, 3 ss.; item de iis quibus est non convenit, 31, 26 ss.; item de universalibus, 31, 39 ss.; item de particularibus, 31, 48 ss.; item de iis quibus infinita nomina vel verba insunt, 32, 6 ss.; si simplex non est, nec interrogatio simplex esse potest, nec responsio, 32, 40; in qua plura de uno, vel unum de pluribus prædicatur, quando simplex maneat, quando non, 33, 39; quæ in voce sunt, eorum quæ in animo sunt, notæ, 38, 28, cf. 37, 10.

ἐπαγόμενος: 121, 24.

ἐπιδόσεις τῶν δακτύλων: v. *Digiti intricat.*

Epei; nomen ab Epeo Elei filio habent fr. 312, d.

Epaminondas et Pelopidas; v. *Philosophi.*

ἐπαργμενος: v. *Albugo oculorum.*

ἐπαριστέρτης: v. *Corrigendi facultas.*

ἐπανορθώσεις: v. *Corrigendi facultates*

Epeus: ejus instrumenta quæ ad equi lignei fabricam comparaverat, in templo Minervæ Hileniæ dedicata, idque quare, IV, 94, 20 ss.

Epeus; Elei filius, nomen dedit Eleis fr. 312, h.

Ephebi; ubi exstant eorum ordines, iis committendum

est exsecutoris vel carceris præfecti munus, 599, 20.

Epebi; quinam apud Athenienses fr. 250, a.

Ephemerum; nomen petit et peculiari vitæ ratione eaque quali III, 7, 11 s.; III, 95, 34 ss.; unica quadripes alata est III, 6, 12, cf. III, 95, 33; quattuor alis et quattuor pedibus, ideoque pluribus quam quattuor cardinibus movetur III, 7, 9 s.; quibusnam in locis quonam anni tempore, quonam modo et e quonam regnatur III, 95, 30 ss.; circa Pontum nascuntur III, 283, 7; unicum diem vivunt III, 283, 8; rore aluntur III, 283, 5 ss.

Ephesii; mulieres aurum gestare vetuerunt, 644, 17; quod vero habebant civitati mutuum dare coegerunt, 644, 18; civibus tributo imposito, eorum qui solverant, nomina templi columnis inscribi permiserunt, 644, 19.

ἔπειτα: quidnam apud Athenienses fr. 246, b.

Ephesus; Heracliti patria II, 163, 32; II, 383, 25; II, 411, 13; II, 472, 44 s.; templi in illa incendium III, 599, 44 s.; ejus descriptio III, 599, 45 ss.

Ephialtes; Areopagi auctoritatem mutilavit, 519, 1; quare et cujus ope occisus sit fr. 232, a.

Ephori; eorum munera apud Lacedæmonios fr. 270, b; eorum magistratus apud Lacedæmonios secundum alios ad democratiam referenda est, idque quare, 505, 10; secundum alios ad tyrannidem, 505, 11; 513, 11; numero quinque sunt, 515, 31; e plebe creantur omnes, 505, 11; 513, 5, 23; 517, 8; eorum eligendorum ratio nimis puerilis est, 513, 26; maximarum rerum potestatem habent, 513, 4, 26; lites de pactis disceptant, 521, 30; præstaret eos, non ex suo arbitratu, sed e legibus scriptis jus dicere, 513, 28, cf. 516, 13; eorum potestas omnes magistratus ad rationes reddendas adigere videtur, 513, 46; nimis magnum iis datum est honorum, nec quo modo hoc fieri oporteret, rationes exigunt, 513, 47; eorum benevolentiam capere coguntur reges, 513, 11; Lacedæmoniorum rempublicam ab aristocratia ad democratiam deflexerunt, 513, 13; rempublicam continent, 513, 14; causa sunt cur plebs rebus publicis non studeat, 513, 15, 23; 516, 7, cf. 49; magistratum ineuntes civibus edicunt ut mystacem tondeant et ad leges attendant, idque quare, fr. 271, a; item bellum servis indicunt fr. 271, a; eorum vitæ ratio valde dissoluta erat, 513, 31; sæpe propter paupertatem venales erant, 513, 6, cf. 516, 16; id cum sæpius antea, tum nuper in andriis ostenderunt, 513, 7, cf. 409, 35 ss.; quæ eos spectant male ordinata sunt, 513, 3; iis quodam modo respondet apud Cretenses cosmorum magistratus, 515, 30; attamen præstat eorum magistratus cosmorum auctoritate, 516, 2; quatenus iis respondeant ac quatenus ab iis differant Carthaginiensium centum et quattuor viri, 517, 1; eorum auctoritatis particeps est plebs 554, 4; eos e republica tollere conatus est Pausanias rex, 565, 26.

Ephyra; ibi sepulti sunt Philippus et Antiphus fr. 316, a.

Epialus; eo affecti simul sitiunt et rigent, idque quare IV, 256, 12 ss.

Epica compositio (ἐποποιήσιν); multis fabulis constat, 471, 36; cavendum ne in eam transeat tragedia, 471, 35.

Epica poesis (ἐποποιία); imitatio est, 457, 6; quibusnam auxiliis ad imitandum utatur, 457, 24; quibus rebus ab aliis artibus imitationem colentibus distinguatur, 457, 10, 15 ss.; eo nomine comprehendunt vulgo omnia carmina eodem metro conscripta, 457, 31 ss.; quatenus tragediæ similis sit, quatenus dissimilis, 460, 45 ss.; metrum simplex habet, 460, 46; temeris definitionem non admittit, 460, 50; quæ ei insunt, etiam tragediæ insunt, non vero vice versa, 461, 4; de ea postea dissolvendum erit, 461, 6; vocatur ars narrativa metrisque

imitativa, 476, 26, cf. 477, 28, 39; quomodo in ea se habere debeat fabula, 476, 27; animali comparatur, 476, 30; quomodo ab historia differat, 476, 31; quemadmodum tragœdia vel simplex vel implicata, vel moralis, vel pathetica est, 477, 8; easdem partes habet ac tragœdia exceptis melopeia et spectaculo, 477, 9; a tragœdia differt compositionis ambitu et metro, 477, 17; quænam sit justa ejus longitudo, 477, 19 ss.; ad extendendam longitudinem id habet peculiare quod ei licet multas partes quæ simul peraguntur tractare, 477, 24; ei multum ad splendorem confert quod audientem varie afficit et dissimilia episodica interjicit, 477, 30; si quis eam vel alio metro quam heroico, vel multis pangeret, ineptum videretur, 477, 34; abundantior est ceteris, 477, 38; in ea potius admitti potest absurdum, 478, 9; in ea latet absurdum quia agentem in scena non adspicimus, 478, 14; in ea patet quantum valeat rectus nominum peregrinorum usus, 475, 34; in ea metro adstringuntur nomina, 475, 35; in ea conveniunt cujusvis generis nomina peregrina, 476, 20; quæritur an ea præstet tragœdiæ, necne, 480, 43; exponuntur argumenta cur eam tragœdiæ præstare putent, 480, 44 ss.; item cur ei præstet tragœdia, 481, 18 ss.; in ea quoque signis indulgere licet, 481, 9, cf. *Hexameter, Heroicum metrum*.

Epica carmina (ἐπῆ); eorum episodica prolixa sunt, 471, 2; ex unoquoque plures fiunt tragœdiæ, 481, 28; si unam tractet fabulam, aut truncatum, aut dilutum videbitur, 481, 29; si plures, non amplius una est ejus imitatio, 481, 31.

ἐπιχάρης: Jovis cognomen III, 641, 41; ejus etymologia ibid.

Epicarus; ita olim Epidaurus vocabatur fr. 256, a.

ἐπιχαίρειναι: v. *Gaudium propter aliena mala*.

ἐπιχαίρειναι: v. *Malevolens*.

Epicharmus; Megarensis Siculus, 458, 46; Chonide et Magnete antiquior, 458, 47; cum Phormide primus commœdiis fabulas accommodavit, 460, 41; res componere et alteram alteri superstruere solebat, 327, 41; acriter Xenophanem exagitavit II, 510, 8; secundum eum difficile est bene dicere, si ex iis quæ non bene sese habent proficiscaris II, 626, 33; secundum eum e calumnia fit contumelia, e contumelia vero pugna III, 333, 26 ss., cf. II, 530, 30; forsitan diceret improbi tantummodo rationem habere qui benefactores cum creditoribus comparant II, 109, 47.

Citatur; (fr. 261 Mullach). 395, 52; (fr. 117 Ahr.) IV, 180, 52; citari videtur, 372, 15 (cf. 123^b); 372, 3.

Epicherema; idem quod syllogismus dialecticus, 272, 15.

Epici poetæ; v. *Poetæ epici*.

Epiclontæ; terræ ita motus vocantur qui ad angulos acutos latera versus quatiunt III, 634, 11 ss.

ἐπίκωξ: v. *Æquus*.

ἐπίκρητα: v. *Adventitia*.

Epidamnus; olim vocabatur Epicarus fr. 256, a; quomodo ibi ex parte immutata sit respublica, 565, 27; quomodo ibi propter rem nuptialem conversionem passa sit respublica, 569, 20; qualis ibi vigeat magistratus regis dignitatis similis, 540, 32; ibi unicus erat archon, 565, 31; quando ibi in Heliam convenirent, 565, 29; ibi de opificibus vel de servis publicis exstabat lex, 508, 5.

Epidaurii; cum iis Atheniensium fœdus quomodo rependerit Iphicrates, 396, 46.

ἐπιδοκᾶτον: v. *Usuræ decimæ*.

Epigrammata; v. *Inscriptiones*.

Epilais; si non semper, saltem plerumque vermibus pascitur III, 151, 3.

Epilepsia; v. *Morbus comitialis*.

ἐπιμελητής ἐμπορίων magistratus apud Athenienses fr. 244, b.

ἐπιμελητής τῶν μυστηρίων magistratus apud Athenienses fr. 236, b.

ἐπιμεληταὶ τῶν ἐπὶ τὰ ἱερά: v. *Templorum curatores*.

Epimenides Cretensis; dicebat se non de futuris, sed de præteritis quæ obscura essent, divinare, 407, 45; quomodo vocet ejusdem domus participes, 483, 11.

ἐπιμόριον: v. *Superpartiens*.

ἐπίπεδον: v. *Planum*.

Epipetrum; planta terrestris est Parnasso propria III, 281, 29 ss.; diu vivere potest a baculis suspensum III, 281, 33 s.

ἐπιφθονον (τό): 408, 38.

Epirotici fluvii; a Neptuno Ceres petiti ut eorum cursus averteret, idque quare fr. 263, b.

Epirus; in ea Achilles Aspetus vocatur fr. 280, b; ibi exceptis asinis magnæ gignuntur omnes quadrupedes III, 54, 32 s.; inprimis tamen boves et canes III, 54, 33 s., cf. 28 ss., 36 ss.; omni anni tempestate pabuli abundantia scatet III, 54, 35 s.; ibi parvi sunt asini III, 169, 31; ibi pascuntur vaccæ Pyrrhicæ III, 154, 47; ibi sæpe per tres menses latent tauri III, 122, 26 s.; ibi cervi dextrum cornu abjectum defodere dicuntur IV, 86, 21 ss.

Episodium; pars communis tragœdiæ secundum quantitatem, 466, 5; quidnam, 466, 10; si ex alia in aliam fabulam transferatur, eodem redit ac si chorus exodia canat, 472, 5.

Episodia; eorum copia ad tragœdiam accessit, 460, 24; quando eo instruere debeat poeta fabulam, 470, 37, 49; animus advertendus est ut propria sint, 470, 50; brevia sunt in fabulis scenicis, 471, 1; prolixa in epicis, 471, 2; dissimilia interjicit epica poesis, 477, 32; multis utitur Homerus, 476, 46.

ἐπιστάσις: dubitatio est II, 222, 9.

Epistatæ; duo erant Athenis fr. 239, b, v. *Tabelliones*.

ἐπιστάμην: unde ejus nomen (ἐπὶ τῇ ψυχῇ) IV, 271, 47.

Epistola commendatitia; plus quam illa valet pulchritudo fr. 342, a.

Epitaphium; Lysiae citatur, 397, 17.

Epitaphium; Periclis citatur, 328, 4; 396, 36.

Epitaphius; i. e. *Menexenus* Platonis citatur, 404, 6, cf. 331, 25.

Epitheta; ex analogia petenda sunt, 387, 28; ea petere licet tam e pravo ac turpi quam e meliori, 388, 26, 27; in iis modum servare oportet, 388, 38; 389, 9; amplificat elocutionem, 391, 46; quænam frigidam reddant elocutionem oratoriam, 389, 3; sunt quædam, quibus interdum uti liceat in oratione soluta, etiamsi raro, 389, 6; iis tanquam cibo, non tanquam condimento usus est Alcidas, 389, 11; multis quando utantur oratores, 393, 3 ss.; earum multitudo poesi convenit, 393, 12.

ἐπιθυμητικόν: v. *Concupiscens pars animæ*.

Epitonus; nervus maximus est ad robur corporis conferens III, 44, 1.

Epitraglæ pisces; quinam III, 75, 27 ss., cf. III, 77, 7, v. porro *Cyprinus*.

Epizephyrii, v. *Locri*.

ἐπωαις: v. *Impulsio*.

ἐπορώσις: v. *Impetus secundus*.

ἐψητοί: v. *Hepseti*.

ἐψητόν: v. *Elizabile*.

Epulæ; eas civitati dare convenit viro magnifico II, 43, 8; eas plebi instruere debent magistratus amplissimi in oligarchiis, 597, 40.

Epulæ publicæ (δημοσυναί); lege celebrantur III, 641, 3. Epularum structores (δαιμονοποιοί); eorum scientia voluptatem tanquam finem sectatur II, 171, 9.

Epulari; eo magnam partem constat optimatum societas, idque non solum cibos necessarios et alendi causa assumptos II, 236, 15.

Equa; omnium animalium feminarum in coitum maxime pronæ sunt III, 121, 32 s.; III, 126, 52 s.; æque ac vivipara solidungula paucissimam habet menstruam purgationem III, 369, 24 ss.; III, 407, 37, 39 s., cf. III, 126, 40 s.; hinc eodem modo se habet ac mares apud quos semen collectum, sed nondum emissum est III, 407, 42 s.; ideo naturaliter in venerem proclivis est III, 407, 36; apud eam post conceptionem aliquod restat uteri spatium, idque quantum III, 407, 34 ss.; præter mulierem unicum animal est quod post conceptionem coitum appetat, idque quare III, 407, 31 s.; etiamsi non superfœtet, gravis facta marem admittit III, 140, 8 ss.; earum nomen tanquam probrum libidinosi obicitur III, 121, 34 ss.; in coitum incitatæ vento gravidæ fieri dicuntur III, 121, 37 s.; ideoque eas in Creta ab admissariis non separant III, 121, 38 s.; quidnam faciant vento gravidæ factæ III, 121, 39 s.; vento gravidæ nunquam occidentem aut orientem, sed semper septentriones aut Austrum petunt III, 121, 41 s.; idque quare IV, 322, 34 ss.; item neminem ad se accedere sinunt III, 121, 43; aut ubi ad mare pervenerint, aut labore fatigatæ a cursu desistunt eadem III, 121, 44; atque tunc ejiciunt quod hippomanes dicitur III, 121, 45 s.; coitus tempore capitibus invicem obversis consistere solent III, 121, 48 s.; caudamque crebro agitant III, 121, 49; vocemque a consueta diversam emittunt III, 121, 50 s.; effluitque ex earum pudendis humor quidam quem æque hippomanes vocant III, 121, 51 ss., cf. III, 122, 36 s.; mingunt sæpius atque inter se collidunt subantes III, 122, 1 s., 8 s.; earum pudenda tument III, 122, 6 ss.; juniores prius in coitum incitantur III, 122, 11 ss.; serenit temporibus et bono habitu si sint, impensius incitantur III, 122, 12 s.; attonse ab impetu desistunt et humiliores fiunt III, 122, 14 s.; quare earum jubam defondeant ut ineanit IV, 321, 23 ss.; nihil generant solæ per se, idque quare III, 216, 9 ss.; triginta aut paulo plures cuique caballo tribuunt armentarii III, 122, 20 s.; proprias odore a reliquis distinguit caballus III, 122, 16 s.; alienas morsu expellit III, 122, 18 s.; accedente alio caballo eas cursu circuit et ab agmine recedentes morsu inhibet III, 122, 21 ss.; omnium quadrupedum facillime pariunt, quod ad purgamentum attinet purissimæ sunt et minimum pro corporis magnitudine post partum sanguinis fluxum emittunt III, 122, 51 ss., cf. 46 s.; iis bimestri vel quadrimestri vel semestri spatio apparet menstrua purgatio III, 122, 54 ss.; quia difficulter apud eas deprehenditur hæc purgatio, nonnulli iis eam denegant III, 123, 2 ss.; quot me ses uterum gerant III, 126, 47 s.; III, 413, 24 s.; quamobrem etiamsi brevis vitæ sit, diutius quam homo uterum ferat IV, 162, 11; IV, 322, 12 ss., cf. III, 413, 22 s.; longe inferior est animalibus vivacibus, idque quare IV, 322, 15; duodecim menses uterum fert III, 369, 36, cf. III, 370, 12 s.; idem iis tempus apud eas est uteri ferendi atque asinarum IV, 323, 8 ss.; hinc eodem anni tempore parit quo inita fuerit III, 369, 35 s.; ei admissarios admovent circa æquinoctium III, 369, 33 s.; non semper concipere valet III, 369, 22 s.; inde ei interjecto tempore aliquo admissarios admovent, idque quare III, 369, 22 s.; cur eas post coitum persequantur IV,

326, 12 ss.; citius implentur ab asino quam ab equo III, 126, 50 s.; quot pullos pariant III, 127, 4 ss.; evenit jam ut duos simul mulos pareret III, 127, 5 s.; gravidis equitant Scythæ, idque quando et quare III, 127, 26 ss.; stantes pariunt III, 127, 31 s.; quinto anno justam attingunt longitudinem et altitudinem III, 127, 41; ideoque citius perficiuntur quam mares III, 127, 45; per totam vitam coeunt, dummodo eas nemo vinculis aut alia necessitate coerceat III, 128, 6 ss.; coit ad quadragesimum annum III, 86, 4 s.; vivit plerumque ultra quadraginta annos III, 86, 8; evenit jam ut aliqua septuagesimum quintum annum attingerit III, 86, 8 s.; vere coitum auspicantur III, 128, 13 s.; nunquam statim post partum implentur III, 128, 14 s.; unumque saltem annum intermittunt III, 128, 17 ss.; quarto quintove tamen anno meliorem prolem pariunt III, 128, 16; aliæ omnino steriles sunt, aliæ graviditatem ad finem perducere nequeant III, 128, 21 s.; post partum secundas et hippomanes quod pullorum fronti innascitur devorant III, 128, 24 ss.; si odore huius hippomanis alii equæ prærepti sollicitentur, furore agitantur III, 128, 28 ss.; hippomanes præambunt, abrodunt ac perpurgant III, 167, 33 s.; omnium consensu ante pullum emittunt pullum III, 167, 36 s.; facilius abortiunt ab asino quam ab equo impletæ III, 129, 6 ss.; si ab asino impleta fuerit, uteri tempus gerendi maris genus sequitur, corporis vero magnitudo ac species et robur feminæ III, 129, 8 ss.; si sine intermissione ab asino ineat, cito sterilis evadit III, 129, 13 ss.; quamobrem assidue mulum ferre non valeant IV, 324, 26 ss.; non admittit asinum nisi cui equa mammas præbuit III, 129, 17 s.; asinos non admittunt, etate protectæ, idque quare IV, 324, 34 s.; cur facilius mulum quam equum uterum gerant IV, 324, 20 ss.; ab equo initam si conciderit asinus, equi semen perdit, idque quare III, 369, 40 ss.; ab asino initam si conciderit caballus, non perdit asini semen III, 369, 39 s.; cur semen emingant IV, 325, 21 ss.; quamobrem facile abortiat IV, 324, 38 ss.; abortit extinctæ lucernæ odore III, 167, 29 s.; eas, secundum Cellarum opinionem, ut Alcimachus refert, facilius concipere mulos verum non est IV, 324, 32 ss.; quamobrem, si post coitum rigentur, coitum repellant IV, 322, 43 s.; quædam partus edunt parentibus simillimos, 49 s.; quæ simul pascuntur, invicem pullos educant, si aliqua pereat III, 176, 47 s.; steriles sæpe subductos a matribus pullos diligunt III, 176, 7 s.; calidior earum est materies quam ad condendum fœtum confert III, 369, 45 s.; ejus uterus agro sicco comparatur IV, 162, 14 s.

Equa; Justa dicta quoniam III, 141, 49 s.

Eques; ad cornu festinat, classici signo audito III, 639, 21, freno utuntur II, 193, 7; equos e forma contemplari possunt IV, 1, 16.

Equestris ars; eam discunt regum filii, 524, 11; ei subiectæ sunt ars frena conficiendi omnesque quæ instrumenta equestris spectant II, 1, 12; arti imperatoria subjecta est II, 1, 13.

Equicerva; cornibus caret III, 19, 26.

Equicervus (ἰππίλαρος); apud Arachotas invenitur III, 19, 28; cornutus et bisulcus III, 19, 20 s.; magnitudinem cervum æquat III, 19, 27; qualem jubam habeat III, 19, 21 ss.; quod ad cornua attinet dorcadi similis est III, 19, 32 s.

Equirumi (ἰπποβῆλας); ita vocant asinos quibus manum præbuit equa III, 129, 19; eodem modo equas ineunt quo caballus armentarii III, 129, 20 s.

Equisomes (ἰπποσώμους); quare sistant iumenta ubi min-
gunt IV, 315, 50 s.

Equitantes; cur eo magis lacrimetur quo citius cucur-
rerit equus IV, 145, 17 ss.; IV, 150, 1 ss.; quamobrem
eo libidinosiores evadant quo magis assidue equitave-
rint IV, 138, 1 ss.

Equitatus; in eo olim residebat belli vigor et principatus,
558, 46, 49; in quibus civitatibus praevaluit, eae oli-
garchia regebantur, 542, 32; quoniam civitates eo in-
primis bellum gesserint, 545, 34; ejus non minima pars
juvenis interest, 440, 46; ei praesae discit qui prae-
fecto equitum paret, 524, 45.

Equites; eos cum gravis armaturae peditibus et velutibus
conjungunt imperatores, 597, 20; adversus eos facile
dimicant velites, 597, 23; cur in sacris celebrandis
pompa ducere debeant, 416, 33; 417, 26; 455, 43;
iis initio post regni abrogationem constabat respublica
apud Athenienses, 558, 45; ubi sunt, his interdum
praepositur hipparchus, 599, 34; tertia classis civium
Atheniensium, 519, 15; ex iis quoque eliguntur ma-
gistratus, 519, 13; quot alere valeat ager Laconicus,
512, 37; quare eorum oligarchiam Eretriae everterit
Diagoras, 573, 6.

Equites cancri (ἰππῆς); ubinam inveniantur III, 58, 24
s.; unde nomen petierint III, 58, 25 s.; ubi aperiuntur,
inanes inveniuntur propter pabuli inopiam III, 58,
26 s.

Equites formicae (οἱ ἰππῆς; μύρμηκες); in Sicilia desunt
III, 169, 3 s.

Equus; quadrupes est animal II, 526, 2 s.; III, 247, 16,
20; III, 345, 46; super terram degit III, 4, 1; quadru-
pes vivipara est III, 30, 18 ss.; III, 164, 27; pertinet
ad quadrupedes viviparas, nulla alia specie interjecta,
nisi forsitan jumentorum genere III, 7, 45 ss.; vivipa-
rus est III, 322, 36 s.; intra se vivum animal parit III,
345, 24 s., 46 s.; et foras et intra se vivum animal
parit III, 5, 35; III, 6, 1; III, 325, 6 s.; III, 371, 10
s.; quia magnitudine excellit uniparus est III, 403, 40
ss.; solidungulus non multifidus est ac unicum pullum
parit, ideoque animalibus parum fecundis accensendus
est III, 292, 27 ss.; igitur mammas in femoribus habet,
idque quare, *ibid.*; mammas habent III, 53, 27 s.;
eorum mares matribus similes sunt III, 21, 22; igitur
mammas habent, iis carentibus reliquis solidipedi-
bus, *ibid.*; sanguine praeditus est III, 5, 30; solidipes
est III, 20, 18; solidungulus est ideoque lenem par-
tim latum, partim angustum habet III, 270, 28 s.; ejus
partes alius equi partibus specie eadem sunt III, 1,
20; raram non densam habent carnem IV, 323, 39;
IV, 324, 43; ejus ossa et caro quomodo a bovis diffe-
rant III, 670, 12 s.; ejus ossa a leonis et hominis diffe-
runt III, 670, 20 ss.; os in corde habent III, 30, 5 s.;
idque quare III, 259, 44 s.; felle caret III, 30, 18 ss.;
III, 274, 39 s., cf. III, 275, 33 s.; solidungulus est,
ideoque unicum ventriculum habent III, 271, 4 ss.;
adipem habet, ideoque ejus jussula non concrescunt
III, 50, 40 s.; determinatam habet magnitudinem quam
non excedit IV, 306, 32; quando nati sunt perstant,
nec ullo modo pars inde ab ungula sursum versus
ad genu crescit IV, 316, 42 ss.; juniores posteriori
crure caput attingere valent, seniores vero nequeunt
III, 289, 37 ss.; iis altitudine parum vel nequaquam
minores sunt pulli III, 289, 36 ss., cf. III, 22, 15 s.;
pilos habet III, 5, 36; III, 53, 17; igitur vivum animal
et intra se et foras parit III, 53, 16 s.; pilum quotan-
nis deciduum habet IV, 173, 9; caproneas comas ha-
bet III, 19, 20; III, 247, 16, 20; brevem caulem, sed
propterea pilos longos in cauda habet III, 247, 19 s.;

jubam inde a capite usque ad summos armos habet
III, 19, 18 ss.; III, 204, 32 s.; quatenus a bonaso pi-
lorum ratione differat III, 204, 33 s.; ei quod ad ju-
bam, ad vocem et ad partes interiores attinet, similis
est equus fluvialis III, 24, 2, 5, 8; ejus pili in parte
corporis propiore nigriores III, 632, 29 ss.; cur iis
pili e cicatricibus oriantur IV, 165, 21 ss.; IV, 166, 1
s.; IV, 322, 49 ss.; IV, 325, 25 ss.; excepto homine ei
soli manifesto senectute albescunt pili III, 47, 39 s.;
III, 417, 35 s.; III, 420, 1; III, 424, 18 s.; idque quia
tenuissimam habet calvariam III, 424, 19 ss.; hincetiam
teste Homero periculosissima apud eos sunt calvariae
vulnera III, 424, 21 ss.; idque inprimis quoniam ejus
parte III, 424, 24 s.; excepto homine, maxime omnium
animalium multicolores sunt III, 416, 10 s.; inde non-
nulli eorum alterum oculum caesium habent III, 416,
11 s.; III, 417, 34; nonnulli caesiis nascuntur oculis
III, 9, 27; dentibus aequalibus praeditus est III, 154,
3; quomodo bibat, *ibid.*; ejus dentes non alternant
III, 22, 28; dentes abjicit III, 22, 19; IV, 318, 25;
non omnes dentes simul abjicit III, 126, 27; seniores
dentes albidiores habent quam juniores III, 23, 11 ss.;
qualem vocem emittant diversis anni temporibus, id-
que tam mares quam feminae III, 85, 13 ss.; cur ma-
res magis hinniant quam feminae IV, 322, 17 ss.;
eorum voces imitatae III, 655, 27; stantes pedem per
diametrum projiciunt III, 315, 25 ss.; qui in pompis
ducuntur, duobus cruribus anterioribus simul progres-
sionem inchoant III, 315, 17; igitur cito hi lassescunt
III, 315, 15; quamobrem caudam effugientes non agi-
tent IV, 321, 27 ss.; ei pudendum virile foris et ante-
riora versus exstat III, 21, 23 ss.; testes liberos habet
III, 21, 27; non eodem modo quo ei, sui quoque li-
berum est pudendum virile III, 21, 32; ei, quod ad
pudendum virile, simile est elephas III, 21, 33; qua-
drupes vivipara est III, 36, 43 ss.; igitur uterum infra
septum transversum habet, *ibid.*; cum mares tum fe-
minae bimi interdum coire incipiunt ita tamen ut
debiliorem et minorem prolem procreent III, 85, 52
ss.; III, 126, 43 ss.; tertio igitur anno plerumque col-
tum auspicantur cum mas tum femina III, 86, 1 s.;
III, 126, 45 s.; III, 127, 6 ss., 20 s.; ad vicesimum
usque annum semper meliores fiunt ad generandum
III, 86, 2 s.; fere per totam vitam coeunt III, 86, 5 s.;
III, 128, 5 s.; quo grandior eorum aetas, eo meliorem
prolem procreant usque ad annum vicesimum III, 126,
51 s.; eorum coitus laboriosus non est III, 126, 51 s.;
eorum genus in venerem proclive est III, 176, 6; post
hominem omnium animalium salacissima sunt III, 126,
52 ss., cf. III, 121, 32 s.; juniores praeter aetatem
coeunt, quando iis praesto est largum et bonum pabu-
lum III, 127, 2 s.; cur post coitum mingant IV, 325,
17 ss.; ad coitum cur circa aequinoctium eos admit-
tant IV, 323, 8 ss.; cur raro monstra pariant IV, 172,
36 ss.; de ejus semine, nisi corruptum fuerit equus fit
IV, 139, 5 s.; reperiuntur nonnulli qui steriles sunt III,
367, 11; regis Scytharum praecipitem se dedit, quum
eum inscium matrem inire coegissent III, 205, 32 ss.;
in eorum genere unicus paritur pullus post coitum
cum cognatis animalibus III, 369, 21 s.; ex iis quae
eorum generi propria sunt petenda est causa sterilita-
tis mulorum III, 369, 19 s.; eo diutius vivit mulus,
idque quare III, 529, 47 s.; eorum genus vita breviori
fruitur quam hominum III, 527, 21 ss.; III, 529, 1 s.;
idque etiam diutius uterum ferant III, 413, 22 s.;
iis diutius quam asinis praebetur mamma III, 127, 50;
quadragesima dentes habent III, 127, 10; quo ordine
dentes abjiciant III, 127, 10 ss.; reperiuntur quoque,

etiāsi raro quī omnes dentes simul abiciant III, 127, 17 ss.; quinquagesimo quarto ætatis anno absolutus est apud eos dentium jactus III, 127, 16 s.; quot annos vivant cum mares tum femina III, 127, 32 ss.; diutius vivunt, si bene curentur III, 127, 34 s.; diutius vivunt femina quam mares, idque quare III, 127, 39 s.; item armentarii quam domestici III, 127, 40 s.; eorum pulli masculini citius in ventre perficiuntur quam feminini III, 127, 46; post dentium jactum ad ætatis florem pervenerunt III, 127, 51; post dentium jactum difficulter deprehenditur eorum ætas III, 127, 52 s.; dignoscitur tamen ope dentium caninorum, idque quomodo III, 127, 54 ss.; ideoque tunc notam (γνώμην) non habere dicuntur, habere vero ante jactum III, 127, 53 s.; iis ducem non præficiunt armentarii, idque quare III, 128, 33 ss.; herbivori et frugivori sunt III, 155, 3 s.; maxime potu pinguescunt III, 155, 4, cf. *Jumenta*; aquam turbidam bibere malunt III, 155, 12 s.; III, 167, 40 s.; eam ungulis turbant III, 167, 41 s.; postquam biberunt, lavantur III, 167, 42 s.; inclusi portas et postes atque omne lignum rodunt, idque quare IV, 324, 12 s.; agnoscunt voces adversariorum quibuscum pugnaverunt III, 167, 38 s.; pratis et paludibus gaudent III, 167, 39 s.; item aqua et balneis III, 167, 43 s.; cur plus excrementi sicci quam humidi egerant IV, 172, 19 ss.; cur eorum excrementum gravius oleat ubi exercitantur IV, 325, 10 ss.; cur per sedem in fluminibus suffocentur IV, 326, 12 ss.; facile sudant, idque quare IV, 323, 40; cur citissime cedant et rursus ad pristinum corporis statum redeant IV, 324, 42 ss.; eos sæpe infestat morbus pestilens III, 164, 27 s.; quamobrem ubi vomuerint moriantur, IV, 323, 30 ss.; ventris profluvio capti cur plerique moriantur IV, 323, 38 ss.; cur difficulter mingant IV, 321, 18 ss.; ubi substernuntur dormituri senper mingunt IV, 324, 1; cur citius mingant in solo molli quam in duro IV, 323, 47 s.; quamobrem minime famem ferre valeant IV, 324, 11 ss.; animalcula in superiori ventre habent, porricidis similia IV, 324, 14 s.; eorum ulcera si hordeo combusto et comminuto adspargantur, cicatrices albæ non evadent IV, 325, 46 ss.; quamobrem, si quis unum alterumve aut tertium pilum iis evulserit laborent IV, 322, 28 ss.; quamobrem qui recta crura et parvum habent talum (*pro ἐπισχύνιον recte emend. περισχύνιον Usener, Alex. Aphr. Probl. p. 34, 22*) aut valde magnum cito claudi reddantur, qui vero medium tutissimi sint IV, 323, 20 ss.; olim apum ictibus interfectus est III, 198, 42; moriuntur si cor doleat III, 167, 13; item si vesica suo loco mota sit III, 167, 14; item si pastinacum inhiarint III, 167, 16 s.; iis graves sunt morsus muris aranei III, 166, 17 s.; eos interficit vel gravem dolorem iis infligit chalcis mordens III, 167, 21 s.; testibus peritis, fere iisdem morbis laborant quam homines III, 167, 24 ss.; sumpta sandaraca necantur III, 167, 27 ss.; ei semper est infensa camelus III, 124, 14; ei bellum ingerit anthus, idque quomodo et quare III, 173, 50 ss.; anthum e pascuis ejicit atque eum, ubi capere valet interficit III, 173, 51, 54; et feri exstant et mansueti III, 4, 8; III, 224, 48; quodsi æquivoce tantummodo sint, seorsim in species distribui non debent III, 224, 50; sin specie iidem, feritas et mansuetudo differentię specificę esse nequeunt III, 224, 50 s.; eorum lac post cameli tenuissimum est III, 53, 27 s.; eorum lac caseo admiscunt Phrygii III, 54, 5 s.; ad eos referuntur qui rectos et tensos conquassant humeros IV, 13, 36 s., cf. *Caballus*. Equus; ei inest animal II, 553, 20; II, 554, 15 s.; antequam id fiat conceptum, animal fit III, 351, 22 s.; qua-

tenus unum esse dicatur cum cane et homine II, 519, 40; ei cum homine communis est sensus II, 6, 48; iis cum hominibus et canibus communia sunt somnus, respiratio, incrementum, decrementum, mors III, 218, 21 ss., 28 s.; cum cane comparari potest quod ad albedinem attinet II, 339, 42; vel tunc ab homine specie differret, si ambo albi essent II, 583, 49 s.; ab hominibus diversi sunt, etsi eorum numerus idem sit II, 302, 34 ss.; ab homine specie diversus est, idque quare II, 250, 52; II, 523, 7 s.; II, 585, 42 s.; idem esset quod homo, si entia notione unum essent II, 250, 17; si ex eo fieret canis, per accidens etiam fieret animal II, 259, 24; cum homine et deo totum constituit, quia omnes animalia sunt II, 531, 24 s.; inter eum et hominem medium tenet quod neutrum participat II, 512, 48; quomodo cognoscamus cur ei insint quæ commune genus sequuntur, 167, 35; mas a femina specie non differt III, 343, 13 s.; equorum mensura est II, 629, 30 s.; equorum minimum est III, 481, 36 s.; unus uni homini misceri non dicitur III, 481, 39 s.; in minima dividi ideoque non nisi appositione misceri possunt III, 481, 35 ss.; horum numerus, e.g. denarius et alibi est II, 302, 12 s.; eorum multitudinem numero cognoscimus II, 302, 45; eorum numerum vero uno equo II, 302, 44, 46; equo numerantur II, 306, 50; eorum idem numerus ac canum, si ambo septem sunt II, 306, 40; quæritur quanam numerus ejus idea sit, si trias idea hominis est II, 623, 27 ss.; si ejus idea tetras sit, dyas vero hominis idea, ejus pars homo erit II, 623, 36 ss.; tertius non exstat præter singularem et ipsum hominem III, 585, 18; ei peculiarem numerum tribuit Eurytus II, 636, 23; de singulis universaliter prædicatur II, 519, 18 s.; substantia non est II, 519, 19; sed cunctum quoddam ex hacce forma et hacce materia constans II, 549, 19 s.; ejus quidditati si statim aliud nomen tribuamus, erit præter hanc alia quidditas II, 543, 42 s.; quæritur an eodem modo ac illius, unum esse dicant ens Parmenides et Melissus II, 249, 33; id ejus naturam esse dicimus ad quod absoluta generatione pervenit, 483, 31; ejus natura non eadem quæ hominis, asini aut canis II, 169, 51; ei non eadem jucunda quæ homini II, 170, 1; ei aliud opus ac alia voluptas est ac cani vel homini II, 122, 16; si co melior homo, etiam optimo melior optimus homo et vice versa, 200, 51; nullum felicem prædicare solemus II, 9, 36; II, 189, 26; ei non competit jus, nec amicitia II, 100, 33; equo gaudet, 337, 27; idque quare IV, 170, 14 ss.; sibi ipse amicus esse nequit II, 223, 39; ei grati sunt qui eos amat II, 8, 15; quoniam constat ejus virtus II, 19, 7; ejus virtus cum bonum reddit II, 19, 6; quum ei non proprium sit, ut a semetipso stet, nec homini erit, ut a semetipso moveatur, 226, 23; si homini proprium sit, ut sit pedestre bipes, non ei propterea proprium erit, ut sit pedestre quadrupes, 226, 35; ei ad hominem comparato, proprium est ut quadrupes sit, 219, 12; quæritur an ejus animæ ratio eadem sit ac canis vel hominis vel dei III, 431, 35 s., causa non est cur potius propter eum quam propter homines exstat principium aliquod æternum II, 586, 14; ex equo fit III, 368, 26; ex se solum cur procreetur IV, 173, 21; ejus semen, tanquam ex quo fit III, 222, 24 s.; ubi mulum generat, aliquid præter naturam fit II, 546, 31; eum esse rem accedentem in somniis dicimus III, 507, 12 s.; qui, e.g. ejus simulacrum disjectum ac distortum optime agnoscere valet, peritissimus erit somniorum interpret III, 516, 1; eum casu venisse dicimus, quia quum venisset, servatus est, etiāsi non venerit, ut servaretur II, 268, 37; pul-

chro viso qui nec edere nec bibere nec concumbere vult, non dicitur intemperans II, 211, 50 ss.; ei vis infertur, ubi a cursu desclitit II, 142, 21; eum si utrumque pedem dextrum projicientem imitatur poeta, poetica error non est per se, 479, 8; cur ei non praestet simia, etiamsi homini similior, 200, 31, 40; quomodo eum domuerit homo, ut fert fabula Stesichori, 370, 28; eos e forma contemplari possunt equites IV, 1, 16; eos vix alii quam divites alere possunt, 545, 30; 597, 12; eorum peritus esse debet qui rei pecuniariae studet, 492, 48; eum teste Persa optime pinguefacit domini oculus, 638, 19; qui alienos male curant, iis non committunt suos, secundum Theodectem, 377, 20; alter alterius utuntur Lacedaemonii, 500, 49; quare qui ab iis descendunt minus cadant IV, 151, 19 s.; ei frenum inicitur classici signo audito III, 639, 17 s.

Equi aenei crura anteriora elata tenentes; iis pondus in posteriori parte addunt III, 312, 50 ss.; igitur iis comparandae sunt aves III, 312, 49 s.

Equi albi; reliquis praecellunt III, 653, 10; albi fiunt propter alimentis ubertatem III, 653, 10 s.; cur magna ex parte oculos caecos habeant IV, 162, 24 ss.

Equi armentarii; nullo alio morbo nisi podagra laborant III, 166, 36 s.

Equi cancri; v. *Equites cancri*.

Equi domestici; multis morbis capiuntur, idque quibusnam III, 166, 43 ss.

Equi feri; exstant IV, 168, 48, cf. III, 4, 8; III, 224, 48. Equi glauci (φάλαγγες); eorum nonnulli generosi IV, 324, 47 ss.

Equus hirce; quare ab hocce homine specie differat II, 583, 45 ss.

Equi juniores; cur saepius surgant ac decumbant quam seniores IV, 325, 5 ss.

Equi mares; v. *Caballi*.

Equi Nisaei; v. *Nisaei equi*.

Equi παρῶν vocati; quatenus ab iis colore pilorum differat bonasus III, 204, 37 s.

Equi Pygmaeorum; pusilli sunt III, 156, 41.

Equi varii; cur plerumque ignobiles IV, 324, 47 ss.

Equi vetuli; cur labium inferius protendant IV, 323, 43 ss.

Equus fluvialis (ἵππος ὁ ποτάμιος); pedestris est atque aerem recipit III, 146, 33 ss.; suffocantur, si aliquamdiu non respirent III, 146, 38 s.; nihilo minus si ab aqua separentur vivere nequeunt III, 146, 34 s.; ejus natura inde orta est quod equus aquam diligit III, 167, 44 s.; jubam habet III, 24, 2; bisulcus est III, 20, 16 s.; III, 24, 3 s.; talum habet III, 24, 4; item dentes exsertos parum apparentes III, 24, 5; caudam suis habet; III, 24, 5; ejus vox III, 24, 5; magnitudinem asini habet III, 24, 6; partes internas similes habet equo et asino III, 24, 7 s., ex ejus cute hastae fiunt III, 24, 7; ubinam pariat atque prolem educet III, 146, 39 s.; in Aegypto gignitur III, 24, 1.

Ἡραγῶν; ita nonnulli dicunt pro Ἡραγῶν IV, 308, 11. ἱπποσταί; ita nonnulli vocant notas albas in manuum ungibus IV, 302, 38.

Erat; verbum esse probatur, 30, 42.

Ἐρεχθεός; Jovis cognomen III, 641, 42.

Erechtheus; ad ejus genus patre pertinet Theseus fr. 293, b.

Eretria; in iis salsedo vincit IV, 35, 47 ss.; in iis non erunt plantae species propriae, sed similes ad invicem IV, 36, 3 ss.

Eretria; quare ibi equitum oligarchiam everterit Diagoras, 573, 6.

Eretrienses; cum Atheniensibus Sardes invaserunt, 161, 39; equitatu cum finitimis bellum gerebant, 545, 35; in bello inter eos et Chalcidenses pulchrum facinus Cleomachi fr. 295, a, b.

Ergata; cur circa eandem majores vectes facilius moveantur quam minores IV, 63, 14 ss.; IV, 65, 14 ss.

Ergophilus; quare a populo liberatus sit, 350, 50.

Eridanus; insulas Electridas exaggerasse dicitur IV, 87, 25 ss.; juxta eum lacus aquam calidam continens IV, 87, 27; ejus natura IV, 87, 28 ss.

Erinaceus terrestris (ὁ ἔχινος ὁ γερῶν); quadrupes est III, 77, 48, 51; aculeis similes pilos habent III, 419, 39 s.; eorum pili spinis similes evadunt III, 7, 40 s.; III, 47, 20; eorum pili pilorum non pedum usum praestant III, 7, 41 s.; iis pilis similes sunt mures Aegyptii III, 134, 17 s.; IV, 79, 15; ejus cutis mollis et flexilis non est III, 326, 25 ss.; viviparus est III, 35, 11; III, 323, 18 s.; testes lumbis applicitos habet III, 35, 11; III, 323, 19; idque quare III, 323, 19 ss.; III, 326, 24 ss.; quomodo coeat III, 77, 51 s.; erecti coeunt propter spinas III, 323, 22 s.; igitur celeriter coire coguntur III, 323, 20 s.; inedia ad anni usque spatium tolerare dicuntur IV, 85, 8 s.; agrestes, prouti Auster vel Aquilo flat, latibulorum suorum ostia permutant III, 178, 13 ss.; domestici vero parietum objectum III, 178, 16 s.; unde Byzantius quidam eorum ope vento; praedicebat III, 178, 17 ss.; Byzantii sentire dicuntur quando Auster et quando Aquilo flaturus sit IV, 76, 23 ss.; quare eum vetucrit vulpes, ne ricinos a corpore evellet, ut fert Aesopi fabula, 370, 44.

Erinaceus marinus; ad testaceorum genus pertinet III, 61, 43 ss.; longe ab omnibus aliis testaceis differunt III, 279, 37 s.; testaceum globosum est III, 285, 11 ss.; ei proprium est ut globosus et ideo usquequaque sibi similis sit III, 280, 30, 32 s., 39 s.; testam undique opacam et spinis circumvallatam habent III, 279, 24 s.; idque iis praeter alia omnia testacea peculiare est III, 279, 25 s.; igitur omnium maxime muniti sunt III, 279, 37 s.; spinis innitens movetur et mutat locum III, 66, 6 s.; fr. 178, b; eorum aculei pedum, non pilorum usum praestant III, 7, 41 s.; III, 66, 5 s.; III, 281, 16 s.; iis proprium est ut omnino nullam carnem habeant III, 61, 50; III, 65, 11 s.; caput quod vocant et os infra habent, excrementi vero exitum supra idque quare III, 65, 34 ss.; omnes quinque et dentes et ventres et ova habent, idque quare III, 280, 23 ss.; quinque dentes habent intus cavos III, 65, 40; III, 279, 39; in eorum vero medio corpusculum carnosum linguae loco III, 65, 41; III, 279, 40; hoc corpus insequitur gula III, 65, 41 s.; III, 279, 41; eam vero ventriculus, isque qualis III, 65, 42 ss.; post gulam habent ventriculum in multas partes diremptum, ita ut multos ventriculos habere videantur III, 279, 41 s.; omnes eorum ventriculi pleni sunt excremento, ab unica dependunt gula et in unicum convergunt anum III, 279, 43 ss.; circum ventriculum non carnem habent, sed ova ita dicta III, 279, 46 ss.; eorum testa e regione exitus excrementi pertusa est III, 65, 44 s.; sub ventriculo ova habent omnes alia membrana circumdata III, 65, 32 s., 45; apud omnes eodem sunt numero, idque impari, videlicet quinario III, 65, 46 ss.; sed nonnulli admodum parva et esui non idonea III, 65, 33 s.; corpuscula nigra supra omnes habent eaque ab origine dentium dependentia III, 65, 13, 48; amara sunt haec corpuscula nec esui idonea III, 65, 49; in principio et in novissima parte eorum corpus continuum est, in superficie non continuum III, 66, 2 s.; similes sunt lucernae cui obducta membrana non est III, 66, 4;

undique circum os nigra quædam corpuscula habent promiscue dispersa (sc. branchias) III, 279, 48 ss.; de eorum ovīs, v. *Ova*; simulac nati sunt ova ita dicta habent III, 280, 14 s.; per plenilunium tamen uberius III, 280, 15; idque perperam ab eo pendere putant quod tunc magis pascuntur III, 280, 15 ss.; quænam igitur vera huius rei causa sit III, 280, 16 s.; omni anni tempore ova ita dicta habent, maxime tamen vere et autumno, exceptis qui in Pyrrhæorum euripo degunt III, 84, 6 ss.; omnium maxime plenilunio et tepidis diebus III, 84, 8 ss.; alsiosi sunt quia exsanguis III, 280, 18; igitur excepto Pyrrhæo euripo æstate potius vigent III, 280, 19 s.; eorum caput in medio est III, 280, 35; pro eorum capite habenda est superior pars III, 280, 36; testaceorum gressillum minime olfactum habere videntur III, 71, 37, s.; si agiles non essent, eorum ventriculus alimento non repletetur III, 281, 2 s., cf. 13 s.; nonnulla testacea ejusdem generis ac illi excrementum habent III, 66, 16; eos venatur urticarum genus, idque quomodo III, 60, 43 ss.; eorum genera enumerantur et describuntur III, 66, 14 ss.; eorum plura sunt genera III, 279, 50 s.; omnes easdem partes habent III, 279, 51 s.; exceptis vulgaribus omnes ova admodum parva habent, idque quare III, 279, 53; III, 281, 9 ss.; igitur non omnibus esculenta sunt III, 279, 52.

Erinacei marini cibo inutilēs; potius excremento pleni sunt, idque quare III, 281, 10 s.

Erinacei marini esculenti; reliquis agiliores sunt, idque quare III, 281, 13 s.; III, 65, 30; ideo semper aliquid spinis affixum habent III, 281, 15 s.; III, 65, 32; ova dicta magna habent et esculenta III, 65, 15 s.; idque statim ab initio dum adhuc parvi sunt III, 65, 17.

Erinacei pelagici; parvi sunt propter aquæ in qua degunt frigiditatem III, 421, 32 ss.; quia parum calidi sunt, alimenta non concoquunt ac multa residua habent III, 421, 37 s.; idcirco aculeos magnos habent III 421, 35 ss.; pusilli sunt sed spinas duras et magnas habent III, 65, 21 ss.; duros et lapidosos oculos habent propter frigus et gelu III, 421, 39 s.; probant igitur frigus indurare ac siccare III, 421, 30 s.; gignuntur in mari sexaginta orgyias profundo III, 65, 23 s.; III, 421, 33 s.; contra urinæ stillicidium adhibentur III, 65, 23 s.; III, 421, 31 s.

Erinacei Pyrrhæi euripi; quales III, 84, 11; optime se habent hieme, idque quare III, 84, 10; III, 280, 20 ss.

Erinacei Toronenses; albi sunt, itemque eorum testæ et spinæ et ova III, 65, 25 s.; magis quam reliqui erinacei in longitudinem extenduntur III, 65, 26; eorum spina nec magna, nec robusta, sed mollis III, 65, 27; quomodo corpusculorum nigrorum ratione a reliquis erinacels differant III, 65, 28 ss.

Erinacei vulgares; reliquis majora habent ova III, 279, 53.

Eriphyle; in fabula ab Alcæone occisa esse traditur, 468, 1.

ἐρισηΐη v. *Disputatio littigiosa*.

ἐρισηΐοι v. *Contentiosi*.

Erit; verbum esse probatur, 30, 42; quomodo differat a *futurum est* II, 468, 26 ss.

Erithace; eam cruribus gerunt apes III, 97, 30 s.; III, 195, 16 s.; ei comparatur mel anthinum IV, 77, 29; ei quæ student apes nulli alii labori operam dant III, 200, 7 s., v. *Cerinthus*.

Erithacus (ἐριθακός); hiemalis avis est ac æstate mutatur in phœnicurom III, 207, 1 ss.; nullo alio fere nisi colore a phœnicurom differt III, 207, 4 s.; si non semper, saltem plerumque vermibus pascitur III, 151, 3;

quomodo tempestatem futuram significet fr. 159. b. Eritimi; ita sardini vocantur fr. 182, a.

ἐριτόν IV, 96, 18; IV, 99, 34.

ἐριτόν fr. 185, a.

Error (ἀπᾶρτη, ἀμαρτία); scientiæ interitus est III, 528, 6; in scientiis committi non potest nisi agendo II, 144, 21; in rebus agendis vero et cogitando et agendo II, 144, 21-25; non committi potest circa τὸ τι εἶναι, nisi per accidens II, 573, 12 s.; nec circa incomposita II, 573, 13 s., 17 s., 24 s.; quatenus committi possit circa immota II, 573, 27 ss.; nullus in rebus æternis est II, 572, 19; duplici obnoxii sumus vel ratiocinatione vel sensu II, 204, 34, cf. II, 143, 20 ss.; omnibus hominibus communis est, 451, 45; videtur contrariorum idem esse III, 465, 13 s.; animalibus familiarior est quam intellectus est, et plus temporis in eo versatur anima III, 465, 8 s.; igitur etiam de eo loqui debuissent antiqui, quum de intellectione verba facerent III, 465, 7 s.; quodsi, si simile simili cognoscitur, dissimilis contactus esse debet III, 465, 11 s.; ejus causa quare exponenda sit II, 89, 41; in electu bonorum non fit circa finem, sed circa res quæ ad eum tendunt II, 141, 39; ejus causa inprimis voluptas et molestia II, 144, 30, 44; quosnam vitare conentur prudentes majorum exempla secuti, 428, 32; eum præ se ferunt qui se deprehensos vident, 450, 46; propter eum si absolvantur confidentes, non confiteates condemnari non poterunt, 450, 49; dicendum est accusatori se propter rei, penam dare non oportere, 450, 51; ad eum confugiendum est defensori, ubi nec crimen negare, nec rei facinus legitimum esse probare potest, 451, 42; quomodo ab injuriis et ab infortuniis differant, 342, 1; 453, 3; leviori pena mulctandi quam injuriæ, 341, 53; non ea enim pena his infligenda est ac infortuniis, 341, 54; dicendum est defensori eos sibi cum iudicibus et reliquis hominibus communes esse, 423, 11; de eo dicere licet, eum injuriam fecisse, 387, 46; ei qui injuriam tribuere possunt, in injuriam proclives, 339, 6; ad eos confugiendum est defensori, ubi crimen fateri cogitur nec similitudine cum vulgi moribus excusare potest, 426, 9; quænam ex his petantur enthymematum argumenta, 380, 16; propter eum in tragœdia in res adversas incidere debet vir illustris, idque potius melior quam deterior, 466, 37, 39, 45; ubi multi in cantando committuntur commune quod ex cantu et lyra provenit deterius fieri necesse est IV, 213, 7 s., v. *Deceptio et Peccatum*.

Erucæ (ἀράκαι); pro vermium specie haberi debent III, 384, 39 s.; pedibus carent III, 306, 20 s.; III, 311, 3 ss.; igitur dextrum habent, sed minus distinctum quam animalia pedibus aut alis prædita III, 306, 22 s.; undoso motu procedunt sursum versus sese infectentes III, 311, 4 s.; primum alimentum capiunt, dein non amplius, sed immobiles evadunt III, 385, 9 s.; id quod multis mirum videtur III, 385, 8 s.; nempe debitam magnitudinem nactæ indurato putamine ovīs similes evadunt III, 384, 46 ss.; immobiles factæ a nonnullis chrysallides vocantur III, 385, 11 s.; in chrysallides mutantur III, 102, 25 s.; foris petunt id ex quo residuum fit cujus ope in chrysallides mutari possunt III, 385, 19 s.; gignuntur in foliis viridibus, idque in quibusnam præcipue III, 93, 31 s.; ex iis fiunt papilioes III, 93, 80; pusillæ tribus diebus fiunt e vermibus parvis crescentibus III, 93, 34 s.; ubi creverint, immotæ manent atque in chrysallides mutantur III, 93, 35 s.; aluntur et excrementum emittunt III, 93, 43; eodem modo quo illæ, se gerunt vermes et qui e coitu nati sunt et qui sine eo III, 93, 46 s.; plera-

que animalia quæ ex iis gignuntur araneis retinentur III, 95, 37 s.; ex ejus modi quæ fluctuatim ambulant et progressæ altera parte curvata subsequuntur sunt penia et hypera III, 94, 3 ss.; e quibus bombylii gignuntur, e quali vermi fiant ipsæ III, 94, 7 ss.; in quibusnam stirpibus inveniantur e quibus gignuntur cantharides III, 95, 12 ss.; quænam in alvearibus nascentur III, 168, 30 s.

Eruclare; cur post alimentum cum siccum, tum humidum soleamus IV, 296, 17.

Eruditio (παίδεια); eam tanquam vitæ finem sibi proponunt nonnulli II, 185, 9; ad eam tria opus sunt fr. 341, b, v. *Educatio, Institutio*.

Eruditio (παίδευσις); in encomio probationi inservit, 331, 48; quænam faciant ad eam suadendam vel dissuadendam, 378, 10.

Eruditus (παιδευμένος); ei competit tantum in unaquaque disputatione accusationem quærere, quantam fert rei subjectæ natura II, 2, 22; ejus locus differt ab ineruditi II, 51, 7; in omnibus artibus iis haud minus competit iudicium quam peritis, 532, 13; quare iis apud vulgus ad persuadendum aptiores sint ineruditi, 373, 41; misericordes sunt, 358, 42; eorum nos pudet, 356, 37; ex iis creantur magistratus in aristocratiâ, 562, 15.

Eruptio (ἐκπύρωσις); ita sternutatio vocatur IV, 300, 41.

Ervilia (ὤρποι); circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.

Errum (ὀρεοῖς); id magnitudine æquat glanis ovum III, 117, 12; flatulenta sunt III, 154, 35; fresis saginantur boves III, 154, 35 s.; lactis copiam augent III, 54, 40 s.; prægnantibus tamen non conveniunt, idque quare III, 54, 42 s.

ἐρυϊδαί v. *Rubigo*.

Erythe; una de Nympharum genere IV, 100, 28

Erythia; apud eam spinæ genus invenitur variatum colore, ex quo plectra fiunt fr. 164, b.

Erythia; ex illa vaccas quum abegisset Hercules in Chao-niam pervenit III, 582, 35; non vero ex Erythia sed ex Erythio IV, 100, 24, 32; ejus nomen nusquam vel in Libya vel in Hispania exstare ferunt IV, 24, 32 ss.

Erythræ; quomodo ibi sublata sit oligarchia, 571, 49.

Erythræa Sibylla; quænam IV, 90, 24.

Erythræi; Naxum obsidebant fr. 279, b.

Erythriini; v. *Rubelliones*.

Erythus; locus ita appellatus IV, 100, 30.

Eryxis; pater Philoxeni II, 212, 24.

Esca (δίσσας); quænam delectentur pisces, cum universi tum singulæ eorum species III, 69, 19 s.; III, 70, 16 ss.; putidam et non recentem tangere nolunt pisces plerique III, 70, 16 s., 37 ss.; non omnes eadem capiuntur III, 70, 17 s.; male olenti venantur nonnullos III, 70, 19 s.; nidiora in universum delectantur omnes III, 70, 27 s., cf. 32, 40; quæ iis capiuntur animalia necessario et olfactum et gustum habent III, 71, 8 ss.; iis capiuntur sepia, polypi et locustæ III, 71, 8 s.; polypi eam adeo vehementer comprehendunt, ut præstuncari quam avelli malint III, 71, 9 ss.; eam tamen amittunt admota conyza III, 71, 11 s.; ea capiuntur purpuræ, idque quali III, 71, 19 s.; ejus in gratiam capiuntur neritæ III, 71, 34; nudam demittebant purpurarii antiqui III, 88, 21 s.; eam inprimis amittunt purpuræ gravidæ III, 88, 25; non gravidæ vel difficile ab ea avelluntur III, 88, 25 s.; in fundo maris relicta, si piscis est, devorant pediculi et pulices marini III, 74, 6 s.; eam circumdantem pulicum et pediculorum glomerem sæpe e mari retrahunt pisces III, 74, 8 s.; ejus jacturam facile ferunt pisces, idque quare IV, 261, 10.

ἐσζερο hujus vocis duplici significato solvitur problema Homericum (II, v, 272), 480, 12.

Esculenta (βρωτά, ἔσθρά); cur alia sint, alia vero non IV, 215, 4 ss.; plerorumque suavitatem deglutiens percipimus III, 295, 24 ss.; hinc non iidem circa ea incontinentes sunt qui circa potus et sapes III, 295, 30 s.; quæ regionem circa pudenda flatu implent, libidinem movent IV, 266, 49 ss.; quare circa ea inprimis injuriam facere soleant, 340, 7.

ἐσφα fr. 165, a.

Esse; multis modis dicitur II, 281, 37; II, 523, 48; II, 465, 32 s.; II, 613, 38; III, 444, 47 s.; quænam ejus propria sit significatio III, 444, 48; quot significata habet, tot etiam τὸ ἐπάρχων, 81, 7; nil addit rei si de ea prædicatur II, 576, 41; id semper significat categoriæ II, 521, 10 s.; in omnibus categoriis idem significat II, 521, 13 s.; signum rei non est, 25, 42; nihil est, sed consignificat compositionem quandam, 25, 44; quo modo ad id se habet res, sic et ad veritatem II, 486, 35 s.; non idem est in rebus compositis ac incompositis II, 573, 9; quidnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 23; de eo quæstio differt a quæstione de modo II, 611, 36 s.; ejus per accidens causa est tempus II, 305, 26; quæ possunt vel per certum quoddam tempus vel per infinitum possunt II, 388, 10 s.; prior quam non esse, 148, 37; melius est quam non esse II, 465, 32; III, 344, 30; proxime ad id accedunt semper fieri et generatio II, 465, 37 s.; nonnisi per æquivocationem idem significare potest quod non esse II, 505, 10; aliquid potest, etiamsi fieri possit ut non sit II, 566, 15 s.; non idem significat ac *aliquid esse*, etiamsi parum differre videantur, 280, 4, 8; 302, 45; sensu se putat vulgus II, 439, 10, v. *Existentia*.

Esse et non esse simul eadem res nequit; pertinet ad demonstrationis principia II, 491, 4.

Esse in aliquo; eodem modo dicitur quo habere II, 530, 23 s.

Esse (secundum verum ac falsum); in rebus compositis est compositum esse et unum esse II, 572, 46 s.; II, 573, 4 s.

Esse vel non esse; exemplum citatur, 187, 32.

Essentia (τὸ εἶ ἐστί); eam definire neglexerunt antiqui III, 223, 1; eam quærebat Socrates II, 615, 19; sine ea contraria considerant dialectici et num eorum eadem sit scientia II, 615, 21 ss.; quatenus eam investigent viri activi II, 486, 26 s.; eam demonstrare nequeunt scientiæ particulares II, 534, 14, cf. II, 592, 18 s.; ejus consideratio pertinet ad eandem cogitationem ac consideratio an res sit II, 534, 17 s.; non pertinet ad cogitationem II, 537, 31 s.; primarie significat substantiam et hoc aliquid II, 541, 20 s., 24 s.; secundarie vero quæ ad reliquas categorias pertinent II, 541, 21, cf. 25, 33; igitur multis modis dicitur II, 541, 19; eodem modo se habet ut *est* II, 541, 23; syllogismorum principium est II, 615, 19 s.; eo dirigenda est speculatio ut explicetur II, 288, 49 s.; eam quærimus invento εἶναι vel τοῦ εἶναι, 153, 42; 154, 5, 15, 30; 158, 24; idem est quod τὸ εἶναι, 154, 21, 39; de aliqua re scire nec facile, nec forsitan utile est, nisi etiam sciamus e quibusnam fiat et vice versa II, 131, 14 s.; nec definitione, nec demonstratione cognosci potest, 158, 14; eam cognoscere idem est ac scire cur sit, 159, 17; omni habitu erga eam caremus, ubi τὸ εἶναι per accidens tenemus, 159, 40; etiam si ejus non sit syllogismus, nec demonstratio, tamen per syllogismum et demonstrationem innotescit, 160, 23; eam non semper manifestat definitio per divisionem, 157, 11; quænam de ea prædicari dicantur, 175, 10; semper universale et affirmativa.

tivum est, 155, 3; differt a τοῦ ὅτι, 155, 42; 158, 30; proprium quid est et ejus ratione prædicatur, 156, 4; in ea de re nihil nisi genus et differentia prædicantur, 257, 18, 19, 23; 259, 12, 14; prædicata secundum eam non infinita esse probantur, 142, 2 ss., 49 ss.; qui eam dicit, modo substantiam significat, modo aliam quandam categoriam, 177, 30; ad eam cognoscendam utilis est differentiarum consideratio et quomodo, 185, 20, 25; ea quaerenda quaerimus quidnam sit medium, 154, 7; ea quaerenda quaerimus λόγον, 154, 30; ad eam pertinet definitio, 155, 2, 42; in ea de specie prædicari debent omnia genera cum superiora, tum inferiora, 207, 50; ejus ratione tradi debet proprium, 224, 16; eam maxime manifestat genus, 241, 7, 11; eam sumit definitio, 377, 8; ejus medium etiam τὸ ἔστι esse debet, 159, 25; sine τοῦ ἔστι cognosci nequit, 159, 34; eam frustra quaerimus ubi non tenemus τὸ ἔστιν, 159, 42; de ea demonstrare nequit divisio, 77, 28; quæ de ea prædicantur necessaria sunt ad definitionem constituendam, 165, 7; 166, 21; ab ea inchoanda propositionum descriptio, 180, 37; ejus scientiam non nisi per syllogismos primæ figuræ sectari possumus, 135, 31; in medio termino primo est, 156, 16; demonstrari non posse probatur, 156, 1 ss.; error circa eam committi nequit, nisi per accidens II, 573, 12 s.; de ea quaestio instituitur in rebus incompositis II, 573, 19 s.; movet, etiamsi non moveatur II, 270, 2, cf. *Notio et Substantia*.

Essentiæ; aliæ medio carent et principia sunt, aliæ causam habent, 160, 30; quæ medio carent ponere oportet et alio modo claras facere, 160, 31, cf. 121, 15, 17; quæ causam habent, per demonstrationem clara reddere licet, 160, 25, 35; partim se habent ut simum, partim ut cavi II, 534, 32, cf. II, 592, 33 s.

Essentia (οὐσία); v. *Substantia*.

Est; ejus vocabuli usum sustulit Lycophron II, 250, 22; tot modis dicitur, quot differentia sunt formæ rerum sensibilium II, 559, 18 s.; omnibus rebus competit, sed aliis primarie, aliis secundarie II, 541, 23 s.

Est (num); v. *et ἔστι*.

Esto; quando ita respondendum sit, 295, 43.

Esurire; cur non prolinus ab exercitatione esuriamus IV, 148, 38 ss.

Esuriens; ciborum odore delectatur II, 36, 25; quum æque ab omnibus partibus ab esculentis distat, quiescet secundum Anaximandrum II, 406, 52 s.; igitur ei comparat terram quæ in medio manet, *ibid.*

Etesia; ita Aquilones appellantur post solstitium æstivum flantes III, 586, 34; compositi sunt ab iis qui ab ursa et ab occasu spirant III, 632, 42 s.; ad occasum habitantibus ex Apartiis in Thracias, Argestas et Favonios (siquidem Apartias Favonius est) fiunt III, 590, 40 ss.; iis qui ad ortum habitant ad Subsolanum usque III, 590, 44 s.; ab adusta plaga nasci non possunt, idque quare III, 588, 7 ss.; æstate pollent III, 632, 41; IV, 253, 30 s.; post solstitium ad canis ortum flant III, 586, 19 ss.; ad eos usque inde ab Orionis ortu maxima tranquillitas aeris III, 586, 6 ss.; magis post solstitium æstivum quam ipso solstitii tempore spirant III, 586, 42 s.; cur hac quidem tempestate, tantaque vi semper flent, et cur desinente die desinant noctuque non spirent IV, 253, 26 ss., cf. IV, 242, 31 s.; impediunt quominus multi Austri spirent IV, 245, 44; iis flantibus in finibus Massiliensium circa Liguriam lacus exaggeratur et ejus superficies consolidatur IV, 89, 29 ss.

*Ετραπέτο; Jovis cognomen III, 641, 43.

Etelis; piscis squamatus, ideoque viviparus est III, 115,

Ethica; vocis etymologia II, 14, 35; ad eam pertinet et differentiam exponat inter mentem, intellectum scientiam, artem, sapientiam ac prudentiam, 153, 14.

Ethica febris; quænam IV, 332, 41.

ἔθος; vocis etymologia II, 138, 5.

ἔτοι; conjunctio est, 473, 9.

Etruria; v. *Tyrrhenia*.

Etymologia; forsitan ad enucleandam veritatem confert II, 138, 3.

Euzemon; pater Eurypyli fr. 314, a.

Euæses Syrus; Ægypti satrapa fuit, 648, 40; quum animadvertisset, nomarchas a se desciscere velle, in regiam accessit omnes suspendit, 648, 41; nomarcharum cognatis nuntiari jussit eos captos apud sese detineri, 648, 43; cognatis, soluta ad redimendum pecunia, nomarcharum cadavera tradidit, 648, 47.

εύχωρία; v. *Facilitas*.

Euagoras Cyprius; quamobrem eum interfecerit Eunuchus, 581, 20; quare eum honestum esse judicaverit Isocrates, 377, 54.

Euarchusne? minime, sed Apollonides; captio ridicula per homonymiam, 307, 4.

Euathlus; Protagoram accusavit fr. 43, a.

Eubœa; insula memorabilis III, 630, 8; ibi terræ motus vehementissimi fiunt, idque quare III, 592, 36 ss.; duo fluvii in ea esse dicuntur Cerbes et Neleus IV, 106, 33; ibi Thracias Olympias vocatur IV, 46, 2 ss.; item Subsolanus, Hellespontias IV, 45, 22 s.; ejus portus Caphareus Subsolano infestatur IV, 45, 23; eam Abantes incolebant fr. 294, b; fr. 315, a; in ea invenitur Chalcidice III, 16, 23 s.; III, 275, 2; in eam ut transirent, quomodo Athenienses hortatus sit Cephisodotus, 396, 43.

εὐβουλία; v. *Consilii promptitudo*.

εὐβουλος; v. *Consultus*.

Eubulus; Platonis testimonio usus est adversus Charetem, 344, 20.

Eubulus; quomodo Autophradati dissuasit, ne Atarneam oppugnaret, 507, 29.

Euchir; Dædali cognatus, picturam in Græcia condere instituit fr. 225, a.

Euclees; Molonis filius III, 559, 24 s.; eo archonte cometa apparuit, *ibid.*

Euclides antiquus; poetæ irrisit quia peregrina adhibebat nomina, 475, 26.

Citatur; 475, 27, 28.

Euctemon; ejus causam egit Sophocles, 342, 33.

Eudæmonismus; idem quod macarismus, 331, 52; quomodo a laudatione et ab encomio differat, 331, 53.

Eudemus Cyprius; iter in Macedoniam faciens Pheris in Thessalia somnium mirum habuit fr. 48, a; prælio apud Syracusas periit fr. 48, a.

Eudoxus; Anaxagora posterior II, 483, 7; II, 616, 42; admixtionis ope ideas rerum causas esse putat II, 483, 7; II, 616, 42; de sphaerarum positione et distantis et ordine ei consentit Callippus II, 607, 33 ss.; ejus de numero et ratione planetarum placita II, 607, 16 ss.; scite voluptatis (tanquam summi boni) causam egit, eam laude superiore prædicans II, 12, 32; admodum temperans erat II, 117, 18; voluptatem summam bonum esse putabat, idque quare II, 116, 36; II, 117, 8 ss.; magis propter mores quam propter rationes ipsas fidem meruit II, 117, 15; quomodo ejus placitum refutaverit Plato II, 117, 30 ss.; quomodo id refutari conati sint alii II, 117, 38 ss.; (?) male putat cetera idearum mixtione constare fr. 89, b.

Eudoxus (Rhodius?); citatur IV, 107, 7 (cf. *Fragm. hist. gr.* t. IV, p. 407).

εὐκταῖον 180, 13; 181, 20; 258, 31.

εὐκταῖοι. v. *Facile cedentes*.

εὐκταῖς: quod reliqui dicunt Cretenses εὐκταῖον vocant, 479, 44.

Euenus Parius; quidnam de consuetudine dixerit II, 86, 45.

Citatur (fr. 7 Bergk.); II, 246, 12; (fr. 8), 335, 14; 339, 14 (omisso poetæ nomine); II, 199, 31; II, 518, 10; (fr. 9) II, 86, 46.

εὐθιὰ v. *Fatua*.

εὐθιὰ: cur ita dicta fr. 56,

εὐρημοσύνη v. *Modestia*.

—εὐρημο(ν); res quæ adiectivis ita terminatis designantur, potentia sunt eæ a quarum nomine hæc adiectiva derivantur II, 569, 14 ss.; hæc adiectiva et de materia et de affectibus usurpantur II, 569, 33 s.

Eumedes; pater Dolonis fr. 317, a.

Eumelus Admeti filius Pheretides; ejus epitaphium fr. 315, a.

εὐπάθεια v. *Docilitas*.

Eumenides; v. *Deo venerandæ*.

Eunomia; Tyrtaei citatur, 574, 1,

εὐνομία v. *Legum bona constitutio*.

εὐνοῦναι IV, 141, 11.

Eunuchus; ab eo qua re differat spado IV, 296, 8; eum non eodem modo liberos procreare non posse dicemus quo virum II, 524, 50 s.; una parte mutilata, tantum a pristina forma discrepant, ut parum a feminæ specie distent, idque quare III, 396, 8 ss.; iis similes manent viri quorum genitalia inde ab ortu manca sunt III, 367, 17; pilos congenitos non abijciunt III, 208, 14; hinc calvi non sunt III, 48, 11 s.; III, 208, 14 s.; III, 422, 42 s.; ante pubertatem castratis non oriuntur pili postumi III, 48, 12 s.; III, 208, 9 s.; III, 422, 44 s.; si vero post, defluunt, excepta pube III, 48, 13 s.; III, 422, 44 s., cf. III, 208, 11 ss.; in feminam mutantur III, 422, 43, 47 ss.; vocem tenuem habent III, 661, 2; cur acutam habeant vocem, galli vero non IV, 296, 13; iis obsecrati sunt meatus ad pudendum virile tendentes IV, 172, 7 ss.; in sexum femininum degenerant IV, 167, 3 s.; cur viris magnitudine tantum similes fiant IV, 167, 3 ss.; cur iis barba non oriatur IV, 168, 1 s.; cur non calvescant IV, 172, 7 ss.; cur eorum vox acuta sit IV, 181, 7 s.; IV, 185, 28; IV, 176, 45 ss.; vocem femineam habent IV, 167, 4 s.; cur ulcerosa et putrida crura habeant IV, 168, 10 ss.; cur varices vel non omnino vel minus habeant IV, 167, 26 ss.; iis crura intumescunt IV, 136, 38; eorum oculi debiles fiunt IV, 136, 30 ss.; eorum alvi facile solvantur IV, 136, 38 s.

Eunuchus; Euagoram Cyprium interfecit, quia uxorem ei ademeral hujus filius, 581, 21.

εὐφροσύνη v. *Limitantur (quæ) facile*.

Euphrates; circa eum serpentes multi conspiciuntur idque quales IV, 103, 28 ss.

Euphron; eo mortuo, iussum est judicare, an dignus esset qui interficeretur, quia iuste mortuus erat, 376, 9.

εὐφροσύνη quidnam ita vocari poterit II, 385, 7, cf. III, 527, 30 s.

εὐφύη v. *Indole bona præditus*.

(Eupolis); ejus Marica post Nubes in scenam prodiiit fr. 305, a.

εὐκταῖον ita Cretenses dicunt quod reliqui εὐκταῖς 479, 44.

Euripides; Decamnichus succensebat quia aliquid in gravem ejus oris halitum dixerat, 581, 51; ei Decamnichum verberandum tradidit Archelaus, 581, 50; eum irrisit Strattis, idque quomodo III, 485, 51 ss.; bene respondit Syracusanis, 357, 3. impletatis accusatur

quomodo se defenderit, 404, 46; eum homines depingere quales sint dicebat Sophocles, 479, 26; tragediam perfecit fr. 28, b; nisi statim initio, saltem in prologo docet fabulam, 403, 5; perperam reprehenditur quod multas ejus tragedias in rem adversam desinunt, 467, 8; etiamsi reliqua non bene disponat tamen omnium poetarum tragicissimus est, 467, 14; primus ostendit utilitatem verborum e communi usu sermonis desumptorum, 387, 2; vituperatur quod Thestii filios lævo pede nudos fuisse narrat (fr. 531 Wagn.) fr. 26, a; perperam *remis imperare* dixit, 387, 48; secundum eum tellus amat imbrem II, 91, 31; item cælo gratum est, si imber in tellurem cadit II, 91, 32; scite solvit ea quibus adversarius ea quæ dicturus erat præoccupaverat, 433, 47; citatur ejus absurde dicta de injuria volenti illata II, 62, 33; quemnam nobilem dicat fr. 57, a; ridiculum ultimum cum fine confundit II, 263, 27; vituperatur quod sine necessitate absurdum admiserit in *Ægeo*, 480, 37; item quod improbitatem, *ibid.*, cf. 468, 49; quomodo uno nomine transposito perverterit *Æschyli trimetrum*, 475, 39; secundum eum mutatio omnium rerum dulcissima est (*Orest.* v. 234) II, 90, 33; merito Niobes fabulam particulatim tractavit, 471, 41; non rite confecit chori cantica, 472, 1; quæ apud eum Alcmaeonem cogunt matrem occidere, ridicula sunt II, 25, 1; *Medeam* a Neophrone mutuatus est fr. 308, b; ejus *Æneus* qualem prologum habuerit, 406, 5, in *Iphigenia in Tauride* prope abest ab errore quo signis conspicuis fit agnitio, 469, 46; in *Didascalii*, *Rhesus* ut genuina ejus fabula recensetur fr. 305, b; eo mortuo ejus filius ejus *Iphigeniam in Aulide*, Alcmaeon vero *Bacchas* docuit fr. 305, b.

Citatur (ex *Æolo* fr. 3 Wagn.), 524 12; (ex *Alcestide* v. 785, cf. fr. 785 Nauck.) fr. 328, b; (ex *Andromeda*, v. 35), 335, 45; (ex *Antiope* II, 231, 21; (fr. 27), 337, 45; (e *Bacchis* v. 381), 628, 9; (e *Bellerophonte* fr. 27), II, 177, 6; II, 224, 31; e *Cresphonte*, 468, 24; (ex *Electra*, v. 1) fr. 98, b; (v. 941) II, 224, 6; (ex *Hecuba*, v. 864 s.), 371, 40; ex *Hella*, 468, 26; (ex *Hippolyto*, v. 612), 404, 48; (v. 994), 373, 43; (ex *Iphigenia in Aulide*, v. 80), 398, 2; (v. 1400), 483, 4; ejus *Iphigenia in Aulide* respicitur, 469, 2; citatur (ex *Iphigenia in Tauride*, v. 713), 391, 50; (v. 1162), 403, 50; ejus *Iphigenia in Tauride* respicitur, 405, 41; 468, 26; 469, 43; 470, 18, 45, 50; citatur (e *Medea*, v. 294 ss.), 371, 31, cf. 372, 8; (v. 539 s.) II, 219, 18; ejus *Medea* respicitur, 468, 5; 469, 9; ejus *Melanippe* respicitur, 469, 1; e *Meleagro* citatur nomine Sophoclis (fr. 1), 394, 32; citatur (ex *Oreste*) II, 115, 37; (v. 234), 337, 3; II, 219 10; (v. 66) II, 112, 26; ejus *Orestes* respicitur, 468, 50; citatur e *Philoctete* (fr. 8), 475, 39 (fr. 11) 433, 49; (e *Philoctete* fr. 1) II, 71, 20; respicitur ejus *Scylla*, 468, 51; citatur e *Sthenobara* fr. 1), 371, 38; (e *Telepho* fr. 10), 387, 48; (e *Thyeste*, fr. 7), 375, 35; (fr. 1), fr. 56, a, b; (e *Troadibus*, v. 969), 408, 34; (v. 989 s.), 380, 31; (v. 1051), 372, 6; II, 220, 11; (ex *Incertis fabulis* fr. 8) II, 175, 6 s.; II, 177, 26; II, 219, 8; (fr. 81), 579, 28; 609, 18; (fr. 83) II, 234, 5; (fr. 84) II, 263, 29; (fr. 153) IV, 169, 37.

Euripiles, Euripidis filius; *Iphigeniam in Aulide* in urbe docuit fr. 305, b.

Euripus; per eos fluctus maximo impetu feruntur, idque quare III, 659, 37; an ob eandem causam fluant cur et tropæ IV, 244, 24 ss.; quales in iis capiantur purpuræ III, 87, 47 s., v. *Fretum*.

Euripus Pyrrhæus v. *Pyrrhæus euripus*.

Euronotus; ita appellatur ventus qui inter Austrum et Eurum est III, 632, 35 s.; sæpe spirare dicitur idque quare III, 589, 1.

Europa; dum sunt fr. 348, a; ejus fines Herculis columnæ, Pontus, mare Hyrcanum III, 631 1 ss.; nonnullis Tanais III, 631, 4; totam perfuit Ister III, 569, 47; quoniam ejus pars olim Italia vocaretur, 611, 46; ejus pars Athenæ II, 308, 27; ibi magis quam in Asia inveniuntur leones III, 169, 43 s.; idque in quam parte III, 132, 10 s.; III, 169, 44 s.; desunt vero paradi III, 169, 46; ibi feræ fortiores sunt III, 169, 47 s.

Europæi; quomodo ab Asianis differant, 608, 35; iis serviliores sunt Asiani, 537, 33.

εὐρώς (δ λεγόμενος) v. *Situs*.

Eurus; eum Austri speciem habent, 546, 7; ad Subsolanum pertinet III, 589, 32 s.; ita vocatur ventus e regione brumali vicina flans III, 632, 36; quem Subsolanum vocant humidus est III, 590, 18; ab Oriente flans III, 632, 20 s.; eorum species III, 632, 23 ss.; a brumali ortu spirat I I, 588, 51; Austro vicinus III, 588, 52; inde Euronoti sæpius spirare dicuntur III, 589, 1; huic contrarius est quem alii Argæstem, alii Olympiam, alii Scirona vocant III, 589, 1 ss.; siccus est initio, deinde vero aquosus III, 590, 19; Lesbo imbrem affert IV, 255, 2 s.; æstus affert III, 590, 22 ss.; cur eo spirante omnia majora appareant IV, 254, 1 ss.; apud Ægos Syriæ Scopeus vocatur IV, 45, 30 s.; Cyrenis Carbas IV, 45, 32; a nonnullis Phœnicias IV, 45, 33; eum nonnulli Subsolanum esse putant IV, 45, 34; alii Orithronum IV, 45, 34 s.

Eurus et Auster; cur Aquilone et Favonio humidiores sint IV, 248, 5 ss.

Euri et Favonii; in mari australi ultra Africam sito, ut hic Aquilones et Austri, vicissim continenter spirant III, 587, 51 ss.

Euryalus; ejus epitaphium fr. 315, a.

Eurybatus; homo callidissimus fr. 20, a.

Euryphon; Hippodami Milesii pater, 508, 10.

Eurypylus; Euæmonis filius; Ormenii epitaphium fr. 314, a.

Eurypylus; tragœdia e parva Iliade desumpta, 477, 4.

Eurystheus; ei mercenariam una cum matre operam locavit Hercules II, 236, 43.

Eurytanes; ab Euryto nomen acceperunt fr. 262, a; apud eos est Ulyxis oraculum fr. 262, b.

Eurytion; adulterii condemnatus Heracleæ numellæ affixus est, 573, 11.

Eurytion; IV, 100, 27.

Eurytus; ab eo cognominati sunt Eurytanes fr. 262, a.

Eurytus; quomodo cuique rei peculiarem numerum tribuerit II, 636, 22 ss.; plantarum formas supputatum calculis assimilabat II, 636, 25 s.

εὐστοχία v. *Conjectura bona*.

εὐταξία v. *Ordinis conservatio*.

εὐτόχημα v. *Prosperi successus*.

εὐτυχία v. *Prosperitas*.

εὐτυχῶν v. *Fausus*.

Euthyrates; quomodo dissensio inter eum et Mnæeam belli sacri causa fuerit, 569, 18; Onomarchi pater, *ibid*.

Euthydemus; ejus sophisma de trirēibus, 298, 7; 381, 24.

εὐθυμός v. *Animosus*.

εὐθύναι v. *Corretores*.

εὐθύνας v. *Directio*.

εὐθύον v. *Dirigi quæ possunt*.

Euthynus; quidnam de eo dixerit Isocrates, 369, 3.

εὐρηκία v. *Facile et Urbanitas*.

Euxenus; ei geometriam ignorant Archidamum compari. vit Theodamas, 390, 13.

Euxenus Phocæensis; quoniam modo Massiliam condiderit fr. 276, a.

Euxinus Pontus; in eum effunditur Ister III, 569, 47; eum accollunt Apolloniata, 568, 14, v. *Pontus*.

Evenientia; ex iis nonnulla principia dijudicare oportet II, 421, 13.

Eventus; se habent ut principia et causæ, itemque vice versa, 326, 33; eos e placitis suis deducere non licet III, 394, 38 s.; nec anticipare, antequam conspecti sint III, 394, 39 s.

Everti se ipsos (ἐκτροπεύειν); est effatum vulgo receptum II, 514, 2.

Evomere; v. *Vomere*.

Evulsa e terra (τὰ ἐκ γῆς ἀνσπώμενα); iis simile sumus quum non turgeamus IV, 137, 35.

Ex; quot modis dicatur II, 487, 14; II, 530, 25 ss.; II, 561, 34 s.; III, 333, 18 ss., cf. II, 635, 49 ss.

Ex aliquo; res duobus modis fiunt, idque quibusnam II, 561, 34 s.

ἐξαγγέλλωμεν, 442, 17.

ἐξονοτήσας v. *Fulgur jaculari specie transmeans*.

Examen; emittuntur ab apibus, non vero a vespis nec a crabronibus III, 202, 40 s.; iis emittendis favel regum multitudo III, 197, 16, 20; III, 198, 50 s., cf. III, 96, 48; III, 202, 50; ubi id emissuræ sunt apes, per aliquot dies vox peculiaris in alveario auditur III, 197, 43 s.; nisi ubi emittendum est, non evolant reges III, 199, 2 ss.; III, 197, 40 s.; per biduum aut triduum antequam emittatur, pauca quædam apes alvearium circumvolitant III, 197, 44 s.; non constat an etiam rex, idque quare III, 197, 45 ss.; ubi emittitur, circum regem conglomerantur reliquæ apes III, 197, 41 s., cf. III, 200, 34 s.; ubi emissum est avolant apes et cum suo quæque rege congregantur III, 197, 47 s.; eo consistente nonnullæ apes pastum eunt et hoc facie redeunt III, 198, 9 s.; junioribus constant apibus III, 199, 6 s.; ideo portari possunt III, 199, 5; quomodo ejus emissionem impedire conentur apiarii III, 200, 36 s.; pereunt mortuo rege III, 196, 7 s.; ubertate olivarum multa emittuntur, idque quare III, 96, 17 s.; III, 97, 1 ss.; perit, ubi non sufficienti numero in alveario adsunt reges, idque quare III, 96, 45 ss.; item si nimil, idque quare III, 96, 48 s.; III, 197, 16, 20; III, 198, 49 ss.; si novem vel decem annos durent, bene secum actum esse censent apiarii III, 97, 53 s.

ἐξαπατῶντας v. *Deceptores*.

Exarmentari (ἀριμενέειν); quando dicantur tauri III, 122, 25 s.

Excaldatio; v. *Torrere (lente)*.

Excedens (ἐκπεφυγόν); ad excessum refertur, idque quomodo II, 526, 34, 46 ss.

Excedens et excessum; magis universalis sunt quam magnum et parvum, multum et paucum II, 628, 48; II, 629, 7; igitur ea in construendis numeris magis et parvo vel multo et paucio substituunt II, 628, 48 s.; idque ad dialecticas quasdam difficultates evitandas, ceteroquin eodem redit II, 629, 1 s.

Excellentes (οἱ πεπρωτοί); omnes infortunati esse deberent, si numerem revera invidium esset III, 471, 15 ss.

Excellentia (ἐκπεροχή); propter eam sunt reipublicæ conversiones, idque quomodo, 566, 39; 567, 1.

Excessus (ἐκπεβολή); malum est, 21, 12; ei oppositum cum egestas, tum mediocritas, *ibid*.; molestia est II, 168, 30; vituperio dignus est II, 147, 9, 45; et defectui contrarius est et medio II, 197, 30; quando magis quam defectus opponatur mediocritati, quando magis II, 139, 3, 17 ss., 25 ss.; omni continuo et divisibili

omnique actioni competit, idque duplici modo II, 195, 7; ejus excessus non est II, 20, 33; semper secundum eum determinatur potentia II, 385, 29 s., 33, 38; item impossibile II, 385, 34; qui in eum agere valet etiam in minora valebit II, 385, 28 s., 30 s.; modo secundum potentiam, modo secundum rem determinatur II, 385, 44; ad eum corrigendum contrarium apponere solet natura III, 238, 5 ss., cf. 30 ss.; per eum nonnulli medici sanant IV, 108, 4 ss.; non iidem bene habent omnia animalia III, 162, 36 s.; eundem diversis locis impendere nequit natura III, 242, 26 s.; mentis et corporis temperamento nocet IV, 190, 43 ss.; ille et frigus mortis duæ præcipuæ causæ IV, 111, 20 s., ceterum, cf. *Exsuperantia* et *Hyperbole*.

Excessus et defectus; sunt genus differentiarum formæ rerum sensibilium II, 559, 27 s., cf. 17 s.; ea quædam sensibilia esse dicunt II, 559, 17 s.; iis inter se differunt generum munera III, 228, 12 ss.; ad eos referri potest magis et minus III, 1, 40 s.; numeri, quatenus numerus est, affectus est II, 502, 6; eos perperam omnium voluptatum causam habuerunt II, 168, 30; ab iis pendentes voluptates reversiones sunt ad naturam II, 169, 4 s.; II, 170, 16; eos æque perendi vim habere e re morali patet II, 137, 22; ad eos delabimur propter voluptatem et molestiam II, 144, 30; eos qui habent etiam medium habent II, 47, 14; eos fugit omnis vir peritus II, 19, 30; operum bonitatem perdunt II, 19, 36; affectibus et actionibus proprii sunt II, 19, 42, 49; in affectibus et actionibus peccant II, 19, 51; ad vitium pertinent II, 20, 8; eorum medietas non exstat II, 20, 32, 38; iis carent actiones affectusque quibus deest medietas II, 20, 36, v. *Magis et minus*.

Excrementum (*ἔκκριμα*); residuum prioris est III, 528, 34 s.; necessario id habere debet quod immutatur III, 528, 32 s.; ei contrarium est III, 528, 33, cf. 38 s.; humoribus postumis accensenda sunt III, 239, 48 s.; de iis disserendum est, ubi de alimento sermo fit III, 239, 52 ss.; inter partes similes recensetur III, 2, 14; III, 38, 9, cf. III, 231, 14; alimenti reliquias sunt III, 334, 10; omni alimento est III, 663, 20 s., cf. III, 664, 21 ss.; ei contrarium est alimentum III, 275, 28; in corporibus illud fit quod a calore evictum non fuerit III, 580, 50 s.; eo referri debet quodcumque crudum est III, 365, 34; eorum causa est coctionis defectus III, 354, 12 s.; coctione deficiente fiunt etiam in venis III, 354, 23; est res præter naturam quæ in corpore invenitur III, 334, 6 ss.; aliud utilis alimenti, aliud inutilis III, 334, 24 s.; aliud prius, aliud posterius est III, 334, 35 s.; crudissimum est quod in vesicam colligitur III, 580, 44 s.; ei nec idem locus, nec idem tempus esse debet ac alimento ingesto vel nondum cocto III, 270, 41 s., 43 s.; cuique receptaculum est III, 235, 1; III, 353, 43 s.; una cum iis fiunt receptacula III, 395, 41 s.; quodvis, nisi magna vis cogat, excrementum non fit, antequam in suum locum pervenerit III, 355, 13 ss.; omnia ejus receptacula aquæ transitu facta esse censent antiqui III, 220, 32 ss.; ex omni restant alimento, sive intus, sive foris III, 487, 39 s.; similem habent facultatem alimento cuius residua sunt III, 389, 48 ss.; tam humidum quam siccum calorem continet III, 581, 31 s.; ea foris gignunt plantæ III, 487, 40; id non habent plantæ, idque quare III, 234, 43; III, 281, 43 s., 53 s.; III, 664, 24 s.; nec igitur ejus locum III, 243, 19 s.; ejus loco semina et fructus fundunt plantæ III, 243, 21 s.; multum acria habent IV, 226, 43 s.; duplex est et siccum et humidum III, 4, 51; partem qua emittitur pleraque habent animalia III, 4, 46 s.; unicuique eorum peculiaris locus dictus est III, 335, 6;

iis redundant partes inferiores, idque quare III, 292, 33 ss.; iis dicatæ sunt inferioris corporis partes III, 411, 40 s.; unicuique eorum proprium receptaculum dat natura III, 353, 43 s.; III, 396, 39 s.; hinc unumquodque suum locum petit, etiam vi non inferente spiritu III, 353, 27 s.; cujus receptaculum est quæque pars ex ea quoque fiunt III, 395, 46 s.; non fit in tenui ac anteriori maxilla parte III, 430, 18; in animalibus ac plantis ab inferioribus ad superiora adscendunt et a superioribus ad inferiora descendunt IV, 31, 13 ss.; quomodo curaverit natura, ne derepente eorum exitus fieret III, 273, 2 ss.; eorum exitum spiritu coacto adjuvamus III, 353, 33 ss.; nihilo minus etiam non adjuvante spiritu ejiuntur, ubi eorum receptacula plena et relaxata sunt, e. g. apud dormientes III, 353, 37 ss., cf. 27 s.; iis æque accensenda sunt semen et pinguedo III, 337, 34 ss.; apud corpulentos dum coquitur in pinguedinem convertitur III, 335, 49 ss.; iis accensenda sunt vel ex iis fiunt genitura et menstrua purgatio III, 371, 21 ss.; iis accensenda esse probatur menstrua purgatio III, 337, 11 ss., cf. 50, v. *Residuum feminæ* et *Residuum genitale*; si alio loco consumantur, parciore evadit menstrua purgatio III, 210, 30 s.; tantum habent animalia menstrua purgatione carentia quantum sufficit ad generandum, non ad foras emittendum, idque quare III, 339, 32 ss.; necessario copiosius et minus concoctum esse debet sexui debiliore, id est feminis III, 337, 11 ss.; progredienti descendenteque ac subsistenti ut immutetur spatium factum est amplum (nempe colum) idque apud quænam animalia III, 272, 51 ss., cf. III, 273, 4 s., 16, 26 s.; humoris a vena cava ad renes it III, 267, 7 s.; humida et frigida si in ventrem confluerint, nullum dolorem vel calorem excitant, idque quare III, 217, 23 s.; quænam eveniant, si huiusmodi fiat confluxus III, 217, 20 s.; huiusmodi confluxum cum mola confundunt medici multi, idque quare III, 217, 18 s.; si ejusmodi incrementum ceperint, nullum alium morbum faciunt, sed quiescunt veluti mutilum quid III, 217, 27 ss.; quare in ejus modi confluxu deficit menstrua purgatio III, 217, 30 s.; ea quia aliorum consumuntur, parcam vel nullam menstruum purgationem habet mulier mammam præbens III, 217, 31 s.; copiosius difficilior concoquitur III, 397, 9 s.; multa accumulata vita sedentaria imprimis tamen apud mulieres gravidas, idque quare III, 410, 1 s.; 6 s.; ea consumit labor III, 410, 5; per morbos et senectutem major eorum copia restat, idque quare III, 364, 42 ss.; iis apud convalescentes redundat cum totum corpus, tum omnes ejus partes III, 423, 51 s.; ea interdum ad utile aliquid adhibet natura III, 275, 16 s.; non tamen ideo querendum est cujus causa omnia exstant III, 275, 17 s., cf. 14, 30; sed quibusnam certo aliquo modo se habentibus, alia multa necessaria eveniant III, 275, 18 s.; quatenus iis accensendum sit cum fel a jecore suspensum tum bilis per reliquum corpus dispersa III, 275, 12 s., 27 s., 48 s.; iis accensendum est alvi excrementum, quocumque corporis loco occurrat III, 275, 15, 46 ss.; item pituita III, 275, 46 ss.; iis accensenda est bilis III, 233, 22 s.; iis accensendum est papaver III, 279, 7; III, 280, 2; iis non accensendum est cerebrum III, 238, 12 s.; eorum concoctio sanitatis signum III, 611, 41; quibus nimium est animalibus, morbida evadunt et alimento replentur III, 265, 22 s.; quibus parum est, lienem exiguum habent III, 265, 26 ss.; parum habent aves et pisces III, 265, 26 s.; apud aves in pennas convertitur III, 265, 18 s., 32 s.; III, 266, 12, 14; III, 274, 7; apud pisces in squamas III, 266,

18; III, 266, 12, 14 s.; apud quadrupedes oviparas et serpentes in squarras et corpus III, 265, 31 s.; III, 274, 5; Item apud omnia animalia squarrosa exceptis testudinibus III, 266, 12, 14 ss.; III, 274, 5; ejus abundantiae documentum est hirsutia III, 408, 32; ubi omnino desunt, etiam deficient pili III, 364, 44 ss.; ex iis fiunt partes necessariae quae aliarum causa existant III, 364, 2 s.; idque quoniam III, 364, 13 s.; quae ex iis fiunt partes ultimae fiunt, idque quare III, 364, 15 ss.; si remaneant morborum causa sunt III, 354, 15 s.; eorum nimia copia agrolandi causa IV, 117, 10 s.; IV, 149, 12; unde proveniat IV, 117, 11; IV, 149, 13; qui ab humido et calido pendent morbi somnum afferre solent III, 504, 51 ss.; eorum potentia contraria est ac corrumpere valet modo totam naturam, modo partem III, 529, 4 ss.; igitur aut morbo aut suapte natura interimunt III, 529, 42 s.; ea manifesto tingit faex vini nigri III, 256, 47 s.; vitale continent principium III, 352, 14 s.; in iis gignuntur insecta quaedam, idque alia in jam excretis, alia in iis quae adhuc in corpore continentur III, 93, 23 ss.; III, 319, 27 s.; ex iis quae intus partibus insunt alia fiunt animalia III, 77, 1 s.; in iis quae in inferiore ventre putrent animalia nascuntur III, 614, 3 s.; nostra non sunt animalia quae in iis gignuntur IV, 138, 42; IV, 216, 24 s.; tactu sensum non movent III, 51, 39; III, 235, 9 s.; III, 238, 10; III, 243, 50 s.; animalium frigida sunt, idque quare III, 232, 22 ss.; ei perperam comparabat araneorum fila Democritus III, 194, 38; partem qua emittitur apud viva vocamus infra III, 532, 31 s.; eadem parte non emitti solet qua alimentum recipitur III, 540, 49; per eundem ac illud meatum emittitur semen apud animalia quae urina carent III, 326, 12 s.; id per eundem meatum emittunt pisces et quadrupedes oviparas ac quae ad generationem pertinent III, 302, 51 s.; id emittunt quidam metu perculsi III, 278, 35; ea emittunt nonnulla animalia exsanguia terrore perculsa III, 235, 39; eo projiciendo nonnulla animalia salutis suae prospiciunt III, 254, 34 s.; e. gr. bonasus III, 254, 32 ss.; et alvi et vesicae per accidens necessarium est III, 265, 11 ss.; cum liquida tum globosa in intestinis habent quadrupedum fetus perfecti III, 142, 31 ss., cf. III, 143, 41 ss.; copiosius habent quam ut ventriculo concoqui vel per alvum externi possit animalia quorum pulmo sanguineus est III, 266, 4 ss.; pauca vel nulla habent animalia pingua III, 236, 51 s.; pauciora habent animalia magna quam parva, idque quare III, 385, 1 ss.; multa habent animalia quae alimentum non concoquunt III, 421, 28; calidissimum est eorum animalium quorum venter est calidissimus III, 581, 32 s.; plurima habet homo III, 339, 48 s.; idque quia apud eum non in pilorum ossiumve aut cornuum dentiumve redundantiam impenduntur III, 339, 49 ss.; ex iis fiunt pili et aculei erinaceorum partesque iis similes III, 421, 38 s.; cur plus humidi quam sicci egerat homo, plus vero sicci quam humidi asinus et equus IV, 172, 19 ss.; ea difficiliter emittunt elephantes, idque quare III, 188, 4 s.; id cum labore emittunt canes, idque quare III, 272, 35 ss.; et canes et leones durum atque exsuctum habent III, 153, 33 s.; tenue cuidam vaccae per vesicam exibat III, 406, 49 s.; humana pardi quaerunt, idque quando IV, 76, 11 ss.; vitiosum non multum habent animalia vivipara et aves III, 270, 13 s.; album est apud serpentes, quadrupedes oviparas et aves III, 274, 7 s.; avium incubit sedimentum album terrenum III, 278, 25 ss.; circa vicesimum diem in pulli alvo continetur album III, 108, 5 ss.; eodem tempore id in exteriorem membranam secundinam emittit III

108, 4 ss.; liquidius quam reliquae fere omnes aves longicolles emittunt III, 34, 28 s., cf. III, 271, 45 s.; pauca habent aves uncungues III, 373, 7 s.; multa habent aves fecundae III, 371, 18; fermento simile continent ova piscium non cartilagineorum III, 379, 42; cicadae ventriculo non continentur III, 68, 17 s.; quare id habere asserant cicadas agricola III, 100, 43 ss.; id emittunt eruca III, 93, 43; item vermes apum, vesparum et crabronum III, 93, 49 s.; III, 97, 46; III, 98, 28 s.; non vero chrysalides III, 93, 44 s.; nec nymphae apum, vesparum et crabronum III, 93, 52, cf. III, 97, 47; multa apud apes operarias generat serena tempestas, apud reges vero pluvia, idque quare III, 387, 37 ss.; ex iis fiunt cutis et pili et alae insectorum III, 428, 24 s.; quale habeant testacea III, 66, 16 s.; id eodem loco quo ova emittunt locustae et squillae, idque quoniam III, 60, 13 ss.; ad ejus exitum usque extenditur apud locustas feminas meatus uterinus, apud mares vero geniturae destinatus III, 60, 32 ss.; quoniam loco id emittant cancri III, 80, 40, cf. *Intestinum*; eo potius pleni sunt erinacei marini esculenti, idque quare III, 281, 10 ss.; id juxta caput emittunt turbinata III, 63, 28; a latere vero per foramen bivalvia et univalvia, excepta patella fera III, 64, 3 ss., 10 s.; haec per inferiorem testae partem III, 64, 11 ss.; nullum manifestum habent tethya III, 66, 15; nec partem ei destinatum III, 66, 29 ss.; tanquam ejus exitus considerari potest alterum eorum foramen III, 66, 26; id eadem via qua atramentum ejiciunt mollusca III, 57, 20 s.; idque fistula III, 278, 8 s.; sicut plantae nullum manifestum habent urticae marinae III, 66, 45 s.; III, 281, 54; item tethya III, 281, 40 s.; manifestum vero habent reliqua testacea III, 281, 40, v. *Residua*.

Excrementa infantis; v. *Meconium*.

Excrementum inutile (*ἀχρηστον*); ejus secessus semper juvat III, 336, 14 s.; interdum semini admiscetur III, 336, 2 s., 16 s., cf. III, 334, 32 s.; III, 335, 20 ss.; eoque semen sterile reddit III, 334, 32 s.; III, 335, 22.

Excrementum siccum; ejus meatus apud animalia vesicae carentia idem est ac urinae et geniturae, intus vero ambo meatus sibi invicem adjacent III, 79, 27 ss.; idque aequae apud mares et apud feminas III, 79, 29 s.; apud testudinem feminam, etsi vesicam habeat, ejus meatus idem est qui urinae III, 79, 31 s.; cur pleraque quadrupedes facilius quam humidum emittant IV, 315, 39 ss.

Excrementi exitus; circa eos redundat sanguis et superfluum III, 292, 33 ss.; hinc circa eos collocavit mamas natura apud animalia quae superiora versus crescunt, *ibid.*; iis terminatur truncus III, 292, 46 ss., cf. III, 22, 2 s.; III, 289, 25 s., 35 s.; distinctus est ab urinae vel seminis meatu apud vivipara intra se et foras III, 326, 39 s., cf. III, 336, 7 ss.; non vero apud ovipara III, 326, 50 ss.; nec apud vivipara intra se, foras vero ovipara III, 327, 20 ss.; eum supra habent erinacei marini, idque quare III, 65, 35 ss.; e regione hujus exitus perforata est eorum testa III, 65, 45; ad eum convergunt ventriculi quinque sinus apud eundem III, 65, 43 s.; eum supra habent patellae quoniam omnes et turbinata, nempe in testae parte prona III, 65, 39, cf. III, 63, 18 s.; apud mollusca et testacea turbinata ad os adductus est III, 287, 11 ss., cf. III, 286, 50 ss.; III, 328, 3 ss.; igitur eum mollusca inferos, turbinata vero ab oris latere habent III, 287, 20 ss.; apud mollusca et crustata idem est qui uterinus meatus III, 328, 10 ss.; quanam corporis parte inveniantur apud mollusca III, 328, 12 ss.; eo coeunt mollusca, idque quare III, 328, 15 ss.; ejus foramen latet apud

cancellum III, 64, 33; circa eum duo corpuscula appensa quorundam piscium cartilagineorum mares habent III, 79, 10 ss.

Excrementū cibi (οἱ περιττωματικαί); concocto reliquo cibo supernantant IV, 129, 5.

Excretio (τὸ ἐκκρίν.σθαι); probatur ea non fieri elementorum in se invicem transitum, quemadmodum Empedocles et Democritus censebant II, 420, 12 ss.

Excretorii motus; (ἐκκρητικαὶ κινήσεις); corporis depulsiōnes sunt II, 335, 35.

Excubiæ; iis comparatur reipublicæ administrandæ cura, 576, 14; ab iis agendis Lacedæmone immunis est trium filiorum pater, 512, 53.

Excectus; Phocensium tyrannus etiamsi annulum magicum possidebat, nihilominus tamen interfectus est fr. 294, a.

Exemplar esse; aliquid erit tanquam genus omnibus ideis commune, si ideæ eo a rebus quarum ideæ sunt differunt, quod horum exemplar sunt II, 616, 29 ss.

Exemplaria; ejusdem rei numero plura sunt II, 483, 18; II, 616, 52 ss.

Exemplum (παράδειγμα, ὁμοίότης); quidnam sit, 116, 40; 316, 5; 426, 15; est ut pars ad partem, non ut pars ad totum, vel ut totum ad partem, 117, 12; 316, 2; quomodo ab inductione differat, 117, 14; 262, 50; eo utuntur rhetoricæ demonstrationes, 121, 11; 314, 10; 371, 10; ad inductionem pertinet, 121, 11; est inductio rhetorica, 314, 7, 22; 315, 5; iis inprimis utuntur orationes quadam et oratores quidam, 314, 26, 28; argumenta ex iis petita haud minus probabilia quam quæ enthymematis nituntur, 314, 29; spectat ea quæ plerumque aliter se habere possunt, 315, 5; inprimis convenit rhetoricæ deliberativæ, 332, 34; 408, 20; species est probationum non adscitillarum, 424, 28; iis quando utendum sit, 426, 17; distinguuntur in exempla secundum rationem et præter rationem, 426, 23; etiam e contrariis petenda sunt, 427, 23; multa petuntur vel e rebus præteritis, vel ex iis quæ nunc sunt, 427, 32; eorum nobis semper magna suppetet copia, 427, 35; pertinet ad probationes communes, 370, 4; inductioni simile est, 370, 6; eorum duæ species, 370, 10; e rebus gestis petita inventu difficiliora sed in concione utiliora sunt quam fabulæ, 371, 2, 6; demonstrationis loco adhibenda sunt, ubi desunt enthymemata, 371, 9; ubi vero adsunt, testimoniorum loco, 371, 10; initio orationis adhibita, inductioni similia sunt, 371, 12; in peroratione vero testimoniis, 371, 13; si initio adhibeas, multa dicenda sunt, 371, 15; si in peroratione, unum sufficit, 371, 15; pertinent ad probationes orationibus concionalibus aptissimas, 443, 11; quænam præferenda sint in confirmatione orationis concionalis, 443, 19; insequi debent consuetudines rerum, 443, 16; post ea sententiis utendum est, 443, 22; etiam justorum quæ in confirmatione citat orator, afferenda sunt, 443, 33; multa hujusmodi peti possunt ex iis quæ in unaquaque justa habentur, sive in civitate in qua fit oratio, sive in reliquis, 443, 34; eorum usus in confirmatione orationis judicialis, 449, 53; quomodo impugnanda sint defensori, 451, 29; quomodo a consentaneo differant, 429, 37; quomodo ab indicio, 429, 39; quomodo a signo, 430, 8; iis gaudent nonnulli II, 488, 15; cur iis potius gaudeant homines in exercitiis rhetoricis quam argumentationibus IV, 204, 1 ss.; notio quidditatis est II, 265, 12 s.; II, 515, 4; non perspicua non adhiberi debent in demonstrationibus II, 233, 28; quomodo eo uti debeat dialecticus ad celandam argumentationem,

262, 45; quomodo perspicuitatis gratia, 263, 40; eo universale sumere solent, nisi inductione sumant, 269, 16; eo in inductione utendum est, ubi nomine caret universale, 292, 32; si eo sumatur universale quidnam facere debeat respondens, 295, 54.

Exempla præter rationem (πὰρ λόγον); fidem adimunt, 426, 25; consilia secundum rationem data infirmare solent, 427, 8; quomodo iis utendum sit, 427, 14; iis si utatur adversarius, quænam respondenda sint, 427, 16; eorum semper magna copia in medium afferenda sunt, 427, 21.

Exempla secundum rationem (κατὰ λόγον); fidem faciunt, 426, 24; quomodo iis utendum sit, 427, 12.

Exempliles dies (ἐξαίρεσιμοι); quosnam ita vocaverit Memnon Rhodius, 648, 5.

Exercitandi labor; quomobrem eorum qui nimio dissolvuntur vox acutior et moles minor videatur IV, 143, 16 ss.

Exercitans sese; (γυμναζόμενος); ei difficilior reddere problema licet, 266, 49, 52, v. *Dialecticus*; nequit sibi temperare quin disputet contentiose, 275, 46.

Exercitantes sese; apud eos pituita in corpus absumitur, si puro admisceatur alimento III, 334, 39 s.; quare minus sudent, si interposita quiete lucentur IV, 120, 33 ss.

Exercitantur (qui) (οἱ μελετῶντες); speculantur ut speculativa potiantur scientia, idque quare II, 570, 35 s.

Exercitatio; optima necessario competit corpori optime natura comparato et maximis subsidiis instructo, 543, 15; ab ea pendet celeritas vel tarditas agendi, 294, 5; ex earum amore proveniunt victoriæ, 420, 46; oculum siccum reddit IV, 275, 9; cur iis qui se ei dedunt venter tantummodo extenuetur IV, 143, 21 ss.; IV, 145, 39 ss.; sine ea nonnulli bene se habent II, 401, 41; cur non protinus ab ea esuriamus IV, 148, 38 ss.; cur non statim ab ea cibum propinemus IV, 148, 30 ss.; IV, 314, 18 ss.; cur eas mane jejunoque ore obire videamus histrionēs, saltatores et reliquos ejusdem generis IV, 178, 9 ss.; utilia sunt simpliciter II, 222, 31; sanitatem faciunt, 323, 20; boni habitus gratia fiunt, 325, 50; cum nimia, tum nimis pauca robur perdunt II, 16, 7; II, 137, 29 s.; faciunt vero augentque ac servant moderata II, 16, 10; in iis excessus salubrior quam defectus II, 197, 40; levibus usque ad pubertatem uti debent pueri, 627, 39; ea inchoanti nimium erit quod Miloni parum II, 19, 28; qui propter eorum omissionem turpis est, jure reprehenditur II, 30, 35; apud Cretenses servis interdicta sunt, 502, 16; iis si te assuefeceris, maximam consequeris cum in scribendo, tum in dicendo facilitatem, 438, 37.

Exercitatio dialectica; quænam ex ea emolumenta petenda sint, 275, 28; facultatis gratia fit, 275, 32; maxime spectat propositiones et objectiones, 275, 33.

Exercitatus; ad eum pertinet ut accepta et urbana inveniat, 396, 3; cur magis alsiosi quam inexercitati IV, 156, 6 ss.; cur vocem acutam reddant IV, 178, 3 ss.; cur minus quam inexercitati ad vinolentiam bibere possint IV, 130, 31 ss.

Exercitus; ejus servator dux, 412, 41; ejus bonum partim ordine constat, partim in duce residet, idque magis II, 609, 35; quæ in eo sunt belli tempore, iis comparantur quæ in universo fiunt III, 639, 12 ss.; eum ducere discit qui imperatori paret vel centuriæ aut cohorti præest, 524, 45; dici potest eum ducere posse et puerum et adultum, sed non eodem modo III, 452, 6 ss.; quoties inopia laborabat quæ thesauris regiis continebantur vendebat Antimenes, 650, 34.

Exhalabile (θυμιατόν); dicitur juxta potentiam III, 619,

9; quænam sint III, 621, 51 ss.; in aerem secernuntur III, 622, 1 s.; evanescent alia arida, alia terra fiunt III, 622, 2 s.; quædam inflammari possunt III, 622, 42 ss.

Exhalatio (ἀναθυμίασις); eodemredit utrum ei tribuas sensum, an effluviis III, 485, 19 s.; igitur ei perpetram odorem assimilant omnes, idque quomodo III, 485, 10 ss.; in corpore eam fieri dicunt Heracliti sectatores quidam IV, 189, 31 s.; eam semper fluere et maxime incorporeum esse censet Heraclitus III, 435, 22 s.; ex ea omnia composuit idem III, 435, 20 s.; igitur ei quoque animam assimilavit III, 435, 19 s.; ejus natura sicca et calida III, 555, 21; potentia quasi ignis est III, 555, 24; antequam igni opem ferre queat, interit is, ei minus colligatur calor III, 535, 29; quomodo a spiritu differat III, 622, 4 ss.; lignosi corporis fumus est III, 622, 8 s., 46 ss.; pinguis fuligo est III, 622, 15, 47 ss.; oleosi nidor III, 622, 15, 48 s.; duplicem emittit terra a sole calefacta III, 556, 25 ss.; altera humida, altera sicca III, 580, 25 ss.; III, 596, 28 s.; duæ perpetuo sursum feruntur in aerem, tenues nec conspicuæ III, 631, 21 ss.; altera sicca et fumida e terra manans, altera humida et vaporosa ab humida natura exhalata III, 631, 25 ss.; concretio ambo potentia continens in nubem cogitur III, 596, 30 s.; earum duæ sunt species III, 533, 17 s.; altera humida, vapor dicitur III, 583, 18; altera sicca fumus nominanda III, 583, 18 s.; altera aquæ pluvialis, altera ventorum principium III, 619, 36 ss.; continenter gignitur, sed tamen ampliori vel minori copia III, 584, 10 s.; quod autem vaporosa interdum, interdum sicca et fumida plus gignitur pluvii et humidum interdum anni redduntur, interdum ventosi et siccis III, 584, 13 ss.; quid intra terram fiant in ipsius visceribus inclusæ III, 609, 11 ss.; causa materialis stellarum transcurrentium est III, 557, 36; eam colligi sinit Auster III, 565, 32; ejus calorem exstinguit Aquilo, indeque eam consistere vetat III, 565, 23 ss., 30 s.

Exhalatio alimenti; v. *Alimenti exhalatio*.

Exhalatio fumida; v. *Fumida exhalatio*.

Exhalatio humida; ex ea nebulæ, rores, gelu omne genus, nubes, pluviae, nives oriuntur III, 631, 28 ss.; causa est salesdinis maris III, 580, 27; III, 581, 3 ss.

Exhalatio sicca; est pars mundi terram circumdantis circulari lationi proxima III, 560, 15; a circulari lationi circum terram circumagitur III, 560, 17 ss.; hinc ubi sincera est, sæpe incenditur III, 560, 21; quando et quando ex ea fiant cometae III, 560, 23 ss.; III, 563, 31 ss.; ubi infra stellam aliquam motu constiterit, comam sibi adsciscit hæc stella III, 560, 44 ss.; III, 563, 6 ss.; eodem modo quo incensæ latio stellæ lationi similis, sic ejusdem statio stellæ stationi III, 560, 31 ss.; quomodo ex ea consistat via lactea III, 563, 12 ss.; enumerantur affectus qui ejus regioni proprii sunt III, 564, 5 ss.; ei subditus locus aeri et aquæ communis est III, 564, 9 ss., cf. *Terræ proximæ locus*; communis causa est tonitrus, ventus et terræ motus III, 598, 16 ss.; ex ea venti et eorum differentia, tonitrus, fulgura, presteres, fulmina et cetera his cognata oriuntur III, 631, 29 ss.; III, 632, 7 ss.; in terra fossilia facit III, 609, 17 ss.; interdum in certa quadam parte multa adscendit, in alia vero vaporosa III, 584, 27 s.

Exhalatio spiritali similis (ἀνθυμίασις); una cum ea ingreditur odores III, 487, 46 s.; supernat propter calorem III, 556, 30 s.

Exhalatio vaporosa (ἀτμώδης); humoris in terra et supra terram vapor est III, 556, 28 s.; propter pondus sub fumida exhalatione subsidit III, 556, 31; quando

cogitur ac deorsum vergit, densata calidum extrudit et deorsum pellit III, 557, 27 ss.; in terra metallica efficit III, 609, 17, 23 ss.

Exheredes; quæritur an necessario sint pravi, 192, 23. **Exhortatio** (νοσητήριον); docet animæ partem rationis expertem rationi obedire II, 14, 21.

Exhortatio auditorum ad animum attendendum; in oratione concionali insequi debet summariam argumenti expositionem, 441, 29, 34; eam insequi debet benevolentia captatio, nisi calumnia aliqua sit depellenda, 441, 29.

Exhydriæ; ita venti appellantur cum pluvia grassantes III, 632, 19 s.

Exiguitas; causa est cur insecta paucis cibo contenta sint III, 283, 1 s.; signum pusillanimitatis IV, 6, 9.

Exiguum; quod valde est, perinde est ac si nequaquam moveretur IV, 73, 30 s.

Eximia (ἐπιτερά); bona habentur, 324, 47; honesta sunt, 331, 4.

Existimabile (ἐπολητόν); aliquid si scibile existimatio, aliqua scientia est, 203, 38.

Existimatio (δόξα); magna frui debet qui in tragœdia e re secunda in adversam incidit, 466, 40.

Existimatio (ἐπιδοκίμησις); aliqua scientia est, si quid existimabile scibile, 203, 38; ejus species scientia II, 312, 42; si referatur ad existimabile, ejus species referri debet ad speciem aliquam existimabilis, 248, 1; exemplo ostenditur quomodo a scientia differat, 12, 45; eodem modo reciprocatur ac scientia, 212, 54; non sine imaginatione fit III, 465, 24 s.; probatur non eadem esse ac intellectio III, 465, 25 ss.; ejus species sunt scientia, opinio, sapientia, earumque contraria III, 465, 34 ss.; genus esse nequit convictionis, 214, 17, 24; ejus vehementia non est convictio, 215, 38 ss.; ex ea sententia non est ferenda judicii, 449, 30; ei assimilanda non est memoria, sed ejus habitus quidam est III, 494, 23 s.; ea falli potest anima II, 67, 47; quod modis ea decipiamur, 113, 1 s.; non omnem corrumpunt ac pervertunt voluptas ac molestia II, 69, 21, cf. *Opinio*.

Existimatio recta; v. *Opinio vera*.

Exodus; pars communis tragœdiæ secundum quantitatem, 466, 5; quidnam, 466, 11.

ἐξονισμῶν v. *Insomnium venereum*.

Exordium; expositione prius, 22, 5.

Exordia dithyramborum; conjunctione una, 394, 9; iis similes longæ periodi, 394, 49; ea loco antistrophorum fecisse Melanippidi per jocum objicit Democritus Chius, 394, 50.

Exortivi flatus (ἐφόται); æstate non spirant, idque quare IV, 254, 24 s.

Exosse; quidnam significet II, 529, 43 s.

ἐξωθεν (οἱ ἐξωθεν λόγοι) iis usus est Socrates, 503, 27.

Exoterica rationes; II, 298, 45.

Exoterici sermones; 526, 48; II, 192, 4; in iis multa dicuntur de optima vita, 600, 43; in iis de anima sermo fit II, 13, 25; in iis multa de ideis divulgata sunt II, 611, 27; II, 190, 15; consultandi sunt de efficiendo et agendo II, 68, 21.

ἐξωθεν περιλαμβάνοντες, sive συμπεριλαμβάνοντες; II, 218, 38; II, 226, 30.

ἐξουσία v. *Potestas*.

Expergefatio; quando fiat III, 506, 26 ss., 40 ss.; quomodo fiat II, 345, 45 ss.; II, 355, 24 s.

Expergefati; cur insomnia recordentur, non vero vigilantium munera quibus interdum dormientes funguntur, in *Problematibus* exponitur III, 504, 2 ss.; si memorem advertant, certiores sunt se in somniis aliud quid

præter imagines cogitare III, 507, 21 ss.; nonnulli agnoscunt lumen aut gallorum canumve voces quæ inter dormiendum exiliter viderant aut audierant III, 512, 11 ss.

Experigiscens; si quis animum attendat ad ea quæ ei sic se habenti eveniunt, agnoscat imagines quæ ei per somnum apparent motus esse qui in sensoris fiunt III, 511, 51 ss.

Experientia (*ἐμπειρία*); homini propria II, 468, 19; parum ejus participes sunt animantes II, 468, 17; a memoria pendet II, 468, 19; idque quomodo, 170, 44; ex ea provenit principium artis et scientiæ, 170, 47; II, 468, 22 s., cf. 25; fere scientiæ et arti similis esse videtur II, 469, 21; longius a scientia remota est quam ars II, 469, 24; quomodo ab arte differat II, 468, 27 ss.; II, 469, 8 s.; quod ad actionem attinet, arte non est inferior II, 468, 33 s.; quænam inter eam et prudentiam intercedat affinitas II, 244, 16 ss.; particularia spectat II, 468, 37; II, 71, 32; ei longo tempore opus est II, 71, 33; adolescentibus non competit II, 71, 33; ex ea petuntur sapientiæ et scientiæ naturalis principia II, 71, 37; ei incumbit principia circa unumquodque suppeditare, 77, 7; propter eam oculum mentis habent senes II, 73, 45; ea docti discimus mare ubi in vaporem abii potabile fieri III, 581, 38 ss.; ea opus est amicitia perfectæ II, 95, 33.

Experientiæ defectus (*ἀνυμία*); causa est cur aliqui (nempe Plato) minus perspiciant res quibus omnes consentiant II, 435, 10 s. v. *Inexperientia*.

Expertus; sapientior habetur eo qui cujuscunque rei sensum habet II, 469, 49; etiam magis succedere videtur quam qui rationem sine experientia habet II, 468, 35, cf. II, 469, 5; rem scit, causam vero ignorat II, 469, 13; his sapientiores habere nequeunt artifices II, 469, 10, 50; docere nequeunt II, 469, 28.

Expes (*ἄρκου*); duplicem habet significatum III, 458, 16; tanquam exemplum citatur, 77, 46.

Expes (avis); v. *Apus*.

Expetenda; triplicia sunt, nempe pulchrum, jucundum et utile II, 17, 9.

Explanatio (*ἄλγος*); quævis definitio erit, si quæcunque idem significat quod nomen definitio sit II, 541, 8 s., cf. 47; cuiusvis rei est, dummodo nomen habeat, idque quare II, 541, 15 ss.; exponetque quid significet et notione simpliciter accuratior sit II, 541, 16 s.

Exploratores; his utendum est tyranno, 584, 39; regis Persarum III, 637, 38.

Exportanda; v. *Importanda*.

Expositio (*ἐκθεσις*); quæ eam spectant in *Odyssæa*, tolleranda non forent, si ea malus cecinisset poeta, 478, 35.

Expositio summaria argumenti (*πρόθεσις*); ab ea in oratione concionali inchoandum est, nisi calumnia aliqua depellenda sit, 441, 27; eam præcedere debet calumnia depulso, ubi quæ necessaria est, 441, 29; eam insequi debet exhortatio auditorum ad animum attendendum, 441, 29, 34.

Expressio (*ἐκθλιψις*); probantur perperam nonnulli asseruisse ab ea pendere motum terræ et ignis II, 380, 14 ss.; vel ea vel tardatione tantummodo res sursum moveri poterunt, si sequaris opinionem eorum qui unicam materiam esse statuunt, vel qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudinæ differentibus II, 426, 44.

Exsanguis partes; omnes sensu carent III, 244, 34 s., cf. 41 s.; III, 259, 3.

Exsanguia (*ἄσanguα*), eorum partium consideratio brevior exigit moram quam sanguine præditorum III,

283, 13 s.; classis animalium sunt communi nomine carens III, 223, 29 s.; omnium difficillime in genera distribuuntur, idque quare III, 224, 1 ss.; eorum definitioni inest sanguinis notio III, 277, 14 ss.; igitur eorum substantiæ affectus est quod sanguine carent III, 277, 13 s.; venis, vesica et respiratione carent III, 277, 18 s.; igitur viscera non habent III, 277, 9 s.; III, 257, 48 s.; idque quare III, 258, 4 ss.; Democritus perperam arbitratus est viscera eorum propter exiguitatem latere III, 257, 49 ss.; necessario habent partem cordi respondentem, idque quare III, 277, 19 ss.; item partes alimento dicatas III, 277, 22 ss.; longe a se invicem apud ea differunt hæ partes, idque quare III, 277, 23 s.; visceribus carent omnia III, 61, 7; æque ac sanguine prædita gulam, ventriculum et intestinum habent III, 61, 7 s.; omnia visceribus et pinguedine carent III, 168, 10 s.; nec pinguedinem, nec dulcedinem habent III, 530, 26 s.; pinguedinem non habent, idque quare III, 236, 20 s.; III, 338, 6; minime alimento egent IV, 332, 18; ea nonnulli sanguine præditis calidiora esse censent III, 231, 53; frigida sunt III, 383, 40 s.; III, 389, 6, 9 ss.; parum caloris habent III, 240, 30; idque quare III, 238, 39 s.; spiritu innato refrigerari possunt III, 263, 4 s.; necessario frigida et meticulosa sunt III, 278, 33 ss., cf. III, 280, 18; nullum fere eorum cerebrum habet, nisi pro portione III, 238, 38 s., cf. III, 506, 12 s.; nonnulla eorum potentia, non actu plura principia habent III, 548, 39 s.; apud ea in parte cordi respondentem necessario residere debet anima sensitiva III, 535, 2; apud ea in parte cordi respondentem residet substantiæ principium III, 548, 39; apud ea in parte cordi respondentem necessario residet caloris naturalis principium III, 535, 7 ss., cf. III, 542, 23; apud ea eidem parti quasi inusta est anima III, 535, 13 s., cf. III, 542, 34 s.; apud nonnulla actu tantum, non potentia unica est pars primo animam sentientem continens III, 261, 18 s., cf. III, 282, 36 ss.; apud ea manifesto in parte cordi respondentem attollitur et subsidet spiritus insitus III, 503, 38 ss.; apud ea nomine caret pars in qua residet anima vegetativa et calor naturalis III, 542, 23; apud ea cordi quod respondet masculum vel femineum est III, 396, 21 s.; apud ea carnosæ parti proprius esse videtur sensus III, 281, 36 s.; nonnulla caput indiscretum habent III, 288, 34 s.; capite truncato diutius vivunt III, 269, 33 s.; nonnulla postquam dissecta sunt diu vivere possunt III, 308, 25 s.; eodemque tunc motu moventur ac antequam dissecta essent III, 308, 27 s., cf. *Insecta prælonga*; terrestribus ab marcorem caloris naturalis prævertendum sufficit refrigerium quod aeri ambienti debent, idque quare III, 542, 50 ss.; III, 544, 1 s.; eorumque fere omnium brevis vita est III, 543, 2 s.; non omnia breviorē habent vitam III, 529, 5 s.; his tamen diutius vivunt sanguine prædita, nisi ipsa magnitudine vindicentur, idque quare III, 529, 11; III, 530, 25 ss.; in universum sanguine præditis minora sunt III, 345, 10 ss.; exceptis quibusdam marinis, minora sunt quam sanguine prædita III, 6, 49 ss.; eorum maxima genera loca calida incolunt III, 6, 52 s.; majora eorum genera in mari quam in terra aut in dulcibus aquis III, 6, 53 ss.; in frigidis regionibus, tam pedestria quam aquatilia, partim omnino desunt, partim minora sunt quam alibi III, 530, 13 ss.; eorum viscidum siccum est III, 362, 22; hinc eorum extrema superficies testa vel crusta constat III, 362, 23 s.; nonnulla eorum partes duras foris habent, idque quænam et quare III, 240, 24 ss.; reliquis opposito modo se habent quod ad mollium et du-

rurum partium dispositionem attingit III, 240, 29 ss., 52 s.; oculos duos habent III, 478, 46 ss., cf. III, 231, 41; olfactus instrumentum habent III, 250, 37 s.; omnia voce carent III, 455, 45; pluribus quam quatuor cardinibus moventur III, 304, 8 s.; habent aliquid quod sanguini respondet III, 231, 24 s.; III, 339, 30 ss.; nomine id caret III, 276, 37; eorum ultimum alimentum id est quod sanguini respondet III, 235, 4; III, 336, 31 s.; III, 339, 12; III, 395, 32; III, 396, 17; III, 504, 11; totius eorum corporis materies est quod sanguini respondet III, 261, 34 s.; apud ea quod sanguini respondet continetur iis quæ venis respondent III, 261, 35 s.; menstrua purgatione carent III, 339, 30 s.; idque quare III, 339, 32 ss.; quæ admodum aquosum habent humorem ignavia sunt III, 235, 34; in universum ignavia sunt quam sanguine prædita III, 235, 37 s.; terrore percussa immobilia manent III, 235, 39; immo nonnulla eorum tunc excrementa emittunt et colorem mutant III, 235, 39 s.; nonnulla eorum prudentiora sunt quam multa sanguine prædita, idque quare III, 231, 29 ss.; III, 235, 31 ss.; ponendum est apud ea somnum et vigiliam vel ab eadem causa pendere ac apud homines, vel a causa quæ huic pro portione respondet III, 503, 22 s.; genitalium ratione cum a se invicem tum a sanguine præditis differunt III, 327, 37 ss.; nullum oviparum est III, 374, 9 s., cf. III, 345, 35; vermipara sunt III, 345, 19; non tamen simpliciter omnia III, 346, 39 s.; eorum femina ad generationem conferunt quod sanguine præditorum menstrua purgationi respondet III, 340, 40 ss.; partim sexus discrimen habent, ita ut ad idem genus pertinentia generent III, 319, 24 s.; alia generant sed non sui prolem III, 319, 25 s.; idque ea quæ non e coitu sed e terra putrefacta et excrementis procreantur III, 319, 26 ss.; quatenus sexus discrimen habeant quæ locum mutant III, 319, 32 ss.; apud ea quæ sexus discrimen habent mares etiam a feminis partibus quibusdam differunt III, 321, 14 ss.; quænam III, 5, 31 s.; plura sunt eorum genera, idque quænam III, 55, 28 ss.; in quattuor magna genera dividuntur, quæ omnia comprehendunt III, 70, 48 ss.; III, 327, 39 ss.; quænam eorum omnes sensus habeant III, 70, 51 ss.; de quibusnam dubium sit an omnes habeant III, 71, 18 ss.; eorum genera sunt testacea, crusta intacta, mollia et insecta III, 7, 19 s.; reliqua in magna genera non distribuuntur III, 7, 26 s.; quædam eorum species in alias species dividuntur, sed nomine carentes III, 7, 29 s.; quæ pedes habent multipeda sunt III, 7, 25; iis accensenda sunt mollusca, crustata, testacea et insecta III, 383, 46; III, 389, 6 ss.; III, 277, 7 ss., 10 s.; eorum genera sunt mollusca, crustata et insecta III, 319, 32 ss.; iis accensenda sunt crustata et testacea III, 240, 24 ss.; iis accensenda sunt crustata et mollusca III, 338, 4 s.; III, 545, 41 s.; iis accensenda sunt insecta III, 345, 37; III, 346, 38; III, 543, 5; ad ea pertinent volatilia membranaceis alis prædita, id est insecta alata III, 6, 36; iis accensendus est polypus III, 238, 38 s.; iis accensendi sunt pediculi piscium III, 101, 41; item cancri III, 288, 34 s.; in India magna sunt, teste Ctesia III, 169, 8 s.; nonnulla quæ libera vagantur exsugunt stellæ marinæ III, 282, 2 ss.

Exsanguia aquatilia; videntur etiam olfactum habere III, 457, 11 s., cf. III, 454, 11 s.; III, 486, 49 ss., cf. *Respiratione carentia*; iis accensenda sunt mollusca, polypi et crustata III, 543, 47 s.; non tamen in perpetuum in aere vivere possunt, idque quare III, 543, 48 ss.

Exsanguia multipeda; pedes a latere habent III, 286,

36 s.; vel volatilia vel pedestria sunt III, 7, 8; multis cardinibus moventur III, 7, 8 s.

Exsanguia pedibus prædita; omnia multipeda sunt III, 316, 34; nullum eorum quadrupes est III, 316, 35, cf. tamen III, 7, 9 s.; III, 95, 33; omnia crura exceptis ultimis a latere agnata sursum flectuntur et vara quadamtenus retrorsum vergunt III, 316, 36 ss., cf. III, 317, 7 s.; idque quare III, 316, 39 ss., 48 ss.; crura vero prima et ultima ita flectunt ut natura eorum, quippe præeuntium et insequentium fert III, 316, 46 s.; pleraque eorum cavernas incolunt III, 316, 51 s., cf. *Multipeda*.

Exsanguia sponte nascentia; e verme fiunt III, 390, 51 s.; III, 391, 19 s., cf. III, 384, 37 s.; non vero ex ovo III, 391, 18 s.

Exsecutor; magistratus maxime necessarius est, idque quare, 598, 41, 48; quidnam sit ejus munus, 598, 42; ejus munus difficillimum, idque quare, 598, 41, 44; nonnusquam rite ab eo distinguunt custodiæ præfatum, 599, 11; ejus munus obire nolunt viri boni, 599, 15; ejus magistratum gerere recusant, nisi magnum inde quæstum facere liceat, 598, 45; ejus munus qui susceperunt, munere fungi ex legis præscripto nolunt, 598, 46; ejus munus improbis committere non tutum est, 599, 16; ejus munere non ubique eundem virum fungi præstat, idque quare et quosnam, 598, 51; 599, 10, 19; non idem esse debet ac qui condemnat, 599, 4, 8.

Exserti dentes; v. *Dentes exserti*.

Exsiccatio (τὸ ξηραίνεσθαι); duplex ejus causa III, 615, 10.

Exsiliū; ejus potestatem Lacedæmone pauci habent magistratus, 554, 7.

Existentia (τὸ εἶναι); maxima res esse videtur II, 100, 10; ejus causa parentes II, 100, 10; II, 101, 25; nostra sentiendo ac cogitando consistit II, 113, 42; viro bono res bona est II, 107, 32; viris bonis ac felicibus res per se bona et jucunda est, idque quare II, 113, 45, 51; II, 114, 3; eam sentire res per se jucunda et exoptabilis est II, 113, 42; II, 116, 6; nostra actu, nempe agendo et vivendo constat II, 110, 14; omnibus exoptanda et amabilis est II, 110, 14.

Expectatio (προσδοκία); utilium jucundior videtur quam honestorum II, 110, 28.

Expirantes; minus audiunt quam inspirantes, idque quare III, 418, 48 ss.

Exspirare; cur nequeant qui vehementer et confestim inspirant IV, 284, 40 ss.

Exspirare et inspirare; vicissim fieri debent IV, 284, 45.

Exspiratio (ἐκπνοή); pulsionis species II, 335, 34; ita vocatur aeris exitus III, 550, 52; dum fit, deprimitur ac præfocatur pectus III, 542, 1 s.; ea vitam terminans III, 540, 20 s.; III, 549, 17.

Extinctio ignis (σέλις); ejus per contraria interitus ignis est III, 535, 20; III, 542, 36 s.; violenta est tam in rebus anima carentibus quam in rebus anima præditis III, 542, 39 s.; quomodo fiat III, 535, 24 s.; fit subito ab aeris frigore III, 542, 37 s.; celerius fit ubi distribuitur ignis III, 542, 38 s.

Exsules; quæri potest quatenus cives sint, 520, 48; bona eorum publicata quum nemo nisi admodum parvo emere vellet, illa ipsis vendidit Lygdamis, 640, 32; donaria quæ in officinis habebant nondum prorsus elaborata, vel iis ipsis vendidit, vel cuicumque volebat. Lygdamis promittebat ut emptoris nomen in iis perscriberetur, 640, 35; apud eos gratiam inimici, etiam parva tribuamus, 358, 4; enthymemate apparenti felices dicuntur, quia iis habitare licet, ubicunque vo-

herint, 382, 9, de quodam scripta ab Aristotele ad Antipatrum epistola fr. 326, b.

Exsules Athenienses; Phylon cum quinquaginta viris occuparunt, etiamsi incolae a Lacedaemoniis adjuvarentur, 426, 44.

Exsules Chiorum; eos postquam receperant, ejecerunt Antissaei, 568, 11.

Exsuperans (ὑπερέχων); genus duplicis, 212, 34; τινός; et τινί dicitur, etiamsi duplex tantummodo τινός; 213, 10.

Exsuperantia (ὑπερβολή); non est genus, sed differentia, 215, 39; quorum praefrenda est vel pulchrior, ipsa quoque praestant, itemque vice versa, 326, 24, 39.

Exsuperantia magna; cur magna sint IV, 108, 1 ss.

Extensio (ἀκρότης); quidnam III, 310, 20; fieri nequit nisi aliquid sit quod quiescat III, 310, 17 s.; ea necessario uti debent progredientia III, 310, 61 s.; eam habere videtur vox III, 455, 43 s.; igitur et anima carentia quae eam habent per similitudinem vocem habere dicuntur III, 455, 41 ss.

Extenuatio (ἀττίωσις); sanitatis causa est II, 264, 24; II, 515, 15.

Extenuationes (ἀττίωσεις); ad omnes rhetoricae species pertinet, 368, 5; 424, 9; pertinet ad ea quae sententiam spectant, 472, 13; quibusnam modis fiat, 421, 6, 43; inprimis in laudationem et vituperationem quadrat, 424, 9; eodem modo adhibenda in vituperatione ac in laudatione, 448; ejus usus in praecipitatione orationis concionalis, 444, 13, 18; item in dissuasionem, 445, 25; ejus utilitas ad captandam auditorum benevolentiam, 439, 45; 448, 36; adversariorum oratione complectenda sunt, 448, 36.

Extenuatus; cur si multum meri biberit morte occumbat IV, 132, 33 ss.

Exteriora corporis; ea apud animalia primum discerni putat Democritus III, 357, 1 ss.; frigida sunt et offensivioribus patent III, 326, 7; apud dormientes frigent III, 505, 39.

Externi; fieri potest, ut salvam esse velint pravam rempublicam, 554, 11, v. *Peregrini*.

Exterum mare; v. *Mare exterum*, *Mare extra Herculis cotumnas*, *Oceanus*.

Extra; locus est II, 377, 39.

Extraneae res (ἐξωτά); earum curam magistratus gerere jubet Hippodamus Milesius, 508, 45.

Extranea (τὰ ἑξωθεν); quomodo earum conjunctiones ad diversas amicitias species se habeant, quaerendum est II, 226, 29, cf. II, 218, 38.

Extremitas (ἀκροτήτιον); si dematur quae ablata renasci nequit, mutilus sit homo II, 532, 10 s.; quando apud foetum generetur major quam decet, quando supervacanea III, 405, 51; quando deficiat apud foetum III, 406, 18 s.; cur illis maxime rigeamus IV, 155, 15 ss.

Extremitates corporis; v. *Artus*.

Extremum (τὸ ἑσχάτον); differt ab eo cujus extremum est II, 317, 41 s.; idem non esse potest contrariorum II, 362, 16; ad id fertur ignis II, 429, 19 s.; pedis praestat fissum esse quam non fissum, idque quare III, 294, 49 s.

Extrema (τὰ ἄκρα, τὰ ἑσχάτα); et sibi invicem et medio opposita sunt II, 195, 17; ubi sunt, ibi et medium est II, 213, 35; ambobus commune est medium III, 254, 46 s.; amborum extremum est medium III, 524, 11; amborum particeps est medium III, 252, 15; intermedio contraria esse dicuntur et vice versa II, 308, 40; medio magis contraria sunt quam sibi invicem II, 217, 46; saepe ambo simul adsunt II, 217, 48; quadamtenus medio insunt II, 217, 52; ambo non aequae me-

dio abesse videntur, idque tribus de causis II, 217, 53 s.; ex eodem genere esse debent ac media, 128, 49; ad alterutrum eorum alterum sit medium III, 460, 29 s.; iis alia carent, alia vero ea habent sed specie diversa et homonyma tantum II, 313, 39; quorum unum sunt, ea tantummodo continua fieri possunt II, 313, 39, 45, 48, cf. II, 312, 2; in iis quiescunt omnia vel ut inde profisciscantur vel ubi eo pervenerunt II, 363, 26 s.; motus specie non minus unum esse nequeunt II, 314, 1; substantiam ac notionem non continent III, 238, 32 s.; cur in iis rotunda semper fiant IV, 201, 24 ss.; propter debilitatem operienda III, 295, 2 s.; necessario siccantur, ubi liquor aliquis vel incallescit, vel refrigeratur III, 356, 30 s.; in omnibus animarum habitibus nec recta, nec laudabilia sunt, sed vituperio digna II, 21, 46; III, 217, 23.

Extrema (syllogismi); quoniam in prima figura, 41, 45; quoniam in secunda, 42, 43; quoniam in tertia, 45, 38; ea qui novit cognoscit omnes medias causas, 153, 22.

Extremum minus; quid in prima figura, 42, 24; quid in secunda, 43, 34; quid in tertia, 45, 39; ei necessario inesse debet medium (in syllogismo demonstrativo), 128, 80.

Extrinsecus; v. *Ἐξωθεν*.

F.

Fabae (χόραι); legumina sunt III, 375, 17 s.; cuiusnam parti in iis adhaereat seminis principium III, 375, 17 ss.; flatulentae sunt III, 154, 35 s.; cum earum fronde, tum ipsis fressis saginantur boves, *ibid.*; affatim datae lactis copiam augent, idque quare et quibusnam animalibus III, 54, 46 s.; circa alvearia seri debent III, 200, 37 s.; iis abstinebant Pythagorei fr. 70, b.

Faber; ei peculiare opus est II, 6, 39; ei non prodest ad artem exercendam idea boni II, 5, 32; artifex est III, 433, 9; ei comparatur creator vel genitor III, 332, 44; a materie non afficitur, sed materies ab eo III, 450, 4 s.; transit solummodo ab otio ad actum III, 450, 5 s.; non magis quam lecti pars est, foetus pars est semen virile III, 341, 20 s.; III, 342, 40; eatenus aēs considerat, quatenus physicus formam II, 263, 47; prope lignum est III, 342, 33 s.; nisi ei praesto sit terebrum vel serra opus non bene procedit III, 238, 28; nihilominus terebro vel serrae assilandus est non magis quam igni anima III, 238, 26 ss.; melius de lignae manu verba faceret quam antiqui naturae scrutatores de genulina disseruere, idque quomodo III, 221, 13 ss.; eo melius de clavo iudicat gubernator, 532, 30; frenum facit II, 193, 7; rectum angulum alio modo investigat, ac geometra, idque quomodo II, 7, 25; arcam non facit ex alia materia ac ligno III, 361, 52; sine ejus ope e ligno non fit arca III, 361, 52 ss.; ei comparari nequeunt insectorum mares III, 343, 8.

Fabri; si cum sutoribus vices alternarent eodem rediret ac si omnes cives vicissim magistratus gererent, 497, 33; quidam si cum sutoribus et agricolis eundem locum incolerent eorumque numerus esset decies mille atque pactum fecissent, ne sibi invicem injuriam inferrent in mercibus commutandis, inde non fieret civitas, 529, 51.

Faber ærarius; v. *Ærarius faber*.

Faber piscis (χάλσις, *plerique codd. vers. lat. chalcis et ita quoque in textu graeco leg. Aubert et Wimmer*); sonum edit III, 72, 15.

Fabrilis ars; ei praeter ipsam fabricationem alius finis

- est II, 156, 29; materiem movet II, 604, 25; ejus nulla pars in opere continetur III, 312, 42; formam et speciem latius ope in materiem indit III, 342, 43 s.; in ea postulari nequit accuratio II, 2, 11; terebro vel terræ assimilandam non magis est quam igni anima III, 238, 26 ss.; in ea boni habetur ratio II, 490, 22 s.; æque absurdum esset eam tibi subire ac quælibet animam quodcunque corpus III, 438, 39 s.
- Fabrilis ignis** (τετρακιδὸν πῦρ); ab ærario, aurario, coquinario differt III, 669, 38, s.
- Fabulæ**; ex admirandis constant II, 471, 1; igitur qui eas amat quadamtenus philosophus est II, 470, 52; quæ de diis narrantur partim reliquias sunt sapientiæ antiquissimæ deperditæ II, 608, 38 ss.; partim utilitatis gratia et ut legibus pareat vulgus inventæ sunt II, 608, 32 ss.; quasnam audiant pueri, curare debent puerorum præfecti, 623, 12; obscenas spectare non debent pueri, 623, 39; eas qui amant intemperantes non esse dicimus II, 36, 7; animalia quædam eorumve partes in lapidem mutata esse fingunt III, 221, 26; eas narrare seni convenit, non adolescenti, 372, 31; incertæ sunt omnes III, 131, 7 s.; in ea alteri mors est quod alteri lusus II, 232, 35; altera species exemplorum quæ orator ipse invenit, 370, 10; concioni conveniunt, 371, 1; faciliores sed minus utiles in concione quam exempla e rebus gestis petita, 371, 2, 6; eas fingere oportet, dummodo simile reperire queas, 371, 3; cur iis gaudeant homines in exercitiis rhetoricis potius quam argumentationibus IV, 204, 1 ss.; eas narrans inclaruit Æsopus fr. 286, b.
- Fabulæ** (tragœdiæ); eas initio docent poetæ cum tragicum comici, 403, 3, 7; earum prologo respondet proœmium orationum, inprimis orationum judicialium, 402, 15, 45; pars tragœdiæ, 461, 35; eam habet quodcunque, 461, 40; actionis imitatio, 461, 29; 463, 43; 465, 7; eadem quæ factorum compositio est, 461, 30; pars principalis est, 461, 41; 462, 43; finis tragœdiæ, 461, 50; eam quæ habet tragœdia multo magis munere suo fungitur ac si quis sermones moratos ac dictiones et sententias bene factas deinceps ponat, 462, 10; ejus partes peripetia et agnitio, 462, 12; 465, 44; item peripetia, 465, 45; bene compositæ nec unde fors tulerit incipere, nec ubique desinere debent, 463, 2; longitudinem habere debent, sed quæ facile memoria comprehendatur, 463, 15; earum longitudinis terminus certaminum et perceptionis ratione habita non ad artem pertinet, 463, 16; quinam sit earum longitudinis terminus secundum naturam, 463, 20; eas magis quam metrum pangere debet poeta, 464, 33; traditas non semper sectari oportet, 464, 29; eas e consentaneo componit cômœdia, 464, 17; circa traditas versatur tragœdia, 464, 30; eam si ultra modum extendant poetæ, rerum consecutionem distorquere coguntur, 464, 45; pulchriores sunt, in quibus fortuita non temere facta esse videntur, 465, 4; una non est, si unum aliquem spectet, 463, 26; quænam requirantur ut una sit, 463, 41; simplex potius esse debet quam duplex, 466, 43; ridiculum est dicere eam sublatum iri, nisi absurda recipiantur, 478, 32; aliæ simplices, aliæ implicatæ, 465, 6; ex ejus compositione evenire debent peripetia et agnitio, 465, 13; ex ea non petitur agnitio in Euripidis *Iphigenia in Tauride*, 469, 46; ejus solutio ex ipsa fabula peti debet, 469, 8; sine expectatione ita constituta esse debet, ut qui audiat quæ agantur inhorrescat et misereatur, 467, 29; eas ante oculos ponere debet tragicus poeta, idque quomodo, 470, 22; non ob eam eadem dicenda est tragœdia, 471, 31; non arte sed fortuito in iis quærentes argumenta repererunt tragœdiis apta, 468, 30; ejus argumenta, cum quæ e fabulosa petit historia, tum quæ ipse fingit, generaliter exponenda sunt poetæ tragico, 470, 35; quomodo se habere debeat, cum in epica poesi tum in tragœdia, 476, 27; quænam inprimis placeant histronibus, 400, 26; tragœdiarum olim breves erant, 460, 15; e quibuscunque olim fiebant tragœdiæ 467, 1; eas primum accommodantur cômœdiæ Epicharmus et Phormis, 460, 41; Athenis vero Crates, 460, 42.
- Fabulæ episodicæ**; quænam, 464, 40; pessimæ sunt, 464, 39; eas propter semetipsos pangunt mali poetæ, 464, 42; histronum vero gratia boni, 464, 43.
- Fabulæ scenicæ**; in iis episodica brevia sunt, 471, 1.
- Fabulæ traditæ**; eas solvere non licet, 467, 50; iis tamen recte uti decet ipsumque invenire, 465, 2.
- Fabulæ** (?); nomen dithyrambi quem frustra Dorico modo componere conatus est Philoxenus, 633, 47.
- Fabulosa**; eorum in legibus vis II, 488, 12.
- Fabulose** quæ philosophantur; sedula investigatione indigna sunt II, 495, 45.
- Facere**; multis modis dicitur II, 63, 39; id et de faciente et de contrario dicitur II, 446, 50; etiamsi contineatur in non *facere*, tamen non idem significat, 305, 23; quidvis facilius est quam bene facere, 235, 45; ea aliquis videtur quæ audire tolerat II, 51, 15; quæ possunt vel per certum quoddam tempus vel per infinitum possunt II, 398, 10 s.
- Facere et pati**; probatur in eo non esse motus II, 309, 43 ss.; II, 310, 43; II, 548, 35 s.; II, 599, 24, v. *Agere et Pati*.
- Facere et pati** quæ possunt; non semper vim suam exserunt, sed si certo quodam modo se habeant et propinqua sint II, 343, 15.
- Facetia** (εὐρηστικά); scita contumelia sunt, 364, 27; eas amat intemperans II, 245, 46, cf. *Urbanitas*.
- Faciendum est** (quod); quomodo ad id referatur facturum II, 527, 17.
- Faciens**; qua tale semper refertur ad id quod fit III, 360, 30 s.; prius adesse debet quam id quod fit III, 360, 24; ejus quod fit causa movens est II, 264, 18, 49; II, 515, 9, 41; et ratione et tempore prius est III, 220, 4; idque etiam in rebus arte factis III, 220, 10; item in rebus quæ et arte et sponte fieri possunt III, 220, 7 s., 13; non necessarie in rebus continetur quas facit III, 364, 51 s.
- Facientia et corrumpentia**; quænam ex iis argumenta de accidente petenda cum refellenti tum adstruenti, 195, 35.
- Faciles**; eorum amicitiam petimus, 352, 10.
- Facile**; considerandum an ei repugnent adversarii actiones, 428, 6; ejus usus in confirmatione orationis occasionalis, 443, 29, 51; partim majus bonum quam difficile, partim contra, 326, 25.
- Facile cedentes**; eorum signum III, 8, 45.
- Facile dissecabile**; id est quod facile limitatur II, 431, 34.
- Facilia**; quænam, 324, 42; 414, 17; laudabilia sunt, 420, 37; ea facere solemus, 379, 18; ea se dicturum esse affirmare debet orator, ut auditores animum in eam convertant, 439, 19.
- Facilia perfectu** (εὐαρίπιστα); quænam, 324, 52.
- Facilius**; fieri potest, si difficilius, 368, 20.
- Facilitas** (εὐαγωία); sequela est liberalitatis II, 245, 12.
- Facies** (πρόσωπον); animalium pars vel membrum est III, 228, 26 s.; pars dissimilariis est III, 1, 8; III, 220, 39 s.; III, 229, 1, 28; III, 330, 19 s., 22; III, 623, 10; ideoque munera et officia habet III, 229, 28; in facies dissectari nequit III, 231, 5 s.; eam ex faciebus compo-

mere non licet II, 416, 32, nominis etymologia (πρόσωπον) III, 253, 54 ss.; apud homines ita vocatur pars colli et capiti interjecta III, 253, 53 s.; quidnam III, 8, 40; soli homini competit III, 8, 40 s.; quænam ejus partes III, 8, 42 ss.; pertinet ad scientiæ naturalis subiecta, idque quare II, 534, 37 ss.; nonnisi æquivoce ita appellatur quæ anima prædita non est III, 348, 44 ss.; idque eodem jure quo lignea vel lapidea III, 348, 46; revera facies non est, nisi actu aut potentia habeat animam sensitivam III, 358, 26 ss.; eam nullus naturæ scrutator aquam vel terram vel ignem esse dixit III, 230, 9 ss.; quod ad carnis copiam ac defectum, inferiori abdominis parti respondet III, 12, 4 s.; ejus semen indistincte et potentia facies est III, 336, 46 ss.; ea parentibus similes sunt liberi III, 330, 28; immo magis quam partibus similaribus III, 330, 21 s.; cur ea maxime sudemus IV, 121, 1 ss.; IV, 122, 4 ss.; IV, 287, 6 ss.; cur in ea maxime oriantur vari IV, 287, 16 ss.; cur ejus effluvia fiant IV, 287, 3 ss.; cur non appareant in lacte IV, 329, 27; qui ea erubescunt verecundi sunt IV, 12, 29 s.; suppalidia, ignavi signum est IV, 4, 49 s.; carnosæ et satis sublonga, stolidi signum IV, 5, 19; rotunda, impudentis IV, 5, 26 s.; somnolentior, neque spectabunda, neque cogitabunda, animosi signum IV, 5, 35 s.; parva, pusillanimi signum IV, 6, 10 s.; rugosa, tristis signum IV, 5, 40; ringens, avari signum IV, 5, 49 s.; somnolenta de more cavillatoris videtur IV, 6, 8; qui carnosam habent segnes sunt, ad boves referuntur IV, 11, 13 s.; item ignavi, referuntur ad asinos et ad cervos IV, 11, 15 s.; qui macilentam, solliciti IV, 11, 15; qui parvam pusillanimi, ad felem et ad simiam referuntur IV, 11, 17 s.; qui magnam, torpidi, ad asinos et ad boves referuntur IV, 11, 19; neque parva neque magna esse debet IV, 11, 20 s.; qui vilem habent, illiberales sunt IV, 11, 21 s.; quibus rotunda est, si magnum caput habent III, 13, 40 ss.; quæ circa eam sunt pingua habere, cavillatoris signum est IV, 6, 7; quæ circa eam sunt sulcata habere ipsam vero rugulam, avari signum IV, 5, 50 s.; satyria affectorum satyro vel animali similis videtur III, 400, 16 ss.; lepide, sed non verisimiliter propter ejus deformitatem tibiam rejecisse ferunt Minervam, 632, 9; qualem habent simias III, 24, 21 ss.; qualem canicipites III, 24, 14; astaci acutior quam locustæ III, 59, 43; hircorum et cervorum coltus tempore nigrescit, idque quare III, 131, 19 s.

Facinora fortia; v. *Fortia facinora*.

Factio; Phocænsium quomodo inter se reconciliavit Aristoteles Rhodius, simul pecuniam ab iis exigens, 643, 21 ss.

Factum; semper prius fieri debet II, 326, 53; II, 327, 5, 10; quomodo ad id referatur quod fecit II, 527, 16 s.; item ad id quod faciendum est II, 527, 17; quod esse nequit, non fieri potest II, 332, 47 s.; necessario aliquando factum esse debet II, 494, 49 s.; quia omne principium habet, omne non factum principio carere putabat Melissus II, 250, 42; sunt qui putent id æternum esse posse, e. g. Plato in *Timæo* II, 384, 25 ss., v. *Generatum*; necessario fini obnoxium est II, 277, 40; necessario diversum est, ubi et causa movens et materies differunt II, 561, 42 s.; de eo loci, 369, 6 ss.; loci de eo spectant vel necessarium, vel id quod plerumque fit, 369, 25.

Facta; omnia faciunt vel propter se ipsos vel non propter se ipsos, 333, 27; non secundum ætates vel habi-
distingui debent, 333, 40; 334, 3; ea partim manere, partim interire putabant Hesiodus et antiqui naturæ scrutatores II, 411, 6; tragediæ finis sunt, 461,

50; ea componere nequeunt quidam, etiamsi dictione et moribus recte uti valeant, 462, 14; eorum compositio fabula est, 461, 30, cf. *Fabula*.

Facta præclara; quo pluribus repugnat res adversarii, eo magis male audit apud auditores, 464, 20.

Facultas (δύναμις); ea determinatur omnia, 484, 4; unaquæque finem habet eumque bonum II, 132, 10; itaque optima optimum II, 132, 13; nulla mali gratia exstat II, 132, 11; nulla probat finem suum bonum esse II, 132, 39, 46; II, 133, 40; omnis optimi est, 241, 31; determinata nulla circa accidens versatur II, 536, 23; earum instrumenta sunt corporis partes III, 321, 3; cuique suum est instrumentum III, 395, 34; una cum ei instrumentum dat natura, idque quare III, 395, 39 s.; ea determinatur partes dissimilares III, 331, 20 s.; contrariorum eadem est II, 52, 21; maris apud insecta idem efficit quod semen apud cetera animalia id emittentia III, 341, 30 ss., 43 s.; cavendum ne ei in genere constituendo subijciatur vituperanda aut fugienda, 215, 11; item ne ei subijciatur honorata vel optabilia, 215, 25; item ne consequenti subijciatur habitus, 214, 7; vel pravorum optanda est, 215, 19; si dispositio est, posse est affectum esse, 211, 44; nocendi vel interimendi quæ habent metuendi sunt, 353, 35; nulla de bono communi disserit secundum singulas categorias II, 133, 23; ad unicam non pertinet de omni disserere II, 133, 9; ad peculiarem pertinet probare finem uniuscujusque scientiæ bonum esse II, 132, 40; temperantiæ est genus, 217, 52; eam invocare debet senex concionari volens ad ætatem excusandam, 440, 54, cf. *Potentia*.

Facultates; iis notione priores sunt actiones et munera III, 448, 27 ss.; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 43; in omnibus, excepta scientia civili, iidem artem docent qui ejus muneribus funguntur II, 129, 30; omnibus assuescendi sunt qui earum muneribus fungi debent, 624, 31; iis respondent artes II, 88, 13; in amicitia morali si quis pro his rependat officia præstita, recte se habet II, 233, 13; item deus contentus est si pro eis in ejus honorem fiant sacrificia II, 233, 15; eos homini præferunt pravi II, 223, 38; amico tribuendæ sunt, non iis accensendæ amicis II, 223, 40; ea præpotentes viri legatione e civitate submovendi sunt, 576, 44; in iis patria instituta mutare confert, 510, 10; eo conferunt ut res majores videantur, 327, 45; omnibus abutuntur qui pecuniæ querendæ student, 491, 54; v. *Potentia*.

Facultas agendi (δύναμις τοῦ πράττειν); bonum est et quare, 323, 50.

Facultates animæ; quænam sint II, 138, 19; quomodo ab habitibus et ab affectibus differant II, 18, 21 ss.; propter eas nec boni nec pravi dicimur, nec laudamur nec vituperamur II, 18, 40; natura nobis insunt II, 18, 42; iis similes corporis formæ superveniunt IV, 6, 48 s.

Facultas civilis; v. *Civilis facultas*.

Facultas dicendi (δύναμις τοῦ λέγειν); bonum est et quare, 323, 50.

Facultates effectivæ; partibus dissimilaribus competunt III, 5, 25 s.

Fæx vini (δύς); terrena est III, 376, 47 s.; igitur causa est cur acescat vinum, idque quomodo III, 376, 46 ss.; ei comparatur ovi vitellus III, 376, 47 ss.; (τρώξ) non afficitur IV, 330, 45.

Falcula (ῥοπαλὶς); bonis alis, sed pravis pedibus prædita III, 3, 20 s.; apodibus et alis et pedibus et moribus et ad aspectu similis est III, 3, 20 ss.; rara avis est III, 3, 25 s.; quando conspiciatur et capiatur III, 3, 24 s.

Faliscus venter (φύστρον); omasum insequitur III, 32, 15; omaso major et oblongior est III, 32, 15 s.; quomodo se habeat III, 32, 16 s.; eum insequitur intestinum III, 32, 17 s., cf. *Abomasum*.

Fallacia (σοφίσματα); quot in rebus publicis ad circumvenendam plebem commenti sint, 557, 49; quasnam in democraticis his opponant, 558, 21; iis fides non habenda est, 575, 34.

Falli; putant multi qui non easdem opiniones habent ac ipsi II, 508, 30.

Falsus homo (ἄνθρωπος ψευδής); quisnam dicatur II, 533, 12 ss.; perperam eum Plato dicit qui mentiri potest II, 533, 18.

Falsus sermo; quisnam dicatur II, 532, 49 s.; semper alius rei est quam cuius verus est II, 532, 50 s.; nullius simpliciter sermo est II, 533, 5.

Falsa res; quot modis dicatur II, 532, 39 ss., cf. II, 533, 15 s.

Falsum; aliquid supponi debet, inquitur idearum assertores II, 631, 17 s.; parum abest quin id tollat Antisthenes II, 533, 8; ejus definitio II, 512, 42 s., cf. II, 513, 5 s., 49; facile a vero dissentit II, 7, 43; ubi ponitur, falsum evenit II, 386, 27; non idem significat quod impossibile II, 386, 5; II, 566, 43 s.; ejus divisio fr. 107, a; simpliciter falsum, partim ex suppositione est II, 386, 6 ss.; non cadit in res incompositas II, 573, 24, cf. 7 ss.; negationem in composito, affirmationem vero in diviso habet II, 537, 20 s.; eo demonstrari potest verum II, 189, 16; non hoc aliquid, sed tale est, 300, 6; semper in compositione consistit III, 468, 46 s.; III, 469, 24 s.; quidnam sit in rebus compositis II, 572, 39, cf. II, 573, 4 ss., 22; ubi multa proponuntur, latet ubinam sit, 263, 27; id nemo docere aggreditur, 267, 17; fieri potest ut ostendatur id conclusum esse, non vero e quo, 301, 31; idem per plures suppositiones sequi nihil vetat, 111, 50; sunt sibi invicem contraria quæ simul esse non possunt, 151, 13; si propositionibus non insit, mendacio ansam non dat II, 614, 30; igitur id non dicit qui rem non separabilem tanquam separabilem spectat II, 614, 26 ss.; id a quo pendet evertendum est ut solvantur argumentationes, 269, 43; 270, 8; ejus causa demonstranda est, 270, 12; id vitat dialecticus bona indole præditus, 274, 34; si syllogismus non intret, non pervertit conclusionem II, 631, 20 s.; ad id secundo loco adducere conantur adversarium sophistæ II, 277, 44, cf. 289, 24; evenit ubi aliquid eorum quæ in syllogismo necessaria sunt, omittuntur, 280, 32; ad id adversarium adiebant sophistæ interrogatione ad nullam rem propositam accommodata, 289, 25; item multa interrogando, 289, 30; item eo quod a respondente postulant ut dicat quæ ei placeant, idque quomodo, 289, 31; item eo quod dicunt, se discendi studio interrogare, 289, 37; item ope loci sophistici, 289, 33, 40, v. *Sophisticus locus*; quod necessario thesin consequitur, si petat interrogans, quidnam faciendum respondentii, 295, 50.

Falsum, nec tamen impossibile: eo supposito, suppositionis consequentia eodem modo se habebit, 56, 34.

Falsum non propter hoc (οὐ κατὰ τοῦτο, κατὰ τὴν θέσιν, κατὰ τὸ κείμενον); quidnam, 110, 51; non sit in syllogismis ostensivis, 111, 2; sit in solis syllogismis ad impossibile, 110, 44; 111, 4; quando fiat, 110, 44; 111, 5; ejus varii modi, 111, 8 ss.; quomodo interpretanda sit ejus definitio, 111, 47.

Falsum primum; ex eo sit falsa ratio, 112, 1; ubinam querendum, 112, 2.

Falsum simpliciter; non idem est quod impossibile simpliciter II, 386, 10 s.

Falsa; omnia esse quidam affirmant II, 513, 35; iis accensendus esse videtur Anaxagoras II, 513, 30; quoniam argumentum hanc opinionem adstruant II, 513, 36 s.; hujus opinionis refutatio II, 513, 42 ss., cf. II, 592, 4 s.; qui hæc perhibent se ipsi evertunt II, 514, 2 ss., cf. II, 592, 4 s.; tunc innumeras affirmationes veras agnoscere coguntur, ubi unicam ratiocinationem suam a ceteris excipientes veram esse dicant II, 514, 7 ss.; omnia erunt, si omnia semper moveantur II, 514, 16; semper eadem erunt, si omnia semper quiescant II, 514, 13 s.; ea tantummodo quæ e principiis demonstrantur, refutanda sunt II, 249, 22; nonnisi e falsis colligi possunt, 272, 8; 273, 4; ex iisdem interdum vera colligere licet, 272, 9; 273, 5, cf. p. 90 ss.

Falsa dicere; ejus species fr. 110, a.

Falsa qui loquitur; ejus species fr. 110, a.

Falx; quatenus ei præstet serra, 202, 11; ea regunt clephantes III, 174, 50 s.

Fama bona; bonum est et quare, 323, 48; qui ea admodum gaudent in injuriarum proclives, 339, 10; jucundissima est, 336, 36; pars felicitatis, 320, 39; quoniam consistat, 321, 33; ad eam comparandam confert vitæ institutio, 454, 41; ea gaudentes amamus, 352, 6.

Famelicus (πεινυτικός); opponi non solet medio circa cibos habitui II, 197, 47 s.; cur aliquatenus magis simus, nausea afflicti IV, 310, 35 ss.; cur si bibant fami finem imponant, sitientium vero ubi eduhit, sitis intendatur IV, 332, 18 ss., cf. *Esuriens*.

Fames; cupido rationis expers est, 335, 25; sicci et calidi cupido est III, 447, 34 s.; ne eam patiamur, nemo nos suadet II, 30, 2; ne ejus causa rapina fiat, cavere potest bonorum æqualitas, 506, 54; cur facilius quam sitis toleretur IV, 260, 1, 8 ss.; cur eam potius hieme sentiamus IV, 297, 44 ss.; intolerabilis quæ balimus appellatur, cur frigido tempore maxime incidat IV, 155, 29 ss.; ea laborantes, cur pedibus intumescere soleant IV, 108, 30 ss.; ægrotorum comparatur adolescentium voluntas, 363, 34; tempore Cleomenis medicis in Ægypto erat, magna vero alibi, 648, 49.

Familla (οἰκία); ejus amor virtutis universalis sequela est II, 247, 10; est species quædam amicitiae II, 231, 11; fons et principium est juris et reipublicæ et amicitiae II, 231, 25.

Familiare; a familiari non afficitur IV, 128, 52.

Familiares; cum iis vitam transigimus II, 218, 33; non eodem modo curandi sunt ac alieni II, 49, 1; eorum opinionem curare solent, 336, 40; eorum cognitiones recentes maxime delectant II, 222, 41; quibus multi, æmulationem excitant, 363, 6; qui ab iis divellitur, misericordiam movet, 359, 12; eos miserantur nisi arcto admodum necessitudinis vinculo conjuncti sint, 359, 19; apud quosnam vetustos inprimis pudorem sentiamus, 357, 4; apud eos nos pudet eorum quæ revera turpia sunt, 357, 14.

Famuli; pauciores interdum melius iisdem ministeriis funguntur quam multi, 498, 24; maxime offendunt si quorum opera ad quotidiana ministeria plurimum utimur 500, 30.

Fanatici (οἱ ἐνθουσιῶντες); non penes se esse creduntur, eliamsi cogitando agant et loquantur II, 202, 45.

Fanum; ei non idem convenit quod sepulcro II, 43, 32.

Farina; cur ejus pars prima splendidior sit IV, 221, 31 ss.; in ea humor quidam inest maximeque in purissima IV, 223, 12 s.; cur oleo infuso candidior redatur IV, 221, 18 ss.; cur splendidior sit potentia IV, 222, 21 ss.; natura gravior est quam potentia IV, 226,

14 s.; plus aquæ imbibit IV, 225, 21; calorem continet IV, 225, 24; cur per tritutam multo magis turgescat quam polenta pro portione IV, 225, 27 ss.; mollis atque tenuis quas tritici medullium occupat prima exprimitur IV, 222, 24 s.; coctarum pelliculam vocant IV, 163, 26; decocta magis alvum subducit IV, 223, 15; cur refrigerando constipetur IV, 226, 7 ss.; ejus ope nonnulli apiarii apes suas agnoscunt III, 200, 40 s.; quare eam in castris vendere prohibuerit Timotheus Atheniensis, 646, 26.

Farinæ massa; aqua infusa si eam trahas humida et fluctuans manet, pleniore vero admota frictione densatur et solidescit IV, 288, 48 ss.

Farina crassior (χρῆμα); ejus in modum cibos conficit elephas III, 23, 30 s.

Farina nordacea, triticea; v. *Hordacea* et *Triticea farina*.

Farrago (ῥάδαρις); quando jumentis pilos laeves vel densos conciliet III, 155, 8; quando prava sit III, 155, 9.

Fasciæ (ἀκίδες); ex iis elui nequit sanies vulnerum a leone inflictorum III, 204, 12 ss.; limandis circumligatæ stridorem cessare faciunt III, 658, 49 ss.; laneis involvuntur septimestres IV, 307, 49.

Fascinari (βασκαίνεσθαι); an revera nonnulli a conspicientibus possint IV, 332, 32 ss.; se credunt quam aut voraciter edunt, aut molestiam aliquam suspicantur, aut cibum quem capiunt suspectum habeant IV, 220, 40 ss.

Fascines ne me; addunt quum de mensa eadem quid sibi assumunt tradentes IV, 220, 42 ss.

Fascinatio (βασκαλία); cur ejus medicamentum rutam dicant IV, 220, 39 ss.; IV, 326, 37 ss.

Fascis (φάλαξ); ligamento esse dicitur II, 559, 10; vinculo unum esse dicitur II, 519, 11.

Fastidientes; apud eos cauda submissa est IV, 322, 9.

Fastidiosus (στυγρός); quisnam II, 217, 15; voraci opponitur, *ibid.*; comparatur rustico, *ibid.*

Fastigium (ῥεγυρός); id perfectionem non appellamus, etsi eo perficitur domus II, 337, 26 ss.

Fatigatio; cur breves deambulationes eam movere soleant IV, 145, 11 ss.; cur prius quotidianam quam accessionem faciat IV, 332, 40 ss., v. *Lassitudo*.

Fatigari; cur magis semoribus quam cruribus fatigemur IV, 148, 9 ss.; cur magis in æqualibus quam in inæqualibus locis IV, 144, 43 ss.; IV, 147, 24 ss.

Fatum a sideribus profectum (τὸ ἀπὸ τῶν ἀστέρων ἐμπαμμένον); in constitutione pestilenti, subversum quasi videtur IV, 293, 54 s.

Fatuns (ῥήδιος); in laudatione bonus appellari debet, 331, 15; quinam ab atra bili fiant IV, 267, 27.

Fatua (εὐρηχά); nimis refutatione indigna sunt II, 299, 42.

Fauces (βρόγχια); pars oris III, 10, 36; in eas e nariibus tendit foramen angustius III, 215, 12 s., 16 s.; constringuntur frigore et affluente pituita IV, 309, 23; suum interdum angina afficiuntur III, 165, 29; iis apud serpentes impositum est cor III, 33, 24.

Fanustus (εὐρυγών); si modestus est, honestum habetur, 331, 33.

Fausta; cur sint sternutamenta de media nocte ad meridiem IV, 282, 3 ss.

Fautores (οἱ συμπαραδόντες); vel ex nostris, vel ex adversarii peti possunt signa, 429, 15.

Favago (μυλίνη, κηρίον); eam in unum congregatæ vere emittunt purpuræ III, 87, 24 s.; III, 88, 4; purpurarum favo similis est III, 87, 26 s.; eam racemi specie emittunt purpuræ, ubi intra storeas parere coguntur idque quare III, 87, 42 ss.; eam emittunt

quoque buccina III, 87, 33; item muscoli III, 88, 38; quasi purgamentum est III, 87, 32; ex ea non gignuntur purpuræ III, 87, 29 s.; quidnam tamen ad purpurillarum generationem conferat III, 87, 36 ss.; quomodo se habeat III, 87, 26; non tanquam semen considerata est III, 389, 40; est humor mucosus quasi e seminali principio emissus III, 389, 39 s.; probabiliter ejus substantia similis est principio e quo olim constiterunt animalia eum habentia III, 389, 49 s.; hinc verisimile est ex eo quoque gigni ipsa III, 389, 50 s.

Favonius; ejus locus IV, 254, 32 ss.; eum Aquilonis speciem habent, 546, 6; Aquilonis accensetur III, 589, 36; Zephyrorum is est qui ab æquinoctiali regione flat III, 632, 28 s.; ad eum pertinent tam genuinus quam qui Argestes vocatur III, 589, 33 s.; in eum transeunt Etesiae ad occasum habitantibus ex Aparctiis III, 590, 40 ss.; ei contrarius Subsolanus III, 588, 42; cur ærenus et gratissimus ventorum videatur IV, 254, 30; ventus continentissimus et maxime sub terram flat IV, 247, 22 s.; cur nubes maximas agat IV, 247, 30 ss.; æstus affert III, 590, 22 s.; cur serenus ac jucundissimus ventorum et qualem Homerus in campis Elysiis cecinerit IV, 249, 12 ss.; cur ventorum omnium lævissimus itemque frigidus sit duabusque temporatibus maxime spiret, idque sub vespem ac terram versus potissimum IV, 253, 34 ss.; minus frigidus est quam Aquilo, idque quare IV, 253, 34 ss.; circa solstitium æstivum spirat III, 589, 53; cur horis postmeridianis spiret, non vero mane IV, 250, 8 ss., 31 ss.; cur eo flante canes vestigia pessime legant IV, 247, 21 ss.; eo flante adveniunt asiones esculenti III, 186, 31., v. *Zephyrus*; cur eo flante inde a Vergiliarum casu potissimum pereant longo morbo laborantes et juvenes potius quam senes IV, 111, 18 ss.

Favonius et Aquilo; cur iis Auster et Eurus aquæ fertiliores IV, 248, 5 ss.

Favonii et Vulturni; in mari australi ultra Africam sito, ut hic Austri et Aquilones, vicissim spirant IV, 587, 51 ss.

Favus; eum primo struunt apes III, 97, 3; III, 196, 24; confestim eos struunt apes, alvearium purum nocte III, 195, 18 ss.; e floribus fit III, 97, 7 s., 12; III, 196, 10 ss.; ei non adheret apum soboles III, 97, 35; quæ eos struunt vel erigunt vel lævigant apes, nulli alii labori operam dant III, 198, 1 s.; III, 200, 7 ss.; sexanguli sunt et apum et vesparum et crabronum III, 98, 19 s.; ei similis est locustarum fœtura, idque quare III, 99, 33 s.; male expolito similis est purpurarum favago III, 87, 26 s.; ejus causa turpius est mel rubrum III, 199, 35 s.; quosnam primos ædificant apes (operariæ), quosnam ultimos III, 195, 25 ss.; quonam ordine suos disponant et regio et fucorum III, 97, 29 s.; III, 195, 30 s.; fucorum minores sunt quam apum operariarum III, 195, 32; regii vero (omnino) parvi III, 195, 31; suos semper ædificant apes operariæ III, 195, 27 s.; regio ubi largior fœtura est III, 195, 28; fucorum, quum mellis abundantiam prævident III, 195, 29; eos ab alvearii tecto struere inchoant et multos usque ad ejus pavimentum deducunt III, 195, 38 s.; pleniores sunt qui plurima cera obducti sunt III, 195, 40 s.; nonnulli contendunt fucos sibi ipsos struere eos III, 195, 48 s.; nihil impedit quominus in eodem sint vermes et fuci et mel III, 196, 24 ss.; apum operarium frugi differunt ab oblongarum, cum ipsi tum eorum integumentum, idque quomodo III, 196, 45 ss., 50 ss.; semper eodem tempore ejusdem generis faciunt apes operariæ frugi omnes III, 196, 47 ss.;

non vero oblongæ III, 196, 52 s.; quando fucorum jam factos destruant apes operariæ III, 197, 20 ss.; quando regiones III, 197, 18 ss.; asperos ac pravos quos faciunt apes operariæ oblongæ nonnulli apiarii apibus junioribus tribuunt auctoribus III, 199, 2 ss.; eos interdum, mortuo rege, facere pergunt apes, sed melle vacuos III, 196, 8 s.; in eorum cavis gignuntur apes (operariæ) III, 96, 29 s.; in qua ejus parte pepererit rex, statim e regione fit mel III, 97, 43 s.; quænam animalia eos devastent III, 168, 22 ss., cf. III, 197, 6 s.; eos perdunt, putrefaciunt ac telo araneo simili obducunt vermiculi clerici dicti III, 168, 23 s.; III, 199, 19 ss., cf. III, 197, 4, 11; idque inprimis si iis non insideant easque concoquant apes III, 197, 2 ss., 10 s.; ejus pars presumenda scobi similis sit, si hunc morbum inhibere valeant apes III, 197, 4 ss.; ideo cadentes erigunt fulcræque substituunt, ut semper ad eos aditus pateat III, 197, 8 ss.; suis nocent et alienos si latere possint, subeunt fures apes III, 197, 34 s.; pro ratione multitudinis relinquendi sunt apibus, ubi (vero) castrantur alvearia, idque quare III, 200, 18 ss.; quales faciant hieme apes Thermiscyræ, idque quare III, 98, 2 ss.; sine iis ad arbores mel faciunt apes in quibusdam Ponti regionibus III, 98, 8 s.; triplices aliquos, sed non omnes faciunt nonnullæ earum apum quæ ad terram eos construunt III, 98, 11 ss.; crabronum multo elegantiores sunt quam vesparum III, 98, 22 s.; eos pullis suis ædificant crabrones et vespæ, idque ubinam III, 98, 15 ss.; eorundem e quam materiam conflati sint III, 98, 20 ss.; ei fœturam immittunt, idque quomodo III, 98, 23 s.; quantam eorum copiam continere possit nidus crabronum bene valens III, 202, 44 s.; passim conspiciuntur quos condunt crabrones qui a nido aberrarunt, lique quales III, 202, 50 ss.; quomodo et e qua materie eos construunt vespæ III, 202, 3 s.; quonam anni tempore eos facere incipiat matrix vesparum III, 201, 17 s.; primos confingunt matres vesparum III, 388, 23 s.

Favus testaceorum; v. *Favago*.

Fax (λύχνος); exstingui videtur, ubi vulnere temporibus inflicto occæcantur saucii III, 479, 14; conspectam si moveri animadvertat, hostem adesse intelligit III, 470, 19 s.; recte narrat Homerus leones eas timere III, 203, 39 ss.

Faces (ὄζολοι); circa cælum apparent III, 556, 20 s.; unde nomen acceperint III, 633, 38 s.; idem sunt quod stellæ transcurrentes et solum pluris et minoris ratione ab iis differunt III, 556, 22 s.; fiunt ubi fomes quæ incenditur majorem longitudinem quam latitudinem habet, nec scintillas emittit III, 556, 48 ss.; quænam earum causa sit III, 557, 45 ss., cf. III, 556, 42 ss.; sæpe ex hiatus excidunt ac hiatus coeuntes esse videntur III, 558, 10 ss.

Febricitans; ei alia dulcia sunt ac sano II, 122, 50; ei ptisanam dare jubet medicus II, 174, 22; eum paliditate agnoscit medicus II, 174, 23 s.; ei si accidat ut musicus sit, dici possit musicum calidiores esse ac qui simul musicus et sanus est III, 232, 54 s.; iis in universum convenient requies et inedia, sed forsitan non omnibus II, 129, 3; ei plerumque utilis est aqua mulsa II, 536, 43; cantare nequit IV, 178, 20 s.; in parietibus animalia se videre putant, a parva similitudine eorum lineamenta componentes III, 510, 3 ss.; si non valde ægroti sint agnoscunt hujusmodi animalia revera non exstare III, 510, 5 s.; si vero gravior sit febris, hujusmodi imaginibus assentiuntur ac abripiuntur III, 510, 7 s.; idque quare III, 510, 8 ss.; iis robusta non apparent insomnia III, 510, 48 s.; idque

quia eorum affectus flatulentus est ac multam turbam et motum ciet III, 510, 50 s.; omnes qui sanare potest syllogismo probatur etiam singulos curare posse II, 164, 11 ss.; atlantem fieri posse videtur ut qui omnium curandorum scientiam habet, singulum quandam curare nequeat II, 164, 15 ss.; qui siti torquentur gaudent recordantes quod biberint, vel sperantes fore ut bibant, 336, 9; quomodo habendi sint IV, 119, 1 ss.; potus sæpe et paulatim subministrandus est et quare IV, 119, 1 ss.; æger immotus jacere debet, idque quare IV, 119, 8 ss.; non obnoxius flatui, idque quare IV, 119, 10 ss.; cur sublevandus sit IV, 119, 13 s.; vestibus exui non debet, idque quare IV, 119, 14 ss.; quia calidus est, ideo non calidus febricitans non est, 281, 12.

Febris (πυρετός); hominem habere dicitur II, 530, 8; hominum pro portione respondent boum III, 166, 31 ss.; ejus causa esse potest lassitudo III, 513, 21; ejus signum est lingue aspritudo III, 513, 22 s.; earum signum lingua dat in acutis morbis IV, 284, 12; morbi signum, 315, 44; ejus signum frequens respiratio, 315, 48; etiam sine ea fieri potest frequens respiratio, 315, 49; qua re consistat IV, 253, 22; superans est calor totius corporis IV, 112, 27; ei nihil est contrarium, 211, 9; unde accenduntur IV, 108, 40; ea aliquis corripit potest confestim postquam cucurrit II, 313, 44; ab incrementum humido et calido pendet, ideoque somnum affert III, 504, 51 ss.; principium e pulmone ducit IV, 284, 14; oriri solet excessu humidi et calidi IV, 112, 47; oriuntur si æstas pluvia fuerit IV, 109, 27 ss.; cur iis gravis æstas fiat, si venti septentrionales hiemem occupantur, ver autem Austros pluviasque exhibuit IV, 109, 12 ss.; cur eas creare soleant Austri sicci et non aquosi IV, 112, 44 ss.; IV, 253, 19 ss.; eas lippitudines præcedunt in æstate morbida IV, 111, 51 s.; inprimis æstate sunt IV, 108, 36; summa de cruditate provenientes in ardentes transeunt IV, 112, 22 ss.; in iis caloris morbidi excessu induratur pulmo III, 549, 12 s.; sudore solvantur, IV, 297, 41; cur ea liberentur nervorum distentione affecti IV, 296, 46; cur ab iis non capiantur qui appropinquant ægrotantes IV, 154, 17 ss.; ea affecti ludunt potius quam dolent IV, 131, 27; post vehementem cantare nequeant IV, 178, 20 s.

Febres acutæ (ὀξεί); quando oriantur IV, 110, 32.

Febres ardentes (καυροί); intrinsecus resident IV, 114, 2; cur per autumnum et hiemem potius oriantur IV, 113, 44 ss.; cur potius fiant in frigidissimis regionibus IV, 191, 5 ss.; efficiuntur si intendatur copia jam obvii humoris IV, 112, 27 s.; iis laborantibus si sciamus quidnam prosit, ad artem pertinet II, 403, 35.

Febres continuæ (συνεχῆς); cur in iis per decrements ægrotos non lavemus IV, 292, 37 ss.

Febris ethica; (*leg. vid. hectica*) IV, 332, 41.

Febres hecticae (ἑκτικά); quomobrem in iis medici ante cibum paululum aquæ propinare jubeant IV, 292, 43 ss.

Febres intermittentes (δισσινώσες); in iis balnei præparandum est ægrotis et fomentis pedibus admovendis IV, 119, 17 ss.; opertus quiescere debet IV, 119, 19; multum ignis in corpore præparandum est idque quare IV, 119, 22 ss.

Febres quartanæ (τεταρταῖαι); quibusnam fiant IV, 112, 4; imbecillis est, idque quare IV, 119, 30 s.; cur reliquis diuturniores sint IV, 297, 17 ss.; in iis attenuandus non est ignis, sed corpori interserendus IV, 119, 26; exercitatione utendum est IV, 119, 27; accessio- nis die ægroti balneo administrato, somnus querendus non est IV, 119, 28 s.; victus calefaciens prodest, idque quare, *ibid.*

Febres quartanæ longæ; cur eveniant autumnō si post hiemem aquiloniam et ver austrinum ac pluvium æstas sicca admodum fuit IV, 111, 38 ss.

Febri quotidiana; IV, 332, 41.

Fecit (quod); quomodo ad factum referatur II, 527, 16 s.

Fel (χολή); id alia animalia in jecore habent, alia eo carent III, 30, 17 s., cf. III, 274, 29 ss.; eo carent nonnulla animalia vivipara, idque quare III, 270, 14 s.; eo caret plerorumque animalium jecur, apud nonnulla tamen id sibi impositum habet III, 16, 19 ss.; in quodam loco Chalcidicæ Euboicæ eo carent oves III, 16, 23 s.; in Naxo ingens habent fere omnes quadrupedes III, 16, 25; fuerunt nonnulla animalia quæ eo carent, etiamsi naturaliter iis competere, fuerunt alia quæ duos haberent III, 403, 26 s.; idque apud animalia viva et perfecta III, 403, 30 s.; id habent pleraque animalia sanguine prædita, idque ubinam III, 274, 29 s.; toti intestino adnexum habent plerique serpentes III, 274, 35; quomodo se habeat apud serpentes III, 33, 30 ss.; quatenus id habeat camelus III, 274, 41 s., cf. III, 275, 36; nonnunquam in eisdem generibus alia id habent alia eo carent, idque in quibusnam III, 274, 43 ss., cf. III, 30, 20; lepidissime arbitrati sunt nonnulli antiqui ejus absentiam longævitatē esse causam III, 275, 31 ss.; quænam quadrupedes viviparæ eo careant III, 30, 19 ss.; III, 274, 39 ss.; III, 275, 33 ss.; id sub cauda habent videntur cervi Achai-næ dicti, sed quod ibi habent sel revera non est III, 30, 21 s.; eo caret delphis III, 30, 35 s.; III, 274, 43; III, 275, 36; id habent omnes quadrupedes viviparæ et pisces et aves III, 30, 37 s.; III, 274, 32 s.; pisces alii id jecori applicitum habent, alii ad intestina porrectum, alii modo hac, modo illa ratione dispositum, idque quinam III, 30, 39 s., cf. III, 33, 30 s.; III, 274, 3 s.; III, 275, 3 s.; omnium piscium maximum pro ratione magnitudinis callionymus III, 30, 42 ss.; fr. 180, a; id aliæ aves ad ventriculum porrectum habent, aliæ ad intestina, aliæ simul jecori applicitum, simul ad ventriculum porrectum, aliæ simul jecori applicitum, simul ad intestina porrectum, idque quænam III, 30, 53 ss.; unde constat id æque ad inferiorem ventrem pertinere ac ad superiorem III, 274, 30 ss.; id nonnulli (scil. Plato) perperam animæ partem in jecore sitam mordendo contrahere, laxando vero placare censent III, 274, 36 s.; id perperam morborum aculorum causam habere videtur Anaxagoras III, 275, 4 ss.; videtur quemadmodum et bilis per reliquum corpus dispersa vel excrementum vel colliquamentum esse, nec alicujus causa exstare III, 275, 12 ss., 30 s.; quatenus eo careant quibus jecur sanum et sanguis jecur subiens dulcis sit III, 275, 19 ss.; animalium eo carentium jecora in universum dulcia et pulchro colore sunt III, 275, 23 s.; eo præditorum jecur parte sua ei subdita dulcissimum est III, 275, 25 s.; in jecoribus e sanguine impuri consistentibus hujus visceris excrementum est III, 275, 26 ss.; non mirandum est jecur solum hujusmodi excrementum habere III, 275, 40 ss.; quacunque corporis parte exstet, necessario excrementum est III, 275, 48 s.; ei similis humor cordi appropinquare nequit, idque quare III, 275, 42 ss.; si apud elephantem iucidat pars corporis ei apud animalia felle prædita respondens, effluit humor felleus III, 30, 33 ss.; eo tincta vasa aurum simulant, 276, 15; id mel esse putant, quia flavum est, 280, 50; quia eo carent longævæ sunt quadrupedes, 170¹, cf. 116, 9; eo carens, exemplum citatur, 116, 19, cf. Bilis.

Felicitas; definitio, 69, 43; 616, 1; II, 7, 10; II, 9, 29; II, 13, 1; II, 124, 1; II, 125, 1; II, 168, 6; II,

193, 1; quomodo a paritate numerorum differat, 503, 4; illam alii sapientiam quandam, alii prudentiam, alii virtutem esse putant II, 8, 5; alii ejus definitione comprehendunt voluptatem vel prosperitatem II, 8, 7; nonnulli eam virtuti, alii fortunæ assimilant II, 9, 7; II, 268, 25, cf. 600, 46 ss.; inter facultates recenseri nequit II, 12, 15; principium est quippe cujus gratia reliqua omnia facimus II, 12, 43; pertinet ad res honore dignas et perfectas, non ad laudabiles II, 12, 14, 42; eam nemo uti justam laudat, sed tanquam rem meliorem et diviniorem beatam esse proclamat II, 12, 30; virtutem comprehendit, 331, 54; multum interest an possessione ac habitu, an actu et usu constare putetur II, 8, 14; res est simul optima et pulcherrima et jucundissima II, 8, 42; II, 184, 7; quatenus bonis externis indigeat II, 8, 49 ss.; eam summum bonum esse agnoscunt II, 2, 47; II, 6, 32; eam idem esse arbitrantur quod vita bona et res bene gesta II, 2, 48, II, 8, 2; qualitas non est, nec tamen negari potest eam bonum esse II, 118, 3; summum bonum est, 609, 43; idem dicitur quod bona vita et res bene acta II, 8, 2; eo constat ut res bene agatur, 604, 16; 605, 1; II, 268, 27; probatur summum bonum esse eo quod omnium finium perfectissimus est II, 6, 8; item eo quod sibi sufficiens est II, 6, 16 ss.; est igitur perfectum quid et sibi sufficiens, dum simul rerum peragendarum finis est II, 6, 30; probatur homini esse animæ actio secundum virtutem eamque perfectissimam per vitam integram II, 7, 10; II, 112, 50; perfectissima probatur mentis actio esse secundum virtutem ei propriam, i. e. sapientiam II, 124, 6, 52; actus est, ideoque perfecta II, 568, 33; humanorum bonorum maximum est II, 189, 21; rerum homini peragendarum optima est II, 189, 41; eam omnes dicunt et habent rem perfectissimam et bonorum finem II, 135, 31 ss.; finis est II, 136, 10, cf. 20; idque actu II, 136, 18; perfectum quid est, idque quare II, 134, 43, 46; II, 192, 47; optimum est quod nobis quærimus II, 134, 47; II, 192, 47; cf. II, 136, 10; item optimum bonum II, 136, 17, 19; item perfectum bonum II, 136, 20; II, 192, 39; item perfectus finis II, 134, 48; II, 135, 1; probatur non ita dici optimum ut ipsa accenseatur rebus quarum optima est II, 134, 50 ss.; nec ita ut comparetur rebus e quibus composita est II, 135, 9 ss.; nec ita ut comparetur aliis rebus quæ ei non insunt II, 135, 14 ss.; habitus vel operatio est II, 192, 42; idem quod bene vivere et bene agere II, 135, 33 ss.; II, 193, 4; quare non laudari solet II, 193, 15 ss.; vivendo et agendo consistit II, 113, 1; eo constat ut secundum virtutem vivamus II, 131, 9, 16, 22; in usu et actione consistere probatur II, 136, 11 ss., 28 ss.; virtutis idque perfectæ actio est II, 136, 46; II, 137, 8; nonnisi in perfecto consistit, id est in viro II, 136, 21 ss.; nec in tempore imperfecto, sed totius vitæ spatio II, 136, 23 s.; nihil ad eam confert nutritiva pars animæ II, 137, 5; rerum humanarum finis est II, 122, 46; II, 123, 33; habitus non est II, 122, 48; pertinet ad actus per se expetendos II, 123, 2; ludo non consistit II, 123, 29, nec voluptatibus corporalibus II, 123, 48; virtuti congrua vita consistit II, 123, 39; eam nemo servis tribuit II, 123, 46; ad eam conferre videntur ludi qui iis vitam consumunt potentes II, 123, 15; finis est, 626, 6; eam comitari non dolorem, sed voluptatem fatentur omnes, 626, 7; optimam voluptatem ei tribuunt optimi, 626, 10; otio, non negotiis propria est, 626, 3 ss.; eam gaudio constare putant qui vitæ voluptatibus deditos beatos prædicant II, 187, 35; eam omnes vel felicitatem, vel vitam jucundam, vel non sine voluptate esse

putant II, 168, 4 ss.; non sine voluptate est II, 168, 8; eam plerique cum voluptate conjunctam esse dicunt II, 87, 7; honestate et voluptate constat, 629, 3; eam cum voluptate conjunctam esse debere arbitramur II, 124, 13; in otio consistere putatur II, 124, 30; ei nihil imperfectum est II, 125, 1; cur bona externa ejus causam esse putent homines, 616, 18; sine bonis externis fieri nequit II, 172, 4 s.; II, 173, 4; quanam inter eam et prosperitatem intercedat necessitudo II, 172, 3 s.; II, 173, 19 ss., cf. II, 184, 27; a re sufficiente pendere dicitur II, 224, 5; cur eam fieri putent voluptatibus quæ requiei et ludis insunt, 629, 24; eam recte a variis vitæ generibus pendere arbitrantur II, 3, 30; certa quædam vita est II, 571, 6 s.; igitur in anima est II, 571, 6; quæritur an voluptate constet, an virtute, an ambabus simul, 601, 17; quomodo a fortuna secunda differat, 601, 44; plus ad eam conferunt mores et intellectus quam bona externa, 601, 18; plerique quæstiones eam spectantes solvantur, simulac constiterit, utrum solummodo ab animæ quædam conditione, an etiam ab actionibus nostris pendeat II, 186, 9 ss.; distinguendæ sunt res quibus constet a rebus sine quibus consistere nequit II, 185, 13, 18; harum rerum confusio controversiæ de ejus origine et substantia ansam dederunt II, 185, 26; quæritur an natura, vel disciplina, vel consuetudine, vel divino afflatu, vel fortuna comparetur II, 184, 17 ss.; tribus rebus imprimis consistere videtur, nempe prudentia, virtute et voluptate II, 184, 33; alii eam a tribus hisce rebus pendere putant, alii a duabus, alii ab una tantummodo II, 185, 4; alii plus ad eam conferre putant prudentiam quam virtutem, alii contra, alii voluptatem plus quam alterutram II, 185, 2; ejus cardo in actionibus virtuti congruis, non in fortunæ casibus versatur II, 10, 38 s.; ex ea non facile, nec nisi magnis et multis fortunæ casibus dimovebitur felix II, 11, 25; visis competere potest, sed quatenus homines sunt II, 11, 36; quæritur an omnium habitum vel aliorum eorum actus sit II, 88, 41; eam omnes cum voluptate connectunt II, 88, 46; eam nonnulli cum fortuna secunda, alii cum virtute confundunt, idque quare II, 9, 7; II, 89, 1; ad eam exigi debet fortuna secunda II, 89, 4; quatenus ad eam conferant amicorum posterorumve res secundæ vel adversæ II, 11, 40; quam ex amicitia percipimus, partim affectus est, partim actio, partim aliud quid II, 236, 12; sine ea amicitias conciliare non licet, ut nonnulli putant II, 219, 46; ejus tractationi subjungenda est amicitia II, 174, 45 s.; virtutibus moralibus congrua humana est utpote compositum spectans II, 125, 34; actus est II, 174, 36; ad eam conciliandam scire non sufficit ex quibusnam constet II, 174, 37; sed horum usu opus est II, 174, 37 s.; ejus usus et operatio non pertinet ad disciplinam moralem II, 174, 38 s.; eam melius perspicimus, ubi virtutem investigamus II, 13, 3; humana moralis disciplinæ argumentum est II, 13, 13; argumentum *Moralium magnorum* II, 167, 48; II, 168, 4; de ea plenius disputari nequit in *Politica*, 602, 4; eam facit et prudentia et virtus et scientia II, 238, 28, 31; vulgo putant eam quoque a prosperitate fieri II, 238, 30; ea potendi nemo consilium capit II, 204, 4; ejus vero causa quæstus faciendi vel periculum subeundi consilium capimus II, 204, 5; eam voluntate appetimus vel necessariam esse arbitramur II, 204, 10; eam volumus, sed dicere non convenit nos ejus consilium capere II, 27, 5; eam semper sui causa, nunquam propter aliud quid expetimus II, 6, 9, 14; ejus causa interdum expetimus honorem et voluptatem et mentem et virtutem II, 6, 12; ejus gra-

tia quæritur sanitas II, 486, 46; præter eam omnia fere alius gratia expetimus II, 123, 32; eam cupiunt omnes, 615, 41; alii eam assequi possunt, alii non, 615, 42; alii, eam etiam si assequi possint, tamen non recte quærun, 615, 46, cf. *Vita bona*; eam alii alio modo aliisque viis sectantur, 609, 47; quomodo ad eam conducat sapientia II, 74, 26; plus ad eam confert prosperitas ab indole pendens quam prosperitas sine impetu II, 173, 16; ejus tantum in unumquemque cadit quantum virtutis et prudentiæ, 601, 39; sine virtute consistere nequit, 610, 35; 611, 13; opiniones quas de ea habent pueri, ægroti, deliri et vulgus negligendæ sunt II, 185, 30 ss.; nonnisi quas sapientes de ea habent opinionum ratio habenda est II, 185, 38; latere non debet quomodo comparetur II, 185, 47; si a fortuna aut a natura pendeat, ejus spes multis præcedenda est II, 185, 50 ss.; si ab actionibus nostris pendeat et a qualitatibus quam nobis ipsi conciliamus, simul res communior est et divinior II, 186, 4; quæritur an a diis hominibus impertiatur, etsi hæc quæstio potius aliorum pertineat II, 9, 12 ss.; vel si non a diis proficiatur, res divinissima est II, 9, 15; res est vulgarissima, quum unicuique competere possit qui non quod ad virtutem attinet, mancus est II, 9, 19, cf. II, 186, 5; probatur non casu, sed disciplina aut exercitatione et consuetudine acquiri II, 9, 9, 24 ss.; partim necessaria sunt, partim eam instrumentorum instar adjuvant bona quæ non ad animam pertinent II, 9, 29; ad eam efficiendam melius est pauca possidere quam multa cum invidia fr. 340, a; ubinam posita sit fr. 61, b; quare ad eam efficiendam opus sit vita integra II, 9, 42; fieri potest, ut deo quoque vel homini cuidam excellentiori quædam competat II, 189, 21 s.; sibi ipse deus est, nobis in alia re constat II, 236, 29; ejus alii participes sunt, alii parum aut nihil, 609, 44; ejus species fr. 100, b; animalibus non competit, idque quare II, 126, 25, 29; propter eam qui eximie honorantur, invidi sunt, 361, 40; ejus splendorem obscurat nonnullarum rerum defectus II, 9, 1; finis est civitatum, 529, 21; 530, 21; civitatis et hominis eandem esse omnes fatentur, 602, 15; quæ eam ejusve partes societati civili efficere ac servare valent, justa sunt II, 53, 15; de ea non solum e syllogismi conclusione et propositionibus considerandum est, sed etiam e vulgo recepta opinione II, 7, 40; quæ de ea dicenda sunt, iis ratiocinando fidem conciliare debemus, adhibitis testimoniis et exemplis manifestis II, 188, 34; finis est et privatim cuique et communiter omnibus, 320, 19; de ea sunt suasiones et dissuasiones omnes, 320, 26; ejus quattuor definitiones, 320, 30 ss.; ejus partes, 320, 26 ss.; bonum est, et quare, 323, 37; eo pertinet si honor augeatur, 331, 31; ejus imitatio tragedia est, 461, 44; magna frui debet qui in tragedia e re secunda in adversam incidit, 466, 40.

Felicitas civilis; differt a felicitate contemplativa II, 124, 41; eam in republica administranda cum sibi tum civibus comparare student II, 124, 40.

Felicitas menti congrua; abstracta est II, 125, 35; non æque ac felicitas moralibus virtutibus congrua eget bonis externis II, 125, 37; de ea accurate disputari non potest in disciplina morali II, 125, 36.

Felicitas perfecta; actus contemplationis esse probatur II, 124, 7; II, 126, 8 ss.

Felis (αἰδωπος); avis vascitur III, 178, 24 s.; quomodo coeant III, 78, 7 s.; eorum femina natura salaces sunt III, 78, 9; mares ad coitum provocant et inter coeundum clamitant III, 78, 9 ss.; tot catulos parit

quet canes atque iisdem rebz vescuntur III, 133, 20 s.; sex annos vivunt III, 133, 21 s.; ad eos referuntur qui faciem parvam habent IV, 11, 17 s.

Felix; hoc nomine alius alium appellat II, 186, 32; forsitan ex Anaxagoræ sententia is habendus est qui pure ac sine molestia ius sectatur aut qui divinam aliquam contemplationem participat II, 186, 39; nec varius est, nec mutationibus facile patet II, 11, 24; dum vivit, felix erit, quum cardo felicitatis circa actiones virtuti congruas versatur II, 10, 49; nullus unquam miser evadet quoniam nunquam faciet odiosa vel improba II, 11, 14, 22; attamen felix non amplius erit si infortunis Priami calamitatibus æqualibus affligatur II, 11, 23; non facile, nec nisi magnis multisque infortunis e felicitate sua deturbabitur II, 11, 25; nec post huiusmodi infortunia facile denuo felix evadet II, 11, 27; eum recte vulgus ait longissimo vitæ tempore iudicari II, 136, 25; possidet ea quæ naturaliter bona sunt II, 112, 39; ante omnes vitæ cupidinem habent II, 113, 35; ei existentia per se exoptabilis est II, 114, 3; ne aliquid ei deficiat, omnes res exoptabiles ei inesse debent II, 114, 6; ei omnia generis bonis opus est, idque quare, 600, 47; II, 89, 48; jucunde vivere nequit, nisi voluptas bonum sit II, 89, 18; ei non opus est voluptate adventitia II, 112, 47; spe fretus sæpius pericula subit II, 209, 9; quatenus eas propter fortis dicendus sit, *ibid.*; bonorum virorum amicitiam sectatur II, 115, 7; quomobrem ei jucunda sit amicorum præsentia II, 115, 31; prompte amicos vocare debet II, 115, 33; quando ad eum prompte accedendum sit, quando cunctanter II, 115, 43 ss.; ejus amicitiam omnes sectantur II, 219, 46; ejus tantummodo benevolentiam capere videntur qui in infelicitia amicitia perstant II, 219, 48; eum necessario justum esse putant sapientes, 290, 31; dat pauperi et egeno, 438, 4; apud eum dimidia vitæ partem vix a miserorum vita differre dicunt II, 13, 40; non est is dicendus qui per totam vitam dormit II, 136, 30, cf. *Sufficiens sibi*.

Felix perfecte; eum recte putant jucundissime vivere II, 242, 10; an idem qui ingenius, *ibid.*

Femellæ molluscorum; v. *Mares*.

Femina; ei contrarius mas II, 219, 25; mari contraria est II, 583, 19; seorsum ab animalibus non exstat II, 614, 15 s.; ita vocari non debet in quo sexus masculinus distinctus non est III, 386, 41 s.; quasi mas mancos est III, 352, 40 s.; mari contraria est, quatenus ambo mas et femina sunt III, 395, 35 ss.; III, 396, 3 s.; 37 s.; III, 399, 21 s.; igitur peculiare habent instrumentum III, 395, 37; nempe uterum III, 395, 38; III, 396, 4, 47 ss.; ei peculiaris pars matrix est III, 11, 18 s.; uteri et pudendorum ratione a maribus differt III, 392, 46 s.; III, 393, 10 s., 17 s.; III, 394, 8 ss., 23; eadem parte (maris) genituram rejiciunt qua urinam et menstruum purgationem emittunt III, 292, 54 s.; si Empedoclis sententia de sexus discrimine vera esset, fierent quæ utero carent III, 392, 48 ss.; item si Anaxagoræ III, 394, 26 ss.; eadem de causa ac ea gigantem pudendum femininum III, 406, 15 ss.; partibus generationi dicatis a maribus differre videntur III, 277, 2 s.; iis genitalia membra intus sunt III, 34, 45 s.; earum interanea non nisi matrice a marum differunt III, 17, 13 ss.; quædam masculinam speciem præ se ferunt, idque quare III, 147, 21 ss.; ei cum mare communes sunt artus eorumque partes III, 12, 38 s.; pu-milionibus dissimiliores sunt quam mares III, 531, 7 s.; quomodo a maribus differant IV, 8, 5 ss.; IV, 319, 39 ss.; quomodo earum sanguis a marum differat III, 231, 36; crassiores et nigriorem sanguinem habent

III, 52, 32 s.; in supernicie pauciores sanguinem habent, intus vero copiosiores III, 52, 34 s.; elegantiores ac læviores sunt quam mares venasque habent obscuriores III, 337, 34 ss.; item mole minores certe apud animalia vivipara, idque quare III, 337, 36 ss.; IV, 3, 51 ss.; iis duriora ossa habent mares, idque quare III, 242, 9 s.; apud eas in qualibet superioris intestini parte occurrere potest jejunum III, 273, 26 s.; earum mammae etiam eo inserviunt ut in iis deponatur lac III, 291, 43 ss.; apud eas per papillas mammarum percolatur lac III, 11, 6 s.; nulli tela tribuit natura ad fortitudinem exercendam III, 386, 9 ss.; plures dentes habent quam mares, idque in quibusdam animalium generibus III, 23, 17 ss.; omnes retro mingunt III, 21, 45; quadrupedes omnes retro mingunt, idque quare III, 293, 23 s.; cur intento corpore mingant IV, 164, 1 ss.; exceptis vaccis, acutiorem vocem habent quam mares III, 426, 39 s., cf. III, 427, 33 s.; omnium maxime in humano genere III, 426, 40 s.; quare acutiorem vocem habeant III, 427, 37 ss.; etiam apud exsangui sexus discrimen habentia (partibus quibusdam) a maribus differunt III, 321, 14 ss.; quomodo a maribus differant apud locustas III, 59, ss.; III, 61, 43 ss.; III, 286, 9 s.; quomodo apud canes III, 61, 37 ss.; III, 286, 16 s.; apud astacos nullo modo a maribus differre videntur III, 59, 54 s.; animalium non viviparorum interdum maribus majores sunt III, 137, 2 s.; iis in animalibus pedestribus sanguine præditis ac non oviparis plerumque majores et longæviores sunt mares III, 75, 36 s.; in oviparis vero et vermiculari maribus majores sunt III, 75, 40 ss., cf. III, 78, 48 ss., III, 80, 43; III, 93, 4; in piscibus constat eas maribus longæviores esse, idque quomodo III, 75, 45 ss.; plerorumque insectorum coeuntium majores sunt quam mares III, 328, 35 s.; item plerorumque piscium et quadrupedum oviparorum III, 328, 43 ss.; idque quare III, 328, 45 ss.; quomodo habitu differant a maribus in homine et reliquis pedestribus sanguine præditis III, 75, 48 ss.; quomodo voce III, 76, 7 ss.; quomodo partibus ad robur conferentibus III, 76, 10 ss.; iis robustiores et animosiores sunt mares III, 252, 39; iis tribuit natura partes iis necessarias, e. gr. alimentum respectantes, sed minus quam maribus III, 252, 41 s., cf. 48; carent partibus quæ iis inutilis sunt III, 252, 42 s.; pleræque calcaribus carent III, 252, 48; diutius vivunt quam mares ubi hi salaces sunt III, 529, 48 s.; item ubi hi multum laborant, idque quare III, 529, 50 ss.; in universum tamen et suapte natura iis calidiores sunt ac diutius vivunt mares III, 53, 3 ss., cf. III, 531, 6 ss.; eas nonnulli maribus calidiores esse censent III, 231, 53 s.; id est e quo sit generatio III, 340, 43; ei necessario competit partus, idque quare III, 342, 32 s.; magis generatione affligitur quam mas II, 229, 43; ex ea modo mas fit, modo femina III, 352, 39 s.; sine mare quale ipsa est procreare nequit, 482, 30; 636, 9; alterum generationis principium est III, 320, 33 s.; idque tanquam materiei principium III, 320, 35; III, 344, 46; animal intra se gignens III, 320, 44, 51 ss.; notione a mare differt, eo quod diversas habet facultates III, 320, 47 ss.; sensu vero quod diversas partes III, 320, 49; igitur partes habere debet ad coitum et liberorum procreationem destinatas, easque alias quam mas III, 321, 3 ss.; etiamsi toto quoque corpore femina sit, tamen præcipue his partibus et hac facultate III, 321, 6 ss.; hæ partes apud sanguine prædita matricæ sunt III, 321, 11 s.; animam vegetalem habent III, 383, 20 s.; eandem animam habent ac mas III, 358, 22 s.; nihilo minus per se sola

generare aut saltem generationem perficere nequit, in animalibus quibus sexus distinctus est III, 358, 24 s.; 30 s.; III, 359, 8 ss.; idque quia animam sensitivam impertire nequit III, 358, 25 ss.; idque quare III, 358, 32 s.; III, 359, 10 s.; indiget principio quod moveat et discernat III, 342, 20 s.; igitur sola per se generare nequit III, 342, 20; quaeritur cur non solae per se generent III, 216, 21 ss.; apud aves tamen aliquatenus sola generare potest III, 342, 22 s.; aliquo usque generare potest apud aves, nempe ova subventanea III, 358, 34; aliae solae per se generant ova irrita, aliae nihil, idque quare III, 216, 8 ss., v. *Ova subventanea*; in sese emittit III, 5, 9; in eam genituram emittit mas III, 347, 14; III, 351, 7; in eam cum ipsa tum mas projiciunt quod ad generationem confert III, 342, 27 s.; idque quia materies generationis intra eam continetur III, 342, 28 s.; ideo intra eam fit generatio III, 342, 25; materiem ac corpus supeditat III, 355, 9; III, 358, 1 s.; ejus essentia est ut materiem conferat ad prolem generandam III, 354, 46 ss.; igitur necessario ei corpus et molem supeditat III, 354, 49 s., cf. 52 s.; ab ea proveniunt et albumen et vitellus III, 374, 40; ex ea petunt materiem oripara et vermipara III, 347, 21 ss.; ex ea diu materiem capiunt vivipara et foras et intra se, quippe quae lactent III, 347, 24 s.; partim ex ea alimentum incremento destinatum petunt animalia III, 364, 82; ad generationem confert materiem et corpus III, 358, 35 s., cf. 18; III, 340, 27, 50; III, 342, 19; uno congressu impletur II, 478, 23; igitur materiei similis est, *ibid.*; qua femina est, patiens est III, 340, 46, 48; III, 341, 16; nisi inter eam et marem aliqua intercederet proportio, eorum coitus sterilis esset II, 397, 27 s., 35 s.; apud eas idem efficit menstrua purgatio, quod apud mares coitus, idque quare III, 407, 38 s., 44 s.; potentia et impotentia quadam a mare differt III, 395, 4 s.; III, 396, 4 s., 14; id est quod semen recipit, id vero concoquere et compingere nequit III, 395, 10 s.; igitur ea calidior est mas III, 395, 12 s.; III, 396, 41 s.; propter frigus quibusdam in locis sanguine abundat III, 395, 13 s.; quia menstruam purgationem habet semine caret III, 337, 47 ss.; quibusnam aliis argumentis idem probetur III, 338, 8 ss.; III, 339, 24 ss.; eam nonnulli contendunt semen emittere quale mas, idque quare III, 338, 9 s., 39 ss.; argumentum quod probat eos semen non emittere III, 356, 16 ss.; quaerendum, an semen emittant, necne III, 329, 14; item, si non emittant, an nihil, an aliud quid ad generationem conferant III, 329, 15 s.; questio an semen emittant pendet a questione an semen ab omni parte proficiat III, 333, 4 s.; absurdum non videtur eas aliud quid ad generationem conferre quam semen, si id non ex omni proveniat parte III, 333, 5 ss.; ubi sciremus cujusnam alimenti residuum sit semen, etiam constabit, an id emittant, necne III, 336, 22 ss.; item an aliud quid ad generationem conferant, an tantummodo locum praebant III, 326, 28 ss.; eodem redit utrum quæras an æque ac mares semen emittant, an ex utraque parte secedat semen III, 329, 22 ss.; non intelligitur cur non solae ex se ipsae generent, si semen ab omni corporis parte proveniat III, 331, 1 s.; ejus semen v. *Semen feminae*; earum residuum seminale principium materiale fœtus vel concepti est III, 390, 30 s., 37 s.; ex sanguine animalium ad generationem conferunt quod sanguine præditarum menstruæ purgationi respondet III, 340, 40 ss.; omnia in semen confert, saltem in uno genere (nempe locustarum) III, 215, 43 ss.; quadrupedum in coitum incitatis tumectantur ac tumescunt genitalia

III, 122, 34 s. cf. 6 ss.; iis menstrua fit purgatio sed non tanta quanta mulieri III, 123, 37 ss.; in venoerem incitatas mares persequuntur III, 215, 31; semenque emittunt, etiam ubi non adest mas III, 215, 40; eodem loco quo mares coitus voluptatem sentiunt III, 339, 28 s.; hoc tamen loco non emittunt menstruam purgationem III, 339, 28 s.; mare frigidior est III, 337, 15, cf. III, 339, 13; ideoque et debilior III, 387, 14; hinc residuum copiosius ac minus concoctum habere debet III, 337, 11 ss.; idque copia humoris sanguinei constabit III, 337, 13 s.; cruditate et frigore alimenti sanguinei femina est III, 396, 38 s., 46 s., cf. III, 397, 23 s.; ultimum alimentum concoquere nequit III, 396, 15 s.; non quavis sui parte femina est III, 396, 26; id est quod residuum (seminale) parum excernere nequit III, 395, 32 ss.; natura debiliores et frigidiore sunt quam mares III, 409, 36 s., cf. 25 s.; igitur apud hominem tardius intra uterum perficiuntur ac per membra distinguuntur III, 409, 29, 33, cf. 47 ss.; idque propter earum frigus III, 409, 38 s., cf. 25 ss.; apud reliqua animalia nullum hujusmodi exstat discrimen III, 409, 31; post partum citius ad pubertatem et vigorem senectutemque perveniunt quam mares III, 409, 34 s.; idque propter earum debilitatem III, 409, 41 s.; secundum Empedoclem id est quod frigidum uterum subierit III, 392, 35; secundum Democritum vero apud quod semen a genitalibus feminæ proveniens vicerit III, 392, 42 ss.; eas locum præbere censet Anaxagoras et alii quidam naturæ scrutatores III, 392, 28 ss.; item eas a sinistris provenire et sinistram uteri partem occupare III, 392, 30 ss., cf. III, 394, 15, 22; eas a sinistris provenire satis probabiliter contenditur III, 394, 48 ss.; sæpe in dextra uteri parte gignuntur III, 394, 28 ss.; immo sæpius quam in sinistra III, 394, 31 s.; in quamam matricis parte generantur et apud quadrapedes et apud mustelos læves III, 112, 52 ss.; eas procreari censet Leophanes et alii, si coeunti ligetur dextera testis III, 394, 32; nonnisi eas procreare censent alii cui testis dexter excisus est III, 394, 36 ss.; argumenta quæ probant eam cruditate et frigidity generari III, 397, 1 s.; earum partem interdu amant dant aquæ frigidae et duræ III, 397, 47 ss.; eas et iuniora et seniora animalia magis pariunt quam quæ in ætatis flore sunt, idque quare III, 397, 2 s.; III, 398, 13 ss.; item corpora compacta, si cum humidioribus et effeminatioribus comparentur, idque quare III, 397, 6 s.; item Aquilone flante minus eduntur quam Austro III, 397, 8 ss., 20 s., cf. III, 124, 12; cur potius in austrinis generentur IV, 191, 16 ss.; ut ferunt pastores eas pariunt pecora, si coeuntia Austrum spectent III, 397, 19 ss.; in eam mutatur quod a principio motus victum non fuerit III, 396, 3 ss., cf. III, 398, 50; III, 399, 30; ejus generatio aliquatenus monstrorum generationis principium est III, 398, 10 s.; ejus generatio tamen necessaria est quia sine ea interiret genus eorum quæ sexus discrimen habent III, 398, 11 ss.; ad ejus formam rursus procedente tempore et alia prole aliam excipientem delebuntur quæ e diversi generis animalium coitu procreata sunt III, 355, 6 ss.; plerumque matri similes sunt, idque quare III, 141, 40 ss.; III, 393, 6; III, 399, 16 ss., cf. III, 400, 22; omnes matrem referre deberent, si Democriti sententia de sexus discriminis origine vera esset III, 393, 51 s.; interdum patri similes sunt III, 400, 22; id cujus rationem reddere nequeunt qui sexus discrimen et liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia pendere putant quod a patre matre abierit III, 400, 35, 39 ss.; nec facile hæc

similitudo ab eadem causa repeti potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; quando matri similes sint III, 399, 30 s.; quando patri III, 399, 24 ss.; quando aviæ aut majorum superiorum alicui III, 399, 31 ss.; ea nascente tenuis et sanguinolenta exit aqua III, 143, 7; edito partu iracundiores sunt III, 108, 51 ss.; III, 120, 50; v. *Mas, Mulier, Sexus discrimen*.

Feminæ (apud hominem); iis circa annum decimum quantum turgescunt mammae et fluere incipit menstrua purgatio III, 134, 48 s., cf. 28; iis eodem tempore mutatur vox, idque quomodo III, 135, 6 s.; versus pubertatem vocem mutant, etiamsi minus manifeste quam mares III, 428, 24 ss.; maxima custodia egent hoc tempore III, 135, 12 ss.; juniores si veneri indulgeant, salaciores evadunt III, 135, 17 ss.; quædam inde natalibus impuberes oriuntur III, 135, 25; quædam pubescentes complexionem mutant vel in meliorem vel in deteriorem partem, idque quare III, 135, 36 ss.; quænam majores mammas habeant, quænam minores III, 135, 40 s.; juniores pumilam et imperfectam prolem pariunt III, 135, 54 s.; juniores citius concipiunt III, 136, 2; sed magis parientes laborant III, 136, 3; si juniores pepererint, eorum corpora minus perficiuntur III, 136, 3 s.; quæ sæpius pepererint citius senescunt III, 136, 4 ss.; III, 138, 22 s.; post tertium partum non amplius crescere videntur III, 136, 6 ss.; salaciores frequenti partu sedantur III, 136, 7 ss.; post unum et vicesimum annum optime se habent ad prolem procreandam III, 136, 10 ss.; apud nonnullas ostium uteri oclusum mansit usque ad menstruæ purgationis ætatem III, 406, 37 ss., cf. *Ostium uteri*; similem viris per coitum percipiunt voluptatem III, 338, 39 s.; eamque percipientes nonnullæ aliquem humorem emittant III, 338, 41, cf. 43 s.; quænam plerumque hujusmodi humorem emittant, quænam non III, 338, 44 ss.; sæpe concipiunt non percepta per coitum voluptate III, 338, 11 s.; ea vero percepta, immo vero ubi simul eam perceperint et mas et ipsa, nihilo minus non concipiunt, nisi moderatus adfuerit menstruorum humor III, 338, 12 ss.; plerumque deficiente menstrua purgatione non concipiunt III, 338, 15 s.; idque quare III, 338, 17 ss.; nec ubi redundat III, 338, 16 s.; idque quare III, 338, 20; concipiunt vero post purgationem III, 338, 17; idque quare III, 338, 21; nonnullæ tamen absente menstrua purgatione, vel fluente concipiunt, postea vero non, idque quare III, 338, 22 ss.; intra uterum tardius perficiuntur quam mares III, 138, 17 ss.; sæpius quam mares decimo mense in lucem eduntur III, 138, 19 s.; in lucem editæ citius crescent et citius ad ætatis vigorem et senectutem perveniunt III, 133, 20 ss.; eam gerentes mulieres difficilior graviditatem ferunt et magis decolores sunt plerumque III, 138, 46 ss.; item crura iis plerumque intumescunt III, 138, 48 s.; iisdem vehementiores sunt appetitus, sed rebus appositis minus frui possunt III, 138, 52 ss.; tardius ejicitur quam mas III, 139, 9; item continuum, sed torpidiorem excitat dolorem III, 139, 9 ss.; si lac habet peperisse colligitur, 119, 1; 315, 44; quomodo morum ratione a maribus differant III, 172, 1 s.; 11 ss.; natura inferior est atque regitur, 486, 14; ignavior et injustior ei natura est IV, 8, 14 s.; magis improbæ maribus nasci videntur et proterviores et imbecilliores IV, 17 50 ss.; quænam sint earum corporis virtutes, 321, 13; quænam animi, 321, 12; sexus natura eo modo a maribus differunt ut voluptatibus vel doloribus succumbant, quibus plerique resistunt II, 84, 17; naturaliter differt a servo, 482, 37; apud barbaros eundem locum tenet ac servus et quare, 483,

1; ea ad principatum aptior est mas, idque semper, 494, 18, 27; interdum quoque ab ea deducitur genus II, 532, 20, cf. *Mulier*.

Feminæ et mares; in eodem animalium genere specie non differunt III, 343, 12 s.; secundum Empedoclem non idem ab ambobus abiit, ut inde fiat semen III, 331, 3 s.; hinc etiam sui invicem conjunctione indigere videntur III, 331, 4.

Femineus sexus; naturalis quædam mutilatio est III, 409, 38.

Femininum; sine notione animalis definiri nequit II, 542, 14, 29.

Femininum genus; eo pertinent nomina quæ in vocales semper longas, vel in productas exeunt, 474, 44; ei tot nominum terminationes propriæ sunt quot masculino generi, 474, 46; id significat pronomen hæc, 291, 7; sæpe id significat pronomen hoc, 291, 29; ejus casus differunt omnes, 291, 31; ad id referuntur nonnulla vasorum nomina, 291, 41, 44.

Femur (μῆρ); quidnam III, 12, 21 s.; ubinam situm III, 13, 5; apud homines et quadrupes statim coxam sequitur III, 313, 7, cf. III, 300, 16; eorum ossa artus vocantur III, 45, 21 s.; eorum ossa ad crurum ossa pertinent III, 45, 20 s.; magis unum est quam crus II, 519, 22; quænam venæ ea ad poplites usque trajiciant III, 43, 16 s.; quomodo se habeant eorum venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 52 ss.; quænam ea trajiciant venæ secundum Polybum III, 39, 45 s.; cur rotunda sint IV, 201, 15 ss.; plerumque brevioribus lacerti breves III, 12, 6 s.; quænam animalia in iis mammas habeant et quare III, 21, 13 ss.; III, 291, 54 s.; III, 292, 27 ss., cf. 11 s.; iis suppositum habet pudendum elephas femina III, 21, 46, cf. 14 s., 37; ea ratione crurum brevia habent simiæ III, 24, 42 s.; apud quadrupes viviparas ventri applicarentur, si crura anteriora retrorsum flecterent III, 314, 18 ss.; item si posteriora anteriora versus III, 314, 22 ss.; ea attrahunt et corpori suo subdunt quadrupes oviparæ cavernas incolentes, ut corpus attollant III, 316, 30 ss.; avium ubinam sita III, 26, 49 s.; maxima omnium habent unguines III, 26, 50 s.; duo habere videntur aves III, 300, 11; III, 313, 2; quorum alterum flexuram cruris præcidit, alterum a sede ad crus extenditur III, 313, 2 ss., cf. III, 316, 4 s.; idque quare III, 316, 3; ea admodum carnosa habet homo III, 20, 9; III, 293, 34, 42; ossea et nervosa robusti signum IV, 9, 28 s.; ossea ac plena mollis IV, 9, 29 s.; iis secundum naturam est, ut retro flectantur IV, 146, 41 s.; ejus pars superior necessaria retrorsum movetur, homine crus flectente et pedem promovente III, 313, 50 ss.; in concavum flectitur III, 314, 51; III, 318; 3; igitur contrario modo ac humerus III, 315, 2 s.; cur iis magis fatigemur quam cruribus IV, 148, 9 ss.; cur in itineribus media eorum parte potissimum fatigemur IV, 146, 47 ss.; cur iis descendentes laboremus IV, 146, 34 ss.; IV 147, 32 ss.; eorum alterutri plerumque innituntur partus dolores III, 148, 2 s.; cur ei inclusum Bacchum dicant IV, 294, 36 ss.

Fenestræ (θύραι); in radiis per eam ingredientibus apparent ramenta quæ per aerem feruntur III, 433, 31 ss.; cellularum cum mellis, tum sobolis quomodo dispositæ III, 195, 36 s.

Feræ (ἄγρια, θηρὰ); secundum Empedoclem discordiæ originem debent II, 496, 5; earum mansuetissima elephas III, 205, 13 s.; ad eas pertinet bonasus III, 19, 20 s.; qualis procreetur ex primo tigridis cum cane coitu III, 170, 9 ss.; hæc sæpe interficit canes qui

cum ea coire volunt III, 170, 10 ss.; omnes duos pilos habent III, 421, 25; idque quia sub divo degunt III, 421, 29; igitur eadem de causa ac oves Sauromaticæ III, 421, 25; silvestres quamobrem unicolores sint IV, 316, 19 ss.; nonnullæ secundum anni tempestatem colore mutant III, 426, 14 ss.; eas nonnulli perperam solos caninos dentes abjicere putant III, 23, 5 ss.; nondum perspectum est an ruminant, exceptis iis quæ passim nobiscum aluntur III, 208, 49 s.; non semper inire possunt IV, 169, 35; plerisque earum vel omnibus usu venit, ut ante coitus tempora feminæ seorsum a maribus pascantur III, 122, 28 s.; eorum mares a lultis a feminis segregantur III, 122, 29 s.; pleræque earum semel quotannis pariunt, nisi quæ superfœtant III, 82, 15 ss.; dentibus paritum tantummodo injurias propellunt, partum et inferunt et propellunt III, 252, 7 ss.; pardi odore delectantur III, 177, 36 s.; quomodo igitur eas veniunt pardi III, 177, 37 s.; feroces et pugnaces fugiunt dorcadæ et bubali III, 254, 31 s.; eas necant scorpii nonnullis in locis III, 170, 22; interficiunt tauros qui neglecto armento errabundi feruntur III, 175, 45 s.; propter earum timorem ad viam pariunt cervæ III, 180, 45; hominum metu ad vias non accedunt III, 176, 12; eas comedunt serpentes III, 152, 40; ab iis non læditur qui Modon lapidem secum gerat IV, 105, 8 ss.; quomodo iis nidum abscondere conetur apus III, 187, 21; quomodo eas fugent pomariorum custodes IV, 240, 7 ss.; earum feminas potius quam mares nutrire conatur idque quare IV, 7, 41 s.; quomodo earum mores inter se differant III, 203, 22 ss.; aliæ gregatim, aliæ sparsim vivunt prouti iis ad pastum expedit, 488, 48; aliæ animalibus, aliæ frugibus, aliæ omni pabuli genere vescuntur, 488, 50; vitæ ratio diversa inter se vel earum quæ animantibus aut frugibus vescuntur, 489, 2; propter hominum alimentum atque subsidium exstant, si non omnia, saltem plurima, 489, 35; æque ac reliqua animalia circa coitum iracundiores sunt mares, partu vere edito feminæ III, 121, 14 ss.; minus vero inter se pugnant qui gregariæ non sunt III, 121, 17 s.; iræ causa ictibus obviam eunt II, 210, 51; earum fortitudo comparatur fortitudini non genuinæ, *ibid.*; fortes esse videntur, sed revera non sunt II, 209, 17; ubi concitatæ non sunt, inæquales sunt uti audaces II, 209, 18; pericula fortius quam vir probus subire non solent, 627, 27; pro liberis mori non recusant II, 219, 32; in vulnerantes irruunt II, 34, 15; dum in silva vel palude sunt, non aggrediuntur II, 34, 30; propter dolorem vel iram dimicant II, 34, 15, 29, 31, 36; fortes non sunt, idque quare II, 34, 31, 36; III, 146, 20, injuriam repellunt quia icti molestiam sentiunt II, 146, 20; iisdem rebus sensibilibus gaudere et affligi videntur quibus homines, id est rebus rapidis et tangibilibus II, 212, 3; fere circa pulchritudinem et sonorum consonantias insensibiles sunt II, 212, 7; item circa bonos odores vel malos, etiamsi sensu gaudeant peracuto II, 212, 11; gaudent tantummodo odoribus per accidens gratis, i. e. esculentorum et potulentorum II, 212, 23; delectantur inprimis rebus rapidis quarum sapor non in extrema lingua sed in gula percipitur II, 212, 20; omnes voluptatem sectantur II, 87, 22; II, 89, 5; II, 168, 16; idque quasnam II, 88, 24; quatenus omnes eandem non constat II, 89, 10 ss.; iis competentes voluptates inde ab origine pravæ naturæ actiones sunt II, 89, 50 s.; iis jucunda non simpliciter jucunda sunt II, 220, 33; se habent ad hominem ut pravus et insipiens ad honestum et prudentem II, 220, 35; quasdam prudentes vocamus, idque quare

II, 70, 22; earum natura mala est II, 169, 50; consilio carent II, 203, 32; II, 143, 11; non agere dicuntur II, 201, 14; iis insunt cupido et animæ fervor II, 203, 32; earum soni illiterati aliquid significant, 25, 11; nomina non habent, 25, 14; earum voces, etiamsi indivisæ sint, tamen elementis carent, 472, 36; sensum habent, sed actionem non participant II, 67, 11; ratiocinatione et consilio carent II, 83, 13; temperantes vel intemperantes non dicuntur nisi metaphorice, idque quando II, 84, 9; incontinentes non esse dicuntur II, 79, 37; quæ incontinentes habentur a natura desciverunt, ut fures II, 83, 13; apud eas non interit optima pars quia eam non habent II, 83, 16; earum improbitas semper innocentior quam pravi hominis II, 83, 18; si eam cum homine pravo compares, eodem redit ac si rem animalat cum inanimata II, 83, 17; vel injustitiam cum homine injusto II, 83, 20; ea sexcentis plura mala faciet homo pravus II, 83, 21; II, 166, 25 ss.; universalium existimatione carent, sed singulorum imaginationem ac memoriam habent II, 79, 38; ei comparamus hominem supra modum pravum II, 162, 10; altamen non ei sed homini inest cum intemperantia tum sic dicta feritas II, 166, 21 s.; ei nec malum inest principium, nec principium omnino II, 166, 21, 29; æque ac homo esse posset qui solius cibi vel rei veneræ gratia vivere vellet II, 182, 15; iis insunt habitus vel virtutes naturales II, 75, 16; iis nec virtus, nec vitium competit II, 76, 22; iis similes sunt intemperantes II, 36, 36, 49; in eas non quadrat opinio, qua multitudinem gregatim sumptam aliquatenus viris bonis præstare putant, 531, 34; ab iis vix differunt homines nonnulli, 531, 35; earum neminem pudet, 357, 12; earum opinionem non curant 336, 44; ex iis gignitur fera, 487, 34; vilissimarum, vel mortuarum imagines cum gaudio spectamus, 459, 16; ad eas referuntur qui dorsum hirsutum habent IV, 13, 6 s.; nimis laboribus pueros iis similes reddunt Lacones, 627, 8; frugivoræ non confendus erat aper Calydonius secundum Homerum III, 130, 29.

Fera novit feram; proverbium, 337, 29.

Feræ Europææ; quomodo ab asiaticis et libycis differant III, 169, 46 ss.

Feræ Libycæ; non assuetæ sunt imbris æstivis III, 170, 2; igitur hieme magis quam æstate sitiunt III, 170, 1; aliæ ad aquas conveniunt III, 169, 50 s.; III, 367, 1 s.; ergaque se invicem mitescent III, 169, 53; et secum invicem coeunt etiam nunc ubi diversi sunt generis III, 169, 50 s.; III, 366, 53 s.; III, 367, 2 s.; cur æstate non bibant, hieme vero IV, 315, 33 ss.; hunc morem servant postquam ad alia loca transmigrarunt IV, 315, 37.

Ferini habitus; circa voluptates quinam II, 81, 22.

Feritas (ἀγριότης, ἡ θηριότης, τὸ θηριώδες); homini et reliquis animalibus communis III, 145, 7; cf. III, 203, 25; vitio minus est malum sed terribilius, idque quare II, 83, 15; pertinet ad res circa mores fugiendas II, 76, 9; ei opposita est virtus heroica vel divina II, 76, 12; inter homines raro occurrit, idque præcipue apud barbaros II, 76, 25; interdum ei ansam dat morbus vel mutilatio II, 76, 26; eam infamiæ causa hominibus vitio excedentibus tribulmus II, 76, 27; pertinet ad res animæ innatas, propter quas mali finis II, 162, 5; sic vocatur vitium modum excedens, idque quare II, 81, 39; II, 162, 8; II, 166, 23; non in feris, sed in homine occurrit II, 166, 22; supra hominem est II, 162, 19; ei opposita virtus nomine caret II, 161, 11, 16; eam comitari non solet fortitudo, 627, 13; in edocandis pueris primas partes ferre non debet, 627, 26;

Fermentum (ζύμν); eo mirum quantum crescat massæ moles III, 379, 36 s.; idque parte solida liquescente, humida vero in spiritum conversa III, 379, 37 s.; huius rei causa est ejus calor III, 379, 40; huic incremento cui ansam dat, comparatur vermium et piscium incrementum III, 379, 35 ss.

Ferramentum (σίδηρον); eo admoto deorsum fugiunt solenes III, 71, 28 s.; iis uruntur galli qui castrantur III, 208, 4 s.; quomodo id ex elephantum corpore ejiciant III, 168, 15 ss.; limata et scalpta qualem sonum edant III, 659, 47; machinarum spontanearum similia sunt animalium ossa III, 522, 28 s.

Ferens; omne ejus quod fertur gratia exstat II, 608, 13 s.

Ferre potest (id quod unum tantum); multa ferre posse; exemplum captionis secundum compositionem, 279, 3. **Ferri**; eo non licet quo nihil pervenisse potest II, 376, 24.

Fertur (quod); est II, 464, 40 s.; ex alio loco ad alium fertur II, 379, 49 s.; necessario sistetur, atque ubi sistitur, ibi manebit non vi, sed naturaliter II, 413, 20 ss.; necessario tarde meat, ubi movens vincatur ab eo quod movetur, sin vero vincat, celeriter III, 427, 23 ss.; ubi sistitur comparatur cogitanti II, 359, 34; non necessario augetur vel alteratur, vel fit, vel interit II, 357, 7 ss.; exponitur quomodo ejus motus differat a motu rei quæ augetur II, 441, 14 ss.; omne vel circulo fertur, vel linea recta, vel motu mixto II, 358, 35 s.; II, 363, 6 s.; II, 368, 13.

Fertur (quod) ab alio; per accidens movetur III, 305, 5 s.

Fertur (quod) continenter; in tempore nullo nisi quo totus motus peragitur, dici potest ab ullo puncto recessisse, nisi ab initio II, 359, 21 ss., 25 s., 35, cf. 45 ss.; nec in ullo esse vel ad ultimum pervenisse nisi ad finem II, 359, 21 ss., 25, 36; potest vero dici in momento in eo esse II, 359, 24 s., cf. 49 s.

Fertur (quod) deorsum vel sursum; omne necessario gravitatem vel levitatem habet II, 369, 42.

Fertur (quod) per circulum; ei similiter omne principium et medium et finis est II, 363, 29; ejus semper et nunquam aliqua partes in principio et in fine sunt II, 363, 30; semper circum medium fertur nunquam ad extremum II, 363, 36 s.; igitur non habet quo quiescat tanquam absolute itinere II, 363, 35 s.

Fertur (quod) per lineam rectam; semper habet unde incipiat et ubi desinat II, 363, 26 s.; inæqualiter a principio fertur ad finem II, 363, 43 s.; quo longius distat a quiescente, eo celerius fertur II, 363, 45 s.; infinitum esse non posse probatur II, 374, 11 s.

Fertur (quod) vi; semper eo tardius fertur quo longius abest a re quæ vim intulit II, 380, 19 s.; non eo vi fertur undè vi fertur II, 380, 20.

Feruntur (quæ); in iis id quo movet movens, aliquatenus tangere debet et movens et quod movetur II, 351, 13 ss.; apud nos sonum excitant II, 399, 17, 47 s.; quæ iis illigata sunt vel insunt sonum non excitant II, 399, 48 s.; II, 400, 3; manifeste sæpe liquescunt III, 555, 52 s.; iis proximus aer maxime incalescit, idque quare III, 556, 7 s.; quamobrem ubi impergerunt, in partem contrariam resiliant, idque secundum angulos æquales IV, 201, 50 ss.

Ferrum; simile corpus III, 623, 6; pertinet ad res quæ effodiuntur III, 485, 2 s.; in Æthalia insula ex eadem fodina eruitur ex qua olim æs erutum erat IV, 90, 6 ss.; eo utuntur etiamnum Tyrreni Populoniam incolentes IV, 90, 10 s.; odore prædulcor III, 485, 3; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 21 ss.; moliri potest III, 619, 37; III, 624, 7; mollescit calore

III, 616, 33; id molle et durum reddere possunt calor et frigus III, 349, 3 s.; calore liquidum frigore concrevit III, 618, 19 s.; solvi nequit, idque quare III, 618, 21; elaboratum liquefit adeo ut liquidum reddatur et rursum concrevat III, 616, 34 s.; qua ratione molle foret III, 621, 27; impressatilis est III, 621, 2; ubi incanduit carbone fit calidior IV, 267, 14; motu incandescit II, 397, 13; ejus sonus durus III, 659, 44; in eo dissentit grave a duro II, 298, 32; eodem modo calidum dici potest quo aqua III, 233, 12; idque quare III, 233, 10 s., 15 s.; tardius calefit quam aqua, sed calefactum magis urit III, 232, 45 ss.; id attrahit lapis (Heracleensis) III, 435, 15; sine eo consistere nequit terra II, 272, 45; II, 273, 7; sine eo annuli signum recipit cera III, 460, 43 s.; latum aquæ innatat II, 431, 18; cuinam causæ Democritus perperam hanc rem tribuerit II, 431, 23 ss.; quenam sit vera huius rei causa II, 431, 31 ss.; eo præstantius est quo minus excrementi habet III, 616, 40 s.; eo majus bonum aurum, et quare, 326, 21; quamobrem inprimis aceto inficiatur IV, 328, 21; acuto non facile findi possunt nec salis lanugo, nec nidus alcedinis III, 183, 45; nisi ea simul manibus contundas III, 183, 46 s.; eo propter duritiem vix dividi potest mola III, 410, 44 ss., cf. III, 217, 15; ex eo olim nummos conficiebant, 490, 47; quanto ac quali vulnera infligi possint, lex determinare vix potest, 341, 44; cur eo incisus difficillius sanescat quam ære IV, 114, 36 ss.; id nonnullorum animis admiscuit deus secundum Platonem, 502, 53; ei quod aciem amisit comparantur civitates quæ imperium tanquam finem sibi proposuerant, 619, 24; id omne coemit Siculo quidam, ut pecuniam sibi pararet, 493, 53; id mures devorare aiunt in Cypro insula IV, 79, 1 s.

Ferrum acie chalybea duratum (στομώματα); quomodo fiant III, 616, 35 ss.

Ferrum Chalybicum et Amisenum; ejus generatio IV, 82, 5 ss.; ejus præstantia IV, 82, 12 s.

Ferrum lævigatum (παπατρίβμενος); attritum colorem mutat III, 646, 1.

Ferula (νάρθηξ); lata verberantur metuentes IV, 256, 43 s.; cur ejus ictus majorem moveat dolorem quam rerum nonnullarum duriorum IV, 159, 43 ss.; cur ambitum plagæ rubidum, medium vero album reddat IV, 158, 36 ss., 42 ss.; per eam oculi transpicere non possunt, idque quare IV, 184, 40 s.

Ferulacea (ναρθήκιννα) instrumenta; teneriores habent sonos III, 660, 34 s.

Ferus (ἄγριος); opponitur mansueto II, 213, 4; idem qui asper (χαλεπός) *ibid.*

Ferum; pravum est IV, 169, 14; exemplum citatur, 47, 7, 12.

Ferum et mansuetum; probatur iis in genera distribui non posse animalia III, 224, 46 ss.; id tamen facere coguntur bipartita divisione utentes, *ibid.*; iis statum dividere non licet III, 225, 11 ss.

Fervere (ζεῖν); ab eo vitæ nomen græcum deducunt, qui animam calido assimilant III, 435, 4 s.

Ferventia; minus putrent III, 610, 51 ss.

Fervida pars animæ (θυμοειδής); ab ea difert pars nutritiva II, 136, 42; quenam ejus virtutes II, 243, 8, 18, 20; quenam ejus vitia II, 243, 12, 32, 34; ei inest metus, 214, 39; ei inest ira, 193, 35; 214, 41; ei nec odium nec amicitia insunt, 193, 36.

Fervor (ζέσις); caloris excessus est II, 456, 35 s.

Fervoratio; non convenit ei qui paucis rebus studet II, 46, 23.

Festuca (τὸ κάπρος); quamobrem ea narem moventes

po:us sternutemus IV, 300, 36 s.; si terræ infixeris et undique circa eam terram colligas, magis erigetur IV, 158, 11 s.; ex iis et luto nidum exstruere solent hirundines, idque quomodo III, 178, 33 ss.; quales circumdant xylophthorum III, 102, 18 ss.

Festus dies (ἐσθρά, παννύπτε); in eo clementes sumus 350, 41; honestum est, si splendidum præbeat spectaculum, 416, 35; lege aguntur III, 641, 4; publicos simul celebrare partem constituit optimatum societatis II, 236, 15.

Fiber (ῥάστωρ); quādrupes est fera circa fluvios ac lacus victum quærens III, 153, 42.

Fibra (ι); simile corpus III, 623, 9; imperfecta est vena III, 5, 21 s.; in eas mutantur carnes macrescentibus animalibus III, 50, 29 s.; solidæ ac terrenæ sunt III, 235, 25, 44 ss., 52 s.; ad terram et solidum pertinent III, 617, 50; pro portione venis respondent III, 38, 3 s.; inter venas et nervos medium tenent III, 44, 21; post sanguinem et venas animalibus sanguine præditis omnium partium similarium maxime communes sunt, *ibid.*; eos venarum loco habent animalia parva vel paucos sanguine prædita III, 43, 31 s.; quædam earum a venis ad nervos, perlingunt vel vice versa III, 44, 22 s.; item saniem continent III, 44, 20 s.; aliud earum genus sanguine plerorumque animalium continetur III, 44, 24 s., 27 s., cf. III, 235, 20 s.; qui multas continet sanguis, facile coagulatur III, 236, 23 s.; iis exemptis non concrevit sanguis III, 44, 26; III, 51 50; III, 235, 49 s.; III, 617, 51; in quorum animalium sanguine desint III, 44, 28 s.; III, 235, 22; eas non habet sanguis cervi III, 617, 50; quatenus concrevat sanguis animalium quibus desunt III, 44, 30 ss., cf. III, 51, 48; quasi fomites sunt et fervorem per iram accendunt III, 235, 45 s.; quæ animalia multas et crassas habent magis terrena sunt natura atque in furorem et iram proclivia III, 235, 40 ss.; maximam eorum copiam continet apri et tauri sanguis III, 235, 47 s.; iis implexa sunt acetabula et reticula quæ in pedibus habent mollusca III, 288, 2 s.

Fibula (ῥαπονί); a spina dorsi pendet III, 45, 11 s.; ejus munere fungitur spina dorsi III, 237, 41 s.

Ficedula (κυκάλς); versus æstatis finem apparet III, 207, 7 s.; post autumnum nitatur in atricipem III, 207, 5 ss.; fere nullo alio nisi colore et voce ab atricipede differt III, 207, 9 s.; jam conspecta est quæ inter eam et atricipem medium teneret III, 207, 10 ss.; si non semper, saltem plerumque ærernibus vescitur III, 151, 2.

Fictile (ῥίπερος); tria in eo sunt, lutum, aqua, ignis IV, 30, 9 s.; ad terram solam pertinet, idque quare III, 617, 3; III, 618, 26 s.; III, 623, 39, 45; humore liquefieri non potest, idque quare III, 619, 22; non spissatur, sed concrevit III, 616, 22; ubi coquitur primum evaporat atque mollius redditur III, 616, 25 s.; distorquetur in furnis, idque quare III, 616, 26 s.; insolubile est III, 616, 47 s.; III, 618, 4 s.; non mollescit III, 618, 6; findi nequit III, 621, 20; inflexile est III, 620, 4; fragile simul et ruptile III, 620, 21; intonsile est III, 620, 28, 33; crudum vocatur, idque quare III, 612, 35 ss.; inæqualiter se habet III, 619, 36; igne tingitur nigro colore IV, 290, 16; in eo vox flaccida fit, idque quare III, 662, 5 ss.; in iis terræ motus erit IV, 31, 50; si quis inania obruat et operculo claudat cur domus magis sonent IV, 175, 24 ss., 37 ss.; si in mare projiciantur circa ea colligitur lutum III, 391, 49 s.; in mare projectis olim agnatas sunt ostree lacustres, idque quamquam occasione III, 391, 47 ss.

Fictitium (πλασματώδες); quidnam II, 620, 54.

Ficus (arbor); e radice stipitem habet et nascuntur inde multi rami IV, 25, 21 s.; fructibus prodest III, 641, 21; a caprifico eatenus differt quatenus altera sterilis est, altera fructum fert III, 380, 15 ss.; eodem modo quo has, inter se differre putant nonnulli piscium non cartilagineorum qui vulgo mares ac feminæ habentur III, 380, 14 ss.; iis circumserunt caprificos agricolæ, iisque caprifici poma appendunt, idque quare III, 102, 27 ss.; silvestres (id est caprifici) in terram expansæ hortensibus conferent IV, 28, 30 s.; ad ejus fructus concoquendos aliquid confert caprificus III, 320, 21 s.; ejus foliis exsiccatis comparantur animalia admodum emaciata III, 262, 1 ss.; calida est, idque demonstratur succo omnium acerrimo et fumo copioso IV, 217, 45 s.; ejus lignum fumum acerrimum gignit fr. 205, b; unum corticem habet IV, 26, 33; optima insitio ejus in ficum IV, 28, 1; cur in eam ruta insita pulcherrime proveniat IV, 217, 41 ss.; per multa tempora fertiles sunt IV, 29, 14; ejus succus lacti similis IV, 24, 11; dulcis, mellaris IV, 26, 51; ejus succo lac coagulant, idque quomodo III, 54, 13 ss., cf. III, 340, 29; IV, 292, 7 s.; quantacunque sit copia lactis, semper ex eo unicui efficit concrementum III, 404, 32 ss.; atque eatenus alio modo agit in lac ac semen in residuum seminale feminæ III, 404, 31 ss.; III, 405, 15 ss.; cogit igitur ejus calor solummodo quantum quid, non quale quid III, 405, 17 s., cf. III, 404, 32 s.; nulla pars est concrementi quod e lacte fit III, 352, 26 s.; ei comparatur semen virile III, 340, 27 ss.; III, 352, 25 ss.; III, 404, 30.

Ficus (fructus); dulces sunt III, 151, 39; eorum dulcedinem æquat cerinthus III, 195, 15; qua anni tempestate maturescere incipiunt, nonnullis in locis coeunt locustæ marinæ III, 80, 30 s.; ejus granum æquat exigua locustarum marinarum ova III, 91, 4 s.; in iis gignuntur vermes III, 95, 12 ss.; ex erucis quæ in iis inveniuntur, fiunt cantharides III, 95, 12 s.; quæ de causa dentes offendant IV, 228, 28 ss.; eorum utilitas fr. 205, b; cur post earum esitationem vel vinum merum vel aquam superhibere oporteat IV, 227, 28 ss.; si ultimæ edantur, ultimæ evomuntur, idque quare IV, 226, 18 ss.; in furno siccatæ cur duriores efficiantur si in furno refrigerantur quam si exemptæ IV, 227, 48 ss.; eos apibus apponunt apiarii, melle deficientes III, 199, 7 ss.; iis optime saginantur sues III, 154, 25, III, 166, 6 s.; item boves III, 154, 39; ubi multas protulerit æstas, angina laborant sues III, 165, 43 s.; earum grana, quare si integro devorantur, rursus cruda per ventrem excernantur IV, 295, 15 ss.

Fidejussio (ἑγγύη); pactum voluntarium est II, 55, 10.

Fidejussor (ἑγγυε); portorii munere olim in Macedonia nemini fungi licebat nisi talentum possidenti, 645, 52; edixit Callistratus quicunque voluerit, hoc munere fungi posse, dummodo tertiam partem deponeret, 645, 54.

Fides (πίστις); justitiæ sequela est II, 245, 2; opinio nem sequitur III, 466, 7 s.; ea caret bestias III, 466, 9; eam sequitur persuasio III, 466, 11; ad eam faciendam confert vitæ institutio, 454, 40; mutua alit notitia, 584, 32; eam omnino inter cives abolere conantur tyranni, idque quare, 584, 29; 585, 38, 50; ea quibus opus est magistratus, in majori splendore sunt, 599, 25.

Fide digni viri; quatenus iis credendum sit III, 269, 13 ss.; talem invenire difficile est fr. 340, b.

Fides; si nimis vehementer pulsantur solvitur tonus et concentus III, 461, 4 s.; tenuiores acutiores sunt IV, 177, 41 s.; quarum nervi male compacti sunt plures edunt ictus IV, 180, 25 s., cf. *Chorda*.

Fiducia; nervæ tensæ comparatur taurorum cor III, 428, 7; tenditur appenso pondere III, 428, 14 s.; dempto pondere relaxatur III, 428, 29 ss.

Fiducia (τὸ δᾶσος, τὸ δαπεῖν); quidnam sit, 354, 40; melius contrarium est, 354, 48; quænam eam afferant, 354, 51 ss.; fortitudinis sequela est II, 244, 32; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima impertit III, 439, 38 ss.

Fieri; multis modis dicitur, vel simpliciter, vel hoc aliquid fieri II, 257, 21; alia simpliciter dicimus, alia aliquid fieri II, 438, 36 ss.; II, 439, 25 s., 31 ss.; differunt hæc inter se prouti res quæ fit, determinatum aliquid (τὸδε τι) significat, vel non II, 438, 38 ss.; pendet igitur hæc differentia a categoriis II, 439, 34 ss.; id in unaquaque categoria obtinet II, 544, 6 s.; quidnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 23; nihil potest, nisi aliquid, nempe materies, adsit II, 545, 7 s.; non potest quod factum esse non licet II, 376, 20; II, 494, 48 s.; ei præstat possessio II, 90, 2; id physici antiqui partim idem quod alterari, partim idem quod confuso et distinctio esse perhibebant II, 252, 34.

Fieri licet (quod); si id ponatur, absurdum evenire non debet II, 334, 48 s.

Fieri potest (quod); id si ponamus, nihil impossibile eveniet, sed forsitan falsum II, 351, 4 s.

Fit; verbum esse probatur, 30, 42.

Fit (quod); non est II, 464, 41; id ex eo quod est fieri censent Xenophanes et Melissus III, 677, 12 s.; nihil obstat quin ex non ente fiat III, 677, 13 s.; ejus causa movens faciens est II, 268, 18; III, 515, 9; necessario ex aliquo, ab aliquo et aliquid fit III, 347, 19 ss.; omne compositum est ex aliquo quod fit et alio quodam in quod mutatur II, 257, 39; ex aliquo ad aliquid facit generationem, idque ex quoniam ad quoddam III, 229, 8 ss.; ejus genus esse nequit τὸ μὴ ὄν et quare, 218, 38; ad finem, id est principium progreditur II, 570, 28; continuum est II, 327, 4 s.; ei aliquid infinitum inest II, 327, 5; semper prius factum esse debet II, 326, 54; II, 327, 6, 11; e materie et forma compositum esse debet II, 546, 7 ss., 14 s., cf. II, 545, 43, 46, 48 s.; II, 560, 38 s.; extra id in rebus arte factis forma est III, 349, 6 s.

Fit (ex quo aliquid); primum, quum æternum sit, interire nequit II, 487, 32; si intereunte eo fiat generatio necessario non æternum est II, 487, 34.

Fit et interit (quod); si ejus non essent causæ per accidens, omnia necessaria essent II, 536, 50 ss.

Fiunt; omnia ex eodem ex quo sunt II, 630, 23 s.

Fiunt (quæ); sunt quæ non fieri licet II, 466, 32; omnia e subjecto quodam fiunt II, 257, 1, 31; II, 370, 14; aliquatenus ex ente fiunt, aliquatenus e non ente II, 590, 2 s., cf. II, 259, 15 ss.; semper inter ens et non ens media sunt II, 487, 20; quatenus ex ente, quatenus ex non ente fiunt II, 600, 44 ss.; iis principium est eadem materies II, 561, 27; plura principia habent III, 361, 20 s.; inter quæ principium motus III, 361, 21 s.; non alterantur, nec earum generatio alteratio est II, 337, 16 s.; omnia sunt ex eo quod actu est III, 469, 37 s.; iis non necessario continentur instrumenta, nec faciens III, 354, 51 s.; eorum duo genera, alterum mutationem passo, alterum intereunte eo ex quo fiunt II, 487, 17 ss.; alterum eorum genus reciprocat, primum vero non II, 487, 24, 28; utrumque in infinitum abire nequit II, 487, 29; quænam numero reciprocant, quænam specie II, 467, 46 ss.; aut arte, aut natura, aut fortuna, aut casu fiunt II, 601, 24 s.; partim natura fiunt, partim arte, partim casu II, 544, 4; omnia a quo et ex quo et aliquid fiunt II, 544, 5 s. II, 545,

35 s., 47; II, 562, 20; II, 573, 16 s.; naturam habent II, 544, 16; in iis alicujus gratia refrigerant ac calefaciunt calor ac frigus III, 362, 12 ss.; si posito posterius eorum fieri, necessario prius factum esse debeat, non posito prius factum esse posterius necessario fiet, nisi et hujus generatio simpliciter necessaria sit II, 466, 37 ss.; reciprocant igitur ea quorum posterius necessario fit II, 466, 47 ss.; si deorsum versus in infinitum abeant, fieri nequit, ut posterius eorum simpliciter necessario fiat, ne ex suppositione quidem II, 466, 50 s.; si finem habeant, dici nequit posterius necessario factum esse, sed solummodo generationis ergo necessario esse, si ejus generatio simpliciter necessaria est II, 467, 4 ss.; omnia parva sunt, idque quare III, 425, 35 ss.; ea omnia interire videmus II, 383, 29 s., v. *Generationi obnoxia et Γενόμενα*.

Fiunt (quæ) consulto; v. *Consulto quæ fiunt*.

Fiunt (quæ) simpliciter; vel transformatione fiunt, vel adjectione, vel ablatione, vel compositione, vel alteratione II, 257, 33 ss.

Figmentum (πηνλασμένον, πλάσμα); ei simile esse censent antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ), si universum alia ex parte divisibile censeas, alia non II, 448, 11; ei simile esse videretur, si quis poneret stellarum celeritatem casu respondere sphaerarum magnitudini II, 397, 4; ei simile videretur, si cælum vicissim celerius et tardius moveri diceremus II, 396, 44 s.; ei magis quam reliquæ de eadem re opiniones similis videtur sententia eorum qui gravitatis et levitatis causas magnitudini et parvitati tribuunt II, 426, 36 ss.; ei similis videretur eorum opinio qui motum semper fuisse negant II, 344, 2 s.; item eorum qui affirmant res natura et necessitate sic se habere, idque principium esse nec probari posse II, 344, 3 ss.

Figulinus sonus; eum magis habent cornua tosta III, 659, 3.

Figulus (κερμαύς); limo adest III, 342, 34; quatenus iis comparari possint insectorum mares III, 343, 7 s.; ligulo invidet secundum Hesiodum, 582, 52; II, 219, 13; ejus rota exemplo citatur IV, 61, 18.

Figura (σχῆμα); eas innumeras esse censet Democritus III, 433, 29; animalibus motum impertiant quia et ipsas nunquam quiescente corpore exprimit aer ambiens secundum eundem III, 433, 39 ss.; ingrediuntur vero aliæ quæ comprimens et congelans cohibent et eas quæ jam in animalibus sunt exire vetant III, 433, 42 ss.; eas numero infinitas esse censent Leucippus et Democritus II, 416, 52 s.; II, 432, 25 s.; II, 434, 26 ss., 30, cf. II, 435, 6; iis differre censent corpora lidem II, 416, 52; probantur tamen non infinitæ esse quippe quæ omnes ex pyramidibus constant II, 417, 23 ss.; II 418, 21; quomodo earum ope ortum et interitum ac alterationem fieri censeant Leucippus et Democritus II, 434, 27 ss., cf. II, 435, 5; iis sapes assimilat Democritus III, 484, 16; refutatur hæc opinio III, 484, 17 ss.; contrariorum genus est II, 254, 7; in ea distinguit angulum, rectum et curvum Democritus II, 254, 8; earum mobilissimam globum esse censet Democritus III, 435, 4 s.; magnitudinis species est, ideoque motu percipitur III, 462, 12 s.; magnitudinis affectus sunt II, 625, 12; igitur earum rationem reddere non potuerunt idealium numerorum assertores II, 625, 10 s.; numeri vel monades non sunt II, 631, 34 s.; igitur dyas indeterminata vel magnum et parvum causa esse nequit, cur plures sint II, 631, 32 ss.; eam respicit quartum qualitatum genus, 15, 8; magis ac minus non recipit, 16, 23; a motu separari potest II, 262, 50; earum exstat quædam communis notio quæ in nullam

peculiariter quadrat III, 447, 46 ss.; igitur earum ratio eadem est ac animarum III, 447, 43 ss.; earum prior semper sequenti potentia continetur III, 448, 1 s.; in iis non exstant genera præter species II, 494, 8 s.; quæritur an substantiæ sint, necne II, 489, 52 s.; cf. II, 498, 2 ss.; item an a sensibilibus separatæ sint vel iis insint II, 489, 54, cf. II, 492, 40 ss.; iis quædam sensibilia esse videntur II, 559, 28 s.; sensibile commune est III, 452, 26 s.; III, 462, 10 s.; III, 477, 13; III, 484, 8 ss.; III, 507, 6; earum necessario quædam principia sunt II, 417, 25; omnis est quæ dividi potest III, 601, 16; reduci possunt ad curvum et rectum II, 559, 29 s.; sibi invicem contrariæ non sunt III, 484, 24 s.; numero infinitæ sunt III, 484, 26; inest triangulo tanquam speciei, 126, 50; ad ejus genus æque pertinent triangulus et circulus II, 307, 28 s.; eadem esse dicuntur triangulus æquilaterus et scalenus II, 307, 23 ss.; quidam de iis significet similis, 169, 22; ei nihil contrarium est II, 423, 10; ei non universaliter insunt duo anguli recti, 125, 52; in species distribui nequeunt prout eorum anguli duobus rectis angulis æquales vel non æquales sunt III, 224, 34 s.; undique sibi similis, rotunda est IV, 329, 22; in iis seorsum definiendæ sunt differentiæ, 167, 21; in definitione non prædicatur de superficie, 155, 40; earum assumptio vel amissio alteratio non esse probatur II, 336, 49, 51; in iis semper minores adscisci licet, externis pro portione respondentes III, 498, 22 s.; ea prædita gignuntur e figuræ privatione II, 254, 43; in eam transire nequit color, nisi per accidens II, 581, 36; eam ceræ misceri non dicimus, ubi hujus moles figuratur II, 451, 51; quæcunque solido non inest II, 498, 31; ea interdum dirimunt plenum corpora quæ feruntur II, 296, 22, cf. 16 ss.; quomodo qui iis secundum numerum ordines tribuunt, ratione probabilissima agant II, 393, 43 ss.; in eas numeros disponere solemus II, 636, 24; omnium facillime moventur pyramis et globus II, 422, 25; causæ non sunt cur sursum vel deorsum ferantur corpora, sed cur celerius vel tardius II, 431, 15 s., cf. 37 ss.; (atomorum) differentia est II, 475, 3; ea differt A ab N II, 475, 6; in anima habemus externis similes III, 498, 19; internæ semper minores sunt sed externis pro portione respondent III, 498, 21 s.; qui fit, ut internarum ope externas cogitare possimus III, 498, 19 s.; ea, secundum nonnullos reflectitur visus ex oculis exiens III, 475, 4; quænam perfectissima apud deum sit IV, 295, 19 ss.; iis qui delectantur, nec temperantes, nec intemperantes vocantur II, 36, 13; in multo humore conspiciuntur IV, 118, 13.

Figuræ morum signa tantummodo, non genuinas imitationes exhibent, 630, 10; ex iis signa petuntur physiognomica IV, 3, 9, 13, 47; humilem in ea esse signum tristis IV, 5, 43; supinum esse, mansueti signum IV, 6, 5; contenta in motibus, ignavi signum IV, 5, 2; non recta sed paulo pronior impudens signum IV, 5, 24 s.; non præceptis sed bona, animosi signum IV, 5, 38 s.

Figura curvo terminata (περιερόγραμμος); una linea terminatur II, 393, 22.

Figuræ elocutionis (εἰς vel σχήματα τῆς λέξεως); cuilibet commune est ut opportune et inopportune adhiberi possit, 392, 43; earum contemplatio species est eorum quæ ad elocutionem pertinent, 472, 21; earum contemplatio pertinet ad artem histrionicam, 472, 22; enumerantur quæ ad eas pertinent, 472, 23; ex earum ignorantia vix aliqua vituperatio manat in poesin, 472, 26; postquam in confirmatione orationis concionalis omnia persecutus est orator per quæ confirmare licet suasionem, adjungendæ sunt quibus probet injustum et

inutile et turpe et injucundum esse si hæc non fiant, 444, 3; captiones secundum eam, species captionum secundum dictionem, 279, 5; quænam, 279, 22.

Figuræ geometricæ; v. *Geometrical figures*.

Figura plana; quomodo commensurabilis IV, 47, 43 ss.; omnis vel rectis vel curvis lineis terminatur II, 393, 20; prima circulus est II, 393, 24, 30 s.

Figura prima; ad primum corpus pertinet III, 353, 47.

Figuræ rectilineæ (εὐθύγραμμοι); pluribus lineis terminantur II, 393, 21; earum principium triangulus est II, 576, 25 s.; constant pyramidibus et ipsis rectis lineis terminatis II, 417, 23; non carent partibus appendis vel prominentibus II, 399, 6.

Figura rotunda; pulcherrima, idque quare IV, 201, 26 s.; cur facilius moveatur IV, 61, 5 ss., v. *Globus et Circulus*.

Figura solida; excepto globo quæcunque circulo vertitur, nunquam idem occupat spatium II, 394, 9 s., 13 s.; earum prior esse probatur globus, idque quare II, 393, 32 ss.; quæ rectis lineis terminantur semper pluribus superficiebus comprehenduntur II, 393, 33.

Figuræ syllogismorum; v. *Syllogismi*.

Figurata naturaliter (κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένα); ex similibus componi nequeunt II, 416, 33.

Filius; patris opus est II, 180, 18; quasi pars patris est II, 152, 39; a patre domo amandato comparatur conceptum III, 356, 48 ss.; ejus causa movens pater II, 264, 18; II, 515, 8 s., cf. II, 514, 33; quæritur an ei erga patrem competat jus II, 152, 28 s., 35 s.; simulac vir factus est, patri similis et æqualis est II, 152, 40 s.; ei erga patrem competit et jus et amicitia II, 179, 1; ei natura imperat pater II, 100, 12; magis servus patris esse debet quam famulus fr. 339, b; patri pro beneficiis gratiam referre debet II, 180, 6; patrum res gestas imitari debent, 414, 32; ei patrem abdicare non licet, idque quare II, 103, 47; eum non abdicabit pater, nisi admodum improbus sit II, 103, 51; improbus sibi cavet ne patri opem ferre cogatur, aut saltem huic rei operam non dat II, 104, 2; eum cum patre conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 19; II, 100, 14; ei non eadem est amicitia erga patrem ac patris erga eum II, 96, 23; eo æque delectatur egenus et sufficientibus opibus instructus II, 225, 19; quomodo ad eum referatur filius II, 527, 18 s.; eum patris necem ulcisci justum est secundum Theodectem, 381, 35; si patrem vel matrem interficiat, vel in eo sit ut interficiat, miserationem movet eaque consecranda sunt, 467, 47; in *Hella*, quum in eo esset ut matrem traderet, agnovit, nec tradidit, 468, 27; eum inventurus quum venerit, se ipsum interitum esse colligit in Theodectis *Tydeo*, 470, 8; qui patrem interfecerat, a iudicibus absolutus est quia ipsius pater suum quoque peremerat II, 164, 50 ss.; si abstinisset a patre occidendo, non laudabilis fuisset II, 164, 54; ab eo qui trahebatur ad ostium sistere jussit quippe qui eo usque patrem suum traxerat II, 82, 36; interficiendi sunt, occiso patre, 344, 16; 372, 43; quare in eos injuriam facere soleant, 340, 13; an cum patre corat, nihil referre existimat Plato, 499, 16; quominus agnoscantur, impedire non semper poterit uxorum liberorumque communitas, 498, 44; in nonnullis oligarchiis una cum patre magistratum obtinere nequit, 571, 28, 45; in tertio et quarto oligarchiis genere in patris defuncti locum succedit, 550, 3, 4; 551, 21; 560, 12; trium pater ab excubiis agendis Lacedæmone inimicus erat, 512, 53; quattuor vero ab omnibus muneribus publicis, 512, 54; plerumque paternis similes fert calceos III 332, 46.

Filius dilectus; dives qui ejus nuptias celebrans eodem modo ac viros frugales exciperet parvifcus est II, 216, 12.

Filiamne occidisti? occidi, sed quum ille prius in me gladium distringeret, 452, 35; eumne verberasti? verberavi, sed quum ille prius manus injustas in me injiceret, 452, 36; eumne occidisti? non ego sed lex, 452, 41.

Filium; vehementer sed utraque ex parte æqualiter si tendatur, non disrumpitur, secundum Anaximandrum II, 406, 50 s.; ei igitur comparat terram quæ in medio manet, *ibid.*; quomodo aliud alii adnectis, non licet infinitum universo adnectere II, 283, 4.

Fimeta; circa ea versantur crabrones, idque quare III, 202, 29 ss.

Fimus; sunt ad extremum quæ putrescunt III, 610, 43; quoniam optimus secundum Afrum, 638, 20.

Findi quod nequit (*δυσίσταν*); dicitur secundum potentiam privationem III, 619, 7; quoniam sint III, 622, 28 ss.

Finditur (quod); omne crepat IV, 25, 37.

Fingekest; i. e. pentaphyllon IV, 25, 37.

Finis; (*τὸ τέλος* τοῦ, *τὸ τέλος*); principium est II, 514, 46; II, 570, 29; ultimum aliquod est II, 528, 4 s.; ita etiam vocatur cujus gratia ultimum II, 528, 9 s.; cujus gratia est II, 207, 5; II, 287, 43; II, 561, 48, v. *Ὁ τέλος*; ejus gratia reliqua sunt, 325, 22; II, 271, 23, cf. II, 270, 49; 39; terminus est II, 282, 53; omnibus terminus est, 491, 29; II, 487, 42; ad eum omnia pervenire debent, 492, 4; eo unaquæque res terminatur II, 32, 35; ulteriori loco fit III, 351, 24; in omnibus rebus a principio est quod alterius finis est, 620, 20; si fieri possit, etiam fieri poterit principium, ac vice versa, 368, 23, 27; id est quod non alius causa est, sed cujus causa reliqua II, 487, 35 s.; si est, infinitum non est II, 487, 36 s.; si non adest, non est cujus gratia II, 487, 37 s.; principio similis est et ejus causa omnia exstant II, 145, 11; ejus causa fit generatio II, 570, 29; substantia prior, sed generatione posterior est III, 360, 19 s.; eo partim priora, partim posteriora sunt quæ ejus gratia sunt III, 360, 20 ss., 50 s.; ejus gratia exstat principium motus III, 360, 21; ejus pars, idque pars maximi momenti, est principium motus III, 360, 24 s.; actionis alicujus finis est II, 490, 13; semper bonum est, 324, 23; II, 132, 10; II, 264, 51, cf. II, 515, 43; bonum aliquod, immo optimum est III, 503, 7, 14 s.; nihil interest utrum idea boni an apparens bonum dicatur II, 265, 1, cf. II, 515, 44 s.; majus bonum est quam quod finis non est, 325, 48; 326, 14, 29; exstat peculiaris facultas quæ probat eum bonum esse II, 132, 40; imperfecto non competit, 628, 22; ei quod propius est, majus bonum est, et quare, 328, 7, 10; optimum est, 483, 33; eum attingere omnibus rebus optimum est II, 402, 17; optimum et ultimum est II, 192, 20; omnium maximum est, 461, 51; pulchrum est II, 211, 5; in omni actione et consilio bonum est II, 5, 45; in unoquoque optimum est, vel cujus gratia sunt reliqua, 246, 46; nunquam generatio vel actus est, 246, 51; disceptatur an semper magis quadret in *τὸ εἶσσε* et *τὸ γεννῆναι* esse quam in *τὸ ἀγε* vel *τὸ γίγναι*, 247, 1; omnium rerum agendarum bonum peragendum (*παραστῶν*) est II, 5, 47; in eo res esse dicuntur II, 287, 43; ab eo pendet consilium, 406, 8; substantia est III, 222, 22; circa eum et non circa res quæ ad eum tendunt error fit in electione bonorum II, 144, 39 ss.; ad eum magis collineare probatur virtus quam ad res quæ ad eum tendunt II, 144, 46 ss.; item in scientiis II, 144, 49 ss.; omnibus rebus inest II, 263, 47; in omni re ultimum est et continet II, 578, 13 s.; extra eum nihil est *ibid.*; ubi

aliquis apparet ad quem motus tendit, rem quæ movetur hujus gratia factam esse dicimus III, 222, 13 ss.; in eo sunt re appetita potiti II, 227, 1; eum potius spectat voluntas II, 27, 3; II, 29, 1, 24; consilium vero potius quæ ad eum perducunt II, 27, 4; II, 28, 50; II, 29, 25; item deliberatio II, 28, 11, 14; donec ad eum perveniamus causam investigare pergitur, 146, 49; ex eo nonnulla principia dijudicare oportet II, 421, 14; eum non spectat consilium II, 143, 16 s.; II, 204, 1, 12; spectant vero voluntas et opinio, immo voluntas præcipue II, 204, 12; de eo non fit deliberatio II, 204, 48; qui eo caret deliberare nequit II, 205, 16; initium est et fundamentum deliberationis II, 205, 30; item scientiarum effectivarum II, 207, 44, 50; natura semper bonum est II, 205, 47; II, 206, 5; præter naturam interdum vel perversione interdum est bonum apparens ideoque malum II, 205, 51; II, 206, 5 ss.; ad eum non pertinet syllogismus vel ratiocinatio II, 206, 43; initium est cogitationis II, 207, 1; vel circa eum errari potest, vel circa res quæ ad eum tendunt vel utrisque simul II, 206, 39 ss.; probatur virtutem eum rectum reddere, non vero quæ ad eum tendunt II, 206, 31; II, 207, 4; alius facultatis negotium est potiri rebus quæ ad eum tendunt II, 207, 9; est terminus medius II, 207, 6; modo actio tantum est, modo simul et opus II, 1, 4; id est quod sui causa appetimus II, 1, 20; quæ ejus gratia sunt etiam causæ esse dicuntur II, 264, 22 ss.; II, 515, 14 ss.; eaque vel instrumenta vel opera sunt II, 264, 25; II, 515, 17 s.; duplex est, idque quomodo II, 135, 34 ss., cf. II, 192, 23 ss.; numero plures sunt II, 5, 50; nonnulli aliorum causa expetuntur II, 5, 51; perfectior est quem sui causa sectamur ac quem aliorum II, 11, 6, 4; item quem nunquam alius causa sectamur ac quem modo per se, modo propter illum ipsum II, 6, 5; perfectissimus est quem semper per se, nunquam alius causa sectamur II, 6, 6; semper melior quam quæ ejus gratia sunt II, 134, 39; melior perfectus quam imperfectus II, 134, 42; quia a nostro arbitrio non pendet quemnam appetamus, aliqui vitia in nostra potestate esse negant II, 30, 45, 50; talem nobis proponimus qualem volumus, quum ipsi quoque aliquatenus nostrorum habituum causa sumus II, 31, 15; habitus sunt II, 447, 33 s.; in anima sunt II, 192, 41; nisi rectus sit, prosperus successus fieri nequit, 615, 32; de rebus quæ ad eum tendunt consilium capimus II, 143, 17, 37; eo magis quam operibus ipsis differunt mandata quædam, 617, 41; eo honesti et inhonesti ratione habita differunt actiones, 617, 44; quibus inest, in iis quod prius est et quod deinceps ejus gratia sunt II, 270, 49, cf. II, 272, 33; quibus inest, eum assequi non possunt sine nomine II, 272, 35; ab eo rebus indenda sunt nomina III, 450, 29 s.

Finis (*τὸ τέλος*); quidnam, 462, 50.

Finis (*τὸ πέρας*), v. *Terminus*.

Finis perfectus; bonum est et finis bonus II, 134, 48 s.

Finis rerum; ejus species fr. 99, b; 100, a.

Finis vitæ; futurorum causa expetendus non est, 629, 20; ei forsan propria est quædam voluptas, sed non vulgaris, 629, 17; raro in eo versantur homines, 629, 12; ei conveniunt jucunda quæ sine nocumento sunt, 629, 11; cur eum eo confundantur voluptates quas non propter aliud sectantur, 629, 19.

Finis et infinitum; v. *Terminus* et *Infinitum*.

Finitimi (*οἱ πλησίοι, οἱ ὅμοιοι*); iis formidabilis esse debet civitas, 608, 9; eos in servitutem redigere injustum est, 317, 42; iis imperare non valent Europæi et frigidarum regionum incolæ, 608, 37; eorum res nosse debet qui de bello ac pace disserere vult 319, 26;

- circa bellum adversus eos magis concordēs erunt optimae reipublicae cives, si omnes agrum finibus proximum possideant, 612, 43; de bello adversus eos in nonnullis civitatibus deliberare vetant qui agrum finibus proximum possident, 612, 47.
- Finitimum** (τὸ σύμμετρον); ab eo interdum eximus remiscēntes, idque quare III, 497, 13 ss.
- Finita magnitudo**; v. *Magnitudo finita*.
- Finitum** (τὸ πεπερασμένον); quantitas est IV, 148, 3; infinito continetur II, 828, 34 s.; infinitam potentiam habere nequit II, 305, 6 s.; II, 386, 38 s.; II, 377, 53; infinitum spatium pertransire non posse probatur in finito tempore II, 328, 13 ss., 17 s., 36; omne quovis finito consumitur II, 282, 12; per se actu est II, 282, 17; ab eo per tempus infinitum nihil moveri potest II, 364, 29 ss.; II, 366, 40; notius est quam indeterminatum IV, 205, 20; unicum est IV, 205, 21; quod ex iis compositum est, etiam ipsum finitum est II, 372, 26; non ad aliquid est II, 284, 27 s.; id solum tangere licet II, 284, 27; eo quod semper ad aliquid terminatur, probare videtur revera exstare infinitum aliquid II, 277, 54, cf. II, 284, 25 ss.; omne suapte natura bonum est II, 113, 28; ei adnumerant bonum Pythagorei II, 20, 4; id tanquam substantiam considerant Pythagorei II, 477, 9; in rebus naturalibus magis proprium est quam contrarium II, 354, 38; ei addens semper superabit omne finitum II, 365, 3 s.; ei detrahens semper perveniet ad aliquid omni finito minus II, 365, 4.
- Finita**; ea sive aequalia, sive inaequalia sint, numero et magnitudine metitur unum quidpiam III, 327, 44 s.; si eadem eveniant, semper infinitis praefrenda sunt II, 354, 37.
- Finitum corpus**; v. *Corpus finitum*.
- Finitum spatium**; in infinito tempore percurri non posse probatur II, 327, 15 ss.
- Finitum esse**; quidnam sit III, 678, 37.
- Finitum et infinitum**; ea tanquam principia posuere nonnulli II, 502, 29; ad unum et multitudinem reduci possunt II, 502, 30; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 49.
- Finitur** (quod); constitutionis materies est III, 403, 38.
- Firmiora**; praestant minus firmis, 327, 15.
- Fissile** (σχιστόν); dicitur secundum potentiam III, 619, 7; quatenus sint III, 621, 19 s.; nullum molle est III, 621, 25 s.; neque omnia dura III, 621, 27; nonnulla simul et scitilia sunt III, 621, 34 s.
- Fissio**; naturae defectu fit III, 254, 51 s.
- Fissipeditas** (ἡ σχιστοπόδια); universa complicata species est III, 225, 24.
- Fissipenna**; v. *Aves*.
- Fissipes**; ejus differentia est multitudine III, 225, 23; ultima erit differentia si hominem spectet divisio III, 225, 32 s.
- Fissipedes aves**; aequae ac palmipedes quattuor digitos habent III, 300, 27 s.; multae circa aquas et paludes vicitant III, 182, 23; III, 151, 42 s.; idque partim circa fluvios et lacus, partim circa mare III, 151, 40 s.; nonnullae quae carnivorae non sunt plantis submersis (?) vivunt III, 151, 43 s.; enumerantur III, 151, 45 ss.; iis accensendus est anthus III, 182, 23 s.
- Fissipedes (quadrupedes)**; valde parvos catulos pariunt III, 382, 15 s.; iis accensenda est mustela, *ibid.*
- Fistula** (αὐλός); qui per eam spectat, melius cernit res remotas III, 417, 50 ss., cf. III, 419, 9 ss.; omnium optime cernerentur res remotae, si ab oculis usque ad res quae cernuntur extenderetur, idque quare III, 418, 23 ss.; sin minus, eo melius quo longius porrigatur III, 418, 26 s.
- Fistula** (σὺμφυς); qui eas concinnant extremam hypatem cera oblinunt, necten vero ad dimidium usque implent, idque quare IV, 208, 45 ss.; si quis eas detraxerit vel obturaverit, vocis moles longe amplior fit III, 661, 40 s.; vox quae per medium foramen exit, cum ea quae per totam fistulam permeat concinit per consonantiam diapason IV, 208, 40 ss.; cur in iis diapason consonantia latitet IV, 207, 12 s.; earum sono doliolorum comparatur IV, 214, 21; ea et vox acuta cur simpliciter quasi similitudinem apparere faciat IV, 309, 1; ejus cantum imitatur martichorae vox secundum Ctesiam III, 22, 45 s.; earum ars concentu et numero utitur, 457, 20.
- Fistula puellarum** (αὐτὸς παρθένος, i. e. *trachea*); acutior quam puerorum III, 135, 11.
- Fistula**; eam habent omnia animalia sanguine praedita quae cibi gratia aquam recipiunt III, 147, 11 s.; eam habent quaedam vivipara aqualia, ut balæna et delphis, idque ubinam III, 5, 38 s.; ea praedita cetaceis accensenda sunt III, 545, 19 s.; eam habent balæna, delphis et cetacea iis similia III, 74, 32 s.; III, 303, 4; idque quia pulmonem habent, *ibid.*; ea aquam ex ore attrahunt cetacea III, 545, 33 s.; ea aquam cum cibis ore receptam emittunt III, 146, 48 s.; III, 303, 4 s., 11; quare his animalibus necessaria sit III, 147, 9 s.; ea respirant animalia ea praedita III, 74, 32 s.; eam super mari tenent eadem dormientia III, 74, 33; apud eadem ante cerebrum sita est, idque quare III, 303, 12 s.; ad nullam partem sanguineam pergit, sed ante cerebrum sita est III, 545, 35 ss.; cavam habent mollusca, idque ubinam sitam III, 56, 26 s.; ea mare emittunt quod per os in alveum receperant III, 56, 27 s.; eam modo ad dextram, modo ad sinistram movent III, 56, 28 s.; ea atramentum et alvi excrementum emittunt III, 56, 29; III, 278, 8 s.; ejus ope odores percipiunt quaedam animalia respiratione carentia (mollusca) III, 249, 15; eam in supina parte habent mollusca III, 278, 10; per eam ova pariunt mollusca III, 80, 22 s.; ea quoque coire censent mollusca nonnulli III, 80, 23 s., cf. *Nasu*; in polypi feminae brachium intromittunt mares coeunt, ut narrant piscatores III, 328, 19 ss., cf. III, 56, 25; III, 80, 16 s.; III, 83, 50.
- Fistula pulmonis**; corrosa generari nequit, nisi iterum a sola natura et semine IV, 292, 20 s.
- Flamma**; species ignis, 228, 27; ea subtilior lux, 228, 31; minus subtilis luminae est, etiamsi magis sit ignis, 246, 12; maxime ignis est II, 458, 6 s.; fumus est qui comburitur II, 458, 7; ex humidi et sicci se invicem contingentium commutatione gignitur III, 576, 33; multo tempore eadem manet III, 576, 34; spiritus vel fumus est ardens III, 622, 45; spiritus sicci fervor est III, 556, 42; nullam ejus partem sumere licet in qua non sit calor et albedo II, 298, 17; si ei proprium non est ut urat, pruinæ quoque proprium non erit: sin est, erit, 234, 30; ejus emissio et sole sationi respondet, 474, 26; magis quam ea tactu calefacit aqua fervens III, 232, 36 s.; III, 233, 5; cremat cremabilia et liquat liquabilia III, 232, 37 s.; ideoque per se calida est III, 238, 2 ss.; sonum qui in ea fit, alii Vulcani, alii Vestae risum, alii horum minas vocant III, 596, 47 s.; ei comparatur tonitruum III, 596, 47 s.; quando fiat III, 596, 50 ss.; avulsa et continua in incendio templi Ephesiaci conspecta est III, 599, 45 ss.; cur ligna deurat, aqua vero non, etiamsi interdum calidior reddatur quam flamma IV, 236, 38 ss.; exurit minor, at majori imponatur, idque quare III, 535, 32 ss.; parva a majori per accidens deurit, idque quare III, 528, 39; III,

- 530, 20 s.; ejus alimentum fumus est III, 528, 40 s.; parva parvo motu exstinguitur III, 549, 6 s.; humido et frigido exstinguitur quia calida et sicca est III, 478, 5 s.; in aqua exstinguitur et gelu regnante minus ardet III, 478, 9 ss.; non exstinguitur mari IV, 230, 35; in fumo multos et varios facit colores III, 558, 14; idque quare III, 558, 13; fumosa puniceum colorem habet III, 644, 27.
- Flammæ ardentes;** circa cælum apparent III, 556, 20; idem sunt quod stellæ transcurrentes et tantummodo pluris et minoris ratione ab iis differunt III, 556, 22 s.; inprimis conspiciuntur ubi longitudinem et latitudinem habet fomes quæ incenditur III, 556, 45 ss.; speciem præ se ferunt calamorum qui ruri comburuntur III, 556, 47 s.; quænam sit earum causa III, 557, 45 ss., cf. III, 556, 42 ss.
- Flammætilia;** quænam sint III, 622, 28 ss.
- Flammeus color;** unde fiat III, 644, 44 s.; qui eo sunt in furorem proni IV, 12, 21 ss.; qui circa pectus sunt difficili exardescunt ira IV, 12, 24 s.
- Flatulenta** (φωσώδη); pleraque infantum convulsionibus favent III, 144, 44 s.; quædam lactis copiam augent, idque quomodo III, 54, 46 ss.; iis pinguescunt boves III, 154, 35.
- Flatuosi affectus;** eos medici atræ bili tribuunt, idque quare IV, 266, 30 s.
- Flatus;** quisque frigidus est IV, 149, 51; motus est aeris IV, 244, 14, v. *Ventus*.
- Flatus** (φύσα, πνύμα); et in ventre et in utero sine morbo gignantur atque emittuntur III, 212, 10 s.; si sine morbo in utero gignantur, id conceptioni favet, *ibid.*; in matrice aborti efficiunt ut mulieres, si ultra undecimum mensem pariant, initium conceptionis se non percepisse putent, idque quomodo III, 139, 43 ss.; ubi in eos transit alimentum corruptum est II, 443, 10; iis locus dandus est in corpore in quem recipiantur IV, 151, 36 s.; emittere cur non oporteat nisi turgeas IV, 137, 33 ss.; cur emissio singultus cesset IV, 301, 44 ss.; quamobrem post mictionem emittamus IV, 297, 4 ss.; cur sacri non sint IV, 281, 23 ss.; crudorum male olent IV, 189, 2; a crudis pendere videtur morbus satyria dictus III, 400, 16 s.; interclusi doloris et siderationis renum causa sunt III, 268, 6 ss., 15 s.; eos maxime jumenta edunt, idque quare IV, 168, 37 ss.; valde acres emittit leo III, 153, 34 s.; iis laborant elephantæ III, 166, 23 ss.; III, 168, 3 s.
- Flavi;** æquo sunt animo, ad leones referuntur IV, 12, 12 s., 40.
- Flavum** (ξανθόν); omne bili assimilatur visus III, 462, 31; per accidens idem habetur quod mel, 283, 6; tanquam albi species considerandum est III, 483, 48 s.; igitur pingui pro portione respondet III, 483, 49; sæpe apparet quod in iride inter puniceum et viride interjacet III, 600, 27 ss.; quare fiant pili et pennæ et coria III, 651, 48 s.; fiunt postremo plerarumque arborum folia, idque quare III, 651, 18 ss.; item fructus nonnulli decidui III, 651, 21 s.; nonnulla animalia ab ortu fiunt, in ætatis vero vigore alba III, 653, 43 s.
- Flectentia sese;** omnia aliquatenus ad suppositum et cedens, id est ad flexionis principium progrediuntur III, 311, 42 ss.
- Flecti;** id rebus evenit, non quia possunt, sed quia non possunt et aliquatenus deficiunt II, 524, 23 ss.; ejus impatibilia dicuntur quæ vix aut leniter ita afficiuntur II, 524, 25 s.
- Fientes** (χλαιοίρας); spiritum frigidorem emittunt IV, 176, 14 s.; cur vocem acutam emittant IV, 176, 7 ss., 37 ss.; 183, 22 ss.
- Flexile;** passivum est III, 618, 47 ss.; dicitur juxta potentiam III, 619, 4; quænam sint III, 620, 2 ss.
- Flexio** (κάμψις); quidnam III, 310, 18 s.; III, 620, 10 ss.; quomodo a directione differat III, 620, 13 ss.; fieri nequit nisi aliquid quiescat III, 310, 17; III, 313, 25; semper ad unum cardinem fieri debet III, 310, 20 ss.; sine ea fieri nequit nec ambulatio, nec natio nec volatus III, 310, 23 s., cf. 42 s., 51 s.; III, 313, 22 ss.; idque quare III, 310, 24 ss., 44 ss.; neque totius corporis neque partium fieri posset sine ossibus III, 668, 37 ss.
- Flexio et extensio;** earum ope omnia animalia moventur secundum locum III, 311, 41 s., cf. III, 310, 23 s.
- Flexiones** (ἐγκλίσεις); ad quasnam categorias pertineant fr. 116, b.
- Flexura** (κάμψις); ruga est IV, 237, 26.
- Flexura** (καμπή); in iis sibi invicem inniuntur partes III, 305, 20 s.; omnes excarnes sunt III, 267, 45 s.; iis carentia animalia tenues et inconspicuos nervos habent III, 44, 17 ss.; aliis finis, aliis principium est III, 523, 29 s.; ubi ab eo incipit motus, aliud punctum necessario quiescit, aliud movetur III, 523, 33 s.; quod in iis simul movet ac movetur eodem modo se habet ad movens immobile, ut spiritus insitus ad animam moventem III, 524, 45 ss.; iis tanquam centro utuntur animalia III, 517, 20; partes quibus insunt, et unum et duo fiunt, et rectum et flexum, mutaturque et actu et potestate III, 517, 20 ss.; III, 523, 30 s.; quatenus partes quibus insunt, lineæ quæ moventur assimilari possint III, 517, 23 ss.; eam apud quadrupedes viviparas sequitur tibia III, 314, 20 s.; ventri applicaretur, si crura anteriora retrorsum flecterent III, 314, 18 ss.; item si posteriora in convexum III, 314, 22 ss.; in ea crura flectere debuissent animalia, si quæ genibus carerent III, 310, 32 s.; pars est digiti pedis III, 12, 33.
- Flexura brachii** (καμπή); quænam ad eas tendant venæ secundum Polybum III, 40, 7; circa eam connectuntur tres venæ idque quænam III, 41, 43 s., cf. 28 ss.; III, 42, 16 s., cf. 21 ss.
- Flexura manus** (συνακμπή); quænam ad eam deveniant venæ secundum Polybum III, 40, 8.
- Florus** (ἀνθος); si non semper, saltem plerumque vermicibus vescitur III, 151, 6; quanta sit ejus magnitudo, *ibid.*
- Flos;** Agathonis citatur, 464, 26.
- Flos;** semen præcedit plantarum III, 134, 30; præcedit fructum, idque quare IV, 42, 12 ss.; ab iis odore et sapore multum differunt fructus, idque quare III, 650, 42 ss.; iis comparari possunt pili pubis III, 134, 30; quum aliqua habeant cur fructu careant IV, 214, 34 s.; quænam plantæ eos non habeant IV, 42, 20 ss.; in aquis et materiis est IV, 41, 1; cum coctione simul colorum mutationes recipiunt III, 648, 1 ss.; eorum colores IV, 27, 28 s.; in nonnullis plantis concolores fiunt fructibus III, 650, 29 ss.; in nonnullis multum differunt III, 650, 32 ss.; III, 651, 16 ss.; in iis ejusdem folii pars nigra, alia punicea est, in nonnullis alba, alia purpurascens III, 650, 45 ss.; eorum extrema maxime percoquantur, partes vero origini propiores multo magis decolores fiunt III, 650, 52 ss.; in nonnullis humiditas quasi exurit priusquam propriam adipiscatur coctionem III, 651, 1 s.; ideo colorem servant III, 651, 2 s.; in herbis minutis IV, 35, 28 s.; eorum odores per se jucundi sunt, idque quare II, 212, 17; III, 485, 48; eorum odores solus percipit homo, iisque delectatur, idque quare III, 486, 33 ss.; eorum suavis odor non minus ad sanitatem quam ad voluptatem confert fr. 205, b; cur suavius e longinquo

- oleant IV, 187, 7 ss., 36 ss.; quomobrem cominus minus bene oleant IV, 310, 24; IV, 186, 8 ss.; tritini minus bene oleant IV, 188, 4; IV, 310, 28; cur tritini deterius oleant IV, 188, 37 s.; contriti vel concalfacti vel desiccati primum odorem nonnulli habent, alii vero non IV, 190, 30 ss.; ad tingendum inseruiunt III, 647, 19; eorum immensa copia crescit circa antrum Ennae IV, 87, 45 ss.; iis aliquatenus vescuuntur vespe III, 202, 5; eos legunt apes, non vero crabrones III, 202, 27 s.; ex iis favum faciunt apes III, 97, 7 s., 12, cf. III, 199, 43; idque e quibusnam III, 97, 25; III, 199, 45 ss.; etiamsi in autumnno prostent, tamen non sit mel, ubi exemptum est III, 97, 15 s., v. *Cera*; ex iis melligenem colligunt apes III, 195, 20; rubiginosos si tulerit silva, aegrotant apes III, 168, 32 s.; III, 199, 26; quomodo eos consendant apes ad ceram colligendam III, 196, 10 ss.; eodem volatu semper ejusdem generis adeunt III, 196, 15 ss.; quæ ex iis important apes quæ necessaria sunt, nullis aliis laboribus operam dant III, 197, 54 ss., cf. III, 200, 9; nonnulli in iis sponte gigni putant apum forturam III, 335, 52, cf. III, 96, 14 s.
- Flos ætatis**; quo modo juvenes, sic voluptas accessu suo perficit actum II, 120, 34.
- Flos purpuræ**; in quam corporis parte inveniatur III, 88, 6 s., 16 s.; eam e majoribus exsecant, idque quomodo III, 88, 14 ss.; parvis vero non quia difficulter eximitur III, 88, 13 s.; pessimum habent quo tempore faviscant III, 88, 11 s.; eum morientes evomunt III, 88, 19; quænam nigrum habeant III, 87, 49 ss.; firmiter cum vicinis partibus cohaeret eamque circumdat membrana alba quæ abjicitur III, 88, 7 ss.; compressus manum tingit III, 88, 9; eum percurrit vena quæ genuinus flos esse videtur III, 88, 10 s.; reliqua ejus pars alumini similis est III, 88, 11; eum in testa habet concha qua pictores utuntur III, 89, 22.
- Flos vini**; cur assumat vinum cum promptum, tum vappidum IV, 327, 43; alter a corruptione pendet, alter a coctione IV, 328, 1.
- Fluctus** (ὄψα); cur non subrideat in altis pelagis, sed in parvis IV, 228, 35 ss.; IV, 233, 32 ss.; cur ventosi sint IV, 231, 11 ss.; cur interdum ante flatus prorumpant IV, 231, 19 ss.; IV, 228, 39 ss.; IV, 234, 1 ss.; quare in majoribus pelagis tardius sedentur quam in parvis IV, 232, 20 ss.; non minutam arenam, sed majusculam potius eiciunt IV, 234, 9 s.; eos non metuunt Celtæ II, 32, 40; ab iis se agitari non sentit polypus femina partu debilitata III, 192, 52.
- Fluctuum incursiones**; sæpe terræ partem mari obruerunt III, 640, 26.
- Fluctuum recessus**; nonnunquam partem maris continenti adjecerunt III, 640, 27.
- Fluens**; minus putrescit III, 610, 54.
- Fluentum ignis** (φύεξ); admiratione dignum est quod in Sicilia circa id evenierit IV, 81, 4 ss.
- Fluenta** (φύεα); per euripos lata diffunduntur et disperguntur III, 656, 23.
- Fluitatio**; unicus motus est qui in inani obtinere possit II, 295, 6.
- Flumen**; ea semper e locis editioribus defluunt III, 575, 25 s.; omnia in mare influunt, idque quare III, 577, 24 ss.; omnia quotquot non in alia se immittunt in mare desinere videmus, in terram nullum III, 578, 16 ss.; quæ longo tractu per cavum fluunt magna sunt III, 578, 18 s.; oriuntur ac intereunt III, 573, 51, cf. 11 s.; a corpore terram circumdante divelli nequeunt III, 553, 30 s.; ea nonnulli e receptaculis fluere censent in quæ hieme colligitur aqua pluvialis III, 568, 21 ss..
- 50 s.; idque causam esse censent cur hieme majores sint quam æstate III, 568, 27 s.; item ea perpetua vel non perpetua esse contendunt pro majori minorive receptaculorum capacitate III, 568, 28 ss.; III, 572, 50 ss.; quatenus hi recte censeant III, 568, 40 s.; ceteroquin eorum opinio refutatur III, 568, 36 ss., 42 ss. cf. III, 570, 14 ss., 24 ss.; de cujusque fontibus alii alias reddunt causas III, 578, 23 ss.; quod de iis in *Phædone* scribitur fieri non potest III, 577, 42 s.; secundum Platonis expositionem in *Phædone* non semper eodem fluunt, idque quare III, 578, 5 ss.; ea non solum in mare, sed ex ipso quoque fluere, nonnulli aiunt III, 576, 3; non solum fiunt ex aqua quæ jam prostat, sed etiam ex ea quæ subinde ex aere gignitur III, 568, 42 ss.; III, 570, 18 s.; quatenus fiant ex aqua quæ jam prostat, gignuntur quasi exiguis rivulis qui pedetentim in majores colliguntur III, 568, 48 ss.; III, 570, 21 s.; hoc probatur eo quod eorum fontes sub montibus siti sunt III, 570, 19 ss., cf. III, 574, 31 s.; eorum principia igitur scaturlines sunt quas in unum projicit tellus III, 569, 1 s.; eorum origo aqueductibus comparatur III, 569, 2 ss.; eorum fluxus e montibus defluunt, idque maxima et plurima e majoribus jugis III, 569, 5 ss., 18 s.; id quod terræ circuitus inspicientibus patebit III, 569, 19 s.; plurima eorum e parvis rivulis confluunt III, 570, 26 s.; si quis putet ea nullos alios nisi conspicuos fontes habere, eodem redit ac si ea e cavernis subterraneis profluere putet III, 570, 25 s., 27 ss.; quæ absorbentur probant cavernas ac lacus subterraneos exstare III, 570, 29 s.; absorbentur multis in terræ locis, e. gr. in *Aradia* III, 570, 31 s.; in *Græcia* nonnisi parva absorbentur III, 570, 37 s.; pro eorum ortu vel defectu exsiccantur vel humida redduntur loca III, 571, 2 s.; iis orientibus vel deficientibus necessario etiam immutantur continens et mare III, 571, 3 ss., cf. 22 ss.; idque quomodo III, 571, 24 ss.; primum fontibus evanescentibus diminuantur, dein siccescunt et locum mutant III, 571, 20 ss.; si quæ e paludibus oriuntur, hæ paludes fere omnes montibus aut locis sensim assurgentibus suppeditantur III, 570, 12 ss.; eodem redit, utrum ea omnia unicum flumen dicas, an omnes ventos unicum ventum III, 568, 8 s.; eorum opus sunt pleraque stagna III, 573, 35; inter alia et Palus *Mæotis* III, 573, 34 ss.; quænam vera causa sit cur alia perennia sint, alia non III, 572, 52 ss., cf. *Montosa loca*; terræ motibus sæpe oriuntur submergunturque IV, 31, 26 ss.; salsa non sunt III, 579, 36; quomobrem de iis mane aura frigida spiret IV, 232, 1 ss.; IV, 248, 44 ss.; ea ubi diu intuiti fuerimus, atque inprimis si ocissime labantur, omnia moveri videntur III, 508, 48 ss.; iis magis pro vase quam pro continente utilis navigium II, 290, 36; totum potius navigio continens est quam pars in quo movetur II, 290, 38; quæ in eo fertur navis sonum non excitat II, 399, 50 s.; ei comparatur ignis III, 535, 36; ei comparatur motus quo humor terræ in vaporem, isque in superiori regione rursus in aquam convertitur ac decidit III, 564, 33, v. *Fluvius*.
- Fluor albus** (ὀ λευκός); quænam ejus causa III, 354, 10; non circuitu fit, sed pedetentim ac continue III, 354, 11; puellis adhuc parvulis interdum fit, idque quibusnam III, 155, 2 s.; III, 354, 11 s.; earumque incrementum inhibet III, 135, 3 s.; si modicus sit, corpora servat, idque quare III, 354, 12 ss.; sin nimius, noxius est, idque quare et quomodo III, 354, 16 ss.
- Fluvius**; non bis eundem intrari posse dicebat *Heraclitus* II, 510, 16; de eodem quidem *Cratylus* II, 510, 17; de iis nihil accepimus quod non vulgarissimus quisque

dicere possit III, 567, 46 ss.; ei comparatur civitas, 522, 50; ejus vorticibus conferuntur motus quibus generantur gemelli vel partes supervacaneae III, 405, 52 s.; sub terra generantur a montibus et materie pluvia sunt IV, 31, 17 s.; eorum ortus IV, 31, 13 ss.; eorum aqua velut quotidie genita appareat III, 575, 52; frigidi omnes reperiuntur IV, 232, 15 s.; IV, 249, 6 s.; saxa ictu comminuntur IV, 235, 3 s.; multis in locis sunt saporibus omnis generis affecti III, 582, 50 s.; causa ad ignis facultatem iis insitam referenda III, 582, 52 ss.; eorum qui salsi sunt magna ex parte calidi olim fuisse censendi sunt III, 582, 46 ss.; cum a pictoribus pallida depingantur IV, 230, 21 s.; multi ad Pontum devehuntur III, 181, 31 s.; apud Ligures esse fertur cujus sumentum in sublime attollitur, ut e regione stantes conspici nequeant IV, 90, 3 ss.; duo exstant in Antandria, quorum alter nonnisi nigras facit oves, alter nonnisi albas III, 49, 20 s.; in Cephallenia disjungit loca, ubi cicadae nascuntur et ubi non III, 168, 42 ss.; eorum accolae aves lavatione gaudent III, 207, 42 s.; eorum accola celeus III, 174, 30; item anthus III, 174, 1; III, 182, 24; eos subit alcedo III, 184, 2 s.; eos accollit elephas III, 205, 22; in iis degunt plateolae III, 181, 31 s.; si prope alvearia adsit, nonnisi ex eo bibunt apes III, 199, 28 ss.; piscibus multum alimentum devehunt III, 163, 13 s., cf. III, 159, 35; eos multi subeunt pisces, idque quinam III, 163, 14 ss.; ibique bene habent, *ibid.*; ex eo hieme fossam ducunt ad pisces capiendos, idque quomodo III, 164, 52 s.; eum quovis anni tempore relicto ostiolo circumvallant ad pisces capiendos, idque quomodo III, 165, 4 ss.; circa eorum ostia degere solent mollusca crustata ac testacea, idque quare III, 389, 8 ss.; in iis praeter pauca quaedam bivalvia desunt testacea III, 165, 24; si ponatur ubi in mare desinunt, eodem die moritur purpura III, 165, 10 s.

Flavii lutulentii; in iis invenitur mugilum genus sexus discrimine carentium III, 359, 8.

Fluxiones; pituitae et saniei de capite principio descendunt, idque quare et quando III, 238, 48 ss.; III, 486, 13 s., cf. III, 506, 17 ss.; eodem modo fiunt quo pluviae III, 239, 1 s.; III, 506, 13 ss.; de iis disserendum est, ubi de morborum principis sermo fit III, 239, 6 ss.; oculorum IV, 273, 19; ab ea pendere videtur morbus satyria dictus III, 400, 16; iis vino dediti afficiuntur IV, 128, 26.

Fluxus sanguinis; maxime fit per amplissimos meatus III, 262, 33 s.; per quasnam igitur partes sine dolore fiat III, 262, 35; ex arteria nonnisi per vim fit III, 262, 37; excepta menstrua purgatione omnes morbidi sunt III, 339, 15 ss.; aequae ac ventris profluvies concoctionis defectu fiunt III, 339, 13 ss.

Fluxus sanguinis et naribus; fit e vitio sanguine III, 52, 28 s.; eo mulieres paucae affliguntur, nisi menstrua deteriora fiant III, 52, 39 ss.; III, 437, 29 ss.

Fluxus ventris; v. *Alvi fluxus*.

Focus; ei comparatur cor III, 265, 5 s.

Fodinarum ars; v. *Metallosum ars*.

Fœcunda; iis alimentum in semen convertitur III, 372, 23 s., cf. 28 s.

Fœcunda animalia; multas mammas habent easque in ventre idque quare III, 292, 2 s., 21 ss.; iis accensendi sunt sues et canes III, 292, 2 s.

Fœcunda parum animalia; eorum incrementum superiora versus fit III, 292, 31 s.; iis non accensenda sunt multatida III, 292, 27; iis accensendi sunt equus, asinus et camelus III, 292, 27 ss.; duas mammas habent, easque in femoribus, idque quare III, 291, 54 s.; III,

292, 27 ss., f. tamen 10 ss.; iis accenseri nequit leo qui interdum duobus plures pullos parit III, 292, 5.

Fœcundatio; in eam non omne semen emissum impenditur III, 214, 37 ss.; quando inprimis lateat mulieres III, 214, 27 ss., cf. *Conceptio*.

Fœcunditas; ei confert pabuli ubertas, si edere possint quadrupedes III, 54, 44 s.; quomodo exploretur apud viros III, 367, 32; quomodo apud mulieres III, 367, 37 ss.; ut fieri possit, quænam circa matricem ipsam evenire debeant III, 211, 48 ss.; impeditur matricis laceratione III, 213, 27; item tuberculo ostii uteri III, 213, 35; item si coalerit ostium uteri III, 213, 39 s.; eam impedit menstrua purgatio magis putrefacta quam sanis aut inordinata III, 210, 13 ss.; quatenus eam impediat purgatio quæ inordinatis tantum intervallis prodit III, 210, 16 ss.; ut ejus ratio bene se habeat matrix, qualis esse debeat purgatio III, 210, 42 ss.

Fœdiora; eorum divisio fr. 106, a.

Fœdus; cum quibusnam ineundum sit, 455, 45; cum hostibus facienda sunt, dum prospera fortuna gaudes, 408, 49, 52; secundum Isocratem tropæum multo pulchrius sunt quam quæ in bello eriguntur, 397, 38.

Fœneraria ars (ἡ δόλοστατική); omnium pecuniæ quærendæ rationum maxime odiosa et maxime præter naturam est, 492, 36, 41.

Fœneratio (δανεισμός); pactum voluntarium est II, 55, 10; ad alteram rei pecuniariæ speciem pertinet, 493, 9.

Fœnerator (δανεισάρας, τοκιστής); ei non sufficit, si debitor dicat se plura dare non posse II, 233, 17; parum pecuniæ magno fœnore collocantes capiunt unde non deest et quantum non deest II, 41, 47; lucri causa idque parvi dedecora tolerant II, 41, 50.

Fœnum; melle intinctum sanat alvi fluxum apud elephantos III, 168, 9 s.

Fœnus; ex eo tertio loco sibi redditum comparare debet privatus, 640, 3; ab ipso nummo quæstus est, 492, 36; nummus a nummis est, 492, 40; nummum multiplicat, 492, 38; unde ejus nomen græcum (τόκος) derivandum sit, 492, 39.

Fætida (δυσωδὴ); difficilia sunt concoctu IV, 188, 14; cur minime videantur cibo plenis IV, 310, 1 ss.; cur gravius oleant ubi calida quam ubi frigida sunt IV, 189, 20 ss.; excepto homine ea nil morantur animalia, nisi iis perniciose sint, aut iis ad gustandum cibumve sumendum conferant III, 487, 13, 19 ss.; cur iis sus gaudeat IV, 319, 33 ss.; ea ægre ferunt apes III, 198, 47 s.; ea appetunt canes, idque quare III, 95, 15 s.; iis nonnulli pisces capiuntur III, 70, 19 s., cf. *Putida*, *Olentia*.

Fœtor (δυσωδία); maxime in iis locis gignitur quæ minime perfiantur IV, 309, 45; alveariorum morbis accensendus est III, 199, 22, s.

Fœtura (γόνο); ei pluvio tempore student apes III, 97, 1 s.; III, 387, 34 ss.; si sero appetat ver, vel squalore prævalente aut rubigine ingruente paucior fit III, 96, 49 s.; III, 200, 41 ss.; vel sui ipsarum et fucorum, vel solorum fucorum aliunde afferre censent quidam, idque unde III, 96, 14 ss.; III, 385, 30 ss.; III, 386, 17 s., 35 s.; structo jam favo eam huic indunt ante mel, idque quare III, 97, 3 s., cf. III, 196, 24; ore eam favo indunt secundum nonnullos, idque quosnam III, 97, 4 s., apum (operariorum) et fucorum alba est III, 97, 36 s.; regis qualis III, 97, 38 ss.; ei incubant apes avium modo III, 97, 32; ex apum (operariorum) et fucorum vermes fiunt III, 97, 37; non vero e regis, ut ferunt III, 97, 41 ss.; apum in cellulis exigua est III, 388, 15; ei favos ædificant crabrones et vespæ III, 98, 15 s.; eam favis immittunt lidem, idque quomodo III, 98

23 ss.; cellulae parietibus adhæret apud eosdem, idque quæ earum parte III, 98, 25, 36 s.; non simul omnibus cellulis inest apud eosdem III, 98, 25 s.; e regione ejus in cellula crabronis invenitur quasi mellis gutta III, 98, 31 s.; quale ei ædificium construant bombyces et ubinam III, 98, 37 ss.

Fœtus (*ἑμβρυον*); ejus formatio comparatur lactis coagulationi III, 340, 27 ss.; III, 352, 25 ss.; III, 356, 23 ss.; III, 404, 30, cf. III, 405, 15 ss.; nihil corporis specie ad eum effingendum confert semen virile III, 341, 23 ss.; in utero et apud matrem esse debet III, 377, 48 s.; quia feminarum ventrem turgidum reddunt, hic ossibus caret III, 241, 50 ss.; ejus principium materiale residuum seminale feminæ est III, 490, 30 s., cf. 37 s.; in eum impenditur residuum seminale apud unipara III, 407, 6 s.; principium ex albumine petit, alimentum vero e vitello III, 374, 15 ss., cf. 18 s.; qui umbilicum habent, omnes per eum crescunt III, 142, 18; umbilici ope sanguineum alimentum hauriunt III, 365, 45; viviparorum umbilici ope incrementum capiunt ex eo quod per uterum affluit III, 365, 38 ss.; III, 373, 32 ss.; III, 375, 21 s.; venæ fluenti tanquam aqueductui appositus est III, 366, 23 s.; e matre hauriunt eodem modo ac plantæ e terra, 622, 7; ejus in gratiam in acetabula deponitur sanguineum alimentum III, 366, 7 ss.; dum parvus est, majora ac manifesta sunt acetabula, idque quare III, 366, 11 s.; eo grandescente ac perfectionem appetente minora fiunt ac concidunt III, 366, 5 s., 13 s.; eo perfectio evanescunt III, 142, 34 ss.; III, 366, 6 s.; ei obversa est concava acetabulorum pars III, 366, 3; apud animalia acetabulis carentia ab ipso utero suspensus est III, 37, 48 s.; in animalibus vero iis præditis, ab ipsis III, 37, 49; ut salvus sit et incrementum capere possit, pondus utero incumbere non debet III, 326, 36 ss., cf. III, 327, 13; necessario ponderosi sunt et motu agitantur III, 325 35 s.; prope septum transversum gigni nequeunt, idque quare III, 325, 34 ss.; ubi propter molem non amplius per umbilicum alii potest paritur, idque quare III, 412, 45 ss.; ab ore ad uterum pervenire non potest III, 382, 14; in iis simulacris consistunt, apparent cor et jecur III, 257, 51 ss.; etiam in iis quæ abortu ejiciuntur, per exigua conspiciuntur III, 258, 3; in iis omnium partium prima apparet cor et statim sanguineum est III, 258, 49 ss.; in iis statim ante omnes alias partes movetur cor III, 259, 6 ss.; ejus oculi et caput initio maxima sunt, idque quare III, 360, 52 s.; ejus membra vero et partes inferiores parva, idque quare III, 360, 54 ss.; ejus partes superiores inferioribus majores sunt III, 413, 2 s.; umbilico quasi statera appensus est III, 413, 3; magnorum animalium etiam magni sunt III, 407, 8 s.; ejus medium tenet jecur III, 112, 47; ei medio adhæret umbilicus cum apud quadrupedes, tum apud pisces cartilagineos, *ibid.*; cum ab utero separant membranae ac secundæ III, 366, 3 ss.; idque tam apud pedestria quam apud volatilia et natalia III, 366, 29 ss.; unumquemque eorum circumdant membranae et secundæ (apud animalia multipara) III, 366, 24 s.; viviparorum secundis, oviparorum vero membranis circumdatur III, 142, 12 s.; ope venarum umbilicalium alitur III, 357, 25; item incrementum capit III, 357, 38; idque eodem modo quo plantæ radicibus aut animalia in lucem edita alimento quod eorum corpore continetur III, 357, 38 ss.; alimenti gratia in utero manet III, 357, 25 s.; non, sicut Democritus censebat, ut ejus partes ad matris effigiem effingantur III, 357, 26 s.; ejus primum alimentum lactis speciem refert III, 357, 35 s.; iis incrementibus et maturescentibus, par-

tes et viscera colorem mutant III, 237, 8 s.; medulla vero pinguedinosa evadit III, 237, 11 ss.; eorum nutritio ubi fiat IV, 313, 15 s.; initio graviditatis ei generando impenditur residuum genitale III, 411, 24 s.; versus finem graviditatis jam constat ac suum attingit finem III, 411, 33 s.; hinc residuum seminale tunc non amplius ei generando, sed tantummodo ejus incremento impenditur III, 411, 31 ss.; ponere itaque licet, eum tunc minorem hujus residui partem consumere III, 411, 29 s., cf. III, 412, 20 s.; ponere tamen etiam licet, eum quo major sit, eo majorem hujus residui partem consumere III, 412, 21 ss.; ubi sua jam habet, nec amplius alienum sibi vindicat, exit et generationis modum mutat III, 411, 35 s.; ubi non amplius consumit residuum seminale, ejus vero exitum impedit, id necessario sursum versus, nempe in mammas colligitur III, 412, 12 ss.; quo tempore vitalis evadit, etiam utile fit lac III, 140, 38 s.; eorum qui nondum sensu sunt præditi affectus non sonant est, sed somno similis, idque quare III, 415, 22 ss.; nondum sensu præditi plantarum vitam agunt III, 415, 24 s.; iis inest anima plantis competens II, 13, 35; intra uterum sensum recipiunt III, 415, 9 s.; intra uterum manifesto interdum vigilant sed confestim iterum consopiantur III, 415, 31 ss.; sanguine nutriuntur III, 237, 6 s.; e sanguine consistunt eorum partes III, 237, 5 s.; viscera eorum et medulla quæ eorum ossibus continetur admodum sanguinolenta sunt III, 237, 7 s., 10 s.; perduntur si debito densior vel torpidior sit matrix III, 212, 17 ss.; hominis citius in utero perficiuntur masculini quam feminini III, 127, 46 s.; item equi III, 127, 46; item omnium animalium quæ plures pariunt III, 127, 47 s.; eorum magnitudo causa est cur animalia diu uterum ferant III, 413, 19 s.; quenam sit ejus positura intra matricem (vel ovum), cum apud quadrupedes, tum apud bipedes et animantes pedibus carentes III, 142, 22 ss.; omnes primo caput sursum tenent, postea vero id deorsum obvertunt III, 142, 26 ss.; si secundum naturam nascuntur, in caput exeunt III, 142, 29; III, 143, 37 s.; si in pedes vel complicati exeunt, præter naturam nascuntur III, 142, 30 s.; cur alia animalium multos pariant, alia vero non IV, 163, 12 ss.; apud multa animalia, inprimis apud sues multi unico coitu procreari possunt III, 401, 44 s.; III, 214, 38 s., 42 s.; idque inprimis apud multipara III, 404, 23 s.; idque quare III, 403, 12 ss., 18 ss.; lique probant non omne emissum semen in procreationem impendi III, 214, 37 ss.; nec semen ex universo corpore provenire III, 214, 44 s.; multiplices apud animalia multipara eodem modo se habent ac unicis apud animalia quæ unicam pariunt III, 366, 19; sæpe in unico uteri loco inveniuntur duo III, 404, 38; quomodo intra uterum dispositi sint apud multipara III, 404, 39 s.; in valde parvis supra modum frigent atque splendent III, 478, 40 ss.; propter configurationem coalescunt, ita ut monstra generentur III, 406, 33, cf. III, 402, 11 ss.; pauciores facilius perficiuntur quam multi III, 408, 41 s.; quenam vivipara perfectos, quenam imperfectos edant, idque quare III, 408, 37 ss.; quenam cæcos III, 408, 48 s.; quenam aves cæcos et imperfectos edant, idque quare III, 409, 8 ss.; imperfectos pariunt multi III, 402, 34; immo plerosque eorum cæcos, e. gr. canis III, 402, 35; omnium quadrupedum quæ jacentes pariunt in latu eduntur III, 127, 30; ante eum exeunt primitiæ, id est aqua III, 143, 16 ss.; eodem modo secundas exiunt quo serpentes et insecta senectam III, 162, 10 s., 14 ss.; eodem modo ex ovo gignitur apud aves quo apud pisces cartilagineos et viperas III, 325, 20 s.;

prope genitalia gignitur et apud animalia vivipara intra se et apud pisces cartilagineos et viperas III, 325, 22 s., cf. 47 s.; idque quare III, 325, 34 ss.; eos emittentes non conspiciuntur pisces cartilaginei III, 382, 32 s.; cicadarum in terram cadunt, si in scillae caulem aut in vitum pedamenta editi sint III, 100, 33; leporinorum in ventriculo coagulat lac herba succo lacteo re-ferta qua vescuntur matres III, 273, 39 ss.; locustarum adeo molles sunt, ut tactu conterantur III, 99, 37 s.; quam primum se converterit equae, ei inequant Scythae III, 127, 26 s.; earum equarum quae graviditatem ad finem perferre nequeunt, dissecti circa renes alia corpuscula renibus similia habere reperiuntur III, 128, 22 ss.

Fœtus adultus; cavas corporis partes subit, ibique sentitur ejus motus III, 142, 48 ss.; interdum circa pudentium volvitur III, 142, 50.

Fœtus humanus; si diu post conceptionem concipiatur alius, non perficitur, sed primum corrumpit III, 140, 15 ss.; si vero brevi, interdum perficitur et simul cum altero vitalis in lucem editur III, 140, 18 ss.; evenit jam ut duodecim superfœtatione concepti abortu ederentur III, 140, 17; si mas conceptus est, plerumque per triginta dies perstat menstrua purgalio, si femina per quadraginta III, 137, 34 ss.; iisdem fere diebus lac parcum ac araneosum habere incipiunt prae-gnantes III, 137, 40 ss.; maris motus plerumque quadragesimo die percipitur, idque in dextro latere, feminae vero nonagesimo, idque in sinistro III, 137, 47 ss.; eodem tempore finditur III, 138, 2 ss.; quadragesimo die si ejectus fuerit mas ac in aquam frigidam mittatur, fissus membranae tectus apparet ejusque membra distincta sunt III, 138, 7 ss.; item tunc formicam grandem magnitudine aequal III, 138, 11; femineus ante quartum mensem fissus non apparet III, 138, 14 ss., v. *Mas et Femina*; ubi pilis vestitur, maxime fastidio laborant prae-gnantes III, 139, 3 s.; sexto mense perficitur fr. 189, b; ubi caput invertit, saepe se parturire putant prae-gnantes III, 139, 14; quisnam sit eorum intra uterum situs III, 142, 24 ss.; III, 143, 37 s.; quamnam causam esse videatur cur in utero quiescant III, 505, 19 ss.; vitalis si sit octavo mense descendere occupat III, 138, 26 s.; qui octavo mense suffocatus fuerit, non descendit nec cum ad justam graviditatis terminum perferuntur mulieres III, 138, 27 ss.; qui matrice non hiant natus fuerit, vitalis non est III, 138, 31 s.; et septimo et octavo et nono mense in lucem eduntur III, 139, 18 s., cf. III, 405, 40 s.; plerumque tamen decimo III, 139, 19 s., cf. III, 405, 41; interdum et undecimi mensia partem sibi capiant III, 139, 20; septimestres, etiamsi debiles, tamen vitales sunt III, 139, 22 s.; III, 405, 41; igitur eos lanis involvunt III, 139, 23; ante septimum mensem si edantur, nusquam vivere possunt III, 139, 21 ss.; septimestribus interdum meatu fissi non sunt, sed postea perforantur III, 139, 24 ss.; III, 409, 20 s.; octimestres nonnullis in locis vivere possunt, etiamsi prodigia sint, idque in quibusdam III, 139, 26 ss.; in Græcia pauci admodum servantur octimestres III, 139, 31 s., cf. III, 405, 42 s.; qui ibi servantur revera octimestres non esse creduntur III, 139, 33; octimestres non solum ipsi vivere nequeunt, sed etiam matri periculum mortis conciliant III, 139, 38 s.; qui post undecimum mensem nascuntur plerumque latent, idque quare III, 139, 40 ss.; plerumque unicum pariunt pleraeque mulieres III, 139, 50 ss.; III, 405, 34 s.; multis tamen in locis saepe et gemellos III, 139, 52 s.; pariuntur et terni et quaterni, idque quibusdam locis sat frequenter III,

139, 53 s.; ad plurimum eduntur quini III, 140, 1; evenit ut viginti ediderit quatuor partibus eadem mulier III, 140, 3 s.; plerumque mucoso lentore pleni eduntur, si post octavum mensem coeant prae-gnantes III, 140, 31 ss.; saepe cibis pleni esse observantur qui matri oblati III, 140, 33 s.; sine unguibus nascuntur si sale largius vescatur mater III, 140, 35 s.

Fœtus decimestres; v. *Decimestres*.

Fœtus septimestres; multi vivunt III, 139, 26; III, 409, 22; plures vivunt quam octimestres fr. 690, b; imperfecti sunt quia ante debitum tempus eduntur III, 409, 18 s.; ante debitum tempus eduntur quia eos perficere nequeunt matres III, 409, 16 ss.; adeo debiles sunt ut lancis fasciis involvantur IV, 307, 48; III, 139, 23.

Fœtus octimestres; nonnulli affirmant eorum nullum vivere fr. 190, a; vivunt vero idque praesertim in Aegypto, idque quare, *ibid.*; in Græcia quoque vivunt *ibid.*, cf. III, 139, 26.

Fœtus novimestres; quamobrem non vociferentur, decimestres vero simul ac nati sunt vocem edant IV, 307, 40 ss.; eorum generatio absoluta non est IV, 307, 44.

Fœtus undecimestres; edi videntur fr. 190, b.

Fœtus quadrupedum; perfecti intra intestinum excrementa cum liquida tum globosa habent III, 142, 31 ss., cf. III, 143, 41 s.; item urinam intra vesicam III, 142, 33.

Fœtus viviparorum; alimentum et incrementum capiunt eo quod aliqua sui parte adhærent III, 377, 36 s.; igitur primum plantae vitam agunt III, 377, 34 ss.; duabus secundis circumdantur III, 142, 13 ss.; maxima sui parte cum utero coherens, reliqua humore aliquo ab eo disjunguntur III, 142, 15 s.; ubi incrementum ceperit, ejus facultas immutatur atque alium quaerit cibum III, 216, 49 s.; hinc sub partum uteri inflammationem provocat III, 216, 50 s.; vivere cupiens partus dolorem excitat III, 217, 12 s.; contrario modo exeunt ac avium ova, nempe in caput III, 375, 46 ss.

Folium; pertinet ad scientiae naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss.; ea fructus esse antiqui sapientes asserebant IV, 39, 21 s.; ad terram pertinent, idque quare III, 624, 23 ss.; fructus involucri tegumentum est III, 444, 40 s.; fructus tegendi gratia fiunt II, 271, 16, 19; eorum diversitates IV, 26, 30 ss.; initio herbaceo colore fiunt III, 648, 10; piri et portulacae et nonnullarum aliarum plantarum coctione punicea fiunt III, 651, 32 ss.; quaecunque vero eorum celeriter exsiccantur flava fiunt, idque quare III, 651, 33 ss.; plerarumque arborum postremo flava fiunt, idque quare III, 651, 18 ss.; quare glauca fiunt frigore IV, 41, 28; plantarum nigros habentium fructus nigri, idque quare III, 649, 47 s.; omnia aquae supernantant IV, 32, 14 s.; exsiccatis nil nisi venæ restant III, 262, 2 ss.; igitur his comparantur animalia admodum emaciata III, 262, 1 s.; ea partiarum amittunt omnes plantae III, 422, 10 s.; idque quare IV, 41, 16 ss.; eorum partiarum amissio defluxus non vocatur sed conferta III, 442, 12 ss.; eorum defluxus hieme fit, idque quare III, 422, 19 ss.; eorum defluxus ab inopia humoris calidi pendet III, 422, 14 s.; eorum defluxus aliquatenus calvitiei similis est III, 422, 5 ss.; quare ea post hiemem recuperant plantae III, 422, 48 s., v. *Frons*; eorum defluxus similis est casus cornuum cervorum et pliorum nonnullorum animalium IV, 23, 52 ss.; eorum utilitas IV, 39, 28 ss.; ad tingendum inserviunt III, 647, 21; his carentes plantae IV, 35, 26; in herbis minutis IV, 35, 28 s.; in ea decidit ros III, 93, 17; in viridibus nascuntur erucæ, ilque in quibusdam praecipue III, 93, 31 s.;

in motum se adscendere putant cicadæ, ubi digitum leniter sibi admotum et extensum ascendunt III, 100, 50.

Foliorum defluvium (τὸ φύλλορροεῖν); toti cuiuspiam definitio inest ut plantis vel huiusmodi plantis, 169, 1; sit propter foliorum latitudinem, 168, 16 ss.; item propter humoris congelationem, 169, 5, 37; item quia succus in connexione seminis congelatur, 169, 39.

Folliculus (insectorum); v. *Senecta*.

Follis (φύσα); non longe ab ejus figura distat figura pulmonis ac cordis III, 550, 32 s.; iis utuntur in officinis ærariis III, 541, 55; III, 550, 22; iis propter respirationem comparatur pectus III, 541, 54 ss.; III, 550, 40, eo a pectore differunt quod alio foramine aerem recipiunt, alio emittunt III, 542, 3 s.; duri neque comprimari neque dilatari facile possunt III, 555, 40 s.

Fomenta (πυριμάματα); admovenda sunt ægrotorum pedibus in febribus intermittentibus IV, 119, 17 ss.

Fomes (ρυφία); ei comparantur sanguinis fibræ III, 235, 45.

Fons; eorum ortus IV, 31, 18 ss.; a terræ motibus nunquam gignuntur III, 595, 21 ss.; IV, 31, 26 s.; eorum tamen causa terra motus non sunt III, 595, 22; eos terræ motibus sæpe submergi videmus IV, 31, 28 s.; alii tepidi, alii perferentes, alii bene temperati, calefacti vicinitate ignis fontium III, 633, 52 ss.; iis evanescentibus necessario flumina diminuuntur et tandem exsiccantur III, 571, 20 ss.; non e conspicuis solum profluunt flumina III, 570, 26; non quasi e vase promuntur, sed sunt ubi aqua assidue gignitur et in unum locum confluit III, 574, 31 ss., cf. III, 568, 50 ss.; plerique montibus et locis editis vicini sunt III, 569, 8 s.; in planitie absque fluminibus pauci admodum inveniuntur III, 569, 9 s.; eorum sub montibus situs probat eos e parvis rivulis congregari III, 570, 19 ss.; alii acidos, alii amaros, alii omnis generis alios sapes habent III, 482, 49 ss.; III, 582, 50 s.; causa ad ignis facultatem quæ iis insita est referenda III, 582, 52 ss.; eorum qui salsi sunt plerique calidi olim fuisse censendi sunt III, 582, 46 ss.; quantum fieri potest, eorum copia nativa urbi suppetere debet, 613, 20; iis curandis in magnis civitatibus peculiare magistratus præpositi sunt, 598, 25; ei comparatur civitas, 522, 51; nonnulli partim fanatico furore afficiunt propius accedentes, partim tabifica vi absumunt, partim fatidicos efficiunt, partim prorsus enecant III, 634, 2 ss.; e quodam sal gignitur in Chaonia III, 582, 31 ss.; miræ naturæ in prato ad viam quæ Syracusas ducit IV, 83, 21 ss.; in Palicis Siciliæ IV, 83, 23 ss.; ejus magnitudo et natura IV, 83, 26 ss.; iusjurandum quod ibi sanctum videtur IV, 83, 29 ss.; miræ naturæ apud Ammonem fr. 268, b; olei miræ naturæ juxta montem Uranium in Carthaginiensi ditione in Sicilia IV, 95, 35 s.; juxta hunc petra quædam IV, 96, 1 ss.; Jovi vindici iusjurandi consecratus Asmabea vocatus prope Tyana IV, 104, 17.

Fontes calidi; v. *Aquæ calidæ*.

Fonticulus; miræ naturæ Scotussis in Thessalia IV, 96, 28; vulnera sanat IV, 96, 30; lignum fissum coalescere facit IV, 96, 32; apud Cyclopa Thraces est cujus aqua ab animali hausta necat IV, 97, 23 ss.

Forenses homines (ἀγοραῖοι); iis in democratia anteponendi agricolæ et nautæ, 417, 53; quomodo iis persuaserit Timotheus Atheniensis, ut nummum æneum recenter a se causum argentei loco acciperent, 646, 6.

Forensia loca; in quibus aliquid vendebatur, elocarunt Byzantii, 640, 44.

Fores; efficere debent tyranni, ut semper ante eas versentur cives, qui peregre non absunt, 584, 33.

Forfex (γυλή); pro portione manus respondet III, 2, 3; dextram majorem et robustiorem habent III, 318, 19; eas habent et scorpius et insectum scorpio simile quod in libris invenitur III, 67, 38 s.; eas habent et locustæ et cancri III, 285, 30 s.; idque non ingrediendi sedprehendendi et retinendi gratia III, 285, 32 s., cf. 36 s.; easque in convexam partem flectunt et circumagunt III, 286, 35; iis carent squillæ, idque quare III, 286, 3 ss.; dextram semper majorem habent cancri et locustæ, idque quare III, 286, 15 ss.; eas habent astaci, quia ad genus pertinent iis prædium III, 286, 23 s.; iis non adprehendendum sed ad gradiendum utuntur III, 285, 25 s.; igitur modo dextram, modo sinistram majorem habent III, 286, 21 s., 24; cancrorum manuum munere funguntur III, 296, 30; hinc adprehendendum non ad secundum utiles esse debent, idque quare III, 296, 31 ss.; ideo ejus superior pars tantummodo movetur III, 296, 28 s.; idque quare III, 296, 21 ss.; eas introrsum flectunt crustata iis prædita III, 58, 45 s.; iis carent locustæ, habent vero astaci III, 58, 14 s.; ultimas si pedibus adnumeres, quiaque pedes utrinque habent locustæ III, 58, 33 s.; eas habent cancri III, 61, 8 ss., cf. III, 58, 35; semper alterutram earum majorem habent astaci, sed non semper eandem, idque tam mares quam feminæ, idque quare III, 59, 54 ss.; III, 286, 21 ss.; plerumque dextram majorem et robustiorem habent cancri III, 61, 11; bifida cibum ori admovent cum locustæ tum cancri III, 148, 32 ss., cf. *Pedes, Pedes magni et Pedes primi*.

Forma (μορφή sive μορφή καὶ εἶδος); quidnam II, 539, 31; II, 558, 29; hoc aliquid et separabile est II, 521, 49 s.; aliæ separabiles sunt, aliæ non II, 558, 31 s.; eam respicit quantum qualitatium genus, 15, 8; secundum eam unumquodque quale dicitur, 15, 12; uniuscujusque rei in terminis consistit II, 463, 15; per se differt a forma materiei conjuncta II, 380, 47 ss.; II, 381, 24 ss.; est definitio substantiæ uniuscujusque rei II, 463, 38; ea res certum aliquid esse dicuntur III, 444, 17; in rebus ortui et interitui obnoxia causæ finalis partes agit II, 463, 37; ei oppositur privatio II, 273, 40; II, 594, 38; ut fiant vel intereant forsitan opus est quedam alterari quibus primis insunt II, 337, 45 s.; proportio mixtionis numerorum corporallum est II, 636, 30, 35 s.; quibus in materie est, ea, ubi agunt, afficiuntur II, 447, 19 s.; quibus vero non in materie, ea non afficiuntur II, 447, 18 s.; id est quod materie aliquando fit II, 495, 1; igitur multo adhuc probabilius est eam exstare quam materiem II, 494, 51 ss.; duplici modo dicitur, quum privatio etiam aliquatenus forma sit II, 262, 24; movet etiam si non moveatur II, 270, 2; finis est et id cuius gratia res sunt II, 270, 3; II, 271, 23; II, 530, 33; earum assumptio vel amissio alteratio non esse probatur II, 336, 49, 51 ss.; materie principalis principium esse videtur II, 586, 21 s.; si interitui obnoxia est, nulla exstabit substantia æterna et separabilis II, 586, 22 ss.; difficile determinatui, cuiusnam insit, cuiusnam non II, 495, 4 s.; II, 587, 16 s.; eam jam habere debet generans II, 552, 25; tempore materie posterior est, ratione vero prior III, 229, 13 ss.; materie potior est III, 220, 48 s.; ejus quod potentia est inest ei quod actu est in rebus quæ natura vel arte sunt III, 348, 9 s.; eam motus ope materie indit ars III, 342, 43 s.; arte factorum extra id quod fit est III, 349, 6 s.; lecti, fabri animæ inest III, 342, 44.

Forma (εἶδος); cognitui difficillima est II, 540, 11; qualis eam respiciat definitio II, 559, 51; quidditas est II, 264, 47; II, 515, 39; notio quidditatis est II, 264, 12 s.; II, 515, 4; quidditas et prima substantia uniuscujusque rei

jusque rei est II, 544, 27 s.; arte factorum in anima est II, 544, 27 s., cf. 31 s.; 40, 51; idem quod quidditas II, 549, 23; substantia est II, 521, 50; II, 548, 6; insita substantia est II, 551, 28 s.; actus est II, 571, 7; genere a materie differt II, 532, 34; nec elementum est, nec elementis constat II, 560, 32, cf. II, 557, 39 ss.; est causa essentialis et substantialis II, 560, 33 s.; igitur proprie substantia vocatur II, 560, 34; materie prior est II, 624, 6; indivisibilis est II, 546, 41; per se dici potest II, 548, 13; contrariorum quodam modo eadem est II, 544, 29; rerum singularium diversa est, sed universali notione eadem II, 608, 32, cf. 41; ultima non fit II, 601, 17 s.; ejus nec partes, nec principia sunt partes in quas intereunt res II, 548, 38; separari nequit, nisi notione (κατὰ τὸν λόγον) II, 261, 7; ejus partes sedulo a cuncti partibus distinguendæ sunt, idque quare II, 550, 1 ss.; id est in quod mutatio fit II, 601, 20, cf. 30; quomodo ab idea differat II, 546, 18 ss.; non fit, nec ejus generatio vel interitus est II, 545, 52 s.; II, 546, 13; II, 554, 48 s.; II, 555, 1 s.; materie prior et magis atque substantia est II, 539, 33 s.; II, 540, 7; item eo quod materie constat prior II, 539, 34; ex materie forma constat II, 530, 38; materie non inest II, 283, 14; continet materiam II, 283, 24; ubi non vincit materiem fiunt res præter naturam ac monstra III, 402, 51 s., cf. III, 401, 16 s.; unum est II, 258, 4; an substantia sit, nondum constat II, 258, 35; substantia est II, 554, 44; non solum in substantia categoria, sed et in reliquis nunquam generatur II, 547, 26; causæ moventi inest III, 344, 41; actus atque perfectio est III, 444, 18, cf. 30; III, 447, 3; ab ea petitur differentia specifica II, 583, 28, 37, 43, 47; aliquid ejus rei est cui inest II, 288, 36 s.; hoc aliquid est et natura et habitus II, 601, 30 s.; actus est, si separabilis sit II, 603, 10 s.; a re separari nequit II, 287, 4, 12; eam spectat definitio II, 550, 4; eam definiendo enuntiat dialecticus III, 432, 50 s.; necessario in tali materie esse debet III, 432, 51 s.; quaeritur quatenus circa eam versetur naturæ studiosus III, 483, 2 ss.; II, 263, 7 ss., 47 ss.; eam considerat aliquatenus eadem scientia quæ materiem II, 263, 28, cf. II, 269, 50; eam eatenus considerat physica quatenus ars II, 263, 17 ss.; quatenus eam consideret ars II, 263, 38; alii alia est materies II, 263, 45; eam parum attigerunt Empedocles et Democritus atque in universum antiqui II, 263, 14 ss.; naturales et interitui obnoxia pertinent ad physicam II, 260, 30; ante generationem adesse debet, idque in omnibus categoriis II, 547, 31; semel tantummodo generat II, 478, 20 s.; quid ex ea unum faciat cum re nemo dicere valet II, 610, 50 s.; facit autem causa movens II, 610, 51; rerum interitui obnoxiarum vel æterna est vel interitui obnoxia et facta, etiamsi nec intereat nec fiat II, 560, 35 ss.; earundem an separabilis sit non constat II, 560, 39 s.; arte factorum separabilis esse nequit, idque quare II, 560, 40 s.; arte factorum forsitan substantia non est, sed sola rerum naturalium II, 560, 42 ss.; in nonnullis rebus, e. gr. arte factis præter cunctum non exstat II, 601, 32 ss.; si alicubi, in solis rebus naturalibus, sine materie exstat II, 601, 37; fieri nequit ut a corpore separetur, ubi hoc in aliquid ramo serra secto simile convertitur II, 435, 46; nil nisi ea præter cunctum exstare posse videtur II, 587, 15 s.; eam si determinare non possumus, cuncti naturam investigamus III, 220, 45 s.; quæ ejus definitione continentur, interdum rei partes esse dicantur II, 548, 8; generationis finis est II, 517, 42 s.; ejus partes esse nequeunt quæ rebus alia forma præ-

ditis superveniunt II, 550, 6 ss.; quorum definitio hanc solam respicit, vel omnino non intereunt vel non eodem modo quo res materiei implicitæ II, 548, 35 ss.; sine ortu et interitu sunt et non sunt II, 562, 18 s.; potest id esse in quo sit motus II, 358, 48; non movetur, nec in ea est motus II, 308, 9 s., 16; II, 597, 42 s.; ei nec motus, nec supra et infra est II, 287, 20; mutatur et movetur una cum re II, 287, 24 s.; ad suam feruntur quæ ad locum suum feruntur II, 427, 20 s.; ab una in alteram transit homo, ubi a morbo in sanitatem transit II, 310, 1 ss.; II, 598, 44 s.; ei non competit magis et minus II, 561, 20; ejus ope respondetur quaestioni *quapropter* II, 557, 27; proprie et primarie dicitur natura II, 517, 45 ss.; non magis quam globi pars est, fœtus pars est semen virile III, 341, 21; speciei continet semen III, 395, 6 s.; mari debetur III, 340, 26; eam partibus animalis non tribuunt elementa, sed motus a patre semini inditus III, 348, 53 ss.; arte factis vero instrumentorum motus artis notionem continens III, 349, 4 ss., cf. III, 358, 3 ss.; eam actu habet genitor III, 349, 8; habitus sunt II, 447, 33 s.; in anima perstant intereuntibus rebus singularibus II, 555, 14 s.; eas in imaginibus intelligit intellectus III, 470, 16; in iis fugiendum ac persequendum determinat intellectus III, 470, 16 s.; quæ sensibus obversantur, quatenus unum sint, etiamsi substantia non idem III, 470, 6 ss., 13 ss.

Forma rerum sensibilibus; triplicem agnovisse videtur Democritus II, 559, 4; sunt tamen ejus differentia longe plures II, 559, 7 s.; iis insunt res intelligibiles III, 470, 50 s., v. *Sensibilia*.

Formæ expers (τὸ ἀμορπον); quomodo se habeat ad rem forma præditam, sic natura subjecta ad res naturales II, 258, 25.

Forma et materies; earum unitas solvit quaestionem cur res unum sint II, 563, 8 s., 15, 42.

Formale principium (κατὰ τὸ εἶδος ἀρχή); ejus disquisitione pertinet ad primam philosophiam II, 260, 29.

Formatile (πλαστόν); dicitur juxta potentia privationem III, 619, 6; quænam sint III, 620, 36 ss.

Formica; insecta sunt quæ coeunt atque ex ejus nominis animalibus generantur III, 328, 29; intus habent linguæ similem partem III, 251, 31; III, 277, 35 ss.; stimulum in anteriori parte non habent III, 277, 35 ss.; III, 284, 18 ss.; igitur dentes habent, idque quemnam in usum III, 284, 11 ss.; partim alatae sunt, partim alis carent III, 56, 2 s.; III, 223, 50; coeunt et vermes pariunt, idque quales III, 98, 45; earum generatio vere fit III, 98, 48; insecta sunt quæ hieme non latent III, 82, 15; igitur hieme coeunt et gignuntur, si serena et austrina fuerit tempestas III, 82, 13 ss.; exstat parvum earum genus quod cnipas vocant III, 486, 48 s.; civile animal est III, 3, 40; imperio caret III, 3, 42; domum sibi struit III, 3, 52; terram egerunt III, 202, 39 s.; earum genus pertinet ad insecta, immo ad animalia operosissima III, 193, 37 ss.; earum opera et ciborum repositionem et dispensationem quisque videre potest III, 193, 43 ss.; semper eandem semitam omnes ingrediuntur III, 193, 44; plenilunio etiam noctu operantur III, 193, 45 s.; earum genus multis animalibus sanguine præditis prudentius est. idque quare III, 235, 33; imaginatione carere videntur III, 465, 50 s.; dubitant utrum mente quadam an alia de causa agant II, 271, 14; nihil faciunt sed facta colligunt, eoque ab apibus et araneis differunt III, 195, 3 ss.; fugiunt, cubilibus earum pulvere sulfuris adperso, ideoque olfactum habent III, 71, 4 ss.; item suffitu corvi cervini III, 71, 6 s.; maxime tamen suf-

- situ styracis III, 71, 7 s.; iis vescitur ursus III, 153, 18; eas comedit draco fr. 187, b; eas in arboribus venatur picus III, 181, 14 ss.; grandem magnitudine æquat scotus mas quadraginta dierum III, 138, 11; fore censet Democritus, ut in cælo accurate distingu possent, si vacuum inter id et oculum interesset III, 453, 43 ss.
- Formicæ equites; v. *Æquites formicæ*.**
- Formicæ parvæ rubræ; v. *Cnipes*.**
- Formidabilis; qui multis est, ille necessario multos formidat fr. 338, b.**
- Formosus; in ejus erga deformem amore fit transitus a bono simpliciter ad bonum alicui II, 222, 21.**
- Fornax (φύρις); quomodo testæ, in ea cocta esse videntur ossa III, 361, 45 s.; ei uterum assimilare videtur Empedocles III, 393, 1; lati pectoris tribuuntur telluri ab Empedocle III, 441, 41.**
- Fornicata opera (ψαλίδες); umbilici in illis III, 639, 45.**
- Fors; ei qui injuriam tribuere possunt, in injuriam proclives sunt, 339, 5.**
- Fors ut tulerit; id in rebus quæ secundum naturam sunt non obtinet II, 398, 4, 49; II, 414, 14; tollitur, si omnia necessaria sint II, 594, 1 ss.**
- Fortis (ἀνδρεῖος); a fortitudine denominatur, 1, 16; proprie is dicitur qui nec morte honesta perleretur, nec instantibus quæ mortem afferunt II, 32, 9; vacat etiam metu in mari ac in morbis sed alio modo quam nautæ II, 32, 12; ejusmodi se præstat et in rebus in quibus strenuum aliquid est vel in quibus pulchrum est mori II, 32, 16; ut homo imperterritus est II, 32, 22; II, 35, 1; metuet igitur quæ supra hominem sunt eaque ut oportet et ratio suggerit, subibit II, 32, 23; II, 34, 42; est igitur is qui metuit ac sustinet quæ oportet et cujus gratia et quando et quomodo oportet II, 32, 29; honesti causa facit actiones fortitudini congruas II, 32, 24, 35; II, 33, 13, 28, 40, 42; II, 35, 2, 31, 37; bona spe fretus est II, 35, 52; in rebus agendis acer est, antea vero quietus II, 33, 6; ei non competit propter paupertatem, vel amorem, vel molestiæ alicuius causa mori II, 33, 11; is est qui pericula sustinet iisque gaudet nec molestat II, 16, 37; non est qui ne deos quidem timet II, 137, 37; nec qui omnia timet vel qui nihil timet II, 137, 39; nemo esse dicitur propter fortunam II, 172, 34; eum ingenium vocamus II, 173, 30; ita vocatur quia molesta perfert II, 35, 19; ei molesta sunt vulnera et mors II, 35, 30; quo felicius est et quo magis virtute eminet, eo molestius mortem feret, idque quare II, 35, 32; pugili comparatur II, 35, 24; circa terribilia versatur II, 207, 36; solummodo eas res terribiles sustinet quæ humanam naturam non excedunt II, 145, 46; II, 208, 29 ss., cf. 5, II, 209, 51; probatur nequaquam omni metu vacuus esse II, 208, 42 s.; cum metuit tum sustinet quæcunque ratio jusserit II, 208, 50; revera is solus qui pulchri causa metu caret II, 146, 39; II, 208, 46; ideoque res valde terribiles vel exitiosas non sustinet, nisi pulchræ sint II, 208, 52, cf. II, 208, 9; probatur non solum sibi terribilia sustinere II, 208, 13 ss.; si alii terribilia tantum sustineret, res gravis non esset II, 208, 12; sustinet simpliciter terribilia, id est quæ generi humano aut plerisque terribilia sunt II, 145, 48 ss.; II, 208, 27; comparatur robusto et sano II, 208, 34; neque ita vocatur, qui propter ignorantiam aut propter iram terribilia non metuit II, 210, 7, 9; nec qui ultionis spe aut propter alias voluptates mortem aut dolores tolerat II, 210, 14; nec qui intemperantia mortem sibi consciscit II, 210, 19; nec qui laboris metu II, 210, 22; quatenus ei similis sit et quatenus ab eo differat qui spe bona fretus dimicat II, 34, 36; ei magis etiam competit in repentinis periculis terrore carere quam in prævisis, idque quare II, 35, 3; ei quoque similis videtur qui propter ignorantiam dimicat II, 35, 7; nemo eo melius pericula sustinet II, 31, 52; quatenus ei similis sit ac quatenus ab eo differat qui propter iram aut ultionem dimicat II, 34, 14, 27, 41; animosi sunt II, 34, 16; eos adjuvat ira II, 34, 28; apud eum proptus rationi consentit anima concupiscens II, 14, 13; rectam de rebus terribilibus habet sententiam II, 210, 6; II, 211, 7; eum ejusmodi sequitur facultas ut, si patiar, non ducatur, sed vincat, 214, 12; cum audaci comparatus ignavus, cum ignavo audax videtur II, 22, 32; eum ignavus audacem et furem, audax vero et petulant ignavum vocat II, 22, 38; II, 139, 13; interdum eadem sectatur atque audax, idque quare II, 214, 17; pericula sustinet, sed non eodem modo quo audax II, 214, 19; pericula præter rationem magna contemnit II, 214, 35; rem gravem putat si inter ignavos recensetur II, 214, 35; non omnem multitudinem terribilem habet II, 214, 36; non est qui opum jacturam aut morbum non timet II, 145, 37 ss.; præter res ad vitam necessarias ei opus est hominibus in quos fortes faciat actiones II, 124, 23; etiam clypeum abjicere vel terga dare possit II, 64, 14; ei opus est potentia, ut munere suo fungatur II, 125, 46; ei conveniunt arma pulchra, 360, 54; ei congruit ut non vincatur, 330, 53; ejus actiones sacre jubent leges II, 53, 17; æmulationem excitat, 363, 3; quare in honore sit, 331, 50; eum laudamus propter opera et actiones II, 12, 18; nobiscum esse possumus II, 151, 5; statim inde ex ortu sumus II, 75, 14; quomodo fiamus II, 16, 29; sumus fortia facientes II, 15, 7; ubi facimus, maxime res terribiles perferre possumus II, 16, 31; cur sint qui frigida loca habitant IV, 191, 34 ss.; IV, 193, 8 ss.; cur magna ex parte vinosi sint IV, 128, 43 ss.; IV, 257, 1 ss.; ejus signa IV, 4, 36 ss.; pilis duris significatur IV, 3, 25; significatur voce gravi et intensa IV, 3, 46 s.; eosdem mores habet atque impudens, etiamsi animabus multum separentur IV, 1, 39 s.; cur duriores sint IV, 172, 30 ss.**
- Fortis revera sic dictus; quisnam II, 146, 48; semper fortis est II, 146, 18; non propter affectum fortis est II, 146, 20 s.; non est qui fortis esse desinit causa fortitudinis sublata II, 146, 29 s.; fortis est etiamsi nemo adsit qui eum videat II, 146, 39; non omni metu caret II, 146, 46 ss.**
- Fortes viri (οἱ ἀνδρεῖες); accidunt ut acie instructa intremiscant, non perterriti sed fidentes IV, 256, 40 ss.; eorum corpora verberantur ferula lata vel manu IV, 256, 43 s.; verentur ne amici doloris eorum participes fiant II, 115, 23; non querunt lamentationis socios, quippe qui ipsi non ad lamentationem proclives sunt II, 115, 26.**
- Fortis sed injustus; si vincatur tragicum est et humanum, 471, 18.**
- Fortia animalia; v. *Animalia fortia*.**
- Fortia facinora; ea perpetrare jubet lex II, 150, 39; ad ea tendentem impulsu naturalem habemus II, 157, 53; ea perpetrare non juvat teste Socrate, nisi ea voverimus et ratione præferamus II, 158, 12; exponitur quatenus fieri possit ut justa facere impediant II, 161, 7.**
- Fortissimi; eos in bello primam aciem occupare oportet, 415, 25.**
- Fortiter; si præstat τῷ temperanter, fortitudo temperantia præstabit et fortem esse τῷ temperantem esse, 327, 19.**

Fortitudo; ab ea denominatur fortis, I, 16; leoni propria, 119, 44; etiam homini vel ali animali competere potest, 119, 50; eam Socrates perperam scientiam habuit II, 33, 42; II, 146, 6; II, 210, 31, cf. II, 209, 5; quidnam sit et quænam ejus partes quærebat Socrates senex II, 188, 10; non scire volumus quidnam sit, sed fortes esse volumus II, 188, 29; medius habitus est circa timores et confidentiam II, 20, 46; II, 31, 32; II, 33, 4, 8; ejus definitio II, 243, 19; pertinet ad feridam animæ partem II, 243, 8, 20; quænam ejus opera, II, 244, 25 ss.; quænam ejus sequelæ II, 244, 31 ss.; virtus moralis est ideoque parti irrationali animæ inest II, 35, 47; II, 137, 18 ss.; excessu vel defectu interit II, 137, 35; facit vero, auget et servat eam usus moderatus II, 16, 11, 18; iisdem amittitur quibus augetur II, 16, 29; II, 137, 44; ad timores pertinet II, 137, 42; appetitur igitur timoribus modicis II, 137, 43; perditur vero timoribus nimis, vel quidvis metuentibus, nec minus nihil metuentibus II, 137, 41; magis ac minus recipit II, 118, 10; ei conjugata fortia et fortis, 195, 6; ejus casus fortiter, 195, 14; animæ habitus est II, 195, 4; versatur circa terrores et fiducias II, 145, 35; magis terribilia spectat quam fiduciam facientia II, 35, 16; quænam terrores et pericula vel fiducias spectet, quænam non II, 145, 37 ss.; II, 146, 51 ss.; optimus habitus circa timores et res fiducia dignas II, 207, 47; dici non potest metus continentia, 214, 9; non omnia metuenda respicit II, 31, 37; sed maxima II, 31, 52; i. e. mortem II, 32, 1; nec omne genus mortis respicit II, 32, 3; sed pulcherrimam id est quæ in bello occurrit II, 32, 5; specialiter quodammodo ad mortis metum referri videtur II, 209, 36, cf. II, 146, 51; terribilia ad quæ refertur qualia esse debeant II, 209, 47; II, 145, 37 ss.; II, 146, 51; quodsi causa foret cur majori fiducia certemus, etiam divitiæ et robur fortitudo essent II, 210, 36; pars virtutis, 329, 41; quidnam sit, 330, 1; una e virtutibus est II, 207, 37; eam consequitur virtus et eligendum, 194, 18; ei contraria metus et audacia II, 207, 38; timiditati contraria, 21, 9; ei opponi solet ignavia, non audacia II, 22, 51; II, 23, 7; II, 139, 4 s.; inter ignaviam et audaciam media II, 208, 3, 49; II, 211, 10; animæ affectus inter ignaviam et audaciam medius II, 195, 26; ei similior est audacia II, 22, 45; II, 23, 6; non rite definitur audacia cum bona cogitatione, 253, 47; ad summ finem, id est pericula belli, vel si quid aliud majus est, referri debet, 254, 2; quæ in repentinis periculis ostenditur, potius ab habitu pendet II, 35, 4, 7; quæ vero in prævisis a ratiocinatione II, 35, 6; præstat robori, 327, 3; animo utilis est, 414, 8; 456, 38; majus bonum est quam falsa opinio malum, 253, 6; in anima est, 253, 41; nihilo magis vel minus bonum est quam justitia II, 190, 45; pertinet ad bona quæ virtute consistunt, 446, 16; honesta agit II, 158, 26 s.; ad quæ ea agenda impellit, itidem impellit prudentia II, 158, 29 s.; ut prudentia jusserit sic ipsa agit II, 158, 30 s.; felicitatis pars, 320, 41; bonum est, 181, 19; 323, 38; 324, 11; negari nequit eam bonum esse quia optimum non est II, 171, 16; ejus opera et signa et affectus honesta, 330, 21; virtus est II, 133, 1; ostendendo eam bonum esse progredimur inducendo ad probandum magnanimitatem bonum esse, *ibid.*; quomodo a temperantia differat quod ad molestias attinet II, 37, 24; juveni optabilior quam seni, 200, 3; ea præstat temperantia, 200, 8; ei præstat justitia et quare, 200, 8, 11; 201, 21, cf. 201, 44; ea qui omnino caret, felix esse nequit, 601, 1; non sine omni impetu ac affectu gignitur II, 116, 40; ab ira oriunda maxime

naturalis II, 209, 19; eam comitatur ægritudo jureque laudatur II, 35, 20; ejus finis quidem jucundum esse videtur, verum rebus circumstantibus obscuratur II, 35, 22; ejus finis audacia est, non pecunia comparanda, 492, 1; ea fungimur inter nos II, 125, 23, 25; ejus munera necessitatibus, actionibus et affectibus implicita sunt II, 125, 24; excessum et defectum non recipit II, 20, 34; quænam eam comitentur peccata II, 32, 27; probatur nimia nocere non posse II, 161, 28; nonnullis exilio fuit II, 2, 17; eadem civitatis ac unicujusque hominis, 601, 53; mulieris differt a viri, 495, 32; 525, 2; mulieri non competit, 468, 43; diis non competit II, 126, 11; quatenus homini et reliquis animalibus communis III, 145, 7; III, 171, 38 ss.; III, 175, 28; III, 203, 23; ea opus est in negotiis, 619, 39; ea præstanti viro si in aristocratia aditus ad honores præcludatur, seditio fieri solet, 573, 47; qualis ei conferat sanguis III, 231, 32 ss.; ei plurimum confert agricultura, 635, 37; ei confert gymnastica, 625, 37; non necessitate coacta esse debet II, 33, 40; arma non fabricatur, sed acceptis bene utitur II, 148, 21; ejus fidelissimam imitationem continent numeri et cantilenæ, 629, 49; ei soli in pueris educandis operam dabant Lacones, 627, 9, 31; nec ea pueros aliis meliores reddiderunt, 627, 33; ejus nec solius, nec maxime cura habenda est in pueris educandis, 627, 10; in universum morum feritatem comitari non solet, 627, 13; iis maxime propria esse solet quorum mores leoninis similes sunt, 627, 15; quare eam maximo honore prosequantur, 329, 46; IV, 257, 21 ss.; laudatur II, 208, 33; laudabilis est II, 158, 26 s., 32; eam laudat Gorgias, ubi de Achille dicendum est, 408, 9; seorsum laudanda est in narratione orationis demonstrativa, 405, 27; ultimo loco laudanda est, si adsit, ubi ad virilem ætatem ejus quem laudamus pervenimus, 447, 38; eam si quis consequatur, nemo indignabitur, nec miserabitur si abiciat, 360, 34; ejus quinque exstant species præter fortitudinem proprie sic dictam II, 33, 16; ejus quinque species propter similitudinem ita vocatæ II, 145, 50; II, 209, 1; quæ tamen a genuina differunt II, 209, 22; nihilominus hæ quinque species utiles sunt ad pericula subeunda II, 209, 23; eorum qui a ducibus fortiter dimicare coguntur, post fortitudinem proprie sic dictam secundum locum occupat II, 33, 30; hujusmodi quare inferior sit fortitudine civili II, 33, 31; quæ a peritia pendet post fortitudinem proprie sic dictam tertium locum occupat II, 33, 41; quæ ab ira quartum II, 34, 13; quæ a bona spe, vel ignorantia quintum II, 34, 44; II, 35, 8; exemplum citatur, 184, 25.

Fortitudo ab affectu ratione experti pendens; quinta species fortitudinis non genuinæ II, 209, 11; inprimis amantibus divinoque instinctu afflatis et iratis propria II, 209, 12; comparatur fortitudini ferarum II, 210, 51; II, 146, 19.

Fortitudo ab ignorantia pendens; tertia species fortitudinis non genuinæ II, 209, 6; infantibus et furentibus propria II, 209, 7, cf. II, 211, 7; genuina fortitudo non est II, 146, 14.

Fortitudo a spe et boni expectatione pendens; quarta species fortitudinis non genuinæ II, 209, 9; inprimis felicibus et ebriis propria II, 209, 9 s.; non genuina est habenda, idque quare II, 146, 33 s.

Fortitudo barbarica; semper ira stipata II, 210, 11.

Fortitudo civilis; prima species fortitudinis non genuinæ II, 209, 2; quare non genuina habenda sit II, 146, 27 ss.; proxime ad fortitudinem proprie sic dictam accedit, idque quare II, 33, 17, 27; ea prædicti pericula sustinere videntur propter penas et dedecora quæ le-

ges insignunt et propter honores II, 33, 17; ea excellentes inprimis inveniuntur, ubi ignominia notantur ignavi, honore vero fortes II, 33, 20; ejus tanquam exempla citantur Diomedes et Hector II, 33, 22; a verecundia pendet II, 146, 22; II, 209, 3; II, 210, 49; item a lege II, 209, 21; genuinæ fortitudini proxima est II, 210, 43.

Fortitudo genuina; neque ignominia, neque ira, neque propter auxilia quæ sibi præsto sunt, neque quia mori placitum est terribilia tolerat II, 210, 52; nec propter voluptatem, aut imperitiam II, 211, 7 ss.; pulchri causa terribilia tolerat II, 146, 39; II, 211, 8.

Fortitudo militaris; non genuina est habenda II, 146, 4 ss.; secunda species fortitudinis non genuinæ II, 209, 3; a peritia pendet II, 145, 50; II, 209, 4; II, 210, 30; id est ab eo quod rerum terribilium auxilia novimus II, 209, 5; II, 210, 34, cf. II, 146, 1 ss.; non ut Socrates putabat a rerum terribilium scientia II, 209, 5; II, 210, 31.

Fortuita (τὰ ἀνὰ τύχην); quænam, 334, 11; nec semper fiunt nec plerumque II, 267, 35; II, 388, 39 s.; III, 513, 25 s.; III, 514, 31 s.; indefinita sunt II, 533, 36 s.; non sunt quæ semper apud omnes fiunt IV, 193, 40 s.; naturaliter modo sunt, modo non sunt II, 388, 43; iis materies causa est cur sint vel non sint II, 388, 44 s.; alter modus contingentium, 53, 40; quomodo τῶν περὶ τούτων differant, quod ad propositionum reciprocactionem attinet, 53, 45; de iis non fit scientia, nec syllogismus demonstrativus et quare 53, 47; 150, 9; de iis fieri potest syllogismus, sed vulgo non quæritur, 53, 50, v. 'Ονόμαζ' ἔρχειν et *Indefinita*; eorum causa non esse putant quæ vel semper ac necessario, vel plerumque fiunt II, 267, 3; ita vocamus quæ alicujus gratia ac consulto fiunt, si per accidens eveniant II, 267, 15, 23, 26; eorum causa non in ipso agente est, etiamsi a consilio et intellectu pendeant II, 267, 32; II, 594, 18 s.; eorum causa necessario indeterminatæ sunt, idque quare II, 267, 39, cf. II, 269, 15; per accidens fiunt, ideoque aliquatenus esse, aliquatenus non esse videri possunt II, 267, 42 ss.; interdum fortunæ causa videri possunt II, 268, 3; nec plerumque, nec semper fieri possunt II, 268, 13; in iis nunquam obtinet τὸ ἑκαστὸν τοῦ, 162, 37; iis solis evenire possunt quibus prosperitas et actio competunt II, 268, 22; etiam interdum in rebus naturalibus obtinent, sed frequentius in rebus quæ a consuetudine pendent, idque quare III, 498, 6 ss.; ea maxime admirabilia videntur quæ quasi consilio facta esse videntur, 464, 51; de iis non fit deliberatio II, 27, 42; non laudantur vel vituperantur II, 199, 9; in laudatione ita sumenda sunt ac si consilio facta essent, 331, 43; 332, 18.

Fortuito quæ fiunt; iis gratia non initur, 358, 16; quænam non accidere videantur IV, 105, 3.

Fortuna; quidnam II, 267, 36; II, 594, 21 s.; quomodo a casu (τοῦ ἀδοξαίου) differat II, 268, 20, 42 ss.; inter causas recensetur II, 265, 46; ea multa esse ac fieri dicuntur II, 265, 47; nonnulli eam esse negant, idque perperam II, 265, 52; II, 266, 16; II, 267, 6 ss.; de ea verba non fecerunt antiqui philosophi, idque perperam II, 266, 9, 18, 21; nihilominus omnes alia ei tribui debere putant, alia vero non II, 266, 16; eam philosophi non ejusdem generis rem esse putarunt ac amorem vel contentionem, vel mentem vel ignem II, 266, 19; nonnunquam tamen ea usi sunt, e. gr. Empedocles II, 266, 22; ea plerasque animalium partes fieri censet Empedocles II, 266, 27; ei generationis naturalis causam tribuit Empedocles II, 460, 38; ea esse vel fieri animalia plantasque nonnulli negant, etiamsi cælum et res manifes-

tas divinissimas casu fieri putant II, 266, 33 ss.; in his quæ non ab ea pendere putantur multa ea fiunt, quum in cælo nihil fit casu II, 266, 44; eam aliqui causam menti humanæ obscuram, utpote divinam et numini potius tribuendam esse censent II, 266, 48, v. *Fortulla*; circa eadem versatur ac intellectus II, 267, 38; II, 269, 14; II, 594, 23, cf. II, 267, 33; ad res indeterminatas pertinet, ideoque homini obscura est II, 267, 41; II, 268, 2; II, 594, 24 s.; per accidens causa est, non per se II, 267, 46; II, 271, 52; II, 594, 26; recte a ratione aliena esse dicitur II, 267, 51; dubitari possit an fortuita ejus causæ esse possint II, 268, 3; inconstans est, idque quare II, 268, 13; rerum necessariarum, aut quæ semper vel plerumque ita fiunt, causa esse nequit II, 267, 3; II, 270, 40; II, 271, 53; pertinet ad res quas nec absolute nec plerumque fieri licet, si alicujus gratia fiunt II, 268, 17; ab ea vel a casu pendent quæ fiunt contra id quod semper aut plerumque obtinet II, 460, 33 ss.; II, 239, 12; ab ea non pendent quæ ubique fiunt et omnibus insunt II, 398, 5 s.; a mixtione aliena non est II, 460, 44 s.; respicit ea quæ nunquam eodem modo sed sine ordine et ut fors tulerit, fiunt II, 172, 11, 30; respicit res quæ ne penes nos sunt, quorum domini non sumus II, 172, 32; non igitur videtur natura quædam esse II, 172, 9; multo minus mens quædam vel recta ratio videtur esse II, 172, 13; artis et naturæ privatio est II, 601, 27; boni et pulchri causa esse nequit II, 473, 34; ei rem maximam et pulcherrimam tribuere vitiosum foret II, 9, 26; non est si est virtus fr. 328, b; ea factum esse cælum vulgo credunt III, 222, 11 s.; ea nunquam fit aliquid æternum II, 395, 4, cf. II, 388, 39 eorum quæ præter rationem sunt causa est II, 240, 18; quæritur an etiam causa sit recte cupiamus et deliberemus et cogitemus II, 240, 25 ss.; eam definire solent causam irrationalem rationi humanæ II, 239, 26; ab ea pendere videtur si quis contra rationem succedat II, 239, 13; aliquo modo circa eadem versatur ac ars II, 68, 37; ea fiunt interdum nonnulla eorum quæ et arte fiunt II, 544, 22 s.; quæritur an revera existet necne, et si existet an causa sit necne II, 239, 21, 24 ss.; at revera exstat et causa est II, 239, 22; sed non omnium quorum esse videtur II, 240, 24 s.; malorum et bonorum causa est II, 239, 23; ei tribuenda sunt bona quorum causa esse dicitur fortuna secunda II, 239, 20; ad eam non pertinet, si quis semel fortuna secunda usus non iterum succedat II, 239, 29 s.; pertinet vero si infinitum vel indeterminatum quid quod bonum aut malum sit, sæpius eodem modo eveniat II, 239, 31; bonorum externorum domina est II, 172, 5; in rebus quorum domina est sæpe imprudens prospero successu utuntur II, 238, 34; item in quibus multum valet, etiamsi iis itidem insit ars II, 238, 35; ea spectat quibus prosperitas et actio competit II, 268, 22, 27; quatenus feris et pueris rebusque inanimatis competit II, 268, 29; maxime a casu distingui potest in rebus quæ natura fiunt II, 269, 6; pertinet ad causas moventes II, 269, 13; mente posterior est II, 269, 21; cæca quum sit mentem discernere atque eligere optimum non potest IV, 261, 48 s.; ab ea pendent potentia bona II, 134, 26; ejus beneficio opus est ut eveniant quæ optanda sunt, 615, 23; in rebus quæ ab ea pendent precamur ut voti compotes fiamus, 616, 23; ab ea non pendet civitatis probitas, 616, 26; ejus bona suppeditant multa iis qui multis imperant, 618, 44; omnia sanare nequit II, 568, 50; efficit ut alii felicitatem attingere possint, alii non, 615, 43; pars felicitatis, 320, 40; quoniam constet, 322, 37; quænam comprehendit

263, 26; partim eadem bona parit quæ ars, 322, 40; partim eadem quæ natura, 322, 41; invidentur inprimis bona quæ parit, 322, 43; causa est bonorum quæ præter rationem eveniunt, 322, 41; ab ea non pendet virtutum possessio II, 172, 33 s.; interdum prosperitatem dat, quo insigniori postmodum casu corrumpant, teste poeta anonymo, 379, 5; mala quæ parit, misericordiam movent, 359, 7, 10; ejus bonis superbiere non oportet, 332, 6; eam teste Polo parit inexperience II, 468, 25; eam accusant, sed vix recte, quod divitias tribuit minime dignis II, 40, 7; secunda non admodum letatur, adversam non ægerime fert vir magnanimus II, 45, 9; ejus bona aliquid ad magnanimitatem conferunt II, 45, 15, 19; ejus bona sine virtute recte fieri nequeunt II, 45, 27; prospera vel adversa aliquid ad mores immutandos facit, 334, 9; ejus non est scientia II, 239, 33; eam invocare debent qui in concione consilium dant parum acceptum, 441, 16.

Fortuna adversa (ἐντυχία, ἐτυχία); quomodo a fortuna mala (φάλη) differat II, 268, 8; II, 594, 27 s.; eo refertur, si parum abfuit quin magnum malum experti simus II, 268, 9; nec animalibus, nec pueris nec rebus inanimatis competit, nisi similitudine quadam II, 268, 30; circa res naturaliter bonas vel malas versatur II, 224, 11; magis quam fortuna secunda amicum probare dicitur II, 224, 9; probat tantummodo amicum utilem, non verum amicum II, 224, 14; in ea amici unicuique perfugium sunt II, 90, 50; ea pulchre utetur vir probus, 616, 12.

Fortuna bona (ἀγαθή τύχη); quidnam II, 268, 7; II, 594, 26 s.; quomodo a fortuna secunda (ἐντυχία) differat II, 268, 8; II, 594, 27 s.; sic vocatur deorum benevolentia, 419, 24; ea in bello sæpe superiores evadimus, 419, 24; 456, 29.

Fortuna mala (φάλη τύχη); quidnam II, 268, 8; II, 594, 27; quomodo a fortuna adversa differat II, 268, 8; II, 594, 28; ea utentes verentur ne ab æmulis videantur, 357, 26; ejus species fr. 109, a.

Fortuna secunda (ἐντυχία); quomodo a bona fortuna (ἀγαθή τύχη) differat II, 268, 8; II, 594, 26 s.; eo refertur si parum abfuit quin magnum bonum experti simus II, 268, 9; inconstans est II, 268, 12; nec animalibus, nec pueris, nec rebus inanimatis competit, nisi similitudine quadam II, 268, 30; eam aliqui felicitati assimilant II, 9, 7; II, 89, 1; II, 184, 27; II, 268, 25; quomodo ab ea differat, 601, 45; magni felicitati nocet II, 89, 2; ad felicitatem exigenda est II, 89, 4; ab ea pendent bona externa, 601, 45; ea nemo justus vel temperans est, 601, 47; versatur circa res naturaliter bonas vel malas II, 224, 11; magis quam ea amicum probare dicitur fortuna adversa II, 224, 9; contumeliosos reddit, 619, 44; suam omnibus notam esse volunt vani II, 46, 42.

Fortunæ casus; his indiget vita humana II, 10, 38; non pro eorum ratione bene vel male habemus II, 10, 38; si ab his penderemus, felix chamæleonti similis esset et vieto fundamento niteretur II, 10, 34; eos pulcherrime ac decenter feret vir revera bonus ac quadratus vituperationi non patens II, 10, 51; parvi momentum ad vitam non afferunt II, 11, 2; magni vero, si secundi sint, vel beatorem reddunt vitam II, 11, 5; si magni simul ac adversi sint, beatitudinem coarctant, eique nocent II, 11, 7; in magnis ac adversis elucet honestas, si fortiter ferantur non propter stupiditatem, sed propter generositatem et magnanimitatem II, 11, 10; omnes decenter fert vir revera bonus ac prudens II, 11, 16; Priami calamitatibus similis si inciderit felix, nunquam miser, sed tamen beatus prædicari

nequibit II, 11, 23; nonnisi magnis et multis de felicitate deturbabitur felix II, 11, 26.

Fortunæ subitæ conversiones (περιπέτεια); jucundæ sunt, 337, 22, cf. *Peripetia*.

Fortuna quæ fiunt; v. *Fortuita*.

Fortunati (ἐντυχί); ita vocant antiqui qui simulac prouerint succedunt, etiamsi ratione carentes II, 240, 41; comparantur divino numine afflatis II, 173, 4; dicitur et qui præter ratiocinationem suam bene habet et qui lucrum fecit, etiamsi secundum rationem damnum accipere debuisset II, 172, 41 ss.; dicere nequeunt quare prospero successu utantur II, 238, 44; dicendus est cui ex voto successit, etiamsi non fuerit ratio optimum dispiciens II, 159, 37 ss.; ita dicuntur qui plerumque sine ratione succedunt II, 239, 48; reversa exstant II, 238, 33; etiamsi imprudentes sint, tamen multis in rebus prospero successu utuntur, idque in quibusnam II, 238, 33 ss.; adversus eos excelsæ se gerit vir magnanimus II, 45, 49; quinam sæpe contemnantur, 363, 15; hisdem in rebus, in quibus prospero successu utuntur, imprudentes sunt II, 238, 51, cf. *Prosperitas*; invidi sunt, et quare, 361, 38; partim potentum mores habent, 367, 15; inprimis bonorum liberorum copia eminent, 367, 17; item bonis quæ corpus spectant, 367, 17; superiores et inconsideratiores sunt, 367, 19; inprimis deos amant, 367, 21.

Fortunati ab indole bona; sunt qui sine ratione impetum habent quo bona appetunt eaque assequuntur II, 172, 50.

Fortunati a divino instinctu; II, 241, 2, cf. II, 240, 45; præter impetum prospero successu utuntur II, 239, 52; II, 241, 4; apud eos idem est fortuna ac prosperitas II, 240, 9; non continua est II, 241, 6; ratione carentes succedunt II, 240, 46, cf. 42; II, 241, 5; præter omnes scientias et ratiocinationes rectas prospero successu utuntur II, 240, 10 ss.; his non confert deliberare II, 240, 42, cf. II, 239, 54; principium habent mente et deliberatione præstantius II, 240, 43; eorum divinatio celer idque præter consuetudinem II, 240, 47, 49.

Fortunati naturaliter; cum impetu agunt II, 239, 44, 51 s.; interdum propter cupidinem ratiocinantur, atque tunc adversa fortuna utuntur II, 240, 6; apud eos differt fortuna a prosperitate II, 240, 9; non omnino ratione carent, neque naturalis est eorum cupiditas, sed pervertitur ab aliquo II, 240, 15 ss., cf. II, 239, 52; II, 240, 4; eodem modo fortunati sunt quo cæsius non acute videt II, 239, 16; proprie non fortunati dicendi sunt, sed bona indole præditi (εὐφυεῖς) II, 239, 17 ss.; ita se habent ut qui bene canunt etsi canere non didicerint II, 239, 43; docendi imperiti sunt II, 239, 47; tam bona indole gaudent ut sine ratione id petant quod natura jubet et capiunt ut decet II, 239, 43, cf. II, 240, 5, 13.

Fortunati virtute carentes; injuria se magnis rebus dignos esse putant II, 45, 22; injuria magnanimi dicuntur II, 45, 24; superbi et contumeliosi sunt II, 45, 25; magnanimos, quantum possunt imitantur II, 45, 30; reliquos homines contemnunt se superiores esse arbitrati, nec tamen virtuti congrua agunt II, 45, 28, 32.

Forum; exemplum τοῦ ubi, 2, 27; qui in eo est Coriscus alium esse dicunt sophistas ac qui in Lyceo est II, 301, 26; si quis in eo reperit aliquem quem convenire volebat, non vero se conventurum esse putabat, nonnulli hujus rei causam esse dicant voluntatem ad forum eundi II, 268, 3; quando plenum sit III, 188, 26 s.; cur si quis ex eo furatus sit, morte mulctetur IV, 263.

- 48 ss.; prope id sodalitiis agros publicos tradiderunt Byzantii loco eorum quos vendiderant, 640, 44.
- Forum** (i. e. iudiciorum locus); cur apud nonnullas gentes ejus potius quam testamenti ratione sententia feratur IV, 261, 15 ss.; cur si in eo sententiæ pares sunt, reus vincat IV, 265, 3 ss.
- Forum liberum**; in urbe quæ optima republica gaudet, parandum est simile Thessalorum, 614, 41; qualis esse debeat locus ei destinatus, 614, 38; ad id collocari debent ædes diis dicatæ exceptis templis quæ lex vel Apollinis Pythii oraculum alibi extruere jubet, 614, 33, 36; item convictus summorum magistratum, 614, 34; item si fieri possit, seniorum gymnasia, 614, 46; otio destinatum est, 615, 12.
- Forum necessarium**; quomodo a foro libero differat, 615, 1, 13; quomodo se habere debeat locus ei destinatus, 615, 2; quinam magistratus ad id convictus celebrare debeant, 615, 7.
- Fori præfectus** (ἀγορανόμος); pertinet ad magistratus necessarios, 598, 10; quænam sint ejus officia, 598, 11; proxime ad ejus officium accedit ædilis (ἀστυνόμος) munus, 598, 16; ædilis judicia ad finem perducere debet, 599, 5; ejus vero judicia alius magistratus, 599, 6; quaeritur utrum in foro tantummodo an ubique modestiæ præesse debeat, 562, 6.
- Fossa** (διώρυγαι, τάπηες); iis aquam colligunt qui aqueductus faciunt, idque quare III, 569, 3 ss.; quomodo eam fodientes fluviatiles pisces veniunt hieme III, 164, 52 ss.; qui ante eas collocant milites, eos minis fortiter dimicare cogunt II, 33, 38.
- Fossilia** (ὀρυκτά); in terra sunt sicca exhalatione III, 609, 17 ss.; eorum genera III, 609, 19 ss.; pleraque sunt vel cinis colore tinctus, vel lapis e tali coortus concreione III, 609, 20 ss.
- Fossio**; ei inservire potest rostrum latum III, 298, 11 s.; eo mures arvenses persequuntur III, 134, 8.
- Fossores** (σκάπτοντες); sæpe effodiunt matricem vesparum mitiorum III, 201, 14 s.
- Foveæ** (ὀρύγματα); terram ejectam non recipiunt, idque quare IV, 241, 37 ss.; qui in eas descendunt stellas interdiu conspiciunt III, 417, 53.
- Foveæ** (βόθροι); in natura incondita et ignita III, 629, 11; unde nomen acceperint III, 633, 39 s.; interdum serenit noctibus in cælo apparent III, 557, 43 ss.; quænam sit earum causa III, 557, 45 ss., cf. (*Aurora borealis*).
- Fraces** (στέμφυλα); iis opus est oleo, etiamsi ex iis fiat oleum, 379, 34.
- Fractio** (κλάσις); ejus definitio et quomodo a ruptione differat III, 620, 22.
- Fragile** (θραυστόν); quidnam II, 455, 22; ad siccum pertinet, *ibid.*; dicitur juxta potentiam III, 619, 5; abrum-puntur in partibus distantibus III, 242, 31 s.; quædam simul ruptilia sunt, quædam vero non III, 620, 18 ss.
- Fragilitas** (ψαθυρότης); a siccitate provenit IV, 223, 6, v. *Friabile*.
- Frangi**; quidnam sit, sumit geometria, 130, 44; id rebus eventit, non quia possunt, sed quia non possunt et aliquatenus deficiunt II, 521, 22 ss.; ejus impatibilia dicuntur quæ vix vel leniter ita afficiuntur II, 524, 25 s.
- Frater**; nominis græci etymologia III, 36, 41 s.; se invicem diligunt quia ex iisdem nati sunt II, 101, 12; dicunt eos eundem sanguinem eandemque radicem esse II, 101, 15; sunt quasi idem in corporibus distinctis II, 101, 15; multum ad eorum amicitiam confert educationis communitas et ætatis æqualitas II, 101, 14; eorum amicitia eadem insunt ac in sodalium, idque in quibusnam magis II, 101, 29; iis quoque firmissimæ et plurima probatio subest e tempore petenda II, 101, 33; eorum amicitia est species amicitia inter cognatos II, 230, 34; eorum amicitia proxime ad sodalium amicitiam accedit, idque quare II, 100, 19; II, 230, 36; II, 231, 19; inter eos obtinet jus secundum numerum, *ibid.*; eorum societas timocratia similis est, idque quare II, 99, 49; II, 100, 19; æquales sunt præterquam quod ætate differunt II, 99, 49, cf. II, 100, 20; si multum ætate differant, amicitia fraterna inter eos consistere nequit II, 99, 50; eorum necessitudo politica similis II, 230, 21; iis omnia communia sunt II, 98, 16; inter eos non idem intercédit jus ac inter parentes et liberos II, 98, 20; iis auxilium recusare gravior injuria est quam peregrino II, 98, 25; iis non eadem officia præstanda sunt ac parentibus, sodalibus ac benefactoribus II, 106, 2, cf. II, 105, 31, 52; inter eos obtinere debet sermonis libertas et omnium rerum communitas II, 106, 16; an secum coeat mutuo, nihil referre putat Plato, 499, 16; quominus agnoscantur, non semper impedire potest uxorum liberorumque communitas, 498, 43; si omnes turpes, uno excepto, fortunæ bonum est, 322, 45; natu minores in nonnullis oligarchiis una cum natu majore magistratum obtinere nequeunt, 571, 39, 45; si fratrem interficiat, vel in eo sit ut interficiat, miserationem movet, idque consecrandum est, 467, 47; eorum bella aspera, 609, 28; quare eum magis luxerit quam maritum aut liberos Antigone, 406, 21; duo quomodo propter patriæ hereditatem Hestiae seditionem excitarint, 568, 52.
- Fraudulentum** (ἀπατητικόν); omne clandestinum est, IV, 206, 25.
- Fraus** (ἀπάτη); ea sunt negotia, 456, 28; neutri socio facienda ubi dirimuntur lites in amicitia inæquali ortæ II, 233, 10, v. *Deceptio*.
- Frenum**; id facit faber, eo ulitur eques II, 193, 7; ea conficiendi ars arti equestri subjecta est II, 1, 12; dentibus caninis imponitur III, 128, 3.
- Fretum** (εὐρεπός); ei comparatur iter exhalationis alimentii III, 504, 34; ejus ad instar non fluctuant bonorum virorum voluntates II, 109, 28, v. *Euripus*.
- Fretum siculum**, v. *Siculum fretum*.
- Friabile** (ψαθυρόν); dicitur juxta potentia privationem III, 619, 8; quænam sint III, 621, 43, v. *Fragilitas*.
- Frictio** (τρίβις); ejus voluptas pertinet ad liberaliores tactus voluptates quæ intemperantem non spectant II, 36, 51; ea in corpore calorem producit medicina III, 545, 2; cur carnes impleat IV, 287, 36 ss.; IV, 289, 1 ss.; sicca cur soliditatem carnis molitur IV, 288, 43 ss.; sinistri cruris rebus præter naturam adnumeranda est IV, 149, 7 s.
- Frigeferi**; τῷ caleferi contrarium, 17, 7.
- Frigiditas**; vis quædam est IV, 153, 27; atomis competere non potest II, 449, 30; substantia non sunt II, 493, 10.
- Frigidus**; idem qui rusticus II, 217, 13, 17, 23; vituperandi II, 166, 42; incontinentia morbosæ, id est proprie sic dictæ obnoxii II, 166, 41 s.; sessione emanciantur, idque quare IV, 151, 24 s.
- Frigidiores**; sessionibus implentur IV, 152, 31.
- Frigida**; qui se hiberno laverint reliquo die tuti a frigore erunt, idque quare IV, 114, 4 ss.
- Frigidæ regiones**; quomodo se habeant earum incolæ, 608, 34; eas incolentes cur fortes sint IV, 191, 34 ss.; IV, 193, 8 ss.; eas incolentes cur effero sint habitu IV, 190, 41 ss.; in iis quod ad pilos attinet, contrario modo, afficiuntur homines ac oves III, 421, 22 s.; earum incolæ rufos et tenues capillos habent IV, 289, 22

s.; eas incolentes an sint tanquam senes ad juvenes cum iis qui calidas incolunt collati IV, 193, 4 ss.; cur ibi minus sapientes sint homines IV, 192, 46 ss.; cur in iis potius febres ardentes fiant IV, 191, 5 ss.; cur ibi Aquilones vehementes hieme obnubilent, extra vero harum fines sereni sint IV, 255, 47 ss.; earum proventus IV, 36, 33 ss.; quæ eas incolunt animalia minus diu vivunt quam quæ calidas III, 527, 25 ss., cf. III, 530, 5 s.; in iis animalium humor aquosior est, ideoque facile congelascit III, 530, 12 s.; hinc in iis alia animalia paucio aut nullo sanguine prædita tam pedestria quam aquatilia, alia omnino desunt, alia minora sunt quam alibi III, 530, 13 ss.; in iis desunt cicadæ III, 100, 21 ss.; eas hieme incolunt fringillæ III, 179, 37.

Frigidum; id terram vocat Parmenides II, 254, 4; id non enti assimilatur Parmenides II, 476, 47; ex eo calidum non fit secundum Empedoclem, nec vice versa II, 480, 23; non erit sublatis sentientibus, si vera dicant Megarici II, 565, 47; ei nonnulli animam assimilant, idque quoniam III, 435, 53 ss.; qui ei animam assimilant, ejus nomen a refrigeratione, qua respirationem innunt, deducunt III, 436, 5 s.; id quoniam modo definierit Democritus II, 615, 15 s.; id congregare dicunt qui solam agnoscunt causam materialem II, 464, 21; potentia calido contrarium est II, 423, 8; igitur ei figuram tribuere non poluerunt II, 423, 8 ss.; aliqui tamen perhibent frigidum id esse quod magnis partibus constat, idque quare II, 423, 14 s.; quidnam II, 455, 9 s.; quidnam proprie et simpliciter dicatur III, 234, 3; multis modis dicitur quia et calidum, idque iisdem III, 233, 38 ss.; eo prius calidum II, 392, 46; ejus materies potentia calida est III, 479, 27; potentia calidum est II, 349, 26 s.; ubi mutatum est, jam ignis est II, 349, 27 ss.; in id mutatur calidum II, 279, 50 s.; II, 596, 52; id est e quo motus fit, ubi lignum calefit II, 308, 7 s.; eo constat quod sensum aliquo modo afficere potest III, 618, 45 ss.; calefieri non posset, nisi subjectum esset commune II, 444, 37; in calidum transit et vice versa, manente eadem materie II, 298, 10; ejus materies non est calidum, sed subjectum II, 454, 26 s.; calidi materies non est II, 454, 27; a calido appetitur II, 227, 2; cum id, tum homo calefieri dicitur II, 446, 47; tanquam privatio corporum sensibilibus causa est II, 602, 20 s.; unde pateat id naturam aliquam, non privationem esse III, 233, 13 ss.; calidum exprimit III, 236, 1 s.; id refrigerare rationi consentaneum est II, 446, 39; quod eo constituit liquat calidum III, 546, 47 s.; cogit quæ aqua sola constant III, 233, 27; eo exstinguitur calidum et siccum, e. gr. carbones vel flamma III, 478, 5 ss.; aliquatenus calefacit absentia sua et recessu III, 343, 12; humido vicinum est IV, 311, 22; non idem est quod humidum aut siccum II, 455, 45; nec ulli aliarum primarum differentiarum subjectum est II, 455, 46; quæ ex eo constant, in humido degunt III, 547, 2; idque in frigido, si frigida sint III, 547, 3; quædam humana natura superiora sunt II, 209, 53; quodvis facile afficit quod parca copia est III, 236, 46 s.; procul penetrat IV, 153, 26; inferioribus partibus inest III, 531, 9; paucio alimento contentum est III, 283, 4; quæritur an calore una cum cibi exhalatione sursum vecto colligatur, ac refrigeret debilitetur et subterfugeret cogat calorem naturalem III, 505, 50 ss.; cur inimicum sit ossibus, dentibus, nervis IV, 297, 32 ss.; ubi a calore undique intercluditur ac stipatur, cito e nube fit vel pluvia vel grando III, 567, 21 ss.; quando hoc modo fiat grando III, 567, 12 ss.

Frigidum actu; potentia calidum est II, 462, 30, cf. 16 s.

Frigidum et calidum; etiam qui iis communem tribuunt materiem vix intelligere possunt quomodo ex illis caro fiat II, 462, 9 ss.

Frigida animalia; inprimis in calidis regionibus magnitudine excedunt III, 530, 7 s.; iis accensenda sunt serpentes et lacertæ ac in universum squarris prædita III, 530, 8 s.

Frigus; caloris privatio est III, 362, 10; privatio est II, 439, 1 s.; ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 5; non in calorem mutatur sed subjectum commune II, 444, 38; ejus vi fiunt mulieres secundum Empedoclem III, 331, 53, cf. III, 232, 3; naturaliter calidum congelat IV, 157, 50 s.; aquam congelat III, 235, 37; activum est III, 609, 43 ss.; III, 610, 3 ss.; magis ad passiva pertinet III, 615, 18 s.; quatenus activum sit III, 615, 20 ss.; interdum et urere et calefacere dicitur, idque quomodo III, 615, 22 ss.; materiem esse statuendum est, idque quare III, 624, 39 s.; induratur quia cogendo siccatur, idque quomodo III, 421, 26 ss.; oleum non adsiccatur III, 617, 18; eo lapides fiunt IV, 233, 23 s.; materiam vincendo generat III, 610, 19 s.; causa est cur insecta paucio cibo contenti sint III, 283, 1 ss.; sapores et odores hebetat et abolet, idque quare III, 485, 33 s.; ejus species III, 611, 15 ss.; æque ac calor induratur III, 421, 45 s.; eo æque ac calore evaporatur humor III, 421, 46 s.; evaporat tamen per accidens, quia humor una cum calore abit III, 421, 47 s.; igitur non solum induratur, sed et densatur III, 421, 50; eo spissantur et adsiccantur nonnulla III, 617, 28 s.; ad hoc genus pertinent vinum, urina, acetum, lixivium, serum III, 617, 33 s.; non modo concrevit sed etiam siccatur aquam III, 617, 29 s.; condensatur aerem cum in aquam mutans III, 617, 30; semen non coagulat, sed tenue et aquosum reddit III, 55, 17 ss.; lac non coagulat, sed in serum convertit III, 53, 29 s.; terram humidam cogit III, 236, 1; sanguinem coagulat III, 236, 3 s.; eo consistit cerebrum III, 362, 42; eo consistunt carnes III, 361, 35 s.; eo constringuntur fauces IV, 309, 23; coctionem impedit III, 353, 50; eo contrahuntur partes animalium III, 522, 36; eo obtinente spiritum retinemus III, 539, 41 s.; si vehemens sit, interdum lacrimas fundimus III, 212, 29 s.; IV, 145, 21 s.; IV, 150, 4; idque quia ab oculis, si humidi sint, superatur III, 212, 31; cur eo obtinente gravius vociferemur IV, 177, 20 ss.; IV, 307, 22 ss.; cur magis id sentiant dentes quam carnes IV, 283, 44 ss.; cur eo regnante maxime incidat bullimus IV, 155, 29 ss.; cur eo res minus putreant quam calore III, 610, 46 s.; colorat plantas IV, 41, 25 s.; cur faciat et tollat perniones IV, 18, 47 ss.; mortis altera causa præcipua IV, 111, 20 s.; a nimio defendit capillitium III, 247, 30; quare eo cum convalescentes, tum irati, tum dolentes acriores sint IV, 155, 7 ss.; ejus forma si cogitetur, aliquatenus eodem modo se habet ac id ipsum III, 522, 42 ss.; igitur id cogitantes inhorrescimus III, 522, 43; adversus id præsidia quæritur animalia, idque quomodo III, 156, 22 ss.; vulgo dicitur de terra incipere et clanculum subire IV, 235, 10 s., 14; cur amplius sit luce prima et jam mane quam noctu IV, 157, 4 ss.; IV, 240, 29 ss.; cur acris fiat aere sudo quam nubo IV, 242, 37 ss.; plerumque simul cum imbris obinet III, 163, 36 s.; sub canicula infrequens II, 536, 11 s.; II, 593, 39; cur in Ponto maxime fiat IV, 240, 34 ss.; quum in Æthiopia ac Arabia harum regionum calore undique intercluditur, ibi æstate, non hieme decidunt pluviae, idque quales III, 567, 38; Vehemens matuti-

nus terræ motus indicat III, 593, 50 s.; idque quare III, 594, 6 ss.; qui id bene tolerat propterea non fortis vocatur II, 209, 38; ei statim assuefaciendi sunt infantes, idque quare, 622, 46; id facile tolerant infantes, 623, 1; ne ejus causa fiat rapina, cavere potest bonorum æqualitas, 506, 54.

Frigus humidum; calori sicco contrarium est III, 616, 52.

Fringilla (σκιζα); ea paulo major illecebra III, 27, 8 s.; item cyanus avis III, 185, 25; ei magnitudine par parus fringillaris III, 150, 51; item florus III, 151, 6; item montifringilla III, 151, 7 s.; quatenus ei specie similis eadem, *ibid.*; vermibus vescitur III, 150, 48 s.; æstate in calidis, hieme vero in frigidis degit regionibus III, 179, 36 s.

Fringillaris accipiter (σκιζας); magnitudine longum differt a paluino bino III, 150, 33 s., cf. III, 190, 2.

Fringillaris parus (σκιζιτης αϊγυθάλος); parorum maximus est III, 150, 50; quanta sit ejus magnitudo III, 150, 50 s.

Frons (φλοιός); dissimulare corpus III, 623, 11; partim perpetuam habent partim eam amittunt plantæ III, 422, 6 s.; inprimis perpetuam habent plantæ pingues, idque quare III, 422, 16, ss.; densam habent oleæ III, 196, 23 s., cf. *Folia*.

Frons (τὸ μέτωπον); quidnam III, 8, 42 s.; quænam de moribus signa ex ejus forma colligere liceat III, 8, 43 ss.; ei subjacent supercilia III, 8, 46; ea palmas prosternunt elephantes III, 174, 44 s.; asiaci acuta et aspera III, 59, 41; majorque quam locustæ III, 59, 42; cur ea primum et maxime sudemus IV, 122, 11 s.; locus qui circa eam est præstantissimus ad signa physiognomonica IV, 15, 6 s.; acuta fortis signum IV, 4, 45 s.; magna, rotunda, carnosa, stolidi signum IV, 5, 15 s.; vasta, carnosa et lævis, animosi signum IV, 5, 34; qui parvam habent indociles, ad sues referuntur IV, 11, 40; qui valde magnam, torpidi, ad boves referuntur IV, 11, 41 s.; qui rotundam, stolidi, ad asinos referuntur IV, 11, 42 s.; qui planiorem, stolidi, ad canes referuntur IV, 11, 43 s.; quadratam, magnanimi, ad leones referuntur IV, 11, 45 s.; nubilam, arrogantes, ad taurum et leonem referuntur IV, 11, 47 s., cf. 51; intentam valde, adulatores, ad canes referuntur IV, 11, 48 s.; torvam, morosi IV, 11, 53; demissam, lamentabundi sunt IV, 11, 54 s.; qui ejus partem quæ est versus caput, capillis retro flexis instructam habent, liberales, ad leones referuntur IV, 13, 20 ss.

Fructus (καρπός); pars plantæ sunt II, 253, 11; eos proferunt plantæ III, 344, 13; non vero testacea, *ibid.*; re idem est quod semen, sed notione ab eo differt, idque quomodo III, 334, 1 ss.; iis folia antiqui sapientes adnumerabant IV, 39, 21 s.; eos legendi gratia fiunt folia II, 271, 16, 19; quo loco eos proferre solent plantæ, ab iis excernuntur semina III, 353, 40 ss.; potentia corpus est certa qualitate præditum III, 445, 18 s.; eos excrementi loco fundunt plantæ III, 243, 21 s.; eorum elaboratio unicum fere omnium plantarum et plerorumque animalium officium est III, 322, 24 ss., cf. III, 324, 33; in iis restant vestigia quædam caloris solaris fr. 204, b; in iis elaborandis a primo alimento quod parum utile sit accernitur III, 395, 26 s.; in aquis et materiis sunt IV, 41, 1; in nonnullis plantis eorum involucri adhæret seminis principium III, 375, 14 ss.; eorum quidam e paucis partibus compositi, alii e multis IV, 23, 14 ss.; quarundam arborum sub cortice IV, 22, 37 s.; humectari possunt III, 619, 45; eorum diversitates IV, 27, 2 ss.; nonnulli multas diversitates una cum coctione recipiunt III, 650, 42 s.; ideo odores

et sapores longe differentes ac flores habent III, 650, 44 s.; III, 651, 16 ss.; de eorum collocatione III, 648, 49 ss.; IV, 27, 28 s.; per coctionem colorem mutant III, 648, 1 ss.; III, 651, 3; initio colore herbaceo fiunt III, 648, 11; eorum color a coloribus postmodo supervenientibus mutatur III, 650, 7 ss.; paulatim colorantur et maxime eorum partes quæ sunt soli et tepori obversæ III, 649, 2 s.; colores eorum cum anni tempestatibus mutantur III, 649, 3 s.; herbaceo qui colore sunt, maturescentes quali fiunt colore III, 649, 5 ss.; eorum coloratio quomodo fiat III, 649, 18 ss.; decidui nonnulli flavi fiunt, idque quare III, 651, 21 s.; recentes aquosi magis sunt, idque quare IV, 220, 9; succorum qui in iis insunt diversitates IV, 26, 46 ss.; comestibiles quidam, alii vero non IV, 27, 12 ss.; eorum figuræ IV, 27, 35 s.; eorum alimentum nondum digestum si puro admiscetur, nutrire valet III, 339, 20 ss.; ex arbore decerpti soli et calori si expendantur, eorum vi saporem mutant III, 482, 22 s.; id quod probat eos sapores suos non ex aqua attrahere III, 482, 24 s.; mutant etiam sapores, ubi diu repositi ac exsucti jacent III, 482, 26 ss.; item ubi coquantur III, 482, 28 s.; quicumque iis insunt sapores, etiam in terra inveniuntur III, 482, 43 s.; amarus quando fiat IV, 43, 15 ss.; quare nonnulli radici propiorem partem amariorem habeant, alii vero extremitatem superiorem apici proximam IV, 219, 17 ss.; quidam in uno loco meliores sunt quam in alio IV, 26, 29; cur in Attica dulcissimi fiant, thymum vero acerrimum IV, 218, 3 ss.; admodum inveterati figura tantum sunt non vero sensu III, 625, 50 s.; nonnullæ plantæ multos fundunt, idque quare III, 336, 1 s.; plurimos ferre non solent plantæ maximæ III, 404, 19 s.; cur nonnullæ iis careant quum florem habeant IV, 214, 34 ss.; quædam arbores ad idem genus pertinentes partim eos habent, partim iis carent III, 320, 19 s.; ad secundarum concoquendos aliquid conferunt steriles arbores III, 320, 20 s.; quæ nimis multos protulerunt arbores exarescunt, idque quare III, 372, 24 ss.; annuos manifeste ab unico motu proferunt plantæ III, 332, 21 s.; versus eum incrementum capiunt plantæ annuæ III, 531, 12; nulli nocet apes III, 97, 26 s.; iis aliquatenus vescuntur vespæ III, 202, 5; eorum succis aluntur nonnulla insecta lingua prædita III, 156, 14 ss.; nullum tangunt aves uncungues III, 253, 34 s.; ad eos colligendos elegans rostrum habent aves minutæ III, 253, 41 s.; ad tingendum inserviunt III, 647, 21; cur post eorum esitationem vel vinum merum vel aquam superbibere oporteat IV, 227, 28 ss.; queritur utrum communes esse debeant, dum fundi privi sunt, an vice versa, vel ambo communes, vel neutri, 500, 13; eorum ratio habenda est in exstruendis ædificiis, 638, 45; considerandum est qualesnam ædes siccis convenient, qualesnam humidis, 638, 46; quare eos Samiis a se obsessis vendiderit Timotheus Atheniensis, 646, 23.

Fructus hortenses; meliores sunt quam silvestres IV, 25, 11.

Fructus sativi (ἐμπερι); unde consistant IV, 216, 29.

Fructus nigri; eorum coloratio III, 649, 40 ss.; eorum succus IV, 649, 51 ss.

Fructus silvestres; tarde maturantur IV, 27, 24.

Fructus involucrium (περικάρπιον); id est quod florem refert IV, 214, 36; tegumentum est III, 444, 41; ejus tegumentum folium est III, 444, 40 s.; eorum ratione plantis similis est earum progenies, etiamsi nihil ab his secedat III, 330, 15 ss.; multa interdum coalescunt propter viciniam III, 402, 7 ss.; nihilominus ejusmodi

vix pro monstris aut rebus præter naturam habentur III, 402, 54 s.; idque quare III, 402, 48 ss.; cur post ea putria vinum epotum amarum sentiatur IV, 227, 13 ss.; cur in utribus vehementer inflatis a putredine immunia fiant IV, 227, 7 ss.

Fructuum accessio (ἐπιπρόσθετα); idem quod decima, 639, 40.

Fruentes (οἱ ἀπολαύοντες); cur tibia canant IV, 205, 28 ss.

Frugales viri (ἀγαθοδαίμονισται); eos qui excipit ac si filii dilecti nuptias celebraret insulsus est, nisi glorie causa vel potestatis ita faciat II, 216, 13.

Fruges; ad terram pertinent, idque quare III, 624, 25 ss.; maximam partem terra constant III, 239, 24 s.; inde earum pulmenta, ubi coquantur dura et terrena evadunt III, 239, 23 ss.; se habent ad sationem ut flamma ad emissionem e sole, 474, 24; a sativis vivunt homines plerique, 489, 14; ab iis vel ab animalibus pendet ars pecuniaria, 492, 31; ita sita esse debet urbs ut facile ad eam subvehi possint, 607, 25; earum perceptionem non spectabat oraculum Trœzenis datum, 621, 20; viritum distribuendæ non sunt in democratia, 577, 32, cf. 596, 20; earum proventum quoniam impendant Cretenses, 515, 43.

Frugum crumenæ (τρίαινα); ne ab iis arceretur mulus octogenerius reliqua jumenta ad laborandum incitans, olim Athenis plebiscito cautum est III, 129, 36 s.

Frumentariam rem tractantes (οἱ περὶ τὴν τῶν σίτων ἐργασίαν); cur ex iis qui hordeum tractant decolores fiant et in destillatione proclives, qui autem triticum bonum adipiscantur habitum IV, 225, 47 ss.

Frumentum (σίτος); planta annua est, ideoque multum seminis profert III, 372, 26 s.; ita etiam vocatur quod nondum maturum est II, 521, 31; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 25 ss.; quatenus eo prius vel posterius semen II, 570, 3 ss.; non ut id augeat, pluit Jupiter II, 270, 19; nec ut in area perdatur II, 270, 24; quare acrius deuratur in agro ex lacu qui defecit vel desiccatus est IV, 235, 5 ss.; in Scythia diu in terra manet, idque quare IV, 218, 22 s.; ejus parum restat agrum invadentibus muribus arvensibus III, 133, 45 s.; cur in Ponto in frigore per multos annos repositum corruptionis experts fiat IV, 191, 1 ss.; eorum quæ terra non subacta cito maturescunt accretio violenta et præter naturam est II, 316, 33 s.; id olim vino commutabant, 490, 35; ejus exportandi facultatem faciunt, quando v. g. vino opus habent II, 58, 48; id in annonæ caritate exportare vetat Selymbrianorum lex, 644, 5; qua conditione tamen vetus quod apud eos exstabat pecuniæ inopia laborantes exportare permisit Selymbriani, 644, 4, 6 ss.; quomodo ei exportando magnum vectigal imponens, multum sibi pecuniæ comparaverit Cleomenes, 648, 53; quomodo eo serendo et vendendo pecuniam sibi comparaverit Cotys, 647, 25; quomodo triginta quatuor drachmis vendidit Cleomenes quod decem emerat, 649, 32 ss.; de singulis ejus artibus obolum et ab emptore et a venditore exegit Tæos, 647, 12; quare id coemerint expeditionem in Bospori tyrannos suscepit Hieracleotæ, 642, 1; quomodo id sibi comparaverint Clazæniæ simul annonæ caritate et pecuniæ inopia laborantes, 643, 41; quare id minori quam sex modis mensura in castris vendere vetuerit Timotheus Atheniensis, 646, 26.

Frumentii mensor; est curato domesticus (οἰκονομικός) qualem sæpe creant, 561, 24.

Frustra (μάτην); quænam ita fieri dicantur II, 268, 47, 50; ab hac voce derivatur Græcorum casus nomen (τὸ ὑποτάκτου) II, 269, 2.

Frustrari; v. *Vento gravidæ feri*.

Fruticeta (λόχμας); ea incolit celeus III, 174, 30; item trochilus III, 182, 11 s.

Fuca (φύκι); colorem secundum tempestates mutat, idque quomodo III, 171, 10 s.; unicus piscis marinus est qui nidum sternat in quo pariat III, 171, 12 s.; quibusnam rebus vescatur III, 149, 31 ss.

Fucus (φύκος); e Ponto ad Hellespontum deferitur, idque quando III, 116, 11 ss.; pallidus est III, 116, 12; eum nonnulli florem naturalem esse censent III, 116, 13; eo nutriuntur pisciculi et ostrea III, 116, 14 s.; nonnulli ei florem purpuram debere censent III, 116, 16 s.; in qua maris parte invenitur, ibi imprimis gignunt lumbrici terrestres III, 119, 7; in eo pariunt coracini, idque quare III, 119, 46 s.; eo vescuntur fuca, gobius et saxatiles pisces III, 149, 31 ss., v. *Alga*.

Fucus (κρήνη); insecta faviscantia gregalia sunt III, 194, 50 s.; genus apum sunt omnium maximum III, 96, 39 s.; III, 196, 41, cf. III, 386, 7 s., 10, 14, 18; aculeo carent et ignavi sunt III, 96, 33, 40; III, 196, 41; III, 201, 48 s.; III, 203, 5 s.; III, 386, 10; recte otiosi sunt, idque quare III, 387, 43 s.; tardum habent corpus III, 387, 45; omnium consensu mel nullum faciunt III, 195, 50 s.; melle apum aluntur cum ipsi tum eorum soboles III, 195, 51 s.; plerumque intus manent III, 195, 52 s.; si evolaverint, quidnam faciant III, 195, 53 ss.; in alvearium reversi epulantur III, 196, 1 s.; in alvearii recessu degunt III, 199, 13; iis postquam nati sunt, nullum opus est, sed alienis nocent III, 197, 12 s.; rationi consentaneum esse probatur eos nihil generare III, 387, 27 s.; eos nonnulli mares esse putant atque cum apibus (operariis) coire III, 96, 27 s., cf. III, 385, 42 s.; alii eos feminas esse contendunt III, 385, 43 s.; argumenta quæ probant eos nec mares nec feminas esse III, 386, 7 ss.; nec sui ipsorum mutuo coitu, nec ipsorum cum apibus operariis procreare possunt III, 386, 18 ss.; nec apes operarias procreare III, 386, 29 s.; nec reges III, 387, 20; argumenta quæ probant eos a regibus procreari non posse III, 386, 34 ss.; nonnulli apes aliunde eorum foetura afferre censent, idque unde III, 96, 14 s., cf. III, 97, 5; III, 385, 34 s.; idque quia, ut ferunt, eorum foetura etiam invenitur in alveariis quibus reges desunt III, 96, 25 s.; III, 386, 7 s., 35 s., cf. III, 196, 27 s.; invenitur vero, etiamsi nullus adsit fucus III, 386, 15 s.; eorum foetura alba est III, 97, 36 s.; gignuntur e verme, qui ipse ex hac foetura fit III, 97, 37 s.; fieri potest ut cum apibus operariis coeuntes et has et se ipsi et reges procreent III, 385, 42; item ut tantummodo se ipsi procreent III, 385, 39 s.; sine coitu procreantur ab apibus operariis III, 386, 38; III, 387, 25 s., cf. 47 s.; 53 s.; si sine coitu procreentur, rationi consentaneum videtur apes operarias et reges eodem modo procreari III, 386, 42 s.; multi procreantur ab apibus operariis oblongis III, 196, 53 s.; si quis aliquem adeptis aliis emisit reliquorum alas erodunt apes III, 97, 50 s.; ad eos accendos nonnulli alveariis obtexunt aliquid quod apes utpote minores intrare sinnt, ipsos vero non III, 96, 41 s.; quatenus regibus similes sint III, 387, 7 s., 10, 14, 18; si aculeum haberent, reges essent III, 387, 14 s.; eorum favi minores quam apum operariorum III, 195, 32; et post eos exstruuntur III, 195, 26 s.; idque quam alvearii parte III, 195, 81; exstruuntur ubi mellis abundantiae prostant indicia III, 195, 29; nihil impedit quominus in eodem favo adsint in quo mel et soboles III, 196, 24 ss.; nonnulli contendunt eos sibi ipsos favos exstruere III, 195, 48 ss.; eorum cellulae majores sunt quam apum operariorum III, 196, 31 s.;

interdum eorum cellulae se junctae construuntur ab apum operariorum III, 196, 32 s.; plerumque tamen his intermixtae sunt III, 196, 33 s.; inde etiam utrasque simul resecant III, 196, 34; vivente rege seorsum nasci dicuntur III, 196, 26 s.; quae his favos vel cellulas aedificant apes operariae frugi eodem tempore nullos alios faciunt III, 196, 47 ss.; contrarium faciunt oblongae III, 196, 52 s.; efficiunt ut acrius operi incumbant apes operariae III, 200, 30; igitur si pauci sint, alveario utiles sunt III, 200, 29; eos interficiunt apes operariae si eos deprehendant III, 197, 13 s.; item ubi locus non amplius sufficit operariis III, 199, 11 ss.; item ubi mellis penuria est III, 197, 24; tunc quoque eorum favos jam factos destruunt III, 197, 20 ss.; eos quoque ex alveario ejiciunt apiarii, ubi mel deest III, 199, 7 s.; sereno obtinente, multi fiunt, idque quare III, 387, 34 ss.; perexiguis ac rubris primum similes sunt ascarides III, 94, 32 s.

Fuci aculeati (xεῖρσφοῖ); sunt qui mortuo rege in cellulis apum operariorum generantur III, 196, 27 ss.; ita vocantur quia ferire conantur, etiamsi non possint, utpole aculeo carentes III, 196, 29 ss.; reliquis iracundiores sunt III, 196, 29.

Fuga; ejus pudet, et quare, 355, 36; eam vetant leges II, 53, 18; non convenit viro magnanimo II, 44, 40.

Fuga actus; idem est quod molestia III, 469, 47 s.

Fugati milites; eorum exemplo probatur metum sitim afferre posse IV, 256, 33 ss., 39.

Fugiendum; fugiendo contrarium non esse videtur, nisi nimium sit, vel ratione defectus dicatur, 192, 51; eligendo est, 194, 21; ei quod contrarium quatenus fugiendo, bonum est II, 88, 32; triplicia sunt, nempe turpe, molestum et noxium II, 17, 9; cavendum ne in genere constituendo subjiciantur facultati, aut potenti, 215, 11.

Fugiendum et persequendum; ea in formis determinat intellectus III, 470, 16 s.; ea spectat consilium, non vero opinio II, 27, 15.

Fulgor (σέλας); in natura ignita et incondita emicantes III, 629, 10; ignis conferti in aere incensio vel jaculari specie transmeans, vel uno loco fixa remanens III, 633, 28 s.; substantiae (καθ' ἑαυτὰς) innituntur III, 633, 20; alii multum temporis manent, alii confestim exstinguuntur III, 633, 35 ss.

Fulgor fixus (στέρεμος); ejus ortus et forma III, 633, 33 ss.; stella crinita quando vocetur III, 633, 34 s.

Fulgor jaculari specie transmeans (ἐξακοντισμός); ejus ortus et forma III, 633, 31 ss.

Fulgur (ἀστραπή); quidnam III, 597, 7 ss.; ejus color III, 597, 10; posterius est tonitru, sed prius apparet, idque quare III, 597, 10, cf. 21 s.; ideo nonnulli fieri aiunt quod ignis in nubes intret III, 597, 15 s.; cf. III, 598, 15; Empedoclis de eo sententia III, 597, 16 s.; item Anaxagorae III, 597, 17; refutatur eorum opinio III, 597, 23 ss.; nonnulli inter quos et Clidemus fulgur non esse sed apparere dicunt III, 597, 54 s.; id quonam modo probare conentur III, 598, 1 s.; eorum opinio refutatur III, 598, 5 ss.; e sicca exhalatione oritur III, 631, 31; spiritus ignitus et coruscans dum nubes disrumpitur III, 633, 2; ante tonitru ad nos pervenit quum tamen post ipsum fit III, 633, 3 s.; in aere fiunt III, 639, 19; qua parte percussurum est, motus fit prius, idque quare II, 603, 2 s.; sono non findit III, 600, 5; ea adducunt Meses, Aparctias, Argestes, Thrascias III, 590, 30 ss.; si factum est etiam factum fuerit ac vice versa, 369, 20, 24; exemplum citatur, 125, 30.

Fulca; v. *Mergus*.

Fuligo (xνίσα); pinguis corporis exhalatio est III, 627, 15, 49; tenuis est favilla IV, 290, 19 s.

Fullo; v. *Carabus*.

Fulmen (καταιγίς); ita appellatur quod incensum effulserit, si ad terram usque violenter discurrat III, 633, 9 ss.; eorum casus in aere fiunt III, 659, 19; ejus principium idem est quod tonitrus, turbibus et presterum; idque quale III, 596, 26 ss.; e sicca exhalatione oriuntur III, 631, 31; quando fiat III, 599, 29 s.; ea semper consequi et praecedere spiritum credendum est, etiamsi non cernatur, idque quare III, 599, 51 s.; spiritus esse probatur III, 599, 41 s.; non incensione oriuntur, sed secretionem quae extrusione fit III, 557, 21 s.; hinc deorsum cadunt III, 557, 20 s.; quare deorsum ferantur III, 596, 36 s.; idque quamvis calidum omne sursum ferri aptum sit III, 596, 37; id eodem fit modo quo nuclei digitis elisi, licet pondus habeant, sursum saepius feruntur III, 596, 39 s.; quomodo fiat III, 596, 41 ss.; ejus sonus tonitru appellatur III, 596, 46 s.; eadem ratione hic sonus fit qua qui in flamma excitatur, quem alii Vulcani alii Vestae risum vocant, alii horum minas III, 596, 47 ss.; his tacta multa calida exstiterunt IV, 239, 25; acuti aëre eo liquefactum est III, 599, 37; lignum vero nihil perperum est III, 599, 38; quonam modo vestes affecerit III, 599, 40 ss.; quare si mare tangat sal ex eo emergat fr. 201, a; raptim emicantia candida (ἀργυρεα) III, 633, 15; lineari quae specie feruntur, heliciae III, 633, 15 s.; quae in aliquid illiduntur, scepli III, 633, 16 s.; de his sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 19; res sanctissima IV, 239, 28; humanam potentiam excedit II, 145, 44; qui id non timet non fortis sed furens est dicendus II, 145, 43; id sustinent propter ignorantiam furentes II, 210, 8; se id percipere putant dormientes. • parvo strepitu in auribus facto III, 513, 37 s.; cur eo ictum dicant Bacchum IV, 294, 35 ss.

Fulmina clara (ἀργυρεα); quonam ita vocent poetae III, 599, 32 s.; eorum natura III, 599, 33 ss.; cf. III, 633, 15 s.

Fulmina fuliginosa (φολέοντες); quonam ita vocent poetae III, 599, 32 s.; III, 633, 14 ss.; eorum natura III, 599, 35 ss.

Fulmine percussi; cur pereant aut voce et mente priventur IV, 293, 6 ss.

Fumida exhalatio (καταιγής διαιστική); ejus commune genus nomine caret III, 556, 34 s.; igne constat III, 479, 25; ei accensendus est odor III, 479, 24; aeri e aquae communis est III, 485, 7 s., 13 s.; ex ea fit terra aliqua species III, 485, 15; in aqua consistere nequit III, 485, 17 s.; igitur ei perperam nonnulli odorem assimilantur III, 485, 6 s., cf. 16; ipsius terrae vapor est III, 556, 29; propter calorem supernat III, 556, 30, v. *Ignis elementaris et Exhalatio sicca*.

Fumus; exhalatio est III, 233, 18 s.; exhalatio lignosae corporis est III, 622, 8 s., 46 ss.; eum spiritum esse et comburi manifestum est, idque quare III, 599, 46 ss.; tanquam ignis subjectum considerari possit III, 233, 17 s.; vapor est calidus et siccus III, 583, 48 ss.; ex aere et terra est II, 458, 8; flammæ alimentum, eumque in parvo tempore consumit parva flamma, ocius vero magna III, 528, 40 ss.; parvum motum nactus saepe incenditur III, 556, 40 s.; si in eum conversa essent omnia, teste Heracito narius dignoscere III, 485, 9 s.; multa foramina et unam fenestram inveniens facilius per fenestram exit quam per foramina IV, 293, 38 ss.; coloris mutationes efficit III, 645, 27 ss.; per eum visae stellae orientes vel occidentes puniceae apparent III, 553, 5; idque quare III, 558, 2

s.; in eo flamma facit multos colores III, 558, 14; idque quare III, 558, 13; qui e fictili provenit, ubi humidum quod fictili inerat excernitur et comburitur, nigrescit III, 644, 5 s.; nigerrimus is est qui ex opimis et pinguibus, oleo, pice et tæda erumpit, idque quare III, 644, 9 ss.; tingit III, 647, 24; e viridi ligno ortus III, 585, 15; ficulnei ligni acerrimus est fr. 205, b; eo apes vexant apiarii alvearia castrantes III, 195, 10 s.; eo solo ex alveariis expellitur animalculum hepiolo simile III, 168, 29 s.; cur eo magis infestentur qui prominentibus sunt oculis IV, 273, 29 s.; cur oculos inprimis infestet IV, 296, 18 ss.; cur eo maxime afficiatur homo IV, 170, 12 ss.

Funda (συνδόν); cur ex ea tela longius projiciantur quam e manu IV, 63, 1 ss.; in usu linea fit e centro ducta IV, 63, 10 s.; non longe potest jaculari si nervus durus fuerit III, 656, 5 ss.; ejus jactu præstare feruntur Ligures IV, 89, 35 ss.

Fundamentum (θεμελίον); domus principium est II, 514, 28 s.; e lapidibus fiunt III, 261, 49 s.; ideo cuique eorum lineamento in ædibus extruendis apponuntur lapides III, 261, 47 ss.; necessario factum est si domus facta est II, 466, 38; si factum est, non necessaria facta erit domus, nisi hujus generatio simpliciter necessaria sit II, 466, 39 ss., cf. II, 467, 5 ss.; si factum est, necessario fuit lutum III, 466, 39; si paries necessitate facta esset, imum locum petisset II, 272, 15; factum esse debet antequam domus fiat II, 327, 2; quænam inter id ac domum et lapides intercedat ratio, 164, 5; si est, erit domus, 369, 35; ejus elaboratio imperfectum aliquid est II, 119, 39.

Fundamentum demonstrationis (ἀπόδειξις); id ut servant, res perhibent scientiæ mathematicæ repugnantes qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transita fieri censent (i. e. Plato) II, 421, 30.

Funditor; ejus manus centrum fit, funda vero linea e centro ducta IV, 63, 10 s.

Fundus (γῆρας); queritur utrum privi esse debeant dum fructus communes sunt, an contra, vel ambo communes, vel neutri, 500, 13.

Fundus (πυρῆν); unicus fit ex unoquoque tritici grano III, 340, 14 s.

Fundus vasorum (οἱ πυθμένας τῶν ἀγγέλων); cur tam diu calidiores sint ubi calefacimus aquam, dum aqua ipsa frigida est IV, 237, 28 ss.; cur non urat etiamsi aqua fervens insit IV, 237, 7 ss.

Funera; ad ea vocamus cognatos II, 106, 6.

Fungosæ regiones (σκιφαί); vehementissimi ibi terræ motus fiunt III, 592, 34 ss., 44 s.

Fungus (μύκη); planta nec ramos nec folia habens IV, 25, 2; unde nascuntur IV, 36, 28 s.; ex humore situs gignuntur IV, 306, 7; cur prodeant per incisuram apud crassæ cerebri membranæ vulnera passos IV, 293, 32 ss.

Fungi (μύκηται); pertinent ad ignea apparentia ac splendentia quæ in tenebris cernuntur III, 453, 31.

Funiculus (ἀπασδόν); ei crassitie similis est alter inferiorque anfractus locustis marinis maribus proprius III, 60, 52.

Funiculus spermaticus (?); commemorari videtur III, 43, 2 s., cf. III, 16, 49 ss.

Funis; nemo ejus ope Ponti Profundorum fundum attingere potuit III, 570, 43 s.; si pueri eos retro in contrarias partes retrahant, resupini decidunt funibus dimissis IV, 156, 4 s.; libræ perpendicularum est IV, 58, 5 s.; lectorum IV, 70, 17.

Fur; non definiendus est qui clam sumit, sed qui clam sumere vult, 231, 50; non is est qui aliena subripere

potest, 215, 13; non omnis est qui furtum fecerit II, 59, 42, 45; eum quoque bonum et perfectum vocamus II, 527, 49 s.; gravius delinquere videtur quam latro, 428, 35; proditori comparatur, 428, 40; eos maximis poenis plectendos esse statuit legumlator, 414, 50; de eo dicere licet eum sumpsisse vel depopulatum esse, 387, 47; utique et illiberalis est IV, 7, 32; omnis improbus est, 381, 50; eum omnes oderunt, 353, 11; si furti accusetur, crimini congruit, 449, 4; cur morte mulctetur si e balneo, palestra, foro furatus sit, si vero e domo privata, furti duplum rependat IV, 263, 48 ss.; ejus occisori minor honor tribuitur quam tyranni, 507, 11; de eo sophisma, 303, 16; quomodo solvatur, 303, 17; furem novit secundum poetam anonymum II, 218, 43.

Fures apes (φῶρ); genus apum, idque quale III, 96, 38 s.; III, 196, 40; procreantur ab apibus operariis oblongis III, 197, 53 ss.; iis, postquam nati sunt nullum opus est, sed alienis nocent III, 197, 11 ss.; ideo eos necant apes operariæ frugi III, 197, 13 s., 36; favos suos perdunt et alienos subeunt si latere queant III, 197, 34 s.; difficulter latent alvearium intrantes, idque quare III, 197, 36 ss.; sed difficilior adhuc latent exeuntes III, 197, 38 ss.; idque quia supra modum repleti volare nequeunt III, 197, 38 s.

Furacitas; consequentia impudentiæ IV, 7, 32.

Furatus; qui in portu fuerit non solum privatim offendit sed et reipublicæ dedecus attulit IV, 264, 52 ss.

Furens (μαίνόμενο); est qui ne deos quidem timet II, 137, 37 s.; res humanam excedentes non timet II, 145, 43 ss.; honesta et quæ propter consuetudinem honesta videntur, inter se confundunt III, 448, 24; nullus eorum glaciem idem putat quod ignem II, 448, 23; sic vocari possit qui vocat defectu modum excedit II, 32, 39; ita ignavi vocant viros fortes II, 139, 15; nemo nisi is omnia particularia actionum ignorare potest II, 25, 50; de quibus deliberat, revera sub deliberationem cadere non censenda sunt II, 27, 35; aliquatenus scientiam habet, aliquatenus non II, 79, 9; recitat interdum demonstrationes vel Empedoclis carmina II, 79, 17; res irruentes, ut fulmen, sustinet propter ignorantiam II, 209, 7; II, 210, 8; quatenus ob hanc rem fortis sit dicendus, *ibid.*; iis comparantur feræ quas intemperantes esse dicunt II, 83, 14; ei intellectu similis felix esse nequit, 601, 7.

Furfur (τὸ ἀχυροπόδεςτον); qui est in farina uritur quum panis bis coquitur IV, 223, 18.

Furiosus (μωικός); cur vino fiant IV, 130, 41 s.; quinau ab atra bili fiant IV, 267, 28; in laudatione simplex appellari debet, 331, 17; quidnam aliquis Abydi fecerit IV, 79, 29 ss.

Furnus; eo corpus siccans Heraclitus hospites recepit qui ad eum visendum Ephesum venerant III, 227, 21 ss.; eo populum inclusisse Charetem dixit Cephisodotus, 396, 42.

Furor; circa animam esse videtur IV, 6, 41; eo liberant animam medici purgantes corpus et victus ratione utentes IV, 6, 42 s.; ei interdum debentur cupidines præter naturam II, 81, 28; morbosus interdum amantiae ansam dat II, 81, 50; quando oritur IV, 110, 33; ab atra bili fit, idque quomodo IV, 267, 20; ei similia videntur nonnullorum antiquorum (nempe Eleatorum) placita II, 448, 21; eos interdum concitant animi impetus et venerea cupido II, 79, 13; in eum prona sunt animalia quorum sanguis multas et crassas continet fibras, idque quare III, 235, 40 ss.; inprimis tauri et apri III, 235, 46 s.; quomodo eo agitentur equi lymphati III, 167, 10; si eo propter inedia agiten-

tur equi, quomodo curandi sint III, 165, 47 ss.
Furor divinus (ἐνθουσιασμός); morum animæ affectus est, 629, 40; eum ciebant Olympi carmina, 629, 68.
Furore perciti; iis congruit poesis, 470, 34; verissime furunt, 470, 32; Philægidæ carmina recitare ac memoria retinere solent, idque quare III, 515, 42 s.; hæc carmina recitantes a Venere inchoant et sic deinceps sequentia adnectunt III, 515, 43 s.; iis comparantur atrabiliarii recta somnia habentes III, 515, 41 ss.
Furtum; pactum invite factum et clandestinum est II, 55, 13; medium non recipit, nec excessum nec defectum II, 20, 23, 36; semper peccatum est II, 20, 29; sui nemo facit II, 65, 46; II, 155, 4; sacrilegium non sequitur, 325, 39; id interdum denegant, etiamsi se cepisse agnoscant, 341, 11; id interdum agnoscunt, dum sacrilegium denegant, 341, 13; consilio determinatur, 341, 17, 21, 23, 26; cur pœna capitalis in id statuta sit IV, 165, 7 ss.; qui in locis communibus committunt per totam vitam pravi erunt, idque quare IV, 264, 21 ss.
Furunculi (δορῖνες); iis sæpe afflicta inveniuntur viscera apud victimas, excepto tamen corde III, 260, 50.
Fusæ pisces (χυτροί); quinam ita vocentur III, 82, 19 s.; enumerantur III, 82, 20 s.; semel quotannis pariunt excepto lupo III, 82, 18.
Fuscina (τριώδους); ei nonnulli pisces dormientes capiuntur III, 74, 28 s.; quomodo ea capiantur pisces lati III, 74, 24 s.; quinam pisces interdum ea capiuntur dormientes III, 74, 26 ss.
Fuscum (φαῖον); inter album et nigrum intermedium est II, 512, 47 s.; II, 580, 10; II, 581, 33; album est si cum nigro comparatur II, 308, 42, cf. II, 315, 32; nigrum vero si cum albo II, 308, 43, cf. II, 315, 33; primo in id transit album, quod in nigrum mutatur II, 322, 29; tanquam nigri species considerari debet III, 483, 47 s.; ejus speciem reddunt album et nigrum quoties mixta sunt III, 644, 22 s.; quare fiant pilli, pennæ et coria III, 651, 47 s.
Fuscum et album; simul eidem inesse nequeunt II, 522, 36 s.; igitur sibi invicem opponuntur ea e quibus sunt II, 522, 37.
Fuscus avis; v. *Latus*.
Futurum; id a præterito distinguit momentum præsens II, 299, 6 s.; II, 321, 22 ss.; ejus terminus idem qui præteriti II, 321, 26, cf. II, 322, 10, 15; ejus pars in præterito esset et præteriti pars in eo, si præsens momentum dividi posset II, 321, 35 ss.; nec semper idem esset II, 321, 41 s.; non idem est ac id quod erit III, 515, 1; igitur non omne semper evenit III, 514, 52 s.; nos latet II, 11, 34; id spectat deliberatio II, 67, 36; id non videt cupido III, 473, 3; propter id retrahere jubet intellectus III, 472, 52; memoriæ objectum non est, sed spei vel opinionis III, 494, 8 s., 27; rerum naturalium principium est III, 219, 33 s.
Futura; eorum medium, i. e. causa futurum esse debet, 162, 42; in iis eodem modo se habet demonstratio causarum quæ non simul cum effectu fiunt, ac in præteritis, 163, 16, 50; in iis etiam principium immedium sumendum est, 164, 2; quæ de iis enuntiantur quomodo differant ab enuntiationibus quæ de oïci vel præteritis fiunt, 28, 36 ss.; eorum revera principium quoddam esse probant deliberatio et actio, 29, 45; argumenta de iis maximam partem petuntur ex iisdem locis ac argumenta de facto, 369, 28; de eo loci, 369, 28 ss.; ubi ea intelligit intellectus, tempus cum notionibus componit III, 469, 1 s.; omnia necessario erunt, si omnium rerum causa vel proxima vel remota necessaria sit II, 537, 11, cf. II, 581, 5 ss.; sperantur,

335, 41; 363, 49; 365, 14; eorum spes jucunda est II, 110, 22; eorum opinionem minus curant quam æqualium, 336, 41; iis non invidet, 362, 6; præteritis plerumque similia, 371, 8; quare ea præsentiant nonnulli eorum qui in mentis excessu sunt III, 515, 30 ss.; ea ope imaginum ac intellectionum ad præsentia expendit anima III, 470, 21 ss.; ea spectat eloquentia concionalis, 317, 18, 368, 13; 407, 22, 44.
Futura brevi (μᾶλλον διὰ ταχέων); majorem misericordiam movent, 359, 39.
Futurum est; quomodo ab *erit* differat II, 466, 26 ss.
Futura jamjam; si quæ essent, facta quoque erunt, 369, 17; si sint, etiam erunt, 369, 30.
Futurum quodvis; pertinet ad non entia quæ in tempore sunt II, 304, 27.
Futurum tempus; si semper ab eo dematur tempus definitum, perveniri potest ad cras II, 594, 7 ss.

G.

G exemplum muti, 472, 44; et II, si uno signo scriberentur, tribus plures essent consonantes duplices II, 637, 22 s.
Gades; Phœnices qui eas habitant IV, 101, 10; circa eas astra secundum musices harmoniam moventur fr. 76, a.
Gaius; insidiatus esse fertur veneno letali quod in Ciræo monte in Italia nascitur Cleonymo Spartiatæ, verum deprehensus et in jus vocatus a Tarentinis supplicio affectus est IV, 86, 30 ss.
Galaces (γάλακας); ita vocatur concharum genus quoddam quarum testæ alti læves sunt III, 62, 16 ss.
Galbanorium (γαλβανόριον); ita vocatur species mellis IV, 291, 35.
Galbanum (γαλβάνη); nascitur in monte IV, 291, 37; ex eo oritur mel Galbanorium, *ibid.*
Galeæ; iis subdunt spongas achilleas, idque quare III, 89, 45 s.; sumuntur classici signo audito III, 639, 17
Galei; v. *Mustell*.
Galena (μολύβδαινα); si aquæ vel oleo admisceatur, majorem molem acquirit III, 350, 11 s.; item rigida et alba evadit, quum antea lubrica et nigra esset III, 350, 12 s.; idque quare III, 350, 13 ss.
Galeruæ; v. *Melolonthæ*.
Galgulus; v. *Celeus* et *Libyus*.
Galli (Γαλάται); philosophiæ apud eos auctores Drucicæ et Semnothei fr. 67, b.
Gallicum mare, quod vocatur; ubinam situm III, 630, 23 s.
Gallicus sinus; ad eum usque mare adstringit orbem terrarum III, 630, 40.
Gallinæ (ἀλεκτορίδες, ὄρνιθες); aves sunt III, 206, 27 s.; græves aves sunt, non vero volaces III, 371, 29; terrestres avis nec admodum volax, ideoque pulveratione gaudet III, 207, 39 s.; eam magnitudine æquat ascalops II, 186, 14; ea non multo minor maximus picorum III, 181, 12; forma maxime similes sunt hominibus IV, 171, 46; glaciunt, idque quare IV, 322, 23; pediculi habent III, 101, 24; earum carnes qui leves ac salubres esse novit, sanitatem faciet II, 70, 52; multa ova pariunt III, 103, 45 s.; idque quare III, 371, 31 ss.; postquam gallos vicerint, cucuriant et inire conantur III, 206, 28 ss.; iis tunc etiam attolluntur *orthopygium* et *palea* III, 206, 30 s.; ac difficulter a maribus distinguuntur III, 206, 31; interdum iis etiam *partes* exsurgunt calcaria III, 206, 32; iis mortuis *quædam* agant interdum galli III, 206, 33 ss.; salaces sunt, ideoque cum *perdicibus* coeunt III, 366, 45 s., cf. III,

355, 5 s.; cicures sunt III, 84, 18 ss.; igitur omni tempore marem admittunt et pariunt, exceptis circa brumam diebus III, 84, 20 ss.; III, 103, 45 s.; mares persequuntur in venerem incitatas atque ipsas subsident, ubi in venerem non incitatur mas III, 215, 31 ss.; ubi non adest mas, sub ipsas cadit semen, ipsæque prægnantes fiunt et pariunt ova subventanea III, 215, 37 s., cf. III, 216, 8 s.; emittunt quoque, ubi mas marem init III, 215, 39 s.; id quod probat eas non solum concipiendi, sed et emittendi cupidinem habere III, 215, 35 s.; nisi iniri pergat, crescere nolunt ova, quamvis coitu orta, idque quare III, 373, 21 ss., cf. III, 383, 6 ss.; in ejus pullis quoque nondum venerem expertis inveniuntur ova subventanea III, 373, 38 s.; ovis subventaneis gravida si ineat dum ova adhuc tota lutea sunt, hæc ova fertilia evadunt III, 341, 45 ss.; si a duobus gallis deinceps ineat, ita ut alter eam conscendat dum ova adhuc tota lutea sunt, pulli nascentur alteri gallo similes III, 341, 48 ss.; ova subventanea parere solent III, 105, 14 s.; idque interdum nunquam coitum expertæ III, 105, 8 s.; item ubi vere ventos concepisce videntur III, 105, 24 s.; item ubi certo quodam modo manu attractantur III, 105, 25 s.; madefactæ aut alio modo rigre afflictæ ova abortiva gignunt III, 375, 37 ss.; earum ova plerumque decem post coitum diebus perficiuntur III, 106, 17 s.; non solum sæpe pariunt, sed et simul multa concepta habent, ac quavis anni tempestate coeunt III, 402, 4 ss.; quædam nonnisi duplicia ova pariunt III, 108, 24; III, 402, 7; omnium avium frequentissime generant monstra III, 402, 3; idque ubi earum concepta coalescant propter viciniam III, 402, 7 s., 25; quando coalescant carum concepta, quando non III, 402, 9 ss.; earum partus monstriosi unicum caput et corpus, quattuor vero crura ac quattuor alas habent III, 402, 13 s.; idque quare III, 402, 14 ss.; quando ova parere incipiunt III, 105, 54 s.; juniores plures sed minora ova pariunt quam seniores III, 106, 1 ss.; ægrotant si non incubent III, 106, 3 s.; post coitum inhorrescunt et excutunt sese ac sæpe festuca lustrant III, 106, 4 ss.; post partum interdum idem faciunt III, 106, 6 s.; nonnullæ bis eodem die pariunt III, 103, 37 s.; quædam ob ingentem sæcunditatem brevi intereunt III, 103, 38; III, 372, 30 ss.; his terve ova in singulos dies edere feruntur apud Illyrios IV, 98, 40 ss.; nonnullæ ova mollia pariunt III, 104, 20 s.; quædam octodecim ova peperit omniaque exclusit præter urina III, 108, 26 s.; quales huic pulli nati sint III, 108, 27 s.; ubi incubant torvæ sunt, idque quare IV, 166, 49 s.; eodem modo quo ex, incubant perdices ac coturnices, idque quoniam III, 179, 46 ss.; quomodo apud earum pullos ex albumine et vitello fiant partes superiores et inferiores III, 402, 15 ss.; earum pullus post tres dies totidemque noctes intra ovum apparet III, 106, 36 s.; quot diebus cum æstate, tum hieme pullos excludant III, 105, 15 ss.; non omnes æque ad incubandum idoneæ sunt III, 105, 19 s.; his etiam pavonina subiunguntur ova idque quare et quot III, 111, 19 ss.; earum ovis similia sunt ova testudinis marinæ III, 102, 48 s.; earum echino loto cogendum est lac IV, 292, 8.

Gallinæ Adrianicæ; parvæ sunt, itemque sæcundissimæ III, 371, 46 s.

Gallinæ generosæ (γενναῖαι); minus sæcundæ sunt quam plebejæ III, 103, 34; nonnullæ earum antequam incubent, sexaginta ova pariunt III, 103, 31 s.; qui his student quomodo mutatis admixtariis generosam sibi parent progeniem III, 341, 51 ss.; his plerumque sæcundiores sunt vulgares III, 371, 49 ss.

Gallinæ vulgares (ἀγενναῖς); plerumque sæcundiores et salaciores sunt quam generosæ, idque quare III, 371, 49 ss.; crura tenuia ac debilia habent III, 371, 53 ss.

Gallus gallinaceus (ἀλεκτρυών); aves terrestres sunt, ideoque non acute vident III, 246, 24 ss.; aves non volaces sunt, ideoque non recta volant III, 312, 2 s., cf. *Aves non volaces*; eo major est ulula III, 150, 44; par vero magnitudine capriceps, *ibid.*; aliam cristam habet quam reliquæ aves cristatæ, idque qualem III, 27, 46 s.; ingluviem habet III, 34, 6 s.; item appendices intestinorum III, 34, 38; solus canit, non vero gallina III, 73, 11 s.; idque post victoriam III, 73, 7; il qui bono sunt animo gravem vocem habent IV, 4, 24; cur acutam vocem habeant IV, 296, 13; violentiam habent vocem, idque quare III, 656, 17; cur cantent IV, 322, 23; eorum voces agnoscunt expergefacti quidam quia eas exiliter in somno audierant III, 512, 13 ss.; in templis sine gallinis consecrantur III, 180, 24 s.; ideoque semper ineunt omnes quem modo consecrarint III, 180, 25 s.; quamobrem multicolores sint IV, 316, 21 s.; in venerem proclives sunt, idque quare III, 4, 16; III, 111, 30 s.; III, 371, 30 s.; igitur testes semper conspicuos habent III, 111, 30 s.; quomodo coeant III, 77, 43 ss.; ex eo et perdice procreatur avis quæ inter ambos medium tenet III, 355, 5 s., cf. III, 366, 45; ubi gallum inierint, gallinæ semen emittunt III, 215, 39 s.; quomodo castrantur III, 208, 2 ss.; quænam his eveniant si jam adulti castrantur III, 208, 5 ss.; quænam si dum pulli sunt III, 205, 7 s.; interdum sub septo transverso ova habent idque qualia III, 105, 1 ss.; interdum mortuis gallinis, pullos alunt ac circumducunt, nec amplius cucuriunt aut inire conantur III, 206, 33 ss.; quidam statim inde ab ortu effeminati nascuntur, ita ut etiam ineuntes alios admittant III, 206, 36 ss.; quomodo tempestatem futuram significant fr. 159, b; eorum, quos lacte saginant cur testes amplissimi et coctu faciles efficiantur IV, 291, 1 ss.; signa physiognomonica ex eorum pennis IV, 3, 32; ad eos referuntur qui nasum concavum ante frontem, rotundum et in eo convexitatem sursum consurgentem habent IV, 11, 7 ss.; item qui oculis sunt splendidis IV, 12, 48 s.

γαμφώνυχα v. *Uncungues*.

Ganyctor; ejus filia Clymene fr. 281, a.

Ganymedes; Jovi, vinum infundere dicitur, (II. v. 234) etiamsi dii vinum non bibant, 480, 8.

γαργαρέων v. *Gurgulio*.

Gargaria; pars Italiæ juxta Metapontium IV, 94, 19 s.; Minervæ Hilienæ templum ibi exstare aiunt IV, 94, 20; ibi Epel instrumenta dedicata sunt, *ibid.*

Garruli (ἀδολέσχαι); eos intemperantes non vocamus II, 36, 9.

Garrulitas (ἀδολέσχια); ejus signum III, 10, 10 s., v. *Loquacitas*.

γαστέριμαργοι v. *Gulosi*.

γαστροκνημία v. *Sura*.

Gaudentes; hilares sunt IV, 6, 36; cur lacrimantur IV, 296, 6.

Gaudere (ἡδισθαί); τῷ dolere contrarium, 17, 7; id malunt plerique quam gaudere desiisse, 247, 3, v. *Delectari*.

Gaudium; animæ affectus est II, 18, 20; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima impertit III, 439, 38 ss.; sine corpore locum habere nequit III, 432, 35.

Gaudium propter aliena mala (ἐπιχαιρεκακία); medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 22, 36;

- inter illud et invidiam medium tenet nemesis II, 22, 13 s., v. *Malevolus*.
- Gaureus (fort. *Idureus*, cf. *Gauris*); ita vocatur Boreas Olbiae prope Mygalum Pamphyliæ, idque quare IV, 45, 6 s.
- Gauris (fort. *Iduris*, cf. *Meinek. ad Stephan. Bys.* v. *Ἰδούρις*); nomen insulae unde Boreas Gaureus appellatur Olbiae prope Mygalum Pamphyliæ IV, 45, 5 ss.
- Gela; ibi Cleandri tyrannis ex oligarchia orta est, 589, 21.
- Gelo Syracusanus; ante ejus tyrannidem Syracusia sublata est democratia, 567, 19; ejus tyrannis transit in democratiam, 589, 16; quomodo ejus cognatorum tyrannis ad finem perducta sit, 583, 4 ss.; Hieronis pater fr. 254, b; ejus filium ad voluptates incitabat Thrasymbulus quo ipse imperio potiri posset, 583, 6; hydrope mortuus est fr. 254, b; ejus cognatorum tyrannis, exceptis Orthagoridis, Cypselidis et Pisistratidis omnium diutissime perstitit, 588, 26; ejus cognatorum tyrannis octodecim annos perstitit, 588, 27; ipse octavo regni anno obiit, 588, 28; cur ei coitabos miserit *Ænesidemus*, 339, 53; ei os foetidum erat fr. 336, b; ejus uxoris dictum fr. 336, b.
- Geloni; apud ita vocatos Scythas tarando reperitur IV, 79, 19 ss.
- Gelu; omnia ejus genera ex humida exhalatione oriuntur III, 631, 28; eo regnante minus ardent flammæ et corpora candentia III, 478, 10 ss.; igitur, si lumen extingui posset, tunc etiam magis obtinere deberent tenebræ III, 478, 9 s.; sapores et odores hebetat et delet, idque quare III, 485, 33 ss.; IV, 310, 8 ss.; incrementum aufert III, 530, 17 s.; valido exsiccantur et siccantur et sphacelismum patiuntur arbores III, 536, 10 ss.
- Gemelli; eorum generatio, si ab uno proveniant coitu, probat non omne semen emissum in fecundationem impendi III, 214, 37 ss.; item semen non ex universo corpore provenire III, 214, 42 ss.; fiunt ubi majorem residui seminalis copiam suppletur femina quam ad unicum foetum condendum sufficit, eamque condiderit maris semen III, 405, 52 ss., 48; nempe si hujus residui motus obstaculo impigerit III, 405, 52 ss.; igitur eorum generationis causa eadem est ac causa cur fiant partes supervacaneæ III, 405, 45 ss.; pro proligio habetur, si eos edant unipara, idque quare III, 405, 30; sæpe in eodem uteri parte inveniuntur, etiam si diversum habeant sexum III, 393, 18 s.; III, 394, 30; id quod refutat Anaxagoræ de sexus discriminis origine sententiam III, 394, 30; deberent eundem habere sexum qui eadem uteri parte continentur, si Empedoclis de sexus discriminis origine vera esset opinio III, 393, 25; si alter eorum mas sit, altera femina, apud hominem raro servantur, apud reliqua animalia æque ac reliqui III, 140, 5 ss.; III, 409, 47 ss., cf. 29 ss.; idque quare IV, 165, 44 ss.; plerumque sibi invicem similes sunt III, 141, 44 ss.; simul cum iis interdum editus est alius foetus superfætatione conceptus, idque vel quinquemestris vel septimestris III, 140, 23 ss.
- Geminari; cur res non videatur ubi in laus oculum alterum vertimus IV, 275, 29 ss.
- Gemini (οἱ δίδυμοι); cum aliqua eorum stella bis Jovem convenire vidimus III, 559, 53 ss.
- Gemma (ἡ σφαιρίτις); ex iis carbunculus qui vocatur minime ignem sentire videtur III, 622, 27 s., v. *Stigil'um*.
- Gena (γενάο); dissecta non coalescit III, 11, 23; idque quare IV, 295, 8 ss.; quamobrem pudore erubescat IV, 279, 38; quibus erubescunt violenti sunt IV, 12, 32 s.
- Generabile (γενήτῳ); quot modis dicatur II, 384, 47 ss.; II, 386, 33 s.; necessario id aliquando factum erit II, 388, 23; æternum esse nequit II, 387, 11; refutantur qui id putant aliquando incorruptibile esse posse II, 388, 7 ss.; alterationi obnoxium est II, 387, 47; II, 389, 8.
- Generalia (γενικά); quænam ita vocentur in dialectica, 176, 9.
- Generandi vim habens (τὸ γεννητικόν); id semper admoveat et abmoveat latio II, 464, 36, cf. II, 465, 5; si est efficax, gigni est fieri, generatio effectio, 211, 41.
- Generans (τὸ γεννῆσθαι, τὸ γεννᾶν); quemadmodum problem præcedit, sic generationem præcedere debet latio quædam II, 357, 19; III, 520, 44; jam formam habere debet II, 352, 25; tale est quale id quod generatur, non tamen idem, nec numero unum sed specie II, 546, 28 s.; sufficit ad faciendum et ut causa sit in materie II, 546, 37 s.; qua tale, semper refertur ad id quod generatur III, 360, 30 s.; ejus quod generatur gratia exstat III, 360, 21 ss.
- Generans anima; v. *Anima generans*.
- Generantia animalia; v. *Animalia generantia*.
- Generare; cur non possint qui varices habent IV, 140, 6 ss.
- Generari; cur alia animalia non solum ex se invicem sed et sponte possint IV, 173, 19 ss.
- Generatum; se ipsum auget III, 349, 17 s., 27, cf. III, 356, 47; idque necessario III, 349, 25 s.
- Generatio; v. *Ortus*.
- Generatio (γένεσις); animalium munus vel affectus est III, 228, 23 s.; unicum plantarum negotium esse videtur III, 145, 46 ss.; IV, 21, 45; item nonnullorum animalium III, 145, 48 s., cf. III, 146, 4 s.; et plantarum et animalium parum e congeneribus, partim sponte fit III, 76, 41 ss.; omnibus vivis communis est III, 343, 47; unicum animalium negotium non est III, 343, 46 s., cf. 40 s.; ejus finis id est quod cuique animali proprium est III, 351, 25; ejus finis est ut fiat aliud parenti simile III, 354, 26 s.; ejus causa finalis altius repetenda est III, 344, 22 s.; quænam igitur sit III, 344, 32 ss., cf. 636, 23 ss.; III, 448, 36 ss.; animæ vegetativæ munus est III, 448, 35 s.; III, 449, 40 s.; igitur de ea primum loqui debet quicunque de animæ disserere velit III, 448, 32 s.; ea carere videntur animalia manca ac imperfecta, non vero sessilia III, 472, 1; ejus principium semen est III, 240, 1 s., cf. III, 243, 12 ss.; ejus gratia exstat lac III, 240, 2; igitur ubi de eo sermo fit, de his disserendum est III, 239, 54 s.; III, 243, 11 s.; pendet a vi semini insita III, 220, 2 s.; item a ratione qua se habet faciens III, 220, 3 ss., cf. 14 s.; igitur perperam ejus ope rationem reddidit Empedocles quare nonnulla apud animalia sic se habent III, 219, 52 ss.; a natura pendet III, 670, 6; ejus principia et causa sunt femina et mas, idque quænam III, 320, 33 ss.; III, 344, 17, 38 s.; mari et feminæ communis est III, 344, 48; igitur conveniunt ut ejus munere fungantur III, 344, 46 ss.; ad eam aliquod confert femina III, 214, 6 ss.; ejus gratia menstrua purgatione abutitur natura III, 354, 25 s.; intra feminam fit, idque quare III, 342, 25; ea magis affligitur mas quam femina II, 229, 48; ex eadem materie fit e qua postea aluntur perfecta animalia III, 412, 26 ss.; vel coitu, vel sine eo fit III, 87, 21 s.; III, 76, 39 ss.; multa discretæ varietate, atque partim dissimiles, partim quodam modo inter se similes III, 76, 25 s.; partim idem, partim diversus ejus modus est apud vivipara sanguine prædita ac apud pedestria III, 370, 37 s.; ejus multa discriminata sunt, sed non omnia æque manifesta III, 380, 48; partes ei dicatæ apud nonnulla

animalia specie differunt III, 5, 11 s.; ejus consideratio fere idem est quod genitalium enarratio III, 319, 15 ss.; quæ ad eam pertinent eodem metu quo excrementum emittunt pisces et quadrupedes oviparæ III, 302, 51 ss.; ejus causa ab ano distinctus est exitus urinae et seminis vel concepti III, 327, 3; omnium tempora meliuntur naturales circuitus III, 413, 28 ss.; ad omnes aliquid confert luna III, 413, 38 s.; a caloris et frigoris moderatione pendent III, 413, 39 ss.; eas solis et lunæ numeros sequi vult natura III, 414, 3 s.; non tamen ad amussim hos numeros sequuntur, idque quare III, 414, 4 ss.; vivaciorum probabile est diuturniorem esse III, 413, 8; plerisque insectis tribus vel quatuor septimanis absolvitur II, 95, 47 ss.; cur homo solus varia ejus obtineat tempora IV, 168, 3 ss.; in ea sæpe exiguum momentum magnam efficit differentiam III, 397, 23 s.; substantiæ causa exstat, non vice versa III, 219, 51 s., cf. III, 222, 21 s.; III, 414, 37 s.; nihilo minus eam magis quam substantiam investigarunt antiqui III, 219, 42 ss.; perperam putabant naturæ scrutatores substantiam ab ea pendere III, 414, 38 s.; ejus ope tenemus ex quibusnam similarium corporum natura constet III, 625, 17 s.; de ea ubi disserit, etiam primum apparentia, deinde causæ exponendæ sunt III, 219, 45 ss.; ex iis constat cor sanguinis fontem vel primum conceptaculum esse III, 258, 49; de ea tractatio in hominem desinit, idque quare III, 76, 30 s.; ubi de ea loquimur, commodius exponetur de alimento, et quomodo partes e sanguine alimentum capiant III, 235, 14 ss.; ubi de ea agetur, exponetur corporis nutritio et quomodo e ventriculo alimentum hauriat III, 261, 38 ss.; de iis quibus depravata est v. *Molles mares*.

Generatiori aptas partes in plantis; quænam IV, 25, 101. Generatiori dicatæ partes (apud animalia); v. *Genitalia*. Generatio et alimentum; ubi de iis sermo fiet melius exponetur ventriculi et intestinorum munera III, 270, 48.

Generatone (de); insequi videtur de *Motu* III, 526, 16; in his libris sermo fiet de partibus generatiori dicatis III, 277, 4 ss.; ad eos relegatur III, 6, 7.

Generatone animalium (de); libros de *Partibus animalium* insequuntur III, 304, 50 s.; III, 319, 1 s.; quidnam horum librorum argumentum sit III, 319, 12 ss.; in iis omnium partium causa movens enarratur III, 319, 14 s., cf. III, 430, 38; ad eorum argumentum pertinet dentitionis cansarum investigatio III, 429, 15 ss.; quidnam sit argumentum libri IV; III, 430, 36 ss., cf. III, 414, 11 ss.; citantur III, 269, 34 s.; III, 293, 9; III, 297, 10; III, 298, 50 s.; III, 300, 40; innuuntur III, 292, 53 s.; III, 293, 2.

Generatone et alimento (de); in eo amplius de alimento sermo fiet III, 483, 27 s.

Generatone et alimento animalium (de); in his libris exponetur quomodo nutrantur partes et quomodo ingesti cibi portio quæ in venas digeritur earum ope partes intrat III, 276, 48 s.

Generatone et corruptione (de); v. de *Ortu et Interitu*.

Generositas (εὐφυΐα); fortitudinis sequela est II, 244, 31.

Generosus (γεννῖος); quisnam et quomodo a nobili differat, 366, 15; III, 4, 30 ss.

γρ. ἔλκος Jovis cognomen III, 641, 42.

Genitalia (τὰ εἰς τὴν γένεσιν συντελοῦντα); eorum enarratio fere idem est quod generationis consideratio III, 319, 15 s.; igitur eorum expositio reliquarum partium enarrationem insequitur, generationis vero considera-

tionem præcedit III, 319, 17 ss.; iis feminæ a maribus differre videntur III, 277, 2 s.; de iis in *U. de Generatione* sermo fiet III, 277, 14 ss.; antequam ea habeant, (actu) mares ac feminæ non sunt animalia III, 396, 24 s.; eorum ratione cum a se invicem tum a sanguine præditis differunt animalia exsanguia III, 327, 37 ss.; apud animalia sanguine prædita habitu (σχήματι) a feminis differunt III, 321, 16 ss.; probantur principia esse III, 321, 18 ss.; apud feminas intus sunt III, 34, 45 s.; quænam animalia iis appositum habeant uterum III, 321, 51 ss.; III, 324, 23 s.; prope ea gignitur fœtus et apud vivipara cum foras tum intra se et apud pisces cartilagineos et viperas III, 325, 22 s.; ea nonnulli cucurbitularum modo attrahere contendunt III, 353, 30, cf. III, 356, 14 ss.; utriusque sexus potentia continet menstrua purgatio III, 352, 37 s.; item ova subventanea III, 352, 43 ss.; prouti vicerit semen a maris vel a feminæ proveniens, marem vel feminam concipi censeat Democritus III, 392, 42 ss.; non per se patet ea apud fœtum aliam induere formam debere prouti vicerit id quod a mare, vel id quod a femina provenit III, 393, 47 ss.; fieri nequit, ut propter vicinitatem ea sola sequantur id quod vicerit, idque quare III, 393, 49 ss.; differrent apud fœtus, etiamsi nullum semen secerneretur nec a mare, nec a femina III, 394, 6 ss.; igitur eorum differentia non tanquam causa aut principium considerata est III, 394, 10 s.; eorum motus ad pectus pertingunt III, 367, 52 s.; idque quare III, 367, 50 s.; ex iis coitus tempore destillat aliquid quadrupedibus, idque tam maribus quam feminis III, 79, 47 s.; eodem tempore vicissim ea odorantur eodem III, 79, 48 s.; si inde ab ortu mutilata sint, steriles manent cum viri tum mulieres III, 367, 14 ss.; quibus procedente ætate mutilantur steriles evadunt III, 367, 24 ss.; quibus viris inde ab ortu manca sunt per totam vitam barba carent et eunuchis similes manent III, 367, 16 s.; quibus vero mulieribus, non pubescunt III, 367, 16; iis perfricatis voluptatem percipiunt pueri pubertati proximi et viri steriles III, 339, 2 ss.

Genitalia interiora; necessario propter munera ita se habere debent qualia se nunc habent III, 293, 10 ss.; unde eorum habitum et dispositionem discere liceat III, 293, 6 ss.

Genitalia masculina; quomodo eorum ratione a se invicem differant animalia sanguine prædita III, 34, 36 ss.; cf. III, 321, 30 ss.

Genitor; actu formam habet III, 349, 8; actu id est quod potentia motus quod proles generatur III, 349, 1 s.; ejus motui (semini indito) formam debent partes animalis III, 348, 54 ss.; ejus munus est ut semen faciat non vero prolis partes III, 348, 15 ss.; semini indit motum suum III, 348, 25 s.; III, 349, 1; ei debetur semini calor inditus III, 362, 8; igitur eodem redit utrum ab eo pendere dicat fœtus generationem an a semine III, 348, 24 s.; ab eo pendet fœtus generatio, etiamsi non amplius tangat, sed solummodo olim tetigerit id unde fit III, 348, 32 ss.; ei debetur mutatio qua sensitivum simile fit scienti qui non contemplatur quum antea simile esset scientiæ capaci qui nondum didicit III, 451, 44 s.

Genitores feminarum (θηλυγόνοι); quidnam sint IV, 6, 17.

Genitum; omne principium habet, 281, 10; 304, 22; semper a subjectis suis separari possunt II, 433, 36; ubi genitum est, erit II, 324, 17; igitur in individuo momento genitum est II, 324, 34 s.; exemplum citatur, 115, 20.

Genitura (γονή); quidnam et quomodo a semine differat

III, 333, 48 ss.; est pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 230, 50; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; liquida est et superfluum III, 292, 52; igitur recte eadem parte emittitur qua urina III, 293, 5 s.; residuum est vel ex eo fit III, 371, 22 s.; ejus materies humida est III, 367, 49; ejus calor vero acquisitus III, 367, 49 s.; hinc ejusdem naturæ est ac cerebrum III, 367, 48; humor postumus est III, 53, 12; non in omnibus animalibus segregata est III, 53, 14 s.; ea carent plantæ III, 343, 16 s.; ea carent pisces epitragiæ III, 75, 29 s.; omnium animalium humida est, non vero sanguis, ut censet Hippo III, 435, 31 ss.; eam primam animam esse censet Hippo III, 435, 33; eam igne lique-scere constat IV, 139, 17 s.; frigida est, idque quare IV, 142, 44; calida est, corrupta vero, haud amplius III, 625, 1 s.; ebriosorum hominum in aquam resolvitur fr. 209, b; cur eam alii calidam, alii frigidam dicant III, 625, 4 s.; ad terram pertinet III, 624, 29 s.; refrigeratione coagulatur III, 624, 32 s.; asini frigida est III, 369, 37 s., 41 s., 44 s.; equi vero calidior III, 369, 45 s.; et avium et reliquorum animalium alba est III, 104, 42 s.; cur apud nonnullos loturam piscium redeat IV, 142, 20; ejus meatus foris apud animalia vivipara pedestria idem est qui urinae, intus vero non idem III, 79, 24 s., cf. III, 17, 7 ss.; apud animalia vesica carentia foris etiam idem est ac sicci excrementi, intus ambo meatus sibi invicem adjacent III, 79, 27 ss.; eam in feminam emittit mas III, 347, 14; III, 351, 7; idque apud omnia sanguine prædita III, 370, 42; pluribus diebus conceptum condit III, 343, 35; ea emissæ a se invicem absolvuntur animalia sanguine prædita III, 343, 35 s.; postquam in feminam intromissa fuerit, consistunt ac propriam formam recipiunt animalia III, 347, 14 s.; ejus seminalem vim nonnulli medullam esse censent, idque perperam III, 237, 3 s.; in ea abit animæ principii germen III, 352, 18 s.; diluitur ac in spiritum convertitur ejus corpus (intra feminam) III, 352, 22; hinc non semper quæri debet an exierit, nec an concepti pars fiat III, 352, 23 ss.; ei potentia non actu continetur anima III, 352, 28 s.; ejus ope animam sensitivam impertiunt animalium mares qui eam habent III, 359, 13 s.; motum ciet, non menstrua II, 604, 26; intus manet donec constiterit conceptum III, 341, 36, cf. III, 343, 32 s.; maris rejiciunt feminæ eadem parte qua urinam et menstruum purgationem emittunt III, 292, 54 ss.; si vicerit nascitur mas patri similis III, 398, 25 s.; si victa fuerit, eatenus quatenus victa fuerit, in contrarium abit proles III, 398, 26 ss., cf. 47 ss.; III, 399, 30; eodem redit utrum de ea loquaris an de motu mores condente aut augente III, 393, 22 ss.; si ei tribuenda est monstrorum causa, vix aliter de his disserere licet ac Democritus III, 401, 49 s.; nihil ad duplicem ovorum colorem sed ea consistit solummodo III, 374, 44; medio loco inter ejus exitum et os quærendum est sensilis sensus principium III, 282, 29 ss.; cur qui ea vacant acutam vocem reddant IV, 181, 7 ss., v. *Semen*.

Genituræ destinatus meatus; eodem modo se habet apud locustas mares quo apud feminas uterinus III, 60, 34 s., 39, cf. *Uterinus meatus*.

Genituræ profluvium (ἡ τῆς γονῆς πρὸς αἵμα); multis metuentibus accidit IV, 258, 45 s.; cur accidat fatigatis per somnum, metuentibus et morientibus IV, 135, 20 ss.; item fatigatis aut tæbe consumptis IV, 148, 43 ss.; cur sponte accidat dormientibus IV, 282, 39; in id proni sunt calidi et humidi, idque quare IV, 143, 44 s.

Genituram (ad) pertinentia corpuscula; arenacea quædam

habet locusta mas, idque ubinam III, 60, 52 ss. Genius (δαίμων); ubi bona dat, non opus est amicis secundum poetam II, 181, 44.

Genii (δαίμονες); his debetur justitia vel pietas quæ aut pars aut sequela justitiæ est II, 244, 49; erga eos peccatum impietas est II, 246, 8, v. *Dæmones*.

Genius bonus; aleatori pro bene gubernatore est II, 239, 6; absurdum foret si aleatores magis diligeret quam viros præstantissimos et prudentissimos II, 239, 7.

Gens (γένος); ex his constat civitas, 530, 12, 19; si virtute longe ante alias eminet, eam regiam esse justum est, 542, 27; propter earum virtutes interdum reges creati sunt, 580, 19; ingenio excellentes degenerant in mores insanos, 366, 22; stabili ingenio præditæ in torpore et stoliditatem, 366, 24; quamobrem in foris nonnullis ejus potius quam testamenti ratione sententia feratur IV, 261, 15 ss.; de ea ementiri non licet IV, 261, 17; quenam inprimis argumenta suppeditent tragediæ aptissima, 466, 41; 467, 3; 468, 28.

Gens (ἔθνος); quomodo a civitate differat, 497, 25; utrum ex una vel e pluribus civitatibus constare præstat. nos ignorare debet politicus, 522, 45; ejus potius quam urbis circumscriptionem habebat Babylon, 522, 40; quæque rerum publicarum arbitri est, 538, 32; quibus bellicus habitus cordi est, suo exemplo probant lac optimum infantum alimentum esse, 622, 38; nonnulli fundos seorsim possident, fructus vero in commune collatos consumunt, 500, 14; ferissimæ non semper fortissimæ sunt, 627, 13; multæ liberæ a vino abstinent, 637, 16; qui de his bene meruerant, reges creati sunt, 580, 21; ei bonum conciliare ac conservare pulchrius et divinius est quam individuo II, 2, 6; eas haud lenius quam tyranni tractant apud quos summa est potestas, 536, 18; quibus honorata est, in emulationem proclives, 362, 45; nullæ Caucasum incolunt III, 569, 41; celerissimi et maximi earum interitus bellis fiunt III, 571, 33 s.; intereunt tamen et morbis vel sterilitate III, 571, 34 s.; qui sterilitate fiunt earum interitus vel subito vel pedentim locum obtinent III, 571, 35 s.; omnes earum interitus tamen multo citius fiunt quam mutationes quibus alia terræ loca exsiccantur, dum alia humida fiunt III, 571, 28 ss.; hinc integræ intereunt antequam hujusmodi mutationum et initium et finem commemorare possint III, 571, 31 s.; hinc latent earum migrationes, qua exsiccata terræ partes relinquunt III, 571, 36 s., cf. 39 ss.; idque quia alii eas statim relinquunt, dum alii remanent, donec nullam amplius multitudinem nutrire valeant III, 571, 37 ss.; latent item migrationes earum quibus loca paludosa sicciscentia incolere incipiunt III, 571, 43 ss.; idque quia paulatim fiunt III, 571, 46 ss., v. *Populi*.

Gentes septentrionales; cur rectos capillos habeant IV, 304, 33 ss.

Gentilitii agri; eos vendiderunt Byzantii, ut pecuniam sibi pararent, 640, 40.

Genu; femori et cruri commune est III, 12, 36 s.; tibia propius est secundum proverbium II, 111, 3; quænam juxta id decurrant venæ secundum Diogenem Apolloniæ III, 39, 3; quiescit tibia mota III, 517, 34; eorum flexura coarum flexuræ contraria est III, 18, 31 s.; in convexum flectitur III, 314, 51 s.; his secundum naturam est ut in anteriora flectantur IV, 144, 41 s.; igitur contrario modo ac pes III, 314, 52; ea in concavum flectit homo III, 304, 17 s., 20 s., cf. *Crura*; his plerumque flectuntur crura animalium progredientium III, 310, 31 s.; si quid animal progrediens eo cerneret, crura in flexura flecteret III, 310, 32 s.; omni perperam arbitrabantur elephantes his carere III, 310,

39 s.; patellæ in eo usus III, 668, 48 s.; cur iis adscendentes laboremus IV, 146, 34 ss.; quomodo facilius lignum ejusdem magnitudinis circum id frangatur IV, 65, 26 ss.; iis inisi in palæstris per pulverem progrediuntur, idque quomodo III, 310, 42 ss.; ea magis quam mares feminæ complodunt III, 76, 4 s.; qui ea complodunt cinædi IV, 5, 45; IV, 9, 27; iis cornua taurorum inserere non potuit natura, idque quare III, 255, 14 ss.

Genus; quot modis dicitur II, 532, 13 s.; quidnam, 175, 8; II, 577, 41 s.; II, 582, 38 ss.; in omni una contrarietas inest II, 255, 26; II, 256, 27; ejus qualitates differentiat sunt II, 532, 26 s., cf. 30; quorum non idem, eorum principia et elementa diversa sunt II, 603, 28; differentiarum particeps non esse videtur, idque quare II, 551, 52 ss.; differentiarum particeps, non vero vice versa II, 585, 44 s.; uni alicui omnia inesse nequeunt, 288, 37; differentiarum materies vel subjectum est II, 532, 24 s., 30 s.; quænam eo differre dicantur II, 577, 38 s.; quænam eo eadem vel diversa esse II, 577, 48; quorum differt, iis nec differentia, nec intermedium, nec subjectum unicum est II, 580, 18 ss.; quæ extra id cadunt, iis non est differentia II, 578, 27; eo quæ differunt in se invicem non transeunt et comparari nequeunt II, 578, 4 s.; eo quæ differunt quatenus ad unam scientiam referri possint II, 588, 33 s.; quænam ejus differentia prima, cum superiorum, tum inferiorum, 165, 51; eorum munera excessu et defectu inter se differunt III, 228, 12 ss.; in nonnullis negatio contrariorum inducitur II, 513, 10 s.; unicuique inest proportio II, 637, 52; ad idem pertinere debent quæ in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur II, 446, 28, 29 s., 35; ad idem pertinent contraria, 387, 35; II, 446, 30 s., 36; contrariorum vel idem vel contrarium, 257, 37; 258, 9; contrariis contraria inest, 217, 14; quæ ad idem pertinent, aut incomposita esse oportet, aut e genere incompositis composita II, 582, 18 s.; quorum unum est, non omnia secundum hoc genus unum esse dicuntur, sed secundum superius II, 519, 42 ss.; ab alio ad aliud mutatio fieri nequit, nisi per accidens II, 581, 34 ss.; æquivocorum unicum non est II, 587, 24; quæ excessui et secundum majus et minus differunt uni subjungenda sunt III, 225, 46 ss.; quæ vero pro portione sibi invicem respondent, seorsim ponenda sunt III, 225, 48 s.; hoc tamen facile non est, idque quare III, 225, 52 s.; nullum bipartita divisione in genera distribui potest III, 224, 21 s.; quidam ea semper in duas dividunt differentias III, 223, 18 s., cf. *Bipartita divisio*; nonnulla unam tantum differentiam utilem habent III, 223, 20 ss.; distrahi non debent III, 223, 23 ss., cf. 31 ss., III, 224, 17 ss., 46 s.; III, 225, 3 s.; quæ in eodem secundum eandem divisionem sunt, simul esse dicuntur, 22, 37, 47; 23, 5; unuscujusque prima mensura est id quo primo cognoscitur II, 520, 16 ss.; unuscujusque primum mensura est II, 574, 29, cf. 37; prius iis est quorum genus est II, 582, 1; ejus cujus genus esse dicitur materies est II, 582, 12, cf. II, 582, 40; forsitan hominis et albi et ambulantis mensura est, si quis ex hisce tribus unum facere velit II, 629, 33 ss.; nunquam id ipsum dicitur quod non in eo est, 198, 18; generum investiganda sunt, ubi causam quæris II, 265, 40; quæritur an tanquam elementa ac principia considerata sint II, 459, 26 ss.; II, 493, 3 ss.; idque an magis individuus proxima, an superiora II, 489, 29 s.; II, 493, 30 ss.; argumenta quæ probare videntur ea principia non esse II, 493, 4 ss.; II, 585, 47 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 493, 19

ss.; II, 585, 51 ss.; argumenta quæ probare videntur superiora magis principia esse quam individuus proxima II, 493, 33 ss.; II, 494, 16 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 493, 51 s.; vel ultima vel prima esse debent, si exstet aliquid præter singularia II, 494, 30 ss., cf. II, 586, 3 ss.; simul cum elementis rerum principia esse nequeunt II, 493, 27 ss.; ejus idea idearum quæ ut genus sunt exemplar erit, si idæ exemplaria sunt II, 617, 4, cf. II, 483, 22; superiora inferiori non inerunt, si Platonis placita vera sint II, 484, 23; universalis sunt II, 600, 17; ea substantias et principia esse contendunt hodierni (i. e. Platonici) II, 600, 17 s.; substantia esse videtur II, 539, 23; substantia non est II, 558, 21; naturæ vel substantiæ separabiles non sunt II, 576, 6; pertinent ad substantias secundarias, 2, 44; 3, 50; ad *οὐσίαν* pertinet, 142, 17; de se invicem conversim non prædicantur, 149, 30; unumquodque ens est II, 503, 7; de quibusnam præstet in universum disserere III, 226, 16 ss.; de quibusnam singillatim III, 226, 21 s.; quæritur an statim de iis disserendum sit ac dein de rebus singularibus III, 218, 37 ss.; circa unum unica scientia, 149, 30; II, 578, 32 s.; II, 587, 23 s.; cujusvis unica est scientia et unica notio II, 500, 38; eorum unica notio est II, 516, 52 s.

Genus (*quomodo se ad differentiam et speciem habeat*): magis universalis sunt quam differentiæ; idque quare II, 517, 2 ss.; igitur etiam elementa a nonnullis vocantur II, 517, 1; in species dividuntur II, 494, 2; II, 585, 49 s.; tam in specie esse dicitur, quam species in eo II, 287, 38; specierum partes sunt, itemque vice versa II, 531, 6, 14 ss.; præter species non exstant in rebus quibus prius et posterius inest II, 494, 5 ss.; nec igitur in iis quibus melius et pejus inest II, 494, 12 ss.; ideoque et vix in reliquis rebus exstare videntur II, 494, 9 ss.; si fieri possit, fieri etiam poterit species, itemque vice versa, 368, 43; semper specie prior, 22, 49; specie notius et prius, 239, 29; magis quam species substantia esse videtur II, 558, 12 s.; ei affines sunt idæ II, 558, 14; simpliciter præter species non exstat, aut si exstet materies est II, 552, 20 s.; remotius est ab *οὐσίᾳ* prima quam species, 3, 26; de specie prædicatur, non vicissim, 3, 39; de specie et de individuo prædicatur, 4, 46; in *τῷ τί ἴσται* de re prædicatur, 257, 19, 23; 259, 12, 14; id est quod plures species continet de quibus in *τῷ τί ἴσται* prædicatur, 218, 3 s.; eorum λόγον recipiunt cum primæ *οὐσίαι*, tum species, 4, 50 s.; quale de *οὐσίᾳ* denotat, 5, 14; eo amplior fit denotatio quam specie, 5, 16; essentia prior est quam species, nec igitur una cum ea tollitur II, 555, 33; si idæ non sint, non exstat præter species II, 555, 31 s.; suis speciebus nomina et definitiones suppeditant IV, 19, 8; diversa diversas habent secundum speciem differentias, 2, 17; superiora de generibus quæ sub illis sunt affirmantur, 2, 18; eo differentia posterior, 243, 44; absque ejus speciebus de propriis differentiis prædicari nequit III, 493, 42 s.; quædam communi nomine carent, etiamsi species intra continent III, 226, 29 ss.; quæcunque id habent aut denominative de eo dicuntur specierum etiam aliquam habere aut denominative ab ea dici necesse est, 190, 15; si quid ab eo dictum fuerit quomodocunque, videndum an de aliqua specierum dici possit, idque cum ad refellendum tum ad probandum, 190, 23; de omnibus quæ ad eandem speciem pertinent prædicatur, 205, 41; in eandem categoriam cadere debet ac species, 206, 20; eorum species particeps sunt, sed non vice versa, 206, 28; ejus λόγον recipit species, sed non vice versa, 206,

29; de iis prædicari debet, de quibus species prædicatur, 206, 42; ejus particeps esse nequit quod nullam speciem participat, nisi sit ex speciebus quæ ad primam pertinent divisionem, 206, 45, 52; ejus participia sunt individua, 207, 1; latius patet quam species et differentia, 207, 6, 16; 214, 32; 209, 24; 216, 49; 218, 13; 243, 27; omnium quæ specie non differunt, idem, 207, 21; si duobus eadem species subjecta est, debent vel alterum sub altero, vel ambo sub eodem esse, 207, 35, 39; si unum prædicatur de specie in τὸ τὶ ἐστίν, omnia superiora et inferiora eodem modo prædicabuntur, 208, 10; quod ejus particeps est, etiam alicujus eorum species particeps esse debet, quæ ad primam pertinent divisionem, 208, 24; quomodo a differentia distinguendum sit, 209, 1, 10, 36; 218, 10; omne ejus particeps vel species, vel individuum est, 209, 8; est vox non ambigua (συνοήτως), 210, 11; semper proprie de speciebus prædicatur, 210, 13; si ei nihil est contrarium, contraria continere debet; sin vero est, in contrario genere contineri debet, 210, 24; si ei contrarium est aliquid, etiam speciei contrarium erit aliquid, 211, 3; quod extrema continet, etiam intermedium continere debet, 210, 47; omne plures species continet, 209, 12; 210, 34; ἡ ἑστὶν esse debet, ubi species est ἡ ἑστὶν, 212, 19; de quibus id non prædicatur, de iis quoque nulla species prædicatur, 212, 14.

Genus (quomodo adhibendum sit in constituenta definitione et loci de illo): sunt quæ uni subijci nequeant, 215, 30; etiamsi de eo fiant problemata et propositiones, per se nec problema, nec propositio est, 174, 1, 10; ad id pertinet quæstio, an ad idem genus, necne pertineant res, 175, 13; ejus definitio quomodo investiganda sit, 166, 45 ss.; id non ponunt nonnullæ scientiæ, idque quare, 131, 2; causa materialis est eorum quæ definitioni insunt II, 545, 13 s.; omnium quæ in definitione ponuntur, maxime essentiam videtur declarare, 335, 28; 241, 7, 11, 40; omnium eorum quæ in definitione sunt notissimum est, 250, 46; 251, 6; ubi in compositarum dictionum definitione definitio nomini substituitur, non æque permittendum est ac differentia, 251, 2; eandem cautionem adhibendam esse, ubi nomina nominibus substituantur, ridicula est opinio, 250, 41; definitionum principia sunt, II, 493, 20; item specierum III, 493, 23 s.; igitur necessario et rerum quæ definiri possunt II, 493, 21; omittendum non est in definitione, si res definienda genere continetur, 241, 5; nisi in proximo ponatur res definienda, adjungendæ sunt omnes differentia id determinantes, 241, 41; omnium quæ in definitione sunt primum ponitur, 241, 12; quæ ad id pertinent, elementa sunt eorum quæ ad definitionem, 205, 33; raro de eo quæritur inter disputantes, 205, 34; si ponitur alicujus eorum quæ sunt, considerandum est, an prædicetur de omnibus quæ ad idem pertinent genus ac dictum, 205, 35; deinde ne non prædicetur ratione τὸ τὶ ἐστίν, 205, 42; videndum ne in dictum quæret accidentis definitio, 206, 4; item ne non in eandem categoriam cadat ac species, 206, 10; videndum ne necesse sit vel fieri possit ut particeps sit ejus quod in eo ponitur, 206, 25; videndum, an de aliquo vere dici possit species, ipsum vero non, 206, 36; item, ne quod in eo positum est, nullius speciei particeps esse possit, 206, 44; item ne eo latius pateat quod in eo ponitur, 207, 4; item ne de totidem rebus dicatur ac species, 207, 8; item ne dictum sit genus alicujus eorum quæ specie non differunt, 207, 19; item, num quid aliud sit propositæ speciei quod neque contineat propositum genus, neque sub illo sit, 207, 29; conside-

rari debent superiora, an omnia de specie prædicentur et an in τὸ τὶ ἐστίν prædicentur, 207, 49; videndum ne speciei particeps sit nec ipsum, nec aliquid superius, et quomodo hocce argumentorum loco utendum sit cum ad refellendum, tum ad adstruendum, 208, 3 ss.; videndum, num ejus notio cum eorundem natura sit conjuncta, cum quorum natura conjuncta est notio speciei, 208, 30 ss.; quomodo hoc loco utendum cum ad refellendum, tum ad adstruendum, 208, 37; videndum, an eorum definitiones quadrent in speciem propositam æ in ea quæ speciem participant, 208, 47; cavendum, ne ejus loco sumatur differentia, 208, 52; videndum ne speciei subijciatur, 209, 13; nec differentia, 209, 30; ne differentia loco ponatur, 209, 32; 243, 21; non prædicabitur de specie, si nulla ex ejus differentiis de ea prædicatur, 209, 41; tollitur, si natura prior est species, 209, 45; si id relinquere possit species, genus revera non est, 209, 46; male constitutum est, si quod eo continetur, participet vel participare possit aliquid generi contrarium, 210, 1; item si species contineat aliquid quod iis quæ sub genere sunt, inesse nequit, 210, 5; item si speciei homonymum est, 210, 9; item si unam tantummodo contineat speciem, 210, 12; item, si metaphorice dicatur id quod proponitur, 210, 16; quot modis adstrui possit id male positum esse investigando locum quem occupat id quod speciei contrarium est, 210, 20 ss.; quot modis ex eodem loco adstrui possit, id recte constitutum esse, 211, 12 s.; quomodo de eo argumentari liceat e casibus et conjugatis, 211, 20 ss.; quomodo e similitudine, 211, 26; quomodo e generationibus et corruptionibus, 211, 31; quomodo e generantibus et corruptentibus, 211, 36; quomodo e facultatibus et usibus, 211, 38; quomodo de eo argumentari liceat, ubi id quod speciei opponitur, privatio est, 211, 47; quomodo, ubi negatio, 212, 9; quomodo, ubi species est ἡ ἑστὶν, 212, 18; male constitutum est, si non ad idem referatur species, tam per se quam ratione generis, 212, 27; item si non ratione generis et ratione omnium generis generum, 212, 32; videndum an eodem modo reciprocet ac species quoad casus, 212, 40; item an eodem ac species, 212, 49; item an id totidem referatur ac species, 213, 4; oppositum esse debet generi ejus ad quod refertur, 213, 16; ad eundem ordinem τὸν ἡ ἑστὶν pertinere debet ac species, 213, 25; male constitutum est, ubi habitus actui subijciuntur, vel vice versa, 214, 1; male constitutum est, ubi habitum consequenti facultati subijciunt, 214, 7; item ubi ejus loco ponunt quod quocunque tandem modo consequens est, 214, 16; videndum an eidem insit in quo species, 214, 49; male constitutum est, si pars toti subijciatur, 215, 7; item si vituperanda vel fugienda facultati, 215, 11; item, si facultati vel rei potenti aut efficaci subdant honoranda vel eligenda, 215, 25; item si ea quæ ad duo vel plura genera pertinent, ubi subdantur, 215, 29; item si genus pro differentia sumatur, vel vice versa, 215, 38; item ubi affectionem ei subdunt quod affectum est, 216, 6; item si affectionem ei subdunt cujus est affectio, 216, 14; cavendum ne pro ea sumatur quod omnibus consequens est, 216, 40 ss.; item ne in specie contineatur, 217, 4; item ne speciei synonymum sit, 217, 8; si cum id, tum species contrarium habet, cavendum ne species melior in pejori ponatur, 217, 11; si eadem species eodem modo se habet ad utrumque genus, ad melius referenda est, 217, 17; si magis ac minus recipiat, id quoque recipere debent species et id quod secundum illam dicitur, 217, 23; hicce locus non nisi ad refellendum adhiberi potest, 217, 22, 42; si id quod argue-

vel majus genus esse videtur, genus non est neque propositum, 217, 30; quando præcipue utilis sit iste locus, 217, 31; si hoc hoc et illud genus est, alterumque genus est, alterum quoque erit, 217, 49; similiter si minus, etiam majus, 217, 50; an recte constitutum sit quomodo colligi possit e pominibus et vocabulis quæ ab iis derivantur, 218, 22; si alterum alterius est consequens nec reciprocant, illo quod semper sequitur pro genere uti licet, sed altero proponente, non semper admittendum est, 218, 30; e locis de eo investigari debet quæstio, an in proprio genere posita sit res definienda, 235, 40; 241, 93; ejus definitio nomini substituenda est ad scrutandam definitionem, 246, 30; ad idem pertinere debent res quæ numero idem sunt, 256, 13; propriis rei differentiis definiendum est, 242, 2; non iis quæ nullius rei differentiæ esse possunt, 242, 3; omne dividitur in differentias quæ sibi invicem in eodem ordine opponuntur, 242, 9; de proprio verasunt differentiæ quæ sibi invicem in eodem genere opponuntur, 242, 14; cum eo omnis differentia specifica speciem facit, 242, 18; id numero idem faciunt qui ideas esse ponunt, 242, 41; interdum necessario negatione dividi debet, 242, 44; eodem redit an negatione dividatur an affirmatione cui in eodem ordine nil nisi negatio opponitur, 242, 47; nunquam accidens est, 243, 28; cavendum ne in definitione de eo prædicetur differentia, vel species, vel aliquid speciei subiectum, 243, 24; item ne de differentia prædicetur, 243, 28; ad definitionem adstruendam querendum an rite traditum sit, 257, 36; problemata de eo facillius refelluntur quam adstruuntur, 259, 37, 49; de eo e locis de accidente argumentari licet, 260, 24; loci de eo adhiberi possunt ad problemata de definitione, non vero ad problemata de proprio et de accidente, 260, 19, 22; quatenus ex uno in aliud transire possit demonstratio, 128, 33, 47; ejusdem esse debent extrema et media, 128, 49; ex alio ad aliud transferri non licet quæ demonstrantur, 145, 1; ope eorum quæ alterum alteri subjiuntur, deteguntur τὰ πᾶσι καὶ λεγόμενα, 183, 13; non vero ope eorum quæ sibi invicem non subjiuntur, 183, 17, 25; communis enuntians, non inepte definimus, 185, 51; ab eo fit inversio, 186, 23, 26; id in primis pro accidente sumi solet, 187, 5; synonymice, non denominative de speciebus prædicatur, 187, 12; ex eo de specie demonstrari potest, ubi refellendum est, 189, 49; 190, 10; ad nullum pertinent communia circa quæ dialectica versatur, 289, 9; circa omne versatur contentiosus, 289, 15; in re oratoria comprehendit cum ætates, tum sexus, tum gentes, 392, 33; minus ad generationem confert quam singulare ac proprium III, 398, 38 s., cf. III, 398, 35 s.; III, 399, 46 s.; communitatis e qua unum aliquod prodit partes non habendæ sunt omnia sine quibus consistere nequit, 609, 29.

Genera animalium; quatenus in ea distribui possint animalia III, 7, 17 ss.; in aliquod cadere debet unumquodque animal, nullum vero in duo simul III, 223, 46 ss.; ea recte pluribus differentiis simul sumit vulgus III, 224, 53 ss., cf. III, 225, 35 s.; quænam eo inter se differant III, 1, 25 ss.; quæ eo differunt quomodo partibus differant III, 17, 25 ss.; ad nullum referri possunt animalia quædam marina peculiariter ac rara III, 68, 22 s.; ejusdem quibusnam de causis bellum sibi invicem ingerant III, 172, 35 ss.; diversi quando coitu faciendo uti possint III, 169, 51 ss.; III, 355, 1 ss.; III, 366, 38 ss.; exempla citantur III, 170, 4 ss.; III, 355, 5 s.; III, 366, 42 ss., cf. III, 169, 50 ss.

Genera animalium maxima; quænam III, 7, 17 ss., cf.

III, 29, 36 s.; eo a se invicem differunt quod alia sanguine prædita sunt, alia exsanguia III, 29, 34 ss.

Genus humanum; quidnam significet II, 522, 14 s.

Genera intermedia (τὰ μεταξύ γένη); cum differentiis suis etiam principia erunt, si suprema genera principia sint II, 493, 46 s.

Genera prima; ea spectare videtur philosophia prima II, 585, 39, cf. II, 494, 23; ad ea pertinere videntur ens et unum II, 585, 39 s.

Genera quæ contrarium continent; si intermedium habent, etiam species habebit, idque eodem modo, 210, 35, 41.

Genus subiectum (τὸ γένος τὸ ὑποκείμενον); ejus affectiones et accidentia per se manifestat demonstratio, 128, 38; quatenus id spectat, in quaque scientia utiliter assumuntur axiomata, 130, 30, cf. 132, 7.

Genus et species; ea spectat eadem scientia quæ ens, id est philosophia prima II, 502, 48 s.; quomodo ea rite determinare debeat qui disciplinam aliquam pertractat et quare, 165, 22.

Genere diversa; v. *Diversa genere*.

Generis ejusdem quæ sunt (ὁμογενή); ab iis aliud ejusdem generis gigni potest II, 441, 51; ubi movent et ipsa moventur II, 445, 37 s.; igitur si moveant, se invicem tangunt II, 445, 38.

Genus; ejus virtus est nobilitas fr. 56, b; 57, a; eo superiores qui sunt, non aequè civitatem participant ac qui virtute, 530, 26; propter ejus diversitatem fiunt reipublicæ conversiones, 568, 1; eo inferiores ut magni nos faciant postulamus, 348, 22; fieri potest ut ejusdem natura succumbant voluptatibus vel doloribus quibus plerique resistunt II, 84, 15; potius a mare quam a femina deduci solet II, 532, 19, v. *Generis enarratio*. Generis enarratio (γενεαλογία); in laudationibus insequi debet procemium, 446, 21; primum insigne est quod homini vel reliquis animalibus competat, 446, 22; non congruit si affectus, vel res, vel oratio, vel possessio laudanda sit, 446, 25; quomodo facienda sit, 446, 27 ss.; in vituperatione quomodo instituenda sit, 446, 51; post eam laudibus extollendæ sunt dotes insignes quæ ab anima pendunt, 447, 3.

Generis humilitas (ὑπεικνία); ejus divisio fr. 105, a.

Geodæsia (γεωδαισία); qua re a geometria differre dicatur (a Platonis) II, 492, 23; probatur hæc distinctio non vera esse II, 492, 25 ss.

Geographici; quænam qui recte orbem terrarum descripserunt ejus latitudinem et longitudinem dicant III, 630, 50 ss.

Geometra; veri contemplator est II, 7, 27; geometricæ disputat, sive vera, sive falsa sit conclusio, 270, 51; e geometricis principiis et conclusionibus rationem reddit quæstionum geometricarum, 132, 29; qua geometra, principiorum rationem non reddit, 132, 31; quomodo cum eo disputandum sit, 132, 36; cum non refutat nisi per accidens qui non rite cum eo disputat, 132, 38; ponit tanquam propositiones dialecticas placita geometriæ peritorum, 178, 38; definitiones sumit, non probat, 257, 10; sumit quid significet triangulus, illud vero esse ostendit, 158, 36; pedalem ac rectam ac sine latitudine vocat lineam, etiamsi non sit, 83, 32; pedalem esse ponit lineam etiamsi non sit II, 631, 18 s.; nec tamen falsum ponunt, idque quare II, 631, 20 s.; lineæ de quibus loquitur sensibilibus lineis dissimiles sunt II, 492, 33 s.; de quænam longitudine loquatur fr. 90, b; communi ratione probat trianguli angulos duobus rectis æquales esse, 188, 46; rectum angulum alio modo investigat ac faber, idque quomodo II, 7, 25; non spectat quæ figuris (non per se) acci-

dunt II, 535, 39; ei quavis alia re magis mirum videretur, si diametrus commensurabilis esset II, 471, 37 s.; ei refutanda est quadratura circuli quæ per segmenta fit, non vero Antiphontis II, 249, 23; ei non competit disputare adversus geometriæ principia evertentem II, 249, 7; non separabilia tanquam separabilia spectat, idque rectissime II, 614, 30 ss., 39 ss.; de entibus disserit II, 614, 40; hominem spectat, quatenus solidum est II, 614, 36 s.; scire debet causam cur vulnera rotunda difficilius sanentur, 135, 22; non spectat quidnam contrarium aut perfectum sit, nisi ex suppositione II, 502, 42; nec, nisi eatenus quoque de ente et uno speculatur II, 502, 43 s.; nec de eodem et diverso, *ibid.*; non querit an axiomata vera sint, necne, idque quare II, 503, 14; ei respondendum cum ad syllogismum e propositionibus veritati geometricæ oppositis deductum, tum ad paralogismum secundum geometriam, 132, 43-133, 4; ad eum se habet quadamtenus pseudographus ut contentiosus ad dialecticum, 288, 18; fallitur falsa descriptione usus, 244, 41; dormiens remotior est ab actu quam vigilans III, 349, 15; item vigilans quam contemplans, 349, 16; eum eligere nemini competit nisi geometriæ perito, 532, 11; quomodo refutentur qui eum falsa supponere arbitrantur, 131, 27; quomodo eos redarguerit Protagoras II, 492, 36 s.

Geometria: quænam quæstiones ad eam pertineant, 132, 26; quodnam ejus argumentum, 313, 5; circa nullam substantiam versatur II, 607, 6; circa naturam quandam versatur II, 535, 17; una eademque scientia est, etsi varias res spectet II, 588, 16 ss.; circa subjectum occupatur, sed non quatenus subjectum est, 135, 14; quænam interdum inter eam et medicinam intercedat ratio, 135, 20; non circa sensibilia versatur, quia ea non considerat quatenus sensibilia sunt II, 614, 9; in ea inprimis patet principia eodem modo se habere ac res quæ ex iis fiunt II, 140, 27, 46; scientia particularis de magnitudine est II, 72, 46; res spectat quatenus magnitudinem habent II, 614, 20; igitur accuratior est mechanica II, 614, 20 s.; item optica et harmonica II, 614, 22 s.; ea vero accuratior arithmetica, 149, 27; II, 470, 26; II, 614, 19 s.; genus ei subjectum magnitudines, 128, 43; 130, 35; 152, 3; quatenus ad eam transferri possit demonstratio arithmetica, 128, 42; ei subjecta sunt optica, 129, 4; 130, 13; 132, 28; 134, 53; 135, 16; item mechanica, 130, 12; ea demonstrari nequit contrariorum esse eandem scientiam, 128, 51; nec duos cubos facere cubum, 129, 2; nec quæ lineis insunt non per se, 129, 5; ad eam pertinere non potest pertractatio principiorum demonstrationis II, 491, 8; præter res circa quas versatur erunt aliæ substantiæ separatae, si res mathematicæ a sensibilibus separatae exstent II, 612, 38; contrario modo quam ea se habent astrologia, harmonica et optica II, 263, 3; lineam naturalem considerat, sed non quatenus naturalis est II, 263, 4; in ea causa pendet a principio definito II, 144, 7, 10; ei propria principia, puncta et lineæ, 130, 39; sumit eorum affectiones per se quidnam significant, 130, 41; qua re a geodæsia differre dicatur (a Platonice) II, 492, 23; probatur hæc distinctio vera non esse II, 492, 25 ss.; argumentatio quæ ad eam non pertinet, etiamsi pertinere videatur, non secundum propriam methodum procedit, 272, 50; maxime adhibet syllogismos primæ figuræ, 135, 26; suos habet syllogismos ac refutationes, cum veros tum apparentes, 285, 32, 36; in ea præcipue fiunt paralogismi et quomodo, 172, 36; de ea inter geometriæ imperitos disputandum non est, 132, 39 ei dissimilis

ars tentativa, 288, 47; in ea confert circa elementa exercitatum esse, 274, 45; ejus periti evadunt qui ea delectantur II, 121, 18; ejus periti evadere possunt adolescentes II, 71, 29; non eodem modo docetur ac rhetorica, 385, 46; eam qui docet, non potest simul eandem geometriæ partem docere II, 351, 31; hanc qui docere vult, ei alia quidem antea scire licet, non vero quæ docendus est II, 485, 15 s.; simulac eam didicimus geometriæ sumus II, 188, 13; nullam aliud officium habet nisi cognitionem et contemplationem rerum sibi subjectarum II, 188, 19.

Geometrica principia; ex iis deducenda sunt *geometricæ demonstrationes* III, 369, 13 s.

Geometricæ demonstrationes; v. *Demonstrationes geometricæ*.

Geometricæ figuræ; quænam earum elementa II, 493, 7 ss.; II, 516, 40; eam resolvere videtur deliberas II, 28, 20; earum descriptioni comparant placita sua qui inaudunt, etiamsi factum, nihilominus æternum esse putant, sed perperam II, 383, 44 ss.

Geometricas figuras qui describunt; triangulum quantitate determinatum describunt, eo vero utuntur perinde ac si quantitate determinatus non esset III, 494, 33 ss.; eodem modo quo illi operatur intellectus III, 494, 32 s.

Geometricæ res; de earum origine Platoniorum variæ opiniones exponuntur et refutantur II, 624, 51 ss.; numero posteriora genera vocantur II, 624, 49.

Germani; eos transit Rhenus IV, 106, 24.

Germara; Celtarum populus qui diem non adspiciunt fr. 297, b, cf. *Celtæ*.

Germen (*βλαστός*); id emittunt semina simulac principium quod antea potentia continebant secretum est III, 356, 38 ss.; e semine alimentum petit III, 343, 22 s.; medium locum inter id et radicem apud plantas obtinet substantiæ principium III, 548, 37 s.; quamdiu sub terra sunt albet III, 648, 39 s.; ablata terra herbæ colore fiunt III, 648, 10, 40 s.; vetusta multo nigriora sunt novellis III, 648, 28 ss.; novella flaviora, idque quare III, 648, 29 s.; plantarum nigros habentium fructus nigra, idque quare III, 649, 47 s.

Germen novellum (*μύθος*); quod ex eo provenit mel præstantius est III, 199, 34 s.

Germinatio; mira IV, 104, 26; cur aliis non terra connectis, sed abscissis fiat, aliis vero reconditis IV, 219, 26 ss.

Gerontomania; fabula Anaxandridis, 400, 42.

Geryone; poetæ anonymi tragædia (Nicomachi? cf. *Fragm. trag.* p. 101 s. *Wagner.*); in ea exitus et armatus eodem modo i. e. subphrygio conscripti sunt IV, 213, 43 s.

Geryone; in inscriptione citatur IV, 100, 25.

Gestatio; v. *Graviditas*.

Gesticulantes (*ἀποχειριζόμενοι*); iis comparatur qui hastam ostendere volens interficit II, 26, 5.

Gestus corporis (*σχῆμα*); eo ornatum affectant vani II, 46, 41.

Gibberi (*κυρῆτεροι*); cur eorum halitus foetidior ac gravior IV, 190, 20 ss.

Gigantes; inter eos et Herculem circa Iapygium promontorium depugnatum esse fabulæ testantur IV, 91, 3 ss. γίγαντες IV, 295, 15.

Gignitur (quod) (*τὸ γινόμενον*); ei subesse debet materies II, 310, 27; II, 599, 17 s.; semper ejus aliqua pars jam genita esse debet II, 570, 19 s.; cum eo e quo gignitur simul esse debet II, 420, 5; imperfectum esse et ad principium ire videtur II, 357, 30 s.; potest simul ex alio vel a re quæ actu est, vel a re ejusdem generis vel speciei vel ab actu II, 441, 49 ss.; custodia et

oportimento et coctione indiget III, 326, 6; utero continetur III, 326 5 s.; eorum medium, i. e. causa, γινόμενον esse debet, 163, 41; divisibilia sunt, 163, 30; se habent ad facta, ut lineæ ad puncta, 163, 31; cum factis connecti nequeunt, 163, 26; eorum nonnulla ita se habent ut conclusiones reciprocent, 164, 10; eorum alia semper et in omnibus fiunt, alia δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ, 164, 22.

Gingivæ (οὐλον); carnosæ sunt III, 10, 46; est pars multipartita oris III, 10, 45 s.; ex his sine dolore fluxus sanguinis fit III, 262, 35 s.

Gianus (γῆνος) ad jumenta pertinet III, 7, 48; est mulus mutilus III, 370, 26 s.; generatur ex equa inter gestandam male affecta III, 129, 29 ss.; igitur namis et porcellis duris comparari possunt III, 129, 30 s.; III, 370, 28 s., 32, 34; procreari potest vel coitu fornicando muli III, 370, 26; evenit ut e coitu muli et equæ procrearetur III, 129, 23 s.; vel ab equis et asinis, ubi conceptum intra uterum ægrotavit III, 370, 27 s.; pudendum magnum habent III, 129, 32.

γῆνομα v. Gignitur (quod).

γῆνομα δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ eorum medium etiam δὲ; ἐπὶ τὸ πολὺ est, 164, 31; eorum quoque principia immediata erunt, 164, 32.

Glabri (οὐ λατοί); quomobrem immodicæ purgationi obnoxii sint IV, 311, 18 ss.

Glacies (πρυσταλλός); quid II, 559, 40; aqua est congelata, 162, 46; omnis ad aquam pertinet III, 619, 33; III, 623, 37 s.; est congelatio humiditatis frigidi II, 456, 33; est frigoris excessus II, 456, 33; igitur ex ea nihil fit II, 456, 38; solius caloris privatione concrevit II, 623, 43; liquabilis est calore III, 619, 25; comburi nequit III, 621, 48, 50; fragilis, non ruptilis III, 620, 20; actu et per accidens sicca est, potentia vero et per se humida III, 233, 45 ss.; si quid ex ea confecisset natura, id non in calido posuisset, ut conservaret, idque quare III, 546, 46; eam nullus insanus idem esse putat quod ignem II, 448, 23; in ea piscatus gratia tentoria construunt Ponti incolæ III, 567, 31 ss.; ea perfracta piscantur iidem III, 567, 33 s.; ea plumbi loco utuntur iidem, ut immobiles maneant arundines III, 567, 35 s.; exemplum citatur IV, 235, 21.

Glacies esse; est certo quodam modo densatum esse II, 559, 20 s.

Glacies ad Aquilonem positæ; ubi eam sol resolvere coepit præcursores spirant, ubi jam resolvit anniversarii IV, 263, 30 ss.

Gladius; absurdum est si censeas eum semper in gladiis dividi II, 422, 52; eum facit motus instrumentorum notionem artis continens III, 349, 4 ss.; ejus munere fungi potest manus III, 290, 41 s.; quinam acutus dicatur, 183, 12; eum quum in me distringeret filius tuus, occidi ipsum, 452, 35.

Gladius loliiginum (τὸ καλούμενον ἔπος); ita vocatur loliiginis et loliis pars dura III, 57, 24; qualis III, 278, 31 s.; ubinam situs III, 57, 23 ss.; ossibus vel piscium spinis pro portione respondet III, 240, 45 s., 51 s.; quænam sit ejus utilitas III, 240, 50; quomodo se habeat et quomodo a seprio differat, III, 57, 24 ss.; cartilagini similior est III, 57, 27; figura ipsorum animalium alveum refert III, 57, 28.

Gladius (ἐπὶ τὰς); utrinque octonas duplices branchias habet III, 28, 41; quale rostrum habet fr. 181, a; dentibus caret *ibid.*; sel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.; versus canis exortum sub pinis habet vermiculum quem asilum vocant III, 164, 5 ss.; eoque tanto dolore afficitur, ut interdum in naves insiliat III, 164, 8 ss.

Glanis (γλάνης); piscis fluvialis est 171, 31; III, 191, 33; fluvios ac lacus incolit III, 164, 36; ei, quod ad caudam similis est cordylus, sed longe minor III, 6, s.; quot et quales et ubinam sitas habeat branchias III, 28, 39; sel in jecore habet III, 30, 40; dentes durissimos habet III, 191, 49 s.; ova coherentia edit III, 116, 30; ubinam pariant cum majores, tum minores III, 116, 34 ss.; earum ovum eorum magnitudine æquat III, 117, 12; tardissime ex earum ovis generantur pisciculi III, 117, 3 ss.; femina post partum ova non amplius curat III, 191, 34 s.; mas vero custodit ova et pullos, idque quare III, 117, 4 ss., 25 s.; III, 191, 35 s.; pisciculos ab his arcet III, 191, 37 s.; idque quamdiu III, 191, 38 ss.; hoc faciens saltat et sonitum ac murmur edit III, 191, 42 s.; inde agnoscitur a piscatoribus locus ubi degit III, 191, 41; radices, quibus adhærent ejus ova ab aqua profunda ad brevem transferunt piscatores III, 191, 44 s.; pisciculos hamo affixos rapit III, 191, 47 s.; atque ita capitur si junior ac imperitus sit III, 191, 46 s.; si vero senior ac peritus hamum dentibus frangit III, 191, 48 ss.; summa aqua nata III, 164, 36 s.; ideo sub canem sideratur et tonitru consopitur III, 164, 36 ss.; in locis brevibus sæpe a dracone serpente occiditur III, 164, 39 s.; prægnans pravus est III, 171, 31; femina mas præstat III, 171, 33.

Glanis (βάλανος); cur partem apici proximam amariorem habeat IV, 219, 18 ss.; cur ad eas vinum et aqua dulciora sentiantur IV, 228, 5 ss.; inveterascentes amaræ fiunt, idque quare IV, 219, 24; tostæ rursus calefactæ meliores fiunt IV, 227, 24; lubenter a suis eduntur, sed eorum carnem humidam reddunt III, 166, 11 s.; abortiunt acrofas, si prægnantes multas edant III, 166, 12 ss.; ubi deficiunt, eas abditas condit pica III, 183, 5; iligneis saginantur sues III, 154, 25 s.

Glandes (belotæ) in casta (casta, Meier.) sunt IV, 27, 19.

Glandes (βάλανος); testacea sessilia sunt III, 71, 39; circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49 s.; minime olfactum habere videntur III, 71, 37 ss.; ejus descriptio fr. 178, a.

Glanis (pudendi virilis); quidnam III, 11, 21; carnea et semper lævis est III, 11, 20; ei circumdata cutis nomine caret II, 11, 22; quæ, si disseceatur, non coalescit III, 11, 23 s.; idque quare IV, 295, 8 ss.

Glanus; v. Hyæna.

γλαυρός v. Elegans.

Glauc Teius; de actione poetica tractatum conscripsit, 385, 23.

Glauc; contraria ratione ac ille dicit considerata sunt τὰ πολλὰ ὧς λεγόμενα, 480, 14.

Glaucoma; potius aëritas quædam oculorum est III, 417, 10 s.; his inprimis oculi cæsi obnoxii sunt III, 417, 8; item senes idque quare III, 417, 11 ss.

Glaucus; Deli cum Nereidibus habitat et volentibus vaticinatur fr. 255, b.

Glaucus; cur arma cum Diomede mutaverit fr. 136, a; qualia dederit Diomedi apud Homerum II, 63, 17; secundum proverbium eo usque tantum secius erat, dum pugnare valebat amicus vel dum vectigalia suppetebant III, 221, 20 (cf. Præf. t. II p. II, B); ejus epitaphium fr. 317, a.

Glaucus (γλαῦκος); piscis pelagicus est III, 158, 17; paucas appendices intestinorum habet III, 33, 51 s.; æque bonus est prægnans vel vacuus III, 171, 20; æstate per sexaginta dies latitat III, 160, 31 s.

Glaucus color (φαλιότης); exiguo constat discrimine IV, 324, 48; quid in plantis sit IV, 42, 20.

Glaux; v. Noctua.

Gleba; ejus locus idem est qui universæ terræ II, 280, 2, 52; II, 597, 2; eodem fertur quo universa terra II, 370, 4; II, 378, 13 s.; II, 409, 17.

Glis (Δεῖλος); latitat in arboribus atque tunc pinguissimus evadit III, 161, 38 ss.

γλίσχος: v. *Tenax*.

Globosa figura; apud deum perfectissima IV, 295, 19 ss.

Globosum; quod ei continuum etiam globosum est II, 393, 50; II, 394, 32 s.; idem quod id tangit vel ab eo circumdatur II, 393, 52 ss.; II, 394, 32 s.

Globosum esse; quidnam sit III, 678, 5 s.

Globus; octo pyramidibus constat II, 417, 24; sola inter figuras solidas una superficie terminatur II, 393, 32, 38; figurarum solidarum prima esse probatur II, 393, 32 ss.; eodem modo se habet in figuris solidis quo circulus in planis II, 393, 33 ss.; eum solum inter figuras solidas non dissecant qui corpora in plana dividunt II, 393, 37 s.; ei si unitatem tribuant, probabilissime agunt qui figuris ordinem tribuunt secundum numeros II, 393, 43 ss.; non amplius figura erit, si triangulo tribuatur unitas II, 393, 46; est figura a medio æqualis II, 546, 9 s.; ex iis ignem compositum esse censet Democritus II, 422, 21, 39; II, 449, 31; ejus figuram igni tribuerunt Leucippus et Democritus II, 417, 3, cf. II, 422, 19, 47; omnium figurarum mobilissimam habet Democritus III, 435, 4 s.; totum tanquam angulum considerat Democritus II, 422, 38, cf. 22; igitur eum ad calefaciendum et urendum et secundum aptissimum esse putat II, 422, 21, 39; facillime movetur quia minime tangit et minime nititur II, 422, 20, 25, 39; at non facile movetur quod ad ignis motum attinet II, 422, 26; sed ad motum circularem qui vocatur volutatio II, 422, 27 s.; e vase projectus motu ad formam suam accommodato movebitur III, 638, 20; figura est quæ minime motum ciere potest II, 400, 37; quadamtenus simul quiescit et movetur continenter, idque quare II, 363, 31 s., 37 s.; ejus affectum et terminum si tollas, nihil remanet nisi materies II, 286, 41 s.; eos omnia tangunt vel iis continua sunt II, 394, 3 s.; fit, ubi undique ad idem medium feruntur res II, 408, 49 s.; infinitum non exstat II, 373, 44, 45; caret omni parte appensa vel prominente II, 399, 6; item omni motu instrumento II, 400, 38; dissimilimus igitur est corporibus quæ per se moventur II, 399, 6; item corporibus quæ progrediuntur II, 399, 7; si certo aliquo modo dividatur, id quod restat non erit globus II, 421, 32 s.; eum semper globos facere æque absurdum est ac si putes gladium semper in gladios, serram semper in serras dividi II, 422, 51; si exstaret præter hosce, nunquam fieret hoc aliquid II, 546, 16 ss.; fieri potest II, 545, 39; non e cera et forma fit coalescentibus III, 341, 21; ex eadem cera fieri potest ex qua cubus II, 420, 44; non fit, nisi per accidens, quia globus æneus globus est II, 544, 41, cf. 45; ejus forma aliud est quam globus aureus aut globus æneus II, 380, 50; omnium figurarum maxime aptus est motui qui in eodem loco fit II, 399, 1; minime vero ad motum in anteriorem partem vel ad eum qui per se fit II, 399, 4 ss.; ejus partium centro proximarum non eadem celeritas quæ externarum et totius II, 331, 37 ss.; ejus partes in æquali loco moventur, toto manente II, 441, 17 s.; igitur non eodem modo movetur quo metallum quod ducitur II, 441, 16 s.; eum perperam nonnulli asserunt simul moveri et quiescere II, 381, 16 s.; quomodo refutetur hæc opinio II, 331, 27 s., cf. 20 ss.; ejus motus proprius vel versatio vel circumvolutio II, 398, 25; ejus motus metitur et tempus et omnes alios motus II, 307, 6 s.; ideoque ejus motus tempus esse videtur

II, 307, 5, cf. II, 99, 34; cælum intelligendum est tanquam cui inest res apud quam figura differunt dextrum et sinistrum II, 391, 36; in eo feruntur stellæ II, 397, 20; eum causa movens a potentia evehit ad actum II, 563, 19.

Globum esse; si ejus omnino generatio sit, ex aliquo aliquid erit II, 546, 6 s.

Globus æneus; quomodo ejus pars dicatur æs II, 531, 11 s.; gignitur, sed nec æs, nec globus, gigniturque in ære II, 547, 29 ss.; ejus figura simul cum ipso adest II, 601, 43 s.

Globus superior; eum tangunt quæ infra planetas sunt II, 394, 1 s.

Gloria (δῆξα); bonum est II, 173, 35; bonum externum est II, 165, 4; non est vituperanda II, 165, 19; circa eam incontinentia non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 18 ss.; ubi de incontinentia circa eam loquimur semper addimus *circa gloriam* II, 165, 12 s., cf. II, 163, 30 ss.; quenam ejus causa expetatur, 202, 20; quæ propter eam expetuntur minus optabilia quam quæ per se, 202, 19; quæ simul propter eam et per se expetuntur, magis optabilia quam quæ propter alterum, 202, 22; eam in infinitum usque sectantur, 601, 11; eam tanquam vitæ finem sibi proponunt nonnulli II, 185, 9; ea compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 18; eam despiciit magnanimus II, 214, 51; ejus cupidi invidi esse solent, 361, 43; artes quæ eam solum sectantur odiosæ sunt II, 186, 19; quatenus ei conferat argumentationum sophisticarum peritia, 293, 44.

Gloriæ studium (φιλοτιμία); ejus causa aliqui, etiam si paucissimi in tyrannos conspirant, 582, 27, 37; qui ejus causa tyrannos aggrediuntur, nec lucri, nec bonorum cupidine permoventur, 582, 29; nec salutis suæ curam habent, 582, 38; æque ac Dion dicere debent, se quocunque progredi daretur, eatenus conatum perducere satis esse habituros, 582, 42, cf. *Ambillo*.

Gloesa; quidnam, 478, 48; ignota sunt, 396, 8; quæ aliis est, aliis nomen proprium est, 478, 48; barbarismus facit si nimis frequenter adhibeatur, 475, 8, 15; eas raro adhibet oratio soluta, 387, 6; frigidam reddunt elocutionem oratoriam, 388, 50; conveniunt poetis epicis, idque quare, 389, 33; 476, 18; 277, 38; iis utitur poeta ad enuntianda ea quæ imitatur, 478, 48; quomodo adhibeantur ad solvenda problemata vel reprehensiones poeticas, 479, 40, v. *Nomina peregrina*.

Glottis; v. *Ligula*.

Gluten (κόλλα); ea unum sunt ligna II, 519, 12; ad ejus instar humidum e sicco fit III, 614, 28; quæ ea unum sunt, minus unum sunt quam quæ natura II, 573, 44; ejus ope res continuæ fiunt II, 312, 8; ea quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 10; e cute boum fit III, 47, 27; alicubi etiam e piscibus III, 47, 27 s.

Gnaphalus (γνάφαλος); voce commendabilis, colore vero et aspectu pulcher III, 184, 23 ss.; ad victum indotrius est III, 184, 24 s.; raro extra sedes proprias conspicitur, ideoque peregrina avis esse videtur III, 184, 25 s.

Gnomon; eo circumposito angetur quadratum, 23, 27.

γνώθ' σαυτόν: Pythias dictum fr. 32, a.

γνώριμος: v. *Illustres viri*.

Gobius; (γῳβίος); piscis littoralis est III, 158, 14 s.; gregalis III, 175, 9; multas appendices intestinarum habet III, 33, 48; ubinam pariant et quale III, 115, 34 ss.; parvorum ac villum terramque subeuntium proles est cobitis apud III, 118, 38 s.; nec euripum intrant, nec per eum exeunt III, 192, 8 s.; in fluviis pinguescunt III, 163, 17; inprimis circa Cretam pingues sunt

III, 158, 19 s.; quibusnam rebus vescantur III, 149, 31 ss.; ei similes sunt pisciculi in cavernis apud Babylonem IV, 86, 4 s.

Gobii albi; in euripo Pyrrhæo nascuntur, nec in pelago comparent III, 192, 14 s.

γόγγροι latitant III, 160, 10, v. *Congri*.

γόργος v. *Cuneus*.

γού v. *Genitura*.

γυναικες συνθήκαι vocantur IV, 193, 22 s.

γόνυ neutrius est generis, 474, 50.

Gordias; Psammethici Corinthi tyranni pater, 588, 16.

Gordias; ejus filius Myllias fr. 69, b.

Gorge; ejus pater Ceneus fr. 214, a.

Gorgias; Leontinus, 521, 49; ejus auditor Isocrates fr. 123, b; non esse quidpiam inquit III, 679, 26; etsi autem aliquid sit illud cognosci non posse III, 679, 26 s.; etai sit et cognosci possit id cum aliis communicari posse negabat III, 679, 28 s.; partim ut Melissus, partim ut Zeno demonstrare aggreditur ens neque unum neque multa, neque ingenitum neque genitum esse posse III, 679, 37 a.; non ens idem esse affirmat atque ens, idque quare III, 679, 40 ss.; ejus demonstratio refutatur III, 680, 1 ss., 24 ss.; si ens ingenitum sit, infinitum id esse e Melissi placitis sumit III, 680, 30 s.; infinitum nullo modo esse posse, quomodo demonstratus sit III, 680, 31 s.; quum nusquam sit, ne esse quidem posse secundum Zenonis argumentationem de loco affirmat III, 680, 34 s.; igitur nec ingenitum esse III, 680, 35; quomodo nec genitum esse posse demonstrat III, 680, 36 ss.; neque e non ente genitum esse III, 680, 39 ss.; quomodo ens unum non esse posse demonstrat, Zenonis ratiocinationem secutus III, 680, 50 ss.; nec multa III, 680, 44; quomodo nec moveri quidpiam posse ostenderit III, 680, 57 ss.; si igitur nihil sit, omnes demonstrationes tolli affirmat, idque quare III, 681 9 ss.; neque ullum esse mendacium, neque si in alto mari currus decertare (aliquis) dixisset III, 681, 12 ss.; quæ videmus et quæ audimus propterea esse affirmat quia cogitatur unumquodque eorum III, 681, 14 ss.; idque quare III, 681, 16 ss.; igitur etiam si quidpiam sit, cognosci nequit III, 681, 21 ss.; quomodo demonstrare comatus sit etiam si sit aliquid et cognosci possit, id alteri manifestari non posse III, 681, 22 ss.; quid de oratione senserit III, 681, 32 s.; hæc omnes vero dubitationes etiam antiquiorum aliorum sunt III, 681, 48 ss.; virtutes solummodo enumeravit, 495, 38; recte dixit seria risu refellenda esse, et vice versa, 409, 43; qualem tractatum de arte sophistica conscripserit, 309, 4; comparatur ei qui male docet artem sutoriam, 309, 10; jactabat sibi nunquam defuturam esse orationem, 408, 6; si Achilles laudandus est, quidnam addat, 408, 8; elocutione usus est poetica, 386, 12; ironice adhibet epitheta frequentia nominaque composita ac peregrina, 393, 13; quibusnam nominibus compositis elocutioni oratoria non convenientibus usus sit, 388, 42; citatur inconveniens ejus metaphora, 389, 40; hircundinem allocutus est modo tragico poetæ admodum congruo, 389, 48; ejus jocus de civibus Larissæis, 521, 49; ejus dictam fr. 336, b.

Citatur ex initio *orationis Olympicæ*, 402, 27; quomodo sine procemio inchoaverit *Encomium in Elienses*, 404, 16.

Gorgo; de ejus capite quæstio Homerica fr. 135, b.

Gorgo, Leonidæ Lacedæmonii uxor; ejus dictum fr. 336, b.

Gr; syllaba est, 473, 2.

Græ; syllaba est, 473, 3.

Gracilia corpora (λεγνύμενα); in iis potius consistit animus generosus III, 371, 51 s.

Gracilitas (τὸ λεγνύμεν); ea nonnullis opus est, ut sani fiant II, 402, 12; eam ut assequantur, nonnulli currunt II, 402, 12 s.; nonnullis finis est quia sanitatem assequi nequeunt II, 402, 16.

Graculus; semper cum graculo, 337, 29; II, 91, 28; semper juxta graculum assidet, secundum poetam anonymum II, 218, 42; II, 174, 49, v. *Monedula*.

Gratus (βάσι); rhythmorum mensura est II, 629, 19.

Græce loqui (τὸ ἐλληνίζειν); est fundamentum elocutionis, 390, 41; fit si conjunctiones recto ordine collocentur, 390, 41; non potest aliquis τὴ et καὶ conjunctionibus sublatis IV, 208, 18 ss.; fit item si recta et propria nec generalia nomina adhibeantur, 391, 5; item si ambigua vitentur, nisi quis consulto iis uti velit, 391, 6, 19; item si genera nominum distinguantur, 391, 20; si multa et pauca et unum recte quis appellet, 391, 23; cuinam eloquentiæ generi eo præcipue opus est, 400, 20.

Græci (Γραικοί); sic olim vocabantur qui nunc Hellenes III, 572, 47 s.

Græci (Ἕλληνες); inter Europæos et Asianos medium tenent, 608, 41; et animo et intellectu valent, 608, 42; liberi sunt et optima reipublicæ ratione utuntur, 608, 43; cunctis hominibus imperare possent, si in unam rempublicam coirent, 608, 44; eorum civitates celeberrimæ considerandæ sunt, ut scias quomodo se habere debeant cives, 608, 33; quomodo eorum singulæ gentes inter se differant, 608, 45; eos barbaris imperare par est, 483, 4; iis serviliores mores habent barbari, 537, 32; quomodo se iis præbere Alexandrum jusserit Aristoteles fr. 60, a; fere omnes circa mare sedes suas fixerunt, 515, 17; eorum more vetusta exstructa ædificia multa in insula Sardinia esse feruntur, præcipue testudines eximia proportionem exsculptæ IV, 91, 23 ss.; apud antiquos quinam vocarentur æsymnetæ, 537, 43; 554, 29; apud eos post regum abrogationem militantiibus constabat prima respublica, 558, 44; qui optima republica uti putantur inepte delapsi sunt ad virtutes utiles et ad vincendum accommodatores, 618, 30; quorum respublica optime constituta est, consilio utuntur, antequam ad agendum accingantur, 412, 13; eos in servitutem redegerunt Athenienses, 374, 14; eorum corona cingi Athenienses fingeat Cydias, 357, 23; eorum res penes regem sunt II, 287, 41; omnes diis supremum locum tribuunt II, 370, 44; iis qui olim præmia instituit certamen sapientiæ instituire noluit, idque quare IV, 271, 24 ss.; cur ad decem usque numerent IV, 193, 32 ss.; cur ῥίκαν ita appellent IV, 24, 40; ab iis quidam aiunt Phœnices nomen accepisse, idque unde IV, 100, 5 s.; apud nonnullos vinum ex melle confectum est, sed ejus mixtio deinceps exquisita, explorari non potuit IV, 78, 22 ss.; iis accedentibus ad templum Diomedes in insula Diomedea quietem agunt aves circum illud consistentes IV, 87, 4 ss.; iis advenientibus blandiuntur canes in Daunia IV, 94, 31 ss.; iis non parcut serpentum genus circa Euphratem nascens IV, 103, 32; si quis per Herculeam vocatam viam proficiscatur, cavetur ne quid ei mali accidat IV, 88, 32 ss.; aliunde adrectis quale miraculum Elidenses in Dionysiis ostendant IV, 97, 40 ss.; patrium iis erat nomen τράχηλα fr. 64, b.

Græci; eorum opinionem vos (Athenienses?) curare oportet, si vestram privatus, 376, 27.

Græcos liberavit, alios servavit, alios ultus est; exemplum primæ speciei enthymematis apparentis penes dictionem, 381, 6.

Græci Æthialiam insulam incolentes; quid de calculis qui vocantur in ea memorent IV, 93, 25 ss.

Græci Peloriadem Siciliæ promontorium incolentes; ignorant croci floris pretium IV, 95, 10 ss.

Græci prisci; militari scientia carebant, 558, 48; arma ferebant et uxorem alius ab alio emebant, 510, 15; sive terrigenæ fuerunt, sive e calamitate superstites, verisimile est eos hominibus vulgaribus et stultis similes fuisse, 510, 22.

Græcia; quænam ejus loca ex hominum memoria sterilia facta sint, quum antea fecunda essent III, 572, 15 ss.; eam potissimum pervasit diluvium quod Deucalionis tempore evenit III, 572, 43; enumerantur ejus præcipua flumina III, 570, 6 ss.; in ea nonnisi parva flumina absorbentur III, 570, 37 s.; quænam animalia ibi minora sint quam in Ægypto, quænam majora, quænam pari magnitudine, idque quare III, 169, 22 ss.; ibi fere nunquam servantur partus octimestres III, 139, 31; ibi quoque vivunt partus octimestres fr. 190, b; in eam deportatur electrum ab accolis lacus juxta Eridanum IV, 87, 36 s.; ex ea ut mitterentur capilli, se curaturum esse Lycius dixit Condalus, 643, 18; ad ejus imperium facta videtur Creta, 515, 15; ejus alter oculus Lacedæmonii secundum Leptinem, 396, 39; eam clamare dixit Æsio, 397, 12; eam tonderi debere in sepulchro eorum qui in Salaminæ occubuerunt, dixit Lysias, 397, 18; propter virtutem in ea vel mori sors est invidenda fr. 333, b.

Græciæ prisca; ita vocatur regio circa Dodonem et Acheloum III, 572, 44 s.; eam olim incolebant Selli et nunc quidem Hellenes, tunc vero Græci appellati III, 572, 46 s.; eam inprimis invasit diluvium quod Deucalionis ætate evenit III, 572, 44; in eam literas attulit Cadmus fr. 259, b.

Græciæ principatus; eum dum Athenienses tenuerunt ac Lacedæmonii, ubique respublicas suis similes instituere, 556, 37; 575, 15; eorum qui eum tenuerunt, unicus solummodo vir politias vulgo sic dictas animum induxit, 556, 43.

Græa; ita vocabatur olim Oropus fr. 295, b.

γραιαί αὐ καλοῦνται IV, 165, 26; IV, 325, 30, v. *Pellucula et Crusta*.

Gramen (ἄγρωσις, χόρτος); exarescit quum semen tulerit IV, 215, 11; ex eo fiunt crotones III, 94, 47; eo occultant piscatores fossam quam hieme ad capiendos pisces e fluvio deducunt III, 165, 1.

Gramia (λήμνη); nullam facit oculus sanus III, 209, 16 s.; in eam quum transierint lacrimæ, concoctæ dicuntur III, 611, 35 s.

γραμματεὺς; magistratus nomen apud Athenienses fr. 240, a.

Grammatica; non rite definitur scientia scribendi quod proponitur, 241, 15; non est definienda scientia literarum, 260, 42; quatenus ad aliquid referatur, 16, 45 ss.; non est πρὸς τι, etiamsi ejus genus scientia sit πρὸς τι, 212, 22, cf. III, 527, 24 s.; unica quum sit, omnes voces spectat II, 500, 39; disputatur utrum unica sit, an multiplex, 178, 17; dubitatur an magis et minus recipiat, 16, 17; quædam in animo tanquam in subjecto est, 1, 27; ejus capax homo, 174, 47; eodem modo disponit omnes habentes II, 169, 25; in quo inest in eo inest scientia, 214, 35; non aliquatenus tantum est scientia, 214, 51; eam qui habet, sed nunc non contemplatur, potentia sciens est III, 451, 18 s., 27 s.; ab ea non denominatur grammaticus, 1, 15; 190, 19, 23; eam non everit intemperantia II, 238, 18; e literis vocalibusque et mutis confecta constituit artem III, 636, 15 s.; pars educationis habetur quia ad vitam utilis est, 625, 33, 35; discenda non solum est quia per se utilis est, sed et quia ad alias disciplinas perdiscendas ne-

cessaria, 626, 42; quænam ejus sit utilitas, 626, 18; ut exemplum citatur, 1, 34; 2, 3, 36.

Grammaticæ capax; exemplum citatur, 186, 28.

Grammaticus; a grammatica denominatur, 1, 15; 15, 28; 190, 19, 23; is est qui grammaticæ aliquid facit, id est ex arte grammatica qua ipse præditus est II, 17, 39; discit quæ ore recitantur, 278, 11; fieri potest ut non recte scribat II, 271, 25; an idem sit qui musicus quærunt sophistæ II, 535, 46, 48 s., cf. 179, 19 s.; II, 583, 24 ss.; magis ac minus recipit, 16, 2; non quatenus talis est cum generat pater, idque quare III, 398, 33 ss.; nonnisi per accidens speculatur alpha universale II, 628, 14 s.; quare de rebus scientiam suam spectantibus non deliberent II, 204, 33 ss.; ut exemplum citatur, 4, 10; 158, 14.

Grammaticum; aliquid facere licet, vel fortuito vel alio subgerente II, 17, 38.

Grana; in siliquis sunt IV, 27, 18.

Granatorum mala; eorum succus potabilis IV, 26, 47.

Grandia (ἐσθλα); de iis tenoiter et submisso dicendum non est, 392, 17.

Grando (χάλαξα); de ejus causa Anaxagoræ opinio III, 566, 24 s., cf. III, 567, 8 s.; cur secundum eum præcipue ætate et in calidioribus regionibus decadat III, 566, 23 s.; refutat Anaxagoræ opinio III, 566, 31 ss.; III, 567, 8 ss.; ad aquam pertinet III, 623, 38; ex humida exhalatione oritur III, 631, 29; concoctionis est indicium IV, 246, 29; de ejus origine III, 631, 52 s.; in aere fit III, 659, 17; de nubibus descendit frigori originem debens III, 565, 34 s.; in inferiori parte nihil consistit quod ei respondeat quomodo ros, pluviae ac pruina nivis III, 565, 51 s.; III, 566, 2 s., cf. III, 565, 33 s.; circa eam nonnulla eveniunt quæ præter rationem esse videntur III, 566, 6 s.; glacies est III, 566, 7, 43; cadit inprimis vere et autumno, cadit tamen et in fine æstatis, raro hieme, nec nisi ubi debilius est frigus III, 566, 8 ss.; præcipue in calidioribus regionibus cadit III, 566, 11 s., 20; in altissimis regionibus minime fit III, 566, 31 s.; sæpe delabitur frequens ac incredibili magnitudine, nec rotunda e nubibus quæ sive cum magno clangore sive sine eo prope terram decurrunt III, 566, 34 ss.; id quod probat ejus congelationem prope terram fieri, non in supra regione III, 566, 40 s., 45; genuina ejus causa est quod calor stipando colligit frigus III, 566, 50 s.; fit igitur ubi congelatio citius fit quam descensus III, 567, 14 s.; inde fieri potest ut sublimis congeletur III, 567, 17; minus ætate fit quam vere et autumno quia ætate siccor est aer III, 567, 3 ss.; fit interdum et in fine æstatis, partim propter eandem causam, partim quia aqua antea calefacta est III, 567, 26 ss.; eam afferunt Aparctias Thrascias et Argestes III, 590, 21 s.

Grandines; inter se conerescere nequeunt, idque quare III, 566, 21 ss.; magnæ sunt quæ rotundam formam non induunt III, 566, 44; aerii innatare nequeunt quomodo guttæ exiguæ pluviae III, 566, 16 s.; maximæ necessario fieri debent ubi causa eos congelans vehementissime agit III, 566, 41 s.; quæ e longinquo delabuntur, inter se colliduntur ac sic rotundæ et minores fiunt III, 566, 46 ss.; majores sunt quæ per breve spatium delapsæ sunt III, 567, 20 s.; iis similia sunt sepiæ ova, ubi primum ea edidit femina III, 92, 18; albis similia sunt sepiarum ova III, 57, 42; duo inveniuntur in ovo, idque ubinam III, 105, 47 ss.; ovorum perperam aliquid ad generationem conferre putantur, *ibid.*

Grando (morbi genus); quidnam IV, 317, 23 s.; velutii varus crudus est in interioribus partibus IV, 284, 18;

- idem est quod hominibus vari IV, 317, 24; redundantium signa sunt IV, 319, 49; earum signa lingua dat IV, 284, 12; cur eas lingua contrahat IV, 284, 17 s.; oriuntur subius propter copiam alimenti IV, 317, 30; idque in partibus intra cutem IV, 317, 36 s.; idque quando annus opportunus fuerit IV, 317, 39 s.; iis nullum aliud animal afficitur quam sus III, 166, 16; cur is homo non afficiatur, neque ullum aliud animal præter sues IV, 317, 21 ss.; iis obnoxii sunt sues quorum caro humida est III, 165, 47; IV, 317, 43, s.; in quibusnam partibus præcipue inveniantur III, 165, 48 s.; IV, 317, 44 s.; quomodo detegantur sues iis affecti III, 165, 51 ss.; iis non laborant sues lactantes III, 166, 3 s.; iis non laborant sues lactantes nec juvenuli, nec vetula IV, 318, 1 ss.; cur iis afflictæ sues non pinguescant IV, 319, 46; caro earum quæ paucos habent dulcis est, idque quare IV, 317, 46 s.; quomodo curentur III, 166, 4 s.
- Gratia** (χάρις); quidnam sit, 357, 46; quænam magna, 357, 48; apud quosnam eam ineamus, 358, 1; cito senescit fr. 341, b; unde oratori petenda sint argumenta ut eam conciliet, 358, 10; unde vero ut eam removeat, 358, 14; ubi de ea fit sermo omnes considerandæ sunt categoriæ, 358, 19; iudicis in peroratione sibi conciliare debet accusator, 451, 9; quando ad eam referendam in suasionem excitandi sint auditores, 444, 24, cf. 445, 31; in dissuadendo eodem modo ad eam referendam excitantur ac in suadendo, 445, 45; quibusnam eam referre omnes soleant, 444, 31; eam ut in eas, eadem tribuenda sunt quibus egent, aut paria, aut maiora, 358, 7; in eos qui maiorem retulerunt, clementes sumus, 350, 27; eam non rependitibus irascimur, 319, 43; amicitiam parit, 353, 2; habenda non solum est viris quorum opinionibus consentimus, sed etiam qui potius superficie tenus affirmarunt II, 486, 15 ss.; magis tribuitur pecuniam danti quam non capienti II, 39, 20; ei propria est remuneratio II, 58, 4; cavendum ne propter eam falsum detur testimonium, 430, 41; 431, 3.
- Gratia popularis** (κἀνδραμὸς); ejus fabricatorem memoravit Alcidas, 389, 19.
- Gratias**; deæ sunt fr. 324, b; quare earum templum in propatulo collocare soleant II, 58, 3.
- Grati**; multis simul non facile esse possumus, nisi jucundi aut utilis causa II, 95, 32, 34.
- Gravedo** (τὸ βαρύνεσθαι); gravidarum ab redundantibus provenit IV, 324, 24.
- Gravidæ vento fieri**; v. *Vento gravidæ fieri*.
- Gravidæ mulieres**; v. *Prægnantes*.
- Gravida animalia**; v. *Prægnantia*.
- Graviditas** (χρόσις); sine secretionem menstruæ purgationi destinata ad finem perducere nequit III, 370, 14 s.; eam facilius quam mulieres ferunt reliqua animalia, atque per eam plerumque bona fruantur valetudine III, 409, 52 s.; idque quare III, 410, 12 ss., 22 ss.; nec minus aquatilia ac aves quam reliqua animalia III, 410, 25 s.; quædam tamen animalia versus ejus finem pejores habent, idque quænam et quare III, 410, 26 ss.; apud mulieres minus manifesta est in regionibus ubi laborare solent III, 410, 3 s.; quorum animalium mansuetorum non diu durat, ea quovis anni tempore coeunt III, 81, 24 ss.; alia animalia meliora reddit, alia deteriora III, 170, 41.
- Graviditatis tempus**; valde diversum est apud hominem et bovem et canem et ovem III, 401, 29 ss.; ejus diversitas causa est cur animal monstruosum alius generis animalis partes habere nequeat III, 401, 28 ss.; ejus tempus plerumque vitæ spatio determinatur III, 413, 6 s.; non tamen ab eo pendet III, 413, 9 s.; sed a fœtus magnitudine III, 413, 19 s.; ejus temporis mensuræ sunt circuitus naturales III, 413, 28 s.; quantum sit apud scrofas III, 85, 39 s.; item apud canes III, 85, 49 ss.; item apud camelos III, 87, 9; item apud elephantes III, 87, 17.
- Graviditati dicatæ partes**; v. *Genitalia interiora*.
- Gravis**; interdum eadem sectatur ac contumax, idque quare II, 214, 17; ei quadamtenus similis esse videtur magnanimus II, 214, 23.
- Graves viri** (στυμνοί); quare iis non delectentur tyranni, 585, 25.
- Gravis armatura**; divitibus magis quam pauperibus convenit, 597, 14.
- Gravis armaturæ milites** (ὀπλιτικόν, ὀπλιτικὴ δύναμις); pars necessaria civitatis sunt, 548, 1; iidem esse possunt qui agricolæ, 547, 53; si pauci e civitate egrediantur, magna esse nequit, 606, 4; quot alere valeat ager Laconicus, 512, 38; ubi iis accommodatus est ager, facile instituitur oligarchiæ secundum vel tertium genus, 597, 13; eos cum velitis et equitibus conjungunt imperatores, 597, 20; adversus eos facile dimicant velites, 597, 23; in nonnullis oligarchiis magistratus eligunt vel e censu, 572, 13; cur in sacris celebrandis, pompam ducere debeant, 416, 33; 417, 26; 455, 43.
- Grave** (βαρὺ); quidnam II, 369, 38; ei in voce contrarium est acutum, 181, 28, 34; in mole leve, 181, 35; densum est II, 412, 2, 3; denso affine II, 298, 30; a duro dissentit apud ferrum et plumbum II, 298, 32 s.; dicitur privatione levitatis II, 392, 47; omne aliquo gravius esse potest II, 411, 48, 53; itaque divisibile est II, 411, 54; ejus materies eadem quæ materia levis, sed essentia non eadem II, 429, 53; qualis esse debeat ejus materies II, 430, 4, cf. II, 429, 52; ei quædam propria sunt II, 502, 9; potentia leve est II, 349, 30; ejus essentia est ut alicubi, nempe infra sit II, 349, 37 s.; natura deorsum movetur II, 272, 13; II, 285, 26 s.; II, 348, 37; II, 430, 4; id est quod naturaliter deorsum fertur II, 249, 46; natura sua inferiora petit II, 138, 9; ejus locus infra est II, 380, 34; item prope medium II, 380, 35; secundum æquales angulos deorsum fertur II, 429, 32; contrario tramite fertur ac leve et ignis II, 408, 4; medium petit II, 406, 22; II, 429, 26 s., 33; omne suapte natura centrum petit, ibique manet II, 280, 45; II, 281, 4; per se petit medium universi II, 408, 2 s.; per accidens vero medium terræ II, 408, 7, cf. II, 429, 34 s.; non parallela, sed secundum æquales angulos ad terram fertur II, 408, 10; II, 409, 29 ss.; unde constet id revera medium terræ petere terramque globosam esse II, 408, 9; II, 409, 31; non ad medium fertur donec ultima ejus pars medium tetigerit II, 409, 14 s.; sed donec ejus medium ipsum medium assequatur II, 409, 15 s.; id est donec undique æqualiter medium assecutum sit II, 409, 22, cf. II, 408, 36 s.; sive sursum jaciatur, in eundem locum recidit, idque quare II, 408, 14 ss.; sursum cogitur a graviore vi deductum III, 525, 13; non solum in contrarium, sed etiam ad latus difficulter movetur IV, 62, 13 s.; quæritur an semper tanquam non ens, id est subiectum generationis, considerari debeat, an etiam tanquam ens considerari possit II, 440, 2 s.
- Grave**; cur in diapason consonantia acuti fiat antiphonium, acutum vero non gravis IV, 207, 3 ss.
- Gravia**; quæ revera sunt, bene dispositis corporibus gravia sunt, morbidis alia II, 29, 16.
- Grave** ad aliquid; subsidit vel in suum locum vel in eorum quibus supernat II, 430, 35.
- Grave simpliciter** (ἀπλῶς); id est quod semper naturaliter

deorsum et versus medium fertur II, 424, 17; II, 425, 35 s., 53; II, 426, 1; II, 427, 47; II, 429, 13; id est quod semper naturaliter deorsum fertur, si non impediatur II, 429, 10 s., cf. II, 428, 26 s.; igitur id est quod omnibus subsidit II, 428, 25; II, 430, 34; probatur nec id esse quod plus solidi, nec id quod minus vacui continet II, 425, 48 s.

Grave et leve; iis omnes usi sunt, paucis exceptis, tamen de iis nihil definivere II, 423, 36 ss., cf. 44 ss.; II, 424, 21 ss., 36 s.; de iis opinionem magis novam quam Plato protulerunt qui vacuum esse statuunt II, 425, 5 ss.; nihil de iis determinarunt Empedocles et Anaxagoras II, 425, 32 s.; aliquid vero nonnulli eorum qui vacuum esse negant II, 425, 33 s.; cui nihil inest, id inane esse, probare conantur ejus assertores II, 293, 18; si quis omnino asserere vellet inane exstare horum materies esset II, 298, 36 s.; potentia multis modis dicitur II, 349, 39 s.; se invicem respiciunt II, 369, 44; eorum consideratio cognata est cum sermonibus de motu II, 423, 30; ita res vocamus eo quod naturaliter certo aliquo modo moventur II, 423, 31 s.; eorum operationes nomine carent, nisi si quis eas *impetum* (*ῥοπὴν*) vocare velit II, 423, 33; quasi fomenta quædam motus in se continent II, 423, 35; lationis causa sunt II, 298, 38 s.; tactus contrarietates sunt II, 454, 50; densitas quædam et raritas esse videntur III, 356, 39 ss.; a corporibus quibus insunt differunt, etiamsi ab iis separari nequeant II, 296, 44; quia sensibilia sunt, in infinitum dividi possunt III, 488, 3 ss.; eorum materies, quatenus tale quid potentia est, gravis materies est, quatenus vero tale quid levis materies II, 429, 51 s.; eorum alterum non exstabit, si omnia elementa unica constant materie II, 430, 37 ss.; non pendere probantur proportionem inter vacuum et plenum II, 426, 4 ss.; duo sunt quia et loca duo, medium et ultimum II, 429, 40 s.; nec agere nec pati valent, idque quare II, 454, 52 s.; exstat aliquid inter ea intermedium, cui ambo vicissim competunt, idque quare II, 429, 42 ss., cf. II, 430, 9 ss.; cui ambo vicissim competunt, alio modo gravia et levia sunt ac terra et ignis II, 428, 30 s.; naturaliter ad loca propria moventur, præter naturam vero ad opposita II, 348, 35 ss.; ubi præter naturam moventur manifestum est ea ab aliquo moveri, non vero ubi naturaliter II, 348, 37 s.; probantur a se ipsa moveri non posse II, 348, 39 ss.; potentia et natura alicubi sunt II, 549, 37; moventur ab aliquo II, 349, 1 ss.; a quonam moveantur II, 350, 5 ss., v. *Movement* (quæ naturaliter ab alio); secundum locum moventur II, 427, 46 s.; in sese motus principium habere videntur II, 427, 47 s.; II, 428, 3 s.; idque quia eorum materies substantia proxima est II, 428, 4 s.; in latione sibi respondent quomodo in substantia privato et forma II, 273, 43; II, 594, 40; supra et infra determinantur II, 406, 26; partim simpliciter dicuntur, partim respectu ad aliquid II, 423, 41 s.

Grave et leve potentia; id est quod movet (naturaliter secundum potentiam) II, 427, 19 s.

Grave et leve simpliciter; de iis nihil antiquiores dixerunt II, 423, 44 ss., cf. II, 424, 21 ss., 36 s.; exstare nequit nec iis qui e triangulis corpora componunt, nec iis qui magnitudini et parvitati causam gravitatis et levitatis tribuunt et præterea unicam esse materiem putant II, 426, 31 ss.; iis intermedia corpora alia aliis vel simplicibus graviora aut leviora esse non poterunt si sequaris opinionem vel eorum qui vacuo et pleno levitatis et gravitatis causam tribuunt, vel eorum qui has a magnitudine et parvitate pendere putant et plures subcontrarias esse censent materies II, 426, 33 ss.; revora exstare probantur II, 429, 8 ss.

Gravissimum; quidnam II, 369, 40.

Gravitas (*βαρύνει*); eam perperam omnibus rebus tribuunt nonnulli II, 429, 11 s.; ea inter se differre atomos putat Democritus II, 449, 37; quidnam tanquam ejus mensuram adhibeant II, 574, 54 ss.; ejus mensura gravitas est II, 575, 24; ejus mensura est pondus determinatum II, 629, 20; eam omnia habent, excepto igne II, 428, 50 s.; eam vel omnia vel nonnulla corpora sensibilia habent II, 411, 41; omni caret ignis II, 429, 23 s.; ea necessario carent unitates II, 412, 50; eam quando habeant aqua et aer II, 429, 1 s.; eam excepto igne, in suo loco habent omnia elementa II, 429, 2 s., cf. II, 430, 18 ss.; duobus modis dicitur II, 574, 39 ss.; ejus mensura unum est II, 575, 38; species motus non est, sed motus ad eundem locum II, 314, 27 s.; terræ motus ad se ipsum est II, 314, 28; vim quandam habet qua deorsum pellit corpora II, 431, 43; si ejus vis vincat vim qua distractioni resistunt continua, celerius deorsum feruntur corpora II, 431, 45 ss.; si vincatur supernatant II, 431, 47 s.; ea prædita corpora medium petunt II, 413, 41; in ea non idem est unum quod in motu II, 520, 20 s., v. *Pondus*. Gravitate carens (*ἀβαρής*); ei quædam propria sunt II, 502, 9.

Gravitate præditum (*τὰ ἔχοντα βάρος*); eorum alia aliis leviora esse dicuntur II, 428, 2 s.

Gravitas et levitas; e Pythagoreorum principiis explicari nequeunt II, 481, 29 s.; earum pertractatio in alium locum differtur II, 369, 35 s.; necessarium esse probatur nonnulla corpora iis prædita esse II, 414, 26 ss.; immo omne corpus definitum II, 414, 40 ss., cf. II, 415, 2 s., 17; necessario atomis competent, si iis competat caliditas et frigiditas II, 449, 34 ss.; iis præditum corpus necessario aliquid elementorum est II, 419, 50; vel ambæ vel alterutra competit rebus quæ se invicem tangunt II, 445, 13; secundum eas alterantur corpora II, 526, 16; igitur affectus et qualitates sunt substantiarum quæ moventur II, 526, 13 ss.; cum ipsæ tum earum actiones et alterationes affectus vocantur II, 529, 21 s.; iis carens corpus si moveatur necessario vi movebitur, idque motu infinito II, 414, 40 s.; quo majores sunt, eo celerius feruntur corpora II, 295, 16 s.; corporum affectus sunt III, 228, 44 ss.; a calido, frigido, humido et sicco pendent III, 228, 43 ss.; morbis et vitæ, somni et vigiliæ, senectutis et vigoris, morbi et sanitatis causæ esse nequeunt III, 232, 15; eas negligit mathematicus II, 588, 8.

Gravitatis et levitatis effectivum (*τὸ βαρυντικὸν καὶ τὸ κουστικόν*); id est quod movet (naturaliter secundum locum) II, 427, 18 s.

Gravitas vocis; partium affectus est III, 414, 14; tarditas est IV, 180, 36; IV, 308, 26, cf. *Vox gravis*.

Gravitas (*συνώνης*); quidnam, 367, 13; est affectus moralis animæ laudandus II, 149, 37; II, 216, 34, II, 217, 2; inter contumaciam et placendi studium media II, 149, 30; II, 195, 34; II, 217, 3; quidnam ei propria sit II, 149, 38; II, 217, 5 s.; spectat hominum congressus II, 149, 31; abest a domini imperio in servum, 488, 16; 604, 19.

Gravius (*βαρύτερον*); non omne grave est II, 411, 49 s.; alia re gravi necessario gravius est II, 412, 16; sub eo jacere nequit levius II, 404, 49; eodem impetu quo levius ferri nequit IV, 198, 13 s.; in aqua vel in aere medium petit propter conversionem II, 405, 45; excessu partium æqualium constat II, 424, 33; secundum Platonem id est quod ex pluribus iisdem, nempe triangulis constat II, 424, 29, 40, 42, 47, 48; quædam ab iis qui omnia quæ alicui videntur vera esse

putant an tale sint quod infirmis aut quod robustis huiusmodi esse videtur II, 510, 49 s.

Gregalia (ἐρεστιά); alia pedestria, alia volatilia, alia natatilia sunt III, 3, 30, 32 ss.; item alia civilia, alia dispersa III, 3, 31 s., cf. 38 s.; alia domi manent, alia migrant III, 3, 43 s.

Gressilia (πορευτικά); ea tanquam genus anima praedictorum agnoscunt bipartita divisione utentes III, 224, 43; nulla et natant III, 3, 26 s.; omnia quattuor membra dependentia habent III, 298, 32 ss.; idque vel crura vel brachia III, 298, 35; manifesto intra se habent ventriculum III, 234, 45 s.; apud ea partes quae corpus promoveant, pectori appensae sunt III, 533, 10 ss.; apud ea distincta sunt antierius ac posterius, superius ac inferius, dextrum ac sinistrum III, 261, 26 ss.; igitur eorum corpus bipartitum est III, 261, 25 s.; exceptis molluscis omnia distincta habent supra et infra III, 359, 42 s.; iis omnibus necessariae sunt partes anteriores III, 289, 20 s.; locum mutant alimentis suppetias intra se habentia, idque ubinam III, 411, 41 ss.; apud ea plerumque a masculino genere sejanctum est femininum III, 345, 2 s.; alia eorum coeuntia semen emittunt alia non III, 345, 4 s.; in universum maiora sunt quam sessilia III, 345, 10 ss.; idque quare III, 345, 6 ss.; hinc in universum semen proficiunt III, 345, 12 s.; eorum sensus principium medio loco inter dextra et sinistra quaerendum est III, 282, 32 s.; iis necessarius est sensus, idque quare III, 474, 12 ss.; nec solum sensus qui contactu percipitur, sed etiam eminus, idque quare III, 474, 40 ss.; III, 477, 1 s.; pulmonem habent III, 274, 2, cf. III, 263, 1 s.; iis accensendi sunt serpentes et quadrupedes oviparae III, 274, 2, cf. III, 263, 1 s.; item crustata omnia III, 285, 24.

Gressus; in aequabili potius fatigat, idque quare IV, 147, 27.

Gressu dicata instrumenta (πορευτικά ὄργανα); eorum ope viviparae ab oviparis distingui nequeunt III, 346, 2 s.; idque quare III, 345, 43 ss.

Grossus (ὁ ἐπὶ νεῖ, τὰ ἐπὶ νεῖ); caprisici continetur psen, dum vermis est III, 102, 27 s.; ficus decidere velat idem, idque quomodo III, 107, 29 ss.

Grumi (σπαγγαλίδες); quando in mammis oriantur III, 144, 22 ss.

Grus (γίρζος); individua avium species est III, 226, 12; avis gregalis est III, 3, 34; III, 157, 49 s.; item animal civile III, 3, 40; duci obtemperant III, 3, 41; III, 181, 36; unica avis est quae secundum aetates colorem mutat, idque quomodo III, 49, 4 ss., cf. III, 424, 31 s.; idque quare III, 424, 32 ss.; quomodo coeant III, 77, 45 ss.; cito coitum peragunt aequae ac passeris III, 77, 47 s.; e remotissimis regionibus ad ultimos terrae fines migrant III, 156, 36 s.; III, 157, 16 s., cf. III, 161, 23; nempe e Scythicis campis ad paludes supra Aegyptum sitas III, 156, 37 s.; ibique Pygmæos aggregati dicuntur III, 156, 39; coturnicibus robustiores sunt, ideoque post eas et vere et autumnio migrationem inchoant III, 157, 5 ss.; quoniam igitur mense abeant III, 157, 8 s.; quomodo volent fr. 173, b; adverso vento volant III, 157, 17 s.; falso contendunt eas iter facientes pro libramento lapidem ferre III, 157, 18 ss.; multae res eas spectantes prudenter institutae videntur III, 181, 22 s.; in altum subvolant et longinqua despiciunt III, 181, 23 s.; nubes atque tempestates videntes quiescunt nec volant III, 181, 24 s.; qui in supremo agmine sunt sibilando signum dant III, 181, 26 s.; quamvis positura dormiant III, 181, 28 s.; iis dormientibus quidnam agat dux III 181 29 ss.

adeo acriter inter se pugnant ut sese vivos capi sinant III, 182, 49 ss.; quot ova pariant III, 182, 51 s.; quoniam signa de futura tempestate dent fr. 159, a; violenter sonant, idque quare III, 656, 17; earum voces Imitatae III, 655, 28; ejus gulam sibi optabat Philoxenus II, 36, 44; II, 212, 24; IV, 260, 18.

Gryllio; sculptor cui exsculpendus imagines tradiderat Aristoteles fr. 332, b.

Gryllus; ejus encomia et epitaphia multi scripserunt, idque quare fr. 41, b.

Gubernaculum; eo pauxillulum translato magna fit prorae transpositio III, 522, 48 s.; quamobrem in puppi collocetur IV, 60, 1 s.; vectis instar in mare agit IV, 61, 1 s.; copioso vento retrahendo obsistere nequit, paucum vero potest IV, 60, 46 s.; cur tantam habeat vim, ut ab exiguo clavo et unius hominis viribus magna moveantur navigiorum moles IV, 59, 24 ss.; eo fit gubernatio, idque quatenus III, 450, 32 ss.; ei comparatur avium orrhopygium III, 311, 50; navium cursum dirigit III, 311, 50 s.; igitur in loco ubi cum navi cohaeret flecti debet III, 311, 51 s.; navibus eo carentibus comparantur insecta alata III, 312, 4 s., v. *Clavus*.

Gubernacula (πῆδαλα); ea habent nonnulla insecta salientia III, 67, 50; retro flectuntur ut quadrupedum crura III, 67, 50 s.; introrsum flecti debent III, 284, 47 s.; igitur ea a posteriori parte habent locustae III, 284, 46 s.; eorum ope sonum producant locustae III, 72, 6.

Gubernandi ars; ei inest excessus, defectus et medium II, 195, 9; de ea magis fit deliberatio quam de gymnastica, idque quare II, 28, 3; in ea agentes occasionem dispicere debemus II, 16, 1; in ea bonum quando sciat gubernator II, 133, 14; in ea multum valet fortuna II, 238, 35 s.; ideoque saepe imprudentes in ea prospero successu utuntur II, 238, 33 ss.

Gubernatio; manu et gubernaculo fit III, 450, 32; idque manu tanquam eo quod movet, gubernaculo tanquam eo quod movet et movetur III, 450, 33.

Gubernator; navis actus est III, 445, 29; ei comparatur deus III, 640, 41 s.; non constet an ei comparari possit anima III, 445, 28 s.; ejus officium non est ut navis imperet vel iis vim inferat, 603, 33; semper navitarum unus est, 527, 9, 13; subditorum utilitatem spectat, sed per accidens ipse utilitatis particeps fit, 527, 11, 12; etiamsi a remige et a prorae praefecto differat, tamen iis commune est officium, 523, 24; scit quando navigandum sit, non vero quando secundum II, 133, 14 ss.; eum eligere nemini competit, nisi gubernandi perito, 532, 11; melius de clavo iudicat quam faber, 532, 30; ejus instrumentum inanimatum clavus, 484, 52; animalium vero prorae praefectus, 485, 1; qualis sit clavi forma cognoscit et praecipit II, 263, 40; quomodo cum perditionis tum salutis navi causa sit II, 264, 39; II, 515, 29 ss.; bonus saepe causa est cur bene vehatur navis male comparata II, 239, 4 s.; peritus optimus, 179, 46; valido sed surdastro populum comparabat Plato, 390, 18.

Gubernium (τὸ κυβερνῆν); quidnam respondendum agro ferenti quod ei non concedatur II, 160, 48.

Gula (στόμαχος, οὐσφάγεον); posterior et carnea pars collis est III, 10, 50, 52 s.; intus ante spinam sita est III, 11, 1; unde nomen (græcum) desumpserit III, 14, 8 s.; intra collum sita est III, 14, 7 s.; superne ori appensa est III, 14, 47 s., cf. III, 32, 5; pone arteriam sita est apud omnia quae eam habent III, 14, 10 s., 48; membranae ligamentis cum spina dorsi et arteria connectitur III, 14, 49; trajecto transverso in ventriculum desinit III 14, 50 s.; III, 31, 42; III. 32 6;

dunt II, 535, 39; ei quavis alia re magis mirum videretur, si diametris commensurabilis esset II, 471, 37 s.; ei refutanda est quadratura circuli quæ per segmenta fit, non vero Anaphontis II, 249, 23; ei non competit disputare adversus geometriæ principia eventum II, 249, 7; non separabilia tanquam separabilia spectat, idque rectissime II, 614, 30 ss., 39 ss.; de entibus disserit II, 614, 40; hominem spectat, quatenus solidum est II, 614, 36 s.; scire debet causam cur vulnera rotunda difficiliter sanentur, 135, 22; non spectat quidnam contrarium aut perfectum sit, nisi ex suppositione II, 502, 42; nec, nisi eatenus quoque de ente et uno speculatur II, 502, 43 s.; nec de eodem et diverso, *ibid.*; non quærit an axiomata vera sint, necne, idque quare II, 503, 14; ei respondendum cum ad syllogismum et propositionibus veritati geometricæ oppositis deductum, tum ad paralogismum secundum geometriam, 132, 43-133, 4; ad eum se habet quadamtenus pseudographus ut contentiosus ad dialecticum, 288, 18; fallitur falsa descriptione usus, 244, 41; dormiens remotior est ab actu quam vigilans III, 349, 15; item vigilans quam contemplanus, 349, 16; eum eligere nemini competit nisi geometriæ perito, 532, 11; quomodo refutentur qui eum falsa supponere arbitrantur, 131, 27; quomodo eos redarguerit Protagoras II, 492, 36 s.

Geometria; quænam quæstiones ad eam pertineant, 132, 26; quodnam ejus argumentum, 313, 5; circa nullam substantiam versatur II, 607, 6; circa naturam quandam versatur II, 535, 17; una eademque scientia est, etsi varias res spectet II, 588, 16 ss.; circa subjectum occupatur, sed non quatenus subjectum est, 135, 14; quænam interdum inter eam et medicinam intercedat ratio, 135, 20; non circa sensibilia versatur, quia ea non considerat quatenus sensibilia sunt II, 614, 9; in ea inprimis patet principia eodem modo se habere ac res quæ ex iis fiunt II, 140, 27, 46; scientia particularis de magnitudine est II, 72, 46; res spectat quatenus magnitudinem habent II, 614, 20; igitur accuratior est mechanica II, 614, 20 s.; item optica et harmonica II, 614, 22 s.; ea vero accuratior arithmetica, 149, 27; II, 470, 26; II, 614, 19 s.; genus ei subjectum magnitudines, 128, 43; 130, 35; 152, 3; quatenus ad eam transferri possit demonstratio arithmetica, 128, 42; ei subjecta sunt optica, 129, 4; 130, 13; 132, 28; 134, 53; 135, 16; item mechanica, 130, 12; ea demonstrari nequit contrariorum esse eandem scientiam, 128, 51; nec duos cubos facere cubum, 129, 2; nec quæ lineis insunt non per se, 129, 5; ad eam pertinere non potest pertractatio principiorum demonstrationis II, 491, 8; præter res circa quas versatur erunt aliæ substantiæ separatae, si res mathematicæ a sensibilibus separatae exstent II, 612, 38; contrario modo quam ea se habent astrologia, harmonica et optica II, 263, 3; lineam naturalem considerat, sed non quatenus naturalis est II, 263, 4; in ea causa pendet a principio definito II, 144, 7, 10; ei propria principia, puncta et lineæ, 130, 39; sumit eorum affectiones per se quidnam significant, 130, 41; qua re a geodæsia differre dicatur (a Platonis) II, 492, 23; probatur hæc distinctio vera non esse II, 492, 25 ss.; argumentatio quæ ad eam non pertinet, etiamsi pertinere videatur, non secundum propriam methodum procedit, 172, 50; maxime adhibet syllogismos primæ figuræ, 135, 26; suos habet syllogismos ac refutationes, cum veros tum apparentes, 285, 32, 36; in ea præcipue fiunt paralogismi et quomodo, 172, 36; de ea inter geometriæ imperitos disputandum non est, 132, 39 ei diassimilis

ars tentativa, 288, 47; in ea confert circa elementa exercitatum esse, 274, 45; ejus periti evadunt qui ea delectantur II, 121, 18; ejus periti evadere possunt adolescentes II, 71, 29; non eodem modo docetur ac rhetorica, 385, 46; eam qui docet, non potest simul eandem geometriæ partem discere II, 351, 31; hanc qui discere vult, ei alia quidem antea scire licet, non vero quæ docendus est II, 485, 15 s.; simulac eam didicimus geometriæ sumus II, 188, 13; nullum aliud officium habet nisi cognitionem et contemplationem rerum sibi subjectarum II, 188, 19.

Geometrica principia; ex iis deducenda sunt geometricæ demonstrationes III, 369, 13 s.

Geometricæ demonstrationes; v. *Demonstrationes geometricæ*.

Geometricæ figuræ; quænam earum elementa II, 493, 7 ss.; II, 516, 40; eam resolvere videtur deliberas II, 28, 20; earum descriptioni comparant placita sua qui inaudunt, etiamsi factum, nihilominus æternum esse putant, mod perperam II, 383, 44 ss.

Geometricas figuras qui describunt; triangulum quantitate determinatum describunt, eo vero utuntur perinde ac si quantitate determinatus non esset III, 494, 33 ss.; eodem modo quo illi operatur intellectus III, 494, 32 s.

Geometricæ res; de earum origine Platoniorum variæ opiniones exponuntur et refutantur II, 624, 51 ss.; numero posteriora genera vocantur II, 624, 49.

Germani; eos transit Rhenus IV, 106, 24.

Germara; Celtarum populus qui diem non adspiciunt fr. 297, b, cf. *Cellæ*.

Germen (*βλαστός*); id emittunt semina simulac principium quod antea potentia continebant secretum est III, 356, 38 ss.; e semine alimentum petit III, 343, 22 s.; medium locum inter id et radicem apud plantas obtinet substantiæ principium III, 548, 37 s.; quamdiu sub terra sunt albent III, 648, 39 s.; ablata terra herbaceo colore fiunt III, 648, 10, 40 s.; vetusta multo nigriora sunt novellis III, 648, 28 ss.; novella flaviora, idque quare III, 648, 29 s.; plantarum nigros habentium fructus nigra, idque quare III, 649, 47 s.

Germen novellum (*μόσχος*); quod ex eo provenit mel præstantius est III, 199, 34 s.

Germinalio; mira IV, 104, 26; cur aliis non terra coactis, sed abscissis fiat, aliis vero reconditis IV, 219, 26 ss.

Gerontomantia; fabula Anaxandridis, 400, 42.

Geryone; poetæ anonymi tragœdia (Nicomachi? cf. *Fragm. trag.* p. 101 s. Wagner.); in ea exitus et armatus eodem modo i. e. subphrygio conscripti sunt IV, 213, 43 s.

Geryone; in inscriptione citatur IV, 100, 25.

Gestatio; v. *Graviditas*.

Gesticulantes (*ἀκροεπιζόμενοι*); iis comparatur qui hastam ostendere volens interficit II, 26, 5.

Gestus corporis (*σχήμα*); eo ornatum affectant vani II, 46, 41.

Gibberi (*χυρότεροι*); cur eorum halitus fetidior ac gravior IV, 190, 20 ss.

Gigantes; inter eos et Herculem circa Iapygium promontorium depugnatum esse fabulæ testantur IV, 91, 3 s. *γίγαντες* IV, 295, 15.

Gignitur (quod) (*τὸ γινόμενον*); ei subesse debet materies II, 310, 27; II, 599, 17 s.; semper ejus aliqua pars jam genita esse debet II, 570, 19 s.; cum eo e quo gignitur simul esse debet II, 420, 5; imperfectum esse et ad principium ire videtur II, 357, 30 s.; potest animi ex alio vel a re quæ actu est, vel a re ejusdem generis vel speciei vel ab actu II, 441, 49 ss.; custodia et

operimento et coctione indiget III, 326, 6; utero continetur III, 326 5 s.; eorum medium, i. e. causa, γινόμενον esse debet, 163, 41; divisibilia sunt, 163, 30; se habent ad facta, ut lineæ ad puncta, 163, 31; cum factis connecti nequeunt, 163, 26; eorum nonnulla ita se habent ut conclusiones reciprocant, 164, 10; eorum alia semper et in omnibus fiunt, alia ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, 164, 22.

Gingivæ (οὖλον); carnosæ sunt III, 10, 46; est pars multipartita oris III, 10, 45 s.; ex iis sine dolore fluxus sanguinis fit III, 262, 35 s.

Ginaus (γῖνος); ad jumenta pertinet III, 7, 48; est mulus mutilus III, 370, 26 s.; generatur ex equa inter gestandum male affecta III, 129, 29 ss.; igitur nanis et porcellis cordis comparari possunt III, 129, 30 s.; III, 370, 28 s., 32, 34; procreari potest vel coitu faciendo muli III, 370, 26; evenit ut e coitu muli et equæ procrearetur III, 129, 23 s.; vel ab equis et asinis, ubi conceptum intra uterum ægrotavit III, 370, 27 s.; pudendum magnum habent III, 129, 32.

γινόμενα v. *Gignitur* (quod).

γινόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ eorum medium etiam ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ est, 164, 31; eorum quoque principia immediata erunt, 164, 32.

Glabri (οὐ λαῖοι); quamobrem immodicæ purgationi obnoxii sint IV, 311, 18 ss.

Glacies (κρύσταλλος); quid II, 559, 40; aqua est congelata, 162, 46; omnis ad aquam pertinet III, 619, 33; III, 623, 37 s.; est congelatio humidæ frigidi II, 456, 33; est frigoris excessus II, 456, 33; igitur ex ea nihil fit II, 456, 38; solius caloris privatione concreascit II, 623, 43; liquabilis est calore III, 619, 25; combari nequit III, 621, 48, 50; fragilis, non ruptilis III, 620, 20; actu et per accidens sicca est, potentia vero et per se humida III, 233, 45 ss.; si quid ex ea conficisset natura, id non in calido posuisset, ut conservaret, idque quare III, 546, 46; eam nullus insanus idem esse putat quod ignem II, 448, 23; in ea piscatus gratia tentoria construunt Ponti incolæ III, 567, 31 ss.; ea perfracta piscantur iidem III, 567, 33 s.; ea plumbi loco utuntur iidem, ut immobiles maneant arundines III, 567, 35 s.; exemplum citatur IV, 235, 21.

Glacies esse; est cerlo quodam modo densatum esse II, 559, 20 s.

Glacies ad Aquilonem positæ; ubi eam sol resolvere cœpit præcursores spirant, ubi jam resolvit anniversarii IV, 253, 30 ss.

Gladus; absurdum est si censeas eum semper in gladios dividi II, 422, 52; eum facit motus instrumentorum notionem artis continens III, 349, 4 ss.; ejus munere fungi potest manus III, 290, 41 s.; quinam acutus dicitur, 183, 12; eum quum in me distringeret filius tuus, occidi ipsum, 452, 35.

Gladus loliginum (τὸ καλούμενον ἕρεος); ita vocatur loliginis et lolii pars dura III, 57, 24; qualis III, 278, 31 s.; ubinam situs III, 57, 23 ss.; osibus vel piscium spinis pro portione respondet III, 240, 45 s., 51 s.; quænam sit ejus utilitas III, 240, 50; quomodo se habeat et quomodo a sepio differat, III, 57, 24 ss.; cartilagini similior est III, 57, 27; figura ipsorum animalium alveum refert III, 57, 28.

Gladus (εἰς ἑλ); utrinque octonas duplices branchias habet III, 28, 41; quale rostrum habeat fr. 181, a; dentibus caret *ibid.*; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.; versus canis exortum sub pinnis habet vermiculum quem asilum vocant III, 164, 5 ss.; eoque tanto dolore afficitur, ut interdum in naves insiliat III, 164, 8 ss.

Glanis (γλάνις); piscis fluvialis est 171, 31; III, 191, 33; fluvios ac lacus incolit III, 164, 36; ei, quod ad caudam similis est cordylus, sed longe minor III, 6, s.; quot et quales et ubinam aitas habeat branchias III, 28, 39; fel in jecore habet III, 30, 40; dentes durissimos habet III, 191, 49 s.; ova coherentia edit III, 116, 30; ubinam pariant cum majores, tum minores III, 116, 34 ss.; earum ovum eorum magnitudine æquat III, 117, 12; tardissime ex earum ovis generantur pisciculi III, 117, 3 ss.; femina post partum ova non amplius curat III, 191, 34 s.; mas vero custodit ova et pullos, idque quare III, 117, 4 ss., 25 s.; III, 191, 35 s.; pisciculos ab iis arceat III, 191, 37 s.; idque quamdiu III, 191, 38 ss.; hoc faciens saltat et sonitum ac murmur edit III, 191 42 s.; inde agnoscitur a piscatoribus locus ubi degit III, 191, 41; radices, quibus adhærent ejus ova ab aqua profunda ad breviter transferunt piscatores III, 191, 44 s.; pisciculos hamo affixos rapit III, 191, 47 s.; atque ita capitur si junior ac imperitus sit III, 191, 46 s.; si vero senior ac peritus hamum dentibus frangit III, 191, 48 ss.; summa aqua natat III, 164, 36 s.; ideo sub canem sideratur et tonitru consopitur III, 164, 36 ss.; in locis brevibus sæpe a dracone serpente occiditur III, 164, 39 s.; prægnans pravus est III, 171, 31; femina mai præstat III, 171, 33.

Glanis (βέλανος); cur partem apici proximam amarior rem habeat IV, 219, 18 ss.; cur ad eas vinum et aqua dulciora sentiantur IV, 228, 5 ss.; inveterascentes amaræ fiunt, idque quare IV, 219, 24; tostæ rursus calefactæ meliores fiunt IV, 227, 24; lubenter a subus eduntur, sed eorum carnem humidam reddunt III, 166, 11 s.; abortiunt scrofæ, si prægnantes multas edant III, 166, 12 ss.; ubi deficiunt, eas additas condit pica III, 183, 5; iligneis saginantur sues III, 154, 25 s.

Glandes (βελιτæ) in casta (*casta*, Meier.) sunt IV, 27, 19.

Glandes (βέλαντοι); testacea sessilia sunt III, 71 39; circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49 s.; minime olfactum habere videntur III, 71, 37 ss.; ejus descriptio fr. 178, a.

Glanis (pudendi virilis); quidnam III, 11, 21; carnea et semper lævis est III, 11, 20; ei circumdata cutis nomine caret II, 11, 22; quæ, si dissecetur, non coalescit III, 11, 23 s.; idque quare IV, 295, 8 ss.

Glanus; v. *Hyæna*.

γλαυρός v. *Elegans*.

Glaucio Teius; de actione poetica tractatum conscripsit, 385, 23.

Glaucio; contraria ratione ac ille dicit consideranda sunt τὰ πολλὰ ὡς λεγόμενα, 480, 14.

Glaucoma; potius siccitas quædam oculorum est III, 417, 10 s.; iis inprimis oculi cassi obnoxii sunt III, 417, 8; item senes idque quare III, 417, 11 ss.

Glaucus; Deli cum Nereidibus habitat et volentibus vaticinatur fr. 255, b.

Glaucus; cur arma cum Diomede mutaverit fr. 136, a; qualia dederit Diomedæ apud Homerum II, 63, 17; secundum proverbium eo usque tantum socius erat, dum pugnare valebat amicus vel dum vectigalia suppetebant II, 221, 20 (cf. Præf. t. II p. II, B); ejus epitaphium fr. 317, a.

Glaucus (γλαῦκος); piscis pelagicus est III, 158, 17; paucas appendices intestinorum habet III, 33, 51 s.; æque bonus est prægnans vel vacuus III, 171, 20; æstate per sexaginta dies latitat III, 160, 3 s.

Glaucus color (φαλιότης); exiguo constat discrimine IV, 324, 48; quid in plantis sit IV, 42, 20.

Glaux; v. *Noctua*.

Gleba; ejus locus idem est qui universæ terræ II, 280, 2, 52; II, 597, 2; eodem fertur quo universa terra II, 370, 4; II, 378, 13 s.; II, 409, 17.

Glis (Γαίς); latitat in arboribus atque tunc pinguissimus evadit III, 161, 38 ss.

γλίσχρος v. *Tenax*.

Globosa figura; apud deum perfectissima IV, 295, 19 ss.

Globosum; quod ei continuum etiam globosum est II, 393, 50; II, 394, 32 s.; idem quod id tangit vel ab eo circumdatur II, 393, 52 ss.; II, 394, 32 s.

Globosum esse; quidnam sit III, 678, 5 s.

Globus; octo pyramidibus constat II, 417, 24; sola inter figuras solidas una superficiei terminatur II, 393, 32, 38; figurarum solidarum prima esse probatur II, 393, 32 ss.; eodem modo se habet in figuris solidis quo circulus in planis II, 393, 33 ss.; eum solum inter figuras solidas non dissecant qui corpora in plana dividunt II, 393, 37 s.; ei si unitatem tribuant, probabilissime agunt qui figuris ordinem tribuunt secundum numeros II, 393, 43 ss.; non amplius figura erit, si triangulo tribuatur unitas II, 393, 46; est figura a medio æqualis II, 546, 9 s.; ex iis ignem compositum esse censet Democritus II, 422, 21, 39; II, 449, 31; ejus figuram igni tribuerunt Leucippus et Democritus II, 417, 3, cf. II, 422, 19, 47; omnium figurarum mobilissimam habet Democritus III, 435, 4 s.; totum tanquam angulum considerat Democritus II, 422, 38, cf. 22; igitur eum ad calefaciendum et urendum et secundum aptissimum esse putat II, 422, 21, 39; facillime movetur quia minime tangit et minime nititur II, 422, 20, 25, 39; at non facile movetur quod ad ignis motum attinet II, 422, 26; sed ad motum circulem qui vocatur volutatio II, 422, 27 s.; e vase projectus motu ad formam suam accommodato movebitur III, 638, 20; figura est quæ minime motum ciere potest II, 400, 37; quadamtenus simul quiescit et movetur continenter, idque quare II, 363, 31 s., 37 s.; ejus affectum et terminum si tollas, nihil remanet nisi materies II, 286, 41 s.; eos omnia tangunt vel iis continua sunt II, 394, 3 s.; fit, ubi undique ad idem medium feruntur res II, 408, 49 s.; infinitus non exstat II, 373, 44, 45; caret omni parte appensa vel prominente II, 399, 6; item omni motu instrumento II, 400, 38; dissimilimus igitur est corporibus quæ per se moventur II, 399, 6; item corporibus quæ progrediuntur II, 399, 7; si certo aliquo modo dividatur, id quod restat non erit globus II, 421, 32 s.; eum semper globos facere æque absurdum est ac si putes gladium semper in gladios, serram semper in serras dividi II, 422, 51; si exstaret præter hosce, nunquam fieret hoc aliquid II, 546, 16 ss.; fieri potest II, 545, 39; non e cera et forma fit coalescentibus III, 341, 21; ex eadem cera fieri potest ex qua cubus II, 420, 44; non fit, nisi per accidens, quia globus æneus globus est II, 544, 41, cf. 45; ejus forma aliud est quam globus aureus aut globus æneus II, 380, 50; omnium figurarum maxime aptus est motui qui in eodem loco fit II, 399, 1; minime vero ad motum in anteriorem partem vel ad eum qui per se fit II, 399, 4 ss.; ejus partium centro proximarum non eadem celeritas quæ externarum et totius II, 331, 37 ss.; ejus partes in æquali loco moventur, toto manente II, 441, 17 s.; igitur non eodem modo movetur quo metallum quod ducitur II, 441, 16 s.; eum perperam nonnulli asserunt simul moveri et quiescere II, 361, 16 s.; quomodo refutetur hæc opinio IF, 331, 27 s., cf. 20 ss.; ejus motus propria vel versatio vel circumvolutio II, 398, 25; ejus motus metitur et tempus et omnes alios motus II, 307, 6 s.; ideoque ejus motus tempus esse videtur

II, 307, 5, cf. II, 99, 34; cælum intelligendum est tanquam cui inest res apud quam figura differunt dextrum et sinistrum II, 391, 36; in eo feruntur stellæ II, 397, 20; eum causa movens a potentia evehit ad actum II, 563, 19.

Globum esse; si ejus omnino generatio sit, ex aliquo aliquid erit II, 546, 6 s.

Globus æneus; quomodo ejus pars dicatur æs II, 531, 11 s.; gignitur, sed nec æs, nec globus, gigniturque in ære II, 547, 29 ss.; ejus figura simul cum ipso adest II, 601, 43 s.

Globus superior; eum tangunt quæ infra planetas sunt II, 394, 1 s.

Gloria (δόξα); bonum est II, 173, 35; bonum externum est II, 165, 4; non est vituperanda II, 165, 19; circa eam incontinentia non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 18 ss.; ubi de incontinentia circa eam loquimur semper addimus *circa gloriam* II, 165, 12 s., cf. II, 163, 30 ss.; quænam ejus causa expetatur, 202, 20; quæ propter eam expetuntur minus optabilia quam quæ per se, 202, 19; quæ simul propter eam et per se expetuntur, magis optabilia quam quæ propter alterum, 202, 22; eam in infinitum usque sectantur, 601, 11; eam tanquam vitæ finem sibi proponunt nonnulli II, 185, 9; ea compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 18; eam despicit magnanimus II, 214, 51; ejus cupidi invidi esse solent, 361, 43; artes quæ eam solam sectantur odiosæ sunt II, 186, 19; quatenus ei conferat argumentationum sophisticarum peritia, 293, 44.

Gloriæ studium (φιλοτιμία); ejus causa aliqui, etiam si paucissimi in tyrannos conspirant, 582, 27, 37; qui ejus causa tyrannos aggrediuntur, nec lucri, nec honorum cupidine permoverentur, 582, 29; nec salutis suæ curam habent, 582, 38; æque ac Dion dicere debent, se quocunque progredi daretur, eatenus conatum perducere satis esse habituros, 582, 42, cf. *Ambilio*.

Glossa; quidnam, 473, 48; ignota sunt, 396, 8; quæ aliis est, aliis nomen proprium est, 473, 48; barbarismum facit si nimis frequenter adhibeatur, 475, 8, 15; eas raro adhibet oratio soluta, 387, 6; frigidam reddunt elocutionem oratoriam, 388, 50; conveniunt poetis epicis, idque quare, 389, 33; 476, 18; 277, 38; iis nititur poeta ad enuntianda ea quæ imitatur, 478, 48; quomodo adhibeantur ad solvenda problemata vel reprehensiones poeticas, 479, 40, v. *Nomina peregrina*.

Glottis; v. *Ligula*.

Gluten (κόλλα); ea unum sunt ligna II, 519, 12; ad ejus instar humidum et siccum fit III, 614, 28; quæ ea unum sunt, minus unum sunt quam quæ natura II, 573, 44; ejus ope res continuæ fiunt II, 312, 8; ea quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 10; e cute bonum fit III, 47, 27; alicubi etiam e piscibus III, 47, 27 s.

Gnaphalus (γνάφαλος); voce commendabilis, colore vero et aspectu pulcher III, 184, 23 ss.; ad victum industrius est III, 184, 24 s.; raro extra sedes proprias conspicitur, ideoque peregrina avis esse videtur III, 184, 25 s.

Gnomon; eo circumposito augetur quadratum, 23, 17.

γνώθι σαυτόν Pythiæ dictum fr. 32, a.

γνώμῃσι v. *Illustres viri*.

Gobius; (γούβος); piscis littoralis est III, 158, 14 s.; gregalis III, 175, 9; multas appendices intestinarum habet III, 33, 48; ubinam pariant et quale III, 115, 34 ss.; parvorum ac vilium terrarum subeuntium proles est cobitis apud III, 118, 38 s.; nec euripum intrat, nec per eum exeunt III, 192, 8 s.; in fluviis pinguescunt III, 163, 17; inprimis circa Cretam pingues sunt

III, 158, 19 s.; quibusnam rebus vascantur III, 149, 31 ss.; ei similes sunt pisciculi in cavernis apud Babylonem IV, 86, 4 s.

Gobii albi; in euriopo Pyrrhæo nascuntur, nec in pelago comparent III, 192, 14 s.

γόγγυς latitant III, 180, 10, v. *Congri*.

γόγγυς v. *Cuneus*.

γονή v. *Genitura*.

γονίαι συνθήκαι vocantur IV, 193, 22 s.

γόνυ neutrius est generis, 474, 50.

Gordias; Psammetichi Corinthi tyranni pater, 588, 16.

Gordius; ejus filius Myllias fr. 69, b.

Gorge; ejus pater Ceneus fr. 214, a.

Gorgias; Leoninus, 521, 49; ejus auditor Isocrates fr. 123, b; non esse quidpiam inquit III, 679, 26; etsi autem aliquid sit illud cognosci non posse III, 679, 26 s.; etai sit et cognosci possit id cum aliis communicari posse negabat III, 679, 26 s.; partim ut Melissus, partim ut Zeno demonstrare aggreditur ens neque unum neque multa, neque ingentium neque genitum esse posse III, 679, 37 s.; non ens idem esse affirmat atque ens, idque quare III, 679, 40 ss.; ejus demonstratio refutatur III, 680, 1 ss., 24 ss.; si ens ingentium sit, infinitum id esse e Melissi placitis sumit III, 680, 30 s.; infinitum nullo modo esse posse, quomodo demonstratus sit III, 680, 31 s.; quum nusquam sit, ne esse quidem posse secundum Zenonis argumentationem de loco affirmat III, 680, 34 s.; igitur nec ingentium esse III, 680, 35; quomodo nec genitum esse posse demonstret III, 680, 36 ss.; neque e non ente genitum esse III, 680, 39 ss.; quomodo ens unum non esse posse demonstret, Zenonis ratiocinationem secutus III, 680, 50 ss.; nec multa III, 680, 44; quomodo nec moveri quidpiam posse ostenderit III, 680, 57 ss.; si igitur nihil sit, omnes demonstrationes tolli affirmat, idque quare III, 681 9 ss.; neque ullum esse mendacium, neque si in alto mari currus decertare (aliquis) dixisset III, 681, 12 ss.; quas videmus et quas audimus propterea esse affirmat quia cogitatur unumquodque eorum III, 681, 14 ss.; idque quare III, 681, 16 ss.; igitur etiam si quidpiam sit, cognosci nequit III, 681, 21 ss.; quomodo demonstrare conatus sit etiam si sit aliquid et cognosci possit, id alteri manifestari non posse III, 681, 22 ss.; quid de oratione senserit III, 681, 32 s.; hæc omnes vero dubitationes etiam antiquiorum aliorum sunt III, 681, 48 ss.; virtutes solummodo enumeravit, 495, 38; recte dixit seria risu refellenda esse, et vice versa, 409, 43; qualem tractatum de arte sophistica conscripserit, 309, 4; comparatur ei qui male docet artem sutoriam, 309, 10; jactabat sibi nunquam defuturam esse orationem, 408, 6; si Achilles laudandus est, quidnam addat, 408, 8; elocutione usus est poetica, 386, 12; ironice adhibet epitheta frequentia nominaque composita ac peregrina, 393, 13; quibusnam nominibus compositis elocutioni oratoriae non convenientibus usus sit, 388, 42; citatur inconvenientis ejus metaphora, 389, 40; hiruindem allocutus est modo tragico poetæ admodum congruo, 389, 48; ejus jocus de civibus Larissæis, 521, 49; ejus dictum fr. 336, b.

Citatur ex initio orationis *Olympicæ*, 402, 27; quomodo sine procemio inchoaverit *Encomium in Elenses*, 404, 16.

Gorgo; de ejus capite quæstio Homerica fr. 135, b.

Gorgo, Leonidæ Lacedæmonii uxor; ejus dictum fr. 336, b.

Gr; syllaba est, 473, 2.

Gra; syllaba est, 473, 3.

Gracilia corpora (λαγνάρια); in iis potius consistit animus generosus III, 371, 51 s.

Gracilitas (τὸ λαγνᾶν); ea nonnullis opus est, ut sani fiant II, 402, 12; eam ut assequantur, nonnulli currunt II, 402, 12 s.; nonnullis finis est quia sanitatem assequi nequeunt II, 402, 16.

Graculus; semper cum graculo, 337, 29; II, 91, 28; semper juxta graculum assidet, secundum poetam anonymum II, 218, 42; II, 174, 49, v. *Monedula*.

Gratus (βάσις); rhythmorum mensura est II, 629, 19.

Græce loqui (τὸ ἐλλῆνίζειν); est fundamentum elocutionis, 390, 41; fit si conjunctiones recto ordine collocentur, 390, 41; non potest aliquis τὴν καὶ conjunctionibus sublatis IV, 208, 18 ss.; fit item si recta et propria nec generalia nomina adhibeantur, 391, 5; item si ambigua vitentur, nisi quis consulto iis uti velit, 391, 6, 19; item si genera nominum distinguantur, 391, 20; si multa et pauca et unum recte quis appellet, 391, 23; cuinam eloquentiæ generi eo præcipue opus est, 400, 20.

Græci (Γραικοί); sic olim vocabantur qui nunc Hellenes III, 572, 47 s.

Græci (Ἕλληνες); inter Europæos et Asianos medium tenent, 608, 41; et animo et intellectu valent, 608, 42; liberi sunt et optima reipublicæ ratione utuntur, 608, 43; cunctis hominibus imperare possent, si in unam rempublicam coirent, 608, 44; eorum civitates celeberrimæ considerandæ sunt, ut scias quomodo se habere debeant cives, 608, 33; quomodo eorum singulæ gentes inter se differant, 608, 45; eos barbaris imperare par est, 483, 4; iis serviliores mores habent barbari, 537, 32; quomodo se iis præbere Alexandrum jusserit Aristoteles fr. 60, a; fere omnes circa mare suas fixerunt, 515, 17; eorum more vetusta exstructa ædificia multa in insula Sardinia esse feruntur, præcipue testudines eximia proportionem exsculptæ IV, 91, 23 ss.; apud antiquos quinam vocarentur æsymnetæ, 537, 43; 554, 29; apud eos post regum abrogationem militantiibus constabat prima respublica, 558, 44; qui optima respublica uti putantur inepte delapsi sunt ad virtutes utiles et ad vincendum accommodatiores, 618, 30; quorum respublica optime constituta est, consilio utuntur, antequam ad agendum accingantur, 412, 13; eos in servitutem redegerunt Athenienses, 374, 14; eorum corona cingi Athenienses fingeat Cydias, 357, 23; eorum res penes regem sunt II, 287, 41; omnes diis supremum locum tribuunt II, 370, 44; iis qui olim præmia instituit certamen sapientiæ instituere noluit, idque quare IV, 271, 24 ss.; cur ad decem usque numerent IV, 193, 32 ss.; cur ῥιζαν ita appellent IV, 24, 40; ab iis quidam aiunt Phœnices nomen accepisse, idque unde IV, 100, 5 s.; apud nonnullos vinum ex melle confectum est, sed ejus mixtio deinceps exquilita, explorari non potuit IV, 78, 22 ss.; iis accedentibus ad templum Diomedis in insula Diomedea quietem agunt aves circum illud consistentes IV, 87, 4 ss.; iis advenientibus blandiuntur canes in Daunia IV, 94, 31 ss.; iis non parcut serpentum genus circa Euphratem nascens IV, 103, 32; si quis per Herculeam vocatam viam proficiscatur, cavetur ne quid ei mali accadat IV, 88, 32 ss.; aliunde advectis quale miraculum Elidenses in Dionysiis ostendant IV, 97, 40 ss.; patrium iis erat nomen τράχηλα fr. 64, b.

Græci; eorum opinionem vos (Athenienses?) curare oportet, si vestram privatus, 376, 27.

Græcos liberavit, alios servavit, alios ultus est; exemplum primæ speciei enthymematis apparentis penes dictionem, 381, 6.

Græci Æthaliæ insulam incolentes; quid de calculis qui vocantur in ea memorent IV, 93, 25 ss.

Græci Peloridæm Siciliæ promontorium incolentes; ignorant croci floris pretium IV, 95, 10 ss.

Græci prisci; militari scientia carebant, 558, 48; arma ferebant et uxorem alius ab alio emebant, 510, 15; sive terrigenæ fuerunt, sive e calamitate superstites, verisimile est eos hominibus vulgaribus et stultis similes fuisse, 510, 22.

Græcia; quænam ejus loca ex hominum memoria sterilia facta sint, quum antea fecunda essent III, 572, 15 ss.; eam potissimum pervasit diluvium quod Deucalionis tempore evenit III, 572, 43; enumerantur ejus præcipua flumina III, 570, 6 ss.; in ea nonnisi parva flumina absorbentur III, 570, 37 s.; quænam animalia ibi minora sint quam in Ægypto, quænam majora, quænam pari magnitudine, idque quare III, 169, 22 ss.; ibi fere nunquam servantur partus octimestres III, 139, 31; ibi quoque vivunt partus octimestres fr. 190, b; in eam deportatur electrum ab accolis lacus juxta Eridanum IV, 87, 36 s.; ex ea ut mitterentur capilli, se curaturum esse Lycius dixit Condalus, 643, 18; ad ejus imperium facta videtur Creta, 515, 15; ejus alter oculus Lacedæmonii secundum Leptinem, 396, 39; eam clamare dixit Æsio, 397, 12; eam tonderi debere in sepulchro eorum qui in Salaminæ occubuerunt, dixit Lysias, 397, 18; propter virtutem in ea vel mori sors est invidenda fr. 333, b.

Græciâ prisca; ita vocatur regio circa Dodonem et Acheloum III, 572, 44 s.; eam olim incolebant Selli et nunc quidem Hellenes, tunc vero Græci appellati III, 572, 46 s.; eam inprimis invasit diluvium quod Deucalionis ætate evenit III, 572, 44; in eam literas attulit Cadmus fr. 259, b.

Græciâ principatus; eum dum Athenienses tenuerunt ac Lacedæmonii, ubique respublicas suis similes instituere, 556, 37; 575, 15; eorum qui eum tenuerunt, unicuique solummodo vir politius vulgo sic dictas animum induxit, 556, 43.

Græci; ita vocabatur olim Oropus fr. 295, b.

γραιά αὐ καλοῦμεν IV, 165, 26; IV, 325, 30, v. *Pellucula* et *Crusta*.

Gramen (ἄρρωστος, χόρτος); exarescit quum semen tulerit IV, 215, 11; ex eo fiunt crotones III, 94, 47; eo occultant piscatores fossam quam hieme ad capiendos pisces e fluvio deducunt III, 165, 1.

Gramia (λῆμν); nullam facit oculus sanus III, 209, 16 s.; in eam quum transierint lacrimæ, concoctæ dicuntur III, 611, 35 s.

γραμμάτευς; magistratus nomen apud Athenienses fr. 240, a.

Grammatica; non rite definitur scientia scribendi quod proponitur, 241, 15; non est definienda scientia literarum, 260, 42; quatenus ad aliquid referatur, 16, 45 ss.; non est πρὸς τι, etiamsi ejus genus scientia sit πρὸς τι, 212, 22, cf. III, 527, 24 s.; unica quum sit, omnes voces spectat II, 500, 39; disputatur utrum unica sit, an multiplex, 178, 17; dubitatur an magis et minus recipiat, 16, 17; quædam in animo tanquam in subjecto est, 1, 27; ejus capax homo, 174, 47; eodem modo disponit omnes habentes II, 169, 25; in quo inest in eo inest scientia, 214, 35; non aliquatenus tantum est scientia, 214, 51; eam qui habet, sed nunc non contemplantur, potentia sciens est III, 451, 18 s., 27 s.; ab ea non denominatur grammaticus, 1, 15; 190, 19, 23; eam non evertit intemperantia II, 238, 18; e literis vocalibusque et mutis confecta constituit artem III, 636, 15 s.; pars educationis flabetur quia ad vitam utilis est, 626, 33, 35; discenda non solum est quia per se utilis est, sed et quia ad alias disciplinas perdiscendas ne-

cessaria, 626, 42; quænam ejus sit utilitas, 626, 18; ut exemplum citatur, 1, 34; 2, 3, 36.

Grammaticæ capax; exemplum citatur, 186, 28.

Grammaticus; a grammatica denominatur, 1, 15; 15, 28; 190, 19, 23; is est qui grammaticæ aliquid facit, id est ex arte grammatica qua ipse præditus est II, 17, 39; discit quæ ore recitantur, 278, 11; fieri potest ut non recte scribat II, 271, 25; an idem sit qui musicus quærent sophistæ II, 535, 46, 48 s., cf. 179, 19 s.; II, 583, 24 ss.; magis ac minus recipit, 16, 2; non quatenus talis est cum generat pater, idque quare III, 398, 33 ss.; nonnisi per accidens speculatur alpha universale II, 628, 14 s.; quare de rebus scientiam suam spectantibus non deliberent II, 204, 33 ss.; ut exemplum citatur, 4, 10; 158, 14.

Grammaticum; aliquid facere licet, vel fortuito vel alio subgerente II, 17, 38.

Grana; in siliquis sunt IV, 27, 18.

Granatorum mala; eorum succus potabilis IV, 26, 47.

Grandia (εὐρυκτα); de iis tenoiter et submisce dicendum non est, 392, 17.

Grando (χάλαξα); de ejus causa Anaxagoræ opinio III, 566, 24 s., cf. III, 567, 8 s.; cur secundum eum præcipue ætate et in calidioribus regionibus decidat III, 566, 28 s.; refutat Anaxagoræ opinio III, 566, 31 ss.; III, 567, 8 ss.; ad aquam pertinet III, 623, 38; ex humida exhalatione oritur III, 631, 29; concoctionis est indicium IV, 244, 29; de ejus origine III, 631, 52 s.; in aere fit III, 659, 17; de nubibus descendit frigori originem debens III, 565, 34 s.; in inferiori parte nihil consistit quod ei respondeat quomodo ros, pluviae ac pruina nivi III, 565, 51 s.; III, 566, 2 s., cf. III, 565, 33 s.; circa eam nonnulla eveniunt quæ præter rationem esse videntur III, 566, 6 s.; glacies est III, 566, 7, 43; cadit inprimis vere et autumnus, cadit tamen et in fine ætatis, raro hieme, nec nisi ubi debilius est frigus III, 566, 8 ss.; præcipue in calidioribus regionibus cadit III, 566, 11 s., 20; in altissimis regionibus minime fit III, 566, 31 s.; sæpe delabitur frequens ac incredibili magnitudine, nec rotunda e nubibus quæ sive cum magno clangore sive sine eo prope terram decurrant III, 566, 34 ss.; id quod probat ejus congelationem prope terram fieri, non in supra regione III, 566, 40 s., 45; genuina ejus causa est quod calor stipando colligit frigus III, 566, 50 ss.; fit igitur ubi congelatio citius fit quam descensus III, 567, 14 s.; inde fieri potest ut sublimis congeletur III, 567, 17; minus ætate fit quam vere et autumnus quia ætate siccior est aer III, 567, 3 ss.; fit interdum et in fine ætatis, partim propter eandem causam, partim quia aqua antea calefacta est III, 567, 26 ss.; eam afferunt Aparctias Thracias et Argestes III, 590, 21 s.

Grandines; inter se conescere nequeunt, idque quare III, 566, 21 ss.; magnæ sunt quæ rotundam formam non induunt III, 566, 44; aeri innatare nequeunt quomodo guttæ exiguæ pluviae III, 566, 16 s.; maximæ necessario fieri debent ubi causa eos congelans vehementissime agit III, 566, 41 ss.; quæ e longinquo delabuntur, inter se colliduntur ac sic rotundæ et minores fiunt III, 566, 46 ss.; majores sunt quæ per breve spatium delapsæ sunt III, 567, 20 s.; iis similia sunt sepiæ ova, ubi primum ea edidit femina III, 92, 18; albis similia sunt sepiarum ova III, 57, 42; duo inveniuntur in ovo, idque ubinam III, 105, 47 ss.; ovorum perperam aliquid ad generationem conferre putantur, *ibid.*

Grando (morbi genus); quidnam IV, 317, 23 s.; volutius varus crudus est in interioribus partibus IV, 284, 18;

- idem est quod hominibus vari IV, 317, 24; redundantium signa sunt IV, 319, 49; earum signa lingua dat IV, 284, 12; cur eas lingua contrahat IV, 284, 17 s.; oriuntur subus propter copiam alimenti IV, 317, 30; idque in partibus intra cutem IV, 317, 36 s.; idque quando annus opportunus fuerit IV, 317, 39 s.; iis nullum aliud animal afficitur quam sus III, 166, 15; cur iis homo non afficiatur, neque ullum aliud animal præter sues IV, 317, 21 ss.; iis obnoxii sunt sues quorum caro humida est III, 165, 47; IV, 317, 43, s.; in quibusnam partibus præcipue inveniantur III, 165, 48 s.; IV, 317, 44 s.; quomodo delegantur sues iis affecti III, 165, 51 ss.; iis non laborant sues lactantes III, 166, 3 s.; iis non laborant sues lactantes nec juvenuli, nec vetulae IV, 318, 1 ss.; cur iis afflictæ sues non pinguescant IV, 319, 46; caro earum quæ paucos habent dulcis est, idque quare IV, 317, 46 s.; quomodo curentur III, 166, 4 s.
- Gratia (χάρις); quidnam sit, 357, 46; quænam magna, 357, 48; apud quosnam eam ineamus, 358, 1; cito sonescit fr. 341, b; unde oratori petenda sint argumenta ut eam conciliet, 358, 10; unde vero ut eam removeat, 358, 14; ubi de ea fit sermo omnes considerandæ sunt categoriæ, 358, 19; iudicis in peroratione sibi conciliare debet accusator, 451, 9; quando ad eam referendam in suasionem excitandi sint auditores, 444, 24, cf. 445, 31; in dissuadendo eodem modo ad eam referendam excitantur ac in suadendo, 445, 45; quibusnam eam referre omnes soleant, 444, 31; eam ut in eas, eadem tribuenda sunt quibus egent, aut paria, aut maiora, 358, 7; in eos qui maiorem retulerunt, clementes sumus, 350, 27; eam non rependuntibus irascimur, 349, 43; amicitiam parit, 353, 2; habenda non solum est viris quorum opinionibus consentimus, sed etiam qui potius superficie tenus affirmarunt II, 486, 15 ss.; magis tribuitur pecuniam danti quam non capienti II, 39, 20; ei propria est remuneratio II, 58, 4; cavendum ne propter eam falsum detur testimonium, 430, 41; 431, 3.
- Gratia popularis (πάνδημος); ejus fabricatorem memoravit Alcidas, 389, 19.
- Gratiæ; deæ sunt fr. 324, b; quare earum templum in propatulo collocare soleant II, 58, 3.
- Grati; multis simul non facile esse possumus, nisi jucundi aut utilis causa II, 95, 32, 34.
- Gravedo (τὸ βαρύνεσθαι); gravidarum ab redundantibus provenit IV, 324, 24.
- Gravidæ vento fieri; v. *Vento gravidæ fieri*.
- Gravidæ mulieres; v. *Prægnantes*.
- Gravida animalia; v. *Prægnantia*.
- Graviditas (κύσις); sine secretionem menstruæ purgationi destinata ad finem perducere nequit III, 370, 14 s.; eam facillius quam mulieres ferunt reliqua animalia, atque per eam plerumque bona fruuntur valetudine III, 409, 52 s.; idque quare III, 410, 12 ss., 22 ss.; nec minus aquatilia ac aves quam reliqua animalia III, 410, 25 s.; quædam tamen animalia versus ejus finem pejor habent, idque quænam et quare III, 410, 26 ss.; apud mulieres minus manifesta est in regionibus ubi laborare solent III, 410, 3 s.; quorum animalium mansuetorum non diu durat, ea quovis anni tempore coeunt III, 81, 24 ss.; alia animalia meliora reddit, alia deteriora III, 170, 41.
- Graviditatis tempus; valde diversum est apud hominem et bovem et canem et ovem III, 401, 29 ss.; ejus diversitas causa est cur animal monstruosum aliis generis animalis partes habere nequeat III, 401, 28 ss.; ejus tempus plerumque vitæ spatio determinatur III, 413, 6 s.; non tamen ab eo pendet III, 413, 9 s.; sed a fortis magnitudine III, 413, 19 s.; ejus temporis mensuræ sunt circuitus naturales III, 413, 28 s.; quantum sit apud scrofas III, 85, 39 s.; item apud canes III, 85, 49 ss.; item apud camelos III, 87, 9; item apud elephantes III, 87, 17.
- Graviditati dicatæ partes; v. *Genitalia interiora*.
- Gravis; interdum eadem sectatur ac contumax, idque quare II, 214, 17; ei quadamtenus similis esse videtur magnanimus II, 214, 23.
- Graves viri (στυφοί); quare iis non delectentur tyranni, 585, 25.
- Gravis armatura; divitiis magis quam pauperibus convenit, 597, 14.
- Gravis armaturæ milites (ὀπλιτικόν, ὀπλιτικὴ δύναμις); pars necessaria civitatis sunt, 548, 1; lidem esse possunt qui agricolæ, 547, 53; si pauci e civitate egrediantur, magna esse nequit, 606, 4; quot alere valeat ager Laconicus, 512, 38; ubi iis accommodatus est ager, facile instituitur oligarchiæ secundum vel tertium genus, 597, 13; eos cum velutibus et equitibus conjungunt imperatores, 597, 20; adversus eos facile dimicant velites, 597, 23; in nonnullis oligarchiis magistratus eligunt vel e censu, 572, 13; cur in sacris celebrandis, pompam ducere debeant, 416, 33; 417, 26; 455, 43.
- Grave (βαρὺ); quidnam II, 369, 38; ei in voce contrarium est acutum, 181, 28, 34; in mole leve, 181, 35; densum est II, 412, 2, 3; denso affine II, 298, 30; a duro dissentit apud ferrum et plumbum II, 298, 32 s.; dicitur privatione levitatis II, 392, 47; omne aliquo gravius esse potest II, 411, 48, 53; itaque divisibile est II, 411, 54; ejus materies eadem quæ materia levis, sed essentia non eadem II, 429, 53; qualis esse debeat ejus materies II, 430, 4, cf. II, 429, 52; ei quædam propria sunt II, 502, 9; potentia leve est II, 349, 30; ejus essentia est ut alicubi, nempe infra sit II, 349, 37 s.; natura deorsum movetur II, 272, 13; II, 285, 26 s.; II, 348, 37; II, 430, 4; id est quod naturaliter deorsum fertur II, 249, 46; natura sua inferiora petit II, 138, 9; ejus locus infra est II, 380, 34; item prope medium II, 380, 35; secundum æquales angulos deorsum fertur II, 429, 32; contrario tramite fertur ac leve et ignis II, 408, 4; medium petit II, 408, 22; II, 429, 26 s., 33; omne suapte natura centrum petit, ibique manet II, 280, 45; II, 281, 4; per se petit medium universi II, 408, 2 s.; per accidens vero medium terræ II, 408, 7, cf. II, 429, 34 s.; non parallela, sed secundum æquales angulos ad terram fertur II, 408, 10; II, 409, 29 ss.; unde constet id revera medium terræ petere terramque globosam esse II, 408, 9; II, 409, 31; non ad medium fertur donec ultima ejus pars medium tetigerit II, 409, 14 s.; sed donec ejus medium ipsum medium assequatur II, 409, 15 s.; id est donec undique æqualiter medium assecutum sit II, 409, 22, cf. II, 408, 36 s.; sive sursum jaciatur, in eundem locum recidit, idque quare II, 408, 14 ss.; sursum cogitur a graviore vi deductum III, 525, 13; non solum in contrarium, sed etiam ad latus difficulter movetur IV, 62, 13 s.; quæritur an semper tanquam non ens, id est subjectum generationis, considerari debeat, an etiam tanquam ens considerari possit II, 440, 2 s.
- Grave; cur in diapason consonantia acuti fiat antiphonium, acutum vero non gravis IV, 207, 3 ss.
- Gravia; quæ revera sunt, bene dispositis corporibus gravia sunt, morbidis alia II, 29, 16.
- Grave ad aliquid; subsidit vel in suum locum vel in eorum quibus supernat II, 430, 35.
- Grave simpliciter (ἀπλῶς); id est quod semper naturaliter

deorsum et versus medium fertur II, 424, 17; II, 425, 35 s.; II, 426, 1; II, 427, 47; II, 429, 13; id est quod semper naturaliter deorsum fertur, si non impediatur II, 429, 10 s.; cf. II, 428, 26 s.; igitur id est quod omnibus subsidit II, 428, 25; II, 430, 34; probatur nec id esse quod plus solidi, nec id quod minus vacui continet II, 425, 48 ss.

Grave et leve; iis omnes usi sunt, paucis exceptis, tamen de iis nihil definivere II, 423, 36 ss.; cf. 44 ss.; II, 424, 21 ss., 36 s.; de iis opinionem magis novam quam Plato protulerunt qui vacuum esse statuunt II, 425, 5 ss.; nihil de iis determinarunt Empedocles et Anaxagoras II, 425, 32 s.; aliquid vero nonnulli eorum qui vacuum esse negant II, 425, 33 s.; cui nihil inest, id inane esse, probare conantur ejus assertores II, 293, 18; si quia omnino asserere vellet inane exstare horum materies esset II, 298, 36 s.; potentia multis modis dicitur II, 349, 39 s.; se invicem respiciunt II, 369, 44; eorum consideratio cognata est cum sermonibus de motu II, 423, 30; ita res vocamus eo quod naturaliter certo aliquo modo moventur II, 423, 31 s.; eorum operationes nomine carent, nisi si quis eas *impetum* (ῥοπὴν) vocare velit II, 423, 33; quasi fomenta quaedam motus in se continent II, 423, 35; latioris causa sunt II, 298, 38 s.; tactus contrarietates sunt II, 454, 50; densitas quaedam et raritas esse videntur III, 356, 39 ss.; a corporibus quibus insunt differunt, etiamsi ab iis separari nequeant II, 298, 44; quia sensibilia sunt, in infinitum dividi possunt III, 488, 3 ss.; eorum materies, quatenus tale quid potentia est, gravis materies est, quatenus vero tale quid levis materies II, 429, 51 s.; eorum alterum non exstabit, si omnia elementa unica constant materie II, 430, 37 ss.; non pendere probantur proportionem inter vacuum et plenum II, 426, 4 ss.; duo sunt quia et loca duo, medium et ultimum II, 429, 40 s.; nec agere nec pati valent, idque quare II, 454, 52 s.; exstat aliquid inter ea intermedium, cui ambo vicissim competunt, idque quare II, 429, 42 ss.; cf. II, 430, 9 ss.; cui ambo vicissim competunt, alio modo gravior et levior sunt ac terra et ignis II, 428, 30 s.; naturaliter ad loca propria moventur, præter naturam vero ad opposita II, 348, 35 ss.; ubi præter naturam moventur manifestum est ea ab aliquo moveri, non vero ubi naturaliter II, 348, 37 s.; probantur a se ipsa moveri non posse II, 348, 39 ss.; potentia et natura alicubi sunt II, 549, 37; moventur ab aliquo II, 349, 1 ss.; a quoniam moventur II, 350, 5 s.; v. *Movement* (quæ naturaliter ab alio); secundum locum moventur II, 427, 46 s.; in sese motus principium habere videntur II, 427, 47 s.; II, 428, 3 s.; idque quia eorum materies substantia proxima est II, 428, 4 s.; in latioris sibi respondent quomodo in substantia privato et forma II, 273, 43; II, 594, 40; supra et infra determinantur II, 406, 26; partim simpliciter dicuntur, partim respectu ad aliquid II, 423, 41 s.

Grave et leve potentia; id est quod movet (naturaliter secundum potentiam) II, 427, 19 s.

Grave et leve simpliciter; de iis nihil antiquiores dixerunt II, 423, 44 ss.; cf. II, 424, 21 ss., 36 s.; exstare nequit nec iis qui e triangulis corpora componunt, nec iis qui magnitudini et parvitati causam gravitatis et levitatis tribuunt et præterea unicam esse materiem putant II, 426, 31 ss.; iis intermedia corpora alia aliis vel simplicibus graviora aut leviora esse non poterunt si sequaris opinionem vel eorum qui vacuo et pleno levitatis et gravitatis causam tribuunt, vel eorum qui has a magnitudine et parvitate pendere putant et plures subcontrarias esse censent materies II, 426, 33 ss.; revera exstare probantur II, 429, 8 ss.

Gravissimum; quidnam II, 369, 40.

Gravitas (βαρύτης); eam perperam omnibus rebus tribuunt nonnulli II, 429, 11 s.; ea inter se differre atomos putat Democritus II, 449, 37; quidnam tanquam ejus mensuram adhibeant II, 574, 54 ss.; ejus mensura gravitas est II, 575, 24; ejus mensura est pondus determinatum II, 629, 20; eam omnia habent, excepto igne II, 428, 50 s.; eam vel omnia vel nonnulla corpora sensibilia habent II, 411, 41; omni caret ignis II, 429, 23 s.; ea necessario carent unitates II, 412, 50; eam quando habeant aqua et aer II, 429, 1 s.; eam excepto igne, in suo loco habent omnia elementa II, 429, 2 s.; cf. II, 430, 18 ss.; duobus modis dicitur II, 574, 39 ss.; ejus mensura unum est II, 574, 38; species motus non est, sed motus ad eundem locum II, 314, 27 s.; terræ motus ad se ipsum est II, 314, 28; vim quandam habet qua deorsum pellit corpora II, 431, 43; si ejus vis vincat vim qua distractioni resistunt continua, celerius deorsum feruntur corpora II, 431, 45 ss.; si vincatur supernatant II, 431, 47 s.; ea prædita corpora medium petunt II, 413, 41; in ea non idem est unum quod in motu II, 520, 20 s.; v. *Pondus*. Gravitare carens (ἀβαρέτης); ei quædam propria sunt II, 502, 9.

Gravitate præditum (τὰ ἔχοντα βάρος); eorum alia aliis leviora esse dicuntur II, 426, 2 s.

Gravitas et levitas; e Pythagoreorum principiis explicari nequeunt II, 481, 29 s.; eorum pertractatio in alium locum differtur II, 369, 35 s.; necessarium esse probatur nonnulla corpora iis prædita esse II, 414, 26 ss.; immo omne corpus definitum II, 414, 40 ss.; cf. II, 415, 2 s., 17; necessario atomis competent, si iis competat caliditas et frigiditas II, 449, 34 ss.; iis præditum corpus necessario aliquid elementorum est II, 419, 50; vel ambæ vel alterutra competit rebus quæ se invicem tangunt II, 445, 13; secundum eas alternantur corpora II, 526, 16; igitur affectus et qualitates sunt substantiarum quæ moventur II, 526, 13 ss.; cum ipse tum earum actiones et alterationes affectus vocantur II, 529, 21 s.; iis carens corpus si moveatur necessario vi movebitur, idque motu infinito II, 414, 40 s.; quæ majores sunt, eo celerius feruntur corpora II, 295, 16 s.; corporum affectus sunt III, 228, 44 ss.; a calido, frigido, humido et sicco pendent III, 228, 43 ss.; morbis et vitæ, somni et vigiliæ, senectutis et vigoris, morbi et sanitatis causæ esse nequeunt III, 232, 15; eas negligit mathematicus II, 588, 8.

Gravitatis et levitatis effectivum (τὸ βαρυντικὸν καὶ τὸ κορυπτικόν); id est quod movet (naturaliter secundum locum) II, 427, 18 s.

Gravitas vocis; partium affectus est III, 414, 14; tarditas est IV, 180, 36; IV, 308, 26, cf. *Vox gravis*.

Gravitas (σπουδὴς); quidnam, 367, 13; est affectus moralis animæ laudandus II, 149, 37; II, 216, 34, II, 317, 2; inter contumaciam et placendi studium media II, 149, 30; II, 195, 34; II, 217, 3; quidnam ei proprium sit II, 149, 38; II, 217, 5 s.; spectat hominum congressus II, 149, 31; abest a domini imperio in servum, 488, 16; 604, 19.

Gravius (βαρέτερον); non omne grave est II, 411, 49 s.; alia re gravi necessario gravius est II, 412, 16; sub eo jacere nequit levius II, 404, 49; eodem impetu quo levius ferri nequit IV, 198, 13 s.; in aqua vel in aere medium petit propter conversionem II, 405, 45; excessu partium æqualium constat II, 424, 33; secundum Platonem id est quod ex pluribus iisdem, nempe triangulis constat II, 424, 29, 40, 42, 47, 48; quærendum ab iis qui omnia quæ alicui videntur vera esse

petant an tale sint quod infirmis aut quod robustis hujusmodi esse videtur II, 510, 49 s.

Gregalia (ἐρελαστικά); alia pedestria, alia volatilia, alia natatilia sunt III, 3, 30, 32 ss.; item alia civilia, alia dispersa III, 3, 31 s., cf. 38 s.; alia domi manent, alia migrant III, 3, 43 s.

Gressilia (πορευτικά); ea tanquam genus animæ præditorum agnoscunt bipartita divisione utentes III, 224, 43; multa et natant III, 3, 26 s.; omnia quattuor membra dependentia habent III, 298, 32 ss.; idque vel crura vel brachia III, 298, 35; manifesto intra se habent ventriculorum III, 234, 45 s.; apud ea partes quæ corpus promovent, pectori appensæ sunt III, 533, 10 ss.; apud ea distincta sunt antèrius ac posterius, superius ac inferius, dextrum ac sinistrum III, 261, 26 ss.; igitur eorum corpus bipartitum est III, 261, 25 s.; exceptis molluscis omnia distincta habent supra et infra III, 359, 42 s.; iis omnibus necessariae sunt partes anteriores III, 289, 20 s.; locum mutant alimentis suppetias intra se habentia, idque ubinam III, 411, 41 ss.; apud ea plerumque a masculino genere sejunctum est femininum III, 345, 2 s.; alia eorum coeuntia semen emittunt alia non III, 345, 4 ss.; in universum majora sunt quam sessilia III, 345, 10 ss.; idque quare III, 345, 6 ss.; hinc in universum semen proficiunt III, 345, 12 s.; eorum sensus principium medio loco inter dextra et sinistra querendum est III, 282, 32 s.; iis necessarius est sensus, idque quare III, 474, 12 ss.; nec solum sensus qui contactu percipiunt, sed etiam eminus, idque quare III, 474, 40 ss.; III, 477, 1 ss.; pulmonem habent III, 274, 2, cf. III, 263, 1 s.; iis accensendi sunt serpentes et quadrupedes oviparæ III, 274, 2, cf. III, 263, 1 s.; item crustata omnia III, 285, 24.

Gressus; in æquabili potius fatigat, idque quare IV, 147, 27.

Gressus dicata instrumenta (πορευτικά ὄργανα); eorum ope viviparæ ab oviparis distingui nequeunt III, 346, 2 s.; idque quare III, 345, 43 ss.

Grossus (ὁ ἐπὶ νεῖ, τὰ ἐπὶ νεῖ); caprifici continetur psen, dum vermis est III, 102, 27 s.; ficus decidere vetat idem, idque quomodo III, 107, 29 ss.

Græmi (στειγνυλίδες); quando in mammis oriantur III, 144, 22 ss.

Grus (γῆρυς); individua avium species est III, 226, 12; avis gregalis est III, 3, 34; III, 157, 49 s.; item animal civile III, 3, 40; duci obtemperant III, 3, 41; III, 181, 36; unica avis est quæ secundum ætates colorem mutat, idque quomodo III, 49, 4 ss., cf. III, 424, 31 s.; idque quare III, 424, 32 ss.; quomodo coeant III, 77, 45 s.; cito coitum peragunt æque ac passeris III, 77, 47 s.; e remotissimis regionibus ad ultimos terræ fines migrant III, 156, 36 s.; III, 157, 16 s., cf. III, 161, 23; nempe e Scythicis campis ad paludes supra Ægyptum sitas III, 156, 37 s.; ibique Pygmæos aggredi dicuntur III, 156, 39; coturnicibus robustiores sunt, ideoque post eas et vere et autumnio migrationem inchoant III, 157, 5 ss.; quoniam igitur mense abeant III, 157, 8 s.; quomodo volent fr. 173, b; adverso vento volant III, 157, 17 s.; falso contendunt eas iter facientes pro libramento lapidem ferre III, 157, 18 ss.; nullæ res eas spectantes prudenter institutæ videntur III, 181, 22 s.; in altum subvolant et longinqua despiciunt III, 181, 23 s.; nubes atque tempestates videntes quiescunt nec volant III, 181, 24 s.; qui in supremo agmine sunt sibilando signum dant III, 181, 26 s.; quamvis positura dormiant III, 181, 28 s.; iis dormientibus quidnam agat dux III 181 29 ss.

adeo acriter inter se pugnant ut sese vivos capi sinant III, 182, 49 ss.; quot ova pariant III, 182, 51 s.; quænam signa de futura tempestate dent fr. 159, a; violenter sonant, idque quare III, 656, 17; earum voces imitatur III, 655, 28; ejus gulam sibi optabat Philoxenus II, 36, 44; II, 212, 24; IV, 260, 18.

Gryllio; sculptor cui exsculpendæ imagines tradiderat Aristoteles fr. 332, b.

Gryllus; ejus encomia et epitaphia multi scripserunt, idque quare fr. 41, b.

Gubernaculum; eo pauxillum translatum magna fit proræ transpositio III, 522, 48 s.; quamobrem in puppi collocetur IV, 60, 1 s.; vectis instar in mare agit IV, 61, 1 s.; copioso vento retrahendo obsistere nequit, paucum vero potest IV, 60, 46 s.; cur tantam habeat vim, ut ab exiguo clavo et unius hominis viribus magnæ moveantur navigiorum moles IV, 59, 24 ss.; eo sit gubernatio, idque quatenus III, 450, 32 ss.; ei comparatur avium orrhopygium III, 311, 50; navium cursum dirigit III, 311, 50 s.; igitur in loco ubi cum navi cohæret flecti debet III, 311, 51 s.; navibus eo carentibus comparantur insecta alata III, 312, 4 s., v. *Clavus*.

Gubernacula (πυδάλια); ea habent nonnulla insecta salientia III, 67, 50; retro flectuntur ut quadrupedum crura III, 67, 50 s.; introrsum flecti debent III, 284, 47 s.; igitur ea a posteriori parte habent locustæ III, 284, 46 s.; eorum ope sonum produciunt locustæ III, 72, 6.

Gubernandi ars; ei inest excessus, defectus et medium II, 195, 9; de ea magis sit deliberatio quam de gymnastica, idque quare II, 28, 3; in ea agentes occasionem dispicere debemus II, 16, 1; in ea bonum quando sciat gubernator II, 133, 14; in ea multum valet fortuna II, 238, 35 s.; ideoque sæpe imprudentes in ea prospero successu utuntur II, 238, 33 ss.

Gubernatio; manu et gubernaculo sit III, 450, 32; idque manu tanquam eo quod movet, gubernaculo tanquam eo quod movet et movetur III, 450, 33.

Gubernator; navis actus est III, 445, 29; ei comparatur deus III, 640, 41 s.; non constat an ei comparari possit anima III, 445, 28 s.; ejus officium non est ut navitis imperet vel iis vim inferat, 603, 33; semper nautarum unus est, 527, 9, 13; subditorum utilitatem spectat, sed per accidens ipse utilitatis particeps sit, 527, 11, 12; etiamsi a remige et a proræ præfecto differat, tamen iis commune est officium, 523, 24; scit quando navigandum sit, non vero quando secundum II, 133, 14 ss.; eum eligere nemini compedit, nisi gubernandi perito, 532, 11; melius de clavo judicat quam faber, 532, 30; ejus instrumentum inanimatum clavus, 484, 52; animalium vero proræ præfectus, 485, 1; qualis sit clavi forma cognoscit et præcipit II, 263, 40; quomodo cum perditionis tum salutis navi causa sit II, 264, 39; II, 515, 29 ss.; bonus sæpe causa est cur bene vehatur navis male comparata II, 239, 4 s.; peritus optimus, 179, 46; valido sed surdastro populum comparabat Plato, 390, 18.

Gubernium (τὸ κυβερνῆν); quidnam respondendum ægro ferenti quod ei non concedatur II, 160, 48.

Gula (στόμαχος, ὀσφάγος); posterior et carnea pars collis est III, 10, 50, 52 s.; intus ante spinam sita est III, 11, 1; unde nomen (græcum) desumpserit III, 14, 8 s.; intra collum sita est III, 14, 7 s.; superne ori appensa est III, 14, 47 s., cf. III, 32, 5; pone arteriam sita est apud omnia quæ eam habent III, 14, 10 s., 48; membranacels ligamentis cum spina dorsi et arteria connectitur III, 14, 49; trajecto transverso in ventriculū desinit III 14, 50 s.; III, 31, 42; III. 32 6;

carnosa est et in latitudinem atque longitudinem extendi potest III, 14, 51 s.; eam protegit collum III, 289, 2 s.; ad eam usque pervenit vena quæ inde a mesenterio juxta intestinum porrigitur III, 42, 30; apud omnia animalia ea prædita eodem modo sita est III, 274, 26 s.; ejus fini adnectitur ventriculus apud animalia eam habentia III, 270, 36; in animalibus ea carentibus ori adnectitur III, 270, 37, cf. III, 31, 44 s.; ratione qua in ventriculum penetrat differunt a se invicem utrinque dentata III, 32, 34; ab ore ad ventriculum, non ad matricem tendit III, 381, 40, cf. III, 382, 8 s., 14; animalibus ea præditis ab ore ad ventriculum usque extenditur III, 234, 37 ss.; alimenti inconfecti meatus est III, 234, 36 s.; est meatus per quem cibus ab ore in ventriculum progreditur III, 236, 13 s., 24 s., 42 s.; III, 257, 40; per eam alimentum in ventriculum descendit III, 545, 2 s.; ante eam sita est arteria III, 545, 1 s.; nullam in cibum exercet actionem III, 256, 16 s.; igitur cibi causa non exstat III, 256, 15 s.; ejus tensione plerorumque esculentorum suavitatem percipimus III, 295, 29; quare longam se habere optent gulones III, 212, 18; exstat quia respirationis instrumentum (guttur et arteria) III, 256, 23 s.; carnosa est et tensione prædita nervis propria, idque quare III, 256, 25 ss.; eam distincte non habent quæ collo carent III, 256, 14 s.; partim ejus gratia exstat collum III, 256, 7 ss.; pone guttur et arteriam sita est etiamsi sibi invicem impedimento sint, idque quare III, 256, 33 ss., 51 s.; III, 257, 26 s.; omnibus animalibus cum exsanguibus tum sanguine præditis communis est III, 61, 7 s., cf. III, 60, 10 ss.; quinam sit ejus decursus apud quadrupedes ruminantes III, 32, 4 ss.; modo quo ventriculis inseritur differunt inter se quadrupedes ruminantes III, 32, 21 s.; eam omnes habent quadrupedes viviparæ, idque eodem loco sitam quo humanam III, 29, 41 ss.; eam habent aves et quadrupedes oviparæ, atque in universum omnia animalia quæ respirant, sed apud ea hæc pars humanæ dissimilis est, etsi eundem locum occupet III, 29, 44 ss.; chamæleontis qualis III, 26, 20 s.; totam amplam habent quædam aves ingluvie carentes, idque quænam III, 34, 14 s., 19 ss.; III, 271, 39 s.; aliæ tantummodo ejus partem ventriculo proximam, idque quænam III, 34, 15 ss.; valde longam habent aves longicolles III, 34, 26 s., cf. III, 271, 46 ss.; amplam non habent parvæ aves, etiamsi ingluvie careant III, 34, 23 s.; ejus pars ampla apud coturnicem longe distat ab ingluvie III, 34, 32 s.; nonnullæ aves in parte quadam ejus tumida cibum inconfectum recondunt III, 271, 40 s., cf. III, 181, 33; serpentum qualis III, 33, 11; longam et angustam habent serpentes III, 152, 44 s.; longam et ori ingluvieque interpositam habent mollusca III, 57, 7, 8 s.; III, 277, 45; ea amplius est intestinum III, 57, 8; mytin trajicit III, 57, 17 s.; III, 282, 11, 16 s.; si ei et pronæ parti interposita esset mytis, cibo ingrediente dilatari non potuisset, idque quare III, 282, 18 ss.; ei subjacere meatus qui apud mares a cerebro ad inferiorem alvi partem tendit III, 57, 32 s.; ea carent pisces III, 149, 28; ea carent plerique pisces III, 31, 25 s., 43 s., cf. III, 272, 6 s.; qui vero habent parvam habent III, 31, 25 s.; III, 272, 7; ea carent crustata omnia excepta locusta III, 60, 10 ss.; brevem habent locustæ, idque ubinam III, 60, 11 s., 25; item cancri admodum brevem, idque ubinam III, 61, 27 ss.; crustatorum parva est pro portione molis corporis III, 278, 44 s.; ori et ventriculo interposita est apud eadem III, 278, 43, 45; apud cochleas vero ingluvie et ventriculo III, 279, 3 s.; juxta eam extenditur apud magnas cochleas

meatus albus longusque (oviductus) eique tenui membrana connectitur III, 63, 30 ss.; apud turbinate ad papaver tendit, idque qualis III, 63, 17 s.; cum ea apud eadem continuatur intestinum III, 63, 21 s.; apud purpuras et buccina testæ vortice continetur III, 63, 19 s.; apud erinaceos marinos insequitur corpusculum linguae locum tenens III, 63, 42; eam vero insequitur ventriculus, *ibid.*; apud eandem linguae simili parti et ventriculo interposita est III, 279, 41 s.; ab unica dependent apud eosdem omnes ventriculi sectiones diremptæ III, 279, 44 s.

Gulones (ὀλόφαγοι); quare non linguam longam sed gulam gruis habere cupiant III, 212, 18.

Gulositas (ὀλοφασία); spectat res sensibiles circa quas versatur intemperantia II, 212, 27.

Gulosi (γαστριμαργοί); quinam II, 37, 13; II, 196, 35; circa cibos faciles II, 196, 20; tales fiunt qui admodum serviles sunt II, 37, 14; iis comparantur qui vitio invidentiæ contrario laborant III, 196, 20.

Gummi (κόμμι); id habent nonnullæ plantæ IV, 22, 33; ad terram pertinet III, 623, 47; refrigeratione constat III, 623, 47; unde fiat in plantis IV, 42, 42; ejus species IV, 42, 43 ss.

Gummi amygdalorum; IV, 22, 34; id emittunt arbores clavis confixæ IV, 28, 46.

Gummi arabicum; id quædam habent arbores IV, 22, 34.

Gummosa (κομμιώδη); ea colligunt matricem vesparum III, 202, 21.

Gummosis; v. *Commotis*, et *Melligo*.

Guneus; ejus epitaphium fr. 315, a.

Gurgulio (γουργυλίον); situs est qua palatum terminatur III, 542, 7 s.; prope canalem juxta eum decurrentem aer partim os, partim nares petit III, 542, 7 ss.

Gustabile (γευστικόν); tactile aliquid est III, 457, 43; hinc humido tanquam materie continetur III, 457, 47 s., cf. III, 458, 22; sapor est vel corpus quo sapor continetur III, 457, 47 s.; III, 458, 2 s.; ab eo quatenus gustabile est, afficitur gustus III, 458, 24 s.; id est quod gustus sensorium actu dulce et amarum et salsum et sic deinceps efficere potest III, 458, 38 s.; ejus principia esse videntur potabile ac impotabile III, 458, 18 s., v. *In gustabile* et *Sapores*.

Gustatio (γεύσις); ita vocatur gustus actus III, 463, 26.

Gustus; unus e quinque sensibus est III, 68, 36; III,

461, 29; eum omnia vivipara sanguine prædita habent III, 69, 1 ss.; proprie sic dicto carere videntur pisces et crocodili fluviales III, 295, 33; reliquis vero animalibus aliquatenus duplex est III, 295, 24 ss.; eo præditi esse probantur pisces, etiamsi osseam et non solutam linguam habeant III, 69, 12 s.; eum habent et mollusca et crustata et insecta III, 70, 53; eum habere probantur insecta III, 71, 13 ss.; item testacea III, 71, 22 ss.; quare eum habent animalia III, 475, 47 s.; alimenti gratia exstat III, 251, 17 s.; alimenti sensus est III, 474, 33, 37, cf. III, 475, 48; III, 476, 38 s.; animalibus necessariis est III, 456, 1; III, 474, 38 s.; III, 476, 38 s., cf. III, 502, 9; igitur plura eum habent animalia quam loquelam III, 456, 1; meliorem quam olfactum habet homo, idque quare III, 456, 37 s.; post tactum hominis exquisitissimus sensus est III, 13, 20; tactus quidam est, idque quare III, 245, 1; III, 250, 9; III, 456, 38; III, 474, 36 ss.; III, 482, 13; sit intus recipiendo aliquid, 180, 30; cur percipiat melis dulcedinem IV, 298, 1 s.; ejus actus vocatur gustatio III, 463, 24; qui actu est uno interit cum sapore actu III, 463, 30; æque gustabilis ac ingustabilis sensus est III, 458, 16 s.; quod eum pessumdat ingustabile

est III, 458, 18; cum pessumdant saporis nimis vehementes III, 463, 44; sensibile ei proprium est sapor, ideoque non fallitur circa eum III, 452, 20 ss., cf. III, 479, 39; III, 507, 8; de sapore, non de colore iudicat II, 511, 6; dulce et amarum respicit III, 458, 49; III, 464, 2; a gustabili, quatenus gustabile est afficitur III, 458, 24 s.; ei cum tactu commune est potus III, 458, 21 s.; ab impotabili pessumdatur, a potabili vero secundum naturam afficitur III, 458, 20 s.; ab eo puritate differunt auditus et olfactus II, 122, 12; eodem modo fieret ac nunc olfactus, si in aqua degeremus III, 489, 54 ss.; nobis idem sensus ac tactus esse videtur, si omnis caro æque ac lingua eadem sui parte et saporis et tactilia perciperet III, 459, 28 ss.; ei inseruit lingua III, 455, 54; III, 544, 38; ejus instrumentum est linguae similis pars III, 251, 18; idque inprimis ejus macro III, 251, 19; ejus verum sensorium non esse probatur lingua, sed verum sensorium intus esse III, 459, 43-460, 17, cf. III, 454, 5 ss., v. etiam III, 458, 1 s.; eodem modo ad eum se habere videtur lingua quo aer et aqua ad visum, auditum et olfactum III, 460, 6 ss., cf. III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s., v. etiam III, 458, 1 s.; non intermedii ope percipit III, 458, 1 s., cf. III, 454, 5 s.; III, 459, 46 ss., 49 s.; III, 460, 6 ss.; ejus sensorium corpus est III, 362, 53; ejus sensorio si imponatur sapor, sensum non movet, etiamsi res contrario modo sese habere videatur III, 454, 5 s., cf. III, 457, 19 s.; III, 459, 46 ss., 49 s.; III, 460, 6 ss.; in eo semper ultimum alterans (i. e. sapor) simul (secundum locum) cum eo quod primum alteratur III, 336, 34; si ei inprimis competeret sensibilibus communium perceptio, figuras optime dijudicare et reliqua communia accuratissime percipere deberet III, 484, 18 ss.; eum qui potentia est ad actum perducit sapor III, 483, 14 s.; eodem modo dulce dijudicare videtur quo visus albus III, 491, 9 s.; item eodem modo amarum quo visus nigrum III, 491, 10 s.; tactu percipit III, 487, 25 s.; eo discernitur obtusum in saporibus, 181, 51; sine eo saporem exstare non putabant naturæ scrutatores antiqui III, 463, 31 ss.; idque quatenus recte III, 463, 34 ss.; manifesto ad cor tendit III, 534, 27; III, 244, 5 s.; jucundum et molestum quæ alimentum spectant discernit III, 476, 39 s.; circa eum passionem efficit dulcedo, 14, 19; bonum corporis est II, 165, 5; eum respicit intemperantia II, 36, 37; II, 80, 26; II, 83, 23; II, 165, 5; eum respicit incontinentia proprie sic dicta II, 165, 6; parum vel nequaquam eo utuntur intemperantes II, 36, 38; ad eum pertinet saporum exploratio II, 36, 39; quæ eum spectant cupidines rationis expertes, 335, 28; cur qui ad ejus voluptatem pertinentem modum prætergressi fuerint, intemperantes vocentur IV, 259, 24 ss.; IV, 260, 13 ss.

Gustus et tactus; ea habent omnia animalia III, 344, 2; si cum (hominis) prudentia comparentur, nihili faciendi esse videntur III, 343, 51 ss.; si vero cum rerum anima carentium insensibilitate, maximum quid et optimum esse videntur, *ibid.*; tactu fieri videntur, eoque a visu, auditu et olfactu differre III, 459, 44 ss., cf. III, 458, 1; revera tamen æque illi ac hi intermedii ope fiunt III, 459, 46 ss., 49 s., cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; eo tamen differunt quod hi minus percipiunt, illi vero minus quodque ideo laet eorum intermedium III, 459, 48 s.; item quia horum intermedium agit in sensorium, illorum vero non agit, sed una cum sensorio afficitur III, 460, 1 ss.

Gustus instrumentum; id habent etiam exsanguia animalia III, 250, 37 s.; item sanguine prædita omnia, etiam

quæ plerisque non habere videntur III, 250, 38 s.; non apud omnia animalia eodem modo se habet III, 251, 23 s.; aliis liberum est, aliis adhærens idque quibusnam III, 251, 24 ss.; aliis durum est, aliis molle aut carnosum III, 251, 26 s., v. *Lingua et Linguae similis pars.*

Gustus sensorium (τὸ γευστικὸν αἰσθητήριον); non humidum est, sed incolume manere potest, etiamsi humectetur III, 458, 26 s.; necessario humectari debet, ut saporis percipiat III, 458, 25; est potentia dulce ac amarum salsumque et pingue et sic deinceps III, 458, 38; a gustabili efficitur actu tale III, 458, 38 s.; nec actu humidum est, nec ita se habet ut humectari nequeat III, 458, 23 s.; tactus species est III, 479, 31; igitur cordi vicinum est III, 479, 32 s.

Guttatim decedens aqua; lapidem cavat, non tamen pedetentim, sed conferte III, 346, 33 ss.

Guttur (λάρυγξ); anterior pars colli est III, 10, 50; ad cor et pulmonem tendit III, 256, 39 s.; respirationis instrumentum est III, 457, 5; pulmonis gralia exstat III, 456, 6; per id spiritum intromittunt et emittunt animalia respirantia III, 256, 10 ss.; igitur spiritus causa exstat III, 256, 9 s.; ejus causa exstat collum III, 256, 7 s.; non solum respirationis sed etiam vocis causa exstat III, 256, 30 s.; unica pars est quæ vocem edere possit III, 71, 42 s.; vocales effingit III, 71, 46 s.; cartilaginosa corpore constat III, 256, 29 s.; idque quare III, 256, 31 s.; necessario ante gulam situm est, idque quare III, 257, 26 ss., cf. III, 256, 33 s., 51 s.; ejus situm ope ligula correxit natura III, 257, 1, 24 ss.; aperitur et contrahitur apud animalia ligula carentia ut cibi in arteriam ingressum impediatur III, 257, 4 ss., cf. 20 ss.; eo carent pisces III, 72, 11; III, 456, 22; idque quare III, 456, 22 ss.; in eo barbam habet equicervus III, 19, 24 s.; humore occupatum vocem efficit asperiores IV, 175, 50, v. *Arteria.*

Gyarus; (ita pro *Cypro* legendum videtur cf. præfat. I. IV, p. II, b) IV, 79, 1.

Gyges; ejus divitias se contemnere jactat Charon apud Archilochum, 408, 45.

Gymnasium; ejus non minima pars juvenis interest, 440, 46; eorum labores qui strenue perfert adolescens, in philosophiæ studiis multam industriam collocabit, 447, 26; pro ætate distincta esse debent, 614, 48; seniorum ad forum liberum collocare præstat, 614, 46; quænam in oligarchiis commentii sint, ut ab iis arceant pauperes, 558, 16; prope id sodalitiis agros publicos tradiderunt Byzantii eorum loco quos vendiderant, 640, 44; qui in iis fiunt liberales tactus voluptates, ad intemperantiam non pertinent II, 36, 51.

γυμνάσιον v. *Exercitatio.*

Gymnasiorum præfecti; pertinent ad magistratus qui decoris curam gerunt, 600, 22.

Gymnasta; quibusnam eo opus sit, 543, 20; se habet ad bonum habitum faciendum, ut medicus ad sanitatem faciendam, 231, 44; non spectat an bene habere oporteat II, 206, 46; spectat an luctandum sit, necne II, 206, 47; singulos optime regit qui universalis artis præcepta novit II, 129, 9.

Gymnastica; recte pars educationis habetur, 625, 33; 627, 1; fortitudini confert, 625, 37; corpus aliquo modo afficit, 628, 13; sanitati et robori confert, 626, 22; quomodo a pædotribica differat, 627, 2; ejus triplex munus uti et politica, 543, 14 ss.; ei inest excessus, defectus ac medium II, 195, 9; ei utilis est bonus habitus II, 191, 18; laborum mediocritatem dijudicat II, 4, 34; in ea patria instituta mutare confert, 510, 10; ejus peritia non aptiores evadimus ad ea exsequenda

quæ bonum habitum faciunt II, 74, 11; quærit quædam principia et causas circa scibile ad id pertinens II, 592, 9; de ea minus fit deliberatio quam de gubernandi arte, idque quare II, 28, 4; res quæ in ea bonum habitum faciunt injuriæ illatæ comparari possunt II, 65, 52; nihil refert an ejus præceptis unus vel plures instituantur II, 128, 50; per se subditorum, per accedens imperantis commodum sectatur, 527, 6.

Gymnesiæ insulæ; ad Iberiam sitæ sunt IV, 89, 12; post septem enumeratas maxinæ feruntur esse IV, 89, 13; ibi oleum non ex olivis sed e terebintho magna copia gignitur IV, 89, 14; Iberi eas incolentes mulierosi sunt IV, 89, 16 s.; apud Carthaginenses stipendia faciunt IV, 89, 19 ss.; aurum et argentum importari vetant, idque quare IV, 89, 23 ss.

Gymnici ludi; in iis celeriori major tribuitur honos, 534, 5; in iis finis jucundus est, sed a rebus circumstantibus obscuratur II, 35, 24; in iis suo quisque aspectu judicare potest IV, 271, 13 ss.; præmium eorum optatus est quam ipsa certamina IV, 271, 33 s.; pertinent ad magistratus qui decoris curam gerunt, 600, 23.

Gymnosophistæ; philosophiæ apud Indos auctores fr. 67, b.

Gypæetus (?); idem qui oripelargus III, 188, 8 s.

Gyrus; gravia et levia disjicit IV, 299, 41.

H.

Habens (se semper eodem modo; v. *Semper eodem modo se habens*).

Habere; quot modis dicatur 24, 1 ss.; II, 530, 6 ss.; manifestum est, 17, 15; id melius est quam fieri II, 90, 2; eodem modo quo id, dicitur in aliquo esse II, 530, 23 s.; ejus exempla citantur, 2, 29; 17, 16.

Habitata tellus; v. *Terra habitata*.

Habitationis socii (σύννοικοι); si in civitatem recipiantur plerumque fit seditio, 568, 3.

Habitus (ἔξ); quænam ita vocentur, 363, 22; πρὸς τι, 9, 29, 31; ad primam qualitatis speciem pertinet, 13, 9; quomodo a dispositione differat, 13, 10 ss.; omnes etiam dispositiones sunt 13, 34; quot modis dicatur II, 529, 7 ss.; ejus definitio semper una plura alia definit, 247, 41; privatione non est definiendus, 248, 18; eum non habere dicuntur qui scientiam non retinent, 13, 29; disceptatur an ad qualia, an ad πρὸς τι pertineat, 16, 39 ss.; particularia qualia sunt, genus π. 6; τι, 16, 41; ejus exemplum visus, 17, 28; 18, 40; quomodo differat τὸν habitum habere, 18, 39; haberi dicitur, 24, 2; et actionibus et iis quorum actiones sunt definitur II, 42, 34; si pro eo ponatur subjectum, fit error in syllogismo, 80, 18, 37; quomodo ab actu differat II, 8, 16; non secundum eos distinguendæ sunt actiones, 333, 40; 334, 3; alios tamen alia consequuntur, 333, 52; eorum qualitas ab actione pendet II, 15, 39; quæ cum spectant omnis actus finis sunt II, 32, 33; activus cum ratione conjunctus differt ab effectivo cum ratione conjuncto II, 68, 22; nullus exstat effectivus cum ratione conjunctus qui ars non sit II, 68, 28; ejus signa opera, 331, 50; eo melior actio (ἀνέπρετα) II, 145, 27; honesto non inest II, 145, 25; contrarius contraria non comprehendit II, 52, 22; contrarius alias e contrario cognoscitur, alias e subjecto II, 52, 26; si alter multis modis dicatur, contrarius plerumque etiam multis modis dicitur II, 52, 33; e similibus actibus oriuntur II, 15, 29; ex iis quæ singula quaque occasione peraguntur acquiri solent II, 30, 19; eodem modo sibi

invicem respondent quo opera II, 192, 6; quisque ad suum opus imprimis invitat IV, 125, 25 s.; eorum causa aliquatenus nos ipsi sumus II, 30, 46; II, 31, 15; non eodem modo voluntarii sunt quo actiones II, 31, 23 ss.; ad ejus genus pertinent cum virtus, tum scientia, 207, 44; neque corporis neque animæ alterationes sunt II, 337, 18; vel virtutes vel vitia sunt II, 337, 19; eum discipulo conciliat scientia II, 174, 34, 36; quæritur an in corpore essentia uni sint II, 313, 22; iis prædita corpora fluere et moveri videntur II, 313, 23; si unus est, forsitan non necessario actus quoque numero unus est II, 313, 30; eodem redit, sive ipsum consideres, sive eo præditum II, 23, 44, 6; si separari possent, exstaret salubre quod aliud non esset quam uniuscujusque sanitas et tamen subiecto non inesset II, 253, 39; necessario ei inest; ad quod refertur, 213, 27; cavendum ne in genere constituendo actui subjiciatur, nec vice versa, 214, 1; item ne facultati consequenti subjiciatur, 214, 7; in eo definiendo spectanda est definitio ejus quod habet, 217, 37; alicujus esse dicitur, 212, 46; quo significatu dicere non liceat nos eum habere II, 529, 11 ss.; aliis rebus admisceri nequeunt quia perstant II, 452, 1 s.; uniuscujusque actus sine impedimento esse potest II, 88, 40; ejus actus non impeditus voluptas est II, 88, 42; eorum respectu dupliciter dicitur bonum simpliciter et bonum alicui II, 222, 29; qui uniuscujusque congruit actus, ei maxime exoptabilis est II, 123, 27; cum ratione conjunctus oblivioni patet II, 69, 38; ab eo pendet fortitudo in repentinis periculis II, 35, 4, 7; non idem sanitati et robori confert IV, 156, 13 s.; ubi adsunt, nihil amplius fit, sed est jam II, 447, 32 s.; si separati essent, nullo modo afficerentur II, 447, 37 s.; non eodem modo quo insitus actum perficit voluptas II, 120, 33; interdum causa est cur majorem dolorem lactu infligant res calidæ III, 232, 26 s.; præterea nimis augeat idem semper perstans, 337, 2; nulli nocet voluptas ei propria, sed aliena II, 88, 13; intermedius quidam est inter eum qui vestem habet et vestem quæ habetur II, 529, 10 s.; ab eo ad privationem fit transitus, non vice versa, 20, 15; animalis animalis ejusdem generis gratissimus II, 226, 42; animalium non idem sunt quod materies III, 546, 42 ss.; igitur quæ eorum excessus experta sunt, optime servantur locis et tempestatibus contrariis, idque quare III, 546, 40 s.; III, 547, 11 ss., 16 s.; qualis liberis procreandis congruat, 621, 50; alii calidi, alii frigidi IV, 151, 23; partim absolute boni sunt, partim alicui II, 87, 31; eos sequuntur jucunda II, 220, 38; unicuique propria sunt iuranda et pulchra II, 29, 18; quorum bonitas modum excedere potest, eorum item voluptatem nimiam esse licet II, 89, 30; optimus optimi est II, 147, 7; optimus est inter excessum et defectum medius II, 147, 8, 36; II, 208, 4; II, 212, 44; non omnibus idem optimus II, 89, 9; de optimo rectæ rationis ope decernit vir honestus II, 242, 17; medio plerumque opponitur in quem magis inclinat vulgus, non oppositus II, 197, 51; ubi exerceatur, augentur IV, 224, 16 s.; nostrum præexereverunt qui temere pronuntiarunt II, 486, 18; ejus ope quoque conari debet poeta ut ante oculos ponatur fabula, 470, 30; quidnam si significet in re oratoria, 392, 35.

Habitus animæ; quinam II, 138, 21; quinam sint et quomodo a facultatibus et affectibus differant II, 18, 31 ss.; II, 195, 5; enumerantur II, 195, 5; omnes eo constant ut anima ad aliquid certo modo se habeat I^a, 337, 52 ss.; nec ipsi, nec eorum assumptiones vel amissiones alterationes II, 337, 51; II, 338, 1 s.; ut

fiant necesse est sensibilem animæ partem alterari II, 338, 3 s.; non separati insunt, 170, 54; a sensu proveniunt, non ab aliis habitibus majori cognoscendi vi præditis, 171, 1; comparantur aciei in fugam versæ et dein consistenti, 172, 2; eorum signa sunt voluptates et molestiæ opera insequentes II, 16, 33; omnium natura ea spectat et in iis versatur, in quibus meliores vel peiores fieri solent II, 16, 50, cf. 20; pravi fiunt propter voluptates vel molestias, idque quomodo II, 16, 51; bonus eo constat quod vergimus ad mediocritatem rerum laude dignarum II, 138, 37; malus vero quod ad earundem excessum vel defectum II, 138, 69; affectus spectant II, 197, 4; ab iis fiunt voluptates et dolores II, 198, 13; et sibi invicem et virtuti contrarii sunt II, 197, 31; aliis facilius ad excessum delabimur, in aliis ad defectum, idque quare II, 197, 27 ss.; immutatus immutat corporis formam et invicem IV, 6, 31 ss.

Habitus bonus (ἀρετή); eum consequitur sanitas, 194, 23; corpori utilis est, 456, 37; alii revera habent, alii simulant, 276, 8; ei conjugatum quod bonum habitum facit, 195, 9; ei etiam si majus bonum sit sanitate, minus tamen malum oppositum est, 264, 37; singularum partium virtute constat II, 193, 49; ejus causa exstat II, 534, 2; ejus causa labor est, itemque vice versa, sed non eodem modo II, 264, 34; II, 515, 24 s.; ab optimis laboribus et cibis fit II, 194, 19; ejus ope optime laborant II, 194, 20; ad eum multum confert et plantis et quadrupedibus et piscibus locorum ratio III, 83, 29 ss.; eo præditi alia calida esse videntur ac debili III, 122, 26; eo præditi esse malumus, quam scire quidnam sit II, 188, 32; gymnasticæ utilis est II, 191, 18; si modum excedat, steriles reddit viros, idque quare III, 367, 20 ss.; eo nonnulli gaudent, etiam si non exercitentur II, 401, 41; ad eum assequendum aliis sufficit parva ambulatio II, 401, 41 s.; aliis opus est cursu vel lucta et pulvere II, 401, 42; alii eum omnino assequi nequeunt quicunque fecerint II, 401, 43.

Habitus civilis; v. *Civilis habitus*.

Habitus corporis; nec ipsi, nec eorum assumptiones vel amissiones alterationes sunt II, 337, 42 ss.; ut gignantur vel intereant forsitan opus est ut quædam alterentur quibus primis insunt II, 337, 44 s.

Habitus ferini; v. *Ferini habitus*.

Habitus malus (κακεία); eum non consequitur morbus, sed vice versa, 194, 24; interdum sudori sanguinolento ansam dat III, 262, 22 ss.

Habitus qui consulto agunt (προσπειρηται); quinam II, 197, 42 s.

Habitus erga scientiam et principia prima; fieri non posse probatur, nec ut lateant, quum (inde a principio) insint, nec ut postea accedant, quum antea non essent, 170, 24-31.

Habitus et privatio; prima contrarietas est II, 578, 34, cf. I, 17, 28.

Hæc (αὐτή); femininum genus significat, 291, 28.

Hæc (ταῦτα); an propter vel post hæc fiant multum differunt, 465, 15.

Hædinae carnes; eor agnitis meliores IV, 329, 38.

Hæmo; eum de Antigone loquentem introducit Sophocles, tanquam ea dicerent alii, 408, 46; multa pollicetur apud Sophoclem, 406, 49; in *Antigone* agnito Creonte, cunctatur, nec facinus in eum perpetrat, 468, 19.

Hæmorrhoides; e vitio sanguine fiunt III, 52, 28 s.; iis paucæ mulieres afficiuntur, nisi menstrua deteriora fiant III, 52, 39 ss.; III, 144, 34 s.; III, 337, 29 ss.; iis comparatur mensura purgatio III, 354, 1; oriuntur senibus IV, 305, 16

Hæmorrhoids (αἱμορροΐς); ad turbinata pertinet III, 64, 51 ss.; saxis se applicant, reclinato operculo III, 64, 52 s.; tranquillis diebus pascuntur, coorto vero vento saxis se applicant III, 64, 51; sicut purpuræ et reliqua turbinata os in interiori carne habent III, 65, 2 s.

Halatio (ἅλασις); aeris conferti efflatio est IV, 284, 39.

Halcedo; v. *Alcedo*.

Halcyone; ejus amorem fugit Diocles filius, 519, 30.

Haliætos; v. *Aquila marina*.

Halitus; quum eum emittimus, e propinquo calidus est, e longinquo vero frigidus III, 594, 12 s.; cur per eum cardiaci dissipentur IV, 297, 41; cur eum calidum tum frigidum ex ore emittamus IV, 284, 30 ss.; calidum halamus IV, 284, 35; eum inficit pessorum odor apud mulieres fecundas III, 367, 37 ss.; idque quare III, 367, 50 ss.; ejus odor cur foetidior ac gravior apud incurvos atque gibberes IV, 190, 20 ss.

Hallucinatiō sensuum (τὸ παραρᾶν καὶ τὸ παραχούειν); quidnam III, 507, 36 s.

Halo (ἄλω); quidnam sit III, 633, 25 s.; ab arcu cælesti quomodo differat III, 633, 26 ss.; fiunt reflexione ad ipsum sidus facta III, 561, 8 s., cf. III, 563, 11; ea tenus igitur ab iis differt coma quam sibi interdum adsciscunt stellæ III, 560, 52 ss.; nonnisi condensato aere consistere nequeunt III, 560, 50 s., cf. III, 563, 12; solem et lunam comitantur sicut coma stellæ quæ eam sibi adsciverint III, 560, 48 ss.; III, 563, 9 ss.

Halteres (ἄλτῆρες); eos tenentes longius saliant pentathli quam si iis careant III, 305, 21 s.; iis nititur quinquertio IV, 144, 27 ss.

Halys; eo trajecto magnum imperium eversurus erat Cræsus, secundum oraculum, 391, 13.

Hamus (ἄγκιστρον); ei comparatur rostrum avium quæ animalia aquatilia venantur III, 278, 19 s.; quidnam faciant eo devorato scolopendræ marinæ III, 191, 17 ss., cf. 25 s.; quidnam vulpes pisces III, 191, 23 ss.; eo capiuntur glanies imperiti et juniores III, 191, 46 ss.; eum vero dentibus rumpunt periti atque seniores III, 191, 48 ss.

Hamus multiplex (πολύγκιστρον); eo passim capiuntur vulpes pisces III, 191, 27 s.; eum apice suoprehendunt animalia pudendo virili similia III, 68, 29 s.

Hanno; Carthagine rerum potiri conatus est, 574, 6.

Hannontis Navigatio; narrat extra Herculis columnas ignes esse, allos perpetuo flagrant, alios noctu IV, 80, 24 ss.

Harmodius; propter contumeliam sorori illatam Pisistratidas aggressus est, 581, 11, 13; ejus vero causa Aristogiton; 581, 13.

Harmodius et Aristogiton; eorum amor Hipparchum tyrannum sustulit, 381, 46; iis nihil generosum inerat, priusquam generosum aliqui perperassent, 376, 52; iis se cognatorem esse perhibebat Iphicrates quia res a se gestæ eorum rebus gestis similiores essent, 376, 54; iis primis in foro statuæ postæ sunt, 332, 21.

Harmodium (adversus); citatur oratio Iphicratis, 376, 29, 49.

Harmonia; (græce) ejus natura atque divisio fr. 53, a, b; 54, a; duo significat III, 439, 5, cf. III, 438, 49 s.; primo loco et appellatione maxime propria significat rerum motum et positionem habentium compositionem ejus modi, ut nihil ejusdem generis inter se recipere queant III, 439, 5 ss., cf. III, 438, 49 s.; significat præterea mixtorum rationem mutuum III, 439, 8 s., cf. III, 438, 49; nonnulli ei assimilant animam III, 438, 46; eaque opinio multis magis placuit quam ulla alia earum quæ de anima traditæ sunt III, 438, 43 s.; nihilo minus jam refutata est in sermonibus vulgo tritis

III, 438, 45 s.; eam temperamentum et compositionem contrariorum esse aiunt qui ei assimilant animam III, 438, 47 s.; refutatur eorum opinio III, 438, 49 ss.; fr. 51, b; motum imperitire nequit III, 438, 51; ejus notio magis quadrat in sanitatem ceterasque virtutes corporis quam in animam III, 438, 52 ss.; una digessit universum coagmentationem, cæli et terræ et universi mundi III, 635, 21 ss.; distinguitur proprie sic dicta, i. e. musica, ab ea quæ ordine vel compositione constat II, 254, 39; ea constans gignitur ex harmoniæ privatione atque in eam interit, idque non in quamvis, sed in oppositam II, 254, 35; ejus mensura diesis est II, 629, 18; mutila esse nequit, idque quare II, 532, 4; ei insunt numerorum affectus II, 632, 44; septem sunt, sed non quia septem hujuscemodi numerus est II, 637, 13 ss.; earum affectus et rationes in numeris invenerunt Pythagorei II, 475, 21 s.; earum causæ non sunt numeri ideales, idque quare II, 638, 1 s.; sine gravi et acuto exstare nequit II, 219, 24; iis comparantur respublicæ II, 230, 19; v. *Concentus* et *Concinentia*.

Harmonica; vocem spectat quatenus numerus II, 614, 24; ea accuratior est arithmetica et geometria II, 614, 22 s.; disciplina mathematica naturalior est II, 263, 2; contrario modo se habet ac geometria II, 263, 3; subjecta sunt arithmetica, 129, 5, 44; 130, 13; 135, 1; nomine tenus fere non distinguuntur mathematica et quæ auditum spectat, 135, 4; ea præstat arithmetica, 149, 26.

Harmonica mathematica; res de quibus tractat præter sensibiles erunt, si res mathematicæ præter res sensibiles et ideas exstent II, 492, 17; II, 612, 40 ss.

Harmonici secundum numeros; eorum sententia de voce acuta, 183, 10.

Harpe (ἄρπη); e mari victum petit ideoque brentho et laro inimica est III, 173, 22 s.; ei bellum ingerit phoëx, idque quare III, 185, 7 s.; milvo et pippingi amica III, 174, 32.

Hastæ; olim aliter se habebant ac hodie, 479, 32; etiam nunc apud Illyrios eodem modo se habent quo antiquitus, 479, 33; eas in terram defigendi consuetudo quæ olim apud Græcos etiam nunc apud barbaros obtinet fr. 137, b; sunt e cute equi fluvialis III, 24, 7; ope ejus quam ferunt Terrigenæ, fit agnitio apud tragicum anonymum, 469, 32; ejus munere fungi potest manus III, 290, 41 s.; mucrone acuto præpilatam putans qui ostendere volens interfecit, invite agit II, 26, 2.

Hebdoma (ἑβδομα); alii ἑβδομα alii interpretantur septimo mensis die, alii ἑβδομα locum esse volunt, cf. *Gallling ad Aristot. Politic.* p. 393 s.; occisis qui in ea erant, Argis mutata est reipublicæ forma, 567, 35.

Hebdomades; iis ætatem metiuntur poetæ nonnulli, 622, 23; qui secundum eas ætates metiuntur, plerumque non recte præcipiunt, 624, 14; tribus vel quattuor plerisque insectis mensuratur generationis tempus III, 95, 47, 68.

Hebes (ἄμβλύς); quasi pellit III, 455, 37; idque quia longo tempore movet (parum) III, 455, 37 s.

Hebetudo; ei pro portione respondet sonorum gravitas III, 455, 36.

Hebrus; e Scombro oritur III, 570, 8 s.

Hecate; ejus mysteria IV, 107, 7.

Hector; fortissimus Trojanorum, 374, 50; eum interfecit Achilles, *ibid.*; si jure interfecit Patroclum, etiam Alexander jure Achillem, 376, 23; secundum Homerum propter verecundiam cum Achille pugnam subiit II, 210, 44; II, 146, 26; quænam de eo apud Homerum dicat Priamus (II. ω, 258) II, 76, 13; in mortuum Achillis iræ finem imponere volens. quid dixerit Ho-

merus, 351, 17; citatur tanquam exemplum fortitudinis civilis II, 33, 22; apud Homerum Polydamantis reprehensionem veretur II, 33, 23; ejus reprehensionem veretur Diomedes II, 33, 25; apud Homerum milites minis fortiter dimicare cogit II, 33, 35; ei moriens mortem præagit Patroclus fr. 25, b; moriens Achilli mortem præagit fr. 35, b; eum e vulnere delirasse narrat Homerus II, 509, 42; delirantem, teste Democrito, recte cecinit Homerus alia cogitare III, 434, 9 ss.; ejus epitaphium in colle Ophrynio fr. 317, a; item Thebis fr. 316, a.

Hectoris persecutio; quæ eam spectant in scena toleranda non forent, 478, 11; excusanda tamen sunt, quia ad poeseos finem conferunt, i. e. ad stuporem faciendum, 479, 17.

Hecuba; Euripidis citatur, 380, 30.

Hedera (κιστός); in ea flos a fructu differt III, 650, 33; flos ejus flavus est, fructus vero niger III, 650, 34 s.; florens hieme in agro Thermiscyano frequens est, ibique ex eo mel comportant apes, III, 98, 7 ss.; in ligno viridi pullulare solet III, 177, 4 s.; olim captus est cervus Achæinus eam in cornibus habens III, 177, 2 ss.; IV, 76, 8 s.

Hedyporphyra (ἡδυπόρφυρα); ejus descriptio fr. 178, a. Hegemo Thasius; primus parodias fecit, 458, 24; peiores imitatur, 458, 25.

Hegesippus; quomodo Delphis deum interrogaverit, 377, 48.

Heledone; v. *Eledona*.

Helena; quomodo ab Homero inducatur fr. 133, a; quomodo erga eam affecti erant senes Trojani, sic erga voluptatem affecti esse debemus II, 23, 47; eam prætulit Theseus, 324, 37; 377, 51; enthymemate apparenti jure ab Alexandro abducta esse dicitur, 382, 19; quidam dixerit apud Theodectem, 487, 29; ei cum sophistis nihil commune est, 402, 23.

Hellancrates Lariæus; una cum Cratæro adversus Archelaum conspiravit, idque quare, 581, 34; eum ab exilio non revocavit Archelaus, etiamsi pollicitus esset, 581, 35.

Heliciæ (ἑλικίαι); ita vocantur fulmina quæ lineari specie feruntur III, 633, 15 s.

Helice; in ea cuculi non edificare dicuntur IV, 75, 30 ss.; quæ circa eam contigerint III, 634, 33.

Helice et Bura; inundatio qua dirutæ sunt, ventorum oppositorum pugnae originem debebat III, 561, 33; quo tempore dirutæ sunt, apparuit cometa III, 559, 22; idque Asteo archonte III, 559, 41 ss.

Heliciæ; eorum penes quos regimen erat, Epidamni ex unius magistratus decreto convenire debebant magistratus, 565, 29.

Hella; Euripidis citatur, 468, 26.

Hellanicodici; quomodo instituti sint apud Eleos fr. 357, a. Hellanotamiæ; quinam fr. 230, b.

Helleborus; v. *Veratrum*.

Hellen; ab eo genus deducunt Hellenes II, 532, 18.

Hellenes; ita olim vocabantur Græci III, 572, 48 s.; quamnam regionem tunc incolerent III, 572, 46 ss.; genere dicuntur quidam, idque quare II, 532, 17 s., v. *Græci*.

Hellespontias; ita appellatur Apeliotes in Proconesso, Teo, Eubœa, Cyrene, idque quare IV, 45, 22 s.; ita Cæciam quidam vocant III, 590, 17; imbrem affert Atticæ et insulis IV, 254, 43 ss.

Hellania; v. *Hlenia*.

Hellenismus; v. *Græce loqui*.

Hellespontus; terminus Asiæ imperii ab occidente III, 637, 35; ibi terræ motus vehementissimi sunt, idque quare III, 592, 36 ss.; ei Aquilo imbrem affert IV.

254, 44 s., 51 s.; ab eo fiat Hellespontias IV, 45, 25 s.; in eo inveniuntur astaci, idque quare III, 91, 28; ad eam e Ponto deferitur fucus, idque quando III, 116, 11 ss.; in eo inveniundæ spongiæ asperæ et duræ sunt, idque quare III, 90, 17 s.; eum ponte junxit Xerxes, 395, 20.

Belotes; iis superbiore erunt agricolæ in republica Platonis, 502, 31; Lacedæmoniorum agros colunt, 515, 24; sæpe insidias struxerunt Lacedæmoniis bellum cum accolis gerentibus, 511, 11, 17; 516, 37; eorum administratio valde laboriosa est, idque quare, 511, 21.

Belluo (λαβύνη); quis II, 214, 8; prodigi species II, 214, 7.

Hemispherium; in inferiori nos sumus, in superiori antipodes etiamsi contradicant Pythagorei II, 392, 7 ss.; utrumque IV, 194, 47; in iis nullam aliam differentiam videmus nisi quod poli non moventur II, 391, 46; cur bullæ ejus speciem præ se ferant IV, 198, 4 ss.

Hemistater; nummus apud Cyrenæos fr. 268, b.

Heniochi (Ἡνίοχοι); etiamsi humanarum carnum esui indulgeant, tamen fortitudine non excellunt, 627, 18; II, 81, 24.

Hepatus; v. *Jecorinus*.

Hepiolus (Ἡπιόλος); circa lucernas volitat III, 168, 27 s.; ei simile animalculum in alvearibus gignitur III, 168, 27 s.; qualem prolem gignat III, 168, 28; ab apibus non pungitur III, 168, 29; solo fumo pellitur III, 168, 29 s.

Hepseti (Ἡψῆτι); iis æquales sunt pisciculi qui sponte in quibusdam Asiæ fluminibus nascuntur III, 117, 44 s.

Heracles; ita olim Tarentum vocabatur IV, 94, 1.

Heraclea; quomodo et quando ibi sublata sit democratia, 570, 28; quomodo ibi a paucioribus ad sexcentos translata sit oligarchia, 571, 34, 41; quomodo ibi propter sententiam de adulterio latam orta sit seditio, 573, 9; patria Herodori III, 382, 20 s.

Heraclea in Ponto; terræ motus qualis ibi semper factus III, 593, 27; ibi pisces fossiles fieri dicuntur IV, 86, 6 ss.; quomodo ibi versa sit oligarchia, 572, 16.

Heracleis; eam qui fecerunt poetæ, errasse videntur eam unam esse arbitrati, 463, 34.

Heracleodorus; quomodo Orei immutaverit reipublicæ formam, 567, 48.

Heracleotæ; etiamsi oppidum magnitudine concinnum incolant, tamen multas triremes complent, 608, 23; quomodo sibi pararint subsidia ad expeditionem contra Bospori tyrannos suscipiendum, 641, 52.

Heracleotici cancri; una cum paguris post obstetrices omnium cancri maximisunt III, 58, 22; quomodo se habeant eorum oculi III, 61, 17; altum mare incolunt III, 285, 42 ss.; parum moventur III, 285, 45; eorum salus duritiei nititur III, 285, 46; brevia crura habent III, 285, 47 s.; igitur ad incedendum inepta III, 285, 43 s.

Heraclidæ; sub eorum reditu cum Caribus Iones cohabitaverunt fr. 256, a; eorum genus non eodem modo dicitur quo genus naturale II, 583, 13; quid pro iis fecerint Athenienses, scire debet qui Athenienses laudare vult, 374, 9.

Heracrides Ænius; cum una cum Parrho Cotyn interfecerit, 581, 37.

Heracritus; Ephesius II, 163, 42; II, 383, 25; II, 411, 13; II, 472, 43 s.; quidam dixerit hospitibus qui eum furno corpus siccantem invenerant III, 227, 21 ss.; ejus scripta difficulter interpunguntur, 391, 28; ejus placitis inde a puero nutritus fuit Plato II, 477, 29; qua in re eum reprehenderit Cratylus II, 510, 16 s.;

firmam et inconcussam opinionem habebat de rebus quæ ei placebant II, 163, 43; ejus placitum solummodo thesis est disputandi gratia posita II, 249, 13; obscurus vocatur et citatur III, 635, 17 ss.; initium ejus operis citatur, 391, 30; laudatur fr. 45, a; innuitur ac refutatur III, 572, 25 ss.; non minorem fidem habebat iis quæ opinabatur quam iis quæ sciebat II, 78, 42; ipse quidam diceret non intelligebat II, 569, 42; igitur principii contradictionis obrectator factus est II, 589, 43; si quis eum recte interrogasset forsitan agnoscere coactus esset, oppositas affirmationes nunquam de eodem simul veras esse posse II, 589, 39 ss.; si ejus effatum verum esset, id ipsum verum non esset II, 589, 43 ss.; omnia vera et falsa esse dixit II, 513, 38 s.; igitur cum omnia vera tum omnia falsa esse censet II, 513, 40; potius tamen omnia vera censuisse videtur II, 513, 49; eum nonnulli dixisse ferunt idem simul esse et non esse posse II, 503, 46, cf. II, 513, 28; si vera dicat, contraria de eodem prædicari poterunt II, 591, 49 ss.; contraria amica habebat II, 219, 22; quare Homerum reprehenderit II, 219, 22; arbitratur contrarium id esse quod compellit II, 91, 33; item pulcherrimum concentum e rebus dissimilibus fieri II, 91, 34; item omnia e discordia oriri II, 91, 35; bonum ac malum idem esse putabat, 268, 12; II, 250, 14; non concedit, contraria simul adesse non posse, 268, 13; omnia exhalatione composuit III, 435, 21; exhalationem semper fluere et maxime incorpoream esse censet III, 435, 21 s.; animam principio, i. e. exhalationi assimilat III, 435, 20 s.; ejus de cognitione opinio III, 435, 22 s.; entia semper moveri censet, 170, 14; III, 435, 23 s.; eadem ac ille de anima sentire videtur Alcmaeo III, 435, 24 s.; reliqua omnia fieri et fluere, unum tantummodo permanere ex quo reliqua transformantur censuisse videtur cura ipse tum multi alii II, 411, 9 ss.; omnia gigni, nihil vero esse censet III, 673, 17 s.; ejus refutatio differtur in alium locum II, 411, 15; ejus (?) hæc opinio refutatur II, 362, 48 ss.; ejus opiniones Parmenidis et Melissi placitis oppositæ sunt II, 411, 3; mundum vicissim fieri et interire putat II, 383, 22 ss.; secundum eum sensibilia semper fluunt nec de iis scientia est II, 477, 30; II, 615, 8 s., 11; bis in eundem fluvium nos intrare non posse asserbat II, 510, 16; item solem quotidie novum esse III, 576, 38; ex ejus opinione ille qui in orbem vertitur, etiamsi locum mutet, stat IV, 299, 36 s.; ignem omnium rerum principium habebat II, 472, 44 s., cf. II, 478, 49; II, 479, 39, 52; perperam arbitratur, omnia aliquando ignem fieri II, 279, 47; II, 506, 49 s.; eo teste, omnia si in fumum converterentur, naribus dignosci possent III, 485, 9 s.; ejus effatum de ira, 587, 30; voluptatem difficultius impugnari dicit quam iram II, 17, 22; II, 200, 14; eo teste asinus paleas auro præfert II, 122, 17; item omne reptile terram depascitur III, 641, 31 ss.

Heracliti sectatores; quidam dicunt exhalationem in corpore sicut et in universo fieri IV, 189, 31 s.; nonnullis eorum placet ex aqua potulenta, siccata et concreta lapides fieri, e mari autem solem exhalari IV, 234, 32 ss.; qui se profitebantur, summum inter principii contradictionis locum tenent II, 510, 13.

Heraæ; ibi sortem suffragilis substituerunt, quia eligere solebant ambientes, 567, 44.

Heragorem; ita nonnulli dicunt pro Heragoram IV, 308, 11.

Herbæ (βότᾱν; *vers. gr.*); e quinque, quæ sunt semen, putredo, humor aquæ, plantatio, super aliam plantam nasci proveniunt IV, 38, 41 ss.; non fiunt nisi per com-

- positionem IV, 31, 18 s.; in aqua salsa non nascuntur, idque quare IV, 36, 3 s.; quæ stipitem non habent sed folia ex sua radice, annuæ IV, 25, 28 s.
- Herba (νόα); ubi exsiccatur alba fit III, 424, 44 s.; non tamen idcirco ei comparandi sunt cani, *ibid.*; ea vocatur anthus III, 173, 52; item testudines marinæ in terram egressæ III, 148, 13 s.; succo lacteo referta quæ vescuntur lepores, causa est cur coagulum habeant, idque quomodo III, 273, 39 ss.; alicujus ope vomitum sibi cient canes ægroti III, 177, 27 ss.
- Herba lanceæ similis; ad hebetes oculos reme lium circa Lycormam fluvium nascitur IV, 107, 1 s.
- Herbæ minutæ (βοτάναι λεπταὶ *vers. gr.*); vix fructificant, idque quare IV, 41, 41; folia et flores in illis IV, 35, 28 s.; in locis sulphureis nascentes IV, 36, 54 ss.; in una diei unius hora gignuntur IV, 30, 40 ss.
- Herbæ oleares (βοτάναι ἐλαιώδεις *vers. gr.*); IV, 29, 34.
- Herbæ semina facientes (βοτάναι σπέρμα μόνον ἔχουσαι); IV, 29, 34.
- Herbaceus color (ποῶδες); rationi consentaneum est, hunc in omnibus quæ in terra nascuntur primum consistere, idque quare III, 648, 14 ss.; in omnibus plantis colorum principium III, 648, 9 s.; saturatus et porraceus III, 648, 27 s.
- Herbivoræ aves (πτηνάρη); quale rostrum habeant III, 253, 43 ss.; nonnullæ earum rostrum serratum habent, idque quare III, 253, 49 s.; latum rostrum habent, idque quare III, 298, 10 ss.
- Hercules; Jovis filius fr. 333, b; eum forsitan malebat mater deum esse quam secum Eurystheum mercenarius operam locare II, 276, 42; a Rhadamantho educatus est fr. 265, a; multa propter virtutem tulit fr. 333, b; quamobrem eum Argonautas reliquisse fabulenter, 536, 2; inter eum et Gigantas circa Iapygium promontorium depugnatum esse fabulæ testantur IV, 91, 3 ss.; ejus multa monumenta exstare dicuntur juxta vias quas peragravit IV, 91, 6 ss.; vestigia ejus circa Pandosiam Iapygiæ monstrantur, quæ nemini fas est pedibus calcare IV, 91, 8 ss.; Hispaniæ bellum intulit incolarum divitiis invitatus IV, 89, 23 ss.; ei tota tellus ad orientem sita parebat IV, 91, 30 s.; ex Erythia vaccas abigens optandi potestatem fecisse dicitur Chæoniæ incolis, utrum salem an pisces in fonte mallet III, 582, 34 ss.; boves Geryonis ex Erythia non ex Erythia abegit IV, 103, 30 ss., cf. 24; ludos Olympicos in honorem Pelopis instituit fr. 311, b; ab olea Callistephanus vocata plantam in ludorum Olympicorum gratiam plantavit IV, 82, 33 ss.; dedicavit statuas orichalcos Phenei vocatas IV, 84, 9; lapidis plaustrali magnitudine ab eo translatus fertur, qui exstat circa Iapygium promontorium et qui uno digito movetur IV, 91, 11 ss.; intra septuaginta duo liberos, unam tantummodo filiam procreasse fertur III, 141, 20 s.; quid de eo narrent fabulæ quod ad superfætationem attinet III, 140, 21; furor ejus in pueros IV, 265, 20 s.; ulcera quibus in Ceta laborabat ab atra bili orta IV, 265, 21 s.; IV, 265, 17; ab eo hic morbus sacer dicitur IV, 265, 19 s.; ejus filios Thespiadas secum duxit Iphiclis filius Iolaus in Sardiniam IV, 91, 26 ss.; ejus sagittæ a Philoctete in templo Apollinis Alæi consecratæ IV, 94, 10; a Crotoniatis inde ablatae in Apollinis templo quod apud eos exstabat consecratæ esse feruntur IV, 94, 11 ss.
- Hercules alius, alius hic; proverbium amicitiam spectans II, 182, 25; II 235, 54.
- Herculis circulus; idem qui Pyrois et Martis vocatur III, 628, 48.
- Herculis columnæ Briarei primum appellabantur fr. 296 b; finis Europæ III, 631, 1 s.; item Africæ III, 631, 10 s.; per eas Atlanticum mare in mare internum influit III, 630, 12 ss.; extra eas Oceanus III, 630, 40 s.; in mari extra eas insula a Carthaginiensibus reperta est, eaque qualis IV, 88, 18; extra eas effunditur Tariesus flumen III, 569, 46; qui regionem iis vicinam cum India conjungunt, eorum opinio non omnino fide indigna videtur II, 410, 3; quod ab iis ad Indicam terram usque porrigitur, id quod ab Æthiopia usque ad Mæotidem et extremos Scythiæ terminos pertingit, majore superat proportionem quam quinque habent ad tria III, 587, 28 ss.; ultra eas Phœnices navigant IV, 101, 10; extra eas ignes, alios perpetuo flagrant, alios noctu esse narrat navigatio Hannonis IV, 80, 24 ss.; quæ ultra eas sita sunt non videntur propter mare continuari III, 587, 37; ad eas qui habitant, iis non invident, 362, 7; captum ingenii superare videtur, quod nonnulli insomniis prævident quæ circa eas fient III, 513, 15.
- Herculis via; ex Italia ad Celtas et Celtoligures et Iberos protenditur IV, 88, 30 ss.; per eam si quis sive Græcus, sive indigena proficiatur ab accolis cavetur, ne quid iis mali accidat IV, 88, 33 ss.
- Hercynii montes; montium versus Septentrionem sitorum altissimi et amplissimi sunt III, 569, 49 s.; ex iis multa flumina oriuntur qui Septentrionem petunt III, 569, 48 s.; ex iis nascitur Ister IV, 93, 8.
- Hereditas (κληρονομία); non e datione, sed jure cognationis ad heredes pervenire debent in oligarchia, 577, 40; neque ad eundem plures, 577, 41; quomodo propter paternam Hestiasæ seditionem excitantur duo fratres, 568, 52.
- Heri (ἡρώε); exemplum τοῦ quando, 2, 28.
- Herilis, potestas (δυσπορία); aliis scientia, aliis res præter naturam esse videtur, 484, 41; nonnullis perperam eadem esse videtur ac domestica, civilis et regia, 484, 42, cf. 482, 10; 487, 80; quomodo a potestate civili differat, 487, 52, 604, 23; 617, 37; spectat res necessarias, 524, 28; 604, 20; imperantis gratia exercetur 617, 38; ejus in omnes exercendi gratia non fieri debent bellicæ exercitationes, 619, 17.
- Herilis ratio (δυσπορικὴ); pars est domesticæ, 484, 30 494, 13.
- Herilis scientia; esse possit aliqua, 488, 4; est ea quæ servis uti valet, 488, 14; nihil ampli neque gravis habet, 488, 16; quonam constat, 488, 17; eam villico relinquunt domini qui ab hac molestia liberi esse possunt, 488, 18; ab ea differt ars acquirendi, 488, 20.
- Herile imperium; v. *Imperium herile*.
- Hermæum; ibi resisterunt ac mortui sunt copias civiles fugientibus militibus II, 34, 9.
- Hermias; eum comprehendit Mentor filius, 647, 33; quare procuratores ab eo institutos non removerit, 647, 39.
- Hermias; regnavit eunuchus et servus fr. 334, a; ob virtutem perii fr. 334, a; carmen in ejus honorem compositum fr. 333, a; illi non ut immortalis sacrificare voluit Aristoteles fr. 320, b; inscriptio in ejus honorem in statua Delphis posita fr. 335, a.
- Hermione; olim a Caribus habitata est fr. 256, a; Junonis pronubæ ibi templum fr. 256, b.
- Hermotimus; Glazomenius II, 473, 40; existimatur primus mentem et in rerum natura ordinis causam habuisse II, 473, 39 s.
- Herodicus; quomodo Thrasymachi nomini alluserit, 380, 28; quomodo Poli, 380, 29; quomodo Draconitis legislatoris, 380, 30.
- Herodicus Selymbrianus; ea lege sanus erat ut ab omnibus humanis abstineret, 321, 54.

Herodorus; **Heracleota** III, 382, 20 s.; **Brysonis** sophistæ pater III, 109, 17 s.; III, 182, 3 s.; ejus de vulturibus sententia III, 109, 18 ss.; III, 182, 4 s.; trochum duo pudenda habere ac se ipsum inire contendit III, 382, 20 ss.

Herodotus; quæ narrat si quis metris adstringeret, nihilominus historia essent, 464, 5; fabularum auctor, piscium feminas ore concipere contendit, idque quare III, 381, 35 ss., cf. III, 380, 51 s.; III, 383, 40 ss.; perperam censet Æthiopum semen nigrum esse III, 55, 14 s.; III, 350, 44 ss.; trochili cum crocodilo amicitiam narrat II, 221, 35.

Citatur (I, 1), 394, 12; (II, 30), 405, 47; (II, 93) III, 381, 35 ss.; (III, 125) III, 55, 14 ss.; III, 350, 44 ss.; alluditur (III, 20), 546, 35.

Heroes; eos et corpore et anima hominibus præstare putamus, 617, 7 ss.; **melancholia** laborantes IV, 265, 32; apud veteres in tragediis soli duces erant IV, 213, 49; eos imitantur histriones IV, 213, 48; eorum cultus lege sit III, 641, 5; iis quoque ruri templa dicanda sunt, 616, 19; apud eos, ut fabula fert, in Sardinia dormiunt expectrecte nesciunt tempus elapsum esse II, 390, 6 s.

Heroica; in iis Priamus senex maximis calamitatibus afflictus esse dicitur, II, 9, 45.

Heroica carmina; ea quoque pangebant antiqui poetæ, 459, 40; ab iis ad tragedias transferunt qui natura sua ad poesin ferebantur, idque quare, 459, 50; quomodo se habeant eorum proemia, 402, 49; eorum proemiiis similia proemia orationum judicialium, 402, 44, cf. *Epica poesis*.

Heroicum metrum (τὸ ἥρωικόν μέτρον); id experientia ac ipsa natura docuit, 477, 34, 44; maxime æquabile et magnificum est, 477, 37; glossas et metaphoras maximo admittit, 477, 38; alio quam eo si quis narrativam imitationem faceret, ineptum esset, 477, 34, 43, cf. *Hexameter versus*.

Heroicus rhythmus; qualis, 393, 27; ejus proportio ut unum ad unum, 393, 36.

Herpyllis (filia Aristotelis); ejus curatores fr. 331, b.

Hesæus mons; Pæoniæ a Mædica separat IV, 75, 1 s.; in eo nascitur fera bolinthus dicta IV, 76, 2 ss.

Hesiodus; pater Stesichori fr. 281, a; ejus epitaphium fr. 282, a; oraculum datum Orchomeniis de ejus ossibus fr. 281, b; Chaos primum fuisse censet III, 672, 42 s.; III, 675, 26; deos omnium principia facit II, 496, 36 s.; omnia quæ nectar et ambrosiam non gustarunt, mortalia esse affirmat II, 495, 87 ss.; ejus effata de causa cur dii nectare et ambrosia vescantur, expenduntur II, 495, 40 ss.; omnia fieri, nihil ingentium esse, facta vero partim manere, partim interire putabat II, 411, 5 ss.; ejus opinio Parmenidis et Melissi placitis opposita est II, 411, 3 s.; ejus refutatio in alium locum differtur II, 411, 15; eo teste inter omnes deos eminet amor II, 473, 52; item amor post Chaos genitus est II, 473, 50 s.; igitur causam moventem respexisse videtur II, 473, 44, cf. II, 479, 1; una cum vulgo putare videtur omnia alicubi et in loco esse II, 285, 40 s.; solummodo de eo quod ejus æqualibus probabile erat cogitabat II, 493, 34 s.; ignorabat aves uncungues non bibere III, 162, 47; igitur eecinit, Nini obsidionem enarrans, equilam augurii præsidem bibentem III, 162, 48 s.; ejus versus (*O. et D.* 370) Pittheo tribuitur fr. 294, a.

icitur: e *Theogonia* (v. 116-119); II, 285, 37; II, 473, 50; III, 672, 42 ss.; ex *Operibus et Diebus* (v. 25), 352, 35, 362, 13, 582, 52; II, 91, 29; II, 219, 13; (v. 293) II, 3, 25; (v. 370) II, 104, 39; II, 232, 7; fr. 293, b; (v.

405), 483, 8; 635, 24; (v. 586) IV, 140, 42 s.; (v. 699), 636, 48; (v. 715) II, 114, 11; (v. 761) II, 89, 7. *Fragm. CLVII (Lehrs)*; II, 57, 43.

Hesione; Priami soror, Teucris mater, 405, 4.

Hesperus; eo admirabilior esse videtur justitia II, 53, 26.

Hestia; quomodo ibi propter patris hereditatem seditionem excitarint fratres duo, 568, 51.

Hexameter versus (ἑξάμετρον); ejus dextra pars novem, sinistra vero octo syllabis constat II, 637, 32 s.; quænam igitur inter eum et chordas medias intercedere videatur affinitas II, 637, 30; eos raro in communi sermone proferimus, 460, 23; iis utentes nomina a communi loquendi consuetudine abhorrentia adhibent, 386, 21, v. *Epica poesis, Heroicum metrum*.

Hiatula (χάσμα); piscis pelagicus est III, 158, 16; ejus descriptio fr. 176, b; sola carne vescuntur III, 148, 50 s.; sæpe ventriculum ejiciunt minores pisces persequentes, idque quare III, 149, 25 ss.; omnes ova habent, nec in earum genere ullus qui ineat II, 75, 35, cf. III, 77, 7; III, 115, 15 s.; III, 380, 28; III, 385, 28 ss.; III, 386, 37 s., 54 s.; hiatulas procreant III, 387, 2.

Hiatus (χάσμα); interdum noctibus serenis in cælo apparent III, 547, 43 s.; quænam eorum sit causa III, 557, 45 ss.; III, 558, 9 s.; sæpe ex iis faces excidunt, ubi potius in unum rediguntur III, 558, 10 ss., cf. (*Aurora borealis*).

Hibernæ regiones (χαρμηλὰ χωρία); cur in iis æstus vehementes ac crebri fiant IV, 192, 22 ss.

Hic; masculinum genus significat, 291, 27; 306, 7.

Hic (quæ sunt) (ὅα ἵπτεσθαι); etiam contrario modo se habere possunt II, 198, 50.

Hicce est quam vere dicis; solæcismus est, 306, 2.

Hiems; homini secundum ætates evenit III, 422, 2 s.; III, 423, 1; totius anni facit sol, mensis vero luna, idque quomodo III, 397, 16 ss.; ob conversionem sit qua sol solstitium petit III, 585, 8 s.; tanquam magni alicujus temporis circuitus consideranda sunt diluvia ac pluviarum ingentes redundantia III, 572, 39 s.; cur per eam minus resistent venti IV, 300, 42 s.; per eam frequens esse solet pluvia II, 270, 42; ea raro decedit grando, nec nisi ubi debilius est frigus III, 566, 10 s.; III, 567, 24; cur ea nubes non de continente metuenda esse dicantur IV, 255, 6 ss.; cur ea flatus de ortu mane spirent IV, 254, 3 ss., cf. IV, 247, 11 ss.; glacialis fieri cur dicatur si Boream duxerit Auster IV, 252, 20 ss.; cur ea minus frigida sint corpora quam æstate IV, 286, 8 ss.; morbida cur consequatur si æstas et autumnus imbres et Austros habuerunt IV, 112, 8 ss.; cur si sicca et Aquilonia fuerit, autumnus vero humidus et Austrinus, dolores capitis, raucitates et tusses oriantur IV, 110, 6 ss.; cur si Austrina et pluvia fuerit, ver autem siccum et Aquilonium, morbidum tum fiat cum ver tum æstas IV, 109, 32 ss.; cur ea febres ardentes oriantur IV, 113, 44 ss.; cur voces graviores sint IV, 177, 9 ss.; IV, 185, 22 ss.; IV, 309, 19; cur acutius vociferemur IV, 307, 34 ss.; cur minus olfactum IV, 187, 18 ss.; IV, 310, 8 ss.; ea somnolentiores sumus IV, 177, 12 s.; cur minus profluvia ventris fiant IV, 313, 38 ss.; cur morbi rariores IV, 113, 35 ss.; cur ea qui valetudine adversa laborant magis moriantur IV, 113, 11 ss.; per eam omnes interiores partes calidiores se habent IV, 238, 39 s.; ea corpus perinde quasi terra vaporem emittit IV, 286, 15 s.; cur sudores minus oriantur, nec nos per id tempus parandos censeamus IV, 126, 42 ss.; cur currentes tunc magis rigeamus quam stantes IV, 156, 47 ss.; cur potius ea famem sen-

- tiamus ac cibum concoquamus IV, 297, 44 ss.; cur maxime incidat bulimus IV, 155, 29 ss.; cur ea aqua non perinde ferveat ac aestate IV, 237, 12 ss.; leniori gaudent urbes quæ Aquilonem secundum habent, 613, 16; quæ eo tempore sit animalium conceptio, quomodo differat ab iis quæ vere fiunt III, 83, 24 ss.; ea uxorem ducere præstat, quemadmodum et facere solent, 621, 38.
- Hiera, una ex Æoli insulis; terræ motus qualis ibi factus sit III, 592, 28; terra ibi extumuit III, 592, 29 s.; hunc etiam nunc tumultum non procul a Liparæorum urbe videre licet III, 592, 32 ss.
- Ilhero; Gelonis filius fr. 254, b; Syracusarum tyrannus, 588, 25; quot annos regnaverit, 588, 29; auscultatore mittebat, 584, 41; ejus frater Thrasybulus, 583, 5; ejus uxori quidnam responderit Simonides, 366, 38; urinæ difficultate laborabat fr. 254 b; 290, a.
- Ililaris (εὐθυμος); ejus assumunt interdum mores tristes IV, 1, 42 s.; nonnunquam contristatur IV, 1, 44.
- Ililaritates (εὐθυμίας); cum cantu ab atra bili fiunt, idque quando IV, 267, 20.
- Illenia (Ελληνας; pro Ἑλληνίας e. conj. Osanni, cf. Præf. t. IV, p. III); Minervæ cognomen IV, 94, 20.
- Himerenses; quomodo eos fabula monuerit Stesichorus, ne Phalaridi custodiam corporis darent, 370, 26.
- Hinnicida (νεροφόβος); idem qui pygargus III, 187, 40 s.
- Hinnitus; animi fortitudinem indicat IV, 322, 25.
- Hinnularia aquila; v. *Hinnicida*.
- Hinnulus (νεφές); cito crescent III, 130, 46; id quod argumentum non esse videtur longævitalis cervorum III, 131, 8 s.; eos ad lustra ducit cerva III, 131, 3; III, 176, 15 s.; eos venantur aquilæ III, 189, 3; ejus coagulum optimum est III, 54, 24.
- Hinnus (ἵνος); ad jumenta pertinet III, 7, 48.
- Hipparchus; eum sustulit Harmodii et Aristogitonis amor, 381, 47; post ejus mortem Pythia oraculum dedit Lacedæmoniis quo Pisistratidarum tyrannidem evertere jubebantur fr. 229, a.
- Hipparchi; interdum equilibus præponuntur, 599, 36; iis subditi sunt phylarchi, 599, 38; duo apud Athenienses fr. 238, a; eis subditus phylarchus *ibid.*
- Hipparchus; tutor Nicanoris Aristotelis filii fr. 331, b.
- Hipparidion; v. *Pardium*.
- Hipparinus; Dionysio Syracusis tyrannidem paravit, 572, 23.
- Hippasus; Metapontinus II, 472, 44; ignem omnium rerum principium habet II, 472, 44 s., cf. II, 478, 49, II, 479, 39, 52.
- Hippias Atheniensis; eum muro Pelasgico inclusum obse- dit Cleomenes fr. 229, a; pergulas tabulati superioris, scalas, præmunita vestibula in publicas vias projecta et januas quæ extrorsum aperiebantur vendidit, 641, 13; quomodo nummis adulterandis pecuniam sibi paravit, 641, 17; qui in munera publica magnos sumptus impensuri erant, constituta mediocri pecuniæ summa, inter munere perfunctos perscribi jussit, 641, 21; pro unoquoque mortuo, vel unoquoque recens nato quidnam Minervæ sacerdoti pendere jusserit, 641, 25.
- Hippias Thasius; quomodo accentu solverit Homerica problemata, 479, 53.
- Hippias; exemplum citatur, 314, 39.
- Hippias; Platonis citatur II, 533, 16.
- Hippo; propter intellectus vilitatem indignus est qui inter philosophos recenseatur II, 472, 40 s.; aquam omnium rerum principium habebat, *ibid.*; ineptioribus accensendus est III, 435, 29 s.; animam aquæ assimila- vit, idque quare III, 438, 30 s.; quomodo refutari qui animam sanguini assimilabant III, 433, 32 s.
- Hippobotæ; quo tempore rempublicam Chalcidensiura tenebant multæ coloniæ in Siciliam deductæ sunt fr. 294, b.
- Hippocrates geometra; Chius II, 238, 47; III, 558, 32; geometriæ peritus, sed ceteroquin socors et imprudens II, 238, 47; naviganti multam pecuniam eriperunt quinquagesimi exactors Byzantini II, 238, 49; ejus discipulus Æschylus III, 558, 32 s.; ejus quadratura circuli fit per lunulas, 287, 47, cf. 117, 33, 288, 25; ejus quadratura contentiosa non est et quare, 287, 47; 288, 15; ejus quadratura ad nihil nisi ad geometriam referri potest, et quare, 288, 27; ejus de cometis sententia III, 558, 31 ss.; refutatur hæc sententia III, 559, 4 ss.
- Hippocrates; dici posset major medicus, etiamsi non homo, quam alius corporis magnitudine excellens, 605, 47; ejus dictum citatur IV, 292, 12 (cf. *varius lectiones adj. ad calcem fragm.* p. 353. *Usener conferri jubet Hippocr.* t. III, p. 308).
- Hippodamus Milesius; Euryphontis filius, 508, 10; oppidorum in plateas divisionem reperit, 508, 10; Piræum in plateas distribuit, 508, 11; aliquanto plus quam decebat elegans esse videbatur, 508, 12; capillo denso et promissio eminebat, 508, 14; tam aestate quam hieme vestitu sat vili, sed calido utebatur, 508, 15; in totius naturæ explicatione eruditus esse volebat, 508, 16; primus eorum qui rempublicam non administabant de optima republica sententiam protulit: 508, 17; quantum esse voluerit civium numerum, 508, 19; quomodo distribuerit cum cives, tum agros, 508, 20 ss.; quænam circa judicia novare voluerit, 508, 27; legem tulit de iis qui aliquid utile civitati invenissent, 508, 38; item de liberis eorum qui bello occubissent, 508, 39; quænam de magistratibus præcepta dederit, 508, 43; ejus placita expenduntur, 508, 48 ss.; ratio qua urbis domos disponebat, elegantior sed adversus incursiones hostiles parum tuta est, 613, 41.
- Hippolochus; ei primo in foro statua posita est, 332, 21.
- Hippomanes; triplex III, 121, 45 ss.; primo ita vocant quod equæ emittunt ubi labore fessæ vento gravida esse desinunt III, 121, 45 s.; hoc acrofarum aprie simile III, 121, 46; hoc inprimis sectantur sagæ III, 121, 47; secundo ita vocant quod pulorum fronti innascitur III, 121, 45 s., 33; III, 128, 26 s.; III, 167, 34 s.; tertio loco humorem qui ex equarum pudenda in coitum excitatur profluit III, 121, 51 ss.; hoc semini marium simile est, etiamsi tenuius sit III, 121, 51 s., cf. III, 122, 36 s.; hoc difficile colligitur, idque quare III, 121, 54 s.; quomodo se habeat quod pulorum fronti innascitur III, 128, 27 s.; hoc illico post partum devorant equæ III, 128, 24 ss.; si hoc aliæ equæ præreput odoratur equa, furore percellitur III, 128, 28 ss.; ideoque hoc quaerunt et colligunt veneficæ III, 128, 30 s.; id prælambunt, abrodunt ac perperant equæ III, 167, 33 s.; quod præterea de eo fabulantur, signata sunt muliercularum et incantatricum III, 167, 35 s.
- Hipposelinum; anno postero fructum fert, quumque tulerit exarescit IV, 215, 14 s.
- Hippotes; coloniam Maliensium deduxit fr. 277, a.
- Hippurus (ἵππουρος); citissime grandescit III, 82, 43 s.; vere parit III, 82, 45; manifeste hieme latitat, ideoque nonnisi statis quibusdam temporibus capitur III, 164, 7 ss.
- Hirco-cervus; v. *Tragelaphus*.
- Hircus; duas mammas prope genitale habet III, 53, 44 s.; cuidam aliquando in Lemno tantum lactis subtraxerunt ut exinde caecus fieri posset III, 63, 44 ss.; Hircus

a primo hirco progeniti III, 53, 46 s.; pauciores dentes habent quam caprae III, 23, 18; eorum urina tenuior quam caprarum III, 123, 8 s.; anniculi coire incipiunt III, 85, 35, s.; meliorem tamen prolem generant sequenti anno III, 85, 35 s.; igitur, quod ad sobolem procreandam attinet a reliquorum animalium maribus differunt III, 85, 33 s.; pingues facti steriliores fiunt III, 86, 24; item minus coeunt III, 335, 44 s.; igitur eos ante emaciant III, 335, 45 s.; rursus gracilescentes iterum generare queunt III, 86, 26; ab eorum affectu nomen desumpsere vites hirculentes III, 335, 46 s.; quidam capris gemellum partum conciliare solent III, 124, 7 ss.; quidam masculinum vel femininum III, 124, 9 ss.; coitus tempore peculiarem vocem edunt III, 72, 47; item inter se pugnant III, 121, 9 ss.; alioquin vero gregatim pascunt III, 121, 10; coitus tempore foetent III, 131, 18 s.; faciesque eorum nigrescit, idque quare III, 131, 19 s.; eodem tempore caro eorum prava fit et male olet III, 131, 27 ss.; ad eos referuntur qui tibiis hirsutis sunt IV, 12, 51 s.

Hircum redolentes; quare sint qui rem veneream agunt IV, 140, 35 ss.; cur unguento uncti foetidiorum odorem contrahant IV, 190, 14 ss.; IV, 309, 39.

Hirci (τῆρυς); genus quoddam spongiorum III, 89, 47 s.

Hirci (τῆρυς); ita nonnulli vocant mœnulas mares quo tempore colorem mutant III, 171, 5 s.

Hirquitalire (τῆρυζεν); quidnam III, 134, 36; III, 428, 26 s.; id magis evenit adolescentulis, si veneri indulgeant quam si ab ea absterneant III, 134, 66 ss.; diutissime durat apud adolescentulos qui vi id incommodum expellere tentant III, 134, 40 ss.; eorum voces crassae fiunt III, 661, 43.

Hirsuti (δασιῖ); quomobrem immodicæ purgationi minus obnoxii sint IV, 311, 17 ss.; magis in venerem proclives sunt quam leves III, 408, 33 s.; idque quare IV, 165, 3 ss.

Hirsutum aut non hirsutum esse; quid significet IV, 12, 51 ss.; circa ventrem esse, signum est somnum amantibus IV, 6, 27 s.; rectis, crassis et nigris capillis esse, signum est libidinosi IV, 6, 23 s.

Hirtæ partes; prope eas aquam emittunt crustata III, 545, 45.

Hirundines (χελιδόν); aves sunt III, 178, 41 s.; parvæ aves sunt III, 34, 25; igitur ingluvie carentes longum habent ventriculum III, 34, 24 s.; fel ad intestinum porrectum habent III, 30, 54 s.; bonis alis sed pravis pedibus prædita III, 3, 20 s.; apodibus et alis et pedibus et moribus et adspectu similis est III, 3, 20 s.; III, 187, 15 s.; quomodo ab apode distinguitur III, 137, 17 s.; carnivora est, etiamsi non unguis III, 109, 23 s.; III, 150, 47 s.; apibus injuriam inferunt III, 198, 25 ss.; ideo alveario vicinas tollunt apiarii III, 198, 31 s.; non hibernantur, sed abeunt III, 157, 21 s.; aliæ earum latitant, aliæ hinc abeunt, idque quænam III, 161, 3 ss.; jam repetæ sunt in cavernis omnino plumis nudatæ III, 161, 6 s.; una cum iis abeunt palumbes III, 161, 17; frigida tempestate albescent III, 49, 7 ss.; bis quotannis pariunt III, 84, 14 s.; III, 109, 24 s.; multiparæ sunt et non magnæ, ideoque imperfectæ et cæcos foetus edunt, idque quare III, 409, 8 ss.; si quis earum pullis oculos expungat, repellunt ac sanantur, idque quare III, 33, 36 s.; III, 109, 25 ss.; III, 409, 13 ss.; quomodo nificent III, 104, 9 s.; III, 178, 32 s.; humanam industriam imitantur III, 178, 28 s.; quidnam faciunt ubi iis nidum exstructuris lutum deest III, 178, 34 s.; proli alendæ tam mas quam femina operam dant III, 178, 38 s.; semper eadem pullo primo cibum dant, idque quare III, 178,

39 s.; stercus primum ipsæ e nido ejiciunt III, 178, 40 s.; pulli ubi creverint eos idem facere docent III, 178, 41 s.; initio atræ sunt III, 654, 23; nidum natura et alicujus gratia faciunt III, 271, 18; excrementa in sese demittentem quomodo allocutus sit Gorgias, 389, 47; una ver non facit II, 7, 12.

Hirundo alba; a natura sua deflexit III, 652, 51; III, 653, 1; cf. III, 49, 7; in insula Samo nascuntur fr. 285, b.

Hirundo marina (βαλάρτια); quales pinnas habeat III, 72, 27; sublimis super mare fertur III, 72, 26; atque tunc stridorem edit III, 72, 25.

Hirundo (piscis? male addita videntur χελιδών, στρουθός); fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 ss.

Hirudines (βόλλαι); pedibus carent III, 311, 3 ss.; tractu progrediuntur III, 311, 4 ss.; idque quomodo III, 311, 8 ss.

Hispania; v. *Iberia*.

Historia; quomodo ab epica poesi differat, 476, 31; ea gravior et magis philosophica est poesis, idque quare, 464, 10.

Historiæ; eorum qui de rebus gestis scripserunt conferunt deliberationi politicæ, 320, 13.

Historiæ de animalibus; citantur (t. III, 73, 31) III, 250, 28; (t. III, 38 ss.) III, 262, 47 s.; (t. III, 32, 4-17) III, 271, 32; (t. III, 62, 63) III, 279, 35; (t. III, 58-61) III, 286, 29; (l. V) III, 293, 8; (t. III, 28, 13-41) III, 302, 18 s.; (t. III, 34-36) III, 321, 49 s.; (t. III, 36, 6 ss.) III, 322, 38; (t. III, 36, 37) III, 325, 29 s.; (t. III, 80-81) III, 332, 35; (t. III, 122-123) III, 339, 42 ss.; (t. III, 40) III, 357, 12; (t. III, 37, 43 ss.) III, 366, 21; (t. III, 115, 18 ss.) III, 373, 20 s.; (t. III, 106-108) III, 377, 23; (t. III, 92) III, 384, 16; (t. III, 98 vel 200-203), III, 388, 28; (t. III, 88-89) III, 392, 14 s.; (t. III, 56, 26 ss. et III, 60, 3 ss.) III, 545, 49; (t. III, 15, 34 ss. et III, 31, 19 ss.) III, 547, 40, 50; III, 228, 33.

Historia naturalis; ex ea spectari debet quomodo se habeant venæ mésentarii (t. III, 15, 6 s.) III, 234, 53 s.

Historiæ Phœnicæ; citantur IV, 100, 41.

Historicus; ejus munus quomodo a poetæ munere differat, 464, 1; quorum laudes vel encomia celebrant, emulationem excitant, 363, 8.

Historici populares; quidnam de Italia narrent, 611, 42 ss.

Histriones; eorum numerum ex uno ad duos produxit Æschylus, 460, 11; ad tres Sophocles, 460, 13; quidnam eorum numerum in comœdia auxerit, ignoratur, 460, 40; iis carere potest tragœdiæ facultas, 462, 38, cf. 481, 15; quasnam fabulas exquirant, 400, 26; quidnam placeant poetis, 400, 27; eorum uni assimilari debet chorus, 471, 50; eorum gratia fabulas episodicas fingunt poetæ boni, 464, 43; hodie magis valent quam poetæ, 365, 30; iis familiares sunt subdorius et subphrygius modus, idque quare IV, 213, 47 ss.; antiquiores posterioribus objiciebant eos nimis motui indulgere, 480, 51; vituperabantur quod mulieres non ingenuas imitabantur, 481, 14; præter eorum partem nulla alia simul in tragœdia tractari potest, 477, 27; non sese post prandium exercent IV, 308, 47; cur eos mane jejunoque ore exercitationes obire videamus IV, 179, 9 ss.; cur eos callidos non vocemus IV, 204, 12 ss.; ubi male munere suo funguntur bellaria comedunt spectatores II, 121, 36; eorum gestu qui delectantur intemperantes vel incontinentes non vocantur II, 36, 17; eodem modo quo illi loquuntur incontinentes II, 79, 20; fieri potest ut ejus victoriam velimus II, 26, 52; simul et agonistes et imitator est IV, 207, 31 s.

Histrion malus; quomodo iste malus dicitur, sic etiam

incontinens, qui rerum per se bonarum studio modum excedit II, 81, 9.

Histrionica ars; qua occasione inventa sit, 386, 9; idem efficit quod elocutio, 385, 47; ad eam pertinet contemplatio figurarum orationis, 472, 22; eam respicit tragicæ detractatio, qua nimium motui indulgere perhibetur, 481, 8.

Hoc; ab eo pendere possunt solæcismi apparentes, 291, 26; solet quidem neutrum genus significare, sæpe tamen masculinum vel femininum significat, 291, 28; captio fit quia pluribus casibus commune est, 291, 35; significat modo *hic*, modo *hunc*, 291, 36; quando unum, quando alterum significare debeat, 291, 38; ejus significatio eodem modo variat, ubi adhibetur de nominibus femininis et de iis quæ masculinam vel femininam appellationem habent, etiamsi vasa sint, 291, 40.

Hoc aliquid; v. Τὸδ τι.

Hoc esse; si aliquid significet, simul de eadem revera esse nequeunt contradictoria II, 589, 24 s.

Hoc horum; non duplici significatu dicitur, sed possessionem designat, 302, 16.

Hocce; statim ens et unum est quia materie caret II, 563, 25.

Hodie; qui veniet, eum nunc venturum esse dicimus II, 304, 50; qui venit, eum nunc venire dicimus II, 304, 51.

Hodierni (ὁλ νῦν); rhetorice dicentes faciunt, 462, 26; dialectice investigant II, 600, 18; igitur universalis et genera substantias et principia esse contendunt II, 600, 16 ss.; nonnulli bonum et honestum progredientem rerum natura apparuisse censent II, 634, 32 ss.; idque quare II, 634, 34 ss.

Holothuria (ὁλοθύρια); libera vivunt, sed immobilia III, 3, 8; III, 281, 25 ss.; sensu omnino carent III, 281, 28; igitur tanquam plantæ liberæ vivunt III, 281, 28 s.; item parum a spongii differunt III, 281, 25 ss.

Homerus; præteritum est, pertinetque igitur ad non entia quæ in tempore sunt II, 304, 26; admodum recens est, si respiciamus mutationes terræ ac maris quæ ab interioribus terræ senectute vel vigore pendunt III, 572, 5 ss.; de ejus origine fr. 26, b; in Io insula natus est *ibid.*; Melesigenes vocabatur fr. 27, a; oracula de eo *ibid.*; ænigma ei propositum *ibid.*; ejus mors *ibid.*; ejus ætate Naucratis solum Ægypti emporium fuit fr. 144, b; Thebarum mentionem fecit, non vero Memphis, idque quare III, 572, 6 ss.; eo antiquius nullum notum est carmen quod actiones honestas vel pravas imitatur, 459, 34; inde ab eo hujusmodi carmina cognita sunt, e. gr. ipsius *Margites*, 459, 36; eo antiquiores multos fuisse poetas verisimile est, 459, 35; in argumentis gravibus maxime poeta fuit, idque quare, 459, 41; comediæ formas primus submonstravit, idque quomodo, 459, 13; dramaticas fecit imitationes, 459, 43, 45; honestos imitatur, 458, 23, 29; modo narrando, modo aliam personam induendo imitatur, 458, 34; quatenus cum Sophocle concordet, 458, 39; ei cum Empedocle nihil commune est nisi metrum, 457, 36; revera poeta est dicendus, 457, 37; Odysseam et Iliadem circa unam fecit actionem, 463, 39; sophisma quo ejus poesis figura esse dicitur quia cyclus est, peccat per syllogismum, 286, 43, cf. 133, 10; præ ceteris poetis divinus videtur, 476, 40; egregie non totum bellum canere aggressus est, 476, 42; sed parte una delecta episodiis usus est multis, 476, 45; primus omnibus epicæ poesis partibus apte usus est, 477, 12; elocutione et sententia omnes superavit, 477, 16; animatis vocibus utitur fr. 151, a; sæpe inanimata animata

dicit per metaphoram, 398, 4; ejus dicta hujus generis maxime probantur, ubi actum expriment, 398, 5; idem facit in imaginibus, 398, 15; ex eo multa peli possunt ad animum commovendum apta, 406, 33; solus poetarum non ignorat quid deceat facere, 478, 1; pauca præfatus statim inducit aliquid moribus præditum, 478, 6; ceteros docuit quomodo mendacia dicere deceat, 478, 16; dum ceteris virtutibus condit, absurdum subleat, 478, 37; qualibus exemplis usus sit, 263, 41; eum nonnulli reprehenderunt propter ea quæ dixit II, 4, 328, confundentes ὁδ cum ὁδ, 279, 14; ex his quæ dixit de somnio Agamemnonis, sed quæ hodie apud eum desunt, elicitur paralogismus secundum accentum, 279, 18; paralogismus secundum divisionem, ex alio loco qui hodie æque deest, 279, 10; ejus de Olympo sententia III, 640, 9 ss.; quare Jovem patrem vocet II, 99, 34; quatenus recte cecinerit omnes deos deasque Jovem de cælo detrahare non posse III, 520, 1 ss.; quidnam de Veneris zona dixerit II, 83, 43; quare eum reprehenderit Protagoras, 472, 28; quare eum reprehenderit Heraclitus II, 219, 22; eum quare irriserit Euclides antiquus, 475, 25; quamnam democratiam vituperarit, multorum imperium carpens non constat, 549, 18; quidnam de antiquis rebus publicis narraverit II, 28, 43; quare Agamemnonem pastorem populorum appellaverit II, 100, 7 s.; qualem depinxerit Achillem, 469, 24; Achillem prætulit, 324, 38; veracem vocat πανυμένον II, 217, 11; Scamandrum Xanthum vocat idque quare III, 49, 21 ss.; Ulyssis canem vicesimo ætatis anno mortuum esse refert, idque quatenus recte III, 125, 32 ss.; ipse ferit murum (ναύσταθμον) et idem delevit fr. 143, a; quatenus tradiderit caput hominis præcisum loqui posse III, 269, 15 ss.; quamnam capitis parte secundum eum periculosissima sint vulnera III, 424, 21 ss.; Hectorem delirantem alia sapere (ἀλλοφρονέοντα) dixit II, 509, 41 ss.; igitur nonnulli eum sensum cum mente confudisse perhibent, *ibid.*, cf. III, 465, 3; Hectorem (delirantem) alia cogitare cecinit, idque recte secundum Democritum, III, 434, 9 s.; jure Patroclum Hectoris mortem et Hectorem Patrocli præsigientem cecinit fr. 35, b; Menelaum nusquam cum pellice concumbentem memorat fr. 143, b; citatur de Hectore adversus Achillem pugnatum II, 210, 44 ss.; II, 146, 25; quamnam venam commemoraverit III, 41, 18 ss.; eo teste agni in Libya cornuti nascuntur III, 169, 19 s.; quidnam de cymindi retulerit III, 182, 42; item de apro Calydonio III, 130, 28 s.; recte cecinit leones faces timere III, 203, 39 ss.; recte memorat boves quinquennes III, 126, 23 ss.; aquilæ anataras meminit, idque ubi nam III, 187, 47 s.; vino nonnullos in lacrymas effundere bene cecinit IV, 266, 16; eum honorarunt Chii, etiamsi civis non esset, 377, 27; eo teste usi sunt Athenienses, 344, 4; tanquam exemplum citatur, 33, 35.

Citatur ejus *Ilias* III, 182, 40 s., v. *Ilias*.

Exitus Priami III, 187, 48, cf. præterea *Alcinoi apologus*; *Hectoris fuga*, *Naxium catalogus*.

Odyssea, 469, 37, 41; 51; 406, 3, cf. *Niptra*.

Margites, 459, 36; II, 70, 8.

Citatur ex *Iliade*:

A (v. 1), 403, 1; 472, 29; (v. 20), 291, 18; (v. 11, cf. 94, E, 78), 474, 32; (v. 50), 479, 40; (v. 82), 348, 27; (v. 94), 474, 32; (v. 255), 324, 14; (v. 356), 348, 18; (v. 470 et al.), fr. 44; (v. 499 et passim, ut E, 754; O, 3; K, 6); III, 636, 47; (v. 503 s.) II, 45, 44; (v. 544 et al.), 494, 31; II, 99, 34.

B (v. 1), 479, 51; (v. 15), 279, 19; 479, 53; (v. 155), 469, 10; (v. 160, cf. 176), 324, 23; (v. 196), 348, 26;

(v. 204), 549, 18; II, 611, 4 s.; (v. 226) fr. 144, a; (v. 243, 772 *et passim*) II, 100, 8; (v. 272), 474, 5; (v. 298), 321, 24; (v. 354) fr. 36, b; (v. 372), 541, 34; (v. 391), 537, 23; II, 33, 35; (v. 403) III, 126, 23 s.; (v. 671-673), 401, 5.
 I (v. 24) II, 36, 33; (v. 156) II, 23, 47; (v. 172) fr. 155, a; (v. 277) fr. 134, b; (v. 298) fr. 133, b; (v. 454) fr. 135, a.
 Δ (v. 65) fr. 133, b; (v. 126), 398, 8.
 E (v. 75) IV, 160, 4; (v. 78), 474, 32; (v. 161?) 390, 2; (v. 393), 474, 39; (v. 470, 792?) II, 34, 21; (v. 738) fr. 135, b.
 Z (v. 72?) II, 34, 21; (v. 200-202) IV, 265, 22 ss.; (v. 236) II, 63, 18; (v. 442) IV, 94, 44 s.
 H (v. 64) IV, 233, 21 s.; (v. 111) fr. 136, b; (v. 226) fr. 137, b; (v. 297) IV, 94, 44; (v. 315) III, 126, 23.
 Θ (v. 20-22) III, 520, 3; (v. 83) III, 424, 24 s.; (v. 148) II, 33, 25.
 I (v. 63), 483, 38; (v. 203), 479, 44; (v. 319), 506, 51; (v. 381) III, 572, 5; (v. 385, 388-390), 400, 11 ss.; (v. 526), 395, 39; (v. 539?) III, 130, 28 s.; IV, 318, 47 ss.; (v. 592), 327, 37; (v. 648), 348, 19; 526, 11.
 K (v. 1), 479, 47; (v. 11-13), 479, 47; (v. 152, 153), 479, 31 s.; (v. 224), 541, 33; II, 91, 5; (v. 252), 480, 3; (v. 316), 479, 42; (v. 352) fr. 133, b; (v. 457) III, 269, 18; (v. 485?), 390, 2.
 A (v. 11?) II, 34, 19; (v. 113), 390, 2; (v. 291 *et passim*) II, 34, 21; (v. 542), 361, 6; (v. 554) III, 203, 42; (v. 574), 398, 8.
 M (v. 243), 372, 40.
 N (v. 546) III, 41, 20 s.; (v. 587, 592), 398, 7; (v. 799), 398, 16.
 Ξ (v. 151?) II, 34, 19; (v. 217) II, 82, 44; (v. 291) III, 182, 42.
 O (v. 192) III, 640, 18; (v. 232, 534?) II, 34, 21; (v. 542), 398, 9.
 II (v. 529?) II, 34, 19.
 P (v. 265), 476, 4; (v. 663) III, 203, 42.
 Σ (v. 107) II, 219, 23; (v. 109 s.), 336, 2; 347, 40; (v. 297) fr. 36, a; (v. 309), 372, 42; (v. 376), 485, 9; (v. 489), 479, 51.
 Γ (v. 74) III, 49, 27; (v. 164?) 390, 2; (v. 234), 480, 8; (v. 272), 480, 12; (v. 442?) 390, 2.
 Φ (v. 297), 279, 19; 479, 53; (v. 592), 480, 6.
 X (v. 100) II, 33, 23; II, 146, 26; (v. 105) IV, 94, 44 s.
 Ψ (v. 108), 336, 20; (v. 328), 279, 10; 479, 54; (v. 468?) II, 34, 19.
 Ω (v. 54), 351, 18; (v. 129?) II, 37, 5; (v. 215) IV, 94, 44 s.; (v. 258 s.) II, 76, 15; (v. 316) III, 187, 47.
Ex *Odyssea*:
 α (v. 1), 403, 2; (v. 185), 474, 3.
 γ (v. 328) II, 217, 11.
 δ (v. 43 ss.) fr. 45, a; (v. 85) III, 169, 19 s.; (v. 204), 407, 28; (v. 567) IV, 249, 14 s.
 ε (v. 64) III, 641, 25; (v. 275), 479, 51.
 ζ (v. 4) fr. 146, a; (v. 42-45) III, 640, 10 s.; (v. 168) fr. 155, a; (v. 183 s.) fr. 155, b; (v. 185) fr. 155, b; (v. 327), 404, 2.
 η (v. 115) III, 641, 28; (v. 116) III, 641, 21; (v. 120) fr. 327, b.
 θ (v. 170) fr. 44, b.
 ι (v. 7 s.), 626, 32; (v. 114), 483, 20; (v. 115) II, 128, 39; (v. 190 ss.?) III, 130, 28 s.; (v. 504), 351, 11; (v. 515), 475, 46.
 κ (v. 19) III, 126, 25.
 λ (v. 589) III, 641, 21; (v. 598), 398, 6; (v. 634 s.) fr. 135, b.
 μ (v. 67 s.) IV, 93, 31 ss.; (v. 219 s.) II, 23, 32; (v. 374) fr. 124, a.

ξ (v. 214), 396, 10.

ο (v. 400 s.), 335, 46.

ρ (v. 218) II, 174, 50; II, 218, 41; (v. 327) III, 125, 32; (v. 385), 626, 29; (v. 420) II, 42, 24.

σ (v. 44) IV, 380, 2 s.; (v. 136) III, 465, 3.

τ (v. 122?) IV, 266, 16 s.; (v. 361), 406, 34; (v. 420) III, 126, 24.

υ (v. 71) IV, 167, 20 s.; (v. 259), 476, 2.

χ (v. 329) III, 269, 18; (v. 347), 328, 2.

ω (v. 308), 474, 3; (v. 319?) II, 34, 23.

Citantur praeterea versus qui hodie in ejus carminibus non leguntur : 279, 10, 18; 474, 7, 8? (cf. Σ, 474, T, 233, Y, 108, v, 368); 537, 25; 390, 2, 3 (cf. Y, 284 et Φ, 144?); 626, 28, 30; II, 34, 25; II, 210, 46; II, 509, 44 (cf. x, 374); III, 434, 9; fr. 142, b.

Problemata et Solutiones proponuntur ad *Iliadem* :

B (v. 53) fr. 131, a; (v. 169 *et passim de voce* ἀνάλαντος) fr. 131, a; (v. 183) fr. 131, b; (v. 305 ss.) fr. 132, a; (v. 649) fr. 132, b.

Γ (v. 236) fr. 133, a; (v. 276) fr. 183, b; (v. 277) fr. 134, a; (v. 441) fr. 134, b.

Δ (v. 88) fr. 135, a; (v. 297) fr. 135, b.

E (v. 741) fr. 135, b; (v. 778) fr. 136, a.

Z (v. 234) fr. 136, a.

H (v. 93) fr. 136, b; (v. 228) fr. 137, a.

I (v. 17) fr. 137, a.

K (v. 98) fr. 137, b; (v. 153) fr. 137, b; (v. 252) fr. 138, a.

Λ (v. 385) fr. 138, a; (v. 636) fr. 139, b.

N (v. 389, cf. II, v. 482) fr. 140, b.

T (v. 108) fr. 140, b.

Ψ (v. 269) fr. 141, a; (v. 277) fr. 144, a.

Ω (v. 15) fr. 141, a; (v. 80 ss.) fr. 141, b; (v. 340) fr. 142, a; (v. 420) fr. 142, b; (v. 569) fr. 142, b.

Ad *Odysseam* :

δ (v. 356) fr. 144, b.

ε (v. 93) fr. 145, a; (v. 334) fr. 145, a.

ι (v. 106) fr. 145, a; (v. 345) fr. 145, a; (v. 525) fr. 145, b.

μ (v. 62) fr. 146, a; (v. 128) fr. 146, b.

ν (v. extr.) fr. 148, a.

π (v. 302) fr. 148, a.

ρ (v. 326) fr. 149, b.

τ (v. 472) fr. 149, b.

φ (v. 337) fr. 150, a.

Homeri antiqui interpretes (Ὅμηροι); parva discrimina vident, magna vero praetervident II, 637, 28 s.; igitur iis similes sunt Pythagorei II, 637, 27.

Homicidium (ἀνδροφονία); medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 23, 26; semper peccatum est II, 20, 29.

Homo (*ejus definitio quatenus spectat physicum*); species est III, 228, 14 s.; simplex animalium species est differentia carens III, 7, 28 s., cf. 45; antequam homo fiat conceptum animal est III, 351, 22 s.; singulari propter est quam animal III, 398, 37 s.; animal pedestre et viviparum est III, 75, 52 s.; bipes est III, 142, 24; III, 298, 26; III, 304, 14, 15 s.; III, 307, 2; III, 313, 26; III, 314, 4; etiamsi aequae ac avis bipessit, tamen pedum specie ab eo differt III, 324, 5 s.; omnium maxime secundum naturam bipes est III, 307, 19 s.; animalibus sanguine praeditis accensendus est III, 29, 36; terrestre animal respirans est III, 2, 40 s.; bipes vivipara est III, 36, 43 ss.; eum si spectat divisio, ultima differentia erit multifidum aut fissipes III, 225, 28, 32; si unicum animal bipes esset, bipes ultima erit differentia III, 225, 34 ss., cf. 28; ejus species erit vel fissipes, vel tota complexio nempe pedatum multipes fissipes III.

22b, 32 ss.; animal pedestre sanguine præditum est, ideoque longiorem habet vitam III, 529, 13 s.; natura constat III, 220, 37; igitur dicere non sufficit e quanam materie factus sit III, 220, 42; dicendum est quare et quanam potentia talis sit III, 220, 40 s.; ejus figuram cuius manifestam esse dicit Democritus III, 220, 52 s.; igitur censere videtur eum forma et colore constare III, 220, 53 s.; quia hæc ejus ratio est sine certis quibusdam partibus esse nequit, aut certe non bene, aut non sine proxime ad has accedentibus III, 220, 14 ss.; ideoque ejus generatio hac ratione fit III, 220, 18 s.; atque aliæ ejus partes prius, aliæ posterius fiunt III, 220, 20; eos nonnulli olim e terra natos esse contendunt III, 391, 5 ss.; quodsi verum sit, aut ex ovo aut e vermine nati sunt, idque quare III, 391, 8 ss.; si revera principium generationis habuerunt verisimilius est, eos e vermine natos esse, idque quare III, 391, 16 ss., v. *Terrigenæ*; qui loca calida incolunt, an diluvio perierint ita ut tanquam juvenes sint ad senes qui frigida loca incolunt IV, 193, 3 ss.; non ut fors tulerit ex elementis constant, sed proportionem quadam et compositione III, 441, 37 ss.; igitur eum nihilo magis cognoscet anima si ex elementis composita sit III, 441, 36 ss., 44 ss.; in minima dividi, ideoque nonnisi compositione misceri possunt III, 481, 35 ss.; si quis eum vinctum in lacum Asphaltiten iniecerit, supernabit, idque quare III, 582, 24 ss.

Homo (de ejus partibus externis) quare ab eo incipiat de partibus tractatio, in eum vero desinat de generatione III, 76, 29 ss.; ejus partes alius hominis partibus specie eadem sunt III, 1, 18 ss.; ejus partium externarum situs exponendus quo melius comparari possint animalium partes externæ III, 12, 44 ss.; e quibusnam partibus constet III, 227, 33 ss.; ejus partes anteriores et posteriores pro portione respondent quadrupedum supinis et pronis III, 18, 52 ss.; necessario omnium animalium nobis notissimus est III, 8, 17 s.; igitur ejus partes externæ tanquam exemplar partium omnium aliorum animalium proponendæ sunt III, 8, 14 s.; ejus partes externæ sensui patent III, 8, 18 s.; nihilo minus enumerandæ sunt cum ordinis causa tum ut sensui rationem jungamus III, 8, 19 ss.; idque quo ordine III, 8, 21 s.; ei inprimis partium affectus ut fors tulerit insunt III, 414, 17 s.; dextra et sinistra, superiora et inferiora, anteriora et posteriora habet III, 11, 47 s.; apud eum proportionem sibi respondent superiora et inferiora III, 289, 27 s.; magis secundum naturam se habet quam reliqua animalia omnia III, 306, 48; igitur ejus dextra maxime dextra sunt III, 306, 50; item maxime libera et immobilia apud eum sunt sinistra III, 306, 46 s., 51; hinc et magis apud eum distincta sunt ante et supra III, 306, 53 s.; sinistra magis libera habet quam quadrupedes viviparæ excepto elephante III, 17, 38 s.; igitur unicum animal est quod ambidextrum fiat III, 17, 49 s.; omnium animalium frigidissima habet sinistra III, 259, 33 s.; solus rectus est III, 239, 30 ss.; III, 247, 7; III, 254, 1; III, 289, 11; III, 290, 10 s.; III, 293, 38 s.; III, 294, 41; III, 300, 17; III, 312, 40 s.; III, 313, 12 s.; III, 506, 7; III, 532, 34; ejus partium externarum species nobis maxime cognita est III, 243, 34 s.; præterea apud eum solum partes quæ crescunt naturaliter dispositæ sunt III, 243, 36 s.; ejusque pars superior universi parti superiori obversa est III, 243, 37 s.; III, 532, 38 ss.; III, 546, 13; ideoque solus animalium rectus est III, 243, 38; igitur solus anteriora versus prospicit et vocem prorsum emittit III, 254, 2 s.; omnium animalium rectissimus est, idque quare III, 263, 47 s.; III,

546, 12 s.; partes superiores et inferiores ad universam partem superiorem et inferiorem conversas habet III, 12, 48 s., cf. 54 s.; igitur omnium animalium maxime secundum naturam dispositas habet has partes III, 12, 46 ss.; item secundum naturam disposita habet anteriora et posteriora, dextra et sinistra III, 12, 50 s.; apud eum a superioribus ad inferiora pondus et corpora transtulit natura, idque quare III, 292, 39; hinc nates et suras et femora et crura carnosa habet III, 293, 34 s., 42 s., 50; III, 19, 8 ss., cf. 6; ei laboriosa est statio diuturna III, 293, 47 s.; hinc ei quiete et sessione opus est III, 293, 48 s.; quapropter ei quietis gratia nates dedit natura III, 293, 43 s., cf. 33, 49 s.; quia nates habet, ei inutilis sit cauda III, 293, 52 s.; hinc caudæ alimentum apud eum in crura et nates impenditur III, 293, 51 s.; igitur cauda caret III, 293, 32, 51; itaque posteriorum partium et crurum ratione longe a quadrupedibus differt III, 293, 27 s., cf. 53 s.; quibus in rebus ei similis sit simia III, 24, 17 s., 22 ss.; 29 ss., 33; III, 25, 3; ei similior simia quam equus, 200, 32, 41; adulto augentur inferiora III, 289, 32 s.; III, 312, 46 s.; adultus partes superiores inferioribus minores habet III, 21, 54 s.; III, 289, 28 s.; juvenis vero majores III, 22, 8 s.; III, 289, 29; igitur solus animalium non eodem modo ambulat infans quo adultus III, 22, 10 s.; ut reclus incedere possit, necessario bipes esse debet III, 312, 36 s.; item superiores corporis partes leviores habere debet, quæ vero iis substantiæ graviora III, 312, 37 ss.; hinc omnium animalium pedibus posteriorum maxima ac validissima habet crura III, 312, 41 s.

Homo (de singulis ejus partibus externis) crurum et pedum anteriorum loco brachia et manus habet III, 289, 9 s., 18 s.; III, 290, 11 ss.; duos pedes habet III, 6, 10 s.; duabus manibus et duobus pedibus movetur III, 7, 2; omnium animalium maximos pedes habet, pro portione magnitudinis III, 294, 39 ss.; ejus pedes multifidi sunt sed breves digitos habent III, 294, 53 s.; igitur contrario modo se habent ejus digiti in manibus ac in pedibus quod ad magnitudinem attinet, idque quare III, 294, 43 ss.; ei crurum numero similes sunt aves III, 26, 43; ejus pedibus et manibus similes sunt pedes multifidiorum III, 20, 13; gignuntur alii qui plures habent digitos quam eorum natura fert, alii qui unicuique tantummodo III, 403, 12 ss., 16; quomodo apud eos se habeat coxa III, 300, 14 s.; III, 313, 7; eorum coxam statim sequitur crus III, 300, 16; III, 313, 7 s.; ejusmodi talum non habent qualem bisulca III, 20, 32; apud eum ad crurum flexuram usque extenditur venter III, 298, 44 ss.; apud eum recto tramite tractum intestinale inde ab ore usque ad anum ambiunt caput et truncus III, 286, 49 ss.; brachiis interpositum habet pectus III, 291, 30 s.; igitur ejus pectus latum est III, 291, 33; item carnosum III, 291, 41; apud eos utrique sexui communes sunt mammae III, 292, 37 s.; III, 53, 16 s.; solus mammae in anteriori parte habet III, 18, 4; quomodo mammarum ratione a quadrupedibus viviparis differat III, 21, 1 s.; duas mammae duasque papillas habet, idque in pectore III, 21, 4 ss.; quare in pectore mammae habeat III, 291, 39 ss.; eorum mammae carnosæ sunt III, 291, 42; quare duas mammae habeat III, 291, 46 s.; quare duriores ac distinctas III, 291, 47, ss.; alatus esse nequit III, 313, 16 ss.; idque primo loco quia sic pluribus quam quatuor cardinibus moveretur III, 313, 18 s.; item quia ei inutiles forent alæ III, 313, 19 s.; ei motus cardines sunt brachia et crura III, 307, 4; quomodo membra flectat III, 12, 14 ss.; III, 18, 24 ss., 30 ss.; ei contrarias habent flexuras membrorum reliqua animalia ex-

cepto elephante III, 18, 7 ss.; III, 304, 21 s.; III, 313, 27 s.; eodem modo quo ille membra flectit elephas III, 314, 44 ss., cf. 41 s.; brachia in concavum, crura vero in convexum flectit III, 304, 17, 19 s.; III, 313, 26 s.; III, 314, 7, 46 s., cf. 41 s.; igitur crura contrario modo flectit avis III, 304, 15 s.; III, 313, 26 s.; item sibiipse contrario modo flectit brachia et crura III, 304, 18; apud eos flexiones membrorum alternant III, 314, 47 ss.; item unicuique brachii articulationi semper contrario modo flectitur articulatio cruris ei pro portione respondentis, idque quare III, 315, 1 ss.; apud eum brachiorum et crurum convexitas sibi invicem respondent, ubi flectuntur III, 13, 11 s.; brachii ad cibum assumendum utuntur III, 291, 12 s.; igitur ea contrario modo flectunt quadrupedibus i. e. intorsus III, 291, 12 ss.; quomodo flectat crura III, 304, 17 s., 20 s.; III, 313, 30; III, 314, 6 s.; crura intorsum flectit III, 298, 27 s.; quare crura anteriora versus ac in concavum flectat III, 313, 34 ss.; quare brachia retrorsum et in concavum III, 314, 7 ss.; ejus crura secundum naturam moventur III, 313, 35 s.; semper scapulas movent ambulantes III, 311, 40; eorum proprius motus est ambulatio III, 436, 19 s.; solus animalium faciem habet III, 5, 40 s.; quænam ejus pars vocetur facies III, 253, 53 s.; ei facie et auribus similis est martichoras secundum Ctesiam III, 22, 41 s.; os parvum habet III, 23, 42; maxillas et sursum deorsum et in latera movet III, 296, 7 ss.; idque quia dentes molares habet III, 296, 12 ss.; ejus labia mollia et carnosa sunt atque separari possunt III, 249, 32 s.; ejus labia et dentibus tutandis et sermoni serendo inserviunt III, 249, 33 s., 39 s.; quare ejus labia mollia atque carnosa sint III, 249, 41 ss., 46 ss.; linguam mollissimam et liberam et latam habet, idque quare III, 250, 4 ss.; ejus lingua aliter se habet atque apud reliqua animalia III, 249, 35 s.; idque quia et saporibus percipiendis et sermoni serendo inservit III, 249, 36 ss., cf. III, 250, 7 ss.; brevissimis naribus est IV, 163, 46; quapropter apud eum inprimis sero consolidetur sinciput III, 363, 24 ss.; compositam habet calvariam III, 44, 49 s.; ejus calvaria admodum sero solidatur, idque quare III, 239, 33 ss.; plurimas capitis suturas habet, idque quare III, 239, 38 ss.; solus immobilis habet aures III, 9, 44 s.; III, 10, 1, 3, 24; apud eum in eodem circumferentia jacent aures in qua oculi III, 10, 4 s.; III, 13, 15 s.; oculos minimo intervallo discretos atque in recta linea positos habet IV, 277, 21 s.; omnium animalium oculorum minimum habet intervallum III, 13, 17 s.; idque quare IV, 163, 17 ss.; solus vel maxime oculos alio atque alio colore præditos habet III, 9, 25 s.; eorum oculi multicolores sunt III, 416, 6, 17; igitur alii cæcios, alii fulvos, alii nigros, alii caprinos habent III, 416, 7 s.; excepto equo soli inter omnia animalia manifesto interdum alterum oculum cæcium habent III, 416, 12 ss.; III, 417, 33 s.; apud eum sensus instrumenta, excepto auditu, anteriora spectant III, 13, 13 ss.

Homo (ejus cutis): tenuem habet cutem III, 269, 7; omnium animalium tenuissimam habet cutem III, 47, 23 s.; III, 245, 43 s.; III, 419, 25 s.; III, 425, 4 s.; igitur omnium frequentissime nictat III, 245, 41 s., 43; idque ambabus palpebris III, 245, 28 ss.; apud eos cutis pars carnis est IV, 165, 26 ss.; ejus cutis in capite crassissima et humidissima et rarissima est III, 420, 36 s.; secundum ætates colorem mutat III, 426, 17; colorem non mutat ubi aquam mutat IV, 161, 49.

Homo (ejus dentes, ungues, pili): calidam et siccam habet corporis constitutionem III, 339, 47; hinc plurima habet residua III, 339, 48 s.; idque quia ejus residua

non in pilorum ossumve aut cornuum dentiumve redundantiam impenduntur III, 339, 48 ss.; minus apud eum quam apud quadrupedes viviparas occurrunt partes quarum terrena et solida est natura, e. gr. ungues et dentes III, 242, 52 ss.; paucissimum residuum terrenum habet III, 365, 33 s.; igitur omnium animalium glaberrimum est et pro magnitudine minimos habet ungues, idque quare III, 365, 30 ss.; quare ungues in manibus habeat III, 295, 1 s.; rectos ungues habet III, 46, 42 s.; quamobrem ejus ungues mollissimi IV, 303, 4 ss.; ei ungues tantum extremorum digitorum operimentum sunt III, 290, 10 s.; eorum ossa piscium spinæ pro portione respondent III, 226, 27 s.; ejus ossa a leonis et equi differunt III, 670, 20 ss.; quomodo dentium ratione a quadrupedibus viviparis differat III, 22, 18 ss.; dentes abjicit, idque anteriores non vero molares III, 22, 47 ss.; III, 23, 3; IV, 318, 27; utrinque dentes habet III, 32, 22 s.; igitur unicuique ventriculum habet, *ibid.*; item minorem III, 32, 29; quales dentes habeat et quo ordine dispositos III, 252, 12 ss.; ejus dentes ad cibum conficiendum probe facti sunt III, 252, 10 s.; item ad loquelam multum conferunt, idque inprimis anteriores III, 252, 18 ss.; III, 429, 14 s.; qua ætate plerumque, qua rarius apud eos propullulenti genuini dentes III, 23, 22 ss.; qui raros dentes habent cur magna ex parte brevioris vitæ sint IV, 169, 44 ss.; omnium animalium glaberrimum est III, 137, 6, 12; contrario se modo habet ac quadrupedes viviparæ quod ad glabritiem vel hirsutiam anteriorum et posteriorum corporis partium III, 19, 9; III, 25, 18 s.; solus in utraque corporis parte pilos habet III, 246, 52; plures tamen in supinis III, 247, 2 s.; idque quare III, 247, 7 ss.; solus in palpebra inferiori, in alia et in pube pilos habet III, 247, 10 ss.; omnium animalium plurimos pilos in capite habet, idque quare III, 247, 25 ss.; IV, 169, 49; cur ejus caput pilosius sit quam reliquum corpus, ceterorum autem animalium contra IV, 172, 47 ss.; capite excepto paucos et breves pilos habet III, 19, 5 s.; capite vero omnium animalium hirsutissimum est III, 19, 6 s.; cur ejus pars anterior pilosior sit quam posterior IV, 170, 35 ss.; cilla in utraque palpebra habet III, 19, 10; pilos in axillis et in pube habet III, 19, 11; pilos hibernos non abjicit, idque quare IV, 164, 17; ejus pili pro ætatibus diversi sunt III, 419, 34 s., 46 s.; pilorum ratione a reliquis animalibus pilis præditis differt III, 419, 35 s.; omnium animalium maxime canescit III, 414, 22 s.; solus canescit III, 417, 35; III, 419, 51 s.; idque quare IV, 173, 8 ss.; ei soli inter animalia evenit calvitie III, 422, 4 s., 37; idque quare III, 422, 39 s.; eadem de causa solus manifesto canescit de qua et solus calvescit III, 424, 14 ss.; apud eum inprimis in senectute canescunt pili III, 47, 37 s.; quænam partes apud eum primum canescant, quænam serius III, 47, 48 ss.; apud eum solum alii pili congeniti sunt, alii postumi III, 47, 50 ss.; cur jubam non habeat IV, 165, 10 ss.; cur eorum pili evulsi duriores renascantur IV, 164, 21 ss.; IV, 305, 32 ss.; eorum pili in corporis parte propiore nigriores III, 652, 29 ss.; cur apud eos pili e cicatricibus non renascantur IV, 165, 21; IV, 166, 1 ss.; IV, 322, 49 ss.; IV, 323, 1 ss.; IV, 325, 25 ss.; cur eorum pili eo molliores fiant quo prolixiores sunt IV, 164, 41 ss.; eorum pili in calidis regionibus duri, in frigidis molles sunt III, 47, 14 s.; in frigidis regionibus, quod ad pilos attinet contrario modo afficiuntur ac oves III, 421, 22 s.; physiognomonica signa ex eorum pilis IV, 3, 33 ss.; duros pilos habent qui sub ursoris habitant III, 3, 34 s.; molles qui versus meridiem III, 3, 365.

Homo (*de ejus partibus internis*); ejus partes internæ ignotissimæ sunt III, 13, 25 s.; igitur cum animalium partibus interioribus comparari debent III, 13, 26 ss.; et quod ad partes interiores similes sunt cebi III, 25, 6 s.; eodem loco quo apud illum sitæ sunt quadrupedum eum vivipararum tum ovipararum gula et arteria III, 29, 41 ss.; et in universum omnium animalium quæ aerem respirant III, 29, 46 ss.; specie ab ejus gula et arteria differunt hæ partes apud aves et quadrupedes oviparas III, 29, 44 s.; pulmone præditus est III, 2, 41; quomodo apud eum se habeat pulmo III, 14, 26 ss.; ejus pulmone nec similis, nec eodem loco situs est pulmo reliquorum animalium respirantium III, 29, 49 s.; quemnam locum apud eum occupet cor III, 15, 26 ss.; III, 31, 15 s.; idque quare III, 259, 31 ss.; apud eum maxime constat cor principale occupare locum III, 258, 24 s.; apud eum fere solum cor salit, idque quare III, 263, 24 ss.; apud eum eundem situm occupat cerebrum ac apud reliqua animalia III, 13, 30; plurimum atque humidissimum habet cerebrum III, 239, 26 ss.; III, 247, 31 s.; III, 422, 39 ss.; III, 424, 16 s.; III, 486, 32 s.; IV, 161, 5 s.; idque quia cordis et pulmonis regio apud eum calidissima et sanguine repletissima est III, 239, 29 s.; purissimum cordis calorem habet III, 363, 30; hinc omnium animalium prudentissimus est III, 363, 31 s.; hinc etiam plurimum atque frigidissimum cerebrum habet III, 363, 28 s.; atque id vel serius apud eum humidum ac frigidum esse desinit III, 363, 22 ss.; animal est viviparum sanguine præditum, utrinque dentes habens ac multifidum, ideoque unicum ventriculum habet III, 271, 3 ss.; ejus ventriculus canino similis est III, 14, 52 s., cf. III, 32, 28 s.; ejus vero venter inferior suillo III, 15, 2; ejus lien suillo similis est, idque qualis III, 16, 18 s.; ejus jecur bubulo similis est, idque quale III, 16, 21 s.; item renes III, 16, 34; III, 266, 45; ejus renes si semel ægrotare coperint, difficulter sanantur, idque quare III, 266, 48 ss.; iis prodest si pinguedine stipentur renes III, 268, 9 s.; nihilo minus si dolore renum laborantibus nimia pinguedo circa renes fiat doloribus letalibus affliguntur III, 268, 8 ss.; multifidus est, ideoque oblongum habet lienem III, 270, 26 s.; alii fel in jecore habent, alii eo careant III, 274, 45 ss., cf. III, 275, 8; ideo alii iis fel tribuunt, alii denegant III, 274, 47 ss.; ejus septum transversum pro portione corporis crassum est III, 16, 12; ejus vesica decentem habet magnitudinem III, 17, 5 s.; vesicæ cervicem pro magnitudine angustam habet IV, 168, 23 s.

Homo (*de ejus generatione et partibus ad generationem pertinentibus*); pilos habet ideoque vivum animal et intra se et foras parit III, 5, 35; III, 6, 1; III, 53, 16 s.; 325, III, 6 s.; III, 371, 10 s.; ideoque uterum ventriculo superpositum habet III, 326, 34 s.; viviparus est III, 242, 53 s.; III, 322, 36 s.; intra se vivum animal parit III, 345, 24 s., 45, 54; III, 339, 36 ss.; igitur menstruum habet purgationem III, 339, 36 ss.; unica est bipes quæ vivipara sit III, 76, 39; viviparorum inter se perfectissimum est III, 353, 25; ova non habet, sed statim fœtum III, 114, 7 ss.; propter calorem et humiditatem corporis multiparus est III, 405, 35 s.; propter magnitudinem vero pauciparus vel uniparus III, 405, 37 s.; igitur in omnia genera ambigue inclinat III, 139, 50; III, 405, 32 s.; unicum est animal quod modo unum modo plures fœtus pariat III, 139, 50; III, 405, 33 s.; non multos fœtus parit IV, 163, 13; perfectos fœtus parit, idque plerumque unicum III, 402, 28 s.; hinc apud eum raro occurrunt partus monstrifici III, 402, 28; cur raro monstra pariat IV

172, 36 ss.; natura sua multiparis accensendus est, idque magnis III, 407, 12 s., 29; apud eum condito concepto restat spatium uteri, itemque aliqua residui seminalis copia, idque quanta et quantum III, 407, 29 s.; uno coitu majorem seminis copiam projicit quam ad unicum conceptum condendum, fœtumque inde ortorum alter tardat III, 407, 16 ss.; hinc conceptum superfœtatione generatum perficiunt, si coitus brevi intervallo distent III, 407, 13 ss.; interdum, etiamsi raro, superfœtat, concepto jam aucto, idque quare non sæpius III, 407, 18 ss.; concepta tamen inde orta perficere nequit III, 407, 22 ss.; idque quia apud eum, concepto jam aucto, omne residuum seminale fœtui jam præsentī impenditur III, 407, 25 ss.; hominem generat III, 220, 5; III, 349, 27; idque ex quonam III, 229, 11 ss.; ex se solum cur procreetur IV, 173, 21; de ejus semine nisi corruptum fuerit homo fit IV, 139, 3 s.; solus varia generationis tempora obtinet IV, 163, 2 ss.; quovis anni tempore parit III, 114, 42; inprimis omni anni tempore coit III, 81, 23 s.; semper coire potest IV, 169, 35; in coitu animum vario modo affectum habet IV, 162, 17 ss.; omnium animalium maximam copiam et seminis et menstruæ purgationis projicit III, 412, 9 ss.; corporis ratione plurimum semen emittit III, 55, 11; omnium animalium salacissimus est, idque tam mas quam femina III, 126, 52, s.; si eorum corpora in venerem turgeant, levis attractus, immo visus sufficit ad seminis ejectionem provocandam III, 373, 45 ss.; semen emittentes spiritum retinere coguntur III, 323, 31 s.; cur minus in aqua concumbere possint IV, 139, 15 s.; cur maxime animalium enervetur post coitum IV, 137, 13 ss.; cur ei ubi concumbit oculi maxime debiles sint IV, 142, 42, ss.; cur solus ubi concumbere posse incipiat pubescat IV, 136, 40 ss.; quando semen habere incipiat III, 84, 50 s.; quando fœcundum III, 84, 51; quænam signa ejus pubertatem manifestent III, 84, 46 ss.; junioris proles minor ac debiliior III, 84, 39 ss.; quando generare desinat III, 86, 16 ss.; cur eorum proles minus quam ceterorum animalium similis reddatur IV, 162, 16 ss.; cur apud eos gemelli utriusque sexus servari non possint IV, 165, 44 ss.; apud eos solos facilius vivere perstant gemelli si sexu differant III, 409, 45 ss.; idque quare III, 409, 47 ss., cf. 29 ss.; ejus fœtus masculini citius in utero perficiuntur quam feminini III, 127, 48 s.; apud eos mares sæpius manci eduntur quam feminae, idque quare III, 409, 23 ss.; apud eos feminae tardius intra uterum per partes distinguuntur ac perficiuntur III, 409, 29 ss., 33 s.; idque quare III, 409, 38 s., cf. 25 ss.; post partum vero celerius ad pubertatem et vigorem et senectutem perveniunt quam mares III, 409, 34 ss.; idque quare III, 409, 41 s.; quomodo a reliquis animalibus differant quod ad uteri gerendi facilitatem III, 409, 51 ss.; unicum animal est cui plura præstituta sunt uterum gerendi tempora III, 139, 17 s.; III, 405, 40; III, 411, 19; graviditatis tempore longe a cane et bove et ove differt III, 401, 29 ss.; fœcunditate inter se differunt III, 335, 36; nonnullis semen in corpus impenditur III, 335, 39 s., cf. 30, 34; hi quo carnulentiores et obesiores et pinguiiores sunt, eo minus semen emittunt ac rem venerem appetunt III, 335, 40 ss.; igitur vitibus hirculanibus comparandi sunt III, 335, 43 s.; quorum crura gracilia sunt fœcundiores ac salaciores esse solent III, 373, 1 s.; apud eos sterilitas particularis affectus est III, 368, 1, cf. III, 367, 9 ss.; cur iis umbilici amplii sint IV, 169, 24 ss.; imperfectus prodit IV, 169, 28; cur non statim post partum obambulet IV, 296, 41; cur

aero, vel vix vel nunquam parentes sectetur IV, 166, 21 ss.; perfectam habet naturam, ideoque in eo maxime manifestum est sexus discrimen, quod ad mores attinet III, 171, 49; III, 172, 20 ss.; gignuntur alii qui duo habent pudenda, alterum maris, alterum feminae III, 403, 15 s., cf. III, 406, 7 ss.; quomodo apud eum a feminis differant mares III, 75, 48 ss.; apud eos mares naturae colore feminis longe praestant III, 409, 25 s.; ei pudendum virile foras et anteriora versus exstat III, 21, 23, ss.; ei libera sunt et pudendum virile et testes III, 21, 28 s.; ejus pudendum virile cartilagineum et carnosum est III, 21, 48 s.; contrario modo apud eum exit et intrat pudendum virile ac apud iumenta III, 11, 25 s.; testes liberos habet III, 35, 18 s.; III, 321, 46 s.; testibus peritis, iisdem quo illi morbis laborant equi et oves III, 167, 24 ss.; ejus meatus seminalis parti exsanguis similis est piscium meatus III, 323, 46; uterum infra genitalibus appositum habet III, 324, 23 s., 26; III, 371, 10 s., cf. III, 36, 51 s., ceterum v. *Vitipara foras*.

Homo (de ejus alimento, excrementis, etc.); sanguine praeditus est III, 5, 30; purissimum ac plurimum sanguinem habet III, 546, 11 ss.; tenuissimum et purissimum sanguinem habet III, 62, 10 s.; cur ei soli sanguis e naribus defluat IV, 161, 4 ss.; cur humidum saepius quam siccum alimentum capiat IV, 172, 3 ss.; affertur exemplum solis radiis nutriti fr. 39, b; sumpto cibo et potu idem pondus servat quod jejunio fuerat fr. 206, b; cur plus excrementi humidum quam siccum egerat IV, 172, 19 ss.; eorum urina tenuior quam quadrupedum III, 123, 6 s.; ejus saliva plerique venenatis adversa est III, 170, 35 s.; cur illi minus lactis demulgetur ad corporis proportionem IV, 161, 37 ss.

Homo (de ejus voce); unicum animal est quod sermone utatur III, 426, 43; hinc ei potissimum vocem tribuit natura III, 426, 41 s.; apud eum manifestissime femininarum vox a marum differt III, 426, 40 s.; efflanti et ingemiscenti similem solius oris ope emittit sonum elephas III, 73, 35 ss.; ei proprius est sermo III, 73, 14; omnes eandem vocem edunt, sed non eundem sermonem III, 73, 34 s.; solus compos est sermonis, cetera vocis IV, 184, 12; cur multas voces fundat IV, 167, 30; cur vocem acutiores emittat quam aegrotat IV, 182, 1 ss.; cur illi vox tardissime perficiatur voce praedictorum IV, 184, 22 ss.; IV, 308, 1 ss.; cur vigilantibus vox asperior fiat IV, 175, 47 ss.; cur solus lingua haesitans fiat IV, 167, 43 ss.; IV, 184, 11 ss.

Homo (de ejus respiratione, somno, incremento, vita, etc.); ei cum multis aliis animalibus communia sunt respiratio, incrementum, decrementum, mors, somnus III, 218, 19 ss., 28 s.; ponendum est ab eadem causa ac apud eos pendere somnum et vigiliam apud animalia sanguine praedita III, 500, 24; apud exsanguia vero vel ab eadem pendere vel a causa quae huic proportionem respondet III, 503, 22 s.; ei inprimis propria esse videntur insomnia III, 74, 45 s., cf. III, 78, 43; ei aequae ac reliquis animalibus a natura praescripti sunt magnitudinis termini, ultra quos procedere, aut citra quos restare nequit III, 404, 47; IV, 306, 32; ad annu tricesimum usque proficit IV, 215, 17; quinquentio dimidium fere magnitudinis habet quam per totam reliquam vitam comparat III, 835, 31 ss.; cur pumilioes fiant IV, 162, 29 ss.; cur quando nati deorsum magis crescant IV, 316, 42 ss.; per aetates ei eveniunt hiems et aestas et autumnus et ver III, 422, 23 s., 54 ss.; eorum genus vivacius est quam equorum III, 527, 21 ss.; III, 529, 1 s.; excepto elephante, omnium animalium de quibus fide dignum aliquid resciscere licet,

diutissime vivit III, 413, 12 ss.; nihilo minus iumentis et multis aliis animalibus minor est III, 413, 14 s. quare nonnullis animalibus eo majoribus diutius vivat III, 529, 35 ss.; pro locorum natura vitae longitudine a se invicem differunt III, 527, 24 s.; item qui eundem locum incolunt III, 527, 27 ss.; calidior et humidior est animalibus latitantibus III, 422, 22; cur se gravius et invalidius Austria spirantibus habeant IV, 113, 3 ss.; IV, 251, 45 ss.; cur edaciores sint Austria spirantibus quam Aquilonibus IV, 251, 49 s.; plerumque iisdem temporibus bene habent quo pisces III, 163, 22 ss.; in aqua degens male haberet IV, 259, 7; concidunt ubi sursum vecta cibi exhalatio, subtracto calore rursum deorsum pellitur III, 506, 5 s.; eos saepe invadit morbus pestilens III, 164, 26; cur solus vitiligine alba laboret IV, 161, 30 ss.; vel solus vel maxime comitiali morbo in infantia capitur IV, 170, 9; IV, 277, 17 s., 26 s.; cur solus calculo laboret IV, 168, 16 ss.; cur solus oculis distorqueatur IV, 277, 16 ss., 20 ss.; cur vel solus, vel maxime distorqueatur IV, 170, 8 ss.; cur solus inde ab ortu claudus nascatur IV, 167, 48 ss.; cur maxime fumo afficiatur IV, 170, 12 ss.; eorum febri pro portione respondet boum struma III, 166, 31 s.; cur tussiat IV, 160, 45 ss.; cur maxime sternutet IV, 163, 37 ss.; IV, 170, 46 ss.; IV, 281, 41 ss.; IV, 301, 28 ss.; unicum animal est quod rideat III, 269, 7 s., 31 s.; solus quoque titillationi obnoxius est, idque quare III, 269, 6 ss.; quinam alvum humidum habeant, quinam facile vomant III, 209, 4 ss.; quorum ventres rite concoquunt, hi alvum exonerant priusquam mingant IV, 320, 7; unicum animal est quod a cane rabido commorsum nec insaniet nec moriatur III, 166, 19, 21; carbonum halitu capitis gravitatem contrahunt et saepe interimuntur III, 487, 16 s.; item aliis vehementibus odoribus, e. gr. bitumine et sulfure necantur III, 457, 26 ss., cf. III, 487, 17 ss.; iis utiles esse videntur cancri (adversus venenatorum animalium morsus) in potu sumpti, etiamsi insuaves sint III, 177, 7 s.; de ejus interitu Alcmaeonis opinio IV, 203, 13 s.; cur inprimis moriantur post utrumque solstitium centum dierum spatium IV, 113, 34 ss.; qui nascuntur eosdem semper numero esse inepta est opinio IV, 203, 7; specie eosdem esse potius probari possit IV, 203, 8 s.

Homo (ejus sensus); ejus sensoria pura sunt ac minime terrena ac corpulenta III, 419, 23 s.; hinc eo melius res remotas sensu percipiunt reliqua animalia III, 419, 20 ss.; quod ad rerum sensum percipiendarum discrimine distinguenda attinet. exquisitissimos habet sensus III, 419, 22 s.; manifesto omnes sensus habet III, 68, 37 ss.; omnium animalium exquisitissimum habet sensum III, 250, 7 s.; ejus exquisitissimus sensus tactus est III, 13, 19; item gustus III, 13, 20; quod ad reliquos multis animalibus longe inferior est III, 13, 20 s.; omnium animalium exquisitissimum habet tactum III, 456, 38 ss., 41 s.; III, 482, 12; hinc et omnium animalium prudentissimum est III, 456, 42; hinc quoque apud eos solos a tactus accurate pendet ingenii acumen aut hebetudo III, 456, 43 ss.; omnium animalium mollissimam habet carnem III, 249, 49 s.; idque quia omnium exquisitissimum habet tactum III, 249, 50 s.; quibus caro dura est, tardo sunt ingenio, quibus vero mollis, ingeniosi III, 456, 45 s.; quod ad ceteros sensus attinet longe inferiores sunt ceteris animalibus III, 456, 40; gustum tamen accuratorem quam olfactum, idque quare III, 456, 37; olfactum pejorena habent quam multa animalia III, 456, 28 s.; IV, 163, 40 s.; IV, 281, 44 s.; odores non nisi molesti et jucundi

ope distinguunt III, 456, 29 ss.; eatenus tantum odores percipere videntur quatenus colores animalia quibus oculi duri sunt. III, 456, 41 ss.; probatur eorum olfactus alius sensus non esse quam animalium aquatiliū sanguinis expertium III, 457, 22 ss.; III, 487, 2 s.; necantur vehementibus odoribus, e. gr. bitumine ac sulfure III, 457, 26 ss., cf. III, 486, 15 ss.; eorum olfactus sensorium eodem modo se habere videtur ac oculi animalium quæ palpebras habent III, 457, 29 ss.; III, 487, 8 ss.; videtur nempe velamen habere quod inspirantibus nobis recluditur III, 457, 37 s., cf. III, 487, 5 ss.; nonnisi inspirans olfacere potest III, 454, 12 ss.; III, 457, 16 ss., 21, 39 s.; III, 486, 20 s.; soli percipiunt odores per se jucundos III, 486, 2 s.; idque quare III, 486, 8 ss., 30 ss.; hinc et soli florum odores percipiunt iisque delectantur, idque quare III, 486, 33 ss.

Homo (quænam animalia ei noceant vel eum ament), eos magis devorant lupi solivagi quam qui gregatim venantur III, 153, 5 s.; eos venator iisque insidias struit hyæna III, 153, 11 s.; eorum vomitum imitatur hyæna, idque quare III, 153, 12 s.; quam acriter eos mordeat lutra III, 153, 47 ss.; ejus carne vescitur martichoras secundum Ctesiam III, 22, 47; eos inprimis lædunt leones seniores, idque quare III, 203, 47 ss.; eos necant scorpii in nonnullis regionibus III, 170, 22; ejus cutem perforant asili III, 251, 40; eum obstupescere valet torpedo III, 191, 2 s.; eos diligunt thoes III, 204, 16 s.; item ascalops III, 186, 15 s.; quomodo iis nidum abscondere conetur apus III, 187, 21; qua in re ejus vitam imitantur hirundines III, 178, 33 ss.; qua in re aves columbaceæ III, 178, 43 ss.; quibusnam rationibus mures arvenæ persequatur, etiamsi eorum fecunditatem superare nequeat III, 134, 7 ss.

Homo (de ejus vita, moribus, etc.), alii hieme ædes petunt III, 156, 26; alii qui multam terram possident hiemem in calidis locis, æstatem vero in frigidis transigunt III, 156, 27 s.; quatenus iis hac in re similes sint animalia quæ locum mutare valent III, 156, 28 ss.; ejus vitam multis in rebus imitantur animalia III, 178, 28 s.; et feri et mansueti sunt III, 224, 48; quodsi æquivoci tantummodo sunt, eorum in species distribui non debent III, 224, 50; sin specie iidem, feritas et mansuetudo differentia specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; semper mansuetus est III, 4, 4 s.; feri nonnisi quæm cernuntur IV, 168, 47; aliquatenus tantummodo bestiarum similitudinem refert IV, 2, 7 ss.; eum Anaxagoras prudentissimum animal esse dixit quia manus habet III, 290, 13 ss.; probantur manus ei tributæ esse quia prudentissimus est III, 290, 15 ss.; eum nonnulli nudum et discalceatum esse contendunt armisque carere quibus se defendat, ideoque pessime constare III, 290, 21 ss.; (manus ope) plurima adminicula habet quibus se tueatur eaque mutare valet III, 290, 39 s.; item arma quæcunque velit et ubicunque velit III, 290, 40 s.; ejus naturam id dicimus ad quod absoluta generatione pervenit, 483, 32; naturaliter animal civile est, 483, 35; 526, 34; II, 6, 20; II, 112, 38; perfectus omnium animalium optimum est, 484, 15; a lege et jure semotus omnium deterrimum, 484, 16; sine virtute sceleratissimum est et immanissimum et ad rem veneream cibumque profligatissimum, 484, 18; solus inter animalia sermone præditus est, 484, 43; eo a ceteris animalibus differt quod boni malique et iusti iniusti sensum habet 483, 50; ejus societas domum ac civitatem facit, 483, 53; eo prior civitas, idque quare, 483, 54 ss.; qui sive societatem inire nequit sive ea non eget, vel fera vel deus est, 484, 8, cf.

483, 36; quomodo olim vitam colerent, 483, 21; deorum speciem victumque sibi assimilant, 483, 24; eorum vitæ rationes admodum diversæ sunt, 488, 45; 489, 4; desidiosissimi nomades sunt, 489, 5; alii e venatu vivunt, nec omnes ex eodem, 489, 9 ss.; plurimi e terra et frugibus mansueti, 489, 13; eorum vitæ rationes quæ opera nativæ constant, omissis permutatione et cauponaria, sunt vita nomadum, agricolarum, latronum, piscatorum, venatorum, 489, 15; eorum gratia reliqua animalia exstant, 489, 34; eorum causa omnia fecit natura, 489, 39; naturaliter a terra alimentum petunt, 483, 36; ab iis volentibus quæstum faciunt cauponæ et artes mercenariæ, 635, 32; ab invitis petuntur quæstus bellici, 635, 33; nonnulli varias victus rationes permiscetes, jucunde vivunt, 489, 18; eos non procreat, sed a natura acceptis utitur ars reipublicæ administrandæ, 492, 13; inter animalia gregalia et solitaria medium tenet III, 3, 36 s.; civile animal est II, 3, 39; non solum animal civile, sed et domesticum III, 231, 6; non ut reliqua animalia modo temere cum quavis femina aut quovis mare conjungitur, modo degit vitam solivagam II, 231, 7; est animal quod consociari conatur cum natura sibi cognatis II, 231, 9; natura magis ad conjugium quam ad societatem civilem facti esse videntur II, 101, 37; non tantum liberorum procreandorum causa communi domo utuntur, sed etiam propter res ad vitam necessarias, II, 101, 41; magis unus est quam domus, 497, 18; eo magis sibi sufficit domus, 497, 50; apud eos maris cum femina conjugatio non solum vivendi, sed etiam bene vivendi causa exstat, 636, 17; liberos non solum procreant ut naturæ legibus satisfaciunt, sed etiam utilitatis causa, 636, 19; animalium prudentissimum est III, 376, 31 ss.; ergo cum liberis adultis amicitiam colit, *ibid.*; in societatem convenerunt quia sibi non sufficiebant II, 230, 39; quodsi non hac de causa convenissent, convictionis gratia convenissent II, 230, 40; ei aliquid jus intercedit cum omni quocum legis aut pacti communio obtinere potest II, 100, 37; item amicitia, dummodo homo est II, 100, 38; utilitatis ejusdam gratia congregantur II, 98, 29; vel ubi mutuo auxilio non egent, communitatem vitæ appetunt, 526, 35, cf. 484, 11; plerique vivendi cupiditate multas ærumnas tolerant, 526, 44; quomodo apud eos intelligenda sit vita communis II, 114, 1; iis si tempore interjecto incidimus jucundum est, 337, 5; ei propria est sic dicta feritas II, 166, 22; supra eum est cum feritas dum opposita virtus II, 162, 11, 18; impense pravo inest malum principium II, 166, 24; impense pravus plura mala facit quam leo II, 166, 25 ss.; impense pravum feræ comparamus II, 162, 9 s.; nonnulli vix a feris differunt, 531, 35; omnes divitias ac honores sectantur, 581, 5; omnes quæ volunt, si facultas adsit, faciunt, 582, 60; oderunt qui justa dicunt, 378, 20, 23; plerique operam dant ut multis imperent, idque quare, 618, 42; plerumque si possunt, injuriam faciunt, 353, 1; tyrannus evadit, si ei imperium tribuatur II, 60, 9; cur omnium animalium injustissimus sit IV, 261, 43 ss.; eos latere licet, 431, 27; eorum est improba facere et perjurium non curare, 432, 1; multis criminibus insimulatum non recipit animus, 408, 37; non semper sibi invicem bellum inferunt III, 174, 23 s.; unicum est animal quod bibens et certa quadam mensura vini utens mores immutat IV, 266, 10 ss.; cur maxime aliud cogitet, aliud faciat IV, 271, 37 ss.; irati dolent, ulii delectantur II, 34, 39; cur fortes duriores sint IV, 172, 30 ss.; cur omnium animalium prudentissimum sit IV, 269, 19 ss.; III, 289, 45 s.; nec omni

ætate, nec quovis tempore consilio præditus II, 205, 13; consilium est II, 67, 33; solus animalium consilii capax est III, 4, 36 s.; solus ratione præditus est, 616, 42; multa rationis causa contra naturam et consuetudinem facit, 616, 44; ei dissimilis qui nascitur probus evadere nequit, 616, 36; quæ rationi congruunt ea præcipue sponte facere videtur II, 111, 33; apud optime constitutum animus corpori imperat, 485, 52; in pravis et male constitutis contra, 485, 54; ei parere animalibus utile est, 486, 12; ei non soli competit memoria III, 495, 9 s.; ei vero soli reminiscencia, idque quare III, 4, 38 s.; III, 498, 49 ss.; plurimarum artium capax est III, 290, 28 s.; eorum vita sensu et mente definitur II, 113, 24, 26; mente maxima ex parte vivit IV, 271, 39 s.; omnes natura scientiam cupiunt II, 468, 1; indignum est, teste Simonide, eum quærere scientiam quæ sua non refert II, 471, 14 s.; omnium animalium maxime ad imitandum proclivis est, 459, 11; solus inter omnia animalia agere (*ἡγάρτα*) dicitur II, 140, 39; II, 198, 23; actionum quarundam principium est II, 28, 32; II, 198, 22, 33; rerum voluntariorum causa et principium est II, 199, 15; quarum rerum vel actionum causa est, eæ penes eum sunt II, 199, 3, 6; quia huiusmodi quid est, hæc vel illa necessario fieri vel suppetere debent II, 273, 3; eum aliqui non eodem modo actionum quo liberorum principium et causam esse putant II, 29, 40; generat substantiam sibi similem II, 140, 36; generat item actiones quas facit, idque ex quibusdam principis II, 140, 37, 40; actiones sponte immutat II, 140, 49; iis memoria parit experientiam II, 468, 19; præter memoriam et imaginationem etiam arte et rationationibus vivunt II, 468, 18 ss.; quare multa secundum imaginationem agant III, 467, 5 ss.; natura bene dispositus est ad vera perspicenda, 311, 53; turpe habetur, si corpore sibi opem ferre nequeat, 312, 27; ei magis proprius est orationis usus quam corporis, 312, 29; ei et ratio et cupido insunt idque ætate rebus agendis dicata II, 201, 12; affectuum subjectum est II, 569, 25 s.; ejus anima necessaria affectibus obnoxia est, 539, 41; ei nihilo minus proprii esse videntur affectus rationis expertes II, 26, 27; ejus actiones ab ira et a cupidine nascuntur II, 26, 28; non omnibus inesse videtur intellectus a quo prudentia pendet III, 434, 10 ss.; eum qui imperare jubet, deo ac menti addit bestiam, 541, 5; ei naturaliter bonum simpliciter bonum ipsi est II, 222, 19; igitur apud eum facile fit transitus ab altero ad alterum, *ibid.*; absolute bonorum participes sunt iisque aliquatenus utilia sunt hæc bona ac nimium vel parum eorum inesse potest II, 64, 20, 24; iis jura competunt, *ibid.*; optant ac sectantur bona de quibus usurpatur prospera aut adversa fortuna II, 52, 48; optare deberent absolute bona sibi bona esse, præferre vero sibi bona II, 53, 1; quænam inprimis magni faciant II, 214, 44; ei plurimæ sunt actiones II, 401, 52; multa alius alius finis gratia facit II, 402, 1; in eorum sermones vel vitam vel actiones inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 49; quæritur an ei peculiare opus sit II, 6, 33, 40, 43; ejus peculiare opus esse nequit vitæ idque quare II, 6, 45; nec sensus II, 6, 48; est animæ actio secundum rationem aut non sine ratione II, 6, 54; aliquatenus ipsi fines sunt II, 263, 33; materia utuntur perinde ac si ipsorum gratia omnia essent II, 263, 32; duobus inprimis de causis diligunt vel curant aliquid, i. e. vel proprietate vel labore quo paratur, 499, 42; omnes voluptatem sectantur II, 89, 5; quatenus omnes eandem quatenus diversam II, 89, 10 ss.; plerique utile maximo honore prosequuntur, 425, 26; raro in fine

versantur, 629, 12; sæpe requietem et voluptates sui ipsarum causa sectantur, 629, 13; iis evenit ut ludos sibi vitæ finem faciant, 629, 16; cur voluptates quas sui ipsarum causa sectantur cum vitæ fine confundant, 629, 17; omnibus communis est error, 451, 45; iis solis competit vera amicitia, idque quare II, 221, 30 s.; cum iis amicitiam contrahunt animalia cicura II, 221, 34; quomodo equum domuerit, ut fert fabula Stesichori, 270, 30 ss.; ejus natura bona est II, 169, 49 s.; ejus naturam non eadem ac equi, asini aut canis II, 169, 51; ei non eadem jucunda quæ equo II, 170, 1; iis non eadem salubria sunt ac piscibus II, 70, 17; iis aliud opus ac alia voluptas est quam animali II, 122, 17; longe differunt eorum voluptates II, 122, 21; iis revera propriæ sunt voluptates quæ viri perfecti ac beati actus vel actum perficiunt II, 122, 41; iis non congruit stupiditas quæ voluptatibus minus quam decet delectarentur II, 87, 35; ab iis admodum differret animal, cui nihil jucundum est nec alterum altero differt II, 37, 37; pro eorum generibus differunt quædam jucunda secundum naturam II, 81, 18; substantia ac natura divinus est, idque quia solus rectus est III, 289, 12; ergo ejus officium est cogitare et sapere III, 289, 13; solus animalium aut maxime divinitatis particeps est III, 243, 32 s.; igitur non solum vivendi, sed et bene vivendi III, 243, 30 ss.; et multiformiorem habet speciem quam animalia quæ tantummodo vivunt III, 243, 29 s.; ad duo natus est, ad intelligendum et ad agendum fr. 35, a; mortali deo comparatur fr. 35, a; quidnam illi simile cum deo fr. 345, a; ejus est quæ opus sunt providere fr. 338, a; naturaliter honestus est II, 222, 32; ejus naturalis habitus virtus est II, 222, 31; eorum erga deos amicitia tanquam bonum erga bonum et superiorem est II, 101, 23; credendi non sunt qui iis humana tantum sectari suadent II, 125, 9; operam dare debent, ut quantum fieri licet, immortalis vitam agant II, 125, 10; iis non eadem conveniunt quæ diis II, 43, 32; vix omnia novit, quum ne dii quidem, 376 14; catenus felices sunt quatenus iis simulacrum quoddam muneris deorum inest II, 126, 27; propter virtutis excellentiam dii evadunt II, 76, 20; iis sacra facienda non sunt secundum Xenophanem, 380, 15; melioris actio magis seria, ideoque et præstantior est et plus ad felicem vitam confert II, 123, 42; quando malis conciliari dicantur, 324, 17; homini gratissimum est II, 222, 46; homini res familiarissima et amica II, 91, 13; eos non sectatur vir magnanimus II, 46, 10; homine gaudet, 337, 26; idque quare IV, 170, 14 ss.; quibuscum primis versati sumus, eos maxime diligimus, 624, 5; nobis odiosi sunt, si nostris studiis adversentur, etiamsi recte ita agant II, 128, 33; partim similes, partim dissimiles sunt quoad aspectum et sensus, 424, 1; eorum speciebus comparantur species orationum civilium, 423, 51; cur ei potius quam cuiquam ex animantibus credendum sit IV, 270, 19 ss.; omnes habent aliquid quod cum veritate familiaris est, undeque demonstratio deduci debet II, 188, 39; optimum est, si omnes nobiscum de rebus dicendis consentiant II, 188, 36; quod si fieri nequeat quærendum est ut aliquatenus certe nobiscum consentiant, idque quomodo II, 188, 38; solus numerare novit teste Platone IV, 270, 21; cur omnes ad decem usque numerent IV, 193, 32 ss.; opinantur, quum, si hoc est, illud sit, vel si hoc fit, illud fiat, ubi posterius est, etiam prius esse vel fieri, 428, 18; animæ ope miseretur et discit et cogitat, non vero ejus anima ipsa, idque quomodo III, 439, 51 ss.; ejus affectus sunt cogitatio et amor et odium, non vero ejus animæ III, 440, 11 ss.; igitur eo

mortuo, perit memoria et amor III, 440, 13 s.; ejus definitio animæ definitio est II, 551, 28; ex anima et corpore compositus est universalis II, 551, 3 s.; eum nemo animæ inesse dicit III, 441, 48 s.; ejus anima immortalis, 188, 41; quæritur an ejus animæ ratio eadem sit ac equi vel canis vel dei III, 431, 35 s., qui eum e solo corpore constare putant quia animam non vident iis similes sunt qui voluptatem generationem habent II, 168, 51; intellectum habent et partem animæ quæ rationi præest III, 447, 41 s.; item si quid eo nobilius exstet III, 447, 42 s.; nisi omnium rerum quæ in mundo sunt, præstantissimum sit, absurdum est, politicam vel prudentiam scientiarum optimam habere II, 70, 16; quodsi omnium animalium præstantissimum sit, non ideo politica eadem est ac sapientia II, 70, 29; exstant res aliæ eo natura longe diviniore II, 70, 30; quatenus interitui obnoxii sunt, eorum naturæ semper aliquid diversum inest II, 90, 25; ideoque iis non semper idem jucundum est II, 90, 24; si simplex esset eorum natura, semper iis eadem actio jucundissima foret II, 90, 29; iis multas sunt perniciæ et corruptelæ II, 122, 33; causa non est cur potius præter eos quam præter equos exstet principium aliquod æternum II, 536, 14; numero æterni esse nequeunt, specie vero possunt III, 344, 34 s., cf. 636, 23 ss.; eorum genus semper exstat III, 344, 37, cf. 636, 23 ss.; ei solummodo competit necessitas ex suppositione III, 219, 35 ss.; constat e parte regente et parte subdita II, 242, 27; secundum partem regentem vitam instituire debet II, 242, 28; eos sine nocumento delectant carmina quibus purgandi vis inest, 633, 15; iis secundum Musæum dulcissimum est cantare, 629, 6; pulchro viso vel ejus cantu auditio qui nec edere, nec bibere nec concumbere vult, non dicitur intemperans II, 211, 49 ss.; eos ad epulas aut sacrificium parandum venari non oportet, 603, 44; iis mentem advertere debet legumlator, 503, 50; eorum frequentia ultimo democratiæ generi propria est, 595, 38; eorum frequentia servat democratiæ, 597, 2; eorum frequentia juri secundum dignitatem opposita est, 597, 3; nonnisi propter eorum paucitatem cives creantur qui genuini cives non sunt, 526, 4; propter eorum paucitatem pauci erant mediis opibus cives in priscis civitatibus, 558, 54; illi optimum est non nasci proximum quam celerime mori fr. 50, b; omnes utuntur dæmonibus fr. 54, b; se esse reminisci oportet, non solum qui fortunatus est, sed et eum qui demonstrat fr. 86, b; ejus definitio fr. 340, a.

Homo (ejus definitio quatenus dialecticum spectat); quærimus quid sit, 153, 42; quid sit demonstrari non potest, 156, 17 ss.; omnis animal, sed non ita ut unum sint, 156, 38; qui per conversionem demonstrare conantur quid sit, a principio petunt, 156, 26 ss.; non est vocabulum ambiguum, 221, 25; dictionis exemplum, 26, 4; ejus syllabæ singulæ nihil significant, 26, 6; ejus λόγος, nisi addatur aliquid non est oratio, *ibid.*; ejus definitio unius tantum hominis definitio est, 283, 28; ejus definitio verbo caret, 473, 33; ejus definitio una est, quia unum significat, 473, 38; si quæretur quidnam sit, quæstio obscura est II, 557, 19; quidnam huc questionem respondere oporteat II, 557, 25 s.; simul res et nomen est, 291, 51; idem significat ac homo qui est et unus homo II, 500, 46; præterea idem quod unus est homo et est homo II, 501, 1; unus homo est, non plures II, 283, 30 s.; numero multi, sed eorum notio una II, 608, 21 ss.; per se homo est II, 529, 2; eum tunc novisse censemur, ubi novimus quidnam sit II 538 31· animal est 1, 3, 8, 9; 2, 9· necessario animal

est, 57, 16; animal bipes est II, 526, 2; animal mortale pedatum bipes alis carens, 157, 28; est animal bipes pedestre, 26, 23; 158, 10 ss.; 174, 15; 176, 35, cf. II, 551, 45 ss.; ad genus *animal* pertinet, 174, 16; 175, 13, 16; quomodo cognoscamus cur ei insint ea quæ commune genus sequitur, 167, 35; recte definitur animal pedestre bipes 238, 3; in ejus definitione supervacaneum est addere scientiæ capax, 237, 17; male definitur animal pedestre bipes quattuor cubitorum, 237, 44; non rite definitur id quod scit numerare, 241, 9; cur sit animal bipes et non animal et pedestre, 158, 10, cf. 26, 22; II, 551, 47 ss.; animalium esse nos multiplex dicitur significatu, sed per detractionem, 302, 26; primum insigne vel obscurum quod evincit est genus, 446, 22; ei igitur generis enarratio congruit, 446, 24; et animal est et animatum et bipes et scientiæ mentisque capax, 191, 28; ei inest vel sanitas vel morbus, 191, 36; si animal est non animal non est homo, 194, 4; eum qui cognoscit, cognoscit animal et pedestre, 239, 34; quum non omnis duos pedes habeat, non proprium ei dici poterit ut bipes sit, nisi determinetur id natura proprium esse, 227, 15; si rite determinatum sit homini natura proprium esse ut sit animal scientiæ capax, eo non tolleretur ut non sit homini proprium scientiæ capax animal esse, 227, 22; sentit quatenus animalis particeps est, 227, 48; ei natura proprium est, ut bipes sit, 227, 39; grammaticæ capax, 174, 47; ei aliquando proprium ut a dextra sit, 175, 3; ei πρὸς τι proprium ut bipes sit, 175, 4; ei non proprius est somnus, 174, 51; 175, 7; manifestum non est πρὸς τι, 12, 15; si ei proprium est ut sit pedestre bipes τὸ homini quoque proprium erit, ut sit pedestri bipedi, 231, 19; si ei non proprium est ut animal sit, τὸ hominem fieri non proprium erit τὸ animal fieri, nec τὸ hominem interire, τὸ animal interire, 232, 15; si ei proprium est ut sit mortalis (θρῶτό);, τὸ hominem fieri etiam proprium erit τὸ mortalem fieri, et τὸ hominem interire τὸ mortalem interire, 232, 26; ei non propria est quies, si hominis idea, non quatenus homo est, sed quatenus animal inest quies, 232, 36; ei perpetram proprium esse dicitur quod scientiæ sit particeps, si scientiæ particeps vere de deo dicitur, nec homo de deo prædicatur, 225, 6; ei vel non proprium est, vel nunquam, vel non semper, ut per forum deambulet, 225, 52; ei proprium est ut tripartitam animam habeat, 226, 13; ei non proprium est ut a semetipso moveatur, si equo non semper proprium est, ut a semetipso stet, 226, 23; si ei proprium sit ut sit pedestre bipes, avi proprium erit, ut sit volatilis bipes, 226, 29; quomodo refutandi sint qui plerique ejus propria eventunt dicendo id quod ei proprium est etiam albo homini proprium esse, si homo albus sit, 226, 41; 227, 1; quum ei proprium sit, ut animal sit, non homini proprium non erit ut non animal sit, ac vice versa, 230, 31; quum ei non proprium sit honestum, τὸ magis homini non proprium erit magis honestum, 233, 14; ei non proprium est ut sciat, si animal non proprium ut sentiat, quum animali magis proprium sit ut sentiat quam homini ut sciat, 233, 27; si ei proprium est, ut sit natura mansuetus, animalis proprium erit ut vivat, 233, 32; unum est et non multa, e. gr. animal et bipes, sive idea animalis et idea bipedis sit, sive non II, 562, 49 s.; quæritur cur non hominis participatione, sed animalis et bipedis sit II, 563, 2 ss.; causa cur unum sit est causa movens quæ materiem et formam, potentiam et actum unificat II, 563, 8 ss.; certa quædam res est, eoque ab infinito differt II, 581, 47; unum aliquid ex animali et bipede fit quia alterum al-

terius differentia est II, 620, 31 s.; ei animal consequens est, ut universale particulari, 304, 17; ei per se proprium est ut animal sit natura mansuetum, 218, 46; ei ad equum comparato proprium est ut bipes sit, 219, 7, 33; inter eum et equum medium tenet quod neutrum participat II, 512, 48; si animal significet bipes, si quid homo est, id ei erit hominem esse ut sit huiusmodi animal II, 504, 39 ss., cf. II, 505, 21; si plura significaret, sed numero finita, nihil referret ad redarguendo probandum principium contradictionis II, 504, 42 ss.; simul non homo et equus non equus erit II, 589, 29 ss.; specie idem non est quod equus II, 250, 52; idque quare II, 523, 7 s.; II, 582, 42 ss.; cum equo et deo totum constituit, quia omnes animalia sunt II, 531, 24 s.; quatenus animal est, unum dicitur esse cum cane et equo II, 519, 40; ab equis diversi sunt, etsi eorum numerus idem sit II, 302, 34 ss.; non erit, si non est pedestre, 244, 28; ei inest animal II, 553, 20; II, 554, 15; in animali esse dicitur II, 287, 37; cum qui animal vocat, magis eum declarat quam qui pedestre, 218, 15; quaeritur an magis principium sit quam animal, necne II, 489, 31; non est volatile et quadrupes, 190, 7; si honestus est, etiam est animal honestum, 190, 9; eum ab omnibus distinguit quod animal est scientia capax, 219, 19, cf. II, 2, 176, 36; III, 451, 17 s.; ei recte proprium esse dicitur quod animal est natura mansuetum, 221, 26; 224, 12; 235, 19; item quod animal scientia capax, 221, 48; 224, 26; 45; 226, 2; ei perperam proprium esse dicitur quod sit animal pedestre bipes, 224, 7; 225, 37; differt utrum dicatur animal cicur bipes, an animal bipes cicur, 165, 39; ejus exemplaria erunt et bipes et animal et ipse homo, si idem exemplaria sunt II, 483, 19 s.; II, 617, 1 s.; ejus definitio non differt a definitione idem hominis II, 4; 37; alius interitui obnoxius esset, alius interitus expers, si idem se ita haberent ut contendunt eorum assertores II, 584, 28 s.; si ejus idea trias sit, quaeritur quinam numerus sit idea equi II, 623, 27 ss.; item innumeri erunt homines quia innumeræ sunt triades II, 623, 32 ss.; si quatenus homo est divisione careat, unus homo est II, 520, 1; si quatenus animal, unum animal II, 520, 2; si quatenus magnitudo, una magnitudo II, 520, 3; duo non unum quid efficiunt præter singulos II, 620, 35; non aliquatenus tantum est animal, 214, 51; si ens quoddam est per se, etiam bipes et animal entia quædam erunt per se II, 251, 32; idem easet, quod equus, si entia notione unum essent II, 250, 17; non hoc aliquid, sed tale quid, vel τὸ πρὸς τὸ, vel quodammodo, vel simile quid est, 300, 18; ejus notio (ὁμοῦ ἀνθρώπου;) hoc aliquid non est, 200, 25; genus non est certorum quorundam hominum II, 494; 4; substantia est hominis cui inest II, 553, 23 s.; absurdum videtur, omnium unam substantiam esse II, 495, 9; totum est II, 282, 48; dividuum est II, 325, 19; huncce animal esse non demonstrat syllogismus, sed quævis II, 627, 42 s.; quomodo per accidens ad aliquid referri possit II, 527, 43 s.; cur homo sit nulla alia causa est nisi quod unumquodque ad se ipsum indivisibile est II, 557, 1 s.; quatenus homo est, unum et indivisibile est II, 614, 33; quænam ei accidant quatenus indivisibile est, spectat arithmeticus II, 614, 34 s.; eum, quatenus solidum est, spectat geometra II, 614, 36 s.; ei eadem inesse possunt quæ ei inessent, si indivisibile non esset II, 614, 37 ss.; si idem est ac opinionis subjectum, non erit opinans (posito omnia ad aliquid referri) II, 512, 24 s.; substantia est, non qualitas II, 538, 8, 10; arbitrari non licet, eum idem esse quod non hominem simulac concedas, in re-

rum natura obtinere melius et pejus II, 507, 54 s.; universalis nullus est II, 603, 24 s.; de singulis universaliter prædicatur II, 549, 18 s.; substantia non est II, 549, 19; sed cunctum quoddam ex hacce forma et hacce materie constans II, 549, 19 s.; tertius non existat præter singularem et universalem II, 585, 17 s.; singuli homines species non sunt, etiamsi carnes et ossa eorum differant II, 583, 34 s.; quaeritur an numerorum proportio sit II, 636, 27; si certus quidam numerus sit, non ideo ejus causa erit idea II, 483, 35 s.; ei peculiarem numerum tribuit Eurytus II, 638, 23; hominum mensura est II, 629, 31; eum omnium mensuram esse dixit Protagoras II, 575, 34 s.; non dicitur magis ac minus, nec tamen propterea homo non est, 197, 10; si quid modo id est, modo non est, maximum tempus determinandum est, per quod id esse et non esse possit II, 385, 51; idem erit quod triremis et paries et deus et non triremis et non paries et non deus, si de omni re aliquid aut affirmare aut negare liceat II, 506, 33 s., 46 ss.; II, 507, 21; si ens unus easet diceretur, thesīs esset ad disputandum proposita II, 249, 14; quaeritur an eodem modo ac illud unum esse dicant Parmenides ac Melissus II, 249, 33; quem nos ita vocamus, si alii appellent non hominem, esse et non esse idem possit II, 505, 11 s.; si non aliud significet ac non homo, hominem esse etiam non differet ab hominem non esse II, 505, 14 ss.; etiamsi decies millies idem easet quod non homo, non respondendum quaerenti, an hoc sit homo, id simul esse non hominem II, 505, 44 ss.; si simul et non homo sit, non erit etiam homo et non homo II, 506, 54 s.; non idem est quod hominem esse, nisi anima homo appelletur II, 560, 22 ss.; quaeri potest cur animal huiusmodi sit II, 557, 5; non vero cur qui id est homo sit II, 557, 6 s.; se habet ut globus æneus II, 546, 22 s.; modo actu, modo potentia est II, 603, 9; gignitur II, 544, 11; ex alio semine gignitur ac olea II, 266, 37; ex eo gignitur homo, 487, 33; cur ex eo semper vel plerumque homo fiat, exponere non potuit Empedocles II, 460, 35; hominem generat II, 198, 21; II, 263, 49; II, 269, 39; II, 441, 51 s.; II, 544, 18; II, 601, 26 s., 48; II, 602, 44; II, 635, 42; idque nisi aliquid præter naturam fiat II, 546, 30 s.; singularis aliquid generat II, 601, 48 s.; semper ab homine gignitur II, 570, 8 s.; generatur cum ab homine, tum a sole II, 263, 49, cf. II, 603, 18; qui actu est, ex eo qui potentia est, facit hominem II, 275, 27; fit ex non homine qui potentia homo est II, 631, 25 s.; quatenus eo prius, quatenus posterius semen II, 572, 2 ss.; 26 s.; formam habet II, 570, 27; semine prior est II, 606, 8 ss.; ex hoc fit quia hoc ejus semen est III, 333, 17 s.; etiamsi e terra fiat semen, tamen hanc non potentia hominem vocari licet II, 568, 47 s.; nec semen, nisi quando principio ei insito homo fieri potest II, 569, 10 ss.; ejus causæ sunt animal et bipes II, 529, 1; quomodo e bipede esse dicatur II, 530, 35; non per accidens ex animali est II, 554, 32; hominis universalis causa est II, 603, 24; non omnia fiunt quo modo ex eo fit homo, quia interdum mutilatio obtinet II, 547, 20; ut fiat fortasse necesse est aliquid alterari II, 337, 14; ridiculum tamen foret si diceremus eum alterari ubi gignitur II, 337, 11 s.; ex homine fit II, 262, 12, 16; utpote materie et forma constans, natura non est, sed natura constans II, 262, 9; ejus materies carnes et ossa sunt II, 381, 34 s.; si ex universis carnibus et universis ossibus unicus easet factus, alium exstare non liceret II, 381, 35 ss.; ejus causa materialis menstrua sunt II, 561, 45 s.; causa vero movens semen II, 561, 46 s.; quænam sint ejus

causa formalis et finalis II, 561, 47 s.; ejus causae materiales sunt elementa II, 603, 15 s.; ejus causae externae vel moventes pater, sol, circulus obliquus II, 603, 17 s.; cf. II, 263, 39; digito prior esse videtur, etiamsi hic ejus pars sit, idque quare II, 547, 51 ss.; II, 548, 53 s.; eorum generatio secundum lineam rectam fieri videtur II, 467, 43; eorum generatio non reciprocatur nisi specie, idque quare II, 467, 40, 48 s., 51 s.; in ossa et nervos et carnes interit II, 548, 24 s.; igitur cuncti ejus materiae partes sunt non vero formae II, 548, 25 ss.; nec ejus definitione continentur II, 548, 28; eorum genus semper in carnibus et ossibus et his similibus videmus II, 550, 14 ss.; videntur tamen hae partes ad materiam eorum pertinere, non ad formam II, 550, 16 ss.; si aequali tempore generetur, aequale celer est generatio II, 340, 51; sine partibus esse nequit, quomodo circulus sine aere II, 550, 40; ejus pars tunc tantummodo manus est, ubi munere suo fungi potest II, 550, 44 s.; qualia apud eos sunt carnes et ossa, tale quid etiam in circulo et triangulo statuunt esse nonnulli II, 550, 23; quando mutilus dici possit, quando non II, 532, 9 ss.; est qui nec bonus, nec malus sit II, 579, 13 s.; si equo melior est, etiam optimo equo melior est, et vice versa, 200, 51; simul albus esse potest, et alia infinita multitudine II, 505, 38 s.; universalis simul albus et niger esse potest II, 584, 11 s.; singularis vero et albus et niger, sed non simul II, 584, 12 s.; pars equi vel albi erit si ejus idea dyas sit, equi vero vel albi tetras II, 623, 36 ss.; per accidens albus est II, 536, 14 s.; II, 542, 7 s., cf. 13; non vero per accidens animal, idque quare II, 536, 15 s.; vel tunc ab equo specie differret, si ambo albi essent II, 583, 49 s.; non album esse potest II, 309, 16; II, 598, 11; ubi ei assimilamus album, falli possumus III, 469, 33; utrum aliquid sit, an album, non quaerimus, nisi ex suppositione II, 579, 25 s.; si quis quaerat an hoc sit necne, respondendum quod unum significat, non addendum cum album aut magnum esse II, 505, 39 ss.; albus non est id quod color, 198, 19; dicitur caecus, non caecitas, 18, 45; quomodo medicus dicatur II, 176, 7; eum musicum esse dicimus, itemque vice versa II, 520, 46 s.; idque quomodo II, 520, 51 ss.; non musica vocatur, nec albedo, sed musicus vel albus II, 569, 28 s.; nec ambulatio vel motus, sed ambulans vel qui movetur II, 569, 29 s.; musicus fieri potest II, 256, 37; ex eo non fit musicus, sed musicus fit II, 256, 46; II, 257, 12; permanet dum musicus fit II, 256, 50; numerabilis est II, 257, 54; vere dici nequit omnem idem esse quod musicum esse II, 522, 9; quomodo idem dicatur ac homo musicus II, 519, 3 s.; ejus affectus sunt musicus et musicae imperitia II, 440, 35 s.; igitur si a musico evadit musicae imperitus, alteratio obtinet II, 440, 38; si vero haec per se ejus affectus non essent, alterius generatio, alterius vero interitus obtineret II, 440, 33 ss.; de eo praedicantur honestum ac turpe, 18, 15; quisnam bonus dicatur, 183, 3; ei competere potest fortitudo, 119, 50; cum eum sanari dicimus, tum aegrotum II, 446, 46, 49; cum eum calefieri et refrigerari, tum frigidum et calidum II, 446, 47 s.; cum eum calefacere dicimus, tum calidum II, 446, 51 s.; facile e calido frigidus, e sano aegrotus fit, 13, 22; sanari dicitur, sed minus quam aegrotus II, 545, 21 s.; ubi a morbo transit in sanitatem, ab una forma ad alteram transit II, 310, 1 s.; II, 598, 44 s.; duo si simul ab eodem morbo sanantur, non inde fit motus numero, sed specie unus II, 313, 14; exemplum rerum quae moventur II, 313, 3; potest esse id quod movetur II, 358, 46; ab aere movetur II, 486, 42 s.; movetur, ubi

ab albo in nigrum transit II, 309, 48; II, 598, 39 s.; movet manum, ipse vero a nihilo movetur II, 350, 13 s.; nisi moveat, non movebit baculus II, 350, 19; vel ipse movet, vel baculi ope II, 350, 32; hominis causa movens est II, 602, 41; causa remota status esse potest II, 265, 12; II, 516, 4, 9; aedificat quia architectus est II, 265, 28; ad eum non referri debet servus, 10, 47; 11, 2, 9; alicujus possessio dicitur, 12, 16; facile e calido frigidus, e sano aegrotus fit, 13, 22; sophisma qua eum, non homines verberare dicitur qui hunc et hunc verberat, 281, 40; sophisma quo animalium possessio esse dicitur ejusque solutio, 296, 11; 302, 18; per se vivere dicitur, idque quare II, 528, 47 s.; comparantur cibis et vinis, quatenus cito evanescit eorum suavitas II, 224, 17 ss.; non dicimus nos eum percipere videri, ubi manifesto eum sensu percipimus III, 465, 53 ss.; ei proprium non est auditus, si ei proprium non est visus, 234, 18; alio modo caecus dicitur quam talpa II, 529, 30 s.; eodem modo dicitur quo simus nasus, non quo curvus II, 262, 51; eum esse rem accedentem in somniis dicimus III, 507, 12, 16; is similes imagines in nubibus apparent III, 511, 28 s.; qui e. gr. ejus simulacrum disiectum ac distortum optime agnoscere valet, peritissimus erit somniorum interpretes III, 516, 1; hominum minimum est III, 481, 36 s.; unus uni equo misceri non dicitur III, 481, 39 s.; eum qui spectandum esse censet, arbitrari nequit de omni re omnia simul affirmari ac negari posse II, 508, 4 s.; eum esse quicumque ita se habet propositio universalis est rem respiciens II, 79, 2; ejus contemplatio non minus quam ignobiliorum animalium abominationem nobis movere possit, idque quare III, 227, 30 ss.; de eo seorsim disserendum est, idque quare III, 226, 10, 17 s., 21 s.; de eo abi disserendum est, argumenta petenda sunt e rebus quae ei insunt, 374, 21; eum vel de industria vel fortuito passim laudamus, 379, 31. *Homo*; tempus non significat, 473, 22.

Homines; casus est, 473, 28.

Homo albus; in ejus notione continetur albi notio III, 234, 10; non rite definitur mortalis candidus, 250, 34.

Homo, album et ambulans; si quis ex hisce tribus numerum efficere velit, eorum mensura forsitan erit genus II, 629, 33 ss.

Homo et album; duo sunt, ubi alterum alteri non inest II, 551, 48 s.; unum vero fiunt, ubi inest et homo afficitur II, 551, 49 s.

Homo aliquis; et hominis particeps et animalis, 207, 2; ei proprium est, ut quattuor digitos habeat, tanquam id quod inest, 227, 40; 228, 6; ei aliquando proprium est ut in gymnasio vel in foro deambulet, 219, 2, 28.

Homines circumforanei; v. *Circumforanei*.

Homo, deus et equus; forsitan animalium efficientium numerum; eorumque mensura animal est II, 629, 31 ss.

Homo emortuus; aequivoce est homo III, 625, 24; ejus manus aequivoce manus dicitur III, 625, 25 s.

Homo esse; si non idem sit quod album esse, multo magis non idem erit quod hominem esse II, 505, 28 ss.

Homo falsus; v. *Falsus homo*.

Homines forenses; v. *Forenses homines*.

Homo hicce; quare ab hocce equo specie differat II, 587, 45 ss.

Homo idealis; et ipse numerorum proportio erit, non numerus, si res hujus regionis ejusmodi proportionales sint II, 483, 44 ss.

Hominis idea; v. *Idea hominis*.

Hominis notio; si aliquid sit, non idem erit quod non hominem esse aut non esse hominem II, 505, 52 ss.

hominis scientia; non circa album versatur, nisi quatenus homo est II, 614, 9.

Hominum odium (μισανθρωπία); sequela iliberalitatis II, 246, 34.

Homo (ἄνθρωπος); nomen proprium alicujus qui Olympia vicit II, 80, 17.

Homonymia; ubi propinqui sunt significatus latet, ubi vero longe distant, manifesta est II, 52, 36; alias longe distant, alias parum, ideoque latent II, 340, 19 ss.; facilius latent in universalibus, 167, 15; vitandae in constituenda definitione, 167, 22; nominis definiendi ubi latet, inprimis cavillari licet ac si definitio non in omnia quadraret quorum definitio tradatur, 236, 17; dirimenda est, ubi non adversus eam ipsam, sed adversus homonymum objectionem tulerit respondens, 264, 24; obscurat veram refutationem, 294, 26; discernenda est non ne refutemur, sed ne refutari videamur, 294, 23; refutationem interdum effugere nequit qui refutationem secundum eam pro vera refutatione habet, idque quando, 294, 50; nomen quo continetur, si rite prolatum fuerit, bene se habent cavillationes, 399, 4, cf. *Capitones secundum homonymiam*.

Homonymum; quænam sint I, 1, 114, b; sunt vel casu, vel quia ad unum genus pertinent, vel quia ad unum finem tendunt, vel quia proportionem sibi respondent II, 5, 14; inter se comparari nequeunt II, 339, 25 ss.; cavendum est ne ea unica definitione comprehendere conemur, 249, 20; fieri potest vel ut ejus tanquam synonymi unicam proponamus definitionem, vel ut perspecta homonymia alterum definire volentes inviti non propriam sed communem tradamus definitionem, sed utrumque male, 249, 29; si lateat, interrogans eo tanquam synonymo uti debet, respondentem vero dirimendum est, 249, 35; quomodo impugnandus sit respondens qui id synonymum esse perhibuerit, 249, 40; hujusmodi essent ideæ ac res ejus participes, si non ad idem genus pertinerent II, 482, 47; II, 486, 19 s.; item homo et lignum, si utrumque Calliam vocare libuisset II, 482, 48; II, 616, 20 ss.; sophistæ utilia, et quare, 387, 16.

Honestas (τὸ σπουδαῖον, τὸ καλόν); res operosa est II, 139, 36; ideoque rara II, 139, 43; in educandis pueris primas partes ferre debet, 627, 26.

Honestus (σπουδαῖος); a virtute denominatur, sed non peronymice, 15, 41; ei proprium habetur consulto agere, 331, 40; ad quasnam res adhibeat rectam rationem II, 242, 15 ss.; perfectus est II, 222, 47; cum voluptate facit quæ ad virtutem pertinent II, 170, 44, 47, cf. II, 171, 4; jam virtutis habitum induit II, 134, 18; qua virtute fit aliquis, ea bonum honorabile est II, 134, 19; ejus usu æstimantur potentia bona II, 134, 24; recte utitur potentia bonis II, 134, 22; ad eum pertinet in hominum congressu cuique suum tribuere II, 160, 1; se habet ad pravum ut homo adultus ad infantem vel feram II, 220, 37; ei jucunda sunt bona et honesta II, 220, 38; lætatur si scelesti puniantur, vel si prospera fortuna utantur qui ea digni sunt, 360, 20; rite de actionibus bonis ac honestis judicat II, 8, 41; eum ab actione judicant reliqui homines, idque quare II, 145, 28; si ejus mentem cognoscere liceret, tunc quoque non agens honestus esse videretur II, 145, 30; ei competit voluptas II, 168, 16; etiam improba facere potest, 215, 16; qui sese ostenderint, dum calamitatibus affligebantur, misericordiam movent, 359, 43; utpote periti judices, recte honorem tribuunt II, 148, 29; quaeritur utrum ei an amico magis beneficiendum sit II, 233, 48; si male utatur honore vel imperio non amplius honestus est II, 161, 37; aliqua-

tus naturaliter sunt, non vero simpliciter, 197, 17; non sponte finis secundum Socratem II, 139, 47, 51; sumus eo quod virtutes habemus II, 131, 6; nisi simus, in re civili activi esse non possumus II, 131, 4 ss.; iisdem rationibus se ipse reddidit aliquis quibus alios, 347, 14; eos decet amicitiam moralem contrahere II, 232, 14; quaeritur an invidus sit, 187, 45; exemplum citatur, 107, 49; 108, 12, 17; 119, 4; v. *Probus et Bonus*.

Honestissimus; nemo fieri potest, nisi naturæ ope adjuvetur II, 141, 4 ss.

Honesti viri (καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ); ita appellantur divites, 552, 24; apud plerosque eorum locum tenent divites, 552, 47; iis constitutæ esse dicuntur oligarchiæ, 552, 27.

Honestum; ad eandem seriem pertinet ac substantia II, 605, 19; homini proprium non est, 233, 14; ea facere vel non facere penes nos est II, 29, 33; ea facere res est per se expetenda II, 123, 6; virtutis finis II, 32, 24; II, 145, 16; ea peragunt virtutes II, 158, 27; finis est cum rationis tum partis animæ concupiscentis (τοῦ ἐπιθυμητικοῦ) II, 38, 33; ei non inest actio (ἐνέργεια) II, 145, 25; id magis collimat virtus quam res quæ ad id tendunt II, 145, 16 ss., cf. II, 147, 28; probatur fieri non posse ut quod non de alio predicatur non sit idem quod honestum esse II, 543, 23 ss.; quaeritur num principiis elementisque assimilandum, an iis sit posterius II, 634, 27 ss., v. *Bonum*; multis rebus cognitionis et motus principium est II, 514, 47 s.; non omne animalia movet III, 521, 20; si quid alii videatur, aliis contrarium sic se habere videbitur II, 590, 12 s.; aliquid inest in beneficio præstito II, 110, 18; si fieri possit, fieri etiam poterit simplex, 368, 21; maxime refert utrum id cogites an quodlibet II, 609, 3; ea impedire nequit bonum II, 168, 19 s.; distinguuntur a bonis II, 173, 31 s.; ad ea pertinent virtutes et earum actiones II, 173, 33 s.; eorum causa semper sunt actiones virtuti congruæ II, 42, 41; ea qui moleste ferens, utpote necessario agit, honestus non est II, 170, 48, 50 s.; II, 171, 3; vel eorum vel jucundorum causa agunt omnes omnia II, 25, 18; propter ea quæ fiunt, cum voluptate fiunt II, 25, 20; quodsi quis ea et jucunda violenta esse diceret, omnia vi fierent II, 25, 17; ridiculum foret eorum se ipsum accusare, turpius vero jucunda II, 25, 22; quæ propter ejusmodi aliquid fiunt, pertinent ad res sponte quidem, sed per se invite factas II, 24, 25; laudatur qui eorum causa turpe vel molestum aliquid sustinet II, 24, 43; nullius vero causa turpissima sustinere improbi est II, 24, 45; ejus notionem non habent plerique II, 127, 37; ei non obtemperant plerique II, 128, 13; propter molestatiam ab iis abstinemus II, 16, 40; II, 137, 49; II, 144, 31 s.; quænam, 414, 15; II, 241, 20 ss., 48 s.; ea per se habet et facit vir ingenuus II, 241, 36; II, 242, 4; non ita tamen civili habitu præditi II, 241, 45; ea per accidens facit qui virtutes bonorum externorum causa sectandas esse putat II, 242; 5 s.; laude digna sunt, 420, 36; II, 243, 1; eorum appetitus laudabiles sunt II, 122, 2; ea qui facit laudabilis est II, 163, 19; ea qui non facit ubi facere oportet vituperandus est II, 163, 27; ea facere licet, etiamsi terræ marique non imperes II, 126, 41; utile esse videtur II, 17, 15; utilibus jucundiora et amabiliora sunt II, 110, 21; eorum memoria jucunda, non admodum vero eorum expectatio II, 110, 27; aliam voluptatem pariunt ac turpia II, 119, 5; necessario jucunda sunt, idque quare II, 222, 22; si a jucundo dissentit probat hominem non perfecte honestum esse II, 222, 22; ne cum jucundo consentiat, impedit incontinentia II, 222, 24; uni propria

Homo (*de ejus partibus internis*): ejus partes internæ ignotissimæ sunt III, 13, 25 s.; igitur cum animalium partibus interioribus comparari debent III, 13, 26 ss.; ei quod ad partes interiores similes sunt cebi III, 25, 6 s.; eodem loco quo apud illum sitæ sunt quadrupedum eum vivipararum tum ovipararum gula et arteria III, 29, 41 ss.; et in universum omnium animalium quæ aerem respirant III, 29, 46 ss.; specie ab ejus gula et arteria differunt hæ partes apud aves et quadrupedes oviparas III, 29, 44 s.; pulmone præditus est III, 2, 41; quomodo apud eum se habeat pulmo III, 14, 26 ss.; ejus pulmone nec similis, nec eodem loco situs est pulmo reliquorum animalium respirantium III, 29, 49 s.; quemnam locum apud eum occupet cor III, 15, 26 ss.; III, 31, 15 s.; idque quare III, 259, 31 ss.; apud eum maxime constat cor principalem occupare locum III, 258, 24 s.; apud eum fere solum cor salit, idque quare III, 263, 24 ss.; apud eum eundem situm occupat cerebrum ac apud reliqua animalia III, 13, 30; plurimum atque humidissimum habet cerebrum III, 239, 26 ss.; III, 247, 31 s.; III, 422, 39 ss.; III, 424, 16 s.; III, 486, 32 s.; IV, 161, 5 s.; idque quia cordis et pulmonis regio apud eum calidissima et sanguine refertissima est III, 239, 29 s.; purissimum cordis calorem habet III, 363, 30; hinc omnium animalium prudentissimus est III, 363, 31 s.; hinc etiam plurimum atque frigidissimum cerebrum habet III, 363, 28 s.; atque id vel serius apud eum humidum ac frigidum esse desinit III, 363, 22 ss.; animal est viviparum sanguine præditum, utrinque dentes habens ac multifidum, ideoque unicum ventriculum habet III, 271, 3 ss.; ejus ventriculus canino similis est III, 14, 52 s., cf. III, 32, 28 s.; ejus vero venter inferior suillo III, 15, 2; ejus lien suillo similis est, idque qualis III, 16, 18 s.; ejus jecur bubulo similis est, idque quale III, 16, 21 s.; item renes III, 16, 34; III, 266, 45; ejus renes si semel ægrotare cœperint, difficulter sanantur, idque quare III, 266, 48 ss.; lis prodest si pinguedine stipentur renes III, 268, 9 s.; nibilo minus si dolore renum laborantibus nimia pinguedo circa renes fiat doloribus letalibus affliguntur III, 268, 8 ss.; multifidus est, ideoque oblongum habet lienem III, 270, 26 s.; alii fel in jecore habent, alii eo carent III, 274, 45 ss., cf. III, 275, 8; ideo alii iis fel tribuunt, alii denegant III, 274, 47 ss.; ejus septum transversum pro portione corporis crassum est III, 16, 12; ejus vesica decentem habet magnitudinem III, 17, 5 s.; vesicæ cervicem pro magnitudine angustam habet IV, 168, 23 s.

Homo (*de ejus generatione et partibus ad generationem pertinentibus*): pilos habet ideoque vivum animal et intra se et foras parit III, 5, 35; III, 6, 1; III, 53, 16 s.; 325, III, 6 s.; III, 371, 10 s.; ideoque uterum ventriculo superpositum habet III, 326, 34 s.; viviparus est III, 242, 53 s.; III, 322, 36 s.; intra se vivum animal parit III, 345, 24 s., 45, 54; III, 339, 36 ss.; igitur menstruam habet purgationem III, 339, 36 ss.; unica est bipes quæ vivipara sit III, 76, 39; viviparorum inter se perfectissimum est III, 353, 25; ova non habet, sed statim foetum III, 114, 7 ss.; propter calorem et humiditatem corporis multiparus est III, 405, 35 s.; propter magnitudinem vero pauciparus vel uniparus III, 405, 37 s.; igitur in omnia genera ambigue inclinatur III, 139, 50; III, 405, 32 s.; unicum est animal quod modo unum modo plures foetus pariat III, 139, 50; III, 405, 33 s.; non multos foetus parit IV, 163, 13; perfectos foetus parit, idque plerumque unicum III, 402, 28 s.; hinc apud eum raro occurrunt partus monstrifici III, 402, 28; cur raro monstra pariat IV

172, 36 ss.; natura sua multiparis accensendus est, idque magnis III, 407, 12 s., 29; apud eum condito concepto restat spatium uteri, itemque aliqua residui seminalis copia, idque quanta et quantum III, 407, 29 s.; uno coitu majorem seminis copiam projicit quam ad unicum conceptum condendum, foetumque inde orturum alter tardat III, 407, 18 ss.; hinc conceptum superfœtatione generatum perficiunt, si coitus brevi intervallo distent III, 407, 13 ss.; interdum, etiamsi raro, superfœtat, concepto jam aucto, idque quare non sæpius III, 407, 18 ss.; concepta tamen inde orta perficere nequit III, 407, 22 ss.; idque quia apud eum, concepto jam aucto, omne residuum seminale foetui jam præsentem impenditur III, 407, 25 ss.; hominem generat III, 220, 5; III, 349, 27; idque ex quonam III, 229, 11 ss.; ex se solum cur procreetur IV, 173, 21; de ejus semine nisi corruptum fuerit homo fit IV, 139, 3 s.; solus varia generationis tempora obtinet IV, 163, 3 ss.; quovis anni tempore parit III, 114, 42; inprimis omnianni tempore coit III, 81, 23 s.; semper coire potest IV, 169, 35; in coitu annuum vario modo affectum habet IV, 162, 17 ss.; omnium animalium maximam copiam et seminis et menstruæ purgationis projicit III, 412, 9 ss.; corporis ratione plurimum semen emittit III, 55, 11; omnium animalium salacissimus est, idque tam mas quam femina III, 126, 52, s.; si eorum corpora in venerem turgant, levis attactus, immo visus sufficit ad seminis ejectionem provocandam III, 373, 45 ss.; semen emittentes spiritum retinere coguntur III, 323, 31 s.; cur minus in aqua concumbere possint IV, 139, 15 s.; cur maxime animalium enervetur post coitum IV, 137, 13 ss.; cur ei ubi concumbit oculi maxime debiles sint IV, 142, 42, ss.; cur solus ubi concumbere posse incipiat pubescat IV, 136, 40 ss.; quando semen habere incipiat III, 84, 50 s.; quando fœcundum III, 84, 51; quænam signa ejus pubertatem manifestent III, 84, 46 ss.; junioris proles minor ac debilior III, 84, 39 ss.; quando generare desinat III, 86, 16 ss.; cur eorum proles minus quam ceterorum animalium similis reddatur IV, 162, 16 ss.; cur apud eos gemelli utriusque sexus servari non possint IV, 165, 44 ss.; apud eos solos facilius vivere perstant gemelli si sexu differant III, 409, 45 ss.; idque quare III, 409, 47 ss., cf. 29 ss.; ejus foetus masculini citius in utero perficiuntur quam feminini III, 127, 46 s.; apud eos mares sæpius manci eduntur quam feminae, idque quare III, 409, 23 ss.; apud eos feminae tardius intra uterum per partes distinguuntur ac perficiuntur III, 409, 29 ss., 33 s.; idque quare III, 409, 38 s., cf. 25 ss.; post partum vero celerius ad pubertatem et vigorem et senectutem perveniunt quam mares III, 409, 34 ss.; idque quare III, 409, 41 s.; quomodo a reliquis animalibus differant quod ad uteri gerendi facilitatem III, 409, 51 ss.; unicum animal est cui plura præstituta sunt uterum gerendi tempora III, 139, 17 s.; III, 405, 40; III, 411, 19; graviditatis tempore longe a cane et bove et ova differt III, 401, 29 ss.; fecunditate inter se differunt III, 335, 36; nonnullis semen in corpus impenditur III, 335, 39 s., cf. 30, 34; hi quo carnulentiores et obesiores et pinguiore sunt, eo minus semen emittunt ac rem veneream appetunt III, 335, 40 ss.; igitur vitibus hirculantibus comparandi sunt III, 335, 43 s.; quorum crura gratiora sunt fœcundiores ac salaciores esse solent III, 372, 1 s.; apud eos sterilitas particularis affectus est III, 368, 1, cf. III, 367, 9 ss.; cur iis umbilici amplii fiant IV, 169, 24 ss.; imperfectus prodit IV, 169, 28; cur non statim post partum obambulet IV, 296, 41; cur

aëro, vel vix vel nunquam parentes sectatur IV, 166, 21 ss.; perfectam habet naturam, ideoque in eo maxime manifestum est sexus discrimen, quod ad mores attinet III, 171, 49; III, 172, 20 ss.; gignuntur alii qui duo habent pudenda, alterum maris, alterum feminae III, 403, 15 s., cf. III, 406, 7 ss.; quomodo apud eum a feminis differant mares III, 75, 48 ss.; apud eos mares naturæ calore feminis longe præstant III, 409, 25 s.; ei pudendum virile foras et anteriora versus exstat III, 21, 23, ss.; ei libera sunt et pudendum virile et testes III, 21, 28 s.; ejus pudendum virile cartilagineum et carnosum est III, 21, 48 s.; contrario modo apud eum exit et intrat pudendum virile ac apud jumenta III, 11, 25 s.; testes liberos habet III, 35, 18 s.; III, 321, 46 s.; testibus peritis, iisdem quo illi morbis laborant equi et oves III, 167, 24 ss.; ejus meatus seminalis parti exsanguis similis est piscium meatus III, 323, 46; uterum infra genitalibus appositum habet III, 324, 23 s., 26; III, 371, 10 s., cf. III, 36, 51 s., ceterum v. *Ficipara foras*.

Homo (de ejus alimento, excrementis, etc.); sanguine præditus est III, 5, 30; purissimum ac plurimum sanguinem habet III, 546, 11 ss.; tenuissimum et purissimum sanguinem habet III, 62, 10 s.; cur ei soli sanguis e naribus defluat IV, 161, 4 ss.; cur humidum sæpius quam siccum alimentum capiat IV, 172, 3 ss.; affertur exemplum solis radiis nutriti fr. 38, b; sumpto cibo et potu idem pondus servat quod jejunio fuerat fr. 206, b; cur plus excrementi humidum quam siccum egerat IV, 172, 19 ss.; eorum urina tenulior quam quadrupedum III, 123, 6 s.; ejus saliva plerisque venenatis adversa est III, 170, 35 s.; cur illi minus lactis demulgeatur ad corporis proportionem IV, 161, 37 ss.

Homo (de ejus voce); unicum animal est quod sermone utatur III, 426, 43; hinc ei potissimum vocem tribuit natura III, 426, 41 s.; apud eum manifestissime femininarum vox a marum differt III, 426, 40 s.; efflanti et ingemiscienti similem solius oris ope emittit sonum elephas III, 73, 35 ss.; ei proprius est sermo III, 73, 14; omnes eandem vocem edunt, sed non eundem sermonem III, 73, 34 s.; solus compos est sermonis, cetera vocis IV, 184, 12; cur multas voces fundat IV, 167, 30; cur vocem acutiorē emittat quum ægrotat IV, 182, 1 ss.; cur illi vox tardissime perficiatur voce præditorum IV, 184, 22 ss.; IV, 308, 1 ss.; cur vigilantibus vox asperior fiat IV, 175, 47 ss.; cur solus lingua hæsitans fiat IV, 167, 43 ss.; IV, 184, 11 ss.

Homo (de ejus respiratione, somno, incremento, vita, etc.); ei cum multis aliis animalibus communia sunt respiratio, incrementum, decrementum, mors, somnus III, 218, 19 ss., 28 s.; ponendum est ab eadem causa ac apud eos pendere somnum et vigiliam apud animalia sanguine prædita III, 500, 24; apud exsanguia vero vel ab eadem pendere vel a causa quæ huic proportionem respondet III, 503, 22 s.; ei inprimis propria esse videntur insomnia III, 74, 45 s., cf. III, 78, 43; ei æque ac reliquis animalibus a natura præscripti sunt magnitudinis termini, ultra quos procedere, aut citra quos restare nequit III, 404, 47; IV, 306, 32; ad annua tricesimum usque proficit IV, 215, 17; quinquennio dimidium fere magnitudinis habet quam per totam reliquam vitam comparat III, 335, 31 ss.; cur pumilioes fiat IV, 162, 29 ss.; cur quando nati deorsum magis crescant IV, 316, 42 ss.; per ætates ei eveniunt hiems et æstas et autumnus et ver III, 422, 23 s., 54 ss.; eorum genus vivacius est quam equorum III, 527, 21 ss.; III, 529, 1 s.; excepto elephante, omnium animalium de quibus fide dignum aliquid resciscere licet,

diutissime vivit III, 413, 12 ss.; nihilo minus jumentis et multis aliis animalibus minor est III, 413, 14 s. quare nonnullis animalibus eo majoribus diutius vivat III, 529, 35 ss.; pro locorum natura vitæ longitudine a se invicem differunt III, 527, 24 s.; item qui eundem locum incolunt III, 527, 27 ss.; calidior et humidior est animalibus latitantibus III, 422, 22; cur se gravius et invalidius Austriæ spirantibus habeant IV, 113, 3 ss.; IV, 251, 45 ss.; cur edaciores sint Austriæ spirantibus quam Aquilonibus IV, 251, 49 s.; plerumque iisdem temporibus bene habent quo pisces III, 163, 22 ss.; in aqua degens male haberet IV, 259, 7; concidunt ubi sursum vecta cibi exhalatio, subtracto calore rursum deorsum pellitur III, 506, 5 s.; eos sæpe invadit morbus pestilens III, 164, 26; cur solus vitiligine alba laboret IV, 161, 30 ss.; vel solus vel maxime comitiali morbo in infantia capitur IV, 170, 9; IV, 277, 17 s., 26 s.; cur solus calculo laboret IV, 168, 16 ss.; cur solus oculis distorqueatur IV, 277, 16 ss., 20 ss.; cur vel solus, vel maxime distorqueatur IV, 170, 8 ss.; cur solus inde ab ortu claudus nascatur IV, 167, 48 ss.; cur maxime fumo afficiatur IV, 170, 12 ss.; eorum febri pro portione respondet boum struma III, 166, 31 s.; cur tussiat IV, 160, 45 ss.; cur maxime sternutet IV, 163, 37 ss.; IV, 170, 46 ss.; IV, 281, 41 ss.; IV, 301, 28 ss.; unicum animal est quod rideat III, 269, 7 s., 31 s.; solus quoque tiffillationi obnoxius est, idque quare III, 269, 6 ss.; quinam alvum humidum habeant, quinam facile vomant III, 209, 4 ss.; quorum ventres rite concoquunt, hi alvum exonerant priusquam mingant IV, 320, 7; unicum animal est quod a cane rabido commorsum nec insaniat nec moriatur III, 166, 19, 21; carbonum halitu capitis gravitatem contrahunt et sæpe intermuntur III, 487, 10 s.; item aliis vehementibus odoribus, e. gr. bitumine et sulfure necantur III, 457, 26 ss., cf. III, 487, 17 ss.; his utiles esse videntur cancri (adversus venenatorum animalium morsus) in potu sumpti, etiamsi insuaves sint III, 177, 7 s.; de ejus interitu Alcmaeonis opinio IV, 203, 13 s.; cur inprimis moriantur post utrumque solstitium centum dierum spatium IV, 113, 34 ss.; qui nascuntur eosdem semper numero esse inepta est opinio IV, 203, 7; specie eosdem esse potius probari possit IV, 203, 8 s.

Homo (ejus sensus): ejus sensoria pura sunt ac minime terrena ac corpulenta III, 419, 23 s.; hinc eo melius res remotas sensu percipiunt reliqua animalia III, 419, 20 ss.; quod ad rerum sensum percipiendam discrimine distinguenda attinet, exquisitissimos habet sensus III, 419, 22 s.; manifesto omnes sensus habet III, 68, 37 ss.; omnium animalium exquisitissimum habet sensum III, 250, 7 s.; ejus exquisitissimus sensus tactus est III, 13, 19; item gustus III, 13, 20; quod ad reliquos multis animalibus longe inferior est III, 13, 20 s.; omnium animalium exquisitissimum habet tactum III, 456, 38 ss., 41 s.; III, 482, 12; hinc et omnium animalium prudentissimum est III, 456, 42; hinc quoque apud eos solos a tactus accurate pendet ingenii acumen aut hebetudo III, 456, 43 ss.; omnium animalium mollissimum habet carnem III, 249, 49 s.; idque quia omnium exquisitissimum habet tactum III, 249, 50 s.; quibus caro dura est, tardo sunt ingenio, quibus vero mollis, ingeniosi III, 456, 45 s.; quod ad ceteros sensus attinet longe inferiores sunt ceteris animalibus III, 456, 40; gustum tamen accuratiorē quam olfactum, idque quare III, 456, 37; olfactum pejorem habent quam multa animalia III, 456, 28 s.; IV, 163, 40 s.; IV, 281, 44 s.; odores nonnisi molesti et jucundi

ope distinguunt III, 456, 29 ss.; eatenus tantum odores percipere videntur quatenus colores animalia quibus oculi duri sunt. III, 456, 41 ss.; probatur eorum olfactus alius sensus non esse quam animalium aqualium sanguinis expertum III, 457, 22 ss.; III, 487, 2 s.; necantur vehementibus odoribus, e. gr. bitumine ac sulfure III, 457, 26 ss., cf. III, 486, 15 ss.; eorum olfactus sensorium eodem modo se habere videtur ac oculi animalium quæ palpebras habent III, 457, 29 ss.; III, 487, 8 ss.; videtur nempe velamen habere quod inspirantibus nobis recluditur III, 457, 37 s., cf. III, 487, 5 ss.; nonnisi inspirans olfacere potest III, 454, 12 ss.; III, 457, 16 ss., 21, 39 s.; III, 486, 20 s.; soli percipiunt odores per se jucundos III, 486, 2 s.; idque quare III, 486, 8 ss., 30 ss.; hinc et soli florum odores percipiunt iisque delectantur, idque quare III, 486, 33 ss.

Homo (*quænam animalia ei noceant vel eum ament*), eos magis devorant lupi solivagi quam qui gregatim venantur III, 153, 5 s.; eos venatur iisque insidias struit hyæna III, 153, 11 s.; eorum vomitum imitatur hyæna, idque quare III, 153, 12 s.; quam acriter eos mordeat lutra III, 153, 47 ss.; ejus carne vescitur martichoras secundum Ctesiam III, 22, 47; eos inprimis lædunt leones seniores, idque quare III, 203, 47 ss.; eos necant scorpii in nonnullis regionibus III, 170, 22; ejus cutem perforant asili III, 251, 40; eum obstupescere valet torpedo III, 191, 2 s.; eos diligunt theos III, 204, 16 s.; item ascalops III, 186, 15 s.; quomodo iis nidum abscondere conetur apus III, 187, 21; qua in re ejus vitam imitentur hirundines III, 178, 33 ss.; qua in re aves columbacæ III, 178, 43 ss.; quibusnam rationibus mures arvenses persequatur, etiamsi eorum fecunditatem superare nequeat III, 134, 7 ss.

Homo (*de ejus vita, moribus, etc.*); alii hieme ædes pentunt III, 156, 26; alii qui multam terram possident hiemem in calidis locis, æstatem vero in frigidis transigunt III, 156, 27 s.; quatenus iis hac in re similes sint animalia quæ locum mutare valent III, 156, 28 ss.; ejus vitam multis in rebus imitantur animalia III, 178, 28 s.; et feri et mansueti sunt III, 224, 48; quodsi æquivoci tantummodo sunt, eorum in species distribui non debent III, 224, 50; sin specie iidem, feritas et mansuetudo differentiæ specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; semper mansuetus est III, 4, 4 s.; feri nonnusquam cernuntur IV, 168, 47; aliquatenus tantummodo bestię similitudinem refert IV, 2, 7 ss.; eum Anaxagoras prudentissimum animal esse dixit quia manus habet III, 290, 13 ss.; probantur manus ei tributas esse quia prudentissimus est III, 290, 15 ss.; eum nonnulli nudum et discalceatum esse contendunt armisque carere quibus se defendat, ideoque pessime constare III, 290, 21 ss.; (manus ope) plurima adminicula habet quibus se tueatur eaque mutare valet III, 290, 39 s.; item arma quæcunque velit et ubicunque velit III, 290, 40 s.; ejus naturam id dicimus ad quod absoluta generatione pervenit, 483, 32; naturaliter animal civile est, 483, 35; 526, 34; II, 6, 20; II, 112, 38; perfectus omnium animalium optimum est, 484, 15; a lege et jure semotus omnium deterimum, 484, 15; sine virtute sceleratissimum est et immanissimum et ad rem veneram cibumque profligatissimum, 484, 18; solus inter animalia sermone præditus est, 484, 43; eo a ceteris animalibus differt quod boni malique et justii injustique sensum habet 483, 50; ejus societas domum ac civitatem facit, 483, 53; eo prior civitas, idque quare, 483, 54 ss.; qui sive societatem inire nequit sive ea non eget, vel fera vel deus est, 484, 8, cf.

483, 36; quomodo olim vitam colerent, 483, 21; eorum speciem victumque sibi assimilant, 483, 24; eorum vitæ rationes admodum diversæ sunt, 488, 45; 489, 4; desidiosissimi nomades sunt, 489, 5; alii e venatu vivunt, nec omnes ex eodem, 489, 9 ss.; plurimi e terra et frugibus mansueti, 489, 13; eorum vitæ rationes quæ opera nativæ constant, omissis permutatione et cauponaria, sunt vita nomadum, agricolarum, latronum, piscatorum, venatorum, 489, 15; eorum gratia reliqua animalia exstant, 489, 34; eorum causa omnia fecit natura, 489, 39; naturaliter a terra alimentum petunt, 489, 36; ab iis volentibus quæstum faciunt cauponæ et artes mercenariæ, 489, 32; ab invitis petuntur quæstus bellici, 489, 33; nonnulli varias victus rationes permiscetes, jucunde vivunt, 489, 18; eos non procreat, sed a natura acceptis utitur ars reipublicæ administrandæ, 492, 13; inter animalia gregalia et solitaria medium tenet III, 3, 36 s.; civile animal est II, 3, 39; non solum animal civile, sed et domesticum III, 231, 6; non ut reliqua animalia modo temere cum quavis femina aut quovis mare conjungitur, modo degit vitam solivagam II, 231, 7; est animal quod consociari conatur cum natura sibi cognatis II, 231, 9; natura magis ad conjugium quam ad societatem civilem facti esse videntur II, 101, 37; non tantum liberorum procreandorum causa communi domo utuntur, sed etiam propter res ad vitam necessarias, II, 101, 41; magis unus est quam domus, 497, 18; eo magis sibi sufficit domus, 497, 50; apud eos maris cum femina conjugatio non solum vivendi, sed etiam bene vivendi causa exstat, 486, 17; liberos non solum procreant ut naturæ legibus satisfiant, sed etiam utilitatis causa, 486, 19; animalium prudentissimum est III, 376, 31 ss.; ergo cum liberis adultis amicitiam colit, *ibid.*; in societatem convenerunt quia sibi non sufficiebant II, 230, 39; quodsi non hac de causa convenerunt, convictionis gratia convenerunt II, 230, 40; ei aliquod jus intercedit cum omni quocum legis aut pacti communio obtinere potest II, 100, 37; item amicitia, dummodo homo est II, 100, 38; utilitatis cujusdam gratia congregantur II, 98, 29; vel ubi mutuo auxilio non egent, communitatem vitæ appetunt, 526, 35, cf. 484, 11; plerique vivendi cupiditate multas ærumnas tolerant, 526, 44; quomodo apud eos intelligenda sit vita communis II, 114, 1; iis si tempore interjecto incidimus jucundum est, 337, 5; ei propria est sic dicta feritas II, 166, 22; supra eum est cum feritas dum opposita virtus II, 162, 11, 18; impense pravo inest malum principium II, 166, 24; impense pravus plura mala facit quam leo II, 166, 25 ss.; impense pravum feræ comparamus II, 162, 9 s.; nonnulli vix a feris differunt, 531, 35; omnes divitiis ac honoribus sectantur, 581, 5; omnes quæ volunt, si facultas adsit, faciunt, 582, 50; oderunt qui iusta dicunt, 378, 20, 23; plerique operam dant ut multis imperent, idque quare, 618, 42; plerumque si possunt, injuriam faciunt, 353, 1; tyrannus evadit, si ei imperium tribuatur II, 60, 9; cur omnium animalium injustissimum sit IV, 261, 43 ss.; eos latere licet, 431, 27; eorum est improba facere et perjurium non curare, 432, 1; multis criminibus insinulatum non recipit animus, 408, 27; non semper sibi invicem bellum inferunt III, 174, 23 s.; unicum est animal quod bibens et certa quadam mensura vini utens mores immutat IV, 266, 10 ss.; cur maxime aliud cogitet, aliud faciat IV, 271, 37 ss.; irati dolent,ulti delectantur II, 34, 39; cur foriores duriores sint IV, 172, 30 ss.; cur omnium animalium prudentissimum sit IV, 269, 19 ss.; III, 289, 45 s.; nec omni

etate, nec quovis tempore consilio præditus II, 205, 13; consilium est II, 67, 33; solus animalium consilii capax est III, 4; 36 s.; solus ratione præditus est, 616, 42; multa rationis causa contra naturam et consuetudinem facit, 616, 44; ei dissimilis qui nascitur probus evadere nequit, 616, 36; quæ rationi congruunt ea præcipue sponte facere videtur II, 111, 33; apud optime constitutum animus corpori imperat, 485, 52; in pravis et male constitutis contra, 485, 54; ei parere animalibus utile est, 486, 12; ei non soli competit memoria III, 495, 9 s.; ei vero soli reminiscencia, idque quare III, 4, 38 s.; III, 498, 49 ss.; plurimarum artium capax est III, 290, 28 s.; eorum vita sensu et mente definitur II, 113, 24, 26; mente maxima ex parte vivit IV, 271, 39 s.; omnes natura scientiam cupiunt II, 468, 1; indignum est, teste Simonide, eum quærere scientiam quæ sua non refert II, 471, 14 s.; omnium animalium maxime ad imitandum proclivis est, 459, 11; solus inter omnia animalia agere (παράγειν) dicitur II, 140, 39; II, 198, 23; actionum quarundam principium est II, 28, 32; II, 198, 22, 33; rerum voluntarium causa et principium est II, 199, 15; quarum rerum vel actionum causa est, eas penes eum sunt II, 199, 3, 6; quia huiusmodi quid est, hæc vel illa necessario fieri vel suppetere debent II, 273, 3; eum aliqui non eodem modo actionum quo liberorum principium et causam esse putant II, 29, 40; generat substantiam sibi similem II, 140, 36; generat item actiones quas facit, idque ex quibusdam principiis II, 140, 37, 40; actiones sponte immutat II, 140, 49; iis memoria parit experientiam II, 468, 19; præter memoriam et imaginationem etiam arte et ratiocinationibus vivunt II, 468, 18 ss.; quare multa secundum imaginationem agant III, 467, 5 ss.; natura bene dispositus est ad vera perspicenda, 311, 53; turpe habetur, si corpore sibi opem ferre nequeat, 312, 27; ei magis proprius est orationis usus quam corporis, 312, 29; ei et ratio et cupido insunt idque ætate rebus agendis dicata II, 201, 12; affectuum subjectum est II, 569, 25 s.; ejus anima necessario affectibus obnoxia est, 539, 41; ei nihilo minus proprii esse videntur affectus rationis expertes II, 26, 27; ejus actiones ab ira et a cupidine nascuntur II, 26, 28; non omnibus inesse videtur intellectus a quo prudentia pendet III, 434, 16 ss.; eum qui imperare jubet, deo ac menti addit bestiam, 541, 5; ei naturaliter bonum simpliciter bonum ipsi est II, 222, 19; igitur apud eum facile fit transitus ab altero ad alterum, *ibid.*; absolute bonorum participes sunt iisque aliquatenus utilia sunt hæc bona ac nimium vel parum eorum inesse potest II, 64, 20, 24; iis jura competunt, *ibid.*; optant ac sectantur bona de quibus usurpatur prospera aut adversa fortuna II, 52, 48; optare debent absolute bona sibi bona esse, præferre vero sibi bona II, 53, 1; quamquam inprimis magni faciunt II, 214, 44; ei plurimæ sunt actiones II, 401, 52; multa alius alius finis gratia facit II, 402, 1; in eorum sermones vel vitam vel actiones inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 49; quæritur an ei peculiare opus sit II, 6, 33, 40, 43; ejus peculiare opus esse nequit vita idque quare II, 6, 45; nec sensus II, 6, 48; est animæ actio secundum rationem aut non sine ratione II, 6, 54; aliquatenus ipsi fines sunt II, 263, 33; materia utuntur perinde ac si ipsorum gratia omnia essent II, 263, 32; duobus inprimis de causis diligunt vel curant aliquid, i. e. vel proprietate vel labore quo paratur, 499, 42; omnes voluptatem sectantur II, 89, 5; quatenus omnes eandem quatenus diversam II, 89, 10 ss.; plerique utile maximo honore prosequuntur, 425, 26; raro in fine

versantur, 629, 12; sæpe requietem et voluptates sui ipsarum causa sectantur, 629, 13; iis evenit ut ludos sibi vitæ finem faciant, 629, 16; cur voluptates quas sui ipsarum causa sectantur cum vitæ fine confundant, 629, 17; omnibus communis est error, 451, 45; iis solis competit vera amicitia, idque quare II, 221, 30 s.; cum iis amicitiam contrahunt animalia cicura II, 221, 34; quomodo equum domuerit, ut fert fabula Stesichori, 270, 30 ss.; ejus natura bona est II, 169, 49 s.; ejus naturam non eadem ac equi, asini aut canis II, 169, 51; ei non eadem jucunda quæ equo II, 170, 1; iis non eadem salubria sunt ac piscibus II, 70, 17; iis aliud opus ac alia voluptas est quam animalii II, 122, 17; longe differunt eorum voluptates II, 122, 21; iis revera propriæ sunt voluptates quæ viri perfecti ac beati actus vel actum perficiunt II, 122, 41; iis non congruit stupiditas qua voluptatibus minus quam decet delectarentur II, 87, 35; ab iis admodum differet animal, cui nihil jucundum est nec alterum altero differt II, 37, 37; pro eorum generibus differunt quædam jucunda secundum naturam II, 81, 18; substantia ac natura divinus est, idque quia solus rectus est III, 289, 12; ergo ejus officium est cogitare et sapere III, 289, 13; solus animalium aut maxime divinitatis particeps est III, 243, 32 s.; igitur non solum vivendi, sed et bene vivendi III, 243, 30 ss.; et multifariam habet speciem quam animalia quæ tantummodo vivunt III, 243, 29 s.; ad duo natus est, ad intelligendum et ad agendum fr. 35, a; mortali deo comparatur fr. 35, a; quidnam illi simile cum deo fr. 345, a; ejus est quæ opus sunt providere fr. 338, a; naturaliter honestus est II, 222, 32; ejus naturalis habitus virtus est II, 222, 31; eorum erga deos amicitia tanquam erga bonum et superiorem est II, 101, 23; credendi non sunt qui iis humana tantum sectari suadent II, 125, 9; operam dare debent, ut quantum fieri licet, immortalis vitam agant II, 125, 10; iis non eadem conveniunt quæ diis II, 43, 32; vix omnia novit, quum ne dii quidem, 376 14; cætenus felices sunt quatenus iis simulacrum quoddam muneris deorum inest II, 126, 27; propter virtutis excellentiam dii evadunt II, 76, 20; iis sacra faciendi non sunt secundum Xenophanem, 380, 15; melioris actio magis seria, ideoque et præstantior est et plus ad felicem vitam confert II, 123, 42; quando malis conciliari dicantur, 324, 17; homini gratissimum est II, 222, 46; homini res familiarissima et amica II, 91, 13; eos non sectatur vir magnanimus II, 46, 10; homine gaudet, 337, 26; idque quare IV, 170, 14 ss.; quibuscum primis versati sumus, eos maxime diligimus, 624, 5; nobis odiosi sunt, si nostris studiis adversentur, etiamsi recte ita agant II, 128, 33; partim similes, partim dissimiles sunt quoad ad aspectum et sensus, 424, 1; eorum speciebus comparantur species orationum civilium, 423, 51; cur et potius quam cuiquam ex animantibus credendum sit IV, 270, 19 ss.; omnes habent aliquid quod cum veritate familiaris est, undeque demonstratio deduci debet II, 188, 39; optimum est, si omnes nobiscum de rebus dicendis consentiant II, 188, 36; quod si fieri nequeat quærendum est ut aliquatenus certe nobiscum consentiant, idque quomodo II, 188, 38; solus numerare novit teste Platone IV, 270, 21; cur omnes ad decem usque numerent IV, 193, 32 ss.; opinantur, quum, si hoc est, illud sit, vel si hoc sit, illud fiat, ubi postèrius est, etiam prius esse vel fieri, 428, 18; animæ ope miseretur et discit et cogitat, non vero ejus anima ipsa, idque quomodo III, 439, 51 ss.; ejus affectus sunt cogitatio et amor et odium, non vero ejus animæ III, 440, 11 ss.; igitur eo

mortuo, periit memoria et amor III, 440, 13 s.; ejus definitio animæ definitio est II, 551, 28; ex anima et corpore compositus est universalis II, 551, 3 s.; eum nemo animæ inesse dicit III, 441, 48 s.; ejus anima immortalis, 188, 41; quæritur an ejus animæ ratio eadem sit ac equi vel canis vel dei III, 431, 35 s., qui eum e solo corpore constare putant quia animam non vident iis similes sunt qui voluptatem generationem habent II, 168, 51; intellectum habent et partem animæ quæ ratiocinationi præest III, 447, 41 s.; item si quid eo nobilius exstet III, 447, 42 s.; nisi omnium rerum quæ in mundo sunt, præstantissimum sit, absurdum est, politicam vel prudentiam scientiarum optimam habere II, 70, 16; quodsi omnium animalium præstantissimum sit, non ideo politica eadem est ac sapientia II, 70, 29; exstant res aliæ eo natura longe diviniore II, 70, 30; quatenus interitui obnoxii sunt, eorum naturæ semper aliquid diversum inest II, 90, 25; ideoque iis non semper idem jucundum est II, 90, 24; si simplex esset eorum natura, semper iis eadem actio jucundissima foret II, 90, 29; iis multæ sunt perniciæ et corruptelæ II, 122, 33; causa non est cur potius præter eos quam præter equos exstet principium aliquod æternum II, 536, 14; numero æterni esse nequeunt, specie vero possunt III, 344, 34 s., cf. 636, 23 ss.; eorum genus semper exstat III, 344, 37, cf. 636, 23 ss.; ei solummodo competit necessitas ex suppositione III, 219, 35 ss.; constat e parte regente et parte subdita II, 242, 27; secundum partem regentem vitam instituire debet II, 242, 28; eos sine nocumento delectant carmina quibus purgandi vis inest, 633, 15; iis secundum Museum dulcissimum est cantare, 629, 6; pulchro viso vel ejus cantu audito qui nec edere, nec habere nec concumbere vult, non dicitur intemperans II, 211, 49 ss.; eos ad epulas aut sacrificium parandum venari non oportet, 603, 44; iis mentem advertere debet legumlator, 593, 50; eorum frequentia ultimo democratiæ generi propria est, 595, 38; eorum frequentia servat democratiam, 597, 2; eorum frequentia juri secundum dignitatem opposita est, 597, 3; nonnisi propter eorum paucitatem cives creantur qui genuini cives non sunt, 526, 4; propter eorum paucitatem pauci erant mediis opibus cives in priscis civitatibus, 558, 54; illi optimum est non nasci proximum quam celerime mori fr. 50, b; omnes utuntur dæmonibus fr. 54, b; se esse reminisci oportet, non solum qui fortunatus est, sed et eum qui demonstrat fr. 86, b; ejus definitio fr. 340, a.

Homo (ejus definitio quatenus dialecticum spectat); quærimus quid sit, 153, 42; quid sit demonstrari non potest, 156, 17 ss.; omnis animal, sed non ita ut unum sint, 156, 38; qui per conversionem demonstrare conantur quid sit, a principio petunt, 156, 26 ss.; non est vocabulum ambiguum, 221, 25; dictionis exemplum, 26, 4; ejus syllabæ singulæ nihil significant, 26, 6; ejus λόγος, nisi addatur aliquid non est oratio, *ibid.*; ejus definitio unius tantum hominis definitio est, 283, 28; ejus definitio verbo caret, 473, 33; ejus definitio una est, quia unum significat, 473, 38; si quæretur quidnam sit, quæstio obscura est II, 557, 19; quidnam huic quæstioni respondere oporteat II, 557, 25 s.; simul res et nomen est, 291, 51; idem significat ac homo qui est et unus homo II, 500, 46; præterea idem quod unus est homo et est homo II, 501, 1; unus homo est, non plures II, 283, 30 s.; numero multi, sed eorum notio una II, 608, 21 ss.; per se homo est II, 529, 2; eum tunc novisse censemur, ubi novimus quidnam sit II 538 31 animal est 1, 3, 8, 9; 2, 9 necessario animal

est, 57, 10; animal bipes est II, 526, 2; animal mortale pedatum bipes alia carens, 157, 28; est animal bipes pedestre, 26, 23; 158, 10 ss.; 174, 15; 176, 35, cf. II, 551, 45 ss.; ad genus animal pertinet, 174, 16; 175, 13, 16; quomodo cognoscamus cur ei insint ea quæ commune genus sequitur, 167, 35; recte definitur animal pedestre bipes 238, 3; in ejus definitione supervacaneum est addere scientiæ capax, 237, 17; male definitur animal pedestre bipes quattuor cubitorum, 237, 44; non rite definitur id quod scit numerare, 241, 9; cur sit animal bipes et non animal et pedestre, 158, 10, cf. 26, 22; II, 551, 47 ss.; animalium esse non multiplici dicitur significato, sed per deductionem, 302, 26; primum insigne vel obscurum quod evincit est genus, 446, 22; ei igitur generis enarratio congruit, 446, 24; et animal est et animatum et bipes et scientiæ mentisque capax, 191, 28; ei inest vel sanitas vel morbus, 191, 36; si animal est non animal non est homo, 194, 4; eum qui cognoscit, cognoscit animal et pedestre, 239, 34; quum non omnis duos pedes habeat, non proprium ei dici poterit ut bipes sit, nisi determinetur id natura proprium esse, 227, 15; si rite determinatum sit homini natura proprium esse ut sit animal scientiæ capax, eo non tolleretur ut non sit homini proprium scientiæ capax animal esse, 227, 22; sentit quatenus animalis particeps est, 227, 48; ei natura proprium est, ut bipes sit, 227, 39; grammaticæ capax, 174, 47; ei aliquando proprium ut a dextra sit, 175, 3; ei πρός τι proprium ut bipes sit, 175, 4; ei non proprius est somnus, 174, 51; 175, 7; manifestum non est πρός τι, 12, 15; si ei proprium est ut sit pedestre bipes τῷ homini quoque proprium erit, ut sit pedestri bipedi, 231, 19; si ei non proprium est ut animal sit, τῷ hominem fieri non proprium erit τὸ animal fieri, nec τῷ hominem interire, τὸ animal interire, 232, 15; si ei proprium est ut sit mortalis (βροτός), τῷ hominem fieri etiam proprium erit τὸ mortalem fieri, et τῷ hominem interire τὸ mortalem interire, 232, 26; ei non propria est quies, si hominis idem, non quatenus homo est, sed quatenus idea insit quies, 232, 36; ei perperam proprium esse dicitur quod scientiæ sit particeps, si scientiæ particeps vere de deo dicitur, nec homo de deo prædicatur, 225, 6; ei vel non proprium est, vel nunquam, vel non semper, ut per forum deambulet, 225, 52; ei proprium est ut tripartitam animam habeat, 226, 13; ei non proprium est ut a semetipso moveatur, si equo non semper proprium est, ut a semetipso stet, 226, 23; si ei proprium sit ut sit pedestre bipes, avi proprium erit, ut sit volatile bipes, 226, 29; quomodo refutandi sint qui pleraque ejus propria everunt dicendo id quod ei proprium est etiam albo homini proprium esse, si homo albus sit, 226, 41; 227, 1; quum ei proprium sit, ut animal sit, non homini proprium non erit ut non animal sit, ac vice versa, 230, 31; quum ei non proprium sit honestum, τῷ magis homini non proprium erit magis honestum, 233, 14; ei non proprium est ut sciat, si animal non proprium ut sentiat, quum animali magis proprium sit ut sentiat quam homini ut sciat, 233, 27; si ei proprium est, ut sit natura mansuetus, animali proprium erit ut vivat, 233, 32; unum est et non multa, e. gr. animal et bipes, sive idea animalis et idea bipedis sit, sive non II, 562, 49 s.; quæritur cur non hominis participatione, sed animalis et bipedis sit II, 563, 2 ss.; causa cur unum sit est causa movens quæ materiem et formam, potentiam et actum unificat II, 563, 8 ss.; certa quædam rea est, eoque ab infinito differi II, 581, 47; unum aliquod ex animalis et bipedis fit quia alterum ad-

terius differentia est II, 620, 31 s.; ei animal consequens est, ut universale particulari, 304, 17; ei per se proprium est ut animal sit natura mansuetum, 218, 46; ei ad equum comparato proprium est ut bipes sit, 219, 7, 33; inter eum et equum medium tenet quod neutrum participat II, 512, 48; si animal significet bipes, si quid homo est, id ei erit hominem esse ut sit huiusmodi animal II, 504, 39 ss., cf. II, 505, 21; si plura significaret, sed numero finita, nihil referret ad redarguendo probandum principium contradictionis II, 504, 42 ss.; simul non homo et equus non equus erit II, 589, 29 ss.; specie idem non est quod equus II, 250, 52; idque quare II, 523, 7 s.; II, 582, 42 ss.; cum equo et deo totum constituit, quia omnes animalia sunt II, 531, 24 s.; quatenus animal est, unum dicitur esse cum cane et equo II, 519, 40; ab equis diversi sunt, etsi eorum numerus idem sit II, 302, 34 ss.; non erit, si non est pedestre, 244, 28; ei inest animal II, 553, 20; II, 554, 15; in animali esse dicitur II, 287, 37; cum qui animal vocat, magis eum declarat quam qui pedestre, 218, 15; quaeritur an magis principium sit quam animal, necne II, 489, 31; non est volatile et quadrupes, 190, 7; si honestus est, etiam est animal honestum, 190, 9; eum ab omnibus distinguit quod animal est scientiae capax, 219, 19, cf. II, 2, 176, 36; III, 451, 17 s.; ei recte proprium esse dicitur quod animal est natura mansuetum, 221, 26; 224, 12; 235, 19; item quod animal scientiae capax, 221, 48; 224, 26; 45; 226, 2; ei perperam proprium esse dicitur quod sit animal pedestre bipes, 224, 7; 225, 37; differt utrum dicatur animal cicur bipes, an animal bipes cicur, 165, 39; ejus exemplaria erunt et bipes et animal et ipse homo, si ideae exemplaria sunt II, 483, 19 s.; II, 617, 1 s.; ejus definitio non differt a definitione ideae hominis II, 4, 37; alius interitui obnoxius esset, alius interitus expers, si ideae se ita haberent ut contendunt eorum assertores II, 584, 28 s.; si ejus idea trias sit, quaeritur quinam numerus sit idea equi II, 623, 27 ss.; item innumeri erunt homines quia innumerae sunt triades II, 623, 32 ss.; si quatenus homo est divisione careat, unus homo est II, 520, 1; si quatenus animal, unum animal II, 520, 2; si quatenus magnitudo, una magnitudo II, 520, 3; duo non unum quid efficiunt praeter singulos II, 620, 35; non aliquatenus tantum est animal, 214, 51; si ens quoddam est per se, etiam bipes et animal entia quaedam erunt per se II, 251, 32; idem esset, quod equus, si entia notione unum essent II, 250, 17; non hoc aliquid, sed tale quid, vel $\tau\acute{o}\varsigma$ $\tau\epsilon$, vel quodammodo, vel simile quid est, 300, 18; ejus notio ($\delta\iota\alpha\sigma\tau\acute{\alpha}\nu\alpha\iota\varsigma$) hoc aliquid non est, 200, 25; genus non est certorum quorundam hominum II, 494, 4; substantia est hominis cui inest II, 553, 23 s.; absurdum videtur, omnium unam substantiam esse II, 495, 9; totum est II, 282, 48; dividuum est II, 325, 19; huncce animal esse non demonstrat syllogismus, sed quemvis II, 627, 42 s.; quomodo per accidens ad aliquid referri possit II, 527, 43 s.; cur homo sit nulla alia causa est nisi quod unumquodque ad se ipsum indivisibile est II, 557, 1 s.; quatenus homo est, unum et indivisibile est II, 614, 33; quoniam ei accidunt quatenus indivisibile est, spectat arithmeticus II, 614, 34 s.; eum, quatenus solidum est, spectat geometra II, 614, 36 s.; ei eadem inesse possunt quae ei inessent, si indivisibile non esset II, 614, 37 ss.; si idem est ac opinionis subjectum, non erit opinans (posito omnia ad aliquid referri) II, 512, 24 s.; substantia est, non qualitas II, 538, 8, 10; arbitrari non licet, eum idem esse quod non hominem simulac concedas, in re-

rum natura obtinere melius et pejus II, 507, 54 s.; universalis nullus est II, 603, 24 s.; de singulis universaliter praedicatur II, 549, 18 s.; substantia non est II, 549, 19; sed cunctum quoddam ex hacce forma et hacce materie constans II, 549, 19 s.; tertius non exstat praeter singularem et universalem II, 585, 17 s.; singuli homines species non sunt, etiamsi carnes et ossa eorum differant II, 583, 34 s.; quaeritur an numerorum proportio sit II, 636, 27; si certus quidam numerus sit, non ideo ejus causa erit idea II, 483, 35 s.; ei peculiarem numerum tribuit Eurytus II, 638, 23; hominum mensura est II, 629, 31; eum omnium mensuram esse dixit Protagoras II, 575, 34 s.; non dicitur magis ac minus, nec tamen propterea homo non est, 197, 10; si quid modo id est, modo non est, maximum tempus determinandum est, per quod id esse et non esse possit II, 385, 51; idem erit quod triremis et paries et deus et non triremis et non paries et non deus, si de omni re aliquid aut affirmare aut negare liceat II, 506, 33 s., 46 ss.; II, 507, 21; si ens unus esse diceretur, thesis esset ad disputandum proposita II, 249, 14; quaeritur an eodem modo acillum unum esse dicant Parmenides ac Melissus II, 249, 33; quem nos ita vocamus, si alii appellant non hominem, esse et non esse idem possit II, 505, 11 s.; si non aliud significet ac non homo, hominem esse etiam non differet ab hominem non esse II, 505, 14 ss.; etiamsi decies millies idem esset quod non homo, non respondendum quaerenti, an hoc sit homo, id simul esse non hominem II, 505, 44 ss.; si simul et non homo sit, non erit etiam homo et non homo II, 506, 54 s.; non idem est quod hominem esse, nisi anima homo appelletur II, 560, 22 ss.; quaeri potest cur animal huiusmodi sit II, 557, 5; non vero cur qui id est homo sit II, 557, 6 s.; se habet ut globus aeneus II, 546, 22 s.; modo actu, modo potentia est II, 603, 9; gignitur II, 544, 11; ex alio semine gignitur ac olea II, 266, 37; ex eo gignitur homo, 487, 33; cur ex eo semper vel perumque homo fiat, exponere non potuit Empedocles II, 460, 35; hominem generat II, 198, 21; II, 263, 49; II, 269, 39; II, 441, 51 s.; II, 544, 18; II, 601, 26 s., 48; II, 602, 44; II, 635, 42; idque nisi aliquid praeter naturam fiat II, 546, 30 s.; singularis aliquem generat II, 601, 48 s.; semper ab homine gignitur II, 570, 8 s.; generatur cum ab homine, tum a sole II, 263, 49, cf. II, 603, 18; qui actu est, ex eo qui potentia est, facit hominem II, 275, 27; fit ex non homine qui potentia homo est II, 631, 25 s.; quatenus eo prius, quatenus posterius semen II, 572, 2 ss.; 26 s.; formam habet II, 570, 27; semine prior est II, 606, 8 ss.; ex hoc fit quia hoc ejus semen est III, 333, 17 s.; etiamsi e terra fiat semen, tamen hanc non potentia hominem vocari licet II, 568, 47 s.; nec semen, nisi quando principio ei insito homo fieri potest II, 569, 10 ss.; ejus causae sunt animal et bipes II, 529, 1; quomodo e bipede esse dicatur II, 530, 35; non per accidens ex animali est II, 554, 32; hominis universalis causa est II, 603, 24; non omnia fiunt quo modo ex eo fit homo, quia interdum mutilatio obtinet II, 547, 20; ut fiat fortasse necesse est aliquid alterari II, 337, 14; ridiculum tamen foret si diceremus eum alterari ubi gignitur II, 337, 11 s.; ex homine fit II, 262, 12, 16; utpote materie et forma constans, natura non est, sed natura constans II, 262, 9; ejus materies carnes et ossa sunt II, 381, 34 s.; si ex universis carnibus et universis ossibus unicus esset factus, alium exstare non liceret II, 381, 35 ss.; ejus causa materialis menstura sunt II, 561, 45 s.; causa vero movens semen II, 561, 46 s.; quoniam sint ejus

causa formalis et finalis II, 561, 47 s.; ejus causa materialis sunt elementa II, 603, 15 s.; ejus causæ externæ vel moventes pater, sol, circulus obliquus II, 603, 17 s., cf. II, 263, 39; digito prior esse videtur, etiamsi hic ejus pars sit, idque quare II, 547, 51 ss.; II, 548, 53 s.; eorum generatio secundum lineam rectam fieri videtur II, 467, 43; eorum generatio non reciprocatur nisi specie, idque quare II, 467, 40, 48 s., 51 s.; in ossa et nervos et carnes interit II, 548, 24 s.; igitur circuli ejus materiei partes sunt non vero formæ II, 548, 25 ss.; nec ejus definitione continentur II, 548, 28; eorum genus semper in carnibus et ossibus et his similibus videmus II, 550, 14 ss.; videntur tamen hæc partes ad materiem eorum pertinere, non ad formam II, 550, 16 s.; si æquali tempore generetur, æque celer est generatio II, 340, 51; sine partibus esse nequit, quomodo circulus sine aere II, 550, 40; ejus pars tunc tantummodo manus est, ubi munere suo fungi potest II, 550, 44 s.; qualia apud eos sunt carnes et ossa, tale quid etiam in circulo et triangulo statuunt esse nonnulli II, 550, 23; quando mutillis dici possit, quando non II, 532, 9 ss.; est qui nec bonus, nec malus sit II, 579, 13 s.; si equo melior est, etiam optimo equo melior est, et vice versa, 200, 51; simul albus esse potest, et alia infinita multitudine II, 505, 38 s.; universalis simul albus et niger esse potest II, 584, 11 s.; singularis vero et albus et niger, sed non simul II, 584, 12 s.; pars equi vel albi erit si ejus idea dyas sit, equi vero vel albi tetras II, 623, 36 ss.; per accidens albus est II, 536, 14 s.; II, 542, 7 s., cf. 13; non vero per accidens animal, idque quare II, 536, 15 s.; vel tunc ab equo specie differret, si ambo albi essent II, 583, 49 s.; non album esse potest II, 309, 16; II, 598, 11; ubi ei assimilamus album, falli possumus III, 469, 33; utrum aliquid sit, an album, non querimus, nisi ex suppositione II, 579, 25 s.; si quis querat an hoc sit necne, respondendum quod unum significat, non addendum cum album aut magnum esse II, 505, 39 ss.; albus non est id quod color, 198, 19; dicitur cæcus, non cæcitas, 18, 45; quomodo medicus dicatur II, 176, 7; eum musicum esse dicimus, itemque vice versa II, 520, 46 s.; idque quomodo II, 520, 51 ss.; non musica vocatur, nec albedo, sed musicus vel albus II, 569, 28 s.; nec ambulatio vel motus, sed ambulans vel qui movetur II, 569, 29 s.; musicus fieri potest II, 256, 37; ex eo non fit musicus, sed musicus fit II, 256, 46; II, 257, 12; permanet dum musicus sit II, 256, 50; numerabilis est II, 257, 54; vere dici nequit omnem idem esse quod musicum esse II, 522, 9; quomodo idem dicatur ac homo musicus II, 519, 3 s.; ejus affectus sunt musicus et musicæ imperitia II, 440, 35 s.; igitur si a musico evadit musicæ imperitus, alteratio obtinet II, 440, 38; si vero hæc per se ejus affectus non essent, alterius generatio, alterius vero interitus obtineret II, 440, 33 ss.; de eo prædicantur honestum ac turpe, 18, 15; quisnam bonus dicatur, 183, 3; ei competere potest fortitudo, 119, 50; cum eum sanari dicimus, tum ægrotum II, 440, 46, 49; cum eum calefieri et refrigerari, tum frigidum et calidum II, 446, 47 s.; cum eum calefacere dicimus, tum calidum II, 446, 51 s.; facile e calido frigidus, e sano ægrotus fit, 13, 22; sanari dicitur, sed minus quam ægrotus II, 545, 21 s.; ubi a morbo transit in sanitatem, ab una forma ad alteram transit II, 310, 1 ss.; II, 598, 44 s.; duo si simul ab eodem morbo sanantur, non inde fit motus numero, sed specie unus II, 313, 14; exemplum rerum quæ moventur II, 313, 3; potest esse id quod movetur II, 358, 46; ab aere movetur II, 486, 42 s.; movetur, ubi

ab albo in nigrum transit II, 309, 48; II, 598, 39 s.; movet manum, ipse vero a nihilo movetur II, 350, 13 s.; nisi moveat, non movebit baculus II, 350, 19; vel ipse movet, vel baculi ope II, 350, 32; hominis causa movens est II, 602, 41; causa remota statum esse potest II, 265, 12; II, 516, 4, 9; ædificat quia architectus est II, 265, 28; ad eum non referri debet servus, 10, 47; 11, 2, 9; allicujus possessio dicitur, 12, 16; facile e calido frigidus, e sano ægrotus fit, 13, 22; sophisma qua eum, non homines verberare dicitur qui hunc et hunc verberat, 281, 40; sophisma quo animalium possessio esse dicitur ejusque solutio, 296, 11; 302, 18; per se vivere dicitur, idque quare II, 528, 47 s.; comparantur cibis et vinis, quatenus cito evanescit eorum suavitas II, 224, 17 ss.; non dicimus nos eum percipere videri, ubi manifesto eum sensu percipimus III, 465, 53 ss.; ei proprium non est auditus, si ei proprium non est visus, 234, 18; alio modo cæcus dicitur quam talpa II, 529, 30 s.; eodem modo dicitur quo simus nasus, non quo curvus II, 262, 51; eum esse rem accedentem in somnis dicimus III, 507, 12, 16; iis similes imagines in nubibus apparent III, 511, 28 s.; qui e. gr. ejus simulacrum disiectum ac distortum optime agnoscere valet, peritissimus erit somniorum interpret III, 516, 1; hominum minimum est III, 481, 36 s.; unus uni equo misceri non dicitur III, 481, 39 s.; eum qui spectandum esse censet, arbitrari nequit de omni re omnia simul affirmari ac negari posse II, 508, 4 s.; eum esse quicumque ita se habet propositio universalis est rem respiciens II, 79, 2; ejus contemplatio non minus quam ignobiliorum animalium abominationem nobis movere possit, idque quare III, 227, 30 ss.; de eo seorsim disserendum est, idque quare III, 226, 10, 17 s., 21 s.; de eo ubi disserendum est, argumenta petenda sunt e rebus quæ ei insunt, 374, 21; eum vel de industria vel fortuito passim laudamus, 329, 31.

Homo; tempus non significat, 473, 22.

Homines; casus est, 473, 28.

Homo albus; in ejus notione continetur albi notio III, 234, 10; non rite definitur mortalis candidus, 250, 34.

Homo, album et ambulans; si quis ex hisce tribus numerum efficere velit, eorum mensura forsitan erit genus II, 629, 33 ss.

Homo et album; duo sunt, ubi alterum alteri non inest II, 551, 48 s.; unum vero fiunt, ubi inest et homo afficitur II, 551, 49 s.

Homo aliquis; et hominis particeps et animalis, 207, 2; ei proprium est, ut quattuor digitos habeat, tanquam id quod inest, 227, 40; 228, 6; ei aliquando proprium est ut in gymnasio vel in foro deambulet, 219, 2, 28.

Homines circumforanei; v. *Circumforanei*.

Homo, deus et equus; forsitan animalium efficienti numerum; eorumque mensura animal est II, 629, 31 ss.

Homo emortuus; æquivoce est homo III, 625, 24; ejus manus æquivoce manus dicitur III, 625, 25 s.

Homo esse; si non idem sit quod album esse, multo magis non idem erit quod hominem esse II, 505, 28 ss.

Homo falsus; v. *Falsus homo*.

Homines forenses; v. *Forenses homines*.

Homo hicce; quare ab hocce equo specie differat II, 584, 45 ss.

Homo idealis; et ipse numerorum proportio erit, non numerus, si res hujus regionis ejusmodi proportionem sint II, 483, 44 ss.

Homini idea; v. *Idea hominis*.

Homini notio; si aliquid sit, non idem erit quod non hominem esse aut non esse hominem II, 505, 52 ss.

Hominis scientia; non circa album versatur, nisi quatenus homo est II, 614, 9.

Hominum odium (μισαθροπία); sequela illiberalitatis II, 216, 34.

Homo (ἄνθρωπος); nomen proprium alicujus qui Olympia vicit II, 80, 17.

Homonymia; ubi propinqui sunt significatus latet, ubi vero longe distant, manifesta est II, 52, 36; aliae longe distant, aliae parum, ideoque latent II, 340, 19 ss.; facilius latent in universalibus, 167, 15; vitandae in constituenda definitione, 167, 22; nominis definiendi ubi latet, imprimis cavillari licet ac si definitio non in omnia quadraret quorum definitio tradatur, 236, 17; dirimenda est, ubi non adversus eam ipsam, sed adversus homonymum objectionem tulerit respondens, 264, 24; obscurat veram refutationem, 294, 26; discernenda est non ne refutemur, sed ne refutari videamur, 294, 23; refutationem interdum effugere nequit qui refutationem secundum eam pro vera refutatione habet, idque quando, 294, 50; nomen quo continetur, si rite prolatum fuerit, bene se habent cavillationes, 309, 4, cf. *Capitiones secundum homonymiam*.

Homonymum; quænam sint I, 1, 1; fr. 114, b; sunt vel casu, vel quia ad unum genus pertinent, vel quia ad unum finem tendunt, vel quia proportionem sibi respondent II, 5, 14; inter se comparari nequeunt II, 339, 25 ss.; cavendum est ne ea unica definitione comprehendere conemur, 249, 20; fieri potest vel ut ejus tanquam synonymi unicam proponamus definitionem, vel ut perspecta homonymia alterum definire volentes inviti non propriam sed communem tradamus definitionem, sed utrumque male, 249, 29; si lateat, interrogans eo tanquam synonymo uti debet, respondenti vero dirimentum est, 249, 35; quomodo impugnandus sit respondens qui id synonymum esse perhibuerit, 249, 40; hujusmodi essent idæ ac res ejus participes, si non ad idem genus pertinerent II, 482, 47; II, 486, 19 s.; item homo et lignum, si utrumque Calliam vocare libuisset II, 482, 48; II, 616, 20 ss.; sophistæ utilia, et quare, 387, 16.

Honestas (τὸ σπουδαῖον, τὸ καλόν); res operosa est II, 139, 36; ideoque rara II, 139, 43; in educandis pueris primas partes ferre debet, 627, 26.

Honestus (σπουδαῖος); a virtute denominatur, sed non peronymice, 15, 41; ei proprium habetur consulto agere, 331, 40; ad quasnam res adhibeat rectam rationem II, 242, 15 ss.; perfectus est II, 222, 47; cum voluptate facit quæ ad virtutem pertinent II, 170, 44, 47, cf. II, 171, 4; jam virtutis habitum induit II, 134, 18; qua virtute sit aliquis, ea bonum honorabile est II, 134, 19; ejus usu æstimantur potentia bona II, 134, 24; recte utitur potentia bonis II, 134, 22; ad eum pertinet in hominum congressu cuique suum tribuere II, 160, 1; se habet ad pravum ut homo adultus ad infantem vel feram II, 220, 37; ei jucunda sunt bona et honesta II, 220, 38; lætatur si scelesti puniantur, vel si prospera fortuna utantur qui ea digni sunt, 360, 20; rite de actionibus bonis ac honestis judicat II, 8, 41; eum ab actione judicant reliqui homines, idque quare II, 145, 28; si ejus mentem cognoscere liceret, tunc quoque non agens honestus esse videretur II, 145, 30; ei competit voluptas II, 168, 16; etiam improba facere potest, 215, 16; qui sese ostenderint, dum calamitatibus affligebantur, misericordiam movent, 359, 43; utpote periti iudices, recte honorem tribuunt II, 148, 29; quantur utrum ei an amico magis beneficiendum sit II, 233, 48; si male utatur honore vel imperio non amplius honestus est II, 161, 37; aliqua-

tenus naturaliter sunt, non vero simpliciter, 197, 17; non sponte finis secundum Socratem II, 139, 47, 51; sumus eo quod virtutes habemus II, 131, 6; nisi simus, in re civili activi esse non possumus II, 131, 4 ss.; iisdem rationibus se ipse reddit aliquis quibus alios, 347, 14; eos decet amicitiam moralem contrahere II, 232, 14; quæritur an invidus sit, 187, 45; exemplum citatur, 107, 49; 108, 12, 17; 119, 4; v. *Probus et Bonus*.

Honestissimus; nemo fieri potest, nisi naturæ ope adjuvetur II, 141, 4 ss.

Honesti viri (καλοὶ καγαθοί); ita appellantur divites, 552, 24; apud plerosque eorum locum tenent divites, 552, 47; iis constitutæ esse dicuntur oligarchiæ, 552, 27.

Honestum; ad eandem seriem pertinet ac substantia II, 605, 19; homini proprium non est, 233, 14; ea facere vel non facere penes nos est II, 29, 33; ea facere res est per se expetenda II, 123, 6; virtutis finis II, 32, 24; II, 145, 16; ea peragunt virtutes II, 158, 27; finis est cum rationis tum partis animæ concupiscentis (τοῦ ἐπιθυμητικοῦ) II, 38, 33; ei non inest actio (ἐνέργεια) II, 145, 25; id magis collimat virtus quam res quæ ad id tendunt II, 145, 18 ss., cf. II, 147, 28; probatur fieri non posse ut quod non de alio prædicatur non sit idem quod honestum esse II, 543, 23 ss.; queritur num principiis elementisque assimilandum, an iis sit posterius II, 634, 27 ss., v. *Bonum*; multis rebus cognitionis et motus principium est II, 514, 47 s.; non omne animalia movet II, 521, 20; si quid alii videatur, aliis contrarium sic se habere videbitur II, 590, 12 s.; aliquid inest in beneficio præstito II, 110, 18; si fieri possit, fieri etiam poterit simplex, 368, 21; maxime refert utrum id cogites an quodlibet II, 609, 3; ea impedire nequit bonum II, 168, 19 s.; distinguuntur a bonis II, 173, 31 s.; ad ea pertinent virtutes et earum actiones II, 173, 33 s.; eorum causa semper sunt actiones virtuti congruæ II, 42, 41; ea qui moleste ferens, utpote necessario agit, honestus non est II, 170, 48, 50 s.; II, 171, 3; vel eorum vel jucundorum causa agunt omnes omnia II, 25, 18; propter ea quæ fiunt, cum voluptate fiunt II, 25, 20; quodsi quicquid ea et jucunda violenta esse diceret, omnia vi fierent II, 25, 17; ridiculum foret eorum se ipsum accusare, turpius vero jucunda II, 25, 22; quæ propter ejusmodi aliquid fiunt, pertinent ad res sponte quidem, sed per se invite factas II, 24, 25; laudatur qui eorum causa turpe vel molestum aliquid sustinet II, 24, 43; nullius vero causa turpissima sustinere improbi est II, 24, 45; ejus notionem non habent plerique II, 127, 37; ei non obtemperant plerique II, 128, 13; propter molestiam ab iis abstinemus II, 16, 40; II, 137, 49; II, 144, 31 s.; quænam, 414, 15; II, 241, 20 ss., 48 s.; ea per se habet et facit vir ingenuus II, 241, 36; II, 242, 4; non ita tamen civili habitu præditi II, 241, 45; ea per accidens facit qui virtutes bonorum externorum causa sectandas esse putat II, 242, 5 s.; laude digna sunt, 420, 36; II, 243, 1; eorum appetitus laudabiles sunt II, 122, 2; ea qui facit laudabilis est II, 163, 19; ea qui non facit ubi facere oportet vituperandus est II, 163, 27; ea facere licet, etiamsi terræ marique non imperes II, 126, 41; utile esse videtur II, 17, 15; utilibus jucundiora et amabiliora sunt II, 110, 21; eorum memoria jucunda, non admodum vero eorum expectatio II, 110, 27; aliam voluptatem pariunt ac turpia II, 119, 5; necessario jucunda sunt, idque quare II, 222, 22; si a jucundo dissentit probat hominem non perfecte honestum esse II, 222, 22; ne cum jucundo consentiat, impedit incontinentia II, 222, 24; uni propria

pulchriora sunt, 331, 5; singulis pecularia sunt, 331, 7; eo perducendum est quod in pretio habetur, 331, 23; eo pertinet si honor augeatur, 331, 31; probantur spontanea esse II, 140, 2 ss.; ea fieri jubet legislator hisque non factis poenas minuitur II, 140, 3 ss.; ea qui faciunt, honorantur a legumlatoribus II, 29, 48; ea omnes vel plerique cupiunt, sed utilia iis praefereunt II, 102, 40; id sectatur probus, 406, 18; ea nunquam cedit vir probus II, 181, 19 s., cf. 33 s.; ea facere convenit viro bono II, 74, 5 s.; ejus causa agit temperans II, 147, 23; regis finis est, 580, 31; id tanquam rem supervacaneam sectantur plerique II, 233, 2; iis per otium opera danda est II, 159, 4 s.; ea cum iis quae propter consuetudinem ita videntur confundunt insani II, 448, 24; quidnam sit, 329, 34; de eo loci rhetorici, 329, 36 ss.; in omnes orationum species quadrat, sed imprimis in suasiones, 424, 6; ejus usus in confirmatione orationis concionalis, 443, 28, 51; 444, 6; ea se dicturum esse affirmare debet orator, ut auditores animum in eum convertant, 439, 19; ea se dicturum esse polliceri debet orator auditoribus insensus, 440, 31; considerandum est an ei repugnent adversarii actiones, 428, 6; ei repugnare tumultuantes ostendendum est oratori, 433, 23.

Honesta simpliciter; viro ingenuo honesta sunt II, 173, 37.

Honesta ac justa; argumentum politicae sunt II, 2, 12; dubitantur utrum lege tantummodo, an etiam natura extant II, 2, 13; qui de iis auditor esse vult, moribus bene institutus esse debet II, 3, 20.

Honestum ac turpe; in se invicem transeunt, 20, 4; de hominibus ac de multis aliis rebus praedicantur, 18, 15; inter ea est medium, 18, 19; quinam tanquam eorum mensura considerari debeant II, 590, 38; determinantur more non scripto, 413, 46; scopus rhetoricae demonstrativa, 317, 33; 329, 24.

Honor; bonum est et quare, 323, 47; bonum externum est II, 135, 28; II, 165, 4; bonum est II, 173, 35; ambitiosis bonum esse videtur, 325, 7; eum summum habent bonum II, 3, 3; majus bonum est quam pecunia IV, 260, 37 s.; jucundissimum est, 336, 36; eum plerumque amant, 337, 37, 42; pertinet ad jucunda non necessaria II, 80, 11, 44; pertinet ad bona per se, etiam eum quoque aliorum causa sectemur II, 6, 4; II, 6, 9; ejus ratio alia est quam prudentiae ac voluptatis quatenus bona sunt II, 5, 10; bonorum externorum maximum est II, 44, 28; rerum pulcherrimarum ac virtutis praemium est II, 44, 27, 44; diis tribuitur II, 44, 24; eum cupiunt viri dignitate praediti II, 44, 26; bonis viris tribuitur II, 44, 45; eo solus bonus vir dignus est II, 45, 21; major tamen ei tribuitur si simul externis bonis instructus II, 45, 21; eo imprimis se dignos esse putant viri magni II, 44, 31; eo digni putantur divites, nobiles genere et principes II, 45, 17; ejus gratia optabiles sunt divitiae et principatus II, 45, 12; eum imprimis spectat magnanimitas II, 44, 28, 30, 50; II, 45, 7; eum non tanquam rem maximi momenti considerat magnanimus II, 45, 11; quatenus eo delectetur, quatenus eum aspernetur vir magnanimus II, 45, 51; virtuti perfectae dignus tribui nequit II, 45, 1; mediocres et parvos spectat virtus quae ad magnanimitatem se habet ut liberalitas ad magnificentiam II, 21, 20; II, 46, 47, 51; laudatur circa eum mediis habitus nomine carens II, 21, 20; II, 47, 17; quum nomine careat mediis circa eum habitus, extrema de eo tanquam de terra deserta certare videntur II, 47, 14; pertinet ad bona de quibus maxima contentio fit II, 241, 28 s.; natura bonus

est II, 241, 30; sed nonnullis noxius, idque quibusdam II, 241, 31 s.; non est vituperandus II, 165, 19; qui circa eum incontinens est laudari solet II, 165, 10 s.; circa eum incontinentia, non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 10, cf. 18 ss.; ubi de incontinentia circa eum loquimur, semper addimus *circa honorem* II, 165, 12 s., cf. II, 163, 30 ss.; ad eum refertur magnanimitas et pusillanimitas II, 243, 30; II, 244, 9; II, 245, 15; II, 246, 34 ss.; differt prout a multis vel a ratione dignis decernitur, item pro re cujus occasione decernitur II, 215, 1 ss.; eum magni faciunt homines II, 214, 44; praecipue circa eum versatur magnanimitas II, 148, 28; II, 214, 50; quadruplex hominum circa eum habitus II, 215, 16 ss.; qui parvo dignus est itemque parvo se dignum putat, non est vituperandus II, 215, 44, 49; nulli opponitur II, 215, 46; magnanimus non est, attamen magnanimus natura similis II, 215, 44, 50; se habet ut ratio jubet II, 215, 19; virtutis vel beneficentiae praemium est II, 103, 31; proximae virtuti reservatur, 341, 33; tribuitur omni rei bonitate excellenti II, 45, 18; nisi magnus proponatur, cunctabundus est vir magnanimus II, 46, 1; tribuendus est superiori amico in amicitia secundum excellentiam II, 103, 29, 41; quae eos tanquam finem sibi proponunt actiones, absolute pulcherrimae sunt, 616, 8; eum vel ut decet ac unde decet, vel nimium, vel parum expetere licet II, 21, 23; II, 47, 3, 16; ejus nemo per se incontinens esse dicitur, sed ex similitudine tantummodo II, 77, 5; II, 81, 15; II, 81, 15; par est felicitatis, 320, 39; quidnam sit, 321, 36; eo imprimis afficiuntur qui benefecerunt, vel qui benefacere possunt, 321, 36; eo loci vel occasionis ergo afficiuntur multi propter res quae parvae esse videntur, 321, 41; ejus partes quanam cum apud Graecos, tum apud barbaros, 321, 43; quaeritur an vitae civilis sit, necne II, 3, 39 ss., cf. II, 4, 7; eum sectantur viri lepidi et activi II, 3, 38; iis, qui honorant potius quam iis qui honorantur inesse videtur II, 3, 41; quare eum sectari videantur II, 3, 43 ss.; eo praestat virtus II, 3, 47; eos sibi comparare student qui rei civili operam dant II, 124, 40; eos sectantur omnes homines, 591, 5; iis tanquam rei praestantissimae operam dat vulgus II, 111, 12; quorum majores sunt, majora bona sunt, 327, 30; magis quam eos lucrum sectantur plerique, 593, 13; eum tanquam finem sibi proponunt nonnulli II, 185, 9; quibus is praemium est, honesta sunt, 330, 26; item quibus magis quam opes, 330, 27; ipse res honesta est, 331, 1; quibuscum conjunctus est, honesta sunt, 331, 4; si augeatur, honestum est et in felicitatis parte ponendum, 331, 31; eum quoque spectat injustitia quae pars vitii est II, 54, 25; ejus causa virtus II, 161, 29, 32; nimis nocet II, 161, 26, 30; honestum pejorem reddere nequit II, 161, 39 s.; ejus cupidi sunt plerique II, 97, 8, 12; proxime ad eum accedit amicitia, quam nobis alii praestant II, 97, 12; eum per accidens, non per se expetere videntur II, 97, 13; eo praestantior est amicitia, quippe quae per se expeditur II, 97, 21 ss.; eo compensatur lacus in amicitia secundum excellentiam II, 231, 46; tribuitur deo ac naturae principi, idque eodem modo quo socio superiori in amicitia secundum excellentiam II, 231, 45; mortuo contingere potest II, 10, 12; eorum distributionem spectat pars altera justitiae sensu strictiori sic dictae II, 55, 4; aequales dissimilibus tribuere noxium est, 540, 41; potius parvi et diuturni quam cito magni tribuendi sunt, 576, 89; si multi simili ei eidemque viro tributi sint, non omnes simul, sed paulatim auferendi sunt, 576, 41; ubi viget virorum bo-

notata vel unius optimi imperium iis expertes sunt reliqui omnes, 530, 52; 531, 4; eo compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat, II, 154, 18; eos amicorum in gratiam negligit vir bonus, idque quare II, 112, 1, 11; tribuendus est servis liberalioribus, 637, 14; tanquam merces tribuendus est magistratui II, 60, 16; lege decerni debent iis qui e magistratibus lucrum non retulerunt, 577, 29; non idem praestari debet parentibus qui sapienti vel imperatori II, 106, 12; nec idem patri qui matri II, 106, 11; quinam tribuendus sit senibus II, 106, 14; iis inprimis excellere cupit rex, 580, 33; monarchis suppetunt amplissimi, 581, 4; saepe finis sunt cur in monarchas conspirent, 581, 2, 4; 582, 30; eos non sectantur qui propter gloriae studium tyrannos aggrediuntur, 582, 28; majoribus semper ignominiam redimere debet tyrannus, 587, 23; tantis afficere debent tyranni virum virtute aliqua insignem quantos a civibus liberis non retulissent, 587, 2; in republica res communis est II, 103, 35; cuiusnam tribuendus sit in republica, cuiusnam vero non II, 103, 33, 37; eum simul cum pecunia e republica reportare non licet II, 103, 35; propter eum fiunt seditiones et reipublicae conversiones, idque quomodo, 566, 28, 36, 48; quando jure tribuatur, quando injuria, 566, 5 s.; propter eos seditiones movent, idque inprimis homines politiores, 508, 48, 50; ei hodie minus student in oligarchiis quam lucro, 597, 46; quos conferunt civitates et monarchae, probant mortem in bello oppetendam honestissimam esse II, 32, 8; iis omnino carentes rationi parere nolunt, 555, 19; eo si nos non afficiant qui solent, irascimur, 349, 14; ejus gratia obsequiosi sumus, 456, 25; eum petunt vani de se ipsis locuti II, 46, 43; ejus rarus incidit usus IV, 260, 41.

Honor maximus; quinam fr. 327, a.

Honoris contemptor (ἀφιλότιμος); quisnam II, 21, 25; ita interdum vocamus medio circa honoris studium habitu praeditum, ideoque eum laudamus tanquam modestum et temperantem II, 21, 30; II, 47, 9.

Honoris contemptus (ἀφιλοτιμία); si cum eo comparetur, ambitio vocatur medius circa honorem habitus II, 47, 20.

Honoris cupidus; exemplum citatur, 119, 15.

Honoris studium (φιλοτιμία); animae voluptas est II, 36, 2; in eo magis afficitur intellectus quam corpus II, 36, 4; id non spectant temperantia ac intemperantia II, 36, 5; qui medio circa id habitu est nomine caret II, 21, 26; II, 47, 13, 17, v. *Gloriae studium et Ambitio*.

Honoratum (ἐντιμον); si optabile, etiam honoratius optabilius, 202, 46; ea frustra petunt vani II, 46, 40; videndum, ne in genere constituendo subjiciantur facultati vel potenti vel efficaci, 215, 25.

Honoratius per se (τιμωτέρον καθ'αυτὸς); quidnam, 202, 25.

Horae (ἑσπες i. e. anni tempestates); aliquid ad iram conferunt, 348, 49.

Hordaceus cibus; cur minus nutriat quam triticeus IV, 221, 24 ss.

Hordacea ptisana (καθὶνὴν πτισάνην); utrum levior et ad morbos accommodatior an triticea IV, 114, 46 s.

Hordeago (τὸ κριθαῖον); morbus est equorum domestico-rum III, 167, 4 s.; quoniam ejus sint signa III, 167, 6; incurabilis est, nisi sponte desistat III, 167, 7.

Hordacea farina; si ea lolio admixta animalia saginentur, cur citissime pinguescant IV, 315, 16 ss.

Hordeola tosta (καρχόδιον); apii radicles adjecta eas pergrandes reddit, idque quare IV, 215, 29 ss.

Hordeuma (καριθαί); ejus grana tritici granis mixta esse

dicuntur, ubi sibi invicem apponuntur, attamen non recte II, 452, 23 ss.; concoctu difficilior quam triticeum IV, 290, 36 s.; in quodam loco Sintonum et Mædorum regionis in Thracia gignitur, quo homines utuntur, equi vero bovesque vesci nolunt IV, 96, 20 ss.; facilius transit apud quadrupedes quam triticeum IV, 316, 24 ss.; cur qui id tractant decolores et in destillationes proclives fiant IV, 225, 47 ss.; IV, 290, 34 ss.; eo si combusto et comminuto equorum ulcera adspargantur, cur cicatrices non albae renascantur IV, 325, 46 ss.; eo vescitur elephas III, 155, 17 s.; cum integro, tum pisto saginantur boves III, 154, 38 s.; eo saginantur sues III, 154, 25; praebere debet verri ante coctum III, 123, 35 s.; item coctum scrofae post partum III, 123, 36 s.

Horror (ἐπίκη); quidnam sit IV, 153, 46 s.; frigore sit IV, 157, 50; refrigeratio quaedam est IV, 286, 4; affectus vel alteratio est III, 522, 44; eo percellimur ubi frigidum quid cogitamus III, 522, 43; iis vel eorum contrariis magnam efficit differentiam in toto corpore alteratio secundum calorem et frigus vel alium affectum etiam in exillissima cordis parte facta III, 522, 50 ss.; aestate non fiunt propter aestum IV, 150, 21 s.; quam obrem nonnullis sudoribus excitentur IV, 125, 27 ss.; oritur subito affusa aqua calida III, 505, 49 s.; quam obrem eo afficiamur oscitati vel multa urina emissa IV, 297, 8 ss.; item post sternutationem et urinæ missionem IV, 155, 26 ss.; IV, 283, 12 ss., v. *Inhorrescere*.

Horror maris; niger apparatus idque quare III, 643, 22; idque quare IV, 233, 19 ss.

Hortenses plantae; IV, 25, 47.

Horti (κῆποι); in iis plura et meliora proveniunt, idque quare III, 158, 6 s.; quomodo in iis fiat irrigatio, idque quare III, 261, 44 ss.; eorum sata aquae beneficio crescunt III, 261, 49; in iis majores sulci permanent, minimi vero et primi cito limo exolescent, sed deficiente limo iterum apparent III, 262, 7 ss.; in iis capitur ascalops III, 186, 13.

Hospes; non magis fueris quam te oportet, 399, 7; eum non semper hospitem esse oportet, 399, 8; eum fortuito venisse et quum laverit abuisse dicimus, quando ita egit ac si hujus gratia venisset, non tamen hujus gratia venit II, 271, 49; eum olim, quum homo esset, injuria affecisse fertur aquila III, 188, 30 s.; iis injuriam facere solent, 339, 38; iis gratificari et opem ferre vetat bonorum communitas, 501, 8; eorum ratio habenda est in exstruendis aedibus, 638, 49; iis recipiendis et dimittendis sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 24; qui eos in jus vocal, odiosus est, 449, 10; eorum gratia praesidia habenda sunt, 455, 51; 456, 2; nec multi querendi sunt, nec omnino nulli secundum Hesiodum (*Op. et D.* 715) II, 114, 10; iis erga cives competit jus II, 178, 53; quando amicitiam dissolvit II, 179, 6; eos immolare in Tauride mos erat, 470, 41; ab iis Rhegio capto pecuniam mutuum sumpserunt pauperes ut libertatem redimerent, 645, 18.

Hospitalitas (τὸ φιλόξεον); sequela est liberalitatis II, 245, 13; item virtutis universalis II, 247, 11; inter amicitias utilitatem spectantes recenseri potest II, 92, 51; item inter eas quae pacto originem debent II, 100, 47; v. *Amicitia hospitalis*.

Hostes; iis formidabiles debent esse cives, 504, 4; ita sita esse debet urbs ut difficulter ab iis invadatur vel obsideatur, 607, 17; 613, 9; invadentibus facilius detrimentum inferunt qui ad mare habitant, 607, 41; bonum habetur contrarium rei quae iis utilis est, 324, 9; iis confert ignavia civium, 324, 10; contraria eorum quae volunt vel de quibus gaudeant, bona habentur,

- 324, 12; quinam faciendi sint, 455, 50; ubi repellendi sunt, socios addiscere oportet, 456, 14; paucissimos et infirmissimos reipublicæ comparat civis bonus, 456, 19; eos debellare nec ego, nec alius quisquam civium parva munitus inanu possit, 436, 45; eos ubi iusta rogare arbitramur, bello finem imponimus, 420, 5; item ubi eos timemus, 420, 7; ab iis nihil mali passi sumus, societate cum his inila, 434, 32; cum iis se locutos esse interdum agnoscunt (rei), etiamsi proditorem denegent, 341, 15; si quis propter pedis offensionem prolapsus ab iis capiatur et interficiatur, hinc morbus per accidens gravior evadit laterali II, 66, 9; eos adesse intelligit aliquis ubi facem conspectam moveri animadvertit III, 470, 19 s.; eos ubique videre se putat ignarus parva similitudine deceptus III, 509, 51 s.; eos puniendos esse censent cum Athenienses tum Lacedæmonii, 414, 43; eorum e terra commeatum petebat Didales Persa, 646, 36; se ad eos transituros esse Timotheo Atheniensi minitabantur milites, quum stipendia non solverentur, 646, 14.
- Hostia**; ruens mactatæ sanguis III, 650, 3 s.; statim postquam biberit mactata multum sanguinis habet III, 52, 5; præpinguis vero paucum III, 52, 6.
- Huius causa** (τοῦτου ἕνεκα); quidnam III, 222, 13 ss.; ei accensendum est inferius III, 268, 36 s.; unicuique actioni inest II, 402, 4; eorum duo genera sunt, nempe agens vel generans et instrumenta III, 360, 20 ss.; eorum alterum sine prius, alterum posterius est III, 360, 32 ss., cf. 19 s., 50 s., cf. *Finis*.
- Humanitas** (φιλανθρωπία); sequela est liberalitatis II, 245, 12; item virtutis universalis II, 247, 11; ejus species fr. 100, b.
- Humanitatis simulatio** (φιλανθρωπία προσποιήτο); sequela est injustitiæ II, 246, 19.
- Humani** (φιλάνθρωποι); laudari solent II, 91, 11; tales redduntur vino IV, 265, 43 s.
- Humana**; iis veniam dare æquum est, 342, 5.
- Humana caro**; ea vescuntur Achivi et Heniochi qui circa Pontum habitant, 627, 16; II, 81, 25.
- Humana lingua** (ἀνθρωπόγλωττον); ita vocatur peitlaeus III, 157, 48.
- Humana potentia** res eam excedentes (τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων); qui non metuit, non fortis sed furens dicendus est II, 145, 44.
- Humanæ sapientiæ peritiores** (οἱ σφώτεροι τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν); mare genitum esse censent III, 574, 15 s., cf. III, 578, 37; idque quia et universum III, 578, 37 s.; totam tellurem quondam aqua circumdatam fuisse censent III, 574, 16 s.; eamque aquam a sole exsiccata ventos et solis lunæque conversiones effecisse III, 574, 17 ss.; ejusque reliquias mare esse III, 574, 19 s.; hinc mare semper exsiccat et deminui ac denique plane siccum evasurum esse censent III, 574, 20 s.
- Humanæ res**; tempore dijudicantur atque eo initium et finem accipiunt II, 307, 10 ss.; ideoque circulus esse dicuntur II, 307, 8; IV, 203, 6; perpetuo agere nequeunt II, 120, 40; earum finis felicitas est II, 122, 46; earum philosophia disciplina morali et scientia civili constat II, 130, 22; eas spectat prudentia II, 70, 39; non de omnibus fit deliberatio II, 27, 43; quæstiones eas spectantes pertinent ad rem moralem II, 91, 38.
- Humanum genus**; in eo maxime apparet infinitum II, 281, 42; ejus infinitum quomodo differat ab infinito magnitudinis II, 282, 1.
- Humectari** quod potest (ὑγχαίνω); dicitur juxta potentiam III, 619, 4; quænam sint III, 619, 38 ss.; nonnulla ebrum liquabilia non sunt III, 619, 45.
- Humectari** quod nequit (ἄρσχυον); dicitur secundum potentiam privationem III, 619, 4; quænam III, 619, 39 s.
- Humectatio** (τὸ ὑγχαίνεσθαι); duo ejus causæ sunt III, 615, 10, 44 s.
- Humectum**; quidnam II, 455, 34 s., 38 s.; ad humidum pertinet II, 455, 41.
- Humerarius nervus** (ὠμική); maximus est atque ad robur corporis confert III, 44, 1 s.
- Humerus**; pars brachii est III, 12, 10; ejus ossa scapulæ vocantur III, 45, 16; eos non omnia animalia habent III, 18, 33; iis carent serpentes III, 296, 44 s.; quænam per eum ad brachium descendat vena III, 41, 42 ss.; inferiores colli limites esse videntur III, 296, 42; eos resolvi accidit III, 662, 26; iis descendentes lassitudinem sentimus IV, 147, 39 ss.; quiescit, toto membro superiori moto III, 517, 33 s.; eo in anteriorem partem vergente, coxam in posteriorem inclinant homines admodum proceres III, 308, 50 s.; in convexum flectitur III, 314, 50; III, 315, 2; igitur contrario modo ac femur III, 315, 2 s., cf. *Scapula*; eorum flexura cubitorum et anteriorum crurum flexuræ opposita est III, 18, 30 s.; igitur eos contrario modo flectunt homo et reliqua animalia iis prædita III, 18, 32 s.; quibus hirsuti sunt inconstantes, ad aves referuntur IV, 13, 4 ss.; quibus bene ex articulis prodeunt, validi animi IV, 10, 17 ss.; quibus imbecilli, molles IV, 10, 19 s.; quibus bene soluti, liberales IV, 10, 22 s.; quibus contracti, illiberales IV, 10, 24 s.; qui eos necios et tenso conquassant curtis sunt brachiis, ad equos referuntur IV, 13, 35 s.; qui inclinati eos conquassant, magnanimi, ad leones referuntur IV, 13, 36 s.; incurvi, longævitatatis signum fr. 192, b; suum inprimis grandinibus laborant III, 165, 48; si sale et oleo et aqua calida fricentur, sanatur apud elephantas lassitudo somni defectu orta III, 168, 11 s.; quomodo sanetur eorum dolor apud elephantas III, 168, 13 s., v. *Armi*.
- Humiditas**; passiva est III, 609, 47 ss.; III, 610, 6 s.; sine ea consistere nequit terra II, 462, 45 s.
- Humidi**; quare cito labore æstuque suffocentur IV, 147, 3 ss.; in profluvium genituræ prohi sunt IV, 148, 44.
- Humidum**; multis modis dicitur, idque partim potentia, partim actu III, 233, 44 s.; quidnam proprie et simpliciter ita vocetur III, 234, 2 s., cf. III, 233, 51; aliquid dici potest quia ejus subjectum affectu humidum est III, 234, 11 s.; non idem est quod calidum aut frigidum II, 455, 44; facile definitur III, 614, 24 s., arido ut definitur causa est III, 614, 27; ei peculiarissime aqua attribuitur III, 614, 32 s.; ei vicinum est frigidum IV, 311, 22; multis modis dicitur II, 455, 28 s.; ei contrarium est siccum III, 483, 1 s.; ei oppositur et siccum et concretum II, 455, 30; præcipue a contrario suapte matura afficitur III, 482, 52 s.; ideo ab igne afficitur III, 483, 2; ubi a calido afficitur, necessario fit spiritus III, 360, 11 s.; eo extinguitur calidum et siccum, e. g. carbonem vel flammam III, 473, 5 ss.; ita etiam dicitur humore proprio præditum II, 455, 37 s.; passivum est III, 618, 49 s.; item molle IV, 228, 4; molle non est II, 455, 25 s.; corpore non caret III, 459, 34; id appetit siccum II, 219, 7; II, 227, 3; evaporat frigore calidum exprimente III, 236, 1 s.; sine sicco nec alit, nec saporis efficit III, 483, 19 ss.; ex eo omnia incrementum capiunt III, 231, 13; vivificum est III, 346, 22; eo quod ad siccum accedit et in siccum mutatur comparatur alimentum II, 443, 40 s.; ad vitam sustentandam magis idoneum est quam siccum III, 388, 46 s.; ejus naturæ principium aqua est II, 472, 29 s.; ejus corpus aquam esse dicimus III, 615, 16 s.; forsitan non sic-

cum evadere, sed medium assequi conatur II, 98, 5; materia est III, 624, 40; nullum per se sine arido maturum fit III, 612, 26; ei recte proprium esse dicitur, esse corpus omni formæ idoneum, 222, 23; id inter-dum aeris ope reminiscimur, ejus vero ope autumnum III, 497, 43 s.; eo pertinent sapor III, 457, 43, cf. III, 457, 47 s.; III, 458, 3 s., 22; in eo (ad saporis efficiendos) siccum et terrenum abluat atque id per illa caloris ope percolat natura III, 483, 10 ss.; in eo degunt quæ ex humido vel frigido constant III, 547, 2; idque in frigido, si frigida sint III, 547, 3; in iis si siccescant, gignuntur animalcula III, 102, 13; omne vase indiget III, 261, 11 s., cf. *Liquidum*.

Humida; coalescere possunt III, 566, 22 s.; omnium rerum quæ dividi possunt facillime limitantur II, 453, 10; igitur omnium corporum facillime miscentur, nisi viscida sint II, 453, 9, 11; calefacta minus calefaciunt quam solida III, 235, 43 ss.; omnia comprimi nequeunt III, 621, 2; quæcunque evaporari possunt ad aquam pertinent III, 623, 21 s.; quæ vero non possunt, sive ad terram sive ad terram et aquam, sive ad terram et aerem, sive ad aquam et aerem III, 623, 23 s.; quæcunque calore spissantur communia sunt III, 623, 24 ss.; quæcunque frigore conerescent ad terram pertinent III, 623, 34 ss.; quæ calore et frigore, communia sunt III, 623, 35 s.; quænam calida aut frigida sint III, 624, 34 ss.; ea elixari dicimus, idque quando III, 613, 9 s.; eorum vortices probant motum localem fieri eo quod corpora alterum alteri locum cedunt II, 293, 51; eorum fluxus qualem sonum efficiat III, 660, 51 s.; æque ac aer causa esse possunt cur moveri pergant res jactæ, non amplius movente eo qui jecit III, 508, 29, cf. II, 365, 41; omnia difficilia concoctu sunt IV, 130, 28; quidnam tanquam eorum mensuram adhibeat II, 574, 54 s.; quare ea metreta minori in castris vendere prohibe-rit Timotheus Atheniensis, 646, 27.

Humida concocta; in iis semper restat aliquis calor III, 267, 32 ss.

Humida corpulenta (*σωπαρώδη*); iis ubi calefiunt, obducitur crusta III, 352, 48 s.; iis accensendæ sunt sorbitiones III, 352, 49 s.; iis comparantur ova consistentia III, 352, 48 ss.

Humidissimum; facillime fervet ac refrigeratur III, 247, 32 s.

Humidum et siccum; omnium corporum materies sunt III, 546, 50 s.; ea nonnulli generationis causas esse putant II, 255, 7; ex iis omnium alimentum constat III, 234, 23 s.; si mixta calefiant, quod inde fit ultimo loco membranae vel cutis speciem refert III, 276, 12 ss.

Humidum primum vel proprie sic dictum; II, 455, 10; ad id pertinet repletivum, idque quare II, 455, 14 s.; igitur et tenue II, 455, 19; item viscidum II, 455, 20; item molle II, 455, 24, 26; item humectum et madidum II, 455, 31 s., 41.

Humiles (*ταπεινοί*); in eos clementes sumus, 350, 21; erga eos gloriosum esse ineptum est II, 45, 52; adulatores sunt II, 46, 10.

Humilis animo (*μικροψυχος*); is est qui minoribus se dignum esse putat ac revera est II, 44, 16; II, 46, 29; imprimis si magnis dignus est II, 44, 18; deficit et suæ ipsius dignitate ratione habita et magnanimi II, 44, 32; pravus non est, sed errat II, 46, 28; malum aliquid habere videtur quia se ipse ignorat II, 46, 31; potius piger quam stultus esse videtur II, 46, 33; ejus de se ipso opinio eum pejorem reddit II, 46, 34; ab honestis actionibus et studiis refugiunt quasi indigni essent II, 46, 36; item ab externis bonis II, 46, 37.

Humilitas (*μικροψυχία*); sequela illiberalitatis est II, 246, 33; item pusillanimitatis II, 246, 44.

Humor (*ὕδωρ*, *τὸ ὑγρόν*); eum habere dicitur vas II, 530, 14; omnis dicitur, non vero totus II, 531, 36 s.; omnes unum esse dicuntur II, 519, 33; animalium omnibus animalibus inest quibus privata vivere nequeunt III, 5, 18; partes quibus continetur diversæ sunt III, 5, 19 s.; qui naturaliter corpori insunt, vel vasis, vel partibus membranaceis, vel cutibus, vel sinubus continentur III, 52, 50 s.; partim congeniti sunt, partim postumi III, 53, 11 s.; et nativus et adventitius seminalis est III, 372, 9 ss., cf. 14 s.; intus conversi sunt in utero gravido III, 217, 39 s.; apud quadrupedes oviparas et serpentes, apud aves vero in pennas convertitur III, 274, 5 ss., cf. *Excrementum*; eum exsiccat nimis calor III, 397, 29 s.; eum vero cogere nequit deficiens III, 397, 30; qui aqua et terra constant calore crassescent III, 350, 2 s., cf. III, 349, 45 s.; item qui aqua et spiritu III, 350, 3 s.; ubi aliquis incalescit vel refrigeratur, necessario siccantur extrema III, 356, 30 s.; ejus parum continent terrena III, 361, 37; iis solvuntur nonnullæ partes terrenæ, idque quænam III, 361, 41 s.; eo siccescere fiunt ossa et nervi III, 361, 44; evaporatur ubi calor propter frigus exprimitur III, 421, 27; nullus sine calore est III, 421, 49; et calore agente et frigore evaporat, sed non eodem modo III, 421, 46 ss.; agente frigore una cum calore abit III, 421, 48 s.; e. g. in senectute III, 422, 2 ss.; evaporat etiam in aquilonis et vento expositis locis III, 421, 45; eum e terrena materie exsugit calor III, 324, 44 s.; et propter quantitatem et propter qualitatem ei evenire potest ut non facile resiccetur III, 420, 39 s.; copiosus non facile resiccat III, 420, 40 s.; nec pinguis III, 420, 29, 41; aquosus vero facile III, 420, 28; pulmenta dum coquuntur relinquit III, 239, 25; multus non stillat, sed fluit III, 421, 5 s.; omnium siccissimus est et maxime exsanguis cerebrum, idque quare III, 238, 10 ss.; ejus vacuum est occipit quia cerebrum non continet III, 424, 7 s.; multum continet sinciput III, 424, 8; ejus copia tempora inter occiput et sinciput medium tenet III, 424, 11 s.; capillos qui subit si non concoquatur a calore proprio, sed putrescit calore aeris ambientis fiunt cani III, 423, 23 ss., 32 ss.; multus cibo assumpto sursum fertur III, 504, 38 s.; quæritur an sanitatis et morbi subiectum sit II, 274, 28; II, 595, 9 s.; erraticus est IV, 224, 11; et apud infantes et apud ebrios multus sursum fertur III, 505, 18 s.; in universum noctu difficile movetur, III, 416, 52; eum non potus sed cibi gratia assumunt animalia quædam quæ pulmonem sanguineum non habent III, 266, 9 ss.; e. gr. insecta et pisces III, 266, 11 s.; ejus parum assumunt animalia pennata, squamosa et squarrosa III, 266, 12 s.; per raras carnes diffiatur III, 266, 12, cf. 35 s.; quo cibi loco utuntur altero meatu recipiunt lethya III, 281, 38 s.; altero reliquum emittunt III, 281, 39 s.; quali alantur cicadæ et ephemera III, 283, 6, cf. 1; qui molluscorum mytidi continentur dulcis, ideoque concoctus et sanguineus est III, 282, 25 s.; quæ admodum æquosum habent animalia exsanguia, ignavia sunt III, 235, 34; quæ tenuiorem et puriorem, sensum habent mobiliorem III, 235, 29 s.; subviridem in corporis alveo habent cancri III, 61, 35 s.; eo evaporato indurescit ovorum testa III, 375, 32 s.; ut diu vivere possint animalia, ita se habere debet, ut non facile resiccetur III, 529, 25 s.; nec paucus esse debet, idque quare III, 529, 28 ss.; item calidus esse debet, ut nec facile congelascit, nec facile exsiccetur III, 529, 34 s. nec

- excrementitius esse debet, nec facile corrumpi posse, idque quare III, 529, 41 ss.; in frigidis regionibus aquosior est, ideoque facilius congelascit III, 530, 12 s.; qui in plantis est IV, 24, 9 ss.; in spiritum convertitur in massa cui fermentum additur III, 379, 38.
- Humores**; cur nonnulli tardius siccantur IV, 329, 8; et qui aere et qui aqua continentur, emolumentum capere et affici potest a siccitate sapida III, 485, 21 ss.; per solem educitur simili modo quo aqua ab igne incallescunt III, 576, 40; in iis oculi transpiciunt, vox autem aut vix aut non auditur, idque quare IV, 484, 35 ss.; quomobrem ubi in utres diffundatur, non solum humorem una cum utribus capiat dolium, sed insuper et alium recipiat IV, 241, 3 ss.; hi unde sal et nitrum sunt plus terræ continent III, 617, 38 s.; e talibus quibusdam lapides consistunt III, 617, 39 s., v. *Aqua*.
- Humoribus (de) (περὶ χυμῶν)**, liber; citari videtur III, 583, 9 ss.
- Humores acerbis**; cur iis prius humectent res colore inficiendas IV, 228, 10, 13 ss.
- Humor aquosus (ὕδατος, ὑγρόν)**; facile corrumpitur, quia frigidus et facile congelascit III, 530, 24 s.; eum emittunt cicadæ, ubi avolantes abiguntur II, 100, 43 s.
- Humor calidus**; causa incrementi et vitæ est II, 530, 11 s.; causa est cum calvitiei, tum foliorum apud plantas et pennarum apud aves latitantes amissionis III, 422, 19 s.
- Humor concretus (πατηρός)**; actu et per accidens siccus est, potentia vero et per se humidus III, 233, 46 ss.
- Humores congeniti (σύμπετα)**; quinam III, 239, 47.
- Humor crudus (ἀπικτός)**; ejus locus vesica est IV, 132, 23; ejus sedimentum pertinacissimum et firmiter corpori adhærescit modo atræ bilis IV, 112, 5 ss.
- Humores postumi (ὑστερογενῆ)**; quinam III, 239, 48 ss.
- Humor sapidus (τὸ ἔγγυμον ὑγρόν)**; ejus affectus esse probantur odores III, 484, 44 ss.; idem circa odores efficit quod circa saporis siccum III, 484, 32 ss.
- Humor terræ**; partim a solis radiis, partim a reliquo calore superne veniente in vapore conversus sursum fertur III, 564, 18 ss.; eum relinquit calor partim quia dissipatur in locum superiorem, partim quia exstinguitur nimis procul subvectus III, 564, 20 ss.; ubi eum reliquerit calor, rursus in aquam concrevit ac in terram decidit III, 564, 20, 23 ss., 41 s.; ejus pars quam calor propter exiguam copiam subvehere non potuit, rursus noctu decidit ac ros et pruina vocatur III, 564, 45 ss.; III, 565, 11 s.
- Humor vitalis (ζωτικὴ ὑπόστασις)**; eum continent cor et pudendum, idque quare III, 525, 47 ss.
- Hunc hujus filium esse**; id nemo dicit proprie, si dominus est filii, 302, 10.
- Hunc ne est quem vere dicis**; solæcismus est, 306, 1.
- Hyacinthia**; quomodo celebrentur fr. 348, b.
- Hyæna**; vñatur etiam glans III, 153, 8; quanta sit ejus magnitudo III, 153, 8 s.; qualem jubam habeat III, 153, 9 ss.; magnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; quomodo se habeat III, 132, 20 ss.; falso narratur et virile et muliebre pudendum habere III, 132, 22 s.; III, 382, 18 ss.; ejus pudendum masculinum lupino et canino simile est III, 132, 23; partem pudendo muliebri similem, sed meatu carentem inter caudam et excrementi exitum habet cum mas tum femina III, 132, 24 ss.; III, 382, 25 ss.; ejus pudendum muliebre infra anum situm est III, 132, 31 s.; femina æque ac reliqua animalia ei similia matricem habet III, 132, 32 ss.; femina raro capitur III, 132, 34 s.; III, 382, 28; eam alternis annis inire et iniri perperam contendunt nonnulli III, 382, 20, 23; homines venatur III, 153, 11 s.; de soporifica facultate quam in læva manu habeant fr. 187, a; quomodo canibus insidias struat III, 153, 12 s.; fr. 187, a; sepulcra erunt III, 153, 13 s.; in nonnullis regionibus satis frequentes sunt III, 382, 24 s.; earum genus in Arabia est quod ubi feram aliquam viderit aut super hominis aut canis umbram ingressum fuerit vocem aufert IV, 103, 4 s.
- Hybris**; quot ova pariat III, 182, 48; ubinam nidetur, *ibid.*; eam nonnulli idem esse censent ac ptyngem III, 182, 43 s.; non acute videt III, 182, 44; ideo interdum non comparet, sed noctu venatur, *ibid.*; adeo acriter cum aquila pugnat ut interdum ambæ simul vivæ capiantur III, 182, 46 s.
- Hydrops**; in eo aqua non propter cultellum, sed propter sanitatem emittitur III, 430, 31 ss.; si sine eo deficiente menstrua purgatione attollatur, multi medici molam adesse dicunt, dummodo morbus diu duret III, 217, 18 ss.; ei similis est intemperantia II, 84, 37.
- Hydrus**; pedibus caret atque aerem non aquam recipit, nihilo minus tamen ex aqua victum petit III, 2, 34; fel jecori applicatum habet eoque a reliquis differt serpentibus III, 33, 31 s.; quidnam ei percusso fiat fr. 186, b.
- Hydrussæ**; ita appellabatur olim Tenos, propter aquarum abundantiam fr. 292, b.
- Hygieanon**; Euripidem impietatis accusavit quod perjurium docuerat, 404, 46.
- Hymettium mel**; optimum, idque quare IV, 291, 46.
- Hymettium mons Atticæ** IV, 291, 47.
- Hymni**; eos pangebant olim qui honestas actiones imitabantur, 459, 33; nulli Homero antiquiores cogniti sunt, 459, 34.
- Hyoscyanus**; eum homines edere non possunt columbices vero IV, 27, 13 (*in versione græca tantum legitur*); eum sine noxa comedit velula quædam Attica fr. 218, b; contra insaniam ejus potu ortam valet lac fr. 217, b.
- Hypæstus (?) (ὕπαιστος; in ed. Ad. γυνάετος leg.)**; idem qui oripelargus III, 183, 8 s.
- Hypanis fluvius**; circa Bosporum Cimmerium invenitur III, 95, 30 s.; circa eum gignitur animal ephemerum dictum, idque quomodo et quando III, 95, 30 ss.
- Hypata**; circa hanc urbem in regione Æniacæ columnæ quædam vetus reperta esse dicitur cum inscriptione vetustis literis exarata IV, 100, 11 ss.
- Hypate**; ea et nele extrema concentus IV, 213, 15; secundus ictus est quem aeri infligit nete IV, 211, 34 ss.; cur ejus duplum nete sit IV, 208, 37 ss.; IV, 210, 9; statim post eam sonare potest nete II, 311, 35 s.; ad eam comparata media chorda acuta est II, 308, 42; in ea duæ netæ continentur quoad intervallum IV, 207, 1 s.; cur sola resonare videatur, si quis neten pulsatum apprehenderit IV, 209, 1 ss.; IV, 212, 13 ss.; cur facile cantetur, etiamsi diesis sit utriusque intervalli IV, 206, 1 ss.; si per minimum ad neten transeat, primum ad sonos intermedios pervenire debet II, 581, 30 s.; cur eam reliquerint, nec vero neten quum concentus nervis septem disponentur IV, 213, 32 ss.; an eam non reliquerint veteres, sed quæ nunc paramese vocatur IV, 213, 34 s.
- Hypera (locus)**; nomen dedit Hyperie viti fr. 293, a. Hypera e qualibus erucis gignantur III, 94, 3; colorem suarum erucarum referunt III, 94, 5 s.
- Hyperbolæ**; etiam probatæ sunt metaphorsæ, 399, 52; quibus additur *siculi*, positione tantum a reliquis differunt, 400, 1; juvenile quiddam habent, 400, 9; iis inprimis utuntur irati, 400, 10; in senes non quadrant, 400, 16; eas maxime adhibent oratores Attici, 400, 15; ex ea peti possunt sententiæ, 428, 27.
- Hyperbole** (quæ secundum eam dicuntur): **quænam**

sint, 134, 45; similes sunt syllogismis in quibus medium extra conclusionis terminos ponitur, 134, 44.

Hyperborei; ex iis Delum a l'pis deducta est Latona III, 133, 14 ss.

Hyperboreus Apollo; ita Pythagoram vocabant *Crotonialæ* fr. 69, a.

Hyperes; nomen dedit viti Hyperæ fr. 293, a.

Hyperias; vitis apud Træzen'os nomen ab Hypere fr. 293, a; de ea oraculum *ibid.*

Hypochondrium; quidnam III, 11, 13 s.

Hypoglatium; sub eo in cavitate vermes vivos habent cervi, idque quot, quantos et quales III, 30, 25 ss.

Hypolais; humi nidulatur III, 186, 34 s.; in ejus nidum ova deponit cuculus III, 110, 33 s.; III, 186, 34; cuculi pullos educat III, 110, 34, cf. III, 186, 37 s.

Hypomochlium; funis locum obinet IV, 58, 36.

Hypospadiæ; sedentes mingunt III, 406, 45; quum eorum testes retracti sint, longe distantibus duo pudenda habere videntur, alterum maris, alterum feminæ III, 406, 45 ss.

Hypothesis; quidnam, 123, 7; 131, 14; est species thes-
sis, 123, 7; eo non pertinet quod necesse est esse per se et quod ita videri necesse est, 131, 9; quomodo a postulo (*ἀπὸ τοῦ ποστος*) differat, 131, 14; quomodo a definitione, 131, 22 ss.; syllogismorum quænam sint, 139, 33 ss.; eadem impugnatu difficiles, defensu vero faciles sunt, idque quænam, 265, 39; cavendum ne improbables defendas, 269, 36; duobus modis falsæ esse possunt, 269, 37; improbables dicis causa qui defendunt, odium incurrunt, 269, 41; interdum ea atque ex iis colligere debet disputans, 270, 42; nihil impedit quominus alicui magis placeant quam vera, 270, 47; ad philosophiam confert perspicere quænam utramque consequantur, 274, 29; earum copiam habere non admodum difficile est, 275, 5; scientiæ speculative initium sunt II, 205, 36; II, 206, 49; demonstrationum principia sunt II, 514, 40 s.; conclusionis causa sunt ex qua II, 264, 44; III, 515, 37 s.; quaslibet si recipias, non difficile est longos sermones serere et connectere II, 633, 40 s.

Hyrcanum mare; III, 630, 36; finis Europæ III, 631, 1 s.; Item Asiæ III, 631, 5 s.; ejus aqua cur etiam si potui idonea sit lavet et detergat vestes IV, 331, 29 ss.; circumquaque accolæ habet, nec cum ullo alio mari communicat III, 575, 2 ss.

Hystrix; quadrupes vivipara est III, 161, 20 s.; latitat, *id. d.*; totidem dies quoties latitant et uterum gerunt nec reliqua eodem modo gerunt III, 131, 49 s.; pilos spinosos habent III, 7, 40 s.; eorum pili pilorum, non pedum usum præstant III, 7, 41 s.; pilos jaculantur III, 194, 39 s.

I

in id tria tantummodo exeunt nomina, 474, 49; eaque neutra sunt, 474, 51.

Ialmenus; ejus epitaphium fr. 314, a.

Iambi; vocis etymologia, 439, 38; eos quoque pangebant antiqui poetæ, 459, 40; ab iis ad comédias transierunt qui natura sua ad poesin ferebantur idque quare, 459, 49; eorum formam Athenis primus deseruit Crates, 460, 43; eos spectare non debent pueri juniores, 623, 46; carmina in quibus postea apte prodierunt, actiones imitabantur, 459, 37; iis conviciis se invicem pelebant, 459, 39; omnium metrorum generum maxime ad solutam orationem accedunt, 386, 18; eos tetrametris substituerunt poetæ tragici *ibid.*, cf. 389, 35; iis conveniunt metaphoræ, 389, 34; 476, 19; atque in universum

omnia quæ orationi solutæ, 476, 22; motorii sunt et rebus agendis apti, 477, 40, 41; sermo sunt plurimorum, 393, 33; sermone maxime conveniunt, 460, 20; 476, 21; in eos præcipue incidunt loquentes, 393, 34; 460, 22; eos tragodiæ accommodavit ipsa natura, 460, 19.

Iambici poetæ; v. *Poetæ iambici*.

Iapyges; re male adversus eos gesta Tarenti mutata est reipublicæ forma, 567, 33.

Iapygia; versus eam Sirin incolunt Chones, 612, 2; Pandosia in ea IV, 91, 8; in ea sedes collocarunt Athenienses e Creta venientes fr. 254, a.

Iapygium promontorium; circa illud inter Herculem et Gigantes depugnatum fabulantur IV, 91, 3 ss.; sanies ex eo fluit ut mare ibi propter fætorem innavigabile sit IV, 91, 4; lapis ibi exstat plaustri magnitudine, quem Hercules transtulisse fertur et qui uno digito movetur IV, 91, 11 ss.

Iapix; ita Argestes a nonnullis dicitur III, 632, 28; IV, 45, 45; Tarenti Scyletinus dicitur IV, 45, 42; (Scylacinus) circa Dorylaum Phrygiæ (?) (*codd. κατὰ δὲ οὐραλοντο Φρυγίας*) IV, 45, 43; Pharangites appellatur a nonnullis, idque quare IV, 45, 44.

Iasenses; in conviviis non ultra decem convivæ adhibebant fr. 260, b.

Iasius; ejus filia Atalanta fr. 316, a.

Iason; juxta Cyaneas in Pontum intrasse dicitur, inde vero per Istrum exiisse IV, 93, 13 ss.; aras ab eo exstructas ibi ostendunt IV, 93, 16 s.; opus fuisse ut eum quoque interfecisset, si liberos occidisset, perhibuit Medea apud Carcinum, 380, 21.

Iason (Phææorum tyrannus); quædam injuste faciendæ esse dicebat, ut postea multa justa facere posset, 310, 3; se esurire dicebat, quando non regnaret, utpote qui privatus esse nesciret, 524, 18.

Iberi; adeos via Herculeas vocata ex Italia protenditur IV, 88, 80 ss.; Gymnesias insulas incolentes rhulerosi esse dicuntur, idque quare IV, 89, 16 ss.; apud Carthaginienses militantes, quum stipendia accepissent, feminas coeunt IV, 89, 19 ss.; aurum et argentum eos possidere non licet *ibid.*; divitias importari vetant, quod Hercules, divitiis incolarum invitatus, bellum Iberiæ intulit IV, 89, 23 ss.; apud eos tot obeliscos in sepulcro defigunt, quot hostes mortui interfecerit, 603, 20.

Iberia; circa eam multæ minores insulæ III, 630, 47 s.; fluvius Theodorus (Thermodon?) in ea auri glebulas multas defert IV, 81, 31 ss.; ibi aiunt combustis quibusdam sylvis a pastoribus solum manifesto argenti rivo fluxisse IV, 89, 5 ss.; deinde terræ motu superveniente ejus magnam copiam collectam fuisse quod Massiliensibus proventus non vulgares suppeditavit IV, 89, 8 ss.; ei bellum intulit Hercules, idque quare IV, 89, 23 ss.; in ea nusquam Erithiæ nomen exstare ferunt IV, 100, 33; super eam habitant Celtæ III, 369, 31.

Ibis; eam ore coire censet Anaxagoras et nonnulli alii naturæ interpretes III, 281, 47; earum duo genera III, 186, 18.

Ibies albæ; excepto Pelusio per totam Ægyptum inveniuntur III, 186, 19 s.

Ibies nigræ; Pelusii inveniuntur per reliquam vero Ægyptum desunt III, 186, 21 s.

Icarius; difficultatem quæ eum spectat perperam solverunt Cephalenses e temere præconcepia opinione, 480, 18 ss.

Icarus; ejus imaginem dedicavit Dædalus in altera insularum Electridum IV 87, 40.

Icarus, insula; in eam devenit Dædalus IV, 87, 42 s.

Ἰκίστιος: Iovis cognomen III, 641, 45.

Ichneumo; tot catulos parit quot canis atque iisdem rebus vescitur III, 133, 20 s.; sex annos vivit III, 133, 21 s.; quomodo sese luto oblinat cum aspide pugnaturs III, 177, 39 ss.

Ichneumones; vesparum genus reliquis minus III, 95, 40 s.; phalangia venantur ideoque iis inimici sunt III, 173, 3 s.; phalangia necata ad futuram prolem alendam seponunt III, 95, 41 ss.

Ichnussa; ita Sardinia olim vocabatur, idque quare IV, 91, 32 ss.

ἰχώρ v. *Santes*.

Ictis; magnitudine æquat catellum Melitensem III, 178, 19 s.; aspectu vero et moribus mustelæ similis est III, 178, 21 s.; facillime mansuescit III, 178, 22 s.; melle oblectatur III, 178, 24; igitur alveariis noxia est III, 178, 23; avibus vescitur III, 178, 24; ejus pudentum osseum est III, 21, 51 s.; III, 178, 25 s.; ejus pudentum masculinum adversus urinæ stillicidium remedium est III, 178, 26 s.; rasumque datur III, 178, 27.

Ictus (πληγή); ejus definitio III, 620, 46; sine latrone fieri nequit III, 454, 26; superne validior infligitur quam inferne III, 296, 23 s.

Ictus ferulæ; de eo problemata IV, 158, 36 ss., 42 ss.; III, 159, 43 ss. v. *Plaga*.

Ida; in eo contemptu hominum multitudine solus degit Alexander, 382, 4.

Idæi dactyli; v. *Dactyli Idæi*.

Idea; unum est III, 621, 25; unaquæque ipsum unum solum est II, 477, 50 s.; unum quid præter singularia, 131, 36; omnis participialis est II, 555, 39; separatim quid est et per se exstat II, 132, 27; separabilis est II, 555, 19 s.; res singularis est II, 555, 19; igitur definiti nequit II, 555, 18 s.; omnis alicujus idea est II, 623, 20; ejus idea erit monas, si omnes dyadis monades e parvo et magno aequalibus factis fiant II, 623, 9 s.; se ipsam appetere nequit, quia nihili indiget II, 260, 12; eam appetere nequit ejus contrarium quia sic suam ipsum perniciem appeteret II, 260, 11, 13; evenit, si idearum assertoribus credas, ut multarum rerum una sit quarum tamen forma diversa est II, 550, 29 s.; item ideam idearum omnibus communem esse licebit ita ut reliqua non sint ideæ II, 550, 31 s.

Idea animalis; v. *Animalis idea*.

Idea boni; non exstat II, 490, 15 s.; eam nonnulli id habent quod maxime bonum est II, 133, 34; item nonnulli principium boni II, 133, 43; id est cujus participes factæ res bonæ sunt II, 132, 24; separata est et per se exstat II, 132, 27; differre probatur a bono communi II, 132, 27 ss.; probatur non ad scientiam civilem i. e. moralem pertinere II, 132, 25 ss., II, 133, 27 ss.; II, 191, 17; idque nec per se II, 132, 25 ss.; nec tanquam id quod maxime bonum est III, 133, 32 ss.; nec tanquam principium boni II, 133, 43 ss.; quia eam participant reliqua bona ea bona esse statuunt II, 190, 1; eam seungi posse statuunt a rebus quæ eam participant II, 190, 6; probatur in eam quadrare definitio quam ipsius boni proferunt idearum assertores II, 189, 47 ss.; probatur idem esse non posse quod bonum commune II, 190, 49, cf. 4, 41; eam unum esse putant idearum assertores II, 191, 2; in eam quadrat etiam quod in sermone exotérico affertur II, 191, 19; vel nulli (scientiæ?) vel omnibus æque utilis esse debet II, 191, 20; agibilis non est II, 191, 21; idem non est quod ipsum bonum II, 191, 30; immobilis est et non agibilis II, 191, 31.

Idea entis; v. *Entis idea*.

Idea equi; nihilo ab equo differt nisi æternitate II, 492, 3 s.

Idea hominis; nihilo nisi æternitate ab homine differt II, 492, 3 s.; numerus mathematicus esse nequit II, 618, 43 s.

Idea lineæ; si exstat ipsa linea dividua erit, idque quare IV, 47, 10 ss.

Idea sanitatis; nihilo a sanitate differt nisi æternitate II, 492, 3 s.

Idea scientiæ; v. *Scientiæ idea*.

Idea unius; v. *Unius idea*.

Ideæ; semper sunt ex opinione Socratis *Phædonis* II, 463, 52; propter eas unamquamque rem esse censet idem II, 463, 45; causam ortus et interitus habet idem II, 463, 45 ss.; refutatur hæc opinio II, 463, 50 ss., cf. II, 464, 5 ss.; in *Phædone* et generationis et essentiae causæ esse dicuntur II, 483, 27; II, 617, 8 s.; Platonis de iis placiti origo II, 477, 35 ss.; II, 478, 13 s., cf. II, 499, 9 ss.; II, 615, 6, cf. II, 627, 3 ss.; ab iis junctæ non sunt res sensibiles secundum Platonem II, 478, 40; II, 539, 7 s., cf. II, 483, 3, 24; II, 491, 32; II, 499, 8; II, 558, 23; II, 585, 15 ss.; II, 626, 27; earum participatione dicuntur res quæ eodem ac ea nomine designantur II, 477, 41; dyadis participatione res sensibilibus dicuntur II, 478, 30 s.; quomodo ab iis differant res mathematicæ II, 477, 50, cf. II, 539, 7 s.; reliquarum rerum principia formalia sunt II, 477, 51; II, 478, 28; II, 479, 5; earum vero principia entium elementa II, 477, 52; quænam earum sint principia vel causæ, idque cum formales tum materiales II, 477, 1 ss., 29 ss., cf. II, 478, 45; II, 479, 9; eas primas posuit Plato II, 626, 27; eas primis numeris assimilavit idem II, 626, 28; fr. 84, a; idque quibusnam III, 434, 38 ss.; eas nusquam esse statuit Plato II, 277, 3; iis infinitum inesse statuit Plato II, 277, 4; eas baud male Plato dixit quæcumque natura sint II, 601, 37; e quibus elementis eas composuerit Plato III, 434, 33 ss.; cur in loco non sint rogare oportet Platonem II, 287, 15 s.; de iis Platonis placita refutantur II, 482, 2 ss.; II, 615, 28 ss., cf. II, 491, 54; eas esse statuunt qui definitionibus student (i. e. Platonici) II, 571, 43; qualia iis nomina tribuerint earum assertores II, 556, 31 ss.; earum assertores vix erant amici II, 4, 12; earum auctores non esse statuerunt rerum in quibus prius et posterius inest, idque quare II, 4, 12; II, 190, 35 ss.; cuique una debuisset respondere scientia II, 4, 30; earum definitio eadem est ac rei cujus ideæ sunt II, 4, 37; nec quia æternæ sunt, discrimen suppeditant II, 4, 40; earum pertractatio remittitur ad aliam doctrinam II, 4, 45; II, 190, 1; eas a rebus quæ eas participant, seungi posse statuunt II, 190, 7; inepte et contentiose (λογικῶς) exstare affirmantur II, 190, 13; quæstio eas spectans pertractatum cum in libris exotericis, tum in libris philosophicis II, 190, 15; se non posse cum illa opinione consentire declarat Aristoteles, etiamsi quis credat se propter contentionis studium obloqui fr. 34, b; impugnantur fr. 34, b; fr. 88, a, b; fr. 89, a, b; quomodo eas impugnaverit in libris *de Ideis* fr. 87, a, b; eas nonnulli esse dicunt substantias et naturas quibus nullæ aliæ priores sunt II, 543, 7 s.; si (a rebus sensibilibus) disjunctæ sint, ipsæ entia non erunt, et rerum sensibilibus non erit scientia II, 543, 13 s.; item præter eas erunt aliæ substantiæ et naturæ iis priores II, 543, 10 s.; atque sic deinceps usque in infinitum II, 543, 4^a ss.; item non erit subjectum substantia II, 543, 27 s.; nonnullas idem esse quod rem ad quam referuntur sta-

ruunt earum assertores II, 550, 27 s.; omnium rerum esse dicuntur quarum et scientia est II, 482, 15 s., 31; II, 615, 41 s.; item omnium quæ cogitari possunt II, 482, 17, 30; II, 615, 43; uniuscujusque rei unum aliquod esse statuunt (Platonici) II, 627, 32; eas substantias et separabiles esse contendunt earum assertores II, 554, 13; eas privatim quidam substantias esse dixerunt II, 558, 10; ubi exponere conati sunt quomodo aliarum rerum substantiæ sint, vana loquuntur II, 484, 34 s.; si substantiæ sint, recte eas seposuerunt eorum assertores II, 558, 25 ss.; non recte vero eas unum de multis esse contenderunt II, 556, 27 s.; eas rebus interitui obnoxii specie similes fingunt *idem*. idque quare II, 556, 28 ss.; eas simul universales substantiasque et particulares et separabiles fecerunt earum assertores II, 626, 51 ss., cf. II, 627, 15; omnium universalium esse sequitur e placitis idearum assertorum II, 615, 28 ss.; quum participabiles sint, necessario ad solas pertinent substantias II, 482, 34 s.; II, 616, 7 a.; nihilo minus ad multas alias res pertinebunt si vera sunt argumenta quibus utuntur earum assertores II, 482, 27 ss.; II, 616, 1 ss.; necessario ad *idem* genus pertinent ac res quarum earum participes sunt II, 482, 43; II, 616, 15 s.; eas præter res sensibiles existere putant II, 626, 45; II, 627, 1 s.; earum elementa entium principia et elementa esse censent II, 626, 46 s.; quæstio an entium principia sint a finis est quæstioni, an sint et quomodo sint II, 611, 28 ss.; exponuntur difficultates quibus implicantur qui eas ex elementis deducunt easque præter substantias ad eandem speciem pertinentes unum aliquid esse statuunt II, 627, 21, 51; hæ difficultates communes aliquatenus sunt et iis qui eas esse statuunt et iis qui eas esse negant II, 627, 18 s.; probantur rerum exemplaria esse non posse II, 483, 11 ss.; II, 616, 46 ss.; ex iis esse nequeunt res secundum nullam præpositionis ex significationem II, 483, 10 s.; II, 616, 44 ss.; specierum causæ habentur II, 546, 24; si existerent præter res singulares, nihil ad generationem vel ad substantiam conferrent II, 546, 25 s.; igitur ne substantiæ quidem per se essent II, 546, 26 s.; igitur eas non tanquam exemplaria proponere oportet II, 546, 35; maxime requirentur in rebus naturalibus quia hæ maxime substantiæ sunt, sed ibi quoque inutiles sunt II, 546, 36 ss.; easdem specie esse ac res singulares contendunt earum assertores II, 584, 29 s.; id quod fieri non posse probatur II, 584, 27 ss.; docere nequeunt a quibus pendeat rectum, itemque actio et passio II, 485, 10; substantiarum vero elementa aliquatenus docere videntur II, 485, 11; earum ope nec quæri nec inveniri possunt omnium entium elementa II, 485, 12; qui eas ponunt, eas immobiles esse et mente percipi arbitrantur, 193, 25; non esse probantur eo quod vel moveri vel quiescere debent, itemque vel sensu vel mente percipi, 193, 23; eas immobiles esse et impatibiles perhibent qui ideas esse statuunt, 249, 17; in eas non quadrant rerum ipsarum definitiones quibus adjunctum est effectivum aut patibile 249, 16; eas magis quietis et immobilitatis causam quam motus principium esse dicunt II, 479, 6 s., cf. II, 482, 51 s.; rebus sensibilibus nec motum nec mutationem, nec aliud quid impertiunt II, 482, 50 ss.; II, 616, 32 ss., cf. II, 479, 6 s.; etiamsi sint, non fiunt res earum participes, nisi sit aliquid quod iis motum impertiat II, 483, 28 s.; II, 617, 10 s.; de causa moventi nihil docent II, 484, 32, cf. II, 479, 5 s.; iis causam formalem exponere conati sunt sed frustra II, 484, 33; eas qui existere putant inscii naturales res a motu abstrahunt, etiamsi

abstrahi nequeant II, 262, 44; quatenus iis competat motus II, 484, 48 s.; ex iis demonstrari nequit motus II, 604, 8 s.; si exstant, nullius causa esse possunt, saltem non motus II, 610, 40 ss.; secundum assertores entibus quacunque tandem ratione causam aliquam præbent II, 632, 23 ss.; eas numeris assimilant *idem* II, 632, 24; eas numeros esse dicunt earum assertores II, 606, 27 s.; idque quales II, 618, 7 ss.; earum naturam eandem esse censent atque numerorum nonnulli (Platonici) II, 539, 12; alii eas nec numeris assimilant, nec omnino esse statuunt II, 618, 23 s., cf. II, 626, 18 ss.; secundum earum assertores eo numeri sunt quod expositionem præter multa nanciscuntur II, 682, 37; probantur causæ esse non posse si numeri sint II, 483, 33 ss.; probantur numeri esse non posse II, 483, 45 ss.; iis assimilandi non sunt numeri II, 638, 3 s.; numeri esse nequeunt, si omnes monades comparabiles sint II, 618, 40 s.; numeris nec priores nec posteriores esse possunt II, 618, 52 s.; igitur si numeri non sunt, omnino non erunt II, 618, 47 s.; nec numeri erunt, nec omnino erunt, si monades discrimine careant II, 621, 22 ss.; nec si addendo numeremus II, 621, 30; altera alteri inerunt, si numeratio addendo fiat II, 621, 31; item omnes unius partes erunt *ibid.*; si numeri sint, nec comparabiles, nec utrovis modo incomparabiles esse possunt monades II, 622, 4 ss.; eas rejicientium placita si recipias, non constat quomodo numerus revera sit II, 632, 26 ss.; eas alii genere a mathematicis distinguunt, alii utroque eandem naturam tribuunt II, 600, 25 s.; quibusnam erroribus obnoxii sint qui eas rebus mathematicis agglutinant II, 633, 42; quonam modo tollantur ab his qui lineas insecabiles earum ope adstruere conantur IV, 48, 28 s.; numeri sunt participatione unius e magno et parvo II, 478, 2; etiam rebus sensibilibus inesse possent, si iis insint mathematicæ II, 492, 48; nihil ad aliarum rerum scientiam conferunt II, 483, 1 s.; II, 616, 33 s.; neque ad essentiam rerum quæ earum participes sunt II, 483, 3 s.; II, 616, 38 s.; nec rebus quarum ideæ sunt admiscitur, ut Eudoxus alique arbitrantur II, 483, 5 ss.; II, 616, 39 ss.; eas vel secundum positionem, vel secundum proportionem ordinant (Platonici) II, 623, 23 s.; ex ideis necessario constabant, si monades inter se differant II, 620, 49; igitur et res ad quas referuntur eodem modo se habebunt II, 620, 50; non eo a rebus quarum ideæ sunt, differre dici possunt quod earum exemplaria sunt II, 616, 22 ss.; eas qui ponunt necessario principium iis superius agnoscere debent, quod participationis causa sit II, 610, 31 s.; non pertinent ad res arte factas II, 483, 30; II, 617, 11, cf. II, 623, 42; igitur et sine iis esse et fieri possunt reliquæ res II, 483, 31 s.; II, 617, 13 ss.; II, 623, 44; omnes bona erunt, si unum boni natura sit ex eoque facti numeri ideales II, 635, 12; item si ad omnes substantias pertineant, animalia et plantæ et participantia omnia bona erunt II, 635, 15 s.; si solum ad bona pertinent, substantiæ non erunt II, 635, 14; ex ideis compositæ sunt II, 555, 34; igitur de multis prædicantur II, 555, 35 s.; nec cognosci possent, si de uno tantummodo prædicarentur II, 553, 37 s.; si non sint, non erit genus præter species II, 555, 31 s.; si sint, etiam differentia erit præter eas II, 555, 32; non in subjecto esse censentur, sed per participationem II, 543, 29 s.; generi et universali affines erunt II, 558, 14; rebus non insunt III, 483, 3; II, 616, 37 s.; igitur earum substantia esse nequeunt II, 483, 2 s.; II, 616, 37; non solum rerum sensibilibus, sed et ipsarum idearum necessario exemplaria erunt II, 483, 21

s.; II, 617, 3 s.; plures esse videntur quam res sensibiles singulares II, 615, 32 s.; sive non sint, vel magis etiam forsitan si sint, sufficit aliquid esse quod non secundum aliud dicitur, sed per se II, 543, 25 s.; causam finalem non attingunt II, 484, 39; si sint, potius potentia quam actus sunt II, 571, 46; numero æquales aut non pauciores sunt quam res ad quas explicandas ad eas deveniunt II, 482, 7; II, 615, 28 ss.; quoniam ex iis loci peti possint ad argumentandum de proprio, 232, 33; qui eas ponunt numero unum esse statuunt, 242, 40; contra eos qui has statuunt adhiberi potest locus quo genus negatione dividere velant, 242, 34; ad eas exigere debent appetitum definitiones qui ideas esse statuunt, 247, 30; ad earum sectatores refellendos confert videre, an definitio in singulas species quadret, 259, 2; qua re peccent argumenta quibus eas revera esse probare conantur II, 482, 13 ss., 22; II, 615, 37 ss., 47 ss.; quibusnam argumentis probare conentur earum assertores eas revera esse II, 499, 17 ss.; earum unamquamque substantiam aliquam et nullam per accidens esse dicere volunt iidem II, 499, 24 s.; eas quidam exstare perhibent II, 381, 16; sive existant, sive non existant, plerumque singularia aut plura sunt, aut plura esse licet in rebus quarum forma in materie est II, 381, 16 ss.; rerum singularium non sunt II, 555, 50; omnium rerum non exstant II, 623, 42 s., cf. II, 483, 29 s.; II, 617, 11 s.; igitur causæ esse nequeunt II, 623, 44; manifesto nihil sunt II, 601, 47 s.; manifestum est eas non exstare II, 585, 11 s., cf. II, 495, 6 s.; II, 586, 16 ss.; nihil aliud sunt nisi res sensibiles æternæ II, 492, 7; non necessario esse debent, ut sit demonstratio, 131, 36; inania sunt figmenta, 142, 40; eas rejecerunt nonnulli (Platonici), idque quare II, 632, 27 s.; de iis multa divulgata sunt in sermonibus exotericis II, 611, 27; iis studentes irascuntur ideas contemnentibus, 349, 7.

Idearum assertores; impugnantur fr. 88, a, b; fr. 89, a, b; fr. 90, a, b; quibusnam argumentis probare conentur eas revera esse II, 499, 17 ss.; non recte disponunt argumenta sua II, 499, 22 s.; dicere volunt unamquamque substantiam aliquam et nullam per accidens esse II, 499, 24 s.; speciem ex genere et differentiis componunt II, 554, 14; et nihilo minus ideas substantias et separabiles esse censent II, 554, 13; docetur quantopere sibi ipsi contradicant II, 554, 15 s.; sensibilia semper fluere putabant II, 627, 3; item universalis præter sensibilia exstare atque aliud quid esse II, 627, 4 s.; inde adducti sunt ut ideas assumerent easque *exponerent* II, 627, 11 ss.; ideas simul universalis substantiasque et particularia separabilesque fecerunt II, 626, 51 ss.; II, 627, 15; inde difficultatibus sese implicarunt II, 626, 50 s.; II, 627, 10 s., cf. II, 627, 1 s.; non ens falso assimilare conantur II, 631, 15 s.; quidnam eos permoverit ut enti et uni opponerent inæquale et ad aliquid II, 631, 35 s.; solummodo inquisivisse videntur cur multæ sint substantiæ II, 631, 28 ss.; II, 632, 2; non vero cur quanta et qualia II, 631, 31 s.; II, 632, 3; nec cur ad aliquid II, 631, 42 s.; II, 632, 3: revera non exposuerunt cur entia multa sint, sed cur quanta II, 632, 14 ss.; quacunque tandem ratione ideas reliquis rebus causam præbere censent cur sint II, 632, 24 ss., 33; iis quisque numerus idea aliqua est II, 632, 24; si eorum placitis assentias facile constat numerum revera esse II, 632, 21 ss.; e materie et numero mathematico faciunt magnitudines, idque quomodo II, 633, 31 ss., 49 s.; igitur naturam similem faciunt tragædiæ vitiosæ II, 633, 30 s.; secundum eos elementa sunt magnum et parvum II, 634,

5; eorum alii dyadem ipsam lineam esse statuant, alii lineam ideam II, 550, 26; in nonnullis rebus idem esse putant ideam et id ad quod pertinet II, 550, 27; igitur unum multarum rerum ideam esse fingunt quarum tamen forma diversa est II, 550, 29 s.; item ex eorum opinione unam ideam idearum omnibus communem facere licet, ita ut reliqua non sint idea II, 550, 31 s.; ita ut ex eorum opinione unum omnia erunt II, 550, 32 s.; ideas numeros esse dicunt II, 606, 27 s.; numeros interdum innumeros esse dicunt, interdum non ultra decadem provehunt II, 606, 28 ss.; cur vero tot sint, de hac re nihil mentione dignum cum diligentia demonstrativa proferunt II, 606, 30 s.; præcipue ad elementa numerorum quibus usi sunt deveniunt quia antiquo modo dubitarunt II, 630, 45 s.; putabant Parmenidis placito quo non ens cognosci non potest, obstandum esse, ne omnia entia unum, nempe ipsum ens essent II, 630, 47 ss.; necessariam putabant demonstrationem qua non ens revera esse ostenditur II, 630, 50; arbitrabantur entia tunc solummodo multa esse posse, si ex ente et non ente constarent II, 630, 51; ex ente et non ente (id est ex uno et dyade indeterminata) numeros et longitudines et corpora generant II, 631, 29 s.; quæsiwerunt cur multæ sint monades præter unum primum II, 631, 43 s.; non vero cur multa inæqualia præter inæquale II, 631, 44 s.; multas relationis species adhibuerunt ad entia generanda, idque quasnam II, 631, 45 ss.; quomodo igitur generarint numeros et longitudines et plana et corpora *ibid.*; eorum argumentatio et sibi ipsa et verisimili adversatur II, 634, 1; item similis est Simonidis longo sermoni II, 634, 2 s.; item seorsum sermoni nihil sani dicentium II, 634, 3 s.; quattuor de causis difficultatibus implicantur, idque de quibusnam II, 635, 30 ss.; principia ac substantias primas non recte tradiderunt II, 635, 35 s.; unum perperam principium esse censent II, 635, 31; unum separabile esse arbitrantur II, 636, 1; res dicunt suppositionibus suis consensaneas, sed quæ per se non recte sese habent II, 621, 32 ss., cf. 23 s.; ostendere non poterant quales essent ideas præter res singulares et sensibiles II, 556, 28 ss.; quomodo lineas inseparabiles adstruant IV, 48, 25 ss.; comparantur iis qui deos homini similes faciunt II, 492, 4, v. *Immo/as substantias qui ponunt et Plao.*

Idearum auctor; v. *Plato*.

Idem; multis modis dicitur, 153, 44; 226, 37; quot modis dicatur, 176, 13; ejus homonymia difficulter discernitur 283, 44; quia id a diverso non distinguimus, fallimur captionibus ex accidente, 284, 13; maxime proprio sensu ita appellatur quod numero unum est, 176, 31; 225, 9; secundum unum et ens dicitur II, 522, 49 s.; II, 577, 2 s.; igitur multis modis dicitur II, 522, 48 ss.; et in unaquaque categoria diversum est II, 523, 1; ad unum refertur II, 527, 4; igitur numeri affectus est et ad numerum refertur, sed non eodem modo quo duplex et similia II, 527, 2, 7 s.; entis species est II, 501, 9; igitur de eo tractat prima philosophia *ibid.*; ad id reducuntur fere omnes contrarietates II, 591, 11; dicitur quod differentia non differt II, 307, 24 s.; nihil impedit quominus et ens et bonum et album sit, 251, 34; simul erit et non erit, si homo omnium rerum mensura sit II, 590, 9; sibi ipsum si aliquid dicas, eo tanquam duobus uteris II, 522, 19 s.; esse ac non esse dicunt nonnulli atque se ita arbitrari II, 504, 5 s.; simul esse et non esse potest eadem et secundum idem II, 503, 40 s.; quia non omnibus de iisdem videtur; id nonnullis causa fuisse videtur cur de principio contradictionis dubia moverent II, 590, 16 s.;

v. Principium contradictionis; quatenus simul ens et non ens esse possit II, 509, 3 s., cf. II, 590, 27 s.; alteri oppositum est II, 629, 12; ei opponitur diversum sed non contradictorie II, 577, 24 s., cf. II, 522, 22; eorum oppositio igitur tantummodo spectat res quæ ens et unum dicuntur II, 577, 28 s., 30 s., 34 s.; in non entibus opponitur non eidem II, 577, 30; pluribus contrarium esse potest II, 358, 20; quum non semper volunt idem, quomodo ex illis petentur enthymematum argumenta, 378, 50; eodem modo se habens, non mutatur nec ipsum, nec ejus partes II, 322, 24, *v. Eadem*.

Idem (numero); quæstiones de eo dijudicantur e conjugatis, e casibus et ex oppositis, 255, 10; item e generationibus, et gr. facientibus et corruptentibus et e similitudine, 255, 18; item si duarum rerum quibus altera maxime præstat, eodem etiam altera, si utraque numero unum est, 255, 22; item considerandum est an quod alteri idem est, etiam alteri sit idem, 256, 3; item an utrique eadem accidant, vel utraque iisdem 256, 6; item an ad eandem categoriam pertineant, 256, 11; item an ad idem genus, 256, 13; item an eandem differentiam de ambobus prædicentur, 256, 15; considerandum est, an ambæ magis ac minus recipiant, vel an recipiant quidem, sed non simul, 256, 19; adjectione dijudicandæ sunt quæstiones de eo, 256, 23; item ex detractone, 256, 25; item videndum, an hypothese facta, non eadem utrique eveniant, 256, 30; item, num eadem de utraque et ambæ de iisdem prædicentur, 256, 38; item, annon genere vel specie, non vero numero idem sint, 256, 43; item, an altera sine altera esse possit, 256, 47; loci qui id refellunt ad definitionem constituendam utiles sunt, 256, 51; non vero qui id adstruunt, 257, 1.

Idem et diversum; multis modis dicuntur idque quomodo II, 501, 34 s., 44 s.; omnia tamen ad suæ categoriæ prima referuntur II, 501, 41 s.; unius quatenus unum est et entis quatenus ens est, affectus sunt II, 501, 53 s.; eorum essentia et eorum accidentia eadem scientia considerantur, idque eadem quibus substantia, id est prima philosophia II, 501, 31 s., 45 ss., 51 s.; II, 502, 1 s., 47 s.; querendum item de iis quæ his per se accidunt II, 489, 25; querendumque non solum quidnam sit quodque, sed etiam an alterum alteri contrarium II, 489, 26 s.; ea non spectat geometra, nisi ex suppositione II, 502, 43 s.; ea investigare conantur dialectici ex opinione petitis argumentis II, 489, 19 ss.; queritur ad quemnam pertineat eorum speculatio II, 489, 24; qui de iis speculati sunt, non ideo errarunt sed quia substantiam neglexerunt II, 502, 2 s.; eorum ignorantia fit captio per principii petitionem, 280, 45.

identitas (ταυτότης); unitas quædam est essentia plurimum, aut si quis uno tanquam pluribus utatur II, 522, 18 s.

identitas et contrarietas; eas investigare conantur dialectici ex opinione petitis argumentis II, 489, 20 ss., queritur ad quemnam pertineat earum speculatio II, 489, 24 s.; querendum item de iis quæ his per se accidunt II, 489, 25; querendumque non solum quidnam sit quæque, sed etiam an altera alteri contraria II, 489, 26 s.

Idomeneus et *Meriones*; eorum epitaphia in insula Cnosso fr. 313, a.

Idrieus; eum caniculis comparavit Androtion (cf. *Orat. att.* t. II, p. 346), 390, 10.

Iduris; *v. Gauris*.

Iepaxtix quidnam, 610, 9, cf. 538, 11.

Ierusalem (*pers. or. Παλαιστίνη*); in eam transplantatum

belenum perniciosum e Persia comestibile factum est IV, 28, 39 ss.

Ierne; maxima Britannicarum insularum III, 630, 42; super Celtas jacet IV, 630, 44.

ἱερομνήμονες. *v. Scribæ sacri*.

ἱεροποιοί magistratus genus apud Athenienses fr. 243, a, cf. *Templorum ædificatores*.

Ignaria; *v. Pyralis*.

Ignavia (ἄιλία); ejus definitio II, 195, 45; II, 243, 34; ad fervidam partem animæ pertinet II, 243, 12, 34; quænam ejus opera II, 245, 36 ss.; quænam ejus sequelæ II, 245, 40 ss.; intemperantia minus voluntaria esse videtur II, 38, 1; itemque minus vituperio digna II, 38, 5; in ea magis voluntarius esse videtur universus habitus, minus vero singulæ actiones, idque quare II, 38, 9; animæ affectus est II, 195, 5, 26; quatenus homini et reliquis animalibus communis III, 145, 8; III, 171, 38 ss.; III, 175, 28; III, 203, 24; defectus est II, 139, 5; fortitudini opponitur, 21, 9; 330, 3; II, 139, 4; II, 22, 51; II, 23, 7; medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 38; eam consequitur vitium et fugiendum, 194, 18; ejus signum est, si turpia subeas, 356, 23; propter eam facere omittunt quæ optima esse putant II, 108, 7; ad eam refertur, si quis adstantem in acie deserat II, 54, 19; ab ea pendet clypei abjectio et fuga, 355, 36; propter eam abjicitur clypeus II, 54, 5; non eo constat, ut clypeum abjicias vel terga des, sed ut certo aliquo modo te habens ea des II, 64, 15; hostibus prodest, 324, 10; propter eam sæpe munere suo male funguntur servi, 495, 48; omnis modum excedens vel ferina vel morbosa est II, 81, 43; exemplum citatur, 151, 15.

Ignavus; *v. Ocnos*.

Ignavus; quisnam II, 20, 49; is est qui pericula ægre fert II, 16, 38; is est qui metu modum excedit II, 32, 48; timet quæ et quando timere non decet II, 32, 48; II, 208, 47; II, 137, 38; confidentia etiam deficit, sed magis manifestum est eum in molestiis modum excedere II, 32, 50; spe dejectus est II, 32, 51; ei magis quam forti competit propter paupertatem vel amorem, vel molestiam sibi manus inferre II, 33, 11; timori obnoxius II, 208, 5; et multa et pauca et magna et parva vehementer et celeriter timet II, 208, 6; ne leniter terribilia quidem sustinet II, 208, 10; quæ timet, partim nemini terribilia sunt, partim leniter II, 208, 25; celerius et magis quam vulgus a communibus affectibus affligitur II, 208, 38; attamen vel vix vel nunquam a rebus affligitur quibus vulgus II, 208, 40; ne tum quidem confidit quum ratio jubet II, 208, 53; circa pericula injustus est, 333, 11; eodem modo quo ille, improbus est injustus II, 65, 35; decipitur circa res terribiles et fiducia dignas, idque quomodo II, 210, 3; cum defectu tum excessu peccat II, 207, 49; vulgo medio habitui opponitur circa labores (ἄπονος) II, 197, 46; circa eadem versatur ac audax et fortis, sed alio modo II, 33, 2; audaci opponitur II, 207, 40; II, 208, 1; magis timet quam decet, minus confidit quam decet II, 207, 42; non est dicendus qui opum jacturam aut morbum timet II, 145, 37 ss.; ubique hostes se videre putat parva similitudine deceptus III, 509, 51 s.; fortem audacem vocat II, 22, 38; II, 139, 14; ejus signa quæ sint IV, 4, 47 ss.; IV, 5, 3 s.; illis mollibus significatur IV, 3, 24; item voce acuta et remissa IV, 3, 47.

Ignavi; natura ita sunt IV, 266, 26; quomodo famus II, 16, 12; misericordes sunt, 358, 42; interdum simul audaces sunt II, 217, 49; propter peritiam int. rdum pericula subeunt, idque quare II, 210, 38; in rebus bellicis interdum liberales et circa pecuniæ jacturam con-

fidentes sunt II, 31, 46; plerique sunt, 353, 48; cur ii sint qui calida loca habitant IV, 191, 34 ss.; IV, 193, 8 ss.

Ignava animalia; magnum cor habent, idque quare et quænam III, 260, 23 ss.

Ignæum; quoddam calidum non vero ardens exstat in insulis Pithecussis exstat IV, 380, 28 ss.

Ignæa (πυρῶδη); si cum iis comparatur spiritus insitus, gravis videtur, si cum iis contrariis, levis III, 525, 8 ss.

Ignæa apparentia et splendentia (πυρῶδη φαινόμενα καὶ λαμπρότα); in lumine non cernuntur, sed in tenebris III, 453, 29 s., cf. III, 452, 37 s.; communi nomine carent III, 452, 37 s.; III, 453, 31; eorum proprius calor non cernitur III, 453, 33; cur hæc cernantur alio loco dicitur III, 453, 33 s.; enumerantur quædam III, 453, 31 s. v. *Lævia*.

Ignicola animalia; in nostris regionibus quærenda non sunt III, 389, 20 s.; nihilo minus omnino non desunt III, 389, 22, cf. III, 95, 22, 30; ea potius in luna quærere oportet III, 389, 26 s.

Ignis (elementaris) (*aliorum de eo opiniones*); necessario calidus et levis est III, 220, 28 s.; inde ad mundi fabricam aliquid contulit secundum antiquos III, 220, 26 ss.; eum aliqui rerum naturam esse putant II, 261, 49, cf. II, 517, 26; eum quæsierunt antiqui II, 600, 19; non ad idem genus ac illum pertinere putabant fortunam philosophi antiqui II, 266, 20; ei ens et unum assimilant nonnulli II, 489, 47; II, 497, 7; eum nonnulli rerum esse principium statuunt II, 256, 1; eum nonnulli unicum elementum esse statuunt II, 417, 35, cf. II, 252, 16; II, 453, 40; idque quatenus recte II, 479, 45 ss.; reliquis elementis subtilior est II, 417, 43; igitur modo maxime rationi consentaneo agunt qui unicum tantum elementum esse statuunt, ubi ei hanc dignitatem tribuunt II, 417, 44 s.; at nihil refert, idque quare II, 417, 45 s.; eum ex pyramidibus constare censent plerique eorum qui eum unicum esse elementum statuunt II, 418, 16 ss., cf. 24; II, 422, 19, 47; eum subtilissimum omnium corporum esse statuunt plerique eorum qui eum unicum esse elementum arbitrantur II, 418, 22, 25; eum omnium corporum maxime ad secundum aptum esse statuunt nonnulli eorum qui eum unicum elementum esse statuunt II, 418, 17; eum ramento conflato assimilant nonnulli eorum qui eum unicum elementum esse statuunt II, 418, 27; e quorundam opinione necessario ad aliquid dicatur II, 418, 3 ss., 51 ss.; eum terra præstantiorem censent nonnulli II, 403, 19; ideoque ei medium assignant locum II, 403, 23; fieri non potest ut sit corpus quod naturaliter circulo movetur, etsi nonnulli ita arbitrentur II, 369, 25, cf. II, 368, 41 ss.; II, 397, 8; ex eo entia esse et facta esse statuunt nonnulli naturæ scrutatores II, 497, 7 ss.; multus pauca aqua vel terra gravior erit, si sequaris opinionem eorum qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudine differentibus II, 426, 46; eum nonnulli levissimum esse arbitrantur quia plurimum continet vacuum II, 425, 27, cf. II, 430, 52 s.; ejus levitatem qui majori vacui copias tribuunt, iisdem difficultatibus impediuntur ac qui vacuum esse negarunt et tamen aliquid de gravi et levi determinare conati sunt II, 425, 41 ss.; eum per universum effusum esse multi putant II, 400, 5 s.; si per eum stellæ ferrentur, sonum excitarent, *ibid.*; refutantur qui eo non solum stellæ sed etiam quod eas circumdat constare putant III, 553, 50 s., cf. III, 554, 48 s.; eorum opinio puerilis dicitur III, 554, 2; si minorem absumat major, id propter op-

positionem inter parum et multum fieri censent antiqui plerique II, 445, 52 s.; eum tanquam causam moventem considerant qui plura agnoscunt principia II, 473, 25 ss.; unicum corpus vel unicum elementum esse videtur quod nutriatur vel augeatur II, 449, 31 s.; igitur nonnulli eum nutritionis et incrementi causam esse putarunt III, 449, 29 ss.; probatur solummodo causa adjuvans eorum esse III, 449, 39 ss.; ei perperam nonnulli animam assimilarunt III, 238, 19 ss.; melius fecissent, si animam in eo constare dixissent III, 238, 21 s.; si ei animam assimilares, fabrum quoque vel artem fabrilē terebro vel serræ assimilare possis III, 238, 26 ss.; elementum subtilissimum et minime corpulentum est III, 434, 52 s.; novetur et reliqua movet primario III, 434, 53 s.; hinc nonnulli ei animam assimilarunt III, 434, 51 s.; eorum qui ei animam assimilarunt, elegantissime disseruit Democritus III, 434, 54 s.; idque quia exposuit cur moveat et moveatur III, 435, 1; ei nullus naturæ scrutator manum vel faciem assilavit III, 230, 9 ss.; ei vero sensoriam partem aliquam assimilarunt III, 230, 11 ss.; ei omnes visum tribuunt, idque quare III, 477, 28 ss., cf. 51 ss.; eum omnium rerum principium habent Heraclitus et Hippasus II, 472, 44, cf. II, 478, 49; II, 479, 39, 52; in eum omnia aliquando transire perperam censet Heraclitus II, 279, 47 s.; II, 596, 49 s.; igitur infinitum esse nequit II, 279, 43 s.; II, 596, 46 s.; medio impositus æque ac terra ibi maneret, si Anaximandri de causa quietis terræ opinio vera esset II, 406, 36; II, 407, 11; eum nonnisi concretionē et discretionē gigni et interire putabat Anaxagoras II, 416, 7; eum igitur mixturam habet ossis et carnis et omnium aliarum rerum seminum II, 416, 5 s.; eo repletas esse superas regiones dicebat Anaxagoras III, 553, 48; hinc eum cum æthere confudisse videtur III, 553, 42 s., cf. II, 371, 8 s.; II, 416, 9; recte tamen vim quæ inibi exstat, æthera appellandam esse censuit III, 553, 44 s.; ei globi formam tribuerunt Leucippus et Democritus II, 417, 3, cf. II, 422, 19, 47; eum globis constare censet Democritus II, 422, 21, 39; II, 449, 31; eum globosa esse corpora individua censet Democritus III, 433, 31; ei animam et intellectum assimilant idem III, 433, 29; III, 435, 2 s., 5 s.; igni cumlaretur, si Democriti de respiratione sententia vera esset III, 539, 48; eum in centro collocant Pythagorei et quidam alii, idque quare II, 403, 8, 23, 15 ss.; ita calidum vocat Parmenides II, 254, 4; eum enti assimilant idem II, 438, 45; eum æternum esse statuebat Empedocles III, 673, 24 s.; elementum est secundum Empedoclem II, 416, 1; ei reliqua tria opponit elementa Empedocles II, 456, 23 s.; II, 474, 42; igne augeatur secundum Empedoclem II, 460, 28; ubi in elementa universum ex placito Empedoclis disjungitur, ipse in unum coniungitur II, 474, 32 ss.; eum Vulcanum vocat Empedocles III, 441, 43; quot ejus partes contineant ossa secundum eundem, *ibid.*; ejus elementum non agnoscit Empedocles II, 449, 12; agnoscit vero Plato II, 449, 13 s.; obscurus secundum Empedoclem II, 496, 16; eodem teste eo ignem videmus II, 496, 16; III, 434, 27; exitialis secundum Empedoclem III, 434, 27; ei non tribuendus est risus III, 416, 28 s., 34; perperam igitur Empedocles ejus inopiam causam esse censet cur noctu non acute cernant oculi nigri III, 416, 27 s.; perperam quoque ei tribuit oculorum caesiorum colorem III, 416, 23 s.; secundum Platonem ex iisdem triangulis constat, e quibus aer et aqua II, 424, 48; secundum Cæneum in proportionē multiplici, 133, 21.

Ignis (*ejus definitio*); non idem est quod ignis proprie sic

dictus, sed ei similis II, 456, 31 s.; corpus est II, 476, 51; corpus simplex cum ipsum tum ejus species et quæ ei cognata sunt II, 368, 26 s.; eum tunc novisse censeamus, ubi novimus quidnam sit II, 538, 32; corpus simplex est ideoque natura constat II, 260, 37; II, 517, 26; inter similia recensetur II, 472, 52; pertinet ad substantias naturales II, 410, 21; res inanimes est III, 520, 19; perperam ei proprium esse dicitur eum animæ similimum esse, 220, 18; item id esse in quo primo natura anima inest, 220, 27; item corpus esse corporum tenuissimum, 221, 37; item corpus esse tenuissimum levissimum, 222, 17; recte ei proprium esse dicitur corpus esse quod facillime sursum fertur, 221, 7; dici nequit eum proprium esse corporis subtilissimi, 225, 18; ei specie proprium esse dicitur, ut subtilissimus sit, 227, 41; item levissimus, 228, 22; dubitari tamen potest an recte quia species habet lucem, flammam et pruinam, 228, 30; cur non dicendus sit corpus subtilissimum, 246, 11; ita vocare solemus elementum quod omnibus aliis supernat III, 552, 34; III, 555, 16, cf. 26 s.; III, 556, 33 s.; idque quia omnium facillime ascendit III, 556, 35 ss.; elementum est III, 330, 36 ss.; aliquatenus elementum est, aliquatenus non II, 574, 19 ss.; ejus notio non eadem est ac notio elementi II, 574, 21 s.; quatenus elementum sit II, 574, 22 s.; unde peti debeat ejus definitio II, 574, 23 s.; ad eum pertinere nequit series BEGZ, si hæc series elementa alicujus rei significet II, 636, 50; proprius quam reliqua elementa ad formam accedit II, 463, 12 s.; idque quia natura sua ad universi terminos fertur II, 463, 13 s.; igitur rationi consentaneum, eum solum inter elementa alii II, 463, 10; elementum est III, 449, 32, 49 s.; III, 450, 47 s.; ab eo differt principium quod locum superiorem ad lunam usque sese extendentem replet III, 554, 54, v. *Aether*; quartum elementum habetur III, 389, 22 s.; semper non propriam formam habere ac alii corpori inesse videtur III, 389, 24 s.; elementum est, ideoque odore caret III, 484, 46 s., v. *Elementa*; mutilis esse nequit II, 532, 2; ejus partes necessario et ignis esse debent II, 418, 44; II, 420, 48; II, 421, 34; si finitus esset, aer vero infinitus vel aqua, ab hoc interimeretur II, 279, 21 ss., cf. 35; II, 280, 17; II, 597, 14; infinitus esse non potest II, 279, 43 s.; forsitan per se infinitus est II, 574, 20; si infinitus esset, ejus partes quoque infinitæ esse deberent II, 376, 13; etiam si distractus esset, probatur fieri non posse ut ex ejus partibus fiat ignis infinitus II, 376, 25 ss.; eum nullus naturæ scrutator infinitum esse statuit, idque quare II, 280, 19; semper tanquam ens considerari debet si cum terra comparetur II, 440, 3; probatur fieri non posse ut sit insecabile corpus II, 418, 29 ss.; individuus esse si elementis nihil est prius IV, 47, 18; non quatenus is sunt ens et unum, eorum affectus sunt idem et diversum ac reliqua hujus modi II, 501, 54; eum substantiam esse dicimus II, 538, 43; II, 558, 6; probatur aer calidus non esse II, 458, 32 ss.; necessario exstare debet si terra exstet II, 392, 39 s.; II, 393, 14; fere totus materies est, ita ut ejus idea vix esse possit II, 601, 39; ejus numerus ponitur esse tres, idque quomodo II, 636, 32 s.; eum rarum vocant, idque quare II, 297, 25; ejus proprii affectus animæ competent, si ignis sit II, 461, 31; boni et pulchri causa esse nequit II, 473, 32; si plures sint mundi, in omnibus idem esse debet ac eandem facultatem habere II, 378, 47; item in altero mundo ad medium ferretur II, 379, 11.

Ignis (ejus pondus, latitudo et locus); levis est II, 412, 33; ejus motus ad se ipsum levitas est II, 314, 28; probatur

gravitate carere II, 429, 16 ss.; nullam habet gravitatem, ne in suo loco quidem II, 429, 3; II, 430, 31; igitur nunquam in aeris locum descendit, si hic ei subtrahatur II, 430, 30; in universa rerum natura solus gravitate caret II, 428, 50 s.; contrario tramite fertur ac gravia II, 408, 4; alio modo a sese moveri potest, alio non II, 546, 51; ei subsidit quælibet aquæ vel aeris pars II, 428, 35 s.; universus eodem fertur quo scintilla, II, 378, 14 s.; naturaliter sursum movetur, 176, 37; II, 261, 16; II, 285, 25; II, 294, 16; II, 296, 36; II, 316, 45, 47; II, 317, 25 s.; III, 436, 40 s.; III, 449, 21 s.; naturaliter superiora petit, nec modo petit, modo non petit II, 344, 17 s.; II, 390, 50; II, 406, 17; II, 407, 4; ejus latitudo probat locum exstare et quandam facultatem habere II, 285, 12; linea recta superiora petit II, 368, 47; II, 369, 4, 14, 19, 27; II, 422, 27; secundum æquales angulos sursum fertur II, 429, 31; quo major ejus copia, eo celerius sursum fertur II, 380, 15 s.; II, 419, 5; quælibet ejus copia sursum fertur si nihil impedit II, 428, 28; semper leve est et semper superiora petit II, 424, 38; quo major ejus copia eo levior est et eo celerius sursum fertur II, 424, 43 s.; II, 426, 8 s.; II, 428, 30; ejus minor copia celerius deorsum fertur, major vero tardius II, 424, 45; petit ultimam partem ejus quod medium circumdat II, 408, 4 s.; naturaliter a medio recedit II, 378, 51; ad extremum fertur II, 429, 19 s.; a medio ad ultimum fertur II, 407, 13 s.; II, 408, 20, non tamen omnis ad punctum unicum sed quælibet ejus pars pro portione ad partem ultimi loci II, 407, 15 ss.; si quæras cur sursum feratur, eodem redit ac si quæras cur sanabile ad sanitatem eat II, 427, 39 ss.; non vi sursum fertur II, 461, 7; deorsum vero fertur vi II, 461, 8; ejus motus qui sursum versus fit, non natura est, sed natura constat et naturalis est II, 261, 16; assueferi non potest ut deorsum feratur II, 14, 41; si penes eum esset an sursum ferretur, etiam penes eum esset an deorsum II, 348, 42 s.; ab aliquo movetur vi ubi præter naturam movetur II, 349, 12 s.; natura vero ubi a potentia transit ad actum II, 349, 13 s.; quomobrem manifestum non sit a quonam sursum moveatur II, 349, 15 ss.; ejus latitudo naturalis ei contraria quæ præter naturam fit II, 316, 48; præter naturam deorsum fertur II, 316, 47; II, 317, 26; II, 348, 17; vi et coactus deorsum ferri dicitur II, 201, 1, cf. II, 142, 20; ejus latitudo terræ latitudi contraria est II, 316, 46; ejus motui naturali opponi potest cum ejus motus qui præter naturam fit, tum terræ motus naturalis, sed non eodem modo II, 317, 26 ss.; ejus quietes sibi invicem eodem modo opponuntur ac ejus motus II, 317, 31; si ei proprium est ut naturaliter superiora petat, et magis igni proprium erit ut magis superiora petat, 233, 20; non recte ei proprium esse dicitur, ut sit corpus levissimum, 235, 13; non in infinitum fertur II, 379, 52; II, 380, 6 ss.; est igitur locus ad quem fertur II, 379, 43; ei destinatus est locus superior II, 142, 18; isque locus terræ oppositus II, 379, 53; omnibus supernat et in aere sursum fertur II, 429, 17 s.; si ad aliquem locum fertur, etiam terra ad aliquem feretur II, 406, 19 s., 47; eo celerius fertur quo propior est supremo loco II, 330, 8; si in infinitum ferretur, infinita ejus celeritas et levitas II, 380, 8 s.; probatur ejus motus non ab expressione pendere II, 380, 14 s.; ejus naturalis locus ultimus est II, 406, 47; igitur ibi manet, II, 406, 46; loco suo manet, ab alieno vero recedit si non impediatur II, 422, 32; si exstet vis major ac qua superiora petit, dissolveretur cælum III. 519, 41; cur ad locum suum moveatur ubi nihil

eum impedit II, 428, 14; quomodo fiat ut locus ei destinatus semper eo repletus sit, licet qui hunc locum implet, semper alius atque alius sit III, 555, 37 ss.; ejus orbis omnium extremus III, 576, 13; primo elemento contiguus est III, 555, 35; III, 556, 33 s.; ei contiguus est aer III, 555, 36; III, 556, 37 s.; III, 560, 18; aerem circumdat II, 394, 29 s.; circumdatur a corporibus superioribus II, 394, 29; non tamen ei continua sunt hæc corpora, sed eum tantummodo tangunt II, 394, 30; quaeritur an in superiore loco interitus expers evadere possit III, 523, 17 s.

Ignis (quomodo ad reliqua elementa se habeat); ei similis est aer II, 427, 35; ei propior aer quam lapides, ferrum et ligna II, 397, 14; hujus facultatem habet ultima pars ejus quod aerem vocare solemus III, 562, 2 s.; ex aere fieri non poterit, si numero infinito sint contrarietates II, 460, 1; ex aere fieri potest II, 415, 25 s.; ex eo fit aer II, 486, 41; ex eo fieri potest aer, idque quomodo II, 457, 21 ss.; si ex eo fit aer, et ex aere terra, prima materies est II, 569, 26; e terra fieri potest, idque quomodo II, 457, 28 s., 31 s.; ex eo aqua fieri potest sed difficilius. idque quare II, 457, 36, 38 s.; ex aqua fieri potest sed difficilius, idque quare et quomodo II, 457, 37 ss.; etiam ex aere et terra fieri potest, sed hæc mutatio, etsi facilius non reciproca est II, 457, 45, 47, 52; quomodo id fiat II, 458, 3 ss.; ex eo fit aqua II, 487, 12; si ex eo fieri nequeat aqua, ex albo etiam nigrum fieri non poterit II, 433, 26 s.; ex aqua fieri nequit, nisi iis subsit materies communis II, 461, 44; ei contraria est aqua, quatenus substantiæ contraria esse potest II, 462, 50; II, 456, 44 s.; aquæ quam maxime contrarius est II, 177, 30; ei quadamtenus alimentum est aqua II, 177, 33; ab aqua nutritur, non vero vice versa III, 449, 47 ss.; igitur ejus quod nutritur partes agere videtur III, 449, 50 s.; nimia aqua exstinguitur II, 177, 35; aquæ interitus causa est III, 527, 31 s.; igitur et quæ eo constant, nisi congerie e multis rebus facta sint III, 527, 34 ss.

Ignis (ejus facultates); siccus et calidus est II, 456, 9; II, 457, 12, 22, s., 32; in materie calidum habet II, 447, 35; suapte natura siccus est III, 483, 2 s.; igitur in humidum agit III, 483, 2; calidus est II, 279, 35; urit, sed nescit se urere II, 469, 19; magis ad calidum quam ad siccum pertinet II, 456, 49; III, 483, 31; quamcunque ejus partem ceperis calida est II, 298, 27; eo nihil calidius est IV, 243, 3; parvo calidior est aqua fervens, sed citius et magis refrigerescit III, 232, 39 ss.; calefacit sed nunquam refrigerat II, 343, 9 s.; III, 232, 41; eum calefacere rationi consentaneum est II, 446, 39; eum calidum esse docent sensus, non vero cur calidus sit II, 469, 29; calidissimus est quia reliquis rebus causa est cur calida sint II, 486, 30 s.; facile movetur et calefacere atque urere valet II, 422, 17 s.; naturaliter ac necessario calidus est nec unquam frigidus, 19, 30, 33; 20, 1; habet potentiam irrationalem, 36, 28; urit, simulac nihil eum impediat II, 349, 27 s.; est fervor calidi sicci II, 456, 37; est caloris excessus II, 486, 33; est caloris excessus et quasi fervor III, 555, 17 s.; igitur ex eo nihil fit II, 456, 38; sine eo non comburitur combustibile III, 450, 51 ss.; non solum ubi tangit, sed etiam e longinquo calefacit, idque aeris ope II, 451, 1 ss.; forsitan ejus subjecta sunt fumus et carbo III, 233, 17 s.; ideoque fieri possit ut eodem modo calidus sit quo aqua III, 233, 16 s.; id est quia ejus subjectum calidum non est, sed affectu calefit III, 233, 10 s., 15 s.; ejus naturam non habet calor seminis III, 352, 7; ejus naturam non habet nec ab eo originem

petit calor animalium III, 352, 16 s.; ejus calor terminis quibusdam continetur III, 405, 6; igitur non eo magis calefacit aquam quo major ejus sit copia III, 405, 5 s.; si ultra præscriptos terminos augeatur, evaporatur aqua, evanescitque ac siccescit III, 405, 6 ss.; alterutra contrarietatis parte, e. g. calore præditus esse debet II, 458, 31; quatenus ignis est, nequaquam agit, sed quatenus contrarietatem continet III, 483, 6 ss.; contrariis implicitus est II, 256, 2; certa ejus quantitas æquale vel simile calidum esse nequit atque aeris multo plus, si immutabilia sint elementa II, 460, 22 s.; in omnibus quæ eum sentire calor inest III, 624, 47; ei vis secundi unica competit III, 669, 32; ejus munus minus fortasse naturaliter quam carnis constat III, 625, 41 s.; discretio quam ei tribuunt, rerum ejusdem generis congregatio est II, 455, 7 s.; per accidens aliena eximit II, 455, 8; congregat quæ ejusdem generis sunt, segregat vero quæ ad diversum genus pertinent II, 423, 2 s.; congregat igitur per se, segregat vero per accidens II, 423, 3 ss.; igitur magis congregare et fines in unum redigere quam segregare videtur II, 423, 1 s.; eo alia resoluntur, alia non III, 361, 31 s.; cogit quæ terra constant III, 233, 28; membra nostra movere potest IV, 283, 7 s.; etsi revera moveat et agat, tamen pejus movet quam instrumenta II, 464, 29 s.; eum moveri et affici videmus II, 464, 24; eum attrahit lignum, licet ipsum non moveatur II, 336, 4 ss.; non necessarium videtur eum intra se habere movens ac quiescens III, 520, 19; in rebus inanimatis non omnia eodem modo affici III, 669, 33 s.; alia condensat, alia rarefacit et liquat, alia solidat III, 669, 34 s.; ejus in res animatas effectus III, 669, 35 s.; corporum causa est ex qua II, 264, 43; II, 515, 35; quare omnibus compositis corporibus insit II, 462, 49 s.; semper aliquis restat in rebus ignitis siccis, e. g. in cinere III, 267, 31 s.; carni et ligno inest, quia ex iis excernitur, non vero vice versa II, 415, 44 ss.; dicere non sufficit ex eo factum esse animal vel ejus partem III, 220, 42; solus nec securim, nec ullum aliud instrumentum facere potest III, 348, 48 s.; nec pedem, vel manum vel carnem, idque quare III, 348, 49 s.; elementum animalis, 12, 2; animali et sensu anterior, 12, 3; probatur ex eo solo constare non posse animalis corpus III, 475, 8 ss.; ex eo partim constant ossa et carnes III, 330, 36 s.; eo præcipue constant pedestria III, 546, 21 s.; ejus particeps est pinguedo III, 236, 19; colori admisceri nequit, 251, 20; quatenus ei simile aurum II, 577, 21 s.; ad ejus facultatem referendi sunt saporis omnis generis quibus fluvii et fontes in multis locis affecti sunt III, 532, 59 ss.; aut nulli sensorio tribuendus est aut omnibus communis est III, 461, 48; ei tribuendum est olfactus sensorium, idque quare III, 479, 20 ss.; ab ejus præsentia forsitan pendet pelluciditas III, 453, 5, 10, 53 s.; eo constat fumida exhalatio III, 479, 25; nullum animal generat III, 352, 11; in eo gignuntur animalcula, idque ubinam, quando et qualia III, 95, 22 ss.; quæ in eo gignuntur animalcula, moriuntur si ab eo separantur III, 95, 25 ss.; eum non solvere quorundam animalium constitutionem ostendit salamandra III, 95, 27 ss.; in eo non sunt animata, idque quare III, 614, 35 ss.; si ei insit anima, quaeritur cur ex eo animal non faciat III, 443, 8 s.; idque etiamsi ei insita melior esse debere videatur III, 443, 10; absurdum esse videtur, si eum animali assimiles III, 443, 14; nec minus absurdum est si eum animal esse neges, etiamsi anima insit III, 443, 15; causa esse nequit cur semper aut plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 40

si fiat, generationem obtinere non dicimus II, 439, 39; eum, ubi lignum comburitur, ei misceri vel mixtum esse non dicimus, sed gigni II, 451, 47 ss.; ejus generatio sensibus patet, idque quomodo II, 458, 5 ss.; simulac cremabile tangit, id in suam convertit substantiam II, 443, 50; fieri potest, ubi ei qui jam adest ligna addimus II, 443, 54; ejus generatio obtinet, ubi ipsa ligna incendimus II, 444, 1; percussione e lapidibus efficitur III, 242, 13 s.; ad eum via generatio simplex, certus vero cujusdam rei interitus, nempe terræ II, 438, 41 s.; ignem generat II, 441, 51; igni cumulatur IV, 142, 14; ejus pars incombustis remanet fr. 204, b; in infinitum crescit, dummodo combustibile adsit III, 449, 36 s.; mutationi obnoxius II, 571, 36 s.; non semper idem corpus manet II, 430, 17 s.; alius semper et alius efficitur III, 580, 31 s.; fluxionis instar perpetuo gignitur atque fluit III, 535, 35 s.; per se et intra se habet motum II, 571, 37 s.; igitur semper agit II, 571, 37; imitaturque res interitus expertes II, 571, 36; eum quotidie dissolvi videmus II, 419, 15; eum duobus modis interire videmus II, 419, 33 s.; vela contrario exstinguitur, vel a se ipso marcescit II, 419, 34 s.; minor a majore marcescit, idque eo celerius quo minor est II, 419, 36; III, 510, 27; III, 535, 30 s.; IV, 132, 42 s.; IV, 280, 26; duobus modis interit, nempe extinctione et marcescere, idque quomodo III, 535, 18 s.; III, 542, 35 s.; utroque modo propter eandem causam, nempe alimento deficiente III, 535, 21 ss.; interdum marcescit majori collecto calore, idque quomodo et quare III, 535, 25 ss., cf. III, 542, 42 ss.; non putrescit III, 529, 27 s.; eo excepto omnia putrescunt III, 610, 33; idque quare IV, 243, 1 ss.; si sub cinere occultetur, diutius perstat, idque quare III, 535, 45 ss.; cur occultatus perstat, suffocatus vero exstinguatur in *Problematibus* exponitur III, 535, 48 ss.; quem arundines alunt infirmior est quam qui e ligno provenit IV, 128, 30; quando cum spiritu fuerit, flamma fit et celeriter rapitur III, 592, 9 ss.; consumit quodcumque ei objeceris, si vero non obicias, impetu caret quo arripiat II, 136, 52 s.; ei comparatur nutritiva pars animæ II, 136, 51; sole exstinguitur IV, 132, 42 s.; IV, 133, 35; item ab alieno calore IV, 133, 35; si in magnam paululum fomitis inciderit, antea sæpe comburitur quam fumum edat III, 589, 1 ss.; exstinguitur, ubi similia copia in eum congerantur ligna III, 505, 54; eo solummodo sparsantur quo plus aquæ quam terræ habent, quæ vero terræ concreverunt III, 617, 1 s.; alia exsiccant, alia humectant IV, 130, 46; eo solvantur quæ solo frigore concreta sunt III, 618, 10 s.; eo molliuntur, sed non resolvuntur partes terrenæ IH, 361, 41; nec ossa, nec testæ, nec cornua III, 361, 45 s.; III, 390, 23; eo resolvuntur carnes, idque quare III, 361, 35 s.; (vulgaris) non simplex corpus est sed mixtum II, 456, 29 s.; idem magis calefacit in minori dome quam in majori III, 260, 34 s.; eo artes tanquam instrumento utuntur III, 669, 46 ss.; natura vero simul et tanquam materie III, 669, 47; natura flavus est III, 643, 3; ejus color lux est, idque quare IH, 643, 36 ss.; et in lumine et in tenebris eernitur, idque quare III, 483, 51 ss.; ubi multus adest incerna ardere non poterit, idque quare IV, 119, 21 s.; 32 s.; nigro tingit colore IV, 290, 16; cur illi expositi pili rufi nigriores fiant IV, 304, 28 ss.; e viridibus lignis accensus flammam rubram habet, idque quare III, 603, 25 s.; cur non ruget IV, 237, 24 ss.; quum ab eo aer et aqua peruruntur nigrum colorem fieri contigit III, 644, 2 ss.; præter eum nonnullæ res lucem edere videntur III, 643, 39 ss.; cur nigros non reddat IV, 290, 15 ss.; in eo adusti pili quamob-

rem non nascentur IV, 304, 3 ss.; cur non adurat IV, 290, 10 ss.; ei adstantes cur inicturiamus IV, 153, 1 ss.; nimius amburit res quæ coquantur III, 397, 32 s.; deficiens vero eas non concoquit III, 397, 33; salem indurat IV, 130, 43; cur ei injectus sal crepet IV, 178, 49 ss.; cur si ei multo granum aque magnum salis injicias vel nihil vel minus crepet IV, 182, 23 ss.; eo ambustis quamobrem difficulter cicatrix inducatur IV, 298, 20 ss.; cur sudemus neque ubi affatim adest, neque ubi semper minor copia, sed ubi major copia superingeritur IV, 121, 9 ss.; cur ad multum minus sudemus IV, 125, 43 ss.; eo concrevit et crassescit lac III, 53, 30 s.; eum timent leones III, 203, 39; eundem multi simul videre possunt III, 489, 39 s.; et hfc et apud Persas urit II, 60, 38; eum nullus insanus idem esse putat quod glaciem II, 448, 23; per eum se incedere putant dormientes, parvo calore circum aliquas partes orto III, 514, 2 ss.

Ignis (sponte apprensus); ejus fontes in terra III, 633, 45; alii latentes, alii spiracula et emissaria habentes III, 633, 46 ss.; alii perpetuo ardentes, alii noctu tantum extra Herculis columnas IV, 80, 24 ss.; noctu tantum conspicuus et flammieus in Insula Lipara IV, 80, 26 s.; illum sedecim annis defecisse, decimo septimo vero rediisse narrat Xenophanes IV, 80, 31 s.; alii in Media et in Psittacene regione Persidis IV, 80, 13 ss.; item perpetuo ardens Apolloniæ juxta Taulantiorum (?) regionem IV, 98, 26; item circa Lyciam IV, 93, 34; item circa Megalopolim Peloponnesi urbem IV, 98, 35; item noctu tantum apprensus circa Pamphyliam IV, 80, 18 s.; item oleo superfuso e petra apprensus, circa Alintaniam IV, 80, 20 ss.; alius circa Lydiam effervuisse fertur et septem diebus arsisse IV, 81, 1 ss.

Ignis actu; ejus materies est ignis potentia II, 635, 28 s. *Ignis et aer*; pertinent ad ea quæ ad terminum feruntur II, 436, 40 s.; aliquid inter ea intermedium ens et elementum esse putant naturæ scrutatores nonnulli II, 252, 16; II, 453, 41; II, 478, 49 ss.; idque corpus et separabile quid esse censent II, 453, 41; refutatur hæc opinio II, 453, 42 ss.

Ignis, aer et terra; ea nonnulli elementa esse putant quorum ope ortus et interitus compentunt rebus natura competentibus II, 453, 42 s.

Ignis, aer, aqua et terra; elementa sunt II, 279, 42 s.; ea elementa esse dicit Empedocles II, 453, 44; II, 493, 12; ea materiem esse dixit Empedocles II, 485, 47; iis insunt contraria, non materiei omnibus his communii II, 440, 6 s.

Ignis æreum ambiens; sæpe motu diffuit ac vi deorsum fertur III, 556, 11 ss.

Ignis et aqua; in iis utraque differentia contraria est II, 457, 11 s.

Ignis, aqua et terra; iis minus similes quam numeris esse putant Pythagorei res quæ sunt et fiunt II, 475, 18; tanquam elementa enumerantur II, 498, 9.

Ignis et terra; ea tanquam elementa considerant nonnulli (sc. Parmenides) II, 484, 9; ea elementa esse statuit Parmenides II, 456, 21, cf. II, 254, 2 ss.; II, 453, 42; II, 438, 44 ss.; II, 473, 25; II, 476, 46; etiam qui iis communem tribuunt materiem vix intelligere possunt quomodo ex illis caro fiat II, 462, 9 s.; si iis distinguantur ortus et interitus simplices a certo quodam ortu et certo quodam interitu, alterum eorum ens, alterum non ens erit II, 438, 49 ss.; differunt etiam inter se ut substantia et privatio II, 439, 2 s.; ex alterutro eorum omnia facta erunt, si elementis in extraneo initium tribuas II, 459, 13 s.; quaeritur an semper ex se invicem et e contrariis generentur, an e tra-

- terie utrique communi II, 440, 4 s.; extrema et sincerissima elementa sunt II, 456, 42 s.; ita respondendum est, ubi quaeritur materies II, 561, 49 s.; hominis causa materialis sunt II, 603, 16.
- Ignis, terra et similia;** de iis nihil dixere Pythagorei II, 481, 33.
- Ignis aërius** (χαλεπυκόν); III, 669, 38 s.
- Ignis aurarius** (χρυσοχαλκόν); III, 669, 38 s.
- Ignis coquinarius** (μαγειρικόν); III, 669, 38 s.
- Ignis elementaris;** est proprie quasi ignis, id est exhalatio III, 555, 22 ss., 26 s.; siccus et calidus est III, 556, 33 s.; tanquam fomes considerari debet III, 556, 38 s.; ultimo loco sphaeram terrae circumdatam anilit III, 556, 39 s.; parvum motum nactus saepe fumi modo exardescit III, 556, 40 s.; ubi ardori concipiendi maxime idoneus est, incenditur per conversionem (superiorem) motu aliquo affectus III 556, 42 ss.
- Ignis** (Empedoclis); v. *Æther*.
- Ignis in centro collocatus;** circum eum terram circulo ferri asserunt Pythagorei II, 403, 9, 43; item terram adversam II, 403, 44; eum Jovis custodiam vocant, idque quare II, 403, 25.
- Ignis interior;** ad eum alendum non fieri probatur respiratio III, 540, 38 ss.
- Ignis naturalis;** v. *Calor*.
- Ignes prænuntii;** eos edere et tollere e speculis solebant specularum curatores regis Persarum, idque quare III, 637, 40 ss.
- Ignis efflationes;** in freto Siculo fiunt fr. 308, b.
- Ignem** qui unicum esse statuunt elementum; eorum triplicia exponuntur placita II, 418, 15, 27; inde effici nequit, certe non ex omnium, omnia dici ad aliquid II, 418, 13, cf. II, 418, 51 s.; at alia absurda ex eorum placitis colligi possunt II, 418, 14, 28; refutantur igitur II, 418, 29-53.
- Ignē (de);** liber citari videtur IV, 267, 15 s., (cf. *Theophrast. de Igne*, c. 4, p. 356, 35 Wimmer.)
- Ignita** (πεπρωμένα); quaecunque sunt potentia calorem intra se habent III, 581, 29 ss.; omnia fere calorem habent III, 233, 20 s.; iis accensenda sunt lixivia et cinis III, 233, 21 s.; aut aer, aut fumus aut terra esse videntur III, 389, 25 s.; si alimentum non recipiant, marcore intereunt III, 542, 44 s.; nec in humidis, nec in siccis ullum consistit animal III, 352, 11 s.
- Ignita sicca** (πεπρωμένα ξηρά); in iis semper restat aliquis ignis III, 267, 31 s.
- Ignobiles;** fieri potest ut nobilium numerum superent, 557, 15.
- Ignobiliora animalia;** v. *Animalia ignobiliora*.
- Ignobilitas;** popularis est, 591, 51; v. *Generis humilitas*.
- Ignominia** (ἀτιμία); eam spernit vir magnanimus II, 45, 5; eam quæ afferunt, si subeas, pudori est, 356, 19; quædam comitatur eum qui mortem sibi consciscit II, 65, 32; eam ægre ferunt ambitiosi ac viri boni, 587, 18; eam semper majoribus honoribus redimere debet tyrannus, 587, 23; eam qui vel sibi vel amicis timent, seditionem movent, 566, 29, v. *Dedecus*.
- Ignominia notali** (ἀτιμοί); quaeri potest, quatenus cives sint, 520, 47.
- Ignorans** (ἀγνώων); qua ratione et quatenus opponatur scienti II, 203, 4; quatenus juste aliquis dici possit, quatenus non juste II, 203, 16.
- Ignorantia** (ἀγνοία); πρὸς τι, 9, 44; ei contraria scientia, *ibid.*; ejus definitio patet una cum scientiæ definitione, 247, 43; definiri debet scientiæ privatio in τῷ λογιστικῷ, non in anima vel in homine, 248, 45, 48; non dicitur per scientiæ privationem, nisi de ignoran-
- tia secundum negationem (cf. 136, 27) sermo fiat, 249, 3, 6; ejus non capax ἐπιθυμητικόν, 193, 38; sequitur discentem, 199, 34; ejus species fr. 104, b; fr. 105, a; nulla exstat sapientia contraria, idque quare II, 610, 34 ss.; contrariorum eadem, 262, 48; cadit in res incompositas, idque qualis II, 573, 11, 25 s.; ejus causa esse potest, si paucis innitatur speculatio III, 390, 47 ss.; eam ut fugerent sapientiam persecuti sunt philosophi II, 471, 2; ejus interitus sunt reminiscencia et disciplina III, 528, 5 s.; quomodo ab errore differat II, 237, 35, 40, 43; causa est eum saepe argumentationes afferant a proposito alienas II, 189, 1; exstat ubi aliquis non distinguit quæ demonstrare oporteat, quæ vero non II, 504, 12 s.; controversiæ causa esse potest, ubi de justo disceptatur, 407, 9; causa cur nonnulli voluptatem bonam non esse putent II, 170, 6 ss.; item qui deos vinum, non nectar bibere putant II, 170, 7 ss.; item qui voluptates omnes generationes esse putant II, 170, 10 ss.; causa est cur divitias et imperium nunquam cedant plerique II, 181, 15; qui propter eam dimicant, spe bona fretis similes, etiamsi inferiores sunt II, 35, 8; fugiunt, animadvertentes se in errorem esse inductos II, 35, 10; quatenus punire velit qui improba faciunt II, 30, 3; exponitur quando qui per eam injuriam intulit, injustus sit, quando vero non II, 153, 34 ss., v. *Deceptio et Inscentia*.
- Ignorantia naturalis** (ἀγνοία φυσική); quænam II, 154, 3 ss.
- Ignorare;** ejus definitio una cum scientiæ definitione patet, 247, 45.
- Ignoscendum;** ad id proclivis (συγγνώμων) est qui bene judicare valet de rebus ad prudentiam pertinentibus II, 73, 25.
- Ignoli;** apud eos nos pudet eorum quæ legi adversantur, 357, 13, 15.
- Ignotum** (ἀγνωστον); fieri non potest ut contineat ac definiat II, 283, 19.
- Ileus;** ejus grammatica eadem ac Lampri II, 169, 29.
- Ileus** (εἰλεός); eo afficiuntur equi domestici III, 166, 43 ss.; quænam ejus morbi signa III, 166, 45 ss.; eo affecti stercus vomunt IV, 323, 33.
- Ilex;** melius fructificat in senectute quam in juvenute IV, 29, 19; ejus glandibus saginantur sues III, 154, 25 s.; iis comparavit Boetios Pericles, 390, 24.
- Ilia** (λαγόνες); quidnam II, 11, 11 s.; post conceptionem dolent, idque mulieribus macilentis magis quam reliquis III, 137, 43 ss.; iis adversus ictus debilis est leo III, 204, 10.
- Ilias;** conjunctione unum est, 473, 37; II, 562, 48; continuatione unum est II, 541, 47; definitio esset, si quævis explanatio nomini idem significans ita vocari debeat II, 541, 10; definitio esset, si definitiones nomen declararent, 159, 5; eam circa unam actionem fecit Homerus, 463, 41; quam optime fieri potest composita est, 481, 35; quam maxime unius actionis imitatio est, 481, 36; continet multas partes quæ per se amplitudinem habent, 481, 33; simplex et pathetico carmen est, 477, 14; se habet ad *tragœdias*, ut *Margites* ad *comœdias*, 459, 46; in ea perperam adducitur solutio eorum quæ discessum spectant, 469, 10; ex ea una vel duæ conficiuntur *tragœdiæ*, 477, 1; non rite aliquis ex tota ejus fabula *tragœdiam* conficeret, 471, 36; quot hexametros habet, tot minus jucunde exponeretur Sophoclis *Oedipus*, 481, 26; quomodo ex ea dicatur esse versus II, 530, 32; eam interdum designamus dimidio versus Μητιν εἰκοθε θεῶν, 302, 29; idque non multiplici significato, sed per *detractionem*, 302, 28; tanquam exemplum citatur, 160, 45.

- Ilias*; Homeri citatur III, 182, 40 s.; III, 269, 18; III, 424, 24; III, 520, 3.
- Ilias parva*; ejus auctor quidnam in carmine pangendo erraverit, 476, 50; ex ea plus quam octo conficiuntur tragediæ, 477, 3.
- Ilium*; quæ ibi gesta sunt, non nunc facta esse dicimus II, 304, 53; non dicimus id jam captum esse II, 305, 23; id dirutum esse consilium non capimus II, 67, 35; non succenset Corinthiis, 324, 35.
- Ilii excidium*; tragiæ ex Iliade parva desumpta, 477, 5; qui totum in tragiæ convertunt, non stant aut male certant, 471, 40.
- Illecebra* (ἰλυσί); quomodo dispositi sint ejus digiti III, 27, 7 s., 9 s.; III, 300, 36 s.; minus quam reliquæ aves in anteriora procidua est III, 300, 37 s.; describitur III, 27, 8 ss.; fringilla paulo major est III, 27, 8 s.; linguam serpentum linguæ similem habet, eamque eodem modo quo hi movet III, 27, 10 ss.; eodem modo quo serpentes collum retrorsum circumflectit, quiescente reliquo corpore III, 27, 13 s.; unguis magnos habet, coliarum unguibus similes III, 27, 14 ss.; ei vox stridula est III, 27, 16.
- Illēgitima* (ἰλλέγιμα); iis contrarias esse nostras actiones ostendendum est, 428, 11.
- Illices* (παλιούρται); occæcatis avium columbacei generis alunt aucupes III, 179, 20 s., 26 s.
- Illybrale* (ἰλλυβρία); ne quid audiant nec videant pueri, curandum est, 623, 27.
- Illybris* (ἰλλυβρία); quisnam II, 21, 8; II, 148, 4 s.; II, 213, 30; naturali opum acquisitione rei familiaris augmentum querit II, 213, 49; prodigo oppositus est II, 21, 5; interdum simul prodigus est II, 217, 50; prodigus esse potest quod ad accidentalem artis quaestuaris speciem attinet II, 213, 48; liberales prodigos vocat II, 139, 12; circa opes injustus est, 333, 10; ejus species enumerantur II, 214, 3 ss.; neminem juvant, ne se ipsos quidem II, 41, 4; alii dando deficiunt, alii acquirendo modum excedunt II, 41, 32; quibus nominibus designentur qui dando deficiunt II, 41, 34; nonnulli eorum qui dando deficiunt ideo se conservare dicunt ac putant ne unquam turpe aliquid facere cogantur II, 41, 38; alii propter metum ab alienis bonis abstant II, 41, 41; quinquam acquirendo modum excedant II, 41, 46; iis qui acquirendo modum excedunt communis est turpis lucris studium II, 41, 49; ad eos non pertinent qui magna auferunt quæ non debent et unde non debent II, 41, 52; ad eos pertinent vafer (κυβερνῆς), stellio vestiarius (λωποδότης) et latro II, 42, 2, 8.
- Illybralis* (ἰλλυβρία); quidnam II, 21, 5; II, 38, 43; II, 40, 38; II, 196, 11; II, 244, 6; animæ affectus II, 195, 31; pertinet ad totam animam II, 243, 14; II, 244, 6; liberalitatis contrarium est, 330, 7; jure liberalitatis contraria esse dicitur II, 42, 9; prodigalitati contraria II, 148, 4; longius a liberalitate distare videtur quam prodigalitas II, 139, 21; vituperio digna II, 148, 6, 8; defectu peccat II, 148, 7; majus malum est quam prodigalitas proprie sic dicta II, 40, 47; II, 41, 2; II, 42, 10; ea magis peccare solent quam prodigalitate II, 42, 11; nostræ naturæ magis inusta est quam prodigalitas, II, 41, 25; insanabilis est II, 41, 23; late se extendit et multiformis II, 41, 27; in duabus rebus spectatur, atque dando deficit, acquirendo vero modum excedit, idque semper in parvis rebus II, 40, 41; II, 41, 29; ejus elementa interdum separantur II, 41, 31; ejus tres species, idque quænam II, 246, 21; quænam ejus opera II, 246, 28 ss.; quænam ejus sequelæ II, 246, 32 ss.; consequentia parsimonix IV, 7, 33; propter eam pecunia auxilium non fertur II, 54, 7; quænam ad eam pertinentia pudorem incutiant, 355, 39 ss.
- Illyquabile* (ἰλλυκτον); v. *Liquefieri quod nequit*.
- Illytæ* nuper domus (νηλεαί; οἰκίαι); cur magis sonent IV, 175, 16 ss.
- Illytus* (ἰλλυστὰ χρώματα); si oculis adhibeantur, sputa tingunt apud mulieres fecundas III, 367, 39 ss.; idque quare III, 367, 41 ss.
- Illydentes* (χλενάζοντες); iis inprimis irascimur, 348, 54.
- Illydres viri* (ἰνδοδοί, γυνώριμοι, μεγαλοπρεπεῖς); iis convenit esse magnificis II, 43, 17; habent aliquam magnitudinem ac dignitatem II, 43, 18; ex eorum sententia dicendi argumenta petimus, 414, 27; ex eorum judiciis petuntur objectiones ad solvenda enthymemata, 383, 18; tanquam testes citandi sunt, 344, 3, 18.
- Illyria*; ibi parvi sunt asini III, 169, 31; ibi inveniuntur sues solipedes III, 20, 19.
- Illyrii*; apud eos etiamnum hastæ eodem modo se habent quo antiquitus, 479, 33; narrant eos, evulsis capillis, post mortem, intra paucos dies hirsuta capita habere IV, 305, 1 s.; apud eos bis quotannis pecudes parere dicuntur et plerumque geminos, multa quoque ternos vel quaternos, nonnullæ etiam plures IV, 98, 36 ss.; gallinæ apud eos bis terve in diem singulos ova edunt IV, 98, 40 ss.; bis quotannis sal pecoribus dant idque quare IV, 101, 42 ss.
- Illyrii Ardæi* vocati; apud eos aqua prosilit unde sal comparatur IV, 101, 32 ss.
- Illyrii Taulantini*; apud eos vinum e melle confici dicitur IV, 78, 16 ss.
- Imaginatio* (φαντασία); nominis græci etymologia III, 467, 1 ss.; aliud est quam cogitatio (διάνοια) III, 465, 22 s.; non sine sensu fit, sed sensu præditis et res respicit quæ sensu percipiuntur III, 465, 25; III, 466, 16, 33 ss., 25 s.; sine ea non fit existimatio III, 465, 34 s.; vel vera vel falsa esse potest, immo plerumque falsa est III, 465, 52; III, 466, 5 s., 37, cf. III, 465, 42 s.; III, 472, 38 s.; ejus imagines perstant ac sensui similes sunt III, 466, 34 s.; III, 467, 3 s.; quapropter multa secundum eam agunt ac patiuntur quæ eam habent III, 466, 37; III, 467, 4; idque bestiarum, quia intellectu carent III, 467, 5; homines vero quia eorum intellectus obscuratur, idque quibusnam III, 467, 5 ss.; id est quo imaginem nobis fieri dicimus, nisi per translationem adhibeatur ejus nomen III, 465, 39 ss.; videtur igitur facultas vel habitus secundum quem aliquid dijudicamus III, 465, 41 s.; sine sensu non fit III, 507, 35; queritur an idem sit quod sensus III, 507, 33 s.; probatur idem non esse quod sensus III, 465, 44 ss., cf. 23; II, 510, 44; manifesto nec scientia, nec intellectus esse potest, quia hæc nunquam falluntur III, 466, 4 s.; non idem est quod intellectus III, 510, 9 s.; probatur opinio non esse III, 466, 6 ss.; nec opinio cum sensu, nec opinio per sensum, nec opinionis cum sensu complexio III, 466, 13 ss.; nec opinio circa res quæ non per accidens sensu percipiuntur III, 466, 20 ss.; igitur constat eam non esse habitum vel facultatem secundum quam aliquid dijudicamus III, 466, 28 s., 52 s.; est igitur motus a sensu qui actu est ortus III, 466, 53 ss., cf. 31, 33 s., 35, 47; III, 508, 12 s.; non fallitur circa sensibilia propria, ubi simul adest sensus III, 466, 49 s.; falli vero potest circa sensibilia communia et sensibilia per accidens, sive simul adsit sensus, sive absit III, 466, 50 s.; sensus communis affectus est III, 495, 4, 18; idem est quod sensus sed substantia aliud III, 508, 11 s.; queritur an sine ea locum habere possit intellectus III,

432, 24 s.; quatenus iudicandi facultate pollet, eundem locum tenet ac intellectus III, 521, 13 s.; animalia movet III, 521, 10 s.; aliqua in ea facta alteratione moventur animalia III, 521, 35 ss.; sine ea appetere nequit animal III, 473, 23; ab ea pendet appetitus III, 522, 17 s.; appetitum præparat III, 523, 25; pendet vel a sensu vel a cogitatione III, 523, 25 s.; sine ea non est memoria III, 495, 6 s., cf. 19 s.; sæpe aliud quid ei contradicit in anima III, 510, 11 s.; partim sensitiva, partim rationalis vel deliberativa est III, 473, 23 s.; aliud est quam affirmatio et negatio III, 471, 4 s.; ab ea quæ terribilia vel animum augentia spectat, non magis afficimur ac si ejusmodi res in pictura spectemus III, 465, 32 ss.; eam habemus, ubi sensum nec actu, nec potentia habemus, e. g. dormientes aut oculis clausis III, 465, 46 s.; III, 466, 3 s.; non semper adest III, 465, 48; eam habent multæ bestię, etiamsi non omnes eam habere videantur III, 465, 49 ss.; III, 466, 10, 12, cf. III, 472, 22; singularem habent feræ III, 79, 38; alia mortalia ea carent, alia ea sola vivunt III, 448, 17; ea vivunt animalia quædam III, 460, 16; eam habent quæcunque sensum habent III, 446, 27, cf. III, 447, 38 s.; quatenus eam habeant animalia imperfecta III, 473, 30 ss.; falsam habere possumus circa rem de qua vera nobis opinio est III, 466, 21 ss.; fugiendorum aut persequendorum quæ res agendas spectant, semper cum aliquo calore aut frigore conjuncta est, etsi sæpe lateant III, 523, 2 ss.; semper cum aliqua conjunctus est motus secundum locum III, 471, 42 s.; aliqua semper comitatur vocem III, 456, 15; eam postea suggerit cibi exhalatio sursum vecta III, 506, 8; ea incitante ad finem persequendum statim agimus quæ appetimus III, 522, 11 s.; non omnis quæ in somno sit insomnium est III, 507, 27; nihil est quod ei contradicat, ubi dormientes nesciunt se dormire III, 511, 49 s.; non sine ea multis vigilantium muneribus funguntur dormientes nonnulli III, 503, 53 s.; ea vigilantes decipimur, nec minus ab ea pendunt insomnia III, 507, 30 ss.; interdum gravi animæ deliquio oppressi supervenit quædam III, 504, 23 s.; quæritur an hæc tanquam insomnium consideranda sit III, 504, 25 ss.; ei obtemperare solent melancholici II, 84, 32; interdum potiones indicat III, 522, 14; probat motum exstare II, 347, 36 ss.; ei neglecta scientia multis in rebus obtemperamus III, 472, 20 s.; ei obtemperant reliqua animalia quia ratione et intellectu carent III, 472, 22 s.; igitur si tanquam intellectio consideraretur, videretur etiam intellectus motum secundum locum ciere III, 472, 19 s.; nihilo minus, ubi motum non sine appetitu ciet III, 472, 31 s.; motum non voluntariorum simpliciter arbitri non est III, 525, 33 ss.; una cum cogitatione affectus activos adducit III, 525, 42 ss.; idque quia propositi: num res agendas spectantium species una cum cogitatione suppeditat III, 525, 44 s.; eam non voluntariam esse perhibentes nonnulli vitia quoque in nostra potestate esse negant II, 30, 44; voluntaria est, quia habituum etiam aliquatenus ipsi causa sumus II, 30, 46.

Imaginationes; alterationes faciunt quia eundem potentiam habent ac res ipsæ III, 522, 37 ss.

Imaginatio deliberativa (βουλευτική); ratione præditis solis competit III, 473, 34, cf. 38 s.; unum e pluribus imaginibus facere valet III, 473, 36 s.; comprehendere videtur opinionem III, 473, 39; semper majus persequitur III, 473, 30.

Imaginatio sensitiva (αἰσθητική); etiam animalibus ratione carentibus competit III, 473, 24 s., 32 s.

Imaginativa anima (τὸ φανταστικόν); substantia a reli-

quis omnibus animæ facultatibus differre videtur III, 471, 26 s.; vix discerni poterit cuinam animæ parti tribuenda sit, si separatas ejus partes esse statuas III, 471, 27 ss.

Imaginativi motus (φανταστικαὶ κινήσεις); eos in sensoris fieri constat, si animum attendamus ad ea quæ nobis expergiscentibus aut obdormiscentibus eveniunt III, 511, 50 ss.

Imago (εἰκών); quidnam sit, 236, 45; ejus causæ dici possunt eadem quæ statuae II, 265, 22; II, 516, 15; eorum opifici comparatur poeta, 478, 45; cujuspiam si nos delectet necesse est fore ut multo magis delectemur ipsum videntes cujus imago est, 630, 1; albam qui pingit magis delectat quam qui pulcherrima ille vit pigmenta, 462, 20; cujuscumque rei accuratissime factas cum gaudio spectamus, idque quare, 459, 15, 20; quare iis delectemur, si rem quam imitantur antea non viderimus, 459, 23; eas fingunt quidam ac in locis memorialibus reponunt, III, 465, 28 s.; ex sale sculptæ qui prope Uticam invenitur IV, 101, 2.

Imago; est etiam metaphora, 390, 1; 399, 46; quomodo tamen a metaphora differat, 390, 2, 32; 396, 13; quomodo usurpandæ sint, 390, 8; utiles etiam in oratione soluta, sed raro, 390, 7; poetis propriæ, 396, 12; si bene confictæ sunt, urbanæ videntur, 396, 12; minus sunt gratæ quam metaphoræ, idque quare, 396, 14; acceptæ fiunt metaphora ex analogia ducta, 399, 29, 30; bene se habent, ubi iis metaphora inest, 399, 36; in iis labuntur vel excellunt poetæ, prout bene vel male expressa est metaphora, 399, 42; qualesnam probatissimæ Homeri, 398, 15.

Imagines (φαντάσματα); quæ in anima sunt a sensu profectæ picturæ comparandæ sunt III, 495, 22 ss.; item effigies quas exarat sigillum III, 495, 26 s.; quasi sensibilia sine materie sunt III, 471, 3 s.; animæ cogitativæ tanquam sensibilia subjiciuntur III, 469, 50 s.; nunquam sine ea cogitat anima III, 469, 52 s.; III, 471, 2 s.; sine iis fieri nequit intellectio III, 494, 31 s.; III, 495, 6 s., cf. 19 s.; sensoris insunt etiamsi absint sensibilia III, 463, 1 ss.; in iis formas intelligit intellectus III, 470, 16; movetur etiam intellectus, ubi circa eas solas sine sensu versatur III, 470, 18 s.; quæritur quatenus ab iis differant intelligibilia prima III, 471, 6 s.; item an iis accensenda sint intelligibilia reliqua, an potius non sine iis sint III, 471, 7 s.; earum ope præsentia ad futura expendit anima III, 470, 21 ss.; quatenus per se sunt, contemplationis sunt subjecta aut imaginationes, quatenus alius rei imagines memorie subjecta III, 496, 2 s.; ubi parum motum per se percipit anima quasi cogitatio aut imaginatio ei succurrisse videtur, ubi quatenus imaginem, inmeminisse se putat III, 496, 4 ss.; ubi eas primum per se ac dein mutata sententia tanquam alius rei imagines consideramus, recordamur nos antea aliquid audivisse aut vidisse III, 496, 15 ss.; ubi eas sæpe tanquam imagines, et non per se consideramus, meditatione memoriam recolendo servamus III, 496, 22 ss.; jucundis aut molestis utuntur spes et memoria III, 523, 11 s.; iis inprimis agitantur atrabiliarii III, 499, 6; ubi tanquam eas consideramus res quæ imagines non sunt, quo modo delirantes, imagines tanquam res factas enarramus III, 496, 19 ss.; constabit quæ per somnum apparent motus esse quæ in sensoris fiunt, si quis animum attendat ad ea quæ ei expergiscenti aut obdormiscenti eveniunt III, 511, 51 ss.; eas nonnulli juniores in tenebris vident, etiamsi recte cernentes III, 512, 1 ss.; hæc insomniis accensendæ non sunt III, 512, 5 s.; quænam præterea insomniis accensendæ non sint III, 512, 6 ss.; a rebus exca-

tibus insomnia tribuit Democritus III, 515, 9 s.; refutatur hæc opinio III, 515, 10 ss.

Imagunculae; eas animatas esse simulat neurospastæ, (uniculo adducto III, 638, 11.

Imbecillitas; v. *Debilitas, Infirmitas, Impotentia.*

Imbecillus; v. *Debilis.*

Imbecillum (ἀδύνατον); ea sunt quæ articulis carent IV, 285, 6, v. *Impotens.*

Imber (ἄμβρος); o munere hiemis est IV, 247, 46 s.; secundum Empedoclem niger et rigens est II, 433, 24; eum amat terra secundum Euripidem II, 219, 8; II, 175, 6 s.; II, 177, 28; plerumque cum iis simul obtinet frigus III, 163, 36 s.; post eos status cadunt IV, 244, 22; cur pos eum ocus procellæ cessent IV, 244, 41 ss.; cur eum non idem venti ubique afferant IV, 244, 45 ss.; IV, 244, 45 ss.; post oos ventus plurimum existit idemque imbre superveniente desinit, idque quare III, 584, 39 ss.; eorum indicium aeris et vaporis concretio III, 651, 31 s.; concoctionis indicium sunt IV, 244, 20; cur eos Auster desinens afferat IV, 246, 47 ss.; cur fiat si Afri- cus circa æquinoctium spiraverit IV, 247, 35 ss.; interdum per magnam continentemque regionis tractum existunt, interdum per partes III, 584, 16 ss.; magis hieme gignuntur, idque quare III, 583, 27; item magis noctu quam interdiu III, 583, 28; morbosa albiunt III, 636, 17 s.; iis dulcescit mare III, 165, 21 ss.; in Libya infrequentes III, 169, 50, cf. III, 367, 1; idque inprimis æstate III, 170, 2; cf. IV, 315, 35 s.; in Æthiopia æstate fiunt, idque quare fr. 211, b; cum strepitu aeris decidunt III, 659, 16; quinam appelletur pluvia III, 631, 45 s.; quinam rhagdaei III, 659, 49 s.; eos quomodo prænuntiant apes III, 200, 32 ss.; eum prænuntiant vaccæ, si multas marem admittant et concipiant III, 126, 38 ss.; iis ingruentibus multa apparent animalia (marina) quæ antea aut raro aut nunquam visa erant III, 160, 49 ss.; in universum piscibus prosunt, avibus vero nocent III, 162, 42 ss.; si modum excedant, nonnullis piscibus nocent, idque quibusnam et quare III, 163, 29 ss.; excepta purpura, iis gaudent testacea, idque quare III, 165, 8 s., 21 s.; per eos frequentes sunt cicadae III, 100, 34; item vespe III, 202, 23; eo solo ingravescante evanescent inures agrestes III, 134, 12 s.; solant cervorum in coitum intentionem III, 131, 20 s.; eo superveniente, repetendus est ovium et caprarum coitus III, 123, 45 s.; plantis conducunt III, 163, 6 ss.

Imbres æstivi; piscibus plerisque magis conducunt quam reliquis III, 163, 19.

Imbres autumnales; iis intereunt attelabi III, 100, 5 s.; duriusculi inveniuntur, idque quare III, 581, 13 ss., 25 s.

Imbres immanes (ἐξέστωι); jam multis in locis diluvio- rum causa fuerunt III, 040, 25 s.

Imberbes; sero calvescunt IV, 303, 21.

Imitari; modulamine potius quam verbis opus est IV, 207, 19 s.

Imitatio; res est hominibus inde a pueritia insita, 459, 9, 25; ea gaudet homo, 459, 13; ea fit disciplina, 459, 12; bona fieri nequit, nisi bonum detur exemplum, 638, 26; tribus differentiis obnoxia est, 457, 10; 458, 36; quibusnam auxiliis fiat, 457, 16; vel honestos, vel improbos imitatur, vel similes, 458, 12; vel ita fit ut modo narret qui imitatur, modo aliam personam induat, vel ita ut semper suam personam servet, vel ita ut omnes quos imitatur agent, 458, 33; eas audientes omnes eodem modo afficimur, 629, 41; maxime ad genuinam naturam accedentes, continent numeri et cantilenæ, 629, 47; eorum quæ fieri solent poetas decet fr. 131, a.

Immanis (ὀρμώδης); quinam II, 196, 32.

Immediata; v. *Ἀμεσα.*

Imminutio (μείωσις); species motus, 23, 9; ei contraria augmentatio, 23, 32, v. *Deminutio.*

Immisericors (ἀνελήθης); indoctus et impudens est IV, 6, 19 s.

Immobile (ἀκίνητον); ei quædam propria sunt II, 502, 8; non omne suapte natura immotum est, sed potest vi loco manere II, 280, 34, 39; nihil esse potest, si nihil exstet præter res singulares II, 494, 40 s.; nihil esset se simile ab omnino simill, ideoque quæque res a se ipsa affici posset II, 446, 16 s.; quot modis dicatur II, 311, 13 ss.; II, 599, 29 s.; quodnam solum quiescere possit II, 311, 16 ss.; II, 599, 31 ss.; cui innititur id quod movetur, ejus pars esse nequit III, 518, 13 ss.; sine eo fieri nequit nec pulsio, nec jactus, nec ullus alius motus III, 518, 25 ss.; non omne quiescit, sed quod motu priva- tum est dum natura aptum est moveri II, 304, 3, cf. II, 275, 19 ss.; necessario exstare debet extra id quod movetur, ita ut ejus pars non sit III, 519, 49 s.; ali- quid in universo esse debet, ut moveri possit III, 518, c.

Immobilia; ex iis mundum construere incipit Anaxagoras II, 414, 15; in iis, etsi perperam, omnes principia contra- ria faciunt II, 628, 21 ss.; an exstent, non omnino quæ- rit scientia naturalis II, 410, 47; si quædam sint, iis nihil præter naturam vel violentum est II, 518, 35 s.; quædam exstant II, 509, 7; II, 510, 38 s.; quatenus circa ea committi possit error II, 573, 27 ss.; ex iis dijudicanda est veritas II, 590, 47 s.; quidnam sit eorum qualitas II, 526, 6; iis inest cujus gratia, aut saltem ejus altera species II, 602, 20 ss.; iis inesse pos- test pulchrum, non vero bonum II, 614, 43; omnia ordo et quies sunt II, 191, 5; quodsi bona sint, iis magis competet bonitas quam rebus omnium con- sensu bonis, idque quare II, 191, 5; eorum bonitas demonstrari deberet ex iis quæ omnium consensu bona sunt II, 191, 3; quamobrem conspicuum non sit bonum quod iis inest II, 191, 29; eorum non ea- dem est disciplina ac rerum quæ moventur II, 269, 43; iis non competit primum movens II, 585, 7; in iis ad notionem usque provehitur causæ investigatio II, 269, 28; eorum principium pertinet ad philosophiam primam II, 634, 17 s.; eorum principium est quidditas III, 361, 19 s.; qualesnam iis potentia insint, 36, 42; iis competit nec causa movens, nec causa finalis II, 490, 9 ss.; eodem modo ac de iis, de agendis rebus cogitat intellectus III, 521, 38 s.; ubi de iis cogitatur, contemplatio finis est III, 521, 40.

Immobile, æternum et separabile; si quid est pertinet ad scientiam speculativam II, 534, 47 s., cf. II, 592, 46 ss.; II, 593, 11 s.; non tamen ad scientiam natura- lem nec mathematicam II, 534, 49; II, 592, 46 s.; sed ad primam philosophiam II, 535, 19 s., cf. 4 s.

Immobile penitus (παντρώς ἀκίνητον); movet, etiamsi non moveatur II, 270, 1.

Immobile per se, quod per accidens movetur; continuo motu movere nequit II, 355, 23 ss.

Immobilia semper (quæ sunt); quædam exstant II, 355, 6.

Immobilis et separabilis substantia; v. *Substantia.*

Immobilia et separabilia; si quid exstet, divinum ad ea pertinebit II, 535, 9 s.; II, 592, 49 s.; eorum causæ eadem quæ rerum divinarum ac manifestarum II, 535, 6 s.; igitur eorum causæ omnium maxime eternæ erunt, *ibid.*; quædam revera exstare probare conabi- mur II, 592, 48 s.

Immoderatio (ἄμετρία); sequela illiberalitatis est II, 246, 33.

Immodesti; non solent unius corporis usu contenti esse, 377, 3.

Immollificabile; v. *Molliri quod nequit*.

Immortales; fieri potest ut esse velimus II, 26, 50; II, 203, 40; II, 143, 15.

Immortale; non dei genus est, sed animalis differentia, 203, 53; 209, 28; non definiendum est animal nunc incorruptibile, 245, 29; tanquam exemplum citatur, 77, 36; ea semper moveri, ideoque iis similem esse animam censet Alcmaeo III, 435, 26 ss.

Immortalitas (*ἀθάνασία*); dei opus est II, 392, 26 s.; non est species, sed affectio, aut accidens vitae, 216, 8, 13.

Immotus; v. *Immobile*.

Impar (*περιττόν*); differentia non species numeri, 209, 6, 32; inest numero, 144, 5; ejus λόγος inest numerus, 144, 6; non rite definitur numerus medium habens, 251, 0; est numerus medium habens, 291, 4; pertinet ad ea quorum essentia in definitione explicatur una cum iis quorum habitus, aut affectus aut simile quid sicut quæ de illis prædicantur, 291, 2; non nisi ex additione, id est non sine numeri notione definiri potest II, 542, 28 s.; ei forsitan respondet rectum et æquale et album II, 637, 53 s.; latius se extendit quam trias, sed non extra genus, 164, 4 s.; non rite definitur quod unitate majus est quam par, 240, 34; in eo unum medium est (secundum Platonicos) II, 623, 4; id ex numero inter decadem deducunt (Platonici) II, 623, 49; ejus generationem non tradiderunt (Platonici) II, 634, 19; putasse igitur videntur id e pari generari II, 634, 19 s.; ejus demonstrationem sumunt mathematici, 155, 35; item arithmetica, 130, 43; ejus ad par ratione misceri possunt res III, 491, 22; principium est III, 260, 6; quaritur an eo constet bonitas quam rebus impertit numerus II, 636, 42; ad bonorum seriem pertinet II, 637, 46.

Imparia; paribus æqualia esse nequeunt, 68, 34.

Impedimenta militaria (*στρατιωτικά σκύζα*); qui illa partuntur quomodo faciant IV, 193, 24.

Impellens (*τὸ ὠθοῦν*); vires quibus pellitæquales sunt viribus quibus pulsum pellitur III, 519, 18 s.

Impensæ; v. *Sumptus*.

Imperans (*ἄρχων*); ejus virtus differt a subditi virtute, 495, 1, 11, 16; natura plerumque imperans est, 495, 17; nisi temperans et justus sit, bene imperare non poterit, 495, 7; perfectam habere debet virtutem moralem, 495, 26; postulant ut a subdito vestitu, sermonibus et honoribus differat, 494, 24; eorum plura genera, 485, 37; fr. 107, b; eorum utilitatem quæ spectant respUBLICæ, depravatæ et a recta forma distortæ sunt, 527, 26, 37; quomodo se habet ad subditum, sic anima ratione prædita se ad rationis expertem habet II, 66, 17; eos cum subditi conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 20; iis non eadem est amicitia erga subditos ac parentibus erga liberos II, 96, 22; conveniens putat se apud imperio subjectos magni fieri, 348, 25; æmulationem excitat, idque quare, 363, 3; ei si non parere assuescas, majus damnum est quam error medici, 343, 46, v. *Magistratus*.

Imperator; ita vocantur magistratus qui universæ rei militari præsumt, 599, 33; curator est omnes cives circa peculiarem aliquam actionem, i. e. militantes respiciens, 561, 21; ei alia potestatis species est quam magistratus penes quem arbitrium est de rebus in foro contrahendis, 563, 32; ei non idem honor tribuendus est qui parentibus II, 106, 12; vix rite ejus munere fungi licet in perniciosa civitate, 606, 30; eliguntur ex iis quibus magnus est census, 532, 40; ubi creandus est, quaritur utrum patri an militiæ perito suffragia

danda sint II, 105, 24; in eo eligendo major ratio habenda est peritii quam virtutis, 578, 7; strenuus fieri nequit qui rerum imperitus est, 428, 29; cur eum callidum appellemus IV, 204, 12 ss.; bonus exercitu qui ei præsto est, semper rei militari maxime congruenter utetur II, 11, 18; equitatu manum convenientem gravis armaturæ peditum et velitum conjungunt, 597, 19; si improbi non sunt, quia sæpe vincuntur, nec sophistæ, 376, 25; propter contemptum in monarchas conspirare solent, 582, 16; necessario creabuntur e propagatoribus in republica Hippodami Milesii, 509, 3; ejus munere Thurii non nisi quinquennio intermisso iterum fungi licebat, 574, 52; apud Carthaginenses eliguntur ex iis qui cum ad optinates, tum ad divites pertinent, 517, 40; malum est eorum magistratum venalem esse, 517, 47, v. *Dur*.

Imperator perpetuus; in quavis republica institui potest, 538, 46; 540, 29; quæstio ejus utilitatem investigans magis pertinet ad legum quam ad reipublicæ doctrinam, 538, 45.

Imperatoria ars (*στρατηγική*); ejus finis victoria est II, 1, 9; II, 5, 44; ejus finis victoria est, non pecunia comparanda, 492, 2; ejus peritior non fit aliquis victoria ideam contemplans II, 5, 33; in ea aliud bonum est quam in medicina ceterisque artibus II, 5, 41; in bello mediocritatem et opportunitatem dijudicat II, 4, 33; II, 190, 33; in ea multum valet fortuna II, 238, 35 s.; ideoque sæpe imprudentes in ea prospero successu utuntur II, 238, 33 ss.; ei subjecta est ars equestris et omnis bellica actio II, 1, 14; politicæ subjecta est II, 1, 34.

Imperfecta (*ἀτελής*); quænam II, 134, 44; eorum actio imperfecta est II, 192, 49; nullum felix est II, 193, 11.

Imperfecta animalia; v. *Animalia imperfecta*.

Imperfecta animalia ac plantæ; quænam ita vocanda sint III, 548, 32 s.; eorum interitus similis est perfectorum, sed alio fit modo III, 548, 31 s.; eorum pelli recens nati etiam magis quam reliqui dormiunt III, 415, 8.

Imperfectio; quare fiat III, 612, 24 ss.

Imperitia (*ἀπειθευσία*); potestati conjuncta insaniam parit fr. 61, b.

Imperitus (*ἄπειρος*); quasi procul distans contemplatur, 276, 17; quomodo paralogismis decipiat, 276, 36; doctos et artifices ope captionum ex accidente fallit, 232, 32; in captionibus penes homonymiam respondentem rem negasse putat quam affirmavit interrogans, 299, 17.

Imperiti dicendi vel agendi; iis injuriam facere solent, 339, 34.

Imperium; specie differt a subditiōe, 495, 5; ejus species fr. 97, b; 98, a; de ejus modis sæpe dictum est in sermonibus exotericis, 526, 48; quaritur utrum bonum sit an malum, 497, 39, cf. 527, 17 ss.; id simul omnes tenere nequeunt, 497, 30; præstat si semper ab isdem teneatur, 497, 37; ubi id fieri nequit, quomodo civibus distribuendum sit, 497, 40; bonum est II, 173, 34; bonum externum est II, 135, 28; II, 165, 4; potentia bonum est II, 134, 21; pertinet ad simpliciter bona II, 160, 29; simpliciter id bonum esse mori injustus, non vero an sibi bonum sit II, 160, 24; jucundum est, 337, 40; non est vituperandum II, 165, 19; circa id incontinentia non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 18 ss.; qui ab eo corrumpitur vel cui nocet ingenuus non est II, 173, 41 ss., 47; pretio et studio dignum est II, 215, 5; id bene exercere nequit qui non paruerit, 524, 47; 617, 36; partim imperantis, partim subditorum gratia exercetur, 617, 37;

eius amor ab animo pendet, 609, 8; non solum necessaria res est, sed et utilis et primitiva, 485, 35; semper melius est id cui meliores parent, idque quare, 485, 38; omnibus rebus compositis inest, 485, 42; ex omni natura animatis inest, 435, 45; vel in rebus vitæ expertibus aliquid inest, e. g. in concentu, 485, 46; in diversos diversum esse debet II, 99, 40; id spectat concordia proprie sic dicta, idque quomodo II, 180, 43 ss.; II, 229, 29; perperam putant omne herile esse, 604, 22; circa id quod sibi proponere debet legumlator, errarunt plerique qui de republica scripserunt, 618, 53; ad ejus normam unus quisque vitam dirigere debet II, 242, 23, 26, 28; nimium nocet II, 161, 26; honestum pejorem reddere nequit II, 161, 40; absurdum foret, nisi alii nati essent ut id exercerent, alii ut ei parerent, 603, 40; a fortuna pendet II, 134, 28; eo præditiis imprimis amicis opus est II, 90, 45; etiam injuste exerceeri potest, 603, 31; eo recte uti naquit injustus II, 160, 32; eo omnes se uti posse arbitrantur 160, 41; ejus gerendi facultatem ætate et opibus determinat legislator II, 160, 44 s.; pravo noxium est, idque quare II, 160, 37 s.; ab eo abstinendus est anima mala præditiis II, 160, 54 s.; quidnam respondendum ægre ferenti quod ei non concedatur II, 160, 47 ss.; eo se male uti non posse arbitrantur II, 181, 15; id quando alii cedat vir probus II, 181, 12 s.; nunquam vero id cedunt reliqui, idque quare II, 181, 15 ss.; maxime probat omnes bona appetere II, 181, 11 s.; recens partum magis indignationem movet, 360, 44; cur id facilius tolerabant prisci Græci, 559, 2; non homini, sed rationi tribuendum est II, 60, 8.

Imperium civile; in plerisque alternat imperans et subditum, 494, 21.

Imperium entium; id sæpius mutatum esse censent antiqui poetæ II, 634, 42 ss.

Imperium herile; per se dominum, per accidens servum spectat, 526, 27; eo plerique politicam scientiam consistere arbitrari videntur, 603, 35; nonnisi in eos exercendum est qui ad parendum nati sunt, 603, 42; ei peculiaris congruit multitudo, 542, 7; item jus et utilitas, 542, 8; eo præstat Imperium in homines liberos, 619, 1.

Imperium in finitimos; quæritur an eo constet civitatis felicitas, 602, 46, cf. 604, 30.

Imperium maris; an Atheniensibus initium fuerit malorum, 393, 50, 52.

Imperium regium; amore et ætatis dignitate exercetur, 494, 28.

Imperio dignus; conveniens putat se magni fieri apud eum qui dignus est cui imperetur, 348, 26.

Imperio subjecti; eos despicientibus irascimur, 349, 42.

Imperium (ἰ-πολή, ἑπίταξις); quidnam sit, 472, 30; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 23; quod id cum precatone confudisset a Protagora reprehensus est Homerus, 472, 28.

Impes (ἄρκος); quidnam significet II, 529, 42; de ave v. *Apus*.

Impetus (ἔρως); alia ab eo procedunt, alia sine eo fiunt II, 239, 51 s.; juxta eum succedit altera prosperitatis species, contra eum altera III, 241, 4.

Impetus (ῥαπή); ita vocari possit operatio gravis et levis, etiamsi proprio nomine careat II, 423, 33 s.

Impetus secundus (ἰκνούσους); pars orationis secundum *Licynnium*, 402, 12.

Impia; quomodo de iis dicendum sit, 392, 22.

Impietas; species injustitiæ II, 246, 6; ejus definitio II, 246, 7 ss.

Implexa (πλεκόμενα); melius continere valent III, 262,

Implicata (i. e. quorum notioni continetur materiei notio) (συνειλημμένα); eorum pars materies est II, 548, 34; eorum principia sunt partes in quas intereunt II, 548, 31, 37.

Implicata cum materie (συνειλημμένα τῇ ὕλῃ); in iis non idem est quidditas quod unumquodque II, 551, 38.

Importanda et exportanda (εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή); pertinent ad regiam administrationem, 639, 22; quænam circa ea consideranda sint, 639, 26.

Importationes; de iis fœdus inierunt Carthaginenses et Tusci, 529, 27.

Importunus (φορτικός); idem qui scurra II, 217, 17, 31.

Impossibile; quidnam II, 525, 3 ss.; II, 566, 5 ss.; id facile dici non debet II, 625, 21; multis modis dicitur II, 332, 46; III, 395, 36; III, 519, 33 s.; quot modis dicitur II, 384, 45 s., 50; II, 385, 34 ss.; quodnam ei opponatur possibile II, 525, 8 ss.; nullum fit II, 413, 19; II, 451, 13; II, 499, 35 s.; nullum est, nec fit II, 429, 29 s.; ex eo nihil fit, nec est II, 630, 26; ne incipiunt quidem fieri, 368, 25; potentiæ privatione ad aliquid refertur II, 527, 20; non idem significat quod falsum II, 386, 5; II, 566, 43 s.; partim simpliciter impossibile, partim e suppositione est II, 386, 6 ss.; nulli rei inest II, 571, 15; ex eo impossibile evenit II, 386, 18, cf. 28; id est ejus contrarium necessarium est III, 519, 47 s.; ita vocantur quæ aliquo modo non se habent II, 564, 19 s.; eodem modo se habent enuntiationes de eo quo enuntiationes de possibili, quod ad oppositionem attinet, 34, 30; quomodo enuntiationes de eo consequantur enuntiationes de possibili, de contingente ac de necessario et vice versa, 35, 6 ss.; 53, 8 ss.; contrarie cum necessario collatum idem valet, 35, 38; ea si ponamus, opposita simul aderunt II, 388, 21; nihil erit, si fieri possit, ut possibile aliquid sit, nunquam vero futurum II, 566, 42, cf. 35 s.; ea quoque spectat opinio II, 27 10; cessat deliberatio ubi ad ea pervenit II, 28, 25; sumenda non sunt, etiamsi ceteroquin sumere liceat quæcunque placuerint, 503, 47; in ea incident *Empedocles* et *Democritus* sexus discrimina exponentes III, 400, 36; fieri potest, ut ea velimus, non vero ut eorum consilium capiamus II, 26, 49; ea nemo aggreditur, 585, 45; quæ videntur, nemo postulat, 362, 37; quæ videntur sibi, nemo appetit, 347, 38; ea nemo plerumque amat vel cupit, 368, 33; de iis argumenta petuntur e contrariis ac possibilibus, 369, 4; ex iis quæ vel per se sunt, vel ut adversarii dicunt, petitur refutatio, 429, 21.

Impossibilia probabilia (ἀδύνατα εἰκότα); in poesi præferenda sunt possibilibus incredibilibus, 478, 25; 480, 26.

Impossibile simpliciter; non idem est quod falsum simpliciter II, 386, 10 s.

Impossibile (deductio ad id); v. *Deductio ad impossibile*.

Impossibile (syllogismi per); v. *Syllogismi*.

Impostor (ψέυξ); ad unicum genus referri nequit, 215, 31.

Impotabile; gustum pessumdat, III, 458, 20.

Impotens (ἀδύνατος); nihil manet per æquale tempus ei quod valens est II, 396, 30.

Impotentes; eorum mores e potentum moribus manifesti sunt, 367, 25; quot modis res dicantur II, 525, 20, cf. II, 564, 42 ss.

Impotentiores; eos qui invadunt, metuendi sunt, 354, 12 **Impotentia** (ἀδυναμία); quot modis dicitur II, 524, 47 ss.; quovis significata opponitur potentiæ II, 524, 51 s., cf. II, 564, 42 ss.; potentiæ inest II, 238, 23; eam pariunt castigationes et labores sine cibo, 637, 22.

Improbabilitas; orationis quomodo excusetur, 441, 24.

Improbitas (μωθηρία, πονηρία, κακία); ad eam pertinent omnia quæ vituperare solemus II, 54, 9; venia indigna est II, 77, 27; consilio determinatur, 341, 22; omni contentione fugienda est II, 108, 26; non prorsus eadem ac ipsa sunt incontinentia, mollities et luxuria, nec omnino ad aliud genus pertinent II, 76, 33; alia humana ac proprie sic dicta, alia ferina et morbosa II, 82, 2; hominum inexplabilis est, 507, 41; circa rerum agendarum principia fallitur eaque pervertit II, 75, 0; si ipsam injustitiam excipias, qui secundum eam agit, injustus est, non tamen nimium sibi vindicat II, 54, 4; omnem vetant leges II, 53, 21; II, 54, 48; ea qui erga amicos utiliter pessimus est II, 53, 40; non conjuncta est cum omni malo sponte illato II, 66, 2, cf. II, 62, 9; quænam eam gignere valeant IV, 271, 15 s.; eam efficit inscientia voluntaria II, 25, 42; eam parit paupertas, 504, 35; ejus qui principium non habet, semper innocentior est II, 83, 18; ab ea proveniunt quæ propter cupiditatem fiunt, 342, 4; causa est cur recte sentientes non ea dicimus quæ nobis videntur, 347, 10; non propter eam in res adversas incidere debent in tragædia, 466, 38, 46; si sine necessitate adhibeatur reprehendendum est, 480, 37; ejus suspicio si oratorem premat, quænam ei dicenda sint, 440, 3; de ea ubi criminandum est, quidnam dicere debeat accusator, 422, 10; ejus nimietatem quomodo vocaverit Alcidas, 389, 25.

Improbis; circa omnia expetenda ac fugienda peccat, sed præcipue circa voluptatem II, 17, 12; is est qui voluptatibus ac molestiis male utitur II, 17, 12 s.; propter intemperantiam faciunt quæ cupiunt, 369, 16; similis est civitati malas leges habenti, iisque utenti II, 110, 41; omnia sui causa facere videntur II, 110, 41; revera se ipse non amat, quippo qui et sibi et proximis noceat II, 111, 47; ei congruit turpissima nullius honesti vel mediocris causa subire II, 24, 46; eo improbus est quod voluptates corporis modum excedentes, non vero necessarias sectatur II, 89, 33; quæ nullas laudat bona habentur, 325, 3; ita dicitur ob mali præelectionem, 215, 18; qui quum penes eum est pulchra facere et a turpibus abstinere, contrarium facit II, 207, 15; iis utilia non simpliciter bona sunt II, 208, 23; versatilis est II, 90, 34; II, 97, 42; omnis nescit quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 37; amicis non male facit, 383, 15; non omnis fur est, 381, 50; ejus silentium cavendum est fr. 339, b; iis propria est injuria, 451, 46; si viro probo sciens beneficium præstiterit, hicce ei par pari reddere non obligatur II, 105, 43; ubi viro bono mutuum dedit, hicce ei vicissim mutuum dare non obligatur II, 105, 45; eum nec deligere oportet, nec ei se assimilare II, 106, 40; quæritur an illico dissolvenda sit amicitia quam errore ductus cum eo contraxeris, an tunc solummodo quando incurabilis est II, 106, 43; omnem cum eo amicitiam dissolvere licet II, 106, 46; si corrigi possit, ei potius morum ratione habita quam rei familiaris succurrendum est II, 106, 44; quatenus ei insint ea quæ amicitiam definiunt II, 107, 23, 51 ss.; qualis sit eorum amicitia II, 116, 17; secum ipsi dissentiunt II, 108, 4, cf. II, 111, 49; nonnulli sibi ipsi manus inferunt, idque quare II, 108, 10; quærant quibuscum degere possint, sequæ ipsi videntur II, 108, 11; nequaquam erga se ipsi amice afficiuntur II, 108, 15, 24; eorum anima seditioni obnoxia est II, 108, 17; si delectetur, brevi post moleste ferunt se delectatos esse II, 108, 21; penitentia pleni sunt II, 107, 23; admodum miseri sunt II, 108, 35; iis non

congruit concordia, idque quare II, 109, 30 ss.; potius custodia opus habent quam ipsi custodire valent, 599, 17; iis tuto committi nequit carceris præfecti munus, 599, 16; ad improbas res utiles sunt, 585, 23; eos amant tyranni, idque quare, 585, 20; consuetudo se ipsos esse ut confiterentur, Platonis tempore increbuit, 344, 21; plerique sunt, 353, 47; cur magna ex parte artifices Bacchici sint IV, 271, 1 s.; non sumus nisi consulto agamus II, 62, 9, cf. II, 66, 2; evadimus quia valida voluptas quælibet molestiam pellit II, 90, 18; an simus necne a nobis pendet II, 29, 35, 39; perperam nemo sponte dicitur a poeta anonymo II, 29, 36; nihil refert an probum virum spoliaverit, an illum vir probus II, 56, 30; nec an ille vel probus vir alterum fecerit II, 56, 32; in somno vix a probo viro distingui potest II, 13, 39; in tragædia non e rebus adversis in secundas incidere debent, idque quare, 466, 27; nec qui admodum sunt e rebus secundis in adversas, idque quare, 466, 31; quos amici vituperant, 324, 32; quæ laudant bona habentur, 324, 29; qui dicimur, plurimorum bonorum auctores fuimus, 435, 14; eorum moribus contrarias esse nostras actiones probandum est, 428, 12; v. *Malus et Prævus*.

Improba; ea propter voluptatem facimus II, 16, 39; ea quæ faciunt, quatenus iis pœna irrogetur a legumlatoribus II, 29, 47; quæ consentur, iis contrarias esse nostras actiones, probandum est, 428, 13.

Imprudens (ἀπρων); ei noxia naturaliter bona II, 241, 32.

Imprudenter; quod ab iis fieri potest, etiam a contrariis poterit, 369, 1.

Imprudentia (ἄπρουν); definitio II, 243, 31; ad animæ partem rationalem pertinet II, 243, 11, 31; quænam ejus opera II, 245, 23 ss.; quænam ejus sequela II, 245, 27; non sentitur, etiamsi maximum malum sit, 353, 16; causa est cur non recte opinemur, 347, 9; multitudinis timenda est, 531, 44.

Impuberes; voluptas quædam iis oritur idque quomodo IV, 266, 43; et quare IV, 266, 45 s.

Impudens (ἀναισχυντος); quisnam II, 22, 12; animæ potentia ita dicitur II, 195, 3; injustus est propter opinionis contemptum, 333, 16; a nonnullis metaphorice fortis appellatur II, 31, 41; eosdem habet mores ac fortis etsi multum anima separentur IV, 1, 39 ss.; ei opponitur stupidus II, 149, 43 s.; ejus signa IV, 5, 22 ss.

Impudentia (ἀναισχυντία); quidnam, 355, 31; animæ affectus est II, 195, 27; idque animæ moralis vituperandus II, 216, 34, 35; quidnam ei proprium sit II, 216, 45; II, 149, 42 s.; non rite constare dicitur e fortitudine et falsa opinione, 253, 5; medium non recipit nec excessum, nec defectum II, 20, 23, 36; est res manifestas negare, 350, 18; etsi malum sit, eo non probatur pudorem rem honestam esse II, 52, 5; sequela est intemperantia II, 245, 48; item furacitatis IV, 7, 32; ejus signa III, 9, 33; de ea e pudoris contrariis argumenta petimus, 357, 42.

Impulsio (ἔκωσις); quidnam II, 335, 17 s.; pulsionis est species, *ibid.*

Impulsus naturalis ad virtutem (ὁρμή φυσική πρὸς ἀρετήν); (rectam) rationem adjuvat nec sine ratione est II, 158, 7; natura sua rectæ rationi cedit II, 161, 14; *sic* eo in virtutem perfectam converti nequeunt (recta) ratio et consilium II, 158, 8 s.; ejus ope facere licet justa facinora sine consilio et honestorum cognitione, idque secundum rectam rationem II, 158, 16 ss.; quæ eo solo peraguntur laudabilia non sunt II, 158, 4, 24; in nascuntur infantibus et sine ratione viventibus II, 171

47 ss.; ubi ei consentitur recta ratio, aguntur honesta II, 171, 50.

In (ἐν); quol modis dicatur II, 287, 33 ss.; maxime proprio sensu dicitur de rebus quæ in vase aut in loco sunt II, 287, 44.

In quo fit motus (ἐν ᾧ κινεῖται); eorum solus locus continuus esse potest II, 466, 16 s.; igitur propter id non continuus non est motus II, 466, 13.

Inachus; e Pindo oritur III, 570, 7.

Inæquales (ἀνιστοι); inter eos non est proportio, 565, 33; quinam prave II, 217, 50; qui rite, medii sunt II, 217, 51; quatenus in eos potius cadere videri possit amicitia II, 97, 35.

Inæquale; quidnam significet II, 529, 40; tale est quod plus est, 564, 47; quomodo a non æquali differat II, 578, 50 s.; simili oppositum est II, 501, 9, 30; ei oppositum est æquale II, 629, 12; idem quod magnum et parvum II, 634, 21; ad multitudinem pertinet II, 577, 4; probatur numerorum principium materiale esse non posse II, 629, 37 ss., nec contrarium, nec negatio est entis vel unius II, 631, 40 s.; nihilo minus id iis opposuerunt idearum assertores, idque quare II, 631, 35 ss.; id nonnulli uni opponunt II, 636, 12; id nonnulli dyadem esse statuunt II, 579, 41; eorum opinioni favet quod id idem significat et in parvo et in magno II, 579, 39 s.; secundum nonnullos (Platonicos) multitudinis est natura II, 628, 32 s.; secundum eosdem unius, id est æqualis materies est II, 628, 35; id ex magno et parvo dyadem esse dicit qui numeros ex inæquali et uno facit II, 628, 39 s., cf. II, 629, 37 ss.; id nonnulli tanquam numerorum elementum ægre ferunt, indeterminatam vero dyadem recipiunt, idque quare II, 630, 37; quasnam difficultates hoc modo evitent, quasnam non II, 630, 40 ss.; id nonnulli mali naturam esse affirmant II, 635, 21 s.; malum erit, si unum boni substantia sit II, 635, 13, cf. *Iniquum*.

Inæqualia; ita vocantur quæ non sunt æqualia, 248, 19; cur multa sint præter inæquale, non quæsierunt idearum assertores II, 631, 44 s.; tanquam exemplum citatur, 86, 48; 87, 30.

Inæqualitas (ἀνισότης); est æqualitatis privatio, 248, 18; æqualitatis contrarium est II, 579, 9, 38; eo nonnulli referunt motum II, 274, 49; II, 595, 26; (secundum Platonicos) æquatione prior est II, 634, 22 s.; affectu plena est IV, 206, 17 s.; eam quærentes seditionem movent, 566, 22, cf. 565, 32; eam vel jure vel injuria quærere licet, 566, 25; tanquam exemplum citatur, 154, 20.

Inane (κενόν) (aliorum de eo opiniones); id vulgo esse putant intervallum cui nullum corpus sensibile, id est tangibile inest, sed inesse potest II, 292, 24 ss.; II, 293, 13, 15 s., 20, 35, 39; II, 382, 36; multi esse aiunt quod tamen corpus non sit III, 675, 23 ss.; id vasi et loco assimilant II, 292, 10; II, 293, 31, 35, 40 s., 45; II, 294, 20, 26 s.; id exstare putant qui elementa excreatione in se invicem transire censent II, 420, 29 s.; argumenta eorum qui id agnoscebant II, 292, 36 ss., 50 ss.; II, 293, 14 ss.; id intus receptum nonnulli causam esse statuunt cur interdum majora corpora leviora sint II, 425, 17 ss.; refutatur hæc opinio II, 425, 23 ss., 40 ss.; II, 426, 33 ss.; II, 428, 45 s.; II, 430, 37 ss.; id duplici modo definire videtur ejus assertores II, 293, 24, 29 s.; ejus assertores probare conantur id esse cui nihil grave vel leve inest II, 293, 18 ss.; qui id agnoscent igitur etiam locum agnoscunt II, 285, 32; id separabile esse contendunt II, 293, 33; II, 297, 9; quale esset ostendere deberent ejus assertores II, 297, 5; id perperam nonnulli ejus assertores materiæ assi-

milant II, 293, 31; nisi sit, aut motus non erit, aut fluabit universum, aut semper tantum aquæ in aerem mutabitur quantum aeris in aquam, aiunt ejus assertores II, 297, 13, 38 ss.; per id ferri putant corpora quia cedit II, 295, 10; v. *Inanis assertores*; argumenta eorum qui id exstare negant II, 262, 21 ss.; qui id esse negant non per januam quæstioni occurrunt II, 292, 34, cf. 18 ss.; quænam probare debuissent ut id non esse constaret II, 292, 29 ss.; eorum qui id esse negant nonnulli aliquid de levi et gravi determinarunt II, 425, 33 s.; causam tamen cur res simpliciter graves vel leves sint, non determinarunt II, 425, 34 s.; nec cur nonnulla, etiamsi mole majora, tamen leviora, nec, si voluissent, id facere potuissent II, 425, 36; id non ens esse putabant antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ) II, 448, 4; nisi separatim exstaret, inotum fieri non posse censebant iidem II, 448, 4 s.; eodem redire putabant iidem utrum id esse dicas, an universum non esse continuum II, 448, 6 s.; ad id necessario terminaretur universum, testibus iidem, nisi infinitum sit II, 448, 17 s.; quæstionem de eo industria pertractavit Anaxagoras III, 675, 29 s.; id non exstare affirmat Anaxagoras et tamen res moveri III, 675, 30 s.; nullum exstare putat Anaxagoras II, 425, 32 ss.; III, 537, 33; item Empedocles III, 425, 32 s.; de eo Empedoclis sententia III, 675, 32; id exstare negabat Melissus II, 292, 47; si id non exstet universum immobile esse censet Melissus III, 675, 28 ss.; id exstare putabat Leucippus II, 448, 35; in eo ferri putat atomus, *ibid.*; et Leucippo et unius elementis assertoribus non ens est II, 448, 31; id non enti assimilant Leucippus et Democritus II, 474, 47 ss.; id non magis quam corpus esse putant iidem II, 254, 5; II, 508, 51; eo intercipitur universum secundum Democritum et Leucippum II, 378, 9; in eo semper moveri corpora prima putant Leucippus et Democritus II, 413, 25; si inter cælum et oculos interesset, fore censet Democritus, ut formica in cæle accurate distingueretur III, 453, 43 ss.; si oculis et colori interesset, omnino nihil cerneretur III, 453, 49 s.; idque quare III, 453, 46 ss.; Pythagoreorum de eo opiniones II, 293, 4 ss., cf. II, 634, 13; id non exstare censet Plato II, 449, 23; III, 540, 12; id ex numero intra decadem deducunt (Platonici) II, 623, 49.

Inane (quidnam); corpus non est II, 296, 38, cf. II, 293, 38 s.; aliquid esse videtur, est vero nihil III, 369, 14 s.; non ens et privatio esse videtur II, 294, 49; nusquam apparet in mundo II, 297, 6; si exstat, locus est corpore carens II, 286, 33, cf. II, 292, 12 s.; II, 293, 13, 15 s., 20, 35, 39; II, 294, 20; extra cælum non exstat II, 382, 35; II, 394, 6; causa non est cur magis intra cælum quam extra esset II, 278, 8 s.; si exstat necessario exstabit corpus infinitum II, 278, 10; nihil aliud esse potest nisi corporis locus II, 450, 32; separatim exstare nequit II, 442, 8, 22, cf. II, 441, 31; nec separatim nec inseparabile exstat II, 293, 37; II, 296, 26 ss.; II, 297, 20, 36 ss., cf. II, 419, 46; idem esse videtur quod locus et plenum, sed essentia differens II, 292, 13 s.; non idem est quod aere plenum, 256, 32; probatur proportionem inter id et plenum causam esse non posse cur gravia vel levia sint corpora II, 426, 4 ss.; absurdum est si ejus causa sursum ferantur corpora, ipsam vero non II, 426, 13 s.; si vero sursum feratur, ostendendum est cur non a pleno separatur II, 426, 15, 20; item cur composita gravia gravia et levia levia sint II, 426, 23 s.; ipsura tamen aliquatenus locus esse videtur II, 426, 22, cf. II, 293, 35; ridiculum est parvum ponere, non vero magnum vel quodlibet II,

eum impedit II, 428, 14; quomodo fiat ut locus ei destinatus semper eo repletus sit, licet qui hunc locum implet, semper alius atque alius sit III, 555, 37 ss.; ejus orbis omnium extremus III, 576, 13; primo elemento contiguus est III, 555, 35; III, 556, 33 s.; ei contiguus est aer III, 555, 36; III, 556, 37 s.; III, 560, 18; aerem circumdat II, 394, 29 s.; circumdatur a corporibus superioribus II, 394, 29; non tamen ei continua sunt hæc corpora, sed eum tantummodo tangunt II, 394, 30; quæritur an in superiore loco interitus expers evadere possit III, 528, 17 s.

Ignis (quomodo ad reliqua elementa se habeat); ei similis est aer II, 427, 35; ei propior aer quam lapides, ferrum et ligna II, 397, 14; hujus facultatem habet ultima pars ejus quod aerem vocare solemus III, 562, 2 s.; ex aere fieri non poterit, si numero infinito sint contrarietates II, 460, 1; ex aere fieri potest II, 415, 25 s.; ex eo fit aer II, 486, 41; ex eo fieri potest aer, idque quomodo II, 457, 21 ss.; si ex eo fit aer, et ex aere terra, prima materies est II, 569, 26; e terra fieri potest, idque quomodo II, 457, 28 s., 31 s.; ex eo aqua fieri potest sed difficilius, idque quare II, 457, 36, 38 s.; ex aqua fieri potest sed difficilius, idque quare et quomodo II, 457, 37 ss.; etiam ex aere et terra fieri potest, sed hæc mutatio, etsi facilius non reciproca est II, 457, 45, 47, 52; quomodo id fiat II, 458, 3 ss.; ex eo fit aqua II, 487, 12; si ex eo fieri nequeat aqua, ex albo etiam nigrum fieri non poterit II, 433, 26 s.; ex aqua fieri nequit, nisi iis subsit materies communis II, 461, 44; ei contraria est aqua, quatenus substantiæ contraria esse potest II, 462, 50; II, 456, 44 s.; aquæ quam maxime contrarius est II, 177, 30 s.; ei quadamtenus alimentum est aqua II, 177, 33; ab aqua nutritur, non vero vice versa III, 449, 47 ss.; igitur ejus quod nutritur partes agere videtur III, 449, 50 s.; nimia aqua exstinguitur II, 177, 35; aquæ interitus causa est III, 527, 31 s.; igitur et quæ eo constant, nisi congerie e multis rebus facta sint III, 527, 34 ss.

Ignis (ejus facultates); siccus et calidus est II, 456, 9; II, 457, 12, 22, s., 32; in materie calidum habet II, 447, 35; suapte natura siccus est III, 483, 2 s.; igitur in humidum agit III, 483, 2; calidus est II, 279, 35; urit, sed nescit se urere II, 469, 19; magis ad calidum quam ad siccum pertinet II, 456, 49; III, 483, 31; quamcunque ejus partem ceperis calida est II, 298, 27; eo nihil calidius est IV, 243, 3; parvo calidior est aqua fervens, sed citius et magis refrigerescit III, 232, 39 ss.; calefacit sed nunquam refrigerat II, 343, 9 s.; III, 232, 41; eum calefacere rationi consentaneum est II, 446, 39; eum calidum esse docent sensus, non vero cur calidus sit II, 469, 29; calidissimus est quia reliquis rebus causa est cur calida sint II, 486, 30 s.; facile movetur et calefacere atque urere valet II, 422, 17 s.; naturaliter ac necessario calidus est nec unquam frigidus, 19, 30, 33, 20, 1; habet potentiam irrationalem, 36, 28; urit, simulac nihil eum impediatur II, 349, 27 s.; est fervor calidi sicci II, 456, 37; est caloris excessus II, 486, 33; est caloris excessus et quasi fervor III, 555, 17 s.; igitur ex eo nihil fit II, 450, 38; sine eo non comburitur combustibile III, 450, 51 ss.; non solum ubi tangit, sed etiam e longinquo calefacit, idque aeris ope II, 451, 1 ss.; forsitan ejus subjecta sunt fumus et carbo III, 233, 17 s.; ideoque fieri possit ut eodem modo calidus sit quo aqua III, 233, 16 s.; id est quia ejus subjectum calidum non est, sed affectu calefit III, 233, 10 s., 15 s.; ejus naturam non habet calor seminis III, 352, 7; ejus naturam non habet nec ab eo originem

petit calor animalium III, 352, 16 s.; ejus calor terminis quibusdam continetur III, 405, 6; igitur non eo magis calefacit aquam quo major ejus sit copia III, 405, 5 s.; si ultra præscriptos terminos augeatur, evaporatur aqua, evanescitque ac siccescit III, 405, 6 ss.; alterutra contrarietatis parte, e. g. calore præditus esse debet II, 458, 31; quatenus ignis est, nequaquam agit, sed quatenus contrarietatem continet III, 483, 1 ss.; contrariis implicitus est II, 256, 2; certa ejus quantitas æquale vel simile calidum esse nequit atque aeris multo plus, si immutabilia sint elementa II, 460, 22 s.; in omnibus quæ eum sentire calor inest III, 624, 47; ei vis secandi unica competit III, 609, 32; ejus munus minus fortasse naturaliter quam carnis constat III, 625, 41 s.; discretio quam ei tribuunt, rerum ejusdem generis congregatio est II, 455, 7 s.; per accidens aliena eximit II, 455, 8; congregat quæ ejusdem generis sunt, segregat vero quæ ad diversum genus pertinent II, 423, 2 s.; congregat igitur per se, segregat vero per accidens II, 423, 3 ss.; igitur magis congregare et fines in unum redigere quam segregare videtur II, 423, 1 s.; eo alia resoluntur, alia non III, 361, 31 s.; cogit quæ terra constant III, 233, 28; membra nostra movere potest IV, 283, 7 s.; etsi revera moveat et agat, tamen pejus movet quam instrumenta II, 464, 29 s.; eum moveri et affici videmus II, 464, 24; eum attrahit lignum, licet ipsum non moveatur II, 336, 4 ss.; non necessarium videtur eum intra se habere movens ac quiescens III, 520, 19; in rebus inanimatis non omnia eodem modo afficit III, 669, 33 s.; alia condensat, alia rarefacit et liquat, alia solidat III, 669, 34 s.; ejus in res animatas effectus III, 669, 35 ss.; corporum causa est ex qua II, 264, 43; II, 515, 35; quare omnibus compositis corporibus inest II, 462, 49 s.; semper aliquis restat in rebus ignitis siccis, e. g. in cinere III, 267, 31 s.; carni et ligno inest, quia ex iis excernitur, non vero vice versa II, 416, 44 ss.; dicere non sufficit ex eo factum esse animal vel ejus partem III, 220, 42; solus nec securim, nec ullum aliud instrumentum facere potest III, 348, 48 s.; nec pedem, vel manum vel carnem, idque quare III, 348, 49 s.; elementum animalis, 12, 2; animalis et sensu anterior, 12, 3; probatur ex eo sole constare non posse animalis corpus III, 475, 8 ss.; ex eo partim constant ossa et carnes III, 330, 36 s.; eo præcipue constant pedestria III, 546, 21 s.; ejus particeps est pinguedo III, 236, 19; color admisceri nequit, 251, 20; quatenus ei simile aurum II, 577, 21 s.; ad ejus facultatem referendi sunt saporis omnis generis quibus fluvii et fontes in multis locis affecti sunt III, 552, 50 ss.; aut nulli sensorio tribuendus est aut omnibus communis est III, 461, 48; ei tribuendum est olfactus sensorium, idque quare III, 479, 20 ss.; ab ejus præsentia forsitan pendet pelluciditas III, 453, 5, 10, 53 s.; eo constat fumida exhalatio III, 479, 25; nullum animal generat III, 352, 11; in eo gignuntur animalcula, idque ubinam, quando et qualia III, 95, 22 ss.; quæ in eo gignuntur animalcula, moriuntur si ab eo separantur III, 95, 25 ss.; eum non solvere quorundam animalium constitutionem ostendit salamandra III, 95, 27 ss.; in eo non sunt animata, idque quare III, 614, 35 ss.; ei ei inest anima, quæritur cur ex eo animal non faciat III, 443, 8 s.; idque etiamsi ei insita melior esse debere videatur III, 443, 10; absurdum esse videtur, si eum animali assimilares III, 443, 14; nec minus absurdum est si eum animal esse neges, etiamsi anima inest III, 443, 15; causa esse nequit cur semper aut plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 40

si fiat, generationem obtinere non dicimus II, 439, 39; eum, ubi lignum comburitur, ei misceri vel mixtum esse non dicimus, sed gigni II, 451, 47 ss.; ejus generatio sensibus patet, idque quomodo II, 458, 5 ss.; simulac cremabile tangit, id in suam convertit substantiam II, 443, 50; fieri potest, ubi ei qui jam adest ligna addimus II, 443, 54; ejus generatio obtinet, ubi ipsa ligna incendimus II, 444, 1; percussione e lapidibus elicitur III, 242, 13 s.; ad eum via generatio simplex, certus vero cujusdam rei interitus, nempe terræ II, 438, 41 s.; ignem generat II, 441, 51; igni cumulat IV, 142, 14; ejus pars in combustis remanet fr. 204, b; in infinitum crescit, dummodo combustibile adsit III, 449, 36 s.; mutationi obnoxius II, 571, 36 s.; non semper idem corpus manet II, 430, 17 s.; alius semper et alius efficitur III, 580, 31 s.; fluxionis instar perpetuo gignitur atque fluit III, 535, 35 s.; per se et infra se habet motum II, 571, 37 s.; igitur semper agit II, 571, 37; imitaturque res interitus experies II, 571, 36; eum quotidie dissolvi videmus II, 419, 15; eum duobus modis interire videmus II, 419, 33 s.; vela contrario exstinguitur, vel a se ipso marcescit II, 419, 34 s.; minor a majore marcescit, idque eo celerius quo minor est II, 419, 36; III, 510, 27; III, 535, 30 s.; IV, 132, 42 s.; IV, 280, 26; duobus modis interit, nempe extinctione et marcore, idque quomodo III, 535, 18 s.; III, 542, 35 s.; utroque modo propter eandem causam, nempe alimento deficiente III, 535, 21 ss.; interdum marcescit majori collecto calore, idque quomodo et quare III, 535, 25 ss., cf. III, 542, 42 ss.; non putrescit III, 529, 27 s.; eo excepto omnia putrescunt III, 610, 33; idque quare IV, 243, 1 ss.; si sub cinere occultetur, diutius perstat, idque quare III, 535, 45 ss.; cur occultatus perstat, suffocatus vero exstinguitur in *Proleptematis* exponitur III, 535, 48 ss.; quem arundines alunt infirmior est quam qui e ligno provenit IV, 128, 30; quando cum spiritu fuerit, flamma fit et celeriter rapitur III, 592, 9 ss.; consumit quodcumque ei objeceris, si vero non objicias, impetu caret quod arripiat II, 136, 52 s.; ei comparatur nutritiva pars animæ II, 136, 51; sole exstinguitur IV, 132, 42 s.; IV, 133, 35; item ab aliene calore IV, 133, 35; si in magnum paululum fomitis inciderit, antea sæpe comburitur quam fumum edat III, 586, 1 ss.; exstinguitur, ubi nimia copia in eum congerantur ligna III, 505, 54; eo solummodo sparsantur quo plus aquæ quam terræ habent, quæ vero terræ concreverunt III, 617, 1 s.; alia exsiccat, alia humectat IV, 130, 46; eo solvantur quæ solo frigore concreta sunt III, 618, 10 s.; eo molliuntur, sed non resolvuntur partes terrenæ IH, 361, 41; nec ossa, nec testæ, nec cornua III, 361, 45 s.; III, 390, 23; eo resolvuntur carnes, idque quare III, 361, 35 s.; (vulgaris) non simplex corpus est sed mixtum II, 456, 29 s.; ideam magis calefacit in minori dome quam in majori III, 260, 34 s.; eo artes tanquam instrumento utuntur III, 669, 46 ss.; natura vero simul et tanquam materie III, 669, 47; natura flavus est III, 643, 3; ejus color lux est, idque quare IH, 643, 36 ss.; et in lumine et in tenebris cernitur, idque quare III, 453, 51 ss.; ubi multus adest incerna ardere non poterit, idque quare IV, 119, 21 s.; 32 s.; nigro tingit colore IV, 290, 16; cur illi expositi pili rufi nigriores fiant IV, 304, 28 ss.; e viridibus lignis accensus flammam rubram habet, idque quare III, 603, 25 s.; cur non ruget IV, 237, 24 ss.; quum ab eo aer et aqua peruruntur nigrum colorem fieri contigit III, 644, 2 ss.; præter eum nonnullæ res lucem edere videntur III, 643, 39 ss.; cur nigros non reddat IV, 290, 15 ss.; in eo adusti pili quamob-

rem non nascantur IV, 304, 3 ss.; cur non adurat IV, 290, 10 ss.; ei adstantes cur inicturiamus IV, 153, 1 ss.; nimius amburit res quæ sequuntur III, 397, 32 s.; deficiens vero eas non concoquit III, 397, 33; salem indurat IV, 130, 48; cur ei injectus sal crepet IV, 178, 49 ss.; cur si ei multo granum æque magnum salis injicias vel nihil vel minus crepet IV, 182, 23 ss.; eo ambustis quamobrem difficulter cicatrix inducatur IV, 298, 20 ss.; cur sudemus neque ubi affatim adest, neque ubi semper minor copia, sed ubi major copia superingeritur IV, 121, 9 ss.; cur ad multum minus sudemus IV, 125, 43 ss.; eo concrecit et crassescit lac III, 53, 30 s.; eum timent leones III, 203, 39; eundem multi simul videre possunt III, 489, 39 s.; et hic et apud Persas urit II, 60, 38; eum nullus insanus idem esse putat quod glaciem II, 448, 23; per eum se incedere putant dormientes, parvo calore circum aliquas partes orto III, 514, 2 ss.

Ignis (sponte apprensus); ejus fontes in terra III, 633, 45; alii latentes, alii spiracula et emissaria habentes III, 633, 46 ss.; alii perpetuo ardentes, alii noctu tantum extra Herculis columnæ IV, 80, 24 ss.; noctu tantum conspicuus et flammieus in insula Lipara IV, 80, 26 s.; illum sedecim annis defecisse, decimo septimo vero redisse narrat Xenophanes IV, 80, 31 s.; alii in Media et in Psittacene regione Persidis IV, 80, 13 ss.; item perpetuo ardens Apolloniæ juxta Taulantiurum (?) regionem IV, 98, 26; item circa Lyciam IV, 93, 34; item circa Megalopolim Peloponnesi urbem IV, 98, 33; item noctu tantum apprensus circa Pamphyliam IV, 80, 13 s.; item olco superfuso e petra apprensus, circa Atintaniam IV, 80, 20 ss.; alius circa Lydiam effervuisse fertur et septem diebus arsisse IV, 81, 1 ss.

Ignis actu; ejus materies est ignis potentia II, 635, 28 s. *Ignis et aer*; pertinent ad ea quæ ad terminum feruntur II, 456, 40 s.; aliquid inter ea intermedium ens et elementum esse putant naturæ scrutatores nonnulli II, 252, 16; II, 453, 41; II, 478, 49 ss.; idque corpus et separabile quid esse censent II, 453, 41; refutatur hæc opinio II, 453, 42 ss.

Ignis, aer et terra; ea nonnulli elementa esse putant quorum ope ortus et interitus competunt rebus natura competentibus II, 453, 42 s.

Ignis, aer, aqua et terra; elementa sunt II, 279, 42 s.; ea elementa esse dicit Empedocles II, 453, 44; II, 493, 12; ea materiem esse dixit Empedocles II, 485, 47; iis insunt contraria, non materiei omnibus his communis II, 440, 6 s.

Ignis æreæ ambiens; sæpe motu diffuit ac vi deorsum fertur III, 556, 11 ss.

Ignis et aqua; in iis utraque differentia contraria est II, 457, 11 s.

Ignis, aqua et terra; iis minus similes quam numeris esse putant Pythagorei res quæ sunt et fiunt II, 475, 18; tanquam elementa enumerantur II, 498, 9.

Ignis et terra; ea tanquam elementa considerant nonnulli (sc. Parmenides) II, 484, 9; ea elementa esse statuit Parmenides II, 456, 21, cf. II, 254, 2 ss.; II, 453, 42; II, 438, 44 ss.; II, 473, 25; II, 476, 46; etiam qui iis communem tribuunt materiem vix intelligere possunt quomodo ex illis caro fiat II, 462, 9 s.; si iis distinguantur ortus et interitus simplices a certo quodam ortu et certo quodam interitu, alterum eorum ens, alterum non ens erit II, 438, 49 ss.; differunt etiam inter se ut substantia et privatio II, 439, 2 s.; ex alterutro eorum omnia facta erunt, si elementis in extremo initium tribuas II, 459, 13 s.; quaeritur an semper ex se invicem et e contrariis generentur, an e tra-

terre utrique communi II, 440, 4 s.; extrema et sincerissima elementa sunt II, 456, 42 s.; ita respondendum est, ubi quaeritur materies II, 561, 49 s.; hominis causa materialis sunt II, 603, 16.

Ignis, terra et similia; de iis nihil dixere Pythagorei II, 481, 33.

Ignis ærarius (χαλκευτικόν); III, 669, 38 s.

Ignis aurarius (χρυσουργικόν); III, 669, 38 s.

Ignis coquinarius (μαγειρικόν); III, 669, 38 s.

Ignis elementaris; est proprie quasi ignis, id est exhalatio III, 555, 22 ss., 26 s.; siccus et calidus est III, 556, 33 s.; tanquam fomes considerari debet III, 556, 38 s.; ultimo loco sphaeram terræ circumdatam anliit III, 556, 39 s.; parvum motum nactus sæpe fumi modo exardescit III, 556, 40 s.; ubi ardori concipiendi maxime idoneus est, incenditur per conversionem (superiorem) motu aliquo affectus III, 556, 42 ss.

Ignis (Empedoclis); v. *Æther*.

Ignis in centro collocatus; circum eum terram circulo ferri asserunt Pythagorei II, 403, 9, 43; item terram adversam II, 403, 44; eum Jovis custodiam vocant, idque quare II, 403, 25.

Ignis interior; ad eum alendum non fieri probatur respiratio III, 540, 38 ss.

Ignis naturalis; v. *Calor*.

Ignes prænuntii; eos edere et tollere e speculis solebant specularum curatores regis Persarum, idque quare III, 637, 40 ss.

Ignis efflaciones; in freto Siculo fiunt fr. 308, b.

Ignem qui unicum esse statuunt elementum; eorum triplicia exponuntur placita II, 418, 15, 27; inde effici nequit, certe non ex omnium, omnia dici ad aliquid II, 418, 13, cf. II, 418, 51 s.; at alia absurda ex eorum placitis colligi possunt II, 418, 14, 28; refutantur igitur II, 418, 29-53.

Ignem (de); liber citari videtur IV, 267, 15 s., (cf. *Theophrast. de Igne*, c. 4, p. 356, 35 Wimmer.)

Ignita (πενρωμένα); quæcunque sunt potentia calorem intra se habent III, 581, 29 ss.; omnia fere calorem habent III, 233, 20 s.; iis accensenda sunt lixivie et cinis III, 233, 21 s.; aut aer, aut fumus aut terra esse videntur III, 389, 25 s.; si alimentum non recipiant, marcore intereunt III, 542, 44 s.; nec in humidis, nec in siccis ullum consistit animal III, 352, 11 s.

Ignita sicca (πενρωμένα ξηρά); in iis semper restat aliquis ignis III, 267, 31 s.

Ignobiles; fieri potest ut nobilium numerum superent, 557, 15.

Ignobiliora animalia; v. *Animalia ignobiliora*.

Ignobilitas; popularis est, 591, 51; v. *Generis humilitas*.

Ignominia (ἀτιμία); eam spernit vir magnanimus II, 45, 5; eam quæ afferunt, si subeas, pudori est, 356, 19; quædam comitatur eum qui mortem sibi consciscit II, 65, 32; eam ægre ferunt ambitiosi ac viri boni, 587, 18; eam semper majoribus honoribus redimere debet tyrannus, 587, 23; eam qui vel sibi vel amicis timent, seditionem movent, 566, 29, v. *Dedecus*.

Ignominia notati (ἀτιμοί); quaeri potest, quatenus cives sint, 528, 47.

Ignorans (ἀγνοῶν); qua ratione et quatenus opponatur scienti II, 203, 4; quatenus juste aliquis dici possit, quatenus non juste II, 203, 16.

Ignorantia (ἀγνοία); πρός τι, 9, 44; ei contraria scientia, *ibid.*; ejus definitio patet una cum scientiæ definitione, 247, 43; definiri debet scientiæ privatio in τῷ λογιστικῷ, non in anima vel in homine, 248, 45, 48; non dicitur per scientiæ privationem, nisi de ignoran-

tia secundum negationem (cf. 136, 27) sermo fiat, 249, 3, 6; ejus non capax ἐπιθυμητικόν, 193, 38; sequitur discentem, 199, 34; ejus species fr. 104, b; fr. 105, a; nulla exstat sapientiæ contraria, idque quare II, 610, 34 ss.; contrariorum eadem, 262, 48; cadit in res incompositas, idque qualis II, 573, 11, 25 s.; ejus causa esse potest, si paucis innitatur speculatio III, 380, 47 ss.; eam ut fugerent sapientiam persecuti sunt philosophi II, 471, 2; ejus interitus sunt reminiscientiæ et disciplina III, 528, 5 s.; quomodo ab errore differat II, 237, 35, 40, 43; causa est cur sæpe argumentationes afferant a proposito alienas II, 189, 1; exstat ubi aliquis non distinguit quæ demonstrare oporteat, quæ vero non II, 504, 12 s.; controversiæ causa esse potest, ubi de justo disceptatur, 407, 9; causa cur nonnulli voluptatem bonam non esse putent II, 170, 6 ss.; item qui deos vinum, non nectar bibere putant II, 170, 7 ss.; item qui voluptates omnes generationes esse putant II, 170, 10 ss.; causa est cur divitias et imperium nunquam cedant plerique II, 181, 15; qui propter eam dimittant, spe bona fretis similes, etiamsi inferiores sunt II, 38, 8; fugiunt, animadvertentes se in errorem esse inductos II, 35, 10; quatenus punire vetet qui improba faciunt II, 30, 3; exponitur quando qui per eam injuriam intulit, injustus sit, quando vero non II, 153, 34 ss., v. *Deceptio et Inscientia*.

Ignorantia naturalis (ἀγνοία φυσική); quænam II, 154, 3 ss.

Ignorare; ejus definitio una cum scientiæ definitione patet, 247, 45.

Ignoscendum; ad id præclivis (συγγνώμων) est qui bene judicare valet de rebus ad prudentiam pertinentibus II, 73, 25.

Ignoti; apud eos nos pudet eorum quæ legi adversantur, 357, 13, 15.

Ignotum (ἀγνώστον); fieri non potest ut contineat ac definiat II, 283, 19.

Ileus; ejus grammatica eadem ac Lampri II, 169, 29.

Ileus (εἰλεός); eo afficiuntur equi domestici III, 166, 43 ss.; quænam ejus morbi signa III, 166, 45 ss.; eo affecti sterces vomunt IV, 323, 33.

Ilex; melius fructificat in senectute quam in juventute IV, 20, 19; ejus glandibus saginantur sues III, 154, 25 s.; iis comparavit Bœotius Pericles, 390, 24.

Ilia (λαγῖνες); quidnam III, 11, 11 s.; post conceptionem dolent, idque mulieribus macilentis magis quam reliquis III, 137, 43 ss.; iis adversus ictus debilis est leo III, 204, 10.

Ilías; conjunctione unum est, 473, 37; II, 562, 48; continuatione unum est II, 541, 47; definitio esset, si quævis explanatio nomini idem significans ita vocari debeat II, 541, 10; definitio esset, si definitiones nomen declararent, 159, 5; eam circa unam actionem fecit Homerus, 463, 41; quam optime fieri potest composita est, 481, 35; quam maxime unius actionis imitatio est, 481, 36; continet multas partes quæ per se amplitudinem habent, 481, 33; simplex et patheticum carmen est, 477, 14; se habet ad tragediam, ut *Margites* ad comœdias, 459, 46; in ea perperam adducitur solutio eorum quæ discessum spectant, 469, 10; ex ea una vel duæ conficiuntur tragediæ, 477, 1; non rite aliquis ex tota ejus fabula tragediam conficeret, 471, 36; quæ hexametros habet, tot minus jucunde exponeretur Sophocles *Œdipus*, 481, 26; quomodo ex ea dicatur esse versus II, 530, 32; eam interdum designamus dimidio versus Μηδιν ἄνδρα θάα, 302, 29; idque non multiplici significato, sed per detractationem, 302, 28; tanquam exemplum citatur, 160, 45.

Ilas; Homeri citatur III, 182, 40 s.; III, 269, 18; III, 424, 24; III, 520, 3.
Ilas parva; ejus auctor quidnam in carmine pangendo erraverit, 470, 50; ex ea plus quam octo conficiuntur tragœdiæ, 477, 3.
Ilum; quæ ibi gesta sunt, non nunc facta esse dicimus II, 304, 53; non dicimus id jam captum esse II, 305, 23; id dirutum esse consilium non capimus II, 67, 35; non succenset Corinthiis, 324, 35.
Ilui excludium; tragœdia ex Iliade parva desumpta, 477, 5; qui totum in tragœdiam converterunt, non stant aut male certant, 471, 40.
Illecebra (λυγξ); quomodo dispositi sint ejus digiti III, 27, 7 s., 9 s.; III, 300, 36 s.; minus quam reliquæ aves in anteriora procidua est III, 300, 37 s.; describitur III, 27, 8 ss.; fringilla paulo major est III, 27, 8 s.; linguam serpentum linguæ similem habet, eamque eodem modo quo hi movet III, 27, 10 ss.; eodem modo quo serpentes collum retrorsum circumflectit, quiescente reliquo corpore III, 27, 13 s.; unguis magnos habet, coliarum unguibus similes III, 27, 14 ss.; ei vox stridula est III, 27, 16.
Illegitima (ἀνομα); iis contrarias esse nostras actiones ostendendum est, 428, 11.
Illices (παλεστρίαι); occacatos avium columbacei generis alant aucupes III, 179, 20 s., 26 s.
Ililiberale (ἀνελεύθερον); ne quid audiant nec videant pueri, curandum est, 623, 27.
Ililiberalis (ἀνελεύθερος); quisnam II, 21, 8; II, 148, 4 s.; II, 213, 30; naturali opum acquisitione rei familiaris augmentum quærit II, 213, 49; prodigo oppositus est II, 21, 5; interdum simul prodigus est II, 217, 50; prodigus esse potest quod ad accidentalem artis quæsturiæ speciem attinet II, 213, 48; liberales prodigos vocat II, 139, 12; circa opes injustus est, 333, 10; ejus species enumerantur II, 214, 3 ss.; neminem juvant, ne se ipsos quidem II, 41, 4; alii dando deficient, alii acquirendo modum excedunt II, 41, 32; quibus nominibus designentur qui dando deficient II, 41, 34; nonnulli eorum qui dando deficient ideo se conservare dicunt ac putant ne unquam turpe aliquid facere cogantur II, 41, 38; alii propter metum ab alienis bonis abstinere II, 41, 41; quinam acquirendo modum excedant II, 41, 46; iis qui acquirendo modum excedunt communis est turpis lucri studium II, 41, 49; ad eos non pertinent qui magna auferunt quæ non debent et unde non debent II, 41, 52; ad eos pertinent vafer (χυβερνῆς), stellio vestiararius (λωποδότῃς) et lairo II, 42, 2, 8.
Ililiberalitas (ἀνελευθερία); quidnam II, 21, 5; II, 38, 43; II, 40, 38; II, 196, 11; II, 244, 6; animæ affectus II, 195, 213; pertinet ad totam animam II, 243, 14; II, 244, 6; liberalitatis contrarium est, 330, 7; jure liberalitati contraria esse dicitur II, 42, 9; prodigalitati contraria II, 148, 4; longius a liberalitate distare videtur quam prodigalitas II, 139, 21; vituperio digna II, 148, 6, 8; defectu peccat II, 148, 7; majus malum est quam prodigalitas proprie sic dicta II, 40, 47; II, 41, 2; II, 42, 10; ea magis peccare solent quam prodigalitate II, 42, 11; nostræ naturæ magis inusta est quam prodigalitas, II, 41, 25; insanabilis est II, 41, 23; late se extendit et multiformis II, 41, 27; in duabus rebus spectatur, atque dando deficit, acquirendo vero modum excedit, idque semper in parvis rebus II, 40, 41; II, 41, 29; ejus elementa interdum separantur II, 41, 31; ejus tres species, idque quænam II, 246, 21; quænam ejus opera II, 246, 28 ss.; quænam ejus sequelæ II, 246, 32 ss.; consequentia parsimonix IV,

7, 33; propter eam pecunia auxilium non fertur II, 54, 7; quænam ad eam pertinentia pudorem incutiant, 355, 39 ss.
Ilíquabile (ἀτηκτον); v. *Liquefieri quod nequit*.
Illitæ nuper domus (νεολιτῆ; οἰκίαι); cur magis sonent IV, 175, 16 ss.
Illitus (ἐγγχεστα χρώματα); si oculis adhibeantur, sputa tingunt apud mulieres foecundas III, 367, 39 ss.; idque quare III, 367, 41 ss.
Illudentes (χλευάζοντες); iis inprimis irascimur, 348, 54.
Illustres viri (ἐνδοξοί, γνῶριμοί, μεγαλοπρεπεῖς); iis convenit esse magnificis II, 43, 17; habent aliquam magnitudinem ac dignitatem II, 43, 18; ex eorum sententia dicendi argumenta petimus, 414, 27; ex eorum judiciis petuntur objectiones ad solvenda enthymemata, 383, 18; tanquam testes citandi sunt, 344, 3, 18.
Illyria; ibi parvi sunt asini III, 169, 31; ibi inveniuntur sues solipedes III, 20, 19.
Illyrii; apud eos etiamnum hastæ eodem modo se habent quo antiquitus, 479, 33; narrant eos, evulsis capillis, post mortem, intra paucos dies hirsuta capita habere IV, 305, 1 s.; apud eos bis quotannis pecudes parere dicuntur et plerumque geminos, multa quoque ternos vel quaternos, nonnullæ etiam plures IV, 98, 36 ss.; gallinæ apud eos bis terve in diem singulos ora edunt IV, 98, 40 ss.; bis quotannis sal pecoribus dant idque quare IV, 101, 42 ss.
Illyrii Ardæi vocati; apud eos aqua prosilit unde sal comparatur IV, 101, 32 ss.
Illyrii Taulantini; apud eos vinum e melle confici dicitur IV, 78, 16 ss.
Imaginatio (φαντασία); nominis græci etymologia III, 467, 1 ss.; aliud est quam cogitatio (διάνοια) III, 465, 22 s.; non sine sensu fit, sed sensu præditis et res respicit quæ sensu percipiuntur III, 465, 25; III, 466, 16, 33 ss., 25 s.; sine ea non fit existimatio III, 465, 34 s.; vel vera vel falsa esse potest, immo plerumque falsa est III, 465, 52; III, 466, 5 s., 37, cf. III, 465, 42 s.; III, 472, 38 s.; ejus imagines perstant ac sensui similes sunt III, 466, 34 s.; III, 467, 3 s.; quapropter multa secundum eam agunt ac patiuntur quæ eam habent III, 466, 37; III, 467, 4; idque bestia, quia intellectu carent III, 467, 5; homines vero quia eorum intellectus obscuratur, idque quibusnam III, 467, 5 ss.; id est quo imaginem nobis fieri dicimus, nisi per translationem adhibeatur ejus nomen II, 465, 39 ss.; videtur igitur facultas vel habitus secundum quem aliquid dijudicamus III, 465, 41 s.; sine sensu non fit III, 507, 35; quæritur an idem sit quod sensus III, 507, 33 s.; probatur idem non esse quod sensus III, 465, 44 ss., cf. 23; II, 510, 44; manifesto nec scientia, nec intellectus esse potest, quia hæc nunquam falluntur III, 466, 4 s.; non idem est quod intellectus III, 510, 9 s.; probatur opinio non esse III, 466, 6 ss.; nec opinio cum sensu, nec opinio per sensum, nec opinionis cum sensu complexio III, 466, 13 ss.; nec opinio circa res quæ non per accedens sensu percipiuntur III, 466, 20 ss.; igitur constat eam non esse habitum vel facultatem secundum quam aliquid dijudicamus III, 466, 28 s., 52 s.; est igitur motus a sensu qui actu est ortus III, 466, 53 ss., cf. 31, 33 s., 35, 47; III, 508, 12 s.; non fallitur circa sensibilia propria, ubi simul adest sensus III, 466, 49 s.; falli vero potest circa sensibilia communia et sensibilia per accedens, sive simul adsit sensus, sive absit III, 466, 50 s.; sensus communis affectus est III, 495, 4, 18; idem est quod sensus ad substantia aliud III, 508, 11 s.; quæritur an sine ea locum habere possit intellectio III,

432, 24 s.; quatenus iudicandi facultate pollet, eundem locum tenet ac intellectus III, 521, 13 s.; animalia movet III, 521, 10 s.; aliqua in ea facta alteratione moventur animalia III, 521, 35 ss.; sine ea appetere nequit animal III, 473, 23; ab ea pendet appetitus III, 522, 17 s.; appetitum præparat III, 523, 25; pendet vel a sensu vel a cogitatione III, 523, 25 s.; sine ea non est memoria III, 495, 6 s., cf. 19 s.; sæpe aliud quid ei contradicit in anima III, 510, 11 s.; partim sensitiva, partim rationalis vel deliberativa est III, 473, 23 s.; aliud est quam affirmatio et negatio III, 471, 4 s.; ab ea quæ terribilia vel animum augmentia spectat, non magis afficimur ac si ejusmodi res in pictura spectemus III, 465, 32 ss.; eam habemus, ubi sensum nec actu, nec potentia habemus, e. g. dormientes aut oculis clausis III, 465, 46 s.; III, 466, 3 s.; non semper adest III, 465, 48; eam habent multæ bestię, etiamsi non omnes eam habere videantur III, 465, 49 ss.; III, 466, 10, 12, cf. III, 472, 22; singularium habent feræ II, 79, 38; alia mortalia ea carent, alia ea sola vivunt III, 448, 17; ea vivunt animalia quædam II, 460, 16; eam habent quæcunque sensum habent III, 446, 27, cf. III, 447, 38 s.; quatenus eam habeant animalia imperfecta III, 473, 30 ss.; falsam habere possumus circa rem de qua vera nobis opinio est III, 466, 21 ss.; fugiendorum aut persequendorum quæ res agendas spectant, semper cum aliquo calore aut frigore conjuncta est, etsi sæpe lateant III, 523, 2 ss.; semper cum aliqua conjunctus est motus secundum locum III, 471, 42 s.; aliqua semper comitatur vocem III, 456, 15; eam postea suggerit cibi exhalatio sursum vecta III, 506, 8; ea incitante ad finem persequendum statim agimus quæ appetimus III, 522, 11 s.; non omnis quæ in somno fit insomnium est III, 507, 27; nihil est quod ei contradicat, ubi dormientes nesciunt se dormire III, 511, 49 s.; non sine ea multis vigilantium muneribus funguntur dormientes nonnulli III, 503, 53 s.; ea vigilantes decipimur, nec minus ab ea pendent insomnia III, 507, 30 ss.; interdum gravi animæ deliquio oppressis supervenit quædam III, 504, 23 s.; quæritur an hæc tanquam insomnium consideranda sit III, 504, 25 ss.; ei obtemperare solent melancholici II, 84, 82; interdum potiones indicat III, 522, 14; probat motum exstare II, 347, 36 ss.; ei neglecta scientia multis in rebus obtemperamus III, 472, 20 s.; ei obtemperant reliqua animalia quia ratione et intellectu carent III, 472, 22 s.; igitur si tanquam intellectio consideraretur, videretur etiam intellectus motum secundum locum ciere III, 472, 19 s.; nihilo minus, ubi motum non sine appetitu ciere III, 472, 31 s.; motum non voluntarium simpliciter arbitri non est III, 525, 33 ss.; una cum cogitatione affectus activos adducit III, 525, 42 ss.; idque quia propositi: num res agendas spectantium species una cum cogitatione suppediat III, 525, 44 s.; eam non voluntariam esse perhibentes nonnulli vitia quoque in nostra potestate esse negant II, 30, 44; voluntaria est, quia habituum etiam aliquatenus ipsi causa sumus II, 30, 46.

Imaginationes; alterationes faciunt quia eundem potentiam habent ac res ipsæ III, 522, 37 ss.

Imaginatio deliberativa (βουλευτική); ratione præditis solis competit III, 473, 34, cf. 38 s.; unum e pluribus imaginibus facere valet III, 473, 36 s.; comprehendere videtur opinionem III, 473, 39; semper majus persequitur III, 473, 36.

Imaginatio sensitiva (αἰσθητική); etiam animalibus ratione carentibus competit III, 473, 24 s., 32 s.

Imaginativa anima (τὸ φανταστικόν); substantia a reli-

quis omnibus animæ facultatibus differre videtur III, 471, 26 s.; vix discerni poterit cuinam animæ parti tribuenda sit, si separatas ejus partes esse statuas III, 471, 27 ss.

Imaginativi motus (φανταστικὰ κινήματα); eos in sensoriis fieri constat, si animum attendamus ad ea quæ nobis expergiscentibus aut obdormiscentibus eveniunt III, 511, 50 ss.

Imago (εἰκών); quidnam sit, 236, 45; ejus causæ dici possunt eadem quæ statuæ II, 265, 22; II, 516, 15; eorum opifici comparatur poeta, 478, 45; cuiuspiam si nos delectet necesse est fore ut multo magis delectemur ipsum videntes cuius imago est, 630, 1; albam qui pingit magis delectat quam qui pulcherrima illevis pigmenta, 462, 20; cuiuscunque rei accuratissime factas cum gaudio spectamus, idque quare, 459, 15, 20; quare iis delectemur, si rem quam imitantur antea non viderimus, 459, 23; eas fingunt quidam ac in locis memorialibus reponunt, III, 465, 28 s.; ex sale sculptæ qui prope Uticam inventur IV, 101, 2.

Imago; est etiam metaphora, 390, 1; 399, 46; quomodo tamen a metaphora differat, 390, 2, 32; 396, 13; quomodo usurpandæ sint, 390, 8; utiles etiam in oratione soluta, sed raro, 390, 7; poetis propriæ, 396, 12; si bene confictæ sunt, urbanæ videntur, 396, 12; minus sunt gratæ quam metaphoræ, idque quare, 396, 14; acceptæ fiunt metaphora ex analogia ducta, 399, 29, 30; bene se habent, ubi iis metaphora inest, 399, 36; in iis labuntur vel excellunt poetæ, prouti bene vel male expressa est metaphora, 399, 42; qualesnam probatissimæ Homeri, 398, 15.

Imagines (φαντάσματα); quæ in anima sunt a sensu profectæ picturæ comparandæ sunt III, 495, 22 ss.; item effigies quas exarat sigillum III, 495, 26 s.; quasi sensibilia sine materie sunt III, 471, 3 s.; animæ cogitativæ tanquam sensibilia subijciuntur III, 469, 50 s.; nunquam sine ea cogitat anima III, 469, 52 s.; III, 471, 2 s.; sine iis fieri nequit intellectio III, 494, 31 s.; III, 495, 6 s., cf. 19 s.; sensoriis insunt etiamsi absint sensibilia III, 463, 1 ss.; in iis formas intelligit intellectus III, 470, 16; movetur etiam intellectus, ubi circa eas solas sine sensu versatur III, 470, 18 s.; quæritur quatenus ab iis differant intelligibilia prima III, 471, 6 s.; item an iis accensenda sint intelligibilia reliqua, an potius non sine iis sint III, 471, 7 s.; earum ope præsentia ad futura expendit anima III, 470, 21 ss.; quatenus per se sunt, contemplationis sunt subjecta aut imaginationes, quatenus alius rei imagines memoriæ subjecta III, 496, 2 s.; ubi parum motum per se percipit anima quasi cogitatio aut imaginatio ei succurriase videtur, ubi quatenus imaginem, meminisse se putat III, 496, 4 ss.; ubi eas primum per se ac dein mutata sententia tanquam alius rei imagines consideramus, recordamur nos antea aliquid audivisse aut vidisse III, 496, 15 ss.; ubi eas sæpe tanquam imagines, et non per se consideramus, meditatione memoriam recolendo servamus III, 496, 22 ss.; jucundis aut molestis utuntur spes et memoria III, 523, 11 s.; iis inprimis agitantur etrabiarii III, 499, 6; ubi tanquam eas consideramus res quæ imagines non sunt, quo modo delirantes, imagines tanquam res factas enarramus III, 496, 19 ss.; constabit quæ per somnum apparent motus esse quæ in sensoriis fiunt, si quis animum attendat ad ea quæ ei expergiscenti aut obdormiscenti eveniunt III, 511, 51 ss.; eas nonnulli iuniores in tenebris vident, etiam recte cernentes III, 512, 1 ss.; hæc insomniis accensendæ non sunt III, 512, 5 s.; quænam præterea insomniis accensendæ non sint III, 512, 6 s.; a rebus excen-

tibus insomnia tribuit Democritus III, 515, 9 s.; refutatur hæc opinio III, 515, 10 ss.

Imagunculae; eas animatas esse simulat neurospastæ, funiculo adducto III, 638, 11.

Imbecillitas; v. *Debilitas, Infirmitas, Impotentia*.

Imbecillus; v. *Debilis*.

Imbecillum (ἀδύνατον); ea sunt quæ articulis carent IV, 285, 6, v. *Impotens*.

Imber (ἄμβρος); e muneribus hiemis est IV, 247, 46 s.; secundum Empedoclem niger et rigens est II, 433, 24; eum amat terra secundum Euripidem II, 219, 8; II, 175, 6 s.; II, 177, 28; plerumque cum iis simul obtinet frigus III, 163, 36 s.; post eos status cadunt IV, 244, 22; cur pos eum ocus procellæ cessent IV, 244, 41 ss.; cur eum non iidem venti ubique afferant IV, 244, 45 ss.; IV, 244, 45 ss.; post eos ventus plurimum exsistit idemque imbre superveniente desinit, idque quare III, 534, 39 ss.; eorum indicium aeris et vaporis concretio III, 651, 31 s.; concoctionis indicium sunt IV, 244, 20; cur eos Auster desinens afferat IV, 246, 47 ss.; cur fiat si Afri- cus circa æquinoctium spiraret IV, 247, 35 ss.; interdum per magnum continentemque regionis tractum exsistunt, interdum per partes III, 584, 16 ss.; magis hieme gignuntur, idque quare III, 583, 27; item magis noctu quam interdiu III, 583, 28; morbosæ abluunt III, 630, 17 s.; iis dulcescit mare III, 165, 21 ss.; in Libya infrequentes III, 169, 50, cf. III, 367, 1; idque in primis æstate III, 170, 2; cf. IV, 315, 35 s.; in Æthiopia æstate fiunt, idque quare fr. 211, b; cum strepitu aeris decidunt III, 659, 16; quinam appetitur pluvia III, 631, 45 s.; quinam rhagdaï III, 659, 49 s.; eos quomodo prænuntiant apes III, 200, 32 ss.; eum prænuntiant vaccæ, si multæ marem admittant et concipiant III, 126, 38 ss.; iis ingruentibus multa apparent animalia (marina) quæ antea aut raro aut nunquam visa erant III, 160, 49 ss.; in universum piscibus prosunt, avibus vero nocent III, 162, 42 ss.; si modum excedant, nonnullis piscibus nocent, idque quibusnam et quare III, 163, 29 ss.; excepta purpura, iis gaudent testacea, idque quare III, 165, 8 s., 21 s.; per eos frequentes sunt cicadæ III, 100, 34; item vespæ III, 202, 23; eo solo ingravescente evanescent mures agrestes III, 134, 12 s.; sedant cervorum in coitum intentionem III, 131, 20 s.; eo superveniente, repetendus est ovium et caprarum coitus III, 123, 45 s.; plantis conducunt III, 163, 6 s.

Imbres æstivi; piscibus plerisque magis conducunt quam reliquis III, 163, 19.

Imbres autumnales; iis intereunt attelabi III, 100, 5 s.; duriusculi inveniuntur, idque quare III, 581, 13 ss., 25 s.

Imbres immanes (ἐξίστοις); jam multis in locis diluvio- rum causa fuerunt III, 040, 25 s.

Imberbes; sero calvescunt IV, 303, 21.

Imitari; modulamine potius quam verbis opus est IV, 207, 19 s.

Imitatio; res est hominibus inde a pueritia insita, 459, 9, 25; ea gaudet homo, 459, 13; ea fit disciplina, 459, 12; bona fieri nequit, nisi bonum detur exemplum, 638, 26; tribus differentiis obnoxia est, 457, 10; 458, 36; quibusnam auxiliis fiat, 457, 16; vel honestas, vel improbas imitatur, vel similes, 458, 12; vel ita fit ut modo narret qui imitatur, modo aliam personam induat, vel ita ut semper suam personam servet, vel ita ut omnes quos imitatur agent, 458, 33; eas audientes omnes eodem modo afficimur, 629, 41; maxime ad genuinam naturam accedentes, continent numeri et cantilenæ, 629, 47; eorum quæ fieri solent poetas decet fr. 131, a.

Immanis (βρῦδης); quinam II, 196, 32.

Immediata; v. *Ἀμετα*.

Imminutio (μείωσις); species motus, 23, 9; ei contraria augmentatio, 23, 32, v. *Deminutio*.

Immisericors (ἀνελήντος); indoctus et impudens est IV, 6, 19 s.

Immobile (ἀκίνητον); ei quædam propria sunt II, 502, 8; non omne suapte natura immotum est, sed potest vi loco manere II, 280, 34, 39; nihil esse potest, si nihil exstet præter res singulares II, 494, 40 s.; nihil esset se simile ab omnino simill, ideoque quæque res a se ipsa affici posset II, 446, 16 s.; quot modis dicatur II, 311, 13 ss.; II, 599, 29 s.; quodnam solum quiescere possit II, 311, 16 ss.; II, 599, 31 ss.; cui innititur id quod movetur, ejus pars esse nequit III, 518, 13 ss.; sine eo fieri nequit nec pulsio, nec jactus, nec ullus alius motus III, 518, 25 ss.; non omne quiescit, sed quod motu priva- tum est dum natura aptum esset inoveri II, 304, 3, cf. II, 275, 19 ss.; necessario exstare debet extra id quod movetur, ita ut ejus pars non sit III, 519, 49 s.; ali- quid in universo esse debet, ut moveri possit III, 518, c.

Immobilia; ex iis mundum construere incipit Anaxagoras II, 414, 15; in iis, etsi perperam, omnes principia contra- ria faciunt II, 628, 21 ss.; an exstent, non omnino quæ- rit scientia naturalis II, 410, 47; si quædam sint, iis nihil præter naturam vel violentum est II, 513, 35 s.; quædam exstant II, 509, 7; II, 510, 38 s.; quatenus circa ea committi possit error II, 573, 27 ss.; ex iis dijudicanda est veritas II, 590, 47 s.; quidnam sit eorum qualitas II, 526, 6; iis inest ejus gratia, aut saltem ejus altera species II, 605, 20 ss.; iis inesse pos- test pulchrum, non vero bonum II, 614, 43; omnia ordo et quies sunt II, 191, 5; quodsi bona sint, iis magis competet bonitas quam rebus omnium consensu bonis, idque quare II, 191, 5; eorum bonitas demonstrari deberet ex iis quæ omnium consensu bona sunt II, 191, 3; quamobrem conspicuum non sit bonum quod iis inest II, 191, 29; eorum non ea- dem est disciplina ac rerum quæ moventur II, 269, 43; iis non competit primum movens II, 585, 7; in iis ad notionem usque provehitur causæ investigatio II, 269, 28; eorum principium pertinet ad philosophiam primam II, 634, 17 s.; eorum principium est quidditas III, 361, 19 s.; qualesnam iis potentia insint, 36, 42; iis competit nec causa movens, nec causa finalis II, 490, 9 ss.; eodem modo ac de iis, de agendis rebus cogitat intellectus III, 521, 38 s.; ubi de iis cogitatur, contemplatio finis est III, 521, 40.

Immobile, æternum et separabile; si quid est pertinet ad scientiam speculativam II, 534, 47 s., cf. II, 592, 46 ss.; II, 593, 11 s.; non tamen ad scientiam natura- lem nec mathematicam II, 534, 49; II, 592, 46 s.; sed ad primam philosophiam II, 535, 19 s., cf. 4 s.

Immobile penitus (παντάῳ ἀκίνητον); movet, etiamsi non moveatur II, 270, 1.

Immobile per se, quod per accidens movetur; continuo motu movere nequit II, 355, 33 ss.

Immobilia semper (quæ sunt); quædam exstant II, 355, 6.

Immobilis et separabilis substantia; v. *Substantia*.

Immobilia et separabilia; si quid exstet, divinum ad ea pertinebit II, 535, 9 s.; II, 592, 49 s.; eorum causæ eadem quæ rerum divinarum ac manifestarum II, 535, 6 s.; igitur eorum causæ omnium maxime æternæ erunt, *ibid.*; quædam revera exstare probare conabi- mur II, 592, 48 s.

Immoderatio (ἄμετρία); sequela illiberalitatis est II, 246, 33.

Immodesti; non solent unius corporis usu contenti esse, 377, 3.

Immolificabile; v. *Molliri quod nequit*.

Immortales; fieri potest ut esse velimus II, 26, 50; II, 203, 40; II, 143, 15.

Immortale; non dei genus est, sed animalis differentia, 203, 53; 209, 28; non definiendum est animal nunc incorruptibile, 245, 29; tanquam exemplum citatur, 77, 36; ea semper moveri, ideoque iis similem esse animam censet Alcmaeo III, 435, 26 ss.

Immortalitas (ἀθάνασις); dei opus est II, 392, 26 s.; non est species, sed affectio, aut accidens vitae, 216, 8, 13.

Immotum; v. *Immobile*.

Impar (περιττόν); differentia non species numeri, 209, 6, 32; inest numero, 144, 5; ejus λόγος inest numerus, 144, 6; non rite definitur numerus medium habens, 251, 9; est numerus medium habens, 291, 4; pertinet ad ea quorum essentia in definitione explicatur una cum iis quorum habitus, aut affectus aut simile quid sicut quæ de illis prædicantur, 291, 2; non nisi ex additione, id est non sine numeri notione definiri potest II, 542, 28 s.; ei forsitan respondet rectum et æquale et album II, 637, 53 s.; latius se extendit quam trias, sed non extra genus, 104, 4 s.; non rite definitur quod unitate majus est quam par, 240, 34; in eo unum medium est (secundum Platonicos) II, 623, 4; id ex numero inter decadem deducunt (Platonici) II, 623, 49; ejus generationem non traxerunt (Platonici) II, 634, 19; putasse igitur videntur id e pari generari II, 634, 19 s.; ejus demonstrationem sumunt mathematici, 155, 35; item arithmetica, 130, 43; ejus ad par ratione misceri possunt res III, 491, 22; principium est III, 260, 6; quaeritur an eo constet bonitas quam rebus impertit numerus II, 636, 42; ad bonorum seriem pertinet II, 637, 46.

Imparia; paribus aequalia esse nequeunt, 68, 34.

Impedimenta militaria (στρατιωτικά σκεύη); qui illa partiantur quomodo faciant IV, 193, 24.

Impellens (τὸ ὠθόν); vires quibus pellit aequales sunt viribus quibus pulsum pellitur III, 519, 18 s.

Impensæ; v. *Sumptus*.

Imperans (ἀρχων); ejus virtus differt a subditi virtute, 495, 1, 11, 16; natura plerumque imperans est, 495, 17; nisi temperans et justus sit, bene imperare non poterit, 495, 7; perfectam habere debet virtutem moralem, 495, 26; postulant ut a subdito vestiliu, sermonibus et honoribus differat, 494, 24; eorum plura genera, 485, 37; fr. 107, b; eorum utilitatem quæ spectant respúblicae, depravatæ et a recta forma distortæ sunt, 527, 26, 37; quomodo se habet ad subditum, sic anima ratione prædita se ad rationis expertem habet II, 66, 17; eos cum subditis conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 20; iis non eadem est amicitia erga subditos ac parentibus erga liberos II, 96, 22; conveniens putat se apud imperio subiectos magni fieri, 348, 25; æmulationem excitat, idque quare, 363, 3; ei si non parere assuescas, majus damnum est quam error medici, 343, 46, v. *Magistratus*.

Imperator; ita vocantur magistratus qui universæ rei militari præsent, 599, 33; curator est omnes cives circa peculiarem aliquam actionem, i. e. militantes respiciens, 561, 21; ei alia potestatis species est quam magistratus penes quem arbitrium est de rebus in foro contrahendis, 563, 32; ei non idem honor tribuendus est qui parentibus II, 106, 12; vix rite ejus munere fungi licet in permagna civitate, 606, 30; eliguntur ex iis quibus magnus est census, 532, 40; ubi creandus est, quaeritur utrum patri an militiæ perito suffragia

danda sint II, 105, 24; in eo eligendo major ratio habenda est peritiæ quam virtutis, 578, 7; strenuus fieri nequit qui rerum imperitus est, 428, 29; cur eum callidum appellemus IV, 204, 12 ss.; bonus exercitu qui ei præsto est, semper rei militari maxime congruenter utetur II, 11, 18; equitatu manum convenientem gravis armaturæ peditum et velitum conjungunt, 597, 19; si improbi non sunt, quia sæpe vincuntur, nec sophistæ, 376, 25; propter contemptum in monarchas conspirare solent, 582, 16; necessario creabuntur e propagatoribus in republica Hippodami Milesii, 509, 3; ejus munere Thurii non nisi quinquennio intermisso iterum fungi licebat, 574, 52; apud Carthaginienses eliguntur ex iis qui cum ad optimates, tum ad divites pertinent, 517, 40; malum est eorum magistratum venalem esse, 517, 47, v. *Dux*.

Imperator perpetuus; in quavis republica institui potest, 538, 46; 540, 29; quaestio ejus utilitatem investigans magis pertinet ad legum quam ad reipublicæ doctrinam, 538, 45.

Imperatoria ars (στρατηγική); ejus finis victoria est II, 1, 9; II, 5, 44; ejus finis victoria est, non pecunia comparanda, 492, 2; ejus peritior non fit aliquis victoriæ ideam contemplans II, 5, 33; in ea aliud bonum est quam in medicina ceterisque artibus II, 5, 41; in bello mediocritatem et opportunitatem dijudicat II, 4, 33; II, 190, 33; in ea multum valet fortuna II, 238, 35 s.; ideoque sæpe imprudentes in ea prospero successu utuntur II, 238, 33 ss.; ei subjecta est ars equestris et omnis bellica actio II, 1, 14; politicæ subjecta est II, 1, 34.

Imperfecta (ἀτελής); quænam II, 134, 44; eorum actio imperfecta est II, 192, 49; nullum felix est II, 193, 11.

Imperfecta animalia; v. *Animalia imperfecta*.

Imperfecta animalia ac plantæ; quænam ita vocanda sint III, 548, 32 s.; eorum interitus similis est perfectorum, sed alio fit modo III, 548, 31 s.; eorum pulli recens nati etiam magis quam reliqui dormiunt III, 415, 8.

Imperfectio; quare fiat III, 612, 24 ss.

Imperitia (ἀπειθεύσια); potestati conjuncta insaniam parit fr. 61, b.

Imperitus (ἀπειρος); quasi procul distans contemplatur, 276, 17; quomodo paralogismis decipiatur, 276, 36; doctos et artifices ope captionum ex accidente fallit, 282, 32; in captionibus penes homonymiam respondentem rem negasse putat quam affirmavit interrogans, 299, 17.

Imperiti dicendi vel agendi; iis injuriam facere solent, 339, 34.

Imperium; specie differt a subditiōne, 495, 5; ejus species fr. 97, b; 98, a; de ejus modis sæpe dictum est in sermonibus exotericis, 526, 48; quaeritur utrum bonum sit an malum, 497, 39, cf. 527, 17 ss.; id simul omnes tenere nequeunt, 497, 30; præstat si semper ab iisdem teneatur, 497, 37; ubi id fieri nequit, quomodo civibus distribuendum sit, 497, 40; bonum est II, 173, 34; bonum externum est II, 135, 28; II, 165, 4; potentia bonum est II, 134, 21; pertinet ad simpliciter bona II, 160, 29; simpliciter id bonum esse novit injustus, non vero an sibi bonum sit II, 160, 24; jucundum est, 337, 40; non est vituperandum II, 165, 19; circa id incontinentia non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 18 ss.; qui ab eo corrumpitur vel cui nocet ingenuus non est II, 173, 41 ss., 47; pretio et studio dignum est II, 215, 5; id bene exercere nequit qui non paruerit, 524, 47; 617, 36; partim imperantis, partim subditorum gratia exercetur, 617, 37;

ejus amor ab animo pendet, 699, 8; non solum necessaria res est, sed et utilis et primitiva, 485, 35; semper melius est id cui meliores parent, idque quare, 485, 38; omnibus rebus compositis inest, 485, 42; ex omni natura animatis inest, 485, 45; vel in rebus vitæ expertibus aliquid inest, e. g. in concentu, 485, 46; in diversos diversum esse debet II, 99, 40; id spectat concordia proprie sic dicta, idque quomodo II, 130, 43 ss.; II, 229, 29; perperam putant omne herile esse, 604, 22; circa id quod sibi proponere debet legumulator, errarunt plerique qui de republica scripserunt, 618, 53; ad ejus normam unus quisque vitam dirigere debet II, 242, 23, 26, 28; nimium nocet II, 161, 26; honestum pejorem reddere nequit II, 161, 40; absurdum foret, nisi alii nati essent ut id exercerent, alii ut ei parerent, 603, 40; a fortuna pendet II, 134, 28; eo præditiis imprinis amicis opus est II, 90, 45; etiam injuste exereeri potest, 603, 31; eo recte uti nequit injustus II, 160, 32; eo omnes se uti posse arbitrantur 160, 41; ejus gerendi facultatem ætate et opibus determinat legislator II, 160, 44 s.; pravo noxium est, idque quare II, 160, 37 s.; ab eo abstinendus est anima mala præditiis II, 160, 64 s.; quidnam respondendum ægre ferenti quod ei non concedatur II, 160, 47 ss.; eo se male uti non posse arbitrantur II, 181, 15; id quando alii cedat vir probus II, 181, 12 s.; nunquam vero id cedunt reliqui, idque quare II, 181, 15 ss.; maxime probat omnes bona appetere II, 181, 11 s.; recens partum magis indignationem movet, 360, 44; cur id facilius tolerabant prisci Græci, 559, 2; non homini, sed rationi tribuendum est II, 60, 8.

Imperium civile; in plerisque alternat imperans et subditum, 494, 21.

Imperium entium; id sæpius mutatum esse censent antiqui poetæ II, 634, 42 ss.

Imperium herile; per se dominum, per accidens servum spectat, 526, 27; eo plerique politicam scientiam consistere arbitrari videntur, 603, 35; nonnisi in eos exercendum est qui ad parendum nati sunt, 603, 42; ei peculiaris congruit multitudo, 542, 7; item jus et utilitas, 542, 8; eo præstat imperium in homines liberos, 619, 1.

Imperium in finitimos; quæritur an eo constet civilitatis felicitas, 602, 46, cf. 604, 30.

Imperium maris; an Atheniensibus initium fuerit malorum, 393, 50, 52.

Imperium regium; amore et ætatis dignitate exercetur, 494, 28.

Iniperio dignus; conveniens putat se magni fieri apud eum qui dignus est cui imperetur, 348, 26.

Imperio subjecti; eos despicientibus irascimur, 349, 42.

Imperium (ἰμπερία, ἐπὶ ταῖς); quidnam sit, 472, 30; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 23; quod id cum precatione confudisset a Protagora reprehensus est Homerus, 472, 28.

Impes (ἄπειρος); quidnam significet II, 529, 42; de ave v. *Apus*.

Impetus (ἰμπετός); alia ab eo procedunt, alia sine eo sunt II, 239, 51 s.; juxta eum succedit altera prosperitatis species, contra eum altera III, 241, 4.

Impetus (ἰμπετός); ita vocari possit operatio gravis et levis, etiamsi proprio nomine careat II, 423, 33 s.

Impetus secundus (ἰμπετούσις); pars orationis secundum *Lycymnium*, 402, 12.

Impia; quomodo de iis dicendum sit, 392, 22.

Impietas; species injustitiæ II, 246, 6; ejus definitio II, 246, 7 ss.

Implexa (πλεκόμενα); melius continere valent III, 262,

Implicata (i. e. quorum notioni continetur materiei notio) (συνειλημμένα); eorum pars materies est II, 548, 34; eorum principia sunt partes in quas intereunt II, 548, 31, 37.

Implicata cum materie (συνειλημμένα τῇ ὁλῃ); in iis non idem est quidditas quod unumquodque II, 551, 38.

Importanda et exportanda (εἰσαγωγικά καὶ ἐξαγωγικά); pertinent ad regiam administrationem, 639, 22; quænam circa ea considerata sint, 639, 26.

Importationes; de iis fœdus inierunt Carthaginienses et Tusci, 529, 27.

Importunus (φορητικός); idem qui scurra II, 217, 17, 31.

Impossibile; quidnam II, 525, 3 ss.; II, 566, 5 ss.; id facile dici non debet II, 625, 21; multis modis dicitur II, 332, 46; III, 395, 36; III, 519, 33 s.; quot modis dicitur II, 384, 45 s., 50; II, 385, 34 ss.; quodnam ei opponatur possibile II, 525, 8 ss.; nullum fit II, 413, 19; II, 451, 13; II, 499, 35 s.; nullum est, nec fit II, 429, 29 s.; ex eo nihil fit, nec est II, 630, 26; ne incipiunt quidem fieri, 368, 25; potentiae privatione ad aliquid refertur II, 527, 20; non idem significat quod falsum II, 386, 5; II, 566, 43 s.; partim simpliciter impossibile, partim e suppositione est II, 386, 6 ss.; nulli rei inest II, 571, 15; ex eo impossibile evenit II, 386, 18, cf. 28; id est ejus contrarium necessarium est III, 519, 47 s.; ita vocantur quæ aliquo modo non se habent II, 564, 19 s.; eodem modo se habent enuntiationes de eo quo enuntiationes de possibili, quod ad oppositionem attinet, 34, 30; quomodo enuntiationes de eo consequantur enuntiationes de possibili, de contingente ac de necessario et vice versa, 35, 6 ss.; 53, 3 ss.; contrarie quo necessario collatum idem valet, 35, 38; ea si ponamus, opposita simul aderunt II, 388, 21; nihil erit, si fieri possit, ut possibile aliquid sit, nunquam vero futurum II, 566, 42, cf. 35 s.; ea quoque spectat opinio II, 27 10; cessat deliberatio ubi ad ea pervenit II, 28, 25; sumenda non sunt, etiamsi ceteroquin sumere liceat quæcunque placuerint, 503, 47; in ea incidunt *Empedocles* et *Democritus* sexus discrimina exponentes III, 400, 36; fieri potest, ut ea velimus, non vero ut eorum consilium capiamus II, 26, 49; ea nemo aggreditur, 585, 45; quæ videntur, nemo postulat, 362, 37; quæ videntur sibi, nemo appetit, 347, 38; ea nemo plerumque amat vel cupit, 368, 33; de iis argumenta petuntur e contrariis ac possibilibus, 369, 4; ex iis quæ vel per se sunt, vel ut adversarii dicunt, petitur refutatio, 429, 21.

Impossibilia probabilia (ἀδύνατα εἰκότα); in poesi præferenda sunt possibilibus incredibilibus, 478, 25; 480, 26.

Impossibile simpliciter; non idem est quod falsum simpliciter II, 386, 10 s.

Impossibile (deductio ad id); v. *Deductio ad impossibile*.

Impossibile (syllogismi per); v. *Syllogismi*.

Impostor (ψεύστης); ad unicum genus referri nequit, 215, 31.

Impotabile; gustum pessumdat, III, 458, 20.

Impotens (ἀδύνατος); nihil manet per æquale tempus ei quod valens est II, 396, 30.

Impotentes; eorum mores e potentum moribus manifesti sunt, 367, 25; quot modis res dicantur II, 525, 20, cf. II, 564, 42 ss.

Impotentiores; eos qui invadant, metuendi sunt, 354, 12.

Impotentia (ἀδυναμία); quot modis dicitur II, 524, 47 ss.; quovis significato opponitur potentiae II, 524, 51 s., cf. II, 564, 42 ss.; potentiae inest II, 238, 23; eam pariunt castigationes et labores sine cibo, 637, 22.

Improbabilitas; orationis quomodo excusetur, 441, 24.

Improbitas (μωχθηρία, ρωνηρία, κωχία); ad eam pertinent omnia quæ vituperare solemus II, 54, 9; venia indigna est II, 77, 27; consilio determinatur, 341, 22; omni contentione fugienda est II, 108, 26; non prorsus eadem ac ipsa sunt incontinentia, mollities et luxuria, nec omnino ad aliud genus pertinent II, 76, 33; alia humana ac proprie sic dicta, alia ferina et morbosa II, 82, 2; hominum inexplabilis est, 507, 41; circa rerum agendarum principia fallitur eaque pervertit II, 75, 6; si ipsam injustitiam excipias, qui secundum eam agit, injustus est, non tamen nimium sibi vindicat II, 54, 4; omnem vetant leges II, 53, 21; II, 54, 48; ea qui erga amicos utiliter pessimus est II, 53, 40; non conjuncta est cum omni malo sponte illato II, 66, 2, cf. II, 62, 9; quænam eam gignere valeant IV, 271, 15 s.; eam efficit inscientia voluntaria II, 25, 42; eam parit paupertas, 504, 35; ejus qui principium non habet, semper innocentior est II, 83, 18; ab ea proveniunt quæ propter cupiditatem fiunt, 342, 4; causa est cur recte sentientes non ea dicimus quæ nobis videntur, 347, 10; non propter eam in res adversas incidere debent in tragædia, 466, 38, 46; si sine necessitate adhibeatur reprehendendum est, 480, 37; ejus suspicio si oratorem premat, quænam ei dicenda sint, 440, 3; de ea ubi criminandum est, quidnam dicere debeat accusator, 422, 10; ejus nimietatem quomodo vocaverit Alcidas, 389, 25.

Improbis; circa omnia expetenda ac fugienda peccat, sed præcipue circa voluptatem II, 17, 12; is est qui voluptatibus ac molestiis male utitur II, 17, 12 s.; propter intemperantiam faciunt quæ cupiunt, 369, 16; similis est civitati malas leges habenti, iisque utenti II, 110, 41; omnia sui causa facere videntur II, 110, 41; revera se ipse non amat, quippe qui et sibi et proximis noceat II, 111, 47; ei congruit turpissima nullius honesti vel mediocris causa subire II, 24, 46; eo improbus est quod voluptates corporis modum excedentes, non vero necessarias sectatur II, 89, 33; quæ nullus laudat bona habentur, 325, 3; ita dicitur ob mali præelectionem, 215, 18; qui quum penes eum est pulchra facere et a turpibus abstinere, contrarium facit II, 207, 15; iis utilia non simpliciter bona sunt II, 208, 23; versatilis est II, 90, 34; II, 97, 42; omnis nescit quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 37; amicis non male facit, 383, 15; non omnis fur est, 381, 50; ejus silentium cavendum est fr. 339, b; iis propria est injuria, 451, 46; si viro probo sciens beneficium præstiterit, hicce ei par pari reddere non obligatur II, 105, 43; ubi viro bono mutuum dedit, hicce ei vicissim mutuum dare non obligatur II, 105, 45; eum nec deligere oportet, nec ei se assimilare II, 106, 40; quæritur an illico dissolvenda sit amicitia quam errore ductus cum eo contraxeris, an tunc solummodo quando incurabilis est II, 106, 43; omnem cum eo amicitiam dissolvere licet II, 106, 46; si corrigi possit, ei potius morum ratione habita quam rei familiaris succurrendum est II, 106, 44; quatenus ei insunt ea quæ amicitiam definiunt II, 107, 23, 51 ss.; qualis sit eorum amicitia II, 116, 17; secum ipsi dissentiant II, 108, 4, cf. II, 111, 49; nonnulli sibi ipsi manus inferunt, idque quare II, 108, 10; quærun quibuscum degere possint, sequæ ipsi vitant II, 108, 11; nequaquam erga se ipsi amice afficiuntur II, 108, 15, 24; eorum anima seditioni obnoxia est II, 108, 17; si delectetur, brevi post moleste ferunt se delectatos esse II, 108, 21; pœnitentiæ pleni sunt II, 107, 23; admodum miseri sunt II, 108, 35; iis non

congruit concordia, idque quare II, 109, 30 ss.; potius custodia opus habent quam ipsi custodire valent, 599, 17; iis tuto committi nequit carceris præfecti munus, 599, 16; ad improbas res utiles sunt, 585, 23; eos amant tyranni, idque quare, 585, 20; consuetudo se ipsos esse ut confiterentur, Platonis tempore increbuit, 344, 21; plerique sunt, 353, 47; cur magna ex parte artifices Bacchici sint IV, 271, 1 s.; non sumus nisi consulto agamus II, 62, 9, cf. II, 66, 2; evadimus quia valida voluptas quælibet molestiam pellit II, 90, 18; an simus necne a nobis pendet II, 29, 35, 39; perperam nemo sponte dicitur a poeta anonymo II, 29, 36; nihil refert an probum virum spoliaverit, an illum vir probus II, 56, 30; nec an ille vel probus vir adulterium fecerit II, 56, 32; in somno vix a probo viro distingui potest II, 13, 39; in tragædia non e rebus adversis in secundas incidere debent, idque quare, 466, 27; nec qui admodum sunt e rebus secundis in adversas, idque quare, 466, 31; quos amici vituperant, 324, 32; quæ laudant bona habentur, 324, 29; qui dicimur, plurimorum bonorum auctores fuimus, 435, 14; eorum moribus contrarias esse nostras actiones probandum est, 428, 12; v. *Malus* et *Prævus*.

Improba; ea propter voluptatem facimus II, 16, 39; ea quæ faciunt, quatenus iis poena irrogetur a legumlatoribus II, 29, 47; quæ censentur, iis contrarias esse nostras actiones, probandum est, 428, 13.

Imprudens (ἀπρων); ei noxia naturaliter bona II, 241, 32.

Imprudenter; quod ab iis fieri potest, etiam a contrariis poterit, 369, 1.

Imprudentia (ἀπροσύνη); definitio II, 243, 31; ad animæ partem rationalem pertinet II, 243, 11, 31; quænam ejus opera II, 245, 23 ss.; quænam ejus sequela II, 245, 27; non sentitur, etiamsi maximum malum sit, 353, 16; causa est cur non recte opinemur, 347, 9; multitudinis timenda est, 531, 44.

Impuberes; voluptas quædam iis oritur idque quomodo IV, 266, 43; et quare IV, 266, 45 s.

Impudens (ἀναίσχυρος); quisnam II, 22, 12; animæ potentia ita dicitur II, 195, 3; injustus est propter opinionis contemptum, 333, 16; a nonnullis metaphoricè fortis appellatur II, 31, 41; eisdem habet mores ac fortis etsi multum anima separentur IV, 1, 39 ss.; ei opponitur stupidus II, 149, 43 s.; ejus signa IV, 5, 22 ss.

Impudentia (ἀναίσχυρία); quidnam, 355, 31; animæ affectus est II, 195, 27; idque animæ moralis vituperandus II, 216, 34, 35; quidnam ei proprium sit II, 216, 45; II, 149, 42 s.; non rite constare dicitur e fortitudinæ et falsa opinione, 253, 5; medium non recipit nec excessum, nec defectum II, 20, 23, 30; est res manifestas negare, 350, 18; etsi malum sit, eo non probatur pudorem rem honestam esse II, 52, 5; sequela est intemperantiæ II, 245, 48; item furacitatis IV, 7, 32; ejus signa III, 9, 33; de ea e pudoris contrariis argumenta petimus, 357, 42.

Impulsio (ἐκρωσις); quidnam II, 335, 17 s.; pulsionis est species, *ibid.*

Impulsus naturalis ad virtutem (ὁρμητικὴ φύσις πρὸς ἀρετήν); (reclam) rationem adjuvat nec sine ratione est II, 153, 7; natura sua rectæ rationi cedit II, 161, 14; sine eo in virtutem perfectam converti nequeunt (recta) ratio et consilium II, 158, 8 s.; ejus ope facere licet iusta facinora sine consilio et honestorum cognitione, idque secundum reclam rationem II, 158, 16 ss.; quæ eo solo peraguntur laudabilia non sunt II, 158, 4, 21; nascuntur infantibus et sine ratione viventibus II, 171

- 47 ss.; ubi ei consentitur recta ratio, aguntur honesta II, 171, 50.
- In** (ἐν) quod modis dicatur II, 287, 33 ss.; maxime proprio sensu dicitur de rebus quæ in vase aut in loco sunt II, 287, 44.
- In** quo fit motus (ἐν ᾧ κινεῖται); eorum solus locus continuus esse potest II, 466, 16 s.; igitur propter id non continuus non est motus II, 466, 13.
- Inachus**; e Pindo oritur III, 570, 7.
- Inæquales** (ἀνιστοι); inter eos non est proportio, 565, 33; quinam prave II, 217, 50; qui rite, medii sunt II, 217, 51; quatenus in eos potius cadere videri possit amicitia II, 97, 35.
- Inæquale**; quidnam significet II, 529, 40; tale est quod plus est, 564, 47; quomodo a non æquali differat II, 578, 50 s.; simili oppositum est II, 501, 9, 30; ei oppositum est æquale II, 629, 12; idem quod magnum et parvum II, 634, 21; ad multitudinem pertinet II, 577, 4; probatur numerorum principium materiale esse non posse II, 629, 37 ss., nec contrarium, nec negatio est entis vel unius II, 631, 40 s.; nihilo minus id iis opposuerunt idearum assertores, idque quare II, 631, 35 ss.; id nonnulli uni opponunt II, 636, 12; id nonnulli dyadem esse statuunt II, 579, 41; eorum opinioni favet quod id idem significat et in parvo et in magno II, 579, 39 s.; secundum nonnullos (Platonicos) multitudinis est natura II, 628, 32 s.; secundum eosdem unius, id est æqualis materies est II, 628, 35; id ex magno et parvo dyadem esse dicit qui numeros ex inæquali et uno facit II, 628, 39 s., cf. II, 629, 37 ss.; id nonnulli tanquam numerorum elementum ægre ferunt, indeterminatam vero dyadem recipiunt, idque quare II, 630, 37; quasnam difficultates hoc modo evitent, quasnam non II, 630, 40 ss.; id nonnulli mali naturam esse affirmant II, 635, 21 s.; malum erit, si unum boni substantia sit II, 635, 18, cf. *Iniquum*.
- Inæqualia**; ita vocantur quæ non sunt æqualia, 248, 19; cur multa sint præter inæquale, non quæsierunt idearum assertores II, 631, 44 s.; tanquam exemplum citatur, 86, 48; 87, 30.
- Inæqualitas** (ἀνισότης); est æqualitatis privatio, 248, 18; æqualitatis contrarium est II, 579, 9, 38; eo nonnulli referunt motum II, 274, 49; II, 595, 26; (secundum Platonicos) æquatione prior est II, 634, 22 s.; affectu plena est IV, 206, 17 s.; eam quærentes scditionem movent, 566, 22, cf. 565, 32; eam vel jure vel injuria quærere licet, 566, 25; tanquam exemplum citatur, 154, 20.
- Inane** (κεῖν) (*allorum de eo opiniones*); id vulgo esse putant intervallum cui nullum corpus sensibile, id est tangibile inest, sed inesse potest II, 292, 24 ss.; II, 293, 13, 15 s., 20, 35, 39; II, 382, 36; multi esse aiunt quod tamen corpus non sit III, 675, 23 ss.; id vasi et loco assimilant II, 292, 10; II, 293, 31, 35, 40 s., 45; II, 294, 20, 26 s.; id exstare putant qui elementa excretionem in se invicem transire censent II, 420, 29 s.; argumenta eorum qui id agnoscebant II, 292, 36 ss., 50 ss.; II, 293, 14 ss.; id intus receptum nonnulli causam esse statuunt cur interdum majora corpora leviora sint II, 425, 17 ss.; refutatur hæc opinio II, 425, 23 ss., 40 ss.; II, 426, 33 ss.; II, 428, 45 s.; II, 430, 37 ss.; id duplici modo definire videtur ejus assertores II, 293, 24, 29 s.; ejus assertores probare conantur id esse cui nihil grave vel leve inest II, 293, 18 ss.; qui id agnoscent igitur etiam locum agnoscent II, 285, 32; id separabile esse contendunt II, 293, 33; II, 297, 9; quale esset ostendere deberent ejus assertores II, 297, 5; id perperam nonnulli ejus assertores materię assi-
- milant II, 293, 31; nisi sit, aut motus non erit, aut fluitabit universum, aut semper tantum aquæ in aerem mutabitur quantum aeris in aquam, aiunt ejus assertores II, 207, 13, 38 ss.; per id ferri putant corpora quia cedit II, 295, 10; v. *Inanis assertores*; argumenta eorum qui id exstare negant II, 262, 21 ss.; qui id esse negant non per januam quæstioni occurrunt II, 292, 34, cf. 18 ss.; quænam probare debuissent ut id non esse constaret II, 292, 29 ss.; eorum qui id esse negant nonnulli aliquid de levi et gravi determinarunt II, 425, 33 s.; causam tamen cur res simpliciter graves vel leves sint, non determinarunt II, 425, 34 s.; nec cur nonnulla, etiamsi mole majora, tamen leviora, nec, si voluissent, id facere potuissent II, 425, 36; id non ens esse putabant antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ) II, 448, 4; nisi separatam exstaret, inotum fieri non posse censebant iidem II, 448, 4 s.; eodem redire putabant iidem utrum id esse dicas, an universum non esse continuum II, 448, 6 s.; ad id necessario terminaretur universum, testibus iisdem, nisi infinitum sit II, 448, 17 s.; quæstionem de eo industria pertractavit Anaxagoras III, 675, 29 s.; id non exstare affirmant Anaxagoras et tamen res moveri III, 675, 30 s.; nulum exstare putat Anaxagoras II, 425, 32 ss.; III, 537, 33; item Empedocles III, 425, 32 s.; de eo Empedoclis sententia III, 675, 32; id exstare negabat Melissus II, 292, 47; si id non exstet universum immobile esse censet Melissus III, 675, 28 ss.; id exstare putabat Leucippus II, 448, 35; in eo ferri putat atomos, *ibid.*; et Leucippo et unius elementi assertoribus non ens est II, 448, 31; id non enti assimilant Leucippus et Democritus II, 474, 47 ss.; id non magis quam corpus esse putant iidem II, 254, 5; II, 508, 51; eo interceptur universum secundum Democritum et Leucippum II, 378, 9; in eo semper moveri corpora prima putant Leucippus et Democritus II, 413, 25; si inter cælum et oculos interesset, fore censet Democritus, ut formica in cæle accurate distingueretur III, 453, 43 ss.; si oculis et colori interesset, omnino nihil cerneretur III, 453, 49 s.; idque quare III, 453, 46 ss.; Pythagæorum de eo opiniones II, 293, 4 ss., cf. II, 634, 13; id non exstare censet Plato II, 449, 23; III, 540, 12; id ex numero intra decadem deducunt (Platonici) II, 623, 49.
- Inane** (*quidnam*); corpus non est II, 296, 38, cf. II, 293, 38 s.; aliquid esse videtur, est vero nihil III, 389, 14 s.; non ens et privatio esse videtur II, 294, 49; nusquam apparet in mundo II, 297, 6; si exstat, locus est corpore carens II, 285, 33, cf. II, 292, 12 s.; II, 293, 13, 15 s., 20, 35, 39; II, 294, 20; extra cælum non exstat II, 382, 35; II, 394, 6; causa non est cur magis intra cælum quam extra esset II, 278, 8 s.; si exstat necessario exstabit corpus infinitum II, 278, 10; nihil aliud esse potest nisi corporis locus II, 450, 32; separatam exstare nequit II, 442, 8, 22, cf. II, 441, 31; nec separatam nec inseparabile exstat II, 293, 37; II, 296, 26 ss.; II, 297, 20, 36 ss., cf. II, 419, 46; idem esse videtur quod locus et plenum, sed essentia differens II, 292, 13 s.; non idem est quod aere plenum, 256, 32; probatur proportionem inter id et plenum causam esse non posse cur gravia vel levia sint corpora II, 426, 4 ss.; absurdum est si ejus causa sursum ferantur corpora, ipsum vero non II, 426, 13 s.; si vero sursum feratur, ostendendum est cur non a pleno separatur II, 426, 15, 20; item cur composita gravia gravia et levia levia sint II, 426, 23 s.; ipsum tamen aliquatenus locus esse videtur II, 426, 22, cf. II, 293, 35; ridiculum est parvum ponere, non vero magnum vel quolibet II,

450, 30 ss.; siue eo consistere non posse videtur motus II, 273, 19; probatur motus causa non esse II, 293, 41 ss.; II, 294, 15 ss.; si exstet, fieri non posse probatur motus II, 294, 32 ss.; in eo nullus alius motus obtineri posset, nisi fluitatio II, 295, 6; inter id et corpus plenum nulla est ratio II, 295, 32 s., 41; II, 296, 12; nec igitur inter id et motum II, 295, 42; per id aequali ferrentur celeritate omnia corpora, id quod fieri nequit II, 296, 23; solius motus qui superiora versus fit, causa erit rarum idque hoc modo, si rarum id est quod inane continet, etsi non seorsum II, 297, 23 ss.; tunc lationis quæ sursum fit causa erit II, 297, 28; celerime feretur, si quo rariora sunt, eo celerius feruntur corpora II, 297, 32 s.; forsitan tamen fieri nequit ut moveatur, idque quare II, 297, 33 s.; eadem de causa cur in eo omnia immota sint, ipsum quoque moveri nequit II, 297, 34 ss.; nec seorsum, nec simpliciter, nec in raro, nec in potentia exstat II, 298, 34 s., cf. II, 415, 21, 30; quod si quis omnino asserere vellet, id revera exstare lationis esset causa II, 298, 35 s.; id est gravis et levis materies qua talis II, 298, 36 s.; ostenditur sine eo fieri posse densationem II, 294, 1 ss.; item accretionem II, 294, 3 ss.; si ei imponatur cubus ligneus, id in eum penetrabit, ita ut duo ejusdem magnitudinis in eodem sint II, 296, 38 ss.; ei nullum est discrimen II, 294, 38; in eo supra non differt ab infra II, 294, 47; id per se spectantibus videtur inane II, 296, 30 s.; ejus consideratio pertinet ad naturæ scrutationem II, 292, 6 s.; quomodo ejus consideratio cognata sit cum loci consideratione II, 292, 9; alio modo actu et potentia dicitur quam multæ aliæ res II, 568, 16 s.; v. *Vacuum*.

Inanis assertores; lationem primum motuum habere videntur II, 364, 3 ss.; naturam secundum locum ferri putant II, 364, 5; elementis nullum alium motum nisi lationem tribuunt II, 364, 7; accretionem et deminutionem et alterationem concretioni et disjunctioni tribuunt II, 364, 9 s.

Inanis inane; erit si vacui latio aut vacui locus exstat II, 297, 29 s.

Inanimis res (ἀψυχον σῶμα); nulli competit sensus III, 449, 15; III, 500, 35 s.; vitæ opæ ab anima prædita distinguitur III, 445, 42 s.; motu et sensu inprimis ab ea differre videtur anima præditum III, 433, 22 ss., cf. III, 464, 45; III, 471, 9 ss.; ea melius est anima præditum III, 344, 29 s.; generatione prior, sed substantia posterior est re anima prædita II, 613, 2 s.; ab iis continuo tenore per plantas ad animalia progressio fit III, 281, 20 ss.; pedetentim ab iis ad animalia progreditur natura III, 145, 24 ss.; iis primò loco succedunt plantæ III, 145, 26 s.; mortuæ et quasi non entes jacent III, 344, 4; si cum earum insensibilitate comparatur cognitio omnibus animalibus communis (i. e. gustus ac tactus), maximum et optimum aliquid esse videtur III, 343, 51 ss.; causa non est cur præter eas magis quam præter animalia exstaret principium ali-quod æternum II, 586, 15; iis accensendæ sunt terra et ignis III, 520, 19; iis quoque potentia quædam inesse potest II, 524, 44 s.; II, 565, 1; nulla agere dicitur I, 140, 38; quædam agunt quidem, sed nesciunt se facere quæ faciunt II, 469, 18; natura quædam unum-quodque faciunt II, 469, 20; iis comparantur opifices II, 469, 18; iis competit alteratio II, 336, 16; earum alterationes pauciores sunt quam anima præditorum II, 336, 22 s.; apud eas latet passio quæ alterationem comitatur II, 336, 24; in earum alteratione simul (secundum locum) sunt ultimum alterans et id quod primum alteratur II, 336, 35; omnes motus principio ca-

rent II, 390, 47 s.; aliæ omnino non moventur, aliæ non ex omni parte eodem modo II, 390, 48 ss.; quatenus apud eas de dextro et sinistro, supra et infra, ante et retro loqui liceat II, 390, 51 ss.; si vertuntur quod antea erat dextrum, antea et supra, tunc evadit sinistrum, retro et infra et vice versa II, 391, 7 ss.; omnes ab alio moventur III, 520, 20 s., 48 s.; igitur non necessarium videtur eas quæ moventur intra se habere movens et quiescens ac rei inniti a qua prima moventur III, 520, 15 ss.; moventur interdum, etiamsi nec pars earum, nec ipsæ totæ ante moverentur II, 344, 52 ss., attamen semper moventur a re quadam externa II, 345, 9; de iis tantummodo adhibenda vox *ῥοπή*, 209, 23; ubi ab aliquo anima prædita moventur, facile distinguitur movens ab eo quod movetur II, 348, 52; iis competit necessarium et violentum II, 142, 16; II, 200, 51; ubi impetu naturali feruntur, nec violententer, nec voluntarie ferri dicuntur II, 201, 2; quando contra hunc impetum, vi II, 201, 4; iis simplex est principium II, 201, 8; ideoque et violentum eorum simplex II, 201, 11; necessario a saporibus et rebus tactilibus afficiuntur III, 461, 20 ss.; iis competit cum contrariis affinitas II, 227, 15; non omnes eodem modo afficit ignis III, 669, 33 ss.; revera voce carent III, 455, 41; nihilo minus quædam per similitudinem vocem emittere dicuntur, idque quænam III, 455, 41 ss.; eorum moles disjiciunt soni nimii II, 399, 36; erga eas non exstat benevolentia, etiamsi bonæ vel jucundæ sint II, 150, 36 s.; in eas benevolens essemus, si benevolentia amicitia competere quæ jucundi causa contrahitur II, 229, 5; appetimus et simpliciter et alicui bonas, et simpliciter et alicui jucundas II, 220, 43; amari possunt II, 178, 12; II, 223, 3, cf. II, 175, 25; partim in iis residet passio amandi, II, 223, 3; cognosci possunt II, 178, 12; revera erga eas non exstat amicitia, aliquatenus tamen obtinere posse videtur II, 175, 19 s., 24 s.; in eas non quadrant nec amicitia nec benevolentia, nec jus II, 92, 8; II, 95, 10; II, 100, 37; eas vel de industria, vel fertuito passim laudamus, 329, 31; fortuna nihil facere possunt, possunt vero pati, idque quare II, 268, 29 ss.; iis non competit fortuna secunda vel adversa, nisi similitudine quædam II, 268, 30; multis competit casus II, 268, 37; etiam fortes essent, si fortitudo timoris absentia constaret II, 146, 48; eas eodem jure cum anima præditis comparare potes quo feram cum homine II, 83, 17; iis perperam comparantur continens et incontinens II, 201, 30; non ignorantur dicuntur, 249, 5; etiam interficere dicuntur II, 63, 40; earum aliqua ita ad manum se habere potest, ut brachium ad cubitum III, 523, 40 s.; unicuique earum proprius destinatus est locus II, 142, 17; quaritur a Megaricis, quomodo potentias suas amittant et recuperent II, 565, 40 s.; earum ratio habenda est in extruendis ædibus, 639, 48; sæpe apud Homerum animatæ dicuntur, 398, 4, 15; si in captione per homonymiam animatæ esse dicantur, ostendendum est inanimes eas esse, 300, 40.

Inaudibile (ἀήχουστον); æque ad id ac ad audibile refertur auditus III, 457, 5 s.; III, 458, 10 s.

Incantatrices (ἡλὲς καὶ ἐκιδῆς); earum signenta sunt pleraque quæ de hippomane narrantur III, 167, 35 s. Incanti (οἱ μὴ εὐλαΐεῖς); iis injuriam facere solent, 339, 18.

Incedentia (προεβήματα); si pedibus carerent, alia omnino ingredi non possent, alia pejus ingredierantur III, 309, 40 s.; necessario crura flectere debent idque quare III, 310, 44 s., cf. 23 s., 51 ss.; III, 313, 22 s.; alterationem duobus corporis partibus innitentia progre-

diuntur III, 310, 13 s., cf. 24 ss.; atque sic ad eundem qui in principio erat, situm redeunt III, 310, 14 s.; per partes locum mutant III, 305, 11 s.

Incendium; his vastata est terræ pars ad orientem spectans Phaethontis tempore III, 640, 30 s.; e lucerna fit, idque quomodo III, 333, 32 s.

Incendium templi Ephesiaci; in eo conspeximus nuper avulsam flammam multis in locis continuam ferri III, 599, 45 ss.; multo validius tum fiebat, quod in parvis rogis fieri videmus III, 599, 48 ss.; idque quidnam III, 599, 51 s.

Incessus (κορῆς, τὸ κορύσσειν); pertinet ad munera corpori et animæ communia III, 224, 42; eo moventur animalia quædam III, 517, 6; per partes fit, non universo corpore simul III, 309, 42 s.; igitur per eum, dum alii pedes moventur, alii loco manent III, 309, 44 ss.; probatur hinc nec unico nec tribus pedibus fieri posse III, 309, 47 s.; semper ad eandem classem pertinet, sed specie differt III, 218, 33 ss.; quoniam ejus species sint III, 218, 36; fieri potest, etiamsi non flectantur crura III, 310, 37 s.; fieri vero tute et continue nequit ab animalibus omnino rectis, idque quare III, 310, 42 ss., cf. III, 313, 22 ss.; apud aves naturaliter ab alarum motu incipit III, 315, 47 ss.; fieri nequit nisi terra stet III, 518, 11.

Incessus (βάσις); duplex cinædi signum idque quales IV, 5, 47 s.

Incessu animalium (de); quidnam hujus libri argumentum III, 304, 1 ss.; III, 318, 22 s.; sequi videtur libros de Partibus animalium III, 318, 21 ss.; hunc librum insequitur liber de Anima III, 318, 24 s.

Citatur III, 295, 9; III, 297, 11; III, 301, 31 (cf. t. III, 309, 22 ss.); innuitur III, 517, 1 ss.

Inchoata (ὀλκή); ea perficere jucundum est, 337, 15, 38.

Incidentia; quoniam IV, 114, 18 ss., 29 ss.

Incisiones; ægroto utiles II, 27.

Incisivi dentes; v. *Dentes incisivi*.

Incisura (ἐκτομή); quare eas habeant insecta III, 283, 22 s., 40 ss., 48.

Inclinati in dextram ambulantes; cinædi IV, 13, 42 ss.

Incolæ; in Platonis republica dividuntur in agricolas, propugnatores et partem consultantem ac dominantem, 503, 18.

Incolor; colorem recipit III, 453, 22; ei accensendum est pellucidum, invisibile et vix visibile III, 453, 23 s.

Incommensurabilitas diametri cum latere; semper est ideoque non in tempore est II, 304, 31 ss.

Incompositum (ἀσύνθετον); non contrarium est contrarii definitioni fr. 121, a; quoniam de iis quæstio institui possit II, 573, 19 s.; nec gignuntur nec intereunt, idque quare II, 573, 15 ss.; igitur actu, non potentia sunt II, 573, 14 s.; eorum essentia ut sint et actu sint II, 573, 17 s.; veritas circa ea eo constat ut tangantur et asferuntur et intelligantur II, 573, 10, 23 s.; in ea non cadit falsum, nec error sed ignorantia II, 573, 11, 13 s., 18, 24 s., cf. 7 s.; idque qualis II, 573, 11, 18 s., 25 s.

Inconcoctio; ejus definitio III, 611, 46 ss.; species frigoris III, 611, 15; coctionis species III, 611, 16.

Inconcretile (ἄκρητον); dicitur juxta potentia privationem III, 619, 3; quoniam sint III, 619, 26 ss.

Inconsideratus (ἀλόγιστος); quis II, 214, 9; prodigi species II, 214, 7.

Inconstans (ἀβίβαιος) III, 9, 33; ejus signa IV, 3, 42 s.

Inconstans sibi (ἀνόμελος); si quis in tragædia moribus sit, constanter inconstans esse debet, 468, 46.

Incontinens (ἀνπαρής); quisnam II, 85, 1, 11; II, 141,

40; II, 199, 41; IV, 259, 32 ss.; quisnam et quomodo a molli differat II, 83, 28; ei oppositus est continens II, 83, 49; eo pejor est intemperans II, 83, 46; II, 85, 15; vituperio dignus est II, 142, 12; II, 162, 50; II, 165, 28; eos circa voluptates et molestias, idque corporales versari manifestum est II, 80, 4; II, 83, 3; iis quæ sibi bona esse videntur præferunt jucunda, etiamsi noxia sint II, 108, 5; cupidine agit, non vero consilio II, 26, 40; quæstio an sponte vel invitatus agat pendet a quæstione an duplex sit anima necno II, 227, 32, 37; apud eum cupido a consilio dissentit II, 229, 16; partim consulto, partim inconsulto agit II, 84, 48; eo incontinens esse dicitur quod penes mentem imperium non est II, 111, 32; simul prudens esse nequit II, 86, 18; II, 167, 31 ss.; sollers vero esse potest II, 86, 22; II, 167, 41 ss.; quæ impetu actus facit, hæc eatenus volens facit II, 142, 5; sed si eum volentem agere dicimus, incontinentiam tollimus II, 142, 10 s.; apud eum affectus vincunt rationem II, 171, 22 s.; item animæ pars irrationalis partem ratione præditam II, 171, 24; ei dicere non licet se vi coactum agere II, 142, 26; mala facit sciens ea prava esse II, 76, 44; II, 141, 33; idque affectu abreptus II, 162, 31, 35; II, 163, 49 ss.; probatur nihilominus sponte facere quæ ab incontinentia pendent II, 141, 36 ss.; idem esse videtur ac qui a judicio rationis facile desciscit II, 76, 43; eum alii eundem esse putant ac intemperantem, alii contra II, 76, 49 ss., cf. II, 77, 30; eum alii putant simul prudentem ac sollertem esse posse, alii contra II, 77, 2; eodem modo quo ebrius vel dormiens agit II, 86, 27, cf. II, 79, 9; II, 164, 25 ss.; ad agendum validus non est II, 86, 21; sponte agit, sed improbus non est II, 86, 28; pro dimidia parte improbus est quia ejus consilium bonum est II, 36, 30; injustus non est quia non insidiosus II, 86, 39; similis est civitati ea quæ decet decernenti bonasque leges habenti, sed iis non utenti II, 86, 33; apud eum laudamus partem animæ ratione præditam II, 13, 49; in eo præter rationem aliud quid est quod ipsi repugnat II, 14, 3; ejus impetus in contrarias partes abeunt II, 14, 5; quod sibi proposuerat inspicendum, ratiocinatione assequetur, attamen magnum malum sibi comparabit II, 72, 24; apud eum affectus injungit quietem rationi II, 163, 29 s., cf. II, 162, 1; quæritur an scientiam vel opinionem habeat qua considerat et examinat prava II, 162, 37 ss.; probatur eum scientiam habere qua tamen non agit II, 163, 49 ss.; item scientiam universalem, non vero particularem II, 164, 18 ss.; venia dignus esset, si ei tantummodo inesset opinio, affectibus indulgendum non esse II, 77, 25; quæritur an laudabilis esse possit ubi eum ratiocinatio fallit II, 163, 10 ss.; respondetur eum non ratiocinatione falli, sed rectam rationem de bonis et malis habere cui tamen obedientiam denegat II, 164, 36 s.; II, 160, 51; II, 167, 29; quæritur utrum voluntarie agat an involuntarie II, 201, 17 ss.; magis voluntarie agere videtur quam temperans, quia minus affligitur II, 201, 22 s.; contraries intra se impetus continet II, 201, 18; propterea tantum involuntarie agere videtur quia cum re ipsam comparat quæ vi impellitur II, 201, 28; gaudet quia potitur re optata, sed affligitur futurorum metu II, 201, 46; facit quæ mala esse putat II, 200, 26; facit quæ sibi non facienda esse putat II, 63, 15; putat se male agere II, 201, 48; quod ad animæ partem attinet vi agit II, 201, 54; quod ad totam animam voluntarie II, 202, 1; quatenus secundum naturam agat II, 202, 10; proprio impetu impellitur II, 201, 35; per se a vera opinione desciscit, per accidens a qualibet II, 85, 30; ei similior

quam continenti est sententiæ suæ tenax II, 85, 43; neque temperantes, nec intemperantes sunt II, 212, 33; II, 167, 13 s.; quomodo ab intemperante differat II, 78, 31 s.; II, 86, 15 ss.; II, 166, 2 ss.; aliquatenus intemperante pejor videri possit ac insanabilior II, 78, 5; II, 167, 19 ss., cf. II, 166, 13 ss.; II, 167, 28 ss., 19 s.; II, 166, 8 ss.; in eum quadrare videtur proverbium, « si aqua sufficit, quid amplius bibendum » II, 78, 8; ut plus aliquid faciat a rationis præscripto desciscit II, 86, 1; nihil refert an dicas eum scientiæ suæ vim inferre vel opinioni veræ II, 78, 35; propositionem minorem non habet, vel eo modo habet quo ebrii Empedoclis carmina II, 79, 14, 44; eum sententias ad scientiam pertinentes proferre nihil probat II, 79, 15; histrionibus aliquatenus similis est II, 79, 20; ratio et opinio quibus obtemperat, non per se, sed per accidens, contrariæ sunt II, 79, 34; ejus cupido, sed non ejus opinio rectæ rationi contraria est II, 79, 36; eodem modo solvitur ejus inscientia ac apud ebrium vel dormientem II, 79, 40; apud eum scientiæ proprie sic dictæ vis non infertur, sed quæ a sensu pendet affectui ansam dat II, 79, 49; consuetudine non natura malus est II, 167, 26 s.; apud eum principium, id est ratio recte se habet II, 85, 16; II, 166, 11 s., 16, 18 s.; II, 167, 25; ubi voluptati indulserit, mox penitentia afficitur II, 179, 34; penitentia obnoxius est, ideoque sanabilis est, idque quare II, 84, 35 s.; II, 85, 4; pravi esse solent II, 221, 43; quasnam injurias inferre soleant, 338, 51; injustus non est, sed injuste agit II, 84, 52; injustus est II, 141, 40; II, 199, 41; absurdum foret, si justior esset II, 199, 43; II, 200, 29; similis est Milesiis qui secundum Demodocum insipientes non sunt, faciunt tamen eadem quæ insipientes II, 84, 49; similis est ei qui a pauciori vino inebriatur quam plerique alii II, 84, 45; sponte sibi ipse nocet II, 63, 4; probatur sibi ipse non sponte injuriam inferre quia sibi injuriam inferre non vult II, 63, 13; II, 154, 39; ipse sibi nocet mala faciens II, 154, 31; volens facit quæ ad incontinentiam pertinent II, 154, 36; in eum non quadrant erga se ipsum affectus qui vulgo amico erga amicum suum tribuuntur II, 228, 19; sibi ipse inimicus esse potest II, 228, 20; quatenus unus et indivisus est, sibi ipse appetendus est II, 228, 21; dum agit, a se ipse dissentit II, 228, 29; ei ad consilium assequendum utilis esse potest boni amicitia cum eo contracta II, 224, 40; qui natura sunt difficiliter sanantur ac qui consuetudine II, 86, 43; minus persistunt quam plerique alii II, 86, 40, cf. II, 83, 26; II, 84, 14, 45; ad eos non pertinent qui propter honestam voluptatem aliquid faciunt, vel a sententia desciscunt II, 85, 44, 47, 50; cur homines cupidinum tantum ratione dicamus quum etiam in irascendo incontinentia sit IV, 259, 31 ss.; cur duorum tantummodo sensuum homines vocemus, tactus et gustus IV, 259, 24 ss.; qui non vocantur simpliciter, sed addito nomine rei cujus incontinentes sunt II, 77, 5; II, 80, 13; II, 81, 7.

Incontiens iræ; simulac primum verbum audierit quod quispiam affectu injuria, proruit ad ulciscendum II, 165, 33 ss.; comparatur servo ad subministrandum nimis prompto II, 165, 26 ss.

Incontiens proprie sic dictus; quisnam II, 80, 21; circa eadem versatur ac intemperans II, 78, 30; II, 80, 30; II, 81, 12; II, 82, 8; nec simpliciter in ea vergit, sed certo aliquo modo ad ea se habet II, 78, 31; versatur circa intemperantiam humanam II, 82, 7.

Incontinentia; definitio II, 244, 2; malus habitus est II, 85, 19; non continua improbitas est II, 84, 39; non latet II, 84, 41; vitium non est nisi aliquo usque II,

84, 40, 47; II, 85, 16; morbo comitali similis est II, 84, 38; vitium quodammodo absurdum est, idque quare II, 161, 48 ss.; ad res pravas et vituperabiles pertinere videtur II, 76, 41; pertinet ad res circa mores fugiendas II, 76, 9; malitia quædam est II, 199, 38; II, 200, 24; æque cupidines et animæ fervorem spectat II, 200, 10; pertinet ad animæ partem concupiscentem II, 243, 13; II, 244, 2; tanquam vitium, nec solum tanquam peccatum vituperatur II, 80, 19; non solum vitanda, sed etiam vituperanda est II, 81, 6; laudabilis esse nequit II, 164, 44; pertinet ad res circa mores fugiendas II, 76, 9; perperam dicitur animæ partis ratione carentis vitium II, 238, 2; omnia spectat quæ appetuntur, 338, 51; vel præoccupatio, vel debilitas est II, 84, 21; II, 86, 31; etiam iram spectat II, 142, 2; quandam exstare putant circa animi impetum, honorem et lucrum II, 77, 4; exstat quædam ferina et morbosa II, 81, 40; II, 82, 6, 8; distinguitur in incontinentiam repentinarum et morbosam II, 166, 34 ss.; ei contraria continentia II, 76, 10; ei contraria esse videtur continentia, etiamsi ei revera alius opponendus sit habitus II, 86, 8, cf. II, 85, 51; eodem modo se habet ad continentiam, ut intemperantia ad molliem II, 84, 7, cf. II, 83, 41, 47; necessario prava est, quia continentia bona II, 86, 4; nec plane idem est quod improbitas, nec prorsus aliud genus II, 76, 32; versatur circa id quod plerumque habitus superius est II, 86, 38, cf. II, 83, 26; II, 84, 34, 45; quenam ejus opera II, 245, 50 ss.; quenam ejus sequelæ II, 246, 3 s.; efficit ut bonum et jucundum dissentiant II, 222, 24; pertinet ad causas animæ innatas cur pravi sumus II, 162, 4; si apud singulos homines occurrat, cadet quoque in civitatem, 579, 11; efficit ut interdum scientes et nosmetipsos amantes nobis male consulamus, 578, 15; eam tollimus ubi incontinentem voluntarie agere dicimus II, 142, 10 s.; bona quædam erit, si de omni opinione facile dimoveat II, 77, 44; amicitia conjuncta aliquo modo bonum videri possit II, 79, 1.

Incontinentia iræ; non est incontinentia proprie sic dicta II, 165, 37, cf. II, 163, 30 ss.; ubi de ea loquimur semper addimus *circa iram* II, 165, 12; molestia est II, 165, 42; ratione caret II, 165, 39 s.; non valde reprehendenda est II, 165, 37; omnium incontinentiarum improprie sic dictarum maxime vituperanda est II, 165, 24 s.; minus vituperanda esse probatur quam incontinentia proprie sic dicta II, 165, 25 s.

Incontinentia morbida (*νοσηματική*); quenam II, 164, 46; differt ab incontinentia proprie sic dicta II, 164, 45; II, 165, 1 ss.; ejus exemplum citatur 164, 47; vituperanda non est, vel certe non admodum II, 164, 49; nec si dometur, id laudabile est II, 164, 48.

Incontinentia morboſa (*ἀρσενική*); eadem quæ incontinentia proprie sic dicta II, 166, 38; cum ratione dissuadente conjuncta est II, 166, 38, 47, 51; magis vituperanda est quam incontinentia repentina II, 166, 47 ss.; frigidis et melancholicis propria II, 166, 41; quomodo ab incontinentia repentina differat II, 166, 45 ss.; a præveniente ratione curari non potest II, 166, 50; nunquam in viro probò reperitur II, 166, 49.

Incontinentia naturalis (*φύσει*); quenam II, 164, 45; differt ab incontinentia proprie sic dicta II, 164, 45; II, 165, 1 ss.; ejus exemplum citatur II, 164, 50; si dematur, id non laudabile est II, 164, 54.

Incontinentia præceps (*πρὸς πτῆσιν*); quomodo fiat II, 84, 23; II, 86, 32; in eam inprimis proclives sunt celeres et melancholici, idque quare II, 84, 28; II, 86, 32, 41; melior est quam incontinentia propter debilitatem, id-

- que quare II, 84, 42; facilius sanatur quam incontinentia propter debilitatem II, 86, 41.
- Incontinentia** proprie sic dicta (ἀνῆ); non refertur ad voluptates ferinas et morbosas II, 81, 40; II, 82, 6, 8; versatur circa cupidines II, 82, 46; spectat corporis voluptates et molestias II, 165, 16, 22, cf. 53; versatur circa gustum ac tactum II, 165, 6; cum voluptate ideoque cum contumelia conjuncta est II, 165, 43 s.; vituperio digna est II, 165, 2; si de ea loquamur, ejus nomini non additur indicatio rerum circa quæ versatur II, 165, 14 s.; distinguitur ab incontinentia morbida et ab incontinentia naturali II, 164, 45; II, 165, 1; item ab incontinentia quæ circa bona externa versatur II, 164, 9 ss., cf. II, 163, 30 ss.; item ab incontinentia quæ circa iram versatur II, 165, 24; probatur magis vituperanda esse quam incontinentia quæ circa iram versatur II, 165, 25 s.; eadem quæ incontinentia morbida II, 166, 38, v. igitur *Incontinentia morbosa*.
- Incontinentia** propter debilitatem; quomodo fiat II, 84, 22; II, 86, 31.
- Incontinentia** repentina (ἀπρόσῳτος καὶ ἄεθρος γυνώμην); qualis II, 166, 35; ejus exemplum citatur II, 166, 36; non admodum vituperanda est II, 166, 39 s.; viris probis et calidis et indole bona præditi innascitur II, 166, 40; quomodo differat ab incontinentia morbosa II, 166, 45 ss.; ab eo non affici nec secundum eam agere licet, si quis ratione se præmuniverit, *ibid.*
- Incorporeum** (ἀσώματον); nihil exstare affirmabat Zeno III, 680, 44; ejus sententiam de hac re secutus est Gorgias III, 680, 44 s.; revera exstant II, 479, 32; de iis loqui omiserunt qui unicum elementum esse statuunt II, 479, 31, cf. II, 480, 53 ss.; eo multi animam definiunt eoque ad principia sua reducto ejus naturam investigant III, 435, 39 s., cf. III, 441, 24 s.; corpori admisceri nequit, 251, 20; ad ea non pertinet locus II, 286, 8.
- Incorruptibile**, v. *Interitus expers*.
- Incorruptibile** nunc (τὸ νῦν ἀφθαρτον); ejus triplex significatio, 245, 32.
- Incorrupta** (ἄσκητα); cur maneant ea quæ utribus inflatis aut vasis operculo clausis continentur IV, 242, 33 ss.
- Incorruptum** vel incorruptibile; quot modis dicatur II, 385, 8 ss.; quidnam maxime proprio sensu ita vocetur II, 385, 20 ss.; II, 387, 16, 18.
- Incredibilia** (ἀπίστα); quænam ex iis petantur enthy-mematum argumenta, 379, 25; omittenda sunt in narrationibus orationis concionalis, 442, 30; quodsi ea exponere omnino necessarium sit, quomodo exponenda sint, 442, 31; si narranda sunt, causa addenda est, 406, 46; eorum causam si afferre nequeat orator, quænam dicenda sint, 406, 25; si narranda sunt in oratione concionali, quidnam addere debeat orator, 406, 46.
- Incrementum** (αὐξησις); unuscujusque rei ex eodem fit e quo constitit III, 146, 14 s.; corporum ex iis fit quæ jam adsunt, 410, 14; sibi ipsum debet quod generatum est III, 349, 17 s., 27, cf. 25; III, 356, 47; ei competit celeritas et tarditas II, 118, 26; quomodo ab alimento differat II, 444, 6 ss.; non per totam vitam obtinet II, 444, 11; semper ex humido fit III, 231, 13; ejus causa humor calidus est III, 530, 11 s.; id auferit gelu III, 530, 17 s.; animalium munus vel affectus est III, 228, 23 s.; quænam ei præsit animæ pars III, 221, 48; ejus causa anima plantis competens II, 13, 33; eo apud animalia et plantas determinatur infra et supra III, 305, 40 s., v. *Accretio* et *Magnitudinis excessus*.
- Incrementum** corporis; ejus principium est cor III, 356, 54; ei determinatum tempus est, ultra quod non progreditur, 620, 26; ei prosunt puerorum ploratus, 623, 19; ei ante quintum annum nocent labores necessari et disciplina, 623, 7; ei nocet athletarum habitus et victus ratio, 627, 6, 40.
- Incrementum** faciens (αὐξητικόν); quomodo ejus notio ab alimenti notione differat III, 450, 16 ss.
- Incrementum** proportionem excedens; propter id fieri solet reipublicæ conversio, idque quomodo, 560, 40; 567, 21.
- Incrementum** et decrementum; motus secundum quantum sunt II, 630, 1; cui insunt id vivere dicimus III, 445, 43 ss.; multis animalibus communia sunt III, 218, 19 ss., 28 s.
- Incrementum**, status ac decrementum; sine alimento fieri nequeunt III, 474, 4; ea necessario omnia anima præfita habent ab ortu usque ad interitum III, 474, 1 ss., cf. 4 ss.; quaritur an toti animæ tribuenda sint, an parti a reliquis diversæ III, 443, 31.
- Incremento et alimento** (de); ad hunc librum remittitur III, 423, 22, cf. *Alimentum*.
- Incubatio**; circa eam canere desinit lusciniæ femina III, 73, 9 s.
- Incurabiles** (ἀνίατοι) pravitate; eos e civitate ejicere jubent nonnulli II, 128, 18.
- Incurvi** (ἐγκυρτοί); cur eorum halitus odor foetidior ac gravior sit IV, 190, 20 ss.
- Incurvum**; paululum esse impudentis signum est IV, 5, 23 s.
- Incus** (ἀγκυρὸν); in arte æraria multis usibus inservit III, 430, 28; hinc et comparatur spiritus III, 430, 29; ejus sonus III, 659, 44 s.; iis injectis aqua refrigeratur et duratur, idque quare fr. 198, b.
- Indefinitum** (ἀδιόριστον); quid, 39, 11; id est quod potentia, non actu est II, 506, 42; de eo locuti esse videntur qui principio contradictionis adversantur II, 506, 40; multum rebus sensibilibus inest II, 510, 4 s.; idem quod materies et magnitudinis intervallum II, 286, 40 s.; eo non pertinent omnia quæ magis ac minus recipiunt II, 118, 4 ss., v. *Materies* et *Fortuita*.
- Indensatile** (ἀπληκτον); dicitur juxta potentiam privationem III, 619, 8; quænam sint IV, 621, 44 s.
- Indeterminatum** (τὸ ἀόριστον); fieri non potest ut contineat ac definiat IV, 283, 19; semper plus est quam terminatum IV, 147, 5 ss.; quæ dicuntur de iis dicendum est II, 444, 25 s.
- Indeterminatum** (ἀπέριστον); id infinitum videri necesse, est IV, 260, 37 s.
- Indeterminatum** et innumerabile; idem sunt IV, 269, 27 s.
- Indi**; super eos sita est Taprobane III, 630, 45; mons inter illos et Æthiopes quinque mensium itinere distans fr. 213, b; mirum quid de plumbo apud eos narrant IV, 84, 27 ss.; apud eos in Cornu quod vocant pisciculi nasci feruntur qui per siccos locos aberrant ac rursus in flumen se recipiunt IV, 85, 25 ss.; apud eos æs adeo splendidum sincerumque ac rubiginis expers esse dicitur, ut colore ab auro discerni nequeat IV, 82, 16 ss.; canes feri apud eos IV, 168, 47; apud eos invenitur martichoras secundum Ctesiam III, 22, 38; eorum casæ male structæ sunt III, 121, 24 s.; ideo elephantis ad feminas non admittunt III, 121, 22; quomodo elephantum ferociam reprimant III, 121, 26 ss.; et maribus et feminis elephantibus ad prælia utuntur III, 174, 40 s.; quid vocent saccharum IV, 291, 27; apud eos teste Scylace, adeo subditis præstant reges ut dii vel heroes hominibus, 617, 13; philosophiæ apud eos auctores gym-nosophistæ fr. 67, b; etiamsi apud eos essent, amicos

- justos esse optaremus, 198, 31; de rebus eorum non fit deliberatio, idque quare II, 204, 26; fit vero cogitatio II, 143, 31; paralogistice albi et non albi esse dicuntur, quia albos habent dentes, etiamsi ipsi nigri sint, 280, 10.
- India; distantia ad eam inde ab Herculis columnis comparatur cum distantia ab Æthiopia usque ad Mæotim et extremam Scythiam III, 587, 28 ss.; qui eam cum regione circum columnas herculeas conjungunt, eorum opinio non omnino fide indigna videtur II, 410, 4; quæ ultra eam sita sunt qualia videantur III, 587, 37; teste Ctesia suibus et apris caret III, 169, 7 s.; eodem teste ibi majora sunt exsanguia et latitantia animalia III, 169, 8 s.; ibi exstant canes feri III, 224, 49; ibi exstare dicitur asinus unicornis III, 254, 37 s., 42 ss.; patria psittaci III, 157, 47; qualis ibi inveniatur serpentillus III, 170, 39 s.
- Indicium (τεκμήριον); quidnam, 119, 30, 315, 34; 318, 2; 427, 40; vocis etymologia, 315, 37; quomodo a signo differat, 119, 29; 315, 29 ss.; 430, 8; quomodo ab exemplo, 429, 39; quomodo ab enthymemate, 429, 42; eorum usus in confirmatione accusationis, 449, 53; quomodo impugnanda sint defensoris, 451, 33; de ejus solutione, v. *Enthymemata ex indicio*.
- Indicus sinus; ubinam situs III, 639, 32.
- Indifferens status (τὸ ἀδιάφορον); multis molestum est, idque tribus de causis II, 90, 8 ss.
- Indifferentia (ἀδιάφορα); dicuntur ea quorum species secundum sensum indivisibilis est II, 519, 30 s.
- Indigenus (ἐξέμενος); pro iis quibus eget dat quæ habet II, 104, 31; utilitatem expetit II, 94, 51, v. *Egens*.
- Indigentia (ἐνδεΐα); omnis malum est, 383, 10; revera id est quod res permutandas metitur II, 58, 31; nisi adsit, permutatio non fieret II, 58, 31, 46.
- Indignabundus (νεμώσης); quisnam II, 149, 21; ægre fert mala quibus affligitur indignus II, 149, 22; inter invidum et malevolentem medius II, 149, 28; II, 216, 40; ei opponitur invidus II, 149, 24.
- Indignatio (τὸ νεμώσῃν, ζέϊνωσις); quidnam sit, 359, 50; adversus superiores existere solet fr. 325, b; in peroratione apud auditorem excitanda est, 410, 18; misericordiæ opposita est, 359, 47; 360, 1; ad bonos mores pertinet, 359, 51; 360, 22; aliquatenus ei contraria videtur invidia, 360, 5; quomodo ab invidia differat, 360, 6, 13; quid ei cum invidia commune sit, 360, 8; quomodo a metu differat, 360, 10; misericordiam prohibet, 360, 26; quænam eam moveant et quibusnam indignentur, 360, 33 ss.; quinam in eam proclives sint, 361, 12 ss.; eam diis quoque tribuunt, 360, 3; in ea non universalia tanquam universalia proponenda sunt, idque in qua parte orationis, 372, 34; non movendâ est in narratione, 406, 2.
- Indignatio justa (νέμεσις); ejus definitio II, 149, 19; animæ est affectus inter invidiam et vitium nomine carens vel malevolentiam medius II, 149, 17, 28; II, 195, 29; item laudabilis II, 149, 19; II, 216, 34, 40; eam antiqui νέμεσιν vocabant II, 216, 41; quid ei proprium II, 216, 42 s.; ad justitiam confert II, 217, 43.
- Indigni (ἀνάξιτοι); eos spectat misericordia, 361, 28; 466, 35.
- Indissolubile (ἀδιάλυτον); necessario elementum, idque incorruptum est II, 421, 18.
- Individuus (εἰς); ei idem bonum est quod civitati II, 2, 4.
- Individuum (ἄτομον); partibus caret II, 317, 47; itaque extremum non habet quod ab aliis partibus distinguitur II, 317, 39; unum apparet IV, 202, 23, 27; de subiecto nullo dicuntur, 2, 1; et generis et speciei participia, 4, 46; 207, 1; sunt οὐσίαι primæ, 2, 42; 5, 6; ignis sunt et cetera elementa IV, 47, 18; de iis prædicantur differentiæ, 4, 42; differentiarum λόγον recipiunt, 4, 53; in iis intelligendis non fallitur intellectus III, 468, 44 s., cf. III, 469, 32 ss.; dividetur nec in individuum percurratur, si continuum individuum esse possit II, 321, 16 ss.; nullum movetur II, 354, 18; ea agnoverunt nonnulli qui ens unum tantummodo significare putabant II, 252, 4, v. *Partibus carens*.
- Individua corpora; v. *Atomi et Corpora insecabilia*.
- Individua corpora globosa; v. *Corpora insecabilia globosa*.
- Individue inesse (ἀτόμως); quidnam significet, 135, 41.
- Indivisibile per se (ἀδιαίρετον καὶ ὁ αὐτό); soli mutationi secundum quale inesse potest II, 325, 32 ss.
- Indivisa quæ modo sunt, modo non sunt (ἀμερές; ὅτε μὲν ὅτε ἔστι καὶ οὐκ ἔστι); forsitan necessario exstant II, 354, 10 ss.; sine mutatione sunt II, 354, 11, cf. 10; ortus et interitus, eorumque continuitatis causa esse nequeunt II, 354, 50 s.
- Indivisa pars (ἀμερές); nulla se ipsa movere potest secundum locum, idque quare III, 305, 30 ss.
- Indivisibile (ἀδιαίρετον); unum est, sed non numerus II, 581, 13; quiddam omni rei inerit, idque quare IV, 47, 8 s.; in eo divisibile contineri nequit II, 411, 34; nullum conspici potest III, 492, 4 s., cf. III, 488, 36 ss.; III, 492, 44 ss.; ab eo nihil abire potest II, 636, 8; duplex est vel potentia vel actu III, 469, 7 s.; præterea exstat quod privatione indivisibile est III, 469, 23 s.; divisibili denominatur et indicatur, idque quare II, 576, 50 ss.; quidnam numero II, 574, 5; quidnam specie II, 574, 5; exstat aliquod, quod auctum non majus, sed plus efficit II, 497, 44; non constat, quomodo ex uno vel pluribus fiat magnitudo II, 497, 45 s.; non omne eodem modo indivisibile est II, 575, 18 ss.; simul potentia contraria esse potest, non vero substantia et actu III, 464, 32 s.; ex iis consistere nequit magnitudo II, 622, 42 s.; multa iis non competunt quæ corporibus naturalibus necessario insunt II, 411, 32 s.; e. gr. quæstio an sit aliquod indivisibile II, 411, 33; tanquam exemplum citatur, 158, 2.
- Indivisibilia corpora (ἀδιαίρετα); ea exstare putant Leucippus et Democritus II, 434, 51; magis probabile est ea primas magnitudines esse quam plana II, 435, 2, cf. *Atomi*.
- Indivisibilia forma (ἀδιαίρετα εἶδη); ea in indivisibili tempore et indivisibili animæ parte cogitat intellectus III, 469, 16 ss.
- Indivisibiles magnitudines (ἀδιαίρετα μέγεθη); maxime interest, an exstent, necne II, 434, 49.
- Indivisibilia privatione; quomodo ea cogitet intellectus III, 469, 23 ss.
- Indivisibilitas (τὸ ἀδιαίρετον); nulla est causa cur parvis magis quam magnis competat II, 450, 4 s.
- Indoctum (ἀνεπιστήμον); ejus definitio una cum scientiæ definitione patet, 247, 44.
- Indoctus (ἀμαθής; καὶ εἰδώς); ei etiam licet periculum dialecticum facere, 288, 48; qualia sint e quibus concedit, 288, 49, v. *Privati*; cum docto utilitatis gratia amicitiam contrahit II, 97, 43; pertinaces sunt II, 83, 40.
- Indolens (ἀνάλγητος); in laudatione mansuetus appellari debet, 331, 15.
- Indoles; quare eas dignoscere liceat IV, 1, 19 s.; alius ejus dignoscendâs modus IV, 4, 6 ss.
- Indoles bona (εὐπύτα); circa veritatem quonam constet, 274, 33, v. *Ingenium*.
- Indole bona præditus; v. *Ingeniosus*.
- Inductio (ἐπαγωγή); ea consequimur singularum rerum

scientiam, 114, 4; ejus definitio, 116, 15; 314, 18; vel ea vel syllogismo omnis fit convictio, 116, 14, cf. 139, 22; 314, 12; est progressio a singulis ad universale, 179, 44; 261, 44; item e notis ad ignota, 201, 45; universale demonstrat ex eo quod notum est particulare, 121, 9; eo pertinet exemplum, 121, 11; 370, 6; 371, 12; est demonstratio e notioribus nobis, non simpliciter est demonstratio, 121, 6; 124, 11, 13; adversus eam obiectio non inferenda est, 133, 12; per omnia fit, 116, 30; 117, 15; est syllogismus primæ et immediatæ propositionis, 116, 31; quomodo a syllogismo differat, 116, 31; 179, 48; medio caret, 110, 32; nobis manifestior est quam syllogismus, 116, 38; quomodo ab exemplo differat, 117, 4; 262, 50; opponitur ratiocinationi (λόγῳ) III, 229, 7 s.; principium est, 370, 7; non convenit in rhetorica, 371, 12; principium est et ad universale pertinet II, 68, 10; pertinet ad principia e quibus syllogismus construitur II, 68, 12; ea utitur dialecticus ut detur universale, 261, 21; in ea semper obscurior est eventus, 261, 39; ea uti debet dialecticus ornandi gratia, 263, 32; ea potius adversus vulgus utendum est, 263, 46; interdu in ea difficile est universale interrogando sumere et quare, 263, 48; etiamsi non demonstret tamen aliquid ostendit, 156, 47; 157, 22; ostendit per singularia quæ manifesta sunt, quod omne ita se habet, quia nihil est quod aliter se habet, 158, 18; ea ut disciplinam tibi pares, antea quædam scire oportet II, 485, 22; particularium est, 139, 23; sine sensu fieri nequit, 139, 27, 31; non nisi per eam contemplari licet universalis, 139, 24, 30; per eam quoque manifesta reddere licet mathematica, 139, 25; sat magna ex ea provenit convictio, 155, 14; ea necessario consequimur prima, 171, 12; ea sensus nobis indit universale, 171, 13; quibus instrumentis earum nobis copia suppetat, 180, 2; ejus faciendæ consuetudine tentandæ propositiones, 181, 3; ad eam inveniendum utilis est similitudinis consideratio et quare, 185, 29, 31; quando in ea postulari possit obiectio, 264, 11; quando ut concedatur, 264, 51; nisi exemplo sumatur, ea vulgo sumitur universale, 269, 16; in ea si concesserit singula respondens, universali tanquam concesso uti debet, 292, 27; in ea si nomine caret universale exemplo utendum est, 292, 32; quomodo ex ea petantur enthymematum argumenta, 377, 13; ea probari potest, captiones secundum dictionem sextuplices, nec plures esse, 278, 6; ea patet quidnam sit actus II, 568, 4; ea patet quinquam motus contrarii sint II, 315, 15; item, nihil primario sensu in se ipso esse dici posse II, 288, 13; ea probatur ultimum alterans semper (secundum locum) simul esse cum eo quod primum alteratur II, 338, 11; item locum alicujus rei naturalem alius semper rei locum præter naturam esse II, 378, 26 s.; ei obnoxie sunt opiniones de rerum origine II, 344, 25; quomodo ejus ope probetur magnanimitatem bonum esse II, 132, 53 ss.; singulorum probatur malum bono necessario contrarium esse, 21, 8; falsa usus est Plato II, 533, 20; circa eas cum juvene fieri debet exercitatio dialectica, 275, 23; ab earum peritis petendæ comparationes, 275, 26.

Inductivi sermones (ἐκτακτοὶ λόγοι); circa scientiæ principium versantur II, 615, 25; recte tribuuntur Socrati II, 615, 23 s.

Indulgentes (συγγνωμονικοί); qui non sunt, eorum nos pudet, 356, 43.

Indulgentia (συγγνώμη); eam qui sperant, in injuriam proclives, 339, 7, 48; 340, 5, 14.

Indumentum (ἱμάτιον); notione idem est quod vestimentum II, 276, 18; si de eo fit sermo in propositionibus,

de veste concludi non debet, et quare, 282, 15.

Indus; omnium fluminum maximum est III, 569, 31 s.; e Parnasso (Paropamisio) defluit III, 569, 31; terminus est Asiæ imperii ab Oriente III, 637, 36; clitoris lapis in eo gignitur fr. 349, b.

Induti (οἱ ἀμπεχόμενοι); vestem habere dicuntur II, 530, 9, cf. 24, 6; cur magis sudent IV, 120, 44 ss.

Inedia (ἀστία); per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4 s.; in universum febricitantibus convenit, sed forsitan non omnibus II, 129, 4 ss.; si ex ea furore agitentur equi, quomodo curandi sint III, 160, 47 ss.

Inelaboratum (ἀνέργαστον); se habet ad elaboratum ut potentia ad actum II, 563, 9 s.

Inelégans (ἀπειρόκαλος); ita vocari possit qui excessu in sumptibus faciendis peccat, licet revera hoc vitium nomine caret II, 216, 14.

Ineptitudo (ἱκαριστερότης); sequela est imprudentiæ II, 245, 27.

Ineptus (ἄπειρος); idem qui scurra II, 50, 41.

Inertes (ἀόητοι); eos ubi imitatur poeta, bonos facere debet, 469, 21.

Inertia (ἀκροία); sequela ignaviæ est II, 245, 41.

Inertia (ἀτεχνία); est habitus effectivus cum ratione falsa conjunctus circa ea quæ alio modo se habere possunt II, 68, 41.

Ineruditus (ἀκίδεντος); ejus jocus differt ab eruditi joco II, 51, 7; apud vulgus ad persuadendum aptiores sunt, quam eruditi et quare, 373, 41; eos laudant qui elocutione poetica utuntur, 386, 13.

Inesse (ὑπάρχειν); tot significata habet, quot et esse et verum, 81, 7; non semper significat hoc hocce, sed nonnunquam hoc illius, aut hoc illi, 81, 26; tot modis sumendum est, quot modis categoriæ divisiæ sunt, 82, 3; eo dirigenda speculatio ut quæ videntur, revera inesse probentur II, 288, 52.

Inexercitati (ἀγύμναστοι); cur magis quam exercitati ad vinolentiam bibere possint et inde se facilius expediant IV, 130, 31 ss.; in pugnis sæpe pulchras plagas infligunt sed non scientiæ vi II, 474, 20 ss.; iis comparantur philosophi antiqui II, 474, 19.

Inexhalabile (ἀσφύμιζτον); dicitur juxta potentie privationem III, 619, 9.

Inexperientia (ἀπειρία); teste Polo fortunam parit II, 468, 25; sequela est imprudentiæ II, 245, 27, v. *Experientia defectus*.

Infamia (ἀδοξία); eam metuere honestum est, non metueri vero turpe II, 31, 38; eam qui metuit verecundus et probus est, qui vero non impudens II, 31, 39; magna qui laborant, in injuriam proclives, 339, 10, cf. *Dedecus et Ignominia*.

Infantes (παιδία); dum intra matrem generantur, perpetuo dormiunt II, 187, 23; nonnulli perperam continent eos in utero mammæ similem partem sugere III, 366, 25 ss.; moriuntur si umbilici nodus dissolvatur III, 143, 27 s.; interdu emortuus videtur nascens, idque quando III, 143, 31 ss.; quomodo ad vitam revocandus sit, si mortuus videatur nasci III, 143, 34 ss.; ex utero egressi statim vocem edunt atque manus ori admovent III, 143, 39 ss.; vel citius vel tardius, post exitum excrementa emittunt III, 143, 41 s.; idque majori quam pro corporis magnitudine copia III, 143, 42 s.; quomodo se habeant eorum excrementa et quodnam nomen iis dederit III, 143, 43 ss.; statim mammam sugunt III, 143, 46; ante exitum vocem non emittunt III, 143, 46 s.; ne tunc quidem quum caput foris, reliquæ vero partes intus sunt III, 143, 47 s.; quadraginta post partum dies vigilantes nec ridet, nec

fiunt, dormientes vero aliquoties III, 144, 4 ss.; III, 415, 35 s.; igitur videntur dormientes sentire propter consuetudinem (v. *Fœtus*), utpote vigilandi imperitii III, 415, 44 ss.; nec eodem tempore titillatum sentiunt III, 144, 7 sed maximam temporis partem dormiunt III, 144, 7 s.; recens nati etiam magis quam reliquorum animalium pullos semper dormiunt III, 415, 49 s.; idque quia perfectorum partium imperfectissimi nascuntur III, 415, 50; item quia apud eos vel magis quam apud reliquorum animalium pullos incrementum superiora petit III, 415, 51 s.; in somnum proclives sunt III, 505, 1 s.; idque quia omne eorum alimentum sursum fertur III, 505, 2 s., cf. 16 s.; eorum incrementum superiora versus fit III, 505, 5; hinc etiam morbo comitali obnoxii sunt III, 505, 5 s.; ubi eorum incrementum inferiora petit, magis expergiscuntur et majori temporis parte vigilantes degunt III, 415, 46 ss.; quo magis grandescunt, eo magis vigilant III, 144, 8 s.; eoque magis constat eos somnare, etiamsi insomnia sero meminerint III, 144, 9 s.; iis non fiunt insomnia, idque quare III, 74, 47; III, 510, 38 ss.; III, 512, 28 s.; iis utilius est lac lividiusculum quam album III, 55, 4 s.; item mulierum nigrarum quam albarum III, 55, 6; item quod minus casei continet III, 55, 7 s.; iis non convenit vinum III, 505, 13; forsitan eodem redit, utrum iis vinum des an nutritibus III, 505, 14; per quinque mensium spatium collum obvertere nequeunt, idque quomodo III, 505, 16 ss.; hinc gravi ebrietate oppressis similes sunt III, 505, 18 s.; diu caput regere nequeunt, idque quare III, 363, 32 ss.; item reliquas partes quas movere debent III, 363, 34 s.; inprimis tamen dexteriores III, 363, 35; atque in universum omnes quæ non cum principio motus connectuntur III, 363, 36 s.; e. gr. membra III, 363, 37; jam in lucem editorum sinciput adhuc molle est III, 363, 25 ss.; iis vertex mollis est et sero duratur III, 144, 12 s.; septimo mense dentire incipiunt III, 144, 14 s.; quoniam ordine apud eos pullulent dentes III, 144, 15 s.; celerius dentiant quorum nutrices calidum lac habent III, 144, 16 s.; quinam citius dentiant III, 430, 1 ss.; plerique convulsionibus affliguntur, idque quinam inprimis III, 144, 40 s.; plerumque ante septimum diem moriuntur III, 144, 45 s.; igitur tunc iis nomina imponunt III, 144, 46 s.; plenilunius magis ægrotant III, 144, 47 s.; quoniam convulsiones iis inprimis perniciosæ sint III, 144, 48 s.; recens natorum omnium oculi æsiusculi sunt III, 415, 52 s.; idque quare III, 416, 1 ss., 14 ss.; III, 417, 32 s.; omnes simi sunt IV, 283, 36 s.; capita, palpebras, supercilia alba habent III, 653, 4 ss.; eorum capita rufa primum fiunt, idque quare III, 652, 14 s.; apud illos pili non pullulant, idque quare IV, 136, 50 ss.; semen non excernunt III, 422, 41 s.; hinc iis similes sunt mulieres III, 422, 41; in unoquoque similes sunt ejusdem generis feminis IV, 178, 38 s.; superiores corporis partes majores et validiores habent III, 312, 45 s., cf. III, 22, 8 s.; III, 289, 29 s.; III, 505, 3 ss.; usque ad ætatem satis provectam pumilionibus similes sunt III, 499, 26 s.; per ætatem graciliores sunt, idque quare IV, 142, 12 ss.; ad certam usque ætatem aurem in orbe attingere nequeunt IV, 317, 5 s.; quattuor pedibus repunt, idque quare III, 22, 11 s.; repunt, nec ingredi valent, idque quare III, 289, 29 ss., cf. III, 312, 43 s.; principio ne repere quidem valent, sed immobiles sunt III, 289, 31 s.; igitur pumilioes sunt omnes III, 289, 32; adultis imprudentiores sunt III, 289, 47; III, 312, 44; repentes scapulas vel coxas flectunt III, 310, 38 ss.; et linguæ et reliquarum partium prima ætate impotentes sunt III, 73, 18

ss.; igitur plerumque blasi et balhi sunt III, 73, 21; vociferari tantum ferarum modo valent, idque quare IV, 180, 10 s., cf. IV, 167, 40 s.; cur vocem acutum emittant IV, 185, 28 ss.; cur nonnulli antequam ætas veniat in quam incidit distincte loquendi facultas vociferati ac expresse locuti, rursus desinant IV, 179, 3 ss.; cura indigent IV, 169, 32; multum interest quonam cibo utantur, 622, 36; iis maxime congruit copia abundans lactis vini expertis, 622, 39; iis conferunt motus quales in hanc ætatem cadere possunt, 622, 41; naturalibus motibus delectantur IV, 211, 3 ss.; nonnullæ gentes machinis utuntur ut caveant ne eorum membra distorqueantur, 622, 43; statim frigori assuefaciendi sunt, 622, 46; multi barbari e in frigida flumina mergunt, 622, 49; Celtæ eos parvis indumentis vestiunt, 622, 50; propter calorem frigus facile tolerant, 623, 1; lege vetandum est ne mancus alatur, 622, 9; propter nimium liberorum numerum nullus exponendus est, 622, 10; recens natorum a custodibus ad agricolas opificesque et vice versa translatio, quoniam incommoda pariat in Platonis republica, 499, 15; iis datur Archytæ crepitaculum ne quid domi frangant, 630, 49; quod iis præstat crepitaculum, id pueris præstat educatio, 630, 52; propter motum multiplicem et turbationem neque discere neque sensibus judicare similiter ac seniores possunt II, 338, 38 ss.; sedantur et ad quietem reducuntur in aliis a natura, in aliis ab aliis causis II, 338, 41 s.; dum sedantur, mutantur quædam in eorum corpore II, 338, 43; recens natis insunt cupido et iracundia et voluntas, 620, 30; in iis impulsus naturalis est ad virtutem II, 171, 47 s.; communi musicæ sensu frui valent, 631, 31; non agere dicuntur II, 201, 14; patrem cedentes injusti non sunt, idque quare II, 154, 3 s.; serpentes manibus tractant propter ignorantiam II, 209, 7 s.; quatenus ea propter fortes sint dicendi, *ibid.*; iis jucunda non simpliciter jucunda sunt II, 208, 23; II, 220, 33; se habent ad hominem adultum ut pravus et insipiens ad honestum et prudentem II, 220, 35; eorum opinionem non curant, 336, 44; iis non competit amicitia erga se ipsos II, 228, 40; ejus amicus esse nequit vir II, 225, 34; non ignorare dicuntur, 249, 5; eorum neminem pudet, 357, 12; magis quam viri omnia comedunt IV, 169, 2 s.; magis ira effervescent IV, 169, 3; matres qui eos aliis educandos subdunt magis cognoscere volunt quam cognosci II, 226, 18; iis Samios comparavit Pericles, 390, 22; eos devorabat mulier quædam aperto prægnantium ventre II, 81, 23; eos ad epulas struendas inter sese mutuos dant gentes feras circa Pontum II, 81, 25; fieri potuisset ut cum comedere cupiens cupidinem compescuisset Phalaris II, 81, 52.

Infantia; inde ab ea nobis innata est voluptas II, 17, 16.

Infauſta; cur ſternutamenta ſint de media nocte ad meridiem IV, 282, 3 ss.

Infauſtus (ἀντυχὼν); ſi magnanimus eſt honeſtum habetur, 331, 34.

Infelicitas (κακοδαίμωνία); actione continetur, 461, 46.

Infelix (δυστυχὼν); indiget a quibus beneficia accipiat II, 112, 34; II, 115, 3; iis convenit amicitia utilitatem spectans II, 115, 5; eorum dolorem sublevant amici, idque quomodo II, 115, 11 ss.; iis amicorum præſentia res anceps eſt, id eſt partim delectat, partim offendit II, 115, 16; quando inprimis amicos arceſſere debeant II, 115, 36; prompte ad eos accedendum eſt, etiamsi non voceris II, 115, 40; eorum in amicitia qui perſtant felicitium tantummodo benevolentiam captare videntur II, 219, 49, v. *Miser*.

Inferi, qui ab iis redire volunt, iis non invidendum est fr. 327, a.

Inferiæ (ἡρώων); lege sunt III, 641, 5.

Inferior (ἡρώων); si cum superiori contendat, indignationem movet, 361, 3; qui multo sunt, iis non invident, 362, 8; nobis quosnam putemus, 355, 3; si non terreantur confidentes sumus, 355, 11; ab iis quod fieri potest, poterit etiam a contrariis, 369, 1; iis decet ut non negligant, 349, 23.

Inferiora (τὰ κάτω); quænam appellentur apud animalia sanguine prædita III, 22, 3 ss., cf. 16 s., v. porro *Superiora*; appendix sunt et cordis gratia exstant III, 354, 43, nec finem generant, nec ejus pars sunt III, 361, 2; igitur superiorum partium gratia exstant III, 361, 1; hinc initio apud fortum parva sunt III, 360, 54 s.; ea petit terrenum III, 420, 48; iis inest frigidum III, 531, 9; apud mares iis majora sunt superiora III, 531, 7; quatenus superioribus similia, quatenus dissimilia sint III, 12, 3 s.; apud hominem superioribus pro portione respondent III, 289, 27 s.; junioribus tamen parva sunt III, 289, 29 s., cf. III, 312, 45 s.; III, 505, 3 ss.; processu temporis apud hominem incrementa capiunt III, 289, 32 s.; III, 312, 46 s.; quadrupedibus (i. e. solidungulis et bisulcis) initio maxima sunt III, 289, 33 ss., cf. III, 22, 13 s.; apud multifida ratione defectus ad superiora incrementum capiunt III, 289, 42 s., cf. III, 22, 12 s.; ad ea apud hominem pondus et corpulentiam transtulit natura III, 293, 40 s.; III, 312, 38 s.; ab iis vero ablata sunt eadem apud quadrupedes III, 294, 2; apud sanguine prædita serius incrementum capiunt III, 362, 32 s.; eorum causa et necessarium cibi conceptaculum est III, 268, 36 s.; igitur id, ubi fieri potest, a superioribus separat natura III, 268, 34 s.; alimento et residuis dicata sunt III, 411, 40 s.; in iis alimentis suppetias habentia locum mutant animalia gressilla III, 411, 41 ss.; sanguine ac superfluo redundant, idque quare III, 292, 33 ss.; quomodo eorum sanguis a superiorum differat III, 231, 18 ss., 35 s.; crassissimum et turbidissimum sanguinem continent III, 52, 13 s.; III, 506, 31, 41 s.; apud feminas validiora sunt III, 75, 50; ea petente incremento, magis expergiscuntur infantes III, 415, 46 ss.; apud dormientes calent III, 505, 40; apud gallinas post superiora fiunt III, 402, 16 s.; eodem alimento nutriuntur ac superiora, nempe vitello III, 402, 15 ss.; in vermibus e quibus generantur quedam animalia primo majora sunt III, 116, 5; in iis cum apud vermes et in universum animalia sponte nascentia, tum apud ovipara continetur alimentum partium superiorum III, 391, 23 ss.; apud vermes, auctis superioribus, ex reliquiis alimenti eorum incrementum capiunt III, 391, 27 s.; apud vermes apum initio majora sunt quam superiora III, 391, 34 s.; ea supra habent plantæ III, 290, 4; apud plantas et testacea supra sunt III, 285, 19 s.

Infima regio (τὸ κάτω); quidnam ita vocetur III, 629, 45; in ea habitant animalia in diem vicinitia III, 629, 50 s.; partim humida, partim sicca est III, 629, 51 ss.

Infinita linea; v. *Linea infinita*.

Infinitum (ἄπειρον) (*altorum de eo opiniones*); omnes qui aliquid mentione dignum de re naturali conscripserunt de eo verba fecerunt II, 276, 46; quid de eo senserint qui de natura conscripserunt III, 277, 11 ss.; omnes recte id tanquam principium considerant III, 276, 48; II, 277, 35; qui id esse statuunt ejusmodi esse statuunt quod pertransire non licet II, 278, 31 s.; II, 596, 10 s.; id entium elementum esse censent II, 278, 33 s.; II, 596, 13 s.; omnia continere et gubernare videtur atque divinum est ex opinione eorum qui amorem vel men-

tem non recipiunt II, 277, 43 ss.; id immortale et interitus expers proclamavit Anaximander et plerique eorum qui de natura disserunt II, 277, 46; id separatim exstare putant nonnulli, etiamsi ita fieri nequeat II, 458, 46; id nonnulli primum rerum principium esse censent II, 454, 5 s.; igitur grave vel leve, calidum vel frigidum esse debet, etiamsi non ita sentiant II, 454, 4 ss.; id præter elementa exstare putant eaque ex illis gignunt nonnulli naturæ scrutatores II, 279, 30 ss., 49; II, 596, 42 s., 51; id uni assimilat aliquis naturæ scrutator (nempe Anaximander) II, 575, 51 s.; id ens non esse putat Xenophanes idque quare III, 674, 41 s.; id sui simile esse ostendit Anaxagoras III, 674, 33; id perperam se ipsum fulcire putat Anaxagoras II, 280, 30 ss.; Anaxagora de eo opinio II, 277, 16, 19 ss.; II, 280, 31 ss.; item Democriti II, 277, 17, 30 ss.; in eo semper moveri corpora prima censent Leucippus et Democritus II, 413, 25; omne unum esse censet Melissus III, 671, 11, cf. III, 672, 20 ss.; Pythagoreorum ac Platonis de eo opinio II, 276, 49 ss.; id tanquam substantiam considerant Pythagorei II, 477, 9 ss.; item tanquam causam materialem II, 478, 45 s.; id simul substantiam esse statuunt et in partes dividunt Pythagorei II, 279, 1 s.; ejus proximam partem, simulac constitit, attraxit unum secundum Pythagoreos II, 634, 13, cf. II, 293, 5; ei adnumerant malum Pythagorei II, 20, 4; Pythagoreorum dyadi substituit Plato II, 478, 7 s.; e parvo et magno compositum est secundum eundem II, 478, 8; quum nusquam sit, ne esse quidem potest secundum Zenonis de loco ratiocinationem III, 680, 33; nullo modo esse posse quo modo Gorgias demonstrare conatus sit III, 680, 31 ss.; id Melissus universo assimilat, idque perperam II, 283, 1.

Infinitum; ejus consideratio physico necessaria esse probatur II, 276, 38; II, 277, 35, cf. II, 278, 17; non quodque est quod finem non habet III, 678, 20; non omnia vel sub id vel sub finitum cadere videntur II, 276, 42; id est quod primum apparet in continuo II, 273, 15; ejus notione sæpe utuntur in definiendo continuo II, 273, 16; ejus notio nulli inest II, 488, 1; ejus notio infinita non est II, 488, 2; ejus initium non est, ideoque nec primum II, 467, 2; ad quantum pertinet II, 240, 4; omnes ejus partes media sunt II, 487, 9; necessario quantum esse debet II, 278, 48; II, 596, 24; igitur indivisibile esse nequit II, 278, 47 s.; II, 596, 23., cf. II, 278, 29 s.; id est quod sine limitibus extenditur II, 279, 27; II, 596, 40; quodammodo videtur quod determinatum non est IV, 269, 37 s.; eo continetur finitum II, 328, 34 s.; e partibus finitis, sive æqualibus, seu inæqualibus compositum esse nequit II, 327, 42 s.; actu non exstat, sed potentia tantum idque in divisione II, 438, 21 ss.; ab eo quantumlibet demere licet II, 374, 41; II, 375, 9, 14; item quantumlibet ei addere II, 375, 14; ejus potentia infinita est II, 377, 50; probatur finitam potentiam habere non posse II, 365, 8 ss., 24 ss.; II, 377, 54; ortus et interitus expers est II, 277, 39; quinque argumenta inprimis probare videntur id revera exstare, idque quænam II, 277, 48 ss.; horum argumentorum tria novissima refutantur II, 284, 18 ss.; qui id esse negant iis eveniunt multa quæ fieri nequeunt II, 278, 13; quænam de eo questionem moveri possint II, 278, 14; quot modis dicatur II, 278, 20 ss.; II, 596, 1 s.; probatur nec substantia esse, nec principium, nec actu II, 278, 39 ss.; probatur ex accidenti non esse II, 278, 33 ss.; II, 596, 13, cf. II, 278, 51 s.; II, 596, 24 s.; cf. *Corpus infinitum*; numeri et magnitudinis affectus quidam II, 278, 37; II, 596, 12; igitur per se esse nequit II, 278, 35 s.; II, 596, 11;

disquisitio, an in re mathematica vel in rebus sensibilibus intelligibilibus exstet, non pertinet ad scientiam naturalem II, 279, 4; logice probatur corpus sensui patens esse non posse II, 279, 9 ss.; II, 596, 29 ss., cf. II, 282, 27; probatur res sensibilis et separabilis esse non posse II, 278, 25 ss.; II, 596, 5 ss.; nec magnitudo, nec multitudo est II, 278, 26 s.; II, 596, 6; substantiam esse oportet, non accidens II, 278, 27 s.; II, 596, 6 s.; igitur indivisibile erit II, 278, 28; II, 596, 8; physice probatur nec corpus simplex, nec compositum esse posse II, 279, 16 ss., II, 596, 22 ss.; probatur unum et simplex corpus esse non posse II, 279, 29 ss.; II, 596, 41 ss.; neque ignis, neque elementum aliud esse potest II, 279, 43 s.; II, 596, 46 s.; forsitan eo referendus est ignis per se II, 574, 20; probatur corpus esse non posse quia locum occupare non posset II, 201, 1 ss.; II, 597, 18 s.; quantum esse nequit II, 281, 16, cf. II, 278, 48; fieri nequit, ut dimidia ejus pars in centro sit, dimidia in ultimo loco II, 281, 6 ss.; II, 597, 20 ss.; si negetur, multa emergunt quæ fieri nequeunt II, 281, 23; aliquatenus est, aliquatenus non est II, 281, 28; partim adjunctione est, partim divisione II, 278, 24; II, 281, 30; II, 283, 10; eodem modo est quo dies et certamen, idque cum potentia, tum actu II, 281, 37, 44, 48; II, 282, 15; non tanquam certa quædam res considerandum est II, 281, 46; potentia ita est ut materies, non per se II, 282, 16; non id est, extra quod nihil est, sed id extra quod semper aliquid est II, 282, 38; id est extra quod, si secundum quantitatem accipiat, semper aliquid sumere licet II, 282, 45; unde ei majestatem conciliare conentur II, 283, 5 ss.; perfectionis magnitudinis materies est II, 283, 8; potentia totum est, non actu II, 283, 9; totum et finitum est, non per se, sed secundum aliud II, 283, 11; non continet, sed continetur II, 283, 12, 24; cognosci nequit, quatenus infinitum est II, 283, 13; magis partis quam totius rationem obtinet II, 283, 15; id quod magnitudinem inest, quomodo differat ab eo quod numero II, 283, 21; non una eademque natura est in magnitudine ac tempore ac motu, sed alterius ab altero derivatur II, 283, 47; II, 597, 28 ss.; ejus contemplationem mathematicis non admittit qui id negat actu esse accrescendo II, 284, 3; II, 597, 28 ss.; pertinet ad causas materiales II, 284, 12; ejus essentia privatio est, ejus subjectum continuum et sensibile II, 284, 13; eo omnes alii tanquam materie utuntur II, 284, 15; absurdum est ex eo facere continens, non id quod continetur II, 284, 16, cf. II, 283, 24; qua infinitum est, cognosci nequit II, 252, 50, cf. II, 255, 25; principii dignitatem habet atque in quantitate maximam II, 372, 18; utrum de eo statueris (nimirum an exstet necne), maxime referi ad veritatis speculationem II, 372, 7 ss.; inter id et finitum nulla intercedit ratio II, 375, 30; II, 377, 5; non est, ubi finis est II, 487, 36 s.; id qui statuunt esse, inscii bonum tollunt II, 487, 38 s.; item scientiam II, 487, 47 ss.; item cognitionem II, 487, 49 ss.; in eo non est supra vel infra II, 294, 46; in eo fieri non potest motus naturalis II, 294, 43 ss.; fieri nequit ut percuratur II, 372, 42; II, 413, 20; probatur in finito tempore percurri non posse II, 320, 34 ss.; finitum spatium pertransire non posse probatur in finito tempore II, 328, 19 s., 31, 37; item nec infinitum spatium II, 328, 32 ss., 28; duplex est, vel divisione, vel extremis sive quantitate II, 320, 26, cf. II, 360, 21 ss.; eodem modo temporis inest quo longitudini II, 360, 24, cf. II, 320, 26, 31; cum tempore tum longitudine aliquatenus id percurrere licet, aliquatenus non II, 360, 47 ss.; potentia nimirum licet, actu vero non II, 360, 49 s.; ejus prin-

cipium non est II, 361, 6; ejus principium quærent secundum Democritum qui rerum æternarum principia investigant II, 361, 7 ss.; medio et ultimo caret II, 377, 44; II, 378, 18; igitur circulo moveri nequit, si similare est II, 377, 43; II, 373, 8, 48; II, 376, 35; nec omnino moveri II, 378, 35; II, 376, 38; linea recta moveri non posse probatur II, 377, 45 ss.; eodem reddit, an id circulo ferri dicas, an cælum infinitum esse II, 376, 35 ss.; fieri non posse probatur ut a finito afficiatur vel ut in finitum agat II, 376, 42; verbi causa ut a finito calefiat, vel pellatur, vel omnino moveatur II, 376, 46 s.; in nullo tempore movere posse probatur corpus finitum II, 377, 7 ss.; nullo modo ab alio infinito affici posse probatur II, 377, 19 ss.; idque nec in finito tempore II, 377, 20 ss.; nec in infinito II, 377, 31, s.; nec sensibile esse potest II, 377, 33 ss.; caret locis ad quæ corpora ferantur II, 378, 19 s.; igitur in eo obtinere nequit motus II, 378, 22; in eo eadem fieri posse debere videntur quæ in mundo, dummodo id moveri, vel quiescere possit II, 345, 15 s.; id comprehendens terminus dicitur duratio vel æternitas (αἰών) II, 382, 51; id vitæ natura III, 320, 11; insuave et obscurum est, 393, 21; errore ducit, 402, 50.

Infinitum animal; v. *Animal infinitum*.

Infinitum corpus; v. *Corpus infinitum*.

Infinitum ex aliqua parte (πᾶ ἀκείρον); nec infinitum, nec determinatum est II, 388, 13 s.

Infinitum secundum additionem (ἀκείρον κατὰ τὴν πρόσθεσιν); id in finito tempore percurrere non licet II, 488, 5 s.; cogitari nequit II, 487, 50.

Infinitum secundum divisionem (ἀκείρον κατὰ διαίρεσιν); quomodo potentia esse dicatur II, 568, 21 ss.; alio modo actu et potentia esse dicitur quam multæ aliæ res II, 568, 16 s.; ea tangere sigillatim vel percurrere possunt infinita in tempore finito, idque quare II, 320, 30, cf. II, 360, 21 ss.

Infinita secundum quantitatem (ἀκείρον κατὰ ποσὸν); ea tangere sigillatim vel percurrere non licet in finito tempore II, 320, 29 s.

Infinitum spatium; v. *Spatium infinitum*.

Infinitum tempus; v. *Tempus infinitum*.

Infinita; duo recipit Plato; nec tamen iis utitur II, 282, 31 ss.; multa eadem res esse nequit II, 278, 44 s.; II, 596, 20 s.; iis non inest primum II, 350, 26; nec igitur insequens II, 310, 20; II, 599, 10 ss.; in ea incidit demonstratio particularis, 147, 12; scientia comprehendere non possunt, 147, 14; II, 494, 27 s.; inter ea nulla exstat ratio II, 344, 12; mente percurrere non licet, 142, 4; 143, 5, 44; iis præferenda sunt finita II, 354, 37; si unico movente moveantur, non inordinate movebuntur II, 414, 1; nec si finiti sunt motus II, 414, 3 s.

Infirmetas (ἀσθένεια); res præter naturam est, cum in animalibus tum alias II, 396, 17 s., 28; ab ea pendet remissio motus II, 396, 6; ejus indicium est juvenus IV, 285, 7; quænam reprehendenda sit, quænam non II, 30, 36; unde gignatur fr. 210, b.

Inflammatilia (φλογιστά); quænam sint III, 622, 28 ss.

Inflammatio (φλεγμασία); febres accendit IV, 108, 40; cur eandem alii frigore, alii calore sanent IV, 117, 1 ss.; quamobrem nervi puncti afferant IV, 298, 3 ss.; ea laborans pars attrahit humorem qui per eam amitti solet, sed mutata copia aut qualitate III, 210, 3 s.; ei similia evadunt acetabula, idque quare III, 366, 9 ss.; scroti quomodo curetur apud juvencostratos III, 208, 31 s.; necessario sequitur lacerationem matricis III, 213, 34 s.; ea propter morbum matricem

contrahente fieri potest laceratio, isque affectus in ultramque partem vergit III, 211, 18 s.

Infalli; cur graviores fiant IV, 242, 16.

Inflexibile (ἀκαμπτον); dicitur juxta potentiae privationem III, 619, 4; quænam sint III, 620, 3 s.

Inflexum (καμπύλον); semper eodem modo se habet ideoque pertinet ad sapientiam II, 157, 6.

Informatile (ἀπλάστον); dicitur secundum potentiae privationem III, 619, 6.

Infortunatus (ἀτυχής); is est qui insciens injuriam infligit, nisi ipse ignorantiae causa sit II, 153, 34 ss.; ei injuriam intulisse gravius est quam fortunato IV, 261, 13; eorum mores e fortunatorum moribus manifesti sunt, 367, 25, cf. *Infustus*, *Infelix*.

Infortunium (ἀτυχημα); quomodo a peccato et ab injusto facto differat II, 61, 46 ss.; item ab injuriis et ab erroribus, 342, 1; 423, 3; non eadem iis poena infligenda est ac erroribus, 341, 54; oppositum rebus quæ indignationem movent, gaudium vel certe nullam molestationem movere debet, 361, 24; nostris qui latantur, iis irasci solemus, 349, 29; ea sibi cum iudice et cum omnibus reliquis hominibus communia esse dicere debet defensor, 423, 11; ad ea confugiendum est defensori, ubi crimen fateri cogitur, nec similitudine cum vulgi moribus excusare potest, 426, 9; iis ut ignorent, juste ab auditoribus petere potest orator, 434, 7; sal magnum se jam pertulisse dicendum est oratori, ubi iudicium antea in se latum injustitiae insimulare nequit, 440, 14; ad id confugiendum est defensori, ubi nec crimen negare, nec rei facinus legitimum esse probare potest, 451, 42; v. *Fortunæ casus*.

Infra (κάτω); ad materiem pertinet II, 429, 40 s.; τῷ supra contrarium esse videtur, 8, 52; 23, 35; ita vocatur locus versus medium, 8, 53; eo nobilior est supra III, 307, 22; corporis gravis locus est II, 380, 34; id naturaliter petit quod simpliciter grave est II, 424, 17; II, 425, 34 ss.; 53; II, 426, 2; II, 427, 47; id est quorsum terrena et gravia feruntur II, 285, 26 s.; II, 294, 17; II, 296, 36; nobis non semper idem est II, 285, 20; sæpe idem est quod supra II, 285, 22 s.; apud animalia et plantas locus est, quo ultimo pergunt incrementum et alimenti per corpus distributio III, 305, 41 s.; igitur terminus est III, 305, 42 s.; plantis magis proprium esse videri possit quam supra III, 305, 43 s.

Infra proprie sic dictum (τὸ κάτω μάλιστα κυρίως); cæli medium est II, 290, 40 ss.; est finis continens medio obversum II, 290, 46.

Infra et supra; iis caret infinitum II, 294, 46; nullo modo a se invicem differunt in vacuo II, 294, 47; ea habent omnia viva, ideoque et plantæ III, 532, 27 s.; idque quænam, et quomodo ab universi supra et infra differant III, 532, 29 ss.

Infragile (ἀθραυστον); dicitur secundum potentiae privationem III, 619, 5.

Initium; v. *Principium*.

Injuria (τὸ ἀδικεῖν, τὸ ἐδικήμα); quidnam 332, 50; improbis propria est, 451, 46; quænam majores, 342, 20 ss.; eam qui patitur, noxam patitur II, 154, 12; eam nescire pati vel facere boni viri est fr. 345, b; si malum est, major injuria majus malum est, 196, 8; voluntarium quid est II, 199, 40; II, 200, 6; consilio determinatur, 341, 22; partim contumelia, partim improbitate sunt, 355, 22; quare plerumque inferantur IV, 263, 20 ss.; sponte illatæ fere omnes vel propter ambitionem vel propter avaritiam sunt, 514, 3; eas omnes faciunt triplicem in finem, 377, 10; tribus inprimis de causis faciunt homines, 506, 52 ss.; quomodo igitur præcaveri

debeant, 507, 5 ss.; maximæ sunt non propter necessaria, sed propter supervacanea, 507, 9; parvas tantummodo præcavit Phalaes Chalcedonius, 507, 12; eam nemo facit nisi sponte II, 62, 38; II, 65, 40, 43; II, 141, 39; nec nisi consulto ac prius II, 65, 40; eam accipere non idem est quod injuste pati, nec eam facere idem quod injuste facere II, 62, 49; eam nemo accipit, nisi sit aliquis qui injuriam facit II, 63, 1; eam qui infligit alius ac qui eam patitur II, 179, 18; inter illatam et perlatam medium tenet actio justa II, 59, 18; eam qui infert nimium habet, qui vero perfert, parum II, 59, 19; eam facit qui sponte alicui nocet præter hujus voluntatem II, 63, 2, 10; probatur eam sponte accipi non posse II, 63, 12, 21; II, 65, 31; II, 154, 8 ss.; eam qui patitur invitus eam patitur, 340, 49; II, 155, 5; eam qui infligit sponte eam infligit II, 155, 4; eam non accipit qui sua dat quo modo Glaucus Diomeli apud Homerum, idque quare II, 63, 19; eam facit qui nimium alii tribuit II, 63, 35; eam vero non semper facit qui nimium obtinet II, 63, 35, 41; eam non facit secundum jus legitimum, si quis nesciens iudicium tulerit II, 63, 42; eam infert, utpote emolumentum faciens qui sciens iudicium tulerit injustum II, 63, 45; ejus quasi socius esse videtur qui ulciscendi causa vel ut gratiam ineat iudicium tulerit II, 63, 48; eam perperam rem facilem esse putant homines II, 63, 50; eam ut faciat viro justo non minus sed etiam magis congruere putant II, 64, 11; non eo constat ut rem cum aliena uxore habeas vel alium verberes, nisi per accidens, sed eo ut certo aliquo modo te habeas hæc faciens II, 64, 15; quaeritur quatenus eam nobis ipsi infligere possimus II, 154, 41 ss., cf. II, 179, 17 ss.; probatur eam neminem sibi inferre posse II, 60, 23; II, 63, 32; II, 65, 22 ss.; nec ratione habita iustitiæ quæ lege violanda constat, nec ejus quæ pars virtutis est II, 65, 23, 33 s.; eam facit qui præter legem damnum sponte infert non aliam injuriam rependens II, 65, 26; eam non sibi, sed civitati infert qui sibi ipse mortem consciscit II, 65, 30; eam non inferre videtur qui idem quod passus est et quia passus est rependit II, 65, 41; consistere non potest sine injuriis particularibus II, 65, 44; quare putarint eam aliquem sibi inferre posse II, 66, 15; ejus acceptio et illatio ambæ mala sunt, sed illatio pejor II, 65, 49, 52; II, 66, 4; eam qui facit plus boni habet, minus vero mali II, 56, 12, 14; II, 65, 50; eam qui passus est minus boni habet et plus mali II, 56, 13, 14; II, 65, 50; ea afflicti melius est quam inferre, 327, 5; eam facere quam accipere melius esse improbabilis est hypothesis, 269, 40; eam tolerare æquum est, 342, 14; exponitur ad eum pertinere qui injuste distribuit, non ad eum qui injuste accepit II, 155, 27; ejus illatio cum improbitate, idque quænam, conjuncta est et vituperatione digna II, 66, 2; ejus acceptio improbitate et injustitia caret II, 66, 3; ejus acceptio per accidens pejor evadere potest quam illatio II, 66, 5; ejus acceptio cum rebus salubribus in medicina comparari potest II, 65, 51; ejus illatio vero cum iis quæ bonum habitum gymnasticum faciunt II, 65, 52; eam infligere censetur qui majora sibi bona minoraque mala tribuit II, 151, 13 ss.; eam passus eo ipso quod eam patitur minus habet II, 151, 20; exponitur quatenus injustus sit necne qui eam per ignorantiam infligerit II, 153, 34 ss.; eam referre non posse servitus habetur II, 57, 51; eam non infert, nec ab aliis illatam meminit vir magnanimus II, 44, 41; II, 46, 11; eas tolerat vir magnanimus II, 245, 20; eam qui acceperunt, eorum nos pudet, 356, 48; quinam eam inferre soleant, 333, 2 ss.; item quibusnam, 339, 13 ss.; item circa quæ-

nam, 340, 4 ss.; perquam manifestè latere solent, 338, 22; quas nemo aggredieretur latere solent, 338, 24; quarum poena emolumento impar est, fieri solent, 338, 38; quas jucundum quid aut lucrum confestim insequitur, molestum vero vel poena posterius, fieri solent, 338, 49; item quas molestum aut lucrum confestim, utile vero vel jucundum posterius, 339, 1; multas qui passi, nec persecuti sunt, novis impelli solent, 339, 22; qui vel nunquam, vel sæpe passi sunt, novis impelli solent, 339, 34; qui multas fecerunt, aliis petuntur, inprimis iisdem quas fecerant, 339, 39; vix eo pertinere videtur, si quis injuriam infligat ei qui ipsi male fecerit, 339, 45; si quæstui sunt, poena vero probro tantum, fieri solent, 338, 40; item quæ aliquam laudem asferre videntur, dum nonnisi pecunia vel exsilio mulctantur, 338, 41; interdum inferenda, ut dein multa juste facere possis, 340, 1; quas omnes vel multi facere solent, eas alii quoque inferunt, 340, 4; parvas quare inprimis facere soleant, 340, 14; eam qui inferre possunt, metuendi sunt, 353, 51; item qui eam acceperunt, aut se accepisse putant et quando magis, 354, 2; item qui eam intulerunt, si potentes sunt, 354, 3; eam qui nec acceperunt, nec intulerunt, confidentes sunt, 354, 53; 355, 18; si non inferimus, sed accipimus, iram excitat, 355, 22; æque rependi debent ac beneficium secundum Socratem, 377, 6; eam intulisse infortunato gravius est quam fortunato IV, 261, 13; eas qui non meminerint amamus, 352, 21; non omnibus communionibus eadem, sed intenduntur uno cum amicitia vinculo II, 98, 22; qui plurimas ferre potest, amicitia idoneus est fr. 338, a; non eadem poena iis infligenda est ac erroribus, 341, 53; quomodo ab erroribus et ab infortuniis differant, 342, 1; 423, 3 ss.; eam sibi invicem inferre posse videntur animæ partes diversæ II, 155, 20; ad eas avertendas non fiunt civitates, 529, 23; 530, 8; propter eam fiunt monarchiæ commutationes, 580, 53; nulla ejus species adeo frequenter his commutationibus ansam dant ac contumelia, 581, 1; iis maximas poenas infligendas esse dicere debet defensor, 423, 5; orator quietem suadens, erga eos qui nullam intulerunt, auditoribus infestus est, 441, 10; eam qui fecit, ei dicere licet se errasse, 387, 46; eorum magnitudine vel multitudine se excusare debet juvenis crimen inferens, 449, 22; ejus insimulare debet adversarium qui odiosum crimen infert, 449, 35.

Injuria injuste irrogata; facienti infamiam parit fr. 345, b. Injuria pecuniaria (ἡ τῶν χρημάτων ἀδικία); cur frequentior esse videatur IV, 260, 36 ss.

Injuria affici; quidnam, 340, 47.

Injuriam infligere; quidnam II, 160, 2 s.

Injuriam non facere; exemplum citatur, 146, 54.

Injuriam pati; quærent sophistæ utrum id præstet an nocere, 290, 27.

Injuriam passi (ἀδικούμενοι); se invicem non amant II, 221, 40.

Injuste (ἀδίκως); est inscite et imperite, 195, 29; videtur potius perite quam imperite, 195, 31; ei non proprium erit male, si τὸ juste non proprium est bene, 231, 27; agere aliquid bonum erit, si juste aliquid malum, 203, 41; an τὸ juste præferendum sit, 303, 21; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 29.

Injuste factum (ἀδίκημα); quomodo differat a re injusta (ἀδίκον) II, 61, 5 ss., 21; II, 62, 7; ejus minus extremum est injuria perlata, majus vero injuria illata II, 59, 35; ab eo pendet, utrum sponte an invite fiant actiones II, 61, 15, 19; vituperatur II, 61, 20; quomodo a peccato et ab infortunio differat II, 61, 46 ss.

Injuste facta (τὸ ἀδίκειν); eo constant quod aliquis sibi absolute bonorum nimium, absolute vero malorum parum tribuit II, 60, 7; quibus ea sunt, non semper est injustitia II, 60, 6; ea necessario perpetrant quibus injustitia est II, 60, 5.

Injustitia (ἀδικία); quidnam, 329, 51; II, 244, 4; ei contraria justitia, 15, 46, 54; fr. 120, b; 21, 9; ad genus vitium pertinet, 21, 34; ad nullam aliam categoriam pertinere potest, nisi ad quale, 16, 2; versatur circa bona II, 160, 4; noxa consistit, II, 160, 34; omnium consensus est habitus quo injusta facimus ac volumus II, 52, 17; multis modis dici videtur, etiamsi propter significatum propinquitatem lateat homonymia II, 52, 36, cf. II, 53, 43; II, 54, 21 ss.; pertinet ad totam animam II, 243, 14; II, 244, 4; ejus tres species, idque quænam II, 246, 6; quænam ejus opera II, 246, 15 ss.; quænam ejus sequelæ II, 246, 19 s.; medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 30; habitus est quæ aliquis consulto injustum facere valet II, 59, 28; circa extrema versatur II, 59, 21; excessus et defectus est quia ad excessum et defectum pertinet II, 59, 30; duæ exstant II, 54, 22; ambæ ad alium referuntur II, 54, 23; altera universum vitium est, altera vitii pars II, 53, 44; II, 54, 10, 22; quædam exstare probatur quæ pars vitii universi est II, 54, 3 ss.; altera aliter pars est II, 54, 38; animæ vitium est, 257, 51; quæritur an ignorantia sit, 195, 22; non omnibus est qui injuste faciunt II, 60, 6; quibus est, ii etiam injuste agunt II, 60, 5; quibus est, iis etiam lex est II, 60, 3; nemini est, nec in se ipsum, nec in sua II, 60, 19, 22; ei proprium non est ut pessimum sit, 229, 33; ab ea pendet si deposita fraudes, 355, 38; eam, teste Socrate, nemo præferret, si penes nos esset utrum justi an injusti esse vellemus II, 139, 47; ignavia et intemperantia erit, si justitia est temperantia et fortitudo, 252, 25; ei eodem jure injustum hominem comparare potes quo homini feram II, 83, 20; partim homine injusto pejor, partim melior est II, 83, 21; ad eam aliquid confert invidia II, 217, 42; aliquid ad immutandos mores facit, 334, 6; non sentitur, etiamsi maximum malum sit, 353, 16; ei certum quendam cæli locum tribuant Pythagorei II, 481, 39 ss.; item certum quendam numerum II, 481, 41 s.; eodem modo Plato II, 481, 49; armis instructa savissima est, 484, 15; potens metuenda est, 353, 42; multitudinis timenda est, 531, 43; tanquam exemplum citatur, 151, 15.

Injustitia quæ lege violanda constat; omnia spectat circa quæ versatur vir probus II, 54, 27; non vitii pars est sed universum vitium II, 53, 44; II, 54, 43; universi vitii usus, alius ratione est II, 54, 44.

Injustitia quæ vitii pars est; eo constat ut aliquis sibi minimum vindicet II, 54, 7 ss.; omnia spectat quæ propter voluptatem e lucro percipiendam fiunt II, 54, 16, 20, 26.

Injustus; is est qui scit in quem et cui et cujus causa delinquit II, 153, 33; non tamen qui insciens alicui injuriam inflixit II, 153, 34 ss.; nisi tamen ipse qui inflixit ignorantia suæ causa fuerit II, 153, 45 s.; et legis violator et nimium sibi vindicans et iniquus est II, 52, 41; II, 53, 7; eo ipso quod injustus est plus habet II, 151, 19 s.; quatenus privatione dicatur II, 588, 3 ss.; omnis non est qui injuste agit II, 59, 41, 45, cf. II, 74, 36; omnia potest quæ justus II, 238, 22; ei noxa naturaliter bona II, 241, 32; consulto injustus est, 353, 42; eodem modo quo ignavus improbus est, utpote non universa improbitate præditus II, 65, 35; quum minimum sibi vindicet nec circa omnia sed circa ea de quibus prospera aut adversa fortuna usurpatur II, 52,

46; non semper quod plus est, sed in absolute malis id quod minus II, 53, 2; qui propter negligentiam est, poenae immunis esse nequit II, 40, 14; absurdum est perhibere eum invite injusta facere II, 30, 21; nec quando vult, injustus esse desinet et justus fiet II, 30, 24; sponte injustus est quia ei a principio licuit injustus non fieri II, 30, 30; discernere nequit simpliciter bona a sibi bonis II, 160, 10 ss., 23 ss., 27 ss.; probatur prudens esse non posse II, 160, 10 ss.; imperio recte uti nequit II, 160, 32; imperio vel opibus potitus et sibi et amicis noxius est II, 160, 30; non propter habitus, sed propter rationem vel affectum agit, idque per mores vel affectus bonos, 333, 48; non sumus, nisi consulto agamus II, 62, 9, 20; finis eo quod nescimus quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 39; cur re pecuniaria potius occupati videantur IV, 260, 36 ss.; eum eodem jure cum injustitia comparare potes quo feram cum homine II, 83, 20; partim injustitia pejor, partim melior est, *ibid.*

Injustum; et illegitimum et iniquum est II, 52, 45; II, 54, 31; inaequale est II, 151, 12 ss.; justo contrarium, 15, 48; est quod lege definitum est II, 153, 24; quomodo ab injusto facinoroso differat II, 153, 23 ss.; eodem modo distingui debet quo injustitia II, 54, 45; si bonum aliquid, justum aliquid malum erit, 203, 40; multis modis dicitur, si circa justum res ita se habet II, 52, 34; nonnisi in pluribus consistere potest II, 65, 40; praeter proportionem est II, 56, 10, 27; est igitur partim nimium, partim parum, id quod vitæ usus probat II, 56, 11; quidquid præter dignitatem fit, 360, 2; quaeritur an idem sit quod falsum, 522, 11; utilis absoluti excessus, noxii vero defectus est proportionis ratione habita II, 59, 29, 32; gradus quo contra proportionem peccat, se habet ut fors tulerit II, 59, 34; aliud lege violanda constat, aliud hujus injusti pars est II, 54, 10, 36.

Injusta; et facere et pati possumus II, 61, 37; II, 62, 48; ea facere possumus sponte II, 154, 8; ea facit qui nimium obtinet II, 63, 41; ea si quis faciat invitus, injustus non est, nisi per accidens, vel potius facit actiones quibus evenit ut injustæ sint II, 61, 17; ea facere non idem est quod injuriam facere, nec ea pati idem quod injuriam accipere II, 62, 49; ea pati licet volentem II, 63, 11; ad ea cognoscenda sapientia non opus esse putant II, 64, 2; iis contrarias esse actiones nostras ostendendum est, 428, 11.

Injustum facinus; quodnam II, 153, 35; quonam ab injusto differat II, 153, 23 ss.

Injustum in pactis positum (*ἐν τοῖς συναλλάγμασι*); inaequale est secundum proportionem arithmetica II, 56, 29; id exæquare conatur iudex II, 56, 35, 38.

Ingeneratum (*ἀγέννητον*); quot modis dicatur II, 384, 37 ss.; II, 385, 22 ss.; quidnam maxime proprio sensu ita dicatur II, 387, 16; probatur necessario incorruptibile et æternum esse II, 387, 14 ss.; nihil fit casu II, 388, 37 s., cf. II, 395, 4; an exstat, non omnino quaerit scientia naturalis II, 410, 47; nisi exstet, obtinere non posse cognitionem et prudentiam primi senserunt Parmenides et Melissus II, 411, 1 s.; quinam nihil easse putarint II, 411, 5 ss.; sunt qui putent id interire posse, e. g. Plato in *Timæo* II, 384, 25 s.; refutatur eorum opinio II, 388, 7 ss.; tanquam exemplum citatur, 115, 10.

Ingeneratum et incorruptibile; ingeneratum et incorruptibile movere valet II, 390, 5 s.

Ingenerositas (*ἀγένεια*); sequela illiberalitatis est II, 246, 33.

Ingeniosus homo (*εὐφρηής*); ad eum pertinet ut urbana et accepta inveniat, 396, 3; incontinentiæ repentinæ obnoxii sunt II, 166, 41; quinam sint IV, 6, 18; ejus signa IV, 5, 4 ss.; carne molli significatur, nisi in valido corpore IV, 3, 42 s., v. *Indoles bona præditus*.

Ingenium (*εὐφροτα*); bonum est, 323, 51; præstat laboris studio, 201, 27; ejus acumen vel tarditas apud hominem a tactus accurate pendet III, 456, 43 s.; cur id disputationes contentiosæ exercere possint IV, 203, 40 ss.; albo colore rubori mixto significatur IV, 3, 221; v. *Indoles bona*.

Ingenium (*διάνοια*); quale sitæ III, 184, 30; quale ægolio III, 184, 35; quale certhio III, 184, 38.

Ingenuitas (*καλοκαγαθία*); præcipue de virtutibus dicitur II, 173, 29 s.; est ex omnibus aliis virtutibus composita II, 241, 9 s.; perfecta virtus est II, 242, 7; II, 173, 26; ea carere nequit vir magnanimus II, 44, 49; quonam revera constat secundum eos qui vitia voluntaria esse negant II, 30, 53 s.; ad eam vulgus excitare nequeunt sermones II, 127, 32; quomodo a civili differat habitu II, 241, 41 ss.; ea carent Lacones II, 241, 44.

Ingenuus (*καλὸς κάγαθός*); omnes virtutes particulares habere debet II, 241, 10; quomodo a viro bono differat II, 241, 16 ss.; II, 242, 2; ei insunt honesta per se II, 241, 36; ei simpliciter bona honesta sunt II, 242, 3, cf. II, 173, 36, 40; honestas actiones ipsarum gratia facit II, 241, 37; II, 242, 4; ei conveniunt et prosunt divitiæ, nobilitas et potentia II, 241, 52 ss.; idem esse videtur qui revera felix II, 242, 9 ss.; ita vocatur perfecte honestus II, 172, 26 ss.; non corrumpitur a bonis II, 173, 46; non ubique utilis sectari debet, 626, 50; quinam ab atra bili fiant IV, 267, 29.

Ingluvies avium (*πρόλοφος*); ei similis est ventriculus cochleæ III, 63, 14; quidnam et quomodo se habeat III, 34, 7 ss.; eam nonnullæ aves habent, idque ante ventriculum et quænam et quare III, 34, 6 s., cf. III, 271, 38 s.; apud coturnicem longe distat a gulæ parte ampla III, 34, 32 s.; ei similem partem ventriculi aves habent quædam III, 34, 21 s.; III, 271, 41 s.; quomodo habeant gula et ventriculus apud aves ea carentes III, 34, 14 ss., cf. III, 271, 39 ss.; longam habent aves longicrures palustres III, 271, 47, cf. 34, 25 ss.

Ingluvies cochlearum; avium similis est III, 279, 2; ori et gulæ interposita est III, 279, 2 s.

Ingluvies molluscorum; magnam rotundam et avium similem habent mollusca III, 57, 9; III, 277, 47 ss.; gulæ et ventriculo interposita est III, 57, 8 ss.; III, 277, 46 s.; idque quare III, 278, 4 ss.; ad eam tendit gula III, 282, 12; cuinam usui inserviat III, 278, 2 ss.; quatenus eam habeant lolligines III, 277, 50 ss.

Ingrati (*ἀγάρστοι*); qui dicimur, his sæpe opem tulimus, nec aliis ullam injuriam intulimus, 435, 7.

Ingressus (*πορεία*); anteriora versus fit III, 13, 6 s.

Inguen (*βουδών*); femoris et abdominis communis pars III, 11, 57 s.; quænam ea trajiciant venæ III, 43, 13, 15 s.; post conceptionem dolent III, 137, 46 s.; quæ in eo exstant medicamentis sananda sunt, idque quare IV, 114, 21.

Ingustable (*ἀγυστον*); partim id est quod omnino gustum habere nequit, partim quod exilium et tenuem habet III, 457, 9 s., cf. III, 458, 17 s.

Inhabitabilia loca; quænam sint III, 587, 12 ss.

Inhorrescere; cur inhorrescamus rebus molestis IV, 153, 13 ss.; cur sæpe ingesto cibo IV, 286, 45 ss.; cur aqua cum frigida tum calida infusa IV, 156, 15 ss.; cur per extremam urinæ missionem IV, 156, 26 ss.; cur magis ubi alius certo quodam modo nos tangit quam ubi nosmetipsi IV, 285, 34 ss.; cur non omnes hisdem rebus 26.

IV, 286, 1 ss.; cur pili in cute inhorrescant IV, 156, 23 ss.; IV, 157, 47 ss.; IV, 286, 17 ss, cf. *Horror*.

Inimicus; quæstio an aliquis sibi ipse esse possit, pendet a quæstione an anima duplex sit II, 227, 35, 37; sibi ipse esse potest incontinens II, 228, 20; si inimicum interficiat, vel in eo sit ut interficiat, miserationem non concitat, 467, 43; eos odimus iisque mala facimus, 414, 42; quæ iis mala sunt facere malunt, 324, 40; 379, 19; in eos contumeliosus est vir magnanimus II, 46, 17; iis injuriam facere solent, 339, 33; an de iis male, vel saltem non bene mereri oporteat, 178, 26, 31, 32; 192, 38 ss.; quibus multi, vel nullus sunt injuriam facere solent, 338, 28; iis qui eadem, vel paria, vel majora tribuit, gratiam non init, 358, 22; quod laudant bonum habetur, 324, 29; qui a suis laudantur, boni sunt, 324, 32; iis odiosa bona sunt, 324, 54; quod bonum iudicant, majus bonum est, 327, 25; qui iisdem sunt, amamus, 351, 36, 44; se invicem vitant II, 344, 30; cum iis itineris societatem inire nolumus, 555, 38; si quis dicat se velle eos rebus adversis uti, consentaneum dicit, 424, 37; honestius est penas de iis sumere ac si cum iis transigas, 330, 51; suspecti habentur, ne ulciscendi gratia testimonium dent, 431, 4; eos justos esse optamus ne nobis noceant, 198, 31; magis metuendi sunt, si lenes et dissimulatores et callidi sunt quam si iracundi et libere loquentes, 354, 14; eorum liberi interficiendi sunt (secundum Stasinum), etiamsi nullam injuriam fecerint, 344, 16; 372, 43; qui tibi sunt, si eosdem amicos esse finxeris, ratione fide indigna negotia pertractabis, 455, 13; ab iis se profligatum esse dicere debet orator, ubi jam antea iudicium adversus eum latum est, 440, 13.

Inimicissimi; eos quoque conciliare novit metus communis, 570, 20; in comedia amicitia inita abeunt, 467, 22.

Inimicitia; ex amicitia contrariis consideranda, 353, 3; quænam eam faciant, 353, 6; quomodo ab ira differat, 353, 8; propter eam qui dubitat, in alterutram partem inclinari potest, 353, 24; probari potest eam esse, 353, 22; refutari possunt qui eam prætendunt, 353, 23; potentum metuenda, 353, 40; ea erga adversarium se excusare debet qui orationem instituit inquisitoriam, 454, 7; eam non celat vir magnanimus II, 46, 3; secundum Euripidem e majoris cum minori hostilitate oriunda II, 219, 19.

Iniquum (δνισον); quomodo ab eo differat nimium II, 54, 34; ejus medium exstare debet II, 55, 16; ejus notione quisvis injustus continetur II, 53, 6, cf. *Inæquale*.

Innocentia (τὸ δῦλον); communis asinorum affectus IV, 7, 8.

Inodorabile (ἀνὸσπραντον); partim id est quod omnino odorem habere nequit, partim quod exilem ac tenuem habet III, 457, 8 s.; æque ad id ac odorabile refertur olfactus III, 457, 1 s.

Inordinate (ἀτάκτως); idem quod præter naturam II, 414, 6 s.

Inordinatio (ἀταξία); æque ac ordo naturæ inest II, 474, 6; non necessario oriatur, si non omnia elementa ad eundem locum ferantur II, 414, 4 s.; certa quædam domus causa privativa II, 602, 38; v. *Ordinis perturbatio*.

Inordinatum (ἀτακτον); fieri non potest ut simul ordinatum sit II, 384, 2; ex iis fieri ordinata asserunt qui mundum factum esse putant II, 384, 1.

Inquilini (μέτοικοι); habitationis participes sunt, etiamsi cives non sint, 520, 33; passim iis denegatur jus litem intendendi vel suscipiendi, nisi auctorem sibi sumant, 520, 38; ad eos non pertinent artifices, 525, 21; ei si-

millis qui honorum particeps non est, 526, 11; eorum fallendorum gratia nonnusquam celant, civem solum honorum participem esse, 526, 13; eorum forsitan magna multitudo cuique civitati necessario inesse debet, 606, 1; facile ad rempublicam obrepere possunt, ubi civitas hominum multitudini scatet, 606, 47; imperio indignum qui se habet, nemo pusillanimum esse censet II, 216, 3; quomodo eos ad pecuniam agricolis matuam dandam impulerint Abydeni, 644, 14; multos in tribus recepit Clisthenes, 522, 7; quando et qua lege iis jus fundos possidendi concesserint Byzantii, 641, 9 ss.; si quis contra civitatem aut privatum jus prehendi haberet, id profiteri jusserunt Chalcedonii, idque quare, 642, 19.

Inquinata; ab elixis quomodo differant III, 613, 34 s.

Inquinatio (μῶλυσσις); inconcoctio est elixationi opposita III, 613, 24 ss.; III, 614, 8; inconcoctiones quædam ei similes III, 614, 2.

Inquisitio (ζητήσις); quomodo a deliberatione differat II, 28, 21; quærunto modo per quid, modo quemadmodum, modo cujusnam ope res fieri debeant II, 28, 31.

Inquisitor (ὁ ἐξετάζων); quidnam ei faciendum sit, 423, 30.

Insana (μαίνουμένη); ita vitis circa Libyam crescens a quibusdam vocatur IV, 105, 20 ss.

Insanabiles; etiam rite curari possunt, 312, 42.

Insani; v. *Furens*.

Insania; v. *Furor*.

Inscientia (ἀγνοία); per eam quæ sunt, non invite fiunt, si ea non insequatur ægritudo vel penitentia II, 25, 26; II, 26, 10; per eam agere non eodem redit ac inscientem agere II, 25, 34; per rei utilis qui agit non invite agit II, 25, 40; nec voluntaria, nec universalis efficit ut aliquis invite agat II, 25, 41; voluntaria improbitatis causa est II, 25, 41; particularium vero ac eorum in quibus vel circa quæ actio constat, invite factas reddit actiones II, 25, 43; II, 26, 6; enumerantur particularia quorum id efficit II, 25, 46; quorumnam in maxime id efficit II, 26, 8; omnium particularium simul adesse nequit, nisi apud furentem II, 25, 49; quorumnam adesse possit, quorumnam non II, 25, 51; quæ ea sunt venia digna sunt II, 62, 26, eam parit imperitia potestati conjuncta fr. 61, b; v. *Ignorantia*.

Inscitia (ἀπαίδευσις); eo constat ut rationes unicuique proprias ab alienis distinguere non possimus II, 189, 6; causa est cur interdum periti decipiantur ab iis qui intellectu æque activo atque ædificatori carent II, 189, 5; tanquam exemplum citatur, 42, 40.

Inscitus (δυστράπηλος); idem qui scurra II, 217, 14.

Inscius (ἀνεπιστήμων); si aliquis fiat, generationem obtinere non dicimus II, 439, 40; nonnulli scientibus ad agendum aptiores II, 70, 48.

Inscriptio; in torque Dianæ a Diomede consecrata IV, 95, 4; vetustis literis exarata in columna circa urbem Hypatam reperta IV, 100, 11 ss.; quomodo explicata IV, 100, 15 ss.; in statu Phenei vocatis IV, 84, 9 s.; in columna ab Atheniensibus reperta quum Cereris Eleusiniæ templum extruerent IV, 99, 42 s.; in Homerii sepultura fr. 27, b.

Inscriptio Deliaea; v. *Deliacum epigramma*.

Inscriptio in honorem Olympionicæ; v. *Olympionica*.

Insecabile; quidnam significet II, 529, 45 s.; dicitur juxta potentia privationem III, 619, 8; quænam sit III, 621, 31 ss.

Insecabilia corpora; v. *Corpora insecabilia et Atomia*.

Insectum (ἀκμητον); significat tum quod sectum non est, tum quod secari nequit II, 211, 17.

Insecta; nominis etymologia III, 55, 42; vel in supinis

partibus incisuras habent, vel in pronis, vel in utrisque III, 55, 43; quare incisuras habeant III, 283, 22 s., 40 ss.; 48; magnum genus animalium exsanguium sunt III, 7, 24; III, 55, 28, 40; III, 277, 10 s.; III, 327, 41; III, 345, 37; III, 346, 38; III, 543, 5; exsanguia ideoque frigida sunt III, 383, 46 s.; multas et dissimiles species animalium comprehendit eorum genus III, 55, 41; III, 67, 6; III, 70, 48 ss.; quædam eorum volatilia sunt III, 7, 25 s.; alia alata sunt, alia alis carent III, 55, 46 ss.; quædam eorum genera partim alata sunt, partim alis carent III, 56, 1 ss.; corpus volubile habent III, 296, 48; aerem non recipiunt, sed victum e terra petunt atque in ea degunt III, 2, 42 s.; necessaria respiratione carent, idque quare III, 538, 45 ss., cf. III, 543, 35; nonnullis, etsi cognatis commune nomen inditum non est III, 67, 7 ss.; omnibus communes partes sunt caput, alveus ventriculorum continens et pars inter hæc intermedia (v. *Intermedia*) III, 67, 11 ss.; omnia dissecta vivunt, nisi admodum refrigerata sint, aut propter exiguitatem cito refrigerantur III, 67, 16 ss.; idque quatenus III, 67, 19 s.; multa eorum dissecta vivunt III, 538, 46; idque quare III, 548, 39 ss.; quatenus iis hac in re similes sint testudines III, 548, 44 s.; resectis capite et ano vivere possunt III, 533, 19 s.; multa dissecta vivunt et nihilo minus eandem specie animam habere videntur III, 440, 30 s.; III, 443, 52 ss.; III, 446, 25 ss.; dissectorum pars quæque eandem specie, non numero habet animam III, 443, 53 s.; igitur aliquamdiu et sensum habet et secundum locum movetur III, 443, 54 s.; III, 446, 25 ss.; vivere solummodo non pergit quia caret instrumentis ad vitam sustentandam necessariis III, 444, 2 s.; nihilo minus quæque eorum pars habet animæ partes et inter se et toti animæ specie similes III, 444, 3 ss.; eorum essentia proprium est ut multa principia habeant III, 283, 48 s., cf. 22; igitur dissecta vivunt quemadmodum plantæ III, 283, 50 s.; III, 530, 43 s., 36; eo tamen a plantis differunt quod aliquo usque tantum dissecta vivunt III, 283, 51 ss.; III, 530, 45 s.; idque quia eorum principium instrumenta facere nequit ad vivendum necessaria III, 530, 46 ss.; dissecta vivere possunt, idque quia eorum anima vegetativa actu una, potentia vero plures est III, 533, 22, 28 ss.; eodem modo se habet eorum anima sensitiva idque quare III, 533, 30 ss.; igitur eodem modo se habent ac plantæ III, 533, 23, 27 s.; quatenus tamen in hac re a plantis differant, idque quare III, 533, 32 ss.; multis animalibus quæ coaluere, similia sunt III, 533, 36 s.; oculos omnia habent III, 67, 24 s.; nullum vero aliud sensus instrumentum habent, nisi excipias nonnullorum partem linguæ similem III, 67, 25 s.; palpebris carent eodem modo quo pisces et crustacea, etiamsi oculis ab illis differant III, 246, 27 ss.; duos oculos habent III, 246, 32; ut hujus duritiei damnum compensaret, mobiles iis dedit oculos natura III, 246, 33 ss.; nonnulla eorum aculeum habent, idque partim intus, partim foris III, 67, 35 ss.; nullum eorum caudam longam habent, nisi scorpii III, 67, 37 s.; quænam eorum forices habeant III, 67, 38 s.; nonnulla eorum volacria sunt atque præter reliquas partes alas habent III, 67, 40 ss., cf. *Insecta alata*; nonnulla cornicula ante oculos habent III, 67, 47 s.; omnia partes pronas a supinis distinctas habent III, 67, 51 s.; nec carneas, nec osseas partes segregatas habent III, 55, 44; eorum caro inter testam et genuinam carnem medium tenet III, 68, 1 s.; igitur nec spinam, nec os, nec testam, nec sepio similem partem habent, idque quare III, 68, 3 ss.; ceterum omnia habent, sed admodum tenuem III, 68,

6 s.; nec viscera, nec pinguedinem habent III, 68, 10 s.; os omnia habent, exceptis cicadis III, 68, 8, 14 s.; apud pleraque os statim insequitur intestinum III, 68, 8 s.; nonnulla tamen ventriculorum habent III, 68, 12; eorum intestinum quale III, 68, 9 s., 12 s.; apud ea fere eodem modo quo apud animalia sanguine prædita recto tramite dispositæ sunt partes internæ III, 287, 5 ss.; externorum tamen motuum officia a sanguine præditis differunt III, 287, 7 ss.; nihil durum vel osseum, nihilque molle separatim habent III, 240, 36 s.; III, 241, 1 s.; totum eorum corpus durum est osseque carnosius, sed carne magis terrenum et osseum, idque quare III, 241, 3 ss.; ideo et molluscis et testaceis et crustatis et sanguine præditis opposito modo se habent quod ad partium mollium et durarum distributionem attinet III, 240, 34 ss., 52 s.; multas partes non habent III, 283, 16 s.; frigidam et tardam naturam habent III, 283, 18 s.; multos pedes habent, idque quare III, 283, 18 ss.; quæ pauciores pedes habent, alata sunt III, 283, 24 ss.; æque ac ea pedes in latum flectunt crustata III, 58, 45; quædam cruribus anterioribus abstergent res oculis incidentia, idque quænam et quare III, 284, 37 ss.; eaque majora habent hæc crura III, 284, 35 ss.; pedes posteriores mediis validiores habent, idque quare III, 284, 41 ss.; eorum crura anteriora introrsum flecti nequeunt III, 284, 48 s.; senectam exuunt simulac nata sunt III, 162, 14; quænam eorum senectam exuunt III, 162, 12 s., 16 s.; quæ eam exuunt eodem modo exuunt quo serpentes III, 162, 11 s.; item eodem modo quo viviparorum fetus secundas III, 162, 10 s., 14 ss.; quædam eorum stimulum habent, idque quare III, 284, 1 s.; alia stimulum in anteriori parte habent, alia in posteriori III, 284, 3 s.; quibusnam alantur dentibus prædita III, 156, 10 s.; quibusnam linguam habentia III, 156, 11 ss.; linguæ similem partem alia intus, alia foris habent, idque quænam III, 251, 30 ss.; III, 277, 32 ss., cf. III, 282, 42 ss.; quæ foris habent ea pro stimulo utuntur, idque quænam III, 251, 32, 35, 39 ss., cf. *Proboscis*; partim dentibus carent, partim eos habent, idque quales, quænam et quare III, 277, 37 s.; apud nonnulla lingua oris munere fungitur III, 297, 38 s.; omnes sensus habent III, 70, 52 s.; probantur olfactum habere, idque tam alata quam alis carentia III, 70, 54 ss.; item gustum III, 71, 13 ss.; totum eorum genus minus accurate sentit alimentum quo uti solet, etiamsi respiratione careant III, 486, 45 ss., cf. *Respiratione carentia*; septo transverso odores percipiunt III, 249, 16 s.; quia quæque eorum pars sensum habet, habebit etiam imaginationem et appetitum III, 446, 25 ss.; eorum sensus principium medio loco inter caput et ventris alveum invenitur III, 282, 33 ss.; apud alia unum, apud alia plura est sensus principium III, 282, 36 s., cf. III, 261, 18 s.; apud quænam duo sit III, 282, 37; apud alia magis, apud alia minus manifestum est III, 282, 40 s.; apud ea valde diversæ sunt alimento dicatæ partes, idque quomodo III, 282, 41 ss.; majora et voraciora convolutum habent intestinum idque quare III, 282, 50 s.; omnia paucio alimento contenta sunt, idque quare III, 283, 1 ss.; non omnia idem alimentum appetunt III, 71, 13; nec iisdem saporibus delectantur III, 71, 14; humorem non alimenti, sed cibi gratia assumunt III, 266, 11; apud ea manifeste in parte cordi respondentia attollitur ac subsidet spiritus insitus III, 503, 38 ss.; manifeste dormiunt, etiamsi brevem somnum habent III, 501, 41; quomodo constet ea dormire III, 74, 37 ss.; somnum, non vero vocem vel loquelam edunt, idque qualem, quare et quomodo III, 71, 50 ss.; fere omnia latitant III, 159, 40,

- justos esse optaremus, 198, 31; de rebus eorum non fit deliberatio, idque quare II, 204, 26; fit vero cogitatio II, 143, 31; paralogistica albi et non albi esse dicuntur, quia albos habent dentes, etiamsi ipsi nigri sint, 280, 10.
- India**; distantia ad eam inde ab Herculis columnis comparatur cum distantia ab Æthiopia usque ad Masotim et extremam Scythiam III, 587, 28 ss.; qui eam cum regione circum columnas herculeas conjungunt, eorum opinio non omnino fide indigna videtur II, 410, 4; quæ ultra eam sita sunt qualia videantur III, 587, 37; teste Ctesia suisbus et apris caret III, 169, 7 s.; eodem teste ibi majora sunt exsanguia et latitantia animalia III, 169, 8 s.; ibi exstant canes feri III, 224, 49; ibi exstare dicitur asinus unicornis III, 254, 37 s., 42 ss.; patria psittaci III, 157, 47; qualis ibi inveniatur serpentillus III, 170, 39 s.
- Indicium** (τεκμήριον); quidnam, 119, 30, 315, 34; 318, 2; 427, 40; vocis etymologia, 315, 37; quomodo a signo differat, 119, 29; 315, 29 ss.; 430, 8; quomodo ab exemplo, 429, 39; quomodo ab enthymemate, 429, 42; eorum usus in confirmatione accusationis, 449, 53; quomodo impugnanda sint defensoris, 451, 33; de ejus solutione, v. *Enthymemata ex indicio*.
- Indicus sinus**; ubinam situs III, 639, 32.
- Indifferens status** (τὸ μηδέτερον); multis molestum est, idque tribus de causis II, 90, 8 ss.
- Indifferentia** (ἀδιάφορα); dicuntur ea quorum species secundum sensum indivisibilis est II, 519, 30 s.
- Indigens** (δεόμενος); pro iis quibus eget dat quæ habet II, 104, 31; utilitatem expetit II, 94, 51, v. *Egens*.
- Indigentia** (ἐνδεΐα); omnis malum est, 383, 10; revera id est quod res permutandas metitur II, 58, 31; nisi ad sit, permutatio non fieret II, 58, 31, 46.
- Indignabundus** (νεμειστής); quisnam II, 149, 21; ægre fert mala quibus affligitur indignus II, 149, 22; inter invidum et malevolentem medius II, 149, 28; II, 216, 40; ei opponitur invidus II, 149, 24.
- Indignatio** (τὸ νημεσῶν, ζείνωσις); quidnam sit, 359, 50; adversus superiores existere solet fr. 325, b; in peroratione apud auditorem excitanda est, 410, 18; misericordiæ opposita est, 359, 47; 360, 1; ad bonos mores pertinet, 359, 51; 360, 22; aliquatenus ei contraria videtur invidia, 360, 5; quomodo ab invidia differat, 360, 6, 13; quid ei cum invidia commune sit, 360, 8; quomodo a metu differat, 360, 10; misericordiam prohibet, 360, 26; quænam eam moveant et quibusnam indignantur, 360, 33 ss.; quænam in eam proclives sint, 361, 12 ss.; eam diis quoque tribuunt, 360, 3; in ea non universalia tanquam universalia proponenda sunt, idque in qua parte orationis, 372, 34; non movenda est in narratione, 406, 2.
- Indignatio justa** (νέμεσις); ejus definitio II, 149, 19; animæ est affectus inter invidentiam et vitium nomine carens vel malevolentiam medius II, 149, 17, 28; II, 195, 29; item laudabilis II, 149, 19; II, 216, 34, 40; eam antiqui νέμεσιν vocabant II, 216, 41; quid ei proprium II, 216, 42 s.; ad iustitiam confert II, 217, 43.
- Indigni** (ἀνάξιοι); eos spectat misericordia, 361, 28; 466, 35.
- Indissolubile** (ἀδιάλυτον); necessario elementum, idque incorruptum est II, 421, 18.
- Individuus** (εἶς); ei idem bonum est quod civitati II, 2, 4.
- Individuum** (ἄτομον); partibus caret II, 317, 47; itaque extremum non habet quod ab aliis partibus distinguitur II, 317, 39; unum apparet IV, 202, 23, 27; de subiecto nullo dicuntur, 2, 1; et generis et speciei participia, 4, 46; 207, 1; sunt οὐσίαι primæ, 2, 42; 5, 6; ignis sunt et cetera elementa IV, 47, 18; de iis prædicantur differentia, 4, 42; differentiarum λόγων recipiunt, 4, 53; in iis intelligendis non fallitur intellectus III, 468, 44 s., cf. III, 469, 32 ss.; dividetur nec in individuo percurratur, si continuum individuum esse possit II, 321, 16 ss.; nullum movetur II, 354, 18; ea agnoverunt nonnulli qui ens unum tantummodo significare putabant II, 252, 4, v. *Partibus carens*.
- Individua corpora**; v. *Atomi et Corpora insecabilia*.
- Individua corpora globosa**; v. *Corpora insecabilia globosa*.
- Individue inesse** (ἀτόμως); quidnam significet, 135, 41.
- Indivisibile per se** (ἀδιαίρετον καὶ αὐτό); soli mutationi secundum quale inesse potest II, 325, 32 ss.
- Indivisa quæ modo sunt, modo non sunt** (ἀμερές ὅτι μὲν ὅτε ἐκ μέρους); forsitan necessario exstant II, 356, 10 ss.; sine mutatione sunt II, 354, 11, cf. 10; ortus et interitus, eorumque continuitatis causa esse nequeunt II, 354, 50 s.
- Indivisa pars** (ἀμερές); nulla se ipsa movere potest secundum locum, idque quare III, 305, 30 ss.
- Indivisibile** (ἀδιαίρετον); unum est, sed non numerus II, 581, 13; quiddam omni rei inerit, idque quare IV, 47, 8 s.; in eo divisibile contineri nequit II, 411, 34; nullum conspici potest III, 492, 4 s., cf. III, 488, 36 ss.; III, 492, 44 ss.; ab eo nihil abire potest II, 636, 8; duplex est vel potentia vel actu III, 469, 7 s.; præterea exstat quod privatione indivisibile est III, 469, 23 s.; divisibili denominatur et indicatur, idque quare II, 576, 50 ss.; quidnam numero II, 574, 5; quidnam specie II, 574, 5; exstat aliquod, quod auctum non majus, sed plus efficit II, 497, 44; non constat, quomodo ex uno vel pluribus fiat magnitudo II, 497, 45 s.; non omne eodem modo indivisibile est II, 575, 18 ss.; simul potentia contraria esse potest, non vero substantia et actu III, 464, 32 s.; ex iis consistere nequit magnitudo II, 622, 42 s.; multa iis non competunt quæ corporibus naturalibus necessario insunt II, 411, 32 s.; e. gr. quæstio an sit aliquod indivisibile II, 411, 33; tanquam exemplum citatur, 158, 2.
- Indivisibilia corpora** (ἀδιαίρετα); ea exstare putant Leucippus et Democritus II, 434, 51; magis probabile est ea primas magnitudines esse quam plana II, 435, 2, cf. *Atomi*.
- Indivisibilia forma** (ἀδιαίρετα εἶδη); ea in indivisibili tempore et indivisibili animæ parte cogitat intellectus III, 469, 16 ss.
- Indivisibiles magnitudines** (ἀδιαίρετα μέγιστα); maxime interest, an existant, necne II, 434, 49.
- Indivisibilia privatione**; quomodo ea cogitet intellectus III, 469, 23 ss.
- Indivisibilitas** (τὸ ἀδιαίρετον); nulla est causa cur parvis magis quam magnis competat II, 450, 4 s.
- Indoctum** (ἀνεπιστήμον); ejus definitio una cum scientiæ definitione patet, 247, 44.
- Indoctus** (ἀμαθής, καὶ εἰδώς); ei etiam licet periculum (διδάκτικον) facere, 288, 48; qualia sint et quibus concedit, 288, 49, v. *Privati*; cum docto utilitatis gratia amicitiam contrahit II, 97, 43; pertinaces sunt II, 85, 40.
- Indolens** (ἀνάλγητος); in laudatione mansuetus appellari debet, 331, 15.
- Indolea**; quare eas dignoscere liceat IV, 1, 19 s.; alius ejus dignoscendæ modus IV, 4, 6 ss.
- Indoles bona** (εὐψυχία); circa veritatem quonam constet, 274, 33, v. *Ingenium*.
- Indole bona præditus**; v. *Ingeniosus*.
- Inductio** (ἐπαγωγή); ea consequimur singularum rerum

scientiam, 114, 4; ejus definitio, 116, 15; 314, 18; vel ea vel syllogismo omnis fit convictio, 116, 14, cf. 139, 22; 314, 12; est progressio a singulis ad universale, 179, 44; 261, 44; item e notis ad ignota, 261, 45; universale demonstrat ex eo quod notum est particulare, 121, 9; eo pertinet exemplum, 121, 11; 370, 6; 371, 12; est demonstratio e notioribus nobis, non simpliciter est demonstratio, 121, 6; 124, 11, 13; adversus eam objectio non inferenda est, 133, 12; per omnia fit, 116, 30; 117, 15; est syllogismus primæ et immediatæ propositionis, 116, 31; quomodo a syllogismo differat, 116, 31; 179, 48; medio caret, 116, 32; nobis manifestior est quam syllogismus, 116, 38; quomodo ab exemplo differat, 117, 4; 262, 50; opponitur ratiocinationi (λόγῳ) III, 229, 7 s.; principium est, 370, 7; non convenit in rhetorica, 371, 12; principium est et ad universale pertinet II, 68, 10; pertinet ad principia e quibus syllogismus construitur II, 68, 12; ea utitur dialecticus ut detur universale, 261, 21; in ea semper obscurior est eventus, 261, 39; ea uti debet dialecticus ornandi gratia, 263, 32; ea potius adversus vulgus utendum est, 263, 46; interdum in ea difficile est universale interrogando sumere et quare, 263, 48; etiamsi non demonstrat tamen aliquid ostendit, 156, 47; 157, 22; ostendit per singularem quæ manifesta sunt, quod omne ita se habet, quia nihil est quod aliter se habet, 158, 18; ea ut disciplinam tibi pares, antea quædam scire oportet II, 485, 22; particularium est, 139, 23; sine sensu fieri nequit, 139, 27, 31; nonnisi per eam contemplari licet universalia, 139, 24, 30; per eam quoque manifesta reddere licet mathematica, 139, 25; sat magna ex ea provenit convictio, 155, 14; ea necessario consequimur prima, 171, 12; ea sensus nobis indit universale, 171, 13; quibus instrumentis earum nobis copia suppetat, 180, 2; ejus faciendæ consuetudine tentandæ propositiones, 181, 3; ad eam inveniendam utilis est similitudinis consideratio et quare, 185, 29, 31; quando in ea postulari possit objectio, 264, 11; quando ut concedatur, 264, 51; nisi exemplo sumatur, ea vulgo sumitur universale, 269, 16; in ea si concesserit singula respondens, universali tanquam concessio uti debet, 292, 27; in ea si nomine caret universale exemplum utendum est, 292, 32; quomodo ex ea petantur enthymematum argumenta, 377, 13; ea probari potest, captiones secundum dictionem sextuplices, nec plures esse, 278, 6; ea patet quidnam sit actus II, 568, 4; ea patet quoniam motus contrarii sint II, 315, 15; item, nihil primario sensu in se ipso esse dici posse II, 288, 13; ea probatur ultimum alterans semper (secundum locum) simul esse cum eo quod primum alteratur II, 338, 11; item locum alicujus rei naturalem alius semper rei locum præter naturam esse II, 378, 26 s.; ei obnoxie sunt opiniones de rerum origine II, 344, 25; quomodo ejus ope probetur magnanimitatem bonum esse II, 132, 53 ss.; singulorum probatur malum bono necessario contrarium esse, 21, 8; falsa usus est Plato II, 533, 20; circa eas cum juvene fieri debet exercitatio dialectica, 275, 23; ab earum peritis petendæ comparationes, 275, 26.

Inductivi sermones (ἐπακτικοὶ λόγοι); circa scientiæ principium versantur II, 615, 25; recte tribuuntur Socrati II, 615, 23 s.

Indulgentes (συγγνωμονικοί); qui non sunt, eorum nos pudet, 356, 43.

Indulgentia (συγγνώμη); eam qui sperant, in injuriam proclives, 339, 7, 48; 340, 5, 14.

Indumentum (ἱμάτιον); notione idem est quod vestimentum II, 276, 18; si de eo fit sermo in propositionibus,

de veste concludi non debet, et quare, 282, 15.

Indus; omnium fluminum maximum est III, 569, 31 s.; e Parnasso (Paropamisso) defluit III, 569, 31; terminus est Asiæ imperii ab Oriente III, 637, 36; clitoris lapis in eo gignitur fr. 349, b.

Induti (οἱ ἀμπυχόμενοι); vestem habere dicuntur II, 530, 9, cf. 24, 6; cur magis sudent IV, 120, 44 ss.

Inedia (ἀστία); per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4 s.; in universum febricitantibus convenit, sed forsitan non omnibus II, 129, 4 ss.; si ex ea furore agitentur equi, quomodo curandi sint III, 160, 47 ss.

Inelaboratum (ἀνέργαστον); se habet ad elaboratum ut potentia ad actum II, 563, 9 s.

Inelégans (ἀπειρόκαλος); ita vocari possit qui excessu in sumptibus faciendis peccat, licet revera hoc vitium nomine caret II, 216, 14.

Ineptitudo (ἐπαριστερότης); sequela est imprudentiæ II, 245, 27.

Ineptus (φωρτικός); idem qui scurra II, 50, 41.

Inertes (ῥέθυμοι); eos ubi imitatur poeta, bonos facere debet, 469, 21.

Inertia (ἀκονία); sequela ignaviæ est II, 245, 41.

Inertia (ἀπεργία); est habitus effectivus cum ratione falsa conjunctus circa ea quæ alio modo se habere possunt II, 68, 41.

Ineruditus (ἀπαιδευτος); ejus jocus differt ab eruditi joco II, 51, 7; apud vulgus ad persuadendum aptiores sunt, quam eruditi et quare, 373, 41; eos laudant qui elocutione poetica utuntur, 386, 13.

Inesse (ὑπάρχειν); tot significata habet, quot et esse et verum, 81, 7; non semper significat hoc hocce, sed nonnunquam hoc illius, aut hoc illi, 81, 26; tot modis sumendum est, quot modis categoriæ divisæ sunt, 82, 3; eo dirigenda speculatio ut quæ videntur, revera inesse probentur II, 288, 52.

Inexercitati (ἀγύμναστοι); cur magis quam exercitati ad vinolentiam bibere possint et inde se facilius expediant IV, 130, 31 ss.; in pugnis sæpe pulchras plagas infligunt sed non scientiæ vi II, 474, 20 ss.; iis comparantur philosophi antiqui II, 474, 19.

Inexhalabile (ἀσπύκτων); dicitur juxta potentia privationem III, 619, 9.

Inexperientia (ἀπειρία); teste Polo fortunam parit II, 468, 25; sequela est imprudentiæ II, 245, 27, v. *Experientia defectus*.

Infamia (ἀδοξία); eam metuere honestum est, non metueri vero turpe II, 31, 38; eam qui metuit verecundus et probus est, qui vero non impudens II, 31, 39; magna qui laborant, in injuriam proclives, 339, 10, cf. *Dedecus et Ignominia*.

Infantes (παιδῆς); dum intra matrem generantur, perpetuo dormiunt II, 187, 23; nonnulli perperam contendunt eos in utero mammæ similem partem sugere III, 366, 25 ss.; moriuntur si umbilici nodus dissolvatur III, 143, 27 s.; interdum emortuus videtur nascens, idque quando III, 143, 31 ss.; quomodo ad vitam revocandus sit, si mortuus videatur nasci III, 143, 34 ss.; ex utero egressi statim vocem edunt atque manus ori admovent III, 143, 39 ss.; vel citius vel tardius, post exitum excrementa emittunt III, 143, 41 s.; idque majori quam pro corporis magnitudine copia III, 143, 42 s.; quomodo se habeant eorum excrementa et quodnam nomen iis dederint III, 143, 43 ss.; statim mammam sugunt III, 143, 46; ante exitum vocem non emittunt III, 143, 46 s.; ne tunc quidem quum caput foris, reliquæ vero partes intus sunt III, 143, 47 s.; quadraginta post partum dies vigilantes nec rident, nec

fiunt, dormientes vero aliquoties III, 144, 4 ss.; III, 415, 35 s.; igitur videntur dormientes sentire propter consuetudinem (v. *Fœtus*), utpote vigilandi imperiti III, 415, 44 ss.; nec eodem tempore titillatum sentiunt III, 144, 7 sed maximam temporis partem dormiunt III, 144, 7 s.; recens nati etiam magis quam reliquorum animalium puli semper dormiunt III, 415, 49 s.; idque quia perfectorum partium imperfectissimi nascuntur III, 415, 50; item quia apud eos vel magis quam apud reliquorum animalium pullos incrementum superiora petit III, 415, 51 s.; in somnum proclives sunt III, 505, 1 s.; idque quia omne eorum alimentum sursum fertur III, 505, 2 s., cf. 16 s.; eorum incrementum superiora versus sit III, 505, 5; hinc etiam morbo comitiali obnoxii sunt III, 505, 5 s.; ubi eorum incrementum inferiora petit, magis expergiscuntur et majori temporis parte vigilantes degunt III, 415, 46 ss.; quo magis grandescunt, eo magis vigilant III, 144, 8 s.; eoque magis constat eos somnare, etiamsi insomnia sero meminerint III, 144, 9 s.; iis non fiunt insomnia, idque quare III, 74, 47; III, 510, 38 ss.; III, 512, 28 s.; iis utilius est lac lividiusculum quam album III, 55, 4 s.; item mulierum nigrarum quam albarum III, 55, 6; item quod minus casei continet III, 55, 7 s.; iis non convenit vinum III, 505, 13; forsitan eodem redit, utrum iis vinum des an nutriticium III, 505, 14; per quinque mensium spatium collum obvertere nequeunt, idque quomodo III, 505, 16 ss.; hinc gravi ebrietate oppressis similes sunt III, 505, 18 s.; diu caput regere nequeunt, idque quare III, 363, 32 ss.; item reliquas partes quas movere debent III, 363, 34 s.; inprimis tamen dexteriora III, 363, 35; atque in universum omnes quæ non cum principio motus connectuntur III, 363, 36 s.; e. gr. membra III, 363, 37; jam in lucem editorum sinciput adhuc molle est III, 363, 25 ss.; iis vertex mollis est et sero duratur III, 144, 12 s.; septimo mense dentire incipiunt III, 144, 14 s.; quoniam ordine apud eos pullulent dentes III, 144, 15 s.; celerius dentiant quorum nutrices calidum lac habent III, 144, 16 s.; quinam citius dentiant III, 430, 1 s.; plerique convulsionibus affliguntur, idque quinam inprimis III, 144, 40 s.; plerumque ante septimum diem moriuntur III, 144, 45 s.; igitur tunc iis nomina imponunt III, 144, 46 s.; plenilunii magis ægrotant III, 144, 47 s.; quoniam convulsiones iis inprimis perniciosæ sint III, 144, 48 s.; recens natorum omnium oculi cæsiusculi sunt III, 415, 52 s.; idque quare III, 416, 1 s., 14 ss.; III, 417, 32 s.; omnes simi sunt IV, 283, 36 s.; capita, palpebras, supercilia alba habent III, 653, 4 ss.; eorum capita rufa primum fiunt, idque quare III, 652, 14 s.; apud illos pili non pullulant, idque quare IV, 136, 50 ss.; semen non excernunt III, 422, 41 s.; hinc iis similes sunt mulieres III, 422, 41; in unoquoque similes sunt ejusdem generis feminis IV, 178, 38 s.; superiores corporis partes majores et validiores habent III, 312, 45 s., cf. III, 22, 8 s.; III, 289, 29 s.; III, 505, 3 ss.; usque ad ætatem satis provectam pumilionibus similes sunt III, 499, 26 s.; per ætatem graviorēs sunt, idque quare IV, 142, 12 ss.; ad certam usque ætatem aurem in orbe attingere nequeunt IV, 317, 5 s.; quatuor pedibus repunt, idque quare III, 22, 11 s.; repunt, nec ingredi valent, idque quare III, 289, 29 ss., cf. III, 312, 43 s.; principio ne repere quidem valent, sed immobiles sunt III, 289, 31 s.; igitur pumiliones sunt omnes III, 289, 32; adultis imprudentiores sunt III, 289, 47; III, 312, 44; repentes scapulas vel coxas flectunt III, 310, 38 ss.; et linguæ et reliquarum partium prima ætate impotentes sunt III, 73, 18

ss.; igitur plerumque blæsi et balbi sunt III, 73, 31; vociferari tantum ferarum modo valent, idque quare IV, 180, 10 s., cf. IV, 167, 40 s.; cur vocem acutam emittant IV, 185, 28 ss.; cur nonnulli antequam ætas veniat in quam incidit distincte loquendi facultas vociferati ac expresse locuti, rursus desinant IV, 179, 3 ss.; cura indigent IV, 169, 32; multum interest quoniam cibo utantur, 622, 36; iis maxime congruit copia abundans lactis vini expertis, 622, 39; iis conferunt motus quales in hanc ætatem cadere possunt, 622, 41; naturalibus motibus delectantur IV, 211, 3 ss.; nonnullæ gentes machinis utuntur ut caveant ne eorum membra distorqueantur, 622, 43; statim frigori assuefaciendi sunt, 622, 46; multi barbari eos in frigida flumina mergunt, 622, 49; Celtæ eos parvis indumentis vestiunt, 622, 50; propter calorem frigus facile tolerant, 623, 1; lege vetandum est ne mancus alatur, 622, 9; propter nimium liberorum numerum nullus expendendus est, 622, 10; recens natorum a custodibus ad agricolas opificesque et vice versa translatio, quoniam incommoda pariat in Platonis republica, 499, 15; iis datur Archytæ crepitaculum ne quid domi frangat, 630, 49; quod iis præstat crepitaculum, id pueris præstat educatio, 630, 52; propter motum multiplicem et turbationem neque discere neque sensibus judicare similiter ac seniores possunt II, 338, 38 ss.; sedantur et ad quietem reducantur in aliis a natura, in aliis ab aliis causis II, 338, 41 s.; dum sedantur, mutantur quædam in eorum corpore II, 338, 43; recens natis insunt cupido et irascundia et voluntas, 620, 30; in iis impulsus naturalis est ad virtutem II, 171, 47 s.; communi musicæ sensu frui valent, 631, 31; non agere dicuntur II, 201, 14; patrem cedentes injusti non sunt, idque quare II, 154, 3 s.; serpentes manibus tractant propter ignorantiam II, 209, 7 s.; quatenus ea propter fortes sint dicendi, *ibid.*; iis jucunda non simpliciter jucunda sunt II, 208, 23; II, 220, 33; se habent ad hominem adultum ut pravus et insipiens ad honestum et prudentem II, 220, 35; eorum opinionem non curant, 336, 44; iis non competit amicitia erga se ipsos II, 228, 40; ejus amicus esse nequit vir II, 225, 34; non ignorare dicuntur, 249, 5; eorum neminem pudet, 357, 12; magis quam viri omnia comedunt IV, 169, 2 s.; magis ira effervescunt IV, 169, 3; matres qui eos aliis educandos subdunt magis cognoscere volunt quam cognosci II, 226, 18; iis Samios comparavit Pericles, 390, 22; eos devorabat mulier quædam aperto prægnantium ventre II, 81, 23; eos ad epulas struendas inter sese mutuos dant gentes feræ circa Pontum II, 81, 25; fieri potuisset ut cum comedere cupiens cupidinem compescuisset Phalaris II, 81, 52.

Infantia; inde ab ea nobis innata est voluptas II, 17, 16.

Infauſta; cur sternalimenta sint de media nocte ad meridiem IV, 282, 3 ss.

Infauſtus (ἀτυχὼν); si magnanimus est honestum habet, 331, 34.

Infelicitas (κακοδαίμονια); actione continetur, 461, 46.

Infelix (δυστυχὼν); indiget a quibus beneficia accipiat II, 112, 31; II, 115, 3; iis convenit amicitia utilitatem spectans II, 115, 5; eorum dolorem sublevant amici, idque quomodo II, 115, 11 ss.; iis amicorum præsentia res anceps est, id est partim delectat, partim offendit II, 115, 16; quando inprimis amicos arcessere debeant II, 115, 36; prompte ad eos accedendum est, etiamsi non voceris II, 115, 40; eorum in amicitia qui perstant felicitium tantummodo benevolentiam captare videntur II, 219, 48, v. *Miser*.

Inferi, qui ab iis redire volunt, iis non invidendum est fr. 327, a.

Inferiæ (χαῖι κακωτέρων); lege fiunt III, 641, 5.

Inferior (ἥττω); si cum superiori contendat, indignationem movet, 361, 3; qui multo sunt, iis non invidetur, 362, 8; nobis quosnam putemus, 355, 3; si non terreantur confidentes sumus, 355, 11; ab iis quod fieri potest, poterit etiam a contrariis, 369, 1; iis decet ut non negligant, 349, 23.

Inferiora (τὰ κατώ); quænam appellentur apud animalia sanguine prædita III, 22, 3 ss., cf. 10 s., v. porro *Superiora*; appendix sunt et cordis gratia exstant III, 354, 43, nec finem generant, nec ejus pars sunt III, 361, 2; igitur superiorum partium gratia exstant III, 361, 1; hinc initio apud fortum parva sunt III, 360, 54 s.; ea petit terrenum III, 420, 48; iis inest frigidum III, 531, 9; apud mares iis majora sunt superiora III, 531, 7; quatenus superioribus similia, quatenus dissimilia sint III, 12, 3 s.; apud hominem superioribus pro portione respondent III, 289, 27 s.; junioribus tamen parva sunt III, 289, 29 s., cf. III, 312, 45 s.; III, 505, 3 ss.; processu temporis apud hominem incrementa capiunt III, 289, 32 s.; III, 312, 46 s.; quadrupedibus (i. e. solidungulis et bisulcis) initio maxima sunt III, 289, 33 ss., cf. III, 22, 13 s.; apud multitudine ratione defectus ad superiora incrementum capiunt III, 289, 42 s., cf. III, 22, 12 s.; ad ea apud hominem pondus et corpulentiam transtulit natura III, 293, 40 s.; III, 312, 38 s.; ab iis vero ablata sunt eadem apud quadrupedes III, 294, 2; apud sanguine prædita serius incrementum capiunt III, 362, 32 s.; eorum causa et necessarium cibi conceptaculum est III, 263, 36 s.; igitur id, ubi fieri potest, a superioribus separat natura III, 268, 34 s.; alimento et residuis dicata sunt III, 411, 40 s.; in iis alimentis suppetias habentia locum mutant animalia gressilia III, 411, 41 ss.; sanguine ac superfluo redundant, idque quare III, 292, 33 ss.; quomodo eorum sanguis a superiorum differat III, 231, 18 ss., 35 s.; crassissimum et turbidissimum sanguinem continent III, 52, 13 s.; III, 506, 31, 41 s.; apud feminas validiora sunt III, 75, 50; ea petente incremento, magis expergiscuntur infantes III, 415, 46 ss.; apud dormientes calent III, 505, 40; apud gallinas post superiora fiunt, III, 402, 16 s.; eodem alimento nutriuntur ac superiora, nempe vitello III, 402, 15 ss.; in vermibus e quibus generantur quædam animalia primo majora sunt III, 116, 5; in iis cum apud vermes et in universum animalia sponte nascentia, tum apud ovipara continetur alimentum partium superiorum III, 391, 23 ss.; apud vermes, auctis superioribus, ex reliquiis alimenti eorum incrementum capiunt III, 391, 27 s.; apud vermes apud initio majora sunt quam superiora III, 391, 34 s.; ea supra habent plantæ III, 290, 4; apud plantas et testacea supra sunt III, 285, 19 s.

Infima regio (τὸ κατώ); quidnam ita vocetur III, 629, 45; in ea habitant animalia in diem vicissitantia III, 629, 50 s.; partim humida, partim sicca est III, 629, 51 ss.

Infinita linea; v. *Linea infinita*.

Infinitum (ἄπειρον) (*allorum de eo opiniones*); omnes qui aliquid mentione dignum de re naturali conscripserunt de eo verba fecerunt II, 276, 46; quid de eo senserint qui de natura conscripserunt II, 277, 11 ss.; omnes recte id tanquam principium considerant II, 278, 48; II, 277, 35; qui id esse statuunt ejusmodi esse statuunt quod pertransire non licet II, 278, 31 s.; II, 596, 10 s.; id enim elementum esse censent II, 278, 33 s.; II, 596, 13 s.; omnia continere et gubernare videtur atque divinum est ex opinione eorum qui amorem vel men-

tem non recipiunt II, 277, 43 ss.; id immortale et interitus expers proclamavit Anaximander et plerique eorum qui de natura disserunt II, 277, 46; id separatum exstare putant nonnulli, etiamsi ita fieri nequeat II, 458, 46; id nonnulli primum rerum principium esse censent II, 454, 5 s.; igitur grave vel leve, calidum vel frigidum esse debet, etiamsi non ita sentiant II, 454, 4 ss.; id præter elementa exstare putant eaque ex illis gignunt nonnulli naturæ scrutatores II, 279, 30 ss., 49; II, 596, 42 s., 51; id uni assimilat aliquis naturæ scrutator (nempe Anaximander) II, 575, 51 s.; id ens non esse putat Xenophanes idque quare III, 674, 41 s.; id sui simile esse ostendit Anaxagoras III, 674, 33; id perperam se ipsum fulcire putat Anaxagoras II, 280, 30 ss.; Anaxagoræ de eo opinio II, 277, 16, 19 ss.; II, 280, 31 ss.; item Democriti II, 277, 17, 30 ss.; in eo semper moveri corpora prima censent Leucippus et Democritus II, 413, 25; omne unum esse censet Melissus III, 671, 11, cf. III, 672, 20 ss.; Pythagoreorum ac Platonis de eo opinio II, 278, 49 ss.; id tanquam substantiam considerant Pythagorei II, 477, 9 ss.; item tanquam causam materialem II, 478, 45 s.; id simul substantiam esse statuunt et in partes dividunt Pythagorei II, 279, 1 s.; ejus proximam partem, simulac constituit, attrahit unum secundum Pythagoreos II, 634, 13, cf. II, 293, 5; ei adnumerant malum Pythagorei II, 20, 4; Pythagoreorum dyadi substituit Plato II, 478, 7 s.; e parvo et magno compositum est secundum eundem II, 478, 8; quum nusquam sit, ne esse quidem potest secundum Zenonis de loco ratiocinationem III, 680, 33; nullo modo esse posse quo modo Gorgias demonstrare conatus sit III, 680, 31 ss.; id Melissus universo assimilat, idque perperam II, 283, 1.

Infinitum; ejus consideratio physico necessaria esse probatur II, 278, 38; II, 277, 35, cf. II, 278, 17; non quodque est quod finem non habet III, 678, 20; non omnia vel sub id vel sub finitum cadere videntur II, 278, 42; id est quod primum apparet in continuo II, 273, 15; ejus notione sæpe utuntur in definiendo continuo II, 273, 16; ejus notio nulli inest II, 488, 1; ejus notio infinita non est II, 488, 2; ejus initium non est, ideoque nec primum II, 467, 2; ad quantum pertinet II, 249, 4; omnes ejus partes media sunt II, 487, 9; necessario quantum esse debet II, 278, 48; II, 596, 24; igitur indivisibile esse nequit II, 278, 47 s.; II, 596, 23., cf. II, 278, 29 s.; id est quod sine limitibus extenditur II, 279, 27; II, 596, 40; quodammodo videtur quod determinatum non est IV, 269, 37 s.; eo continetur finitum II, 328, 34 s.; e partibus finitis, sive æqualibus, seu inæqualibus compositum esse nequit II, 327, 42 s.; actu non exsistat, sed potentia tantum idque in divisione II, 438, 21 ss.; ab eo quantumlibet demere licet II, 374, 41; II, 375, 9, 14; item quantumlibet ei addere II, 375, 14; ejus potentia infinita est II, 377, 50; probatur finitam potentiam habere non posse II, 365, 8 ss., 24 ss.; II, 377, 54; ortus et interitus expers est II, 277, 39; quinque argumenta inprimis probare videntur id revera exstare, idque quænam II, 277, 48 ss.; horum argumentorum tria novissima refutantur II, 284, 18 ss.; qui id esse negant iis eveniunt multa quæ fieri nequeunt II, 278, 13; quænam de eo questionem moveri possint II, 278, 14; quot modis dicatur II, 278, 20 ss.; II, 596, 1 ss.; probatur nec substantia esse, nec principium, nec actu II, 278, 30 ss.; probatur ex accidenti non esse II, 278, 33 ss.; II, 596, 13, cf. II, 278, 51 s.; II, 596, 24 s.; cf. *Corpus infinitum*; numeri et magnitudinis affectus quidam II, 278, 37; II, 596, 12; igitur per se esse nequit II, 278, 35 s.; II, 596, 11;

disquisitio, an in re mathematica vel in rebus sensibilibus intelligibilibus exstet, non pertinet ad scientiam naturalem II, 279, 4; logice probatur corpus sensui patens esse non posse II, 279, 9 ss.; II, 596, 29 ss., cf. II, 282, 27; probatur res sensibilis et separabilis esse non posse II, 278, 25 ss.; II, 596, 5 ss.; nec magnitudo, nec multitudo est II, 278, 26 s.; II, 596, 6; substantiam esse oportet, non accidens II, 278, 27 s.; II, 596, 6 s.; igitur indivisibile erit II, 278, 28; II, 596, 8; physice probatur nec corpus simplex, nec compositum esse posse II, 279, 16 ss., II, 596, 22 ss.; probatur unum et simplex corpus esse non posse II, 279, 29 ss.; II, 596, 41 ss.; neque ignis, neque elementum aliud esse potest II, 279, 43 s.; II, 596, 46 s.; forsitan eo referendus est ignis per se II, 574, 20; probatur corpus esse non posse quia locum occupare non possit II, 201, 1 ss.; II, 597, 18 s.; quantum esse nequit II, 281, 16, cf. II, 278, 48; fieri nequit, ut dimidia ejus pars in contro sit, dimidia in ultimo loco II, 281, 6 ss.; II, 597, 20 ss.; si negetur, multa emergunt quæ fieri nequeunt II, 281, 23; aliquatenus est, aliquatenus non est II, 281, 28; partim adjunctione est, partim divisione II, 278, 24; II, 281, 30; II, 283, 10; eodem modo est quo dies et certamen, idque cum potentia, tum actu II, 281, 37, 44, 48; II, 282, 15; non tanquam certa quædam res considerandum est II, 281, 46; potentia ita est ut materies, non per se II, 282, 16; non id est, extra quod nihil est, sed id extra quod semper aliquid est II, 282, 38; id est extra quod, si secundum quantitatem accipiat, semper aliquid sumere licet II, 282, 45; unde ei majestatem conciliare conentur II, 283, 5 ss.; perfectionis magnitudinis materies est II, 283, 8; potentia totum est, non actu II, 283, 9; totum et finitum est, non per se, sed secundum aliud II, 283, 11; non continet, sed continetur II, 283, 12, 24; cognosci nequit, quatenus infinitum est II, 283, 13; magis partis quam totius rationem ob tinet II, 283, 15; id quod magnitudinem inest, quomodo differat ab eo quod numero II, 283, 21; non una eademque natura est in magnitudine ac tempore ac motu, sed aliter ab altero derivatur II, 283, 47; II, 597, 28 ss.; ejus contemplationem mathematicis non admittit qui id negat actu esse accrescendo II, 284, 3; II, 597, 28 ss.; pertinet ad causas materiales II, 284, 12; ejus essentia privatio est, ejus subjectum continuum et sensibile II, 284, 13; eo omnes alii tanquam materie utuntur II, 284, 15; absurdum est ex eo facere continens, non id quod continetur II, 284, 16, cf. II, 283, 24; quia infinitum est, cognosci nequit II, 252, 50, cf. II, 255, 25; principii dignitatem habet atque in quantitate maximam II, 372, 18; utrum de eo statueris (nimirum an exstet necne), maxime refert ad veritatis speculationem II, 372, 7 ss.; inter id et finitum nulla intercedit ratio II, 375, 30; II, 377, 5; non est, ubi finis est II, 487, 36 s.; id qui statuunt esse, inscii bonum tollunt II, 487, 38 s.; item scientiam II, 487, 47 ss.; item cognitionem II, 487, 49 ss.; in eo non est supra vel infra II, 294, 46; in eo fieri non potest motus naturalis II, 294, 43 ss.; fieri nequit ut percurratur II, 372, 42; II, 413, 20; probatur in finito tempore percurri non posse II, 320, 34 ss.; finitum spatium pertransire non posse probatur in finito tempore II, 328, 19 s., 31, 37; item nec infinitum spatium II, 328, 32 ss., 38; duplex est, vel divisione, vel extremis sive quantitate II, 320, 26, cf. II, 360, 21 ss.; eodem modo tempore inest quo longitudini II, 360, 24, cf. II, 320, 26, 31; cum tempore tum longitudine aliquatenus id percurrere licet, aliquatenus non II, 360, 47 ss.; potentia nimirum licet, actu vero non II, 360, 49 s.; ejus prin-

cipium non est II, 361, 6; ejus principium quaerunt secundum Democritum qui rerum æternarum principia investigant II, 361, 7 ss.; medio et ultimo caret II, 377, 44; II, 378, 18; igitur circulo moveri nequit, si simillare est II, 377, 43; II, 373, 8, 48; II, 376, 35; nec omnino moveri II, 373, 35; II, 376, 38; linea recta moveri non posse probatur II, 377, 45 ss.; eodem reddit, an id circulo ferri dicas, an cælum infinitum esse II, 376, 35 ss.; fieri non posse probatur ut a finito afficiatur vel ut in finitum agat II, 376, 42; verbi causa ut a finito calefiat, vel pellatur, vel omnino moveatur II, 378, 46 s.; in nullo tempore movere posse probatur corpus finitum II, 377, 7 ss.; nullo modo ab alio infinito affici posse probatur II, 377, 19 ss.; idque nec in finito tempore II, 377, 20 ss.; nec in infinito II, 377, 31, s.; nec sensibile esse potest II, 377, 33 ss.; caret locis ad quæ corpora ferantur II, 378, 19 s.; igitur in eo obtinere nequit motus II, 378, 22; in eo eadem fieri posse debere videntur quæ in mundo, dummodo id moveri, vel quiescere possit II, 345, 15 s.; id comprehendens terminus dicitur duratio vel æternitas (αἰών) II, 382, 51; id vitat natura III, 320, 11; insuave et obscurum est, 393, 21; errore ducit, 402, 50.

Infinitum animal; v. *Animal infinitum*.

Infinitum corpus; v. *Corpus infinitum*.

Infinitum ex aliqua parte (πρὸς ἑπείρον); nec infinitum, nec determinatum est II, 388, 13 s.

Infinitum secundum additionem (ἄπειρον κατὰ τὴν πρόσθεσιν); id in finito tempore percurrere non licet II, 488, 6 s.; cogitari nequit II, 487, 50.

Infinitum secundum divisionem (ἄπειρον κατὰ διαίρεσιν); quomodo potentia esse dicatur II, 568, 21 ss.; alio modo actu et potentia esse dicatur quam multæ alie res II, 568, 16 s.; ea tangere sigillatim vel percurrere possunt infinita in tempore finito, idque quare II, 320, 30, cf. II, 360, 21 ss.

Infinita secundum quantitatem (ἄπειρον κατὰ ποσὴν); ea tangere sigillatim vel percurrere non licet in finito tempore II, 320, 29 s.

Infinitum spatium; v. *Spatium infinitum*.

Infinitum tempus; v. *Tempus infinitum*.

Infinita; duo recipit Plato; nec tamen iis utitur II, 282, 31 ss.; multa eadem res esse nequit II, 278, 44 s.; II, 596, 20 s.; iis non inest primum II, 350, 26; nec igitur insequens II, 310, 20; II, 599, 10 ss.; in ea incidit demonstratio particularis, 147, 12; scientia comprehendi non possunt, 147, 14; II, 494, 27 s.; inter ea nulla exstat ratio II, 344, 12; mente percurrere non licet, 142, 4; 143, 5, 44; iis præferenda sunt finita II, 354, 37; si unico movente moveantur, non inordinate movebuntur II, 414, 1; nec si finiti sunt motus II, 414, 3 s.

Infirmas (ἀσθένεια); res præter naturam est, cum in animalibus tum alias II, 296, 17 s., 28; ab ea pendet remissio motus II, 396, 6; ejus indicium est juvenus IV, 285, 7; quænam reprehendenda sit, quænam non II, 30, 36; unde gignatur fr. 210, b.

Inflammabilia (φλογιστά); quænam sint III, 622, 28 ss.

Inflammatiō (φλεγμασία); febres accendit IV, 108, 40; cur eandem alii frigore, alii calore sanant IV, 117, 1 ss.; quomobrem nervi puncti afferant IV, 298, 3 ss.; ea laborans pars attrahit humorem qui per eam amitti solet, sed inmutata copia aut qualitate III, 210, 3 ss.; ei similia evadunt acetabula, idque quare III, 366, 9 ss.; scroti quomodo curetur apud juvenes castratos III, 208, 31 s.; necessario sequitur lacerationem matricis III, 213, 34 s.; ea propter morbum matricem

contrahente fieri potest laceratio, isque affectus in utramque partem vergit III, 211, 18 s.

Inflati; cur graviores fiant IV, 242, 16.

Inflexibile (ἀκαμπτον); dicitur juxta potentiae privationem III, 619, 4; quænam sint III, 620, 3 s.

Inflexum (καμπύλον); semper eodem modo se habet ideoque pertinet ad sapientiam II, 157, 6.

Informatile (ἀπλάστον); dicitur secundum potentiae privationem III, 619, 6.

Infortunatus (ἀτυχής); is est qui insciens injuriam infligit, nisi ipse ignorantiae causa sit II, 153, 34 ss.; ei injuriam intulisse gravius est quam fortunato IV, 261, 13; eorum mores e fortunatorum moribus manifesti sunt, 367, 25, cf. *Infustus, Infelix*.

Infortunium (ἀτυχία); quomodo a peccato et ab injuste facto differat II, 61, 46 ss.; item ab injuriis et ab erroribus, 342, 1; 423, 3; non eadem iis poena infligenda est ac erroribus, 341, 54; oppositum rebus quæ indignationem movent, gaudium vel certe nullam molestiam movere debet, 361, 24; nostris qui lætantur, iis irasci solemus, 349, 29; ea sibi cum iudice et cum omnibus reliquis hominibus communia esse dicere debet defensor, 423, 11; ad ea confugiendum est defensori, ubi crimen fateri cogitur, nec similitudine cum vulgi moribus excusare potest, 426, 9; iis ut ignorent, iuste ab auditoribus petere potest orator, 434, 7; sal magnum se jam pertulisse dicendum est oratori, ubi iudicium antea in se latum iniustitiæ insimulare nequit, 440, 14; ad id confugiendum est defensori, ubi nec crimen negare, nec rei facinus legitimum esse probare potest, 451, 42; v. *Fortunæ casus*.

Infra (κάτω); ad materiam pertinet II, 429, 40 s.; τῷ supra contrarium esse videtur, 8, 52; 23, 35; ita vocatur locus versus medium, 8, 53; eo nobilius est supra III, 307, 22; corporis gravis locus est II, 380, 34; id naturaliter petit quod simpliciter grave est II, 434, 17; II, 425, 34 ss., 53; II, 426, 2; II, 427, 47; id est quorsum terrena et gravia feruntur II, 285, 26 s.; II, 294, 17; II, 296, 36; nobis non semper idem est II, 285, 20; sæpe idem est quod supra II, 285, 22 s.; apud animalia et plantas locus est, quo ultimo pergunt incrementum et alimenti per corpus distributio III, 305, 41 s.; igitur terminus est III, 305, 42 s.; plantis magis proprium esse videri possit quam supra III, 305, 43 s.

Infra proprie sic dictum (τὸ κάτω μάλιστα κυρίως); cæli medium est II, 290, 40 ss.; est finis continens medium IV, 290, 46.

Infra et supra; iis caret infinitum II, 294, 46; nullo modo a se invicem differunt in vacuo II, 294, 47; ea habent omnia viva, ideoque et plantæ III, 532, 27 s.; idque quænam, et quomodo ab universi supra et infra differant III, 532, 29 ss.

Infragile (ἀσπαστόν); dicitur secundum potentiae privationem III, 619, 5.

Initium; v. *Principium*.

Injuria (τὸ ἀδικεῖν, τὸ δέικναι); quidnam 332, 50; improbis propria est, 451, 46; quænam majores, 342, 20 ss.; eam qui patitur, noxam patitur II, 154, 12; eam nescire pati vel facere boni viri est fr. 345, b; si malum est, maior injuria majus malum est, 196, 8; voluntarium quid est II, 199, 40; II, 200, 6; consilio determinatur, 341, 22; partim contumelia, partim improbitate sunt, 555, 22; quare plerumque inferantur IV, 263, 20 ss.; sponte illatæ fere omnes vel propter ambitionem vel propter avaritiam sunt, 514, 3; eas omnes faciunt triplicem in finem, 377, 10; tribus imprimis de causis faciunt homines, 506, 52 ss.; quomodo igitur præcaveri

debeant, 507, 5 ss.; maximæ sunt non propter necessaria, sed propter supervacanea, 507, 9; parvas tantummodo præcavit Phaleas Chalcedonius, 507, 12; eam nemo facit nisi sponte II, 62, 38; II, 65, 40, 43; II, 141, 39; nec nisi consulto ac prius II, 65, 40; eam accipere non idem est quod injuste pati, nec eam facere idem quod injuste facere II, 62, 49; eam nemo accipit, nisi sit aliquis qui injuriam facit II, 63, 1; eam qui infligit alius ac qui eam patitur II, 179, 18; inter illatam et perlatam medium tenet actio iusta II, 59, 18; eam qui infert nimium habet, qui vero perfert, parum II, 59, 19; eam facit qui sponte alicui nocet præter hujus voluntatem II, 63, 2, 10; probatur eam sponte accipi non posse II, 63, 12, 21; II, 65, 31; II, 154, 8 ss.; eam qui patitur invitum eam patitur, 340, 49; II, 155, 5; eam qui infligit sponte eam infligit II, 155, 4; eam non accipit qui sua dat quo modo Glaucus Diomedæi apud Homerum, idque quare II, 63, 19; eam facit qui nimium alii tribuit II, 63, 35; eam vero non semper facit qui nimium obtinet II, 63, 35, 41; eam non facit secundum jus legitimum, si quis nesciens iudicium tulerit II, 63, 42; eam infert, utpote emolumentum faciens qui sciens iudicium tulerit injustum II, 63, 45; ejus quasi socius esse videtur qui ulciscendi causa vel ut gratiam ineat iudicium tulerit II, 63, 48; eam perpetram rem facilem esse putant homines II, 63, 50; eam ut faciat viro iusto non minus sed etiam magis congruere putant II, 64, 11; non eo constat ut rem cum aliena uxore habeas vel alium verberes, nisi per accidens, sed eo ut certo aliquo modo te habeas hæc faciens II, 64, 15; quæritur quatenus eam nobis ipsi infligere possimus II, 154, 41 ss., cf. II, 179, 17 ss.; probatur eam neminem sibi inferre posse II, 60, 23; II, 63, 32; II, 65, 22 ss.; nec ratione habita iustitiæ quæ lege violanda constat, nec ejus quæ pars virtutis est II, 65, 23, 33 s.; eam facit qui præter legem damnum sponte infert non aliam injuriam rependens II, 65, 26; eam non sibi, sed civitati infert qui sibi ipse mortem consciscit II, 65, 30; eam non inferre videtur qui idem quod passus est et quia passus est rependit II, 65, 41; consistere non potest sine injuriis particularibus II, 65, 44; quare putant eam aliquem sibi inferre posse II, 66, 15; ejus acceptio et illatio ambæ mala sunt, sed illatio pejor II, 65, 49, 52; II, 66, 4; eam qui facit plus boni habet, minus vero mali II, 56, 12, 14; II, 65, 50; eam qui passus est minus boni habet et plus mali II, 56, 13, 14; II, 65, 50; ea allici melius est quam inferre, 327, 5; eam facere quam accipere melius esse improbabilis est hypothesis, 269, 40; eam tolerare æquum est, 342, 14; exponitur ad eum pertinere qui injuste distribuit, non ad eum qui injuste accipit II, 155, 27; ejus illatio cum improbitate, idque quænam, conjuncta est et vituperatione digna II, 66, 2; ejus acceptio improbitate et iniustitia caret II, 66, 3; ejus acceptio per accidens pejor evadere potest quam illatio II, 66, 6; ejus acceptio cum rebus salubribus in medicina comparari potest II, 65, 51; ejus illatio vero cum iis quæ bonum habitum gymnasticum faciunt II, 65, 52; eam infligere censetur qui majora sibi bona minoraque mala tribuit II, 154, 13 ss.; eam passus eo ipso quod eam patitur minus habet II, 154, 20; exponitur quatenus injustus sit necne qui eam per ignorantiam infligerit II, 153, 34 ss.; eam referre non posse servitus habetur II, 57, 51; eam non infert, nec ab aliis illatam meminit vir magnanimus II, 44, 41; II, 46, 11; eas tolerat vir magnanimus II, 245, 20; eam qui acceperunt, eorum nos pudet, 356, 48; quinam eam inferre soleant, 333, 2 ss.; item quibusnam, 339, 13 ss.; item circa quæ-

nam, 340, 4 ss.; perquam manifestæ latere solent, 338, 22; quas nemo aggrediretur latere solent; 338, 24; quarum pœna emolumento impar est, fieri solent, 338, 38; quas jucundum quid aut lucrum confestim insequitur, molestum vero vel pœna posterius, fieri solent, 338, 49; item quas molestum aut lucrum confestim, utile vero vel jucundum posterius, 339, 1; multas qui passi, nec persecuti sunt, novis impeli solent, 339, 22; qui vel nunquam, vel sæpe passi sunt, novis impeli solent, 339, 34; qui multas fecerunt, aliis petuntur, inprimis iisdem quas fecerant, 339, 39; vix eo pertinere videtur, si quis injuriam infligat ei qui ipsi male fecerit, 339, 45; si quæstui sunt, pœna vero probo tantum, fieri solent, 338, 40; item quæ aliquam laudem afferre videntur, dum nonnisi pecunia vel exilio mulctantur, 338, 41; interdum inferenda, ut dein multa juste facere possis, 340, 1; quas omnes vel multi facere solent, eas alii quoque inferunt, 340, 4; parvas quare inprimis facere soleant, 340, 14; eam qui inferre possunt, metuendi sunt, 353, 51; item qui eam acceperunt, aut se accepisse pulant et quando magis, 354, 2; item qui eam intulerunt, si potentes sunt, 354, 3; eam qui nec acceperunt, nec intulerunt, confidentes sunt, 354, 53; 355, 18; si non inferimus, sed accipimus, iram excitat, 355, 22; æque rependi debent ac beneficia secundum Socratem, 377, 6; eam intulisse infortunato gravius est quam fortunato IV, 261, 13; eas qui non meminerint amamus, 352, 21; non omnibus communionibus eadem, sed intenduntur uno cum amicitia vinculo II, 98, 22; qui plurimas ferre potest, amicitia idoneus est fr. 338, a; non eadem pœna iis infligenda est ac erroribus, 341, 53; quomodo ab erroribus et ab infortuniis differant, 342, 1; 423, 3 ss.; eam sibi invicem inferre posse videntur animæ partes diversæ II, 155, 20; ad eas avertendas non fiunt civitates, 529, 23; 530, 8; propter eas fiunt monarchiæ commutationes, 580, 53; nulla ejus species adeo frequenter his commutationibus ansam dant ac contumelia, 581, 1; iis maximas pœnas infligendas esse dicere debet defensor, 423, 5; orator quietem suadens, erga eos qui nullam intulerunt, auditoribus infestus est, 441, 10; eam qui fecit, ei dicere licet se errasse, 387, 46; eorum magnitudine vel multitudine se excusare debet juvenis crimen inferens, 449, 22; ejus insimulare debet adversarium qui odiosum crimen infert, 449, 35.

Injuria injuste irrogata; facienti infamiam parit fr. 345, b. Injuria pecuniaria (ἡ τῶν χρημάτων ἀδικία); cur frequentior esse videatur IV, 260, 36 ss.

Injuria affici; quidnam, 340, 47.

Injuriam infligere; quidnam II, 160, 2 s.

Injuriam non facere; exemplum citatur, 146, 54.

Injuriam pati; quærent sophistæ utrum id præstet an nocere, 290, 27.

Injuriam passi (ἀδικούμενοι); se invicem non amant II, 221, 40.

Injuste (ἀδίκως); est inscite et imperite, 195, 29; videtur potius perite quam imperite, 195, 31; ei non proprium erit male, si τῷ juste non proprium est bene, 231, 27; agere aliquid bonum erit, si juste aliquid malum 203, 41; an τῷ juste præferendum sit, 303, 21; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 29.

Injuste factum (ἀδίκημα); quomodo differat a re injusta (ἀδίκον) II, 61, 5 ss., 21; II, 62, 7; ejus minus extremum est injuria perlata, majus vero injuria illata II, 59, 35; ab eo pendet, utrum sponte an invite fiant actiones II, 61, 15, 19; vituperatur II, 61, 20; quomodo a peccato et ab infortunio differat II, 61, 46 ss.

Injuste facta (τὸ ἀδίκον); eo constant quod aliquis sibi absolute bonorum nimium, absolute vero malorum parum tribuit II, 60, 7; quibus ea sunt, non semper est injustitia II, 60, 6; ea necessario perpetrari quibus injustitia est II, 60, 5.

Injustitia (ἀδικία); quidnam, 329, 51; II, 244, 4; ei contraria justitia, 15, 46, 54; fr. 120, b; 21, 9; ad genus ejus pertinet, 21, 34; ad nullam aliam categoriam pertinere potest, nisi ad quale, 16, 2; versatur circa bona II, 160, 4; noxa consistit, II, 160, 34; omnium consensus est habitus quo injusta facimus ac volumus II, 52, 17; multis modis dici videtur, etiamsi propter significantium propinquitatem lateat homonymia II, 52, 38, d. II, 53, 43; II, 54, 21 ss.; pertinet ad totam animam II, 243, 14; II, 244, 4; ejus tres species, idque quænam II, 246, 6; quænam ejus opera II, 246, 15 ss.; quænam ejus sequelæ II, 246, 19 s.; medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 30; habitus est qua aliquis consulto injustum facere vult II, 59, 28; circa extrema versatur II, 59, 21; excessus et defectus est quia ad excessum et defectum pertinet II, 59, 30; duæ exstant II, 54, 22; ambæ ad alium referuntur II, 54, 23; altera universum vitium est, altera vitii pars II, 53, 44; II, 54, 10, 22; quædam exstare probatur quæ pars vitii universi est II, 54, 3 ss.; altera alterius pars est II, 54, 38; animæ vitium est, 257, 51; quæritur an ignorantia sit, 195, 22; non omnibus est qui injuste faciunt II, 60, 6; quibus est, ii etiam injuste agunt II, 60, 5; quibus est, iis etiam lex est II, 60, 3; nemini est, nec in se ipsum, nec in sua II, 60, 19, 22; ei proprium non est ut pessimum sit, 229, 33; ab ea pendet si deposita fraudes, 355, 38; eam, teste Socrate, nemo præferret, si penes nos esset utrum justum an injustum esse vellemus II, 139, 47; ignavia et intemperantia erit, si justitia est temperantia et fortitudo, 252, 25; ei eodem jure injustum hominem comparare potes quo homini feram II, 83, 20; partim homines injusto pejor, partim melior est II, 83, 21; ad eam aliquid confert invidia II, 217, 42; aliquid ad immutandos mores facit, 334, 6; non sentitur, etiamsi maximum malum sit, 353, 16; ei certum quendam cæli locum tribuunt Pythagorei II, 481, 39 ss.; item certum quendam numerum II, 481, 41 s.; eodem modo Plato II, 481, 49; armis instructa sævissima est, 484, 15; potens metuenda est, 353, 42; multitudinis timenda est, 531, 43; tanquam exemplum citatur, 151, 15.

Injustitia quæ lege violanda constat; omnia spectat circa quæ versatur vir probus II, 54, 27; non vitii pars est sed universum vitium II, 53, 44; II, 54, 43; universi vitii usus, alius ratione est II, 54, 44.

Injustitia quæ vitii pars est; eo constat ut aliquis sibi nimium vindicet II, 54, 7 ss.; omnia spectat quæ propter voluptatem e lucro percipiendam fiunt II, 54, 16, 20, 26.

Injustus; is est qui scit in quem et cui et cujus causa delinquit II, 153, 33; non tamen qui insciens alicui injuriam infligit II, 153, 34 ss.; nisi tamen ipse qui infligit ignorantia suæ causa fuerit II, 153, 45 s.; et legis violator et nimium sibi vindicans et iniquus est II, 59, 41; II, 53, 7; eo ipso quod injustus est plus habet II, 151, 19 s.; quatenus privatione dicatur II, 588, 3 ss.; omnia non est qui injuste agit II, 59, 41, 45, cf. II, 74, 36; omnia potest quæ justus II, 238, 22; ei noxa naturaliter bona II, 241, 32; consulto injustus est, 353, 42; eodem modo quo ignavus improbus est, utpote non universa improbitate præditus II, 65, 35; quia nimium sibi vindicet nec circa omnia sed circa ea de quibus prospera aut adversa fortuna usurpatur II, 52.

- 46; non semper quod plus est, sed in absolute malis id quod minus II, 53, 2; qui propter negligentiam est, poenae immunis esse nequit II, 40, 14; absurdum est perhibere eum invite injusta facere II, 30, 21; nec quando vult, injustus esse desinet et justus fiet II, 30, 24; sponte injustus est quia ei a principio licuit injustus non fieri II, 30, 30; discernere nequit simpliciter bona a sibi bonis II, 160, 10 ss., 23 ss., 27 ss.; probatur prudens esse non posse II, 160, 10 ss.; imperio recte uti nequit II, 160, 32; imperio vel opibus potitus et sibi et amicis noxius est II, 160, 30; non propter habitus, sed propter rationem vel affectum agit, idque per mores vel affectus bonos, 333, 48; non sumus, nisi consulto agamus II, 62, 9, 20; finis eo quod nescimus quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 39; cur re pecuniaria potius occupati videantur IV, 260, 36 ss.; eum eodem jure cum injustitia comparare potes quo feram cum homine II, 83, 20; partim injustitia pejor, partim melior est, *ibid.*
- Injustum; et illegitimum et iniquum est II, 52, 45; II, 54, 31; inaequale est II, 151, 12 ss.; justo contrarium, 15, 48; est quod lege definitum est II, 153, 24; quomodo ab injusto facinoroso differat II, 153, 23 ss.; eodem modo distingui debet quo injustitia II, 54, 45; si bonum aliquid, justum aliquid malum erit, 203, 40; multis modis dicitur, si circa justum res ita se habet II, 52, 34; nonnisi in pluribus consistere potest II, 65, 40; praeter proportionem est II, 56, 10, 27; est igitur partim nimium, partim parum, id quod vitae usus probat II, 56, 11; quidquid praeter dignitatem fit, 360, 2; quaeritur an idem sit quod falsum, 522, 11; utilis absoluti excessus, noxii vero defectus est proportionis ratione habita II, 59, 29, 32; gradus quo contra proportionem peccat, se habet ut fors tulerit II, 59, 34; aliud lege violanda constat, aliud hujus injusti pars est II, 54, 10, 36.
- Injusta; et facere et pati possumus II, 61, 37; II, 62, 48; ea facere possumus sponte II, 154, 8; ea facit qui nimium obtinet II, 63, 41; ea si quis faciat invitus, injustus non est, nisi per accidens, vel potius facit actiones quibus evenit ut injuste sint II, 61, 17; ea facere non idem est quod injuriam facere, nec ea pati idem quod injuriam accipere II, 62, 49; ea pati licet volentem II, 63, 11; ad ea cognoscenda sapientia non opus esse putant II, 64, 2; iis contrarias esse actiones nostras ostendendum est, 428, 11.
- Injustum facinus; quoddam II, 153, 35; quonam ab injusto differat II, 153, 23 ss.
- Injustum in pactis positum (*ἐν τοῖς συναλλάγμασι*); inaequale est secundum proportionem arithmetica II, 56, 29; id exaequare conatur iudex II, 56, 35, 38.
- Ingeneratum (*ἀγενήτων*); quot modis dicatur II, 384, 37 ss.; II, 385, 22 ss.; quidnam maxime proprio sensu ita dicatur II, 387, 16; probatur necessario incorruptibile et aeternum esse II, 387, 14 ss.; nihil fit casu II, 388, 37 s., cf. II, 395, 4; an exstat, non omnino quaerit scientia naturalis II, 410, 47; nisi exstet, obtinere non posse cognitionem et prudentiam primi seaserunt Parmenides et Melissus II, 411, 1 s.; quinam nihil esse putarint II, 411, 5 ss.; sunt qui putent id interire posse, e.g. Plato in *Timæo* II, 384, 25 s.; refutatur eorum opinio II, 388, 7 ss.; tanquam exemplum citatur, 115, 10.
- Ingeneratum et incorruptibile; ingeneratum et incorruptibile movere valet II, 396, 5 s.
- Ingeniositas (*ἀγένητα*); sequela illiberalitatis est II, 246, 33.
- Ingeniosus homo (*εὐφύης*); ad eum pertinet ut urbana et accepta inveniat, 396, 3; incontinentiae repentinae obnoxii sunt II, 166, 41; quinam sint IV, 6, 18; ejus signa IV, 5, 4 ss.; carne molli significatur, nisi in valido corpore IV, 3, 42 s., v. *Indole bona praeditus*.
- Ingenium (*εὐφύα*); bonum est, 323, 51; praestat laboris studio, 201, 27; ejus acumen vel tarditas apud hominem a tactus accurate pendet III, 456, 43 s.; cur id disputationes contentiosae exercere possint IV, 203, 40 ss.; albo colore rubori mixto significatur IV, 3, 221; v. *Indoles bona*.
- Ingenium (*διάνοια*); quale sitae III, 184, 30; quale aegolio III, 184, 35; quale certhio III, 184, 38.
- Ingenuitas (*καλοκἀγαθία*); praecipue de virtutibus dicitur II, 173, 29 s.; est ex omnibus aliis virtutibus composita II, 241, 9 s.; perfecta virtus est II, 242, 7; II, 173, 26; ea carere nequit vir magnanimus II, 44, 49; quonam revera constet secundum eos qui vitia voluntaria esse negant II, 30, 53 s.; ad eam vulgus excitare nequeunt sermones II, 127, 32; quomodo a civili differat habitu II, 241, 41 ss.; ea carent Lacones II, 241, 44.
- Ingenuus (*καλὸς κἀγαθός*); omnes virtutes particulares habere debet II, 241, 10; quomodo a viro bono differat II, 241, 16 ss.; II, 242, 2; ei insunt honesta per se II, 241, 36; ei simpliciter bona honesta sunt II, 242, 3, cf. II, 173, 36, 46; honestas actiones ipsarum gratia facit II, 241, 37; II, 242, 4; ei conveniunt et prosunt divitiarum, nobilitas et potentia II, 241, 52 ss.; idem esse videtur qui revera felix II, 242, 9 ss.; ita vocatur perfecte honestus II, 172, 26 ss.; non corrumpitur a bonis II, 173, 46; non ubique utile sectari debet, 626, 50; quinam ab atra billi fiant IV, 267, 29.
- Ingluvies avium (*περὶ οὐρόν*); ei similis est ventriculus cochleae III, 63, 14; quidnam et quomodo se habeat III, 34, 7 ss.; eam nonnullae aves habent, idque ante ventriculum et quonam et quare III, 34, 6 s., cf. III, 271, 38 s.; apud coturnicem longe distat a gula parte ampla III, 34, 32 s.; ei similem partem ventriculi aves habent quoddam III, 34, 21 s.; III, 271, 41 s.; quomodo habeant gula et ventriculus apud aves ea carentes III, 34, 14 ss., cf. III, 271, 39 ss.; longam habent aves longicrures palustres III, 271, 47, cf. 34, 25 ss.
- Ingluvies cochlearum; avium similis est III, 279, 2; ori et gulae interposita est III, 279, 2 s.
- Ingluvies molluscorum; magnam rotundam et avium similem habent mollusca III, 57, 9; III, 277, 47 ss.; gulae et ventriculo interposita est III, 57, 8 ss.; III, 277, 46 s.; idque quare III, 278, 4 ss.; ad eam tendit gula III, 282, 12; cuiusmodi usui inserviat III, 278, 2 ss.; quatenus eam habeant loligines III, 277, 50 ss.
- Ingrati (*ἀγέριστοι*); qui dicimur, his saepe opem tulimus, nec aliis ullam injuriam intulimus, 435, 7.
- Ingressus (*πρὸς*); antefora versus fit III, 13, 6 s.
- Inguen (*βουδών*); femoris et abdominis communis pars III, 11, 57 s.; quonam ea trajiciant venae III, 43, 13, 15 s.; post conceptionem dolent III, 137, 46 s.; quae in eo exstant medicamentis sananda sunt, idque quare IV, 114, 21.
- Inguetabile (*ἀγευστόν*); partim id est quod omnino gustum habere nequit, partim quod exilem et tenuem habet III, 457, 9 s., cf. III, 458, 17 s.
- Inhabitabilia loca; quonam sint III, 587, 12 ss.
- Inhorrescere; cur inhorrescamus rebus molestis IV, 153, 13 ss.; cur saepe ingestio cibo IV, 286, 45 ss.; cur aqua cum frigida tum calida infusa IV, 158, 15 ss.; cur per extremam urinae missionem IV, 156, 26 ss.; cur magis ubi alius certo quodam modo nos tangit quam ubi nosmetipsi IV, 285, 34 ss.; cur non omnes iisdem rebus

- IV, 286, 1 ss.; cur pili in cute inhorrescant IV, 156, 23 ss.; IV, 157, 47 ss.; IV, 286, 17 ss, cf. *Horror*.
- Inimicus**; quæstio an aliquis sibi ipse esse possit, pendet a quæstione an anima duplex sit II, 227, 35, 37; sibi ipse esse potest incontinens II, 228, 20; si inimicum interficiat, vel in eo sit ut interficiat, miserationem non concitat, 467, 43; eos odimus iisque mala facimus, 414, 42; quæ iis mala sunt facere malunt, 324, 40; 379, 19; in eos contumeliosus est vir magnanimus II, 46, 17; iis injuriam facere solent, 339, 33; an de iis male, vel saltem non bene mereri oporteat, 178, 26, 31, 32; 192, 38 ss.; quibus multi, vel nullus sunt injuriam facere solent, 338, 28; iis qui eadem, vel paria, vel majora tribuit, gratiam non init, 358, 22; quod laudant bonum habetur, 324, 29; qui a suis laudantur, boni sunt, 324, 32; iis odiosa bona sunt, 324, 54; quod bonum iudicant, majus bonum est, 327, 25; qui iisdem sunt, amamus, 351, 36, 44; se invicem vitant II, 344, 30; cum iis itinera societatem inire nolumus, 555, 38; si quis dicat se velle eos rebus adversis uti, consentaneum dicit, 424, 37; honestius est pœnas de iis sumere ac si cum iis transigas, 330, 51; suspecti habentur, ne ulciscendi gratia testimonium dent, 431, 4; eos justos esse optamus ne nobis noceant, 198, 31; magis metuendi sunt, si lenes et dissimulatores et callidi sunt quam si iracundi et libere loquentes, 354, 14; eorum liberi interficiendi sunt (secundum Stasinum), etiamsi nullam injuriam fecerint, 344, 16; 372, 43; qui tibi sunt, si eosdem amicos esse finxeris, ratione fide indigna negotia pertractabis, 455, 13; ab iis se profligatum esse dicere debet orator, ubi jam antea iudicium adversus eum latum est, 440, 13.
- Inimicissimi**; eos quoque conciliare novit metus communis, 570, 20; in comœdia amicitia inita abeunt, 467, 22.
- Inimicitia**; ex amicitia contrariis consideranda, 353, 3; quænam eam faciant, 353, 6; quomodo ab ira differat, 353, 8; propter eam qui dubitat, in alterutram partem inclinari potest, 353, 24; probari potest eam esse, 353, 22; refutari possunt qui eam prædunt, 353, 23; potentum metuenda, 353, 40; ea erga adversarium se excusare debet qui orationem instituit inquisitoriam, 454, 7; eam non celat vir magnanimus II, 46, 3; secundum Euripidem e majoris cum minori hostilitate oriunda II, 219, 19.
- Iniquum** (*ἀνίστον*); quomodo ab eo differat nimium II, 54, 34; ejus medium exstare debet II, 55, 16; ejus notione quivis injustus continetur II, 53, 6, cf. *Inequale*.
- Innocentia** (*τὸ ἀλυπον*); communis asinorum affectus IV, 7, 8.
- Inodorabile** (*ἀνὸσπραντον*); partim id est quod omnino odorem habere nequit, partim quod exilem ac tenue habet III, 457, 8 s.; æque ad id ac odorabile refertur olfactus III, 457, 1 s.
- Inordinate** (*ἀτάκτως*); idem quod præter naturam II, 414, 6 s.
- Inordinatio** (*ἀταξία*); æque ac ordo naturæ inest II, 474, 6; non necessario orietur, si non omnia elementa ad eundem locum ferantur II, 414, 4 s.; certa quædam domus causa privativa II, 602, 38; v. *Ordinis perturbatio*.
- Inordinatum** (*ἀτάκτον*); fieri non potest ut simul ordinatum sit II, 384, 2; ex iis fieri ordinata asserunt qui mundum factum esse putant II, 384, 1.
- Inquilini** (*μέτοικοι*); habitationis participes sunt, etiamsi cives non sint, 520, 33; passim iis denegatur jus litem intendendi vel suscipiendi, nisi auctorem sibi sumant, 520, 38; ad eos non pertinent artifices, 525, 21; ei si-
- milis qui honorum particeps non est, 526, 11; eorum fallendorum gratia nonnusquam celant, civem solum honorum participem esse, 526, 13; eorum forsitan magna multitudo cuique civitati necessario inesse debet, 606, 1; facile ad rempublicam obrepere possunt, ubi civitas hominum multitudini scatet, 606, 47; imperio indignum qui se habet, nemo pusillanimum esse censet II, 216, 3; quomodo eos ad pecuniam agricolis mutuum dandam impulerint Abydeni, 644, 14; multos in tribus recepit Clisthenes, 522, 7; quando et qua lege iis jus fundos possidendi concesserint Byzantii, 641, 9 ss.; si quis contra civitatem aut privatum jusprehendi haberet, id profiteri jusserunt Chalcedonii, idque quare, 642, 19.
- Inquinata**; ab elixis quomodo differant III, 613, 34 ss.
- Inquinatio** (*μύλυσσις*); inconcoctio est elixationi opposita III, 613, 24 ss.; III, 614, 8; inconcoctiones quædam ei similes III, 614, 2.
- Inquisitio** (*ζητήσις*); quomodo a deliberatione differat II, 28, 21; quærunto modo per quid, modo quemadmodum, modo cujusnam ope res fieri debeant II, 28, 31.
- Inquisitor** (*ὁ ἐξετάζων*); quidnam ei faciendum sit, 423, 30.
- Insana** (*μαίνομένη*); ita vitis circa Libyam crescens a quibusdam vocatur IV, 105, 20 ss.
- Insanabiles**; etiam rite curari possunt, 312, 42.
- Insani**; v. *Furens*.
- Insania**; v. *Furor*.
- Inscientia** (*ἀγνοία*); per eam quæ sunt, non invite fiunt, si ea non insequatur ægritudo vel penitentia II, 25, 26; II, 26, 10; per eam agere non eodem reddit ac inscientem agere II, 25, 34; per rei utilis qui agit non invite agit II, 25, 40; nec voluntaria, nec universalis efficit ut aliquis invite agat II, 25, 41; voluntaria improbitatis causa est II, 25, 41; particularium vero ac eorum in quibus vel circa quæ actio constat, invite factas reddit actiones II, 25, 43; II, 26, 6; enumerantur particularia quorum id efficit II, 25, 46; quorumnam maxime id efficit II, 26, 8; omnium particularium simul adesse nequit, nisi apud furentem II, 25, 49; quorumnam adesse possit, quorumnam non II, 25, 51; quæ ea sunt venia digna sunt II, 62, 26, eam parit imperitia potestati conjuncta fr. 61, b; v. *Ignorantia*.
- Inscitia** (*ἀπιστία*); eo constat ut rationes unicuique proprias ab alienis distinguere non possimus II, 189, 0; causa est cur interdum periti decipiuntur ab iis qui intellectu æque activo atque ædificatori carent II, 189, 5; tanquam exemplum citatur, 42, 40.
- Inscitus** (*δυστράπιλος*); idem qui scurra II, 217, 14.
- Inscius** (*ἀνεπιστήμων*); si aliquis fiat, generationem obtinere non dicimus II, 439, 40; nonnulli scientibus ad agendum aptiores II, 70, 48.
- Inscriptio**; in torque Dianæ a Diomede consecrata IV, 95, 4; vetustis literis exarata in columna circa urbem Hypatam reperta IV, 100, 11 ss.; quomodo explicata IV, 100, 15 ss.; in statu Phenei vocatis IV, 84, 9 s.; in columna ab Atheniensibus reperta quum Ceres Eleusiniæ templum exstruerent IV, 99, 42 s.; in Homeri sepultura fr. 27, b.
- Inscriptio Delica**; v. *Deliacum epigramma*.
- Inscriptio in honorem Olympionicæ**; v. *Olympionica*.
- Insecabile**; quidnam significet II, 529, 45 s.; dicitur juxta potentia privationem III, 619, 8; quænam sint III, 621, 31 ss.
- Insecabilia corpora**; v. *Corpora insecabilia et Atomia*.
- Insectum** (*ἄκμητον*); significat tum quod sectum non est, tum quod secari nequit II, 211, 17.
- Insecta**; nominis etymologia III, 55, 42; vel in *supinis*

partibus incisuras habent, vel in pronis, vel in utrisque III, 55, 43; quare incisuras habeant III, 283, 22 s., 40 ss.; magnum genus animalium exsanguium sunt III, 7, 24; III, 55, 28, 40; III, 277, 10 s.; III, 327, 41; III, 345, 37; III, 346, 38; III, 543, 5; exsanguia ideoque frigida sunt III, 383, 46 s.; multas et dissimiles species animalium comprehendit eorum genus III, 55, 41; III, 67, 6; III, 70, 48 ss.; quædam eorum volatilia sunt III, 7, 25 s.; alia alata sunt, alia alis carent III, 55, 46 ss.; quædam eorum genera partim alata sunt, partim alis carent III, 56, 1 ss.; corpus volubile habent III, 296, 48; aerem non recipiunt, sed victum e terra petunt atque in ea degunt III, 2, 42 s.; necessario respiratione carent, idque quare III, 538, 45 ss., cf. III, 543, 35; nonnullis, etsi cognatis commune nomen inditum non est III, 67, 7 ss.; omnibus communes partes sunt caput, alveus ventriculorum continens et pars inter hæc intermedia (v. *Intermedia*) III, 67, 11 ss.; omnia dissecta vivunt, nisi admodum refrigerata sint, aut propter exiguitatem cito refrigerentur III, 67, 16 ss.; idque quatenus III, 67, 19 s.; multa eorum dissecta vivunt III, 538, 46; idque quare III, 548, 39 ss.; quatenus iis hæc in re similes sint testudines III, 548, 44 s.; resectis capite et ano vivere possunt III, 533, 19 s.; multa dissecta vivunt et nihilo minus eandem specie animam habere videntur III, 440, 30 s.; III, 443, 52 ss.; III, 446, 25 ss.; dissectionum pars quæque eandem specie, non numero habet animam III, 443, 53 s.; igitur aliquamdiu et sensum habet et secundum locum movetur III, 443, 54 s.; III, 446, 25 ss.; vivere solummodo non pergit quia caret instrumentis ad vitam sustentandam necessariis III, 444, 2 s.; nihilo minus quæque eorum pars habet animam partes et inter se et toti animæ specie similes III, 444, 3 ss.; eorum essentia proprium est ut multa principia habeant III, 283, 48 s., cf. 22; igitur dissecta vivunt quemadmodum plantæ III, 283, 50 s.; III, 530, 43 s., 36; eo tamen a plantis differunt quod aliquo usque tantum dissecta vivunt III, 283, 51 ss.; III, 530, 45 s.; idque quia eorum principium instrumenta facere nequit ad vivendum necessaria III, 530, 46 ss.; dissecta vivere possunt, idque quia eorum anima vegetativa actu una, potentia vero plures est III, 538, 22, 28 ss.; eodem modo se habet eorum anima sensitiva idque quare III, 533, 30 ss.; igitur eodem modo se habent ac plantæ III, 533, 23, 27 s.; quatenus tamen in hac re a plantis differant, idque quare III, 533, 32 ss.; multis animalibus quæ coaluere, similia sunt III, 533, 36 s.; oculos omnia habent III, 67, 24 s.; nullum vero aliud sensus instrumentum habent, nisi excipias nonnullorum partem linguæ similem III, 67, 25 s.; palpebris carent eodem modo quo placent et crustata, etiamsi oculis ab illis differant III, 246, 27 ss.; duos oculos habent III, 246, 32; ut huius duritiæ damnum compensaret, mobiles iis dedit oculos natura III, 246, 33 ss.; nonnulla eorum aculeum habent, idque partim intus, partim foris III, 67, 35 ss.; nullum eorum caudam longam habent, nisi scorpionum III, 67, 37 s.; quænam eorum forfices habeant III, 67, 38 s.; nonnulla eorum volucra sunt atque præter reliquas partes alas habent III, 67, 40 ss., cf. *Insecta alata*; nonnulla cornicula ante oculos habent III, 67, 47 s.; omnia partes pronas a supinis distinctas habent III, 67, 51 s.; nec carneas, nec osseas partes segregatas habent III, 55, 44; eorum caro inter testam et genuinam carnem medium tenet III, 68, 1 s.; igitur nec spinam, nec os, nec testam, nec sepio similem partem habent, idque quare III, 68, 3 ss.; cutem omnia habent, sed admodum tenuem III, 68,

6 s.; nec viscera, nec pinguedinem habent III, 68, 10 s.; os omnia habent, exceptis cicadis III, 68, 8, 14 s.; apud pleraque os statim insequitur intestinum III, 68, 8 s.; nonnulla tamen ventriculorum habent III, 68, 12; eorum intestinum quale III, 68, 9 s., 12 s.; apud ea fere eodem modo quo apud animalia sanguine prædita recto tramite dispositæ sunt partes internæ III, 287, 5 ss.; externorum tamen motuum officii a sanguine præditis differunt III, 287, 7 ss.; nihil durum vel osseum, nihilque molle separatum habent III, 240, 36 s.; III, 241, 1 s.; totum eorum corpus durum est osseque carnosius, sed carne magis terrenum et ossecum, idque quare III, 241, 3 s.; idem et molluscis et testaceis et crustatis et sanguine præditis opposito modo se habent quod ad partium mollium et durarum distributionem attinet III, 240, 34 ss., 52 s.; multas partes non habent III, 283, 16 s.; frigidam et tardam naturam habent III, 283, 18 s.; multos pedes habent, idque quare III, 283, 18 ss.; quæ pauciores pedes habent, alata sunt III, 283, 24 ss.; æque ac ea pedes in latum flectunt crustata III, 58, 45; quædam cruribus anterioribus abstergunt res oculis incidentia, idque quænam et quare III, 284, 37 ss.; eaque majora habent hæc crura III, 284, 35 ss.; pedes posteriores mediis validiores habent, idque quare III, 284, 41 ss.; eorum crura anteriora introrsum flecti nequeunt III, 284, 48 s.; senectam exuunt simulac nata sunt III, 162, 14; quænam eorum senectam exuunt III, 162, 12 s., 16 s.; quæ eam exuunt eodem modo exuunt quo serpentes III, 162, 11 s.; item eodem modo quo viviparorum fœtus secundas III, 162, 10 s., 14 ss.; quædam eorum stimulum habent, idque quare III, 284, 1 s.; alia stimulum in anteriori parte habent, alia in posteriori III, 284, 3 s.; quibusnam alantur dentibus prædita III, 156, 10 s.; quibusnam linguam habentia III, 156, 11 ss.; linguæ similem partem alia intus, alia foris habent, idque quænam III, 251, 30 ss.; III, 277, 32 ss., cf. III, 282, 42 ss.; quæ foris habent ea pro stimulo utuntur, idque quænam III, 251, 32, 35, 39 ss., cf. *Proboscis*; partim dentibus carent, partim eos habent, idque quales, quænam et quare III, 277, 37 s.; apud nonnulla lingua oris munere fungitur III, 297, 38 s.; omnes sensus habent III, 70, 52 s.; probantur olfactum habere, idque tam alata quam alis carentia III, 70, 54 ss.; item gustum III, 71, 13 ss.; totum eorum genus eminens accurate olfactu sentit alimentum quo uti solet, etiamsi respiratione careant III, 486, 45 ss., cf. *Respiratione carentia*; septo transverso odores percipiunt III, 249, 16 s.; quia quæque eorum pars sensum habet, habebit etiam imaginationem et appetitum III, 446, 25 ss.; eorum sensus principium medio loco inter caput et ventris alveum invenitur III, 282, 33 ss.; apud alia unum, apud alia plura est sensus principium III, 282, 36 s., cf. III, 261, 18 s.; apud quænam duo sit III, 282, 37; apud alia magis, apud alia minus manifestum est III, 282, 40 s.; apud ea valde diversæ sunt alimento dicatæ partes, idque quomodo III, 282, 41 ss.; majora et voraciora convolutum habent intestinum idque quare III, 282, 50 s.; omnia paucio alimento contenta sunt, idque quare III, 283, 1 ss.; non omnia idem alimentum appetunt III, 71, 13; nec iisdem saporibus delectantur III, 71, 14; humorem non alimenti, sed cibi gratia assumunt III, 266, 11; apud ea manifeste in parte cordi respondentem attollitur ac subsidet spiritus insitus III, 503, 38 ss.; manifeste dormiunt, etiamsi brevem somnum habent III, 501, 41; quomodo constet ea dormire III, 74, 37 ss.; sonum, non vero vocem vel loquelam edunt, idque qualem, quare et quomodo III, 71, 50 ss.; fere omnia latitant III, 159, 40,

idque hieme, III, 159, 42; non tamen quæ intereunt, nec perennant III, 159, 41 s.; nec pauca quædam quæ nobiscum in domiciliis degunt III, 159, 40 s.; alia pluribus diebus latent, aliigelidissimis tantum III, 159, 42 ss.; multa domo carent III, 3, 59; quæ non latent hieme coeunt et gignuntur, si serena et austrina fuerit tempestas III, 82, 13 ss.; quænam non lateant III, 82, 15; pleraque vere nascuntur III, 168, 20 s.; igitur bene habent tempestate humida et tepida III, 168, 20 ss.; oleo oblitæ intereunt omnia III, 168, 34; idque celerrime si capite oblitio in sole ponantur III, 168, 34 s.; multa sulfuris odore intereunt III, 71, 3 s.; diu in aqua supernant, nisi nimis frigida aut calida sit III, 543, 37 ss.; suffocari dicuntur, ubi eorum venter aqua repletur, aut interit septi transversus calor III, 543, 40 ss.; inde, si diu cinere operiantur, reviviscunt III, 543, 42 s.; moriuntur partibus rugatis III, 96, 7; quæ non glomerantur sese indurantia salutis prospiciunt, idque quomodo III, 283, 44 ss.; quænam eorum operosissima sint III, 193, 37 ss.; quænam iis accensenda sint III, 2, 44 s.; III, 55, 42; iis accensendæ sunt apes et vesperæ III, 533, 19 s.; item apes et parvæ formicæ quas cnipas vocant III, 486, 45 ss.; item scolopendræ III, 538, 46 ss.; item pediculi piscium III, 101, 41.

Insecta (de eorum generatione); quantum locum tenent inter animalia quod ad generationem attinet ac frigidissima sunt III, 347, 4 ss.; ex sese ovum non pariunt III, 347, 5; partim sexus differentiam habent, partim ea carent III, 75, 13 ss.; eorum feminæ majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; III, 80, 43; III, 93, 4 s.; III, 99, 31; eorum mares quomodo e feminæ residuo prolem condant III, 354, 39 ss.; III, 355, 31 ss.; non constat an semen emittant necne III, 329, 10 s.; magna duplicem habent uterum III, 322, 10 s.; apud parva indistinctus est propter corporis exiguitatem III, 322, 11 s.; eorum mares propter debilitatem nihil aliorum instrumentorum ope facere possunt III, 343, 5 s., cf. 8 s.; vix adjacente materie valet eorum motus III, 343, 6 s.; ipsique suis partibus agunt III, 343, 10; igitur similes sunt opifici cui aliquis materiam affert III, 343, 3 ss.; item figulo, non vero fabro III, 343, 7 s.; partim coitu generantur, partim sponte III, 384, 21 s.; III, 385, 23 ss.; multa eorum e terra vel plantis putrescentibus fiunt III, 76, 48 s.; partim ex animalibus congeneribus, partim sponte gignuntur III, 93, 12 ss.; e quibusnam rebus diversis fiant quæ sponte gignuntur III, 93, 16 ss.; nonnulla eorum sponte fiunt ideoque e verme, non ex ovo nascuntur, idque quare III, 391, 21 ss., cf. *Sponte genita*; vermipara sunt III, 75, 40 s.; III, 346, 39; III, 384, 23, cf. 36 ss.; quænam eorum vermipara sint III, 345, 37 ss., cf. III, 346, 37 s.; vermipara sunt ac non respirant III, 359, 52; igitur eorum partes nec matris, nec sui ipsorum spiritu a se invicem discernuntur III, 359, 49 s.; enumerantur quædam quæ coitu utuntur III, 81, 5 ss.; quomodo coeant III, 80, 42 ss.; III, 93, 5 s.; III, 99, 30 s.; cf. III, 100, 24 s.; III, 328, 38 ss.; III, 332, 31 ss.; III, 341, 27 ss., 44 s.; III, 343, 2 s.; III, 355, 31 ss.; eorum coitus diuturnus est III, 81, 2 s.; III, 341, 34 s.; III, 343, 29 s.; III, 383, 45 s.; III, 388, 16 s.; coeuntia aliquam diem partem conjuncta manent III, 343, 34; difficile a se invicem absolventur III, 81, 2; III, 93, 6; III, 341, 34 s.; eorum coitus observari potest in iis quæ quotidie nobis obvia sunt III, 81, 3 s.; quæ coeunt omnia eodem modo coeunt III, 81, 6 s.; pars quam coeans in maris corpus intromittit femina in aliis major est quam pro portione corporis, in aliis minor III, 80, 46 ss.; pleraque post coitum brevi pa-

riunt III, 93, 7 s.; post coitum cito generant a pariunt III, 341, 35, 37; coeunt donec constiterit conceptum III, 341, 36; III, 343, 30 s.; quæ coitu utuntur, omnia vermes pariunt, excepto papilionum aliquo genere III, 93, 8 ss.; imperfectum quid, nempe vermem pariunt omnia III, 341, 37 s.; quod apud animalia semen emittentia efficitur a semine, id apud ea efficit maris calor atque facultas III, 341, 30 ss., 43 s. plerorumque generationis tempus inde ab initio usque ad finem ternis quaternisve septimanis mensuratur III, 95, 47; quorumnam ternis III, 95, 50 s.; quorumnam quaternis, idque quomodo III, 95, 51 ss.; cf. III, 99, 27 s.; eorum mutationes plerumque ternis vel quaternis diebus fiunt III, 96, 3 ss.; quædam e coitu congenerum animalium procreantur, atque ipsa sibi congenera procreant III, 319, 35 s.; alia e materie putrescente gignuntur III, 319, 37 s.; eaque generant quidem sed sibi non congenera et sexus discrimine carentia III, 320, 1 ss., cf. III, 345, 39 ss.; quare sibi non congenera procreant quæ e materie putrescente nata sunt III, 320, 4 ss.; quare sterilia sint quæ ex his procreantur III, 320, 8 ss.; alia coeunt atque ex ejusdem nominis animalibus generantur, idque quænam III, 328, 26 ss.; alia coeunt quidem et generant, sed vermes sibi quæ non similia, idque quænam III, 328, 29 ss.; III, 332, 13 ss.; hæc non ex animalibus gignuntur, sed e rebus putrescentibus vel humidis vel siccis III, 328, 31 s.; alia nec ex animalibus generantur nec coeunt, idque quænam III, 328, 33 ss.; eorum quæ coeunt feminæ in plerisque generibus maribus majores sunt III, 328, 35 ss.; idque quare III, 328, 45 ss.; eorum mares meatus seminales non habere videntur III, 328, 37 s.; eorum coitus qualis III, 328, 38 ss.; multorum coitus jam conspectus est, idque qualis III, 328, 40 ss.; quomodo se habeat et ubinam sita sit feminarum pars utero pro portione respondens III, 328, 47 ss.; in eorum utero concepta generantur III, 328, 49 s.; id quod in magnis quæ coeunt conspectum est III, 328, 50 s.; pleraque admodum parva sunt III, 329, 1 s.; nonnulla eorum concepta dura habent III, 384, 43 s.; postquam vermis naturam exuerint, immobilia evadunt III, 384, 48; III, 385, 4, cf. 22; idque rescicato ac indurato eorum putamine III, 384, 47 s.; III, 385, 5; nempe ubi perfectum magnitudinem nacta sunt ovo similia fiunt III, 384, 46 s.; igitur natura apud ea quasi ante opportunitatem tempus propter imperfectionem suam ova parit III, 384, 50 ss.; postremo disrupto putamine exeunt quasi ex ovo perfecta animalia facta III, 385, 6; igitur triplicem generationem sortita sunt III, 385, 7, 21; cum animalibus ovum imperfectum parientibus vices commutant III, 346, 40 ss.; eorum vermes procedente tempore ovis similes evadunt III, 346, 44 s.; III, 347, 8, cf. 6; id est in chrysalidem mutantur III, 347, 8 s.; tertia mutatione finem attingunt generationis III, 347, 10 s.

Insecta alata; præter reliquas partes alas habent III, 67, 40; membranaceas alas habent, atque exsanguia sunt III, 6, 36; eorum alæ e residuis fiunt III, 426, 24 s.; alia alas sub tegmine habent, alia hujusmodi tegmine carent, idque quænam III, 6, 41 ss.; III, 67, 4 s.; eorum quæ hujusmodi tegmine carent, alia quattuor, alia duos habent alas, idque quænam III, 6, 43 ss.; III, 67, 43 s.; ubinam aculeum habeant III, 6, 43 s.; quæ alas sub tegmine habent, aculeo carent III, 6, 47; alia a latere adnexas habent III, 316, 16 ss., idque quare III, 316, 12 ss., 18 ss.; quibus quattuor alæ sunt, ab utroque latere duas habent III, 283, 29 s.; quomodo se habeant eorum alæ III, 283, 37 s.; quatenus necessario alata sint III, 283, 39 s.; iis alarum origo flexio-

nis principium est III, 311, 45; orthopygio carent III, 312, 4, cf. III, 67, 45 s.; hinc non recta volant III, 311, 52 s.; sed quo fors tulerit illidunt III, 312, 5 s.; hinc navibus gubernaculo carentibus comparantur III, 312, 4 s.; eorum alae parvae et debiles sunt, corpus vero magnum III, 312, 15 s.; immo non solum alae ipsae sed etiam earum insertio debilis est III, 312, 18 s.; hinc tardus et debilis eorum est volatus III, 312, 12 s.; comparantur navi onerariae quam remis movere conantur III, 312, 16, ss.; iis contrario modo se habent, quod ad alarum naturam attinet, aves et imprimis aves volaces III, 312, 22 ss.; quae vagantur et alimentum gratia locum mutant, quatuor alas habent et corpus leve, idque quænam III, 283, 26 ss.; quæ vero exiguo sunt corpore, sed reliqua vitæ ratione quadripennibus quorum alae vagina non includuntur similia, duas alas habent, idque quænam III, 283, 30 s., cf. III, 284, 22 ss.; quæ sedentariam vitam agunt et parva sunt, quatuor alas habent, sed vagina inclusas, idque quænam III, 283, 31 ss.; murmurant, idque quomodo III, 72, 1, 5 s.; quare et quomodo bombyum elant III, 503, 45 ss.; autumnis alis contractis moriuntur III, 96, 9; iis accensenda sunt apes et melolontha III, 55, 47 s.

Insecta alia binis prædita; quænam III, 283, 26 ss.; debilia et parva sunt III, 283, 30 s.; III, 284, 22, 25; in anteriori parte aculeum habent, idque quare III, 284, 21 ss., 24 ss.

Insecta alis quaternis prædita; quænam III, 283, 26 ss.; majora sunt quam binis alis prædita et posteriores partes validas habent III, 284, 26 ss.

Insecta alas nudas habentia; iis accensenda sunt apes et vespæ III, 312, 7 s.; utique reliqua insecta non recta volant idque quare III, 311, 52 ss.

Insecta alas vaginâ tectas habentia; v. *Vaginipenna*.

Insecta alia carentia; iis accensendi sunt julus et scolopendra, III, 55, 46 s.

Insecta favificantia; communi nomine designari non solent III, 194, 46 s.; formam tamen congenerem habent III, 194, 47; ad ea pertinent quæcunque apibus similes sunt III, 194, 49; eorum exstant sex genera gregalia et tria solitaria, idque quænam III, 194, 49 ss.

Insecta longa; exanguia sunt et multipeda III, 308, 25 ss.; omnium insectorum frigidissima sunt III, 283, 20 idqueque omnium plurimos habent pedes, *ibid.*; glomerantur, idque incisciturum ope III, 283, 42 ss.; apud ea sensus principium actu unum potentia vero plura est III, 282, 37, cf. 40; igitur dissecta vivunt III, 282, 38; apud ea (postquam dissecta sunt) posterior pars eodem gressum dirigit quo anterior III, 308, 29 s.; dissecta vivere possunt quia eodem modo constant ac si unicum continuum essent pluribus animalibus compositum III, 308, 31 ss.; iis accensendi sunt juli III, 283, 21 s.; item scolopendræ III, 308, 28 s.

Insecta multipeda et longa; fere quot incisuras, tot etiam partes inter caput et ventrem habent intermedias III, 67, 15 s.; dissecta admodum diu vivunt et inveniuntur, idque quomodo III, 67, 21 ss.

Insecta ovipara; iis plerumque generatio quatuor septimanis absolvitur III, 95, 51 s., cf. III, 99, 27 s.; prima septimana consistunt III, 96, 1; reliquis tribus incubant et excludunt quæ proli generandæ causa edita sunt III, 96, 1 s.

Insecta pedestria; pleraque alas habent III, 385, 7 s.

Insecta quæ bombyum edunt; iis accensenda sunt quæ reliquis diutius vivunt III, 543, 8 ss.; quomodo bombyum edant III, 543, 11 ss.; anhelantibus comparantur III, 543, 11; locum circa septum transversum eodem modo movent quo respirantia pulmonem et pisces

branchias III, 543, 14 ss.; similia iis accidunt ac si quis animal respirans compresso ore suffocaret III, 543, 16 ss.; iisque motus quem sic faciunt sufficientem præbet refrigerationem III, 543, 19 s.; comparantur pueris qui arundinibus tenui membrana oclusis somnum edunt III, 543, 21 ss.; quænam iis accensenda sint III, 543, 10.

Insecta quæ coitu generantur; celeriter pariunt ac vermem satis magnum III, 388, 17 s.

Insecta quæ reliquis diutius vivunt; sub septo transverso fissæ sunt III, 543, 4 ss.; idque quia calidiora sunt ideoque majore refrigerio indigent III, 543, 7 ss.

Insecta quæ vivorum corporum succum depascuntur; coitu generantur lentes et quibus rursus nihil aliud fit III, 101, 1 s.; quænam iis accensenda sint III, 101, 2 s.

Insecta salientia; alia crura posteriora reliquis majora habent, alia gubernaculo prædita sunt III, 67, 48 ss.; eorum pedes anteriores multo magis quam celerorum reliquos vi superant III, 284, 43 s.; quomodo saliant III, 284, 45 s.; sex pedes habent, si iis adnumeretur instrumenta saltui dicata III, 284, 49 s.; iis accensenda sunt locustæ et pulices III, 284, 43 s.

Insecta sponte nascentia; primum e compage quadam vermi simili constant III, 384, 37 s.; idque æque ac reliqua quæ in aquis aut lanis aliisve similibus rebus consistunt III, 385, 1 ss.

Insecta stimulo in anteriori parte prædita; stimulum in lingua habent III, 284, 4, 8; stimulo alimentum et percipiunt et arripiunt et admovent III, 284, 8 ss.; præterea eo ad injurias propellendas utuntur III, 284, 7 s.; eorum stimulus elephantis proboscidi comparatur III, 284, 5 ss.

Insecta stimulo in anteriori parte carentia; dentes habent, idque partim edendi, partim alimentum capiendi et admoventi gratia III, 284, 10 ss.; quænam iis accensenda sint III, 284, 13.

Insecta stimulo in posteriori parte prædita; stimulum in cauda habent III, 284, 4; animosa sunt atque ideo armorum loco stimulum habent III, 284, 11 s.; quædam eorum intra sese habent stimulum, idque quænam, qualem et quare III, 284, 15 ss.; quæ pedestria sunt, iis a corpore abstat, idque quare et quibusnam III, 284, 18 ss.; nullum eorum binis tantum alis præditum est et quare *ibid.*, 284, 21 ss.

Insecta vermipara; superiora a priori habent minoram III, 359, 41; igitur eorum incrementum sursum versus sit III, 359, 40 s.

Insensatus (ἀνόητος); qui defectu peccat circa dolorem ex ira profectum II, 213, 6 s.; idem qui servilis, *ibid.*; idem qui stultus (ἄλκιος) II, 44, 9.

Insensibilis (ἀνίσθητος) quinam II, 212, 34; ita vocamus hominem qui se ipse spectat II, 182, 16; qui nequaquam moventur voluptatibus ad quas refertur intemperantia II, 211, 29; etiam aliis nominibus indicantur II, 211, 31, cf. II, 212, 34, 49; ni fallor, inter alia nomine doloris expertium II, 212, 41; iis maxime similes videntur quos comici nomine rusticorum inducunt II, 211, 35; non ita vocantur omnes quia non deficiunt circa res quas participare necessario debent II, 212, 41; in eos clementes sumus, 351, 14.

Insensibile; si exstaret propter exiguitatem, nullam rem percipere liceret, nisi eo modo ut affirmaremus nos hujusce aliquid percipere II, 491, 42 ss.; multis modis dicitur, 182, 32.

Insensibilitas (ἀνίσθησις); animæ affectus est II, 195, 28; ejus definitio II, 195, 48; defectus est circa easdem res ad quas referuntur temperantia et intemperantia II, 212, 48 ss.; II, 218, 2; nec valde frequens, nec

- valde notum est vitium, idque quare II, 211, 32; etiam aliis nominibus vocatur hoc vitium II, 212, 49, cf. II, 211, 31; sensui opposita est, ut habitus et privatio, 194, 36; cæcitatem sequitur, *ibid.*; quædam non erit impotentia, si sensus aliquis potentia non est, 203, 37.
- Inseparabilia (οὐ χωριστά); substantiæ non sunt II, 603, 1 s.
- Inseparatum Anaxagoræ; de eo nihil prædicari poterat II, 480, 38; nec album, nec nigrum, nec fuscum erat II, 480, 39; omni colore et sapore carebat II, 480, 40 s.; nec quale, nec quantum, nec quid esse poterat II, 480, 42 s.
- Insidiæ; eas qui struit, sciens agit, nec injuriam sibi inferri putat II, 62, 18; qui iis petuntur plerumque animum deponunt IV, 261, 11 ss.
- Insidiator (ἐπιβουλος); ei convenit ut amicos amet quo modo jussit Bias, 373, 5; in laudatione cautus appellari debet, 331, 14.
- Insidiosus (ἐπιβουλότερος); injustiores sunt II, 82, 39; II, 86, 30.
- Insiplens (ἄρρων); sibi semper dispar mane et vesperi II, 226, 37; se habet ad prudentem ut fera vel infans ad hominem adultum II, 220, 37.
- Insitio (ἔμμενσις); per eam plantatio IV, 27, 45; melior est in similia IV, 27, 46 ss.; in diversa IV, 28, 1 s.; arborum silvestrium in hortenses IV, 28, 4; quomodo fiat, idque quare III, 534, 5 s.; ex ea constat animam vegetativam apud plantas medium locum inter caulem et radicem occupare III, 533, 45; idque quomodo III, 534, 1 ss.
- Insititia pyra (ἔμβολα; ἀπιοι); quænam ita vocentur fr. 163, b.
- Insolatio (ἀλυσις); interdum dubium est, utrum ea an tonsura capitis sanitatis causa sit II 268, 5.
- Insolentia (ὕβρις); eam affert satiætas fr. 61, b; cur in eam capitalis poena statuta non sit IV, 265, 7 ss.; communis affectus jumentorum IV, 7, 5 s.; causa esse potest cur argumentationes afferant a proposito alienas II, 189, 1.
- Insomnium (ἐνύπνιον); quidnam III, 512, 19 ss.; quidnam sit, ex iis colligi debet quæ circa somnum eveniunt III, 508, 18 s.; quodammodo sensio est III, 503, 54 s.; imaginatio aliqua videtur esse III, 508, 14; ita vocamus imaginationem quæ in somno fit, idque sive simpliciter, sive quodammodo contingat III, 508, 14 s., cf. III, 512, 4 s.; argumenta quæ probare videntur nos id non sensu percipere III, 507, 4 ss.; probatur id non opinione percipere III, 507, 12 ss.; ab eodem pendet a quo in morbis decipimus, id est ab imaginatione III, 507, 29 ss.; verum est in eo nos videre non posse, sed nihilo minus in eo afficitur sensus III, 507, 39 ss., cf. III, 508, 4; intellectus affectus non est III, 508, 2 ss.; nec sensus simpliciter III, 508, 4; necessario sensus affectus esse debet quia et somnus sensus affectus est III, 508, 6 ss.; probatur sensus affectus esse, quatenus is imaginativus est III, 508, 9 ss.; ea imaginibus ac effluviis tribuit Democritus III, 515, 9 s.; in iis sæpe circa easdem res versamur quas interdiu agimus aut egimus vel acturi sumus, idque quare III, 514, 12 ss.; hinc vice versa necessario interdum ab imaginibus quæ nobis in iis apparent deducuntur negotia quæ interdiu agimus, idque quare III, 514, 16 ss.; quæritur an iis assimilandæ sint imaginationes quas interdum habent qui animo deficiunt III, 504, 25 ss.; sæpe agnoscunt dormientes eo referendum esse quod in iis apparet III, 511, 47 s.; quæ in iis apparent interdum nobis probantur, interdum non III, 511, 12 s., cf. 44.; probantur ubi detinetur intellectus, nec proprio suo motu movetur III, 511, 13 s.; interdum quæ in iis nobis apparent falsa esse sentimus, interdum iis assentimur ac abripimur III, 507, 44 s.; quomodo falsa esse dicantur III, 532, 44 s.; iis accensenda non est quævis imaginatio quæ in somno fit III, 507, 27 s.; iis accensendæ non sunt imagines quæ junioribus nonnullis in tenebris apparent III, 512, 5 s.; nec quæcunque imagines liberis sensibus apparent III, 512, 6 s.; nec omnis quæ in somno apparet imago III, 512, 7 ss.; nec veræ notiones quas dormientes præter imagines habent III, 512, 18 s.; in iis non solum dicimus rem præcedentem hominem vel equum, sed etiam albam vel pulchram III, 507, 12 s.; in iis interdum præter imagines aliquid cogitamus III, 507, 17 s., 20 s.; iis accensendi non sunt habitus inter somnum et vigiliam intermedii III, 512, 17 s.; motus qui iis ansam dant comparantur vorticibus qui in fluminibus oriuntur III, 510, 33 s.; item imaginibus quæ in aqua apparent III, 510, 40 ss.; III, 515, 49 s.; motus qui iis ansam dant interdum a motu ab alimento exeunte omnino eliduntur, interdum ita turbantur, ut monstroræ appareant visiones III, 510, 44 ss., cf. 39 s.; motus qui iis ansam dant, comparantur ranis conflictis quæ pedetentim ex aqua emergunt, prouti major ea salis copia liquatur III, 511, 23 ss.; item imaginibus quæ in nubibus apparent III, 511, 28 s.; non sunt iis qui cibo assumpto obdormiscunt, idque quare III, 510, 37 ss.; III, 512, 27 ss.; nec admodum juvenibus e. g. infantibus, idque quare III, 510, 38 ss.; III, 512, 28 s.; robusta non sunt atrabiliariis, nec febricitantibus, nec vinolentis, idque quare III, 512, 48 ss.; robusta sunt sanguine edato ac discretio III, 510, 51 ss.; idque quia motus ab unoquoque sensorio exeuntes ad sensorium commune deferuntur III, 511, 1 s.; cur nulla videant alte et suavissime dormientes IV, 271, 45 ss.; occurrunt ubi cogitantibus nobis et ante oculos res ponentibus somnus supervenit IV, 272, 21 ss.; ideo in iis maxime videmus quæ agimus aut acturi sumus aut volumus IV, 272, 23 s.; meliora habent meliores, idque quare IV, 272, 26 s.; deteriora vero qui vel mente vel corpore deterius affecti sunt IV, 272, 28 s.; nonnulli talia habent qualia qui proposita secundum præcepta memoriæ in locis disponunt III, 507, 23 ss.; quosnam teneant IV, 133, 5 ss.; inprimis homini propria sunt III, 74, 45, s., cf. III, 73, 43; ea habent etiam animalia quædam III, 514, 33, cf. III, 73, 42 ss.; hinc etiamsi divina non sint, sunt tamen dæmonia III, 514, 34 s.; inprimis canis latratu indicat se ea habere III, 73, 46; an ea habeant quadrupes oviparæ et animalia aqualilia, non constat III, 73, 46 ss.; ea non habent infantes et juvenes admodum III, 74, 46, cf. III, 144, 9 s.; ea sero meminerunt infantes III, 144, 10; quando plerumque incipiunt III, 74, 48; nonnulli viri vel mulieres ea nunquam habuerunt III, 74, 49 s.; III, 512, 21 ss.; qui ea nunquam vident eodem modo se habere videntur ac infantes aut qui assumpto cibo obdormiscunt III, 512, 26 ss.; apud eos nempe copiosa cibi exhalatio in superiorem locum incidit ac deorsum vecta multum motum excitat III, 512, 29 ss.; quænam sit causa cur ea nonnulli proveciori ætate videant quum ea antea nunquam vidissent III, 512, 33 ss.; interdum mortem vel morbum prænuntiant ubi alicui eveniunt qui ea antea nunquam viderat III, 74, 50 ss.; ea valde attendenda esse dicunt medici elegantiores III, 513, 28 ss.; item qui artifices non sunt, sed tamen meditari aliquid ac philosophari solent, idque quare III, 513, 30 ss.; probantur aut signa aut causas esse eo-

um quæ sunt aut res fortuitæ III, 513, 17 ss.; ple-
raque eorum res fortuitæ esse videntur, præsertim
quæ captum ingenii nostri excedunt III, 514, 20 ss.;
quæ res fortuitæ sunt eodem modo se habere viden-
tur ac si forte fortuna adveniat aliquid, de quo quis
mentionem fecerat III, 514, 23 ss.; hinc multa non
eveniunt III, 514, 30 s., 45 ss.; ea omnes aut multi
arbitrantur signi vicem gerere III, 513, 4 s.; hinc divi-
nationem quæ ex iis petitur contemnere non licet III,
513, 1 ss.; nec tamen huic divinationi facile credere
oportet, idque quare III, 513, 3, 8 ss.; si facultas fu-
tura providendi eorum quorum principium in nobis non
est prorsus fortuita non sit, melius quam effluvis aut
imaginibus explicatur motibus exilibus qui a rebus ex-
euntes ab altera ad alteram propagantur, donec ad nos-
tram animam perveniant III, 515, 4 ss.; quare reji-
cienda videatur opinio ea a deo mitti III, 513, 10 ss.;
III, 514, 33 s.; 36 ss.; interdiu fierent, si a deo mit-
terentur III, 515, 26 s.; cur ea recorderentur expe-
recti, exponitur in *Problematis* III, 504, 2 ss., cf.
Somnia.

Insomniis (de); quidnam ejus argumentum III, 500, 7
ss., cf. III, 516, 3 ss.; III, 507, 1 ss.; innuitur III, 504,
1 s.; (t. III, p. 510) III, 515, 50.

Insomnium venereum (τὸ ἑσπεριώτερον); mulieres etiam
id habent III, 215, 49 s.; III, 355, 37; item pueri qui
nondum semen emittunt III, 355, 38 s.; item senes
qui non amplius semen fecundum emittunt (?) III,
355, 40; quænam post ea mulieribus eveniant III, 215,
50 ss.; III, 216, 2; in iis mulieres semen emittunt III,
215, 52 s.; post ea siccitas se surgere dicunt III, 216,
19 s.; si id habuerint mulieres humectatur idem locus
ac si cum viro coissent III, 211, 2 s.; III, 216, 2; is-
que locus eadem indiget cura III, 211, 2 s.; III, 216,
3 s.; idque qualem III, 215, 2; interdum evenit, ut
post id validiores sint mulieres, idque non viribus sed
sanitate et levitate, idque quare III, 214, 15 ss., 22
s.; si id sæpe habeat mulier, conceptioni favet III, 211,
50 ss.; quomodo post id surgens se habere debeat mul-
lier ut rite concipiat III, 212, 1 ss., 39 ss., cf. *Mulier*.

Insonorum (ἄσπονδov); sonum recipit III, 453, 22 s.

Inspectio (ὄρα); altissimam requirit quæstio locum res-
piciens II, 287, 1.

Inspectores silvarum; v. *Silvarum inspectores*.

Inspirantes; melius audiunt quam expirantes, idque
quare III, 418, 48 ss.

Inspiratio (ἐκπνοή); tractionis species est III, 335, 33;
ita vocatur aeris introitus III, 550, 51 s.; cum ex-
piratione alternare debet IV, 284, 45; expirationem
præcedit III, 540, 17; simul cum expiratione
fieri nequit III, 538, 7 s.; fieri nequit si vehementer
confertimque fiat expiratio IV, 284, 40 ss.; dum fit
attollitur pectus III, 541, 54 ss.; ea dilatantur venæ et
meatus III, 457, 38 s.; quænam animalia nonnisi ejus
ope respirare possint III, 486, 20 ss., 38 ss., cf. III,
457, 16 ss.

Instinctus divinus (ἐνδοϋσιασμός); in eum proclives
sunt aliqui, idque quoniam, 633, 7; eo percussus sedantur
ac purgantur ubi in sacris carminibus ad cantilenas ani-
mum demulcentes perventum est, 633, 8.

Instituta (ἰδρυµα); paucis indigere putat cives reipublicæ
sux Plato, 502, 25.

Institutio (παιδεία); per eam omnis natura melior effi-
citur fr. 62, a; in secundis rebus decus, in adversis
confugium est fr. 62, a; optimum senectuti est viaticum
am fr. 62, a; ejus divisio fr. 107, b; ejus radices
amaræ sunt, fructus vero dulces fr. 341, b, v. *Educa-
tio, Eruditio*.

Instrumentaria partes; v. *Partes instrumentariae*.

Instrumentum (ὄργανον); necessario artibus suppetere de-
bet, 484, 49; si sponte munere suo fungeretur, nec servis
nec ministris opus esset, 485, 6; distinguuntur in animata
et inanimata, 484, 51; item in ea quæ ad agendum ac-
commodantur et ea quæ ad efficiendum, 485, 13 ss.;
servus inanimus est II, 100, 35; II, 230, 14; ei pro-
dest, sed amicitiam cum eo non colit artifex II, 100,
31; ad eum se habet artifex ut tyrannus ad subditum
II, 100, 30; ei cum opere nihil commune est, 609, 35;
multis indiget vita, 610, 3; iis uti debet ars III, 438,
40 s.; iis indigent quædam artes honestæ II, 8, 52; ar-
tificis propria res II, 230, 9 s.; artificis causa exstat II,
230, 10; ergo inter id et artificem nec amicitia exstat
nec justitia nec communio II, 230, 8; II, 231, 13; se
habet ad artem vel ad artificem ut corpus ad animam
et servus ad dominum II, 230, 7; II, 231, 12; operis
causa exstat II, 230, 49; ei tanta impenditur cura
quanta ei jure competit ad opus efficiendum II, 230, 48;
se habet ad animam ut terebrum ad artem II, 230, 46;
aliorum causa expelluntur II, 5, 52; omne alicujus gratia
exstat III, 228, 3; modo ipsa, modo eorum usus qua-
runtur in deliberatione II, 28, 29; iis quoque potentia aliqua
inesse potest II, 524, 45; causis necessariis accensenda
sunt III, 430, 24 s.; eodem modo quo ejus potentia,
actus et perfectio est anima III, 445, 20 s.; nullum in-
finitum est nec copia nec magnitudine, 489, 54; iis
proprius magnitudinis modus est, 606, 20; unicuique
unico usui inservit III, 544, 30; omne optimum quod
non multis operibus sed uni serviat, 482, 41; pro mu-
neribus eadem vel diversa habenda sunt III, 449, 25;
optima ei dari debent qui opus efficit melius, 533, 35;
præstat idem non pluribus usibus accomodari III,
284, 28 s.; quod injuriis propellendis inservit, acutis-
simum esse præstat III, 284, 29 s.; qui nescit quoniam
agat, invite aliquid facit II, 25, 48; non necessario in
rebus quæ sunt continetur III, 354, 51 s.; eorum mo-
tus artis notionem continent III, 349, 5 s., cf. III, 358,
3 ss.; eorum motus gladium facit III, 349, 4 s.; ea so-
lus facere nequit ignis III, 348, 48 s.; qualitates de-
bent elementis II, 349, 3 s.; ea movent manus III,
342, 47 s.; ipsa movent materiem III, 342, 48; iis
quodam modo inest artis motus III, 342, 51; iis com-
paratur semen virile III, 342, 49 s.; iis indigent mu-
nera III, 321, 2; cuique facultati suum est III, 395, 34;
id una cum facultate dat natura, idque quare III, 395,
39 s.; iis quæ non attrahunt, spiritu attrahunt quum
superne cava sunt atque insufflationem habent III,
214, 51 s.; iis assimilant potentias generatrices qui ma-
teriem unicam ortus et interitus causam habent II,
464, 18 ss.; eodem redit an his causam tribuas eorum
quæ sunt an materiei II, 464, 25 ss.; pejor movent
quam ignis, id est quam elementa, et in universum
quam materies II, 464, 30; sanitatis causa sunt II,
264, 25; II, 515, 16; vocatur medicinale, idque sensu
proprio et primario II, 221, 1 s.; ejus notio non con-
tinetur in notione medici II, 221, 4.

Instrumenta ad frangendas nuces facta; cur iis facile
frangant nuces IV, 66, 30 s.

Instrumenta ferulacea; v. *Ferulacea instrumenta*.

Instrumenta equestria (τῶν ἵπικων); eorum conficien-
dorum ars arti equestri subjecta est II, 1, 13.

Instrumentum motus; v. *Motus instrumentum*.

Instrumenta musica; ex iis perspicitur differentia sono-
rum IV, 177, 40; quænam in educandis pueris adhiberi
possint, quænam non, 631, 32; 642, 2; longiora voces
molliores reddunt, idque quare III, 660, 26; quænam
argutiores voces habeant III, 661, 55 s.; quæ ab acu-

tis proveniunt diapason consonantiae unisonae non esse videntur IV, 207, 9 s.

Instrumentorum opifex (σχευοποιός); eum magis quam poetam respicit spectaculum, 462, 40.

Insulae; earum nonnullae magnae III, 630, 3 s.; septem maximae dictae IV, 89, 13; aliae minores nobis notae et internae III, 630, 5 s.; quarum maxime memorabiles III, 630, 6 ss.; continenti vicinae ejus partem efficiunt III, 596, 18 s.; ideoque terrae motibus magis obnoxiae III, 596, 13; quae in alto sitae sunt minus terrae motibus obnoxiae, idque quare III, 596, 12 ss., 21 s.; tribus partibus terrae adjacentes, alii seorsim numerant, alii vicinis partibus adhaerent III, 631, 14 s.; iis quae in Aegaeo mari sitae sunt imbrem affert Hellespontias IV, 254, 43 ss.; IV, 255, 1, quidam significant aves ex iis ad terram fugientes fr. 158, b; item graculi *ibid.*; alias cepit, alias coloniis frequentavit Minoi, 515, 21.

Insulae beatorum; v. *Beatorum insulae*.

Insula in mari extra Herculis columnas sita; mirae fertilitatis a Carthaginiensibus inventa IV, 88, 18 ss.

Insula parva ultra Chalybas sita; IV, 79, 3; in ea aurum comportatur IV, 79, 4.

Insulani; iis omnibus minores impensas pertulerunt, 434, 42; inter eos et Chytri incolas Clazomenis erat seditio, 568, 25.

Insulsi (σκληροί); iidem qui rustici II, 50, 45.

Insultatio (ἐπηρεασμός); quidam, 348, 3; species neglectus esse probatur, 347, 50; 348, 2, 4; odium facit, 353, 6.

Intactile (ἀνυπτόν); partim id est quod exilem tantum tactus sensum movet, e. g. aer, partim tactilium excessus III, 460, 36 ss.; aequae id ac tactile respicit tactus III, 460, 36.

Integer (δολύκληρος); ejus ornatus non prodest mutilo II, 241, 35.

Integris alis praedita; v. *Insecta alata*.

Integumentum (τὸ κάλυπος); inollusorum qua parte dehiscit, aquam intromittunt et semen (vel atramentum) emittunt III, 328, 12 ss.; eadem parte invenitur communis excrementi et uteri meatus III, 328, 10 ss.; in supinis dehiscit III, 328, 13 s.

Intellecta; v. *Intelligibilia*.

Intellectio (νόησις, τὸ νοεῖν); idem est quod res intellectae III, 437, 37 s.; ei similis est sensus III, 469, 43; eam tanquam corporum aliquid considerant antiqui III, 465, 4; probatur non idem esse ac sensus III, 465, 16 ss., cf. 37, cf. *Cogitatio*; ea una sunt, quorum definitio una est II, 574, 2; quorum una sit II, 574, 3; eam simili fieri censent antiqui III, 465, 5 s.; actus ideoque perfecta est II, 568, 31, 42; magis quieti et statui similis esse videtur quam motui III, 438, 10 s.; ea anima corpus movere videtur III, 437, 21 s.; penes nos est III, 451, 53; III, 465, 26; idque quare III, 451, 51 s.; sine imaginibus fieri nequit III, 494, 31 s.; III, 495, 6 s., cf. 19 s.; omnium animae affectum maxime ei proprius esse videtur III, 432, 23 s.; si tamen imaginatio quaedam sit, aut sine imaginatione fieri nequeat, sine corpore exstare non possit III, 432, 24 s.; comparatur eorum actioni qui imagines in locis memorialibus reponunt III, 465, 27 ss.; partim imaginatio, partim existimatio esse videtur III, 465, 37 s.; partim recta, partim falsa est III, 465, 16 s., cf. 21; recta, sapientia, aut scientia, aut vera opinio est, falsa vero horum contrarium III, 465, 47 ss.; a principio et forma proficiscitur II, 544, 43 s.; ab ejus ultima parte proficiscitur effectio II, 514, 14; voluptatis gratia fit II, 605, 38 s.; propter eam quoque memoria et spes sunt II, 605, 39 s.; in se-

nectute marcescit, non ipso intellectu patiente, sed a quo quod intus est III, 440, 9 s.

Intellectiones; earum ope praesentia ad futura expendit anima III, 470, 21 ss.

Intellectio per se (ἡ καθ' αὐτήν); spectat optimum per se II, 605, 40 s.

Intellectiones contemplativae (αἱ θεωρητικαί); eodem modo terminantur quo ratiocinationes III, 438, 2 s.

Intellectiones quae res agendas respiciunt (αἱ πρακτικαί); omnes alius rei causa fiunt III, 438, 1 s.; igitur finem habent III, 438, 1.

Intellectiva animae pars; v. *Anima intellectiva*.

Intellectus (ἡ νεία); quomodo a sensu differat II 144, 33; ei compellit deliberatio II, 144, 38; ejus munus est ut discernat III, 471, 10; omne intelligibile affirmat aut negat II, 513, 2 s.; eo quae sunt, alicujus gratia fiunt II, 267, 14; II, 594, 17 s.; circa eadem ac ille versatur fortuna II, 269, 14; II, 594, 23, cf. II, 267, 33 s.; ad ethicam vel physicam pertinet ut ejus differentiam exponat a mente, a scientia, ab arte, a sapientia et a prudentia, 153, 15; eo etiam fit definitio III, 219, 15; quae in eo sunt consequuntur quae in voce sunt, 37, 10, cf. 38, 28; ejus habitus partim veri, partim falsi capaces, 171, 15; cujusvis munus est verum et falsum II, 67, 20, 41; sine eo consistere nequeunt nec consilium, nec actio perfecta II, 67, 25, 27; quod in ea affirmatio et negatio est, id in appetitu sunt persecutio et evitatio II, 67, 12; fieri potest ut moveatur a re externa et tunc ipse animal moveat II, 345, 44; turbatur praeter voluntatem si per septulum transversum calor vel vapor adscendat III, 268, 42 ss.; III, 269, 4 ss., cf. 12; eo praestat viris bonis multitudo gregatim sumpta, 531, 22; acri opus est ut cognoscantur quae non sub sensum cadunt, 239, 14, cf. 52; quaeritur utrum ejus, an morum major ratio habenda sit in educandis pueris, 625, 4; eum humilem et impeditum reddunt opera illiberalia et mercenaria, 625, 20 23; ei quia non prosit tibiam rejecisse videtur Minerva, 632, 10; ejus labor corpori obest, 627, 52 se sophistico ratiocinio decipi sinit, ubi res parvas saepius recurrentes negligit, 575, 29; eum quoque spectat senectus, 513 39; ejus dotes plus ad felicitatem conferunt quam bona externa, 601, 19; ejus educatio nem praecedere debet corporis educatio, 626, 52; in quamnam aetatem cadat ejus maximus vigor, 622, 22, cf. 366, 10; eo segnius agere debet mulier gravida, 622, 5, rerum ab eo pendit numerus infinitus est II, 267, 39; II, 269, 15; eum magis quam corpus spectant honoris et discendi studium II, 36, 4; bonum corporis temperamentum manifestat III, 363, 31; ejus acumen magis perspicitur in minoribus quam in majoribus animalibus III, 178, 30 s.; ejus motum impedit pondus incumbens III, 289, 14 s.; dubitans ligato comparatur II, 488, 37 s.; ejus debilitas est si affirmes omnia quiescere II, 346, 13 s.; videtur semper aliud respicere, nec nisi obiter se ipse II, 609, 15 s.; ei proprii actus ac voluptates specie et praesentia differunt a sensibus propriis II, 121, 12; II, 122, 11; ea adesse putat quae parum abfuit quin experti simus II, 263, 11; eo quae sunt generationes inter generationes scientia factas recensendae sunt II, 184, 31; quando potentia esse dicantur quae ab eo ad actum evehuntur II, 568, 52; in rebus ab eo pendentibus causa movens eadem est ac forma vel privatio II, 602, 41 s.; excitatur rebus novis et valde circa ea agit II, 120, 43; si culpam rei vehementer incumbat oculus sistitur IV, 14, 1 s.; ab eo junctus sensus laborem quem sustinet quasi non percipit, IV, 180, 50 s.; ad signa physiognomica quae eum respi-

ciunt loquacitas pertinet IV, 3, 40 s.; eo præstant Asiatici, 608, 38; eo inferiores Europæi sunt et frigidarum regionum incolæ, 608, 36; eo præstare debent cives, 608, 48.

Intellectus (quæ ab eo proveniunt) (τὰ ἀπὸ διανοίας); eorum alia nunquam sponte et necessario, sed alicujus gratia, alia etiam fortuito fiunt, 162, 31.

Intellectus activus (πρᾶξις); eo constat quod ratio eadem affirmat quod appetitus persequitur II, 67, 17; ejus opus est veritas cum recto appetitu consentiens II, 67, 21; alicujus gratia constat et aliquid movet II, 67, 28; intellectui effectivo præest II, 67, 29; quomodo ab eo differat II, 67, 30.

Intellectus contemplans (θεωρητική); nec activus, nec effectivus est II, 67, 19; ejus bonitas et mala conditio verum et falsum sunt II, 67, 19; nihil movet II, 67, 28.

Intellectus effectivus (κωητική); v. *Intellectus activus*. **Intellectus** (νοῦς); v. *Mens*.

Intelligendi potentia (τὸ νοητικόν); ea si prorsus caremus, essemus ut cæci II, 573, 20; formas in imaginibus intelligit III, 470, 16; in formis determinat fugiendum et persequendum III, 470, 16 s.; in nonnullis idem est ac intelligentia (νοῦς) fr. 191, a.

Intelligens (ὁ νοῦν); eodem modo operatur ac qui figuras geometricas describit III, 494, 32 s.; etiam quantum non cogitet, quantum oculis subicit, id vero cogitat quasi quantum non esset III, 494, 36 s.; ubi cogitandum est quantum indeterminatum, ponit quantum determinatum, sed eo utitur perinde ac quantosimply III, 494, 37 s.; cur sine continuitate nihil cogitare possit, nec sine tempore ea quæ in tempore sunt, alio loco dicitur III, 494, 39 s.

Intelligens (συνετός); quisnam II, 157, 24 s.; ita eundem vocamus quem prudentem cuique sententiam et prudentiam et intelligentiam et mentem tribuimus II, 73, 22; eo spectatur quod bene judicare valet de rebus ad prudentiam pertinentibus II, 73, 25; idem qui bene intelligens II, 73, 4; laudatur II, 193, 53; ejus judicium circa pusilla et in pusillis versatur II, 157, 25 s.; a prudente separari nequit II, 157, 28 s.

Intelligens potentia; ei non tribuenda est doctrina, ubi actu intelligens sit III, 451, 37 s.

Intelligentia (σύνεσις); unde nomen petiit sit II, 73, 10; virtus cogitabunda est II, 14, 27; is habitus est quo intelligentes dicimus II, 72, 42; II, 73, 10; non idem est quod scientia aut opinio II, 72, 44; nec quæd particularis aliqua scientia II, 72, 45; nec versatur circa eadem ac prudentia, nec eadem est II, 72, 49; circa quasnam res versetur, circa quasnam vero non II, 72, 47; judicando solummodo valet II, 73, 2; eadem est ac bona intelligentia II, 73, 3; non eo constat ut prudentiam consequamur vel habeamus II, 73, 4; quonam revera constet II, 73, 7; eam iisdem tribuimus quibus sententiam et mentem et prudentiam, quosque prudentes et intelligentes appellamus II, 73, 20; inest animalibus potentia huic similis III, 145, 15 s., cf. 9 s.; versatur circa ultima et singularia et res agendas II, 73, 23, 28; eam naturæ debemus II, 73, 38; eam magis artificibus quam expertis tribuere solemus II, 469, 8 s.; circa easdem res versatur ac prudentia, id est circa res agendas II, 157, 23; pars prudentiæ est II, 157, 27; non agit II, 194, 1; ea opus est ad leges eligendas et dijudicandas II, 129, 54; ei prodest optima etiam temperies IV, 190, 43; ea eminet elephas III, 205, 15 s.

intelligere; hoc verbum sæpe loco verbi discere adhibemus, idque quando II, 73, 6, 11.

Intelligibile (τὸ διανοητόν); omne affirmat aut negat in-

tellectus II, 513, 2 s.; ubi una cum contemplanti (animæ parte) recte se habet, oritur voluptas II, 120, 35.

Intelligibilia (τὰ νοητά); eo quod aliud aliud deinceps sequitur continua sunt, ut numerus, non ut magnitudo III, 437, 38 s.; nisi sciamus quænam sint, sciri nequit quidnam sit intelligere et intellectus III, 448, 25 s.; natura a sensibilibus differunt fr. 21, a; iis clariora sensibilia II, 133, 30; igitur ad ea a sensibilibus procedere debemus in demonstrationibus II, 133, 29; differunt a sensibilibus II, 156, 7; itaque alia animæ parte cognoscuntur ac sensibilia II, 156, 8; circa eorum principia versatur mens II, 156, 43; III, 221, 42; iisque pro portione respondet III, 221, 44 s.; igitur ad eandem scientiam pertinent ac mens III, 221, 44; quæstio an iis insit infinitum, non pertinet ad scientiam naturalem II, 279, 5; eorum complexio verum aut falsum est III, 471, 5 s.; quæritur quatenus prima ab imaginibus differant III, 471, 6 s.; item utrum reliqua imaginibus assimilanda sint an non sine imaginibus sint III, 471, 7 s.; quædam scibilia sunt, 213, 22; eorum memoria non sine imaginatione est III, 495, 6 s., cf. 19 s.; igitur ea per accidens solummodo respicit memoria III, 495, 7; partim res mathematicæ, partim sensibillum habitus et affectus sunt III, 470, 51 s.; formis sensibilibus insunt III, 470, 50 s.; magnitudinem non habent II, 286, 11; ea non spectat concordia proprie sic dicta II, 180, 45; multa de iis nuntiant prudentiæ participibus sensus qui intermedii ope percipiunt III, 477, 6 s.

Intemperans (ἀκόλαστος); quisnam II, 83, 33 s.; II, 85, 3, 10; multis modis dicitur II, 211, 14 s.; male dicitur incontinens mente præditus II, 238, 3; eum alii eundem esse putant ac incontinentem, alii contra II, 76, 49 s.; quomodo ab incontinenti differat II, 78, 31 s.; II, 80, 34; II, 86, 15 s.; II, 166, 2; opponitur temperanti II, 211, 21; II, 212, 45; circa corporis voluptates injustus est, 333, 10; omnibus modis circa voluptates proprias modum excedit II, 37, 19; ita vocatur quia ægrius fert quam decet se jucundis non potiri II, 37, 25; ei voluptas molestiam affert II, 37, 26; ei noxia naturaliter bona II, 241, 32; is est qui ægre fert abstinentionem a voluptatibus corporis II, 16, 36; cupit omnia jucunda eaque quæ maxima sunt II, 37, 29; a cupidine ita abripitur ut jucunda omnibus præferat II, 37, 30; ægritudinem percipit et spe destitutus et cupiens II, 37, 31; penitentiam non obnoxius, ideoque insanabilis est, idque quare II, 83, 36; II, 84, 33, 36; II, 85, 5; incontinenti pejor est II, 83, 46; II, 85, 15; inter eos recensendus est qui non consulto a voluptate abripitur II, 83, 41, 48; ei oppositus est qui circa voluptates deficit II, 83, 38; natura malus est II, 167, 28; ei est malum principium, id est mala ratio II, 166, 13, 17, 18, 20, 30 s.; II, 167, 16, 23; probatur non incontinens esse II, 167, 13 s.; quæ facit, ea optima et sibi utilissima esse putat II, 166, 3 s., 31; probatur incontinente pejor esse, etiamsi contrarium verius videri possit II, 167, 19 s., cf. II, 166, 13 s.; probatur difficilius curari posse quam incontinens, etiamsi contrarium magis verum videri possit II, 167, 28 s., cf. II, 167, 19 s.; II, 166, 8 s.; eos forsitan, eo ipso quod intemperantes sunt, consequuntur malæ de voluptatibus opiniones et cupiditates, 334, 1; utilia quædam faciunt, non tamen propter utilitatem sed propter voluptatem, 334, 25 s.; jubentibus intellectu atque ratione aliquid fugere vel persequi non obsequuntur, sed secundum cupidinem agunt III, 472, 10 s.; in consilio perstant II, 84, 34; ita potius appellandi sunt qui

sine cupidine vel levi præditi excessus sectantur quam qui propter vehementem II, 80, 35, cf. II, 83, 43; qui propter negligentiam est, penæ immunis esse non debet II, 30, 14; absurdum est perhibere, eum invitum intemperantem esse II, 30, 21; sponte intemperans est quia ei a principio licuit, intemperantem non fieri II, 30, 30; nemo esse cupit II, 38, 14; quomodo famus II, 16, 15; evadimus quia valida voluptas quævis molestiam pellit II, 90, 18; serviles ac feris similes esse videntur II, 36, 49; non multum saporibus delectantur sed perceptione quæ tactu fit II, 36, 41; eorum tactus non totum corpus respicit, sed quasdam ejus partes II, 36, 52; iis proprium est ciborum odore delectari II, 36, 26; unguentorum et obsoniorum odoribus delectantur quia iis in memoriam revocant quæ concupiscere solent II, 36, 22; ita non vocantur Sirenum cantu delinisti II, 212, 2; propter voluptates visu vel auditu vel olfactu perceptas non ita vocamur II, 212, 30, cf. II, 211, 50 ss.; non ita vocantur omnes, nec revera sunt, etiamsi naturaliter gaudent rebus quas omnes necessario participare debent, immo potius modum excedunt quam ab eo deficient II, 212, 38, 42; cur ita vocentur qui quod ad voluptatem tactus aut gustus attinet modum prætergressi fuerint IV, 260, 13 ss.; ita vocantur qui circa rem veneram et cibos incontinentes sunt IV, 260, 14 s.; ad eos non pertinet qui propter voluptatem non turpem aliquid facit II, 85, 50; quaeritur an propter scientiam, vel opinionem vel prudentiam affectibus non indulgendum esse putet II, 77, 8 ss.; manifestum est eum, nonnisi ubi affectu abripitur, ei indulgendum esse arbitrari II, 77, 17; apud eos alius appetitus alium pellit III, 473, 41 s.; igitur eorum motus comparatur sphaeræ motui III, 473, 41; bonus politicus auditor esse nequit II, 2, 38; multi intemperantia sibi mortem conciliant II, 210, 20; idque plures etiam facerent, si ipsa mors jucunda esset II, 210, 17; dicendum est circa quasnam voluptates intemperans sit, 247, 12.

Intemperans proprie sic dictus; quaeritur quisnam sit II, 78, 13.

Intemperantia (ἀκολασία); animæ affectus est II, 195, 5, 28; definitio II, 20, 51; II, 37, 22; II, 243, 36; pertinet ad concupiscentem animæ partem II, 243, 13, 36; medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 31; continua improbitas est II, 84, 39; hydropi vel tibi similis est II, 84, 37; omnis modum excedens, vel ferina vel morbosa est II, 81, 43; vituperio digna II, 37, 22; temperantia contrarium est, 330, 5; idque quare II, 23, 1, 15; ei opposita esse videtur temperantia, licet ei revera opponi debeat alius habitus II, 86, 7, cf. II, 21, 1; II, 139, 5 ss.; in eam magis proclives sumus quam in modestiam II, 23, 13; item magis quam in munditiam II, 139, 25, 29; quænam ejus opera II, 245, 43 ss.; quænam ejus sequelæ II, 245, 48 s.; voluptates spectat quæ nobis cum reliquis animalibus communes sunt II, 36, 35; jure vituperanda videtur quia nobis non qua homines, sed qua animalia sumus inest II, 36, 47; non versatur circa animæ voluptates II, 36, 5 s.; nec circa omnes corporis voluptates II, 36, 11; non spectat eas quæ a visu pendent II, 36, 12; nec quæ ab auditu II, 36, 16; nec quæ ab olfactu, nisi per accidens II, 36, 19; spectat igitur gustum et tactum II, 36, 37; II, 80, 26; II, 83, 23; communissimus est sensus ad quem refertur II, 36, 46; ad eam non pertinent nobilissimæ voluptates eorum quæ per tactum percipiuntur II, 36, 50; quænam delectationes ea vacent fr. 210, b; cupidines spectat ac voluptates naturales humanasque II, 83, 9; fe-

ris non tribuitur nisi metaphorice II, 83, 10; circa dolores et voluptates versatur II, 211, 25; circa eodem dolores voluptatesque versatur ac temperantia II, 211, 48; II, 212, 46; respicit errores quorum respectu recte agit temperans II, 211, 21; excessus est II, 212, 36, 48; excessus temperantiæ circa voluptates est II, 139, 6 ss., 31; excessus est circa eas res quibus omnes necessario fruimur ac gaudemus II, 212, 35 s.; in varias species vel partes distinguitur, idque quomodo II, 211, 27; II, 212, 29; respicit duas sensibilibus species quas et feræ sentiunt quibusque gaudent II, 212, 3; id est res tangibiles et sapidas II, 212, 4, cf. II, 211, 42; nec omnes res sapidas sed eas tantummodo quarum sapor præcipue in gula percipitur II, 212, 21; parum abest ergo quin ad solas res tangibiles pertineat II, 212, 25, cf. II, 211, 43; magis voluntaria esse videtur quam ignavia, idque quare II, 38, 1; magis vituperanda quam ignavia II, 38, 5; rebus sub eam cadentibus magis assuescimus quam iis ad quas ignavia pertinet II, 38, 6; in ea singulæ actiones magis voluntariæ videntur, totus vero habitus minus II, 38, 12; ejus nomen (græcum) etiam ad puerorum peccata, nec male transfertur II, 38, 15, 19; nihil refert utri primum tributum sit nomen II, 38, 17; quæ ad eam pertinent, sive sponte fiunt, sive invita, incutiunt pudorem, 356, 21; ad ejus voluptatem pertinet adulterium II, 54, 18, cf. 12 ss.; II, 138, 48; vitia ad ejus voluptatem pertinentia, seu excessu defecture consistant, vituperanda sunt II, 138, 49; quum sit nociva, temperantia bonum est, 375, 26; nec medicinam evertit, nec grammaticam II, 238, 19; propter eam qui ægrotat, sponte ægrotus est II, 30, 26; ea qui cæcus factus est, jure reprehenditur II, 30, 39; propter eam sæpe munere suo male funguntur cum servi tum opifices, 495, 47, 50; vel propter eam, vel propter vitium lædendi et male faciendi adversus legem consilia capiunt, 333, 7; ejus signum concubitus indecens, 355, 38; nemo omnes habet II, 78, 13.

Intensio (ἐντασις); ubi est, ibi etiam remissio est II, 396, 25; semper continuari nequit II, 396, 32, 41.

Interfemineum (περίτοκος); quidnam III, 11, 38 s.

Interiens (τὸ εἰσόν); interit subiens resolutionem in materiam II, 370, 23 s.

Interierunt (quæ) (εἰσπρέντα); eorum etiam idem, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 18; II, 615, 43 s.

Interiisse (τὸ ἐφάπτεσθαι); semper prius est quam interire et vice versa II, 327, 8 s.; quando perfecte aliquid dicamus II, 528, 6 ss.

Interiit (quod) (τὸ ἐφαρμένον); semper prius interire debet II, 327, 3; ubi interiit, non erit II, 324, 17; igitur in individuo momento interiit II, 324, 34.

Interiora (τὰ ἐντὸς); apud sætum prius sunt quam exteriora III, 359, 33 s., cf. III, 357, 1 s.; sunt tamen post principium III, 359, 33.

Interire (φθίσεσθαι); semper prius est quam interiisse et vice versa II, 327, 8 s.; id robur evenit, non quia possunt, sed quia non possunt et aliquatenus deficient II, 524, 24 s.; ejus impatiibilia dicuntur quæ vix aut leniter ita afficiuntur II, 524, 25 s.

Interit (quod); continuum est II, 327, 4; ei aliquid infinitum inest II, 327, 5; semper prius interiisse debet II, 327, 3; videtur dispositionem quandam aut causam aut principium habere quo interire valet II, 521, 33 ss.

Interitus (φθορά); ad idem pertinet ad quod generatio II, 310, 24; II, 599, 15 s.; inutatio est II, 343, 54; dicitur mutatio ad non ens, etiamsi quoque fiat ex ente II, 306,

12 ss.; mutatio ex subjecto in non subjectum est II, 309, 8; II, 598, 5 s.; simpliciter mutatio ex essentia ad non esse II, 309, 9, cf. II, 598, 6; III, 359, 31 ss.; aliquis vero mutatio est in oppositam negationem II, 309, 10, cf. 29; II, 598, 6; omnis finem obtinet II, 277, 41; ejus terminus est non ens II, 332, 37 s.; II, 357, 54; II, 358, 16; semper fit ad non ens, dummodo id quod sensibus non patet tanquam non ens consideramus II, 439, 47 ss.; ei generatio contraria, 281, 20; II, 358, 7, II, 309, 26; II, 598, 20 s.; saluti contrarius est, 575, 23; alterius alterius generatio est II, 465, 27; II, 487, 31; alius rei alius generatio esse potest II, 284, 23; in contrarium fit III, 395, 49 s.; semper e contrario et in contrarium fit subjecto aliquo II, 370, 15; competit rebus quæ e contrariis fiunt vel quibus contraria sunt II, 636, 15 s.; non entis generatio est II, 439, 54; ei opposita est mutationis privatio in ente II, 316, 15; a mutationis privatione in ente proficiscitur II, 316, 16; planè absurdum est si confestim post generationem necessario incipere deberet II, 358, 28 s.; ut fiat aliquid esse debet II, 510, 22 s.; ortu posterior est II, 357, 28; ideoque et latione II, 357, 29 s.; eum interdum obtinere putat vulgus, ubi revera potius generatio obtinet, et vice versa II, 439, 13 ss.; eum obtinere putat vulgus, ubi aliquid in materiem transit quæ sensibus non patet II, 439, 6, cf. 16, 47 s.; ejus causam habet discordiam Empedocles II, 495, 53 s.; non omnis præter naturam est II, 316, 26; nihil impedit quominus alter alteri contrarius sit aliquatenus saltem II, 316, 39 s.; alius jucundus, alius molestus esse potest II, 316, 40; non simpliciter alter alteri oppositus est, sed quatenus alter hujusmodi, alter hujusmodi est II, 316, 41 s.; differentiarum expers non est, sed habet aliquid commune III, 548, 24 s.; nonnullis rebus evenire potest, non intereunte re cui insunt III, 528, 2 s.; per accidens fit II, 562, 34; ejus magis quam generationis per se tempus est, idque quare II, 303, 45 s.; II, 305, 33 s.; motus esse nequit II, 309, 25, 29; II, 598, 19, 23; fieri potest sine ullo motu II, 305, 38; ejus qui sine motu sit inprimis tempus esse causa dicitur II, 305, 39; non tamen ejus causa est tempus, sed in tempore est II, 305, 40 s.; unius ejusdemque rei per infinitum tempus protrahi nequit II, 327, 49 s.; sæpe celerius fit quam generatio, idque quare II, 465, 23 ss.; fit quum id quod determinatur superius est eo quod determinat III, 610, 30 s.; quæritur quando æque celer habendus sit II, 340, 49; ejus causa est longinquitas vel recessio circuli obliqui, ideoque solis II, 465, 9, 20 s.; a caloris et frigoris moderatione pendent III, 413, 39 ss.; eos solis et lunæ numeros sequi vult natura III, 414, 3 s.; non tamen ad amussim hos numeros sequuntur, idque quare III, 414, 43 ss.; plures eandem rem eodem tempore tangere possunt IV, 129, 43 ss.; ab orbitibus resarciuntur in mundo III, 636, 23; apud plantas ariditas, apud animalia mors vocatur III, 549, 25; perfectorum omnium simili modo fit III, 548, 30 s.; imperfectorum perfectorum subsimilis est, sed alio fit modo III, 548, 31 s.; semper caloris aliquo defectu fit III, 548, 34 s.; idque apud perfecta in parte in qua substantiæ principium residet II, 548, 35; ei magis obnoxia sunt agilia animalia quam sedentaria III, 283, 35 s.; ei favet sanguinis paucitas III, 236, 44 s.; attelaborum fit ut fors tulerit II, 100, 9, v. *Corruptio*.

Interitus naturalis (φθορά κατὰ φύσιν); quarumnam facultatum opus sit III, 610, 11 s.; omnis via est ad putredinem III, 610, 22.

Interitus simplex (ἀπλή); non fit discretionem et concre-

lione II, 436, 50 s.; sed quando hoc in illud mutatur totum II, 436, 51 s.; via est ad simpliciter non ens II, 438, 48; simul certa quædam alicujus rei generatio esse potest II, 438, 42 ss.; differt eodem modo tripliciter a certo quodam interitu quo generatio simplex a certa quadam generatione II, 438, 52 s., v. *igitur Generatio simplex*.

Interitus violentus (ἡ βία); utpote præter naturam naturali contrarius esse videtur II, 316, 29 s.

Interitus expers (ἀφθαρτον); nihil fit casu II, 388, 37 s., cf. II, 395, 4; probatur necessario ingeneratum et æternum esse II, 387, 14 ss.; tanquam exemplum citatur, 115, 19; impossibilitas determinata est II, 584, 5; interitui obnoxio contrarium est II, 584, 4 s.; nullum simpliciter potentia esse potest II, 571, 22 s.; potest vero aliquatenus potentia esse, e. g. potentia quale aut potentia alicubi II, 571, 24; ergo omne actu est II, 571, 24 s.; nihil esset, si simile ab omnino simili, ideoque quæque res a se ipsa affici posset II, 446, 16 s.; eodem modo quo interitui obnoxio rebus quibus inest, necessario inest II, 584, 23 ss.: quæritur an eorum principia eadem sint ac rerum interitui obnoxiorum II, 489, 40 s.; II, 496, 33 ss.; cur ea a rebus interitui obnoxii non distinguant contraria qui ponunt (i. e. Pythagorei et Platonici) II, 610, 24; ea imitantur res mutationi obnoxie II, 571, 36; eorum non eadem est disciplina ac rerum interitui obnoxiorum II, 289, 44.

Interitui facile obnoxium (τὸ εὐφθαρτον); quidnam sit in rebus natura constantibus quærendum est, ut certiores fiamus de causa longitudinis et brevitatis vitæ III, 527, 30 s., cf. II, 385, 7.

Interitui obnoxium (φθαρτόν); id est cui licet non esse II, 571, 19 s.; idque simpliciter secundum substantiam II, 571, 20, 22; aliquatenus vero secundum reliquas categorias II, 571, 20 ss.; interitus expertis contrarium II, 584, 4 s.; eo et natura et definitione et tempore id est quod non interit II, 363, 17; ab eo separari potest æternum III, 440, 32; necessario inest rebus quibus inest II, 584, 19 ss.; igitur per accidens esse nequit II, 584, 17 s.; sed substantia rerum interitui obnoxiorum est, aut eorum substantiæ inest II, 584, 22 s.; iis substantia priora æterna II, 571, 12 s.; eorum principia quoque forsitan interitui obnoxia esse debent II, 421, 8; II, 489, 42; II, 496, 33 ss.; probantur eorum principia interitui obnoxia non esse II, 496, 34 ss.; II, 536, 35 ss.; quæritur an eorum principia eadem sint ac interitus expertium II, 489, 40 s.; II, 495, 30 ss.; eorum principia omnes eadem esse dicunt ac interitus expertium II, 496, 43 ss.; hanc quæstionem tamen accuratius investigare omiserunt II, 496, 45 s.; nihilo minus verisimile non videtur e principiiis æque interitus expertium gigni modo interitus expertia, modo interitui obnoxia II, 496, 42, cf. II, 495, 49; II, 586, 27 ss.; eorum forma vel æterna vel interitui obnoxia et facta, ita tamen ut nec fiat, nec intereat II, 560, 35 ss.; aliorum forma separabilis esse nequit, de aliorum forma non constat II, 560, 39 ss.; si motus non æternus est, interitise oportet tunc quum interit II, 343, 52 s.; item interimendi vim habens post id interitise II, 343, 53; eorum motus ad contradictionis potentiam refertur II, 571, 32 s.; igitur laboriosa iis est motus continuas, idque quare II, 571, 34 s.; eos qui scientiam habent latent, ubi a sensu abiere II, 555, 12 ss.; nobis nota sunt III, 556, 31; iis solis competit ut per accidens a se ipsæ moveantur II, 355, 45; iis numero pares esse res æternas dissimilium veri est II, 586, 16 s., cf. II, 495, 6 s.; quales in iis exstant

affinitates a numeris pendentes, tales forsitan etiam facile in rebus æternis inveniri poterunt II, 637, 37 s.; nullum eorum numero unum atque idem permanere potest II, 448, 44 s.; igitur quatenus possunt æternum ac divinum participant, quumque nequeant, specie ea participant III, 448, 43 ss., cf. 636, 23 ss.; III, 344, 32 ss.; idque alia magis, alia minus III, 448, 46; quæritur an certo aliquo loco interitus expers esse possit, ubi omnino deest contrarium III, 528, 16 ss.; si transponatur, longius vel brevius perstare potest quam natura sua fert, sed nunquam sempiternum fieri potest III, 528, 44 ss.; idque quia id quod materiem habet semper aliquatenus contrarium continet III, 528, 27 s., 46, cf. *Corruptibile*.

Interitui obnoxium et interitus expers; necessario genere differunt II, 584, 6 s.; probatur id non solum de universalibus valere, sed et de singulis rebus quibus hæc competunt II, 584, 7 ss.; etiamsi hæc primo ad aspectu ne specie quidem necessario differre videantur II, 584, 8 ss.; per accidens rebus inesse nequeunt II, 584, 16 s.; simul eidem rei inesse nequeunt II, 584, 20 s.

Intermedia inter caput et ventrem pars; eam omnia insecta habent III, 67, 11 ss.; reliquorum animalium pectori et dorso respondet III, 67, 13 s.; plerisque insectis simplex, longis vero multiplex III, 67, 14 ss.; et cum capite et cum ventre vivere potest III, 67, 19 s.

Intermedium (τὸ ἀνὰ μέσον, τὸ μεταξύ); multis modis dicitur II, 430, 17; quænam dicantur II, 311, 29; II, 581, 23 s.; II, 599, 37 s.; multiplex et non indivisibile est II, 462, 36 s., cf. 21; falluntur qui id omnibus inesse censent II, 580, 11 ss.; quibus est, eorum quæ simul negantur, opposita sunt II, 580, 17 s.; eo vero carent quæ ad aliud genus pertinent II, 580, 19 s.; aliquatenus extrema est II, 308, 39; eo tanquam extremo utitur id quod mutatur II, 308, 38; II, 315, 30; vel unum vel plura esse possunt II, 430, 16; inter duo puncta vel nullum erit vel linea IV, 50, 25 s.; nullum est inter res quæ se invicem tangunt IV, 52, 30; simul cum contrariorum altero de eadem re prædicari nequit II, 591, 43 s.; id habent quædam contraria II, 587, 50 s.; respectu dicitur amborum extremorum II, 315, 34 s.; aliquatenus tanquam contrarium considerandum est II, 315, 30; probantur et inter se ad idem genus pertinere et ad idem ac contraria II, 581, 27 ss., 49; II, 582, 32; probantur semper contrariis intermedia esse II, 581, 38 ss., cf. II, 581, 50 s.; II, 582, 32 s.; probantur e contrariis esse quorum intermedia sunt II, 581, 51 ss., cf. II, 581, 26; II, 582, 33; ex his vel e contrariis gignuntur omnia atque in ea vel in contraria intereunt omnia II, 254, 47; gignuntur e contrariis II, 254, 48; semper oppositis intermedia sunt II, 581, 38 s.; his carent relativa quæ non contraria sunt, idque quare II, 581, 46 ss.; ad minimum in tribus obtinent II, 311, 31; in contrariis reperiuntur II, 311, 52, II, 590, 49 s.; his competit mutatio non per accidens II, 303, 36; II, 427, 12; II, 597, 46; ad ea quoque fit mutatio II, 600, 30; his competit ortus et interitus II, 446, 38; in se invicem agere et a se invicem affici possunt II, 446, 37; necessario finem habere debent II, 487, 30; earum rerum quibus ultima sunt, necessario finita sunt III, 488, 23 s.; motus multa sunt III, 474, 49 s.; his finem præstantiorem esse putant nonnulli qui igni medium locum tribuunt II, 403, 20.

Intermedium motus; movet et movetur III, 474, 49.

Intermedium tempus; cum nuda mese fit, si parasesen canere oportet, si mesen vero non fit IV, 206, 46 s.

Internum mare; v. *Mare internum*.

Interna; apud dormientes calent III, 505, 39 ss.; apud

atrabiliarios frigent III, 505, 28.

Internodium (ἐλάττω); quidnam III, 12, 13.

Interpretatio; in omnes orationum partes quadrat, 421, 18; optima fit ubi in duas partes distribuitur ac dilucida est, 436, 23; quinque modis in duas partes distribuitur, 436, 26 ss.; quomodo dilucida fiat, 437, 6 ss., v. *Elocutio*.

Interpretatione (de); citatur (?) 178, 33.

Interpunctio (τὸ διασπῆσαι); si difficilis, lectu non facilis est scripta oratio, 391, 27; difficilis est in Heracitii scriptis, 391, 28. ●

Interrogans; qualem sit ejus munus, 267, 5; qualem ubi certandi gratia disputatur, 267, 18; semper id quod thesi contrarium est, concludit, 267, 35; quænam agere debeat, prouti thesi probabilis, improbabilis vel neutra sit, 267, 37 ss.; quænam ubi respondens quod sibi probabile vel improbabile est posuerit, 268, 6, v. *Respondens*; rogare debet vel probabilia, vel improbabilia, vel neutra, vel quæ ad rem faciunt, vel quæ non, 268, 20; syllogismum consequetur, ubi conceduntur omni conclusionem probabiliora, 268, 36; male argumentatur, si ex his quæ conclusionem improbabiliora sunt argumentatur, 268, 38; quando adversus ipsum objectionem movere oportet, 270, 16, 21; si contentiose interrogat, male disputat, 271, 9; etiamsi optime contra respondentem disseruerit fieri potest ut male procedat argumentatio, 271, 14; sæpe ipse non animadvertit captionem per plurium questionum conjunctionem, 281, 37; multum interest ad celandum quomodo in interrogatione contentiosa disponat ea quæ ad interrogationem pertinent, 292, 5; ei tunc utilis est prolixitas orationis et quare, 292, 8; item celeritas disputandi, 292, 10; item ira et altercatio, 292, 11; item si alternatim ponantur singulæ interrogationes, sive plura argumenta habeat eodem tendentia, sive in utramque partem, 292, 10; ei prosunt omnia quæ supra ad celandum sunt exposita (p. 261, 47 ss.), 292, 19; quomodo agere debeat si respondens abnuat omnia quæ ad argumentationem facere putaverit, 292, 23; si ei inducenti per partes concedantur singula, universali tanquam concessio uti debet, 292, 27; ubi nomine caret universale, exemplo uti debet, 292, 32; ut propositio sumatur, per contrarii collationem percontrari debet, 292, 34; interdum sophistarum more, etiamsi nihil concluderit, extremum non ut quæstionem, sed ut conclusionem proferre debet, 292, 43; memoratur sophistica argumentatio qua uti potest ad paradoxon defendendum, 292, 48; investigare debet, numquid dicat quo sibi ipse repugnet, vel his quos recte fatetur loqui aut agere, vel qui videntur tales, etc., 293, 5; interdum duplicem interpretationem proferre debet, 293, 10; interdum recedendo a capita argumentatione reliqua argumenta præcidere debet, 293, 15; si argumentis careat contra propositum problema, contra aliud argumentari debet, 293, 18; ubi rogatur ut adversus certum aliquid argumentetur, maxime cavere debet ne ponat consequens universale, 293, 22; conclusionem non propositionis loco rogare debet, 293, 27; nonnulla ne rogare quidem, sed tanquam concessa adhibere debet, 293, 28; ubi in eo est ut confundatur, negandum esse putat, quasi respondens a principio petisset, 295, 48; maxime impeditur, si ejus objectiones prævideantur, 296, 37; non eum spectare debet captionem refutatio, 298, 31; 299, 50; inprimis argumentorum inopia laborat, ubi concessis omnibus quæ non ad thesim faciunt, nihil conficit, 191, 23; quidam alteri propositioni non insistent

III, 522, 6 s.; quando ab eo pendeat argumentationis vitium, 307, 46, v. *Dialecticus*.

Interrogatoris argumentationes; quasnam ediscendas traderent sophistæ, 309, 4.

Interrogatio; simplex esse nequit, nisi simplex sit enuntiatio, 32, 40; in demonstratione fieri nequit et quare, 132, 17; quomodo ei respondendum sit, 409, 23 ss.; quando ea utendum sit et quomodo, 409, 1 ss.; multas facere non licet propter auditoris debilitatem, 409, 20; quibus non responderi potest: *ita vel non*, dialecticæ non sunt, 265, 24, cf. 269, 11; quando tamen ejusmodi uti liceat interroganti, 265, 30; ubi nulla amplius opus est, perspicua est argumentatio, 272, 37; ea uti licet ubi in syllogismo non eadem est oratio vel nomen diversum, 282, 17; nisi unum de uno sit, propositio non est, 283, 30; ut duabus una responsio datur, nec fieri debet, nec rogare oportet, 293, 21, 33; e duabus unam faciunt in captionibus per homonymiam vel ambiguitatem, 294, 15; sunt permultæ quibus per *ita vel non* responderi non debet, etiamsi veræ sint, 295, 29; unica est, ad quam una est responsio, 304, 31; dirigenda est vel adversus thesin, vel adversus respondentem, vel adversus tempus, 307, 51, cf. 270, 24; de non necessariis cur fiant, 128, 15; ejus locum tenet ipse actus ubi sine ratiocinatione agimus III, 522, 12 s.; ea fieri potest recordatio in peroratione, 410, 32; in his sædulo versari debet defensor, 452, 31; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 24.

Interrogatio dialectica; quidnam sit, 32, 37, 43, cf., 265, 21; 269, 11; quomodo instituenda sit, 261, 2; quomodo ubi celando percontari volumus, 262, 6.

Interrogationes ad scientiam pertinentes vel syllogisticæ; revera esse probantur et quales, 132, 20 ss., v. *Questiones*.

Interscapilum (τὸ μέτασσερον); magnum et bene carnosum validæ animæ signum IV, 10, 7 ss.; imbecille et non carnosum et male articulatam molli IV, 10, 9 s.; curvum et humeri valde ad pectus adducti mali moris IV, 10, 10 ss.; resupinatum gloriosi et insipientis IV, 10, 14 s.; medium bene nato convenit IV, 10, 16 s.

Intervallum (τὸ διάστημα); unus ad duo eodem modo se habet ad intervallum duorum ad unum quo actus rei mobilis ad actum rei movere valentis II, 275, 35; II, 505, 49 s.; inter corpora non esse probare debent qui inane esse negant II, 292, 29.

Intervallum inter fines contenti; non exstat præter corporis intrantis magnitudinem II, 289, 50 ss., cf. 40 s.; II, 291, 35 ss.; quamobrem tamen exstare videatur II, 289, 47 ss.; si exstaret, loca infinita essent, et locus loci et multa loca simul II, 289, 52 ss.

Intervallum inter superum et infimum locum; definitum est quia hæc loca ipsa definita sunt II, 374, 20 s., 23; in hoc esse potest corpus quod sursum et quod deorsum fertur II, 374, 24 s.

Intervallum linearum (nempe radiorum circuli); quidnam III, 372, 36; finitum est, si lineæ finitæ, infinitum si infinitæ II, 372, 38, 43; semper majus sumere licet, quemadmodum et numerum II, 372, 39 s.

Intestinalis tractus; eum apud animalia sanguine prædita inde ab ore usque ad anum recto tramite circumdant caput et truncus III, 286, 49 ss.; eodem fere modo apud crustata et insecta III, 287, 5 ss.

Intestinum (έντερον); omnibus animalibus cum exsanguibus, tum sanguine præditis commune est III, 61, 7 s.; id habent omnia animalia sanguine prædita III, 274, 23 s.; eodem loco quo ea sita sunt omentum et mesenterium III, 276, 2 s.; juxta ea por. igitur vena a mesenterio proveniens III, 42, 29; super his extensum est

mesenterium III, 15, 6 s.; ab eorum tractu ad venas principales tendit mesenterium III, 276, 28 s., cf. III, 15, 8 s.; ex his per mesenterium venæ tendunt ad venas principales III, 276, 29 ss., cf. III, 15, 9 s.; omnia obtegit omentum III, 276, 8 s.; ventriculorum insequitur III, 15, 1; III, 31, 49; III, 32, 25; III, 270, 37 s.; III, 272, 30 s.; quodnam sit eorum munus III, 270, 41, 42, 44; de his melius est loqui ubi de generatione et de alimento sermo fiet III, 270, 46 ss.; quomodo se habeant apud hominem III, 15, 1; ad ea per mesenterium tendunt multæ et spissæ venæ superne deorsum III, 15, 9 ss.; his non multo major est ventriculus apud hominem et canem III, 14, 52 s.; super his dependens partim animalia sanguine prædita fel habent III, 274, 29 s.; item plerique pisces III, 274, 32, cf. III, 30, 44 s., 47 ss.; quamnam aves super his dependens fel habeant III, 30, 54 ss.; his imposita est inferior pars uteri apud animalia quæ intra se ovum, foras vero vivum animal edunt III, 37, 41 s., cf. III, 327, 20; his imposita est matrix III, 17, 16; his adhæret lumbricus latus III, 93, 27; ea ita molita est natura ut cibo elaborando et excremento efficiendo conveniebat III, 272, 49; ex his tanquam e præsepi alimentum ope venarum sumere debet totum corpus III, 234, 39 s.; III, 276, 42 s.; desinunt ad cibi exitum III, 31, 49 s.; III, 272, 46 ss.; quomodo differant apud animalia utrinque dentata et non utrinque dentata III, 32, 35 ss.; apud quadrupedes ruminantes faliscum ventrem insequuntur III, 32, 17 s.; aliis simplicia sunt et sibi ubique similia, ubi evolvuntur III, 272, 33 s.; aliis latior est pars ventriculo proxima, angustior vero ultima, e. g. canibus III, 272, 34 ss.; plerisque tamen supra angustiora, versus terminum vero latiora sunt III, 272, 37 s., cf. III, 273, 1 s.; apud cornigera mole majora sunt et replicationes habent, idque quare III, 272, 38 ss.; omnibus quibus recta non sunt, dum progrediuntur, latiora fiunt et efficiunt quod vocatur colum III, 272, 42 ss., 51 ss.; post colum iterum convoluta et arctiora fiunt, idque quare III, 272, 45 s.; III, 273, 1 ss.; dein recta ad excrementi exitum tendunt III, 272, 46 s.; quamnam animalia his non multo latiora habeant ventriculorum III, 32, 28 ss.; III, 272, 28 ss.; quibus recta sunt, voracia sunt omnia, idque quatenus et quare III, 272, 20 ss.; III, 273, 11 ss.; III, 322, 26 s.; quibus lata, magnam requirunt alimentorum copiam III, 273, 10 s., 12 s.; qualia sint animalium quæ continentiora esse debebant quod ad alimenti usum attinet III, 273, 6 ss.; III, 322, 30 ss.; quadrupedum ovipararum qualia III, 32, 48 ss.; cum his coalescit umbilicus apud ovipara III, 298, 51; qualia habeat elephas III, 32, 42 s.; parum abesse fertur quin latitantis ural coalescat III, 161, 35 s.; latitantis ursi vacuum reperitur III, 161, 34 s.; cervorum tenuia et debilia sunt III, 131, 35; ideoque levi ictu rumpi possunt, illæsa cute III, 131, 35 s.; item cervos impediunt quominus sine intermissione currant III, 131, 31 ss.; cervorum valde amara sunt III, 30, 30 s.; igitur id gustare nolunt canes, nisi admodum pinguis sit III, 30, 31; quale pleraque aves habeant III, 34, 33 s.; pulli circa decimum diem apparent III, 107, 10 s.; apud serpentes ventriculorum insequuntur III, 33, 23; latiori similis est serpentum ventriculus III, 33, 32; juxta ea porrectum fel habent serpentes excepto hydro III, 33, 30 ss.; III, 274, 35; piscium qualia III, 33, 39 s., 43 ss., cf. III, 272, 20; eorum appendices fere omnes pisces habent et pleraque aves, idque quot, ubinam, quare et quinam III, 33, 45 ss.; III, 34, 35 ss., cf. III, 272, 9 ss.; quidam pisces ad ea porrectum habent fel, idque quinam III, 30,

44 ss.; III, 274, 32 s.; item quædam aves, idque quænam III, 30, 54 s.; III, 31, 3 s.; exiguum habent pisces epitragiæ, ubi pingues et firmi sunt III, 75, 30 s.; iis subjacent meatus seminales cum apud pisces tum apud aves et quadrupes oviparas III, 35, 39; apud mollusca mytili ad exteriori parte impositum est III, 282, 20 s.; ei vero applicatum est atramentum, idque quare III, 282, 21 s.; molluscorum tenue sed gula amplius est III, 57, 12; inde a ventriculo rursus ad os ascendit III, 57, 11 ss.; eadem membrana continetur ac atramentum III, 57, 19 s.; molluscorum simplex a ventriculo ad anum extenditur III, 277, 47 s.; post ventriculum omnia crustata habent, idque rectum III, 60, 12; crustatorum simplex est et recta a ventriculo ad anum tendit III, 278, 47 ss.; ad id porrectum habent uterum crustata III, 327, 51; quomodo cum ventriculo continetur apud locustas III, 60, 28; quomodo apud cancris III, 60, 28 s.; quomodo se habeat apud locustas III, 60, 28; quomodo apud cancris III, 61, 32; ubinam terminetur apud locustas et squillas III, 60, 13 ss.; ubinam apud cancris III, 60, 15 ss.; III, 61, 32, s.; III, 80, 40; apud locustas convexæ corporis parti applicatum est quomodo et apud quadrupedes III, 60, 36 ss.; juxta id ovorum locum habent omnia crustata III, 60, 17 s., cf. III, 61, 2; ei apud locustas mares appensa sunt corpuscula arenacea ad genituram pertinentia III, 60, 53 s.; cochlearum cum ventriculo continuum est a papavere simplex initium ducens III, 279, 4 ss.; ab eo deorsum (i. e. versus testæ ostium) tendunt apud cochlearum corpuscula quædam nigra (branchiæ) III, 63, 37; turbinatorum simplex est III, 63, 22, cum gula continuatur III, 63, 21 s.; incipit circa papaveris anfractum ibique latius est III, 63, 23 s.; inde reflectitur et superiora petit III, 63, 26 s.; ubinam terminetur III, 63, 27 s.; univalvium et bivalvium in sinistra parte testæ jacet III, 64, 9 s.; igitur non ab eadem parte ac ovum ita dictum III, 63, 9; apud pleraque insecta statim os insequitur, ventriculum vero apud insecta eo prædita III, 68, 8, 12 s.; III, 282, 45 s.; plerisque insectis rectum et simplex est, nonnullis tamen et convolutum III, 68, 8 s., 13; III, 282, 48 s.; apud quædam ventriculum insequitur vortices habens, idque apud quænam III, 282, 49 ss.; ad ea porrectus est insectorum uterus III, 328, 48 s.; sine eo aculeum exserere nequeunt apes III, 198, 37 s.

Intestinum cæcum; v. *Cæcum intestinum*.

Intestinum jejunum; v. *Jejunum intestinum*.

Intestinum rectum; ad excrementi usque exitum extenditur III, 272, 46.

Intestinum tenue (τὸ λεπτόν); ventriculum excipit III, 273, 20, cf. III, 272, 37; III, 273, 1 s.; III, 272, 34 s.; medium locum occupat inter ventrem superiorem in quo alimentum incoctum, et inferiorem in quo inutile excrementum invenitur III, 273, 20 ss., cf. 14 ss.; in eo alimentum immutatur nec amplius recens est, sed jam stercus III, 273, 17 s.; in eo reperitur jejunum III, 273, 20; in quamnam ejus parte apud mares invenitur jejunum III, 273, 27 s.; apud feminas in qualibet ejus parte occurrere potest jejunum III, 273, 26 s.

Intestina terræ; v. *Lumbrici terrestres*.

Intestorum difficultas; v. *Difficultas intestinorum*.

Intuentes; v. *Conspicientes*.

Intuitus; ejus non est generatio II, 338, 27.

Intumescere; pedibus cur cum pallentes tum fame laborantes soleant IV, 108, 30 ss.

Intusile (θλάστρον); dicitur secundum potentiam privationem III, 619, 5; quænam sint III, 620, 33 ss.

Intus; locus est II, 377, 39.

Intybum agreste (πυρίκι); ejus succum bibit draco fructuum esu gravatus III, 178, 3 s.

Inundatio; eam nunc factam esse non dicimus II, 304, 52; eam aliquando factum iri dicimus II, 305, 4; ubi cum terra motu facta est ventorum contrariorum pugna facta est III, 595, 30 s.; facta est circa Achaiam III, 595, 38.

Inutile; longe distat a simili II, 219, 41; id a nobis abjicimus II, 219, 35; iis contrarias esse nostras actiones, ostendendum est, 428, 12.

Invalidum; v. *Debile*.

Invenire; magis solent qui metuunt quam qui confidunt, idque quare IV, 198, 1 ss.

Invenit (qui) his idem; differt a reminiscente III, 496, 51 ss.; idque quomodo III, 497, 2.

Inventa; civitati qui utilia excogitasset, ei præmiū proponi jubebat Hippodamus Milesius, 508, 38; novis præmia proponere res est quidem auditu speciosa, sed periculis plena, 509, 50; iis præmia statui non possunt, si non conferat leges vel reipublicæ formam immutare, 510, 2.

Inventores; inventa sua magis amant quam qui eorum participes sunt, 412, 49.

Invenustas (ἀνομοία); sequela est intemperantiæ II, 245, 48.

Inversio (βλαίσωσις); quidnam, 378, 24.

Inversio (syllogismi) (τὸ ἀντιστρέφειν); quidnam, 100, 13 ss., cf. 274, 14; quomodo differat contradictoria a contraria, 100, 18; quidnam efficiat in syllogismos universales secundæ figuræ, 101, 19; quomodo differat a syllogismo per impossibile, 103, 16; per eam idem fiunt syllogismi ac si syllogismi ad impossibile deducantur, 107, 45; eam exercitii causa facere debet dialecticus, 274, 10.

Inversio contradictoria; quidnam efficiat in syllogismos universales primæ figuræ, 100, 39; in syllogismis particularibus primæ figuræ evertit utramque propositionem, 100, 52; item in syllogismis particularibus secundæ figuræ, 101, 41; item in syllogismis tertiæ figuræ, 102, 7.

Inversio contraria; quidnam efficiat in syllogismos universales primæ figuræ, 100, 25; in syllogismis particularibus primæ figuræ neutram evertit propositionem, 101, 1; item in syllogismis particularibus secundæ figuræ, 101, 38; item in syllogismis tertiæ figuræ, 102, 4.

Invidia (φθόνο); animæ affectus est II, 18, 20; II, 195, 29; ejus definitio, 187, 46; 361, 31; II, 196, 15 ss.; est affectus vel habitus moralis animæ vituperandus II, 149, 18; II, 216, 36; quidnam ei proprium sit II, 149, 25 ss.; II, 216, 37; immerito idem quod indignatio, misericordiæque opposita esse videtur, 360, 4; quomodo ab indignatione differat, 360, 6, 13; quidnam ei cum indignatione commune sit, 360, 8; ad malos mores pertinet, 360, 22; 362, 33; misericordiam prohibet, 360, 26; quomodo a metu differat, 360, 11; quomodo ab æmulatione, 362, 34; eorum adversaria est qui rebus secundis utuntur fr. 340, a; majus malum est quam tristitia fr. 337, b; ad injustitiam confert II, 217, 42; medium non recipit, nec excessum, nec defectum II, 20, 23, 36; remotissima est ab amicitia et societate civili, 555, 36; eam qui metuit ignavus non est II, 31, 49; qui ab ea pendente molestiam prævidet metu non percellitur II, 209, 30; educationem consequitur, 378, 10; odio propinqua est, 453, 33; quomodo et adversus quosnam excitari possit, 445, 40; adversus quosnam excitari debeat in dissuasiōe, 445, 32; in per-

ratione apud auditorem excitanda est, 410, 19; quando eam apud iudices contra adversarios excitare debeat defensor, 453, 31; quomodo excitanda sit apud iudices, 453, 26, 34.

Invidiæ contrarius animæ affectus; nomine caret II, 195, 29; definitur II, 196, 18.

Invidus; quisnam II, 22, 17; alienis malis lætatur, 360, 23; etiam dignorum successibus affliguntur II, 196, 16; quinam esse soleant, 361, 34 ss.; circa quænam, 361, 45; quibusnam, 362, 1 ss.; quibusnam gaudeant, 362, 23; opponitur indignabundo II, 149, 24; ejus signum III, 9, 1; necessario iracundi, morosi, pusillanimi sunt, etiamsi non adsint invidi signa IV, 4, 8 ss.

Invirilitas; sequela ignaviæ est II, 245, 40.

Invisibile (ἀόρατον); quidnam II, 529, 41; significat et quod omnino videri nequit, et quod nunc colorem vel omnino nullum vel exillem habet, etiamsi sua natura habere possit III, 458, 13 ss.; colore caret III, 453, 23; æque ad id ac ad visibile refertur visus III, 457, 6 s.; III, 458, 6 s.; III, 460, 34 s.; potentia privatione ad aliquid refertur II, 527, 20 s.; loquelæ elementum non est II, 278, 34; II, 596, 14 s.

Invisi; iis injuriam facere solent, 339, 23.

Invita (ἀκούσια); quidnam II, 203, 13; dicuntur cum quæ vi, tum quæ non cogitando fiunt II, 142, 42; eorum causa non est homo II, 199, 16; nec laudari nec vituperari solent II, 140, 10; violenta esse videntur II, 199, 28; II, 260, 46; ea sunt quæ vel vi vel per inscitiam fiunt II, 24, 21; II, 26, 12; II, 61, 32; per qualem inscientiam fieri debeant ut vere invite fiant II, 25, 40 ss.; quæ per inscitiam fiunt, ea revera invite non fiunt, nisi insequatur ægritudo ac penitentia II, 25, 27, 31; II, 26, 10; in ea cadit venia et interdum misericordia II, 24, 17; II, 25, 44; quænam venia digna sint, quænam non II, 62, 25; eo ipso tempore quo fiunt a sponte factis dijudicanda sunt, II, 24, 36; eorum cognitio legumlatore utilis, idque quare II, 24, 20; cum ægritudine conjuncta esse videntur II, 25, 19; II, 26, 23; probantur ad ea non pertinere quæ iræ vel cupidinis causa fiunt II, 26, 15 ss.; ad ea referri quæ desiderari debent ridiculum est II, 26, 21; multum valent in jure dicendo II, 57, 47.

Invitus (ἀκων); aliquem cecidisse aut interfecisse dicitur qui non cogitando hoc fecit II, 142, 45.

Involucrum fructus; v. *Fructus involucrum*.

Iocaste; in Carcinæ Œdipode multa pollicetur, 406, 48.

Iolaus; apud ejus tumulum Thebis amatores et amasii mutuo se jurejurando obstringunt fr. 260, b.

Iolaus, Iphiclis filius; exstruxisse dicitur multa ædificia Græcorum vetusto more in insula Sardinia, quo tempore Thespiadas, Herculis filios, secum ducentes ad ea loca trajecit coloniam deducturus IV, 91, 23 ss.

Iolcos; Iudi ibi in Pelia honorem celebrabantur fr. 311, b.

Ion; ab eo genus deducunt Iones II, 532, 18; eo Atticam frequentante Athenienses Iones dicti sunt fr. 255, a.

Iones; genere dicuntur quidam, idque quare II, 532, 17 s.; Athenienses dicti sunt Ione Atticam frequentante fr. 255, a; qui una cum Heraclidis e tetrapoli Attica in Argolidem venerant, cum Caribus cohobitaverunt sub reditum Heraclidarum fr. 356, a; locup ubi Tarentum postea fuit Polieum appellabant IV, 94, 2 s.; cymindi nomen indiderunt III, 182, 39 s.

Ionia; ejus tyranni antea summos magistratus gesserant, 520, 13.

Ioniæ mare; versus id Sirin incolunt Chones, 612, 2; ad id sita Apollonia, 546, 41.

Iphiades; Abydi sodalium ducem ducibat, 573, 2.

Iphicles; ejus filius Iolaus IV, 91, 27; quid de eo narrent fabulæ quod ad superfatiationem attinet III, 140, 20.

Iphicrates Atheniensis; quodnam consilium dederit Copti, 647, 23; quomodo Atheniensium fœdus cum Epidauris et oræ maritimæ incolis vituperari, 396, 45; quidnam de Charete dixerit, 397, 23; Calliam appellavit μητραγόρην, non δαδούχον, 387, 38; quomodo se ipse laudaverit, 327, 52; 331, 36; quomodo defenderit filium juniorem quem propter proceritatem cogere volebant, ut publica munera obiret, 378, 32; quomodo se defenderit in oratione *adversus Nausicratem*, 404, 25; exemplum citatur, 371, 23.

Citatur ex oratione *adversus Harmodium* (cf. *Lysias* fr. 36 in *Orat. att. t. II*, p. 261), 376, 29; (*ibid.* fr. 37, p. 262), 376, 49; (*ibid.* fr. 38, p. 262), 327, 52 ss.; item ex oratione *adversus Aristophontem* (*ibid.* fr. 126, p. 276), 376, 38; item ex oratione *contra Nausicratem* (*ibid.*, *Iphicratis* fr. 4, p. 310), 404, 21 ss.; ex *incertis orationibus* (*ibid.* fr. 5), 378, 31; (fr. 6), 387, 31; (fr. 8), 396, 45.

Iphigenia; quomodo Orestem agnoverit et quomodo ab eo agnita sit, 465, 41; supplicans nequaquam ei similis videtur quæ postea est, 469, 2; apud Euripidem epistola notam se fecit, 469, 44; 470, 19.

Iphigenia; Polyidi sophistæ citatur, 470, 5, 46.

Iphigenia in Aulide; Euripidis citatur, 469, 2.

Iphigenia in Tauride; ejus argumentum concinne exponitur, partim secundum Euripidem, partim secundum Polyidum, 470, 39 ss.; Euripidis respicitur, 465, 41; citatur, 468, 26; 469, 43; 470, 18, 45, 50.

ἰππιδάρος; v. *Equicertus*.

ἰπποβήλαι; v. *Equirumæ*.

Ipsum; alii oppositum est II, 629, 13; quod ipsum est, ejus una ratio et una causa est, idque quænam II, 556, 50 ss.; hæc quæstio omnibus communis et brevi conficitur II, 557, 4; cur ipsum sit qui quærit, nihil quærit II, 556, 48.

Ipsum bonum; in hac dictione *ipsum* commune significat II, 190, 46; aliquid exstare debere affirmant idearum sectatores II, 190, 45; quomodo id definiant II, 189, 45; probatur ejus definitio ab idearum assertoribus prolata in ideam boni quadrare II, 189, 47 ss.; id unum esse affirmant idearum sectatores, idque quare II, 191, 7; contrario modo demonstrari debet ac quo illud demonstrant idearum sectatores II, 190, 50; idem esse nequit quod bonum commune idque quare II, 191, 22, 30, 32; nec idem quod idea boni II, 191, 30 s.; finis est rerum ab homine agendarum II, 191, 34, 49; item rerum agendarum optima II, 191, 49; cadit sub scientiam omnium rectricem, i. e. quæ simul civilem, moralem et domesticam comprehendit II, 191, 35.

Ira; affectus est animæ, 119, 39; II, 18, 20; II, 47, 28; II, 138, 17; II, 194, 49; τὸ θυμώδης inest, 193, 34; eam qui spectant affectus fere nomine caret II, 21, 35; II, 47, 25; est appetitus rationis expertus, 333, 36; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima impertit III, 439, 39 ss.; est nempe certus aliquis cordis motus III, 439, 45 s., cf. III, 432, 49; non magis animæ motus est quam textura aut ædificatio III, 439, 49 ss.; ejus fervorem accendunt sanguinis fibræ III, 235, 46; calorem excitat III, 235, 43; ideo in eam prona sunt animalia quorum sanguis multas et crassas continet fibras III, 235, 40 ss.; idque imprimis tauri et apri III, 235, 46 s.; caloris fervor est cordi proximi IV, 123, 46; sine corporis affectu obtinere nequit III, 432, 21 s., 32 s.; interdum non excitatur, etiamsi vehementes manifestique occurrant affectus III, 432, 36 s.; interdum parvis et levissimis affectibus

movetur, idque quando III, 432, 37 ss.; definiri debet tanquam motus talis corporis huiusmodi aut partis aut potentiae ab hoc huius gratia III, 432, 43 s.; quomodo eam definiat dialecticus III, 432, 47 s.; quomodo naturae interpretes III, 432, 49; a materie inseparabilis est, sed non eodem modo ac res mathematicae III, 433, 13 ss.; quidnam sit, 347, 30; ejus definitio fr. 23, a; comparatur fumo qui oculos offuscat fr. 23, a; eam ratio fugit tanquam acerbum tyrannum fr. 23, b; extra se rapit animam II, 209, 16; ea a ratione deflectimus, 426, 12; ea abrepti facile circa sensus fallimur III, 510, 1 s.; ea quum vincimur difficilius nobis persuaderi sinimus IV, 7, 47 s.; semper spectat definitum aliquem, non hominem in universum, 347, 34; 351, 10; 353, 9; eam comitatur quadam voluptas, 347, 36, 42; jucunda est, 336, 1; Homeri de ea effatum, 347, 40; ejus voluptas comparatur voluptati quae in somniis persentitur, 347, 44; semper voluptate aliqua stipata, nimirum ultionis spe II, 210, 13; non admodum blanda (χαλαρὰ) II, 198, 6; tanquam odii species considerari debet, 583, 21; quomodo ab odio differat, 583, 28; 353, 7; odium facit, 353, 6; quaeritur an eam sequatur odium, 193, 34; 214, 41; propter eam qui dubitat, in alterutram partem inclinari potest, 353, 34; eam excitat quaevis contumeliae species, 581, 8; eam movet si injuriam accipimus, non vero inferimus, 355, 22; adversus superiores existere solet fr. 325, b; plerique eorum qui propter eam tyrannos invadunt, ulciscendae injuriae causa, non ut superiores evadant, ita agunt, 581, 9; saepe efficacior est quam odium, idque quare, 583, 23; illa tamen frequentius propter odium in tyrannos conspirant, 583, 28; cum fortitudine confunditur, idque quare II, 34, 14, 16; ea qui dimicant comparantur feris in vulnerantes irruentibus II, 34, 15; fortitudo ab ea pendens maxime naturalis, sed non genuina II, 209, 12, 19; II, 210, 9; quibus modis ejus impetum delineaverit Homerus II, 34, 19 ss.; ad pericula subeunda alacerrimos reddit II, 34, 17; fortes adjuvat II, 34, 28; ejus impetus maxime naturalis esse videtur, quum ei ad junctum sit consilium et causa cujus gratia fortes sumus II, 34, 37; qui propter eam dimicant, pugnaces sunt, non revera fortes II, 34, 41; nec pulchri causa aut quomodo ratio jubet, sed propter affectum agunt II, 34, 42; ei multae et variae causae ansam dant II, 47, 29; laudatur qui ei indulget quibus de rebus, in quos, quomodo, quando et quamdiu decet II, 47, 30; ei qui non indulget sensu carere et molestia non affici et injuriam propulsare non posse videtur II, 47, 40; circa eam omnibus modis sit excessus, sed non omnibus simul II, 47, 43; se ipsam perdit et si integra est, intolerabilis evadit II, 47, 47; eam non continent iracundi, sed statim injuriam rependunt, deinde cessant II, 47, 52; ei finem imponit ultio, idque quomodo II, 48, 9; ei inest excessus et defectus II, 19, 44; in ea medium tenere difficile est II, 139, 40; qui parum circa eam aberrat, sive ad nimium, sive ad parum, vituperandus non est II, 48, 21; quantum vero et quomodo aberrare debeat aliquis ut vituperio dignus sit, verbis explicari nequit II, 48, 25; constat tamen medium habitum laudandum esse, defectum vero et excessum vituperandos, idque eo magis quo longius a medio absint II, 48, 28 ss.; medio igitur habitui opera danda est II, 48, 32; qualis sit circa eam bonus habitus qualis malus II, 138, 22; commovetur propter injuriam apparentem II, 62, 13; ea qui agunt rite non consulto agere censentur II, 62, 10; eam multi involuntariam esse putant, idque quare II, 202, 37; ei veniam dare solemus, idque quare II, 202, 38; ejus prin-

cipium non apud i-atim est, sed apud eum qui ipsam excitavit II, 62, 11; si quae hominibus propter eam eveniunt, injustam quidem actionem peragunt, sed injusti non sunt II, 62, 5; ubi de actionibus quae debentur jus dicitur, non de facto, sed de jure disceptant II, 62, 14, 17; propter eam quae fiunt probantur invite non fieri II, 26, 15 ss.; nonnullas ob res necessaria est II, 26, 21; ridiculum foret si turpia ab ea profecta invite, honesta vero sponte facta esse diceremus II, 26, 19; ejus nemo per se incontinens esse dicitur, sed ex similitudine tantummodo II, 77, 50; II, 80, 15, 28; II, 81, 15 s., 41; eam quoque speciem continentia et incontinentia II, 142, 2; IV, 259, 32; circa eam incontinentia minus turpia est quam circa cupiditates II, 82, 12, 26, 45; II, 83, 1; aliquatenus, etiamsi perverse rationem audire videtur II, 82, 13, 25; cum ratione est IV, 259, 35; calcar virtutis est fr. 152, b; necessaria est fr. 152, a; ea utendum quasi milite, non quasi duce fr. 152, a; comparatur ministris nimis propetibus aut canibus qui latrant nescientes an amicus sit, necne II, 82, 15; qui ob eam incontinens est aliquatenus a ratione superatur II, 82, 26; magis naturalis est quam cupidines non necessariae vel quae nimium expetunt II, 82, 31; insidiosa non est sed aperta II, 82, 40; ea incitatus semper dolens agit II, 82, 48; ei non conjuncta est contumelia II, 83, 1; circa quae facilius justa excitatur, ea injustiora sunt II, 82, 49; ejus excessu qui peccat vocatur iracundus II, 21, 37; II, 195, 41; II, 213, 4; vel asper (χαλερός) II, 213, 5; vel ferus (ἄγριος), *ibid.*; ejus defectu qui peccat vocatur insensatus (ἀνόητος) II, 44 19; II, 213, 6; vel stultus (ἄδιος) II, 44, 8; vel servilis II, 213, 6; vel stupidus (ἀνάλγητος) II, 195, 43; vel lentus (ἀσπύργος) II, 21, 38; circa eam versantes iracundi vel mites finis II, 15, 25; invicta II, 209, 20; quae jubet, si in potestate sint, fient, 369, 29; si jussit, facta fuerint, 369, 14; ejus genus esse nequit dolor, nec contemtionis existimatio, 217, 35; ejus causa, non genus est dolor, 214, 17, 22, 37; non rite definitur dolor cum contemptus existimatione, 254, 5, cf. 262, 27; ejus contrarium clementia, 350, 4, 32, 39; ejus sedatio delinitio, 350, 5; in humiles cessat, 350, 24; simul cum metu exstare nequit, 350, 34; 364, 5; eam comitatur aegritudo, 350, 38; 353, 17; propter eam qui egerunt, iis non irascimur, 350, 35; tempore sedatur, 350, 43; majorem sedat pena ab alio sumpta, 350, 45; ea non petimus qui se injuste egisse agnoscunt, 351, 4; nec qui majus malum passi sunt quam nos ipsi iis intulissimos, 351, 2; non sit adversus id quod justum factum est, 351, 5; conatur majus quam decet malum infligere, 351, 6; ea non incendimur, si putamus eos quos ultumur imus, ignoraturos esse nos ipsos iis malum infligere et cur, 351, 9; fiduciam facit, 355, 21; propter eam quoniam fiant, 334, 27; ad eam referuntur verbera II, 54, 20; immortalis servanda non est mortali, 372, 12; contra eam difficulter pugnatur secundum Heraclitum, 587, 30; II, 200, 15; facilius impugnatur quam voluptas secundum Heraclitum II, 17, 22; quoniam ea petamus, 348, 54 ss.; ad eam celeriter transire licet, non vero celeriter eam persentire II, 118, 25; ei magis obnoxius est vir unicus quam multitudo, 539, 26; propter eam qui mortem sibi consciscit, non sibi, sed civitati injuriam facit II, 65, 28; quinam ea ab atriabili facile permoveantur IV, 267, 29; in ea pendet labrum IV, 257, 35; ab ea cessabunt pueri si quis aquam frigidam iis infuderit IV, 157, 41 s.; potentum metuenda est, 353, 40; ejus fidelissimam imitationem continent numeri et cantilenae, 629, 49; quomodo ex-

citanda sit docebant rhetores Aristotelis aequales, 310, 18; quomodo et adversus quosnam excitari possit, 445, 37; adversus quosnam excitari debeat in suasionem, 445, 32; ejus excitatio pertinet ad ea quae sententiam spectant, 472, 12; pertinet ad affectus quos apud judicem movere conatur orator, 310, 18; 347, 20; apud auditores in peroratione excitanda est, 410, 18; 451, 8; ejus pertractatio triplex, nempe quinam in iram proclives sint, quibusnam et quasnam ob causas irascantur, 349, 23; ejus utilitas in defensione, 426, 12; eam apud judices adversus adversarios excitare debet defensor, 453, 30; eam prae se ferre debet qui odiosum crimen infert, 449, 36; ejus utilitas in interrogatione contentiosa, 292, 11; quanam ejus elementa in hac interrogatione sint, 292, 13.

Iram (incontinentia circa); v. *Incontinentia*.

Iracundia (ὀργιλότης); qualitas patibilis circa animam, 14, 51; e tristitia passio est, non qualitas, 15, 4; animae affectus est II, 195, 25; ejus definitio II, 21, 38; II, 47, 27; II, 195, 41; II, 243, 32; pertinet ad fervidam animae partem II, 243, 12, 34; quanam ejus species II, 245, 29; quanam ejus sequelae II, 245, 33 ss.; quanam ejus opera II, 245, 30 ss.; vulgo mansuetudini opponitur II, 198, 2; asperitate frequentior est eaque potius levitati opponitur II, 48, 15; homini et reliquis animalibus communis est III, 145, 8; infantibus recens natis inest, 620, 29; signum ad illam pertinet IV, 3, 50 s.

Iracundus (ὀργιλος); quisnam, 348, 33 ss.; II, 21, 37; II, 147, 40; animae potentia ita dicitur II, 195, 2; vituperio dignus est II, 147, 41, 45; opponitur mansueto II, 198, 2; II, 213, 4; idem qui asper (χαλπεός), *ibid.*; cito irascitur et in quos non decet, idque magis quam decet II, 47, 49; id optimum habent quod cito cessant II, 47, 59; asperis praestant ad vitae consuetudinem II, 48, 17; propter iram injustus est, 333, 14; necesse est invidium esse etiam si non adsint invidi signa IV, 4, 8 ss.; non invidiosus est sed apertus II, 82, 39; vino redditur IV, 265, 43 s.; in laudatorem simplex appellari debet, 331, 17; ei vocem acutam duplicem ob causam tribuere aliquis poterit IV, 4, 18 ss.; ejus signa III, 8, 45; IV, 5, 52 ss.

Iracens (ὀργιζόμενος); non laudatur, nec vituperatur, nisi certo aliquo modo irascatur II, 18, 32; quare non rigeat IV, 157, 34 ss.; ejus faciem si quis prae se ferat ad iracundiam illud signum pertinet IV, 3, 50 s.

Irasci; facile est, et cujuslibet hominis II, 23, 25; difficile determinatu est quibusnam et qualibus de rebus et quamdiu oporteat II, 24, 2; II, 48, 19; facile est, itemque contrarium II, 139, 39.

Iratatus; vindictam quaerit propter apparentem contemptum, 262, 26; sibi injuriam inferri putat II, 62, 19; verissime indignatur, 470, 33; nonquam negligit, 350, 37; appetit quae assequi se posse putat, 347, 39; impense dolet ultione destitutus, spe vero ultionis gaudet, 336, 23; misericors non est, 358, 46; non per inscientiam, sed inscens agit II, 25, 35; interdum sedari nequeunt, sed semper eodem revertuntur HI, 499, 13 ss.; hi similes sunt carmine aut nomina aut orationes quasdam recitare admodum assuefactis eaque vel invitis recitantibus III, 499, 16 ss.; nobis qui non adversantur, amamus, 352, 27; quare acriores sint frigore IV, 155, 7; iis saepe accidit voce haesitare, idque quare III, 662, 52 s.; iis accenduntur quae supra pectus sunt IV, 162, 25 s.; cur iis oculi rubescant IV, 273, 1 ss.; IV, 279, 5 ss.; cur calore, introrsum collecto, pervalidi et audaces sint, metuentes vero non IV, 256, 15 ss.; si quis verberet minus malus videtur ac qui non

iratus II, 83, 45; hyperbolis uti solent, 400, 10; quando conveniat ejus elocutio, 392, 22; ei ignoscitur, si nomina adhibeat composita vel peregrina, 393, 5.

Iris; quinam τὸ διόρι et τὸ εἶναι circa eam scire debeant, 135, 17; problema de ea quo pertinet, 168, 5; reflexio quaedam est III, 600, 45 s.; idque qualis III, 602, 31 ss.; visus reflexio solem versus III, 603, 17 s.; visionis refractae affectus IV, 186, 32; species est segmenti solaris vel lunaris in nube humida et cava et ad adspertum continua III, 633, 21 ss.; ejus colores unde proveniant III, 608, 12 ss., 37 ss.; tres sunt numero III, 600, 27 ss., III, 608, 40 s.; ejus colores ii fere sunt, quos solos pictores conflare non valent III, 600, 33 s.; colore a corona differt, idque quare III, 603, 20 s.; interdiu fit III, 600, 51; quacunque diei hora fieri potest ab aequinoctio autumnali ad alterum III, 600, 24; III, 607, 39 ss.; longioribus vero diebus circa meridiem non fit, idque quare III, 600, 25; III, 607, 41 ss.; duplex apparet et qui complectitur coloribus est languidioribus et contrario modo dispositis, idque quare III, 600, 26 ss.; III, 605, 21 ss.; interdum noctu fit, sed raro, a luna III, 601, 1 ss.; III, 607, 18 ss.; idque quare III, 607, 19 ss.; tantum plenilunio fit III, 601, 4 ss.; in annis ultra L bis tantum se eam deprehendisse affirmat Aristoteles III, 601, 4 s.; antiqui eam noctu exstare non putabant III, 600, 51 s.; fit quoque si quis tenuissimis adspersionibus soli obversum conspergat, ut altera parte illas sol illuminet III, 604, 4 ss.; similis est illi qui remis fit III, 604, 9 ss.; e regione semper apparet III, 603, 18; neque orbis neque semicirculo major fieri potest, quod ex ejus descriptione (ἐκ τοῦ διαγράμματος), ut et cetera ad illam pertinentia demonstratur III, 605, 49 ss., cf. III, 600, 20 s.; si in astri ortu, aut occasu reflexio fiat, dimidia circuli portio rescabitur III, 606, 1 s.; sin vere astro in superiori parte collocato, minor semper semicirculo III, 606, 3 ss.; ejus conformatio in directum conformata virgula est III, 633, 24 s.; ab ea quomodo differat halo III, 633, 26 s.; speciem tantum exhibet III, 633, 19; ea incumbente, potissimum cadit mel III, 97, 8 ss.; arbores in quas descendit odoras fieri dicunt IV, 186, 16 ss.; lunaris prorsus alba apparet, idque quare III, 605, 8 ss.

Iris quae a remis existit; III, 603, 52; ejus causa III, 603, 53 s.; non puniceum sed purpureum colorem habet III, 604, 1 s.

Iris (flos); multas in se continet pro coctionis discrimine varietates colorum III, 650, 49 s.

Ironia; quomodo a scurrilitate differat, 409, 43; ea fieri potest recordatio in peroratione, 410, 30; fit, vel ubi aliud dicimus, aliud dicere simulamus, vel ubi contrariis nominibus res appellamus, 435, 1; ea fieri potest iteratio, 485, 3; 444, 22; quomodo fiat per omissionis simulationem, 435, 4; quomodo contrariis nominibus res appellando, 435, 11; cum ea epithetis frequentibus nominibusque compositis ac peregrinis interdum utuntur oratores, 393, 13; adhibenda est, ubi adversarius insinuat nos scriptas orationes recitare, 452, 2; item ubi insinuat nos mercede conductos causas dicere, 452, 18; ejus usus in vituperatione, 448, 2; ejus utilitas ad captandam auditorum benevolentiam, 439, 31.

Irrationale; quidnam significet sumit geometria, 130, 44.

Irrationalis pars animae (τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς); eam delect Socrates eo quod virtutes scientias habet II, 131, 35; ei insunt virtutes morales quarum exempla citantur II, 137, 18 ss.; non laudatur nisi quatenus parti rationis

tione præditæ subserviat II, 137, 24; apud incontinentem vincit partem ratione præditam II, 171, 23 ss.; ubi ratione præditam non impedit quominus munere suo fungatur, secundum rectam rationem agimus II, 174, 6 s.

Irridentes (καταγελῶντες); iis inprimis irascimur, 348, 54.

Irrideri (χλευάζεσθαι); longe gravius est quam rem suam ausisse IV, 264, 44 ss.

Irrigatio; hortorum quomodo fiat, idque quare III, 261, 44 ss.; ei comparatur sanguinis in corpus distributio, *ibid.*; cur mane nocturne vel tempore pomeridiano fiat IV, 217, 19 ss.

Irisio; quatenus ea utatur vir magnanimus II, 46, 6.

Irrisor (μωχο); ejus signum III, 8, 48 s.

ισχυρονομία quidnam sit ex etymologia IV, 167, 46.

ισχυρόφωνος v. *Lingua hæsitantes.*

ισχυρογνώμονες v. *Tenaces sententiæ suæ.*

Ismenias; Thessalisci pater, 377, 17, 19.

Ismenium; huc delati sunt Ænienes quidam idque quidnam IV, 100, 15 ss.

Isocrates; Gorgiæ auditor fuit fr. 123, b; in laudationibus comparationibus utebatur, et quare, 332, 24; quidnam de Euthyno dixerit, 369, 3; commemoratur ejus *Arms* fr. 123, b; fr. 124, a; quænam exposuerit in proœmio *Encomii Helenæ*, 402, 22; quonam argumento Helenam studio dignam fuisse ostenderit, 377, 52, cf. 324, 37; item Alexandrum, 377, 53, cf. 324, 37; a vituperatione proœmium deducit in *Panegyrico*, 402, 30; in *Panegyrico* Lacedæmonios accusat, 408, 3; in *Sociali oratione* (i. e. *de Pace*) Charetem, 408, 4; semper laudes accumulat in orationibus demonstrativis, 408, 6; in *Oratione ad Philippum* et in *Antidosi* alium introducit qui de moribus disserat, 408, 40; fasciculi multi orationem judicialium ab eo conscriptarum a bibliopolis circumferuntur fr. 123, b.

Citatur (ex *Euagora*) (§ 51), 377, 54 ss.; (ex *Helenæ Encomio*) (§ 18 38, § 41-48), 377, 52 ss.; (ex *Panegyrico*) (§ 1), 395, 5; (§ 35), 395, 9; (§ 41), 395, 13; (§ 48) 395, 15; (§ 72), 395, 17; (§ 89), 395, 18; (§ 97), 393, 9; (§ 105), 397, 33; (§ 119), 398, 52; (§ 149), 395, 22; (§ 150), 397, 33; (§ 172), 397, 35; (§ 180), 397, 38; (§ 181), 395, 23; (§ 186), 393, 9; (§ 186), 395, 25; (ex *Philippica*) (§ 10), 397, 50; (§ 12), 397, 15; (§ 40), 398, 25; (§ 61), 398, 52; (§ 73), 396, 27; (§ 127), 398, 1.

ισον τὸ ἀντιπεπονθός v. *Tallonis jus.*

Issicus sinus; ibi Subsolanus Syriandus vocatur IV, 45, 18 s.

Ister; e monte Pyrenæo oritur III, 569, 44 s.; totam Europam perfluit et in Pontum Euxinum effunditur III, 569, 47; eo excepto, maxima flumina e Rhipæis montibus oriri dicuntur III, 569, 53 s.; cum Nilo fluminum quæ in hoc mare influunt maximum est III, 578, 22 ss.; a silva Hercynia profluens dividitur partim in Pontum partim in Adriaticum mare IV, 93, 8 ss.; unde hoc probetur IV, 93, 11 ss.; eo Iasonem ex Ponto exisse fama est IV, 93, 14; sub Septentriones fluit IV, 106, 23; Pannonios transit IV, 106, 24; æstate navigabilis est, hieme frigore concretus equitibus calcatur IV, 106, 25 ss.; finditur in Hadrium mare III, 159, 1; per eum in Hadrium mare redeunt trichiæ III, 158, 52 ss.; a Strymonem ad eum migrant plateæ, ibique pariunt III, 156, 43 s.

Isthmia; post ea Olympia sunt II, 487, 15; eorum panegyryn, non simpliciter *Isthmia* dixit Alcidas, 389, 14.

Isthmii ludi; a Sisypio Melicertæ dedicati sunt fr. 311, b.

Isthmus; qui Arabicum sinum interjacet et mare interius finis Asiæ III, 631, 5 ss.; a mare interiori et ab Oceano cohibetur III, 631, 8 ss.; angustissimus inter Pontum et mare Hyrcanum III, 631, 3 s.; finis Asiæ III, 631, 5.

Istria; inter eam et Mentoricam mons quidam Delphium vocatus IV, 92, 42 ss.

Istrus; in ea serpentes esse dicuntur exigui qui indigenas non mordeant, advenas vero infestant IV, 103, 25 ss.; quomodo ibi in democratiam abierit oligarchia, 575, 34, 40.

Ita (ταί); si id in nostra potestate est, non æque in nostra potestate erit II, 29, 29.

Itali; ita ab Italo vocantur qui olim Ænotri erant, 611, 40.

Italia; ita olim vocabatur ora maritima inde a Lametico sinu ad Scylleticum, 611, 46; ab Italo nomen cepit, 611, 45; ibi olim fiebant convictus Cretensibus longe antiquiores, 611, 41; fretum inter eam et Siciliam una cum luna intumescit IV, 83, 19 s.; ejus promontorium Rhegium vocatum IV, 99, 10; ejus pars Gargaria vocata juxta Metapontium IV, 94, 19; ejus urbs Cumæ IV, 90, 21; IV, 92, 18; ibi sitæ sunt Chalcidicæ civitates, 519, 19; quonam tempore in eam deducta sint Chalcidensium coloniæ fr. 294, b; in ea sedes collocaverunt Athenienses e Creta venientes fr. 254, a; Sirensiæ insulæ non procul ab ea IV, 92, 33; Circæus mons in ea IV, 86, 30; in ea Thracias Circas vocatur IV, 46, 1 s.; in quasdam ejus urbes cineres pervenerunt eruptione ex Hiera una ex Æoli insulis ejecti III, 593, 34 s.; ex ea ferunt viam quandam ad Cellas et Celloligures et Iberos protendi Herculeam vocatam IV, 88, 30 ss.; in quibusdam ejus partibus letales sunt stellionis morsus III, 170, 31 s.; IV, 103, 20 s.; in eo alio nomine designant lusciniæ quo anni tempore vocem et colorem inmutat III, 206, 51 s.; circa eam habitant Pythagorei II, 403, 7.

Italici; ita Pythagorei vocantur III, 558, 25 s.; v. *Pythagorei.*

Italiotæ; confluere omnes ad solennia Junonis Laciniae solent IV, 90, 34 s.; Pythagoram honorarunt, 377, 38.

Italus; Ænotriæ rex antiquissimus, 611, 42; Ænotros palantes agricolas reddidit, 611, 49; cum alias leges tulit, tum convictus publicis instituit, 611, 50; inde ab eo Itali vocantur Ænotri, 611, 41; ei nomen debet Italia, 611, 45; nonnulli ex ejus posteris ad hunc usque diem ejus legibus et convictibus publicis utuntur, 611, 51.

Iter; cur longius videatur quum ignari sumus quantum sit IV, 147, 47 ss.; IV, 269, 24 ss.; cur longo peracto si quis instat extremis pedum digitis calces quantatur pronusque deorsum trahatur IV, 145, 46 ss.; cur media potissimum femorum partem fatiget IV, 146, 47 ss.; æquale cur oculus quam inæquale conficiatur IV, 144, 44 s.; IV, 147, 25 ss.; ne ejus quidem societatem cum inimicis inire volumus, 555, 38; in iis manifestum fit quam amica et familiaris res homo sit homini II, 91, 12; oves extenuant III, 155, 45 s.; ostendunt longitudinem terræ habitabilis latitudinem melle excedere III, 587, 27.

Iteratio (παλλολογία); quidnam sit, 434, 14; in qua parte orationis ea utamur, 434, 15; 435, 15; fit vel ratiocinando vel eligendo, vel interrogando, vel enumerando, 434, 17, cf. 444, 21; 453, 2; fieri etiam potest perironiam (cf. 444, 22, 433, 5), idque quomodo, 435, 3 ss.; quomodo fiat ratiocinando 434, 20; quomodo enumerando, 434, 24; quomodo eligendo, 434, 30; quomodo interrogando, 434, 37; in singulis orationis partibus adhibenda est, ubi prolixam reddere volumus orationes.

435, 32; a partibus amovenda est et in fine tantummodo adhibenda, ubi concinnam reddere volumus orationem, 435, 40; quomodo ea utendum sit, ubi medicem longitudinem conciliare volumus orationi, 436, 1; utilis est omni tempore, 452, 47; in omnes orationum species quadrat, 424, 16; singulis partibus et speciebus adhibenda est, 452, 48; maxime convenit accusationibus et defensionibus, itemque suasionibus et dissuasionibus, 452, 49; ejus usus in dissuasionem, 445, 28; ejus usus in confirmationem orationis concionalis, 443, 41, 49; item in præoccupationem, 444, 20; adhibenda est accusatori post præoccupationem, 451, 6; defensori postquam accusatoris præoccupationes refutavit, 452, 46; 453, 2 ss.; ea concludenda est oratio inquisitoria, 454, 27; ejus usus in laudatione et vituperatione, 447, 32, 41; 452, 52

Ithaca; ibi desunt lepores III, 169, 1 ss.

Ἰτρύκη v. *Utica*.

Iulides (ἰουλίδης); gregales sunt III, 175, 11.

Ἰυγί v. *Illecebra*.

Iulus (ἰούλος); insectum est alis carens II, 55, 46 s.; insectis longis accensendi sunt III, 283, 21 s.; v. igitur *Insecta longa*; apud insecta iis similia sensus principium actu unum est, potentia vero plura III, 282, 37, cf. 40; dissecti vivunt III, 282, 38.

Ixion; ei comparatur anima mundi II, 390, 9.

Ixiones; tragædiæ sunt patheticæ, 471, 23.

J

Jacias si sæpe, secundum proverbium, aliud alias jacias III, 514, 44.

Jacta a nobis; eorum celeritas propter viciniam longe stellas ac lunam solemque superare videtur III, 557, 40 ss.

Jacta (τὰ βιπτούμενα); in iis summum motus in medio est II, 395, 37 s.; quamnam ob causam, jaciente non amplius tangente, ferri pergant II, 295, 1 ss.; II, 365, 34 ss.; si in inane perveniant, nulla esse videtur causa cur potius quiescant quam in æternum ferantur, idque quoquoersum simul II, 295, 7 ss.; immo omnino moveri non posse probantur II, 295, 12 ss., cf. II, 295, 4 ss.; non ideo moveri pergunt non tangente qui jecit quod hic una cum re jacta etiam aerem vel aliud quid movet II, 365, 34 ss., cf. III, 515, 10 ss., III, 508, 25 ss.; nec propter circumpulsionem II, 366, 4 ss.; cur igitur revera moveri pergant II, 365, 40 ss.; quando a motu cessant II, 365, 46 s.; quando omnino moveri desinant II, 365, 47 ss.; manifesto continuus est eorum motus II, 366, 5, cf. II, 365, 54 s.

Jacta vi sursum (τὰ βίῃ βιπτούμενα ἄνω); secundum perpendicularum in eundem locum recidunt, etiamsi in infinitum projiciantur, idque quare II, 408, 14 ss.

Jactæ res (τὰ φερόμενα); iis comparantur imagines quæ in sensoriis remaneant postquam abierint sensibilia, quæque insomniis ansam dant II, 508, 23 ss.

Jactabundus (δαιζών); quisnam II, 150, 24; III, 217, 10; mendacium amat II, 217, 12; ei opponitur dissimulatio II, 150, 25 s.

Jactantia (δαιζονεία); animæ affectus II, 195, 32; ejus definitio II, 195, 51; II, 138, 31; animæ affectus vituperandus II, 216, 34; II, 217, 8; injustitiæ sequela est II, 246, 19; sui pudorem incutit et quare, 356, 6.

Jactura; eam minus ægre ferimus si quæstum venemur IV, 261, 10.

Jactus (βολή, ῥίψις); quidnam II, 335, 20 ss.; pulsionis species *ibid.*; fieri nequit, nisi quid immobile sit quod

pars non sit jacentis III, 518, 25 ss.; æqualem producit in minori tempore potentia major II, 364, 45 s.; qui sola manu fit brevis est si cum funda comparetur IV, 63, 12 s.; IV, 65, 13; quinam opportuni esse dicantur III, 164, 20.

Jacula (φλόγαι); flagrantia in natura ignita et incondita appellata III, 629, 10.

Jaculans; vim movendi tribuit aeri vel aquæ vel rei alii aptæ ut et moveat et moveatur II, 365, 40 ss., cf. III, 508, 25 ss.

Jaculantes (οἱ βάλλοντες); emissum telum sistere non possunt III, 499, 5; igitur iis comparandi sunt reminiscentes III, 499, 8 ss.

Jaculantes eminus (πρόρρωθεν); eorum modo collineare videntur atrabillarii qui recta somnia habent III, 515, 39 s.

Jaculatio; ubi e manu fit a quiete originem motus petit IV, 63, 8 s.

Jaculator; nuda manu plus valet quam si inde sinum fundæ suspenderit IV, 63, 2 s.; IV, 65, 2 s.; antequam projiciat, sæpius fundam in orbem circumvertit IV, 63, 7; telo nititur quod manu tenet IV, 144, 25 s.

Jam (ἤδη); quidnam significet II, 305, 19 s.

Janitores; regiæ Persarum regis III, 637, 28.

Janua; eas quæ extrorsum aperiebantur vendidit Hippias Atheniensis, 641, 15; nemo ab ea aberrabit secundum proverbium II, 486, 7 s.; utilis est in magna domo, idque quare, 639, 2; non per eam quæstioni occurrerunt qui eodem modo quo Anaxagoras refutare conati sunt inanis assertores II, 292, 34.

Jecorinus (ἡπατος); phagro et erythrinio similis est fr. 179, b; solitarius est *ibid.*; item carnivorus *ibid.*; dentibus serratis *ibid.*; nigro colore *ibid.*; oculos majores habet quam pro corporis magnitudine *ibid.*; cor triangulare album *ibid.*; paucas appendices intestinorum habet III, 33, 51 s.

Jecur (ἥπαρ); a dextro latere septo transverso subjacet, si secundum naturam se habeat, non vero portentose III, 16, 13 ss.; in quibusdam quadrupedibus visum est id cum liene situm permutasse III, 16, 16 s.; III, 31, 38 ss.; eodem modo se habet apud hominem et apud bovem idque quomodo III, 16, 21 s.; in plerisque animalibus felle caret, in nonnullis vero id sibi impositum habet III, 16, 19 ss.; cum vena magna connectitur, idque quomodo III, 16, 28 ss.; III, 42, 10 ss.; non vero cum aorta III, 16, 28 s.; III, 42, 45 s.; ubi nam sitæ sint ejus portæ III, 16, 30 s.; quibus continuum est, iis totum a dextris situm est III, 31, 27 s.; quibus vero inde ab initium fissum, major ejus pars III, 31, 28; leporum cuidam generi circa Bolbam stagnum incolenti adeo fissum est ut duo habere videantur III, 31, 81 ss.; III, 264, 28 s.; mustelaceis piscibus nec principium ejus scissum sed utraque pars appensa III, 31, 29 ss., cf. III, 264, 29 s.; id omnia animalia sanguine prædita habent III, 30, 8 s.; III, 259, 12 s.; III, 265, 3 ss.; III, 268, 26 s.; III, 275, 45; principalem locum non occupat III, 259, 14; lienem sibi oppositum habet in animalibus exquisitissime figuratis III, 259, 14 s.; ejus sanguis venis non receptaculo continetur III, 259, 16 s.; id transeunt venæ, non vero ex eo originem petunt III, 259, 18; igitur nec corporis, nec sanguinis principium est III, 259, 12 s.; nec venarum III, 259, 20 s.; aliquatenus simplex, aliquatenus bipartitum esse videtur, idque quare III, 264, 7 ss., 19 ss.; lienis natura simile est III, 264, 9 s.; manifesto bipartitum est in animalibus quibus parvus est lien III, 264, 22 ss.; apud quæ dextra occupare conatur major ejus

pars, sinistrum vero minor III, 264, 24 s.; apud ovipara nonnulla, etiāsi minus distincte quam apud vivipara quaedam, tamen manifesto partitum est III, 264, 26 s.; adeo bipartitum est ut duo jecora habere videantur pisces cartilaginei omnes et reliquorum nonnulli III, 264, 29 s.; III, 31, 29 ss.; potius dextrum latus occupat III, 264, 30 s., cf. III, 267, 26; ideoque animalibus necessarius est lien, idque quatenus III, 264, 31 ss., cf. 21 s.; III, 265, 11; venam magnam corporis lateri alligat III, 264, 46 s.; ad id a magna vena tendit ramus III, 264, 47 s.; alimenti coctionem adjuvat III, 264, 52 s.; idque quia sanguineum est et calidam naturam habet III, 265, 1 s.; aliis viviparis sanguine præditis multifidum, aliis integrius est III, 270, 6 ss.; piscium et quadrupedum etiā magis et a se ipso et a viviparorum jecore differt III, 270, 8 ss.; avium purum et sanguineum colorem refert æque ac viviparorum III, 270, 10 ss.; idque quare III, 270, 12 ss.; quadrupedum ovipararum et piscium plethorumque pallidum est III, 270, 19 s.; nonnullorum, e. gr. rubetæ et testudinis omnino pravam idque quare III, 270, 20 ss.; in eo non omnia fel habent III, 30, 17 s.; quānam pisces ei applicatum fel habeant III, 30, 39 ss., 50 ss.; item quānam aves III, 31, 1 s.; quatenus in eo fel habeant quibus omnino sanum est et sanguis id subit dulcis III, 275, 19 ss.; eorum quæ felle carent in universum dulce est et bene coloratum III, 275, 23 ss.; apud animalia felle prædita ejus pars huic apposita dulcissima est III, 275, 25 s.; ejus qui e sanguine impuriore consistit fel excrementum est III, 275, 26 ss.; verisimile est id aliquid ad longævitatē conferre, idque quare III, 275, 37 ss.; quare rationi consentaneum sit solum omnium viscerum utile excrementum habere quale fel est III, 275, 40 ss.; omnium viscerum maxime pinguescit apud nonnulla animalia III, 51, 2 s.; e piscium cartilagineorum oleum fit, idque quomodo III, 51, 4 s.; excepto corde omnium viscerum maxime sanguineum est III, 270, 17 s.; multum confert ad sanitatem et bonum temperamentum III, 270, 15 s.; fovet ventriculi partem quæ ab omento non calefit III, 276, 25 s.; ab eo ad brachium dextrum ascendit vena, idque qualis III, 42, 14 ss.; eo dolente hanc venam incidunt medici III, 42, 17 s.; quānam id trajiciat vena secundum Syennesis Cyprium III, 38, 31; quānam secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 50 s.; quānam ad id deveniant secundum Polybium III, 40, 3, 11; id trajicit alterum venarum umbilicalium par, idque quānam ejus parte III, 142, 42 s.; nullam continet arteriam III, 667, 30, 35; tangit renem dextrum III, 267, 25; super eo partim animalia sanguine prædita fel habent III, 274, 29 s.; procul ab eo suspensum fel habent pisces III, 275, 3 s., cf. tamen III, 30, 39 ss.; ab eo parvis et tenuibus meatibus dependet fel apud pisces quibus ad intestina porrectum est III, 30, 45; serpentum quale III, 33, 28 s.; ei applicatum est fel apud hydros III, 33, 30 s.; elephantis quale III, 32, 46 s.; id non facit cor, si partes fortis alia post aliam, non alia ab alia fiant III, 348, 5; ejus vero notio et forma necessario cordi inerit III, 348, 10; in foetibus apparet simulac consistunt III, 257, 51 ss.; item in ovis tertio die puncti magnitudine III, 258, 1 ss.; item perexiguū in foetibus abortu ejectis III, 258, 3; foetus medium occupat III, 112, 47; circa id foetui adheret umbilicus apud mustelos laves *ibid.*; apud foetum magnum et sanguineum est et apud quadrupedes et apud mustelos laves III, 113, 2; constat id non simul fieri cum oculo et corde et pulmone III, 347, 46 s.; sæpe apud victimas variis affectibus morbosis

afflictum invenitur III, 260, 49 ss.; minime tamen ejus pars quæ venæ magnæ adnectitur, idque quare III, 260, 54 ss.; nunquam fuerunt animalia quæ eo omnino carent, fuerunt tamen quæ non totum haberent III, 403, 24 s.; fuerunt etiā quæ id a sinistris haberent III, 403, 29; eaque omnia apud animalia viva et perfecta occurrerunt III, 403, 25 s., 30 s.; quare ejus obstructa superficie convexa jugulum detrahatur IV, 295, 23 ss.; ab eo trahitur sanguis ubi non amplius adest biliosum sedimentum IV, 297, 2 s.; ejus morbi indicium fr. 217, b; quamobrem dulcibus ungatur IV, 292, 48 ss.; conservi voravit aliquis II, 31, 29; perperam nonnulli (sc. Plato) animæ partem ei insitam a felle morderi vel placari censent III, 276, 37 ss.

Jecur, lien et renes; ea a pulmone et corde separat septum transversum III, 268, 20 ss.

Jejuni (νηστεία); cur foetium os habeant IV, 298, 11 ss.; cur celerius concumbant IV, 137, 42 ss.; cur magis sitiunt quam fame afficiantur IV, 332, 6 ss.; sese exercent chori et histriones IV, 308, 47.

Jejunium; calefacit sitimque movet III, 536, 7; IV, 190, 4 s.; id facillime ferunt senes IV, 332, 16; per biduum infligitur scrofis castrandis III, 208, 35 s.

Jejunium olere (νηστείας ὀχεύειν); quidnam ita vocetur IV, 189, 52.

Jejunum intestinum (νηστήν); quare necessario existet III, 273, 14 s.; reperitur in intestino tenui III, 273, 20; apud omnia animalia invenitur III, 273, 22; maxime manifestum est apud ea quæ jejunarint, idque quare III, 273, 23 ss.; apud feminas in qualibet superioris intestini parte occurrere potest III, 273, 26 s.; apud mares cœcum et cœcum intestinum III, 273, 27 s.

Jocantes; iis irasci solemus, inprimis ubi seria loquimur, 349, 3, 43.

Jocus (παῖς); in vita necessarius videtur II, 51, 27; eo vacamus dum requiescimus II, 50, 35; eo quoque manifeste quod concinne uti licet, tum modum excedere vel ab eo deficere II, 50, 36, 38; liberalis viri differt a servilis et eruditi ab ineruditi II, 51, 5; distinguenda sunt quæ in eo dicere et in eo audire liceat II, 50, 37; hodie ei plerique magis indulgent quam par est II, 50, 50; eos qui cum facere, tum accipere possunt amamus, 352, 13.

Juba (χίτων); quidnam III, 19, 16 s.; ea quatenus prædita sint quæ comas caproneas habent III, 19, 18 s.; cur eam homo non habeat IV, 165, 10 ss.; eam habet leo III, 19, 18; III, 247, 77; ea caret leæna, habet vero leo III, 132, 16; eam habet equus III, 153, 9; III, 204, 32 s.; item bonasus III, 20, 40 ss.; III, 204, 32; bonasi densa et proluxa est *ibid.*; unde incipiat et abnam terminetur apud equum III, 19, 18 s.; III, 204, 32 s.; eam inde a capite usque ad summos armos habent quæcunque caproneas comas habent et insuper bonasus III, 19, 18 ss.; eam ad oculos usque habet bonasus III, 204, 35 s.; qualem habeant equicervus et pardus (vel hippardion) III, 19, 21 ss.; item hyæna III, 153, 9 ss.; eam in summis armis habent et cameli et boves Syriaci III, 169, 15 s.; eam instar equi habet equus fluvialis III, 24, 2.

Jubar (αὐρή); quidnam III, 480, 16 s.

Jucundi (ἡδύς); soli vitam simul traducere possunt II, 95, 2.

Jucundum (ἡδύς); est quod voluptatem efficit, 335, 4; loci de eo, 335, 7 ss.; omne fit, vel dum præsentia sentimus, vel dum præterita recordamur, vel dum futura speramus, 335, 38; quidnam recordatu, 335, 42; ejus forma si cogitatur aliquatenus eodem modo se habet ac id ipsum III, 522, 40 ss.; ex vulgi sententia non so-

lum eventum definitur sed etiam quo modo potionis jucunditas diffundatur II, 224, 22; bonum apparet est, ideoque quatenus animalia movet, bonis accensendum est III, 521, 23 s.; id tanquam bonum præferunt plerique II, 29, 23; bonum est iis qui voluptatem amant II, 94, 25; differt a bono II, 220, 13; appetitur quia apparet bonum II, 220, 17; id amamus, ubi cupimus quod amamus II, 220, 9; si id est quod bonum, non bonum non erit jucundum, 212, 10; bonum est, si non bonum non est jucundum, 212, 16; animas bonum videtur II, 206, 17; sequitur simpliciter bonum II, 175, 40, 45; per id fit transitus a bono simpliciter ad bonum alicui II, 222, 26; in amicitia vera idem esse probatur quod alicui bonum et quod simpliciter bonum II, 222, 9 ss.; absolutum differt interdum ab eo quod unicuique jucundum est II, 92, 3, cf. *Bonum*; id est quod utile, si voluptas id quod bonum, 211, 29; eo pertinet contrarium tanquam utile et ad finem ducens II, 226, 50; eo si præstat salubre, voluptate præstabit sanitas, 325, 45; amabile est, idque tanquam finis II, 91, 49, 51; tyranni finis est, 580, 31; quod aliis videtur, aliis contrario modo se habere videbitur II, 590, 17 s.; simili simile II, 226, 41; unumquodque ipsum sibi *ibid.*; non cuique idem est naturaliter, 489, 1; non semper idem nobis est, idque quare II, 90, 24; pro ætate immutatur II, 221, 25; id sectantur adolescentes II, 93, 1; non vero senes II, 92, 44; mutata ætate mutatur II, 93, 2; jucundius est si multis quam si unicæ parti accidit III, 329, 31 ss.; an eligendum, 180, 9; an pulchrum, 194, 9; quod est ideo quoque pulchrum est IV, 170, 18; id non spectat benevolentia II, 108, 48 s.; id maxime appetit natura II, 94, 48; persequendum est III, 523, 4 s.; id spectat cupido III, 251, 22; III, 447, 27 s.; ejus causa expetuntur res, 202, 28; ejus causa multis placere licet II, 95, 34; si quid fugiendum, voluptas quædam fugienda, 203, 42; si quid utile, voluptas quædam utile, 203, 43; ubi aliquid ejusmodi cogitat intellectus contemplativus, non movetur cor, sed alia quædam pars III, 472, 9 s.; est se consecuturum putare quæ quis appetit, 347, 37; in omnes orationum species quadrat, sed imprimis in suasiones, 424, 6; ejus usus in confirmatione orationis conacionalis, 443, 28, 51; 444, 6.

Jucunda; quænam, 414, 16; laudabilia sunt, 420, 37; bona sunt et quare, 323, 33; alia simpliciter, alia alicui II, 208, 21; II, 220, 41, cf. 27; utraque appetimus II, 220, 34; alia aliis sunt II, 37, 7; cuius quædam res vulgares sunt II, 37, 8; alia naturalia sunt, alia præter naturam II, 81, 17; quænam per accidens jucunda sint II, 90, 21; quænam natura II, 90, 23; alia necessaria sunt, alia per se expetenda sed excessui obnoxia nec necessaria II, 80, 3, 10; alia naturaliter expetenda sunt, alia his contraria, alia intermedia II, 80, 42; perperam in epigrammata Deliaci a bonis et pulchris distinguuntur II, 8, 43; II, 184, 4; quæ natura ejusmodi sunt ea hominibus res honestas amantibus jucunda sunt II, 8, 29; cuique ea sunt quæ amare dicitur II, 8, 24; plerisque hominibus certamen injicitur quia eorum jucunda natura jucunda non sunt II, 8, 28; vel eorum vel honestorum causa omnia faciunt omnes II, 25, 18; eorum causa quæ sunt, cum voluptate sunt II, 25, 20; et ea et honesta si quis violenta esse diceret, omnia vi fierent II, 25, 16; ea turpium accusare, honesta vero sibi ipsi imputare ridiculum est II, 25, 23; eorum cupido maxime pueris inest II, 38, 23; eorum cupido inexplebilis est ac undique contrahitur apud stultum II, 38, 25; alia pueris, alia viris, alia bonis, alia pravis I, 123, 24; quæ vivo bono videntur, revera ita se

habent II, 123, 26; habitus sequuntur II, 29, 19; II, 220, 37; aliis sunt quæ molesta aliis II, 122, 23; proportionem respondere debent voluptatibus quas gignunt II, 87, 47; si absque nocumento sunt, et ad finem vitæ et ad requiescendum conveniunt, 629, 10; quæ male affectis videntur revera jucunda non sunt II, 118, 50; nonnulla morbosa sunt II, 87, 44; II, 88, 9; ad ea pertinet solitum, et id cui adsuevimus, 334, 32; quænam spe consistent, 335, 49; ab iis abstinere facilius est quam molesta perferre II, 35, 21; ea interdum cedit vir probus II, 181, 20.

Jucundius; quidnam, 327, 9; majus bonum quam minus jucundum, 327, 6.

Jucundissima; quænam secundum Deliacum epigramma II, 8, 46; II, 184, 6.

Jucunda corporalia; quænam II, 80, 8; ad ea pertinent circa quæ versantur temperantia et intemperantia II, 80, 9.

Jucundum genuinum (τὸ ἀληθινὸν ἡδύ); ejus notionem plerique non habent II, 127, 38 s.

Jucunda naturalia (ἡδέα φύσει); alia per se jucunda sunt, alia pro animalium et hominum generibus diversa II, 81, 18; iis gaudent qui in medio sunt II, 227, 13.

Jucunda præter naturam; eorum causæ sunt vel mutilationes quædam vel consuetudo vel natura prava II, 81, 19; circa ea exstant habitus quidam incontinentiæ proprie sic dictæ respondententes II, 81, 21; habitus qui circa ea versantur distinguuntur in ferinos, eos qui morbis vel furoribus debentur, et morbosos aut consuetudine ortos II, 81, 22, 27, 30; qui eorum cupidine tenetur vitii modum excedit II, 81, 38; qui eorum cupidine vincitur non absolute sed ex similitudine incontinens dicendus est II, 81, 39; II, 82, 10; qui eorum cupidine tenentur vel cupidinem hanc vincunt vel ab ea vincuntur II, 81, 51.

Jucunda necessaria; ad ea pertinent quæ a corpore pendunt II, 80, 22.

Jucunda non necessaria; quænam II, 80, 11; qui circa hæc excedunt rectam rationem sibi insitam, non simpliciter vocantur incontinentes, sed addita mentione rei cujus incontinentes sunt II, 80, 13; II, 81, 6 s.; qui circa hæc incontinentes est non vituperatur tanquam vitiosus II, 80, 21; II, 81, 2, 10; circa ea non exstat mollietas II, 80, 29; nec temperantia vel intemperantia II, 80, 32; nemo vituperatur quia illis afficitur, vel quia ea amant aut cupit, sed quoniam circa ea modum excedit II, 80, 44; laudantur qui iis operam dant II, 80, 50; excessus circa ea pravus et vitandus II, 81, 4.

Jucundum simpliciter (ἡδὺ ἀπλῶς); circa maxime amabile et circa id maxime versatur amicitia II, 93, 27; II, 95, 7; idem quod bonum simpliciter II, 220, 24, 41; idque nisi quid obstat II, 222, 2; item naturaliter II, 222, 44; et fine et tempore definiendum II, 224, 21; honestum est II, 242, 8.

Jucundum et molestum; competunt quibuscunque voluptas et dolor sunt III, 447, 26 s.; quibus hæc competunt, etiam cupidinem habent III, 447, 27; ea spectat cupido, non vero consilium II, 26, 44; eorum motus omnes a corde incipiunt et ad id tendunt III, 258, 51 ss.; alimentum spectantia discernit gustus III, 476, 39 s.; ejus qui cibum respicit gratia gustum habent animalia III, 475, 47 s.; sine eo percipere non possumus odores III, 456, 29 ss.; id per accidens solummodo habent odores qui saporibus pro portione respondent III, 485, 40 s., 45 ss.; III, 486, 5 s.

Jucundum vel molestum; ubi ea dixerit illic esse anima, persequitur vel fugit ac de re agenda discernit III, 470, 23 s.

Judex; nominis græci etymologia II, 57, 11; ubi inter se dissident ad eum confugiunt II, 56, 49; ad eum ire eodem redit ac si ad jus irent II, 56, 50; quasi jus animatum esse conatur II, 56, 51; eum tanquam medium considerant II, 57, 2; eum arbitrum vel mediatorem (μεσίδιον) nonnulli vocant, idque quare II, 57, 1; iniquum quod in pactis positum est exæquare conatur II, 56, 35; multa exæquare conatur de lucro detrahens II, 56, 38; eodem modo exæquat ac si, linea in inæquales partes divisa, a minori parte adimeret ut alteri adderet II, 57, 3 ss.; de præteritis considerat, 317, 9; 368, 12; quisque optimus est eorum quæ cognoscit II, 2, 23; non solum e necessariis judicare debet, sed etiam e verisimilibus 383, 44; dijudicat ea quæ lex definire nequit, 541, 36; videndum an ei nocitura sit pactorum observatio 345, 26; exemplis ei notis utendum est ut evertas probationem e quæstione petitam, 345, 38; juris est dispensator, 345, 15; quisnam proprie ita vocetur, 367, 37; ejus arbitrio quam paucissima relinquenda sunt a legislatore, 310, 36; quænam dijudicare debeat, 310, 32; 311, 14; perverti non debet excitandi animi affectionibus, 310, 18, 26; quomodo differat a cive concionem celebrante, 311, 32; supponitur esse simplex, 315, 1; an is vel lex crimini pœnam infligere debeat, sedulo distinguendum est, cum accusatori, tum defensori, 422, 17; 423, 16; ei cum reo et omnibus hominibus communia esse infortunia et errores dicere debet defensor, 423, 12; unusquisque magistratus non est, sed universus judicium consensus, 532, 13; ei quæ placent exponenda sunt in narratione 405, 47; cur apud eum reo dexter locus detur IV, 262, 16 ss.

Judices; pars civitatis sunt, 547, 45, 49; 548, 9; 610, 44; iidem esse possunt qui agricolæ, 548, 15; item ac artifices et consultatores, 610, 24; quatenus iidem esse debeant ac consultatores et milites, quatenus non, 610, 49; jurant se secundum leges judicatuuros esse, 431, 8; 432, 43; 450, 18, 54; absurdum esset si testibus crederent quum legumlator de falsis testibus legem tulerit, 431, 7; commonefaciendi sunt se non de lege sententiam ferre, 450, 16; si sententiam ferant legi malæ contrariam, legem non violabunt, sed leges ferent, 450, 25; si de ambigua lege idem sentiant ac accusator, id ei ostendendum est, 450, 33; sin vero idem quod adversarius, quænam dicenda sint accusatori, 450, 34; dicendum est iis prodesse si idem sentiant de lege ambigua quæ ipse, 450, 36; si eos in sententiam suam de lege ambigua traducere nequeat orator, quænam ei dicenda, 450, 57; si confitentes se errasse absolvant, non confitentes condemnare non poterunt, 450, 49; si legislatores non ignoscant, nec ipsi ignorare possunt, 450, 53; ex eorum sententia quænam dicendi argumenta petamus, 414, 27; quomodo eos erga se et quomodo erga adversarios in peroratione afficere debeat accusator, 451, 8; 452, 54; quomodo bene erga nos afficiendi sint 453, 7, 9 ss.; quomodo male erga adversarios, 453, 8, 26 ss.; iis dicere debet defensor, nunc tempus esse ut sibi gratiam rependant pro acceptis beneficiis, 453, 13; quomodo efficiendum sit ut nos misereantur, 453, 16; eorum odium atque iram contra adversarios excitare debemus, 453, 30; id si fieri nequeat, efficiendum, ut adversariis invideant, idque quomodo, 453, 31 ss.; quomodo eos alloqui debeat orator, ubi in initio orationis sit tumultus, 432, 41 ss.; quomodo, ubi in orationis progressu pauci tumultum movent, 433, 11; si omnis multitudo tumultuetur, non eos, sed se ipse increpare debet orator, 433, 13; eorum iram reprehendendo incitat orator, 433, 15; rogandi sunt, ut ora-

torem benevole audiant, nec quarum rerum clau sententiam sint latuuri, nunc quam mentem gerant, manifestent, 433, 17; eorum amici inprimis injuriam facere solent et quare, 338, 16, 19; item qui eos corrumpere possunt, 338, 34; legem respiciunt, 342, 17; numerorum probatoribus comparantur, 343, 27; eorum jusjurandum quomodo interpretandum sit, 343, 15, 40; 344, 30; quomodo impediendum sit, ne misericordiam sentiant, 361, 26; 362, 25; quomodo et quando delinendi sint, 448, 34; quando et quomodo attoniti reddendi sint, 449, 14; ne ab iis injusta petat adversarius, cavendum est, 434, 12; ad eorum judicia provocant oratores, 377, 38; quod bonum judicant, majus bonum est, 327, 25; de rebus propriis plerique mali sunt, 529, 2, 7; 541, 20; in eorum multitudinem non quadrant judicia quæ de parvis pactis fiunt, 564, 6; iis intervenientibus supplicia infligere debet tyrannus, 587, 5; eorum unum supremum consensum instituere volebat Hippodamus Milesius ad quem referrentur omnes res quæ male judicatæ esse viderentur, 508, 29; e senibus selectis eligebat supremos, 508, 31; eos non calculis, sed tabulis sententiam ferre jussit, idque quare, 508, 32; eorum munus cum arbitratorum officio confudit Hippodamus, 509, 32; ne de judicio inter se colloquantur, prohibere conantur plerique legumlatores, 509, 35; confusum erit judicium, si iis licet partim absolvere, partim condemnare reum, 509, 37; eos necessario perjurio obnoxios esse debere putabat Hippodamus, si simpliciter absolvere vel damnare cogerentur, 508, 37; hac lege tamen non pejorare coguntur, dummodo iis simpliciter fuerit intenta, 509, 44; Athenis sorte creabantur, 518, 50; eos ex omnibus creati jussit Solon, 518, 47, 49; iis mercedem tribuit Pericles, 519, 2, cf. *Merces judicialis*.

Judices certaminum publicorum; quatenus injuste agant ubi indigno palmam decernunt II, 155, 31 ss.

Judicans (animæ pars) (τὸ κριτικόν); quando una cum sensibili recte se habet, oritur voluptas II, 120, 35.

Judicationes morborum (κρίσεις); tribus vel quaternis diebus fiunt III, 96, 4 s.

Judicaturus recte (ὀρθῶς κρινών); quisnam eum a reliquis distincturus sit quærat qui omnia quæ alicui videntur vera esse censent II, 511, 34.

Judiciale genus (ἡ δικανικὴ πραγματεία); eo pertinent accusatio et defensio, 422, 2.

Judicialia negotia (ἡ δικανικὴ); jucunda sunt assuetis, 336, 35.

Judicialia præcepta (δικανικὰ παραγγέλματα); opponuntur civilibus, 413, 10.

Judicialis eloquentia; spectat res quæ sunt vel non sunt, 407, 23; ea difficilior eloquentia concionalis et quare, 407, 43; ejus fundamentum lex, 407, 47; habet multa diverticula, e. g. ut de se ipso vel de adversario loquatur orator, vel animum commoveat, 407, 49; in ea vulgo probatio refutationem præcedere debet, 408, 26, cf. *Rhetorica judicialis*.

Judicialis oratio (ὁ δικανικὸς λόγος, αἱ δικαιολογίαι); genus orationum civilium, 413, 14; ei unice propria narratio, 401, 42; non omni insunt contentio (ἀντιπαροβολή), repetitio (ἐπανάδοξ) et proœmium, sed paucis desunt, 401, 49; quomodo in ea utendum sit præoccupatione, 432, 33 ss.; quomodo in ea ordinanda sit accusatio, defensio et quæstio exponendum est, 448, 10; in ea quomodo faciendum sit proœmium, 448, 12 ss.; in ea proœmium eodem loco collocandum est ac in suasionibus et dissuasionibus, 449, 40; in ea proœmium insequuntur renuntiationes (ἀπαγγελίαι), 449, 42; duobus modis in ea fieri possunt renuntiationes.

- 449, 43; in ea renuntiationes insequi debet confirmatio, 449, 45; eas conscribere defensorem si insimulet adversarius quidnam respondendum sit, 452, 27.
- Judicium** (κρίσις); ei certum quandam cæli locum assignant Pythagorei II, 481, 39 ss.; item certum quandam numerum II, 481, 41 s.; eodemque modo Plato II, 481, 49; quod insciens tulerit injustum non est secundum jus legitimum, sed aliquatenus injustum, i. e. secundum jus naturale II, 63, 42; injustum si quis sciens tulerit, emolumentum facit vel gratiam iniens, vel inimicitias ulciscens II, 63, 45; propter has causas qui injustum tulerit, quasi injuriæ socius esse videtur II, 63, 46; ad id ferendum melius est si adversariorum disceptantium orationes audias II, 488, 46 s.; sunt circa ea quæ et alio modo se habere possunt, 315, 14; si non ferantur ut decet, vincuntur vera ac iusta, 318, 8, v. *Rhetorica judicialis*; ubi calumnia premittitur orator, vel latum, vel futurum est, vel ad id rem deferre nolunt accusatores, 440, 10; si latum sit ejus falsitatem invocare debet orator, 440, 12; latum si falsitatis insimulare nequeat orator, quænam ei dicenda sint, 440, 14; quænam, ubi accusatores rem in id deferre nolunt, 440, 20; quænam, ubi futurum est, 440, 17.
- Judicium rectum**; sit in rebus quæ longo tempore et difficulter efficiuntur II, 223, 16.
- Judicium** (δίκη); societatis civilis ordo est, 484, 20; juris et injuriæ disceptatio est, 484, 21; II, 60, 4; non nusquam non datur iis qui bona fide loco beneficii præstiti rependa pacti sunt II, 102, 34; II, 105, 12; instituit Aristoteles Rhodius, quo omnes lites ante præscriptum tempus dirimendæ essent, 643, 33, cf. *Lis*.
- Judicium fide digni**; quomodo ex eo enthymemata petantur, 373, 46.
- Judicio exploratum** (τὸ κερκμένον); stabile est II, 223, 15.
- Judicia**; species sunt probationum non adscillarum, 424, 28; undenam petenda sint, 427, 45; de rebus quæ in controversiam veniunt, ubi antea audieris, magis fide dignæ erant res dicendæ II, 383, 15 s.; sine iis societas consistere nequit, 598, 50; inutilia sunt, nisi ad finem perducantur, 598, 48; nova a juvenum magistratibus ad finem perducere præstat, 599, 3; eorum periti se poenam effugere posse sperant, 338, 10; ea qui depellere, vel in longum tempus differre possunt, injuriam facere solent, 338, 33.
- Judicia** (δικογραφία); eorum participes esse decet omnes, 593, 26; aliorum judicia ab aliis magistratibus ad finem perducere debent, 598, 52; magistratus est, non vero unusquisque iudex, 532, 14; eorum differentia tribus finibus continetur, 563, 36; creantur vel ex omnibus, vel e quibusdam, 563, 38; vel sorte vel suffragiis, 563, 39; eorum octo sunt genera, idque quænam, 563, 41; 564, 3; qualia Athenis in Phreattone dijudicantur, vel in magnis civitatibus raro occurrunt, 563, 52; quæ exigua pacta spectant in iudicium multitudinem non cadunt, 564, 2, 5; si non rite dijudicentur civilia, seditioes fieri solent, 564, 8; quod modis constitui possint si tres eorum differentias vicissim inter se conjungantur, 564, 10 ss.; quinam modi cuique reipublicæ formæ congruant, 564, 25; vix recte administrari possunt in civitate admodum populosa, 606, 45; eorum sententiæ apud tabelliones perscribuntur, 598, 35; si paria sint eorum suffragia quidnam faciendum sit, 592, 42; quomodo constituantur in oligarchia, 553, 18; 558, 5, 8; 560, 27; in democratia, 553, 20; 558, 21; 560, 28; 591, 35, 46, 47; quomodo constituenda sint in politia vulgo sic dicta, 553, 17; 558, 24; propter ea in oligarchiis quoque sunt seditioes, 573, 4; quænam in oligarchiis commenti sint ut ab iis arcerent pauperes, 553, 18; 558, 5, 8; 560, 27; ubi non coopantur ex iis qui regimen tenent in oligarchiis plebi assentantur procures, idque quare, 572, 14; propter sententiam ab iis latam cum Thebis tum Heracleæ exarsit seditio, 573, 8; eorum in ultimo democratia genere multa bona publicant demagogi, 595, 25; in ultimo democratia genere ea paucis quidem diebus, sed multis de rebus cogere oportet, idque quare, 595, 44; prava jam multas democratas perdidit, 595, 42; Athenis democraticum erant institutum, 518, 44; eorum genera apud Athenienses fr. 247, b; eorum corumpendorum auctor fuit Anytus fr. 233, a; maximorum Lacedæmone arbitri sunt ephori, 513, 24; 521, 30; item senatores, 513, 38; 521, 31, v. *Lites*; omnia Carthagine agunt idem magistratus, non alia alii, 517, 29; 521, 33; tria tantummodo recipiebat Hippodamus Milesius, idque qualia, 508, 27; in id itur ad disceptandam causam III, 641, 2; injuria in eo facta major est, 342, 47.
- Juglandes** (καρύα); cur eas inprimis in sepulchris serant IV, 326, 19 ss.
- Jugulatus** (σφαττόμενος); per se moritur, 125, 32.
- Jugulum** (σφαγή); pars pectoris et colli communis III, 11, 16; cur detrahatur obstructa jecoris superficie concava IV, 295, 23 ss.; quænam ea percurrant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 39; III, 39, 9, 17.
- Jugum**; partes quibus imponitur eorum pili albescent idque quare III, 652, 44 s.
- Jugum libræ**; cur pondere carens facilius moveatur quam pondere imposito IV, 62, 10 ss.; ligneum, cur citius ab eodem pondere moveretur quam ferreum IV, 62, 16 s.
- Jumentum** (ζωόζυιον); quomodo id, sic etiam viri vel mulieris mentem experiri oportet II, 223, 21; si quis vincunt in lacum Asphalitem injecerit supernatat, idque quare III, 582, 24 ss.
- Jumenta**; genus est quadrupedum vivipararum III, 7, 47; quænam animalia ad hoc genus pertineant III, 7, 47 ss.; maxillas longas et caput parvum habent III, 13, 43; adulta partes superiores inferioribus majores habent, in juventute vero minores III, 22, 13 ss., cf. III, 239, 33 ss.; III, 292, 31 s.; dentes abijciunt IV, 318, 26; contrario modo apud ea exit atque intrat pudendum virile ac apud hominem III, 11, 25 s.; a reliquorum utero diversus est mularum III, 380, 25; homine majora sunt, sed nihilo minus eorum vita brevior est, etiamsi diutius uterum ferant III, 413, 14 s., 22 s.; quantum temporis uterum ferant III, 413, 24 s.; eodem modo circa aquæ potum quo ad pabulo fruendum afficiuntur III, 155, 5 ss.; quomodo iis pilos læves vel densos conciliet farrago III, 155, 8; quando iis noceat eadem III, 155, 8 s.; quando iis noceat medica herba III, 135, 9 ss.; omnibus gravis est muris aranei morsus III, 167, 17 s.; omnia moriuntur sumpta sandaraca III, 167, 27 s.; cur non ruent IV, 168, 32 ss.; maxime crepitum ventris reddunt, idque quare IV, 168, 37 s.; quamobrem minime famem ferre valeant IV, 324, 11 ss.; inclusa omne lignum rodunt, idque quare IV, 324, 12 s.; animalcula porricidis similia in superiori ventre habent IV, 324, 14 s.; vesica meatus amplos obtinent IV, 168, 17; ubi mingunt, quare sistant ea equisones IV, 315, 50 s.; femina facilius mingunt maribus IV, 316, 1 s.; cur mingant ubi mingentia alia videant IV, 153, 48 ss.; IV, 300, 25 ss.; cur in eundem locum omnia mingant IV, 154, 5 s.; IV, 300, 34 s.; ubi atrita sunt eorum corporum partes morbo affectæ replentur sed debiliores IV, 165, 35 ss.; eorum pili et-

- bescunt, idque quoniam et quare III, 652, 44 ss.; communis eorum affectus insolentia IV, 7, 5 s.; iis nonnulli comparant prava, utpote voluptatibus deditos II, 123, 21; quomodo ea Samiorum gratia unum diem jejulare coegerint Lacedaemonii, 642, 14.
- Junco**; v. *Schanius*.
- Juncus**; v. *Schanius*.
- Juncus** (*κάλυμπος*); ab ejus flore apes vel sui ipsarum vel fucorum foetura afferre asserunt quidam III, 96, 15 ss., cf. III, 385, 52; iis combustis salem gignunt in quodam loco Umbricorum III, 582, 42 ss.
- Juncus odoratus** (*σχοίνου άνθος*); ad Rhodiacos ollulas adhibetur fr. 66, a.
- Junior**; eo ad principatum aptior est natu grandior, 494, 20; natura a juniore differt, sed genere idem est, 494, 34.
- Juniores**; eorum partes debiliores sunt III, 416, 19 s.; partes superiores magnas, inferiores vero parvas habent III, 22, 8 s.; III, 289, 29 s., cf. III, 312, 45 s.; III, 505, 3 ss.; apud eos magis pulsatur cor quam apud seniores, idque quare III, 550, 58 ss.; cerebrum humidius habent III, 417, 14 s.; ideoque lusciositati obnoxii sunt III, 417, 14; semine carent III, 335, 26 s.; idque quare III, 335, 29 s.; eorum nuptiae liberis procreandis non conferunt, 621, 20; 622, 20; quidam in tenebris, etiamsi recte cernentes, imagines vident quam praetimore oculis oblegunt III, 512, 1 ss.
- Juniora animalia**; eorum calor nondum perfectus est III, 397, 3 s., cf. 6 s.; igitur saepius feminas pariunt III, 397, 2; eorum proles minor et debilior III, 84, 39 ss.; eorum nervi nondum intenti sunt III, 428, 2 s.; hinc debilia sunt et invalide se movent III, 428, 4; item nervos imbecillos habent et articulos nondum compactos III, 428, 1 s.; omnino sanguinolentam habent medullam III, 53, 1 s.; iis magis pinguescunt seniores II, 51, 29 s.; cur vocem acutorem emittant quam adulta IV, 176, 21 ss.; exceptis vitulis acutorem vocem habent quam adulta III, 426, 36 ss., cf. III, 427, 32 ss.; idque quare III, 427, 37 ss.; aerem facile dispensant III, 427, 48; postea graviores acquirunt vocem, idque quare III, 427, 49 ss.
- Juno**; de ejus cum Jove nuptiis Hermionē fr. 256, a, b; ejus metu lupae speciem induit Latona, idque quando III, 133, 14 s.; ei ovem consecravit Mandrobulus Samius, idque quare fr. 286, a; praesertim apud Argivos colitur fr. 256, b; quomodo apud eos representetur *ibid.*; ejus imago expressa erat in veste Alcimenis IV, 90, 41.
- Junonis orbis**; ita nonnulli Luciferi orbem appellant III, 628, 50 s.
- Junonis solemnia** Lacinii IV, 90, 33; ad ea omnes Italiota confluere solent IV, 90, 33; in iis exponebatur vestis Alcimenis Sybaritae IV, 90, 35 s.
- Juno pronuba**; ejus templum apud Hermionenses fr. 256, b.
- Jupiter**; in Creta natus est, ideoque nullae in ea feræ nasci dicuntur IV, 88, 15 ss.; eum recte Homerus deum hominumque patrem appellavit, 494, 30; quare eum patrem appellet Homerus II, 99, 34; eum regnare censent antiqui poetæ II, 634, 40; de ejus cum Junone nuptiis Hermionē fr. 256, a, b; quomodo Minervam pepererit fr. 349, a; ei Ganymedes (II. v, 234) vinum infundere dicitur, etiamsi dii vinum non bibant, 480, 8; ei non omnia immolanda sunt nec omnes honores tribuendi II, 108, 1; II, 234, 6; eum, teste Homero, de caelo detrudere nequeunt omnes dei deæque III, 620, 3 ss.; ridiculum foret si quis diceret se eum amare II, 175, 23; non pluit, ut frumentum augeat II, 270, 19; quare ei non commemoret beneficia quæ in eum contulerat Thetis II, 45, 45; dierum alcedoniorum auctor secundum Simonidem III, 81, 40; ab eo leges accepit Minos fr. 269, b; ei votum fecerat Cypselus, se ei omnia bona Corinthiorum consecraturum esse, si civitate politus esset, 640, 24; quomodo hoc votum solverit, 640, 26; secundum sophistas Agamemnoni non dedit ut voti compos fieret, sed somnium jussit ut hoc ei mandaret, 279, 19; 479, 53 (II. β, 15, φ, 297); apud poetas nunquam ipse cantat aut citharam pulsatur, 628, 41; ejus filii esse jactantur nescio qui apud tragicum anonymum II, 231, 22; postulari jussit ut imperio pareret, si idem postularetur a viris reliquis virtute longe antecellentibus, 536, 54; in ejus templo Agathocles Siculus torquem aeneam dedicavit IV, 95, 6 s.; ejus templum Pedasis in Caria IV, 101, 29 ss.; ejus imago expressa erat in Alcimenis veste IV, 90, 41, cf. *Deus*.
- Jupiter Ἄμμων**; fr. 268, b.
- Jupiter hophlosmus**; ejus sacerdotis caput præcisum occisorem prodidisse fertur III, 269, 21 ss.
- Jupiter hospitalis**; fr. 334, a.
- Jupiter iurisdictioni vindex**; aqua ei sacra prope Tyanam IV, 104, 17 ss.
- Jupiter Olympius**; cur ei ædem exstruxerint Pisistratidae, 584, 50.
- Jupiter Oromasdes**; bonus dæmon secundum Magos fr. 31, a.
- Jupiter Servator**; ei statuam Stagiris dedicari jussit Aristoteles fr. 332, b.
- Jovis custodia**; ita vocant ignem in medio collocatum Pythagorei II, 403, 25; fr. 75, b.
- Jovis barba** (*χρυσόσχηλη ή χρυσή*); IV, 39, 2.
- Jovis circus**; idem et Phaethontis III, 628, 47, 1.
- Jupiter planeta**; sex annis cursum suum peragit III, 638, 39 s.; infra Saturni stellam orbem perficit III, 638, 39 s.; eum bis cum aliqua Geminorum stella convenire vidimus III, 559, 53 ss.
- Jupiter et Saturnus**; iis eundem sphaerarum numerum tribuunt Callippus et Eudoxus II, 607, 35 s.; cuique eorum præsterea tribuendæ sunt tres sphaeræ revolventes II, 607, 49.
- Jura medicaminum** (*χυλοί*); cur magis alvum cieant quam una cum radicibus et foliis et fructibus, aut una cum foliis IV, 314, 34 ss., v. *Succus*.
- Jurisconsulti** (*οί άν τού νόμου*); quidam rogationis contra leges latus accusant jusque victor sibi vindicat bello paria, 486, 51.
- Jus** (*τò δίκαιον*); multis modis dicitur II, 152, 27; bonum est in qualitatibus categoria II, 190, 24; alii idem esse quod benevolentiam putant 487, 8; aliis eo constare videtur ut viribus superior imperet, 487, 9; difficillimum est de eo verum invenire, 592, 44; facilius tamen id assequimur quam persuademus iis qui superiores esse possunt, 592, 45; id semper quærit inferiores, 592, 46; potentes parum de eo solliciti sunt, 592, 47; inter principem et imperio subditum non numero aequale, sed pro portione aequale II, 225, 7; inter principem et imperio subditum non idem quod inter amicos *ibid.*; II, 230, 29; id qui quærit, medium quærit, 541, 22; verum quid atque utile est, non autem quod videtur, 343, 24; et legitimum est et æquum II, 52, 44; II, 54, 32; bonum est, sed eo melius æquum II, 64, 42; in eo primum locum occupat aequalitas pro dignitate, secundum vero aequalitas pro quantitate II, 96, 39; æquale quidpiam esse videtur II, 230, 1; duplex vel secundum numerum vel secundum analogiam II, 230, 24; tot ejus species quod conventionum vel amicitiarum II, 230, 4, 25; est quibus et

est II, 60, 3; ejus custos magistratus est II, 60, 10; id magis inter uxorem et maritum quam inter patrem et liberos aut dominum et servos intercedit II, 60, 26; non bonorum gratia exstat II, 232, 25; distinguitur in jus quod nobiscum servare possumus et quod erga alterum tueri debemus II, 150, 37 ss.; partim res, partim homines spectat, 529, 4; 533, 19; aequalitas est aequalibus, inaequalitas vero inaequalibus, 528, 51; 533, 20; 540, 38, cf. 564, 39; 565, 35; aliquid allegant, sed non omne cum oligarchiā tum democratiā defensores, 528, 50, cf. 564, 39, 47; 565, 42; quatenus res spectat allegant, quatenus homines, tacent, 528, 54; 529, 6; spectat etiam res inter se vel cum pecunia commutandas II, 152, 8; ad id quoque pertinet talio II, 152, 11; similitudine vicissitudine constat, 604, 45; id quod maxime jus est, amicitiae cognatum est II, 91, 19; circa eadem versari videtur ac amicitia, e. gr. circa societatem vel communionem II, 98, 8, 13, 27; non idem est in omnibus amicitia II, 98, 21; intenditur simul cum amicitia vinculo II, 98, 26; inter quos intercedit, inter eosdem etiam intercedere videtur amicitia II, 178, 51; amicos vel socios spectat II, 231, 3 s.; amico non idem est erga amicum vel sodalem vel condiscipulum II, 101, 52; exstaret, etiamsi civitas non fuisset II, 231, 10; ejus fons et principium in familia residet II, 231, 24; singulis corporibus partibus erga totum nullum competit II, 152, 37 s.; eodem modo distingui debet quo justitia II, 54, 44; similibus eo constat quod idem est, 617, 17; persistere vix potest respublica quae praeter id constituta est, 617, 18; respublicae continere dicitur II, 151, 53; unicuique reipublicae inest II, 100, 3; parum inest in rebus publicis quae a recto tramite aberrarunt II, 100, 25; minimum in tyrannide II, 100, 26, 39; plurimum in democratia II, 100, 40; non competit rebus inanimatis, nec equo aut bovi II, 100, 32; nec servo quatenus servus est, sed quatenus homo II, 100, 33, 35; homini cum omni est quocum legis vel pacti communitas esse potest II, 100, 37; est bonum publicum, i. e. utilitas communis, 533, 16; quatenus de eo cum philosophia consentiant omnes, 533, 18; cujusmodi aequalitas et inaequalitas in eo spectanda sit, difficultatem habet in philosophia politica, 533, 21; id legumatores esse dicunt quod rei publicae utile est II, 98, 33; fieri non potest ut civitatem perdat, 530, 41; id prae se ferunt qui respublicas condunt, 542, 33; de mutuo qui disceptant, carere nequit civitas, 610, 11; cuique reipublicae peculiare est, 577, 54; peculiare convenit cum herili imperio, tum regno et politicae, 542, 8; non vero tyrannidi nec aliis rebus publicis quae a recto tramite aberrarunt, *ibid.*; quoniam constet in democratia, 528, 48 ss.; 565, 35 ss.; 591, 11 ss.; 592, 3; in democratia aequalitate constare videtur, 579, 24; ubi in ipsa republica administranda violatur, everti solent aristocratiae et politicae, 574, 8; perverti non potest, nec fraude, nec vi, 345, 17; secundum dignitatem datur II, 241, 50; II, 243, 27; II, 244, 44; suum quidam obtinent nolentes II, 62, 43; suum nemo obtinere potest, nisi sit aliquis qui juste agat II, 63, 1; alicubi non datur iis qui pactum non inlerunt, idque recte II, 232, 23; id se alio modo consequi non posse dicere debet qui odiosum crimen infert, 449, 37; in id vocationibus praepositi magistratus ad forum necessarium convictus celebrare debent, 615, 8; in id vocatus, vel ut in id voces aliquem, ad forum ire licet II, 267, 50; aliud scriptum est vel legale, aliud non scriptum II, 102, 26; distinguitur in jus legale et jus civile II, 153, 3.

Jura; apud deos forsā omnia immota sunt II, 60, 41;

se habent ut universalia ad singularia II, 61, 2; competunt iis qui rerum absolute bonarum participes sunt quibusque eorum nimium vel parum esse potest II, 64, 20; non vero iis quibus nimium horum bonorum esse nequit, i. e. diis II, 64, 22; nec quibus nulla horum bonorum particula utilis est, id est insanabiliter malis II, 64, 23; humana igitur sunt II, 64, 24; amicorum penes nos sunt II, 218, 35; aliorum lege constituta II, 218, 37; multa qui transgressus est, majorem injuriam fecit, 342, 43.

Jus absolutum (τὸ ἀπλῶς δίκαιον); eo constant reipublicae rectae, 527, 25; Lib. V *Moralium* argumentum II, 59, 49.

Jus civile (τὸ πολιτικόν); partim naturale, partim legitimum II, 60, 29, 42; jus legale non naturale est II, 153, 22; jus secundum aequalitatem esse videtur idque quare II, 152, 33 ss., 48; si ad id respiciatur, tantummodo aequivoce dicitur jus familiare II, 152, 30; proxime ad id accedit jus quod inter maritum et uxorem exstat II, 152, 49 s.; respectu ad id habito dicitur justitia et justus II, 153, 3; Lib. V *Moralium* argumentum II, 59, 50; quibusnam competat II, 59, 50; II, 60, 24; quibus non est, iis tantummodo jus aliquod ad hujus similitudinem est II, 60, 3; nemini adversus se ipsum est II, 60, 23; quomodo differat a jure herili et a jure paterno II, 60, 18; differt etiam a jure domestico II, 60, 27; ad id non pertinent injuriae quas nobis ipsi infligimus, id est quas alia pars animae alii II, 155, 17; id est quod in amicitia utilitatis causa contracta obtinet II, 230, 44.

Jus correctivum (τὸ διορθωτικόν); circa pacta versatur tam voluntaria quam involuntaria II, 56, 19; aequum est secundum proportionem arithmetica II, 56, 28 s.; medium est inter damnum et lucrum II, 56, 48; II, 57, 34; tantumdem habere facit post, quantum prius II, 57, 35.

Jus democraticum (τὸ δημοκρατικόν); ex eo prodit ea democratia quae maxime democratia esse videtur, 592, 2; quaeritur quonam respublica secundum id justissima sit, 592, 16; inaequalitati et injustitiae ansam dat, 592, 20; quomodo cum jure oligarchico conciliari debeat, 592, 27.

Jus erga alterum (τὸ πρὸς ἑτέρον); quomodo differat a jure quod nobiscum observare licet II, 151, 8; aequale est II, 151, 12, 25, 30; idque aequale inter plus et minus medium II, 151, 20 ss., 25; contractum aequalitate consistit II, 151, 17; aliquibus et in aliquibus jus est II, 151, 29; eo comprehenditur jus pro portione II, 151, 31 ss.

Jus familiare (τὸ οἰκονομικόν); quidnam II, 60, 27; differt a jure civili II, 60, 28; aliquatenus intercedit inter varias animae partes II, 66, 13; ad id pertinet jus inter dominum et servum obtineas, si certe inter eos revera exstat jus II, 152, 45; item jus quod inter patrem et filium exstat, donec filius nondum virilem aetatem attigerit II, 152, 29 ss.; item jus quod inter maritum et uxorem exstat II, 152, 49 s.; si jus civile respicias tantummodo aequivoce jus dicitur II, 152, 30; ad id pertinent injuriae quas nobis ipsi infligimus, id est quod alia pars animae alii II, 155, 18, 21.

Jus herile (τὸ δεσποτικόν); non idem quod jus civile, sed ei simile II, 60, 18; aliquatenus intercedit inter varias animae partes II, 66, 12.

Jus in distributione positum (τὸ ἐν ταῖς διανομαῖς); id omnes fatentur in distributione esse oportere II, 55, 34; geometrica proportionem constare probatur II, 55, 49 ss.

Jus legale (κατὰ νόμον); quidnam II, 153, 17 ss.; eo melius

- Jus naturale** II, 153, 19 s.; **jus civile** est II, 153, 22; duplex est II, 151, 7 ss.; alterum comprehendit omnia quæ lex præscribit II, 150, 38, 42; alterum jus est erga alterum observandum II, 151, 7; id spectat æquitas II, 159, 12, 19.
- Jus legitimum** (τὸ νομικόν); quidnam II, 60, 31; idem ac humanum ac id quid consensu et propter utilitatem constat II, 60, 48, 52; mensuris simile est II, 60, 49; non ubique idem est II, 60, 52; quænam ad id pertineant, eorum quæ et alio modo se habere possunt, manifestum est II, 60, 43; ejus correctio æquum est II, 64, 44.
- Jus naturale** (τὸ φυσικόν); quidnam II, 60, 30; II, 153, 16 s.; id quidam exstare negant, idque quare II, 60, 36; revera exstare affirmatur II, 340, 24; inter homines exstat revera, etiamsi non prorsus immotum sit II, 60, 41, 45, 52; quænam ad id pertineant eorum quæ et alio modo se habere possunt manifestum est II, 60, 43; id non spectat æquitas II, 159, 18; exponitur quatenus mutationi obnoxium sit II, 153, 4 ss.; non est jus civile II, 153, 22.
- Jus oligarchicum** (τὸ ὀλιγαρχικόν); quonam constet, 529, 10; 592, 19; inæqualitati et injustitiæ ansam dat, 592, 21; secundum id, si quis plus possideret quam reliqui divites, jure solus regnare deberet, 592, 22; quomodo cum jure democratico conciliari debeat, 592, 27 ss.
- Jus patrum** (τὸ πατρικόν); non idem quod jus civile, sed ei simile II, 60, 18.
- Jus pro dignitate** (τὸ κατ' ἀξίαν); competit patri erga filios et regi erga subditos II, 100, 15 item marito erga uxorem II, 100, 19; obtinet in aristocratia II, 100, 19; ei opposita est hominum frequentia, 597, 3.
- Jus pro portione** (τὸ ἀνέλογον); obtinet in amicitia secundum excellentiam II, 179, 47, cf. II, 231, 31, 40; quando in societatibus obtineat II, 232, 38, 40, cf. II, 179, 46 ss.; competit aristocratia et regno II, 230, 27; item necessitudini quæ inter patrem et filium intercedit II, 230, 30; comprehenditur jure erga alterum II, 151, 31; eo uti videtur Plato in *Republica* II, 151, 40; ejus exempla citantur II, 151, 35 ss., 42 ss.
- Jus quod nobiscum observare licet** (τὸ κατ' αὐτόν); quomodo differat a jure erga alterum II, 151, 8 s.
- Jus secundum æqualitatem** (τὸ ἐν ἰσότητι); **jus civile** est II, 152, 33 ss., 48; obtinet inter sodales et fratres II, 230, 26, 36; II, 231, 20; item in amicitia civili II, 231, 47; II, 232, 3; quando obtineat in societatibus II, 231, 37 ss.
- Jus secundum numerum**; convenit sodalium amicitia II, 230, 19.
- Juscula** (οἱ ῥωμοί); quænam concrescant, quænam non III, 50, 40 ss.; III, 236, 24.
- Jusjurandum** (ὄρκος); ejus vindex Jupiter IV, 104, 17; maximo in honore habetur II, 472, 36; id partim jurabant reges ætatis heroicæ, partim non, idque quomodo, 538, 8; eo, teste Empedocle, adstricta erat discordia ut exacto fatali tempore, amor cederet II, 496, 25; quale apud fontem in Palicis Siciliæ sanctum habeatur IV, 83, 29 ss.; quale in nonnullis oligarchiis jurent, 579, 1; quale contra jurandum esset, 578, 53; 579, 3; quidnam sit, 435, 43; pertinet ad probationes adscititias, 343, 9; 424, 31; ejus tractatio quadripartita, 345, 40; præterea considerandum est, an antea jam juratum sit vel a nobis, vel ab adversario, 345, 43; quidnam dicendum sit ubi id adversario non deferimus, 345, 45; quidnam ubi id ipsi detrectemus, 345, 49; id ubi detrectamus, invocanda est Xenophanis de eo sententia, 345, 53; quidnam dicendum sit, ubi accipimus, 346, 2; id ubi accipimus, invertendum est Xenophanis effatum, 346, 3; quidnam dicendum sit, ubi id adversario deferimus, 340, 6; si antea jam dedimus, contrarium quidnam dicendum sit, 346, 17; si antea jam contrarium juraverit adversarius, quidnam dicendum sit, 346, 21; quænam dicenda sint ad id confirmandum, 431, 45; quænam ubi adversarii ad id confugerunt, 431, 49, cf. 451, 19.
- Justa**; quæ sic appellabatur equa Pharsalica partus parentibus similissimos edebat, 498, 53; ita vocabatur equa quæ pullos habuit patri similes III, 141, 49 ss.
- Justitia**; pulcherrimum est secundum Deliacum epigramma II, 8, 45; II, 184, 5; eam perperam habuit Pythagoras numerum æqualem æqualibus vicibus per se ipsum multiplicatum II, 131, 27; ei certum quendam numerum tribuerunt Pythagorei II, 475, 19; secundum idearum assertores ordo et numerus est II, 190, 54; ejus bonitatem numerorum bonitate demonstrant iidem, *ibid.*; quidnam sit quærebat Socrates senex II, 188, 9; simulac eam novimus justis sumus secundum eundem II, 188, 15; non scire volumus quidnam sit, sed justis esse volumus II, 188 30; non justus est quicumque scit, quidnam sit II, 134, 8; si scientia est, juste est scienter, et justus est sciens, 211, 23; ea tanquam injustitia uti liceret, si virtutes scientiæ essent II, 237, 38, cf. 44, II, 238, 7; male definitur temperantia et fortitudo, 252, 14; dici non potest lucris continentia, 214, 9; non rite definitur legum servatrix, 252, 3; non rite definitur habitus æquitatis effectivus vel æqui distributivus, 241, 37; 245, 44; eam lege quidem pulchram, secundum naturam vero non pulchram esse perhibebant sophistæ, 290, 15; eam parvum bonum esse dicunt et quare, 328, 17; ab ea denominatur justus, 15, 29; injustitiæ contrarium, 15, 46; 21, 9; fr. 120, b; dubitatur an magis et minus recipiat, 16, 14; magis ac minus recipit, nec ideo indefinita, vel non bona est II, 118, 6, 9; magis et minus recipere debet, quia et virtus, 217, 25; ad genus *virtus* pertinet, 21, 34; ejus genus, non accidens virtus, 187, 8; disceptatur, utrum ad genus *virtus*, an ad genus *scientia*, an ad ambo pertineat, 207, 31; exemplum virtutis, 13, 16; virtus est II, 133, 1; ejus definitio II, 59, 22; II, 243, 26; fr. 342, b; ejus species fr. 94, a; mediætas est, sed non eodem modo quo reliquæ virtutes morales II, 59, 20; mediætas est quia ad mediætatem pertinet II, 59, 21; pertinet ad totam animam II, 243, 10, 26; quænam ejus opera II, 244, 44 ss.; ejus vel pars vel sequela est pietas II, 244, 50; quænam ejus aliæ sequelæ II, 245, 2; optima virtutum esse videtur II, 53, 25; Hespero Luciferoque admirabilior II, 53, 26; quare pulchra sit, 330, 50; ea pro verbo omnis virtus contineri dicitur II, 53, 27; sola inter virtutes alienum bonum esse videtur II, 53, 26; II, 60, 14; ad alium refertur II, 53, 25, 30, 36, 47; II, 54, 46; dux exstant, quarum altera universa virtus est, altera pars virtutis II, 54, 1, 28; II, 65, 35; altera alterius pars est II, 54, 39; secundum neutram sibi injuriam inferre potest aliquis II, 65, 23, 33 ss.; perfecta virtus est, quatenus jus comprehendit omnia quæ lex præscribit II, 150, 45 s.; in anima est, 253, 40; animæ virtus est, 257, 50; virtus moralis est ideoque animæ irrationali inest II, 137, 19; est virtus societati congruens 534, 32; eam necessario sequuntur omnes aliæ virtutes, 534, 33; ei de honoribus civilibus certare licet, 534, 11; sine ea rite incolli nequit civitas, 534, 12; pars virtutis, 329, 41; quidnam sit, 329, 49; quare eam maximo honore prosequantur, 329, 45; ejus opera honesta sunt, non vero omnes ejus affectus, 330, 27;

bona, 181, 19; ostendendum eam bonam esse progredimur inducendo ad probandum magnanimitatem bonum esse II, 133, 1 ss.; *justo* praestat et quare, 198, 16, 43; item robore, 199, 20; nihilo magis vel minus bonum est quam fortitudo II, 190, 44; cur praestet fortitudini, 200, 8, 11; 201, 21; si fortitudine praestet, *juste* etiam *τὸ* fortiter praestat ac vice versa, 201, 43; si idem est quod fortitudo, *justus* idem erit quod fortis et *juste* idem quod fortiter, 255, 12; omnium consensu habitus est quo *justa* agere valemus quoque *justa* agimus et volumus II, 52, 15; multis modis dici videtur, etiamsi propter significatum propinquitatem lateat homonymia II, 52, 35, cf. II, 53, 42; II, 54, 28; ejus conjugata *justus*, *justum*, *justa*, *juste*, 195, 5, 16; ejus casus *juste*, 195, 12; si laudabilis est etiam *justus* cet., 195, 19; si scientia est, *injustitia* ignorantia est, 195, 27; *laudabilis* est II, 158, 26 s.; *honestia* peragit *ibid.*; ea fungimur inter nos II, 125, 23, 25; ejus munera pactis, necessitatibus, actionibus et affectibus implicita sunt II, 125, 24; aliquid ad immutandos mores facit, 334, 6; contractuum aequalitate consistit II, 151, 16 s.; jure consistit II, 151, 26; *mediocritas* est inter excessum et defectum, inter multum et paucum, inter plus et minus II, 151, 18, 21, 22, 27; erga aliquos et in aliquibus *justitia* est II, 151, 29; respicit *jus civile* II, 153, 2; *res civilis* est, 484, 20; *res* est amicitiae cognata II, 232, 50, cf. II, 178, 50; ea non opus est, ubi cives sibi mutuo amici sunt II, 91, 18; ei minorem operam dant legumlatores quam amicitiae, i. e. concordiae II, 91, 14; cuique reipublicae est peculiaris, 578, 1; necessaria est summus magistratus gesturo, 577, 52; quaeritur an in magistratibus eligendis ejus major ratio habenda sit, an peritiae vel amoris reipublicae, 578, 2; alia imperantis, alia hominis liberi, sed subditi, 524, 53; mulieris differt a viri, 495, 32; eadem civitatis ac uniuscujusque hominis, 601, 53; ea magis opus est in pace ac otio quam in negotiis, 610, 41; multa opus est iis qui maxime felices esse videntur, 610, 46; felicitatis pars, 320, 41; semper insequitur deum III, 642, 29; ejus participem esse oportet inde ab initio qui ad vitam beatam evasurus est III, 642, 31 ss.; tollitur, si pro fine ponatur voluptas fr. 21, b; bonum est, 323, 38; ea qui omnino caret, felix esse nequit, 601, 2; nimia nocere non posse probatur II, 161, 28; ei proprium non est, ut optimum sit, 229, 32; cum ipsa tum ejus actiones laudabiles sunt ac propterea honestae II, 241, 22; perperam rem facilem esse putant homines II, 63, 50; imperfectum quid est, idque quare II, 134, 45; bonum est semper et omnino praerendum II, 134, 33; quae res vel inter se vel cum pecunia commutandas spectat, habitus est inclinationem consilio conjunctam ad haec negotia habens II, 152, 10; propter eam laudantur qui pecuniam non capiunt II, 39, 26; animae affectus est inter lucri cupidinem et damnositatem medius II, 195, 30; eam qui amat, huic gratæ sunt res *justæ* II, 8, 27; ad eam aliquid confert indignatio *justa* II, 217, 43; quare eam maxime in pauperibus probemus IV, 259, 38 ss.; animo utilis est, 414, 9; 456, 39; diis non competit II, 126, 9; eam si quis consequatur, nemo indignabitur, nec miserabitur si abjiciat, 360, 34; musica melior, 361, 9; seorsim laudanda est in narratione orationis demonstrativæ, 405, 27; pertinet ad bona quæ virtute consistunt, 446, 16; primo loco laudibus celebranda est, ubi ad virilem ætatem pervenimus ejus quem laudamus, 447, 35; de ea problemata IV, 260, 36 ss.

Justitia quæ legitimo constat; virtus perfecta est, non absolute tamen, sed alius ratione, II, 53, 24; II, 54,

43; perfectus virtutis usus est II, 53, 29; II, 54, 43; quomobrem perfecta sit II, 53, 30; non pars virtutis est, sed virtus universa II, 53, 43; II, 54, 42; eadem quidem est ac virtus, sed essentia aliud quid II, 53, 46.

Justitia quæ pars virtutis est; duabus partibus constat, altera quæ distributionem bonorum, pecuniæ et omnium rerum inter cives distribuendarum spectat, altera quæ pacta II, 55, 3 ss.; ejus ratione sibi injuriam inferre non licet II, 65, 23.

Justitia et *injustitia*; animæ humanæ insunt, 21, 28; ad contraria genera pertinent, 21, 33; intermedium habent, utpote virtus et vitium, idque ejusdem naturæ ac intermedium virtutis ac vitii, 210, 38, 44; sibi mutuo contraria, quia virtus et vitium, 211, 4; eorum intermedium *κατ' ἀπόρριον*, 210, 44.

Justus; a *justitia* denominatur, 15, 29; injusto contrarius, 15, 48; recipit magis ac minus, 16, 21; quisnam II, 588, 1 ss.; et legi obediens erit et æquus II, 52, 43; II, 53, 8; perfecte honestus est si *jus* ita interpretatur ut omnia comprehendat quæ lex præscribit II, 150, 44 ss.; is est qui æquale habere vult II, 151, 23; is est qui erga alterum æqualis est II, 151, 25 s.; non is est qui *justa* facit, sed qui ita facit ut *justi* facere solent II, 18, 4; magis is est qui consulto vult æquum distribuere quam qui posset maximum æquum distribuere, 245, 44; *justis* actionibus delectatur II, 8, 25; eum laudamus propter opera et actiones II, 12, 17; dicitur respectu habito ad *jus civile* II, 153, 2; facit quæ vel magistratui, vel civi conferunt, II, 53, 38; ad eum quoque pertinet in hominum congressu cuique suum tribuere II, 159, 41; II, 160, 1; cum aliena uxore rem habere vel alium verberare possit II, 64, 13; ei nihilo minus, sed etiam magis congruere putant injuriam inferendam II, 64, 10; eum ingenuum vocamus II, 173, 29; eum musicum esse dicimus II, 520, 45 s.; nemo esse dicitur propter fortunam II, 172, 33; ei opus est pecunia ad beneficia rependenda II, 125, 43; præter res ad vitam necessarias eget hominibus erga quos *justas* faciat actiones II, 124, 22; ei non conveniunt arma pulchra, 360, 54; cum eo si contendat musicus, indignationem movet, 361, 9; ejus voluptatem nemo percipit nisi qui ipse *justus* est II, 119, 6; quomobrem qui cum eo versatus fuerit *justior* reddatur IV, 262, 4 ss.

Justus et *injustus*; inter eos exstat intermedius II, 530, 4.

Justi; finis *justa* facientes II, 15, 6; II, 18, 7; non omnes sunt qui *justa* faciunt II, 74, 36, cf. II, 59, 41, 45; non sumus nisi consulto agamus II, 62, 22; statim inde ex ortu sumus II, 75, 13; non propter habitus agunt, sed propter rationem vel affectum, idque per mores vel affectus bonos, 333, 48; eorum actiones multarum rerum honestarum finem propositum sibi habent, 604, 28; laudantur II, 193, 53; quare in honore sint, 351, 50.

Justissimi; in rebus civilibus multitudini præesse debent, 415, 27.

Justum; vocis Græcæ origo II, 57, 11; id definiunt Pythagorei II, 615, 18; est quod lege definitum est II, 150, 38, 42; II, 153, 27; II, 154, 43; quomodo differat a *justo* facinore (*δικαιοσύνη*) II, 153, 26 ss.; ejus definitio, 413, 45; unde de eo argumenta sint petenda, 414, 29 ss.; laudabile est, 420, 36; laude dignum est, nec ea superius II, 12, 31; quænam sint, 413, 47; 456, 35; bonum est, 324, 5; aliquid malum erit, si *injustum* aliquid bonum, 203, 40; honestum est II, 241, 50; si ei proprium non est pulchrum,

τὸ juste non proprium erit τὸ pulchre, 231, 16; multis modis dicitur, 182, 39; si multis modis dicatur, injustum quoque multis modis dicitur II, 52, 34; justum ac injustum simul idem esse possit, 303, 25; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 31; non omne bonum est, si non omne quod justo sit, bene fiat, 375, 39; id vel sine ratiocinatione omnibus æquum esse videtur II, 55, 21; medium est atque πρὸς τι, qua medium est aliquorum, nempe ejus quod nimium et ejus quod parum est, qua æquum est duorum, et qua jus aliquibus II, 55, 24; ad minimum in quattuor necessario erit, scilicet duobus quibus jus est et in duabus rebus circa quas II, 55, 27, 48 cf. II, 65, 39; semper eodem modo se habet ad eos quibus jus est et ad res circa quas II, 55, 29, 49; undenam oriuntur conflictiones et crimina circa id II, 55, 32; proportio quædam est II, 55, 39; II, 56, 5, 10; id facit tantummodo qui sponte et consulto et sciens agit II, 153, 30; inprimis amicos respicere confitentur omnes II, 218, 23; quomodo idem dicatur cum musico II, 518, 42 s.; si de eo disceptatur, ignorantia erroris causa esse potest, 407, 9; est si scelesti puniantur, vel si prospera fortuna utantur qui ea digni sunt, 360, 19; id esse dicunt democratia defensores quod majori numero placuerit, 592, 18, 24; oligarchia vero defensores quod majori rei familiari, 592, 19, cf. 529, 10; ei repugnare tumultuantis ostendendum est oratori, 433, 22; ejus usus ad captandam judicis benevolentiam, 448, 38; eo sese excusare debet orator qui in res publicas inquit, 454, 10; ei repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 15; ex eo quando accusatori facienda sit confirmatio, 449, 47; 450, 2; in omnes orationum species quadrat, sed inprimis in suasiones, 424, 5; eo in orationi concionali conformanda quæ dixerit, ubi per se fide digna sunt, 443, 27; id primo loco ponendum est in confirmatione non connexa, 443, 30; ei comprehendendum est cum quod justo simile est, tum quod contrarium, tum quod justo contrarium, 443, 31; ejus exempla afferenda sunt e justo singulis civitatibus proprio, 443, 33; in fine confirmationis repetendum est ita se habere ea ad quæ exhortaris, 444, 5; exemplum citatur, 30, 51; 37, 6; 186, 35.

Justa; ea dicuntur quæ talia sunt qualia justus faceret II, 18, 2; eorum peractio medium tenet inter injuriam inferendam et subeundam II, 59, 18; altero significato ea sunt quæ felicitatem ejusque partes societate civili efficere ac conservare valent II, 53, 14; ea per accidens facere et pati possumus II, 61, 37; II, 62, 47; ad ea cognoscenda sapientia non opus esse putant II, 64, 2; non ea sunt de quibus leges loquuntur, non nisi per accidens, sed eadem certo aliquo modo facta ac distributa II, 64, 4; vel difficilius cognoscuntur quam salubria II, 64, 6; ad ea tendentem impulsam naturalem habemus II, 157, 53 ss.; ea facere licet sine consilio et sine rerum honestarum cognitione II, 158, 16 s.; ea perpetrare non juvat, teste Socrate, nisi ea noverimus et ratione præferamus II, 158, 12; quærent sophistæ utrum ea potius an utilia sint facienda, 290, 26; ea facere convenit viro bono II, 74, 5 s.; ea volunt ac in communem rem cupiunt viri boni II, 109, 29; ea ipsi facere recusant improbi, dum alios eogant ut faciant II, 109, 36; ea quoque facere simulant qui justii non sunt II, 125, 45; ea facere possumus sponte II, 154, 8; ea si quis faciat invitus, justus non est nisi per accidens, vel potius facit actiones quibus evenit ut justæ sint II, 61, 17; ea laudant palam, 378, 28; exponitur quatenus fieri possit ut fortia facinora perpetrare impediunt II, 161, 7 ss.; ad eorum

pertractationem remittitur questio de variis affectuum generibus II, 205, 29, v. *Honestas ac justa*; ea se dictum esse polliceri debet orator auditoribus infensus, 440, 30; item ut auditores animum in eum convertant, 439, 19; ex iis probare debet defensor suas res justiores, ubi crimen negare non potest, 451, 40; si ex his defensionem facturi sint adversarii, quomodo eos prevenire debeat accusator 450, 41; considerandum an iis repugnent adversarii actiones, 428, 5.

Justane dicens, an injusta condemnandus est, 303, 26; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 35.

Justum ac injustum; inter ea est medium, 18, 28; scopus est rhetorica judicialis, 317, 31; exemplum citatur, 187, 30.

Justa et injusta; distinguuntur vel secundum duas leges (sc. scriptam et non scriptam), vel ratione eorum ad quos referuntur, 340, 19; vel commune spectant, vel unum, 340, 37; vel scripta sunt, vel non scripta, 341, 29; partim ab eximia virtute vel vitio pendent, partim a legis scriptæ defectu, 341, 32 ss.

Justum facinus (δικαίωμα vel δίκαιοπράγµα); quidnam II, 153, 28; quomodo a justo differat II, 61, 6; II, 153, 26 ss.; quomodo ab eo pendeat utrum sponte an invite fiant actiones II, 61, 15, 19; II, 62, 23; omne voluntarium est II, 62, 39.

Juste; eodem casu dicitur ac laudabiliter, 195, 21; est scite et perite, 195, 28; significat cum ex sua sententia, tum ut oportet, 182, 41; quod aliquis fecerit, alter juste passus est itemque vice versa, 375, 42; quod aliquis mandaverit, juste alter executus fuerit, 375, 43; ut passus sit aliquis fieri potest, sed non a quovis, 375, 49; si ei non proprium est τὸ pulchre, justo non proprium erit pulchrum, 231, 16; si ei non proprium est τὸ bene, τὸ injuste non proprium erit male, 231, 27.

Juste agere (δίκαιοπραγεῖν); aliquid si malum, injuste aliquid erit bonum, 203, 41; melius quam juste agere videri, 201, 6; voluntarium est II, 200, 5.

Juste mori; optandum non est, 375, 41.

Juveni (οἱ ἑπαδάρι); quomodo exsecrantur III, 208, 26 ss.; quomodo facta castratione curetur eorum vulnus III, 208, 30 ss.

Juvenis; juvene gaudet, 337, 27; eum cum sene conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 19; lectum appetit secundum Homerum II, 37, 4; voluptate indiget IV, 259, 32; ei convenit purpura, 387, 31; qui ætate vel moribus est bonus politicæ auditor esse nequit II, 2, 30, 35; affectibus obedit II, 2, 33; ætatis vigore florenti, sed pulchritudine carenti poetarum metra comparabat Plato, 390, 19; si nimis ornate loquatur, vel in poetis indecorum est, 386, 43; si concionari velit, auditoribus infensus est, idque quare, 440, 30; quomodo apud auditores excusare debeat ætatem, 440, 44 ss.; pro alio crimen interens displicet, 448, 48; quidam dicere debeat ad judicis animum sibi conciliandum, si propriam causam dicat, 449, 21; quænam ubi alienam, 449, 24; si accusetur, dicendum est accusatori, eum fecisse quæ juvenes facere solent 425, 31; si pro alio crimen inferat displicet, 448, 48.

Juvenes minus sapientes sunt quam senes idque quare IV, 192, 47 s.; violentis sunt similes IV, 192, 50; fortes bonaque spe freti IV, 192, 51; contumeliosi et quare, 348, 14; affectu vivunt, ideoque multa peccant II, 51, 41; iis inprimis competit pudor, idque quare II, 51, 40 ss.; in æmulationem proclives, 362, 36; iracundi sunt et cupidinibus obnoxii, non tamen propter juventutem injusti sunt, sed propter iram vel cupidinem, 333, 41; eos nemo duces diget, 200, 2; senioribus magis cupidinibus perturbantur, 200, 2.

5; cur in iis maxime continentiam et temperantiam probemus IV, 259, 38 ss.; propter voluptatem amicitias contrahunt II, 221, 23; eorum amicitia valde mutabilis II, 221, 24, cf. 46; difficulter recta ad virtutem sibi conciliandam sortiuntur educatione, nisi sub huiusmodi legibus adoleverint II, 128, 3; iis non placet vita temperans et tolerans II, 128, 6; cur ocus discant IV, 269, 38 ss.; eorum cibus ac studia lege determinari debent II, 128, 7; eorum magistratibus potius committendum est exsecutoris vel carceris praefecti munus, 599, 3, 20; liberales excitare ac adhortari valent ut constantes maneant II, 127, 30; o senibus fieri videntur convalescentes III, 424, 2; quoniam sint eorum corporis virtutes, 321, 9; quoniam animi, 321, 10; quoniam consistat eorum pulchritudo 322, 3; cur se potius permingant quam seniores IV, 135, 26 ss.; cur quum concumbere incipiant quibuscum congressi fuerint odio habeant IV, 137, 47 ss.; in eos quadrant hyperbolae, 400, 9.

Juvenes admodum; parum inemores sunt III, 495, 33 s.; III, 499, 23 s.; idque quia propter accretionem in fluxu sunt III, 495, 34 s.; III, 499, 25; insomnia non habent III, 74, 46 s.; idque quare III, 510, 38 s.; copiosum et saniosum sanguinem habent III, 52, 43 s.; iis sanguis in corporis superficie non coit III, 52, 46 s.; citius inebriantur, idque quare fr. 65, a.

Juventus; quidnam III, 549, 18 s.; res jucunda est II, 90, 12; ei opposita est senectus III, 427, 37; non dicere solemus tempus eam inducere II, 303, 44; spe bona plena est IV, 268, 38; indicium est imbecillitatis IV, 285, 8; aliquid ad mores immutandos facit, 334, 6; eam quomodo veri comparaverit Pericles, 328, 4; 396, 36.

Juventus ac senectus; pertinent ad munera corpori et animae communia, quae partim omnibus vivis communia, partim quibusdam propria sunt III, 476, 15 s.; quare iis accensenda sint III, 476, 24 ss.

Juventute ac senectute (de), de vita ac morte; quidnam ejus argumentum III, 532, 1 s.; insequitur L. de Longitudine ac brevitate vitae III, 531, 15 ss.; eo absoluto finem assecuta erit animalium doctrina III, 531, 18 s.

K

Kalendae; v. *Calendx.*

Kirhus (in antiqua versione legitur pro villosio nomine graeco III, 104, 14); v. *Cuculus.*

L

Labeo (χαλών); mugilis species III, 119, 20 s.; eodem anni tempore et aequale temporis spatium uterum gerit quo sargus idque quoniam et quantum III, 119, 20 ss.; capetonis species litoralis est III, 149, 11 s., v. *Chelo.*

Labia (χάλην); numero duo III, 10, 34; carne bene mobili constant III, 10, 34 s.; post nasum sita sunt III, 10, 34; iis et lingua circumdatur et constat os III, 252, 2 s.; iis proximi sunt dentes III, 252, 1 s.; naribus subjacent III, 249, 20; quoniam animalia iis praedita sint III, 249, 20 s.; dentibus tuendis inserviunt III, 249, 28 ss.; eorum locum apud aves tenet rostrum III, 249, 23 ss.; eo melius articulata quo meliores et acutiores dentes habent animalia III, 249, 29 ss.; apud homines

molliia et carnea sunt atque separari possunt III, 249, 32 s.; apud homines et sermoni serendo inserviunt III, 249, 34 s., 39 s.; ideoque carnea et molliia sunt III, 249, 41 ss., 46 ss.; partim eorum commissura enuntiantur literae III, 249, 44; partim consonantes effingunt III, 71, 47; cur in iis maxime titillemur IV, 286, 28 ss.; iis carent aves III, 27, 17; eorum regio durescit senescentibus passeribus feminis III, 179, 33 s.; iis caret delphis III, 72, 34; ex his et lingua quasi compositus est insectorum stimulus III, 282, 44 s.; qui tenuia et in extremis commissuris laxa habent magnanimi sunt, ad leones referuntur IV, 10, 39 ss.; tenuia et dura generosi (ὀυγνῆτις leg. vid. ἀγνῆτις ignobiles): ad sues referuntur IV, 10, 44 ss.; crassa et superius ante inferius eminens, fatui: ad asinos et simias referuntur IV, 10, 46 ss.

Labium inferius; in ira pendet IV, 257, 35; cur eo inprimis metuentes tremant IV, 257, 26 ss.; 38 ss.; apud iratos animo non regitur IV, 146, 6.

Labium superius; id et gingivae prominentia obtreclatorum indicant, ad canes referuntur IV, 10, 49; fluitans, contumeliarum amantis signum est IV, 6, 13; quibusdam magis in eo quam in malis barba oritur, apud alios contrarium obtinet III, 48, 36 ss.

Labor; omne eo partum amare solemus II, 110, 31; qui multum facit, inulta accipere, qui paucum pauca pro portione justum est II, 151, 35; boni habitus causa est, itemque vice versa, sed non eodem modo II, 204, 34; II, 515, 24 s.; praecavere potest ne propter necessaria injurias faciant, 507, 5; exsiccat III, 530, 2; residua consumit III, 410, 5 s.; spiritum exercet ita ut retineri possit III, 410, 8 s.; cur eum augere salubre sit IV, 149, 11 ss.; cur eum imminuere salubre sit IV, 117, 9 ss.; cur qui eo lassescent, iis genitura in somnis profluere soleat IV, 148, 43 ss.; cur ex eo nonnullis ulcera progignantur IV, 148, 23 ss.; ah eo cessantes cur magis sudemus quam inter laborandum IV, 122, 25 ss.; IV, 123, 12 ss., cf. 19 ss.; quare humidi cito eo suffocentur IV, 147, 8 s.; medicocris optimam affert corporis dispositionem IV, 276, 4; circa eos versatur molliities, idque quoniam II, 165, 51 ss.; eorum medicocritatem dijudicat gymnastica II, 4, 34; in eos minus proclives sumus quam in voluptates II, 197, 49; necessarii ante quintum annum puerorum incrementum inhibent, 623, 7; quos invalidiores ferunt, ferre non posse pudori est, 350, 2; eos qui amant in egritudinem incidunt, 420, 47; eos subeunt coronarum gratia, 420, 51; ita distribuere debet paterfamilias, ne universa simul periclitentur, 638, 8; oves extenuant III, 155, 45 s.

Laboris studium (τὸ φιλοκονεῖν); eo praestare putamus ingenium, 201, 27.

Labores e lege (πρὸς ἀνάγκην) praescripti; iis usque ad pubertatem abstinere debent pueri, 627, 40.

Laborum vacationes (ἀκρόναι); jucundae sunt, 335, 19.

Laborare; inelius est quam non laborare IV, 124, 17.

Laborans; ei opus est requie, 625, 48.

Laborantes; cur tibia canant IV, 205, 28 ss.; eorum voces tenues III, 661, 3.

Labraces; v. *Lupr.*

Labrusca (οὐράβη); ejus cirrhis similia sunt polypi ova III, 91, 48.

Lac; humor postumus est III, 53, 12; III, 239, 48 ss.; id non omnia habent animalia III, 2, 13; III, 230, 50 s.; est pars similis humida et mollis III, 2, 13; III, 230, 50; III, 243, 10 s.; generationis gratia exstat III, 240, 2; animalium nascentium alimentum est III, 243, 53; igitur de eo disserendum est ubi de generatione

sermo fit III, 240, 1; III, 243, 11 s.; propemodum sanguis est naturæ vi albescens IV, 292, 1; in eo aqua insita est III, 615, 26; cui caseus adeptus aqua est III, 617, 52 s.; aquæ et terræ commune est, sed plus terræ continet III, 617, 36 s.; III, 623, 23; plurimum terræ continet III, 349, 45; ideo consistit ac crassescit ubi coquitur, *ibid.*; III, 616, 23; in serum et coagulum distinguitur III, 613, 19 s.; crudum vocatur, idque quare III, 612, 36 s.; e redundantibus consistit IV, 161, 45 s.; quomodo efficiatur IV, 291, 14; id animalia eo prædita in mammis habent omnia III, 53, 15 s.; III, 291, 45 s.; III, 297, 5 s.; III, 376, 7; id sola habent vivipara intra se III, 297, 6 s.; eo igitur carent aves piscesque et animalia squarrosa omnia III, 297, 6; plurimum hauriunt mammæ primæ, id est axillæ suppositæ III, 292 14; in feminis per papillam mammarum percolatur III, 11, 6; quænam causa sit cur sursum versus in mammis colligatur III, 411, 37 ss.; parcum ac araneosum tricesimo plerumque vel quadagesimo post conceptionem die in mammis apparet, prouti marem vel feminam conceperit mulier III, 137, 40 ss.; viviparorum prolis alimentum est III, 291, 45 s.; III, 376, 6; ei perperam et vulgus et Alcmaeo comparant albumen ovorum III, 376, 8 ss.; idque quare III, 376, 12; ei potius comparari debet vitellus III, 376, 10; sanguis concoctus est, non vero corruptus III, 412, 29 s.; igitur id perperam puri comparavit Empedocles III, 412, 30 ss.; id decimo octavi mensis die albescere contendit idem III, 412, 32; ejusdem est naturæ ac menstrua purgatio III, 356, 27; III, 412, 37 s.; igitur exstinguitur si concipiat femina mammæ præbens III, 412, 36 s.; post purgationem abundanter fluere incipit III, 144, 19 s.; atque nonnullis mulieribus non solum per papillas, sed etiam passim per mammæ suæ III, 144, 20 s.; immo et interdum per maxillas III, 144, 21 s.; quando nec coctionem subiit, nec egreditur grumi oriuntur in mammis III, 144, 22 ss.; id cum mulieres tum reliqui vivipara habent, donec iterum concipiant III, 144, 28 s.; eo fluente plerumque non fit purgatio III, 144, 31 ss.; fit feminis animalium viviparorum intra se III, 411, 11 s.; id paravit natura ut post exitum eo aleretur proles III, 411, 13 s., cf. 36 s.; III, 412, 47 s.; partus demum tempore utile evadit III, 411, 12; ante septimum mensem inutile et salsum est III, 140, 37 ss.; eodem tempore utile evadit quo fetus vitalis fit III, 140, 38 s.; signum partus prægressi, 119, 1; 315, 44; quadrupedibus ubi coire incipiunt, puri simile provenit III, 123, 13 s.; ubi pepererint, utile evadit III, 123, 14 s.; curam gessit natura ut debitum tempus nec anteverteret, nec transgrederetur III, 411, 14 s.; quodsi contrarium fit, præter naturam est III, 411, 15 s.; excepto homine, apud reliqua animalia ejus maturitas graviditatis termino respondet III, 411, 18; apud mulieres septimo mense utile redditur III, 411, 21; idque quare III, 411, 16 s., 19 s.; quænam causa sit necessaria cur in finem graviditatis incidat ejus maturitas III, 411, 22 s., cf. III, 412, 20 ss.; eo carent cum ovipara, tum quæ tantummodo foras vivum animal pariunt III, 53, 19 ss.; continet serum, id est sanie aquosam, et caseum id est corpoream partem III, 53, 21 s.; quodnam plus casei contineat III, 53, 22; III, 54, 6 s.; animalium non utrinque dentes habentium coagulatur atque ex eo apud mansueta fit caseus III, 53, 24 s.; utrinque vero dentes habentium non coagulatur, sed tenuæ et dulce est III, 53, 25 ss.; quænam animalia tenuissimum habeant, quænam crassissimum III, 53, 29 s.; igne concrecit et crassescit III, 53, 30 s.; plerumque non fit nisi in animalibus quæ

prius conceperint III, 53, 31 s.; cum primum tum ultimum inutile est III, 53, 33; non prægnantibus certa quædam alimenta paucum conciliant III, 53, 33 s., quin et senioribus feminis, quum suggerentur, provenit sat magna copia III, 53, 35 s.; quomodo in Cæta tritis cum urtica uberibus, capris non prægnantibus id conciliant III, 53, 37 ss.; maribus in universum non gignitur III, 53, 41 ss.; hirco tantum in Lemno subtraherunt ut inde caseolus fieri posset III, 53, 44 ss.; viris quibusdam post pubertatem exprimitur III, 53, 50, d. III, 11, 8; quin nonnullis, quum suggerentur, multum prodiit III, 53, 50 s.; ei inest quædam pinguedo III, 53, 51 ss.; ubinam ovillum caprino admisceant III, 53, 53 s.; quodnam facillime coaguletur III, 53, 54 ss.; quænam animalia plus habeant quam ad sobolem alendam requiritur, idque ad caseum faciendum et ad conservandum utile III, 54, 2 ss.; ubinam ex equino et asinino caseum faciant III, 54, 6 s.; quænam animalia tantum solummodo habeant quantum proli sufficit, idque ad caseum faciendum inutile III, 54, 10 ss.; cogitur coagulo vel succo ficulneo, idque quomodo III, 54, 13 ss.; concrementi quod ex eo fit nulla pars est ficulneus succus III, 352, 26 s.; ejus coagulationi comparatur foetus formatio III, 340, 27 ss.; III, 352, 25 ss.; III, 356, 23 ss.; III, 404, 30; quo modo cui coagulum injectum non est, eodem modo etiam coit sanguis cervinus vel leporinus III, 44, 34 s.; quantumcumque sit ejus copia, semper coagulum vel ficulneus succus unicum efficit concrementum III, 404, 32 ss.; atque eatenus ejus coagulatio a foetus formatione differt III, 404, 31 s.; III, 405, 15 ss.; quænam et coacto constant III, 625, 50; ejus copia differt pro animalium magnitudine et alimentorum discrimine III, 54, 24 ss.; quænam alimenta id resicent III, 54, 39 ss.; quænam ejus copiam augeant III, 54, 40 ss.; ejus copiam augeat pabuli abundantia III, 54, 44; id diu habere pergunt omnia, si non coeant ac bene tractentur III, 54, 50 s.; ejus copiam prænuntiant uberes ante partum deorsum spectantes III, 54, 48 s.; quantum tempus persistet apud oves III, 54, 54; quantum apud boves Toronenses III, 55, 2 ss.; in universum ruminantia copiosum, idque ad caseum faciendum utile habent III, 55, 1 s.; de muliebri v. *Mulieres*; crassum habent animalia multis ventriculis prædita III, 273, 35 s.; tenue vero quibus unicus est ventriculus III, 273, 36; cornigerorum coagulatur III, 273, 37; non vero cornibus carentium III, 273, 48; id in foetum leporinorum ventriculo coagulat herba succo lacteo referta qua vescuntur matres III, 273, 39 ss.; nigrarum mulierum crassius IV, 329, 33; caprinum et ovillum IV, 329, 39 s.; cur nigrarum ovium dolces IV, 329, 30; an etiam crassius IV, 329, 33; cur plurimum capris et ovibus demulgeatur homini vero et bovi minus ad corporis proportionem IV, 161, 37 ss.; quæ facile sesquicongium præbent pecudes apud Illyrios IV, 98, 39 s.; ejus copiam augeat ovibus cucurbita, si autumnò sale adpersa præbeat III, 155, 36 s.; ovillum salsum est III, 140, 39 s.; primum sanguineum, deinde suppurulentum prodiit, caprarum uberibus urtica verberatis, idque quare III, 53, 39 s.; eo ante partum carent vaccæ III, 126, 30; vaccinum post partum statim utile est III, 126, 29 s.; vaccarum primum coagulatur aqua non admixta III, 126, 32 s.; atque tunc lapidem duritie æquat III, 126, 31 s.; inde a decimo graviditatis mense habent asinæ III, 128, 18; camelii suavissimum est III, 130, 6; id habet camelus, donec iterum concipiat III, 130, 5; camelino quantum aquæ admiscendum sit ad bibendum III, 130, 6 s.; id ante partum habent lepores III, 132, 41; quando habere in-

cupiant canes III, 125, 2 ss.; quando utile fiat caninum III, 125, 5 s.; caninum initio crassum est, procedente vero tempore tenuius fit III, 125, 7 s.; caninum post suillum et leporinum crassissimum est III, 125, 8 ss., cf. III, 132, 43; id per triginta dies post partum habent canes Laconicæ III, 125, 6 s.; parum habet leo, idque quare III, 292, 6 s.; scrofæ hand facile excernitur, idque quare IV, 319, 15 s.; post partum minus habent scrofæ, si prægnantes admodum pingues factæ fuerint III, 86, 40 s.; parum aut nihil casei habens ad aquam potius pertinet et nullo modo alit III, 617, 45 s.; vini experts optimum infantum alimentum est, 622, 39; alimentum est quod recens natorum in gratiam intra se habent vivipara 489, 31; nimium vel crassius infantibus convulsiones infligit III, 144, 41 s.; eo animalia non auferentur nisi carnosum esset IV, 314, 43 s.; nutricis si calidum sit celerius dentunt infantes III, 144, 16 ss.; III, 429, 52 s.; idque quare III, 430, 1 ss.; post ejus usum opus est instrumentis ad alimentum elaborandum III, 429, 33 ss.; cur frigidum sit, atque etiam si ejusmodi sit, facile subigatur beneque nutrit IV, 291, 50; difficulter concoquitur IV, 312, 13 s.; eo solo vescatur Philinus quidam fr. 308, b; certa si copia datur purgat IV, 116, 22; IV, 117, 22; ejus serum eodem modo purgat quo lac ipsum IV, 314, 41 s.; nihil in mores efficit quale vinum IV, 265, 45; contra quenam venena potum valeat fr. 217, b; quamobrem dulcius videatur quoties cum polenta bibitur IV, 225, 10 ss.; eo saginatorum gallorum gallinacearum testes amplissimi et coctu faciles efficiuntur IV, 294, 1; id elixari dicimus, idque quando III, 613, 9 s.; ubi mulgetur quadamtenus adhuc calidum est et virtutem suam servat ut semen IV, 292, 2 ss.; album et aliquatenus frigidum est, idque quare IV, 292, 4 s.; coagulo non cogendum est, sed potius succo ficulneo aut echino gallinæ loto aut cnico IV, 292, 6 ss.; quare in eo imagines non appareant IV, 329, 27; ejus ope interdum album reminiscimur III, 497, 42 s.; in poesi album dici potest, non in oratione soluta, 389, 5.

Lac papaveris (τῆς μύκωνος ὁ ὄντος); plures in se habet colores III, 650, 16.

Lac plantarum IV, 42, 29 ss.; quare quidam fructus faciunt, quidam non IV, 30, 2 s.

Lacænae; tragœdia e parva Iliade desumpta, 477, 4.

Lacedæmon; serpentum ibi copiam quondam provenisse tradunt IV, 78, 32 ss.; quaeritur cur eo veniens non apud Icarium deverterit Telemachus, 480, 20; ibi Cnacion et Babycia fr. 270, a; ibi Charilai tyrannis abiit in aristocratiam, 589, 17; ibi Partheniæ sic dicti reipublicæ insidiabantur, 573, 42; ibi sub bellum Messeniacum quidam bonorum æquationem postularunt, 573, 52 ss.; ibi Pausanias solus rerum potiri conatus est, 574, 5; ibi patrimonia in paucorum possessionem rediguntur, 574, 39; quatenus ibi communia sint bona, 500, 48; 501, 46; ibi quæ rem familiarem spectant male ordinata erant, 512, 22, 40, cf. 574, 40; ibi efficere conantur ut agros non colant custodes, 502, 3; ibi educatio et leges pleræque bellum spectant, 603, 8; ibi honestum est comas alere, 331, 9; ibi choragus quidam libia choro succinit, 631, 49; paucis exceptis sola est civitas in qua cibus et studia lege ordinata sunt II, 128, 35.

Lacedæmonii; eorum agros colunt Helotes, 515, 24; contra eos sæpe insurrexerunt Helotes, idque quare, 511, 11 ss.; cum omnibus finitimis bellum gerebant, 511, 17; non optimo modo sibi compararunt vacationem a necessariorum cura, 511, 26; apud eos magni æstimantur divitiæ, 511, 39; 512, 20; 514, 48; uxorum imperio

parent, 511, 40; dum Græciæ imperium obtinebant, multa a mulieribus administrabantur, 511, 48; olim consentaneum erat eos erga mulieres indulgentes esse, 512, 5; quæ convictus spectant non æque bene apud eos ordinata sunt ac apud Cretenses, 514, 14; 515, 38; 516, 1; eorum vitæ ratio ultra modum in asperitatem vergit, 515, 31; clam a legibus desciscientes corporis voluptatibus indulgent, 515, 33; olim jus civitatis aliis impertiebant, 512, 43; donec bellum gerebant salvi fuerunt, 514, 34; imperium adepti interierunt, 514, 35; recte bona quam maxime exoptata magis virtute quam vitio parari putabant, 514, 38; perperam bona bello parata pluris æstimant quam ipsam virtutem, 514, 40; ubique dum Græciæ principatum tenebant, democratas dissolvebant, 556, 39; 575, 16; plurimas tyrannidas sustulerunt, 583, 1; apud eos male se habent omnia quæ mulieres spectant, 321, 17; eorum educatio laude digna est, cum quia publica tum quia magna ei cura impenditur, 624, 44; etiamsi musicam non discant, tamen de cantilenarum præstantia rite judicare valent, 628, 36; eorum præcepta utilia sunt ad rem familiarem conservandam, 638, 11; quidnam de suppellectilibus præcipiant, 639, 5; cur his peregrinari non liceat fr. 272, a; cur vestibus rubris in præliis utantur fr. 272, a; instituerunt morem prælia ad tibiam modos ingrediendi fr. 209, b; eorum moræ fr. 271, b; lochi fr. 271, b; eorum res bellicas primis ordinavit Timomachus fr. 269, a; quomodo Hyacinthia celebrant fr. 348, b; minores quam par est Lycurgo honores tribuerunt fr. 269, b; avaritia perierunt fr. 272, a; triginta apud eos fr. 270, b; cryptia fr. 270, b; ephori fr. 271, a; de mystace fr. 271, a; quatenus vituperanda sit eorum gymnastica, 627, 10, 29; dum soli laborum amoris sedulo operam dabant, ceteris superiores fuerunt, idque quare, 627, 20, 24; nunc aliis et gymniciis et bellicis certaminibus inferiores sunt, 627, 22; nunc disciplinæ æmulus habent, antea non habebant, 627, 35; quum in periculis exercitati essent, multorum imperio sunt potiti, 618, 47; quoniam hodie imperare desiverunt, non amplius felices sunt, 618, 48; ridiculum est, eos, etiamsi iisdem legibus usos, tamen vitam pulchram amisisse, 618, 50; non recto modo colunt virtutem, 620, 4; quomodo a ceteris hominibus differant, quod ad opinionem de summo bono attinet, 620, 5; civili habitu præditi sunt II, 241, 40; boni viri sunt II, 241, 42; sed non ingenui, idque quare II, 241, 44 ss; eorum legislator cives bonos ac legibus obedientes reddere conatur II, 13, 7; eorum vestitus arrogantiam præ se fert II, 50, 28; alimentorum vice quondam serpentibus usi sunt IV, 78, 33 s.; inde eos Pythia ὀφιοειδῶν; vocavit IV, 78, 34 ss.; viros divinos appellare solent quos magnopere admirantur II, 76, 23; Chilonem in senatorum ordinem cooptarunt, etiamsi eruditionem parum curent, 377, 28; Lycurgi legibus usi beate vixerunt, 377, 23; in bello contra Amyclæenses oraculo edocti sunt Ægidas sibi socios adsciscendos esse fr. 269, a; eos Thebis invenerunt *ibid.*; a Pythia jussi sunt Pisistratarum tyranniam evertere fr. 229, a; primum Anchimolium, deinde Cleomenem miserant in Atticam fr. 229, a; in federe eorum cum Arcadibus quidnam scriptum sit de Tegeatis fr. 291, a; Decelia excedere volebant post prælium ad Arginusas fr. 232, b; adversus eos Mantinææ certarunt Argivi, 569, 33; in eos incidentes Argivi terga dederunt, quippe qui eos Sicyonios esse putaverant II, 35, 12; quomodo Samiis subsidia ad patriam recuperandam suppeditaverint, 642, 11; adversus eos regem pecuniam suppeditaturum esse perhibebant tempore quadringentorum virorum, 570, 9;

Atheniensibus quare non commemorarint beneficia quæ in eos contulerant, sed quæ ab iis acceperant II, 45, 46; eos si quis multis adscitis sociis victoriam reportasse demonstraret, utitur exemplo secundum rationem, 426, 35; Phylæ ab exsulibus Atheniensibus victi sunt, 426, 47; quum una cum Peloponnesiis plerisque Bæotiam invasissent, Leuctria a Thebanis victi sunt, 427, 48; hostes puniendos esse censent, 414, 43; una cum iis Thebanis bellum inferre utile est, 415, 38; Athenas devictas in servitute redigere noluerunt, 415, 42; eos Spartam diruere quum possent, superesse maluerunt Athenienses, 415, 44; quo tempore cum iis bellum gereremus, nos adorti sunt, 434, 27; agrum nostrum devastantes sæpe propulsarunt, 434, 33; eorum coloni irant Lycii, 515, 10; eos alterum Græciæ oculum vocavit Lepines, 396, 39; eos accusat Isocrates in *Panegyrico*, 408, 3; apud eos difficile est Athenienses laudare secundum Socratem in Platonis *Epitaphio* vel *Menereno*, 404, 7, cf. 331, 25; memoratur quem eorum aliquis irrisit quum ei tempestate vigente suaderet Dioscuros invocare II, 236, 44; eorum magistratus rationes reddens quidnam responderit rogantibus an morte dignus esset, 409, 35, cf. 513, 7; ad eos refertur Icarius, sed perperam secundum Cephalenses, 480, 20; ad eos pertinet Lysander, eorum vero possessio non est, 296, 14; non iidem sunt qui Peloponnesii, etiamsi utrique Græcorum sint fortissimi, 255, 31; de optima Scytharum reipublicæ administrandæ ratione nullus delibet II, 27, 44; de iis ubi disserendum est, argumenta ex iis petenda sunt quæ ipsis insunt, 374, 21; quando omnibus placet cum iis societatem inire, concors est civitas II, 109, 16; tanquam exemplum citatur, 331, 28.

Lacedæmoniæ; earum curam neglexit legislator, 511, 37; reipublicæ detrimento fuit quod earum res male ordinatæ erant, 511, 27; 512, 18; interperanter et luxuriose vivunt, 511, 38; ex quinque totius agri partibus duas possidebant, 512, 30; earum imperio parebant mariti, 511, 40; causæ fuerunt cur Lacedæmone magni æstimarentur divitiæ, 511, 39; 512, 20; earum audacia in rebus quotidianis inutilis, in rebus bellicis forsitan utilis esse possit, 511, 51; nihilominus in Thebanorum incursione majori tumultui ansam dederunt quam hostes ipsi, 512, 2; circa eas Lacedæmoniorum indulgentia olim aliquatenus e rerum natura orta est, 512, 5; ferunt Lycurgum eas sub legum iugum adducere voluisse, sed postmodum ab incepto destitisse, 512, 12.

Lacedæmonius ager; quot equites quotque gravis armaturæ milites alere possit, 512, 37; ad paucos dominos redactus est, 512, 24, cf. 574, 40; ejus maximam partem possident Spartiata, 514, 45; quantam ejus partem possideant mulieres, 512, 30.

Lacedæmonius legumlator; v. *Legumlator Lacedæmonius*.

Lacedæmoniorum reges; urbi conditæ aut propagatis imperii finibus dignitatem regiam debuerunt, 580, 25; cur diu incolomis eorum auctoritas manserit, 584, 8; eorum auctoritas in duas partes divisa erat, 584, 9.

Lacedæmoniorum reipublica; ad quodnam genus pertineat fr. 93, b; fr. 98, a; eam tanquam communem laudarunt nonnulli eorum qui de republica verba fecerunt, 543, 46; eam laudant omnes qui de republica conscripserunt, 618, 38; eam aliquis præferre possit reipublicæ a Platone in *Legibus* delineatæ, utpote magis aristocraticæ, 505, 3; eam laudant quod e monarchia, ex oligarchia et democratia mixta sit, 505, 6, cf. 551, 54; eam ab aristocratia ad democratiam de-

flexit ephorum institutum, 513, 13; parum absit quin eam nuper perdiderint ephori, 513, 9, cf. 409, 35; ei valde noxia fuit senatorum villitas, 517, 9, cf. 513, 43; in ea apparet utrumque extremum, 553, 42; multi probare conantur eam democratiam esse, 553, 43; alii eam oligarchiam esse, 554, 4; quænam ejus instituta ad democratiam referenda sint, 553, 45 ss.; quænam ad oligarchiam, 554, 5; vel ad optimam reipublicæ formam vel ad sui ipsius propositum exigi potest, 511, 1; pertinet ad aristocratias vulgo sic dictas, 551, 53; videtur plerisque in rebus Cretensium imitata esse, 515, 3, 23; merito laudatur, 516, 48; 518, 27; totam legislator ad labores tolerandos validam esse voluit, 511, 35; ejus propositum et beatitudini nocet circa mulieres indulgentia, 511, 27; 512, 18; ei multis in rebus similes sunt Carthaginiensium et Cretensium reipublicæ, 516, 45; a reliquis multum differt, *ibid.*; quibusnam rebus Carthaginiensium reipublicæ similis sit, quibusnam ab ea differat, 516, 52 ss.; 517, 29; ei quoque obijci possunt quæ Carthaginiensium reipublicæ obijciuntur, 517, 12; non constat cur secundum Platonem a politia proprie sic dicta in eam fiant mutatio, 588, 52; nec cur ab ea in oligarchiam, 589, 4; in eam quoque quadrant quæ de oligarchiæ commutatione retulit Plato, 589, 33; unica clade ei illata, confestim corruit, propter virorum penuriam, 512, 41.

Laceratio (δῆγμα); ubi propter eam de loco migraverit matrix, affectus in utramque partem vergit III, 211, 17 ss.

Lacerationes (σάματα); cur iis maxime corripiantur concitate currentes si quis inter currendum eorum impetum sistat IV, 150, 27 ss.

Laceratio matricis (σάμα); duobus modis fieri potest, idque quibusnam III, 213, 28 ss.; unde constet hujus morbi absentia III, 213, 32 ss.; fecunditatis impedimentum est III, 213, 27.

Lacertæ (σαῦρα); quadrupedes oviparæ sunt III, 18, 19 s.; III, 30, 16; III, 31, 51; III, 33, 1 s.; III, 35, 10; III, 37, 11; III, 263, 34 s.; III, 273, 45 ss.; III, 295, 33 s.; III, 321, 38, 42; III, 345, 29 s., 46 ss.; igitur perfecta ova pariunt III, 345, 28 ss.; item testes intus sitos lumbisque applicatos habent III, 35, 9 s.; III, 321, 40 ss.; item earum uterus eodem modo se habet ac apud aves III, 37, 9 ss.; item eodem modo se habet earum ventriculus et intestina quo apud quadrupedes utrique dentatas III, 32, 48 ss.; simplicem unicuique ventriculum habent III, 32, 52 s.; quadrupedes oviparæ sunt et cavernas incolunt III, 316, 23 s.; III, 317, 10, cf. *Quadrupedes oviparæ* et *Quadrupedes oviparæ cavernas incolentes*; cavernas subeunt III, 3, 54; animalibus squarrosis et quadrupedibus (oviparis) accensendæ sunt III, 152, 26 s.; squarrosis animalibus accensendæ sunt III, 27, 25; III, 33, 3; III, 321, 42; animalibus squarrosis accensendæ sunt ideoque pelionem habent et respirant III, 321, 39 ss.; item rarius respirant III, 544, 9 ss.; squarrosa atque ideo sanguine prædita animalia sunt III, 160, 1 s.; idque molli cute prædita III, 161, 46 ss.; senectam exunt III, 161, 46 ss.; quatuor pedes habent III, 6, 11; parvæ et pedibus carenti similis est serpens III, 273, 47 s.; quomodo crura flectant III, 18, 19 ss.; eorum supina et prona eodem modo se habent quo apud serpentes III, 33, 3 s.; igitur longioribus quibus pedes dempti sunt similes sunt serpentes III, 33, 1 ss.; quod ad interiores partes attinet iis similes sunt serpentes, præterquam quod viscera longiora et angustiora habent III, 33, 7 ss.; æque ac serpentes lienum parvum et

rotundum habent III, 33, 29 s.; qualem linguam habeant III, 250, 30 ss.; linguam duplicem habent ejusque apicem plane pilo similem III, 295, 34 ss.; hinc gracilis est III, 295, 37 s.; quatenus earum lingua serpentum similis sit, quatenus ab ea differat III, 33, 17 ss., ab iis differunt serpentes eo quod testibus carent III, 33, 4 s.; earum caudæ resectæ renascuntur III, 33, 38 s.; inferiori palpebra connivent, non vero nictitant III, 27, 25 ss.; earum color pallidus III, 26, 13; quibus in rebus iis similis sit chamæleo III, 25, 35, 42; III, 24, 21, 39; iis excelsior est chamæleo, si distantiā a terra spectas III, 26, 41; parvis similis est chalcis III, 167, 23; hieme latent III, 26, 39; quattuor gelidissimis mensibus latent, et tunc nihil esitant III, 160, 3 s.; frigidae sunt ideoque in calidis regionibus magnitudine excellunt III, 530, 9; in terra pariunt III, 103, 1 s.; non ultra sex menses vivere dicuntur III, 103, 4 s.; igitur ex earum ovis sponte excluduntur pulli III, 103, 3; eas venantur aves nocturnæ III, 189, 17; parvas interdum filis obvolvunt ac necant araneæ idque quomodo III, 194, 40; exsiccata in viperam mutatur fr. 186, b.

Lacertæ Arabicæ; reliquis multo majores III, 169, 33 s.

Lacerti (σαύροι) (piscēs); gregales sunt III, 175, 9.

Lacertus (δράκων); pars brachii est III, 12, 10; unum esse dicitur II, 519, 14; quænam eos venæ trajiciant secundum Polybum III, 40, 6 s.; si iis comparentur, breves sunt simiarum cubiti III, 24, 42 s.; quibus breves iis plerumque et femora brevia III, 12, 6 s.; cur rotundi sint IV, 201, 15 ss.; de eorum motu eadem referuntur quæ de passibus IV, 13, 33 ss.; inanem jactasse cur laboriosus sit quam cum lapide IV, 144, 23 ss.; minus in cadavere superesse videtur quam os aut caro II, 443, 34.

Lachesis; una e Parcis III, 642, 21; nominis etymologia *ibid.*

Laciadæ; curiales Cimonis quibus cœnam parabat fr. 231, a.

Lacinium; ibi per Junonis solemnia ad quæ confluere solebat tota Italia exponebatur Alcimenis Sybaritæ vestis IV, 90, 33 ss.

Laconica apophthegmata; quibusnam convenient, 372, 25.

Laconici canes; v. *Canes Laconici*.

Laconicum bellum; versus illud nobiles Athenienses e delectu militare coacti sunt, 567, 38.

Lacrimæ; eas fundimus res splendidas intuentes, vel vehementi frigore aut calore III, 212, 29 s.; iis comparandus est humor quem coeuntes subinde emittunt mulieres III, 212, 25 ss.; eas sol et calidum movent IV, 145, 23; item frigus IV, 145, 21 s.; IV, 150, 4; sudor quidam IV, 150, 4; quod movet quale esse debeat IV, 218, 38 s.; quando concoctæ dicantur III, 611, 35 s.; cur stentium calidæ sint, oculis vero laborantium frigidæ IV, 276, 35 ss.; eas fundunt infantes dormientes, non vero vigilantes III, 415, 35 s.; iis vigilantes carent infantes, usque ad quadragesimum post partum diem III, 144, 4 s.; cur merentes fundant IV, 296, 4; item et gaudentes IV, 296, 4; item eui qui nudo corpore currunt IV, 145, 21; item cur eo magis equo venientes quo citius equus cucurrerit et pedites quo citius ipsi IV, 145, 17 ss.; IV, 150, 1 ss.; in iis quæ ciliis incumbunt colores perspiciuntur IV, 118, 15, v. *Fletus*.

Lacrime quæ vocantur; ad terram pertinent III, 623, 46; III, 624, 24 ss.; refrigeratione constant III, 623, 46 s.; ex arborum melliginem colligunt apes idque e quibusnam III, 97, 8 s.; III, 194, 20 ss.

Lactantes mulieres (αἱ θηλάζουσαι); iis non fit menstrua purgatio secundum naturam III, 412, 34 s.; nec conceptio III, 412, 35 s.; quodsi concipiant exstinguitur lac, idque quare III, 412, 36 ss., cf. *Mammæ præsentia*.

Lactantia; in eorum ventriculo fit coagulum, idque quomodo III, 54, 17 ss.

Lactes; v. *Mesenterium*.

Lactatio (τὸ θηλάζειν); competit animalibus viviparis et foras et intra se III, 347, 24 ss.

Lactuca; de ejus cultura fr. 166, a.

Lacus (λίμνη); omnes candidiores sunt mari IV, 230, 18; item magis eo et fluviis albo interstincti IV, 230, 20 s.; in iis saxa pura non æque inveniuntur, neque eodem modo comminuantur, idque quare IV, 235, 1 s.; cur in iis nulla sit arena vel paucior quam in mari et in fluviis IV, 234, 47 ss.; ubi vel defecit vel exsiccatur quamobrem frumentum in campo acris deuratur IV, 235, 5 ss.; in iis vix inveniri solent mollusca, crustacea et testacea III, 389, 7 ss.; in Caucaso magni esse dicuntur III, 569, 42; salsus et amarus in Palæstina, v. *Asphaltites lacus*; in finibus Massiliensium circa Liguriam, ebullientes magnam piscium copiam ejicit IV, 89, 26 ss.; Etesiiis flantibus exaggeratur et ejus superficies consolidatur IV, 89, 29 ss.; in Siphis vicino invenitur peculiare mugilum genus, idque quale III, 301, 23 s.; III, 309, 17; aquam calidam continens juxta Eridanum IV, 87, 25 s.; odorem gravem exhalat IV, 87, 28; nullum animal ex eo bibit IV, 87, 29; neque eum avis supervolat quin moriatur, *ibid.*; ejus ambitus et latitudo IV, 87, 30 s.; in eum accolæ narrant Phaethonta decidisse IV, 87, 32 s.; apud eum frequentes sunt populi nigræ unde electrum decidit IV, 87, 34 ss., v. *Stagna*.

Lacus Caucaso monti subditus; v. *Caucaso monti subditus lacus*.

Lacus præparatorii (προάκκια); ita vocantur piscium appendices intestinales III, 272, 11.

Lacus subterranei; nequaquam absurdum est hujusmodi lacus exstare III, 570, 23 s., cf. III, 568, 40 s.; in mo eos exstare probant flumina quæ a terra absorbentur III, 570, 29 s.; nonnulli ex iis omnia flumina originem petere putant III, 568, 21 s., cf. *Flumina*; si roleantur, nec effluxum habeant, ipsi sibi transitum in imum inveniunt, vim inferente aqua quæ semper affluit III, 570, 34 ss.

Laedus (λαεδός); quænam loca incolat III, 174, 30 s.; diligit loca quæ incolit III, 174, 31; celeo amicus est III, 174, 29.

Laelaps (λαίλαψ); turbo quoque vocatur qui inferne sursum versus convolvitur III, 632, 47 s.

Laertiadæ; certis illis temporibus parentare dicuntur Tarentini IV, 93, 43 s.

Lætari; v. *Delectari et Gaudere*.

Læte se habens; cupienti similis est IV, 131, 49 s.

Lætitia; in ea clementes sumus, 350, 42.

Lævæ (λαῖαι); ita vocantur lapilli quos a stamine suspendunt texitrices III, 322, 40; III, 428, 17.

Lævis (λαῖος); iis magis in venerem proclives sunt hirsuti III, 408, 33 s.; circa pectus esse iracundi signum est IV, 6, 1 s.

Læve; unicam habet superficiem III, 455, 1; non ad quale, sed potius ad positionem pertinet, 15, 14, 16; ejus definitio 15, 19; qualemque contactum maxime sentit III, 509, 26 s.; in id quoqueversus disperguntur maculæ III, 509, 33 s.; in eo unus fit aer III, 475, 5.

Lævia; in tenebris lucent III, 477, 39, cf. *Ignea appa-*

rentia ac splendentia; ab iis repercutitur lumen, ita ut umbram faciat atque cernatur III, 454, 46 ss.; iis accensenda aqua et æs III, 454, 47, cf. 28 s.; ea vitat polypus in terram egressus III, 193, 14.

Lævia solida; sonum habent III, 454, 19 s., 28, cf. 52; III, 455, 23.

Læve et asperum; corporis affectus sunt nec ex iis compositum est corpus II, 625, 14 s.; magnitudinis potius affectus et accidentia quam subjecta sunt II, 629, 43.

Lævigatio (τὸ λαίπειν); necessario fieri debet, ubi aliquis lævigat II, 464, 28; sectione posterior est apud animalia III, 429, 43 s.

Læviraja (λαίβατος); piscis cartilagineus latus est III, 114, 2 s.; igitur vivum animal edit, primum intra se edito ovo III, 114, 3 s.; fel in jecore habet III, 30, 40 s.

Lævitas (λαϊότης); superficiali per se affectus est II, 523, 44; ea prius rectitudo II, 523, 43; ex ea signa petuntur physiognomonica IV, 3, 11.

Lævitas et asperitudo; iis quædam sensibilia esse videntur II, 559, 29; ad rectum et curvum reduci possunt II, 559, 29 s.

Lævum; v. *Sinistrum*.

Lagena (κεράμιον); vinum habere dicitur, 24, 9.

λάγυις; mensuræ nomen feminino genere Thessali dicunt fr. 259, a.

Laius; absurdum est Œdipodem ignorare quomodo mortuus sit, 478, 29, cf. 469, 16.

Laius (λαϊός); merula nigræ similis sed paulo minor est III, 185, 13 s.; ubinam degat III, 185, 14 s.; rostro merula dissimilis est III, 185, 16.

Lambda; ei comparatur scissura venæ magnæ et aortæ III, 42, 35.

Lamentantes (αλάζοντες); si quis eorum modo emissum spiritum tibiis immittat, gravius sonant III, 428, 48 ss.

Lamentatio (σχετλιασμός); eam comitatur quædam voluptas, 336, 17; in ea non universalia tanquam universalia proponenda sunt, idque in qua parte orationis, 372, 34.

Lameticus sinus; ab eo dimidiati diei itinere distat sinus Scylleticus, 611, 42; ora maritima inde ab ea ad Scylleticum sinum usque olim sola Italiæ nomine designabatur, 611, 45.

Lamia (λάμια); piscis cartilagineus est III, 79, 3; interdum ab amilis vulneribus conficitur III, 191, 32 s.

Lampadarchia; pertinet ad munera sumptuosa, sed inutilia 577, 35; curandum ne iis nimium impendant divites, etiamsi velint, 577, 33; ejus non minima pars juvenis interest, 440, 45.

Lampadophoria; est latio ex successione cohærens II, 313, 44.

Lampo; quidnam responderit Pericle de deæ salutaris sacris interroganti, 409, 3.

Lamprocles; Socratis et Xanthippes filius fr. 58, a.

Lanprus; ejus grammatica eadem ac Ilei II, 169, 29.

Lampsaceni; quomodo aucto mercium pretio pecuniam sibi paraverint, 641, 44 ss.; Anaxagoram sepulcro honoraverunt, etiamsi peregrinus esset, 377, 30.

Lampsacus; ibi mures terrestres in fonte nasci et vivere dicuntur IV, 93, 15 s.; ea politus est Memno Rhodius, 647, 44.

Lana; pilorum multitudo est III, 421, 15; quadrupedibus senescentibus crassior et durior sit III, 48, 51 s.; ei subtilis similes sunt bonasi pili III, 204, 39; non formalis est, sed pressatilis III, 620, 39; pressatilis simul et tractilis est III, 621, 8; humectatilis est III, 619, 40; combustilis est III, 621, 47; inductilis III, 621, 18; sono caret III, 454, 19, 27 ss.; aqua quæ se in illam insinuat adventitia est III, 615, 26; ejus ma-

gna moles parva aeris mole levior est II, 425, 16; ea calidius plumbum IV, 157, 30 s.; ex ea fieri nequit serra II, 561, 40; quomodo ea utantur lac coagulantes III, 54, 14 ss.; oleo rigatæ quamobrem rigescant, pili vero eorum qui unguntur nigriores fiant IV, 305, 22 ss.; textori materia sunt, 488, 33; eas facere artis textoriæ officium non est, 492, 17; in iis atque in rebus quæ ex iis fiunt gignantur tinæe III, 102, 2 s.; idque quando præcipue III, 102, 3 ss.; ovis a lupo commoræ pediculis maxime obnoxie sunt III, 156, 7 s.; quæ in iis sponte nascuntur insecta, eodem modo consistunt ac reliqua sponte orta III, 385, 1 ss.; ea ligare solent umbilicum obstetrices III, 143, 25; ea involvunt fœtus septimestres III, 139, 23.

Lanæ nigra; in iis tenebricosus color floridior fit quam in albis, idque quare III, 647, 42 ss.

Lancea (λόγχη); ea dividi non potest ædificium quod ferturæ construunt bombyces III, 98, 40 s.; ei similis herba IV, 107, 1.

Lances æquibres (ισάζοντα ζυγά); si alterutri aliquid additur notabile efficit momentum IV, 247, 50.

Languentes (ἀσθενεῦντες); cur apud eos reliquum quidem corpus tabescat, ungues vero et pili crescant IV, 304, 42 ss.

Laomedon; ejus epitaphium fr. 316, a.

λαρύκας; v. *Heluo*.

Lapidea animalia; eodem modo quo illa fierent animalia genuina, si Democriti sententia vera esset III, 357, 3.

Lapilli (λαπαί); eos telis appendunt textrices III, 322, 40 s.; III, 428, 15; his comparandi sunt viviparorum animalium testes III, 322, 40; III, 428, 17, cf. 29 s.; iis injectis aqua refrigeratur et duratur fr. 198, b.

Lapis; masculinam habet appellationem, 306, 6; unusmodi semper sunt IV, 30, 34 s.; corpus simile, naturale vero III, 618, 51; III, 623, 6; in similes partes dividi potest II, 416, 23; ad terram potius quam ad aquam pertinet, idque quare III, 617, 3; eorum genera quæ neque frigore constant neque liquabilia sunt ad terram pertinent III, 624, 28 s.; multi nomine carentes ad aquam pertinent, idque quare III, 624, 18 s.; inflexibilis est III, 620, 4; impressatilis est III, 621, 2; intractilis III, 621, 7; inductilis III, 621, 11 s.; incombustilis III, 621, 47; formatilis est, sed difficilis III, 620, 38; non mollescit III, 618, 6 s.; in mola ubi frangitur facit ut inhorrescamus IV, 153, 15 s.; immollificabilis et illiquabilis est III, 624, 1; fragilis sed non ruptilis est III, 620, 20; ejus nullus est articulus IV, 53, 18; puncta vero habet IV, 53, 18; elixari non potest, idque quare III, 613, 2, s.; ex iis percussione elicitur igni III, 242, 13 s.; eodem modo quo ex iis, e leonis ossibus elici potest ignis III, 45, 33; calidissimus et frigidissimus reddi potest IV, 109, 21; tardius incalescunt quam aqua, sed calefacti magis urunt III, 232, 45 ss.; III, 624, 14; motu incandescit II, 397, 13; ubi incanduit carbone fit calidior IV, 267, 13 s.; qui comburi possunt in Ponto fluvio deferuntur IV, 96, 10 ss.; quidam aquæ supernant IV, 32, 25 s.; eorum nonnulla genera diversos colores faciunt III, 646, 2 s.; qui sunt in aqua cur nigri fiant III, 644, 15 s.; odore carent quia et sapore III, 484, 52; non implent IV, 242, 11; fieri non potest ut nutriantur II, 136, 37; quomodo fiant IV, 32, 40 ss.; defectu humoris consistunt IV, 238, 18 s.; ex aqua potulenta siccata et concreta fieri nonnullis Heraculi sectatoribus placet IV, 234, 32 ss.; ex humoribus quibusdam constituuntur unde sal et nitrum fiunt III, 617, 39; etiam frigore fiunt IV, 238, 23 s.; eorum genera non liquabilia sicca exhalatione in terra fiunt III, 609, 19; genera quæ terra igni deusta fiunt solutionem

non admittunt III, 616, 48 s.; cur concrecant potius in aquis calidis quam in frigidis IV, 238, 17 ss.; in mari cur rotunda fiant IV, 235, 22 ss.; ex iis umbilici qui vocantur exstant in littoribus IV, 65, 34 s.; in Tmolio monte nascitur pumici similis qui colorem quater quotidie mutat et qui a puellulis cernitur IV, 107, 10 ss.; fabæ similis in Nilo nascitur, quem si canes ederint non latrant IV, 106, 14 ss.; salutaris est iis qui a dæmone vexantur IV, 106, 16 ss.; cylindri forma circa Sipylum montem nascuntur IV, 105, 24 ss.; eorum usus IV, 105, 25 ss.; vento sublatus apud Ægos potamos ex aere decedit III, 561, 28 ss.; ex antiquorum regum sepulchris sumitur quo curari dicuntur morsus serpentis minuti in lasere nascentis III, 170, 29 ss.; plaustri magnitudine circa lapygium promontorium exstat quem Hercules transilisse fertur et qui uno digito movetur IV, 91, 11 ss.; eorum quædam genera arborum radicibus apponunt ad sphacelismum prævertendum III, 536, 16; in fissuram radicis arborum immissi illas rursus fructiferas reddunt IV, 28, 17 ss.; eos ore corrodere et confringere valent testudines marinæ III, 148, 12; iis vescuntur crustata III, 148, 18; ad quos accedit polypos, iis colorem suum assimilant, idque quare III, 192, 41 ss.; idem facere perhibetur sepia III, 192, 43 ss.; idem quoque facit squatina III, 192, 46 s.; iis strepitum cient delphini venati, idque quare III, 69, 32 ss., cf. III, 69, 45 ss.; III, 70, 42 s.; item cotti venati idque quando et quare III, 70, 4 ss.; item piscatores ubi pisces jam circumdatos in unum locum congregare volunt III, 69, 46 s.; iis occulant piscatores fossam quam hieme ad capiendos pisces e fluvio deducunt III, 105, 1; iis quovis anni tempore fluvium circumvallant ad capiendos pisces III, 165, 5 s.; eos interdum devorant elephantes III, 168, 7; eum terunt apes, flante vento magno III, 199, 27 s.; eum iter facientes pro libramento ferre dicuntur græves, sed falso III, 157, 18 s.; hunc ad auri probationem utilem esse ferunt, ubi a gruibus rejectus fuerit III, 157, 19 s.; iis sæpe referri inveniuntur renes aut alia viscera, excepto corde III, 260, 49 ss.; pisces quidam eum in capite habent III, 163, 25 ss.; iis comparari nequeunt ova subventanea III, 358, 39; eum cavat aqua guttatim decidens II, 346, 33; nec ideo mollior aut durior fit II, 346, 50; eum dirimit planta pullulans, non tamen pedetentim sed confestim II, 346, 34; a plantis sublata IV, 179, 42; natura sua inferiora petit II, 138, 8 s.; II, 415, 6; assueferi non potest ut sursum feratur II, 14, 39; etiamsi sexcenties sursum mittatur, idem denonon faciet nisi vi coactus II, 194, 39; II, 138, 9 ss.; vi sursum ferri dicitur II, 200, 52; et potest II, 142, 19; ex necessitate et sursum et deorsum fertur, sed non propter eandem, 162, 29; mirum foret si nos, dum fertur lateret inferiora petens vel in terra manens II, 346, 52 ss.; potest esse id quod eo ipso momento fertur II, 301, 24; movetur a baculo II, 350, 12; qui eum ab utro removet in aquas aliquatenus non movet, aliquatenus vero movet, nimirum per accitens II, 349, 49; eum qui jaculatur, sponte eum emisit, etiamsi eum postea retrahere nequeat II, 30, 28; eum casu cecidisse dicimus, quia fieri potuisset, ut ab aliquo ferendi causa projectus caderet II, 269, 4; nequaquam movetur, si ei immergere coneris aliquid, atque hiac sensuum e longinquo percipientium intermedium esse nequit III, 474, 52; eum pellens movere potest ventus II, 350, 33; eos diffringit tonitru II, 399, 37; non de iis loquimur de domo disserentes III, 227, 38 s.; ex iis fiunt fundamenta ædium III, 261, 49 s.; cuique fundamenti lineamento in ædibus exstruendis apponuntur III, 261, 47 s.; igitur

iis comparatur sanguis qui in corpus distribuitur III, 261, 47 ss.; nonnisi ab alio ita moveri possunt ut domum constituent II, 546, 50 s.; si paries necessitate facta esset, inferiora petissent II, 272, 14; domus causa exstant, non eorum causa domus III, 229, 4 s.; quomodo ex domo esse dicantur II, 530, 33; causa materialis domus sunt II, 545, 6 s.; nisi sint, vel suppetant, vel facti sint, domus non erit II, 272, 39, 44; eorum compositio differt cum a columnæ striatione, tum a templi constructione II, 119, 36; ex eo fit Mercurius vel domus II, 257, 45; ei inesse dicitur Mercurius II, 521, 30; ei non inest Mercurius II, 498, 32; qualis in statua est, tale quid etiam in circulo et triangulo esse debere statuunt nonnulli II, 550, 23; circuli substantiæ pars esse nequit II, 550, 8 ss.; eum nemo animæ inesse dicit III, 441, 48 s.; ei comparatur insensibilis II, 195, 49; fortis esset, si fortitudo timoris absentia constaret II, 146, 47; eum pumicem habens qui salutis gratia verberare volens ferit invite agit II, 26, 3; e quibus aræ exstructæ sunt, eos fortunatos esse dixit Protarchus II, 268, 32; in eos mutata esse animalia quædam eorumve partes fabula fingit III, 221, 26.

Lapidem; non quod, sed quem, non hoc, sed hunc significat, 305, 47.

Lapidem esse aliquid; solœcismus apparens quo hoc concluditur, quomodo solvatur, 305, 44.

Lapidem te esse dicis; unde hæc conclusio sophistice per amphiboliam eliciatur, 278, 31 ss.

Lapis; apparens solœcismus de eo, cuius conclusio: scis ergo lapis, 306, 25; quomodo solvatur, 306, 27; alius de eo solœcismus apparens quo concluditur: scit ergo lapidis, 306, 29; quomodo solvatur, 306, 31.

Lapis gladius appellatus (μάχαιρα); hunc in Beræcynthio monte nascentem, si quis invenerit, teste Eudoxo, quum Hecates mysteria celebrantur, in furorem vertitur IV, 107, 6 ss.

Lapis Heracleensis; ferrum attrahit III, 435, 15; igitur ei animam tribuit Thales III, 435, 14; eo probat Thales inanitatis quoque inesse animam fr. 215, a; rem quam movit, ea rursus movet II, 365, 39.

Lapis Lydius; eorum color III, 616, 19 ss.

Lapis Sophron; a contrario dictus in Mæandro reperitur IV, 106, 19 s.; ejus vis IV, 106, 20 ss.

Lapis spinus; in Thracia invenitur IV, 81, 7 ss.; quale mirum de eo narretur IV, 81, 7 ss.

Lapides et lateres; e quibus paries composita est, iis necessario assimilant Empedoclis sectatores elementa e quibus caro et medulla componuntur II, 461, 48; ut e pariete fiunt, sic e carne fieri censent aquam et ignem qui elementa immutabilia esse censent II, 462, 7 s.

Lapides et terra; causa materialis domus sunt II, 490, 31.

Largitiones; iis quinam utantur, 456, 23.

Larissa; patria Hellanocratis qui una cum Cratæo in Archelaum conspiravit, 581, 34; ibi plebi assentabantur politophylaces quia ab ea eligebantur, 572, 8; quomodo ibi eversa fuerit Aleuadarum imperium, 572, 54.

Lariassæ; de eorum civitatis jure Gorgiæ jocus, 521, 50.

Larus (λάρος); est avis fissipes circa fluvios ac lacus degens III, 151, 48; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 19 s.; quinam sit ejus color III, 151, 48; e mari victum petit, ideoque brentho et bapæ inimica est III, 173, 22 s.; quonam anni tempore, quibusnam locis et quot ova pariat III, 82, 1 ss.; hieme non latet III, 82, 5.

Larus albus; avis fissipes est circa mare degens III, 152, 6.

Laser; v. *Silphium*.

Lascivi; v. *Salaces*.

Lascivia (λασεία); cur morbis a pituita oriundis nonnullis prosit IV, 139, 34 ss.

Lassitudo (λῶσις); unde oriantur fr. 210, b; somnum affert idque quare III, 504, 48 s.; somni defectu orta quomodo apud elephantis sanetur III, 168, 11 s.; febris causa esse potest III, 513, 21; cur melius cessent ubi quis aqua oleo permixta se perficuerit IV, 143, 30 ss.; cur æstivis balneo, hibernis autem unctione mederi oporteat IV, 115, 19 ss.; IV, 150, 17 ss.; cur ea affectis evomendum præcipiatur IV, 143, 39 ss., v. *Fatigatio*.

Lasus Hermionensis; ejus dictum fr. 336, a.

Latax (λάταξ); pedester est animal sed e terra victum petit III, 2, 32; quadrupes est fera circa fluvios et lacus victum quærens III, 153, 43 s.; quatenus lutræ similis sit III, 153, 44 s.; validos dentes habet III, 153, 45; quales habeat pilos III, 153, 49 s.; noctu populos fluvio proximas dentibus excindit III, 153, 45 ss.

Lateralis morbus (πλευρίτις); quidnam fr. 218, b; artis ratione habita semper gravior est pedis offensione, sed per accidens levior esse potest, idque quomodo II, 66, 7; cur eo cito vinolenti affligantur IV, 127, 5 ss.; IV, 128, 32 ss.

Lateres (πλίνθοι); domus causa exstant non vero eorum causa domus III, 229, 4 s.; quomodo ex iis fit domus et vice versa, sic aqua et aer ex se invicem sunt et gignuntur II, 253, 48; non quo modo e domo fiunt et domus ex ipsis, lutum in luta dividi potest II, 253, 47; quo modo e pariete fiunt, sic ex unaquaque re elementa extrahi posse putant nonnulli II, 461, 39; eos spectat architectus, utpote domus materiem II, 263, 21; non de iis loquimur, de domo dissestantes III, 227, 38 s.; ut sit domus vel facti esse, vel suppetere, vel esse debent II, 272, 41; sale oblitis simile est ædificium quod fœturæ construnt bombyces III, 98, 39.

Lateres et lapides; quæri potest cur domus sint II, 557, 11; quid ad hanc quæstionem respondere oporteat II, 557, 25.

Laternæ (λαμπτήρες); e nigro corio factæ translucere nequeunt III, 417, 29 s.; ventos arcet III, 478, 17; ei oculum assimilant Empedocles et Plato III, 478, 1, 15; eam teste Empedocle parat qui noctu domo exire vult III, 478, 15 s.; cui obducta nulla membrana est comparantur erinacei marini III, 66, 4 s.

Latibulum (θαλάμη); in id omnia congerit polypus III, 192, 37; inutilia vero ejicit III, 192, 39 ss.; facile ab eo abstrahuntur polypi post partum senio confecti, non vero parvi III, 193, 8 s.

Latitudo (φάρμα); motus genus est III, 436, 24; eam primum motum esse censent omnes qui motus mentionem fecerunt II, 363, 48; ei motus origines tribuerunt iidem II, 363, 50; eam solam proprie motum appellamus II, 364, 17 s.; omnium motuum primus est II, 306, 48; II, 335, 10; II, 336, 24 ss.; primus motus esse probatur quatenus sine eo alii esse nequeunt II, 356, 54 ss.; item tempore primus II, 357, 11 ss.; item essentia primus II, 357, 30 ss.; quum primus motus sit, semper eade debet II, 356, 36; si alia prior, alia posterior sit, prima semper esse debet II, 356, 37 s.; mutationum prima est; idque quare II, 464, 38 ss.; II, 605, 29 s.; II, 606, 20 s.; igitur generatione prior est II, 464, 41 s.; generatione motuum ultimus est, ideoque essentia primus II, 428, 6 s.; motus secundum locum est II, 630, 2; species motus localis II, 284, 46; II, 292, 37; mutatio secundum locum est II, 600, 39; ea latius patet loci mutatio, 209, 21, 34; semper in loco est II, 328, 42; II, 436, 27 s.; eo quod movetur corpus, per se in loco

est II, 291, 14; maxime communis et maxime propria est motus species II, 284, 45; est motus alicunde aliquo II, 119, 44; ejus species sunt ambulatio, volatus et saltus II, 119, 45; ejus oppositiones locorum oppositionibus respondent II, 371, 49; fit, ubi loci contrarietatem continet materies III, 522, 47 s.; una est quia id quod fertur unum est II, 301, 47 s.; eam comitatur momentum II, 301, 46; ad res absolutas pertinet II, 428, 5 s.; omni lationi genere eadem est II, 312, 32; probatur unicus motus esse qui continuus esse possit II, 357, 51 ss., cf. 6; fit propter id quod fertur II, 301, 36; II, 608, 14 s.; semper simul exstat cum eo quod fertur II, 301, 41; ejus numerus tempus est II, 301, 43; ut fiat necessario adesse debent res quæ locum mutare possunt II, 342, 40; nec ferri, nec alterari potest II, 310, 36 s.; proprie dicitur de rebus penes quas non est consistendi facultas quæque non per se ipsæ moventur II, 311, 1; per extensionem tamen ita vocari potest omnis motus localis II, 310, 53 s., cf. II, 335, 7; II, 356, 24; II, 368, 14; II, 440, 40; alterationi æqualis esse nequit II, 339, 5, 8; II, 340, 4 s.; prius ad intermedium pervenit (quam ad finem) III, 489, 46 s.; igitur eatenus ab alteratione differt II, 489, 45 s.; contraria e contrario ad contrarium fit II, 371, 42, cf. II, 315, 36; rei unius et simplicis una et simplex est, non vero contraria II, 408, 22 s.; si unica esset, generatio tolleretur II, 464, 45, cf. 48; generatio aliquo inde aliquo versus est II, 429, 30; in ea celere non idem est quod in alteratione II, 339, 30; æqualis vel inæqualis esse potest II, 314, 16; æqualis est II, 307, 4; non omnis in contrariis cernitur II, 332, 44; igitur non eodem modo finitur quo reliqua motus genera II, 332, 43 s.; probatur nihilominus infinita esse non posse, quod ad terminos attinet II, 332, 44 ss.; ejus termini sunt supra et infra II, 379, 54 s.; semper finem aliquem habet, nec in infinitum fieri potest II, 380, 5; ejus causæ sunt densum et rarum secundum gravem et levis oppositionem II, 298, 38 s.; ejus causa inane vocari potest, si omnino asserere velis, inane revera exstare II, 298, 35 s.; ejus exstant species, ideoque et motus II, 340, 7, 39; distingui potest secundum instrumenta quibus peragitur II, 340, 12, s.; sed veræ ejus species pendent a figuris vel lineis per quas fit II, 340, 11 ss.; ejus quattuor species, excepta ea qua res quæ movetur in se ipsa principium motus habet II, 335, 15 ss.; hæ species rursus ad duos reducuntur II, 335, 39; ejus prima species est circularis conversio II, 306, 49; II, 605, 30; omnis vel circulo fit, vel linea recta, vel ex duabus hisce mixta est II, 358, 35 s.; II, 363, 6 s.; II, 368, 13 ss.; II, 368, 14; non semper circulo fit, sed etiam recta II, 297, 46; quæ sursum fit longitudine contraria ei quæ deorsum II, 315, 20 cf. II, 316, 44; quæ in dextram partem fit latitudine contraria ei quæ in sinistram II, 315, 21; quæ in anteriorem ei quæ in posteriorem II, 315, 22; aliud in sursum est, aliud deorsum, aliud leve, aliud grave II, 273, 43; II, 594, 40 s.; nulla continua esse potest, nisi quæ circulo fit II, 604, 4; II, 605, 4; nulla, excepta circulari, æterna esse potest II, 363, 20; sine ea fieri nequit icus III, 454, 26; ad eam pertinere adstruit ambulatio, 208, 20; quomodo eam definierit Plato, 209, 15; unicus motus est qui æternis competat II, 357, 11 s.; in singulis generationi obnoxiiis ultimus motuum est II, 357, 13 s., 32; adultis, ubi perficiuntur inest II, 357, 15 s., 35 s.; minime omnium motuum abessentia dicitur id quod movetur II, 357, 39 s.; quibusnam de causis fiat apud animalia III, 521, 35 ss.; probatur alterationi posterior esse apud animalia, *ibid.*; igitur ultimum mo-

- mus est quod animalibus nascentibus obveniat III, 521, 34 s.; etiam aliis animalibus competit quam homini III, 221, 50 s.; igitur ei non præest mens, sed alla animæ pars III, 221, 49 s.; ea carent plantæ et multa genera animalium II, 357, 35; III, 442, 43 s.; ea fiunt nonnulli animæ qui dicuntur affectus vel munera III, 439, 47; ea imprimis movetur id quod se ipsum movet II, 357, 43; eadem pelleret et ferretur unum et individuum specie, si se ipsum movens per totum se ipsum moveret II, 352, 17.
- Latitudo** (πλάτος); quid II, 525, 28 s.; ejus mensura latitudo II, 575, 23 s.; ea prior longitudo II, 391, 19; longitudini posterior, sed altitudine prior est II, 613, 8 s.; ejus principium dextrum II, 390, 38; II, 391, 20; quidnam forsitan ejus æquali respondeat in longitudine, in numero et in colore II, 637, 53 s.; nulla major efficitur lineis duobus superpositis IV, 51, 12 s.; propter eam terram in loco manere putant Anaximenes, Anaxagoras et Democritus II, 405, 12, 49; hujus opinionis refutatio II, 405, 19 ss.; II, 406, 2 ss.; in animalibus et plantis bis augetur IV, 202, 36.
- Latitudo prima**; secundum Platonem ideæ animalis et reliquarum idearum elementum est III, 434, 33 s.
- Latitudine prædita corpora**; aerem non secant, sed quasi operculo operiunt aerem II, 405, 10 s.; difficulter a vento moventur propter resistendi facultatem II, 405, 12.
- Latium**; Opicæ locus fr. 293, b; ibi Achæi sedes locaverunt fr. 298, b.
- Latius se extendere** (ἐπὶ πλεον ὑπάρχειν); quidnam significet, ubi de terminis fit sermo, 164, 40.
- Latmos** Cariæ mons; quales in eo scorpiones nascantur fr. 297; b.
- Latona**; nominis græci (Λητώ) etymologia fr. 150, b; duodecim diebus lupæ specie ex Hyperboreis a lupis Delum deducta est, idque quare III, 133, 14 ss.; quænam in ejus templi vestibulo Deli inscripta essent II, 184, 3.
- Latrones** (λῃσταί); non omnes sunt qui latrocinium faciunt II, 59, 42; iis gravius delinquere videntur fures, 428, 35; illiberales sunt II, 42, 1, 8; unde non decet quæstum sectantur II, 42, 7; turpis quæstus gratia dedecora tolerant II, 42, 4; propter quæstum maxima pericula subeunt II, 42, 5; quaeritur an semper ab iis redimendus sit qui antea ab iis nos redemunt, itemque an ei semper pretium redemptionis restituendum sit II, 105, 45; ab iis captus qui Æginam venit per accidens illuc venit II, 533, 39.
- Latum** (τὸ ἐπερόμενον); eo motum cognoscimus ac prius et posterius in eo II, 301, 22; eodem modo punctum sequitur quo motus magnitudinem et tempus motum II, 301, 21, cf. 50; quod eo ipso momento fertur, idem est, definitionis vero aliud, idque quia semper alibi atque alibi est II, 301, 23 s.; 27, cf. 39; id sequitur momentum, quo modo tempus motum II, 301, 28; eo cognoscimus prius et posterius in motu II, 301, 29, cf. 49; quod eo ipso momento fertur lapis vel punctum vel aliud hujusmodi est II, 301, 24; res determinata (τόδε τι) est II, 301, 36 ss.; ejus gratia fit latitudo II, 301, 36; unum est, nec solum id quod eo ipso momento fertur, sed definitione unum II, 301, 48; propter id una est motio et latitudo II, 301, 47; id comitatur momentum II, 301, 46; quasi unitas numeri est II, 301, 44; semper simul cum latitudo exstat II, 301, 41; ejus numerus est momentum II, 301, 42 s.; quia in quiescente movetur, difficile perspectum est quidnam sit locus II, 290, 28; id prius ad dimidium quam ad finem pervenire asserebat Zeno II, 330, 9, v. *Corpora* et Δι' οὗ.
- Lata** (πλάτεια); multum aeris propellunt, ideoque difficilium moventur III, 298, 42; multum aerem trahunt III, 312, 34.
- Latum et angustum**; et seorsum et conjunctim de plano prædicantur II, 630, 13 s.; si idem sit quod longum et
- mus est quod animalibus nascentibus obveniat III, 521, 34 s.; etiam aliis animalibus competit quam homini III, 221, 50 s.; igitur ei non præest mens, sed alla animæ pars III, 221, 49 s.; ea carent plantæ et multa genera animalium II, 357, 35; III, 442, 43 s.; ea fiunt nonnulli animæ qui dicuntur affectus vel munera III, 439, 47; ea imprimis movetur id quod se ipsum movet II, 357, 43; eadem pelleret et ferretur unum et individuum specie, si se ipsum movens per totum se ipsum moveret II, 352, 17.
- Latitudo** (πλάτος); quid II, 525, 28 s.; ejus mensura latitudo II, 575, 23 s.; ea prior longitudo II, 391, 19; longitudini posterior, sed altitudine prior est II, 613, 8 s.; ejus principium dextrum II, 390, 38; II, 391, 20; quidnam forsitan ejus æquali respondeat in longitudine, in numero et in colore II, 637, 53 s.; nulla major efficitur lineis duobus superpositis IV, 51, 12 s.; propter eam terram in loco manere putant Anaximenes, Anaxagoras et Democritus II, 405, 12, 49; hujus opinionis refutatio II, 405, 19 ss.; II, 406, 2 ss.; in animalibus et plantis bis augetur IV, 202, 36.
- Latitudo prima**; secundum Platonem ideæ animalis et reliquarum idearum elementum est III, 434, 33 s.
- Latitudine prædita corpora**; aerem non secant, sed quasi operculo operiunt aerem II, 405, 10 s.; difficulter a vento moventur propter resistendi facultatem II, 405, 12.
- Latium**; Opicæ locus fr. 293, b; ibi Achæi sedes locaverunt fr. 298, b.
- Latius se extendere** (ἐπὶ πλεον ὑπάρχειν); quidnam significet, ubi de terminis fit sermo, 164, 40.
- Latmos** Cariæ mons; quales in eo scorpiones nascantur fr. 297; b.
- Latona**; nominis græci (Λητώ) etymologia fr. 150, b; duodecim diebus lupæ specie ex Hyperboreis a lupis Delum deducta est, idque quare III, 133, 14 ss.; quænam in ejus templi vestibulo Deli inscripta essent II, 184, 3.
- Latrones** (λῃσταί); non omnes sunt qui latrocinium faciunt II, 59, 42; iis gravius delinquere videntur fures, 428, 35; illiberales sunt II, 42, 1, 8; unde non decet quæstum sectantur II, 42, 7; turpis quæstus gratia dedecora tolerant II, 42, 4; propter quæstum maxima pericula subeunt II, 42, 5; quaeritur an semper ab iis redimendus sit qui antea ab iis nos redemunt, itemque an ei semper pretium redemptionis restituendum sit II, 105, 45; ab iis captus qui Æginam venit per accidens illuc venit II, 533, 39.
- Latum** (τὸ ἐπερόμενον); eo motum cognoscimus ac prius et posterius in eo II, 301, 22; eodem modo punctum sequitur quo motus magnitudinem et tempus motum II, 301, 21, cf. 50; quod eo ipso momento fertur, idem est, definitionis vero aliud, idque quia semper alibi atque alibi est II, 301, 23 s.; 27, cf. 39; id sequitur momentum, quo modo tempus motum II, 301, 28; eo cognoscimus prius et posterius in motu II, 301, 29, cf. 49; quod eo ipso momento fertur lapis vel punctum vel aliud hujusmodi est II, 301, 24; res determinata (τόδε τι) est II, 301, 36 ss.; ejus gratia fit latitudo II, 301, 36; unum est, nec solum id quod eo ipso momento fertur, sed definitione unum II, 301, 48; propter id una est motio et latitudo II, 301, 47; id comitatur momentum II, 301, 46; quasi unitas numeri est II, 301, 44; semper simul cum latitudo exstat II, 301, 41; ejus numerus est momentum II, 301, 42 s.; quia in quiescente movetur, difficile perspectum est quidnam sit locus II, 290, 28; id prius ad dimidium quam ad finem pervenire asserebat Zeno II, 330, 9, v. *Corpora* et Δι' οὗ.
- Lata** (πλάτεια); multum aeris propellunt, ideoque difficilium moventur III, 298, 42; multum aerem trahunt III, 312, 34.
- Latum et angustum**; et seorsum et conjunctim de plano prædicantur II, 630, 13 s.; si idem sit quod longum et

- breve, planum linea et corpus planum erit II, 625, 9 s.; quantitalis substantiæ affectus vel habitus sunt II, 525, 38 s.; alti et humilis genus non sunt II, 484, 20, 23 s.; magni et parvi species sunt II, 625, 2; relationis species sunt II, 631, 48 ss.; ex iis planum composuit Plato II, 484, 17; ex iis plana construunt Platonici quidam II, 625, 1; ex iis plana generant idearum assertores III, 631, 47 s.
- Latus** (πλερῶν); ei incommensurabilis est diametrus III, 361, 13 s.; idque demonstrari potest, etiamsi æternum sit III, 361, 14 s.; II, 304, 31, cf. 18; id duobus metiuntur II, 575, 14 s.; cur quod super eo fertur minorem ipso hater lineam percurrat IV, 67, 12 ss.; cæli quid II, 391, 48 ss.
- Latus** (τὸ πλερῶν, τὰ πλερῶν); eo potius principium est anterius III, 246, 17 s.; cum iis connexum est septem transversum III, 16, 9; quænam ad ea deveniant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 7; quænam ea superne deorsum percurrant secundum Polybium III, 40, 10; si felle redundante adspargantur teste Anaxagora oritur morbus acutus III, 275, 7 s.; maribus firmiora sunt III, 75, 49 s.; quicunque tumida habent loquaces et stultiloqui sunt IV, 9, 46 s.; ad boves vel ranas referuntur IV, 9, 47.
- Laudabilia**; quænam, 420, 35; II, 243, 3; semper laudantur quod aliquo modo se habent et aliqua ratione ad aliquid referuntur II, 12, 16; ad eorum mediocritatem vergunt boni animæ habitus, ad excessum vero defectumve mali II, 138, 38; quomodo de iis dicendum sit, 392, 24.
- Laudabiliora**; meliora sunt, 327, 29.
- Laudans**; quænam ei dicenda sint, 420, 40.
- Lauria** (?); v. *Tyria*.
- Laurus**; in ea flos a fructu colore differt III, 650, 33; flos ejus flavus, fructus puniceus est III, 650, 34 s.
- Laus** (ἐπαινος); quidnam sit, et quomodo ab encomio et a beati prædicatione differat, 331, 45; II, 12, 27; II, 193, 12 ss.; quomodo a macarismo vel eudæmonismo, 331, 53; semper ad aliquid refertur II, 12, 16, 24; non cadit in res præstantissimas II, 12, 26; nec in deos II, 12, 28; nec in homines divinissimos II, 12, 29; nec in bona præstantissima ac divinissima II, 12, 30; nec in principia et causas II, 12, 44; non cadit in res naturales, vel fortuitas, vel necessarias II, 199, 9; semper spectat eum qui alicujus rei causa est II, 199, 11; cadit in ea quorum nos causa sumus II, 199, 10; virtuti eximie reservatur, 341, 33; virtuti competit II, 19, 52 s.; competit virtuti, non vero scientiæ II, 156, 40; tribui solet rebus spontaneis II, 140, 9; ideoque virtuti II, 140, 9 s.; quando tribuatur actionibus quæ sponte quidem fiunt, sed per se invito II, 24, 43; tribuitur actionibus a virtute profectis II, 134, 20; competit ei qui honesta facit II, 163, 19; magis tribuitur pecuniam danti quam non capienti II, 39, 21; eam curat vir magnanimus nec in eam proclivis est II, 46, 15, 16; ea compensant nonnulli quod minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 18; quorum celebrant poetæ vel historici, æmulationem excitant, 363, 8; ex actionibus deducitur, 331, 39, 46, v. *Rhetorica demonstrativa*; species est orationum civilium, 413, 15; quonam constet, 420, 31; in eam inprimis quadrant amplificatio et extenuatio, 424, 11; cujusmodi in ea utendum sit proœmio, 446, 2 ss.; quænam in ea proœmium insequi debeant, 446, 12, 21, 25; in ea post generis enarrationem animi præclaræ doles exponendæ sunt secundum ætates, 447, 3 ss.; in ea magnifica esse debet elocutio, 447, 44; deorum ridiculæ sunt, si ad nos referuntur II, 12, 23.
- Laudes et vituperia**; sequuntur res sponte factas II, 24, 16; unde tribuantur coactis vel non coactis in actionibus quæ sponte quidem fiunt, sed per se invito II, 25, 7.
- Lavantes**; in mari quamobrem ocus resiccentur IV, 231, 7 ss.
- Lavatio**; quænam ea gaudeant aves II, 207, 41 ss.; ræ-nosa pinguescunt sues III, 154, 28.
- Lazulus** (σπινθάριον χρῶμα vers. gr.); quid in planta ejus coloris sit IV, 42, 18.
- Læna**; multifida est foetusque cæcos ac pene inarticulatos edit III, 408, 47 ss.; quot et ubinam sitas habeat mammas III, 21, 18 s.; quoties et quot catulos pariat Syriacæ III, 132, 13 ss., cf. III, 372, 36 ss.; III, 388, 3 ss.; idque quare III, 372, 34, 38 ss.; quoties et quot et quonam anni tempore reliquæ III, 132, 2 ss., cf. III, 372, 36 ss.; III, 388, 3 ss.; fabulantur eas parientes matricem ejicere, idque quare III, 132, 5 ss.; juba carent III, 132, 16; quatenus iis quod ad generationem attinet similes sint reges apum III, 388, 1 ss.; propter nimiam purgationem steriles evadunt III, 372, 36; ex ejus cum cane coitu aliud quid procreari debet quam canis aut leo III, 368, 52 s.
- Lebadiæ**; Bæotiæ civitas Orchomeno vicina III, 168, 46 s.; in ejus agro desunt aspalaces III, 168, 47 s.
- Lebadiici fontes**; homines accedentes fatidicos efficiunt III, 634, 3.
- Lebes**; eo demisso urinatoribus respirationem conciliant IV, 268, 36 ss.; aenei tres vacui miraculo quodam impleri sunt vino in Dionysiis apud Elidenses IV, 97, 37 ss.
- Lechineon**; IV, 21, 18 (ubi interpretas gr.: Ἀνακτόρεσσιν πρὸς Ἀσπίον, de libro ad hunc scripto cogitans. Alii pro Lycophrone, alii pro Leucippo positum nomen arbitrati sunt. Epitheton ornans esse nec nomen, ostendit Meyer, ad Nicol. Damasc. de Plantis p. 57 s., quem vide).
- Lectio**; quid efficiat IV, 203, 29; somnum prohibere videri possit IV, 205, 6.
- Lectum** (promontorium Troadis in Mysia); quales circa id capiantur purpuræ III, 87, 46 s.
- Lectus**; cur fiat ut alterum latus alterius duplex sit, alterum sex pedum, alterum vero trium IV, 70, 8 ss.; pravus IV, 169, 7; eum appellant et juvenis et adultus Homero teste II, 37, 4; e ligno fit II, 561, 37; idque quomodo III, 333, 21 s.; eum non lignum, sed lignum vocamus II, 337, 2 s.; ejus materies lignum vel as sunt III, 220, 45; III, 221, 37 s.; idque quia potentia lectus sunt III, 221, 37 s.; ejus natura esse videtur lignum II, 261, 28; II, 262, 13; si quis eum terra obrueret, inquebat Antiphon, atque putredo vim acquireret, lignum pullularet II, 261, 30; II, 262, 12; eum non facit lignum sed ars II, 464, 14 s.; de eo disserantes potius ejus formam quam materiem determinare conamur III, 220, 43 ss.; quod si fieri nequeat cuncti naturam III, 220, 45 s.; igitur de ejus figura et forma dicendum est III, 220, 47 ss.; III, 221, 22; ubi tantummodo potentia exstat, artem non adesse dicimus II, 261, 54 ss.; non componitur e fabro et ligno III, 341, 20 s., cf. III, 342, 40 s.; quatenus arte factus est et suo nomine vocatur, insitum motus principium intra se non habet II, 260, 43; quatenus vero materie constat, habet II, 260, 47; ejus naturam cognoscit aliquis, ubi pervidet e quibus partibus constet, et quomodo compositæ sint II, 493, 16; in eo ope causæ finalis respondetur quæstioni quapropter II, 557, 14 s.; instrumentum est agendi inserviens, idque quare, 498, 15; tanquam exemplum citatur, II, 59, 10.

Lecti croco instructi; eos verno tempore parant Græci Peloriadem incolentes IV, 95, 14 s.

Leda; ejus filii propter virtutem multa tulerunt fr. 333, b.

Legati; non sunt magistratus civiles, etiamsi eligantur, 561, 18; quo tempore haud pauci expectabantur, decimam de mercibus quæ importarentur exigendam in usum revocavit Antimenēs, 649, 51.

Legatio; ea fungi alter non potest, 436, 38; si eam spectet oratio, quomodo faciendæ sint narrationes, 441, 41; hujusmodi narratio sola renuntiatione (ἀπαγγελία) constare debet, nec aliam figuram orationis continere, idque quare, 441, 42 ss.

Legere (ἀναγιγνώσκω); cur incipientes alios somnus obrepit etiam nolentes IV, 204, 36 ss.

Legitimum (νόμιμον); quod non est nec politico, nec legumlatori convenire potest, 603, 29; laudabilia sunt, 420, 36; omnia justa sunt II, 53, 8; ea sunt quæ legumlatorum scientia definiverit II, 53, 9; pleraque sunt quæ universa virtute peraguntur II, 54, 46; se habent ut universalis ad singularia II, 61, 2; de eo undenam petenda sint argumenta, 414, 47 ss.; in omnes orationum species quadrat sed inprimis in suasiones, 424, 5; ejus usus in confirmatione orationis concionalis, 444, 27, 51; ejus usus ad captandam iudicium benevolentiam, 448, 39; si ex his defensionem facturi sint adversarii, quomodo eos prævenire debeat accusator, 450, 41; ex his probare debet defensor suas res magis legitimas esse, ubi crimen negare non potest, 451, 40; eo esse excusare debet orator qui in res publicas inquiri, 454, 10; ei repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 15.

Λέγουσιν vel per conjunctionem, vel sine ea dicuntur, 1, 17.

Legumina (χιδρόνα); maximam partem terra constant III, 239, 24; idque quare III, 624, 25 ss.; inde eorum pulmenta, ubi coquantur, dura et terrena evadunt III, 239, 23 ss.; plantæ annuæ sunt, ideoque semina multa proferunt III, 372, 26 ss.; cuinam parti in his adhæreat seminis principium III, 375, 17 ss.; his accensendæ sunt fabæ III, 375, 17 s.; e vermibus qui in his gignuntur sunt animalia alata, idque qualia III, 94, 51 ss.; fresa cur bullas attollant IV, 237, 39 ss.; his vescitur ursus III, 153, 17.

Legumlatio (νομοθεσία); de ea fit deliberatio, 319, 10; quoniam scire debeat qui de ea deliberare vult, 319, 50 ss.

Legumlator (νομοθέτης); alii patriæ suæ leges dederunt, alii et peregrinis quibusdam civitatibus, 518, 33; alii leges tantummodo condiderunt, alii et rempublicam instituerunt, 518, 35; quinam illustrissimi, 519, 16 ss.; quatenus vel hodiernis præstiterit Charondas, 519, 46; illustrissimi mediocrem rem familiarem possidebant, 556, 21; circa imperium quod sibi proponere debet, errarunt qui de republica scripserunt, 618, 54; universum ejus munus civitatem spectat, 520, 20; ei incumbit secundum Platonem ut felicem reddat civitatem, 503, 2; jubente Platone in legibus ferendis ad regionem et ad homines mentem advertere debet, 503, 48; debet præterea ad vicinam regionem mentem advertere, 503, 50; his honesti argumento cives ad virtutem excitare præcipiunt nonnulli II, 128, 14; utile sectantur II, 98, 32; jus esse dicunt id quod rei publicæ utile est II, 98, 33; queritur an meliorum vel multorum utilitatem spectare debeat, 535, 22; earum rerum publicarum quæ vulgo optimæ habentur inepte delapsi sunt ad virtutes utiles et ad vincendum accommodatiores, 618,

31; omnis cives assuescendo bonos reddere cupit II, 15, 10; cives ad virtutem colendam instituere nequit, nisi animo et intellectu præstent, 608, 50; ei convenire nequit quod legitimum non est, 603, 29; quæ eorum scientia definiverit, legitima sunt, ideoque justa II, 53, 9; prava fieri vetat, honesta jubet pœnasque illis factis, his non factis injungit II, 140, 2 ss.; considerare debet quomodo civitas et genus humanum optima vita, et quantum licet felicitate fruatur, 603, 54; item, si qui finitimi sint, quo quisque modo tractari debeant, 604, 5; non ideo laudandus est quia finitimis imperandi gratia cives ad victoriam exerceat, 619, 3; necessario easdem opiniones de summo bono privatim ac publice hominum animis inculcat, 619, 11; res civitati necessariae partim ei subesse debent, partim eas ipse creare debet, 616, 22; considerare debet, quomodo inter cives pariri debeant imperium et obedientia, 617, 25; item quomodo prohi fiant viri et quid sit finis vitæ optimæ, 617, 43; futura et universalis tractat, 311, 7; accurate omnia singulatim definire nequit, sed generaliter pronuntiat II, 159, 13; quam paucissima relinquere debet iudici et quare, 310, 36; rempublicam administrare non dicuntur, idque quare II, 71, 6, 10; æquum partim inviti, partim sponte omittunt, 341, 39; eorum mentem magis quam legis verba respicere æquum est, 342, 6; inculpandus non est eo quod interdum correctione opus est legi II, 64, 50; quando corrigendum sit ejus peccatum II, 65, 2; ipse quod omiserat correxisset, si adfuisset II, 65, 4; quæ ipse omiserit in iis de jure suo cedit æquus II, 159, 15; eadem recte dijudicat modestus II, 159, 24; eorum nonnulla peccata intacta relinquenda sunt, ne magistratibus parere desuescant, 510, 35; leges cum quæ res bellicas, tum quæ cetera instituta spectant, ad pacem et otium referre debet, 619, 19; causa fuit interitus civitatum quæ imperium tanquam finem sibi proposuerant, quia eas scilicet otio frui non didicerat, 619, 25; necessario cujusque reipublicæ formas et numerum scire debet, 544, 21; cognoscere debet triplicem reipublicæ speciem, 543, 30 ss., cf. *Politica*; scire debet quænam democráticas oligarchicasque evertant vel conservent, 578, 40, cf. 590, 49; 595, 21; amicitia, i. e. concordia majorem operam dant quam justitia II, 91, 14; quam maxime necessarium est eum statim ab initio curare ut optimi offiri possint sine dedecore, 517, 43, cf. 511, 6; si virorum qui frugi sunt indigentiam non curat, magistratum saltem otio consulere debet, 518, 5; cavere debet, ne idem simul plures magistratus gerat, 518, 10; ejus cura a seditione tutæ esse debent reipublicæ, 518, 23; opibus et ætate imperandi facultatem determinat II, 160, 44 ss.; ei incumbit munus, ut civium benevolentia temperet bonorum privam possessionem, 500, 52; semper in rempublicam assumere debet mediis opibus cives, 557, 29; Lacedæmone et in Creta convictibus quæ possessiones spectant communia reddidit, 501, 47; præstat si inde ab initio ita instituerit rempublicam ut ostracismo opus non sit, 536, 39; quamnam potestatem populo tribuerint nonnulli, 531, 50; qui honesta faciunt honorant, qui vero improba puniunt, nisi vi coacti aut propter inscientiam, cujus ipsi causa non sunt peccaverint II, 29, 46; eos qui imprudenter deliquerunt, pœnæ immunes esse noluerunt, 422, 35; quidam agnoscunt discrimen inter actiones spontaneas et consulto perpetratas II, 144, 1; iis ad pœnas et supplicia utilis est rerum sponte vel invite factarum cognitio II, 24, 20; plerique prohibere conantur, ne iudices inter se colloquantur de iudicio, 509, 35; quum legem de falsis legibus tulerint, absurdum esset si testibus

crederet iudex, 431, 7; jussit cuique adversariorum duas orationes concedi oportere, 432, 41; decrevit paribus sententiis reum absolvi, idque quare, 432, 50; 423, 2; ei inprimis cura matrimonio est adhibenda, 620, 38; quænam gravidis præcipere debeat, 622, 2; omnino puerorum educationi operam dare debet, 624, 23; quædam convicia fieri vetant II, 51, 17; efficere debet ut omnes sermones obsceni e civitate exulent, 623, 29; ostendendum est accusatori eum idem sensisse de lege ambigua quod ipse, 450, 35; si errantibus non ignoscunt, nec iudices poterunt, 450, 53.

Legumlator Carthaginiensis; falsus est dum divitias quoque respicere jubet in eligendis magistratibus, 517, 42.

Legumlator Lacedæmonius; regibus diffusus est, 514, 11; eum admirantur omnes qui de republica scripserunt, idque quare, 618, 39, 46; omnes leges tulit bellum et victoriam tanquam finem sibi proponens, 618, 40; ejus finis et facile ratione coargui potest, et nuper re ipsa erroris convictus est, 618, 41, 49, cf. *Lycurgus*.

Leleges; ita vocati sunt Locri fr. 252, a; fr. 276, b; fr. 279, b; Bæotiam occupaverunt *ibid.*; partem Acarnaniæ occidentalem incolebant fr. 251, b.

Lelex; in Leucadia indigena fr. 274, a; ejus e filia nepos Teleboas fr. 274, a.

λετοσυρα v. *Munus publicum*.

Lembi (λεμβία); eos adhibent delphinos venantes III, 60, 32; ejus proræ comparatur avium uncunguium pectus III, 312, 29 s.

λεμνα v. *Gramia*.

Lemnus; ibi quondam ex hircino lacte caseolum fecerunt III, 53, 44 s.

Lenes (λενίδες); coitu procreantur a pediculis III, 77, 22 s.; eas coitu generant insecta quæ vivorum corporum succum depascuntur III, 101, 1 ss.; ex iis vero nihil aliud fit III, 77, 25 s.; III, 101, 4.

Lenis (λενός); quianam II, 21, 36; II, 47, 31; ejus actiones facere jubent leges II, 53, 20; interdum ita vocamus qui parum irascuntur eosque laudamus II, 24, 3; II, 48, 23; imperturbatus esse solet, nec ab affectu abripi, et in eos in quos et quamdiu ratio jubet irasci II, 47, 32; magis ad defectum vergere videtur, quia magis in veniam quam in ultionem pronus est II, 47, 35.

Lenitas (λενότης); quidnam II, 21, 36; II, 47, 24, 26; ei magis opponitur iracundia quam asperitas, idque quare II, 48, 14; ejus fidelissimam imitationem continent numeri et cantilenæ, 629, 49; quatenus homini et reliquis animalibus communis III, 145, 7; III, 171, 38 ss., cf. III, 175, 28; III, 203, 24; ejus de delphino plurima narrantur exempla III, 205, 40 s.

Lenitor (λενίμα); ei opponitur *vehementer* II, 213, 10.

Lenocinium (λενοκίνησις); pactum invile factum et clandestinum est II, 55, 14.

Lenones (λενονοσοί); capiunt unde non decet et quantum non decet II, 41, 47, 48; lucri causa, idque parvi, dedecora tolerant II, 41, 50.

Lentes (λενός); cur fressæ bullas attollant IV, 237, 39 ss.; iis unguentum admisceri vetat, ubi coquantur, Strattis III, 485, 52 s.

Lenticularis figura (λενικαίρις); si circulo versatur, nunquam idem occupat spatium II, 394, 14 s.

Lentitudo (λενότης); quidnam II, 21, 39; II, 47, 37; vituperatur II, 47, 38.

Lentor ac fragilitas (λενότης καὶ κατάρ); eos partibus animalium tribuere possunt calor et frigus III, 348, 51 ss.

Lentus (λενός); quisnam II, 21, 38.

Leo; quadrupes est III, 247, 17; pertinet ad quadrupedes viviparas, nulla alia specie interjecta III, 7, 45; pedetere est animal III, 46, 48 s.; curvos ungues habet, *ibid.*; pedatim ambulat III, 18, 48 s.; III, 203, 32; multitudine accensendus est III, 20, 18 s.; III, 291, 22 ss.; III, 292, 7; in anterioribus membris quinque, in posterioribus quattuor digitos habet III, 291, 23 ss.; talum, ut fingunt, anfractuosum habet III, 20, 33 s.; multifidus est, ideoque cæcus nascitur III, 360, 4 ss.; animal est viviparum sanguine præditum, utrinque dentes habens ac multifidum, ideoque unicum ventriculum habet III, 271, 3 ss.; idque minorem III, 32, 29; serratis dentibus quadrupes fera est III, 153, 27 s.; serratos dentes habet III, 22, 27; III, 23, 41; III, 429, 26 ss.; item os hians III, 23, 41; jubam habet III, 19, 18; III, 132, 16; III, 247, 17; ejus collum unico osse constat, idque quare III, 17, 33 s.; III, 239, 4 ss.; ejus ossa ab equi et hominis differunt III, 670, 20 ss.; omnium animalium solidissima habet ossa III, 45, 32 ss.; in femoribus et lacertis solis medullam habet III, 45, 31, cf. III, 53, 6 s.; ideoque omnino ea carere videtur III, 45, 29 s., cf. III, 53, 7 s.; III, 237, 21 ss.; ejus ossa adeo dura sunt ut percussa accendantur III, 242, 12 s.; omnes fulvi, ideoque unicolores sunt III, 425, 13 ss.; pilum durum habet IV, 3, 28 s.; apud eum cauda significandi vim habet IV, 321, 48 s.; se ipse verberat cauda IV, 322, 3 s.; ejus interiores partes caninis similes sunt III, 17, 34; a cane differt III, 368, 52; igitur ab eo cum cane femina aliud quid procreari debet quam canis aut leo III, 369, 1 s.; canivorus est III, 153, 27 s.; III, 242, 11 s.; III, 292, 8; quoties, quomodo et quantum edat III, 153, 29 ss.; raro alimentum capit III, 292, 7; parum bibit III, 153, 31; quoties et qualia ventris excrementa emittit III, 153, 32 ss.; ventris flatum valde acrem emittit III, 153, 34 s.; qualem et quomodo urinam emittit III, 153, 35 ss.; quomodo ejus vestigia legant canes III, 153, 36; cibos suos gravi odore inficit afflans III, 153, 37 s.; ejus interiora gravem halitum emittunt III, 153, 38 s.; non multos foetus parit IV, 163, 13; interdum duobus plures parit III, 292, 5; igitur animalibus parum fecundis accensendus non est, *ibid.*; alimentum in corpus impendit III, 292, 6 s.; igitur parum lactis habet III, 292, 6; hinc duas mammas a ventris latere habet III, 292, 3 s.; retro mingit III, 21, 42 s.; III, 77, 35 s.; III, 132, 1 s.; III, 293, 25 s.; quomodo coeat III, 77, 35 s.; 132, 1; quotannis coit, sed non quovis anni tempore III, 132, 2 s.; coitus tempore accedentibus infensi sunt III, 121, 16 s.; vix tamen hoc tempore inter se pugnant quia gregales non sunt III, 121, 17 s.; eorum vox neque cadit neque augeat novilunio fr. 187, b; rarum est ejus genus III, 132, 9 s.; in quam Europæ parte invenitur III, 132, 10 s.; III, 169, 44 s.; in Europa frequentiores sunt quam in Asia III, 169, 43 s.; eorum duo genera, idque quomodo habitu et moribus diversa III, 204, 4 ss.; nonnisi caninos dentes abijcit, idque quoniam ætatis mense III, 132, 17 ss.; III, 429, 27 s.; ejus catuli secundo ætatis mense vix incedere possunt III, 132, 12 s.; soli e dentatis prolinus atque nati sunt cernunt fr. 187, b; jam captus est claudus, cui multi dentes fracti erant III, 204, 1 s.; evenit alicui ut a sue perterritus et fugatus sit III, 204, 8 s.; gravem habet vocem IV, 4, 23; moriuntur animali ingestio quod leonicidam vocant IV, 103, 9; id non gustant IV, 103, 10; quomodo a venatoribus in Syria occiduntur IV, 103, 12 ss.; eos quoque interficit pardalianches III, 177, 31 s.; theos iis inimici sunt nec eodem loco inveniuntur III, 174, 34 s.;

III, 204, 17 ss.; ei magnitudine et hirsutia similis est martichoras secundum Ctesiam III, 20, 40; quales sint ejus mores III, 203, 25 ss.; idque tam esurienti quam saturi *ibid.*; feræ sunt III, 121, 15 s.; domestici non exstant IV, 168, 48; dum conspicitur, nunquam fugit aut pavescit III, 203, 30 s.; quomodo recedat, ubi nihilo minus sese subducere cogitur III, 203, 31, 35; in silvis cito fugit III, 203, 33 s.; quomodo curral, ubi et in locis patentibus fugere cogitur III, 203, 35 s.; eodem modo currit quo canes III, 203, 37 s.; III, 204, 8; interdum demissa cauda fugit III, 204, 7 s.; prædam persecutus, ubi prope est, in eam se injicit III, 203, 35 s.; ignem facesque metuit III, 203, 39 ss.; idque recte cecinit Homerus III, 203, 40 ss.; meminil atque impellit eum a quo ictus est III, 203, 43; perferret solummodo non vulnerat qui ei ictum non molestum infixit III, 203, 43 ss.; multos annos vivit III, 204, 1 ss.; ictus libris difficulter tolerat, reliquo vero corpore facile III, 204, 10 ss.; caput robustum habet III, 204, 11 s.; quænam peculiaria sint vulneribus ab eo inflicta III, 204, 12 ss.; vulnera ab eo inflicta eodem modo curantur ac canum morsus III, 204, 15; unguibus quoque vulnera infligit III, 203, 45; III, 204, 12; omnium animalium perfectissime videtur maris formam participare IV, 8, 15 ss.; ejus partium descriptio IV, 8, 15, cf. IV, 2, 12; ejus mores IV, 8, 37 ss.; non solus fortis est IV, 2, 20; ad eos referuntur lumbosi IV, 9, 36; item qui collum vastum nec valde crassum habent IV, 10, 35 s.; item qui labia tenuia IV, 10, 39 ss.; item qui extremum nasum rotundum sed obtusum IV, 11, 1 s.; item quibus oculi paulo sunt concaviores IV, 11, 37 s.; item qui quadratam frontem habent IV, 11, 45 s.; item qui nubilam IV, 11, 47 s.; item qui flavi sunt IV, 12, 12 s.; item qui fulvis sunt oculis IV, 12, 42 s.; item qui collum retro hirsutum habent IV, 13, 7 s.; item qui capillos suberispos habent IV, 13, 17 ss.; item qui frontis partem versus caput retro flexis capillis instructam habent IV, 13, 20 ss.; item qui inclinati humeros conquassant IV, 13, 36 s.; ei cum multis aliis animalibus communia sunt omnis, respiratio, incrementum, decrementum III, 218, 19 ss.; fortes et liberales sunt, 119, 44; 120, 6; magnos artus habent, 119, 46; 120, 6; magnos artus habent, 119, 46; 120, 15; liberalis et fortis et nobilis est III, 4, 28 s.; bovis esu non voce delectatur II, 36, 31; non gaudet viso aut reperto cervo aut capra silvestri, nisi quod escam habeat II, 36, 33; quidnam secundum Antisthenem responderint leporibus rerum æqualitatem poscentibus, 535, 46; eo plura mala faciunt homines impense pravi II, 166, 24 ss.

Leones seniores; dentibus laborant nec venari queunt III, 203, 48 ss.; ideo urbes adeunt atque homines lædunt III, 203, 46 ss.

Leodamas; modo dicebat qui consulisset majorem injuriam intulisse quam qui fecisset, modo contra, 326, 15.

Leonicida (λεοντοκτόνος); animal in Syria esse aiunt IV, 103, 9; eo ingesto leones moriuntur IV, 103, 10; hoc animal leones fugiunt IV, 103, 11; captum atque assatum quasi potentam candidam alli animali aspergunt venatores IV, 103, 12 ss.; urina quoque infestat leonem IV, 103, 15.

Leonidas Lacedæmonius; ejus uxor Gorgo fr. 336, b.

Leontius ager; Siciliæ pars III, 51, 22 s.; quomodo ibi cavere conentur ne oves pinguedine renes circumdante obrutæ moriantur III, 51, 23 s.

Leontium; ejus tyrannus Panætius, 580, 14; ejus tyrannus ex oligarchia orta est, 589, 20; Gorgiæ patria, 521,

Leophanes; contendit, si coeuntis ligetur testis dexter feminam procreari, si vero sinister marem III, 394, 36; ejus opinio refutatur III, 394, 43 ss.

Lepas; v. *Patella*.

Leporaria aquila; v. *Aquila leporaria*.

Lepra (λῆρα); quoniam modo corpus inficiat IV, 154, 30 λήψαι; v. *Acceptiones*.

ληπτίκα κινήσεις; v. *Assumptivi motus*.

Leptines; Lacedæmonius alterum Græciæ oculum vocavit, 396, 38.

λεπτομαρής; v. *Subtile*.

Lepus (δασύπους); unicum animal est quod intra maxillam et sub pedibus pilos habeat III, 49, 26 s.; III, 408, 30 s.; id quod probat eum semine abundare III, 408, 39 s.; multitudine ideoque multiparum est III, 408, 27 s.; item non magnus est III, 408, 27; hinc inde ab ortu ita constitutus est ut naturaliter post conceptionem apertus maneat ejus uterus, et fluere pergat menstrua purgatio III, 408, 25 s.; ideoque superfoetat et fœtum superfœtatione conceptum perficere valet, etiamsi longo intervallo distent coltus III, 408, 26 s., cf. 10 ss.; superfœtat, ideoque sæpius quotannis parit, etiam si silvestre sit animal III, 82, 15 ss.; sæpe fœtus alios imperfectos gestat, alios jam perfectos catulos edidit III, 408, 34 ss.; retro mingit III, 21, 42 s.; III, 77, 35 s.; III, 132, 37; III, 293, 25 s.; quomodo coitum peragat III, 77, 35 ss.; III, 132, 36; coeunt ac pariunt quovis anni tempore III, 132, 39; superfœtant et quovis mense pariunt III, 132, 38 s.; III, 140, 11; non omnes catulos simul parit III, 132, 39 s.; ante partum lac habent III, 132, 41; eorum lac crassissimum est III, 125, 8 ss., cf. III, 132, 43; illico post partum coeunt et lactantes concipiunt III, 132, 42; cæcos pariunt catulos III, 132, 44; post conceptionem marem admittit femina III, 140, 11; multos fœtus parit IV, 163, 13; acetabula habet in utero prægnanti, etiamsi utrinque dentes habeat III, 37, 46; unicum animal est utrinque dentatum quod coagulum habeat III, 54, 21, cf. III, 273, 30; idque quare III, 273, 38 ss.; ejus coagulum maxime ventris fluxui confert III, 54, 23 s.; magnus cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; eorum sanguinis coagulatio non firma est sed fluitans III, 44, 32 s.; quatenus eorum sanguis coit, eatenus et cervinus III, 44, 31 s.; molles sed non valde tenues pilos habent, saltem si cum ovibus comparentur III, 421, 16 ss.; idque quia summæ cuti inseruntur III, 421, 18 s.; eorum pili longi non sunt, nec texti possunt III, 421, 19 ss.; igitur lineamentis carptis comparantur III, 421, 20; ignavissimi sunt ideoque pilos mollissimos habent IV, 3, 26 s.; albus factus III, 652, 53; niger conspectus est III, 652, 54; in ejus pelle parit avis quædam Scythica III, 189, 9; acutæ vocis sunt IV, 4, 25; carnivori non sunt atque nucibus et pomis vescuntur III, 169, 29 s.; eo mortuo quamobrem canes vestigia non odorentur IV, 310, 12 ss.; eos venantur aquilæ III, 189, 3; idque quomodo III, 188, 47 s.; jecinora duo habere dicuntur Crastoniæ prope Bisaltiarum regionem IV, 97, 27 s.; eorum quoddam genus circa lacum Bolben et alibi inveniendum duo jecora habere videtur, idque quare III, 31, 22 ss.; III, 264, 28 s.; eos in Siciliam iavexit Anaxilas Rheginus fr. 283, b; in Ithaca desunt III, 169, 1 ss.; Ægyptii minores quam Græci III, 169, 24; idque quare III, 109, 29 s.; prudens et meticulous est III, 4, 26 s.; non solus timidus est IV, 2, 21; rerum æqualitatem poscentibus quidnam responderint leones secundum Antisthenem, 585, 46; non eorum odore, sed eorum esu delectantur canes II, 36, 29.

Lepus marinus; contra venenum ex eo datum valet lac fr. 217, b.

Lesbia aedificatio; in ea utuntur norma plumbea, idque quare II, 65, 12.

Lesbii; eos contra pacta humiles reddiderunt Athenienses, 536, 19; ab iis qui prope Asiam incolunt nomen habet Asia cithara fr. 273, a, b.

Lesbius cantor; ita vocatus est Terpander fr. 273, a.

Lesbos; ubinam sita III, 630, 8; ibi Auster imbrem affert IV, 254, 45; item Auster et Eurus IV, 255, 2 s.; ibi Thracias Olympias vocatur IV, 46, 2 s.; ibi Cæcias Thebanas vocatur, idque quare IV, 45, 9 s.; circa eam pariunt pisces et pelagici et qui euripo Pyrrhæo proprii sunt III, 192, 18 ss.; ejus oppidum Pyrrha III, 391, 52.

Lestædæ; vici nomen apud Naxios fr. 278, a.

Lethargici (ληθαργικοί); cur magnum pulsum habeant IV, 297, 38 ss.

Lethargus (ληθαργος); ab excremento humido et calido pendet, ideoque somnum affert III, 504, 51 ss.

Λητώ; nominis etymologia fr. 150, b, v. *Latona*.

Leucadia; Lelex in ea indigena fr. 274, a; a Telebois inhabitabatur *ibid.*

λευκά; v. *Fluor albus*.

λευκαί φωναί; III, 658, 11.

λευκαναί; v. *Dealbatio*.

Leucadius; ut exemplum pusillanimitatis citatur IV, 6, 11.

Leucas; ibi violata lege de re familiarum ordinanda, nimis popularis facta est respublica, 506, 29.

Leuce insula; ibi Achilles colitur fr. 312, a.

Leucarus; primus pancratiū exercuit fr. 252, a.

Leucippus; ejus discipulus Democritus II, 474, 46; materiem multiplicem esse statuebat II, 432, 12 s.; igitur necessario ortum et interitum ab alteratione distinguit, *ibid.*, cf. II, 433, 4, 9; universum continuum esse negat II, 292, 30; alia argumenta quibus inane esse ostendit II, 292, 36 ss.; motum, ideoque actum semper fuisse censet II, 604, 27 s., 40; non vero dicit quisnam fuerit hic motus, nec quamobrem II, 604, 28 s.; nec quisnam primus II, 604, 32; se habere putabat rationes sensui consentaneas quæ neque ortum et interitum neque motum neque entium pluralitatem tollebant II, 448, 26; ejus placita cum rebus apparentibus consentire videntur II, 448, 29; II, 449, 2 s.; quibus in rebus cum unitis assertoribus (id est Eleatis) consentiat II, 448, 30 ss.; ens proprie sic dictum plenum esse censet II, 448, 32; ens non unum esse censet sed innumeris molibus propter parvitatem invisibilibus constare II, 448, 33 s.; vacuum esse arbitratur II, 448, 35; in eo ferri has moles invisibiles censet, *ibid.*; quomodo ortum et interitum fieri censeat II, 448, 36, 38 s.; quomodo actionem et passionem II, 448, 37, cf. 43 s.; II, 450, 13 s.; II, 451, 13 ss.; quomodo alterationem II, 448, 43, cf. II, 451, 17; quomodo accretionem II, 448, 45 s., cf. II, 451, 23 s.; ex uno proprie sic dicto non fieri multa, nec ex multis proprie sic dictis unum putat II, 448, 39 s.; secundum eum atomi figura tantum differunt II, 449, 6; eo teste ex atomis primis omnia constant et in eas omnis dissolvuntur II, 449, 7 s.; quomodo ejus de primis rerum principiis placita a Platone de eadem re differant II, 449, 14 ss.; atomos figuris infinitis determinari censet II, 449, 16 s.; secundum eum duobus modis fieri possunt discretiones et generationes, nempe vacuo et tactu II, 449, 19 ss.; ejus placita de universi structura et de atomis refutantur II, 378, 7 ss.; eadem (de anima) sentit ac Democritus III, 433, 34, v. *Lechineon*.

Citantur libri qui illi tribuuntur; III, 681, 8.

Leucippus et Democritus; veritatem rebus apparentibus inesse censent II, 434, 29; de motu verba facere omiserunt II, 475, 7 ss.; modo maxime ordini et rationi consentaneo de actione et passione disseruerunt II, 448, 1; corpora prima et infinita semper in infinito et vacuo moveri putant II, 413, 24 s.; hujus opinionis refutatio II, 413, 26 ss., 50 ss.; eorum de elementis et de atomis placita, eorumque refutatio II, 416, 44-417, 31; aliquatenus entia omnia e numeris componunt, etiamsi id dilucide non dicant II, 416, 49 ss.; mathematicæ scientiæ repugnantia perhibent II, 417, 11; etiam multa asserunt quæ sensui patentibus vel omnium consensu stabilitis repugnant II, 417, 12 ss.; etiam sibi ipsi contradicunt II, 417, 15 ss.; corporibus indivisibilibus numero et figura infinitis ceteras res constare censent II, 432, 23 ss.; quibus rebus inter se differre putent atomos II, 432, 26 s.; coctione et dissolutione fieri putant ortum et interitum II, 433, 6; elementa innumera esse statuunt II, 432, 20; igitur sibi consentiunt dum ortum et interitum ab alteratione distinguunt II, 433, 9 ss.; probatur alteratio fieri non posse, si vera sint eorum placita II, 433, 13 ss.; eorum de interitu ac de alteratione placita exponunt II, 434, 26 ss., cf. II, 435, 5; comœdias et tragœdias ex iisdem literis compositas esse inveniunt II, 434, 34 s.; primas magnitudines corpora indivisibilia esse censent II, 454, 51; eorum de atomis et de vacuo placita II, 474, 46 ss.; II, 475, 1 ss.

λευκοί; v. *Violæ alba*.

Leuconotus; unde nomen sortitus sit IV, 45, 38 s.; post brumale solstitium oriuntur sed non constanter perflant III, 586, 36 ss.

Leucophyllum; ita vocatur virga quæ in Phaside flumine oritur IV, 105, 8; ejus usus IV, 105, 8 s.

Leucosia; ita olim appellata est Samothrace fr. 288, a.

Leucosia; una ex Sireneis insulis IV, 92, 41.

Leucothea; ei sacra an facerent, Xenophanem rogatum Eleatæ, 380, 14; ejus sanum compilavit Dionysius Syracusanus, 645, 29.

Leuctra; quomodo ibi Lacedæmonios vicerint Thebani, 426, 50.

Leve; (χοῦρον); quidnam II, 369, 39; rarum est II, 412, 2; raro affine II, 298, 31; qualis esse debeat ejus materies II, 430, 3, cf. II, 429, 52 s.; natura sursum movetur II, 272, 14; II, 281, 5; II, 285, 25; II, 290, 45; II, 318, 36 s.; II, 430, 3; a medio recedit II, 429, 27; supernat II, 406, 22 s.; omne aliquo levius esse licet II, 411, 48; contrario tramite fertur ac grave II, 408, 4; petit ultimam partem ejus quod medium circumdat II, 408, 4 s.; e gravi fit II, 349, 29 s.; ejus essentia et actus est ut alicubi, nimirum supra sit II, 349, 32, 37 s.; statim agit, ubi nihil prohibet II, 349, 31, cf. 43; impeditur ubi in opposito loco est II, 349, 33; ubi e gravi fit, confestim leve est et non amplius fit II, 428, 8 ss.; igitur a potentia transit ad actum II, 428, 10 ss.; semper tanquam ens considerari debet si cum gravi comparetur II, 440, 3; ea attrahit pilis tactu, quum primum evulsus est III, 48, 33 s.

Lere simpliciter (ἀπλῶς χοῦρον); id est quod naturaliter sursum et ad ultimum fertur II, 424, 16; II, 425, 35 s., 53; II, 427, 46; II, 429, 9 s., cf. II, 428, 26 s.; igitur id est quod omnibus supernat II, 428, 26; semper levius est omni re gravitate prædita II, 425, 54 s.; eo nihil levius esse potest II, 425, 52 s.; sub graviore jacere nequit II, 404, 49; nonnisi tardando aut expressione exstare potest cum iis qui unicam naturam tribuunt corporibus magnitudine differentibus tum iis qui unicam esse materiam putant II, 426,

40 ss.; id nonnulli exstare negant qui tamen grave simpliciter agnoscunt II, 429, 12 s.

Leve et grave; quantitatis substantiæ affectus sunt II, 525, 39.

Levis; quidnam II, 424, 19 ss.; idem quod leve, alius rei respectu II, 424, 18; aliquam gravitatem habet II, 574, 43 s.; non necessario leve est, idque quare II, 411, 49 s.; II, 426, 1 s.; secundum Platonem id est quod ex paucioribus iisdem, nempe triangulis constat II, 424, 30, 40, 42, 46 s., 48; ejus causam nonnulli vacuum esse statuunt II, 425, 21 s.

Levisimum; quidnam II, 369, 41.

Levitas (λαγρότης); species motus non est, sed motus ad eundem locum II, 314, 27 s.; ignis motus ad se ipsum est II, 314, 28; infinita non exstat II, 374, 30; II, 375, 41; II, 376, 14, 33, cf. II, 380, 19; ea prædita corpora a medio recedunt II, 413, 42; necessario non competit omnibus corporibus II, 378, 27 s., cf. II, 369, 34; eam omnia habent excepta terra II, 428, 50 s.; omni caret terra II, 429, 24.

Levitas (λαγρότης); sequela est intemperantiæ II, 245, 49.

Lex; quidnam sit, 411, 21; 414, 1; 417, 32; ejus species fr. 95, a, b; jus quoddam est, 487, 13; non recte definitur mensura vel imago eorum quæ natura justa sunt, 236, 37; item eorum imago qua natura pulchra et justa sunt, 238, 31; vulgi opinio est, 290, 35; quod secundum eam est sophistia id est quod vulgo placet, 290, 20; eam naturæ contrarium esse putabant cum Callicles in *Gorgia*, tum sophistæ antiqui, 290, 12; lege eget teste Androcle, 379, 31; sponsor mutui juris est secundum Lycophronem sophistam, 529, 41; nisi virtuti operam det civitas, nil nisi pactum est ei cives bonos ac justos reddere nequit, 529, 40 ss.; eos civitatum reginas vocavit Alcidas, 389, 15; earum bonitas scientiæ civilis finis est II, 188, 25; scientiæ civilis opera esse videntur II, 130, 5; earum collectiones quatenus utiles sint peritis II, 130, 14; quatenus imperitis II, 130, 16; quomodo eæ in civitate, sic paterna præcepta in domibus privatis habent auctoritatem II, 128, 51; nihil refert utrum scriptis an non scriptis ad virtutem excitentur II, 128, 49; multis hominibus exemplo est, 411, 37; ordo quidam est, 606, 11; quocumque ejus communio obtinere potest, ei cum homine intercedit quoddam jus II, 100, 37; item amicitia, dummodo homo sit II, 100, 18; in iis salus civitatis residet, 319, 49; in iis quæ conferre dicimus, hæc rempublicam servant, 578, 18; bonis regi nequit civitas admodum populosa, 606, 8; præceptum est a prudentia et mente aliqua profectum II, 128, 32; spectant quod omnibus communiter prodest, vel quod optimis, vel quod iis penes quos summa potestas est, idque aut ratione virtutis aut alia II, 53, 12; de omnibus præscribunt II, 53, 11; omnibus virtutibus congruas actiones facere jubet, omnesque improbitates vetat; idque recte si recte latæ sunt, pejus vero si inconsiderate II, 53, 21; II, 54, 48; constringendi facultatem habet II, 128, 31; ea ad virtutem exercendam constringi debent homines II, 128, 31; odiosa non est, dum ordinat id quod æquum est II, 128, 34; jubet ad virtutum normam vitam dirigere II, 150, 43, cf. II, 154, 46 s.; jubet igitur temperantem esse II, 53, 19; II, 150, 40; II, 154, 47; item nihil II, 53, 20; item fortia facinora facere II, 53, 17; II, 150, 39; item patrimonium tueri II, 154, 47; item corporis curam gerere II, 154, 47; quaritur an rectissimæ meliorum vel multorum utilitatem spectare debeant, 535, 23; quæ præscribit justa esse videntur II, 150, 38, 42; II, 154, 43; ei qui parat, justa facit, 456, 36; mens

sine appetitu est, 541, 8; eam qui præesse vult deum tantum et mentem præesse vult, 541, 4; affectibus caret, 539, 10; medium est, 541, 22; ad eam referendus est ordo, 540, 44; nonnisi universalia dat præcepta quæ ad eventa accommodari nequeunt, 539, 2; eorum custodes et ministri esse debent magistratus, 540, 47; alia comprehendere potest, alia non 541, 39; non ferri potest de rebus de quibus deliberant homines, 541, 42; omnis universalis est II, 64, 45; quatenus correctioni ei opus sit II, 64, 46 ss.; ejus culpa non evenit, si interdum ei correctione opus sit II, 64, 50; quando correctione ei opus sit et quomodo corrigatur ab æquo II, 65, 1 ss., 8; eam de omnibus rebus ferre non licet II, 65, 10; nemo ambigit quin eam præstet earum rerum arbitrum esse de quibus definire potest, 541, 37; quinam dijudicare debeant vel dijudicent res de quibus definire non potest, 539, 19; 541, 1, 35, 46; quaritur utrum ei parendum sit, an homini præstantissimo, 538, 51; 540, 45; 541, 41; item an quæ ea definire nequit, ab uno vel a pluribus disceptari debeant, 539, 17; 541, 44; corrigere sinit quidquid per experientiam melius visum fuerit quam scriptæ leges, 541, 2; quæcunque definire non potest, ea nec homo dijudicare possit, 540, 51; earum arbitri esse debet rex quatenus errant, ceteroquin iis parere debet, 539, 15; nihil contra eam faciunt homines liberi, nisi in quibus deficit, 539, 30; lata meliore, antiqua abrogatur in concione, 254, 43; earum custodes ac ministri debent esse magistratus, 540, 47; magistratus instituit, 540, 52; 541, 46; penes eas, non penes hominem esse oportere summam auctoritatem perhibent nonnulli, 531, 5; in rebus publicis rectis justæ erunt, in iis quæ a recta forma aberrarunt, injustæ, 533, 10; eorum quæ determinare non potuerint arbitrium penes magistratus esse debet, 533, 1; eam omnibus imperare oportet, 548, 40; ubi non regnant, respublica non est, 548, 39; quænam sint si distinguantur quæ rempublicam determinant, 544, 18; rebuspublicis accommodari debent, non vero vice versa, 544, 13; quænam cuique reipublicæ convenient scire debet politicus, 544, 12; non eædem omni oligarchiæ vel omni democratiæ conveniunt, 544, 23; earum ferendarum peritus esse debet qui liberis vel amicis ad virtutem exercendam opem ferre vult II, 128, 45; II, 129, 20; earum latio necessario genere et facultates æquales respicit, 535, 41; in iis condendis omnium animarum partium rationem habere debet vir politicus, sed maxime earum quæ nobiliores et fines sunt, 618, 22; bonis qui student virtutem civilem et vitium considerare debent, 529, 34; ad eas ferendas optimos tantummodo eligendos esse putant sophistæ II, 129, 52; ad eas eligendas et dijudicandas intelligentia opus est II, 129, 53; earum præstantia duplex, quum vel receptis parent, vel bonæ receptæ sunt, 552, 32; earum præstantia altera species rursus duplex, prouti absolute optimis utuntur, aut optimis eorum quæ ferre licuerit, 552, 35; ad earum præstantiam non pertinet, si receptis bonis legibus non parent, 552, 31; fieri non posse videtur ut in aristocratiæ bonæ non sint, 552, 29; nec ut civitas quæ malis utitur, aristocratiæ regatur, 552, 30; quibusnam sit II, 60, 24; iis est quibus et iniustitia II, 60, 3; quibus est, iis etiam jus est II, 60, 3, 24; ei subdici non debet qui adeo virtute omnibus aliis civilibus antecellit, ut cum iis conferri nequeat, 535, 43; ei obediens reddere cives conatur politicus II, 13, 6; ei obedientiam denegare opus est iniustitiæ II, 246, 16; aliquatenus majorem injuriam fecit qui leges non scriptas transgressus est, aliquatenus qui scriptas, 342, 50; de quibus

loquuntur, intellectu difficilia non sunt II, 64, 3; de quibus non loquuntur nonnisi per accidens iusta sunt II, 64, 4; vel utilissimæ nihil prosunt, nisi cives iis assuefacti et educatione reipublicæ formæ accommodati sint, 579, 7; iis ut pareat vulgus, partim inventæ sunt fabulæ quæ de diis traduntur II, 608, 33; in iis fabulosa et puerilia propter consuetudinem magis valent quam cognitio earum II, 488, 12 s.; iis facile immutandis assuescere cives malum est, 510, 34; artibus assimilari nequeunt, 510, 38; nullam persuadendi vim habent, nisi quam consuetudini debent, 510, 40; si sæpe immutentur, infirmatur earum auctoritas, 510, 42; ea quæ jubent facientes vel inscii, vel inviti, vel in universum non propter actiones ipsas, iusti non sunt II, 74, 37; iis obtemperantes faciunt quæ virum bonum decent II, 74, 39; earum ignorantia a pœna liberare nequit qui deliquit II, 30, 8; eam ratam non faciunt pacta, 345, 2; pacta ei consentientia rata facit, 345, 3; pactum quoddam est, 345, 4; videndum an ei contraria sint pacta, 345, 20; vetat quæ non jubet II, 65, 25; manus sibi inferre non sinit II, 61, 25, 29; qui contra eam nocet injuriam non repondens, injustus est II, 65, 26; alia propria, alia communis, 332, 51; 340, 20; quænam propria, 332, 51; 340, 21; quænam communis, 333, 1; 340, 23; quorum causa lex lata est, majorem injuriam fecerunt, 342, 39; sicubi finem aliquem habent, apud plerosque dominationem spectant, 603, 6; quæ imperium tanquam finem sibi ponunt, nec civiles, nec utiles, nec veræ sunt, 619, 9; solummodo virtutes utiles spectant et ad vincendum accommodatiores in rebus publicis quæ optimas habentur, 618, 34; earum tres tantummodo species esse oportere existimabat Hippodamus Milesius, 508, 26; iisdem sæpe indigent parvæ civitates quibus magnæ, 561, 46; earum rectæ institutioni nocet, si civitatem ingreditur turba hominum aliis institutorum, 007, 32; sive democraticæ sint, sive oligarchicæ, mediocrium opibus civium rationem habere debent, 557, 30; regnat in primo oligarchiæ genere, 551, 11; 560, 5; quatenus regnet in secundo et in tertio, 551, 17, 21; non amplius regnat in quarto, 550, 4; 551, 25; 560, 12; in quibusnam democratiæ generibus regnet, 549, 7, 8, 10; 550, 29, 39, 43; in quonam non, 549, 10; 551, 1, 560, 25; 571, 19; 578, 49; in democratiis ei parentibus optimi cives principem locum tenent, 549, 14; in quibus vero non regnant, oriuntur demagogi, 549, 15; ad eam referunt omnia quorum respublica democratia regitur, 411, 15; nisi bonis instituta sit civitas, ultimum democratiæ genus ferre nequit, 594, 37; qualesnam sint in pessima democratia, 456, 9; quales in ultimo democratiæ genere ferendæ sint, tam scriptæ quam non scriptæ, 595, 19; iis cavendum est ne e magistratibus lucrum referre liceat, 577, 5; ea cavendum est ne existat vir facultate vel divitiis vel amicis præpotens, 576, 43; quibusnam ad agriculturam adigenda sit plebs, 593, 45 ss.; quales esse debeant agricolarum non determinavit Plato, 502, 34; bonis temperari debet bonorum possessio, 500, 35; 505, 12; iis institui debent cives, ut cupiditates compescant, 506, 39; ea præcavendæ procerum contentiones ac seditiones, 576, 16; modum excedentes respublicas evertant, 578, 46; cibum ac studia determinare debet non solum juvenibus, sed etiam adultis II, 128, 7, cf. 46; ea vetandum est ne alantur infantes manci, 622, 9; quæ de publica educatione feruntur, universam virtutem efficiunt II, 54, 50; ea tantum institui sunt adollescentes, 364, 7; ea inhibendi non sunt puerorum ploratus et contentiones, 623, 18; nonnullis diis tribuit

quamdam irrisionem, 623, 42; ætate proveciores jubet pro esse et uxoribus liberique diis litare, 623, 43; vetant ne uxori injuria inferatur, 636, 39; secundum eas se sententiam dicturos jurant iudices, 431, 8; 450, 18, 54; secundum eas si in judiciis sententiam ferret ephori, melius esset, 513, 20, cf. 516, 13; non solum pecunia, sed etiam bonæ famæ et fidei iactura puniunt testes falsos, 430, 45; utilitatis gratia fertur, 450, 23; malæ reipublicæ nocent, 450, 24; nulla vetat quominus in rempublicam beneficium conferas, 450, 28; malam qui abolet reipublicæ beneficium confert, 450, 29; non in judiciis sed præstitutis diebus feruntur, 450, 19; scriptæ si facinus repugnare neget adversarius quænam dicenda sint accusatori, 450, 10; non de ea sed de re judicandum esse commonefaciendi sunt iudices, 450, 16; si ea ex qua causa agitur, improba videtur accusatori quidnam ei dicendum sit, 450, 21; improbe si contrariam sententiam ferant iudices non legem violabunt, sed leges ferent, 450, 25; de ambigua si iudices idem sentiant quod accusator, id ostendendum est, 450, 33; sin vero adversario consentiantur, quoniam dicenda sint accusatori, 450, 34; non vetat, quominus orationes scriptæ vel non scriptæ proferantur, 452, 3; cujusmodi negationes eam declinent, 452, 41; interrogationibus et responsionibus utendum est, ubi altera jubet, altera vetat, 452, 43; pertinet ad probationes artis expertes, 343, 8; videndum an legi alicui probatæ, vel sibi ipsi adversetur, 343, 30; item an ambigua sit, 343, 33; an res, propter quam lata est, non maneat, 343, 36; eodem reddit, sive non observatur, sive condita non est, 343, 43; vetat ne ea sapientior esse cerneris, 343, 47; fundamentum est eloquentiæ judicialis, 407, 47; an criminis pœnam statuatur, sedulo distinguendum est cum accusatori, tum defensori, 422, 17; 423, 16; iuste ab auditoribus peti potest ut secundum eas nos juvent, nec quidquam præter eas decernant, 434, 5; postulata iis contraria injusta sunt, 434, 7; iis repugnare tumultuantes, ostendendum est oratori, 433, 22; considerandum est, an iis repugnet adversarii actiones, 428, 5; de iis deliberatur cum in senatu, tum coram populo, 416, 12; qualis esse debeat in democratia, 417, 35 ss.; 418, 22; 456, 7; qualis in oligarchia, 418, 10 ss., 24; eam si ferre velis, quænam dicenda sint, 418, 29; quænam si oppugnare, 418, 35; ubi de pactis jus dicendum est damni discrimen solum respicit, eos qui pactum inierint tanquam aequales considerat II, 56, 33; alicubi exstat quo jus dari vetatur iis qui pactum non inierunt, idque recte II, 232, 33; et cum scriptis, et cum non scriptis concordare debent pacta, 455, 22; quædam in Thessalia vetat ciconias occidere IV, 78, 28 s.; apud Agathyrsos ad hunc usque diem cantantur IV, 209, 26 s.; cur ita vocentur moduli quos canunt IV, 209, 24 ss.; an priusquam litteras acriter eas cantaverint IV, 209, 25 s.; iis maximam partem constant *Leges* (Platonis), 503, 29; quænam optimæ sint, in *Politicis* Aristoteli v. *Adoptare* conatur Aristoteles II, 130, 30. *Leges adoptivæ; v. Adoptivæ Leges.* *Leges antiquæ; admodum simplices et barbaricæ erant.* 510, 14, 17; sæpe persistent post reipublicæ mutationem, idque quare, 550, 19. *Lex civilis; ei comparatur deus III, 640, 41 s., 49 ss.; ipsa immobilis regit ea quæ ad rem publicam pertinent III, 640, 49 s.; idque quænam III, 640, 49 s.* *Lex communis, (i. e. non scripta); quænam rata habeant, 443, 50; liberæ civitates regit, 411, 19; suadet ne uxori injuriam inferas, 636, 41.* *Leges divinæ; illis obtemperant quæcunque in terris vivunt III, 611, 29 ss.*

Leges non scriptae; scriptis praestant, 541, 23; iis tutior arbitri non est magistratus, 541, 26; necessitatem non imponunt, 343, 1; naturales sunt, 313, 18; manent, nec unquam mutantur, 343, 17; ea utendum est, ubi lex scripta nostras causas adversetur, 343, 13; ea uti melioris viri est quam scripta, 343, 29.

Leges patriae; quaeritur an eas immutare liceat, necne, 509, 54; 510, 7; exponuntur argumenta quibus earum immutatio suaderi possit, 510, 7 ss.; quoniam argumenta eas mutare velent, 510, 32 ss.; si eas immutare liceat, quaeritur a quibusnam et quando immutandae sint, 510, 49.

Leges scriptae; iis praestant leges inoribus insitae, 541, 23; iis tutior arbitri est magistratus, 541, 25; eas servare iustitiae opus est II, 244, 46; necessitatem imponunt, 343, 1; saepe mutantur, 343, 18; si nostras causas adversetur, quidnam dicendum sit, 343, 12 ss.; quidnam, si nostras causas faveat, 343, 39; eas immutatas relinquere non praestat, 510, 26; universaliter enim perscribuntur, dum actiones quas spectant, circa singularia versantur, 510, 29.

Legum custodes (νομοφύλακες); pertinent ad magistratus qui decoris curam gerunt, 600, 22; summus magistratus est in aristocraticis, 600, 29, 30, cf. 500, 39; quoniam auctoritatis iis tribuenda sit, 560, 40; iis respondent in democratia senatus, in oligarchia praconsultatores, 600, 31.

Legum ferendarum ars (νομοθετική); de ea nihil memoriae tradiderunt antiqui II, 130, 20, cf. II, 129, 37; ita vocatur ea scientia civilis species quae prudentiae aedificatrici respondet II, 71, 6; vulgo a prudentia distingui solet II, 71, 14; civilis scientiae pars est II, 129, 29; a viris politicis addisci deberet, si ipsi de arte sua praecepta dedissent II, 129, 28, 37; ejus praecepta non tradiderunt veteres II, 130, 29; eam perperam facilem esse perhibent sophistae II, 129, 51.

Legum bona constitutio (ἀνομία); ejus divisio fr. 102, a. Legum mala constitutio (ἀνομία); ejus divisio fr. 102, a. **Lex;** Theodectis citatur, 377, 20; 378, 36.

Leges; Platonis citantur, 503, 12; eas post *Rempubli-*cam conscripsit Plato, 503, 13; maximam partem legibus constant, 503, 29.

Libanus mons; ubinam IV, 45, 16; in eo saccharo quid simile gignitur IV, 291, 29.

Liber; v. *Bacchus*.

Liber (βελίον); glutino esse dicitur II, 559, 10; saepe eum petente domino, stilum dant servi ad subministrandum promptiores II, 165, 31; cur oleo uncti facilius a posteriori parte legantur IV, 329, 15; cur eorum sociio, etiamsi plana ac recta sit, si quis eam ubivis aequae basi distantem duxerit recta fiat ubi evolvuntur IV, 199, 33 ss.; qualia in iis inveniantur animalcula III, 67, 39, III, 102, 9 ss.

Liber (δαιμόνος); is est qui sui causa, non alius est II, 471, 9; ejus signum habetur coma proluxa apud Lacedaemonios, 331, 9; ei non convenit sordidam (βάναρον) artem exercere, 331, 11; eum non decet certaminum gratia musicam exercere, 632, 19; recte apud eos tibiae usum rejecerunt majores, 631, 42; perique Athenis tibia caneant, 631, 50; quum choros agerent, difficile erat ut multi carmine certatorio fungi possent IV, 207, 23 s.; eos quidam natura nequaquam a servis differre putant, 434, 44; qualia eorum corpora creare voluerit natura, etiamsi non potuerit, 486, 31; eorum saepe alii corpus habent, alii animum, 486, 35; non appellatur eo quod scientiam aliquam habet, sed quod talis est, 488, 4; eorum societas civitas est, 527, 28; eos spectat civile imperium, 524, 43, 51; 615, 39; no-

bilibus affines sunt, 534, 26; iis carere nequit civitas, 534, 9; jure ambiunt honores civiles, 534, 8; aliquatenus jure sibi vindicare videntur honores civiles, 534, 16; nullus ultro tolerat tyrannicum imperium, 554, 40; imperium in eos pulchrius et magis virtute conjunctum est quam imperium herile, 619, 1; ex iis creantur magistratus in democratia, 502, 17; omnibus in quoniam democratiae genere reipublicae administrandae participes esse liceat, 550, 41; in democratia imperium tenent, 546, 30, 49; per accidens multi sunt, 546, 32; ubi numero pauci pluribus non liberis imperant, democratia non est, 546, 40; nihil praeter leges faciunt, nisi in quibus deficiunt, 539, 30; ne inter eos quidem secundum aequalitatem dare oportet jus talionis II, 152, 20; ei si alapas impergerit servus, huic non totidem, sed plures alapas impingendae sunt II, 152, 16 s.; si quis eum servitutis condemnet, longe gravius est quam liberum asseruisse qui servus est IV, 262, 47 ss.; multi quaestioni traditi contra semetipsos mentiti sunt ut cruciatum effugerent, 431, 33; eorum ratio habenda est in exstruendis aedibus, 638, 48; iis in domo omnia aut pistracque ordinata sunt, ac parum iis ut fors tulerit facere licet II, 609, 41 ss.; eos contumeliosos reddit vinum, 637, 16.

Libera (ἀπολυμένη) animalia aquatilia; partim immobilia sunt, partim natatilia, partim gressilia III, 3, 7 s.

Liberalis (δαιμόσιος); quis II, 148, 9; II, 213, 13; naturaliter honestus, 197, 18; actionibus liberalibus delectatur II, 8, 36; esse non potes, nisi liber sis II, 216, 31; esse non potest qui fere omni dignitate caret II, 216, 31; quare in honore sit, 351, 49; omnium virtute praedictorum maxime diligitur II, 39, 28; recte dat et honesti causa II, 39, 31; dat atque impendit quae, quibus, quando et quas in res dare et impendere oportet, aequae in magnis ac in parvis II, 39, 31; II, 40, 15, 21; II, 42, 47; praecipue tamen in magnis et mediocribus II, 46, 51; libenter dat ac sine aegritudine II, 39, 33; II, 40, 21; non acquirit unde acquirere non oportet II, 39, 39; nec ad petendum proclivis est II, 39, 41; pecuniam parvi facit II, 39, 39; II, 40, 6, 31; acquirit unde acquiri licet, e. g. e bonis suis II, 39, 42; II, 40, 22; rem familiarem non negligit, idque quare II, 39, 44; non quibuslibet dat, idque quare II, 39, 45; quam maxime ei congruit in dando modum excedere, ita ut sibi pauciora relinquat II, 39, 47; dat quanta dari debeat II, 40, 22; non facile dives est, idque quare II, 40, 4; non dat quibus et quando dare non oportet, idque quare II, 40, 11; acquirit quanta oportet II, 40, 22; si ei eveniat ut plus quam decet impendat, aegre fert sed moderate et ut decet II, 40, 27; ad communicandam pecuniam facilis est, idque quare II, 40, 30; molestius fert si sumptum convenientem omiserit quam si inutilem fecerit II, 40, 32; ei non placet Simonidis ratio II, 40, 33; superflua largitur II, 213, 50; ejus officium non est pecuniam possidere et comparare II, 148, 18 ss.; ei opus est pecunia ad liberalia officia praestanda II, 125, 42; cum illiberali comparatus prodigus, cum prodigo illiberalis videtur II, 22, 35; II, 139, 11 ss.; quomodo a magnifico differat II, 21, 13; II, 42, 16, 26, 45 ss.; interdum eadem sectatur ac prodigus, idque quare II, 214, 16; opes nimis magnas despiciit II, 214, 37; ei eodem modo similis esse videtur prodigus quo peritax continent II, 85, 34; exemplum citatur, 119, 15; leo talis appellatur, 129, 6.

Liberalis vir (δαιμόσιος); eum ridicula partim decent, partim non decent, 409, 46; eum magis decet ironia quam scurrilitas, 409, 47; sunt quae eum joco dicere

deceat II, 51, 4; ejus jocus differt a servilis joco II, 51, 5; qui ei conveniunt joci, urbano quoque conveniunt II, 51, 3; ipse sibi lex est II, 51, 19; quare iis non delectetur tyrannus, 585, 25, 27.

Liberalitas (λαυδαιότης); quidnam 330, 6; II, 21, 4; II, 38, 38; II, 39, 11; II, 40, 14, 17, 23; II, 243, 27; virtus moralis est II, 14, 27; pertinet ad totam animam II, 243, 10, 27; diis non competit II, 126, 13; pars virtutis, 329, 42; quare eam post iustitiam et fortitudinem maximo honore prosequantur 329, 47; animæ affectus est inter prodigalitem et illiberalitatem medius II, 148, 1, 8; II, 195, 31; II, 213, 37; est mediocritas circa opum acquisitionem et amissionem II, 148, 2, 17; II, 213, 27, 38; ejus munus circa bonorum possessionem versatur, 501, 15; eam tollit bonorum communitas, 501, 13; rem familiarem spectat, 504, 16; nisi eam comitetur frugalitas, luxuriam parit, 504, 13; pecuniam spectat II, 148, 2; laudabilis est II, 148, 8; rei familiaris ratione habita dicitur II, 39, 49; non rerum daturum copia, sed dantis habitu consistit II, 39, 51; in eam magis proclives sunt qui bona a majoribus acceperunt ac qui ea sibi ipsi compararunt, idque quare II, 40, 1; magis spectat pecuniæ dationem quam acquisitionem II, 38, 4; II, 39, 14, 24; quomodo a vilis ei oppositis differat elegantia, inscitia, operaria insolentia et parvificentia postea dicitur II, 21, 16; ei similior prodigalitas II, 22, 46; ab ea magis distare videtur illiberalitas quam prodigalitas II, 139, 21; II, 218, 6; quomodo se habet ad magnificentiam, sic ad magnanimitatem se habet alia virtus, honorem spectans, sed nomine carens II, 21, 20; II, 46, 47; potius inest amicitia jucundum spectanti ac ei quæ utilitatis gratia contrahitur II, 95, 39; quænam ejus opera II, 245, 3 ss.; quænam ejus sequelæ II, 245, 11 ss.

Liberi (τέκνα); eorum principium parentes sunt II, 514, 33; e parentibus gignuntur II, 530, 40; non quo modo horum, sic etiam actionum principium ac causam esse putant II, 29, 42; eorum procreatione perpetuitatem vitæ complet natura, idque specie quum numero nequeat, 636, 23 ss., cf. III, 344, 23 ss.; III, 448, 36 ss.; eorum procreandorum tantummodo causa apud pleraque animalia fit maris cum femina conjugatio, 636, 13; eos non tantum procreant homines ut naturæ legibus satisfaciant, sed etiam utilitatis gratia, 636, 19; eorum generatio viro ac mulieri peculiaris, utilitas vero communis, 636, 36; eos nutrit mater, instituit vero pater, 636, 37; ab alendorum generatione abstinendum est inde ab anno circiter quinquagesimo quarto, 622, 25; parentibus similes sunt, 492, 39; quatenus parentibus similes nascentur III, 329, 36 ss., cf. *Parentes*; modo parentibus modo majoribus, modo nemini similes sunt III, 141, 35 ss.; III, 398, 1 ss.; interdum parentum eicatrices et tubercula representant III, 141, 29 s.; interdum partibus parentes referunt III, 141, 42 s.; III, 398, 3 s.; III, 399, 34 ss.; idque quare III, 399, 36 s.; iisdem de causis parentibus modo similes, modo dissimiles sunt, cur modo mares, modo feminae nascentur III, 398, 1 s.; item modo patri, modo matri III, 398, 2 s.; parentibus potius similes sunt quam majoribus, atque his potius quam quibuslibet III, 398, 4 s.; quidam nulli consanguineo similes sunt, sed tamen homini cuidam III, 398, 6 s.; III, 401, 11 s.; idque quando III, 399, 43 ss.; alii ne homini quidem, sed animali vel monstro III, 398, 7 s.; III, 401, 12 ss.; idque quando III, 401, 16 ss.; parentibus dissimiles jam aliquatenus monstra sunt, idque quare III, 398, 8 ss.; eorum cum parentibus similitudinem duobus modis explicant naturæ scrutatores, id-

que quibusnam III, 400, 27 ss.; non facile ab eadem causa repeli potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; de iis ubique matres verum determinant, 377, 14; ætatis intervallum quo a parentibus distant, nec nimis magnum nec nimis exiguum esse debet, 620, 47, 50; inutilia sunt beneficia quæ parentibus ætate provectoribus rependere conantur, 620, 48; eos auxilio sustentare nequeunt parentes ætate nimis proveci, 620, 49; iis procreandis nocet juniorum conjunctio, 621, 10; quæ de iis procreandis dicunt medici et physici, eorum ratio habenda est, 621, 39; quinquam venti iis procreandis prosint, 621, 43; item quinquam corporis habitus, 621, 47; eos plerumque amant, 337, 37; in eos non idem est amor parentibus ac fratribus inter se II, 98, 19; pro iis mori non recusant feræ II, 219, 32; deserendi non sunt, 405, 44; eos ubique sibi fore, jactantur Ægyptii qui a rege defecerant, 405, 46; dum parvuli sunt, quasi pars patris sunt II, 60, 20; minus inter eos et patrem quam inter maritum et uxorem intercedit jus II, 60, 26; patri curæ sunt II, 99, 33; eos vivere cupiunt patres II, 227, 47; eos adhuc impensius quam patres amant matres II, 229, 44, 46; iis dolentibus condolent matres, idque propter ipsos II, 228, 1; cum iis vitam transigimus II, 218, 35; pertinent ad res bonas II, 80, 50; laudantur qui iis operam dant II, 80, 50; eorum amore nihilominus modum excedere licet, id quod malum ac fugiendum est II, 80, 51; II, 81, 4; eorum amore vel contra deos pugnavit Niobe II, 80, 52; eorum amor tamen nulla improbitas vel incontinentia proprie sic dicta inesse potest II, 81, 2, 6; natura parentes diligunt atque ab iis diliguntur II, 91, 7; iis non eadem est amicitia erga parentes, ac subditis erga imperantes II, 96, 22; si parentibus tribuant quæ iis debentur, itemque parentes vice versa, stabilis et æqua est eorum amicitia II, 96, 28; eos matres nonnullas diligunt dant II, 97, 25; eos amant amareque gaudent matres, etiamsi propter inscientiam amorem rependere nequeant II, 96, 29; quare eos minus quam fratrem luxerit Antigone, 406, 21; parentes diligunt ut aliquid ab iis profectum II, 100, 50; II, 101, 12; quare minori cum parentibus necessitate conjungantur ac parentes cum ipsis II, 101, 1; II, 180, 3 ss.; II, 229, 43; nonnisi ætate proveci intelligentique et sensum nacti parentes diligunt II, 101, 7; parentibus tanquam alteri ipsi sunt II, 101, 11; eorum erga parentes amicitia tanquam erga bonum et superiorem est II, 101, 23; magis amant liberos suos quam parentes II, 229, 45; parentibus senescentibus gratiam rependant beneficiorum, quæ dum infirmi erant, ab iis acceperant, 636, 21; eorum erga parentes amor jucundior et utilior est quam peregrinorum propter vitæ communio- nem II, 101, 27; vinculum sunt inter uxorem et maritum II, 101, 48; non solum ad eos procreandos communis domo utuntur homines II, 101, 41; eorum procreatio homini cum animalibus communis est II, 101, 39; iis in domo bene dispensata optimus destinatur cibus III, 364, 5 ss.; domus pars sunt, 484, 29; 496, 15; in eos exercetur potestas domestica, 527, 2; quomodo iis imperare debeat pater, 494, 17, 28, 34; 495, 19; iis majorem curam impendere debet pater familiæ quam servis, 494, 39; eos castigare licet III, 387, 54; enthymemate apparenti per omissionem continetur esse dicitur, si quis eos verberet, 382, 22; iis tanquam famulis utuntur pauperes, idque quare, 600, 27; pro iis diis litare debent ætate proveciores, 623, 45; suos quisque ad virtutem excitare debet, ubicunque leges hanc curam negligunt II, 128, 44; eos secundum Euripidem nemo prudens ita instituit, ut nimis fiant et

pientes, 371, 31; 372, 20; suis quisque Cycloperum more jura dat in plerisque civitatibus II, 128, 40; parentes diligunt iisque facile obtemperant II, 128, 54; falsa est opinio qua eos patris nullam rationem habere jubent, si de imperio res agatur, 604, 34; eos nemo præter Platonem communes esse jussit, 505, 50; 519, 48; eos communes esse jubet Socrates in Platonis *Republica*, 497, 2; in eodem opere de eorum communitate præcepta dedit, 503, 16; refutantur argumenta cur eos communes esse jubeat, 498, 2 ss.; an communes esse debeant agricolis, non determinavit Plato, 502, 10; eorum cum parentibus similitudo efficit ut in Platonis *republica* etiam passim quisque suum agnoscat patrem, vel matrem, vel fratrem, 498, 43; secundum similitudinem distribuuntur apud gentes quasdam Libycas quibus communes sunt uxores, 498, 49; eorum procreationem nullis limitibus adstrinxit Plato in *Legibus*, 504, 19; eorum procreatione magis adhuc quam rei familiaris incrementa inter certos fines contineri debet, 504, 28, cf. 18; 506, 15; si libera relinquatur eorum procreatio, ut in plerisque civitatibus fit, paupertas oritur, 504, 33; 506, 17; de iis procreandis lex Lacedæmone boorum æquationi adversabatur, 512, 49; ne nimis augetur eorum numerus, puerorum amorem instituit Minos, 515, 50; de iis adoptandis legem scripsit Philolaus Corinthius, 519, 41; eorum qui pro patria mortui sunt, in democratia publice enutrirī debent, 418, 7; eorum procreatione tanquam pignoribus obstringendi sunt servi, 637, 39; eorum bonitas magis indignationem movet, si recens parta sit, 360, 45; malos qui habet facile assentietur dicenti, stultissimum esse eos procreare, 373, 17; si cui pravi sint, vel nulli, vel si boni moriantur, felix esse nequit II, 9, 4; iis præditi misericordes sunt, 358, 44; nostros despicientibus frascimur, 349, 41.

Liberorum multitudo et bonitas; pars felicitatis, 320, 37; quidnam sit, satis perspicuum est, 321, 7; quonam constet civitati, 321, 8; quonam privato, 321, 11; æque ad feminas attinet ac ad viros quod expetenda est, cum reipublicæ, tum privato, 321, 15.

Liberos procreandi ars (τὸ τεκνοποιεῖν); pars est domesticæ, 484, 32; 494, 15; nomine caret, 484, 32.

Libertas; pertinet ad civitatis quantitatem, 557, 10; cum ea contendere nequit magnitudo, 533, 48; si secundum eam distribuendi essent magistratus, solus regnare deberet qui omnibus nobilitate antecelleret, 535, 2; ejus participes sunt omnes (cives); 539, 45, cf. 546, 40; nimia secundum Platonem causa est cur faciant quid sibi libuerit, 589, 51; democratia fundamentum et finis est, 591, 6, 9, cf. 579, 23; dicere solent ea nonnisi in democratia frui licere, 591, 7; democratia maxime propria esse existimatur, 548, 49; democratiam determinat, 552, 40; ea quoque definiri videtur democratia, 579, 23; in summa democratia eo consistit ut quisque faciat quod sibi libuerit, 579, 25, cf. 591, 20; secundum eam jus distribuendum esse putant democratia fautores II, 55, 37; ejus cum divitiis mixtionem sectantur pleræque civitates, 552, 46; cum virtute et divitiis ac aliquatenus cum generis præstantia de æqualitate in republica administranda contendit, 552, 50; ejus cum virtute et divitiis mixtio aristocratia appellanda est, 553, 2; ea superiores qui sunt non æque civitatem participant ac qui virtute, 530, 25; ejus amor ab anima pendet, 609, 8; omnibus servis tanquam præmium proponenda est, 613, 6; 636, 6; 637, 37.

Liberti; nec cives, nec inquilini, nec peregrini sunt.

525, 24; domino mortuo, eorum heredes sunt qui domino proximi genere, 415, 1.

Libethrii; natio Pierica fr. 276, b.

Libidinosi; magis quam reliqui calvi sunt III, 422, 25; idque quare III, 422, 28 ss.; cur melancholici sint IV, 142, 24 ss.; cur homines et aves hirti sint IV, 165, 3 ss.; quare evadant assidue equitantes IV, 138, 1 ss.; eorum signa IV, 6, 22 ss.

Libidinosæ; iis tanquam probum obicitur equarum nomen III, 121, 34 ss.

Libido; spectat res sensibiles quibus in partes distinguitur intemperantia II, 212, 28; partes superiores refrigerat IV, 140, 2; eam movent cibi et potus qui regionem circa pudenda flatu implent IV, 266, 49 ss.; flagitiosam alicujus explere pudori est, 356, 21.

Libonotus; appellatur ventus inter Africum et Austrum qui spirat III, 632, 36 s.; hunc alii Libophœnicem vocant III, 632, 37.

Libophœnix; ita a nonnullis Libonotus vocatur III, 632, 37.

Libra (ζυγά); quæ circa eam fiunt ad circulum referuntur IV, 55, 5 s.; ad bilancem quæ circa vectem IV, 55, 6 s.; ejus centrum funis est, jugi vero partes ultra funem lineæ e centro ductæ IV, 62, 8 s.; quare majores exactiores sint minoribus IV, 55, 34 ss.; IV, 57, 34 ss.; IV, 62, 6 ss.; quare si superne adsit funis, ubi a deorsum inclinata lance amovetur pondus jugum rursum adscendat, sin vero inferne subsisterit non adscendat sed loco maneat IV, 58, 1 ss.; quomodo in ea fraudem faciant purpuræ venditores IV, 57, 47 ss., v. *Jugum*.

Libri incerti; citantur (ἰν ἀέροις) IV, 173, 41.

Libs (Africus); unde nomen acceperit IV, 45, 39, v. *Africus*.

Libya; ab Arabico inde sinu ad Herculis columnas extenditur III, 631, 10 ss.; vel, ut alii censuerunt, a Nilo ad easdem columnas III, 631, 11 s.; ei alii Egyptum tribuunt III, 631, 12 s.; ab eo Libs nomen accepit IV, 45, 39; ejus incolis Auster serenus III, 581, 23 s.; cur ejus incolis Austri non minus frigidi sint quam nobis Aquilones IV, 246, 21 ss.; IV, 253, 11 ss.; in mari australi ultra eam sito ut hic Aquilones et Austri, Vulturi et Favonii continenter spirant III, 587, 51 ss.; ejus aer calidus est IV, 246, 30; arenosa et siticulosa est IV, 186, 36; ibi rari sunt imbres III, 169, 50, cf. III, 367, 1; idque inprimis æstate III, 170, 2; in ea aqua non existit æstate, hieme vero existit IV, 315, 35 s.; cur si quis in ea foderit propter mare aqua principio dulcis post vero salsa prodeat IV, 232, 49 ss.; quenam ejus præcipua flumina sint III, 570, 1 ss.; eorum hujus regionis fluminum quibus nomen inditum est, maxima sunt Chremetes et Nilus III, 570, 3 ss.; in ea vitis est quam *insanam* vocant quidam, idque quare IV, 105, 20 ss.; ibi feræ diversissimæ speciei sunt III, 169, 48; igitur secundum proverbium semper aliquid novi fert III, 169, 49; III, 366, 52 s.; ibi inveniuntur multa animalia vivipara magna III, 242, 6 s.; cur ibi feræ æstate non bibant, hieme vero IV, 315, 33 ss.; hunc morem servant alibi translatæ IV, 315, 37; ibi desunt aper, cervus et capra silvestris III, 169, 5 s.; ibi oves bis pariunt IV, 169, 29 s.; in quodam ejus loco caprarum ubera a pectore pendent fr. 186, a; ibi inveniuntur serpentes ingentes ique quanti III, 169, 37 ss.; ibi gignitur aspis III, 170, 26 s.; eam nave prætervecli olorum moriturorum cantum audiverunt III, 182, 34 s.; superioris quædam gentes uxores communes habere dicuntur, 498, 48; ejus pars est Ammonia regio III, 573, 25 s.; in ea nus-

- quam Erythia nomen exstare ferunt IV, 100, 33; ibi urbs cui nomen Utica IV, 100, 35; si quis ibi degens, nocte se esse Athenis putet, ad Odeum non vadit II, 510, 52 ss.
- Libyes; quomodo Battum honoraverint fr. 267, b; quodnam aliquis stercus optimum vocaverit, 638, 18, 20.
- Libycæ fabulæ* (cf. *Λιβυκὰ λόγια*); citantur, 370, 11.
- Libyus; celeo mutuum infert bellum III, 173, 18 s., v. *Latūs*.
- L'chanon; cur ea turbata tum duntaxat discrimen appareat ubi ea ipsa quis utatur IV, 203, 12 ss.
- Licymnus; dithyramborum poeta, idoneus est qui legatur, 400, 29.
- Citari videtur; 402, 47, (cf. *Bergk. Poet. lyr. fr. adesp.* 124, p. 1349).
- Licymnus; ejus opinio de nominum pulchritudine vel turpitudine, 388, 10; quomodo in *Arte* dividerit orationem, 402, 11.
- Lien (σπλήν); a sinistro latere septo transverso subjacet, si secundum naturam, non vero portentose se habet III, 16, 13 ss.; apud omnia animalia naturaliter a sinistris situm est III, 31, 35 s.; in animalibus exquisitissime figuratis locum occupat jecinori oppositum III, 259, 14 s.; in quibusdam quadrupedibus visum est eum cum jecore situm permutasse III, 16, 16 s.; III, 31, 38 s.; eodem modo se habet apud hominem atque apud suem, idque quomodo III, 16, 18 s.; cum magna vena ope alius venæ connectitur III, 16, 31 s.; III, 42, 18 ss.; III, 264, 47 ss.; venam magnam corporis lateri alligat III, 264, 46 s.; quænam eum vena trajiciat secundum Syennesein Cyprium III, 33, 32; quænam secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 50 s.; quænam ad eum deveniant secundum Polybum III, 40, 1, 10; cum nulla adit vena ab aorta profecta III, 42, 45 s.; ab eo ad brachium sinistrum ascendit vena, idque qualis III, 42, 21 ss.; aliquatenus simplex, aliquatenus bipartitus esse videtur, idque quare III, 264, 7 ss., 19 ss.; jecori natura similis est III, 264, 9 s.; omnibus animalibus necessarius esse videtur, sed non admodum III, 264, 31 ss.; idque quia jecur potius dextrum latus occupat III, 264, 30 s.; igitur per accidens necessarius est III, 265, 11; quibus necessarius est animalibus in iis nullo jecori similis est III, 264, 21 s.; quibus non necessarius est sed perexiguus est et notæ gratia exstat, manifesto bipartitum est jecur III, 264, 22 s.; apud aves et pisces exiguus est et notæ gratia exstat, idque quare III, 265, 26 ss.; præcipue tamen perexiguus est apud aves quasdam quibus calidus ventriculus, idque quasnam III, 265, 13 ss.; item apud multos pisces squamosos III, 265, 17; apud quadrupedes oviparas perexiguus et rigidus est et reni similis, idque quare III, 265, 16 s., 29 ss.; III, 30, 10 s.; cum pleraque animalia sanguine prædita habent III, 30, 9; apud animalia sanguineo pulmone et vesica prædita humidus est, idque quare III, 265, 33 ss.; sanguineus est et calidam naturam habet III, 265, 1 s., 21; igitur alimenterum concoctionem adjuvat III, 264, 52 s., cf. III, 265, 21; superfluos vapores e ventriculo retrahit III, 265, 20 s.; si parum calidus sit, morbida evadunt animalia et alimento replentur III, 265, 22 s.; item eorum alvus dura fit, idque quare III, 265, 23 s.; quælibet dulcibus augeatur IV, 292, 48 ss.; cur qui ejus vitio tenentur, eorum cicatrices nigre fiant IV, 159, 15 ss.; qualem habeant cornigera bisulca III, 270, 23 ss.; qualem multifida III, 270, 26 s.; qualem solidungula III, 270, 28 s.; qualem elephantis III, 32, 47 s.; serpentes et lacertæ parvum et rotundum habent III, 33, 29 s.; manifesto caret chamæleo III, 26, 38; eo omnino caret capriceps III, 30, 13 s.; ejus interioribus similis pars est fel simulans quam sub cauda habent cervi achainæ dicti III, 30, 23 s.; sæpiissime apud v. etimas variis affectibus morbois afflicti invenitur III, 260, 39 ss.; fuerunt animalia quæ eo carerent, alia quæ duos haberent III, 403, 23 s.; III, 403, 26; fuerunt etiam quæ eum a dextro haberent III, 403, 29; eaque omnia apud animalia viva et perfecta III, 403, 25 s., 30 s.; eo dempto mutilus non fit homo II, 532, 10.
- Ligamentum (σύνδεσμος); eo unum est Ilias, non vero definitio II, 562, 47 s.; ejus ope frustra quidam rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 35, 37; eo quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 9 s.; ejus munere fungitur medulla spinalis III, 237, 39 s.; eorum motus est partus dolor III, 217, 11 s.
- (Ligamentum rotundum?); commemorari videtur III, 43, 2 ss., cf. III, 16, 49 ss.
- Ligatus; ei comparatur intellectus dubitans II, 498, 39.
- Ligea; nomen unius e Sirenis insulis IV, 92, 41.
- Ligna animalia; eodem modo quo illa fierent animalia genuina, si Democriti sententia vera esset III, 357, 3.
- Ligniperdum; v. *Xylophthorus*.
- Lignum; unde nascatur IV, 25, 5; corpus simile, naturale vero III, 618, 51; in partes similes dividitur II, 416, 23; dissimilare corpus III, 623, 11; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 22 ss.; ei comparasse videtur terram Thales II, 404, 43; non aeri sed aquæ innatat II, 404, 43 s.; terra non vocatur sed terreum II, 569, 15 s.; itaque potentia terra est, *ibid.*; ad id se habet terra ut ipsum ad lectum II, 261, 37; ad terram et aquam pertinet III, 623, 23; ad terram et ad aerem pertinet, ideoque liquari aut tolliri nequit, comburi vero III, 618, 20 ss.; omne aquæ innatat præter ebenum III, 618, 23; quare eo gravius sit p'umbum e sententia Platonis II, 424, 34, s.; talentum pendens in aere gravius, in aqua levius est quam mina plumbi II, 428, 43 ss.; pars quæ radicem continet gravior est IV, 57, 52 s.; eo gravius æs II, 423, 44; odore caret quia et sapore III, 485, 1; aquosa debiliorem habent odorem III, 485, 1 s.; flammatile sed non liquabile est III, 622, 37; igne mollicabile est III, 619, 38; combustile est III, 621, 46; exstinguitur ignis, si nimia in eum copia congeratur III, 505, 55; cur aqua non deurantur IV, 236, 38 ss.; formatile est, sed difficulter III, 620, 38; inductile est III, 621, 12; fissile est III, 621, 19; celerrime finduntur, ubi eadem directione divelluntur qua creverint IV, 70, 15 s.; id non findit tonitru, sed aer qui id comitatur III, 461, 19 s.; fissile simul et sectile II, 621, 35; ruptile est non fragile III, 620, 19 s.; ejusdem magnitudinis cur facilius frangatur circum genu, si quis utramque extremitatem teneas eodem spatio a genu distantem frangat IV, 63, 26 ss.; IV, 65, 26 ss.; itemque si quis in terram innisus fuerit, manu longe a pede remota IV, 63, 29 ss.; cur quo majora sunt, eo inbecilliora fiant et magis sublata inflectantur IV, 64, 9 ss.; distorta quomodo dirigere soleant II, 23, 43; motu incandescent II, 397, 13; ejus exhalatio fumus est III, 622, 40; vasa nigrescent III, 644, 4; memoratur quod nihil a fulmine perpassum est III, 599, 36; elixari nequit, idque quare III, 613, 4; alio tamen sensu elixari dicitur III, 613, 6 s.; aquæ soli expositæ si indideris, ab aqua non dirimitur IV, 197, 44 ss.; cur qui eo feriuntur medium plagæ magis rubrum habeant IV, 158, 42 ss.; ea mandit urrus e latibulo prodians III, 177, 22; ea tundit sitta arvis III, 184, 32; in iis sunt animalcula III, 102, 7; ex iis sunt tabani III, 95, 9; e vermibus qui in siccis inveniuntur fiunt carabi III, 94, 14 ss.; in iis gignuntur in-

secta quædam, idque vel in stecis vel in plantarum III, 93, 20 s.; ita sita esse debet urbs ut facile ad eam subvehi possint, 607, 26; machinarum spontaneorum similia sunt animalium ossa III, 522, 28 s.; glutine una esse dicuntur II, 519, 12; si se invicem tangant, ea nec lignum, nec unum, nec continuum appellamus II, 519, 18 ss.; lecti et tripodis materies est III, 220, 45; III, 221, 37 s.; idque quia potentia hæc est III, 221, 37 s.; potentia arca et arcæ materies est II, 569, 19; ei potentia inest Mercurius II, 563, 1; ei comparari nequeunt ova subventanea III, 358, 39; ex eo fit lectus, idque quomodo III, 333, 21 s.; ex eo fit arca et lectus II, 561, 37; non vero serra II, 561, 40; ex eo solo arcam facit faber III, 361, 52; nec tamen ex eo sine fabri ope arca fit II, 361, 52 s.; lectum non facit II, 464, 14; II, 473, 8 s.; nec mutationis suæ causa est II, 473, 7; in unicum corpus cum fabro non coalescit ad lectum faciendum III, 341, 20 s., cf. III, 342, 40 s.; ligneorum vasorum natura esse dicitur II, 517, 22; quomodo se habet ad lectum, sic natura subjecta ad res naturales II, 258, 23; ei adest faber III, 342, 33 s.; materies sensibilis est II, 549, 37; non de iis loquimur de domo disserentes III, 227, 38 s.; si paries necessitate facta esset, summum locum occupasset II, 272, 16; ea spectat architectus, utpote domus materiem II, 263, 21; si ei inesset navium extruendarum ars, eodem modo ageret, ut natura II, 272, 5; circuli substantiæ pars esse nequit II, 550, 8 ss.; manifestum non est πῶς; τί, 12, 16; alicujus possessio dicitur, *ibid.*; album fieri potest II, 562, 20; id est quod movetur (ubi id calefit) II, 308, 6; ideoque in eo est motus II, 308, 8 s.; attrahit ignem, ita ut ipsum non moveatur II, 336, 4 s.; iis igni qui jam adest addendis, ignem facere possumus II, 443, 54; si ipsa incendamus, ignis generatio obtinet II, 444, 1; id non igni misceri vel mixtum esse dicimus, ubi comburitur, sed interire II, 451, 47 ss.; ei insunt ignis et terra quia ex eo excernuntur, non vero vice versa II, 415, 44 s.; si id dividam atque iterum componam, æquale et unum erit II, 435, 54; in eo parvi fit parvum pondus II, 225, 44; nec feminini generis, nec masculini est, 306, 3; cum eo non fit soluticimus si roges si quod dicis, hoc est, dein concludas: est ergo lignum, 306, 3.

Lignum album; est ubi composita sunt (subjectum et prædicatum, non est vero ubi dirempta II, 573, 6; quare mergatur IV, 42, 9 s.

Ligna fissa; coalescunt aqua fonticuli qui Scotussis in Thessalia est IV, 96, 30 s.

Lignum longum; cur si quis haud firmiter teneat extremum tremat IV, 133, 51 s.; cur difficiliter ab extremo in humero portetur quam a medio IV, 71, 6 ss.

Ligna magna; ex iis constat soni iter recto tramite fieri, idque quomodo III, 658, 41 ss.

Lignum nigrum; quodnam IV, 42, 2.

Ligna quæ ad tingendum inserviunt; III, 647, 21.

Ligna viridia; ex iis ignis accensus flammam rubram habet, idque quare III, 603, 25 s.

Ligula (ἐπιγλωττίς); pars linguæ est III, 10, 44; ubinam sita III, 14, 18; arteriæ foramini ad os tendenti applicari potest III, 14, 19 s.; ei conjuncta est extrema pars linguæ III, 14, 20 s.; apud quadrupedes sanguine præditas (viviparas) tanquam operculum arteriæ imposita est III, 515, 4 s.; III, 27, 33; ea carent aves et quadrupedes oviparæ III, 545, 5 s.; III, 27, 33 s.; ejus opem natura situm gutturis et arteriæ correxuit III, 257, 1. 24 ss.; quomodo ejus motu impediatur alimenti in arteriam introitus III, 257, 6 ss.; III, 545, 7 ss.; ejus motum adeo bene ordinavit natura, ut raro aliquid in arteriam de-

labatur III, 257, 12 ss.; si quid circa ejus motum pectetur, oriuntur suffocatio et tussis III, 257, 9 ss., cf. III, 256, 34 ss.; quamnam animalia eam habeant, quamnam vero ea careant III, 257, 2 ss.; idque quare III, 257, 16 ss.; apud animalia ea carentia contractis et apertis gutture et arteria impeditur ciborum in arteriam introitus III, 257, 4 s., 20 ss.

Ligula; linguam longe exserere potest III, 157, 40 s.; una cum coturnicibus abit III, 157, 35 s.

Ligures; fluvius apud eos exstare dicitur cujus fluentum in sublime attollitur ut e regione stantes conspici nequeant IV, 90, 31 ss.; quidam septem costas habere dicuntur III, 11, 45; apud eos mulieres opus si nuli facientes parient, ablutoque infante reliqua obeunt munia IV, 89, 39 ss.; funis jactu præstare feruntur IV, 89, 35 ss.

Liguria; circa fines Massiliensium IV, 89, 26; ibi flumen Rhodano non minus absorbetur et alio loco rursus emergit III, 570, 47 ss.; quali terræ motu eversa sit III, 596, 11.

Ligurinus; v. *Acanthis*.

Ligyrei in Thracia; apud eos invenitur adytum Libero consecratum fr. 348, a.

Lilia (λίσια); cur suspensa sub solstitium floreat IV, 218, 16 ss.; eorum caules cur germinet terra non contentæ IV, 219, 26 ss.

Lima (λίμη); ejus sonus III, 659, 46 s.; quare asper sit III, 660, 45 ss.

Limanda; cur ea fasciis circumligent III, 658, 49 ss.

Limax; cornupeta sibi videtur fr. 345, b.

Limen (ὄψος); quomodo definiri debeat II, 559, 37 s.; positione esse dicitur II, 559, 12, 19 s.; magis positione constat quam hæc illo II, 560, 29 s.

Limitantur (quæ) facile (εὐόπετα); quamnam II, 453, 8, cf. II 431, 34.

Limites (τὰ ὅρια); eorum cura ædili demandata est, 598, 10.

Limus; de eo nulla fit refractione IV, 175, 19 s.; ei adest fulgur III, 342, 34; eo vescuntur crustata III, 148, 18; item muli III, 148, 53 s.; item capitones III, 149, 1, 14; item dascillus III, 149, 1 s.; item fucula et gobius et saxatiles pisces III, 149, 31 ss.; item anguillæ quædam III, 149, 52 s.

Linamenta carpta (τὰ ἀπὸ λίνων ἐσώμενα); longa non sunt sed mollia, nec tæxi possunt III, 421, 21 s.; igitur iis comparantur leporis pili III, 421, 20.

Linea (γραμμή); quid II, 367, 8; II, 525, 30; est quantum continuum, 8, 46; 7, 11; II, 317, 37; non recte definitur longitudo latitudine carens, 242, 22; ejus substantiæ definitioni inest notio quanti II, 525, 35 s.; igitur per se et secundum substantiam quantum est II, 525, 33, 35; dividi potest ac cum futuro comparatur, 163, 30; dimensionem unam duntaxat sortitur IV, 176, 47; duobus superpositis nulla major efficitur latitudo IV, 51, 12 s.; earum terminus communis punctum, 7, 11; II, 633, 14; ejus initium punctum, 185, 54, cf. 50; IV, 50, 30 s.; superficie et corporis terminus communis, 7, 13, 15; plani terminus est II, 633, 14; constat partibus positionem ad se invicem habentibus, 7, 27; in omni est punctum, 125, 7; omnis punctis interjecta est II, 312, 24; e punctis fieri nequit II, 318, 3; II, 497, 46 s.; IV, 51, 49; IV, 52, 13 s.; secundum punctum dividitur II, 611, 46; si punctum dividi nequeat, et ipsa dividi non poterit II, 611, 47 s.; inter eam et punctum nulla est ratio, nisi e punctis constet II, 295, 40; ejus partes non sunt puncta II, 302, 8, cf. II, 322, 8, 10, 18; III, 440, 63 s.; sunt vero duæ lineæ puncto diremptæ II, 302, 9; duos contactus

habet, idque quales IV, 49, 45 s.; nullum pondus habet, quia nec punctum II, 411, 44 s.; II, 412, 30 s.; ei per se competit punctum, 125, 11, 48; per se competit triangulo, 125, 11; ei per se competit rectum et circulare, 125, 15, 48; ei non inesse non licet vel rectum vel inflexum ($\kappa\alpha\mu\pi\lambda\omicron\nu$), 125, 38; in iis proportio invertitur, 126, 26; in iis non propter eandem causam proportio invertitur cur in numeris, 169, 17; eodem redit an ex iis plena, an eas e punctis componas II, 411, 22; si eas e punctis componas, non necessario erit lineae pars linea II, 411, 23, deinceps esse possunt II, 311, 44; II, 599, 43; etiamsi flexa sit, tamen una esse dicitur, dummodo continua sit II, 519, 12; e curvo et recto composita non est II, 625, 13 s., quaeritur an substantia sint necne II, 489, 52; item utrum a sensibilibus separatae sint, an iis insint II, 489, 54, cf. II, 492, 40 ss.; probantur quadruplices esse debere, si res mathematicae a sensibilibus separatae essent II, 612, 6 ss.; iis terminatur corpus, nec sine iis esse potest, ea vero sine hoc II, 498, 15 ss.; igitur magis quam superficies et corpus minus vero quam puncta et monades substantiae esse videntur II, 498, 14, 25 s.; at sensibilibus inesse nequeunt II, 498, 27 s.; igitur non perspicitur quorundam corporum substantiae esse possint II, 498, 26 s.; aut terminus aut divisio corporis est, idque in latitudinem II, 498, 29 s.; II, 499, 5 s.; corpori tanquam determinatum quid non inest II, 498, 36; modo una est, ubi se invicem tangunt corpora, modo duae ubi dividimus II, 498, 46 ss.; nihilo minus non interit aut gignitur II, 498, 44 s.; II, 499, 1 s.; substantia non videtur esse II, 499, 3 s.; II, 537, 1 s., 5 s.; non perspicitur quibusnam gigneretur II, 498, 52; ea sublata tollitur planum II, 521, 42 s.; igitur eam quidam plani substantiam esse dicunt II, 521, 40 ss.; eas nonnulli substantias esse putant II, 611, 16; eam magis quam corpus substantiam esse censent quidam II, 539, 3 s.; si substantia sit, quaeritur an ad eandem scientiam pertineat ac ejus accidentia per se II, 491, 40 s.; ejus accidentia per se demonstrant scientiae mathematicae II, 491, 42; ex iis nihil consistere videmus II, 613, 18 s.; igitur substantia materialis non sunt II, 613, 17 ss.; nec vero substantia formalis sunt II, 613, 16 s.; igitur iis substantia prius est corpus II, 613, 10 s.; notione vero corpore priores sunt II, 613, 21; simpliciter notius superficie, 239, 7; definitur superficiei terminus, 239, 23; ejus definitio per posteriora fit, 239, 21; ultima materiei sunt II, 441, 47; igitur ex iis constare nequit corporis materies II, 441, 49; a materie inseparabilis est, sed non eodem modo quo animae affectus III, 433, 13 ss.; superficierum divisiones et termini sunt II, 587, 3; igitur in aliis sunt, nec separabiles esse possunt II, 587, 4 s.; praeter ideam lineae et lineas sensibiles erunt, si res mathematicae ab ideis et sensibilibus distinctae sunt II, 492, 9 s.; dividua erit si ejus idea exstet, idque quare IV, 47, 10 ss.; individua essen non potest II, 321, 2 s.; secundum unam directionem divisibilis est II, 520, 28, cf. 25; quae terminum habet quatenus infinita esse possit II, 373, 40 s.; ubi in dimidia dividitur, non amplius continua est II, 360, 37 s.; ei per accidens insunt infinita dimidia, sed ejus essentia et substantia alia est II, 360, 51 s.; in dimidia interit, ubi dividitur II, 548, 23 s.; igitur cunctae ejus et materiei partes sunt, non vero formae II, 548, 25 s.; nec ejus definitione continentur II, 548, 28; non quatenus ea sunt ens et unum, eorum affectus sunt idem et diversum ac reliqua hujusmodi II, 501, 54; medium habet, etiamsi impar non sit, 251, 12; ei dicitur inesse ejus dimidium II, 521, 30 s.; minima finita est II, 311, 39;

totam si quis videat, eam per aeternum tempus inlesinenter videt, non in individuo momento quod huic temporis inst III, 491, 46 s.; quodam modo auctum majus efficit, quodam modo non II, 497, 40; et secundum longitudinem et secundum latitudinem cum alia linea componi potest II, 412, 21 s., 23 ss.; ejus per se affectus rectitudo est II, 523, 43 s.; ut recta se habet ad infractam, sic se habet intellectus ad sensum III, 467, 51 ss.; de ea et seorsum et conjunctim praedicantur longum et breve II, 639, 13; nequaquam anima praedita esse potest II, 613, 12 ss.; ab albedine affici nequit, nisi per accidens II, 446, 20 s.; e. g. si ei contingeret ut nigra esset II, 446, 21 s.; ejus minimus numerus multitudine unum vel duo est, magnitudine non exstat minimus II, 307, 18 s.; a motu separari potest II, 262, 50; quia genus est quod in species distinguitur, etiam motus ita se habet II, 340, 9 ss.; celerius juxta quiescentem praetermoveri potest quam juxta eam quae in contrarium movetur, dummodo maxima sit celeritas II, 373, 26 ss.; quanam motum reddant inaequalem II, 314, 21, cf. 35; eam motu suo planum facere ferunt III, 440, 24 s.; iis non definiri debere circulum et triangulum statuunt nonnulli II, 550, 21; eam e longo et brevi composuit Plato II, 484, 15 s.; si Platonis placita vera sint, nec plano nec solido inheret II, 484, 18 s.; nec ei numerus II, 484, 21; si ea exstat, etiam punctum erit, utpote ejus terminus II, 484, 28 s.; secundum Platonem eodem modo se habet ad planum, quo punctum ad eam II, 412, 39, cf. II, 411, 22, 44 s.; II, 412, 35; eas a communis numerorum atque idearum natura pendere censent nonnulli (Platonici) II, 539, 14; alii idearum assertores eam ipsam dyadem esse statuunt alii id hujus ideae tribuunt II, 550, 26; secundum eosdem non idem est quod lineae idea II, 550, 29; ejus notionem duo esse statuunt qui omnia ad numeros referunt II, 550, 25; latet interdum an dyadem significet, an dyadem in longitudine II, 560, 14 s.; iis praedita sunt corpora naturalia II, 262, 31; quatenus eas consideret mathematicus II, 262, 31, 39; II, 548, 42; quomodo philosophus II, 588, 43 ss.; circa eas versatur mathematica II, 613, 51; res mathematica est III, 432, 7 s.; quidnam iis proprium sit considerat geometria, 130, 40; quae iis non per se insunt, geometria demonstrari non possunt, 129, 5; ejus similiumque definitione posita facile demonstrantur mathematicae elementa, 266, 36; si sciamus quidnam sit, id multum confert ad perspicendum quot angulis rectis aequales sint anguli trianguli III, 432, 7 ss.; mathematicis opus est ut finitum quantuncunque velint sumere possint II, 284, 7; pedalem vel rectam, vel sine latitudine dicit geometra, etiamsi non sit, 83, 32; in terra descriptam si quis pedalem dicat, etsi pedalis non sit, non mentitur, idque quare II, 614, 28 s.; earum mensura linea pedalis II, 574, 45 s.; iis male ductis fiunt paralogismi geometrici, 173, 4; de angulo ducta in angulum, cur sola diamentros vocetur IV, 193, 18 ss.; cur in circulo quae longius a centro distat citius moveatur quam quae minus IV, 55, 36 ss.; e majorum circumferentiarum centro ducta citius et validius movetur quam e minorum IV, 63, 19 s.; e centro ducta quanto major fuerit eo citius movetur IV, 63, 11 s.; IV, 65, 13 s.; major eodem motu impulsu majorem semper circulum describit IV, 63, 39 s.; cum ambulatione continua esse nequit II, 313, 42; non eodem redit an hanc vel illam ambulando percurras II, 119, 49; quae describitur curva fit, si quis juxta parietem ambulat, idque quare III, 310, 34 ss.; tanquam exemplum citatur, 42, 11; 44, 11; 146, 18, v. *Longitudo*.

Linea bipedalis (διπλῆ); non duplum sed quadruplum quid describit IV, 205, 34 ss., v. *Bipedalis linea*.

Linea circulum describens (γράφουσα τὸν κύκλον); ex quo loco extremum ejus principium duxit, in eundem iterum redit IV, 54, 47; cursum mutavit IV, 55, 3; duplici impetu fertur IV, 55, 43 s.

Lineæ commensurabiles (σύμμετροι); quænam ita vocentur a mathematicis IV, 47, 34 ss.; captiosum est quod de iis proferunt, omnes una quadam et eadem mensura mensurari, neque cum iis quæ re mathematica sumuntur consentit, IV, 48, 49 s.

Linea finita (πεπερασμένη); ejus definitio, 250, 16; eodem redit an juxta infinitam moveatur, an infinita juxta eam II, 373, 21 ss.

Linea flexa (καταμμένη); et una et non una esse dicitur, idque quare II, 519, 24 s.

Linea fracta (κεκλασμένη); motus qui per eam fit inæqualis est II, 314, 19 s., 30.

Linea infinita (ἀπειρος); circulo ferri nequit II, 373, 52; eam percurrens sectiones non numerat II, 487, 53, cf. 51 s.; nec terminos, nec medium habet, etiamsi recta sit, 250, 18; percurri nequit in finito tempore II, 373, 19.

Linea insecabilis (ἀτομος); aliquatenus magnitudo est II, 623, 54; num reperiantur IV, 47, 1 s.; quomodo eas asseruerit Zeno IV, 49, 6 s.; quomodo idearum assertores IV, 48, 25 ss.; quando detur IV, 47, 32; non exstare probatur, 207, 23; IV, 49, 17 ss.; IV, 50, 44 ss.; eas tollere difficile non est II, 281, 33; eas qui esse statuunt, multa de corporibus naturalibus perhibent quæ fieri nequeunt II, 411, 26 s.; eas sæpe ponebat Plato II, 484, 28.

Lineæ mathematicæ; iis comparatur tempus II, 304, 43.

Linea pedalis (ποδαία); lineærum mensura est II, 574, 45 s.; infinita non exstat II, 373, 44; potentia est in bipedali, actu vero tantum modo est, postquam divisa fuerit III, 488, 39 s.

Linea recta (εὐθεΐα); magis quam flexa unum est II, 519, 24; fieri nequit ut alia ejus pars magnitudine prædita moveatur, alia quiescente II, 519, 27 s.; in ea tria sunt, nempe principium, medium et finis II, 359, 13; quodvis ejus punctum potentia medium, non vero actu, nisi divisio fiat II, 359, 16 ss.; eam maxime circulo opponere solemus II, 371, 18; id est concavo et convexo simul sumptis II, 371, 20; eam pulcherrimam lineærum esse, per geometriam demonstrari nequit, 129, 7; nec an opponatur circumferentiæ, 129, 8; finita est II, 371, 29; secundum eam res a se invicem distare censemus II, 371, 33; ei sunt contraria secundum locum II, 362, 24; æquales quomodo eadem esse dicantur II, 577, 9; ei erit æqualis quædam circumferentia si omnis motus qui æquali tempore fit æque celer est II, 339, 3 s., 24 s.; II, 340, 7 s.; in ea celere non idem est quod in circulo II, 339, 29 s.; inæquales similes sunt, sed non simpliciter eadem II, 577, 14 s.; omnes secundum speciem inter se non differunt, 207, 27; qui per eam fiunt motus oppositi sunt II, 362, 23 s.; qui per eam fit motus a se ipso ad aliud fit II, 362, 29; et sæpe in iisdem est (ubi nempe recurrit) II, 362, 31; motus qui per eam fit æqualis est II, 344, 12, 16; cum ipsa tum motus qui per eam fit simplex est II, 368, 15 s.; nulla perfecta est, nec infinita, nec finita II, 368, 50 ss.; omnis finita augeri potest II, 369, 1; II, 393, 27 s.; fieri non potest ut ejus alia pars in plano sit, alia vero non IV, 199, 48 s.; quæ de superiori puncto ducitur semper magis introrsum cadit IV, 196, 26 s.; ea semper progreditur deus ubi secundum naturam suam incedit III, 642, 28 s.

Linea recta finita; non rite definitur terminus superficiei terminos habentis cujus medium terminis obtenditur, 250, 13; probatur per eam motus continuus et æternus fieri non posse II, 358, 38 ss.; II, 362, 31 ss.; qui per eam fit motus recurrens compositus est et duos motus constituit II, 363, 13 s.; qui vero non recurrens imperfectus est et interitui obnoxius II, 363, 15; si juxta aliam finitam præterit, eodem tempore altera ab altera recedit quo altera ab altera II, 373, 11 ss.; si ambæ moveantur in contrarium citius fiet recessus, dummodo eadem sit celeritudo II, 373, 15 ss.

Linea recta infinita; per eam latius fieri nequit, primo quia non exstat hujusmodi linea II, 363, 10 s.; secundo quia talis linea percurri nequit II, 303, 12 s.

Lineis rectis terminatæ figuræ; v. *Rectis lineis terminatæ figuræ*.

Linea quæ movetur; quatenus ei assimilari possit pars animalis flexura distincta III, 517, 23 ss.

Lineæ sensibiles (αἰσθητῆς); non iis similes sunt de quibus agit geometra II, 492, 33.

Lineæ et numerus; ex iis compositis nihil fieri potest, 252, 38.

Lineæ et plana et solida; quæ secundum Platonis placita numeros sequuntur, nec ideæ, nec res mathematicæ, nec res interitui obnoxie erunt II, 485, 1 ss., v. *Magnitudines et Geometricæ res*.

Linea piscatoria (ὀρμύς); eam abrodunt vulpes pisces III, 191, 26 s.; ei comparatur rostrum avium quæ animalcula aquatilia venantur III, 298, 19 s.

Lingua; dissimilari pars est, ideoque facultate aliqua determinatur III, 331, 20 ss.; ore continetur III, 426, 11 s.; in ore invenitur, palato subjacens III, 250, 1; apud pedestria animalia fere omnia eodem modo sita est III, 250, 2; reliqua vero eam diverso modo sitam habent, idque et inter se et si cum pedestribus comparentur III, 250, 2; liberam et mollissimam et latam habet homo, idque quare III, 250, 4 ss.; eam ad anteriora conversam habet homo III, 13, 14; ejus extrema pars cum ligula conjuncta est III, 10, 44; III, 14, 20 s.; ejus motum tam bene ordinavit natura, ut raro sub dentes cadat dum lævigatur cibus III, 257, 12 ss.; cur nullius animalis pinguis sit IV, 163, 49 s. tanquam pars exterior considerari debet III, 426, 10 s.; eatenus igitur manus vel pedi comparari potest III, 426, 12; hinc apud animalia multicolora, sed tolicolora, et apud varia quorum totum genus pervadit varietas, cutis colorem sequitur III, 426, 5 ss., 12 ss.; III, 48, 34 ss.; IV, 284, 13; idque quare IV, 284, 23 ss.; vel lata vel angusta vel media III, 10, 41; si lata est etiam angusta esse potest III, 250, 15 s.; cur grandines contrahat IV, 284, 17 s.; ejus asperitas febris signum est III, 513, 22 s.; quibus non satis libera est, blæsi vel halbi sunt III, 10, 42 s.; III, 250, 13 s.; ejus caro rara et fungosa est III, 10, 43 ss.; IV, 134, 41; quare eam habeant animalia III, 475, 49 s.; et saporibus percipiendis et sermoni serendo inservit III, 455, 54; III, 541, 38 s.; cur multarum rerum index sit IV, 284, 11 ss.; aliter se habet apud hominem atque apud reliqua animalia III, 249, 35 s.; idque quia et saporibus percipiendis et sermoni serendo inservit III, 249, 36 ss.; III, 250, 7 ss.; ejus impulsus enuntiantur partim literæ III, 249, 44; eæque enuntii non possent si aliter se haberet III, 249, 41 ss., cf. 46 ss.; partim consonantes effingit III, 71, 47; ea quæ carent aut quibus soluta non est, vocem nec loquelam emittunt III, 71, 48 s.; sine ea sonum emittere licet III, 71, 49 s.; ea sonum ciere possumus, sed licet sonus non tanquam vox est considerandus III, 456, 12 s.; ejus

impotens sunt infantes prima ætate III, 73, 18 ss.; cur rigentibus et vinolentis impingat IV, 156, 32 ss.; saporibus percipit III, 295, 24; eadem sui parte et saporibus et omnia tactilia percipit III, 459, 26 ss.; saporibus percipiendis destinatum instrumentum est III, 10, 36 s., 40; III, 69, 11, 12 s.; sanguine præditis alimentis dijudicandis inservit III, 277, 31 s.; ejus mucro præsertim gustus sedes est III, 251, 9; ejus sensus magis apicem quam latitudini inest III, 10, 37 s.; præter saporibus percipit etiam eadem quæ reliqua caro, idque omni sua parte III, 10, 38 ss.; longam non habere cupientes gulones, idque quare II, 212, 23; quo mollior est, eo meliorem tactum habet III, 250, 9; ideoque et eo meliorem sensum III, 250, 8, 9; duplex est, utpote gustus instrumentum III, 244, 54; III, 245, 2 s.; duplicitas ejus magis manifesta est quam tactus instrumenti, sed minus quam reliquorum sensus instrumentorum III, 244, 54 ss.; saporibus non percipit, nec ubi valde sicca, nec ubi valde humida est, idque quare III, 458, 27 ss.; apud ægrotos amaro humore repleta est III, 458, 32; cur dulcis non fiat verum amara, salsa et acida IV, 284, 20 ss.; eam colliquefacere potest salsum III, 458, 5 s.; probatur verum gustus sensorium non esse, sed solummodo intermedium III, 459, 43-460, 17, cf. III, 454, 51 ss.; III, 458, 1 s.; si ei nobis insciis obducta esset membrana, putaremus nihil intermedium esse III, 459, 51 ss.; igitur eodem modo haberemus ac nunc quum lateat aqua inter saporibus et eam intercedens III, 459, 58 s.; eodem modo se habere videtur ad gustum quo aer et aqua ad visum, auditum et olfactum III, 460, 6 ss., cf. III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s.; qualem habeant quadrupedes viviparæ III, 250, 21 s.; qualem elephas III, 23, 37 s.; cameli necessario carnosa est, idque quare III, 271, 17 s.; sub ea præcipue grandines habent suæ III, 165, 52 s.; sub ea venarum scarificatio suum anginae opem fert III, 165, 45 s.; eam omnes aves habent, sed aliæ latam, aliæ angustam III, 27, 34 s.; III, 297, 25 s.; quibus lata est, eæ aves inprimis literas quasdam enuntiant III, 27, 37 s.; III, 250, 18 s.; quæ tenuem vel mediocriter latam habent aves, inprimis loquelam emittunt III, 72, 53 s.; latam habent unguines aves III, 157, 46 s.; III, 250, 23; ea sibi invicem mentem interpretantur aves III, 260, 24 ss.; latam habet eaque prædam excipit picus III, 181, 3 s.; serpentum linguæ similem habent illecebæ eamque eodem modo movent quo hi III, 27, 10 ss.; apice caret apud atricipitem et lusciniæ III, 184, 14 s.; eam exserunt perdices mares et feminae coitus tempore III, 79, 53 s.; eam longe exserere potest ligula avis III, 157, 40 s.; eam habent omnes quadrupedes oviparæ excepto crocodilo Ægyptio III, 25, 18 s.; III, 72, 35; III, 295, 13 s.; animalium pedestrium oviparorum plerorumque ad vocem emittendum inutilis est, idque quare III, 250, 31 ss.; ejus ratione quibusdam piscibus similis est crocodilus Ægyptius III, 25, 19; parum articulatam habet crocodilus fluvialis, idque qualem III, 251, 1 ss.; III, 295, 14 ss.; cum inferiori maxilla apud eum coheret III, 251, 3 s.; si apud crocodillum cum superiori maxilla coherisset, cibi introitum impedivisset III, 271, 6 s.; qualem habent rana III, 72, 39 ss.; eam habent serpentes III, 295, 13 s.; longam et bifidam habent serpentes, idque quare III, 250, 31 s.; ejusque apicem pilo plane similem III, 295, 34 s.; serpentum qualis III, 33, 15 ss.; quomodo eam moveant serpentes III, 27, 11 s.; III, 33, 14 ss.; serpentum arteriæ subjacere videtur, idque quare III, 33, 11 ss.; ante eam prominere videtur serpentum arteriæ, idque quare III, 33, 13 ss.; et lacer-

tarum et serpentum bifida est, sed non æque III, 33, 20 s.; III, 250, 33 ss.; fissam quoque habet vitulus marinus III, 33, 20 s.; III, 295, 36 s.; non solum habet delphinus III, 72, 33; qualem habeant pisces III, 25, 20 ss.; III, 28, 54 ss.; III, 295, 18 ss.; tenui modo eam habent pisces quidam III, 250, 39 s.; idque fere eodem modo quo crocodili fluviales III, 250, 41; plerique pisces ea carere videntur, idque quare III, 250, 39, 42 ss.; raptim munere suo fungi debet apud pisces, idque quare III, 250, 44 ss.; hinc parum articulatam habent III, 250, 46 s.; III, 251, 15 s.; proprie ejus mucronem tantummodo habent, idque quare III, 251, 18 ss.; inde nisi eorum os inclinaveris, eam discretam videre non licet III, 250, 49 ss., v. *Olfactus instrumentum*; osseam et non solum habent pisces III, 69, 13 s.; ei simile est nonnullorum piscium palatum carneum III, 69, 15 ss.; pro ea interdum habetur cyprinorum palatum molle et carnosum III, 69, 16 s.; III, 251, 14 s.; in ea multi pisces dentes habent III, 253, 2 s.; idque quare III, 253, 8 s.; apud nonnulla insecta oris munere fungitur III, 297, 38 s.; parte ei simili succos colligunt apes III, 97, 27 ss.; in ea aculeum habent insecta eo in anteriori parte prædita III, 284, 4, 8; ex ea et labiis quasi compositus est insectorum stimulus III, 282, 44 s.; cicadarum cum ore in unam partem coaluit III, 282, 53 s.; quibusdam rebus alantur insecta eam habentia III, 156, 11 ss.; ea carent mollusca III, 57, 3; ejus loco utuntur caruncula quam in ore habent III, 57, 2 s.; testaceis et insectis quibus proboscidi similis est, eadem officia præstat quæ elephantis nasus III, 251, 42 ss.; ejus loco os carnosius habent crustata omnia III, 60, 10; ei similem carunculam inter dentes habent locustæ III, 60, 23 s., cf. III, 61, 21 s., 34 s.; huic carunculae simile aliquid inter opercula habent cancri III, 61, 21 s., 34 s.; ei similis est proboscis turbinatorum III, 63, 8 s.; ei similem partem etiam habent univalvia et bivalvia III, 63, 43, v. *Proboscis*; inter eam et stimulum medium tenet cochlearum proboscis III, 279, 1 s.; ejus loco carnosum corpus in medio dentium habent erinacei marini III, 65, 41; hoc corpusculum apud eosdem insequantur gula I, 1, 65, 42; eam sub operculo habent turbinata pascentia III, 88, 31 s.; purpuræ digito major est III, 84, 33.

Linguæ similis pars; præstat eam spongiosam esse et alimentum attrahere posse III, 284, 38 s.; gustus instrumentum est, idque principium ejus mucro III, 251, 17 ss.; eam habent omnia testacea III, 67, 26 s.; III, 279, 31 s., 40 s.; item nonnulla insecta III, 67, 26; testaceis nonnullis valida est III, 277, 42 ss.; eam partim intus, partim foris habent et insecta et testacea III, 251, 30 ss.; idque quænam III, 277, 32 ss.; III, 282, 42 ss.; quæ eam foris habent ea stimuli loco utuntur (v. *Proboscis*) III, 251, 32, 45; ea gustant atque ad hanc cibum attrahunt quæ eam habent insecta III, 67, 27 s.; aliis insectis mollis est, aliis valde robusta III, 67, 28 s.; quænam insecta robustam habeant III, 67, 29 ss.; quæ pone aculeo carent ea tantum telo utuntur III, 67, 31 s.; paucis exceptis ea prædita dentibus carent III, 67, 32 s.; ea muscæ sanguinem proficiunt III, 67, 33 s.; ea culices pungunt III, 67, 34 s.; apud cicadas eodem modo se habet quæ apud insecta pone aculeum habentia, idque quomodo III, 68, 15 s.; eam in ore habent crustata et mollusca III, 251, 27 ss.; III, 277, 26 s.; apud crustata et mollusca carnosa est III, 277, 26 s., 29, cf. III, 278, 54; item dentibus interposita III, 278, 53 s.; alimentorum suavitati dijudicando inservit apud mollusca et tes-

tacea III, 277, 27, 31 s.; apud erinaeo dentibus interposita est III, 279, 40; eam apud eosdem insequitur gula III, 279, 41; eam eodem modo quo molusca et crustacea, dentibus interpositam habent cochleæ (?) III, 278, 53 s.

Lingua hæsitans; v. *Balbus*.

Lingua humana; v. *Humana Lingua*.

Lingulaca; v. *Ligula*.

Linimenta (ἐλαίωματα); eorum ope steriles mulieres a fecundis distinguunt IV, 136, 17 s.

Λινοῖται; venatoria retia custodiebant fr. 251, a.

Linum et triticum; in seilam mutantur IV, 28, 38 s.

Lipara; una ex septem Æoli insulis IV, 92, 1; ignis et spiritus fons in ea III, 633, 48; in ea ignis conspicuus sed noctu tantum IV, 80, 26 s.; illius meminit Xenophanes IV, 80, 31 s.; in ea terra reperiri dicitur, qua si ollam obruta quidquid injectum fuerit coquitur IV, 80, 10 ss.; in ea sepulchrum exstare fabulantur circa quod prodigiosa multa eveniant IV, 92, 1 ss.

Liparæorum urbs; non procul ab insula Hiera una ex Æoli insulis abest III, 593, 32 s.; ea in Hiera insula terræ motu facta et spiritu e terra exeunte cinere obruta est III, 593, 33.

Lippiens (ἀφθαλμῶν); ei iucundius in tenebris quam in luce cernere II, 220, 29; quæ iis alba videntur, revera alba non sunt II, 119, 1.

Lippitudo (ὀφθαλμία); ei nihil est contrarium, 211, 9; si duo homines simul ab ea sanantur, inde fit motus specie, sed non numero unus II, 313, 15; ardor in oculis est IV, 109, 25; oriuntur si æstas pluvia fuerit IV, 109, 27 ss.; cur iis gravis æstas fiat si venti septentrionales per hiemem obtinuerunt, ver autem pluviosum et austrinum fuerit IV, 109, 12 ss.; cur in pestibus plerumque auspicantur IV, 296, 32; eas febres præcedunt in æstate morbida IV, 111, 51 s.; cur iis capiantur qui ea laborantes appropinquant IV, 154, 17 ss.; cur post eas nonnulli acutius cernant IV, 274, 33 ss.

Lippitudines aridæ; quando oriantur IV, 110, 29 s.; quinam ab iis capiantur IV, 109, 51 s.

Lipsydrium; Atticæ locus ad Parnethem montem quem nuntiant Alcæonidæ fr. 228, b.

Liquabile (τηκτόν); dicitur iuxta potentiam III, 619, 3; passivum est III, 618, 47 s.; quænam humore sint III, 619, 20 ss.; quænam calore III, 619, 24 s.; quænam aqua III, 619, 48 ss.; quædam flammabilia non sunt III, 622, 35 s.; quædam vero flammabilia non liquabilia sunt III, 622, 36 s.; quæ igne sunt aquosiora III, 624, 8 s.; quæ aqua terræ magis sunt III, 624, 9; omnia aquam esse putant II, 517, 41; II, 530, 28, cf. II, 261, 36; eorum ultimum subjectum aqua vel ær est II, 519, 36; igitur omnia unum esse dicuntur II, 519, 35; ea quod vehementius liquat, calidius dicitur III, 232, 27; ea liquat flamma, non vero aqua fervens III, 232, 38 s.

Liquatio (τῆξις); quiddam III, 618, 29; de ea una cum confectione constat III, 615, 46 s.

Liquefacti quod nequit (ἀττικόν); dicitur iuxta potentiam III, 619, 3; ad id pertinet fictile III, 619, 22, 26; quoniam sint III, 623, 52 ss.

Liquidum; v. *Humidum*.

Lis; si simpliciter intenta est, nihil vetat quominus simpliciter vel absolvant vel damment iudices, 509, 46; in iis veracem esse iustitiæ est opus II, 244, 46; eas dijudicabant reges ætatis heroicæ, 538, 12, 24; alias alii disceptant in nonnullis rebus publicis, 521, 29; de pactis agitatas non a bonorum priva possessione, sed ab improbitate pendunt, 501, 23; Platonis quoque reipublicæ civibus erunt, 502, 23; earum intentionibus præfecti magistratus ad forum necessarium convictus celebrare

debent, 615, 8; in ultimo democratiæ genere curandum est ut quam paucissimæ de bonis publicandis intendatur, idque quomodo, 595, 31; in ultimo democratiæ genere melius dijudicantur, si iudicia per paucos dies, sed de multis rebus cogantur, idque quare, 595, 48; earum intentiones et introductiones apud tabelliones perscribuntur, 598, 36; Lacedæmone alias alii magistratus disceptant 517, 30; 521, 30, cf. 513, 26, 38; Carthagine omnes iidem, 517, 29; 521, 33, cf. *Judicia*; propter sibi impendentes democratiæ Rhodii sustulerunt nobiles, 567, 11; 570, 26; civibus multis antiquas esse vidit Aristoteles Rhodius, 643, 31; iudicium instituit idem, apud quod intra præscriptum diem dirimendæ essent, 643, 33; earum provocatione cum ad hoc tribunal, tum apud se ipsum, multis propositis multam pecuniam coegit Aristoteles, 643, 36; earum se studiosum non esse dicere debet defensor, ubi insimulant eum rhetoricam discere atque meditari, 452, 12; non earum amore se rhetoricam discere et exercere dicere debet defensor, 452, 12; non earum amore se in adversarii res inquirere, dicendum est oratori, 454, 5; me amare dicit adversarius, etiamsi probare nequeat, me unquam in iudicio fuisse, 379, 40; ad eas adhibetur remora III, 29, 27.

Literæ (γράμματα); iis constat sermo III, 249, 40; partim labiorum commissura, partim linguæ impulsu enuntiantur III, 249, 43 s., cf. III, 250, 10 ss.; enuntianti non possunt pleræque, nisi lingua et labia lubrica sint III, 249, 41 ss., 46 ss.; quomodo a se invicem differant a metricis sciscitari oportet III, 249, 45 s.; multum ad eas enuntiandas conferunt dentes anteriores III, 252, 19 s.; vocis affectiones sunt IV, 167, 39; iis nonnulla animalia carent III, 4, 11; nonnullas enuntiant quædam avium genera, idque quænam III, 27, 35 ss.; eas qui maxime enuntiant aves latiore linguam habent III, 258, 18 s.; sive nullæ sive paucæ ab animalibus emittuntur IV, 308, 3; earum defectu laborant balbi et blæsi III, 250, 14 s.; interdum transformantur dum a loquente ad audientem deferuntur III, 489, 21 s.; vocis species sunt quas e genere faciunt differentiæ II, 552, 22 s.; earum principia non numero, sed specie definita sunt II, 499, 13; tot erunt quot vocis elementa, si hæc elementa finita II, 495, 26 ss.; earum similitudine fortasse veritatem venari licet II, 138, 3; ab iis quoque aliquid secedet, si a syllabis secedat III, 330, 35 s.; non omnibus eadem, 24, 24; quænam inter eas et tibia foramina intercedat affinitas II, 637, 33 s.; si elementa substantiarum sint, unaquæque earum aliquid erit, idque quare II, 627, 28 ss.; quum nihil vetat, quin unuscujusque earum multa sint, nec unuscujusque earum exstat idea, similes syllabæ eatenus infinitæ esse poterunt II, 627, 51 ss.; de iis non fit deliberatio, idque quare II, 27, 52; an priusquam eas scirent leges cantaverint IV, 209, 25 s.; a Phœnicibus inventas in Græciam attulit Cadmus fr. 259, b, v. *Elementum*.

Literæ minutæ; cur eas lusciosi scribant IV, 274, 24 ss.; IV, 275, 14 ss.

Literæ vetustæ; ubinam exaratae IV, 100, 14, 21.

Lithargyrina vasa; argentum simulant, 276, 14.

Λιθοῖς; ad eum jurabant Athenienses fr. 234, b.

Litigantes; eorum alter semper improbus est, ubi quaeritur an res sit, 407, 8.

Litigiosi (δυσέπειδες); eorum amicitiam non petimus, 352, 11.

Litra; Ægineticum obolum adæquat fr. 252, b.

Littus; quomodo id vocaverit Lycophron, 388, 42; navi gantibus moveri videtur, idque quare III, 510, 19 s.; ei proximæ partes bene temperatæ sunt III, 158, 9 s.;

eorum ope loca aspera a cænosis distinguunt piscatores III, 91, 30 ss.; in ea umbilici qui vocantur nascuntur idque unde IV, 63, 34 s.; quamobrem in eo fodientes dulcem aquam inveniamus IV, 298, 16 ss.; crassa et tortuosa fiunt quum mare fluctuans exæstuat, tenuia vero et recta quum tranquillum III, 594, 22 ss.; fluctuosiora cur saepe solida efficiantur IV, 234, 6 ss.; cur interdum aut id appellant delphines, ignoratur III, 206, 21 ss.; ea hieme petunt pisces quidam III, 156, 49 s.; III, 158, 1 s.; circa ea vivit aquila marina III, 188, 16.

Livia; v. *Pelias*.

Lividi (πελιδνοί); cur rigentes efficiantur IV, 154, 44 ss.

Livor (πελώματα); cur eum plagæ sumant IV, 160, 40 ss.

Lixivia (λιξία); ad aquam potius pertinet, idque quare III, 617, 34; III, 624, 20 s.; ignita est, ideoque calorem habet III, 233, 21 s.; alienum calorem habet III, 624, 37; amara est IV, 138, 18; quare flava efficiatur III, 643, 8 s.; tingit III, 647, 25; rufos reddit capillos IV, 289, 18; cur dentium stuporem non tollat IV, 115, 17; IV, 154, 42.

Localus (λόχαλος) (?); appendices intestinorum habet III, 34, 39.

Locatio; pactum voluntarium est II, 55, 11.

Locatio operæ (μισθαρνία); ad alteram rei pecuniariae speciem pertinet, 493, 10; partim artes illiberales, partim artes non artificiosas respicit, 493, 10.

Lochagi; taxiarchis subditi sunt, 599, 38; quomodo comemeatus magna copia simul emere ac militibus distribuere coacti sint a Timotheo Atheniensi, 646, 30; excurrunt classici signo audito III, 639, 20 s.

Lochi; quidnam apud Lacedæmonios fr. 271, b.

λόχμα; v. *Fruticeta*.

Locri; olim Leleges vocati fr. 252, a; fr. 276, b; Bæotiam tenuere fr. 276, b.

Locri; apud eos lex patrimonialia vendere vetat, nisi quis sibi manifesto calamitatem accidisse ostendat, 506, 26; quodnam iis consilium Stesichorus dederit, 372, 27; 398, 33; eorum republica corrui propter affinitatem cum Dionysio, 574, 42.

Locri Epizephyrii; de eorum legibus et institutis fr. 274, a, b; eorum civitas bene administratur, idque quare fr. 275, a; iis leges scripsit Zaleucus, 519, 17; fr. 275, a.

Locris; Onomacriti patria, 519, 22.

Loculus (λύταρος); pertuso eo quo obductus erat exeunt nymphæ apum, vesparum et crabronum III, 94, 2.

Locus; nullas de eo dubitationes vel solutiones protulerunt Aristotele antiquiores II, 285, 2; eum revera exstare probatur ex alternatione eorum quæ vasis continentur II, 285, 4 ss.; elementorum naturalium latio probat cum non solum exstare sed etiam facultate quadam præditum esse II, 285, 12 ss.; qui dicunt inane esse eum hoc ipso agnoscunt II, 285, 32; ei assimilant inane qui id exstare putant II, 292, 10; II, 293, 21, 35, 40 s., 45; II, 294, 20, 26 s.; videtur igitur aliquid a corporibus differens et corpora in eo esse II, 285, 10, 34; II, 288, 42; II, 290, 19; Hesiodus probat se omnia in eo esse arbitrari II, 285, 40 s.; si vera dixit Hesiodus, admirabilis erit ejus potentia et omnium prima II, 285, 42; non perit intereuntibus rebus quæ in eo sunt II, 285, 45; magnitudinem habet sed non corpus II, 286, 9; nec elementum est, nec ex elementis compositus II, 286, 7; nec corporeus, nec incorporeus II, 286, 8; nec ad ullam quattuor causarum pertinet II, 286, 13; si ad entia pertinet quaeritur ubinam sit II, 286, 17; ejus locum exstare dehere perhibebat Zeno

II, 286, 17, 19; si omne corpus in eo, in anni etiam corpus esse debet II, 286, 20; igitur crescentium etiam crescere debet II, 286, 22; eum omnes aliquid esse fatentur II, 286, 48; de eo Zenonis ratiocinationem secutus est Gorgias III, 630, 34 s.; solus quidnam sit, exponere conatus est Plato II, 286, 49; de eo Platonis opiniones, v. *Plato*; quasnam ob causas difficile perspectu sit, quidnam sit II, 290, 25 ss.; ejus consideratio pertinet ad naturæ scrutatorem II, 292, 8; quatenus ejus consideratio cognata sit cum vacui consideratione II, 292, 9; idem esse videtur quod vacuum et plenum, sed essentia differens II, 292, 13; definitio II, 290, 23 ss.; est quantum continuum, 6, 47; 7, 19 ss.; ejus partes ad eundem terminum pertingunt ac partes corporis, 7, 21; maxime inter quanta contrarietatem recipere videtur, 8, 51; magnitudinem habet II, 466, 17; id est quod primum continet unumquodque corpus II, 286, 32; II, 288, 41 s. cf. II, 427, 29; videtur esse magnitudinis intervallum II, 286, 37; nec contenti pars est, nec ejus intervallum major II, 289, 26; probatur nec forma nec materies esso II, 287, 2 ss.; II, 288, 34, cf. II, 289, 39 ss.; II, 290, 20; tres dimensiones habet II, 285, 49; probatur corpus non esse II, 285, 49 ss.; nec corporis locus II, 285, 52 ss.; omnis supra et infra habet II, 288, 45; videtur forma esse quia continet II, 289, 42, cf. II, 287, 13; probatur non esse intervallum inter fines contenti quia scilicet nullum hujusmodi intervallum exstat nisi corporis intrantibus magnitudo II, 289, 48 ss., cf. 40 s.; de rebus quæ in eo sunt maxime proprio sensu adhibetur præpositio in II, 287, 44; semper corporibus accurate respondere debet II, 280, 25; simul cum corpore est II, 290, 50, cf. II, 296, 28 s.; quia finita sunt, universum etiam finitum esse debet II, 280, 24., cf. II, 281, 1; II, 597, 16 s.; cuique corpori sensibili proprius est II, 280, 1; II, 281, 9, 14; partis idem est qui totius II, 280, 2, 51; II, 597, 1; nec pars, nec habitus est, sed separabilis est ab unaquaque re II, 287, 8, cf. 5; II, 290, 19; videtur superficies et vas et continens esse II, 290, 48 s.; vasi similis esse videtur II, 287, 9 s., cf. II, 285, 6; II, 288, 44; vas est quod transferri nequit II, 290, 34; in eo est corpus quod ab alio corpore ab externa parte continetur II, 291, 1; in eo alia potentia sunt, alia actu, idque quænam II, 291, 9 ss.; in eo alia per se sunt, alia per accidens, idque quænam II, 291, 13 ss.; in eo est mobile corpus, non vero ens omne II, 291, 39; II, 309, 29; in eo non est ens II, 309, 24; II, 598, 18; in eo non sunt res mathematicæ II, 285, 28 s.; quando inprimis videatur materies esse II, 290, 9 ss.; quomodo differat a materie II, 290, 15 ss.; quomodo in ejus categoria exstet differentia inter materiem et formam II, 429, 50; si forma vel materies esset, in se ipse contineretur, ideoque loci locus esset II, 287, 23; alicubi est, sed non in loco II, 291, 37; constat partibus positionem ad se invicem habentibus, 7, 34; quænam sint ejus differentias II, 281, 9, 19; II, 597, 24, 27 s.; ei primarie inest prius et posterius II, 300, 33; ejus contrarietates et differentias sunt supra et infra, ante et retro, dextrum et sinistrum II, 353, 41 ss., 49 s.; II, 371, 24, 47, cf. II, 445, 11; ejus partes et species sunt sex dimensiones II, 285, 17 s., cf. II, 287, 21; II, 316, 44 s.; quomodo a parte differat II, 289, 23 ss.; quibus competit, iis competit et aitus II, 445, 4 s., 10; competit rebus mathematicis, sive seorsum sint, sive alio modo II, 445, 5 ss.; quæ in eo sunt corpora omnia sensibilia sunt II, 377, 35; eo quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 14; quæ in eo sunt, eo circumdantur II, 303, 27, 40; non sic in eo dicuntur

esse res, ut sint tunc quum locus est II, 303, 30; alium corporibus facere præter uniuscujusque molem nihil refert II, 297, 2 s.; singulariter cuique proprius est II, 635, 44 s.; igitur absurdum est si non dicas quidnam sit, res mathematicas vero alicubi esse dicas II, 635, 46 s.; item si eum simul cum corporibus mathematicis crees II, 635, 43 s.; qui alicujus rei naturalis est, alius semper præter naturam est II, 378, 25; itemque vice versa II, 380, 35 s.; II, 382, 19; numero infinita sunt II, 417, 30 s.; infinita esse nequeunt II, 280, 22 ss.; II, 281, 13 s.; II, 597, 15 ss., 25 s.; infinita esse deberent, si corpora infinita exstarent II, 376, 15, cf. II, 377, 46 ss.; quibus indivisus est, ea et ipsa indivisa sunt III, 440, 47; eundem occupabant puncta quæ se invicem tangunt IV, 51, 30 s.; in quo est res definienda, ne differentia loco ponatur, 245, 14; primus continentis finis immobilis est II, 290, 39; eo plurimum distant quæ per diametrum e regione posita sunt III, 588, 27 s.; potest esse id in quo fit motus II, 358, 48, cf. II, 356, 23; non movetur II, 308, 10, 16; II, 597, 42 s.; non quæreretur, si non esset motus localis II, 289, 4; exemplum rerum in quibus fit motus II, 313, 4; sine eo consistere non posse videtur motus II, 278, 19; mutatio secundum eum dicitur latitudo II, 440, 40; competit omni rei quæ per se movetur III, 436, 25 ss.; non vero ei quæ per accidens III, 436, 26; quærendus est in rebus quæ motum et supra et infra habent II, 287, 22; ejus oppositionibus respondent latitudinum oppositiones II, 371, 49, v. *Mutatio secundum locum*; in quem aliquid movetur specie differt a loco ex quo movetur II, 379, 46, 50; solus ex iis in quibus fit motus continuus esse potest II, 466, 16 s.; circularis solus continuus esse potest, idque quomodo II, 466, 18; igitur non propter eum continuus est motus II, 460, 14; ad suum unumquodque fertur II, 463, 14 s.; II, 465, 47 s.; ad suum unumquodque fertur et ibi manet II, 285, 15; II, 286, 46 s.; II, 291, 40, 43; ad suum feruntur res eadem de causa quæ sunt generationes et mutationes II, 427, 6 ss.; ad suum ferri idem est quod ad formam suam ferri II, 427, 20 s.; ad suum ferri idem est quod ad simile ferri II, 427, 32 s.; ad quæ feruntur corpora caret infinitum II, 378, 21; ad quæ ferantur corpora, si desint, obtinere nequit motus II, 378, 21 s.; iis distinguitur motus naturalis a motu præter naturam II, 378, 23 s.; in quem non vi manent corpora, ad eum feruntur naturaliter II, 378, 37; in quem feruntur non vi, in eo naturaliter manent II, 378, 38; III, 436, 36 s.; in quo vi manent, ad eum quoque vi feruntur II, 378, 38; in quem vi feruntur, in eo quoque vi manent II, 378, 39; II, 436, 37 s.; in omni esse potest corpus II, 382, 36; igitur extra cælum non exstat II, 382, 34; II, 394, 7; in eo non sunt quæ extra circularem conversionem sunt II, 382, 42; in eo sunt et terra et mare et cælum, ideoque mobilia sunt II, 306, 16 ss.; quo mare continetur, non maris est, sed potius aquæ III, 577, 10 s.; perit, ubi aer in aquam mutatur II, 287, 28, v. *Ubi*.

Loca; tria sunt quorum appulsus sunt consonantes simplices, ideoque et tres sunt numero duplices II, 637, 24 s.

Loca; non semper eadem sicca vel humida sunt III, 571, 1; III, 572, 12 ss., 23 s.; III, 573, 11, s., 51 s.; mutantur pro fluminum ortu vel defectu III, 571, 2 s.; ubi exsiccantur fontes evanescent III, 571, 19 s.; plura hodie esse videntur quæ sicca, quam quæ humida evadunt III, 572, 28 s., 30 s.; III, 579, 12 s.; salubria sunt prouti statibus pervia IV, 118, 21; IV, 149, 17; IV, 288, 15 s.; quomodo eorum ratione differant ani-

malia III, 170, 13 ss.; ab iis pendet nobilitas vel ignobilitas plantarum ac animalium sponte pullulantium III, 390, 18; quænam plantis convenientia vel non IV, 35, 5 ss.; in aliis desunt quædam animalia, in aliis non desunt, sed diu non vivunt et male habent III, 168, 37 ss.; quæ eadem incolunt animalia, sibi invicem bellum ingerunt III, 172, 35 ss., cf. III, 173, 17 s.; in iis ubi degere solent melius habent quique pisces III, 163, 45 ss.; quibusdam tamen piscibus pecuaria quædam prosunt III, 163, 48; quænam universis fere piscibus conducant III, 163, 18, 49 ss.; eorum calor et avium et quadrupedum vivipararum ova naturat III, 376, 14 ss.; in Crastonia prope Bisaltarum regionem exstat in quem ingressa animalia pereunt IV, 97, 29 s.; iis mentem advertere debet legumlator, 503, 49; ejus communione non conelat civitas, etiamsi sine hac communione existere nequeat, 530, 8, 14; quando ejus natura parum ad civitatem condendam apta est, seditio oriri solet, 568, 23; quibus præest ea bene nosse debet administrator, 639, 8; eorum opportunitate bello superiores evadimus, 419, 20; 456, 31; eo conferunt ut res majores videantur, 327, 44; eorum intervalla amicitiam ipsam non dissolvunt, sed ejus functionem II, 94, 39; in *Phinidis* eum videntes colligunt sibi fatale esse ut ibi moriantur, 470, 9, v. *Regiones*.

Loca calida et sicca; in iis multa animalia vivipara magna III, 242, 6 s.

Loca cavernosa terra; mari subdita IV, 229, 42, 48.

Locus communis; quisnam II, 286, 27; quomodo differat a loco proprio II, 286, 27 s.

Loci communes; idem quod elementa, 375, 1; 384, 17; est id in quod multa entymemata incidunt, 384, 18; respiciunt syllogismos dialecticos ac rhetoricos, 316, 24; quomodo a speciebus differant, 316, 45; entymematum quomodo seligendi sint, 374, 36; quomodo eligendi, ubi repente et inopinato de aliqua re disserendum est, 374, 39; qui maxime communes sunt, maxime valent ad definitionem confirmandam, 258, 50; ex iisdem ducuntur syllogismi contrarii e quibus ipsa entymemata, 383, 4; memoriæ infixi res ipsas in memoriam revocant, 275, 1; III, 497, 40 ss.

Locus infinitus (*ἀπειρος*); si exstat, exstabit etiam corpus infinitum II, 278, 10; exstabit si vacuum sit II, 278, 9 s.; percurri nequit II, 332, 52; probatur in finito tempore percurri non posse II, 327, 51 ss.; idque sive ab alterutra parte, sive utrinque infinitus sit II, 328, 10 ss.

Locus intermedius (*δμεστώ*); in eo necessario esse probatur supernatans II, 380, 32 ss.; ejus differentia postea exponitur II, 380, 38.

Locus loci (*ὁ τόπος ἐν τόπῳ*); exstaret si materies aut forma esset locus II, 287, 23 ss.; item si exstaret intervallum inter fines contenti II, 290, 3.

Loci memoriales; v. *Memoriales loci*.

Locus nos circumdans (*ὁ περὶ ἡμᾶς*); ortui et interitui solus obnoxius est II, 510, 33; maxima pars universi est II, 510, 34, cf. 31.

Locus primus; neque minor neque major est ea re cuius locus est II, 288, 43; II, 289, 20, cf. II, 291, 33.

Locus sophisticus; v. *Sophisticus locus*.

Locus proprius (*ἰδιός*); quinam II, 286, 28, 31; quomodo a loco communi differat II, 286, 27 s., cf. *Locus primus*.

Locus supremus (*ὁ ἄνω*); eum antiqui diis tribuunt, idque quare II, 389, 32, cf. II, 370, 43; II, 381, 54 s.; unde constet eum neque calidum, nec ignitum esse III, 556, 13 ss.

Locum mutantia (κατὰ τόπον μεταδρακτικά); exceptis partim insectis, sexus discrimen habent III, 319, 28 ss.

Locustæ (ἀκρίδαι); insecta sunt quæ a congeneribus animalibus gignuntur III, 93, 15; III, 328, 28; conspectum est in earum utero concepta generari III, 328, 50; eodem modo coeunt quo reliqua insecta III, 99, 29 ss.; earum mas femina major est III, 99, 31; quomodo et ubinam pariant III, 99, 31 ss.; III, 100, 1; post earum partum fiunt vermes ovis similes a terra tenui tanquam membrana circumdati III, 99, 35 ss.; eorum fœtus adeo molles sunt ut tactu conterantur III, 99, 37 s.; non in terræ superficie sed paulo infra sunt III, 99, 39; per hiemem sub terra manent eorum ova III, 100, 1 s.; atque ibi maturantur III, 99, 37; una cum æstate, e fœtu anni superioris nascuntur III, 100, 2 s.; ubi maturuerunt, e terreo tegmine emergunt nigrae et exiguæ III, 99, 40 s.; deinde disrupta cute statim majores fiunt III, 99, 41 s.; sub finem æstatis pariunt et post partum moriuntur, idque quare III, 99, 43 s.; earum mas eodem tempore moritur quo femina III, 99, 45 s.; vere e terra prodeunt III, 99, 46 s.; non nascuntur in montano aut exili solo, sed in campestri et hiant, idque quare III, 99, 47 ss.; eodem modo quo illæ pariunt et post partum moriuntur attelabi III, 100, 4 s.; canoras educare conata est mulier quædam tenellis venata III, 215, 40 ss.; hæ sponte (i. e. sine mare) prægnantes factæ sunt III, 215, 42; qualem ventriculum et intestina habeant III, 68, 12 ss.; senectam vel folliculum exuunt III, 162, 17; insecta salutia sunt III, 284, 44 s.; gubernacula a posteriori parte habent, idque quare III, 284, 46 ss.; gubernaculorum ope sonum producant III, 72, 6 s.; earum voces argutæ III, 661, 49; ea paulo major est tyrannus III, 151, 4; cum serpentibus pugnans eos collo corripit (*pro ἀκρίδαι legend. est fortasse ἰκτίδα*) III, 178, 8 s.; iis vescuntur talpæ in Ætolia IV, 107, 18; earum genus Argis nasci dicitur quod scorpiomachum vocant IV, 102, 3 ss.

Locustæ marinæ; unum e quattuor magnis crustatorum generibus III, 285, 25 s.; earum multæ species sunt non solum forma sed et magnitudine longe diversæ III, 285, 27 ss.; ad crustata pertinent III, 7, 22; III, 55, 35 s.; III, 58, 12 s.; III, 80, 25 s.; III, 90, 41; III, 545, 38 ss., 44 s.; crustatis ideoque animalibus aquatilibus accensendæ sunt II, 3, 9; III, 73, 48 s., cf. III, 6, 28; crustata sunt ideoque prægnantes optimæ sunt III, 170, 44; item in ore habent linguæ similem partem III, 251, 27 s.; sanguine carent III, 5, 32; quomodo natiunt III, 6, 28 s.; in cauda pinnas habent III, 6, 29; idque quinque III, 58, 46 s.; iis habitu similis est cancellus III, 64, 18 s.; iis quod ad pronas partes attinet, similes sunt squillæ gibbæ III, 58, 39 s.; astacis similes sunt III, 58, 13 s.; quibusnam rebus ab iis differant III, 58, 14 s.; III, 59, 17 ss., 37, 40 ss., 51 ss.; pedes utrinque quinque habent, si iis adnumeres ultimas forfices III, 58, 33 s.; earum corpus oblongum est III, 58, 52 s.; qualia ante oculos cornua habeant III, 59, 9 s.; magnos oculos habent III, 59, 40 s.; totum corpus pectusque aspera habent III, 59, 51 ss.; dentes in ore habent, idque quales III, 59, 21 ss.; III, 58, 35 s.; III, 60, 19; inter dentes habent carunculam linguæ similem III, 60, 23 s., cf. III, 61, 21 s., 34 s.; post os habent gulam brevem III, 60, 11, 24 s.; post gulam vero ventriculum membranaceum III, 60, 12, 25 s.; circa ventriculi os tres habent dentes eosque quomodo dispositos III, 60, 26 s.; omnes in ventriculo duos dentes habent, idque quare III, 278, 45 ss.; quale intestinum habeant et quomodo dispositum III,

60, 28 s., 36 s.; ubinam terminetur eorum intestinum III, 60, 13 ss.; multas partes habent branchiis similes III, 60, 7; easque in parte superiora III, 59, 4; iuxta eas interceptiunt aquam quam ore admittunt III, 60, 6; marum meatus geniturae destinatus eodem modo se habet quo feminarum uterinus III, 60, 34 s., 39; quomodo se habeat iste meatus et ubinam situs sit III, 60, 32 ss.; huius meatus et intestini situ quadrupedibus similes sunt III, 60, 38; quomodo prioris pedis ratione a maribus differant femellæ III, 59, 2 s.; quomodo pinnarum ratione III, 59, 4 s.; quomodo calcarium III, 59, 6 ss.; quomodo caudæ III, 61, 40 s.; earum uterus duplex est III, 383, 51 s.; quanam partes solis maribus propriæ sint III, 60, 43 ss.; quomodo se habeant feminarum ova et ubinam sita sint III, 61, 1 ss.; earum ova rubra sunt et incisura habent III, 63, 33 ss., cf. III, 57, 16; iis quod ad ova et anfractus attinet eodem modo se habent squillæ III, 60, 42 s.; eodem loco ova pariunt quo excrementum emittunt, idque quoniam III, 60, 14 ss.; quomodo coeant III, 80, 26; item quonam loco et anni tempore III, 80, 28 ss.; eodem modo quo illæ coeant astaci et squillæ III, 80, 31 s.; post coitum prægnantes sunt et ova habent per tres fere menses, idque quoniam III, 90, 41 ss.; his elapsis ova immatura pariunt in plagulis ventri subditas III, 90, 44; III, 91, 16; idque quoniam habitu III, 91, 12 ss.; et quoniam anni tempore III, 91, 23; singula earum ova immatura fici granum magnitudine æquant III, 91, 4 s.; eorum ovum fragile gignitur atque in octo partes dividitur III, 48 s.; cf. III, 90, 91, 46; quomodo in plagulis disposita sint III, 90, 48 ss.; III, 91, 5 ss.; quomodo ea caudæ ope retineant et cooperiant III, 91, 9 ss.; per viginti dies ova ventri subjecta concoquant III, 91, 19; eorum ova crescant quomodo vermes III, 90, 45; eorum ova matura consistens aliquid atque coactum efficere videntur III, 91, 2, 20 s.; quo anni tempore ova abiciant III, 91, 24; quindecim dies post ova abjecta ex iis gignuntur earum pulli III, 91, 21 s.; capiuntur sæpe digito minores III, 91, 22 s.; iisdem temporibus quo illæ pariunt ursæ III, 91, 36 s.; eadem duram habent III, 317, 14; modo vere, modo autumno post partum senectam exuunt III, 167, 21 ss.; jam reperti sunt qui molle tegimen circa pectus haberent, inferiores vero partes duras III, 162, 23 ss.; pedibus non ad incedendum sed ad natandum utuntur III, 317, 14 s.; orrhopygium habent III, 317, 21; idque natationi adhibent tanquam remo innixæ III, 285, 39 s., cf. 37 s.; eatenus igitur a cancris differunt quia cauda (porrecta) carent III, 285, 37 s.; eatenus vero similes sunt quod utrisque forfices sunt, idque quem in usum III, 285, 30 ss.; quomodo flectant forfices, quomodo pedes III, 285, 33 s.; omnes forficem dextram majorem habent, idque quare III, 286, 15 ss.; quatenus ab iis differant squillæ III, 286, 3 s.; quinque menses latitant III, 162, 27 s.; esca capiuntur, ideoque olfactum habent III, 71, 8 ss.; de earum somno v. *Aquatilia*; in euripo Pyrrhæo non comparent III, 192, 10 ss.; in asperis et saxosis locis inveniuntur, non vero in canosis III, 91, 26 ss.; ubinam igitur occurrant III, 91, 29 s.; hieme et vere littora petunt, æstate vero altum, idque quare III, 91, 34 ss.; testam vere exuunt, idque tam recens natæ quam post III, 91, 39 ss.; omnes longævæ sunt III, 91, 42 ss.; in alto in locis asperis ac saxosis degunt ibique latibula construunt III, 148, 30 ss.; pisciculos circa latibula venantur III, 148, 29 s.; superant tamen et magnos pisces III, 148, 20 s.; e. gr. congras, idque quare III, 148, 22; devorantur a polypis III, 148, 22; igitur si in eo-

dem rete concludantur ac polyphi prae pavore moriuntur III, 148, 23 s.; quomodo ebum ori admoveant III, 148, 32 ss.; secundum naturam prorsum incedunt cornibus in latera demissis III, 148, 34 s.; metu percussi retro fugiunt cornua procul vibrantes III, 148, 35 s.; cornibus inter se pugnant III, 148, 37 s.; sæpe confertim in greges conveniunt III, 148, 38 s.

Locustæ feminae; ova in plagulas inferiores pariunt III, 286, 11 s.; igitur has plagulas latiores habent quam mares III, 286, 9 s.

Locustis similia animalia; crustatis accensenda sunt III, 240, 24 ss.; III, 278, 40 s.; partes molles intus, duras vero extra habent, idque quare III, 240, 24 ss., cf. *Crustata*; eorum feminae in se ipsas parum edunt III, 384, 3 s., 9; atque ideo majores quam mares habent plagulas, idque quare III, 384, 8 ss.; eorum ova duro putamine tecta sunt III, 384, 9; eorum ova foris incrementum capiunt III, 384, 10.

Locutio; v. *Loquela*.

Logica disciplina; ad eam remittitur quaestio ideas spectans II, 190, 9; ad hanc solam pertinent argumentationes simul communes et refellentes II, 190, 10.

λογικῶς II, 540, 28; II, 541, 28; opponitur propriis rationibus II, 361, 32 s., v. *Sermonis causa*.

λογικώτερον II, 377, 42.

Logistæ; magistratus apud Athenienses fr. 243, b; ab euthynis diversi *ibid.*; quomodo creentur *ibid.*

λογιστικόν ei inest pudor, 214, 38; item voluntas, 214, 44; ei plerumque proprium est ut τῷ θυμοειδὲς et τῷ ἐπιθυμητικῷ imperet, 219, 36; ei tanquam primum proprium est prudentia, 227, 43; ei non proprium est ut ratiocinetur, si τῷ ἐπιθυμητικῷ non proprium sit ut cupiat, 234, 5; si ei proprium est primum prudens, τῷ ἐπιθυμητικῷ proprium erit primum temperans, 234, 13; animæ pars erit primo, si τὸ ἐπιθυμητικόν quoque pars animæ est primo, 234, 24, cf. *Anima ratione prædita et Ratione prædita pars animæ*.

λόγοι καὶ σκέψεις 72, 25.

λόγος eorum quæ in subjecto sunt, nunquam prædicatur de subjecto, 3, 9; subjecti prædicatur, 4, 32; an revera contraria recipere valeat, necne, 6, 4 ss.; quomodo ea re ab οὐσία differat, *ibid.*; est quantum discretum, 6, 45; 7, 4 ss.; ejus mensura syllaba brevis ac longa, 7, 5; constat partibus non habentibus inter se invicem positionem, 7, 44.

λόγος v. *Argumentatio, Definitio, Explanatio, Oratio, Ratio, Sententia, Sermo*.

λόγος τῆς οὐσίας non idem in homonymis, 1, 2; idem in synonymis, 1, 8; prædicati de subjecto prædicatur, 2, 49.

λόγους (οἱ περὶ τούς) (i. e. οἱ πολλοί) 290, 23, 29.

λοιδορία 408, 39.

λοιδορητικός v. *Contumeliosus*.

Loligines (τενίδες); ejus descriptio fr. 184, a; ad mollusca pertinent III, 7, 23; III, 80, 5 s.; III, 148, 41; fr. 178, b; ideoque prægnantes optimi III, 170, 47; habent præter pedes duas proboscides III, 56, 12 s., v. *Proboscides*; alveum magnum sed pedes parvos habent III, 56, 40 s.; mollia sunt ideoque pedes habere videntur iisque et pinnis natant idque celerius versus corpus III, 6, 26; non graditur III, 6, 26 s.; III, 56, 41; eorum corpus potius in longitudinem extenditur III, 56, 42; multo minores sunt quam lolii III, 56, 43 ss.; pinnæ non integrum earum alveum circumdant III, 56, 49 s.; III, 288, 16 ss.; quomodo corporis forma a lolis differant III, 56, 48 s.; unicum molluscum est quod altum incolat III, 56, 51; III, 278, 22; duo conceptacula habent ventriculo

similia III, 277, 50 ss.; quorum alterum minus ingulvie simile est quam apud sepias et polypos atque figura differt III, 277, 52 s.; idque quia molliores habent earnes III, 278, 1 s.; super mytide atramentum habent III, 278, 14 s.; pavoris tantum causa atramentum emittunt III, 192, 28; in prona corporis parte durum habent aliquid quod gladius vocatur III, 57, 22 ss.; earum gladius cartilagineus et tenuis est III, 278, 31 s., v. *Gladius*; quomodo coeant III, 80, 17 ss., cf. *Mollusca*; duo ova habere videntur III, 383, 47; idque quia earum uterus figuratus et bifidus est III, 383, 48 s.; in alto pariunt III, 92, 47; idque continuum aliquid III, 92, 48; unaquæque ex unico ovo gignit III, 92, 52; quomodo mas a femina differat III, 92, 52 ss.; superant et magnos pisces III, 148, 41 ss.

Lolium (αἰσῶν); somniferum est, ideoque capitis gravitatem affert III, 504, 42 ss.; IV, 315, 19 s.; ei comparatur mandragora IV, 315, 20; cur ei admixta farina saginata animalia citissime pinguescant IV, 315, 52 ss. **Lolius** (τενίδες); ejus descriptio fr. 184, b; habent præter pedes duas proboscides III, 56, 12 s., v. *Proboscides*; alveum magnum habent, sed pedes parvos III, 56, 40 s.; igitur pedibus non utantur ad gradiendum III, 56, 41; eorum corpus potius in longitudinem extenditur III, 56, 42; multo majores sunt quam loligines, idque quanti III, 56, 43 ss.; quomodo corporis forma a loliginibus differant III, 56, 48 s.; pinnæ eorum integrum alveum ambiunt III, 56, 49 s.; pinnam perpetuam ac continuum habent III, 288, 15 s.; in prona corporis parte durum habent aliquid quod gladius vocatur III, 57, 22 ss., v. *Gladius*; altum incolunt III, 56, 51; genus eorum infrequens est III, 56, 47 s.; gregales sunt III, 175, 11; pauci eorum alterum annum expleant III, 92, 49.

Longævitas; v. *Vita longa*.

Longævum; exemplum citatur, 116, 19.

Longæviores; quamobrem sint qui manus cæsuram per totam palmam habent IV, 170, 1 ss.; IV, 285, 5 s.

Longicolles aves; v. *Aves longicolles*.

Longicrures aves; v. *Aves longicrures*.

Longinqua; ea non metuimus, 353, 32.

Longinqui; iis injuriam facere solent, 339, 15.

Longitudo; quid II, 525, 28; continuum est III, 469, 22; igitur ei inest indivisibile aliquid, licet forsitan non separabile quod unum ex ea facit III, 469, 19 ss.; nihil igitur impedit quominus eam tanquam actu indivisibilem cogitemus, idque in tempore individuo III, 469, 8 ss.; eodem modo indivisibilis est ac tempus III, 469, 10 s.; igitur tunc dicere non licet quidnam in utroque temporis dimidio cogitetur III, 469, 11 s.; ejus dimidia potentia tantummodo sunt donec non dividitur III, 469, 12 s.; ubi alterutrum ejus dimidium seorsum cogitat intellectus, simul tempus dividit III, 469, 13 s.; quomodo eam cogitat intellectus tanquam e duobus dimidiis compositum III, 469, 15 ss.; eodem modo dividitur quo motus et tempus et id quod movetur et motus passio III, 323, 35, cf. 13 ss.; eodem modo etiam se habet quod ad finitum et infinitum, ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323, 39 ss.; ei eodem modo inest infinitum quo tempori II, 360, 24, cf. II, 320, 26, 31; quidnam ejus principium II, 514, 23; ejus principium supra II, 390, 37; II, 391, 19; ejus mensura longitudo II, 575, 23; ejus mensura unum est II, 574, 38; eam metitur cubitus, idque quomodo II, 303, 9 s.; latitudine et altitudine prior est II, 613, 8 s.; latitudine prior est II, 391, 19; quidnam ejus recto respondeat in latitudine, in numero et in colore II, 637, 53 s.; ei equalis esse nequit affectus II, 339, 6 ss.;

ei nihil inest præter puncta et lineas IV, 52, 50; eam continet et terminat punctum II, 301, 51; e punctis non consistit IV, 52, 44 s.; qui per eam fiunt motus oppositi sunt II, 362, 26; cæli quid II, 391, 44; cur in eam potius crescant animalia et plantæ IV, 202, 35 ss.; apud ea in triplex augetur IV, 202, 36, v. *Linea*, *Magnitudo*.

Longitudines; eas e longo et brevi faciunt Platonici quidam II, 624, 52; eas e longo et brevi generant idearum assertores II, 631, 47; eas ex ente et non ente (i. e. ex uno et indeterminata dyade) generant idearum assertores II, 631, 29 s.; II, 633, 32.

Longitudo geometrica; qualis fr. 90, b.

Longitudo insecabilis; non exstat II, 411, 25, cf. II, 318, 4.

Longitudo mediocris; in omnes orationum partes quadrat, 424, 17; quomodo concilietur orationi, 435, 45.

Longitudo prima; secundum Platonem ideæ animalis et reliquarum idearum elementum est III, 434, 33 ss.

Longitudo vitæ; eam nonnulli antiqui lepidissime a fellis absentia pendere putarunt III, 275, 31 ss.; verisimile ad eam aliquid conferre jecur III, 275, 37 ss.; pendere probatur ab eo quod humor non facile exsiccat III, 529, 25 s.; item ab humoris copia et calore III, 529, 28 s., 34 s.; item ab excrementorum paucitate III, 529, 41 ss.; est quædam quæ corporis virtutibus non stipeatur, 322, 29, cf. *Vita longa*.

Longitudo et brevitæ vitæ; ut de earum causis certiores fiamus, querendum est quidnam sit interitui facile obnoxium (τὸ εὐδαιμόνιον) in iis quæ natura constant III, 527, 30 s.

Longitudine et brevitæ vitæ (de); eum præcedit de *Somno et vigilia* III, 527, 13 s.; eum insequitur de *Juventute ac senectute* II, 531, 15; de *Vita et morte* III, 527, 14 s.; III, 531, 15 ss.; item de *Morbo et sanitate* III, 527, 15 s.; fortasse innuitur IV, 215, 22.

Longitudo et latitudo; ubi justam attigerunt, inprimis crassitie crescere incipiunt animalia III, 51, 31 s.

Longitudo, latitudo et altitudo; quantitates sunt, non substantiæ II, 539, 42 s.; omnia quæ præter eas et materiem exstant corporum affectus et effectus et qualitates sunt II, 539, 40 s.; iis sublatis, nil restat nisi quod ab iis determinatur, id est materies II, 539, 45 ss.

Longus sermo; v. *Simonides*.

Longa; in aqua subsidunt, etiamsi sint lamina ferrea vel plumbea aut minora aut leviora II, 431, 19 s.

Longum et breve; quomodo sibi invicem opponantur II, 580, 29 s.; relationis species sunt II, 631, 48 s.; item magui et parvi II, 484, 16; II, 625, 2; ex iis lineam composuit Plato II, 484, 15 s.; ex iis longitudines faciunt Platonici quidam II, 624, 52; II, 631, 47; quantitates substantiæ affectus vel habitus sunt II, 525, 38; et seorsum et conjunctim de linea prædicantur II, 630, 13.

λωποδύται v. *Stelliones vestiarum*.

Loquacitas (λαλιὰ); ejus signum IV, 3, 37 s.; ad signa physiognomonica pertinet quæ circa intellectum sunt IV, 3, 40 s., v. *Garrullitas*.

Loquaces (λάλοι); quidam vino fiunt IV, 266, 14; quidam ab atra bili fiunt IV, 267, 30.

Loquela (διόλεκτος); quidam III, 71, 45; species vocis est IV, 173, 45, cf. IV, 174, 5 s.; ea facillime depravari videtur, et perfici difficillime IV, 173, 45 s.; eam habere videtur vox III, 455, 43 s.; igitur et inanimes res quædam quæ eam habent, per similitudinem vocem habere dicuntur III, 455, 41 ss.; ejus elementum non est invisibile, etiamsi vox adspici nequeat II,

278, 34; II, 596, 14 s.; naturaliter fit IV, 331, 25; a sono et voce differt, idque quomodo III, 71, 41 ss.; eam quæ habent et vocem habent, non vero vice versa III, 73, 14 ss.; consonantibus et vocalibus constat III, 71, 46 ss.; eam non habent quæ aut lingua carent, aut quibus soluta non est III, 71, 48 s.; ea carent insecta III, 71, 50 s.; homini propria est III, 73, 14; eam nulum animal præter hominem habet IV, 174, 9 s.; eam quædam animalia habent III, 4, 10; quibusnam avibus inprimis propria sit III, 72, 53 ss.; quantum a voce differat, ostendit lusciniæ pullos canere docens III, 73, 31 ss.; bene habendi causa exstat III, 456, 2; igitur eam pauciora animalia habent quam gustum III, 456, 1; ei inservit lingua III, 455, 54; III, 544, 38 s.; præcisa arteria fieri nequit III, 269, 26 s.; nec sine mola a pulmone profecto III, 269, 27; ei apud hominem multum conferunt dentes, idque inprimis anteriores III, 252, 18 ss. cf. III, 429, 14 s.; distinctam quidam non habeant III, 657, 26 ss.; eam non edunt qui ab ortu surdi sunt III, 73, 16 ss.; qualem edant infantes, idque quare III, 73, 18 ss.; eam statim in lucem editi habuisse infantes nonnulli traduntur IV, 179, 7; ei aliquatenus comparari potest vocis articulatio III, 73, 25, v. *Sermo*.

Loqui; oportet ut plerique fr. 340, b.

Lorica; classico auditu induitur III, 639, 17.

Lorum; tractile est III, 621, 6.

Lotophagi; sex menses dormiunt fr. 297, b.

Lotura piscium; eam apud nonnullos genitura redolet IV, 142, 20.

Lucani; iis subditæ sunt Cumæ IV, 90, 26 s.

Lucerna (λύχνος); per eam transit lumen cum necessario, tum alicujus gratia, nempe ne offendamus, 162, 13; cur melius cerneamus manu præ ea ante lumen objecta IV, 277, 30 ss.; ad eam operantes qui variis coloribus utuntur sæpe se hallucinari dicunt III, 605, 17 ss.; assumpto oleo evenit ut ejus lumen exstingatur IV, 128, 6 s.; interdum superioris exhalatio mira celeritate inferiorem accendit III, 557, 9 ss.; ejus flamma exstinguitur si majori imponatur, idque quare III, 535, 31 ss.; IV, 119, 21 s., 32 s.; ejus lumen agnoscunt experefacti aliqui quia id exiliter inter dormiendum viderant III, 512, 11 ss.; circa eas iris integra fieri solet hieme Austris spirantibus III, 603, 41 s.; apparet præsertim iis qui humidis sunt oculis, idque quare III, 603, 43 s.; unde hæc iris oriatur III, 603, 45 ss.; ejus lumen non album sed purpureum circumcirca, nec puniceum apparet, idque quare III, 603, 49 s.; ex ea fit incendium, idque quomodo III, 333, 32 s.; stillanti comparatur lusciosus, 299, 35; exstinctæ odore abortiunt equæ III, 167, 29 s.; item mulieres quædam III, 167, 30 s.; circum eas volitat hepiolus III, 168, 27 s.; ea admota quiescere pergunt aves III, 74, 44 s.; earum modo splendent oculi ranarum ululatum emittentium, idque quare III, 72, 50.

Lucifer; eo admirabilior esse videtur justitia II, 53, 17; ejus orbem alii Veneris, alii Jovis appellant III, 628, 50 s.; solem æquat cursu III, 638, 37 s.; anno suum cursum peragit, *ibid.*

Lucius; Romam a Celtis captam recuperavit fr. 299, b.

Lucrum (λέρδος); speciem constituit consentaneum, 425, 13; sæpe in agendo sequimur, vi illata naturæ et moribus, 425, 13; nomen a pactis voluntariis et in quibus licentiam dat lex, desumptum est II, 57, 28, 31; id facere dicunt quando suis plura habent II, 57, 28; dicitur et de pactis involuntariis, etiamsi nomen in nonnulla vix quadret II, 56, 39; dicitur quod boni plus habet, mali vero minus II, 56, 46; ab eo detrahens, multa exequare conatur iudex II, 56, 39; inter id et damnum

medium est jus quod pacta spectat II, 56, 48; II, 57, 34; eo minores plerique, 353, 47; id magis quam honores sectantur plerique, 593, 13; ejus nemo per se incontinens esse dicitur, sed ex similitudine tantummodo II, 77, 5; II, 80, 15; II, 81, 16; cuiusnam nos pudeat et quare, 355, 39; quibus majus vel propius est quam poena hi injuriam facere solent, 338, 37, 50; ejus gratia obsequiosi sumus, 456, 25; honore compensari debet in amicitia secundum excellentiam II, 231, 46; egestatis subsidium est II, 103, 32; id in amicitia secundum excellentiamtribuendum est amico inferiori II, 103, 30; id quæ faciunt nunquam probra habet vir illiberalis II, 246, 29 s.; ei hodie magis student in oligarchiis quam honori, 597, 46; propter id fiunt seditiones et reipublicæ conversiones, idque quomodo, 566, 28, 35, 43; partim ex opibus privatis, partim e publicis, 566, 47; ejus causa aliqui in monarchas conspirant, 582, 29; nonnulli et ejus causa et propter contemptum in monarchas conspirant, 582, 21; id non sectantur qui propter gloriæ studium tyrannos aggrediuntur, 582, 28; cavendum ne ejus gratia falsum detur testimonium, 430, 41, 431, 4; si ex eo criminetur accusans, quidnam respondentum sit defensori, 451, 25.

Lucri cupido; animæ affectus est II, 195, 30; ejus definitio II, 195, 50.

Lucta; ei idem convenit cibi distribuendi modus ac cursui II, 19, 29; ea opus est nonnullis ut bonum habitum assequantur II, 401, 42.

Luctatio; de ea spectat gymnasta II, 206, 47.

Luctator; quisnam idoneus, 321, 22.

Luctus; eum comitatur quædam voluptas, 336, 17.

Lucus; eos incolit pygargus III, 187, 40; item oripelargus III, 188, 9; eos raro adeunt aquilæ excepto pygargo III, 187, 43 s.; in opacis non inveniuntur cicadæ idque quare III, 100, 22.

Ludibundus; pertinet ad eos qui quod ad requiem modum excedit II, 84, 20; intemperans esse videtur, etsi mollis sit II, 84, 18.

Ludus (παῖς); remissio est quam requies sit II, 84, 19; in eclementes sumus, 350, 40; jucundi sunt, 335, 19; 336, 28; 337, 48; alii statim, alii assueti, 336, 32; requiei causa fiunt, 625, 49; 628, 51; vitæ finis esse nequeunt, 625, 46; negotiis magis convenient quam otio, 625, 48; medicamentis comparantur, 625, 52; quomodo eos interdum sibi vitæ finem faciant homines, 629, 17; sæpe sui ipsorum causa ab hominibus adhibentur, 629, 14; jucundi actus sunt per se expetendi II, 123, 8; per negligentiam corpori et rei familiari potius nocent quam prosunt II, 123, 9; requiei similes esse videntur II, 123, 36; ad eos confugiunt plerique eorum qui beati habentur II, 123, 11; apud tyrannos magni aestimantur qui circa eos urbani sunt II, 123, 12; iis non constat felicitas II, 123, 39, 40; ad felicitatem conferre putantur quia iis olivum traducunt potentes II, 123, 15; eorum gratia per totam vitam operam exantlare et laborare stultum, ridiculum ac admodum puerile videretur II, 123, 30, 33; rerum seriarum gratia iis uti jubet Anacharsis II, 123, 35; rebus cum iis conjunctis præstant seria II, 123, 41; puerorum, nec illiberales nec laboriosi, nec dissoluti esse debent, 623, 10; plerumque imitatio esse debent rerum seriarum quas postes tractabuntur, 623, 15; iis imprimis motus parandus est pueris ante quintum ætatis annum, 623, 10; forsan viris sunt quæ pueri tantum serie tractant, 628, 42 (ἐταρσεύει); ex iis secundo loco reditum petere debet civitas, 639, 45.

udi per Græciam instituti; eorum ordo fr. 311, b; 312, a

Lumbi (ὀσφύς); nominis græci etymologia III, 11, 16; quidnam III, 11, 15; ubinam siti III, 11, 43; III, 13, 3 s.; primi in utero absolvuntur, tanquam carina navis fr. 191, a; quia flexuræ sunt, ecarneas sunt III, 267, 45 s.; eos (?) trajiciunt venæ secundum Syennesis Cyprum III, 38, 28; ab iis proficiscitur varicum sanguis III, 144, 36; iis appositus est uterus animalium quæ et foras et intra se ovum edunt III, 37, 38; III, 327, 16, cf. III, 326, 47; item pars uteri ova continens apud animalia quæ foras animal vivum, sed intra se ovum edunt III, 37, 40 s.; III, 327, 18 s.; circa eos testes habent aves et quadrupedes oviparæ III, 207, 53; III, 321, 35, 40; iis adnexi sunt meatus seminales cum apud pisces, tum apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 38 s.; III, 327, 16; item apud crinaceum III, 35, 11; III, 323, 19; idque quare III, 323, 20 s.; si ad eos inclinaverit matrix, concipere nequit III, 211, 12 ss.; si iis imprimis doleant mulieres parientes, difficulter parient III, 148, 5 s.; parvi et imbecilles, ignavi signum IV, 5, 1 s.; carnosi, stolidi IV, 5, 18; qui magnos habent venatum amant IV, 9, 35; ad leones et ad canes referuntur IV, 9, 36.

Lumbi Interiores (φύλα); quænam juxta eos decurrant venæ secundum Polybum III, 39, 45; quænam iis do lentibus venas incidere soleant secundum eundem III, 39, 48 ss.

Lumbrici (ὄλμινθες); iis infestati canes tritici segetem depascuntur III, 178, 4 s.; gignuntur in excrementis quæ adhuc in animalibus continentur III, 98, 23 s.; earum tria genera sunt idque quænam III, 93, 25 s.; ex iis nihil gignitur III, 93, 26 s.; eos intra sese alunt spongiæ III, 90, 7 s.; eos avulsis spongiis devorant pisciculi saxatiles III, 90, 8; in nive inveniuntur IV, 35, 12; in ea gignuntur, *ibid.*

Lumbricus latus; unicus est qui intestino adhæreat III, 93, 27 s.; parit cucumeris seminis aliquid simile III, 93, 28 s.; quid iis infestatis accidat IV, 324, 17 ss.

Lumbrici terrestres (γῆ; ἔντερα); intestina terræ vocantur III, 119, 1; sponte concrescunt e cæno et humo uda III, 119, 1 s.; in quibusnam maris ac fluviorum partibus nascantur, idque quare III, 119, 5 ss.; ex iis gignuntur anguillæ III, 119, 1; III, 391, 4 s.; ex iis emergentes conspectæ sunt anguillæ atque e discissis prodeunt III, 119, 3 s.; vermibus naturam habent III, 391, 3 s.; pedibus carent III, 306, 20 ss.; III, 311, 3 s.; igitur dextrum habent, sed minus distinctum quam animalia pedibus aut alis prædita III, 306, 22 s.; tractu progrediuntur III, 311, 4 ss.; idque quomodo III, 311, 8 ss.

Lumen; id ogygium ignem vocat Empedocles III, 478, 21; id ex oculis quasi e laterna exire censent Plato et Empedocles III, 478, 1 ss., 15 ss.; id inepte tenebris exstingui censet Plato III, 478, 2 ss.; id Empedocles sole prius ad intermedium quam ad terram et oculum pervenire censet III, 453, 15 ss.; III, 489, 10 s.; rationes quæ probabilem reddere videntur hanc opinionem III, 489, 12 ss.; quidnam III, 453, 10 s., 14 s.; III, 479, 51 s.; III, 480, 30 s.; pellucidi actus, quatenus pellucidum est III, 453, 2 s., 38 s.; est quasi color pellucidi quod actu est III, 453, 4 s.; cf. III, 479, 51; igitur nec ignis, nec corpus, nec corporis effluviū est III, 453, 8 s.; III, 458, 1; ejus natura residet in pellucido indefinito III, 480, 7 s.; idem quod in pellucido est, in corporum superficie est album III, 480, 32 s.; sine eo videri nequit color, quodque in eo conspicitur color est III, 455, 29; III, 452, 44 s.; III, 453, 28, 35 s., 51; idque quare III, 453, 47 ss.; ei contrariæ esse videntur tenebræ III, 453, 12 s.; cui inest, ei potentia

insunt tenebrae III, 453, 3 s.; 26 s.; ejus limes umbra est III, 454, 48; a rebus laevibus ita repercutitur, ut umbram faciat atque ita cerni possit III, 454, 46 s.; praeterea semper repercutitur, sed ita ut umbram non faciat, ideoque non cernatur III, 454, 44 s.; alioquin ubivis tenebrae obtinerent extra apricum III, 454, 45 s.; id visu a tenebris discernimus, etiam ubi non cernimus III, 462, 50 s.; sine eo fieri nequit sensus III, 467, 2 s.; sine eo non cernitur, nec intus nec extra III, 479, 1, 5 s.; non intelligitur quomodo cum alio lumine coalescere possit III, 478, 52 s.; internum ab externo membrana separatur III, 478, 55; forsitan visus intermedium est III, 479, 2; id necessario recipere debet oculi pars interna III, 479, 10; argumenta quae probare videntur non omnes ejus partes simul moveri III, 489, 13 s.; non motus est sed lumen est eo quod aliquid est III, 489, 44 s.; igitur omnes ejus partes simul efficiuntur III, 490, 3 s.; flamma subtilius est, etiamsi minus sit ignis, 246, 12; colores qui potentia erant quodammodo efficiuntur actu sint III, 463, 32 s.; igitur ei comparatur intellectus activus III, 468, 32; ei similem facultatem nobis innasci debere qua rectum finem appetimus, ii perhibent qui vitia voluntaria esse negant II, 30, 51; id facere videntur nonnullas res quae ignis non sunt III, 643, 39 s.; quomodo a stellis cieatur II, 397, 11; nigrum quoddam ab omnibus rebus repercutitur quod non conspiciuntur III, 643, 15 s.; pluris minorisque proportionem multum inter se differt III, 645, 36 s.; id debiliter et quasi e longinquo percipiunt dormientes III, 512, 8 s.; ad id quum aliquo modo pennae intenduntur, violaceum colorem praebent III, 644, 40 s.; pauciore vero lumine tenebricosum III, 644, 42 s.; coloratum vel puniceum vel herbaceum factum III, 646, 43 s., cf. *Lux*.

Luna; eadem atque Minerva fr. 348, b.

Luna; a Pythagoreis antichthon et aetheria terra vocabatur fr. 75, b; 76, a; quatenus eam consideret astrologus, quatenus physicus II, 262, 34, 36, 40; de ea jam antiquitus dubitationes proposuerunt II, 470, 50; eam rebus divinis et immortalibus accenset Alcmaeon quia semper movetur III, 435, 26 s.; nonnullis femina esse dicitur quia ea decrescente purgantur mulieres III, 136, 18 s.; est res sensibilis aeterna II, 555, 40 s.; igitur definitur nequit, *ibid.*; sed latet quia solitaria est, *ibid.*; eam in caelo collocatam esse dicimus II, 382, 2 s.; eam substantiam esse dicimus II, 538, 46 s.; praeter sensibilem erit alia, si res mathematicae ab ideis et a sensibilibus distinctae sint II, 492, 13; qui superne usque ad eam extenditur locus, peculiari corpore ab elementis diverso repletum est III, 554, 53 s.; quartae regionis particeps esse videtur III, 389, 27 s.; igitur in ea quaerenda sunt ignicola animalia III, 389, 26 s.; nunquam comam sibi adsciscit, idque quare III, 563, 22 s.; eam comitantur halones, sicut coma stellas quae eam sibi adsciverint III, 560, 48 s.; ab ea interdum noctu iris fit III, 607, 18 s.; ab ea iridem veteres exstare non putabant idque quare III, 600, 51 s.; fiunt, sed raro, idque quare III, 601, 1 s.; idque quando III, 601, 4 s.; in annis ultra Libis tantum deprehendimus II, 601, 6; qui ab illa oritur arcus albus prorsus apparet, idque quare III, 605, 8 s.; circa eam coronae saepius fiunt, idque quare III, 602, 25 s.; ejus lux humectat IV, 239, 1; ejus calor IV, 246, 41; propter ejus lucem per plenilunia tepidiores sunt noctes III, 280, 17 s.; propter ejus defectum mensium initia et fines frigidiora esse solent quam media pars III, 354, 6; III, 397, 14 s.; ea decrescente fieri solet menstrua purgatio III, 354, 3; ejus umbræ cur

maiores quam solis sint ubi ab eodem proveniunt perpendiculari IV, 198, 33 s.; quum diminuitur, causa cur sub finem mensis concitator fluat Nilus, 168, 10; cum ea statis temporibus reciprocatones fluctuum fieri aial III, 634, 38 s.; una cum ea intumescit fretum inter Siciliam et Italiam IV, 83, 19 s.; mensibus facit hiemem et aestatem idque quomodo III, 397, 26 s.; eam celeritate longe superare videntur quae a nobis jaciuntur, idque quare III, 557, 40 s.; singulis mensibus orbem suum peragit III, 638, 34 s.; cum ejus et solis motu nihil comparari potest III, 635, 45 s.; ejus effectus III, 635, 47 s.; ei pauciores sunt motus quam quibusdam planetis, etiamsi longius a prima conversione distet II, 401, 13; ejus cursus celerior circa solitum hibernum, tardior circa aestivum, aequabilior circa æquinoctium fr. 198, b; fr. 161, a; movetur numinis divini vi III, 637, 52 s.; ejus motus inferior sed tardus est, ideoque calorem ciere nequit III, 556, 3; circulus per quem fertur tertia ejus sphaera secundum Eudoxum, in majori latitudine obliquatus est quam circulus qui ei apud scelerem respondet II, 607, 20 s.; ejus circulus ultimus III, 628, 52; ei non opus est sphaera revolvende II, 607, 47 s.; longius a sole quam ab ea distat terra III, 562, 26; ejus lationis certus numerus est II, 637, 4; si ejus numerus idem esset ac solis, ipsa soli eadem esset II, 637, 11 s.; illi sol lumen seminis loco praebet IV, 294, 44; principium est propter ejus cum sole consortium III, 413, 36; fit quasi alter sol minor III, 413, 37 s.; ideoque ad generationes et perfectiones omnes aliquod confert III, 413, 38 s.; quoniam sint ejus circuitus III, 413, 32 s.; secundum circuitus suos cum sole convenit III, 413, 34 s.; ejus circuitus naturalibus circuitibus accensendi sunt III, 413, 32; ejus conversiones ortas esse censent nonnulli evaporata aqua quae quondam totam terram circumdabat III, 574, 18 s.; eam motu necessario sonum excitare debere putant nonnulli II, 399, 18; globosa est IV, 195, 33, 39; cur plana appareat etsi globosa sit IV, 196, 45 s.; talia incrementa sumit quia globosa est, 134, 22; figuris quas per accretionem et decrectionem ostendit, probat se globosam esse II, 400, 41 s.; solis defectibus etiam globosa esse probatur II, 400, 45; cur eam rectam cernamus ubi dimidiata est IV, 195, 33 s.; in figuris quae per mensum occurrunt et recta sit et utrinque convexa et concava II, 409, 37 s.; accrescens atque decrescens plurimum quidem tempore utrinque convexa aut lunulae similis sit, sed semel tantum dimidiata II, 400, 42 s.; neque deficiens, neque increscens, neque decrescens lunulas producit, idque quare IV, 197, 3 s.; octavo die rectis lineis terminari videtur, si visiones non secundum latitudinem sed circum lineam circumdantem incitant IV, 195, 25 s.; quare faciem splendidam soli obversam habeat, 153, 18; semper ejus faciem videmus II, 398, 43; unde constat eam non circumvolvi, *ibid.*; semper e regione intuentium est IV, 195, 46 s.; ubi a sole occupata est eam non videmus IV, 195, 47; repletur post diem octavum, idque quare IV, 195, 48; lunata apparet ubi sol locum mutavit IV, 195, 52 s.; defectu afficitur II, 562, 6 s.; de ejus defectu quæstio institui potest quia constat eam deficere II, 556, 50; ejus defectus exemplum eorum quae saepe fiunt, 129, 24; ejus defectus causam non sciremus, si super luna essemus ac terram objectam videremus, 150, 30, cf. 154, 33; quærimus an deficiat vel augeatur, 154, 8; ejus defectus quid sit et cur sit, 154, 20, 22; 159, 38, 46; 160, 3; 162, 43; 168, 16, 34, 39; quærimus an sit, 154, 10; ejus defectus fiunt objectu terræ II, 409, 40 s.; ejus in defectu semper convexa est linea terminans II, 409,

39 s.; id quod probat terram globosam esse II, 409, 36, 41 s.; cur sæpius ejus defectus fiant quam solis fr. 198, a; undenam fiant secundum Pythagoreos fr. 73, b; ejus defectus frequentiores esse putant quam solis qui plures terras adversas exstare arbitrantur II, 403, 48; eam interdum terræ alicujus adversæ objectione deficere censent Iidem II, 403, 49; circa ejus defectus interdum terræ motus fiunt, idque quare III, 594, 31 ss.; ante eos sæpius venti fiunt III, 594, 37 ss.; IV, 246, 39 ss.; idque quod ejus calor tunc hebetatur III, 594, 40 ss.; causa est defectus solis III, 513, 19 s.; ubi subire incipit, signum est hujus defectus III, 513, 21 s.; ea Martem occultari vidit Aristoteles II, 401, 17.

Lunæ dimidiatæ; v. Dimidiatæ lunæ.

Lunæ incolæ; etiamsi suapte natura cerni possint, a nobis conspici nequeunt III, 519, 36 s.; igitur alio modo invisibiles sunt ac vox III, 519, 34 s.

Lunula; medium exiguum habent IV, 197, 6; per eas fit Hippocratis quadratura circuli, 287, 48, cf. 117, 33; cur eas efficiant splendores solis in terra, si quis eum per cribrum, aut frondes, aut digitis invicem perplexis inspicat IV, 196, 41 ss.; eas luna nunquam producit IV, 197, 3 ss.

Lupa; ejus speciem induit Latona, idque quando et quare III, 133, 14 s.

λυκῆρόν v. Acerbum.

Lupus; utrinque dentes habet III, 32, 22 s.; igitur unicum ventriculum habet, ibid.; ei ratione partium interiorum similis est thos III, 32, 24; multifidis accensendus est III, 291, 22 ss.; in anterioribus membris quinq; in posterioribus quattuor digitos habet III, 291, 23 ss.; multifidus est, ideoque cæcus nascitur III, 133, 8, 22; III, 360, 4 ss.; III, 408, 49; ideoque multiparus est III, 403, 43 s.; ejus collum unico osse constat, idque quare III, 289, 4 ss.; eo non minor est hyæna III, 153, 8 s.; Ægyptii minores quam Græci III, 169, 24; idque quare III, 169, 27 s.; ei colore similis est hyæna III, 132, 20; item pudendo virili III, 132, 23 s.; pudendum virile osseum habet III, 21, 51 s.; quomodo coeant III, 78, 6 s.; cani et uterum gerendi pariendique tempore et catulorum numero similes sunt III, 133, 7 s.; unicotantum anni tempore coeunt III, 133, 9; ineunte æstate pariunt III, 133, 10; omnes infra decem dies parere assuerunt, idque quare III, 133, 10 ss.; falso etiam perhibent eos semel tantummodo per totam vitam parere III, 133, 18 s.; duodecim diebus Latonam ex Hyperboreis deduxisse feruntur III, 133, 14 s.; Cyrenis cum canibus generant III, 170, 5 s.; cf. III, 366, 42 s.; carnivori sunt III, 169, 27 s.; crudivori sunt III, 173, 37; igitur bovi asinoque et vulpi inimicus est iisque insidias struit III, 173, 36 ss.; quo modo oves jugulant, eo modo aves mustelæ III, 178, 10 s.; oves ab eo commorsæ, v. Oves; unica quadrupes vivipara fera serratis dentibus prædita est quæ interdum, ubi fame laborat, quandam terram edat III, 153, 1 s.; ceteroquin terram nullam tangit III, 153, 4; ægroti, comesa herba, vomunt atque purgantur III, 153, 4 ss.; solivagi potius homines devorant quam qui gregatim venantur III, 153, 6 s.; feræ sunt III, 4 s.; III, 121, 15 s.; generosus, ferox et insidiosus est III, 4, 29 s.; ejus natura mala est II, 169, 50; coltus tempore accedentibus infensi sunt III, 121, 16 s.; vix tamen hoc tempore inter se pugnant quia gregales non sunt III, 121, 17 s.; cum eo dimicat sus III, 154, 29; ad eos referuntur qui collum valde breve habent IV, 10, 38 s.; in Creta nulli nasci dicuntur, idque quare IV, 88, 15 ss.; circa paludem Mæotida cum piscatoribus societatem inierunt III, 190, 27 ss.; si iis

partem prædæ denegant, retia dilacerant III, 190, 29 s.; lupum novit secundum poetam anonymum II, 218, 43; pericula fortius quam vir probus non sustinet, 627, 27.

Lupus cervarius; v. Thos.

Lupus; monedulæ genus III, 136, 5.

Lupi (aranei); a phalangiis differunt III, 194, 5 s.; eorum tria genera, eaque qualia III, 194, 6-12; iis similis est pulxer phalangium III, 193, 49.

Lupus (araneus) major; asperum et vile araneum textit ad maceries III, 194, 7 s.; semper rimis obdedit araneum in iisque latet telæ principia tenens III, 194, 8 s.; ubi aliquid incidens movetur, accedit III, 194, 10.

Lupus (araneus) minor; nullum araneum textit III, 194, 6 s.

Lupus (araneus) varius; parvum ac vile sub arboribus facit araneum III, 194, 10 ss.

Lupus (λῦπρξ); piscis squamatus ideoque oviparus est III, 115, 6; quattuor pinnas habet, idque ubinam III, 6, 16 s.; piscis cursor est III, 119, 41 s.; gregalis non est fr. 180, b; linguam osseam et adhaerentem habet fr. 108, b; cor triangulare fr. 108, b; quonam anni tempore pariat III, 119, 40 ss.; in superficie natat III, 171, 18 s.; prægnans pravus est, ibid.; unicus fusaneus piscis est qui bis quotannis pariat III, 82, 18 ss.; idque hieme III, 83, 14; quonam loco pariat III, 83, 7; ejus fœtus posterior imbecillis est III, 82, 22 s.; lapidem in capite habet, ideoque hieme male afficitur III, 163, 25 ss.; sæpe interdiu dormiens fuscina capitur III, 74, 26 ss.; acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.; carnivoros est fr. 180, b; plerumque carne vescitur, tangit tamen etiam algas III, 148, 50 s.; III, 149, 38 s.; etiamsi inimicissimi sint, certis quibusdam temporibus cum mugilibus congregantur III, 175, 24 s.; mugilum caudas abrodunt III, 175, 26 s.

Lusæ in Arcadia; fons ibi esse dicitur in quo mures terrestres nascantur et vivant IV, 98, 13 ss.

Lusci; quo modo ambulant, eo modo natant passeri similes pisces III, 317, 31 s.

Luscinia; linguæ apice caret III, 184, 14 s.; quonam anni tempore et quot ova pariat III, 82, 10 ss.; inde ab autumnio ad ver usque latet III, 82, 12 s.; ideoque non diu conspicitur III, 206, 52 s.; in ejus genere æque canunt mas ac femina III, 73, 8 s.; quando canere desinat femina III, 73, 9 s.; pullos canere docet III, 73, 31 s.; cf. III, 250, 26 s.; per quindecim dies et noctes sine intermissione canit, idque quonam anni tempore III, 206, 46 s.; deinde canit quidem, sed non sine intermissione III, 206, 48; progrediente æstate simpliciter vocem mittit, non omnimodam et asperam et modulatam III, 206, 49 s.; eo tempore etiam colore mutatur III, 206, 51; atque in Italia alio nomine designatur III, 206, 51 s.; earum voces argutæ III, 661, 50; earum voces imitatæ III, 655, 27 s.

Lusciositas (λυσκίωσις); humoris oculorum redundantia est III, 417, 13 s.; iis inprimis obnoxii sunt oculi nigri III, 417, 9; item juniores, idque quare III, 417, 14 s.

Lusciosus; comparatur lucernæ stillanti, 399, 35; cur contractis palpebris cernant IV, 275, 22 ss.; cur res propius admoveant si quid inspicere velint IV, 277, 3 ss.; cur acute cernant, literas vero minutas scribant IV, 275, 24 ss.; IV, 275, 14 ss.

Lustratio; ea a furore salvus evasit Orestes, 470, 51.

Lustrum; cervarum quale III, 131, 4 s.; III, 178, 17.

Lusus; secundum fabulam alteri est quod alteri mors II, 232, 35; eum amat leo III, 203, 29, cf. 43 ss.

Lutaria (λύτρη); animalibus squarrosis aquatilibus accen-

- sonda est III, 161, 48; III, 544, 13 s., v. *Squarrosa aquatilia*; minoribus animalibus accensenda est III, 146, 37 s.; quadrupes ovipara est ac cavernas incolit III, 30, 16; III, 316, 23 s.; III, 537, 14, cf. *Quadrupes oviparae et Quadrupes oviparae cavernas incolentes*; igitur admodum parvum lienem habet III, 30, 15 s.; et vesica et renibus caret III, 266, 34, 36; idque quia testam mollem habet III, 266, 35; pedetres sunt atque aerem recipiunt III, 146, 33, ss.; suffocantur si aliquamdiu non respirant III, 146, 38 s.; nihilo minus ab aqua separata vivere nequeunt III, 146, 34 s.; ubinam pariant atque prolem educant III, 146, 39 s.; extra aquam pariant III, 102, 44; ova fossa dolio simili condit nec his incubat III, 102, 44 s.; post dies pauciores quam triginta ova effodit pullosque ex iis excludit III, 102, 45 s.; pullos simulac nati sunt, secum in aquam educit III, 102, 47.
- Lutiarum genus** (τῶν λυτῶν γένος); et si genere a crustatis et testaceis diversum, tamen quod ad partium mollium et durarum dispositionem attinet, eodem modo se habere videtur III, 240, 32 ss.
- Luteola**; v. *Viriola*.
- Luteum ovi** (τὸ ὀψρόν); post incubationem ad acutiorrem ovi partem adscendit III, 106, 39 ss.; ad id e corde tendit umbilicus III, 107, 4, cf. 18 ss., 35 s., 39 s.; ex eo petitur pulli alimentum III, 107, 5 s.; circa decimum diem liquidius et copiosius est quam quod natura sua constat III, 107, 20 s.; crescente pullo paulatim partim superiora, partim inferiora petit III, 107, 24 s.; sub inferiori tunc invenitur albumen III, 107, 26; pullo suppositum est III, 107, 34, 38 s.; membrana circumdatur secundina III, 107, 19 s., 39, 50 s.; semper diminuitur, tandemque totum absorbitur et intra pulli corpus recipitur III, 108, 7 ss., cf. 2 s.; umbilicus ad id tendens cum pulli intestino tenui connexus est III, 108, 1 s., v. *Vitellus*.
- Lutra** (λυτρίδις); quadrupes est fera circa fluvios ac lacus victum quaerens III, 153, 43; etiamsi pedestre animal sit, ex aqua victum petit III, 2, 32; quatenus ei similis sit latus II, 153, 44 s.; quam acriter mordeat homines III, 153, 47 ss.
- Lutum** (πῦλος); dici non potest terra humori admixta quia terra non est, 216, 27; si quis ex eo terrenum eximat, aqua restans non concrescit III, 235, 50 s.; id infusa aqua si trahas humidum et fluctuans manet, plenior vero frictione adhibita densatur IV, 288, 42 ss.; ubi gelu concrevit calore liqueferi potest III, 616, 30 s., 45 s.; diu frigidum esse continuat III, 119, 45; aliquatenus in luta dividi potest, aliquatenus non II, 253, 47; non eodem modo in luta dividitur quo lateres e domo fiunt et vice versa II, 253, 48; non de eo loquimur de domo disserentes III, 227, 38 s.; necessarium fuit, si factum est fundamentum II, 466, 39; ab Austro saepissime fit IV, 252, 27; in id aquae penuria convertitur mare III, 391, 45 s.; circa fictilia in mare projecta colligitur III, 391, 49 s.; e putrescente gignuntur insecta quaedam III, 93, 20; spumoso putrescente fiunt ostrae lacustres III, 391, 43 ss.; ex eo foeturæ ædificium construunt bombyces, idque quale III, 98, 39; quomodo ex eo animal fabricentur III, 241, 42 ss.
- Lutum ingenuum**; in fluctibus dulcibus est IV, 33, 3, cf. 23; cito plantam unctuosam producit IV, 37, 18 s.
- Lux**; species ignis, 228, 27; pruna et flamma subtilior, 228, 31, 40; causa formalis noctis et diei est II, 602, 30; ejus privatio sunt tenebræ II, 576, 17; ea aer interdiu refertus est IV, 180, 44 s.; ea decrescente sol
- totus anni, luna vero mensis hilemem et æstatem facit III, 397, 13 s.; ejus absentia, id quod relinquatur caliginosum manet IV, 192, 39 s.; ignis est color, idque quare III, 643, 36 ss.; forsitan non solius III, 643, 43 s.; cum ea ab altera parte continuus est color, ab altera visus II, 336, 31; tenuior est sono IV, 183, 16; an directo itinere feratur IV, 183, 17 s.; quare corpora non permeet IV, 183, 15 ss.; obscurior fit quando rior sensui apparet III, 658, 23 s.; in ea cernere sano jucundum est II, 220, 29; in rebus lævibus magis una efficitur, idque quare IV, 178, 46 s.; ubi per angulatum foramen illucescit, rotunda turbinataque prodit, idque quare IV, 196, 45 s.; debilior per densius translucentes multos gignit colores III, 557, 51 s.; præcipue tamen puniceum et purpureum, idque quare III, 558, 1 ss.; ea movetur humor oculorum III, 416, 48; nocturna debilior est III, 416, 51 s.; ex ea egressi qui opaca intrant cubacula cur non confestim videant IV, 296, 23, cf. *Lumen*.
- Lux tenebræ**; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 51.
- Luxuria** (τρυφή); mollitiei species II, 84, 3; sequela intemperantiæ II, 245, 49; nec plane idem habitus est ac improbitas, nec prorsus ad aliud genus pertinet II, 76, 31; eam non admiratur vir magnanimus II, 245, 16; eam non præcaveat bonorum æqualitas, 506, 33; iis sine divitiis carere deberent cum tyrannis tum oligarchia, 580, 37.
- Lycæa**; ludi in Arcadia a Lycaone instituti fr. 311, b.
- Lycaon**; ludos Lycæa in Arcadia instituit fr. 311, b.
- Lycaon**; pater Pandari fr. 317, a.
- Lycaones**; infidi sunt fr. 135, a.
- Luxu perditus** (ἀπολυστισός); vulgo opponitur melio circa cibos habitui II, 197, 46.
- Lyceum**; exemplum τοῦ ubi, 2, 27; 17, 18; in eo qui stoream dedit, gratiam inuit, 358, 6; qui in eo est Coriscus alium esse dicunt sophistæ ac qui in foro est II, 301, 26.
- Lycia**; in ea exstat ignis perpetuo ardens IV, 98, 34; circa eam maxime inveniuntur spongiae densæ III, 90, 12; ibi tenduntur capræ III, 169, 16 s.
- Λυξία**; tribus syllabis brevis constat, 393, 47.
- Lycius** (?); monedulae genus III, 186, 5.
- Lycii**; capillis promissis gaudebant, 643, 13; quomodo ab iis pecuniam exegerit Condalus, 643, 15.
- Lycleo**; citatur ex oratione pro Chabria (cf. Oratt. Fragm. t. II, p. 351), 397, 28.
- Lycophron** sophista; quomodo definierit legem, 529, 40; item scientiam II, 563, 34; quomodo disseruerit in Iyræ encomio, 293, 20; usum vocabuli est sustulit, idque quare II, 250, 22; quibusnam nominibus compositis usus sit elocutioni oratoriae non convenientibus, 388, 40; quibusnam glossematibus, 388, 50; quidnam in eum et Pitholaum dixerit orator aliquis, 395, 27, v. *Lechineon*, laudatur fr. 56, a.
- Lycopodes**; quinam et unde dicti fr. 228, b.
- Lycormas**; fluvius circa quem herba nascitur lanceæ similis ad hebetes oculos remedium IV, 607, 1 s.
- Lycitii**; Lacedæmoniorum colonia erant, 515, 60; in Cretam coloniam deducentes incolas legibus ordinatis utentes repererunt, 515, 11.
- Lycurgus**; de ætate qua vixerit disci Olympici testimonium fr. 269, b; mediocrem rem familiarem possidebat, 556, 23; rex non erat, 556, 23; assidue Delphos frequentans leges ab Apolline accepit fr. 269, b; non solum leges condidit, sed etiam rempublicam instituit, 518, 36; eum perperam Thaletis discipulum esse putant, 519, 24; Charilli regis tutelam fugiens pluri-

num temporis in Creta conmoratus esse dicitur propter cognationem, 515, 6; rempublicam ad tolerandos labores validam esse volens quod ad mulieres attinet spe excidit, 511, 35; 514, 32; viros propter vitam militarem nactus est tales ut facile disciplinae parent, 512, 10; mulieres sub legum jugum adducere conatus, postmodum destitisse fertur, 512, 12; quomodo cives ad liberos procreandos excitaret, 512, 50; quænam de patrimonio emendo, vel vendendo, vel testamento relinquendo statuerit, 512, 26; senatoribus confusus non est, quasi bonis viris non futuris, 513, 41; cives ultro ambiciosos reddidit, 514, 1; convictus institutum democraticum esse voluit, 514, 21; invitus civitatem pecuniæ egenam, privatos vero avidos reddidit, 514, 47; quare eum vituperaverit Plato, 514, 31; ejus legibus usi beati viverunt Lacedæmonii, 377, 33; minores honores quam quos par erat apud Lacedæmonios accepit, idque quosnam fr. 269, b, cf. *Legumlator Lacedæmonius*.

Lyda; Bacchum sequi dicitur quia nonnulli a vino resolvuntur (λύοντα) IV, 294, 20 s.

Lydi; Colophonius bellum intulerunt, 546, 48; Smyrnam possederunt fr. 26, b; eorum rex Mæon, *ibid.*; bello ab Æolibus pressi sunt fr. 27, a.

Lydia; ignis circa eam quam plurimus effervuisse fertur IV, 81, 1 ss.; in ea metalla circa Pergamum IV, 82, 1 s.; in ea mella ex arboribus colligi aiunt IV, 78, 3 ss.; in ea invenitur monedula palmipes III, 186, 7.

Lydii lapides; eorum color III, 646, 19 s., cf. *Lapis Lydius*.

Lydius modus; maxime inter concentus simul ornatum ac disciplinam exhibet, 634, 11; maxime pueris convenit, 634, 10.

Lygdamis; 640, 34; primum Naxi oligarchiam evertit, dein tyrannidem sibi vindicavit, idque quomodo, 571, 29; fr. 278, a, b; quomodo exsilibus pecuniam extorsit, 640, 32.

Lymphatio (τὸ νυμπεῖν); morbus est equorum domesticorum III, 167, 7; quænamque sint signa III, 167, 8 s.

Lynceus; ei forsitan nihil mixtum esse videretur; si mixtio idem esset quod compositio II, 452, 37; si ejus oculis introspiceretur Alcibiadis corpus foedissimum appareret fr. 43, b.

Lynceus; Theodectis citatur, 465, 22; 471, 16 (cf. *Fragm. Tragic.* ed. Wagner, p. 117).

Lyncus; circum eum acidus fons est III, 583, 6.

Lynx (λύξ); quasi dimidiatum talum habet III, 20, 32 s.; retro mingit III, 21, 42; III, 77, 35 s.; III, 293, 25 s.; quomodo coitum peragat III, 77, 35 s.; urinam abscondere dicitur cum ad alios usus tum sigillis faciendis idoneam IV, 86, 24 ss.

Lyra; extensionem, cantilenam et locutionem habet III, 455, 42 s.; igitur per similitudinem quandam vocem emittere dicitur, etiamsi anima careat III, 455, 41 s.; ejus nudi sunt soni vocique minus admisceri possunt IV, 213, 3 s.; non occultat errores cantantis IV, 213, 3; cur libentius solitariam cantilenam audiamus si ad tibiam quam si ad eam cantat aliquis IV, 206, 30 ss.; IV, 212, 40 ss.; ejus encomium fecit Lycophron, 293, 20; ei tribuenda non est citharistæ peritia, 616, 20; eam vel bene, vel nequaquam bene sonare posse dicimus II, 524, 46; eam non fabricat atque adhibet eadem ars, 635, 7.

Lyra; piscis, grunntum elicit III, 72, 13 s.

Lyrica carmina; nulla n. n. habuissimus si Timotheus non fuisset II, 486, 13 s.

Lyrnantes prope Phaselida; Boream pro Aquilone habent IV, 45, 7 ss.

ARISTOTELES VOL. V.

Lysander Lacedæmonius; Lacedæmone reges abrogare conatus est, 565, 24; eum reges ignominiose tractarunt, 573, 46; ante obitum ulceribus ab atra bili orundis laborabat IV, 265, 24 s.; magnanimus et quare, 167, 6.

Laconum est quia Laco, 296, 14.

Lysias; citatur ex *Epitaphio*, 397, 17; alluditur (*or. adversus Eratosthenem*), 410, 37; citatur, 378, 52, cf. *Iphicrates*.

λύσιος; Bacchi cognomen fr. 348, a.

Lysithidas; citatur ejus auctoritas, 415, 15.

M.

Macalla; agri Crotoniensis pars a Philoctete Sybaritia data IV, 94, 7 ss.; ejus ab eorum urbe distantia IV, 94, 9.

μακάριος; vocis etymologia II, 87, 8.

Macarismus; v. *Eudæmonismus*.

μαχαρίτειν 446, 20.

Macedones; eorum reges urbi conditæ aut propagatis imperii finibus dignitatem regiam debuerunt, 580, 25; regni genus apud eos fr. 93, b; 98, a; apud eos capistro cingitur qui nullum hostem interfecit, 603, 16.

Macedonia; Emathiotarum regio in ea IV, 85, 19; reges ejus prisci aurum non signatum defoderunt in Pieria IV, 82, 1 ss.; in ea circa Philippos metalla inveniri dicuntur quorum ramenta crescant ejecta et auri aliquantum producant IV, 81, 12 ss.; quidnam ibi de portorio statuerit Callistratus, 645, 49; ejus rex Archelaus IV, 268, 17; patria Philoxeni Cariae satrapæ, 648, 29.

Macedonica metretæ; III, 155, 21 s.

Macedonici modii; III, 155, 17 s.

Macedonica pix; IV, 98, 25.

Macellum; nisi quis per decem annos ab eo abstinerit, Thebis magistratus gerere nequit, 525, 49; 597, 32.

Maceries; iis innisi nonnulli quiescunt IV, 148, 6.

μάχαρα; nomen lapidis IV, 107, 6 s.

Machaon; ejus epitaphium Tricæ fr. 314, a.

Machina; quando adhibenda sit in tragedia, 469, 11;

perperam ejus ope adducitur solutio in *Medea*, 469, 9.

Machina; iis utuntur quædam gentes ut caveant ne infantum membra distorqueantur, 622, 44.

Machinæ spontaneæ; moventur parvo motu facto laxatis seque mutuo impellentibus tormentis III, 522, 21 ss.; earum ligna et ferramenta sunt animalium ossa III, 522, 28 s., earum vero tormenta animalium nervi III, 522, 29; quatenus eodem ac illæ moveantur animalia III, 522, 26 ss.; alteratione carent III, 532, 30 s.

Machinamenta; memorantur ad oppugnandas urbes nuper inventa, 614, 9.

Machinatores (μαγδότρυφαι); uno instrumento demittendo multos funes attrahunt variosque effectus edunt III, 638, 5 s.

Macilentia; avari signum IV, 5, 50.

Macilenti; potius quam carnosus sunt qui siccam alvum habent IV, 312, 41 s.

μαχρά; aleæ jactus (*Fritzsch. conj. μαχαρίαν*) II, 239, 38.

Maculæ; etiam parvæ in veste pura conspicuæ fiunt III, 418, 9 s.

Maculæ nigræ; eas circa barbam habent passeris mares III, 179, 30; iis tamen vere carent III, 179, 29.

Maculæ subrubræ; iis insigne est minimum picorum genus III, 181, 10 s.

Madidum (διδρόν); quidnam II, 455, 33; ei opponitur

miccum II, 455, 29 s.; 32 s.; ad humidum proprie sic dictum pertinet II, 455, 31 s.; vel aqua est vel aquam continet III, 459, 35; igitur corpore non caret II, 459, 34 s.

Madida; aqua quæ inter duo se invicem tangentia intercedit latet animalia aquatilia III, 459, 42 s.

Mador (vorax); morbi qui ab illo proveniunt igne sanantur IV, 119, 39 ss.

Mæander, Asiæ flumen; id accolunt Magnetes, 545, 35; fr. 308, a; in eo lapis reperitur sophron dictus IV, 106, 19 ss.

Mædica; eam a Pæonia separat Messapius mons III, 204, 27 s.; sive mons Hesæus IV, 75, 1 s.; in ea invenitur bonasus III, 20, 43, cf. III, 204, 28.

Mædorum regio; pars Thraciæ IV, 96, 10, 20.

Mænula; omnium piscium fecundissimæ sunt III, 119, 51 s.; quonam anni tempore pariant III, 119, 47 s.; earum proles est quoddam apuæ genus III, 118, 43 s.; gregales sunt III, 175, 8 s.; prægnans bona est III, 170, 50 s.; III, 171, 18; quomodo femina a mare differat III, 171, 1 s.; mas colorem mutat, idque quomodo et quonam tempore III, 171, 3 s.; et 13 s.; mas colorem mutans pessimus est III, 171, 5; atque tunc vocatur hircus III, 171, 5 s.

Mæon; rex Lydorum fr. 26, b.

Mæotis palus; intima pars Ponti III, 630, 29; 38; ejus vicinia adaggerantibus fluvii, tantum incrementum cepit, ut hodie multo minora navigia lucri gratia in eam introire queant quam sexaginta abhinc annis III, 573, 80 ss.; unde constat eam fluminum opus esse III, 573, 35 s.; tandemque plane exsiccabitur III, 573, 36 s.; in eam tot subeunt fluvii, ut spatium occupare possent ejus amplitudinem sæpius excedens III, 575, 17 ss.; parum profunda est III, 575, 19; ea profundior est Pontus III, 575, 21; hinc in eum influit III, 575, 14; in eam effluit Tanais III, 569, 30 s.; eam intrantibus jam apparuit Caucasus mons III, 569, 37 s.; ad eam distantia inde ab Æthiopia comparata cum distantia ab Herculis columnis ad Indicam terram III, 587, 28 ss.; circa eam cum lupis societatem inierunt piscatores III, 190, 27 ss.

Mærentes; cur lacrimenter IV, 296, 4.

Mæror; quidnam IV, 296, 4.

Mæstli; tristiores sunt IV, 6, 35; torvi sunt IV, 11, 54.

Magis; ita vocatur affectus exsuperans II, 341, 2.

Magis et minus; sunt differentiæ forma rerum sensihilium II, 559, 20; ad excessum et defectum reduci possunt II, 559, 28; III, 1, 40 s.; ea recipiunt qualia sed non omnia, 16, 6 ss.; ea recipiunt agere et pati, 17, 8; contrariis competit II, 582, 23 s.; eo constat quod plus vel minus contrarii inest II, 311, 10; numero non competit II, 561, 19 s.; nec formæ II, 561, 20; si alicui substantiæ, competit cuncto II, 561, 21; ea non recipit οὐσία, 5, 28, 44; ea non recipit quantum, 9, 4, 11; ea recipiunt πρὸς τι, sed non omnia, 9, 47; ea non sola recipiunt indefinita II, 118, 3; ea recipit voluptas, idque quare II, 118, 5, 12; ea recipit iustitia ceteræque virtutes II, 118, 6; item sanitas II, 118, 13; in rerum natura obtinent II, 508, 14 s.; igitur erit verum quoddam in ea, ad quod hæc referuntur II, 508, 19 ss.; atque hæc sufficiunt ad refutandos principii contradictionis obtrectatores II, 508, 13 ss.; quæ iis inter se differunt genera communi generi subjungenda sunt III, 225, 46 ss.; eo inter se differunt diversa avium genera III, 225, 49 s.; secundum ea inter se differunt partes animalium quorum genus similitudinem habet III, 226, 31; secundum ea ab osse differt cartilago III, 242, 33; quatenus ex iis confirmari possit definitio, 259, 37; ex iis tam de justis

quam de naturalibus, vel de quacunque re concludere aut enthymema facere licet, 316, 28; quænam inde petantur argumenta de proprio, 232, 46 ss.; quænam ad scrutandam definitionem, 245, 42 ss.; quomodo inde dijudicetur quæstio an duas res numero idem ibid., 256, 19; quænam ex eo petantur enthymematum argumenta, 376, 12; ex iis quattuor argumentorum loci petuntur de accidente et quoniam, 196, 10 ss.; quod ita inest, etiam simpliciter inest, 197, 4; loci ea spectantes magis universales reddendi, ac cur et quomodo, 203, 3 ss.; locis ex iis petitur argumentari licet de problematibus particularibus, 204, 6; ex ultima hac conditione petendus locus non invertitur ad refellendum, 197, 8.

Magistri; ad eorum iudicium fit provocatio, 377, 41.

Magistratus; pars civitatis sunt necessaria, 548, 4 ss.; urbium inter principia recensentur II, 514, 36; ejus enuntiatio rata habetur, 328, 38; distincti sunt secundum respublicas, 328, 39; iisdem sæpe indigent parvæ civitates quibus magnæ, 561, 46; distinguuntur in tempore distinctos et indefinitos, 521, 3; nonnullis his eidem gerere non licet, aut nonnisi intermisso definito quodam temporis intervallo, 521, 4; secundum statum virum declarant II, 53, 34; quibus summi obediunt sunt, iis necessaria sunt amor reipublicæ, virtus et peritia, 577, 50; quæritur utrum in iis eligendis major ratio habenda sit amoris reipublicæ an virtutis aut peritiæ, 578, 2; eos occupantes si contumeliosi et avari sint, seditiones fiunt cum multæ, tum contra rempublicam, 566, 44; viris honoratis digni, 562, 41; iis præditi in æmulationem proclives, ibid.; ubi communes non sunt, civitas existere nequit, 529, 29; eos vicissim gerere debent cives, ubicunque æquales sunt, 497, 38; 502, 46; 527, 15; cur olim vicissim gererentur, 527, 16; cur eos hodie perpetuo gerere cupiant, 537, 20; amplissimos gerunt quibus magnus est census, 532, 41, 51; eos nonnulli injuria gerunt, 532, 12; e quibus quæstum facere licet, pauperibus reservandi in oligarchiis, 577, 37; summi reservandi sunt iis, penes quos reipublicæ regimen est, 577, 47; semper oppositis civitatis partibus tradendi sunt, quam res agendæ, 576, 54; eos amicorum in gratiam negligi vult bonus II, 112, 11; eo instructus si percusserit, percutiendus non est II, 57, 44; eo instructum si quis percusserit, non percutiendus, sed supplicio afficiendus est II, 57, 45; vix recte administrari possunt in civitate admodum populosa, 606, 44; eos perpetuo ab iisdem obtineri velle videtur Plato, 502, 43; si semper ab iisdem teneantur, seditiones oriri solent, 502, 46; quæritur cuiusnam inæqualitatis in iis distribuendis ratio habenda sit, 533, 23 ss.; ubi de iis decertatur, earum tantummodo rerum ratio habenda est e quibus civitas constat, 534, 6 ss.; an ejus participes esse debeant agricolæ et artifices non determinavit Plato, 503, 22; ejus olim participes non erant artifices, 524, 36; quomodo omnibus placet eos suffragiis conferendos esse quæritur est civitas II, 109, 16; eos honores esse dicimus, 531, 1; maximorum participem esse multitudinem tantum non est, 531, 42; nullos tribuere multitudini formidandum est, 531, 45, v. *Honores*; eum petere qui eo dignus habebitur non convenit, 513, 50; eam gerere debet qui eo dignus, sive velit, sive nolit, 513, 52; nemo eam petierit, nisi ambitiosus sit, 514, 2; Lacedæmones et omnibus rationes exigere videri possent ephori, 513, 46; eos gerere debent dignissimi, 518, 4; secundum virtutem decernuntur in aristocratibus, 517, 37, 33; secundum divitias in oligarchiis, 517, 36; secundum virtutem simul et secundum divitias Carthagine, 517,

33, 39; omnes lites decernunt Carthagine, nec alii alias, 517, 29; 521, 33; eos qui emerunt probabile est assuescere quastum facere, 518, 1; eorum qui eos gerunt otio consulere debet legislator, 518, 6; perpetuam Carthagine plures idem gerere solet, 518, 7; si parva sit urbs, praestat plures eorum esse participes, 518, 13; aliquatenus iure de eo contendunt divites, 534, 24, cf. 528, 49 ss.; item liberi et nobiles, 534, 26; item virtute praestantes, 534, 31; item multitudo, 534, 34; quaeritur cuinam tribuendi sint in civitate in qua simul adsint viri boni, divites, nobiles et multitudo civilis, 534, 37; quaenam commentii sint in oligarchiis ut ab iis arcerent pauperes, 558, 3; quali censu deferantur in primo oligarchiae genere, 549, 48, cf. 560, 4; in eodem hoc genere eos gerere licet quicunque censum acquisiverit, 549, 49; 551, 5, cf. 560, 6; in secundo oligarchiae genere ampliori censu deferuntur, 549, 50; quomodo creentur in hoc genere, 549, 51 ss.; 551, 15, cf. 560, 1; in eos patrum defunctorum loco succedunt filii in tertio oligarchiae genere, 550, 3, 4; 551, 21, cf. 560, 12; in quarto oligarchiae genere iis fungentes ipsi regnant, non leges 550, 5; 551, 24, cf. 560, 12; ubi iis admodum pauci funguntur, ipsi divites adversus oligarchiam seditionem movent, 571, 33, cf. 573, 36; in nonnullis oligarchiis eos simul obtinere non potest pater ac filius, 571, 38, 45; nec fratres natu minores una cum fratre natu majori, 571, 39, 45; in nonnullis oligarchiis cooptantur a magno censu, vel e sodalitiis, eliguntur vero a plebe vel a gravis armaturae militibus, 572, 12; ubi ad eos non omnes proceres evehi possunt, sed pauci et paucis, fit oligarchia in oligarchia, 572, 38; ad eos cum in oligarchia tum in aristocratia pauci evehuntur, sed non propterea eandem causam, 573, 37; idque causa seditionum evadit, 573, 35; si eorum participes non est in aristocratia vir fortitudine praestans, seditio fieri solet, 573, 47; Thuri paucis ad eos aditus patebat, etiamsi plura eorum essent collegia, 574, 31; eos occupantes quomodo in oligarchiis et aristocratia tractare debeant cum reipublicae administrandae participes, tum non participes, 575, 40; per sex menses tantummodo occupari debent in oligarchiis ac aristocratia, in quibus multi reipublicae administrandae participes sunt, idque quare, 575, 50; in optimo democratiae genere geruntur ab optimis viris, non invita plebe, 593, 35, 41; qui amplissimos diu occupant in democratia vel oligarchia tyrannidem appetere solent, 570, 8; 580, 4; in omni republica, sed imprimis in oligarchia cavendum est, ne ex iis quaestum facere liceat, 577, 5, 7; eos a proceribus occupari aristocratiae consentaneum est, 577, 17; ad eos omnibus aditum patere democratiae consentaneum est, 577, 16; se ab iis prohibere non aegre fert plebs sciens ab iis lucrum fieri non posse, 577, 7; nisi quaestus magnos ex iis petere liceat, eos non ambiunt agricolae, 593, 11; eum Thebis nemo gerere potest nisi qui per decem annos a macello abstinerit, 525, 49; 597, 32.

Magistratus; ob virtutem non ob magistratum laudari debent fr. 338, b; quinam rerum civilium praefecti ita vocandi sint, 561, 26; imprimis eos definit imperandi facultas, 561, 28; quaeritur, quot esse debeant et quarum rerum apud eos potestas esse, et quantum temporis durare debeant, 561, 3; alii semestres sunt, alii saepius alternant, alii annui sunt, alii etiam diuturniores, 561, 5; quaeritur an perpetui esse debeant, an diuturni, an neutrum, 561, 7; item an idem bis eundem magistratum gerere debeat, necne, 561, 8; item e quibus, a quibus et quomodo creari debeant, 561, 10; 562, 42; item quales unicuique reipublicae convenient, 561,

12; item quot et quales utiles sint ut sit civitas, quales vero non necessarii quidem, sed utiles ut bona sit respublica, 561, 32; in magnis civitatibus unicuique operi unus praeficiendus est, 561, 36; in parvis vero unum et eundem multos cumulare decet ac licet, 561, 42, 48; 598, 6; si sciremus quot unicuique civitati necessarii, quot vero, etiamsi necessarii non sint, tamen adesse debeant, sciremus etiam quales in unum cumulari possint, 561, 52; quaeritur qualis pro ratione loci multarum rerum curam habere debeat, et qualium rerum ubique penes unum auctoritas esse debeat, 562, 4; item an secundum res, vel secundum homines partiendi sint, 562, 8; item num differant pro reipublicae forma, an iidem semper earundem rerum arbitri, etiamsi nec e paribus, nec ex iisdem creati, 562, 11; eosdem alibi convenit esse parvos, alibi magnos, 562, 20; sunt aliqui cuique reipublicae formae proprii, 562, 21; creantur vel ab omnibus civibus, vel a quibusdam, 562, 46; item vel ex omnibus, vel e definitis quibusdam, e. gr. censu, genere, virtute aut alia re simili, 562, 47; item vel suffragiis, vel sorte, 562, 49; si ex omnibus creantur, creatio fit vel ex omnibus simul, vel vicissim secundum tribus et pagos et curias, 563, 2; si omnes haec differentiae inter se vicissim conjungantur, redundant inde duodecim eorum creandorum modi, 563, 9; exponitur quinam modi cuique reipublicae formae congruant, 563, 11 ss.; quidnam dicatur eorum potestas, 563, 30; ejus munus vel imperio constat vel iudicio, 606, 40; penes eos arbitrium esse debet eorum quae lex determinare non potuit, 531, 1; quaeritur an ejus virtus a boni viri virtute differat, 524, 6; in optima republica ejus virtus eadem est ac viri boni et civis boni, 617, 44, cf. 524, 51; 542, 52; 551, 41; ejus virtus non eadem est ac civis, 524, 17; ejus educationem differre dicunt a civium, 524, 9; alia discere debet ac subditis, 524, 25; subditorum munera nec scire nec discere debet quatenus res necessariae spectant, nisi sui ipsius causa, 524, 29, 38; dominus non est, 524, 41; civile imperium discere debet, dum ipse obedit, 524, 44; ei praeter prudentiam omnes virtutes cum subditis communes sunt, 524, 7; 525, 7; tibicini comparatur, 525, 12; quomodo subditis praestituri sint, non determinavit Plato in *Legibus*, 504, 42; eos subtemini comparavit quippe quod ex alia lana fiat ac stamen, 504, 43; cum in Lacedaemoniorum republica tum in ea quam in *Legibus* delineavit Plato, ita eliguntur, ut primum lecti dein sorti permittantur, 505, 22; eorum electio tamen apud Platonem magis ad oligarchiam vergit, idque quomodo, 505, 23; eorum electio in Platonis *Legibus* qua electi rursus ad electionem revocantur periculo conspirationum non vacat, 505, 42; eorum animis inde ab ortu aurum admiscuit deus secundum Platonem, 502, 82; dubium non est quin a subditis differre debeant, 617, 23; perpetuo per totam vitam a subditis distincti esse debent, si exstarent cives adeo reliquis praestantes ut dii vel heroes hominibus, 617, 6; nunc solummodoestate a subditis differre debent, 617, 15, 28; juris, ideoque et aequi custos est II, 60, 10; si justus sit nullum in eum emolumentum et dignitate redundat II, 60, 11; ideo tanquam merces ei tribuenda sunt honor et decus II, 60, 16; cui haec non sufficiunt, tyrannus evadit II, 60, 17; necessario aliqui adesse debent, sed non unus, 540, 48; unus facilius corruptioni patet quam plures viri boni, 539, 33; praestat eos legum custodes et ministros creari, 540, 47; unusquisque lege eruditus recte iudicat, 540, 52; 541, 46; ad contumeliam inferendam, vel propter gratiam multa facere solent, 541, 14; vel hodie

nonnulli arbitri sunt ad iudicandum ea quæ lex definire non potest, 511, 35; multos sibi subditos necessario instituit rex, 541, 27; eos a populo eligi vult Hippodamus Milesius, 508, 43; eos curare jubet res communes, res extraneas et res pupillorum, 508, 45; eorum creandorum potestatem dedit artificibus et agricolis, 509, 10; summi necessario creabuntur a propugnatoribus, 509, 4; quoniam iis nimiam potestatem tribuebant, olim frequentior erat tyrannis, 571, 2; eos in patria democratia eligebat plebs, 571, 17; eos ambientes demagogi patriam democratiam in novissimam mutarunt, 571, 19; eos sorte non eligendos esse, quomodo exemplo docuerit Socrates, 370, 19; eorum electio aristocraticum est institutum, 518, 43; vel ante Solonem Atheniensis eligebantur, 518, 46; recte eorum eligendorum rationumque ab iis reposcendarum potestatem populo tribuit Solon, 519, 10; 531, 49; e quibusnam civibus eos creari iusserit Solon, 519, 12; 531, 51; eos creant quibus in republica deliberandi competit facultas, 550, 39; electione creari debent quos non nisi periti gerere possunt, 559, 46; in ultima democratia de nulla re decernunt, sed tantummodo ante reliquos sententiam proferunt, 559, 49; quomodo eligendi sint in democratia, 417, 35; quomodo in oligarchia, 418, 10; tribulin eligendi sunt, ut præcaveatur patriæ democratia transitu, 571, 21; in oligarchia electione creantur et non e censu, 553, 31; in politia proprie sic dicta et in aristocratia electione, sed non e censu creari debent, 553, 34; Lacedæmone alios eligit plebs, alios participat, 554, 2; Lacedæmone omnes electione creantur, 554, 6; Lacedæmone penes paucos necis et exilii potestas est, 554, 7; quomodo cooplandi sint in optimo democratia genere, 549, 2; 593, 26 ss.; iis carere nequit civitas, 548, 5; plerisque se fungi posse putant omnes, 548, 18; necessariis carere nequit civitas, 598, 4; sine iis qui ad ordinem et decentiam pertinet honeste incolere nequit civitas, 598, 5; 600, 20; quænam sint necessariorum munera, 600, 13 ss.; singulatim enumerantur necessarii eorumque officia, 598, 10 ss.; quinam necessarii in maiore splendore sint collocati, idque quare, 599, 24 ss.; enumerantur decentiæ præpositi, 600, 21; quidam decentiæ præpositi democratia non congruunt, 600, 25; omnium maxima auctoritate præditus est qui collegia convocat eorum penes quos summa est potestas, 599, 46; instituendus est qui vitam privatam scrutetur, ne reipublicæ rationi repugnet, 576, 47; eorum præsentia inculcatur verus pudor et ingenuus metus, 614, 51; apud eos versari debent seniores, 614, 50; nonnulli apud adolescentes versari debent, 614, 49; nisi ab iis vocentur, artificibus et agricolis adire non licet forum liberum, 614, 45; summorum ad forum liberum celebrari debent convictus, 614, 34; quorumnam convictus ad forum necessarium celebrari debeant, 615, 7; quomodo quæ eos spectant ordinanda sint in democratia, 591, 28, 39, 46, 52; in democratia merces tribuenda est iis quibus una cibum capere necesse est, 591, 48; non semper iidem apud omnia tribunalia nec apud eadem perpetuo lidem iudicia ad finem perducere debent, idque quare, 598, 51; 599, 2, 10, 19, 21; nunquam iidem qui condemnant sententiam ad finem perducere debent, 599, 4, 8; singularia iudicare debent, 549, 41; quomodo omnes infirmantur a demagogis, 549, 35; nonnulli quæstui faciendo operam dant, 494, 11; ne quæstum faciant vetatur in multis oligarchiis, 589, 28; si quæstui et occuriæ operam dant, secundum Platonem causæ sunt cur in oligarchiam fiat transitus, 589, 24; iis coram omnibus civibus tradenda est pecunia, 577, 26; am-

plissimis quædam munera publica incumbere debent in oligarchiis, 597, 35; regia potestate ornatos sæpe propter verbera inflictâ necarunt vel adorti sunt, 581, 43; propter unici institutionem vel abrogationem fieri possunt conversiones, 565, 23; per quem civilati potentia parva est, causa fieri solet rerum conversionis, 569, 26, 43; iis intervenientibus supplicia infligere debet tyrannus, 587, 5; exceptis deorum imaginibus picturas et statuas ex urbe removeere debent, 623, 40; aliquatenus ei incumbit cura sanitatis, 492, 23; eorum peccata nonnulla intacta relinquenda sunt, ne iis parere desuescant cives, 510, 36; si quis ei maledixerit graves penas in eum statuit legislator, idque quare IV, 264, 48 ss.; quomodo olim Mantinea cooptarentur, 593, 20; e quibusnam crearentur apud Malienses, 542, 42; Lacedæmone olim ad eos e censibus præfinitis accedebant, 506, 31; eos Tarentini partim suffragiis, partim sorte cooptant, ut iis particeps esse possit plebs, 596, 22; statui etiam possit ut eundem alii suffragiis, alii sorte obtineant, 596, 26.

Magistratus indefiniti; quinam, 521, 5; dubitatur, sed perperam, an revera magistratus sint, 521, 6. Magistratum electio; res est maximi momenti, 532, 35; eam multitudini, i. e. concioni tribuit Solon, aliique legumlatores quidam, 519, 10; 531, 50; 532, 36; quaeritur an recte, necne, 523, 14 ss. Magnanimitas; quidnam, 330, 7; II, 21, 18; II, 215, 30 ss.; virtutis pars, 329, 42; nomine lenius circa magnas res versari videtur II, 44, 4; magnitudine consistit II, 44, 12; pertinet ad totam animam II, 243, 11, 29; animæ affectus inter vanitatem et pusillanimitatem medius II, 195, 36; II, 148, 25, 40; II, 215, 29, 34, 42; mediocritas est II, 213, 26; ei magis oppositus est animus demissus quam vanitas, idque quare II, 46, 44; bonum est, 323, 39; quomodo inductione probetur bonum esse II, 132, 54 ss.; quam maxime laudabilis est II, 215, 29, 34; bona externa spectat II, 44, 25; idque imprimis honorem II, 44, 28, 39, 50; II, 45, 7; II, 214, 46, 50; II, 215, 30; præcipue honorem magnum II, 46, 46; ornamentum quoddam virtutum esse videtur II, 44, 46; res difficilis est, quippe quæ sine ingenuitate (*καλοκἀγαθία*) existere nequeat II, 44, 48; spectat etiam divitias et principatum et fortunam secundam vel adversam II, 45, 7, 15; non spectat res utiles II, 215, 32; diiudicatur ex iis quæ magnanimitas tribuuntur II, 214, 11; II, 215, 32; cum virtus peculiaris est, tum omnium aliarum virtutum comes II, 214, 24, 31; II, 215, 8; præstantissima est II, 214, 28; circa honorem exstat virtus quæ ad eam se habet ut liberalitas ad magnificentiam II, 21, 16; II, 46, 47; quænam ejus opera II, 245, 14 ss.; quænam ejus sequelæ II, 245, 21; dum in ejus definitionem investigatur, duplex esse probatur, 167, 1; ejus exempla citantur Alcibiades, Achilles, Ajax, Lysander, Socrates, 167, 2, 6; ei proprium injurias non ferre, 167, 4, 9; item animi constantia infortuna sive adversa sive secunda, 167, 7, 8. Magnanimus; quis II, 148, 37; II, 215, 27; is est qui magnis dignus est iisque se dignum esse putat II, 44, 7, 23; imprimis si maximis se dignum esse putat II, 44, 23, 36; magnitudine summus est, ejus vero quod decet ratione habita medius II, 44, 12; necessario vir præstantissimus est II, 44, 36; II, 45, 24; ei non convenit demissis manibus fugere, nec injuriam facere II, 44, 40; omnino ridiculus videretur, si præstans non esset II, 44, 43; quibusnam honoribus et quo usque delectetur, quosnam vero despiciat, idque quare II, 45, 51 ss.; II, 45, 11; eum imitantur fortunati virtute carentes II, 45, 30; juste despiciat, idque quare II, 45,

33; quomodo se habeat circa pericula II, 45, 35; quomodo circa beneficia II, 45, 38 ss.; aut vix aut nequaquam alio indiget, sed alii libenter inservit II, 45, 47; erga homines dignitate prædites excelsæ se gerit, erga mediocres fortuna vero moderate II, 45, 48; non adit ea quæ honorata sunt aut in quibus alii principem locum tenent II, 45, 53; nec secunda fortuna admodum lætatur, nec adversam ægerime fert II, 45, 9; honorem non tanquam maximi momenti rem considerat, II, 45, 11, 14; superbus esse videtur II, 45, 14; cessator et cunctator est, nisi ubi magnus honor proponitur aut magnum opus agitur II, 45, 54; paucas res gerit, sed magnas et omnium sermone celebrandas II, 46, 1; nec amicitias, nec inimicitias celat II, 46, 3; veritatem opinione præfert II, 46, 4; omnia dicit et facit aperte II, 46, 5; verax est, nisi adversus vulgus irrisione utatur II, 46, 6; alterius nutu vivere non tolerat, nisi amici II, 46, 8; in admirationem pronus non est II, 46, 10; injurias non meminit II, 46, 11; nec de se ipse, nec de aliis loqui curat II, 46, 14; nec laudem, nec vituperium curat II, 46, 15; nec in laudem pronus est nec maledicus, nisi inimicum contumelia afficere velit II, 46, 16; in rebus necessariis aut exiguis queribundus vel supplex non est II, 46, 18; bona pulchra sed sterilia præfert fructuosas ac utilibus II, 46, 20; ejus motus tardus, vox gravis, sermo statarius II, 46, 22; secundum etymologiam animi magnitudine et potentia præditus esse videtur II, 214, 21; gravi et magnifico aliquatenus similis esse videtur II, 214, 23; contemptor esse videtur II, 214, 32; paucis rebus etudet, idque magnis, nec quia alii ita videtur II, 214, 38; magis curat opinionem unius viri quam multorum vulgarium II, 214, 40, cf. II, 148, 48; gloriam despiciit II, 214, 51; negligens (ὀλιγοψυχος) est II, 214, 43; vitam et divitias despiciit unico honore occupatus II, 214, 44 ss.; ægre fert ignominiam et imperium indigni II, 214, 47; laudabilis est et inter vanum et pusillanimum medius II, 215, 29; II, 148, 37; aliquatenus esse videtur qui parvo honore dignus etiam magno se dignum esse putat II, 215, 50 ss.; natura asper non est nisi in eos qui injuriam intulerunt, 609, 12; in æmulationem proclivis, 362, 38; hominum multitudinem contemnit, 382, 5; non ubique utile sectari debet, 626, 50.

Magnes; eo antiquior Epicharmus, 458, 47.

Magnesia; cur ibi aquæ calidæ potulentæ sint IV, 239, 5 ss.; cur ibi aquæ calidæ esse desierint, salsæ tamen fuerint IV, 239, 9 ss.; ibi oves bis pariunt IV, 169, 39 s.

Magnetes; iis olim bellum intulerunt Thessali, 511, 20.

Magnetes Mæandrum accolentes; Delphensium coloni fr. 308, a; quid peregrinantibus præbeant *ibid.*; equitatu cum finitibus bellum gerebant, 545, 35.

Magnificentia (μεγαλοπρεπεία); quidnam, 330, 9; II, 21, 12; nominis græci etymologia satis indicat significatum II, 149, 6; hæc vox sæpe per translationem adhibetur, cuius rei exemplum citatur II, 149, 12 ss.; ut nomen indicat sumptus est in re ampla decorus II, 42, 20; pars virtutis, 329, 41; mediocritas est II, 213, 26; quomodo ad eam se habet liberalitas, sic ad magnitudinem se habet alia virtus honorem spectans, sed nomine carens II, 21, 20; animæ affectus inter profusiorum sumptuosum vel ostentationem et parvificentiam medius II, 195, 37; II, 148, 42; II, 149, 10; videtur virtus esse quæ pecuniam spectat II, 42, 15; inter actiones ad rem pecuniariam pertinentes aolas spectat quæ sumptuosæ sunt II, 42, 17; quod in ea decens est spectat vel eum qui impendit ejusque rem familiarem, vel rem cui impenditur et modum quo impenditur II,

42, 22; II, 43, 9; spectat honorem et ignominiam II, 148, 26; sed præcipue honorem II, 148, 28; idque quemnam II, 148, 27 s., 31 s.; spectat item res honorandas idque quasnam II, 148, 32; quibusnam viris conveniat II, 43, 15; non quadrat in pauperem II, 43, 12; operis virtus est quod ad magnitudinem attinet II, 43, 2; bonum est, 423, 39; laudabilis est II, 149, 10.

Magnificus (μεγαλοπρεπής); quis II, 216, 11, 21; quomodo a liberali differat II, 21, 13; II, 42, 16, 26, 45 ss.; ei quadamtenus similis esse videtur magnanimus II, 214, 23; ita non vocatur qui pro dignitate in res parvas vel mediocres sumptus facit II, 42, 23; scienti similis esse videtur II, 42, 32; quod decens est considerare potest et magnos sumptus facere concinne II, 42, 33; ejus sumptus magni et decentes ideoque et ejus opera II, 42, 36; ejus opus sumptu dignum esse debet et sumptus opere, nisi etiam superior sit II, 42, 38; sumptus faciet honesti causa II, 42, 40; item libenter et prolixè II, 42, 42; spectabit magis, quomodo opus pulcherrimum et maxime decorum fiat quam quanti efficiatur et qua ratione minimo sumptu II, 42, 43; eadem impensa magnificentius opus faciet quam vir liberalis II, 42, 49; in quasnam res primo loco sumptus facere debeat II, 43, 4 ss.; in quasnam secundo II, 43, 21 ss.; non in se ipse sumptuosus est, sed in rem communem II, 43, 25; semper decorum observare debet II, 43, 31; in quocunque genere aliquid fecerit, id magnifice faciet II, 43, 33, 39; non quamlibet actionem vel quodlibet consilium spectat, sed solummodo sumptus viro decenti convenientes, nisi forte per translationem nomine utamur II, 148, 43; II, 216, 6; ejusmodi esse non potest qui omni fere dignitate caret II, 216, 30.

Magnificum; admirabile est II, 43, 2; haud facile superatur et sumptus magnitudine respondebit II, 43, 40.

Magnificentissimum; id est quod in magna re magnum est II, 43, 34.

Magnitudo; affectus corporalis non est III, 226, 29; scientiæ naturalis argumentum est II, 276, 38; ejus scientia particularis geometria est II, 72, 46; *ἡ πόσις* II, 42, 20; genus subiectum geometriæ, 128, 43; 130, 35; 152, 3; eam esse sumunt, 130, 26; quantum et continuum et dividuum est II, 302, 50 s.; omnis in partes semper dividuas dividi posse probatur II, 318, 16 ss.; nulla ex individuis constat II, 330, 6; II, 622, 42 s.; potentia dividi potest in partes continuas II, 525, 27; omnis in magnitudines dividi potest II, 284, 2; II, 319, 4; non in magnitudines dividi poterit, si infinitum esse negetur II, 281, 25; actu infinita non est, sed divisione, ideoque potentia II, 281, 31; quomodo infinitum quod ei inest differat a temporis et humani generis infinito II, 282, 1; ejus infinitum secundum divisionem quomodo differat ab ejus infinito secundum accretionem II, 282, 4, 18; quomodo se habeat ejus infinitum secundum accretionem II, 282, 8; quomodo ejus infinitum differat ab infinito numeri II, 283, 21 ss.; nec potentia, nec actu exstare probatur quæ omnem aliam superet II, 282, 21, 23 ss.; II, 283, 22, 42, 46, cf. II, 366, 37 s.; ab ejus infinito derivantur motus et temporis infinitum II, 283, 50; II, 597, 30 s.; quantumcumque eodem modo dividere licet quo maximam II, 284, 8; vel finita vel infinita est II, 276, 40; ejus bipartita divisio infinita est II, 283, 35; ejus bipartita divisio non exstat quia in infinitum dividi potest II, 329, 33 s.; earum divisio probare videtur revera esse infinitum quiddam II, 277, 50; si non omni ex parte dividi possit, non omni ex parte affici poterit, nec continuum exstabit II, 451, 6 s.; finitæ poten-

tim infinita inesse non posse probatur II, 364, 43 ss.; II, 365, 24 ss.; II, 377, 53; non constat quo modo ex uno aut pluribus indivisibilibus fieri possit II, 497, 45 ss.; nec quomodo æque ac numerus ex uno et non uno fieri possit II, 497, 50 ss.; nec quomodo e non uno et numero aliquo II, 497, 53; si ex individuis constat, etiam tempus individuum erit et ex momentis individuis constabit II, 318, 51 ss.; omnis continua II, 300, 29; II, 319, 4; si continua est, etiam tempus continuum esse probatur, idque cum ratiocinatione, tum vulgaribus sermonibus II, 320, 5, 12 ss.; si infinita est, tempus quoque infinitum erit, idque eodem modo II, 320, 19 ss., 36 s.; duplici modo dicitur infinita et divisione et extremis vel quantitate II, 320, 26 ss.; ejus ope manifestius quam temporis probatur omne quod mutatum est prius mutari et omne quod mutatur prius mutatum esse, idque quare II, 326, 34 ss.; infinita probatur in finito tempore percurri non posse, nec finita in infinito II, 320, 3 ss.; major in majori tempore percurritur II, 327, 15; et ea metitur motum et motu ipsam II, 303, 2 s.; motu percipitur III, 462, 12; eam sequitur motus, idque quare II, 300, 29; II, 301, 20; II, 302, 50; potest esse id in quo fit motus II, 358, 48, cf. II, 356, 23; ea mota quod ea continetur per accidens movetur II, 331, 31; si ex individuis composita est, motus ex saltibus non ex motibus compositus erit II, 318, 40 s., cf. II, 332, 8; item ex eo quod res mota est, non ex eo quod movetur II, 318, 41; si ex individuis composita est, poterit aliquid semper quiescere dum movetur II, 318, 46; in ea comparari nequeunt quæ non in eodem primo sunt receptaculo II, 339, 43; semper colorem insequi atque idem ac ille esse videretur si præter visum nullum alium sensum haberemus III, 462, 34 ss.; e rebus magnitudine carentibus fieri nequit II, 610, 42; in quantitate consistere potest III, 670, 27 ss.; parva vocari potest IV, 48, 3 s.; est quantitas quam metiri possumus II, 525, 25 s.; nulla simplex est præter circulum et lineam rectam II, 368, 16; triplex est nempè linea, superficies et corpus II, 367, 8 ss., 26 ss., cf. II, 525, 28 s.; non vero quadruplex, nec magis etiam multiplex II, 367, 10, 33 ss.; earum termini puncta sunt II, 636, 22; nulla efficitur punctorum conjunctione IV, 51, 12; ejus dimensiones sex, idque quænam III, 304, 38 ss.; III, 305, 33 ss.; quidnam tanquam ejus mensuram adhibeant II, 574, 54 ss.; ejus mensura pes vel digitus vel aliud hujusmodi est II, 629, 18 s.; omnis divisa cur suo toto minor esse videatur IV, 199, 50 ss.; minori inesse potest potentia major II, 365, 8 s.; sed multo magis majori major II, 365, 9 s.; sensibile commune est III, 452, 26 s.; III, 462, 11, 34; III, 466, 45; III, 477, 13; III, 484, 8 ss.; III, 507, 7; eam eadem parte animæ percipimus ac tempus, nempe sensu communi III, 495, 2 ss.; nulla invisibilis est, sed omnis e quodam spatio visibilis III, 481, 24 ss., 28 s.; quædam latent, nec actu sensibiles sunt, sed tantummodo potentia III, 488, 49 s.; omnium cur major videatur subsolano spirante III, 602, 46 s.; ea quoque consistit pulchritudo, 606, 16; ejus notio non idem est quod ipsa III, 467, 43 s.; per se esse nequit II, 278, 36 s.; II, 596, 62; ejus affectus per se infinitum est II, 278, 37; II, 596, 12; ejus affectus et accidentia potius quam subjecta sunt magnum et parvum II, 629, 39 ss.; item læve et asperum, rectum et curvum II, 629, 43; ejus intervallum non idem quod magnitudo ipsa II, 286, 38; ejus intervallum quidnam II, 286, 39; ejus multum aliquid idem videtur indefinitum et materies II, 286, 40 s.; ejus materies eadem quæ affectus II, 442, 3; ei inest prius et posterius II, 300, 34; eadem, ubi

comprimitur, non gravior fieri videtur II, 420, 18 s.; circa eam mutatio appellatur accretio vel deminutio II, 441, 7 s., 23 s., cf. II, 442, 43; nec deminutione, nec accretione, qualis cogitatione non constat, infinita est II, 284, 37; locum mutat in accretione et deminutione II, 356, 45 s.; ejus perfectio et imperfectio accretionis et deminutionis termini sunt II, 358, 1 ss.; potius quam latitudo causa quietis terræ esset, si eam aeri innit putaremus II, 405, 21, 49; nimia nocet II, 161, 36; eam e fine et infinito ac e pari et impari deduxisse videntur Pythagorei II, 481, 28; omnem corpori assimilare perperam videtur Zeno II, 497, 38; aliqua partibus carens necesse exstat secundum Zenonis argumentationem IV, 47, 20 ss.; v. *Longitudo*.

Magnitudines; natura constant II, 367, 5; pertinent igitur ad argumenta scientiæ naturalis II, 367, 2; ut numeri, sic etiam divisionis et continui participes sunt II, 367, 28 ss.; per se dividuæ sunt II, 325, 24; probatur in iis non esse primum in quod mutatur res mutans II, 325, 25 ss.; aliquatenus in omni parte divisibiles sunt, aliquatenus non II, 436, 31 s.; aliquatenus in iis ubique punctum est, aliquatenus non II, 436, 36 ss.; eas e rebus magnitudine carentibus compositas esse rationi consentaneum non est II, 435, 48, cf. 35; e partibus indivisibilibus non constant II, 626, 12 s.; igitur separabiles esse nequeunt II, 626, 14 s.; eas separabiles habent atque revera esse censent qui solum mathematicum agnoscunt numerum II, 633, 8 s.; eodem modo quo illas agnoscimus tempus III, 498, 15; eas etiam cogitamus, ubi absunt III, 498, 17 s.; ergo eas non agnoscimus quia intellectus ad eas usque extenditur III, 498, 16 s.; sed interno animæ motu qui externo pro portione respondet III, 498, 10; quarendum ab iis qui omnia quæ alicui videntur vera esse putant an tantæ sint quales eminus vel quales conminus videntur II, 510, 46; earum mensura magnitudo est II, 575, 22 s.; omnes duobus metiuntur II, 575, 15; ex angulis vel figuris compositæ non sunt II, 625, 13; earum principia ab animæ et numerorum principis distinguit Speusippus II, 539, 10 s.; duplices agnoscunt nonnulli (Platonici), nempe mathematicas et quæ ideas insequentur II, 618, 21; non omnes in magnitudines dissecari posse censent nonnulli Platonici II, 618, 25 s.; igitur de mathematicis non mathematice disserunt II, 618, 24 s.; mathematicas solas agnoscunt et mathematice de iis disserunt (Platonici) qui ideas numeris non assimilant, nec eas esse censent II, 618, 22 ss.; eas e numeris intra decadem deducunt (Platonici) II, 623, 54; eas nonnulli numerorum idealium assertores e puncto generant et alia materie quæ non multitudo sed qualis multitudo est II, 625, 24 ss.; exstabant, etiamsi non sint numeri II, 633, 26 s.; si non sint, nihil minus erunt anima et corpora sensibilia II, 633, 29; igitur nihil ad eas conferunt numeri, nec ipsæ ad animam et corpora sensibilia II, 633, 25; eas e numero mathematico et materie faciunt idearum assertores, idque quomodo II, 633, 31 ss., 49 s.; iis sincerius malum participabant numeri, si elementum unicontrarium malum sit II, 635, 23 s., cf. *Geometricæ res*.

Magnitudo (corporis); ejus terminos habent omnia animalia ultra quos procedere aut citra quos restare nequeant III, 364, 34; III, 404, 41 s.; ejus termini sunt ossa III, 364, 37 s.; nonnullis animalibus sufficit ad injurias evitandas III, 254, 22 s.; e. g. camelis III, 254, 21 s., 23 s.; item elephantibus III, 254, 24; ad eam multum piscibus confert locorum ratio III, 83, 33 s.; corporis virtus, 320, 39; pars felicitatis, 320, 39; quænam constet, 322, 14; a natura pendet, 322, 42; quæ

per totam vitam comparant homines, ejus dimidium quinto fere anno habent III, 335, 31 ss.; nihil confert hominum actionibus justis, vel injustis, 334, 4; qui hac præstant, sibi plus juris civilis arrogare non possunt, 533, 28; cum divitiis vel libertate contendere non potest, 533, 47; secundum eam distribui ferunt magistratus apud Æthiopes, 546, 34; modica, optima IV, 14, 45 ss.; bonæ et commensuratae esse mansueti si-gnum IV, 6, 5.

Magnitudo finita (πεπερασμένον); nulla potentiam infinitam habet II, 606, 15 s.; in ea contineri nequeunt innumerae magnitudines finitæ II, 420, 34, 39; in ea magnitudines æquales numero infinitæ inesse nequeant II, 253, 27.

Magnitudo imperfecta (ἀτελής); generatione prior, substantia posterior est II, 613, 1 s.

Magnitudines indivisibiles; non exstant II, 622, 40, cf. *Indivisibiles magnitudines*.

Magnitudo infinita (ἀπειρον); omni finita major est II, 365, 23; non exstat II, 606, 18 s.

Magnitudines mathematicæ; cogitando infinitæ esse videntur II, 278, 5.

Magnitudo minima; eam si quis exstare putet, maxima rei mathematicæ principia evertit II, 372, 14 s.

Magnitudines naturales; omnes per se mobiles sunt II, 368, 11.

Magnitudines quæ inæquali sunt pondere; cur in iis si quis leviorem moverit, res projecta in orbem circumferatur IV, 198, 9 ss.; IV, 201, 37 ss.

Magnitudines sensibiles; v. *Sensibiles magnitudines*.

Magnitudinis excessus (μεγέθυς ὑπερβολή); ad id moveri accrescibile, si moveatur quatenus accrescibile est II, 427, 44, 52.

Magnitudinis materies; v. *Materies magnitudinis*.

Magnitudine carens; moveri nequit II, 366, 9.

Magnitudo et parvitas; termini sunt accretionis et diminutionis II, 358, 1 s.; secundarium contrarium par est auditum ac vocem respiciens III, 459, 2 s.; iis distinguunt reliquarum rerum essentiam qui unicum tantum elementum esse statuunt, exceptis qui igni hanc dignitatem tribuunt II, 418, 2; eodem redit an his omnia construas, an tenuitate et crassitie II, 417, 50; iis nonnulli causam gravitatis et levitatis tribuunt II, 426, 27 ss.; eorum qui his causam gravitatis et levitatis tribuunt, alii unicam materiem esse arbitrantur, alii plures, sed subcontrarias tantummodo II, 426, 30 s.; refutantur utrique II, 426, 31 ss., cf. II, 430, 37 ss.; quatenus opinio eorum qui his gravitatis et levitatis causam tribuunt, præferenda sit, quatenus postponenda reliquis de eadem re opinionibus II, 426, 36 ss.

Magnus canas IV, 25, 25.

Magni; pauci sunt, 546, 36; natura finis II, 184, 18; qui humidis carnibus sunt aut coloribus frigidis nihil præstant, idque quare IV, 14, 26 ss.; qui siccis sunt carnibus et coloribus calidis, strenui sunt et sensibus præstantes IV, 14, 34 ss.; qui valde sunt, tardi, idque quare IV, 14, 18 s.

Magnum; quidnam IV, 200, 1 s.; parvo contrarium esse videtur, 5, 27; 8, 13; natura parvo contrarium est II, 623, 2; in eo parvum continetur, non vero vice versa III, 250, 16 s.; deceptum utrum ad quantum, an ad πρός τι pertineat, 8, 14 ss.; πρός τι, 9, 35; magis a parvo distat quam ab æquo II, 22, 43; omne aliquo majus esse licet II, 411, 51; multa parva est, autem vacui assertores II, 292, 43; id infinitas habere divisiones probabile est IV, 48, 17; quod valde est, perinde est, ac si nequaquam moveretur IV, 73, 30 s.; ejus pars maxima

majus bonum est, 328, 3; quaeritur an generatio semper fiat quo modo ex illo parvum et vice versa II, 437, 12 s.; cur alia omnino sint, alia vero parva IV, 162, 20 ss.; multis impingunt II, 450, 3; nulla causa est cur iis minus quam parvis competere indivisibilitas II, 450, 4 s.; an liceat ea componere parvis III, 238, 54. ea non cogitamus quia intellectus ad ea usque extenditur III, 498, 16 s.; sed quia in anima motum habemus qui externo pro portione respondet III, 498, 18; laudatur qui eorum causa turpe vel molestum aliquid sustinet II, 24, 43; de iis nos disserturos esse dicendum est, ut auditores ad animum attendendum exhortemur, 439, 17; tanquam exemplum citatur, 92, 22; 96, 42; 142, 7.

Magnum parvum; contrarietas quam Alcmaeo rerum principis accenset II, 476, 8.

Magnum et parvum; partim simpliciter dicuntur, partim ita ut alterum ad alterum referatur III, 427, 18 ss.; ratione cognoscuntur II, 255, 20; sive per se dicantur, sive ad se invicem referantur, quanti affectus per se sunt II, 525, 40 ss.; transferuntur tamen hæc nomina et ad alios significatus II, 525, 43; excessus et defectus sunt II, 484, 47; igitur potius substantiæ aut materiei differentia sunt quam materies II, 484, 43 ss.; denso et raro similia sunt II, 484, 45; magnitudinis potius affectus et accidentia quam subjecta sunt II, 629, 39 ss.; ad aliquid est II, 629, 44, cf. 50 ss.; igitur ei semper aliquid subjectum est II, 629, 50 ss.; inter ea intermedium est II, 581, 49; inter ea intermedium est æquale II, 579, 43; II, 580, 4; igitur ambobus simul opponitur II, 579, 22 s., 40; idque non secundum contrarietatem II, 579, 36 ss.; nec secundum privationem II, 579, 52 ss.; sed secundum negationem privativam II, 579, 49; II, 580, 4; amborum idem significat inæquale II, 579, 39; II, 634, 21; causa esse nequit cur multi sint colores et sapes et figurae II, 631, 32 ss.; malum erit, si unum boni substantia sit II, 635, 18; iis assimilat locum Plato in *Opinionibus non scriptis* II, 287, 17 s., cf. II, 286, 46 s.; secundum Platonem in rebus cum sensui tum intellectui patentibus continetur II, 283, 18; apud Platonem materies sunt II, 252, 21, cf. II, 259, 49 ss.; quatenus excessus et defectus indeque contraria sunt, respondent antiquorum physicorum condensationi et rarefactioni II, 252, 18 ss.; qui hæc tanquam elementa considerant, iis tanquam generibus uti videntur II, 493, 24 ss.; relationis species est II, 631, 48 s.; id ad entia generanda adhibuerunt idearum assertores II, 631, 45 s.; ea infinita esse statuit Plato II, 277, 11; ex iis compositum est infinitum secundum Platonem II, 478, 8; principia vel causas materiales idearum sunt secundum eundem II, 478, 1 s., 29 ss., cf. 44 s.; II, 484, 41 ss.; ex iis æqualibus factis numeri fiunt (secundum Platonicos) II, 622, 51 ss., II, 634, 20 s.; quaeritur utrum omnes monades ex ambobus fiant, an alia ex altero, II, 622, 51 ss.; ejus species sunt longum et breve latum et angustum, altum et humile II, 625, 2; ex ejus speciebus res geometricas construunt Platonici quidam II, 624, 51; propius ad magnitudinis quam ad numerorum naturam accedunt II, 628, 47 s.; iis magis universalis sunt excedens et excessum II, 628, 48 s.; II, 629, 7; ex iis fit dyas inæqualitatis II, 629, 37, 40 s.; numerorum elementum materiale habetur a nonnullis II, 628, 37, 44 ss.; ea tanquam unum considerant qui ex iis et uno numeros construunt II, 628, 41, cf. II, 629, 37 ss.; attamen notione unum sunt, non vero numero II, 628, 42; probantur numerorum principium materiale esse non posse II, 629, 37 ss.; ex eodem fieri ne-

queunt numerus mathematicus et idealis II, 633, 47 ss.; probantur etiam ex diverso fieri non posse II, 633, 49 ss.; secundum idearum assertores elementa sunt II, 634, 5; clamare videntur se nullos alios numeros generare posse, nisi qui ab uno duplicantur II, 634, 5 ss.

Magnum et parvum; quæstiones de eo pertinent ad omnes rhetoricæ species, 318, 10; argumenta de eo peti debent e locis de magnitudine bonorum et de majori vel minori bono, 369, 35.

Magna animalia; v. *Animalia magna*.

Magna Moralia; eorum argumentum felicitas II, 167, 48; II, 168, 4.

Magnitudine media animalia; v. *Animalia media magnitudine*.

Mago Carthaginiensis; sicca polenta victitans absque potu ter Africæ deserta peragravit fr. 64, a.

Magylus; v. *Mygalus*.

Magi; philosophiæ auctores apud Persas fr. 67, b; antiquiores Ægyptiis fr. 31, a; duo agnoscunt principia alterum Jovem et Oromasdem, alterum Plutonem et Arimanium *ibid.*; primum generans optimum esse censent II, 634, 46; magicæ præstigationes ignorant fr. 67, b; eorum unus ex Syria Athenas profectus Socrati violentam mortem prædixit fr. 33, b.

μαγνὸν μὲν vilis ita vocata IV, 105, 20 ss.

Majæ; crustata sunt quorum crusta testacea est III, 162, 29 s.; nihilo minus senectam exuere feruntur, *ibid.*

Majales; cur iis majores dentes exsertos habeant verres IV, 320, 21 ss.

Major numerus (οἱ πλείους, τὸ πλεόν μέρος), quod ei placuerit ratum esse debet in democratia, 591, 13; ubique arbiter est, 546, 20; quod ei placuerit, justum esse dicunt democratia defensores, 592, 18, 24; eorum qui reipublicæ administrandæ participes sunt, quod placuerit, ubique ratum habetur, 546, 20, 548, 52; 552, 42.

Majora animalia; v. *Animalia majora*.

Majores; iis interdum similis est eorum progenies III, 141, 36; III, 330, 8; III, 398, 4 s.; III, 400, 22 s.; idque quando III, 399, 15, 29, 32; iis interdum similes quibusdam partibus sunt posteri III, 399, 35 s.; eorum motus potentia semini insunt III, 398, 43 s.; III, 399, 7 s.; propioribus magis similes esse solent posteri quam remotioribus III, 399, 3 s.; rationem reddere nequeunt cur his interdum similes sint posteri qui liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia repetunt quod ab alterutro eorum venerit, idque quare III, 400, 44 ss.; non facile ab eadem causa repetitur ratio cur iis similes sint posteri ac sexus discriminis origo III, 401, 7 s.

Majores; iis digna honesta sunt, 331, 30; iis eadem tribuunt ac patri II, 100, 11; natura posteris imperant II, 100, 12; quibus divitias reliquerunt, iis convenit esse magnificos II, 43, 16; habent il aliquam magnitudinem ac dignitatem II, 43, 18; propter ea quæ pudorem incutiunt, ipsi quoque pudorem sentimus, 357, 29; si antiqui honesti sunt, quomodo facienda sit generis enarratio, 446, 31; quomodo si antiqui improbi sint, proximi vero illustres, 446, 37; si antiqui illustres sint, quomodo excusanda sit recentiorum omisio, 446, 34; ex bonis natos probabile est iis similes fieri, 446, 36; non verisimile est bonos honestosque fuisse quos laudas, si ex improbis nati essent, 446, 43; si iis nihil illustre inest, dicendum est eum ipsum quem laudas fuisse generosum, 446, 44; item reprehendendi reliqui qui majores laudant, 446, 47; item dicendum multos

ex illustribus natos iis indignos fuisse, 446, 48; item tili jam non propositum esse ut majores laudes, 446, 50; in vituperum ab improbis eodem modo enarrandum est genus ac ab illustribus in laudatione, 447, 1; contra quorum aliqui prætereundum possunt, iis injuriam facere solent, 339, 29; eos ut ulciscantur injuriam facere solent, 339, 31; quibus honorati sunt, in emulationem proclives, 362, 44.

Majores; sacrorum sumptus pro tempore et rerum suarum conditione moderabantur, 416, 48; recte tibiurum usum in educandis pueris rejecerunt, 631, 41; quæ recte docuerint, iis utendum est, 612, 17; quæ prætermiserint, ea exquirere conandum est, 612, 18; eorum exemplis usi quosnam errores vitare conentur prudentes, 428, 31.

Majus; ita vocatur quantitas exsuperans II, 341, 3; semper minori inimicum est secundum Euripidem II, 219, 18; exemplum πρός τι, 2, 26; 9, 25, 10; 7; ad minus refertur, 10, 7; τινός et τινί dicitur, etiamsi ejus species duplex tantummodo τινός, 213, 10; non necessario magnum est II, 411, 51; si ei aliquid addas aut demas, magis latet quam si minori II, 574, 52 s.; quomodo sophistice per divisionem æquale esse probetur, 279, 6; id non facient partibus carentia sibi invicem adjuncta IV, 49, 47 s.; quemadmodum et minori et æquo contrarium est, sic Speusippus voluptatem molestiæ et molestiæ absentia contrarium esse putabat II, 88, 35; id semper persequitur imaginatio deliberativa III, 473, 31; ei minus addit natura, non vero vice versa III, 290, 20 ss.; in æquali tempore majus alterat, idque pro portione excessus II, 376, 52 ss.; item in minori tempore æquale II, 377, 14; in longiori tempore per idem spatium movetur II, 361, 35; necessario amplior movetur facultate III, 345, 9 s.; ex eo major aliusitimenti copia III, 429, 49 s.; ut exemplum citatur, 154, 42.

Majora; plus ponderis habent III, 413, 4 s.; eorum rationibus continentur rationes minorum II, 418, 12; in aqua vel in aere medium petunt propter conversionem II, 405, 45; facilius franguntur II, 450, 1; cur omnia appareant Euro spirante IV, 254, 1 ss.; tam animalia quam plantæ in universum diutius vivunt quam minora, idque quare III, 529, 15 s., 29 ss.

Majus extremum (syllogismi); quid in prima figura, 42, 23; quidnam in secunda, 43, 33; quid in tertia, 45, 39; ei apponendum quod iteratur in propositionibus, 82, 8; necessario inesse debet medio in syllogismo demonstrativo, 128, 31.

Majus et minus; utrique simul opponitur æquale II, 579, 35, 50 ss.; sive per se dicantur, sive ad se invicem referantur, quanti affectus per se sunt II, 525, 41 s.; transferuntur tamen hæc nomina et ad alios significatos II, 525, 43; de eo omnes oratores in promptu habere debent propositiones, 318, 19.

Malacia; ejus causæ III, 586, 8 ss.

Malacocraneus; semper eodem loco consedit, ibique capitur III, 185, 32 s.; bonis pedibus sed pravis alis est III, 185, 36; quale caput habeat III, 185, 33 s.; quale os III, 185, 35; qualem colorem III, 185, 35 s.; quantus sit III, 185, 34; inprimis noctuæ ope capitur III, 185, 36 ss.; semper conspicitur (?), III, 185, 44 s.

μαλακώτερα v. *Crustata*.

μαλακτόν v. *Molliri quod potest*.

Malæ (σιγόνες); duæ III, 10, 31; earum anterior pars mentum, posterior vero maxilla (γόνυ) appellatur III, 10, 31 s.; magnæ et carnosæ stolidi signum IV, 5, 17; earum pars tenuis incisa non coalescit III, 47, 32; quibusdam magis in illis quam in mento ac in labio

superiore provenit barba, apud alios contrarium obtinet II, 48, 36 ss., v. *Genx*.

Male habentia; ab exigua causa et exiguo momento pendet III, 422, 29 s.

Male olentia; v. *Fœtida*.

Males; quæ ultra citrave eam gignuntur spongiæ, mollietie et duritie differunt III, 90, 18 s.; eam circum navigaverunt Achæi nonnulli Troja redeunt fr. 298, b.

Maledicentia; ea qui propter asperitatem peccat, injustus est, sed nimium non sibi vindicat II, 54, 6.

Maledici; eorum amicitiam non quærimus, 352, 24; eorum nos pudet, 356, 48; iis irasci solemus, 349, 4.

Maledictum (τὸ κακηγορεῖν); id vetant leges II, 53, 20; pactum invite factum ac violentum est II, 55, 16.

Maleficia; eorum assuetudine qui negligentes facti sunt, poenæ immunes esse non debent, si deliquerint II, 30, 14.

Malevolens (ἐπικαρτεκαχός); II, 22, 18; affectu laborat morali animæ vituperando II, 149, 18; II, 216, 36; ejus affectus nomine caret II, 216, 38; quidnam ei proprium sit II, 149, 26 s.; II, 216, 39; idem atque invidus, 360, 23.

Maliacum navigium; proverbium unde dictum sit fr. 277, a.

Mallenses; apud eos respublica e militatibus constabat, magistratus vero ex iis qui militaverant creabatur, 558, 41; eorum mos in conviviis fr. 277, a.

Mallitia (μαχθηρία); injustiores reddit II, 199, 37; II, 200, 24.

Malleoli (σφυρά); quidnam III, 12, 27; ubinam situs III, 13, 8 s.; in utroque crure duplex est III, 12, 27 s.; cruris ossium partes sunt III, 45, 22; eorum partes sunt calcaria III, 45, 22 s.; quibusnam partibus dolentibus eorum venas incidunt secundum Polybum III, 39, 48 ss.; parvos in cruribus posterioribus habet elephas III, 17, 42 s.; quibus ea quæ circa eos sunt, nervosa sunt et articulata, valido sunt animo, ad masculinum genus referuntur IV, 9, 16 s.; quicunque carnosus et male articulatus sunt, molli sunt animo, ad femininum genus referuntur IV, 9, 18 ss.

Malleoli externi (τὸ ἔξω τῶν σφυρῶν); quænam ad eos deveniant venæ secundum Polybum III, 39, 39 s.; quibusnam partibus dolentibus, eorum venas incidunt secundum Polybum III, 39, 40 ss.

Malleoli interiores (τὰ σφυρὰ τὰ εἴσω); quænam ad eos deveniant venæ secundum Polybum III, 39, 47.

Malleus; (ἡ σφύρα); in arte æraria multis usibus inservit III, 430, 28; hinc ei comparatur spiritus III, 420, 29.

Mallus (μῆλις); unicus morbus est quo asini laborent III, 167, 48 s.; quænam ejus signa sint III, 167, 49 ss.; quando letalis evadat III, 167, 51.

Mallus Ciliciæ; ibi Boreas Pagreus dicitur, idque quare IV, 45, 1.

Malocentem portum infestat Cæcias IV, 45, 12.

Malum (μῆλα); in ollis imposita ampla quidem redduntur sed fungosa IV, 215, 46; eorum odore qui delectantur, intemperantes non vocantur II, 36, 20; quomodo conservanda fr. 166, a.

Mala cydonia; quomodo conservanda fr. 167, a.

Malum Punicum; v. *Punicum malum*.

Malum; ejus essentia secundum Empedoclem discordia est II, 610, 18; idque si ejus mentem respicias II, 474, 12, cf. 8; id aliquatenus tanquam principium consideravit Empedocles, idque primus II, 474, 12 ss.; infinito adnumerant Pythagorei II, 20, 3; id, teste Socrate, nemo eligit sciens malum esse II, 162, 30; II, 163, 49; id dyadi assimilavit Plato II, 478, 32 s.; multiplex est II, 143, 14;

varium est II, 226, 35; eorum divisio fr. 104, b; eorum similitudo fr. 110, b; quomodo ei bonum necessario contrarium esse probetur, 21, 7; eplerumque bonum contrarium, interdum malum, 21, 10, 14; non in genere est, sed ipsum genus, 21, 35; nulla re magis vel minus bonum, sed magis vel minus malum, 197, 6; nemini idem esse nequit quod bonum, 259, 14; cum alii malo, tum neutri contrarium est II, 117, 47; si bono non proprium est ut optimum sit, ei non proprium est ut pessimum sit, 231, 32; ipsum genus est, nec genere continetur, 210, 32; eo tanquam genere continentur parum ac nimium, 210, 51; bonis contraria sunt 323, 8; II, 69, 27; II, 474, 4; idque quomodo, 17, 27, 43; æque naturæ insunt ac bona, *ibid.*; immo plura quam bona II, 474, 6; eorum causa malum est II, 472, 15 s.; quomodo bona esse sophistice probetur, 278, 14; qualitas est II, 538, 7; minus quodammodo bonum esse videtur II, 53, 4; magnum si quid habetur, id quod ei contrarium dicis, magnum bonum esse videbitur, 421, 23; id per translationem quoque perfecte fieri dicimus II, 528, 5; non necessario falsum est II, 537, 30; id quomodo et reliquis privationes contrarii ope quodammodo cogitat intellectus III, 469, 25; potentia natura posterior est II, 572, 16 s.; igitur non exstat præter res II, 572, 15 s.; in æternis et in iis quæ a principio sunt nullum est II, 572, 17 s.; alterum contrariorum elementum erit, si præter contraria non exstet materies II, 610, 7 s.; omniaque excepto uno id participabunt II, 610, 6 s.; id participabunt omnia entia, excepta unus idea, si elementum uni contrarium malum sit II, 635, 22 s.; item sincerioris participes erunt numeri quam magnitudines II, 635, 23 s.; item boni receptaculum erit II, 635, 25; item appetet et participabit a quo interimitur II, 635, 25 s.; item potentia bonum erit II, 635, 29; eorum actus pejor est quam potentia II, 572, 13 ss.; facile est II, 20, 6; præter naturam vel perversione est finis deliberationis II, 206, 5; ea studio digna putamus, 347, 46; ea facere haudquaquam est necessarium II, 206, 19; invita non vituperamus II, 207, 21; ea nemo sciens præfert, 380, 8; II, 141, 31; II, 142, 7; II, 149, 47; II, 200, 25; ad majus vitandum qui facit quæ ipse mala aut molesta putat, coactus agit, vel vi, vel non natura II, 202, 33; dici potest non ad majus vitandum necessitate coactus noxam passos esse II, 142, 36; ejus causa per se magis fugienda quam ejus causa per accidens, 198, 37; omnia metuimus II, 31, 36; ei proprium est ut fugiendum sit, 229, 38; an necessario molestum, 195, 26; eorum abjectio bonum est, 323, 22; minoris loco majoris sumptio bonum est, 323, 26; exiguum negligitur, auctum vero in oculos incidit, 594, 48; maxima minime sentiuntur, 353, 15; quænam metuenda, 353, 29; si cum majori malo comparatur, pro bono habetur II, 56, 14; minus optabilius est quam majus II, 56, 10; id ut fugias mortem sibi consciscere mollietis est II, 33, 14; quod cuique inest detegit faciendi licetia, 593, 37; qui minora sibi tribuit injuriam infligit II, 151, 13; quibus eadem sunt, amamus, 351, 35; qui effugerunt misericordes sunt, 358, 40; si evenit ex iis, unde bonum provenire debebat, misericordiam movet, 359, 13; item, si idem sæpius eveniat, 359, 14; irascimur iis qui nostra viderunt, aut de iis audiverunt, 349, 32; qui neque sua, neque nostra norunt, amamus, 352, 25; qui nobis non intulerint, iis nocendum non est, 414, 34; id qui fecerint, puniendi sunt, 414, 38; quando homines conciliare dicantur, 324, 17; ad ea pertinet quod majus est quam oportet, 324, 19; vel nulla, vel bona minora cupiunt, 324, 45; magnorum causas fuisse rei facinora, ostend-

dere debet accusator, 422, 43; ea oblinere pudorem incutit, idque quare, 365, 49; ut exemplum citatur, 116, 43; 157, 51.

Mala simpliciter; amicum non spectant II, 222, 13.

Mala qui perperis sunt (cf. *κακῶς παρόντες*); quomodo objectione e similibus solvatur enthymema quo semper odisse adstruuntur, 383, 16.

Malis alienis qui gaudet; v. *Malevolus*.

Malorum aliquid bonum esse (quia prudentia malorum scientia est); duplici significato refutari nequit hoc sophisma, 302, 15; pertinet aliquatenus ad captiones inde pendentes quod non simpliciter aliquid dicitur, 302, 21.

Malum aut bonum; ubi id affirmaverit aut negaverit anima, persequitur aut fugit III, 469, 51 s.

Mala et bona; ea pro dignitate distribuere censetur dens II, 172, 19 s.

Malum omen; propter id repudiata sponsa, quomodo Delphis diuturnæ ortæ sint seditiones, 569, 7.

Malus; eum qui sponte est meliorem habet Plato quam qui invitus II, 533, 19; per translationem quoque boni et perfecti vocantur II, 527, 48 ss.; eos ubi malitiam suam declaraverint punimus, 411, 29, v. *Improbis et Prævus*.

Malus; navis veluti vectis est IV, 60, 35; ejus sedes hypomochlium, *ibid.*; si quis ei extrinsecus contum admoveat, facile movet navigium III, 518, 16 ss., cf. 33; mirari non licet quod sonum non excitat II, 399, 52; ex iis constat soni iter recto tramite fieri, idque quomodo III, 658, 41 ss.; magnorum navigiorum transilii delphis idque quando et quomodo III, 206, 8 ss.; in eos qui ascendunt quare timoris expertes sint II, 210, 33.

Malus; sub quo genere plantarum fortasse contineatur IV, 25, 40; ejus flos albus purpurascens, fructus vero flavus III, 650, 36 s.; ejus in pirum insitio optima IV, 27, 48.

Mamma (*μαστός*); lactis conceptaculum est III, 297, 5; igitur ea carent aves piscesque et animalia squarrosa omnia III, 297, 2 ss.; in iis viviparorum proli paratur alimentum, nempe lac III, 376, 6 s.; in iis confluunt seminalia residua III, 335, 8 ss.; iis comparantur accubula III, 366, 9; ei similem carunculum in utero sugere putant infantem nonnulli III, 366, 25 ss.; ei similem carunculum in utero non exstare docent dissectiones III, 366, 27 s., 33; nec si adfuisset, ea alimentum haurire posset fœtus III, 366, 33 s.; eam statim post exitum sugit infans III, 143, 46; quamobrem in eas versus finem graviditatis colligatur lac III, 411, 37 ss.; iisdem meatibus impositæ sunt (ac uterus) III, 412, 15 ss.; eas ponit natura in locis quæ alimento superfluo abundant III, 292, 32 ss.; quænam eas subeat vena secundum Syennesis Cyprium III, 38, 28 s.; quænam secundum Diogenem Apolloniæ III, 39, 22 s.; quænam secundum Polybium III, 40, 3; raræ sunt III, 11, 7; valde spongiosæ sunt III, 144, 24; earum caro densa apud viros, spongiosa atque meatibus plena apud mulieres III, 11, 8 s.; quando in iis oriantur grumæ III, 144, 22 ss.; earum grumæ cum apud mulieres tum apud canes deprehenditur ætas ad coitum idonea III, 125, 10 ss.; laborant, vel si in potu hauriatur pilus III, 144, 25 ss.; hominis carnosæ sunt III, 291, 42; eas solus in anteriori parte habet homo III, 18, 4; eas in pectore habent homines idque quare III, 291, 39 ss.; apud hominem utrique sexui competeunt III, 292, 47 s.; hominum cor protegunt III, 291, 40; eique rei unice inserviunt apud viros III, 291, 42 s.; apud feminas in iis deponitur lac II, 291, 43 ss.;

quare duas habeant homines III, 291, 47 s.; quare apud hominem duriores et distinctæ sint III, 291, 47 ss.; iis bilidum pectus III, 11, 6; earum pupilla duplex, *ibid.*, v. *Papilla*; earum specie et magnitudine apud hominem manifestatur pubertas III, 84, 49; III, 337, 24 ss.; III, 340, 7 s.; III, 412, 1 s.; idque tamen apud feminas multo magis quam apud mares III, 340, 7 ss.; III, 412, 2 s.; idque quia seminarum propter menstruam purgationem minus spongiosæ et inanes sunt III, 412, 3 ss.; turgescere incipiunt cum feminis tum maribus circa annum decimum quartum III, 134, 27, 43, 48 s.; ubi puellis in duorum digitorum altitudinem sublatae sunt, fluere incipit menstrua purgatio III, 135, 5 s.; III, 340, 9 s.; quibusnam majores, quibusnam minores sint, idque cum feminis, tum maribus III, 135, 40 ss.; turgescunt etiam apud reliqua animalia, sed minus manifesto quam apud hominem, idque quare III, 412, 6 ss.; nec minus apud animalia quæ eas infra sitas habent III, 412, 5 s.; eas si præbet mulier parcam vel nullam habet menstruam purgationem III, 217, 31 s.; eas nulla alia animalia habent nisi quæ intra se vivum animal pariunt III, 28, 3 s.; III, 53, 10 ss.; quænam iis careant III, 53, 19 ss.; iis careant pisces III, 28, 2 s., 12; item quadrupedes oviparæ III, 25, 25; iis continetur lac apud omnia animalia id habentia III, 54, 15 ss.; quomodo earum ratione inter se et ab homine differant quadrupedes viviparæ III, 21, 1 s.; aliis animalibus in pectore sunt, aliis ad femina III, 2, 8 s.; eas nulla quadrupes in pectore habet, idque quare III, 291, 37 ss., 50 ss.; eas difficilius præberent quadrupedes femine, si crura contrario modo flecterent ac nunc III, 314, 30 ss.; multas habere debent animalia quæ multos simul pullos alunt III, 292, 22; duabus plures in latitudinem sibi invicem apponi nequeunt, idque quare III, 292, 23 s.; quæ plures quam duas habent animalia, eorum lac ad sobolem alendam tantummodo sufficit, non vero caseo faciendo aptum est III, 54, 10 ss.; quot et ubinam eas sitas habeant solidungula, cornuta et animalia parum fecunda III, 291, 54 ss.; idque quare III, 292, 27 ss.; quot et ubinam eas habeant animalia multifida et fecunda III, 292, 2 s., 11 s.; quare eas in ventre habeant animalia fecunda III, 292, 21 ss.; duas habent animalia quæ unicum pullum pariunt III, 292, 10; quales et ubinam habeant simiæ III, 24, 23 s.; quot et ubinam eas habeat leo, idque quare III, 292, 3 ss.; quot et ubinam sitas habeat elephas, idque quare III, 292, 8 ss.; duas habet elephas idque ubinam sitas III, 13, 5 s.; duas habet delphis utpote viriparus, idque quales et ubinam sitas III, 28, 6 ss.; non omnes quadrupedes mares iis præditi sunt III, 292, 38 s.; quatenus eas habeant caballi III, 292, 39 s.; primas semper pullo primum edito præbent scrofae III, 292, 15 s.; unde constat primas esse avillis suppositas III, 292, 12 ss.; primæ plurimum lac hauriunt III, 292, 14; eas si præbent cum scrofae, tum reliqua animalia gracilescent III, 154, 32 s.; caprarum non prægnantium urtica verberant Cætae accolæ, ut ex iis lac eliciant III, 53, 36 ss.; duas prope genitale habet hircus III, 53, 44 ss.; quum eas demittere cogunt, lactis copiam augent alimenta quædam flatuosa III, 54, 46 ss.; pro partu deorsum spectantes lactis copiam prænantiant III, 54, 48 ss.; majora demittunt oves, si sub partum sale pascantur III, 155, 38 s.

Mammis similes partes; albas in matrice habent mætelacæ pisces, idque ubinam III, 112, 25 s.; hujusmodi partes solummodo habent quo tempore fœtus continetur III, 112, 26 s., cf. 36, 46; albas ac firmas duo in-

ira ventriculus habent turbinata III, 63, 15 s.; apud sepiam ejusdem generis occurrunt corpuscula, sed firmiora etiam III, 63, 16 s.; apud purpuras et buccina manifesto in testæ anfractu sita sunt III, 63, 19 s.; apud majores cochleas incisuras habent hæc corpuscula sicut locustæ marinæ ovum, sed colore ab eo differunt III, 63, 38 ss.; cochleæ nec foramen, nec exitum habent, sed tenui membrana continentur III, 63, 36 s.; cochleæ sinum angustum in se habent III, 63, 36; ea quoque habent cochleæ marinæ, sed minora minores III, 63, 39 s.; quemadmodum ovum ita dictum univallium et bivalentium, apud cochleas ab altera parte testæ in orbem disposita sunt III, 63, 51 s.; ejusdem coloris ac eæ apud cochleam est meatus albus qui gulam comitatur III, 63, 32 s.; ad contentam inferiori alveo apud mares molluscorum a cerebro tendit meatus III, 67, 32 ss.; femellæ duas hujusmodi partes habent, sed superius sitas et absque meatu I^o, 57, 35, cf. III, 63, 16 s.; his partibus subjacent apud omnes corpuscula duo rubra III, 67, 26; duo rubras inter capillamenta habet loligo femina III, 92, 52 s.

Mammæ præbentes; v. Lactantes.

Manca (χολοά); e mancis procreantur III, 329, 33; III, 332, 63 s.; quatenus id probet sententiam eorum qui scæmen de unaquaque corporis parte secedere putant III, 329, 34 ss.; III, 332, 53 ss.; interdum ab iis procreantur integra III, 333, 1; quæstio cur modo manca generent eadem est cur liberi parentibus modo similes, modo dissimiles nascantur III, 332, 53 ss.; a simili causa pendere videntur ac a qua monstra, idque quare III, 401, 34; in iis aliquid necessarium omisisse videtur natura III, 471, 50 s.; hinc generatione ac statu ac decorem carere videntur III, 472, 1; (i. e. cornubus carentia) eorum pleraque acetabulis carent III, 366, 14; partim unicum, partim plures fetus pariunt III, 366, 17 s.

Manci; plerumque integros liberos procreant III, 141, 34 s., cf. III, 352, 38 s.; interdum tamen et mancos III, 141, 27, cf. III, 352, 38 s.

Mancipia; iis convenit ut præstare possint ministeria servilia, 524, 30; eorum tot genera quot opera servilia, 524, 32; in domo parum ad commune bonum conferunt, multaque iis facere licet ut fors tulerit II, 609, 43 s.; sese fidejussorem constituens ne aufugerent quomodo pecuniam sibi paraverit Antimenes, 649, 54 ss.; non quodvis omnia officia obisset magni regis a tate III, 637, 15 ss.

Mandata; quædam non ipsis operibus sed fine differunt, 617, 40.

Mandibula; v. Malæ.

Mandragoras; somnificus est, ideoque capitis gravitatem affert III, 504, 42 ss.; IV, 315, 20.

Mandrobulus Samius; ovem Junoni consecravit idque quare fr. 286, a.

Mandrobulus; nomen tragædiæ Cleopontis, 293, 14.

Mane; v. Diluculo.

μανική ἑστιασις 14, 51.

Manifesta (γνώριμα); non eadem nobis sunt quæ naturæ II, 248, 10; ab iis quæ nobis sunt procedendum ad ea quæ naturæ II, 248, 8, 12; ab iis ad obscura procedere debemus in demonstrationibus II, 193, 28; ea obscure probare conari ei competit qui res per se cognoscendas a rebus non per se cognoscendis distinguere nequit II, 261, 21; qui ea demonstrare conantur quibusnam similes fr. 343, a.

Manifeste dicta; quomodo deducantur ex iis quæ vere quidem dicuntur, sed non dilucide proferuntur II, 188, 41.

Manipuli ductor; v. Λοχαγός.

μάνωσις v. Rarefactio.

Mansuetudo (πραότης); ejus definitio II, 243, 18; pars virtutis, 329, 42; pertinet ad fervidam animæ partem II, 243, 8, 18; ad mores pertinet II, 194, 6; animæ affectus inter iracundiam et stuporem medius II, 138, 28; II, 147, 33, 49; II, 195, 25; optimus est habitus circa dolorem ex ira profectum II, 213, 2, 19, 22; media est inter asperitatem et servilitatem II, 213, 24; ejus excessu peccare licet II, 198, 3; ei vulgo opponitur iracundia II, 198, 2; quænam ejus opera II, 244, 20 ss.; sine corpore locum habere nequit III, 432, 33; homini et reliquis animalibus communis III, 145, 6, cf. III, 175, 28; homini minus propria quam animali, 233, 32; ejus de delphine plurima narrantur exempla III, 205, 40 s.

Mansuetus (πραός); vulgo opponitur iracundo II, 198, 2; laudabilis est III, 147, 48; quænam, *ibid.*; ejus signa IV, 6, 3 ss.

Mansuetum; alati differentia non est, sed solummodo accidens et alius differentie principium III, 225, 12 ss.

Mansueta; v. Animalia mansueta.

μανθάνει τις τὸ βραδὺ ταχὺ 300, 9; quomodo solvendum hoc sophisma, 300, 10.

Mantias orator; adversus filium contendebat, 377, 15.

Mantineia; qualis ibi antiquitus esset democratia, 593, 21; ibi adversus Lacedæmonios certarunt Argivi, 569, 33.

Manumissi (ἀπελευθερούμενοι); quidnam de iis clament præcones, 393, 19.

Manus; pars dissimilis est, idque quare II, 443, 31; III, 1, 7 s.; III, 220, 39 s.; III, 229, 1; III, 330, 19 s., 22; III, 331, 21 s.; III, 623, 10; III, 626, 9; ideoque officia et munera habet III, 229, 29; igitur in ea magis quam in carne manifestum est discrimen inter materiam et formam II, 443, 32; item eam pro portione augeri II, 443, 31; apud mortuos minus superes videtur quam caro II, 443, 34; facultate aliqua determinatur III, 331, 20 ss.; iis parentibus similes sunt liberi III, 330, 28; immo magis quam partibus similariibus 330, 21 s.; pars brachii est III, 12, 10; quænam ejus partes III, 12, 10 s.; ejus exterior pars nervosa nomine caret III, 12, 19 s.; quomodo se habeant earum venæ secundum Diogenem Apolloniæ III, 38, 45 ss.; quænam in eas desinat vena III, 41, 45; inter membra recensentur III, 1, 12; e carne et nervis et ossibus composita est III, 1, 15; ei quatenus pars exterior est, comparari potest lingua III, 426, 12; ejus pars interior articulo maxime caret IV, 285, 10; circa eas plurimi sunt nervi III, 44, 15; maxime carnis inopes et nervosæ sunt IV, 152, 13 s.; earum ungues cur celerius crescant quam pedum IV, 303, 37 ss.; earum ossa brachiorum ossa insequuntur III, 45, 17 s.; earum usus impediretur, si brachia anteriora versus flecterentur III, 314, 8 s.; ei pro portione respondet forfex III, 2, 3; earum munere apud cancos et locustas funguntur forfices III, 285, 33; III, 296, 30; earum munere apud mollusca funguntur pedes vel proboscides III, 288, 7; eas loco pedum anteriorum habent homines III, 289, 9 s., cf. 18 s.; III, 290, 11 ss.; ejus munere apud multifida funguntur crura anteriora III, 291, 18; idque excepto elephantæ III, 248, 36 ss., 47 ss.; iis dissimilia sunt solidungulorum crura anteriora III, 291, 21 s.; ejus munere fungitur proboscis elephantum III, 248, 11, 13, 27; III, 297, 37 s.; quales habeat simia III, 24, 33 s.; iis similes sunt ursæ et vituli marini pedes III, 18, 39 s.; iis carent tauri III, 255, 13; iis carent aves III, 20, 45 s.; iis pro portione respondent

alæ III, 26, 44 ss., cf. III, 18, 36 s.; earum munere apud aves fungitur rostrum III, 297, 39; iis caret crocodilus fluvialis III, 296, 26; vel iis vel pedibus prehendunt quæcunque extra aquam ore utuntur III, 296, 35 s.; iis carent pisces III, 300, 43; instrumentum utilissimum est III, 290, 29 s.; non unum instrumentum est, sed multa III, 290, 27; est quasi instrumentum instrumentorum vice fungens III, 290, 28 s., cf. III, 470, 47 s.; et unguis et ungula et hasta et gladius et quodcunque armorum genus est III, 290, 41 ss.; idque quia divisa et multiformis est III, 290, 46; et simpliciter et dupliciter et multifariam ea uti licet III, 290, 48 s.; eam tribuit natura plurimarum artium capaci III, 290, 28 ss.; ei perperam tribuit Anaxagoras hominis prudentiam III, 290, 13 ss.; probatur homini tributa esse quia prudentissimus est III, 290, 15 ss.; ei alia facultas ad premendum utilis est, alia ad prehendum III, 229, 39 s.; sine ea prehensio fieri nequit III, 290, 52; munere fungitur prehendi ac comprimendi III, 294, 45; flexa sui parte comprehendit III, 294, 46 s.; igitur longos digitos habere debet III, 294, 46; hinc quod ad digitorum longitudinem attinet, contrario modo se habet pedi III, 294, 43 ss.; quare in ea ungues habeat homo III, 295, 1 s.; de ejus motu eadem referuntur quam de passibus (ad signa physiognomica) IV, 13, 33 ss.; dextra cur a sinistra differat IV, 277, 38 ss.; tenues et longæ, ignavi signum IV, 5, 1; ejus cæsuram qui per totam palmam obtinent, cur longæviores sint IV, 170, 1 ss.; in altera qui duas cæsuras habent longæviores fr. 192, b; plures in iis cæsuræ nec continuæ brevis vitæ signum fr. 192, b; plerumque parvæ quibus pedes parvi sunt III, 12, 7 s.; ea pro pede utuntur saltatrices et vice versa II, 237, 36; eas statim post exitum ori admovet infans III, 143, 40; quando apud fœtum generetur major quam decet, quando supervacanea III, 405, 57; cur iis inprimis metuentes tremant IV, 257, 26 ss., 38 ss.; ea verberantur metuentes IV, 256, 43 s.; earum gesticulationes supinæ et dissolutæ, signum cinædi IV, 5, 45 s.; si quem eam extendentem conspiciamus, cur eum non imitemur IV, 152, 38 ss.; eas omnes qui precantur sursum tollunt III, 640, 15; quinam eas secundum corpus jacent IV, 319, 43; eas quatit fugiens II, 44, 40; eas librant celerius currunt cursores III, 305, 23 s.; ubi eas exercemus quamobrem sudor maxime oriatur IV, 120, 20 ss.; si nimis diu opere suo funguntur lassescunt III, 501, 16; ea facilius aqua quam oleum continetur III, 482, 39; qui ea oculum obumbrat melius cernit res remotas III, 417, 50 ss., cf. III, 419, 15 s.; ea neque validum ictum infligere, neque projicere procul rem possumus nisi e distantia III, 655, 47 ss.; non longe projicere potest quod minimum est IV, 234, 10; iis contutendi sunt simul et nidus alcedinis et salis lanugo si ea ferro acuto findere velis III, 183, 45 ss.; ad hominis demissam accedit polypus III, 192, 35 s.; ea facile polypos feminas partu debilitatas capiunt urinatores III, 192, 52 s.; eam nullius naturæ scrutator aquam vel ignem esse dixit III, 230, 9 ss.; ejus semen indistincte et potentia manus est III, 336, 46 ss.; sine anima vel alia quadam facultate æquivoce tantummodo manus appellatur III, 337, 1 ss.; pars hominis ea sola est quæ munere suo fungi potest, id est animæ prædita II, 550, 44 s.; nisi actu aut potentia habeat animam sensitivam, revera manus non est III, 358, 27 ss.; a toto separata non amplius manus est, quæmadmodum nec lapidea, 484, 2; ænea aut lignea non nisi æquivoca nominum communione manus dici potest III, 221, 2 ss.; item mortui hominis III, 221,

7 ss.; III, 625, 25; eodem modo de ea disserere naturæ scrutatores qua faber de lignea dixisset, immo pejus III, 221, 9 ss., simul multis rerum sensibilium differentiis est II, 559, 24; ei peculiare opus est II, 6, 42; ei comparanda est anima III, 470, 46 s.; movet baculum, dum movetur ab homine II, 350, 12 s., 39 s.; eam movent anima et scientia (fabri) III, 342, 44 s.; idque diverso motu si diversum fieri debeat opus, eodem vero si idem III, 342, 46 s.; ipsæ movent et instrumenta materiem III, 342, 47 s.; ad eam se habere potest aliquid inanime, e. g. baculus, ut brachium ad cubitum III, 523, 40 ss.; tanquam ejus pars separabilis considerari potest baculus III, 523, 50 s.; ejus principium in carpo est III, 524, 2; in ea vero est baculi principium III, 523, 45; III, 524, 1 s.; ut se habet ad carpum, sic ad cubitum se habet brachium III, 523, 47 ss.; in ea sita esse nequit anima quia nec in baculo III, 523, 46 s.; III, 524, 3; inter eam et calcem non est intermedium II, 580, 11 ss.; et potentia et modo differt a tibiis quibus utitur III, 534, 49 ss.; in corpore est ut pars in toto II, 289, 33; movetur secundum corpus II, 289, 35; in ea esse dicitur digitus II, 287, 34, fieri potest II, 414, 15; etiam interficere dicitur II, 63, 40; per se percutit II, 308, 2; dubium videri potest, an sit $\alpha\phi\acute{o}$; $\tau\iota$, sed revera non est, 12, 20 ss.; $\alpha\phi\acute{o}\iota\alpha$ est, 12, 50; in ea haberi dicitur annulus, 24, 7; haberi dicitur, 24, 8; eam solus ignis facere nequit, idque quare III, 348, 48 ss.; ea fit gubernatio, idque quatenus III, 450, 32 s.; alicujus arrepta si quis percutiat, is cuius manus arripitur necessitate agit II, 201, 40; ei erga me nullum competit jus II, 152, 37; multas sibi adsciscunt monarchæ, 541, 51.

Manus flexura; v. *Flexura manus*.

Manu facta; omnia principia cur fiant extra se et in aliis habent II, 261, 9.

Manu quem non habet, verberare quis potest; captionis genus, 299, 40.

Maracus Syracusanus; melior poeta erat quotiescunque mente alienabatur IV, 267, 35 s.

Marathon; circa eam inventur aqua spuma dicta III, 118, 16 s.

Μαραθωνάδης 475, 27.

Marathonium prælium; notum esse debet ei qui Athenienses laudare vult, 374, 9.

Marcor (*μαρκωνος*); quænam iis afferamus auxilia qui ob eum e vita exeunt IV, 128, 17.

Marcor ignis; quidnam III, 535, 49 s.; senectuti comparatur III, 535, 20; quomodo fiat III, 535, 22 s.; fit interdum quoque majori calore collecto, idque quomodo et quare III, 535, 25 ss.; fit copia caloris, idque quomodo III, 542, 42 ss.; ei auxilio est refrigerium, idque quare III, 542, 46 s.

Mare; de eo nihil accepimus quod non vulgarissimas quisque dicere possit III, 567, 47 ss.; de ejus fontibus loquuntur qui divinis rebus studebant antiqui III, 574, 8 ss.; idque ut habeant ejus radices III, 574, 10 s.; probantur ejus fontes exstare non posse III, 574, 27 ss.; humanæ sapientiæ peritiores (Anaxagoras?) ei generationem tribuunt III, 574, 15 s., cf. III, 578, 36 ss.; idque quare III, 578, 37 s.; id nempe reliquias esse putant aquæ quæ olim totam terram circumdabat III, 574, 16 s.; hinc id semper diminui et escicari putant ac denique plane siccum evasurum esse III, 574, 20 ss.; refutatur hæc opinio III, 575, 38 ss.; nonnulli (nempe Empedocles) id sudorem terræ soli calefactæ esse consent III, 574, 21 ss.; III, 579, 43 ss.; indeque ejus salsedinem repe unt III, 574, 23; refutatur hæc opinio III, 579, 42 ss.; nonnulli ejus salsedinem

dinem a terra repetunt id cum aqua per cinerem colata comparantes III, 574, 24 ss.; nonnulli vero ab exusta terra III, 580, 52 s.; genitum esse omnes consentiunt III, 578, 36 ss.; si universum sempiternum est, de mari aliter existimari nequit III, 578, 39 s.; ejus copiam male decrescere censet Democritus III, 578, 40, quaecunque enim ob causam olim permansit, necessarium est ut reliquum quoque tempus ob eandem permaneat III, 578, 49 ss.; ex eo exhalari solem nonnullis Heracliti sectatoribus placet IV, 234, 32 ss.; id nonnulli (Heraclitus?) minus fieri censent ac exsiccare, idque quare III, 572, 27 ss.; quod de eo in *Phadone* scribitur, fieri non potest III, 577, 42 s.; non tantum in id, sed ex ipso quoque fluere flumina nonnulli aiunt III, 576, 3; qui unicuique columnis Herculeis et Indiae interjectum esse putant, eorum opinio non omnino fide indigna videtur II, 410, 4 s.; omnium aquarum elementum est IV, 33, 38; cur id universae aquae principium et corpus antiqui esse existimaverint III, 575, 40; III, 576, 1; de ejus ortus et saporis causa III, 575, 38 s.; a corpore terram circumdante divelli nequit III, 550, 30 s.; locum obtinet maxime cavum III, 577, 27; ubi nunc est olim continens fuit, itemque vice versa III, 571, 6 s.; III, 573, 11, 52 ss.; III, 574, 13; idque quia flumina oriuntur ac deficient III, 571, 2 ss., 20 ss.; quomodo aliae ejus partes exsiccantur, aliae augescant III, 571, 24 ss.; plura sunt quae nullo modo inter se cohaerent III, 574, 48 s.; quomodo a principio constitit III, 147, 47; locus quo continetur non maris est, sed aquae III, 577, 10 ss.; III, 578, 28; maris tamen videtur esse III, 577, 11 s.; aquae potius finis quam principium III, 578, 30 s.; in id flumina et omnis aqua influunt, idque quare III, 577, 24 ss.; si totius aquae principium sit, cur non potabilem aquam habeat, sed salsam III, 576, 6; non universae aquae fluminum est III, 579, 39 s.; nec tantummodo eo a fluminibus differt quod salsum est III, 579, 40 s.; quomodo probetur aquam potulentam continere III, 147, 48 ss.; quod tenuissimum et dulcissimum in eo est quotidie effertur et in vaporem mutatum superiora petit III, 576, 16; utrum iisdem numero partibus semper constet, an specie et quantitate semper mutantur III, 580, 29 ss.; cur tot fluvii in id influentibus copia ejus non augeatur dubitatio vetus est nec absurda quidem, sed cui tamen non difficile est respondere III, 577, 29 ss.; ubi in vaporem abit potabile fieri experientia docti dicimus III, 581, 38 ss.; ex eo semper aliquid attollitur et potabile redditur, dum de superno loco in pluvia aliud descendit, non autem id quod sublatum erat III, 581, 46; ideo non deficit sicut flumina III, 581, 50 ss.; ejus sicuti terrae non eandem semper particulas permanent sed universa tantum moles III, 581, 53 ss.; in eo nulla inest terra IV, 230, 44; inter terras decurrens cito turbatur IV, 230, 46 s.; multum terreni continet III, 390, 19 s.; ideo in eo sunt testaceae (fere omnia) III, 390, 20 ss.; aquae penuria in lutum convertitur III, 391, 45 s.; cur salsum et amarum sit III, 578, 34; IV, 235, 22 ss.; imbris dulcescit III, 165, 21 ss.; saporis et siccitatem continet, ideoque et odorem III, 484, 49 s.; si ei injiciatur paucillulum saporis, dissolvitur in eo II, 488, 41 ss.; tingit III, 647, 25; cur ejus pars superior salior et calidior sit quam quae in fundo IV, 234, 21 ss.; cur ex eo, si fulmine tangatur, sal emergat fr. 201, a; cur ejus pars terrae proxima dulcior sit IV, 234, 36 ss.; cur aquae propter id sitae dulces magna ex parte non vero salsae IV, 232, 32 ss.; cur si quis circa id fodiat, prima aqua potulenta sit, post vero salsa fiat IV, 235,

22 ss.; ignem minus exstinguit, idque quare IV, 230, 35; IV 231, 41; aliquid pingue intra se habet IV, 235, 46 ss.; gravius aere motuque difficillius est IV, 229, 5; cur in eo celerius quam in fluviiis natare possint IV, 231, 31 ss.; nisi stet, natatus fieri nequit III, 518, 12; in eo se lavantes quamobrem ocius resicentur IV, 231, 7 ss.; per partes divisum celeriter putrescit, universum vero non III, 611, 7 s.; quare calidum sit III, 581, 28 ss.; cur minus quam aqua potulenta frigidum sit IV, 230, 30 ss.; profundum frigidum est III, 421, 32 s.; ejus partes littori proximae bene temperatae sunt calidi et frigidi ratione III, 158, 9 s.; nec frigidum nec calidum valde est IV, 232, 10; IV, 249, 8; quamobrem de eo mane aura frigida non spiret IV, 232, 1 ss.; IV, 248, 44 ss.; salubre est, idque quare IV, 118, 21; IV, 149, 18; IV, 288, 16; mora in eo edaciores reddit IV, 236, 10; qua de causa venter eorum qui in eo natant subducatur IV, 236, 6 ss.; cur solum deurat IV, 231, 40 ss.; IV, 234, 43 ss.; cur in eo plus temporis tolerare valeant quam in fluvio IV, 231, 37 ss.; versus Septentrionem sita minime profunda sunt propter effusionem III, 575, 28 s.; exteriora autem sunt profundiora III, 575, 29; alderum et praecipue canis exortu turbatur III, 160, 43 ss.; sistitur ac mutatur secundum ventorum motum et quietem III, 413, 43 ss.; serenum est hieme, idque quare IV, 241, 1; cur ei infusum oleum tranquillitatem efficiat IV, 329, 24; IV, 331, 46; cur exaestuans tranquillum fiat si quid in id, e. gr. ancora, injectum fuerit IV, 229, 18 ss.; cur in eo testae et lapides rotunda fiant IV, 235, 22 ss.; in angustiis manifesto fluit, idque quare III, 575, 5 ss.; omne quod intra columnas Herculeas situm est, secundum terrae excavationem fluviorumque multitudinem fluit III, 575, 12 s.; ubi fluctuosum est vehementissimi ibi terrae motus sunt III, 592, 34 ss.; idque quare III, 592, 37 s.; ejus multitudo exhalationes refrigerat et terrae motus prohibet, idque quare III, 598, 13 ss.; in eo simile quid fit terrae motibus III, 634, 29 ss.; ejus hiatus et recessus undarum, incursusque fluctuum III, 634, 30 s.; evaporationes ignis in eo existunt, fontes exscaturiunt, ostia fluviorum aperiuntur, arbores enascuntur, fluxus et vortices existunt III, 634, 33 ss.; a pictoribus caeruleum depingitur, idque quare IV, 230, 21 s.; minus alium colorem habere videtur ac cominus III, 480, 17 s.; cur candidius in Ponto quam in *Aegaeo* appareat IV, 230, 12 ss.; tranquillum colore praeditum est IV, 230, 49; cur tranquillum albicet, quod deferitur vero nigricet IV, 236, 23 ss.; purpurascere quando cernamus III, 644, 35 s.; ejus horror niger apparet, idque quare III, 643, 22; cur caeruleum fiat Austro spirante, Aquilone vero caliginosum IV, 251, 10 ss.; quum noctu virga percutitur aqua splendet videtur III, 598, 2 s.; idque quare III, 598, 7 s.; ejus pars quae facile transpicitur caesia videtur III, 416, 41; quae minus facile aquosa III, 416, 42; quae propter altitudinem indefinita est nigra vel cyanea III, 416, 42 s.; cur facilius perspicitur quam aqua potulenta IV, 230, 39 ss.; IV, 235, 45 ss.; cur melius perspicitur tempestatibus Aquilonis quam Austrinis IV, 230, 48 ss.; olco infuso pellucidius redditur IV, 235, 47; quomodo ab aqua potulenta differat III, 389, 4 s., 13 s.; omnium elementorum particeps est III, 389, 14 s.; nempe terrae, aquae et spiritus III, 389, 15; igitur omnia sortitur quae in singulis locis nascuntur animalia III, 389, 16 ss.; in ejus partibus potulentioribus tamen vix inveniuntur mollusca, crustata et testacea III, 389, 7 s.; ejus parte potulenta nutriuntur testacea

sessilia III, 147, 44 s.; id incolunt multa testacea eaque valde diverso habitu prædita III, 388, 41 s.; plantæ vero admodum paucae III, 388, 43 ss.; quam parte id recipiant mollusca III, 328, 14 s.; eo eodem modo utuntur pisces serpentibus similes quo serpentes terra III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 s.; id dum coeunt recipere nequeunt pisces III, 323, 33 s.; ejus accolæ aves lavacro gaudent III, 207, 42 s.; ejus accolæ aquila marina III, 188, 16; III, 189, 36 s.; item cinctus III, 182, 16 s.; item catarrhactes III, 182, 25 s.; non ingredi potest nidum alcedinis ne tunc quidem ubi subvertitur III, 183, 48 s.; ejus ope alimentum suppeditat natura, 492, 15, cf. 489, 11, 12; ita sita esse debet urbs, ut facilis ad id aditus pateat, 607, 22, 41; 608, 11; 613, 8; quæritur an ejus communio civitati utilis vel noxia sit, 607, 28; 613, 8; ab eo facilis aditus patere debet ad forum necessarium, 615, 2; toti incumbit Creta, 515, 16; circa id fere omnes sedes suas fixerunt, 515, 18; ejus imperium tenuit Minos, 515, 20; quomodo id vocaverit Alcidas, 388, 48; ejus pericula quinam non metuant, 355, 9; in eo quæ sit mortem non spectat fortitudo II, 32, 4; in eo quoque metu carent fortes, sed alio modo ac nautæ II, 32, 12; in eo mortem ægre ferunt viri fortes II, 32, 14; perperam ei proprium esse dicitur ut plurima aqua salsa sit, 229, 11; in eo videtur esse tempus quia in loco, ideoque mobile est II, 306, 16 ss.; si quis in alto currus decertare dixisset, nullum esset mendacium secundum Gorgiam III, 681, 12 s.

Mare altum; v. *Altum*.

Maria aperta; cur ubi adsunt tropæi non fiant IV, 251, 30 ss.

Mare australe ultra Africam situm; in eo quinam venti oriantur III, 587, 51 ss.

Mare circa Iapygium promontorium; innavigabile propter fœtoris gravitatem, idque quare IV 91, 3 s.

Mare exterum; in eo minus manifesto apparet fluentum III, 575, 15 s.; parum profundum est propter lutum, et absque ventorum spiramina, quasi in cavo situm esset III, 275, 53 ss.; aliquantulum cum eo communicare videtur Rubrum mare III, 575, 1 ss.

Mare extra Herculeas columnas; in id effunditur Chremetes III, 570, 3; Parnassum (Paropamisum) transgresso jam apparet III, 569, 26 s.; ejus termini hujus regionis incolis non liquet III, 569, 27 ss.; in eo Carthaginienses desertam insulam invenerunt miræ fertilitatis IV, 88, 20 ss., v. *Oceanus*.

Mare interius; in id Atlanticum per Herculis columnas influit III, 630, 12 ss.; inter id et sinum Arabicum sinus interjacet III, 631, 5 s.

Mare hoc; fluminum quæ in id illabuntur maxima Nilus et Ister III, 578, 22 ss.

Mare rubrum; v. *Rubrum mare*.

Mare occiduum; ejus magnitudo et altitudo IV, 243, 34 s.

Mare mortuum; v. *Mortuum mare*.

Maris salsedo; v. *Salsedo maris*.

Margites; ejus auctor Homerus, 459, 36; in eo actiones imitabatur auctor, 459, 36; se habet ad comœdias, ut Ilias et Odyssea ad tragœdias, 459, 45.

Citatur; II, 70, 7.

Margus; ejus origo et interitus, fr. 183, a.

Maricas (Eupolidis); post Nubes in scenam prodiiit fr. 305, a.

Mariens (ὁ μαριεύς); ardet sicuti lapis spinus dictus IV, 81, 11.

Marina animalia; v. *Animalia marina*.

Marinus (μαρινός); qui ita vocatur omnium piscium diu-

tissime uterum gerit III, 119, 18 s.; imbris modum excedentibus excacatur III, 163, 30 ss., idque quare III, 163, 36 s.

Maris; quot heminas æquet III, 155, 20 s.

Maritima multitudo; partim bello, partim pecunie querendæ operam dat, 548, 34.

Maritimi homines; eorum capilli mari tinguntur III, 647, 25 s.; cur sole delectentur IV, 135, 3 ss.; nonnulli censent purpuram fuco florem suum debere III, 116, 16 s.; quidam contendunt, pisces gregales, quocunque loco a bruma deprehensi fuerint, ibi manere usque ad æquinoctium III, 159, 10 ss.

Maritus; domus pars est, 484, 28; 511, 30; 523, 51; ejus cum uxore conjugatio nomine caret, 484, 31; ejus alia est domestica scientia ac uxori, 525, 5; ei acquiendum est, 525, 6; 636, 32; in uxorem civile exercet imperium, 494, 17, cf. 495, 18; ejus in uxorem imperium aristocratiae simile est II, 99, 41; II, 230, 21; quomodo inter eum et uxorem distribui debeant auctoritas II, 99, 42; II, 100, 18; si in omnibus dominetur ejus auctoritas oligarchiae similis est II, 99, 44; interdum illi imperant uxores, idque quando II, 99, 46; eo inferior uxor, sed magis familiaris ei quam servus II, 152, 51; ejus cum uxore societas et vita proprius accedunt ad societatem et jus civile II, 152, 50 ss.; ei aliquatenus potus equalis est uxor II, 152, 52; inter eum et uxorem intercedit jus pro dignitate II, 100, 16, 19; ejus erga uxorem amicitia pertinet ad amicitias utilitatis gratia contractas II, 231, 15; eam cum uxore conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 20; II, 100, 16; II, 179, 44; II, 183, 20; II, 225, 11; ejus erga uxorem amicitia similis est amicitia benefactoris erga beneficio affectum II, 225, 12; ei non eadem est amicitia erga uxorem ac uxori erga eum II, 96, 24; erga eum uxori competit et jus et amicitia II, 179, 1; eum cum alia vel alio rem habere, honestum non habendum est, 622, 29; quodsi intra tempus liberorum generandorum idem fecerit, dedecore error congruo mulctetur, 622, 32; uxori injuriam inferi si foris cum aliis congregiatur, 636, 43; quomodo se gerere debeat in congregiando cum uxore, 636, 44, v. *Conjuges*; eum quo interfecerit, necari justum est, secundum Theodectem, 381, 34; quare eum minus quam fratrem luxerit Antigone, 406, 21; eorum facta denuntiare uxores, cum tyrannidi tum ultimo democratiae generi prodest, 585, 12; plerumque unico contentæ sunt columbæ III, 178, 44 ss.; III, 179, 2 ss.; item palumbæ et turtures III, 179, 10 ss.

Maron; cur ita appellatus sit Bacchus IV, 294, 31.

Marrubium (μαρρόιον); eo vescitur salpa III, 149, 3 s.

Mars; ei haud inepte copulavit Venerem qui primus a-bulam invenit, 511, 44; ejus filia Sinope fr. 288, b; communis secundum Homerum, 372, 42; ejus phiala dicatur clypeus, si phiala clypeus Bacchi dicatur, 390, 38, cf. 399, 31, 37; 474, 17.

Mars; eum a luna occultari vidit Aristoteles II, 401, 18; ejus sphaera eadem ac Pyros et Hercules III, 625, 48.

Mars, Venus et Mercurius; cuique eorum una plures quam Eudoxus sphaeras tribuit Callippus II, 607, 38 s.; unicuique eorum præterea tribuendæ sunt quatuor sphaeræ revolventes II, 607, 50.

Marseus; ita appellatur Subsolanus in Tripolitico sinu, idque quare IV, 45, 21.

Marsus; vicus in Tripolitico sinu a quo Marseus Sabolanus vocatur IV, 45, 21.

Martichoras; quænam de eo narraverit Ctesias III, 21, 37 ss.

Mas; ab his provenire semen censent Anaxagoras et alii quidam naturæ scrutatores III, 392, 29; item eos a dextris provenire et dexteram uteri partem occupare III, 392, 30 ss.; III, 394, 14 s.; 22; satis probabiliter contenditur eos a dextris provenire III, 394, 48 ss.; eum materiem aliquam ad foetus generationem conferre censet Anaxagoras III, 394, 18 s.; secundum Empedoclem id est quod calidum uterum subierit III, 392, 34 s.; secundum Democritum vero quod semen a genitalibus maris proveniens vicerit III, 392, 42 ss.; uteri et pudendorum ratione a feminis differunt III, 392, 46 s.; III, 393, 10 s., 17; III, 394, 8 ss., 23; si Empedoclis sententia de sexus discrimine vera esset, fierent qui uterum haberent III, 392, 48 ss.; item si Anaxagoræ III, 394, 28 ss.; omnes patrem referre deberent, si Democriti sententia de sexus discriminis origine vera esset III, 393, 51 s.; eos procreari censet Leophanes alique si coeunti ligetur testis sinister III, 391, 33 ss.; nonnisi eos procreare censent alii cui testis sinister excisus est III, 394, 36 ss.; feminæ contrarius est II, 219, 25; III, 583, 19; idque quatenus ambo mas et femina sunt III, 395, 35 ss.; III, 396, 3 s., 37 s.; III, 399, 21 s.; igitur peculiare habent instrumentum III, 395, 37 s.; nempe meatus seminales III, 395, 39, cf. III, 396, 43, s.; seorsum ab animalibus non exstat II, 614, 15 s.; notione et specie a femina differre debet, vel ubi in eodem corpore invenitur III, 340, 42 ss.; partibus generationi dicatis a feminis differre videntur III, 277, 2 s.; eadem de causa ac ille, gignitur pudendum masculinum III, 406, 15 ss.; alterum generationis principium est III, 320, 33 s.; idque tanquam motus principium III, 320, 34 s.; III, 344, 45 ss.; animal est in aliud gignens III, 320, 43 s., 50 s.; notione a femina differt eo quod diversas habet facultates III, 320, 47 s.; sensu vero quod diversas partes III, 320, 49; igitur partes habere debet ad coitum et liberorum procreationem destinatas, easque alias quam femina III, 321, 3 ss.; etiamsi toto quoque corpore mas sit, tamen præcipue his partibus et hac facultate III, 321, 6 ss.; hæ partes apud sanguine prædita testes et perinei (i. e. meatus seminales) sunt III, 321, 11 ss.; animalium sanguine præditorum alii testes habent, alii solummodo meatus seminales III, 321, 13 s.; etiam apud exsanguia sexus discrimen habentia (partibus quibusdam) a feminis differunt III, 321, 14 ss.; testibus præditi omnes duos habent III, 321, 51; potentia quadam et impotentia a femina differi III, 395, 4 s.; III, 396, 4 s., 14; est nempe id quod semen compingere et excernere potest III, 395, 5 s.; ei peculiare est principium movens, non vero principium materiale III, 395, 7 ss.; igitur feminæ calidior est III, 395, 12 s., cf. III, 370, 24 s.; non necessario aliquid ab eo secedit ad foetum formandum III, 341, 22 s., cf. 41 s.; si qui ab eo secedat, foetus ex hoc non fit tanquam e re quæ eo continetur III, 341, 23 s., cf. 41 s.; generans et movens et faciens est III, 340, 43, 46, 47; III, 341, 16 s.; id est quod residuum (seminale) purum excernere valet III, 395, 32 ss.; principium et causa est III, 396, 13; ultimum alimentum concoquere valet III, 326, 15 s., cf. 33 s.; non quavis sui parte mas est III, 396, 26; formam et motus principium suppeditat III, 340, 26; III, 346, 16; III, 342, 18; multas feminas implet II, 478, 23 s.; igitur formæ partes implet, *ibid.*; ejus essentia est ut vim conditricem conferat ad prolem generandam III, 354, 47 ss.; igitur animam proli suppeditat III, 354, 53; III, 363, 2; non vero necessario corpulentum quid III, 354, 50 s.; III, 370, 24 s.; III, 393, 36, cf. III, 394, 17; ejus essentia est ut animam sensitivam impertiat III, 358,

32 s.; igitur apud animalia quorum sexus distinctus, semper perficit generationem III, 359, 11 s.; animamque sensitivam impertiat per se aut genituræ ope III, 359, 12 ss., cf. III, 358, 30; sola facultate quæ semini inest animalia procreat III, 341, 43, cf. III, 342, 4 ss.; ejus principium in quam ovi parte secernitur apud aves III, 375, 4 s., 13; III, 378, 40 s.; pars qua id continetur a reliqua ovi parte distincta esse debet III, 375, 7 s.; ejus principii causa dura est acuta ovi pars III, 375, 9 s.; eo indigent bva subventanea III, 374, 36; ab eo non provenit vitellus III, 374, 39 s.; ad principium concepti confert III, 383, 17; sensum concepto impertit III, 393, 19 s.; ejus principium continent ova in quibus vitellus ab albumine distinctus est III, 383, 15 ss., 34 s.; nihil ad quantitatem confert, sed solummodo ad qualitatem III, 342, 12 ss.; et avibus et piscibus oviparis probatur eum non emitte aliquid quod postea foetui tanquam pars continetur, idque quomodo III, 341, 39 ss.; non omnes semen habent, idque quare III, 354, 34 ss., 44 ss.; qui semen habent, eorum seminis motus feminæ residuum in utero condit III, 354, 37 s.; qui eo carent motu loci unde apud reliquos secernitur semen, idem faciunt III, 354, 39 ss.; in feminam emittit genituram III, 5, 9 s.; III, 342, 27; III, 347, 14; idque apud omnia sanguine prædita III, 370, 42; in eum vero nec ipse nec femina aliquid projicit III, 342, 26 s.; non omnes semen projiciunt III, 342, 48, cf. *Insecta*; eorum qui semen projiciunt nulla pars concepti fit III, 342, 39 s.; quale ipse est procreare nequit sine femina, 482, 30; 636, 10; femina indiget apud animalia quæ sexum distinctum habent II, 358, 20 s.; quoniam ætatis anno semen ferre incipiant III, 134, 27 ss.; quamnam alia his simul eveniant, ubi primum semen ferre incipiant III, 134, 29 ss.; si juniores rei veneræ indulgeant, sive altera, sive utraque parte, salaciores evadunt, idque quare III, 135, 18 ss.; quidam impuberes et steriles sunt inde a primo ortu, idque quare III, 135, 23 s.; quidam pubescentes complexionem mutant vel in meliorem vel in deteriore partem, idque quare III, 135, 26 ss.; quinam majores, quinam minores mammas habeant III, 135, 48 ss.; usque ad annum vicesimum eorum semen sterile est III, 135, 52; juniores pumillam imperfectamque prolem generant III, 135, 54; post annum vicesimum primum adhuc proficiunt quod ad prolem generandam attinet III, 136, 12 s.; quando his barba pullulare incipiat III, 136, 15 s.; eorum semini respondet feminarum menstrua purgatio III, 337, 19 ss.; eadem ætate semen emitte incipiunt qua feminæ menstruum purgationem III, 337, 22 ss.; III, 339, 53 ss.; desinente vigore cessat eorum generandi facultas III, 337, 26 s.; quod apud eos efficit coitus, id apud feminas efficit menstrua purgatio, idque quare III, 407, 38 s., 44 s.; quibus semen collectum, sed nondum ejectum est, comparantur equæ et viviparorum solidungulorum feminæ, idque quare III, 407, 36 ss.; apud eos manifestius quam apud feminas versus pubertatem mutatur vox III, 428, 24 s.; in plerisque animalium generibus graviorem vocem emittunt quam feminæ III, 85, 6 s., 22 ss.; exceptis tauris, graviorem vocem habent quam feminæ III, 426, 32 s.; omnium maxime in humano genere III., 426, 40 s.; apud hominem mares naturæ calore longe feminis præstant III, 409, 25 s., cf. 36; hinc intra uterum mobiliiores sunt quam feminæ, inde facilius franguntur, idque quare III, 409, 26 ss.; ideo apud hominem sæpius quam feminæ manci eduntur III, 409, 23 s.; apud reliqua nullum exstat hujusmodi discreti-

men III, 409, 24; ubi non vicerit, generatur femina III, 398, 13 ss., 50; III, 399, 30, cf. *Conditor et Principium movens (animalis)* et *Genitura*; vincit autem, ubi residuum seminale feminae bene concoctum est III, 398, 19 ss.; aquilonia tempestate potius generantur quam austrina, idque quare III, 397, 3 s., 20, cf. III, 124, 12; ut ferunt pastores, eos pariunt pecora, si coeuntia aquilonem spectent III, 397, 19 ss., cf. III, 124, 14; plerumque patri similes sunt, idque quare III, 141, 40 ss.; III, 398, 5; III, 399, 16 ss., cf. III, 400, 21; quando patri similes sint III, 398, 25 s.; interdum matri similes sunt III, 399, 23 ss.; quando avo vel majorum superiorum alicui III, 399, 26 ss.; cur interdum matri similes sint, exponere nequeunt qui sexus discrimen et liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia pendere arbitrantur quod a matre vel patre abierit III, 400, 35, 39 ss.; nec facile hæc similitudo ab eadem causa repeti potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; nisi inter eum et feminam aliqua intercedat proportio, eorum coitus sterilis est III, 397, 27 s., 35 s.; quæ ab eo proveniunt, interdum fertiles sunt, ubi non rite ex ambobus (i. e. e semine masculino et feminino) coagmentata sunt II, 215, 47 ss.; sæpe in sinistra uteri parte gignuntur III, 394, 28 ss.; immo sæpius quam in dextra III, 394, 31 s.; in quamvis matricis parte generentur et apud quadrupedes et apud mustelos lævæ III, 112, 52 ss.; eos mulieres facilius ferunt quam feminas IV, 324, 22; eo nascente, suppalida exit aqua III, 143, 6 s.; eum gerentes mulieres facilius graviditatem ferunt et nitidiores sunt; plerumque III, 136, 44 ss.; majorem plerumque motum excitat in prægnantis corpore, sed celerius exit III, 139, 7 s.; expeditior item, sed graviores dolores excitat III, 139, 11, v. *Fœtus*; omnium quadrupedum quæ plures pullos pariunt, citius in utero perficiuntur quam feminae III, 129, 45 ss.; quibus ab iis feminae in unoquoque genere differant IV, 8, 5 ss.; IV, 319, 39 ss.; majores et robustiores et artus corporis validiores habent et pinguiiores sunt feminis IV, 3, 51 ss.; idque quare IV, 162, 4 ss.; feminis violentiores sunt ideoque duriora habent ossa III, 242, 9 s.; feminis robustiores et animosiores sunt III, 252, 39; magis quam feminæ habent partes pugnae inservientes III, 252, 48 s.; o. g. calcaria III, 252, 47 ss.; immo magis quam feminæ habent partes alimentum spectantes III, 252, 41 s.; iis quatenus propria sint calcaria III, 252, 47; quidam femininam speciem præ se ferunt, idque quare III, 147, 21 ss.; animalium non viviparorum interdum feminis minores sunt III, 137, 2 s.; quomodo eorum sanguis a feminarum differat III, 231, 36; in quamvis intestini parte apud eos occurrat jejunum III, 273, 27 s.; pauciores dentes habent quam feminæ, idque in quibusnam animalium generibus III, 23, 17 s.; plures dentes habent quam feminæ IV, 283, 38 ss.; partim retro mingunt, partim anteriora versus III, 21, 43 s.; pauci retro mingunt, idque quoniam III, 293, 25 s.; nonnulli eorum mammas habent III, 292, 38 s.; iis in universum non gignitur lac III, 53, 41 ss.; non æque generatione affliguntur ac feminæ III, 229, 48; in universum feminis longæviores sunt III, 179, 24 s.; idque quare IV, 169, 50; apud aves columbaei generis ac passeris contrarium obtinere videtur III, 179, 25 ss.; salaciores citius senescunt III, 136, 4 s.; si salaces sint, iis diutius vivunt feminæ III, 529, 48 s.; item si multum laborent, idque quare III, 529, 50 ss.; ceteroquin in universum et natura sua feminis calidiores sunt, ideoque diutius vivunt III, 530, 3 ss.; item quia superiora majora habent III,

531, 6 ss.; prolis curam gerere non solent III, 386, 13 s.; hirundinum æque ac feminæ proli alendæ operam dant III, 178, 38 s.; quomodo morum ratione a feminis differant III, 172, 1 ss., 11 ss.; ab iis sexus natura eo modo differunt feminæ ut voluptatibus vel doloribus succumbant quibus plerique resistunt II, 84, 17; circa coitum iracundiores sunt III, 120, 51; fortiores et justiores genere sunt feminis IV, 8, 12 ss.; IV, 15, 3 s.; natura feminis præstant IV, 262, 13; melior et diviniore quam femina est, idque quare III, 344, 44 ss.; igitur, ubi et quantum fieri potest, a femina separatus est III, 344, 4 ss.; natura superius est atque imperat, 486, 13; inprimis ab eo deducitur genus II, 532, 19; femina ad principatum aptior, idque semper, 494, 18, 27; ejus cum femina conjugatio naturalis et necessaria est, 636, 6, 11; in genere humano femina non solum vivendi sed etiam bene vivendi gratia subvenit, 636, 17.

Mas et femina; contraria sunt III, 333, 45 s.; summorum principiorum imitationes sunt II, 478, 24 s.; iis communis est generatio III, 344, 48; igitur conveniunt ut ejus munere fungantur III, 344, 46 ss.; ex iis fit et secernitur semen III, 320, 38 s.; ideo generationis principia et causæ sunt III, 320, 40 ss., cf. 33 ss.; III, 344, 27, 38 s.; neutrum eorum generant animalia sine coitu nata III, 353, 9 ss.; sub conceptione a se invicem differunt secundum Empedoclem III, 331, 50 s.; si ad eandem speciem pertineant, dici potest ab iis procreari specie idem III, 368, 48 ss.; III, 369, 7 s.; si vero ad diversam, specie diversum III, 368, 51 s.; III, 369, 9 s. Maris principium; in animal motu suo convertit residuum seminale feminae III, 390, 1 s.; eo indigent pleraque animalia III, 390, 40 s.; eo non opus habent animalia quadam et plantæ generantes omnes III, 390, 38 ss.; idque quia id intra se admixtum continent III, 390, 40.

Mares molluscorum; a feminis differunt, idque quomodo III, 57, 31 ss., 44; sed sepia magis quam reliqua, idque quomodo III, 57, 45 ss.

Masculorum amor; in eum alii propter morbosam cupidinem, alii propter naturam, alii propter consuetudinem proni sunt II, 81, 30, 32; consuetudine in eum proni sunt qui inde a pueritia stuprum pati solent II, 81, 33; qui natura in eum proni sunt, eos incontinentes appellabit nemo II, 81, 34.

Masculum; animalis affectus per se est II, 542, 9; ubi eodem modo enuntiatur ac femininum, vel vice versa, fit captio secundum figuram dictionis, 279, 23.

Masculum femininum; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 50.

Masculum genus; id significat pronomen *hic*, 291, 27; ejus casus differunt omnes, 291, 31; ad id referuntur nonnulla vasorum nomina, 291, 41, 44; sæpe id significat pronomen *hoc*, 291, 29; eo pertinent nomina quæ in *v, p, c, φ* vel *ξ* exeunt, 474, 42; ei tot nominum terminationes propriæ sunt quot feminino generi, 474, 46.

Masculum et femininum; animalis propriæ affectus, ad in materie et corpore II, 583, 51; querere cur specificam differentiam non faciant, eodem redit ac si querat cur aliæ contrarietates speciem faciant, atque non II, 583, 28 ss.; ex eodem semine procreantur aliquid passo II, 583, 52 s.; eorum differentia in plantis IV, 29, 20 s.

Masculum et femininum genus; ea participant quæcumque viva sunt, atque viva sunt quia ea participant III, 344, 48 ss.; apud pleraque animalia gressilia separata sunt III, 345, 2 s.

Massa triticea; tractilis est III, 621, 6.

Massilia; a Phocæensibus condita qui eam jam ante Medici belli tempora habitaverant fr. 276, a; ibi superest familia a Petta Nani filia originem ducens *ibid.*; quomodo ibi politiae similior facta sit oligarchia, 571, 34, 40; quomodo ibi seligantur qui ad rempublicam administrandam evehi debeant, 597, 31.

Massilienses; intra eorum fines circa Liguriam lacus fertur esse qui ebulliens immensam multitudinem piscium ejicit IV, 89, 26 ss.; non mediocri argenti copia ex Iberia aucti sunt IV, 89, 8 ss.

μαστίπας; magistratum nomen apud Pellenenses fr. 283, a.

Mater; ei oppositus est pater III, 399, 22; quomodo in universum patri opponitur, sic quoque unaquæque peculiari unicuique peculiari patri III, 398, 52 s.; ab ea nutrimentum petunt omnia, 635, 35; ex ea alimentum petunt vivipara III, 391, 13 s.; ea indigent avium ova III, 376, 27 s.; ea utitur fetus quemadmodum plantæ terra, 622, 7; III, 357, 15 s.; non ejus respiratione discernuntur partes fetus III, 359, 45 ss.; apud eam esse debet fetus III, 377, 48 s.; intra eam non perficiuntur oviparorum pulli III, 377, 41, 53; hinc aliquam ejus partem secum educunt III, 377, 42 s.; ei apud ovipara pro portione respondet vitellus IH, 377, 39 s., cf. 52; hinc dum apud vivipara in ea continetur uterus, apud ovipara intra uterum contineri videtur III, 377, 50 s.; eique una cum pullo circumdata est testa III, 377, 46 s.; apud ovipara pullum simulac natus est, nutrire nequit III, 378, 4; intra eam sexus discrimen fieri censet Democritus III, 392, 39; eam omnes feminæ referre deberent, si Democriti sententia de sexus discriminis origine vera esset III, 393, 51 s.; quando ei similis nascatur proles III, 398, 50 ss.; III, 399, 31; in generatione ejus motus semini potentia insunt III, 399, 7; si ejus motus solvatur, transit in matris suæ motum, aut in aviæ suæ aut in alicujus majorum superiorum III, 399, 13 ss., 31 ss.; ei interdum partibus quibusdam similis est proles III, 399, 35 s.; quando ei similis nascatur filius III, 399, 23 ss.; quando filia III, 399, 30 s.; ei interdum similes sunt filii III, 400, 23; id cujus rationem reddere nequeunt qui sexus discrimen et liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia pendere putant quod a patre vel a matre abierit III, 400, 35 s., 39 s.; nec facile hæc similitudo ab eadem causa repeti potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; eas plerumque referunt filiae III, 141, 40 ss.; III, 398, 6; III, 399, 16 ss., cf. III, 400, 22; iis similes caballi mammas habent III, 292, 40; eas non ineunt camelæ III, 205, 27; ea melior pater II, 234, 8; ei non eadem tribuenda quæ patri II, 100, 12; II, 234, 7; impensius quam patres liberos amant II, 229, 44, 46; idque quare II, 110, 35; generatione magis affliguntur quam patres II, 229, 48; liberos suos amant amareque gaudent, etiamsi iis propter inscientiam amorem ripendere nequeant II, 96, 29; liberis dolentibus condolent, idque propter ipsos II, 228, 1; eo modo erga liberos affectæ sunt ut iis omnia insint quibus amicitia definitur II, 107, 17, 21; nonnullæ liberos suos alendos dant II, 97, 25; si liberos non amarent, nonnullis absurdum videretur II, 219, 30; ubique de liberis verum determinat, 377, 14; quominus agnoscat, non semper impedire poterit uxorum liberorumque communitas, 498, 44; eam aliquis immolavit et comedit II, 81, 28; si filium occidat, vel in eo sit ut occidat, vel si ab eo occidatur, aut si parum absit quin ab eo occidatur, miserationem movet, eæque consecranda sunt, 467, 47.

Matres; ita a nonnullis vocantur apum reges, idque quare III, 96, 24 s.

Materiale principium; v. *Principium materiale*.

Materies (ἡ) (*aliorum de ea opiniones*); eam substantiam et subjectum esse concedunt II, 559, 1; eam tanquam principium motus considerant nonnulli II, 463, 49; II, 465, 5, cf. *Causa materialis*; alii unicam, alii plures, sed subcontrarias tantummodo esse statuunt eorum qui gravitatis et levitatis causas magnitudini et parvitati tribuunt II, 426, 30; quinam antiqui eam multiplicem esse statuunt II, 432, 13, eam alteri contrariorum assimilant qui inæquale æquali vel multa uni opponunt II, 610, 3 ss.; tanquam tertium tamen præter contraria exstare debet II, 610, 3, 6; ei perperam assimilant inane nonnulli eorum qui id esse putant II, 293, 31; eam tetigere Anaxagoras et Democritus dicentes omnia simul fuisse II, 601, 1 s., 5; ei respondet Anaximandri et Empedoclis miscela II, 601, 2 s.; indeterminatam omni forma carentem tanquam principium agnovisse videtur Anaxagoras II, 432, 12 s., cf. *Anaxagoras*; eam ignem, aerem, aquam et terram esse dixit Empedocles II, 485, 47; eam idem atque unum esse, sed tribus a se discriminibus differre censet Democritus II, 559, 5 s.; eam aliud vocat Pythagoras idque quare fr. 77, a; omnia corpora ex eadem constare putabat Plato, etiamsi non viderantur II, 424, 35 s.; eam loco et spatio assimilavit Plato in Timæo II, 286, 43 ss.; II, 287, 17 ss.; ex unica plura generare non licet, etsi id fecerunt et Pythagorei et Plato II, 478, 19.

Materies (*definitio*) quidnam II, 558, 27 s.; ejus definitio II, 260, 24; per accidens non ens est II, 259, 46; aliquatenus substantia est, proximeque ad substantiam accedit II, 259, 47; argumenta quæ probare videntur eam substantiam esse II, 539, 38 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 540, 5 ss.; probatur substantia esse II, 538, 32 ss., cf. 6; substantia potentia prius, actu vero posterius II, 523, 52 ss.; quædam, etsi non separabilis omnibus categoriis præter substantiam subesse debet II, 632, 9; substantiæ corporalis semper determinati corporis materies est II, 442, 1; magnitudinis et affectus eadem est definitio separabilis non loco II, 442, 3 s.; ultima ejus est quod maxime substantia est II, 601, 40; prima quod ad res distinguitur a prima universaliter II, 517, 39 ss.; utraque natura dicitur II, 517, 38, cf. II, 261, 35 ss.; quidnam ita vocari debeat II, 539, 48 ss., cf. II, 540, 2; idem quod ultimum per se II, 540, 1 s.; non idem est quod negationes II, 540, 3; tanquam subjectum consideratur II, 529, 28; manifesta quodammodo est II, 540, 10; principium quoddam est II, 564, 35 ss.; magis quam ea principium est natura III, 222, 45 s.; semper ea præstabilis est principium III, 468, 36; id est quod ambo fieri potest II, 603, 12 s.; igitur potentia est II, 559, 2; II, 603, 12; III, 444, 18; III, 447, 3; potentia non actu est II, 586, 20 s.; igitur non esse potest æternum principium quod quærunt fere omnes, *ibid.*; etsi ita videri possit si hoc principium a corporibus separari nequeat II, 586, 18 ss., ea principalis principium esse videtur forma II, 586, 21 s.; id est quod potentia omnia est III, 468, 27; sine ea nihil fieri potest II, 545, 7 s.; per se certum aliquid non est III, 444, 15 s.; actui opponitur II, 614, 41; potentia unumquodque est II, 635, 27 s.; potentia est quia ad actum tendit II, 570, 36 s.; ubi actu est in forma est II, 570, 37 s.; uniuscujusque rei potentia ejusdem esse debet II, 630, 6 s.; in rebus quæ ut ea se habent non idem est quidditas quod unumquodque II, 551, 37 s.;

nunquam per se dici potest II, 548, 13 s.; hoc aliquid esse videtur II, 601, 23 s.; ad aliquid refertur II, 263, 44; ita vocatur ultimum de quo prædicatur forma et hoc aliquid II, 569, 31 ss.; ita vocatur id ex quo res fiunt II, 544, 9 s., cf. II, 545, 37; causa est cur res esse et non esse possint II, 544, 13 ss.; ejus natura talis est ut esse et non esse possit II, 555, 4 s.; eam habent omnia natura vel arte facta II, 544, 12 s.; diversa est rerum quæ mutantur II, 601, 5, 11; contrariorum eadem II, 392, 44 s.; II, 447, 21; II, 578, 31; semper unica contrariis subijci debet II, 433, 29 s., cf. 3, 15 ss.; cum ea affici dicimus, tum contrarium II, 446, 52; una est omnium oppositionum naturalium II, 297, 49 s.; eadem igitur coloris et calidi et frigidi II, 297, 49; II, 298, 1; una numero sed essentia diversa II, 297, 52; ex eo quod potentia est fit id quod actu II, 297, 51; II, 298, 4 s.; potentia utrumque contrariorum est II, 600, 40 s.; II, 610, 36; tanquam genus est II, 447, 22; quatenus materies passiva est II, 447, 34; ejus essentia alia est ac categoriarum II, 539, 51; numerabilis est, nec per accidens ex eo fit II, 258, 1; aliquid ejus rei est, cui inest II, 288, 36 s.; alius alius est actus et alia definitio II, 559, 43; negatione patet II, 583, 11 s.; rerum singularium diversa est, sed universali notione eadem II, 603, 31, cf. 42; quo modo una dicitur, sic et omnia animalia II, 519, 41; eadem corporis magni quæ parvi II, 298, 2, cf. 6, 20; indeterminata est II, 551, 27; II, 569, 34 s.; igitur recte de ea adhibentur adjectiva in *ens* II, 569, 33 s.; quæritur an ejus principia specie vel numero finita sint II, 489, 39 s.; omnis ex eodem primo vel ex iisdem primis est II, 561, 26 s.; eadem omnibus quæ fiunt principium est II, 561, 27; nihilo minus etiam cuique propria est II, 561, 28; plures unius ejusdemque rei sunt, idque quo modo II, 561, 30 ss.; ex eadem diversæ res fieri possunt, idque quare II, 561, 35 ss.; nonnullarum rerum necessario diversa est, idque quare II, 561, 37 ss.; si et ipsa et causa movens diversæ sint et res facta diversa exit II, 561, 42 s.; sine ea esse nequeunt res quarum forma in subjecta materie est II, 381, 38 ss.; non quærendum, an unum sit cum re cuius materies est III, 444, 46 s.; ultima non fit II, 601, 17 s.; interdum rei pars esse dicitur, interdum non II, 548, 7 s.; quarumnam rerum pars sit II, 548, 34; eam omnibus abstrahere supervacaneum est, idque quare II, 550, 35 ss.; quatenus rebus naturalibus, sed æternis competat II, 562, 1 ss.; localem non generabilem habent æterna quæ latione feruntur II, 601, 6 s., cf. II, 558, 42 s.; non competit rebus quæ naturæ constant, non vero substantia II, 562, 4 s.; quænam rerum sensui non obnoxiarum II, 550, 49 s.; quomodo res ea carentes percipiat intellectus III, 468, 18 ss.; quomodo res quæ eam habent III, 468, 22 ss.; in rebus ea carentibus intelligendis non fallitur intellectus III, 469, 32 ss.; se habet ad segregatum a materia, ut potentia ad actum II, 568, 8 s.; a re separari nequit II, 287, 4; II, 290, 18; II, 293, 32 s.; II, 297, 51; rem non circumdat II, 287, 13; II, 290, 18 s.; causa est cur res quæ casu vel fortuna accidunt sint vel non sint II, 388, 44 s.; quod eam habet, ei licet non esse, sive unum diem, sive quocunque annos, sive infinitum tempus duret II, 630, 28 ss.; idem videtur quod indefinitum et magnitudinis intervallum II, 286, 40 s.; nonnullæ res ab ea adjective, non substantive denominantur, idque quare II, 545, 15 ss.; accidentis causa est, idque quare II, 536, 31; ad eam pertinent quæ se invicem tangunt nec coalescunt II, 601, 29 s.; forsan densari aut rarefieri aut calefieri aut refrigerari

debet, ut fiat quodlibet II, 337, 14 ss.; etiam definitionis elementis inest, idque quænam II, 545, 10 ss.; quando adhibenda sit in determinanda rerum quidditate II, 381, 1 ss.; non facit differentiam II, 583, 33, 42, 44 ss.; 52; qualis eam imprimis respiciat definitio II, 559, 52 s.; eam definiendo enuntiat naturæ studiosus III, 432, 50; quæritur quatenus circa eam versetur idem III, 433, 2 ss.; non eam solam considerare debet physicus II, 551, 14; per se cognosci nequit II, 549, 35; partim sensibilis, partim intelligibilis est, idque quænam II, 549, 35 ss.; II, 551, 1 s., cf. II, 563, 20; si quærat, propria dicenda est II, 561, 49 s.; ad eam usque provehitur causa investigatio in rebus quæ fiunt II, 269, 32; maxime quærendum an præter eam per se existent aliæ causæ II, 489, 32; magis propter animam natura dicitur quam vice versa III, 221, 36 s.; igitur magis de anima quam de ea disserendum est naturæ studioso III, 221, 35 s.; id est quod restat exempta forma II, 560, 33; quomodo se habet ad rem formam præditam, sic natura subjecta ad res naturales II, 258, 24; formam appetit II, 260, 14; exstat quia ingenta est II, 494, 50 s.; si exstet, etiam forma exstare debet, idque quare II, 494, 51 ss.; nunquam sine affectu aut forma exstare potest II, 441, 48; ei non inest forma II, 283, 14; eam continet forma II, 283, 24; genere a forma differt II, 532, 34; quatenus forma prior vel posterior II, 570, 3 ss.; ea prior et magis ens est forma II, 539, 32 s.; ea potior est forma II, 464, 16; III, 220, 48 s.; tempore prior est forma, ratione vero posterior III, 229, 13 ss.; vocatur solummodo natura quia formam recipere potest II, 517, 47 s.; quæritur quomodo in unamquamque formam transeat II, 495, 11 s.; ei ope motus formam indit ars III, 342, 43 s.; ejus forma et copia in prima concretionem maxime manifesta est III, 258, 11; ubi non vincitur a forma, fiunt res præter naturam ac monstra III, 402, 51 s., cf. III, 401, 16 ss.; ei proprium est ut moveatur et patiatur, non ut moveat et agat II, 464 11 s.; nihilo minus magis generationis causa est quam forma II, 464, 5 ss.; cum in rebus naturalibus, tum in arte factis manifesto a principio motus differt II, 464, 12 ss.; id est quod mutatur II, 601, 20; omnis quæ movetur sensibilis est II, 549, 37; ei nec motus nec supra et infra est II, 287, 20 s.; mutatur et movetur una cum re II, 287, 24 ss.; necessario mutationi subesse debet II, 600, 32 s.; eam semper in re mota cogitare oportet II, 487, 54; ei competere potest quod semper movetur II, 571, 29; prope eam est operatio et motus ultimus III, 342, 35; ea ejusque motibus coexistit rerum naturalium necessitas II, 272, 27, 47; ejus causa finis est non ratione inversa II, 272, 49; quorum mutatur, ex alteratione fiunt II, 257, 37; causa est cur laboriosa sit motus continuas II, 571, 35; æ ipsa non movet, sed movetur ab arte fabrilis II, 604, 24 s.; eam movent instrumenta (fabri) III, 342, 48; causa est cur, ubi aliquid fit, modo generatio simplex, interitus tantum certus quidam, modo interitus simplex, generatio vero certa quædam obtineat, idque tripliciter II, 439, 19 ss.; primo prouti substantia sit vel non II, 439, 22; secundo prouti magis vel minus substantia sit II, 439, 23; tertio prouti magis vel minus sensui patet II, 439, 23 s.; maxime et proprie dicitur subjectum ortus et interitus receptivum II, 440, 43 s.; quodam modo etiam ita vocatur reliquarum mutationum subjectum II, 440, 45; quatenus intereat ac fiat, quatenus interitus ac ortus expers sit II, 260, 17 ss.; ejus inæqualitas causa, cur interitus sæpe citius fiat quam generatio II, 465, 24 s.; non omnibus rebus

competit, sed solis iis quæ gignuntur et in se invicem mutantur II, 562, 23 s., cf. II, 310, 27; II, 599, 17; ea carent quæ sine mutatione sunt, vel non sunt II, 562, 24; expenditur quomodo se habeat ad contraria II, 562, 26; exstare probatur eo quod, ubi fit mutatio, aliquid est quod nunc album est, olim vero nigrum erat II, 290, 11; ante generationem adesse debet, idque in omnibus categoriis II, 547, 31 ss.; e contrariis gignitur, id est e forma et privatione II, 547, 52 ss.; quomodo ex ea fiant res III, 333, 23; causis necessariis accensenda non est III, 430, 24 s.; ab ea non pendet mensura magnitudinis et incrementi III, 449 39; quibus eadem non est, ea, ubi agunt, non afficiuntur II, 447, 12 s.; interdu idem esse potest quod causa movens II, 610, 15; sed earum essentia differt II, 610, 16; ejus conditio indefinita velat quominus generationes ac interitus solem et lunæ numeros ad amussim sequantur III, 414, 4 ss.; ab ea pendent apud nonnulla animalia partium corporis affectus III, 414, 33; non statuendum est ab ea aliquid secedere ad semen efficiendum III, 332, 44; generationis suppediat femina III, 338, 35 s.; III, 340, 27, 50; III, 342, 19; III, 354, 46 s., cf. 52 s.; III, 358, 1 s.; generationis intra feminam continetur III, 342, 29; e qua fit conceptum, partim protinus conferta adesse debet, partim postea accedere III, 342, 30 ss.; ex eadem consistit conceptum e qua postea incrementum capit III, 358, 12 s.; eam e femina petunt ac dein intra se habent ovipara ac vermipara animalia III, 347, 21 ss.; eam diu e femina capiunt vivipara et intra se et foras, quippe quæ lactent III, 347, 24 ss.; arte factorum causa est ex qua II, 264, 43; II, 515, 34; ad eam se habet ars ut causa et efficiens III, 468, 29; ejus causæ dici possunt eadem quæ statuat II, 265, 23; II, 516, 16; eam in arte nos ipsi fabricamus; dum in rebus naturalibus præsto est II, 263, 42; eam partim fabricat ars, partim ad opus idoneam reddit II, 263, 31; duæ artes ei imperant ac eam cognoscunt II, 263, 35; eam fabricat ars edificatrix II, 263, 39; quæ eam spectat scientia, etiam aliquatenus spectat formam II, 263, 18; ea ultimur perinde ac si nostrum causa omnia essent II, 263, 32; quatenus cum femina, vel cum turpi comparari possit II, 260, 15 ss.; ubi ejus plurimum est, ibi et quem in finem quidpiam factum sit minime constat III, 625, 28 s.; duæ circa eam causæ sunt, id quod agendi facultatem obtinet et affectus III, 615, 7 ss.; eam frigus quoddam esse statuendum est III, 624, 39 s.; nihil aliud est nisi materies III, 625, 30.

Materies communis; ens et substantia quædam est II, 498, 12; insensibilis est II, 459, 5; medii partes agit, *ibid.*; elementis, atque ideo omnibus sensibilibus corporibus subest II, 454, 19 ss., cf. II, 458, 38; II, 461, 44; non separabilis est sed semper contrarietatibus prædita, etsi nonnulli aliter sentiant II, 454, 2 ss., 20; primum omnium rerum principium est II, 454, 24 s.; contrarietatibus subjecta est II, 454, 26; potentia corpus est II, 454, 28; modo ignis, modo aqua fit II, 480, 25; eam non agnovit Empedocles *ibid.*

Materies corporis; necessario locum occupare debet, idque vel per se vel per accidens, quia et corpus ipsum locum occupat II, 441, 32 s., cf. 30; ex punctis vel lineis constare nequit II, 441, 45 s., cf. 31; ejus extrema sunt lineæ et puncta II, 441, 47.

Materies generationis; v. *Subjectum generationis.*

Materies localis (τοκική); eam quæ habent non necessario habent materiem ortui et interitui obnoxiam II, 558, 42 s., cf. II 601, 6 s.

Materies magnitudinis; separata exstare nequit II, 442, 22 s.

Materies patibilis (παθητική); quomodo causa sit cur eadem cogitantibus nobis, interdum fiant quarundam partium motus involuntarii, interdum non III, 526, 9 ss.

Materies prima; quidnam II, 569, 20 ss.

Materiei excisio (ὑποτομή); pertinet ad tertiam rei pecuniariæ speciem, 493, 16.

Materiem habens (ἔχων); probatur necessario semper aliquatenus continere contrarium III, 528, 27 ss.; igitur si transponatur, diutius vel brevius perstare potest quam ejus natura fert, sed nunquam sempiternum evadit III, 528, 44 ss.; si loci contrarietatem contineat materies, movebitur secundum locum III, 528, 47 s.; si quantitatis, augebitur aut diminuetur III, 528, 48 s.; si qualitatis, alterabitur III, 528, 49; ejus mutationi prodesse vel obesse potest ambiens III, 528, 43 s., cf. 36 s.

Materie carentia; statim unum et ens sunt II, 563, 22 ss., 29 s., 47 s.; nec alia causa est cur unum et ens sint II, 563, 27 ss.; nec tamen tanquam in genere uno et ente continentur II, 563, 30; nec tanquam separabilia exstant præter res particulares II, 563, 31; eorum scientiæ idem sunt quod res scibiles II, 609, 20 ss.; in iis idem est mens quod cogitatum II, 609, 22 s.; omne indivisibile est II, 609, 26 s.

Mathema bonum erit malum, 298, 12; quomodo solvendum sit hoc sophisma, 298, 15.

Mathematica; iis multam opera dederunt Pythagorei II, 475, 13 ss.; ea et a rebus sensibilibus et ab ideis distinctit Plato tanquam intermedia aliqua II, 477, 47 s.; II, 484, 1; II, 489, 15; II, 499, 8; II, 539, 7 s.; II, 585, 15 ss.; II, 618, 8; II, 626, 27; quomodo a sensibilibus differant secundum eundem II, 477, 49, cf. II, 499, 10; quomodo ab ideis II, 477, 50; secundum doctrinam Platonis non constat e quibusnam principiis deducantur II, 484, 1 s.; nec cur inter ideas et res sensibiles medium teneant II, 484, 2 s.; qua re ad ducti sint Platonici nonnulli ut ea sola esse statuerent II, 626, 18 ss.; secundum abstractionem dicuntur II, 411, 31; igitur omnia quæ in iis fieri nequeunt etiam in corporibus naturalibus non possunt, non tamen omnia vice versa II, 411, 28 ss.; ea non dimovenda nisi argumenta habeas quæ eorum argumentis fide sunt digniora II, 411, 19 s.; facile constat multa iis contraria dicere qui corpora e planis componunt II, 411, 18; quare minus paralogismis obnoxia sint quam dialectica, 133, 4; nihil accidens sumunt sed definitiones, 133, 32; 155, 35; ea quoque per inductionem manifesta reddere licet, 139, 25; manifesta, 151, 42; in iis non quodvis ex omnibus demonstratur, 151, 42; nonnulla eorum problemata propter definitionis defectum haud facile describuntur, 266, 29; eorum elementa facile demonstrantur positis definitionibus, 266, 35; adversus eorum elementa non multa suppetunt argumenta, quia paucae sunt propositiones intermediae, 266, 37; quæ iis innotescunt ad mechanicas quæstiones pertinent IV, 54, 19 s.

Mathematica accuratio; eam solam tolerant nonnulli II, 488, 13 s.; quando conveniat, quando non II, 488, 23 ss.

Mathematicæ argumentationes; quaeritur utrum adversus nomen an adversus sententiam fiant, 287, 1.

Mathematica corpora; angulos habent II, 422, 42; urent igitur et calefierent, si anguli semper causa sint urendi II, 422, 41; iis insunt insecabiles globi et pyramides, præsertim si insecabilia exstant II, 422, 42 ss.; nihilo magis de iis quam de sensibilibus locuti esse videntur Pythagorei II, 481, 31 s.

Mathematicæ demonstrationes; moratæ non sunt, 406, 9. Mathematicæ inquisitiones; deliberationes non sunt II, 28, 22.

Mathematica problemata; eorum a naturalibus differentia IV, 54, 19 s.

Mathematicæ propositiones universales; earum erit quædam substantia inter ideas et res mathematicas intermedia atque ab iis separata, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ exsistent II, 612, 46 ss.; in iis sermo fit de magnitudinibus et de numeris, non quatenus magnitudinem habent vel divisibiles sunt, nec tamen de seorsum exstantibus II, 613, 39 ss.; quæ ex iis desumunt, probant bonum rebus mathematicis inesse, nonnullasque earum facultates ad seriem bonorum pertinere II, 637, 44 ss.; eadem hæc rebus casu factis similia esse videntur II, 637, 50; sunt tamen accidentia inter se affinia atque pro portione unum II, 637, 50 s.

Mathematicæ res; eas solas esse censent nonnulli II, 633, 27; sunt qui eas substantias et naturas et principia habeant, quia ultima et termini sunt II, 611, 15; II, 558, 10; II, 633, 13 ss.; idque alii solas, alii non II, 611, 18 ss.; refutatur hæc opinio II, 633, 16 ss.; iis nonnulli eandem tribuunt naturam ac ideis II, 600, 25 ss.; eas alii solas tanquam substantias separabiles agnoscent II, 600, 26; de iis Platonis placita refutantur II, 492, 8 ss.; eas nonnulli ab ideis sejunctas rebus sensibilibus inesse putant II, 492, 40 ss.; contra hanc opinionem quædam argumenta afferuntur II, 492, 43 ss.; immotæ non essent si sensibilibus inessent quippe quæ moventur II, 492, 49; eas nonnulli rebus sensibilibus inesse censent II, 611, 32 s.; alii eas separatas esse arbitrantur II, 611, 33 s.; quodsi neutrum verum sit, aut non sunt, aut alio modo sunt II, 611, 34 s.; II, 613, 36 ss.; quibusnam difficultatibus implicentur qui eas a rebus sensibilibus separari posse atque principia esse censent II, 638, 6 ss.; inseparabiles sunt II, 585, 23; igitur eas non spectat philosophia prima II, 585, 22 s.; de earum materie non agit naturalis scientia II, 585, 27 s.; idque quare III, 224, 53 ss.; nec scientia analytica II, 585, 29 ss.; iis non competunt principia proprie sic dicta II, 198, 28; in iis non se ipsa immutant quæ demonstrantur II, 198, 31; earum principia numero definita non sunt II, 499, 11 s.; infinitæ sunt quæ ad eandem speciem pertinent II, 499, 17; in iis peculiari sensu dicitur diversum II, 577, 26 s.; quæstio an iis exstet infinitum, non pertinet ad scientiam naturalem II, 279, 4; earum elementa vel principia vel causæ exstant II, 534, 3; a materie avulsæ sunt II, 71, 36; earum essentia obscura non est II, 71, 38; earum periti evadere possunt adolescentes ac pueri II, 71, 30, 35; in iis absunt actiones II, 272, 28; in iis causa finalis non actionis, sed ratiocinationis principium est II, 272, 37; in iis sublata conclusione tollitur principium II, 272, 35; in iis necessitas aliquatenus eodem modo se habet ac in re naturali, attamen ratione inversa II, 272, 28 ss.; si a motu separantur, nullum inde emergit falsum II, 262, 43; in iis usque ad definitiones provehitur causæ investigatio II, 269, 29; ab iis aliena est causa finalis II, 490, 16 ss.; ideoque eas spernebant sophistæ nonnulli, e. g. Aristippus II, 490, 19 ss.; in loco non sunt II, 285, 28 s.; II, 635, 45 s.; nostri respectu habent dextrum et sinistrum, etsi eorum natura carent II, 285, 29 ss.; eorum situs intellectus tantum percipitur II, 285, 30 ss.; iis competit et locus et contactus, sive seorsum sint, sive alio modo II, 445, 5 ss.; quæritur quare unum sint et contineantur II, 613, 3, 6 s.; earum partium no-

tio totius definitioni non inesse videtur quia sensui non obnoxie sunt II, 550, 46 ss.; iis accensendæ sunt rectum et curvum, lineæ et planum III, 432, 7 s.; quæritur an substantiæ sint, necne II, 498, 1 ss.; II, 586, 51 ss.; argumenta quæ probare videntur eas substantias esse II, 498, 3 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 498, 25 ss.; II, 587, 1 ss.; magis quam corpora substantiæ non sunt II, 613, 33; non essentia, sed notione tantum rebus sensibilibus priores sunt II, 613, 34 s.; revera sensibilibus magnitudinibus posteriores sunt II, 612, 54 s.; nihilo minus iis priores esse debent, si a rebus sensibilibus separatæ exstarent II, 612, 53 s.; earum accidentia substantias appellare non licet II, 498, 24, cf. *Magnitudines*; quidnam sit earum qualitas II, 526, 7; quomodo fiat earum generatio II, 613, 8 ss.; revera sunt, sed non seorsum II, 614, 3 s., 40; a materie inseparabiles sunt, sed non eodem modo quo animæ affectus III, 433, 13 ss.; rerum sensibillum (termini) sunt II, 633, 21; igitur separabiles non sunt II, 633, 32; idque quia earum affectus corporibus competunt II, 632, 51 s., cf. 33 s.; II, 633, 6, 11 s.; probantur iis constare non posse res sensibiles III, 488, 13 ss.; probantur rebus sensibilibus inesse non posse II, 611, 38 ss., cf. II, 492, 43 ss.; probantur a rebus sensibilibus separatæ esse non posse II, 612, 5 ss.; eodem redit utrum rebus sensibilibus insint, an eodem sint ac res sensibiles II, 612, 1 ss.; nullam earum moveri contendunt III, 517, 29; exceptis quæ ad stellas pertinent motu carent II, 481, 12 s.; hinc per fictionem tantummodo iis motum tribuere videntur III, 517, 28 s.; intelligibilibus accensendæ sunt formis sensibilibus insunt III, 470, 50 s.; in iis intellectio actus est II, 572, 30; item potentia (figurarum) ex hoc actu procedit, *ibid.*; eas facientes cognoscimus II, 572, 31; in iis actus secundum numerum generatione posterior est II, 572, 31 s.; materies intelligibiles sunt II, 549, 38; eas facile recordamur quia ordinem quandam habent III, 497, 29 s.; quomodo eas dijudicat ac cogitet anima III, 467, 52 ss.; III, 470, 27 ss.; alio modo earum rationem habemus ac rationis anima concupiscens II, 14, 19; voluptatem pariunt molestiæ expertem II, 118, 43; nihil ad entia conferunt II, 633, 36 s.; nisi eas turbare velis, nullum theorema in numeros quadratideales II, 633, 38 s.; quæ de iis prædicantur, si recte perpendantur, evanescere videntur II, 637, 39 ss.; nullum eorum quæ determinamus causæ sunt II, 637, 43 s.; earum maxima principia evertit qui minimam magnitudinem exstare potat II, 372, 14 s.

Mathematica scientia; a sacerdotibus Ægyptiis reperta, idque quare II, 469, 42 ss.; eam æquales Aristotelis philosophiæ substituerunt II, 484, 39 s.; eamque aliorum causa colendam esse censent II, 484, 40 s.; demonstrat accidentia per se solidorum, superficiesum et linearum II, 491, 42; non investigat res sensibiles II, 585, 21 s.; circa quasnam res versantur II, 613, 50 ss.; non versantur circa sensibilia quia ea non spectant quatenus sensibilia vel quatenus moventur II, 614, 10 ss., cf. II, 613, 50; earum subjecta parimè immobilia, nec tamen forsitan separabilia, sed tanquam in materie sunt II, 535, 3 s., cf. II, 534, 45 ss.; II, 592, 45; aliæ circa naturam quandam versantur, alia universalis est et omnibus communis II, 535, 15 ss., cf., II, 593, 7 ss.; circa species versatur, non circa principium, 135, 11; quærun quædam principia et causas circa principia ad eas pertinentes II, 592, 10; est prima, est secunda, item aliæ insequentes II, 501, 18 ss.; ejus opus est speculatio II, 192, 27; II, 534,

44; II, 535, 8; II, 592, 44; II, 593, 1; speculantur quæ entis alicui parti abscissæ accident II, 500, 6; quænam sint ejus principia II, 85, 7; ejus principia non docet ratio II, 85, 8; differre probatur a naturali scientia et a philosophia prima II, 592, 40 ss., cf. II, 534, 43 ss.; ei comparatur naturalis scientia II, 588, 45 ss.; ejus materiem et principia spectat philosophia prima II, 585, 31 s.; II, 588, 36; idque quatenus II, 588, 43 s., 49 ss.; pars sapientiæ est II, 588, 51 s.; earum maxime philosophiæ affinis est stellarum scientia II, 607, 2 s.; reliquæ circa nullam substantiam versantur II, 607, 5; eo accuratiores sunt quo res spectent simpliciores et notione priores II, 614, 18 s.; probabilibus rationibus uti non debent II, 2, 25; quomodo principiis suis utatur II, 588, 39 s.; quomodo spectet angulos, numeros, lineas et reliqua quanta II, 588, 41 ss.; inprimis utiliter syllogismis primæ figuræ, 135, 24; e prægressa sunt cognitione, 121, 3; accuratissimæ sunt II, 421, 27; vel cogitabile divisibile esse sumunt II, 421, 27 s.; eis repugnantia perhibent qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transitum fieri censent (i. e. Plato) II, 421, 26 s.; iis contrarium est corpora insecabilia si adsumantur II, 417, 11; falli probantur qui eas nequaquam bonum et honestum spectare censent II, 614, 42 ss.; igitur aliquatenus etiam spectant causam finalem II, 614, 50 ss.; promittit Aristoteles se alio loco de hac re dicturum esse II, 614, 53 s.; dubitatur ad quodnam entium genus pertineant II, 492, 21 s.

Mathematicum corpus; v. *Corpus mathematicum*.

Mathematicus; circa quænam versetur ejus scientia, circa quænam non II, 588, 7 ss.; III, 433, 9 ss.; quomodo a physico differat II, 262, 30, 39; ei comparatur philosophus II, 501, 17; II, 588, 6 s.; cum non spectant dubia quæ adversus mathematicæ principia moventur II, 346, 19; non spectat res sensibiles II, 585, 20; eos spectant causarum demonstrationes in scientiis quæ aliis subijciuntur, 135, 7; sæpe ignorant vè èt in hisdem scientiis, 135, 8; definitiones sumunt, non demonstrant, 257, 11; quomodo numeret II, 617, 38 ss.; communibus proprio modo utitur II, 588, 35; axiomata vocat principia syllogismorum II, 503, 2, cf. 27; eorum triangulus, utpote ultimus sensu communi percipitur II, 71, 48; semper sumunt principia vel specie vel quantitate definita II, 416, 36 ss.; infinitum adhibent II, 277, 51; idque quomodo II, 284, 6; iis non eripit contemplationem qui magnitudinem accretione infinitam esse negat II, 284, 3; quidnam vocent proportionem geometricam II, 56, 6; docent res eo magis separari quo propiores sunt causæ agentis II, 400, 32; quivis eorum concedet lineam insecabilem esse IV, 47, 33 s.; quasnam lineas commensurabiles vocent IV, 47, 34 ss.; qui de astrologia narrant probant terram medium locum occupare II, 408, 30; qui huic rei operam dederunt, terræ circumferentiam quadringentis millibus stadiorum æquant II, 410, 9 ss.; quomodo stellarum scientiam exponant III, 219, 4 ss.

μάθησις; v. *Discendi actus*.

Matrimonium (γάμος); id definiverunt Pythagorei II, 615, 18; ad communiones civitatis peculiare pertinet, 529, 47; sine iis fieri nequit civitas, 530, 15; quodsi ea inter se inirent homines intra eorundem mœnium circuitum habitantes, inde non fieret civitas, 529, 46; ad quænam animum adhibere debeat legislator, ubi leges de eo ferendæ sunt, 620, 41 ss.; quanam ætate inenandum sit cum viris tum mulieribus, 621, 27; quoniam anni tempore id inire præstet, 621, 37.

Matrimonia præstantia; cuinam conveniant, 360, 54.

Matrix (μήτρα); ita vocatur, cervix atque os uteri III, 36, 42 s.; intestinis imposita est III, 17, 16; ei imposita est vesica III, 17, 16 s.; non eodem modo se habet apud omnia animalia III, 17, 18 s.; ea sola a marum interanels differunt feminarum III, 17, 13 s.; feminae peculiaris pars est III, 11, 18 s.; pendendo virili respondet III, 11, 19; cum ea cohæret viviparorum umbilicus III, 142, 10 s., cf. 21; apud sanguine prædita feminarum pars proli procreandæ destinata est III, 321, 11 s.; quamobrem sola omnium partium intus aspera et eminentiis instructa sit IV, 295, 33 ss.; eam habent hyænæ omniaque animalia ei similia III, 132 ss.; fabulantur leænæ eam parientes ejicere idque quare III, 132, 5 ss.; scrofarum adnata est apria, idque quoniam loco III, 208, 37 s.; in eam semen projiciunt aves feminae III, 216, 10; eam non intrat reliquarum feminarum semen III, 216, 15, cf. III, 216, 20 s.; avium feminarum semen concoquit, atque ex eo fingit ovum irritum, non vero animal III, 216, 16 s.; serpentum qualis III, 33, 6; quænam sit ejus figura apud pisces, e *Dissectionibus* patet III, 112, 16 s.; bifida atque in inferiori parte sitam habent pisces ovipari III, 111, 40 s.; III, 115, 1 s.; piscium cartilagineorum bifida est ac septo transverso agnata III, 112, 21 s.; coltus tempore facile a meatibus seminalibus distinguitur apud pisces cartilagineos III, 113, 25 ss., cf. *Meatus ulcerini*; piscium cartilagineorum quatenus avium similes vel dissimiles sit III, 111, 41 ss.; mustelorum paulum infra septum transversum continet partes mammis similes III, 112, 24 ss., cf. 36, 46.

Matrix (mulierum); ubinam sita IV, 364, 2 s.; ejus conditio inquirenda est apud steriles mulieres III, 209, 9; si male habeat, ei cura adhibenda est III, 209, 11 s., 39 s., cf. III, 210, 1; sana est si dolore non sentiat, si munere suo bene fungatur, nec postmodum lassitudine afficiatur III, 209, 18 ss.; deri tamen potest, ut munere suo bene fungatur, etiamsi sana non sit, dummodo locus principalis bene se habeat III, 209, 21 ss.; debet suo loco manere, etiamsi sine dolore et molestia longe recedat III, 209, 27 ss.; non debet tactu sensu carere III, 209, 30 s.; debet facile aperiri et obediens esse III, 209, 38; si porro recessit, attrahendi vi carebit nec facile aperietur III, 209, 34; recte habet aperiturque et accipit humorem qui ei a corpore transmittitur, si rite se habeant menstrua III, 209, 42 ss.; si vero non rite fiant, sano corpore, in ea quærenda est causa III, 209, 44 s.; si pauciora sint, torpida est nec rite aperitur ac pauca recipit III, 209, 47 ss.; si copiosiora, nimium attrahit propter inflammationem III, 209, 49 s.; III, 210, 5 ss.; igitur tunc ei cura adhibenda est III, 210, 1; si, ea male habente, purgatio dissimilis et magis putrefacta quam sanis prodeat, dolores oriri debent III, 210, 7 ss.; si solummodo intervallis inæqualibus prodeat, significat ejus habitum moveri et non semper eundem manere III, 210, 16 ss.; corporis habitum sequi debet, idque quare III, 210, 26; igitur in causa non est, si purgatio ordine aut copia variet, reliquo corpore etiam mutationem subeunte III, 210, 23 ss.; quod si fiat, corpore sano, cura opus non habet III, 210, 28 s.; sana est, si menstrua purgatio una cum reliqui corporis habitu mutetur III, 210, 34 ss.; igitur si copia augeatur purgatio, quia illuc vacuat corpus, cura non indiget III, 210, 32 ss.; modo debillior est, modo valentior III, 210, 37 s.; modo humidior, modo siccior III, 210, 38 s.; cujusmodi purgatio probet eam ratione conceptionis bene se habere III, 210, 42 ss.; quænam ei post purgationem evenire debeant, ut ad concipiendum apta

sit III, 211, 48 ss.; nisi ejus ostii labia aspera sint, fieri nequit conceptio III, 137, 23 ss.; non intra eam a viro projicitur semen III, 211, 5 s.; III, 213, 1 s.; nec a muliere II, 213, 1 s.; attrahit semen cum viri tum mulieris, idque quomodo III, 210, 52 s.; III, 211, 7 s., 15 s.; III, 212, 53 s.; III, 216, 7, 24; si in lumbos aut coxam aut abdomen inclinaverit, fieri nequit conceptio III, 211, 12 ss.; quando insanabilis sit hujusmodi ejus inclinatio III, 211, 18 s.; quando in utramque partem vergat III, 211, 17 s.; una cum corpore laxatur, nec impedimento est, sed prima projicit quā ab ostio proveniunt, si ostium initio purgationis nondum apertum, sed molle est III, 211, 33 ss., cf. 22 ss.; aperitur, si melia purgatione sine dolore aut torpore apertum sit ostium III, 211, 26 s., 37 s.; vacua et sicca et sicutulosa est, nec in transitu continet reliquias, si ostium post purgationem siccum sit, nec statim concidat III, 211, 29 ss., 38 ss.; sic attrahendi vi pollebit atque ad concipiendum bene erit disposita III, 211, 42 ss.; itaque si per totam purgationem bene se habet ostium, ipsa quoque recte se habet et munere suo rite fungitur III, 211, 32 s.; nihil impedit quominus claudatur si parum a statu solito declinaverit ostium III, 211, 44 ss.; recipere valet quod ei datur, si mulier post somnium venere surgens primum sicca sit, sed dein humectetur III, 212, 2 ss.; si humidior est, humectatur quando opus suum exsequitur II, 212, 32 s.; si in eo sine morbo flatus nascentur atque emittantur, ipsaque modo major, modo minor fiat, debito densior vel torpidior non est, sed potest qualicunque rei etiam crescenti locum præbere III, 212, 10 ss.; ideoque ad concipiendum idonea est *ibid.*; si nimis densa vel torpida sit, factus enutrire nequit, sed eos perdit III, 212, 13 ss.; si multo, parvos III, 212, 19; si minus, majores III, 212, 20; si admodum leviter, prolem enutrit pejorem III, 212, 20 ss.; ejus partes dextræ et sinistræ æquales esse debent, contractæ III, 212, 22 s.; coeunte muliere, subinde humorem emittere debet, etiamsi non sæpe, nec vehementer III, 212, 24; ejus pars anterior (sc. superior) multo major est quam qua in locum tendit ubi semen projicitur III, 215, 9 ss.; quibus mulieribus statim post purgationem concluditur, eæ nonnisi hac fluente concipient III, 136, 47 ss.; in ea interdum fit strepitus instante menstrua purgatione III, 136, 29 ss.; quibusnam de causis descendat interdum III, 136, 48 ss.; si descenderit, post conceptum ad naturalem redit locum III, 131, 47 s.; si fluente menstrua purgatione aut coeunte muliere cum viro rite aperiatur et claudatur, tuberculo non laborat ejus ostium III, 213, 36 ss.; ejus siccitas causa est affectus quo mulieres vento gravidæ fieri dicuntur III, 213, 9 s.; attollitur mulieribus quæ vento gravidæ fieri dicuntur, si satis diu persistet affectus III, 213, 19; inde a conceptione usque ad octavum mensem conclusa est III, 138, 24 s.; octavo vero mense biat III, 138, 26; qui ea non hiant nascitur infans vitalis non est III, 138, 31 s.; ejus inflammatio partus causa est, idque quomodo III, 216, 48 ss.; ejus inflammationem facere nequit mola, idque quare III, 216, 51 ss.; ubi sicca et calida est, ad se trahere valet atque quod attraxerit, intra se conservare III, 216, 35 ss.; igitur, si ita se habeat, intra eam fieri posse videtur mola, idque quando III, 216, 37 ss.; ubi nec talis frigida est ad projiciendum, nec satis calida ad concepiendum, in ea fieri posse videtur mola III, 217, 5 ss., 9 s.; eam si contractet obstetrix, facile agnoscit molam III, 217, 35; si concinna est, nec incrementum ceperit, in ea non est morbus III, 217, 36 s.; si gra-

vida sit calida et sicca est quia intus conversi sunt humores III, 217, 38 ss.; si mola adsit, eodem modo se habet ac si gravida esset III, 217, 38 s.; interdum in spatium ei et ventri interjectum confluit aliquid quod mola videtur esse III, 217, 33 ss.; prægnantibus intumescere non potuissent, si costis cinctus easset venter III, 292, 42, 45; de ejus laceratione, v. *Laceratio matricis*.

Matrix; ita nonnulli medullam arboris vocant IV, 25, 7. Matrix avium; ad projiciendum prona est, quoties repleta fuerit III, 216, 47; igitur ei ova subventanea vim non impediunt retracti vani III, 216, 47 s.; distenditurque ab his ovibus III, 216, 44; ubi semel aperta est, omnia ova exire sinit III, 216, 45 s.

Matrices vesparum (μῆτραι); generant ac primos favos conficiunt III, 388, 22 ss.; quomodo ab operariis differant III, 201, 40 ss., cf. 7 s.; non admodum volandi peritæ sunt, idque quare III, 201, 41 s.; ideo semper vespertis insident atque res domesticas dispensant III, 201, 42 ss.; ineunte æstate favos fingunt atque vesperta minuta, idque ubinam et quales III, 201, 17 ss.; quo magis vergit annus, eo semper majora faciunt vesperta III, 201, 21 ss.; sub finem autumnii maxima et plurima faciunt III, 201, 23 s.; in maximis vespertis gignuntur ipsæ III, 201, 24 ss.; idque in quam parte et in quot cellulis III, 201, 26 ss.; gignuntur autem e vermibus majoribus III, 201, 27; natis operariis, non amplius evolvant, nec operantur III, 201, 29 ss.; sed intus manent et ab operariis aluntur III, 201, 31 ss., cf. III, 202, 37 s.; in plerisque vespertis inveniantur III, 201, 44 s.; non constat an aculeos habeant, necne III, 201, 45 s.; verisimile tamen est eas aculeum habere, sed non ferire, nec foras prodire III, 201, 46 ss.; viscida et gummosa colligunt III, 202, 21; capiuntur vergente anno, idque ubinam III, 202, 19 s.; non constat an anniculæ a vespis junioribus interficiantur III, 201, 34 ss.; nunquam conspectæ sunt ægrotæ aut senio confectæ III, 201, 37 ss.; frequentissimæ sunt, si superiori anno multæ fuerint vespæ et imbres prævaluerint III, 202, 21 ss.; non tantum magnitudinem vesparum excedunt quantum crabronum duces crabronum III, 202, 35 ss.

Matrices vesparum militiorum; quomodo ab operariis differant III, 201, 7 s.; sæpe hieme occurrunt fossoribus et aratoribus III, 201, 14 s.; igitur hieme latitant sub terra et per totum annum vivunt III, 201, 13 s.

Maturatio (πρίανσις); species concoctionis III, 611, 14 s.; III, 612, 1 ss.; idque alimenti quod in fructuum est involucris III, 612, 1 ss.; quando perfecta sit III, 612, 4 ss.; translato quoque sensu dicitur III, 612, 8 s.; ita tuberculorum et pituitæ concoctio est humoris III, 612, 12 s.; ea ex aeris aquosa, ex aquosis terrena, ex terrenis vero semper crassiora sunt III, 612, 14 ss.; ejus contrarium cruditas est III, 612, 19 s.; eodem modo se habet quo ædificatio II, 274, 7; II, 594, 49.

Matulæ (μυλᾶς); tinguntur terreno quod in vesica colligitur IV, 168, 25 s.

Mausolus; Caris tyrannus, 642, 39; ejus præfectus Condalus, 643, 1; quomodo rege jubente tributa pendere, pecuniam a subditis exegerit, 642, 41; quomodo a Mylasensibus pecuniam exegerit, 642, 47 ss.; ab eo se mandata habere dixit Condalus quo Lycios omnes tonderi juberet, 643, 15.

Maxilla (γένυς, σιαγών, γνάθος); posterior pars mandibulæ est III, 10, 32; a capite protenduntur III, 45, 5 s.; ubinam cum capite connectantur III, 41, 40 s.; quamnam eam subeant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 43; quamnam inferne ad eam adscen-

dant secundum Polybium III, 40, 9; in iis inveniuntur dentes III, 45, 9; duplicem earum ordinem habebat Timarchus fr. 267, b; ei tanquam cornua inserti sunt dentes exserti III, 248, 2 s.; ea parte unde dentes molares oriuntur, lata ac valida est, versus os vero angusta et tenuis III, 429, 47 ss., cf. III, 430, 8 ss.; hinc ejus anterior pars cito perficitur III, 430, 17 s.; in latiori vero multum alimenti continetur III, 430, 16; ad prior ejus pars omne alimentum proprio impendit incremento, nec in eo fit residuum III, 430, 18 s.; adhuc crescit quo tempore ex eo primo pullulant dentes anteriores III, 430, 11; in iis pilos habet homo, non vero quadrupedes viviparæ III, 19, 11 s., unicum animal quod in tra eas pilos habet lepus est III, 49, 26 s.; III, 408, 30 s.; earum motus qui sursum deorsum fit, ad morden- dum et secundum utilis est III, 296, 11 s.; qui vero in la- tera ad lævigandum III, 296, 12; hinc eas in latera mo- vent quæ animalia dentes molares habent sola, idque quænam et quare III, 296, 7 ss., 12 ss.; eas tantummodo sursum deorsum movent pisces avesque et quadrupe- des oviparæ III, 296, 9 s.; superiorem movet croco- dilus fluvialis solam III, 10, 33 s.; III 45, 7 ss.; III, 296, 17 ss.; inferiorem vero omnia alia animalia maxil- lis prædita III, 10, 32 s.; III, 45, 6 s.; III, 296, 16; inferiorem immobilem habent crocodili fluviales eique agnatam linguam III, 251, 3 s.; superiorem vero reliqua animalia III, 251, 5; hinc superiorem infra, inferiorem vero supra habere videntur crocodili III, 251, 4 s.; quare apud eos superiori adhærere non debebat lin- gua III, 251, 6 s.; quibus longa, iis caput parvum est III, 13, 42 s.; quibus quadrupedibus viviparis longæ sunt ac in acutum exeunt nasus rostrum continetur III, 248, 3 ss.; reliquis magis a naso distinctæ sunt III, 248, 6 s.; earum loco rostrum habent aves III, 249, 4; ei comparatur extrema pars forficis astacorum III, 59, 21; quomodo ejus cute a senioribus quadrupedibus dis- tinguantur juniores III, 129, 43 ss.; suum angina affi- ciuntur, idque quomodo III, 165, 29 s., 32; quomodo iis ululatum ciant ranæ mares III, 72, 47 ss.; dum hunc emittunt isti, propter tensionem translucent III, 72, 49 s., cf. *Genæ* et *Malæ*.

Maxima animalia; non omnia longiorem habent vitam III, 529, 1.

Maximum; quidnam II, 578, 10; in omni genere perfec- tum est II, 578, 9.

Maza; cur terendo minor reddatur IV, 222, 39 ss.; cur tritura nigrescat IV, 224, 34 ss.; vehementer trita validius alit IV, 221, 28 ss.; cur quo plenius teritur eo difficilius ventrem permeet IV, 222, 27 ss.; cur igni mandata farina triticea multo magis turgeat quam illa IV, 222, 46 ss.; IV, 225, 39 ss.; hominum qui ex hordeo quodam factam comederint excrementa sus non tangit, idque quare IV, 96, 26; ea capiuntur mu- giles et capitones III, 149, 9 s.

μὴ ὅν · ὡς ἔστι (quod) non.

Meatus (πόρος); in unaquaque parte exstant III, 361, 33; per eos permanat alimentum, idque quomodo III, 361, 33 s.; fieri non potest ut ex iis omnia con- stent II, 448, 48 s.; inspiratione dilatantur III, 457, 38 s.; sæpe apud animalia perfecta quæ non manca vi- dentur vel occulti, vel distorti inveniuntur III, 406, 34 ss.; sæpe fœtibus septimestribus fissi non sunt, sed postea perforantur III, 139, 24 ss.; III, 409, 20; tres ab oculis ad cerebrum tendunt idque quales et quo- modo dispositi III, 13, 51 ss.; per communem excre- mentum et quæ ad generationem pertinent emittunt pisces et quadrupedes oviparæ III, 302, 51; alio hu- morem quibus pro cibo utuntur recipiunt tethya III,

281, 38 s.; alio vaporem reliquum emittunt III, 281, 39 s.; duo, apud aspalaces a cerebro profecti juxtaque oculorum sedem decurrentes ad superiores dentes ex- sertos terminantur III, 68, 50 ss.

Meatus albus; apud magnas cochleas longus in le a ven- triculo juxta gulam extenditur eique membrana tenui connectitur III, 63, 30 s.; apud has ejusdem coloris est ac corpuscula mammis similia III, 63, 32 s.

Meatus naturales (οἱ κατὰ φύσιν πόροι); quo loco humo- rem emittunt deficit cutis III, 47, 34 s.

Meatus seminales (θερμικοὶ πόροι); partes proli creandæ destinatæ sunt III, 321, 11 s.; iidem qui perinei III, 321, 13 s.; maris peculiare instrumentum sunt III, 395, 39; exsanguis sunt III, 355, 15; quare magnitu- dinem non habeant sicut uterus III, 355, 10 ss., ab iis suspensi sunt testes ut pondus a fiducula aut lapilli a stamine III, 428, 14; ipsi a vena magna suspensi sunt III, 428, 19; mutantur versus pubertatem atque una cum iis vocis instrumentum III, 428, 20 ss.; resectis testibus eorum tensio laxatur, atque una cum iis cor III, 428, 28 ss.; eorum pars testi applicata qualem conti- neat humorem III, 36, 14 s.; qualem pars reciprocan III, 36, 16 s.; retrahuntur resectis vel ablatis testibus III, 36, 26 ss.; III, 322, 42; stables esse debent, nec oberrare III, 327, 9 s., 27, s.; idque vel in prona vel in supina parte III, 327, 11 s.; eodem modo se habent ac viviparorum uteri, sive testes habent animalia, sive iis carent III, 327, 23 ss.; stables sunt statim apud animalia testibus prædita sive eos intus, sive foris ha- bent III, 327, 29 ss.; eodem deveniunt ab utroque la- tere, nempe ad locum ubi pudendum situm est III, 327, 31 s.; eodem modo se habent apud delphinem ac apud reliqua animalia iis prædita III, 327, 32 s.; eos habent pisces ac serpentes III, 324, 3; longos habent serpentes III, 324, 18; quomodo se habeant et ubinam siti sint apud pisces et serpentes III, 35, 20 ss.; III, 79, 16 s., 19 s., cf. III, 321, 41; eos æque ac pisces car- tilaginei paucis exceptis habent reliqui pisces III, 380, 19 ss., cf. 27 ss.; eodem modo se habent apud pisces et quadrupedes oviparas quo apud pisces et serpentes III, 321, 36 s., 41; quomodo se habeant apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 38 s.; pudendum con- stituunt masculinum apud aves et quadrupedes ovi- paras III, 35, 35, cf. III, 79, 22, s.; quomodo se ha- beant apud quadrupedes viviparas III, 36, 6 ss.; eorum ratione a se invicem differunt singulæ piscium ac serpen- tum species III, 35, 26 s.; apud pisces et serpentes coitus tempore genitura pleni sunt III, 35, 24 ss., 41 s.; III, 322, 22 s.; apud eos lacteum humorem emittunt III, 79, 71 s.; eodem tempore apud pisces valde manifesti sunt III, 35, 43; post hoc vero tempus inconspicui III, 35, 43 s.; iis carent anguillæ III, 118, 41 s.; quales ha- beant crustata III, 327, 49 s.; ejus replicationis altera pars sanguinea est apud quadrupedes (viviparas) III, 323, 41 s.; altera vero exsanguis est et a semine per- curritur III, 323, 43 s.; huic similis est meatus semi- nalis piscium III, 323, 45 ss.; apud mulum intra uterum perversi putat Democritus, indeque pendere ejus ste- rililitatem III, 368, 8 s.; quibus animalibus replicati sunt, circa venerem sunt continentiora III, 322, 30 ss.; eorum replicationem servant testes apud animalia vi- vipara III, 322, 35 ss.; eorum pars non sunt testes III, 322, 39 s.; iis carere videntur insectorum mares III, 328, 37 s.

Meatus seminales piscium cartilagineorum; quomodo se habeant et ubinam siti sint III, 113, 23 ss.; extra co- itus tempus non valde sunt conspicui III, 113, 27 s.; coitus tempore facile ab utero distinguuntur III, 112,

25 ss.; quibusnam signis a meatibus uterinis distinguantur III, 113, 30 ss.; eorum habitus conspicitur figuris *Dissectionibus* additis III, 113, 34 ss.

Meatus uterini (*ὀστέριχοι πόροι*); quomodo a meatibus seminalibus apud pisces cartilagineos differant III, 113, 30 ss.; aliquo intervallo ab eo distant ova locustæ marinæ ventri subjecta III, 91, 5 s.; ei proxima non sunt ova maxima III, 91, 3 s.

Meatus (*Empedocles*); eorum ope actionem et passionem et sensus et mixtionem fieri putabat Empedocles II, 447, 42 s., cf. II, 448, 41; quales rebus pellucidis tribuerit II, 447, 47 s.; si plani sint universum continuum æque facile afficeretur ac si plenius meatibus præditum esset II, 450, 20 ss.; item eodem redit ac si nulli essent II, 450, 26; item nec per eos nec per contactus transire poterunt visus radii res pellucas II, 450, 24 ss.; eodem redit si pleni sint, sed necessario corpora in se contineant II, 450, 27 ss.; si adeo parvi esse perhibeantur ut nullum recipiant corpus, ridiculum est parvum ponere vacuum, non vero magnum aut quantumlibet II, 450, 29 ss.; omnino supervacanei sunt, quia omnia quæ his fieri censet Empedocles, etiam contactu fieri possunt II, 450, 34 ss.; igitur eorum positio aut vana aut falsa est II, 450, 38 ss.; ridiculum est eos ponere quum corpora omni ex parte dividi possunt II, 450, 40 s.

Mechanica; geometriæ subjecta, 130, 12; stereometriæ subjecta, 134, 54; res spectat quatenus cum motu sunt II, 614, 20 s.; igitur ea accuratiora sunt arithmetica et geometria II, 614, 19 s.; item astrologia, idque quare II, 614, 21 s.; eodem modo se habet quo optica et harmonica II, 614, 25 s.

Mechanicæ notiones; quæ ad eas pertinent referuntur fere omnes ad vectem IV, 55, 7 ss.

Mechanicæ questiones; quænam IV, 54, 1; a naturalibus differunt IV, 54, 16 s.

Mechanica; citari videntur IV, 303, 29.

Meconium (*μηκόνιον*); ita mulieres appellant infantis recens nati excrementa III, 143, 43 s.; quando id emittant infantes III, 143, 41 s.; item quanta copia III, 143, 42 s.; quomodo se habeat III, 143, 44 ss.

Medea; templum Dianæ ab ea exstructum in insula Adriatici maris ostendunt IV, 93, 17 s.; apud Euripidem sciens liberos interficit, 468, 6; apud Carcinum quomodo se defenderit adversus eos qui eam liberorum cædis accusabant, 380, 20.

Medea; Carcini citatur, 380, 17.

Medea; Euripidis citatur, 468, 6; 469, 9.

Medea; in ea perperam machina adducitur solutio, 469, 9.

Medendi peritus (*ἱατρικὸς*); non qua talis ab amico amatur amicus III, 223, 6.

μηδίστηρον v. *Indifferens status*.

Medi; eorum reges ipsi musicæ operibus non fungebantur, sed alios fungentes adiebant, 628, 26; quare sæpius eorum vires fregerit rex Persarum, 536, 22.

Media; ignis in ea exæstans IV, 80, 13 ss.; in eam Susis proficiscentibus altera statione ingens scorpionum multitudo invenitur IV, 79, 7 ss.; quales ibi in nive gignantur vermes III, 95, 21.

Mediannus (*μαϊνέων* *interpr. gr.*); planta, tota cortex est IV, 26, 34.

Medica herba (*Μηδική ῥάα*); lac resiccat III, 54, 39; quando jumentis noceat III, 155, 10 s.; circa alvearia seri debet III, 200, 37 s.

Medica res; qui de ea metro aliquid conscripsit, an poeta habendus sit, necne, 457, 34.

Medicæ res; quare his prior dicantur Troicæ II, 523, 18

s.; ad eas bonam cogitationem et audaciam habere licet, nec tamen fortem esse, 253, 51, cf. *Medicum bellum*.

Medicamentarii (*φαρμακῶνται*); serpentes et phalangia alunt III, 152, 47; quæ exponunt phalangia aut nullos aut debiles morsus infligunt III, 194, 3 ss.; eos tertiam partem quæstus solvere jusserunt Byzantii, 640, 47.

Medicamentum (*φάρμακον*); id bibere cur necessarium esse dicatur II, 518, 5 s.; de ejus datione deliberat medicus II, 205, 48; his dandis, vel non dandis sed certo aliquo modo administrandis constat medicina ac sanitas II, 64, 18; sanitatis causa sunt II, 264, 24; II, 515, 16; ab his perpetuo usu differunt cibi, 637, 32; eorum usus aliquando, id est si quis ægrotet vel potius aliquo modo affecto prodest, non vero simpliciter, 197, 29; his comparantur ludi, 625, 52; nonnulla permixta malum gignunt, etiamsi singula sola bona essent, 253, 14; ea elixari dicimus III, 613, 15; ita non appellantur quæ necant sed letifera IV, 117, 19; qualia esse debeant IV, 117, 26; cur non eadem omnibus sint IV, 117, 25; quænam his sananda sint IV, 114, 29 ss.; cur non illico post illa epota cibos propinemus IV, 148, 30 ss.; IV, 314, 18 ss.; quare minori copia purgant noctu quam die IV, 314, 1 s.; cur magna ex parte et amara et fædi odoris purgant IV, 117, 13 ss.; cur eorum jura validius alvum purgant quam una cum foliis et radicibus et fructibus IV, 314, 34 ss.; cur alia ventrem superiorem moveant, alia inferiorem, alia vero utrumque IV, 115, 39 ss.; quæ alvo adhibeantur et deorsum agunt calorifica sunt IV, 258, 28 s.; cur alia alvum solvant, vesicam vero non, alia vero vesicam sed non alvum IV, 115, 29 ss.; cur quædam purgant dum alia etiamsi amariora acerbioraque sunt non purgant IV, 116, 8 ss.; cur purgantia pituitam et bilem e venis ad ventrem agant, sanguinem vero non IV, 314, 11 ss.; humida cur sola ulceribus puris et sanescentibus adhibenda sint IV, 117, 36 ss.; cruentis vulneribus injecta quamnam virtutem habeant IV, 114, 22 ss.; sicca, acerbæ, acridæ cur ulceribus impuris tetrisque adhibenda sint IV, 117, 36 ss.; steinulatorio discernunt his qui animo inquantur nullam spem salutis esse IV, 301, 20; cur ad illa aptior erit planta quæ provenit in montibus altis si species fuerit IV, 37, 46.

Medicatio (*φαρμακία*); ægroto utilis II, 220, 26; est res utilis alicui II, 222, 31; ejus definitio facile deduci potest a motus definitione II, 276, 35; plagis hand minor castigatio est II, 185, 36; ei comparatur punitio II, 194, 31; per contraria fit II, 16, 48; II, 194, 32; eodem modo se habet quo edificatio II, 274, 7; II, 594, 48; non est via ad medicinam, sed ad sanitatem II, 262, 18; necessario non a medicina proficiscitur, sed ad eam vadit II, 262, 19.

Medicina (*ἱατρική*); ejus divisio fr. 95, a; eo constat ut sciamus quid cuique homini sanitatem efficiat II, 160, 14 s.; ejus periti non sunt qui noverunt res salubres et sanitatem facientes universaliter, *ibid.*; ejus finis sanitas est II, 1, 9; II, 5, 43; II, 188, 24; causa movens sanationis est II, 602, 38; ejus opus est sanitas, non sanatio II, 192, 25; notio sanitatis est II, 601, 50; circa salubre versatur, non circa album, nisi quatenus salubre sit II, 614, 7; non spectat quid singulis salubre sit, sed quid certis quibusdam, 314, 36; non eodem modo morbi scientia est quo sanitatis II, 206, 2; versatur circa salubre et morbosum, 313, 5; II, 565, 9; non rite definitur scientia ejus quod est, 251, 25, 39; item eorum quæ utilia sunt animali et homini, 238, 30; disceptatur an rite definiatur scientia sanitatem et morbum faciendi, 241, 22; cum sa-

nitatis faciendae, tum victus rationis praescribendae scientia, alterius ut finis, alterius ut ad finem tendentis, 189, 7; quodam modo idem est quod sanitas II, 602, 43; II, 610, 21; sanitatis forma est II, 544, 40; cui probandum est eam pertinere ad salubre et morbosum, si utrumque separatim postulat, a principio petit, 273, 40; potentia est quae inesse potest ei qui sanatur, sed non quatenus sanatur II, 524, 10 ss.; sanitatis causa exstat II, 242, 30; principium est sed non eodem modo quo sanitas II, 242, 29; ejus ratio de ciborum quantitate decernit II, 242, 21; principium agendi est II, 447, 17; igitur, ubi sanitatem facit, non afficitur ab eo qui sanatur II, 447, 13 ss.; corporibus non miscetur, ubi sanitatem facit II, 452, 46; quo modo fit ex ea sanus, sic e semine virili fortis III, 341, 25; sanitatem ad infinitum persequitur, 491, 26; ejus finis sanitas est, non pecunia comparanda, 492, 2; quaeritur cur artis domesticæ pars non sit, etiamsi sani esse debeant domus incolæ, 491, 21; ejus scopus non est sanum reddere, sed quo usque fieri potest, eo perducere, 312, 40; sanitati non imperat, sed non ejus gratia II, 76, 3; perfecta est ubi ex iis, e quibus licet, officium quæ volumus, 173, 36, 37; in ea eligendum est quod plerique aut omnes medici præferunt, 198, 9; ad aliquid refertur quia ejus genus ad aliquid refertur II, 527, 35 s., cf. 16, 42; 212, 22 s.; 305, 29; scientia particularis de rebus salubribus est II, 72, 45; quænam quæstiones ad eam pertineant, 132, 25; non idem est quod scientia in genere, 305, 29; quaerit quædam principia et causas circa scibile ad eam pertinens II, 592, 8; scientiæ naturali affinis est III, 551, 18; igitur ad res ad eam pertinentes plerumque deveniunt naturæ interpretes qui doctiuscule de arte sua disserunt III, 476, 21 s.; III, 551, 21 s.; non latere debet quatenus a scientia naturali differat ac differentia contempletur III, 551, 16 ss.; argumentatio quæ ad eam non pertinet, etiamsi pertinere videatur, non secundum propriam methodum procedit, 272, 50; suos habet syllogismos et refutationes, idque cum veras tum apparentes, 285, 33, 37; de ea fieri potest deliberatio II, 28, 2; præter hanc et ideam medicinæ erit alia medicina intermedia, si geometria a geodæsia differat, ut dicunt (Platonici) II, 492, 25; quoniam inter eam et geometriam intercedat ratio, 135, 14; ea præstat politica II, 13, 19; ejus triplex munus, uti et politicæ, 543, 22; scriptis præceptis adstricta improbanda est, 541, 10; ejus peritiam e libris petere non licet II, 130, 8, cf. 539, 3; in ea patria instituta mutare confort, 510, 9; in ea nemo nisi peritus quemlibet recte curare valet II, 129, 25; omnia sanare nequit II, 568, 50; omnis vehemens est II, 89, 47; ejus ad instar sectantur voluptatem II, 89, 46; ei competit qui aliqua re indiget II, 90, 1; in ea agentes occasionem dispicere debemus II, 16, 1; in morbo opportunitatem, in cibo mediocritatem dijudicat II, 4, 34, cf. II, 190, 32; ejus peritior non sit aliquis contemplans ideam sanitatis II, 5, 33; ejus peritia non aptiores finis ad salubria faciendæ II, 74, 11; eam non discimus, etiamsi sanitatem sectemur II, 74, 17; non quomodo ea sanitatem, sic sapientia felicitatem facit II, 74, 25; eam non evertit intemperantia II, 238, 18; in ea interdum simul et a recto scopo aberrant et subsidia quibus scopum attingere licet, reperire nequeunt, 615, 36; quanta ipsa aut ejus peritus jubet si quis diceret corpori præbenda esse, nihil amplius diceret II, 66, 34; bonum quando quod ad eam pertinet novit sanatur II, 133, 14; simulac noverit aliquis quidnam sit, medicus est II, 134, 5; subditorum

bonum sectatur, 527, 6; in ea aliud bonum est ac in arte imperatoria ceterisque artibus II, 5, 41; non operam dat, ut insit bonum quod unicuique inesse potest, sed ut sanitas II, 191, 24; non constat secundo aut non secundo medicamentisve dandis aut non dandis, sed certo aliquo modo eadem faciendæ II, 64, 17; omnium quæ sunt in rerum natura eadem non est II, 70, 28; quomodo uni destinata differat ab universali II, 129, 2, 5 ss.; ei inest excessus, defectus et medium II, 195, 9; ea semper indigent melancholici II, 90, 14; ejus salubria injuriæ acceptæ comparari possunt II, 65, 51; si imiletur poeta quæ secundum eam fieri nequeunt, poeticæ error non est per se, 479, 10.

Medicinale (ἰατρικόν); multis modis dicitur, ita tamen ut semper medicinam spectet II, 500, 18 ss.; II, 587, 26 ss.; ita vocatur et corpus et anima et opus et instrumentum, sed non eodem modo II, 220, 51 ss., II, 541, 40 ss.

Medicum bellum; ejus causa, 161, 37; durante eo navale dominium condidit populus Atheniensis, 519, 6; in eo exercitum duxit Pausanias, 574, 6; post id majores opes nacti largiori otio frui potuerunt ac animo elati omnes disciplinas sine delectu sectari cæperunt, 631, 43; post id tibie usum in puerorum disciplinam induxerunt, 631, 48; quomodo post id Hestias orta sit seditio, 568, 51; durante eo quomodo Areopagus rempublicam restrinxerit, 569, 28; paulo post illud Tarenti mutata est reipublicæ forma, idque qua occasione, 567, 33.

Medicus; ita dicuntur et homo et scientia et cultellus, sed non eodem modo II, 176, 3 ss.; sanitatem facit II, 464, 1; causa movens sanitatis est II, 264, 48; II, 265, 6, II, 515, 40, 50; cum eum, tum vinum sanare dicimus II, 447, 7 s.; non eodem modo quo sanitas causa est cur valeat quispiam II, 120, 25; in ejus motione non continetur notio instrumenti II, 221, 4; se habet ad sanitatem faciendam, ut architectus ad domum faciendam, 231, 38; item ut gymnastes ad bonum habitum faciendum, 231, 44; ei naturaliter competit ut sanet II, 336, 17 s.; per se sanat II, 308, 1; si sibi ipse causa sanitatis est, non quatenus sanatur medicinam habet II, 261, 3; ei aliquatenus incumbit sanitatis cura, 492, 24; non deliberat an sanatur sit II, 28, 12; deliberat an medicamentum det, necne II, 205, 48; ei finis est simpliciter optimum II, 205, 50; singulis hominibus medicinam habet, nec sanitatis ideam contempletur II, 5, 35, 27; non spectat an sanum esse oporteat II, 206, 45; spectat an deambulandum sit, necne II, 206, 46; quomodo ratiocinetur II, 206, 50 non demonstrat sanitatem bonum esse, quia principium est II, 191, 47; non dicit sanitatem bonum esse, sed se eam facere II, 132, 41 ss.; scit quando secandum sit, sed non quando navigandum II, 133, 14 ss.; confestim est quicunque scit quid sit medicina II, 134, 5; definita sanitate rationes reddit eorum quæ facit III, 219, 15 s.; non semper medicinam exercet III, 472, 13; hominem non curat nisi per accidens II, 469, 1; artifex est III, 433, 9; ejus tria sunt genera, nempe artifex, artis ædificator et eruditus, 532, 9; ei competit judicium de artis operibus, idque non minus eruditus quam reliquis, 532, 2, 13; ædificare potest, non tamen qua medicus, sed qua ædificator II, 259, 5; albescere potest, sed qua niger est II, 259, 6; medetur vero et medicinæ imperitus fit quatenus medicus est II, 259, 7; tunc inprimis aliquid facere, vel pati, vel fieri dicitur, quando per se agit, vel patitur, vel fit II, 259, 9; ei soli competit scire quomodo, cui et quando adhibenda sint mel, vinum. Ve-

ratrum, ustro et sectio ad sanitatem faciendam II, 64, 10; novit quando et cuinam unaquæque res salubris adhibenda sit II, 160, 19; ejus opinio de futura sanitate, teste Platone, magis rata habetur quam ignorantis II, 511, 1; ejus mandata exsequi non debuissent principii contradictionis obtrectatores, idque quare II, 591, 12 s.; quare de rebus scientiam eorum spectantibus deliberent II, 204, 32; simul artem suam docent ac exercent II, 129, 32; sanum corpus norma quadam a non sano distinguunt II, 212, 12; non dicit quid alicui oculo utile sit, sed quid omni, vel certæ cuidam speciei, 167, 11; ad sanitatem subsistere debet III, 534, 22 s.; cur ad sanitatem usque tantummodo operam suam præstent IV, 270, 38 ss.; quisnam perfectus vocetur II, 527, 46 ss.; fieri potest ut non recte medicamentum propinet II, 271, 26; argutissimi magnam operam dant corporis cognitioni II, 13, 20; singulos optime curat qui universalis artis præcepta novit II, 129, 9; nonnulli experientia ducti sibi ipsi optimi sunt, etiamsi alios curare nequeant II, 129, 14; non solum sanitatem spectat, sed et pituitam bilemque quibus consistat II, 263, 19; quatenus nervum spectare debet, eatenus physicus formam II, 263, 46; non iis solis competit morbi et sanitatis consideratio III, 476, 18 s.; III, 551, 15 s.; hinc elegantissimi eorum a rerum naturalium cognitione inchoant suas de re medica dissertationes III, 476, 22 ss.; III, 551, 19 ss.; ponit tanquam propositiones dialecticas placita medicinæ peritorum, 178, 37; ei credendum est, ubi quaeritur an salubris sit res, 188, 22; in libris suis non solum universales curationes exponere conantur, sed etiam quomodo unaquæque singulis habitibus accommodanda sit II, 130, 9; nihilo minus solis peritis utiles sunt II, 130, 11; scire debet vulnera rotunda difficulter sanari, 135, 21; adversus artis præcepta argutius quaerere non debent, 343, 45; ejus officium non est ut ægrotis persuadeat vel iis vim inferat, 603, 33; eos in tractandis servis imitari debent domini, 637, 30; iis qui non obtemperat, sponte ægrotus est II, 30, 26; eos studiose audiunt ægroti, sed præcepta eorum non exsequuntur II, 13, 13; quaeritur an ei vel patri magis obtemperandum sit ægroti II, 105, 24; e duobus non fit civitas II, 58, 19; ex eo vero et agricola fit, *ibid.*; eum signis physiognomicis cognoscere non licet IV, 2, 46; amicitia ergo nihil quod rationi repugnat faciat, 541, 11; enatis ægrotis mercedem accipiunt, 541, 12; quando suspicantur eos quæstus gratia jussu inimicorum pessum nos dare, medicinam scriptis præceptis adstrictam probamus, 541, 15; ubi ipsi ægroti sunt, alios melicos arcessunt, idque quare, 541, 18.

Medici; in adversis valetudinibus pedes præcipue operiendos esse præcipiunt, idque quare IV, 123, 39 ss.; frigidos sudores signum gravis esse morbi existimant, idque quare IV, 276, 40 ss.; multi præcipiunt contracto corpore cubare IV, 151, 33 ss.; elegantiores insomnia valde attendenda esse dicunt III, 513, 28 ss.; affectus flatuosos et præcordiorum morbos atræ bili tribuunt, idque quare IV, 266, 30 s.; eorum præstantissimum inventum nonnulli ceratum esse dicunt IV, 329, 13; brassicam alvo infundunt IV, 131, 5 ss.; coagulo ingesto sorum densant III, 617, 42 s.; febrienti ptisanam adsumere jubent II, 174, 22; febrientem palliditate agnoscunt II, 174, 23 s.; palliditatem vero fatentur neminem agnoscere posse qui non secum habeat harum rerum sensum II, 174, 24 ss.; nonnulli triticam ptisanam, hordaceam anteponunt idque quare IV, 114, 47 ss.; quamobrem in febribus hecticis paululum

aquæ ante cibum propinent IV, 292, 43 ss.; quomodo ulcera rotunda curent fr. 208, a; nonnulli artem eo modo exercent ut per excessum sanent vel vini, vel aquæ, vel salsuginis, vel cibi, vel inediæ IV, 108, 4 ss.; florem æris et Phrygium cinerem oculis medicandis adhibent IV, 84, 14 s.; cur facilius dentes extrahant adjecto denticuli onere quam sola manu IV, 66, 13 ss.; utuntur exuviis stellionis contra morbum comitalem IV, 85, 12 s.; quomodo animam a furore liberent IV, 6, 42 s.; quo signo agnoscant lombrium latum habentes III, 93, 29 s.; apte docent corporis opportunitatem ad liberos procreandos, 621, 41; ætate menstruæ purgationis incidunt ostium uteri apud feminas quibus oclusum mansit III, 406, 40; quosnam morbos cum mola confundant, idque quare III, 217, 18 ss.; quamnam venam incidant ad sanandos quosdam jecoris morbos III, 43, 17 s., cf. III, 39, 21 s.; peritos se esse simulat qui lucri causa arrogantes sunt II, 50, 19; iis in Ægypto nisi post diem quartum vomitum movere licet, 539, 4; quodsi antea fecerint, suo periculo faciunt, 539, 5.

Medici antiqui; digitos texturis indebant III, 288, 1 s.; omnes censebant per ætatem potius sudorem movendum esse IV, 122, 44 s.

Medicus malus; quomodo iste malus dicitur, sic etiam incontinens qui rerum per se bonarum studio modum excedit II, 81, 9.

Medicus pictus; opus suum exsequi nequit III, 221, 6 s.; ideo nonnulli æquivoca nominum communione medicus dici potest III, 221, 4 s.

Medielas; v. *Mediocritas*.

Medimnus; triticum habere dicitur, 24, 9., v. *Modius*.

Medio quod caret; v. *Æmeov*.

Mediocre (μέτριον); pertinet ad quantum II, 4, 26; II, 190, 25; opponitur et ei quod superat et ei quod superatur II, 358, 24 s.; ad genus bonum pertinet, etiamsi nimium et parum genere malum contineatur, 210, 51; optimum est, 555, 14; id substantiam et notionem continet III, 238, 32; id igitur assequi oportet III, 238, 34; quænam scientiæ vel artes id tractent II, 4, 34; II, 190, 32; nullius causa turpissima subire improbi est II, 24, 45.

Mediocrates statura; quando juxta minores stant, majores videntur, 421, 18.

Mediocritas (μεσότης); ei opponuntur æque excessus ac defectus, 21, 12; II, 139, 9; idque duabus de causis II, 139, 16; interdum tamen magis contraria videtur defectus, interdum excessus II, 139, 3; ei magis opposita videntur quæ longius ab ea distant II, 139, 22; si ipsam rem spectes, magis oppositus esse videtur defectus II, 139, 24; attamen ea quoque in quæ naturaliter vergimus, magis opposita esse videntur II, 139, 25; sic rem spectantibus magis oppositus videtur excessus II, 139, 30; bonum est, 21, 13; in ea ubi sumus, bene dispositi sumus II, 138, 26; res difficilis est II, 139, 34, 40, 42; idque præcipue in particularibus II, 23, 35; II, 24, 1; eam collineantes a vitio maxime contrario imprimis discedere debent II, 23, 29; item considerare debent in quod vitium maxime proplices sint II, 23, 38; item maxime nobis cavere debemus a voluptate et jucundo II, 23, 44; affectibus etiam competit II, 22, 8; in omnibus laudabilis est II, 21, 46; II, 139, 42; II, 217, 23; ea præditus optime judicat II, 217, 34; quæ ad nos refertur quomodo differat ab ea quæ ad rem II, 19, 18.

Mediocritas ad nos (πρὸς ἡµᾶς); non omnibus eadem est II, 19, 20; eam sectatur ac præfert omnis vir peritus II, 19, 31, cf. II, 66, 20; eam respicit omnis

scientia II, 19, 33; operum bonitatem servat II, 19, 37; eam respiciunt artifices boni II, 19, 38; collineat cum natura tum virtus II, 19, 40; affectibus et actionibus propria est II, 19, 42, 49; in his laudatur et recto fit II, 19, 52; ad virtutem pertinet II, 20, 8, 16; omnibus affectibus et actionibus non competit II, 20, 20; quibusnam desit II, 20, 21 ss.; ejus excessus vel defectus non exstat II, 20, 39; excessui vel defectui non est II, 20, 38; ita se habet ut recta ratio praescribit II, 66, 22, 27; ad eam pertinet si quæ fiant quando, et quibus conditionibus, et ad quos, et cujus gratia, et quomodo oportet II, 19, 46.

Mediocritas ad rem (τοῦ πράγματος); omnibus eadem est II, 19, 19; computatur secundum proportionem arithmetica II, 19, 24.

Meditationes (μελέται); memoriam recolendo conservant, idque quomodo III, 496, 22 ss.

Mediterraneæ quædam gentes (ἡπειρωτικὰ ἔθνη); etiamsi latrocinii deditæ sint, tamen fortitudine carent, 627, 18.

Mediterraneum mare; v. *Mare internum*, *Mare nostrum*.

Medium; multis modis dicitur, 251, 14; II, 430, 17; quidnam, 463, 1; determinatum est II, 429, 16; utriusque extremi particeps est III, 252, 15, III, 254, 46 s.; inter duas res vel utramque participat vel neutram II, 512, 46 s.; si neutram participat, non mutatur in res quarum medium tenet II, 512, 48 s.; fit ad utrumque extremorum alterum III, 460, 29 s.; igitur dijudicandi vi pollet III, 460, 29; ei quadantenus insunt extrema II, 217, 52; eo præditi rite inæquales II, 217, 51; ei alterum extremum altero interdum similis est II, 218, 5; ei propius prius, ab eo remotius posterius appellatur II, 523, 15 s.; eo carent quibus necessario ac naturaliter inest alterum extremum, 19, 30 ss.; quatenus id habeant quæ sibi invicem per habitum ac privationem opponuntur, 19, 41 s.; amborum extremorum medium est III, 524, 11; omni continuo et divisibili, omnique actioni competit idque duplici modo II, 195, 7; utrumlibet est ad utrumlibet II, 195, 18; semper aliquid habet res quæ partibus non vacat IV, 47, 24 s.; id in unaquaque re deprehendere res difficilis est II, 23, 23; principium est III, 260, 6; numero unum, definitione duo est II, 359, 14 s., cf. II, 360, 35, 43; II, 361, 4 s.; ubi fit divisio et principium et finis evadit II, 359, 18 ss., cf. 14, 33, 54; II, 360, 44 s.; II, 361, 5; in universum omnium principium esse videtur III, 497, 45; ab eo in utramque partem abire licet III, 497, 49 s.; hinc ejus ope reminisci licet, idque quomodo III, 497, 46 ss.; id substantiam et notionem continet III, 238, 32; id igitur assequi oportet III, 238, 31.

Media; ex eodem genere esse debent ac extrema, 128, 49; extra ea aliquid ultimum et primum est II, 487, 2; eorum prius causa est eorum quæ post id sunt II, 487, 3; nihil refert an plura sint vel unum, an finita vel infinita II, 487, 6 s.; quædam nomine carent, 18, 25; (in re musica) principium est II, 523, 33.

Medium (de loco dictum); ei quod impositum est non magis sursum quam deorsum vel ad latera ferri debet, secundum Anaximandrum II, 406, 30; finis est secundum nonnullos qui igni medium locum tribuunt II, 403, 21; id præcipuum totius universi locum esse putant Pythagoræ II, 403, 25; idem quod infra, 8, 53; II, 424, 2; aliquid exstare probatur II, 429, 26 s.; principis partis locus est III, 534, 48; unum est III, 259, 1 s.; quaquaversum similiter se habet II, 424, 14 s.; undique eodem vel simili modo attingi potest III, 259, 2; igitur aptissimus locus est III, 259, 1; id naturaliter alia

semper petunt, alia naturaliter semper ab eo recedunt II, 423, 49 ss.; id petere vel ab eo recedere nequit corpus impetu (ῥοπή) naturali carens II, 414, 29 s.; deorsum versus in infinitum abire non potest II, 487, 11; aliquid in eo manere videmus II, 413, 11 s.; quod in eo manet, probatur naturaliter ibi manere II, 413, 12 ss.; ad id fertur subsidens II, 374, 26; II, 429, 25, 36; id petunt gravia II, 406, 22; II, 413, 41; II, 424, 17; II, 429, 13, 26 s., 33; ab eo recedunt levia II, 413, 42; II, 429, 27; prope id gravis corporis locus est II, 380, 35; id naturaliter petit terra II, 294, 17; II, 390, 50; II, 429, 33; id petunt terra et aqua II, 456, 41 s.; non solum id petit, sed etiam ibi quiescit terra II, 406, 38 s.; II, 408, 19, 29, 83; in eo per accidens tantummodo manet corpus cui non competit magis huc quam illuc moveri II, 407, 6 ss.; vel potius in eo non manebit, sed movebitur, non tamen qua totum sed distractum II, 407, 9; magnitudinis vel loci differt a rei et naturæ idque cum in animalibus tum in cælo II, 403, 27 ss.; rei atque natura querendum est, quale et ubinam naturaliter sit II, 403, 33; longissime a mundi terminis distat, 8, 54; undique ultimum ab eo distabit, si circum id æquale conglomeratur II, 408, 51 ss.; ei propiora globosa sunt II, 393, 51; via quæ ab eo exit contraria ei quæ id petit II, 408, 23; ei obversum habent snum supra quadrupedes, multipedes et pedibus carentia III, 307, 14, 17 s., cf. *Centrum*.

Medium (in remorali); bonum est II, 98, 4; optimum est, 555, 15; II, 147, 8, 10, 38; II, 213, 35; æquale est II, 151, 22; aliquibus et in aliquibus medium est II, 151, 28; exstat ubicunque extrema sunt II, 213, 35; in eo apparet utrumque extremum, 553, 41; in unoquoque genere unicum est II, 213, 35; id sectatur appetitus, II, 98, 4; ei contrarium est et plus et minus II, 206, 14; ex ambobus contrariis fit II, 227, 6; sui ipsius causa appetit II, 227, 7; propter eum vero contraria II, 227, 4, cf. 8; qui in eo est gaudet jucundis naturalibus cupidine carens II, 227, 12; qui in eo non est semper cupit *ibid.*; ad id dissimilibus deducimur II, 227, 18; id laudamus et sequi oportere dicimus, 633, 51; id tanquam finem in educatione nobis proponere debemus, 634, 19.

Medium (i. e. terminus medius syllogismi); definitio, 79, 14; per id aliquid de aliquo demonstrat syllogismus, 156, 3; eo caret nullus syllogismus 68, 9; 79, 26; 112, 14; eorundem plura esse possunt, 69, 35; ejus collocatione figura syllogismi deprehenditur, 79, 31; interdum pro eo sumi debet oratio integra, 81, 1; quæ sub eo sunt, eorum omnium idem est syllogismus in syllogismis universalibus, 89, 21; id semper adsumunt demonstrationes III, 438, 6 s.; esse nequit, nisi sint universalis, 131, 39; si non sit, tollitur demonstratio, 131, 40; per id magis demonstratur universale, 147, 23; principio propius est, 147, 24; ea nota sunt, 147, 49; ea cognoscit omnia qui extrema novit, 153, 22; ejus causa instituitur consideratio (propositionum) quænam eligenda sint, 75, 3; semper primo extremorum minus, nec universale esse debet, 77, 33; id universale sumit divisio, 78, 34; quæ sub eo sunt in syllogismis particularibus, necessario colliguntur, sed non per syllogismum, 89, 39; est id quod sæpius nominatur, 112, 15; ad unamquamque conclusionem investigandum est ne percellamur, 112, 16; ab eo incipiendum est ut respondentem lateamus, 112, 30; necessario inverti debet, ubi invertuntur termini, 114, 49; eo caret inductio, 116, 33; quot modis in tribus figuris sumatur, tot etiam signum, 118, 49; ex eo maxima scientia petitur, 119, 30; signum ex eo vocatur

indiciū, 119, 32; si non est necessarium vera non est scientia, 127, 33 ss., cf. 128, 5; non necessarium esse potest, etiam si conclusio sit necessaria, 127, 42; necessarium esse nequit, ubi conclusio non est necessaria, 127, 50; ei necessario inesse debet tertium (in syllogismo demonstrativo), 128, 31; necessario primo inesse debet, 128, 32; quatenus ex eadem *συγχεῖται* esse debeat ei cui insit, ut scientia non sit per accidens, 129, 43; ubi extra conclusionis terminos ponitur, non probatur τὸ *ἔσθαι*, 134, 27; in eo semper invenitur æquivocum, 133, 5; per id incrementa non capit syllogismus, 133, 35; si est, probari potest propositio affirmativa, 145, 3; item negativa, 145, 9; si deest, non est demonstratio, 145, 7, 11; semper condensatur, donec ad unum, i. e. ad propositionem *ἀπλοῦν* pervenitur, 145, 21; si affirmativi sunt termini, ad utrumque affirmativo se habet, 148, 25; si negativi, ad alterutrum tantum negative, 148, 26; quomodo se habere debeat in diversis ejusdem rei demonstrationibus, 149, 39; 150, 5; eo investigando consistunt omnes quæstiones, 154, 3, 42; quærimus modo an sit, modo quid sit, 154, 12; causa est, 154, 13, 15; 168, 26; id revera quæri patet e quæstionibus in quibus sensui patet, 154, 31; est definitio termini majoris, 169, 31, 11; 168, 40; in problematis universalibus ejus ambitus idem esse debet ac effectus, 169, 3; ubi demonstratio fit per accidens aut per signum, eodem modo se habet ut res de quibus demonstratur, 169, 10, 14; homonyma sunt si hæc res homonymæ et sic deinceps, 169, 15; si plura sunt, etiam causæ erunt plures, 170, 4, primum continet definitionem termini majoris, 169, 35; discipatur, utrum quod universali proximum, an quod singulis, singulorum sit causa, 170, 6; quid in prima figura, 41, 43; 79, 17; quid in secunda figura, 43, 31; ubinam ponatur in secunda figura, 43, 34; 79, 19; quidnam in tertia figura, 45, 37; ubinam ponatur in tertia figura, 45, 40; 79, 28; inordinatum est in fortuitis, 53, 48; inter contradictoria esse non posse probatur II, 512, 39 ss., v. *Principium exclusi medii*.
Media; proponitur quæstio an infinita sit eorum series in syllogismo demonstrativo affirmativo, necne, 140, 21; item in negativo, 140, 33; talis quæstio proponi nequit in his quæ invertuntur, nisi dissimili modo fiat inversio, 140, 35; infinita esse non possunt, si sistantur sursum et deorsum prædicationes, 140, 42 ss.; eorum numerus infinitus non est in syllogismo negativo, ubi non infinitus est in affirmativo, 141, 7; item seorsum in prima figura, 141, 16; item in secunda, 141, 25; item in tertia, 171, 34; item si omnes figuræ conjungantur, 141, 45; probatur λογικῶς ea non esse infinita in syllogismis affirmativis, 142, 1 ss.; item alio modo, 143, 34 ss.; item analyticæ, 143, 50 ss.
Medium ad nos spectans; optimum est, idque quare II, 195, 13; II, 197, 18; semper optimum habitum gignit II, 195, 15.
Medium et ultimum; quodammodo contenta firmata sunt II, 427, 31 s.; his caret infinitum II, 378, 18, cf. II, 377, 44; his quod caret etiam locis caret ad quæ corpora ferantur II, 378, 19 ss.; ea si desint, obtinere nequeunt pondus et levitas II, 378, 17.
Medium loci; exitui similis est quam principio II, 403, 35; id est quod finitur II, 403, 36; igitur eo præstat finis II, 403, 37.
Medium per quod corpora feruntur; v. Δ' αδ.
Medium primum; quidnam, 141, 13.
Medium proprium; quidnam, 141, 138, 9.
Medium rei et naturæ; principium est et præstans II, 403, 43.

Medium ultimum; quidnam, 141, 10.

Medium corporis nostri; id occupat cor III, 257, 28; III, 258, 20; III, 259, 30, cf. III, 258, 25 ss.; III, 259, 31 s.; eodem modo se habet ad motus qui a superioribus et qui ab inferioribus partibus proveniunt III, 524, 12 s.; id est ad eos qui a capite et eos qui a spina proveniunt apud animalia ea prædita III, 524, 13 s.; in eodem quoque situm est sensorium (*commune*) III, 524, 15; igitur eo sensu alterato, etiam partes contrahendo ac extendendo mutantur III, 524, 16 ss.; potentia unum est, sed actu plura fieri potest idque quare III, 524, 20 ss.; igitur necessario punctum non est, sed magnitudinem quandam habet III, 524, 26 s.; igitur movet dum ipsum movetur III, 524, 28 s.; debet igitur præter illud esse movens immobile III, 524, 29 ss.; id est anima quæ non idem est ac illud, sed in illo est III, 524, 34 ss.

Medium terræ; probatur id locum non mutare, ubi ingens pondus ab una parte circum eam adgregatur II, 409, 5 ss.

Medium universi; idem est quod medium terræ sed per accidens tantummodo II, 407, 51 s.; II, 408, 5 s., 8; in eo jacet terra II, 407, 50; II, 408, 12, 17, 29; id naturaliter petunt cum universa terra tum omnes ejus partes II, 407, 48; II, 408, 1 ss.; idque linea recta II, 407, 37; necessario unum est II, 379, 40; id cum ultimo unum faciunt qui plures esse mundos statuunt II, 379 16; definitum est II, 374, 15; ultra id progredi non potest corpus a quocunque loco ferri inceperit II, 374, 16; II, 376, 18; corpora mixta quæ in loco circa id exstant ex omnibus elementis composita sunt omnia II, 462, 40 s.; loco circa id propria est generatio II, 463, 18 s.

Medius habitus (*μέσος ἥξις*); in omnibus laudabilis est II, 24, 12; II, 48, 28; ab eo modo ad excessum modo ad defectum deflecti debet II, 24, 13; eo præditum, extremis præditi uterque ad alterum extremum detrudent II, 22, 37.

Medius sonus; qui ita vocatur solus principium est alterius tetrachordi IV, 213, 16 s., cf. *Mese*.

Medii opibus cives (*οἱ μέσοι*); facillime rationi pareat, 555, 16; maxime inter se similes et æquales sunt, 555, 40; his constans civitas optime administratur, 555, 41, 49; bene administrari civitas in qua eorum numerus divitum et pauperum vel saltem alterorum utrorum numerum superat, 555, 51; in civitatibus maxime salvi sunt, 555, 43; eos in rempublicam adsumere debet legislator, 557, 29; eorum rationem habere debent leges sive democraticæ sint sive oligarchicæ, 557, 30; si proportionem superent utrosque extremos, vel alteros utros modo, fieri potest respublica stabilis, 557, 33; arbitri sunt, 557, 41; quia pauci erant, priscae respublice merito oligarchicæ vel regiæ erant, 559, 1; eorum regimen propius accedit ad democratiam quam oligarchia, 568, 8; eorum regimen tutissimum est, 568, 9; ubi multi sunt, ibi raro sunt seditiones et dissidia, 556, 9; causa sunt cur tutiores sint et stabiliores democratiae quam oligarchicæ, 556, 16; item cur democratiae et oligarchicæ multo frequentiores quam politiae vulgo sic dictæ, 556, 27; ex his illustrissimi procedunt legumlatores, 556, 21; augendi sunt, 577, 3; dissolvunt seditiones ex inaequalitate orientes, 577, 4; si pauci vel nulli adsint divitesque ac plebs exaequantur, fieri solet rerum conversio, 569, 49; in politia talis census instituitur, ut respublicæ administrandæ participes esse possint, 573, 22; his et proceribus superior esse debet plebs in ultimo democratiae genere, 594, 44; erga eos moderate se gerit vir magnanimus

Medii exclusi principium; v. *Principium exclusi medii*.
Medio (a) quod fertur elementum; probatur extra cælum esse non posse II, 382, 16 s.

Medius; ejus peregrini milites Pharsali interierunt III, 187, 35 s.

Medon; Medonis genitivo casu fr. 280, b.

Medulla (μυελός); quidnam III, 237, 45 ss., cf. 3, 27; res similis est II, 432, 21 s.; ideoque elementum secundum Anaxagoram *ibid.*; est pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 230, 50; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; quomodo eam vocaverit Plato 236, 35; humor congenitus est III, 53, 11; III, 239, 47; sensu caret, ubi tangitur III, 51, 39 s.; natura calida est idque quare III, 238, 3 s., 9 s.; calida, corrupta vero haud amplius III, 625, 1 s.; alii calidam, alii frigidam dicunt III, 625 4 s.; eam necessario ex elementis compositam esse putant Empedoclis sectatores ut parietem e lapidibus et lateribus II, 461, 45 ss.; humor est qui in nonnullis animalibus sanguine prædit invenitur III, 52, 49 s.; perperam a nonnullis genituræ seminalis habetur vis III, 237, 3 s.; ei perperam adaimilantur vel tanquam ejus principium considerant cerebrum multi III, 237, 49 s., cf. III, 668, 33 s.; ossibus continetur III, 46, 6; III, 52, 52 s.; III, 237, 7; idque quibusnam III, 53, 4 ss., cf. III, 45, 27 s.; eam alia ossa continent, alia non, idque in eodem animali III, 45, 27 s.; ea non omnino carent leonibus ossa III, 45, 29 ss.; apud juniora animalia admodum sanguinolenta est III, 53, 1 s.; III, 237, 5 ss.; ubi incrementum capiunt, adiposa evadit illis qui adipem habent, sebosa iis qui sebum III, 53, 24 ss.; III, 237, 8 ss., cf. III, 238, 4; idque quare III, 237, 29 ss.; animalia quorum ossa robusta et densa sunt fere nullam habent III, 237, 20; idque quare III, 237, 33 ss.; quare nonnullis animalibus suppetat III, 237, 24 ss.; in viviparorum terrestrium cartilaginibus deest III, 46, 5 s.; III, 242, 34 s.; in spina cartilagineorum piscium dorsali continetur etiam si cartilaginea sit III, 46, 6 s.; III, 242, 37 ss.; in cartilaginibus substantia dispersa eam mollem reddit et mucosam III, 242, 36 s.

Medulla spinalis (ὀσθαίτης μυελός); cum ea continuatur cerebrum III, 237, 50; III, 238, 4 s.; idque quare III, 238, 5 ss., cf. 2 s.; eam trajiciunt venæ ad testes tendentes secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 24; nonnulli in ea et cerebro principium esse statuunt III, 668, 33 s.; multum humiditatis præbet IV, 121, 41 s.; viscosa et nervosa est, idque quare III, 237, 42; continua esse debebat et per totam spinæ longitudinem porrecta III, 237, 17 s.; fibulæ igitur munere fungi debebat III, 237, 41 s.; itaque eo a reliqua medulla differt quod minus pinguedinosa est III, 237, 16 s., 40 s.; alioquin fragilis vel humida esset III, 237, 19 s.; sola exstat apud animalia quæ oasim loco spinam habent idque quare III, 237, 35 ss.

Medulla (arborum); unde nascatur IV, 25, 5; eam nonnulli matricem appellant IV, 25, 7; quidam viscera arboris IV, 25, 8; quidam cor *ibid.*; quare si quis eam sarmentis exinat uvæ, vinaceis carentes nascantur IV, 326, 31 ss.

Megacles; una cum amicis Penthelidas interfecit, idque quare, 581, 44.

Megalotæ; eorum nomina pleraque triplicia vel quadruplicia sunt, 473, 41 (*alii τῶν μεγαλειῶν legunt*).

Megalopolis, urbs Peloponnesi; circa eam exstat ignis perpetuo ardens IV, 98, 35; decem millia virorum in ea fr. 253, b.

μεγαλὸν χυλόν; v. *Machinatores*.

Megara; ibi frequentes sunt ascarides, idque quare III,

94, 44 s.; quomodo ibi democratia sublata sit, 567, 18; 570, 32; quomodo ibi tyrannidem sibi vindicavit Theagenes, 571, 11; ibi magistratus eligebantur ex iis qui una ab exilio reversi erant ac adversus populum pugnant, 562, 40; si una cum Corinthio iisdem moribus contineretur inde non foret civitas, 529, 44; quæritur cur eo ire volentes non quiescant qui de omni re omnia simul negari ac affirmari posse putant II, 507, 49.

μεγαλοπρεπείς; v. *Illustres viri et Magnifici*.

Megarenses; vigente apud eos democratia comœdiæ operam dabant, 458, 44; chori munere apud comœdos fungentes purpuram ad chori introitum conferunt II, 48, 47; secundum proverbium eos non amplius cognoscunt Athenienses II, 221, 32; II, 231, 50.

Megarenses Siculi; eorum civis Epicharmus, 458, 46; comœdiam sibi vindicabant, *ibid.*

Megarici; contendunt agentem, ubi agit, posse, ubi vero non agit, non posse II, 565, 33 ss.; igitur potentiam et actum idem esse II, 566, 13; Protagoræ consentire videntur II, 565, 49; refutantur II, 565, 37 ss.; motum et generationem tollunt II, 566, 7 s.

Megaricum; ibi Thracias Sciron vocatur idque quare IV, 45, 47 s.

Meges; Phyllii filius, ejus epitaphium Dulichii, fr. 314, a.

Μεγίστος; Jovis cognomen III, 641, 46.

μεγίστατα; v. *Correciones*.

Mel; ad duo elementa pertinet III, 623, 36; ad terram pertinet III, 617, 36; tenacius quam aqua IV, 223, 1; omnium humorum gravissimus et humidissimus IV, 328, 35; inconcretile est III, 619, 28; concretum eandem molem servare dicitur IV, 78, 8; dulcis saporis exemplar est III, 457, 2 s.; quaro dulce dicitur, 14, 8, 13; eo deterior est cerinthus III, 195, 15; apibus secundum naturam est IV, 224, 1; apum alimentum est III, 195, 8 s.; III, 386, 4; idque hieme et æstate III, 198, 22 s.; unde ratione consentaneum sit eas alicunde id afferre III, 386, 3; præcipue eo vescuntur, ubi alvearia castrantur fumo vexata III, 195, 9 s.; ceteroquin ei parcent cibique gratia id reponunt III, 195, 12 s.; id revomunt apes, ubi impuram aquam biberint III, 199, 30 s.; ex aere cadit III, 97, 9; idque præsertim siderum ortu aut incumbente cælesti arcu III, 97, 10 s.; ante Vergiliarum ortum non sit III, 97, 11; eo exempto rursus uno aut duobus diebus post eo plena sunt alvearia III, 97, 14 s.; eo in autumno exempto, non iterum implentur alvearia, etiam si tunc prostent flores III, 97, 15 s.; id quod probat apes id non facere. sed cadens colligere III, 97, 13; initio aquæ modo per aliquot dies liquidum est III, 97, 20 s.; maturitate spissatur III, 97, 19, 24; idque viginti potissimum diebus III, 97, 22; sapore etiam agnoscitur ejus maturitas III, 97, 24 s.; ei præcipue per squalorem student apes III, 97, 1, cf. III, 200, 42 s.; III, 397, 35; ubi ei student apes, optimam faciunt sobolem III, 97, 29 s.; id ore in cellas vomunt apes III, 97, 31 s.; idque cibi gratia, jam indita fœtura III, 97, 4 s.; idque partim autumno III, 97, 6, cf. III, 199, 31 ss.; quoniam anni tempore præstantius faciunt III, 97, 7; III, 199, 33 s.; ubi in favum pepererit rex id statim e regione invenitur III, 97, 43 s.; eo carent tres ordines cellularum parieti proximæ III, 191, 38 ss.; id rege mortuo non amplius faciunt apes III, 196, 9; quæ ejus in gratiam favos vel cellulas adificat apes operariæ frugi, eodem tempore multos alios faciunt III, 196, 47 ss.; contrarium faciunt oblongæ III, 196, 52 s.; nullum vel paucissimum faciunt oblongæ III, 197, 1, cf. 29 s.; quæ ei student apes, nulli alii labori operam dant III, 200

6 ss.; consensu omnium nullum faciunt fuci III, 195, 50 s.; eo vero aluntur cum fuci ipsi tum eorum soboles III, 195, 51 s.; ubi ejus abundantiam prævident, fucorum favos exstruunt apes operariæ III, 195, 29; nihil impedit quominus eodem favo contineatur ac soboles et fuci III, 196, 24 ss.; ejus quasi gutta in cellulis crabronum e regione foeturæ invenitur III, 98, 31 s.; pravi cujusdam principium bombyliorum nido continetur III, 203, 11 s.; ejus penuria obtinente fucos ejiciunt apes operariæ eorumque favos jam factos destruunt III, 197, 20 ss.; atque tunc inprimis apiarios alvearia castrantes impugnant III, 197, 22 s.; eo deficiente apiarii fucos ejiciunt apibusque ficos et alia dulcia apponunt III, 199, 7 ss.; quodnam optimum III, 97, 7, 23 s.; III, 199, 33 s.; optimum insulare et quod e locis maritimis provenit et Hymettium IV, 291, 44; præstat quod e cera et novello germine fit III, 199, 34 s.; vernum suavius et candidius et præstantius est quam autumnale III, 199, 33 s.; cf. III, 97, 7; ubi thymum floret, non concrescit III, 199, 37 s.; quod minus valet supernatari, ideoque tollendum est III, 199, 41 s.; ei aquam miscent apes thymum elaborantes III, 199, 47 s.; quoniam optimo color III, 199, 39; crasso tenuitate similis foetura regis apum III, 97, 40; id bis quovis mense faciunt apes quædam in Ponto III, 97, 54 s.; crassum hieme ex hedera tunc florente comportant apes Thermiscyræ III, 98, 2 ss.; album et valde crassum in quibusdam Ponti regionibus ad arbores faciunt apes III, 98, 8 ss.; ad conficiendum Chalcidica herba et amygdala usum præbent maximum IV, 78, 10 ss.; e buxo in Pontica Trapezunte fieri aiunt IV, 77, 33 s.; id sanos mentis locos movet, morbo vero comitali corpeles sanat IV, 77, 34 s.; quasi arenosum in Thracia gignitur IV, 78, 6 s.; citra favos circa Cappadociam quibusdam locis fieri dicitur, olei instar crassi IV, 77, 30 ss.; ægyptiacum humidum et aquosum idque quare IV, 291, 42; copiose colligitur in Lydia ex arboribus IV, 78, 3 s.; ex eo pastillos absque cera conficiunt indigenæ IV, 78, 4; melle nutriuntur apes et parvæ formicæ quas culpas vocant, ideoque olfactu percipiunt III, 71, 1 s.; III, 486, 48 s.; eo delectatur ictis III, 178, 24; eo vescitur ursus III, 153, 17; ex eo vinum confici fertur apud Illyrios qui Taulantini dicuntur IV, 78, 16 ss.; idem apud Græciæ quosdam incolæ factum est IV, 78, 22 ss.; ejus et vini temperamentum propter materiam differunt III, 670, 17 s.; nihil tale efficit in mores quale vinum IV, 265, 45; cum sale permixtum minus dulce redditur, IV, 190, 86; veterascens siccum ac insipidum fit IV, 328, 43; cur ei acetum congruat IV, 328, 24 ss.; purgat IV, 116, 22; eo intinctum scænum sanat alvi fluxum apud elephantæ III, 168, 9 s.; quamobrem id commendat medici etiamsi modice illud calidum esse velint, si acrimonia a caloris copia producit IV, 291, 20; cur ulceribus acre, gustu vero dulce sit IV, 297, 51 ss.; thymum redolens uti et Ponticum adversus ventris frigus facit IV, 291, 40; ejus species galbanorum dicta IV, 291, 35; adversus oculorum hebetudinem facere potest IV, 291, 39 s.; id nosse facile est, sed scire quomodo adhibendum sit ad sanitatem faciendam, id medico competit II, 64, 7; aliquid hoc esse videri possit secundum visum, dum gustui aliud esse videtur II, 512, 4 s.; sincerum melius percipimus quam cui aliquid admixtum est III, 490, 15; id se percipere putant dormientes, pauxillula pituita distillante III, 518, 38 ss.

Mel album; turpius est propter favum III, 199, 35 s.; ideoque siccari debet III, 199, 37.

Mel decoctum; III, 623, 50; non aqua sed frigore aqua concrescit III, 616, 4 s.

Mel ponticum; amarum est et adversus ventris frigoris utile IV, 291, 40.

Mel rubrum; non e puro fit thymo III, 199, 39 s.; nihilo minus oculis et ulceribus prodest III, 199, 40 s.

Mel anthinum; fieri fertur circa Melum Cnidumque IV, 77, 27 s.; odore suavi est, sed nequitiam durabile instar erithaces IV, 77, 28 s.

Mel cum aqua; significat vel mel et aqua, vel quod ex melle cum aqua compositum est, 253, 33.

Melanælos; eadem quæ *aquila leporaria* III, 188, 1.

Melancholia; unde constet IV, 181, 40.

Melancholici; eorum corpus perpetuo uritur propter temperamentum II, 90, 15; appetitum vehementem sentiunt II, 90, 16; semper medicina, i. e. voluptate indigent II, 90, 14; vituperandi II, 166, 42; incontinentiæ morbosæ, id est proprie sic dictæ obæxiæ II, 84, 29; II, 86, 32, 41; II, 166, 41 s.; idque quare IV, 142, 24 ss.; IV, 266, 40; quare inæquales sint IV, 267, 45; IV, 269, 3 ss.; quales sunt, vinum immodicum reddit IV, 265, 41 s.; idque vinum præcipue nigrum IV, 266, 52 s.; in somnum proclives non sunt, idque quare III, 505, 27 ss.; voraces sunt et nihilominus macilentii idque quare III, 505, 28 ss.; magna ex parte macilentii sunt et eorum venæ turgent IV, 267, 1 s.; idque non propter sanguinis sed status copiam IV, 267, 2 s.; cur non omnes nec macilentii nec nigri sint alia est quæstio IV, 267, 4 s.; ex his nonnulli post compositiones demisso sunt animo IV, 268, 27; vino tacturni redduntur IV, 266, 19 s.; multi se post ebrietatem interimunt IV, 268, 22 ss., 34 s.; item post coitum animum delictum IV, 268, 50 ss.; alii vero hilariores evadunt, idque quare IV, 268, 53 ss.; cur ii sint qui lingua hæsitant IV, 181, 39 ss.; imaginationi obtemperare solent II, 84, 31; inprimis imaginibus agitantur III, 499, 6; hinc inprimis ægre ferunt si reminiscentes scopum non attingunt, aut reminisci volentes nihilominus reminiscantur III, 499, 2 ss.; recta somnia habent II, 240, 52; III, 515, 39; idque quia eminus jaculantium modo collineant III, 515, 39 s.; item quia propter mobilitatem facile quod consequens est imaginantur III, 515, 40 s.; item quia eorum motus propter vehementiam non facile ab alio motu didicitur III, 515, 44 ss.; igitur comparantur furore percitis qui Philægidæ carmina recitant III, 515, 41 s.; his robusta insomnia non apparent III, 510, 43 s.; idque quia eorum affectus statulentus est ac multam turbam et motum ciet III, 510, 50 s.; quare in somnis exsiliant IV, 272, 33 s.; cur omnes viros fuisse videamus qui vel in studiis philosophiæ vel in republica administranda vel in poetica arte vel in artibus exercendis claruerunt IV, 265, 13 ss.; eorum exempla afferuntur IV, 265, 16 ss.

Melancholicus humor; e calido et frigido permixtus est IV, 267, 7; naturæ protinus admiscetur IV, 267, 6.

Melanocræra; ita dicta Sibylla IV, 90, 25 s.

Melanippe; ejus oratio incongruorum morum exemplum est, 469, 1.

Melanippe; Euripidis citatur, 469, 1.

Melanippides; quidam in eam jocatus sit Democritus Chius, 394, 50.

Melanopus; eum Callistratus sacrilegio accusavit, 342, 21.

Me'anteria (μεάντερια); ad tingendum inservit III, 647, 22.

Melanurus; ejus descriptio fr. 177, a; algis vescitur III, 149, 2 s.

Meleager; ei quare iratus sit Plexippus, 349, 26; quo

modo ei persuaserit, ut surgeret, uxor, 327, 35; de eo tragœdias facere solent poëtæ recentiores, 467, 4.

Meleager; Antiphontis citatur, 379, 8.

Meleager; Euripidis citatur, 376, 19.

Meleagrides; earum ova punctis distincta sunt III, 104, 30.

Meles fluvius; ad eum natus est Homerus fr. 26, b.

Melesigenes; ita vocatus est Homerus fr. 27, a.

Melesius; pater Thucydidis fr. 232, b.

Meletus; Œdipodiam docuit fr. 304, a.

μελεῖν de ejus terminatione, 474, 49.

μελιχρᾶ v. *Favago*.

μελιχρῶν v. *Serfula campana*.

Melicerter; ei ludi Isthmii a Sisyphe dedicati sunt fr. 311, b.

Melior; eum in omni re imitari oportet II, 115, 30; inter eum et pejorem obtinet amicitia secundum excellentiam II, 179, 44; II, 183, 21, cf. II, 177, 28; nemo et ei et pejori æquale bonum tribuet II, 179, 48; majoribus dignus est II, 44, 36.

Meliores; quod iis inest majus bonum est, 327, 2; quod præferunt, majus bonum est, 327, 4; ex iis meliores nasci probabile est, 534, 29; meliora habent insomnia, idque quare IV, 272, 26 s.; in eos exercent herile imperium cum tyranni, tum plebs in ultimo democratia genere, 549, 25.

Melissus; aliquantum rusticus erat III, 476, 38; στασιώτης et ἀπόστατος vocatur fr. 33, a; etiamsi non de natura disserat, tamen dubitationes naturales profert II, 249, 26; ens unum esse putabat, 179, 14; ejus opinio de ente refutatur II, 347, 32 s.; rerum principium unicum idque immotum esse statuit II, 248, 29; ens infinitum esse statuit II, 249, 43; II, 250, 10; ejus argumentatio æque ac Parmenidis contentiosa est, sed magis importuna II, 249, 15, 17; II, 250, 36, 39; refutatur II, 249, 43 ss.; ejus placito præstat Parmenidis opinio II, 282, 53; perperam universum infinitum esse arbitratur II, 283, 1 s.; quomodo id probare conatus sit, 281, 6; 283, 12; 304, 22; idem putat esse æquales fieri et eandem magnitudinem capere, 283, 13; unum tanquam materiem considerasse videtur quum id infinitum esse censet II, 476, 30 s.; quomodo refutetur argumentatio ejus, qua cælum infinitum esse probare conatus est, 304, 24; universum immobile esse ostendit II, 292, 45; inane esse negat II, 292, 47; eum latuit causa cur inane haudquaquam cujusvis motus causa esse possit II, 293, 47; quidquid est æternum esse dicebat, idque quare III, 671, 1 ss.; æternum illi infinitum erat, idque quare III, 671, 9 ss.; infinitum autem omne unum esse arbitratus est idque quare III, 671, 11 s.; item simile sibi undequaque III, 671, 13 s.; æternum autem quum unum sit et infinitum et sibi undequaque simile, immobile etiam putabat III, 671, 15 ss.; item dolore atque ægritudine carere, neque situ transponi, neque forma mutari, neque alteri commisceri posse III, 671, 20 ss.; idque quare III, 671, 22 ss.; ejus placita refelluntur III, 672, 5 ss.; III, 673, 1 ss.; quoniam argumento demonstrare conatus sit ex nihilo nihil fieri posse III, 672, 17 ss., cf. III, 673, 5; quod genitum non est, sed est, secundum eum, æternum erit III, 673, 18; refutatur hæc ejus opinio III, 673, 20 ss.; item hæc altera, quod genitum non sit, infinitum esse III, 674, 12 ss.; universum cuinam simile esse dixerit III, 674, 29 ss.; universum immobile esse censet siquidem inane non exstet III, 675, 20 ss.; refutatur hæc opinio III, 675, 22 ss.; alterationem quidnam vocaverit III, 675, 41 s.; æque ac ille Xenophanes sumit id quod sit ex eo quod est gigni III, 677, 12 s.;

partim ut ille, Gorgias aggreditur demonstrare ens neque unum, neque multum, neque genitum, neque ingenitum esse III, 679, 37 s.; ex ejus placitis sumpsit Gorgias ens si ingenitum sit, infinitum etiam esse III, 680, 30 s.

Melissus Samius; Periclem vicit fr. 287, a.

Melitenses catelli; omnes corporis partes proportionem sibi respondentem habent IV, 162, 46.

μελιττονόλοι v. *Apiarii*.

Melitus; quidnam ei Socrates responderit accusanti quod deos esse negasset, 409, 10.

Melius; excessu consistit III, 427, 8; ejus gratia semper exstat deterius, 618, 5; II, 174, 15; semper pejori prius est II, 494, 13; præstat id a pejori separatum esse III, 344, 42 s.; id a deteriori distinguere nequeunt qui earum rerum rationem reddere conantur de quibus meliora testimonia habemus quam rationem II, 347, 39 ss.; idem quod causa finalis III, 354, 25; id æmper appetit natura II, 465, 31; III, 247, 9 s.; semper secundum naturam est III, 304, 37; rebus naturalibus magis proprium est quam contrarium II, 354, 38 s.; II, 357, 3 s.; ad id accensendum est superius III, 268, 35 s.; si fieri possit, semper anteriorem, superiorem et dextrum occupat locum III, 257, 40 ss.; ejus gratia serpentes caput reliquo corpore quiescente convertunt III, 296, 51; ab eo remota esse debet odiosa pars III, 282, 22 s.; ejus semper causa est pulchrum ac divinum III, 344, 25 ss.; id æque ac pejus participare potest non æternum III, 344, 28; bonum honorabile est II, 134; ad id deveniendum est secundum proverbium II, 471, 35 s.; quoniam ex eo petantur enthyematum argumenta, 380, 6; sæpe confecta duntaxat re constat, 380, 10.

Meliora; eorum divisio fr. 106, a; non semper optabiliora, 201, 12.

Melius et pejus; quibus inest, in iis non exstant genera præter species, idque quare II, 494, 12 ss.; quod ad ea attinet, non æque valere affirmationem ac negationem, idque actibus suis probant principii contradictionis obrectatores II, 507, 53 ss.

Mellens color; qui eo sunt frigidi sunt et tardi IV, 12, 16 ss.

Melligo (μίρωσις); eam e floribus et arborum lacrimis petunt apes, idque ex quibusnam III, 97, 8 s.; III, 195, 20 ss.; inane esse negat II, 292, 47; eum latuit causa cur inane haudquaquam cujusvis motus causa esse possit II, 293, 47; quidquid est æternum esse dicebat, idque quare III, 671, 1 ss.; æternum illi infinitum erat, idque quare III, 671, 9 ss.; infinitum autem omne unum esse arbitratus est idque quare III, 671, 11 s.; item simile sibi undequaque III, 671, 13 s.; æternum autem quum unum sit et infinitum et sibi undequaque simile, immobile etiam putabat III, 671, 15 ss.; item dolore atque ægritudine carere, neque situ transponi, neque forma mutari, neque alteri commisceri posse III, 671, 20 ss.; idque quare III, 671, 22 ss.; ejus placita refelluntur III, 672, 5 ss.; III, 673, 1 ss.; quoniam argumento demonstrare conatus sit ex nihilo nihil fieri posse III, 672, 17 ss., cf. III, 673, 5; quod genitum non est, sed est, secundum eum, æternum erit III, 673, 18; refutatur hæc ejus opinio III, 673, 20 ss.; item hæc altera, quod genitum non sit, infinitum esse III, 674, 12 ss.; universum cuinam simile esse dixerit III, 674, 29 ss.; universum immobile esse censet siquidem inane non exstet III, 675, 20 ss.; refutatur hæc opinio III, 675, 22 ss.; alterationem quidnam vocaverit III, 675, 41 s.; æque ac ille Xenophanes sumit id quod sit ex eo quod est gigni III, 677, 12 s.;

Melolontha; insectum alatum est III, 55, 47 s.; alas vagina tectas habet III, 67, 9, 44; III, 312, 6 s.; igitur cum carabo et cantharide cognata est, nihilo minus tamen commune iis nomen inditum non est III, 67, 7 ss.; non recta volat idque quare III, 311, 52 s.; sedentariam vitam agit atque parva est III, 283, 31 ss.; igitur quattuor alas habet easque vagina tectas III, 283, 32 ss.; e quibusnam fiant vermicibus III, 94, 48 ss.; pertinet ad insecta quæ hominum edunt III, 543, 10, cf. *Insecta quæ bombum edunt*, *Insecta quæ reliquis diutius vivunt*, *Scarabæus*.

Melopœia; ea caret epica poesis, 477, 9; pars tragœdiæ, 461, 20, 35; 481, 20; ea imitationes fiunt, 461, 20; eam habet quodcunque, 461, 41; condimentorum maximum est, 462, 35.

Melos; Zephyria vocatur fr. 277, b; in ea terræ cavernas effossas, alia subrescente humo, rursum complete narrat IV, 81, 19 s.; in ea mel anthinum a quibusdam fieri narratur IV, 77, 27 s.

μελος v. *Moîulatio*.

Membrades (μεμβράδες); locum non mutant fr. 178, a;

e phalerica apua gignuntur III, 118, 30; ex iis sunt trichides III, 118, 30 s.

Membrana (μῆν); pars similis est III, 38, 7; item partes ei respondentes III, 38, 8; forma nervo similis est III, 352, 54 s.; nec nisi excessu ac defectu ab eo differt III, 353, 2 s.; earum principium caro est III, 243, 9; earum partes eodem nomine designantur quo totae III, 243, 7; atque eatenus partibus similaribus similiores sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscantur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideoque de iis earumque causis sermo fit, ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 2 ss.; quatenus cuti similes sint, quatenus ab ea differant III, 49, 36 ss.; eas habent omnia animalia sanguine prædita III, 49, 35 s.; omnia ossa omniaque viscera circumdant III, 49, 38 s.; in minoribus animalibus latent, idque quare III, 49, 40 s.; quænam earum maximæ III, 49, 42 ss.; quænam earum quæ cerebrum circumdant crassior et robustior III, 49, 43 s.; præcisæ solæ non coalescunt III, 49, 45; iis nudata siderantur ossa III, 49, 46; densa, carnis expers et levis est, idque quare III, 269, 45 ss.; igitur ea includuntur omnia viscera III, 269, 43; firmissima ac maxima includuntur cor et cerebrum, idque quare III, 269, 48 ss.; iis accensendum est omentum III, 50, 1; III, 276, 8; item vesica III, 50, 7; item mesenterium III, 15, 6; III, 276, 27; sensoria obtegens si pura ac tenuis est, melius percipiuntur rerum percipiendarum discrimina omnia III, 418, 34 ss.; III, 419, 3 ss., cf. III, 418, 1 s., 6; lumen internum ab externo separat III, 478, 55; ubi ægrotat, cessat auditus III, 455, 14; pupillæ incumbens ubi ægrotat, cessat visus III, 455, 14 s.; ejus ope quædam aves ex oculi angulo nictitant III, 295, 52 s.; intra uterum semini circumdatur, idque qualis III, 142, 4 s., 7 s.; III, 384, 33 s.; uterum a foetu separant III, 366, 3 ss.; idque tam apud pedestria quam apud volatilia et natatilia III, 366, 29 ss.; cuique foetui duo sunt (apud animalia multipara) III, 366, 24 s.; iis circumdatur oviparorum foetus III, 142, 12 s.; ea seorsum circumdatur unumquodque erinaceorum marinorum ovum III, 279, 48; ea circumdatur testaceorum pars qua cibum adsumunt et potulentum percolant III, 285, 20 s.; quod per deusam percolatur sanguineum alimentum necessario pingue est idque quare III, 276, 15 ss.; ejus speciem refert quod ultimo loco fit ex humido et sicco simul calefactis III, 276, 12 ss.

Membrana cerebri (μῆν); ad eam ab aorta et magna vena tendunt rami, idque quare III, 238, 42 ss.

Membranae foetum circumdantes; quomodo fiant III, 356, 27 ss.; quænam earum causa necessaria III, 356, 30 s.; quænam finalis III, 356, 32; secundum plus et minus a secundis differunt III, 356, 33 s.; eas habent et vivipara et ovipara III, 356, 34 s., cf. *Secundæ*.

Membrana nictans; celeriter movetur III, 246, 13 s.; quare a naso originem petat III, 246, 14 s.

Membranaceæ partes (μῆν); iis partim continentur humores naturales III, 52, 52 s.

Membranaceis alis prædita; etiam gradiuntur III, 3, 16.

Membrum (μῆν); eorum unumquodque unum esse dicitur II, 519, 13; unicuique peculiare opus est II, 6, 42; quænam partes ita vocentur III, 1, 19 ss.; enumerantur nonnulla III, 228, 26 s.; quænam corporis maxima III, 8, 23 s.; ea non omnia habent animalia III, 241, 28; iis carent pisces III, 28, 1 s.; III, 29, 19; quot, quibusnam modis et quare continuantur cum spina dorsali et inter se colligantur eorum ossa III, 241, 28 ss.; secundum eorum bifidam partitionem finduntur venæ principales III, 262, 39 s.; non apud omnia ani-

malia eodem modo se habent III, 258, 28; non ad vivendum necessaria sunt III, 258, 28 s.; iis ademptis vivere licet III, 258, 29 s.; addita non interimunt III, 258, 30; distracta, nec servari, nec animata esse, nec coalescere possunt III, 331, 6 s., cf. 11 ss.; ejusdem seriei vel parie eandem longitudinem habent III, 310, 27 s., 31; multiplici modo flectuntur secundum Parmenidem II, 509, 34; eorum temperamentum sequitur mens, eodem teste II, 509, 34 s.; plerisque eorum mentem inesse censet idem II, 509, 38; capitis et trunci motusque gratia exstant III, 287, 5; posteriora apud quadrupedes robustiora sunt, idque quare III, 287, 30 ss.; quattuor modis flecti potuissent apud animalia quattuor habentia, idque quibusnam III, 314, 34 ss.; quorum duo in rerum natura non obtinent III, 314, 42 ss., cf. 35 ss.; nec omnia in convexum, nec omnia in concavum flecti ulla bipes, vel quadrupes III, 314, 42 ss.; eorum flexuras et inter se et iis quæ apud omnem finem sunt contrarias habent animalia III, 18, 7 ss.; ea eodem modo quo quadrupedes (viviparæ) flectunt aves III, 18, 33 ss.; eorum flexiones alternant apud homines III, 314, 47 ss.; item superiorum articulationes semper contrario modo flectuntur quam inferiorum quæ iis pro portione respondent, idque quare III, 315, 1 ss.; et ambo simul moveri possunt et altero eorum quiescente alterum moveri III, 524, 22 s., cf. 27 s.; si non esset principium superius quod ambo moveret, eodem modo moverentur ac homines qui dorsa sibi invicem apprimentes crura moverent III, 524, 31 ss.; ea sero movent infantes, idque quare III, 363, 36 s.; initio parva sunt apud foetus, idque quare III, 360, 56 ss.; foetus quod nondum constitit distracta esse censet Empedocles atque partem in mare, partim in femina inveniri III, 330, 52; III, 393, 26 ss., 42; igitur congressu seminis maris cum femina fient, non calore aut frigore III, 393, 29 s.; quando apud foetum generetur majus quam decet, quando supervacaneum III, 405, 51; quando deficiat apud foetum III, 406, 19; cur ubi perficiantur carnosiora evadant IV, 145, 25 ss.; in utribus inflatis inclusa cur doleant IV, 239, 29 ss., cf. *Artus*.

Membra anteriora; caput et collum insequuntur III, 289, 7 s.; iis crurum modo utuntur quadrupedes III, 291, 5 s.; igitur ea necessario contrario modo flectunt ac homines III, 291, 12 ss.; i. e. anteriora versus III, 291, 35 s.; multifida tamen iis et ad incedendum et manuum loco utuntur III, 291, 12 ss.; iisque etiam injurias depellunt III, 291, 20; apud solidungula manibus et brachiis dissimilia sunt III, 291, 21 ss.

Membra dependentia; iis carent pisces, idque quare III, 300, 43 s.; III, 301, 6 s.; quattuor habent aves, æque ac animalia gressilia ac pedestria III, 298, 37 ss., cf. 22 ss.

Membra parva; signum pusillanimitatis IV, 6, 9.

Membra subtiliora; in ea distribuitur alimenti pars IV, 304, 42.

Membra (xῶλα periodi); est altera pars periodi, 394, 38; nimis longa non esse debent, idque quare, 394, 41, 45; nec mutila, 394, 48 ss.; breviora ne periodum quidem constituunt, 395, 2.

Meminisse; licet rem, etiam si non recordamur, quando facta sit III, 498, 41 ss.; quædam quum semel viderimus facilius solumus quam alii quum sæpe, idque quare III, 497, 7 ss.

Memnon (Auroræ filius); ejus epitaphium fr. 317, a.

Memnon Rhodius; Lampsaco potitus est, 847, 44; a diisimis magnam pecuniam exegit, pollicitus se eam restitutum simulac ceteri cives tributum pependis-

sent, 647, 45; quum reliqui cives pependissent, jussit sibi hanc summam mutuo relinqui, 647, 47; denuo a divilibus pecuniam exegit, promittens se eam a vectigalibus restitutum esse, 647, 50; perceptis vectigalibus dixit se hanc pecuniam postmodum una cum fenore restitutum esse, 647, 53; militibus quotannis per sex dies nec stipendium nec annonam militarem distribuebat, 648, 1; quomodo effecerit ut militibus non duodecies, sed undecies tantummodo quovis anno annonam militarem distribueret, 648, 5.

Memores; quinam semper sint IV, 6, 17; eorum signa IV, 6, 28 s.

Memoria; mater Musarum fr. 334, a.

Memoria (μνήμη); quidnam III, 496, 26; munus corpori et animæ commune est III, 476, 9; idque quare III, 476, 26 ss.; cuius animæ parti insit III, 496, 27 s., cf. III, 494, 30; III, 495, 5, 8, 17 s.; virtus animæ partis ratione præditæ II, 137, 17; ab elementis pendere nequit II, 461, 30; a sensu pendet, 170, 36 ss.; II, 468, 9 s.; ex ea gignitur ratio, 170, 42; item experientia et quomodo, 170, 44; II, 468, 19 ss.; scientiæ mansio non esse probatur, 213, 39; quænam inter eam et prudentiam intercedat affinitas II, 244, 15 ss.; dici non potest habitus retinendæ existimationis, 214, 4; probatur nec adsumptio, nec resumptio exstare posse III, 496, 31 ss.; obtinere potest, etiamsi nunc non remiscamur, dummodo olim percepimus aut passi simus III, 496, 44 s.; semper sequitur reminiscantiam III, 496, 49; non solum temporis ratione a reminiscantia differt, sed etiam quod eam habent animalia multa III, 498, 45 ss.; obtinet, ubi animæ potentia inest motus qui rem quæsitam movet, dummodo ex se ipsa et moribus quos habet moveri queat anima III, 497, 38 ss.; quarumnam rerum gratia sit II, 605, 39 s.; non præsentia, nec futura respicit, sed præterita III, 494, 8 s., 25 s., cf. 190, 53; 335, 40; 363, 49; 365, 14; partim respicit quæ sensu percipimus, partim quæ intellectu contemplamur vel cogitamus III, 494, 14 ss.; idque ubi scientiam vel sensum sine actu habemus III, 494, 17 s.; nec sensui, nec existimationi assimilanda, sed est habitus quidam eorum cui tempus accessit III, 491, 23 ss.; ea utentes in anima dicimus nos prius hoc percepisse, vel audivisse, vel cogitasse, vel vidisse III, 494, 21 ss.; III, 495, 13 ss.; semper cum tempore conjuncta est III, 494, 28; III, 496, 41 ss., cf. III, 498, 38 ss.; igitur eam solummodo habent animalia quæ tempus percipere valent III, 494, 29 s.; III, 495, 12 s.; per se respicit quæ sub imaginationem cadunt, per accidens tantum quæ non sine imaginatione sunt, id est intelligibilia III, 495, 18 ss., cf. 6 ss.; hinc non homini soli competit, nec iis solis qui opinionem aut sapientiam habent III, 495, 9 s.; si pars aliqua (animæ) intellectu prædita esset, non solum non competeret multis præter hominem animalibus, sed forsitan ne ulli quidem mortali III, 495, 10 ss.; multis animalibus communis est III, 4, 37 a.; ea partim prædita sunt animalia, partim non II, 468, 9 s., 17; singularium habent feræ II, 79, 39; post mortem cessat, idque quare III, 440, 13 ss.; explicatur quomodo fieri possit ut non respiciat animæ affectum præsentem, sed rem absentem III, 495, 20 ss., 50 ss.; probatur ea non animæ affectum, sed rem quæ huic affectui ansam dedit meminisse III, 495, 39 ss.; ea imaginationes non per se, sed tanquam alius rei imaginem spectamus III, 496, 3, 6 s., 11, cf. 17 s.; interdum nescimus an ei debeamus imagines quæ animæ insunt, interdum etiam novimus, idque quando III, 496, 12 ss.; se ei debere putant delirantes imagines quas in

anima habent, idque quare III, 496, 18 ss.; eam recordando, servat meditatio, idque quomodo III, 496, 22 ss.; ejusdem rei interdum succurrit, interdum non succurrit, etiamsi ex eodem exiverimus, idque quare III, 497, 53 ss.; ea operamur, ubi simul et rei et temporis motus fit III, 498, 30 ss.; circa eam falli licet, ita ut recordari nos putemus, etiamsi non recordemur III, 498, 33 s.; idque ubi quis simul motum rei et temporis se habere censet, etiamsi non habeat III, 498, 32 s.; fieri vero nequit ut nos ea carere arbitremur, ubi eam revera habemus, idque quare III, 498, 34 ss.; eam non habemus, ubi rei motus sine temporis, vel temporis sine rei fit III, 498, 36 ss.; interdum rei indefinitæ in tempore definitio habemus III, 498, 39 s.; eam tunc quoque habemus, ubi tempus mensura non definitum recordamur III, 498, 41 ss.; facilis est eorum quæ ordinem quandam habent, e. gr. rerum mathematicarum III, 497, 29 s.; ea non eminent qui propter affectum vel ætatem valido motu agitantur, idque quare III, 495, 28 ss.; debilem habent quidam quia imagines eorum alterantur veluti ædes veteres propter duritatem III, 495, 31 ss.; debilem habent et senes et juvenes admodum, idque quare III, 495, 33 ss.; III, 499, 23 ss.; item et qui valde celeri et qui valde tardo sunt ingenio, idque quare III, 495, 36 ss.; plerumque tamen præstantem habent qui tardo sunt ingenio III, 494, 5; ea non eminent iidem qui reminiscantia III, 494, 4 ss.; III, 498, 43; ea non præstant pumillones, nec qui partes superiores majores habent, idque quare III, 499, 19 ss.; nonnulli talia habent somnia qualia qui proposita secundum ejus præcepta in locis disponunt III, 507, 23 ss.; quasi jucundis aut molestis imaginibus utitur III, 523, 11 s.; hinc modo plus, modo minus cum calore ac refrigerio conjuncta est III, 523, 12 s.; motum ciet ad Venerem et ad cibum IV, 152, 43; bonum est, 324, 1; præteritorum jucunda est II, 110, 23; honestorum jucundior est quam utilium II, 110, 27; voluptatem parit molestiæ expertem II, 118, 45; eam sectaremur, etiamsi nullam pareret voluptatem II, 119, 17.

Memoriæ subjecta; nec futura, nec præsentia, sed præterita sunt III, 494, 8 ss., 25 ss.; sæpe circa eorum naturam fallimur III, 494, 7 s.

Memoria (de); an eum insequatur de Somno III, 526, 14, cf. III, 499, 50 s.

Memoria et Reminiscantia (de); quodnam ejus sit argumentum III, 494, 1 s.; III, 499, 27 ss. insequitur I. de Sensu et Sensibili III, 493, 5 s., cf. III, 526, 14.

Memoriales loci (μνημονικά); in iis imagines reponunt III, 465, 28 s.; nonnulli talia habent somnia qualia qui proposita in iis secundum memoriæ præcepta disponunt III, 507, 23 ss.

Memphis; cur super eam Auster serenus spiret IV, 252, 1 ss.; Homeri ætate nondum existitisse videtur, vel certe nondum tanta fuisse quanta nunc III, 572, 7 s.

μὲν conjunctio est, 473, 9.

μῆνς masculinum est secundum Protagoram, 291, 18.

Mendacium; injustitiæ opus II, 246, 17; per se malum est et vituperabile II, 49, 42; id tanquam rem turpem fugit verax II, 50, 2; eo delectatur mendax II, 50, 14; eo quia delectatur, improbus videtur qui nullius causa arrogans est II, 50, 8, 14; nullum esse quomodo demonstrare conatus sit Gorgias III, 681, 12 s.; ea quomodo loqui deceat, docuit Homerus, 478, 16.

Mendacia (ψεύδη); ita vocant quidam notas albas in manuum unguibus IV, 302, 38.

Mendæi; portorio et aliis vectigalibus utebantur ad civitatem administrandam, 645, 38; e solo et adificiis

tunc omnia quæ debebantur exigebant, quum pecuniæ inopia laborarent, 645, 40; bellum cum Olynthiis gerentes vetuerunt quemquam plus quam duos servos habere, 645, 44.

Mendax; mendacio delectatur II, 50, 14; opponitur veraci II, 217, 45; stultus est II, 217, 46; sibi ipse contradicit ante rem actam II, 228, 32; quidnam lucretur fr. 341, a.

Mendicitas (Πτωχία); tragedia ex Iliade parva desumpta, 477, 4.

Mendicus; de eo adhiberi potest verbum precari, 387, 36; entymemata apparenti felices dicuntur quia in sacris saltant ac canunt, 382, 8.

Menelaus; mirum est eum nusquam apud Homerum cum pellice concumbere fr. 143, b; in *Oreste* pravorum morum exemplum est, 468, 49, cf. 480, 38; ejus epitaphium fr. 312, a.

Menestheus; Petei filius, ejus epitaphium fr. 315, a.

Menexenus; Socratis et Myrtus filius fr. 58, a.

Mens (νοῦς) (*aliorum de ea opiniones*); hominum a Jove pendet secundum Homerum III, 465, 3; non ad idem genus ac illam pertinere putabant fortunam philosophi antiqui II, 266, 20; eam nonnulli plantarum animalumque causam putarunt esse II, 266, 35; eam et tanquam causam finalem et tanquam causam moventem considerarunt qui primi de ea verba fecerunt II, 473, 41 ss., cf. II, 479, 1, 12 ss.; eam qui juxta infinitum non recipiunt, finitum divinum esse putant II, 277, 45; qui ei rerum naturalium causam tribuunt, nihilominus ad necessitatem confugiunt II, 270, 17; eam affectui et motui assimilant qui simile simili cognosci contendunt III, 442, 13 s.; teste Parmenide, sequitur membrorum temperamentum II, 509, 34 s.; eodem teste plerisque membris inest II, 509, 37 ss.; eam non solum in animalibus, verum etiam in natura ordinis esse causam manifeste proclamavit Anaxagoras et fortasse ante eum Hermodotus II, 473, 35 ss.; de ea Anaxagoræ placita II, 277, 28 s.; secundum Anaxagoram actu est II, 604, 38; eam omnia movere contendunt Anaxagoras et nonnulli alii III, 434, 4 ss.; eam omnium rerum maxime principium esse censet Anaxagoras III, 435, 8 ss.; igitur eam solum simplicem et puram et omnis mixtionis expertem esse dicit II, 430, 47; III, 435, 9 s.; III, 467, 18 s.; idque recte II, 351, 19 ss.; eam passionis expertem esse affirmat Anaxagoras et nihil eum reliquis rebus commune habere III, 435, 49 ss.; III, 468, 6 s.; non tamen intelligitur quomodo sic se habens cognitioni præesse possit III, 435, 51 ss.; quomodo ea usus sit Anaxagoras ad mundum construendum II, 474, 24 s.; II, 634, 48; III, 220, 24 ss.; teste Anaxagora omnia disjuncta et motum induxit rebus quæ eo usque per infinitum tempus simul erant et quiescebant II, 342, 17 s., cf. II, 344, 13 ss.; II, 364, 2 s.; quum una sit secundum Anaxagoram, non innumera sed unum fieret rebus quæ simul erant, nisi materies diversa esset II, 601, 11 s.; indistinctius de ea locutus est Anaxagoras III, 434, 12; idem illi quod bonum II, 610, 19; eam sæpe causam esse dicit Anaxagoras cur res bene et recte fiant III, 434, 13 s.; alibi eam omnibus animalibus inesse dicit III, 434, 14 s.; ideoque eam animæ assimilare videtur III, 434, 14, cf. III, 435, 6 s.; eam non tanquam potentiam circa veritatem versantem consideravit Democritus III, 434, 10 s.; eam igni et animæ assimilavit Democritus III, 435, 2 s., 5 s.; III, 434, 7 s., 11 s.; eam individuis corporibus globosis assimilavit Democritus III, 539, 12, cf. 8 s., 28; ei certum quandam numerum tribuunt Pythagorei II, 475, 20; rebus dijudicandis inservit

secundum Platonem III, 434, 39 s.; eam unitati assimilavit Democritus III, 434, 35 s.; ei manifesto animam mundi assimilavit Plato III, 437, 33 s.; probatur circulo moveri non posse, ut Platonis fert opinio III, 437, 32 ss.; necessario circulo respondere debet quæ secundum Platonem ex inflexa animæ linea recta orta est III, 437, 50 s.; eam lucini comparavit orator anonymus, 397, 34.

Mens (*quidnam*); animæ pars, 620, 27; II, 306, 26; II, 486, 14; quaeritur utrum toti animæ tribuenda sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 32 ss., cf. 35 ss.; non omnis animæ pars est III, 442, 46; vel fictu difficile est quamnam ejus partem continere possit anima III, 443, 50 s.; videtur alia animæ pars esse ac reliquæ et ab illis solis separari posse tanquam æternam ab interitui obnoxio III, 446, 31 s.; magnitudini assimilari non debet III, 437, 32 s.; una et continua est æque ac intellectio III, 437, 36 s.; non tamen ut magnitudo continua est, sed vel partibus carens, vel alio modo (nempe ut numerus) continua III, 437, 39 s.; si magnitudo sit, unaqueque parte sua intelligere non poterit III, 437, 40 s.; idque sive ejus partes puncta, sive magnitudines esse censeas III, 437, 41 s.; si enim per puncta intelligat, nunquam pertransibit res intelligendas III, 437, 43 s.; si per magnitudines sæpius vel infinitis vicibus idem intelliget III, 437, 44 s.; si sal est eam quavis parte tangere, inutilis ejus motus est circularis et magnitudo III, 437, 46 s.; si toto circulo tangere debeat, nihilo inservire videtur partium tactus III, 437, 43 s.; non constat quomodo divisibili partibus carens aut partibus carente divisibili intelligere possit III, 437, 49 s.; si circulo feratur sæpe idem intelligit III, 438, 9 s.; manifesto et semel idem intelligere potest III, 437, 45 s.; si intellectio conversio sit, ipsa circulus erit cujus conversio intellectio est III, 437, 52 s.; igitur semper aliquid intelliget, quum conversio æterna sit III, 437, 54; in universum id est quod actu res intelligit ipsas III, 470, 32 s.; ei inesse debet id quod cognoscit, idque potentia III, 469, 26 s.; vix partium compositio haberi potest III, 439, 12; facultas aut habitus est quo aliquid dijudicamus III, 465, 42 ss.; III, 474, 16; principium est II, 83, 19; II, 514, 45; intelligibilis et substantia receptaculum est II, 605, 44 s.; quomodo percipiat intelligibile II, 605, 42 s.; in nonnullis idem est ac intelligibile fr. 191, a; ea cognoscit et sapit anima II, 467, 9 s.; item cogitat et existimat III, 467, 23 s.; igitur aliquid patietur ab intelligibili, aut alio quopiam simili modo ab eo afficietur III, 467, 13 s.; non idem erit quod intelligibile sed potentia tale III, 467, 15 s.; igitur quum omnia intelligat, necessario mixtionis expertis erit, ut cognoscat III, 467, 18 ss.; hinc nullam aliam naturam habet nisi possibilitatem III, 467, 21 ss.; acta nihil eorum quæ exstant, antequam intelligat III, 467, 24 s.; III, 468, 15; potentia vero intelligibilia, id est idem est III, 467, 30; III, 468, 14, cf. III, 468, 22; se habet ut scias actu III, 467, 39 ss.; igitur per se agere potest et nihilominus aliquatenus potentia est III, 467, 40 ss.; instrumentum non habet III, 467, 27 s.; igitur corpori non admixta esse videtur III, 467, 25 s., 38; nec calida aut frigida fieri potest III, 467, 26; hinc intellecto aliquo valde intelligibili non minus, sed magis etiam intelligit inferiora III, 467, 36 s.; igitur alio modo passionis expertis est ac sensorium III, 467, 30 ss.; separabilis est III, 467, 38, 50; III, 469, 29; eatenus separabilis est quatenus res a materie separari possunt III, 468, 4 s.; formis afficitur III, 464, 35 s.; simul contrariorum formis affici non poterit, si

omnino indivisibilis est, *ibid.*; forma formarum est III, 470, 48; si nulla ei contraria sit causa quam cognoscat, se ipsam intelligit atque tunc actu est III, 467, 43; III, 469, 27 ss.; ejus ope iudicatur anima notiones et quidditates III, 467, 50 ss.; III, 468, 2; circa quidditatem non fallitur III, 469, 31 s.; semper recta est III, 472, 38; vera est, 152, 13; ipsa intelligibilis est III, 468, 10, 18; ejus passio non est interitus quem ciet contrarium ac transitus a potentia ad actum III, 468, 13, cf. III, 451, 28 ss.; igitur eatenus pati potest etiamsi simplex sit III, 468, 5 ss.; in rebus quæ sine materie sunt, idem est quod res quæ intelliguntur III, 468, 18 ss.; II, 609, 22 s.; rerum materiei implicatarum potentia sine materie est III, 468, 22 ss., cf. III, 467, 47; III, 468, 3; igitur tunc rebus intelligibilibus non inest, sed ei inest intelligibile III, 468, 23 s.; id est quod notiones componit et unum facit III, 469, 6 s.; ubi præterita vel futura intelligit, tempus cum notionibus componit III, 469, 1 s.; eodem modo notiones componit quo secundum Empedoclem amor capita cum cervicibus III, 468, 46 ss.; non fallitur in cogitandis rebus individuus et quæ sine materie sunt III, 468, 44; III, 469, 32 ss.; tunc igitur se habet ut sensus unusquisque ad sensibilia ei propria III, 469, 32 s.; quot modis cogitare possit res potentia, vel quantitate indivisibiles, i. e. res continuas, e. gr. longitudo III, 469, 8 ss.; quomodo cogitet res forma indivisibiles III, 469, 16 ss.; res privatione indivisibiles eodem modo cogitat quo omnes privationes, i. e. contraria III, 469, 23 ss.; quaeritur cur non semper intelligat III, 468, 21; eodem modo se habet ad intelligibilia ut sensitivum ad sensibilia III, 467, 16 s., cf. 12 s.; se habet ut in tabula id cui nihil inscriptum est III, 468, 15 ss.; quaeritur qui fiat ut rem (a materie) separatam intelligere valeat, quia ipsa a magnitudine separata non sit III, 470, 33 ss.; ejus affectus non est insomnium III, 508, 2 ss.; ubi delinquit nec proprio suo motu movetur, probantur imagines in somniis apparentes III, 511, 13 s.; nisi omnino sanguine obruantur, imagines quæ sensorii insunt, a rebus ipsis distinguere valet III, 511, 34 ss.; absurdum est ei nihil esse contrarium II, 610, 22; principium non est cogitandi, idque quare II, 240, 31; pertinet ad substantiam II, 4, 25; II, 190, 24; separabilis est ideoque substantia est et causa II, 603, 4; principium et unitas scientiæ et demonstrationis, 145, 27; 152, 11; ad eam pertinent principia, 171, 22; II, 69, 52; principium scientiæ est, 171, 23; item principium principii, 171, 28; rerum singularum sensus est II, 73, 37; ea partim cognoscuntur singularia II, 549, 33; ejus instrumentum est scientia IV, 270, 3; unica res est quæ numerare possit II, 306, 25 s.; composita spectat II, 609, 27 s.; ei bene vel optime est non ubi hoc vel illud, sed ubi totum considerat II, 609, 28 s.; ubi composita considerat, mutatur ejus pars cogitans, II, 609, 25 s.; ejus optimum et jucundissimum speculatio II, 605, 46 s.; quaeritur an bene ei sit quia cogitat vel cogitatur II, 609, 17 ss.

Mens (*quatenus actiones spectat*); animalia movet III, 521, 11, 13; ei cum appetitu commune est arbitrium III, 521, 17; ea incitante ad finem persequendum, statim agimus quæ appetimus III, 522, 11 ss.; quæ ea non jubente fiunt motus involuntarii vocantur III, 525, 30 s.; eodem modo cogitat de rebus agendis ac de immobilibus III, 521, 38 ss.; simulac duas propositiones cogitaverit cogitat et componit conclusionem III, 521, 41 ss.; omnia alicujus gratia facit II, 484, 37; II, 487, 42; III, 449, 5; circa quasnam

res versetur II, 156, 43, 46; interdum potius indicat III, 522, 14; ejus ope secundum veritatem negat vel affirmat anima II, 67, 47; II, 69, 50; sine ea fieri nequit consilium II, 67, 25; pertinet ad animæ facultates quæ actioni et veritati præsumt II, 67, 9; ejus instrumentum virtus II, 240, 40; ejus actio secundum propriam virtutem felicitas perfecta est II, 124, 6; II, 125, 20; quatenus ejus particeps sit sapientia II, 156, 50, cf. 47, 53; prudentiæ opposita est II, 71, 44; definitiones spectat II, 71, 45; partim circa demonstrationes terminorum immobilium et primorum versatur, partim circa ultimi et contingentis ad agendum pertinentes circaque propositionem minorem II, 73, 32; est propositionis immediatæ susceptio, 152, 16; ejus actus vita est II, 605, 49 s.; prudentiam a recto usu abducere nequit II, 237, 51; ab ea pendent actiones bonæ II, 123, 19; nihil cum principatu commune habet II, 123, 18; omnis quod sibi optimum est præfert II, 111, 51; ejus actio studii gravitate præstat et contemplativa est II, 124, 46; ei obtemperat vir bonus II, 111, 52; omnino opera danda est ut secundum eam vivamus, 620, 23; II, 125, 11 ss.; eam et felicitatis gratia et sui causa sectamur II, 6, 10; exercet imperium civile vel regale in appetitum, 486, 5; ei jubenti aliquid fugere aut persequi, non semper obeditur III, 472, 10 s.; ei e. g. non pareat intemperans III, 472, 12; ei vero obedit temperans III, 472, 18; propter futurum retrahere vult cupidinem III, 472, 52; hinc non nisi apud animalia quæ tempus percipiunt rationi contraria esse potest III, 472, 51; ubi cupidine contraria est, duo oriuntur appetitus contrarii III, 472, 49 s.; interdum scientiæ effectivæ principium est II, 534, 22; id in anima est, quod in corpore visus, 184, 35; II, 5, 16; videt et audit, IV, 180, 52 s.; eo quod stat et quiescit prudentes et scientes fieri dicimur II, 338, 29 s.; ei comparatur lex, 541, 5; ei subjungit bestiam qui hominem imperare jubet, 541, 5; ejus causa fit appetitus cura, 620, 34; ubi eam non impediunt affectus, quominus munere suo fungatur, agimus secundum rectam rationem II, 174, 16 ss.; simulac eam adeptum fuerit corpus robustum oculo carens, agendo excellit II, 75, 21; sine ea noxiæ sunt virtutes vel habitus naturales II, 75, 17; eam adepta in virtutem proprie sic dictam abicit virtus naturalis II, 75, 22; adnumeranda est instrumentis quæ natura nobis insunt IV, 269, 42 ss.; eam naturæ debere videmur II, 73, 37; ei præcipue proprium est quod ordinatum est et semper eodem modo fit II, 172, 14; igitur ad eam haudquaquam pertinet fortuna vel prosperitas II, 172, 13, 25 ss.; ubi plurimum ejus, ibi minimum fortunæ et vice versa II, 172, 15; quorum causa est, etiam fortuito vel casu fieri possunt II, 269, 16; ea posteriores sunt fortuna et casus II, 269, 21; quodsi casus cæli causa esset, ipsa longe prius ejus causa foret II, 769, 23; II, 594, 30 s.; non ad eam solam pertinet concordia II, 229, 15, cf. II, 680, 45 ss.; hominum vulgarium curis non sollicitatur, sed quasi vacua et deserta est, et quum movetur, id quod eam movet, sequi solet, III, 515, 28 s.; eam sequuntur corpora IV, 1, 1; de ea problemata IV, 265, 13 ss.

Mens (*quomodo in eam agant res externæ*); quoniam ei conferat sanguis III, 231, 27 s., cf. 31 ss.; III 235, 25 ss.; eam auferit cibi exhalatio sursum vecta III, 506, 7; excessu frigidi vel calidi distorquetur IV, 190, 43 ss. cur ea priventur tonitru percussu IV, 293, 6 s.; ejus alienationes ab atra bili fiunt, idque quare IV, 267, 20.

Mens (*quatenus sensui etc. similis sit*); ea aliquid judicat ac cognoscit anima III, 464, 47, cf. III, 465

42 ss.; III, 507, 2 ss.; igitur sensus species esse videtur III, 464, 46 s.; se habet ad sensum, ut linea recta ad infractam II, 467, 50 s.; quum nunquam fallitur idem quod imaginatio esse nequit III, 466, 4 s.; III, 510; 9 s.; quatenus iudicandi facultate pollet, eundem ac is locum occupant sensus et imaginatio III, 521, 13 s.; sine sensu res externas cogitare nequit III, 488, 16; igitur si sensibilia partibus insensibilibus constarent, hæ partes iudicare non posset III, 488, 15; multum per accidens ad eam confert auditus III, 477, 9 s.; cf. 15 ss.

Mens (de ejus præstantia); suapte natura antiquissimum et principale est III, 442, 33 s.; ergo multo minus ea quam anima aliquid melius erit III, 442, 33; omnia quæ in nobis sunt optimum est II, 124, 10; II, 127, 11; principium et finis est II, 73, 41; ad extrema pertinet in utramque partem II, 73, 30; omnium quæ cognoscuntur, circa quæ versatur optima sunt II, 124, 11; maxime unusquisque nostrum est II, 125, 14, 19 (cf. *Cogitabunda pars animæ*); etsi mole exigua sit, facultate et honore longe ceteris omnibus antecellit II, 125, 12; naturaliter imperare et præesse videtur ac notiones habere notionum divinarum et humanarum II, 124, 3; vel divina est vel omnium quæ in nobis sunt divinissimum II, 124, 5, cf. II, 125, 6; III, 127, 12; quantum composito præstat, tantum ejus virtus ceteris virtutibus præstat II, 125, 5; bonum honorabile est II, 134, 14; quemadmodum per aliquantum temporis se habet, ubi ei optime est, ita perpetuo se habet mens divina II, 609, 27 ss.; cf. II, 605, 36 s.; ea nil melius præter deum II, 240, 39; divinum quod habet inprimis ad deum pertinet II, 605, 45 s.; se habet ad res natura manifestissimas ut vesperationem oculi ad lucem diurnam II, 486, 12 ss.; vel scientia exquisitor et verior, 171, 18, 21; intellectus habitus verus est, 171, 17.

Mens (quomodo de ea quæstio instituenda sit); quidnam sit determinari nequit nisi prius sciamus quidnam sit intelligere, et adhuc prius quænam sint intelligibilia III, 448, 25 ss.; quaeritur an ipsa prius investiganda sit, an intellectus III, 431, 42 s.; ad ethicam vel physicam pertinet ut ejus differentiam exponat ab intellectu, a scientia, ab arte, a prudentia et a sapientia, 153, 14; ad res intelligibiles pertinet III, 221, 43; iisque pro portione respondet III, 221, 44 ss.; igitur ad eandem scientiam pertinet ac res intelligibiles III, 221, 44; ad naturales res pertinet IV, 269, 44.

Mens (quatenus movetur et movet); ejus motus intellectio est III, 437, 51; probatur fieri non posse ut ejus motus perpetuus sit III, 438, 1 ss.; movet, ideoque causa movens est II, 610, 19 s.; sed movet aliquis gratia, ita ut principium esse nequeat, nisi quo modo medicina quæ idem est ac sanitas II, 610, 20 s.; a cogitabili movetur II, 605, 13 s.; movetur etiam ubi sine sensu circa solas imagines versatur III, 470, 18 s.; argumenta quæ probare videntur, motum secundum locum non ab ea pendere III, 472, 2 ss.; argumenta quæ probare videntur eam una cum appetitu huic motui præesse III, 472, 15 ss.; probatur primaria huius motus causa non esse III, 472, 26 ss.; non sine aliquo appetitu, i. e. non sine voluntate movet III, 472, 34 s.; latiori non præest III, 221, 49 ss.; idque quia nulli alii animali (ac homini) competit III, 221, 50.

Mens (quibusnam competat); eam habet homo et si qui eo nobilior exstet III, 447, 41 s.; ea carent omnia animalia excepto homine III, 467, 5; III, 472, 22, cf. III, 221 50 s.; a qua prudentia penitet non solum

non omnibus animalibus, sed ne omnibus quidem hominibus inesse videtur III, 434, 16 ss.; cui inest, id vivere dicimus III, 445, 43 ss.; eam iisdem tribuimus quibus sententiam et intelligentiam et prudentiam, quosque prudentes et intelligentes vocamus II, 73, 21; eam senibus competere arbitramur II, 73, 39, cf. 620, 34; in senectute maxime nobis subvenit IV, 269, 49 s.; apud homines affectibus et morbis et somno obscuratur III, 467, 5 ss.; in senectute offuscatur, sed non perit, idque quia res quo continetur male afficitur III, 440, 4 ss.; ipsa igitur affectus experts atque fortan aliquid divinius est III, 440, 10, 15; ejus facultas posterius nobis accedit quam manuum IV, 270, 1 s.; difficillima quæstio est unde et quomodo et quando ejus participes fiamus III, 351, 26 ss.; haudquaquam corporeæ actionis particeps est III, 351, 52 s., cf. III, 352, 19 ss.; hinc sola divina est ac sola extrinsecus accedere potest III, 351, 51 s., cf. III, 352, 20 s.; perstare videtur II, 601, 46; videtur tanquam substantia advenire nec interire III, 440, 1 s.

Mens agens; eo est quod omnia facit III, 468, 31 s.; habitus quidam est lumini comparandus III, 468, 32; separabilis est passionisque et mixtionis experts, quum substantia sua actus sit III, 468, 34 s.; semper intelligit III, 468, 49; ubi separata est, solummodo id est quod est III, 468, 39 s.; sola immortalis et æterna est III, 468, 40 s.; quia passionis experts est, non recordamur III, 468, 41 s.; sine ea nihil intelligit mens passiva III, 468, 42 s.

Mens calida (διάνοια θερμὸς); significatur motu acuto IV, 3, 45.

Mens contemplativa (θεωρητικὸς νοῦς); ejus alia ratio est quam reliquarum omnium animæ partium III, 448, 18 s., cf. III, 446, 29 s.; fine ab ea differt mens effectiva (πρακτικὸς) III, 472, 25 s.; nihil cogitat quod sub actionem cadit III, 472, 4; non versatur circa res fugiendas aut persequendas III, 472, 4 s.; si quid hujusmodi cogitet, fugere vel persequi non jubet III, 472, 6 s.; si terribile aliquid cogitet, cor movetur III, 472, 7 ss.; si vero jucundum, alia aliqua pars III, 472, 9 s.

Mens effectiva (πρακτικὸς νοῦς); fine a contemplativa differt III, 472, 25 s.; semper alicujus gratia ratiocinatur II, 472, 24 s.; ejus principium est appetibile III, 472, 26 s., 30 s.

Mens patiens; eo est quod omnia fit III, 468, 31; interitui obnoxia est et sine ea nihil intelligit mens agens III, 468, 42 s.

Mens mollis (διάνοια μαλακή); significatur motu tardo IV, 3, 44 s.

Mens discernendi perita (κρίτικὸς νοῦς); eam habere possunt corpora non sessilia ac generationis expertia, etiamsi sensu careant, idque quare III, 474, 18 ss.; eam habere nequit corpus non sessile ac generationi obnoxium, nisi etiam sensum habeat III, 474, 16 ss., 21 s.

Mens divina; rerum quæ apparent divinissima esse videtur II, 608, 45 s.; venerabilis est quia cogitat II, 608, 51 s.; si non cogitare, dormienti similis esset II, 608, 48 s.; si cogitet, dominatur eam cogitatum II, 608, 49, cf. II, 609, 9 s.; ejusque essentia non cogitatio est, sed potentia II, 608, 50, cf. II, 609, 7; divinissimum et venerabilissimum cogitat II, 609, 5; non movetur, idque quare II, 609, 5 s.; si potentia esset, eam fatigaret continua cogitatio III, 609, 7 ss.; igitur se ipsa cogitat II, 605, 42 s.; II, 609, 23, cf. II, 182, 15; ejus cogitatio cogitationis cogitatio est II, 609, 14 s.; ejus cogitatio idem est quod cogitabile II, 609, 24, cf. II, 605, 44, s.; eodem modo se habet quo mens humana

quando per aliquantum temporis bene ei est II, 609, 27 ss., cf. II, 605, 36 s.

Mens socora; ejus signum esset, si quis non miraretur terræ glebas deorsum ferri, universam vero terram loco manere II, 404, 22.

Mentis compos; vestimento veteri præfert novum et melius II, 223, 45.

Mentis in excessu qui sunt (οἱ ἔκστατοι); nonnulli eorum futura præsentunt III, 515, 30 s.; idque quia proprii motus apud eos quasi alapis expelluntur unde peregrinos maxime sentiunt III, 515, 31 ss.

Mentis sanæ qui sunt; nonnisi spe salutis suæ et ceterorum tempestatis periculo se exponunt II, 24, 32.

Menas; unica fit ex unica materie II, 478, 20 s.; qui formam affert etiam unus sit, multas facit II, 478, 21; de ea qui privatim aliquid tollunt, addunt: « ne me fascines » IV, 220, 42 ss.; cur iis inchoandis et claudendis fœcus adhibeatur fr. 205, b; aureæ vel argentæ in templis, 651, 5.

Mensæ secundæ; recte ita vocatæ sunt fr. 64, b.

Mensis; triginta diebus constat III, 33, 33 s.; naturalis circulus est cum ipse, tum tempora quæ melitur III, 413, 30 ss.; soli ac lunæ communis circulus est III, 413, 35 s.; eorum initia et fines magis hiemales sunt, idque quare, 168, 9; III, 354, 5 ss.; ejus ætatem et hiemem facit luna III, 397, 16 s.; idque increcente vel decrecente lumine III, 397, 18 s.; hinc eo decrecente maxime naturaliter fit menstrua purgatio III, 397, 12 s.

Menstrua purgatio; de ea Parmenidis opinio III, 232, 1 s., cf. III, 395, 16 ss.; refutatur III, 395, 17 ss.; ab ea pendere censet Empedocles uteri calorem vel frigus III, 392, 36 ss.; residuum est III, 371, 21 s.; probatur residuum esse III, 337, 11 ss., cf. 50; III, 338, 37 ss.; III, 352, 35; sanguineam habet naturam III, 441, 46; unicuique sanguinis fluxus est qui naturalis sit III, 339, 15 ss.; eodem modo ac ventris profluvium coctionis defectu fit III, 339, 13 ss.; ejusdem naturæ est ac lac III, 356, 27; quomodo a venis secernatur III, 353, 46 ss., cf. III, 354, 21 ss.; comparatur hæmorrhoidi III, 354, 1; fit ubi residuum feminarum in sanguinem mutatur III, 364, 8 ss.; si modica sit, corpus servat, idque quare III, 354, 12 ss.; si desit, aut nimia fiat, noxia est, idque quare III, 354, 16 ss.; si plura mittat corpus, copiosior est, si pauciora, parrior III, 210, 39 s.; si humidum, aquosior, si siccum magis sanguinolenta III, 210, 41; fit propter sanguinis inflammationem ac turbationem III, 509, 17 s.; eadem ætate feminis evenit qua maribus seminis emissio III, 337, 22 ss.; III, 339, 53 s.; erumpente ea vox mutatur et signa circa mammæ apparent III, 339, 24 ss.; hinc pro portione respondet marum genitura III, 337, 19 ss., 44 s.; vigore desinente aboletur III, 337, 26 s.; propter eam leviores et elegantiores sunt feminæ, venasque obscuriores habent III, 337, 34 s.; item mole minores apud vivipara certe III, 337, 36 ss.; quia eam habent, semine carent III, 337, 44 ss.; liquida est et superflua III, 292, 54 s.; III, 293, 3 s.; igitur recte eadem parte emittitur qua urina III, 293, 5 s.; eadem parte qua eam, etiam (maris) genituram emittunt feminæ III, 292, 54, s.; eam non eodem loco emittunt feminæ quo per coitum voluptatem percipiunt III, 339, 25 ss.; querendum est quanam sit ejus natura III, 329, 19; cur fiat IV, 296, 29; quanam sit ejus causa necessaria III, 354, 19 ss.; quanam finalis III, 354, 25 ss.; potentia talis est quale corpus a quo secernitur III, 354, 22 ss.; id est quod feminæ ad generationem conferit III, 338, 35 s.; III, 340, 38 ss., cf. 49 ss.; ejusdem naturæ est ac semen III, 509, 19 s.;

semen est, sed non purum III, 339, 18 s.; III, 352, 41 s.; III, 407, 45; unde probetur ea semen contineri III, 339, 53 ss.; nonnisi animæ principii absentia a semine differt III, 352, 42 s.; omnes partes potentia continet, nullam vero actu III, 352, 35 s.; etiam utriusque sexus genitalia III, 352, 37 s.; eam consistit semen virile elique impertit motum quo ipsum movetur III, 352, 33 ss., cf. *Residuum feminæ*; rationi consentaneum est ex ea fieri generationem III, 339, 17 s.; si genitura admisceatur generat III, 339, 22 ss.; comparatur fructuum alimento nondum digesto III, 339, 20 ss.; ea continetur generationis prima materies III, 338, 36 s., cf. 18; III, 340, 56 s.; causa materialis hominis est III, 561, 46; ejus maxima pars inutile excrementum est III, 355, 20 s.; ejus partem purissimam intus relictam condit vis semini insita III, 355, 19, 29 ss., cf. III, 356, 21 s., 25 s.; sine secretionem ei destinata ad finem perducere nequit graviditas III, 370, 14 s.; motum non ciet, sed genitura II, 604, 25 s.; in utero foetem caloris parat III, 356, 10 s.; ejus reliquæ id sunt quod intra feminæ corpus consistit ac formam a virili semine accipit III, 341, 9 ss.; eam condente semine virili, liquidum excernitur et terrena siccantur III, 356, 28 ss.; feminis prolificandi principium finisque est III, 140, 42 ss.; apud feminas idem efficit quod apud mares coitus III, 407, 38 s.; quare ei similia residua habeant omnes feminæ, etiamsi non omnes mares semen habeant III, 354, 34 ss.; quibus deest ea carent quia pauca residua inutilia habent III, 355, 25 ss.; eam non omnes feminæ habent III, 329, 19 s.; III, 339, 27 s.; fit quadrupedibus feminis, sed paucior quam mulieri III, 122, 37 ss.; III, 339, 41 s.; III, 410, 12 ss.; III, 412, 9 s.; idque quare III, 339, 47 ss.; eam quæ habent sanguine prædita nec ova pariunt, nec uterum septo transverso adjacentem habent, i. e. vivipara intra se III, 339, 29 ss.; igitur omnes quadrupedes quæ crura posteriora exteriora versus flectunt III, 339, 38; ea omnino carent viviparorum solipedum feminæ III, 407, 38; nonnullis fit viviparis III, 336, 23 s.; eam habent omnia vivipara sanguine prædita III, 372, 46 ss.; idque alia magis, alia minus, alia eo usque tantummodo ut significationem sui præbeat III, 372, 47 s.; ea carent aves III, 372, 45 s., 49; item pisces III, 372, 49; ea omnino carent animalia non vivipara, idque quare III, 136, 52 ss.; III, 339, 27 ss.; ea carent exsanguia III, 339, 30 ss.; ei quod respondeat habere debent exsanguia III, 340, 40 s.; copiosam habent animalium genera apud quæ semen redundat III, 408, 15 s.; parva animalia longe copiosorem habent quam ad conceptum alendum necesse est III, 408, 16 ss.; vacarum et equarum copiosa non est III, 126, 40 s.; paucissimam habet equa III, 369, 25 s.; III, 407, 49 ss.; equis et vaccis bimestri vel trimestri vel semestri appareret III, 122, 54 s.; eas tamen omnino hac carere putant nonnulli, idque quare III, 123, 2 ss.; ea omnino caret mula III, 123, 4 s.; III, 370, 15; idque quare III, 339, 40 s.; III, 370, 11 s., 19 s.; inutile vero pars cum urina ejicitur III, 370, 15 ss.; mulis per urinam evenire dicitur III, 129, 39, cf. III, 123, 4 ss.; quot dies eveniat canibus III, 124, 45 s.; per eam turgent canum pudenda III, 124, 46 s.; per eam coitum non appetunt canes III, 124, 47; præ reliquis animalibus femininis plurima fit mulieribus III, 52, 36 s.; III, 122, 38 s.; III, 136, 50 ss.; III, 337, 40 s.; III, 339, 44, cf. III, 354, 30 s.; III, 410, 14; III, 412, 9 s.; apud mulierem solum redundat eamque sola concoquere nescit III, 411, 7 s.; quando apud mulieres fluere incipiat III, 134, 48, cf. 28; III, 128, 5 s.; pleniusque incipit, ubi duobus digitis intumerint mammæ III, 135, 1 s.; qualis sit ejus sanguis III, 340, 9; ha va-

cuantur superflua multi-ribus excrementis scatentibus III, 135, 32 ss.; si vero ab ipsa natura et ab his quæ bene se habent excernantur, exiliores et morbidiores fiunt mulieres III, 135, 36 ss.; quomodo ejus initio se habere debeat ostium uteri III, 211, 22 ss., cf. 33 ss.; quomodo ubi colore potissimum carnem refert III, 211, 26 ss.; quomodo post eam III, 211, 29 ss.; decrescente luna fieri solet III, 136, 18 s.; ejus circuitus non ad amussim definitus est plerumque tamen luna decrescente fit, idque quare III, 354, 3 ss.; III, 397, 12 ss.; nonnullis tantummodo tertio quoque mense fit III, 136, 22 ss.; quibus parca est, per duos vel tres dies purgantur eæque parum affliguntur III, 136, 24 ss.; quibus parcius est, his inprimis post partum crassior fit urina III, 123, 12 s.; aliis universa simul fit, aliis paulatim, III, 146, 27 s.; ante eam laborant omnes mulieres, idque quomodo III, 136, 28 s.; nonnullis mulieribus ter quovis mense fit, idque quibusnam III, 136, 45 s.; quibusnam copiosior, quibusnam parcius, idque quare III, 137, 14 ss.; si sano corpore æqualibus intervallis, nec inordinate fiat, bene fit III, 209, 40 ss.; si ita fiat, matrix bene habet aperiturque et accipit humorem a corpore transmissum III, 209, 42 ss.; si inordinate, aut rarius aut sæpius fiat, corpore sano, matrix accusanda est III, 209, 44 ss.; si parcius sit, quenam patiat matrix III, 209, 48 s.; quenam si copiosior III, 209, 49 ss.; parcius evadit, si superflua alio quodam loco consumantur III, 210, 30 s.; si dissimilis et magis putrefacta quam sanis prodeat, utero male affecto, necessario dolores superveniunt III, 210, 7 ss.; si magis putrefacta prodeat quam sanis, vel inordinata, cura opus est, idque quare III, 210, 13 ss.; si intervallis tantummodo inordinatis, affectus est qui sine medela sanari potest, si mulier nihil peccaverit III, 210, 16 ss.; si una cum corporis habitu mutetur, matrix sana est III, 210, 34 ss.; itaque si ordine aut copia variet, ipso corpore mutationem subeunte, matrix in causa non est III, 210, 23 ss.; quod si fiat corpore sano, cura opus non est III, 210, 28 s.; si vero morbo quidnam significet III, 210, 30 s.; si majori copia prodeat, quia illuc vacuatur corpus, matrix cura non eget, sed corpus III, 210, 32 ss.; sanis nonnullis initio fluxus alba et putrefacta prodit, plerisque tamen versus finem III, 210, 11 ss.; incipit fluxu albo lacti simili odore carenti III, 210, 42 s., cf. III, 211, 25; si initio rubra sit, versus finem vero candidior, perfectissimæ mixtionis signum est III, 210, 42; qualem odorem alba hæc habeat III, 210, 46 s.; si ea deficiente sine hydropoe attollatur venter, multi medici molam adesse dicunt, dummodo morbus diu duret III, 217, 18 ss.; deficit excrementis frigidis et humidis in ventrem confluentibus quia excrementa aliorum consumuntur III, 217, 30 s.; item mulieri mammas præbenti III, 144, 31; III, 217, 31 s.; III, 412, 34 s.; nisi deterior fiat, vix fluxu sanguinis e naribus, vel hæmorrhoidæ vel varice affliguntur mulieres III, 52, 39 ss.; III, 337, 29 ss.; vitata quomodo appelletur III, 52, 37 s.; deterius fit mulieribus hæmorrhoidas habentibus III, 144, 34 s.; item nonnullis mulieribus varices habentibus, idque quando III, 144, 37 ss.; ea cessante non nocet vomitus cruentus III, 144, 38 ss.; ea superveniente oboriuntur dolores apud mulieres quarum ostium uteri occultum est III, 408, 38 s.; austro flante humidior est III, 397, 11; eam provocat coitus III, 373, 24 ss.; causa est cur apud mulieres magis spongiosæ et inanes sint mammarum III, 412, 3 s.; ea fluente si speculum intueantur mulieres, nebula sanguinea cadatur III, 509, 6 ss.; postquam restiterit, nonnullæ mulieres barbam nu-

triant III, 48, 15 s.; quonam ætatis anno cessare soleat III, 140, 47 ss.; ea carent viragines III, 367, 31; item mulieres nimis obesæ, idque quare III, 367, 20 ss.; excrementis morbidis plena est apud mulieres propter morbum steriles III, 367, 28 s., cf. *Purgationes seminales*; ejus absentia morbos mulieribus conciliare solet, ubi gravidæ non sunt III, 410, 16 s.; ea carent mulieres gravidæ III, 410, 7; hinc ejus absentia prægnantibus quoque molesta est III, 410, 14 ss.; inprimis tamen initio graviditatis, idque quare III, 410, 18 ss.; ea deficiente plerumque non concipiunt mulieres III, 136, 33 s.; III, 338, 15 s.; idque quare III, 338, 17 ss.; nec ubi redundat III, 338, 16 s.; idque quare III, 338, 20; concipiunt vero post eam III, 136, 31 ss.; III, 338, 17; idque quare III, 338, 21; nonnullæ tamen deficiente ea, vel fluente concipiunt, postea vero non, idque quare et quare III, 136, 34 ss., 37 ss.; III, 338, 22 s.; conceptio nempe fit, ubi moderata ejus copia adest, sed non tanta ut semen eluere possit III, 338, 14 s., 27 ss., cf. 21; incipiente ea, vel dum adhuc debilis et parca est, vitales foetus concipere nequeunt mulieres III, 140, 45 s.; non mirandum est si facta conceptione adhuc fiat III, 338, 30 ss.; ea tamen morbida, ideoque non nisi raro et paucis fit III, 338, 32 ss.; plerumque aliquot dies post conceptionem perstat, idque quot, prouti marem vel feminam conceperit mulier III, 137, 34 ss.; si post conceptionem cesset antequam ad mammas se converterit, nausea et vomitu affliguntur mulieres III, 138, 38 ss.; apud nonnullas mulieres per totum graviditatis tempus præter naturam perstat, idque quare III, 136, 37 ss.; III, 408, 21 s.; item secundum naturam apud multipara parva quæ multum seminis habent, e. g. apud leporem III, 408, 24 ss.; apud mulieres gravidas si perstat, foetui nocet III, 408, 24.

Mensura (*μέτρον*); finitum est II, 311, 40; primo significat id quo quantitas cognoscitur II, 574, 31; II, 575, 2, 40 s.; deinde id quo qualitas II, 575, 40 s., cf. II, 574, 48; secundario id est quo primo unumquodque genus cognoscitur II, 574, 36 s., cf. 29 s.; semper unum et indivisibile et principium est II, 574, 37 s., 44 s.; II, 575, 41 s., cf. II, 520, 16; II, 575, 15 s., 39; idque non ut commune II, 575, 10; sed ut simplex II, 574, 47; id ut nascantur querant aliquid quod unum et indivisibile sit II, 574, 46 s.; igitur accurata ea est cui nihil addere aut demere licet II, 574, 48 s.; semper rebus quas metitur congenera est II, 575, 22; interdum non unum numero sed plura est II, 575, 11 ss.; ad eam refertur mensurabile II, 526, 37 s.; in unoquoque genere minimum est II, 394, 19; omnibus eadem esse debet II, 636, 50; II, 629, 29 s.; communis competere debet rebus quæ secundum quantitatem comparari possunt II, 460, 11 s.; omnium ejusdem generis id est quod primum est II, 307, 1; omnibus partibus communis est, 475, 30; totum quod eo definitur nihil aliud esse videtur quam plures mensuræ II, 307, 18; mensuræ non est, sed principium II, 629, 28 s.; indivisibile est, vel secundum speciem, vel secundum sensum II, 629, 23 s.; quo modo opponitur mensuralis et mensurabili, sic unam opponitur multis et numero II, 580, 41 s.; II, 581, 1 ss., 12; id est quo modo relativa quæ non per se sunt II, 581, 3 s.; lineæ exstare nequit, idque quare IV, 47, 46 s.; semper eidem quæ aquam metiuntur comparatur forma rei quæ agetur II, 443, 26; ei comparatur vir bonus II, 29, 20; II, 122, 30; II, 207, 25; unicæ subjicienda sunt consilia, ubi decernendum est, utrum hoc an illud facias III, 473, 36 s.

Mensuræ frumentali vinique (*ὀλυσκὰ καὶ σιτοπικὰ μέτρα*);

ubi emunt, majores, ubi vendunt minores sunt II, 60, 50; iis similes sunt jura legitima II, 60, 49.

Mensurable; v. *Mensura*.

Mensurata; v. *Mensura*.

Mentha (μίνθη); in eam transmutatur calamentum IV, 28, 35; corpora refrigerat IV, 214, 31; cur eam belli tempore neque edendam neque serendam proverbio dicant IV, 214, 29 ss.

Mentiens; quomobrem hoc sophisma commenti sint sophistæ II, 77, 48; quomodo ejus tricus irretiatur intellectus II, 77, 50; ei similis difficultas oritur circa intemperantiam II, 77, 47.

Mentio; eam si quis de aliquo injecerit, res fortuita est, si illico adveniat III, 514, 24 ss.

Mentor; sollers esse videbatur, sed non prudens erat II, 157, 34.

Mentor filius; Hermiam comprehendit, 647, 30; procuratores ab Hermia institutos non removit, 647, 39; quum jam securi subditi omnia quæ absconderant aut deposuerant apud externos secum haberent ipsos comprehendit et omnia quæ haberent abstulit, 647, 41.

Mentores; ad Adriam habitant IV, 92, 44.

Mentorica; inter eam et Istrianam mons Delphium vocatus IV, 92, 42 ss.

Mentum (γένιον); quid III, 10, 31; ejus pili post omnes alios postumos nascuntur II, 48, 1 ss.; maximi sunt IV, 306, 28 s.; in eo apud nonnullas mulieres pili oriuntur, postquam menstrua restiterunt III, 48, 15 s.; id quidam hirsutius habent quam malas, apud alios contrarium obtinet III, 48, 36 ss.; quibus glabrum est, ii minus calvi fiunt III, 48, 39 s.

Mercatores (ἐμπόροι); pars republicæ Platonis, 547, 37; eorum turba frequentare solet urbem ad mare sitam, 607, 34; in Ægina et Chio frequentes sunt, 548, 37; quomodo iis persuaserit Timotheus Atheniensis, ut nummum æneum recenter a se eum argentei loco acciperent, 646, 7; quomodo eorum ope sibi subsidia paraverint Heracleotæ ad expeditionem contra Bospori tyrannos suscipiendam, 641, 54; gavisus sunt iis non opus esse ut merces ad heminam distraherent, 643, 3 ss.

Mercatura (ἐμπορία); ad alteram partem rei pecuniariæ speciem pertinet, 493, 6; ejus tres partes idque quænam, *ibid.*; quonam modo a se invicem differant, 493, 8; si quid e redditibus supersit, tantum semel cuique pauperi distribuendum est, ut eam inchoare possit, 596, 10; ex ea secundo loco redditum petere debet civitas, 639, 44; item tertio loco satrapa, 639, 38.

Mercenariæ artes (μισθοποιίαι); ab hominibus iisque volentibus quæstum faciunt, 635, 33.

Mercenarii (τὸ θητικόν); pars civitatis, 547, 26; quomodo a servis differant, 525, 36; in alia republica cives sunt, in alia non, 525, 41; nec in aristocratiâ nec in oligarchiâ cives esse possunt, 525, 42, 46; ubi prævalent, oritur ultimum genus democratiæ, 557, 23; iis non licet virtutis studio totos se dedere, 525, 44; iis carere non potest civitas, 611, 28; partim perpetuo ab agricolis, ab artificibus, a militibus et a consultatoribus distincti sunt, partim vicissim eorum munere funguntur, 611, 30; eorum vita prava est, nec aliquid cum virtute commune habet, 594, 14; facile concioni intersunt, 594, 18; iis animo similes sunt adulatores II, 46, 9; pertinent ad spectatores importunos, 633, 21; iis magis quam liberis hominibus convenit certaminum gratia musicam exercere, 632, 19; teste Theodecte probitatis causa civitate donati sunt, 378, 37; eodem judicio exilio multandi, qui nefaria facinora patrarent,

378, 39; quarta classis civium Atheniensium, 519, 15; magistratus participes non erant, 519, 15.

Mercenarii milites; iis utuntur per bellum in oligarchiâ quia plebi diffidunt, 572, 45; item corporis custodiam tradunt, 572, 52; multis civitatis jure donatis Syracusis orta est seditio, idque quando, 568, 16.

Merces; viro competit secundum Hesiodum II, 232, 7; præstituta viro amico sufficere debet secundum eundem II, 104, 39; sine ea imperari non potest, 637, 24; ea conductum causam dicere defensorem si insimulet adversarius, quidnam respondendum sit, 452, 18; earum quattuor genera, nempe pecunia, gratia, ultio et honor 452, 20; quænam de ea statuenda sint in democratiâ, 491, 45; ejus copia ubi suppetit, vel senatus auctoritatem deminunt in democratiâ, 591, 42; in democratiâ datur pauperibus ut concioni et judiciis intersint, 553, 20; 558, 21; 560, 28, 29; item danda est in politiis, 558, 25; in ultimo democratiæ genere solvitur pauperibus, ut iudicis munere fungantur, 595, 44; non vero divitibus, 595, 43; sine ea in ultimo democratiæ genere vix cogi potest concio, 595, 38; quæ pauperibus solvitur ad concionem celebrandam, nisi reductus suppetant, divitibus pernicioza est, 595, 40; si detur iis qui concioni intersunt, oriri solet ultimum democratiæ genus, 562, 33; interdum non omnibus civibus popularibus danda est, ut concioni intersint, idque quando et quomodo, 560, 34; a demagogis aucta est Athenis fr. 248, a; idque præcipue a Callicrate fr. 248, b.

Mercurius; ejus alaria alata fr. 142, a; ejus filius Saos fr. 288, a; ei sacrum nonnulli esse dicunt Stilbonis circum III, 628, 49 s.; enthymemate apparenti per homonymiam dicitur omnium deorum maxime ad communicanda bona pensus (χοιρανικός); quia solus communis (κοινός) vocatur, 381, 16.

Mercurius; e lapide fit ablatione II, 257, 35; ei opposita est formæ privatio II, 257, 44; ejus materies lapis est II, 257, 45; potentia lapidi vel ligno inesse dicitur II, 521, 30; II, 568, 1; non inest II, 498, 32.

Mercurius Pauson; v. *Pauso*.

Mercurius (planeta); longo temporis intervallo interfecto ac vix adscendit supra horizontem III, 558, 27 ss.; hinc ei comparant Pythagorei planetam quam cometas esse censent III, 558, 28 s.; solem æquans cursu annum orbem peragit III, 638, 37 s.

μῆρη τῶν εἰδῶν 292, 4.

Meretrices; iis largiri non debet tyrannus quæ a plebe tenuiter victitanti exegerit, 586, 12; quædam Athenis πικραι πόρνοι vocabantur fr. 244, a.

Mergula; v. *Catarrhactes*.

Mergus (αἰθυιά); avis fessipes est circa mare degens III, 152, 7; etiamsi volatile sit, ex aqua victum petit III, 2, 33; quonam anni tempore, quibusnam locis et quot ova pariat III, 82, 1 ss.; ovis incubat III, 82, 4; hieme non latitat III, 82, 5; quomodo tempestatem futuram significet fr. 159, 6.

Mergus (παλαψί); avis palmipes est III, 152, 9.

Meridies (μεσημβρία); diei pars tranquillissima idque quare III, 592, 24 ss.; IV, 194, 46 ss.; IV, 240, 19 s.; ideo qui interdum fiunt terræ motus circa eam plerumque existunt III, 592, 22 s.; pars calidissima idque quare IV, 194, 44 ss.; IV, 242, 27 s.; in ea umbra minima, idque quare IV, 194, 41 ss.

Meridies; si parvam ad eam migrationem facimus, manifeste alius fit circulus terminans II, 409, 45 s.; item stellæ quæ super caput apparent, magnam ostendunt mutationem II, 409, 47 s.; migratione ad eam facta non eadem apparent stellæ ac si ad septentriones mi-

- gremus II, 409, 48 s.; ab ea venti potissimum oriuntur, idque quare III, 585, 1 s.; cur eam versus habitantes nigros oculos habeant IV, 192, 30 ss.; cur eam versus equas subantes currant IV, 322, 34 ss.
- Meriones**; ejus Crossi epitaphium fr. 313, a. *μερίωνος* v. *Diduum*.
- Merope**; filium hostem esse putans invite egit II, 26, 2; in *Cresphonte* quum in eo esset ut filium interficeret, cum agnovit, nec interfecit, 468, 24.
- Merops**; cum *Bæoti* vocant aeropem III, 104, 6 s.; qualis aspectu III, 183, 11 ss.; quot ova pariat et quoniam anni tempore III, 183, 14; nidificat in ripis præruptis easque usque ad quattuor cubitos subit III, 104, 7 s.; III, 183, 15 s.; quidam contendunt eos vicissim parentibus victum præbere III, 183, 7 s.; idque non solum senescentibus, sed simulac valent III, 183, 9 ss.; apibus injuriam infert III, 198, 25 ss.; ideo eorum nidos alvearis vicinos tollunt apiarii III, 198, 31 s.
- Merula** (*κόρυμβος*); rostrum puniceum habet III, 185, 16; eam magnitudine æquat turdus cyanus III, 185, 19 s.; item sturnus III, 186, 17; ea paulo major est caprimulgus III, 187, 23; ea minor cyanus III, 185, 24; ei similis, sed paulo minor est laius III, 185, 13 s.; ea minus est minimum picorum genus III, 181, 10; ea majus medium magnitudine picorum genus III, 181, 11; eadem quæ illa edit collyrio III, 185, 42 s.; latitat III, 161, 11; quomodo vocem et colorem mutet III, 206, 40 ss.; certo anni tempore albæ sunt fr. 175, b; e pilis et lana nidum sternit ejusque interiorē partem construit III, 183, 20 ss.; bis quotannis parit III, 84, 14 s.; omnium avium maturissime parit III, 84, 16 s.; igitur primus ejus fœtus hieme necatur, secundus vero educatur III, 84, 15 ss.; turturi amica est III, 174, 33 s.; ei bellum ingerit atque cum ipsi tum ejus pullis noxia est crex III, 173, 45 ss.; earum duo sunt genera III, 185, 9.
- Merula candida**; nusquam nisi *Cyllenæ* in *Arcadia* occurrit III, 185, 12 s.; IV, 77, 22 s.; merulæ nigræ vocæ similis et magnitudine æqualis est III, 185, 10 s.; IV, 77, 23; luna lucente progreditur IV, 77, 24; difficulte interdiu capitur IV, 77, 25 s.
- Merula** (*μίχλη*); ejus descriptio fr. 177, a; saxatilis piscis III, 160, 11 s.; igitur per paria mares cum feminis et nidulantur et latitant III, 160, 11 ss.; colorem secundum anni tempestates mutat III, 171, 7 s.; idque quomodo III, 171, 9.
- Merx** (*ώνια*); earum pretium ab emptore æstimatur II, 105, 11; non discenda est ars pingendi ut in iis emendis errores vitemus, 626, 46; iis inquinare non licet forum liberum apud *Thessalos*, 614, 43; inquilinos eos nummo aëneo recenter a se cuso emere posse mercatoribus dixit *Timotheus Atheniensis*, 646, 9; quomodo aucto earum pretio sibi pecuniam compararint *Lampsaceni*, 641, 48; quare eas coemerint *Heracleotæ* expeditionem in *Bospori tyrannos* susceperunt, 642, 1; gaudebant negotiatores simul universas *Heracleolis* vendere posse, 642, 4; quasdam emendi quum alicui mandatum detulisset *Cleomenes*, quomodo præcaverit, ne hicce pretium pro iis exigeret nimis carum, 649, 21 ss.; quasnam regi e vectigalium lege suppeditare debeant *satrappæ*, quæstio est administrationem regiam respiciens, 639, 26.
- Meryx**; v. *Ruminax*.
- Mese**; v. *Chorda media*.
- Mesenterium** (*μεσεντήριον*); membrana est III, 276, 27, cf. III, 15, 9; eodem loco invenitur quo intestina III, 276, 2 s., cf. III, 15, 6 s.; ab intestinorum tractu tendit ad venas principales III, 276, 28 s., cf. III, 15, 8 s.; plenum est venis quæ ab intestinis ad venas principales tendunt III, 234, 51 ss.; III, 276, 29 ss. cf. III, 15, 9 s.; quomodo se habeant ejus venæ, a *Dissectionibus* et *Historia naturali* disci debet III, 234, 53; ad id a pancreate multas vadunt venæ III, 42, 27 s.; ejus venæ in unam colliguntur quæ iuxta intestinum porrigitur III, 42, 28 ss.; ad id æque ac a vena magna ab aorta tendunt venæ, sed multo minores III, 42, 41 ss.; ejus causa necessaria eadem est ac reliquarum partium III, 276, 32 s.; locus est per quæ e ventre ad venas progreditur alimentum III, 276, 33 s., cf. 43 s.; sanguine præditis proprium est III, 274, 23 ss.; III, 276, 33.
- Meses**; ad *Aquilones* pertinet III, 589, 29; intermediis inter *Cæciam* et *Boream* III, 589, 9 s.; huic nullus contrarius III, 589, 12 ss.; fulgura adducit III, 590, 30 s.; nives affert III, 590, 20 s.; ita vocatur *Boreas Cauni* IV, 45, 4.
- μίσον* v. *Intermedium tempus*.
- Mesopotamia** *Syriæ*; in ea nasci dicuntur serpentes exiguæ qui indigenas non mordeant advenas vero infestent IV, 103, 25 ss.
- Messana**; in mari circa eam cur naves absorbeantur IV, 229, 46 s.
- Messapius mons**; *Pæoniam* a *Mædica* separat III, 204, 27 s.; eum incolit *bonasus* III, 204, 26 s.
- Messenia** in *Triphylia*; ad eam incoluerunt *Caucones* fr. 257, b.
- Messenica concio**; *Callistrati* citatur 408, 23.
- Messeniacum bellum**; sub id *Lacedæmone* agrorum æquationem protulerunt nonnulli, 573, 52 ss.
- Messeniacus**; *Alcidamantis* citatur, 340, 36; 375, 28.
- Messenii**; *Lacedæmoniorum* vicini, eorumque hostes, 511, 18; 512, 9.
- Messis**; antiquitus post illam inprimis otiosi erant II, 98, 48; post eam celebrabantur olim sacrificia et conventus II, 98, 46.
- Messores**; iis conductis segetem a muribus arvensibus devoratam viderunt agricolæ quam pridie secundam esse decreverant III, 131, 1 ss.
- Mela**; dubitatur an ab ea ad certaminis iudices fiat *Iler*, vel ratione inversa II, 3, 16.
- μεταληπτικόν* v. *Receptendi vim habens*.
- Metalla**; eorum digestio IV, 30, 20 ss.; in iis non est fluxus neque sudor IV, 30, 25 ss.; in iis terræ motus erit IV, 36, 51; ea percurrunt venæ rei affectui obnoxie II, 450, 49 s.; mures in iis inventi in insula parva ultra *Chalybas* posita IV, 79, 5 ss.; in *Lydia* circa *Pergamum* a *Croeso* culta IV, 83, 1 ss.; opifices in iis suffocati sunt atque longo post tempore eorum vasa in lapidem conversa inventa sunt et juxta hominum ossa IV, 83, 2 ss.
- Metallica**; corpora similia sunt III, 623, 4 s.; terra et aqua constant, tum exhalatione ab utraque facta III, 618, 39 ss.; in terra exhalatione gignuntur III, 609, 17, 23 ss.; aliquatenus aqua sunt, aliquatenus vero non III, 609, 30 ss.; igitur omnia aquam ac terram continent præter aurum III, 609, 35 s.
- Metallica** res (*μεταλλευτική*); pertinet ad tertiam rei pecuniariæ speciem, 493, 16; inter rei familiaris curandæ rationes secundum locum obtinet, 635, 30; e tellure quæstum facit, 635, 30; ejus multa sunt genera, 492, 16.
- Metallicis** (*de*); citari videtur liber III, 618, 42.
- Metallosum recrementa** (*σκαπίαι*); omnium odor debilis sit, ubi exsuctus fuerit humor III, 485, 3 ss.
- Metaphora**; quidnam, 473, 51; poetica est figura III, 579, 46; earum quattuor species, 396, 34; 474, 1

amplificat elocutionem, 391, 46; inprimis discere facit, 396, 9; si nec aliena nec vulgaris est, accepta reddit enthymemata, 396, 29, 33; efficit ut argumentatio refutari nequeat, 296, 35; quomodo ab imagine differat, 390, 2, 9, 32; 396, 13; a propinquis, sed non manifestis duci debet, 398, 19; ea sunt pleraque urbane dicta, 398, 28; si rite prolata fuerit, bene se habent cavillationes, 399, 4; quatenus ad eas referenda sint proverbialia, 399, 47; quatenus hyperbolae probatae, 399, 52; quatenus aenigmata, 398, 34; quatenus urbane dicta, 398, 28; simplex quomodo differat a metaphora ex analogia ducta, 399, 30 ss.; magis acceptas reddit cavillationes, 399, 26; vitandae cum in disputando, tum multo magis in definiendo, 167, 23; causa esse possunt, cur difficilior impugnentur definitiones vel problemata, 266, 10, 17; ea qui utitur secundum similitudinem transfert, 236, 40; ea qui utitur in definiendo minus peccat quam qui voces sensu non proprio adhibet, 236, 38; frequentius adhibita aenigmata facit, 475, 8, 9; ea fieri licet aenigma ejusmodi ut, dum dicis quae sunt, conjungas quae non possint esse, 475, 13; maxime interest, ut ad eam promptus sis, 476, 14; eas qui facile inveniunt solers est, 476, 15; v. *Nomina peregrina*; eam maxime recipit heroicum metrum, 477, 38; illi utitur poeta ad enuntianda quae imitatur, 479, 1; quomodo adhibeatur ad solvenda problemata vel reprehensiones poeticas, 479, 46; 480, 9; ea utitur oratio soluta, 387, 10; eam adhibent omnes, 387, 11; eam tanto magis colit oratio soluta, quanto pauciora habet adminicula, 387, 24; ex analogia ducenda sunt, 387, 28; si ornare velis et praestantioribus sumenda sunt, si vituperare et deterioribus, 387, 33; quae sunt ignobilibus vocibus improbandae sunt, 387, 54; in rebus quae nomine carent cognatis et congeneribus petenda, 388, 1; e pulchris rebus ducenda sunt, 388, 9, 22; egregiae peti possunt ex aenigmatibus bene confectis, 388, 7; emollienda sunt correctionibus idque quibus fr. 126, b; inconvenientes sunt vel propter ridiculum, vel propter nimiam granditatem, vel propter obscuritatem, 389, 37; inconvenientes frigidam reddunt elocutionem oratoriam, 389, 36; conveniunt iambis, 399, 34; 476, 19; illi utuntur etiam poetae comici, 389, 38.

Metaphora ex analogia; quomodo a simplici differat, 399, 30 ss.; ea inprimis valent imagines, 399, 30 ss.; acceptissima est, 396, 35; 397, 44; ab utraque parte sibi respondere debent, 390, 36; quomodo fiat, 474, 11; in ea interdum addunt id ad quod refertur ei pro quo dicitur, 474, 14; in ea nonnunquam deest nomen analogum, 474, 20; ea quoque ita uti licet ut, dum praedicat, neget aliquid proprium, 474, 26, cf. 392, 12.

Metaphysica; eorum I. I (t. II, p. 477) citari videtur nomine *αἱ πρώτοι λόγοι* II, 491, 53; nomine *οὐκ ἀποκρινόμενα* II, 490, 32; (t. II, p. 470, II, 584, 33; I. II (t. II, p. 496) nomine *Dubitationum* II, 575, 45; I. III (t. II, p. 504 ss.), 132, 13; I. IV (t. II, p. 518-520) II, 573, 35 s.; (t. II, p. 522-523) II, 577, 48; (t. II, p. 523) II, 569, 37; (t. II, p. 524-525) II, 564, 16 v. *Πολύλαχον λέγοντα*; (t. II, p. 526-527) II, 581, 4; I. V, (t. II, p. 534-535) III, 219, 33; (t. II, p. 536, 6 ss.) nomine *librorum de Philosophia* III, 222, 33; I. VI (t. II, p. 544) nomine *τῶν κατὰ τῆς οὐσίας λόγων* II, 570, 11; (t. II, p. 545-546) II, 560, 37; (t. II, p. 551-552), 26, 24; II, 537, 27; (t. II, p. 553) nomine sermonum *de Substantia et de ente*, II 576; I. VIII (t. II, p. 564 ss.) II, 259, 33; (t. II, p. 568 s.) II, 521, 32; (t. II, 572-573) II, 537, 32; I. XI (t. II, p. 605-604) II, 592, 48 s.; (t. II, 605 ss.) nomine *de Philosophia prima*, III, 521, 1 s.

Metapontinus; amoris causa tyrannum interfecit II, 209, 14.

Metapontium; juxta id Gargaria in Italia IV, 94, 19.

Metapontus; patria Hippasi II, 472, 43 s.; ibi et Crotona eodem die conspectus est Pythagoras fr. 69, a.

μεταφῶ (τὰ) quae cum de aliis praedicantur, tum alia de illis, 72, 12, 23; de illis inprimis sunt quaestiones ac disceptationes, 72, 25.

Meteora; eorum causa materialis sunt elementa III, 553, 6 ss.; eorum causa movens est potentia latioris circularis III, 553, 10 ss.

Meteorologia; quidnam sit ejus argumentum III, 552, 8 ss.; jam eodem nomine ab omnibus antiquioribus designabatur III, 552, 7 s.

Meteorologica; insequuntur II. *de Generatione et corruptione* III, 552, 6 ss.; ea insequuntur II. *de Animalibus et Plantis* III, 552, 21 ss.

Citantur eorum I. I (c. 13) IV, 31, 25; I. II (c. 2) IV, 33, 35; I. IV (t. II, p. 619) III, 361, 31; (t. III, p. 610, 35 ss.) III, 423, 28; III, 233, 30 ss.; III, 389, 28 s.

μετεωρολόγοι v. *Sublimibus rebus studentes*.

μεθεκτικόν v. *Participandi vim habens*.

Methodica; citantur, 314, 25.

Methodus; unaquæque bonum aliquid appetit II, 1, 1; ejus ad problemata divisio fr. 107, b.

μήτοισι v. *Inquilini*.

μεθύνειν etymologia fr. 64, a.

Meton; pater Empedoclis fr. 25, a.

μητραγούρης ejus et *θεοδόχου* differentia, 387, 41.

Metrica; in illis eandem vim dictio habet ac in orationibus, 462, 33; in illis considerantur elementorum differentiae 472, 47; item syllabarum, 473, 4.

Metrici; ab illis inquirendum est quomodo a se invicem differant literae quae lingua et quae labiis efferantur III, 249, 45 s.

Metronomi; magistratus apud Athenienses fr. 245, a.

μητρόπολις 412, 7.

Metrum; ea rhythmici segmenta sunt, 393, 24; 459, 27; illis carere debet oratio, 393, 15, 25; eo utitur epica poesis, 457, 24; 475, 35; item tragediarum, comediae ac dithyramborum nomorumque poesis, 458, 6; 451, 19; plura miscere ineptissimum est, 477, 41; solo nonnullae tragediarum partes absoluntur, 461, 16; eorum compositio dictio vocatur, 461, 16.

Metrum heroicum; v. *Heroicum metrum*.

Metra nuda (*ψιλομετρία*); illis et sermonibus modo honestos, modo improbos, modo similes imitantur, 458, 22.

Metuenda; quanam, 353, 35 s.; ea sunt quae misericordiam movent, si aliis insint, 359, 30; eo magis sunt quo difficilior corrigi possint vel auxilium admittant, 354, 17.

Metuendi; eorum amici esse non possumus, 352, 52, cf. *Formidabilis*.

Metuens; ei latere convenit II, 46, 4; eorum corpus refrigeratur IV, 258, 6 s.; idque quare IV, 157, 43 s.; cur calore introrsum collecto, non percalidi et audaces sint IV, 256, 15 ss.; pallent IV, 183, 47; idque quare fr. 209, a; cur tremant IV, 258, 3 ss.; cur tremant inprimis voce et manibus et labro inferiori IV, 257, 26 ss., 38 ss.; cur voce tremant IV, 180, 21 ss.; IV, 185, 37 ss.; cur vocem acutam emittant IV, 180, 27 ss.; IV, 308, 12 ss.; singultunt IV, 301, 46; cur sileant IV, 258, 3 ss.; cur nonnulli siliant ut qui castigationem subituri sint IV, 256, 6 ss.; cur siliant et rigeant IV, 257, 46 ss.; illi interdum alius relaxatur III, 278, 35; IV, 123, 45; IV, 257, 51 s.; IV, 258, 20 ss.; alii urinam emittunt III, 278, 35 s., cf. 38; IV, 258, 20 ss.; illi murmur ventris concitatur IV, 258, 39; multi ge-

rituram emittunt, idque quare IV, 135, 24 s.; IV, 258, 45 s.; bilem deiciunt IV, 257, 42; testiculos contrahunt IV, 257, 42; IV, 258, 34 ss.; iis cauda submissa est IV, 322, 9; ferula lata vel manibus verberantur, ut sedentur IV, 256, 43 s.; ubique magis quam confidentes inquirere conantur IV, 193, 1 ss.; nunquam negligunt, 350, 23; multa omittunt eorum quæ dictu factuve sibi necessaria erant IV, 262, 35 ss.; interdum sedari nequeunt, sed semper eodem revertuntur III, 499, 13 ss.; hi similes sunt carmina aut nomina aut orationes quædam recitare admodum assuefactis eaque vel invitis recitantibus III, 499, 16 ss.

Metus; quidnam III, 297, 18 s.; refrigeratio quædam est, 361, 50; III, 235, 35; IV, 172, 32; IV, 181, 31; semper cum aliquo refrigerio conjunctus est III, 523, 8 ss.; eo refrigerantur partes superiores III, 549, 45 s.; IV, 124, 38 s.; per eum refrigeratur cordis sanguis III, 260, 25 ss.; ei faret cordis temperamentum aquosum III, 235, 35 s.; eo calor subterfugiens ac sese contrahens saltum cordis efficit III, 549, 46 s.; inde eo interdum moriuntur animalia III, 549, 48 s.; quæ propter eum improba sunt animalia magnum cor habent, idque quare III, 260, 28 ss.; animæ affectus est II, 138, 17; II, 194, 49; ægritudo quædam est IV, 258, 3; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima impertit III, 439, 39 ss.; est nempe certus quidam cordis motus III, 439, 45 s.; homini et reliquis animalibus communis est III, 145, 8; propter eum multiformis sit chamaeleo III, 297, 17 s.; eo sitim afferri posse militum fugatorum argumento probatur IV, 256, 33 s.; a trepidatione ortus IV, 268, 23 s.; eo abrepti circa sensus latimur III, 509, 51.

Metus; quidnam, 353, 27; mali expectatio est II, 31, 35; cum fortitudini tum audaciæ contrarius II, 207, 38 s.; pudoris genus non est, 214, 36; quidam pudor est IV, 183, 46; τῷ θυμοῖσιν inest, 214, 39; simul cum ira exstare nequit, 350, 34; 364, 6; rerum terribilium eodem modo existit ac pudor II, 51, 35; mortis percussu pallescent II, 51, 37; terribilium rerum corpori inesse videtur II, 51, 38; eo moriuntur quidam appropinquante periculo, qui longe distans cum fiducia sustinebant II, 147, 2 ss.; ejus defectu qui modum excedit nomine caret II, 20, 46; II, 32, 37; ei obtemperant plerique II, 127, 34; quidam in eum proclives, et quanto et a quibus metuunt, 354, 26; similes spectat, 466, 35; tenemur eorum quos nobis nocere posse arbitramur, 348, 6; ejus gratia obsequiosi sumus, 456, 25; communis vel inimicissimos conciliat, 570, 20; etiamsi nonnulli admodum in eum proclives sint, tamen omnes aliquatenus eo afficiuntur, 633, 6, 12; eo afflictæ musicæ ope purgationem sortiuntur et cum voluptate levantur, 633, 14; eum infligere non debent res quæ nec a vitio nec a nostra culpa pendent II, 31, 44; hujusmodi rerum qui tenetur interdum per similitudinem fortis vocatur II, 31, 45; ad eum pertinet, si quis eo angatur quod ex aliena prosperitate sibi aliquid malum eventurum esse pulet, 360, 11; propter eum fiunt reipublicæ conversiones, idque quomodo, 566, 39; 568, 7; item monarchiæ, 580, 53; 581, 54; ad consultandum excitat, 354, 37; pertinet ad affectus quos apud judicem movere conatur orator, 347, 20; quomodo eum apud audientes movere debeamus, 354, 39; ei contraria fiducia, 354, 48; ejus excitatio pertinet ad ea quæ sententiam spectant, 472, 12; petitur ex iisdem locis in actione et quibus in oratione, 472, 15.

Metu vacuus; aut nihil, aut parum, aut leniter, aut vix timere videtur II, 208, 18; non idem qui fortis II, 146, 46.

Metuti; iis non irascimur, 350, 33.

μυρρῶνος; v. *Sicarius*.

Miccalus; exemplum citatur, 79, 50.

μικροπρεπής; v. *Parvifcus* et *Illiberalis*.

μικροψυχος; v. *Humilis animo*.

Midas; quomodo eum mortuum esse fingant, 461, 18; ejus cum Sileno sermo fr. 50, a, b; eum esse, *Myllian* quendam admonuit Pythagoras fr. 69, b.

Migrantia animalia; v. *Animalia migrantia*.

Migratio; ei pro portione respondet latitatio III, 159, 23.

Milecia terra; in quibusdam ejus partibus inveniuntur cicadae, in aliis desunt III, 168, 40 ss.

Milesii; iis imperavit Phobius Nelides fr. 277, b; item Phrygius fr. 278, a; Naxum obsederunt fr. 279, b; magnum numerum Priensium occiderunt fr. 286, b; coloniam Clum deduxerunt fr. 264, b; luxuriæ et voluptatibus succubuerunt fr. 278, a; proverbium inde dictum fr. 278, a; quidnam de iis dixerit Demodocus II, 84, 50.

Miletus; ibi omnia utensilia olearia conduxit Thales, ut sibi pecuniam faceret, 493, 40; patria Thaletis II, 404, 41 s.; Anaximenis III, 591, 1; quomodo ibi orta sit tyrannis, 571, 3.

Militantes; apud nonnullos non solum ex his, sed etiam ex iis qui militaverant constabat respublica, 558, 40; ex iis post regni abrogationem constabat respublica, 558, 44.

Militaria impedimenta; v. *Impedimenta militaria*.

Militares magistratus; iis bis fungi licere oportet vel in democratia, 591, 33.

Militaris peritua; ca abuti licet, etiamsi res sit optima et utilissima, 312, 33.

Militaris res; ei qui præpositi sunt magistratus, in majori splendore sunt, 599, 27; ejus peritorum ratio habenda est in eligendo agro ad urbem condendam, 607, 16.

Militaris scientia; ea carebant prisci Græci, 558, 48; eam discunt regum filii, 524, 11.

Militaris vita; multas virtutis partes continet, 512, 11.

Milites; in re bellica peritia eminent II, 33, 44; fortes videntur quia reliqui ignorant ignaves belli timores II, 33, 46; fortitudine experientia freta præditi non vero fortitudine vera II, 146, 1; armis ita uti noverunt ut ipsi maximum damnum inferant, minimum vero detrimentum accipiant II, 33, 47; comparantur armatis qui cum inermibus, vel athleticis qui cum privatis certant II, 34, 2; ignavi fiunt ubi modum excedit periculum, vel ubi copiis et apparatu destituti sunt II, 34, 5; non optimi sunt qui fortissimi, sed qui præter fortitudinem nullum aliud bonum habent II, 35, 39; quoniam re a copiis civilibus differant II, 34, 9; ad hæmæum terga dederunt, dum resistebant ac moriebantur copię civiles II, 34, 9; iis carere nequit civitas, 613, 19; pars civitatis sunt 547, 27, 49; 548, 2; 610, 43; 611, 29; eorum robore ac multitudine bello superiore nimis, 419, 24; 546, 30; civitati necessarii sunt, nisi invadentibus servire velit, 547, 27; prima civium classis in republica Hippodami Milesii, 508, 21; ex publico agro victum petebant, 508, 25; necessario parum aberat, quin eorum servos fecerit agricolas et artifices 508, 52; necessario ex iis creari debebant summi magistratus, 509, 3; si ipsi communem agrum colant, ab agricolis non differunt, 509, 18; quando eos in rempublicam suam recipiat Socrates (Platonice), 547, 41; iidem esse possunt qui agricolæ vel artifices, 547, 53; 518, 15, iis viribus opus est, 610, 50; quatenus iidem esse debeant ac consultatores ac judices, quatenus nos, 610, 49; eorum munere fungi debent adolescentes,

611, 4; partim perpetuo ab agricolis, a mercenariis, ab artificibus et a consultatoribus distincti sunt, partim vicissim eorum munere funguntur, 611, 30; non iidem esse debent qui agricolæ, 612, 21; non nuper tantummodo animadverterunt eos ab agricolis distinguendos esse, 611, 32; eorum ab agricolis distinctionem in Ægypto instituit Sesostris, in Creta Minos, 611, 37; ad hunc usque diem in Ægypto et in Creta ab agricolis distinguuntur, 611, 35; quo tempore eorum adventus expectabatur, decimam de mercedibus quæ importarentur, exigendam in usum revocavit Antimenes, 649, 50; ad eos dimittendos quomodo sibi pecuniam comparavit Chalcedonii, 642, 19; iis quum viginti talenta deberent Clazomeni, ducibus quotannis quattuor fœnus pendebant, 643, 46; quomodo iis quotannis unus mensis stipendium subtraheret Cleomenes, 650, 37 s.; quare eorum cadavera extra portam effrendi ius vendiderit Condalus, 643, 9; eos cogebat Cotsys, 647, 23, 30; iis pecuniam debebant Cyziceni, 642, 30; eos plebiscito veterunt Cyziceni divites seditione victos interficere, 642, 30; quomodo iis aliquamdiu stipendii non solutis usus sit Didales, 646, 35 ss.; iis quotannis per sex dies nec stipendium, nec annonam militarem distribuebat Memnon Rhodius, 648, 1; ut eos sine stipendio dimitterent quomodo spe lucri duces permoverit Stabelbins, 650, 45 ss.; quomodo eos tractaverit Timotheus Atheniensis, 646, 6 ss.

Milites classici (ναυτικὴ δύναμις, τὸ ἐπιδαρκόν); omnino democraticæ congruunt, 597, 16; penes eos summum imperium in navigationem est, 608, 19; liberi homines sunt, 608, 19; e peditum numero sumendi sunt, 608, 19.

Milites gregarii; sine iis inutiles sunt duces, 651, 2

Milites mercenarii; v. *Mercenarii Milites*.

Militia; ei idonei sunt pastores, 594, 10; eam qui detrectat, commune lædit, 340, 42.

Militia in eponymia; quidnam apud Athenienses fr. 250, a.

Milium (σάπυρος); magnitudinis æquat cyprini ovum III, 117, 13; minor eo est res e qua procreantur vermes pusilli qui deinde in erucas mutantur III, 93, 33; eo saginantur sues III, 154, 25; in vase eo pleno, quum inclusa esset mus gravis, paulo post inventi sunt musculi centum et viginti III, 133, 40 ss.; ejus granum sonare asserebat Zeno si totus modius, ubi effunditur, sonum edat II, 341, 30 s.; fieri tamen possit ut granum in nullo tempore moveat aerem quem movet modius II, 341, 32 ss.; ejus decies millesima pars visa latet, etiamsi non aderit visus idque quare III, 488, 32 ss.; in ejus grano esset cælum, si res tunc in loco esset quum eodem tempore esset quo locus II, 303, 31 ss.; quomodo magnum dicatur, 8, 20.

Milon, Crotoniates; vorax erat fr. 266, a; ei parum erit quod exercitia inchoant nimum II, 29, 27.

Miltiades; ejus decretum quomodo Atheniensibus in mentem revocaverit Cephisodotus, 396, 45.

Milvus (ἰκτινός); unguiculus avis est III, 150, 32; III, 161, 19; eum magnitudinis æquat buteo III, 150, 35; calidum ventriculum habet atque eapropter exiguum lienem III, 265, 13 ss., cf. III, 30, 10 ss.; fel modo jecori applicatum, modo ad intestina porrectum habet III, 31, 3 s.; quia mediæ magnitudinis avis viginti dies incubat III, 109, 42 s.; quod ova pariat, quot pullos educat III, 109, 43 ss.; interdum bibunt, etiamsi raro III, 152, 25; alii eorum latitant, alii abeunt idque quidnam III, 161, 3 ss.; jam visi sunt e cavernis prodeuntes quo tempore primum apparent III, 161, 8 s.; paucis diebus latitant III, 161, 19; harpæ et pi-

phingi amicus est III, 174, 32; corvo unguibus et rostro robustior est III, 173, 20 s.; ideoque ei cibum subripit et bellum infert III, 173, 19 s.; apud Elidenses sunt qui carnem per macellum ferentibus eripiant, quæ immolantur vero non tangant IV, 98, 7 ss.; qui ei similes habent internos oculi angulos pravi sunt III, 9, 9 s.

Mimnermus Colophonius; elegiaca carmina scripsit fr. 28, b.

Mimi Sophronis vel Xenarchi; quid iis cum Socraticis sermonibus commune sit, 457, 27, fr. 24, a.

Mimus; cur id esse malit quam orator aut astronomus IV, 204, 22 ss.

Mina; principium et unitas ponderis, 145, 25; decem tantum exemplum citantur II, 59, 10; plumbi quando gravior, quando levior sit talento plumbi II, 428, 48 ss.; nihil vetat a duobus haberi, etiamsi neuter habeat, 252, 19; qui centum contulit non æque civitatem participare debere putant oligarchiæ vindices ac qui unam, 529, 17.

Minera (in vers. lat. l. de Plantis, e. gr. IV, 30, 20; 31, 51); v. *Metalla*.

Minerva; idem atque Luna fr. 348, b; in Creta nata est fr. 349, a; Asterem giganteum occidit fr. 311, 6; ejus filius est Apollo, fr. 348, b; ei artes et scientiam tribuere solemus, 632, 12; quam ob rem tibis usum rejecerit, 632, 9 ss.; ab ea Zaleucus leges accepit fr. 275, a; Ulyssem prætulit, 324, 37; ejus templum Athenis erat in arce, 641, 25; quidnam ejus sacerdoti pro quoque mortuo vel recens nato solvere jussit Hippias Atheniensis, 641, 25; ejus statua Athenis fr. 241, b; quonam artificio in ejus scuto a Phidias expressa sit facies III, 629, 49 s.; item nomen IV, 104, 38 ss.; ejus imago in veste Alcimenis expressa erat IV, 91, 1.

Minerva Achaica; ejus templum in Daunia IV, 94, 28 s.; in eo Diomedis et sociorum ejus arma asservabantur IV, 94, 29 ss.

Minerva Hilenia (cf. *Præfat.* t. IV, p. 3); unde ita appellata IV, 94, 26 s.; in ejus templo Gargaris in Italia Epei instrumenta dedicata erant, IV, 94, 20 ss.

Minerva Sospes; ei statuam Nicanoris Stagiris dedicari jubet Aristoteles fr. 332, b.

Minimum (ἐλάχιστον); ex eo entia composuerunt cum Platonici, tum alii quidam (nempe atomorum sectatores II, 624, 29 s.; vulgo mirum videtur, si eo non quamque rem meliori liceat II, 471, 34 s.; etiam maximum reciperet si plenum aliquid recipere posset, aiunt inanis assertores II, 292, 42; quod est, manus non longe jacere potest IV, 234, 10.

Minima magnitudo; v. *Magnitudo minima*.

Minister (δίακονος); artibus pro instrumento est, 485, 2; instrumentum pro instrumentis est, 485, 5; iis opus non esset, si instrumentis sponte opere suo fungerentur, 485, 11; multa actiones (δίακονικά) quæ iis congruere videntur, adolescentibus liberis dedecori non sunt, 617, 42; præproperi currunt antequam audierint omne quod dominus dixerit II, 82, 15; qui tales habent, ut facile penam effugiant, hi sibi idem eventurum esse sperant, 338, 14.

Ministrorum ars; aliquatenus incumbit ars pecuniæ quærendæ, 492, 26.

Minium (μύτρος); id colore æquant tinnunculi ova III, 104, 31.

Minorari; IV, 35, 34.

Minos; ab eo non interfecti sunt liberi Atheniensium fr. 254, a; eum fugit Dædalus IV, 87, 23; eo longe antiquior Sesostris, 612, 7; primus Cretensium leges or-

dinavit, 515, 14; leges a Jove accepit fr. 269, b; maris imperium tenuit, 515, 20; insulas alias cepit, alias coloniis frequentavit, 515, 21; Sicilia bello illato circa Camicum mortuus est, 515, 22; milites ab agricolis distinxit, 611, 38; ejus tempore jam in Creta siebant convictus publici, 611, 40; ad victus parsimoniam et mulierum separationem multa sapienter excogitavit, 515, 47; ne nimii procrearentur liberi, puerorum amorem instituit, 515, 50.

Minus; *μῆκος*; *π*, 10, 7; ad majus refertur, 10, 7; ei semper inimicum majus secundum Euripidem II, 219, 18; non omne parum est II, 581, 8; minoris quoque principium est IV, 163, 7 s.; medio contrarium est II, 206, 15; semper a contrarii mixtione pendet II, 314, 31; id minori addit natura, non vero vice versa III, 290, 20 ss.; in unoquoque genere facilius dividitur et distrahitur II, 481, 36 s., 39; in aequali tempore minus alterat, idque pro portione defectus II, 376, 52 ss.; citius sit quam majus, si ambo simul inchoantur III, 429, 45 s.; ex eo parcius affluit alimentum III, 429, 50 s.; facilius concoquitur III, 412, 24; probatur eos, qui id sponte accipiunt injuriam non pati II, 159, 13; qui tribuere noluit, gratiam non init, 358, 21.

Minora; eorum rationes semper in majorum rationibus continentur II, 418, 12, cf. 40; celerius ad finem perveniunt III, 409, 43 ss.

Minora animalia; v. *Animalia minora*.

Minus et magis; non fuit intermissione II, 298, 16.

Minus extremum; v. *Extremum minus*.

Minus natura quod fieri solet; si factum est, factum erit etiam quod magis, 369, 7.

Minutæ; qui propter eas crimen infert, male audit, 449, 10.

Mirandum; eo præcipue evenit quod non conspicimus eum qui agit, 478, 10; in tragædiis effingendum est, 478, 8; jucundum, 478, 14.

Miscela (*μῆγμα*); Anaximandri et Empedoclis materies erat II, 601, 2 ss.; ejus pars amor apud Empedoclem II, 610, 14; eam interimit contentio, etiam non contraria sit II, 636, 18 s.; unum quid esse solet III, 490, 38 s.

Miscetur (*quæ*); perstare non debent II, 452, 2; separabilia esse debent II, 452, 4, 6 s.; si in particulas adeo parvas dividantur ut sensibus non amplius pateant et hæc sibi invicem apponantur, nondum mixta sunt II, 452, 19 ss., cf. 29 s.; manifesto ex separatis coeunt et rursus separari possunt II, 452, 13 s.; neque perstant, neque intereunt II, 452, 14 ss.; II, 453, 25 s.; eorum potentia superest II, 452, 16 s.; multos excessus decient II, 462, 18 s.; eorum color non solum cominus, sed etiam eminus et undelibet unicus esse videtur III, 481, 38 s.; unde constat eorum colores quoque misceri III, 481, 44 s.

Misceri; omnia omnibus non possunt II, 452, 6; II, 635, 51.

Miserabilia (*ἀλγεῖνά*); quomodo ab atrocibus (*δεινότης*) differant, 359, 24; quomodo de his dicendum sit, 392, 24; nihil eorum efficit, si alter alterum occidit eorum qui nec amici nec inimici sint, 467, 45.

Miserabilia et terribilia (*ἀλγεῖνά καὶ φοβερά*); eorum imitatio tragædia, 461, 13; 464, 47; 465, 36; 466, 23; quando maxime fieri soleant, 464, 48; magis miranda sunt si propter se invicem fiant, quam si sponte et fortuito, 464, 49; vel ex adpectu nascuntur vel e factorum compositione, 467, 26; meliori poetæ convenit ea e factorum compositione nasci, 467, 28, 37; ab arte alienum est, si a spectatore parentur, 467, 33.

Miseratio (*οἰκτος*); non movenda est in narratione, 406, 2.

Miserationes; Thrasymachi citantur, 385, 49.

Misericordia (*ἔλεος*); quidnam sit, 358, 27; animæ affectus II, 18, 21; II, 138, 17; sine corpore locum habere nequit III, 432, 34; non eam agit anima, sed ea ipsa homo idque quomodo III, 439, 51 ss.; ei inest excessus et defectus II, 19, 44; sequela est liberalitatis II, 245, 12; ei opposita est indignatio, 359, 47; ad bonos mores pertinet, 359, 51; ei aliquoties opposita esse videtur invidia, sed immerito, 360, 4; eam impediunt cum indignatio, tum invidia, 360, 26; interdum tribuitur actionibus invite factis II, 24, 17; II, 25, 44; eam sentit interdum iratus, ubi nimium malum indixit, nunquam vero qui odit, 353, 19; in eam proclives sunt adolescentes, idque quare, 364, 23; etiam nonnulli in eam valde proclives sint, tamen omnes aliquatenus ea afficiuntur, 633, 6, 11; ea afflicti musicæ ope purgationem sortiuntur et cum voluptate levantur omnes, 633, 14; ea dignus est qui natura, vel morbo, vel vulnere cæcus est II, 30, 38; quinam eam sentiant, vel non sentiant 358, 34 s.; quænam eam moveant, 359, 5 ss.; eam non movet, si quis virtutem abjiciat, 360, 35; quæ eam movent, si aliis eveniant metuenda sunt, 354, 21; 359, 30; erga quosnam eam sentiant, 359, 19 ss.; 467, 34; ea se præditum esse perhibere debet orator in proœmio orationis judicialis, 448, 30; item ea carere adversarium, 448, 33; pertinet ad affectus quos apud judicem movere conatur orator, 310, 18; 347, 20; quomodo excitanda sit docebant rhetores Aristotelis æquales, 310, 18; ejus excitatio pertinet ad ea quæ sententiam spectant, 472, 12; petitur ex iisdem locis in actione e quibus in oratione, 472, 15; eam qui movere volunt, habitu et voce et vestibus et gestu miserabiliores esse debent, 359, 35; quando ad eam commovendi sunt auditores in dissuasio, 444, 24; in dissuasio eodem modo excitatur ac in suasio, 445, 45; quomodo excitanda sit, 444, 39 s.; si sciamus quosnam miserentur omnes, facile miserabilia efficere poterimus quæcunque voluerimus, 444, 36; ad eam judices orator excitare debet defensor idque quomodo, 453, 15 ss.; eam erga se apud judicem in peroratione commovere debet accusator, 451, 9, cf. 410, 18; quomodo impediendum est, ne eam sentiant judices, 361, 26.

Misericors; sapiens et ignavus et modestus est IV, 6, 19; ita natura est IV, 206, 26; ejus signa IV, 6, 14 ss.; in eum clementes sumus, 351, 2; talis redditur vino IV, 265, 43 s.

Mitis; morum ergo laudatur II, 14, 29.

Mithridates; et propter contemptum et lucri causa Ariobarzanem aggressus est, 582, 21.

Mitylenæi; eorum portum infestat Cæcias IV, 43, 11, s.

Mitys; ejus statua occisorem cadendo interfecit, 465, 2, cf. *Mitys*.

Mitys; linimentum est quo illinitur alvearii introitus III, 195, 41 ss.; quomodo se habeat III, 195, 43 s.; ceræ repurgamentum esse videtur III, 195, 44; adversus percussiones et suppurationes remedium est III, 195, 15 s.; eo hebetior et minori vi medica præditus est piassoceros III, 195, 47.

Mixidemides; in Areopago causam dicere recusavit, 377, 43.

Mixolydius concentus; eo potius ad fletum contracto animo movetur, 630, 20.

Mixtile (*μικτόν*); respectu cognominis dicitur II, 453, 29; id ab ortui et interitui obnoxio distinguere voluisse videntur qui mixtionem omnino esse negant II, 451, 44 s.; ea sunt quæcunque ex agentibus contrarietatem habent, idque quare II, 453, 2; item quæ facile hui-

tantur, et dividuntur et afficiuntur, idque quare II, 453, 6 ss.; item quæ facile limitantur et in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur II, 453, 27 ss.; nonnulla eorum balbutiunt et in utramque partem vergunt II, 453, 15 s.; nonnulla vix mixtilia videntur ita ut alterum eorum receptaculum, alterum forma esse videatur II, 453, 16 ss.

Mixtio (μῖξις): (*aliorum de ea optiniones*); ei generationis causam tribuit Empedocles II, 460, 43, 49, cf. II, 433, 8 s.; II, 517, 33; ex elementis inordinatis fieri posse censet Empedocles, ut exinde proveniant res naturales, ut ossa et carnes II, 413, 45; eam fieri putat Empedocles ubi meatus sibi invicem respondent II, 447, 51 s.; ei certum quendam cæli locum adsignant Pythagorei II, 481, 39 ss.; item certum quendam numerum II, 481, 41 s.; eodem modo Plato II, 481, 49; eam omnino fieri posse negant nonnulli, idque quomodo II, 451, 34 ss.; eam ab ortu et interitu distinguere videntur qui eam esse negant II, 451, 43 s.; de ea excepto Democrito, nemo aliquid protulit quod mentione dignum sit II, 434, 23.

Mixtio (*ejus definitio etc.*); quidnam III, 675, 54 s.; revera exstat II, 451, 34; II, 452, 39 s.; II, 453, 22; hujus verbi notio non rite determinata est II, 444, 29 s.; ea res unum fieri possunt II, 620, 33; quatenus ei similis sit accretio II, 443, 48 s., cf. II, 453, 24 s.; quomodo a temperatione differat, 209, 19, 34; sine contactu obtinere nequit II, 444, 46 s., 49 s.; igitur antequam de ea sermo fiat, de contactu dicendum est II, 444, 44; probatur res non esse quæ sensum solummodo spectet II, 452, 18 ss.; II, 453, 27; si idem esset quod compositio, obtuse videnti aliquid mixtum esse videretur quod alii non ita II, 452, 28 s., 36 s.; II, 453, 26; nonnullorum sensibilibus actus et essentia et forma est II, 559, 30, 44; oppositis vero non essentia est II, 559, 31; queritur an ea constet bonitas quam rebus impertit natura II, 636, 41; in ea fortuna aliquid valere potest II, 460, 44 s.; causa esse nequit cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 42 s.; in ea prædominans semper augeri dicitur II, 442, 54; non solum, ut nonnulli censent, minimarum particularum appositione fit, sed etiam penetratione mutua III, 481, 29 ss.; fit solummodo minimarum partium appositione, ubi agitur de rebus quæ in partes minimas dividi possunt III, 481, 34 ss., 40 ss.; vera tantummodo earum est rerum quæ se invicem penetrant III, 481, 42 s.; locum non habet, ubi res quæ in se invicem agunt ac a se invicem afficiuntur quæque facile dividuntur ita sibi invicem addantur ut alterius copia alterius quantitatem magnopere superet II, 452, 47 ss.; fit vero ubi res quodammodo potentia æquales sunt, idque qua ratione II, 452, 53 ss.; non quibuscunque rebus competit II, 480, 31 s.; eorundem est quorum et separatio II, 480, 32; iis tantum rebus competit quorum ultima sunt unum III, 490, 28; ad res quæ eodem modo se habent pertinere perhibetur II, 451, 39 s.; competit rebus activis contrarietate præditis II, 453, 2; item iis quæ facile limitantur et dividuntur et afficiuntur II, 453, 6; si parvæ sint res, facilius fit II, 453, 4; si magna earum est copia, difficilior et tardius II, 453, 5 s.; omnium facillime fit, si liquidæ sunt, dummodo non sint viscidæ II, 453, 9 ss.; non iisdem constat quorum mixtio est II, 560, 27; non competit rebus activis, sed affectui non obnoxiiis II, 453, 45; queritur an ea fiant res geometricæ II, 625, 41; mixtionum proportionibus non multiplicatione, sed additione numerorum constant II, 636, 45 ss.

Mixtione (*de*); hoc nomine citatur de *Generatione et*

Corruptione lib. I, c. 10 (t. II, p. 451-453) III, 431, 33, 48.

Mixtum; ejus partes sibi invicem similes esse debent II, 452, 32 s., cf. 26, 31.

Mixta; esse omnia in omni dicebat Anaxagoras II, 508, 48; ea dura fieri putat Empedocles, etiamsi res duæ molles misceantur, dummodo alterius solida in alterius cava quadrent III, 368, 16 s.; aliquatenus sunt, aliquatenus non sunt II, 452, 9; quod ex iis factum est, actu aliud est II, 452, 10; II, 635, 51 s.; potentia adhuc eadem sunt ac antequam miscerentur nec perierunt II, 452, 11; antea immixta fuisse oportet II, 480, 30 s.; ideo simul percipiuntur, quia sensu actu unico percipiuntur III, 490, 40 ss.; oppositorum proportionibus sunt III, 491, 19; in iis extremorum notio una non fit, nisi ut unicum percipiantur III, 491, 20 s.; videntur simul percipi non posse, nisi ut unicum quid percipiantur III, 491, 18 ss.; quibusnam diversis proportionibus misceri possint III, 491, 21 ss.

Mixta corpora; sine simplicibus esse nequeunt II, 382, 23; extra cælum nec exstare nec facta esse posse probantur II, 382, 23; in multas partes similes dividi possunt II, 416, 21; si ex iis alterum separaretur, non necessario semper majorem locum occupat II, 420, 22, 31 s.

Mixtura; v. *Miscela*.

Mnaseas; quomodo dissensio inter eum et Euthycratem bello sacro ansam dederit, 569, 17; Mnesonis pater, *ibid.*

Mnasitheus; Opuntius, in musico certamine nimis motui indulgebat, 481, 11.

μνῆμοτες; v. *Scribæ*.

Mnemosyne; Musarum mater fr. 334, a.

Mneson; Mnaseæ filius, 569, 17.

Mobile (τὸ κινητόν); id est quod potentia non actu movetur II, 352, 21; esse debet id quod movetur II, 352, 20, cf. II, 342, 38 ss.; movetur ab eo quod movendi vim habet II, 273, 31; ejus actus subjecto idem est ac motoris, non tamen notione II, 275, 31 ss.; II, 595, 44 ss.

Mobilia; qualesnam iis potentia insint, 36, 41; necessario adesse debent ut fiat motus II, 342, 35 s., 38; vel olim facta sunt, vel semper fuere II, 342, 43; si facta sunt, ante mutationem quæ prima habetur, aliam factam fuisse necesse est II, 342, 44 s.; si semper fuerint, absente motu, confestim simulac mentem advertimus, absurdum quid emergere videtur II, 342, 47 ss.; si ultra progredimur, res etiam absurdior videtur II, 343, 1 ss.; alia uno tantummodo movent, alia in duas partes contrarias II, 343, 8 s.; quæ uno modo movent aliquatenus tamen etiam in contrariam partem movere videntur II, 343, 11; si una cum rebus movendi capacibus adsint, tunc tantummodo moventur, ubi certo quodam modo se habent et propinqua sunt II, 343, 15 ss.; simulac vero propinqua sunt, statim necessario motus fit II, 343, 17 ss.; si igitur olim non movebantur, fieri nequit quin mutatio facta sit II, 343, 19 ss.

Mobile corpus (τὸ κινητὸν σῶμα); solum in loco est II, 291, 39; II, 309, 29; id qui tangit extremum cæli terminus quiescens ejus locus est II, 291, 26 ss.

Mobile difficulter; v. *Difficulter mobile*.

Mobile per se; pro motus specie differt, e. g. alterabile II, 307, 26.

Mobile secundum locum; non quodlibet a quolibet II, 427, 17.

μολὴν v. *Improbabilis*.

μολὴν 476, 3.

Modestia (εὐνομοσύνη, εὐκαμμία, σωφροσύνη); animæ habitus est II, 195, 5; virtutis universalis sequela est

II, 247, 9; ei magis quam temeritatitribuendum est, si quis in magnis dubitationibus etiam parvas recipit dilucidationes **II**, 401, 2; spectat res a legislatore omisissas **II**, 159, 21; sine equitate esse nequit **II**, 159, 21; circa eadem versatur ac æquitas **II**, 159, 21; quaeritur an ei ubique idem præesse debeat magistratus, an alibi alius, 562, 5, 9; quinam magistratus ejus curam gerant, 600, 21 ss.

Modestus (ἐὐνῶμων, σώφρων); quisnam **II**, 159, 24; quæ judicaverit peragit æquus **II**, 159, 28; is est qui parvis dignus est nec majoribus se dignum esse putat **II**, 44, 10; infra dignitatem sibi tribuere solet **II**, 63, 29; non tamen injuriæ sibi ipse infert quia gloria aut absolute boni ratione emolumentum faciunt **II**, 63, 30; si dicuntur qui sententiam habent **II**, 73, 13; eo spectatur quod bene judicare valet de rebus ad prudentiam pertinentibus **II**, 73, 25; ejus signa **IV**, 5, 27 ss.

Modicum (τὸ μέτρον, τὸ σύμμετρον); unum est **IV**, 202, 21 s.; æquabile est **IV**, 147, 14; bonum dicitur, 183, 6.

Modius; nulli si sonum edat, ubi effunditur, etiam granum ejus sonare debere asserebat Zeno **II**, 341, 30 ss.

Modon; lapidis genus quod in Tigride inveniri dicitur **IV**, 105, 8 ss.; ejus usus, *ibid.*

Modi musici (μέλος, νόμοι); eorum unum est principium diæsis **II**, 576, 20 ss.; in iis gravis præstantior incitatio est **III**, 427, 7 s.; cur leges (νόμοι) appellantur **IV**, 209, 24 ss.; cur moribus similes sint **IV**, 209, 13, 29 ss.; cur lubentius canant quos sciunt **IV**, 211, 44 ss.; cur iis omnes oblectentur **IV**, 211, 1 ss.; recti et acuti cur cantu difficiles **IV**, 210, 41 ss.; cur semper graviore et fidibus eos modulandi actus committatur **IV**, 206, 45 ss.; iis utitur tragœdia, comœdia, dithyramborum nomorumque poesis, 458, 6; flebiles et tranquilli choro conveniunt, idque quare **IV**, 213, 50 ss.; olim ad agonistas musicos pertinebant **IV**, 207, 15; cur olim non per antistrophos agerentur **IV**, 207, 14 ss.

Modus; omnino servandus est in rebus publicis quæ a recto tramite aberrarunt, 578, 24.

Modo (quæ) sunt, modo non sunt; in tempore sunt **II**, 304, 23, 35; ad ea pertinent quæ non semper sunt **II**, 304, 34 s.

Mœcha; quædam duos simul infantes edidit, alterum marito, alterum mœcho similem **III**, 140, 22 s.; cum Æthiope mœchata sibi Æthiopes peperit **III**, 141, 38 s., cf. **III**, 330, 10 ss.

Mœchus; pro eo habent rhetorici qui noctu circumvagatur, aut vestium cultum secatur, 281, 2; 382, 6.

Mœnia; iis definiri nequit civitas, 522, 33; minus prisce sentiunt qui iis cingendas non esse putant urbes (v. Plato, *Legg.* **IV**, 778, D), 613, 50; eorum munimento utendum non est adversus hostes similes, vel non admodum numero superiores, 614, 1; ubi hostium numerus humana virtute superior est, eorum munimentum bello maxime convenit, 614, 8; præsertim utilia sunt adversus tela et machinamenta nuper ad oppugnandas urbes inventa, 614, 9, 22; quorum urbs iis cingitur, ea uti possunt perinde ac si non adessent, 614, 17; danda est opera, ut cum ad ornatum, tum ad bellicum usum conferre valeant, 614, 20; in opportunis locis turribus et propugnaculis intercipi debent, 614, 29; iis exstruendis in magnis civitatibus peculiare magistratus præpositi sunt, 598, 24; cum in bello tum in pace oportet esse magistratus eorum custodiæ præpositos, 599, 29; eorum exstructionem pollicitus quomodo pecuniam a Mycalensibus exegerit Mausolus, 642, 47.

Mœnia lignea; Themistoclis, 344, 12.

Mœrocles; quomodo se viro quodam probo nequaquam improbiorem esse adstruxerit, 396, 51.

Μοῖρα; quæ ita vocatur nihil aliud est ac Jupiter **III**, 642, 12.

Mola; magnæ molis caro est **III**, 216, 32, cf. **III**, 410, 42 s.; ejus causa exponitur in *Problematis* **III**, 410, 46 s.; fit, ubi muliebri semen solum attraxerit matrix eaque calida et sicca sit **III**, 216, 37 s.; igitur oro irritato comparanda est **III**, 216, 37 s.; nec animal, nec anima carens, idque quare **III**, 216, 40 s., cf. 51; diu intus manet quia matricis inflammationem non provocat **III**, 216, 42 s., 53, cf. **III**, 411, 1; idque quia lævis est ac matricem tantummodo gravat **III**, 216, 52; item quia matricem non tantum distendit quantum apud aves ova subventanea **III**, 216, 43 s.; morbus diuturnus est quia imperfecte cocta est **III**, 217, 7, cf. **III**, 410, 47 ss.; partus dolorem non excitat, quia animal non est **III**, 217, 10 s.; adeo durum fit, ut securi dividi nequeat **III**, 217, 14 s., cf. **III**, 410, 44 ss.; ejus durities ab imperfecta pendet coctione **III**, 217, 13 s., cf. **III**, 410, 47 s.; quaeritur an a calore pendeat **III**, 216, 34 s.; **III**, 217, 3 s., cf. **III**, 410, 49; an ab humiditate et tanquam putor consideranda sit **III**, 217, 4 ss.; an ab eo quod matrix non satis frigida est ad ejiciendum, nec satis calida ad concoquendum, **III**, 217, 5 ss.; ei finem non videtur imposuisse natura **III**, 410, 51; nec perfecti, nec plane alieni habet naturam **III**, 411, 1 s.; non plane constat an solis mulieribus propria sit, an quæ apud reliqua animalia factæ sunt nos omnino latuerint **III**, 411, 4 ss., 10; quidnam tanquam causa considerari possit cur solis mulieribus eveniat **III**, 411, 6 ss.; fit ubi conceptum e liquore concocto difficili constitit **III**, 411, 8 s.; raro fit **III**, 217, 22; **III**, 410, 34 s.; nonnulli tamen medici eam adesse putant, simulac ventrem tumefactum viderint, sine hydropse, sed retenta purgatione menstrua, cum modo diu duret morbus **III**, 217, 18 ss.; igitur cum ea confundunt excrementum frigidorum et humidorum in loco ventri vicinum confluxum **III**, 217, 23 ss.; vel confluxum in loco matrici et ventri interjectum **III**, 217, 33 ss.; facile dignoscitur, dummodo matricem contrectet obstetrix **III**, 217, 35 s.; si adsit, matrix calida ac sicca erit, ac eodem modo se habebit quo ubi gravida est **III**, 217, 38 ss.; itemque ostium uteri **III**, 217, 40; interdum usque ad senectutem, immo usque ad mortem durat **III**, 216, 33, 53 s.; **III**, 410, 43 s.; interdum morbo, verbi causa difficultate intestinorum ea liberantur mulieres **III**, 216, 31 s.; **III**, 217, 1 ss.; **III**, 410, 42 s.; eam pariunt capræ post multorum annorum graviditatem **III**, 216, 23 ss.; idem quoque accidit mulieri cuidam post coitum **III**, 216, 26; **III**, 410, 37; quænam evenierint mulieri quæ eam peperit **III**, 216, 26 ss.; **III**, 410, 38 ss.

Molares dentes; v. *Dentes molares*.

Molares lapides (μύαι); superior quum inferiorem atterit nonnullos inhorrescere facit **IV**, 286, 6 s.; liquescunt et calci similes fiunt **III**, 616, 43 ss.; qui terra igni deusta fiunt solutionem non admittunt **III**, 616, 48 s.; iis similes lapides in capite asinus piscis habet fr. 181, a.

Moles; si uno loco est, videtur necessario ubivis esse **II**, 278, 9; magna non facile sublimis movetur **III**, 303, 47; sive magnam, sive parvam moveas, semper alicui rei exteriori inniti debebis **III**, 520, 28 s.; æqualibus quæ in stadio sibi invicem oppositæ movebantur, quomodo probare conatus est Zeno dimidium duplici quale esse **II**, 330, 32 ss.; ejus argumenti refutatio **II**, 330, 36 ss.; quamobrem minor videatur animo deficientibus et iis qui præ nimio exercitandi labore dissolvuntur **IV**, 143, 16 ss.; rei alicujus admixtione cras-

sior fieri probatur ovis in aqua salsa supernatantibus III, 582, 17 ss.

Molestia; quidnam III, 469, 45 ss.; idem est quod fuga actu III, 469, 47 s.; omnium consensu malum est II, 88, 30; aut absolute aut aliquatenus, quippe quæ impedire valeat, malum est II, 88, 31; eam fugimus II, 29, 23; II, 117, 51; II, 144, 44; quamvis fugiunt, non solum nimiam II, 89, 36; propter eam ab honestis abstinemus II, 137, 49; II, 16, 40; II, 144, 31 s.; affectibus suis oppositas fugiunt plerique II, 127, 37; voluptatis contrarium est, 335, 3; eam expellit cum contraria voluptas tum quælibet, dummodo valida sit II, 90, 17; ejus excessus ipsi contrarius non est, nisi ei qui ejus excessum sectatur II, 89, 37; nec malum nec bonum erit, si voluptas bonum non est II, 89, 20; nonnisi quia voluptatibus contrariæ sunt, malæ sunt II, 89, 27; ejus rei interitus est cuius generatio voluptas II, 118, 32; eam perperam defectum esse perhibent ejus quod natura desiderat II, 118, 33; perperam eam voluptatem præcedere putant II, 168, 30; quæ cum ea conjunctæ sunt voluptates non revera voluptates sunt II, 87, 35; voluptatibus quibus dediti sunt contrariis pravos compescere jubent nonnulli II, 128, 17, 22; non omnes spectant temperantia et intemperantia, easque minus quam voluptates II, 20, 50; circa eas versatur tolerantia II, 165, 48; ejus quem affligit naturam de statu suo deturbat et interimit II, 38, 3; unicuique actui propriæ sunt quæ eum per se comitantur II, 121, 46; propriæ æque ac voluptates alienæ actus pervertunt, sed alio modo II, 121, 40, 47; sequitur actiones a necessitate profectas II, 141, 26; II, 170, 49; iis stipata vita indefinita est II, 113, 31; exitiosa, id est mortem minitans, sola est quæ metum injiciat II, 209, 28; aliæ necessariae, aliæ nonnisi aliquo usque II, 83, 33; earum excessus vel defectus nunquam necessarii II, 83, 32; ad affectos nec non metipsos nec amicos videre optamus II, 237, 14.

Molestia absentia (τὸ ἀπόν) nonnulli eam voluptati addunt II, 167, 52; non longe a voluptate distat II, 168, 1.

Molestia qui afficit; eum nos tangere dicimus, non vero nos ab eo tangi II, 445, 40 s.

Molestum; est quod voluptatem tollit aut constitutionem ei contrariam efficit, 335, 5; manifesto sunt ex his quæ incundis contraria, 337, 52; IV, 260, 4; fugiendum est III, 523, 4; id fugit natura II, 94, 47; id diu non ferunt beati II, 95, 42; id nemo perpetuo toleraret II, 95, 43; II, 94, 46; ea perferre difficilius est quam a jucundis abstinere II, 35, 21; quod minus est, majus bonum habetur, 328, 22; aliis sunt quæ jucunda aliis II, 122, 23; qui iisdem dolent, eos amamus 351, 31; omnia sentiuntur 353, 15; laudatur qui id honestorum vel magnorum causa sustinet II, 24, 43; ejusmodi plerumque sunt quæ expectantur in actionibus quæ sponte quidem fiunt, sed per se invite II, 25, 6; quænam misericordiam moveant, 358, 28; 359, 6; quare nonnulla inhorrescere faciant IV, 153, 13 ss.

Molliceps; v. *Malacocraneus*.

Mollis; quisnam II, 165, 51 ss.; quomodo ab intemperanti differat II, 83, 28; II, 84, 2; ad eos referendi sunt qui eo decantur quod dolorem fugiunt e cupiditate nascentem II, 83, 41, 47; ei oppositus est tolerans II, 83, 49; circa delicias injustus est, 333, 11; quidam aliquatenus fortes sunt II, 209, 34; eos circa voluptates et molestias versari manifestum est II, 80, 4; circa jucunda non necessaria ita non appellantur II, 80, 29.

Molles mares (οἱ διεφθαρμένοι τὴν γένειν); interdum

alvi profluvio afficiuntur, quia residuum quod apud oes in alvum colligitur concoquere ac in semen convertere nequeunt III, 339, 5 ss.

Molle; quidnam, 14, 8; II, 412, 8; II, 455, 24 s.; III, 614, 42 s.; ad secundum qualitatis genus pertinet, 13, 49; item ad humidum II, 455, 24 s.; nullum fissile est III, 621, 25 s.; id est quod facile cedit II, 449, 42; raro affine II, 298, 31; ex eo durum fieri non poterit si elementa non in se invicem transeunt II, 433, 26 s.; quia olim erat quod nunc durum est, materiam revera exstare putamus II, 290, 13; id simpliciter tactu definitum III, 614, 49 s.

Molle et durum; æque ac visibile, audibile et odorabile intermediis ope percipitur III, 459, 46 ss., 49, cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; quatenus tamen differant III, 459, 48 s.; III, 460, 1 ss., cf. *Gustus et tactus*.

Molliri quod nequit (ἀμύλαστρον); dicitur secundum potentiae privationem III, 619, 3; quænam ad ea pertineant III, 623, 52 ss.

Molliri quod potest (μολύστρον); quid III, 619, 3, 31; potest quod lundi potest III, 619, 31 s.

Mollities; animæ affectus II, 195, 35; definitio II, 196, 5; ad res pravas et vituperabiles pertinere videtur II, 76, 42; nec plane idem est quod improbitas, nec prorsus ad aliud genus pertinet II, 76, 30; versatur circa labores II, 165, 51; differre probatur ab incontinentia II, 165, 50 ss.; sequela ignaviæ est II, 245, 40; item incontinentiæ II, 246, 3; ejus species luxuria est II, 84, 3; est ærumpas perferre, non quia pulchrum est, sed ut malum fugias II, 33, 12; quænam ejus signa pudorem incutiant, 356, 1.

Mollitudo; affectus corporalis est III, 226, 29 s.; III, 614, 39.

Mollitudo et durities; pertinent ad affectus quibus determinantur partes similes III, 331, 22 ss., cf. III, 229, 36 s.; earum ratione immutantur fetus partes III, 359, 19 s.

Mollitudo ac raritas; vel idem vel res sibi invicem proximæ IV, 185, 4 s.

Mollusca (μολύσκιον); magnum genus animalium exsanguium III, 7, 23; III, 55, 28 s.; III, 277, 7 s.; III, 327, 40; III, 338, 4 s., 6; exsanguium locum mutantium genus sunt III, 319, 32; magnum genus animalium alia genera comprehendens III, 70, 48 ss.; quænam ita appellentur III, 6, 26; III, 7, 23; III, 55, 30 ss.; III, 80, 5; III, 170, 48; eorum genus similitudinem habet ideoque partium et totius corporis figura determinatur III, 226, 23 ss.; eorum partes affectibus corporalibus, id est secundum magis et minus a se invicem differunt III, 226, 26 ss.; longe ab animalibus sanguine præditis differunt III, 226, 26 ss.; longe ab animalibus sanguine præditis differunt III, 277, 7 ss.; quædam eorum majora sunt quam animalia sanguine prædita III, 6, 51; exsanguia ideoque frigida sunt III, 383, 45 ss.; III, 389, 6 ss.; etiamsi gressilia sint, indistincta habent supra ac infra III, 359, 42 s.; anteriora eodem obversa habent ac posteriora III, 307, 9 ss.; III, 384, 13 s.; si quam partem firmam habent, eam intus habent III, 55, 31; nihil terrenum aut durum habent separatim quod nomine dignum sit III, 240, 36 ss.; pinguedine carent III, 338, 6; viscidam habent corporis naturam III, 346, 34 s.; eorum partes carnosæ inter carnem et nervum medium tenent III, 240, 38 ss.; eorum partes carnosæ non recto tramite, sed circulariter fiuntur, idque quare III, 240, 42 ss.; igitur et insectis et testaceis et crustatis opposito modo se habent, quod ad partium mollium et durarum distributionem attinet III, 240, 34 s.; III, 279, 27 ss.; foris habent partem

carneam III, 279, 29; exceptis polyis, habent aliquid quod spinis piscium respondet III, 240, 44 s.; idque quare III, 240, 50 s.; eorum partes internae III, 57, 7 s.; excepto polyo alveum oblongum habent III, 240, 49; eorum alveus vocatur caput III, 240, 49; eorum alveus indiscretus est III, 286, 32; eorum alveus caput insequitur III, 57, 4 s.; eorum alveus eodem modo interiores partes ambit ac si animalium sanguine præditorum caput et truncus ita replicata essent ut anus ad adduceretur III, 287, 11 s., cf. II, 286, 47 s.; igitur eorum posteriores partes ad anteriores adductae sunt III, 286, 39 s.; hinc prope os, nempe infra id, excrementum emittunt III, 287, 20; III, 328, 3 s.; quod ergo ad partium internarum rectitudinem attinet opposito modo se habent crustatis, insectis et animalibus sanguine præditis III, 287, 9 s.; eodem modo quo ea se habent testacea turbinata III, 287, 9 s.; III, 286, 40 s.; idque in primis turbinata anfractum habentia III, 286, 46 s.; quatenus tamen ab iis differant turbinata quod ad situm exitus excrementi attinet III, 287, 22 s.; iis similia sunt testacea, quod ad rationem universam attinet qua corporis forma constat III, 286, 44 s.; eorum alveus turbinatorum turbini respondet, nec nisi mollitie ab eo differt III, 287, 16 s.; visceribus carent III, 57, 13; III, 277, 8 s.; eorum os insequitur gula longa III, 277, 45 s.; post gulam habent ingluviem, eamque qualem III, 277, 46 s.; idque quare III, 278, 2 s.; eorum gulam insequitur ventriculus III, 277, 47; post ventriculum intestinum simplex ad anum tendit III, 277, 47 s.; eorum pars quæ cordi respondet vocatur mylis III, 282, 10 s.; quomodo se habeat et ubinam sita sit III, 57, 17 s.; III, 282, 11 s., 15 s.; cerebrum habent III, 13, 31 s.; quænam sint eorum partes exteriores III, 56, 4 s.; III, 86, 31 s.; caput inter pedes et ventrem habent III, 56, 9 s., cf. 5 s., 51 s.; III, 57, 4 s.; eorum cerebrum parvum est III, 57, 2; eorum cerebrum inter oculos situm est ac parva cartilagine continetur III, 57, 1 s., cf. 30 s.; in capite os habent et in eo duos dentes III, 56, 53 s.; III, 277, 25 s.; item in eo linguae similem partem qua alimentorum suavitatem diducant III, 57, 2 s.; III, 277, 26 s.; III, 278, 54; eamque dentibus interpositam III, 278, 53 s.; fistulam in supina parte habent III, 278, 20; per eam mare rejiciunt quod ore receperant III, 56, 26 s.; III, 545, 46 s.; eamque ad dextra et ad sinistra movent III, 56, 28 s.; eorum oculi ubinam siti III, 56, 54, cf. 32 s.; eorum oculi magni sunt III, 57, 2; octo pedes habent omnia III, 287, 35 s.; eosque, excepta heledone, duplici acetabulorum serie instructos III, 56, 10 s.; cf. 17, III, 57, 52 s.; quomodo siti sint eorum pedes III, 286, 32 s.; eo ab omnibus aliis animalibus pedibus præditis differunt quod omnes pedes in anteriore parte habent III, 286, 37 s., cf. III, 287, 23 s.; idque quia eorum partes interiores reduplicatae sunt III, 286, 39 s.; pinnam habent omnia III, 288, 13 s.; excepta loligine, omnium pinna alveum in orbem sine intermissione circumdat III, 288, 14 s.; pinnae quæ alveum circumdant natant III, 56, 16 s., cf. III, 3, 9; pedes habere videntur, iisque et pinnis natant III, 6, 24 s.; iis ad natandum et sese dirigendum utilis est pinna III, 288, 19 s.; celerius versus corpus natant III, 6, 25 s.; quæ acetabula et reticula in pedibus habent iis eandem dispositionem et facultatem habent ac texturæ quibus antiqui medici digitos injiciebant III, 287, 53 s.; quomodo igitur acetabulorum et reticulorum eae carunculas et res eedentes comprehendant III, 288, 3 s.; omnia vel pedibus vel proboscide utuntur ad vim inferendam vel

repellendam, idque quare III, 288, 6 s.; excepto uno polyporum genere omnia duplicem acetabulorum seriem habent, idque quare III, 288, 9 s.; particulas quasdam pilis similes in corpore habent III, 57, 21 s., cf. III, 65, 52 et *Pilis similia*; in omnibus eorum generibus a maribus differunt feminae III, 57, 30 s., 44; III, 75, 5; III, 319, 32; III, 380, 44 s.; coitu pariunt III, 383, 39 s.; eorum coitus æque conspicuus est, quippe qui diuturnus est III, 380, 42 s.; III, 383, 39 s., 44 s.; ore coeunt idque quomodo III, 80, 6 s.; III, 328, 1 s., 15 s.; nonnulli ea fistula coire censent III, 80, 23 s., cf. *Polypti*; interdum prona parte copulantur, sed non constat an generationis causa vel alia III, 328, 23 s.; foras pariunt III, 383, 5; fistula ova pariunt III, 80, 22 s.; communem habent uteri et excrementi meatum, idque ubinam III, 328, 10 s.; quomodo se habeant eorum partes genitales et ova III, 57, 32 s.; uterum habent III, 380, 45, cf. III, 385, 47 s.; duplicem habent uterum, id est membranam ova contegentem III, 332, 5 s.; III, 328, 6 s.; æque ac pisces imperfecta ova pariunt III, 328, 9; III, 346, 30 s., 41 s.; III, 347, 2 s.; III, 348, 32 s.; III, 380, 41 s.; III, 383, 36; III, 384, 1; item vermi similia III, 90, 45 s., cf. II, 92, 15; III, 346, 48; eorum ovum primum indiscretum est, deinde in plura ova dividitur III, 328, 7 s.; plurimum lentoris eorum conceptum emittunt III, 346, 36; verisimile est eorum ova genitura adspargere mare III, 115, 30 s.; non constat, an mares eorum coeunt semen, vel partem, vel facultatem quandam emittant III, 328, 17 s., cf. III, 329, 10 s.; eorum feminas adspargit mas, indeque coherencia ac glutinosa fiunt ova III, 384, 5 s.; eorum ova foris incrementum capiunt III, 384, 10 s.; a coitu ovum habent album III, 91, 44 s., cf. III, 92, 14; processu temporis eorum ovum fragile evadit III, 91, 45 s.; eorum partus et incubatio III, 91, 44 s.; vere pariunt III, 83, 37; frigida et meticulosa sunt quia exsanguia III, 278, 33 s., cf. 12, 21; omnia atramentum peculiare habent III, 278, 10 s.; necessario atramentum emittunt propter ignaviam III, 57, 16 s.; III, 278, 36 s.; idque eadem via qua excrementum III, 57, 20 s., cf. III, 56, 29 s.; atramentum habent quia vesica carent III, 278, 27 s.; atramento utuntur ad injurias propellendas III, 278, 6 s., 38 s.; idque quomodo III, 278, 12 s.; quale et ubinam id habeant III, 57, 17 s.; III, 278, 7 s.; eorum integumentum in supinis dehiscit III, 328, 13 s.; qua parte dehiscit eorum integumentum, mare recipiunt et semen vel atramentum emittunt III, 328, 12 s.; nunquam universum atramentum emittunt emissumque de integro rursus augetur III, 192, 28 s.; cibi gratia aquam recipiunt III, 147, 12 s.; omnia carnivora sunt III, 148, 28; III, 149, 30 s.; et alimentum et teporem quaerunt III, 389, 12; quia exsanguia et parum calida sunt, sufficit iis refrigeratio quæ aeri ambienti debent III, 545, 41 s.; eadem de causa aquam recipiunt ac cetacea III, 545, 37, cf. 43 s.; omnes sensus habent III, 70, 52 s.; probantur olfactum habere III, 71, 8 s.; fistulae ope odores percipiunt (f. III, 249, 15; in omnibus eorum generibus conspicuas est somnus, etiamsi brevem habeant III, 501, 38 s., eodem modo quo pisces dormiunt III, 74, 35, v. *Aquetitia*; nullum eorum naturalem sonum vel vocem emittit III, 72, 8 s.; annua sunt, etiamsi sanguine careant III, 529, 6, cf. 9; pragnantia optima sunt III, 176, 47; III, 338, 4 s.; quomodo probetur eorum mares auxilium impensius præstare quam feminas III, 172, 31 s.; contendunt ea conchas tenues ac asperas sibi obducere tanquam lorica et ex iis exire tanquam e latibulo vel domo III, 193, 17 s., cf. III, 58, 18 s.:

in quibusnam locis inprimis inveniuntur III, 389, 6 ss., 10 s.; in Ponto fere desunt III, 169, 9 ss.; ea invadunt et exsugant stellæ marinæ III, 282, 2 ss.; ea devorat dentex III, 149, 24 s.; eorum genera fr. 178, b; iis accensendæ sunt sepiæ III, 55, 32; III, 383, 36 s.; sepiæ et polypi III, 251, 29; polypi, sepiæ ac loligines III, 148, 41; eorum astutissima est sepiæ III, 192, 25 s.; quomodo a polypis differant reliquæ III, 56, 12 ss., 33 ss.; III, 57, 22 ss.

Molluscorum mares; v. *Mares molluscorum*.

Molo; archontis Eucleis pater III, 559, 24 s.

Molossi; eorum reges urbi conditæ aut propagatis imperii finibus dignitatem regiam debuerunt, 580, 26; cur apud eos diu perstiterit regia auctoritas, 584, 7.

μολύβδινα; v. *Galena*.

μῶλυσις; v. *Inquinatio* et *Elizatio imperfecta*.

Momentum (νῦν); pars temporis non est II, 299, 3, cf. 5; II, 302, 7; ex iis non constat tempus II, 318, 3 s.; II, 330, 5, 30; II, 332, 4, 7, 10; in tempore est, quia aliquid est quod ad id pertinet II, 303, 22 s.; II, 306, 4 s.; eo tempus et continuum est et dividitur II, 301, 45, cf. II, 304, 37; consilatur lationem et id quod fertur II, 301, 46; quod iis interjectum est, tempus est II, 326, 8, 13, 29; quasi numeri unitas est II, 301, 44; ejus quod fertur numerus est II, 301, 42; si id non esset, etiam tempus non exstaret, atque item vice versa II, 301, 40; II, 343, 36; quod eo determinatur, tempus esse videtur II, 300, 49; ubi id tanquam unum sentimus, aut tanquam idem, sed ad prius et posterius aliquid pertinens, non videtur fuisse ullum tempus II, 300, 50 ss.; terminus est II, 299, 23; determinat præteritum et futurum II, 299, 6 s.; II, 321, 22, s., cf. II, 322, 10, 15; connectit eadem II, 304, 38, cf. II, 306, 3; II, 343, 38; temporis terminus est, utpole alterius principium, alterius finis II, 304, 39 s.; II, 305, 12, 17; II, 343, 37, 42; semper aliud esse videtur nec substantia est II, 499, 2 s.; fieri vel interire non potest II, 499, 2 s.; quatenus terminus tempus non est, sed temporis accidens, quatenus numerat numerus est II, 302, 10; quatenus dividit, semper aliud, quatenus connectit, semper idem II, 304, 42; partim est potentia temporis divisio, partim utriusque terminus et copula II, 304, 46 s., cf. 41; perspectu difficile est an semper idem maneat, necne II, 299, 9 s.; prius quod nunc est interisse debet, si non semper idem maneat II, 299, 12, 14; nec fieri potest ut in se ipsum interierit II, 299, 14 s.; nec in proxime sequenti II, 299, 15 ss.; nec in alio quovis II, 299, 18 ss.; nec semper idem manere potest II, 299, 20 ss.; quatenus idem, quatenus non idem sit II, 301, 17 ss., 32, 37 s.; ejus essentia est ut semper aliud atque aliud sit II, 301, 15, 18; melitur tempus quatenus prius et posterius est II, 301, 15 s.; in eo non est prius II, 322, 17; prius cum posteriori connectunt expectati II, 300, 7 s.; si non esset aliud, sed semper idem, non fuisset tempus, nec si nobis inscila aliud esset II, 300, 10 ss.; quando duo affirmat esse anima, tunc atque hoc tempus esse dicimus II, 300, 47 ss.; probatur individuum esse et omni tempore inesse II, 321, 20 ss., cf. II, 322, 4; si dividuum esset, pars præteriti in futuro esset, et vice versa II, 321, 35 ss.; item partim in futuro, partim in præterito esset II, 321, 40; item nec futurum, nec præteritum, semper idem esset II, 321, 41; item nec præsens ipsum sibi II, 321, 42; medium quoddam est II, 343, 37; nihil præter id in tempore arripere possumus II, 343, 41; id quod fertur sequitur quo modo tempus motum II, 301, 28; in rebus quæ ferantur prius et posterius in motu II, 301,

32; prius et posterius est quatenus numerari potest II, 301, 30 s.; 33 s.; revera dici potest in eo id quod innotet totum in eodem esse cum ipsum tum ejus partes II, 329, 46 s.; in eo id quod movetur est in aliquo non tamen quiescit II, 329, 49, cf. 51; in eo nec motus nec quies obtineri potest II, 321, 39 ss.; II, 322, 6 ss.; II, 329, 50, cf. II, 332, 31; in eo mutari non licet, sed licet mutatum esse II, 326, 18; ubi ultimum cujusque temporis arripit aliquid, in eo tempore motum esse dicitur II, 326, 6; eodem modo se habet ut lineæ et punctum II, 412, 44; quatenus a puncto differat II, 302, 1; II, 304, 40 ss.; similiter se habet ac superficies, lineæ et puncta II, 498, 52, cf. *Nunc*.

Momentum contrarium; v. *Contrarium momentum*.

Momenta; diversa sunt II, 302, 33; infinita sunt II, 326, 19; non coherent II, 326, 29 s.; deinceps esse nequeunt II, 318, 3; II, 324, 46; deinceps sunt II, 361, 29; iis semper interpositum est tempus II, 318, 6, cf. II, 321, 31; simul esse non possunt II, 299, 13; non inter se coherent ut puncta II, 299, 17; infinita simul erant, si momentum præteritum nec in se ipsum nec in proximo, sed in alio intereat II, 299, 19.

Momus; apud Æsopum taurum vituperavit quia cornua ejus capiti non humeris inserta erant III, 255, 4 ss.

μοναδικά; v. *Solitaria*.

Monapus (μόναπος); ita Pæones appellant bonasum (βόνασον) III, 204, 28 (μόναπος et βόλινθος legitur IV, 75, 3, ubi idem memoratur).

Monarchæ; iis suppetunt magnæ divitiæ amplissimique honores, 581, 4; conspirationes quibus petuntur, partim eorum corpus spectant, partim imperium, 581, 5; quæ propter contumeliam sunt corpus spectant, idque quare, 581, 7; multe conjurationes in eos factæ sunt propter stuprum, 581, 22; multi quoque in eos conspirant irati quod verberibus cæsi erant, 581, 41; alii propter metum, 581, 54; alii propter contemptum 582, 5; interdum amici propter contemptum adversus eos conspirant, 582, 11; aliquatenus propter contemptum in eos conspirant qui sperant se imperio potituros esse, 582, 13; alii propter causas plures simul adversus eos conspirant, 582, 20; alio modo admodum pauci adversus eos conspirant, propter gloriæ studium, 582, 27, 37; nihil impedit quominus cum civitatibus consentiant, ubi viros præpotentes et medio tollunt, 536, 35; ei comparatur plebs in ultimo democratiæ genere, 549, 16, 21; multos sibi adasciscunt oculos et aures et manus et pedes, 541, 50; conferunt honores iis qui in bello mortui sunt II, 32, 8; multos antecellit voluptate et cibo vel re venera percipienda bos Apis II, 187, 17.

Monarchia; quænam, 328, 50; ejus duæ species, 328, 51; distinguitur in regnum et tyrannidem, 527, 41; 528, 3; 579, 43; II, 99, 7; oriri solet, ubi unus facultatibus magis ante reliquos eminet quam civitati aut reipublicæ viribus convenit, 567, 4; in ea fieri potest conversio ubi regimen ad se rapere conatur alius, 564, 18; in eam interdum mutatur democratia, 589, 11; quasnam ob causas fiant earum commutationes, 580, 53; arbitrandum est in iis eadem commutationum principia esse ac in rebus publicis, 580, 51, cf. 579, 35; inter varias injuriæ species, maxime ejus commutationibus ansam dat contumelia, 581, 1; interdum etiam honorum privatorum adeptio, 581, 2; propter eundem finem sunt earum commutationes ac rerum publicarum, idque quasnam, 581, 2; servatur contrariis eorum quibus evertitur, 584, 1; omnis cavere debet, ne nimis magnus evadat vir ullus, 537, 6; ejus imperio

qui obediunt ad rationem omnia referunt, 411, 17; quaeritur quatenus in ea iidem sint magistratus ac in reliquis reipublicae formis, 562, 12; ei convenit arx, 613, 37; frequentius hodie novae conduntur quam regna, idque quare, 583, 41; eam interdum in Creta introducunt potentes, 516, 29.

Monas; ejus definitio, 123, 10; 185, 54; unum quid est II, 497, 19; in numeris minimum est II, 282, 35; simpliciter notior numero, 239, 8; omni numero prior ejusque principium est, 239, 9; numeri mensura est II, 574, 50 s.; in numero est quia aliquid est quia ad eum pertinet II, 303, 23 ss.; non idem est quod punctum, etiamsi res separata esset, uti dicunt II, 312, 20 s.; II, 600, 4 s.; idem in numero quod punctum in linea, 185, 50; punctum est positione carens II, 624, 29; situ caret, 148, 28; 151, 20; II, 520, 23 s.; II, 575, 19 s.; in puncta non-quadrat, 151, 19; nullo modo aucta majus efficit II, 497, 41; ei non similis est substantia II, 561, 18; eam magis quam corpus substantiam esse censent quidam II, 539, 3 s.; vel mensura est, vel indivisibile secundum quantum II, 632, 17 s.; quaquaversum indivisibilis est II, 520, 23 s., 28 s.; II, 574, 50 s.; II, 575, 20; II, 624, 37 s.; non eodem modo divisibilis est quo pes II, 575, 19 s.; ejus mensura est monas, non monades II, 575, 24, 27 s.; corpori tanquam determinatum quid non inest II, 498, 36; quatenus ab unius idea differat II, 624, 36; unius ideam similior est quam dyas II, 624, 38 s.; ideoque et prior esse videtur II, 624, 40; idque quare II, 623, 8 s.; quaeritur et quonam principio materiali fiat, si omnes dyadis monades et parvo et magno aequalibus factis fiant II, 623, 11; omnis alii monadi addita duo facit II, 621, 9; etsi contrarium perhibeant (Platonici) II, 621, 17; aliquatenus dyade et triade prior est, aliquatenus posterior, si numerus separabilis sit II, 624, 2 ss., 31 ss.; unaquaeque unius idea esse nequit II, 625, 43; nec e multitudine et uno deduci potest II, 625, 51 s.; nec multitudo esse potest quum indivisibilis sit II, 625, 46 s.; probatur non e multitudinis parte deduci posse II, 625, 48 s.; ejus nec generatio exstat nec motus II, 120, 11; inter eam et binarium numerum nihil interest II, 312, 24 s.; quaeritur an binariis aequales sint in quaternario, 287, 26; partibus et differentia caret III, 440, 23; igitur non intelligitur quomodo moveri possit et a quo et quomodo III, 440, 21 ss.; nisi differentiam habeat, simul moveri et vim movendi habere nequit III, 440, 23 s. cf. 37 s.; ejus motus nonnisi lineae esse possunt, idque quare III, 440, 24 ss.; de ea sciri debet cum an sit, tum quid sit, 121, 17; 160, 33; ejus definitionem sumunt demonstrationes mathematicae, 130, 25; 155, 35; quidnam ei proprium sit considerat arithmetica, 130, 39; II, 614, 1.

Monades; numeri partes materiales sunt II, 624, 6, 10, 31; numero actu inesse non possunt II, 553, 51 s.; numero potentia, non actu insunt, si numerus non tanquam acervus sit II, 624, 22 ss.; necessario a reliquis differre debet unum quod numerorum principium est II, 622, 17; probantur quantitate differre non posse II, 621, 42 s.; nec qualitate differunt II, 621, 46 ss.; monade numerantur II, 308, 50; deinceps esse possunt II, 311, 44; II, 599, 43; deinceps sunt, non vero se invicem tangunt II, 312, 22 s.; II, 600, 5 s.; omnes dicuntur non vero totae II, 531, 40; inter eas non necessario aliquid interest II, 312, 24; II, 660, 6; magnitudinem habere nequeunt II, 622, 41 s.; corpus facere nequeunt II, 412, 49; nec pondus habore II, 412, 50; iis perperam stellas assimilare solentur II, 401, 34; iis terminatur corpus, nec sine iis esse potest, eae vero sine hoc II, 493, 15 ss.; II, 498, 15

ss.; igitur magis quam lineae substantiae esse videntur II, 498, 14 s.; ponere licet omnes inter se incomparabiles esse et quae ad eundem et quae ad diversos numeros pertinent II, 617, 26 s.; II, 618, 38 s.; hanc tamen opinionem nemo protulit II, 618, 3 s.; II, 619, 21 ss.; duae non unum quid efficiunt praeter singulas II, 620, 36; quae primae dyadi insunt generant quae tetradi II, 620, 47 s.; igitur priores et posteriores sunt II, 620, 46; item omnes ideae erunt II, 620, 48; probatur fieri non posse ut alia e magno, alia e parvo fiat II, 622, 53 ss.; nec ut omnes e magno et parvo aequalibus factis fiant II, 623, 5 ss.; ejusdem numeri comparabiles sunt, diversorum vero numerorum incomparabiles II, 617, 31 ss.; II, 618, 37 s.; ponere licet, aliorum numerorum omnino comparabiles esse, aliorum nequaquam, aliorum tantummodo cum ejusdem numeri monadibus II, 617, 43 ss.; numeri mathematici a se invicem non differunt, sed comparabiles sunt II, 617, 28 ss.; II, 619, 4; si omnes comparabiles sint, solus erit numerus mathematicus, nec ideae erunt numeri II, 618, 40 ss.; si omnino incomparabiles sint, ex iis fieri nequit nec mathematicus numerus, nec idealis II, 619, 1 ss.; priores erunt numeris et quibus construuntur, si monades omnino incomparabiles sint II, 619, 18 s.; priores et posteriores esse consentaneum est, siquidem exstat primum unum II, 619, 25 s., v. *Unum*; probatur fieri non posse ut ejusdem numeri comparabiles sint, diversorum vero non II, 620, 8 s.; nec participatione in unum coalescere possunt II, 620, 29 ss.; nec eo quod alia aliis differentia est II, 620, 31 s.; nec tactu vel mixtione vel positione II, 620, 33 ss.; nec quia indivisibiles sunt II, 620, 36; nec quantitate nec qualitate differunt II, 621, 1 s.; igitur absurdum et fictitium est si iis discrimen tribuamus II, 620, 52 s.; affectui non obnoxiae sunt, neque igitur inter se differre possunt II, 482, 51 ss.; si discrimine careant, nec ideae numeri erunt, nec omnino ideae erunt II, 621, 22 ss.; si discrimine careant, eo etiam carebunt dyades et triades II, 621, 26 s.; neque comparabiles neque utroviro modo incomparabiles esse possunt, si ideae numeri sint II, 622, 4 ss.; discrimine non carebunt, si alia e magno, alia e parvo fiat II, 622, 53 s.; numerorum idealium a se invicem differunt II, 638, 3; qui eas inter se differre censent inde a principio exponere neglexerunt cur necessario ita se habeant II, 622, 1 ss.; iis magnitudinem tribuunt Pythagorei II, 618, 15, 19 s.; Platoniorum principiis consentaneum erat statuere eas omnino incomparabiles esse, etiamsi id revera fieri nequeat II, 619, 23 s.; cur multae sint praeter primum unum quaesiverunt idearum assertores II, 631, 43 s.; omnes bonum erunt si unum boni natura sit II, 635, 10 s.; eas bonum esse putant idearum sectatores, quia unum idea boni est II, 191, 1.

Monedula (*κολομβή*); corvo similes aves sunt III, 387, 2 s.; ingluvie carens inferiore gula partem latam habet III, 34, 16; ei (v. *Colias*) non aequae bene ac pice comparati sunt ungues ut tute arboribus inniti possit III, 181, 6 ss.; videtur licet mansuetas oris conjungi III, 382, 2 s.; mas feminam non deserit et vice versa fr. 175, a; ex insulis ad terram fugientes, quidam significant fr. 158, b; quomodo tempestatem futuram significant fr. 159, b; mirum quid de iis apud Venetos accidit IV, 97, 7 ss.; eorum genera tria III, 186, 4; ac praeterea genus quoddam palmipes III, 186, 6 ss., v. *Graculus*.

Monedula coracias; quanta III, 186, 5; quale rostrum habeat, *ibid.*

Monedula palmipes; ubinam inveniat III, 186, 7.

Monedula parva; scurra est III, 186, 6.

Monilia; eorum ope fieri potest agnitio, 469, 35; iis non opus est, ubi ex ipsis factis petitur, 470, 20; muliebri similia sunt serpentum ova III, 103, 21 s.

μόνιμα v. *Sedentaria*.

Monitores (μονιτοῦρες); ad unicum orationem suam dirigunt, 367, 29.

μονόβουρα v. *Univalvia testacea*.

μονώτης fr. 328, a.

Mons; quomodo parvus dicatur, 8, 20; quomodo magnus dicatur, 9, 35; saltuoso aprum Calydonium confert Homerus III, 130, 29; altissimos venti non excedunt III, 555, 33 s.; in iis non gignitur pruina idque quare III, 565, 12 ss.; in iis frequentiores sunt imbres idque quare IV, 254, 48; ex iis pleraque flumina delabuntur, idque e maximis plurima et maxima III, 569, 5 ss., 18 ss.; iis vicini sunt plerique fontes III, 569, 8 s., cf. III, 570, 19, cf. *Edita loca* et *Montosa loca*; in illis multae plantae sunt, idque quare IV, 35, 43 ss.; qualia animalia producere soleant III, 170, 14 ss.; in iis pariendi tempore congregantur bonasi III, 205, 8 s.; eos aestate petunt aves debiles III, 157, 4; eas incolunt upupa et brenthius III, 182, 9 s.; III, 207, 36 s.; item cymindis III, 182, 37; item caprimulgus III, 187, 22 s.; item laëdus III, 174, 31; item melanætos III, 188, 1 s.; eos adit pygargus, idque quare III, 187, 42 s.; ubi vestiuntur, canere incipit luscina III, 206, 46 s.; eos ubi supervolant plateæ, priores videre nequeunt posteriores III, 156, 46 s.; in iis occurrunt vesperæ foras III, 200, 46.

Monstra (τὰ τέρατα); exponitur Democriti de eorum causa opinio III, 401, 38 ss.; eadem opinio refutatur III, 401, 44 ss.; si eorum origo e semine repetenda sit, vix aliter ac Democritus de eorum causa disserere licet III, 401, 49 s.; igitur potius a materie et a conceptis coadendis eorum causa repetenda est III, 401, 51 s.; III, 402, 26; si Democriti opinio de eorum origine vera esset, fere semper fierent, ubi ex unico coitu plures generantur foetus III, 401, 47 ss.; quamam ita vocentur III, 401, 13 s.; sunt ubi motus semini insiti solvuntur, materiesque non vincitur et maxime universale restat III, 401, 16 ss.; id est ubi forma materiem non domuit III, 402, 51 s.; dicuntur bovis vel arietis caput habere III, 401, 18 s.; item in aliorum animalium generibus vitulus pueri, vel ovis bovis caput habere dicatur III, 401, 19 ss.; videntur tantummodo ita se habere, revera ita fieri nequeunt III, 401, 21 ss.; idque quia graviditatis tempora differunt III, 401, 28 ss.; alia propter multimembrem formam monstra sunt, e. g. quæ plura capita aut plures pedes habent III, 401, 33 ss.; mutilatio quædam sunt III, 401, 37; hinc aliquatenus a simili causa pendent ei quæ mutilationi ansam dat III, 401, 34 ss.; rebus præter naturam accensenda sunt III, 402, 44; non tamen fiunt præter naturam eorum quæ plerumque III, 402, 45 s.; iis quoque accensenda sunt quæ defectu partium laborant aut supervacaneas partes habent III, 402, 43 s.; item porculi cordi III, 402, 42 s.; iis vix accenseri solent quæ revera præter naturam fiunt, sed semper eodem modo, nec ut fors tulerit III, 402, 48 ss.; hinc iis non accenseri solet, si vitis helveola nigra uvæ ferat III, 403, 1 ss.; nec si in aliis stirpibus fructuum involucra coalescant III, 402, 54 s., cf. 8 s.; foetibus parentibus dissimilibus accensenda sunt III, 402, 39; hinc ad ea generanda naturæ stricta via est, si nascatur proles parentibus dissimilis III, 402, 37 ss.; iis aliquatenus accensendi sunt liberi parentibus dissimiles III, 398, 8 ss.; eorum generationis principium aliquatenus

est femina generatio III, 398, 10 s.; eorum generatio non propter finem quandam, sed per accidens necessaria est III, 398, 16 ss.; multa eorum coalescentibus conceptis facta sunt atque hinc ab alia causa pendent ac partes supervacaneæ III, 406, 23 s.; alia nonnisi partium supervacanearum agnationes sunt, si redundantes partes majoribus ac principalibus accensendæ sunt III, 406, 24 ss.; principii ope distinguendum est utrum quodque eorum unicum animal sit an plura quæ coaluere III, 406, 29 s.; quæ unicum cor habent tanquam unicum animal considerata sunt eorumque partes redundantes tanquam agnatæ III, 406, 31 s.; si plura habeant, statuendum est ea duo esse animalia ac propter partium contiguitatem coaluisse III, 406, 32 ss.; quæ coalescentibus conceptis fiunt admodum raro occurrunt apud animalia quæ unicum foetum pariunt III, 401, 52 ss.; frequentiora sunt apud animalia fecundiora III, 402, 2, 27, cf. 32, 34; idque quare III, 403, 6 ss.; omnium præcipue apud aves III, 402, 2 s.; idque præcipue apud gallinas III, 402, 3 ss.; occurrunt etiam apud serpentes, sed minus frequenter III, 402, 18 ss.; nunquam occurrunt apud apes et vespas, idque quare III, 402, 22 s.; apud hominem frequentia non sunt, idque quare III, 402, 28 s.; frequentiora tamen sunt in regionibus, ubi mulieres valde fecundæ sunt, e. g. in Ægypto III, 402, 29 s.; apud oves et capras frequentiora sunt, idque quare III, 402, 31 s.; sed adhuc frequentiora apud animalia multiformia, idque quare III, 402, 33 ss.; quando fiant IV, 172, 41 ss.; cur apud aves fiant IV, 172, 44; cur ea inprimis parvæ quadrupedes pariant, homo autem et magna animalia ut equi et asini minus frequenter IV, 172, 36 ss.; quæ nascuntur e semine in utero corrupto, roles nostra non sunt IV, 138, 50 ss.; peccata naturæ sunt II, 271, 31; quemadmodum nunc corruptio semine fiunt, sic olim corrupto aliqui principio facta esse debent II, 271, 31.

Monstrandi ratio; eam expendere possumus ipsius rei veritatis rationem non habentes III, 218, 15 s.; limites adesse debent ad quos expenditur in naturæ investigatione III, 218, 13 ss.

Montosa loca; quasi spongia densa, paulatim, sed multis in locis stillant et colligunt aquam III, 569, 10 ss.; pluviam magnam copiam recipiunt III, 569, 13 s.; vaporem adscendentem refrigerant et rursus in aquam condensant III, 569, 16 s.; eodem redit an concavam vel convexam superficiem habeant, idque quare III, 569, 14 ss., v. *Montes* et *Edita loca*; si magna et densa ac frigida sint, ex iis perennia oriuntur flumina III, 572, 52 ss.; idque quia plurimum aquæ excipiunt, continent et gignunt III, 572, 53 ss.; quæ vero e parvis et argillosis originem petunt flumina citius deficiunt III, 573, 1 ss.; brevi tamen post diluvium aliquod quasi perennibus originem dare possunt III, 573, 3 ss.; quasi perennia flumina quæ ex huiusmodi locis originem petunt, tempore exsiccantur III, 573, 5 s.; quæ magnis et frigidis originem debent flumina, paucioram aquam continebunt, donec rursus redierit diluvii tempestas III, 573, 8 ss.

Montifringilla (ὄρῶντις); si non semper, saltem plerumque vermibus vescitur III, 151, 7; quanta sit ejus magnitudo III, 151, 7 s.; quatenus fringillæ similis sit III, 151, 7; montes incolit III, 151, 8 s.

Monumenta; iis digna honesta sunt, 331, 3.

Moræ; quidnam apud Lacedæmonios fr. 271, b.

Moralia; iis operam dedit Socrates II, 477, 32; II, 615, 12.

Moralia; quærit an iis operæ pretium fecerit Aristoteles, 615, 52; nominantur II, 469, 44.

Citantur (t. II, p. 7, 10, vel p. 13, 1), 615, 22; (t. II, p. 18, 2 ss.), 616, 14; (t. II, p. 20, 11, p. 88, 40), 555, 5; (t. II, p. 55, 24, cf. t. I, p. 533, 19), 529, 5; (t. II, p. 57, 50), 497, 29.

Moralis affectus; v. *Affectus animæ*; eorum fidelissimam imitationem continent numeri et cantilenæ, 659, 50; 630, 16; eorum signa corpori inusta sunt dum iis deditum est, 630, 11.

Moralis disciplina; v. *Civilis scientia utpote moralem comprehendens*; probatur pars vel principium scientiæ civilis esse II, 131, 3 ss.; rectius itaque vocaretur civilis quam moralis II, 131, 11; civilis disciplina est II, 2, 6; II, 13, 9; ejus finis quinam II, 15, 34; universa circa voluptates et molestias versatur II, 17, 20, 26; una cum civili et domestica scientiam omnium ræctricem constituit II, 191, 36; eoque a reliquis habitibus differt II, 191, 37; quomodo a domestica et civili differat, postea exponitur II, 191, 38; ei subijuncta scientia civili, absoluta est rerum humanarum philosophia II, 130, 21; ejus argumentum virtus humana et felicitas humana II, 13, 11; non ad eam pertinet penitissima animæ investigatio II, 13, 24; ejus nihil interest scire quamnam ratio intercedat inter duas animi partes II, 13, 31; nec quomodo ab animæ parte ratione prædicta differat pars ei resistens II, 14, 10; ad eam non pertinent problemata naturalia II, 91, 38; II, 98, 7; pertinent ad eam quæstiones de rebus humanis, de moribus et affectibus II, 91, 39; ea tantummodo bona pertractat quæ ab homine vel peragi vel acquiri possunt II, 5, 22; nec si exstaret bonum aliquid commune, tanquam exemplum in ea adhiberi posset II, 5, 27, cf. II, 190, 17; in ea accurate de motu disputare non licet II, 119, 51; nec de felicitate menti congrua II, 125, 36; ad eam non pertinet usus et actus felicitatis vel rectæ rationis II, 174, 38 s.; nec considerationes solam cognitionem spectantes II, 184, 14.

Moralis facultas; v. *Civilis facultas utpote moralem comprehendens*.

Moralis res; circa eam disceptatur in sermonibus philosophicis, 533, 19; ex ea videtur licet excessum et defectum corrumpendi vim habere II, 137, 28.

Morbificatio (*νόσως* vel *νόσων*); ita vocatur transitus ad morbum non transitus ex eo II, 315, 5; sanationi contraria II, 310, 10 s.; II, 315, 16; II, 599, 1.

Morbidus (*νοσώδης*); ad secundum qualitatis genus pertinet 13, 39; definitio, 13, 47; celerius et citius quam vulgus a communibus affectibus affligitur II, 208, 38; athenienses vel vix vel nequaquam affligitur a rebus quibus vulgus II, 208, 40.

Morbidum; idem quod sanabile, sed essentia non idem II, 429, 54.

Morbidum si sit bis tantum, unum non dici poterit salubre; enthymema apparens per divisionem, 381, 27; quomodo hoc enthymema ita disponi possit, ut sit ostensurum, modo ut sit redarguens, 381, 29.

Morbidi anni; cur fiant quum copia est ranarum quæ rubetam faciem representant IV, 112, 37 ss.

Morbida loca; quænam perpetuo IV, 109, 17.

Morbosæ cupidines (*νοσώδεις*); quænam II, 81, 30; qui iis propter consuetudinem tenentur incontinentes non dicendi II, 81, 37.

Morbus; sanitati contrarius, 21, 9; II, 562, 28; singulis nihil contrarium est, etiamsi ei in universum contraria sit sanitas, 211, 7; multiplex est II, 148, 5; causa privativa sanationis est II, 602, 38; una cum sanitate adesse nequit II, 572, 10; ex eo ad sanitatem transit id quod sanatur II, 379, 48; ad eum ita sanabile, si moveatur quatenus morbi acceptum II, 428, 2; distin-

guitur ab affectu qui sine medela sanari potest III, 210, 21 s.; dispositio est, nisi temporis ratione in naturam abierit, 13, 20 ss.; ejus eadem scientia quæ sanitatis, sed non eodem modo II, 206, 2; ubi ab eo in sanitatem transit homo, ab una forma in alteram transit II, 310, 1 ss.; II, 598, 44 s.; ut sanetur, tempore opus est, sed nihilominus in sanitatem fit sanatio II, 346, 45 ss.; ejus essentia sanitas est, nempe sanitas sine materie quæ animæ et scientiæ inest II, 544, 30 ss.; magnam facit mutationem circa scientiæ habitum, 13, 14; eo sanato non denuo scientes fieri dicimur, etiamsi prius scientia nobis uti non liceret II, 338, 23 s.; in eo non ipsa afficitur anima, sed id cui inest III, 440, 7 ss.; corpus habere dicitur II, 530, 11; interire potest, non intereunte re cui inest III, 528, 3 ss.; malum est, etiamsi eum abdicere malum non sit, 303, 19; recte vocatur senectus acquisita III, 424, 4; multi idem faciunt quod senectus III, 424, 5 s.; in eo oportunitatem dijudicat medicina II, 4, 33; aliquatenus de eorum principis disserere convenit philosophiæ naturalii III, 239, 7 s., cf. III, 476, 21 ss.; III, 527, 15 ss.; III, 551, 21 s.; ubi de eorum principis sermo fit, etiam de fluxionibus disserendum est III, 239, 6 s.; qui eum alii causæ tribuunt, ultimo loco considerant quæ initio spectari debent III, 215, 22 ss.; ejus causæ sunt frigidum, calidum, siccum et humidum, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; quæritur an inde proveniant IV, 108, 10 s.; fit ubi calor proprius alimentum unamquamque partem addens concoquere nequit III, 423, 20 s.; de ejus causis sermo fiet in libris de *Incremento et alimento* III, 423, 21 ss.; eorum causa quænam IV, 108, 2; IV, 112, 43; alii ab igne, alii a madore proveniunt IV, 119, 37 ss.; iis ansam dant residua, si intus maneant III, 354, 15; IV, 276, 45; item nimia menstrua purgatio vel fluor albus, aut illius defectus III, 354, 17; irruit ubi sanguis nimis eliquescit III, 52, 21; eum nonnulli contrahunt quum non bene cessit seminis purgatio III, 336, 3 ss.; idque quare III, 336, 2 s.; ex eo alii evadunt, alii eo moriuntur, idque quinam III, 336, 5 s.; eum nonnullis conciliavit insomnium, eorum nempe qui nunquam antea viderant III, 74, 50 s.; quare et quomodo iis ansam det cerebrum III, 239, 41 s.; eorum principia parva sunt III, 514, 6; hinc facillius apud dormientes quam apud vigilantes deprehenduntur III, 514, 8 s.; ejus signum febris, 315, 44; eorum judicationes fiunt tribus vel quaternis diebus III, 96, 4 s.; e diuturno pallor, 14, 37; in quibusdam crescunt vel durescunt pili unguisque III, 48, 40 ss.; per eos major restat residuorum copia, idque quare III, 364, 42 ss.; hinc per eos magis quam alias crescunt pili III, 364, 41; quamobrem nos per eos sed post eos capilli defluant IV, 306, 10 s.; in quibusdam magna copia pediculorum fit III, 101, 15 s.; in iis animalia quædam et residuo nascentia augentur IV, 216, 24 s.; propter eum steriles evadere possunt cum viri tunc mulieres III, 367, 22; quale semen projiciant viri propter eum steriles III, 367, 22 s.; qualem menstruam purgationem mulieres III, 367, 23 s.; ejus beneficio interdum mola liberantur mulieres III, 217, 1 ss., cf. III, 216, 31 s.; III, 410, 42 s.; iis affliguntur mulieres deficientie menstrua purgatione III, 410, 16 s.; si propter eum de loco migraverint matrix, quando incurabilis sit affectus III, 211, 16 s.; quando in utramque partem vergat III, 211, 17 s.; quinam somnum afferre soleant III, 504, 51 ss.; si eo moriantur animalia, sæpe morbois affectibus affliguntur reperitur eorum cor III, 261, 2 ss.; quamobrem malus in corde consistat IV, 298, 14 s.; qui pulmonem

tuberculis aut residuis aut caloris morbidus excessu indurant, frequentiores reddunt respirationem, idque quare III, 549, 11 ss.; his obscuratur intellectus III, 467, 6; non fit sine mutatione in affectibus II, 370, 30; interdum homines serenos reddunt II, 76, 26; his interdum debentur cupidines præter naturam II, 81, 27; II, 83, 27; item amentia quædam II, 81, 49; eum vel contrahendi vel intendendi vel tollendi vel iudicandi vim habet ortus siderum IV, 108, 23 s.; diversis animalibus non iisdem tempestatibus eveniunt, nec diversis iisdem III, 162, 38 s.; sicci calidique æstivo tempore fiunt, biberno autem humidi et calidi et proinde acuti IV, 108, 41 ss.; cur rariores hieme, sed magis letales sint quam æstate IV, 113, 35 ss.; diurno laborantes cur a Vergiliarum occasu usque ad Favonii flatum potissimum pereant IV, 111, 18 ss.; cur tempestatum mutationibus atque flatibus intenduntur tollantur IV, 108, 8 ss.; cur a nonnullis ægrotent appropinquantes IV, 153, 7 ss.; cur eorum nonnullis a pituita oriundis lascivia proposit IV, 139, 36 ss.; cur sæpe excessu sanentur IV, 108, 3 ss.; parvi supervenientibus cito moriuntur in senectute, idque quare III, 549, 2 ss.; his intereunt integræ gentes III, 571, 34; quibusnam lahorant sues III, 165, 27 ss.; quibusnam canes III, 166, 16 ss.; quibusnam boves III, 166, 26 ss.; quibusnam equi III, 166, 36 ss.; quibusnam asini III, 167, 48 ss.; quibusnam elephantes III, 168, 3 ss., cf. III, 166, 23 ss.; quibusnam affligantur alvearia III, 168, 22 ss.; III, 199, 19 ss., cf. III, 197, 3 ss.; his potissimum affliguntur alvearia quæ bene habent III, 199, 18.

Morbus; eum metu natus II, 31, 36; fortasse tamen metu non debet II, 31, 43; in eo quoque metu caret vir fortis II, 32, 12; eum qui timet non ignavus est, nec qui eum non timet fortis II, 145, 39 s.; cur magis fugiendus turpitudine, 202, 36; in his quæ fit mortem ægre ferunt viri fortes III, 32, 14; in his quæ fit mortem non spectat fortitudo II, 32, 4; propter eos nonnulli sibi manus inferunt II, 186, 47; si eos tantummodo spectes, melius esset non vivere quam vivere II, 186, 47; fieri potest, ut propter eum succumbant voluptatibus vel doloribus quibus plerique resistunt II, 84, 16; eatenus voluntarii sunt quatenus et animæ habitus II, 31, 26; eo pulchre utetur vir probus, 616, 12; quatenus his conferunt querit illi bona probus cum pravo amicitia contracta II, 224, 43; quæ in his utilia sunt, magis bonum sunt, 328, 7; a solitis cavere solent, 338, 26; eum consequitur malus habitus, non vice versa, 194, 24; eorum causa vini expers debet esse lac quo utuntur infantes, 622, 41; misericordiam movent, 359, 10; eo qui cæcus factus est, non reprehensione, sed misericordia dignus est II, 30, 38.

Morbus et sanitas; vita carentibus non competit III, 476, 19 ss.; hinc eorum consideratio non solum competit medico, sed etiam aliquatenus naturæ interpreti III, 239, 7 s.; III, 476, 18 s.; III, 551, 15 s.; III, 527, 16 s.

Morbo et Sanitate (de); sequi debet l. de Longitudine et brevitate vitæ III, 527, 15 s.

Citari videtur III, 476, 18 s.; III, 551, 13 ss.; III, 238, 48 ss.

Morbi acuti; refutatur Anaxagoræ opinio qui eorum originem a felle repetebat III, 275, 4 ss.; e bili certe consistunt IV, 108, 37; cur hieme potius urgeant IV, 108, 35 ss.; quando necessario in eos incidunt qui corpore non raro sunt IV, 112, 13 ss.

Morbi auri; in pulmonis affectus transformantur IV, 300, 11 s.

Morbi a bili oriundi; quoniam ab illis infestentur IV, 265,

16; cur æstate contrahii soleant IV, 108, 35 ss., v. *Melancholia*.

Morbus comitialis; unde sacer ab antiquis vocatus sit IV, 265, 19 s.; fit ubi spiritus a capite descendens venas tumefacit et respirationis iter intercipit III, 505, 10 ss.; apud multos per somnum incipit III, 505, 8 s.; item multi nonnisi dormientes eo corripiuntur III, 505, 9 s.; quatenus ei similis sit somnus III, 505, 6 ss.; quare ei obnoxii sint infantes III, 505, 5 s.; eo maxime vel solus in infantia laborat homo IV, 170, 9 s.; idque quare IV, 277, 17 s., 26 s.; his qui inde a pueritia laboraverunt similes fiunt qui magna vini copia utuntur IV, 266, 9 s.; propter eum aliqui amentes sunt II, 81, 49; melle e buxo facto sanatur IV, 78, 1; item phocæ coagulo IV, 86, 27 s.; item stellionis exuviis IV, 85, 12 s.; eum simulat perdidit, ut pullos venatori eripiat, idque quomodo III, 179, 52, cf. III, 180, 13 ss.; ei similis est incontinentia II, 84, 38.

Morbi furiosi, vel qui numinis afflati tribuuntur; quoniam in his atrabiliarii fiunt IV, 267, 31 s.

Morbi insanabiles; his nulla absolute bonorum particula utilis esse potest, ideoque iura non competunt II, 64, 23.

Morbus lateralis; v. *Lateralis morbus*.

Morbi a pituita contracti; cur in his res venerea proposit IV, 117, 44 ss.

Morbus sacer; unde a veteribus dictus sit IV, 265, 19 s.

Mori; cur potius hieme moriantur adversa valetudine laborantes IV, 113, 11 ss.; cur imprimis moriantur homines post utrumlibet solstitium centum dierum spatium IV, 113, 34; cur recedente æstu animalia moriantur fr. 209, b.

Mori honeste; melius esse quam vivere jucunde sollerter jactabant sophistæ, 290, 4.

Moribundi; cur oculos attollant IV, 135, 41 ss.; cur his genitura proficiat IV, 135, 24 s.; IV, 137, 20 ss.; his aqua frigida affusa calorem intercludit et exire vetat IV, 238, 37 s.; eorum res misericordiam movent, 359, 42.

Morositas; ei opponitur blanditia quia medium nomine caret II, 49, 23; spectat voluptates et molestias in hominum consuetudine occurrentes II, 49, 30; in disputando quidnam sit, 269, 19 ss., 29 ss.; auditorum quomodo prævenire debeat orator, 432, 20.

Morosus (δυσκολος); quisnam II, 22, 7; II, 48, 39; II, 49, 22; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; II, 48, 35; vituperandus est II, 48, 42; habitus inter eum et blandum nomine caret II, 48, 44; II, 49, 18, v. tamen *Amænus*; necesse est eum invidum esse, etiamsi non adsint invidi signa IV, 4, 8 ss.; cur morosiores sint qui semel tantum cibo utuntur fr. 204, a; contentiosas, non dialecticas faciunt disputationes, 270, 39; adversus eos non licet ratiocinari, sicut vult quis sed sicut potest, 271, 16.

Morphnus; idem qui plangus III, 187, 46 s.

Mors; secundum Democritum corporum globosorum e nostro corpore exitus est III, 539, 20 s.; hinc eam a respiratione pendere censet III, 539, 15 ss.; quodsi non omnia animalia respirent, de omnium non locutus est morte Democritus III, 539, 33 ss.; cur omnibus necessaria sit non exposuit Democritus III, 539, 23 ss.; utrum ejus causa extrinsecus, an intrinsecus petenda sit, non dixit Democritus III, 539, 20; ita vocatur animalium interitus III, 549, 25; per translationem finis vocatur II, 528, 8 s.; interitus quidam est et vitæ contraria, 281, 23; ejus causæ sunt excessus et frigus IV, 111, 20 s.; ejus causæ sunt calidum, frigidum, humidum et siccum, non vero reliquæ qualitates III, 232,

12 ss.; caloris naturalis amissione constat III, 535, 17; a respiratione pendet III, 540, 25; III, 551, 10 s.; apud pisces vero ab aquæ receptione. III, 551, 11 s.; ei occumbunt qui perquam multum sanguinis amiserint III, 52, 19 ss.; quare et quomodo ei ansam det cerebrum III, 239, 41 s.; eam nonnullis conciliavit insomnium, eorum nempe quæ nunquam antea viderant III, 74, 50 s.; multis animalibus communis est III, 218, 19 ss.; 28 s.; omnibus animalibus communis est, sed ejus modi specie differunt III, 548, 23 s.; partim violenta, partim naturalis est III, 548, 25 s.; quænam violenta III, 548, 26 s.; quænam naturalis III, 548, 27 ss.; naturalis vero senectus III, 548, 30; secundum naturam senectute evenit, præter naturam vero vi III, 539, 23 s., cf. *Interitus*; post eam cessat memoria et amor, idque quare III, 440, 13 s.

Mors; necessario cuivis impendit vivo, idque quare II, 537, 11 s.; an vero morbo vel viventura sit, nondum constat quia a conditione pendet, e. g. an exiverit II, 537, 3 s., 13 s.; nobis nec invitis, nec sponte evenit, etiamsi eam scientes patiamur II, 61, 36; omnium rerum terribilissima est II, 32, 1; misericordiam movet, 359, 9; ejus metum inprimis respicere videtur fortitudo II, 209, 36; II, 243, 21, 35; II, 244, 26; II, 245, 38, cf. II, 146, 51; eam qui metuit, etiamsi frigus et calorem optime toleret, ignavus est habendus II, 209, 38; qui eam non curat, etiamsi alias molestias valde reveareatur, fortis est habendus II, 209, 40; per se jucunda non est II, 210, 18; sed ejus causæ interdum jucundæ II, 210, 19; qui eam voluptatis causa aut ad majores dolores fugiendas tolerat, fortis non est II, 210, 15, 22; eam lubenter sibi conciliant intemperantes II, 210, 20; qui ad eam vitandam facit quæ mala vel ingrata putat, queritur utrum vi et coactus, an voluntarie agat II, 202, 20; secundum fabulam alteri est quod aliter lusus II, 232, 35; eam non curant qui remotam putant, 353, 33; honestam saluti turpi præfert vir fortis II, 244, 28; eam inter sævissimos cruciatus subire melius est quam ad aliqua facienda cogi II, 24, 50; antequam ea dignum quid feceris, mori pulchrum est, urbane dixit Anaxandrides, 399, 10, 24; ea dignum esse nihil peccantem, non urbane dicitur, 399, 21.

Mors et vita; pertinent ad munera corpori et animæ communia quæ partim omnibus vivis communia, partim quibusdam animalibus propria sunt III, 476, 16 s.; quare his muneribus accensenda sint III, 476, 24 ss.

Mors in senectute; quidnam III, 549, 26 s.; doloris expers est III, 549, 8; idque quia sine affectu violento fit III, 549, 8 s.

Mors naturalis; quidnam III, 549, 23 s.

Mors violenta; quidnam III, 549, 21 s.; duobus de causis fieri potest, idque quibusnam III, 549, 21 ss.

Mors voluntaria; potius ignavo quam forti competit II, 33, 10; eam non fieri præcipit lex II, 65, 25, 29; ea non sibi, sed civitati injuriam infert aliquis II, 65, 30; eam sequitur quædam ignominia II, 65, 32; qui eam sibi conciscerent Thebis infames habebantur fr. 260, a.

Mortale; nulli forsitan competeret memoria, si pars aliqua intellectui prædita esset III, 495, 10 ss.; unumquodque eorum ex omnibus elementis constat secundum Empedoclem III, 442, 25 s.; apud ea a vegetativa anima separari nequeunt reliquæ animæ partes III, 446, 1 s.; quæ rationem habent etiam reliquas omnes animæ partes habent, non vero vice versa III, 448, 15 ss.; alia ne imaginationem quidem habent, alia hac sola vivunt III, 448, 17 s., v. *Interitui obnoxia et Viva*.

Mortalis (ἄσπετος); ei proprium est ut animam habeat

tripartitam, si idem homini proprium est, 226, 14; immortalem iram servare non debet, 372, 13; mortalia non immortalia sapere debet, 372, 15; audiendi non sunt qui ei mortalia tantum sectari suadent II, 125, 9.

Mortaria (ἄμω); iis per jocum comparavit Larissæos Gorgias, 521, 51.

Mortuus; revera homo non est III, 221, 1 s.; nec ejus partes nonnisi æquivoca nominum communione partes vocari possunt III, 221, 7 ss.; ejus oculus nonnisi æquivoce ita appellari potest III, 349, 12; eorum crescunt vel durescunt pili et ungues III, 48, 40 s.; III, 364, 47 s.; idque quare IV, 301, 48 ss.; apud eos vesica nullum humorem transmittit III, 50, 13; ei nec bonum nec malum esse videtur II, 32, 2; eum felicem prædicare omnino absurdum quum felicitatem actum quædam esse affirmemus II, 10, 4; ei quoque, eodem modo ac viventi, sed non sentienti mala vel bona quædam contingere possunt II, 10, 11; absurdum esset si posteriorum res adversas vel secundas sequeretur, ac mox felix, modo beatus evaderet II, 10, 20; absurdum ab altera parte esset, si posteriorum res nequaquam ad eum pertinerent II, 10, 22; iis felicitatem adimere, vel imperitire non possunt amicorum vel posteriorum res adversæ vel secundæ, etiamsi aliquid boni vel mali inde ad eos pertineat II, 12, 2; iis non invidet, 362, 6; in eos clementes sumus, 351, 14; iis opem ferre cur justius putetur quam vivis IV, 262, 1 ss.; recte qui in amicitia erga eos perstant laudantur, idque quare II, 226, 23; quæ ei magis congruunt quam vivo honesta sunt, 330, 32; 331, 3; eos qui amant vicissim amamus, 352, 46; ab iis lucrum reportare pudorem incutit, 355, 40; eos qui spoliant canibus comparavit Plato, 390, 15; eorum bona in democratia publicanda non sunt, 418, 3; pro unoquoque quidnam sacerdoti Minervæ solvere jussit Hippias Atheniensis, 441, 26.

Mortuum; suapte natura siccum et frigidum est III, 529, 22; probatur resurgere posse, si anima moveatur III, 436, 43 ss.

Mortuum mare; in Palæstina crassissimum et salissimum omnium aquarum IV, 331, 43; in eo animal non mergitur IV, 33, 52 s.; IV, 331, 45; nec generatur IV, 33, 53.

Morum; cito maturatur IV, 27, 21; eorum succus potabilis IV, 26, 47; snum anginiæ opem ferunt III, 165, 45; eorum fisciæ per hyperbolam comparari potest oculi sugillatus, 399, 54.

Morus; ejus insitio in multas arbores IV, 28, 3; silvestris multos ramos habet IV, 26, 37.

Mos; a consuetudine incrementum capit II, 194, 35; qui solitum mutant difficulter se inde expediunt IV, 259, 8 s.; non scriptus determinat honestia ac turpia, 413, 46.

Mores; virtutem spectant, 365, 24; eos delet Socrates eo quod virtutes scientias habet II, 131, 36; spectant animæ habitus, affectus et potentias II, 194, 43 ss.; ab eorum consideratione non aliena est animæ et sapientiæ consideratio II, 157, 41 ss.; tantummodo honestis et improbis proprii sunt, 458, 13; omnium virtute et vitio differunt, 459, 13; eorum ratione habitata aliquem non sapientem aut intelligentem, sed mitem et temperantem vocamus II, 14, 28; iis qui bene audire vult, affectuum mediocritatem servare debet II, 139, 34; circa eos exstant tres res fugiendæ, nempe vitium, incontinentia et feritas II, 76, 8; eos melius quam actiones dijudicat consilium II, 26, 32; eorum corde in consilio positus est II, 103, 14; sine iis consistere nequit nec consilium, nec actio perfecta vel ejus con-

tratum II, 67, 25, s.; aequae ac corpora motibus dijudicantur II, 50, 48; eorum indices actiones sunt IV, 209, 22 s.; omnibus natura quodammodo subesse videntur II, 75, 12; iis succedunt vel spe decidunt omnes, 461, 28; cuique generi ac sexui insunt, 468, 39; plerumque iidem sunt aequalibus aetate II, 100, 21; pro aetatibus mutantur II, 221, 25; ad eos immutandos faciunt aliquid aetas ac iustitia vel iniustitia, 334, 6; item divitiarum, vel paupertas apparens, ac fortuna prospera vel adversa, 334, 8; quas iis antiquitus insita sunt ut exstirpes, vel vix vel nequaquam fieri potest II, 127, 40; plus ad felicitatem conferunt quam bona externa, 601, 18; ingenuos ac revera boni studiosos in virtutis exercitio firmare possunt sermones II, 127, 30; iis bene institutus esse debet qui de iustis, de honestis, vel in universum de re politica auditor esse velit II, 3, 19; eorum simplicitas propria viro magnanimo II, 245, 19, 21; iis praestat viris bonis multitudo gregatim sumpta, 531, 22; eorum remissio (*ὕποτρος*) sequela est liberalitatis II, 245, 11; contra tuos si agas, ratione fide indigna negotia pertractabis, 455, 12; pravi vel honesti sunt voluptatum dolorumque fuga vel persecutione II, 197, 1; quaeritur eorum ne an intellectus major ratio habenda sit in educandis pueris, 625, 4; ad bonos pertinet misericordia et indignatio, 359, 51, 360, 22; ad malos invidia, 360, 22; eos spectat benevolentia II, 180, 35; quinam ad bonos vel malos pertineat erga amicos vel inimicos habitus, 193, 5 ss.; iis temperari debet bonorum priva possessio, 500, 34; eorum dissimilitudo amorem non parit, 637, 1; irritabiles et mobiles habet iracundia II, 245, 33; quinam sint ejus qui in amorem proclivis est IV, 6, 17; qui sponte malis est, peior quam qui invitus II, 533, 23; deteriores quas praferunt, improbables sunt hypotheses, 269, 39; eorum quas in facie apparent signa IV, 3, 10; optimorum signa III, 9, 31 ss.; mollium signa III, 8, 46 s.

Mores (de eorum cum republica conjunctione); quoniam inter eos et rempublicam intercedat ratio, 624, 27; saepe efficiunt ut alia reipublicae forma legibus vigeat, dum aliam in consuetudinibus et vitae institutis sequantur, idque quando, 550, 13; tyranni quales esse debeant, 557, 51; iidem tyranni et plebis in ultimo democraticae genere, 549, 25.

Mores (quatenus eos imitatio et artes spectant); quatenus eorum imitationem contineant res sensibiles, 630, 5; cur eos sola audibilia spectent IV, 209, 12 ss.; cur iis similes sint numeri musici et moduli, non autem sapes, colores et odores IV, 209, 29 ss.; eos informare probatur musica, 629, 28 ss., cf. 628, 12, 34, 49; multum iis confert, si ipsi musicae opera tractamus, 630, 43; omnibus grata est musica, 629, 32; eos symphonia non habet IV, 209, 21 s.; secundum eos distracta est poesis, 459, 30; iis praedita sunt omnia quae inducit Homerus, 478, 7; pars tragodiae, 461, 35; sunt id quod declarat qualis sit voluntas, 462, 26; 468, 37, cf. 406, 7; eos habet quodcumque, 461, 40; actionum causa sunt, 461, 27; secundum locum occupant, 462, 17; iis qualitatem quandam induunt actiones, 461, 26; item agentes, 461, 46; quoniam inter eos et actiones intercedat ratio, 461, 48; iis carere potest tragodia, 462, 1; iis carent plerorumque recentiorum poetarum tragodiae, itemque poetae multi, 462, 2 iis rite utuntur multi qui facta componere nequeunt, 462, 14; boni esse debent in tragodia, 468, 36; item congrui, 468, 42; item similes 468, 44; item sibi constare debent, 468, 46; in iis semper sectanda sunt necessarium et consensaneum, 469, 3; flebiles et tranquilli conveniunt choro, idque quare IV, 213, 50 ss.;

comediae quales fr. 128, b; eorum bonus pictor Polygnotus, 462, 5; iis caret Zeuxidis pictura, 462, 1; eos imitatur saltatio, 457, 23.

Mores (quatenus oratorem spectant); quoniam orationes iis careant, 462, 28; eos habent orationes quae docent quidnam eligendum sit, 373, 24, cf. 373, 3; eos habent sententiae, 373, 25; eos habere debet narratio, 406, 5; unusquisque quas spectant, exponi debent in narratione, 406, 12; a consilio, non a cogitatione deducendi sunt, 406, 7, 14; eos non habent demonstrationes mathematicae, 406, 9; habent sermones Socratici, 409, 11; orationis urbanitatis gratia hominibus similes reddendi sunt, 436, 7; oratori considerandum est quidnam in iis magnum, quidnam exquisitum, quidnam mediura sit, 436, 9; si de iis disserendum est, interdum alius introducendus est qui loquatur, idque quare, 408, 37; ad unusquisque reipublicae se accommodare debet orator, 329, 11; unusquisque reipublicae cognoscuntur e scopo, 329, 14; ubi crimen fateri cogitur defensor, conari debet ut id similitudine cum vulgi excuset, 426, 5; eos ut criminis turpibus verbis non utendum est in vituperatione, 447, 54; breviter exponendi sunt, ubi adolescentis animi dotes laudare inchoas, 447, 12; eos obscurat elocutio nimis splendida, 478, 40; iis certo quodam modo affecti esse putabimur, dum laudantes vel vituperantes de vitio ac virtute disserimus, 329, 25; quatenus oratori conferant ad fidem faciendam, 313, 21; 329, 9, cf. 454, 40; adversarii an repugnent ejus accusationes considerandum est, 428, 7; improborum nostras actiones repugnare ostendendum est, 428, 12; malis adversarii sese excusare debet qui orationem instituit inquisitoriam, 454, 7; proborum repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 17; quibusnam proferenda sit oratio inquisitoria et quare, 454, 23.

Mores animalium; secundum eos eorum vitae et actiones differunt III, 143, 2 ss.; quatenus a nobis deprehendi possint III, 171, 36 ss.; secundum animi affectus differunt III, 175, 26 ss.; pro locis differunt, idque quomodo III, 170, 13 ss.; multum ad eos confert sanguinis natura III, 236, 5 ss., cf. 9 ss.; III, 235, 40 ss.; quomodo ab hominis moribus differant III, 145, 3 ss.; quomodo inter se III, 175, 28 ss.; III, 203, 22 ss.; secundum aetatem et anni tempestatem mutantur III, 207, 49 s.; item castratione III, 207, 51; feminae et maris differunt inter se eodem modo apud omnia animalia quibus sexus discrimen est III, 171, 46 ss.; quomodo differant III, 172, 1 ss., 11 s.; hoc eorum discrimen maxime manifestum in homine, idque quare III, 172, 20 s.; secundum eos interdum actiones mutant animalia III, 206, 25 s.; immo saepe et partes quasdam III, 206, 26 s.

Mores patrii; eos servare iustitiae opus est II, 244, 45. cf., 416, 24; eos transgredi iniustitiae est opus II, 246, 16; si religiose serventur, piura erga deos erit sacrificium, 417, 21; non violantur sed magnificantur, ubi sumptus sacris impenduntur majores, 416, 46.

Mores probi; iis gaudere assuescere debemus, 629, 46.

Mores serviles; v. *Serviles mores*.

μόςχοι; v. *Germen novellum*.

Mossynæci; aeris apud eos temperatura IV, 84, 30 ss.

Motu (de) sermones; (l. e. *Nat. Auscult.* l. VI-VIII) eos insequi videtur de Generatione III, 526, 16; citantur II, 360, 21; II, 373, 20 s.; II, 377, 52; II, 411, 25; II, 417, 14; II, 488, 2 s.; II, 570, 21; III, 473, 14; III, 488, 19 s.

Motu animalium (de); quidam ejus argumentum III, 517, 4 ss.; insequitur librum de Divinatione per som-

num III, 516, 6 s.; cf. III, 526, 14 s.; citantur (i. e. *de Incessu animalium* t. III, p. 305-307) II, 390, 25.

Motus (*τὸ κινούμενον, τὸ κινημένον*); ejus gratia fit motus II, 301, 25 s.; partim per se movetur, partim per accidens II, 289, 10 s.; refertur ad id in quod motus fit II, 308, 10; terminum habet II, 377, 32; semper alia ejus pars hic est, alia in eo in quod mutatur II, 317, 14 s.; præter substantias sensibiles consistere nequit II, 613, 26, 47 ss.; non simpliciter est quod tempus metitur quatenus quantum est, sed quatenus motus ejus quantitas est II, 304, 11.

Mota; revera sunt, sed non seorsum II, 614, 3 s.; de iis multi fiunt peculiare sermones II, 613, 45.

Motum esse; aliquid in quocunque tempore esse dicitur eo quod ejus ultimum momentum arripuit II, 326, 6.

Motum per accidens; partim etiam per se moveri potest partim non II, 259, 11 s.

Mota quæ moventur; in iis causa movens specie eadem est ac causa formalis et causa finalis II, 269, 40; ea sola revera ad rem naturalem pertinent II, 269, 41, 51.

Motus (*κίνησις*), *aliorum de eo opiniones*; eum esse affirmant omnes qui de natura disserunt II, 342, 5 ss.; aliquatenus ortus et interitus esse omnibus videbatur II, 347, 16 ss.; ejus origines latiori tribuerunt omnes qui de motu mentionem fecerunt II, 363, 50; eum alii diversitatem, alii inæqualitatem, alii non ens esse asseruerunt II, 274, 48; II, 595, 26 s.; eorum causa cuique elemento peculiarem figuram tribuerunt nonnulli II, 422, 16 s.; eum semper fuisse putant qui infinitos esse mundos arbitrantur II, 342, 9 ss.; qualem sententiam de eo protulerint qui unum tantum mundum esse putant II, 342, 13 s.; si unquam non fuit, res se habere debet vel ut Anaxagoras vel ut Empedocles docuit II, 342, 14 s.; Anaxagoræ de motus origine sententia II, 342, 16 ss.; cf. II, 344, 13 ss.; secundum Anaxagoram ab eodem principio pendet ac cognitio, nempe ab intellectu III, 435, 10 ss.; cf. 51 s.; Empedoclis de eo sententia II, 342, 19 ss.; cf. II, 344, 6 ss., 20 s., 31 s.; II, 461, 1 s.; III, 675, 33 ss.; ejus causam tollunt qui unicum elementum esse statuunt II, 479, 34 s.; eum agnoscunt iidem II, 476, 26; eum ex aere deducit Diogenes (Apolloniates), idque quomodo III, 435, 16 ss.; eum esse negabat Zeno, 111, 14; 269, 26; 301, 38; eum fieri non posse censebant nonnulli antiquorum (nempe Eleatæ) nisi vacuum exstet II, 448, 4 s.; igitur eum esse negabant iidem II, 448, 14; de eo loqui neglexerunt cum Leucippus et Democritus tum reliqui antiqui II, 475, 7 ss.; eum non tollebat Leucippus II, 448, 28; eum æque ac unius adsertores fieri non posse censebat Leucippus nisi vacuum exstaret II, 448, 30 s.; eum tollunt Megarici II, 566, 7 s.; cf. 14; eum semper fuisse censent Plato et Leucippus II, 604, 27 s., 39 s.; non tamen dicunt quinam hicce fuerit, nec quamobrem II, 604, 28 s.; nec qualis fuerit primus II, 604, 32; ejus causam nonnulli habent animam (mundi) II, 364, 14; ei sensum et cognitionem et intellectum assimilant qui simile simili cognosci contendunt III, 442, 12 ss.; eo multi antiqui animam determinarunt III, 433, 24 s.; cf. III, 434, 20 s., 42 s.; III, 435, 40; III, 441, 23; III, 442, 36 s.; III, 464, 45; III, 471, 9 ss.; eum e numerorum idealium principiis deducunt (Platonici) II, 623, 50 s.; ferunt eum solummodo per fictionem tribui rebus mathematicis III, 517, 28 s.

Motus; res naturalis est II, 346, 26; quasi vita est omnibus rebus natura constantibus II, 342, 6; revera exstât II, 590, 51; idque quatenus II, 600, 12; eum vel nulli, vel omnibus inesse probabilis est supposi-

tio, 269, 38; scientiæ naturalis argumentum est II, 276, 39; II, 367, 3; II, 423, 34 s.; quatenus eum participant, entia spectat scientia naturalis II, 538, 22; sine eo de generatione et interitu speculatio fieri nequit II, 342, 8 s., 12 s.; accurate de eo non disputatur in disciplina morali II, 119, 51; eo utuntur omnes scientiæ ac opiniones II, 346, 18; ejus pertractationi cognatis est consideratio gravis et levis II, 423, 30 s.; si deo veritatem pernoscamus, quamnam utilitatem inde percipiamus II, 342, 31; quidnam II, 273, 47; II, 274, 27, 30 s.; II, 275, 22; II, 342, 34; II, 352, 23; II, 594, 44, 51; II, 595, 11 s.; sine loco et vacuo et tempore consistere non posse videtur II, 273, 19; in eo semper sunt omnia III, 528, 42; extra res consistere nequit II, 273, 32, 37; II, 594, 34; eum tribuere non solumus non entibus II, 568, 27 s.; eo omnino carent entia quedam II, 189, 33; ejus tot genera sunt quot entis II, 273, 45; II, 594, 41; ad multitudinem pertinent II, 502, 25; (numero) finiti sunt II, 313, 37; idem iterum atque iterum reverti potest II, 302, 36; relationi non competit II, 629, 54 s.; ejus definitio quadrare probatur etiam in res quæ simul potentia et actu sunt II, 274, 8 ss.; vix ad aliud genus referri posse videtur II, 274, 45 s.; II, 595, 24 s.; omnis ab alio in aliud mutatio est II, 598, 46 s.; cf. II, 310, 3 s.; ad eum efficiendum non sufficit substantia æterna quæ mutationis principio caret II, 604, 7 ss.; nec ad æternum efficiendum substantia cujus principium potentia est II, 604, 11 s.; sine substantiis esse nequeunt II, 603, 3; substantiam significare non videtur, idque quare II, 498, 5 ss.; ejus motus non esse probatur nisi per accidens II, 309, 44 ss.; II, 598, 36 ss.; nec ut subiecti II, 309, 47 ss.; II, 598, 39 ss.; nec ita ut subiectum aliud ex eo in aliam formam transeat II, 309, 52 ss.; II, 598, 43 ss.; mutatio est e subiecto in subiectum II, 309, 30; II, 315, 11; II, 598, 24 s.; quomodo a mutatione differat II, 315, 11 ss.; II, 598, 21 ss.; cf. II, 309, 27 ss.; II, 310, 5 s.; II, 598, 47 s. (cf. etiam II, 300, 1; nimirum in *Physicis* inde ab initio usque ad p. 309, 16 fere synonyma sunt *motus* et *mutatio*, posthac distinguuntur, v. igitur *Mutatio*); in eum mutatio fieri nequit II, 308, 20; nec ad actum nec ad potentiam simpliciter referri potest II, 275, 6, 13; II, 595, 34, 39 s.; nec ad privationem II, 275, 12; II, 595, 38; actus quidam imperfectus esse videtur II, 275, 9; II, 568, 38 ss.; II, 595, 36 s.; III, 469, 41; III, 451, 9; idque quare II, 568, 40 s.; aliquatenus idem haberi potest quam actus et affectus III, 451, 7 s.; semper fit ab eo quod actu est III, 451, 8 s.; et actus et non actus II, 595, 41; quomodo ab actu differat II, 568, 35 ss.; III, 469, 41 s.; ejus notio latius patet quam notio agendi II, 445, 26; maxime actus esse videtur II, 566, 26 s.; simul rei mobilis et rei movere valentis actus est II, 275, 34; fieri nequit, si nulla causa actu sit II, 604, 23 s.; obliet quando actus adest, nec prius, nec posterius II, 274, 31 s.; II, 594, 49 s.; II, 595, 13 s.; æque ac ei immobilitati quoque competit actus II, 90, 31; quidnam ejus terminus II, 528, 20 ss.; ejus quoque terminus substantia erit, si omnes termini substantiæ sint II, 633, 13 s.; unus ab uno fieri debet II, 606, 38; eum quodlibet cuiuslibet impertire nequit III, 438, 33 s.; omnis finis bonum est II, 471, 50 s.; quatenus ideis competat II, 484, 48 s.; ejus causæ nec ideæ, nec numeri esse possunt II, 610, 41; non constat quomodo a fine et infinito ac pari et impari deduci possint II, 481, 23 s.; nec quomodo sine eo oblinere possit ortus et interitus vel opera eorum quæ per cælum feruntur II, 481, 25 s. sine eo fieri

nequit generatio II, 305, 37; potest vero interitus II, 305, 38; plures ac contrarii esse debent ut fieri possit generatio II, 464, 48 s., cf. 45; ei contraria est quies, 23, 31; II, 311, 19; II, 599, 33; ei opponi potest et motus et quies II, 309, 25 s.; II, 315, 38 ss.; II, 358, 21, 23; II, 598, 20; cum in iisdem rebus fieri videmus in quibus et quietem II, 347, 11, cf. II, 354, 50 s.; II, 355, 7; idque quare II, 356, 4, 8; ei motus magis quam quies contrarius esse videtur II, 317, 16; cui inest, ei immobilitas quies est II, 275, 19; ad idem pertinet, ad quod motus oppositus et quies opposita II, 310, 23; II, 599, 14 s.; expenditur quænam unicuique quies opponenda sit II, 315, 42 ss.; ridiculum foret, si contrarii essent, quietes vero oppositæ non exstarent II, 315, 48 s.; quemadmodum se habet vel violentus vel naturalis, sic etiam se habet quies II, 405, 38 s.; si naturalis non est, etiam violentus non erit II, 405, 34, cf. II, 379, 26; si nec naturalis, nec violentus est, omnino nihil movebitur II, 405, 35; nec quies erit II, 405, 38; si exstat aliqua naturalis, nec violentus motus solus nec violenta quies sola erit II, 405, 39 ss.; nullus fieri potest, ne in particularibus quidem nisi adsit aliquid quod movetur III, 517, 13 ss., cf. 35 ss.; III, 518, 1 s., 25 ss.; III, 523, 33 s.; III, 524, 24 s.; id quod movetur sequitur II, 467, 47 s.; non est id quod movetur, 216, 4; III, 463, 11 s.; fit ex aliquo in aliquod II, 300, 28; II, 308, 5; II, 323, 45; II, 329, 35; II, 332, 34 s.; II, 334, 5; II, 344, 47; II, 396, 33, cf. II, 522, 21; eo opus est ut res aliqua ab alia affici possit II, 347, 33; in re mota est, non in forma II, 308, 8 s., 31 ss.; omnis alicujus motus est II, 322, 41 s.; ejus pars non est divisio II, 302, 7 s.; fit propter id quod movetur II, 301, 35 s.; non est res determinata (τόδε τι) II, 301, 37; alius nihil movetur II, 322, 39 s.; sine naturali corpore esse nequit II, 382, 38; in re mobili inest, non in moventi II, 275, 30 ss.; II, 595, 44; in eo est quod movetur II, 571, 2 s.; non sic in eo esse dicuntur res ut sint tunc quum motus est II, 303, 29 s.; quod in eo est, id necessario sequitur aliquem esse motum, dum est II, 303, 35 s.; res de suo statu dimovet II, 303, 46; omnis est exitus ejus quod movetur e statu suo quatenus movetur III, 437, 7; in eo quod est, necessario movetur II, 303, 53 s.; in eo quod movetur est et ubicunque id movetur II, 299, 45 ss.; eo præsentē aliquid moveri necesse est et ubi aliquid movetur motum adesse II, 318, 24 s.; ut fiat necessaria sunt tria, id quod movetur, movens et id quo movetur II, 351, 8 s.; III, 473, 6 s.; ut fiat necessario adesse debent res mobiles II, 342, 35 s., 38; res quibus determinatur tres sunt, nempe id quod movetur, id in quo movetur et tempus quando movetur II, 313, 1 s.; II, 338, 46 s.; II, 364, 30; in eo exstant movens, id quod movetur, id in quo movetur tempus, id ex quo movetur, et id in quo II, 308, 2 ss.; II, 597, 40 ss.; si erit, etiam aliquid movens erit II, 466, 3; si semper, etiam semper erit aliquid movens II, 466, 4 s.; si continuus, movens erit immobile ingenitum et alterationis expers II, 466, 5; omnium principium est quod se ipsum movet III, 517, 8 s.; non erit si sit effectivum aut motivum quod non agit II, 604, 5 s.; omnium rerum esset, si universum atomis constaret figura tantummodo diversis II, 378, 9; exstare non posset si universum infinitum esset, idque quare II, 378, 19 ss.; in partibus carente fieri nequit II, 329, 13; non competit rebus quibus contrarium non est II, 316, 6, cf. II, 315, 24; idem eodem modo agit in res similes et differentia carentes II, 427, 29; alius est quando id in quo fit specie aliud est II, 312, 48 s.; differt si res quæ per se movetur, idque et

genere et specie et numero II, 340, 40 s., cf. 21 ss.; sibi similis esse nequit, si a movente moveatur res quæ movetur II, 366, 19 s.

Motus (de ejus cum tempore conjunctione); in tempore fit II, 296, 11; II, 305, 46 ss.; II, 322, 18; II, 323, 8 s.; II, 332, 21, 25; omnis in tempore fit et ad finem aliquem tendit II, 119, 32; vel in universo tempore, vel in certo aliquo II, 119, 33; in temporis partibus omnes imperfecti sunt et specie differunt cum inter se tum a motu universo II, 119, 35, 41; II, 120, 1; ejus speciem determinat ratio alicunde aliquo II, 120, 2; aliter fieri non potest ac in tempore II, 120, 5; non de omnibus rebus dicitur, sed solummodo de dividuis quæ totum non constituunt II, 120, 9; ei inest prius et posterius II, 300, 35, 39 ss.; II, 306, 29; eum semper sequitur tempus idque quare II, 300, 38; II, 301, 20 s., 28; II, 302, 51; II, 305, 9; inter unum et alterum semper ratio est II, 296, 10; esse nequit sine tempore, nec sine eo tempus II, 343, 27, 44; II, 366, 7 s.; II, 354, 1, 34, 43; II, 355, 38 s.; II, 356, 19; II, 466, 9 s., cf. II, 344, 43; II, 351, 6; II, 352, 42; si sine anima esse possit, erit quod eo ipso momento tempus est II, 306, 27 s.; si unus atque idem est, etiam tempus unum atque idem erit II, 305, 10; cum ipsum, tum ejus essentiam metitur tempus II, 303, 12 ss.; ideo in tempore est quia ejus essentiam metitur tempus II, 303, 10 ss., 13 s.; in momento fieri nequit II, 321, 49 ss.; II, 329, 50 s., cf. II, 332, 31; in infinito tempore fieri nequit II, 377, 17; tempus continuum reddit II, 466, 20, cf. II, 525, 50 ss.; minor fit in minori tempore II, 323, 10; majorem et minorem tempore dijudicamus II, 301, 7; longus esse dicitur, si tempus longum est et vice versa II, 303, 5 s.; æqualem minori tempore efficit potentia major II, 364, 45 s.; eo tempore metitur et tempore ipsum idque quare et quomodo II, 302, 39 ss., 48 ss., II, 303, 51; II, 306, 52 ss.; eo magnitudinem metitur et magnitudine ipsum II, 303, 2 s.; quidam sit ejus mensura, idque quare II, 575, 4 s.; omnes metitur globi motus II, 307, 6; omnium mensura cæli motus II, 394, 17 s.; omnium celerrimus cæli motus II, 394, 21, 24; quæritur an factus sit et rursus intereat, necne, sed semper fuerit et semper futurus sit II, 342, 1 ss.; semper erat II, 343, 46 ss.; II, 356, 35 s., 54 s.; II, 603, 48; igitur interisse aut factus esse nequit II, 343, 46 ss.; II, 355, 39; II, 603, 49; argumenta quæ probare videntur eum non necessario æternum esse II, 344, 45., cf. II, 355, 14 ss.; hæc argumenta facile refutantur II, 344, 44; æternus necessario divino inest II, 392, 28; nullus excepta circulari conversione æternus esse potest III, 363, 20; qui quiete intercipitur æternus esse nequit II, 363, 20; cui æternus esse licet semper prior eo cui non licet II, 363, 17 s.; si æternus et continuus erit, si continuus et unus II, 354, 44 ss.; II, 356, 19 ss.; quantum et continuum est quia id per quod fit ita se habet II, 525, 4^a ss.; igitur per accidens quantum est, 7, 54; II, 525, 44 ss.; causa est cur tempus quantum et continuum sit II, 525, 50 s.

Motus (quatenus unus sit); multis modis unus dicitur II, 312, 30; II, 334, 6; quinam unus dicatur II, 519, 16 s.; quinam genere unus II, 312, 31 ss.; II, 334, 13, cf. II, 313, 6; quinam specie II, 312, 34; II, 334, 14 s., cf. 12, II, 313, 6; specie unus, non vero simpliciter specie unus, si pertinet ad res quæ simul genus et species sunt II, 312, 40 s.; simpliciter unus est qui essentia et numero unus est II, 312, 51; quinam igitur numero unus II, 313, 1 ss., 49 ss.; II, 334, 7 ss.; II, 354, 46; II, 358, 44 s.; II, 366, 8 ss.; unius ejusdemque rei semper numero unus est II, 345, 20 s.; unus

est quia id quod fertur unum est II, 301, 47 s.; qui quiete intercipitur non unus est, sed plures II, 313, 52; II, 361, 47; ex individuis compositus esse nequit II, 332, 9; in partes semper dividas dividi posse probatur II, 318, 17 ss.; si ex individuis constat, fieri poterit ut motu præsentē nihil moveatur, aut ut motus non ex motibus compositus sit II, 318, 49 s.; si ex individuis constat, etiam tempus individuum erit et ex individuis constabit II, 318, 51 ss.; probatur duplici modo dividi posse, et secundum tempus et secundum motus partium ejus quod movetur II, 322, 33 ss.; qui alicujus totius totus motus est, hujus partes etiam ejusdem totius partium motus sunt II, 322, 44 s., cf. II, 323, 28 ss.

Motus (quatenus infinitus sit); infinitum esse aliquid videtur, idque quare II, 275, 2, 5; II, 595, 29 s., 33 s.; vel finitus vel infinitus est II, 276, 40; eodem modo dividitur quo id quod movetur et tempus et motus passio et id cui inest motus II, 323, 13 ss., cf. 35; eodem modo etiam se habet quod ad finitum et infinitum attingit, ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323, 39 ss.; nullus infinitus est II, 344, 50; II, 396, 34; II, 494, 47 s.; infinitus est, non subsistente eo quod sumitur II, 284, 35; ejus infinitum derivatur ab infinito magnitudinis II, 283, 50; II, 597, 30 s.; ab ejus infinito derivatur infinitum temporis II, 283, 51; II, 597, 32; infinitus in finito tempore fieri nequit II, 328, 39 s.; infiniti esse deberent, si corpora infinita exstarent II, 376, 16; non ita infinitus esse potest ut terminis careat II, 332, 51 ss.; nullus tempore infinitus esse potest nisi circularis conversio II, 333, 7 s.

Motus (quatenus continuus sit); semper aliud atque aliud est II, 301, 13; omnis continuus est II, 195, 12; II, 313, 35, II, 604, 1 s.; cf. II, 352, 15; item dividuum II, 313, 37; continuus esse debet quia tempus continuum est II, 466, 8; continuus est propter id quod movetur, non propter id in quo movetur II, 466, 12 ss., cf. II, 467, 47; igitur propter corpus quod circulo fertur II, 466, 20; magnitudinem sequitur, idque quare II, 300, 30; continuus est quia magnitudo continua II, 300, 30; quantum est et continuum et dividuum II, 302, 51; quantum fuit tantum etiam tempus fuisse videtur II, 300, 31 s.; ut semper fiat, vel continuus, vel deinceps esse debet, sed potius continuus II, 357, 1 s.; melius est si continuus est II, 357, 2; deinceps esse potest, etiamsi continuus sit II, 362, 14 s.; continuus non est, sed deinceps, si movens non semper idem manet II, 354, 47 s.; quando cum alio continuus fieri potest II, 313, 38; ejus continuitas cur laboriosa rebus interitui obnoxia II, 571, 33 ss.; qui statu interrumpitur continuus non est II, 313, 53 s.; alter alteri hærens et divisus continuus non est II, 366, 10 s.; omnes excepta latione continui esse nequeunt quia sæpe in iisdem sunt II, 362, 40 ss.; II, 604, 3 s.; neque huc aliquid refert an plura media interponantur, necne II, 362, 44 ss.; ex saltibus, non ex motibus compositus erit, si magnitudo ex individuis composita est II, 318, 40 s., cf. II, 332, 8.

Motus (quatenus simplex sit); nullus simplex est nisi qui circulo aut recta linea fit II, 368, 15; II, 371, 13, cf. II, 376, 6, 9, 36; II, 379, 3; optimus est simplex et incessabilis quique meliorem locum petit II, 395, 27 s.; quo simplicior et indivisibilior sit, eo magis unum est res cui inest II, 573, 40 s., cf. 46; simplicissimus est primus et æqualis II, 614, 22; primus is est qui semper fit II, 356, 20; maxime refert qualis primus fuerit II, 604, 32.

Motus (de loco ubi fit); loco competere debet II, 287, 21 s.; omnia ejus genera in loco fiunt III, 436, 27 s.; necessario competit rebus quæ se invicem tangunt II, 445, 16 s., 30; inter eum et inane nulla est ratio II, 295, 41 s.; sine inani spatio fieri nequit IV, 227, 11; fieret etiamsi vacuum nullum exstaret III, 675, 28.

Motus (ejus species); in species distinguitur II, 340, 6, II, 630, 1 ss.; ab ejus definitione universali facile deducuntur definitiones singularum ejus specierum II, 276, 31; ejus sex species, 23, 8; 273, 33, 43 ss., cf. 190, 26, 27; 205, 49; 208, 26; II, 260, 42; ejus species fr. 105, a; ejus tres species II, 309, 36 s.; II, 310, 34 s.; II, 335, 5; II, 356, 22 s.; II, 361, 49 ss.; II, 427, 9 s.; II, 598, 31; II, 599, 25, cf. II, 310, 44 ss.; II, 311, 11 s.; ejus genus unum non est, sed plures juxta id latent species II, 340, 18; ejus species minus pendent ab eo quod latet in species distinguitur quam quod linea II, 340, 8 ss.; ejus quattuor genera sunt latio, alteratio, deminutio et accretio III, 436, 23 s.; partim latio, partim accretio et deminutio II, 289, 7; ejus maxime communis et maxime propria species motus localis vel latio II, 284, 45; non omnis alii comparari potest II, 339, 1 ss., 24 s.; quodvis ejus genus æqualis vel inæqualis esse potest II, 314, 14; a quibusnam pendere possit ejus inæqualitas II, 314, 17 s.; omnibus ejus generibus inesse potest celeritas vel tarditas II, 314, 23; ex alteratione et latione compositus æqualis esse nequit, ideoque nec unus nec continuus II, 314, 33; qui non ejusdem generis vel speciei sunt coherere possunt II, 313, 42; alii simplices sunt, alii mixti II, 368, 27; II, 416, 10 s.; simplicibus competunt, mixti mixtis II, 368, 28, 31, 37; II, 369, 7, 33; II, 371, 12; II, 376, 8; II, 416, 11; II, 417, 28; omnis vel naturalis vel præter naturam II, 369, 11 s.; II, 370, 1; II, 377, 54 s.; II, 378, 22; II, 415, 5, cf. II, 413, 3; partim naturalis est, partim violentus II, 294, 39; non eodem modo fit natura, quo vi, aut mente aut alia de causa II, 604, 31; alieno moveri licet vi, non vero naturaliter II, 368, 35 ss.; qui non ab universi motu pendent, nec a rerum illusione mutua, eorum causa anima prædita sunt, ideoque terminum habent II, 521, 4 ss.; ejus differentia caret quod speciei differentia caret II, 340, 15 s.

Motus (quatenus in contraria vel ex contrariis fiat); omnes, excepta latione, ab oppositis ad opposita vadunt II, 357, 52 s.; contrarii sunt qui ad contraria vadunt II, 315, 36; II, 358, 3; II, 371, 42; excepta latione. probantur continui esse non posse, quia semper inter contrarios intercedit quies II, 358, 3 ss.; qui ex eodem fit non contrarius esse videtur ei qui in idem, quia revera non motus est, sed mutatio II, 314, 38 s.; II, 315, 26 s.; non omnis qui ad aliquid contrarius vel oppositus est ei qui ex hoc fit II, 362, 22; qui e contrariis fiunt contrarii non sunt II, 314, 40, 51; qui in contraria fiunt magis contrarii esse videntur quam qui e contrariis II, 315, 2; qui e contrariis fiunt simul in contraria vel in intermedium fiunt, sed eorum essentia non eadem II, 314, 52; II, 315, 7 s.; qui in contrarium fiunt proprie non motus, sed mutationes sunt II, 315, 24; qui e contrario fit ei qui in contrarium fit non contrarius est quia iidem sunt, etsi non eadem sit eorum essentia II, 314, 42, 47 ss.; qui e contrario in contrarium fiunt iis qui e contrario in contrarium fiunt revera contrarii sunt II, 314, 43 ss.; II, 315, 13 s., 36 s.; quoniam contrarii sint, inductione patet II, 315, 15; a contrario ad contrarium vel simpliciter vel aliquatenus II, 311, 5; qui ad minus fit, cum in contrarium mutari dicere non licet II, 311, 6; qui ad

magis e contrario in rem ipsam II, 311, 7; contrarii simul fieri nequeunt II, 362, 2 s., 34; itaque necessario quiete disjungi probantur II, 361, 49 ss.; inter contrarios, uti inter eos et quietes debet esse aliqua proportio III, 519, 12 s.; qui sursum sit contrarius ei qui deorsum II, 353, 41; qui anteriora versus sit ei qui posteriora versus II, 358, 41 s.; qui dextrorsum sit ei qui sinistrorsum II, 358, 42; contrarius simul individuo tempore moveri nequit idem quatenus individuum est III, 464, 23 ss.; debilior expellitur a vehementiori III, 416, 54 s.; III, 490, 9 s., 17 s.; qui in oppositas partes fiunt in linea recta contrarii sunt II, 361, 44, cf. II, 358, 40 ss.

Motus (de ejus actione); ejus munera sunt pulsio et tractio III, 525, 4 s.; nec calefit, nec refrigeratur, nec locum mutat, nec augetur, nec diminuitur II, 309, 49; II, 598, 40 ss.; an non omnis calefaciat, sed sit etiam qui refrigeret IV, 149, 42 ss.; alieni unumquemque calorem refrigerant III, 260, 37; discernere et incendere potest aerem III, 555, 51 s.; ferrum et ligna et lapides excandescere facit II, 397, 12 s.; rei quæ fertur semper in medio vehementissimus IV, 210, 19; ubi vehementissimus etiam sonus acutior sit IV, 210, 21; vicissim a partibus principio et a principio partibus impertiuntur III, 525, 52 ss.; omnis tactu sit II, 275, 21, 23; sine robore fieri nequit III, 503, 42 s.; omni competit celeritas et tarditas II, 118, 22; intermedio tanquam extremo utitur II, 315, 30, cf. II, 308, 38; partim in circularem conversionem desinit eorum cessatio, partim iis causæ principium est hæc conversio II, 389, 31; quæ duobus impelluntur, per diametrum feruntur III, 557, 33 s.; in re continua maxime imbecillus est in extremitate IV, 59, 45 s.; celerissimus minimus est II, 394, 20; minimus qui per minimam sit lineam II, 394, 23 s.; quæ jam in eo sunt facilius moventur quam quiescentia IV, 63, 8 s.; in partem inclinationi oppositam difficile cietur IV, 61, 25; IV, 62, 15 s.

Motus (varix de eo quæstiones); comprehensio difficilis est II, 275, 11, 16; II, 595, 38 ss., 42 ss.; eum eadem animæ parte percipimus ac tempus, nimirum sensu communi III, 495, 3 ss., cf. III, 470, 20; æque visui et tactui sensibilis est III, 452, 28 s.; igitur sensibilis commune est III, 452, 26 s.; III, 462, 10, 34; III, 466, 45; III, 477, 14; III, 507, 7; rerum notiorum facilius agnoscuntur III, 515, 33; ita amicorum suorum e longinquo agnoscunt amici III, 515, 36 s.; eum præcipue respiciunt dextrum et sinistrum III, 254, 40; in eo non idem unum est quod in gravitate II, 520, 20 s.; sine eo definiri nequit animal II, 550, 42; cur ita non appelletur homo II, 569, 29 s.; cur genus voluptatis esse nequeat, 206, 48; ei major quam actui inest voluptas II, 90, 32; quorum bonitas modum excedere potest, eorum item voluptatem nimiam esse licet II, 89, 30; sine eo nec sanitas, nec omnino bonum vel malum nobis contingere potest II, 185, 22; non sit deliberatio de rebus quæ in eo sunt, sed semper eodem modo fiunt II, 27, 38; quarum actionum is finis est, in iis non agimus ut agendi potentiam nobis comparemus II, 570, 38 s.; ejus ope formam materiei indit ars III, 342, 43 s.; ejus principium et causa forma quædam est II, 275, 24, 26; statuendum an sit corporibus necne, item an naturalis non sit, sed violentus, ubi expendimus opinionem eorum qui terræ quietem explanant rebus quæ circa aerem vel aquam eveniunt II, 405, 30 ss.

Motus æqualis (ὁμαλής); quinam II, 305, 50 ss.; unus dicitur, idque magis quam inæqualis II, 314, 11 s.

Motus æternus; æterno moveri debet II, 606, 37 s.; continuus atque unus esse debet II, 366, 8; si exstet materiem habere potest II, 571, 27, 29.

Motus qui in anima (vel in sensoris sit); externis similes sunt III, 498, 19; interni semper minores sunt, sed externis pro portione respondent III, 498, 21 s.; qui fiat ut internorum ope externos cogitare possimus III, 498, 19 s.; animæ munus sunt III, 238, 24 s.; maxime calore sit III, 238, 25 s.; ejus ope omnia sensibilia communia percipimus III, 462, 11 ss.; igitur ejus sensus proprius esse nequit III, 462, 17; eorum alius suapte natura alium sequitur III, 497, 4; idque vel necessario vel consuetudine III, 497, 6; ubi consuetudine, plerumque eodem modo se invicem insequuntur III, 497, 6, cf. III, 498, 6 ss.; eodem ordine inter se dispositi sunt quo res ad quas referuntur III, 497, 27 ss.; interdiu obscurantur majoribus motibus qui vigilantibus fiunt III, 513, 32 ss.; dormientibus parvi magni videntur III, 513, 34 ss.; parvos tam internos quam a rebus externis profectos, melius sentiunt dormientes quam vigilantes III, 515, 17 ss.; recta somnia turbant III, 216, 3; partim intellectiones (νοήσεις); partim effectiones (ποιήσεις) sunt III, 544, 42 s.; eorum nonnulli (πνευματικαί) ab atra bili oriundi IV, 204, 38 ss.

Motus animalium (κατὰ τόπον); pendet a sensatione vel instincta vel foris petita in sensorio communi facta III, 503, 48 s.; ejus principium idem est ac sensus III, 503, 25 ss.; quæritur an toti animæ tribuendus sit an parti a reliquis diversæ III, 443, 30 ss.; III, 471, 12 ss.; probatur non ab anima vegetativa pendere III, 471, 42 ss.; nec ab anima sensitiva III, 471, 47 ss.; argumenta quæ probare videntur eum non a ratione vel intellectu pendere III, 472, 2 ss.; item eum partim ab appetitu, partim ab intellectu pendere III, 472, 15 ss.; probatur semper ab appetitu pendere, ante vero omnia alia ab appetibili III, 472, 26 ss.; semper alicujus causa fit et cum imaginatione aut appetitu conjunctus est III, 471, 42 s.; nisi vi fiat, eum semper comitatur fuga aut persecutio III, 471, 44 ss.; III, 472, 5 s.; eum instrumento corporali ciet appetitus III, 473, 12 ss.; igitur de ejus instrumento sermo fiet, ubi de muneribus corpori et animæ communibus disseretur III, 472, 13 s.; ejus instrumentum cardini simile esse debet, ita ut in uno eodemque puncto finem et principium habeat III, 472, 15 s.; fieri nequit, nisi aliquid sit quod quiescat et unde motus incipiat III, 473, 20 s.; ejus principium medium inter caput et ventrem inferiorem occupat locum III, 503, 28 s.; ejus principium apud sanguine prædita cor est III, 356, 54; III, 503, 29 s.; idque quare III, 257, 29 s., cf. III, 259, 6 ss., 38 ss.; III, 503, 33 s.; a corde profecti trahendo et remittendo fiunt III, 259, 39 s.; III, 524, 16 ss.; quatenus intermedii ope fiat III, 474, 47; quatenus ejus intermedium differat ab alterationis intermedio III, 474, 50 s.; spiritus innati ope peragitur III, 249, 17; unusquisque spiritu retento adjuvatur III, 353, 35; ejus causa nervi sunt non ossa III, 669, 6 ss.; quibusnam partibus competat III, 5, 27 s.; de ejus instrumentis sermo fit in libro de *Incessu animalium* III, 304, 1 ss.; cui inest id vivere dicimus III, 445, 43 ss.; eum non habent omnia viva III, 449, 12 s.; iis vel solis vel præcipue animalibus competit quæ duobus aut quattuor cardinibus moventur III, 308, 13 ss.; secundum ejus instrumenta in genera distribuenda sunt animalia; 547, 6, 9; parte abastanti sit, non antecedenti III, 306, 35 s.; anteriora versus sit III, 244, 47; III, 237, 30 s.; III, 259, 37 s.; eo definitur antierius III, 237, 31

- s.; quorū sit, eo prospiciendum est III, 244, 47 s.; a dextro incipit III, 18, 48; III, 267, 53; III, 390, 42; quibus animalibus competit, apud ea distincta sunt dextra et sinistra III, 306, 5 ss.; eorum principia sunt traccio et pulsio III, 305, 3 ss.; III, 473, 19 s.; magnorum animalium multo indiget calore III, 303, 14 s.; partim voluntarii, partim non voluntarii, partim involuntarii sunt III, 525, 26 ss.; voluntariorum causae per totum librum *de Motu*, excepto ultimo capite, expositae sunt III, 525, 26 s.; pinguedini contrarius est III, 51, 13 s.; III, 267, 53; eorum principium est persequendum aut fugiendum quod res agendas spectat III, 523, 1 s.; cum minus amat mulier quam vir III, 172, 28; eo quoque parentibus similes sunt liberi III, 330, 6; quinam conveniat infantibus, 622, 41; idque ante quintum aetatis annum, 623, 9; ex his signa petuntur physiognomonice IV, 3, 8; qualis conveniat viro magnanimo II, 46, 22; celer quibusnam conveniat II, 46, 24; tardi mollem significant IV, 3, 44 s.; item modestum IV, 5, 28 s.; vehementes calidum IV, 3, 45 s.; item impudentem IV, 5, 25 s.; remissi animosum significant IV, 5, 37 s.; item tristitem IV, 5, 44, cf. *Animalia (de eorum motu)*.
- Motus calii; sensui patet eos eodem modo fieri quo argumentatione fieri debere probantur II, 604, 51 s., cf. II, 605, 4 s.
- Motus circularis; v. *Circularis motus*.
- Motus cogitationis nostrae; velocissimus est IV, 47, 27 s.
- Motus cohærens; quinam II, 313, 7.
- Motus continuus; quinam II, 311, 33 ss.; continui est II, 323, 3; II, 360, 39; non amplius igitur continuus ubi in dimidia dividitur II, 360, 37 s.; revera exstat II, 356, 19 ss., cf. II, 357, 4 s., 48 s.; tempore intermitti potest II, 311, 34 s.; nonnisi a movente immobili impetiri potest II, 356, 17 s., 31 s.; quæritur an eum impetire possit movens quod ipsum movetur II, 366, 24 ss.
- Motus excretorii; v. *Excretorii motus*.
- Motus imaginativi; v. *Imaginativi motus*.
- Motus in opposita; non semper idem ac numero unus est II, 345, 17 ss.
- Motus in superno loco; contrarius motui qui superne deorsum fit II, 316, 49 s.
- Motus imperfectus; interdum unus vocatur, dummodo continuus sit II, 314, 9.
- Motus inæqualis; scilicet et intensionem et summum et remissionem habet II, 395, 34, 42 s.; ejus inæqualitas vel a movente vel ab eo quod movetur, vel ab ambobus II, 395, 45; vel totus mutatur vel ejus partes II, 396, 10 s.; quia continuus est, unus dici potest II, 314, 29; attamen non æque ac æqualis, idque quare II, 314, 12 s., 30; ab æquali secundum plus et minus differre videtur II, 314, 13 s.
- Motus infinitus; ei res finita ansam dare nequit II, 364, 40 s.; in finito tempore fieri potest, dummodo non sit unus, sed ex multis idque infinitis motibus compositus II, 334, 32 s., cf. 23, 28 s.; ubi vero unus est, nec finitam, nec infinitam magnitudinem in finito tempore percurrere potest II, 334, 43 s.
- Motus infinitus (per lineam rectam); fieri nequit II, 374, 22, cf. II, 358, 38 ss.
- Motus infinitus qui simul unus et continuus sit; revera exstare probatur II, 358, 32 ss.
- Motus involuntarii (ἀκούσιος); sunt qui non jubente intellectu sunt III, 525, 30 ss.; his inprimis obnoxia sunt cor et pudendum idque quare III, 525, 29 s., 45 ss.; probantur æque ac non voluntarii ab alteratione quadam pendere III, 525, 40 ss.; interdum sunt, interdum non, eadem cogitantibus nobis, quia interdum adest materies patibilis, interdum non, aut non tanta aut non talis III, 526, 9 ss., v. *Motus non voluntarii*.
- Motus localis (κατὰ τόπον); eum fieri posse negant, nisi inane sit, inanis assertores II, 292, 36 ss.; II, 296, 26, cf. II, 297; eorum refutatio II, 293, 43 ss.; II, 294, 15 ss.; fieri non posse probatur si inane exstet II, 294, 37 ss.; idem quod latio II, 284, 46; vel latio vel accretio est II, 292, 37; maxime communis est motus species II, 284, 46; eo fieri potest quod corpora alterum alteri cedunt II, 293, 48; causa est cur de loco questio instituat II, 289, 4 s.; in eo necessario contrariis subijci debet unica materies II, 433, 30; quomodo se habeat ejus subjectum II, 558, 34 ss.; alii naturales, alii præter naturam II, 316, 18 s., cf. *Latio*.
- Motus naturalis; ei oppositus est qui præter naturam sit (vel violentus) II, 368, 38; II, 378, 39; II, 461, 8; quomodo ab eo differat II, 378, 36 ss.; loco a motu præter naturam distinguitur II, 378, 23; motu violento prior II, 294, 41; exstabit, simulac exstat motus violentus II, 461, 9; si non esset neque ullus alius motus esset II, 294, 40, 42; nec in infinito, nec in inani fieri potest II, 294, 44 ss.; diversus est II, 294, 50; necessario ei erit cui quies naturalis est II, 413, 22; unicus tantum erit, si unicum sit elementum II, 418, 54 ss.; ei forsitan summum est in eo ad quod fertur II, 395, 36; numero plures sunt III, 419, 8, cf. II, 368; ejus celeritatem augeat potentia II, 415, 7; ab aere adjuvantur II, 415, 16; eum quæ habent tempore dijudicantur atque eo initium et finem accipiunt II, 307, 10 ss.; ideoque circulus esse dicuntur II, 307, 9; probatur necessario competere corporibus simplicibus II, 413, 1 ss., cf. 28; II, 414, 24 s.; unicus est unicuique corpori simplici II, 413, 7; cui is est necessario ei erit et motus præter naturam, immo plures II, 413, 5, 8; in eo æquam inesse proportionem Archytas dicebat IV, 201, 19 ss.
- Motus naturales (in animalibus) eorum causa sunt calores et frigera, tam externa quam naturalia interna III, 525, 38 ss.; ad eos exsequendos idoneæ sunt partes dum alteratione augentur vel deminuantur III, 525, 37 s.; nullus retrorsum fit III, 307, 41; cur his oblectetur IV, 211, 2 s.; his infantes recens editi oblectantur IV, 211, 3.
- Motus ordinatus; magis familiaris est naturæ quam inordinatus IV, 211, 7 s.
- Motus non voluntarii (οὐχ ἐκούσιος); hi sunt qui munera animæ et corpori communia spectant, e. g. somnum et vigiliam, respirationem III, 525, 41 ss.; eorum simpliciter arbitri non est mens vel appetitus III, 525, 33 s., v. *Motus involuntarii*.
- Motus per lineam rectam; unus et continuus esse nequit II, 363, 23; in eo definita sunt principium et medium et finis II, 363, 24.
- Motus per vacuum; quasi latio secundum locum est II, 364, 6 s.
- Motus perfectus; unus vocatur II, 314, 6.
- Motus præter naturam (i. q. violentus cf. II, 294, 41); motui naturali contrarius est II, 378, 39 s.; II, 461, 8; quomodo ab eo differat II, 378, 36; eo posterior est II, 294, 41; si exstet, etiam exstabit motus naturalis II, 461, 9; æternus esse nequit II, 407, 38 s.; queritur an quies ei contraria exstet II, 317, 20 ss.; ei summum est in eo unde fertur II, 395, 37; eum sola efficit potentia II, 415, 7 s.; sine aere vel corpore ei simili fieri non posset II, 415, 14 s.; ad eum efficiendum aere tanquam instrumento utitur potentia, idque quomodo II, 415, 8, 10 ss.; semper laboriosa est II, 389,

28, idque eo magis quo magis perpetuus est II, 389, 38; item optimæ conditionis experts II, 389, 39; eum tollit qui omnia partim semper quiescere, partim semper moveri putat II, 347, 14.

Motus primi; numero finiti sunt II, 376, 6, cf. *Motus simplices*.

Motus proprie sic dictus; quomodo differat ab ortu et interitu II, 433, 15 ss., 29 ss.

Motus proprius; cuique corpori competit naturali II, 416, 10; item cuique elemento II, 417, 27; eo quæ caret necessario vi moventur II, 413, 3 s.; cur eo non quodvis feratur IV, 73, 12 ss.; eo celerius movetur corpus majus II, 398, 16.

Motus qui in oppositas partes fiunt; contrarii esse probantur II, 358, 50 s.; idque sive per rectam lineam fiant, sive per circulum II, 359, 1 ss.; sive recurrendo, sive non II, 359, 3 s.

Motus recurrens; probatur continuus esse non posse II, 358, 39 ss.; idque sive per lineam rectam, sive per circulum fiat II, 359, 7 s.; et sensu et ratioeinatione patet rem quæ movetur in eo sibi debere II, 359, 11 ss.; nisi in eo sistatur id quod movetur, idem simul contrariis motibus ageretur II, 361, 43; item ab eo exiret in quo non est II, 361, 44 s.

Motus rei quæ se ipsa movet; totius altera pars movet, immobilis manens, altera movetur II, 352, 53 ss.

Motus rerum quæ et moveri et quiescere possunt; continuus non est, sed esse videtur II, 365, 51 ss.; rerum est quæ deinceps sunt vel se invicem tangunt II, 365, 53 ss.; in eo non unum est movens, sed plura se invicem insequentia II, 365, 53 s.

Motus secundum quantum; continuus esse nequit quia semper per intermedias magnitudines transire debet II, 362, 43 s.

Motus secundum nutrimentum; cui inest, id vivere dicimus III, 445, 43 ss.

Motus simplices; numero finiti sunt II, 376, 9, 31, cf. 6; II, 368, 15; II, 371, 13; II, 379, 3 s.; II, 417, 29.

Motus ultimus; prope materiem est III, 342, 35.

Motus unus; omnis æqualis vel inæqualis esse potest II, 314, 31 s.; (numero) unus, non plurium est II, 313, 49; II, 322, 46, 50; II, 323, 2, 31; necessario continuus II, 313, 36; (specie) non necessario numero unus est II, 314, 4; (qui specie non est) ejus extrema unum esse nequeunt ideoque continuus esse nequit II, 314, 1, cf. 33.

Motus (id cui inest); eodem modo dividitur quo motus et tempus et id quod movetur et motus passio, sed non simili modo II, 323, 13 ss., cf. 35; eodem modo etiam se habet quod ad finitum et infinitum attinet ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323, 39 ss.

Motus idea; si exstat, aliquid erit quod magis movetur quam ea II, 571, 45.

Motus instrumentum; ei necesse est ut augeri et contrahi possit, idque quare III, 525, 4 ss.

Motus intermedium; v. *Intermedium motus*.

Motus principium; v. *Principium motus*.

Motus principium commune vel princeps causa; v. *Principium*.

Motus privatio (ἀνίτησις); ea forsitan constat somni affectus II, 562, 15.

Motui dicatæ partes; iis ab animalibus sanguine præditis differunt crustata et insecta III, 287, 7 ss.

Motui quod præest; probatur pars animæ, non peculiaris anima esse, nec a reliquis partibus separari posse, etiamsi notione differat III, 446, 15 ss., cf. III, 447, 20; id non omnia animalia habent III, 447, 39 ss., cf. III, 446, 5 ss.; III, 448, 13 s.; III, 449, 12 s.

Motu carentia; animalia quænam IV, 19, 15.

Motu prædita; præter ea exsistere nequeunt aliæ res iis respondentes, sed a rebus sensibilibus separatæ II, 612, 39.

Motu (quæ in) sunt (τὰ ἐν κινήσει); ad ea pertinent sensibilia II, 156, 10; in ortu interituque sunt II, 156, 11; ea spectant consilium et deliberatio II, 156, 13, 15; circa ea occupatur animæ pars deliberativa II, 156, 9 s.

Μόσαι; nominis etymologia fr. 151, a. μουσικήν, i. e. μελοποιέιν, 481, 20.

Movendi vis (κινήτικόν); non habet quodlibet in quolibet II, 427, 13, 17; eam maximam id habet corpus quod longissime progredi aptum et vehementissimum est III, 592, 2 ss.; residet in corde vel in eo quod ei pro portione respondet III, 230, 25 ss.

Movendi vim habens (κινήτικόν); id quod mobile est movere potest II, 273, 30; omne simul mobile erit, si omne quod movetur necessario moveatur a re quæ et ipsa movetur II, 351, 46 s.; omni non licet habere II, 610, 45 s.; quæritur cur ab eodem eadem res modo moveatur, modo non II, 345, 29 ss.; si non agat, non erit motus II, 604, 7 s.

Movens (κινεῖν); omne necessario moveri debere putabant antiqui II, 350, 30; III, 433, 26 s.; ita vocatur et principium motus et quod rei quæ movetur et generationi proximum est II, 447, 3 ss.; omne movet aliquid et aliquo II, 350, 30; esse debet, ut sit motus II, 466, 3; semper esse debet, ut semper motus sit II, 466, 4 s.; immobile, ingenitum et alterationis experts esse debet, ut motus continuus sit II, 466, 6 s.; natura eo quod movetur prius est II, 511, 28 s.; III, 520, 43 s.; refertur ad id in quod motus fit II, 308, 10; quomodo a movere valenti differat II, 275, 32 s.; II, 595, 47; id agere dicimus II, 445, 21; actu jam est II, 352, 24 s.; II, 570, 10; partim naturaliter vim movendi habet, partim præter naturam II, 349, 3 ss.; semper aliquid movet et in aliquo tempore et aliquo usque i. e. per definitum spatium II, 341, 5; ubi non amplius movet, non ideo movendi facultatem amittit II, 343, 52; non potest per infinitum tempus imbecille et iterum per aliud infinitum tempus valens esse II, 396, 26 s.; continuus est II, 353, 23; infinitum esse deberet, ut infinitum moveri posset II, 377, 52 ss.; non necessario magnitudinem habet II, 354, 18; in universum cum re quæ movetur in unicum corpus non coalescit III, 341, 15, 18 ss.; facile distinguitur ab eo quod movetur ubi inanime aliquid ab anima prædito movetur II, 348, 51; idem esse nequit atque id cui innititur III, 518, 32 s.; vel ab alio movetur, vel se ipso II, 352, 34 s.; II, 355, 9; II, 366, 11 s.; idque vel per unum vel per plura II, 350, 9 ss.; non necessario movetur nisi a se ipso II, 352, 36 s.; non omne necessario et ipsum movetur III, 436, 12 s.; quod movetur una cum re quæ movetur mutari debet et ab aliquo moveri II, 366, 12 ss.; est aliquid quod immobile est II, 274, 16; vel immobile est, vel movetur ipsum II, 352, 41 s.; II, 445, 18 s.; III, 473, 7 s., cf. III, 351, 15 ss.; III, 474, 48 ss.; vel movetur ab alio, vel immobile est II, 353, 4 s., cf. II, 355, 8; quum et ipsum movetur, movebitur ab alio II, 333, 38; si non simul eo moveat aliud movens, immobile erit II, 351, 14 s.; quum videmus igitur et quod movetur et id quod movet movens, probabile, ne dicamus necessarium est, huiusmodi quoque movens exstare II, 351, 18 s.; omne quod potentia mobile est movetur dum movet II, 275, 17; semper aliquam formam (εἶδος) affert II, 275, 24; omne naturale mobile est atque movetur dum movet

II, 274, 12; ejus actus ei quod movetur inest III, 463, 14 s.; igitur non necessario movetur III, 463, 15; excepto primo movente semper aliquo motu movetur III, 399, 52 s.; si necessario moveatur, non movebit si non moveatur II, 351, 23 s.; vel per accidens movet, vel quia pars ejus movet, vel per se II, 307, 48; II, 597, 38 s.; non alteratione ita se habere debet ut commode movere possit, idque quare III, 525, 10 ss.; quando ab eo pendeat motus inaequalitas II, 395, 46 s.; necessario potentia ac robore indiget III, 524, 41 s.; aliqua virium portione movet III, 519, 9 s.; ut quiescat res, ejus vires aequales esse debent quiescentis viribus III, 519, 8 s.; si ei deficiat vis, non vincitur patiens III, 400, 5 ss.; si superet id quod movetur, celeriter fit motus, sin vero superetur, tarde III, 427, 23 ss.; vel tangere debet quod primarie secundum locum corporali motu movetur, vel cum eo continuum esse II, 334, 36 s.; II, 335, 3 ss.; eo non tangente moventur aliqua II, 365, 33 s.; ei proxime occlusime moventur II, 366, 22 s.; quod longius abest a re quae movetur, propius principio est quam intermedium II, 352, 35 s.

Moventia; plura erunt, si plures sint circulares motus II, 406, 6 s.; omnia haec uni principio subdita esse debent II, 406, 7 s.; partim se invicem tangunt, partim non II, 445, 27 s.; quae apud nos sunt fere omnia et ipsa moventur II, 445, 33 s.; ideoque se invicem tangunt II, 445, 34 s.

Movens immobile; a nullo alio moveri potest III, 520, 6; aeternum est II, 354, 3 s.; non necessario mutatur una cum re quae movetur II, 366, 15 s., 18 ss.; semper movere potest II, 366, 16; lassitudini non obnoxium est II, 366, 17; efficit vel solum vel maxime continuum II, 366, 17, 31 s.; aliquid adesse debet ut moveatur quaelibet pars animalis, idque potentia unicum punctum esse, actu duo fieri III, 523, 27 ss.; ut ad id se habet quod in flexuris simul movet ac moveatur, ita ad animam moventem se habet spiritus insitus III, 524, 45 ss.

Movens primum et superius; si exstet aliquid, alio loco de eo sermo erit III, 520, 25 s.

Movens principium; v. *Principium movens*.

Movens quod ipsum movetur; necessario in anima praedictis exstare debet III, 524, 39 s.

Movens se ipsum (τὸ αὐτὸ ἐαυτὸ κινεῖν); anima praedictum esse debet II, 378, 3 ss.; id principium omnium quae moventur habent qui animam (mundi) motus causam habent II, 364, 15; reliquorum motuum principium est III, 517, 8 s.; III, 520, 21 ss., 35 ss.; ejus principium est movens immobile III, 517, 9; eorum motus aequae in universo ac in animali, ubi perfectum est, omnium primus est III, 520, 37 s.; continuum esse debet II, 352, 15; necessario magnitudinem habet II, 354, 17.

Moventia se ipsa secundum locum; eorum alia pars moveri debet, alia quiescere III, 520, 12 ss., 32 s.; ergo extra ea quoque exstare debet movens immobile III, 520, 9 ss.

Movens secundum locum; agere pergit donec id quod movetur immutaverit III, 474, 45 s.

Movens semper; quatenus eodem modo moveat ac animalia, quatenus alio III, 521, 25 ss.

Movere; id non ad materiam pertinet, sed ad aliam potentiam, i. e. ad principium motus II, 464, 12; quidnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 23; in hac categoria bonum est id quod docet II, 190, 22, 26.

Movere et moveri; eodem modo se habent ac actio et passio II, 447, 1 s.

Moveri; quomodo nihil posse demonstraverit Gorgias

III, 680, 57 ss.; semper omnia putant nonnulli, sed nos latere II, 346, 28 s.; II, 362, 48 s.; haec opinio, etsi falsa, tamen minus a methodo aliena quam placitum quo omnia quiescere censentur II, 346, 23 s.; haec opinio refutatur II, 346, 30 ss.; II, 347, 42 ss., cf. II, 354, 52; II, 356, 6 ss.; II, 362, 48 ss.; II, 514, 12 ss.; aliquid potest, etsi non moveatur, nec in se ipsum habeat motus principium II, 344, 51; idque haudquaquam, dummodo quandoque adsit id quod extrinsecus movet, quandoque non II, 345, 27; qui de hac re debia movet, idem facit ac si quaerat cur non eorumque sunt alia semper moveantur, alia semper quiescant II, 345, 31; ad materiam pertinet II, 464, 11; id ingeneratum dicimus quia fieri non potest ut fiat II, 384, 40; vi non potest quod omnino natura sua non moveatur II, 379, 26 s., cf. II, 405, 34; eodem modo dividitur quo motus et tempus et id quod movetur et id cui motus inest II, 323, 13 ss., cf. 35; eodem modo etiam se habet quod ad finitum et infinitum attinet, ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323, 39 ss.; quaedam videmus II, 413, 3; II, 414, 28; in hac categoria bonum est id quod docetur II, 190, 22, 26.

Moveri (non); et immobile esse non idem est III, 678, 45.

Moveri per accidens a se ipso (κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός ὅπ' αὐτοῦ); non idem est quod moveri per accidens ab alio II, 355, 42 s.; id solis rebus interitui obnoxialis competit II, 355, 45.

Moveri per accidens ab alio; id etiam caelestibus principis quibusdam competit, idque quibusnam II, 355, 43 s.

Movet (quae); numero multa sunt III, 473, 5 s.

Movet (quae) semper determinatas quasdam res, sed non ortui et interitui obnoxias; ortus et interitus eorum continuitatis causae esse nequeunt II, 354, 20 ss.; infinita sunt, neque simul omnia II, 354, 25 s.

Movet et moventur (quae); alia per se movent et moventur, alia per accidens II, 348, 1 s.; quatenam per accidens moveantur II, 348, 3 s.; quatenam per se II, 348, 4 ss.

Movet et movetur ab alio (quod); in infinitum abire non potest II, 350, 24 s.

Movet et moventur (quae per se); partim a se ipsa, partim ab alio moventur II, 348, 7; partim vi et praeter naturam moventur II, 348, 8 s.; II, 350, 1, v. *Animalia et Anima praedicta*.

Movet movens (id quo); necessario et movet et movetur, idque quare II, 351, 10 ss.; id manifesto videmus II, 351, 17.

Movet se ipsum (quod) (δ' αὐτὸ ἐαυτὸ κινεῖ); id intendum principium esse censet Plato II, 604, 33 s.; non tamen dicit quale fuerit, *ibid.*; eorum quae moventur causa est II, 355, 10; item principium et primum iis quae moventur II, 357, 44 ss.; id quivis potius principium et causam haberet quam id quod ab alio movetur II, 352, 7 s.; fieri nequit ut per totum se ipsum moveat, II, 352, 15 s.; pars ejus movet, altera movetur II, 352, 28 s.; probatur fieri non posse ut alterutra ejus pars alteramtram moveat II, 352, 29 ss.; pars ejus movetur, altera pars movet immobilis manens II, 352, 39 s.; compositum igitur erit e parte immobili quae movet, et alia quae movetur, sed non necessario movet II, 353, 7 s., 20 s.; eaeque se invicem tangere debent II, 353, 22; non totum movet nec totum movetur II, 353, 28; totum non ideo se ipsum movet, quia pars ejus hujusmodi sit ut se ipsa movere possit II, 353, 24 ss.; totum movet se ipsum, dum movetur et movet, quum et alia pars sit quae movet, alia quae mo-

vetur II, 353, 26 ss.; utraque ejus pars, vel altera quæ movetur potentia dividua esse potest, sed actu individua sunt II, 353, 36 s.; si dividatur, non amplius eandem vim habet II, 353, 37; poterit igitur rebus potentia dividui inesse II, 353, 38; maxime proprie latione movetur II, 357, 43.

Movet se ipsum primarie (quod) (τὸ πρῶτως αὐτὸ ταυτὸ κινεῖν); ejus neque una pars neque plures ita se habere poterunt ut se ipsæ moveant II, 352, 44 ss.

Movetur; omne quod natura aptum est, quando et ubi et quomodo natura aptum est II, 328, 44; citius, quod eodem tempore majus spatium percurrit IV, 65, 40 s.; celerius, quod longius a medio distat IV, 65, 37 s.; facilius, quod longius ab hypomochlio distat IV, 303, 28; cur facilius moveantur figuræ rotundæ et circulares IV, 61, 5 ss.; item cur ea quæ jam in motu sunt IV, 65, 8 s.; IV, 72, 41 ss.; item cur ea quæ a majoribus circulis tollantur ac trahantur IV, 62, 1 ss.; cur aliqua subito, ut arcæ IV, 179, 37 ss.

Movetur (qui); id dici potest de homine II, 569, 29 s.

Movetur (quod); id rebus quæ ipsæ motu cientur cognosci censet Heraclitus III, 435, 22 s.; revera exstat II, 590, 52; ei quædam propria sunt II, 502, 8 s.; id sequitur motus II, 467, 47 s.; in eo est motus II, 323, 12 s.; II, 571, 2 s.; ex aliquo ad aliquid mutatur II, 379, 45; fieri non potest ut simul moveatur et motum sit II, 318, 29; eo natura prius est movens II, 511, 28 s.; necessario ab aliquo movetur II, 359, 7 s., 20, 26 s.; II, 355, 7; II, 514, 20 ss.; II, 606, 36; idque sive loco movetur sive alio modo II, 333, 9 s.; II, 395, 44; omne movetur ab aliquo, nisi se ipsum moveat II, 332, 10 s.; III, 365, 31; III, 436, 14 ss.; per aliud movetur, si moveatur quia id cui inest, movetur III, 436, 16 s.; vel per se, vel per accidens movetur III, 436, 25 ss.; probatur fieri non posse ut omne per accidens moveatur a re quæ et ipsa movetur II, 350, 52 ss.; nec ut per se moveatur a re hujusmodi II, 351, 23 s.; necessario, extra id existare debere videtur immobile et quiescens quod ejus pars non sit III, 519, 49 s.; probatur omne necessario infinitis vicibus prius motum esse II, 325, 50 ss.; II, 326, 14, 20 s.; II, 570, 20; semper ab aliquo ad aliquid movebitur II, 590, 52; igitur semper erit in illo a quo movetur, non in altero II, 591 1 s.; fiet vero in eo ad quod movetur et ad id movebitur II, 591, 2 s.; vel moveat, vel nihil movet II, 353, 5 s.; nequaquam nihil movebit IV, 73, 28; non necessario movet II, 351, 9 s.; id manifesto videmus II, 351, 15 s.; ejus causa est quod se ipsum movet II, 353, 10; omnis vero causa quod immobile est II, 355, 11, cf. II, 354, 40; ubi per se movetur, probatur fieri non posse ut in aliquo primo sit totum II, 329, 36 ss., cf. 43; in momento vero, atque ideo in temporis termino ita se habere potest II, 329, 47 s.; in momento semper est in aliquo, non tamen quiescit II, 329, 49; alicunde aliquo movetur II, 489, 13 s.; igitur necessario in tempore aliquo movetur III, 489, 14 s., cf. II, 323, 11; II, 327, 14; II, 328, 49; II, 329, 32, 35; eodem modo dividitur ac motus et tempus et motus passio et id cui inest motus II, 323, 13 ss., cf. 35 ss.; eodem modo etiam se habet quod ad finitum et infinitum attinet, ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323, 39 ss., v. *Mutatur* (id quod); omne et celerius et tardius moveri potest II, 319, 39; potest etiam alio modo se habere II, 605, 24; ubi a motu cessat non ideo desinit esse mobile II, 343, 50; in loco est II, 309, 23 s.; II, 598, 18; omne dividuum est II, 333, 25, 34; continuum est II, 353, 23 s.; quia continuum est, motus etiam conti-

nus est II, 466, 12 ss., cf. II, 467, 47 s.; causa non est cur motus quantum et continuum sit II, 525, 49; dubium est an motum continuum impetire possit II, 366, 24 ss.; vel trahendo vel pellendo movere debet, vel utrumque simul faciendo, idque vel per se ipsum vel intermediis ope II, 366, 27 ss.; ejus parte quiescente, quiescet etiam totum II, 333, 35; omne cessat, ubi ad proprium locum devenerit II, 383, 8 s.; si a movente moveatur, motus sibi similis esse nequit II, 366, 19 s.; quando ab eo pendeat motus inæqualitas II, 395, 47 s.; non movetur ut fors tulerit II, 604, 30; non potest moveri se ipso majus, priusquam aut æquale aut minus moveatur II, 332, 13 s.; quod eodem modo quo id quod movet, majore vi et celeritate movetur IV, 73, 4 ss.; minus putret III, 610, 54; minus transpicitur IV, 236, 28; cur magis oleat IV, 187, 15 ss.; IV, 190, 38 s.; IV, 310, 32 ss.

Movetur (quæ); eorum tres species quia et tres motus species II, 335, 6; omnia aut vi aut natura aut voluntate moventur fr. 39, a; ex iis mundus construi vel generatio fieri vix potest II, 414, 18; omnia interitui obnoxia essent, si generatio primus motus foret II, 357, 25 s.; vel semper moventur, vel ea natura sunt ut modo moveantur, modo quiescant II, 346, 6 s.; probatur fieri non posse ut omnia semper moveantur II, 347, 8 s.; 43 ss.; II, 355, 1; II, 356, 6 ss.; universa supra et infra continentur medio et ultimo II, 427, 30 s.; eorum ultimum non necessario aliud quid movet III, 521, 32 s.; in iis inest bonum II, 585, 5 s.; si ea diutius intuiti in alias res oculos convertamus, omnia nobis moveri videntur III, 508, 48 ss.

Movetur (id ex quo); potest esse per accidens, vel in alio, vel per se II, 308, 22 s., cf. 4; item id in quo et id in quod movetur *ibid.*

Movetur (quod) a nulla re externa; non ideo semper per se movetur II, 333, 13 ss.

Movetur (quod) a re quæ ipsa a primo movente immobili movetur; non semper ejusdem motus causa est II, 355, 51 ss.; causa est cur alias res modo quiescant, modo moveantur II, 356, 4 ss.

Movetur (quæ) ab alio; partim naturaliter, partim præter naturam moventur II, 346, 16 s., 31 ss.; eorum principia sunt se ipsa moventia III, 520, 21 s.

Movetur (quod) continenter; nisi ab itinere suo depellatur, quo pervenit, eo inde ab initio ferebatur II, 360, 35 ss.; per accidens infinita percurrit, non simpliciter II, 360, 50 s.

Movetur (quæ) in se ipsa; ea perperam asserunt simul moveri et quiescere II, 331, 17 s.; quomodo refutetur hæc opinio II, 331, 27 s., cf. 20 ss.

Movetur (quod) ipsam non movens; alienis viribus affici potest III, 524, 40 s., ut stet, ejus vires æquales vel majores esse debent quam moventis III, 519, 22 s.

Movetur (quæ) magis; magis incenduntur III, 556, 16.

Movetur (quod) motu determinato; si non semper hoc motu moveatur, antequam eum sit; necessario ante opposita quiete quiescere debebat II, 358, 3 ss.; II, 361, 51 ss.

Movetur (quod) per accidens; non movetur quia semper movetur II, 350, 50 s.

Movetur (quod) natura; partim a se ipso, partim ab alio movetur II, 350, 3 s., cf. II, 348, 11; etiam vi moveri potest III, 436, 34 s.; item et vi quiescere potest III, 436, 35 s.

Movetur (quæ) naturaliter ab alio; ad ea pertinet gravia et levia II, 348, 34; II, 350, 5; perspicuum non est ea ab alio moveri, nec a quonam, idque quare II, 348, 33 s.; II, 349, 14 ss.; principium motus habent, sed non

movendi aut faciendi, sed patiendi II, 349, 53 s., v. *Gravla et levla*.

Movetur (quæ) non vi; in mundo propriis locis quiescunt II, 413, 39 s.

Movetur (quod) per se; quidnam II, 307, 43 ss.; II, 597, 37 s.; natura movetur II, 348, 9; si differt, etiam motus differt, idque et genere et specie et numero II, 340, 40 ss., cf. 21 ss.; nunquam moveri desinit quia aliud quod movetur sistitur II, 333, 19 s.; etiam se ipsa sistunt II, 348, 40; uno plures motus sibi conciliant II, 348, 44 s.; continua non sunt, sed in iis se junctum est id quod agit ab eo quod afficitur, II, 348, 46 ss.; iis figura dissimillimus globus II, 399, 5.

Movetur (quod) primum a primo movente immobili; probatur id etiam æternum esse debere II, 355, 47 s.

Movetur (quæ) præter naturam; in iis admodum perspicuum est ab alio moveri II, 348, 20 ss.; II, 350, 2.

Movetur (quod) semper; quædam exstant II, 355, 6; quatenus eodem modo moveatur ac animalia, quatenus diverso III, 521, 25 ss.; si exstet, potentia esse nequit, nisi alicunde aliquo versum II, 571, 27 s.

Movetur (quod) semper aliter atque aliter; exstare debet ut fieri possit ortus et interitus II, 604, 44 s.; alio modo per se, alio modo secundum aliud moveri debet II, 604, 46; ubi movetur secundum aliud, movetur secundum id quod semper eodem modo II, 604, 47 s.; igitur eo melius hoc II, 604, 49.

Movetur (quod) semper eodem modo; id exstare debet, ut semper eadem circuitu fieri possint II, 604, 43 s., cf. II, 605, 3; et aibi et ei quod semper aliter atque aliter movetur, motus causa est idque quomodo II, 604, 48 ss.; igitur melius est eo quod semper aliter atque aliter movetur II, 604, 49; latione circulari movetur, idque non solum ratiocinatione sed etiam sensu patet II, 605, 4 s., 25; medium est II, 605, 7; igitur movetur a primo movente immobili II, 605, 6 ss.; reliqua omnia movet II, 605, 23 s.; alio modo se habere potest secundum locum, si non possit secundum substantiam II, 605, 26 s., v. *Stellarum fixarum sphaera vel Cælum primum*.

Movetur (quod) ultimum; pellitur, sed non pellit III, 474, 48 ss.

Movisse; quisnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 22.

Muco; v. *Myxo*.

Mucosa (μυκώδη); detergunt IV, 236, 17.

Mucus (μύξα); a se ipso emissio cubile sibi facit pholis III, 192, 2 ss.

Mugil (μολύβδης); piscis littoralis est III, 158, 13 s.; piscis squamatus est ideoque oviparus III, 115, 6 s.; fluviis subeunt atque in fluviis stagnisque bene habent III, 117, 29 ss.; III, 163, 14 ss.; acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.; in superficie natat III, 171, 18 s.; qualem ventriculum habeat III, 272, 8 s.; quomodo se habeat circa appendices intestinorum III, 33, 49 ss.; manifesto mares genituram, feminæ ovum habent III, 117, 47 s.; igitur perperam censent nonnulli omnes sponte nasci III, 117, 45 ss.; exstat tamen eorum genus quod e limo et arena pullulat III, 83, 19 s.; III, 117, 48 s.; eorum genera fr. 180, a; quoddam eorum genus pertinet ad animalia sanguine prædita quæ sponte nascuntur III, 390, 53; quoddam eorum genus sexus discrimine caret III, 359, 6 s.; iique in lutulentis inveniuntur fluviis III, 359, 8; quondam sponte nati sunt, in lacum aliquem Caidium exsiccatum redeunte aqua, idque quales III,

117, 37 ss.; nec ovum nec genituram habebant qui in Cnidio lacu nati sunt III, 117, 42 s.; fusanei pisces sunt III, 82, 19 s.; igitur semel quotannis pariunt III, 82, 18 ss.; idque hieme III, 83, 14; atque in locis ubi fluvii decurrunt III, 83, 6 s.; quonam anni tempore et quantum temporis spatium uterum gerant varia eorum genera III, 119, 19 s.; triginta dies uterum gerunt III, 83, 20; quonam mense parere incipiant qui e coitu procreantur III, 83, 18 s.; ante plerosque alios pisces pariunt III, 119, 37; maxime prægnantes laborant atque ad litus appellant III, 119, 26 s.; prægnantes pravi sunt III, 171, 18 s.; autumno vigent III, 192, 17; eorum proles est quoddam apuarum genus III, 118, 43 s.; algis et arena vescuntur III, 149, 10 s.; carnivorus non est etsi serratos dentes habeat fr. 180, a; nec alios pisces nec omnino carnem vorant III, 149, 5 ss.; III, 192, 1; igitur nihil hujusmodi in captorum inventur ventriculo III, 149, 8 s.; quibusdam rebus inescuntur III, 149, 9 s.; omnium piscium gelosissimi sunt III, 149, 20 s.; inde eorum venter distenditur, et nisi jejuni sint deteriores sunt III, 149, 22; perterrefacti caput abscondunt III, 149, 23 s.; piscium velocissimi sunt III, 190, 49 s.; nihilo minus sæpe a torpedine vel pastinaca qui ipsi tardissimi sunt capiuntur, idque quare III, 190, 48 s.; eos interdum capit sepia, idque quomodo III, 192, 34; ejus fœtus ab aliis piscibus non capiuntur, idque quare fr. 180, a; etiamsi inimicissimi sint, certis quibusdam temporibus congregantur cum lupis III, 175, 15 s.; vivunt sæpe abrosa usque ad anum cauda III, 175, 24 s.; idque a lupo III, 175, 26 s.; imbribus modum excedentibus excæcantur III, 163, 29 ss.; idque quare III, 163, 36 ss.; sæpe dormientes fuscina capiuntur III, 74, 26 s.; quomodo in Phœnice mares ope seminarum, feminas vero ope marum capiant III, 79, 42 ss.; enumerantur genera eorum III, 83, 19 s.; eorum peculiare genus in lacu Siphis vicino invenitur, idque quale III, 301, 21 s.; III, 309, 16 s.

Mugiles qui in Sipharum stagno degunt; duas pinnas habent III, 28, 17; corporis flexura in aqua exæquant quaternos cardines III, 309, 20 s.

Mugitus boum; v. *Βούμυχοι*.

Mugitus terræ (τὸ μυχάσθαι); nonnunquam fieri narratur a portentorum scriptoribus III, 595, 20 s.; sæpe fit absque terræ motu III, 634, 24 s.

Mulcta (μυρία); in oligarchiis divitibus vel major vel solis irrogatur, si a concione abstineant, 558, 2; item si iudicis munere fungere nolunt, 553, 18; 558, 5; 560, 27; a Charonda magna divitibus, parva vero pauperibus statuta est, si iudicis munere fungi nolent, 558, 6; nonnunquam magna irrogata est albo adscriptis si a concione vel a iudicis abstineant, 558, 9; in oligarchiis divitibus irrogatur si arma non possideant, 558, 16; item si a gymnasiis abstineant, 558, 17; in politis divitibus irroganda est, si a concione vel a iudicis abstineant, 553, 21; 558, 25; eas exigere debet exsecutor, 598, 43; earum promulgationes inter plures viros dividere convenit, 599, 1; eam qui deperbere vel in longum tempus differre possunt, injuriam facere solent, 338, 35.

Mulier; eas viris calidiores esse censet Parmenides nonnullique alii III, 231, 51 s.; cf. III, 395, 16 ss.; eorum opinio refutatur III, 395, 17 ss.; frigore fiunt secundum Empedoclem III, 232, 3; III, 331, 52 s.; secundum Empedoclem discordiæ originem debent II, 496, 4; puero forma similis est III, 339, 8 s.; e viro fit quia mutilatio obtinuit II, 547, 21 s.; est quasi vir semine carens III, 339, 9 s.; semen non excreant III, 422, 41

s.; hinc infantibus similes sunt III, 422, 41; vir est qui ultimum alimentum in semen convertere nequit, idque quare III, 339, 10 ss.; manifestissime semper pallet et venas habet obcuras et viris molem multo minorem, idque quare III, 337, 41; majus iis cerebrum habent viri III, 239, 28; pauciores suturas in capite habent quam viri III, 239, 38 s.; quot et quales suturas in calvaria habeant III, 8, 33 s.; III, 44, 50; plures dentes habent quam viri III, 23, 17 s.; apud illas pili non pullulant, idque quare IV, 126, 50 s.; IV, 168, 14 s.; calvæ non fiunt III, 48, 11 s.; III, 419, 50; III, 422, 40; idque quare III, 422, 41 s.; IV, 172, 13 s.; iis mentum hirsutum non fit, nisi paucis quibusdam, postquam menstrua restiterint III, 48, 14 s.; nascuntur vero reliqui pili postumi, sed pauciores III, 48, 18, cf. III, 422, 46 s.; nonnullis ab ortus principis pili postumi non oriuntur III, 48, 19 s.; quibus si et pubes deficiat, steriles sunt III, 48, 20; raro varices habent IV, 167, 29; cruribus ulcerosis putridisque sunt IV, 168, 11 s.; magis quam viri pediculis obnoxii sunt III, 101, 20 s.; earum voces tenues III, 661, 2; vocem acutiorem habent quam viri III, 135, 8; III, 420, 40 s.; item juniores quam seniores III, 135, 8 s.; cur vocem acutiorem emittant IV, 176, 45 ss.; IV, 181, 7 ss.; IV, 185, 28 ss.; quomodo apud eas se habeat mammam carum III, 11, 9; cur iis conferant ætas sicca et aquilonia et item autumnus IV, 110, 16 ss.; difficultate intestinorum laborant ubi ver tepidum fuit IV, 110, 1 ss.; earum natura humida ac glabra est IV, 311, 20; rarissimo inebriantur fr. 65, b; cur minus vitiligini albæ obnoxie sint IV, 161, 20 ss.; utero laborantes, quamobrem delirant IV, 296, 26; solæ uteri stranguatione laborant III, 411, 6 s.; ubinam situs sit apud eas uterus III, 324, 52; præter genitale iis similis est vituli marini femina III, 114, 52; penem habent, sed intus (collem nempe matricis) virorum pudendo respondentem III, 215, 4 s.; per hunc efflant parvo foramine paulum supra locum unde mingunt III, 215, 5 ss.; in Venerem incitatus locus in quem efflant aliter so habet quam antea III, 215, 7 s.; majus habent foramen exterius quod in locum ante matricem situm tendit III, 215, 13 s.; citius pubertatem vigoremque et senectutem attingunt quam viri III, 409, 34; idque quare III, 409, 41 s.; earum ætas ad coitum idonea deprehenditur mammarum grumis III, 125, 10 ss.; earum mammae pubertate instanti magis turgescunt quam virorum, idque quare III, 412, 2 ss.; earum quoque vox eadem ætate immutatur III, 411, 50 s.; de earum menstrua purgatione, v. *Menstrua purgatio*.

Mulieres (de earum conceptione et graviditate): aliquid conferunt ad semen et generationem III, 214, 6 s.; etiam semen emittunt non tamen in matricem, sed antrorsum atque in eundem locum ac vir III, 211, 1 s., 5, 9 ss.; III, 213, 1 s.; III, 214, 48 ss.; III, 216, 6 s., cf. 12 s.; idque fecundum III, 215, 21; item in locum ante ostium uteri situm III, 214, 48 ss.; putant fecundationem fieri non posse, nisi amborum semen concurrat et maris et feminae III, 214, 29 ss.; nec nisi ipsæ sentiant III, 214, 28 s.; ideo eas inprimis latet fecundatio ubi post seminis emissionem debilitatem non sentiunt III, 214, 27 s.; maxime tamen latet eas quæ putant conceptionem non fieri nisi manifesto exsiccetur et evanescat quod iis dederit vir III, 214, 31 ss.; idque quum matrx multum attraxerit, sed multum quoque restiterit III, 214, 35 s.; id est, ubi et vires et mulier plus emiserit quam necessarium sit aut matrx evanidum facere possit III, 214, 33 s.; quæ optime se habent subinde cum viro coeuntes humectantur III, 212, 33 s.; igitur semper cura opus

habent (post coitum), idque vel majori vel minori III, 211, 2 ss.; III, 212, 34; III, 216, 3 s.; idque quali III, 215, 2; nonnullæ tamen tantum projiciunt humorem ut viri semen purum attrahi nequeat III, 212, 36 ss.; quænam coeuntes plurimum humoris emittant III, 137, 17 s.; iis contingunt insomnia venerea III, 215, 49 s.; III, 355, 37; postea eadem eveniunt ac si cum viro coissent, languor nimirum et debilitas III, 215, 50 s.; itemque locus humectatur III, 211, 2 s.; III, 216, 2; ideoque in his somniis semen emittunt III, 215, 52 s.; unde constat eas coeuntes semen quoque emittere III, 215, 52 s.; dicunt sese post hujusmodi insomnium siccas surgere III, 216, 19 s.; interdum evenit, ut post insomnium venereum validiores sint, idque non viribus, sed sanitate et levitate, idque quando III, 214, 15 ss., 22 s.; si in somno sæpe sibi cum viro concumbere videatur ac semen emittat, id conceptioni favet III, 211, 50 ss.; si surgens debilis sit, ejus corpus semper ad semen projiciendum pronum est, atque ulterius debilitabitur III, 212, 45 ss.; si humores ejecti corpulentis sint, etiam magis debilitabitur III, 212, 47; si sine morbo hæc patiat, hic humor secundum naturam et quomodo fieri debet excernitur III, 212, 48 ss.; si interdum surgens validior sit, matricis sicca sit, sed postea humectetur, non solum matricis, sed et totum corpus viget III, 212, 50 ss.; plerumque tardior est ad semen emittendum III, 214, 8 s.; igitur si æque in Venerem incitata sit ac vir, non concipiet III, 214, 9 ss.; si ipsa incitata ac parata sit cogitationesque habet convenientes, vir vero contristatus ac refrigeratus, coitus erit fecundus III, 214, 11 ss.; inprimis æstate coitum appetunt III, 81, 31; idque quare IV, 140, 40 ss.; IV, 142, 3 ss.; præter equam unicuique animal est quod post conceptionem coitum admittat idque quare III, 407, 31 s.; etiamsi prægnans facta coitum non recusat III, 140, 8 ss.; exempla earum superfætationis narrantur III, 140, 17, 22 ss.; earum salacitatem reprimit partus frequens, idque quare III, 407, 46 ss.; quæ concipere debent quomodo iis se habere debeat ostium uteri III, 211, 19 ss.; quædam abortientes simul concepere III, 140, 29 s.; quædam quum septimo post partum die coissent ac concepisset infantem peperit priori similem III, 141, 46 s.; aliæ decimo jam post conceptionem die signa percipiunt, aliæ tardius, idque quare III, 138, 35 ss.; quamobrem post conceptionem pica laboret IV, 297, 14 ss.; macilentæ post conceptionem ilibus magis dolent quam reliquæ II, 137, 45 s.; putant conceptionis initium se latuisse, ubi oti-meates earum fortis vivere pergunt III, 139, 33 ss.; item ubi post undecimum mensem fortum pariunt, idque quare III, 139, 40 ss.; quædam extinctæ lucernæ odore abortiunt III, 167, 30 s.; pleraque graviditatem moleste ferunt III, 409, 54; idque quare III, 410, 1 ss., 13 ss.; plerumque initio graviditatis magis perturbantur quam postea, idque quare III, 410, 17, ss.; paucæ quædam tamen per graviditatem melius habent, idque quare III, 410, 30 ss.; earum graviditas minus signis se prodit in gentibus ubi laborare solent III, 410, 3 s.; hinc cum in his regionibus omnes tum ubi quæ laborare solent facilius pariunt III, 410, 4 s.; de earum mola v. *Mola*; mares facilius ferunt quam feminas IV, 324, 22; earum partus multo laboriosior est quam reliquorum animalium III, 143, 10 s.; difficulter parientibus opem ferre debent obstetrices III, 143, 21 s.; quænam inprimis partus dolores sentiant III, 143, 12 ss.; difficulter pariunt, si inter conatus respirent III, 143, 15; item oscitatæ III, 325, 39 s.; si post partum anfeverterint purgationes, difficilior ab ejus molestiis

liberantur III, 143, 49 s.; quibus parca post partum fuerit purgatio, nec ad quadragesimum usque diem perstat, validiores sunt et citius concipiunt III, 144, 1 ss.; cur post partum torvæ non sint IV, 166, 45 ss.

Mulieres (*de earum fecunditate et sterilitate*); quot fetus pariant III, 139, 50 ss.; III, 403, 33 ss.; evenit ut quædam quater enixa viginti fetus ediderit III, 140, 3 s.; in Ægypto valde fecundæ sunt III, 402, 30 s.; raro unum, plerumque geminos aut ternos pariunt apud Umbros IV, 87, 17 s.; in regionibus ubi valde fecundæ sunt, sæpius fiunt partus monstrifici III, 402, 29 s.; pingues manifeste infecundiores sunt, idque quare III, 335, 47 ss., cf. 40 ss.; quando fecundæ esse desinant III, 86, 17 s., 20 s.; evenit ut quædam quinquagesimo anno pepererint III, 140, 50; post hoc vero tempus nullæ III, 140, 50 s.; a quibusnam causis apud eas pendere possit sterilitas III, 209, 9 ss.; steriles linimentorum ope a fecundia distinguunt III, 367, 37 ss.; IV, 136, 17 s.; apud sterilem primo loco inquirendum est quomodo se habeat matrix III, 209, 9 s.; secundo loco quomodo ostium uteri III, 210, 50 s.; quædam inde ab ortu steriles sunt, quædam procedente ætate evadunt III, 367, 14 ss.; inde ab ortu steriles vel propter habitum virilem (cf. *Viragines*), vel propter primariam partium genitalium mutilationem III, 367, 14 s., 29 ss.; quæ procedente ætate steriles evadunt vel propter pinguedinis redundantiam vel propter morbum vel propter genitalium mutilationem III, 367, 16 ss.; quarum genitalia inde ab ortu mutilata sunt non pubescunt III, 367, 16; menstrua purgatione carent nimis pingues III, 367, 21 s.; qualem menstruum purgationem habeant quæ propter morbum steriles factæ sunt III, 367, 23 s.; quæ antea steriles erant, interdum fecundæ fiunt III, 332, 1 s.; multæ cum alio viro liberos procreare nequeunt, cum alio procreant III, 141, 4 ss.; III, 397, 36 s.; item cum aliis mares generant, cum aliis feminas III, 141, 6 ss.; III, 397, 40; item cum eodem viro, juniores dum sunt feminas procreant, seniores vero mares, vel ratione inversa III, 141, 10 ss.; III, 332, 1 s.; III, 397, 38; item cum eodem juniores generare possunt, seniores nequeunt, vel ratione inversa III, 141, 13 ss.; III, 397, 38; quædam difficulter concipiunt, sed ubi conceperint, graviditatem ad finem perducunt III, 141, 15 ss.; aliæ facile concipiunt, sed graviditatem ad finem non perducunt III, 141, 17 s.; sunt quæ fere semper mares, aliæ quæ fere semper feminas procreant III, 141, 18 s.; quæ antea non concipiebant, si cura adhibita vel alia de causa concipiant, plerumque feminas pariunt III, 141, 21 ss.; aliæ semper sibi similes liberos pariunt, aliæ semper marito, 498, 51; III, 141, 48 s.

Mulieres (*de earum tacte*); earum lac melius est ad infantes alendos, si lividiusculum quam si album est III, 55, 4 s.; nigræ salubrius habent quam albæ III, 55, 5 s.; item crassius IV, 329, 33; efficacius nutrit, si plus casei habeat, salubrius tamen infantibus est, si minus II, 55, 6 s.; non prægnantibus aliquantum lactis conciliant alimenta quædam III, 53, 33 s.; senioribus quondam, quum suggerent, tantum prodiit lactis, ut infantem alere possent III, 53, 35 s.; quæcunque lac habet, uterum tulit, 119, 1 ss.; non omnis quæ pallida est, uterum fert (*exempla syllogismi*), 119, 8 ss., ceterum cf. *Lac*.

Mulieres (*de earum moribus*); expenditur cur a viro specie non differat II, 583, 18 s.; quomodo morum ratione a viris differant III, 172, 22 ss.; ejus virtus differt a virtute viri, 495, 31; 525, 2; probatur eas virtutibus ræditas esse, 494, 48 ss.; iis insunt animæ partes,

alio autem modo quam viris, 495, 20; consultandi facultatem habent irritam, 495, 22; eatenus virtutibus moralibus præditæ sunt, qualenus ad earum munus obeundum conducit, 495, 25; perperam arbitratus est Socrates earum virtutes easdem esse ac virorum, 495, 32; ejus virtutes minus pulchræ quam viri, 339, 49; bona esse potest, etiamsi deterius sit genus, 468, 40; ei non convenit ut fortis sit vel terribilis, 468, 43; iis decus affert silentium, 495, 41; loquax videretur si ita modesta esset ut vir bonus, 525, 4; iis majores sunt viri, vir maximus etiam muliere maxima major erit, et vice versa, 325, 28; ejus mentem aque ac juumentum experiri oportet secundum Theognidem II, 223, 20; eas nemo incontinentes appellabit, quia incontinentur, non vero ineunt II, 81, 35; cur eas interlicuisse turpius sit quam virum IV, 262, 12 ss.; insatiabiles sunt IV, 141, 33 s.; in ejus erga virum amore fit transitus a bono simpliciter ad bonum alicui II, 221, 21; et ipsæ et viri iis similes gaudent suspiriorum sociis II, 115, 27.

Mulieres (*de earum muneribus in civitate*); quare iis eadem munera tribuerit Plato ac viris, 502, 41; eas belli gerendi participes esse voluit Plato, 503, 25; iis eandem disciplinam præscriptis ac custodibus Plato, 503, 26; earum convictus in *Repubblica*, non vero in *Legibus* instituit Plato, 503, 38; earum convictus nemo præter Platonem instituire jussit, 505, 52; 519, 49; iis viro opus est et vice versa II, 226, 49; ejus naturam ad conjugationem cum viro præparat divinum numen, 636, 25; quomodo a viro differat, 636, 27; ad custodiendum aptior est propter timorem, 636, 30; quæ intus sunt conservat, 636, 33, cf. 325, 7; fr. 153, b, ss.; assiduitatem habet, sed ad excubandum foris inepta est, 636, 33; ei peculiaris est liberorum generatio, 636, 36; quoniam annis iis plerumque terminus sit generatio, 621, 7; quoniam earum ætas nuptilis maxime idonea, 621, 28; juniores in partu gravius affliguntur et plures intereunt, 621, 16; ei cum viro communis est liberorum utilitas, 636, 37; liberos nutricant, 636, 37; liberos sunt, 494, 16; liberorum efficiunt dimidiam partem, 496, 21; in earum educatione reipublicæ habenda est ratio, 496, 17; earum ratio habenda est in exstruendis ædibus, 636, 49; earum corpus æque ac virorum ad omnes liberorum hominum actiones exercitatum esse debet, 621, 54; in nonnullis civitatibus repellendis hostibus utiles fuerunt, 512, 3; earum domestica dominatio cum tyrannidi tum democratix extremæ convenit, 585, 10; 595, 6; in tyrannidem et democratiam benevolæ animo esse solent, 585, 13; utrum ipsæ imperent, an iis pareant viri, eodem reddit, 511, 49; multa ab iis administrantur, dum penes Lacedæmonios fuit Græciæ principatus, 611, 48; suas continere debet tyrannus, ut sint in alias contumeliosæ, 586, 36; in Creta æque ac viri de publico aluntur, 515, 47; ad earum separationem multa sapienter excogitavit Minos, 515, 49; eas aurum gestare vetnerunt Ephesii, 644, 17; eas aurum quod habebant, civitati mutuum dare jusserunt Ephesii, 644, 18; quæ aurum gestare vellet, constituitur, quid in templo consecrare jussit Dionysius Syracusanus, 644, 33.

Mulieres (*varia de iis*); virum habere et ab eo haberi dicuntur, 24, 13; si quis cum aliqua rem haberi sciens quæ esset, non tamen consulto, sed affectu irreptus, adulter non est II, 59, 43; quæ alicui philtro dato mortem intulerat in Areopago absoluta est, idque quare II, 143, 1 ss.; quondam calumniati sunt quod cum filio concubisset quia eum amplexa corpus corpori supposuerat, 379, 47; memoratur quæ prægnant

cum ventrem aperiebat et infantes devorabat II, 81, 22; quæ infantes aliis educandos subijunt magis cognoscere cupiunt quam cognosci idque quare II, 228, 19; quædam locustas canoras educere conata est III, 215, 40 ss.; quædam e bombylii filis telam texant III, 94, 12; ad eas referuntur qui pedibus extro versis ambulant IV, 13, 38 ss.; item molliter et dissolute spectantes IV, 13, 50 ss.; item qui valde albi sunt IV, 12, 10 s.; item pectus valde nudum habentes IV, 13, 2; item molli et acuta et fracta voce loquentes IV, 14, 8 ss.

Mulieres ad luctum conductæ; fr. 297, b.

Mulier bona; quæ prætulit, bona habentur, 324, 36.

Mulier formosa; ea visa afficimur et impellimur ad faciendum aliquid forsitan non conveniens II, 166, 35 ss.; si sciamus antea nos eam visuros esse, ratione nos præmune possumus, ne afficiamur II, 166, 43.

Mulieres non ingenuæ; earum imitatio objiciebatur cum Callipidi, tum aliis histrionibus, 481, 14.

Mulieres otiosæ; iis comparandæ sunt apes nitidæ et sublostræ III, 199, 53.

Mulierum præfectus (γυναικονόμος); est curator singularem partem civium respiciens, 561, 22; quæritur an idem esse debeat ac puerorum præfectus, 562, 9; est magistratus aristocraticus, non democraticus, nec oligarchicus, 562, 35; 600, 25; ejus magistratus docus respicit, 600, 21.

Mullus (τρίγλη); ejus descriptio fr. 182, b; piscis littoralis est atque maritima stagna incolit III, 158, 14, 25; gregalis III, 119, 42 s.; III, 175, 10; multas appendices intestinorum habet III, 33, 49; carnivorus non est III, 192, 1 s.; quibusnam rebus vescatur III, 148, 53 s.; fodere valet III, 149, 41; igitur excitato corno victum quærit III, 149, 40 s.; ejus escæ reliquias sectatur sargus III, 149, 40 ss.; autumno viget III, 192, 18; unus piscis est qui ter quotannis pariat III, 82, 23 ss.; undenam colligatur eum tar parere III, 82, 24 s.; post tertium partum sterilis sit, idque quare fr. 182, b; in corno ideoque sero parit III, 119, 44 s.; idque quonam anni tempore III, 119, 43 s.; maxime pediculis obnoxius est III, 101, 40.

Mulsus (μολικρατον); temperamento, ideoque compositione dicitur II, 559, 8 s.; salubrius non est, si per tria quam si nulla proportionem aut aquosa aut sincera misceatur II, 636, 42 ss.; plerumque febrienti utilis II, 538, 42; dici nequit quando non, idque quare II, 536, 43 s.

Multangulum (πολύγωνον); nullum tereti contrarium est III, 494, 25 s.; cur id neque totum neque ulla pars plantarum aut animalium referat IV, 201, 18 ss.

Multifidus (πολυσίδεος); fissipedis differentia est III, 225, 23; ultima erit differentia, si hominem spectet divisio III, 225, 28, cf. 32 s.

Multifida (πολυδάκτυλα); vivipara et sanguine prædita utrinque dentes habent unicumque ventriculum III, 271, 3 ss.; multos digitos habent III, 20, 14; eorum pedes hominum pedibus et manibus similes sunt III, 20, 13; talo carent, idque quare III, 294, 36 s.; cruribus anterioribus et ad incedendum et manuum loco utuntur III, 248, 36 ss.; III, 291, 16 ss.; igitur iis etiam injurias depellunt III, 291, 20; partim unguibus, partim dentibus, partim alia parte injurias depellunt III, 254, 14 ss.; igitur cornibus carent III, 254, 12 s.; nonnulla eorum in anterioribus quinque, in posterioribus quatuor digitos habent, idque quare et quænam III, 291, 22 ss.; minora eorum in unoquoque quatuor membrorum quinque digitos habent III, 291, 27 s.; idque quia serpunt III, 291, 28; crura anteriora maxime manibus similia habent, iisque ad multa pro manibus utuntur

III, 17, 37 s.; qualem lienem habeant III, 270, 26 s.; terrena natura non sunt, ideoque adipem, non sebum habent III, 236, 30 ss.; iis adiposa est medulla III, 237, 15, s.; mammas in ventre habent idque alia plures, alia duas III, 292, 2 ss., cf. 11 s.; pumilionis speciem referunt, sed minus quam solidungula et biscula III, 289, 40 s.; quomodo igitur incrementum capiant III, 289, 42 s., cf. III, 22, 12 s.; plerumque multipara sunt imprimis parva eorum III, 403, 43 s.; III, 404, 7 ss.; III, 408, 28, cf. III, 408, 42 s.; idque non propter pedum multiplicem fissuram, sed quia plerumque parva sunt III, 404, 9 ss.; multos fetus eosque imperfectos pariunt III, 402, 34; multa eorum imperfectos edunt fetus III, 408, 39; pleraque cæcos III, 132, 44, cf. III, 131, 43; III, 133, 2, 8, 22, 24 s.; III, 402, 35; quæ imperfectos fetus edunt, omnia multipara sunt, idque quare III, 408, 42 ss.; eatenus vermiparis animalibus comparanda sunt III, 408, 45 s.; quænam eorum inarticulatos fetus edant III, 408, 46 ss.; quænam cæcos III, 408, 48 s.; iis quatenus multipara est, comparari potest sus III, 408, 51; apud ea frequentes sunt partus monstrifici III, 402, 38; item porculi cordi III, 402, 41 s.; apud ea cum monstris alternat proles parentibus similis III, 402, 40 s.; eorum exempla citantur III, 20, 14 s.; III, 360, 5 s.; iis accensendæ sunt aves omnes III, 27, 1; item quadrupedes oviparæ III, 25, 17; iis accensendi sunt canis, leo et homo III, 271, 4 s.; sus, homo et canis III, 270, 26 s.; leo, lupus, canis et pardus III, 291, 22 ss.; canis et lupus III, 403, 43 s.; canis et leo III, 292, 2 ss.; canis III, 402, 34 s.; lepus III, 408, 28; elephas III, 248, 38 ss.; III, 292, 11; III, 404, 14 s.; item parvis eorum mures III, 403, 44 s.; iis non accensenda sunt animalia parum fecunda vel cornuta III, 292, 27.

Multipara (πολυτόξα); tantam emittunt seminis copiam eorum mares quanta sufficit ad plura concepta condenda III, 405, 12 s.; eadem proportionem earum feminae suppeditant residuum seminale III, 405, 14; hinc apud ea ex unico coitu plures generantur fetus III, 404, 23 s., cf. III, 405, 18 ss.; non vero quia uterus eorum plures habet locos III, 404, 34 ss.; nec quia acetabulorum numerus uno major est III, 404, 37; sæpe apud ea plures fetus in unico utero loco inveniuntur III, 404, 38; immo, ubi fetus plena sunt, omnes deinceps jacent III, 404, 39 s.; superfetant, idque quare III, 407, 10 s.; amplum habent uterum III, 408, 14 s.; hinc si simul parva sint et multum seminis habeant vel tunc superfetare ac fetum superfetatione conceptum perficere possunt, ubi longo intervallo distant coitus III, 408, 10 ss., 18 s.; itemque eorum uterus post conceptionem apertus manet, idque quare III, 408, 20 s.; item perstat apud ea secundum naturam menstrua purgatio III, 408, 24 s.; eorum fetus alter alterius motum et perfectionem intra uterum impediunt III, 403, 6 ss.; hinc apud ea satis frequens est monstrorum generatio III, 402, 2, 27, 32, 34; quæ magna sunt conceptum superfetatione generatum perficiunt, si coitus intervallo brevi distent III, 407, 12 ss.; idque quare III, 407, 16 ss.; quatenus iis accensendus sit homo III, 405, 35 s.; III, 407, 11 s., 29; iis accensenda sunt multifida III, 402, 34; imprimis parva eorum, idque quare III, 403, 43 ss.; III, 404, 7 ss.; III, 408, 28, cf. III, 408, 42 s.; iis æque apud pedestria quam apud volatilia et natalia accensenda sunt parva animalia III, 404, 16 ss.; item aves III, 402, 2 s.; iis inter aves accensendi sunt passerres, hirundines, cornix, pici III, 409, 9 ss.; item oves et capræ III, 402, 32; item lepus, idque quare III, 408, 27 s.; item serpentes III, 402, 19 s.;

Item sus, etiamsi bisulca sit III, 403, 45 s., cf. III, 408, 50 s.
Multipes (πολύπους); inutile erit, utpote non ultima differentia, si hominem spectat divisio III, 225, 28 s., cf. 32 ss.

Multipeda; eodem obversum habent supra et ante III, 307, 5 s.; supra suum medio obversum habent III, 307, 14, 17 s.; idque quia recta non sunt III, 307, 18; per diametrum moventur et ita stant III, 7, 13 s.; III, 18, 46, v. *Exsanguia multipeda*; crura in latus flectunt III, 18, 22 ss.; III, 317, 7 s.; semper quaternis pedibus insequentibus per diametrum moventur III, 315, 20 s.; id quod in tardis manifestum fit III, 315, 31; igitur eodem modo moventur quo quadrupedes III, 315, 28 s., cf. *Exsanguia pedibus prædita*; etiam impari pedum numero progredi possunt III, 310, 1 s.; nempe si quis iis pedem amputaverit III, 310, 2 s.; quare ita ingredi possint III, 310, 3 ss.; sic tamen deterius incedunt quam si integrum podum numerum habeant III, 310, 7 ss.; sic proprie non incedunt, sed mutilatam corporis partem verrunt III, 310, 5 s.; caloris attollentis defectui et terrenæ materiei copiae originem debent III, 289, 52 ss.; tardissima sunt III, 669, 27; nonnulla dissecta diu vivere possunt III, 308, 25 s.; eodemque modo moventur ac antequam dissecta essent III, 308, 27 s., v. *Insecta prælonga*; partim pedestria, partim aquatilia sunt III, 223, 34 s.; iis accensenda sunt insecta III, 283, 18; item pediculi piscium III, 101, 40; item scolopendræ III, 309, 52; item cancri III, 315, 32 s.; III, 317, 1.

Multiplex; duplicis genus, 206, 19; 213, 17; alicujus dicitur, 212, 43; respectu ad submultiplex dicitur, 193, 43; ad multiplicem (πολλοστήµιον) partem refertur idque quomodo, 248, 2; II, 526, 33 s., 42 s.; communiter de duplici prædicari nequit, si id multiplicium primum est II, 190, 40.

Multiplicia; quomodo multa dicantur II, 580, 42 ss.

Multiplicationes; in iis idem genus esse debet II, 636, 47 s.

Multitudo; eam nonnulli uni opponunt II, 629, 9 s.; II, 636, 11; ex ea. secundum aliquem (Platonicum), numeros construit unus substantia II, 628, 38 s.; ejus natura secundum nonnullos (Platonice) inæquale est II, 623, 35 1; secundum alios unius materies est II, 628, 33; quaeritur an finita vel infinita sit ex qua numeros et res geometricas deducunt Platonici quidam II, 626, s.; ita vocatur divisum aut divisibile II, 576, 45; definitione prius est quam indivisibile, idque quare II, 576, 51 ss.; est quantitas numerabilis II, 525, 25; potentia divisibilis est in partes non continuas II, 525, 26 s.; quatenus numeri genus sit II, 581, 8 ss.; numeri λόγος inest, 144, 8; uni est opposita II, 501, 21, 28; II, 587, 41; paucis contrarium non est II, 581, 20; uni vero non omni modo, sed duobus, idque quibusnam II, 581, 21 ss.; paucitati opposita est II, 629, 15; ad eam pertinent diversum et dissimile et inæquale II, 577, 4; III, 679, 10 s.; malum erit, si unum boni substantia sit II, 635, 17, 20 s.; ea quoque consistit pulchritudo, 606, 15; ejus nullus usus exstat apud Thracas IV, 194, 8; eam (hominum) multum ad victoriam conferre omnes arbitrantur, 426, 40.

Multitudo et unum; quæ secundum ea dicuntur, eorum consideratio pertinet ad primam philosophiam II, 501, 31 s.; ad ea reducuntur omnia contraria II, 502, 23 s., 30; II, 587, 41.

Multitudo infinita; omni finita major est II, 365, 23.

Multitudinis idea; a multitudine infinita differt II, 626, 4.

Multitudo (in civitate); divitibus, pauperibus et intermediis constat, 545, 24; comprehendit eos qui nec divites sunt, nec ullam virtutis dignitatem habent, 531, 41; quaeritur quatenus apud eam debeat esse summa auctoritas, quatenus non, 531, 12, 39; gregatim sumpta aliquatenus viris bonis præstat, 531, 15; quatenus ea præstet unusquisque bonus, 531, 25; non constat, an omnis gregatim sumpta aliquatenus præstet viris bonis, 531, 31; 532, 23; eam maximorum magistratum participem esse tutum non est, 531, 42; ei nullam mandare auctoritatem formidolosum est, 531, 45; eorum census conjunctim sumptos major quam unus vel paucorum qui magistratus gerunt, 531, 50; gregatim sumpta ditior et melior quam pauci, 534, 35; 535, 18; gregatim sumpta sal multum sensum habet et melioribus mixta civitatem juvat, 531, 52; reliquum est, ut ei tribuatur deliberandi et judicandi facultas, 531, 48; ei Solon et nonnulli alii legistatores tribuerunt rationem reposcendorum et magistratum eligendorum potestatem, 531, 49; jure penes eam maximarum rerum potestas est, 532, 48; comparatur cœnæ e symbolis parata, 531, 17; 539, 22; item homini multis manibus pedibusque ac sensibus prædito, 531, 20; item cibo impuro, 531, 54; melius judicat de musicorum poetarumque operibus, 531, 22; gregatim sumpta de nonnullarum artium operibus melius judicat quam periti, 532, 25; vel nequaquam virtute excellere potest, vel nonnisi bellica, 527, 49; pertinet ad subsidia politica, 605, 37; non ea, sed potius potentia dijudicanda est civitatis magnitudo, 605, 44; nec si multitudine qualibet dijudicanda est, 605, 50; cujusmodi optime civitati congruat, 606, 60; 607, 18; per quam civitati potentia parva est, causa fieri solet seditionis, idque duplici modo, 569, 44, 45; aliquatenus jure cum paucioribus de civilibus honoribus contendit, 534, 34; si penes eam summa auctoritas esse debet quia potentiores sunt, omnibus aliis superare debent unus vel pauciores, dummodo reliquis potentiores sint, 535, 5; quidnam responderi possit iis qui virtutem vel divitias regiminis arbitros esse debere putant, 535, 15; quaeritur an dijudicare debeat ea de quibus lex nihil definire potest, 539, 18; quare uno melius judicet, 539, 23; nunc quoque lites disceptat, deliberat et judicat, idque de rebus singularibus, 539, 19; minus corruptioni obnoxia est æque ac magna aquæ copia, 539, 25; ejus iram excitare difficile est, 539, 28; lucro defraudanda non est, 575, 44; rus migrare cogitur, ubi agri procul ab urbe distant, 594, 24; ei blandiri debet tyrannus, 587, 46; ejus regimine dicenda non est democratia, 546, 19; peculiaris congruit cum herili imperio, tum regno et politia, 542, 7; non vero tyrannidi nec aliis rebus publicis quæ a recto tramite aberrant, 542, 8; regno congruens qualis, 542, 19; aristocratica qualis, 542, 21; politica qualis, 542, 24; in quonam democratia genere apud eam summa sit auctoritas, 549, 10; 550, 54; 560, 24; 571, 19; 578, 49; dominatur non ut unusquisque, sed ut omnes, 549, 17; demagogis paret, 549, 34; apud eam in democratia summa auctoritas esse debet, 579, 23; 591, 13; quod ei placuerit, in summa democratia æquum ac justum habetur, 579, 25; quæ rempublicam manere vult, semper superior esse debet ea quæ non vult, 557, 7; 578, 20.

Multitudo militaris; ejus quattuor genera, nempe equites, gravis armaturæ pedites, velites et classici milites, 597, 8.

Multi; instar omnium videntur, 324, 27; eorum opinione magis curant quam paucorum, 336, 41; cur me-

lūs cantando numerum servare possint quam pauci IV, 213, 20 ss.

Mulum; id paucō contrarium esse censent II, 446, 1 s.; paucō contrarium esse videtur, 5, 26; 8, 12; II, 629, 16; disceptatur utrum ad quantum, an ad xpo; et pertineat, 8, 12 ss.; non homonymum est, sed ejus definitio II, 339, 36; ergo in aqua et in aere comparari nequit, etsi in utroque idem significet II, 339, 32 s.; inter id et paucum mediocritas est justitia II, 151, 19; ejus ad parum ratione misceri possunt res III, 491, 22; multo difficilior et tardior miscetur II, 453, 5 s.; tarde movetur III, 426, 52; difficulter putrescit III, 424, 9; idque quare III, 611, 3 ss.; quatenus idem sit quod multa, quatenus non II, 580, 30 s., 35 ss.

Multa; ex uno fieri nequeunt secundum Leucippum et Democritum, nec ex iis unum II, 416, 47; II, 448, 40; ea esse non posse censebant antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ), nisi quid esset quod ea separaret II, 448, 5 s.; eodem redire putabant utrum ea esse dicas, an universum non esse continuum II, 448, 6 ss.; quo errore ducti ea esse negant antiqui II, 258, 49; iis opponitur unum, idque quomodo II, 520, 39; II, 576, 43 ss.; quot modis dicantur res II, 520, 40 ss.; iis in unoquoque genere prius est unum II, 393, 23 s.; si simpliciter uni opponantur, eveniunt quædam impossibilia II, 580, 22 s.; paucis opponuntur II, 580, 24 s.; duobus modis paucis opponuntur, idque quibusnam II, 580, 36 ss., cf. II, 581, 21; uno vero uni idque quoniam II, 580, 39, 44 s.; II, 581, 1 ss.; iis quæ competere videmus ea verisimiliter ponere licet II, 383, 27 s.; non facile transpiciuntur III, 416, 39.

Multa numero; necessario inalterem habent II, 608, 23.

Mulum et paucum; ex iis numeros generant idearum assertores II, 631, 46; ea nonnulli in construendis numeris magno substituant, idque quare II, 628, 47 s.; ex iis numerum composuit Plato II, 484, 22; si Platonis placita vera sunt, nec lineæ, nec plano, nec solido inerit II, 484, 21; probantur numerorum principium materiale esse non posse II, 629, 41 ss.; numeri potius affectus et accidens sunt quam subjecta II, 629, 39 ss.; quantitatis substantiæ affectus vel habitus sunt II, 525, 37 s.; et seorsum et conjunctim de numeris prædicantur II, 630, 12 s.; relationis species est II, 631, 48 s.; ad aliquid est, igitur ei semper aliquid subjectum est II, 629, 50 ss.; partim simpliciter dicuntur, partim ita ut alterum ad alterum referatur III, 427, 18 ss.

Multis modis quæ dicuntur; partim æquivoce dicuntur, partim alia ex aliis derivantur II, 445, 1; semper dirimenda sunt, vel ubi parum refert ad demonstrationem II, 384, 33; non necessario ad diversas pertinent scientias II, 501, 36 s., cf. II, 587, 21 ss.

Mulus; semper mansuetus est III, 4, 4 s.; e coitu equi asinique procreantur III, 133, 31; III, 368, 27; III, 369, 4; idque cum e caballo et asina, tum ex asino et equa III, 368, 27 s., 32 s.; ad jumenta pertinet III, 7, 48; solipes est III, 20, 18; solidungulus est, ideoque unicum ventriculum habet III, 271, 4 ss.; item lienem partim latum, partim angustum III, 270, 28 s.; quadrupes vivipara est III, 30, 18 ss.; felle caret III, 30, 18; III, 274, 39, cf. III, 275, 33 s.; caproneas comas habet III, 19, 20; quando nati sunt perstant, nec pars inde ab ungula sursum versus ad genu crescit IV, 316, 42 ss.; animalcula in superiori ventre habent, porricidis similia IV, 324, 14 s.; post sextum mensem iis non amplius præbetur mamma, idque quare III, 127, 48 ss.; herbivori et frugivori sunt III, 155, 3 s.; maxime potu pinguescunt III, 155, 4 cf. *Jumenta* inclusi omne

lignum rodunt, idque quare V, 324, 12 ss.; quamobrem minime famem tolerare valeant IV, 324, 11 ss.; multos annos vivunt III, 129, 32 s.; diutius vivunt quam equus et asinus, idque quare III, 529, 47 s.; citius senescit quam mula, idque quare III, 129, 38 ss.; dentes abjicit III, 22, 49; post dentium jactum ad ætatis vigorem pervenit III, 127, 51; ejus ætas post dentium jactum difficulter dignoscitur III, 127, 52 s.; dignoscetur tamen ope dentium caninorum, idque quomodo III, 127, 54 ss.; ideo ante jactum notam (γνώμην) habere, postea vero ea carere dicitur III, 127, 53 s.; e mulo non fit, idque quare II, 547, 21; eum ubi generat equus, aliquid præter naturam fit II, 516, 31; generari videtur ab eo quod equo et asino commune est sed nomine caret II, 546, 32 ss.; ejus semen est, quia ipse ex eo fit III, 222, 25 s.; soli inter animalia quæ e diversæ specie animalium coitu procreata sunt, semper steriles sunt III, 367, 6, 11 s.; III, 368, 3; nec ex se invicem, nec cum aliis, si coeant, generant III, 367, 6 s., cf. *Sterilitas mulorum*; dici potest eos animal specie diversum secum invicem procreare non posse quia ad eandem speciem pertinent III, 369, 2 ss., 6 ss.; nec vero mulum quia is ab equo et asino procreatur atque hi specie a mulis differunt III, 369, 8 ss.; evenit interdum ut prolem generet, idque quare III, 370, 23 s.; ejus proles semper ginnus est III, 370, 26, cf. III, 369, 49 s.; septennis duntaxat generat, ut ferunt III, 129, 22 s.; III, 368, 42 s.; aliquid ad eorum sterilitatem confert corporis magnitudo III, 370, 9 ss., cf. 19 s.; non ut reliqua solidungula, pudenda feminarum, sed urinam mularum olfaciunt, idque quare III, 370, 15 ss.; non gignuntur in Elide fr. 186, a; cur eos facilius quam equum equæ uterum gerentes ferant IV, 324, 20 ss.; quamobrem eos assidue ferre equæ non valeant IV, 324, 26 ss.; evenit jam ut duos uno parte ederet equa III, 127, 5 s.; ab iis genere differunt, etiamsi specie similes sint muli Syriaci III, 129, 28; III, 133, 30 ss.

Mula; accensenda est quadrupedibus quæ crura posteriora exteriora versus flectunt III, 339, 38 ss.; per generationem mutilatur III, 339, 40 s.; hinc menstrua purgatione caret III, 339, 40, cf. III, 123, 4 s.; per urinam purgari dicitur III, 129, 39; III, 370, 15 ss.; ejus urina crassior III, 123, 5 s.; penitus sterilis est III, 368, 43; ei tamen concipere licet interdum III, 368, 44; III, 370, 20 s.; sætum tamen enutrire atque graviditatem ad finem perducere nequit III, 129, 25 s.; III, 368, 43 s.; III, 370, 22, cf. 13 s.; III, 369, 49 s.; idque quia menstrua purgatione caret III, 370, 14 s.; ejus menstrua purgationis pars utilis in corporis incrementum impenditur III, 370, 19 s.; ejus urinam, non vero ejus genitalia olfaciunt muli III, 370, 17 ss.; eas secundum Celtarum opinionem, ut Alcimachus refert, facilius concipere mulos falsum est IV, 324, 32 ss.; uterum habent, sed a reliquorum jumentorum utero diversum III, 380, 25; in Cappadocia fecundæ esse dicuntur IV, 85, 21; majores et longæviores sunt quam muli III, 75, 39 s.; III, 129, 38; celeritate præstant III, 133, 34 s.; quomodo eas vocaverit Simonides, 388, 31; olim octogenarius Athenis reliqua jumenta ad opus exhortabatur III, 129, 33 ss.; quomodo iis ut milites deciperet, vasa argentea imposuerit Didales Persa, 646, 43. **Muli Syriaci;** ex se invicem procreantur ac pariunt III, 7, 50 s.; III, 129, 27 s.; III, 133, 35; igitur propter similitudinem ita vocati sunt nec eadem species sunt III, 7, 49 s.; in quanam Syria parte inveniuntur III, 129, 27; a reliquis mulis genere differunt, etiamsi specie similes sint III, 129, 28; III, 133, 30 ss.; celeri-

tate præstant III, 133, 34 s.; olim novem in Phrygiam deportati sunt quorum adhuc tres restant III, 183, 36 ss.

Mundities; temperantiæ sequela est II, 244, 38; natura minus in eam vergimus quam in intemperantiam II, 139, 25, 29.

Mundi; corpore et vestitu amantur, 352, 18.

Mundus muliebris; eum Cereri consecrari jussit Dionysius Syracusanus, 644, 24; postea finxit Cererem eum sibi mutuum dedisse, 644, 30.

Mundus (*aliorum de eo opiones*); quomodo eum construxerint philosophi antiqui III, 220, 29; eum fabricantur omnes qui de natura disseruerunt II, 342, 7; II, 383, 20; II, 405, 46; alii infinitos esse eosque vicissim gigni et interire putant II, 342, 9 ss.; alii unum esse arbitrantur eumque non semper II, 342, 13; res ad eum pertinentes casu factas esse putant nonnulli II, 266, 29, 38; quinam inter ejus causas recensuerint mentem II, 473, 37 ss.; ejus ordinem ut spectaret se vivere quam non vivere malle dixit Anaxagoras II, 187, 30; ex immotis eum recte construere incipit Anaxagoras II, 414, 15; quomodo eum construere qui concretioni et disjunctioni ejus originem tribuunt II, 414, 16 s.; quomodo eum ex elementis construat Empedocles vicissim agente et quiescente amore II, 414, 19 ss.; secundum Empedoclem nunc, regnante discordia, eodem modo se habet ac antea quum prævaleret amor II, 461, 23 s.; de ejus fabrica Pythagoreorum placita II, 634, 11 ss.; alii, ut Plato in *Timæo* eum, etiam si factus sit, tamen æternum esse putant II, 383, 21; II, 334, 27; alii eum et factum et interitui obnoxium esse putant II, 383, 21, cf. II, 289, 13; alii, ut Empedocles et Heraclitus eum vicissim fieri et interire putant II, 383, 22 ss.; probatur fieri non posse ut factus, et nihilominus æternus sit II, 383, 26 ss., cf. II, 384, 6, 29; refutantur argumenta eorum qui hanc opinionem tuerentur II, 383, 42 ss.; qui eum vicissim fieri et interire putant, aliquatenus agnoscunt, eum nec factum nec interitui obnoxium esse II, 384, 7 ss.

Mundus (*quidnam*); placita de ejus fabrica pertinent ad scientiam naturalem, non ad philosophiam primam II, 634, 14 s.; ei jure κόσμου nomen tribuerunt III, 638, 41 ss.; inter res manifestas divinissimas est II, 266, 38; ab eo nomen mutuatur quicquid pulchrum et ordinatum est III, 635, 41 ss.; rerum omnium parens ac longe omnibus præstans pulchritudine III, 635, 39; præ ejus excellentia omnia alia parvi facienda sunt III, 627, 26 ss.; omnium quæ in eo perficiuntur deus opifex et servator III, 636, 42 ss.; eum quæ constituunt, homine natura longe diviniora sunt II, 70, 31; duplex ejus definitio III, 628, 1 ss.; ejus medium terra tenet III, 628, 4 ss.; III, 629, 42 ss.; suprema ejus pars finita cælum dicitur deorum domicilium III, 628, 7 ss.; ejus forma globosa III, 628, 12 s.; an globosus sit dicunt qui de natura disserunt II, 262, 37; circumagitur circum puncta duo immobilia III, 628, 14 ss.; ejus diametris axis III, 628, 20; ejus imago ovum esse videtur IV, 243, 20 ss.; lapidibus comparatur qui in operibus fornicatis umbilici vocantur III, 639, 45 ss.; magnitudine omnia superat III, 635, 50 ss.; motu celerissimo circumagitur III, 635, 5 s.; claritate sincerissima præditus est III, 635, 52; exorsus est non minus senio quam interitu III, 635, 52 s.; animalium naturas distinxit III, 635, 53 s.; e principis contrariis constitutus civitati comparatur e gentibus contrariis compositus, egenis et divitibus, juvenibus et senio confectis III, 634, 46 ss.; ejus servatricem esse concordiam natura nos docet III, 635, 39; ab hoc omnia inspirantur

et animam habent animantia III, 636, 1 s.; in hoc novarum rerum miracula efficiuntur III, 636, 3 ss.; naturam asservat senectute expertem III, 636, 11 ss.; idque licet contremefactam motibus, undis atque incendiis expositam III, 636, 12 s.; quæ omnia illi in bonam partem verti videntur III, 636, 13 ss.; in eo ab una eademque cæli conversione die atque nocte definita, aliæ atque aliæ rerum permutationes fiunt III, 638, 28 ss.; idque quænam III, 638, 34 ss.; ejus ordo describitur II, 413, 38 ss.; ante ejus creationem elementa inordinate movebantur, secundum Platonem II, 413, 34 s.; necessario existet simulac ordinatæ moveantur elementa II, 413, 36 s.; ab ejus generatione non pendent vicissitudines quibus eadem terræ loca modo sicca, modo humida sunt III, 572, 33 s., cf. *Universum et Cælum*; exponitur cur non totus circulo feratur II, 392, 31 ss.; circulo ferri nequit, si infinitus sit II, 373, 9; nusquam in eo apparet inane II, 297, 6; ejus motui non per se, sed cum alio si comparatur, competit tarditas ac celeritas II, 118, 23; longissime ab ejus terminis distat infra, i. e. medium, 8, 53; an æternus sit, necne, problema est cognitionem ac veritatem spectans, 178, 47; item problema cujus contrarii sunt syllogismi, 179, 8; item problema physicum, 180, 48; ejus ordo est æternus II, 407, 39; idque quare fr. 37, b; probatur fieri non posse ut factus et interitui obnoxius sit, certe si unicuique sit II, 384, 19 ss.; si infiniti exstant, res fit verisimilior II, 384, 23; æternus et perpetuus est, nec cessat unquam animalis et plantas procreare IV, 22, 25 ss.; infiniti esse videntur, si id quod extra cælum est, infinitum sit II, 278, 7; si plures sint, ex iisdem elementis compositi esse debent II, 378, 44 s.; alioquin nominis tantum communitate mundi dicerentur II, 378, 50; vix bene se haberet, si solæ externæ actiones revora reputandæ essent, 605, 17; de eo nemo deliberat II, 27, 36.

Mundus parvus (μικρὸς κόσμος; i. e. animal); quod in eo sit, videtur etiam in magno mundo fieri posse debere II, 345, 14 s.

Mundus terram circumdans; totus ex elementis constat III, 552, 37 s.; necessario cum latiore circulari contiguus est III, 552, 39 s.; circulari latiore regitur III, 553, 1; ejus pars circulari latiori proxima semper motu discernitur ac incenditur ac calorem ciet III, 555, 5 ss.; ejus pars circulari latiori proxima sicca et calida exhalatione constat III, 560, 15 s., v. *Circulari latiori subditum corpus*.

Mundi æternitas; argumenta quæ eam probant II, 342, 34 ss.; eam etiam defendit Democritus II, 343, 32 s.; non vero Plato II, 343, 33 s.

Mundi anima; v. *Anima mundi*.

Munimenta; non eadem omnibus reipublicæ generibus convenirent, 613, 35; plura aristocratiæ congruunt, 613, 38, cf. *Mania*.

Munus; omni instrumentis opus est III, 321, 2; alicujus gratia exstant cum corpus universum, tum omnes ejus partes III, 228, 5 ss.; notione facultatibus priora sunt III, 448, 27 ss.; quodcumque aliquo fungitur naturali, si minus diu eo fungatur lassescit III, 501, 13 ss.; præcipua eorum sive communia sive animalibus quibusdam propria III, 476, 7 s.; communia dicuntur quæ omnibus animalibus competunt III, 228, 11 s.; generibus propria excessu et defectu inter se differunt III, 228, 12 ss.; speciebus propria ratione universali nullam differentiam recipiunt III, 228, 15 s.; nonnulla aliorum causa sunt III, 228, 18; nonnulla priora et aliorum fines III, 228, 20 s.; nonnulla necessaria sunt, quia

sine iis alia quodam fieri non possent III, 228, 22 s.; quarum partium prius est, etiam prius sunt III, 429, 42 s.; animalium quædam enumerantur III, 228, 24 s.

Munus; v. *Officium*.

Munera; quo tempore multa expectabantur, decimam de meritis quo importarentur, exigendam in usum revocavit Antimenes, 649, 52.

Munera animæ et corpori communia; iis accensendus est incessus II, 224, 42 s.; iis in species distribuere coguntur anima prædita bipartita divisione utentes, *ibid.*

Munera civilia; v. *Civilia munera*.

Munera publica (δημοουργία, λατοουργία); ad ea obeunda otio opus est, 610, 42; ea olim in longius temporis spatium conferebant populi, 580, 6; cur iis olim vicissim fungerentur cives, 527, 17; eorum æqualitas obtinet in amicitia civili II, 232, 2; id videretur amicitia secundum excellentiam, nisi honore compensaretur lucrum II, 231, 43; prohibendum, ne sumptuosius, sed inutilibus nimis impendant divites, etiamsi velint, 577, 34; 596, 13; ea providendi causa imponere videri oportet tyrannum, 586, 24; ea tanquam publica, non tanquam res privatas considerare debet tyrannus, 586, 27; amplissimis magistratibus incumbere debent in oligarchiis, 597, 35; redditus iis destinatos plebi distribuunt demagogi, 570, 42, cf. 570, 26; ab iis Lacedæmone immunis erat quattuor filiorum pater, 512, 54; in ea partem pecuniæ publicæ impendunt Cretenses, 515, 45; qua conditione ab eorum obeundorum necessitate liberaverit cives Hippias Atheniensis, 641, 21.

Muraena (μύραινα); piscis longus est III, 28, 19; III, 47, 1 s.; pinnis caret III, 6, 18; III, 28, 19; idque quia piscibus serpentibus similibus accensenda est III, 301, 24 s.; III, 309, 12, cf. *Pisces serpentibus similes*; eodem modo quo serpens movetur III, 6, 19 s., cf. III, 7, 6; mari utuntur quo modo serpentes et terra et mari III, 309, 12 s.; inter pisces littorales et pelagicos medium tenet III, 158, 18; branchias non æque distinctas habet ac reliqui pisces III, 28, 20; utrinque quattuor simplices branchias habet III, 28, 36 s.; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.; quovis anni tempore parit III, 82, 40 s., 44 s.; quomodo coeant III, 78, 32 s.; multa ova parit III, 82, 41; ovum fragile non habet III, 47, 1 s.; ejus fœtus cito grandescunt III, 82, 42; quomodo a myro differat III, 82, 45 ss.; nonnulli eam myri feminam esse censent III, 82, 49 s.; in terram sæpe egreditur et ibi sæpe capit III, 82, 50 ss.; latitant III, 160, 10; dentes serratos habet fr. 180, b; sola carne vescitur III, 148, 51 ss.; conghi caudam abrodit III, 175, 27 s.

Muria (Μύρη); ea adpersum ovium pabulum melius pinguefacit III, 155, 41 s.; cur alvum solvat IV, 313, 3 ss.

Muria acida (δξύμυρη); in Sicania Siciliæ nascitur et ex ea veluti aceto ad condiendos cibos utuntur III, 583, 2 ss.

Murmur (μόρμυρος); piscis cursor est III, 119, 41 s.; quonam anni tempore pariat III, 119, 40 ss.

Muri; quomodo eos prosternant elephantes III, 174, 43 s.

Mus; multifidis parvis accensendus est ideoque multiparus est III, 403, 44 s.; magnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; alii fel habent, alii eo carent III, 274, 39 s.; dentes serratos non habet III, 154, 2 s.; quomodo bibat III, 154, 2 s.; acetabula habet in utero prægnanti, etiamsi utrinque dentibus prædita III, 37, 46; domum sibi struit III, 3, 52; non progrediuntur ubi semper cedit terra III, 518, 9 s.; eo major est uræ calulus III, 131, 42; eos venantur aves nocturnæ III,

189, 17; maxime mirabilis et propter numerum et propter celeritatem eorum est generatio III, 133, 39 s.; nec intelligitur celeritas qua subito ingens arvensium copia ei emergit et evanescit III, 133, 43 ss.; quibusnam rationibus eos persequantur homines III, 134, 8 s.; eorum lustra erit sus III, 134, 9 s.; eos venantur vulpes et mustelæ agrestes, eorum vero fecunditatem et generandi celeritatem superare nequeunt III, 134, 10 ss.; solo inbre evanescente evanescunt III, 134, 13; feruntur sal si delingant, prægnantes fieri III, 134, 16 s.; ultra centum et viginti inventi sunt in vase milio pleno cui gravidam murem incluserant III, 133, 40 ss.; eorum multa genera sunt III, 134, 21 s.; sunt qui bipedes incedant, idque satis multa III, 134, 19 ss.; qualia crura habeant hi III, 134, 20; gravidæ in aliqua Persidis parte in matrice gerunt fœtum et ipsum prægnantem III, 134, 14 s.; in fonte quodam Lusis in Arcadia nasci et vivere dicuntur IV, 98, 13 ss.; idem contingere fertur Lampsaci IV, 98, 15 s.; aurum comportant in insula quadam ultra Chalybas posita IV, 79, 3 ss.; ferrum devorare dicuntur in Cypro insula IV, 79, 1 s.; eorum multa genera Cyrenis esse dicunt formis et colore distincta IV, 79, 12 ss.; quanti inveniantur in Arabia III, 169, 34 s.

Mus; per enthymema apparetur dicitur honestus, quia ab eo nomen petierunt sacra omnium augustissima, 381, 9; ejus stridorem qui metuit ferrina laborat ignavia II, 81, 45; auxilio fuisse dicuntur quia arcuum nervos corroserant, 381, 51.

Mures ægyptii; pilos duos habent ut erinacei terrestres III, 134, 17 s., v. *Mures erinaceis similes*.

Mus araneus (μυγάλη); ejus morsus omnibus jumentis gravis est III, 167, 17 s.; ejus morsu excitantur pustulæ III, 167, 19 s.; prægnantis morsus gravior est, idque quare III, 167, 20 s.

Mus bellua marina; piscis cartilagineus fr. 176, a; dentibus caret III, 49, 28; eorum vero loco in ore habet pilos suillis similes III, 49, 28 s.

Mures domestici; eos accurate observant qui jecinoris morbo laborant fr. 217, b.

Mures erinaceis similes; echinæ vocantur IV, 79, 15.

Mures libyci; moriuntur si bibant III, 170, 3 s.

Mures pontici; utrinque dentati sunt et nihilominus ruinant III, 209, 1 s.; albi latitant III, 161, 40.

Mures volantes; eorum genus esse dicitur quod ubi morderit necem inferat IV, 103, 22 s.

Musæ; *Memoriæ filia* fr. 334, a; ubinam habitent fr. 345, a; nominis græci etymologia fr. 151, a.

Musæus; ejus uxorem quidam Deiopeem fuisse dicunt IV, 99, 43; citatur carmen quod ei tribuitur III, 109, 31; citatur, 629, 5.

Muscæ; parvis animalibus vel insectis accensendæ sunt III, 543, 36 s.; duas alas habent III, 67, 41; III, 283, 30 s.; ideoque aculeum in anteriori parte habent III, 6, 48; parte linguæ simili sanguinem prolicat III, 67, 33 s.; proboscidem ex ore prodeuntem habent III, 277, 33 s.; idque qualem turbinate III, 63, 7 s.; III, 251, 35, cf. *Proboscis*; dentes habent, sed satis a reliquis animalibus diversos III, 277, 37 ss.; duos oculos ideoque debilem visum habent III, 284, 37; hinc res oculis incidentes pedibus anterioribus abstergunt III, 284, 38 ss.; quapropter hos pedes robustiores habent III, 284, 35 ss.; apud eas manifesto in parte cordi respondentem attollitur ac subsidet spiritus insitus III, 503, 41; parvæ sunt et alimenti causa evagari coguntur III, 283, 26 ss.; omnes saporibus degustant III, 156, 13; quomodo sonum edant III, 73, 5 s.; pertinent ad insecta quotidie nobis obvia III, 81, 3 s.; eorumque coitum observare licet III, 81, 4; insecta sunt quæ non

latent III, 82, 15; igitur hieme coeunt et gignuntur si serena et austrina fuerit tempestas III, 82, 13 ss.; eodem modo quo illæ coeunt reliqua insecta coitu utentia III, 81, 4 ss.; si coeunt dirimas conspiciere licet partem quam in maris corpus intromittit femina III, 80, 48 ss.; insecta sunt quæ coeunt et generant, sed vermes nec sibi similia III, 328, 33; III, 332, 13 ss.; non ex animalibus procreantur, sed e rebus putrescentibus *ibid.*; coitu procreant vermes e quibus rursus nihil fit III, 77, 23 ss.; III, 328, 33; III, 332, 13 ss.; non eodem modo generantur quo apes III, 387, 3 ss.; e quibusnam vermibus fiant, idque quomodo III, 94, 53 s.; III, 95, 3 ss.; eas venantur et mustelæ et serpentes quidam III, 178, 12 s.; earum venatu victitant araneæ III, 3, 48 s.; earum metu cornibus abjectis in densis fruticetis se abscondunt cervi III, 176, 45; iis similia etiam maiora sunt animalia alata quæ in igne gignuntur III, 95, 24; prætervolitantes qui metuit felix esse nequit, 601, 3.

Muscæ grandes; circa fimeta versantur III, 202, 29 s.; eas venantur et amputato capite auferunt crabrones III, 202, 29 ss.

Musculus (mŭc); testacea sunt bivalvia apertilia III, 62, 8 s.; III, 279, 21; III, 285, 13; fr. 178, a; eorum testæ læves sunt III, 62, 16 s.; item tenuibus labris III, 62, 24 s.; subole pullulant, idque quomodo III, 389, 36 ss.; faviscant (?) III, 88, 38; non semper habent ova ita dicta, sed vere III, 392, 8 ss.; tempestate vero procedente eorum ova diminuuntur et tandem evanescent III, 392, 9 s.; idque quia iis prodest ver III, 392, 11 s.

Musculi limosi; eos potissimum intrant cancelli III, 89, 1 s.

Muscus (βρῦον); quinam pisces eo vescantur III, 149, 32 s.; ad eum pariunt glanides III, 116, 38; purpurarum testis innascitur III, 165, 13 s.

Museum; naturæ memoravit Alcidas, 389, 17.

Musica; species scientiæ, 190, 16, 19; scientia est, quia musicus, quatenus musicus, sciens, est, 218, 22; ejus divisio fr. 96, a, b; quatenus ad aliquid referatur, 16, 48; ad formam pertinet II, 258, 4; natura pertinet ad res conditas, 630, 37; acutis et gravibus sonis, longis et brevibus una permixtis in diversis vocibus unum ex illis efficit concentum III, 635, 12 ss.; quidnam in ea mensura sit, idque quare II, 575, 8 s., cf. 12; id cui inest vocatur musicum II, 569, 27 s.; ab ea denominatur musicus, 190, 22; ejus periti evadunt qui ea delectantur II, 121, 19; ejus peritia vel imperitia ab elementis pendere nequit II, 461, 29 s.; quidnam in ea peritior, quidnam imperitorum sit munus II, 130, 1; propter ejus peritiam inter probum et pravum contrahi potest amicitia II, 224, 49; animæ naturalis affectus non est, 119, 38; ea melior justitia, 361, 9; enumerantur fines propter quos adhibetur, 632, 47 s.; vel cantilenis fit, vel numeris, 632, 31; quaeritur an bene modulata vel numerosa præstet, 632, 34; qui de ea philosophati sunt, bene de concentuum effectum disseruerunt, 630, 20; omnium consensu ad res jucundissimas pertinet, sive sola sit, sive cum cantu conjuncta, 629, 4, cf. 43; ejus opera viro non nisi inter potandum aut inter ludendum congruere putant nonnulli, 628, 45; eam recte conventibus hominum adhibent, 629, 7; ei voluptas inest naturalis, 629, 32; omnibus ætatis et moribus grata est, 629, 32; non solum ex ea percipi debet sensus qualem omnes ex ea percipere solent, 629, 30; rite delectari assuefacit, 628, 15, 35; 631, 28, cf. 629, 44; quomodo refutandi sint qui eam artibus illiberalibus adnumerant, 631, 5, 11 s.; fieri possit ut quidam ejusmodi artificibus similes reddant,

631, 18; ab ejus operibus abstinere debent magis graviora judicare contenti, 631, 8; ejus disciplina puerorum naturæ convenit, 630, 35; quo usque ejus studium provehere debeant pueri, 631, 19 ss., 34; pars educationis habetur, 625, 34; revera partem educationis constituere debet, 630, 33, cf. 628, 47; 629, 9; ea erudiri debent pueri ut ipsi canant et manum adhibeant, 631, 1, cf. 628, 25, 35; 630, 41; pueris idem præstat quod infantibus Archytas crepitaculum, 630, 52; determinatu difficile est quænam sit ejus facultas et cujusnam gratia adhibenda, 628, 5; conferte probatur cum ad ludendum et animum recreandum, tum ad otium traducendum, 628, 51 ss., cf. 628, 6, 16, 39, 49; item ad institutionem et mores informandos, 629, 28 ss., cf. 628, 12, 34, 49; nec utilis nec necessaria est, 626, 17; eam hodie voluptatis gratia sectantur plerique, 626, 38; quamobrem eam sectarentur antiqui, 625, 40; 626, 24, 41; nuper ei addiderunt mirifica et artificiosa commenta, 631, 25; ejus communi sensu frui valent servi et infantes et animalia quædam, 631, 29; eam immutata spectator importunus, 632, 22; nihil refert an ejus præceptis unus vel plures instituantur II, 128, 50; de ea qui metro aliquid conscripsit, an poeta habendus sit, necne, 457, 34.

Musica instrumenta; v. *Instrumenta musica*.

Musica quæstio; ἀγασπῆρις; est quod ad geometriam attinet, 132, 49.

Musica speculatio; ejus nonnulli amicos participes facere optant II, 235, 45.

Musica theatralis; qui de ea certant, iis relinquendi sunt concentus et cantilenæ activæ et instinctu divino præcellentes, 633, 18.

Musicae expers; cum musicus fieri dicitur, tum ex eo musicus II, 257, 12, 17; e musico fit, idque quo modo III, 333, 24 s.

Musicae expers homo; cum musicus homo fieri dicitur, tum ex eo musicus II, 257, 20; ortus est, ubi homo a musico evadit musicæ imperitus II, 440, 32, 36 s.

Musicum; affectus est II, 569, 26 s.; ita vocatur cui musica inest II, 569, 27 s.; accidens est II, 569, 35; per accidens quantum est, idque quomodo II, 525, 33 s., 45 s.; si quid faciamus, quaeritur an ideo necessario musici simus II, 17, 36; etiam si idem non sit quod album, tamen ambo eidem inesse possunt II, 250, 27; idem esset ac album, si liceret ut termini syllogismi per accidens idem fierent II, 543, 3; idem esset quod homo, si unum significare idem esset quod de uno prædicari II, 505, 8; fit e non musico, idque vel e musicæ experte vel ex intermedio II, 254, 23; interit in musicæ experte vel intermedium II, 254, 30; per accidens idem dicitur quod homo et quod homo musicus itemque vice versa, idque quare II, 522, 3 ss.; ratione prius est quam musicus homo II, 523, 38 s.; nihilominus esse nequit, nisi sit aliquis musicus II, 523, 41; per accidens domus causa esse potest II, 267, 20.

Musicus; eos artificibus illiberalibus adnumerari solent, 628, 44; artem proficientes necessario melius ejus operibus funguntur ac qui tantummodo educationis gratia eam adhibent, 628, 28; hodierni quidam recte de cantilenis et concentibus et numeris disseruerunt, 632, 36; ad eos remittuntur qui accuratiorem de rebus musicis notitiam quaerunt, 632, 38; accipiendus est a quem concentum comprobant, 633, 32; quidam recte Socratem vituperant, quod remissos concentus rejecerat, 634, 7; de eorum operibus melius judicat multitudo, 531, 23; si ad importunos spectatores se componant, cum ipsi, tum eorum corpora aliquo modo

afficiuntur, 632, 23; certantibus permittendum est ut importunorum spectatorum gratia concentibus depravatis et cantilenis intensis et discoloribus utantur, 633, 27, v. *Certantina musica* et *Antiqui*.

Musicus; a *musica* denominatur 190, 25; semper a musico fit II, 570, 9; pulchris cantilenis delectatur II, 113, 16; II, 120, 50; ejus voluptatem nemo percipit nisi qui ipse musicus est II, 119, 7; eum hominem esse dicimus, itemque vice versa II, 520, 46 s.; idque quomodo II, 520, 51 s.; eum album esse dicimus, itemque vice versa, idque quomodo II, 520, 52 ss.; quomodo eum edificare dicamus II, 520, 47 ss.; ei accidere potest ut albus sit II, 533, 30; si ambulet, per accidens ambulat II, 307, 38; II, 597, 34; per accidens item est quod Socrates II, 551, 39 s.; causa remota status esse potest II, 265, 15; II, 516, 8; cur musicus sit, nulla alia causa est nisi quod unumquodque ad se ipsam indivisibile est II, 557, 2 s.; ubi aliquis fit, gigni simpliciter non dicitur II, 472, 14 s.; secundum sophistas grammaticus est, etiamsi nec factus sit, nec aeternus, 179, 19, cf. II, 535, 48 s.; ex eo fit musicus imperitus, idque quomodo III, 333, 24 ss.; dici possit eum calidiorem esse ac musicum qui simul sanus est, si febrienti accidat ut musicus sit III, 232, 52 ss.; non qua talis ab amico amatur amicus II, 223, 6; si cum jasto contendat, indignationem movet, 361, 9.

Musicus homo; aliquatenus ex homine et musico compositus est II, 257, 50; nonnisi per accidens idem est qui homo II, 331, 24 s.; interit, ubi homo a musico evadit musicae imperitus II, 440, 32, s.; si quaeramus cur homo musicus sit, vel id quod dicitur quaerimus vel aliud, nempe unius essentiam II, 556, 45 ss., cf. II, 557, 1 s.

Mustela (γῆλα); quadrupes est III, 381, 47; III, 382, 12 s.; item fiesipes III, 382, 15 s.; ei adpectu et moribus similis est ictis III, 178, 21 s.; ea minor est ursae catulos III, 131, 42; magnum cor habet, idque quare III, 260, 28 ss.; pudendum virile osseum habet III, 21, 51 ss.; IV, 77, 7; utrum eodem modo situm habet ac reliquae quadrupes III, 382, 12 ss.; valde parvos catulos parit III, 382, 15; saepe catulos suos ore transfert III, 382, 17; hinc nonnulli eam ore parere affirmant, idque quoniam III, 381, 46 ss.; muscis vescitur III, 178, 12 s.; igitur pugnat cum serpentibus III, 178, 1 s.; post pugnam rutam comedit, idque quare III, 178, 1 s.; ei inimicus est serpens quia ambo domi versantur III, 174, 11 ss.; cornicis ova et pullos devorat, ideoque ei inimica est III, 175, 1 ss.; eodem modo jugulat aves quo lupi oves III, 178, 10 s.; quatenus Pordoselenas inveniantur III, 168, 44 s.; iis inimica est terra circum Rheneam fr. 186, a; Cyrenis murum genus iis simile invenitur IV, 79, 14; eam quidam timebat propter morbum II, 81, 46.

Mustelae agrestes; mures necant, sed eorum fecunditatem et generandi celeritatem superare nequeunt III, 134, 11 s.

Mustelacei pisces; cartilaginei longi sunt III, 28, 26; III, 79, 4; igitur branchias a lateribus sitas habent III, 28, 26; utrinque quinquae duplices branchias habent III, 28, 40 s.; fel in jecore habet III, 30, 40; quomodo apud eos se habeat pulmo III, 31, 29 s., cf. III, 264, 29 s.; eorum mares circa exitum appenda habent duo corpuscula quibus carent feminae III, 79, 10 ss.; vivum animal pariunt primum intra corpus edito ovo III, 114, 1 ss.; et inter se et a piscibus cartilagineis laetis differunt quod ad uteri figuram et fetus generationem attinet III, 112, 17 s.; in matrice paulo infra oëptum transversum habent partes albas mammis si-

miles III, 112, 25 s.; idque eo tantum tempore quo fetus continent III, 112, 26 s.; excepto spino, omnes catulos intra se admittunt et emittunt III, 113, 9 ss.

Mustelus (γαλός); piscis cartilagineus est III, 37, 16; ideoque aquatilia vivipara sunt et branchias non operatas habent III, 5, 41; eorum descriptio fr. 179, a; quonam modo pariant fr. 179, a; vivum animal parit, primum intra corpus edito ovo III, 114, 1 ss.; multas appendices intestinorum habet III, 33, 48; eorum ori simile os habet asinus piscis fr. 181, a; nonnulli eorum bis quotannis parere videntur, idque quare III, 82, 37 ss.; exceptis stellari et cane marino bis quotannis pariunt III, 113, 37 ss.; in euripo Pyrrhæo non comparent III, 192, 10 ss.; de ejus utero et ovis, v. *Pisces cartilaginet*.

Mustelus laevis; eodem modo quo canes marini ova in matrice disposita habent III, 112, 39 s.; quomodo apud eos intra matricem descendant ova III, 112, 40 s.; absumptis ovis apud eos eodem modo quo apud quadrupes situs est fetus III, 112, 42 ss.; III, 379, 14; quomodo et ubinam cum matrici tum foetus adhaereat eorum umbilicus III, 112, 44 ss.; quale sit apud eos foetuum alimentum III, 112, 47 s.; eodem se habent modo quo quadrupes quod ad membranas attinet ovum et foetum circumdantes III, 112, 48 s.; quomodo positum habeant caput eorum fetus III, 112, 50 ss.; in quam parte matricis apud eos generentur mares ac feminae III, 112, 52 ss.; apud eorum fetus viscera quae habent magna ac sanguinea sunt III, 112, 54 ss.

Mustelus nebris; canis marini species III, 112, 31 s.; quomodo pariat III, 112, 32 s.

Mustelus spinus (γαλός ἀκανθίας); ejus partus III, 112, 35 ss.; eodem modo quo ille parit vulpes III, 112, 38 s.; unica mustelorum est species quae catulos non intra se recipit, idque quare III, 113, 12 s.

Mustelus stellaris; bis quovis mense parere videtur, idque quare III, 82, 37 ss.; omnium mustelorum saepissime parit idque quoties III, 113, 37 ss.; quonam anni tempore coire incipiat III, 113, 39.

Mustelus varius; quonam modo pariat fr. 179, a.

Mustum (γλεῦκος); inconcretile est III, 619, 28; concrecit et coquitur III, 617, 23 s.; elixari dicimus idque quando III, 613, 10 s.; quando concoctum dicatur III, 611, 34; cur minus inebriet fr. 201, b; certa copia datum purgat IV, 117, 22; cur injecto ei origano vinum dulce fiat IV, 221, 1 s.

Mutabiles; eorum signum III, 8, 44.

Mutakefta (παχὶα κόψη *int. gr.*); IV, 32, 34 s.

Mutans; ei subesse debet materies II, 310, 27; II, 599, 17 s.; causa movens mutati est II, 264, 19.

Mutari; idem est quod relinquere vel ubi motatio fit, etiam relinquatur aliquid II, 323, 48 ss.; semper prius est quam mutatum esse, et vice versa, ita ut nunquam sumi possit primum II, 326, 47 ss., v. *Moveri*.

Mutatio (μεταβολή); subjectum non est II, 309, 51; II, 598, 42 s.; naturaliter et per se de statu dimovet II, 305, 29, 35; ei non contraria est quies II, 358, 15; ejus non est generatio II, 339, 31 s.; semper ab aliquo in aliquid fit II, 514, 18 s.; idque ipsius nominis (græci) etymologia indicat II, 308, 44 s.; magis nominatur ab eo in quod, quam ab eo ex quo mutatur II, 308, 11; II, 315, 4 s.; in eo quod mutatur est et ubicunque id mutatur II, 299, 45 ss.; in ea tria spectanda sunt, nempe id quod mutatur, tempus in quo mutatur et categoria ad quam pertinet II, 325, 16 ss.; omnibus aliquid subjectum II, 558, 33 s.; ei subesse debet materies II, 600, 32 s.; ejus causa esse nequit subjectum II, 473, 6 ss.; omnium subjecta contrarietates quasdam recipiunt II, 440, 45 s.; igitur et quodammodo

materies vocari possunt II, 440, 45; triplici modo fieri potest, id est ex subjecto in subjectum, e non subjecto in subjectum et e subjecto in non subjectum II, 308, 46 ss.; II, 597, 48 ss., cf. II, 309, 27; II, 593, 22; non vero fieri potest e non subjecto in non subjectum II, 308, 54 s.; II, 598, 1, cf. II, 308, 49; II, 597, 49; semper fit secundum unam categoriam II, 273, 23 ss.; II, 594, 35 s.; ab alio genere ad aliud fieri nequit, nisi per accidens II, 581, 34 ss.; perse fieri nequit nisi ab opposito ad oppositum II, 581, 39 s.; in contraria fit aut in opposita II, 512, 51 s.; oppositorum vel intermediorum est II, 600, 29 s.; III, 450, 2 s.; non omnium tamen oppositorum, sed contrariorum II, 600, 30 s., cf. 39 s.; omnis in oppositis obtinet II, 274, 51 ss.; II, 311, 49; II, 595, 27 ss.; II, 599, 47 s.; semper fit in contrarium II, 279, 50; II, 596, 51 s.; in contrario fit II, 219, 11; II, 458, 27; II, 459, 28; e contrario fit II, 528, 33 s.; omnes, excepta latione, ab oppositis ad opposita vadunt II, 357, 52 s.; ejus ultimum est contrarium II, 311, 32; quæ in idem fit, contraria ei quæ ex eodem fit in rebus quibus contrarium non est II, 315, 25 s.; II, 316, 5; ad eam, non ad motum pertinet transitus ad contrarium II, 315, 24; e quibus tanquam ultimis fiunt, ea inductione probantur contraria esse II, 579, 5 ss.; nulla æterna est II, 314, 47; ejus terminus sunt contraria eorum in quibus fit II, 344, 49; omnis in tempore esse probatur II, 305, 46 ss.; omnis reterior vel tardior est II, 299, 49; II, 305, 47; quatenus infinita esse possit, quatenus non II, 332, 34 ss.; omnis finita est II, 379, 47; ejus finis exstat II, 324, 41; ejus finis individuus est quia terminus est II, 324, 41 s.; ejus initium non exstare probatur II, 324, 43 s.; aliam ante primam factam esse necesse est, si res mobiles unquam factæ sint II, 342, 45; item si eadem res semper fuerint absente motu II, 343, 7, 24 s., 48; aliam vero post ultimam factam esse necesse est II, 343, 50; quæ ex latione et alteratione et accretione et generatione composita est, una non est, sed, quod ad tempus attinet, infinita esse potest II, 333, 3 ss.; quum nullam distinguimus, non arbitramur esse tempus II, 300, 12 s.; continua est II, 324, 13; esse non posset, si nihil esset quod motu moveretur II, 355, 40; omnis fit ab eo quod potentia est, ad id quod actu II, 600, 42 s.; ei obnoxium non est quod factum non est II, 384, 22; ei non obnoxia quæ extra cælum sunt II, 382, 43; item divinum primum ac summum II, 383, 3; ei obnoxia esse nequeunt quibus principium est certo quodam modo se habendi, quæque aliter se habere non poterant antea per totam æternitatem II, 383, 30 ss.; ea carent res individuas quæ modo sunt, modo non sunt II, 354, 11 s.; in rebus ei obnoxiiis manifesto obtinet ut deinceps fiat nec sit interruptio II, 466, 21 s.; expenditur quatenus necessario ita deinceps fiant, quatenus non II, 466, 24 ss., v. *Fiunt (quæ)*; ejus causa esse nequeunt ideæ II, 482, 52; II, 616, 35; ejus quattuor species II, 600, 35 ss.; ejus species est mutatio secundum contradictionem II, 323, 52 s.; eorum prima est latio non generatio, idque quare II, 464, 37 ss.; præsens una est, præterita vero et futura diversa II, 302, 28; eorum quæ ad aliquid referuntur nulla exstat II, 337, 42; mutationis non exstat, nisi per accidens II, 309, 44 ss.; II, 310, 40; II, 598, 37 s.; parva magnarum rerum causæ fiunt, si principia etiam immutantur III, 423, 38 ss.; parva in principio facta eminens multas facit differentias III, 522, 46 s.; eas tunc inprimis scire dicimus ubi causam moventem cognoverimus II, 490, 48; non constat quomodo sine ea obtinere possint ortus et interitus vel

opera eorum quæ per cælum feruntur II, 481, 20 s.; ortus atque interitus causa III, 576, 15; idem quod de iis, dicendum de causa cur res quæque ad suum locum ferantur II, 427, 8; omnium quoniam indeterminatæ sunt turbulentæ III, 586, 18 s., v. *Motus*; frequens a contrario ad contrarium fatigare solet IV, 145, 13; omnis cur morbida sit IV, 110, 48 ss.; jucunda est, 337, 1; omnium rerum dulcissima est, secundum Euripidem, idque propter improbitatem aliquam II, 90, 33; II, 219, 10.

Mutatio (cui inest); v. *Motus (cui inest)*.

Mutatio (id in quod fit); non eodem modo se habet ac id quod mutatur et tempus in quo mutatio fit, in quibus nihil primum est II, 325, 15.

Mutatio naturalis; ejus causa investigari debet in scientiæ naturali II, 264, 7.

Mutatio per accidens; omnium et ubique et in omnibus est II, 308, 33 s.

Mutatio non per accidens; contrariis, contradictoriis et intermediis propria est II, 308, 35 ss.; II, 447, 10 ss.; II, 597, 45 ss.; non fit cuilibet in quodlibet II, 427, 12.

Mutatio secundum contradictionem; in ea id quod mutatur transit ex non ente ad ens, ideoque reliquit non ens II, 324, 1 s.; in ea maxime perspicuum est quod mutatum est, esse in eo in quod mutatur II, 324, 4 s., 19, v. *Ortus et interitus*; in ea id quod mutatur necessario est in alterutro extremo, sed non necessario totum II, 331, 4 s.; in continuis non fit II, 326, 42 s.; in ea quoque quod mutatur semper prius mutatum est et quod mutatum est semper prius mutatur II, 326, 43 ss.; ex aliquo in aliquid fit II, 332, 35; ejus termini sunt affirmatio et negatio II, 332, 36; motus non est II, 309, 29; II, 598, 23, cf. II, 310, 5, ceterum cf. *Aiteratio*.

Mutatio secundum contraria; ex aliquo in aliquid fit II, 332, 35; ejus extrema et termini sunt contraria II, 332, 38 s.; in continuis non fit II, 326, 42 s.; in ea quoque quod mutatur semper prius mutatum est et quod mutatum est semper prius mutatur II, 326, 43 ss., v. *Mutatio secundum qualem*.

Mutatio secundum locum; species motus, 23, 9; quidnam ei contrarium sit, 23, 33; latius patet quam latio, 209, 21, 34.

Mutatio secundum qualem; ei soli inesse potest in lividum per se II, 325, 32 ss., v. *Mutatio secundum contraria*.

Mutatio secundum quantitatem; in ea nulla quantitas est secundum quam primum mutatur res mutans II, 325, 31; in re continua fit II, 325, 31 s.

Mutatio secundum substantiam; v. *Ortus et interitus*. Mutationis privatio; quo modo a quiete differat II, 316, 7, 13 ss.; sola competit rebus quibus contrarium non est II, 316, 17.

Mutationis privatio in ente; quænam ei contraria II, 316, 8 s., 15; eam petit generatio II, 316, 16; ex ea proficiscitur interitus II, 316, 16.

Mutationi obnoxia; imitantur res interitus expertes II, 571, 36; ex iis non dijudicanda est veritas II, 590, 44 s.

Mutativum; ejus quod mutatur causa movens II, 515, 9 s., cf. II, 264, 19.

Mutatum esse; idem est quod reliquisse II, 323, 51; semper prius est quam mutari et vice versa, ita ut nunquam sumi possit primum II, 326, 47 ss.

Mutatum esse quod nequit; non mutari potest, in id quod mutatum esse nequit II, 332, 48 ss.

Mutatium (id in quo aliquid est); duplici modo dicitur

- II, 324, 35 s.; primum, nempe id in quo primo perfecta est mutatio revera exstat II, 324, 36, 39 s.; alterum nimirum id in quo primo res incepit mutari, revera non exstare probatur II, 324, 38, 42.
- Mutatam** (quod est); tunc revera ita se habere dicitur quum mutatio perfecta est II, 324, 42; probatur antea mutari II, 326, 22 ss.; quum primum mutatum est, esse debet in eo quod mutatum est II, 323, 46 ss.; II, 324, 16; II, 326, 27 ss.; ejus nulla pars esse probatur, quæ primum mutata est II, 325, 4 ss., cf. II, 325, 11 s.; omne in tempore mutatum est II, 326, 23 s.; in individuo momento mutatum esse probatur II, 324, 21 s.
- Mutator** (quod); aliquid est et ab aliquo in aliquid mutatur II, 601, 18; ejus causa movens mutans et mutativum est II, 264, 19; II, 515, 9 s.; relinquit id ex quo mutatur II, 323, 47 s.; de eo nihil verum est II, 510, 10; aliquatenus quum mutatur est, aliquatenus non est II, 510, 18 ss.; prius in intermedia transit, quam in contrarium II, 581, 29; II, 582, 22 s.; omne in tempore mutatur II, 325, 34; mutari probatur in quavis temporis parte in quo primo mutatur II, 325, 37 ss.; ejus nulla pars est quæ primum mutatur II, 325, 11 s., cf. 4 ss.; ubi est in eo in quod mutatur, non amplius mutatur II, 322, 21 s.; ubi est in eo ex quo mutatur, nec ipsum, nec ejus partes mutantur II, 322, 23 s.; dum mutatur, partim est in eo ex quo mutatur, partim in eo in quod primo mutatur II, 322, 25 ss.; non necessario in alterutro extremo est II, 322, 30; probatur omne dividuum esse II, 322, 20 ss.; II, 352, 12; confestim apparet id dividi posse et (secundum divisionem) infinitum esse II, 323, 41 s., cf. II, 325, 6 s.; ab eo præcipue pendet quod mutatio et tempus et mutationis passio et id cui mutatio inest dividi possunt et infinita sunt II, 323, 40 s.; vel per accedens mutatur, vel quod pars ejus movetur, vel per se II, 307, 37 ss.; II, 310, 38, cf. II, 597, 33 ss.; quæ mutantur, materiem habent, sed diversam II, 601, 5 s., cf. 11.
- Mutatur** (quod) continenter; si non interit aut a motu cessavit, quovis tempore aut mutari aut mutatum esse debet II, 326, 15 ss.
- Mutantur** (quæ) secundum qualitatem vel formam; ea manere omnes cognoscimus II, 510, 28.
- Mutatur** (quod) secundum quantitatem; manet II, 510, 28 s.
- Mutatur** (quod) semper omni modo; de eo nihil verum esse posse putant Heracliti sectatores II, 510, 11.
- Mutilamen**; nunquam idem est quod reliquum II, 531, 43 s.
- Mutilatio** (ἀπώσις); adest ubi partes animalium vi vel coalescentia unum sunt II, 556, 12; fit ubi calor proprius alimentum unamquamque partem adiens concouquere nequit III, 423, 20 s.; de ejus causis sermo fiet in libris de *Incremento et alimento* III, 423, 21 s.; nec ubique exstant nec ex iis aliquid fit III, 334, 16; igitur ei accendendum non est semen *ibid.*; modo mortem, modo perversionem afferunt IV, 141, 30 s.; interdum homines ferinos reddunt II, 76, 26; quædam cupidinibus præter naturam ansam dant II, 81, 19; II, 83, 7; corporis timet ignavus II, 245, 38; pactum invite factum ac violentum est II, 55, 15; quænam reprehendenda sit, quænam non II, 30, 37.
- Mutilationes** inde ab ortu factæ; quæ parum a natura recedunt animalia iis affecta vivere sinunt III, 403, 32 s.; quæ vero plus, non sinunt, si partes principales occupant III, 402, 33 s.
- Mutilum**; quidam significet II, 531, 41 ss.; ei compa-
- rantur excrementa humida et frigida quæ in ventrem confluerint III, 217, 29.
- Mutila animalia**; v. *Manca*.
- Mutilus**; ei non prodest integri ornatus II, 241, 35.
- Mutum**; quidnam sit, 472, 41; est species elementi, 472, 38.
- Muta**; in eam nullum nomen exit, 474, 47; ab ea inchoant et in eam desinunt nomina quæ secundo modo componuntur, 436, 16; vocalibus junguntur in nominibus quæ tertio modo componuntur, 436, 17.
- Muti**; per nares loquuntur, idque quare IV, 174, 14; ore compresso sunt, idque quare IV, 174, 15 s.; il sunt qui surdi nascuntur IV, 300, 11; simul surdi fiunt, IV, 280, 7; diu sumus postquam nati sumus IV, 174, 1.
- Muti surdique**; iis prudentiores sunt cæci inde ab ortu III, 477, 20 ss.
- Mutuum**; id restituere plerumque præstat quam sodali dona dare II, 105, 33; quando id vicissim dari non debeat ei a quo accepimus II, 105, 45; cur id fraudare minus turpe sit quam depositum IV, 260, 43 ss.; idque majus quam parvum depositum IV, 261, 39 s.; id dant opulenti IV, 261, 12; lucri causa datur IV, 261, 9; nunquam dedit ille, ego contra multos redemi, 379, 43.
- Mycenæ**; earum excidium fr. 253, b; ibi sepultus est Talchibius fr. 315, a.
- Mycenæa regio**; Troicis temporibus bene se habebat atque idcirco Argivorum præferebatur III, 572, 18 s.; nunc vero sterilis ac sicca facta est III, 572, 20 s.
- Mycetæ**; ita vocantur terræ motus qui cum mugitu fiunt III, 634, 23 ss.
- Myconus**; in hac insula sepultus est Ajax Oilei filius fr. 314, a.
- Mygalus** in Pamphylia; IV, 45, 6 (*leg. est Μάγδον*, cf. C. Müller in *Geogr. gr.* t. I, p. 75).
- Mylasæ**; eam ditionis suæ principem urbem dixit Mausolus, 642, 48.
- Mylasenses**; quomodo ab iis pecuniam exegerit Mausolus, 642, 47.
- μύλα**; dissolvi nequeunt III, 616, 49, v. *Mola*.
- Myllia**; Gordi filius Phryx, a Pythagora admonitus est eum Mēdam fuisse fr. 69, b.
- Myniscus**; Callipidem simiam vocabat, quia nimis motui indulgebat, 481, 1.
- Myops**; v. *Tabanus*.
- μυρεῖν**; v. *Unguentarii*.
- Myrmex**; servi nomen fr. 332, b.
- Myro Sicyonius**; ab eo ad Clisthenem transiit tyrannis, 589, 14.
- Myrobalanorum arbor**; ejus fructus qualem saporem habeant IV, 44, 9 ss.
- Myrrha** (μύρρον); quidnam IV, 22, 34; ad terram pertinet III, 623, 47; III, 624, 23 ss.; refrigeratione constat III, 623, 47; ad Rhodias ollulas conficiendas adhibetur fr. 66, a.
- Myrrha medicorum**; de ejus odore IV, 186, 2.
- Myrto**; Aristidis filia Socratis uxor fr. 58, a; ex ea genuit Sophroniscum et Menexenum, *ibid.*
- Myrtoum mare**; ex altera parte Cretico mari contiguum est III, 630, 27.
- Myrtum**; eorum succus potabilis IV, 26, 48; quare contusa dulciora videantur IV, 218, 50 ss.; cur ad ea aqua et vinum dulciora videantur IV, 228, 5 s.; minora cur nucleo potius careant IV, 219, 9 ss.
- Myrtus**; sub quo genere fortasse contineantur IV, 21, 40; earum folia glauca fiunt frigore IV, 41, 28; earum fructus cur magis quam folia defuant IV, 220, 11 ss.; ejus baccis nigris et majoribus similia sunt σπία οἶα

III, 92, 9 s.; circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.; ex ea ceram ferunt apes III, 199, 46.
Myrti nigrae; cur fronde densiori sint quam albæ IV, 221, 12 ss.; silvestriores sunt IV, 221, 13.
Myrus; quomodo a murena differat III, 82, 45 ss.; nonnulli eum murenae marem esse putant III, 82, 49 s.; in terram egreditur et ibi sæpe capitur III, 82, 50 sq.
Mysia; in ea sinus Elæaticus IV, 45, 9 s.; genus urso-
 rum alborum in ea invenitur IV, 102, 34 ss.; Tægea in
 eam venisse tacentem absurdum est, 478, 31; patria
 Stabelbii, 650, 45.
Mysorum præda; proverbium, 339, 23.
Mysti; citantur, 478, 30.
Myst (?), nomen dithyrambi quem frustra Dorico modo
 componere conatus est Philoxenus, 633, 47.
Mystales; de more eos tondendi apud Lacedæmonios fr.
 271, a.
Mysteria; omnium sacrorum augustissima undenam no-
 men habeant, 381, 10; ea revelans invite egit Æschyl-
 us II, 25, 54; quænam in iis dicantur IV, 331, 16; qui
 in iis initiantur quales esse debeant fr. 40, b.
Mysteria Hecates; in monte Bercynthio lapis invenitur
 qui ea celebrantes in furorē vertit IV, 107, 7.
Mytilene; quomodo ibi interfecti sint Penthelidæ, 581,
 43, quidnam causa fuerit cur ei bellum intulerint
 Athenienses, 569, 10, 12; eam cepit Paches, 569, 12.
Mytlenæi; quando Pittacum æsymnetam crearent, 537,
 48; Sappho honorarunt, etiamsi mulier esset, 377, 21.
Mytis crustatorum; idem quod papaver III, 60, 19; eam
 omnia crustata habent, vel pauciores vel copiosiores
 III, 60, 19 s.; differi tamen apud singula eorum genera
 III, 60, 20 s.; ei similem humorem continent dentes
 locustarum III, 60, 23; ita vocatur crustatorum pars
 quæ cordi respondet III, 282, 14 s., cf. *Papaver*.
Mytis molluscorum; eam viscerum loco habent III, 57,
 13 s.; ubinam sita III, 57, 17; eam trajicit gula III, 57,
 17 s.; III, 282, 11 s., 16 s.; post eam jacet atramen-
 tum III, 57, 14; humor est qui membrana continetur
 III, 282, 11 s.; simul humida et corpulenta est III, 282,
 15 s.; pronis potius applicata eat III, 282, 12 s.; si inter
 gulam et pronam partem posita esset, intrante ali-
 mento non distendi potuisset, idque quare III, 282,
 18 ss.; ei foris impositum est intestinum III, 282, 20
 s.; quomodo curavit natura ut quam maxime ab atra-
 menti accessu remota esset III, 282, 21 ss.; eundem
 locum occupat ac cor apud animalia sanguine prædita
 III, 282, 24 s.; humorem continet dulcem, ideoque
 concoctum et sanguineum III, 282, 25 s.; super ea
 apud polypos et loligines situm est atramentum III,
 278, 14 s.
Myxo; mugilis species est III, 83, 19; III, 119, 21; igitur
 mense Posideone parere incipit atque triginta dies
 uterum gerit III, 83, 18 ss.; idque eodem tempore quo
 sargus III, 119, 21 s.

N

v. quæ in id exeunt nomina, masculina vel neutra sunt,
 474, 42, 51.
N; ab A figura differt II, 475, 6; item a Z situ II,
 475, 6 s.
NA; ab AN ordine differt II, 475, 6.
Nani; iis comparari possunt ginni III, 129, 30 s.; puden-
 dum magnum habent III, 129, 32.
 νάνος ὁν ὄψεαι· proverbium fr. 296, b.
Nanus; Euxeni Phocænsis hospes fr. 276, a; ejus filia
 Petta sive Aristoxena fr. 276, a.
Nantes aves; v. *Aves nantes*.

ναοφύλακες· v. *Ædiful*.

νῆπυ· neutrum est, 474, 50.

Nares (μυκτήρες); eas aeris transitu factas esse censent
 antiqui III, 220, 33 s.; iis, teste Heraclito, omnia digno
 sceremur si in fumum conversa essent III, 485, 9 s.;
 iis subjacent labia III, 249, 20; pertusæ sunt in casa-
 lem qui juxta gurgulionem decurrit III, 542, 7 ss.; ab
 iis ad os pertinet foramen III, 14, 15 s.; igitur per eas
 exit potus, ubi inter bibendum sursum retrahitur III,
 14, 16 s.; circa eas inveniuntur cartilaginee III, 46, 11;
 earum ossa vel apud animalia vivipara cartilaginea
 sunt, idque quare III, 212, 30 ss.; spiritu attrahunt
 æque ac matrix III, 211, 7 s.; III, 214, 50 s.; respira-
 tionis gratia exstant III, 248, 43 s.; eas habent que-
 cunque animalia pulmonem habent III, 248, 43 s.;
 simul per eas et per os respiramus III, 541, 51; idque
 quomodo III, 542, 7 ss.; igitur iis peculiaris respira-
 tio non exstat III, 542, 6; iis solis respirare non licet,
 idque quare III, 10, 18, v. *Respiratio quæ per nares
 fit*; cur spongiarii eas dissecant IV, 278, 26 ss.; per eas
 surdi loquuntur IV, 282, 21 ss.; idque quare IV, 174,
 12 ss.; quando per eas sermo emittatur IV, 282, 28 s.;
 per eas muti loquuntur IV, 174, 14; ex iis sine dolore
 fit sanguinis fluxus III, 262, 35 s.; cur ex iis soli ho-
 mini sanguis defluat IV, 161, 4 ss.; genibus interposi-
 tas tenent fœtus humani III, 142, 25; earum meatus
 apud fœtus septimestres fissi non sunt III, 139, 25; III,
 409, 21; nobis respirantibus, obiter iis motum imper-
 tit natura ad odores percipiendos III, 486, 29 s.; iis in-
 tus si imponatur odorabile, non percipitur III, 457,
 18 s., cf. III, 453, 54 ss.; III, 454, 4 ss.; suas si quis
 fricat sternutatio cessat IV, 299, 29; iis scalptis penna
 sternutamus IV, 286, 35 s.; quamobrem eas festuca mo-
 ventes potius sternutamus IV, 300, 36 s.; quibus bre-
 vissimæ sæpissime sternutabant IV, 281, 50; quibus
 apertæ sunt, iracundi IV, 11, 11 s.; superne sulcatis
 habere, cujus ingenii signum sit IV, 6, 15 ss.; eas non
 omnia animalia olfactu prædita habent III, 69, 9 s.; iis
 carent aves, *ibid.*; qui circa earum locum apud peces
 inveniuntur meatus olfactus instrumenta non sunt,
 idque quare III, 69, 23 ss.; olfactus instrumenta sunt
 cum apud serpentes et quadrupedes oviparas tum
 apud reliqua animalia III, 295, 40; quatenus iis præ-
 ditæ sint aves serpentesque et quadrupedes oviparæ
 III, 248, 50 ss.; iis omnino carent quæcunque anima-
 lia non respirant, idque quare III, 249, 12 ss.; asini
 subito stellio, idque quomodo III, 174, 3 s.; ex iis
 fluit pituita crassa et rufa apud asinos malleo affectos
 III, 167, 50 s.; longas quæ habent, e. gr. canes Laco-
 nici remotos odores optime percipiunt, idque quare
 III, 419, 12 ss.; paulo infra eas medio loco fit rugosa
 cavitas apud equos podagra affectos III, 166, 42 s.;
 quales habent simias III, 24, 23; iis vinum injiciunt
 apud sues capitis dolore laborantes III, 165, 40 ss.
 Narrandi studiosi; eos intemperantes non dicimus II,
 36, 8.

Narrantes; omnes augent ut gratiam ineant, 478, 15.

Narratio (διήγησις); ejus rationem tradebant rhetores
 Aristotelis æquales, 311, 20; generi judiciali soli pro-
 pria est, 401, 42; qualem distinguebant Aristotelis
 æquales, nec generi concionali, nec demonstrativo
 inesse potest, 401, 44; si Theodori methodum sequi-
 ris, distinguenda esset a supernarratione et prænar-
 ratione, 402, 8; in orationibus demonstrativis non
 semper continua, sed interdum in plures partes di-
 stincta esse debet, 405, 19, 25; qualis esse debeat
 fr. 125, a; ea prius exordium, 22, 5; quænam in ea
 exponi debeant, 405, 23, 39; in ea res gestas si

ignotæ sint, narrare, si notæ, in memoriam revocari debent, 405, 29; hodie ridicule præcipiunt eam celebrare esse debere, 405, 33; nec celer esse debet, nec tarda, sed conveniens, i. e. medium tenere debet, 405, 35; ei interserenda sunt quæ ipsius oratoris probitatem declarant, 405, 42; item quæ adversarii improbitatem, 405, 44; item quæ judici placent, 405, 47; defendentis qualis, 405, 48; in ea res narrari debent quæ nec miserationem, nec indignationem movent, 406, 1; morata esse debet, 406, 5; in ea si incredibilia narranda sunt, quidnam faciendum sit, 406, 19, 46; in ea argumenta peti debent ex iis quæ animum commovent, idque quomodo, 406, 28; in ea statim ab initio aliqua opinio auditori inculcanda est cum de se ipso, tum de adversario, 406, 36; multis in locis ponenda est, non solum initio, 406, 40; minime quadrat in orationes concionales, 406, 41; eam si habeant orationes concionales, quænam ea exponi debeant, 406, 43; morum et indolis imago sunt, 447, 51; magis quam cavillationes auditoribus persuadent, eamque quem carpis, lædunt, 447, 48; proœmium insequi debet in oratione judiciali, 449, 42; in eodem orationis genere duobus modis fieri potest, idque quomodo, 449, 43; eam insequitur confirmatio, 449, 45; quomodo facienda sit in dissuasionem quæ ultro fit, 445, 1; in ea utendum est sententiis, 407, 38; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 24; quomodo ad præcepta de ea data tanquam ad normam vitæ negotia exigenda sint, 455, 7; rerum quæ nec nimium veteres sunt, nec admodum novæ, cur nos delectet IV, 205, 23 ss.; quæ circa rem unam consistit, quamobrem libentius audiamus, IV, 205, 17 ss.

Narrationes orationis concionalis; proœmium insequuntur, 441, 37, cf. 442, 42, 50; eo constant ut res gestæ renuntientur aut in memoriam revocentur, aut res præsentis dividendo enarrantur aut res futuræ prædicantur, 441, 37; quomodo facienda sint, si oratio legationem spectet et quare, 441, 41 ss.; perspicuum et breves et probabiles esse debent, idque quare et quomodo, 442, 6 ss.; 455, 6; triplici modo disponuntur, 442, 40; quomodo disponendæ sint, ubi res de quibus dicimus, paucæ sint et auditoribus notæ, 442, 41; quomodo si multæ fuerint et incognitæ, 442, 45; quomodo si mediocres et incognitæ, 442, 50; eas insequitur confirmatio, 442, 6, cf. 442, 9.

ναρθήκεια ὄργανα v. *Ferulacea instrumenta*.

ναρθηξ v. *Ferula*.

Nascentia animalia; v. *Animalia nascentia*.

Nasci; quænam dicantur II, 517, 11 ss.; id ipsum quare natura vocetur II, 517, 48 s.

Nasci (non); optimum est homini fr. 50, b.

Nasæe (ναρῆες); iis duobus præcipue modis pisces fluviatiles venantur, idque quibusnam III, 164, 49 ss.; eas in capiendis purpuris non adhibebant antiqui III, 88, 21 ss.; adhibent vero hodierni, idque quare III, 88, 23 ss.; in iis congregant purpuras, donec otium nacti fuerint, idque quare III, 88, 20 s.; in iis si parere cogantur purpuræ, qualem faviginem emittant III, 87, 42 ss.; ei assatos indunt polypos idque quare III, 70, 30 ss.; eam subire nolunt pisces putida esca indita III, 70, 37 ss.; recenti vero et nidorosa, e longinquo eam petunt III, 70, 39 s.

Nasus (ῥῆς); quidnam III, 10, 13; per eum fit respiratio III, 10, 14, cf. *Nares*; item sternutatio III, 10, 14 s.; item olfactus III, 10, 22; facile movetur III, 10, 23; bipartitus est ejusque meatus vacuus III, 10, 25 s.; ejus septum cartilago est III, 10, 25; sine eo vivere licet III, 10, 21; qualis elephantis et quomodo eo utatur

tur III, 10, 26 ss.; III, 17, 43 ss.; post eum sita sunt labia III, 10, 34; pars dissimilari est, ideoque et munnere et officia habet III, 229, 28; animalium pars vel membrum est III, 228, 26 s.; pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 37 ss.; ei proximus est minimus meatuum eorum qui ab oculo ad cerebrum tendunt III, 14, 2; habet alterum foramen in os et fauces tendens, alterum in aerem exteriorem III, 215, 12 s.; sed quod in aerem tendit majus quam alterum III, 215, 16 s.; inde ei similis est penis mulierum (i. e. collum uteri) III, 215, 10 s.; quare ab eo originem petat membrana nictans III, 216, 14 ss.; quare bipartitus sit, non vero distractæ duæ ejus partes, et quare medio loco inter oculos situs III, 244, 7 ss., 48; III, 245, 5 ss.; eum ad anteriora conversum habet homo III, 13, 13 s.; hominis alius hominis naso specie idem III, 1, 18; ejus affectus per se est et simum et cavum II, 542, 4 ss.; nec tamen idem simus est quod cavus II, 542, 17 s.; aut eum simum vocare non licet aut simus idem est quod nasus cavus II, 542, 21 s.; si nimis aduncus fit, vel nimis sinuatur, non amplius nasus esse videtur, 320, 4; 578, 30; ei comparatur democratia, vel omnino quævis respublica a recto tramite aberrans, 320, 3; 578, 27; qui ejus extremum crassum habent segnes: ad boves referuntur IV, 10, 51 s.; ab apice crassum, stolidi: ad sues referuntur IV, 10, 52 s.; extremum acutum, iracundi: ad canes referuntur, IV, 10, 53 s.; extremum rotundum sed obtusum, magnanimi: ad leones referuntur IV, 11, 1 s.; extremum tennem, avibus sunt similes IV, 11, 2 s.; inde a fronte aduncum, impudentes: ad corvos referuntur IV, 11, 3 ss.; aduncum, sed a frontis articulo disjunctum, magnanimi: ad aquilas referuntur IV, 11, 5 ss.; concavum, ante frontem rotundum et convexitatem sursum consurgentem, libidinosi: ad gallos gallinaceos referuntur IV, 11, 7 ss.; sinum, libidinosi: ad cervos referuntur IV, 11, 10 s.; si quis eum perfricit sternutamentum deestit IV, 281, 21; idque quare IV, 272, 42 s.; eo carent aves III, 27, 18; exceptis rostro præditis et elephante hujus ratione non multum inter se differunt quadrupedes viviparæ III, 248, 1 ss.; rostro continetur apud quadrupedes viviparas eo præditas III, 248, 4 ss.; reliquis magis a maxillis distinctus est III, 248, 6 s.; quam maxime peculiarem habet elephas III, 248, 8 ss.; elephantum proboscis est III, 284, 6, v. *Proboscis*; per eum fiat et respirat elephas III, 205, 24 s.; donec ex aqua eminet, per eam ingreditur elephas III, 205, 22; elephantis eadem officia præbet quæ lingua insectis et testaculis quibus proboscidi similis est III, 251, 42 ss.; elephantis manuum munere fungitur III, 297, 37 s.; co una cum ore utitur elephas ad vocem tubæ exasperatæ similem emittendam III, 73, 37 s.; eum alter in alterius intromittunt sepia et loligines coeuntes III, 80, 20 s.; in feminæ partem quam habet pudendo similem intrudit polypus mas coiens, ut nonnulli perhibent III, 80, 16 s., cf. III, 6, 25; III, 83, 50; III, 328, 19 ss.

Nasus simus; cur omnes infantes tales habeant IV, 283, 36 s.; cur qui habent magna ex parte crispas capillos babeant IV, 283, 31 s.; idem quod nasus cavus, 305, 37; nihil absurdum, si nasus dicatur habens cavitatem nasi, 305, 40; ei inest materies II, 551, 32 s.; e cavitate et naso compositus est II, 551, 30 s.; igitur ei bis inest nasus II, 551, 31 s.; quare id negationem perhibeant esse sophistæ, 29, 16; eodem modo ac ille considerari debent natura ac res naturales II, 262, 51; II, 263, 7.

Natare; cur in mari melius quam in fluviiis possimus IV, 231, 31 ss.

Natatiles aves (πλωτά); palustribus accensendæ sunt III, 253, 43; partim latum rostrum habent, partim alio modo ad usum accommodatæ III, 253, 44; avibus non volacibus accensendæ sunt, ideoque orrhopygium habent ad diligendum volatum ineptum III, 312, 8 ss., cf. *Aves non volaces*; omnes palmipedes sunt III, 27, 2 s.; partim omnes palmipedes sunt, partim digitos discretos habent, sed quibus agnoscitur membrana remo similis III, 299, 34 ss., cf. III, 297, 52 s.; quænam huius dispositionis causa necessaria sit III, 299, 25 ss.; quænam finalis III, 299, 39 ss.; earum alæ inutiles sunt III, 299, 40 s.; pedibus ad natandum utuntur III, 299, 41 s.; igitur si iis deficiat membrana digitis interposita, natare nequeunt III, 299, 43 ss.; iis accensendæ non sunt aves longicrures III, 299, 48, v. *Palmipedes*.

Natatilia (νεύροιστά); inter ea et volatilia et plantas intercedit quædam ratio quæ ad unum coordinata sunt II, 609, 38 ss.; multa et gradiuntur III, 3, 26 s.; quæ pedibus caret vel quattuor, vel duas vel nullas pinnas habent, idque quænam et ubinam III, 6, 13 ss.; quæ pedes habere videntur et his et pinnis natant III, 6, 34 ss.; quænam cauda natent III, 6, 27 ss.; pinnae inflectita et extendenda natant III, 311, 22 ss.; alia gregalia sunt, alia solitaria III, 3, 30, cf. 35; fere omnia manifesto dormiunt III, 501, 36 s.; quatenus omnia sexus discrimen habeant III, 319, 29 ss.; eodem modo nascuntur quo pedestria et volatilia III, 142, 8 s.; in eorum quoque genere magna animalia paucipara, parva vero multipara sunt III, 404, 17 ss.; apud ea quoque membranæ tennes uterum a foetu separant III, 366, 30 ss.; pleraque vere coeunt III, 81, 20; apud ea quoque principio magni sunt oculi, dein consistunt ac omnium partium ultimæ perficiuntur III, 362, 47 ss., v. *Aquatilia et Pisces*.

Natatio (νέσσις); incessus species III, 218, 36; fieri nequit nisi mare stet III, 518, 12; sine flexione fieri nequit, idque quare III, 310, 23 ss., cf. III, 311, 41 s.; ea moventur animalia quædam III, 517, 6; si ea aliud genus in species distribuatur, aliud natatione nequit, idque quare III, 224, 40 s.; elephantii vix competit III, 205, 25 s.

Nates (γλουτάς); quidnam III, 11, 17; eas carnosas reddidit natura pondus a superioribus ad inferiora transferens III, 293, 40 ss.; præterea quieti inserviunt III, 293, 43 s.; eas habet homo III, 293, 33, 49 s.; homini inutilem reddunt caudam III, 293, 52 s.; iis carent quadrupedes omnes III, 20, 6 s.; III, 293, 3; III, 294, 2; item aves III, 20, 6 s.; item simia, idque quare III, 24, 52 s.; III, 294, 7 ss.; homo admodum carnosus habet III, 20, 8 s.; osseæ et acutæ validi signum IV, 9, 31; carnosæ et pingues, mollis IV, 9, 32 s.; modice carnosæ improbi, ad simias referuntur IV, 9, 33 s.; cur manifestissime consistant iis qui rei veneræ impensius indulgeant IV, 136, 1 ss.

Nationes (γένε); quales servituti maxime idoneæ sint, 637, 32, cf. *Gentes et Populi*.

Nationes militares; vel in mulierum vel in puerorum amorem proclives sunt, 511, 45; pleræque mulierum imperio parent, nisi puerorum amori deditæ sint, 511, 41.

Nativum (αὐτογενές); majus bonum est quam adscitum, 328, 1.

Natrices (τῶν ὕδρων γένος); earum genus squarrosis aquatilibus accensendum est III, 544, 13 s., v. *Squarrosa aquatilia*.

Natu grandiores; iis Innascitur ratiocinatio et mens, 620, 31; ad principatum aptiores junioribus, 494, 19; natura a junioribus differunt, sed genere idem sunt, 494, 24.

Natura (*aliorum de ea placita*); eam vix attingunt singuli eorum qui veritatem speculantur, ab omnibus simul sumptis magnum quid colligere licet II, 486, 4; universam continet numen secundum antiquissimorum opinionem fabulæ forma traditam II, 608, 31; totam se investigare putabant naturæ scrutatores II, 503, 16; eam omnes antiqui aeris et aquæ ope construnt III, 220, 35 s.; eam omnes antiqui ortus et interitus respectu immotam esse censent II, 473, 16 ss.; cujusvis vero mutationis soli Eleatarum nonnulli II, 473, 18 ss.; qui de ea scripserunt, an globosa sit terra ac mundus, necne II, 262, 37; totam similes cum simili affinitate constituunt II, 218, 44; eam nonnulli animalium plantarumque causam esse putant II, 266, 34; eam nonnulli primam compositionem esse dicunt II, 517, 29 s.; nihil de ea dicunt qui utramque causam non exposuerunt III, 222, 44 s.; quoniam in ea ordinis causam esse censuerint mentem II, 473, 36 ss.; eam motu secundum locum ferri putant vacui assertores II, 364, 5 s.; eam omnia alicujus gratia facere non agnoscebant Anaxagoras et Diogenes III, 538, 51; ejus opus esse nequeunt quæ de origine rerum exposuit Anaxagoras II, 344, 13 ss.; ea fieri quæ de rerum origine enarrat, putare videtur Empedocles II, 344, 5 ss.; nec minus forsitan qui unam faciunt principium ut Anaxagoras II, 344, 8 ss.; de ea nihil dixit Empedocles II, 460, 47 s.; eam nihil nisi vocem ab hominibus inventam esse putat Empedocles II, 517, 33; eam omnium elementorum seminarium habere videntur Leucippus et Democritus II, 417, 8; omnes ejus causas eo redigit Democritus quod olim etiam ita fœbat II, 344, 35; ejus elementa esse censet Democritusamenta quæ per aerem ferri videmus, in radiis quæ per fenestram ingrediuntur III, 433, 33 s.; de ea omnia disputant et tractant Pythagorei II, 481, 13 s.; in eam et cælum causas et principia sua consuevit iidem II, 481, 16 s.; eam e numeris construxit Pythagorei nonnulli II, 412, 46 s.; eas distinguit vacuum secundum Pythagoreos II, 293, 6, cf. 9; secundum sophistas verum erat, 290, 20; ei legem contrariam esse putabant cum Callicles in *Gorgia*, tum antiqui sophistæ, 290, 12; de ea nihil dixit Socrates II, 477, 33; in eam investigare ætate Socratis desierunt philosophi III, 223, 5; secundum Platonem quomodo gignit homines quorum pravitas educatione emendari nequit, 583, 42; in totius explicatione eruditus esse volebat Hippodamus Milesius, 508, 16; recte ab Euripide dicitur stabilis II, 224, 6.

Natura; quidnam II, 260, 41, 49; II, 346, 23, 25; II, 368, 12 s.; II, 415, 3 s.; II, 569, 42 s.; quot modis dicatur II, 517, 7 ss.; II, 544, 15 s., cf. II, 260, 35 s.; duplici modo dicitur II, 261, 47 ss.; II, 271, 22; modo materiam significat, modo formam II, 261, 47 ss.; II, 263, 7; quatenus utramque considerare debeat philosophus II, 263, 11 ss., 45 ss.; duplici modo dicitur, et tanquam materies et tanquam substantia III, 221, 31 s.; tanquam substantia iterum duplici modo, nempe ut causa movens et ut finis III, 221, 32 s.; in ea in omni genere aliarum materies, alterum causa et effectivum III, 468, 36 s.; uno modo prima materies unicuique rei subjecta, quo principium mutationis et motus inter se habet II, 261, 48, cf. II, 517, 18 ss.; hoc sensu eam alii terram dicunt, alii aquam, alii aerem, alii ignem, alii hominem nonnulla, alii omnia II, 261, 39, cf. II, 517, 25 ss.;

hoc sensu universa substantia est, reliqua vero ejus affectus et habitus et conditiones II, 261, 43; eo sensu aeterna est II, 261, 45; altero modo forma et species eorum quae intra sese habent motus principium II, 261, 50; II, 262, 6, cf. II, 517, 28 ss.; haec magis natura est quam materiae, idque quare II, 262, 10; duplici modo dicitur quia etiam privatio aliquatenus forma est II, 262, 24; potentia est, si haec vox latiori sensu sumatur II, 569, 41; quomodo a potentia proprie sic dicta differat II, 415, 4 s.; II, 569, 43; unum quoddam genus entis est II, 503, 18; veluti forma et essentia est III, 611, 29; forma est rerum naturalium II, 500, 44 s.; ejus causa finalis forma est II, 270, 2; II, 271, 23; substantia est II, 517, 44; II, 560, 44 s.; principium est II, 514, 45; subjectum quoddam est et semper in subjecto II, 261, 13; omnis materiem habet II, 488, 26; principium motus et mutationis est II, 273, 9; ab ea generatio pendet III, 670, 6; omnis generat substantiam sibi similem II, 140, 21; magis quam materiae principium est III, 222, 45 s., cf. *Causa finalis*; uniuscujusque rei conservat propriam substantiam et quidditatem III, 309, 24 s.; eorum quae natura constant causa est II, 460, 46; item cur generatio semper vel plerumque eodem modo fiat, *ibid.*; in ea obtinet magis et minus II, 508, 14 s.; revera existare probatur III, 222, 13 ss.; cum esse probare conari ridiculum est II, 261, 19; eam tollunt qui e seminibus quidvis fieri affirmant II, 271, 43; eam universo debemus III, 222, 3 s.; a primo movente immobili pendet II, 605, 25; sensibilis ordo proprius est II, 414, 7 s.; omnibus rebus ordinis causa est II, 344, 11; ea rerum conditio est quae pleraeque et plerumque habent II, 414, 10 s.; earum rerum causa est quae vel semper vel plerumque eodem modo sunt II, 172, 10; II, 239, 11; praeter eam quae semper sic fit, nihil fieri potest III, 402, 46; fieri vero potest praeter eam quae plerumque sic fit III, 402, 41, 47, s., cf. III, 412, 42 s.; simul in duas partes large profundere nequit, nisi aliquid violentum aut praeter eam fit III, 412, 38 ss.; quod est unaquaeque res, id vocari debet, non quod vi vel praeter naturam est II, 409, 32 ss.; quidnam uniuscujusque rei esse dicamus, 483, 32; quoniam ea constare dicantur II, 260, 30 ss.; II, 271, 44; ea quae constant alio modo se habere non adveniunt II, 14, 38, 42; ea quae nobis obveniunt, eorum potentias primum accipimus, dein actus edimus II, 14, 45; rerum ab ea pendendum numerus infinitus est II, 269, 15; si quid praeter eam fiat, id non fortuna, sed casu fieri dicimus II, 269, 7; rerum quae ea fiunt, causa intus est II, 269, 10; quorum causa est, ea etiam casu fieri possunt II, 269, 16; ea posterior est casus II, 269, 21; quodsi celi causa est casus, ipsa longe prior ejus causa erit II, 269, 23; II, 594, 30 s.; ea quae sunt omnia proportionem quadam fiunt III, 397, 28 s.; medium collineat II, 19, 40; simul immiscetur et agit III, 670, 34; in nostra potestate non est II, 127, 45; in multis rebus utilitati nostrae aliquatenus repugnat IV, 54, 4 s.; ejus ratio una et simplex IV, 54, 5; divina non est, sed daemonia III, 514, 35 s.; non quoquo versum aequae distat a medio II, 197, 48; et aequae ordo et inordinatio, bonum et malum, pulchrum et turpe inesse videntur II, 474, 5 s.; immo plura mala quam bona, plura turpia quam pulchra II, 474, 6 s.; ei qui injuriam tribuere possunt, in injuriam proclives, 339, 5; quae dicitur tanquam generationis via ad naturam est II, 262, 17, cf. II, 567, 48; contrarium fortasse appetens ex his consonantiam efficit III, 635, 3 s.; igitur tanquam instrumento et simul tanquam materiae utitur III, 669, 47; id difficultatem non habet, sed

ipsam hoc intelligere III, 669, 48 ss.; ex apparentibus non constat eam mala tragodiae similem esse II, 633, 29 s., cf. II, 610, 54; peculiarem sensum cuique subjectorum generi tribuit II, 156, 2; non solum postulat ut negotia recte discantur, verum et ut otio rite fruamur, 626, 40; qualitate quadam nos imbuunt qua statim simulac nati sumus praediti sumus II, 238, 39; docere videtur, quod rationi consentaneum est, nempe elementa specie et forma carere II, 421, 51 ss.; ipsa docuit quinam in republica obedire, quinam imperare debeant, 617, 26; quae miscuit longe amplius permista sunt, quam quae nos IV, 212, 46 s.

Natura (*ejus et artis differentia*); idem est in rebus naturalibus quod in arte factis ars III, 222, 1 ss.; quomodo ab arte differat II, 601, 26; omni arti praestat II, 19, 40; eam imitatur ars II, 263, 17; ejus et artis opera eandem ferme rationem habent IV, 169, 4 s.; praeter eam quotiescunque aliquid facere oportet, arte indigemus IV, 54, 6 ss.

Natura (*de ejus cognitione*); querendum quidnam sit II, 488, 26 s.; spectanda est in iis quae plerisque aut omnibus eveniunt III, 255, 34 ss.; perdifficile est assequi non primam, sed quae in fine residet IV, 168, 51 s.; maxime ad eam intelligendam confert animae cognitio III, 431, 6; circa determinatam peritum esse licet III, 218, 11; speculationi de ea confert si veritatem circa motum nossemus II, 342, 30, cf. II, 273, 11; uniuscujusque rei in minimis partibus spectatur, 635, 21; dissertationes eam spectantes testantur visionem et auditionem molestas esse II, 90, 10.

Natura (*de ejus fine*); ei finis denegari nequit quia id quod movet deliberare non videmus II, 272, 7; manifesto causa finalis est II, 272, 9; omnis alicujus gratia agit II, 267, 15; II, 484, 37; II, 594, 17 s.; III, 222, 1; III, 227, 27 s.; III, 503, 6; semper quaerit finem III, 320, 12; III, 474, 14; igitur vitat infinitum III, 320, 11; nihil facit frustra, 483, 43; III, 246, 44; III, 304, 34 s.; III, 309, 22 s.; III, 313, 33; III, 350, 11; III, 471, 49; III, 474, 10 s.; III, 544, 31 s.; nihil facit frustra nec sine ratione II, 372, 3; II, 400, 35; nihil frustra nec supervacaneum facit III, 252, 29 s.; III, 301, 8; III, 363, 8 s.; igitur nec ante vel post debitum tempus III, 363, 39 s.; superfluum nihil facit III, 296, 15; III, 299, 16; III, 356, 20 s.; eorum quae fieri possunt nihil negligit nec aliquid supervacuum facit III, 429, 31 ss.; id quod e rebus nostris oculis subjectis constat III, 429, 31 s.; si Democriti de dentitionis causa opinio vera esset, aliquid neglexisset quod facere potuisset III, 429, 37; ejusque opus praeter naturam fieret III, 429, 38; nihil facit quale aërii fabri gladium Delphicum, 482, 38; finis est, 483, 30; II, 263, 25 ss.; agit et alicujus gratia agit, etiam formam nosse oportet II, 270, 3; ejus finis ratio et mens est, 620, 22; nihil facit ut fors tulerit II, 398, 49, cf. 4; nihil facit praeter naturam III, 313, 21; quaerit quod sibi utile est III, 182, 21 s.; semper ex his quae fieri licet optimum eligit II, 395, 16 s.; III, 247, 9 s.; III, 290, 22 s.; III, 304, 35 s.; III, 309, 23 s.; III, 313, 34 s.; III, 534, 42 s.; IV, 201, 25 s.; semper appetit melius II, 465, 31; omnia facit vel propter necessitatem, vel melioris gratia III, 322, 17 s.; finem attingisse non videtur, nisi ad agendum perduxerit quae fecit II, 570, 41; ei congruum est ut res in omnibus similiter se habeant II, 358, 31; nihil facit incassum, nec imperfectum, 489, 38; majori et potiori addit minus, non vero minori nobiliter et majus III, 290, 20 ss.; quapropter manum tribuit plurimarum artium capaci III, 290, 28

as; item quamque rem eam adhibere valenti III, 290, 17 s.; potissimum homini vocem tribuit, idque quare III, 426, 41 ss.; hominum causa omnia fecit, 489, 39; multis in rebus hominum serva est II, 471, 12 s.; ejus munus est, ut ei quod procreatum est, victum præbeat, 492, 28; vel terras, vel maris, vel alius rei ope alimenta præbere debet, 492, 14; omnibus dare videtur possessionem rerum ad victum utilium, cum recens natis, tum adultis, 489, 24; comparatur doctenti II, 570, 39; pictori comparatur III, 363, 36 s.; e rebus apparentibus eam non similem esse tragodiæ vitiosæ constat II, 633, 29 s.; a carcere ad cæcis redire videtur III, 359, 29 s.; vim inferre solet II, 202, 39.

Natura (*ejus opera*); ejus definita et ordinata opera non quia hujusmodi quid sunt hujusmodi quid sunt, sed e contrario III, 414, 34 ss.; ejus opera integra ex simillaribus tanquam materia constant III, 625, 20 s.; ea animalia esse et facta esse omnes agnoscunt III, 222, 10 s.; multo tamen magis adhuc ea factum esse videtur cælum, idque quare III, 222, 5 ss.; rationi consentaneum non esset, si animalium curam gessisset, stellas vero neglexisset II, 398, 49 s.; quomodo in æqualitatem et ordinem redegerit stellarum motum II, 402, 35; ejus providentia motu et violento et ab anima pendente caret stellæ, ne nos sono suo obtundant II, 400, 11; generationes ac interitus solis et lunæ numeris dimetiri vult III, 414, 3 s.; non tamen ad amussim scopum suum attingit, idque quare III, 414, 4 ss.; pedetentim a rebus inanibus ad animalia progreditur III, 145, 24 ss.; idque per plantas III, 281, 20 ss.; ejus motus inest animali qui generatur III, 349, 7; proficiscitur autem ab alio (nempe genitore) qui actu formam habet III, 349, 7 s.; eodem modo e carnibus struxit animalia quo e luto animal fabricari solent III, 241, 44 s.; hinc sumit, illuc vero addit III, 372, 3 s.; ideo in duas partes sumit largæ esse nequit III, 371, 24 s.; nihil abjicit eorum quæ adhuc aliquam utilitatem præstare possunt III, 364, 4 s.; ideo comparatur bono dispensatori *ibid.*; e purissima materia carnes et sensus instrumenta condit III, 364, 11 ss.; unicuique residuo proprium dat receptaculum III, 396, 39 s.; quænam partes et residuis faciat III, 364, 13 s.; calorē et frigore utitur ad partes condendas III, 362, 11, cf. III, 361, 28; una cum facultate instrumentum dat III, 395, 39 s.; instrumenta muneribus accommodat, non munera instrumentis II, 299, 46 ss.; spiritu tanquam instrumento utitur III, 430, 26; semper ad aliquem excessum corrigendum ei apponit contrarium III, 238, 5 ss., cf. 30 ss.; non omittit necessarium aliquod exceptis animalibus mancis ac imperfectis III, 471, 50 s.; ubi fieri potest nobilioribus nobiliora loca tribuit III, 258, 23 s., cf. III, 257, 40 ss.; III, 261, 29 s.; nobilior ab ignobiliore sejungit III, 268, 34 s.; igitur et superius ab inferiori III, 268, 35; ea propter creavit septum transversum III, 268, 32 s.; semper sensus principium unum efficere conatur III, 282, 38; ubi vero nequit, id actu unum, potentia vero plura efficit III, 282, 39 s., cf. III, 261, 18 s.; quare sensus nonnullos in capite collocaverit III, 288, 42 ss.; quare sensibus his in capite supposuerit os III, 288, 46 ss.; ne duo olfactus sensoria faceret hominem utrumque odorum genus inspirando percipere jussit, reliqua vero animalia pulmone prædita alterum solummodo III, 486, 38 ss.; humidum (ad sapes efficiendos) qualitate quodam imbuat siccum ac terrenum in eo abluens idque caloris ope per ea percolans III, 483, 10 ss.; tactui necessarium tribuit duplex instrumentum, idque quare III, 240, 14 s.; reliquis vero sensibus nec tri-

buere potuit, nec utiliter tribuisset III, 240, 12 ss.; bene struxit apud vitulum marinum auditus instrumentum, idque quare III, 419, 26 ss.; si rem accurare non potuerit, ac alterius oculi humorem concoxerit, alterius non, alter oculus cæsius fit III, 417, 40 ss.; effectus ut apud cancos oculi membra sequi possent III, 315, 37 s.; quare animalibus respirationem tribuerit ac refrigerationem quæ aquæ ope fit III, 503, 34 ss.; intestina ita molita est ut elaborando cibo et excremento efficiendo conveniebat III, 272, 49 s.; quomodo curavit ne repente exitus fieret excrementi III, 273, 2 s.; apud mollusca ad os excrementi exitum adduxit III, 328, 3 ss., cf. III, 286-287; omento abutitur quo faciliorem reddat cibi concoctionem III, 376, 21 s.; renibus simul utitur ut venas sustentent et ad liquidi excrementi secretionem III, 266, 39 ss.; his solia animalibus quibus pulmo sanguineus est, venicam dare voluisse videtur, idque quare III, 265, 50 ss.; quomodo sanguinem per totum corpus distribuere III, 261, 44 ss.; venas fabricavit ut sanguinis conceptacula essent III, 258, 15 s.; quare a corde deduxerit venas principales III, 357, 17 s.; quare ossa creaverit III, 240, 19 s.; ossibus et tanquam uno continuo et tanquam duobus distinctis utitur III, 241, 10 s.; recte efficit ut dentes per totam vitam crescant III, 365, 9 s.; materiam terrenam dentibus destinatam apud camelum adhibuit ad palatum indurandum III, 271, 18 s.; quare cerebrum creaverit III, 238, 28 s., 40 s.; arteriæ et gutturis situm ope ligulæ correxerit III, 257, 1, 24 ss.; tam bene ordinavit ligulæ et linguæ motum, ut raro sub dentes cadat lingua vel in arteriam delabatur aliquid III, 257, 12 ss.; iisdem partibus ad plura officia uti solet III, 248, 34 s.; III, 249, 36 ss.; III, 253, 14 ss.; III, 254, 31 s.; III, 291, 43 s.; ubi vero aliter fieri non licet, ita agit III, 284, 34 s.; igitur non sicut ars ærari parimoniam causa obeliscolychnium facit III, 254, 33 s.; quare apud mulieres lac in mammas deposuerit III, 291, 43 ss.; mammas collocat in locis, ubi retrusum sanguis ac superfluum III, 292, 32 ss.; apud animalia pulmone prædita ore et ad cibum assumendum et ad respirationem abutitur III, 544, 37; item linguæ et ad gustum et ad loquelam III, 455, 54; III, 541, 38 s.; partem qua urina emittitur, etiam ad coitum adhibuit III, 292, 48 ss., cf. III, 293, 1; idque apud quænam animalia III, 292, 48 ss.; menstrua purgatione ad generandum abutitur III, 354, 25 s.; aerem qui respiratur ad duo adhibet munera III, 455, 52 ss.; idque quænam III, 456, 2 ss.; respiratione ad duos abutitur fines, nempe ut pectoris opem ferat et ad odores percipiendos III, 486, 27 ss.; crocodilo fluviali os dedit non solum ad mordendum et secandum, sed et ad prehendum et retinendum idoneum, idque quare III, 296, 18 ss., 37 s.; mollescentiam atramento utitur ad salutem eorum conservandam III, 278, 38 ss.; salutis causa testaceis circumlocit duram testam III, 285, 7 s.; quare turbinalium carnosæ parti durum tegmen circumdedit III, 257, 19 ss.; ventriculi calore ac potentia compensat oris defectum apud aves III, 271, 45 s.; idque quomodo III, 271, 38 ss., cf. III, 34, 6 ss.; delphinum et piscium cartilagineorum os in supina parte posuit non solum ut ceterorum piscium salutem prospiceret, sed etiam ne ipsi voracitate mortem sibi conciliarent III, 302, 31 s.; eundem excessum pluribus locis simul impendere nequit III, 242, 26 s.; apud pisces cartilagineas partes terrenas in cutem impendit III, 242, 25; capiti et trunco reliquas partes motus gratia circumdedit III, 287, 3 s.; quadrupedibus suppositos pedes anteriores loco brachiorum et manuum, idque quare III, 289, 18 s. et

III, 290, 12 s.; apud homines pondus et corpulentiam a partibus superioribus ad inferiora transtulit III, 298, 40 s.; quadrupedibus caudam dedit ad anum tuendum III, 294, 8 ss.; non solum ad anum tuendum, sed etiam usus et emolumenti gratia cauda abutitur III, 294, 11 ss.; quare avibus coxam longam dedit eamque sub ventre porrexerit III, 300, 21 s.; quare earum coxas supposuerit crura III, 300, 22 ss.; apud aves palmipedes crurum longitudinis impendio et eorum crassitatem et pedum latitudinem auxit III, 317, 41 ss.; apud loliginas et sepias corpus pedum impendio auxit, apud polypos vero e contra III, 287, 39 ss.; carnem quod ranæ marinæ capiti et partibus anterioribus demerat caudæ et partibus posterioribus addidit III, 301, 4 ss.; quomodo animalibus distribuerit partes pugnæ inser-vientes III, 252, 35 ss.; semper partes ad vim inferendam aut repellendam aptas iis tribuit qui iis uti possunt, idque vel unice vel magis III, 286, 17 s.; nulli feminæ tela tribuit ad fortitudinem exercendam III, 386, 9 s.; simul plura auxilia ad injurias defendendas quorum singula satis essent eidem animali non tribuit III, 254, 35 s., cf. 12 ss.; III, 255, 2 s., 53 s.; quibus animalibus cornua denegavit iis dedit alia auxilia ad injurias repellendas III, 254, 19 ss.; item iis quorum cornua ad pugnandum inutilia sunt III, 254, 26 ss.; materie quæ necessario ei præsto est utitur ad finem aliquem assequendum III, 255, 29 ss.; igitur terrenæ vel osseæ materiei partem supervacaneam in animalum commodum et securitatem impendit, idque quomodo III, 255, 39 ss.; quare sepiis sepium, piscibus spinas, loliginibus gladium, animalibus ossa tribuerit III, 240, 50 ss.; bene deinceps animalibus distribuit generationem III, 346, 46 ss.; procreare cupit multa talia quale unumquodque animal est, 636, 8; liberorum procreatione generi perpetuitatem conciliat, quum numero eam conciliare non potest, 636, 33; III, 344, 23 ss.; III, 448, 36 ss.; recte plantis sexum distinctum denegavit, animalibus vero (plerisque) tribuit III, 343, 39 ss.; ubi fiunt plantæ et animalia sponte pullulantia inutilem materiei partem demit III, 390, 8 s.; efficere conatur, ut omnia animalia eodem anni tempore coeant III, 81, 16 ss.; eodem modo utitur semine virili utitur, quo anima fabri instrumentis III, 342, 48 ss.; ovo simul indit pulli principium et alimentum quo augetur III, 376, 2 s., cf. 7 s. et *Albumen* et *Vitellus*; parvorum animalium magnitudinem diminuens residuum seminale auxit III, 403, 51 s.; mediis magnitudine animalibus etiam medium tribuit locum quod ad fecunditatem attinet III, 404, 3; apud insecta propter imperfectionem suam quasi ante tempus opportunum ovum parit III, 384, 51 s.; recte dispensavit apum generationem III, 387, 32; apud apum reges numerum imminuit, magnitudinem vero auxit III, 388, 7 s.; apud pisces ovorum multitudine adversus interitum iis imminuit pugnat III, 379, 51 s.; apud acum piscem multitudinem ovorum imminuit, molē vero auxit III, 380, 3 s.; piscium oviparorum semen magis incremento ovorum post partum impendere videtur quam primariæ eorum constitutioni III, 382, 43 s.; foetus in gratiam in aceta-bula deponit sanguineum alimentum III, 366, 7 s.; ei jam strata est via ad monstra generanda, ubi nascitur proles parentibus dissimilis III, 402, 37 ss.; in molæ generatione operi suo finem non imponere posse videtur III, 410, 51 s.; corpora servorum alia efficere vult ac hominum liberorum, sed non potest, 486, 29; 487, 35; lac paravit, ut prolis post exitum alimentum esset III, 411, 13 s.; igitur curam gessit, ne id debi-tum tempus anteverteret vel transgrediretur III, 411,

14 s.; omnibus animalibus inserere voluisse videtur prolis amorem III, 376, 28 s.; idque quatenus diversis eorum generibus III, 376, 30 ss.; apud athletas alimen-tum concoquere nequit, idque quare III, 400, 10 ss.

Natura (i. e. *substantia*); uniuscujusque idem quod anima vegetalis III, 358, 16; ejus principium circa septimum transversum est III, 367, 51; ejus principium cor est vel quod ei respondet III, 259, 8 s.; III, 351, 42 s.; dis-torta videtur eorum quæ aerem recipiunt et nihilomi-nus in aqua vitam degunt atque inde victum petunt, vel quæ inversa ratione agunt III, 147, 15 ss.; item marum qui femininum speciem vel feminarum quæ masculinam præ se ferunt III, 147, 22 s.; nonnisi apud testudines manca est, idque quare III, 266, 16 ss.

Natura (i. e. *naturalis habitus sive indoles*); ea sola honestissimi fieri possunt II, 141, 13; item corpore pulcher rimi et præstantissimi II, 141, 7, 9; in animalibus idem efficit quod in civitate bene legibus constituta consue-tudo III, 525, 21; uniuscujusque animalis in locis ubi idem elementum prædominatur, optime incolumis ser-vatur III, 546, 42, cf. III, 547, 8 s., 14 s., 17; ejus est quod semper fit, 335, 12; eam facit frequens re-petitio III, 498, 6; difficilius mutatur quam consue-tudo II, 86, 44; nulla re expelli potest II, 167, 30; ei similis est consuetudo, 335, 11; II, 86, 45; in eam transit consuetudo II, 167, 20; quæ ei originem debent difficilius curantur quam quæ consuetudini II, 167, 19 s.; ad eam pertinet virtus II, 224, 7; ab ea non pen-dent virtutes animæ partis irrationalis II, 138, 6; quod ad eam reducit jucundum est, 335, 9; 336, 10, 24; ea repleta aliis jucundis delectatur ac ubi in naturali ver-satur habitu II, 87, 42; ubi in naturali habitu ver-satur, delectatur absolute jucundis II, 87, 43; ubi re-pleta et contrariis II, 87, 44; maxime molestum fugit, jucundum vero appetit II, 94, 47; quod uniuscujusque familiare est, id optimum et jucundissimum est II, 125, 17; efficit, ut alii felicitatem attingere possint, alii non, 615, 43; partim absolute bona, partim alicui II, 87, 30; animalium diversæ, aliæ bonæ, aliæ malæ II, 169, 48; II, 170, 2; vilium animalium malæ II, 169, 36 ss.; non omnibus eadem optima II, 89, 9; genere bonum, etiamsi exstent naturæ malæ II, 169, 36 ss.; prava omnia facit, proba vero pauciora nec omnia præstare potest IV, 169, 12 s.; e bonis naturis iudicanda est II, 169, 44 s.; malæ jucundissima est mala voluptas, bonæ bona II, 169, 54; II, 170, 5; ei consentanea mutatio, 337, 1; quæcunque mutatione indiget mala est, idque quare II, 90, 35; omnis quæ convenientem institutionem accipiet melior efficitur fr. 62, a; quidnam eo conferat, ut probi fiant viri, 616, 35, cf. 620, 12; secundum eam præcipue vivunt animalia, 616, 41; cum consuetudine et ratione consentire debet, 616, 43; 620, 16; contra eam rationis causa multa faciunt homines, 616, 44; ad eam deducimur discendo, 337, 10; sequenda est, ubi educationem puerorum in duas partes distingui-mus, 624, 16; ejus defectus explere conatur ars et edu-catio, 624, 17; nostra, quum debilis sit, longe se ex-tendere nequit II, 182, 51, cf. III, 183, 1; nostras sem-per aliquid alienum inest II, 90, 25; si cui simplex ca-set, semper ei eadem actio jucundissima esset II, 90, 29; nullam per se sibi sufficere, sed salute destitutam esse a deo petenda, vetus sermo est III, 636, 34 ss.

Natura definita; ejus participes finis dum nobis ipsis optabile vel cognoscibile efficitur II, 285, 24.

Natura ætheria et divina; quænam illi confinis III, 629, 3 ss.

Natura humida; aeris maxime finitima est III, 629, 39

ss.; ejus causa per quasdam saxosas eminentias terra habitabilis III, 629, 40 s.

Natura ignita et incondita appellata (πυρώδης καὶ ἀτακτος λευγμένη φύσις); in ea gignuntur fulgores, jacula flagrantia, trabeculae, foveae, cometae III, 629, 9 ss.; illam aer suffusus excepit III, 629, 12 s.

Natura formalis; quænam II, 544, 17; in alio est II, 544, 18.

Natura humana; sibi non sufficit ad contemplandum II, 126, 35.

Natura nos circumdans; semper movetur II, 510, 9, cf. *Locus*.

Natura patibilis et vertibilis (παθητὴ καὶ τρεπτή); confinis est ætheriæ divinæque III, 629, 2 ss.

Naturæ prævæ; earum actiones sunt voluptates quædam II, 89, 50; interdum cupidinibus præter naturam ansum dant II, 81, 20.

Naturæ investigatio (φυσικὴ ἱστορία); ejus maxima pars circa corpora versatur II, 410, 28 s.; in ea limites esse debent ad quos expenditur monstrandi ratio III, 218, 13 ss.; ea constat quo modo moveantur animalia III, 304, 29 s.

Naturam (præter) quæ sunt; violentia fiunt IV, 108, 38; iis accensendum est omne violentum III, 412, 41 s.; minus a corporibus recipiuntur IV, 223, 52; accurate inquirendum est, naturane quadam, an ob aliam causam eveniant, 334, 17; iis adnumeranda est frictio sinistri cruris IV, 149, 7 s.; quæ in corpore sunt hæc a nobis aliena IV, 138, 46 s.

Naturam (præter) quod est; idem quod violentum II, 413, 4; idem quod inordinatum II, 414, 6 s.; fiunt præter naturam eorum quæ plerumque sic fiunt, non vera præter eorum quæ semper sic fiunt III, 402, 45 ss., cf. III, 405, 31 s.; III, 412, 42 ss.; fiunt ubi materiem non domuit forma III, 402, 51 s.; ubi semper eodem modo fiunt, nec ut fors tulerit, aliquatenus secundum naturam fiunt III, 402, 48 ss.; aberratio est in generatione ejus quod secundum naturam est II, 392, 37 ss.; iis accensenda sunt monstra III, 402, 44; item omnia violenta III, 429, 39; iis accensenda sunt colluquamenta III, 334, 22; non vero semen III, 334, 16; nullum eorum pulchrum est, 604, 47; nihil æternum est II, 392, 36; plerumque celerime intereunt II, 369, 24; nihil hujusmodi est per infinitum tempus II, 396, 27 s.; nec per tempus æquale ei quod secundum naturam est II, 396, 29; posterius est eo quod secundum naturam est II, 392, 37; principia quæ eorum causæ sunt, vetant quominus generationis et interitus solis et lunæ numeros ad amussim sequantur III, 414, 4 ss.; non ubique exstant, nec ex iis fit quod secundum naturam est III, 334, 16 s., 23; etiam interdum in rebus naturalibus obtinent, sed frequentius in iis quæ a consuetudine pendent, idque quare III, 498, 6 ss.; quæcunque ad utilitatem hominum fiunt ea admiramur IV, 54, 2 s.

Naturam (secundum) quod est; occurrit vel in eo quod unicuique evenit vel in eo quod plerumque III, 255, 35 s.; eorum nullum fit ut fors tulerit II, 414, 14; eorum nihil fit ex iis quæ præter naturam sunt III, 334, 24 s.; nunquam ordine carent II, 344, 10 s.; eo posterius id quod præter naturam est II, 392, 37; ejus aberratio in generatione est id quod præter naturam est II, 392, 37 s.; semper jucundum est III, 146, 15 s.; III, 147, 36 s.; omne cuius causa ignoratur admirationem movet IV, 54, 1 s.; iis inprimis accensenda sunt quæ plerumque fiunt III, 338, 34 s.; quæ maxime ita constant duobus aut quattuor cardinibus moventur III, 308, 35 s.; in iis inprimis investiganda sunt naturalia, 485, 50.

Naturam (secundum) res quæ plerumque sic fiunt; continentur iis quæ etiam aliter fieri possunt III, 412, 42 s., cf. III, 402, 47 s.

Naturā (φύσις); ita dicitur quod secundum naturam est et quod naturale II, 261, 52; duplici modo res fieri dicuntur idque quomodo II, 202, 6.

Natura quæ constant; ex elementis inordinate motis fieri posse censet Empedocles II, 413, 46; eorum naturæ esse dicunt elementa II, 517, 25, cf. II, 261, 39 ss.; e semine tanquam primo fiunt III, 320, 37 s.; III, 333, 15 s.; vel semper eodem modo fiunt vel plerumque II, 270, 39; II, 272, 1; in iis eodem modo se habent priora ad posteriora ac in rebus arte factis II, 271, 9; quod ad generationem attinet, eodem modo se habent ut res arte factæ II, 547, 16 s.; iis non sine corporibus sensibilibus competunt ortus et interitus II, 453, 37 ss.; nec igitur sine elementis II, 453, 44 s., 48 ss.; partim corpora et magnitudines sunt, partim corpus et magnitudinem habent, partim eorum quæ habent principia sunt II, 367, 4 ss., cf. II, 410, 29 s.; ea nōdum suam naturam habere dicimus, ubi nōdum forma sua et specie prædita sunt II, 517, 34 ss.; eorum causa est quod ita se habent, id est unicuique rei naturæ II, 460, 46; in omnibus differt forma per se a forma cum materie conjuncta II, 380, 47 ss.; omnia terminum magnitudinis et incrementi habent III, 449, 37 s.; interitui obnoxia sunt II, 383, 22; iisdem alterantur et intereunt quibus consistunt II, 389, 9 s.; omnium fere interitus putredine fit III, 610, 24 s.; iis principium motus vel potentia vel actio inest II, 517, 50 s.; eorum unicuique opera sunt et affectus et potentia II, 423, 24 s.

Natura quæ dicuntur esse; partim substantiæ sunt, partim opera et affectus earum II, 410, 19 s.

Natura quæ non constant; in iis quod moventur facile distinguitur ab eo quod movetur II, 348, 27.

Natura (de) libri; sciendi causa conscripti sunt II, 261, 3; eos insequuntur II. de Cælo III, 552, 1 ss.

Citantur II, 611, 6; (I. I.) II, 476, 41 s.; II, 626, 41; (I. I. t. II. p. 259) II, 590, 27; (I. II. t. II. p. 264-265) II, 471, 52; II, 474, 18; II, 585, 3; (I. II.) II, 478, 40; (I. III. t. II. p. 275) III, 451, 10; (I. V. p.) II, 352, 14; (I. VI. t. II. p. 331-332) III, 488, 19 s.; (I. VIII. t. II. p. 354 ss.) III, 517, 8 ss.; (I. e. de Cælo I. II, cf. t. II, p. 398) II, 606, 42; (I. e. de Cælo vel de Generatione et corruptione) II, 480, 18 s.

Natura (de) qui disserit (φυσικός); eo superior est philosophus, idque quare II, 503, 17; omnium causarum scientiam habere debet II, 269, 34; de substantia et de compositione disserere debet, non de rebus quæ a substantia separari nequeunt III, 227, 39 ss.; quatenus a mathematico differat II, 262, 29, 39; non solum materiem, sed aliquatenus etiam formam investigare debet II, 263, 12 ss., 45; II, 551, 14 s.; majorem rationem habere debet causæ finalis quam materia, idque quare II, 272, 48; ei necessaria esse probatur infiniti consideratio II, 276, 38 ss.; II, 277, 34; inprimis considerare debet an existet corpus infinitum sensui patens II, 278, 17; ad eum pertinet consideratio rati et loci II, 292, 6 s.; ad eum non spectat placitum quo omnia quiescere affirmantur II, 346, 16, 21 s.; si incumbit ut rō δὲ sciatur circa iridem, 135, 17; primum partes animalium et quæ apud ea apparent exponere debet, dein causas III, 219, 5 ss., 46 s.; quatenus de anima scire et disserere debeat III, 221, 27 ss., cf. III, 432, 45 ss.; immo magis quam de materia, idque quare III, 221, 35 ss., cf. *Naturalis scientia*; non eodem modo definit animæ affectus quo dialecticus III, 431,

46 s.; quomodo definiat e. g. am III, 432, 49; materiem enuntiat III, 432, 50; quaeritur quatenus materiem, quatenus formam complectitur III, 433, 2 ss.; versatur circa omnia quæ huiusmodi corporis aut huiusmodi materiei affectus aut munera sunt III, 433, 6 s.; ab iis discere oportet quomodo dormientium ac ebriorum inscientia solvatur II, 79, 42.

Natura (de) qui disseruerunt antiqui (οἱ φυσικοί, οἱ φυσικοί, οἱ περὶ φύσεως); eorum opinio Parmenidis et Melissi placitis plane opposita est II, 411, 3; multi aquam talem esse dicunt qualis terra per quam meat III, 482, 46 s.; nonnulli eorum, etiamsi satis imperite, determinare conati sunt quænam partes prius, quænam posterius nascerentur III, 360, 13 ss.; eodem modo de manu disseruere quo faber de manu lignea diceret, immo peius III, 221, 9 ss.; pauci eorum de respiratione verba fecerunt III, 537, 1 s.; de ejus fine alii omnino tacerunt, alii non recte locuti sunt III, 537, 2 ss.; perperam omnia animalia respirare contendunt III, 537, s., cf. 25 ss.; omnia fieri, nihil ingentum esse, facta vero partim manere, partim interire putabant II, 411, 5 s.; eorum refutatio in alium locum differtur II, 411, 15.

Natura (de) qui disseruerunt posteriores antiquis; et vulgo sapientiores esse videntur II, 498, 21; numerorum principia habuerunt *ibid.*

Natura (de) qui disseruerunt; iis accensetur Empedocles II, 497, 4; soli putabant de tota natura et de ente speculari II, 503, 16; igitur merito eorum nonnulli principia syllogistica inquisiverunt II, 503, 15; omnes res olim fuisse contendunt, idque perperam II, 604, 22 s., cf. II, 605, 2; omnes infinito aliam quandam naturam eorum quæ elementa dicuntur subijciunt II, 277, 12; plerique infinitum immortale et interitus experts esse putant II, 277, 47; fere omnes nihil ex non ente fieri affirmant II, 590, 19 s.; quæ opinio nonnullis causa fuit cur de principio contradictionis dubia moverent II, 590, 15 s.; nonnulli principio contradictionis adversantur II, 504, 7 s., cf. II, 508, 43 ss.; II, 510, 2 ss., 9 ss.; iis fere omnium controversiarum principium fuit varia opinio quam de infinito habuerunt II, 372, 9 ss.; omnes principii principium faciunt II, 610, 39 s.; causam finalem non attigerunt III, 539, 6 s.; unum naturæ alicui notiori subijciunt II, 497, 3 ss.; II, 575, 50; totam naturam similis cum simili affinitate constituunt II, 278, 44; densum ac rarum primas subjecti differentias esse censent II, 481, 45; quidam unicum rerum principia idque motu agitata esse statuebant II, 248, 29; II, 250, 51; II, 252, 15, cf. II, 256, 1; II, 476, 19 ss.; alii aerem, alii aquam, alii ignem, alii rem densitate inter ignem et aerem intermedium omnium rerum principium esse statuerunt II, 243, 29; II, 252, 16; II, 256, 1; hi ceteras res ex hoc principio condensando ac rarefaciendo componunt II, 252, 17, cf. II, 256, 8; his unicum subjectum materia est, contrarietates vero species ac differentias II, 252, 21, cf. II, 256, 13; alii ponunt contrarietates principio suo inesse atque ex eo externi II, 252, 23; omnes eo consentiunt quod nihil e non entibus fieri posse putant II, 252, 31, 39; verbotenus citantur II, 252, 33; alii τὸ fieri alterationem esse, alii confusionem et secretionem putant II, 252, 34; nonnulli infinitum præter elementa exstare putant atque ex eo gignunt ipsa II, 279, 30 ss., 49 s.; II, 596, 42, 51; nullus eorum ignem vel terram infinitum esse putavit, idque quare II, 280, 18 ss.; corpus quod extra cælum esse fingunt, per accidens actu infinitum faciunt II, 282, 25; idem corpus aeri, vel alii huiusmodi rei assimilant II, 282, 26; multi uni-

versum non continuum esse putant II, 292, 32; mundum generant et de ortu et de interitu speculationem faciunt II, 342, 6 ss.; omnes motum esse putant II, 342, 5 s.; omnes res sensibiles semper moveri putant, idque non recte II, 362, 48 s.; fluere ac diminui dicunt omnia II, 362, 51 s.; igitur non lationem, sed reliquos motus respiciunt, idque in primis alterationem II, 362, 50 s.; ortum et interitum alterationem appellant II, 362, 52 ss.; eorum de motu variæ sententiæ II, 342, 9 ss.; recte enarrant modum quo terra circum medium conglobata est, præterquam quod hanc rem non natura, sed vi factam esse putant II, 408, 40 ss.; nonnulli Atlantem cælum sustinere affirmant II, 530, 20; immerito metuunt ne quando stet cælum II, 571, 31; non perspexerunt plures esse causas III, 414, 40 causæ finalis et formalis rationem non habuerunt III, 414, 42 s.; habuerunt vero causæ materialis et causæ moventis, etiamsi indeterminatæ III, 414, 40, s; ideoque perperam putabant substantiam a generatione pendere III, 414, 38 s.; eorum de primitiva animalium generatione opinio IV, 162, 50 ss.; nonnulli partes animalium fieri contendunt quia simile ad simile fertur III, 350, 17; nonnulli perperam censent partes fœtum vel matris vel ipsorum spiritu secerni III, 359, 48; nonnulli liberorum cum parentibus similitudinem a minori majorive seminis copia pendere putant quod a patre vel matre abierit III, 400, 27 s.; idque tam partibus quam toto corpore III, 400, 29 s.; alii eo quod semen omnifaria multorum seminum mixtio est III, 400, 48 ss.; quatenus horum opinio probanda sit III, 400, 46 ss.; III, 401, 3 ss.; illorum opinio refutatur III, 400, 30 ss.; quidam eandem ac Anaxagoras de sexus differentia profitebantur, opinionem, idque quamnam III, 392, 27 ss., cf. *Anaxagoras*; nonnulli eorum ibin et corrum ore coire contendunt, mustelam vero ore parere III, 381, 46 ss.; unde ortus sit eorum error III, 381, 50 ss.; III, 382, 15 ss.; eorum opinio refutatur III, 382, 3 ss., 12 ss.; unamquamque partem sensoriam alicui elemento assimilant III, 230, 11 s.; non vero manum faciemve aut partes his similes III, 230, 9 ss.; plerique eorum qui de sensibus verba fecerunt, omnia sensibilia tactilibus assimilant III, 484, 2 ss.; item sensibilibus propriis tanquam communibus utuntur III, 484, 7 s.; simpliciter loquebantur de iis quæ non simpliciter dicuntur III, 463, 38 s.; hinc putabant album et nigrum sine visu non exstare, nec saporem sine gustu III, 463, 31 ss.; idque quatenus recte III, 463, 34 ss.; iis competit primas sanitatis et morbi causas perspicere III, 476, 18 s.; III, 551, 15 s.; hinc plerique eorum versus finem ad rerum medicinalium considerationem deveniunt III, 476, 21 ss.; III, 551, 21 ss., cf. III, 239, 7 s.; III, 527, 16 s.; docent quinam venti liberis procreandis maxime convenient, 621, 42.

Naturale; id est quod semper apud omnes fit IV, 193, 40 s., v. *Natura* (quæ) *constant* et *Naturales res*.

Naturalis corpus; v. *Corpus naturale*.

Naturalia æterna; iis nonnisi materies secundum locum mobilis competere videtur II, 562, 1 ss.

Naturalia interitui obnoxia; eorum causæ quomodo investigandæ sint II, 561, 50 s.

Naturalia substantia carentia; iis materies non est II, 562, 4 s.

Naturalis pars animæ; II, 193, 44.

Naturales res (φυσικά); earum causam necessitati tribuunt omnes II, 270, 12; quomodo in iis vulgo se habere putent necessitatem II, 272, 11; in iis omnes contraria faciunt principia II, 628, 21 s.; eas quidam omnes immotas esse putant II, 60, 37; eas multi in-

voluntarias esse putant II, 202, 37; haud male iis solis ideas tribuit Plato II, 601, 37 s.; eas a motu et materie abstrahunt qui ideas exstare putant, etiamsi minus abstrahi possint quam res mathematicæ II, 262, 44; eas omnium maxime substantias appellare solemus II, 538, 41, ss., cf. II, 544, 11 s.; II, 546, 36 s.; earum forma revera substantia est II, 560, 44 s.; si fortuito non factæ sunt, fiunt e subjecto et materia II, 257, 49; in se ipsis principium habent II, 68, 34, in iis eadem est causa inovens ac causa formalis II, 602, 40 s.; omnibus aliquid admirabile inest III, 227, 19 s.; iis maxime competit causa finalis et id quod temere non fit III, 227, 27 s., cf. III, 222, 1; in iis prima est causa finalis idque quare III, 219, 12 ss.; iis magis quam rebus arte factis competit pulchrum et causa finalis III, 219, 18 ss.; iis competit necessitas ex suppositione III, 219, 30, cf. III, 222, 32 ss.; altamen non omnibus eodem modo III, 219, 20 s., cf. III, 223, 9 ss.; quomodo in iis revera se habeat necessitas II, 272, 26; earum necessitas in materie ejusque motibus consistit II, 272, 27, 47; in iis duæ obtinent causæ nempe necessitas et causa finalis III, 222, 28 s., 42; III, 430, 21 ss.; earum principium futurum est III, 219, 33 s.; in iis quattuor causarum genera sæpe rediguntur ad duas II, 269, 37; in iis igitur duo sunt principia momenta quorum alterum revera naturale non est, idque quare II, 269, 50, cf. II, 263, 46; natura iis subjecta analogia intelligitur II, 258, 22; earum tria sunt principia nempe natura vel materies, forma et privatio II, 258, 26 ss., cf. 32, 36; in omnibus generatio pendet a faciente III, 220, 21 s.; eæ sunt a quibus fit generatio II, 544, 10; item quæ generatione afficiuntur II, 544, 11 s., cf. II, 538, 41 ss.; omnes habent materiam, ideoque et esse et non esse possunt II, 544, 12 ss.; fiunt quod potentia sunt ab eo quod actu est III, 348, 7 s.; fiunt ex eo quod potentia tale est ab eo quod actu est III, 348, 39 s.; in iis agens vocamus quodcumque movendi vim habet II, 464, 8 ss.; in iis manifesto a materie differt principium motus II, 464, 13; iis, si cui, sunt formæ sine materie II, 601, 32 ss.; in iis materies præsto est, non fabricatur II, 263, 43; omnes fiunt ex univoco aut ex parte univoca II, 547, 5; nec sine materie sunt, nec secundum materiem II, 268, 9; eodem modo investigari debent, ac si quæreretur quidnam sit nasus simus II, 262, 51; II, 263, 7; iis solis competit ortus et interitus II, 601, 34; partim ingenitæ sunt et interitu carent, partim ortui et interitui obnoxie sunt III, 226, 39 ss.; earum interitum per accidens sequitur eorum quæ iis insunt interitus III, 528, 6 ss.; eæ sunt quæ plerumque non mutantur II, 153, 5 ss.; inductione constat vel omnes vel nonnullas moveri II, 249, 20; exponitur quatenus mutationi obnoxie sint II, 153, 5 ss.; nunquam ordine carent II, 344, 10; vel simpliciter se habent, nec modo ita, modo aliter, vel si non simpliciter, causa est cur ita sit II, 344, 16 ss.; in iis non obliet ut fors tulerit II, 398, 4 s., 49; iis probatur inesse id cuius gratia II, 270, 38 ss.; probantur nec fortuna nec casu fieri II, 271, 48 ss.; in iis fieri possunt peccata æque ac in iis quæ arte constant II, 271, 31; in iis inprimis evenit ut simul eveniat τὸ ἕκαστον et τὸ ἐκ ἀνάγκης, 162, 25; omnia vel aliquibus gratia exstant, vel accidentia eorum sunt quæ alicuius gratia exstant III, 474, 1 s.; in iis etiam interdum fiunt quæ præter naturam aut fortuito eveniunt, sed minus quam in rebus a consuetudine pendebitis III, 498, 6 ss.; in iis si fieri possit, semper adest melius et finitum II, 354, 38 s.; II, 357, 3 s.; in iis semper deterius melioris gratia exstat, 618,

6; semper quantum fieri potest, optime se habent II, 9, 23; earum partes habendæ non sunt omnia sine quibus consistere nequeunt, 609, 25; si minores sint, facilius ad finem perveniunt III, 409, 44 s.; ad eas pertinent quoque nonnulla eorum quæ et alio modo se habere possunt II, 60, 46; scire multum refert, quo modo calidæ vel frigidæ, humidæve aut siccæ dici debeant III, 232, 10 ss.; in iis spiritus ad multos adhibetur usus III, 430, 29; in iis æque ac in arte a notionem et definitionem ducitur principium II, 272, 51; aliis perficiuntur ac quæ arte II, 121, 8; eas non spectat ars II, 68, 34; circa eas qui magis versati sunt facilius ejusmodi principia ponunt quæ plurimum inter se connectuntur II, 435, 12 ss.; iis non credunt adolescentes, sed eas affirmant tantummodo II, 71, 38; in iis pertractandis incipiendum est ab eo quod in omnibus eodem modo se habet III, 304, 31 ss.; in iis contraria semper eidem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 20; multæ nobis nec sponte, nec invite eveniunt, etiamsi scientes eas faciamus vel patiamur II, 61, 34; non laudantur vel vituperantur II, 199, 9; iis non competit consuetudo II, 138, 7.

Naturales res ingenitæ; divinæ et nobiles sunt III, 226, 42; parca nobis ea indagandi suppeditatur facultas, idque quare III, 226, 41 ss.; nihilo minus earum contemplatio grata est, idque quare III, 226, 49 ss.

Naturales res interitui obnoxie; nobis propriæ et magis familiares sunt quam ingenitæ III, 227, 4 s., cf. III, 226, 47; multa habemus subsidia ad eas cognoscendas III, 226, 47 s.; III, 227, 2; quatenus earum cognitio gravior vel minus grata sit quam ingenitarum III, 226, 49 ss.; iis accensenda sunt animalia et plantæ III, 226, 46.

Naturalis scientia (φυσικὴ ἐπιστήμη, θεωρία, φιλοσοφία); sapientia quædam est, sed non prima II, 503, 20; pars sapientiæ est II, 588, 51 s.; revera exstat II, 592, 19 s.; eodem modo se habet ac mathematica II, 588, 45 ss.; a mathematica et a prima philosophia differt probatur II, 592, 40 ss., cf. II, 534, 43 ss.; II, 593, 11 ss.; ea prior est philosophia prima II, 593, 13, cf. II, 535, 20; si nullæ res exstarent præter eas quæ natura constant, scientiarum prima esset II, 535, 17 s.; II, 593, 9 ss.; quidnam ejus argumentum II, 367, 1 s.; II, 488, 27; non plane pertinet ad eam questio an exstent substantiæ ingenitæ et immotæ II, 410, 46 ss.; spectat substantiam quæ secundum definitionem plerumque sic se habet II, 534, 28 s.; nullum aliud officium habet nisi rerum sibi subjectarum cognitionem et contemplationem II, 188, 18; ejus subjecta sunt res sensibiles II, 276, 6; II, 551, 12; ejus finis sunt res proprie sensui patentes II, 421, 15; ad eam pertinent substantiæ sensibiles, cum interitui obnoxie, tum æternæ II, 600, 27; versatur circa substantiam quæ principium motus et quietis intra se habet II, 534, 20 s., 29, 39, 49; II, 535, 2; II, 585, 27 ss.; II, 592, 25 s., 43 s.; II, 600, 27; igitur nec spectat rerum mathematicarum materiem II, 585, 27, cf. III, 221, 51 ss.; ejus subjecta semper materiem habent II, 534, 40; II, 592, 33 ss.; nec separabilia sunt II, 534, 29; II, 535, 2; se habent igitur ut simum II, 534, 36 s.; II, 592, 33 ss.; nec activa, nec effectiva est, sed speculativa II, 534, 21 s., 27, 43; II, 535, 8; II, 592, 20 s., 27; manifestum igitur est quomodo in ea investigari et definiri debeat essentia II, 534, 40 s., cf. II, 592, 22; de motu spectat II, 423, 34 s.; ejus fundamentum est naturam motus principium esse II, 346, 22, 28; entia eorumque accidentia spectat, non quatenus entia sunt, sed quatenus motum participant II, 588, 21

s., 46 s.; ad eam non pertinet spectare, an ens unum atque immobile sit II, 249, 6; non spectat immota et aeterna II, 534, 49; II, 592, 46; quatenus ad eam pertineant substantiæ immotæ II, 600, 28; ejus argumenta sunt magnitudo et motus et tempus II, 276, 38; omnes qui aliquid mentione dignum de ea tradiderunt, de infinito verba fecerunt II, 276, 46; ad eam non pertinet spectare an in re mathematica vel in rebus intellectui patentibus exstet infinitum II, 279, 4; ad eam pertinent placita de mundi fabrica II, 634, 14 ss.; queritur an ejus pars sit astrologia necne II, 262, 32; ad eam pertinet ut differentiam exponat, inter mentem, intellectum, scientiam, artem, sapientiam et prudentiam, 153, 14; ad eam quoque atinet aliquatenus morbi et sanitatis contemplatio III, 527, 15 ss., cf. III, 239, 7 s.; III, 476, 21 ss.; III, 551, 21 ss.; medicinæ affinis est III, 551, 18 s.; igitur a rebus ad eam pertinentibus dissertationes suas inchoant medicorum elegantissimi III, 476, 22 ss.; III, 551, 19 ss.; non latere debet quatenus a medicina differat ac differentia contempletur III, 551, 10 ss.; quatenus circa animam speculetur II, 534, 41 s.; si universa animæ contemplatio ad eam pertineret, nulla alia præter eam esset philosophia III, 221, 41 s.; probatur non totius animæ nec omnium ejus partium contemplationem ad eam pertinere III, 221, 47 ss.; sunt propositiones de ea e quibus de re morali argumentari non licet et vice versa, 316, 29; ei inutiles habuit definitiones Democritus III, 223, 2 s.; a principiorum determinatione inchoanda est II, 248, 6; ejus principia ab experientia petuntur II, 71, 37; pueris non competit II, 71, 36; in ea adhibendæ non sunt demonstrationes rationales III, 369, 18; in ea alia est demonstrationis atque necessitatis ratio quam in speculativis III, 219, 31 s.; ejus necessitatis demonstrationem rebus æternis adnectere non licet III, 219, 37 s.; ei non convenit mathematica accuratio II, 488, 25.

Naturaliter quæ sunt; quænam, 334, 15.

Naturaliter (φυσικῶς) speculantes; quomodo differant ab iis qui sermonis causa (λογικῶς) speculantur II, 435, 17.

Naucharchi; v. *Classis præfectus*.

ναυκληρία; v. *Commercium maritimum*.

Naucrari; quinam ita vocarentur apud Athenienses fr. 226, a; eadem quæ illi munera habebant demarchi fr. 229, b.

Naucraria; a Solone instituta fr. 226, a.

Naucratis; unicum Ægypti emporium erat Homeri ætate fr. 144, b.

Nauplia Argivorum; in brevibus ei vicinis, olim frigore invalescente multos ceperunt capitones cæcos vel albis oculis III, 163, 37 ss.

Nausea; repletio est IV, 310, 36 s.; in navi cur biliosa, ceteroquin vero pituitosa sit IV, 310, 40 ss.; in ea non incertum est undenam proveniat humor III, 256, 43 ss.; cur ea afflicti magis famelici simus IV, 310, 35 ss.; quare ea affligantur sudantes refrigerati IV, 122, 14 ss.; ea affliguntur nonnullæ mulieres post conceptionem, idque quænam III, 138, 38 ss.; de ea problemata IV, 298, 46.

Nauseantes in navi; iis populum comparavit Demosthenes 390, 27.

Nausicaæ; Alcinoi filia fr. 155, a; Telemacho nupsit et cum illo genuit Perseptolin fr. 261, b.

Nausicrates; adversus illum oratio Iphicratis citatur, 404, 15.

Nautæ; eodem modo remis utuntur, quo pisces pinnis et aves nandi peritæ pedibus III, 299, 42 s.; moventur quia id quo insunt movetur III, 436, 16 s., 18 s.; non

igitur eodem modo moventur quo navis III, 436, 17 s.; igitur per aliud moventur III, 436, 16; nec proprio eorum motu qui est ambulatio III, 426, 19 ss.; quatenus communem utilitatem sectentur II, 98, 35; etiamsi inter se differant, commune habent officium, idque quodnam, 523, 23; sine iis non sit victoria navalis, 421, 3; non cui sors obtigerit, sed peritus gubernare debet, ut fert Socratis sententia, 370, 21; in mari metu carent propter spem quam iis inculcat peritia II, 32, 15; cur rufi sint IV, 289, 14 ss.; quidam olorum moriturorum cantum audierunt III, 182, 34 ss.; curandum est ut in democratia hominibus forensibus anteponan- tur, 417, 53; eorum turba post victoriam Salamine reportatam, democratiam roboravit, 569, 29; eorum turba causa fuit principatus Græciæ, 569, 30; non necessarium est eorum turbam urbem ingredi, 608, 16; civitate non donandi sunt, 608, 18; multi suppere debent, ubi multi sunt agricolæ et accolæ, 608, 21; quomodo iis abstulerit Dionysius Syracusanus quæ e fano Leucotheæ rapuerant, 645, 31.

Nautilus; polyporum genus fr. 178, b; polypus est natura et actionibus peculiaris III, 193, 21 s.; ejus descriptio fr. 183, b; vocatur a quibusdam et pontilus, vel polypi ovum III, 58, 2 s.; est polypus qui concha continetur III, 58, 1; parvus est et bolitænæ similis III, 58, 7 s.; quomodo se habeat ejus concha III, 58, 3 s.; sæpe prope terram pascitur III, 58, 4 s.; in terram ejectus concha delapsa moritur ac capitur III, 58, 5 ss.; in mari navigat III, 193, 22 s.; deorsum versa testa e fundo ad superficiem evehitur III, 193, 23 ss.; in superficie testam invertit III, 193, 25 s.; qualem inter brachia habeat membranam III, 193, 26 ss.; ea membrana tanquam velo utitur III, 193, 29 s.; brachii vero tanquam gubernaculis III, 193, 30 s.; perterrefactus mergitur aqua implens testam III, 193, 31; de generatione et incremento testæ nondum constat III, 193, 32 s.; non e coitu generari, sed pullulare videtur III, 193, 33 s.; an sine testa vivere possit nondum constat III, 193, 35 s.

Navale dominium; ejus causa fuit populus Atheniensis. 519, 6.

Navales co; iæ; v. *Copix navales*.

Navales res; in iis per omnes fere pervadit imperium et obedientia, 518, 17; probant eundem hominem plures magistratus gerere non posse, 518, 16.

Navalia; multæ civitates habent opportuno loco dissita, nec tamen longe remota, 607, 52, v. *Portus*.

Navigantes; litus moveri putant idque quare III, 510, 19 s.

Navigantes una; eos amicorum nomine compellare sole- mus II, 98, 11; eorum amicitia manifestius communio- nem præ se fert, quippe quæ pacto originem debere videtur II, 100, 44.

Navigatio; ostendit longitudinem terræ habitabilis latitu- dinem multo excedere III, 587, 27; post æquinoctium facta est II, 530, 46; post Panathenæa sit, sed non tanquam e contrario III, 333, 37; ejus salus nautarum officium est, 523, 28; proverbium de eo quod ei pro- sit IV, 248, 26 s.; IV, 252, 10 s.; cur, si ea prospero vento uti velint, etiamsi secundus non sit, veli partem gubernaculo propiore constringant IV, 60, 42 ss.

Navis; ejus virtus et opus II, 192, 13; finis artis navium exstruendarum est II, 1, 9; si fieri possit, fieri etiam poterit triremis, itemque vice versa, 369, 44; earum exstruendarum ars si ligno inestet, hoc eodem modo ageret quo natura II, 272, 5; nautas habere dicitur II, 530, 15; ejus principium carina est II, 514, 28; ejus pars non est terra III, 518, 33 s.; ejus actus gu-

bernator est III, 445, 29; quomodo cum ejus perditionis, tum ejus salutis causa sit gubernator II, 264, 39; II, 515, 29 ss.; male compacta saepe bene vehitur, si bonum nanciscatur gubernatorem II, 239, 4; per se movetur III, 436, 18; igitur non eodem modo quo illa moventur merita III, 436, 17 s.; earum cursum dirigit gubernaculum III, 311, 50 s.; gubernaculo carentibus comparantur insecta alata III, 312, 4 s.; in ea sedens per accidens ejus latrone movetur II, 331, 32, 41; in ea id quod movet facile distinguitur ab eo quod movetur II, 348, 27; ab uno homine traheretur, si ejus tractorum vis dividi possit in numerum et spatium per quod omnes traxere II, 341, 28, cf. II, 346, 36; eam facile movebit aliqua extrinsecus malo vel alii parti contum admovent III, 518, 16 ss., cf. 33; eam vero movere nequeunt qui ipsi in navigio sunt III, 518, 18 s.; neque Tityus ipse neque Boreas sufflans quomodo eum flantem pingunt pictores, si ipsi in ea essent III, 518, 19 ss.; idque quare III, 518, 29 ss.; ancoris stabilitate comparantur mollusca, quum tempestate saeviente saxis sese applicant III, 287, 49; ejus medius remus longissimus esse debet III, 291, 4 s.; quare eam maxime moveant remiges qui in ea media sunt IV, 59, 5 ss.; cur repantur construantur IV, 230, 8 s.; cur tanto citius eodem velo et eodem vento navigent, quanto magis evecta fuerit antenna IV, 60, 33 ss.; cur interdum serena tempestate absorbeantur IV, 229, 40 ss.; rectam absorptam esse aliquando memoriae proditum est IV, 230, 9 s.; cur in portu onustiores quam in alto esse videantur et cur celerius de alto in littus quam de littore in altum currant IV, 229, 7 ss.; eodem pondere oneratae in fluviiis submersae sunt, non vero in mari, idque quare III, 582, 13 ss.; damnum nulli jam passi sunt qui hoc ignorabant IV, 582, 14 s.; cur qui in iis sunt nausea biliosa affligantur IV, 310, 40 ss.; cur in iis degentes coloratiores sint quam qui in paludibus IV, 192, 17 ss.; ejus partes sonum excitare nequeunt II, 399, 49; nec ipsa, ubi in flumine fertur II, 399, 50 s., cf. II, 400, 1 s.; flumine potius tanquam vase quam ut loco utitur II, 290, 36; ei potius totum flumen continens est quam pars in qua movetur II, 290, 38; nullam ejus partem, nec si pulchritudine excellat, justo majorem tolerare potest navium fabricator, 536, 31; exstant quae clavo careant, 10, 26; unius palmi, vel duorum stadiorum revera navis non esset, 606, 18; modo propter exiguitatem, modo propter nimiam magnitudinem pravam reddere potest navigationem, 606, 19; recte nautis ad navigandum instructae plures errores citra perniciem patiuntur, 596, 47; fatiscientes et pravis nautis instructae ne parvos quidem errores ferre possunt, 596, 50; qui alienas destruunt, iis non committunt suas secundum Theodectem, 377, 22; iis agnascuntur ostreae lacustres, idque quando III, 391, 43 ss.; eas in portu circumvolitat alcedo, idque quoniam anni tempore III, 82, 7 ss.; magnarum malos transiit delphis, idque quando modo III, 206, 8 ss.; multo minores hodie lucri gratia Paludem Maotidem intrare possunt, quam sexaginta abhinc annis, idque quare III, 573, 30 ss.; eas e Pontu dederunt Byzantii annonae caritate simul et pecuniae inopia laborantes, 641, 6; earum dominis egre ferentes decimas usuras persolverunt iidem, 641, 7; in Pontum contententes quare comprehenderint Chalcedonii, 642, 22; iis diem dixerunt Chalcedonii, quo iis de earum comprehensione dijudicanda esset, 642, 23; quibus comprehensione injuria facta erat, de vectigalibus satisfecerunt iidem, 642, 26; qui in supervacaneis erant homines quomodo permoverit

Chabrias, ut revera navigantibus stipendia penderet, 650, 27; ex quibusnam decimam partem quaestus exegerit Taos, 647, 14.

Navis oneraria; remis mota comparatur insectum alatum III, 312, 16 s.

Navium faber; eo melius faciet artis opus quo melior fuerit materies, 605, 31.

Navium fabrica; ejus triplex munus, uti et politice, 511, 22.

Navium catalogus (i. e. *Ulad* β); episodium est, 476, 46.

Naxii; eorum tyrannus Lygdamis, 571, 30; 640, 32; quoniam modo Lygdamis eorum tyrannus evaserit fr. 278, b.

Naxus; quomodo a Polycrita virgine servata sit fr. 279, b; quomodo ibi in tyrannidem abierit oligarchia, 571, 29; in ea omnes fere quadrupedes ingens habent fel III, 10, 25, cf. III, 274, 52 s.; vesparum in caetis IV, 102, 13 ss.

Ne quid nimis; Chilonis monitum, 364, 48; 372, 48; quomodo impugnandum sit, 373, 8.

Ne unquam seni faxis benigne; proverbium, 344, 15.

Nebula; quidnam III, 631, 32 ss.; ex humida exhalatione oritur III, 621, 28; ejus origo III, 631, 34 s.; nubis residuum est III, 564, 28; ei contraria esse dicitur serenitas III, 631, 35 s.; est potius serenitatis quam aquarum signum III, 564, 29; est quasi nubes sterilis III, 564, 29 s.

Nebulones (φάρλοι); in indignationem non proclives sunt, 361, 21.

Nec album (quod), nec nigrum est; potius commune receptaculum habet quam quod nec bonum, nec malum II, 580, 7 s.; nihilominus nomine caret II, 580, 8.

Nec bonum (quod), nec malum est; nomine caret II, 580, 6; bono et malo simul opponitur II, 580, 5, cf. 14 s.

Necessarium; quot modis dicitur II, 518, 1 s., cf. II, 586, 6 ss.; II, 605, 32 ss.; quidnam primarie et proprie sic dicitur II, 518, 18 ss., 32; id est cuius causa vel proxima vel remota necessaria est II, 593, 49 ss. item cuius causa necessario fit II, 594, 3 ss.; aliter atque aliter se habere nequit, 152, 7; II, 511, 18; id tollunt qui principio contradictionis adversantur II, 511, 17, cf. II, 589, 26 ss.; id non licet interdum non esse II, 589, 27 s.; non de omni re dicitur II, 112, 32, 36; sed de rebus externis II, 142, 36; non vero de iis quae voluptatis causa facimus II, 142, 33; prima sunt, idque quare II, 571, 26; potentia esse nequeunt II, 571, 25; non omnia ita fiunt II, 267, 1; eorum causa esse nequit fortuna II, 267, 3; ad ea pertinere nequit nec fortuna, nec casus II, 268, 17, cf. II, 267, 31; ad ea vel ad res quae plerumque ita fiunt pertinet ratio II, 267, 52; si non essent nihil esset II, 571, 36; omnia erunt, si nihil sit per accidens II, 536, 30, 50; II, 393, 48 ss.; voluntario contrarium esse videtur II, 300, 49; cadit etiam in res inanimes II, 200, 51; quae et iis eveniunt etiam necessaria sunt II, 198, 49; semper aeternum est, itemque vice versa II, 467, 11; quae absolute sunt, aeterna sunt II, 68, 5; comitari debet id quod semper est II, 467, 9; aliis aliud causa est nec necessaria sint, aliis vero nihil, sed propter ipsa alia sunt necessaria II, 518, 30 s.; quomodo eorum prohibitio fiat II, 518, 27; causa cur aliter se habere nequeant sunt prima e quibus fiunt syllogismi II, 518, 28 s.; non omne syllogismus est, 79, 10; ad ea pertinet demonstratio et definitio scientifica II, 555, 7; circa ea eodem modo fit propositionum disquisitio ac circa absolute, 76, 27; ea non spectat ars II, 68, 33; non laudantur vituperantur II, 199, 9; de iis non fit deliberatio II, 69, 8; e non necessariis colligi possunt, 127, 44.

colliguntur e necessariis, 315, 20, cf. 48, 37; pauca sunt e quibus fiunt syllogismi rhetorici, 315, 13, cf. 373, 49; si ad ea non pertinent res, pertinent vel ad τὰ ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ, vel ad τὰ ὁπότ' ἐστὺν, 192, 4; si ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ ponantur, semper argumenta suppeditant disputant, 192, 5; item si non determinat disputans, utrum propositum necessarium sit, an ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ, 192, 20; quaeritur quatenus meliora ac optabiora sint, quam τὰ ἐκ περιστάσεως, 201, 9; eodem modo se habent enuntiationes de eo quo enuntiationes de possibili quod ad oppositionem attinet, 34, 29; quænam sit ejus negatio, 34, 47; quomodo enuntiationes de eo consequantur enuntiationes de possibili, de impossibili et de contingente et vice versa, 35, 6 ss.; 53, 8 ss.; enuntiationes de eo aliter se habent quod ad consequentiam attinet quam enuntiationes de possibili, de impossibili ac de contingente, 35, 32; contrarie cum impossibili collatum idem valet, 35, 38; quatenus id consequatur possibile et quatenus non, 36, 17 ss.; fortasse omnibus principium est quare sint, 36, 49; particulari respondet, si cum possibili comparatur, 36, 44; actu est, 36, 52; æquivoce dicitur contingens, 53, 5, cf. 55, 31, 37; ex iis quæ sive naturaliter sunt, sive ut nos vel adversarii dicimus, petitur refutatio, 429, 20; ejus usus in confirmatione orationis concionalis, 443, 29, 51; quænam sint, 414, 20; cum in actione, tum in moribus sectandum est, 463, 38; 464, 3; 469, 4; potentioribus dicendum relinqui debet II, 608, 4; ei accensendum est inferius, III, 288, 36 s.; omne molestum est secundum Euenum, 353, 13; II, 199, 32; II, 518, 10, cf. II, 144, 26; II, 170, 49.

Necessaria (*i. e. sive ad vitam sive in vita*): ea usum docuisse verisimile est, 612, 10; eorum disciplina pueros inlubere negligunt Lacones, 627, 30; impediunt quominus honestas et decentibus operam demus II, 159, 4; de iis qui judicent carere nequit civitas, 610, 20; nisi ab eorum cura libera sit, recte se habere nequit civitas, 511, 6, cf. 517, 43; facilius subvehuntur civitati ad mare sitæ, 607, 87, 46; iis opus est cum sapienti, tum justo ac forti et temperanti II, 124, 20, 23; II, 125, 39; sine iis nec vivi nec bene vivi potest, 484, 47; multa suppetere debent, ut otio frui possimus, 619, 34; iis qui studet circa ea queribundus et supplex esse solet II, 46, 19; non tantum eorum causa injurias faciunt, 506, 52; 507, 10.

Necessarium corpus: v. *Corpus necessarium*.

Necessarium e suppositione; quidnam III, 503, 16 ss., cf. III, 506, 48 ss.

Necessarium proprie sic dictum; pluribus modis se habere nequit II, 518, 33.

Necessarium (non); omnibus fortasse principium est cur non sint, 36, 49; idem quod contingens, 53, 15.

Necessario esse; significat fieri non posse ut non sit II, 505, 25.

Necessario quæ fiunt; vel vi vel naturaliter fiunt, 333, 29.

Necessario quæ non sunt; quædam res sic se habent II, 463, 29; fieri non potest ut sint, idque quare II, 463, 31 s.

Necessario quæ sunt; revera hujusmodi res exstant II, 463, 29; ad ea pertinent res æternæ, *ibid.*; fieri non potest ut non sint II, 463, 30.

Necessitas; quatenus eam adhibuerint philosophi antiqui mandum construentes III, 220, 26 ss.; quot modis dicatur non distinxerunt antiqui III, 219, 22; ad eam fere omnes sermones suos referre conantur III, 219, 23; ea fieri quæ de rerum origine narrat putare videtur Empedocles II, 344, 6 ss.; nec minus forsitan qui unum faciunt principium ut Anaxagoras II, 344, 8 ss.; ad

eam omnia refert Democritus III, 430, 20 s.; ad eam pertinent causa movens, instrumenta et materies III, 430, 24 s.; quomodo eam vulgo in rebus naturalibus se habere putent II, 272, 11; quomodo revera se habeat in rebus naturalibus II, 272, 26; aliquatenus eodem modo se habet in rebus naturalibus ac in re mathematica, at tamen inversa ratione II, 272, 33; in rebus naturalibus materie ejusque motibus consistit II, 272, 27, 47; forsitan tamen et notioni inest II, 273, 4; non eodem modo omnibus rebus naturalibus inest III, 219, 20 s., cf. III, 223, 9 ss.; III, 415, 2 ss.; ejus ratio alia est in scientiis naturalibus atque in contemplativis III, 219, 31 s.; qui ab ea sola pendent partium corporis affectus in l. V *de Generatione animalium* enarrantur III, 430, 36 ss., cf. III, 414, 11 ss.; duplex, naturalis et violenta, 162, 28; II, 535, 6 s.; II, 593, 35 ss.; ejus duæ species, nempe necessitas per se et ex suppositione III, 219, 23 s.; III, 223, 9 ss.; quæ in rebus generationi obnoxii obtinet, tertia species est ab iis diversa de quibus in l. *de Philosophia* sermo fit III, 222, 32 ss.; recte inevitabile quiddam esse videtur II, 518, 15; persuasioni contraria esse videtur II, 200, 50; II, 201, 25; non omnia ex ea fieri probatur, 29, 1 ss.; principium est quod contra insitum motum movet vel motum impedit II, 201, 38; inest rebus quæ sunt vel quæ fuerunt, 407, 24; quæ in majori utilia sunt, majus bonum sunt, 328, 60; ei qui injuriam tribuere possunt, in injuriam proclives, 339, 5; eam invocare debent qui in concione consilium dant parum acceptum, 441, 15, v. *Ἀνάγκη*.

Necessitates; exactioribus si incidimus, gratia est habenda iis qui invenerunt II, 395, 14 s.

Necessitas ex suppositione; competit rebus generationi obnoxii III, 219, 23 s.; III, 222, 33 ss.; qualis III, 219, 26 ss., 34 s.; III, 222, 36; III, 223, 9 s., cf. 7 s.; alimento competit III, 222, 34 s.; propter eam securis ænea vel ferrea esse debet III, 222, 37 ss.

Necessitas proprie sic dicta; competit rebus æternis III, 219, 23; qualis III, 219, 36 s., 38 s.

Necessitas simplex; inest motui circulari et generationi circulari II, 467, 26.

Necessitudo (οἰκείωτης); species amicitiae; 353, 1; ex ea aestimari debent officia unicuique præstanda II, 106, 10.

Nectar; non id, sed vinum bibere deos perperam putant nonnulli, idque quænam, II, 170, 7 ss.; cur id mixtum det Calypso Mercurio fr. 145, a.

Nectar et ambrosia; hæc nomina haud dubie Hesiodi æqualibus usitata erant II, 495, 39 s.; ea qui non gustarunt, teste Hesiodo, mortalia sunt omnia II, 495, 37 ss.; Hesiodi effata de causa cur iis vescantur dii, expenduntur II, 495, 40 ss.

Necydalus (νεκύδαλος); intra sex menses gignitur e verme, idque quali, qui mutatur in erucam eaque in bombylium III, 94, 7 ss.

νεηληπις οἰκία: v. *Illux nuper domus*.

νηξ: earum et πῶλον differentia fr. 300, a.

Negatio (ἀπόφασις); oratio negativa est, 18, 54; quomodo differat ab eo quod sub negatione est, 18, 51 ss., v. *Opposita*; quatenus a dictione differat, 26, 3; species orationis enuntiantis, 26, 18; 122, 51; ejus definitio, 26, 37; 123, 1; omni oppositur affirmatio, 26, 44; 125, 41; quænam una dicatur, 28, 13; omnis aut vera aut falsa est, 28, 26, 40, v. *Contradictio*. **Enuntiatio**; omnis e nomine et verbo vel e nomine infinito et verbo constat, 30, 38; ea carent quæ conjunctione carent, 2, 32; omnis sive vera sive falsa, 2, 35; probatur nullam verbo carere. 32, 5; unius rei

una tantum est, 32, 17; transposito nomine et verbo eadem fit, 32, 25; vera veræ contraria esse nequit, 38, 33; contrariæ oppositorum sunt, 38, 35; una cum affirmatione opposita eidem inesse nequit, 86, 40; 88, 27, 28; de omni uno est, nisi sit affirmatio, 87, 3; 104, 50; cujusvis affirmationis est, 87, 5; quænam contradictorie opponatur cuinam affirmationi, 27, 26; quænam contrarie, 27, 30; unicæ una respondet affirmatio, 27, 51; affirmationi inesse potest, sed non ut proprium, 230, 52; si certa et nota sit, certior et firmior erit affirmatio II, 507, 13 s.; si falsa est, quando affirmatio vera, et vice versa, non simul de eadem re idem affirmare et negare licet II, 507, 32 ss., v. *Affirmatio et negatio*; quomodo a privatione differat II, 501, 23 ss.; ad eandem scientiam pertinet ac res cujus negatio est II, 501, 21 ss.; duarum rerum duæ sunt II, 507, 2; quæcunque a privante construuntur de contrariis etiam fere dicuntur III, 678, 50; per accidens sunt II, 540, 3 s.; igitur non idem sunt quod materies II, 540, 3; earum quoque idem erunt, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 17; II, 615 48; iis similes sunt communia circa quæ versatur dialectica, 239, 10; eas si quis addat, rogante aliquo simpliciter, non respondet quæstioni II, 505, 36 s.; nisi aliter fieri nequeat ea non dividendum est genus, 242, 21, 44; a confessionibus distinguendæ sunt in responsionibus, 452, 33; cujusmodi legem declinent, 452, 41.

Negatio contingens (τὸ ἐν τῷ ἐνδεχέσθαι στερητικόν); non reciprocatur, 61, 11.

Neglectus (δλιγωρία); 347, 45; ejus tres species, 347, 49; propter eam mutatur reipublicæ forma, idque quomodo, 566, 41; 567, 50, cf. 574, 45; 575, 25.

Negligentes (ῥάθυμοι); iis injuriam facere solent, 339, 19.

Negligentia (ἀμελεία, δλιγωρία, τὸ ἀμελεῖν); sequela est intemperantiæ II, 245, 49; ab ea orta ignorantia a pœna liberari nequit qui deliquit II, 30, 10; ea qui turpis est reprehensione dignus est II, 30, 36; ea rerum necessarium indigentes sumus, 420, 49; propter eam sunt reipublicæ commutationes, idque quomodo, 566, 41; 567, 46.

Negligentiæ; jucundæ sunt, 335, 19.

Negotiatores; v. *Mercatores*.

Negotium (ἀγορία); alicujus causa sunt, 626, 5; idque quibusnam, 456, 27; iis præferendum est otium, 625, 44; otii causa exstant, 618, 19; 619, 32; iis otii causa operam damus II, 124, 31; cum labore et contentione fiunt, 625, 50; iis magis quam otio conveniunt ludi, 625, 48; virtutes quibus in iis opus est, etiam otio utiles sunt, 619, 34; quibusnam iis opus sit virtutibus, 619, 39, 40; distinguuntur in pulchra et utilia ac necessaria, 618, 16; necessaria ac utilia pulchrorum causa exstant, 618, 20; utilia et necessaria obeunda sunt, sed magis adhuc pulchra, 618, 27; eorum peritia necessaria, sed non æque ac otii, 618, 26.

Negotia (πράγματα); duce rhetorica disciplina distinguendum est quonam ordine aggredienda sint, 454, 42; si magna, honesta et vulgo utilia tractes, animum ad te advertent, 454, 50; quæ mala avertunt, vel bona comparant, ut sibi utilia admittant qui tibi benevoli sunt facti, 455, 1; quando celeriter peragentur, 455, 8; quando raudæ, 455, 9; quando ratione fide non iis digna, 455, 12; quorum scientiam habemus, hac duce pertractanda sunt, 455, 15; quæ ignoramus, secundum id quod fieri solet, 455, 16; ea in mentem revocabimus, si vel eadem quæ antea vel his similia tractaverimus, 455, 27; quando magna tractabimus

455, 30; a quibusvis decimam partem quæstus exegit Taos, 647, 15.

Negotiosi; eorum amicitiam non petimus, 352, 4.

νεῖκος: v. *Discordia*.

Neleus; Eubœæ flumen IV, 106, 33; oves ex eo bibentes nigrae fiunt IV, 106, 34.

Nemea; quare Pythiis priora esse dicantur II, 523, 21; a septem contra Thebas Archemoro consecrata fr. 341, b.

νεμεσῶν: v. *Indignatio*.

νεμεσσητικός: v. *Ulciscendi cupidus*.

Nemesis; ita antiqui indignationem justam vocabant II, 216, 41; eamque deam putabant II, 216, 43; idem est atque Jupiter III, 642, 12 s., v. *Indignatio justa*.

Nemo (οὐδείς); quidnam consignificet, 31, 36; sibi ipse bene facit propter aliud quid II, 223, 11; neque dicit se id fecisse quatenus unus est II, 228, 12; non bonum laudat, 324, 28; quæ habet, bona habentur, 324, 47; se ipse negligere videtur, 350, 11; omni in re beatus est, secundum Euripidem, 371, 38; liber est secundum eundem, 371, 40; cur se ipse titillet IV, 286, 20 ss.

Nenufar; ubinam nascatur IV, 36, 39 ss.; erectum et non expansum nascitur idque quare IV, 36, 42 ss.

Neocles; quidnam illi Plato responderit IV, 270, 20 s.

Neophron; ab eo Medeam mutuatus est Euripides fr. 308, b.

Neoptolemus; apud Sophoclem non obtemperat Ulyssi suadenti ut mentiretur II, 77, 44; II, 85, 46.

Neoptolemus; tragœdia e parva Iliade desumpta, 477, 4.

Nepos; alicujus punctum in brachio habentis id aliquatenus eodem loco retulit III, 141, 31 ss.

Neptunus; ejus filius Taras fr. 290, b; ejus filius Apollo fr. 348, b; ab eo Ceres petiit ut fluviorum Epiroticorum cursum averteret, idque quare fr. 263, b; Ulyssæ observabat, 471, 4.

Nequitia (κακοθῆτα); ejus signum III, 9, 8 s.

Nereides; cum iis Glaucus in insula Delo habitabat fr. 255, b.

Neritæ (νερῖται); turbinatæ sunt III, 279, 15; qualem testam habeant III, 64, 44 s.; eique firmiter medio adherent III, 64, 47 s.; buccinis figura similes sunt III, 64, 45 s.; papaver rubrum habent III, 64, 47; tranquillis diebus (una cum cancellis suis a saxis) soluti pasculuntur III, 64, 48 s.; vento coorto saxis se applicant æque ac patellæ III, 64, 50 s.; earum conchas vacuas subit cancellus III, 89, 27; earum cancellos quomodo a turbinatorum differat III, 64, 37 s., cf. III, 65, 4; pertinent ad testacea in summo fluitantia III, 88, 50 s.; ideoque circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49 s.; escæ gratia capiuntur III, 71, 34; eas adverso flatu sectari jubent ideoque olfactum et auditum habere videntur III, 71, 33 s.; eas silentio persequi jacent III, 71, 35 s.

Nervi (νεῦρα); partes similes sunt III, 330, 18 s.; III, 357, 46 s.; III, 618, 50; III, 623, 8; partes similes siccae et duræ III, 2, 16; III, 38, 7; III, 229, 41; III, 231, 2, 10; item partes ei respondentes III, 38, 8; similis pars est quia ex eo constant alie III, 334, 13 s.; omnes seorsum conglomerati essent, si partes ideo in concepto sererentur quod simile ad simile fertur III, 357, 47 s.; ad terram pertinent, idque quare III, 624, 22 ss.; simpliciter terra constant, ideoque sensu carent III, 442, 18 s.; eodem modo atque ex eadem materie fiunt ac ossa III, 364, 26 ss.; nempe e residuo seminali ac nutritivo III, 364, 27 s., cf. 13; eorum alimentum II, 668, 3; ex humore viscoso eos circumsistente nutriuntur III, 44, 9 ss.; III, 668, 4 s.; iis ab

ossibus accedere alimentum statuendum est III, 667, 39, 43 s.; calorem continent III, 667, 26; caloris interioris ope fiunt, idque quomodo III, 361, 42 ss.; non intelligitur quomodo seminis pars esse possint III, 331, 48 s.; carnis gratia exstant III, 240, 17; nonnisi secundum latitudinem findi possunt III, 44, 7 s.; III, 50, 28; magnam tensionem admittunt III, 44, 8 s., cf. III, 43, 39 s.; III, 621, 6; partim necessario, partim alicujus gratia sicci et ductiles sunt III, 362, 15 ss.; ignem non patiuntur III, 44, 12; dissecti non rursus coalescunt III, 44, 12 s.; pars iis carens stupore non afficitur III, 44, 13 s.; cur iis noxium sit frigus IV, 297 32 ss.; apud animalia iis prædita partes continent III, 352, 52 s.; procedente tempore et grandescunt foetibus et viscido fiunt III, 352, 51 s.; iis forma similes sunt cutis et vena et membrana III, 352, 54 s.; nec nisi excessu et defectu ab iis differunt III, 353, 12 s.; eorum principium cor est III, 43, 35; eorum multitudinem habet cor, idque quare III, 259, 38 ss.; III, 667, 41; eos in maximo sinu continet cor III, 43, 36; eorum natura non uno tenore a principio deducitur III, 43, 40 s., cf. 48 ss.; sed circum articulos et ossium flexuras divulsa est III, 43, 47 s.; quoniam eorum maximi III, 43, 50 ss.; excepto capite iis colligantur omnia ossa quæ se invicem tangentia coaptantur III, 44, 4 s.; III, 241, 30, 37; III, 667 40; III, 668, 49 ss.; III, 669, 3 s.; sunt qui ab ossibus pendunt, sed hi in carnem desinunt III, 667, 41 s.; circa omnia ossa multi sunt III, 44, 5 s.; in capite omnino desunt, idque quare III, 44, 5 ss.; circa quasnam partes maxime inveniuntur III, 44, 14 ss.; ab iis ad venas pertingunt fibræ, itemque vice versa III, 44, 21 s.; eos habent omnia animalia sanguine prædita III, 44, 17; quoniam eorum tenues et inconspicuos habent III, 44, 17 ss.; eos maxime circa pinnas habent pisces III, 44, 19 s.; in iis residet vigor III, 427, 54; facultate quadam aut agendi aut patiendi præditi sunt III, 625, 45 s.; iis solutis et relaxatis moventur animalia III, 522, 29 s.; tormentis machinarum spontaneorum similes sunt III, 522, 29; iis feminis præstant mares III, 76, 1; apud iuniora animalia nondum intenti sunt II, 428, 2 s.; apud senescentia eorum vigor jam relaxatur III, 428, 3 s.; apud tauros et in corde validi sunt III, 428, 5 s.; eorum naturam expectant ossa III, 428, 9 s.; non ossa motus causa sunt III, 669, 6 ss.; quatenus iis similis sit molluscorum pars carnea III, 240, 40 s.; iis comparantur ultimi aorlæ rami III, 43, 39; quatenus eos spectet medicus II, 263, 47.

Nervi puncti (νυσσόμενα); quamobrem inflammationes afferant, confusi vero non IV, 298, 3 ss.

Nervorum distentio; cur ea affecti febre laborantes convulsione liberentur IV, 296, 46.

Nervus humerarius; v. *Humerarius nervus*.

Nervus; v. *Chorda et Tormentum*.

Nervis quod respondet; apud animalia nervis carentia partes continet III, 352, 53 s.

Nervosa substantia (τὸ νευρῶδες); ea partim constat pudentum masculinum, idque quare III, 293, 20 s., cf. 14.

Neasus; inter eum et Acheloum inveniuntur leones III, 132, 11; III, 169, 44 s.

νεύρα; δέναν IV, 189, 52.

νεύριον v. *Jejunum intestinum*.

nevis; i. e. aqua secundum Empedoclem III, 441, 42.

nevis; ei valde similis Ulysses. 200, 39; ejus epitaphia fr. 313 a, 318, a.

nevis; e scombro oritur III, 570, 8 s.

nevis; fidium omnium vehementissimum est IV, 212, 36 s.;

ea et hypate extrema concentus IV, 213, 15; ad eam comparata mese gravis est II, 308, 41; cur eam non reliquerint antiqui sed hypaten, quum septem chordis concentus disponent IV, 206, 20 ss.; IV, 213, 32 ss.; ea prior paraneite II, 523, 32; cur duplum sit hypates IV, 208, 37 ss.; IV, 210, 9; dum in hypate continentur quoad intervallum IV, 207, 1 s.; ubi desinit et clanguescit in hypate transit IV, 212, 14 s.; eam post hypaten canere licet II, 311, 35 s.; IV, 212, 15 s.; cur difficulter canatur IV, 206, 1 ss.; cur si quis pulsalam apprehenderit sola hypate subsonare videatur IV, 209, 1 ss.; IV, 212, 13 ss.; si per minimum ad eam transeat hypate, primum ad sonos intermedios pervenire debet II, 581, 30 s.; eam melius percipimus, ubi sola est quam in diapason, idque quare III, 490, 15 s.; ejus acumen cum stilli vel vini acumine comparari nequit, idque quare II, 339, 26 s.; ejus acumen cum paraneites acumine comparari potest, idque quare II, 339, 28 s.

Nete acutissima; ejus numerus æqualis est omnimodæ cæli melodiarum II, 637, 39; distantia a bombo ad eam æqualis est distantia ab A ad Ω II, 637, 33 ss.

Neuri; boves apud eos qualia cornua habeant fr. 186, a.

Neurospastæ; funiculo uno adducto imagunculas animatas simulant III, 638, 7; iis deus comparatur III, 638, 11.

Neutrum (τὸ μετὰ); ubi eodem modo enuntiat ac masculinum vel femininum, fit captio secundum figuram dictionis, 279, 24; id significare solet pronomen hoc, 291, 28, ejus casuum alii differunt, alii non, 291, 32; ad id pertinent nomina quæ in ov exeunt, 291, 42; item quæ in c vel v exeunt 474, 51.

Neutra; ex iis bonum vel malum fieri nequit, nec vice versa, si saltem per se bona aut mala sint, 253, 1.

Nex; ejus potestatem Lacedæmone pauci habent magistratus, 554, 7; quatenus ejus potestas esset regibus Lacedæmoniorum, 537, 19; quatenus priscis Græcorum regibus, 537, 20.

Nicagoras Cyprius; ejus de Nili incremento sententia fr. 214, a.

Nicanor (filius Aristotelis); ejus curatores et tutores fr. 331, a.

Nicanor; eum se ducem sequi proficitur auctor, 413, 4.

Nicanor; iuste mortuus visus est quum ejus interfectores eum iuste occidisse iudicati sunt, 376, 7.

Niceratus; Niciæ pater fr. 232, b.

Niceratus; a Pratyæ carmine heroico victum Philocteti comparavit Thrasymachus, 399, 37.

Nicias Nicerati filius; optimus civis et in populum benevolentia insignis fr. 232, b.

Nico citharædus; in eum jocus Theodori, 398, 44.

Nicochares; Deliada fecit, 458, 25; peiores imitatur, 458, 25.

Nicocles Cyprius; ejus pater Timomachus fr. 267, b.

Nicomachus; eo archonte apparuit cometa III, 561, 35 s.

Nictantes (νυστάζοντες); capitis gravitate laborant, ideoque nec caput erigere, nec palpebras attollere valent III, 504, 45 s.

Nictatio (τὸ σκαρδαμύττειν); quamobrem fiat III, 245, 40 ss.; non consulto, sed instinctu naturæ fit III, 245, 42 ss.; fit ubi alimenti exhalatio superiora petit ac caput gravat III, 504, 39 s.; ea omnium animalium maxime utitur homo, idque quare III, 245, 41 s., 43 s.; apud hominem et quadrupedes viviparas ambabus fit palpebris III, 245, 30 s.; apud aves membrana fit anguli oculi interioris III, 245, 33 ss.; III, 295, 52 s.; idque quare III, 246, 11 ss.; ea carent quadrupedes oviparæ, idque quare III, 246, 18 s.; item animalia squarrosa III, 296, 1 ss.

Nidor (x:σα); quidnam III, 622, 15.

Nidorosa (xρωσθη); iis delectantur in universum pisces III, 70, 27 ss.; cf. 32, 40; ea sectantur scolopendras et terrestres et marinae III, 191, 20 s.

Nidus; eum quanam aves construant, quanam non III, 104, 2 ss.; quanam humi III, 180, 51 s.; eum non exstruunt aves graves, idque quare III, 179, 38 s.; eum ubinam exstruant accipitres III, 181, 44 s.; eum ubinam exstruat aquila III, 188, 36 ss.; quem circa eum negotia facessentem deprehendit aquila, eum inde abigit, idque quomodo III, 188, 34 ss.; aquilae longo tempore durat III, 189, 5 s.; eum in arboribus struit atriceps III, 184, 13; eum in arboribus facit ardeola alba III, 184, 46 s.; circa eum acriter dimicant columbae III, 179, 7 s.; interdum alienum ingrediuntur columbae III, 179, 17; eum non exstruit cuculus III, 110, 29; III, 186, 32 s.; eo exstruendo humanam industriam imitantur hirundines III, 178, 28 ss.; quomodo eum exstruant eadem III, 178, 32 ss.; qualem exstruat apodes III, 187, 18 s.; idque ubinam et quare III, 187, 20 ss.; eum semper eodem loco exstruunt palumbes ac turtures III, 170, 22 s.; eum humi exstruunt palumbes, alaudae et hypolais III, 186, 34 s.; in arboribus vero chloris III, 186, 35; item picus III, 181, 13 s.; ubinam et e quanam materie eum faciat pica III, 183, 3 s., 20 ss.; e quanam materie eum faciat chloris III, 183, 18 ss.; eum plis et lana sternunt merulae III, 183, 20 ss.; spinulae valde artificiosus est idque qualis III, 183, 22 s.; eum e cinnamomo aliunde advecto fabricari dicitur cinnamomus avis III, 183, 24 ss.; perdicis ubi detexerit venator, quomodo eum decipiat femina III, 179, 50 ss.; III, 180, 13 ss.; ubinam eum exstruat hybris III, 182, 48 s.; vulturis nemo vidisse dicitur idque quare III, 182, 1 ss., 7 s.; eum maxime e stercore humano conficit upupa III, 184, 6 s.; quinam piscis marinus eum sternat, idque solus III, 171, 12 s.; eos construunt parva quadam insecta nomine carentia quorum alae vaginis tectae sunt III, 95, 44 s.; qualem et ubinam faciant bombylii III, 203, 10 s.; bombyliorum pravi cuiusdam mellis principium continet III, 203, 11 s.; tenthredinum qualis III, 203, 17 ss., v. *Domicilia*.

Nklus alcedinis; excepto colore salis lanugini et pills marinis similis est III, 183, 38 ss.; quinam sit ejus color III, 183, 40; quanam ejus figura III, 183, 40 ss.; ejus magnitudo non semper eadem III, 183, 43; semper tamen maxima spongia major est III, 183, 43 s.; clausus est et multa continet cava III, 183, 43 s.; eaque spongiae cavis similia III, 183, 49 s.; ferro acuto non facile dividitur III, 183, 45; nisi eum simul manibus contundas III, 183, 46 s.; angustum habet introitum III, 183, 47 s.; igitur mare subversum quidem ingreditur III, 183, 48 s.; nesciunt unde construatur III, 183, 50 s.; videtur potissimum ex acus piscis spinis factus esse III, 184, 1.

Nidus crabronum; contra terram sit, idque quomodo III, 202, 38 ss.; semper in eodem manent crabrones juniores qui deinceps nascuntur III, 202, 41 ss.; ideoque magnus fit III, 202, 43 s.; jam inventus est e quo tres vel quattuor favorum quali eximi possent III, 202, 44 s.; in unoquoque plures uno duces non occurrunt III, 202, 48 s.; ex eo si aberrarint, quidnam faciant crabrones III, 202, 50 ss.; quomodo novum condant lures novi III, 203, 2 s.

Niger; ita apparet aer quum lumine non omnino penetratur III, 643, 27

Niger equus; quare ab albo homini specie differat II, 589, 48 s.

Niger oculorum color; IV, 162, 26, v. *Oculi nigri*.

Nigri homines; iis accensendi sunt Aethiopes III, 46, 25 s., v. igitur *Aethiopes*; quamobrem immodice purgationi obnoxii sint IV, 311, 17 ss.; valde ignari sunt, ad Aegyptios et Aethiopes referuntur IV, 12, 9 s., 35 s.; cur non ab igne sed a sole fiant IV, 290, 15 ss.; eorum pili nigri fiunt III, 652, 3.

Nigri montes; IV, 105, 4.

Niger color; eum umbroso lumini mixtus puniceum colorem efficit III, 644, 23 s.; ante eum generator puniceus III, 649, 52; subinde imbecillior fit, deinde paulatim in viridem transit et denique flavus fit III, 651, 29 s.; e rufo fit et rursus rufus III, 653, 48 s.; fit quum in se invicem elementa mutantur III, 643, 10 s.; fieri contingit quum aer et aqua ab igne peruruntur III, 644, 2 s.; visui nocet IV, 275, 48.

Nigra; aqua apparet exasperata III, 643, 21 s.; item quando lumen eam non omnino penetrat III, 643, 27; item quando aqua eam perfuit III, 644, 11 s.; mares densa apparet III, 643, 25 s.; quare umbra apparet III, 643, 21.

Nigrum; purum non exstare putabant Anaxagoras et Empedocles II, 252, 47; id aspero assimilat Democritus III, 484, 15; cur omne fieri nonnulli credant III, 653, 25 s.; ejus definitio, 184, 14; 257, 43; species coloris II, 611, 57; color concretivus est II, 582, 4 s.; simplicium colorum alter est, idque quare III, 458, 33, 48; in corporibus est id quod visum discernit, 184, 14; albo contrarium, 15, 49; II, 582, 4 s.; II, 584, 12 s.; quomodo albo opponatur, 17, 44; ei quod minus mixtum, magis album est, 203, 21; sensu communi ab albo discernitur III, 470, 8 s.; si cum eo comparatur, album est fuscum II, 308, 42 s., cf. II, 315, 33; ex albo fit III, 675, 43; ex eo fieri non poterit album, si elementa non in se invicem transeant II, 433, 26 s.; si ad id ex albo fiat transitus, primum per intermedios colores transire debet II, 581, 32 s.; quia olim erat quod nunc album est, materiam exstare probamus II, 290, 12; albi privatio est II, 578, 16; albi in pellucido defectus est III, 483, 52 s.; id est quod non translucet III, 617, 23 s.; in corporum superficie idem est quod in pellucido tenebrae III, 480, 32 ss.; causa privativa coloris est II, 602, 30; privatio est affirmatione enantiata II, 309, 33 s.; II, 598, 20; tripliciter nobis apparet III, 643, 14 ss.; id nobis apparet a quo rarum lumen reperitur III, 643, 19 s.; magis esse videtur quod minus certum IV, 236, 25; id quo modo et reliquas privationes contrarii ope quodammodo cogitat intellectus III, 469, 25; id eodem modo dijudicare videtur visus quo gustus amarum III, 491, 10 s.; magis ab eo specie differt dulce quam album III, 491, 27 s.; ei propius est purpureum quam puniceum III, 508, 46 s.; ei accenti potest dimidia pars colorum intermediorum III, 491, 16; juxta nigrum positum efficit; ut quod remaneat album est, prorsus album apparet III, 605, 10 ss.; utrum aliquid sit, an album quaerimus II, 579, 24.

Nigra; omnia usta sunt, idque quare III, 644, 4; omnia incensa in puniceum colorem mutantur III, 644, 28; quare fiant pili et pennae et coria III, 651, 42 ss.; quodam statim ab ortu fiunt animalia III, 653, 30 s.

Nigriora; eorum divisio fr. 106, a.

Nigrum et album; eorum genus color, 21, 31; 210, 48.

Nigrum oculi; quidnam III, 9, 5 s.; colore variat, idque inprimis apud hominem III, 9, 22 ss.; quoniam ejus color optimus III, 9, 24 s.; intra id continetur purior III, 68, 46; id habent aspalacis oculi, sed minus quam animalia quorum oculi conspicui sunt III, 68, 45 ss.

Nigredo; ad tertium qualitatis genus pertinet, 14, 6; quando qualitas patibilis, quando passio dicatur, 14, 35 s.; etiam ab inustione fit, 14, 38; albedini contraria, 15, 47; III, 224, 38; ideoque earum ope in species dividi possunt genera III, 224, 38 s.; ejus extremum idem esse nequit ac nigredinis II, 362, 16 s.; nihil refert hominum actionibus justis vel injustis, 334, 4.

Nigredo oculorum; partium affectus est III, 414, 13.

Nigrescere; contrarium τὸ αἰσθῆσθαι, 23, 45.

Nihil; in eo non est discrimen II, 294, 48; inter id et quattuor nulla est ratio II, 295, 36 s., 39; item inter id et numerum II, 295, 34; omnino erit, si nec materies exstet, nec forma II, 495, 2; omnino erit, si de omni re aequae valeat ejusdem affirmatio ac negatio II, 507, 18; igitur et de eo erit speculatio II, 507, 27 ss., cf. II, 504, 19; revera erit, si omnes res simul sint, ut perhibet Anaxagoras II, 500, 39; ne ex eo aliquid fieret, ante omnia verebantur antiqui philosophi II, 437, 45 s.; ex eo fieri corpora perhibent atomorum assertores, si corpora omni ex parte divisibilia sunt II, 435, 37; II, 436, 20; hujus argumenti refutatio II, 436, 34; se ipsum generat III, 349, 18; generat se ipsum, sed conservat III, 450, 22; ex eo nihil fieri posse quomodo refutetur III, 672, 26, cf. 30, 47.

Nihili facienda; quænam, 347, 48.

Nilus; duorum fluminum Libycorum maximorum quibus nomen inditum est, alterum III, 570, 3 s.; ejus primum fluentum ex Argenteis montibus originem petit III, 570, 4 s.; ille et Ister maxima sunt fluminum quæ in hoc mare illabuntur III, 578, 22 ss.; e paludibus supra Ægyptum sitis fluit III, 566, 38 s.; ejus ostia Ægyptum circumfluunt III, 631, 13; non semper fluxit III, 573, 47; olim siccus fuit locus unde fluit III, 573, 47 s.; idque quia ejus opus finem habet III, 573, 48; ejus adaggeratio est universa Ægyptus III, 571, 51 s.; III, 573, 14 s.; ab eo ad Rubrum mare canalem effodere conati sunt, primo loco, ut fertur Sesostris, secundo loco Darius, idque quare III, 573, 17 ss.; quare ab hoc opere destiterint III, 573, 20 ss.; ejus ostia omnia, excepto Canobico manu facta sunt III, 572, 2 ss.; ejus ostia nonnulli finem Asiæ et Libyæ statuunt III, 631, 9 ss.; de ejus incremento sententiæ Thaletis, Diogenis Apolloniatis, Anaxagoræ fr. 213, a, b ss.; ejus incrementi causæ fr. 212, a, b; cur sub finem mensis concitatus fluat, 168, 8; ejus aqua quasi decocta est fr. 190, b; kileo octomestres factus in Ægypto vivunt fr. 190, b; in eo lapis nasci dicitur fabæ similis cujus miræ sunt proprietates IV, 106, 14 ss.

Nilus; hominis nomen fr. 96, b.

Ninium; omni rei continuæ sed dividuæ inest II, 19, 14; vel ad rem refertur, vel ad nos II, 19, 16; non idem quod iniquum, sed ejus pars est II, 54, 34; fugiendum est, 193, 2; omne odiosum est veraci II, 50, 5.

Ninium sibi vindicans (πλεονέκτης); iniquus est, ideoque injustus II, 53, 6.

vv propter hujus vocis usum tragicos reprehendit Arphrades, 476, 8; ejus vocis usus impedit, ne vulgaris fiat elocutio, 476, 10.

Ningor; v. Νίγερός.

Ninus; ejus obsidionem cecinit Hesiodus III, 162, 49.

Niobe; peccavit quia propter liberorum amorem etiam adversus deos pugnavit II, 80, 52; merito ejus fabulam particulatim tractavit Euripides, 471, 41; non rite vero Æschylus, *ibid.*

νίγερός; ita appellatur nix impetu et confestim decedens III, 631, 51 s.

Niptra (i. e. *Odys.* τ); citantur, 469, 41; in iis præ-

cipue docuit Homerus quomodo mendacia loqui oporteat, 478, 24.

Nireus; Charopi et Aglaes filius ejus epitaphium Trojæ fr. 314, a; quare ejus nomen sæpe repetierit Homerus, 401, 6.

Nisæi equi; celerius iis currunt cameli castratæ, idque quare III, 208, 43 s.

Nisyru (?); ibi inprimis occurrit cyanus avis III, 185, 23.

Nitrosa aqua; in Ascanio lacu IV, 83, 10 ss.; ejus virtus, *ibid.*; ejus amaritudo densa est in Pasa lacu IV, 236, 19 s.

Nitrum; terrenum est III, 617, 3; III, 623, 39; idque quare III, 624, 28 s.; magis terrenum est quam sal III, 484, 51 s.; ideo minus olet III, 484, 50; humores unde fit plus terræ continent III, 617, 38 s.; humectari nequit, idque quare III, 619, 43 ss., 50; in eo omnis humor exsuctus est III, 619, 35; liquefieri potest, sed humore frigido III, 616, 49 s.; III, 618, 5; III, 619, 23; oleo non liquitur III, 616, 51 s.; aliquid ex eo confecisset natura, id non in aqua deposuisset, idque quare III, 546, 48 ss.; magis detergit quam sal IV, 332, 4; ejus salsugo intensior est quam salis IV, 332, 5; cur dentium stuporem non tollat IV, 115, 17; IV, 154, 42.

Nix; ad aquam pertinet III, 623, 38; spumæ species est III, 350, 16; spiritus qui ea continetur ejus molem auget et albedinem translucere facit III, 350, 13 ss.; ex humida exhalatione oritur III, 631, 29; in aere decedit III, 659, 17; e nubibus descendit frigori originem debens III, 565, 34 s.; fit ubi nubes congelatur III, 565, 45 s.; hinc frigidæ regionis aut tempestatis signum est, idque quare III, 565, 47 ss.; ei pro portione respondet ac eadem de causa fit, nec nisi pluri ac minoris ratione ab ea differt pruina III, 565, 36 ss. 45; III, 566, 1 s.; præcipue in frigidioribus regionibus decedit III, 566, 12 s.; item in locis editis III, 566, 32 s.; ejus origo III, 631, 47 s.; impetu et confestim decedens νίγερός vocatur III, 631, 51 s.; ea cadente non oritur procella, idque quare III, 599, 13 ss.; eam Meses et Septentrio maxime afferunt III, 590, 20 ss.; post eam flat Auster IV, 244, 19; putredinis omnino expers esse videtur III, 95, 18 s.; vetusta rubrior fit III, 95, 19; in vetusta gignuntur animalia, idque quæ, cum in Media, tum alibi III, 95, 18 ss.; qui in ea gignuntur vermes moriuntur si ab ea separantur III, 95, 25 ss.; plantam in ea non invenimus IV, 35, 10; apparentem tamen in ea invenimus et omnia animalia præcipue lumbricos, vibices et herbas amaras IV, 35, 11 ss.; cur etiam si frigida sit urat IV, 297, 35 ss.; densa est IV, 297, 36; concoctionis est signum IV, 244, 19; copiosa IV, 259, 22; ea minus quam pruina affliguntur boum greges III, 154, 44 ss.; ea deprehensæ oves domum redire nolunt, nisi eas pepulerit opilio aut arietes adduxerit III, 175, 32 ss.

Nix; dici non potest aqua congelata, quia aqua non est, 216, 27; naturaliter ac necessario alba est, nec unquam nigra, 19, 31, 34; an alba sit necne, problema est sensu indigena, 179, 37; non idem est quod cygnus quia ambo albi sunt, 283, 11; ejus genus esse nequit album, idque quare, 205, 43; 206, 1, 7, 12; in ea eadem apparet albedo ac in cerussa II, 5, 9.

Nobiles (γνώριμοι); distinguuntur secundum divitias et rei familiaris magnitudinem, 545, 29; item secundum genus et virtutem, 545, 37; ita appellantur divites, 552, 24; vel divites, vel genere, vel virtute, vel educatione distinguuntur, 548, 42 s.; fieri potest ut numero superiores sint ignobiles, 557, 15; ubi proportionem prævalent, oritur oligarchia, 557, 25; melius de-

liberant, ubi una cum plebe deliberant, 560, 31; ubi iis numero longe superiores sunt cives populares, quomodo cavendum sit, ne omnes hi simul deliberandi facultate utantur, 560, 34; eos consuetudine sibi conciliare debet tyrannus, 587, 46; eos conspirare cogunt demagogi, idque quomodo, 570, 18, 41; in Co contra democratiā conspirarunt, 570, 24; quomodo Heracleæ democratiā sustulerint, 570, 30; eorum seditiones totam civitatem secum trahunt, 568, 50; una cum iis plebe Chalcidensis interfecit Phoxum tyrannum, 569, 33; post prælium Mantinæ commissum Argis democratiā tollere conati sunt, 569, 32; Rhodi adversus plebem conspirarunt propter judicia iis imminuentia, 567, 10; 570, 27; Tarenti quum multi periissent in bello contra Iapyges, in democratiā transiit politia, 567, 32; Athenis postquam terra male rem gesserant, e delectu militare coacti sunt, 567, 37.

Nobilis genere (εὐγενής); quisnam et quomodo a generoso differat III, 4, 30 ss.; quosnam ita appellare deceat fr. 55, b; liberis affines sunt, 534, 27; magis cives sunt quam humili genere nati, 534, 18; jure ambiunt honorem civilem, 534, 8; aliquatenus jure sibi vindicare videntur honores civiles, 534, 27; honoris studiosi sunt, 366, 8; contemnunt vel eos qui suis majoribus similes sunt, 366, 12; plerique levis sunt pretii, 366, 17; se ipsos non solum domi, sed ubique nobiles esse putant, 487, 25; habentur qui ad virtutem bene nati sunt, 446, 46; divitiis et potentia digni sunt, 360, 38; iis conveniunt matrimonia præstantia, 361, 1; iis convenit esse magnificos II, 43, 17; habent aliquam magnitudinem et dignitatem II, 43, 18; imperium si rem magnam esse censet, sed nihilominus eo indignum se habet ipse, pusillanimitas est II, 216, 4; fortunatus dicitur, etiamsi in eum non cadat prosperitas proprio sic dicta II, 172, 37 ss.; iis tribuitur bonos II, 45, 16; non laudantur, sed beati esse prædicantur 446, 19; eorum nusquam centum sunt, 565, 48; nonnulli se ipsos majore potentia dignos arbitrantur, 565, 6; in oligarchia imperium tenent, 546, 51; iis Apolloniæ ad Ionium mare et Theræ honores tribuebantur, 546, 43.

Nobilius; id si fieri possit, ab ignobiliore semper separat natura III, 268, 34 s.; nec minori addit III, 290, 21 s.; si fieri possit, semper superiorem, anteriorem et dextrum occupat locum III, 257, 40 ss.; III, 258, 23 ss.; III, 261, 29 s.; suapte natura sibi magis sufficit III, 345, 6 s.; igitur majus est III, 345, 7 s.

Nobiliora animalia; v. *Animalia nobiliora*.

Nobilissimi; servi atque servorum nati esse poterunt, si servitus bello parva iusta est, 487, 18.

Nobilitas (εὐγένεια); græci nominis etymologia fr. 56, b; generis est virtus fr. 56, b; fr. 57, a, b; 534, 30; dignitas majorum est, 366, 11; quomodo a generositate differat, 366, 15; bonum est a natura proveniens, 360, 38; vel antiqua virtus est, vel antiquæ divitiæ, 552, 52; 563, 7; apud divites frequentius occurrere solet, 552, 22; quatenus cum libertate, cum virtute et cum divitiis de æqualitate in administranda republica certet, 552, 50; pertinet ad bona extra virtutem sita, 446, 15; pars felicitatis, 320, 36; quatenus ea indigeat felicitas II, 9, 1; viro ingenuo convenit et prodest II, 241, 52 s.; non ita vulgo II, 242, 1; quonam consistat genti et civitati, 320, 49; quonam privato 321, 2; proficitur vel a viris vel a mulieribus, 321, 1; ubique paucorum est, 565, 47; pertinet ad civitatis quantitatem, 557, 11; apud singulas nationes domi honorata est, 534, 28; majus bonum est quam tibiarum ars, 534, 40; nihil ad tibiarum artem confert, 533, 44; hac præstanti dandæ non sunt optime tibie, 533, 33, 41; si

secundum eam distribuendi sunt magistratus, solus regnare debebit qui reliquis omnibus nobilitate antecellit, 535, 2; ex ea creari possunt magistratus, 562, 39; oligarchiam determinat, 591, 59; secundum eam jure distribuendum esse putant nonnulli oligarchiæ fautores II, 55, 38; ea admodum præstans rationi parere recusat, 555, 18; in encomio probationi inservit, 331, 43; ejus divisio fr. 96, b.

Nocens; cur eum liberare malimus quam innocentem condemnare IV, 262, 41 ss.

Nocere; querunt sophistæ utrum id præstet an injuria affici, 290, 27.

Nocivum; ejus definitio, 248, 12.

Nocticorvus; avis unguis nocturna est III, 150, 40 s.; appendices intestinorum habet III, 34, 39; interdum videre nequit ideoque noctu sibi victum querit III, 189, 13 ss., v. igitur *Aves nocturnæ*; ita nonnulli vocant otum III, 157, 42 s.

Noctua (γλαύξ); avis unguis nocturna est III, 150, 40 s., cf. III, 4, 2; III, 161, 19; pinnae circa aures habet III, 157, 42; admodum parvum lienem habet III, 80, 10 ss.; ingluvie carens paulo laticrem habet inferiorem gulæ partem III, 34, 18 s.; appendices intestinorum habet III, 34, 40; ei similes aves et membrana interioris oculi anguli et superiori palpebra nictant III, 27, 24; paucis diebus latitant III, 161, 19; interdum videre nequit ideoque noctu sibi victum querit III, 189, 13 ss., v. igitur *Aves nocturnæ*; quia minus acute videt, sub meridiem ejus ova devorat corvix III, 173, 6 ss.; noctu vero superior est hujusque vicissim ova devorat III, 173, 9 ss.; ejus ova quoque devorat orchilus ideoque ei inimicus est III, 173, 10 ss.; quando eam admirari dicantur reliquæ aves III, 173, 12 ss.; ejus ope cujusvis generis aviculas venantur aucupes III, 173, 14 s.; blatero ac imitatrix est III, 157, 43 s.; quando eam saltando capiant III, 157, 44 s.; ejus ope capitur malacocraneus III, 185, 36 s.; quomodo futuram tempestatem significet fr. 159, a; ei similis est otus III, 157, 41 s.; ei specie similis est bubo III, 150, 41 s.; ea minor est asio III, 150, 45 s.

Nocturnus; v. *Otus*.

νοδός; v. *Edentuli*.

Nodus (κόρυθος); quidnam III, 12, 11 s.; unicum habet digitus magnus, reliqui duos III, 12, 12 s.

Nodus; circa eum papaver habent bivalvia III, 280, 5.

Nodus (in plantis); similes sunt animalium nervis IV, 23, 3; simul surculi principium est et medii locum tenet III, 534, 3 s.; inde eum in plantationibus auferunt, in insitionibus vero in eum inserunt, ut vel radius vel rami ex eo fiant III, 534, 4 ss.; ligni quasi radix est quædam IV, 57, 53 s.

Nodus (δεσμός); eum si ignores dubitationes solvere non licet II, 488, 36 s.

Nodus; eum habet omnis tragedia 471, 11; quidnam sit, 471, 13; fit ex externis, et sæpe quoque ex nonnullis internis, 471, 12; ubinam desinat in Theodectis *Lyncæo*, 471, 17; si idem sit, eadem quoque est tragedia, 471, 32; si bene factus est, planius excipi debet, 471, 33.

νοήματα; v. *Intelligibilia*.

νοήσεις; v. *Notiones*.

νόησις; v. *Cogitatio et Intellectio*.

Nomadica vita; orta est e necessitate pascuorum mutandorum, 489, 7; agricultura vivas comparatur, 409, 9.

Nomarchæ; cum eos a se desicere velle animadvertisset Euæses, omnes in regiam accersitos suspendit, 648, 11; eorum cognatis reamitanti jussit eos apud se captos detineri, 648, 43; eorum calavera cognatis tradidit

postquam pecuniam ad redimendum solvissent, 648, 47; Cleomeni renuntiarunt se tributa pendere non posse, nisi frumentum exportare liceret, 648, 51; quomodo nullam ab iis pecuniam exegerit Ophelas Olynthus, instituto procuratore qui iis displiceret, 650, 11 ss.

Nomen; eius definitio, 25, 3; 473, 16; quomodo a sonis illiteratis ferarum differat, 25, 12; notionis signum est II, 513, 27; quid significet, inquirendum est II, 293, 12; dictio tantum modo est et quare, 26, 27; imitatio est, 386, 7; iis constat sermo III, 477, 19; elocutionis pars est, 472, 33; absque conjunctione et disjunctione nec vera nec dicta falsa sunt, 24, 33; iis rerum loco tanquam symbolis utimur, 276, 26, cf. 25, 13; III, 477, 19 s.; eo transposito eadem sit affirmatio vel negatio, 32, 25; finita sunt, res vero numero infinitæ, 276, 29; ab iis petitur locus maxime vulgatus ad faciendos syllogismos vel refutationes falsas, 276, 23; solum commune est in homonymis, 1, 3; quomodo a casu nominis differat, 25, 21; si idem significat quod notio, non ideo definitio est II, 541, 7 s., cf. 47; cuique notioni erit quod idem significet II, 541, 9; quibus id est, iis etiam erit explanatio quidnam significet eaque simplici notatione accuratior II, 541, 15 ss.; latet interdum utrum actum et formam significet, an formam materiei junctam II, 560, 10 s.; hæc differentia ad aliud quid refert, non tamen ad quæstionem de sensibili substantia II, 560, 19 s.; si quid significet et hoc verum sit, id necessario esse debet II, 589, 26 s.; si fieri possit, de iis non disputandum est dialecticis, 184, 45; 185, 16; quantum fieri potest, vulgo receptis utendum est, 250, 6; idque etiam si æquivoca sint III, 452, 8 ss.; quæ in iis aliter se habent ac in rebus melius distinguunt argumentationum sophisticarum periti, 293, 37; de iis sæpe disputant peritissimi, 307, 7; de iis disceptatio nunquam in iudicium venit, attamen confert intellectui, 561, 30; notum esse debet, et unum significare iis qui sermonem serere volunt II, 589, 18 ss.; sin plura significet, determinare oportet, quoniam spectet II, 589, 20 s.; usu recepta pluribus conveniunt II, 555, 22 s., cf. 437, 38; in iis quæ pluribus imposita sunt, semper proprius significatus adhibendus est, 437, 40; eodem modo se habent ad definitionem ut universalis ad singularia II, 248, 20; peculiare iis quæ differunt imponere præstat II, 25, 33; speciei tantum, vel differentię imponendum est, 402, 10; ea ipsa fingere debet interrogator inducens, ubi universale communi caret, 264, 6; 292, 29; unum diversis rebus imponere eodem rediret ac si simpliciter respondeas captioni per homonymiam, 295, 32; proprie dictis uti debet respondens, 296, 6; clariora obscurioribus substituenda, 189, 39; 191, 45; quænam similia sint, 438, 22; necessario permutantur in definitionibus *τοῶν λόγων*, 250, 25; simplicia permutando definiri nequeunt, 250, 29; de iis permutandis in dictionum compositarum definitione v. *Definitiones quæ permutando fiunt*; ad definitionem confirmandam, videndum utrum metaphoricè adhibeantur, an ipsam de se ipso tanquam diversum prædicetur, 259, 4; rebus a fine indenda sunt III, 450, 29 s.; rerum petenda sunt ab eo quod naturaliter sunt, non ab eo quod vi vel prætere naturam II, 409, 33; posita non sunt universalis similibus speciebus caloris et frigoris II, 611, 16 ss.; III, 612, 9 ss.; difficile inveniet concoctio quæ assationi opposita est III, 614, 9 s.; quinam affectus iis careant III, 613, 53; lapides qui iis careant III, 624, 18; eo carent multæ virtutes et vitia II, 20, 42; II, 21, 26, 35, 47; II, 32, 38; fingi debent virtutibus et vitiis quæ iis carent, idque quare II, 21, 49; eo carent qui circa voluptates deficiunt II, 21, 2; II,

37, 39; eo caret qui metus defectu modum superat II, 20, 46; eo caret medio circa honoris studium habitu præditus II, 21, 26; II, 47, 13, 17; ea se fingere nolle proclamat Aristoteles, 179, 30; eorum obliivio iram movet, 349, 48; id ubi recordari oportet, interdum solœcismum committimus III, 498, 10 s.; qui quædam valde recitare assuefacti sunt, ea interdum vel inviti recitant III, 499, 16 s.; igitur iis comparandi sunt irati ac metu perculsi nonnulli, idque quoniam III, 499, 13 ss.

Nomina (*de eorum divisione et usu apud poetas et oratores*): distinguuntur in masculina, feminina et neutra, 474, 41, cf. 291, 40; 391, 20; quænam masculina, 474, 42; quænam feminina, 474, 44; quænam neutra, 474, 51; nullum vocali brevi vel muta terminatur, 474, 47; tria in: exeunt, 474, 49; quinque in u, 474, 50; eorum genera rite servanda sunt, ut vere græca sit elocutio, 391, 21; eorum tria genera primus distinxit Protagoras, 391, 20; eorum numeri habenda est ratio, ut vere græca sit elocutio, 391, 23; eorum modi tres, simplex, compositum et transferens, 436, 18; eorum compositiones item tres, 436, 14; in primo ordine similia sibi invicem apponuntur aut disperguntur, 436, 19; iisdem utitur aut ea cum aliis permutat secundus ordo, 436, 20; uno aut multo res appellat tertius ordo, 436, 21; propriis quodcumque dixeris appellandum est, 437, 8; eorum compositio neque confusa, neque distracta (*ὑπερβατή*) esse debet, 437, 13, 23; quomodo confusa fiat eorum compositio, 437, 24; quidnam simplex, 473, 39; simplex a composito quomodo differat, 25, 7, cf. 26, 8; 473, 18; duplex aliud ex significante et significationis experte, aliud ex significantibus constat, 473, 41; exstant etiam triplicia, quadruplicia et multiplicia, 473, 42; ejus varia genera, 473, 45; eorum compositione fieri nequit ænigma, quo, dum dicis quæ sunt, conjungis quæ non possunt esse, 475, 11; in epico carmine metro adstringuntur, 475, 35; iis imponendis universale sectatur poesis, 464, 14; quomodo iis utatur comœdia, 464, 17; quomodo tragœdia, 464, 19, 24 ss.; ea quum subjecerit, episodica instruere debet tragicus poeta, 470, 49; definitionis loco adhibitum contrahit elocutionem, 391, 44; ei turpe quid habeat adhibenda est definitio, 391, 46; eorum prolata augment elocutionem, 392, 1; conjunctim vero contrahunt, 392, 2; e privatione ducta adhibent poætæ, 392, 10, 12; eorum compositio res est oratori admodum necessaria, 436, 12; eorum permutatio graviorem reddit elocutionem, 386, 34, cf. 387, 8; 475, 4; propriis et rectis utendum est, ut vere græca sit elocutio, 391, 4; pluribus de singulis rebus utendum est, ubi prolixam reddere volumus orationem, 435, 30; ubi concinnam, tota res uno comprehendenda est, 435, 38; item ita iis utendum est, ut una dictio duabus serviat rebus, 434, 40; quibusnam utendum sit, et quomodo ubi medium longitudinem conciliare volumus orationi, 435, 46; contrariis si res apellemus, ironia obtinet, 435, 2, 11; quænam ex iis petantur argumenta enthymematum, 380, 24; quænam gratissima sint, 396, 7; quænam accepta reddant enthymemata, 396, 29; eorum pulchritudo vel turpitudine vel a sono, vel a significatu pendet, 388, 10; est et tertia quædam eorum pulchritudo vel turpitudine, 388, 12, 17; dura non semper dura voce et vultu proferenda sunt, 392, 49; si mollia duriter proferantur, vel vice versa, fide carebit oratio, 393, 1; propria adhibenda sunt, nec confuse, sed semper cohærentia ponenda sunt in narrationibus orationis concionalis, 442, 21; in iisdem semper non necessaria ex iis removenda sunt, 442, 24; multa de singulis rebus adhibenda in laudatione et quare, 447,

43; quibusnam designandæ sunt res turpes in vituperatione, 447, 53 s.; 448, 1.

Nomina; septimo die infantibus imponuntur, idque quare III, 144, 45 ss.

Nomina communia tradita; non modo in genera iis prædita investigandum est, 167, 40.

Nomen commutatum; quidnam, 474, 38; multum confert ad orationis perspicuitatem et ad amovenda vulgaria, 475, 20, v. *Nomina peregrina*.

Nomina composita; iis raro utendum est in oratione soluta, 387, 6; quando iis utantur in communi loquendi consuetudine, 389, 30; frigidam reddunt elocutionem oratoriam, 388, 40; conveniunt poetis diithyrambici et quare, 389, 32; 476, 17; si frequenter adhibeantur, poetica sunt, 389, 49; 389, 31, cf. 393, 11; quando iis utantur oratores, 393, 3 ss., cf. *Nomina peregrina*.

Nomen decurtatum; quidnam, 474, 35, 37; multum confert ad orationis perspicuitatem et ad amovenda vulgaria, 475, 20, v. *Nomina peregrina*.

Nomen extensum; quidnam, 474, 38, 36; multum confert ad orationis perspicuitatem et ad amovenda vulgaria, 475, 20, v. *Nomina peregrina*.

Nomen factum; quidnam, 474, 30; ea raro adhibet oratio soluta, 387, 6, v. *Nomina peregrina*.

Nomen infinitum; quidnam, 25, 17; 30, 36.

Nomina non propria; non humilem, sed ornatam reddunt orationem, 386, 33, cf. 475, 4, v. *Nomina peregrina*.

Nomina peregrina; ita vocantur omnia quæ a proprio discedunt, 475, 5; efficiunt ut elocutio gravis sit et vulgaria devitet, 475, 4; si quis ea sola adhibeat, vel in senigra vel in barbarismum incidet, 475, 7; si dictioni admisceantur efficiunt ut nec vulgaris nec exilis sit, 475, 16; iis si quis inepte et ridicule utatur, risum movet, 475, 31; justus eorum modus quantum excellat, perspicere licet in epica poesi, 475, 34; inprimis si quis eorum loco nomina propria reposuerit, 475, 37; multum interest, ut unoquoque eorum uti debeat utamur, 476, 12; omnia competunt epicis carminibus, 476, 20; quando iis utantur oratores, 393, 3 ss.; poesi conveniunt, 393, 12.

Nomen proprium; quidnam, 473, 47; perspicuam reddit orationem sed exilem, 386, 32; 475, 2, 18; utilia sunt in oratione soluta, 387, 9; iambis conveniunt, 476, 22; iis utuntur Cleopho et Sthenelus, 475, 3; si quis peregrinorum loco reposuerit, videbit quantum valeat peregrinorum usus, 475, 31; ea quilibet in loquendo adhibet, 387, 11; nota sunt nobis, 396, 8.

Nomen scriptum; si a toto aliquid secedat, etiam unaquæque syllaba secedet III, 330, 34 s.

Nomen vile; ei adhibendus non est ornatus, 392, 19.

Nomi (νόμοι); cantilenarum genus IV, 207, 14; numero, modulamine et metro utuntur, 458, 7; quomodo a tragœdia, a comœdia et a diithyrambis differant, 458, 8; modo peiores, modo meliores, modo similes imitantur, 458, 26.

Nomius; Apollinis cognomen apud Arcades, fr. 348, b.

Non quanti intersit, quem locum occupet in propositione, et utrum semel an bis ponatur, 86, 23 ss.

νόμοι (et ἐν τοῖς νόμοις) v. *Jurisconsulti*.

Non æternum; et esse et non esse potest III, 344, 27; et melioris et pejoris participes esse potest III, 344, 28.

Non album; quatenus revera sit II, 600, 12 s.; ita non solum vocamus aliquid eo quod totum hujusmodi est, sed et quod pleræque aut præcipuæ ejus partes II, 331, 9 ss.; magis vel minus album non dicitur, 197, 5; ex eo fit album, II, 437, 17; per accidens moveri potest II, 309, 15.

Non albus; quomodo aliquis dicatur, II, 521, 4 s.

Non ambulans; ambulandi potentiam habere potest II, 566, 17 s.

Non bonum; non necessario hujusmodi est quod rei non bonæ adjectum eam non reddit bonam, 196, 51; magis vel minus bonum non dicitur, 197, 5; id nequaquam cognosceret anima eo quod ex elementis composita esset III, 441, 50; id nemo laudat, 324, 28; per accidens moveri, id est mutari potest II, 309, 15; II, 598, 10 s.

Non contradicentes; in eos clementes sumus, 350, 21.

Non ens (*aliorum de eo opiniones*); ex eo nihil fieri fere omnes affirmant nature scrutatores II, 590, 19, cf. II, 252 s., 37, 39; II, 258, 43, 47; id esse comitari coguntur nonnulli eorum qui ens unum tantummodo significare putabant II, 252, 3; id aliqui esse perhibent, quia scilicet non ens est II, 541, 28 s.; de eo locuti sunt principii contradictionis assertores de ente se loqui arbitrati II, 506, 41; ex eo entia faciunt nonnulli eorum qui contraria ponunt II, 610, 26 s.; eo nonnulli referunt motum II, 274, 49; II, 595, 27; ne ex eo entia facere cogantur, unum omnia faciunt aliqui (nempe Eleata) II, 619, 27 s.; immobile est secundum Xenophanem III, 676, 49; ei rarum et vacuum assimiliant Leucippus et Democritus II, 474, 47 s., cf. II, 508, 51; igitur id non magis quam ens exstare putant iidem II, 474, 49; ei assimilia frigidum Parmenides II, 476, 47; id juxta ens nihil esse existimat Parmenides II, 476 40; id secundum Parmenidem cognoscere non licet II, 630, 49; quomodo Gorgias demonstrare conatus sit id idem esse atque non ens III, 679, 40 ss.; ejus demonstratio refellitur III, 680, 1 ss., 24 ss.; id attigerunt nonnulli (i. e. Plato ἐν ἀρχαῖς δόγμασιν), etiam non sufficienter II, 259, 40; ex eo simpliciter aliquid fieri affirmant iidem Parmenidi assentientes II, 259, 41; id iidem et numero et potentia unum esse putant II, 259, 43; id dyadum (δύαδιν) i. e. magnum et parvum vel eorum vel conjunctum esse putant II, 259, 49; II, 260, 1; necessariam putabant demonstrationem idearum assertores quia id revera esse probatur II, 630, 50; queritur ab idearum assertoribus et quali una cum ente entia fiant entia II, 630, 51; queritur ab idearum assertoribus quatenus entia unum erunt, si non esset II, 631, 3 s.; an substantiæ, an affectus, an reliqua II, 631, 4 s.; an causa sit cur aliud ens substantia sit, aliud quantum, aliud quale, aliud alicubi II, 631, 5 ss.; id falsum esse volunt idearum assertores II, 631, 15 s.; quomodo sophistæ probentur id esse, 280, 3; 302, 41; 382, 26.

Non ens; multis modis dicitur II, 309, 12; II, 598, 7. idque tot quot ens II, 631, 11 s., cf. 22 ss.; tribus modis dicitur II, 601, 9; neque quale, neque quantum, neque alicubi est II, 438, 16; igitur nihil est II, 631, 15; etiam illud opinari possumus, ideo non revera ens aliquid est, 33, 42; revera non ens dicitur II, 600, 24; esse nequit II, 508, 46 s.; nullibi est II, 284, 43; in loco non est II, 309, 24; II, 598, 18; ejus species non sunt III, 223, 38; in eo non est discrimen II, 294, 49; moveri nequit II, 309, 17; II, 598, 12; gigni vero potest, etiamsi quam maxime per accidens II, 309, 19 s.; II, 598, 14 s., cf. II, 499, 35; quiescere quoque non potest II, 309, 22; II, 598, 16 s.; forsan non quiescit II, 358, 16; ex eo nihil gigni potest, 281, 7; II, 494, 45; quatenus ex eo fiant omnia II, 600, 44 s.; II, 601, 8 s.; ex eo per se nihil fieri potest, per accidens vero potest II, 259, 11, 16, 21, cf. II, 590, 27; interitus terminus est II, 332, 37 s.; II, 357, 54; II, 358, 16; ex eo erunt omnia, nisi actus potentia prius sit II, 605, 2; si subjectum esse potest, mutationes

privatio in eo opponi debet mutationis privationi in ente II, 310, 8 ss.; vero dissimilior est id causam lationis esse quam ens causam generationis II, 464, 29 s.; ad id potius pertinent res quarum differentia magis privationem significant II, 438, 54 s.; aliquid firmiter verum erit, si de re de qua valet negatio, non semper valet affirmatio II, 507, 12; ita non solum vocamus aliquid eo quod non est, sed et quod plerumque vel precipue ejus partes non sunt II, 331, 12 s., cf. 9 ss.; sciri non potest, 122, 27; sciri non potest id esse, 158, 25; de eo etiam prædicatur opinabile, 206, 38; 207, 6; etiamse omne quod sit ejus consequens sit, nec reciprocet, tamen ejus genus non est, 218, 38; omnino nullam speciem habet, 218, 41; significari potest, 159, 2.

Non ens, an esse liceat? quomodo solvatur hoc sophisma, 302, 46.

Non entia; etiamsi actu non sint, actu erunt II, 566, 30 s.; igitur intelligibilia et desiderabilia esse possunt II, 566, 29; non vero moveri dicuntur II, 566, 27 s., 30; eorum nonnulla potentia sunt, idque quare II, 566, 31 s.; in iis eidem opponitur non idem, idque quare II, 577, 29 s.; non omnia in tempore sunt II, 304, 16 s.; quæ in tempore sunt vel præterita vel futura, vel simul futura et præterita sunt II, 304, 25 ss.; quæ non in tempore sunt aliter habere non possunt, eorumque contraria semper sunt II, 304, 17, 30; nec loqui, nec ambulare possunt II, 507, 18 s.; quod ex iis compositum est essentialiter participare non posse videtur II, 298, 51; ad ea quoque pertineret definitio, si definitio nomen declararet, 159, 1.

Non ens e quo sit generatio; v. *Subjectum generationis*.

Non ens per accidens; per accidens moveri, id est mutari potest, simpliciter vero haudquaquam II, 309, 15 ss., cf. II, 598, 10.

Non ens quod falsum est; nec ex eo fiunt entia, nec in id intereunt II, 631, 21 s.

Non ens secundum potentiam (κατ' ἐνέργειαν); ex eo sit generatio II, 631, 25; (κατὰ δύναμιν) moveri, id est mutari nequit II, 309, 13; II, 598, 7 ss.

Non ens secundum casus; totuplex est quod quotuplex categoriarum II, 631, 22 s.

Non ens secundum compositionem et divisionem; moveri, id est mutari nequit II, 309, 12 s.; II, 598, 7 s.

Non esse; qui id esse dicat, nemo est III, 680, 10; eo melius est esse II, 465, 32; non idem significat ac non esse aliquid, etiamsi parum differre videantur, 280, 6, 9; quidnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 23 s.; quæ possunt vel per certum quoddam tempus vel per infinitum possunt II, 388, 10 s.; ab eo ad esse transitus fit per affectum intermedium III, 415, 15 s.; inter id et esse medium tenere locum videtur somnus III, 415, 16 s.

Non esse (quod) licet; semper esse nequit II, 467, 7.

Non esse (quod) potest; ei licet non esse II, 571, 19.

Non esse in aliquo; non idem est quod totum non esse in aliquo II, 331, 11 s.

Non esse secundum verum et falsum; in rebus compositis est non compositum esse et plura esse II, 572, 47 s.; II, 573, 4 s.

Non factum; impossibile erit, si vera dicunt Megarici II, 566, 4 s.; argumenta de eo petuntur e contrariis locis ac argumenta de facto, 363, 36.

Non fieri; quidnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 24.

Non homo; non hocce significat II, 631, 12; nomen non

est, 25, 15; 30, 35; vocatur nomen infinitum et quare, 25, 17; 30, 35.

Non idem; in non entibus eidem opponitur idque quare II, 577, 29 s.

Non manere; potius quam id, interdum pugnare malunt, interdum non pugnare, 378, 54.

Non musicum; musicum fieri potest II, 256, 38.

Non propter se ipsos (quæ faciunt); sunt vel fortuito vel necessario, 333, 28; non sponte fiunt, 334, 37.

Non pulchrum; ex eo sit pulchrum II, 437, 17.

Non recte se habentia; si ex iis proficiscaris, difficile est bene dicere secundum Epicharmum II, 626, 32 ss.

Non rectum; quatenus revera sit II, 600, 12; non tale significat II, 631, 13.

Non scibile; quatenus scibile dici possit II, 541, 37.

Non secundum se; duobus modis dicitur II, 540, 46 ss.

Non semper (quod) esse potest; negatio est ejus quod semper esse potest II, 386, 45 s.; etiam non est II, 386, 52 s.

Non semper (quod) non est; interdum erit, interdum non erit II, 386, 51 s.

Non separabilia; ea quis tanquam separabilia considerat, non mentitur, idque quare II, 614, 26 ss.

Non separata; revera exstant II, 614, 1 s.

Non sponte facta; vocentur sic quæ per inscientiam fiunt, sed quæ non insequitur poenitentia aut ægritudo II, 25, 26, 32.

Non subjecta; nec contraria, nec contradictoria sunt II, 309, 2.

Non tricubitum; non tantum significat II, 631, 13 s.

Non unum; inæqualitas et (semper) eadem natura est II, 497, 52; id nonnulli æque ac unum numeri elementis accensent II, 497, 48 s.

Non valet; verbum non est, 25, 31; 30, 77; vocatur verbum infinitum, idque quare, 25, 34; 30, 38.

Non videre; quomodo æquivoce dicatur, 182, 23.

Non violentum; jucundum est, 335, 13.

Nondum quod est; esse potest II, 499, 34 s.

Norma; ei comparatur vir bonus II, 29, 20.

Normæ (νόμοι); i. e. numeri impares; Pythagoreorum de iis doctrina II, 277, 8.

Norma plumbea; ea utuntur in Lesbia ædificatione II, 65, 13, non eadem manet, sed ad lapidum figuram inflectitur II, 65, 13.

Nos; in inferiori hemisphærio et a sinistro latere sumus II, 392, 8, a Pythagoreis vero a superiori parte et a dextro latere collocamur II, 392, 10, a superiori parte et a dextro latere secundæ conversionis sumus II, 392, 13; igitur ad initium hujus conversionis sumus II, 392, 16 s.; si semper mutemur, nec unquam iidem simus, mirandum est nobis non semper eadem videri II, 591, 19 ss.; idque forsitan de eadem causa evenit de qua ægrotis II, 591, 21 ss.; si non mutemur, erit aliquod perstans II, 591, 28 s.

Nosce te ipsum; 372, 43; quomodo impugnanda sit hæc sententia, 372, 51; Pythiæ dictum fr. 32, a.

νόσος vel νόσταις; v. *Morbificatio*.

Nostra regio; homines eam incolentes minus plenum recipiunt incrementum, idque quare IV, 191, 48; in ea non semper fiunt dies alcedonii vocati III, 81, 47 s.

Nota (νόμη); ea carere dicuntur post dentium jactum equus et mulus, antea vero eam habere III, 127, 53 s.

Notæ (νόμοι; νόμους); quosnam dentes asininos ita vocent III, 128, 39; si iis nondum amissis, non inita fuerit asina, postea nec marem admittit, nec concipit III, 128, 51 s.; si iis nondum amissis pepererit per totam vitam parere pergit III, 129, 3 s.

Notæ albæ in unguibus manuum; has quidam vocant *ἰσπαράς*, alii *ψεύδη* IV, 302, 38.

Notæ gratia (*οὐραίου χάριν*) III, 25, 2; III, 176, 28; III, 264, 23; III, 265, 28.

Nota; paucis nota sunt et tamen omnes oblectant, 464, 31.

Nota nobis; sæpe parum nota sunt II, 540, 23; sæpe parum aut nihil continent entis II, 540, 24; nihilo minus conari oportet ut eorum ope simpliciter nota cognoscamus II, 540, 24 ss.

Notabiles viri (*καλοὶ λόγοι*); Lacedæmone a rerum novarum studio abstinere propter senatoriam dignitatem, 513, 21, v. *Nobiles*.

Nothus; id se esse negat aliquis apud poetam tragicum anonymum II, 231, 21; in multis civitatibus inter cives adsciscuntur, 526, 1; quo usque civitatis jure donandi sint in ultimo democratiae genere, 594, 39, 42.

Notidæus; ad galeorum genus pertinet fr. 179, a.

Notienses; inter eos et Colophonios seditio erat, 568, 26.

Notio v. *Τί ἦν εἶναι*.

Notio (*νόος*); rei forma est III, 452, 51; eam definiendo enuntiatio dialecticus III, 432, 50 s.; ejus signum nomen est II, 513, 27; in definitionem transit, *ibid.*; ea consistit causa finalis II, 272, 27; ab ea principium ducitur cum in arte tum in re naturali II, 272, 51; ab ea magis quam a materie pendet mensura magnitudinis et incrementi III, 449, 39; continet partes quasdam quæ tanquam materies sese habent II, 273, 8; ideoque forsitan ei quoque inest necessitas II, 273, 4; causæ momenti inest III, 344, 41, eam continet medium ac medicore, non vero extrema III, 238, 32 s.

Notiones (*ἐννοίαι*); veræ quas dormientes præter imagines habent insomnis accensendæ non sunt III, 512, 18 s.

Notiones (*νοήσεις*); eodem modo intellectu componuntur, quomodo capita cervicibus ab amore componi fingit Empedocles III, 468, 46 ss.

Notiora; per se differunt ab iis quæ nobis notiora sunt, 239, 3, 26; non eadem omnibus, 239, 40; iisdem alias alia, 239, 43; forsitan simpliciter non quæ omnibus, sed quæ acri ingenio præditi sunt notiora, 239, 50; ex iis demonstrare debet qui rite ratiocinatur, 267, 38; ad ea transire oportet II, 540, 16 s.; a minus notis, dum discimus, ad ea fit transitus II, 540, 17 ss.; eorum motus facilius agnoscuntur II, 515, 38.

notis: v. *Mador*.

Notitia; eam nonnisi sensu aut intellectu acquirimus III, 507, 2 ss.; mutuam fidem alit, 584, 32.

Notus; v. *Auster*.

Notus albus; v. *Leuconotus*.

Nova; dum sunt quædam delectant, postmodo non æque II, 120, 42; dicenda esse præcipit Theodorus, 398, 35; ea ut dicantur, quidnam fieri debeat, 398, 36.

Novalis; ei comparatur equa graviditatem et partum intermittens III, 128, 18.

Novem; numero corpora sunt quæ feruntur IV, 193, 46.

Novilunium; quid per id fiat animalium vocibus fr. 187, b; dici nequit per id fieri non utilem esse aquam mulsam II, 536, 43 s.; eo appropinquante semper secundo flumine abibat Cleomenes quo tardius militibus stipendia solvere cogeretur, 650, 37.

Novimestres; v. *Fætus novimestres*.

Noviseæ (*νιδέαι*); duplici modo dicitur II, 203, 4.

Nox; ab antiquis poetis inter antiquissimos deos recensetur, nec tamen eam regnare censent II, 634, 40 s.; ex ea generant aliqui theologi II, 604, 21 s., cf. 41; II, 605, 1 s.; non fuit per infinitum tempus II, 604,

41; post diem venit II, 530, 42; II, 562, 37; III, 323, 19 s.; terræ umbra est III, 562, 28 s.; non rite definitur terræ umbra, 247, 14; per eas venti minus flant quam per dies idque quare III, 592, 28 s.; cur per æstum molestiores sint diebus IV, 242, 30 ss.; cur tepidiores sint in australi regione quam dies in regione septentrionali IV, 245, 37 s.; per plenilunia tepidiores sunt, idque quare III, 280, 17 s.; cur saveant aëditi IV, 174, 28 ss.; IV, 180, 37 ss.; breviores ad profuvium ventris conferunt IV, 313, 50; cur per eas minore copia purgant medicamenta quam per dies IV, 314, 1 ss.; quomodo e die fit, sic ex animali fit cadaver, ex aqua acetum II, 562, 36 s.; quærimus an sit, necne, 154, 11.

Nox et dies; quænam sint earum causa insitæ II, 602, 30 s.

Nox media; temporis quasi initium quoddam est IV, 282, 8 s.; cur per eam maxime serenitas obtineat IV, 194, 46 ss.; IV, 240, 19 ss.; cur frigidior sit IV, 242, 28 s.

Noxa; circa bona versatur II, 160, 4; privatione bonorum consistit II, 160, 35; ea consistit injustitia II, 160, 34; eam nemo sponte patitur II, 154, 11; eam patitur qui injuriam patitur II, 154, 12; ejus parvitatem ostendere debet defensor, ubi nec crimina negare, nec rei facinus legitimum esse probare possit, 451, 43; omnem se perpeasurum esse, si male consuluerit, dicere debet juvenis concionari volens, 440, 50.

Nubes; vaporis in aquam concretio est III, 564, 27; III, 631, 29, 40 s.; non rite definitur aeris condensatio, 247, 25; in aere concrevunt III, 659, 16; tria ex iis descendunt corpora quæ frigori originem debent, pluvia, nix et grando III, 565, 34 s.; in iis solis, non in inferiori concrevissent aqua ipsa ac grandinem efficit III, 565, 33 s., cf. 51 s.; III, 566, 2 s.; cito ex iis fit pluvia vel grando, ubi calidioribus diebus frigus undique a calore concluditur ac stipatur III, 567, 1 ss.; grandinem fieri putat Anaxagoras, ubi in locum nimis altum subvehuntur quo non deveniunt radii a terra reflexi III, 566, 24 s., cf. III, 567, 8 ss.; interdum grando decidit frequens ac valde magna ex ejusmodi quæ sive cum magno clangore sive absque eo prope terram præterlabuntur III, 566, 34 ss.; quæ cum clangore incidunt auditibus ac videntibus terrorem incutunt III, 566, 35 s.; nos grandinem fieri dicimus quia in calidum descendit III, 567, 10 s.; si congeletur in nivem convertitur III, 565, 45 s.; in ea superest multum caloris qui vaporem sursum erexit III, 565, 49 ss.; si coactæ sint, pluet, 369, 34; si sint, pluere oportet, itemque vice versa II, 467, 38 s., cf. 50; earum locus non sufficeret, si omnia flumina ex aqua quæ jam prostaret, provenirent III, 570, 17 ss.; ex earum cavis venti oriuntur IV, 244, 43; earum accumulationes fiunt, ubi propter dispersionem in vastum spetium desinunt radii a terra reflexi III, 554, 39 ss.; prope terram eas consistere videntur radii ab ea reflexi III, 554, 38 s.; in superiori loco non consistunt quia ei non inest aer, sed quasi ignis (i. e. exhalatio) III, 555, 24 s.; forsitan etiam propter conversionem circuli III, 555, 27 s.; extremæ densiores III, 556, 32 s.; spissioribus cælum densat Cæcias III, 590, 23 s.; rarioribus Africus, idque quare III, 590, 24; cur Cæcias solus eas ad se ducat IV, 243, 31 ss.; cor maximas agat Favonius IV, 247, 30 ss.; quæ valde dense sunt nigre apparent III, 643, 25 s.; e directo spectantibus coloris expertes videntur, in aqua vero virgantes plene sunt III, 608, 10 ss.; soli propiores candidæ, in aqua vero hæ eadem nubes iridos colores habere vi-

dentur III, 608, 30 ss.; varios efficiunt colores III, 646, 28; speculo comparantur in quo, si sol ex adverso fuerit, color solus nec figura apparet III, 603, 5 ss.; in iis apparent imagines hominibus vel centauris similes III, 511, 28 s.; imaginibus in iis apparentibus comparantur motus qui insomniis ansam dant, *ibid.*; iis visis quiescunt nec avolant grues III, 181, 24 s.

Nuclei; pyramidales idque quare IV, 43, 35 s.; cur iis careant myrta minora, palmulae et uvae minores IV, 219, 9 ss.; quae iis carent minus dulces sunt, idque quare IV, 219, 15 s.; digitis elisi sursum saepe feruntur licet pondus habeant III, 596, 39 ss.; eodem modo fulmina et procellae deorsum feruntur III, 596, 36 ss.; item stellae transcurrentes III, 557, 15 ss.

Nuclei pinei; fr. 165, a.

Nucleis carens (ἀνύκηνον); graece duplicem significationem habet III, 458, 16.

Nuditās; quidnam fr. 121, b; pedum cur rei venerae non prosit IV, 137, 1 ss.

Nudum; privatio est affirmatione enuntiata II, 309, 33; II, 598, 27.

Nudum corpus; cur qui eo currunt lacrimant IV, 145, 21; eo in sole ambulandum non est IV, 149, 27; nec nudo pectore IV, 149, 32.

Nudus; quare Bacchus repraesentetur IV, 294, 26 s.

Nugaces (ἀβολόγχοι); eos intemperantes non appellamus II, 36, 9.

Nugatio; quidnam sit, 227, 41; cur in disputationibus contentiosis non incidat, IV, 205, 13 ss.; ad eam ultimo loco adversarium adducere conantur sophistae, 277, 48; quibusnam argumentationibus ad eam adversarios adducere studebant sophistae, 290, 38; quænam spectent huiusmodi argumentationes, 290, 48; 291, 2; interdum eam efficere videntur, etiamsi non efficiant, idque quare, 291, 9; ad eam vitandam concedendum non est quæ ad aliquid dicuntur, si separatim per se prædicantur, quidquam significare, 305, 20; item in iis quæ prædicantur de iis ipsis per quæ declarantur, dicendum ea non idem significare seorsim et in oratione, 305, 31; item in iisdem non concedenda est dictio in casu recto, 305, 38.

Nulli; ei opponitur vel omni, vel alicui, 107, 44; 109, 7.

Numella (νύμφη); ei Thebis Archiam et Heracleæ Eurytionem adulterii condemnatos affixerunt, 573, 13.

Namen (ἄρμονον); nihil aliud est quam deus aut dei opus, 376, 49; opulitarius putandum est iis quibus injuria fit, 355, 25; id perperam invidium esse censent poetæ II, 471, 15 ss.; totam naturam continet secundum antiquissimorum opinionem fabulae forma traditam II, 608, 31; in omne sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 5; ei tribuunt affectum mulierum quo vento gravidæ fieri dicuntur III, 213, 21 s.; pro eo cur sternutamentum habeamus, non vero tussim neque gravedinem IV, 281, 11 s., v. *Divinum nomen*.

Feminiis afflatu perciti (οἱ ἐνθουσιαζόντες, ἐνθουσιαστικοί); sine ratione impulsu habent ad aliquid faciendum II, 173, 5; iis comparantur fortunati II, 173, 4; propter affectum fortes esse videntur II, 146, 16; iis convenit subphrygius (phrygius?) modus IV, 214, 1 ss.; unde eorum affectus oriatur IV, 267, 32 ss.; quidnam ab iis melancholici fiant IV, 267, 31 ss.

Innumerabile (ἀριθμητόν); vel numerus est, vel numerum habens II, 279, 13; II, 596, 31; sine eo qui numerel esse non potest II, 306, 22 s.

Inmerare; quidnam IV, 47, 30; solus homo novit teste Platone IV, 270, 21; cur omnes ad decem usque soleant IV, 193, 32 ss.; ultra quattuor nequit gens quæ-

dam in Thracia IV, 194, 6 ss.; cur nequeant procul posita ebrii IV, 132, 2 ss.

Numratio; semper fit una re quæ generis ejusdem est II, 306, 49; non fit si quis infinita sigillatim cogitatione tangit IV, 48, 39 s.; nonnisi interposita quiete absolvitur IV, 48, 45; an addendo fiat, an secundum partes dubitant Platonici II, 621, 34 s., cf. 27 ss.; revera utroque modo fit II, 621, 36; perperam tamen huic differentiæ superstruunt Platonici discrimen inter numeros ideales et mathematicos II, 621, 36 s.

Numerus (*aliorum de eo opiniones*); ejus elementa par et impar habuerunt Pythagorei II, 475, 42 ss.; eum ex uno censent iidem II, 475, 45 s.; eum nonnulli ex uno et non uno, id est materie factum esse censent II, 497, 48 ss.; II, 586, 46 s.; eum alii numero superstruunt ex uno et multitudine deducentes II, 625, 52 s.; secundum Platonem e nullo alio fieri potest nisi ex uno et indeterminata dyade II, 618, 49 ss., II, 619, 43; II, 621, 50; II, 633, 53 s.; dyade anterior est, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 24 s.; II, 615, 50; dyade universalior est II, 629, 7; nihilominus eo prius ex elementis dyadem construunt (Platonici) II, 629, 6 ss.; facile constat eum revera esse, si ea recipias quæ idearum assertoribus placent II, 632, 21; non vero si placita eorum qui solum numerum mathematicum agnoscunt ideas rejicientes II, 632, 26; tunc causa non videtur esse II, 632, 32 s.; ideoque reliquis rebus inutilis esse videtur II, 632, 30 s.; unusquisque secundum idearum assertores idea aliqua est II, 632, 24; non interit, nec secundum idearum assertores II, 636, 16 s.; eo antea erit πρὸς τι, si vera sint argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 615, 50 s.; eo sublato nihil esse eoque omnia definiri arbitrantur quidam II, 521, 44 s.; ideoque eum substantiam esse censent II, 521, 44.

Numerus; est sensibile commune III, 452, 26 s.; III, 462, 11, 34; III, 477, 14; continui absentia percipitur III, 462, 14; est quantum discretum et quare, 6, 45, 48, cf. II, 525, 25; omnis quantum aliquid significat II, 632, 16 s.; eo plus et minus dijudicamus II, 301, 6 s.; eo omnia finiuntur, 393, 22; omnis omni magnitudinis numero major est IV, 200, 21 s.; sine eo qui numerat esse nequit II, 306, 24; constat ex partibus non habentibus inter se invicem positionem, 7, 34; ordinem quandam habet, 7, 43; ejus genus videtur esse divisibile et quare, 218, 33; ultra ejus genus extenditur, 6v, sed non impar, 164, 34 ss.; eum esse non æque manifestum est ac calidum et frigidum, 131, 3; per se esse nequit II, 278, 36; II, 596, 12; magis ac minus non recipit, 9, 6; quantumcumque ei addatur vel dematur non amplius idem est II, 561, 7 ss.; igitur magis et minus non habet II, 561, 19 s.; oportetque aliquid esse quod eum unum efficiat, etiamsi hoc lateat II, 561, 12 ss.; nec cumulo similis est II, 561, 13 s.; itaque aliquatenus substantia est II, 561, 3; ei aliquatenus similis est definitio II, 561, 4 ss.; minor ad eandem speciem pertinet ac major II, 340, 54; ubique idem et unus earum rerum quæ æquales et simul sunt II, 306, 47; idem dicitur canum ac ovium, si ambo decem sunt II, 307, 20; item equorum et hominum II, 302, 34 s.; circa unum numero quatenus vera vel falsa dici possint II, 573, 32 ss.; indivisibile numerus est II, 625, 53 s.; II, 626, 12, aliquatenus inæqualibus partibus constat II, 531, 48; causa cur unum sit est causa movens quæ potentiam et actum unificat II, 562, 42; II, 563, 17, 41; in eo dicuntur esse res quæ ejus pars aut affectus sunt, aut qua-

rum numerus est II, 303, 19, cf. II, 304, 5 ss.; quomodo in eo, sic in tempore sunt res II, 303, 25, 37; eo circumdantur res quae in eo sunt II, 303, 26; in eo monas ac par et impar sunt quia aliquid sunt quod ad eum pertinet II, 303, 23 ss.; omnis commensurabilis est II, 526, 47 ss.; entium substantia non est II, 576, 28 ss.; in omnibus categoriis excepta substantiae quorundam numerus est II, 576, 28 ss.; igitur et in substantiae categoria II, 576, 31; sive unum substantia sit, sive non sit, fieri nequit ut substantia sit, idque quare II, 497, 28 ss., cf. 17 ss.; II, 586, 48 ss.; constat eum ens per se non esse refutatis omnibus omnium qui ita censuerunt opinionibus II, 622, 46 ss.; si materiem haberet (utpote ex elementis compositus) liceret ei non esse (nec aeternum esse) II, 630, 28 s.; materies est, non forma II, 630, 30 s.; nec causa efficiens, nec materialis, nec formalis est, sive monadicus sit, sive alius II, 636, 36 ss.; nec causa finalis II, 636, 39; quaeritur quare constet bonitas quam rebus imperiti II, 636, 40 ss.; non solum eo definiri nequit anima, sed ne accidens quidem animae esse potest III, 441, 16 s.; non unice pertinet ad rem cuius numerus est II, 302, 12 s.; si primus exstet et secundus, triadi non inerit dyas ab ipsa dyade nullo discrimine distinguenda II, 621, 21 s.

Numerus (quomodo ad unum et multitudinem se habeat); uno plura est et quanta nonnulla II, 283, 31 s.; ejus principium unum est II, 520, 15; II, 574, 35 s.; omni prior ejusque principium est monas, 239, 9; monades sunt II, 497, 18 s.; ejus mensura et principium unum est II, 527, 4; multitudo est finita II, 525, 29 s.; multitudo est uno mensurabilis II, 581, 9; igitur ejus genus est multitudo II, 581, 9; multitudo mensurata et mensura multitudinis est II, 629, 26 s.; eum numerabili metimur II, 302, 44; uno unusquisque mensuratur II, 580, 44; igitur multa dicitur, quatenus haec opponuntur uni, non quatenus paucis II, 580, 43 s.; ejus mensura accuratissima est II, 574, 49 s.; monadum multitudo est II, 575, 28; ejus principium monas, 185, 54, cf. 50; quatenus ei opponatur unum II, 581, 10 ss.; inter eum et nihil nulla est ratio II, 295, 34; marcescens in unitatem relabitur IV, 177, 50; si quis ab eo abstulerit numerum aut unitatem, restat alius numerus III, 440, 28 ss.; ei potentia, non actu insunt monades, si numerus non tanquam acervus sit II, 624, 22 ss.; eo interdum mensuratur quantitas II, 574, 32; non constat quomodo aequae ac is ex uno et non uno fieri possit magnitudo II, 497, 50 s.; probatur unum non esse II, 484, 5 ss.; si unum sit atque hoc unum principium, vox *unum* non vulgari sensu est intelligenda II, 484, 13 s.; aliquarum rerum semper monadicus est, e. gr. igneus aut terrenus II, 636, 32 s.; secundum quosdam monadum compositio est II, 553, 51 ss.; II, 561, 4; igitur ei actu inesse non possunt monades II, 553, 51.

Numerus (de ejus affectibus); ei quatenus numerus est, quidam proprii affectus insunt, idque quinam II, 502, 5; ejus affectus sunt idem et simile et aequale II, 527, 2 s.; de eo praedicatur par et impar, 18, 7; ejus differentiae par et impar, 210, 37; ejus affectus et accidentia magis quam subjecta sunt multum et paucum II, 629, 39 ss.; item par et impar II, 629, 42; ei inest impar, 144, 5; in imparis λόγος inest, 144, 6; ejus differentia, non species impar, 209, 6, 32; erit qui nec par, nec impar sit, si inter contradictoria exstet medium II, 513, 12; id quod fieri non posse ex definitione patet II, 513, 13; aequalis ab aequali differret, si monades quantitate inter se differret II, 621, 42 s.;

ejus affectus per se est infinitum II, 278, 37; II, 306, 12; quidam forsitan ejus impari respondeat in longitudine, in latitudine et in colore II, 637, 53 s.; sine ejus notione definiri nequit impar II, 542, 28 ss.; dubitari potest an exstet par primus, necne II, 573, 31 s.; quocumque est necessario par vel impar est, 125, 38; III, 679, 11 s.; ei per se insunt impar, par, primum, compositum, aequilaterum et altera parte longius, 125, 16; in eo proportio invertitur, 126, 26; cogitando infinitus esse videtur II, 278, 4; omnis, modo infinitus non sit, finitas habet divisiones IV, 48, 23; infinitus separatus non exstat II, 279, 12; II, 591, 30 s.; a motu separari potest II, 262, 49; duplex est, vel numerabile et id quod numeratur, vel id quo numeramus II, 301, 8 ss., cf. II, 306, 24 s.; uterque alius atque alius est II, 301, 12; nullus unquam nullus est II, 531, 45; si exstet aliquis qui semper paucum est, alius erit qui semper multum II, 630, 14 ss.; omnis dicitur, non vero totus, nisi per translationem II, 531, 36 s., 39; constat eum separabilem non esse refutatis omnibus omnium qui contrarium censent placitis II, 622, 25 ss.; simpliciter minimus binarius est II, 302, 16, cf. 18, 21.

Numeri (aliorum de his opiniones); aliquatenus is entia assimilant atque ex iis omnia entia component Leucippus et Democritus, etiam id diiucide non dicant II, 416, 47; ad eos omnia referunt nonnulli, idque quare II, 550, 24; eos tanquam rerum principia considerarunt Pythagorei, idque quare et quomodo II, 475, 13 ss., cf. 41 s.; II, 477, 12 s., 43; II, 478, 6, 10; in iis harmoniarum affectus invenerunt idem II, 475, 21 s.; in iis primum et inane eorumque naturam distinguunt secundum Pythagoreos II, 293, 8 s.; ad eos referebant Pythagorei notionem rerum quarum definitiones faciebant II, 615, 16 s.; eorum imitatione entia esse asserunt Pythagorei II, 477, 43 s.; eos, Pythagoreos secutus, ceteris rebus substantiis causam esse censuit Plato II, 478, 6; a rebus sensibilibus sejuncti sunt secundum eundem II, 478, 9; II, 618, 8; is ideas et principia assimilat Plato idque quibusnam III, 434, 38 ss.; (secundum Platonicos) e magno et parvo sunt II, 622, 51 s.; eos e multo et paucis generant idearum assertores II, 631, 46; eorum ideam non esse stabiliorem idearum auctores II, 4, 18; exceptis primis secundum Platonem aptissime e dyade tanquam ex efflujo quadam generantur II, 478, 16 ss.; eos perperam primas substantias et separabiles et ideas esse censent idearum assertores II, 635, 32 s.; reliqui post dyadem primam sunt (secundum Platonicos) II, 619, 7; cur in loco non sint, rogare oportet Platonem II, 287, 17 ss.; neque ad denarium eos recipit Plato II, 287, 36; eos monadicos statuunt omnes qui unum rerum elementum et principium esse censent, exceptis Pythagoreis II, 618, 26 ss., cf. 14 s.; eos ex uno et alia quadam re construunt omnes qui unam substantiam et principium elementum esse statuunt II, 618, 1 s., cf. 50; eos praeter res sensibiles exstare putant II, 626, 45; eorum elementa entium principia et elementa esse censent II, 626, 46 s.; eorum principium esse censent ipsum unum qui numeros entium prima esse arbitrantur, ideas vero omnino esse negant II, 622, 11; id quod fieri nequit si solus mathematicus sit numerus II, 622, 15 ss.; eos interdum innumeros esse dicunt, interdum non ultra decadem provehunt idearum assertores II, 606, 26 ss.; quare tot numeri sint, de ea quaestione nihil quod mentione dignum sit, cum diligentia demonstrative dicunt II, 606, 30 ss.; qui ideales et mathematicos eodem esse censent omnium pessime censent, idque quare II, 622, 27 ss.; discrimen inter mathematicos et ideales

ridicule differentia inter numerationem quæ addendo fit et quæ secundum partes innituntur (Platonici) II, 321, 36 s.; eos non contemplandi gratia generant (Platonici) II, 634, 25 s.; circa eos Platoniorum dissensiones ostendunt opiniones quas de iis protulerunt, veras non esse II, 626, 15 ss.; iis posterius qualitatem quam quantitatem inesse aiunt (Platonici) II, 621, 48 s.; quomodo ex uno et multitudine fieri possint, non demonstrarunt qui ita censent II, 625, 34 s.; eorum principia elementa vocant (Platonici) II, 628, 43; non recte eorum elementa exponunt iidem II, 628, 43 s.; secundum nonnullos e magno et parvo eos construit unus substantia II, 628, 37 s.; secundum aliquem e multitudine eadem II, 628, 38; igitur eorum principium materiale habetur magnum et parvum, formale vero unum II, 628, 46; in iis construendis alii magno et parvo substituant multum et paucum, idque quare II, 628, 47 s.; alii excedens et excessum, idque quare II, 628, 48 s.; eorum elementa demonstrationibus dialecticis (λογιστικῇ) probare conantur II, 629, 3; eos separabiles esse censent qui solum mathematicum numerum agnoscunt II, 633, 7 s.; non determinarunt eorum patroni an tanquam termini substantiarum et essentiae causæ sint II, 636, 20 ss.; an tanquam proportionem II, 636, 26 s.; an quomodo eos disponebat Eurytus II, 636, 22 ss.; affectum eorum rationem reddere non potuerunt idealium numerorum assertores II, 625, 11 s.; eos non separant Pythagorei II, 276, 52; eos non separabiles habent Pythagorei II, 622, 30 s.; eos separabiles habet Plato II, 622, 22 s.; eos separabiles esse censent idealium numerorum assertores II, 621, 20; II, 632, 43; eos specie inter se differre censent nonnulli (Platonici) II, 617, 24 s.; quoniam et quasnam de iis opiniones proferre potuissent qui eos substantias et rerum causas esse censent II, 617, 22 ss.; quoniam et quasnam revera protulerint II, 617, 52 ss., cf. II, 618, 30 ss.; eos ex ente et non ente (i. e. ex uno et indeterminata dyade) generant idearum assertores II, 631, 29 s.; eos posteriores (Pythagorei et Platonici) entium principia habuerunt II, 498, 21; iis entia assimilavit Pythagorei, idque quare II, 632, 41 ss.; ex iis entia construxerunt fidem II, 632, 44, cf. II, 633, 2; admodum inepte affirmant idearum sectatores, eos unum appetere II, 191, 7, 9; iis bonum competere putant iidem, quia unum idea boni est II, 191, 1; eorum causa iustitiam et sanitatem bonum esse perhibent iidem II, 190, 53; secundum eos nonnulli figuris tribuunt ordinem, idque quomodo ratione maxime probabilis sit II, 393, 43 ss.; eorum principia ab animæ et magnitudinum principiis distinguit Speusippus II, 539, 10 s.; eorum naturam eandem esse atque idearum censent nonnulli (Platonici) II, 539, 12 s.; nullos alios agnoscunt Pythagorei quam e quibus cælum constat II, 481, 38 s.; certos quosdam numeros opinionem et tempore et iustitiæ et iudicio et mixtioni assignant iidem II, 481, 39 ss.; item Plato II, 481, 49; nihilominus eorum quæ in cælo sunt et fiunt et nunc et olim numeros et eorum affectus causas esse putant Pythagorei II, 481, 35 ss.; item Plato II, 481, 49; sed Plato sensibiles ab intelligibilibus distinxit II, 481, 50.

Numeri (*quidnam sint etc.*); genus subiectum arithmeticae, 128, 44; 130, 36; 152, 3; circa eos versatur mathematica II, 613, 52; quomodo eos spectet mathematicus II, 588, 42; quomodo philosophus II, 588, 43 ss.; eorum nomina derivata sunt II, 283, 34; in iis non existat genus præter species II, 494, 6; in iis prius et posterius est, *ibid.*; postea dicitur quatenus magnitudines esse possint, 128, 44; probatur unum eorum princi-

pium formale esse non posse II, 629, 16 ss.; probatur magnum et parvum vel multum et paucum eorum principium materiale esse non posse II, 629, 37 ss.; uniuscuiusque essentia id est quod semel est II, 526, 11; quaeritur an substantiæ sint, necne II, 489, 52 ss.; II, 498, 1 ss.; item an a sensibilibus separati sint, vel iis insint II, 489, 54; probantur substantiæ non esse II, 484, 12; quæstio an entium principia sint, affinis est quæstioni, an sint et quomodo sint II, 611, 28 ss.; eorum principia non eadem sunt ac planorum III, 431, 23 s.; an rerum sensibilibus altera substantia vel materies sint, quaerendum est II, 551, 8 ss.; ipsi robur sensibilibus non insunt, sed eorum affectus II, 633, 11, cf. II, 632, 42; eorum mensura monas, non numerus, idque quare II, 574, 50; II, 575, 25 ss.; vix perspicitur quomodo tanquam unum cogitari possint II, 586, 49 ss.; definitione priores sunt II, 312, 12; nemo dicere valet quidnam ex iis unum faciat II, 610, 49 s.; facit autem causa movens II, 610, 51; probantur e numeris, non e numerabilibus fieri II, 483, 46 ss.; quaeritur quando eorum generatio æque celer sit habenda II, 340, 53; apud eos nomine caret cum quod speciei commune est, tum id quo singulorum generationes a se invicem differunt, prouti majus vel minus est II, 340, 54 ss.; necessario additione fiunt II, 619, 38 ss.; qui eos ex elementis fieri perhibent, dicere debuissent, quomodo ex iis fiant II, 635, 47 ss.; probantur non mixtione fieri ex elementis II, 635, 50 ss.; nec compositione II, 636, 1 ss.; nec tanquam insitiis II, 636, 5 ss.; nec tanquam e semine II, 636, 8; nec tanquam e contrariis II, 636, 9 ss.; in ultimis eorum speciebus non est prius et posterius II, 494, 11 s.; ex iis deduci non posse videntur affectus II, 636, 28 s.; probantur causa formalis esse non posse II, 636, 29 ss.; si eorum omnes res participes sint, multæ eadem erunt, quibus nempe idem vel ejusdem speciei numerus est II, 636, 51 s.; II, 637, 8 ss.; si existant, nullius causa esse possunt, saltem non motus II, 610, 40 ss.; quaeritur an ideo rerum causa sint iisque bonitatem imperiant, quia inter numeros cuique rei proprios nonnulli necessario quadrati, vel cubi, vel æquales, vel duplices sunt II, 637, 1 ss.; ideo rerum causa habentur, quia multi eorum affectus rebus sensibilibus inesse videntur II, 637, 13; virtutes quæ de iis prædicantur si recte perpendantur, evanescere videntur II, 637, 39 s.; probant tamen eadem numeris bonum inesse nonnullasque eorum facultates ad bonorum seriem pertinere II, 637, 44 s.; nullo modo eorum quæ determinavimus causæ sunt II, 637, 43 s.; nullos alios generare posse videntur magnum et parvum, nisi qui ab uno duplicantur II, 634, 5 ss.; si non sint, nihilominus erunt magnitudines II, 633, 26 s.; igitur nihil ad eas conferunt II, 633, 25; sincerius malum participabunt quam magnitudines, si principium uni contrarium malum sit II, 635, 23 s.; si eorum proportionem sunt res hujus regionis, etiam ideæ hujusmodi proportionem, non numeri ipsi erunt II, 483, 37 ss.; ideis assimilandi non sunt II, 638, 3 s.; in iis e rebus partium expertibus sit procreatio et est quiddam unde numerus sumat originem IV, 48, 22 s.; eos in figuras disponere solent II, 636, 24.

Numeri (*eorum qualitates et affectus*); quidnam sit eorum qualitas II, 526, 7 ss.; eorum qualitas tanquam substantiæ differentia considerari potest II, 526, 20 ss.; de iis et seorsum et conjunctim prædicantur multum et paucum II, 630, 12 ss.; iis non inest tactus, sed deinceps II, 312, 12 s.; II, 624, 44 s.; ponere licet eos a rebus separabiles esse II, 617, 46; ponere licet

eos inseparabiles esse, ita ut ex insitis iis fiant res sensibiles II, 617, 47 ss.; item alios separabiles esse, alios inseparabiles II, 617, 49 s.; si separabiles sint, oriuntur difficultates II, 626, 14; non quatenus ii sunt ens et unum, eorum affectus sunt idem et diversum et reliqua huiusmodi II, 501, 54; quia compositi vocentur II, 526, 8 ss.; necessario aut æquales aut inæquales sunt, idque inprimis monadici II, 621, 2 ss.; igitur si nec maiores, nec minores sunt æquales sunt II, 621, 4 s.; æquales et discrimine carentes eosdem esse censemur II, 621, 5 s.; impares quomodo generentur II, 623, 17 s.; quomodo ex unitate duplicati II, 623, 18 s.; quomodo reliqui pares II, 623, 20; fieri potest ut alios falso pares esse putemus, alios non II, 573, 32; quot modis in iis obtineat relatio II, 526, 39 ss.; in eorum genere negatio contrarium inducit II, 513, 10 ss.; si inter se differant, vel quantitate vel qualitate differre debent II, 621, 39 s.; quatenus numeri sunt, quantitate different II, 621, 41 s.; necessario priores ac posteriores erunt, si monades inter se differant II, 620, 41.

Numeri continui; nec causa movens, nec causa formalis esse possunt II, 610, 43 s.

Numeri ideales; non constat an ideæ sint, nec quænam sit eorum ratio II, 633, 35; nihil ad entia conferunt II, 633, 36; in eos nullum quadrat theorema, nisi turbare velis rem mathematicam II, 633, 38 s.; ex elementis compositi sunt III, 434, 41; eorum consideratio pertinet ad philosophiam primam II, 634, 17 s.; probatur nec infinitus nec finitus esse posse II, 623, 12 ss.; separabilis est II, 623, 13; iis competit prius et posterius II, 618, 7; harmoniarum causa non sunt idque quare II, 638, 1 s.; specie æquales a se invicem differunt III, 638, 2; fieri nequit e monadibus omnino incomparabilibus II, 619, 5 s., cf. 7, 36; de iis Platonis placita refutantur II, 483, 33 ss.; eos tanquam distinctos a mathematicis agnoscunt (Platonici) utrosque separabiles esse censentes II, 618, 6 s.; quæ ad eum demonstrandum afferuntur nec necessaria sunt, nec fieri possunt II, 632, 39 s.; eatenus igitur non exstare videtur II, 632, 40 s.; quare eum rejecerint qui mathematicum solum esse statuunt II, 626, 19 ss.; eos mathematicis assimilant nonnulli (Platonici) idque quare II, 618, 18 s.; II, 626, 21 ss.; qui eos mathematicis assimilant revera mathematicum tollunt, idque quomodo et quare II, 626, 25 s.; eos non ultra decadem provehant (Platonici) nonnulli II, 623, 26 s., 29, 40 s.; dicendum esset cur non ultra eam provehantur II, 623, 25; ex iis deducere conantur (Platonici) vacuum, proportionem, impar, cetera II, 623, 47 ss.; item magnitudines II, 623, 54; quænam ex eorum principiis deducantur iidem II, 623, 50 ss.; unicum tantummodo agnoscit quidam (Platonici) II, 618, 17 s.

Numerus arithmeticus; monadicus est II, 622, 43 s.

Numerus infinitus; nec par, nec impar est II, 623, 15 s.; alicujus idea erit, si numeri ideæ sunt II, 623, 21 s.; omnium consensu fieri nequit ut numeretur II, 360, 2; non exstat, si negetur esse infinitum II, 281, 26; ejus infinitum quomodo differat a magnitudinis infinito II, 283, 25; quod ad deductionem non est infinitus, idque quare II, 282, 34; II, 283, 25, 30; quod ad adjectionem infinitus est, idque quare II, 283, 26, 35; potentia infinitus est, non actu II, 283, 36; separari nequit a bipartita divisione II, 283, 38; ejus infinitas non manet, sed gignitur II, 283, 39.

Numerus minimus; aliquatenus exstat, aliquatenus non II, 302, 17.

Numerus quo numeramus; nec celer, nec tardus est II, 302, 26 s.

Numerus impar; non nisi ex additione definiri potest, etsi minus manifestum sit II, 542, 32 s.; quare eum mutationem perhibeant sophistæ, 291, 5.

Numeri quadrantales (κωδικοί); ex iis universum constare Pythagoreis placet IV, 194, 1 ss.

Numeri cælesti; de eorum ordine Pythagoreorum opinioniones fr. 74, b.

Numeri harmonici; secundum eos, teste Platone, partita est anima, idque quare III, 437, 26 ss.

Numerus denarius; utrum perfectus IV, 193, 41 s.; an principium IV, 193, 44 s., v. Decas.

Numerus qui numeratur; ratione prioris et posterioris semper alius est II, 302, 32.

Numerus cui animam assimilant; necessario aliquo moveri debebit, idque quare III, 440, 37 s.; idque non monas, sed anima erit, idque quare III, 440, 38 ss.; probatur fieri non posse ut aliorum punctorum numerus sit quam quibus constat corpus III, 440, 43 ss.; III, 441, 6 s.; nec ut numerus horum punctorum III, 440, 48 ss.; III, 441, 6 ss.

Numerus mathematicus; nonnulli ejus principium et elementum esse censent unum idque quare II, 635, 8 ss.; eum solum agnoscunt nonnulli (i. e. Platonici) II, 618, 9 ss., 18 s., II, 632, 26 s.; cf. II, 626, 18 ss.; item Pythagorei II, 618, 11 s.; eum inter numerum idealem et res sensibiles intermedium faciunt qui utramque numeri speciem agnoscunt II, 633, 46 s.; eum revera sustulerunt qui ei idealem numerum assimilantur II, 626, 25 s.; non ex eodem magno et parvo fieri potest ac numerus idealis II, 633, 47 ss.; probatur nec ex alio magno et parvo fieri posse II, 633, 49 ss.; igitur quomodo et a quonam sit, nec dicunt, nec dicere valent qui utramque numeri speciem agnoscunt II, 633, 45 s.; qui ei primo deinceps alias omnes substantias adnectunt, universi substantiam male tragediæ similem faciunt, idque quare II, 610, 52 ss., cf. II, 539, 8 ss.; II, 633, 29; item multa principia faciunt II, 611, 12; magnitudines facit secundum idearum assertores II, 633, 49 s., cf. 31 ss.; si placita recipias eorum qui eum solum agnoscunt, non constat, quomodo numerus revera sit II, 632, 26 ss., cf. 46 ss.; omnino esse nequit ut idem sit qui idealis II, 622, 30 ss.; ejus monades a se invicem non differunt, sed comparabiles erunt II, 617, 28 ss.; II, 619, 4; alioquin in eam non quadrarent quæ de eo demonstrantur II, 619, 4 s.; solus erit si omnes monades comparabiles sint II, 618, 40 s.; fieri nequit e monadibus omnino incomparabilibus II, 619, 1 ss., cf. 36; si solus exstat, numerorum principium esse nequit unum II, 622, 15 ss.; ex eo composita esse nequeunt corpora II, 622, 38 s., cf. 44 s.

Numeri mathematici; eorum erunt innumera genera. si res mathematicæ a rebus sensibilibus separatæ exstant II, 612, 31 ss.; inter se similes sunt et infiniti discrimine carentes II, 618, 46.

Numerorum idealium assertores; simul e notionibus universalibus et e rebus mathematicis unum venabatur II, 624, 26 ss.; igitur id simul et materiale et formale faciunt II, 624, 30 ss., 28 ss.; unum principium esse dicunt quia indivisibile est II, 624, 14 s.; e minimo igitur entia composuerunt II, 624, 30; dyadem prius quam monadem generant II, 624, 41; eorum de rebus geometricis variæ opinioniones exponuntur et refutantur II, 624, 51 ss.; unius principium alii aliter ponunt II, 625, 3 s.; unum et numeros separabiles esse censent II, 625, 20 s.; iisdem difficultatibus obnoxii sunt qui

e puncto et materie qualis multitudinem ac qui ex uno et indeterminata dyade generant II, 625, 35 ss.; quomodo inter se differant II, 625, 37 ss.; numerum parum et magno et parvo æquatis generant II, 634, 20 ss.; numeri imparis generationem non traherunt II, 634, 19; igitur manifeste putasse videntur imparem et pari generari II, 634, 19 s.; iis necessario inæqualitas æquatione prior est II, 634, 22 s.; igitur non contemplandi gratia numeros generant II, 634, 25 s.

Numerum mathematicum qui solum agnoscunt; quibus argumentis placita sua defendant II, 632, 48 s.; II, 633, 6 ss.; numeros separabiles habent alque revera esse censent II, 633, 7 s.; item magnitudines mathematicas II, 633, 8; eorum argumenta vera sunt atque animæ adblandiuntur II, 633, 6 ss.; iis exponendum est cur numerorum affectus rebus sensibilibus insint, ipsi vero numeri non II, 633, 10 ss.

Numerum et mathematicum et idealem qui agnoscunt; quibusnam difficultatibus implicentur II, 633, 43 ss.; numerum mathematicum inter idealem et res sensibiles intermedium esse censent II, 633, 46 s.

Numeros et mathematicas res ontium prima qui esse censent, ideas vero omnino esse negant; unum ipsum numerorum principium esse censent II, 622, 8 ss.; unum quid unorum principium esse dicunt II, 622, 12 s.; eorum opiniones refutantur II, 622, 12 ss.; eorum opinionibus præferenda videntur Platonis de numeris placita II, 622, 20 s.

Numeros qui substantias et rerum causas esse censent; omnes unum principium et substantiam et omnium rerum elementum esse statuunt II, 617, 52 s.; II, 618, 28 s.; omnes ex uno et alia quadam re numerum construunt II, 618, 1 s., cf. 50; omnes exceptis Pythagoreis monadicos esse statuunt numeros II, 618, 26 ss., cf. 14 s.; nonnulli eorum numeros mathematicos ab idealibus distinguunt utrosque separabiles esse censentes II, 618, 6 ss.; alii solos mathematicos agnoscunt eosque separabiles II, 618, 9 ss., 18 s.; II, 626, 18 ss.; omnes quas protulerunt opiniones impossibiles sunt, sed fors alie minus, alie magis II, 618, 32 s., cf. II, 626, 29 ss.

Numerus (ἀριθμός); res naturalis est, 459, 26; fidelissimam affectuum moralium continet imitationem, 629, 48; cur moribus similes sint IV, 209, 29 ss.; ejus utilitas in artibus imitationem colentibus, 457, 16; co utuntur tibiarum, cithararum et fistularum artes, 457, 17, 20; item saltatio, 457, 12; item tragedia, comædia, ac dithyramborum nomorumque poesis, 458, 6; inter eos et concentus (tropos) intercedit quadam cognatio, 630, 27, 38; alii potius statarios habent mores, alii potius mobiles, 630, 28; eorum qui mobiliiores sunt, alii importunos habent motus, alii liberaliores, 630, 30; causa formalis harmoniæ diapason est II, 264, 15; II, 265, 7; II, 515, 5 s., 50 s.; cur eo omnes oblectemur IV, 211, 1 s.; quamobrem eum servant potius multi canentes quam pauci IV, 208, 32 ss.; IV, 213, 20 ss.; in eo peccantes facilius deprehenduntur si in graviore peccant, idque quare IV, 208, 27 ss.; quantum sufficit, ut pulchris delectentur, musicam docendi sunt pueri, 631, 28; quæritur, an omnibus educationis gratia utendum sit, 632, 28, cf. 631, 9; quæritur an præter eos et concentus etiam cantilenarum ratio habenda sit apud eos qui educationis gratia musicam exercent, 632, 30; non latere debet, quoniam vim habent ad educandum, 632, 33; de iis bene disseruerunt cum musici hodierni quidam, tum philosophi musicæ periti, 632, 35.

Numerus nominum; animadvertendus est, ut vere Græca

sit oratio, 391, 23; in oratione esse debet, idque quoniam fr. 126, a.

Numerus respirationis; cur apud omnes fiat qui non concitate currunt IV, 146, 13, 16, 20.

Nummi (νόμισμα); omnium rerum mensura sunt II, 58, 23; II, 59, 2, 9; II, 104, 11; inde nomen petierunt quod non natura, sed lege exstant II, 58, 34; II, 59, 8; indigentia vicarium auxilium sunt hominum conventu factum II, 58, 33; eos mutare ac immutare penes nos est II, 58, 35; futuræ permutationis pignus sunt II, 58, 51; quomodo fieret permutatio, antequam exstarent II, 59, 13; non semper æquum valent, verumtamen stabiliiores esse solent II, 58, 53; eos diis tribuere ridiculum esset II, 126, 14; eos quisque æstimat cum notissimo sibi comparans III, 8, 15, ss.; si alter socius totidem contulerit quot alter, secundum æqualitatem fit distributio II, 321, 38; sin vero non totidem, pro portione II, 231, 40; quoniam fuerit eorum origo, 490, 41; eos olim ex argenteo vel ferro conficiebant, 490, 47; primo pondere tantummodo ac magnitudine definiebantur, 490, 49; postremo iis signum impressum est, idque quare, 490, 50; quantitatis nota signum est iis impressum, 490, 51; elementum et terminus permutationis sunt, 491, 23, permutationis causa facti sunt, 492, 37; II, 58, 22; iis excogitatis altera species artis pecuniariæ, i. e. cauponaria orta est, 490, 53; circa eos inprimis versari videtur ars pecuniaria, 491, 4; item cauponaria, 491, 23; eorum copia sæpe constare putant divitias, 491, 8; interdum nugæ esse videntur et non nisi lege valere, idque quomodo, 491, 10; iis dives sæpe egebit cibo necessario, 491, 13; ejus copiam in infinitum augent qui rei pecuniariæ student, 491, 36; rei familiaris tuendæ quidam id officium esse putant, ut eorum copiam per totam vitam servant vel augeant, idque quare, 491, 42; eorum cura pertinet ad administrationem regiam, 639, 22; considerandum est quando pretiosi et quando viles cudendi sint, 639, 24; item utrum ipsi solvendi sint an res quæ iis emi solent, 639, 29; eos qui adulterat levius peccat quam qui amicitiam simulat II, 106, 36; interdum propter eorum abundantiam census qui antea sufficiebat nimis exiguis evadit, 576, 23; de eorum possessione nihil præcepit Phaleas Chalcædonicus, 507, 52; quomodo iis adulterandis pecuniam sibi compararit Hippias Atheniensis, 641, 17; qua occasione, regnante Hippiæ, novo signo cuderint, 641, 19; quomodo eos nolentibus eriperit Æolides cujusdam oppidi incolis Charidemus Orita, 648, 14; eorum permittendorum jus unico tantum argentario concesserant Byzantii, idque qua lege, 640, 50; quales cusi sint apud Cyrenæos fr. 268, b; item apud Tarentinos fr. 290, b, v. *Pecunia*.

Nummus æneus; eo cuso, quomodo impeditur Timotheus Atheniensis, ne ægre ferrent milites, stipendia iis hoc nummo solvi, 646, 4 s.

Nummus ferreus; quomodo ejus opæ militum ducibus debitum persolverint Clazomenii, 643, 50.

Nummus stanneus; eum cudit Dionysius Syracusanus, quem nummi argentei loco accipere coegit cives, 644, 43 ss.

Nunc; principium temporis est, 163, 41; IV, 51, 6; ex iis non consistit IV, 51, 25; ad id pervenitur, ubi de tempore finito semper demitur tempus II, 537, 2 s., cf. II, 594, 7 ss.; significat et momentum temporis et tempus præsentis proximum II, 304, 49 s.; tempus præteritum conjunctum cum futuro 7, 17; de eo dicere præteritum anno transacto est II, 388, 47; quod in eo fit, totum aliquid est II, 120, 7; decipimur quia id

universaliter concedimus in captionibus κατὰ τὸ πᾶν καὶ ἀπλῶς, 284, 22, v. *Momentum*.
 Nunc te natum esse dicis; quomodo solvendum sit hoc sophisma, 298, 17 s.
 Nunc te sedere scripsit aliquis; quomodo solvatur hoc sophisma, 300, 5.
 Nuntii; regis Persarum III, 637, 39.
 Nuntium ferentes; docere possunt, quam facile auditori optimo inculcari possint, vel de nobis ipsis, vel de adversario, 406, 38.
 Nuntium malum ferentes; cur iis irascamur, 349, 32.
 Nuper; quidnam significat II, 305, 25.
 Nuptiæ; ad eas vocamus cognatos II, 106, 4; in eas sumptus facere convenit viro magnifico II, 43, 22; earum sumptus excipit qui symbolas dederunt, sordide insolens II, 43, 46; in filii dilecti majores sumptus impendendi quam si frugales viros excipias II, 216, 17; amasii celebrandis alia decent quam servi II, 216, 25; iis convenientibus epulis qui excipit symbola conferentes ostentator est II, 148, 45 s.; iis qui non dignos, sed parcos sumptus impendit parvificus est II, 149, 4; propter eas quoque in oligarchiis fiunt seditiones, 573, 4 (cf. 569, 4 ss.); propter eas Diagoras Eretrie oligarchiam evertit, 573, 7.
 Nuptialis ratio; pars est domesticæ, 484, 31; 494, 15, nomine caret, 484, 31.
 Nuptialis res; quomodo propter eam Epidamni mutata sit reipublicæ forma, 569, 20.
 Nutriendi vis (θρεπτικὴ δύναμις); residet in corde vel quod ei pro portione respondet III, 230, 26 ss.
 Nutritio; quomodo fiat secundum Anaxagoram III, 331, 36 s.; quidam eam igni tanquam causæ tribuerunt, idque quare III, 449, 29 ss.; ejus tantummodo causa adjuvans ignis est, idque quare III, 449, 34 ss.; eam alii simili fieri censent III, 449, 51 s.; alii contrariis iis quæ alterum ex altero augentur III, 449, 43 ss., 53 ss.; idque ambo partim recte, partim non recte III, 450, 21; animæ vegetativæ munus est III, 238, 24 s.; III, 448, 35 s.; ejus causa anima plantis competens II, 13, 33; animam vegetativam a reliquis animæ facultatibus distinguit III, 449, 41 s.; qui de anima disserere vult, de ea primum loqui debet III, 448, 31 s.; III, 449, 41; æque animalibus ac plantis competit III, 449, 33; ab anima pendet III, 449, 35 s.; ea caret quæcunque vitæ caret III, 449, 17 s.; III, 450, 13 s.; obtinere non posset apud animalia gressilia, si sensu careant III, 474, 14 s.; maxime calore fit III, 238, 25 s.; aliquatenus alimento fit, aliquatenus calido III, 450, 25, 31 ss.; alimento tanquam eo quod movet et movetur, calido tanquam eo quod movet III, 450, 33; sine ea fieri nequeunt accretio ac deminutio III, 449, 16 s.; donec superest id quod nutritur perstat, etiam ubi deminuitur II, 444, 10 s.; eodem modo ad eam se habere videntur saporis quo odores ad sanitatem III, 487, 51 s.; a qualitate gustabili, nempe a dulci pendet III, 483, 25 ss.; melius per somnum fit III, 502, 3 s.; de ea agatur, ubi de generatione sermo fit III, 261, 37 ss., cf. *Alimentum*.
 Nutriliva pars animæ (τὸ θρεπτικόν); exstare probatur II, 136, 36 ss.; differt ab anima parte ratione prædita et fervida et concupiscenti II, 136, 40 ss.; probatur pars animæ, non peculiaris anima esse, nec a reliquis separari posse, etiam si notione differat III, 446, 15 ss., cf. III, 447, 19 s.; IV, 18, 32; probatur nihil ad felicitatem conferre II, 136, 39 ss.; aliorum remittitur quæstio an virtutem habeat, necne II, 136, 41, 47; ei non est impetus, nec igitur actio II, 136, 49 ss.; II, 137, 3; consumit quod ei obijcitur alimentum II, 137,

2 s.; igni comparatur II, 136, 51; in somno præcipue vim suam exserit II, 193, 27; ejus virtus non est pars totius virtutis II, 193, 26; ejus virtutes non sunt homini peculiares II, 193, 45; quare homini necessaria sit II, 193, 48, cf. *Anima altrici facultate prædita*.
 Nutritivum principium potentia naturalis; v. *Color animæ vegetativæ conjunctus*.
 Nutritur (quod); cum materia conjuncta forma et species est II, 463, 9 s.
 Nutrix; iis non convenit vinum III, 505, 13; forsam eodem redit utrum iis vinum des, an infantibus III, 505, 14; qualis igitur iis dandus sit potus III, 505, 15; si corpulenta sit, convulsiones invadere solent infantes III, 144, 42; si lac calidum habent, celerius dentunt infantes III, 144, 16 ss.; a sua cicatricis ope agnoscitur Ulysses, 469, 38, 41; iis oratores comparavit Democrates, 390, 28.
 Nutrix; ita Plato vocat plana in quæ elementa dissolvit III, 454, 17.
 Nux; in castis (*castis*?) multis et telis et testis est IV, 27, 20; in Ægypto non diu durat III, 169, 36; iis vescuntur lepores et alia animalia non carnivora III, 169, 29 s.; inveteratæ in aliam speciem mutantur IV, 28, 24; cur si quis litteris inscriptam severit, arbor ex illa orta fructus easdem litteras exhibentes ferat IV, 326, 15 ss.; cur facile frangantur instrumentis ad hunc usum factis IV, 66, 30 ss.; (*quæ* l. IV, p. 227, 23 ss. *memorantur* χάρα, Εὐβοίᾳ sunt χάρα i. e. castaneæ, ubi v.).
 Nux pinea; ejus succus unctuosus IV, 26, 50 s.
 νῦν v. *Nunc et Momentum*.
 νῦν (cf.) v. *Hodierni*.
 Nymphæ; moriuntur fr. 349, b; Aristæum educaverunt et eum culturam et inelificium docuerunt fr. 263, a; earum numine percussis, divino afflatu ita afficiuntur II, 184, 24.
 Nymphæ; ita vocantur apum et vesperum et crabronum vermes, simulac figuram aliquam assumperint III, 93, 50 s.; ovis comparantur III, 384, 47; III, 385, 14 ss., cf. 6; nec aluntur, nec amplius stercus habent III, 93, 51 s.; conclusæ motu cessant III, 93, 52 s.; III, 98, 30; ubi creverint, exeunt pertuso eo quo oblitus est locus III, 94, 1 s., cf. III, 97, 45 s.; quibus insunt vesperum et crabronum cellulis, ex oblitæ sunt III, 98, 30; ubi aliis eorundem cellulis insunt, aliæ vermem continent, aliæ animal alatum III, 98, 26 ss.
 Nysa; qui de ea scripserunt memorantur III, 627, 23.
 Nysis; fluvius ex Æthiopis montibus originem petiit III, 570, 2.

O.

o. exemplum vocalis, 472, 40.
 ω. semper longum est, 474, 45; quæ in id exeunt nomina feminina sunt, *ibid*.
 ο. note δν. II, 300, 40; II, 301, 15, 19, 23, 32, 48; II, 306, 27; II, 440, 8; III, 232, 10; III, 233, 7.
 Obediens (συντακτικός); ita vocamus quod modicum ac parcum est, nec rationi adversatur II, 38, 29.
 Obelisci; tot Hispani in sepulcro defigunt quot hostes interfecerit mortuus, 603, 21.
 Obeliscolychnia; ea parsimonie gratia facit ars erraria III, 284, 33 s.; natura vero propter causam non facit iis similia, *ibid*.
 Obesa; omnia vel pleraque parvos cordis ventriculi et obscuras venas habent III, 260, 40 ss.

Obdormiscens (καταπρόνομος); si quis animum attendat ad ea quæ ei sic se habenti eveniunt, agnoscet, imagines quæ ei per somnum apparent motus esse quæ in sensoris fiunt III, 511, 51 ss.; capitis gravitate laborat, ideoque nec caput erigere, nec palpebras attolere valet III, 504, 44 ss.

Obduratus (ταλαιπώρος); quis II, 196, 7.

Obiectio (ἐνστάσις); quidnam, 117, 39; quomodo a propositione differat, 117, 39; vel universalis, vel particularis, 117, 43; fit per primam aut tertiam figuram, et quare, 117, 44; quare fieri non possit per secundam, 118, 27; petitur ex iis e quibus contrarium colligere licet, 118, 24; considerandæ reliquæ ejus species, ut per simile, per contrarium, aut ex opinione, 118, 36; considerandum an particularis per primam figuram fieri liceat, an negativa per secundam, 118, 38; quomodo inferatur, 125, 8; inferitur vel e re ipsa, vel e simili, vel e contrario, vel e judicatis, 383, 6; non sufficit, nisi potius spectet id quod plerumque evenit, 383, 48; id autem spectare potest vel ratione temporis, vel rerum ipsarum, 383, 50; non est enthymema, 384, 32; eo constat ut opinio proferatur qua manifestum fiat nihil conclusum esse aut falsum esse sumptum, 384, 33; eam inferre non sufficit, nisi demonstres cur sit falsum, 270, 10; quattuor modis fieri possunt, 270, 14, 27; quando adversus interrogantem moveri debeat, 270, 16, 21; quando adversus ea quæ rogantur, 270, 19, 23; pessima est quæ adversus tempus fit, 270, 23, cf. 307, 53; eas spectat exercitatio dialectica, 275, 33; quia eas fert, ex uno multa facit, 275, 36; postulandum ut fiat non in eo ipso quod proponitur, nisi unum tantummodo sit tale, 264, 15; si fiat adversus universale non in ipsa re, sed in homonymo, quidnam faciendum, 264, 20; quomodo repellenda, si in ipsa re afferatur, sed propositio aliquatenus vera, aliquatenus falsa sit, 264, 28 ss.; si non afferatur, etiamsi inducendo in multis ostenderit interrogans, postulandum est ut concedat respondens, 264, 51; propositiones eligendæ sunt adversus quas vel nullæ sunt, vel perspectu difficiles, 265, 10; conandum est respondentis, ut adversus universale aliquid proferat, 269, 19; qui vera vel apparenti carens argumentationem impedit, morosus est, 269, 20, 29 ss.; sibi ipse interdum facere debet dialecticus, 263, 1; eas ita facimus, ut inferamus « non est necessarium », 127, 19; contra propositionem inductivam inferendæ non sunt, 133, 12; sient propositiones demonstrativæ aut dialecticæ, 133, 17; ei qui omni modo movet, etiam omni modo occurrendum est, 227, 10; ad proprias inveniendas acutus esse debet qui quæstiones recteolvere vult II, 405, 5 ss.; cas facile inveniet qui omnes differentias contemplatus est II, 405, 7.

Oblectamenta; etiamsi inutilia sint, tamen sibi comparat vir liberalis II, 245, 9.

Oblectamenta vitæ communis; quamobrem fiant in civitatibus, 530, 16.

Oblectatio, cur omnibus fiat numeris modulis ac denique consonantibus IV, 211, 1 ss., v. *Delectari*.

Oblitus; quæ quis est, ea etiam didicit, 369, 10.

Oblivio (λήθη); scientiæ interitus est III, 528, 6; quatenus scientiæ sit abjectio, 264, 30; si scientiæ est abjectio oblivisci est scientiam abjicere aut oblitum esse scientiam abjecisse, 258, 20; ab elementis pendere nequit II, 461, 30; non cadit in actiones virtuti congruas II, 10, 48; sequela est imprudentiæ II, 245, 28; iræ causa est, 349, 48; dicere solemus tempus eam inducere II, 303, 43; si ex recordatione ad eam transit qui sanatur, per accidens motus fit II, 310, 12; II, 599, 2 ss.

ὀβλοοστατική v. *Faneraria ars*.

Obolus, etymologia fr. 288, a; qui eum abstulit etiam talentum auferet, IV, 261, 37; duo primum sufficiunt, ubi ita ferunt mores patrii, postmodum plus expetunt atque id in infinitum usque, 507, 42.

Obscæni sermones; v. *Sermones obscæni*.

Obscura (ἀφανής); a manifestis ad ea procedere debemus in demonstrationibus II, 133, 28; iis tanquam testes adhibendæ sunt res claræ II, 16, 5; de iis manifesta testimonia afferri debent II, 137, 28; interitum occasione data proferenda sunt quæ postea melius explicantur II, 291, 51 s.; quomodo iis respondere debeat respondens, 268, 41, 45.

Obscura sed manifestiora; ex iis prodeunt dilucida et notione melius cognita III, 445, 31 s.

Obsequium; a quibusnam causis pendeat, 456, 25.

Observatores (αἰσθητικοί); iis incumbit ut rō dī sciant in scientiis quæ sibi invicem subjiuntur, 135, 6.

Obsonia (ὄψα); plerorumque suavitatem deglutientes percipimus III, 295, 24 ss.; hinc non iudea circa ea incontinentes sunt qui circa potus et saporos III, 295, 30 s.; eorum quoque artem discere deberent pueri, si iis ad otium traducendum musicæ peritia opus sit, 623, 32; eo non vescuntur apes III, 198, 3.

Obstetrix (μαῖα); quænam earum officia III, 143, 20 ss.; peritæ quædam ubi mortuus videtur infans, sanguinem ex umbilico exprimunt III, 143, 34 ss.; dummodo matricem contrectet, facile agnoscit molam III, 217, 35 s.

Obstetrices cancri (μαῖαι); omnium cancrorum maximi sunt III, 58, 21; quomodo se habeant eorum oculi III, 61, 17 s.; altum mare incolunt III, 285, 42 ss.; parum moventur III, 285, 45; eorum salus testæ duritiei nititur III, 285, 46; tenuia crura habent III, 285, 47; atque igitur ad incedendum inepta III, 285, 43 s.

Obtrectatio (τὸ λοιδόρον); communis canum affectus IV, 7, 8.

Occasio (καίρις); eam definiverunt Pythagorei II, 615, 18; quomodo a tempore opportuno differat, 81, 45; quando bona dicatur, 183, 4; eam agentes dispicere debemus, sicuti in medicina et arte gubernandi II, 15, 52; ea sæpe destituitur in disputationibus, si exercitio caremus, 294, 8.

Occasus; cæli sinistrum II, 392, 2; ibi occidunt stellæ, *ibid.*; ad eum habitantibus Eleiæ ex Aparetis in Thracias, Argestas et Favonius (si quidem Aparetias Favonius est) mutantur III, 590, 40 ss.; cur de eo status æstate post meridiem spirent IV, 254, 3 ss.; regiones ad eum vergentes nullam montem, nullam terram habent IV, 253, 46 s.; ei obversa pascua ovibus prosunt III, 155, 44 s.; cur ad eum equæ subantes non currant IV, 322, 34 ss.; purus, quamobrem serenum indicet, turbulentum vero tempestatem hiemalem IV, 245, 1 ss.

Oeciput; quidnam III, 8, 29; vacuum est III, 8, 31; humore vacuum est quia cerebrum non continet, ideoque in eo nasci nequeunt cani III, 424, 7 s.; quare calvum non fiat aut minus IV, 306, 16 ss.

Occultatio (κρύψις); quibus facilis est, injuriam facere solent, 338, 32; quorum facilis est, circa eas injurias facere solent, 340, 6, 8; cujusnam gratia fiat in disputationibus, 292, 21; quomodo adhiberi debeat in argumentatione dialectica, 261, 47 ss.; eodem modo adhiberi debet in interrogatione contentiosa, 292, 19.

Oceanus; ab antiquis poetis inter antiquissimos deos recensetur, nec tamen eum regnare censent II, 634, 40 s.; secundum theologos perantiquos generationis parens est II, 472, 33; eum quum commentis sunt antiqui, de motu cogitasse videntur quo humor terræ in

vaporem, idque in superiori regione rursus in aquam convertitur ac decidit III, 664, 38 s.; et Atlanticum pelagus dicitur III, 630, 11; ab eo ipsi circumluimur III, 630, 12; ad Occidentem per Herculis columnas in mare interuum insluit, quasi in portum III, 630, 12 ss.; ab iis dextrorsum in utramque Syrtim III, 630, 19 ss.; in altera parte tria maria efficit, Sardonum, Gallicum et Adriaticum III, 630, 22 ss.; iis continens Siculum III, 630, 25; post id Creticum III, 630, 25; ex altera parte deinde Ægyptium, Pamphylium, Syrium, ex altera Ægæum et Myrtoum III, 630, 26 s.; ab Oriente in orbem se infert III, 630, 31 s.; Indico et Persico sinu perlussis mare Rubrum dirimit III, 630, 32 s.; Hyrcanicum et Caspium limitat III, 630, 36; super Scythas Cellasque adstringit orbem usque ad sinum gallicum et supradictas Herculis columnas III, 630, 39 ss.; quænam insulæ in eo III, 630, 42 ss.; finis est Asiæ III, 631, 8 s., v. *Atlanticum mare et Mare*.

ὄχρινά v. *Salacia*.

Ochra (ὄχρα); in terra fit sicca exhalatione III, 609, 20.

ὄχρος v. *Ervilla*.

Ochus; Phoenix fr. 67, b.

Oculus (ὄculus); ita vocatur ardeola stellaris, idque quare III, 185, 3 s.

Ocreæ (ὤκραι); iis subdunt spongiæ achilleas, idque quare III, 89, 45 s.; induuntur classici signo III, 639, 17.

Octaedrum; angulos habet II, 422, 27.

Octo; duplicia sunt ratione dyadis II, 533, 10 s.

Oculus vapulat quem tu oculus vapulare vidisti; 297, 39;

quomodo solvendum sit hoc sophisma, 297, 43; 298, 5.

Oculo quem non habet, videre quis potest, 299, 40; quomodo hoc sophismaolvere conati sint, sed perperam, 299, 42, 49.

Oculus (ante eos ponere); accepta reddit enthymemata, 396, 31, 34; 397, 45; quidnam sit et quomodo a metaphora differat, 397, 47 ss.; sæpe utitur Homerus et quomodo, 398, 4; magis acceptas reddit cavillationes, 399, 27.

Oculus; quomodo eum vocaverit Plato, 236, 34; animalium pars vel membrum est II, 307, 42; III, 228, 26 s.; pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 37 ss., cf. II, 592, 38 ss.; lapideus vel pictus nonnisi nomine oculus est III, 445, 12 s.; oculus est quando cernit, emortuus vero lapideus non III, 625, 38 s.; mortui nonnisi æquivoce oculus appellari potest III, 221, 7 ss.; III, 349, 12; pars dissimilis est, ideoque et munere et officia habet III, 229, 28; ei peculiare opus est II, 6, 41; ejus virtute bene cernimus II, 19, 6; ejus virtus cum ipsum tum opus ejus bonum efficit II, 19, 4; de eo dicuntur visus et cæcitas, 18, 29; alicujus gratia exstat III, 414, 29; iis carent plantæ II, 529, 29; eum necessario habent animalia III, 415, 2; hujusmodi vero etiam necessario habent, sed propter aliam necessitatis speciem III, 415, 3 ss.; nempe quia suapte natura hujus aut alius modi aliquid agit aut patitur III, 415, 5 s.; non alicujus gratia cæsius est, nisi generi alicui propria sit cæcitas III, 414, 30 s.; naturaliter duo sunt III, 9, 2; idque quare III, 215, 4, cf. III, 244, 49 s.; superciliis subjacent III, 9, 2; iis prædita omnia vivipara præter aspalacem III, 9, 12 s.; item reliqua animalia exceptis testaceis et aliis quibusdam imperfectis III, 9, 11 s.; eas habent et sanguine prædita animalia et exsangua III, 231, 41; aliis animalibus duri sunt, aliis humidi III, 231, 42; alii palpebras habent, alii iis carent, idque quare III, 231, 43 s.; quinam eorum color optimus III, 9, 24 s.; apud solum hominem et aliquatenus

apud equum eorum color variat III, 9, 25 ss.; ceterorum animalium præter hominem unicolores magis sunt IV, 277, 23 s.; omnium tres colores exstant, niger, caprinus et cæsius IV, 162, 15 s.; nigros natura habemus, ideoque statim simulac in lucem edimur II, 230, 40; omnium infantium recens ratorum cæsiusculi sunt III, 415, 52 s.; postea assumunt colorem, quem habere pergent III, 415, 53 s.; apud reliqua vero animalia perurumque progrediente ætate non manifesto mutatur eorum color III, 415, 54 s.; mutatur eorum color apud homines, non vero manifesto apud animalia quia homini multicolores sunt, animalibus vero plerisque unicolores III, 416, 1 ss., 14 ss.; infantibus cæsius sunt propter partium debilitatem III, 416, 18 ss.; item propter humoris paucitatem III, 417, 32 s.; eorum cæcitas aut nigredo affectibus accensendæ sunt III, 414, 13; cæsius sunt propter interioris caloris exsuperantiam, nigri propter ejus absentiam, teste Empedocle IV, 192, 31 ss.; qua de causa nigros habeant qui meridiem versus habitant IV, 192, 30 ss.; cur cæsius habeant qui Aquilonem versus habitant IV, 192, 34 ss.; vel magni, vel parvi, vel medii III, 9, 28 s.; medii optimi III, 9, 29; aut exstant aut in profundo siti sunt aut medio spatio III, 9, 29 s.; ad cerebrum pertinent III, 9, 43; ab iis ad venas cerebrum circumdantes tendunt meatus III, 244, 31 ss.; idque quare III, 244, 16 ss., cf. III, 238, 4 s.; venulæ impositi sunt III, 9, 44; æque ac reliqua sensoria meatibus impositi sunt III, 362, 50 ss.; peculiare corpus sunt III, 363, 3 s.; ab iis tres meatus ad cerebrum tendunt, idque quales et quomodo dispositi III, 13, 51 ss.; ab iis ad cerebri membranam tendunt meatus III, 363, 9 s.; sunt purissimo cerebri humore per hos meatus procedente III, 363, 7 s., cf. III, 479, 28 s.; igitur non ut reliquæ partes primum potentia adsunt quo loco postea actu aderunt III, 363, 5 ss.; hinc frigidi et humidi sunt III, 363, 5; idque excepto cerebro, inter omnes capitis partes soli III, 363, 10 ss.; hinc quoque initio maximi sunt, dein considunt atque omnium partium ultimæ perficiuntur III, 362, 47 ss.; idque æque apud præstria volatiliaque ac natatilia III, 362, 48 s.; initio maximi sunt apud frutum, idque quare III, 360, 52 s.; III, 138, 13; distincti maximique sunt fretui masculo quadraginta dierum III, 138, 12 s.; in foetibus valde parvis admodum rigent et splendent III, 478, 40 ss.; genibus impositi tenent foetus humani III, 142, 25 s.; constat eos non simul fieri cum corde et jecore et pulmone III, 363, 46 ss.; initio maximi sunt et postea considunt quia idem cerebro evenit III, 363, 13 ss.; item magis videntur propter humorem quem continent III, 363, 19 ss.; sero perficiuntur quia cerebro concoctio difficilis est III, 363, 42 s., cf. 21 s.; omnium vero ultimi quia difficulter moventur, utpote frigidissimi et a principio remoti III, 363, 44 ss.; quænam ab iis proficiantur venæ secundum Syennesis Cyprum (?) III, 38, 27; quænam eundem Polybum III, 40, 5; suapte natura venosi sunt III, 509, 16 s.; igitur eodem modo se habent ac reliquæ corporis partes III, 509, 15 s.; mutatio quam subeunt fluente menstrua purgatione nobis manifesta non est, sed nihilo minus revera exstat III, 509, 17 ss.; quomodo aerem et ejus ope specula afficiant, fluente menstrua purgatione III, 509, 20 ss., cf. 6 ss.; quænam acutissime videant III, 9, 24 s., 30; vel nictabundi sunt vel intenti vel media natura III, 9, 32; quænam eorum partes III, 9, 3 s.; eorum anguli, v. *Anguli*; eorum album, v. *Album*; eorum nigrum, v. *Nigrum*; apud hominem in eadem circumferentia jacent in quibus aures III, 10, 4 s.; III, 13, 15 s.; apud dominales quæ-

drupedes iis superiores sunt aures III, 10, 5 s.; iis determinatur ante III, 315, 37; eos ad anteriora conversos habet homo III, 13, 13 s.; minimo intervallo a se invicem distant apud hominem III, 13, 17 s.; idque quare IV, 163, 17 ss.; cur utrumque simul dextrorsum retorquere possimus et item sinistrorsum atque etiam alterum dextrorsum sinistrorsumve, simul vero dextrorsum ac sinistrorsum non possimus IV, 273, 31 ss.; dexter cur nullam differentiam præbeat cum sinistro IV, 277, 36 ss.; sinister cur eodem acumine præditus sit quam dexter IV, 275, 41 ss.; quum duo sint alterutri eorum idem aliud videri potest, si inæquales sint II, 512, 5 s.; senum tunica dura et rugosa teguntur IV, 275, 12; omnia animalia iis prædita manifesto dormiunt III, 501, 39 s.; quibus animalibus duri sunt manifeste dormiunt, etiamsi brevem somnum habeant III, 501, 40 ss.; ut acute videant, molles sunt III, 245, 35 s.; idcirco tutamine opus habent III, 245, 34 s.; idque apud quænam animalia et quare III, 245, 28 ss.; si dura cute obiecti essent, minus a rebus extrinsecus incidentibus offenderentur III, 245, 36 ss.; ipsi et locus illis proximus magnam vim ad procreationem obtinent IV, 136, 16 s.; argumenta qua probant eos aqueos esse III, 478, 38 ss., cf. III, 479, 4 ss., 19 s.; ubi in sauciatis effluit aqua esse videtur III, 478, 40; omnium partium corporis minime riget III, 478, 45 s.; pingues sunt apud omnes IV, 136, 19 s.; eos manu tangunt flere incipientes, 406, 35; sistitur si cuipiam rei intellectus vehementer insistat IV, 14, 1 s.; dici potest quia duos habemus, fieri etiam posse ut duas animas partes haberemus ad eadem sensibilia percipienda III, 492, 17 ss.; eo carens corpus robustum graviter fallitur II, 75, 19; hominis alius hominis oculo specie idem III, 1, 18 s.; huius illiusve interdum pulchrior est quam picti imagines, 531, 30; eum si quis alteri excusserit, huic non itidem oculum exsulare oportet, sed majora pati debet, idque quare II, 152, 21 ss.; altero orbem qui cæcaverit, minor pena manet quam qui duos habentem, 328, 29; eos novisse oportet qui eos curare vult II, 13, 18; eos solos amatores in amans respiciunt, idque quare fr. 43, b; multos sibi adsciscunt monarchæ, 541, 50.

Oculi (quomodo visionem efficiant); omnium sensus instrumentorum manifestissimi sunt, idque quare III, 69, 5; eo patiente aliquid fit visus III, 453, 46; a colore aliquid pati nequit III, 453, 47; igitur affici debet ab intermedio III, 453, 48 s.; id est a pellucido III, 453, 41 s.; igitur si ei imponatur color, nihil sentit III, 453, 39 s.; III, 460, 11 s.; III, 457, 17 s.; si eo videt quia simulacrum in eo apparet, etiam omnes res videre debent in quibus idem fit III, 478, 32 ss.; alii plus humoris continent quam competens motus requirit, nempe nigri, alii minus, nempe cæsi, alii modicum III, 410, 36 s.; qui inter cæcios et nigros medium tenent pluris minorisque ratione inter se differunt III, 416, 43 ss.; eorum humor a luce et rebus visibilibus movetur III, 416, 47 s.; eorum motus quatenus pellucidi, non quatenus humidi sunt, visus est III, 416, 49 s.; eorum humor nec omnino non, nec magis quam quatenus pellucidus est moveri debet III, 416, 53 s.; ab eo ipso pendet visus acumen, quo rerum visibilibus discrimina bene distinguimus III, 418, 7 ss.; nempe partim ab ejus humoris puritate vel a ratione quæ inter huius humoris copiam et motura exteriorem intercedit III, 418, 1 s., 5, 9 ss., cf. 36 s.; III, 419, 3 ss.; ejus pars quæ vocatur nigrum vel medium manifesto lævis est ideoque, in tenebris lucet III, 477, 40 ss.; lumen ex eo quasi e laterna exire censent Empe-

docles et Plato III, 478, 1, 15 ss.; ejus membrana aquam arcent, ignem (i. e. lumen) arcere nequeunt, secundum Empedoclem III, 478, 21 ss.; ideo in eo apparet simulacrum quia lævis est III, 478, 28 s.; in eo visus (pupilla) ut pars in toto contineri dicitur II, 289, 33; ejus pars interna ita se habere debet ut lumen recipere valeat III, 479, 10; quomodo in eum agat aer ut visionem efficiat III, 475, 6 s.; sine visu non perficitur et vice versa III, 395, 43; eo in tenebris moto ac compresso ignis emicat III, 477, 30 s.; cur non in lumine, nec nisi cito moveatur se ipse videat III, 477, 33 ss.; se ipse videt eodem modo ac in refractione III, 477, 50 s.; si igni constaret, etiam in tenebris videre debuisset III, 477, 51 ss.; si animal esset, ejus anima visus esset III, 445, 9 s.; ipse vians materies est III, 445, 11; visu ablato, nonnisi nomine oculus est III, 445, 11 s.; igitur ejus substantia secundum notionem visus est III, 445, 10 s.; pupilla et visu constat III, 445, 22; visum appetit II, 191, 14; ei multa offensacula affert aer, non vero aqua III, 246, 42 s.; iis clausis videre non licet III, 507, 8 s.; iis clausis interdum imagines nobis apparent III, 466, 3 s., cf. III, 465, 47; res quæ ad eos deferuntur, non sentimus, ubi meditatur vel perterriti sumus vel violentum sonum simul audimus III, 490, 10 ss.; ubi eum in latu vertimus cur non una res geminari videatur IV, 275, 29 ss.; cur cetera quidem rectius ambobus videamus, versuum vero rectitudinem uno IV, 276, 11 ss.; cur iis distractis res duplices appareant IV, 274, 40 s.; si quis eum subter comprimat res duplices apparent IV, 134, 32 s.; si moveatur, digitus ei subjectus, duplex videbitur II, 590, 40 ss.; IV, 132, 5 s.; ei subjectus digitus si lateat, unum non solum duo videbitur, sed et habebitur III, 511, 41 ss.; sin vero non lateat, unum duo videbitur, sed non habebitur III, 511, 43; cur altero apprehenso, alter intentius tueatur IV, 272, 44 ss.; IV, 273, 11 ss.; qui eos manu obumbrat, melius cernit res remotas, idque quare III, 417, 50 ss., cf. III, 419, 15 s.; item qui propugnaculum ante eos habet, idque quare III, 417, 54 ss.; III, 418, 19 ss.; prominentes res remotas non bene cernunt III, 418, 14 s.; eas vero bene cernunt intus siti, idque quare III, 418, 15 ss.; qui humidos habent, eorum visus ob imbecillitatem reflectitur, ideoque iis potissimum apparet iris circa lucernas III, 603, 43 ss.; si certo aliquo modo dispositos haberent senes, æque bene viderent ac juvenes III, 440, 6 s.; cur non transpiciant per rara e. g. per pumicem IV, 241, 43; eo uti non licet ad videndum aut ad perverse videndum, idque quomodo II, 237, 29; eo etiam uteremur ex accidente, si eum vel ad vendendum vel ad edendum adhibere liceret II, 237, 32.

Oculi (eorum affectus et curatio); patibiles sunt IV, 275, 44; videndo lassescunt III, 501, 15; siccus redditur exercitatio IV, 279, 9; exercitatio cur eorum acumini non prosit IV, 275, 8 ss.; eorum siccitas glaucoma est III, 417, 10; eorum vero humorum redundantia lusciositas III, 417, 13 s.; apud senes resciscantur III, 417, 12 s.; sanus est si nullam gramiam faciat, videatque et post visionem non turbetur III, 209, 16 ss.; fieri tamen potest ut recte videat, etiamsi non omnes ejus partes bene habeant III, 209, 23 s.; cur uno intuentes minus afficiamur IV, 274, 38 s.; cur si quis eum perfricaverit, minus sternutet IV, 272, 37 ss.; IV, 280, 21 ss.; IV, 281, 16 ss.; IV, 299, 23 ss.; eorum humor si nimis parvus sit, perturbatione sua impedit colorum motum III, 417, 16 ss.; si nimius sit, difficulter movetur III, 417, 18; cur inprimis fumo infestentur IV, 276, 18 ss.; cur qui sunt pro-

minentibus fumo magis infestentur IV, 273, 29 s.; cur solus non rigeat etiamsi infirmissimus sit IV, 276, 30 ss.; lacrimas fundunt, res splendentes intuentes, vel vehementi frigore aut calore III, 212, 29 s.; eos turbant adversi venti IV, 145, 25; cur in iis cicatrices albæ sint IV, 158, 29 ss.; IV, 159, 39 ss.; eorum distortio IV, 273, 44; cur iis homo solus distorqueatur IV, 277, 16 ss., 20 ss.; eorum distortio non fieret, si unicus quidam eorum color esset IV, 277, 24 s.; soli manifesto concubitu distorquentur III, 367, 45 s.; item subsident apud eos qui nimium Veneri indulgent III, 367, 46 s.; IV, 136, 1 ss.; idque quare III, 367, 47 ss., cf. III, 363, 4 ss.; constat eorum regionem omnium capitis partium maxime seminalem esse III, 367, 43 s.; idcirco medicamenta iis illita apud mulieres sæcundas sputa tingunt III, 367, 39 ss.; cur maxime debiles sint homini ubi concumbit IV, 142, 42 ss.; cur eos attollant concumbentes et morientes IV, 135, 41 ss.; noxa affliguntur, quod ad visus acumen attinet, cum apud concumbentes tum apud spadones IV, 136, 30 ss.; obscurantur mulieribus post conceptionem III, 138, 34; sinister cur magis quam dexter contrahatur IV, 276, 47 ss.; quando sanantur, totum corpus sanari dicitur II, 307, 41; II, 597, 36; inflammato cura adhibenda est III, 210, 2; iis prodest mel album III, 199, 40; eorum remedium est chrysocolla IV, 84, 4; item herba lanceæ similis IV, 107, 1 s.; iis medicandis florem æris et Phrygium cinerem adhibent IV, 84, 14 s.; adversus eorum hebetudinem mel galbanorium facere potest IV, 291, 39 s.; iis prodest si sæpe rebus mordentibus detergantur, ut cepe IV, 274, 36; iis noxium est origanum IV, 274, 37; cur eos tam eximie mordeat cepe, nec vero origanum IV, 218, 25 ss.

Oculi (quales mores indicent); quænam ab iis de moribus signa colligere liceat III, 9, 8 ss., 24, 31 ss.; locus qui circa eos est, præstantissimus ad signa physiognomonica IV, 15, 6 s.; fulvus, lubricus, ingeniosi signum IV, 5, 12; pallidus, hebes, stolidi signum IV, 5, 16; apertus et splendidus impudentis signum IV, 5, 22 s.; non splendidus, niger neque valde apertus, neque omnino clausus, tarde nictans, modesti signum IV, 5, 29 ss.; macri et contracti, tristis signum IV, 5, 40 s.; contracti duo significant partim quidem mollem et femininum, partim demissum et tristem IV, 5, 41 ss.; flavus nec valde apertus, fortis signum IV, 4, 43 s.; imbecillis et nictans, ignavi IV, 4, 50; celeriter nictantes, partim ignavum, partim calidum significant IV, 5, 31 ss.; cuius ingenii signum sint pingues IV, 6, 15 ss.; acutos et mobiles habentes, rapaces sunt, ad accipitres referuntur IV, 13, 44 s.; qui iis nictantur ignavi, idque quare IV, 13, 45 s.; pingues et lascivi libidinosi signum IV, 6, 24 s.; parvi signum pusillanimitatis IV, 6, 10; hi ad simiam referuntur IV, 11, 28 s.; magni, signum torpidi: ad boves referuntur IV, 11, 30 s.; concavos habentes, improbi, ad simiam referuntur IV, 11, 37; prominentes, stulti: ad asinos referuntur IV, 11, 34 s.; paulum concaviores, magnanimi, ad leones referuntur IV, 11, 37 s.; qui plus concaviores, mansueti: ad boves referuntur IV, 11, 38 s.; contracti, cinædi signum IV, 5, 44 s.; eorum circumspeditiones cinædi signum IV, 5, 48; quibus erubescunt, hi extra se feruntur ob iram IV, 12, 34 s.; eorum rubor cur iratis potius angeatur IV, 273, 1 ss.; IV, 279, 5 ss.; in iis est pudor IV, 273, 3; qui irrisores sunt, delicatos habent IV, 13, 46 s.; molliter et dissolute spectantes: ad mulieres referuntur IV, 13, 50 ss.; magnis intervallis moventes et albuginis tincturam in oculis habentes, intellectu præstant IV, 13,

53 ss.; quibus valde nigri, ignavi IV, 12, 37; cæci aut albi, ignavi IV, 12, 40 s.; fulvi, æquo animo sunt, referuntur ad leonem et aquilam IV, 12, 42 s.; vinosi, lascivi: ad capras referuntur IV, 12, 42 s.; ignei, impudentes, ad canes referuntur, IV, 12, 41 s.; pallidi et turbati, ignavi sunt IV, 12, 45 ss.; splendidi, libidinosi, ad gallos et ad corvos referuntur IV, 12, 43 s.; quæ circa eos sunt rugosa habere, cavillatoris signum IV, 6, 7 s.; item humiliora, animosi IV, 5, 35.

Oculi (animalium præter hominem); visus instrumenta sunt cum apud serpentes et quadrupedes otiparas, tum apud reliqua animalia III, 295, 40; cæci subditos habet aspalax III, 462, 5 s.; quomodo se habeant apud aspalaces III, 68, 41 ss.; eorum sedem apud aspalaces petunt duo meatus a cerebro profecti III, 63, 50 ss.; oranium animalium maxime multicolores habent equi III, 416, 10; igitur nonnulli equi duos colores diversos habent III, 416, 11 s.; exceptis equis homines soli interdum duos colores diversos habent III, 416, 12 ss.; III, 417, 3 s.; nigros habent boves III, 416, 3; oves, aquosos III, 416, 3 s.; capræ caprinos III, 416, 5 s.; nonnulla animalium genera tota vel fulvos, vel cæcos habent III, 416, 4 s.; altero emissio mori scrofam asserunt quidam III, 123, 39 ss.; tauri et asini percussit corvus III, 173, 42; ad eos usque extenduntur juba et comæ caproneæ III, 204, 31 s., 45; duos habent aves omnes III, 27, 20 s.; ex eorum angulo nictant aves quædam membranæ ope III, 295, 52 s.; anthi nubes occupati III, 173, 52; ex iis sanguinem emittit ardeola fusca colens III, 174, 7 s.; eos omnium avium maxime vorat phox IV, 135, 6 s.; ossifragæ albugine deturbati III, 139, 81; pullis hirundinum expuncti repullantur III, 33, 36 s.; idque quare III, 409, 13 ss.; item serpentibus ut ferunt III, 33, 34 s.; inprimis sub initium incubationis manifesti ac inflati sunt III, 100, 50 s.; circa decimum diem reliquo capite majores sunt etiamsi adhuc visu careant III, 107, 8 s.; quanta hoc tempore sit eorum magnitudo III, 107, 9 ss.; quomodo intus se habeant hoc tempore III, 107, 11 ss.; nigri tunc sunt III, 107, 11; sero parvi fiunt ac considunt III, 106, 52; chamæleontis quales III, 26, 4 ss., 29 ss.; eorum quoque colorem mutat chamæleo III, 26, 16 s.; eos in orbem vertit et quoqueversus transfert chamæleo III, 26, 9 ss.; circa eos aliquid sanguinis, etiamsi perparum habet chamæleo III, 26, 24 s.; eum cerebro continuantur apud chamæleontem III, 26, 27 ss.; ab iis serpentes senectem exuere incipiunt III, 162, 5; quales habeant crocilli fluviales III, 25, 27 s.; ranarum ululatum emittentiam, ut lucernæ splendent, idque quare III, 72, 49 ss.; animalium exsanguinum duri sunt, idque quare III, 473, 42 ss.; quibus duri sunt, non acute cernunt III, 473, 43 s.; III, 284, 37; quibus duri sunt, colorum discretionis nonnisi terribilis et terroris expertis ope distinguere videntur III, 456, 83 s.; igitur eodem modo colores percipere videntur quo homines odores III, 458, 31 ss., 34 ss.; palpebris carent, sed statim videntur in pelliculo sunt III, 457, 33 s.; III, 487, 10 ss.; igitur eorum oculi eodem modo a reliquorum animalium differre videntur quo olfactus sensorium animalium sanguine expertum ac aqualitum a respirantibus III, 457, 29 ss.; III, 487, 5 ss.; quibus duri, palpebris quasi agnatas habent III, 246, 32 s.; quibus duri sunt, iis pupilla sebacea non est III, 51, 28; duriores habent animalia squarrosa quam aves, idque quare III, 296, 2 ss.; iis a se invicem differunt pisces, insecta et crustata, etiamsi omnia palpebris careant III, 246, 32 ss.; quales habeant insecta III, 246, 32 ss.; quales

crustata III, 246, 32 et 37 s.; quales pisces III, 246, 38 ss.; III, 29, 5 s.; piscium in tenebris cernuntur et ignei apparent ac splendent III, 453, 32; ante eos dependent radicle apud ranam marinam III, 190, 36; albescent vel obæcantur nonnullis piscibus hieme vel imbribus modum excedentibus, idque quibusnam III, 163, 29 ss.; et in piscibus et in reliquis animalibus primi post conceptionem apparent et maximi sunt III, 116, 45 ss., cf. I s.; III, 112, 3; non tamen in vermibus quibus generantur nonnulla animalia III, 166, 6; omnium crustatorum duri sunt III, 59, 11 s.; eos movent et extrorsum et introrsum et ad latera III, 59, 12 s.; eodem modo quo reliqua crustata eos movent cancri plerique, immo magis III, 59, 13 ss., cf. III, 61, 12 s.; eos in latum movere possunt cancri III, 315, 39; igitur apud eos membra sequuntur III, 315, 38; quomodo eorum situ inter se differant varia cancerum genera III, 61, 15 ss.; parvos et breves habet astacus, magnos vero locusta III, 59, 39 s.; ante eos antennis habet locusta III, 59, 9; sub his vero astacus III, 59, 39; infra eos os habent cancri III, 61, 18; statim sub his habent superiores oris meatus quæ aquam emittunt cancri III, 61, 25 s.; eos sub corniculis habet cancellus, idque quales III, 64, 25 s.; his subjacet os apud eundem III, 64, 27; duos magnos habent mollusca III, 57, 1; idque ubinam sitos III, 56, 54, cf. 32 s.; inter eos situm est cerebrum parva cartilagine contentum III, 57, 1 s.; infra eos habent pedes mollusca III, 286, 33 s.; in sepiarum foetibus et in reliquorum animalium semper primum grandissimi apparent III, 92, 24 ss.; eos omnia insecta habent III, 67, 24 s.; ante eos cornicula habent quædam insecta III, 67, 47 s.; duos habent muscæ et apes III, 284, 37 ss.; igitur res his incidentes anterioribus pedibus abstergunt III, 284, 38 ss.; his aqua suffusus moriuntur tabani III, 96, 9 s.

Oculi cæli; v. Cælit oculi.

Oculi nigri; eos perperam Empedocles plus aquæ quam ignis continere censet III, 416, 24 s.; eosque noctu non acute cernere propter ignis inopiam III, 416, 27 s.; sunt autem nigri quia plus humoris continent quam competens motus requirit III, 416, 36 ss.; igitur noctu non acute cernunt quia eorum humor propter copiam non satis movetur III, 416, 50 s.; inprimis lusciosi sunt III, 417, 9.

Oculus (mentis); ei bonus habitus innasci nequit sine virtute (morali) II, 75, 1; eo acute cernere res admiratione digna est, 412, 40; eum per experientiam habent senes II, 73, 46.

Oculorum distortio; v. Distortio oculorum.

Oclimestres; v. Pætus oclimestres.

Odeum; ad id nemo it qui noctu, quum in Libyæ est, Athenis se esse putat II, 510, 52 ss.

Odiosa (μισαρά); aliis sunt quæ amabilia aliis II, 122, 23.

Odiosa pars; a meliori et a principio remota esse debet III, 282, 22 s.

Odiosi (μισοφύμοι); his injuriam facere solent, 339, 28.

Odium (μίσος) affectus animæ est II, 18, 21; II, 138, 17; II, 195, 33; ejus definitio II, 196, 3; non animæ affectus est, sed hominis eam habentis III, 440, 11 s.; est affectus moralis animæ vituperandus II, 150, 17; II, 216, 34, 48; quidnam ei proprium sit II, 216, 49 s.; II, 150, 16; sine corpore locum habere nequit III, 432, 35; iram non sequi probatur, 193, 34; contrarium est amor secundum intellectum, 182, 8; acerrimum gerunt, qui valde amarunt, 608, 19; inprimis vel propter id, vel propter contemptum evertuntur tyrannides, 583, 13; necessario ei obnoxius est omnis

tyrannus, 583, 15; tanquam ejus species consideranda est ira, idque quare, 583, 21; quomodo ab ira differat, 583, 23; nihilominus sæpius propter id quam propter iram evertuntur tyrannides, 583, 28; ei propinqua est invidia, 453, 33; id apud iudices contra adversarios excitare debet defensor, 453, 30; item in peroratione accusator, 451, 8; apud auditorem in peroratione excitari debet, 410, 19; de eo ex amicitia contrariis spectandum est, 353, 5, v. *Inimicitia*; quomodo et adversus quosnam excitari possit, 445, 34; adversus quosnam excitari debeat in dissuasionem, 445, 33; cur eo habeant, re peracta, juvenes quibuscum congressi fuerint, quum concumbere incipiunt IV, 137, 47 ss.

Odium hominis; v. Hominis odium.

ὀδοντάρα; v. Dentiducus.

Odor (ὀσμή); quidnam III, 484, 43 s., cf. III, 487, 32 ss.; differt a colore, a sono et a sapore II, 156, 1; fumida exhalatio est III, 479, 24; vapor et effluviolum IV, 189, 21; utrum fumus an aer an vapor IV, 187, 41 ss.; sensibile (olfactui) principium est III, 479, 38; idem quod odorabile III, 484, 44; probatur sapidi humoris affectus esse III, 484, 44 ss.; odorabile est III, 461, 13; nil efficere posse videtur, nisi olfactum III, 461, 13 s., cf. III, 457, 23 s.; III, 487, 4; igitur ab eo non affici posse videntur quæ olfacere nequeunt III, 461, 14 s., cf. 10 ss.; quatenus ab eo afficiuntur res quæ olfacere possunt III, 461, 16 s.; non ipse agit in corpora, sed id cui inest III, 461, 18 s.; videntur tamen et ab eo affici posse quæ limite carent, nec perstant, e. gr. aer III, 461, 22 ss.; alio tamen modo, idque quonam III, 461, 25 ss.; eum eadem parte ac colorem ac sonum nos percipere arbitramur, si aer nobiscum undique circulo coaluisset III, 459, 15 ss.; si olfactus sensorium tangat, sensum non movet III, 453, 54 ss.; III, 457, 18 ss.; III, 451, 4 s.; ab eo movetur intermedium quod iterum sensorium movet III, 454, 2 s., cf. III, 457, 10 s.; ejus intermedium communis aeris et aquæ affectus est nomine carens III, 454, 8 s., cf. III, 457, 11; idque quare III, 454, 11 ss.; idem ei præstat hicce affectus quod colori pellucidum III, 454, 9 ss.; prius pervenire probatur ad intermedium III, 489, 29 ss., cf. 4 ss.; III, 490, 2 ss.; eum prius sentit qui prope est quam qui procul III, 489, 8; quia sensibilis est, in infinitum dividi potest III, 488, 3 ss.; omnis gravat caput IV, 130, 19 s.; non alit, neque aliquid ad incrementum decrementumque confert III, 474, 34 s.; nihil nutritioni confert III, 447, 32 s.; quatenus odorabilis est nihil ad nutritionem confert III, 487, 48 s.; igitur perperam Pythagorei contendunt animalia quædam his ali III, 487, 35 ss.; eodem modo se habere videntur ad sanitatem quo sapores ad nutritionem III, 487, 51 ss.; moribus caret IV, 209, 13 s.; cur moribus similes non sint IV, 209, 29 ss.; eo carent elementa, idque quare III, 484, 46 ss.; eo prædita est mare, idque quare III, 484, 49 s.; valentior habet sal quam nitrum, idque quare III, 484, 50 ss.; eo carent lapides, idque quare III, 484, 52; eo prædita sunt ligna, idque quare III, 485, 1; eo caret aurum, idque quare III, 485, 2 s.; eo prædita sunt ferum et æs III, 485, 3 ss.; eum vix habent recrementa metallorum, idque quare III, 485, 3 ss.; quatenus eo prædita sint argentum et stannum III, 485, 5 s.; fere iidem affectus sunt ac sapores, sed non in iisdem III, 482, 7 s.; eorum natura nobis minus manifesta est quam coloris aut soni III, 456, 26 s.; idque quare III, 456, 27 ss.; eos nonnisi jucundi et molesti ope percipiunt homines III, 456, 29 ss.; videntur igitur catenus

eos percipere homines quatenus colores animalia quibus oculi duri sunt III, 456, 31 ss.; saporibus pro portione respondere videntur III, 456, 35 ss., cf. III, 484, 32; III, 485, 26 s., 32 s.; igitur sunt dulces amarique, item acres et austeri acidique et pingues III, 456, 46, 50 s.; III, 485, 28 s.; non semper tamen uniuscujusque rei ejusdem rei pro portione respondent, sed interdum contrarii sunt III, 456, 48 ss.; a saporibus nomina receperunt, utpote minus manifesti III, 456, 52 ss.; iis manifestiores nobis sunt sapor, idque quare III, 482, 8 ss.; ad siccum pertinent III, 457, 42; eorum differentias bene percipimus si cum olfactus sensorium, tum membrana id obtegens pura sint, idque quare III, 419, 3 ss., cf. III, 418, 34 ss.; eorum genera duo sunt, etiamsi nonnulli eorum genera esse negent III, 485, 36 ss., cf. III, 487, 34 s.; alterum eorum genus saporibus pro portione respondet III, 485, 39 s., cf. 27 ss.; III, 456, 46 ss.; alterum comprehendit sapor per se jucundos III, 485, 47 s.; eorum facultas naturaliter calida est III, 486, 26; propter calorem leves sunt III, 486, 24 s.; iis ad cerebrum adscendentibus melius se habet ejus regio III, 486, 23 ss.; omnes sursum feruntur, idque quare IV, 189, 25 ss.; quatenus circa eos sensibiles sint feræ II, 212, 11 ss.; quinam per se, quinam per accidens grati II, 212, 14 ss.; eos movet et condit calor III, 485, 35; igitur eos hebetant et delectat frigus et gelu III, 485, 33 ss.; cur eos minus hieme et gelu percipiamus IV, 310, 8 ss.; idem circa eos efficit humor sapidus, quod circa sapor siccum III, 484, 32 ss.; æque in aere ac in aqua percipiuntur III, 484, 34 s., 37 s., cf. III, 485, 22, 32; III, 487, 29 s.; eodem modo quo eos, sapor e longinquo perciperemus, si in aqua degeremus III, 489, 54 ss.; una cum exhalatione sicca corpus intrant III, 487 46 s.; igitur si colligerentur, ad respirationis instrumenta commearant III, 487, 47 s.; ad eos percipiendos respiratione abutitur natura III, 486, 27 ss.; a pectore profecti respirationis ope percipiuntur III, 367, 53 s.; eos nonnulli exhalationi fumidæ assimilant III, 485, 6 s.; eos omnes exhalationi vel vaporis assimilant, vel ambobus III, 485, 10 ss., cf. 8 s.; probantur nec vapor, nec fumida exhalatio esse III, 485, 12 ss.; post vehementes alii percipi nequeunt III, 467, 34 ss., cf. III, 463, 46; postquam vehementes percipimus, ægre fit olfactus III, 508, 51 s.; vehementibus necantur tam homines quam reliqua animalia III, 457, 26 ss.; III, 487, 15 ss.; nonnisi per accidens necant III, 475, 32 ss.; nempe ubi una cum iis moventur quædam alia quæ tactum pessumdam III, 475, 35 ss.; eos omnia animalia ope spiritus innati percipiunt III, 249, 16 s.; quibusnam partibus eos percipiant animalia non respirantia III, 249, 14 ss.; eorum sensum habent omnia vivipara sanguine prædita III, 69, 1 ss.; eos percipere videntur aquatilia III, 454, 11 s.; III, 457, 11 s.; idque quare III, 457, 13 ss.; eos nonnisi inspirantia percipere possunt animalia respirantia III, 454, 12 ss.; III, 457, 39 ss., cf. III, 457, 16 ss.; quænam animalia remotos optime percipiant III, 419, 12 ss.; earum rerum eminus sectantur animalia quarum saporibus delectantur III, 71, 23 ss.; iis eminus ad alimentum alliciuntur animalia respiratione carentia nonnulla III, 457, 13 ss., cf. III, 486, 47 ss.; eo regem quærent apes si ab rege aberrant III, 196, 4 ss.; non solum rerum quæ iis admiscentur aut injiciuntur in se recipiunt vina et unguenta, sed earum etiam quæ prope adstant aut nascuntur III, 509, 40 ss.; obscuriores fiunt quando rariores sensibus apparent III, 658, 23 s.; quomobrem cominus minus bene oleant IV, 310,

24 ss.; e floribus confecti IV, 190, 30 s.; rosæ semper suavis est nobis IV, 260, 32; cur tam suffimentorum quam florum minus suaves e proximo IV, 186, 8 ss., cf. 1; IV, 187, 36 ss.; corruptis delectantur Phrygi IV, 320, 16 s.; salsamentis nobis non suavis est ubi repleti sumus IV, 260, 30 s.; malus medicamenta comitatur, idque quare IV, 116, 29 s.; cur fædi medicamenta purgant IV, 117, 13 ss.

Odores per se jucundi; nequaquam ad edendum provocant, nec quidquam ad cibi cupidinem conferunt III, 485, 48 ss.; non secundum saporis in specie distribuuntur, idque quare III, 486, 7 s.; homini soli proprii sunt III, 486, 2 s.; idque quare III, 486, 6 s., 30 ss.; sanitatis adminiculum sunt idque eorum minus est III, 486, 15 s., cf. III, 487, 50 s.; iis præditum alimentum fere semper utile est quocunque modo se habeant homines III, 486, 19 s.; qui eos hodie potibilibus admiscunt consuetudine voluptati vltm inferunt III, 485, 54 ss.

Odores qui saporibus pro portione respondent; alibi affectus sunt III, 485, 41 s.; igitur per accidens jucundum et molestum habent III, 485, 40 s., 45 ss., cf. III, 486, 5 ss.; esurientibus jucundi sunt, satietatis vero et cibum non desiderantibus non jucundi III, 485, 42 ss.; iis tantummodo jucundi sunt quibus et cibum unde proveniunt jucundus III, 485, 44 s.; omnibus animalibus communes sunt III, 485, 47; III, 486, 3 s.; eos inspirationis ope percipiunt animalia quæ pulmonem habent, idque quare III, 486, 38 ss.

Odores salsamentarii; v. *Salsamentarii* odores.

Odorabile (ὁσπρᾶνόν); odor est III, 461, 13; III, 484, 44; simul alibilis, id est tactilis, et audibilis et visibilis, id est pellucidi affectus esse videtur III, 487, 27 ss., 30 ss.; æque ac illud intermedium ope percipiuntur molle ac durum III, 459, 46 ss., 49 s., cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; quatenus tamen differant III, 459, 48 s.; III, 460, 1, cf. *Gustus* et *Tactus*; de eo difficilius aliquid determinatur quam de sono aut de colore III, 456, 25 s.; idque quare III, 456, 27 ss., v. *Odor*.

Odorat (ὀσᾶε); eo constat quod sensum aliquo modo afficere potest III, 618, 46 ss.

Odorata; fieri dicuntur arbores in quas arcus cæli descendit IV, 186, 16 ss.

Odorata; tam semina quam plantæ cur urinam movere possint IV, 117, 30 ss.; IV, 188, 8 ss.; IV, 217, 22 s.

Odoratiora; eæ sunt partes orbis terrarum quæ solent spectant IV, 186, 33 s.

ὀδὸς; et ὀδὸς; non eadem significant, 437, 39.

Odyssea; ejus argumentum prolixum est, 471, 3; ejus argumentum concinne exponitur, *ibid.*; quam optime fieri possit, composita est, 481, 35; quam maxime unius actionis est imitatio, 481, 36; continet multas partes quæ per se amplitudinem habent, 481, 34; duplicem habet compositionem et melioribus contractionum eventum impertit quam deterioribus, 467, 17; implectum carmen ac morale est, 477, 15; tota fere agnoscitur constare, *ibid.*; ex ea una vel due tragædiæ conficiuntur, 477, 3; quomodo eam circum unam actionem fecerit Homerus, 463, 85; in ea quæ expositionem spectant toleranda non forent, si ea malus poeta cecidisset, 478, 35; se habet ad tragædias ut *Margites* ad comedias, 459, 46; quomodo eam vocaverit Aristarchus, 389, 44.

Citatur, 406, 3; 469, 37, 41, 51; III, 269, 18; III, 465, 1, cf. *Homerus*.

Ægrus; pater Orphel fr. 316, a.

Œconomica; alluduntur, 613, 7 (cf. l. I, p. 637, 7).

Oeconomus; cum nonnisi multitudine et paucitate a domino et a basilico differre putant, 482, 10, cf. 484, 41; ei naturaliter competit quædam acquirendi vel possidendi ars, 490, 3; quatenus ei competat ars pecuniaria, 492, 11 ss.

Œdipodia; a Meleto docta fr. 304, a.

Œdipus; ejus epitaphium fr. 318, a; ejus fabula ita se habet ut sine spectatione audientium miserationem excitet eosque inhorrescere faciat, 467, 32; absurdum est eum non scire quomodo Laius mortuus sit, 478, 28, cf. 469, 16; eum exhilaraturus qui venit contrarium effecit, 465, 20; apud Sophoclem horrendum facinus perpetrat ac post facinus cognitionem agnoscit, sed extra fabulam, 463, 9; de eo tragædias solent facere poetæ recentiores, 467, 4; argumentum tripeditat tragædiis aptissimum, 460, 40.

Œlipus Carcini; citatur, 406, 48.

Œdipus Sophoclis; si quis tot hexametris exponeret quot ilias habet minus jucundum foret, 481, 25.

Œdipus rex Sophoclis; citatur, 465, 20; 468, 9; 469, 16; 470, 18 (?); 478, 28; ejus agnitio qualis 465, 29.

Œensis; Damonides fr. 231, b.

Enanthe (avis); evanescit, idque quonam anni tempore et quare III, 207, 23 ss.

Enareia; urbs Etruriæ IV, 90, 13; supra modum munita esse fertur, IV, 90, 14 ss.; ejus incolæ tyrannos metuentes, servos sibi præficiunt manumissos quotannis alios IV, 90, 16 ss.

Enas; post palumbem omnium avium columbini generis maxima est III, 84, 28; fr. 174, b; quanta sit ejus magnitudo III, 151, 33 s.; columba paulo major est III, 84, 29; herbivora et frugivora est III, 151, 28 s.; autumno inprimis conspicitur et capitur III, 151, 31 s.; capitur maxime ubi aquam haurit III, 151, 34 s.; bis parit III, 103, 41.

Eneus; pater Gorgæ fr. 314, a.

Eneus Euripidis; ejus prologus qualis, 406, 5.

Enophyta; post prælium ibi commissum Thebis sublata est democratia, 567, 16.

Enotri; palantes, agricolas reddidit Italus, 611, 49; iis leges dedit apudque eos convictus publicos instituit Italus, 611, 50; inde ab Italo mutato nomine Itali vocantur, 611, 44; ad eorum gentem pertinent et Opici et Chaones, 612, 1, 3.

Enotria; ejus rex antiquissimus Italus, 611, 43.

Enussa; ea inebriantur canes fr. 65, a.

Œta; in eo furore correptus est Hercules, IV, 265, 21; ejus accolæ quomodo urticæ ope capris non prægnantibus lac conciliat III, 53, 37 ss.

Offensio pedis; v. *Pedis offensio*.

Officinæ; ab iis vectigal (γερωνάτιον) exigere debet satrapa, 639, 42; ab iis decimam questus partem exigit Taos, 647, 15.

Officinæ argentariæ (ἀργυροποιεῖον); in iis qui vasa mundant unde lucrum faciant IV, 237, 43 s.

Officiositas (θεραπεῖα); eam non admiratur vir magnanimus II, 245, 16.

Officium; ejus pretium plerumque non tantidem æstimant qui præstitit et cui præstat IV, 105, 16; si fieri possit de ejus pretio ambo convenire debent II, 105, 6; sin vero minus, ejus mercedem æstimare debet qui id expertus est II, 104, 33; II, 105, 8, 14, 19; ad quamnam normam ejus remunerationem exigere debeat qui id expertus est II, 105, 20; id qui sui causa sine pacto præstat criminationi non obnoxius est II, 104, 47; unicuique præstanda necessitudine usque et virtute æstimari debent II, 106, 20; quæ ad

idem genus pertinent, facile dijudicantur, quæ ad aliud difficulter II, 106, 21, cf. *Munus*.

Offuscatio (σχοδίνσις); de ea problemata IV, 298, 34. *ὄλημα* v. *Tumor*.

οἶκία v. *Domus et Familia*.

οἰκονόμος v. *Dispensator*.

Olbia prope Mygalum Pamphyliæ; ibi Boreas Gaureus dicitur, idque quare IV, 45, 5 s.

Olea (ἐλαία); IV, 25, 21; fructibus prosunt III, 641, 21; ex alio semine gignitur quam homo II, 266, 37; non sit e tritico II, 460, 36 s.; omnium arborum prima ex ovo procreata est secundum Empedoclem III, 343 19; determinatam habet magnitudinem IV, 306, 30; frondem habet densam III, 196, 23 s.; ideo in iis diu eodem loco manent apes III, 196, 24; inde in iis perspectum est quomodo ceram colligant III, 196, 23; ab ejus flore apes vel sui ipsarum vel succorum ferturam afferre asserunt quidam, idque quare III, 98, 16 ss., cf. III, 385, 52; earum folia glauca sunt frigore IV, 41, 28; earum insitio in botam IV, 28, 3; illis conferunt balaustias simul plantatas IV, 28, 32 s.; non multa opacat umbra III, 100, 20 s.; igitur ubi ea est frequentes occurrunt cicadæ III, 100, 20; iis insident cicadæ; idque quando III, 162, 18; in ea nidulatur picus III, 181, 14; ejus fronde saginantur oves III, 153, 40; ejus amurca plures habet colores III, 650, 16; uno anno fructificant, altero rescinduntur IV, 29, 15; sæpe fructu privatur, idque quare IV, 39, 33 ss.; eatenus ab oleastro differt, quatenus alter sterilis est, altera fructum fert III, 380, 15 ss.; eodem modo quo has, inter se differre putant nonnulli piscium non cartilagineorum qui vulgo mares ac feminas habentur III, 380, 14 ss.; Callistephanus vocata IV, 82, 29 ss.; sacrae ramus Athenis uno die germinasse et crevisse dicitur IV, 104, 26 ss.; oleum ex iis proveniens iis qui Panathenæis vicerant dabatur fr. 225, a.

Olearia utensilia (ἐλαιουργία); quomodo iis conducendis sibi pecuniam paraverit Thales Milesius, 493, 37.

Oleaster (ὀλίβος); eatenus ab olea differt, quatenus alter sterilis est, altera fructum fert III, 380, 15 ss.; eodem modo quo hos, inter se differre putant nonnulli piscium non cartilagineorum qui vulgo mares ac feminas habentur III, 380, 14 ss.; eo saginantur oves III, 155, 40.

Olentia graviter (δυσώδη); cur his non olere videantur qui illa ederint IV, 188, 30 ss., cf. *Fetida*.

Olere jejunium; v. *Jejunium olere*.

Olere; cur omnia plenius oleant ubi moventur IV, 187 15 ss.; IV, 190, 38 s.; IV, 310, 32 ss.; cur male oleant corpora quum concumbendi facultas data est IV, 138, 8 ss.

Oleum (ἐλαιον); ad aerem pertinet III, 617, 36; ad aerem et aquam pertinet III, 623, 23 s., cf. 36; ad humidum magis pertinet III, 622, 52 s.; calidum est IV, 150, 20; calidissimum est IV, 329, 10; viscidum est II, 455, 21; inconcretile est III, 619, 30; flammatile est III, 622, 32; cur ipsum solum minime comburatur, aliis vero admixtum maxime IV, 328, 45; quatenus unum esse dicatur cum vino II, 519, 34 s.; id tenuitate superat aqua III, 482, 35 s.; magis tamen quam ea extenditur III, 482, 37; idque quia viscosum est III, 482, 37 s.; facilius manu continetur quam aqua III, 482, 39; aquæ supernat IV, 32, 14; minime desiccatur IV, 305, 28; crassescit ubi spiritui miscetur III, 350, 7 s.; aquosum quod eo continetur, ubi dealbatur, a calore in spiritum convertitur III, 350, 9 ss.; admixta aqua crassescit, idque quare III, 350, 16, cf. 52 s.; multum spiritum continet, idque quare

III, 350, 18 ss.; quare aqua innatet III, 350 20 ss.; levitatem debet aeri qui ei admixtus est III, 350, 22; aqua levius est, sed non pellucidius IV, 235, 50; frigore non concrecit, sed crassescit idque quare III, 350, 23 ss.; exhalabile, non evaporabile, ideoque non decoquitur nec crassescit III, 622, 16 s.; ejus natura perquam ambigua est, idque quare III, 617, 4 s.; cur contrarios effectus secum ferat IV, 329, 3; aere referuntur est ideoque aqua innatet III, 617, 8 s.; frigore spissatur III, 617, 10 s.; ubi aqua permixtum fuerit, semper aliquid utroque spissius oritur III, 617, 11 s.; ab igne crassescit et albescit idque quare III, 617, 12 ss.; neque a frigore neque ab igne assiccatur, idque quare III, 617, 18 ss.; cur non coaguletur, sed coeat, ævum vero coaguletur IV, 330, 8 ss.; ejus tenacitas causa est cur nullum sedimen habent III, 615, 30; quamvis calidum, spumam nullam facit IV, 266, 35; refrigerari potest III, 233, 19 s.; eo tactu calidior est aqua fervens, sed citius concrecit et refrigeratur III, 232, 42 s.; eo calidior est sanguis sed citius concrecit III, 232, 44 s.; impedit ne res citius resiccentur III, 424, 42 s.; sali innatet IV, 234, 46; eo sal et nitrum non liquuntur, idque quare III, 616, 51 s.; per se non ellaxatur, idque quare III, 613, 20 s.; purgat IV, 116, 22; idque certa copia si datur IV, 117, 22; ægre concoquitur et ægre putrescit IV, 312, 50 s.; agit in æs et ab eo afficitur IV, 328, 16; ejus exhalatio nidore est III, 622, 48 s.; fumus ex eo nigerrimus, idque quare III, 644, 9 ss.; cur ei sal congruat IV, 328, 24 ss.; cur mari infusum tranquillitatem efficiat IV, 331, 36; IV, 329, 24; infuso mare pellucidius redditur IV, 235, 47; cur effusum magis quam alii humores superne figuram rotundam habeat IV, 329, 18; inveteratum cur candidius sit quam recens IV, 221, 36 s.; cur melius et odoratus fiat in vasis quæ sensim vacuantur fr 204, a; cur maxime æruginè oppleat fr. 204, a; fluentis sonitus longe obscurior idque quare III, 600, 52; cur sole albescat IV, 289, 10 ss.; IV, 290, 38 ss.; lanæ quæ illo rigantur quamobrem rigescant, pili vero eo uncti nigriores fiant IV, 305, 23 ss.; ejus perunctio quæ sub vestem fit cur decolores reddat IV, 289, 24 ss.; maxime mordet oculos, idque quare IV, 276, 26; externis corporis partibus cur conferat, internis vero non IV, 329, 11; cur ad arcendum vinolentiam valeat IV, 135, 38 ss.; eo aqua permixto si quis se perfricuerit, cur lassitudines cessent IV, 143, 30 ss.; eo perunctis, cur aqua calida minus calida videatur IV, 236, 20 ss.; qui eo ungentur minus rigent, minusque sole uruntur IV, 329, 4; eo antea infuso cur aures urinantium minus rumpantur IV, 279, 24 ss.; cur superinfundant si aqua in aurem infusa fuerit IV, 279, 17 ss.; eo uncti libri cur facilius a posteriori parte legantur IV, 329, 15; quamobrem polenta eo subacta minus cohaereat quam aqua IV, 224, 39 ss.; etiamsi rufum sit, farinam et ptisanam cur candidiora efficiat IV, 221, 18 ss.; eo oblita intereunt insecta III, 168, 34 s.; eo oblitis vitulorum cornibus, minuitur pedum dolor III, 154, 43 s.; id alii elephantibus bibunt, alii non III, 168, 14 s.; qui id bibunt elephantibus, hi ejus potu ferramenta et corpore ejicere feruntur III, 168, 15 ss.; qui id non bibunt, iis oryza (?) vinum cum eo decoquunt III, 168, 17 s.; eo opus est fratribus, 370, 34; e sale depromitur, idque quale III, 484, 50 s.; IV, 231, 43; e piscium cartilagineorum jecore fit, idque quomodo III, 51, 4 s.; quoddam per sudum secernitur IV, 230, 51; ubi tempestas serena tepidiusque mare est succus hujusmodi superne efflorescit IV, 231, 1 s.; in Gymnesiis insulis non ex olivis sed ex terebintho permagna

copia gignitur, idque ad omnes usus accommodatum IV, 89, 14 s.; ejus fons miræ naturæ juxta montem Uranium in Sicilia IV, 95, 35 s.; ejus apud Clazomenios copiosus erat proventus, 643, 43; quomodo annonæ caritate simul et pecuniæ inopia laborantes ejus ope frumentum sibi compararint, 643, 41 s.; quare id coemerint expeditionem in Bospori tyrannos suscepturi Heracleotæ, 642, 1; quomodo aucto ejus pretio pecuniam sibi compararint Lampsaenæ, 641, 47; e sacris oleis proveniens iis qui Panathenæa victuat dabatur fr. 225, a.

Oleum album; crassius est vulgari III, 350, 8; idque quare III, 350, 8, 9 ss.

Olfacere (ὀσφραίνεσθαι); mullos simul idem non posse contendunt nonnulli, idque quare III, 489, 34 ss.; Seri tamen potest quod ad rem attinet quas prima odorem movit, non vero quod ad intermedium attinet III, 489, 37 ss.; cur minus valeamus hiberno tempore et minus per gelu IV, 187, 18 ss.

Olfaciens; aliquatenus idem olfacit primus quod secundus, aliquatenus non III, 489, 32 s.

Olfacius (ὀσφρητικός); unus e quinque sensibus est III, 64, 36; III, 461, 29; medium locum inter visum et auditum occupat, idque quare III, 244, 7, 48 s.; III, 245, 8 ss.; puritate differt a gustu II, 122, 11; actus id est quod olfactivum potentia III, 479, 21 s.; odoris sensus est III, 10, 23; æque odorabilis ac inodorabilis sensus est III, 457, 7 s.; et bene olentium et male sensus est III, 457, 25 s.; eo præstat visus, 326, 36; et ordine et natura sua medium tenere videtur inter sensus qui contactu et qui intermedii ope percipiuntur III, 487, 23 ss.; eum a visu et auditu distinguere non possemus si undique circulo nobiscum coaluisset aer III, 459, 15 ss.; distinguantur tantummodo eorum sensoria, quia eorum intermedia diversa sunt III, 459, 18 s.; intermedii ope percipit III, 474, 29 s.; III, 477, 3; non omnes ejus intermedii partes simul moveri probantur III, 489, 29 ss., cf. 4 ss.; III, 490, 28 ss.; aut aeri aut aquæ tribuendus est III, 461, 47; quo modo ad eum se habent aer et aqua, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s., v. etiam III, 453, 1 s.; et in aqua et in aere fit III, 481, 34, 37 s., cf. III, 485, 22, 32 s.; III, 487 29 s.; ejus instrumentum nares sunt III, 10, 22, v. Nasus; per palatum ad os penetrat IV, 310, 2; ejus sensorium superne situm est III, 419, 13 s.; ejus sensorium in capite situm est III, 487, 45 s.; ejus sensorium meatus est spiritu nativo plenus II, 462, 34 ss.; ejus meatus ad aerem externum pertingunt, ibid.; desinunt vero in venas quæ a corde ad cerebrum tendunt III, 363, 2 s.; ejus cum corde nexus non admodum manifestus est III, 244, 6 ss.; si ejus sensorium tangat odor, sensum non movet III, 453, 54 ss.; III, 454, 4 s.; III, 457, 18 s.; movetur vero ab intermedio quod versus ab odore movetur III, 454, 2 s.; III, 457, 10 s., v. Odor; nil nisi eum efficere posse videtur etiam III, 461, 13 s.; III, 457, 23 s.; III, 487, 4, cf. tamen et III, 461, 22 s.; ejus acumen duplex est III, 417, 4 s.; III, 418, 30 s.; alterum quo omnium odorum discriminina accurate percipimus III, 418, 31 ss.; alterum quo odores remotos facile sentimus III, 418, 34 s.; ibid. a puritate sensorii et membranae id obtegentis pendet III, 418, 34 ss.; III, 419, 3 ss.; hoc vero ab eo quod ante sensorium canalium longe porrectorum quædam species exstat III, 419, 8 s.; in eo semper ultimum alterans (secundum locum) simul est cum eo quod primum alteratur II, 336, 32; quomodo ab eo differat

motus quo ab odore afficiuntur res quæ limite carent, nec perstant III, 461, 20 ss.; ejus sensibile proprium non corpus est, sed affectus vel motus, non tamen sine corpore III, 489, 42 s.; respirationis ope fit III, 245, 8; ægre fit postquam vehementes odores percipimus III, 508, 51 s.; eum pessumdamt amarum et dulce, si modum superent III, 463, 46 s., cf. III, 467, 33 ss.; cædonum et eorum qui stercorea colligunt delectus est IV, 319, 37; de eo problemata IV, 298, 45; quæ eum spectant cupidines, rationis expertes, 335, 29; voluptatem parit molestiæ expertem II, 118, 44; ab eo orta voluptas non est generatio II, 168, 25; ab eo ortam voluptatem non præcedit molestia II, 168, 32; ejus voluptatibus non delectantur intemperantes nisi per accidens II, 36, 19; nec animalia II, 36, 28; propter voluptates vel dolores ab eo oriundos nemo dicitur temperans vel intemperans II, 211, 46, 48; II, 212, 30; errores has voluptates spectantes sine ignominia vituperantur II, 212, 32.

Olfactus (quomodo se habeat in variis animalium generibus); eum omnia vivipara sanguine prædita habent III, 69, 1 ss.; ejus instrumentum nares sunt cum apud serpentes et quadrupes oviparas, tum apud reliqua animalia III, 295, 40; eo prædita sunt fere omnia animalia, sed non omnibus idem est sensorium III, 541, 12 ss.; ad eum apud nonnulla animalia respiratione quæ per nares fit abutilitur natura III, 541, 10 ss.; ne duo ejus sensoria faceret natura, hominem utrumque odorum genus inspirando percipere jussit, reliqua vero animalia pulmone prædita alterum solummodo III, 486, 38 s.; eo prædita animalia partim nares habent, partim ei destinatos meatus, ut aves III, 69, 8 ss.; et omnium sensuum quibus præditus est, et omnium animalium pessimum habet homo III, 482, 10 ss.; multis animalibus pejorem habet homo III, 456, 28 s.; IV, 281, 44 s.; ejus meatum habent aves, idque ubinam III, 27, 19 s.; acuto præditus est perdix III, 106, 13; ejus nullum instrumentum vel meatum habent pisces III, 29, 4; III, 69, 22; III, 244, 11 ss.; meatus eorum qui ei destinati videntur esse, revera non ad eum pertinent, idque quare III, 69, 23; probantur nihilo minus eo præditi esse pisces III, 70, 15 ss.; acuto præditi sunt delphines, etiamsi nullum ejus instrumentum habeant III, 70, 45 s.; eum habent pisces et testacea, atque in universum aquatilia, etiamsi respiratione careant III, 484, 39 ss.; III, 485, 18; III, 486, 45 ss.; item insecta III, 486, 45 ss.; animalium respiratione carentium, etiamsi sine respiratione olfaciant, probatur alius sensus non esse quam hominis ac animalium respiratione præditorum III, 457, 15 ss., cf. III, 487, 2 ss.; eum habent mollusca et crustacea et insecta III, 70, 53; idque quibus argumentis probetur III, 70, 54 ss.; probantur eum quoque testacea habere III, 71, 18 ss., cf. 35; quænam testacea id minime habere videantur, idque tam sessilia quam gressilia III, 71, 37 ss.; eo multa animalia carent III, 448, 11 s.

factus sensorium (ὁ τῆς ὀσφρητικῆς ἀισθητικῆς); probatur aeri tribuendum esse III, 479, 20 ss.; loco circa cerebrum proprium est, idque quare III, 479, 25 ss.; animalium respiratione carentium eodem modo ab hominis et animalium differre videtur quo oculi animalium quibus duri sunt ab oculis palpebris habentium III, 457, 29 ss.; III, 487, 8 ss.; apud animalia respirantia operculo munitionem esse videtur quod inspiratione recluditur, apud animalia respiratione carentia vero hujusmodi operculo carere III, 457, 15 ss.; III, 487, 5 ss.; potentia siccum est,

idque quare III, 457, 42 ss., cf. *Nares et Nasus*.
Oligarchia; quænam, 328, 45; cum ea tum democratia frequentissimæ reipublicæ formæ esse videntur, 548, 24; 556, 25; 565, 46; definienda non est respublica in qua pauci imperium tenent, 540, 21; in iis etiam multitudo domina est, 546, 20; potius dicenda est respublica in qua divites imperant, 546, 31; est respublica in qua divites et nobiliores numero pauci imperium tenent, 546, 50; ad eam referenda non esset civitas, in qua pauci pauperes multis divitibus superiores essent, 546, 36; est paucorum regimen divitum commodum respiciens, 527, 42; 528, 2, 4, 15; in ea a magno censu pendet facultas magistratus gerendi, 525, 47; in ea cives esse possunt artifices, sed non mercenarii, 525, 46, 48; ab ea differt aristocratia vulgo sic dicta, 551, 44; aristocratia aberratio est, 528, 2; 544, 30; 552, 10; II, 99, 19; II, 230, 18, 20, 22; ejus scopus divitiæ, 329, 4; in ea summa auctoritas penes paucos est, 526, 27; ei proprium est non omnes reipublicæ administrandæ participes esse, 550, 33; ei per accidens evenit, ut penes paucos regimen sit, 528, 34; 546, 22 ss.; eam determinant divitiæ, 552, 40; viris honestis constituta esse dicitur, 552, 27; in ea ratum habetur quod pluribus eorum placuerit qui reipublicæ administrandæ participes sunt, 546, 20; 552, 42; eas condentes jus præ se ferunt, 542, 34; democratia est opposita, 590, 34; eam determinant nobilitas generis, divitiæ et educatio, 591, 49; ad eam referenda non esset respublica, in qua magistratus secundum magnitudinem vel pulchritudinem partirentur, 546, 34; ei proprium est secundum divitias fieri electionem magistratum, 517, 36; quænam ei cum tyrannide communia sint mala, 580, 36; si quem ad summos magistratus evehant, is interdum tyrannus evadit, 580, 7; excepta tyrannide rerumpublicarum quæ a recto tramite aberrarunt, pessima est, 544, 47; ab ea longissime remota est aristocratia, 544, 47; dixit aliquis (i. e. Plato) aliam alia meliorem esse, dum dicere debebat minus pravam, 545, 3, cf. 544, 52; forsitan aliis civitatibus magis necessaria est quam democratia, aliis contra, 545, 12; etiamsi a recta reipublicæ forma declinet, tamen sat recte se habere potest, 578, 36; eam dissolvunt multa instituta oligarchica, 578, 25; 595, 21; si quis eam nimis intendat, rempublicam deteriore reddat, 578, 38; scire debet legumlator quænam eam perdant vel servant, 578, 40; sine multitudine et divitiis persistere nequit, 578, 44; hodiernæ potius parvæ democratia sunt dicendæ, 597, 47; prævaluit in civitatibus quarum potentia equitatu constabat, 545, 33; tanquam ejus speciem considerant aristocratiam, 546, 4; oriri solent, ubi divites vel nobiles prævalent, 557, 25; quænam in ea commenti sint ut pauperes a concione, a magistratibus, a judiciis, ab armis possidendis et a gymnasiis arceant, 557, 49 ss.; eo orta est quod qui una aliqua res inæquales erant, se prorsus inæquales esse putabant, 561, 42; 565, 45, cf. 529, 10; 568, 20; interdum in eam mutatur respublica, ubi aliqua civitatis pars existimatione aut viribus prævalet, 569, 25; quando ab aristocratia in eam fiat transitus II, 99, 19; in ea omnia aut plurima bona sibi tribuunt qui imperium tenent, II, 99, 21; in ea magistratus semper iisdem deferuntur II, 99, 22; idque pro divitiis ac potentia II, 99, 47; in ea plurimum valent divitiæ II, 99, 22; in ea pauci pravique imperant II, 99, 22; ei similis est mariti imperium in omnibus rebus dominantis II, 99, 44; item uxoris in maritum imperium II, 99, 46; in eam abit democratia, si nimis remittatur, 320, 3; quando in ea

fiat rerum conversio propter contemptum, 567, 13; in eam abijt democratia, ubi augetur res familiaris vel pauperum numerus, 567, 42; politiæ succedere solet, idque quando, 589, 49; ei succedere solet tyrannis, 539, 52; e republica Lacedæmoniorum in eam fit mutatio secundum Platonem, 589, 4; item ex ea in democratiam, 589, 5; multatur tamen ipsa interdum in tyrannidem, 589, 18; vel tyrannis in ipsam, 589, 15; male exposuit Plato causam cur in eam fiat transitus, 589, 23; quænam sit vera causa cur in eam fiat transitus, 589, 25; nec rite exposuit Plato, cur ex ea in democratiam fieret transitus, 589, 31, 40; quænam vera causa cur ex ea in democratiam fiat transitus, 589, 36; quænam cur e democratia in eam, 589, 37; persistit interdum, etiamsi per se stabilis non sit, quia magistratus bene se gerunt, cum adversus eos qui reipublicæ regimen participant, tum adversus eas qui non, 575, 38; in iis sæpe fiunt demagogi, idque quare, 576, 1; minus in dynastias transire solent ubi brevi tempore occupantur magistratus, 576, 2; duobus modis in tyrannidem transire solent, 576, 5; cur eas et quo usque perferant, 593, 14; concurs difficulter ex se ipsa evertitur, 572, 32; duobus maxime modis manifestissimis evertitur, vel a plebe, vel ab aliis quam plebs, 571, 25, 30; a plebe ubi ei injuria illata est, 571, 26; ab aliis, ubi divites ii qui magistratum non participant seditionem movent, 571, 32, cf. 573, 36; evertitur etiam ubi ipsi imperantes demagogorum partes agunt, idque duobus modis, 572, 1; quænam inprimis evertantur eo quod demagogi plebi adsentiantur, 572, 10; evertitur etiam ubi ad pauciores redigitur, 572, 17; item ubi imperantes patrimonium per luxuriam disperdiderunt, idque quot modis, 572, 20; item ubi alteram oligarchiam in alteram inducunt, 572, 36; evertuntur cum in bello, tum in pace, 572, 44; in ea interdum oriuntur seditiones quia alius ab alio repulsam tulit, vel propter nuptialem rem aut judicia, 573, 2; evertuntur quia admodum herili imperio similes sunt, 573, 13; in quibusdam interdum per accidens fiunt commutationes, 573, 16; interdum legibus adstrictæ mutantur in dominantes, vel vice versa, 573, 31; ab ea in democratiam vel aristocratiam vel politiam fieri potest commutatio, vel etiam vice versa, 565, 13; 574, 25, 28; eam ubi intendere vel remittere volunt, fieri solet reipublicæ conversio, 565, 19; haud magis in democratiam quam in aliam rempublicam mutatur, 589, 46; de ea loquitur Plato quasi unica tantummodo esset, 519, 52; ubi ei successit democratia, quærunt utrum ipsa hoc vel illud fecerit, an civitas, 520, 19; 522, 19; seditioni magis obnoxia est quam democratia, idque quare, 566, 3, cf. 565, 17; longius distat a democratia quam regimen civium quibus mediocris res familiaris est, 566, 8; ubi nimis amplius factus est census in dynastiam abijt, 576, 34; ubi nimis exiguus in politiam vel democratiam, 576, 36; in eam abijt politia, ubi nimis amplius factus est census, 576, 34; exposita politia vulgo sic dicta, manifestum erit e quibus elementis constet, 553, 11; quomodo ejus instituta cum democratiæ conjungenda sint, ut bene temperetur politia vulgo sic dicta, 553, 13 ss.; quomodo in ea constituantur judicia, 553, 18; 558, 5, 8; 560, 27; 564, 26, in ea multam irrogant iis quos iudicis munere fungi volunt, ut eo fungantur, 560, 27; ei propria est præconsultatorum legumque custodum magistratus, 560, 39; 562, 25, 29; 600, 31; quomodo constituitur in ea concio, 553, 26; 558, 1, 8; quot modis in ea institui possint vel debeant quæ ad reipublicæ partem deliberantem spectant, 560,

2 ss., 37 ss.; quomodo constituitur magistratum creatio, 553, 31, 32; 563, 17, 22; in nonnullis paler una cum filio magistratum obtinere nequit, 571, 38, 45; nec fratres natu minores una cum majore, 571, 39, 45; quæritur quatenus in ea iidem sint magistratus ac in reliquis reipublicis formis, 562, 17; in ea e divitibus creantur magistratus, 562, 16; ei in primis interest, ut e magistratibus lucrum referre non liceat, 577, 9; in multis lege vetatur, ne quantum faciant magistratus, 589, 28; in ea non propter eandem causam ac in aristocratiâ pauci ad magistratus evehuntur, 573, 38; in ea semper pro plebe discurrere videri oportet, 578, 52; quale in nonnullis jurandum jurent, 579, 1; in ea pauperum maxima cura habenda est, idque quomodo, 577, 36; in ea pauperibus vel æqualitas vel primæ partes tribuendæ sunt, 577, 46; in ea quidam quibusdam muneribus funguntur, 610, 32; qualesnam in ea instituendæ sint leges, 418, 10, 25; in ea oligarchici debent esse mores, 624, 29; qualis in ea debeat esse educatio, 579, 13; in ea principum filii luxuriæ dediti sunt, 579, 16; pauperum vero exercitati et laboribus durati, 579, 17; in ea uxores eorum qui reipublicæ prosunt, luxuriose vivunt, 562, 39; ei convenit arx, 613, 36; æque ac tyranni usæ sunt agendi ratione qua viri præpotentes e medio tollebantur, 536, 15; ut sciamus quomodo quodque ejus genus constituendum sit, opposito democratiæ generi ex opposito conferendum est, 596, 30; ejus duo sunt genera, 456, 10; ejus plures sunt species, idque quot, 546, 39; 549, 47 ss.; 551, 3 ss.; 589, 51; nunc unam tantummodo esse putant, 544, 8, cf. 544, 25; 545, 6; non omni eadem leges conferri possunt, 544, 23; ea iustior est et diutius durat democratia, idque quare, 556, 15; in ea rarius quam in democratiâ honores tribuntur civibus quibus mediocris est res familiaris, 556, 17; exponitur cur æque ac democratiæ magis frequentes sint quam ceteræ reipublicæ formæ, 556, 25 ss.; eam instituunt divites, ubi plebe superiores facti sunt, vel ab ea victoriam reportarunt, 556, 33, 36; eas ubique instituerunt Lacedæmonii, dum Græciâ principatum obtinebant 556, 39; 575, 15; ubi determinatum est quænam optima sit, facile sciri potest quænam accundum et tertium locum occupent, 556, 50; optime proxima melior, quæ vero ab ea remotior, deterior, nisi de republica jam sermo fiat, 556, 54; mera heri solet, ubi alii permagnam, alii nullam rem familiarem possident, 556, 3; ex acerrima oriri solet tyrannus, 556, 5; intemperatam sustulisse putant Solocem, 518, 39; quomodo Megaris restituta sit, 570, 37; quomodo Naxi eversa fuerit, 571, 29; quomodo Massiliæ politia similior facta sit, 571, 34, 40; quomodo Istri in democratiam abierit, 571, 34, 40; quomodo Heracleæ a paucioribus ad sexcentos translata sit, 571, 34, 41; quomodo in Cnido eversa fuerit, 571, 43; 573, 16; quomodo Erythris, 571, 49; quomodo Heracleæ in Ponto, 572, 16; quomodo Apolloniæ in Ponto, 572, 32; quomodo Larissæ, 572, 24; quomodo Abydi, 572, 1; quomodo Eretrie, 573, 6; quomodo in Chio, 573, 16; quomodo Orei ab ea in democratiam ac politiam abierit reipublica, 567, 49; ad eam declinat reipublica Carthaginiensium, 517, 15; quænam ad eam referenda sint in eadem reipublica, 517, 22 ss.; quomodo ejus incommoda præcaveant Carthaginienses, 517, 19. Oligarchiæ primum genus; 549, 47; 551, 3; in eo magistratus defertur a censu tam magno ut pauperes eo participare nequeant, 549, 47, cf., 560, 4; quantum in eo habeant rem familiarem, 551, 4, 9; in ea magistra-

tum genere licet quicumque censum acquisiverit, 549, 49; 551, 5; 596, 37, cf., 560, 6; in ea regnat lex, 551, 11; 560, 5; oligarchia politica dicenda est, 560, 7; 593, 33; quomodo in eo ordinanda sint quæ censum spectant, 596, 34; quanta pars plebis idque melioris in ea iis quæ rempublicam administrant, adscribenda sit, 596, 39, 41.

Oligarchiæ secundum genus; 549, 50; 551, 12; in eo ex amplo censu eliguntur magistratus, 549, 50; in eo majorem rem familiarem possident quam in primo genere, sed pauciores sunt possidentes, 551, 12; in eo lege statuunt magistratus ipsos deficientes cooptare, 549, 51; 551, 15 ss., cf. 560, 11; in eo vel ex omnibus vel ex definitis quibusdam magistratus eligunt, 549, 52; quando in aristocratiam vergat, 550, 1; eam eodem modo constituere oportet ac primum genus parum tantummodo intendentes, 596, 42; id vel tertium instituere licet, ubi ager gravis armaturæ militibus accommodatus est, 597, 14.

Oligarchiæ tertium genus; 550, 2; 551, 18; in ea majorem quam in primo ac secundo genere rem familiarem possident, sed pauciores sunt possidentes, 551, 18; in ea lege statuunt filium patri defuncto successurum esse, 550, 3; 551, 21; 560, 12.

Oligarchiæ quartum vel ultimum genus; 550, 3; 551, 12; fit, quando rei familiaris copia et amicorum multitudine supra modum aucti sunt, 551, 22; in ea non penes legem, sed penes homines summa potestas est, 550, 4; 551, 23, cf., 560, 12; ceteroquin tertio generi simile est, 550, 4; vocatur dynastia, 550, 8; 551, 23; in monarchiis tyrannidi respondet, 550, 6; 596, 44; in democratiis vero ultimo generi, 550, 7; 551, 26; 559, 52; 596, 43; partita tyrannis est, 583, 33; propter easdem causas evolvitur ac tyrannis et extrema democratia, 583, 30; maximam, utpote pessima, desiderat cautionem, 596, 45; eam constituere licet, ubi ager equitatus accommodatus est, 597, 9.

Oligarchiæ defensores; jus vel secundum divitias vel secundum generis nobilitatem esse putant II, 55, 38; aliquod jus allegant, id vero quod proprie jus est, tacent, 528, 49, cf. 534, 23; 564, 42; 565, 45; quatenus res spectat, jus citant, quatenus homines, tacent, 528, 54; 529, 6; eos qui opibus inaequales sunt omnino inaequales esse putant, 529, 10; 564, 43; 568, 20; 592, 19; si honorum gratia coieretur societas, eorum ratio probanda esset, 529, 13; quod majori rei familiari placuerit, id justum esse dicunt, 592, 19; æque ac demokratice defensores dicunt quod pluribus civibus placuerit id ratum esse debere, 592, 28.

ὀλιγωρία v. *Discriminis parvi neglectus.*

ὀλίγος-μικρός 475, 46, 48.

ὀλιγοσυντία IV, 150, 22.

Olim; quid significet II, 305, 27.

Olivæ (ὀλῖαι); earum succus unctuosus est IV, 26, 50; e multis partibus constant IV, 23, 16; inveterascentes amaræ fiunt, idque quare IV, 219, 24; earum ubertatem ex astrorum scientia prævidit Thales Milesius, 493, 37; earum ubertate multa apum examina emittuntur, idque quare III, 96, 17; III, 97, 18., v. *Olea.*

Olivæ ferventes; motu refrigerantur IV, 149, 43.

ὀλλυγών v. *Ululatus.*

ὄν (τό) v. *Universum.*

ὄντορ (όντορ); avis palmipes est III, 153, 8; III, 182, 28; ejus descriptio et mores fr. 174, a; gregalis III, 3, 34; III, 157, 49 s.; (?) appendices intestinorum habet III, 34, 39; ubinam degant III, 182, 29 s.; haud pauci in cæcu Averno inveniuntur IV, 92, 30 s.; quales habeant mores III, 182, 30; sæcundi sunt et prospera utuntur

senectute, *ibid.*; cantant, idque inprimis morituri III, 182, 32 s.; morituri altum mare petunt III, 182, 33 s.; canorus est fr. 174, a; nonnullos lugubri voce canere audierunt nautæ quidam et postea aliquos eorum mori viderunt III, 182, 34 ss.; cum aquilis pugnant easque sæpe superant III, 174, 20 s.; ipsi nunquam pugnam inchoant, III, 182, 32; omnium avium maxime se invicem devorant III, 174, 21 s.; cur ejus genus nequeat esse album, 206, 12; exemplum citatur, 42, 43, 53; 43, 5; 45, 8, 17; 60, 32; 63, 38; 64, 19; 91, 15; 92, 32; 93, 11; 95, 15, 30, 43, 46.

Olus regium; herba est IV, 25, 34.

Olera (ὀλῆρα); IV, 41, 41; eorum definitio IV, 25, 26 ss.; iis alimentum humidum est IV, 220, 2 s.; iis prodest rigatio, sed non tantum quantum pluvie III, 163, 7 s.; exarescunt quum semina tulerint IV, 215, 11; quæ semine vetustiori prodierint, cur ociosæ caules gignant, quam quæ novo IV, 217, 32 ss.

Olympia; ibi Elei ramum ab olea Callistephanus vocata plantarunt IV, 82, 39 ss.; ibi femur aureum ostendit Pythagoras fr. 69, b; in pompa eo deducenda Cimonem æmulatus est Themistocles II, 216, 28; ibi consulto oraculo Delphis deum interrogavit Hegesippus, 377, 49; ibi victoriam reportavit Diocles Corinthius, 519, 32.

Olympia certamina; sunt et eo quod certamen fieri potest et eo quod fit II, 281, 40; nos in eo vicisse quum meminimus delectamur IV, 270, 23 s.; in iis non coronantur robustissimi et pulcherrimi sed certantes, II, 8, 19; in iis fieri certamen coronarium omnes norunt, 315, 11; post Isthmia fiunt II, 487, 15; ab Hercule in Pelopis honorem instituta fr. 311, b; in eorum gratiam Hercules ab olea Callistephanus vocata ramum plantavit IV, 82, 33 ss.; ea vicit aliquis cui nomen proprium erat Homo (Ἄνθρωπος) II, 80, 17.

Olympias; contrarius Vulturno III, 589, 1; hunc alii Argestem alii Scirona vocant III, 589, 2 ss.; ita Argestes a nonnullis dicitur III, 632, 28; ita Thracias in Eubœa et Lesbo vocatur a Pierio Olympo IV, 46, 2 s.

Olympica oratio Gorgiæ; citatur 402, 27.

Olympionica; de eo epigramma Simonidis, 327, 50; 331, 37; vix duo vel tres qui in puerorum certamine victoriam reportarunt, etiam in virorum certamine victores fuerunt, 627, 42.

Olympus; ejus carmina furorem divinum ciebant, 629, 38.

Olympus; servi nomen fr. 332, b.

Olympus Pierius; ab eo in Eubœa et Lesbo Thracias Olympias vocatur IV, 46, 2 s.

Olympus; etymologia III, 240, 6; ab omni caligine et motu incondito secretus est III, 640, 6 ss.; dei est sedes III, 640, 2 ss.; Homeri de eo sententia III, 640, 9 ss.

Olynthia Chalcædoniæ; in ea putei quidam aqua pleni sunt per æstatem fr. 214, b.

Olynthiacum bellum; de eo rationes reddituro Charete, quidnam dixerit Cephisodorus, 396, 41.

Olynthii; adversus eos bellum gesserunt Mandæi, 645, 44; item Timotheus Atheniensis, 646, 3.

Olynthus in Chalcidice Thraciæ; juxta eam locus Cantharoethron vocatus IV, 97, 17 s.; patria Ophelæ, 650, 9.

Omasum (ὀμᾶστρον); IV, 316, 25; cornigeris proprium, 167, 44; ei similis est molluscorum ventriculus III, 57, 10; reticulum insequitur III, 32, 12 s.; quomodo se habeat III, 32, 13; magnitudine reticulum æquat III, 32, 14; id insequitur faliscus venter III, 32, 15; inter ultimum ventriculum et duo priora invenitur III,

273, 33 s.; in eo occurrit coagulum, *ibid.*, in *Problemibus* exponitur cur in eo consistat coagulum III, 273, 41 s.; alimentum recipit omnino confectum III, 271, 27 s., 30.

Omen; habitum est quod quibusdam sacerdotibus barba orta est III, 48, 17 s.; pro bono habetur sternutamentum, idque quare IV, 281, 39 ss.; IV, 301, 26.

Omentum (ἐπιπλουν); membrana est III, 50, 1; III, 276, 3; idque adiposa III, 15, 5; sed non ejusdem generis ac vesica, idque quare III, 50, 7 s.; inde a sutura a qua dependit reliquam ventriculi partem et omnia intestina occupat III, 276, 8 s.; a medio ventriculo appensum est III, 15, 4; idque quare III, 276, 24 ss.; ventriculum cum septo transverso connectit III, 16, 17 s.; unde ad id deveniat vena III, 42, 25 s.; densum est III, 276, 15; item calidum III, 276, 17; in eodem loco invenitur quo intestinum III, 276, 2 s.; id habent omnia animalia sanguine prædita III, 50, 1 s.; III, 274, 23 ss., cf. III, 276, 9 s.; eodem modo se habet apud terrestria quo apud aquatilia III, 276, 10 s.; eodem modo se habet apud hominem et animalia utrinque dentes habentia et uno ventriculo prædita III, 15, 5 s.; aliis pingue est, aliis pinguedine caret III, 50, 2 s., cf. III, 276, 24; animalium adipe præditorum adiposum fit, sevo vero pinguescentium sebaceum III, 50, 45 ss.; III, 276, 3 s.; minus pinguescit animalibus quibus separata pinguedo non est III, 51, 10 s.; cuius parti appensum sit et in utrinque, et in non utrinque dentes habentibus III, 50, 3 ss.; III, 276, 6 ss.; quænam ejus causa necessaria sit III, 276, 11 ss.; eo abutitur natura ut faciliorem reddat cibi concoctionem III, 276, 21 s.; eo carent anguilla pleræque III, 150, 11 s.

Omnis; quomodo a totus differat II, 531, 31 ss.; de quibusnam rebus solus dici possit II, 531, 31; de quibusnam æque ac totus II, 531, 32 ss.; quidnam consignificat II, 531, 34, 36.

Omni; ei opponitur vel nulli, vel non omni, 107, 44; 109, 7; terminis vel adjiciendus, vel non adjiciendus, prouti conclusio postulat, 83, 30 ss.

Omnino inesse; quomodo intelligendum sit, ut fieri possit syllogismus, 57, 5.

Omnes; duplicem habet significatum, 498, 6; tam *ambo* quam *paria* et *imparia* significat, 498, 15; in disputationibus syllogismis contentiosis ansam dat, 498, 16; quomodo intelligendum sit, ubi in Platonis republica *omnes* simul dicere perhibentur «meum atque non meum», 498, 6 ss.; apud Homerum metaphorice dicitur pro *nulli*, 479, 49; se ipsi amant, 337, 33, 35; sibi ipsi boni esse videntur II, 228, 40; quod eligunt melius quam quod non omnes, 327, 22; quod participant interdum majus bonum est quam quod nemo vel pauci, interdum vero contra, 327, 27; cur non iisdem rebus inhorrescant IV, 286, 1 ss.; ad eorum judicium provocant oratores, 377, 36.

Omnium consensu stabilita; eorum multa evertunt Leucippus et Democritus II, 417, 22.

Omne; necessario vel est vel non est II, 324, 3; quando pro eo dici possit quodque et quando non, 87, 31 ss.

Omne suscipiens Platonis; optime figurari poterit si forma et specie careat II, 422, 2 s.

Omne; v. *Universum*.

Omni (de); v. *Πανός* (κατά).

Omnia; plura significat, 305, 14; dissolvuntur in id ex quo sunt II, 279, 41; II, 596, 44 s.; per accidens dividua erunt II, 325, 20 s.; iis quæ insunt a fortuna non pendent II, 398, 5 s.; iis quæ competere videmus, ea verisimiliter ponere licet II, 383, 27 s.; de iisdem rebus, si tanquam disjunctæ considerentur dicitur de

quo *omnis*, si tanquam unum II, 531, 38 s.; unum erunt, si contrarietates numero infinitæ sint II, 460, 2 ss.; olim simul fuisse perhibent physici antiqui, idque inprimis Anaxagoras II, 252, 33; II, 277, 21 ss.; tribus finiuntur secundum Pythagoreos II, 367, 12; quatenus a perfecto et ab universo differant, quatenus non II, 367, 22 s.

Omnia qui simul esse censent; perperam arbitrantur omnia omnibus misceri posse II, 452, 4 ss.

ὁμογενή v. *Generis ejusdem quæ sunt*.

Ὁμόγνωος v. *Jovis cognomen* III, 641, 42.

ὁμοιομερές v. *Similare et Similares partes*.

ὁμοιοπαθεία v. *Amicitia a consimili affectu et affectus consimilis*.

ὁμολογία v. *Confessiones*.

ὠμοπλάται v. *Scapulae*.

ὁμοροί v. *Finitimi*.

ὄν v. *Ens*.

Onifali; ad eos misit Artaxerxes fr. 213, b.

Onomacritus; Locros erat, 519, 22; eum omnium primum legum scribendarum peritum fuisse asserunt.

519, 20; eum propter divinationem peregre profectum in Creta sese exercitasse asserunt, 519, 22; eum perperam Thaletis familiarem fuisse contendunt, 519, 23.

Onomarchus; Enthycratis filius, 569, 18.

ὄνος significat cum animal, tum utensile, 183, 14; superior molæ lapis ita vocatur IV, 286, 7; item scutale IV, 65, 15, 24, v. *Suculae*.

Ὀνού σκιά dramatis titulus fr. 304, a.

Onoscelis; Aristonymi et asinæ filia fr. 349, a.

Onus; suculae impositum duobus movetur IV, 62, 36 ss.; cur facilius vehatur super scutulis, quam super curribus IV, 62, 31 ss.; cur in sinistro humero geramus IV,

298, 27 ss.; id omnes in sinistris ferunt, idque quare III, 306, 24 ss.; eoque probant dextrum motus initium esse III, 306, 23 ss.; si motus principio impositum esset, aut difficulter, aut omnino non moveretur III,

306, 30 ss.; res eo gravatæ erigi nequeunt III, 241, 23 s.; cur si admodum longum sit difficilis in humero portetur, etiamsi medium feratur IV, 71, 24 ss.; cur si æquale duo homines super ligno vel alia hujusmodi

re ferant, non similiter premantur, nisi in medio sit IV, 72, 7 ss.; ei adversatur locus superior IV, 61,

19 ss.

Opaca cœnacula (συνμπεφεῖς οἶκοι); qui e luce protecti ea intrant, cur non confestim videantur IV, 296, 23.

Opem ferre (ἐπαμύνειν); mortuis cur justius patetur quam vivis IV, 262, 1 ss.

ὅπερ αὐτό τι 143, 9.

ὅπερ ἐξαίνο et ὅπερ ἐξαίνο τι de substantia prædicantur. 142, 30.

Operaria insolentia (βανυσία); quidnam II, 21, 15; II, 42, 29; quomodo a vitii liberalitati oppositis differat, postea dicitur II, 21, 16; non magnitudinis modum excedit in iis quæ fieri debent, sed eo quod splendidi sunt in quibus et quando non decet II, 42, 29; II, 43, 43;

vitium est, sed dedecus non avertit II, 44, 2; alteri nova nocet nec admodum indecora est II, 44, 3.

Operarii (ἐργαῖται); ii sunt qui manibus vitam tolerant. 524, 34; unam partem operum servitium sibi vindicant.

524, 33; servorum genus sunt, 637, 9; ad eos pertinent artifices (βάνυστοι), 524, 35; iis cibis copiosius præbendus est, 637, 18; liberales habentur, 339, 2;

iis injuriam facere solent, 339, 38; iis comparantur qui rempublicam administrant II, 71, 11.

Opera prælium; quaerit an id in *Moralibus* fecerit Aristoteles, 615, 52.

Operæ illiberales (ἀνελεύθεροι ἐργασίαι); eas qui præstantur

caplunt unde non decet et quantum non decet II, 41, 46, 48; iidem lucri causa idque parvi dededora tolerant II, 41, 50.

Operatio (πράξις); unaquæque bonum appetit aliquid II, 1, 1; prope materiem est III, 342, 35, cf. *Actio*.

Operculum (ἐπιχαλύματα vel ἐπιπτόγματα); id in nuda carnis parte inde ab ortu habent omnia turbinata III, 279, 12 ss.; III, 62, 38; III, 88, 30 s.; unde constat id injuriis depellendis inservire III, 279, 15 ss., cf. 22; idem turbinatis præstat usum quem bivalvibus ambæ valvæ III, 64, 54 s.; igitur eo reclinato saxis se applicant turbinata III, 64, 52 s.; ei similis altera valva pectinum majorum III, 64, 2 s.; id eodem modo dispositum habent purpuræ et buccina quo reliqua turbinata III, 88, 29 s.; sub eo linguam exserunt turbinata pascentia III, 88, 31 s.; id, dum latent, in superficie habent nonnulla testacea III, 159, 33 s.; ejus ope aquam emittunt crustata III, 545, 46; duo dentibus imposita habent cancri II, 61, 20 s.; iis aquam repellunt cancri, dum eam juxta os recipiunt III, 61, 22 s.; ambobus, recepta aqua eamque ejicientes partem oris qua introierit occcludunt cancri III, 61, 24 ss., cf. III, 60, 5 s.; iis interjacet aliquid locustarum carunculae linguam referenti similem III, 61, 21 s., 34 s.; ea a latere ventris habent locustæ III, 90, 60; iis impositæ sunt plagulæ in quas ova immatura emittunt III, 90, 49 ss.; utrinque duorum ovorum intervallo et a cauda et a trunco distant III, 91, 6 ss.

Operculum exterius (i. e. cauda reflexa); sub medio eo habent intestinorum exitum ibique ova parient cancri III, 60, 15 s.; III, 61, 32 s.; III, 80, 39 s.; III, 286, 11 s.; quomodo ejus ratione a cancri maribus differant femellæ III, 61, 38 ss.; III, 80, 38 s.; III, 286, 10 s.

Opes (χρήματα); utile sunt acquisitum, 414, 9; cum corpori tum animo utiles sunt, 456, 39; civitati utiles sunt, 414, 12; earum possessio mediâ optima est, 555, 15; avaris bonum videntur, 325, 7; eas in infinitum usque sectantur, 601, 11; difficulter acquiruntur, facile amittuntur, 364, 46; recte ab Euripide non stabiles dicuntur II, 221, 7; de earum nimia abundantia vel defectu ope rectæ rationis decernit vir honestus II, 242, 18; quanta earum possessio optima II, 242, 36; quanta mala II, 242, 38; earum jacturam qui timet non ignavus est, nec qui non timet fortis II, 145, 37 s.; earum exsuperantia præstat amicitiae exsuperantia, 202, 3; iis præstant amici, 202, 5; earum studio præstat studium amicorum, 326, 37; eas effundunt liberales, 329, 48; 330, 6; quæ eas tanquam finem sibi proponunt actiones absolute pulcherrimæ sunt, 610, 8; earum abundantia bello superiores evadimus, 419, 25; 456, 30; iis imperandi facultatem determinat legislator II, 160, 45; eas civitati offerre debent divites, idque quando, 420, 21; 456, 6.

Opes publicæ; eas distribuere vetat lex, 415, 6; qui iis honeste ac juste præfuerunt, eos honorare jubet lex, 415, 9; qui eas dissipant multa digni, 415, 10.

ὀφέλλειν ab ὀφείλειν derivatum fr. 288, b.

Ophelas Olynthus; quomodo misso in ditionem Athribitam procuratore qui nomarchis displiceret, multam pecuniam sibi comparaverit, 650, 9 ss.

ὀφέλλειν inde obolorum nomen derivatum et ὀφέλλειν fr. 288, a.

Ὀφειδευρα, ita vocati sunt Lacones a Pythia IV, 78, 35 s.

Ophrynius collis; ad Trojam situs in quo Hector sepultus est fr. 317, a.

Opici; ad Enotrorum gentem pertinent, 612, 1; ad Tyrrenum mare habitant, 611, 53; et nunc et olim Auzonium nomine designabantur, 612, 2.

Opifex (δημιουργός); cui aliquis materiem affert, comparantur insectorum mares III, 343, 3 ss.; consuetudine agunt II, 469, 21; nesciunt se facere quæ faciunt II, 469, 18; comparantur itaque rebus anima carentibus, *ibid.*; iis honorabiliores doctiores et sapientiores habentur artifices architectonici II, 469, 15, 50 s.; iis ministris opus non esset, si instrumenta munere suo fungerentur, 485, 11; arma civitati offerre debent, idque quando, 420, 42; 456, 5; si multi e civitate egrediantur, ideo magna non est, 606, 4; omnes servos publicos esse voluit Phaleas Chalcedonius, 508, 2; de iis Epidamni exstabat lex, 508, 5; de iis Athenis legem tulit Diophantus, 508, 6; ab iis ad custodes recens natorum translatio quamquam incommoda afferat in Platonis republica, 499, 15; eorum animo statim inde ab ortu ferrum admiscuit deus secundum Platonem, 502, 53; felices non erunt in Platonis republica, 503, 8; an eos magistratus participes fecerit iisque arma tribuerit Plato, non constat, 503, 21.

Opificia; quænam artificiosissima, 493, 21; quænam illiberalissima, 493, 22; quænam servilissima, 493, 23; quænam ignobilissima, 493, 24.

Opificia sordida; popularia sunt, 591, 51; educationi (παιδείᾳ) opponuntur, 591, 51.

Opigaidum (τὸ λεγόμενον ἐπιγαίε, *interpr. græc.*); planta (*epigadium*, *Albert. M. cf. Meier ad Nicol. Dumas. de Plantis*, p. 69) IV, 24, 13.

Opima; valde nutriunt IV, 223, 42; fumus ex iis nigerimus, idque quare III, 644, 9 ss.

Opinabile (δοξαστόν); cur ejus genus esse nequeat scibile vel τὸ ἐν, 206, 37; 207, 5; quomodo ab ὑποληπτῷ differat, 82, 47; exemplum citatur, 82, 22.

Opinans (δοξάζων); si id respiciant omnia, ad speciem infinita referetur II, 512, 26 s.; ei magis quam scienti opus est veritate II, 508, 10; agrotolo comparatur II, 508, 11.

Opinans animæ pars; v. *Anima opinans*.

Opinio (δόξα); intellectus habitus falsi capax, 171, 16 a seaso differt, idque quare III, 446, 35 s.; non inquisitio, sed jam affirmatio quædam est II, 72, 17 19; ejus rectitudo veritas est II, 72, 16; pertinet ad res quæ et aliter se habere possunt II, 69, 36; II, 555, 10 s.; ideo modo scientia, modo ignorantia esse potest II, 555, 9; vulgo debilis lenisque habetur existimatio II, 77, 23 s.; existimationis species est III, 465, 34 s.; est facultas vel habitus cujus ope aliquid discernimus III, 465, 42 ss.; quomodo a sapientia et a scientia differat, alio loco exponetur III, 465, 36; quomodo a consilio differat II, 203, 44 ss.; II, 204, 1 ss.; nec ei in universum, nec alicui assimilari debet consilium II, 26, 38; II, 27, 12; sæpe spectat res quæ non penes nos sunt II, 203, 46; vel vera vel falsa est II, 27 9; II, 203, 48; sive falsa, sive vera non hoc aliquid, sed tale est, 300, 6; spectat etiam finem II, 204, 9 est susceptio (ὑπόληψις) propositionis immediatæ non necessaria, 152, 16; versatur circa verum vel falsum quod tamen aliter se habere possit, 152, 15; inconstans est, 152, 19; quomodo a scientia differat, 152, 5; quatenus tamen idem videtur esse ac scientia, 152, 25 ss.; ubi per ἄμειρα opinatur, opinatur cum τὸ διότι tum τὸ ὅτι, 152, 36; ubi non per ἄμειρα, τὸ ὅτι solum, 152, 37; ejusdem rei aliquatenus vera ac falsa esse potest, 152, 39; ejusdem rei aliquatenus esse potest cujus et scientia, 152, 40; simul ejusdem rei esse nequit cujus est scientia, 153, 4 ss.; vera est, 152, 13; alienas qui defendunt, ad ejus mentem respicientes negant vel concedunt, 268, 8; quomodo per ambages probare conentur alteram magis esse, 272, 27;

eam nemo curat nisi propter opinantes, 356, 27; vel falsa vel quævis probat motum exstare II, 347, 35 ss.; an revera contraria recipere valeat, necne, 6, 4 ss.; quomodo de eadem re ab οὐσίᾳ differat, *ibid.*; contrariæ non eo definiuntur quod contrariorum sunt, 37, 23; vera verò contraria esse nequit, 38, 34; contrariæ oppositorum sunt, 38, 35; an plurium una, 195, 46; ei contrarias cujusvis affirmationes contemnendæ sunt, 179, 15; ei non necessario competit verum ac falsum, 209, 48; penes nos non est III, 465, 29; necessario vel vera vel falsa est III, 405, 29 s., 49 s.; III, 466, 7; rerum terribilium aut animum augmentum nos fere eodem modo afficit ac res ipsæ III, 465, 30 ss.; eam sequitur fides III, 406, 10 s.; non in eadem parte animæ residet ac phantasia II, 220, 20; quæritur utrum toti animæ tribuenda sit an parti a reliquis diversæ III, 443, 28 ss.; ei contraria est opinio contradictionis II, 503, 50 s.; secundum eam tantummodo aliquid prædicari potest de ὅτιον quæ de aliis prædicantur, non vero alia de iis, 72, 21; futurum respicit III, 494, 8 s.; qui eam habent, etiam memoriam habent, sed non soli III, 495, 9 s.; ea carere videntur ratione carentia III, 473, 37 s.; idque quia ab imaginatione deliberativa pendere videtur III, 473, 39; de re faciendi vel non faciendi inest animalibus itemque homini ea ætate vel eo tempore quo consilio caret II, 205, 9; suæ quidam haud minorem fidem habent ac scientiæ II, 78, 37; si eadem esset ac intelligentia, omnes intelligentes essent II, 72, 44; spectat æque æterna et impossibilia et quæ penes nos sunt II, 27, 9; ea opinamur quidnam sit, aut cui conducatur, aut quomodo II, 27, 10; laudatur propter veritatem II, 27, 19; respicit ea quæ non penitus explorata habemus II, 27, 21; qui ea præstant non semper consilio excellunt II, 27, 31; parum interest an consilium præcedat, necne II, 27, 23; alia universalis, alia singularis II, 79, 22; ubi in unam coaluerint conclusionem, vel affirmare debet anima, vel, ubi sub actionem cadunt, peragere II, 79, 24; vehemens nullo modo differt a scientia, quod ad stabilitatem et inconcussam fidem attinet II, 163, 40; ea quæ comprobatur, ubi sola restat, enarrata est questio II, 76, 38; ea falli potest animus II, 67, 47; veram habet vir magnanimus II, 45, 34; ei veritatem præfert vir magnanimus II, 46, 4; videtur semper aliud respicere, nec nisi obiter se ipsa II, 609, 15 s.; si qua nobis communis est cum iis qui non bene dixerunt, id graviter ferendum non est II, 611, 12 ss.; ad eam omnia referunt qui quidquid alicui videtur verum esse censent II, 512, 19; si ad eam omnia referantur, nihil fuit aut erit, nisi ante aliquis opinetur II, 512, 19 s.; argumenta quæ probant ab ea non pendere insomnia III, 507, 12 ss.; ea sine sensu nec vere nec falso affirmamus rem accedentem albam aut pulchram esse III, 507, 12 ss.; ea opinamur quæ in somniis præter imaginem cogitamus III, 507, 28 s.; ea quæ nobis in somniis apparent modo falsa, modo vera esse dicimus III, 507, 44 s.; ei certum quendam locum cæli assignant Pythagorei II, 481, 69 s.; item certum quendam numerum II, 481, 41 s.; eodem modo Plato II, 484, 49; rebus dijudicandis inservit secundum Platonem III, 434, 39 s.; eam plani numero (i. e. tribus) assimilat Plato III, 434, 37.

Opiniones; omnes utuntur motu II, 346, 18; omnes igitur oppugnat placitum quo omnia quiescere censetur II, 346, 17; easdem infinitis vicibus ad nos accedere censendum est II, 371, 2 s.; III, 553, 48 ss.; eæ tantum investigari debent quæ maxime usu tritæ sunt vel ratione aliqua uti videntur II, 3, 9; uniuscujusque

notandæ ad eligendos syllogismos, 180, 38; aliorum expendendæ, idque quare II, 611, 10 ss.; quorum censentimus, iis gratia habenda, non tamen iis solis II, 486, 15 s.; aliquas certis quibusdam debemus II, 486, 22; ut orientur quædam, aliæ causæ fuerunt II, 486, 23; suis accommodare conantur res apparentes Pythagorei II, 403, 13; ad antea conceptas omnia reducere conantur qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transitum fieri censent (i. e. Plato) II, 421, 6 s.; suarum amore hi idem faciunt quod qui positiones in disputationibus defendunt II, 421, 9 ss.

Opiniones communes; v. *Axiomata et Principia demonstrationis*.

Opiniones a communi alienæ; eas veras habent qui argumentis captiosis resistere non valentes coguntur fati se victos esse II, 513, 20 ss.

Opinio dicentis; quidnam sit, 430, 21; quomodo ea utendum sit, 430, 23; pertinet ad probationes orationibus concionalibus aptissimas, 443, 11; ab ea inchoanda est confirmatio, 443, 14.

Opinio falsa; qui eam amisit non necessario veram assumet fr. 121, b; inter eam et veram quidnam medium *ibid.*

Opinio vera; rectæ intellectionis species est III, 465, 16 ss.; eam tribus modis amittere possumus III, 466, 24 ss.; primo et secundo si eam oblii sumus, vel si persuasionem in aliam sententiam abierimus III, 466, 25 s.; tertio, ubi ipsa res, nobis insciis mutata est III, 466, 27 s.; qui eam amisit, non necessario falsam assumet fr. 121, b; inter eam et falsam quidnam medium *ibid.*

Opiniones non scriptæ; Platonis citantur II, 259, 42 II, 286, 46.

ὄπλον; quidnam apud Thebanos fr. 269, a.

ὀπότερον ἔτυχεν id revera in rerum natura esse probatur, 28, 48 ss.; accidit in his quæ non semper sunt et in illis quæ non semper non sunt, 30, 22; si tantquam necessaria vel ὥς ἐν τῷ κοινῷ ponantur, semper argumenta suppeditant respondentem, 192, 17; æquale aut inæquale est II, 526, 508.

Oppidum; quomodo ut milites deciperet, ex cuiusdam sacris vasa argentea abriperet Didales Persæ, 646, 41; ad custodienda quædam cives a Perinthiis petit Colys, 647, 33; sperantes se iis potituros esse cito cives miserunt, 647, 34; Æolidos quædam occupabat Charidemus Orita, 648, 10; ditissimi incolæ quum pecuniam sativere nollet jussit si quos nummos aut quid suspectis haberent ad aliud oppidum transferre, ac deductores præbente, 648, 14; dein ejus incolæ abstulit quibus sibi opus erat, ipsos vero in oppidum remisit, 648, 18; in circumjecta partem populi mittunt Carthaginienses ut ditetur, 518, 20; 596, 16; ea primus in plateas distribuit Hippodamus Milesius, 508, 10; ea si tueri nequeunt cives, socii adsciscendi sunt, 456, 14; sæpe jam reatorum et nubium vi dejecta sunt III, 610, 26 s.; circa ea vivit pygargus III, 184, 40.

Opportunitas (καρπός); pertinet ad quando II, 4, 27-11, 190, 25; quænam scientia vel ars eam pertractet II, 4, 33; II, 190, 32; eas cernere prudentiæ opus est I, 244, 13; eo conferunt ut res majores videntur, 32, 44; 332, 16.

Opportunum tempus; *Tempus opportunum*.

Oppositiones; quattuor idque quænam II, 576, 47 ss.; II, 578, 39 s.; II, 581, 42 ss.; earum prima contradictio est II, 578, 40 s.

Oppositum (ἀντιπαρασπον); in id deflectitur quodcumque deflectitur III, 398, 46 s.; igitur et motus patris si in generatione deflectatur III, 398, 47 ss.; III, 398, 8 s., 22 s., 40 s.

Opposita; quænam dicantur II, 522, 32 ss.; vel contradictoria vel contraria sunt II, 311, 50; II, 599, 48 s.; quot modis opponi soleant, 17, 21 ss.; natura simul sunt, 240, 13; an omnium eadem scientia, 118, 4 ss.; 187, 25; ad unicam pertinent scientiam II, 501, 20; II, 587, 47; quidam eorum eandem esse scientiam putant, 240, 14, cf. 261, 33; 273, 33; eorum oppositæ esse debent definitiones, 249, 6; 257, 3; in eodem esse nequeunt, II, 305, 18; simpliciter simul eidem inesse nequeunt, aliquatenus vero, vel quodammodo, vel πρὸς τι, vel alterum simpliciter, alterum aliquatenus licet, 302, 34; eorum eadem materies est II, 447, 21; non ad omnia fit mutatio II, 600, 30 s.; ex iis fit mutatio II, 274, 51 ss.; II, 595, 27 ss.; iis sola intermedia esse possunt II, 581, 33 s.; iis solis competit mutatio per se II, 581, 39 s.; non solum unum erunt, sed omnia, si album idem significet quod homo II, 505, 32 ss.; ex iis fiunt generationes ideoque et deceptiones, 37, 36; eorum contrariæ sunt cum opiniones, tum negationes, 38, 35; iis omnia dividuntur II, 582, 49 s.; iis genera in species dividenda sunt III, 224, 37 ss.; argumenta ex iis petita maxime valent ad problemata particularia, 203, 33; ex iis dijudicantur quæstiones an duæ res numero idem sint, necne, 255, 11; ad ea pertinent contraria 261, 34; quomodo ex duobus petantur enthymematum argumenta ad suadendum vel dissuadendum, 378, 15; statuendum est ea plus minusve participare posse sanguinem et bilem flavam III, 234, 18 ss.

Opposita per contradictionem; quomodo iis utendum sit, cum in probandis, tum in refellendis quæstionibus de accidente, 194, 1; eorum ope deteguntur τὰ πλεοναχῶς λεγόμενα, 182, 20; quænam ex iis peti possint ad argumentandum de proprio, 230, 15; eorum exempla, 17, 29.

Opposita πρὸς τι; quid iis proprium sit, 17, 30; in iis non necessario alterum verum vel falsum est, 20, 25; quomodo iis utendum cum in probandis, tum in refellendis quæstionibus de accidente, 194, 39; eorum exempla, 17, 26.

Opposita secundum affirmationem et negationem; iis solis necessario inest verum ac falsum, 20, 22, 52; 21, 4.

Opposita ut contraria; quid iis proprium sit, 17, 41; quibusnam media intersint, quibusnam non, 17, 46; quomodo iis utendum cum in refellendo, tum in probando, 194, 14 ss., cf. 195, 24 ss.; raro in iis evenit, ut consecutio inverso ordine fiat, 194, 25; eorum exempla, 17, 27.

Opposita ut privatio et habitus; quidnam iis proprium sit, 18, 29 ss.; quomodo differant ab oppositis πρὸς τι, 19, 7 ss.; quomodo ab oppositis ut contraria, 19, 18 ss.; quomodo se habeant circa verum ac falsum, 20, 25, 43 ss.; quomodo iis utendum cum in probandis, tum in refellendis quæstionibus de accidente, 194, 32; eorum ope discernuntur τὰ πολλαχῶς λεγόμενα, 182, 29; quænam ex iis peti possint ad argumentandum de proprio, 229, 51; eorum exempla, 17.

Opsonatores; qui II, 196, 34, cf. *Gulones*.

Opsonia; qui ea parant sapes dijudicant II, 34, 40; iis omnes delectantur, sed non omnes ut decet II, 89, 35; eorum odores per accidens grati, idque quare II, 212, 15; quare eorum odore delectentur intemperantes II, 36, 22.

Opsoniorum ars; ad scientiam servilem pertinet, 488, 8; voluptatis esse videtur II, 88, 14; non secundum eam salubre aliquid facit coquus II, 536, 20.

Opsoniorum esus; spectat res sensibiles quibus in partes distinguuntur intemperantia II, 212, 28.

ὄψοναγοι: τ. *Gulones et Opsonatores*.

Optabile (ἀγαθόν); simpliciter bonum II, 175, 32; differt ab optando, *ibid.*; bonum est, magisque optabile melius II, 56, 17; non semper idem est quod melius, 201, 12; unicuique semper maximum est suum quod assequi valet, 618, 13; de eo argumentorum loci non spectant res multum inter se distantes, 197, 43; in illo id magis eligendum de quo una præstantia probata est vel plures, 198, 1; item quod diuturnius aut constantius, 198, 4; item simpliciter quod secundum meliorem scientiam, alicui quod secundum propriam, 198, 13; item quod est hocce aliquid eo quod non est in genere, 198, 15; item propter se optabile propter aliud, 198, 21; item quod per se ei quod per accidens, 198, 23; propter se modo tantum differt a per se, 198, 28; item causa boni per se quam causa boni per accidens, 198, 33; item simpliciter bonum eo quod alicui bonum, 198, 40; item quod naturaliter eo quod non naturaliter, 198, 42; item quod meliori et digniori inest, 198, 44; item quod meliori proprium eo quod pejori, 198, 47; item id quod in melioribus, aut prioribus, aut dignioribus inest, 198, 50; item finis iis quæ ad finem tendant, 199, 2; item duorum id quod proprius ad finem accedit, 199, 3; item quod ad vitam refertur eo quod ad aliud quiddam, 199, 4; item validum invalido, 199, 6; item e duobus efficacibus id cuius finis melior est, 199, 7; si alterum est efficiens, alterum finis, ex proportionem videndum est, an pluribus superet finis finem quam is causam propriam efficientem, 199, 8; item pulchrius per se et dignius et magis laudandum, 199, 19; quod sequitur magis bonum vel minus malum magis quam contraria, 199, 29; quæ plura sequuntur bona magis quam quæ pauciora, 199, 38; quæ cum voluptate conjuncta sunt, quam quæ non, 199, 46; eadem cum indolentia magis quam cum dolore, 199, 47; unumquodque quo tempore majorem vim habet, 199, 49; quod omni tempore aut plerumque utilius est, 200, 7; quod si omnes habent, altero non indigemus, 200, 9; quorum corruptiones magis fugiendæ, 200, 17; item quorum abjectiones, 200, 19; item quorum generationes et acceptiones optabiliores, 200, 21; quod proprius ad bonum accedit, 200, 23; quod bono similis, 200, 24; quod se meliori similis, 200, 25; duorum meliori similis magis quam deteriori, 200, 34; insignius magis quam minus insigne, 200, 43; difficilius, 200, 44; magis proprium, 200, 45; quod magis a malis segregatum est, 200, 46; si alterum altero melius, optimum in illo genere magis quam in hoc et vice versa, 200, 49; quæcumque cum amicis communicare licet, 201, 3; quæ in amicis præstare cupimus magis, quam quæ in quemvis, 201, 4; quæritur an necessaria magis quam quæ supersunt, 201, 9; quod ab alio supeditari nequit magis quam contrarium, 201, 20; quod sine alio optabile est magis quam contrarium, 201, 22; quod volumus inesse videri magis quam quod inesse negamus, ut alterum inesse videatur, 201, 25; cuius absentiam non ægre ferentes magis reprehendendi sunt, 201, 30; id quod propriam habet virtutem contrario magis, 201, 33; item quod magis habet, 201, 34; quod bonum facit id cui inest magis quam contrarium, 201, 36; item quod magis facit bonum, 201, 39; quænam de eo argumenta e casibus et usibus et actionibus et operibus petenda, 201, 41; bonum alia re majus magis quam alia re minus, 201, 48; duorum optabilium magis id quod magis, 201, 50; cuius exsuperantia optabilior est alterius exsuperantia magis quam contrarium, 202, 3; quod ipsum sibi quisque parare velit magis quam quod alterum, 202,

- 4; quænam de eo argumenta petantur ex adjectione, 202, 2; quænam e detractiōe, 202, 15; quænam e consideratione finis cuius gratia aliquid expelitur, 202, 27; quod quis similiter eligat et fugiat minus quam quod solummodo eligendum est, 202, 39; agnoscitur cognito eo quod optabilius est, si tollitur comparatio, 202, 44; quædam instituta comparatione, statim cognoscuntur, 202, 50; id quod magis impedit, magis fugiendum 202, 35; videndum ne in genere constituendo subiciantur vel facultati, vel potenti vel efficaci, 215, 25; si persequendo proprium non est, ut quibusdam bonum videatur, ei quoque proprium non erit, 226, 8; id finis transsumptione facultatum dum sentimus II, 235, 27; dum id finis, naturæ definitæ participes sumus II, 235, 23 s.
- Optabile** propter se; nihil impedit quominus simul propter aliud optabile sit, 252, 5; melius est quam optabile propter aliud, 252, 9.
- Optandum**; ipsi bonum est II, 175, 33; differt ab optabili II, 175, 32 s.
- Optans**; ad eum pertinet dicendi munus, 615, 22.
- Optica**; visum spectat quatenus linea est II, 614, 24; ea accuratiores sunt arithmetica et geometria II, 614, 22 s.; subjecta est geometriæ, 129, 4; 130, 11; 132, 28; 134, 53; 135, 16; quemadmodum ipsa geometriæ subjecta est, sic ei scientia de iride, 135, 15; res de quibus tractat sensibiles erunt, si res mathematicæ præter ideas et res sensibiles exstent II, 492, 16; II, 612, 40 ss.; disciplina mathematica naturalior est II, 263, 2; contrario modo se habet ac geometria II, 263, 3; mathematicam lineam considerat, non tamen quatenus mathematica est, sed quatenus naturalis II, 263, 5; maxime adhibet syllogismos primæ figuræ, 135, 26.
- Optica** (libri); citari videntur IV, 198, 1 s.
- Opticus**; ei incumbit ut τὸ διότι sciat circa iridem, 135, 18.
- Optima**; ea audire et iis assuefieri multum proficit fr. 62, b.
- Optimates** (οἱ ἀριστοί, οἱ ἐν τῇσι); eorum societas simul vivendo constat II, 236, 13; nempe epulando et festos publicos una celebrando II, 236, 15; quando eos et plebs et viri boni imperare volunt concors est civitas II, 109, 21.
- Optime** se habens; sine actione bonum possidet II, 401, 38; II, 402, 2, 8; ipsum cuius gratia est II, 402, 3.
- Optimus**; generosissimus est secundum Iphicratem, 376, 52; qui erga alium virtute utitur II, 53, 40; maximis dignus est II, 44, 37.
- Optimi**; iis solis competit amicitia vera II, 176, 40; II, 221, 26; iis mitterentur insomnia, si a deo mitterentur III, 513, 11; res est perquam necessaria curare ut sine dedecore otiosi possint, 517, 43, cf. 511, 6; iis honores tribuere debent leges in optima democratia, 456, 7; in magistratibus eligendis non solum eorum, sed quoque divitiarum rationem habendam esse putant Carthaginienses, assentientibus plerisque, 517, 33; ex iis eliguntur senatores Carthaginienses, 517, 4.
- Optimum**; pessimo contrarium est II, 99, 16; quo propius ad id accesseris, eo melius est II, 402, 18; finis perfectus est II, 134, 51 s.; id appetit et eligit et facit semper prudens II, 157, 36; semper id eligit natura III, 304, 35 s.; III, 309, 23 s.; III, 313, 34 s.; in omni natura causa finalis est II, 469, 2; quæritur utrum principii elementisque assimilandum, an iis posterius sit II, 634, 27, v. *Bonum*; perperam id non in principii esse censent Pythagorei et Speusippus, idque quare II, 606, 3 ss.; non ejus causa unicam acetabulorum serie habet genus quoddam polyporum III, 288, 12.
- Opulentia**; ejus magna differentia amicitiam contrahere velat II, 96, 42; cur plerumque magis apud prava quam apud bonos invenitur IV, 261, 47 ss.
- Opus**; duplici modo dicitur II, 192, 23; finis est II, 570, 43; uniuscujusque rei finis est II, 192, 18; philosophiæ activæ finis est II, 486, 26; effectivæ scientiæ opus est II, 421, 14 s.; id bene facit scientia ad medium adinveniens ipsumque respiciens II, 19, 33; bona ille laudantur quod nihil iis nec addere, nec demere licet II, 19, 35; ea perdunt excessus et defectus, servat vero medium II, 19, 36; habitu et dispositione præstantius est II, 192, 19 ss.; actu manifestat id quod potentia aliquis est II, 110, 17; ejus non eadem virtus est ac operis II, 42, 50; ejus virtus quod ad magnitudinem magnificentia est II, 43, 2; magnam ac pulchrum maximi æstimatur, idque quare II, 42, 32; cuique obvio incumbere non e dignitate principii viri est III, 637, 11 ss.; ejus non eadem magnitudo est ac sumptus II, 43, 35; omni cui est, etiam peculiare est II, 6, 37; ei eadem ratio quam actioni II, 229, 40; difficultate definitur II, 229, 48; quod ad aliquid genus pertinenti proprium est, idem est ac ei proprium qui in hoc genere eminet II, 7, 1; ejus causa exstat omne cui opus est II, 392, 26; dei quidam II, 392, 26 s.; unicuique præstat curam obtingere in uno negotio occupatam, non in multis, 561, 40; eo determinantur omnia, 484, 3; ejus causa exstat instrumentum II, 11, 230, 49; ei cum instrumentis et artificibus nihil commune est, 609, 36; quisque erga suum benevolus est II, 180, 20; cuique animali proprium est II, 122, 15; nisi magnum peragendum sit, cunctabundus est vir magnanimus II, 46, 1; laudabile II, 193, 54; medicinale vocatur, idque quomodo II, 221, 1; II 541, 41.
- Opera**; ex artibus fiunt, idque quomodo III, 333, 32 s.; quatenus fines sunt, præstant actionibus II, 1, 6; ex iis iudicatur qualis unusquisque sit II, 193, 14; ex iis præcipue laudamus vel vituperamus hominem, ubi latet consilium II, 207, 22, 27; honestiorum polchriora sunt, 330, 48; quorum honestiora vel turpiora, et ipsa majora sunt, 326, 30; habitus signa sunt, 331, 56; ad ea pertinet encomium, 331, 47; aliorum causa que fiunt, honesta sunt, 330, 34; quænam illiberalia habenda sint, 625, 16; mercenaria intellectum hominem et impeditum reddunt, 625, 22; eorum merces opera secundum Euripidem II, 234, 6; cuique sua jucunda, 337, 36; quisque sua diligit parentum et poetarum in modum II, 40, 3; nequaquam aut vix fieri potest ut probe de iis iudicent qui ea ipsi non obierint, 630, 45; in ea quæ diutissime durant, sumptus facere convenit viro magnifico, idque quare II, 43, 30; ex iis argumenta petenda de optabili, 201, 42; competunt omnibus rebus naturalibus II, 423, 24 s.; ab iis parum pendent præcipue corporum differentia II, 423, 23 s.
- Opera necessaria**; iis Plato vacuos esse voluit cives cum in *Republica* tum in *Legibus*, 503, 36.
- Opera publica**; ea exstruere convenit amplissimos magistratus in oligarchiis, 597, 40.
- Opus**; Eleorum rex fr. 280, a.
- Opus**; qualis ibi vigeat magistratus regiam auctoritatem simulans, 540, 32; ibi equus quadragenarius cubil III, 128, 5 s.
- ὄρα* v. *Tempestas*.
- Ora maritima**; Atheniensium cum ejus incolis sedes quomodo reprehenderit Iphicrates, 396, 44.
- Oraculum**; de Homero fr. 27, a; de Hesiodi ossibus fr.

261, b: de caseo ex hircino lacte facto III, 53, 49 s.; id secutus Hercules cepit Elidem duce femina cujus patrem Augiam necaverat IV, 84, 10 ss.; sacra secundum mores patrios celebrare jubent, 416, 25; si nobis saveant, fiduciam facit, 355, 21; eorum interpretes tanquam testes adhibendi sunt de rebus futuris, 344, 11; quale Cephalo datum sit fr. 261, a; Ulyssis apud Eurytanes fr. 262, a.

Oratio; ejus definitio, 26, 1; 473, 31; species fr. 95, b; 96, a; quid de illa senserit Gorgias III, 681, 32; non omnis enuntians, 26, 11; enuntianti soli competit verum ac falsum, 26, 12; quæ enuntiantes non sunt ad rhetoricam vel poeticam pertinent, 26, 15; enuntians, quot modis una sit, 26, 17, 25; 473, 36; enuntians e verbo vel verbi casu pendet, 26, 19; enuntiantes multæ vel significantiæ aut non conjunctæ sunt, 26, 26; pars elocutionis est, 473, 34; omnis partes habet II, 558, 18; nominibus et verbis constat, 387, 3; non omnis e verbis et nominibus composita est, 473, 32; semper habet partem significantem, 473, 35; unde constet IV, 167, 37 s.; non est græca τί et καί conjunctionibus ex ea exemptis IV, 208, 18; aliæ vero exemptæ nullam molestiam afferunt IV, 208, 20 ss.; ejus usus homini magis proprius est quam corporis, 312, 29; perpetua concalfacti expeditus sermonem serunt IV, 185, 20; sive vera, sive falsa non hoc aliquid, sed tale est, 300, 6; ei inest prius ac posterius secundum ordinem, 21, 49; duobus modis simplex est, 160, 44; nisi rem declarat, finem suum non assequetur, 386, 23; nunquam, aut in paucis eadem est, prouti accentu caret, vel eo prædita est, 283, 47; per eam fit consideratio quæ cum aliis instituitur, quæ secum nihilo minus per res, 284, 8; constat e dicente, ex eo qui dicit et ex eo ad quem dicit, 317, 3; constat e rebus artis expertibus et e rebus ab arte pendentibus, 405, 21; de ea nihil aliud quærere æquum esset, nisi ne molestiam vel lætitiā afferat, 385, 37; quomodo instituitur ut adolescentibus, vel senibus placeat, 365, 33; quasnam ob causas displiceat in concione, 441, 21; quomodo excusanda sit ejus prolixitas, 441, 22; quomodo antiquitas, 441, 23; quomodo improbabilitas, 441, 24; ejus duæ tantum partes necessariæ esse probantur, 401, 35; ejus partes tres idque quænam fr. 125, b; ad plurimum quattuor partibus constat, 402, 2; eam ridicule dividebant Aristotelis æquales, 401, 41; quomodo eam divideret Theodorus, 402, 8; quomodo Licymnius, 402, 11; non omnis unius generis esse debet, idque efficit orator a proposito digrediens, 402, 25; simplicior erit, si narratio continua sit, 405, 27; varia vero, nec exilis, si in plures partes disperuiatur, 405, 28; quæcumque ea parari debent, ad sententiam pertinent, 472, 10; quatenus in ea eodem modo fiant probatio, amplificatio, vel metus aut misericordiæ excitatio ac in actione et quatenus non, 472, 14 ss.; si jucunda comparerent sine ea, dicente opus non esset, 472, 19; quænam morata sit, 373, 24; eam rhythmo præditam esse oportet, metro vero carere, et quare, 393, 15, 24, 30; fr. 126, a; non tamen exquisitis rhythmi servare debet, sed quadantenus, 393, 25; eam non recipit animus, ubi adversarius egregie dixisse videtur, 408, 29; ei apud oratorem locus præparandus est, 408, 30; considerandum est an adversarii sibi ipsa repugnet, 428, 4; si laudanda sit, statim ab illustribus quæ ei insunt inchoandum est, 416, 25; enthymemate apparenti per homonymiam res honestissima dicitur quia viri boni æstimatione (λόγῳ) digna sunt, 381, 18; si ex alia in aliam fabulam transferatur, eodem redit: e si chorus exodia canal, 472, 5; qui quasdam valde

recitare assuefacti sunt eas interdum vel inviti recitant III, 499, 16 ss.; igitur iis comparandi sunt irati ac metu perculsi nonnulli, idque quoniam III, 499, 13 ss.; aptæ quæ legantur, in contentionibus augustæ videntur, 400, 30; quæ maxima laude celebrantur (in contentionibus), si in manus sumantur, imperitorum esse videntur, 400, 31 s.; quidnam in iis politicæ et rhetoricæ officium sit, 462, 24; in iisdem eandem vim habet dictio ac in metricis, 462, 54; quoniam moribus taceant, 462, 28; judicialibus ac concionalibus conscribendis non æque operæ pretium fecerunt viri politici ac si artis suæ præcepta tradidissent II, 129, 38; infinitæ non sunt II, 561, 6.

Orationes civiles; earum tria (l. duo) sunt genera, concionalis, *demonstrativum* (dele) et *judiciale*, 413, 13; earum septem species, 413, 15; earum speciebus cum sigillatim, tum communiter utendum est, 423, 47; earum species comparantur hominum speciebus, 423, 51; omnibus earum speciebus communes sunt justum, legitimum, utile, honestum et jucundum 424, 5; item amplificatio et extenuatio, 424, 9; item probationes, 424, 12; item præoccupationes, postulata, iterationes, prolixitas, longitudo mediocris, concinnitas et interpretatio 424, 16.

Oratio concionalis; genus orationum civilium, 413, 14; ei desunt narratio qualem distinguebant Aristotelis æquales et quæ adversarium spectant, 401, 44; ei proœmium et contentio (ἀντιπαράθεσις) et repetitio (ἐπανάθεσις) tunc tantummodo insunt, ubi adest contradictio, 401, 45; ei sæpe insunt accusatio et defensio, sed non quatenus deliberatio est, 401, 47; ei, quatenus deliberationi, inest peroratio, 401, 49; in eam parum quadrat narratio, 406, 41; narrationem si habeat, quænam in ea exponenda sint, 406, 42; ejus narrationem non quatenus consulens exponit orator, 406, 45; quomodo in iis utendum sit præoccupatione, 432, 17 s.; item proœmio, 439, 8 ss.; ejus argumentum quomodo summatim exponendum sit in proœmio, 439, 9; quomodo in ea facienda sit narratio, 441, 42 ss.

Oratio demonstrativa; ei inesse nequit narratio qualem distinguebant Aristotelis æquales, nec quæ adversarium spectant, 401, 43; ei inesse nequit peroratio, 401, 45; in ea amplificando probari debet res gestas pulchras et utiles esse, 407, 12; in iis rebus credendum est, 407, 13; in iis raro adhibenda est demonstratio, idque quando, 407, 14.

Oratio externa; adversus eam semper fieri possunt objectiones, 131, 12.

Oratio judicialis; v. *Judicialis oratio*.

Oratio scripta (τὸ γράμματον); ejus modi debet esse, ut facile legi ac proferri possit, 391, 25; id ne fiat impedit conjunctionum multitudo, 391, 26; item si difficilis est interpunctio, 391, 27.

Orationes scriptæ; magis elocutione quam argumento valent, 386, 4; in contentionibus humiles angustæque videntur, 400, 30; eas recitare defensorem, si insimulet adversarius, quidnam respondendum sit, 451, 54; multi fasciculi ab Isocrate conscriptarum a bibliopoli circumferebantur, fr. 128, b.

Oratio soluta; in ea longe pauciora sunt quæ admirationem movent, 386, 41; in ea nomina propria et metaphora sola utilia sunt, 387, 9; tanto majori studio in ea excolenda est metaphora, quanto pauciora habet adminicula, 387, 24; quæ ei conveniunt, etiam iambis idonea sunt, 476, 22.

Orator; quænam ejus officia fr. 125, a; earum rerum de quibus disserit peritum sese ostendere debet, 430, 23; item sibi conducere, si vera dicat, 430, 24; de-

monstrare debet adversarium eorum quibus contradixit imperitum esse, 430, 23; quod si fieri nequit ostendere debet peritos saepe falli, 430, 27; demonstrare debet adversario noxium esse si vera dicat, 430, 29; ad probationem quam maxime interest ut audientibus certo aliquo modo dispositus esse videatur, 313, 18, 21; 329, 9; 346, 36, 38; interest tamen praecipue in rhetorica deliberativa, 346, 38, 42; tribus rebus fide dignus videtur audientibus, nempe prudentia, virtute et benevolentia, 347, 6, cf. 329, 11; rerum gestarum causa non est, 405, 22; sui ipsius probitatem adstruere debet in narratione, idque quomodo, 405, 42; 406, 36; quidnam efficiat a proposito digrediens, 402, 24; in peroratione ostendere debet se vel absolute vel auditori bonum fuisse, 410, 8; ubi in adversarii res inquiri quomodo curare debeat, ne auditoribus fiat odiosus, 454, 23; non deliberat an persuasurus sit II, 28, 13; eum tanquam insidiatorem suspectum habent, 386, 48; comparatur vinis mixtis, 386, 49; qui nimis crebro concionatur auditoribus infestus est, idque quare, 440, 38; item qui nunquam ante concionatus est, 440, 39; quidnam ad importunitatem excusandam dicere debeat qui nimis crebro concionatur, 441, 2; quidnam ad excusandam audaciam qui nunquam antea concionatus est, 441, 4; adversus calumnias sese defendere debet dicendo quodcumque pro sese dicere possit, 440, 7; cur ab eo philosophum differre putent IV, 204, 19 ss.; IV, 271, 6 ss.; ad uniuscujusque rei publicae mores se accommodare debet, 329, 11; ei comparatur lex qua victores bello paria sibi vindicant, quando et quomodo se ipse laudare debeat in praefatione orationis judicialis, 448, 27; filius ne fieret, quare vetuerit sacerdos quaedam, 378, 18; quinam ad causam dicendam inepti habeantur, 448, 48; quinam crimini subcontrarii, 448, 49; quinam crimini congruentes, 449, 3, 5; multi percellunt auditores, 392, 30; frequenter auditoribus metum incutunt, ne soli ignorent quod omnes intelligunt, 392, 40; in omni nimietate se ipsos corrigere debent, 392, 45; quando adhibere possint nomina composita vel peregrina et epithetorum multitudinem, 393, 3; in contentionibus utantur conjunctionum omissione et frequenti ejusdem vocabuli repetitione, 400, 37; non iidem omni genere eloquentiae praestant, 401, 18; quasnam propositiones in promptu habere debeant omnes, 318, 5; eorum deficientia invocari debet ad praecavendam audientium morositatem, 432, 25; eorum penuriam invocare debet cum juvenis tum senex ad excusandam aetatem, 440, 44, 53; ad crimen augendum multa jura violata esse perhibent, 342, 43; aemulationem excitant, 363, 4; quinam praemia reportent, 386, 3; quibus, ut dicunt, aliquid exciderit, invita faciunt II, 25, 52; eos nutricibus comparavit Democrates, 390, 28; ex iis hodie prodire solent demagogi, 570, 50, cf. *Rhetor.*

Oratores anonymi; citatur ex *Alexandro*, 377, 2; ex *Peparethia*, 377, 13; ex *incertis orationibus*, 376, 26, 34; 378, 47; 379, 39, 40, 43; 395, 27, 28, 40, 42, 43, 44, 46; 397, 26, 34, 42; 399, 53; 400, 39, 46; 401, 2; 403, 42, 41; 404, 35; 405, 44, 45; 406, 12, 15, 30.

Oratores Aristotelis aequales; perperam a cogitatione mores deducunt, 406, 14; ridicule distinguebant partes orationis, 401, 41.

Oratores Attici; inprimis hyperbolis uti solent, 400, 14; in orationibus concionalibus accusant etiam, 408, 2.

Orbiculare (*νεφερέα*); a recto specie differt II, 312, 49.

Orbiculi; ex aere vel ferro fabricati quos in templis dedicant IV, 55, 19 ss.

Orbis; cur in eum res inaequalis projecta circumferatur in magnitudinibus quae pondere sunt inaequali, si quis partem leviorē moverit IV, 198, 9 ss.; IV, 201, 37 ss.; qui in eum veritatur stat, etiamsi locum movet, ut Heracitus quoque dicit IV, 299, 36 a.; eos efficit proportio naturalis motus in sese revertens IV, 201, 21 ss.; conī sunt inaequales IV, 199, 9; cylindri aquales IV, 199, 17, cf. *Circulus*.

Orbis terrarum; v. *Terrarum orbis*.

Orbi; eorum bona quomodo sibi vindicavit Dionysius Syracusanus, 645, 9.

Orchestra; cur si in ea paleae spargantur, chori mīas resonent IV, 178, 43 ss.

Orchilus; noctuā ovā devorat, ideoque ei inimicus est III, 173, 10 ss.

Orchomenus; Boeotiae civitas Lebadae vicina III, 168, 46 a.; ibi inveniuntur aspalaces, *ibid.*; vulpes ibi caeno et venatores in subterraneum conaculum perduxit IV, 91, 14 ss.; ibi optimi pepones IV, 220, 23.

Orchomenii; oraculum iis datum de Hesiodi ossibus fr. 281, b.

Orcus; quā in eo aguntur traggediae ad quartum genus pertineant, 471, 25.

Orcynes; in alto pariant III, 83, 7 s.

Ordo; lex est, 540, 44; ad formatum pertinet II, 238, 4; omnibus rebus inest II, 465, 14; quinam ejus causam in natura aequae ac in animalibus censuerint mentem II, 473, 37; non erit si nihil praeter sensibilia exstet II, 610, 37 ss.; natura inest II, 474, 5; ejus causa omnibus est natura II, 344, 11; omnis ratio est II, 344, 12 a.; eo carent quae de origine rerum enarrat Anaxagoras II, 344, 13 ss.; aliquatenus inest iis quae de origine rerum exposuit Empedocles II, 344, 21 a.; eo partim constat universi bonum II, 609, 34; item exercitus II, 609, 35; propter ducem adest, non dux propter eum II, 609, 36 a.; sine aeterno et separabili et manente esse nequit II, 586, 26 a.; maxima species pulchri est II, 614, 48; multarum rerum causa est II, 614, 50 a.; circa eum versantur scientia mathematica II, 614, 49 a.; ejus conservatio temperantiae sequela est II, 244, 38; eum relinquere vetant leges II, 53, 18; atomorum differentia est II, 475, 3; eo differt AN ab NA II, 475, 6.

Ordines dicendi; quattuor, idque quinam, 436, 19.

Ordinis conservatio; ejus divisio fr. 108, a.

Ordinis perturbatio; ejus divisio fr. 108, b.

Orestes; cum matricida, tum patris ultor vocari potest, 388, 26; in fabula Clytemnestram occidisse traditur, 467, 51; ejus cum Pylade amicitia fr. 93, a; quomodo Iphigeniam agnovit et quomodo ab ea agnitus sit, 465, 41; quum in eo esset ut immolaretur, agnitus est ac salvus evasit, 470, 45; quamobrem illuc venire eum jussit oraculum extra universale est, 470, 43; quamobrem iter suscepit, extra fabulam est, 470, 44; ejus furor et salus per lustrationem exemplum suppeditat episodii idonei, 470, 50; in Euripidis *Iphigenia in Tauride* dicit quae vult poeta, 469, 43, 45; syllogismo agnoscitur in Aeschylī *Choephoris*, 470, 3; syllogismo colligit in Polyidā *Iphigenia*, quum soror mactata esset, se quoque mactatum iri, 470, 6, 47; de eo Theodectis enthymema apparens per divisionem, 381, 34; aliquatenus etiam per defectum peccat hoc enthymema, 381, 37; de eo tragedias facere solent poetae recentiores, 467, 4; Aegistho inimicissimus erat, 467, 23.

Orestes Euripidis; citatur, 468, 50; 480, 38.

Orestes Theodectis; citatur, 381, 33.

Orestia tetralogia; quomodo composita fr. 361, b.

Oreus; quomodo ibi reipublicæ formam immutarit Heraclodorus, 567, 47; patria Antipherontis III, 496, 19; item Charidemi, 618, 10.

Orgia; iis convenit tibia et modus Phrygiæ, 631, 36; 633, 39; IV, 214, 1 ss. (*ubi male subphrygius*).

Orgiastæ; eorum communio pars communitatis civilis II, 230, 16.

Orichalci; ita appellatæ statuæ, ex ære urinatorum. Phenei exstant IV, 84, 8 s.; earum inscriptio IV, 81, 9 s.

Orichalcum; ejus nomen exstat, metallum vero non fr. 347, b.

Oriens; cæli dextrum II, 392, 1; ab eo oriuntur stellæ, *ibid.*; cur de eo hieme status mane spirent IV, 254, 3 ss., cf. IV, 247, 11 ss.; cur ad eum equæ subantes non currant IV, 322, 34 ss.; ad eum habitantibus Etesiæ sunt ex Aparetis ad Subsolanum usque III, 590, 44 s.; quæ in eum vergunt urbes salubriores sunt, 613, 13; partes quæ ad eum spectant eminentiores sunt quam quæ ad occasum IV, 243, 32 ss.; loca ad eum spectantia odoratiora sunt IV, 186, 33 ss.

Originalis succus; IV, 24, 13.

Origanum; ejus humor IV, 24, 13; ejus succus calidus IV, 27, 1; cur oculos non mordeat IV, 218, 25 ss.; oculis nocet IV, 274, 36; cur si musto injectum fuerit, vinum dulce efficiat IV, 221, 1 ss.; id comedit testudo devorata vipera III, 177, 48 s.; IV, 77, 1 s.; id vulneribus suis imponunt ciconiæ ceteræque aves III, 178, 5 ss.

Origo rerum; Empedoclis de ea sententia II, 342, 19; II, 344, 6 ss., 20 s., 31 s.; item Anaxagoræ II, 342, 16 ss.; II, 344, 13 ss.; opinionum de ea causa afferri debet II, 344, 23; opiniones de ea vel inductione vel demonstratione probari debent II, 344, 25, cf. *Ortus*.

Orion; oriens et occidens difficilis incertusque videtur, idque quare III, 586, 14 s.; IV, 240, 1 ss., 7 ss.; quando oriatur IV, 246, 3 s.; circa ejus ortum usque ad Etesias et Prodomos tranquillitas maxima aeris III, 586, 6 ss.; ejus ortus vim vel contrahendi, vel intendendi, vel tollendi, vel iudicandi morbum habet IV, 108, 23; ad ejus usque zonam erectus est cometa qui Asteo archonte apparuit III, 559, 46 s.

Oripelargus; aquilæ genus III, 188, 6; vocatur etiam hypæetus vel gypæetus (?) III, 188, 8 s.; vulturi similis est III, 188, 8; grandissimus est III, 188, 7; quales alas habeat III, 188, 6 s.; quale caput III, 188, 6 s.; quale orrhopygium III, 188, 8; qualia loca incolat III, 188, 9; omnia ceterarum aquilarum vitia habet, nullam vero virtutem earum III, 188, 9 s.; quinam ejus mores III, 188, 11 s.; eum persequuntur et vincunt corvi et reliquæ aves III, 188, 10 s.; cadavera rapit III, 188, 12; semper esurit et clamat et lamentatur III, 188, 12 s.

Ὀρίζων κύκλος; v. *Terminans circulus*.

Ὀρισμός; 443, 49.

Ὀρμή; v. *Impetus et Impulsus*.

Ormenius; ibi sepultus est Eurypylus fr. 314, a.

Ornamenta; ea e Leucotheæ fano abstulit Dionysius Syracusanus, 645, 30.

Ornatus; quæ ad eum pertinent, suppetentibus jam necessariis aucta esse putandum est, 612, 11; quænam circa eum observanda sint conjugibus, 637, 2; non in quibuslibet impensis, sed in necessariarum excessu consistit II, 216, 10; non idem prodest imbecillo et mutilo qui sano et integro II, 241, 35; species nominis, 473, 45; iambis convenit, 476, 24, v. *Nomina peregrina*.

Ornithiæ; Etesiæ imbecilli sunt III, 586, 47; post solstitium brumale perficiunt III, 586, 43 s.; septuagesimo

die flare incipiunt, idque quare III, 586, 48 ss.; haud continue spirant, idque quare III, 586, 50 ss.; ex Aquilonum genere verno tempore invalescunt III, 632, 43 ss.

Ὀροβορ; v. *Errum*.

Oromasdes; idem atque Jupiter sive bonus dæmon secundum Magos fr. 31, a.

Ὀροφορ; fr. 165, a.

Oropus; olim Græca vocabatur fr. 295, b.

Ὀρος; etiamsi non idem significet quod *ὄρος*, tamen duplicem significatum non habet, 297, 46.

ὄρος; v. *Finis*, *Definitio*, *Terminus*.

Orospezus; v. *Montifringilla*.

Orpheus; Cæagri filius, ejus epitaphium fr. 316, a; nunquam poeta fuit, fr. 31, b; citantur carmina quæ ei tribuuntur III, 347, 49; fr. 154, b.

Orphica carmina; in iis animal eodem modo fieri perhibetur quo rete plectitur III, 347, 49 ss.; quænam in iis de anima exponantur III, 442, 50 ss.; haud perperam de Jove loquuntur III, 641, 49 ss.

ὄρυνος; v. *Tenebricosus*.

Orplus (*ὄρως*); piscis littoralis est III, 158, 13; cito grandescit III, 83, 4 s.; latitat III, 160, 10; sola carne vescitur III, 148, 51 ss.; in eo genituræ via nulla reperitur fr. 181, b; dissectus diu vivit, *ibid.*

Orrhopygium; id caudæ loco habent aves III, 27, 30; e penna fissa fit III, 303, 32; igitur eo carent quæcunque hujusmodi penna carent III, 303, 31; ideoque et vespertilio III, 303, 28 ss.; quibusnam avibus longum, quibusnam breve sit III, 27, 31 s.; quibus longum est, eæ volantes pedes ventri applicant III, 27, 32 s.; quibus vero breve, eæ pedes porrectos tenent III, 27, 33; avibus ad dirigendum volatum inservit III, 311, 49 s.; igitur navis gubernaculo comparatur III, 311, 50 ss.; flecti debet in loco ubi agnatum est III, 311, 51 s.; quibusnam avibus ad dirigendum volatum ineptum est non recte volant III, 311, 52 ss.; item ejus loco curribus extensis ad dirigendum volatum utuntur III, 312, 10 ss., cf. III, 299, 54 ss.; pavoni inutile est modo quia nimis magnum est, modo quia amittit III, 312, 20 s.; alimentum ei dictum apud aves longicrures in crura impenditur III, 299, 53 s.; igitur ejus loco curribus utuntur, idque quomodo III, 299, 54 ss., cf. III, 312, 10 ss.; eo conjunguntur aves coeuntes III, 208, 3 s.; eo uruntur galli quos castrant III, 208, 3 ss.; attollitur gallinis quæ gallum vicerunt III, 206, 30 s.; quale habeat oripelargus III, 188, 8; quale aquila marina III, 188, 15 s.; eo carent insecta alata III, 312, 3; III, 67, 45 s.; ei pro portione respondet piscium cauda III, 318, 7; quod avibus præstat, id molluscis pinna III, 288, 20 s.; sepiarum marium quomodo a femellarum differat III, 57, 47 s.; unicum crustatorum genus quod eo careat cancri sunt III, 58, 51; idque quare III, 317, 20 ss.; id habet locusta, eoque ad natandum utitur III, 317, 21 s.

ὄρρε; v. *Serum*.

Orsodacnæ; e quibusnam vermiculis fiant III, 95, 10 s.

Orthagoridæ; Sicyonis tyranni fuere, 588, 2; eorum tyrannis omnium diutissime perstitit, idque quare, 588, 2; plebi blandiebantur ejus rebus consulentes, 588, 7.

Orthosia; cognomen Dianæ IV, 107, 14.

Orthronotus; alii Eurum, alii Amneum vocant IV, 45, 34 s.

Ortus (*ὄρεας*) (*allorum de eo opiniones*); ejus parentes secundum theologos perantiquos Oceanus et Tethys II, 472, 33; eum omnibus rebus, sed non simul omnibus competere putat Anaxagoras II, 277, 26;

ejus principium mens est secundum Anaxagoram II, 277, 27; secundum Leucippum duobus modis fiunt, nempe vacuo et tactu II, 449, 19 ss.; secundum Platonem vero tactu tantummodo II, 419, 22; eum exponere conati Empedocles et Democritus revera apparentem tantum generationem faciunt II, 420, 14; eum nec ex materie, nec mutatione fieri putant Empedocles et Democritus, sed tanquam ex vase II, 420, 16 s.; ejus causas dicere conati sunt qui unicum tantum elementum esse statuunt II, 479, 32 s., cf. II, 480, 53 ss.; tollitur, si unicum tantummodo elementum esse status II, 458, 28; eum revera tollunt qui cuique elemento peculiarem figuram tribuunt II, 422, 12 ss.; eum tollunt Megarici II, 566, 7, cf. 14; quomodo refutetur eorum opinio qui eum esse negant II, 259, 15 ss.; eum mutua actione et passione fieri censent qui plura esse elementa asserunt II, 444, 32 ss.; cur perpetuus sit et quænam ejus causa sit, non dicunt qui contraria ponunt II, 610, 28 s.; eum qui spectant in primis causam moventem investigant II, 269, 47; eum perperam cum actu confundunt II, 88, 8; eum obtinere putat vulgus, ubi aliquid in materiem sensui patientem transit II, 439, 5, cf. 17, 49 s.; eum interdum obtinere putat vulgus, ubi revera potius interitus locum habet, et vice versa II, 439, 13 ss.

Ortus (*quidnam et quomodo fiat*); resarciunt interitus in mundo III, 636, 23; unius ejusdemque rei per infinitum tempus protrahi nequit II, 327, 49 s.; dicitur mutatio in ens, etiamsi quoque fiat ex non ente II, 308, 14 s.; non rite definitur ad substantiam deductio, 236, 9; exponitur quomodo revera fiat II, 405, 43 ss.; cal transitus a non ente ad ens III, 359, 31; ejus terminus est ens II, 332, 37; II, 357, 54; petit mutationis privationem in ente II, 316, 16; non entis interitus est II, 439, 53; proxime ad esse accedit II, 465, 37 s.; semper inter esse et non esse medium est II, 487, 19; fit e non ente quod potentia est II, 631, 25; probatur aliquatenus ex non ente fieri, aliquatenus vero semper ex ente II, 437, 14 ss.; proprie querere non oportet cur non deficiat, dum semper res intereunt II, 439, 46 s.; idque quia semper ex non ente fit, dummodo tanquam non ens consideramus id quod sensibus non patet II, 439, 47 ss.; ad idem pertinet ad quod interitus II, 310, 24; II, 599, 15 ss.; interitus contrarius, 23, 32; 281, 20; II, 309, 26, II, 598, 20 s.; ei opponitur interitus cum simpliciter, tum in singulis II, 358, 7 s.; ridiculum foret si confestim post eum necessario incipere deberet interitus II, 358, 28 s.; quare et quomodo interitus contrarius sit II, 314, 39 s.; II, 315, 27; alterius, alterius interitus est II, 465, 27; II, 487, 31; eo sæpe celerius fit interitus, idque quare II, 465, 23 ss.; cujuslibet rei non fit e qualibet II, 118, 30; ex quo fit alicujus rei, in idem etiam dissolvitur II, 118, 31; ex oppositis fiunt, 37, 36; e contrariis fit II, 462, 52; II, 635, 20; semper e contrario et subjecto fit II, 370, 14, cf. II, 257, 1, 31; ad contrarium fit II, 416, 42, 44; e contrariis ad contraria fit II, 457, 8 s.; e rebus disjunctis quæ moventur fieri nequit II, 414, 18; mutatio est e non subjecto in subjectum secundum contradictionem II, 309, 3, cf. 29; II, 598, 3 ss.; obtinet ubi totum mutatur non manente subjecto eidem sensui patiente II, 440, 20 ss., cf. 41; II, 442, 39 ss.; idque præcipue si mutatio fiat a re insensibili in rem vel tactui vel omnibus sensibus patientem II, 440, 24 ss.; differt ab alteratione, idque quomodo II, 440, 11 ss.; in eo permanere potest affectus aliquis et in re quæ generatur et in re quæ interit, dummodo id quod mutatur non sit affectus rei

in quam fit mutatio II, 410, 28 ss.; est mutatio ab eo quod potentia substantia est ad substantiam actum II, 411, 6 ss.; differt ab accretione non solum re circa quam fit mutatio, sed etiam ratione II, 411, 20 s.; in singulis generationi obnoxia præcedit reliquæ mutationes II, 357, 12 ss., 21; quia res primo generari debet primus motuum esse videtur II, 357, 19 s.; eum præcedit res quæ latione movetur quæque ipsius causa est, quæque non gignitur atque hanc rursus alia latio II, 357, 16 ss., 22 ss.; si primus esset motus omnia quæ moverentur interitui obnoxia essent II, 357, 25 ss.; species motus, 23, 8; 190, 27; motus est III, 309, 18, 28; II, 598, 13, 23; motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 40; imperfectum quid est II, 163, 11 s.; eum non necessario comitatur motus secundum locum II, 441, 11 s.; mutationum prima non est, idque quare II, 464, 37 s.; igitur eo prior est latio II, 414, 41 s.; multa sunt argumenta quibus fieri non posse videtur eum concretione fieri II, 434, 41; et multæ etiam sunt rationes soluti difficiles quæ probare videntur eum revera a concretione pendere II, 334, 42 s.; si concretio non sit, aut omnino non esse aut alteratio esse videtur II, 434, 43; revera obtineret, non accretio, si accretionis materies corpore careret II, 442, 9 s.; obtineret, si res qua aliquid augetur per se transiret in rem quæ augetur, non vero antea intiret II, 443, 46; item si res qua aliquid augetur transiret in eam quæ augetur, etiamsi simul non essent II, 443, 53; causa cur nunquam deficiat non pendet ab eo quod illud unde fit, infinitum est II, 438, 20 s.; sed ab eo quod alius rei generatio semper alius interitus est, et vice versa II, 438, 25 ss., cf. 32 s.; II, 439, 20 ss., 28 s.; causa igitur cur non deficiat residet in eo quod tanquam materies subjectum est, quia in contraria mutari potest II, 439, 42 ss.; ejus perpetuitatis causa lationis æternitas est, idque quare II, 464, 34, cf. II, 463, 4 s., 38 s.; II, 467, 29 ss.; tolleretur si unica tantummodo exstaret latio II, 464, 45, cf. 48; quare eum continuum reddiderit deus II, 463, 34 ss.; in his quæ secundum eum mutantur, manifesto obtinet ut deinceps fiant nec sit interruptio II, 466, 21 s.; expeditur quatenus necessario ita deinceps fiat, quatenus non II, 466, 24 ss., cf. *Finis* (*quæ*); quorum simpliciter necessarius est, ea necessario reciprocant II, 466, 40 s.; non tamen de his dicere licet ea necessario facta esse, sed solummodo ea generationis ergo necessario esse II, 467, 4 s.; quorum necessarius est, eorum et semper erit, id est æternus erit, itemque vice versa II, 467, 8 s., 12 s.; secundum lineam rectam æternus esse nequit, idque quare II, 467, 17 ss.; igitur circulo æternus erit, id est reciprocabit II, 467, 14 s., 21 ss.; nihil refert utrum per duo, an per plura reciprocet II, 467, 31 s.; ejus perpetuitatis causa est latio circularis et cæli motus II, 467, 29 s.; sursum versus infinitus est II, 467, 33; si circulo fiat, necessario fiet, itemque vice versa II, 467, 27; ejus causa est proximitas et accessio circuli obliqui, ideoque solis II, 465, 8, 20; obtinet in loco qui circa medium universi est II, 463, 13 s.; de ejus principiis v. *Causæ*; quarumnam rerum numero reciprocet, quarumnam specie II, 467, 46 ss.; quare necessarius sit II, 393, 1, 13; obtinere non possent nisi præter universi motum una vel plures exstarent alterationes II, 393, 7, 12; obtinere non posse probatur, nisi aliquid sit æternum II, 491, 42; non erit, si nihil præter sensibilia exstet II, 610, 37 s.; quando æque celer sit habendus II, 340, 49 s.; quando celerior II, 340, 51 s.; in eo non adsunt duo subjecta in quibus comparari possit alicujus generatio II, 340, 52 s.; et

merationis non exstat II, 309, 44 ss.; II, 598, 37; ejus causa magis materies est quam forma II, 464, 7; ante eum exstare debent et forma et materies II, 547, 31 s.; finis causa fit II, 570, 29; omnis finis bonum est II, 471, 50 s.; ejus finis forma est II, 517, 42 s.; nullus ad idem genus pertinet ac fines II, 87, 15; necessario semper ex aliquo et ab aliquo fit II, 510, 23 ss.; nec omnibus rebus competit, nec omnino nulli II, 415, 19; non dicitur de omnibus rebus, sed solummodo de divinis et de iis quæ totum aliquid constituunt II, 120, 9; necessario e corpore fit II, 421, 23 s.; eo opus est ut mundus creatur II, 384, 4; rebus æternis competere nequit II, 634, 7 s.; ex insitis fit II, 636, 7; vel omnino non est, vel in solis elementis quæ sursum et deorsum feruntur II, 410, 36 s.; a principio fit in omnibus rebus, 620, 20; tempore substantia prior est, ratione vero posterior III, 229, 13 ss.; eo quæ posteriora sunt priora et vice versa III, 229, 41 ss.; ejus per accidens causa est tempus II, 305, 35 s.; non sine motu et actione fieri potest II, 305, 37; eo posteriores sunt accretio, alteratio, diminutio et interitus II, 357, 27, cf. 15; quod eo posterius, natura prius est II, 357, 31 s.; eorum quæ ad aliquid referuntur non exstat II, 337, 41; ubi aliquid *πρὸς* r. definiendum est, cavendum ne ad eum fiat relatio, 246, 50; quomobrem natura vocetur II, 517, 48 s.; perperam vulgo eo consistere putant rerum naturalium necessitatem II, 272, 12; fere omnes vel natura, vel disciplina, vel consuetudine, vel divino afflatu, vel casu fiunt II, 184, 30; qui intellectu fiunt recensendi sunt inter eos qui disciplina fiunt II, 184, 31; non omnis naturalis est II, 316, 25 s.; neque alter naturalis, alter præter naturam II, 316, 27 s.; quidam exstant violenti et non fatales qui naturalibus contrarii sunt II, 316, 30 ss.; in unaquaque serie ad categorias pertinente eum obtinere dicimus, ubi altera serie particula fit, non vero, ubi altera II, 439, 37 ss.; quaeritur an eo fiant res geometricæ II, 625, 42; eos in primis tunc scire dicimus, ubi causam moventem cognoverimus II, 490, 47; circa eum versatur ars, 170, 50; ad mentem et rationem accommodandus est, 620, 22; in iis æque ac in syllogismis omnium principium est substantia II, 547, 16; partim intellectiones (*νοήσεις*), partim effectiones (*νοήσεις*) sunt II, 544, 42 s.; idem quod de iis, dicendum est de causa cur res quæque ad eum locum ferantur II, 427, 8; particularia spectant II, 463, 38; æquabilis non est II, 307, 4; ignis obtinet, ubi ligna incenduntur II, 444, 1.

Ortus e contrariis; naturalis est III, 333, 44 s.

Ortus naturalis; quoniam II, 544, 8 s.; semper vel plerumque eodem modo fit II, 460, 32 s.; igitur causam ei assignare non potuit Empedocles II, 460, 31; eum fortunæ et mixtionis tribuit II, 460, 37 s., 43, 49; ejus plures causas esse constat III, 219, 8 ss.

Ortus simplex; non fit discretione et concretione II, 436, 47 s., 50 s.; sed quando hoc in illud totum mutatur II, 436, 51 s.; est via ad ens simpliciter II, 438, 49; simul certus quidam alicujus rei interitus esse potest II, 438, 41 ss., cf. II, 439, 22; differt primo loco a certa quadam generatione, prouti res quæ generatur propius ad ens vel ad non ens accedit, *ibid.*, 49 ss.; secundo loco prouti res quæ generatur propius ad substantiam vel ad privationem accedit II, 438, 53 ss., cf. II, 439, 23; tertio loco vulgo differre videtur, prouti res quæ generatur magis vel minus sensibus patet II, 439, 3 ss., cf. 23 s.; de eo non fit deliberatio II, 27, 40; simplici, opposita est putredo III, 610, 21; simplici et naturali mutatio quarum facultatum opus sit III, 610, 11 s.

Ortus plantarum et animalium; quidnam III, 519, 17 s.; omnibus animalibus communis est III, 518, 23, v. *Generatio*.

Ortus simpliciter; quomodo differat a generatione in universum II, 309, 41, cf. II, 558, 44.

Ortus principium; v. *Principium generationis*.

Ortui obnoxia; apud singula latio ultimus, generatio omnium motuum primus est II, 357, 12 ss., 20 ss., 32, alteratio et accretio sequuntur generationem II, 357, 15; ea causa movens a potentia evehit ad actum II, 563, 16 ss.; quibusnam eorum competant omnes quatuor causæ III, 414, 43 ss.; quænam nonnisi causam materialem et moventem habeant, ilque quare III, 414, 46 ss.; iis accensendæ sunt res arte factæ III, 219, 24 ss.; iis competit necessitas ex suppositione III, 219, 23 s.; III, 222, 33 ss.

(*Ortu et Interitu*) (*de*) II.; insequuntur II. *de Cælo* III, 552, 3 ss.; eos insequuntur II. *Meteorologicorum* III, 552, 6 ss.; citari videntur nomine *de Elementis* (t. II, p. 454-455) III, 460, 20; (t. II, p. 456, 46 ss.) III, 483, 4; item nomine *de Actione et Passione* (t. II, p. 434) III, 228, 40 s.; III, 232, 18; (t. II, p. 445-447) III, 400, 3 ss.; (t. II, p. 445, 447) III, 450, 41 ss.

Ortus et interitus (*aliorum de iis opiniones*); de iis speculationem faciunt omnes qui de natura disseruerunt II, 342, 7; eos revera non exstare putabant antiqui philosophi II, 472, 13; eorum respectu omnes antiqui naturam immotam esse censent II, 473, 17; ab iis mixtionem distinguere voluisse videntur qui eam omnino esse negant II, 451, 43 s.; ab iis alterationem differre censent fere omnes II, 434, 36; eos delet qui omnia partim semper moveri, partim semper quiescere putat II, 347, 15 s.; eos nonnulli densitati et raritati tribuunt II, 364, 11 s.; eorum causam elementis tribuunt qui solam agnoscunt causam materialem II, 464, 23; eos cum generatione confundunt qui universum unum esse statuunt et omnia ex uno construunt II, 432, 9 ss.; II, 433, 1 ss.; eos vero ab hac distinguunt qui plura statuunt elementa esse II, 432, 12 ss.; II, 433, 4 s.; eos coitione et dissolutione fieri censent qui plura esse elementa statuunt II, 433, 6; Anaxagoras tamen, etiamsi infinita numero elementa agnoscat, eos cum alteratione confundit II, 432, 15 s.; de iis Anaxagoræ placita II, 472, 52 ss.; eos usque ad elementa provehit Empedocles II, 419, 8 s.; quatenus eos elementorum coacervatæ moli tribuerit Empedocles, non constat II, 449, 4 s., 10 s.; eos discretione et concretione fieri censent Leucippus et Democritus II, 434, 28, cf. II, 435, 4 ss.; II, 436, 27; item fere omnes II, 434, 37; eos non tollebat Leucippus II, 448, 28; quomodo eos fieri censeret idem II, 448, 36, 38 s.; eos omnino sustulerunt Parmenides et Melissus, idque quare II, 410, 42 ss., 48 ss.; de iis, excepto Democrito, nemo nisi superficie tenus verba fecit II, 434, 17 ss.; eorum causas ideas esse censet Socrates *Phædonis* II, 463, 47 s.; refutatur hæc opinio II, 463, 50 ss.; quatenus de iis locutus sit Plato II, 434, 11 ss.

Ortus et interitus (*definitio etc.*); quidnam II, 498, 41 ss.; sibi invicem contrarii sunt II, 315, 27, cf. II, 314, 39 s.; nominibus ab alteratione distinguuntur II, 432, 6; concretione et latione fieri dicuntur II, 350, 43; ut fieri possint exstare debet aliquid quod semper aliter atque aliter movetur II, 604, 44 s.; iis aliquatenus similis est motus II, 347, 16 ss.; de iis speculatio fieri nequit absente motu II, 342, 8 s., 12 s.; sine latione fieri non posse probantur II, 356, 38 ss.; non motus, sed mutationes sunt II, 315, 28; ab alio ad

aliud mutationes sunt II, 598, 47, cf. II, 310, 4; tunc obtinere dicuntur, ubi in mutatione nihil remanet, cuius alterum affectus vel accidens dici possit II, 440, 41 ss., cf. 21; mutationes sunt quæ in subiecto fiunt II, 437, 1 s.; esse non possent quod motu moveretur II, 355, 49 ss.; inotus non sunt II, 316, 12; quomodo differant a motu proprie sic dicto II, 433, 15 ss., 29 ss.; non constat quomodo sine motu et mutatione obtinere possint II, 481, 27 s.; sine causa movente rite intelligi nequeunt II, 473, 4 s.; eorum causa esse videtur quod se ipsum movet III, 520, 35 ss.; eorum nihil sibi ipsum causa esse potest, idque quare III, 520, 42 ss.; eorum causa investigari debet in disciplina naturali II, 264, 6; simplices mutationes secundum substantiam sunt II, 600, 37; simplices motus secundum substantiam sunt II, 630, 3; relationi non competunt II, 629, 54 s.; esse nequeunt sine motu continuo quem movet primum movens II, 357, 9 ss.; revera obtinerent, non accretio, si accretio eodem modo fieret quo aer ex aqua aucta mole II, 442, 28 ss.; vel concretione et discretione, vel alteratione vel alia quadam mutatione fiunt II, 453, 44, 48; quæ ad eos pertinent concretiones et accretiones, dispulsiones et compulsionones non sunt II, 335, 30; etiamsi semper simul oblineant, tamen modo potius ortum, modo potius interitum fieri dicimus, idque quare II, 439, 29 ss., cf. II, 438, 40 ss.; in iis semper sunt omnia III, 528, 43; inquirenda est causa cur nunquam deficient II, 433, 10 ss.; eos semper præcedere debet id quod potentia est, actu vero non est II, 437, 30 s.; quæritur an id quod eos præcedere debet quodque potentia tantummodo est, ad aliquam aliam categoriam pertineat, an omni determinatione careat II, 437, 41 s.; quomodo se habeat eorum subiectum II, 558, 38 ss.; eos sequuntur reliquæ mutationes II, 558, 40 s.; reliquarum mutationum unam aut duas non comitantur II, 558, 41 s.; eorum subiectum proprie dicitur materies II, 440, 44; non sine corporibus sensibilibus rebus quæ natura constant competunt II, 453, 37 ss.; nec igitur sine elementis II, 453, 44 ss., 48 ss.; eorum subiectum nullo nomine appellare licet II, 454, 13 s.; accidentis non est II, 536, 1, cf. II, 536, 48 ss.; II, 537, 16; contrariis competunt II, 370, 22; vel contrariis vel intermediis competunt II, 446, 38; de earum quæ natura fiunt et intereunt rerum eodem modo dividendæ sunt causæ et demonstrationes II, 432, 1 ss.; solis rebus naturalibus, non arte factis competunt II, 601, 34 s.; eorum omnino expertia sunt entia quædam II, 509, 8; iis non obnoxium est universum III, 573, 9; sisti videntur sublato infinito II, 277, 52; non sistuntur, etiamsi non exstet corpus infinitum, sensui patens II, 284, 22; iis non obnoxie sunt res individue, quæ modo sunt, modo non sunt II, 354, 10; eorum continuitatisque eorum causa esse nequeunt res individue quæ modo sunt, modo non sunt II, 354, 20 ss.; nec quæ movent semper determinatas quasdam res sed non ortui et interitui obnoxias II, 354, 22 ss.; pertinent ad res quæ esse et non esse possunt II, 463, 35; probantur continui esse non posse quia semper inter oppositas mutationes intercedit tempus aliquod II, 358, 6; nec aliquid huc refert quod quies non intercedit, dummodo tempus intercedat et ambæ mutationes simul fieri nequeant II, 358, 14 ss.; nec an sibi revera oppositæ sint, necne II, 358, 11 ss.; continui esse nequeunt quia sæpe per eadem transire debent II, 362, 44, 47; neque huc aliquid refert an plura media interponantur, necne II, 362, 44 ss.; peripetui sunt II, 464, 43; II, 465, 1 s., 23; eorum causa

non prima latio est, sed quæ per obliquum fit circum-lum, idque quare II, 464, 50 ss., cf. II, 465, 5 ss.; est mutatio quædam inter eos medium tenens, si inter omnia contradictoria exstet medium II, 513, 9 s.; quænam ex iis argumenta de accidente petenda sint cum refellent, tum adstruenti, 195, 35; item de optabili 200, 18, 20; ex iis argumentari licet de problematibus particularibus, 203, 44; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 31; item de proprio, 232, 11; ex iis dijudicantur quæstiones an duæ res numero idem sint, necne, 256, 18; fieri vix potest ut de iis non loquaris, ubi de duobus elementis (nempe igne et terra) verba fiunt II, 410, 33 ss., v. *Mutatio secundum contradictionem*.

Ortus et interitus et motus; iis fere solis operam dedierunt cum Empedocles et Anaxagoras, tum qui unicum elementum esse statuunt II, 480, 53 ss.

Ortus et interitus naturales; æquali tempore fiunt II, 465, 12, 21 s.

Ortus et interitus simpliciter; quomodo differant a certo quodam ortu (γενεσις τινος) et certo quodam interitu (φθορά τινος) II, 438, 41 ss.; quomodo ab ortu et interitu alicujus rei II, 438, 34 ss., cf. II, 439, 25 ss., 31 ss.

Ortui et interitui obnoxia; ea sunt quæ et esse et non esse possunt II, 463, 32, cf. II, 467, 48, 51 s.; in iis principia, id est causæ tot numero sunt quot in eternis eademque genere quæ in illis II, 463, 22; causæ duæ, id est materialis et formalis ad ea generanda non sufficiunt II, 463, 24 ss.; oportet igitur tertiam iis esse causam (nempe principium motus) II, 463, 25; 39 s.; in iis forma et species causæ finalis partes agunt II, 463, 37; eorum causa materialis est quod esse et non esse possunt II, 463, 27 s., 35 s.; tertiam eorum causam omnes somniant, nemo vero dicit II, 463, 39 s.; nonnulli, ut Socrates *Phædonis* causam formalem (i. e. ideas) sufficere putant II, 463, 40 ss.; iis non sufficere probatur causa formalis II, 463, 50 ss.; alii iis sufficere putant causam materialem II, 463, 48 s.; qui causam materialem iis sufficere putant locuti sunt ratione naturali scientiæ magis congrua II, 464, 5 ss.; altamen potentias eorum nimis instrumentis assimilant II, 464, 18 ss.; in tempore sunt II, 304, 22; tempore dijudicantur eoque finem et initium accipiunt II, 307, 10; ideoque circulus esse videntur II, 307, 9; eodem redit an ei circulus esse dicas. an tempus ipsum II, 307, 15 ss.; sunt quorum contrarium non semper est II, 304, 34 ss.

Ortu interitue (quæ in) sunt; in motu sunt II, 156, 10 s.; ad ea pertinent sensibilia, *ibid.*; circa ea occupatur animæ pars deliberativa II, 156, 9 ss.

Ortygetra; avibus lacustribus similis est III, 157, 30 s.; una cum coturnicibus abit III, 157, 35 s.

Oryx (ὄρυξ); bisulcus et unicornis est III, 20, 26 s.; III, 254, 42 s.

ὀρυκτά v. *Fossilia*.

Oryza (ῥ); quomodo ejus vini ope ferramenta ex plantum corpore ejicere ferantur, idque apud quosdam elephantibus III, 168, 17 s.

ὥς δοκεῖ 480, 17.

ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ colliguntur ex τῶν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ 315, 18; ex iis maximam partem colliguntur entymata 315, 23, cf. 373, 49; ea quæ spectant negotia quomodo pertractanda sint, 455, 17; invenitur in iis quæ non e necessitate, sed ὁπότ' εὖρεται fiunt, 30, 6, v. *Πεφυκτότα*; problemata de iis, 73, 11; semper objectioni patent, 383, 40; si id vel ejus contrarium tanquam exemplum ponatur, semper argumenta suppediat re-

spondeati, 192, 6; de iis fit deliberatio, ubi eorum exitus ignoratur, vel ubi aliquid indefinitum inest II, 28, 7; non omnia ita sunt II, 267, 2; eorum causa esse nequit fortuna II, 267, 4; ad ea pertinere nequit nec fortuna nec casus II, 268, 18, cf. II, 267, 31; ad ea res necessarias spectat ratio II, 267, 52.

ὥς ὁ λόγος; (τὸ) • II, 197, 47; II, 209, 39; II, 216, 22.

ὥ: τὸδε • cf. *Ul hoc*.

Os (στόμα); quidam III, 10, 35; initium est corporis necessarium III, 533, 6; ejus partes palatum et fauces III, 10, 36; ejus pars bipartita tonsillae III, 10, 46; ejus pars multipartita gingivae III, 10, 46 s.; eo continentur dentes III, 10, 47; item columella III, 10, 48; labiis et lingua constat et circumdatur III, 252, 2 s.; eo continetur lingua III, 426, 11 s.; III, 250, 1; simul per id et per nares respiramus III, 541, 51; idque quomodo III, 542, 7 s.; in id e naribus tendit foramen angustius III, 14, 15 s.; III, 215, 16 s.; foraminibus quibus in nares perforatur, interpositam habet ligulam III, 14, 18 s.; foramine ex arteria ad id pervenit, III, 14, 20; ei superne appensa est gula III, 14, 47 s., cf. III, 32, 5; III, 234, 36 s.; ei statim adnectitur ventriculus apud animalia gula carentia III, 270, 37, cf. III, 31, 44 s.; ab eo ad ventriculum, non ad uterum tendit meatus III, 381, 40 ss., cf. 382, 8 s., 14; igitur per id uterum subire nequeunt ova III, 381, 40 ss.; nec semen III, 382, 8 s.; nulla via id ex utero adire potest foetus III, 382, 14; spiritu attrahit III, 214, 50 s.; et alimento assumendo et respirationi inservit apud animalia pulmone praedita III, 544, 37 ss.; pars est qua cibus arripitur III, 4, 49; III, 288, 46 s., cf. 59; III, 444, 42 s.; III, 533, 3 s.; III, 243, 19 s.; igitur perfectis omnino necessarium est III, 243, 15 s.; id pleraque animalia habent III, 4, 46 ss.; eo alimentum capiunt animalia, ideoque supra est III, 305, 49 s.; inde plantarum radicibus pro portione respondet, *ibid.*; III, 533, 2 s.; III, 290, 5; III, 444, 42; ei competit cibi elaboratio III, 5, 26 s.; primo circa alimentum munere fungitur III, 534, 15 s.; quae circa alimentum operatur, eorum quae cor facit gratia sunt III, 534, 20 s.; cibum recipit ac elaborat, 547, 5; secundum id in genera distribuenda sunt animalia, *ibid.*; ejus plures differentias habere nequit idem animal, 547, 12; in eo laevigatur cibus III, 253, 17, cf. 12; III, 257, 13 s.; ab eo ad ventriculum tendit gula III, 256, 24 s., 42 s.; nihil vetuisset quominus statim id insequeretur ventriculus III, 256, 17 s.; id vero statim insequi nequit pulmo, idque quare III, 256, 19 ss.; inconfecti alimenti meatus est III, 234, 35 s.; in eo prima fit alimenti elaboratio animalibus, quorum cibo divisione opus est III, 234, 29 ss.; quae in eo fit cibi elaboratio nullius coctionis causa est, sed coctionem faciliorem reddit III, 234, 31 s.; ejus elaboratio alimentum ventriculo tradit III, 234, 49 s.; imperfecte munere suo fungitur circa alimentum apud animalia non utrinque dentes habentia III, 271, 24 s.; item apud aves, idque quare III, 271, 35 ss., cf. 45 s.; apud nonnulla insuper pugnae inseruit, vel respirationi vel sermoni serendo III, 253, 17 ss., cf. 12 ss.; quae alimenti vel respirationis vel sermonis gratia eo utuntur compressus habent III, 253, 22 s.; serratis vero dentibus hians, idque quare III, 253, 24 ss.; III, 302, 41 s.; quaecunque id habent saporibus delectantur vel affliguntur III, 71, 25 s.; id in capite sensibus supposuit natura, idque quare III, 288, 46 s.; quare infra cor situm esse nequeat III, 288, 49 ss.; semper spulsi ejectione opus habet III, 212, 36; in eo sputa tingunt apud mulieres fecundas medicamenta oculis illita III, 367, 39 ss.; idque quare III, 367, 41 ss.; ex eo in-

terdum fit sine dolore sanguinis fluxus III, 262, 35 s.; hominum quum nihil ederint seu jejunarint cur gravius oleat IV, 189, 51 ss.; ei statim post exitum manus ad-movet infans III, 143, 40; ejus figurationes efficiunt vocis differentiam III, 655, 22 ss.; ejus habitu et locis differunt elementa, 472, 44; quomodo ejus ratione et inter se et ab homine differant quadrupedes viviparæ III, 23, 39 ss.; ante id narium meatus habent aves serpentesque et quadrupedes oviparæ III, 248, 50 ss.; eo saepe catulos transfert mustela III, 382, 17 s.; peculiare habent aves III, 27, 16 s.; eorum loco aves rostrum habent III, 258, 31 s.; ejus defectum ventriculi potentia et calore apud aves compensat natura III, 271, 45 s.; idque quomodo III, 271, 38 ss., cf. III, 34, 6 ss.; quale habeat malacocraeus III, 185, 35; eo corvum et ibin coire, mustelam vero parere contendunt nonnulli, idque quinam III, 381, 46 ss.; pul-lorum quomodo aperiant columbae III, 178, 50 ss.; apud animalia pulmonibus carentia soli cibo assumendo inservit III, 544, 41 s., cf. III, 545, 11 s., quale habeant pisces III, 29, 1; III, 302, 27 ss.; eo aquam recipiunt pisces III, 28, 14 s.; ei proximus est ventriculus apud pisces idque quare III, 149, 27 s.; III, 31, 44 s., cf. III, 270, 37; id alii pisces e regione et ante situm habent, alii a supina parte III, 302, 28 s.; qui id a parte supina habent, nisi conversi resupinentur, cibum arripere nequeunt III, 302, 30 s.; omnes pisces qui tale habent, vivis animalibus vescuntur III, 302, 34; quare iis tale tribuerit natura III, 302, 31, 35 s.; nisi ita situm esset apud eos, cito voracitate sibi ipsi mortem conciliarent III, 302, 36 s.; piscium qui id supra habent, alii hians habent, alii in acutum mucronem desinens III, 302, 39 ss.; apud pisces non carnivoros in arcum se colligit, idque quare III, 253, 29 ss.; in eo residit piscium carnivorum robur III, 302, 42 s.; igitur hians habent carnivori III, 302, 41; in eo quinam pisces radiolos habeant III, 191, 4 ss.; in eo vim stupefacientem habet torpedo III, 190, 43; id inferne habent cetacea, idque quare III, 149, 47 ss.; eo mare recipiunt balæna, delphis et cete his similia III, 303, 4 s.; eo ex aqua emerso dormiunt cetacea III, 545, 26 s.; item squarrosa aquatilia et vituli marini III, 544, 18 s.; id lingua loco carnosius habent omnia crustata III, 60, 10; item, omnia in eo duos dentes habent III, 60, 8 ss., cf. 21 s.; III, 61, 19; id infra oculos habent cancri III, 61, 18; juxta id mare recipiunt omnia crustata III, 60, 3 s., cf. III, 61, 22 s.; recepta aqua, id operculis intercepti cancri III, 61, 26 s., cf. 24 s.; III, 60, 5 s.; superioribus ejus meatibus aquam emittunt cancri, itaque ubi-nam sitis III, 61, 23 ss.; paulo infra id duos pedes (forlices) habet astacus III, 59, 30, 34; circa id partes branchiis similes habet astacus III, 59, 31; excepta locusta, apud omnia crustata id statim insequitur ventriculus III, 60, 10 s., cf. III, 61, 28 ss.; post id statim apud crustata insequitur gula III, 278, 43; apud cochleas vero ingluviis III, 279, 2 s.; post id gulam habent locustæ III, 60, 24 s.; in eo crustata et mollusca habent linguae similem partem III, 251, 27 ss.; quaecun-que animalia extra aquam eo utuntur, e. g. cancri tarde prehendere possunt III, 296, 33 ss.; hinc eo mordent et secant, non vero prehendant III, 296, 36 s.; melius valet ad prehendum et retinendum, si superne quam si inferne ictum infligat III, 296, 31 ss.; id sub oculis habet cancellus III, 64, 27; ab eo unicus meatus (vel unicum foramen) ad ventriculum tendit apud eundem III, 64, 32 s.; id circumdant capilla-menta quaedam sat multa III, 64, 28; id habent omnia

testacea III, 279, 31 s.; circum id erinaceus habet corpusculum quædam nigra III, 279, 48 ss.; id habent testacea turbinata III, 63, 6; item univalvia et bivalvia III, 63, 42; id apud erinaceos marinos patellasque omnes et testacea turbinata cibo objectum est III, 65, 38; igitur id infra habent III, 65, 35 ss.; id statim insequitur ventriculus apud turbinata III, 63, 13 s.; item apud patellam feram III, 64, 14; id mollusca in capite habent III, 56, 53 s., cf. 33; in eo duos dentes habent III, 56, 54; III, 277, 25 s.; item carunculam qua linguae loco utuntur III, 57, 2 ss.; III, 277, 26 s.; post id venit gula III, 57, 7 s.; III, 277, 45 s.; ei subjacet mytis III, 57, 17; eo mare in alveum admittunt III, 56, 27; sursum ad id revertitur intestinum III, 57, 17; eo coeunt mollusca idque quare III, 80, 7, cf. 18; III, 328, 1 ss., cf. 15 s.; circum id pedes habent mollusca III, 286, 34, cf. *Dentes*; apud mollusca et testacea turbinata ad adductus est excrementi exitus III, 287, 11 ss., cf. III, 286, 50 ss.; III, 328, 3 ss.; igitur mollusca excrementi exitum infra id, turbinata vero ab ejus latere habent III, 287, 20 ss.; in medio habent urticæ III, 66, 40; III, 148, 1; quatenus id habent tethya III, 66, 25; fortissimum habent testudines marinæ III, 148, 11; eo non mordent scolopendræ marinæ III, 191, 21 s.; medio loco inter id et excrementi vel genituræ exitum querendum est sessillum sensus principium III, 282, 29 ss.; ei apud serpentes adjacet arteriæ principium III, 33, 11 s.; reliquis serpentibus acutius habet marinus III, 191, 16 s.; in eo linguam habent serpentes et quadrupes oviparæ omnes, excepto crocodilo fluviali III, 295, 13 s.; apud crocodilum fluviale pedum quoque et manuum munere fungitur III, 296, 20 s., 24 s., 37 s.; partim intra id partem linguae similem habent, partim ex eo prodeuntem (nempe proboscidem), idque quænam III, 277, 32 ss., cf. III, 282, 42 ss.; id omnia insecta, excepta cicada habent III, 68, 8, 14 s.; unicum animal quod eo careat cicada est III, 68, 14 s.; cicadarum cum lingua in unam partem coaluit III, 282, 53 s.; eo carent chrysalides III, 93, 39; id statim insequitur intestinum apud insecta III, 68, 8; in eo quædam insecta stimulum habent III, 282, 42 ss.; apud alia insecta id insequitur intestinum, apud alia ventriculus III, 282, 46 s., 49; ejus munere apud nonnulla insecta lingua fungitur III, 297, 38 s.; eo apes foetura favos indere putant nonnulli, idque quænam III, 97, 4 s.; lacertæ filis primum obvolvunt araneæ III, 194, 42.

Os et anus; optime munere suo funguntur, ubi medium locum occupat utrumque principium, idque quare III, 534, 42 ss.

Os ad quod tanquam ad ultimum vas pervenit sonus; ipsi auri simile est III, 9, 39 s.; ad id e cerebro non pertendit meatus, sed vena III, 9, 40 ss.; ab eo tamen ad palatum pertinet meatus III, 9, 41 s.

Os (*ὀστέον*); elementum id habet Anaxagoras II, 416, 4; II, 432, 31 s.; secundum Anaxagoram olim cum omnibus aliis rebus erat II, 277, 22; purum non exstare putabant Anaxagoras et Empedocles II, 252, 48, cf. II, 277, 22; id ratione constare dixit Empedocles II, 485, 42; quadam proportionem coeuntibus elementis fit. ex Empedocleis vero sententia, ut fors tulerit II, 460, 17 s.; ea ex elementis inordinate motis fieri posse censet Empedocles II, 413, 46; ejus essentiam rationem mixtionis elementorum esse dixit Empedocles III, 222, 49 ss.; secundum Empedoclem alba sunt III, 441, 48; quamquam proportionem ex elementis composita sint secundum eundem III, 441, 41 ss.; quomodo generentur non exposuit Plato II, 434, 14; pertinet ad scientia

naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss.; corpus simile est II, 432, 21 s., 31 s.; III, 226, 38 s.; III, 623, 8; III, 330, 18 s.; III, 357, 48 s.; corpus simile, naturale vero III, 618, 50; pars similis sicca est III, 223, 47; III, 229, 41; III, 231, 10; item dura III, 2, 16 s.; III, 231, 2; III, 340, 20; cf. III, 38, 6; item quod ei proportione respondet III, 38, 6; in similes partes dividi potest II, 416, 22; fieri non poterunt, si cuique elemento peculiarem tribuas figuram II, 412, 7 s.; ex elementis, e. g. ex igne constat III, 330, 36 s.; ex elementis constant, ubi hæc in intermedium aliquod transierint II, 462, 34 s., 38 s.; non ut fieri tulerit ex elementis constat, sed proportione quadam compositione III, 441, 37 ss.; igitur id nihil magis cognoscet anima, si ex elementis composita sit III, 441, 36 ss., 41 ss.; quomodo ex elementis composita sint, vix intelligere possunt qui ea non in se intromittere putant II, 461, 38 s.; simpliciter terra constant, ideoque sensu carent III, 442, 18 s.; ad ea se habet terra ut lignum ad lectum II, 261, 37; ad terram pertinet, idque quare III, 624, 22 s.; quodsi minus exstaret elementum, ei non necessario inesset II, 415, 49; fieri potest II, 444, 4; ex eadem materie aliq. eodem modo ac ea sunt nervi III, 361, 26 ss.; non rite definitur compositio ex igne, terra et aqua 254, 14; duplex est, nempe materia et forma II, 443, 23 s.; quatenus ejus forma numerus esse possit II, 636, 38 s.; eodem modo dicitur quo simus naves, non quo curvum II, 262, 51; quod potentia est noniam habet naturam suam, antequam formam acceperit II, 262, 3; ejus formam facit motus a genitore semini inditus III, 348, 54 ss.; comburi possunt III, 621, 47; lignosum corpus communi nomine appellantur III, 622, 9 s.; igne non liquefiunt III, 361, 44 s.; III, 390, 22; eodem modo et terræ materie sunt quo testa testaceorum III, 390, 22 s., cf. III, 361, 45 s.; his proportionem respondent animalium aqualium spæ III, 2, 2; III, 237, 25 s.; quatenus eorum naturam referat squaræ III, 295, 46 ss.; ei pro portione respondet sepium et aculeus, 167, 50; quænam partes his respondent apud mollusca III, 240, 51 s.; præterea ad ea accedunt ungues, ungulæ (et solidæ et bisulcæ), cornua et avium rostra III, 242, 40 ss.; item dentes III, 242, 46 s.; unguium, ungularum (et solidarum et bisulcarum), cornuum, rostri avium et dentium principium sunt III, 243, 9; postea magis os est quam a principio III, 331, 47; magis in cadaveribus superesse videtur quam manus aut lacertus II, 443, 35; non intelligitur quomodo seminis pars esse possit III, 331, 48 ss.; omnia seorsum conglomerata essent, si partes ideo in conceptu secernerentur quod simile ad simile fertur III, 357, 47 s.; e calido et frigido fit II, 602, 23; igitur rerum sensibilium causa materialis esse potest II, 602, 23 s.; ab eo necessario differt quod ex eo fit II, 602, 24; partim necessario, partim alicuius gratia sicca et fragilia sunt III, 362, 15 ss.; nec flecti, nec frangi, sed frangi possunt III, 46, 17 s.; quænam partes eandem cum his naturam habeant, nec longe ab eis distant III, 46, 12 ss.; nervorum naturam expectat III, 428, 9 s.; eorum colorem dentes sequuntur III, 46, 10 s.; non eadem portione in eo mixta sunt elementa ac in carne III, 439, 14 ss.; calor interioris ope fit, idque quomodo III, 361, 42 ss., cf. 46; cur his novum afferat frigidum IV, 297, 32 ss.; ea non e qualibet materia, vel quolibet loco aut tempore facit calor interior III, 361, 47 ss.; quare non per totam vitam incrementum capiant, postea exponetur III, 361, 50 s.; decrescunt una cum corpore et partibus III, 364,

46 s.; ejus finis naturalis putredo III, 610, 25, nunquam sœdum odorem emittunt, idque quare IV, 189, 8; resectum non augetur III, 242, 34; tantummodo secundum magis et minus a cartilagine differt III, 242, 32 s.; omnia membranis vestiuntur III, 49, 38 s.; membranis nudata siderantur III, 49, 46; partes ea circumdantes celerrime putrescunt III, 52, 9 s.; quia terrena sunt sensu carent III, 475, 22 ss.; intra ea propter teporem concoquitur sanguis III, 237, 30 s.; carnis gratia exstant III, 240, 17; III, 241, 41; id est ad servandas partes molles earumque rectitudinem III, 240, 19 s., cf. 50 ss.; reliquis partibus fulcimentum sunt III, 259, 46; nullum per se est, sed omne vel aliud pars, vel alii alligatum aut continuum, idque quare III, 241, 8 ss.; si separatim aliquid esset, nec flexionis, nec rectitudinis causa esse posset III, 241, 15 s.; præterea noceret veluti spina aut telum carnibus infixum III, 241, 17; itaque munere suo fungi non posset III, 241, 14 s.; quænam sint eorum munera III, 668, 24 ss.; omnia ex uno principio ordiuntur III, 44, 39; III, 241, 7 s.; eorum principium spina dorsalis est a qua omnia reliqua continuantur III, 44, 41 s.; III, 241, 22 ss.; igitur eodem modo se habent ac venæ III, 241, 6 s.; circum ea agnatas sunt carnes iisque ligamentis tenuibus et fibris similibus adherent III, 241, 39 ss.; ante id deficit cutis III, 47, 35; excepto ventre omnibus partibus carnosius subdita sunt III, 241, 45 s.; mobilibus flexuræ gratia III, 241, 47; immobilibus vero custodiæ III, 241, 48; quare iis caret venter III, 45, 14 s.; III, 241, 51 ss.; circa eorum extrema sunt cartilagine III, 46, 11; iis tanquam continuo aliquo et tanquam duobus distinctis natura utitur III, 241, 10 s.; circa eorum flexuras dispersi sunt nervi III, 43, 47 s.; III, 44, 4; III, 667, 40; atque ibi desinunt tensionemque admittunt III, 43, 39 s.; circa eorum flexuras inveniuntur maximi quidam nervi nomine carentes III, 44, 2 s.; excepto capite quæcunque se invicem tangentia coaptantur, nervis colligantur III, 44, 3 s.; capitis suturis continentur III, 44, 6 s.; ab iis nervis accedere alimentum statuendum est III, 667, 43 s.; eorum alimentum quid sit III, 667, 47 s.; an e vera atque arteria ad ea ferantur meatus III, 667, 48 s.; non ea sunt motus causa, sed nervi III, 669, 6 s.; machinarum spontaneorum lignis ac ferramentis similia sunt III, 522, 28 s.; motus efficientia maxime nervis stipantur III, 668, 49 ss.; quænam ad motum flectendi et ad motum secundum locum inservantur III, 668, 24 ss.; ex iis gignuntur dentes apud omnia animalia ossibus et dentibus prædita III, 364, 50, 54 s.; ea tangunt dentes, non vero cum iis continuantur III, 365, 20 s.; ex alimento quod in iis distribuitur, fiunt dentes III, 365, 21 s.; quatenus aliam naturam ac ea habeant dentes III, 365, 16 ss., cf. III, 364, 49 s.; III, 365, 22; quomodo et quare et adaptata sint cornua III, 255, 24; eorum compagi imposita sunt cilia III, 247, 44.

Ossa (de eorum differentiis apud singula animalia); ea non omnia animalia habent III, 240, 20 s., 51 s.; III, 241, 23; iis apud pisces respondet partim cartilago, partim spina III, 240, 22, cf. 51 s.; iis carent insecta III, 68, 3; eo carnosius est insectorum corpus III, 241, 3 s.; ea habent vivipara III, 242, 15; animalium sanguine prædiorum viviparorum ac pedestrium solummodo pro portione differunt, idque magnitudine, duritie ac mollietate III, 45, 24; alia medullam continent, alia ea carent, idque in eodem animali III, 45, 27 s., cf. III, 46, 6; III, 53, 4 ss.; III, 668, 29; quibus animalibus robusta ac densa sunt, parum medullæ aut

nullam habent III, 237, 20 ss., 33 s.; idque quare III, 237, 34 s.; avium parum a pedestrium viviparorum differunt III, 45, 35 s.; quomodo se habeant apud quadrupedes viviparas III, 45, 44 s.; excepta spina dorsali, reliqua in aliis animalibus adsunt, in aliis non, idque quare III, 45, 47 ss.; vel quantitatis ratione vel pro portione differunt apud animalia iisdem quidem partibus, sed dissimilibus prædita III, 45, 51 ss.; pro corporum magnitudine multo majora et validiora habent quæ et intra se et foras animal vivum pariunt quam animalia non vivipara, idque quare III, 242, 3 ss.; parum a se differunt quod ad eorum vim attinet quæ et intra se et foras animal vivum pariunt III, 242, 1 ss.; majoribus, validioribus et durioribus opus est animalibus magnis, idque quare III, 242, 7 ss., cf. 20; inprimis si violentiora sint III, 242, 9; valida et magna fortis signum sunt IV, 4, 37; maribus duriora sunt quam feminis, idque quare III, 242, 10; duriora etiam habent carnivora, idque quare III, 242, 10 s.; leonis qualia III, 237, 21 s.; leonis percussa accenduntur III, 242, 12 s.; ea habet etiam delphis, idque quare III, 45, 34; III, 242, 14 s.; eorum ratione aliquantulum differunt animalia sanguine prædita non vivipara III, 242, 15 s.; debiliora habent aves III, 242, 17; apud pisces tantummodo pro portione eadem sunt III, 45, 37; eorum loco cartilagineum habent pisces cartilaginei III, 242, 59; apud serpentes eodem modo se habent quo apud pisces III, 45, 42 s.; nonnulla cartilaginea habent animalia vivipara, idque quænam III, 242, 27 ss.; equi quomodo a bovis differat III, 670, 12 s.; id in corde habent equi et boum quoddam genus, idque quare III, 259, 44 s.; III, 428, 8 s.; eo vero caret cor reliquorum animalium quæ vidimus III, 259, 43; hominis alius hominis ossi specie idem III, 1, 19; equi, leonis et hominis si eandem mixtionis rationem haberent, discrimine carere debuissent secundum Empedoclem III, 670, 19 ss.; differunt vero duritie, mollietate et densitate III, 670, 23 s.; hominis pro portione piscium spinæ respondet III, 226, 27 s.; excepto homine apud omnia animalia inde ab ortu perfecta sunt III, 144, 11 s.; in eorum nimiam molem apud hominem non impenduntur residua III, 339, 52; statim in prima partium constitutione e residuo seminales fiunt III, 364, 16 ss.; III, 365, 13; incrementum vero capiunt e reliquis alimentis quo partes principales augentur III, 364, 19 ss.; hinc aliquo usque incrementum capiunt, idque quare III, 364, 32 ss.; magnitudinis animalium terminus sunt III, 364, 37 ss.; si semper incrementum caperent, animalia iis prædita crescerent donec vivunt III, 364, 35 ss.; quantamcunque magnitudinem habere nequit quia pars animalis est II, 253, 11, 12; singula deinreps describuntur III, 44, 41 ss.; etiamsi hominis partes sint, sat magnam abominationem movent III, 227, 32 ss.

Ossa, nervi et carnes; quomodo hominis partes sint et quare eorum notio hujus definitioni non contineatur II, 548, 28.

Ossa capitis; cerebrum tuentia contegendi et ambiendi gratia exstant III, 668, 27 s.; numero sex sunt, non quattuor III, 45, 3 s.; eorum minima circa aures inveniuntur III, 45, 4 s., v. *Calvaria et Sutura*.

Oss cordis; id habent equi et boum quoddam genus III, 30, 4 ss.

Ossa membrorum; v. *Membra*.

Ossa aut quæ iis respondent; animalibus necessaria sunt III, 237, 24 s.; iis continetur medulla, id est reliquæ coctæ alimentis destinati III, 237, 45 ss., cf. 7, 27 s. Ossibus quod respondet; id partim intus, partim extra

ad eandem scientiam pertinent, 133, 44 ss.; quomodo habeant animalia III, 240, 23 s.; quænam sit ejus utilitas III, 240, 39 s., 28 s., 50; id foris habent exsanguia nonnulla, idque quænam III, 240, 24 s.; item quare III, 240, 29 ss.; ejus ratione et sibi invicem et reliquis animalibus opposito modo se habent mollusca et insecta III, 240, 34 s., 52 s.; nullum quod mentione dignum sit sejunctum habere videntur mollusca III, 240, 36 s., cf. tamen 44 s.; separato omnino carent insecta III, 241, 1 s.; eo prædita animalia per totam vitam crescerent, si semper incrementum caperent ossa III, 364, 35 ss.

ὁ σαύτως ἔχον' unum cum pluribus comparatur, 232, 10; quænam ex eo petantur argumenta de proprio, 231, 9. ὁ παύτως λεγόμενα' qui ea rite distinguere valet ab iis quæ alio modo dicuntur, prope abest ut veritatem perspiciat, maximeque scit annuere, 283, 51.

δσγεος: v. *Scrotum*.

Oscillorum festi dies; iis canuntur Theodori carmina fr. 264, b.

Oscitatio; de ea problemata IV, 298, 33 ss.; eam gignit pandiculatio IV, 300, 4; partum difficiliorem reddit, idque quare III, 325, 39 s.; cur fiat ubi strepitus in auribus oritur IV, 182, 30.

Oscitantes; minus bene audiunt, idque quare III, 418, 47 s.; IV, 179, 50 s.; IV, 182, 27 ss.; IV, 279, 40; cur eorum nemo aurem scalpat IV, 279, 38 ss.; cur alios videntes vicissim oscitemur IV, 152, 33 ss., 38 ss.; IV, 153, 48 ss.; IV, 300, 25 ss.; quamobrem inhorrescamus IV, 297, 8 ss.

Osculari; cur ebrii eos soleant quibus nemo sobrius osculum dare velit IV, 268, 21 s.

Osmyle; molluscorum genus fr. 178, b.

Ossa mons; eum describentes III, 627, 23.

Ossa materies; quæ apud bisulca in pede deest, in suffragine mansit III, 294, 35 s.

Osseum; apud animalia terreno respondet III, 255, 36 s.

Ossifraga; uncunguis est III, 150, 36; quænam sit ejus magnitudo III, 150, 37; ea major aquila genuina III, 188, 23; quinam color III, 150, 37 s.; oculis albugine deturpatis habet III, 189, 31; quales sint ejus mores III, 189, 19; pullos cum suos educat tum quos aquila e nido ejecerit III, 109, 39 s.; III, 189, 20, 30; ex aquila marina nascitur IV, 84, 22; ex his perini et vultures IV, 84, 23.

Ostæ; ita vocantur terræ motus qui uno obnixu subvertunt III, 634, 19 s.

Ostenta; de conflagentibus et motu agilitatis sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 11 s.

Ostentator (σαλᾶκων); quisnam II, 148, 45; II, 196, 12; ei opponitur indecore parvus II, 149, 2; ita vocari possit qui excessu in sumptibus faciendis peccat, licet revera hoc vitium nomine careat II, 216, 14; ejus exempla citantur II, 148, 45 s.; II, 216, 20; ejus modi esse non potest qui omni fere dignitate caret II, 216, 30.

Ostium uteri; angustum est III, 355, 52; aperitur femina coitus voluptatem sentiente III, 355, 47 s.; eo aperto facilius iter suum absolvit virile semen III, 355, 50 s.; ut fiat conceptio, rectum esse debet et rite apertum, idque quare III, 210, 51 ss.; III, 211, 19 ss.; quomodo se habere debeat initio purgationis III, 211, 22 ss.; idque quare III, 211, 32 s.; quomodo ubi carnis colorem refert purgatio, id est ubi plura corpus projicit III, 211, 26 s., 37; idque quare III, 211, 37 s.; quomodo versus finem purgationis, idque quare III, 211, 39 ss.; si a statu solito parum declinaverit, nihil est quod impediatur, quo minus matrix claudatur III, 211, 45 s.; igitur conceptioni favet III, 211, 44 s.; ejus tu-

berculum impedit conceptionem III, 213, 35; male constet id tuberculo laborare III, 213, 36 ss.; coalescit interdum, vel inde ab ortu, vel propter morbum III, 213, 40 s.; si coaluit, fecunditatis impedimentum est III, 213, 39 ss.; ejus coalescentia modo sanabilis est, modo insanabilis III, 213, 41 s.; ejus coalescentia facile dignoscitur, idque quomodo III, 213, 42 s.; male constet id nequaquam coaluisse III, 213, 44 s.; apud nonnullas feminas occlusum manet III, 406, 37 ss.; superveniente menstrua purgatione ac doloribus abortis, aliis sponte disruptum est, aliis a medicis irrisum III, 406, 38 ss.; aliis mortem conciliavit ejus occlusio, vel quia vi rumpebatur, vel quia rumpi non poterat III, 406, 40 ss.; si adsit mola, eodem modo se habet ac si mulier prægnans esset III, 217, 40; si alius esset tumor, semper idem manet III, 217, 41 s.; apud nonnullas feminas post purgationem convniet, eque tunc concipere nequeunt III, 338, 26 s.

Ostracismus; quare eum instituerint civitates populi regimine utentes, 535, 47; 567, 4; idem valet ac si viri præpotentes e republica amputentur ac in exilium mittantur, 536, 16; fortasse non absolute justus est 536, 47; si in viros omnium consensu præpotentes adhibeatur aliqua juris civilis specie defendi potest, 536, 38; præstat, si inde ab initio ejus necessitatem præcaverit legislator, 536, 39; 567, 5; quod si non fecerit, secundo impetu emendanda est respublica, 536, 41; quatenus recipi debeat ac receptus fuerit in rebus publicis quæ a recto tramite aberrant, 535, 26, 45; quatenus in optime constitutis, 536, 35, 48; eo seditiose usæ sunt civitates, 536, 44; ubinam eo ulterantur, 567, 5.

ὁστρακόδεσμα: v. *Testacea*.

Ostrea; i. e. bivalvia III, 280, 28, 31, 44, cf. 5 s.; omnia ad testaceorum genus pertinent III, 61, 43 s.; eorum genera fr. 178, a; multa eorum genera sessilia sunt III, 3, 1; libera sunt, sed immobilia III, 3, 7; eorum descriptio fr. 178, a; ex aqua victum petunt nec extra eam vivere possunt, etiamsi nec aquam, nec aerem trahant III, 2, 36; ova ab altero circuli latere habent, nempe dextro III, 280, 44 ss., cf. 6; ex iis exstant umbilici qui vocantur (ὀστρεὶς) in latere IV, 63, 34 s.; IV, 65, 35; v. *Bivalvia, Concha, Testacei*.

Ostreæ; earum genus testaceis accensendum est III, 55, 39 s.; III, 240, 26 s.; partes molles intus, duras vero extra habent III, 240, 24 s., 27 ss., cf. *Testacea*; in locis cænosis nascuntur III, 88, 48; Ponti ac Hellesponti furo aluntur III, 116, 14 s.; quas olim vires e Pyrrha Lesbiansi attulerant Chii, incrementum ceperunt, sed prolem non generarunt III, 391, 52 ss.

Ostreæ lacustres; testacea sunt III, 391, 46 s.; testacea scabras habent III, 62, 18 s.; earum testæ crassæ sunt labra III, 62, 25 s.; primum generationis exordium capiunt in locis cænosis III, 88, 39 s.; sæpe nascuntur ubi antea deerant, idque quomodo, quare et ubinam III, 391, 43; olim ficilibus agnatas sunt quæ in mare projecerant nautæ classis Rhodum appellantis III, 391, 47 ss.; non semper habent ova ita dicta III, 392, 8 ss.; tempestate vero procedente earum ova diminuantur ac tandem evanescent III, 392, 9 s.; idque quia iis prodest ver III, 392, 11 s.; eas quoque intrat cancri-
lus III, 89, 3 s.

ὠστρακοῦστα: v. *Emissarii*.

ὠθόν: v. *Impellens*.

Othrys mons Thessaliæ; serpentes profert seps dictus IV, 106, 1 ss.

ὄτι: differt τοῦ τί ἔστι, 155, 42; 158, 30; ejus syllogismus quomodo differat a syllogismo τοῦ ὅτι, ubi amb-

ubi non, 134, 48 ss.; id sæpe ignorant mathematici in scientiis quæ mathematicis subiunguntur, 135, 8; pertinet ad physicum in questione de iride, 135, 17; id de nonnullis cognoscere oportet antedemonstrationem, 121, 13; e. g. quod vere de quolibet affirmatur aut negatur aliquid, 121, 15; de nonnullis simul hoc et τὸ τί ἴσθι cognoscere oportet, 121, 15, 17, cf. El. ἴσθι; eo querendo querimus an sit medium, necne, 154, 4; quomodo id queramus, 153, 31; eo invento querimus τὸ διότι vel τὸ τί ἴσθι, 153, 36; 154, 5, 15, 30; 159, 31; 160, 40; id vel simpliciter vel singillatim querimus, 154, 4, 8, 14, 40; verum e falsis colligere licet, 90, 9, cf. 133, 44 ss.; ejus scientia non præstat scientia τὸ διότι, 149, 21; interdum simul cum τὸ διότι manifestum fit, sed nunquam post, 159, 32, cf. 160, 42; quando simul cum eo τὸ διότι sciamus, 160, 2; cuique scientiæ proprium est in scientiis quæ sibi invicem subiunguntur, 129, 46; principium est (rei politice) II, 3, 21; II, 7, 32; id ubi tenemus τὸ διότι non indigemus II, 3, 22; id si rite ostendatur, sufficit in nonnullis disputationibus, e. gr. si de principis fiat sermo II, 7, 31; ad id pertinet demonstratio quæ non per causam fit, 168, 37; id solum opinatur opinio, ubi non per αἴματι opinatur, 153, 37.

Otiosi; eos castigare licet III, 337, 54 s.; eorum conventus prohibere debet tyrannus, 584, 30.

Otis; v. *Tarda*.

Otium; in eo consistit felicitas, 626, 3; II, 124, 30; necessario ei insunt et voluptas et honestas, 629, 2; ejus causa negotiis operam damus 618, 19; 619, 32; II, 124, 31; ejus peritia magis necessaria quam negotiorum, 618, 26; ludis transigi non debet, 625, 46; ejus gratia aliqua disci debent, 626, 12; ejus gratia antiqui docebant musicam, 626, 23; 632, 50, cf. 628, 6, 16, 39, 51 ss.; eo opus est ad virtutem generandam et ad munera civilia obeunda, 610, 41; eo ut fruamur, multæ res necessariae subesse debent, 619, 34; servis non suppetit secundum proverbium, 619, 36; cum pace conjunctum contumeliosus reddit, 619, 44; in eo bonis frui non posse turpe est, 620, 1; in eo serviles esse dum in negotiis fortes sumus, etiam turpius, 620, 3; id tanquam finem sibi proponere debet legumator, 619, 21; quamvis virtutes ei necessariae sint, 619, 33, 40, 41; virtutes ad id referendæ inesse debent civitati ut felix et honesta sit, 619, 30, 52; quibusnam opus sit, ut acquirantur virtutes ad id referendæ, 620, 11 ss.; adhibendum est ut honesta ac decentia faciamus II, 150, 4 s.; omnium rerum principium est, 625, 42; scientias parit II, 469, 40 ss.; non magis quam actio probari debet, 604, 26; pueris non competit, 628, 20; servis pro meritis tribuendum est, 637, 29; eo pinguescit cum suis, tum reliqua animalia quæ ventriculum calidum habent III, 154, 26 s.

Otus; noctuæ similis est III, 157, 41 s.; qualis fr. 176, a; pinnae circa aures habet III, 157, 42; blatero et imitator est III, 157, 43 s.; quomodo saltando capiatur III, 157, 44 s.; nonnulli eum vocant nocticorvum III, 157, 42 s.; una cum coturnicibus abit III, 157, 35 s.

O eo cum oō confuso colligitur paralogismus secundum accentum, 279, 16, cf. 298, 35; 479, 54 (II. ψ. 328).

Ὀνείρα idem quod finis II, 264, 20; II, 287, 43; II, 515, 11, 43; II, 585, 4, 6; III, 319, 9; III, 360, 28, v. igitur *Finis*; ultimum finis vocatur II, 528, 9 s.; non est ubi finis non est II, 487, 37 s.; finis et terminus est II, 487, 35, 42 s.; in eo res esse dicuntur II, 287, 43; principium est in rebus agendis II, 85, 6; idem quod διὰ τί vel δι' ὅ II, 205, 13, 42; una ex causis est II, 205, 13, v. *Causa finalis*; ejus principium est propositio minor II, 73,

35; non omne quod ultimum eo pertinet II, 263, 30; id spectat eadem scientia ac quæ ejus gratia fiunt II, 263, 24, v. *Finis*; bonum agibile est II, 191, 28; actio vel munus est III, 228, 4; unicuique actioni inest II, 402, 4; quum finis sit, optimum est, et causa bonorum sibi subjectorum et omnium bonorum primum II, 191, 32; probatur id bonorum sibi subjectorum primum esse II, 191, 40; duplex II, 242, 33; II, 603, 22 (?); id duplex esse docetur in libris de *Philosophia* II, 263, 34; duplex est et ejus gratia et cur III, 448, 42; III, 449, 10 s.; immotis inest, saltem altera ejus species III, 608, 20 ss.

ὀδῆσσα cur ita Inum vocaverit Homerus (Od. ε, 334) fr. 145, b.

ὀλομένον id τῷ ὀλομένῃν (II. α, 2) substituere volebat Protagoras, 291, 18.

ὀλομέ Empedoclis necessario semen erat II, 271, 37.

ὀρανός vocis etymologia III, 640, 5; Jovis cognomen III, 641, 47.

ὄρηας queritur an apud Homerum (II. α, 50) significet mulos vel custodes, 479, 40.

οὐσία v. *Substantia*.

οὐτιδανός 475, 46.

Ovarium testaceorum; v. *Ovum quod vocant, Ovis similes partes et Mammi similia corpuscula*.

Ovata figura; si circulo verticalur, nunquam idem occupat spatium II, 394, 15 s.

Oviductus cochlearum; v. *Meatus albus*.

Ovipara; simul cum foetu edunt tantum alimentum quantum sufficit ei, donec ipse sibi parare possit, 489, 29; partim perfecta emittunt ova, partim imperfecta, idque quænam III, 324, 29 ss.; III, 345, 28 ss.; III, 384, 29 s.; alia intra se, alia foras ovum pariunt III, 5, 46 ss.; e concepti parte fiunt III, 391, 22 s., cf. 14 s.; eorum quæ perfectum ovum pariunt conceptum primum indistinctum et ovo simile est III, 384, 26 ss.; materiem e femina petunt, dein vero intra se habent III, 347, 21 ss.; manifesto ab utero abjuncta incrementum capiunt III, 366, 34 ss.; apud ea (dum adhuc intra ovum sunt) incrementum æque ac apud vermes et in universum animalia sponte nascentia superiora versus fit III, 391, 26 s.; idque quia apud ea superiorum partium alimentum inferioribus continetur III, 391, 25 s.; idque quare III, 391, 30 ss.; quatenus tamen quod ad incrementi rationem attinet a vermibus differant III, 391, 27 ss.; omnia, dum generantur, umbilicum habent III, 298, 48 s.; apud ea cum intestinis coalescit umbilicus III, 298, 51; eorum umbilicus ovo agnatus est III, 142, 9 ss.; eorum foetus membranis, non secundis circumdatur III, 142, 12 s.; æque ac vivipara membranas foetus ac secundas habet III, 356, 34 s.; apud ea constat foetus interdum, antequam nati sint, vigilare III, 415, 32 s.; eorum partes intra ovum discernuntur et nihilominus matris partibus similes sunt III, 357, 28 ss.; apud ea aliquatenus in utero contineri videtur mater III, 387, 50 s.; si e coitu ovum pariunt, sexus differentiam habent III, 75, 7 s.; exceptis crustatis omnia ova procul projiciunt III, 286, 12 s.; nec lac, nec mammae habent III, 53, 20 s.; III, 297, 6 ss.; eorum feminæ majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; omnia sanguine prædita sunt III, 345, 35 s., cf. III, 374, 9 s.; his minus sanguinis quam viviparis et intra se et foris III, 52, 2 s.; terrestria et sanguine prædita vel quattuor pedes habent, vel nullos III, 25, 11 s.; nec omnes his accensendæ sunt bipedes III, 345, 45; nec omnes quadrupedes III, 345, 46 s.; partim pedes habent, partim his carent III, 345, 50 ss.;

igitur ope instrumentorum a viviparis distingui nequeunt III, 346, 2 ss.; duos habere videntur pulmones, idque quare III, 264, 17 s.; spongiosum pulmonem habent III, 152, 31; III, 263, 32 ss.; III, 537, 13; ideoque parum bibunt III, 162, 51 s.; quomodo se habeat eorum pulmo III, 14, 28 ss.; III, 31, 34 s.; quomodo in eorum pulmonem inseratur arteria III, 14, 31; ligula carent III, 27, 39 s.; arteriam contrahunt et dilatant ita ut nihil gravius in pulmonem incidere possit III, 27, 39 ss.; partim collum habent, partim non III, 288, 36; pleraque admodum parvum lienem habent III, 30, 10 s.; omnia renibus et vesica carent, excepta testudine marina III, 31, 6 s.; excepta testudine omnia vesica carent III, 50, 9 s.; III, 79, 30 ss.; eorum uterus non eodem modo se habet quo apud vivipara III, 36, 32 ss.; III, 324, 21 ss.; III, 326, 27 ss.; eorum uterus lumbis et pronæ parti adjacet III, 327, 14; uterum partim supra, partim infra situm habent, idque quenam III, 371, 12 ss., cf. III, 324, 25 ss.; eorum utero similes sunt meatus seminales omnium animalium iis præditorum III, 327, 23 ss.; pudendo carent III, 326, 50 s.; apud ea excrementi exitus non distinctus est ab urinæ vel seminis meatu III, 326, 50 s.; idque ne apud ea quidem quæ vesicam habent III, 327, 2; idque quare III, 327, 3 ss.; coitum citius absolvent quam vivipara III, 79, 6; fere omnia caudam habent III, 293, 29 s.; iis accensendæ sunt quadrupedes oviparæ et aves III, 263, 32 ss.; aves et pisces III, 370, 42 ss.; aves III, 14, 29; pisces et serpentes stellionesque et ranæ itemque phalangia III, 75, 40 ss.; pisces III, 360, 1; III, 378, 13; III, 380, 8 s.; serpentes III, 402, 19 s.; serpentes omnes excepta vipera III, 37, 36 ss.; testudo III, 327, 1 s.; inter ea et vivipara medium tenent pisces cartilaginei et viperæ III, 325, 25 s., 31 s.; III, 327, 15 ss.; III, 346, 20 s., cf. III, 326, 27 ss.

Ovipara foras; uterum infra lumbis applicitum habent III, 37, 38; non eodem modo apud omnia se habet uterus III, 36, 49; III, 324, 25 ss.; III, 325, 48 ss.

Ovipara pedestria; squarras habent III, 46, 47; eorum gracillissimus est chamæleo III, 297, 14 s.; idque quia omnium paucissimum habent sanguinem III, 297, 15 s., v. *Quadrupedes oviparæ*.

Ovipara quæ perfectum ovum pariunt; apud ea ovum postquam perfectum est ab utero absolvitur III, 353, 17 s.

Ovipara sanguine prædita; quod ad generationem attinet partim pedestribus eodem modo se habent, partim et ab iis et inter se differunt III, 370, 37 ss.; omnia coitu oriuntur III, 370, 41; quomodo inter se differant III, 370, 42 ss.; menstrua purgatione carent III, 339, 30; idque quare III, 339, 32 ss., cf. III, 137, 1 ss.; partim quadrupedes sunt partim pedibus carent III, 295, 6 s.; unicuique tantummodo eorum genus pedibus caret, nempe serpentes III, 295, 7 s.; reliqua quadrupedibus oviparis similia sunt forma III, 295, 5 ss.

Ovis; quadrupedes sunt III, 266, 47 ss.; cornigerum bisulcum est, ideoque rotundum lienem habet III, 270, 24 s.; bisulca est III, 20, 16; cornigerum est, ideoque plures ventriculos habet III, 271, 22; non utrinque dentata est, ideoque ruminat III, 208, 47 s.; dentes abiciunt IV, 318, 27; feminæ plures dentes habent quam mares III, 23, 18; cornibus a maribus differunt III, 252, 46; æquabiles habent renes III, 266, 47 ss.; sebum habet, ideoque ejus juncula conerescent III, 50, 42; magnam sevi copiam habet III, 268, 14; ejus sebum densius est quam reliquorum animalium eo præ-

ditorum III, 268, 11 s.; iis quod sanguinis concretionem attinet, comparantur bubali III, 44, 36; pleraque fel habent III, 274, 50 s.; passim, e. g. Naxi, ingentem habent III, 274, 52 s., cf. III, 16, 25 ss.; in loco quodam Chalcidicæ Euboicæ felle carent III, 16, 23 s.; III, 275, 1 s.; omnes aquosos habent oculos III, 416, 3 s.; earum oculi maxime distant, idque quare IV, 163, 27; interdum anum occlusum habent III, 406, 49; difficulter mingunt IV, 321, 20; moriuntur pinguedine renes circumdante obrutæ, idque quare III, 31, 30 ss.; III, 268, 2 ss., 15 ss.; quomodo in Leontino agro cavere conentur ne hoc iis accidat III, 51, 23 s.; testibus peritis fere iisdem morbis laborant quo homines III, 167, 24 ss.; ricinos habent, sed pediculis carent III, 101, 29; quot et ubinam sitas habeant mammas papillasque mammarum III, 21, 12 ss., cf. 37; anniculæ coire incipiunt, idque et mares et feminæ III, 85, 32 ss.; eodem tempore uterum gerere incipiunt feminæ III, 85, 32 s.; sæpius tamen quam eas capre III, 85, 33; mares meliorem prolem generant sequenti anno III, 85, 35 s.; igitur quod ad sobolem procreandam attinet, earum mares a reliquorum animalium differunt III, 85, 34 s.; ad octavum usque annum pariunt III, 86, 21 s.; si bene tractentur usque ad undecimum III, 86, 22; per totam fere vitam coeunt et mares et feminæ III, 86, 22 s.; III, 124, 6 s.; coitus tempore peculiarem vocem edunt III, 72, 47; tertio aut quarto coitu implentur III, 123, 44; imbre superveniente repetendus earum coitus est III, 123, 45; quot catulos pariant III, 123, 46 s.; quinque menses uterum gerunt III, 123, 48; ideoque nonnullis in locis bis quotannis pariunt III, 123, 48 ss.; cur vel sæpius quam bis pariunt IV, 320, 12; Magnesiæ et in Africa bis pariunt IV, 169, 39 s.; ad plurimum decem annos vivunt III, 123, 51 s.; Æthiopice vero duodecim vel tredecim III, 124, 4 s.; a quibusnam causis pendeat an gemellum partum edituræ sint, necne III, 124, 7 ss.; a quibusnam marenne an feminam III, 124, 9 ss., cf. III, 397, 19 ss., 14 ss.; prolis color III, 124, 16 ss.; quæ feminas parere conseruant interitum postea mares III, 124, 13 s.; coeunt Septentriorem spectare debent III, 124, 14, cf. III, 397, 22; quæ mane iniri conseruant sero maren non admittunt III, 124, 15 ss.; quæ aquas salsas bibunt prius ineuntur III, 124, 20 s.; si grandiores natu statim tempore ad coitum incitantur, annorum gregi proficuum prænuunt pastores III, 124, 24 s.; earum gregi arietem quandam ducem præponunt pastores III, 124, 1 s.; III, 126, 20; fecundiores sunt quam grandia animalia IV, 172, 39; feminæ nibil generant solæ per se, idque quare III, 216, 9 ss.; pariuntur nonnullæ quæ steriles sunt III, 367, 11; prægnantes abortiunt, si multum edant III, 166, 18, et coitus tempore et post coitum apparet purgatio III, 122, 40 s.; item parituris III, 122, 42 s.; inde caposcant pastores earum partum instare III, 122, 43 s.; eadem post partum copiosa III, 122, 44 s.; idque primum parum, deinde valde sanguinea III, 122, 45 s.; earum urina crassior quam arietum III, 123, 8 s.; uterum gerentes pinguescunt et plus comedunt III, 123, 15 s.; et, quod ad partum attinet similis est vitulus marinus III, 114, 38 s.; apud eas frequentiores sunt partus monstrosi, quia satis fecundæ sunt III, 402, 31 ss.; monstrosa interdum bovis caput habere videtur, etiam si revera res ita se habere nequeat III, 401, 22 ss., 28 ss.; graviditatis tempore longe ab homine et cane et bove differt III, 401, 29 ss.; juniores minorem prolem pariunt quam seniores III, 86, 28 s.; cur post partum torvæ non sint IV, 166, 45 ss.; earum lac sal

sum est III, 140, 39 s.; item crassum et pingue IV, 329, 39; lac copiosius habent quam sobolis educatio requirit, idque ad caseum faciendum et ad conservandum utile III, 54, 2 ss., cf. III, 53, 35; III, 55, 1 s.; idque quare IV, 161, 37 ss.; idque vel magis quam boves III, 54, 4 s.; iis lactis copiam conciliant fabæ afflatim datæ, idque quare III, 54, 47 s.; per octo menses mulgentur III, 54, 52; igitur iis magis adhuc ad id efficiendum prodest abstinentia a coitu et pabuli abundantia quam reliquis quadrupedibus III, 54, 50 s.; ubinam ejus lacti caprinum admisceant et quare III, 53, 53 s.; feminae cur magis valent quam mares IV, 322, 17 ss.

Ovis (*de earum pilis*); pilum mollissimum habent, idque quare IV, 3, 26 s.; tenues habent pilos quia tenues in cute habent meatus III, 421, 14; earum lana enim pilorum multitudo est III, 421, 15; si cum iis comparantur, tenues pilos non habent lepores III, 421, 16; in frigidis regionibus, quod ad pilos attinet, contrario modo afficiuntur ac homines III, 421, 22 s.; pilos non abijciunt, sed breve tempus vivunt IV, 173, 11; pilos hibernos non abijciunt, idque quare IV, 164, 17; alia hirta, alia glabra, alia crispæ III, 156, 4 s.; alia latam, alia longam habent caudam III, 156, 3 s.; juniores lanas molliores habent IV, 165, 1 s.; item macilentiores, idque quare IV, 321, 4 ss.; cur earum pili evulsi molliores renascantur IV, 164, 21 ss.; IV, 305, 32 ss.; cur eo duriores fiant quo prolixiores fuerint IV, 164, 41 ss.; tonderi solent III, 169, 17; in parte corpori propiori nigriores III, 652, 29 ss.; bibitis aquis quibusdam, nonnisi nigros pariunt agnos III, 49, 15 ss.; in Antandria alius fluvius omnes nigras facit, alius omnes albas III, 49, 20 s.; rufas facere videtur Scamandras III, 49, 21 s.; ex Cerbe fluvio Eubœo bibentes albae fiunt IV, 106, 33; ex Crathide nigræ IV, 106, 33; albarum sanguis calidior IV, 329, 31; cur nigrarum lac dulcius IV, 329, 30; alba nulla invenitur apud Budinos Scariscum accolentes fr. 186, a; a lupo voralarum pelles vel lanæ vel vestes ex iis factæ facilius pediculis infestantur III, 156, 7 ss.

Ovis (*de earum victu et moribus*); herbivoræ sunt III, 155, 27; capris saniores, sed debiliores sunt III, 156, 5 s.; quomodo pascantur III, 155, 28 s.; eas maxime pinguefacit potus III, 155, 30 s.; iis æstate sal præbent, idque quantum, quomodo et quare III, 155, 31 ss.; autumno cucurbitas sale dispersas, idque quare III, 155, 36 s.; quibusnam pabulis saginentur III, 155, 39 s.; eas melius saginat quodvis pabulum si muria adspargatur III, 155, 41 s.; earum saginam tri-dua fame inchoare præstat III, 155, 42 s.; sub partum si sale pascantur, ubera majora demittunt III, 155, 38 s.; ex ambulatione meridiana vespere largius bibunt III, 155, 37 s.; quænam aqua iis maxime prosit III, 155, 43 s.; iis prosunt pascua occidenti obversa III, 155, 45 s.; eas extenuant itinera et labores III, 155, 45 s.; debilibus pruina hieme adhæret, non vero robustis, idque quare III, 155, 47 ss.; quænam melius, quænam minus hiemem tolerant III, 156, 3 ss.; qua ratione eas jugulant lupi, eadem aves mustelæ III, 178, 10 s.; earum ingenium stultum atque amens est III, 175, 28 s.; omnium quadrupedum nequissimæ sunt III, 175, 30; nulla de causa solitudines adeunt III, 175, 30 s.; sæpe hieme foras prodeunt III, 175, 31 s.; a nive depressæ domum redire volunt, nisi eas pepulerit aut arctes adduxerit pastor III, 175, 32 ss.; frigidioribus locis facilius cubant quam capræ III, 175, 38 s.; tonitruum eas abortire facit III, 175, 41 s.; inde eas aduersunt pastores ut sono auditu concurrant III, 175, 41 s.; inde

domi strepitu auditu, concurrunt propter consuetudinem III, 175, 44 s.; conferlim secundum cognationem decumbunt III, 175, 46 s.; apibus inimicæ sunt III, 200, 24 s.; insomnia habent III, 73, 44.

Ovis (*earum species*); et ferae exstant et mansuetæ III, 4, 8; III, 224, 48 s.; quodsi æquivoce tantummodo sint, seorsim in specie distribui non debent III, 224, 50; sin species eadem feritas et mansuetudo differentia specificæ esse nequeunt III, 224, 50 s.; Ægyptiæ majores quam Græcæ III, 169, 22 s.; omnium maximæ sunt Pyrrhicæ dictæ III, 54, 36 s.; Syriacæ quantas caudas habeant III, 169, 12 s.; Libycæ cornua habent III, 169, 20; Sauromaticæ duros pilos habent III, 421, 24.

Oves; ad eas referuntur qui molliter loquuntur IV, 14, 12 s.; earum peritus esse debet qui rei pecuniariæ studet, 492, 49; iis comparantur qui regis imperio parent II, 100, 7; eam venerantur Samii, idque quare fr. 286, a; si quis Condalo per ditionem iter facienti domo afferret, eam primum recusabat, sed postea cum fructuum accessione reposcibat, 643 2; an duæ sacrificandæ sint, an capra, pertinet ad jus legitimum II, 60, 34; earum numerus idem esse dicitur ac canum, si ambo decem sunt, non tamen idem denarius numerus, vel iidem decem III, 307, 20 ss.

Ovum; conceptum est e cuius altera parte incrementi materiam petit altera III, 343, 20; III, 391, 14 s.; cf. 22; IV, 21, 23 s.; id pariunt animalia sanguine prædita quæ sobolem suam intus non perficiunt III, 345, 18 s.; in iis animalia consistunt ac propriam recipiunt formam III, 347, 16; ei inest sobolis alimentum III, 297, 8; ex eo nullum oriri videntur sponte pullulans III, 391, 18 s.; jam continet quod ex utroque sexu provenit III, 334, 1; igitur ei comparatur semen sensu strictiori III, 333, 54; ex eo procreatas esse contendit arbores Empedocles III, 343, 19; tanquam imperfecta animalia consideranda sunt III, 548, 32 s.; in iis discernuntur oviparorum partes III, 357, 29 s.; quamdiu crescit, alimentum capit III, 342, 7 s.; donec distinctum ac perfectum sit, alimentum capit III, 385, 19 ss.; donec imperfectum est, ex eo nihil fit III, 325, 13; postquam edita sunt non amplius crescunt III, 345, 31 s.; imperfecta post exitum crescunt III, 345, 34; quænam animalia perfecta pariant III, 345, 29 ss.; quænam imperfecta III, 345, 32 ss.; ei certo quodam tempore similis est viviparorum conceptum, idque quatenus, quando et quare III, 384, 31 ss., v. *Conceptum*; quicquam, et quomodo a vermibus differant III, 5, 42 ss.; III, 93, 10 s., cf. III, 99, 7 ss.; III, 345, 28 ss.; tanquam molle ac incrementum capiens considerari potest vermis III, 384, 52 s.; non figura a vermibus distingui debet III, 384, 42; nec duritie ac mollitie III, 384, 42 s.; sed eo quod ex eorum parte, non ex toto fit animal III, 384, 44 s.; igitur etiamsi iis præ rotunditate similior sit araneorum fœtura, nihilo minus vermibus accensenda est III, 384, 39 ss.; per se ipsa non augentur ut vermes III, 375, 23 s.; iis similia sunt insecta quæ vermis forma exuta, immobilia facta sunt III, 384, 47; III, 385, 6, 14 ss.; ei æquiparanda est chrysalis III, 347, 8 s.; igitur ei similis evadit insectorum vermis III, 346, 44 s.; III, 347, 8, cf. 6; et locustarum marinarum et molluscorum et piscium oviparorum crescunt quemadmodum vermes III, 90, 45 ss., cf. III, 92, 15; ex unico unicum fit animal III, 340, 15; donec perficiuntur molli cute tecta esse debent III, 324, 42 s., cf. III, 375, 28 ss.; eorum tutela adversus noxas foris imminentes testa est III, 378, 35 ss.; eorum testa humoribus solvitur III, 361, 42, v.

Testa ovi; alia testaceum putamen habent et bicolora sunt, alia mollem cutem et unius coloris, idque quorum animalium III, 6, 3 ss.; putamine carenti simile est semen, antequam dearticulatum sit ex utero exiens III, 142, 5 ss.; nihil ad eorum duplicem colorem confert genitura, sed ea consistit tantummodo III, 374, 44; eodem modo consistunt quo sorbitiones quæ coquantur obducta crustula atque in universum liquidis corpulentis III, 352, 48 ss.; in iis inveniuntur grandines duo, idque ubinam III, 105, 47 ss.; in quibus distinctus jam est vitellus ab albumine, et maris et feminæ principium continent III, 383, 15 ss., 34 s.; ejus luteum post incubationem semper diminuitur et postremo evanescit apud aves III, 92, 22 ss.; in iis manifestum fit pulsum statim initio fieri III, 666, 15; tertio die in iis apparent interdum puncti magnitudine cor et jecur III, 253, 1 ss.; ejus principium mucro est atque ex hac parte excluditur pullus III, 106, 41; IV, 330, 24; æstate celerius quam hieme ex iis excluduntur pulli III, 105, 35 ss.; tonitru corrumpuntur III, 105, 20 s.; tempestate calida celerius corrumpuntur III, 376, 38 ss.; ubi nimis calefiunt, nisi ex humido recremento consisterint, in serum convertuntur et irrita evadunt III, 377, 11 s.; necessario in utero esse debent III, 324, 47 s.; ea in superiori uteri parte habent quadrupedes oviparæ itemque aves III, 37, 14; apud aves extra uterum esse videntur, idque quare III, 37, 4 ss.; apud pisces oviparos valde parvos unico similis videtur utraque uteri pars, idque quare, etiam si perperam III, 36, 53 ss., cf. III, 115, 10; III, 324, 35 ss.; cum eo cohærent oviparorum umbilicus III, 142, 9 ss.; multa habere nequeunt animalia quæ ea intus perficiunt III, 324, 38 ss.; eodem modo plerumque ex eo gignitur animal apud aves quo apud pisces cartilagineos et viperas III, 325, 20 s.; ex eo intra uterum exit fortis apud animalia vivipara foras, non intra se III, 353, 18; apud animalia ovipara quæ perfectum ovum pariunt ab utero absolvitur ubi perfectum est III, 353, 16 ss.; item apud nonnulla vivipara foras, non intra se, *ibid.*; apud alia, postquam alimentum eo contentum consumptum fuerit, utero adnexum manet III, 353, 19 ss.; quæ animalia imperfecta pariunt, uterum infra situm habent, quæ vero perfecta supra III, 324, 48 ss.; perfecta pariunt aves et quadrupedes oviparæ III, 324, 40 s., cf. III, 376, 21 ss.; III, 378, 7 ss.; III, 380, 37 ss.; III, 381, 16; crescente fœtu semper minus fit cum apud pisces, tum apud aves III, 112, 4 ss., cf. 43; cum apud pisces, tum apud aves, communi cum fœtu membrana circumdatur III, 112, 11, cf. 49; perfectum, sed nihilo minus cute molli tectum intra se pariunt pisces cartilaginei et viperæ, idque quare III, 325, 11 ss., cf. 30; eorundem animalium in utero descendit III, 325, 21 s.; molluscorum et crustatorum membrana uterina continguntur III, 322, 6 s.; apud polypum valde indiscreta sunt, ita ut unicuique tantum habere videantur, idque quare III, 322, 7 s.; et locustarum et molluscorum et piscium foris perficiuntur III, 384, 10 s., cf. 30 s.; quia iis turgent gravidæ maribus majores sunt feminæ apud plerique insecta coeuntia, apud plerosque pisces oviparos et quadrupedes oviparas III, 328, 45 ss.; apud pisces cartilagineos et omnia quæ foras vivum animal, intra se vero ovum edunt, in superiori et laterali uteri parte gignuntur III, 37, 21, 41; III, 325, 46 s.; III, 327, 17 ss.; in inferiori vero ac ampla uteri parte ex his fit animal apud eadem III, 37, 23; III, 325, 47, cf. 22; III, 327, 20.

Ovum; e quattuor elementis constat IV, 293, 15 ss.; mundi imago esse videtur IV, 293, 20 ss.; cur alle-

rum eorum extremum durius sit IV, 330 21 ss.; cur non rumpantur manibus secundum longitudinem pressa IV, 330, 27 ss.; in aqua dulci positum mergitur, in salsa vero natabit IV, 33, 41 ss.; supernantia in aqua salsa probant rei molem admixtione crasiorem fieri III, 582, 17 ss.; cruda circumvolvi nequeant, idque quare IV, 152, 1; confrica cur ribes arceant IV, 158, 18 ss.; si quis perforet, albumen effunditur, vitellus vero remanet IV, 331, 2; si molli igne elixentur, omnium album in ambitu, vitellus vero in medio colliguntur III, 105, 50 ss.; III, 374, 52 ss.; cur si in assando rumpantur prius vitellus eriat IV, 330, 40 ss.; cur vitellus facile concoquatur, albumen vero difficulter IV, 293, 13 ss.; ea comedunt serpentes IV, 293, 13 ss.

Ova (eorum differentie apud varia animalium genera) in serpentum utero per series disposita sunt III, 37, 35; III, 402, 21 s.; ea non singulatim sed cohærentia edunt serpentes III, 37, 35 s.; serpentum quomodo se habeant III, 103, 21 s.; iis incubat serpentes III, 103, 22 s.; æque ac serpentes oblonga habent congrui III, 120, 34; exsiliunt atque sonitum edunt, igni exposita III, 120, 35 ss.; si digitis terantur, constat ea aspera esse III, 120, 37 s.; quot et quanta et qualia pariat crocodilus fluvialis III, 103, 5 ss., 9 s.; IV, 219 35; quot dies iis incubat idem III, 103, 7; e minimis maxima fiunt animalia eidem III, 103, 8 s.; qualia pariat testudo terrestris III, 102, 40 s.; qualia et quot testudo marina III, 102, 49 ss.; ea defodit testudo marina III, 102, 49; item terrestris, idque quomodo III, 102, 41 s.; item palustris, idque quali fossa III, 102, 44 s.; iis incubat terrestris III, 102, 42 s.; item marina idque noctu II, 102, 49 s.; non vero palustris III, 102, 45; pullos ex iis altero anno excludit terrestris III, 102, 43; palustris vero post dies pauciores quam triginta III, 102, 45 s.; quomodo se habeant apud polypos III, 57, 37, ss.; eorum copia quanta III, 57, 39 s.; III, 91, 51 ss.; iis editis quomodo debilitentur polypi cum feminæ tum mares III, 193, 5 ss.; duo habere videntur sepiæ ac loligines, idque quare III, 383, 47 ss.; polypi vero unicuique quare III, 383, 49 s.; sepiarum quomodo se habeant III, 57, 41 s., cf. III, 63, 16 s.; sepiæ genitura adspicit mas II, 115, 31 s.; quamnam modo ei adheret sepiola, idque quare III, 384, 12 s.; ranarum marinarum rigidum ac solidum est III, 378, 27 s.

Ova abortiva; quando ea ejiciant gallinæ III, 375, 37 s.; in iis adhuc sanguineum apparet conceptum III, 375, 50 s.; in iis conceptum pertransit parvus truncus umbilico similis III, 375, 39 s.

Ova avium; contrario modo exeunt ac viviparorum fetus, idque quare III, 375, 46 ss.; intus perficiuntur III, 382, 47 s.; III, 383, 1; idque a mare III, 382, 52; incubationis ope ex iis fit pullus III, 375, 50 ss.; III, 376, 12; nihilo minus et loci vel tempestatibus calore maturescere possunt III, 376, 14 ss., 39 ss.; matris tamen ope indigent III, 376, 27 ss.; idque quia offensio magis obnoxia sunt III, 376, 27; ceteroquin omnino iis similia sunt quadrupedum ovipararum ova III, 374, 20 ss.; tempestate calida celerius maturescunt, idque quare III, 376, 38 s.; omnia putamine duro tecta sunt, si ad prolem procreandam apta sint et non corrupta III, 104, 19 ss.; III, 370, 44; bicolora sunt III, 104, 21 ss.; III, 370, 45; III, 374, 5; idque quare III, 374, 6 ss.; cuius causæ eorum duplicem colorem tribuerit Democritus III, 401, 43 s.; aquatiliu quomodo a reliquis differant III, 104, 18 ss.; quomodo colore putaminis inter se differant III, 104, 26 ss.; eorum labet

pars prior exit III, 104, 33; egredientia nondum compacta sunt, simulac vero exierint durescunt III, 104, 51 s.; e quibusnam feminae generentur, e quibusnam mares III, 104, 33 ss.; quomodo intra feminæ corpus oriantur ac perficiantur III, 104, 45 ss.; primum alba et parva sunt III, 374, 45 s.; dein tota lutea, idque quomodo III, 374, 47 ss.; in iis a vitello distinctum est albumen III, 378, 52 ss.; eorum in vitellum et albumen distinctio comparatur aquæ bullitioni III, 374, 49; post perfectionem ab utero absolvuntur III, 375, 44; III, 378, 42 s.; dein absumuntur III, 378, 45 s.; initio a parte acuta habent umbilico similem fistulam III, 375, 34 ss.; iis perfectis umbilicus extrema pars mucronis sit III, 375, 41 s., 45 s.; merito quaritur quomodo ex utero absumant id quo incrementum capiunt III, 375, 27 ss.; item quorsum abeat id quo utero adhærent III, 375, 24 s.; in iis secernitur maris principium qua parte utero adhærent III, 375, 4 s.; III, 378, 40 s., v. *Ova bicolora*; coitu generata, si postmodum ab alio mare ineatur femina, quando in huius similitudinem abeant, quando non III, 105, 27 ss.; maris qui ultimo loco coit naturam sequuntur, si antequam vitellus ab albumine distinctum sit, ineatur femina III, 383, 4 ss.; si vero post hanc distinctionem, ejus qui primo loco III, 383, 32 ss.; dummodo adhuc tota lutea sint quæ intra gallinam contineantur, pulli qui ex iis generantur similes evadunt gallo qui ultimo loco gallinam inierit III, 341, 48 ss.; parva intra feminæ corpus non augentur, si coitum intermittat III, 105, 35 ss.; ea semper habere pergunt aves, etiam si valde parva quum primum semel initæ fuerint III, 108, 40 ss.; III, 373, 34 ss.; interdum inveniuntur in galli gallinæ corpore, idque qualia et ubinam III, 105, 1 ss.; quæ coitu orta sunt, celerius crescunt si coitum continuat avis, idque quare III, 373, 21 ss.; III, 383, 6 ss.; incrementum debent residuo seminali quod pedetentim in utero confluit III, 373, 31 s.; qua ratione differat temporis spatium quo post coitum perficiuntur III, 106, 14 ss.; nonnulla sterilia etiam post coitum pariunt aves III, 108, 17 s.; idque inprimis columbæ III, 108, 19 s.; juniorum avium minora, idque quare III, 84, 39 s.; iis incubant pleraque aves III, 32, 5; quomodo ea sine feminarum ope maturent III, 104, 36 ss.; rationi consentaneum est ea apud aves fecundas potissimum corrupti, idque quare III, 376, 50 ss.; nihilo minus et apud uncungues aves irrita evadunt, idque quomodo, quare et quam proportionem III, 376, 53 ss.; eorum corruptio comparatur vino vapido III, 376, 45 ss.; quare et quomodo corrumpantur III, 376, 47 ss.; ea pessumdam multæ aves III, 108, 35 s.; apud corvo similes aves æque ac apud reliquas septo transverso adjacent III, 382, 11 s.; non multa, sed sæpe ea pariunt aves columbæ, idque quare III, 371, 34 ss.; plurima parere ferunt parum III 184, 8; alii vero atricipitem III, 184, 9 s.; idque tamen post struthionem libycum III, 184, 10; quot pariat atriceps III, 184, 11 s.; semper imparia parere fertur idem III, 184, 12; multa pariunt perdid et gallina et struthio libycus III, 371, 38; quot pariat alcedo III, 184, 3; quot caprimulgus III, 187, 24 s.; quot chloris III, 187, 18; quot corvus III, 187, 34; quot columbæ aves III, 372, 20 s.; quot cuculus III, 110, 32 s.; III, 186, 36, III, 377, 19 s., cf. 12; quot grues III, 182, 51 s.; quot hybris III, 182, 48; quot merops, idque quoniam anni tempore et quibusnam locis III, 183, 14 s.; quot perdid III, 180, 3 s.; quot pica III, 183, 3; quot tinnunculus III, 372, 11 s.; quot vultur III, 182, 3 s.; interdum eodem die duo pariunt gallinæ III, 372,

31; quænam aves sua invicem devorent III, 173, 4 ss.; cornicis devorant presbys et mustela III, 173, 15 ss.; ardeolæ devorat pipo III, 173, 30 s.; ea ejicit ægithus audito asino rudiente III 173, 33 s.; aquilæ frangit sitta III, 173, 49; ardeolæ furatur alauda III, 174, 11; ea confringunt perdices mares idque quare III, 180, 7 ss.

Ova bicolora; parte acuta utero adhærent III, 375, 5, 11 s., 49 s.; non plane rotunda sunt, sed ab altera parte acuta, idque quare III, 375, 6 s.; a parte acuta duriora sunt quam infra, idque quare III, 375, 9 s., cf. 13; eorum acuta pars ultimo loco erit, idque quare III, 375, 11 ss., cf. 48 ss.; eodem modo se habent quo plantarum semina III, 375, 13 ss.; ea habent et quadrupedes oviparæ III, 376, 22.

Ova crustatorum; utero continentur III, 327, 52; eorum locum juxta intestinum habent III, 60, 17 s.; ea primum in plagulas supinæ corporis parti suppositas pariunt III, 58, 32 s., cf. III, 59, 4 s.; quomodo se habeant et ubinam sita sint apud locustas III, 61, 1 s.; duro putamine tecta sunt III, 384, 9; incisuras habent rubraque sunt III, 63, 33 s.; sub femina sunt eadem III, 384, 9, cf. 2 s.; eorum custodiæ gratia majores plagulas quam mas habet locusta femina III, 384, 3 ss.; eadem non adspersit mas, idque quare III, 384, 8 ss.; in quasnam partes ea pariant locustæ feminæ III, 286, 9 ss.; in quasnam cancri III, 286, 10 ss.; apud squillas eodem modo se habent quo apud locustas III, 60, 42; ea eodem loco quo excrementum emittunt locustæ et squillæ, idque quoniam III, 60, 14 s.; quoniam loco ea emittant cancri III, 60, 15 ss.; III, 80, 39.

Ova fecunda; ex iis sit quod anima præditum est III, 358, 38; eoque ab oris subventaneis differunt III, 358, 37.

Ova gemina; ea aves pariunt IV, 172, 44 s.; quodque eorum duo ova sunt III, 340, 15 s.; duos vitellos continent, modo albuminis dissepimento separatos, modo se invicem tangentes III, 108, 20 s.; nonnisi hujusmodi pariunt gallinæ quædam III, 108, 24; III, 402, 7; duodeviginti peperit gallina omniaque exclusit præter irrita III, 108, 26 ss.; quando ex iis fiant pulli monstrosi, quando non III, 402, 9 ss.

Ova imperfecta; quidnam III, 346, 12 s.; foris perficiuntur III, 324, 31 s.; III, 326, 49; III, 347, 2 s.; III, 346, 44; III, 380, 4 s., 40 s.; III, 381, 17 s.; III, 384, 30, cf. 10 s.; idque eadem causa ac ova perfecta III, 371, 4 s.; III, 373, 54; quæ id pariunt animalia quartum locum tenent quod ad generationem attinet III, 347, 1 s.; item quartum quod ad frigus attinet III, 347, 1 s.; id pariunt pisces et mollusca et crustata III, 346, 32 ss.; III, 347, 3 s.; III, 371, 2 ss.; III, 373, 53 s.; III, 380, 41 s.; III, 384, 1; quænam dura testa tectum pariunt, idque quare III, 346, 30; vermi simile est III, 346, 43; quæ id pariunt animalia cum insectis vices commutant III, 346, 40.

Ova insectorum; id ex sese non pariunt III, 347, 5; atelaborum imbris autumnalibus intereunt III, 100, 5 s.; alba habent cicadæ feminæ post coitum III, 100, 43; locustarum per hiemem sub terra manent III, 100, 1 s., v. *Vermes*.

Ova locustarum marinarum; v. *Locustæ* et *Ova crustatorum*.

Ova molluscorum; primum indiscreta sunt, dein in plura dividuntur III, 328, 8 s.; imperfecta emittuntur III, 328, 9; ea per fistulam pariunt III, 80, 22 s.; coheræntia et glutinosa evadunt, feminam adspergente mare III, 384, 5 ss., v. *Mollusca*, *Loligines*, *Polypi*, *Polyporum puli*, *Septæ*, *Septolæ*.

Ova perfecta; nonnisi ex eo fit animal III, 325, 12; non amplius incrementum capiunt III, 380, 39; III, 385, 15; conceptum perfectum est, sed nondum animal perfectum III, 353, 5; id parientia animalia imperfectiora sunt quam vivipara intra se III, 353, 4 s.; testa conteguntur, idque quare III, 324, 41 s., cf. III, 376, 21 ss.; quæ id pariunt calidiora et sicciora sunt III, 346, 14 s.; item tertium locum tenent quod ad generationem attinet III, 346, 54 s.; id pariunt aves et quadrupedes oviparæ, idque quare III, 346, 17 s.; id emittunt aves III, 370, 43, III, 373, 52 s.; id intra sese pariunt pisces cartilaginei excepta rana III, 378, 11 s.; III, 380, 38 s.; rana marina unicus piscis est qui hujusmodi ovum foras pariat III, 378, 12 s.; nullum animal ea pariens æque forcundum est ac pisces ovipari III, 380, 32 ss.

Ova piscium; revera ova esse probantur III, 380, 6 ss.; imperfecta sunt, idque quare III, 324, 30 ss.; III, 326, 45 s.; III, 328, 9 s.; III, 378, 14; III, 379, 26; III, 380, 40 s.; III, 381, 17 s.; III, 383, 2; III, 384 30 s.; exceptis ranæ omnia imperfecta sunt III, 379, 26; quatenus avium ovis subventaneis similia sint III, 77, 81 ss.; e sponte genitis interdum animalia gignuntur, idque modo sine maris ope, modo eo aliquid conferente III, 77, 14 ss.; quomodo se habeant III, 108, 14 ss.; eodem modo quo eorum se habent viperæ III, 108, 14 ss.; omnium intus unicolora sunt III, 111, 40 s.; III, 371, 3; III, 374, 6, 31; III, 379, 2 s.; idque quare III, 374, 27 ss., tanquam lutea alba, et tanquam alba lutea sunt III, 374, 32; ea guttatim emittit femina III, 115, 20 s.; ea celeriter projiciunt pisces III, 374, 3; ea propter multitudinem projicit femina III, 382, 41; idque faciens conspiciunt III, 382, 34; foris perficiuntur III, 382, 48; III, 383, 1; idque a mare III, 382, 52; idcirco ea quam primum potest semine conspergit mas, idque quare III, 383, 11 s.; iis tamen nullum præscriptum est tempus ultra quod non amplius perfici possunt III, 383, 10 s., 13 s.; idque quia unicolora sunt III, 383, 11 s.; magis eorum post partum perfectioni quam primariæ constitutioni impenditur maris semen III, 382, 43 ss.; iis adhuc imperfectiora sunt vermiparorum concepta III, 382, 49 s.; sine maris ope non perficiuntur III, 373, 3, 15 s.; III, 380, 9 ss.; ea genitura adspersit mas III, 115, 27 s., cf. III, 117, 21; III, 342, 10 s.; quæ adperserit mas sola succunda sunt III, 115, 25 ss., cf. 28 s.; III, 116, 47 ss.; III, 342, 11 s.; III, 380, 9 ss., cf. III, 381, 13 ss., 25 s.; quomodo ex iis generentur pisciculi III, 115, 51 ss., cf. III, 116, 42 s., 52 ss.; III, 117, 10 s.; celeriter crescunt III, 379, 48 s.; eorum ultima pars durior est quam apud pisces cartilagineos III, 379, 31 s.; ceteroquin eodem modo ex iis generatur fœtus quo apud cartilagineos III, 379, 28 ss.; per se crescunt nulli rei adnexa III, 379, 34 s.; igitur eodem modo crescunt quo vermes III, 379, 32 s.; animæ inditi caloris ope crescunt III, 379, 39; intra se continent residuum fermento simile III, 379, 42; igitur eadem de causa crescunt ac fermentum II, 379, 35 ss.; quænam sit eorum incrementi causa finalis III, 379, 42 ss.; intra uterum augeri nequeunt propter copiam III, 379, 43 ss.; admodum parva excernuntur, idque quare III, 379, 31, 45 ss.; interdum tertio die e parvorum prodeunt pisciculi III, 117, 9 s.; ea eodem tempore habent feminæ quo mares semen III, 381, 1; eodem tempore augentur et emittuntur a feminis quo a maribus semen III, 381, 5 ss.; ea non confertim, sed paulatim emittunt III, 381, 7 s.; eodem tempore diminuuntur apud feminas quo apud mares semen III, 381, 21; iis adspersendis absuntur

marum semen III, 381, 20, cf. 22 s.; iis plenus est uterus apud feminas III, 381, 43 s.; per os uterum subire nequeunt III, 381, 40 s.; eorum incrementum non impedit quominus uterus lumbis applicatus sit III, 326, 48 s.; ea et post coitum et sine coitu habent qui coitu utuntur III, 115, 17 s., cf. III, 373, 17 ss.; III, 372, 50 ss.; fere omnia intereunt, idque quare III, 111, 164, 16 s., cf. III, 148, 48 s.; III, 379, 50; plerumque eorum devorant pisces mares III, 79, 40 s.; III, 115, 21 ss., cf. 29 s., 38; ea devorantes conspiciunt pisces III, 381, 35 s.; ex iis quæ non devorant nascuntur pisciculi III, 79, 41 s.; quænam serventur III, 115, 23 ss.; quibus fragile est, si squamis induti sunt III, 46, 48 s., cf. III, 21, 1; non fragile est congro et murænæ III, 47, 1 s.; iis caret anguilla III, 47, 2; III, 75, 20 s.; III, 115, 8; III, 117, 28 s.; III, 118, 40 s.; item pisces epitragiæ III, 75, 29; ea habent omnes rubelliones et hiatalæ et passerres pisces III, 75, 35; III, 115, 15 s., cf. III, 359, 3 s.; III, 380, 28; magna habet acus III, 120, 6; ea quasi in sacculo pariat thynni et scombri III, 120, 17, cf. III, 83, 16 s.; mactelæ stellatæ non omnia simul perficiuntur III, 82, 39 s.; ea post partum non amplius curat glanis femina III, 191, 24 s.; ea vero custodit glanis mas idque quomodo et quamdiu III, 191, 35 ss.; radices quibus adherent e profunda aqua in brevem transferunt piscatores III, 191, 44 s.

Ova piscium cartilagineorum; molli potamine operiuntur, idque quare III, 346, 25; III, 370, 48 s.; III, 378, 24 ss.; igitur si foras emitterentur, perirent, idque quare III, 346, 28 s.; excepta rana molle et humidum est III, 378, 28 s.; idque quia intus matris corpore tegitur III, 378, 29 s., cf. 37; unicolor est, nec albumen a vitello distinctum habet III, 370, 48 s.; III, 379, 19 s., cf. 2 s.; testa caret, idque quare III, 378, 35 s.; apud quosnam testæ speciem habeant III, 112, 27 s.; in quam ejus parte generetur pullus, idque quare III, 378, 39 ss.; ab alio uteri loco ad alium transferuntur III, 370, 47 s.; quo loco ea habeant varia genera III, 111, 42 s.; III, 112, 19 s.; apud alios post perfectionem ab utero absoluntur, apud alios ei adhaerens descendit III, 378, 43 ss.; III, 379, 7 s.; non omnia simul edunt, sed sæpe ac diu iidem III, 113, 7 s.; quo tempore ea in superiori matricis parte habent, iidem in inferiori jam habent fœtus III, 113, 3 ss.; quæ in inferiori parte uteri continentur apud eosdem, omnia eodem tempore eduntur ac perficiuntur III, 113, 8 s.; apud omnes post perfectionem eodem modo absuntur III, 378, 48 s.; nempe eo nutriuntur ac ejus reliquiæ intra pulli corpus recipiuntur, usque circumnascitur caro III, 379, 20 s.

Ova quadrupedum ovipararum; quo melius iis incubent atque custodiant, crura in latus sicut quæ cavernas incolunt III, 316, 28 s., v. *Quadrupedes oviparæ*.

Ova quæ vocantur erinaceorum; numero plura sunt III, 279, 48; ventriculo subjacent membrana eorum contenta III, 65, 45 s.; III, 279, 46 ss.; ea omnia habent genera, sed non omnia esculentia sunt III, 65, 32 s.; III, 279, 51 s.; perexigua habent omnes erinacei exceptis vulgaribus III, 279, 53; ea continua non esse licebat III, 280, 36, 48 s.; nec sibi invicem e regione opposita III, 280, 40 ss.; idque quia nec in reliquis bivalvibus ita se habent III, 280, 37, 43 s.; quare igitur pari numero esse nequeant III, 280, 40 s.; quartrina non sint III, 280, 47 ss.; quare non septena aut alio numero impari quinis majori III, 65, 46 ss.; III, 280, 23 ss., 43 s.; unumquodque eorum quasi corpus

animalis est III, 280, 53; non revera ova sunt, sed bona animalis alimonia III, 280, 26 s.; ex iis fit incrementum III, 280, 54 s.; eodem modo se habent quo testaceorum ita dicta III, 280, 29 s.; si unicus esset erinaceorum ventriculus, nimis ab eo distarent III, 281, 1; ea simulac nati habent III, 280, 14 s.; per pleniluniam tamen uberius, idque quare III, 280, 15 ss.; magna et esculenta habent erinacei marini esculenti III, 65, 15 s.; idque statim a principio, dum adhuc parva sunt III, 65, 17; alba sunt erinaceis marinis Toronæis III, 65, 26.

Ova quæ vocantur testaceorum; nullum foramen habent, sed ex ipsa carne prominent III, 64, 7 s.; non recte vocantur ova III, 280, 7; nihil ad generationem conferunt, sed bonæ alimoniam documentum sunt III, 392, 2 s.; fiunt quo anni tempore maxime vigent III, 280, 10; igitur sanguine præditorum pinguedini comparanda sunt III, 280, 8 s.; III, 392, 4; inde ubi hæc habent, esui optimos succos continent testacea III, 392, 4 s.; hinc nonnulla ea semper habent, sed mode majora, modo minora, idque quænam III, 392, 6 ss.; alia ea non semper habent, sed vere, idque quænam et quare III, 392, 8 ss.; apud hæc procedente tempestate diminuantur et tandem evanescent III, 392, 9 s.; alia eorum manifestum documentum non habent, idque quænam III, 392, 12 s.; apud univalvia et bivalvia iis prædita, quo tempore habent, ab altero latere orbis testæ sita sunt III, 63, 50 s.; nempe in dextro, ideoque non ab eodem latere quo intestinum III, 64, 8 ss.; III, 280, 6, cf. 28, 37, 44 s.; eodem modo quo his, apud cochleam disposita sunt corpuscula alba marmis similia III, 63, 51 ss.; eodem modo quo ea se habent ova quæ vocantur erinaceorum III, 280, 29 s.; ea semper habent erinacei marini, sed non omni tempore eadem copia III, 84, 6 ss.; quando ea habeant reliqua testacea III, 84, 4 s.; manifesta sunt apud patellam feram III, 64, 15.

Ova subventanea; quænam III, 108, 27, 38 s.; concepta sunt sponte facta III, 371, 15 s., cf. III, 381, 11; vocantur etiam Zephyria, idque quare III, 105, 23 s.; III, 371, 16; vocantur etiam cynosura III, 105, 22 s.; imperfectum quid sunt, quod aves feminæ solæ per se generant III, 342, 22 ss.; III, 358, 34 s.; nec animalia sunt, nec anima carent, idque quare III, 216, 40 ss.; iis comparanda est mola III, 216, 38 s.; utriusque sexus genitalia (potentia) continent III, 352, 43 s.; principio carent ideoque non animata fiunt III, 352, 45; iis principium affert maris semen III, 352, 46; hoc principium adepta concepta fiunt III, 352, 47 s.; quo usque licet perficiuntur III, 383, 18 s.; usque ad animalis procreationem (sine mare) perfici nequeunt, quia sensu carent III, 383, 19; tanquam plantæ conceptum perfectum sunt, tanquam animalia vero imperfecta III, 383, 22 s., 28 s.; igitur nihil aliud ex illis fit III, 383, 29 s.; nec simpliciter tanquam plantæ concepta generata sunt, nec tanquam animalis, idque quare III, 383, 31 s.; gigneretur aliquid ex illis si in avium genere sexus masculinus distinctus non esset, sicut apud pisces nonnullos III, 383, 23 ss.; cur non putrescant IV, 330, 16 ss.; mutilationes sunt, non cadavera IV, 330, 19; aliquatenus interitui obnoxia sunt, ideoque aliquatenus vivunt et animam quandam potentia habent III, 358, 37 ss.; nempe animam vegetalem III, 358, 42 s.; igitur lapidi aut ligno comparari nequeunt III, 358, 38 s.; quomodo ab ovibus fecundis differant III, 105, 10 s.; III, 353, 37 s.; ex iis non fit animal quia anima sensitiva carent III, 358, 41 s.; si avibus supponantur nullam mutationem subeunt III, 105, 12 s.; e residuo semi-

nali fiunt III, 372, 42 ss.; magnitudine perficiuntur, idque quare III, 373, 1 s.; sterilia sunt, nisi iis alio modo quam coitu maris vis communicetur III, 77, 9 s.; quatenus iis comparanda sint piscium ova III, 77, 8 ss.; sine maris ope ad prolem generandum apta fieri nequeunt III, 373, 2 s., 15 ss., cf. III, 381, 23 ss.; minora sunt, sed numero plura quam fecunda, idque quare III, 373, 9 ss., cf. III, 381, 12; minus suavia sunt quam fecunda, idque quare III, 373, 13 ss.; bicolora sunt III, 374, 33 s.; albumen et vitellum habent, sed imperfecta III, 374, 34 s.; fecunda evadunt, si certo quodam tempore a mare inaeatur avis III, 358, 48 ss.; III, 374, 36 s.; III, 383, 3 ss.; quando intra feminæ corpus fecunda evadere possunt, dummodo a mare inaeatur, quando non amplius III, 105, 26 ss.; fertilia evadunt, si gallina, dum adhuc tota lutea sunt, inaeatur III, 341, 45 ss.; intus semine conspergi debent, idque quare III, 381, 15 ss.; inprimis æstate pariuntur III, 105, 22 s.; quænam aves ea parere soleant, quænam non III, 105, 14 s.; III, 371, 16 ss., cf. III, 373, 5 ss.; 381, 10 ss.; ea interdum pariunt gallinæ vel anseres coitum nunquam expertæ III, 105, 8 s.; III, 373, 38 s.; igitur reliquæ non sunt eorum quæ antea e coitu generala erant III, 105, 6 s.; III, 373, 36 s.; III, 383, 32; idque quare III, 373, 21 ss.; multa intra se pariunt aves III, 216, 43 s.; quare ea ejiciant, non vero reliquant III, 216, 43 ss.; eorum conceptio plerisque avibus celeriter fit III, 106, 9 s.; quando ea pariunt gallinæ III, 215, 37 s., cf. III, 216, 8, 15, 38 s.; multa post coitum simulatum pariunt columbæ III, 106, 31 ss.; ea celerius concipiunt perdecies, coitum non expertæ, idque quare III, 373, 47 ss.; quatenus ea habeant pisces III, 372, 50 ss.; III, 373, 17 ss., cf. III, 381, 10 ss. et *Concepta spontanea.*

ὄξυλη· v. *Muria acida.*

Oxus; fluvijs apud Bactros auri glebulas multas defert IV, 81, 30 s.

Oxytus; ejus lex qualis, 593, 51.

ὄζειν νηστεία· IV, 189, 52, cf. *Jejunium clere.*

Ozolis; v. *Bolitana.*

P

Pabulum (τροφή); ad id evellendum vel tendendum convenit rostrum latum III, 298, 12 s.; in quibusnam regionibus bonum sit III, 155, 6 s.; læto utentibus caro in pinguedinem mutatur III, 50, 30 s.; ejus lætitia causa est cur ovium renes pinguedine circumdante obruantur III, 51, 22; pro ejus lætitia differunt pili, idque quomodo III, 47, 10; ejus copia omni anni tempestate scatet Epirus III, 54, 35 s.; ejus abundantia lactis copiam confert, si edere possint quadrupedes III, 54, 44 s., 50 ss.; item ad fecunditatem III, 54, 44 s.; majori ejus copia opus est majoribus quadrupedibus III, 54, 34.

Pachæ; Mytilenæorum urbem cepit, 569, 11.

Pactum (ὁμολογία, συνθήκη, συνθήκη); quocum ejus communio obtinere potest, ei cum homine intercedit quoddam jus II, 100, 37; item amicitia, dummodo homo sit II, 100, 38; ei originem debere videtur amicitia civium et tribulum nautarum II, 100, 46; item hospitalis II, 100, 47; id ineunt in amicitia civili legali II, 232, 8, 48; II, 233, 7; iis qui non inerunt, Alcibi jus non datur, idque recte II, 232, 23; id nobiscum Athenis fecisse adversarium impossibile est, si probare possimus nos eo tempore peregre in alia urbe fuisse, 429, 29; ea servare justitiæ est opus II, 244, 47; ea

transgredi injustitiæ II, 246, 17; vel ultro vel inviti faciunt omnes, 456, 26; privata qui servat justa facit, 456, 36; ea quæ spectant tractantes iusti vel injusti finis II, 15, 21; ubi de iis jus dicitur, necessario alter improbus est, nisi propter oblivionem egerit II, 62 15; circa ea de facto non de jure disceptatur II, 62, 14; in actionibus injustis ea spectantibus injustus est injuste agens, ubi ab æqualitate vel a proportionem discessit II, 62, 20; iis implicita sunt justitiæ munera II, 125, 24; pertinent ad fori præfecti officium, 598 11; iis præfecti magistratus ad forum necessarium convictus celebrare debent, 615, 7; judicia quæ de parvis fiunt, non cadunt in iudicium multitudinem, 564, 4; iis nonnulli jus litem intendendi vel suscipiendi participant, 520, 36; de iis Lacedæmone lites disceptant ephori, 521, 30; ea diis tribuere ridiculum foret II, 126, 10; ea spectat aviditas II, 246, 9; circa ea plerumque majore fide digni sunt divites, 534, 25; ea si serves, benevolentiam tibi conciliabis, 454, 47; quomodo facienda sint, ut iis negotia nostra firmemus, 435, 21; quaerunt an servanda sint post magnam reipublicæ conversionem 522, 21; 523, 14; de iis deliberatur cum in senatu tum coram populo, 416, 13; secundum formulam et conventiones publicas facienda sunt, 418, 42; partim voluntaria, partim involuntaria II, 55, 8; involuntariorum alia clandestina, alia violenta II, 55, 13 ss.; quænam voluntaria II, 55, 10; quare ita vocentur II, 55, 11; quænam clandestina II, 55, 13; quænam violenta II, 55, 15; de voluntariis et in quibus lex licentiam dat proprie adhibentur voces lucrum et damnum II, 55, 28, 31; de voluntariis actiones nonnusquam non habentur II, 102, 34; II, 105, 12; pertinent ad probationes artis expertes, 313, 13; 343, 9; iis fides detrahenda vel concilianda est, prouti adversario vel nobis ipsis favent, 344, 46; ut firmentur, vel evertantur, lisdem argumentis utendum est quibus adversus testes, 344, 50; leges quædam privatæ sunt, 345, 1; legem ratam non faciunt, sed lex quæ cum iis consentit, 345, 2; iis qui fidem denegat, legem subvertit, 345, 4; si irrita fierent, tolleretur commercium inter homines, 345, 7; si adversario saveant, lisdem argumentis utendum est quibus adversus leges, 345, 10; ineuntur interdum deceptis vel coactis hominibus, 345, 19; videndum an legi vel alii pacto contraria sint, 345, 19; si quaeritur utrum antiqua an recentia potius rata sint habenda, in rem suam argumentari debet orator, 345, 24; videndum an eorum observatio iudici sit nocitura, 345, 26.

Pacta privata (ἰδὲ συναλλάγματα); de iis in democratia iudicare debent omnes, 591, 38; apud tabelliones perscribuntur, 598, 34.

Pæan; in oratione adhibendus est, 393, 39; ab hoc rhythmo solo non fiunt metra, 393, 40; inde a Thrasymacho adhiberi ceperunt, 393, 33; medium tenet inter rhythum heroicum ac trochæum, 393, 35; ejus proportio sesquialtera, 393, 38; ejus duæ species, 393, 43; quoniam initio orationis conveniat, 393, 42, 45; quisnam fini, 393, 48, 50; aptissimus est numerus orationi fr. 126, a.

Pædagogus; secundum ejus præcepta vivere debet puer II, 38, 31.

Pædotribæ; quibusnam iis opus sit, 543, 20; ubi ipsi se exercent, alios pædotribas arcessunt, idque quare, 541, 19; interdum unus fit eorum qui exercitantur, 527, 8, 13; subditorum utilitatem spectat, interdum vero ipse utilitatis particeps fit, 527, 11, 12.

Pædotribica; quomodo a gymnastica differat, 627, 2; ei tradendi sunt pueri, 627, 1.

Pæones; quomodo appellant bonasum III, 204, 28; vocant monæpon bolinthus feram IV, 75, 3.

Pæonia; eam a Macedonia separat Messapius mons III, 204, 27 s.; eam mons Hæsanus a Mædica determinat IV, 75, 1 s.; auri copia in ea IV, 81, 22 s.; circa eam dicunt assiduis imbris terra liquescente aurum quod ignis expers vocant inveniri IV, 81, 21 ss.; ibi inveniuntur suæ solipedes III, 20, 19; item bonasi III, 20, 42, cf. III, 202, 26 ss.; item boves feri maximi IV, 99, 1 ss.; item fera bolinthus IV, 75, 2 ss.

Pæoniæ rex; auri glebæ ad eum deferuntur IV, 81, 25 s.; primitiæ ubi illi offerantur, IV, 81, 27.

Pagi; ex iis vicissim creari possunt magistratus, 563, 3; quomodo eos vocarint cum Dorienses, tum Athenienses, 459, 1.

Pagreu; ita Boreas vocatur in Ciliciæ Mallo, idque quare IV, 45, 1.

Pagrici montes; inde Pagreu vocatur Boreas IV, 45, 3. Pagrus; inter pisces littorales et pelagicos medium tenet III, 158, 17; lapidem in capite habet, ideoque hieme male afficitur III, 163, 25 ss.

Paguri; una cum Heracleoticis cancri post obstetrices omnium cancrorum maximi sunt III, 58, 22.

παλαιοί v. *Disciplina, Educatio, Eruditio.*

Palæstina; lacum in ea qualem quidam fabulantur III, 582, 22 ss.; in ea mare est mortuum IV, 331, 43; de hujus regionis fertilitate fr. 351, a.

Palæstræ; in iis genibus innisi per pulverem progrediuntur, idque quo modo III, 310, 42 ss.; cur si quis ex iis furatus sit morte mulctetur IV, 263, 48 ss.

πάλας id est nuper II, 366, 28.

Palamedes; cum Rhadamanthi verba fecit in Anaxandridis *Gerontonomia*, 400, 43.

Παλαματός; Jovis cognomen III, 641, 45.

Palatum (ὤσπερ ὄρα, οὐρανός); pars oris III, 10, 36; ei subiecta est lingua III, 250, 1; qua parte terminatur, situs est gurgulio III, 542, 7 s.; ad id pertendit meatus ex osse ad quod tanquam ad ultimum vas pertingit sonus III, 9, 41 s.; durum habet camelus idque quare III, 271, 17 ss.; mollescit apud equos hordeagine affectos III, 167, 6; carneum atque linguæ simile habent nonnulli pisces III, 69, 15 ss.; III, 251, 11 ss.; in eo multi pisces dentes habent III, 253, 2 s.; idque quare III, 253, 8 s.

Palea avium (τὸ κάλλιστον); ejus colores III, 654, 26; attollitur gallinis quæ gallum vicerunt III, 206, 30; pallescit apud gallos qui adulta ætate castrantur III, 208, 6; non comparet, pulli dum sunt III, 208, 7 s.

Paleæ (ἀγυρὰ); calidæ et attrahentes sunt IV, 228, 25; sanien putrescentem inbibunt IV, 228, 27; cur dura concoquant, concocta vero non putrefaciant IV, 228, 24 ss.; iis constat boum alimentum IV, 315, 25 s.; eas auro præfert asinus, teste Heraclito II, 122, 18; quavis saginatur oves III, 155, 40 s.; multum salis ei addunt, antequam ovibus præbeatur III, 155, 34 s.; iis in orchestra sparsis cur chori minus resonant IV, 178, 43 ss.; earum acervo vel cumulo in quem aliquis faciem vel ignis exiguum principium injecerit, similes sunt cum cometæ tum stellæ transcurrentes III, 567, 33 s.

παλαστρίαι v. *Illices.*

Palici; in Sicilia, fons ibi IV, 83, 25 ss.

Παλλὰδιον (ἱππὶ); iudicium apud Athenienses fr. 246, b.

Pallensium demus; apud eam pugna inter Pisistratum et Athenienses fuit fr. 228, a.

Pallentes; cur pedibus intumescere solcant IV, 106, 30 ss.; aqua putrescentes efficit IV, 192, 19; timidi sunt IV, 12, 14 s., 45 s.

Pallidum; inter album et nigrum intermedium est, 18, 24; II, 580, 10; non habet contrarium, 15, 50.

Pallor (ὀχρότης); a timore fit, 14, 26, 45; a morbo diuturno, 14, 37; quando qualitas patibilis et quando passio dicatur, 14, 35 ss., et qui sunt a timore et qui a labore parvam ostendunt differentiam et eodem nomine appellantur IV, 7, 18 ss.; eo vel ejus contrario magnam efficit differentiam in toto corpore alteratio secundam calorem et frigus vel alium affectum etiam in cordis parte exilissima facta III, 522, 50 ss.; eo febrientem agnoscit medicus III, 174, 23 s.; eum vero fatetur neminem agnoscere posse qui harum rerum sensum non habeat II, 174, 24, ss.; ei comparatur recta ratio II, 174, 21 ss., 26 s.

Palma (φοίνις); ei nomen indidisse Phœnices Syriam litoralem incolentes falso asserit Callisthenes IV, 100, 3 s.; fructibus prosunt III, 641, 20; iis abundat Æoli insularum una, Phœnicusa inde appellata IV, 100, 1 ss.; grossum corticem habet IV, 42, 28; quomodo extendatur, *ibid.*; ejus ligni flexio admirabilis fr. 206, a; floribus caret IV, 42, 24; si folia vel pulvis foliorum vel cortex masculæ palmæ foliis femineæ apponantur, ejus fructus cito maturabuntur IV, 28, 18 ss.; quomodo mascula a feminea discernatur IV, 28, 23 ss.; earum semen quum debiles factæ fuerint deficit IV, 28, 11; omnium plantarum longissimam habet vitam III, 529, 10; quomodo eas prosternant et humi extendant elephantēs III, 174, 44 ss.

Palma (ὁ φοίνις); eam qui injuste accipit, injuste non agit II, 155, 29 s.

Palmae εὐνοχοί vocatæ; fr. 165, a.

Palma manus (ταρσός); quænam ad eam deveniat vena secundum Diogenem Apolloniæm III, 38, 47; ejus frictio carnem raram alimentique capacem reddit IV, 289, 6 s.

Palmatæ; ita quinquam terræ motus vocentur III, 634, 26 ss.

Palmipedes aves (στεγαπόδες); bipedes sunt quia respirant III, 317, 34 s.; palmipedes vero quia in aqua degunt III, 317, 35 s.; pinnarum loco pedibus utuntur ad natandum III, 317, 33 s., 36 s.; crura brevia et crassa habent, pedes vero latos, idque quare III, 317, 38 ss.; crura magis retro sita habent quam reliquæ aves, idque quare III, 317, 37 ss.; æque ac fissipedes quattuor digitos habent III, 300, 27 ss., cf. III, 27, 3 s.; parvum orrhopygium habent III, 27, 31; earum digitis interposita est membrana eaque qualis III, 193, 27 s.; apud eas collum crura non sequitur III, 297, 45 s.; collum longum habent, idque quare III, 298, 3 s.; crura vero brevia, idque quare III, 298, 4 s.; ad idem genus ac illæ pertinent aves quarum pedes divisi sunt, sed in simam desinunt superficiem III, 298, 1 s.; omnes circa mare et fluvios et stagna vivunt III, 182, 20 s.; in ipsa aqua maximam vitam partem transigunt III, 151, 41 s.; partim circa fluvios et lacus, partim circa mare degunt III, 151, 40 s.; graviore circa fluvios et lacus degunt III, 152, 8; pleræque earum vel rostro vel alio modo animalcula aquatilia venantur III, 298, 15 ss.; palustribus accensendæ sunt III, 253, 43 s.; partim latum rostrum habent, eoque terram effodiunt, partim rostrum alio modo ad ipsarum usum accommodatum III, 253, 44 ss.; enumerantur quædam III, 152, 8 ss.; quatenus iis accensendæ sint omnes aves natandi peritæ III, 299, 34 ss.; iis non accensendæ sunt aves longicrures III, 299, 48 s., cf. *Natantes aves*; iis accensendi sunt olores III, 182, 28 s.; item genus quoddam monedularum III, 186, 6 ss.; ad eas (*legendum videtur δ-*

νιθας τοὺς στεγαπόδας pro δετυνας τοὺς στεναπόδας monente Gesnero, *De Avibus* p. 317, 22) referuntur quibus digiti pedum constricti sunt IV, 9, 14 s.

παλμός v. *Palpitatio*.

Palmulæ (φοίνικες); quomodo colorentur III, 649, 34; cur minores nucleo potius careant IV, 219, 9 ss.

Palpebra (βλεφαρίς); superior et inferior oculi sunt partes III, 9, 2 s.; oculorum sepimentum et quasi vagina sunt III, 457, 32; nisi retrahantur non cernunt animalia iis prædita III, 457, 33; III, 487, 9 s.; iis comparatur operculum quod ante olfactus sensorium habere videntur animalia respirantia, quodque respiratione occluditur III, 457, 35 ss.; III, 487, 5 ss.; incisa non coalescit III, 11, 23; III, 47, 33; cute cingitur III, 245, 44 s.; munere suo fungi nequit nisi cute constet et celeriter moveatur III, 246, 30, cf. 12 s.; iis clausis tenebræ oboriuntur III, 477, 32 s.; quare apud dormientes concidunt III, 505, 37 s.; visum exquisitorem reddunt III, 231, 43 s.; necessario eodem tempore separantur quo moveri possunt, idque quare III, 363, 38 ss.; earum motus cum motus principio non connectitur III, 363, 37 s., 46 s.; hinc eas attollere nequeunt somnolenti ac ebrii III, 363, 47 ss.; eas attollere nequeunt nictantes et obdormiscentes, idque quare III, 504, 44 ss.; salutis gratia exstant III, 245, 29; cur iis contractis lusciosi cernant IV, 275, 22 ss.; post partum dehiscunt apud animalia quæ cæca n. s. cuntur III, 360, 6 s.; iis prædita conniventia somnum capiunt III, 73, 41 s.; eas alii oculi habent, alii vero iis carent III, 231, 42 s.; iis carent animalia quorum oculi duri sunt III, 457, 33; III, 487, 10 s.; iis carent omnia aquatilia III, 73, 52; iis carent pisces III, 29, 5; iis carent insecta et pisces et crustata, idque quare III, 246, 27 ss., 42 ss.; quasi agnatas habent animalia quorum oculi duri sunt III, 246, 32 s.; duas habent animalia vivipara iisque nictant III, 245, 30 s.; duobus connivent columbæ avesque iis similes III, 246, 5 s.; inferiori connivent aves graves III, 27, 22; item squarrosa animalia III, 27, 25 ss.; superiori nictant aves nocturnæ similes III, 27, 24; quænam animalia in iis cilia habeant, quænam non III, 246, 47 s.; quomodo quod ad earum pilos attinet a quadrupedibus viviparis differat homo III, 19, 10 ss.; III, 24, 25 ss.; in utraque cilia habent similes, sed admodum tenuia, inprimis in inferiori III, 24, 26 s.; hirsutas cur solidipedes non habeant IV, 316, 36 ss.; cur quibus pili earum defluunt salaces sint IV, 139, 43 ss.; cur cilia earum non canescant IV, 303, 30 ss.; sanguine suffusæ et crassæ impudentis signum IV, 5, 23.

Palpebra inferior; solus in ea pilos habet homo III, 247, 10 ss.; nonnullis tamen quadrupedibus sub ea rari quidam succrescunt pili III, 247, 11 s.; ea connivent cum aves tum serpentes et quadrupedes oviparæ III, 295, 51; ea connivent aves graves et quædam aliæ, itemque quadrupedes oviparæ III, 245, 31 ss.; idque quare III, 246, 2 ss., 6 ss.; quare ea non nictent aves graves III, 246, 12 s.

Palpebra superior; in ea cilia habet struthio Libycus III, 303, 39, 41; ea carent cum aves tum serpentes et quadrupedes oviparæ III, 295, 49 s.; quare ea careant quadrupedes oviparæ III, 246, 8 ss.

Palpitatio (παλμός); in morbo ita vocato evenit saltus cordis III, 549, 43 s.

Palumbarius accipiter (πασσάρονος); magnitudine longe a fringillario differt III, 150, 33 s.

Palumbes (γάβ); ea minor est ænas III, 151, 34; ejus descriptio fr. 174, b; frugivora et herbivora est III, 151, 28 ss.; quando collum resupinet bipens III, 179,

8 ss.; humi nidulatur III, 186, 34 ss.; semper iisdem locis nidulatur III, 179, 22 ss.; unico marito contenta sunt III, 179, 10; incubant tam mares quam feminae III, 179, 12 s.; quomodo incubantes se invicem excipiant mas et femina III, 111, 2 s.; nonnisi partibus internis difficulter a maribus distinguuntur feminae, III, 179, 13 s.; quot annos vivant III, 179, 14 ss.; senescentibus crescunt ungues atque a nutritoribus rescantur III, 179, 17 s.; alioquin iis nullum incommodum afferre videtur senectus III, 179, 18 s.; illices domi nutriunt aucupes III, 179, 26 s.; feminae maribus longæviores esse videntur III, 179, 25 s.; in ejus nidum ova deponit cuculus III, 110, 31; III, 186, 34.

Palumbes (πάτρα); omnium avium columbini generis maxima est III, 84, 27 s.; ejus descriptio fr. 174, b; animal agreste est III, 4, 13 s.; ingluviem habent III, 34, 7; eos nonnulli hieme testibus carere putant, idque quare III, 35, 47 ss.; bis parit III, 103, 40 s.; cæcos et imperfectos fœtus edit, etiamsi paucipara sit, idque quare III, 409, 12; frugivora et herbivora est III, 151, 28 s.; semper conspicitur III, 151, 29 s.; non hibernantur, sed abeunt III, 157, 21 s.; congregantur et quum adveniunt et quum abeundi tempus redierit III, 157, 25 ss.; alii latitant, alii non III, 161, 16 s.; idque una cum hirundinibus III, 161, 17; iis magis quam reliquis avibus nocent imbres III, 162, 41 s.; quando vociferari incipit III, 207, 17; hieme admodum raro vocem emittit, idque quando III, 207, 14 ss.; annos quadraginta vivere fertur III, 109, 11 s.; in eorum nidos pariant cuculi in Helice IV, 75, 30 ss.

Palumbes (πάτρα) et turtur; plerumque duo, interdum tria ova pariunt III, 108, 30 ss., 36 ss.; vere pariunt, idque non sæpius quam bis III, 108, 33 s.; iterum pariunt, ubi priora ova perierunt III, 108, 34 s.; nunquam duobus plures pullos educant III, 108, 37 s.; tertium eorum ovum semper irritum est III, 108, 38 s.; eos nonnulli ferunt tertio ætatis mense coire et gignere III, 109, 5 ss.; idque propter eorum frequentiam III, 109, 7; quattuordecim dies uterum gerunt totidemque incubant III, 109, 8 s.; item quattuordecim diebus ita vestiuntur plumis ut non facile comprehendantur III, 109, 9 s.

Palus (ἑλος); e quibus flumina oriuntur, fere omnes montibus aut locis sensim assurgentibus suppositæ sunt III, 570, 12 ss.; cur in iis quæ ad fluvios sitæ sunt sonitus fiant boum mugitus appellati IV, 239, 37 ss.; cur qui in iis degunt minus colorati sint quam qui in navibus IV, 192, 17 ss.; iis gaudet equus III, 167, 39 s.; circa eas vivunt multæ aves fissipedes III, 182, 22 s.; item olores III, 182, 29 s.; item anthus III, 174, 1; item ardeola alba III, 185, 1; eas hieme incolit elea III, 184, 21 s.; earum accollæ aves lavatione gaudent III, 207, 42 s.; in quam accipitrum ope aviculas sectentur III, 190, 18 ss.

Palustria animalia (τελματιαῖα); quænam III, 2, 38 s.; ex aqua alimentum petunt III, 248, 13 ss.; item aqua eodem modo quo terra III, 248, 19 s.; iis accensendus est elephas III, 248, 13 s.

Palustria loca (ἀλώδη); cur eorum incolæ celerius senescant IV, 191, 26 ss.; cur iis somnolentiores efficiamur IV, 192, 13 ss.; cur in iis capitis ulcera celeriter sanentur, crurum vero ægre IV, 111, 32 ss.; IV, 191, 20 ss.; hieme frigida, æstate vero calida sunt, idque quare IV, 240, 38 ss.; in iis si pascantur quadrupedes, deterior sit earum caro III, 156, 1 ss.; quare in iis optimi pepones fiant IV, 220, 22 ss.

Pammenes; ejus cum Pythone altercationes citantur, II, 233, 24.

Pamphila; Plati filia III, 94, 14; prima in Co e Lomby.

Pamphilus; filii telam texitur dicitur III, 94, 11 ss.

Pamphilius; quonam constaret ejus ars, 379, 24.

Pamphylia; IV, 45, 6; circa eam ignis exæstuat noctu tantum conspicuus IV, 80, 18 s.

Pamphylium mare; ubinam situm III, 630, 26.

παῦ (τὸ) v. *Universum*.

Pan; eum teste Pindaro magnæ deæ omnifarum vocant Olympii, 331, 13; cur adsit Baccho IV, 294, 32 s.; eum mundi universitatem esse censent IV, 294, 40; cur duo cornua habeat IV, 294, 41 ss.; corpus geminum, superne humanum, inferne ovillum quare habeat IV, 294, 51 sq.; cur nunquam stando eum quiescere fingant IV, 294, 54 s.; cur Echum amaverit IV, 294, 56 s.

Panastus Leontinus; e demagogo tyrannus factus est 580, 14; ejus tyrannis ex oligarchia orta est, 589, 20.

Panathenæa; instituta propter Asterem gigantem a Minerva occisum fr. 311, b; post Bendidia celebrantur fr. 349, b; ea non adornant leporotol fr. 243, a; victores in iis oleum ex oleis sacris accipiebant fr. 225, a; post ea sit navigatio, sed non tanquam e contrario III, 333, 37.

Pancratiastes; quisnam idoneus, 322, 23.

Pancratium; artem ad id primus attulit Leucarus Aranan fr. 252, a.

Pancreas; unde ad id deveniat vena III, 42, 25 ss.; ab ejus vena multæ ad mesenterium tendant III, 42, 27 s.

Pandarus; Lycaonis f. epitaphium fr. 317, a; cur ad perturbationem jurisjurandi electus sit fr. 135, a.

παῖδες v. *Omne suscipiens et Sceptivum omnium*.

Pandiculatio; quamobrem jucunda IV, 300, 1 ss.; oscitationem affert IV, 300, 4.

Pandionis; tetralogia Philoclis fr. 303, b.

Pandusia lapygiæ; in ea vestigia Herculis monstrantur multa quæ nemini fas est pedibus calcare IV, 91 s ss.

Panegyres; eas qui instituerant laudat Gorgias, 407, 29; in eas concurrere homines dixit Isocrates, 397, 16.

Panegyricus; Isocratis citatur, 408, 3.

Pangeum (Παγγαῖον); ita legitur in duobus codd. teste Rose, Arist. Pseudop. p. 248 pro Pegæum (Πηγαῖον) IV, 45, 44.

Panis; cur quo plenius teratur eo facilius ventrem permeet, maza vero contra IV, 222, 27 ss.; cur ubi torretur indurescat, ubi vero tepescat humidior reddatur IV, 226, 1 ss.; cur cum parum tritum nimium tritum rumpantur IV, 224, 46 ss.; rursus calefactus melior sit IV, 227, 24; non deliberatur an hoc sit, sed an rite coctus sit II, 28, 36; eo vesci jubenti medico obediendum non esset, si principium contradictionis verum non esset II, 591, 12 ss.

Panis bis coctus; humidissimus IV, 223, 29 s.; cur refrigerati non indurescant IV, 223, 8 ss.

Panes frigidi; cur madefacti non cohæreant si se invicem tangant, calidi vero congruuntur IV, 222, 12 ss.; IV, 327, 4; cur albiores quam calidi IV, 221, 35 ss.

Panes non saliti; cur graviore quam saliti IV, 222, 1 ss.; IV, 327, 1.

Pannonii; eos transit Ister IV, 101, 24.

Pannus viridis; ei similes plantæ IV, 38, 25.

πανσπερμία v. *Seminarium*.

Pantacles; poeta fr. 304 a.

πάντα v. in se continet mundus fr. 37, b.

Panther (πάνθηρ); cæcos catulos parit III, 133, 22; idque quare III, 133, 23.

Papaver (μήλον); flos ejus puniceus, fructus vero modo

niger, mo. lo albus, idque quare III, 650, 38 s.; ejus folia partem superiorem puniceam habent, imam nigram, idque quare III, 650, 20 s.; ejus fructus postremo niger sit III, 650, 24 s.; ejus lac plures in se colores habet III, 650, 16; circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.; somnificum est, ideoque capitis gravitatem affert III, 504, 42 ss.

Papaver (μῆλον); id omnia testacea habent III, 63, 24 ss., 45; III, 64, 5 s.; ejus maxima pars excrementum est III, 63, 24 ss.; III, 64, 5 s., cf. III, 66, 16 s.; ilque membrana continetur III, 64, 6; ejus situs et magnitudo differunt apud varia testaceorum genera III, 63, 46 s.; turbinatorum in fundo testæ est III, 63, 18 s., cf. III, 65, 39; III, 280, 3; item patellæ III, 61, 47; ubinam id univalvia habeant III, 280, 3 s.; bivalvia in cardine habent III, 63, 48; III, 280, 5; quo modo buccini, sic etiam involuti sunt superiores anfractus quos in pectore habet locusta mas III, 60, 46 s.; buccinorum nigrum est, neritarum vero rubrum III, 61, 46 s.; circa ejus anfractum incipit turbinatorum intestinum III, 63, 23 s.; inter id et collum situs est purpure flos III, 88, 6 s., 16 s.; aliis testaceis esculentum est, aliis non III, 280, 2 s.; testaceorum pars maxime esculenta esse videtur III, 279, 7; excrementum est quod omnia testacea habent III, 279, 6, cf. III, 280, 2; id in (super) ventriculo habent cochleæ III, 279, 4; ab eo simplex initium ducit intestinum apud cochleas III, 279, 5 s.

Papaver crustatorum; idem quod mytilis III, 60, 19.

Papaverculum; v. *Meconium*.

Paphii; eorum rex Agapenor fr. 315, a.

Paphlagonia; in ea pisces alte e terra effoli dicuntur IV, 86, 16 ss.

Papphos; ibi serpens conspectus est bipes fr. 171, b.

Papiliones (ψυχῆς); ita vocantur animalia alata quæ disrupto putamine evolvant III, 93, 41 s.; ex erucis fiunt III, 93, 30 s.; eorum aliquid genus carthami semini simile quid parit, intus humorem continens III, 93, 9 s.; cornicula patæ oculis habent III, 67, 47 s.

Papillæ inamarum (θηλαί); bifida III, 11, 6; per eas apud feminas percolatur lac III, 11, 6 s.; manifestas habent quadrupedes (viviparæ) III, 28, 8; quænam animalia duas habeant III, 21, 5 s., 13; quænam quattuor III, 21, 14, 20; quales et ubinam habeat simia III, 21, 28 s.; et camelo et bovi quattuor III, 19, 43 s.; item cervæ et vaccæ III, 131, 15; earum loco rivulos quosdam habet delphis, idque quales III, 28, 8 s.

Par (ἄριον); est id quod non impar est, 125, 40; quidnam significet sumit arithmetica, 130, 43; non rite definitur quod bifariam dividitur, 240, 39; ejus ad impar ratione misceri possunt res III, 491, 23; id idem esse statuunt quod infinitum Pythagorei, idque quare II, 277, 5, cf. II, 278, 52; ejus accidens si sit infinitum, principium non erit, sed par ipsum II, 278, 50 ss.; II, 596, 25 ss.; tanquam exemplum citatur, 109, 23; id non pari reddere vitio datur IV, 261, 5.

Paria; quomodo sophisticè probentur per divisionem paria esse, 279, 6.

Par numerus; eum e magno et parvo æqualibus factis generant (Platonici) II, 634, 20 s.; manifesto ex eo generari censent imparem II, 634, 19 s.

Par impar ludere (ἄριστοι), 391, 16; qui iis ludunt comparantur recta somnia habentibus III, 514, 41 ss.

Par et impar; de numero prædicantur, 18, 7; necessario alterum est quivis numerus III, 679, 11 s.; numeri potius affectus et accidentia quam subjecta sunt II, 629, 42; inter ea non est medium, 18, 10; 19, 24; II, 579, 15; in numero sunt quia aliquid sunt quod ad

eum pertinet II, 303, 23 ss.; numeri, qualenus numerus est, proprii affectus sunt II, 502, 5 s.; ea tanquam principia posuere nonnulli II, 502, 38; a. l. unum et multitudinem reducuntur II, 503, 30; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 49; ea tanquam numeri elementa considerant Pythagorei II, 475, 42, cf. 45; eorum alterum finitum, alterum infinitum esse censent, 475, 43 s.; non constat quomodo ex iis deduci possit motus II, 481, 23 s.; ex eo deduxisse videntur magnitudinem Pythagorei II, 481, 28 ss.; ea nonnulli generationis causas esse putant II, 255, 7; a motu separari possunt II, 262, 48.

παρά μικρόν 567, 50; II, 268, 11; deceptio ita dicta quænam, 79, 34; 80, 6; in quibusdam captionibus obtineat hæc deceptio, 284, 21, 25.

Parabola; altera species exemplorum quæ orator ipse invenit, 370, 10; fingendæ sunt, dummodo simile reperire valeat aliquis, 371, 4.

Paracataloge; cur in cantando tragica sit IV, 206, 16 ss.

παρὰκαθ'ἑκ' v. Depositum.

παρὰκούειν v. *Hallucinatio sensuum.*

Paradoxon; ad id tertio loco adversarium adducere conantur sophistæ, 277, 45; ad id adversarium adigebant sophistæ interrogatione ad nullam rem propositam accommodata, 289, 25; item multa interrogando, 289, 30; item eo quod a respondente postulatum ut dicat quæ ei placeant, idque quonodo, 289, 31; item ope loci sophisticæ, 289, 33, v. *Sophisticus locus*; item eo quod dicunt se discendi studio interrogare, 289, 27; item rogando placita paradoxa eorum quorum sectæ addictus est respondens, 289, 44; item occultando oppositionem inter ea quæ revera iis placent et opiniones apparentes, 290, 1; item sæpissime eo quod legem naturæ contrarium esse statuunt, 290, 11; item repugnantia inter opinionem vulgi et sapientum, 290, 24; quomodo ad id a respondentibus adigantur sophistæ e repugnantia inter veras eorum, sed occultas opiniones et apparentes, 290, 7; eodem modo ad ea adducuntur sophistæ, ubi interrogant e repugnantia inter legem et naturam ac ubi e repugnantia inter opinionem vulgi et sapientum, 290, 33; ad ea adversarios adigere conabantur sophistæ antiqui æque ac hodierni, 290, 19, 22; exponitur argutia sophistica ad id defendendum utile, 292, 48; in id præter opinionem sæpe incidunt qui ambiguitatem discernere dedignantur, 295, 12; si quid dicere cogatur respondens, quomodo respondere debeat, 295, 45; quod necessario thesin consequitur si petat interrogans, quidnam faciendum respondentis, 295, 50; quænam ex eo petantur enthymematum argumenta, 379, 46; ad ea probanda quinam inprimis utilis sit locus, 378, 30.

παράδοξα v. *Opiniones a communi alienæ.*

παρὰλειπόμενος τόπος; 451, 21, cf. 445, 20.

παρὰλειπόμενος τρόπος; 445, 20, cf. 451, 21.

Parallela; qui eas describere conantur a principio petunt, 110, 5; quot modis falso concidere probentur, 111, 50; opinio qua concidere putantur, aliquatenus geometra est, aliquatenus ἀγνώστης, 132, 50.

Parallelogrammum; linea ejus lateri parallelos eadem proportionem secat latus et aream, 266, 30.

Paralogismus; ejus causa idem est ac id secundum quod male ratiocinamur II, 528, 36 s.; fiunt inprimis in geometria et scientiis cognatis, 172, 36; quomodo a syllogismis differant, cum demonstrativis, tum dialecticis et sophisticis, 172, 38; quando iis ansam dare possint τὰ πολλάχῃ; λεγόμενα, 185, 13; non ad dialecticam

ficam pertinent, 185, 14; in iis colligere licet hypothescos contradictionem, 109, 22; dum eo decipiuntur spectatores (tragediae), fieri potest composita quaedam agnitio, 470, 12; quoniam mendacia verisimilia reddere noverit Homerus, 478, 18, v. *Captio-nēs*.

παρολογιστής: v. *Deceptor*.

Paralos; sacra triremis apud Athenienses fr. 242, a; quomodo eam appellaverit Pitholaus, 396, 48.

Paramese; an reliquerint veteres nec vero hypaten IV, 213, 34 s.; si canere oportet cum nuda mese tempus intermedium fit IV, 206, 46 s.

Paranete; nete prior est II, 523, 32; ejus acumen cum netæ acumine comparari potest, idque quare II, 339, 28 s.

Parasiti; quinam apud Athenienses fr. 251, b.

παράσιτοι; quidnam apud Athenienses fr. 235, a.

Parastata; ejus officium quomodo a præsulis officio discrepet, 524, 4; eo qui tertium occupat locum (τρίτο-στάτου) prior est II, 523, 31.

arcæ; fabula de iis et carum fuso non male excogitata est, idque quare III, 642, 15 ss., 23; in tria tempora distribuuntur III, 642, 16 s.; idemque deus III, 642, 24.

Parcus (φιδωλός); quis II, 214, 4; illiberalis species II, 214, 3; dando deficient, etiamsi aliena non appetant, nec capere velint II, 41, 34; alii ita sunt, ac si semper victuri essent fr. 342, a.

Pardalium; in Armenia nascitur venenum IV, 76, 10; ejus natura IV, 76, 11 ss.

Pardalus (πάρδαλος); avis gregalis est III, 185, 38 s.; quantus III, 185, 40 s.; bonis pedibus et sat bonis alis est III, 185, 41; qualem colorem habeat III, 185, 40; qualem vocem III, 185, 41 s.; semper conspicitur III, 185, 44 s.

Pardalianches (πάρδαλιγγες); adversus id pardis remedium est stercus humanum III, 177, 29 ss.; interficit etiam leones III, 177, 31 s.

Pardium (πάρδιον, *hipparidium* in nonnullis codd. lat. vers. legitur); fera ita vocata qualem jubam habeat III, 19, 21 s.

Pardus (πάρδαλις); dentes serratos habet III, 22, 27 s.; multos digitos habet, ideoque multitudine est III, 20, 13 ss.; III, 291, 22 ss.; in anterioribus membris quinque, in posterioribus vero quattuor digitos habent III, 291, 23 ss.; quot et ubinam sitas habeat mammas III, 21, 18; magnum cor habent, idque quare III, 260, 28 ss.; omnes varii sunt III, 26, 14; III, 425, 20; femineam magis formam habet IV, 8, 40; partium corporis ejus descriptio IV, 8, 41 ss.; ejus mores IV, 8, 51 ss.; semper ferus est III, 4, 5, IV, 168, 49; eorum femineæ maribus fortiores esse videtur III, 172, 12 s.; IV, 319, 41; suaviter olet, vel ipsis bestiis IV, 188, 40; iis adversus pardalianches remedium est stercus humanum III, 177, 30 s.; quomodo igitur hujus stercoreis opo eos capiant venatores III, 177, 32 ss.; noverrunt odorem suam feris gratam esse III, 177, 35 s.; quomodo igitur feras veniunt III, 177, 37 s.; capiunt etiam cervos III, 177, 38; ubi venenum pardalium vocatum in Armenia nascens gustaverint, stercus humanum quaerunt et ita domantur IV, 76, 11 ss.; in Asia inveniuntur, in Europa vero desunt III, 169, 44 s.; s.; quare Bacchum sequi dicantur IV, 294, 20 ss.

Pareas (παρείας); capitonis species est non littoralis III, 149, 12; suum ipse mucum vorat III, 149, 12 s.; ideoque semper jejunos est III, 149, 13.

Paredri; magistratus apud Athenienses fr. 237, b.

παρεδρεῖν: v. *Digredi*.

Parentes (οἱ γονεῖς, οἱ τοῦ γένους); cur eos statim sententur alia animalia, alia contra sero ut homo, vel vix, vel nunquam IV, 166, 21 ss.; iis similis est proles, idque quare III, 396, 29 s.; idque quare III, 336, 43 ss.; et toto corpore et partibus singulis iis similes gignuntur liberi III, 329, 36 ss.; eos interdum partibus aliquibus referunt liberi III, 141, 42 s.; III, 398, 3 s.; III, 399, 34 ss.; idque quare III, 399, 36 s.; nec solum rebus congenitis, sed etiam adventitiis III, 329, 45 ss.; e. g. cicatricibus et puncturis III, 141, 29 s.; III, 329, 47 ss.; quatenus id probet sententia eorum qui semen de una quaque corporis parte secedere patent III, 329, 38 ss.; III, 330, 3 ss.; iis magis dissimilariibus partibus similes sunt liberi quam similibus III, 330, 21 s.; cur iis similes sint liberi duobus modis explicant naturæ scrutatores, idque quibusnam III, 400, 27 ss.; eorum cum liberis similitudo non facit ab eadem causa deduci potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; iis etiam voce et unguibus et pilis et motu similes sunt liberi, etiamsi nihil ab his secedat III, 330, 5 s.; item canorum generatione aut barba, etiamsi hæc nondum adessent quum generarent III, 330, 6 ss.; liberi iis dissimiles jam aliquatenus monstra sunt, idque quare III, 398, 8 ss.; iis dissimili proli accensenda sunt monstra III, 402, 39; hinc ubi iis dissimilis generatur proles, via jam strata est naturæ ad monstra generanda III, 402, 37 ss.; iis dissimilis proles apud multifida cum monstris alternat III, 402, 40 s.; interdum sibi dissimiles generant liberos III, 333, 2; quæstio cur iis modo similes, modo dissimiles sint liberi eadem est ac cur manci modo mancos, modo integros procreant III, 332, 53 s.

Parentes; liberorum principium sunt II, 516, 33; ex iis gignuntur liberi II, 530, 40; causæ sunt cur similes II, 106, 9; iis non eadem præstanda sunt officia ac benefactoribus sodalibusque et fratribus II, 106, 2, d. II, 105, 31, 52; iis imprimis victus suppeditari debet II, 106, 8; iis magis quam nobis ipsis victum suppeditare debemus II, 106, 9; iis perinde ac diis honor tribuendus est II, 106, 10; nec tamen idem qui sapienti aut imperatori II, 106, 12; eos honorare jubet lex communis, 413, 47; iis obediendum est, 414, 31; iis pro meritis beneficia rependi nequeunt II, 103, 45; eodem modo quo eos remunerari oportet philosophiam docentes II, 105, 4; quamobrem iis tribuuntur bonos II, 100, 14; quinam honorabiliores fr. 62, b; pertinet ad res bonas II, 80, 50; laudantur qui iis operam dant II, 80, 50; eorum amore nihilominus modum excedere licet id quod malum et fugiendum est II, 80, 51; II, 81, 4; eorum amor tamen nulla improbitas vel incontinentia proprie sic dicta inesse potest II, 81, 1, 6; ad amandi sint, necne problema est pena dignum, 179, 36; an iis magis quam legibus parendum sit, 180, 15; natura liberos diligunt atque ab iis diliguntur II, 91, 7; eos colit qui amicorum curam gerit, 421, 34; eos qui colet etiam patriæ benefacere cupiet, 421, 35; iis debetur justitia vel pietas quæ aut pars aut æquitas justitiæ est II, 246, 49; erga eos peccatum impudens est III, 246, 9; iis vicissim victum præbere cunctis omnes fabulantur III, 183, 6 s.; alii idem meropes facere contendunt III, 183, 7 s.; idque non solum necessitatibus iis, sed simulac valent III, 183, 9 ss.; etiamsi iis irascamur, tamen vindictam non quaerere videmus, 262, 33; opera sua, i. e. liberos diligunt II, 40, 3; liberos suos magis quam suppositos partus diligere solent, 412, 47; amant liberos ut aliquid sui II, 100, 49; item ut se ipsos II, 101, 10; quare majori necessitudine cum liberis conjungantur quam liberi cum ipsis II, 104,

1; liberos statim ab ortu diligunt II, 101, 7; eorum amicitia erga liberos iucundior et utilior est quam peregrinorum propter vitæ communionem II, 101, 27; iis non eadem amicitia erga liberos acimperianti erga subditos II, 98, 22; si liberis tribuant quæ iis debentur, itemque liberi vice versa, stabilis et æqua est eorum amicitia II, 98, 28; iis non idem jus in liberos est ac fratribus inter se II, 98, 19; ætatis intervallum quo a liberis distant, nec nimis magnum, nec nimis exiguum esse debet, 620, 47, 50; ætate provecioribus inutilia sunt beneficia quæ iis rependere conantur liberi, 620, 48; iis senibus gratiam rependunt liberi beneficiorum quæ, dum infirmi erant, ab iis acceperant, 636, 21; cum iis vitam transigimus II, 218, 35; iis similes liberi, 492, 40; iis præditi misericordes sunt, 358, 43; nostros despicientibus irascimur, 349, 41, v. *Paler*.

Parhelium; reflexione fit III, 600, 47; quando fiat III, 608, 26 s.; ejus causa III, 608, 4 ss.; candidum apparet idque quare III, 608, 27 ss.; aquæ magis signum est quam virgæ III, 608, 35 ss.; circa ortum et occasum fiunt neque supra solem neque infra, sed a latere III, 600, 38 s.; III, 608, 40 ss.; nec prope omnino nec procul, idque quare III, 600, 41; III, 608, 42 ss.; plerumque tamen ad occasum vergente III, 600, 42; raro accidunt sole meridiano III, 600, 42 s.; idque quare IV, 197, 7 ss.; factum tamen est aliquando in Bosphoro, idque quomodo III, 600, 43 s.

Parhypæte; cur ea vox maxime in cantando abruptatur IV, 205, 41 ss.; cur difficulter cantetur IV, 206, 1 ss.

Paries (τοιχοι); servandi ac celandi quædam gratia facta est II, 272, 18; si necessitate facta esset, quomodo in ea disposita essent lapides et fundamenta et terra et ligna II, 272, 14; eodem modo ac si illa necessario facta esset, vulgo in rebus naturalibus obtinere putant necessitatem II, 272, 11; idem erit quod homo, si de omni re idem affirmari ac negari liceat II, 506, 33 s.; non respirat quia animal non est, 134, 29 ss.; si quis juxta eam ambulat, linea quæ describitur curva fit, idque quare III, 310, 34 ss.; ut ex ea fiunt lapides et lateres, sic e carne fieri censent aquam et ignem qui elementa immutabilia esse statuunt II, 462, 7 s.; ut e lapidibus et lateribus composita est, sic necessario ex elementis compositam esse carnem et medullam putant Empedoclis sectatores II, 461, 48; non ab ea mota est pila repercussa II, 349, 50 s., cf. II, 428, 18 ss.; in iis animalia videre se putant febricitantes, parva similitudine decepti III, 510, 5 ss., v. *Febricitantes*; in iis pinguntur canabi III, 361, 26; suam nemo perfodit II, 65, 46.

Paritas; numerorum quomodo a felicitate differat, 503, 4.

Parii; Archilochum honorarunt, etiamsi maledicus esset, 377, 26.

Parii sophistæ; quoniam nihil pariunt, libros accepta pecunia dividendum, 412, 51.

Parius lapis; ei similis est sal quod prope Ulicam invenitur IV, 101, 1.

Parma (ἀσπίς); apparens solæcismus de ea cujus conclusio: hæc ergo hæc parma, 306, 17; quomodo solvatur, 306, 19.

Parmenides; Xenophanis discipulus fuisse dicitur II, 476, 32 s.; solus inter Eleatas recte perspexisse videtur causam moventem, idque quatenus et quare II, 473, 20; etiamsi non de naturâ disserat, tamen dubitationes naturales profert II, 219, 26; Melisso et Xenophane melius res perspexit II, 476, 39; στασιώτης et ἀπορίωνος fr. 33, a; ejus de ente et de non ente placita II, 497, 26 s.; ejus de uno, de ente et de non ente placita

II, 476, 29 ss., 39 s.; unum et ingenitum esse affirmat nec tamen infinitum III, 674, 23 ss.; res apparentes sequi coactus plura secundum sensum esse agnovit II, 476, 42 ss.; eo teste non ens cognosci nequit II, 630, 49; eum quatenus e non ente simpliciter aliquid fit, recte sensisse putant aliqui (Plato ἐν ἀρχαῖς δόγμασιν) II, 259, 42; duo agnoscit elementa, ens et non ens, id est ignem et terram II, 438, 44 s.; ignem et terram elementa esse statuit II, 456, 21, cf. II, 453, 42; aereæ et aquam mixturas esse censet II, 456, 22; calidum et frigidum vel ignem et terram tanquam principia agnovit II, 254, 42; II, 473, 24 s.; II, 476, 45 s.; alterum enti, alterum non enti assimilatur II, 476, 46 s.; rerum principium unicum atque immotum esse statuit II, 248, 28; II, 254, 2; ens finitum esse statuit II, 250, 11, cf. II, 283, 2; ejus argumentatio contentiosa est, idque quare II, 249, 14-16; II, 250, 36; refutatur II, 249, 19; ejus argumentatio solvitur multiplici unius et entis significato, 307, 10; ejus opinio præstat Melissi placito II, 272, 53; amorem antiquissimum deorum habuit II, 473, 48; igitur causam moventem respexisse videtur II, 473, 40, cf. II, 479, 1; recte universum finitum esse censet II, 283, 1 s.; mentem (φρόνησιν) cum sensu confudisse videtur II, 509, 33 s.; eo teste apud homines mens sequitur membrorum temperamentum II, 509, 34 s.; item plerisque membris mentem inesse censet II, 509, 37 s.; mulieres viris calidiores esse censet III, 231, 54 s., cf. III, 395, 16 s.; ejus de menstrua purgatione opinio III, 232, 1 s., cf. III, 395, 17; ejus de hac re opinio refutatur III, 395, 17 ss.

Citatur (v. 52 ap. Mûllach.) III, 630, 49; (v. 103-105) II, 674, 26 ss.; (v. 104) II, 283, 3; (v. 132) II, 473, 48; (v. 146 ss.) II, 509, 34, 37; III, 678, 32 ss.

Parmenides et Melissus; nihil aliud præter corpora sensibilia exstare putabant II, 410, 49; primi senserunt sine substantiis ingenitis et motu carentibus cognitionem vel prudentiam esse non posse II, 411, 1 s.; igitur ortum et interitum sustulerunt II, 410, 42 s.; quodsi ceteroquin recte locuti sint, certe non ratione scientiæ naturali consentanea disseruerunt II, 410, 45 s., cf. II, 249, 26; eorum opinionibus opposita sunt placita Hesiodi, Heracliti et antiquissimorum naturæ scrutatorum II, 411, 3 ss.

Parmeno histrio; quomodo trepidationem imitetur IV, 256, 35 s.

Parnasse; ejus et Martis filia Sinope fr. 288, b.

Parnassus; in eo invenitur epipetrum III, 281, 32; in eo ictus fuit Ulysses, 463, 36; Apollini consecratus fr. 348, b; speluncæ in eo Baucicæ ibid.

Parnasus (Paropamisus); omnium montium versus ortum hibernum sitorum maximus est III, 569, 25 s.; eum transgresso jam apparet exterum mare III, 569, 26 s.; ex eo in Asia maxima oriuntur flumina III, 569, 22 ss.; idque quænam III, 569, 28 ss.

Parnethus; mons apud Lipsydrium fr. 228, b.

Paro; Pythagoreus II, 305, 31; tempus stultissimum esse dicit, idque quare II, 305, 31 s.

Parodiæ; eas primus fecit Hegemo Thasius, 458, 24.

Parodus; choricæ pars, 466, 6; quidnam, 466, 12; eam præcedit prologus, 466, 9.

Paronyma; quænam sint, 1, 13.

παρωνυμία v. *Derivatum nomen*.

Paropamisus; v. *Parnasus*.

παροπαῖν v. *Hallucinatio sensuum*.

Parrhæ Ænii (alibi Python vocatur); cur una cum Heraclide Cotyn interfecerit, 581, 37.

Parricida; si puniatur, nemo ægre fert, 360, 16.

Pars (μέρος); quot modis dicatur II, 531, 1, cf. II, 548,

2 s.; semper ac per se alius rei est, 485, 21: sine ea esse nequit totus sermo II, 523, 40: toto potentia prius, actu vero posterius II, 523, 52 s.; cum in toto esse dicitur, tum in eo totum II, 287, 35 s.; rei dividuæ vel omnes vel aliquæ esse debent, ut esse possit hæc res ipsa II, 298, 52 ss.; cavendum ne ei totum tanquam genus subjiatur, 215, 7; non ita comparata est, ut toto superior esse possit, 542, 39; totius non est, quod additum, vel non additum nihil efficit notabile, 463, 46; ex iis compositum esse debet totum II, 299, 4 s.; eas habere dicitur totum II, 530, 15 s.; quomodo ex toto esse dicantur II, 530, 32; totum natura antecedunt IV, 47, 11, 17; earum notio aliarum rerum definitioni inesse videtur, aliarum non II, 547, 44 s.; quando earum notio in totius definitione continetur, quando non II, 548, 14 s., 28 ss.; non idem sunt quod totum, 252, 34; inprimis argumenta quibus eas non idem quod totum esse probantur valent ad impugnandas definitiones quibus res definienda hoc et illud esse dicitur, 252, 26; in quibus insint, in illis etiam totum inesse necesse est, 252, 42; iis sublati totum interire necesse est, non vero vice versa, 252, 48; toto posteriores sunt, si definitione ex eo esse dicantur, vel sine eo exstare nequeant II, 547, 42 ss.; revera obvia sunt, 4, 38; alio modo in subjecto esse dicuntur quam differentia, 4, 37 ss.; haberi dicuntur, 24, 7; totius subjectum et causa ex qua sunt II, 264, 44, 46; II, 515, 36, 38; nonnisi potentia in toto continentur II, 341, 35; iis necessario prius totum, 484, 1; quænam toto priores sint II, 548, 46 ss.; II, 549, 1 ss.; quænam posteriores II, 548, 54 s.; nisi seorsum ponatur, non est in loco, sed in toto II, 294, 30, cf. II, 289, 23 ss.; ubi continuum est simile, potentia in loco sunt II, 291, 11; quando separatæ sunt ac se invicem tangunt, actu II, 291, 12; secundum interitum sine toto esse potest II, 524, 5 s.; ejus locus est qui totius II, 280, 2, 51; II, 597, 1 s.; quomodo a loco differat II, 289, 23 ss.; ei idem confert quod toti, 487, 43; metitur II, 299, 4; totius materies est II, 283, 15; nisi constet quænam tanquam materies considerandæ sint, non manifesta erit definitio II, 550, 5 s.; si fieri possint, fieri etiam poterit totum, ac plerumque etiam vice versa, 368, 38; distinguendæ sunt formæ et materiei et cuncti II, 549, 22 ss.; formæ solæ definitionis partes sunt II, 549, 25; formæ sedulo a cuncti partibus distinguendæ sunt, idque quare II, 550, 1 ss.; sine certo quodam modo se habentibus definiri nequit animal II, 550, 43; eas quum habeat res, quæritur quomodo una esse possit II, 551, 18; eodem natura fertur quo totum II, 370, 3; II, 406, 40; II, 407, 36; II, 408, 26; II, 409, 17; II, 427, 28 s.; earum motus diversi sunt secundum ipsas et secundum totius motum II, 331, 35; ut moveatur, semper ejus principium quiescere debet, tanquam punctum ad quod pertendit motus III, 517, 31 s.; igitur inter se habere debet quiescens, unde incipit motus, et cui innixa vel tota simul, vel per partes moveatur III, 517, 35 ss., cf. III, 518, 25 ss.; duabus pondus non habentibus, nec ambæ simul pondus habebunt II, 411, 41; non de iis est controversia adversus eos qui terræ quietem explorant rubeas quæ circa aquam vel aerem eveniunt II, 405, 28; necesse est secundum Zenonis argumentationem magnitudinem aliquam exstare iis carentem IV, 47, 20 ss.; num iis carens in omni quantitate sit, ut nonnulli statuerunt IV, 47, 2; earum virtus habitus quidam est II, 529, 17 s.; earum cura totius curam respicere debet, 624, 43; naturam numeri potius præ se ferunt IV, 200, 6.

Partes animalium; earum causæ exponuntur in lib. de Part. animal. III, 228, 34 ss.; quidnam sint et quænam sit earum causa exponitur in lib. de Part. animal. III, 395, 1; omnium causa movens in lib. de Generatione animal. enarratur III, 319, 14 s., cf. III, 430, 38; eas exponendæ sunt antequam de causis disseramus III, 219, 5 ss.; de iis tractatio ab hominibus incipit III, 76, 29 s.; primum investigandæ sunt, idque quare III, 8, 9 ss.; quomodo inter se differant III, 8, 12 ss.; de iis disserentes non de earum materie loquimur, sed de earum forma III, 227, 35 ss.; animalium materies sunt III, 319, 10; omnes separatim exstant III, 334, 15; enumerantur nonnullæ III, 228, 26 s.; distinguuntur in simplices vel similes et compositas vel dissimiles aut organicas III, 1, 5, 14; III, 8, 21; quænam earum membra vocentur III, 1, 10 ss., cf. III, 8, 24 ss.; alia animalia omnes inter se similes habent, alia diversas III, 1, 16 s.; quænam specie eadem sint III, 1, 17 s.; quæ genere eadem sunt, excessu et defectu inter se differunt III, 1, 23 ss.; eadem a se ipsæ differunt contrariis affectibus, idque quibusnam III, 1, 27 ss.; III, 8, 14; quædam certis animalibus peculiare sunt III, 1, 35 ss.; aliæ omnibus animalibus communes sunt, aliæ generibus quibusdam III, 17, 22 s.; vel pro portione convenient, genere vero differunt, vel genere differunt, specie vero eadem sunt apud animalia genere differentia III, 17, 25 ss.; multas alia habent quibus alia carent III, 17, 29; multæ multis animalibus communes sunt, idque vel simpliciter, vel pro portione III, 227, 45 ss., cf. III, 225, 50 ss.; III, 228, 1 s.; pleræque et e quibus tota constat moles, eadem sunt aut secundum excessum et defectum differunt III, 1, 38 ss.; III, 8, 14 s.; quædam nec specie, nec secundum excessum et defectum, sed pro portione eadem sunt III, 1, 42 ss.; III, 8, 13 s., cf. III, 145, 10; quædam situ inter se differunt III, 2, 6 ss.; III, 8, 12; cum similes, tum dissimiles natura constant III, 220, 37; igitur non sufficit dicere e quænam materie factæ sint III, 220, 42; dicendum est quid et quale quid sint III, 221, 20 ss.; item quare et quænam potentia talia sint III, 220, 40 s.; probantur non figura et colore constare III, 220, 49 ss.; mortui non amplius partes sunt nisi æquivoca nominum communione III, 221, 7 ss.; demonstratur animæ partem esse quo sunt quod sunt III, 221, 23 ss.; ubi anima abierit, iis similes sunt quas fabula in lapidem transisse narrat III, 221, 24 ss.; nisi anima prædita sint æquivocæ tantummodo nomine appellari possunt III, 348, 43 ss.; III, 349, 11 s.; solis elementis fieri nequeunt, quæ admixtum neque instrumenta, idque quare III, 348, 47 ss.; qualitates debent elementis III, 348, 51 ss.; formam vero motui quem semini indidit genitor III, 348, 54 ss.; iis quantitate et qualitate accommodatum motum habere debet calor semini inditus III, 361, 53 ss.; aut peiores aut mutilæ fiunt si hic calor deficit aut modum excedat III, 362, 2; idque eodem modo quo res quæ foris coquantur III, 362, 4; pleræque earum potentia sunt II, 556, 2, cf. 10 s.; ubi ab animali separatæ sunt, nihil nisi materies sunt et terra et ignis et aer II, 556, 3; cumulo similes sunt, ubi nondum coctæ sunt et ex iis unum factum est II, 556, 5 s.; principium motus habent in flexuris II, 556, 9; igitur prope ad id accedunt ut sint et actu et potentia II, 556, 1 s.; ubi vi vel coalescentia unum sunt, mutilatio II, 556, 12; nulla sine materie est, nec ulla materies sola III, 224, 29 s.; iis accensendæ non sunt omnia quæ corpus habent III, 224, 30 ss.; non opus est ut in eis sit anima III, 525, 23; vivunt eo quod agnate sunt.

natura munere suo funguntur III, 525, 24 s., cf. 21 s.; uniuscujusque essentialis ratio mixtionis elementorum erit, si ea ita se haberet III, 222, 53; eas numeribus accommodat natura, non vice versa III, 299, 46 ss.; earum figura determinatur genera animalium quæ similitudinem habent III, 226, 23 s.; eorundem generum affectibus corporalibus, i. e. secundum magis et minus a se invicem differunt III, 226, 26 ss.; calore augentur, frigore vero contrahuntur III, 522, 35 s.; alteratione aliæ majores, aliæ minores fiunt III, 522, 45 s.; igitur minores ac majores fieri ac figuram mutare possunt III, 522, 33 ss.; differunt densitate, raritate ceterisque III, 670, 25 ss.; omnes qualitates suas partim necessarias, partim alicujus gratia habent III, 362, 14 ss., 29 ss.; unaquæque proprium calorem habet III, 426, 4 s.; eorum frigidissima cerebrum est III, 238, 2 ss.; III, 506, 11 s.; eorum principio inesse debet vitæ principium et anima sentiens III, 277, 20 ss.; plantarum partibus æquiparandæ non sunt, nisi actu aut potentia habeant animam sensitivam III, 358, 27 ss.; omnes alicujus gratia sunt III, 222, 40; cuique suum est munus III, 348, 50; facultatum instrumenta sunt III, 321, 3; alicujus gratia exstant, nempe munerum quibus a natura destinatæ sunt III, 228, 3 s., 9; eodem modo se habent quo earum munera III, 228, 17 s.; de iis quoque poni potest quæstio, an semper eadem maneant, an semper aliæ fiant III, 525, 2 s.; omnes calorem naturalem insitum habent III, 535, 2 ss.; inde vivæ calidæ apparent, mortuæ vero frigidæ III, 535, 4 ss.; omnes etiam minimæ inopia caloris laborant apud convalescentes III, 423, 48 s.; item excrementis abundant III, 423, 51 ss.; naturali alteratione aliæ augentur, aliæ deminuantur III, 525, 35 ss.; atque ita ad exsequendos naturales motus idoneæ fiunt III, 525, 37 s.; reliquæ motus gratia capiti et trunco circumdedit natura III, 287, 3 s.; dum earum qualitates immutantur, actu id fiunt quod potentia erant III, 359, 19 ss.; atque eatenus dicere licet eas ideo fieri quod simile ad simile fertur III, 359, 16 ss.; earum affectus enumerantur III, 414, 12 ss.; contrahendo ac extendendo immutantur simulac sensu immutatum fuerit medium corporis, eoque fit animalium motus III, 524, 16 ss.; nonnullæ earum quibusdam motibus involuntariis agitantur III, 525, 27 s.; pleurosque motus non voluntarios faciunt III, 525, 28 s.; sæpe quasdam secundum mores mutant animalia III, 206, 26 s.; reliquæ carnis gratia exstant III, 240, 15 ss.; spiritu a se invicem secernuntur, idque quoniam III, 359, 46 ss.; nulla causa est generationis animæ III, 349, 16 s.; probatur aliqua semper prima generari III, 349, 18 ss.; idque ea quæ incrementi ac nutritionis principium continet III, 349, 20 ss.; id est quæ sibi simile generare valet III, 349, 23; altera post alteram fiunt III, 360, 16 s.; quoniam earum prius, quoniam posterius fierent determinare conati sunt antiqui naturæ scrutatores nonnulli, etiamsi satis imperite III, 360, 13 ss.; quomodo igitur determinandum sit quoniam prius, quoniam posterius fiant III, 360, 17 ss.; nonnulla earum principia sunt III, 396, 11; fieri non posse probatur ut omnes simul fiant III, 349, 13 ss.; earum distinctio concoctio est III, 409, 40; avium intra ovum discernuntur III, 359, 51; animalium respiratione præditorum intra uterum III, 360, 1 s.; quam primum natæ fuerint, e vitello alimentum et incrementum petunt III, 377, 17 s.; magnæ prius apparent quam parvæ, etiamsi non semper prius fiant III, 359, 34 ss.; primum earum lineamenta describuntur, deinde colore ac reliquis qualitatibus distinguuntur III, 362,

33 ss.; igitur eodem modo fiunt quo pictores animalia pingunt III, 362, 36 ss.; omnes potentia continet residuum feminæ, actu vero nullam III, 357, 50 s., cf. III, 359, 14; omnes potentia, non actu menstrua purgatione continentur III, 352, 35 s.; exceptis oculis omnes primum potentia adsunt quo loco postea actu aderunt III, 363, 5 ss.; exceptis oculis ex alimento fiunt III, 363, 52 s.; omnes concepto potentia continentur III, 356, 42 s.; reliquæ omnes cordi motum et incrementum debent III, 356, 53 s.; quoniam vera sit causa cur in concepto secernantur III, 357, 49 ss.; non secernuntur quia simile ad simile fertur III, 357, 42 ss., cf. tamen III, 359, 16 ss.; eodem redit utrum quæras utrum eæ animam habeant an semen III, 349, 9 ss.; manifesto animam habent ac potentia animata sunt III, 349, 13; earum motus partim actu, partim potentia semini insunt III, 399, 36 s.; hinc progenies iis partim patrem, partim matrem, partim majores aliquos refert III, 399, 34 ss., cf. III, 141, 42 s.; III, 398, 3; III, 400, 23 s.; iis quoque parentibus similes nascuntur liberi III, 329, 38; progeniei reliquæ parentibus non ideo similes fiunt quod a parentum partibus aliquid secedit ad semen efficiendum conferens, si uterus non eodem modo fiat III, 332, 11 ss.; uniuscujusque semen indistincte et potentia hæc ipsa est III, 336, 46 ss.; sine anima aut alia quadam facultate, æquivoco tantummodo eadem est III, 337, 1 s.; quarum successu secundum nonnullos semen fit, nec continuæ evadere, nec in unum locum convenire queunt III, 331, 16 s.; aliqua si semini inesset, a genitore facta esset III, 348, 15 s.; ab omnibus semen decedere putant qui ab hujus majori minorive copia ab alterutro parente decedente liberorum cum parentibus similitudinem repetunt III, 400, 30 s.; quum vero non ab omnibus abeat, sic hujus similitudinis causa nequit esse semen III, 400, 32 ss.; non intelligitur quomodo incrementum capere possint, si vera sit sententia eorum qui semen ab omni parte secedere contendunt III, 331, 37 ss., cf. 35 s.; si immutare valeant quod ad eas accedit, nulla causa est cur semen tale esse nequeat ut ex eo fiant carnes et sanguis III, 331, 40 ss.; nec fieri possit ut mixtione accedente crescant III, 331, 44 ss.; idque quia postea magis propriam suam naturam referunt quam a principio III, 331, 47 s.; quod ab iis secedit, idem nomen ac ipsæ habere nequit III, 331, 25 s.; si distracta sunt in semine, non intelligitur quomodo vivant III, 330, 42 s.; si continua, parvum animal erit semen III, 330, 43; queritur an earum defectus ab eadem causa pendeat ac partus singularis III, 403, 35 ss.; pendet ab eadem causa ac feminarum partus III, 406, 17 ss.; eadem nempe causa fit ac de qua totum conceptum abortu ejicitur III, 406, 20 s.; plures quam oportet habent monstra nonnulla III, 401, 33 s., cf. III, 402, 15; quæ earum defectu laborant, aut supervacaneas habent, monstris accensenda sunt III, 402, 43 s.; queritur an earum redundantia ab eadem causa pendeat ac partus multiplex III, 403, 35 ss.; pendet ab eadem causa ac gemellorum partus III, 405, 46 s.; fit nempe, ubi copiosior concrevit materies quam partium natura fert III, 405, 47 ss.; idque non semper, sed si materiei et qua sunt motus alicui obstaculo impigerit III, 405, 49 ss.; earum redundantia differt igitur a multiplici partu III, 406, 22 s.; partim a monstrorum generatione differt, partim eodem modo fit, idque quando III, 406, 23 s.; quando gignantur non in magna III, 405, 47 ss.; gignantur fetus quibus maneat sunt, item alii quibus supervacaneæ III, 403, 12 s.; a quoniam causa pendeat earum transpositio

III, 406, 27 s.; circa aliquam peritum esse licet III, 218, 11 ss.

Partes animalium (*de earum alimento, accretione et muneribus*); earum nutriendarum causa exstat sanguis III, 235, 18 s.; quomodo e sanguine incrementum capiant, commodius exponitur ubi de generatione loquimur et alibi III, 235, 14 ss.; e sanguine consistunt III, 237, 5 s.; III, 261, 40, 43 s.; idque e concocto et digesto III, 336, 34 s., 40 s.; unaquæque earum ex ultimo alimento fit III, 334, 35; e sanguine tanquam ex ultimo alimento fiunt III, 534, 13 s.; III, 542, 24 ss.; in eas distribuitur alimentum ultimum III, 276, 36 s.; eas intrat ingesti alimenti pars quæ per venas digeritur, III, 276, 46 ss.; quomodo id fiat et quomodo nutriantur, exponitur in libb. de *Generatione et alimento animalium* III, 276, 45 ss.; omnes caloris naturalis ope alimentum concoquunt III, 535, 8 s.; si reliquæ refrigerentur perstat vita, si vero principalis amittitur III, 535, 10 ss.; nobilissimæ et potissimi principii participes e purissimo et primo et concocto alimento fiunt III, 363, 54 ss.; necessariae vero e pejori et re iduo III, 364, 2 s.; augescentibus atque maturescentibus animalibus colorem mutant III, 237, 8 s.; omnium sanguis, excepto corde, venis continetur III, 258, 44 s.; earum nutritionis causa est calor animæ vegetativæ conjunctus III, 550, 28 s.; earum sanguineum principium cor est III, 391, 2 s.; unaquæque ex eodem alimento fit e quo incrementum capit III, 395, 45 s.; item e materie vel residuo cujus receptaculum est III, 395, 46 s.; idem quadamtenus e contrario III, 395, 47; venas circumdant quia ex iis fiunt III, 361, 26 s., cf. III, 394, 2 s.; alimento elaborando dicatæ muneribus suis se invicem excipiunt III, 395, 29 s.; exsanguis sensu carent III, 244, 34 s., cf. 41 s.; nonnullæ præcisæ levem sensum produunt, quia affectum quandam animæ participant III, 533, 40 s.; reliquis corporis, natura dissimilia sunt viscera III, 269, 41 s.; eas continent partium nervi, partim quod iis respondet III, 352, 52 ss.; unaquæque earum meatibus pertusa est III, 361, 33; pluribus demandata est cibi elaboratio III, 234, 28, cf. III, 237, 28; easdem pluribus officiis accomodare solet natura III, 248, 34 s.; III, 249, 36 ss.; III, 253, 14 ss.; sana munere suo bene et sine molestia fungitur et munere obito lassitudinem non sentit III, 209, 14 s.; si minima, sed principia dignitate prædita, multetur, multum inter se differunt animalium naturæ III, 147, 23 ss.; igitur et ab hujusmodi mutatione pendere videtur discrimen inter animalia pedestria et aquatilia III, 147, 30 ss.

Partes animalium (*animalium secundum eas differentias*) eas solus naturaliter dispositas habet homo III, 243, 36 s.; sine certis quibusdam aut omnino aut bene esse nequit homo aut saltem sine proxime ad has accedentibus III, 220, 14 ss.; idque causa est cur aliæ prius, aliæ posterius fiant III, 220, 20; apud athletas alienæ evadunt atque interdum omnino a pristina forma desciunt III, 400, 13 s.; idque quare III, 400, 12 ss.; tres perfectis animalibus necessariae sunt, idque quoniam et quare III, 243, 15 ss., 22 ss.; plures necessario habent agilia quam sedentaria, idque quare III, 285, 3 ss.; earum excessu et defectu a se invicem differunt aves III, 297, 22 ss.; earum vero forma a reliquis animalibus differunt aves III, 297, 28 s.; paucis privatim inter se differunt aves III, 297, 27 s.; non multas habent testacea, idque quare III, 285, 1 s.; testaceorum excepta ea quæ cibum recipiunt et potentium percolant nomine carent III, 285, 20 s., 22;

multas non habent insecta III, 283, 16 s.; juniorum debiliores sunt III, 416, 19 s.

Partes animalium (*de earum motu*); ut locum mutare possint, semper alicui inniti debent III, 305, 13 s.; igitur si fulcro careant, vel si iis subtrahatur fulcrum moveri nequeunt III, 305, 14 ss.; sibi invicem innituntur in flexuris III, 305, 20 s.; igitur duabus ad minimum opus est ut motus fiat III, 305, 26 s.; omnino instans foret id quod intra eam quiescit, nisi iterum extrinsecus aliquid adsit immobile ac quiescens III, 515, 1 s., 6 ss., cf. 27 ss.; vicissim principio motus impertiunt eosque ab illo accipiunt III, 525, 52 ss., cf. *Motus animalium et Motui dicatæ partes*.

Partes anteriores; homini infirmiores sunt quam posteriores IV, 1/0, 44 s.

Partes continuæ; v. *Continuæ partes*.

Partes corporis; quaeritur quidnam sit quod una cum moriatur III, 439, 26 ss.; quæque suam animam non habet III, 439, 28 s.; frequentissime et multis modis componuntur III, 439, 11; omnes ex elementis mixtæ sunt III, 439, 17 s.; non tamen eadem portione III, 439, 14 ss.; quæ simpliciter terra constant, sensu carent III, 442, 17 ss.; nulla ex parva distantia validam percussione facere valet III, 655, 45 s.; cur extendendæ sint IV, 151, 30 ss.; cur quæ cavæ sunt, assidue sudent IV, 124, 8 s.; ex iis petuntur signa physiognomonica IV, 3, 13; signis quæ ex illis petuntur, validiora sunt quæ e moribus supervenientibus petuntur et quæ secundum motus et figuras determinantur IV, 3, 54 ss.

Partes dextræ; facile moventur IV, 276, 47, cf. *Dextrum*.

Partes dissimilares; v. *Dissimilares partes*.

Partes duræ; v. *Ossi quod respondet*.

Partes exsanguis; v. *Exsanguis partes*.

Partes externæ; hominis nobis maxime cognitæ sunt II, 243, 34 s.; earum situs sensibus patet III, 12, 39 ss., cf. III, 8 19; nihilominus exponendus est earum situs, idque quamobrem III, 12, 42 ss., cf. III, 8 19 ss.; maxime notæ atque nomina nactæ sunt propter consuetudinem III, 13, 24 s.; non omnibus animalibus iisdem opus est, sed pro vitæ ratione et motibus differunt III, 258, 4 ss.; exsanguium primum tradendæ sunt quo diutius immorari possimus animalibus sanguine præditis III, 283, 12 ss.; earum ratione pisces etiam magis manci sunt quam aves III, 300, 42 s.

Partes fertus; eodem redit utrum eas a semine an a genitore fieri dicat III, 348, 24 s.; fieri non posse probatur, ut fiant ab aliquo, quod postquam factæ sunt, interit III, 347, 39 ss.; nec ut reliquæ ab una parte quæ ipsa ab hujusmodi re facta fuisset III, 347, 40 ss.; non intelligi posset cur non omnes interirent, si ipsa hæc res intereat III, 347, 42 ss.; vel ab exteriori aliquo fiant, vel a re quæ semine continetur, ea res vel anima, vel animæ pars vel anima præditum aliquid erit III, 347, 29 s.; exponitur quomodo fieri non posse videatur ut a re exteriori fiant III, 347, 30 ss.; nec a re quæ semine continetur, sed ipsius factus pars non est III, 347, 35 ss.; videntur igitur a parte aliqua fieri III, 347, 45 s.; idque necessario a parte anima prædita III, 347, 44 ss.; probatur fieri non posse ut a parte aliqua semini indita fiant III, 348, 12 ss.; eo fuit quia semini inest motus quo desinunt omnes deinceps fiant, idque anima prædita III, 348, 41 ss.; igitur aliquatenus a re exteriori fiant, aliquatenus non III, 348, 23; igitur eodem modo fiunt quæ moventur simulacra spontanea III, 348, 27; aliquatenus fiunt a genitore qui non amplius tangit, sed olim tetigit III, 348, 32 ss., cf. III, 349, 7 s.; aliquatenus a motu

semini indito III, 348, 34 s., cf. III, 349, 7 s.; idque eodem modo quo domus ab edificatione fit III, 348, 33; sunt igitur ab aliquo, sed id non tanquam perfectum quid iis inest III, 348, 35 ss.; motus semini inditus eas non solum facit, sed et anima præditas efficit III, 348, 41 ss.; sensui patet eas omnes simul non fieri III, 347, 51 ss.; nec fieri potest ut propter exiguitatem lateant III, 347, 53 ss.; si deinceps fierent, fierent quomodo in carminibus Orphicis exponitur, nempe quo modo rete plectitur III, 347, 49 ss.; si deinceps fiant, aut alia ab alia, aut alia post aliam fiet III, 348, 2 ss.; si alia post aliam fiat, eodem modo sunt quo puer vir fit III, 348, 6 s.; probatur fieri non posse ut alia post aliam fiat III, 348, 7 ss.

Partes inferiores; struthionis Libyci pennis tectæ sunt III, 363, 42.

Partes instrumentariæ; a sensoriis distinguendæ sunt III, 230, 1 s.; omnes dissimilares sunt III, 230, 2 s., cf. III, 229, 41 s.; III, 331, 10 et *Dissimilares partes*; alius gratia exstant III, 260, 43 s.; partim ante, partim post finem existunt III, 360, 50 s.; earum prius fiunt quæ movendi vel generandi vim habent III, 360, 41 s.; reliquæ vero post finem III, 360, 43 s.; non semper facile moventes a reliquis distinguuntur III, 360, 48; earum motus principium penes ipsum agentem est in actionibus quæ sponte quidem fiunt, sed per se iuvile II, 24, 37; apud animalia quæ earum ope moventur, magis distinctum est dextrum quam apud ea quæ corpore ipso dimensiones determinant III, 306, 14 ss.; eas præparant affectus III, 523, 24; iis accensendi sunt pedes et alæ III, 306, 15 s.

Partibus instrumentariis quæ progrediuntur animalia; v. *Animalia quæ partibus instrumentariis usa progrediuntur*.

Partes non instrumentariæ; cur apud animalia et apud plantas rotundæ sint IV, 201, 151 ss.

Partes internæ; earum experientia carebant Anaxagoras et Diogenes III, 538, 50; humanæ cum animalium comparari debent, idque quare III, 13, 25 ss.; ita se habent ut facile modo liquidæ, modo compactæ, modo molles, modo duræ fiant III, 523, 13 ss.; infirmissimæ sunt IV, 276, 19 s.; etiam mutilationibus et mutationibus obnoxia sunt quæ inde ab ortu generantur III, 403, 19 ss.; sic aut deficient, aut mancæ, aut transpositæ sunt III, 403, 21 s.; apud recens nata multo maiorem perturbationem ostendere possunt quam apud adultæ III, 403, 31 s.; alia sunt apud exsanguia atque apud sanguine prædita III, 258, 6; eas apud animalia sanguine prædita recto tramite circumdant caput et truncus III, 286, 49 ss.; eodem fere modo apud crustata et insecta III, 287, 5 ss.; apud mollusca vero et testacea replicatæ sunt, idque quomodo III, 286, 39 s.; III, 287, 9 ss.; molluscorum circumdat alveus III, 287, 13 s.; iis fere solis a feminis distinguui possunt palumbes ac turtures mares III, 179, 13 s.

Partes materiales; eas sunt in quas intereunt res II, 548, 31; formæ nec partes, nec principia sunt II, 548, 38, cf. II, 551, 24 s.; quarumnam rerum definitione continetur earum notio, quarumnam non II, 548, 28 ss., cf. II, 551, 23 s.

Partes minimæ; v. *Minimæ partes*.

Partes molles; v. *Carni quod respondet*.

Partes motui dicatæ; v. *Motui dicatæ partes*.

Partes posteriores; anterioribus dissimiles sunt III, 12, 3; continuitatem et stabilitatem præbent III, 327, 27 s.; apud feminas validiores sunt II, 75, 50; ante eas canescunt anteriores III, 47, 49; hominis quadrupedum

pronis pro portione respondent III, 18, 52 ss.; earum ratione ab homine differunt quadrupedes III, 293, 27 ss.; validiores sunt homini quam anteriores IV, 170, 44 s.; infirmiores sunt quadrupedibus IV, 170, 41; apud bisulca leviores sunt III, 294, 33 s.; dextris vicissim respondent ubi moventur quadrupedes et serpentes III, 308, 47 s.; unicum animal est cancer cui lateralibus similes sunt III, 317, 22 ss.; earum impotens est cinctus III, 182, 19; quomodo se habeant apud aves unguines, idque quare III, 312, 32 ss.; eas apud mollusca et testacea turbinata ad anteriores adductæ sunt III, 286, 39 ss.; eas validas habent insecta quatuor alis prædita III, 284, 36 s.

Partes principales; ex alimento naturali incrementum capiunt III, 364, 19 ss.; in eas per morbos et senectutem minor materiei copia impenditur III, 364, 43; si mutantur totius animalis constitutio multum forma discrepat III, 396, 6 s.; si eas occupent mutilationes inde ab ortu generatæ et multum a natura recedant, animalia vivere non sinunt III, 403, 33 ss.; apud quos fetus redundat, ii monstris accensendi sunt III, 406, 24 ss.

Partes pugnæ inservientes; eas tribuit natura animalibus quæ iis uti poterant, idque vel solis, vel præ aliis II, 252, 35 ss.; quænam iis accensendæ sint III, 252, 37 s.

Partes quæ pro portione sunt; τὸν diapason causa sunt II, 264, 15; II, 515, 5 s.

Partes terrenæ; sensu carent III, 475, 23 s.; iis accensenda sunt pili et ossa III, 475, 22 s.; igni molliuntur, sed non resolvuntur III, 361, 41; nonnullæ earum humoribus solvuntur III, 361, 41 s., v. *Ossi quod respondet*.

Partes similes; v. *Similares partes*.

Partes supervacaneæ; plerumque sibi invicem propiores agnascuntur, interdum tamen et remotæ, idque quare III, 406, 3 ss.

Partium affectus; v. *Affectus partium*.

Partium differentia; eo nomine citatur *Hist. Anim.* (t. III, p. 8-10) III, 79, 27.

Partibus carens; quidam II, 331, 34; in eo nec motus nec quies fieri potest II, 329, 13, 21 s., 27 s.; probatur non nisi per accidens moveri posse II, 331, 29 ss.; nec mutari in ullo mutationum genere II, 331, 43 s.; tunc tantummodo per se moveri posset, si in momento motum fieri liceret II, 332, 3 s., 30 ss.; cum partibus carente coherere nequit II, 326, 38, 50; extremum non habet II, 317, 41; eorum unicus solummodo contactus esse potest IV, 49, 45; nullam extensionem habent IV, 51, 24; sibi invicem adjecta, maiora non fiunt IV, 49, 47 s., v. *Individuum*.

Partibus animalium (de); quidam horum II. argumentum III, 228, 34 ss.; III, 304, 43, cf. III, 319, 1 s.; III, 395, 1 ss.; eos insequuntur II. *de Generatione animalium* III, 304, 50 s.; III, 319, 1 ss.; item liber *de Incessu animalium* III, 318, 21 s.; eos insequi videntur II. *de Anima* III, 526, 13 s.

Citantur nomine πρώτων λόγων (cf. t. III, p. 219 s.) III, 414, 33; citantur (t. III, p. 235, 3; p. 244, 5 ss.; p. 256, 18 s.) III, 534, 11 ss., 34 ss.; (t. III, p. 247, 2 ss.) III, 420, 10; (t. III, p. 252) III, 429, 15; (t. III, p. 258) III, 506, 32 s.; (t. III, p. 258, 259) III, 503, 27 s.; (t. III, p. 286-287) III, 307, 11 s.; III, 328, 5 s.; innuuntur III, 395, 3 s.; (t. III, p. 238, 239) III, 506, 11.

Parsimonia (φιδολία); species illiberalitatis II, 246, 21; consequentia illiberalitatis IV, 7, 33; ejus definitio II 246, 24.

Parthenia; ita olim Samos vocata fr. 284, b.

Partheniæ; Lacedæmone se ceteris civibus virtute haudquaquam inferiores putabant, idque quare, 573, 42; ubi reipublicæ insidiari comperti sunt eos Tarentum in coloniam miserunt, 573, 43.

Parthenope; ita vocatur una ex insulis Sireneus IV, 92, 40.

Participandi vim habens (μετέχων); modo id materiem, modo magnum et parvum esse arbitrantur II, 287, 17 s., v. *Locus* et *Plato*.

Participantia (μετέχοντα); omnia bona erunt, si unum boni substantia sit ex eoque facti numeri (ideales) II, 635, 16; iis non insunt ideæ II, 483, 4, cf. II, 616, 38 s.

Participantia ideæ; ex opinione Socratis *Phædonis* semper sunt II, 463, 52; in nonnullis eorum adesse probatur principium motus II, 464, 1 s.; eadem esse videntur ac quæ secundum potentiam fiunt II, 464, 4.

Participare; quidnam, 206, 26; quidnam sit ignorant qui participatione rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 32 s.

Participatio (μέθεξις); illud nomen tantummodo Pythagoreum imitationi substituit Plato II, 477, 42 s.; quid vero sit dicere neglexit III, 477, 45 s.; frustra ejus ope quidam (sc. Platonici) rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 31 s., cf. 3; ejus tamen causam ignorant II, 563, 32; ea cum ideis coherent res (sec. Platonicos) II, 620, 29 ss.; ejus principium ideis ruperius agnoscere debent qui ideas ponunt II, 610, 32; nihil est II, 484, 35 s.

Particeps; alicujus rei sit aliquid, quatenus non de subiecto dicitur II, 482, 36 s.; II, 616, 9 s.; non igitur per accidens II, 482, 35; II, 616, 8 s.; alicujus rei tolluntur, ubi tollitur id quod participant II, 190, 3.

Particulare (τὸ ἐνι μέρος); quid, 39, 10; indivisibile est, idque secundum tempus II, 624, 15 ss.; facilius definitur quam universale, 167, 23; eo ad universale adscendendum est in constituenda definitione, 167, 14; id generali sua scientia arripit potentia sciens II, 338, 24 s.; sensu cognoscuntur II, 255, 18; præcipuè eorum cognitiones sunt sensus II, 469, 28; de iis non fit deliberatio, idque quare II, 28, 35, 37; ea spectat sensus II, 28, 36; III, 451, 50 s.; III, 452, 2 s.; eorum gratia querimus universales rationes, iisque has rationes accomodamus III, 517, 14 ss.; ea etiam moveri nequeunt, nisi inter se habeant aliquid quiescens III, 517, 16 s.; ea semper finire putabant idearum assertores II, 627, 3; præter ea tanquam separabiles non exstant res materie carentes II, 563, 30 s.; circa ea versantur actiones II, 25, 13; in iis multæ sunt differentia II, 25, 15; ea spectat experientia II, 468, 37, cf. II, 469, 6; item actiones et generationes II, 468, 38; item sanatio II, 469, 7; corruptibilia sunt, 146, 39; ex iis fit inductio, 139, 23; nonnulla ignorant sæpe qui universalis contemplantur ac quamnam et quare, 135, 8; omnia concedenda sunt respondentem, si vera sint vel probabilia, 269, 17.

Parturiens; ei sollicitudinem atque commiserationem multam impendit columbus, idque quomodo III, 178, 46 ss.

Partus; necessario competit feminæ, idque quare III, 342, 32 s.; quamnam ejus causa apud animalia vivipara III, 216, 48 ss.; III, 217, 10 ss.; ejus ratione inter se differunt animalium vitæ, idque quare III, 146, 1 s.; per similitudinem tantum tribuitur nonnullis animalibus III, 75, 2 s.; omnibus animalibus secundum naturam in caput fit, idque quare III, 413, 1 s.; ejus tempus bene determinatum est III, 412, 44 s.; fit nempe ubi fœtus propter molem non amplius per um-

bilicum ali potest III, 412, 45 ss.; idque quia vena umbilicales, non intrante per eas alimento concidunt III, 412, 48 ss.; ad ejus frequentiam multum coarctet et quadrupedibus et piscibus locorum ratio III, 83, 20 ss.; eo vere vel æstate ineunte funguntur aves III, 81, 31 ss.; eo etiam æstate et hieme funguntur nonnullis aquatilia et volucra III, 81, 21 ss.; quæ aves mansuetæ sæpius eo funguntur et omni anni tempore coeunt III, 81, 26 s.; eo fungitur alcedo circa brumam III, 81, 34 s.; perperam apud mustelas ore fœi creditur III, 381, 47 s.; cur post eum animalia quædam torva sint, ut canis et sus, alia vero non manifeste ut mulier et ovis IV, 166, 44 ss.; quomodo polypos feminas debilitet III, 192, 50 ss.; III, 193, 5 s.; eam difficiliorem reddunt erri III, 54, 42 s.; item oscitatio, idque quare III, 325, 39 s.; mulieribus multo laboriosior est quam reliquis animalibus III, 143, 10 s.; quibusnam mulieribus inprimis valde laboriosus sit III, 143, 13 ss.; laboriosius est apud mulieres sedentarias III, 410, 8; eo magis laborant mulieres juniores III, 136, 3; frequens sedat mulierum salacitatem III, 136, 8 ss.; III, 407, 46 ss.; ejus facilitas aut difficultas pendet a spiritus retentione III, 410, 9.

Partus multiplex (πολυτοκία); queritur an eadem causa fiat ac partium redundantia III, 403, 35 ss.; probatur fieri propter parvitatem III, 403, 43 ss.; III, 404, 11 s.

Partus parcius (ὀλιγοτοκία); ejus causa est magnitudo III, 404, 11 s.

Partus singularis (μονοτοκία); queritur an ab eadem causa pendeat ac partium defectus III, 403, 35 ss.; probatur a magnitudine pendere III, 403, 33 ss., cf. inprimis III, 403, 49; III, 404, 11 s.

Partus vernus; gravidis in abortum abijt idque quare IV, 109, 38 ss.

Partus dolores (ὀδυνæ); quibusnam partibus perimque innituntur III, 143, 1 s.; quando celerem, quando difficilem partum prænuunt, prouti his vel illis partibus innituntur III, 143, 3 ss.; ligamentorum motus est III, 217, 11 s.; eum facit fœtus vivere cupiens III, 217, 12 s.

Parum; multitudini contrarium non est II, 581, 20; id multo contrarium esse censent II, 446, 1 s.; id propter unum dici perperam censent aliqui II, 580, 52 s.; dicitur etiam propter duo, *ibid.*; ejus ad multum ratione misceri possunt res III, 491, 23; multitudo est defectum habens II, 580, 33, 43; igitur duobus modis ei opponuntur multa, idque quibusnam II, 580, 36 s., cf. II, 581, 21; omni rei continuæ sed dividuæ inest II, 19, 14; vel ad rem refertur, vel ad nos II, 19, 16; cito movetur III, 428, 52 s.

Parum ac nimium; ad genus *malum* pertinent, etiam si eorum intermedium *mediocre* genere *bonum* continetur, 210, 50.

Parum quod est; facile a quovis calido vel frigido afficitur III, 236, 46 s.

Parus (αἰγυθαός); avis est III, 198, 26 s.; vermibus vocatur III, 150, 48 ss.; apibus injuriam facit III, 198, 25 s.; omnium avium plurima ova parere fertur II, 181, 8; eorum tria genera III, 150, 50.

Parus fringillaris; v. *Fringillaris parus*.

Parus minimus; reliquis parvis similis est III, 151, 1 s.

Parus montanus (ὄρειος); quare ita vocetur III, 150, 51 s.; quomodo se habeat III, 150, 52 s.

Parvifcentia (μικροπένεια); quidnam, 830, 10; II, 21, 15; II, 42, 28; II, 196, 13; animæ affectus est II, 195, 37; vitium est, sed dedecus non affert II, 44, 2; alteri non nocet nec admodum indecora est II, 44, 3.

- quomodo a vitii liberalitati oppositis differat, postea dicitur II, 21, 16.
- Parvificus** (μικροπενής); quisnam II, 149, 3; ostentatori opponitur II, 149, 2; ejus exemplum citatur II, 149, 4 s.; II, 216, 19; ejusmodi esse non potest qui omni fere dignitate caret II, 216, 30; ei convenit accurate rationes subducere II, 42, 43; in omnibus deficit II, 43, 51; magnis sumptibus factis in parva re honestatem amittit II, 43, 52; quodcumque facit, cunctatur et spectat, quomodo minimum impendere possit II, 43, 53; lamentatur omniaquo se majora facere quam oportet arbitratur II, 43, 54.
- Parvitas**; causa est cur aeri innatent ramenta et pulvis et terrena quædam II, 431, 21 ss.; affectus corporalis est III, 226, 29 s.; nihil confert hominum actionibus iustus vel iniustus, 334, 5.
- Parvi**; natura simus II, 184, 18; qui siccis sunt carnibus et coloribus e calore ortis nihil absolvunt, idque quare IV, 14, 21 ss.; qui humidis carnibus sunt et coloribus a frigore ortis, strenui, idque quare IV, 14, 38 ss.; qui valde sunt, acuti IV, 14, 16 ss.
- Parvum**; magno continetur, non vero vice versa III, 250, 16; an magno contrarium sit, necne, 5, 27; 8, 13; disceptatur utrum ad quantum, an ad πρὸς τι pertineat, 8, 14 ss.; finitas divisiones habet IV, 47, 6 s.; IV, 48, 17; magis a magno distat quam ab æquo II, 22, 43; quaeritur an generatio semper fiat quo modo ex illo magnum et vice versa II, 437, 12 s.; eo admixto res de statu suo dimoveri censent Leucippus et Democritus II, 434, 33; multum valet in auri pondere, parum in ligni II, 225, 44; male de eo judicant amicitia secundum excellentiam conjuncti II, 225, 45; nulla causa est cur iis magnis quam magnis competeret indivisibilitas II, 450, 4 ss.; ea simpliciter aliis parvis majora esse licet II, 411, 52; facile mutantur ac depravantur III, 425, 35; iis accensenda sunt omnia quæ fiunt III, 425, 35 s.; iis qui studet circa ea queribundus et supplex esse solet II, 46, 19; cur alia omnino sint, alia vero magna IV, 162, 29 ss.; parvis si apponantur facile misceantur, idque quare II, 453, 4 s.; quænam dicamus IV, 48, 3 s.
- Parva animalia**; v. *Animalia parva*.
- Parvis partibus constans**; repletivum est, idque quare II, 455, 17 s.; ad id pertinet tenue, *ibid*.
- Parvum et magnum**; eorum quædam species sunt longum et breve II, 484, 16.
- Pasa lacus**; ejus aqua potulenta quum sit cur lavet et detergat vestimenta IV, 236, 13 ss.; qualis sit ejus aqua IV, 236, 19 s.
- Pascua** (βοσται); quænam ovibus prosint III, 155, 44 s.; palustria cujusvis quadrupedis carnem deteriore reddunt III, 156, 1 s.
- Pascula**; v. *Boscas*.
- παρπασσα δαί**; IV, 100, 26.
- Passer** (στρούθος); individua avium species est III, 226, 12; eo non multo major est alcedo III, 183, 32; parva avis est III, 31, 25, 40 s.; igitur ingluvie carens longum habet ventriculum III, 34, 24 s.; item appendices intestinorum, sed valde parvas III, 34, 40 s.; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 54 s.; et pulveratione et lavacro utitur III, 207, 43 s.; vernibus vescitur III, 150, 48 s.; frigida tempestate albescit III, 49, 7 ss.; jam conspectus est albus III, 425, 32 s.; ferunt mares unum solummodo annum vivere, idque quare III, 179, 27 ss.; feminae vero longæviores esse videntur, idque quare III, 179, 31 s.; III, 529, 49 s.; feminae inter juvenulos capiuntur III, 179, 32 s.; quomodo a maribus distinguantur feminae III, 179, 33 s.; multipari sunt et non magni, ideoque hic perfectos ac cæcos foetus edunt, III, 409, 10; ad octo pullos parit fr. 175, a; hieme nusquam comparant mares, idque quomodo probetur fr. 175, a; cito coitum absolvunt III, 77, 47 s.
- Passer** (ψήρτα); fusaneus piscis est III, 82, 19 ss.; (*inter cartilagineos pisces errore referri videtur* fr. 176, a); igitur semel quotannis parit III, 82, 18 ss.; omnes ova habent nec in eorum genere ullus est qui ineat III, 75, 35, cf. III, 77, 7; III, 385, 28 ss.; III, 386, 37 ss.; iis similes pisces eodem modo natant quo luscii ambulant, idque quare III, 317, 31 ss.; in arena vel limo se abscondunt atque radiolorum ope capit pisces III, 191, 3 ss.; (?) fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 ss.
- Passio** (πάθος); patienti, non agenti inest III, 463, 11 s., 20 s.; probatur subjecto idem actus esse qui effectio, non vero notione II, 275, 40, cf. II, 276, 26; pertinent ad tertium qualitatis genus, 14, 3; quomodo a qualitatibus patibilibus differant, 14, 32; 41, 53; 15, 2; earum exempla, 14, 44; 15, 4; propter eas multæ sunt colorum mutationes, 14, 24; quæ in facie apparent IV, 3, 47; quæ nullo modo immutant signa corporea quibus utitur physiognomon, non poterunt illi indicia esse IV, 2, 42 ss.; de iis tractat physiognomonica IV, 3, 2 s., cf. *Affectus*.
- Passivum** (παθητικόν); ad id refertur activum II, 526, 36 s.; ejus actus definitio, cum in universum, tum in singulis speciebus facile deduci potest e motus definitione II, 276, 34; ei inest et actio et passio et motus III, 463, 11 s., 20; item activi et motoris actus III, 463, 14 s.; in universum non cum agente in unicuique corpus coalescit III, 341, 13, 18 ss.; ubi tangitur ab activo, quo modo, quo loco et quo tempore alterum in alterum agere potest, statim afficitur III, 357, 52 ss.; ita se habet ut, si omnia ei insint quæ ad ejus notionem pertinent, statim afficiatur III, 523, 17 ss., cf. 27 s.; III, 528, 31 ss.
- Passum** (vinum); quomodo conficiatur IV, 221, 8 ss.
- Passus**; maximus camelorum castratorum III, 208, 44; qui longis et tardis incedit lente res aggreditur, sed activus, idque quare IV, 13, 25 ss.; qui tardis cunctator IV, 13, 28; qui parvis ac tardis, lente res aggreditur, nec activus erit, idque quare IV, 13, 28 ss.; magnis ac celeribus aggrediendo non promptus, sed activus, idque quare IV, 13, 30 ss.; parvis ac celeribus, aggrediendo promptus, sed non activus IV, 13, 32 ss.
- Pastinaca** (τρογών); piscis pelagicus est III, 158, 15; piscis cartilagineus est fr. 176, a; piscis cartilagineus latus est III, 6, 21; III, 78, 40 s.; III, 114, 2 s.; III, 300, 47 ss.; III, 301, 17; longa cauda instructa est III, 6, 21 s.; III, 78, 40; ideoque pinnis caret III, 6, 22; III, 301, 16 ss.; apud eas caudæ incrementum in latitudinem impenditur III, 300, 46 s.; quomodo natet III, 6, 22; quomodo coeat III, 78; 41; vivum animal parit, primum intra corpus edito ovo III, 114, 3 s.; catulos non intra se admittit propter caudæ asperitatem III, 113, 14 s.; aliquam penis speciem habet eamque qualem III, 78, 29 ss.; tardissima est III, 190, 50; in arena vel limo abscondita prædat, sed non eodem modo quo torpedo III, 190, 47 ss.; inde in ejus ventriculo sæpe inveniuntur mugiles qui ipsi velocissimi sunt III, 190, 48 ss.
- Pastinaca**; (σταφυλίνος); sphondylæ similis est III, 167, 17; qui eam inhiarit equus moritur III, 167, 16 s.
- Pastores**; pars reipublicæ Platonis, 547, 37; eorum vita agriculturæ satis similis est, 594, 9; ad munera mili-

taria obunda exercitant sunt, 594, 10; corpora utilia habent et sub dio cubare possunt, 594, 11; apud eos facile instituitur democratia, 593, 6; exceptis agricolis, plebs ex iis composita optima est, 594, 7; quomodo hieme debiliores oves a robustis distinguant III, 155, 46 ss.; nisi arietes adducant, aut ipsas propellant, domum redire nolunt oves nive deprehensæ III, 175, 32 ss.; oves docent sono auditu concurrere, idque quare III, 175, 41 s.; ferunt simulac sol in occasum vergat, capras aversas cubare, quum antea adversis oculis cubarent III, 175, 48 s.; arietem, nomine imposito, præficiunt gregi III, 124, 1 ss.; III, 126, 20; non vero hircum caprarum gregi, idque quare III, 124, 22 ss.; quando prænuntiant annum ovium gregi prolificum III, 124, 24 ss.; unde cognoscant ovium vel caprarum partum instare III, 122, 43 s.; contendunt pecora mares vel feminas parere prouti coeuntia Septentriones vel Austrum spectant III, 397, 19 ss., cf. III, 124, 14; quales esse dicant feminas ferarum IV, 8, 3 s.; quantum e caprino et bubulco lacte casei colligant III, 54, 7 ss.; interdum capiunt vivas aquilam et hybrin secum invicem pungentes III, 182, 47; comparantur regibus II, 100, 7.

Patella genu imposita (μύλη); quidnam III, 12, 22; ejus usus III, 668, 48 s.

Patellæ (πατάδες); pertinent ad testacea in summo fluitantia III, 88, 50; ideoque circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49; earum descriptio fr. 178, a; univalves sunt III, 279, 20 s.; III, 280, 4 s.; testaceum est univalve III, 62, 7 s.; absolvitur in pastum III, 62, 30 s., cf. III, 89, 37 s.; infra in fundo papaver habet III, 63, 47; omnes os infra habent, excrementum vero supra III, 65, 37; æque ac neritæ coorto vento saxis adhærent III, 64, 50 s.; absolutæ transmigrant et nascuntur III, 148, 6.

Patella fera; eam nonnulli vocant aurem marinam III, 64, 11 s.; unicum testaceum est quod excrementum per inferiorem testæ partem emittat III, 64, 10 ss.; ejus testa perforata est III, 64, 13; in ea conspicua sunt post os ventriculus et partes ovis similes III, 64, 13 ss.

Patentia loca; quomodo in iis currat leo fugere coactus III, 203, 35 s.

Pater; quomodo ad filium referatur II, 527, 18 s.; ejus quasi pars filius est II, 152, 39; causa movens filii est II, 264, 17; II, 515, 8 s., cf. II, 514, 33; hominis causa movens vel externa est II, 603, 17; tui causa est II, 603, 25; necessario factus est, si tu es, non vero vice versa II, 467, 42; matri oppositus est III, 399, 22; quo modo in universum matri opponitur, sic quoque unusquisque peculiaris unicuique peculiari matri III, 398, 52 s.; et mas est et hujus modi mas III, 398, 29 s.; item homo et animal III, 398, 30, 37; his omnibus generat, sed unoquoque eorum eatenus magis quatenus peculiari propius est III, 398, 32 s., 35 s.; non vero his quæ ei per accidenz insunt, v. g. eo quod grammaticus est aut alicujus vicinus III, 398, 33 ss.; quando ei similis nascatur mas III, 398, 25 s.; ejus motus actu semini insunt III, 399, 5 s.; si vincatur ejus motus quatenus mas est, nascetur femina III, 398, 50; si vero quatenus pater est, nascetur proles matri similis III, 398, 50 s.; si ejus motus solvatur, minima differentia transit in patris sui motum III, 399, 10 s.; secundo vero loco in avi sui III, 399, 12; plerumque simul vincit ejus motus quatenus pater et quatenus mas, idque quare III, 399, 16 ss.; si ejus motus vicerit quatenus mas est, non vero quatenus pater est, nascetur mas matri similis III, 399, 23 ss.;

sin vero quatenus pater, non quatenus mas, nascetur femina patri similis III, 399, 24 ss.; si ejus motus quatenus vir est perstiterit, solvatur vero quatenus pater est, nascetur mas avo vel alii majorum alicui similis III, 399, 26 ss.; si simul vincatur ejus motus quatenus vir et quatenus pater est, nascetur femina matri vel avie vel alicui majorum ejus similis III, 399, 30 ss.; ei plerumque similes sunt filii, idque quare III, 141, 40 ss.; III, 398, 5; III, 399, 16 ss., cf. III, 400, 21; ei interdum partibus quibusdam similis est proles III, 399, 34 s.; cum omnes mares referre deberent, si Democriti sententia de sexus discriminis origine vera esset III, 393, 51 s.; ei interdum similes sunt filiae III, 400, 22; hujus rei rationem reddere nequeunt qui sexus discrimen et liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia pendere putant quod a patre vel a matre abierit III, 400, 35 s., 39 ss.; nec facile hæc similitudo ab eadem causa repeti potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; Chalcedonio cuidam puncturam in brachio habenti, filius natus est aliquam hujus effigiem referens III, 329, 49 ss.

Pater; existentie et alimentis et educationis causæ est II, 100, 10; ejus amicitia erga filios quomodo disferat a regis erga subditos II, 100, 9; natura filiis imperiali II, 100, 13; ei competit jus pro dignitate II, 100, 15; II, 230, 30; erga eum filio competit jus et amicitia II, 179, 1; queritur quatenus erga eum filio competat jus II, 152, 28 s., 35 s., 39 s.; ei similis et æqualis est filius vir factus II, 152, 40 s.; ejus cum filio necessitudo pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 11, 96, 19; II, 100, 14; II, 179, 43; II, 183, 19; II, 225, 8; ejus erga filium amicitia similis amicitie principis erga subditum II, 225, 11; ejus cum filio necessitudo est species amicitie inter cognatos II, 230, 34; eorum auctoritas determinatur jure pro portione II, 230, 25; ejus cum filio necessitudo eadem quæ dei cum homine, benefactoris cum beneficio affecto, natura principis cum natura subdito II, 180, 6; ei non eadem est amicitia erga filium ac filio erga eum II, 96, 23; ejus erga filium amicitie inprimis propria esse videtur amato II, 180, 3; liberos magis amant quam hi eos, idque quare II, 180, 3 ss.; II, 229, 43; his impensis etiam liberos amant matres II, 229, 44, 46; in ejus erga filium et pauciores et alia sunt contentiones quam in amicitia secundum æqualitatem II, 183, 15 ss.; ejus in filios imperium regis simile est II, 99, 32, 35; II, 230, 20; apud Persas filius tanquam servus utitur II, 99, 36; ei licet filium abdicare, idque quare II, 103, 48; nullus filium abdicabit nisi admodum improbus sit, idque quare II, 103, 51; matre melior II, 234, 8; ei non eadem tribuenda quæ matri II, 234, 7; in eum quadrat definitio amicitie qua amico retribuenda sunt beneficia II, 234, 25; nihilominus cum eo vitam degere non oportet II, 234, 26; liberos suos vivere cupiunt, sed cum aliis vitam degunt II, 227, 47; queritur an eum omnibus rebus sit obtemperandum II, 105, 23; item utrum ei a medico obtemperare debeat ægrotus II, 105, 23; item ubi imperator creandus est, utrum ei an militie pericula suffragia danda sint II, 105, 24; item utrum eum potius a latronibus redimere debeamus an eum qui antea nos ipsos redemit II, 105, 37; ei non omnia tribuenda sunt II, 105, 52; ei non idem honor tribuendus ac matri II, 106, 11; nec idem ac sapienti aut imperatori II, 106, 12; quomodo ei obedimus, sic rationi cedat anima concupiscens II, 14, 18, 24; querunt sophiste, utrum ei an sapientibus sit obediendum, 290, 25; quo

usque ei in filias ait potestas, 382, 21; ad ejus iudicium fit provocatio, 377, 41; turpe est, contra ejus iudicium dicere, 377, 50; domus pars est, 484, 28; an cum filio coeat, nihil referre existimat Plato, 499, 16; quominus agnoscat non semper impedire poterit uxorum liberorumque communitas, 498, 44; ejus præcepta in privatis domibus idem valent quod leges in civitatibus II, 128, 52; ei regium imperium in liberos est, 494, 17; 495, 19; cum amore, tum ætatis gravitate imperare debet, 494, 28; a liberis natura differre debet sed genere idem esse, 494, 34; eum respicit liberorum virtus, 495, 43; falsa est opinio qua eum liberorum nullam habere rationem jubent, si de imperio res agitur, 604, 34; in nonnullis oligarchis magistratum una cum filio obtinere nequit, 571, 38, 45; eum verberare gravior injuria est ac quemvis alium II, 98, 25; eum si quis verberet, nesciens eum patrem ipsius esse, sponte non agit II, 61, 29; eum qui interfecit arbitrans se hostem occidere, non injustus, sed infelix est II, 133 36 ss.; eum qui cædunt ebrii injusti sunt, idque quare II, 153, 49 ss.; eum qui cædunt infantes injusti non sunt, idque quare II, 154, 2 s.; eum qui non cecidit, etiamsi cuperet nec id turpe esse putaret, continens non est II, 164, 40 ss.; eum qui verberat, ei propinquos verberabit, 376, 15; eum verberans eo se excusabat quod ille suum verberasset et filius ipsum verberaturus esset II, 82, 33; eum si filius occidat, vel in eo sit ut occidat, miserationem movet idque consecrandum est (in tragedia), 467, 47; eum immolare alicubi aut potius aliquibus pulchrum est, non vero simpliciter, 197, 26, 35; eo occiso, interficiendi quoque sunt filii, 344, 16; 372, 43; de filia loquentem introducit Archilochus, 408, 42; quomodo in arguentione contentiosa alstruendum sit, ei in omnibus vel sæpe in multis obediendum esse, 292, 36; eorum res gestas imitari debent filii, 414, 32

Pater vel mater; qui eos injuria faciendi ulcisci possunt, eum infligere solent, 338, 42.

Paternæ tuus canis est, vel filius, vel servus, 301, 11; solvi non potest hoc sophisma negata interrogatione, 301, 31; ei nonnulli duplici significato solvere conantur, sed immerito, 302, 7; quomodo revera solvendum sit, 302, 17.

Patera; ejus causa argentum est II, 264, 12; II, 515, 2 s.; si quam manu protenderet aliquid simulacrum decorum, adimere jubebat Dionysius, dicens se eam accipere, 651, 7, v. *Phiala*.

Paterfamilias; domo utitur, 532, 29; melius de domo judicat quam qui fecerit, *ibid.*; eum uxori, tum liberis, tum servis imperare debet, sed non eodem modo, 494, 15; 495, 18; majorem curam impendere debet hominibus quam rebus inanimatis, 494, 37; item liberis quam servis, 494, 39; ejus officium quadruplex, scilicet parare, conservare, ornare et usurpare rem familiarem, 638, 1; eum jubent Persæ omnia ipsum præcipere et inspicere, 638, 14; eum omnia per se curare jussit Dio cum Dionysio collocutus, 638, 17; inter eum et uxorem partiri debet rei familiaris administratio et inspectio, 638, 21; nisi bonum det exemplum, rite eum imitari nequit villicus, 638, 27, v. *Dominus*.
sterna ars; v. *Liberos procreandi ars*.

ati; ejus exempla citantur, 2, 30; contrarietatem ac magis et minus recipit, 17, 4; a se invicem nequeunt res, quibus nihil commune est III, 468, 8 s.; quas possunt, vel per certum quoddam tempus vel per infinitum possunt II, 388, 10 s.

ti (obscono sensu); avent quibus humor sedem adit IV, 141, 36 s.

Patiens; id est ejus motus affectus est II, 445, 24; id causam materiale vocare solemus III, 553, 9 s.; ei contrarium est agens II, 445, 23; II, 446, 41; id sibi simile reddit agens II, 446, 40, 42 s.; ab eo quoque afficitur agens III, 399, 49 s.; idque interdu magis quam ipsum agit III, 399, 54 s.; quænam sint causæ cur non vincatur III, 400, 5 ss.; si partim vincatur et partim vincat, multiforme reddit id quod consistit III, 400, 8 ss.; eo semper præstabilis est agens III, 468, 35 s.; in eo inest actio agendi III, 446, 51 s.; afficitur quia principium quoddam continet II, 564, 35 s.; quidpiam sit, simulac agens adest II, 447, 31 s.; duabus affectionibus patitur caloris frigorisve aut absentia aut præsentia III, 615, 11 ss.; ejus facultas terminis continetur III, 405, 22; quando cum agenti congruit ac eodem modo se habet, oritur voluptas II, 120, 38.

Patina; quomodo ope carne plenæ vespas capiant apiarii III, 200, 26 ss.

Patria; ei debetur justitia vel pietas quæ aut pars aut sequela justitiæ est II, 244, 49; erga eam peccatum impietas est II, 246, 9; ejus potentia fiduciam facit, 355, 17; ei benefacere cupiet qui parentes colit, 421, 36; quæ pro ea fecerit quis, commodo suo neglecto, honesta sunt, 330, 29; si quis dicat se eam magnam esse velle, consentaneum dicit, 424, 36; pro ea mori non recusat vir bonus II, 111, 54; pro ea qui moritur mavult paulisper magna voluptate perfrui quam diu leni II, 112, 3, 6.

Patria potestas; caret sufficienti vi constringendi qua homines ad virtutem excitet II, 128, 29.

Patrii mores; v. *Mores patrii*.

Patrii sermones; quænam recte doceant de re quadam divina motu prædita II, 389, 23.

Patrimonium; id tueri jubet lex II, 154, 47; primordia olim vendere non licebat in multis civitatibus, 593, 50; Lacedæmone id vendere, vel ab aliis emere honestum non erat, 512, 26; id vero testamento relinquere licitum erat, 512, 28; Lacedæmone in paucorum possessionem rediguntur, 574, 40, cf. 512, 23; ea vendere vetant Locrorum leges, nisi quis calamitatem manifestam sibi accidisse ostendat, 506, 26; antiqua conservanda sunt, 506, 28; eorum numerum immutatum voluit Philolaus Corinthius, 519, 43; id ubi profligaverunt proceres in oligarchiis fiunt commutationes, 572, 20; curandum ut æqualiora maneant in oligarchia idque quomodo, 577, 42.

πάτριος Jovis cognomen III, 641, 43.

Patroclus; eum morientem præsagientem fecit Homerus fr. 35, b; ludi in ejus honorem ab Achille instituti fr. 311, b; ad ejus rogum primum pyrrhice usus est Achilles fr. 265, b; ejus et Achillis epitaphium fr. 312, a; fr. 318, a; ei opem tulit Achilles, 317, 49; eum si jure interfecit Hector, etiam Achillem jure Alexander, 378, 23.

Patruales; eorum necessitudo ex fratrum amicitia pendet III, 101, 19.

παυδάριαι v. *Subulones*.

Paucipara (δυστορά); iis plerumque accensenda sunt bisulca excepta sue, idque quare III, 403, 45 s.; III, 404, 7 ss., cf. III, 408, 40 s., 50 ss.; iis accensenda sunt magna animalia æque apud pedestria ac apud natatilia et volatilia III, 404, 16 s.; iis inter aves accensendi sunt turtur, palumbes et columba III, 409, 11 ss.; quatenus iis accensendus sit homo III, 405, 37.

Paucitas; ei opposita est multitudo II, 629, 15.

Pauci; apud eos in oligarchia summa auctoritas est, 526.

27; corruptioni facilius patent quam multitudo, 539, 26; virtute excellere possunt, 527, 48.

Paucum; an multo contrarium sit, necne, 5, 26; 8, 12; disceptatur, utrum ad quantum an ad πρὸς τι pertineat, 8, 12 ss.; ei oppositum est multum II, 629, 16; finitas habet divisiones IV, 47, 6 s.; iis non innitenda est speculatio III, 380, 50.

Pauciora; qui numerare non potest si plura numeraret iis similis est qui ideas commenti sunt II, 482, 5 ss.; II, 615, 30 ss.

Pauperes; indigent facultatibus IV, 259, 42; cur in iis maxime iustitiam probemus IV, 259, 38 ss.; iis det dives et felix, 438, 4; nihil facere vel dicere audet secundum Theognidem II, 210, 37; propter egestatem opes cupiunt, 333, 44; non propter paupertatem agunt, sed propter cupiditatem, 333, 47; propter egestatem cum divite amicitiam contrahunt II, 97, 42; II, 177, 22; II, 178, 24; iis amici unicum perfugium sunt II, 90, 50; ab iis lucrum reportare pudorem incutit, 355, 40; difficulter symbola in convivia publica conferunt et ceteram rem familiarem administrant, 612, 31; eorum mores et divitum moribus manifesti sunt, 367, 25; irascuntur iis qui rem paupertatem spectantes negligunt, 348, 39, 42; iis bos servi locum tenet, 483, 8; uxoris et liberis tanquam famulis utuntur, idque quare, 600, 27; eorum uxores prohiberi nequeunt quominus foras prodeant, 562, 38; adulterio perpetrato latere solent, 338, 22; si nihil habeant quod amittant, facile injuriam faciunt, 338, 36; si divitem ob rem pecuniariam in jus vocent, crimini subcontrarius est, 448, 51; quibusnam indigeant, 339, 9; corpora reipublicae offerre debent, idque quando, 420, 60; 456, 4; suspecti habentur, ne lucri causa falsum testimonium dent, 431, 4; magnifici esse nequeunt, idque quare II, 43, 12; apud eos gratiam inimus, etiamsi parva tribuamus, 358, 4; eos dotes accipere, non vero dare voluit Phaeas Chalcidionius, 506, 9; iis constare non potest civitas, 534, 10; iis semper agenda tradi debent res, 577, 1; partim graviter armati, partim inermes sunt, 545, 26; iis constare non potest civitas, 534, 10; iis et divitibus constat civitas, 587, 32; efficere debet tyrannus ut se ei salutem debere putent, 587, 34; curare debet ne iis injuriam inferant divites, 587, 35; plerumque multi sunt, 548, 22; iidem esse nequeunt qui divites, 548, 19; magis quam quilibet alii civitatis pars sunt, 548, 20, 22; eorum multitudo divitibus misceri debet, 577, 2; eorum cum divitibus mixtionem sectantur pleraque civitates, 552, 46; eorum cum divitibus mixto politia appellari debet, 553, 1; in democratia imperium tenent, 546, 49; si pauci pluribus divitibus imperarent, oligarchia non esset, 546, 26; olim Colophone divitibus numero pauciores erant, 546, 45; eorum commodum respicit democratia, 528, 6; ubique numero multi sunt, 528, 37, 44; 565, 49, cf. 546, 30, 46; quamvis de causa certent cum divitibus de republica administranda, 528, 45; si numero pauciores essent quam divites, rerumque summa potirentur, quaeritur quonam nomine designanda esset huiusmodi respublica, 528, 21, 30, cf. 546, 26; quonam democratiae genere non minus valent quam divites, 548, 47; 592, 5; in democratia plus valent quam divites, 591, 17; non penes eos solos summa auctoritas esse debet in democratia maxime hoc nomine digna, 592, 6; eos non impedit rerum privatarum cura, 550, 51; in ultimo democratiae genere mercedem recipiunt quo rebus publicis vacare possint, 550, 49; in eodem democratiae genere apud eos summa est potestas, 550, 54; in democratia mercedem accipiunt, ut iudicum munere fungi possint, 553, 20; 558, 22; 560, 28; in ultimo democratiae genere mercedem accipere debent

ut iudicis munere fungantur, 595, 47; iis distribuunt demagogi si quid de rebus publicis supersit, 593, 51; divitibus superest, si iis diu praesto sint subsidia, 596, 6; iis semel tantum de pecunia quae a rebus publicis superest distribuendum est, ut agellum emere, vel mercaturam aut agriculturam inchoare possint, 596, 7; gratiosis et prudentibus proceribus concessit ut iis subsidia praebent ad opus aggrediendum, 596, 17; cum iis Tarrentini possessionum usum communicant, 596, 20; fieri potest ut numero divites superent, 557, 15; eorum numerus si proportionem divitum superet, naturaliter oritur democratia, 557, 18; metuum non est ne cum divitibus conspirent, 557, 35; semper divitibus diffidunt, 558, 40; vel in primo oligarchiae genere eos a magistratibus arceat census magnitudo, 549, 48; quidnam in oligarchiis commenti sint, et eos a magistratibus gerendis arcerent, 558, 3; quidnam ut a concionibus, 558, 1, 8; quidnam ut a iudiciis, 558, 5, 8; quidnam ut ab armis possidendis et a gymnasiis, 558, 14; in politia merces iis danda est ut iudicis munere fungantur, 558, 25; etiamsi honorum participes non sint, quieti manent, dummodo contumelia non afficiantur, nec res familiaris iis eripatur, 558, 33; ubi bellum ortum est, tardiores esse solent, nisi alimentum accipiant, 558, 37; si quis victum suppediet, militiam non detrecant, 558, 39; divitibus invident, 555, 35; alienas opes, divitum nempe, appetunt, 555, 44, 45; si sine mediis quibus civibus numero praevalent, aegrotat democratia ac cito interit, 556, 18, v. *Plebs*; si augetur eorum numerus, ab oligarchia in democratiam fit transitus, 589, 36; saepe latenter augetur eorum multitudo in democratia et politia, 567, 29; ubi augetur eorum numerus, in oligarchiam vel dynastiam abit democratia, 567, 40; si multi honorum expertes sint, hostibus plena est civitas, 531, 46; ubi injuria afficiuntur, rempublicam in oppositam partem trahunt, 574, 27; metuum non est ne divitum bona partiantur, ubi tenent imperium, 530, 35, 39, cf. 592, 25; a magistratibus exclusi gaudent se suis negotiis vacare posse, dummodo sciant exinde lucrum referri non posse, 577, 8, 10; aegre vero ferunt, si bona publica compilari arbitrentur, 577, 11; discescant magistratibus non functi, utpote negotiis vacantes, 577, 11; si dives alicui contumeliam intulerit in oligarchia majori poena molestandus est ac si alii diviti, 577, 38; iis in oligarchia mandandi sunt magistratus et quibus quantum facere licet, 577, 36; curandum in oligarchia, ut quam plurimi discescant, idque quomodo, 577, 42; iis in oligarchia tria aequalitas vel primae partes tribuendae sunt, 577, 46; eorum filii in oligarchia exercitati et laboribus dotali sunt, 579, 17; Lacedaemone iis difficile erat coevisis participare, 514, 18, 23; multis Lacedaemone ansam dabat lex de liberis procreanda, 513, 2; Lacedaemone vix a divitibus distingui possunt, idque tam pueri quam viri, 553, 45 ss.; cum Carthaginienses tam plerique putant eos rite nec oliari, nec magistratus fungi posse, 517, 32, 35; qui frugi sunt, si quantum facere conantur, absurdum est deteriore qui sumptum fecerit lucrari nolle, 518, 2; Rhegio capto, a divitibus vel hospitibus pecuniam mutuum sumpserunt, ut libertatem redimerent, 645, 17.

Pauperem esse iuste; melius esse quam divitem turpiter soliter jactabant sophistae, 290, 5.

Paupertas; multis eget fr. 338, b; popularis est, 591, 51; eam metuimus II, 31, 36; fortasse tamen metui non debet, idque quare II, 31, 43; ea probe utitur vir probus, 616, 12; cur apud bonos homines magis quam apud pravos esse solet IV, 261, 19 ss.; oritur

ubi intra certos fines non continetur liberorum procreatio, 504, 33; 506, 17; seditionem et improbitatem parit, 504, 34, cf. 506, 20; quatenus ei conferunt, quaerit illi bona probus cum pravo amicitia contracta II, 224, 43; excepta virtute et vitio inter eam et divitias maxima est dissensio, 508, 32; sanat prodigalitatem II, 40, 49; unicum ejus incommodum fr. 345, b; ejus causa sibi manus inferre potius ignavia quam fortitudo est II, 33, 11.

Paupertas apparens; aliquid ad mores immutandos facit, 334, 8.

Pausanias rex; in Medico bello exercitum ducebat, 574, 5; e republica tollere conatus est ephoros, 565, 26; ei obijciunt Lacones, cum imperio potiri voluisse, 619, 8; Lacedaemone rerum potiri conatus est, 574, 5.

Pausanias; cur Philippum adorsus sit, 581, 17.

Pauson; peiores imitabatur, 458, 16; ejus tabulas spectare non licet adolescentibus, 630, 13; nesciebant utrum ejus Mercurius intus an extra esset II, 570, 33; ejus Mercurio comparatur scientia nondum ad actum perducta II, 570, 41.

Pavidi; rigent idque quare IV, 151, 43 s., cf. *Metuentes*.

Pavimenta; stillicidiis subjecta ex herbaceo colore in puniceum primum transeunt, postremo nigrescunt III, 649, 53 ss.

Pavo (ταῦ); ejus descriptio fr. 175, b; aves non volaces sunt, ideoque non recta volant III, 312, 2 s.; iis inutile est orrhopygium cum quia nimis magnum est, tum quia amittitur III, 312, 20 s.; omnes varii sunt III, 425, 20; initio atri sunt III, 654, 23; quot annos vivat III, 111, 9; trimus generat III, 111, 9 s.; eodem tempore versicolores fiunt eorum pennae III, 111, 10 s.; quot diebus excludat III, 111, 11 s.; vere coit III, 111, 16; statim post coitum parit III, 111, 16 s.; semel quotannis parit III, 111, 12; quot ova pariat et quonam ordine III, 111, 13 ss.; parit et ova irrita III, 105, 14 s.; III, 111, 14 s.; duos tantum pullos educare valet III, 111, 25 s.; igitur iis duo tantum ova subdunt III, 111, 24 s.; cibo apposito curant ne incubitus intermitat III, 111, 26 s.; ejus ova gallinis subdunt ad incubandum, idque quare III, 111, 20; eodem tempore pennas amittit quo arbores frondibus privantur III, 111, 17 s.; replumescit, ubi eas recipiunt III, 111, 18 s.; invidus et pulchri studiosus est III, 4, 36.

Pax; ejus gratia geritur bellum 618, 19; 619, 31; II, 124, 31; ejus peritia magis quam belli indiget republica, 618, 26; eam tanquam finem sibi proponere debet legumlator, 619, 21; ei magis quam bello necessariae sunt justitia et temperantia, 619, 42; in ea serviles esse, dum in bello fortes sumus turpissimum est, 620, 3; eam faciunt prudentes, dum victores sunt, 419, 43; victos servat, 419, 45; victores iis quorum gratia bellum intulerunt, frui sinit, *ibid.*; de ea cum in senatu, tum coram populo deliberatur, 416, 14, v. *Bellum*; turpem qui consulit auditoribus infestus est, 441, 12.

Pax communis; ejus qui participes esse volunt, leges accipere debent, 378, 48.

Pace (de); v. *Socialis Oratio*.

Peccare; quidnam IV, 209, 11.

Peccatum; ejus divisio fr. 109, a; quomodo ab infortunio et injuste facto differat II, 61, 46 ss.; ab eo si fieri potest, omnino cavendum est, 479, 19; fieri nequit quin ab eo quod initio fuerint, postremo non oriatur malum aliquid, 565, 53; magis aut minus invite fiunt quae ab ira quam quae a ratiocinatione pendent II, 26, 25; nostra qui non reprobant amamus, 352, 10; item

qui non exprobrant, 352, 20; qui ingenue fatetur prope innocens fr. 339, b, v. *Error*.

Pecten (πέτεξ); omnium testaceorum nobilissimum est III, 192, 4 s.; ejus descriptio fr. 178, a; testacea sunt III, 170, 43; ideoque praegnantis optimi sunt *ibid.*; bivalves sunt III, 279, 21; testacea sunt bivalvia aperitilia III, 62, 8 s.; III, 285, 13 s.; testas habent virgatas III, 62, 20; se ipsi movent III, 62, 26; interdum ex instrumento exsiliunt quo capiuntur III, 62, 28; igitur nonnulli eos volare perhibent III, 62, 27; III, 192, 6; quanam re constet eorum volatus quem vocant III, 72, 23 s.; iis capillamenta (branchiae) in orbem disposita sunt III, 63, 48 s.; strident dum mari innitentes feruntur III, 72, 23 ss.; ejus testae similis est nautili concha III, 58, 3; ova ab altero circuli latere habent, nempe dextro III, 280, 44 ss., cf. 6; non semper habent ova ita dicta, sed vere III, 392, 8 ss.; tempestate vero procedente eorum ova diminuuntur ac tandem evanescent III, 392, 9 s.; idque quia iis prodest ver III, 392, 11 s.; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41 s.; anno primo perficiuntur III, 88, 53 s.; aliquamdiu latitant, idque quomodo III, 89, 6 s.; III, 159, 32 s.; idque quonam anni tempore III, 159, 37 s.; eos quoque intrant cancelli III, 89, 3 s.; admoto digito, hiscunt atque connivent, ideoque visum habere videntur III, 71, 31 s.; olim defecerunt et propter siccitatem et quia verriculis eos venabantur piscatores III, 165, 19 ss.; eos venatur urticarum aliquid genus, idque quomodo III, 66, 43 s.

Pectines majores; alteram valvam tanquam operculum latam habent III, 64, 2 s.; in iis maxime manifestae sunt partes internae III, 64, 1 s.

Pectines rufi; inprimis sicca tempestate frequentes sunt III, 165, 18.

Pectides; instrumenta musica antiqua, 632, 2; in pueris educandis adhibendae non sunt, *ibid.*

πεκτών v. *Concretile*.

Pectus (θώραξ); inter membra recensetur III, 1, 12; pars corporis est II, 307, 42; quando sanatur totum corpus sanari dicitur II, 307, 41; ubinam situm III, 11, 5; III, 13, 2 s.; ita apud maxima animalia vocatur pars ori et ano interposita, apud reliqua iis interjacet quod ei pro portione respondet III, 533, 7 ss.; apud alia magis apud alia minus articulatum est III, 533, 9 ss.; ei apud animalia gressilia appensae sunt partes quae universum corpus promovent III, 533, 10 ss.; id sequitur venter III, 292, 41; id claudunt costae, idque quare III, 241, 48 ss.; intra id spinæ dorsi duae venae impositae sunt III, 40, 22 s.; quonam venae id trajiciant secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 43; quonam animalia in eo vel ad id mammas habeant III, 21, 4 ss.; in eo apud hominem sitae sunt mammae, idquo quare III, 291, 39 ss.; in eo nulla quadrupes mammas habet, idque quare III, 291, 37 ss., 50 ss.; mammis duplex est III, 11, 6; ejus posterior pars dorsum III, 11, 41; apud omnia animalia minus carnosum est III, 259, 27; apud homines ad sinistram ejus partem aliquantum vergit cor III, 259, 31 ss.; apud reliqua animalia ejus medium occupat III, 259, 30 s.; ei adjacet cordis mucro, idque quare III, 259, 25 ss.; reliquorum animalium pro portione respondet humano III, 18, 1 s.; apud homines brachia interpositum est, apud reliqua animalia cruribus anterioribus III, 291, 30 ss.; igitur apud homines latum est III, 291, 33; apud quadrupedes vero angustum III, 291, 35 ss.; apud homines carnosum est III, 291, 41; aliis latum, aliis angustum est III, 18, 3; quibus animalibus latum est, ea facile vomere solent III, 209, 4 ss.; id non omnia animalia

habent III, 15, 20, 26; ei respondentem partem habent quadrupedes oviparæ III, 25, 14; item animalia squarrosa III, 297, 1; ei respondentem partem aves habent III, 26, 42 s.; robustius quam reliquæ aves habent uncungues III, 26, 51 s.; avium necessario angustum est, idque quare III, 249, 6 ss.; quare acutum babeant aves III, 298, 41 s.; quare carnosum III, 298, 43 s.; ei suppositus est venter III, 298, 44; alis et pedibus interpositum est III, 298, 46 ss.; avium uncungium quale, idque quare III, 312, 28 ss.; eandem avium comparatur proræ navis lembo similibus III, 312, 29 s.; id multo latius quam locusta habet astacus III, 59, 43 s.; asperum habet locusta, læve vero astacus III, 59, 52 s.; ab eo originem petit apud carabos mares meatus seminalis, apud feminas uterinus III, 60, 32 s., 41 s.; in ejus carne carabus mas duo corpuscula alba separata habet eaque qualia III, 60, 43 ss.; in eo habet idem carnem quandam rubram et sanguineam reliquæ carni dissimilem III, 60, 49 ss., cf. *Truncus*; ex eo fit respiratio III, 541, 5 s.; ad id pertendit et ex eo fit respiratio III, 10, 17, 19 s.; ei respirationis ope subvenit natura III, 486, 27 s.; id sæpe sursum ac doorsum movent animalia respirantia, dum respirant III, 548, 13 s.; comparatur foliibus III, 541, 55; III, 550, 40; id inspirando attollimus III, 541, 54 ss.; id expirando deprimimus et præfocamus III, 542, 1 s.; eatenus a foliibus differt quatenus eodem meatu aerem recipit ac emittit III, 512, 3 s.; attollitur quia cor attollitur III, 550, 36 s.; ubi attollitur influit aer exterior III, 550, 40 s.; decrescente corde, subsidit III, 550, 44; eo subsidente, effluit aer III, 550, 44 s.; perpetuo movetur, donec vivunt animalia et a corde moventur III, 551, 1 s.; manifesto attollitur apud animalia respirantia III, 550, 37 s.; odores ab eo profecti respirationis ope percipiuntur III, 367, 53 s.; ad id pertingunt meatus a genitalibus profecti III, 367, 52 s.; idque quare III, 367, 50 s.; nudo non ambulandum est IV, 118, 37; idque præcipue in sole, idque quare IV, 149, 32 s.; cur rotundum sit IV, 201, 15 ss.; quæ circa id sunt quoniam modo se habeant apud iratos IV, 12, 25 s.; locus qui circa id est secundus ad signa physiognomonica IV, 15, 8; carnosum et latum fortis signum IV, 4, 42; sursum tractum, impudentis IV, 5, 27; magnum et articulatam validi animi signum IV, 10, 5 s.; valde nudum habentes impudentes sunt, ad mulieres referuntur IV, 13, 1 s.; valde hirsutum habentes inconstantes, ad aves referuntur, idque quare IV, 12, 52 ss.

Pectus pedis (σπῆλαις); quidnam III, 12, 31.

Pectoris os; costis impositum est III, 45, 13.

Pecunia; idem quod argentum II, 152, 4; pertinet ad jucunda per se expetenda II, 80, 43; quamobrem instituta sit et cuiam rei inserviat II, 152, 4 ss.; societatem civilem continet II, 152, 7; ea carere nequit civitas, idque quare, 610, 7; ita vocantur omnia quorum æstimationem metitur nummus II, 38, 41; ejus usus datione et sumptu constare videtur II, 39, 12; ejus acquisitio et custodia potius possessionem spectant II, 39, 13; ejus dationem insequuntur bene facta et actiones honestæ II, 39, 18; ejus acquisitionem vero bona rerum conditio et abstinentia a turpibus agendis II, 39, 19; gratia et laus dantem, non acquirerem sequuntur II, 39, 20; facilius capitur quam datur II, 39, 22; eam dantes liberales vocantur II, 39, 24; eam qui non capiunt non propter liberalitatem, sed propter justitiam laudantur II, 39, 25; eam qui acquirunt non laudantur II, 39, 27; eam qui dat, quibus dari non debet, nec honesti gratia, li-

beralis non est II, 39, 35; nec qui eam cum aegritudine dat II, 39, 37; eam parvi æstimat liberalis, nec nisi dandi causa II, 39, 39; II, 40, 6, 31; eam habere non licet, nisi ejus possessioni operam des II, 40, 9; ejus bonam donationem sequitur bona acquisitio, mala vero ei contraria est II, 40, 24; ea si opus sit, querere desinimus, ubi eam nobis comparare non possumus II, 28, 25; quando eam fortuito accipere dicamur, quando non II, 267, 27 ss., 48; circa ejus dationem et acquisitionem exstat habitus medius II, 47, 2; eam dare et impendere res facilis est et cujuslibet hominis II, 23, 26; cuiam vero impendenda sit et quantum et quando et cujus gratia et quomodo, non item II, 23, 26; ejus distributionem spectat altera pars justitiæ sensu strictiori sic dictæ II, 55, 4; circa eam versantur liberalitas, prodigalitas et omnes illiberalitatis species II, 148, 2, 17; ejus possessio et acquisitio non pertinet ad liberalitatem, sed ad rem quæstuariam II, 148, 18 ss.; omnium eorum quæ ad eam querendam spectant contemplatio liberalis et peritia necessariae sunt, 492, 45; eam manu dare difficile non est, sed certo aliquo modo se habentem idem facere II, 63, 53; eam quoque spectat injustitia quæ pars vitii est II, 54, 25; ei parandæ nocent salubria quædam II, 88, 10; callida ad eam comparandam commenta quæ majores invenerunt, scire utile est, 493, 30; 640, 19; eam amicorum in gratiam profundit vir bonus, idque quare II, 112, 1 ss., 9; ea qui propter illiberalitatem auxilium non fert, injustus est, sed nimium sibi non vindicat II, 54, 6; ejus parandæ respectu plerumque communem utilitatem sectantur nautæ II, 98, 36; item interdum milites II, 98, 37; eam qui surripiunt iis similes sunt qui urbem produnt, 428, 40; ei tanquam rei præstantissime operam dat vulgus II, 111, 12; eam maximi facit vir illiberalis II, 246, 29; etiamsi eam ament omnes, tamen vituperari debent qui eam nimio amore prosequuntur, 501, 5; ejus auxilium non præstare poterunt incutit, 355, 42; item si a minus opulento petas, 355, 43; ita si eam fœneri des, dum petitur, vel si repetas, ubi petitur, vel petas, ubi repetitur, vel si laudes ut petere videaris, vel si post frequentes repulas petas, 355, 44; eam plerique magis diligunt quam ad largiendum promptiores sunt II, 41, 26; ejus jacturam ægre ferunt avari, 587, 17; ejus jacturam qui ægre ferunt, intemperantes non appellamus II, 38, 10; eam magis amant qui acquisiverunt quam qui hereditate acceperunt II, 110, 32; ea præstanti honor tribuendus est in amicitia secundum excellentiam II, 103, 41; æquum metitur in litibus dirimendis II, 232, 22; ea dissolvitur amicitia legalis II, 232, 21; quales in ejus retributione controversiæ oriri soleant II, 232, 45; eam accepit qui alicui injuste agrum adjudicaverit II, 63, 49; ea soluta qui promissa non solverunt criminationibus patent II, 104, 39, 44; eam nemo daret pro iis quæ sophistæ docent II, 104, 43; eam contra sapientiam expendere difficile est II, 232, 33, cf. 26; comportanda perfectionis causa est si propter hoc profectus est aliquis II, 205, 15; eam ut accipias, necessarium est Æginam navigare II, 518, 6, s.; etiam nunc multas ad nos deferunt, 434, 34; multas quædam ex agris accipiunt, 434, 40; cuiam danda in rebus publicis, 103, 38; eam simul cum honore a republica reportare non licet II, 103, 35; tyranno nonquam dedit, donec penes eum civitatis potestas est, 586, 17; donec congesta tyrannis absentibus periculum est, 586, 19; quam a civibus exegerat, semel iis restituit Dionysius Syracusanus, quo facilius in posterum conferret, 645, 40; quam pro solo et ædificiisolvere debemus.

sine fenore uti civibus permiserunt Mendæi, donec pecuniæ inopia superveniret, 645, 43; ut privati haberent quam civitati mutuo darent, vetuerunt Mendæi ne quis plures quam duo servos possideret, 645, 47, v. *Nummi*.

Pecunia deposita; eam probis credimus IV, 261, 28 s.

Pecunia publica; coram omnibus civibus magistratibus tradenda est, 577, 26; eam quæ spectant male ordinata erant apud Lacedæmonios, 514, 41, cf. *Ærarium*, *Opes publicæ*.

Pecuniæ cupidus; quis II, 213, 44; pecunia utitur per accidens, II, 213, 46.

Pecuniæ parandæ peritus; ejus munus est prospicere unde pecunia et possessio suppetat, 488, 39.

Pecuniam accipere; exemplum citatur, 146, 53.

Pecuniarum effusiones; qui non admirantur ad delinientiam multitudinem factas vituperantur fr. 46, a.

Pecuniaria ars; de ea fieri potest deliberatio II, 28, 3; quæritur quænam inter eam et domesticam rem intercedat ratio, 484, 34; 488, 27; inter res agendas recensetur II, 189, 40; circa rem parandam versatur, ideoque non idem est quod ratio domestica, 488, 34, 36; quædam artis possidendi vel acquirendi pars jure inprimis ita vocatur, quam cum altera confundunt, 490, 5; parum ab altera differt hæc, ideoque quomodo, 490, 6; ejus pars non est ea ars commutandi qua utilia utilibus commutantur, 490, 37; ex ea tamen nata est, 490, 40, 53; ejus species cauponaria post nummos excogitata nata est, 490, 53; quare maxime circa nummos occupari videatur, 491, 4; ejus duæ species, altera secundum naturam et domestica, altera cauponaria quæ pecunia permutanda pecuniam quærit, 491, 20; cauponariæ finis sunt divitiæ præter naturam et pecuniæ possessio, 491, 31; cauponariæ finis terminus non est, 491, 32; utriusque usus alter alteri implicatur, ideoque quare, 491, 38; alterius finis cumulatio est, altera alium habet finem, 491, 40; necessaria differt a non necessaria, 492, 7; quæ secundum naturam domestica est, alimentum spectat, 492, 8; eaque terminum habet, 492, 9; quatenus viro domus vel reipublicæ administrandæ perito competat, 492, 11 ss.; quæ secundum naturam est e frugibus et animalibus derivatur, 492, 30; ejus duplex species, altera necessaria, domestica ac laude digna, altera cauponaria, permutatoria, naturæ non congruens et vituperio digna, 492, 32; ejus species maxime odiosa funeraria est, 492, 36; quæritur an ejus pars sit agricultura et alimentum parandi cura et possessio, 488, 42; ejus prima species respicit res nobis maxime proprias, ideoque quasnam, 493, 4; 492, 47 ss.; ejus altera species permutatio est, 493, 5; ejus tertia species inter primam et secundam medium tenet, 493, 12; circa quasnam res versetur ejus tertia species, 493, 15; de singulis ejus partibus disputatio ad opificia utilis est, sed iis immorari odiosum est, 493, 19; de singulis ejus partibus ainguli exstiterunt scriptores, 493, 28; ei operam dantes colligere debent inventa quibus usis nonnullis res bene successit, 493, 30; ejus studium utile rempublicam gerentibus, 494, 8; ei unice operam dant nonnulli magistratus, 494, 11.

Pecuniaria injuria; v. *Infuria pecuniaria*.

Pecuniaria res; ad eam utilis est grammatica, 626, 13; qui sacra antiquorum more celebranda esse suadet, considerare debet, an ei prefectura sit hujus modi celebratio, 416, 30.

Pecuniaria societas; in ea qui plus contulit etiam plus auferit II, 103, 22.

Pecus; ei competit voluptas II, 168, 16; iis eatenus solum competit vita communis, quatenus eodem

loco pascuntur II, 114, 2; eorum vitam servorum more plerique præferunt II, 3, 36; versicolorum lingua varia est IV, 284, 13; aliorum aliis in locis ubertas, 492, 51; eorum ubertatem secundum oraculum Lemniis prædixit casus ex hircino lacte factus III, 53, 48 s.; eorum peritus esse debet qui quæstui studet, 492, 47; apud Umbros singulis annis ternos partus edere seruntur IV, 87, 14 ss.; eorum apud Illyrios mira fecunditas IV, 98, 36 ss.; lactis facile congiunt præbent IV, 98, 39 s.; iis bis sal ab Illyriis datur, ideoque quare IV, 101, 42 ss.; in domo parum ad commune bonum conferunt multaque iis ut fors tulerit facere licet II, 609, 48 s.; de eorum possessione nihil præcepit Phaleas Chalcædonius, 507, 52; eorum proventum quoniam impendant Cretenses, 515, 43; ab iis quinto loco redditus petere debet satrapa, 639, 40; redditus qui ex iis petitur, vocatur decima vel fructuum accessio, 639, 40; propter tributa ea alere desiderant Syracusani, 644, 54; promittente Dionysio eorum possessores postmodum immunes fore, ea rursus sibi compararunt Syracusani, 645, 1; quum aliquanto post tamen iterum tributum ab iis exigeret Dionysius, ea mactarunt ac venderunt Syracusani, 645, 4; prohibente Dionysio, ne plura mactarent quam quibus quotidie opus esset Syracusis, diis ea sacrificarunt, 645, 6.

Pedalis linea; v. *Linea pedalis*.

Pedatus Caris; ibi sacrificium Jovi peragitur IV, 101, 22 ss.

Pedatim ambulare; quidnam III, 18, 50 s.; quænam animalia ita ambulent III, 18, 48 ss.; III, 203, 32.

Peilatum (ὀκρόνουν); species habet, ideoque quasnam III, 223, 39 s., 44 ss.; utpote non ultima differentia inutile erit, si hominem spectet divisio III, 225, 28 s., cf. 32 ss.; non in alatum et alis carens dividi debet II, 552, 28; nec in nigrum et album II, 552, 44 s.; sed e. g. in fissos pedes habens et integros pedes habens II, 552, 30.

πῆδη; v. *Sallus cordis*.

Pedestre; differentia animalis, 2, 15, 22, 43; ejus genus non continet genus volatilis, 244, 4; ejus species bipes, 244, 6; id qui dicit quale quid animal dicit, non vero vice versa, 218, 18.

Pedestre et volucres; specificam differentiam faciunt II, 583, 25.

Pedestria; alia ita vocantur quia aerem intus recipiunt, alia quia in sicco degunt III, 146, 20 ss., cf. III, 147, 38 ss.; eorum quæ in aqua degunt natura distorta esse videtur III, 147, 20 s.; vel gressilia vel reptilia sunt, vel per lutum provolvuntur III, 3, 14 s.; multa eorum ex aqua victum petunt, etiamsi aerem trahant et in terra generent III, 2, 31, 46; quædam, etiamsi aerem recipiant, plurimam temporis partem in aqua degunt, ideoque quare III, 263, 14 s.; multa eorum extra aquam (diu) vivere nequeunt III, 146, 33 ss.; aeri tribui possunt III, 389, 18; præcipue igne constant III, 546, 21 s.; eorum ab aqualibus discrimen pendere videtur a mutatione partis alicujus minimæ, sed principii dignitate præditæ III, 147, 30 ss.; iis nonnulla calidiora esse censent aqualia, ideoque quare III, 231, 50 ss.; iis calidiora non esse videntur aqualia III, 546, 34 s.; alia gregalia sunt, alia solitaria III, 3, 36; pulmonem habent III, 263, 1 s., cf. III, 274, 2; ideoque calidissimum III, 456, 6 s.; respirant omnia III, 263, 10 s.; si sola respirant, dicendum est quare III, 540, 4 s.; nullum eorum moritur quia nimium respirat III, 538, 43 s.; nonnulla eorum annua sunt III, 529, 7 s.; nihil minus in universum diutius vivunt quam aqualia, ideoque quare III, 529, 12; III, 530, 23 ss.; aerem facile

Partheniæ; Lacedæmone se ceteris civibus virtute haudquaquam inferiores putabant, idque quare, 573, 42; ubi reipublicæ insidiari comperti sunt eos Tarentum in coloniam miserunt, 573, 43.

Parthenope; ita vocatur una ex insulis Sireneis IV, 92, 40.

Participandi vim habens (μετέχων); modo id materiem, modo magnum et parvum esse arbitrantur II, 287, 17 s., v. *Locus* et *Plato*.

Participantia (μετέχοντα); omnia bona erunt, si unum boni substantia sit ex eoque facili numeri (ideales) II, 635, 16; iis non insunt ideæ II, 483, 4, cf. II, 616, 38 s.

Participantia ideæ; ex opinione Socratis *Phædonis* semper sunt II, 463, 52; in nonnullis eorum adesse probatur principium motus II, 464, 1 s.; eadem esse videntur ac quæ secundum potentiam fiunt II, 464, 4.

Participare; quidnam, 206, 26; quidnam sit ignorant qui participatione rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 32 s.

Participatio (μέθεξις); illud nomen tantummodo Pythagoreorum imitationi substituit Plato II, 477, 42 s.; quid vero sit dicere neglexit III, 477, 45 s.; frustra ejus ope quidam (sc. Platonici) rerum unitatem explicare conati sunt II, 563, 31 s., cf. 3; ejus tamen causam ignorant II, 563, 32; ea cum ideis cohærent res (sc. Platonici) II, 620, 29 ss.; ejus principium ideis superius agnoscere debent qui ideas ponunt II, 610, 32; nihil est II, 484, 35 s.

Particeps; alicujus rei sit aliquid, quatenus non de subiecto dicitur II, 482, 36 s.; II, 616, 9 s.; non igitur per accidens II, 482, 35; II, 616, 8 s.; alicujus rei tolluntur, ubi tollitur id quod participant II, 190, 3.

Particulare (τὸ ἐν μέρει); quid, 39, 10; indivisibile est, idque secundum tempus II, 624, 15 ss.; facilius definitur quam universale, 167, 23; eo ad universale adscendendum est in constituenda definitione, 167, 14; id generali sua scientia arripit potentia sciens II, 338, 24 s.; sensu cognoscuntur II, 255, 18; præcipue eorum cognitiones sunt sensus II, 469, 28; de iis non fit deliberatio, idque quare II, 28, 35, 87; ea spectat sensus II, 28, 36; III, 451, 50 s.; III, 452, 2 s.; eorum gratia querimus universales rationes, iisque has rationes accommodamus III, 517, 14 ss.; ea etiam moveri nequeunt, nisi inter se habeant aliquid quiescens III, 517, 16 s.; ea semper fluere putabant idearum assertores II, 627, 3; præter ea tanquam separabiles non exstant res materie carentes II, 563, 30 s.; circa ea versantur actiones II, 25, 13; in iis multæ sunt differentia II, 25, 15; ea spectat experientia II, 468, 37, cf. II, 469, 6; item actiones et generationes II, 468, 38; item sanatio II, 469, 7; corruptibilia sunt, 146, 39; ex iis fit inductio, 139, 23; nonnulla ignorant sæpe qui universalalia contemplantur ac quænam et quare, 135, 8; omnia concedenda sunt respondententi, si vera sint vel probabilia, 269, 17.

Parturiens; ei sollicitudinem atque commiserationem multam impendit columbus, idque quomodo III, 178, 46 ss.

Partus; necessario competit feminæ, idque quare III, 342, 32 s.; quænam ejus causa apud animalia vivipara III, 216, 48 ss.; III, 217, 10 ss.; ejus ratione inter se differunt animalium vitæ, idque quare III, 146, 1 s.; per similitudinem tantum tribuitur nonnullis animalibus III, 75, 2 s.; omnibus animalibus secundum naturam in caput fit, idque quare III, 413, 1 s.; ejus tempus bene determinatum est III, 412, 44 s.; fit nempe ubi fœtus propter molem non amplius per um-

bilicum ali potest III, 412, 45 ss.; idque quia vere umbilicales, non intrante per eas alimento condunt III, 412, 48 ss.; ad ejus frequentiam multum coniet et quadrupedibus et piscibus locorum ratio III, 43, 20 ss.; eo vere vel æstate ineunte funguntur aves III, 31, 31 ss.; eo etiam æstate et hieme funguntur nonnulla aquatilia et volucra III, 81, 21 ss.; quæ aves mansuetæ sæpius eo funguntur et omni anni temporis coeunt III, 81, 26 s.; eo fungitur alcedo circa brumam III, 81, 34 s.; perperam apud monstela ore fieri creditur III, 381, 47 s.; cur post eum animalia quedam torva sint, ut canis et sus, alia vero non manifesti ut mulier et ovis IV, 106, 44 ss.; quomodo polypo feminas debilitet III, 192, 50 ss.; III, 193, 5 s.; eum difficiliorem reddunt ervi III, 54, 42 s.; item oscitatio idque quare III, 325, 39 s.; mulieribus multo laboriosior est quam reliquis animalibus III, 143, 10 s.; quibusnam mulieribus inprimis valde laboriosus sit III, 143, 13 ss.; laboriosius est apud mulieres sedentarias III, 410, 8; eo magis laborant mulieres juniores III, 136, 3; frequens sedat mulierum salacitatem III, 136, 8 ss.; III, 407, 46 ss.; ejus facilitas aut difficultas pendet a spiritus retentione III, 410, 9.

Partus multiplex (πολυτοξία); queritur an eadem causa fiat ac partium redundantia III, 403, 35 ss.; probatur fieri propter parvitatem III, 403, 43 s.; III, 404, 11 s.

Partus parcius (ὀλιγοτοξία); ejus causa est magnitudo III, 404, 11 s.

Partus singularis (μονοτοξία); queritur an ab eadem causa pendeat ac partium defectus III, 403, 35 ss.; probatur a magnitudine pendere III, 403, 33 ss., cf. inprimis III, 403, 49; III, 404, 11 s.

Partus vernus; gravidis in abortum ablit idque quare IV, 109, 38 ss.

Partus dolores (ὀδυνæ); quibusnam partibus perimque innitantur III, 143, 1 s.; quando celerem, quando difficilem partum prænuntiant, prouti his vel illis partibus innituntur III, 143, 3 ss.; ligamentorum motus est III, 217, 11 s.; eum facit fœtus vivere cupiens III, 217, 12 s.

Parum; multitudini contrarium non est II, 581, 20; id multo contrarium esse censent II, 446, 1 s.; id propter unum dici perperam censent aliqui II, 580, 52 s.; dicitur etiam propter duo, *ibid.*; ejus ad multum ratione misceri possunt res III, 491, 23; multitudo est defectum habens II, 580, 33, 43; igitur duobus modis ei opponuntur multa, idque quibusnam II, 580, 36 s., cf. II, 581, 21; omni rei continuæ sed dividuæ inest II, 19, 14; vel ad rem refertur, vel ad nos II, 19, 16; cito movetur III, 426, 52 s.

Parum ac nimium; ad genus *malum* pertinet, etiam eorum intermedium *mediocre* genere *bonum* continetur, 210, 50.

Parum quod est; facile a quovis calido vel frigido allicitur III, 236, 46 s.

Parus (αἰγυθαῖος); avis est III, 198, 26 s.; vernibus recitatur III, 150, 48 ss.; apibus injuriam facit III, 150, 25 s.; omnium avium plurima ova parere fertur II, 184, 8; eorum tria genera III, 150, 50.

Parus fringillaris; v. *Fringillaris parus*.

Parus minimus; reliquis parvis similis est III, 151, 1 s.

Parus montanus (ὀρνίς); quare ita vocetur III, 151, 51 s.; quomodo se habeat III, 150, 52 s.

Parvificentia (μικροπνεύειν); quidnam, 330, 10; II, 21, 15; II, 42, 28; II, 198, 13; animæ affectus est II, 135, 37; vilium est, sed dedecus non affert II, 44, 2; alteri non nocet nec admodum indecora est II, 44, 3;

quomodo a vitili liberalitati oppositis differat, postea dicitur II, 21, 16.

Parvificus (μαρπονητής); quisnam II, 149, 3; ostentatori opponitur II, 149, 2; ejus exemplum citatur II, 149, 4 s.; II, 216, 19; ejusmodi esse non potest qui omni fere dignitate caret II, 216, 30; ei convenit accurate rationes subducere II, 42, 43; in omnibus deficit II, 43, 51; magnis sumptibus factis in parva re honestatem amittit II, 43, 52; quodcumque facit, cunctatur et spectat, quomodo minimum impendere possit II, 43, 53; lamentatur omniaque se majora facere quam oportet arbitrat II, 43, 54.

Parvitas; causa est cur aeri innatent ramenta et pulvis et terrena quædam II, 431, 21 ss.; affectus corporalis est III, 226, 29 s.; nihil confert hominum actionibus iustis vel iniustis, 334, 5.

Parvi; natura firmus II, 184, 18; qui siccis sunt carnibus et coloribus e calore ortis nihil absolvunt, idque quare IV, 14, 21 ss.; qui humidis carnibus sunt et coloribus a frigore ortis, strenui, idque quare IV, 14, 30 ss.; qui valde sunt, acuti IV, 14, 16 ss.

Parvum; magno continetur, non vero vice versa III, 250, 16; an magno contrarium sit, necne, 5, 27; 8, 13; disceptatur utrum ad quantum, an ad πρός τι pertineat, 8, 14 ss.; finitas divisiones habet IV, 47, 6 s.; IV, 48, 17; magis a magno distat quam ab æquo II, 22, 43; quaritur an generatio semper fiat quo modo ex illo magnum et vice versa II, 437, 12 s.; eo admixto res de statu suo dimoveri censent Leucippus et Democritus II, 450, 4 ss.; multum valet in auri pondere, parum in ligni II, 225, 44; male de eo judicant amicitia secundum excellentiam conjuncti II, 225, 45; nulla causa est cur iis magis quam magnis competeret indivisibilitas II, 450, 4 ss.; ea simpliciter aliis parvis majora esse licet II, 411, 52; facile mutantur ac depravantur III, 425, 35; iis accensenda sunt omnia quæ fiunt III, 425, 35 s.; iis qui studet circa ea queribundus et supplex esse solet II, 46, 19; cur alia omnino sint, alia vero magna IV, 162, 29 ss.; parvis si apponantur facile inscuntur, idque quare II, 453, 4 s.; quænam dicamus IV, 48, 3 s.

Parva animalia; v. *Animalia parva*.

Parvis partibus constans; repletivum est, idque quare II, 455, 17 s.; ad id pertinet tenuis, *ibid.*

Parvum et magnum; eorum quædam species sunt longum et breve II, 484, 16.

Pasa lacus; ejus aqua potulenta quum sit cur lavet et detergat vestimenta IV, 236, 13 ss.; qualis sit ejus aqua IV, 236, 19 s.

Pascua (βοσκαί); quænam ovibus prosint III, 155, 44 s.; palustria cujusvis quadrupedis carnem deteriore reddunt III, 156, 1 s.

Pascula; v. *Boscas*.

παιρῆσαι θέα IV, 100, 26.

Passer (σπουδός); individua avium species est III, 226, 12; eo non multo major est alcedo III, 183, 32; parva avis est III, 34, 25, 40 s.; igitur ingluvie carens longum habet ventriculum III, 34, 24 s.; item appendices intestinorum, sed valde parvas III, 34, 40 s.; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 54 s.; et pulveratione et lavacro utitur III, 207, 43 s.; vermicibus vescitur III, 150, 48 s.; frigida tempestate albescit III, 49, 7 ss.; jam conspectus est albus III, 425, 32 s.; ferunt mares unum solummodo annum vivere, idque quare III, 179, 27 ss.; feminae vero longæviores esse videntur, idque quare III, 179, 31 s.; III, 529, 49 s.; feminae inter juvenulos capiuntur III, 179, 32 s.; quomodo a maribus distinguantur feminae III, 179,

33 s.; multipari sunt et non magni, ideoque inperfectos ac cæcos fœtus edunt, III, 409, 10; ad octo pullos parit fr. 175, a; hieme nusquam comparant mares, idque quomodo probetur fr. 175, a; cito coitum absolunt III, 77, 47 s.

Passer (ψῆττα); fusaneus piscis est III, 82, 19 ss.; (*inter cartilagineos pisces errore referri videtur fr. 176, a*); igitur semel quotannis parit III, 82, 18 ss.; omnes ova habent nec in eorum genere ullus est qui ineat III, 75, 35, cf. III, 77, 7; III, 385, 28 ss.; III, 386, 37 ss.; iis similes pisces eodem modo natant quo lusi ambulant, idque quare III, 317, 31 ss.; in arena vel limo se abscondunt atque radiolorum ope capit pisces III, 191, 3 ss.; (?) fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 ss.

Passio (πάθος); patienti, non agenti inest III, 463, 11 s., 20 s.; probatur subjecto idem actus esse qui effectio, non vero notione II, 275, 40, cf. II, 276, 26; pertinent ad tertium qualitatis genus, 14, 3; quomodo a qualitatibus patibilibus differant, 14, 32; 41, 53; 15, 2; earum exempla, 14, 44; 15, 4; propter eas multa fiunt colorum mutationes, 14, 24; quæ in facie apparent IV, 3, 47; quæ nullo modo immutant signa corporea quibus utitur physiognomon, non poterunt illi indicia esse IV, 2, 42 ss.; de iis tractat physiognomonica IV, 3, 2 s., cf. *Affectus*.

Passivum (παθητικόν); ad id refertur activum II, 526, 36 s.; ejus actus definitio, cum in universum, tum in singulis speciebus facile deduci potest e motus definitione II, 276, 34; ei inest et actio et passio et motus III, 463, 11 s., 20; item activi et motoris actus III, 463, 14 s.; in universum non cum agente in unicum corpus coalescit III, 341, 13, 18 ss.; ubi tangitur ab activo, quo modo, quo loco et quo tempore alterum in alterum agere potest, statim afficitur III, 357, 52 ss.; ita se habet ut, si omnia ei insint quæ ad ejus notionem pertinent, statim afficiatur III, 523, 17 ss., cf. 27 s.; III, 528, 31 ss.

Passum (vinum); quomodo conficiat IV, 221, 8 ss.

Passus; maximus camelorum castratorum III, 208, 44; qui longis et tardis incedit lente res aggreditur, sed activus, idque quare IV, 13, 25 ss.; qui tardis cunctator IV, 13, 28; qui parvis ac tardis, lente res aggreditur, nec activus erit, idque quare IV, 13, 28 ss.; magnis ac celeribus aggrediendo non promptus, sed activus, idque quare IV, 13, 30 ss.; parvis ac celeribus, aggrediendo promptus, sed non activus IV, 13, 32 ss.

Pastinaca (τρύγαν); piscis pelagicus est III, 158, 15; piscis cartilagineus est fr. 176, a; piscis cartilagineus latus est III, 6, 21; III, 78, 40 s.; III, 114, 2 s.; III, 300, 47 ss.; III, 301, 17; longa cauda instructa est III, 6, 21 s.; III, 78, 40; ideoque pinna caret III, 6, 22; III, 301, 16 ss.; apud eas caudæ incrementum in latitudinem impenditur III, 300, 46 s.; quomodo natet III, 6, 22; quomodo coeat III, 78; 41; vivum animal parit, primum intra corpus edito ovo III, 114, 3 s.; calulos non intra se admittit propter caudæ asperitatem III, 113, 14 s.; aliquam penis speciem habet eamque qualem III, 78, 29 ss.; tardissima est III, 190, 50; in arena vel limo abscondita prædat, sed non eodem modo quo torpedo III, 190, 47 ss.; inde in ejus ventriculo sæpe inveniuntur mugiles qui ipsi velocissimi sunt III, 190, 48 ss.

Pastinaca; (σταφυλίζος); sphondylæ similis est III, 167, 17; qui eam inhiarit equus moritur III, 167, 16 s.

Pastores; pars reipublicæ Platonis, 547, 37; eorum vita agriculturæ satis similis est, 594, 9; ad inunera mili-

taria obeunda exercitant sunt, 594, 10; corpora utilia habent et sub dio cubare possunt, 594, 11; apud eos facile instituitur democratia, 593, 6; exceptis agricolis, plebs ex iis composita optima est, 594, 7; quomodo hieme debiliores oves a robustis distinguantur III, 155, 46 ss.; nisi arietes adducant, aut ipsas propellant, domum redire nolunt oves nive deprehensae III, 175, 32 ss.; oves docent sono auditu concurrere, idque quare III, 175, 41 s.; ferunt simulac sol in occasum vergat, capras aversas cubare, quum antea adversis oculis cubarent III, 175, 48 s.; arietem, nomine imposito, praeficiunt gregi III, 124, 1 ss.; III, 126, 20; non vero hircum caprarum gregi, idque quare III, 124, 22 ss.; quando praenuntiant annum ovium gregi proficuum III, 124, 24 ss.; unde cognoscant ovium vel caprarum partum instare III, 122, 43 s.; contendunt pecora mares vel feminas parere prouti coeuntia Septentriones vel Austrum spectant III, 397, 19 ss., cf. III, 124, 14; quales esse dicant feminas ferarum IV, 8, 3 s.; quantum e caprino et bubulco lacte casei colligant III, 54, 7 ss.; interdum capiunt vivas aquilam et hybrin secum invicem pugnantes III, 182, 47; comparantur regibus II, 100, 7.

Patella genu imposita (μύλη); quidnam III, 12, 22; ejus usus III, 668, 48 s.

Patellæ (πατάδες); pertinent ad testacea in summo fluitantia III, 88, 50; ideoque circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49; earum descriptio fr. 179, a; univalves sunt III, 279, 20 s.; III, 280, 4 s.; testaceum est univalve III, 62, 7 s.; absolvitur in pastum III, 62, 30 s., cf. III, 89, 37 s.; infra in fundo papaver habet III, 63, 47; omnes os infra habent, excrementum vero supra III, 65, 37; aequae ac neritae coorto vento saxis adherent III, 64, 50 s.; absolute transmigrant et Pascuntur III, 148, 6.

Patella fera; eam nonnulli vocant aurem marinam III, 64, 11 s.; unicum testaceum est quod excrementum per inferiorem testæ partem emittat III, 64, 10 ss.; ejus testa perforata est III, 64, 13; in ea conspicua sunt postea os ventriculus et partes ovis similes III, 64, 13 ss.

Patentia loca; quomodo in iis currat leo fugere coactus III, 203, 35 s.

Pater; quomodo ad filium referatur II, 527, 18 s.; ejus quasi pars filius est II, 152, 39; causa movens filii est II, 264, 17; II, 515, 8 s., cf. II, 514, 33; hominis causa movens vel externa est II, 603, 17; tui causa est II, 603, 25; necessario factus est, si tu es, non vero vice versa II, 467, 42; matri oppositus est III, 399, 22; quo modo in universum matri opponitur, sic quoque unusquisque peculiaris unicuique peculiari matri III, 398, 52 s.; et mas est et hujus modi mas III, 398, 29 s.; item homo et animal III, 398, 30, 37; his omnibus generat, sed unoquoque eorum eatenus magis quatenus peculiaris propius est III, 398, 32 s., 35 s.; non vero lis quæ ei per accidens insunt, v. g. eo quod grammaticus est aut alicujus vicinus III, 398, 33 ss.; quando ei similis nascatur mas III, 398, 25 s.; ejus motus actu semini insunt III, 399, 5 s.; si vincatur ejus motus quatenus mas est, nascetur femina III, 398, 50; si vero quatenus pater est, nascetur proles matri similis III, 398, 50 s.; si ejus motus solvatur, minima differentia transit in patris sui motum III, 399, 10 s.; secundo vero loco in avi sui III, 399, 12; plerumque simul vincit ejus motus quatenus pater et quatenus mas, idque quare III, 399, 16 ss.; si ejus motus vicerit quatenus mas est, non vero quatenus pater est, nascetur mas matri similis III, 399, 23 ss.;

sin vero quatenus pater, non quatenus mas, nascetur femina patri similis III, 399, 24 ss.; si ejus motus quatenus vir est perstiterit, solvatur vero quatenus pater est, nascetur mas avo vel alii majorum alii similis III, 399, 26 ss.; si simul vincatur ejus motus quatenus vir et quatenus pater est, nascetur femina matri vel aviae vel alicui majorum ejus similis III, 399, 30 ss.; ei plerumque similes sunt filii, idque quare III, 141, 40 ss.; III, 398, 5; III, 399, 16 ss., cf. III, 400, 21; ei interdum partibus quibusdam similis est proles III, 399, 34 s.; eum omnes mares referre deberent, si Democriti sententia de sexus discriminis origine vera esset III, 393, 51 s.; ei interdum similes sunt filiae III, 400, 22; hujus rei rationem reddere nequeunt qui sexus discrimen et liberorum cum parentibus similitudinem a majori minorive seminis copia pendere putant quod a patre vel a matre abierit III, 400, 35 s., 39 ss.; nec facile hæc similitudo ab eadem causa repeti potest ac sexus discriminis origo III, 401, 7 ss.; Chalcedonio cuidam puncturam in brachio habenti, filius natus est aliquam hujus effigiem referens III, 329, 49 ss.

Pater; existentiae et alimentum et educationis causa est II, 100, 10; ejus amicitia erga filios quomodo differat a regis erga subditos II, 100, 9; natura filii imperat II, 100, 13; ei competit jus pro dignitate II, 100, 15; II, 230, 30; erga eum filio competit jus et amicitia II, 179, 1; queritur quatenus erga eum filio competit jus II, 152, 28 s., 35 s., 39 s.; ei similis et aequalis est filius vir factus II, 152, 40 s.; ejus cum filio necessitudo pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 11, 98, 19; II, 100, 14; II, 179, 43; II, 183, 19; II, 225, 8; ejus erga filium amicitia similis amicitiae principis erga subditum II, 225, 11; ejus cum filio necessitudo est species amicitiae inter cognatos II, 230, 34; eorum auctoritas determinatur jure pro portione II, 230, 25; ejus cum filio necessitudo eadem quæ dei cum homine, benefactoris cum beneficio affecto, natura principis cum natura subdito II, 180, 6; ei non eadem est amicitia erga filium ac filio erga eum II, 96, 23; ejus erga filium amicitia inprimis propria esse videtur amatio II, 180, 3; liberos magis amant quam hi eos, idque quare II, 180, 3 ss.; II, 229, 43; filii impensius etiam liberos amant matres II, 229, 44, 46; in ejus erga filium et pauciores et aliae sunt contentiones quam in amicitia secundum aequalitatem II, 183, 15 ss.; ejus in filios imperium regno simile est II, 99, 32, 35; II, 230, 20; apud Persas filii tanquam servis utuntur II, 99, 36; ei licet filium abdicare, idque quare II, 103, 48; nullus filium abdicabit, nisi admodum improbus sit, idque quare II, 103, 51; matre melior II, 234, 8; ei non eadem tribuenda quæ matri II, 234, 7; in eum quadrat definitio amicitiae qua amico retribucenda sunt beneficia II, 234, 25; nihilominus cum eo vitam degere non oportet II, 234, 26; liberos suos vivere cupiunt, sed cum aliis vitam degunt II, 227, 47; queritur an ei in omnibus rebus sit obtemperandum II, 105, 23; item utrum ei an medico obtemperare debeat agrotus II, 105, 23; item ubi imperator creandus est, utrum ei an militibus perito suffragia danda sint II, 105, 24; item utrum eum potius a latronibus redimere debeamus an eum qui ante nos ipsos redemit II, 105, 37; ei non omnia tribuenda sunt II, 105, 52; ei non idem honor tribuendus ac matris II, 106, 11; nec idem ac sapienti aut imperatori II, 106, 12; quomodo ei obediunt, sic rationi obedi anima concupiscens II, 14, 18, 24; querunt sophistae, utrum ei an sapientibus sit obediendum, 290, 25; quo

usque ei in filias sit potestas, 382, 21; ad ejus iudicium fit provocatio, 377, 41; turpe est, contra ejus iudicium dicere, 377, 50; domus pars est, 484, 28; an cum filio coeat, nihil referre existimat Plato, 499, 16; quominus agnoscatur non semper impedire poterit uxorum liberorumque communitas, 498, 44; ejus præcepta in privatis domibus idem valent quod leges in civitatibus II, 128, 52; ei regium imperium in liberos est, 494, 17; 495, 19; cum amore, tum ætatis gravitate imperare debet, 494, 28; a liberis natura differre debet sed genere idem esse, 494, 34; eum respicit liberorum virtus, 495, 43; falsa est opinio qua eum liberorum nullam habere rationem jubent, si de imperio res agitur, 604, 34; in nonnullis oligarchiis magistratum una cum filio obtinere nequit, 571, 38, 45; eum verberare gravior injuria est ac quemvis alium II, 98, 25; eum si quis verberet, nesciens eum patrem ipsius esse, sponte non agit II, 61, 29; eum qui interfecit arbitrans se hostem occidere, non injustus, sed infelix est II, 153, 36 ss.; eum qui cædunt ebrii injusti sunt, idque quare II, 153, 49 ss.; eum qui cædunt infantes injusti non sunt, idque quare II, 154, 2 s.; eum qui non cecidit, etiamsi cuperet nec id turpe esse putaret, continens non est II, 164, 40 ss.; eum qui verberat, et propinquos verberabit, 376, 15; eum verberans eo se excusabat quod ille suum verberasset et filius ipsum verberaturus esset II, 82, 33; eum si filius occidat, vel in eo sit ut occidat, miserationem movet idque consecrandum est (in tragædia), 467, 47; eum immolare alicubi aut potius aliquibus pulchrum est, non vero simpliciter, 197, 26, 35; eo occiso, interficiendi quoque sunt filii, 314, 16; 372, 43; de filia loquenter introducit Archilochus, 408, 42; quomodo in argumentatione contentiosa adstruendum sit, ei in omnibus vel sæpe in multis obediendum esse, 292, 36; eorum res gestas imitari debent filii, 414, 32

Pater vel mater; qui eos injuria facienda ulcisci possunt, eam infligere solent, 338, 42.

Palerno tuus canis est, vel filius, vel servus, 301, 11; solvi non potest hoc sophisma negata interrogatione, 301, 31; id nonnulli duplici significato solvere conantur, sed immerito, 302, 7; quomodo revera solvendum sit, 302, 17.

Patera; ejus causa argentum est II, 264, 12; II, 515, 2 s.; si quam manu protenderet aliquod simulacrum deorum, adimere jubebat Dionysius, dicens se eam accipere, 651, 7, v. *Phiala*.

Paterfamilias; domo utitur, 532, 29; melius de domo judicat quam qui fecerit, *ibid.*; cum uxori, tum liberis, tum servis imperare debet, sed non eodem modo, 494, 15; 495, 18; majorem curam impendere debet hominibus quam rebus inanimatis, 494, 37; item liberis quam servis, 494, 39; ejus officium quadruplex, scilicet parare, conservare, ornare et usurpare rem familiarem, 638, 1; eum jubent Persæ omnia ipsum præcipere et inspicere, 638, 14; eum omnia per se curare jussit Dio cum Dionysio collocutus, 638, 17; inter eum et uxorem partiri debet rei familiaris administratio et inspectio, 638, 21; nisi bonum det exemplum, rite eum imitari nequit villicus, 638, 27, v. *Dominus*.

Paterna ars; v. Liberos procreandi ars.

Pati; ejus exempla citantur, 2, 30; contrarietatem ac magis et minus recipit, 17, 4; a se invicem nequeunt res, quibus nihil commune est III, 468, 8 s.; quæ possunt, vel per certum quoddam tempus vel per infinitum possunt II, 388, 10 s.

Pati (obscuro sensu); avent quibus humor sedem adit IV, 141, 36 s.

Patiens; id est ejus motus affectus est II, 445, 24; id causam materiale vocare solemus III, 553, 9 s.; ei contrarium est agens II, 445, 23; II, 446, 41; id sibi simile reddit agens II, 446, 40, 42 s.; ab eo quoque afficitur agens III, 399, 49 s.; idque interdum magis quam ipsum agit III, 399, 54 s.; quænam sint causæ cur non vincatur III, 400, 5 ss.; si partim vincatur et partim vineat, multiforme reddit id quod consistit III, 400, 8 ss.; eo semper præstabilius est agens III, 468, 35 s.; in eo inest actio agendi III, 446, 51 s.; afficitur quia principium quoddam continet II, 564, 35 s.; quidpiam fit, simulac agens adest II, 447, 31 s.; duabus affectionibus patitur caloris frigorisve aut absentia aut præsentia III, 615, 11 ss.; ejus facultas terminis continetur III, 405, 22; quando cum agenti congruit ac eodem modo se habet, oritur voluptas II, 120, 38.

Patina; quomodo ope carne plenæ vespas capiant apiarii III, 200, 26 ss.

Patria; ei debetur justitia vel pietas quæ aut pars aut æquela justitiæ est II, 244, 49; erga eam peccatum impietas est II, 246, 9; ejus potentia fiduciam facit, 355, 17; ei benefacere cupiet qui parentes colit, 421, 36; quæ pro ea fecerit quis, commodo suo neglecto, honesta sunt, 330, 29; si quis dicat se eam magnam esse velle, consentaneum dicit, 424, 36; pro ea mori non recusat vir bonus II, 111, 54; pro ea qui moritur mavult paulisper magna voluptate perfrui quam diu leni II, 112, 3, 6.

Patria potestas; caret sufficienti vi constringendi qua homines ad virtutem excitet II, 128, 29.

Patrii mores; v. Mores patrii.

Patrii sermones; quam recto doceant de re quadam divina motu prædita II, 389, 23.

Patrimonium; id tueri jubet lex II, 154, 47; primordia olim vendere non licebat in multis civitatibus, 593, 50; Lacedæmone id vendere, vel ab aliis emere honestum non erat, 512, 26; id vero testamento relinquere licitum erat, 512, 28; Lacedæmone in paucorum possessionem rediguntur, 574, 40, cf. 512, 23; ea vendere vetant Locrorum leges, nisi quis calamitatem manifestam sibi accidisse ostendat, 506, 26; antiqua conservanda sunt, 506, 28; eorum numerum immutatum voluit Philolaus Corinthius, 519, 43; id ubi profligantur proceres in oligarchiis sunt commutationes, 572, 20; curandum ut æqualiora maneant in oligarchia idque quomodo, 577, 42.

πάτριος; Jovis cognomen III, 641, 43.

Patroclus; eum morientem præagientem fecit Homerus fr. 35, b; ludi in ejus honorem ab Achille instituti fr. 311, b; ad ejus rogum primum pyrrhiche usus est Achilles fr. 265, b; ejus et Achillis epitaphium fr. 312, a; fr. 318, a; ei opem tulit Achilles, 317, 49; eum si jure interfecit Hector, etiam Achillem jure Alexander, 376, 23.

Patruelles; eorum necessitudo ex fratrum amicitia pendet III, 101, 19.

πατράϊα; v. *Subulones*.

Paucipara (δλιγοτόξα); iis plerumque accensenda sunt bisulca excepta sue, idque quare III, 403, 45 s.; III, 404, 7 ss., cf. III, 408, 40 s., 50 ss.; iis accensenda sunt magna animalia æque apud pedestria ac apud natatilia et volatilia III, 404, 16 s.; iis inter aves accensendi sunt turtur, palumbes et columba III, 409, 11 ss.; quatenus iis accensendus sit homo III, 405, 37.

Paucitas; ei opposita est multitudo II, 629, 15.

Pauci; apud eos in oligarchia summa auctoritas est, 526, 27; corruptioni facilius patent quam multitudo, 539, 26; virtute excellere possunt, 527, 48.

Paucum; an multo contrarium sit, necne, 5, 26; 8, 12; discrepat, utrum ad quantum an ad πρὸς τι pertineat, 8, 12 ss.; ei oppositum est multum II, 629, 16; finitas habet divisiones IV, 47, 6 s.; iis non innitenda est speculatio III, 380, 50.

Pauciora; qui numerare non potest si plura numeraret iis similis est qui ideas commenti sunt II, 482, 5 ss.; II, 615, 30 ss.

Pauperes; indigent facultatibus IV, 259, 42; cur in iis maxime iustitiam probemus IV, 259, 38 ss.; iis dei dives et felix, 438, 4; nihil facere vel dicere audent secundum Theognidem II, 210, 37; propter egestatem opes cupiunt, 333, 44; non propter pauperem agunt, sed propter cupiditatem, 333, 47; propter egestatem cum divite amicitiam contrahunt II, 97, 42; II, 177, 22; II, 178, 24; iis amici unicuique perfugium sunt II, 90, 50; ab iis lucrum reportare pudorem incutit, 355, 40; difficulter symbola in convivia publica conferunt et ceteram rem familiarem administrant, 612, 31; eorum mores et divitum moribus manifesti sunt, 367, 25; irascuntur iis qui rem pauperem spectantes negligunt, 348, 39, 42; iis bos servi locum tenet, 483, 8; uxoribus et liberis tanquam famulis utuntur, idque quare, 600, 27; eorum uxores prohiberi nequeunt quominus foras prodeant, 562, 38; adulterio perpetrato latere solent, 338, 22; si nihil habeant quod amittant, facile injuriam faciunt, 338, 36; si divitem ob rem pecuniariam in ius vocent, crimini subcontrarius est, 448, 51; quibusnam indigeant, 339, 9; corpora reipublicae offerre debent, idque quando, 420, 60; 456, 4; suspecti habentur, ne lucri causa falsum testimonium dent, 431, 4; magnifici esse nequeunt, idque quare II, 43, 12; apud eos gratiam inimus, etiamsi parva tribuamus, 358, 4; eos dotes accipere, non vero dare voluit Phaleas Chalcedonius, 506, 9; iis constare non potest civitas, 534, 10; iis semper agenda tradi debent res, 577, 1; partim graviter armati, partim inermes sunt, 545, 26; iis constare non potest civitas, 534, 10; iis et divitibus constat civitas, 587, 32; efficere debet tyrannus ut se ei salutem debere putent, 587, 35; curare debet ne iis injuriam inferant divites, 587, 35; plerumque multi sunt, 548, 22; iidem esse nequeunt qui divites, 548, 19; magis quam quilibet alii civitatis pars sunt, 548, 20, 22; eorum multitudo divitibus misceri debet, 577, 2; eorum cum divitibus mixtionem sectantur plerique civitates, 552, 46; eorum cum divitibus mixtio politia appellari debet, 553, 1; in democratia imperium tenent, 546, 49; si pauci pluribus divitibus imperarent, oligarchia non esset, 546, 26; olim Colophone divitibus numero pauciores erant, 546, 45; eorum commodum respicit democratia, 528, 6; ubique numero multi sunt, 528, 37, 44; 565, 49, cf. 546, 30, 46; quamvis de causa certent cum divitibus de republica administranda, 528, 45; si numero pauciores essent quam divites, rerumque summa potirentur, quaeritur quoniam nomine designanda esset huiusmodi respublica, 528, 21, 30, cf. 546, 26; quoniam democratiae genere non minus valent quam divites, 548, 47; 592, 5; in democratia plus valent quam divites, 591, 17; non penes eos solos summa auctoritas esse debet in democratia maxime hoc nomine digna, 592, 6; eos non impedit rerum privatarum cura, 550, 51; in ultimo democratiae genere mercedem recipiunt quo rebus publicis vacare possint, 550, 49; in eodem democratiae genere apud eos summa est potestas, 550, 54; in democratia mercedem accipiunt, ut iudicum munere fungi possint, 553, 20; 558, 22; 560, 28; in ultimo democratiae genere mercedem accipere debent

ut iudicis munere fungantur, 595, 47; iis distribuunt demagogi si quid de redditibus publicis supersit, 593, 51; divitibus superest, si iis diu praesto sint subsidia, 596, 6; iis semel tantum de pecunia quae a redditibus publicis superest distribuendum est, ut agellum emeret vel mercaturam aut agriculturam inchoare possint, 596, 7; gratiosis et prudentibus proceribus concessit ut iis subsidia praebant ad opus aggrediendum, 596, 17; cum iis Tarentini possessionum usum communicant, 596, 20; fieri potest ut numero divites superent, 557, 15; eorum numerus si proportionem divitum superet, naturaliter oritur democratia, 557, 18; metendum non est ne cum divitibus conspirent, 557, 35; semper divitibus diffidunt, 558, 40; vel in primo oligarchiae genere eos a magistratibus arceat census magnitudo, 549, 48; quidam in oligarchiis commenti sunt, et eos a magistratibus gerendis arcerent, 558, 3; quidam ut a condonibus, 558, 1, 8; quidam ut a iudiciis, 558, 5, 8; quidam ut ab armis possidendis et a gymnasiis, 558, 14; in politia merces iis danda est ut iudicis munere fungantur, 558, 25; etiamsi honorum participes non sint, quieti manent, dummodo contumelia non afficiatur, nec res familiaris iis eripiat, 558, 33; ubi bellum ortum est, tardiores esse solent, nisi alimentum accipiant, 558, 37; si quis victum suppeditet, militiam non detrectant, 558, 39; divitibus invident, 555, 35; alienas opes, divitum nempe, appetunt, 555, 44, 45; si sine mediis quibus civibus numero praevalent, aegrotat democratia ac cito interit, 556, 18, v. *Plebs*; si augeatur eorum numerus, ab oligarchia in democratiam fit transitus, 589, 36; saepe latenter augeatur eorum multitudo in democratia et politia, 567, 29; ubi augeatur eorum numerus, in oligarchiam vel dynastiam abit democratia, 567, 40; si multi honorum expertes sint, hostibus plena est civitas, 531, 46; ubi injuria afficiuntur, rempublicam in oppositam partem trahunt, 574, 27; metendum ne divitum bona partiantur, ubi tenent imperium, 530, 35, 39, cf. 592, 25; a magistratibus exclusi gaudent se suis negotiis vacare posse, dummodo sciant exinde lucrum ferri non posse, 577, 8, 10; aegre vero ferunt, si bona publica compilari arbitrentur, 577, 11; dicescunt magistratibus non functi, utpote negotiis vacantes, 577, 11; si dives alicui contumeliam intulerit in oligarchia majori poena multandus est ac si alii diviti, 577, 38; iis in oligarchia mandandi sunt magistratus et quibus quæstum facere licet, 577, 36; curandum in oligarchia, ut quam plurimi dicescant, idque quomodo, 577, 42; iis in oligarchia vel aequalitas vel primae partes tribuendae sunt, 577, 46; eorum filii in oligarchia exercitati et laboribus dorati sunt, 579, 17; Lacedaemone iis difficile erat convivium participare, 514, 18, 23; multis Lacedaemone ansam dabat lex de liberis procreanda, 513, 2; Lacedaemone vix a divitibus distingui possunt, idque tam poeni quam viri, 553, 45 ss.; cum Carthaginienses tam plerique putant eos rite nec otiosi, nec magistratus fungi posse, 517, 32, 35; qui frugi sunt, si quæstum facere conantur, absurdum est deteriorem qui sumptum fecerit lucrari nolle, 518, 2; Rhegio capto, a divitibus vel hospitibus pecuniam mutuam sumpserunt, ut libertatem redimerent, 645, 17.

Pauperem esse juste; melius esse quam divitem turpiter solenter jactabant sophistae, 290, 5.

Paupertas; multis eget fr. 338, b; popularis est, 591, 51; eam metuimus II, 31, 36; fortasse tamen metui non debet, idque quare II, 31, 43; ea probe utatur vir probus, 616, 12; cur apud bonos homines magis quam apud pravos esse soleat IV, 261, 19 ss.; oritur

ubi intra certos fines non continetur liberorum procreatio, 504, 33; 506, 17; seditionem et improbitatem parit, 504, 34, cf. 506, 20; quatenus ei conferunt, quærit illi bona probus cum pravo amicitia contracta II, 224, 43; excepta virtute et vitio inter eam et divitias maxima est dissensio, 568, 32; sanat prodigalitatem II, 40, 49; unicuique ejus incommodum fr. 345, b; ejus causa sibi manus inferre potius ignavia quam fortitudo est II, 33, 11.

Paupertas apparens; aliquid ad mores immutandos facit, 334, 8.

Pausanias rex; in Medico bello exercitum ducebat, 574, 5; a republica tollere conatus est ephoros, 565, 26; ei obijciunt Lacones, eum imperio potiri voluisse, 619, 8; Lacedæmone rerum potiri conatus est, 574, 5.

Pausanias; cur Philippum adorsus sit, 581, 17.

Pauson; pejores imitabatur, 458, 16; ejus tabulas spectare non licet adolescentibus, 630, 13; nesciebant utrum ejus Mercurius intus an extra esset II, 570, 43; ejus Mercurio comparatur scientia nondum ad actum perducta II, 570, 41.

Pavidi; rigent idque quare IV, 151, 43 s., cf. *Metuentes*.

Pavimenta; stillicidii subjecta ex herbario colore in puniceum primum transeunt, postremo nigrescunt III, 649, 53 ss.

Pavo (ταῦ); ejus descriptio fr. 175, b; aves non volaces sunt, ideoque non recta volant III, 312, 2 s.; iis inutile est orrhopygium cum quia nimis magnum est, tum quia amittitur III, 312, 20 s.; omnes varii sunt III, 425, 20; initio atri sunt III, 654, 23; quot annos vivat III, 111, 9; trimus generat III, 111, 9 s.; eodem tempore versicolores sunt eorum pennæ III, 111, 10 s.; quot diebus excludat III, 111, 11 s.; vere coit III, 111, 16; statim post coitum parit III, 111, 16 s.; semel quod otannis parit III, 111, 12; quot ova pariat et quonam ordine III, 111, 13 ss.; parit et ova irrita III, 105, 14 s.; III, 111, 14 s.; duos tantum pullos educare valet III, 111, 25 s.; igitur iis duo tantum ova subdunt III, 111, 24 s.; cibo apposito curant ne incubitum intermitat III, 111, 26 s.; ejus ova gallinis subdunt ad incubandum, idque quare III, 111, 20; eodem tempore pennas amittit quo arbores frondibus privantur III, 111, 17 s.; replumescit, ubi eas recipiunt III, 111, 18 s.; invidus et pulchri studiosus est III, 4, 36.

Pax; ejus gratia geritur bellum 618, 19; 619, 31; II, 124, 31; ejus peritia magis quam belli indiget republica, 618, 26; eam tanquam finem sibi proponere debet legumlator, 619, 21; ei magis quam bello necessariae sunt justitia et temperantia, 619, 42; in ea serviles esse, dum in bello fortes sumus turpissimum est, 620, 3; eam faciunt prudentes, dum victores sunt, 419, 43; victos servat, 419, 45; victores iis quorum gratia bellum intulerunt, frui sinit, *ibid.*; de ea cum in senatu, tum coram populo deliberatur, 416, 14, v. *Bellum*; turpem qui consultit auditoribus infestus est, 441, 12.

Pax communis; ejus qui participes esse volunt, leges accipere debent, 378, 48.

Pace (de); v. *Socialis Oratio*.

Peccare; quidnam IV, 209, 11.

Peccatum; ejus divisio fr. 109, a; quomodo ab infortunio et injuste facto differat II, 61, 46 ss.; ab eo si fieri potest, omnino cavendum est, 479, 19; fieri nequit quin ab eo quod initio fuerint, postremo non oriantur malum aliquid, 565, 53; magis aut minus invile fiunt quæ ab ira quam quæ a ratiocinatione pendent II, 26, 25; nostra qui non reprobant amamus, 332, 10; item

qui non exprobrant, 352, 20; qui ingenue fatetur prope innocens fr. 339, b, v. *Error*.

Pecten (πτερε); omnium testaceorum nobilissimum est III, 192, 4 s.; ejus descriptio fr. 178, a; testacea sunt III, 170, 43; ideoque prægnantes optimi sunt *ibid.*; bivalves sunt III, 279, 21; testacea sunt bivalvia apertilia III, 62, 8 s.; III, 285, 13 s.; testas habent virgatas III, 62, 20; se ipsi movent III, 62, 26; interdum ex instrumento exsiliunt quo capiuntur III, 62, 28; igitur nonnulli eos volare perhibent III, 62, 27; III, 192, 6; quam re constet eorum volatus quem vocant III, 72, 23 s.; iis capillamenta (branchiæ) in orbem disposita sunt III, 63, 48 s.; strident dum mari innitentes feruntur III, 72, 23 ss.; ejus testæ similis est nautili concha III, 58, 3; ova ab altero circuli latere habent, nempe dextro III, 280, 44 ss., cf. 6; non semper habent ova ita dicta, sed vere III, 392, 8 ss.; tempestate vero procedente eorum ova diminuuntur ac tandem evanescent III, 392, 9 s.; idque quia iis prodest ver III, 392, 11 s.; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41 s.; anno primo perficiuntur III, 88, 53 s.; aliquandiu latitant, idque quomodo III, 89, 6 s.; III, 159, 32 s.; idque quonam anni tempore III, 159, 37 s.; eos quoque intrant cancelli III, 89, 3 s.; admoito digito, hiscunt atque connivent, ideoque visum habere videntur III, 71, 31 s.; olim defecerunt et propter siccitatem et quia verriculis eos venabantur piscatores III, 165, 19 ss.; eos venatur urticarum aliquid genus, idque quomodo III, 66, 43 s.

Pectines majores; alteram valvam tanquam operculum latam habent III, 64, 2 s.; in iis maxime manifestæ sunt partes internæ III, 64, 1 s.

Pectines rufi; inprimis sicca tempestate frequentes sunt III, 165, 18.

Peculides; instrumenta musica antiqua, 632, 2; in pueris educandis adhibendæ non sunt, *ibid.*

πυκτόν v. *Concretile*.

Pectus (σῆμα); inter membra recensetur III, 1, 12; pars corporis est II, 307, 42; quando sanatur totum corpus sanari dicitur II, 307, 41; ubinam situm III, 11, 5; III, 13, 2 s.; ita apud maxima animalia vocatur pars ori et ano interposita, apud reliqua iis interiacet quod ei proportionem respondet III, 533, 7 ss.; apud alia magis apud alia minus articulatum est III, 533, 9 ss.; ei apud animalia gressilia appensæ sunt partes quæ universum corpus promovent III, 533, 10 ss.; id sequitur venter III, 292, 41; id claudunt costæ, idque quare III, 241, 48 ss.; intra id spinæ dorsi duæ venæ impositæ sunt III, 40, 22 s.; quonam venæ id trajiciant secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 43; quonam animalia in eo vel ad id mammas habeant III, 21, 4 ss.; in eo apud hominem sitæ sunt mammas, idque quare III, 291, 39 ss.; in eo nulla quadrupes mammas habet, idque quare III, 291, 37 ss., 50 ss.; mammis duplex est III, 11, 6; ejus posterior pars dorsum III, 11, 41; apud omnia animalia minus carnosum est III, 259, 27; apud homines ad sinistram ejus partem aliquantum vergit cor III, 259, 31 ss.; apud reliqua animalia ejus medium occupat III, 259, 30 s.; ei adjacet cordis muerio, idque quare III, 259, 25 ss.; reliquorum animalium pro portione respondet humano III, 18, 1 s.; apud homines brachia interpositum est, apud reliqua animalia cruribus anterioribus III, 291, 30 ss.; igitur apud homines latum est III, 291, 33; apud quadrupedes vero angustum III, 291, 35 ss.; apud homines carnosum est III, 291, 41; aliis latum, aliis angustum est III, 18, 3; quibus animalibus latum est, ea facile vomere solent III, 209, 4 ss.; id non omnia animalia

habent III, 15, 20, 26; ei respondentem partem habent quadrupedes oviparæ III, 25, 14; item animalia squarrosa III, 297, 1; ei respondentem partem aves habent III, 26, 42 s.; robustius quam reliquæ aves habent iuncungues III, 26, 51 s.; avium necessario angustum est, idque quare III, 249, 6 ss.; quare acutum habeant aves III, 298, 41 s.; quare carnosum III, 298, 43 s.; ei suppositus est venter III, 298, 44; aliis et pedibus interpositum est III, 298, 46 ss.; avium unguis qualem, idque quare III, 312, 28 ss.; earundem avium comparatur proræ navis lembo similis III, 312, 29 s.; id multo latius quam locusta habet astacus III, 59, 43 s.; asperum habet locusta, læve vero astacus III, 59, 52 s.; ab eo originem petit apud carabos mares meatus seminalis, apud feminas uterinus III, 60, 32 s., 41 s.; in ejus carne carabus mas duo corpuscula alba separata habet eaque qualia III, 60, 43 ss.; in eo habet item carnem quandam rubram et sanguineam reliquæ carni dissimilem III, 60, 49 ss., cf. *Truncus*; ex eo fit respiratio III, 541, 5 s.; ad id pertendit et ex eo fit respiratio III, 10, 17, 19 s.; ei respirationis ope subrenit natura III, 486, 27 s.; id sæpe sursum ac deorsum movent animalia respirantia, dum respirant III, 548, 13 s.; comparatur foliibus III, 541, 55; III, 550, 40; id inspirando attollimus III, 541, 54 ss.; id expirando deprimimus et præfocamus III, 542, 1 s.; eatenus a foliibus differt quatenus eodem meatu aerem recipit ac emittit III, 542, 3 s.; attollitur quia cor attollitur III, 550, 36 s.; ubi attollitur influit aer exterior III, 550, 40 s.; decrescente corde, subsidit III, 550, 44; eo subsidente, effluit aer III, 550, 44 s.; perpetuo movetur, donec vivunt animalia et a corde moventur III, 551, 1 s.; manifesto attollitur apud animalia respirantia III, 550, 37 s.; odores ab eo perfecti respirationis ope percipiuntur III, 367, 53 s.; ad id pertingunt meatus a genitalibus perfecti III, 367, 52 s.; idque quare III, 367, 50 s.; nudo non ambulandum est IV, 118, 37; idque præcipue in sole, idque quare IV, 149, 32 s.; cur rotundum sit IV, 201, 15 ss.; quæ circa id sunt quoniam modo se habeant apud iratos IV, 12, 25 s.; locus qui circa id est secundum ad signa physiognomonica IV, 15, 8; carnosum et latum fortis signum IV, 4, 42; sursum tractum, impudentis IV, 5, 27; magnum et articulatum validi animi signum IV, 10, 6 s.; valde nudum habentes impudentes sunt, ad mulieres referuntur IV, 13, 1 s.; valde hirsutum habentes inconstantes, ad aves referuntur, idque quare IV, 12, 52 ss.

Pectus pedis (στῆθος); quilnam III, 12, 31.

Pectoris os; costis impositum est III, 45, 13.

Pecunia; idem quod argentum II, 152, 4; pertinet ad jucunda per se expetenda II, 80, 43; quamobrem instituta sit et cuius rei inserviat II, 152, 4 ss.; societatem civilem continet II, 152, 7; ea carere nequit civitas, idque quare, 610, 7; ita vocantur omnia quorum æstimationem metitur nummus II, 38, 41; ejus usus datione et sumptu constare videtur II, 39, 12; ejus acquisitio et custodia potius possessionem spectant II, 39, 13; ejus dationem insequuntur bene facta et actiones honestæ II, 39, 18; ejus acquisitionem vero bona rerum conditio et abstinentia a turpibus agendis II, 39, 19; gratia et laus dantem, non acquirerem sequuntur II, 39, 20; facilius capitur quam datur II, 39, 22; eam dantes liberales vocantur II, 39, 24; eam qui non capiunt non propter liberalitatem, sed propter justitiam laudantur II, 39, 25; eam qui acquirunt non laudantur II, 39, 27; eam qui dat, quibus dari non debet, nec honesti gratia, li-

beralis non est II, 39, 35; nec qui eam cum aegritudine dat II, 39, 37; eam parvi aestimat liberalis, nec nisi dandi causa II, 39, 39; II, 40, G, 31; eam habere non licet, nisi ejus possessioni operam des II, 40, 9; ejus bonam dationem sequitur bona acquisitio, mala vero ei contraria est II, 40, 24; ea si opus sit, querere desinimus, ubi eam nobis comparare non possumus II, 28, 25; quando eam fortuito accipere dicamur, quando non II, 267, 27 ss., 48; circa ejus dationem et acquisitionem exstat habitus medius II, 47, 2; eam dare et impendere res facilis est et cujuslibet hominis II, 22, 26; cuius vero impendenda sit et quantum et quando et cujus gratia et quomodo, non item II, 23, 26; ejus distributionem spectat altera pars justitiæ sensu strictiori sic dictæ II, 55, 4; circa eam versantur liberalitas, prodigalitas et omnes illiberalitatis species II, 143, 2, 17, ejus possessio et acquisitio non pertinet ad liberalitatem, sed ad rem quæstuariam II, 148, 18 ss.; omnium eorum quæ ad eam querendam spectant contemplatio liberalis et peritia necessariæ sunt, 497, 45; eam manu dare difficile non est, sed certo aliquo modo se habentem idem facere II, 63, 53; eam quoque spectat injustitia quæ pars vitii est II, 54, 25; eam parandæ nocent salubria quedam II, 88, 10; calida ad eam comparandam commenta quæ majores invenerunt, scire utile est, 493, 30; 640, 19; eam amicorum in gratiam profundit vir bonus, idque quare II, 112, 1 ss., 9; ea qui propter illiberalitatem auxilium non fert, injustus est, sed nimium sibi non vindicat II, 54, 6; ejus parandæ respectu plerumque communem utilitatem sectantur nautæ II, 98, 36; item interdum milites II, 98, 37; eam qui surripiunt iis similes sunt qui urbem produnt, 428, 40; ei tanquam rei præstantissimæ operam dat vulgus II, 111, 12; eam maximi facit vir illiberalis II, 246, 29; etiamsi eam ament omnes, tamen vituperari debent qui eam nimio amore prosequuntur, 501, 5; ejus auxilium non præstare poterunt inculiti, 355, 42; item si a minus opulento petas, 355, 43; ita si eam fœneri des, dum petitur, vel si repetas, ubi petitur, vel petas, ubi repetitur, vel si laudes ut petere videaris, vel si post frequentes repetas petas, 355, 44; eam plerique magis diligunt quam ad largiendum promptiores sunt II, 41, 26; ejus jacturam ægre ferunt avari, 587, 17; ejus jacturam qui ægre ferunt, intemperantes non appellamus II, 36, 10; eam magis amant qui acquisiverunt quam qui hereditate acceperunt II, 110, 32; ea præstanti honor tribuendus est in amicitia secundum excellentiam II, 103, 41; æquum metitur in litibus dirimendis II, 22, 22; ea dissolvitur amicitia legalis II, 232, 21; quales in ejus retributione controversiæ oriri soleant II, 232, 45; eam accepit qui alicui injuste agrum adjudicaverit II, 63, 49; ea soluta qui promissa non solvunt criminationibus patent II, 104, 39, 44; eam nemo daret pro iis quæ sophistæ docent II, 104, 43; eam contra sapientiam expendere difficile est II, 133, 38, cf. 26; comportanda protectionis causa est si propter hoc profectus est aliquis II, 205, 15; eam ut accipias, necessarium est *Æginam* navigare II, 518, 6, s.; etiam nunc multas ad nos deferunt, 434, 34; multas quoniam ex agris accipiunt, 434, 40; cuius danda in rebus publicis, 103, 38; eam simul cum honore a republica reportare non licet II, 103, 35; tyranno nunquam deest, donec penes eum civitatis potestas est, 586, 17; donec congesta tyranni absentibus periculum est, 586, 19; quam a civibus exegerat, semel iis restituit Dionysius Syracusanus, quo facilius in posterum conferret, 644, 40; quam pro solo et ædificiis solvere debebat.

sine scenore uti civibus permiserunt Mendai, donec pecuniæ inopia superveniret, 645, 43; ut privati haberent quam civitati mutuo darent, vetuerunt Mendai ne quis plures quam duo servos possideret, 645, 47, v. *Nummi*.

Pecunia deposita; eam probis credimus IV, 261, 28 s. Pecunia publica; eorum omnibus civibus magistratibus tradenda est, 577, 26; eam quæ spectant male ordinata erant apud Lacedæmonios, 514, 41, cf. *Ærarium*, *Opes publicæ*.

Pecuniæ cupidus; quis II, 213, 44; pecunia utitur per accidens, II, 213, 46.

Pecuniæ parandæ peritus; ejus munus est prospicere unde pecunia et possessio suppetat, 488, 39.

Pecuniam accipere; exemplum citatur, 146, 53.

Pecuniarum effusiones; qui non admirantur ad delinendam multitudinem factas vituperantur fr. 46, a.

Pecuniaria ars; de ea fieri potest deliberatio II, 28, 3; quæritur quænam inter eam et domesticam rem intercedat ratio, 484, 34; 488, 27; inter res agendas recensetur II, 189, 40; circa rem parandam versatur, ideoque non idem est quod ratio domestica, 488, 34, 36; quædam artis possidendi vel acquirendi pars jure in primis ita vocatur, quam cum altera confundunt, 490, 5; parum ab altera differt hæc, idque quomodo, 490, 6; ejus pars non est ea ars commutandi qua utilia utilibus commutantur, 490, 37; ex ea tamen nata est, 490, 40, 53; ejus species cauponaria post nummos excogitatos nata est, 490, 53; quare maxime circa nummos occupari videatur, 491, 4; ejus duæ species, altera secundum naturam et domestica, altera cauponaria quæ pecunia permutanda pecuniam quærit, 491, 20; cauponariæ finis sunt divitiæ præter naturam et pecuniæ possessio, 491, 31; cauponariæ finis terminus non est, 491, 32; utriusque usus alter alteri implicatur, idque quare, 491, 38; alterius finis cumulatio est, altera alium habet finem, 491, 40; necessaria differt a non necessaria, 492, 7; quæ secundum naturam domestica est, alimentum spectat, 492, 8; eaque tei minus habet, 492, 9; quatenus viro domus vel reipublicæ administrandæ perito competat, 492, 11 ss.; quæ secundum naturam est e frugibus et animalibus derivatur, 492, 30; ejus duplex species, altera necessaria, domestica ac laude digna, altera cauponaria, permutatoria, naturæ non congruens et vituperio digna, 492, 32; ejus species maxime odiosa funeraria est, 492, 36; quæritur an ejus pars sit agricultura et alimenti parandi cura et possessio, 488, 42; ejus prima species respicit res nobis maxime proprias, idque quasnam, 493, 4; 492, 47 ss.; ejus altera species permutatio est, 493, 5; ejus tertia species inter primam et secundam medium tenet, 493, 12; circa quasnam res versetur ejus tertia species, 493, 15; de singulis ejus partibus disputatio ad opificia utilis est, sed iis immorari odiosum est, 493, 19; de singulis ejus partibus ainguli exstiterunt scriptores, 493, 28; ei operam dantes colligere debent inventa quibus usis nonnullis res bene successit, 493, 30; ejus studium utile rempublicam gerentibus, 494, 8; ei unica operam dant nonnulli magistratus, 494, 11.

Pecuniaria injuria; v. *Injuria pecuniaria*.

Pecuniaria res; ad eam utilis est grammatica, 626, 13; quæ sacra antiquorum more celebranda esse enadet, considerare debet, an ei profectura sit hujus modi celebratio, 416, 30.

Pecuniaria societas; in ea qui plus contulit etiam plus auferit II, 103, 22.

Pecus; ei competit voluptas II, 168, 16; iis eatenus solum competit vita communis, quatenus eodem

loco pascuntur II, 114, 2; eorum vitam servorum more plerique præferunt II, 3, 36; versicolorum lingua varia est IV, 284, 13; aliorum aliis in locis ubertas, 492, 51; eorum ubertatem secundum oraculum Lemniis prædixit casus ex hircino lacte factus III, 53, 48 s.; eorum peritus esse debet qui quæstui studet, 492, 47; apud Umbros singulis annis ternos partus edere feruntur IV, 87, 14 ss.; eorum apud Illyrios mira fecunditas IV, 98, 36 ss.; lactis facile congiunt præbent IV, 98, 39 s.; iis bis sal ab Illyriis datur, idque quare IV, 101, 42 ss.; in domo parum ad commune bonum conferunt multaque iis ut fors tulerit facere licet II, 609, 48 s.; de eorum possessione nihil præcepit Phaleas Chalcædonius, 507, 52; eorum proventum quoniam impendant Cretenses, 515, 43; ab iis quinto loco redditus petere debet satrapa, 639, 40; redditus qui ex iis petitur, vocatur decima vel fructuum accessio, 639, 40; propter tributa ea alere desiderant Syracusani, 644, 54; promittente Dionysio eorum possessores postmodum immunes fore, ea rursus sibi compararunt Syracusani, 645, 1; quum aliquanto post tamen iterum tributum ab iis exigeret Dionysius, ea mactarunt ac vendiderunt Syracusani, 645, 4; prohibente Dionysio, ne plura mactarent quam quibus quotidie opus esset Syracusis, diis ea sacrificarunt, 645, 6.

Pedalis linea; v. *Linea pedalis*.

Pedatus Carie; ibi sacrificium Jovi peragitur IV, 101, 22 ss.

Pedatim ambulare; quidnam III, 18, 50 s.; quænam animalia ita ambulant III, 18, 48 ss.; III, 203, 32.

Pedatum (ὀπόπων); species habet, idque quasnam III, 223, 39 s., 44 ss.; utpote non ultima differentia inutile erit, si hominem spectet divisio III, 225, 28 s., cf. 32 ss.; non in alatum et alis carens dividit debet II, 552, 28; nec in nigrum et album II, 552, 44 s.; sed e. g. in fissos pedes habens et integros pedes habens II, 552, 30.

πῆδησι; v. *Sallus cordis*.

Pedestre; differentia animalis, 2, 15, 22, 43; ejus genus non continet genus volatilis, 244, 4; ejus species bipes, 244, 6; id qui dicit quale quid animal dicit, non vero vice versa, 218, 18.

Pedestre et volucre; specificam differentiam faciunt II, 583, 25.

Pedestria; alia ita vocantur quia aerem intus recipiunt, alia quia in sicco degunt III, 146, 20 ss., cf. III, 147, 38 ss.; eorum quæ in aqua degunt natura distorta esse videtur III, 147, 20 s.; vel gressilia vel reptilia sunt, vel per lutum provolvuntur III, 3, 14 s.; multa eorum ex aqua victum petunt, etiamsi aerem trahant et in terra generent III, 2, 31, 46; quædam, etiamsi aerem recipiant, plurimam temporis partem in aqua degunt, idque quare III, 263, 14 s.; multa eorum extra aquam (diu) vivere nequeunt III, 146, 33 ss.; aeri tribui possunt III, 389, 18; præcipue igne constant III, 546, 21 s.; eorum ab aqualibus discrimen pendere videtur a mutatione partis alicujus minimæ, sed principii dignitate præditæ III, 147, 30 ss.; iis nonnulla calidiora esse censent aqualia, idque quare III, 231, 50 ss.; iis calidiora non esse videntur aqualia III, 546, 34 s.; alia gregalia sunt, alia solitaria III, 3, 36; pulmonem habent III, 263, 1 s., cf. III, 274, 2; idque calidissimum III, 456, 6 s.; respirant omnia III, 263, 10 s.; si sola respirant, dicendum est quare III, 540, 4 s.; nullum eorum moritur quia nimium respirat III, 538, 43 s.; nonnulla eorum annua sunt III, 529, 7 s.; nihilo minus in universum diutius vivunt quam aqualia, idque quare III, 529, 12; III, 530, 23 ss.; aerem facile

transspiciunt III, 246, 40 s.; eorum cartilagine sursum medullam non continent III, 242, 34 s.; apud omnia fere eodem modo sita est lingua III, 250, 2; apud reliqua animalia alio modo ac apud ea III, 250, 2 ss.; apud ea non eodem modo situm esse videtur cor ac apud pisces, etiamsi revera sit III, 548, 1 ss.; idque quia eodem caput nutant utraque III, 548, 5 s.; paucos vel nullo sanguine prædita partim in frigidis locis desunt, partim in iis minora sunt quam alibi III, 530, 13 ss.; fere omnia manifesto dormiunt III, 501, 36 ss.; sexus differentiam habent III, 75, 6; III, 343, 11 s.; idque quatenus omnia III, 319, 30 ss.; uterum infra genitalibus appositum habent III, 324, 23 s., cf. III, 36, 51 s.; III, 371, 9 ss.; apud ea membranae tenues uterum a foetu sejungunt III, 366, 31 s.; quod ad generationem attinet, partim oviparis sanguine præditis similia sunt, partim ab iis differunt III, 370, 37 ss.; eodem modo nascuntur quo volatilia et natatilia III, 142, 8 s.; in eorum genere magna paucipara, parva multipara sunt, idque quare III, 404, 16 s.; omnia quattuor membra dependentia habent III, 298, 32 ss.; idque vel crura vel brachia III, 298, 35; apud ea quoque principio magni sunt oculi, dein consistunt ac omnium partium ultimi perficiuntur III, 362, 47 ss.; pleraque vere coitum appetunt III, 81, 20; quatenus iis accensenda sint balæna, delphisque et cetera his similia III, 303, 18; inter ea et aquatilia medium tenent balæna delphisque et cetera his similia III, 303, 17 s.; item vitulus marinus III, 303, 20 ss.; inter ea et volucra medium tenent vespertilioes III, 303, 20 ss.; item struthio Libycus III, 303, 34; iis accensendæ sunt quadrupedes oviparæ III, 78, 26 s.; III, 263, 34 s.; iis partim accensenda sunt multipeda III, 223, 34; iis accensendus est leo III, 46, 44; item elephas III, 248, 14; s.; item scorpius III, 284, 19; item cancer III, 317, 6 s.

Pedestria ovipara; sanguine prædita sunt III, 250, 28 s.; qualem linguam habeant III, 250, 30 ss.; iis accensendi sunt lacertæ et serpentes III, 250, 32, cf. *Quadrupedes oviparæ*.

Pedestria respirantia; nonnisi inspirantia olfacere possunt III, 454, 13 s., cf. III, 457, 39 ss., 16 ss., 21 s.

Pedestria sanguine prædita; manifesto omnia somnum capiunt III, 73, 40.

Pedestria sanguine prædita et non ovipara; in eorum genere plerumque majores et longæviores sunt mares quam feminae III, 75, 36 ss.

Pedestria vivipara; quomodo in eorum genere a feminis differant mares III, 75, 48 ss.; apud ea sæpe in eadem uteri parte continentur gemelli, etiamsi diversum habeant sexum III, 393, 20 s.; iis accensendus est homo III, 75, 51 s.

Pedicularis morbus; quibusnam signis se prodat III, 101, 9 s.; quibusnam maxime fiat III, 101, 12; quinam eo mortui sint III, 101, 13 ss.

Pediculi; insecta sunt quæ vivorum corporum succum depascuntur III, 101, 1 s.; igitur coitu procreant lentes e quibus rursus nihil aliud fit III, 101, 3 s.; III, 77, 22 s.; e quanam re generentur III, 101, 8 s., 31 ss.; IV, 216, 19; ubi in eo sunt, ut enascantur, vari fiunt parvi quibus punctis exeunt III, 101, 9 ss.; in morbis quibusdam magna copia fiunt III, 101, 15 s.; puerorum in capite nasci solent, minus vero in viro III, 101, 18 ss.; IV, 111, 16 s.; cur in capite potissimum gignantur IV, 111, 13 s.; IV, 307, 16 ss.; cur plures habeant iis qui aquæ mutatione habent IV, 111, 7 ss.; iis magis obnoxia sunt mulieres quam viri III, 101, 20 s.; qui eos in capite habent, eo minus dolent III, 101, 21 s.; in diuturnis morbis inveniuntur

in pulvinaribus fr. 184, b; nascuntur et in reliquorum animalium compluribus, idque in quibusdam III, 101, 23 ss.; inprimis infestant vellera lanasque oris a lupo commorsæ aut vestes ex iis factas III, 156, 7 ss.; iis carent asini III, 101, 27 s.; item capræ et oves III, 101, 29; magnos et duros habent sues III, 101, 30; inprimis gignantur ubi animalia quæ lavantur mutant aquas quibus lavantur III, 101, 33 ss.; in mari quoque piscibus sui sunt III, 101, 35 s.; idque quales III, 101, 36 s., 40 s.; piscium non ex ipsis nascuntur, sed e limo II, 101, 36 s.; marini omnes ad unum idemque genus pertinent III, 101, 38 s.; marini ubique fiunt, inprimis tamen apud mullos III, 101, 39 s.; sub brachiis nascuntur apud chalcidem, nec apud ullum alium piscem III, 164, 44 ss.

Pediculi feri; pediculorum peculiare genus sunt a reliquis differentium, idque qualium III, 101, 16 s.

Pediculi et pulices marini; pisces dormientes nocte devorant ingenti agmine aggressi III, 74, 2 ss.; escam in fundo maris relictam, si piscis est, devorant III, 74, 6 s.; eorum glomerem escam circumdantem sæpe trahunt piscatores III, 74, 8 s.

Pediculus piscis; in quoniam mari invenitur III, 101, 44 s.; delphinem comitatur III, 101, 45; omnium piscium pinguisissimus evadit, idque quare III, 101, 45 s.

Peditatus; gravis armaturæ inutilis est sine aciei ordinandæ arte, 558, 47; ex quo invalescere capit, plures reipublicæ administrandæ participes fiebant 558, 51.

Pedites; æstate facile cursu cervum assequuntur propter eorum obesitatem III, 131, 25 s.; quamobrem eo magis lacrimenter quo citius cucurrerint IV, 150, 1 ss.; ex eorum numero sumendi sunt classici milites, 608, 20.

Peditus; nonnullis avibus peculiaris, idque quibusdam III, 207, 46 s.

Pegæum (Παγγαῖον *Rose Aristot. Pseudopigr.* p. 248 *e codice emendavit*); e convalle quadam ad id sita Pharangites lapyx vocatur IV, 45, 44 s.

πεπαισμένη; v. Tentativa ars.

Pejerare et liquido jurare an eundem simul licet? 302, 43; quomodo solvatur hoc sophisma, 302, 47.

Pejor; inter eum et meliorem obtinet amicitia secundum excellentiam II, 179, 44; II, 183, 21, cf. II, 177, 23; nemo et ei et meliori aequale bonum tribuet II, 179, 48; minus bonum habens æqualis est meliori tamen jus bonum habenti II, 179, 60.

Pejus; melioris causa exstat ut ei auxilium sit II, 174, 16, 15; eorum divisio fr. 106, a.

Pelamydes; fusaneis pisces sunt III, 82, 19 s.; igitur nemel quotannis pariunt III, 82, 18 ss.; nonnisi in Ponto pariunt III, 83, 5 s.; vere Pontum intrant atque ibi æstatem transigunt III, 120, 22 s.; III, 158, 30 s.; gregales sunt III, 3, 36; III, 175, 11; iis anno grandiores esse videntur thynni III, 120, 14.

Pelagi; Argo ejecti in Electrides insulas appulerunt IV, 87, 41 s.

Pelatae; quinam apud Athenienses fr. 227, a.

Pelecanes; v. *Plateæ*.

Peleus; pater Menesthei fr. 315, a; eum laudat Gorgias ubi Achilles laudandus est, 408, 8; Achilles causa est II, 603, 25.

Peleus; tragœdia est moralis, 471, 24.

πῆλξ; masculinum est secundum Protagoram, 291, 11.

Pelias; ludi in ejus honorem instituti fr. 311, b.

Pelias; quomodo a columbo differat III 84, 24 ss.; eum nemo educat III, 84, 27; non hibernantur, sed abeunt III, 157, 21 s.

Peliades; patrem interfecerunt data cicuta quam pro vino ei potu amatorio habebant II, 203, 6.

Pellenenses; magistratus apud eos *μαστῆρες* vocati fr. 253, a.

Pellens; semper quodammodo repellitur III, 399, 53 s.; pellit donec alii corpori pellendi facultatem impertierit III, 474, 46 s.

Pellit (quod) (*τὸ ἐπέχειν*); fieri non posse probatur ut necessario feratur II, 351, 28; nec ut necessario accrescat II, 351, 27; fieri non potest ut augeatur, quod id augeat, alteretur et sic deinceps usque in infinitum II, 351, 34 ss.; nec ut augeatur, quod id augeat alteretur, quod hoc alterat iterum feratur, idque omne necessario II, 351, 36 ss.

Pelli; omnia facile possunt eo quo vergunt IV, 61, 24 s. **Pelles;** cur recenter detractæ maximeque arietum vibices arceant IV, 158, 18 ss.

Pellicula (*ὑπαίαι*); coarctum farinarum comparantur carnis superficiei IV, 165, 26, cf. *Crusta*.

Pellucidum; quidnam III, 452, 46 ss.; colore caret III, 453, 23; continuum est III, 453, 42; aeri comparatur III, 453, 41; actu pellucidum evadit præsentia ignis vel alicujus rei corpori supero ac æterno sigillis III, 453, 5 s., cf. 1 s., 10 s., 53; ejus actus quatenus pellucidi, lumen est III, 453, 2 s., 38 s.; ejus color lumen est, ubi actu pellucidum est III, 453, 4 s.; ubi actu pellucidum est, natura sua movetur a colore III, 452, 42 s.; ubi non actu, sed potentia pellucidum est, tenebrosus est III, 453, 24 ss.; absentia in eo habitus ejus cujus præsentia lumen est, tenebræ sunt III, 453, 13 s.; in eo fit visus III, 457, 34 s.; movetur a colore, movet vero oculum III, 458, 41 s.; nec aquæ, nec aeris, nec reliquorum corporum aliquid proprium est III, 480, 1 ss.; est natura vel potentia quæ his inest, etiamsi non separabilis III, 480, 3; necessario ei aliquid ultimum esse debet III, 480, 6 s.; ejus ultimum probatur esse color III, 480, 10 ss.; si pupillæ additum esset, ut inde fieret visus instrumentum, eodem modo se haberet visus quo tactus III, 240, 10 ss.; omnibus corporibus plus minusve inest III, 480, 23 s.; causa est cur colorem participant corpora III, 480, 22 ss.; commune aquæ et aeris genus est III, 484, 35 s.; eorum facillime concludi potest aqua III, 244, 15 s.; ei quoque inesse videtur odorabile III, 487, 32, cf. 29; odoris causa non est quatenus pellucidum est, sed quatenus eluere aut abstergere valet spidam siccitatem III, 484, 36 ss.; quod colori præstat, idem odori affectus quidam aeri et aquæ communis III, 454, 9 ss.

Pellucida; quænam III, 452, 48 ss.; iis Empedocles tribuit meatus propter parvitatem invisibiles, sed frequentes et ordine dispositos II, 447, 47 s.; eorum ope nos videre putabat Empedocles II, 447, 46; ea non transire poterunt visus radii nec in contactu, nec meatuum ope si hi pleni sint II, 450, 24 ss.; si colore imbuantur, eum in superficie habent III, 480, 27 ss.; quia in illis vivunt, visum habent animalia III, 475, 46 s.

Pellucidum indefinitum; in eo residet luminis natura III, 480, 7 s.

Pelluvium (*ποδάινπτρ*); de eo Amasis dictum, 494, 26. **Peloponnesiaci reges;** potentissimus eorum Pelops fr. 293, b.

Peloponnesii; non iidem sunt qui Lacedæmonii, etiamsi utrique sint Græcorum fortissimi, 255, 31; nonnulli sibi tragediam vindicant, 458, 48; cum omnibus fere ante prælium Leuctris commissum Bæotiam occuparent Lacedæmonii, 426, 49.

Peloponnesus; parum ab eo remota Creta, 515, 19; ibi in Arcadia plurima flumina absorbentur III, 570, 31 ss.; ejus

urbs Megalopolis IV, 98, 35; etiamsi unico muro circumdaretur, unica civitas non esset, 522, 39; ibi frequentissimus celeus III, 151, 24; ibi delecerunt corvi quum Pharsali Medii milites peregrini interirent III, 187, 35 s.

Pelops; magis liberorum quam pecuniæ copia pollebat, idque quomodo fr. 293, b; in ejus honorem Olympici ludi ab Hercule instituti fr. 311, b.

Pelorias; Siciliæ promontorium IV, 95, 9.

Pelta; ejus descriptio fr. 258, b.

Pelusium; unicus locus ubi inveniantur ibices nigri III, 186, 21 s.; ibi vero desunt albæ III, 186, 20.

Peneleus; ejus epitaphium in Bæotia fr. 314 a.

Penelope; apud eam Alcinoi *σῆλογος* in sexaginta versus contrahitur, 406, 3; quibusnam ex ejus procis comparantur quicunque philosophiæ studio neglecto ceteris disciplinis operam impendunt fr. 343, b; laudatur fr. 158, b.

Penelops; avis palmipes est III, 152, 16.

Penes nos (*τὰ ἐπ' αὐτοῖς*); eadem quæ res agendæ II, 156, 23; in motu sunt itemque sensibilia II, 156, 14 s.; ea spectant consilium et deliberatio II, 156, 11 ss.; item prudentia II, 156, 22 s., 37; magnam partem constituunt eorum quæ contrario modo se habere possunt II, 198, 51; eorum causa homo est II, 199, 5; id est quod nostra natura ferre potest II, 205, 42; non vero quod ferre nequit II, 202, 43; id decernit questionem, utrum voluntarie an coactus agat qui ad majus malum vitandum facit quæ ei gravia aut mala videntur II, 202, 41.

Penestæ; olim sæpe Thessalis cum accolis bellum gerentibus insidias struxerunt, 511, 10, 18; iis superiores erunt agricolæ in republica Platonis, 502, 31.

Penia; e qualibus erucis gignantur III, 94, 3; colorem erucarum suarum referunt III, 94, 5 s.

Penis; quare ejus tentigo et amplificatio existat IV, 140, 27 ss.; cito inflatione in magnam molem turget IV, 266, 41 s.; valde magnus minus turget, idque quare IV, 140, 32 ss.; sæpe animo non regitur IV, 146, 2; quare eum micturientes et concubentes intendunt IV, 140, 21 ss.; ejus tentiginem emarcescit varix IV, 140, 13; eum habent mulieres, sed intra corpus (nempe collum matricis) III, 215, 4 s.; per hunc effluit parvo foramine mulieres paulum supra locum unde mingunt III, 215, 5; ex eo prolabitur semen III, 215, 8 s.; intus habent foramen parvum ac valde angustum, quantum spiritus itineri sufficit III, 215, 13 ss.; quod vero in locum ante uterum situm tendit magnum ac facile pervium III, 215, 15 s.; inde naso similis est III, 215, 11 s.

Penna; avibus peculiaris est III, 2, 4; III, 28, 46; III, 249, 6; iis carent pisces III, 28, 46; III, 346, 23 s.; eas habent omnes aves III, 295, 44; III, 297, 29, 32; ideoque et cutem duram III, 295, 44; iis apud reliqua animalia respondent pili, squamæ et squaræ III, 297, 31 s.; iis pro portione respondent squamæ III, 2, 3; III, 27, 29; eas pilorum loco habent aves III, 245, 22 s.; III, 420, 5; siccas et terrenas naturas signa sunt III, 346, 24 s.; partim hisdem affectibus obnoxias sunt quibus pili apud animalia iis prædita III, 420, 7 s.; senescentibus descreunt, idque quare III, 421, 51 ss.; earum discrimina partium affectibus accensenda sunt III, 414, 15; aliis multas, aliis paucas sunt III, 1, 34 s.; multas habent aves carnivoræ et uncungues III, 299, 2; omnes caulem habent III, 27, 29; earum principium caro est III, 243, 9; earum partes eodem nomine designantur quo totæ III, 243, 7; atque eadē partibus similioribus similiores sunt III, 243, 8;

quatenus vero muneribus dignoscuntur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideoque de iis earumque causis sermo fit. ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 2 ss.; e residuis sunt III, 371, 23 s.; in eas impenditur residuum genitale apud aves uncungues et volaces III, 371, 19 s., 39; earum incrementum apud aves graves in cutis crassitudinem convertit natura III, 246, 3 s.; in eas impenditur excrementum apud aves III, 265, 18 s., 32 s.; III, 266, 12, 14 s.; III, 274, 7; in eas assumuntur e quibus apud mulieres fit menstrua purgatio III, 137, 4; eas partiario amittunt aves omnes III, 422, 11; earum partiaria amissio non vocatur defluxus, sed conferta III, 422, 12 ss.; defluunt avibus latitantibus III, 422, 7 s.; earum defluxus ab inopia humoris calidi pendet III, 422, 14 s.; earum defluxus hieme fit III, 422, 21; earum defluxus aliquatenus calvitiei similis est III, 422, 5 s.; quare eas post latitationem recuperent aves III, 422, 48; præcisæ nec superne, nec inferne repullulant, sed decidunt III, 49, 31; duras habent aures fortes IV, 3, 29 s.; molles ignavæ IV, 3, 31; cum coctione simul colorum mutationes recipiunt III, 644, 1 ss.; III, 646, 28; albæ et fuscae et nigrae fiunt, idque quare III, 651, 37 ss.; nigrarum avium eo nigriores quo corpori propiores III, 652, 35 s.; earum color violaceus quomodo oriatur III, 644, 39 ss.; item tenebricosus III, 644, 42; extremæ meropum rubrae sunt III, 183, 13; iis lectæ sunt partes inferiores struthionis Libyci III, 303, 42; eas circa aures habent otus et noctua III, 157, 42; ea scalptis naribus sternuntur IV, 280, 31 ss.; IV, 286, 35 s.

Pennæ fissæ (σχιζόμεναι); ex iis consistit orrhopygium III, 303, 32; igitur quæ eo carent etiam orrhopygio carent II, 303, 31.

Pennata; duram cutem et carnem habent III, 257, 16 ss.; igitur ligula carent III, 257, 2 ss.; iis accensendæ sunt aves III, 49, 3, v. *Aves*.

Pensio (ἐκπόριον); idem quod decima, 639, 35.

Pentacosimedimni; quinam fr. 227, a; prima classis civium Atheniensium, 519, 13; ex iis quoque eligebantur magistratus, *ibid.*, v. *Talantici*.

Pentaphyllon; idem quod planta *fingekest* vocata IV, 25, 37.

Pentæ; quæritur quomodo impar esse possit, si unum imparis principium sit II, 623, 52, s.; fieri non posse probatur nec ut aliæ exstent quam e quibus constat decas, nec ut non exstent II, 620, 19 ss.

Pentalili; longius salient halteres tenentes quam si iis careant III, 305, 22 s., v. *Quinquertium*.

Pentholidæ; Mitylenæ clavis quemque obvium cædentes circumibant, 581, 44; eos interfecit Megacles, 581, 44.

Penthesilea; ejus epitaphium fr. 318, a.

Pentheus; ejus mater Agave IV, 294, 25; quomodo ejus nomini alluserit Chæremo, 380, 33.

Pentibilis; quare eum interfecerit Smerdis, 581, 46.

Penus; eum sibi invicem rure suppeditant Lacedæmonii, 500, 50.

Peparethæ; oratoris anonymi citatur, 377, 13.

πεπερασμένον v. *Finitum*.

πῆπερ' neutrius est generis, 474, 49.

πενυκτότα' aliter modus contingentium, 53, 35; quomodo a fortuitis differant, quod ad propositionum reciprocationem attinet, 53, 44; de iis fit syllogismus demonstrativus et scientia, 53, 48, cf. 150, 18 ss.; de iis præcipue fiunt disquisitiones et orationes, 53, 49, v. *Ω*; ἐπὶ τῷ πού.

πεντασμένον v. *Figmentum*.

πενυμένον' ita Homerus vocat veracem II, 217, 11.

Pepones; humidiores IV, 220, 25 s.; hortenses pravi

sunt IV, 220, 26; optimi quare in palustribus campis fiant ut apud Orchomenum et in Ægypto IV, 220, 22 ss.; de eorum cultura fr. 167, a.

Περσώμεν' nihil aliud quam Jupiter III, 642, 10.

πέψις v. *Coctio* et *Concoctio*.

Per accidens; aliquid sectatur qui id aliud rei causa sectatur II, 85, 27; si ita omnia dicantur, nihil erit primum de quo prædicatur II, 506, 9 s.

Per aliud; non idem est quod per se II, 286, 26.

Per se; non idem est quod per aliud II, 286, 26; semper eo prius II, 352, 9 s.; quot modis dicatur II, 524, 40 ss., cf. II, 540, 29 ss.; quænam sint, 125, 13 ss.; quæ dicuntur iis de quibus prædicantur per se et necessario insunt, 125, 35; 127, 5; non licet ea non inesse vel simpliciter vel opposita, 125, 37; 127, 5; 128, 22; idem quod ἡ πρός, 125, 47; ex iis fit syllogismus demonstrativus, 127, 9; non sunt accidentia, 128, 50; natura prius est τοῦ πρὸς τὸ II, 4, 20; si quædam ita se habent, non quidquid alicui videtur verum erit II, 511, 47 s.; quare de eo quæstio institui delect II, 558, 16 s.

Per se quæ sunt; priora accidentibus II, 269, 18 s.; II, 594, 29; igitur et priores causæ II, 269, 19 s.; II, 594, 30; probatur in iis idem esse quidditatem et unumquodque II, 543, 5 ss., cf. II, 542, 43 ss.; II, 551, 34 ss.; iis anteriora erant relativa, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 25; II, 615, 51.

Per se inesse; duplici modo dicitur, 144, 2.

πίπα: v. *Terminus*.

Percæ; piscis fr. 176, b; saxatiles pisces sunt III, 160, 11 s.; igitur per paria mares cum feminis et nidulantur et latitant, *ibid.*; multas appendices intestinorum habent III, 33, 49; quot et quales et ubinam aitas habent branchias III, 28, 39; ubinam pariant III, 116, 29; quomodo se habeant eorum fœtus III, 116, 30 s.; eorum fœtus ex arundinibus in glomerem colligunt piscatores III, 116, 32 ss.

Perceptiones (αἰσθησεις); quæ præter necessarias poësin comitantur observari debent, 469, 25.

Perceptores (ἀποδέκται); iidem qui quæstores, 595, 52.

Perci; peculiare accipitrum genus III, 190, 4.

Percni; ex ossifragis nascuntur IV, 84, 23.

Percussiones (τύματα); adversus eas remedium est miltis III, 195, 45.

Percussor; qui II, 196, 33.

Percutere; quidquid percutit omne simul percutitur III, 595, 13.

Perdix; descriptio et mores fr. 174, b; aves graves sunt non vero volaces III, 179, 38 ss.; III, 371, 29; improbum ac vafrum avium genus sunt III, 180, 5; terrestres aves, nec admodum volaces, ideoque pulveratione gaudent III, 207, 39 ss.; ingluviem habent III, 34, 7; item appendices intestinorum III, 34, 38; olfactum acutum habent III, 106, 13; quot annos vivant III, 179, 21 s.; plures quam sedecim annos vivunt III, 109, 12; jam conspecta est alba III, 425, 32 s.; III, 653, 1; ubi invenitur, ibi desunt cochleæ III, 191, 11; idque quia omnes devorat III, 191, 12; iis commodum est porrum IV, 181, 48 ss.; eorum ova alba sunt III, 104, 28; quomodo nidificant III, 104, 3 s.; salaces sunt III, 4, 16; III, 111, 30 s.; III, 366, 45; igitur testes semper conspicuos habent III, 111, 30 s.; eos nonnulli hieme testibus carere putant idque quare III, 35, 47 ss.; admodum in venerem proclive sunt III, 180, 48 s., cf. 8; 47 s.; item ideo cum gallinis coeunt III, 368, 45 s., cf. III, 355, 5 s.; ex iis et gallo gallinaceo procreatur

avis quæ inter ambos medium tenet III, 355, 5 s., cf. III, 366, 45; et mares et feminae coitus tempore hiant et linguam exserunt III, 79, 53 s.; ad pugnam provocantes vocem edunt III, 73, 6 s.; alii caccabant, alii trissant III, 73, 27 s.; vere cantantes ac pugnantes per paria e grege secedunt III, 180, 5 ss.; eadem ratione incubant qua gallinae, idque quam III, 179, 46 ss.; non eodem loco incubant atque pariunt, idque quare III, 179, 48 ss.; non solum cantant, sed etiam strident, aliasque voces emittunt III, 180, 45 s.; quomodo conjunctim incubant mas et femina III, 111, 4 ss., cf. *Aves graves*.

Perdices ciores; feros ineunt et pulsant et contumelia afficiunt III, 180, 26 ss.

Perdix femina; salaces sunt et multum seminis habent III, 373, 47 s.; hinc coitum non expertæ celeriter ova subventanea concipiunt III, 373, 50 s.; quæ vero initæ fuerint, earum ova cito augentur et perficiuntur III, 373, 54 s.; concipiunt vento afflatæ a maribus veniente III, 79, 49 s.; III, 373, 40 ss.; item maris voce audita III, 79, 51 s.; III, 373, 40 ss.; item supervolantibus maribus III, 79, 52 s.; multa ova pariunt III, 371, 31 ss.; idque quot III, 180, 3 s.; eam incubare prohibent mares ova conferentes III, 180, 8 s.; ideoque aufugiens parit III, 180, 10 s.; sæpeque præsentem mare quo fors tulerit parere cogitur III, 180, 11 s.; tunc ova non adit ut lateant III, 180, 12 s.; quomodo pullos vel ova servare conetur, ubi nidum detexerit venator III, 179, 50 ss.; III, 180, 13 ss.; ad capiendos mares secum ducunt aucupes III, 373, 41; si affletur vento a mare veniente, concipit, atque inutilis fit aucupio III, 106, 10 ss.

Perdices feri; eos ineunt pulsantque ac contumelia afficiunt ciores III, 180, 26 ss.; eorum dux, si maris ope capientur, hunc cantu provocat, eique obviam it III, 180, 28 s.; eorum duce capto, alius idem facit III, 180, 30 ss.; si feminae ope capientur, cuncti ducem ab ea abigunt simulac ei cantu responderit III, 180, 34 s.; hinc sæpe eorum dux silentio venatricem adit III, 180, 36 ss.; immo interdum ei silentium injungere fertur III, 180, 38 ss.; sæpe eorum femina incubans surgit, ut marem a venatrice abigat III, 180, 42 ss.

Perdix mas; pullos quum primum e nido educit, init III, 111, 7 s.; ova conterunt ut feminas incubare prohibeant III, 180, 8 s.; ubi aufugerit femina vociferantur ac pugnantes inter se III, 180, 16 s.; atque tunc vocantur cælibes III, 180, 17 s.; victi a victoribus ineuntur III, 180, 18 ss.; idque non semper, sed certo quodam anni tempore faciunt III, 180, 21 s.

Peregrinari; cur non liceat Lacedæmoniis fr. 272, a.

Peregrinationis socii; plurimi dissidentes de rebus parvis et ante pedes positus inimicitias suscipiunt, 500, 28.

Peregrinus; ei non idem jus est quod amico II, 101, 53; ei auxilium recusare levior injuria est quam fratri II, 98, 25; iis non æque gratificari oportet ac amicis II, 107, 9; II, 112, 31; quæritur an non magis ac iis gratificandum sit quorum olim amici fuimus II, 107, 9; quare eorum amicitia minus utilis sit ac liberorum erga patrem II, 101, 28; cum iis vita communis non æque jucunda est cum amicis et viris bonis II, 112, 41; eos tanquam sodales et convivas sibi adsciscit tyrannus, 585, 30; iis largiri non debet tyrannus quæ a plebe tenuiter vicitante exegerit, 586, 13; ex iis compositum præsidium tyrannorum, 537, 39; 580, 34; eorum forsitan multitudo magna cuique civitati necessario inest, 606, 1; facile ad rempublicam obrepere possunt, ubi civitas hominum multitudine scatet, 606, 47; ad eos non pertinent artifices, 525, 22; eos in multis rebus publi-

cis ad civitatem allicit lex, 525, 51; judicia circa eos duplicita sunt, prouti cum cive vel cum peregrino litigant, 564, 2; multos in tribus recepit Clisthenes, 522, 7; eos a Creta arcet insulæ longinquitas, 516, 35; multis civitatis jure donatis, Syracusis orta est seditio, idque quando, 568, 15.

Peregrini milites; Medi Pharsali interierunt III, 187, 35 s.

Perfecte; id quoque per translationem de malis dicimus II, 523, 5 s.

Perfectio (ὑπελξια); quænam inter eam et actum intercedat affinitas II, 566, 25; II, 570, 45, v. *Actus et Actus et Perfectio*.

Perfectio (τὸ εὖ); rara ac laudabilis pulchraque est II, 23, 28; qui parum ab ea aberrat, vituperio dignus non est, sed qui plus, idque quare II, 24, 6; quantum vero et quo usque discedendum sit alicui, ut vituperatione dignum sit, vix determinari potest II, 24, 8.

Perfectiones (τελειώσεις) ad omnes aliquid confert luna III, 413, 38 s.

Perfectum; quidnam II, 578, 10 s.; nihilo indiget II, 578, 14 s.; primum est II, 606, 7 s.; quot modis dicatur II, 527, 42 s.; II, 529, 10 s.; quodnam per accidens II, 528, 14 ss.; nihil est quod finem non habet II, 282, 53; vel idem est quod totum, vel prope ad id accedit II, 282, 46; quatenus ab universo et ab omnibus differat, quatenus non II, 367, 22 ss.; quomodo ab infinito differat II, 282, 46; unius est II, 314, 8; id est extra quod nihil sumi potest III, 393, 26; suapte natura e perfectione fit III, 346, 13 s.; tunc unumquodque dicimus quum suam assumpsit virtutem II, 327, 21 s.; defectu affici nequit II, 367, 37; et natura et definitione et tempore imperfecto prius est II, 363, 15 ss.; II, 368, 49; II, 393, 30; terminum et finem habet II, 368, 51; augeri nequit II, 369, 1; hanc vocem per translationem de malis adhibemus II, 527, 48; quidnam sit non spectat geometra, nisi ex suppositione II, 502, 43 s.

Perfecta; quænam II, 134, 43; (animalia ac plantæ) eorum interitus simili modo fit III, 548, 30 s., eorum interitus similis est imperfectorum, sed alio modo fit III, 548, 31 s.; qua re constet eorum interitus III, 548, 34 s.

Perfecta animalia; v. *Animalia perfecta*.

Perfectum corpus; v. *Corpus perfectum*.

Perfectum et imperfectum; in categoria τοῦ quantum sibi respondent quo modo privato et forma (μορφή) in categoria substantiæ II, 273, 42; II, 594, 39 s.

Perficere; quomobrem difficilius sit crassius sinistram quam dextrum IV, 149, 4 ss.

Pergamus; metalla circa eam IV, 83, 1 ss.

Pergula; tabulati superioris in publicas vias projectas vendidit Hippias Atheniensis, 641, 13.

περί articulus est, 473, 13.

Periander; Corinthius sapiens dictus fr. 265, a; e Cypselidarum gente erat, 583, 13, 15; tyrannicus erat, sed rei militaris peritus, 588, 19; quot annos regnavit, 588, 16; plerorumque institutionum quibus tyrannis servatur, auctor fuisse dicitur, 584, 21; primus satellites habuit, nec plebem in urbe habitare permisit fr. 265, a; quodnam et quomodo consilium dederit Thrasybulo, 536, 7; 580, 47; eum non omnino recte vituperasse existimandi sunt qui hoc consilium reprehenderunt, 536, 5; eo teste adversus Sigeenæse usi sunt Tenedii, 344, 5.

Periander Ambraciota; eum una cum conspiratoribus interfecit plebs, 569, 39; cur in eum conspiraverint, 561, 15.

περικάρπιον' v. *Fructus involucrium*.

Pericles; eum Pythocles musicam docuit fr. 231, a; ad publicorum bonorum divisionem animum adiecit consilio Demonidis usus fr. 231, b; Areopagi auctoritatem mutilavit, 519, 1; idque quomodo fr. 231, b; iudicibus mercedem tribuit, 519, 2; victus est a Samio Melisso fr. 287, a; ejus progenies degeneravit, 366, 25; eum eique similes prudentes vocamus, idque quare II, 69, 15; Bæotios illicibus comparavit, 390, 24; Samios infantibus comparavit, 390, 22; in *Epitaphio* juventutem cum vere comparavit, 328, 4; 396, 36; Æginam similitudinem Piræi dixit, 396, 49; quomodo Lamponem interrogaverit de Deæ salutaris sacris, 409, 3.

Periclitantes; gratia egent, 358, 3.

Periculum; est rei metuendæ appropinquatio, 353, 39; de quibusnam terribilibus adhibeat in primis hoc vocabulum II, 209, 44; id subeundi consilium capimus interdum felicitatis gratia II, 204, 5; ea subeunt homines coronarum gratia, 420, 51; ea quæ fortiter subire valent, invadentium servi sunt, 619, 38; ex iis vix servari jucundum est, 337, 23; ea qui semper effugerunt, confidentes sunt, 355, 6; dum iis terri vel confidere assuescimus, fortes vel ignavi finis II, 15, 7; quænam inprimis respiciat fortitudo II, 146, 51 ss.; in iis animosus est vir fortis II, 244, 27; quomodo circa ea se gerat vir magnanimus II, 48, 35 ss.; declino post anno, futurum qui non metuit non fortis est dicendus II, 147, 1; proximi timore moriuntur nonnulli qui longe distans cum fiducia sustinebant II, 147, 2 ss.; si quis alium drachmæ ope ab eo servavit, in rationibus repetundis non considerat pecuniæ pretium, sed periculi magnitudinem II, 232, 43; eorum magnitudo invocanda est ad præcavendam auditorum morositatem, 432, 26; eorum magnitudinem vel novitatem ad ætatem excusandam invocare debet senex concionari volens, 441, 1; item eorum magnitudinem ad audaciam excusandam qui nunquam antea concionatus est, 441, 5; periculis auxilium ferre dixit orator anonymus, 397, 26.

Pericula externa; eorum ratio habenda est cum in civitate ordinanda, tum in rei familiaris quantitate determinanda, 507, 16, 20.

Perisse; quando perfecte aliquid dicamus II, 528, 6 ss.

Perineæ; fidem qui meatus seminales III, 321, 13 s., cf. *Meatus seminales*.

Perinthii; ab iis primum frustra pecuniam mutuam petierat Cotys, 647, 29; quomodo postea eos pecuniam mutuam dare coegerit Cotys, 647, 30 ss.

Perinthus; ibi vaccæ excrementum alvi per vesicam exibat III, 406, 49 s.

περίοδοσ' v. *Circuitus*.

περίοδοσ; ita vocatur vas in quo ferrum temperant fr. 161, b.

Periodus; altera membris constat, altera simplex, 394, 35, 39; in ea sententia absolvi debet, non vero abrupti, 394, 30, nec mutilæ (μύρπον), nec longæ esse debent, 394, 40; longæ oratio fiunt, exordii quæ dithyramborum similes, 394, 38; eadem simul contentio (ἀντίθεσις), comparatio (παρίστωσις) et assimilitatio (παρομοιωσις) esse potest, 395, 47; earum principia tradita sunt in *Theodecteis*, 395, 49.

Periæci; occisis qui in Hebdoma erant nobilibus, nonnullos in civitatem recipere coacti sunt Argivi, 567, 36; Cretensium agros colunt, 515, 25; vectigal pendunt, 515, 44; quare nunquam a Cretensibus desciverint, 511, 13; 516, 26; etiamnum iisdem legibus utuntur quibus Minos res eorum ordinaverat, 515, 12.

περίστωσις' v. *Circumpulsio*.

Peripetia; quidnam, 465, 17; fabulæ pars, 462, 12; 463, 44; ea caret actio simplex, 465, 10; eam interitum habet implicata, 465, 11, cf. 471, 22; ex ipsa fabulæ compositione provenire debet, 465, 13; ea maxime anthon corripit tragœdia, 462, 11; in iis simplicibus factis mirifice quod volunt consequuntur, 471, 43; iis opus est epicæ poetæ, 477, 10.

περιπέτης' v. *Teres*.

περίπολος; quidnam apud Athenienses fr. 250, a.

Peritia (παῖδεία, ἐμπειρία, δεινότης); docendi ratio est eaque qualis et quomodo a sententia differat III, 218, 2 ss., 8 s., 17 ss.; non pertinet ad mores II, 194, 4; in singula quaque re fortitudo esse videtur II, 33, 41; ea præditi sunt in rebus bellicis milites, in aliis aut II, 33, 43; necessaria est summis magistratus gesturo, 577, 51; quaeritur an in magistratibus eligendis ejus major ratio habenda sit, an virtutis vel reipublicæ amoris, 578, 2; ea quibus opus est magistratus, rei in democratia suffragiis cooptandi sunt, 591, 31; ea quibus opus magistratus in majore splendore sunt, 592, 25; eam ad excusandam importunitatem invocare debet orator qui nimis crebro concionatur, 441, 3.

Peritus (παπεισμένος, ἐμπειρος); quemnam ita vocemus III, 218, 5 ss., 9 s.; ita etiam se habere licet circa partem aut naturam determinatam III, 218, 11 ss.; excessum et defectum fugit, medium vero sectatur et præfert II, 19, 30; ei soli competit quælibet recte instituere II, 129, 24; ei soli competit circuli centrum deprehendere II, 23, 24; iis quoque sol petens esse videtur III, 567, 32 s.; scientibus ad agendum aptiores II, 70, 50; eorum affirmationibus et opinionibus, vel ubi demonstratione caret, animus attendendus est II, 73, 43; quomodo et quare interdum fallatur ab iis qui intellectu ædificatore et activo eque caret II, 189, 2; non minus ac iis eruditis in omnibus artibus competit iudicium, 532, 13; iis competit facultas eligendi in arte sua, 532, 15; etiam si nonnullarum artium participes sint privati, tamen iis non prestant, 532, 18; iis inferior unusquisque imperitus, præstant vero omnes simul sumpti, 532, 24; iis convenit sententias dicere, 372, 30; quando dicendam sit oratori, eos sæpe falli, 430, 27; eos non latet vocis immutatio et mammarum tumor quæ pubertate instans apud reliqua animalia, etiam si minus manifeste quam apud hominem fit III, 412, 6 ss.; contendunt fere isdem morbis quæ homines laborare equum et ovem III, 167, 24 ss.; mirantur si palumbem hieme vociferari audiant III, 207, 16 s.; quænam de perdicum captura referant III, 180, 38 ss.

περίτρος (ολ') v. *Excellentes*.

περίτρωμα' v. *Excrementum*, et *Residuum*.

περίτρον' v. *Impar*.

περίτρον (τό) v. *Crustula*.

Perjurium; injustitiæ opera sunt III, 216, 17; ne id cunctis, accusatus est Euripides, 404, 47; num Troiani fecerint fr. 133, b.

Perjurus; ei a diis poena, ab hominibus infamia infligitur, 431, 46; quomodo eos vocaverit Gorgias, 388, 43; quomodo eos afficiat aqua Asmabæ vocata IV, 104, 22 s.

Perningere; sese cur potius juvenes quam senes solent IV, 135, 26 ss.

Perningentes sese propter metum; iis comparantur molusca III, 278, 35 ss.

Permutandi ars (μεταβιτική); domui ea nequaquam opus est, 490, 28; nonnisi in majori societate necessaria evadit, idque quare, 490, 29.

Permutandi ratio; altera species est rei pecuniarie.

493, 5; ad eam pertinet mercatura, fœneratio et operæ locatio, 493, 6, 9; omnibus rebus fieri potest atque primum e rebus naturalibus, 490, 21; ea utuntur etiamnum multæ gentes barbaræ, 490, 33; qua utilia utilibus commutantur præter naturam non est, nec artis pecuniariæ pars, 490, 37; ex ea nata est ars pecuniaria, 490, 40, 53; ejus elementum et finis nummi sunt, 491, 24.

Permutatio (ἀλλαγή); omnia circa quæ versatur comparari ac æstimari posse debent II, 58, 20, 54; non fieret nisi proportio esset inter res permutandas II, 59, 3; id quod ea metitur revera est II, 58, 31; non fieret, nisi alteri altero opus esset II, 58, 31, 46; ita id quod ea metitur revera indigentia est II, 58, 31; fiebat antequam nummi existerent II, 59, 13; ad amussim res circa quæ versatur exæquari nequeunt, possunt tamen quantum usui satis est II, 59, 5; eas exæquant instar mensuræ nummi II, 59, 2; nisi fieret, societas non esset II, 59, 1, 3; futuræ pignus sunt nummi II, 58, 50; post eam in figuram proportionis deducendi non sunt II, 58, 30; ejus gratia non fiunt civitates, 529, 23; 530, 9.

Perniones; cur iis aqua tam frigida quam calida prosit IV, 117, 42 ss.; cur eas faciat ac tollat frigus IV, 118, 47 ss.; cavillatio qua hæcce vox substituitur voci *calcei*, 398, 41.

περὶον· v. *Fibula*.

Peroratio (ἐπίλογος); pars orationis, sed non necessaria, 402, 2; ea caret orationes demonstrativæ, 401, 45; nihil probat, sed in memoriam revocat, 402, 6; 455, 25; orationi concionali propria quateus deliberatio est, 401, 49; qualis esse debeat fr. 125, b; ejus quatuor partes, 410, 1 ss.; i. ea quæ animi motus apud auditorem concitandi sint, 410, 18; dictione dissoluta (ἀσυνδέτως) concludenda est, 410, 36; quomodo ad præcepta de iis data tanquam ad normam vitæ negotia confirmanda sint, 455, 26; in ea crimen inferre debet accusator, 403, 17; quænam in ea dicenda sint defensori, 452, 46; 453, 41.

Perpendiculum; ponderis ratione corpora quæ feruntur in duas partes æquales dividit IV, 198, 44 ss.; plura se invicem secantia ad idem planum demitti non possunt IV, 198, 45 ss.; ei comparandum est crux cui pondus innititur III, 310, 19; III, 311, 3.

Perpressio (πρόσθεσις); pars fabulæ est, 465, 45; quidnam, 465, 47; ea opus est epicæ poesi, 477, 11.

Perrhæbi; iis olim bellum intulerunt Thessali, 511, 20; eorum lingua πέρριξαι cruentare significat IV, 100, 9 s.

Persa; quidnam equum optime pinguefacere dixerit, 638, 18.

Persæ; quomobrem sæpius Medorum, Babyloniorum aliorumque vires fregerint, 536, 21; ex eorum regimine multa subsidia ad servandam tyrannidem desumi possunt, 584, 23, 36; apud eos maxime æstimatur bellica facultas, 663, 12; recte patrem familias omnia ipsum præcipere et inspicere jubent, 638, 10, 14; filiis tanquam servis utuntur, idque male II, 99, 35 s., 39; eorum reges ipsi musicæ operibus non fangebantur, sed alios fungentes audiebant, 628, 26, v. *Rez Persarum*; philosophiæ auctores apud eos Magi fr. 67, b; expressi erant in veste Alcimenis IV, 90, 41; apud eos est Darius II, 180, 30; apud eos æque ac apud nos urit ignis II, 60, 38.

Persæ Timothei; citantur, 458, 27.

πίπασ· cavillatio ab hujus vocabuli ambiguitate pendens, 398, 48.

Persææ; (περσεία) fructibus prosunt III, 641, 20.

Persecutio et evitatio; eodem modo se habent ad appe-

titum quo affirmatio et negatio ad intellectum II, 67, 12.

Persecutio vel fuga; nisi vi fiat, semper cum alterutro eorum conjunctus est motus secundum locum III, 471, 44 s.; III, 472, 5 s.

Persephone (Περσεφόσσα), ei lucum dedicavit Hercules IV, 100, 25.

Perseptolis; Telemachi et Nausicæ filius fr. 261, b.

Persequendum; ei proprium non est ut quibusdam bonum videatur, 226, 8.

Persequenda vel fugienda; circa ea non versatur intellectus contemplativus III, 472, 4 s.; aut si quid ejusmodi cogitet, fugere aut persequi non jubet III, 472, 6 s.

Περσική Empedoclis; citantur (male pro Φουσιχί) IV, 225, 35 s.; fr. 25, b.

Persicus sinus; ubinam situs III, 630, 33.

Persis; in ejus parte mures gravidæ in matrice continent foetum et ipsum prægnantem III, 134, 14 s.; belenum perniciosum in ea IV, 28, 39; patria Didalis vel Datamis, 646, 35; ejus regio Psittacene IV, 80, 13.

Personæ; quisnam eas comœdiæ dederit, ignoratur 460, 39; senum comicorum qualia fr. 194, a.

Persona ridicula; quomodo se habeat, 460, 32.

Perspicuitas; quare concilianda sit narrationibus orationis concionalis, 442, 7; conciliatur iis vel e nominibus vel e rebus, 442, 11; quomodo iis e rebus concilietur, 442, 13; quomodo e nominibus, 442, 19.

Perspicuum; loco *exquisitum* adhibendum, 189, 39.

Persuadentes; a. unicum orationem suam dirigunt, 367, 29.

Persuasio; fidem sequitur III, 466, 11; eam sequitur ratio, *ibid.*; ei contraria esse videtur vis et necessitudo II, 200, 50; II, 201, 25; ea fiunt negotia, 456, 28.

Persuasum; cui non argumentis est contra numeros ideales allatis, ei pluribus non persuadebitur II, 626, 36 ss.

Perterrefacti; misericordes non sunt, 358, 49.

Pertinaces (ἐμπνευστοὶ τῇ δόξῃ, ἰσχυρογνώμονες; quinam II, 85, 31; quomodo a continentibus differant II, 85, 35 ss.; ad eos pertinent sententiæ suæ tenaces, inducti et rustici II, 85, 39; continentibus eodem modo similes esse videntur quo prodigi liberalibus et audaces confidentibus II, 85, 33.

Pertinacia (ἐπιμονή); ejus insimulare debet adversarium qui odiosum crimen infert, 449, 36.

Perunctio; olei quæ sub vestem fit cur decolores reddat IV, 289, 24 ss.

Perversio; uniuscujusque rei in contrarium sit. vel in intermedium II, 206, 8.

Perversitas (ἀντιθέσις); injustitiæ sequela est II, 248, 20; quænam summa fr. 339, b.

πίπασ· exemplum τοῦ quando, 2, 28.

Pes; nominis etymologia III, 307, 7 s.; quidnam III, 12, 28; III, 307, 6 s.; pars dissimilaris est III, 220, 39 s.; III, 623, 10; III, 626, 10; ejus posterior pars calx III, 12, 29; ejus anterior pars rursus in tres regiones dividitur, idque quasnam III, 12, 30 ss.; ejus superior et anterior pars nervosa est et nomine caret III, 12, 31; ultima pars corporis sunt III, 13, 5; ejus ossa cruris ossa insequuntur III, 45, 23 s.; quænam ad eos perveniant venæ III, 143, 14; quomodo se habeant eorum venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 4 ss.; quænam ad eos deveniant venæ secundum Polybium III, 39, 40, 47 s.; maxime carnis inopes et nervosi sunt IV, 152, 13 s.; circa eos plurimi sunt nervi III, 44, 15; iis præditi digitos habent III, 46, 39 s.

item ungues, excepto elephante III, 46 38 ss.; alia animalia duos, alia quattuor, alia plures, alia nullos habent III, 6, 9 ss.; III, 304, 10 s.; omnia pares habent numero III, 6, 13; III, 304, 12; III, 309, 35 s., 41 s.; III, 310, 15 s.; idque quare III, 309, 42 ss.; IV, 165, 13 ss.; IV, 166, 7 ss.; multis animalibus communes sunt, aliis quæ iis pro portione respondent, nempe pinnae vel alae III, 227, 45 ss.; eorum munere apud quadrupedes funguntur membra anteriora III, 291, 15; quatenus quæ iis carent aqualibus accensenda sint III, 303, 18 ss.; eos habere videntur natatilia quædam, nempe mollia, iisque natant III, 6, 24 s.; iis etiam natat cordylus III, 6, 30; duos habent soli homo et avis III, 6, 10 s.; III, 304, 14; excepto cancro omnia animalia binos duces habent III, 7, 15 s.; quomodo eorum ratione in genera distribui possint animalia III, 223, 21 ss.; eorum ope in genera et species distribui non debent animalia III, 346, 1 s.; idque quare III, 345, 43 s.; iis prædita animalia omnia, excepto homine, crura ossea et nervosa et carne destituta habent III, 20, 4 s.; item natibus carent III, 20, 6 s.; quamobrem datii sint animalibus III, 669, 15 ss.; a toto separatus non amplius pes est quemadmodum nec lapideus, 484, 2; si quattuor cubitorum fuerit, corpus vero duorum palmorum perit corpus, 567, 24; nimis magnum, etiamsi pulchritudine excellentem, animali habere non sinit pictor, 536, 30; feminis elegantiores sunt III, 76, 6; quatenus pars exterior eat, ei comparari potest lingua III, 426, 12; quando apud fœtum generetur major quam decet, quando supervacaneus III, 405, 51; plures quam oportet, habent monstra nonnulla III, 401, 34; iis magis quam partibus similibus parentibus similes sunt liberi III, 330, 21 ss.; qui in eos exeunt fœtus, præter naturam nascuntur III, 142, 30 s.; eum solus facere nequit ignis, idque quare III, 343, 48 ss.; ei erga me nullum competit jus II, 152, 37; simul multis rerum sensibilibus differentiis est II, 559, 24; multos sibi adsciscunt monarchæ, 541, 51; scientiam ne doleant qui docere vult, ei non sufficit cuiusvis generis calceos monstrare 309, 10; apud dormientes calent III, 505, 40; cur maxime tunc rigeant ubi suspensi tenentur IV, 155, 18 ss.; locus qui circa eos est tertius ad signa physiognomonica IV, 15, 9; quibus parvi, etiam manus plerumque parvæ III, 12, 7 s.; quibus ejus interior pars non cava, sed crassa est, ita ut toti innitantur, versuti sunt III, 12, 35 ss.; quibus commodi, magni, articulati et nervosi sunt, valido sunt animo, ad masculinum genus referuntur IV, 9, 6 ss.; quibus parvi, angusti, male articulati sunt, molli sunt animo, ad mulieres referuntur IV, 9 8 ss.; extro versis ambulantes cruribus femininis sunt, ad mulieres referuntur IV, 13, 38 ss.; iis intumescere cur pallentes et fame laborantes soleant IV, 108, 30 ss.; iis minime sudare solent, idque quare IV, 123, 37; IV, 124, 37; eos in adversa valetudine potissimum operiendos præcipiunt medici, idque quare IV, 123, 39 ss.; eorum nuditas cur rei venereæ non prosit IV, 137, 1 ss.; si quem extendentem vidimus cur non imitemur IV, 152, 38 ss.

Pedes (de eorum motu); ei peculiare opus est II, 6, 42; partes instrumentarias sunt III, 306, 15 s.; iis competit motus secundum locum III, 5, 28; eorum flexura et pars mobilissima anteriora spectat III, 13, 7 s.; in contrarium flectuntur III, 314, 52; III, 315, 3; igitur contrario modo ac genu III, 314, 52; item contrario ac corpus III, 315, 3 s.; motui inserviunt qui in solo fit III, 301, 11 s.; igitur iis carent pisces III, 301, 10 s., cf. III, 300, 43; III, 302, 50 s.; eos vero habent cordyli III, 301,

14 s.; iis non indigent quæ tantummodo saliant, nec alio motu utuntur secundum locum III, 309, 36 ss.; incedentibus semper alii loco manent, alii moventur III, 309, 44 s.; probatur hunc nec unico nec tribus fieri posse incessus III, 309, 47 ss.: sine iis alia animalia omnino ingredi non possent, alii male ingrederentur III, 309, 40 s.; eorum proprias motus ambulationis est III, 436, 19, cf. II, 340, 12; sine eos existere nequit ambulatio III, 351, 47; eorum multitudo efficacior efficit motum III, 283, 19 s.; ad natandum inutiles sunt III, 318, 1; ejus officium est statio firma III, 294, 47 s.; igitur ejus pars indivisa pro vero pole habenda est III, 294, 48; stante homine pondus sustinet III, 313, 36 s., progrediente vero præcedens levis esse debet III, 313, 37 ss.; si continuatur progressio, rursus pondus recipit III, 313, 39 s.; a tibia anteriora versus movetur III, 313, 52 s.; si crus retrorsum flecteretur, simul anteriora versus moveretur a tibia, et retrorsum a femore III, 313, 47 ss.; eo pro manu utuntur saltatrices et vice versa II, 237, 36.

Pedes (quatenus differant apud varia animalia genera); apud animalia gressilia pectori appensi sunt III, 333, 12; animalium iis prædiorum alia eos partim in anteriori, partim in posteriori parte habent III, 286, 35 s.; alia, nempe multipeda exsanguia, eos a latere habent III, 286, 36 s.; sola mollusca omnes in anteriori parte habent, idque quare III, 236, 37 ss., v. *Pedes molluscorum*; quibus plures quam quattuor sunt, sanguine carent III, 7, 25; III, 5, 33; quare, quatenus, quando et quomodo impari eorum numero ingredi possint multipeda III, 310, 1 ss.; quomodo differant apud quadrupedes III, 294, 14 ss.; eos a terra parum attollere possent quadrupedes viviparæ, si crura anteriora retrorsum flecterent, idque quare III, 314, 18 ss.; item si posteriora anteriora versus III, 314, 22 ss.; multifidorum quales III, 20, 13 s.; quales bisulcorum III, 20, 15 s., 20 s.; quales solipedum III, 20, 21; in bisulcorum quæ deest ossea materies in pede mansit III, 294, 35 ss.; iis taurorum cornua inserere non poterat natura III, 255, 14; tumens bium podagra affectorum III, 166, 18; simiarum magis manibus similes sunt præterquam quod a posteriori parte tenuem calcis imaginem exhibent III, 24, 35 ss., 47 ss.; iis et tanquam manibus et tanquam pedibus utuntur simiæ III, 24, 40 s.; eos eodem modo quo manus flectunt simiæ III, 24, 41; unicum animal quod sub iis pilos habeat, lepus est III, 49, 26 s.; III, 468, 30 s.; suum interdum angina afficitur III, 165, 31; iis humi extendunt palmas prostratas elephantæ III, 174, 45 s.; quatenus eos habeat vespertilio III, 303, 27 s.; duos habent aves III, 249, 6; quare eos habeant volucres III, 317, 46 ss.; vel duos vel nullos habent volatilia pennatis vel coriaceis alis prædita III, 6, 37; quænam aves eos ventri applicant dum volant, quænam eos porrectos teneant III, 27, 32 s.; eos inter volandum ventri applicant aves brevicrures, idque quare III, 300, 3 ss.; avibus uncanguibus inter volandum ventri applicatæ rapinæ inserviunt III, 300, 5 s.; iis ad natandum utuntur aves nandi peritæ III, 299, 41 s.; idque eodem modo quo nautæ remis et pinnis III, 299, 42 ss.; palmipedum avium crassi et lati sunt, idque quare III, 317, 41 ss.; iis ad natandum utuntur aves palmipedes III, 317, 33, 36 s.; quarum avium divisi sunt, sed in simam desinuat superficiem ad idem genus pertinent ac palmipedes III, 298, 1 s.; eo claudicat ægithus III, 184, 17; quales habeat cyanus avis III, 185, 25; binos habet mazæcocraneus III, 185, 36; item pardalus avis III, 185,

41; in alterutro eorum vicissim stans dormit grus III, 181, 29; in eos exeunt avium fortis, idque quare III, 375, 48 ss.; quales habeat crocodilus fluvialilis III, 296, 18 s., 27; vel iis vel manibus prehendant quaecunque animalia extra aquam ore utuntur III, 296, 35 s.; chamaeleontis quales III, 25, 43 ss.; eorum usum erinaceis marinis praestant spinæ III, 66, 5 s.; III, 281, 16 s.; quatenus eos habeat vitulus marinus III, 303, 23 s.; iis carent pleraque aquatilia III, 546, 31 s.; iis carent cetacea III, 545, 22; iis carent pisces III, 29, 19, cf. III, 28, 1 s.; III, 301, 28 ss.; III, 304, 14 s.; idque quare III, 317, 49 ss.; eos perperam habere dicitur remora, idque quare III, 29, 28 ss.; iis carent serpentes III, 7, 34 s.; III, 295, 8; III, 296, 52; III, 394, 45 ss.; iis carent serpentes ac murænae III, 78, 32 s.; eadem de causa iis carent serpentes cur pinnis pisces iis similes III, 301, 28 ss.; iis carent testacea III, 192, 4 s.; eos quemadmodum insecta, in latus flectunt crustata III, 58, 44 s.; utrinque habent quinque locustæ, si iis ultimas forfices adnumeres III, 58, 33 s.; item cancri decem, si iis forfices adnumeres III, 58, 34 s., cf. III, 61, 8 ss.; præter magnos octo corpori suppositos habent astaci III, 59, 16 s.; horum octo quattuor bifidi sunt, quattuor vero non III, 59, 45 s.; quot et quales et ubinam sitos habeat squilla gibba III, 58, 36 ss.; quot et quales et ubinam sitos habeat crango III, 52, 41 ss.; post capillamenta (branchias) duos furcalos habent cancelli quibus cibum ori admovent III, 64, 38 ss.; horum sinister longe maior est quam dexter apud neritarum cancellum III, 64, 39 s.; III, 65, 4 ss.; eoque præcipue ad greasum utitur hicce III, 64, 41; quot, quales et ubinam siti sunt reliquorum cancellorum pedes III, 64, 30; cancellorum duri sunt, sed minus quam cancrorum III, 64, 34 s., v. *Crura*.

Pes; magnitudinis mensura est II, 629, 18 s.; dividi conatur in partes ad sensum indivisibiles II, 575, 20, cf. II, 574, 45 s.; igitur non eodem modo indivisibilis est quo monas II, 576, 19.

Pedes anteriores; eos loco brachiorum et manuum habent quadrupedes, idque quare III, 289, 18 s., cf. 9 s.; III, 290, 11 ss.; iis carent aves III, 26, 45, s.; iis pro portione respondent alæ III, 26, 44 ss., cf. III, 18, 36 s.

edes apum; v. *Crura*.

es dexter; cur a sinistro differat IV, 277, 38 ss.

edes humani; omnium reliquorum animalium pedibus pro portione magnitudinis majores sunt, idque quare III, 294, 39 s.; multifidi et brevibus digitis sunt III, 294, 33 s.; quare digitos habeant III, 294, 49 ss.; quare breves III, 294, 52 s.; igitur quod ad digitorum magnitudinem attinet manibus contrario modo se habent, idque quare III, 294, 43 ss.

edes insectorum; v. *Crura*.

edes magni; quomodo eorum ratione a locustis differant astaci III, 59, 17 s.; apud astacum dexter a sinistro differt, idque quomodo III, 59, 17 s.; eorum extrema pars ut maxilla bifida est apud eosdem III, 59, 21; item dentes habet, infra et supra III, 59, 21 s.; quomodo horum dentium ratione a se invicem differant dexter et sinister III, 59, 22 ss.; astacorum ab exteriori parte spinis majoribus muniti sunt III, 59, 18 s.; quomodo eorum extremam partem moveant asperi III, 59, 26 s.; videntur et adprehendendum et ad remedium facti esse III, 59, 28 s.; iis suppositi sunt quo pedes hirsuti ori subditi III, 59, 29 s.

es molluscorum; pertinent ad partes externas III, 5, 4 s.; vocantur etiam brachia III, 56, 53, v. *Brachia*.

chia; ante caput siti sunt III, 56, 5 s., cf. 9 s., 51 ss.; III, 286, 32 ss.; iis peculiare est quod omnes in anteriori parte siti sunt, idque quare III, 286, 32 s., 37 ss.; III, 287, 23 ss.; omnia octo habent III, 56, 10 s.; III, 287 35 s.; eosque acetabulis instructos III, 56, 18 s.; quomodo iis utatur polypus III, 56, 19 ss.; quomodo a reliquis differat ultimus eorum apud polypum ubinamque situs et quem in finem eo utatur III, 56, 21 ss., cf. III, 80, 16 s.; III, 83, 50; III, 328, 19 ss.; super eos sita est fistula qua mare emittunt III, 56, 26; quomodo eos teneant polypi nantes III, 56, 30 s.; inter eos extenditur membrana apud polypum III, 56, 36; quomodo iis prehendant polypus III, 56, 35; polypo longi sunt, reliquis breves III, 56, 39 s.; igitur solus iis ad gradiendum utitur polypus III, 56, 41; polyporum interdum bicubitales sunt vel etiam majores III, 56, 46; quomodo iis a reliquis molluscis differat holidone III, 57, 52 ss., cf. III, 56, 11 s.; eos interdum extra testam emittit polypus cochleæ similis testaque contentus III, 58, 10; sepiis ac loliginibus breves sunt, polypis vero magni III, 287, 36 s., 43; igitur natura eorum impendit corpus auxilii apud illas, apud hos vero contra III, 287, 39 ss.; sex superiores minores atque supra dentes sitos habent sepiæ et loligines III, 287, 27 s.; eorumque duos inferiores reliquis majores III, 287, 28 s.; idque quare III, 287, 33 s.; omnium vero maximos duos infra dentes sitos III, 287, 29 s.; idque quia corporis onus maxime sustinent ac movent III, 287, 32 s.; polypis quattuor medii maximi sunt III, 287, 34 s.; polypis et ad natandum et ad ingrediendum utiles sunt, sepiis vero et loliginibus nonnisi ad natandum III, 287, 41 ss.; iis etiam utuntur polypi ut res remotas arripiant et tempestate sævientis saxi sese applicent III, 287, 52 s.; non vero loligines et sepiæ III, 287, 45 ss.; iis etiam ad vim inferendam et repellendam utuntur mollusca quædam (nempe polypi) III, 288, 6 ss.; polypis sufficiunt ad corpus dirigendum III, 288, 23 s.; de eorum acetabulis et reticulo v. *Acetabula et Reticula*.

Pedes posteriores; omnibus gressilibus necessarii sunt III, 289, 20 s.; iis quiescere nequeunt sues grandine laborantes III, 166, 2 s.; quales habeat vitulus marinus III, 303, 25.

Pedes primi; quomodo eorum ratione a locusta femina differat mas III, 59, 2 s.

Pedes ultimi; in iis calcaria habent locustæ, cum mares tum feminæ, idque qualia III, 59, 11 s.; sub iis acetabula habet locusta mas III, 60, 48.

Pedes vermium; in extremo corpore sunt III, 102, 16 s.

Pedes et manus; iis carentia animalia sanguine prædita nervos tennes et inconspicuos habent III, 44, 18 s.

Pedum digiti; v. *Digiti pedum*.

Pedum dolor; apud vitulos diminuitur cornibus cera oleve vel pice oblitis III, 154, 43 s., cf. *Podagra*.

Pedis offensio (πόσπρισμα); secundum artem semper levior est morbo laterali II, 66, 7; per accidenes tamen gravior evadere potest, idque quomodo II, 66, 8.

Pedibus carentia (ἀποδα); in species dividi nequeunt III, 223, 38 s.; quæ huiusmodi sunt, ubi perfecta sunt, sanguinem habent III, 5, 30 s.; multa eorum ex aqua victum petunt, etiamsi aerem non aquam recipiant III, 2, 33; apud ea cauda iisque similia inferiorem partem corporis constituunt III, 22, 6; eodem obversum habent supra ac ante III, 307, 5 s.; supra suum medio obversum habent III, 307, 14, 17 s.; idque quia recta non sunt III, 307, 18; caloris attollentis defectui et materię terrenę abundantię originem debent III, 289, 54; nonnulla eorum ipso corpore dimensiones deter-

minant, idque quænam III, 306, 18 ss.; igitur dextrum habent hæc, sed minus distinctum quam animalia quæ partibus instrumentariis moventur III, 306, 22 s.; eorum viscera et venter eodem modo se habent quo apud quadrupedes oviparas III, 273, 43 ss., cf. III, 274, 1 ss.; partim undoso motu progrediuntur, partim tractu III, 311, 3 ss.; eorum qui undoso motu progrediuntur alia super terram flexuras faciunt, alia sursum versus, idque quænam III, 311, 4 ss.; ubi moventur semper eorum pars prægressa extensa est ac recte progreditur, secuta vero flexu contracta est III, 311, 16 ss.; alia eorum ovipara sunt, alia vivipara, idque quænam III, 345, 50 ss.; item nonnulla eorum intra se vivum animal pariunt, idque quænam III, 346, 1; quæ ovipara sunt, perfectum ovum pariunt, idque quænam III, 345, 28 ss.; quisnam sit eorum intra uterum (vel ovum) situs III, 142, 23; testibus carent III, 302, 49 ss.; III, 394, 45 s.; nullum eorum testes habet, nisi quæ intra se vivum animal pariunt III, 35, 6 ss., cf. III, 79, 15; pudendo masculino carent, idque quare III, 323, 6 s.; branchias habent III, 544, 20 ss.; iis accensendi sunt serpentes et erucæ, lumbrici et hirudines III, 311, 3 ss.; III, 306, 29 ss.; iis accensendi sunt pisces et serpentes III, 394, 45 ss.; iis accensendi sunt serpentes III, 273, 45 s.; III, 302, 50 s.; iis accensendi sunt pisces III, 142, 23; III, 304, 14 s.; iis accensendi sunt cum pisces cartilaginei tum reliqui III, 37, 14, 17; III, 544, 20 ss.; iis accensendus est delphis III, 35, 13.

Pedibus carentia et longa animalia; iis accensendi sunt serpentes et murænæ III, 78, 32 s.; quomodo coeant. *Ibid.*

Pedibus prædita; omnia pares habent pedes III, 304, 12; III, 309, 35 s., 41 s.; III, 310, 15 s.; idque quare III, 309, 42 ss.; apud ea magis distinctum est dextrum quam apud animalia pedibus carentia III, 306, 15 ss.; apud ea crus posterius inferiorem corporis partem constituit III, 22, 4 s., cf. 15 s.; progredi nequeunt, nisi flectantur membra, idque vel in cruribus, vel in coxis et scapulis III, 313, 22 ss., cf. III, 310, 23 s., 37 ss., 51 s.; quorum crura amputata sunt, iis comparanda sunt testacea III, 318, 12; partim vivipara, partim ovipara sunt III, 345, 52 s.; nonnulla eorum intra se vivum animal pariunt III, 345, 53 s.; vicissim alterutro membrorum innituntur et pondus sustinent progredientia III, 310, 24 ss., cf. 13 s.; III, 313, 35 ss.; igitur progrediente altero, alterum flectere debent III, 310, 26 s., cf. 51 ss.; idque quare III, 310, 44 ss.

Pessi (τὰ πρὸςτέρα); etiamsi humidi apponantur, sicci eximuntur III, 356, 4 s.; eorum odor apud mulieres fœcundas halitum inficit III, 367, 37 ss.; idque quare III, 367, 50 ss.

Pessime habentes (κάκιστα θάκτειναι); sive propter morbum, sive propter ætatem aut nullum aut sterile habent semen, sed plurimum inutilis alimenti residuum, idque quare III, 334, 29 ss.

Pessimum; ei contrarium est optimum II, 99, 10; id cogitanti cogitatio est II, 609, 11; ejus cogitatio vitanda est II, 689, 12.

Pessimus; is est qui erga amicos improbitate utitur II, 53, 59.

Pestilens annus; cur fiat quum sol multum vaporem de terra exhalat IV, 112, 30 ss.

Pestilens constitutio; cur in ea multi uno affectu moriantur, idque plerumque ejusdem ætatis IV, 293, 52 ss.

Pestilens morbus (λοιμῶδες νόσημα); sæpe invadit homines III, 164, 26; item quadrupedes viviparas tam feras quam mansuetas III, 164, 27 s.; nunquam vero infestare videtur pisces III, 164, 24, 34 s.; spiritus est

affectus IV, 296, 32; cur solus obruat eos qui a agrotos accesserint IV, 109, 5 ss.; IV, 154, 21 ss.; cur in iis lippitudines plerumque auspicentur IV, 296, 31; eo grassante natus est proverbium: Fuge ad curtos fr. 258, a.

Petitio contrariorum (τὰναντία λαμβάνειν); quinque modis fit, 273, 45; quomodo a petitione principii differat, 274, 5; spectat ejus peccatum propositiones, 274, 8; eam sæpe secum faciunt respondentes, 271, 21.

Petitio principii (τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι); quidnam, 109, 37, 46; 330, 27, 28; quando et quot modis fiat, 109, 39, 48; 110, 30; fit si universali caret syllogismus, 69, 4; quomodo fiat in prima figura, 110, 11 ss.; quomodo in secunda et tertia, 110, 32; quomodo negative, 110, 35; in scientia demonstrativa fit circa verum, in dialectica circa ea quæ opinionem spectant, 110, 33; 273, 23; eam faciunt qui definitionem invertendo demonstrare conantur, 156, 26; quinque modis fit, 273, 26 ss.; ejus primus modus latere nequit nisi in synonymis et in iis quorum definitio et nomen idem declarat, 273, 28; quomodo a petitione contrariorum differat, 274, 6; ejus peccatum inprimis spectat conclusionem, 274, 7; eam excludit refutatio, 280, 30; quot modis fit, tot etiam captio secundum eam, 280, 43; eam interdum subaudit respondens, 271, 23; quatenus sciri possit in demonstratione quæ redarguendo fit II, 504, 23 ss., cf. II, 507, 35; quasi eam fecisset respondens, negandum, non concedendum esse putant interrogantes, ubi in eo sunt ut confundantur, 295, 48; si alium vel paradoxon quod necessario e thesi sequitur petat interrogans, eum hanc fecisse dicere debet respondens, 295, 50.

Petra; e qua superfluo oleo ignis apparet circa Atintaniam IV, 30, 20 ss.; quædam ignem emittens æstate, hieme vero aquæ scalebram, juxta fontem olei prope montem Uanium IV, 96, 1 ss.

Petta; filia Nani quæ postea Aristoxena nominata est fr. 270, a.

Petulantes (προνεῖται); fortes ignavos vocant II, 139, 13 s.

Peucelii; Dianæ templum apud eos IV, 95, 1 ss.

Peucelius Aulus; veneno Cleonymo Spartiæ insidiatus a Tarentinis in jus vocatus et supplicio affectus est IV, 86, 37.

πεῖλαι πόρνοι; meretrices Athenis fr. 244, a

πέζαι; v. *Concrete* et *Congelatio*.

Phæaces; a Cyclopihus expulsi in Scheriam venerunt fr. 146, a; ut ad eos gratus et miserandus veniret, præcatus est Ulysses, 404, 2

Phædo (Platonis); citatur II, 463, 42; II, 483, 26; II, 617, 8; III, 577, 42 s.

Phædrus (Platonis); citatur, 393, 14.

Phærontis circulus; idem et Saturni dictus III, 624, 46.

Phæthon; sideris ejus ætate de cælo delapsi iter habent viam lacteam Pythagorei nonnulli III, 561, 48 ss.; fulmine ictum in lacum juxta Eridanum decidisse ferunt accolæ ejus lacus IV, 87, 32 ss.; ejus ætate pars terrarum orbis Orientem versus incendiis vastata est III, 640, 30 s.; ejus circulus idem ac Jovis III, 628, 47.

Phagilus; agnus apud Ithacenses fr. 261, b.

Phagrus; ejus descriptio fr. 183, a; erythrio et hepate similis fr. 179, b.

φαῖται καλούμεναι φωναί; III, 658, 11 (addendus est locus in H. Stephani Thesaurō).

φαίνόμενα; v. *Apparentia*.

φαίνόμενον; v. *Videtur* (id quod).

φαιδότης; v. *Venetalitas*.

halæna; v. *Balæna*.

halanges; eas in bello dirimit rivulorum etiam parvorum tractio, 568, 30; homericæ ratio fr. 135, b.

halangium; quomodo id vocaverit Plato, 236, 34; insecta sunt III, 93, 13 s.; insecta sunt quæ coeunt atque ex ejusdem nominis animalibus generantur III, 93, 14; III, 328, 28 s.; eodem modo coeunt quo reliqua insecta coitu utentia III, 81, 6; ovipara sunt III, 75, 40 ss.; eorum feminæ majores sunt quam mares, *ibid.*; eorum pulli eodem modo quo polyporum ex ovis prorepunt III, 92, 3; quomodo pariant ac incubent III, 99, 19 ss.; eorum mas una cum femina incubat III, 99, 25; copiosissimam prolem pariunt III, 99, 22, 25 s.; circa ea congregatur proles ipsorum III, 120, 7 s.; ubi incrementum ceperint matrem et, si eum comprehendere possint, sæpe et patrem occidunt III, 99, 22 ss.; diu sine cibo vivere possunt III, 152, 45 s.; aluntur apud medicamentarios III, 152, 47; eorum multa genera sunt III, 193, 47 s.; mordacium tamen duo tantum genera exstant, eaque qualia III, 193, 48 ss., cf. *Pulex*; quæ exponunt medicamentarii omnia aut nullum aut debilem morsum infligunt III, 194, 3 ss.; quidnam faciant cervi ab iis commorari III, 177, 5 ss.; ea venatur ichneumo, ideoque iis inimicus est III, 173, 3 s.; necata ad futuram prolem aleadam seponunt ichneumones III, 95, 41 ss.

halangiorum mordacium alterum genus; pulice (phalangio) majus est III, 194, 1; crura anteriora longa habet III, 194, 1 s.; tarde movetur ac ambulat, nec validum est nec saltat III, 194, 2 s.

halangia quæ telam texunt; quomodo coeant III, 81, 7 ss.; ventrem rotundum habent III, 81, 12 s.

halaries; antequam tyrannus fuisset, summus magistratus gesserat, 580, 13; quam fabula Himeræos monuerit Stesichorus, ne ei corporis custodiam darent, 370, 24; plura mala facere valet quam leo II, 166, 26; quæ de eo narrantur ferinæ cupidini tribuenda sunt II, 81, 26; fieri potuisset ut infantem comedere vel immani circa rem veneream libidini indulgere volens has cupidines compescuisset II, 81, 52.

halariles; avæ palmipedes sunt III, 152, 9; certis anni temporibus albescent fr. 175, b, v. *Mergus*.

aleas Chalcedonius; primus civium bona æqualia esse ossit, 506, 3; 519, 47; civium bona facile æquari posse putabat, quo tempore primum civitates conduntur, 506, 6; quamnam excogitaverit ut civitate jam condita æquarentur bona, 506, 8; duorum civibus æqualitatem esse oportere arbitrabatur, possessionis tempe et educationis, 506, 41; parvas tantummodo injurias præcavit, 507, 12; in ordinanda civium re auxiliari nec vicinos nec externa pericula respexit, 507, 15; agrorum tantummodo possessionem æquavit, 507, 51; de servorum pecorumque ac suppellectilium minorumque possessione præcepta non dedit, 507, 1; omnes artifices servos publicos esse voluit, 508, 2. Ictrica aqua; ex ea gignuntur membrales III, 118, 40.

αἰθήρ v. *Glaucous color*.

illica; quomodo ex iis proderit comœdia, 460, 6; eorum usus etiamnum in multis civitatibus viget, 507, 7.

imasia; debilis quidam sensus est, 335, 33; non in illam parte animæ residet ac opinio II, 220, 20, ceterum cf. *Imaginatio*.

infamata; proborum quatenus meliora quam pravorum II, 193, 30, cf. II, 13, 45, v. *Imagines quæ in nimo sunt*.

rangites, ita a nonnullis Iapix vocatur, idque quare I, 45, 44 s.

φαρμακία v. *Sagæ*.

Pharmacopolæ; v. *Measacamentarii*.

Pharnabazes; Pharnacis filius III, 133, 36 s.

Pharnaces; Pharnabazis pater III, 133, 36 s.; ejus ætate in Phrygiam venerunt novem muli Syriaci, *ibid.*

Pharsalus; ibi pauci multorum imperium tenent quia se bene gerunt, 572, 34; ibi interierunt Medi milites peregrini III, 187, 35 s.; ibi erat equa quæ Justa appellabatur, 498, 53; III, 141, 49 s.

Pharus; Cleomeni mandavit Alexander ut urbem ad eum exstrueret, 648, 9; circa eum scorpii non sunt molesti III, 170, 19 s.

Phaselis; Lyrnantes prope illam IV, 45, 9.

Phasianus; terrestris avis est, nec admodum volax, ideoque pulveratione delectatur III, 207, 39 s.; nisi pulverentur pediculis necantur III, 101, 24 s.; eorum ova punctis distincta sunt III, 104, 30; eorum mares multo meliores fr. 308, a.

Phasis; fr. 59, a; e Caucasos defluit III, 569, 32 ss.; virga in illo nascitur leucophyllum dicta IV, 105, 8 s.; circa eum inveniuntur boves parvæ multum lactis præbentes III, 54, 27 s.

Phayllus; quomodo cyclum exposuerit, 406, 4.

Phebol; insula ad Arabicum sinum III, 630, 46 s.

Phegeus; ejus soror Clymene fr. 281, a.

φῆμι articulus est, 473, 13.

φίναξ v. *Impositor*.

Pheneus; ibi statuæ ex ære urinalorum exstant orichalci appellatæ IV, 84, 8 ss.; earum inscriptio IV, 84, 9 s.

Pheræ Thessaliæ; ibi dominatus est Alexander fr. 48, a. Pheræus; mugilum genus fr. 180, a; alimento utitur mucro qui ex ipso exit, *ibid.*

Pherecydes Syrius; morbo pediculari mortuus est III, 101, 14 s.; pertinet ad mixtos theologos, idque quare II, 624, 44 s.; primum generans optimum esse censet II, 624, 45 s.

φάρμακα v. *Lata, Corpora, Δι' οὗ, Jactæ res*.

φίρον v. *Pellî (quod)*.

Phiala; arte fit III, 626, 12; si clypeus Bacchi dicitur, etiam clypeus phiala Martis dicitur, 390, 38, cf. 399, 31, 37; 474, 16; ei quoque simpliciter comparatur phiala, 399, 33, v. *Palera*.

Phiala; parva in insula Teno esse dicitur mixturam continens ex qua ignis admodum facile accenditur IV, 80, 6 ss.

Phidias statuarius; Minervæ quæ in arca est statuæ nomen in medio ejus scuto insculpsit, idque quomodo III, 639, 49 s.; IV, 104, 38 ss.; eum sapientem lapidum sculptorem vocamus II, 70, 2.

Phidippus; ejus epitaphium Ephyræ fr. 316, a.

Phiditia; sic Lacedæmonii vocant convivia publica, 514, 15; 515, 27.

Phiditia Attica; ita Diogenes Cynicus vocabat cauponas, 397, 9.

Phido Argivus; e rege tyrannus factus est, 580, 11.

Phido Corinthius; quamnam præcepta dederit de civium numero et de re familiari, 504, 35.

Phidonæ mensuræ; apud Argivis fr. 253, a.

Philægidea; ejus carmina similitudinem affectant III, 515, 42 s.; hinc ea recitare ac memoria retinere solent furore perciti III, 515, 42 s.; idque a Venere inchoantes III, 515, 42 s.

Philammon; ei comparatur athleta coryco ludens, 399, 44; 400, 3.

φιλόφρονη v. *Humanitas*.

φιλαυτία v. *Amor erga se ipsum et Studium sui*.

φιλίη secundum intellectum homonymum est τὸ φιλεῖν secundum corporis actionem, 182, 7.

(Philemo) poeta comicus (?); citatur, 488, 11.

Philemo histrio; in quibusnam fabulis orationem variaret, 400, 42.

Phillinus; solo lacte usus est fr. 308, b.

φιλητινός v. *Amandum* (ad) *pronus*.

φίλιος v. Jovis cognomen III, 641, 44.

Philippi in Macedonia; ibi metalla inveniri dicuntur quorum ramenta crescant ejecta et auri aliquantulum producant IV, 81, 12 ss.

Philippica Isocratis; citantur, 408, 41, v. *Isocrates*.

Philippus; ei ut iter in Atticam concederent, quomodo Thebanis suaserint, 376, 33; Satyro Apolophanis filias manumisit fr. 323, a; cur eum adorsus sit Pausanias, 581, 17; ad illum epistolæ fr. 329, a, b; 330, a.

Philippus comicus; quænam narret de Dædali Venere lineagea III, 437, 13 ss.

Philocles; ejus tetralogia Pandionis fr. 303, b.

Philocrates; quid responderit ubi populum iratum vidit, 350, 46.

Philoctetes Pæantis filius; apud Sybaritas coli dicitur IV, 94, 6; e Troja redux iis partem agri Crotoniensis Macallam dedit IV, 94, 7 ss.; Hercules sagittas in templo Apollinis Alæi consecravit IV, 94, 10 s.; mortuus jacuisse dicitur ad Sybarim fluvium, quum auxilia tulisset Rhodii IV, 94, 13 ss.; ejus epitaphium fr. 314, a; ei Nicæratum a Pratyæ carmine heroico victum comparavit Thrasymachus, 399, 38; apud Theodectem vipera ictus vehementi dolori succumbit II, 84, 10.

Philoctetes; tragedia e parva Iliade desumpta, 477, 4.

Philoctetes Sophoclis; citatur, 77, 45; 86, 45.

Philoctetes Euripidis et Æschyli; citantur, 475, 42.

Philoctetes Euripidis; citatur, 433, 49.

φιλόκροτοι v. *Talorum amantes*.

Philolaus; citatur II, 202, 50.

Philolaus Corinthius; e Bacchiadarum genere erat, 519, 28; Dioclem Olympium amavit, 519, 29; Thebanis leges scripsit, 519, 27; quomobrem Thebas profectus sit, ibique ad mortem usque degerit, 519, 30, 39; ejus sepulcrum etiamnum monstratur, 519, 32; quomodo se habuerit ejus sepulcrum, 519, 33; de liberis adoptandis leges dedit, 519, 41; patrimoniorum numerum immutatum esse voluit, 519 43.

φιλόλογοι v. *Contumeliarum amantes*.

φιλομάθεια v. *Discendi studium*.

Philomele; quando hoc nomine hirundinem allocutus sit Gorgias, 389, 49.

Philon; servi nomen fr. 332, b.

Philonis; Philoni; casus nominis est, 25, 19.

Φιλοπάτωρ v. Satyri cognomen II, 81, 1.

φιλοπνία v. *Sedulitas*.

Philosophari; melius est quam quæstum facere, sed non optabilius, 201, 14; utrum deceat, necne philosophiæ ope quærendum est fr. 47, a; non necessarium est regi fr. 60, b.

Philosophari conantes (οἱ φιλοσοφεῖν ἐγχειροῦντες); ad desperationem adiguntur, si incertissimas de veritate habeant opiniones qui eam maxime pervident II, 509, 50.

Philosophema; idem quod syllogismus demonstrativus, 272, 14.

Philosophia; res divina et dæmonibus digna III, 627, 1 ss.; in quam præcipue parte III, 627, 3 ss.; ea duce anima, via: ducem intellectum nacta, in cælestem locum se contulit et res inter se longissime sejunctas cogitando complexa est III, 627, 12 ss.; recte vocatur veritatis scientia II, 486, 24; problemata ei: cum quæ versatur, quonam modo dividenda sint fr. 108, b; quinam ejus auctores apud barbaros fr. 67, b; quomodo eam vo-

caverit Alcidas, 389, 43; eam peperit admiratio II, 470, 45 ss., cf. II, 471, 30; ejus pretium pecunia æstimari nequit II, 105, 2; eam docentes remunerari non licet, nisi eodem modo ac deos et parentes II, 105, 4; ejus inutilitatem Thaleti pauperi exprobrabant, 493, 36; quomodo a dialectica differat, 181, 6; ejus a dialectica et a sophistica differentia II, 502, 12 ss.; II, 538, 2 ss.; ei omnium scientiarum mathematicorum maximæ affinis est stellarum scientia, idque quare II, 607, 2 ss.; ei mathematicam substituerunt æquales II, 494, 39 s.; probabile est eam sæpius inventam et rursus deperditam fuisse II, 608, 40, cf. II, 604, 41 s.; teste Theodecte, de ea instituenda quæstio agebatur dæm Socratis causam dijudicabant, 378, 46; propter ejus sitim in magnis dubitationibus etiam parvas dilucidationes conquerere debemus II, 401, 4; ejus ope facilius detegitur simile, 371, 5; in ea refert simile in rebus maxime distantibus videre, 399, 20; ei proprium putare debemus, posse, ubi certa quædam signa adsunt, aliud necessarium esse demonstrare IV, 4, 12 ss.; ad prudentiam in ea maxime confert perspexisse quæ utramque hypothesin consequantur, 274, 29; et in ea et in quacunque arte ac disciplina via est eadem, 76, 43, quatenus ei conferat argumentationum sophisticarum peritia, 293, 34; quia eam continent, refutandi sunt Parmenidis ac Melissi argumentationes II, 249, 28; in ea sermo fit de re morali, 533, 19; quatenus cum ea de jure consentiat vulgus, 533, 18; rerum humanarum disciplina morali et scientia civili constat II, 130, 22; ejus studio prudentiores fiunt homines, 420, 48; quidnam conferre possit ad injurias præcavendas, 507, 7; sola inter omnes voluptates hominum auxilio non indiget, 507, 8; cum sinceritate tum stabilitate maximas continet voluptates II, 124, 16; eam qui colit adolescens magnum inde capiet emolumentum senex factus, 447, 24; in ea multum industria collocabit qui juvenis strenue gymnasii labores perfert, 447, 26; ea una et communis bonaque reddenda est civitas, 501, 45; ea opus est in otio, 619, 40; ea opus erit beatarum insularum incolis, si qui sint, 619, 49; ei operam dant domini, villico relicta servorum cura, 488, 20; ei prodest, si noctu expurgiscaris, 638, 45; ei studentes irascuntur eam contemnentes, 349, 6; ejus nonnulli aiores participes facere cupiunt II, 235, 45; a Pythio domestico se ad eam incitatum esse dicebat Aristoteles fr. 40, b; eam brevi tempore absolutum iri sperat Aristoteles fr. 33, 6; non bis in eam peccari sivit Aristoteles fr. 327, a; quidnam ex ea lucratus sit Aristoteles fr. 342, b; qui eam negligit ceteris disciplinis operam impendentes proclis Penelopes comparantur fr. 342, b, v. *Philosophia prima* (II, 588, 20 s.) et *Sapientia*.

Philosophia (de); citantur II, 263, 34; III, 434, 37 v. *Metaphysica*.

Philosophia activa; ejus finis opus est II, 486, 26.

Philosophia antiqua; balbutire videtur, idque quare II, 485, 89 s.

Philosophia dicendi; studiose amplectenda est, 412, 33.

Philosophia prima; philosophi scientia est II, 503, 3 s.; entium, quatenus entia sunt, causas et principia investigat II, 534, 1 s.; II, 537, 42 s.; II, 592, 12, 41; II, 593, 6; speculatur ens quatenus ens est et ejus essentiam et quæ ei per se insunt II, 500, 1; II, 502, 38 s.; 45; II, 503, 11; II, 535, 8 s.; II, 587, 20 s.; II, 588, 38 s., 44 s., cf. II, 534, 1 s.; II, 537, 42 s.; omnium generum entis essentiam spectat II, 501, 8; agit igitur et de eodem et de simili et de rebus ejusdem generis et de iis quæ his opposita sunt II, 501, 9 s., cf. 29; II,

502, 36, 48; item de contrarietate II, 501, 32, cf. II, 588, 20; revera extat II, 500, 1, cf. II, 592, 12 s.; 40 s.; scientiarum particularium nulli eadem est II, 500, 2; cum omnibus scientiis communicat, 132, 13; probare conatur principia communia, 132, 3, cf. II, 504, 5 ss.; speculatur substantiarum principia et causas II, 600, 7; quæritur ad quamnam substantiam pertineat, si non omnes substantiæ ad unicam II, 491, 28 s.; spectare videtur universalia II, 585, 36; id est genera prima II, 585, 39, cf. II, 494, 23; non spectat genera vel species II, 586, 3 ss.; spectabit singularia si nihil præter ea exstet II, 586, 2; agit et de substantiis rebusque quæ his insunt II, 502, 46 s.; item de priori et posteriori, de genere et specie, de toto et parte II, 502, 48 s.; ad eam pertinere probatur axiomatum, id est principiorum syllogisticorum inquisitio II, 503, 1 ss.; si qua substantia exstet immota et separabilis eam spectat II, 535, 19 s., cf. II, 535, 4 s.; II, 534, 47 s.; II, 593, 11 ss.; probatur universalis esse II, 535, 13 ss.; II, 593, 6 ss.; naturalis scientia prior est II, 593, 13, cf. II, 535, 20; II, 593, 13; differre probatur a mathematica et a naturali scientia II, 592, 40 ss., cf. II, 534, 43 ss.; II, 593, 9 ss.; ad eam pertinet disquisitio de principio formali II, 260, 29; ad eam pertinet speculatio de primo movente immobili II, 438, 5 s.; spectat rei mathematicæ materiem et principia II, 585, 31 s.; II, 588, 36 s.; idque quatenus II, 588, 43, 49 ss.; ad eam non pertinent placita de mundi fabrica II, 634, 14 ss.; pertinent vero rerum immobilium principia II, 634, 17; itaque et numerorum idealium consideratio II, 634, 17 s.; argumentis ex ea petitis probari non potest plura esse cæla II, 380, 33, cf. II, 608, 20 ss.; ad eam maximam partem non pertinent opiniones eorum qui sensibilem substantiam solum exstare putant II, 626, 40 ss.; ad eam acquirendam percurrendus sunt res de quibus dubitandum est II, 488, 30, v. *Scientia et Theologia*.

Philosophia prima (de); citatur II, 263, 50 (cf. *Metaph.* XII et XIII); III, 521, 1 s. (cf. *Metaph.* XI. t. II, p. 605 ss.).

Philosophia secunda; v. *Naturalis scientia*.

Philosophia speculativa; ejus finis veritas est II, 486, 25; tres sunt, nempe naturalis, mathematica et theologica II, 535, 7, cf. II, 592, 52 s.

Philosophiæ studium; cur qui in eo claruerunt melancholici fuisse videantur IV, 265, 13 ss.

Philosophicæ scientiæ; quomodo ad eas utilis sit dialectica, 173, 25.

Philosophici libri; in his pertractatur quæstio ideas spectans II, 190, 15.

Philosophus; ejus scientia est philosophia prima II, 503, 3 s., v. *Philosophia prima* (587, 20); is est qui entia quatenus entia sunt cognoscit II, 502, 10 s.; II, 503, 11, 30 s., cf. II, 588, 19; omnium certissima principia habere debet, *ibid.*; ad eum pertinet principiorum demonstrationis consideratio II, 491, 25 s.; substantiarum causas et principia et elementa tenere debet II, 500, 37, cf. II, 588, 3; spectat omnia quæ ad primam philosophiam pertinent II, 501, 48, 52; spectat an Socrates idem sit ac Socrates sedens II, 501, 49 s.; item an unum unum contrarium sit II, 501, 50; item quidnam contrarium sit et quot modis dicatur II, 501, 51; ei propria est causæ (τὸ δὲ τὸ) demonstratio II, 188, 48; ei proprium est nihil temere dicere, sed semper cum ratione II, 188, 51; is est qui universaliter et de prima substantia speculatur II, 503, 18 s.; is est qui de omni substantia speculatur qua ratione naturaliter se habeat II, 503, 26; naturæ scrutatore superior

est, idque quare II, 503, 17 s.; quomodo à dialectico differat, 261, 6; operam dat ut propositiones (τὰ ἀπομύματα) sint maxime notæ et problemati propinquæ, 261, 13; eodem modo se habet ut mathematicus II, 501, 17; II, 588, 6 ss.; ejus forsitan officium est de iis quoque tractare quæ ejus argumento continentur II, 157, 45; cur eum ab oratore differre putent IV, 204, 19 ss.; IV, 271, 6 ss.; quidam syllogismis demonstrant notiora et certiora iis unde syllogismos deducunt, 407, 31; ei proprium est ut nihil omittat, sed patefaciat id quod in quaque re verum est, 528, 10; inprimis veritatem amicis præferre debet II, 4, 15; quomodo a vulgo differant quod ad discendi cupidinem attinet, 459, 19; omnibus aliquid vulgi opinioni repugnans placet, 289, 46; improbi non sunt, quum nec ceteri artifices, 376, 24; eos facile ditescere posse, si velint, quomodo probaverit Thales Milesius, 493, 44; quidam reipublicæ administrandæ fornax excogitaverunt minus a rebus publicis quibus nunc utuntur, diferentes quam utraque Platonis respublica, 505, 48; cum Thebis præfuerunt, felix fuit respublica, 377, 34; omnes consentiunt de triplici honorum partitione II, 7, 49; quomodo quidam distinxerint cantilenas, 632, 42; per spiritus motum calefieri censent alimentum III, 664, 5 s.; fatentur respirationem ad pulmonem usque pertinere III, 664, 9 ss.; quibusnam rebus Socratis ætate curam impenderint III, 223, 4 ss., cf. *Socrates*; exemplum citantur, 331, 28.

Philosophi antiqui; ab Aristotele accusantur, idque quare fr. 33, b; eorum ope probari potest sapientiam effectivam non esse II, 470, 44 s.; non utilitatis causa, sed ut ignorantiam fugerent scientiam persecuti sunt II, 471, 2 ss.; tenuerit et non clare causis usi sunt II, 474, 19 cf. 23 s.; II, 478, 41; II, 485, 38 ss.; comparantur inexercitatis II, 474, 19 ss.; iis similes sunt qui nesciunt quid dicant II, 474, 22 s.; eorum scientia circa entia et veritatem et principia et causas versabatur II, 472, 1 ss.; II, 478, 38 s.; ante omnes alias causæ materialis rationem habuerunt II, 472, 7 s.; II, 476, 53, cf. II, 478, 51; eorum opera probant non exstare plures quam quattuor causas II, 472, 5 ss.; II, 478, 38 ss.; II, 479, 20 ss.; II, 485, 35 ss.; principia corporalia posuerunt, idque alii unum, alii plura II, 476, 50 ss.; exceptis italicis moderatius de causis locuti sunt II, 477, 3; inprimis causam materialem et moventem spectarunt III, 220, 22 ss.; iisque mundum construxerunt III, 220, 24 s., 29 s.; eodemque modo animalia et plantas III, 220, 30 s., cf. *Antiqui et Naturæ scrutatores*; ut causam moventem agnoscerent a rerum natura coacti sunt II, 473, 2 ss.; item ut causam finalem II, 473, 27 ss.; quatenus causæ finalis mentionem fecerint II, 479, 19 ss.; nonnulli eorum et causam moventem posuerunt II, 476, 54; II, 477, 6; eamque quidam in duas direxerunt II, 477, 2, 6; inprimis verebantur ne ex nihilo aliquid fieret II, 437, 45 s.; ortum et interitum revera non exstare putant II, 472, 13; generationis et interitus causam exponentes de fortuna verba non fecerunt idque perperam II, 266, 9, 18, 21; fortunam non ad idem genus pertinere putabant ac amorem, contentionem, mentem et ignem II, 266, 19; fortuna interitum usi sunt II, 266, 22; de motu verba facere neglexerunt II, 475, 7 ss.; plerique corpus infinitum exstare putabant II, 372, 6.

Philosophi antiquiores; et inter se et ab Aristotele dissentunt quod ad generationem et interitum attinet II, 410, 39 s.; eorum dubitationes III, 681, 48 s.

Philosophi musicæ periti; recte de cantilenis et concentibus et numeris disseruerunt, 630, 25; 632, 26; ad

eos remittuntur qui accuratorem de rebus musicis notitiam quaerunt, 632, 38; accipiendus est, si quem concentum comprobant, 633, 32.

Philosophus primus; versatur circa res non separabiles quatenus separatae sunt III, 433, 11 s.

φιλότιμος v. *Caritas*.

φιλότιμος v. *Ambittiosus*.

Philoxenus; φιλόδεινος erat fr. 59, a; Cyclops imitatur, 458, 27; dithyrambum Dorico modo componere conatus in Phrygium recidit, 633, 45; citatur ejus *Cæna* fr. 59, a.

Philoxenus; Eryxidias filius II, 212, 24; gruis gulam sibi exoptabat II, 36, 44; II, 212, 24; IV, 260, 18.

Philoxenus Macedo; Caria satrapa fuit, 648, 29; dixit se Bacchanalia celebrare velle, 648, 30; a singulis Carum locupletissimis deinceps pecuniam exegit, ne choregi munere fungi cogerentur, 648, 31 ss.

Philtrum; eo dato quæ alicui mortem intulerat mulier in Areopago absoluta est, idque quare II, 143, 1 ss.

Phinidæ; anonymi tragici citantur, 470, 9.

Phlegma; quomodo ad cerebrum ascendat IV, 34, 34 ss.

Phlegmasia; v. *Inflammatio*.

Phlegæus qui vocatur campus; quasi terræ motu eversus sit III, 596, 11.

Phleus; ex eo ceram faciunt apes III, 199, 46.

φύσας v. *Conflagrationes* et *Jacula*.

φύσας v. *Flammantia*.

Phobius; Nelides dux Milesiorum fr. 277, b; ei obses datus est Anthicus, *ibid.*; regnum cessit Phrygio fr. 278, a.

Phoca; meatus manifestos habet quibus audit, sed auribus caret III, 9, 48; III, 10, 2; capta coagulum vomere dicitur medicamentosum et comitiali morbo utile IV, 86, 27 ss.

Phocæa; ejus principatum obtinebat Aristoteles Rhodius, 643, 20.

Phocæenses; quomodo eorum factiones inter se reconciliari Aristoteles Rhodius simul pecuniam ab his exigens, 643, 21 ss.; Massiliam condiderunt fr. 276, a; idque quando, *ibid.*

Phocæna; parvo delphino similis est III, 114, 13; multi eam delphini speciem esse contendunt III, 114, 16 s.; quibusnam rebus a delphino differat III, 114, 14 s.; in Ponto nascitur III, 114, 13 s.; cum delphino fere unica bellua est quæ in Ponto invenitur III, 158, 37 s.; quot catulos pariat III, 114, 12 s.; lac habet et catulis mammas præbet III, 114, 20 s.; catulos intra se recipit III, 114, 21 s.

Phocenses; eorum tyrannus Execestus fr. 294, a; adversus eos Thebanis opem tulit Philippus, 376, 31; quidnam apud eos ansam dederit bello sacro, 569, 16; exemplum citantur, 116, 45.

Phocica Abas; fr. 394, b.

Phocis; ibi sepultus est Pyclades fr. 316, a.

Phocylides; citatur, (fr. 12 Bergk), 555, 48.

Phoenice; super eam sita est Syriæ pars III, 129, 27; Carhani in ea IV, 45, 32; ejus urbs Tripolis IV, 45, 13; in ejus littore inveniuntur cancri equites dicti III, 58, 24 s.; quomodo ibi mugiles mares ope feminarum et feminas ope marum capiant III, 79, 42 ss.

Phoenices; eos a Græcis aiunt quidam nomen accepisse idque unde IV, 100, 5 s.; literas invenerunt fr. 259, b; idem nomen dentibus et cornubus tribuunt IV, 320, 45 s.; verbosco et marinos venantur pisces III, 164, 48 s.; eos ferunt quum Tartessum navigarent maximam inde vim argenti reportasse IV, 101, 3 ss.; Syriam littoralem incolentes falso asserit Callisthenes palmæ

nomen indidisse IV, 100, 3 s.; qui Gales inhabitant ultra columnas Herculis navigantes ad loca deserta quædam applicant alga succoque plena ubi innumera- bilem thymorum copiam capiunt IV, 101, 10 ss.

Phœnicæ historiæ; citantur IV, 100, 41.

Phœnicia; ventus ita ab accolis appellatus III, 589, 11, communis est ventus (Subsolani et Favonii) III, 589, 33; ita a nonnullis Euris vocatur, idque quare IV, 45, 33.

Phœnicurus; æstiva avis est ac hieme in erithacum mutatur III, 207, 1 ss.; nullo alio fere nisi colore ab erithaco differt III, 207, 4 s.

Phœnicussa; Aeoli insularum una ita ob palmaram in ea abundantia vocata IV, 100, 1 ss.

Phœnissæ; in iis non adest concordia, sed seditio III, 109, 18.

Phœdes (φοῖδες); ita appellant colorem qui ab igne in superiore carne efficitur IV, 290, 13 (*scribendum videtur φοῖδες*; cf. H. Steph. Thesaur. t. VIII, p. 1185, A. φοῖδας cruentare significat Pertheborum lingua IV, 100, 9 s.).

Pholis; muco quem emittit, cubile sibi facit III, 191, 2 ss.

Phorides; pertinent ad quartum tragediarum genus, 471, 25.

Phormis; cum Epicharmo primus fabulas comœdiæ accommodavit, 460, 41.

φορμός v. *Storea*.

φορτικός v. *Importunus* et *Ineptus*.

Phoxini (φοξῖνοι); fluviatiles pisces sunt III, 115, 19 s., cf. III, 373, 19 s.; simulac nati sunt, factum continent *ibid.*; ubinam pariant III, 116, 27 s.

Phoxus; Chalcidis tyrannum una cum nobilibus interfecit plebs, 569, 37.

Phoyx; omnium avium maxime oculos vral III, 185, 6 s.; harpæ bellum infert, idque quare III, 185, 7 s.

Phreatto; cujusnam generis judicia Athenis in ea dijudicentur, 563, 51; qualia judicia in ea dijudicantur vel in magnis civitatibus raro occurrunt, 563, 52.

Phrenetici; quamobrem parvum pulsum habent IV, 297, 38 ss.; cur per ipsum morbum validi sint, liberati vero debiles IV, 292, 23 ss.

φρόνησις; eam cum sensu confundunt Democritus et Empedocles II, 509, 22 s.; III, 464, 50 s.; item Parmenides II, 509, 33; eam quoque cum sensu confabulat Homerum arbitrantur nonnulli II, 509, 41 ss.; III, 465, 3, ceterum v. *Prudentia*.

φρυγασίας v. *Præcunctus ignes*.

Phryges; caseo admiscunt lac equinum et asinum III, 54, 5 s.; pravo vino delectantur et odoribus malis. idque quare IV, 320, 16 ss.; butyrum *πυρρὸν* vocant fr. 309, a.

Phrygia; ab ejus locis spirat Subsolanus IV, 45, 26; Dorylæus in ea IV, 45, 43; fons in ea qui prorsus exeat accedentes homines III, 634, 4; ibi inveniunt monticula palmipes III, 186, 7; ibi inveniuntur bores qui cornua movent III, 46, 37 s.; olim in eam deportati sunt novem muli Syriaci III, 133, 36.

Phrygius; ei regnum Milesiorum cessit Phobius fr. 278, a.

Phrygia cinis; eum medici oculis medendis adhibent IV, 84, 14 s.

Phrygius concentus; divino furore percussit, 630, 24.

Phrygius modus; illemodi sonis constare potest quibus Doricus, 523, 9; orgiis convenit et affectus commovet. 633, 39, cf. IV, 214, 1 s. (ubi male *subphrygius* legitur); choris quoque convenit, idque quare IV, 214,

* s.; omnis bacchicus vel ei similis motus ei inprimis inest, 633, 40; inter concentus idem valet quod tibia inter instrumenta, 633, 42; maxime quadrat in dithyrambum, 633, 43; in eum recidit Philoxenus Dorico concentu dithyrambum componere volens, 633, 48; eum perperam solum cum Dorico modo reliquit Socrates, 633, 35;

Phryna; v. *Rubeta*.

Phrynichus; Athenis viguit quia quadringentis viris assentabatur, 572, 6.

Phrynichus; cur is et ceteri ejusdem ætatis musici modulandi potius artem exerceuerint IV, 209, 37 ss.

Phrynis; si non fuisset, Timotheus non exstitisset II, 486, 20.

φθαρτικά; v. *Corruptentia*.

Philotides; tragædia moralis est, 471, 24.

φθίσαι; v. *Tabes*.

φθίσαι; v. *Tabes*.

φθορί; v. *Corruptio et Interitus*.

Phycides (φυκίδες); eorum genus fr. 176, b; unici pisces ovipari sunt qui bis quotannis pariant III, 115, 41 ss.; quomodo mares differant a feminis III, 115, 43 ss.

φύκος; v. *Alga et Fucus*.

Phylarchi; magistratus apud Athenienses fr. 238, a; hipparchis subditi sunt, 599, 38; iis senatum substituerunt Epidamnii, 565, 28.

Phyle; quomodo eam occuparint exules Athenienses, 426, 45.

Phyleus; Megetis pater fr. 314, a.

φύλλον (τό); v. *Pullulans*.

φύσμα; v. *Sorbilio*.

φύση; v. *Flatus et Follis*.

φύται (τά); v. *Naturales res*.

φυσιασμός; v. *Efflatio*.

Physica; v. *Naturalis scientia*.

Physica; Empedoclis citantur III, 614, 29 s.; IV, 225, 35 s. (ubi male Περικλῆς).

Physica; citantur II, 366, 38 (scilicet Natur auscult. I. III); II, 558, 45 (Nat. Ausc. I. V, cf. t. II, p. 309); II, 342, 33; II, 346, 25, cf. I. II, 352, 14 (Nat. Ausc. II et III).

Physica auscultationes; earum argumentum natura est II, 273, 10; citantur (I. IV) nomine περί κινήσεως, 163, 33.

Physicus; v. *Naturæ scrutator*.

Physiognomon; qui juxta mores solum indolem dignoscunt errant, idque quare IV, 1, 36 ss.; qui e feris indolem dignoscunt non recte signorum delectum faciunt, idque quare IV, 2, 3 s.; nullo modo communia signa extricare possunt IV, 2, 14 s.; propria signa si uniuscujusque ferarum legerit, tradere non poterit cujusnam hæc sint signa IV, 2, 16 s.; signorum quibus utitur nullum immutat disciplinam aliquam addiscens IV, 2, 47 ss.; aliquis omnium hominum formas ad duorum vel trium animalium redigebat III, 401, 26 s.

Physiognomones priores; tribus modis aggressi sunt hanc disciplinam, idque quibusnam IV, 1, 20 ss.

Physiognomonica; fieri potest si corpus et anima simul mutant naturales affectus, si unum unius signum est, et si deprehendere possumus cujusque generis affectum et signum, 119, 35; quomodo fieri possit, etiamsi duo propria habeat totum genus, 120, 8; per quamnam figuram in ea concludamus et quomodo, 120, 12; circa qualia versetur IV, 2, 50 ss.; sicut nomen indicat de naturalibus affectibus tractat IV, 3, 2 s.; item de signis ad dignoscendam indolem idoneis IV, 3, 4 s.

Physiognomonica signa; varia exponuntur fr. 193, a, b.

Physiologi; v. *Naturæ scrutatores*.

φύσι; in ea voce v. produci debuisset, ubi significat ipsum nascendi actum II, 517, 8.

φύσι; v. *Pullulatio*.

φυσώδη; v. *Flatulenta*.

Piaculum (ἄγοι); unde ortum sit Sybaritis, 568, 7.

Pica (πίττα); multipara est et non magna ideoque imperfectos ac cæcos fetus edit, idque quare III, 409, 10; eam magnitudine æquat turdus viscivorus III, 185, 18; quovis fere die aliam vocem edit III, 183, 1 ss.; quot ova pariat III, 183, 3; ubinam et e quanam materie nidum construat III, 183, 3 s., 20 ss.; ubi deficiunt glandes, eas abditas condit III, 183, 5; eas venantur ulula et capriceps III, 150, 45.

Pica (τὸ κισσόν); mulierum prægnantium quidnam III, 138, 50 ss.; cur ea laborent IV, 297, 14 ss.

Piceæ (πέδκι); in iis vermes gignuntur III, 95, 13 s.; ex erucis quæ in iis inveniuntur cantharides sunt III, 95, 12 s.

πικέριον; ita Phryges butyrum vocant, teste Thoante Ithacesio fr. 309, a.

πικρολογία; v. *Acerbitas*.

Picta; quo modo præsent veris, sic viri boni multitudine, 531, 27.

Pictores; primum lineamenta describunt, dein colores illinunt III, 362, 37 s.; igitur iis comparatur natura partes animalis condens III, 362, 36; colores miscent III, 645, 16; interdum alium colorem alii, idque clariori superillinunt, idque quando III, 481, 4 ss.; colores nonnullos temperatura faciunt III, 600, 35 s.; colores iridos solos conficere nequeunt III, 600, 33 s.; quanam concha utantur III, 89, 20 s.; si iis aliqua purpurissi pars restet, hæc similis est ei quod absumpserunt III, 334, 49 s.; flumina pallida, mare vero cæruleum pingunt, idque quare IV, 230, 21 s.; ventos depingunt tanquam ex se ipsis flatus principium emittentes III, 568, 20 s.; item Boream III, 518, 21 s.; animali pedem nimis magnum, etiamsi pulchritudine excellentem habere non sinit, 536, 29; alii meliores, alii peiores, alii similes imitantur, 458, 16; quorumnam tabulas spectare liceat adolescentibus, 630, 14; etiamsi imitandi peritus esset, tamen non laudaretur, nisi pulcherrime quasque sibi proponeret imitanda II, 145, 19 ss.; simul artem suam docent ac exercent II, 129, 33; ei comparatur poeta, 478, 45; optimis comparantur poetæ tragici, 469, 18; propriam cujusque speciem imitantes, etiamsi similes exhibeant, tamen pulchriores pingunt, 469, 19.

Pictores veteres; eorum opera prava erant IV, 169, 9 ss.; suis picturis nomina adscribebant, ut intelligi posset quid unumquodque esset, 237, 1.

Pictum animal; v. *Animal pictum*.

Pictura; colorum mixtione effigies rerum efficit III, 635, 10 ss.; quatenus poetice similis sit, 462, 3, 18; in ea quando quis coloribus aliud simile fecerit longinquo illud recessisse videtur III, 657, 11 ss.; jucundum est, 337, 19; cui odiosa est, is non pingit II, 121, 42; aliis perficiuntur ac animalia et plantæ II, 121, 9; ea qui delectantur nec temperantes, nec intemperantes vocantur II, 36, 13; II, 147, 15; eam admiramur, si vel ignobilissimæ rei nobis afferat accuratam imaginem III, 227, 14 ss.; quomodo afficimur, si in ea videamus terribilia aut animum augmentia, sic etiam ubi eadem imaginamus III, 465, 32 ss.; ei comparandæ sunt imagines a sensu animæ impactæ III, 495, 24 s., 45; si judicare possint an recte factæ sint, contenti esse debent imperiti II, 130, 5; eam conspiciens in Dicæogeni *Cypriis* lacrimavit (Menelaus?), 469, 50; obscuras ne spectent pueri curandum est, 623, 39; obscuras

nas e civitate remove debet magistratus, 623, 40; eam in Græcia Euchir condere instituit fr. 225, a.

Picturæ *Dissectionibus* additæ; citantur III, 57, 43 s.

Picturæ; textui subjunctæ memorantur III, 36, 20 ss.

Picus (ὄνοκολάπτης); in terra non consedit III, 181, 1 s.; nidulatur cum in oleis tum in reliquis arboribus III, 181, 13 s.; formicas, scinpas et vermes in arboribus venatur, idque quomodo III, 181, 2 s., 14 s.; quovis modo celeriter super arboribus ingreditur III, 181, 4 s.; ungues ei melius comparati sunt quam monedulis ut tuto arboribus inniti possit III, 181, 6 ss.; linguam habet latam et grandem eaque prædam excipit III, 181, 3 s.; adeo interdum arbores cavat ut dejiciat III, 181, 16 s.; mansuetus aliquando tertio ictu amygdalum pertudit atque nucleum comedit III, 181, 13 ss.; ita nonnulli vocant utramque pipō III, 151, 17 s.; eorum tria genera, eaque qualia III, 181, 9 ss.

Picus martius; arbores scandere fertur quemadmodum stellio IV, 77, 12 ss.; depascitur ex arboribus vermiculos IV, 77, 15; eas perfodit ut vel sternat IV, 77, 16 s.

Pieria Macedoniæ; in ea aurum non signatum defossus a priscis regibus pullulasse fertur IV, 82, 1 ss.

Piericus Olympus; ab eo vocatus est Olympias in Eubœa et Lesbo IV, 40, 3.

πιεστόν v. *Pressatile*.

Pietas; vel pars vel sequela justitiæ est II, 244, 50; debetur primo diis, secundo loco genitiis, tertio patriæ et defunctis, quarto defunctis II, 244, 48 ss.; optimum virtutum principium fr. 340, b.

Pigmenta (τὰ βαπτόμενα τῶν ἀνθρώπων); ad tingendum inservientia III, 648, 52; III, 651, 8; pulcherrima qui fusc illevis minus delectat quam qui albam pingit imaginem, 462, 19.

Pii; eorum genus eximio honore affectum est eruptione quadam Ætnæ facta III, 640, 34 ss.

Pii (Εὐσεβεῖς); in hujus fabulæ prologo actione orationem variabat Philemo histrio, 400, 43; in ejus prologo sæpius repetitur vocabulum *ego*, *ibid.*

Pila (σφαῖρα); ei comparatur aer repercussus qui echo efficit III, 451, 41 s.; repercussa non a pariete mola est, sed a jaciente II, 349, 50 s., cf. II, 428, 18 ss.; ejus ludus jucuundus, 336, 30; puero magnificum donum est II, 43, 36; ejus pretium parvum ac illiberale est II, 43, 38; lineæ similis est spinulæ nidus III, 183, 23 s.

Pilæ marinæ (σφαῖραι αἱ θαλάττιαι); iis similis est alcedinis nidus III, 183, 38.

Pilare (πριχῆν); quidnam III, 144, 25 s.

πιλητόν v. *Densari quod potest*.

Pileus (πῆλος); eo tecti pili citius canescunt, idque quare III, 424, 38 ss.

Pilosus; cur salaces sint IV, 142, 28 ss.

Pilus (ὀπίξ); pars similis dura et sicca est III, 2, 16; III, 58, 7; III, 623, 9; item partes ei respondent III, 38, 8; ad terram pertinent, idque quare III, 624, 22 ss.; lignosum corpus communi nomine cum ossibus appellantur III, 622, 9 s.; quia terreni sunt sensu carent III, 442, 18 s.; III, 475, 22 ss.; undenam constant IV, 216, 19; e residuis sunt III, 421, 38 s.; III, 428, 24 s.; IV, 303, 1, 16, 34; IV, 319, 3 s.; e residuis, ideoque ultimi sunt III, 364, 13 s.; III, 365, 30; e quam materie incrementum capiant III, 364, 29 ss.; in eos absumuntur e quibus apud mulieres fit menstrua purgatio III, 187, 5; III, 339, 51; eorum abundantia excrementi, ideoque seminis copię documentum est III, 408, 29, 32; iis pro portione respondent pennæ, squamæ et squaræ III, 297, 31 s.; iis durior est squarra

III, 246, 7; iis carent aves et animalia squarrosa III, 246, 48 s.; iis carent quadrupedes oviparæ III, 25, 26; qui iis carent, etiam ciliis carent III, 246, 47 s.; eorum loco pennas habent aves III, 27, 28 s.; III, 246, 22 s.; III, 420, 5 ss.; squamas vero pisces III, 420, 5 ss.; iis prædita viscidum semen habent III, 55, 12; nunquam sordum reddunt odorem, idque quare IV, 189, 8 ss.; tractiles sunt III, 621, 6; squaræ natura fissiles sunt, sed alii magis, alii minus III, 47, 17 s.; nonnulli paulatim adeo duri fiunt ut spinis similes evadant III, 47, 18 ss.; duri ac terreni evadunt, ubi propter frigus exprimitur calor et secum aufert humidum III, 421, 27 s.; cur non tenuiores sint in locis osseis IV, 304, 25 ss.; eorum apici minimus ac tenuissimus calor inest III, 424, 47 s.; vectibus comparantur IV, 303, 20; iis comparantur apices lingue serpentum III, 33, 19 s.; carnis gratia exstant III, 240, 17; eorum principium caro est III, 243, 9; eorum partes eodem nomine designantur quo toti III, 243, 7; alque eatenus partibus similioribus similiores sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscuntur, dissimilibus III, 243, 5 s.; ideoque de iis eorumque causis serino fit, ubi de dissimilibus dissertur III, 243, 2 ss.; eorum discrimina partium affectibus accensenda III, 414, 15; cum ipsi, tum quæ iis respondent non e carne, sed e cute nascuntur evaporato et exhalato humore III, 420, 20 ss.; III, 423, 12; crispæ vel recti fiunt propter exhalationem III, 420, 44 s.; eorum multitudo lana est III, 421, 15; necessario plurimi pullulant, ubi plurimum calidi et humidum est III, 247, 27 ss.; eorum affectuum causæ sunt calor et frigus III, 426, 2 ss.; omnes circa radicem humiditatem lentam habent III, 48, 32 s.; quam primum evolsi sunt, attractu levia attrahunt III, 48, 33 s.; evolsi usque ad adultam ætatem repullulant, postea non amplius III, 48, 30 ss.; resecti non crescunt, sed ab imo renascuntur majores sunt III, 48, 47 s.; III, 49, 29 s.; in quibusnam corporis partibus maxime et celerime crescunt, in quibusnam minus III, 48, 21 ss.; quibus tenues sunt, iis maxime crescunt III, 48, 24; in nonnullis morbis, itemque in senectute crescunt interdum III, 48, 40 ss.; item mortuis III, 48, 41; quamdiu adstant, augentur III, 364, 39 s.; augentur magis in morbis et per senectutem quam alias, idque quare III, 364, 41 s.; deficiunt, ubi propter ætatem desunt residua III, 364, 44 s.; mortuis etiam crescunt, sed non de integro subnascuntur III, 364, 47 s.; quadrupedibus senescentes crassiores, sed pauciores sunt III, 48, 51 ss.; quibus animalibus variis sunt, iis et linguæ cutis et corii variis erat color III, 48, 34 ss.; quamnam eorum affectionum causæ necessariae sunt III, 420, 11 ss.; eorum affectus contrario modo se habent in variis animalium generibus III, 414, 20 s.; quibusnam affectibus inter se differant III, 419, 40 ss.; nonnulli eorum affectus pro ætate variant III, 419, 41 ss.; idque manifestissime apud hominem III, 419, 46 s.; nonnulli senescentes densiores sunt III, 419, 47 ss.; eorum affectum qui pilosis animalibus circa eos eveniunt, nonnullis circa pennas et squamas eveniunt avibus et piscibus III, 420, 5 ss.; eorum tenuitas ac crassitudo et longitudo pendet a cute prouti crassa vel tenuis, densa vel rara est III, 47, 3 s.; III, 420, 13 s.; pendet præterea ab humore cute contento, prouti aquosus vel pinguis est III, 420, 15 s.; in universum crassi et crassa cute, tenues et tenui proveniunt III, 420, 22 ss.; igitur si cutis rarior et crassior sit, crassi proveniunt, propter terreni copiam et meatuum amplitudinem III, 420, 24 ss.; si vero densior, tenues propter meatuum angustiam III,

420, 26 s.; III, 421, 10 ss.; eorum longitudo et brevitās pendet a cutis humore prouti facile resiccatur, necne III, 420, 37 ss.; breves igitur sunt si humor cutis aquosus est, longi vero si pinguis III, 420, 27 s.; quæ animalia naturaliter molles habent, si læto pabulo atantur, plerumque duriore nanciscuntur III, 47, 10 s.; quæ vero duros, molliores et pauciores III, 47, 11 s.; differunt etiam pro regionum calore vel frigore III, 47, 12 ss.; recti molles sunt III, 47, 15 s.; intorti vero duri III, 47, 16; iisdem de causis quibus mollitie et crassitudine longitudineque inter se differunt, differunt quoque a se invicem animalia squamata et squarrosa III, 47, 9 s.; in senectute durescunt III, 421, 51 ss.; in universum crassiores sunt apud animalia quorum cutis crassior est III, 420, 30 s.; non tamen semper eo crassiores sunt quo crassior est cutis III, 420, 31 s.; sic sus crassiores habet quam bos aut elephas, etiamsi ejus cutis minus crassa sit III, 420, 32 ss.; feminis tenuiores sunt quam viris III, 76, 2.

Pili (*animalum secundum illos differentia*); quænam eos habeant animalia III, 46, 46 s.; eos non omnia habent animalia sanguine prædita III, 47, 36; iis alia animalia omnino carent, alia tantummodo in supinis non habent, alia in iis pauciores quam in pronis III, 85, 2 ss.; eos habent quadrupedes viviparæ III, 28, 45; iis carent pisces III, 28, 44 s.; iis non omnia prædita sunt vivipara animalia III, 7, 37; iis prædita omnia vivipara sunt III, 7, 38 s.; iis prædita quadrupedes viviparæ III, 7, 32; eos habent fere omnia quæ vivum intra se animal pariunt III, 419, 36 s.; iis prædita vivum animal et intra se et foris pariunt III, 53, 16 s.; III, 325, 6 ss.; igitur mammas habent *ibid.*; iis accensendi sunt homo et equus III, 5, 36; III, 53, 17; iis prædita si pulmonem habeant, etiam ligulam habent III, 257, 3, 22 s.; eos operimenti gratia habent animalia iis prædita III, 247, 3 s.; eos solus homo in utraque parte habet III, 246, 51 s.; idque plures in supina quam in prona III, 247, 2 s.; idque quare III, 247, 7 ss.; IV, 170, 35 ss.; quadrupedes vero solummodo in prona parte III, 246, 52 ss.; idque quare III, 247, 5 s.; eos quadrupedes non habent nec in palpebra inferiori, nec in alis, nec in pube III, 247, 10 ss.; iis caudam ornavit natura apud animalia quæ longiore habent III, 247, 18 s.; quænam animalia longæ, quænam breves in cauda habeant III, 247, 19 ss.; nonnullis quadrupedibus rari quidam sub palpebra inferiori succrescunt III, 247, 11 s.; omnibus animalibus iis præditis partiario decidunt III, 422, 10 s.; IV, 173, 9 ss.; eorum partiaria amissio calvitie non vocatur III, 422, 12 s.; eos hieme amittunt animalia latitantia, idque quare III, 422, 21 ss.; quare animalibus latitantibus post latitationem repullulent III, 422, 48 ss.; de eorum defluvio IV, 302, 12; alimentum non recipientes defluunt IV, 140, 3; iis accensendi sunt pili spinosi hystricum et erinaceorum terrestrium, idque quare III, 7, 39 s.; iis etiam accensendi sunt qui aculeos simulant III, 419, 37 s.; quænam animalia aculeis similes habeant III, 419, 39 s.; eos jaculantur hystrices III, 194, 39 s.; quos jaculantur hystrices, iis comparanda sunt fila araneorum, *ibid.*; bonasi quales III, 204, 33 ss.; canum deradit stercus bonasi III, 205, 5; quænam farrago jumentis læves vel densos conciliet III, 155, 8; quales habeat latæx III, 153, 49 ss.; quales et ubinam habeant simia III, 24, 16 s.; qua parte calvarie eorum primi nascuntur, vulnera periculosissima sunt secundum Homerum III, 424, 24 s.; nonnulli animalia, e. g. lepus, molles, sed non valde ænuæ habent III, 421, 15 ss.; idque quia cutis super-

ficie inseruntur III, 21, 184 s.; hujusmodi longi non sunt, nec texti possunt III, 421, 19 ss.; ideoque linamentis carptis comparantur III, 421, 20; unicuique animal quod eos sub pedibus et intra maxillas habeat, lepus est III, 49, 26 s.; III, 408, 30 s.; reliqua vero animalia eos nec intus, nec in artuum parte supina habent III, 49, 24 ss.; quomodo iis intra se differant duo leonum genera III, 204, 5 s.; cruenti evelluntur e comis caproneis suum grandine laborantium III, 166, 1 s.; suillis similes in ore habet mus bellua marina III, 49, 28 s.; molles habent Scythæ III, 421, 23; duos vero oves Sauromaticæ III, 421, 24; idque quare III, 421, 30; item feræ omnes III, 421, 25; idque quare III, 421, 26 ss.; quomodo eorum ratione a quadrupedibus viviparis differat homo III, 19, 4 ss.; apud hominem solum partim congeniti, partim postumi sunt III, 47, 58 ss.; postumi non oriuntur pueris qui impuberes castrantur III, 48, 12 s.; III, 208, 9 s.; III, 422, 44; excepta pube defluunt apud eos qui jam pubescentes castrantur III, 48, 13 s.; III, 203, 12 s.; III, 422, 44 s.; congeniti vero nunquam cadunt III, 208, 14; apud mulieres et infantes non pullulant, idque quare IV, 156, 50 s.; humani pro ætatibus differunt III, 419, 34 s.; humani a reliquorum animalium pilis differunt III, 419, 35 s.; ubi iis vestitur fœtus maxime fastidio laborant prægnantes III, 139, 3 s.; congeniti defluunt ac rarescunt prægnantibus III, 139, 4 s.; nascuntur iisdem in locis antea glabris III, 139, 6 s.; hominum cum dolore evelluntur IV, 164, 28 s.; sanguinem secum trahunt IV, 164, 30; cur apud oves molliores renascantur post evulsionem, apud homines vero duriores IV, 164, 21 ss.; IV, 305, 32 ss.; ovium cur eo duriores fiant quo longiores fuerint, hominum vero molliores IV, 164, 41 ss.; cur in cicatricibus non exoriantur IV, 136, 48 s.; IV, 160, 37 ss.; cur equis et asinis e cicatricibus oriantur, hominibus vero non IV, 165, 21 ss.; IV, 166, 1 ss.; IV, 322, 49 ss.

Pili (*de variis eorum effectibus*); cur in cute erigantur IV, 153, 30 ss.; IV, 156, 23 ss.; IV, 286, 17 ss.; quare inhorrescentibus erigantur IV, 157, 47 ss.; cur apud rigentes IV, 156, 42 ss.; eorum color, excepto homine, a cute pendet III, 424, 50, cf. III, 423, 6 s.; III, 426, 8 ss.; III, 425, 10 s.; apud hominem vero eorum color non pendet a cute, exceptis canis qui morbo fiunt III, 423, 8 s.; III, 425, 2 s., 8 s.; idque quare III, 425, 4 ss.; eorum colorem sequuntur ungues, ungulæ et cornua III, 46, 18 ss.; e cute gignuntur III, 364, 51 ss.; hinc una cum cute colorem mutant III, 364, 52 ss.; apud reliqua animalia, excepto homine, nigri e nigra cute pullulant, albi ex alba, varii e cute quæ partim nigra, partim alba est III, 424, 51 ss.; III, 426, 8 s., 13; apud hominem nigerrimi ex alba cute nascuntur III, 425, 3 s.; longi apud homines, oves, equos in parte corpori propiore nigriores sunt, flavi vero in apice III, 652, 29 ss.; nulus vel puniceus, vel violaceus, vel porraceus fit, idque quare III, 654, 13 ss.; albi et fusi et rufi et nigri fiunt, idque quare III, 651, 37 ss.; ruforum ex albedo rufi fiunt III, 652, 1 s.; nigrorum vero nigri III, 625, 3; eorum debilitas quædam est rufus color III, 424, 29 s.; in corpore plurimo tempore rufi manent III, 652, 25 ss.; eorum color a nutrimento pendet IV, 306, 43; cum coctione simul colorum mutationes recipiunt III, 648, 1 ss.; animalibus toticoloribus albos conciliant aquæ calidæ, nigros vero frigidæ, idque quare III, 425, 39 ss.; nonnullis quadrupedibus una cum aquarum mutatione colorem mutant, idque quomodo III, 49, 13 s.; albescunt in partibus quibus jugum imponitur, idque quare III, 652, 44 s.; eorum

morbus canities est III, 423, 14; senescentibus colorem mutant atque albescent, idque maxime manifesto apud hominem et equum III, 47, 37 s.; III, 417, 35 s., cf. III, 420, 1; interdum extrema parte canescunt III, 47, 40; in vitilligine omnes cani nascuntur III, 47, 43 s.; III, 423, 9 s.; III, 652, 3 ss.; nonnullis ægrotis canuerunt quibus postea denuo nigri suborti sunt III, 47, 45 s.; magis cani fiunt in partibus opertis quam in vento apertis III, 47, 46 s.; ubi eorum alimentum non concoquitur a calore proprio, sed putrescit calore aeris ambientis, cani evadunt III, 423, 23 ss., 32 s.; eorum albedo semper aeri vaporoso incluso ac translucenti debetur III, 425, 41 s., 48 s.; qui morbo aut senectute albi sunt colorem suum debent calori alieno, qui vero naturaliter calori proprio III, 425, 44 ss.; alarum et pubis quamobrem et minus crescant et canescant IV, 306, 24 ss.; in pedibus quare minime aut sero canescant IV, 305, 5 ss.; ex iis signa peluntur physiognomonica IV, 3, 11, 33 ss.; non valde duri, nec valde nigri ingeniosi signum IV, 5, 11 s.; iis quoque parentibus similes fiunt liberi III, 330, 5; in iis gignuntur insecta quædam III, 93, 21; eos quidam propter morbosam cupidinem vel propter consuetudinem evellunt II, 81, 30; ei a quo profectus est, cognatus est, non vero ille huic II, 101, 5; si potu haustus fuerit, laborant mamma III, 144, 25 s.; idque donec sponte exeat expressus vel cum lacte exsugatur III, 144, 27 s., iis stipant vulnus quod castrando juvenis infligitur, idque quare III, 208, 30; eos longitudine æquant radioli ranæ marinæ III, 190, 37.

Pili albi; imbecillimi IV, 165, 42; non immutantur, idque quare III, 653, 21; excepto homine, apud reliqua animalia, naturæ non affectui debentur III, 424, 48 ss.; cur apud equos et asinos e cicatricibus oriantur, apud homines vero non IV, 325, 25 ss.

Pili barbæ; cito rufescunt idque quare III, 652, 20 ss.; cur magis rufi quam capilli nascuntur IV, 302, 4; cur quum tardius adveniant, citius albescent IV, 302, 3 ss., 15.

Pili congeniti (αὐ γένεσις); eorum tot loca sunt quot postumorum, nempe utrorumque tria III, 48, 3 ss.; idque quænam III, 47, 52 s.; inprimis defluunt in Venerem proclivibus III, 48, 43 s.; eos non abiciunt eunuchi III, 208, 14.

Pili crassi; quamobrem longi non fiant IV, 304, 6 ss.; duri sunt IV, 304, 8 s.; cur densiores sint quam tenues IV, 304, 15 ss.; e crassiori cute nascuntur IV, 304, 26.

Pili crispi; rectis duriores sunt III, 421, 3 s.; quatenus iis similes sint qui igne adurantur III, 420, 54 s.; cur quant magis in oppositam partem ierint, tanto magis naturam suam assequantur IV, 304, 21 ss.; eos habent Æthiopes et regionum calidarum incolæ III, 421, 9, v. *Crispitude pilorum*.

Pili duri; eos habent qui sub Ursis incolunt IV, 3, 34 s.; fortis signum sunt IV, 4, 36.

Pili hiberni; cur eos abiciant omnia animalia quæ non volant, præter sues IV, 164, 7 ss.

Pili hirsuti circa ventrem; ad signa corporea avibus propria pertinent IV, 3, 39 ss.

Pili igne adusti; quamobrem non renascuntur IV, 304, 31 ss.

Pili infantium; primum imbecilles, rari atque breves, deinde nigrescent, idque quare III, 652, 16 ss.

Pili longi; cur defluant IV, 303, 26 ss.

Pili menti; longissimi sunt IV, 306, 23 s.

Pili molles; eos habent qui sub meridiem incolunt IV, 3, 36 s.; ignavi signum IV, 3, 24, 36.

Pili nigri; antequam canescant rufescunt, idque quare III, 653, 22 s.

Pili palpebrarum; v. *Cilia*.

Pili postumi (αὐ τοπαγεσις); quinam ita vocentur III, 47, 51; eorum tot loca sunt quot congenitorum III, 48, 31 ss.; nempe tria idque quænam III, 48, 31 s.; quinam primi, quinam ultimi nascuntur, *ibid.*; canis non oriuntur si ante pubertatem castrati sunt III, 48, 12 s.; III, 208, 9 s.; III, 422, 44; si post pubertatem, defluunt, excepta pube III, 48, 13 s.; III, 208, 11; III, 422, 44 s.; excepto plerumque mento apud mulieres quoque nascuntur, sed pauciores III, 48, 14 s., cf. III, 422, 46 s.; et viris et mulieribus nonnullis ab oris principis desunt III, 48, 19 s.; quibus si ei pube deest, steriles sunt III, 48, 20 s.; celerius nascuntur in Venerem proclivibus III, 48, 41 s.

Pili pubis; quamobrem tardiores sint et minus augentur quum barbæ IV, 302, 28 ss.; cur citius rufescant III, 652, 20 ss.

Pili recti; eos habent quibus humor multus est, idque quare III, 421, 4 s.; e. g. Scythæ ac Thraces Ponti arcolum III, 421, 6 ss.

Pili rufi; ex imbecillitate nascuntur IV, 303, 18; ab alimento morbo IV, 304, 31; cur nigrescant igni expositi IV, 304, 28 ss.

Pili temporum; nec tam parcum humorem continent, ut concoqui possit, nec tam multum ut putrescere nequeat III, 424, 9 ss.

Pili tenues; cur minus densi sint quam crassi IV, 301, 15 ss.

Pilis prædita; eorum complura pediculos habeat III, 101, 27.

Pilis similia; quædam in corpore habent molinca III, 57, 21 s.; III, 65, 52, cf. *Corpuscula nigra*.

Pili et lana; iis nidum construit pica III, 183, 4, 20 s.; iis nidum æternit chloris III, 183, 19 s.; item merula III, 183, 20 ss.

Pili et ungues; reliquis frigidiores IV, 303, 44; cur apud senes et languescetes crescant IV, 304, 42 ss.; senum et mortuorum cur crescant IV, 303, 48 ss.

Pillulæ (καταπότια); medicamenta iis data quomodo agent IV, 314, 4.

Pindarus; dithyrambos invenit Corinthi fr. 28, a; *chatur* (Ol. I, 1, 1) 326, 24; (fr. 78 Bergk.) 381, 13 (fr. 198 Bergk) fr. 156, a.

Pindarus histrio; nimis motui indulgere solabatur 481, 3.

Pindus; ex eo oriuntur Achelous atque Inachus III, 570, 6 s.

Pinea nux; multos cortices habet IV, 26, 33; ejus succus unctuosus IV, 26, 50 s.

Pingendi ars; a nonnullis pars educationis habetur, idque propter utilitatem, 625, 35; quænam ejus sit utilitas, 626, 20, 46.

Pinguedo (τὸ πικρῶδες, ἢ πύον); humor calidus est III, 422, 20 s.; IV, 156, 8; calida est, nisi perquam humida sit IV, 155, 13; in ea semper aliquis restat calor III, 267, 33 s., cf. 48 s.; levis est atque in humoribus supernatât III, 267, 34 s.; res naturalis non est, sed adventitia IV, 145, 38; est residuum propter alimentum ubertatem salubre III, 335, 50 s.; in eam quod corpulentos convertitur residuum III, 335, 49 s.; equæ ac semen residuum ac sanguis concoctus est, sed non reddem modo III, 337, 54 ss.; aliquam visciditatem habet III, 362, 28 s.; apud animalia sanguine prædita quæ non valde terrenam habent naturam sub cute congregatur III, 362, 25 ss.; fit sanguine prædita animalibus ubi viget III, 280, 9; igitur ovis ita dicitur

lis testaceorum et erinaceorum respondet III, 280, 8 s.; III, 392, 4; apud animalia dulcedinis locum obtinet III, 530, 27 s.; ea carent exsanguia III, 338, 6; III, 530, 26 s.; ea carent insecta et omnia exsanguia III, 68, 10 s.; vel separatam habent animalia, vel per carnem pinguis sunt III, 51, 8 s.; quibus separata non est, eorum quoque ventriculus et omentum minas pinguis sunt III, 51, 9 ss., v. *Adeps* et *Sevum*; ea apud quædam animalia caret omentum III, 50, 2; plurimam omnium viscerum habent renes, idque quare III, 267, 26 ss.; eam tamen non intra se ipsi habent III, 267, 35 ss.; in eam mutatur caro, læto pabulo utentibus pecoribus III, 50, 30 s.; propter eam nimiam copiam steriles evadunt mulieres, idque quare III, 367, 19 ss.; eam liquat motus atque ei contrarius est III, 267, 53; idque quare IV, 143, 23 ss.; piscium qualis III, 51, 24 s.; separatam circa ventriculum non habent pisces cartilaginei III, 51, 5 ss.

Pinguedo suilla; aquosa magis est IV, 330, 10.

Pingues; aliosi sunt IV, 317, 16 ss.; parum fecundi sunt, idque quare III, 335, 47 ss., cf. 40 ss.

Pingue; quidam III, 622, 51; tenuissimum est III, 276, 16 s.; item calidum III, 276, 23; idque quia facile in actum ignis mutatur III, 233, 25 s.; cremabile est II, 564, 37; aereum est III, 529, 27; aeri et igni commune est III, 236, 19; dulci vicinum est III, 458, 34 s.; III, 483, 43, 49; igitur flavo pro portione respondet III, 483, 48 s.; exsanguis est III, 52, 8; item non putrescit III, 52, 8 s.; III, 529, 26; idque quare III, 529, 27 s.; in eo prædominatur spiritus, non aqua vel terra III, 350, 19 s.; ejus aliquid in salso succo inest IV, 230, 50, cf. 35; valide nutriunt IV, 223, 42; ea deglutientes percipiunt III, 295, 25 ss.; nunquam sædum reddunt odorem IV, 189, 7 s.; forsan e dulcibus sunt II, 561, 32; forsan pituitæ prima materies sunt II, 561, 28 s., cf. 32; purum sed paucum sanguinem habent, idque quo pingulora eo pauciores III, 52, 6 ss.

Pinguis animalia; apud ea venarum meatus confusi sunt III, 43, 30 s.; parumque sanguinis habent III, 43, 28 s.; minus seminis habent III, 337, 52, cf. III, 335, 44 s.; idque quare III, 338, 2 ss., v. *Animalia pinguis*.

Pinna; (πεπύριον); ad natandum inserviunt III, 317, 50 s.; piscibus peculiare sunt III, 28, 13; vel quattuor, vel duas, vel nullas habent pisces idque quinam et ubinam III, 6, 14 ss.; eas habent lisque natant molusca III, 6, 25; eas in cauda habent lisque natant crustata III, 6, 28 ss.; cum quattuor, tum duabus prædita quattuor cardinibus moventur, idque quomodo III, 7, 4 ss.; quattuor habent plerique pisces III, 28, 15; quattuor habent pisces aut saltem non plures, idque quare III, 301, 16 ss., cf. III, 311, 24 s.; qui duas habent pronas habent, exceptis quorum latitudo id impedit III, 301, 41 ss., cf. 51 s.; iis omnino carent pisces serpentibus similes III, 301, 24 ss.; iis partim omnino carent, partim duas tantummodo habent pisces serpentibus similiores, idque quinam III, 309, 11 ss.; quinam pisces duas habeant III, 28, 16 ss.; quinam iis omnino careant III, 28, 18 s.; vel duas habent vel earum loco corporis latitudine natant pisces lati III, 311, 28 ss., cf. III, 301, 16 ss.; eas a latere adhxas habent pisces iis præditi III, 316, 17 s.; idque quare III, 316, 12 ss., 18 ss.; earum loco pedibus natant aves palmipedes III, 317, 36 s.; iis comparantur pedes ultimi cancellorum qui in pisciculis inveniuntur III, 286, 1; maxime circa eas nervos habent pisces III, 44, 19 s.; earum origo piscibus flexionis principium est III, 311, 46 s.; eas natantia flectunt et extendunt animalia natantia III, 311, 22 ss.; iis eodem modo utuntur pisces quo nautæ

remis et pedibus aves nandi peritæ III, 299, 41 ss.; igitur si peccavit, nature nequeunt pisces III, 299, 42 ss.; eorum loco flexuris utuntur pisces serpentibus similes III, 301, 26; eas leniter movent animalia fistula prædita ubi dormiunt III, 74, 33; quatenus eas habeat vitulus marinus III, 303, 24; remora quales III, 29, 29 s.; circa thynnorum et gladiatorum latet asilus III, 101, 41 s.; III, 164, 6; circa ventrem habet thynna qua caret thynnus III, 82, 31 ss.; iis manifestissime colorem mutat smaris III, 171, 16; longas et latas habent hirundines marinæ III, 72, 27; quare inapactis conspiciantur primades III, 160, 25; iis carent cordyli III, 301, 15; frequentes habent animalia marina clypeis similia III, 68, 27; duas testium loco habent animalia marina pudendo virili similia III, 68, 28 s.; quinque habet locusta III, 58, 47; quattuor vero squilla gibba III, 58, 48; eas utrique in cauda habet crango III, 58, 48 s.; quomodo earum ratione a locusta femina differat mas III, 59, 41 ss.; magnam earum appendium habet cauda crustatorum III, 327, 48 s.; apud mollusca circulo ambiunt alvum III, 56, 8, cf. 18, 49 s.; earum ope natant III, 56, 17 s.; quomodo earum ratione a loligine differat lolius III, 56, 49 ss.; eam circa alveum habent mollusca omnia III, 288, 13 s.; iis ad natandum et ut sese dirigant utilis est III, 288, 19 s.; sepia ac polypi angusta est et totum alvei orbem sine intermissione circumdat III, 288, 16 ss.; omnium minimam et minime manifestam habent polypi, idque quare III, 283, 22 ss.; igitur molluscis idem officium præstat quod piscibus cauda et avibus orrhopygium III, 288, 20 s.

Pinnae pronæ (πεπύρια τὰ ἐν τοῖς πρῶτοις); eas habent pisces duabus tantum pinnis præditi, exceptis quorum latitudo id impedit III, 301, 41 ss., cf. 51 s.; igitur eas habent pisces fere omnes III, 301, 20 s.; iis pro portione respondent avium alæ III, 318, 3 s.; quænam eas petat vena III, 41, 32 s.; qui pisces eas propter caput habent, ibi eas habent quia inferiori loco longitudine carent III, 301, 43 ss.; eas infra habent torpedines et ranæ marinæ idque quare III, 301, 47 ss.; ranæ marinæ supinas majores sunt III, 301, 50 s.

Pinnae supinæ (τὰ ἐν τοῖς ὑπὸ τοῖς); plerisque piscibus prope pronam partem agnatæ sunt III, 318, 6; igitur avium cruribus pro portione respondent III, 318, 5 s.; iis carent pisces nonnulli longi et crassi, idque quinam III, 301, 21 ss.; eas prope caput habent ranæ marinæ, idque quare III, 301, 49 s.; hinc apud ranam marinam minores sunt quam pronæ III, 301, 50 s.; quomodo earum defectum compensent pisces longi III, 311, 26 ss., cf. III, 301, 37 s.; III, 309, 20 s.; earum loco flexuris utuntur pisces longi et crassi iis carentes III, 301, 37 s.; utroque vero latitudinis semicirculo torpedines III, 301, 52 ss.

Pinnae (πίναι); earum descriptio fr. 178, a; testas scabras habent III, 62, 18 s.; sedi suæ affixæ, ideoque immobiles sunt III, 62, 29; III, 145, 35 s.; surrectæ e fundo maris in locis cænosis et arenosis nascuntur III, 88, 42 ss.; radicitus affixa sunt III, 89, 13; intra sese habent pinnophylacem vel pinnoteram III, 88, 44, cf. III, 89, 2 s.; eo privatæ citius moriuntur III, 88, 45 s.; semper habent ova ita dicta, sed modo majora, modo minora III, 392, 6 ss.

Pinnophylaces; eum intra sese habent pinnae III, 88, 44, cf. III, 89, s.; vel cancellus vel squilla est III, 88, 44 s., cf. III, 89, 1; eo privatæ citius moriuntur pinnae III, 88, 45 s.; spongiarum cubilibus innascuntur III, 89, 38 s.

Pinnoteras; v. *Pinnophylax*.

πῖνον ita vinum hordaceum vocant fr. 65, a.
Pinus (πίρυς); ei colore similis est myrus III, 82, 49;
grossum corticem habet IV, 42, 28, quomodo exten-
datur *ibid.*; eorum semen quum debiles fuerint defi-
cit IV, 28, 11; nullos fructus ferunt, sed aliam utilita-
tem præbent III, 641, 23, cf. fr. 165, a.

Piper; cur si large sumatur vesicam solvat, si vero parce
alvum IV, 116, 35 ss.

Pipinx (πίριγξ); mīlvæ et harpæ amicus III, 174, 32.

Pipo (πιπώ); cum major, tum minor scipibus inprimis
vescuntur III, 151, 12 s.; et specie et voce altera al-
teri similis, sola magnitudine differens III, 151, 18 s.;
nonnulli utramque vocant picum III, 151, 17 s.; utra-
que vivit stipitibus advolando III, 151, 19 s.; brevia
habet crura III, 185, 27; cum quibusnam avibus bel-
lum gerat mutuum quia sua invicem ova devorant III,
173, 4 ss.; ejus ova devorat etiam ardeola, ideoque
ei bellum inferi III, 173, 30 s.

Pipra; v. *Pipo*.

Piræeus; ejus incolæ magis populares sunt quam urbis,
568, 27; eum primum in plateas distribuit Hippoda-
mus Milesius, 508, 11; ejus arca frumentaria Sestus
secundum Pitholaum, 396, 49; ejus lippitudo Ægina
secundum Periclem, 396, 50, v. *Sicilia*.

Pira (ῥύχνα); dulcia sunt sed difficile condiuntur III,
641, 28.

Pira (ἄριοι); in iis gignuntur vermes III, 95, 12 s.; ex
crucis quæ in iis inveniuntur fiunt cantharides III, 95,
12 s.

Pira insilitia (ἐπεμβολάδες); quænam fr. 165, a.

Pira silvestria (ἄρπάδες); iis saginantur sues III, 154,
26.

Piratæ; v. *Latrones*.

Pirous; ejus epitaphium fr. 317, a.

Pirus (ἄριοι); sub quo genere plantarum fortasse conti-
neatur IV, 25, 40; ejus folia coctione punicea fiunt III,
651, 32 ss.; quæcunque vero celeriter exsiccantur
flava, idque quare III, 651, 33 ss.; optima insitio in
eam meli IV, 27, 48 s.; melius in senectute fructifi-
cant IV, 29, 19.

Pirus silvestris (ἄρπας); circa alvearia seri debet III,
200, 37 s.; genus in Ceo, cujus spina qui vulnerantur
intereunt IV, 102, 32 s.

Pisander; quidnam ei responderit Sophocles de quadrin-
gentis instituendis, 409, 30.

Piscatio; ei operam dant lacuum, paludum, fluviorum
aut maris accolæ, 489, 11; ejus gratia in glacie ten-
toria construunt Ponti incolæ III, 567, 31 ss.

Pisatio ad ignem; ea dormientes capiuntur pisces III,
74, 16 s.

Piscator; ita etiam vocatur rana marina III, 190, 34.

Piscatores; cur rufi sint IV, 289, 14 ss.; Byzantii et Ta-
renti frequentes sunt, 548, 36; circa palum Mæotida
cum lupis societatem inierunt III, 190, 27 ss.; si lupis
ibi partem prædæ denegent, ab iis dilacerantur III, 190,
29 s.; escæ jacturam facile ferunt, idque quare IV,
261, 10; nullus eorum cognitionis gratia observat III,
381, 29 s.; multos eorum latuit piscium non cartila-
ginorum coitus, idque quare III, 381, 27 ss.; hinc ho-
rum piscium feminas ova concipere asserunt III, 381,
36 ss., cf. III, 380, 51 s.; III, 383, 40 ss.; strepitum
ciere reverentur pisces venati, idque quare III, 69, 36
s.; item ubi explorare volunt ad quodnam genus per-
tineant pisces quos et longinquo in superficie maris
fluitare vident III, 69, 51 ss.; eum vero de industria
cient ubi jam circumdatos capere aggrediuntur III, 69,
44 ss.; item cottos venantes, idque quomodo III, 70,
3 ss.; quibusnam signis loca aspera a cænosis distin-

guant III, 91, 30 ss.; interdum verriculo utuntur, id-
que quando III, 160, 47 s.; III, 165, 19 s.; radiolos
vocant filamenta, quibus prædam capiunt nonnulli pi-
ces III, 191, 5 s.; quare circa solis occasum vel ortum
retia tollant III, 164, 21 ss.; quando coniciant pisces
ægrotare III, 164, 28 ss.; quomodo pisces speluncas
incolentes ex iis proluciant III, 70, 22 ss.; Byzantii re-
tia lustrant, si trichiam capiant e Ponto exeuntem,
idque quare III, 158, 50 ss.; quomodo de delphini
ætate certiores fiant III, 114, 30; quum cepisset ac
vulnerasset delphinum aliquis eum dimittere coactus
est ab aliis delphinis eum insectis, idque ubinam
III, 205, 43 ss.; sæpe e mare retrahunt glomerem pe-
diculorum et pulicum marinorum escam circumdan-
tem III, 74, 8 s.; de industria disponunt malibola,
ut in eos pariant sepia III, 92, 43, ss.; percarum fo-
cturam ex arundinibus in glomem colligunt III, 116,
32 s.; unde colligant thynnos duos annos vivere III,
120, 11 ss.; narrant polypos mares coeuntes in femi-
næ fistulam brachium intromittere III, 328, 19 ss., d.
III, 56, 25; III, 80, 16 s.; III, 83, 50; quomodo ca-
pian anguillas III, 150, 5 ss.; quomodo agnoscat lo-
cum ubi focturam custodiat glanis mas III, 191, 41 ss.;
radices quibus glanios ova adherent a profunda aqua
in brevia transferunt III, 191, 44 s.; narrant cancehus
una cum testaceis nasci quorum testas incolunt III,
89, 5 s.; quænam narrent periti de peculiaribus ac ra-
ris quibusdam animalibus marinis III, 68, 23 ss.; na-
pere commenti sunt ut apnas salirent quo diutius da-
rare ac deportari possent III, 118, 37 s., v. *Maris
accolæ*.

Piscatoria navis; ne ejus strepitu terreantur pisces, me-
tuunt piscatores III, 69, 41 s.

Piscatura; marinam elocarunt Byzantii ut pecuniam sibi
pararent, 640, 46.

Pisciculi (ἰχθυόδαι); in summo ovo consistunt III, 112,
1; et communi cum ovo membrana circumdantur et
privatim distincta III, 112, 11 ss., cf. 49 s.; quatenus
eorum alimentum avicularum alimento simile vel di-
simile sit III, 112, 14 s., cf. 47 s.; quomodo ex ovo
generentur III, 115, 51 ss.; intra ovum membrana
circumdantur III, 116, 1; absumpto ovo, ranaum
pullis similes sunt III, 116, 6 s.; initio nullum cibum
capiunt, sed ovi humore quem continent crescant III,
116, 8 s.; postea aqua fluviali aluntur III, 116, 9 s.;
qui Pontum et Hellespontum incolunt facio aluntur III,
116, 14 s.; nascuntur ex ovis quæ devorare omiserunt
pisces mares III, 79, 41 s.; interdum tertio die e par-
vorum piscium ovis prodeunt III, 117, 9 s.; algis alun-
tur III, 191, 7; quomodo eos radiolorum ope capiat
rana marina III, 190, 38 ss.; quomodo reliqui pisces
iis præditi III, 191, 5 ss.; pro algis habent borum pi-
cium radiolos III, 191, 7; facile devorant polypos edi-
fis ovis debilitatos, non vero parvos polypos juniores
III, 193, 7 s.; eos a foctura arceat glanis mas III, 191,
37 s.; hamo affixos rapit glanis mas, idque quomodo
III, 191, 46 ss.; eos comedunt urticae marinae, idque
quomodo III, 66, 41 ss.; III, 148, 8; item locustæ,
idque quomodo III, 148, 30 ss.; item purpurae III, 148,
8; eos venantur spongiae, idque quomodo III, 89, 38
ss.; eorum spinas e latibulo ejicit polypos III, 192, 39
ss.; in iis capiuntur cancelli perexigui, sique quales
III, 285, 48 ss.; apud Indos in eo quod Corna vocant
nasci feruntur qui per sicca loca oberreat ac rursus
in flumen se recipiant IV, 65, 25 ss.; apud Babylonem
in cavernis remanere dicuntur ubi flumen desiccat
IV, 85, 28 ss.; horum natura atque forma IV, 45,
30 ss.

Pisciculi saxatiles; avulsis spongiis devorant earum radices et lumbricos quos intra se continent III, 90, 8 ss.

Piscinae (δεταμεναι); earum tectoria viridia fiunt III, 648, 21; (ἀγγελεῖναι); quomodo eas struant anguillarum nutritiores III, 150, 1 ss.; quo anni tempore in eas transferendae sint anguillae III, 150, 14 ss.

Pisces (eorum partes); animalium similitudo vel classis sunt, cui nomen inditum est III, 223, 28 ss.; ita vocantur aquatilia III, 69, 12; III, 73, 48; magnum genus animalium sanguine præditorum III, 7, 19, cf. III, 29, 7, 38; vel aquatiliū III, 27, 48 s.; eos recte pluribus differentiis simul ab avibus distinguit vulgus III, 224, 54 ss.; genere ab avibus differunt III, 1, 25 ss.; iis aliquatenus similes sunt aves III, 318, 2 ss.; ad eorum genus transmeat vitulus marinus III, 22, 34 s.; eorum genus revera genus est similitudinemque habet et naturam communem et species continet non multum a se invicem differentes III, 226, 17 ss., 24; igitur præstat forsā de iis in universum disserere III, 226, 16 ss.; partium et totius corporis figura determinatur eorum genus III, 226, 23 ss.; eorum partes affectibus corporalibus, id est secundum magis et minus a se invicem differunt III, 226, 26 ss.; pumiliones sunt omnes III, 289, 44 s.; in aqua degunt III, 252, 4; III, 252, 6; aquae alumni secundum Empedoclem II, 496, 5; eodem teste discordiæ originem debent, *ibid.*; frigidi et adhuc magis humidi sunt III, 374, 27 s.; avibus frigidiores sunt III, 372, 51 s.; aquam recipiunt III, 537, 20 s.; III, 543, 45 s.; idque branchiis III, 545, 33 s.; multi aquam recipiunt et sine ea vivere nequeunt III, 2, 27 ss.; humorem non potus, sed cibi gratia adsument III, 266, 12; unde alimentum adsument et respirant III, 667, 20 s.; plerique mortui fluitant ac emergunt III, 150, 9 s.; suffocantur si in pauca aqua quæ nunquam mutatur, alantur III, 150, 19 ss.; aquam uno cum cibo recipere coguntur III, 253, 4 s.; apud eos vita et mors ab aquæ receptione pendet III, 551, 11 s.; aqua refrigerantur III, 549, 32 s.; ideo in aere suffocantur III, 549, 32; quomodo eos respirare putent, exponunt Anaxagoras et Diogenes III, 537, 29 s.; nec aerem recipiunt, nec respirant III, 456, 22 s.; aquam non aerem recipiunt III, 317, 49 s.; ubi moriuntur, in aqua non oriuntur bullæ III, 538, 27 s.; non intelligitur, cur in aere degentes moriantur, si respirant III, 538, 31 ss.; eos in aere degentes mori contendit Diogenes quia nimium respirant III, 538, 40 ss.; minus diu in aqua degere possunt quam aquatilia exsanguia III, 543, 43 ss.; plerique eorum et in terra, sed immobiles vivere possunt III, 543, 50 s.; respiratiōne carent III, 359, 52; igitur eorum partes nec matris, nec sui ipsorum spiritu a se invicem discernuntur III, 359, 49; sanguine præditi sunt omnes III, 29, 7 s.; III, 250, 38 s.; III, 455, 46; eorum substantiæ inest ut sanguine præditi sint III, 301, 9, cf. III, 302, 2; item ut natandi periti sint III, 301, 6 s., 9 s.; quia natandi periti sunt pinnae habent III, 301, 9 s.; quia pedestres non sunt, pedibus carent III, 301, 10 s., cf. *ibid.*, 302, 50 s.; III, 142, 23; III, 304, 14 s.; III, 317, 49 ss.; III, 345, 50 s.; III, 394, 45 s.; III, 544, 21 s.; qui eos habent, branchiis similes habent III, 544, 22 s.; membra dependentia non habent III, 300, 43 s.; III, 301, 6; idque quare III, 301, 12 ss.; hinc quod ad partes exteriores attinet, magis manci sunt quam aves III, 300, 42 s.; caput habent III, 27, 49 s.; item partes supinas et pronas III, 27, 50; caudam habent continuum atque indivisam, pro variis generibus diversam III, 27, 51 s.; III, 300, 46 ss.; quod iis cauda præstat,

id molluscis pinna III, 288, 20 s.; eorum caudæ similes sunt pedes posteriores vituli marini III, 18, 45; collo et membris festibusque et mammis carent III, 23, 1 ss., 12 ss.; III, 29, 19, cf. III, 302, 49 s.; nec pudendorum foramen extus manifestum habent III, 28, 12 s.; iis peculiares sunt branchiæ et pinnae III, 28, 13 ss., cf. III, 302, 1 ss.; branchiis aquam recipiunt quam ore rursus rejiciunt III, 28, 14 s.; quomodo branchiarum ratione a se invicem differant III, 28, 20 ss.; III, 302, 4 ss.; quomodo pinnarum numero III, 28, 15 ss.; alii quattuor, alii duas, alii nullas habent pinnae, idque quinam et ubinam III, 6, 14 ss.; exceptis latis quattuor pinnae habent, aut saltem non plures III, 301, 16 ss., cf. III, 311, 24 s.; idque quare III, 301, 19 s.; pronas pinnae fere omnes habent III, 301, 20 s.; qui duas habent, pronas habent, exceptis quorum latitudo id impedit III, 301, 41 ss., cf. 51 s.; plerique pinnae supinas prope pronam partem agnatas habent III, 318, 6; qui instrumentorum ope per aquam moventur pinnae a latere adnexas habent III, 316, 17 s.; idque quare III, 316, 12 ss., 18 ss.; maxime circa pinnae nervos habent III, 44, 19 s.; quoniam apud eos pinnae pronas petat vena III, 41, 32 s.; pilis et aquarris et pennis carent III, 28, 44 ss.; plerique eorum squamati sunt, pauci quidam asperi et pauciores adhuc læves, idque quinam III, 28, 47 ss.; III, 302, 44 ss.; quinam eorum squamas habeant III, 46, 48 s.; iis peculiaris est squama III, 2, 4; III, 346, 32 s.; eorum squamæ pennis pro portione respondent III, 225, 51 s., cf. III, 227, 47 s.; pilorum loco squamas habent III, 420, 5 ss.; partim squamæ iisdem affectibus obnoxiae sunt quibus pili apud animalia iis prædita III, 420, 7 s.; iis squamæ duriores et crassiores fiunt III, 48, 49 s.; senescentibus et macrescentibus durescunt, idque quare III, 48, 50 s.; III, 421, 51 ss.; æque ac reliqua animalia partim unicolores, partim multicolores, sed toticolores, partim varii sunt III, 425, 15; in nonnullis eorum generibus omnes varii sunt III, 425, 20; nonnulli pro anni tempore colore mutant III, 204, 24 ss.; oculos habent palpebris carentes etiamsi non duros III, 29, 5 ss.; reliquorum sensuum nullum habent instrumentum vel meatum manifestum III, 29, 3 ss.; eorum oculi et capita et squamæ in tenebris cernuntur ac ignea apparent et splendent III, 453, 32; III, 477, 46 s.; quomodo se eorum dentes habeant III, 28, 52 s., cf. III, 22, 33 s.; dentes serratos habent III, 295, 38 s.; idque omnes excepto scæro III, 22, 35; III, 28, 51 s.; III, 252, 49 ss.; idque quare III, 253, 3 ss.; multi eorum in lingua et palato dentes habent III, 28, 53; III, 253, 2 s.; idque quare III, 253, 8 s.; utrinque dentati sunt et nihilominus ruminant III, 209, 1 s.; quare eorum dentes adunci III, 253, 10 s.; eorum robur præcipue in dentibus residet III, 252, 10 s.; maxillas tantummodo sursum deorsum movent III, 296, 9 s.; idque quia dentibus molaribus carent III, 296, 12 ss.; quomodo ore inter se differant III, 302, 27 ss., cf. III, 29, 1 s.; os eorum hiat III, 29, 2; carnivori et mordaces os hians habent III, 253, 28 s.; non carnivori vero in arcum se colligens. idque quare III, 253, 29 ss.; qui os a supina parte habent, nisi conversi resupinentur, alimentum capere nequeunt III, 302, 29 ss.; iidem teretem et tenuem rostri naturam habent, ideoque non bene scissum III, 302, 37 ss.; quare iis tale os tribuerit natura III, 302, 31 ss., 35 s.; os spinosum habent, idque quare III, 250, 43, 51 ss.; ideo nonnulli plerisque lingua carere videntur, etiamsi revera tenui ratione eam habeant III, 250, 39 s.; linguae solummodo mucronem habent id-

que quare III, 251, 18 ss.; alimento lævigando diutius immorari nequeunt III, 272, 4, cf. 18; idque quare III, 250, 48 s.; III, 253, 4 ss.; iis nec mandere, nec prægustare licet III, 295, 21 s.; cito ad ventriculum pervenit eorum cibus III, 250, 47 s.; hinc iis parum utilis est lingua III, 295, 20 s.; deglutientes tantummodo alimentorum suavitatem percipiunt III, 250, 44 s.; III, 295, 22 s.; alii lingua carere videntur, nisi valde reclinaveris III, 250, 49 ss.; III, 295, 18 s.; alii inarticulatam habent III, 295, 19 s.; spineam et duram et non liberam linguam habent III, 25, 20 s.; III, 28, 54; quidam lævem et indiscretam ejus locum habere videntur, nisi labium vehementer invertas III, 25, 21 s., cf. III, 29, 1; quibusdam eorum quod ad linguam attinet similis est crocodilus Ægyptius III, 25, 19 s.; III, 250, 41; quatenus iis, quod ad linguam attinet, similes sint ranæ III, 77, 40; nonnulli molle et carnosum palatum habent, idque quinam III, 69, 15 ss.; III, 251, 11 ss.; ventriculum prope os habent gulaque carent III, 31, 44 s.; III, 149, 27 s.; III, 270, 37; III, 538, 13 s.; plerique gula carent III, 31, 25 s., 43 s., cf. III, 272, 6 s.; qui habent parvam habent, idque quinam III, 31, 26; III, 272, 7; magnis nonnullis interdum ventriculus in os prolabitur, idque quando III, 31, 45 ss.; quomodo apud eos se habeant ventriculus et intestina III, 33, 39 ss., cf. III, 272, 8 ss., 20; æque ac pleræque aves appendices intestinorum habent, idque quare III, 33, 45 ss.; III, 272, 9 ss.; idque circa ventriculum omnes III, 33, 47 s.; III, 34, 2 ss.; III, 272, 10, 13 ss.; sunt tamen qui his appendicibus omnino carent, idque quinam III, 33, 54 s.; quomodo horum appendicem ratione a se invicem differant III, 33, 48 ss.; arteria carent III, 274, 25 s.; idque quia pulmone carent III, 538, 12 s.; pulmone carent quia branchias habent III, 30, 7 s.; III, 263, 7 s.; III, 274, 3, 25; pulmone, ideoque et collo carent III, 256, 12 s.; pulmone et arteria guttureque carent III, 72, 1 s.; III, 456, 21; idque quare III, 456, 22 ss.; igitur vocem non habent III, 72, 10, s.; III, 455, 45 s.; III, 456, 20 s.; perperam nonnulli eorum vocem emitte dicuntur III, 72, 12, cf. III, 455, 47 ss., cf. *Pisces vocales dicti*; cor habent, sed pulmone carent III, 547, 44 s.; idque aquatilia quia sunt III, 547, 46; ideo aqua branchiarum ope sese refrigerant III, 547, 46 s., cf. III, 263, 8 s.; non ventriculum, sed branchias movent, sive in aqua degunt sive in terram ejecti fuerunt III, 538, 20 ss.; III, 543, 15 s., v. *Branchiis prædita*; quomodo quod ad situm mucronis et apicis cordis a reliquis animalibus sanguine præditi differant III, 31, 17 ss.; III, 548, 1 s.; idque quia non eodem modo versus caput nutant III, 548, 5; qui am meatum apud eos a corde ad branchias tendant III, 31, 19 ss.; III, 548, 7 s.; omnes fel habent III, 30, 37; III, 274, 32 s.; quomodo fellis ratione a se invicem differant III, 30, 39 ss.; III, 33, 30 ss., cf. III, 274, 33 ss.; III, 275, 3 s.; iis fellis ratione similes sunt serpentes III, 33, 30 ss.; iis lien exiguus est III, 265, 27 s., cf. 16 s.; idque quia parum excrementi habent III, 265, 26 s.; eorum carnes raræ sunt III, 265, 19; igitur eorum excrementum in squamas inpenditur III, 265, 18 s.; ideoque vesica carent III, 31, 7; III, 265, 18; III, 274, 3 s.; III, 302, 53 s.; item renibus III, 31, 7; item urina III, 302, 54; hinc excrementum per eundem meatum emittunt ac quæ ad generationem pertinent III, 302, 51 s.; eorum jecora multum et inter se et a reliquorum animalium jecore differunt III, 270, 8 s.; plerorumque jecur pallidum est III, 270, 19 s.; nonnulli duo jecinora habere videntur III, 264,

29 s., cf. III, 31, 29 ss.; quibusnam eorum pinguecat jecur III, 51, 12 ss.; apud eos maxime constat, medios eorum meatum qui ab oculo ad cerebrum tendunt, in unum coire III, 14, 4 s.; quinam lapidem in capite habeant III, 163, 26 s.; qui lapidem in capite habent hieme male afficiuntur, idque quare III, 163, 25 ss.; eorum ossa pro portione viviparorum pedetrium ossibus respondent III, 45, 37; quomodo ossium ratione a se invicem differant ovipari et vivipari III, 45, 38 ss.; iis peculiare est quod nonnulli spinulas in carne habent III, 45, 40 s.; eodem modo quo illorum se habent serpentum ossa III, 45, 42 s.; eorum spine hominum ossibus pro portione similes sunt III, 276, 27 s.; apud eos partim spina, partim cartilago ossibus pro portione respondet III, 240, 22, cf. 51 s.; eorum spinis apud sepias respondet septium, apud loligines gladius III, 240, 44 ss.; polypus nihil habet quod eorum spina respondet, idque quare III, 240, 47 ss.; eodem modo se habent eorum costæ et spina dorsi quo chæmæleontis, idque quomodo III, 25, 35 ss.; eodem modo a reliquis cartilaginei differunt quo viperæ a ceteris serpentibus III, 274, 12 ss.; eorum pinguedo adiposa est, nec concrecit III, 51, 7 s.

Pisces (de eorum motu); natatiles sunt III, 3, 8; nec alio motu quam natatu gaudent III, 3, 16; omnes quattuor cardinibus moventur, idque quomodo III, 7, 4 ss.; in caput moventur III, 259, 37 s.; igitur iis antierius est caput III, 259, 37; apud eos cordis mucro caput spectat III, 259, 36 s.; igitur eodem modo situm habent cor quo reliqua animalia III, 259, 34 s.; iis pinnarum origo flexionis principium est III, 311, 46 s.; eodem modo pinnis utuntur quo nautæ remis et pedibus aves nandi peritæ III, 299, 41 ss.; igitur si iis pinnæ peccent, natare nequeunt III, 299, 42 ss.

Pisces, (de sexus apud eos differentia, de generatione et alimento); alii eorum ovipari sunt, alii vivipari, idque quinam III, 29, 7 s.; III, 53, 19 ss.; III, 75, 19 s., cf. III, 7, 38; igitur nec lac nec mammae habent III, 53, 19 ss.; III, 297, 2, 6 ss.; exceptis cartilagineis omnes ovipari sunt III, 75, 40 s.; III, 111, 35 s.; III, 117, 32 s.; III, 360, 1; III, 378, 13; III, 379, 25; III, 380, 8 s., cf. *Pisces cartilaginei*; partim sexus differentiam habent, partim ea carent III, 75, 13 ss.; III, 115, 14 ss., cf. III, 77, 4 ss.; III, 358, 53 ss.; III, 380, 28; III, 383, 25 ss.; III, 385, 28 ss.; III, 386, 37 s., 54; omnes mares et feminæ semi et coeunt præterquam si in aliquo genere sexus indistinctus sit III, 381, 23 ss.; nonnulli omnes feminas esse putant atque eo modo differre quo olea et oleaster vel ficus et caprificus III, 380, 12 ss.; unde ortus sit eorum error III, 380, 30 ss., 47 ss.; si omnes feminæ essent, omnes uterum habere debuissent, sed diversum III, 380, 18 ss.; æque ac cartilaginei partim mares seminales, partim uterum habent, exceptis hiis et rubellionibus III, 380, 19 s., 27 s., 29; eorum nonnulli nec feminæ, nec mares sunt III, 77, 4 s.; III, 359, 6 ss., cf. III, 75, 14 s.; eorumque alii specie, non genere a reliquis piscibus differunt III, 77, 6 s., cf. III, 75, 15 ss.; alii omnino peculiare sunt III, 77, 7, d. III, 76, 27 ss.; in quibusdam eorum generibus omnes feminæ sunt, nulli mares III, 77, 7 s.; III, 359, 1 s., cf. III, 75, 34 ss.; III, 380, 28; quorum genus solis feminia constat, eorum ova avium ovibus subventilatis comparantur III, 77, 8 s.; eorum feminæ majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; III, 328, 43 s., cf. III, 78, 48 ss.; idque quare III, 328, 45 ss.; constat eorum feminas quoque longaviores esse quam mares, idque quomodo III, 75, 45 ss.; mares (oviparorum)

eadem ratione a piscium cartilagineorum maribus differunt qua feminae a feminis III, 382, 38 s.; testibus carent III, 35, 5 s., 19 s.; III, 79, 15; III, 321, 31 ss.; III, 322, 21 s.; III, 323, 29; III, 394, 44 ss.; idque quare III, 323, 26 s.; nihilo minus sexus discrimen habent III, 394, 44 ss.; aequae ac serpentes testibus carent III, 33, 4 s.; eorum loco duos meatus habent in unum coeuntes III, 33, 5 s.; III, 324, 4; eosque rectos ac simplices III, 323, 40; eorum meatus seminales alteri parti replicationis horum meatuum qualis apud quadrupedes exstat similes sunt III, 323, 40 ss.; quomodo apud eos se habeant et ubinam siti sint meatus seminales III, 35, 20 ss., 33 s., 38 ss.; III, 79, 16 ss., cf. III, 321, 36 ss.; eorum meatus seminales coitus tempore genitura pleni sunt atque valde manifesti III, 35, 24 ss., 41 ss.; III, 79, 7 s.; III, 322, 22 s.; ex eorum meatibus seminalibus subandi tempore exprimi potest genitura III, 380, 21 s.; post id tempus vero interdum latent III, 35, 43 s.; quomodo horum meatuum ratione a se invicem differant, e dissectionibus contemplari oportet III, 35, 26 s.; apud eos meatus seminales lacteum humorem emittunt III, 79, 18 s.; apud eos contrario modo situs est uterus atque apud aves et quadrupedes oviparas III, 326, 30 s.; qualem et ubinam matricem habeant III, 111, 40 s.; III, 115, 4 s.; uterum infra situm habent III, 36, 51; III, 321, 52 ss.; III, 324, 25 s.; III, 326, 47; III, 371, 13, cf. III, 324, 25 ss., 50; III, 378, 14; i. e. ad pudenda III, 374, 4; idque quare III, 326, 48 s.; quomodo se habeat eorum uterus III, 36, 52 s.; apud valde parvos utraque uteri pars unicuique ovum esse videtur, idque quare III, 36, 53 ss.; III, 115, 10; III, 324, 35 ss.; quod tamen falsum esse probatur III, 37, 2; quomodo eorum uterus figura differat a piscium cartilagineorum, e dissectionibus conspici potest III, 37, 24 ss.; menstrua purgatione carent III, 372, 49; iis segregata est genitura, idque qualis III, 53, 14 s.; mares semper genituram, feminae semper ova habent, idque modo maiorem, modo minorem oopiam III, 116, 23 s., cf. III, 115, 17 s.; excepta anguilla omnes mares genituram habent III, 117, 27 s.; nonnulli e limo et arena nascuntur et ex his ipsis generibus quae alioquin coitu et ovis gignuntur III, 117, 34 ss.; qui nec ovum, nec vivum animal pariunt e limo vel arena vel fluitante quadam re putrefacta gignuntur III, 117, 51 s.; citantur exempla nonnulla sponte natorum III, 117, 37 ss.; nondum plane constat, an revera exsistent qui sine maris ope generent III, 383, 25 ss.; III, 359, 1 ss., cf. III, 381, 24 s.; plerique eorum coitu gignuntur III, 385, 22 s.; conspiciuntur coeuntes III, 322, 22; III, 381, 30 s.; quomodo coeant III, 116, 39 ss.; III, 323, 30; cito coeunt et cito absolvuntur III, 323, 28, 30 s.; inde eorum coitus multos piscatores latet III, 381, 27 ss.; quamobrem celeriter coeant III, 381, 32 s.; quatenus eodem modo quo illi coeant delphines III, 381, 31 ss.; eorum ova sine maris ope non perficiuntur III, 373, 3 s., 15 ss.; III, 380, 9 ss.; eorum semen tempestatis calore coquitur III, 323, 37; eorum semen jam paratum emittitur simulac contractali fuerint III, 323, 16 s., 37 ss.; celerius quam aves et quadrupedes oviparae semen emittunt, idque quare III, 322, 46 ss.; celerius quam illi absolvuntur serpentes, idque quare III, 324, 16 s.; dum coeunt mare recipere nequeunt III, 323, 33 s.; attritu non coeunt IV, 139, 19; omnes ventribus in se invicem incidentes coeunt, exceptis cartilagineis latis III, 78, 38 s.; eorum mares ova a femina edita semine suo aspergunt III, 342, 10 ss.; plus seminis habent ac quo ad coitum indigent III, 382, 42 s.; hinc id propter

multitudinem dispergunt III, 382, 40 s.; idque facientes conspiciuntur III, 382, 35; eodem modo eorum feminae ova propter multitudinem projiciunt III, 382, 41; idque facientes conspiciuntur III, 382, 34; eorum ova imperfecta ejiciuntur III, 324, 30 ss.; III, 326, 45 s., 49; III, 328, 9 s.; III, 345, 33 s., 51; III, 346, 30 ss., 41 s.; III, 371, 2 ss.; III, 373, 53 s.; III, 374, 6, 31 s.; III, 378, 14; III, 379, 26, 41 s.; III, 380, 4 s., 40 s.; III, 381, 17 s.; III, 383, 2; III, 384, 10 s., 30 s.; idque quare III, 374, 1 ss.; vermi simile est eorum ovum III, 90, 45 ss.; III, 346, 43; foris perficiuntur eorum ova III, 371, 4 ss.; III, 373, 54; idque a mare III, 382, 52; idcirco ea quam primum fieri potest semine adspargunt mares, idque quare III, 383, 11 s.; eorum ovis tamen nullum praescriptum est tempus, ultra quod non amplius perfici possunt III, 383, 10 s.; 13 s.; idque quare III, 383, 11 s.; eorum semen magis incremento ovorum post partum impenditur quam primariae eorum constitutioni III, 382, 43 ss.; iis quod ad ovorum partum attinet similia sunt mollusca ac crustacea III, 380, 41 s.; III, 383, 36; aliquatenus vermiparibus similes sunt III, 382, 48 s.; iis adhuc imperfectiora concepta emittunt vermipara III, 382, 49 s.; apud eos sine coitu consistunt concepta, etiamsi minus manifeste quam apud aves III, 372, 50 s.; III, 381, 10, 12 s.; unde constat revera huiusmodi concepta apud eos fieri III, 373, 17 ss.; ab avibus differunt quod eorum concepta spontanea servantur dummodo foris semine adspargantur III, 381, 16 ss.; quaecunque eorum ova non tetigerit genitura, inutilia et sterilia sunt III, 116, 47 ss.; III, 381, 13 s., cf. III, 115, 26 s., 29 s.; feminae eorum coitus tempore maris ventrem ore tundunt ejusque genituram devorant III, 79, 36 ss.; idque saepius visum est III, 79, 36, 45; partus tempore idem agunt mares atque ova devorant III, 79, 39 s.; inde multi putant feminas eorum devorato semine impleri III, 79, 34 s., 45 s.; eos cum piscatores tum Herodotus ore concipere contendunt III, 381, 36 ss., cf. III, 380, 51 s.; III, 383, 41 s.; unde ortus sit eorum error III, 381, 1 ss., 26 ss., 29 s.; 39 s.; eorum opinio refutatur III, 381, 9 ss., 30 ss.; 40 s.; III, 383, 40 s.; eodem fere tempore eorum mares semen habent quo feminae ova III, 381, 1 ss.; eodem tempore eorum mares semen emittunt quo feminae ova III, 381, 7; eodem tempore marum semen diminuitur quo feminarum ova III, 381, 21, s.; semper feminas insequuntur eorum mares ova simulac edita sunt, adspergentes III, 381, 22 s.; eorum ova putamine duro tecta III, 346, 33 s.; omnes ova intus unicolora habent III, 111, 45 ss.; III, 379, 2 s.; idque quare III, 374, 27 ss.; eorum ova tanquam lutea candida sunt et tanquam candida lutea III, 374, 32; eorum ova quomodo se habeant III, 103, 14 ss.; eodem modo quo apud eos, apud viperas se habent ova, *ibid.*; ova arenacea habent III, 115, 4 s., cf. III, 37, 1 s.; eorum uterus ovis plenus est III, 115, 9 s.; eorum partus et generatio III, 115, 21 ss., 51 ss.; quomodo eorum generatio ab avium generatione differat III, 111, 47 ss.; III, 380, 36; quisnam sit eorum intra uterum (vel ovum) situs III, 142, 23; in aliquo eorum genere (nempe cartilagineis), umbilicus et cum ovo et cum matrice cohaeret III, 142, 11 s.; eodem modo ex ovo generantur qui intra se et qui foras ova pariunt III, 115, 51 s.; eos perperam nonnulli eodem modo gigni putant ac animalia quae e veribus generantur III, 116, 3 ss.; ova procul projiciunt III, 286, 12 s.; item celeriter III, 374, 3; nonnulli partu dirumpuntur, idque quoniam III, 379, 52 ss.; eorum praecipuum officium ovorum

partus est III, 324, 33: igitur foecundi sunt III, 324, 34 s.; III, 374, 1 s.; III, 379, 51 s., cf. 44 s.; eorum foecunditatem aequat nullum animal vel ova perfecta, vel vivum animal pariens III, 380, 32 ss., 34; parvi foecundissimi sunt III, 324, 36 ss.; quinam foecundissimus III, 119, 52 s.; interdum valde magni cum minutis coeunt III, 116, 38 s.; praeter squatinam et rajam extra suum genus coire non solent III, 113, 48 s.; autumno coeunt, sed vere pariunt III, 192, 20 s.; exceptis minutis phycidibus semel quotannis pariunt III, 115, 41 ss., cf. III, 116, 25 s.; non omnes eodem modo vel eodem tempore pariunt, nec aequale temporis spatium uterum gerunt III, 119, 11 ss.; ante coitum gregatim conveniunt et mares et feminae III, 119, 13 s.; circa coitum et partus tempus per paria comparant III, 119, 14 s.; quantum temporis spatium uterum gerant III, 119, 15 ss.; omnes per temporis spatium quod certo septimanarum numero dividi potest III, 119, 16 s.; omnes uterum gerentes laborant III, 119, 22 s.; ideo hoc tempore potissimum in litus appelluntur III, 119, 23 s.; in motu esse pergunt donec pepererint III, 119, 24 s.; post partum quiescunt III, 119, 27; multis circa graviditatis finem in ventre nascuntur vermes qui foetum expellunt III, 119, 27; quoniam anni tempore pariunt III, 119, 39 ss.; plerique semel quotannis pariunt III, 82, 18; idque in tribus mensibus Muncelione, Thargelione et Scirophorione III, 83, 9 s.; ubinam pariunt, idque quare III, 115, 34 ss.; III, 116, 27 ss.; fere omnes cito crescent III, 83, 1 s.; III, 120, 23 s.; idque in primis in Ponto III, 120, 25; eorum foetus alit aqua dulcior ac potulenta III, 168, 41 s., cf. 36; multum illis confert ad bonum habitum et magnitudinem, itemque ad coitum et partum frequentiam locorum natura III, 83, 33 ss.; iis non quovis loco idem vel pariendi, vel uterum gerendi vel proficiendi tempus est III, 120, 26 s.; eorum foetus v. *Pisciculi*; initio graviditatis fere omnes boni sunt III, 170, 48 s.; progrediente vero gestatione, alii boni, alii non III, 170, 50; pauci aequae boni sunt, sive praegnantes sunt, sive non III, 171, 20; senes omnes mali sunt III, 171, 21; senum magna pars carnis eliquescit III, 171, 23; quomodo a reliquis distinguantur senes III, 171, 23; eorum proles et ova fere universa intereunt, idque quare III, 164, 16 s., cf. III, 148, 48 s.; foeturae tempore suis ipsorum foetibus vescuntur omnes III, 148, 48 s.; III, 164, 17; ceteroquin longe diverso cibo utuntur III, 148, 49 s.; excepto mugile omnes se invicem comedunt, nempe robusti debiliores, majores minores III, 149, 5 s., 33 s.; III, 175, 23 ss., cf. III, 152, 21; igitur et alii piscibus inescantur III, 149, 37 s.; exceptis cartilagineis et cetaceis minores pisces e regione oris venantur, idque quare III, 149, 45 s.; pinguum esca delectantur reliqui pisces III, 69, 20; pauci eorum carnivori non sunt, idque quinam III, 191, 54 ss., cf. III, 149, 6 s.; omnes voraces sunt, idque quare III, 272, 17 ss.

Pisces (de eorum sensibus, somno et morbis), multi mutilati et circumsecti non sentire dicuntur, nisi ubi igne percaluerint IV, 85, 1 ss.; auditu et olfactu praediti sunt, etiamsi manifesta horum sensuum instrumenta in capite non habeant III, 69, 21 ss., 25 s.; III, 244, 11, ss.; immo nonnulli asserunt eorum auditum acutissimum esse III, 70, 7 s., cf. III, 69, 29 s.; auditu acutissimo praediti fundum maris incolunt III, 70, 14 s.; olfactu praediti sunt etiamsi respiratione careant III, 70, 15 s.; III, 484, 39 ss.; III, 486, 45 s., cf. III, 457, 11; branchiis (?) odores percipiunt III,

249, 14 s., cf. *Respiratione carentia*; gustu proprie sic dicto carent III, 295, 32 s., probantur gustum habere, etiamsi lingua eorum ossea et non soluta sit III, 69, 12 ss.; e longinquo prospicere debent quia multum moventur III, 246, 39 s.; eorum visus acumen impedit aqua, nec tamen multa offensacula ei offert III, 246, 41 ss.; ideo humidus oculos habent III, 246, 38, 45; palpebris tamen carent III, 246, 27 ss., 43; nihilo minus ejusdem generis oculos non habent ac insecta et crustata III, 246, 27 s.; noctu quiescunt, augescere vero luce acutius vident III, 164, 23 s.; igitur circa solis occasum vel ortum maxime vis decipiuntur III, 164, 22 s.; indeque maxime his temporibus capiuntur III, 164, 18 s.; in omnibus eorum generibus somnus conspectus est, etiamsi breves somnum habeant III, 501, 38 ss.; si diu dormirent a pediculis et pulicibus marinis devorarentur III, 74, 1 s., 9 ss.; eos dormientes manu capere licet vel peratentem latere III, 74, 1 ss., 10 ss., cf. 21; dormientes valde immobiles sunt, praeterquam quod leniter caudam movent III, 74, 12 ss.; iis dormientibus, si quid moveatur, tanquam expergefati impetu feruntur III, 74, 14 ss.; dormientes quoque capiuntur piscina qui ad ignem sit III, 74, 16 s.; saepe dormientes cingul reitibus thynnorum speculatores III, 74, 17 s.; dormientes albuginem oculorum semiaperiam habent atque ita capiuntur III, 74, 19; noctu potius dormiant quam interdiu, ita ut ictu non moveantur III, 74, 29 s.; ubinam se subducant ad capiendum somnum III, 74, 21 ss.; nonnisi dormientes fuscina capiuntur III, 74, 28 s.; quinam in primis interdiu dormiant III, 74, 26 s.; eodem modo quo illi dormiunt mollusca et crustata III, 74, 35 s., cf. *Aquaticilia*; morbis pestilentibus infestari non videntur III, 164, 25 s.; altaten interdiu aegrotare videntur III, 164, 28 s., cf. 35 s.; unde eos aegrotare concitant piscatores III, 164, 29 ss.; iis quoque sui sunt pediculi, idque quales III, 101, 35 ss.; eorum pediculi non ex ipsis, sed e limo pinguuntur III, 101, 36 s.; escae inserviens si in fundo maris relinquatur, eum devorant pulices et pediculi marini III, 74, 8 s.; excepta chalcide, nullorum branchia infestant pediculi III, 164, 45 s.; verbasco moriantur III, 164, 46.

Pisces (eorum mores); eorum more vivit crocodilus fluvialis, etiamsi pedestris sit III, 251, 9; plerique gregales sunt III, 158, 33; idque quinam III, 3, 33; II, 175, 8 ss.; qui non congregantur inimici sunt III, 175, 6; statis temporibus congregantur alii praegnantes, alii post partum III, 175, 7 s., 14 s.; quidam enim solum gregales sunt, sed etiam per paria congregantur III, 174, 12 s.; reliqui omnes per paria congregantur III, 174, 13; congregantur saepe et qui non ad idem genus pertinent, sed eodem aut simili alimento utuntur, idque quando III, 175, 17 ss.; multi latitant idque quinam III, 160, 6 ss.; qui manifestissime latitant, statutis quibusdam temporibus capiuntur III, 160, 8 s.; reliqui vero omni anni tempore III, 160, 9 s.; quidam latitantes capiuntur III, 160, 17 s.; idque quia obtinente praeter consuetudinem sereno vel tempore e latibulis egrediuntur III, 160, 19 s.; plerique etiam e latibulis prodeunt latitantes III, 160, 21; plerique latitantes suavisimi sunt III, 160, 21 s.; alii in arena latitant, alii in caeno, excepto tamen eo III, 160, 32 s.; plerique hieme latitant, nonnulli tamen etestate III, 160, 34 s.; eo constat eorum aestiva latitantia, quod secundum siderum apparitionem capiuntur III, 160, 42 s.; sideribus exorientibus turbato mari surgunt

feruntur III, 160, 44 ss.; secundo jactu plures capi dicuntur quam primo, dummodo maris fundus verratur III, 160, 47 ss.; alii in Pontum et e Ponto migrant III, 156, 47 ss.; alii hieme littora, aestate vero altum petunt III, 156, 49 ss.; III, 158, 1 ss.; vere intrant, hieme Pyrrhæum euripum relinquunt, exceptis gobilis III, 192, 7 ss., 23; III, 280, 22, s.; in euripo Pyrrhæo circa Lesbium pariunt, idque tam pelagici quam qui huc euripo proprii sunt III, 192, 18 ss.; quinam in euripo Pyrrhæo non compareant III, 192, 10 ss.; multi speluncas incolunt III, 70, 21; quomodo ex iis proliferantur a piscatoribus III, 70, 22 ss.; plerique in stagnis maritimis inveniuntur III, 158, 25; pleraque eorum genera inveniuntur in palude Bistonide III, 158, 27; quinam littorales III, 158, 13 ss.; quinam pelagici III, 158, 15 ss.; quinam in utramque partem vergant III, 158, 17 s.; quinam maritima stagna incolant III, 158, 23 ss.; multi fluvios incolunt, idque quinam III, 163, 14 ss.; iidem in fluvii et stagnis bene habent III, 163, 15 s.; optimi inveniuntur in locis ubi facile stagnat aqua III, 163, 18; secundum locum meliores vel peiores sunt III, 158, 19 s., cf. III, 88, 33 ss.; quique in locis, ubi degere solent, melius habent III, 163, 45 ss.; quibusdam tamen peculiaria quædam loca prosunt III, 163, 48; omnibus fere prosunt loca algis scatentia, idque quare III, 163, 49 ss.; defossi reperiuntur III, 543, 51; alte e terra effodi dicuntur in Paphlagonia IV, 86, 16 ss.; in lacu Asphaltide nulli reperiuntur III, 582, 26 s.; plerisque prosunt imbres, nocet vero siccitas, idque quare III, 162, 42 ss.; III, 162, 3, 29; iis magis reliquis prosunt imbres æstivæ III, 163, 19 s.; inprimis bene habent, ubi hiems serena, reliquæ vero anni tempestates pluviae sunt III, 163, 20 ss.; plerique liadem temporibus bene habent quo homines III, 163, 22 ss.; in locis frigidis non bene habent III, 163, 24 s.; tranquilla ac serena tempestate conferti in superficie maris fluitare solent III, 69, 52 s.; quinam eorum velocissimi III, 190, 49 s.; quinam esse in arena vel limo abscondant ad alios pisces capiendos III, 190, 39 s., 44 s., 47 s.; III, 191, 3 s.; quinam radiolis præditi sint III, 190, 36; III, 191, 4 ss.; minores quomodo cartilagineos pisces et cetacea effugiant III, 149, 47 ss.; sui ipsi sanguinis odorem fugiunt III, 70, 36 s.; eorum lotura effusa fugiunt rhyades pisces III, 70, 33; iis vescuntur nonnulla animalia III, 3, 49; iis non vescuntur apes III, 198, 3; iis vescitur alcedo III, 184, 2; eos singillatim advolant tenthredines III, 203, 15 s.; magnos superant locustæ III, 148, 20 s.; item loligines ac sepia III, 148, 41 s.; quoniam venetur sepia, idque quomodo III, 192, 33 s.; quomodo eos venetur polypus III, 192, 41; eorum carnes concocto difficiliore sunt IV, 329, 42; alicubi ex iis gluten fit III, 47, 27 s.

iscis; in aere degens male se haberet IV, 259, 6 s.; de ejus facie non loquimur III, 8, 41 s.; ferrei si essent, nihil videretur aqua II, 297, 7; sale egent, etiamsi in saeco alantur, 379, 32; ejus differentia prima in quam omnis piscis cadit, 165, 53; felix esse nequit II, 189, 26; ei non idem salubre ac bonum est quod homini II, 70, 18.

isces albi; omnes ovipari sunt III, 115, 6 s.

isces cartilaginei (σαλάχη); eorum definitio III, 37, 17 s.; **aquatilia** vivipara sunt III, 5, 37; III, 45, 38 s.; sed non intra se III, 544, 7, cf. III, 5, 47; III, 37, 14; III, 274, 14 s.; III, 345, 26 ss., 50; III, 370, 45 ss.; idque omnes excepta rana III, 29, 9 s.; III, 111, 36 s.; III, 112, 17 s.; III, 378, 15 ss.; III, 379, 30; III, 380, 38 ss., cf. III, 114, 1 ss.; inter vivipara et ovipara medium te-

nent III, 346, 20 s.; intra se ovum pariunt quia frigidi sunt III, 346, 21 s.; vivipari sunt quia sicci III, 346, 22; vivipari sunt, sed non audiunt III, 9, 50 s.; vivipari sunt ideoque minus fecundi quam reliqui III, 120, 2; eorum fecundissimus est rana III, 119, 52; branchias habent, sed non operas III, 5, 40 s.; III, 28, 22 s.; III, 392, 5 s.; III, 544, 20 s.; lati in supinis branchias habent, longi vero a lateribus sitas III, 28, 24 s.; ad latos pertinent torpedo et raja III, 28, 25; longis accensendi sunt omnes mustelacei pisces III, 28, 26 s.; apud eos tarde moventur branchiæ ipsæ idque quare III, 302, 8 s.; ideo apud eos contrahuntur branchiarum meatus, ut iis motus concilietur celeritas III, 302, 12 ss.; pro osse cartilaginem habent III, 242, 39; cartilagineas habent spinas III, 242, 21 s.; III, 302, 6, 48; idque quia necessario motum molliorem habent III, 242, 22 ss.; eorum spina dorsalis cartilaginea est III, 45, 34 ss., cf. III, 46, 6 s.; sed nihilo minus medullam continet III, 242, 37 ss.; eorum materies terrena in cutem impenditur III, 302, 48 s., cf. III, 242, 25 s.; hinc asperam et squamis carentem habent III, 302, 47; alii læves, alii asperi sunt III, 28, 49 ss.; pedibus carent III, 37, 14; III, 345, 50; III, 544, 20 s.; quinam pinnas habeant et quinam non et quomodo nagent utrique III, 6, 20 ss.; duo jecinora habere videntur III, 264, 30; cf. III, 31, 29 ss.; minime pinguescent vel per carnem vel separata per ventriculorum pinguedine III, 51, 5 ss.; nihilo minus ex eorum jecore oleum fit, idque quomodo III, 51, 4 s.; plerique omnino appendicibus intestinalium carent III, 33, 54 s.; qui vero eas habent, vel paucas vel admodum multas habent III, 34, 1 s.; omnium consensu sexus discrimen habent III, 380, 18 s.; in parvis feminæ maribus majores sunt III, 75, 44, cf. III, 78, 48 s.; mares eadem ratione a reliquorum piscium maribus differunt quo feminæ a feminis III, 382, 38 s.; aliquam penis speciem habent eamque qualem III, 78, 29 s.; nonnullorum mares circa excrementi exitum habent appensa corpuscula duo quibus carent feminæ III, 79, 10 ss.; non minus quam ii meatus seminales habent reliqui pisces III, 380, 19 ss., cf. 27 ss.; mares coitus tempore meatus seminales genitura plenos habent III, 113, 21 s.; inde iis exprimi potest III, 380, 21 s.; de eorum meatibus seminalibus et matrice v. *Meatus seminalis et Matrix*; quomodo se habeat eorum uterus III, 37, 18 ss.; III, 324, 24 ss.; uterum prope septum transversum habent III, 356, 6 s.; III, 371, 8 ss.; III, 382, 37, cf. III, 324, 24 s.; quomodo uteri ratione et a se invicem et a reliquis piscibus differant, accuratius et dissectionibus conspici potest III, 37, 24 ss.; III, 325, 23 ss.; eodem modo quo apud illos apud viperam se habet uterus, idque quare III, 37, 29 ss., cf. *Vivipara foras sed intra se ovum edentia*; quatenus eorum matrix avium matrici similis vel dissimilis sit III, 111, 41 ss.; quomodo matricis ratione a se invicem differant singula eorum genera III, 112, 17 ss.; quoniam loco in variis eorum generibus consistant ova III, 111, 42 ss.; III, 112, 19 ss.; in superiori et laterali eorum uteri parte gignuntur ova III, 37, 21; III, 325, 46 s., cf. III, 37, 41; in inferiori amplexu eorum uteri parte fiunt animalia idque quare III, 37, 23; III, 325, 21 ss.; 25, 34; apud eos sæpe in eadem uteri parte continentur gemelli, etiamsi diversum habeant sexum III, 393, 20 s.; apud alios eorum ovum postquam perfectum est ab utero absolvitur III, 353, 15 ss.; apud alios totus, postquam ex ovo exiit, ab utero perficitur III, 353, 19 ss., cf. 21 s.; omnes simul in superiori matricis parte ova et in inferiori fetus habent III, 113,

3 ss.; hinc multi eos eo em mense coire et parere putant III, 113, 5 ss.; eorum generatio aliquatenus avium similis, aliquatenus dissimilis est III, 378, 32 ss.; III, 379, 14 ss.; carent altero umbilico qui ad secundarum membranam tendit III, 378, 33 s.; idque quia eorum ova testa carent III, 378, 35 s.; quare iis inutilis sit testa III, 378, 36 s.; avibus frigidiores sunt III, 346, 19 s., cf. 15 s.; III, 378, 26; item quadrupedibus oviparis III, 346, 19 ss.; hinc eorum ovum molli cute operitur III, 378, 24 s.; item humidum et molle est idque quare III, 378, 28 s.; nec pennas, nec squamas, nec squarras habent III, 346, 23 s.; igitur molle ovum pariunt idque quare III, 346, 25 s.; si foras emitteretur eorum ovum facile periret quia operimento caret III, 346, 28 s.; excepta rana, eorum ova molli putamine tecta ac unicolora sunt III, 6, 5; III, 370, 48 s.; etiam ex ovi parte extrema generantur, sed non qua utero adheret III, 378, 40 ss., cf. 46; idque quare III, 378, 43 ss., 52 ss.; unicum tantum umbilicum habent ei respondentem qui apud aves ad vitellum tendit III, 379, 17 ss.; vitellum ab albumine distinctum non habent, sed ovum unicolor III, 379, 19 s.; eorum fœtus ovo alitur cujus reliquæ ejus corpus subeunt fœtus circumnascitur caro III, 379, 20 ss.; apud plerosque ovum perfectum non ab utero absolvitur, sed ei adherens descendit III, 379, 7 ss.; III, 378, 44 s., cf. III, 370, 47 s.; apud hos, perfectis fœtibus et assumpto ovo, umbilicus utero adheret III, 378, 46 ss.; III, 379, 10 s.; unde constat ejus meatu uterum adisse nondum assumpto ovo III, 379, 11 ss.; ovum eodem modo assumitur apud hos quibus post perfectionem ab utero absolvitur III, 378, 49 ss.; quatenus eodem modo ac reliqui pisces ex ovo generentur, qualenus diverso III, 379, 28 ss.; eorum coitus sæpe visus est a multis III, 79, 4 ss.; eodem modo quo III coeunt cetacea III, 79, 8; nonnulli perhibent se eos canum more coeuntes vidisse III, 78, 46 ss.; quomodo coeant quibus cauda copiosa est III, 78, 44 s.; non multum semen profundunt III, 382, 35 s., 39 s.; hinc nec mares semen ejaculantes nec feminæ fœtus parientes conspiciuntur III, 382, 32 ss.; superfœtant ac ventrem quam diutissime sex menses gerunt 113, 36 s.; autumnī, i. e. coitus tempore commixti inveniuntur mares et feminæ III, 192, 21 ss.; vere separatim euripum Pyrrhæum intrant donec pariant III, 192, 23 s.; coitus tempore multi conjugati capiuntur III, 192, 24 s.; autumnō vigent III, 192, 16 s.; terram petunt parituri, idque quare III, 113, 45 s.; quonam anni tempore pariant, singula eorum genera III, 113, 41 ss.; sola carne vescuntur III, 148, 61; III, 149, 29 s.; resupinati minores pisces corripunt, idque quare III, 149, 47 ss.; vivis animalibus vescuntur III, 302, 34; rostrum teres et tenue ideoque non bene scissum habent III, 302, 37 ss.; os a supina parte situm habent III, 302, 29 s.; igitur nisi conversi resupinentur alimentum capere nequeunt III, 302, 30 s.; igitur, dum se convertiunt, eos effugit reliqui pisces III, 302, 33 s.; quare iis tale os tribuerit natura III, 302, 31 ss., 35 s.; nonnulli strepitum edunt quem perperam vocem vocant III, 72, 21 ss.; frigidissimis diebus latitant, ideoque per frigora non capiuntur III, 160, 36 s.; excepta squatina semel quotannis pariunt III, 82, 34; omnes pelagici sunt III, 158, 15 s.; quinam III, 5, 11; III, 6, 22 s.; III, 79, 2 ss.; fr. 176, a; iis accensendi sunt torpedines et pastinacæ III, 300, 49 s.; item mustela III, 37, 16; eodem modo a reliquis piscibus differunt quo viperæ a ceteris serpentibus III, 274, 12 ss.; servantur propter corporis magnitudinem III, 120, 3 s.

Pisces cartilaginei lati; eorum spina dorsi continet horem medullæ similem III, 46, 6 ss.; quinam eorum catulos intra se admittant, quinam non III, 112, 11 ss.; caudam longam habent III, 78, 40; enumeratur quædam eorum genera III, 114, 2 s.; iis accensendi sunt balos et pastinacæ III, 78, 41; quomodo coeant III, 78, 40 ss.; nonnullos eorum impedit caudæ crassities quominus eodem modo ac ceteri coeant III, 78, 43 s.; quomodo coitus ratione ab iis differant reliqui pisces III, 78, 38 ss., v. *Pisces lati*.

Pisces carnivori; eorum robur in ore residet III, 302, 42 s.; igitur hiat III, 302, 41; magis quam reliqui vagantur III, 191, 54.

Pisces confusanei (ῥυδαί); cf. *Pisces gregales*.

Pisces fluviatiles et lacustres; quidam pertinent ad animalia sanguine prædita sponte nascentia III, 390, 43 s.; nonnulli admodum carnosus et molle habent palatum III, 251, 12 s., cf. III, 69, 15 s.; hieme loca profunda vitant III, 164, 50 s.; quonam ætatis tempore gravidæ esse incipiant III, 116, 18 ss.; omnes vertebrae anopariunt III, 116, 20; nonnulli simulac nati sunt, ova habent, idque quinam III, 115, 18 ss.; III, 373, 19 s.; eos nullus infestat morbus pestilens III, 164, 34 s.; nonnullos eorum invadunt morbi peculiares, idque quosnam et quinam III, 164, 35 s.; ubi vis verbasco eos capiunt III, 164, 46 s.; duobus modis nasorum ope capiuntur, idque quibusnam III, 164, 49 ss.; quonam tempore optimi sint III, 171, 28 ss.; prægnantes alii boni sunt, alii non III, 171, 30 s.; iis accensendus est glanis III, 191, 33; excepto glanide eorum mares feminis præstant III, 171, 32 s.

Pisces fossiles; fieri dicuntur Heracleæ in Ponto et Rhægli IV, 86, 6 ss.; eorum natura IV, 86, 7 ss.

Pisces fusanei; v. *Fusanei pisces*.

Pisces gregales (ἀγέλοι, ῥυδαί); in plerisque eorum generibus feminæ maribus majores sunt III, 75, 44 s.; quonam anni tempore pariant varia eorum genera III, 119, 30 ss.; quinam eorum primi, quinam ultimi pariant III, 119, 34 ss.; unde colligatur eorum parientis tempus III, 119, 36 s.; quinam eorum ultimi pariant III, 119, 42 s.; plerique vere Pontum intrant hiemps æstatem transigunt III, 158, 31 ss.; III, 163, 11; idque quare III, 158, 35 ss.; III, 163, 12 ss.; omnes dures habent III, 158, 34; ubi pepererint et incre: eandem ceperit proles, rursus exeunt, idque quonam anni tempore III, 158, 42 s.; austrius si sit hiems, tardius exeunt, si vero æquilonius citius, idque quare III, 158, 44 s.; igitur æquilonia tempestate parva eorum proles circa Byzantium capit III, 158, 46 s.; exceptis trichitis et intrantes et exeuntes conspiciuntur III, 158, 48; interdum commeant, noctu vero quiescunt et percutuntur III, 159, 8 s.; quodsi tamen luna luceat, et noctu commeant III, 159, 9 s.; quidam contendunt eos quo loco bruma deprehenduntur, ibi manere usque ad æquinoctium III, 159, 10 ss.; exceptis cotiis, imperis exeuntes capiuntur atque tunc optimi sunt III, 159, 15 ss.; intrantes circa Ægialium (vel Ægeum mare) pinguiissimi capiuntur III, 159, 17 s.; quo interior subeunt, semper suavioris inveniuntur III, 159, 18 s.

Pisces lacustres; v. *Pisces fluviatiles*.

Pisces laves; excepta anguilla omnes ovipari sunt III, 115, 6 ss.

Pisces lati; apud eos caudæ incrementum in latitudine impenditur III, 300, 48 ss.; quomodo caudæ ratione inter se differant III, 300, 47 ss.; alii duas pinas habent, alii pinnarum loco corporis latitudine natant III, 311, 28 ss., cf. III, 301, 16 ss.; arenam subeunt ad somnum capiendum III, 74, 24; arenæ figuratæ de-

- prehenduntur atque fuscina capiuntur III, 74, 24 s.; aestate pauciores eodem loco capiuntur quam longi aut quam tempestate aquilonia III, 163, 3 s.; iis accensendae sunt raje et pastinacae et torpedines III, 300, 49; III, 301, 17, cf. *Pisces cartilaginei latii*.
- Pisces* (perquam) lati (οἱ πάντων πλατείς); quomodo natent III, 311, 31 ss.; iis accensenda est raja (βάρο;) III, 311, 30 s.
- Pisces* littorales; pelagicis meliores sunt, idque quare III, 158, 4 ss.; eorum carnes firmiores sunt III, 158, 11.
- Pisces* longi; plerique eorum duas, nonnulli vero nullas habent pinnas III, 28, 16 ss.; quomodo pinnarum supinarum defectum compensent III, 311, 26 ss., cf. III, 301, 37 s.; III, 309, 20 s.; quinam fel in jecore habent III, 30, 33 ss.; quomodo se habeant quod ad ova attinet III, 47, 1 s.; iis inprimis prosunt aquilonia III, 164, 2; aestate eodem loco plures capiuntur quam lati aut quam tempestate aquilonia III, 164, 3 s.; enumerantur quidam III, 30, 41 s.; III, 47, 1 s.
- Pisces* longi et crassi; nonnulli eorum pinnis supinis carent, idque quinam III, 301, 21 s., cf. III, 311, 25 s.; item quare III, 301, 35 ss.; iis accensendi sunt anguillae, conghi et mugiles qui in lacu Siphis vicino inveniuntur III, 301, 21 ss.
- Pisces* marini; eos etiam verbasco venantur Phoenices III, 164, 48 s.; iis accensenda est fuca III, 171, 12.
- Pisces* mustelacei; v. *Mustelacei pisces*.
- Pisces* migratorii; v. *Pisces gregales*.
- Pisces* natantes in superficie (πλωτοί); iis accensendi sunt mugil et lupus III, 171, 18 s.; praegnantem fere omnes pravi sunt III, 171, 19.
- Pisces* non cartilaginei; v. *Pisces*.
- Pisces* ovipari; sanguine praediti sunt III, 242, 17; spinas habent III, 242, 17 s.; quomodo apud eas se habeat spina dorsi III, 45, 39 s.; vesicam non habent IV, 168, 18 ss.; quinam iis accensendi sunt III, 115, 6 ss.; exceptis mugilibus, nullisque et his similibus vere vigent donec pariant III, 192, 15 ss., cf. *Pisces*.
- Pisces* parvi; ex eorum ovis interdum tertio die prodeunt pisciculi III, 117, 9 s.; eos majores persequuntur et vibrant III, 149, 36; III, 164, 15; servantur tamen quia praetervidentur III, 164, 14 s.
- Pisces* pelagici; iis meliores sunt littorales, idque quare III, 158, 4 ss.; eorum caro humida ac fluida est III, 158, 12; plerique per aestatem non capiuntur III, 119, 50 s.; unde constat eos hoc tempore parere III, 119, 49 s.; in euripo Pyrrhaeorum circa Lesbum pariant III, 192, 18 ss.
- Pisces* sacer; quisnam III, 191, 8 ss.
- Pisces* saxatiles (περσάτοι); omnes littorales sunt III, 158, 15; circa Cretam omnes pingues sunt III, 158, 19 s.; quamobrem facile concoquatur eorum caro IV, 292, 30 ss.; quibusnam rebus vescantur III, 149, 31 ss.; in omnibus feminas maribus majores sunt III, 75, 45; per paria mares cum feminis latitant, quemadmodum etiam nidulantur III, 160, 11 s.; gelidissimis tantum diebus latitant III, 160, 35 s.; ideoque per frigora non capiuntur III, 160, 37; bis quotannis pariant III, 82, 23; quinam iis accensendi sunt III, 160, 12 s.
- Pisces* serpentibus similes (ὀφιδόμοι); pinnis carent III, 301, 24 s.; idque quare III, 30 ss.; eodem modo aqua utuntur quo serpentes terra III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 s.; igitur eadem de causa pinnis carent cur serpentes pedibus III, 301, 28 ss.; loco pinnarum nampe flexuris utuntur III, 301, 28, cf. 37 s.; in sicco repunt atque diutius in eo vivere possunt, idque quare III, 301, 38 ss.; III, 302, 24 ss., cf. III, 309, 18 s.; alii eorum in sicco evecti non statim, alii minus palpitant III, 401, 39 s.; paucas et minus validas branchias habent ideoque non multa indigent refrigeratione III, 302, 23 ss.; iis accensenda est muræna III, 301, 24 s.; item aliquatenus pisces longi et crassi pinnis supinis carentes III, 301, 37.
- Pisces* serpentibus similiores (ὀφιδόμοι); partim pinnis omnino carent, partim duas tantummodo habent, idque quinam III, 309, 11 ss.; eodem modo moventur quo serpentes III, 309, 8 ss.; qui in terra vivere solent minoribus in aqua flexuris utuntur quam in terra III, 309, 17 ss., cf. III, 301, 37 s.
- Pisces* spinosi (ἀκανθώδεις); tectas branchias habent III, 302, 4 ss.; apud eos branchiae celeriter moventur III, 302, 10; quinam iis accensendi sunt III, 192, 11 s.; in euripo Pyrrhae non comparent III, 192, 10 ss.
- Pisces* squamosi (λεπιδωτοί); omnes ovipari sunt III, 29, 9, III, 115, 6; parum humoris assumunt III, 266, 12 s.; vesica carent III, 265, 17 s.; III, 266, 12, 15; item renibus III, 266, 28 s.; multi perexiguam lienem habent III, 265, 17; quinam iis accensendi sunt III, 115, 6 s.
- Pisces* vivipari; v. *Pisces cartilaginei*.
- Pisces* vocales dicti; quinam III, 72, 18 s., cf. III, 191, 42 s.; III, 455, 47 s.; non genuinam vocem emittunt, sed sonum, idque qualem et quomodo III, 72, 12 ss.; III, 455, 47 s.
- Pisistratidae*; Athenis tyrannidem tenuerunt, 588, 21; cur Jovi Olympio aedes exstruxerint, 584, 51; eorum tyrannis exceptis Orthagoridis et Cypselidis omnium diutissime incolumis mansit, 588, 20; non continua fuit, 588, 21; quot annos duraverit, 588, 24, fr. 229, b; cur sublata fuerit, 581, 11; 583, 26; eorum tyrannidem evertere a Pythia jussi sunt Lacedaemonii fr. 229, a.
- Pisistratus*; e demagogo tyrannus factus est, 580, 15; quomodo tyrannidem sibi vindicaverit, 571, 10; affectabat tyrannidem, utpote custodiam postolans, 316, 8; dum tyrannidem obtinebat bis exsulavit, 588, 21; praelium cum Atheniensibus apud Pallensium demum commisit fr. 228, a; ex annis tribus et triginta septemdecim regnavit, 588, 22; quum ei dies dicta fuisset, iudicium ad Areopagum sustinuisse fertur, 588, 11; ejus filii duodeviginti annos regnaverunt, 588, 23.
- Pissoceros* (πισσόκερος); eo secundo loco alvearii ostium oblinunt apes III, 195, 46; quomodo a mity differat III, 195, 47.
- πίστις v. *Convictio et Probatio*.
- Pistor*; quidnam responderit percentanti durumne an mollem subigeret panem, 403, 35.
- Pithecosae* insulae; igneum quoddam et calidum in iis invenitur IV, 80, 28 ss.
- Pitholaus*; paralon tiremem vocabat populi clavum, 396, 48; Sestum vocabat Piraei arcam frumentariam, 396, 49; quidnam in eum et Lycophronem dixerit orator aliquis, 395, 26.
- Pittacus*; eum tyrannum, i. e. aemmetam creasse Mytilenaeos refert Alcæus in carmine scolio, 537, 51; ebrios, si deliquissent, graviore poena mulcandos esse sanxit, idque quare, 383, 22; 520, 4, cf. II, 30, 5; ejus dictum de Amphiarao, 363, 42; exemplum citatur, 119, 4 ss.; II, 109, 17.
- Pittheus* avus Thesei; Troezeniorum urbem incolis auxit fr. 293, b; nomen docti et sapientissimi viri meruit, *ibid.*; qualis ejus sapientia fuerit, *ibid.*; versus ex *Operibus et Diebus* Hesiodi (v. 370) illi tribuitur fr. 294, a.
- Pituita* (πύμα); excrementum est, ideoque pars simi-

laris humida et mollis III, 2, 14; III, 38, 9; disceptatur an recte definiatur humidum primum ex cibo incoctum, 237, 28; quocunque corporis loco occurrat, excrementum habetur III, 275, 46 ss.; excrementum est, ita ut quo plus aliquis abtulit, eo magis sublevis IV, 311, 31 ss.; ubi desiccatur, nihil restat nisi baqua et parum terreni III, 350, 31 ss.; tractilis est, sed non pressatilis III, 621, 9; ejus prima materies sunt dulcia aut pingua II, 561, 28 s., cf. 31 s.; forsitan ex eodem fit ex quo bilis II, 561, 30; etiam e bile fieri potest, idque quomodo II, 561, 33 s.; si puro admisceatur alimento apud eos qui sese exercent, in corpus assumitur III, 334, 39 ss.; igitur primi, idque utilis alimenti residuum est III, 334, 36 ss.; ejus maturatio concoctio est humoris qui ei inest, naturali calore effecta III, 612, 22 ss.; ejus fluxiones principio de capite descendunt, idque quare et quomodo III, 238, 48 ss., cf. III, 486, 13 ss.; III, 507, 17 ss.; quamobrem etiam si crassa sit sæpe a pedibus ad caput vel ad oculos adscendat IV, 293, 41 ss.; ea constringuntur fauces IV, 177, 21 s.; IV, 309, 23; ejus multa copia si purgetur cur purgatio modum non excedat IV, 311, 26 ss.; cur eam purgantia medicamenta ad ventrem agant IV, 314, 11 ss.; cur morbis nonnullis ab ea oriundis res venerea prosit IV, 117, 44 ss.; IV, 139, 36 ss.; cur sæpe salsa fiat iis quibus natura calida est, si modo pleni robustique sint, nisi concumbant IV, 142, 15 ss.; eam considerat medicus, quia ea quoque consistit sanitas II, 263, 19; paucillula destillante se mel aut saporis dulces percipere putant dormientes III, 513, 38 ss.

Pituitosi; cur iis conferat aestas sicca et aquilonia itemque et autumnus IV, 110, 16 ss.; si sciamus quidnam iis prosit ad artem pertinet II, 468, 32.

Pius; e sententia Xenophanis non æqua est provocatio, si ei ab impio deferatur jusjurandum, 345, 54; id si fiat comparatur infirmo qui a robusto vapulat, 346, 1.

Pix (πίσς); ad humidum magis pertinet III, 622, 52 s.; flammatis est III, 622, 32; ei similis est humor in quibusdam arboribus IV, 24, 11; fumus ex ea nigerimus est, idque quare III, 644, 9 ss.; ejus exhalatio fuligo est III, 622, 47 s.; tenacitas causa est cur nullum sedimentum habeat III, 615, 30; calida delibutis cornibus podagra boum levatur III, 116, 29 s.; item vitulorum III, 154, 43 s.; tanquam exemplum citatur, 58, 19, 48; 60, 9, 31; 93, 50.

Pix; instar aquæ e terra subsiliens nascitur Apolloniæ juxta regionem Taulantiorum (?) IV, 98, 22 ss.

Pix Macedonica; ab ea non differt quæ e terra subsilit Apolloniæ IV, 98, 27.

Placabiles (εὐκατάλλατοι); eorum amicitiam appetimus, 352, 22.

Placendi studiosus (ἀρεσκός); ad eum non pertinet, etsi ita videtur, in hominum congressu sua cuique tribuere II, 159, 44; quinam II, 217, 5.

Placendi studium (ἀρεσκεία); animæ affectus est II, 195, 34; idque animæ moralis vituperandus II, 149, 36 s.; II, 217, 3; ejus definitio II, 196, 3; quidnam ei proprium sit II, 149, 35; II, 217, 4 ss.

Placere; omnibus res ardua fr. 343, b.

Placiditas; virtutis universalis sequela est II, 247, 7.

Placita philosophica vulgaria (τά ἐγκύκλια φιλοσοφήματα); quenam de rebus divinis doceant II, 383, 1.

Plagæ; cur livorem et tumores sumant IV, 160, 40 ss.

Plagulæ; frequentiores in parte supina habent crustata, in quas primum ova pariunt feminae III, 58, 32 s.; hujusmodi quattuor ab interiori colli parte habent astaci easque hirsutas III, 59, 49 s.; iis in parte supina ca-

rent squillæ gibbæ III, 58, 38; quinque in ultima portione colli habent astaci III, 59, 48 s.; eas a latere ventris operculis impositas habent locustæ III, 90, 50 s.; in inferiores ova pariunt locustæ feminae III, 90, 44; III, 91, 16; III, 286, 11 s.; igitur eas latiores habent quam mares III, 286, 9 s.; III, 384, 3 ss.; versus partem crescunt ad ova recipienda III, 91, 15 s.; unaquæ earum in plures partes divisa est III, 90, 52 s.; iis ope caudæ replicatæ ova admovere videtur locusta pariens III, 91, 12 s.; eas si diducas, conspiciuntur ventri subjecta III, 91, 1 s.; earum interior pars rostrum similis videtur III, 90, 51.

Plana figura; v. *Figura plana*.

Planctus dictæ petræ; eas Jason prætervehi non potisset, nisi per Istrum et Ponto exisset IV, 93, 19 s.

Planetæ; non micant, idque quare, 134, 2 ss.; II, 394, 36 s.; unaquæque earum pluribus fertur latitudinibus II, 402, 34; II, 607, 8 s.; nonnullæ pluribus motibus moventur quam sol et luna II, 401, 14; per accidens ab alio moventur II, 355, 43 ss.; eas æternis latitudinibus a simplici et prima latione differentibus ferri videmus II, 606, 40 s.; igitur unaquæque harum latitudinum a substantia æterna et immota moveri oportet II, 606, 43 s.; de earum latitudinibus celeberrimorum rebruntur mathematicorum opiniones, idque quare II, 607, 9 ss.; earum lationes partim ipsi investigare debemus, partim ab iis qui investigarunt discere II, 607, 12 s.; si quid novi de iis proferatur præter jam cognita ab harum rerum peritis, utrosque amare, sed accuratioribus fidem præstare oportet II, 607, 14 ss.; earum motus III, 628, 35 ss.; earum orbis III, 628, 45 ss.; in secunda conversione sunt II, 392, 12; quæ infra sunt globum superiorem tangunt II, 394, 1 s.; unaquæque earum motu fertur contrario atque caelum sua in sphaera II, 400, 23 s.; igitur earum motus multiplex est et tardior quam ultima conversio II, 400, 22 s.; quæ propiores sunt ultimæ conversioni, eo magis ab ea superantur II, 400, 29 s.; igitur eo celerius orbem suum percurrunt quo longius ab hac conversione distant II, 400, 25 s.; omnes in signifero orbe circumvolvuntur III, 562, 4 s.; III, 563, 19 s.; omnes intra signiferum orbem a sole relinquuntur III, 559, 4 s.; septem sunt numero III, 628, 40 ss.; præter quaque nulla alia unquam visa est III, 559, 13 s.; sæpe omnes simul supra horizontem evecta conspiciuntur III, 558, 14 s.; sive conspicuis omnibus, sive non omnibus, et aliquibus prope solem latentibus, sæpe apparent cometæ III, 559, 15 ss.; earum ex numero aliquam censent cometas Pythagorei III, 558, 26 s.; item Hippocrates Chius ejusque discipulus Æschylus III, 558, 31 ss.; hanc cum Mercurio comparant Pythagorei III, 558, 27 ss.; eamque propter exiguum adscensionem sepius emergere affirmant, ita ut magnis tantum intervallis cernatur III, 558, 29 ss.; eam, quum tardissime relinquatur a sole, interjecto longiori temporis spatio quam reliqua sidera apparere affirmant Hippocrates et Æschylus III, 558, 37 ss.; eam et versus septentrionem et versus austrum relinqui contendunt idem III, 558, 40 s.; refutantur hæ opiniones III, 559, 4 s.; quando comam sibi adsciscant III, 560, 44 ss.; III, 563, 6 ss.; earum conjunctionem esse censent Democritus et Anaxagoras, ubi propter viciniam se invicem tangere videntur III, 558, 22 ss.; refutatur hæ opinio III, 559, 51 ss.; earum et inter se et cum stellis fixis, testibus Ægyptiis fiunt conjunctiones III, 559, 1 s.; cuique earum una plures quam soli et hunc sphaeras, ideoque quattuor tribuit Eudoxus, idque quasnam II, 607, 22 ss.; revera numero novem const.

secundum Pythagoreos, addita scilicet terra adversa II, 475, 31 ss.; de iis dubitationes fr. 198. a.

Plangus (πλάγγος); aquilæ genus est III, 187, 44 s.; vocatur etiam morphus et anataria aquila III, 187, 46 s.; robore et magnitudine secundum locum occupat III, 187, 45; quænam loca incolat III, 187, 47 s.

Planties (παιδιον); iis prædita sunt corpora naturalia II, 262, 30; quatenus eas consideret mathematicus II, 262, 31, 39; in ea absque fluminibus admodum pauci inveniuntur fontes III, 569, 9 s.; democratiæ convenit, 613, 37.

Plantæ (*aliorum de iis opiniones*); antiquorum de iis sententiæ IV, 29, 30; intellectum et intelligentiam eas habere dicebant Anaxagoras, Democritus et Abrucalis (Empedocles) IV, 18, 18 s.; cur eas anima præditas esse nonnulli dixerint IV, 18, 4 s.; Anaxagoræ et Abrucalis de iis opiniones IV, 17, 41 ss.; Platonis IV, 17, 47 ss.; spiritum non habet licet Anaxagoras dixerit IV, 20, 17 ss.; quidam completam et integram esse putant propter duas vires quas habet et propter cibum et propter longitudinem vitæ IV, 21, 49 ss.; quærit Empedocles num inveniatur in iis sexus differentia IV, 20, 35 ss.; perperam eas Empedocles sursum et deorsum crescere putat quia terra deorsum, ignis vero sursum fertur III, 449, 18 s.; eas nonnulli non fortuito, sed mente naturæ aut alia huiusmodi de causa factas esse putant II, 266, 33; quomodo earum generationem explicari antiqui III, 220, 30 s.; earum principio perperam non inesse censent pulchrum et perfectum Pythagorei et Speusippus II, 606, 4 ss.; earum formas calculis supputationum assimilat Erytus II, 636, 25 s.

Plantæ (*quidnam*); ejus species arbor, 3, 32; cum ipsas tum earum partes substantias esse dicimus II, 538, 42; II, 558, 7; cum ipsæ tum earum partes pertinent ad substantias naturales II, 410, 24; numero æternæ esse nequeunt, specie vero possunt III, 344, 34 ss.; igitur earum genus semper exstat III, 344, 37, cf. III, 448, 36 ss.; igitur II, 544, 11; naturam habet II, 544, 16; earum vita et actio ejusdem generis est ac stellarum II, 401, 50 s.; natura constant II, 260, 36; aliis perficiuntur ac picturæ, statuas, domus et vasa II, 121, 9; semper ex imperfectis et indeterminatis perfectiores fiunt II, 635, 38 s.; igitur earum principiis assimilanda non sunt universi principia II, 635, 36 s.; nihilo minus earum quoque principia perfecta sunt II, 635, 41; in iis etiam fiunt quæ ad finem conferunt, sed minus distincte quam in animalibus II, 271, 15, 37; quodsi in animalibus fuerint bovigena humana facie prædita, in iis necessaria fuere vitigena olæ facie prædita II, 271, 39; omnes bona erunt, si unum boni substantia sit ex eoque facti numeri (ideales) II, 625, 15 s.; ei similis est qui nihil dicet, etiamsi dubitationes movere videatur II, 504, 21, cf. II, 507, 45 s.; inter eas et natatilia intercedit quædam ratio quum omnia ad unum coordinata sunt II, 609, 38 ss.; imperfectæ esse solent III, 281, 52 ss.; pertinent ad res naturales ortui et interitui obnoxias III, 226, 46, cf. II, 600, 22; earum corpora et partes incremento et decremento ideoque et alterationi obnoxias sunt II, 370, 33; iis proprius magnitudinis modus est, 606, 19; quantamcunque magnitudinem habere possunt nec ipsæ nec ejus partes II, 253, 8; pertinent ad scientiæ naturalis subiecta, idque quare II, 534, 39 ss.; ad commentationem de earum natura pertinet saporum ampla consideratio III, 484, 29 ss.

Plantæ (*de earum vita*); eas vivere dicimus III, 243, 19; an sit animal IV, 18, 43; IV, 19, 6 s.; iis cum hominæ communis est vita II, 6, 45; earum vita non

eadem quæ animalium, 249, 28; primo loco rebus inanimis succedunt III, 145, 26 s.; continuo tenore per eas a rebus anima carentibus ad animalia progreditur natura III, 281, 20 ss.; inter se differunt prouti magis vel minus vitæ participes sunt III, 145, 28 s.; si cum animalibus comparentur anima carere, si cum reliquis corporibus ea prædita esse videntur III, 145, 29 ss.; transitus ab iis ad animalia continuus est III, 145, 31 s.; iis nobiliora sunt animalia pulmone prædita III, 546, 8 s.; quod iis inest principium pro anima habendum est III, 444, 7 s.; iis hoc principium cum animalibus commune est III, 444, 8 s.; III, 448, 33 ss.; animam habent III, 461, 6 s.; animam vegetativam habent III, 358, 16 s., 43 s., cf. 7 s.; III, 471, 24, cf. 36 s.; III, 474, 5; quænam in iis efficiat hæc anima III, 358, 7 ss.; igitur et motum secundum accretionem et deminutionem habent III, 471, 35 s.; etiam secundum locum moverentur si anima vegetativa huic motui præesset III, 471, 45 s.; earum anima actu una est, sed potentia plures III, 446, 22 s.; vivere videntur, etiamsi sensu et latrone careant III, 442, 43 s.; III, 474, 15 ss.; III, 532, 16 s.; IV, 19, 37; latrone carent, idque quare II, 357, 34 s.; III, 307, 15; IV, 19, 22; sensu ope ab iis distinguuntur animalia III, 344, 4 s.; III, 358, 25 s.; IV, 19, 39; nec sensum habent nec desiderium idque quare IV, 18, 21 ss.; IV, 23, 26 s.; voluptati et molestiæ obnoxias non sunt, ideoque cupidine carent III, 501, 54 s.; partem animæ illis necessario inesse intelligimus IV, 21, 34 s.; IV, 22, 10; a tactilibus afficiuntur III, 461, 7 s.; nihilo minus non sentiunt III, 461, 6; idque quare III, 461, 8 ss.; III, 474, 9, cf. III, 475, 24 ss.; vivunt, sed animalia non sunt III, 281, 21; omnino earum naturam refrunt spongiæ III, 281, 19; 25; liberis similia sunt holothuria et pulmones aliaque quædam animalia marina III, 281, 28 s.; parum ab iis differunt tethya III, 281, 17 s., cf. 42 ss.; item omnia quæ adhærentia vivunt, sed nihilominus aliquem sensum habere videntur III, 281, 34 s.; inter eas et animalia medium tenent urticæ marinæ III, 281, 48; item stellæ marinæ III, 282, 1 s.; item universum testaceorum genus III, 282, 5; III, 380, 15; inter eas et animalia medium tenent testacea III, 344, 9 s.; item urticæ marinæ III, 281, 51; quatenus iis comparari possint testacea III, 388, 34 s.; admodum paucæ in mari eique singulis humoribus inveniuntur III, 388, 43 ss.; in terra vero omnes III, 388, 45; eatenus igitur earum naturæ opposita est testaceorum III, 388, 38 s.; tanto magis iis pro portione respondent vel ab iis discrepant testacea, quanto ad vitam sustentandam humidum sicco, aqua terræ præstat III, 388, 46 ss.; eodem modo se habent ad terram quo testacea ad aquam III, 388, 49; tanquam testacea terrestria considerari possunt III, 388, 50 s.; quemadmodum e terra hauriunt, sic fetus e matre, 622, 8; non minus quam eæ vivunt semina ac concepta animalium III, 351, 17; earum vita primum vivere videntur animalium concepta III, 351, 34 s.; respiratione carent III, 442, 52 s.; igitur eas respiratione ingredi nequit anima, *ibid.*; dissectæ vivunt et nihilo minus eandem speciem animæ habere videntur III, 440, 30 s.; III, 443, 52 ss.; III, 446, 20 s.; III, 533, 24; igitur earum anima vegetativa actu una, potentia vero plures est III, 533, 22, 27 ss.; igitur eodem modo se habent ac insecta III, 283, 48 ss.; III, 533, 23, 27; quatenus tamen in hac re ab insectis differant, idque quare III, 283, 51 ss.; III, 533, 32 s.; quare aliæ divisæ vivere nequeant, aliæ avulsione serantur, alio loco dicetur III, 533, 25 ss.; oculis caret II, 529, 29; quæ iis inest

animæ pars incremento præest III, 221, 48; constat apud eas animam vegetativam medium locum occupare, idque quomodo III, 533, 44 ss.; apud eas principium substantiæ medium locum inter radicem et germen occupat III, 548, 37 s.; quaquaversus nutriuntur et vivere pergunt donec alimentum capere possunt III, 445, 50 ss.; igitur intra se habere videntur principium ac facultatem quibus versus contraria loca incrementa ac decrementa capiunt III, 445, 47 s.; hinc omnes vivere videntur III, 445, 47; cur in longitudinem potius crescant IV, 202, 35 ss.; nullam aliam nisi vegetativam animam habent III, 446, 2 s., cf. 10 s.; III, 448, 9; iis unica actio est eaque parva II, 402, 5; iis pleraque præsto sunt quibus indigent ad optimum assequendum II, 402, 6; earum vitæ agentii etiam competet felicitas, si habitus esset II, 122, 49; eorum corpora animæ instrumenta sunt III, 449, 8 s.; alimentum e terra petunt III, 307, 16; III, 532, 37 s.; itaque supra suum inferiori parti obversum tenent III, 307, 15; III, 533, 1 s.; ei inest motus qui est attractio e terra IV, 30, 36 ss.; tollentis defectui et materiæ terrenæ abundantiae originem debent III, 289, 52 ss.; principium infra habent III, 290, 2; earum pars quæ capiti respondet motu et sensu caret III, 290, 2 ss.; ejus radices ori et capiti respondent III, 299, 5; ejus semen summis ramis consistit ideoque ramis oppositum est III, 290, 6 s.; eodem modo ac apud animalia quæ caput prægrave habent diutius vivunt III, 531, 9 s., 5; id est quæ magnam habent radicem, id est arbores III, 531, 11; rarius aquosa sunt quam animalia atque ideo non facile congelascunt III, 530, 31 s.; pinguedinem ac lentorem habent III, 530, 32 s.; etiamsi sicca ac terrena sint, tamen earum humor non facile exsiccat III, 530, 33 s.; insectis similes sunt quatenus dissectæ vivere pergunt, ac duæ vel multæ ex una fiunt III, 530, 24 ss.; quatenus tamen ab iis differant III, 530, 45 s.; ubique potentia ralicem ac caulem habent III, 530, 48 s.; ideo earum principium ubique instrumenta facere potest ad vivendum necessaria III, 530, 48; parum abest quin earum vitæ longitudo eodem modo se habeat ac vita earum quæ avulsione seruntur III, 530, 50 ss.; quatenus tamen ab iis differant III, 531, 2 s.; iis ubique potentia inest principium III, 531, 4; eodem rediret ac si novella dirimeretur, si in utero separarentur fœtus multiplices quæ uno coitu procreantur III, 332, 26 s.; nonnullæ earum annuæ sunt III, 529, 4, 7; igitur non omnes habent longiorem vitam III, 529, 3 s.; in universum tamen ex earum numero sunt quæ omnium longissimam habent vitam, idque quare III, 529, 9 s.; III, 530, 30 ss.; intra eas idem efficit calor quod in exterioribus corporibus III, 483, 31 ss.; ad earum calorem naturalem incolumem servandum sufficit refrigerium quod efficit aer ambiens et alimentum intrinsecum III, 536 3 ss.; valido gelu ingruente exarescunt atque siderantur, vel sphacellismum patiuntur III, 536, 10 ss.; item valido aestu III, 536, 12 ss.; earum interitus naturalis, ariditas vocatur III, 548, 29; III, 549, 25; nimis purgationi obnoxie sunt III, 372, 32 s., cf. 24 ss.; iis proprium est ut corporis aspritudine saluti prospiciant III, 281, 51 s.; nulla alia munera habent nisi accretionem et deminutionem III, 601, 1 s.; hinc etiam somno ac vigilia carent III, 501, 2, 50 ss.; IV, 17, 52; IV, 22, 4 s.; idque quia anima sentienti caret III, 501, 3 s., 51 s.; non dormiunt sed somno simili modo efficiuntur III, 415, 23, 25; IV, 20, 21 ss., cf. II, 187, 21; idque quia expers fieri nequeunt III, 415, 26 s.; earum vitam agunt fœtus nondum sensu præditi III, 415, 24 s.

Plantæ (*de earum partibus*); supra et infra habent III, 305, 37 s.; III, 532 28; iis sola competunt supra et infra II, 390, 29; II, 391, 16 s.; dextro et sinistro carent II, 391, 17; inferne radicibus alimentum capiunt III, 285, 18 s.; igitur caput deorsum tenent III, 285, 17; quapropter eorum supra infra, inferiora vero supra sunt III, 285, 19 s.; III, 290, 4; quomodo apud eas distinguatur supra et infra III, 305, 38 ss.; iis magis proprium esse videri possit infra quam supra III, 305, 43 s.; quatenus eodem modo se habeant earum infra et supra ac apud animalia, quatenus diverse III, 305, 44 ss.; earum supra radices sunt, idque quare III, 305, 47 ss.; earum partes facultate quadam agendi et patiendi præditæ sunt, sed rationes earum nequaquam ad unguem perspectæ sunt III, 605, 43 ss.; earum natura stabilis est III, 243, 24 s.; igitur iis multiplicibus partibus dissimilariibus opes us est, idque quare III, 243, 25 s.; igitur seorsum spectandæ sunt III, 243, 26 s.; earum partes instrumenta sunt, sed admodum simplicia III, 444, 39 s.; earum partibus equiparandæ non sunt partes animalium III, 358, 46; cum animalium membris comparantur IV, 22, 47 ss.; earum partes aliæ semper perstant, aliæ non IV, 23, 36 ss.; non sunt determinatæ IV, 23, 41 ss.; raræ sunt idque quare IV, 31, 6 ss.; quædam iis propriæ sunt et quædam communes IV, 22, 42 s.; IV, 24, 3 ss.; in novella nihil invenitur quod totius pars non sit III, 347, 37 s.; unicuique pars est quæ nutritioni præest III, 349, 21 s.; idque quia perfecta minus ut sui simile faciat III, 349, 23 s.; earum caput et pars superior radix est III, 581, 11 s.; earum partes superiores prius fiunt quam inferiores III, 359, 43 ss.; earum flores semen præcedunt III, 134, 30; earum cædem et rami cur rotundi sint IV, 201, 15 ss.; quædam earum partes ad generandum aptæ IV, 25, 10 s.; earum humores IV, 24, 9 ss.; partim frondem amittunt, partim perpetuam habent III, 422, 6 s.; omnes partiaro folia emittunt III, 422, 10 s.; quæ perpetuam frondem non habent iis hieme defluunt folia, idque quare III, 422, 19 ss.; quare post hiemem folia recuperent III, 422, 44 ss.; cur folia amittant, v. *Foliorum defluvium*.

Plantæ (*de earum nutritione*); iis competit nutritio et accretio III, 449, 33; parva aliqua copia quotidie accretur III, 324, 41 s.; si perexiguam huic copiam adderetur, multum earum moles increveret III, 324, 42 ss.; e terra gignitur II, 530, 41; præcipue terra constant III, 389, 17 s.; III, 546, 19 s.; alimentum petunt e rei cui adhærent III, 89, 51 s.; eas durant veritas et hiems earumque incrementum inhibent III, 89, 15 ss.; iis prosunt Austri a mare flantes, idque quare IV, 112, 50 s.; IV, 246, 35 s.; eas putrefacit aestus III, 90, 20 s.; earum alimentum humidum esse debet III, 377, 33 s.; alimentum et incrementum capiunt quod aliqua sui parte adhærent III, 377, 36 s.; igitur earum vitam primum agunt et viviparorum et oviparorum fœtus III, 377, 34 ss.; quo modo terra utatur matre utitur fœtus III, 357, 15 s.; quo modo radicibus incrementum capiunt, eodem modo venis umbilicibus fœtus III, 357, 27 ss.; duobus indigent, materiæ et loco naturæ suæ congruenti IV, 35, 5 ss.; in aere non invenitur IV, 35, 10; quattuor indigent IV, 37, 11; tres vires habet e terra, aqua, igne IV, 30, 4 ss.; earum alimentum sive terra vel aqua sive res ex his factum sunt III, 390, 41 s.; earum alimentum multiplex est etiamsi sola aqua ali videantur II, 463, 6; quare habere debeant caloris naturalis et vitæ principium III, 226, 26 s., cf. III, 243, 22 ss.; radicem ope e terra capiunt alimentum confectum III, 234, 41 s.; III, 243, 29 s.,

III, 356, 40 s.; cf. III, 276, 40 s.; ideoque terra et ejus calore tanquam ventriculo utuntur III, 234, 43 s.; nec excrementum habent III, 66, 46; III, 234, 43; III, 281, 43 s., 53; III, 664, 24 s.; IV, 189, 9; nec ejus locum III, 243, 19 s.; foris excrementa gignunt III, 487, 40; excrementi inutilis loco fructus et semina fundunt III, 243, 21 s.; iis multum ad bonum habitum confert regionum natura III, 83, 29 ss.; iis largum suppediat alimentum solum pingue III, 409, 7 s.; cito in dulci terra nascuntur IV, 35, 37; iis pro sunt imbres III, 163, 6 s.; multotiens nascuntur in locis ubi aqua calida invenitur IV, 36, 47 s.; quæcunque calidis aquis rigantur validiores sunt IV, 172, 34 s.; in ea est prima digestio et maturatio secundum nutrimentum IV, 41, 4 s.

Plantæ (de earum generatione); omnium principia sunt mas et femina III, 392, 19 s.; vivunt quia masculini et femini generis participes sunt III, 344, 48 s.; iis similia evadunt animalia cœventia III, 344, 8; sexum non distinctum habent III, 320, 15 s.; III, 343, 14 s., cf. 26, 44 s.; III, 358, 19; III, 392, 20; IV, 17, 53 s.; IV, 20, 39 ss.; idque quare III, 343, 40 ss.; exiguum tamen sexus discrimini similem differentiam exhibent III, 320, 18; hinc pro similitudine et portione mares et feminae vocantur III, 320, 17; æque ac apes operariæ utrumque sexum simul habent III, 386, 40; si quis eas, postquam semen protulere, in partem masculinam et femininam divisisset, animalibus similes essent III, 343, 36 ss.; semen habent quum sexus discrimine careant III, 333, 45 ss., 51 ss., cf. III, 340, 10 ss.; igitur non e contrariis fiunt, sed ex unico III, 333, 45 ss.; non ex se ipsæ generant III, 343, 16; non genituram projiciunt, sed conceptum, nempe semina III, 343, 16 s.; nullum aliud negotium habent, nisi ut sui simile procreent, 432, 31; III, 145, 46 ss., cf. III, 146, 4 s.; III, 448, 39 s.; nullum aliud officium habent quam seminis et fructuum elaboratiorem III, 322, 24 s., cf. III, 324, 33; III, 343, 40 ss.; IV, 21, 45; generant substantiam sibi similem, idque ex principiis II, 140, 22; plantas generant II, 198, 21; idque ex quonam III, 229, 12 s.; fructus proferunt III, 344, 13; earum principium semine potentia continetur III, 356, 37 ss.; quo modo e semine fiunt eo modo e conceptu fiunt animalia III, 356, 35 ss.; fieri non posse probatur ut earum semine contineatur pars aliqua earum jam facta III, 348, 62 ss.; contendit nequit semina earum spiritus vi excerni III, 353, 39 ss.; excernunt ea quo loco fructus ferre solent III, 353, 40 s.; apud eas quoque semen ab omnibus partibus decedere debet, si ita se habet res apud animalia III, 330, 12 ss.; animalia tamen nondum habebant quum generarent, multa adimi possunt, multa postea subnascuntur III, 330, 14 s.; unde constat semen non a tota proficisci III, 332, 28 s.; earum semen natura differt ab animalium III, 340, 18 ss.; ubinam in eorum seminibus adhæreat principium III, 375, 14 ss.; quomodo e semine fiant, quæstio est multis dubiis obnoxia III, 347, 18 s.; quomodo e semine fiunt, sic substantia e subjecto quodam II, 257, 32; partim e semine aliarum plantarum, partim sponte gignuntur III, 76, 41 s.; III, 385, 25 s.; earum quæ sponte gignuntur aliæ e terra capiunt alimentum, aliæ aliis plantis innascuntur III, 76, 43 s.; III, 320, 22 ss.; de iis seorsum agendum est III, 320, 28 s.; præcipue in plantis occurrunt, idque quare III, 482, 51 ss.; partim semine, partim surculis avulsis, partim subole gignuntur III, 389, 33 s.; quatenus iis comparari debeant testacea favicantia vel quæ subole procreantur III, 389, 36 ss.; ab unico motu universum profuturunt an-

num fructum III, 332, 21 ss.; non omnes semen simile proferunt ei quo natæ sunt IV, 28, 4 s.; earum diversitas in proferendis fructibus IV, 24, 27 ss.; IV, 41, 30 ss.; quædam earum fertiles sunt, reliquæ vero steriles III, 75, 12; idque nullo sexus discrimine III, 380, 14 ss.; est in iis quod pariat et generet, non vero quod ineat III, 75, 32 ss.; multæ fecunditate differunt inter se, etiam si ad idem genus ac eandem speciem pertineant III, 335, 33 ss.; maximæ plurimos fructus ferre non solent III, 404, 19 s.; parvæ interdum fecundiores sunt III, 324, 37 s.; III, 371, 44 ss.; quædam sæpius eodem anno fructus proferunt, idque quare IV, 41, 34 s.; nonnullæ multos fructus fundunt, idque partim propter vigorem, partim propter debilitatem III, 336, 1 s.; quædam omni semine carent, idque quænam III, 335, 51 s.; terræ motibus non oriuntur IV, 31, 30 s., 49.

Plantæ (earum colores, odores, usus); simul cum cotione colores mutant III, 648, 1 ss.; III, 653, 51 s.; earum colores IV, 27, 29 ss.; IV, 42, 17 ss.; viriditas IV, 40, 3 ss.; in iis colorum principium herbaceum est III, 648, 9 s.; earum partes quæ supra terram sunt primum virides sunt, quæ sub terra albæ III, 648, 33 ss.; nonnullæ flores ejusdem coloris habent ac fructus III, 650, 29 ss.; in nonnullis multum differunt III, 650, 32 ss.; nonnullæ unicum tantummodo colorem habent III, 650, 25 ss.; earum fructus eandem semper coloris naturam servant ubi semel ex herbaceo in alium transierit III, 650, 27 ss.; quæ nigros fructus habent earum sarmenta, germina, folia nigra, idque quare III, 649, 47 s.; earum germina vetusta multo nigriora sunt novellis, idque quare III, 648, 28 ss.; novella flaviora, idque quare III, 648, 29 ss.; eas nigras reddunt aquæ frigida, albas vero calida, II, 425, 40; multæ graviter olent III, 487, 20 s.; cur multæ ubi arida fiunt suavis oleant IV, 188, 42 ss.; ubi oriatur quod ex iis comedi potest IV, 37, 11 ss.; animalium gratia exstant, 489, 43; IV, 22, 10 s.; earum succis aluntur nonnulla insecta lingua prædita III, 156, 14 s.; ubi florent, ceram conficiunt apes III, 199, 43, cf. III, 97, 7, 12; ideoque tunc castranda sunt alvearia III, 199, 43 ss.; iis vescuntur anguillæ fluviatiles III, 150, 25; earum in ligno gignuntur insecta quædam III, 93, 21; ex iis putrescentibus fiunt animalia III, 76, 48; III, 77, 20; pullulantes dirimunt lapides, non tamen pedetentim sed confertim II, 346, 34; IV, 179, 42.

Plantæ (varietas earum species et diversitates); iis multiformiorem speciem habent animalia, idque quare III, 243, 27 ss.; earum divisio IV, 25, 16 ss.; quædam domesticæ, quædam hortenses, quædam silvestres, ut et animalia IV, 25, 47 s.; quæcunque domesticæ exstant etiam silvestres, nec omnia mansuescere possunt IV, 169, 29 ss.; non cultæ omnes silvestres fiunt IV, 26, 1 s.; quædam fructus ferunt, quædam non IV, 26, 2 s.; quædam oleum IV, 26, 3; quædam folia habent, quædam non IV, 26, 5; quædam ramos habent, quædam non IV, 26, 6; cur aliæ semel semen proferant et tunc moriuntur, aliæ sæpius IV, 215, 10 ss.; varietas illarum diversitates IV, 26, 7 ss.; in plantatione IV, 27, 40 ss.; quædam fructus ante folia proferunt IV, 38, 47; quædam folia ante fructus idque quare IV, 38, 48; IV, 39, 8 ss.; quædam folia simul et fructus idque quare IV, 38, 47; IV, 39, 16 ss.; quædam folia et fructus cito proferunt, quædam tarde IV, 27, 25 s.; earum diversitates in foliis IV, 26, 32 ss.; IV, 29, 7 ss.; in maturandis fructibus IV, 29, 10 ss.; in masculis et feminis IV, 29, 20 s.; in cortice IV, 26, 34 ss.; in nodis IV, 26, 35; in spinis IV, 26, 36; in rami

IV, 26, 37 ss.; in surculis IV, 26, 39; in radicibus IV, 26, 40 ss.; quædam coalescunt, idque quænam IV, 278, 1; quænam flore careant IV, 42, 20 ss.; sine foliis ubi gignatur IV, 35, 26; panno viridi similis, sine foliis IV, 38, 25; sine radice et foliis IV, 38, 48 s.; sine ramis et foliis IV, 25, 2; quædam stipitem sine fructu et folio habet IV, 39, 1; quædam caulem semper inanem habent IV, 218, 1 s.; ex alia planta nascentur IV, 38, 28; ut fila crescens IV, 36, 17 s.; IV, 38, 36 s.; multum spinosa IV, 38, 31, 38; diversitates secundum figuras IV, 40, 21 ss.; quædam sursum feruntur, quædam deorsum, quædam inter hæc, idque quare IV, 40, 40 s.; figuræ in quantitate seminum erunt IV, 40, 47 s.; earum pyramidalis forma IV, 40, 1 s.; earum differentie secundum terras ubi nascuntur IV, 26, 12 ss.; multæ in montibus sunt, idque quare IV, 35, 43 ss.; in montibus altis proveniens, si species fuerit promptior et aptior medicinæ erit IV, 37, 46, cf. 15 s.; non multæ erunt in locis a sole remotis idque quare IV, 37, 49 s.; nec in salisitis et siccis IV, 35, 37 ss.; unctuosæ cito luto ingenio gignitur IV, 37, 18 s.; earum decoctio in locis calidis IV, 35, 49 ss.; super solidos lapides nascentur IV, 37, 21 s.; terreniores ac lapidiores sunt in regionibus aëquilonis et vento expositis, idque quare III, 421, 41 ss.; compactæ in terra compacta IV, 36, 21 s.; odoratæ in Syria et Arabia, idque quare IV, 189, 15 s.; quæ in mari Rubro nascuntur, ibi magnæ erunt, alibi vero parvæ IV, 26, 14 s.; in terra Æthiopum quæ dicitur Zara nascentes, ibi melius quam alibi procreantur IV, 26, 17 ss.; quædam plantatorem indigent, quædam non IV, 28, 50 s.; earum plantationis tempus IV, 28, 51 s.; aliæ annuam, aliæ diuturnam habent vitam III, 527, 7 s.; quæ grossos cortices habent, quomodo extendantur IV, 42, 26 s.; in eremis IV, 35, 47 ss.; interficientes IV, 29, 35; vinales IV, 29, 34; medicinales IV, 29, 35; lac emittentes IV, 42, 29 ss.; super aquæ superficiem nascentes IV, 36, 4; nec radices, nec folia habentes IV, 36, 14 ss.; in aqua nascentes IV, 38, 3 ss.; in stagnis IV, 38, 12 s.; quæ in aliam speciem transmutantur IV, 28, 33 ss.

Plantæ acres; cur earum semina acriora quam radices et folia IV, 216, 1 ss.

Plantæ amare; in nive inveniuntur IV, 35, 13 s.

Plantæ annuæ; versus inferiora et fructum incrementum capiunt III, 531, 12 s.; iis accensenda sunt legumina et frumentum III, 372, 26 ss.; post seminis proventum areascunt, idque quare III, 372, 25 ss.

Plantæ generantes; quatenus eodem modo fiant ac animalia generantia III, 390, 38 ss.; maris principio non indigent III, 390, 38 s.; idque quare III, 390, 40.

Plantæ marinæ; quinam pisces iis vescantur III, 149, 33 s.; iis nutriuntur quædam testacea III, 148, 9 s.

Plantæ novellæ; incremento opus habent III, 356, 41; nutriuntur alimento quod semine continetur III, 357, 34 s.

Plantæ odoratæ; cur urinam movere possint IV, 117, 30 s.

Plantæ pingues; inprimis perpetuam frondem habere solent III, 422, 16 s.; idque partim propter ipsam pinguedinem, partim propter alias causas de quibus alio loco sermo fiat III, 422, 17 ss.

Plantæ silvestres; quænam IV, 216, 33; multæ clavis confixæ hortenses sunt IV, 28, 47 s.; omnes frondem crebriorem habent IV, 221, 15 s.; omnes plantæ non cultæ sunt IV, 25, 48; IV, 26, 1 s.

Plantæ sponte nascentes; earum conceptum partim principio, partim ejus primo alimento constat III, 390, 49 ss.; igitur eodem modo sunt quo animalia sponte nascentia III, 390, 48 s., v. *Sponte pullulantia*.

Plantæ submersæ; iis vescuntur aves fissipedes quæ carnivoræ non sunt III, 151, 43 s.

Plantæ terrestres; nonnullæ earum in aliis plantis vivunt, nonnullæ aliæ absolutæ vivere possunt III, 221, 29 ss.

Plantæ et animalia; ex aere et aqua proveniunt vel in iis inveniuntur III, 413, 47 s.; necessario solis et ignis motibus reguntur, idque quare III, 413, 47 s., d. 39 ss.

Plantis (de); de iis tractatus citatur III, 78, 44 s.; III, 531, 13 s.; innui videtur III, 422, 17; III, 533, 17; IV, 29, 31.

Planta pedis (ὁ τῆς ποδός); quænam ad eam deveniant res secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 5; cur in iis titillemur IV, 285, 42 ss.

Plantaria animalia; v. *Animalia plantaria*.

Plantationes (ἐκφυτεύσεις); quomodo fiant, idque quare III, 534, 4 ss.; ejus tempus IV, 28, 51 ss.; earum diversitates IV, 27, 40 ss.; ex iis constat animam vegetativam apud plantas medium locum inter caulem et radicem occupare III, 533, 45; idque quomodo III, 534, 1 s.

Plantator; eo indigent quædam plantæ, quædam non IV, 28, 50 s.

Planum (ἐκπέδον); corporis terminus est II, 633, 11 s.; ejus terminus est linea II, 633, 14; linea sublata tollitur II, 521, 42 s.; igitur quidam lineam ejus substantiam esse dicunt II, 521, 40 ss.; eo sublato tollitur corpus II, 521, 42 s.; igitur id nonnulli corporis substantiam esse dicunt II, 521, 40 ss.; linea erit, si utriusque principia a se invicem pendunt II, 625, 9, 33; item, si utriusque principia eadem sint II, 625, 28; linea non habebit, si utriusque principia non a se invicem pendunt II, 625, 33, cf. 6; id lineæ motu fieri ferunt III, 440, 24 s.; eodem redit an ex iis solida, an ea e lineis componas II, 411, 21 s.; eorum speciei notio una est II, 519, 50; a materie inseparabile est, sed non eodem modo quo animæ affectus III, 433, 13 ss.; plantarum figurarum genus est II, 532, 21; aut terminus aut divisio corporis est, idque in altitudine II, 498, 19 s. II, 499, 5 s.; II, 587, 2 ss.; nullum pondus habet quia nec linea, nec punctum II, 411, 44 s.; cum alio plano duobus modis componi potest II, 412, 23; quodam modo auctum majus efficit, quodam modo non II, 497, 40; eorum copia corpora alia aliis graviora sunt II, 412, 28 s.; Individuum esse non potest II, 321, 2 ss. bifariam divisibile est II, 520, 27, cf. 25; secundum lineam dividitur II, 611, 45 s.; si punctum dividi nequeat, et ipsum dividi non poterit II, 611, 47 s.; ex iis nihil consistere posse videmus II, 613, 18 s.; igitur substantia materialis non sunt II, 613, 20; iis igitur substantia prius est corpus II, 613, 10 s.; at notione priora sunt II, 613, 21; nequaquam anima prædictum esse potest II, 613, 13 s.; probantur triplicia esse debere, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ existant II, 612, 6 ss.; circa ea versatur mathematica II, 613, 51; III, 432, 7 ss.; si sciamus quidnam sit id multum confert ad perspicendum quot angulis rectis æquales sint anguli trianguli III, 432, 7 ss.; eorum non eadem principia ac numerorum III, 431, 23 s.; ejus naturam imitantur numeri aliqui, idque quænam II, 526, 9 ss.; de eo et seorsum et conjunctum prædictatur latum et angustum II, 630, 13 s.; ex iis omne corpus componunt nonnulli (nempe Plato) II, 411, 11; eorum refutatio II, 411, 16 ss.; qui ex iis tanquam primis et inseparabilibus elementis constare putant gravitate prædita, ridiculum est si dicant majus esse gravius II, 425, 9 ss.; usque ad ea dissolvit elementa

Plato II, 454, 16; materies prima et nutrix esse nequeunt II, 454, 17; eorum dissolutione nonnulli (sc. Plato) elementorum inter se invicem transitum fieri censent II, 420, 11; refutatur hæc opinio II, 420, 50 ss.; secundum Platonem se eodem modo habet ad corpus quo linea ad id II, 412, 39 s., cf. II, 411, 21 s., 45 s.; II, 412, 35; id ex lato et angusto composuit Plato II, 484, 17; item quidam Platonici II, 625, 1; II, 631, 47 s.; si Platonis placita vera sint, solido non inerit, nec ei linea II, 484, 18 s.; nec numerus II, 484, 21; ea primas magnitudines esse censet Plato II, 435, 52; rationi consentaneum non videtur ad ea usque dividere corpora II, 435, 1, cf. 8; ex his nihil nisi solida fieri possunt II, 435, 9; affectum nullum ex his gignere licet II, 435, 10; ejus numero (i. e. tribus) opinionem assimilat Plato III, 434, 17; ea e communium numerorum atque idearum natura pendere censent nonnulli (Platonici) II, 539, 14; ea forsitan e triade faciunt idearum assertores II, 633, 32 s.; natura quædam est secundum eosdem II, 616, 30; qui in ea dividunt corpora, globum solum non dissecant II, 393, 35 ss.; iidem non dividunt quemadmodum totum in partes dividitur, sed in res genere diversas II, 393, 39 ss.; latet an ex eo constet unum secundum Pythagoreos II, 634, 11, v. *Superficies*.

Plana indivisibilia (*ἐὶς αἰσθητά*); secundum Platonem figuræ numeris definitis determinantur II, 449, 18; densitate et raritate inter se differre non poterunt quia iis vacuum non inest II, 449, 51 ss.; omni ex parte affici nequeunt II, 451, 7.

Planum spatium; universum tribus figuris expleri potest, nempe triangulo, quadrangulo et sexangulo II, 421, 40 ss.

πλάσμα v. *Figmentum*.

πᾶσα τῶνδε v. *Fictitium*.

πλαστόν v. *Formatile*.

Platanus; nullo ferunt fructus, sed aliam utilitatem præbent III, 641, 22; ejus folia lata IV, 196, 42; exemplum citatur, 186, 43.

Platæ (οἱ πικραῖνες); aves gregales sunt III, 157, 49 s.; in fluviis degunt III, 181, 31 ss.; conchas magnas lævesque comedunt idque quomodo III, 181, 32 ss.; IV, 77, 18 ss.; eas in loco ventriculo præmisso coquant III, 181, 33 s., cf. III, 271, 40 s.; a Strymone fluvio ad Istrum migrant, ibique pariunt III, 156, 42 ss.; omnes simul abeunt atque posteriores a prioribus expectantur, idque quare III, 156, 44 ss.

Plates; pater Pamphilæ III, 94, 14.

Plato; Pythagoreis aliisque philosophis antiquis posterior II, 477, 25; II, 575, 48; ante hunc sex millibus annorum vixit Zoroaster fr. 31, a; inde a puero Cratylus familiaris atque placitis Heracliti enutritus est II, 477, 27 ss.; quomodo placita sua partim Pythagoreis, partim Heraclito, partim Socrati debuerit II, 477, 26 s., 29 ss., cf. II, 615, 6 ss.; quot annos cum Socrate manserit fr. 323, b; ejus placiti de ideis origo II, 477, 35, cf. II, 627, 3 ss.; II, 478, 13 ss., cf. II, 499, 9 ss.; II, 615, 6 ss.; quatenus cum Pythagoreis consentiat, quatenus de his differat II, 477, 26 s., 41 s.; II, 478, 47 ss.; ejus de ideis placita II, 477, 40, cf. II, 539, 7 s.; II, 626, 27 ss.; item de rebus mathematicis II, 477, 47 ss.; II, 484, 1; II, 489, 15; II, 491, 50 s.; II, 626, 28; item de magno et parvo et de uno II, 478, 1 s., 44 ss.; quænam placita debuerit dialecticæ studio II, 478, 12 s.; quænam ejus placitis de dyade ansam dediderint II, 478, 15; patet eum causa materiali et formati usum esse II, 478, 26, cf. 44; II, 479, 3; item causa finali II, 478, 32; ejus de causis sententia fr.

86, a; recte dubitabat, utrum a principiis an ad ea fieri debeat iter II, 3, 13; quamam priores et posterioris distinctione usus sit II, 523, 45 ss.; perperam eundem falsum esse dixit quem verum II, 533, 16 s.; ejus de hac re ratiocinatio exponitur et defenditur II, 533, 17 s.; non male artem sophisticam non enti accenset II, 535, 43; II, 593, 30 s. II, 511, 1 s.; ejus admirator Aristoteles fr. 324, a; regibus comparantur qui genere cum eo conjuncti sunt, *ibid.*; epigramma in ejus honorem fr. 334, b; oratio in ejus laudem fr. 319, b; ejus orationis genus quale fr. 24, b; eo teste medici opinio de futura sanitate magis rata habetur quam ignorantis II, 511, 1 s.; in *Phædro* ironice adhibet verba composita ac peregrina, 393, 13; quomodo vocaverit oculum, phalangium et medullam, 236, 33; ejus *Gorgiæ* lectio agricolam quendam Corinthium ad studium philosophiæ impulit fr. 42, a; ejus *Rempublicam* πολιτείαν appellabat Aristoteles fr. 307, b; eam in compendium redegerat Aristoteles fr. 79, a; item ejus *Timæum* fr. 79, b; melancholia laborabat IV, 265, 33; quidnam dixerit Archibio, 344, 21; item Neocli IV, 270, 20; quidnam ei dixerit Aristippus, 377, 46.; citatur sub nomine *Socrates junior* II, 550, 38; innui videtur II, 294, 35.

Plato (ad Platonem referenda videntur etsi non nominetur); propter experientiam defectum res de quibus omnes consentiunt, parum perspexit II, 435, 11; quum parum in rebus naturalibus versatus esset, principia posuit quæ longius inter se connecti nequeunt II, 435, 12 s.; propter ratiocinatum eopiam paucis inspectis temere pronuntiavit II, 435, 13 ss.; λογικῶς non φυσικῶς speculatus est II, 435, 17; trigonum ideale (αὐτοτρίγωνον) multa esse putabat II, 435, 19 (cf. *Timæus*, p. 57, C, D).

Plato (ejus placita); e magno et parvo materiem facit, ex uno formam II, 252, 20; II, 256, 14; II, 259, 49 ss.; ejus magnum et parvum, quatenus excessus et defectus indeque contraria sunt, antiquorum physicorum condensationi et rarefactioni respondent II, 252, 18 ss.; vacuum esse negat II, 449, 23; III, 540, 12; ei igitur generationes et discretiones factu solummodo fieri possunt II, 449, 22; ejus placita de gravi et levi expenduntur II, 424, 27 ss., cf. II, 430, 37 ss.; elementa ante mundi creationem inordinate moveri putabat II, 413, 34 s.; hujus opinionis refutatio II, 413, 35 s.; ignis et reliquorum hujus generis omnium elementorum esse censet II, 449, 13; ejus de primis rerum principiis placita quomodo a Leucippi differant II, 449, 14 ss.; plana indivisibilia figuris numero finitis determinari censet II, 449, 16, 18; ejus plana indivisibilia densitate et raritate inter se differre non poterunt, quia iis non inest vacuum II, 449, 51 ss.; ejus placita de omnium rerum susceptivo (παρδεχοῦς) expenduntur II, 454, 7 ss.; elementa in plana dissolvit quæ nutrices vocat II, 454, 16 s.; elementa partim in se invicem transire censet, partim non II, 458, 51, cf. II, 420, 51; II, 421, 16 ss.; innuitur ejus placitum quo omne corpus e planis compositum est II, 411, 14 s. cf. II, 412, 30; refutatur hæc opinio II, 411, 16 ss.; II, 420, 50 s.; in *Divisionibus* tria agnoscit elementa II, 456, 23; solummodo de elementorum ortu et interitu verba facit II, 434, 11 s.; de alteratione et accretione nihil dixit II, 435, 15 s.; solus determinare aggressus est quid sit locus II, 286, 49; idem esse putat quod recipiendi aut participandi vim habet et locum et spatium II, 236, 44, 47; II, 287, 17; in *Timæo* locum idem esse pronuntiat quod materiem II, 286, 43; II, 287, 18 s.; in *Opinionibus* non scriptis idem quod ma-

gnum et parvum II, 287, 17 ss., cf. II, 286, 45 ss.; cum rogare oportet quare numeri et ideas non sint in loco II, 287, 15; unicus est qui tempus genitum esse putet II, 343, 33 s.; tempus una cum cælo genitum esse censet II, 343, 43 s.; definit lationem mutationem loci, 209, 14; infinitum substantiam quandam, non accidens esse putat II, 276, 50; nihil extra cælum, ne ideas quidem esse statuit II, 277, 2; infinitum cum rebus sensui patentibus tum ideis inesse statuit II, 277, 4; duo infinita recepit, nempe magnum atque parvum II, 277, 10; iis non utitur II, 282, 30, cf. II, 283, 18; numeros non ultra denarium provehit II, 282, 36; ens et unum considerat tanquam entium substantiam II, 489, 44; II, 497, 1 ss.; II, 576, 47 s.; potentia ens cum relatione confudit II, 631, 51 ss.; æque cum eo confundere potuisset quale II, 631, 53 s.; in *Timæo* asserit ingeneratum interire et factum æternum esse posse II, 384, 26 s.; cælum ait factum esse, sed reliquo tempore semper fore II, 384, 27 s.; interdum principium esse contendit id quod se ipsum movet II, 604, 33 s.; igitur motum, id est actum, semper fuisse censet II, 604, 27 s.; non vero dicit quinam fuerit hic motus, nec quamobrem II, 604, 28 s.; nec qualis primus II, 604, 32; nec quidnam fuerit se ipsum movens II, 604, 33 s.; posteriorem et una cum cælo fuisse animam ait II, 604, 34 s.; primus ideas esse posuit II, 626, 27; primus ideas numeris adsimilavit II, 626, 28; fr. 84, a; ejus placita de ideis refutantur II, 482, 2 ss.; II, 615, 28 ss., cf. II, 491, 54 ss.; haud male ideas esse dixit quæcunque natura sunt II, 601, 37; perperam ex unica materie (nempe dyade) plura (nempe numeros) generat II, 478, 19; II, 638, 53, s.; opinionem, tempus, injustitiam, iudicium, mixtionem numeros esse dixit II, 481, 48 s.; quæ in cælo sunt et fiunt a numeris repetit II, 481, 49; sed numeros sensibiles ab intelligibilibus distinxit II, 481, 50, cf. II, 483, 53 s.; unum numerorum principium esse censet II, 622, 20 s., cf. II, 618, 49 ss.; II, 619, 6 s., 43; II, 620, 4; II, 621, 50; fr. 83, a, b; primam aliquam dyadem et triadem esse censebat II, 622, 22; dyadem primam et monadibus inæqualibus, sed æqualibus factis construit II, 619, 9 s.; numeros non comparabiles habet II, 622, 22 s.; ejus de numeris et ideis placita refutantur II, 618, 24, cf. II, 483, 33 ss.; II, 622, 23 ss.; ejus de anima, de numeris idealibus et de rebus cognoscendis et dijudicandis opiniones III, 434, 29 ss., cf. III, 437, 22 ss.; ejus de numeris placita præferenda sunt eorum opinionibus qui ideas esse negant, numeros vero ensium prima esse censent II, 622, 20 s.; ejus placita de re mathematica refutantur II, 492, 8 ss.; puncta oppugnabat, ea principia lineæ appellans, idque quare II, 484, 26 s.; sæpe lineas insocabiles ponebat II, 484, 28; primas magnitudines plana esse censet II, 434, 52; ejus de terræ motu vel quiete placita II, 404, 4 ss.; II, 407, 31; refutatur hæc opinio II, 407, 33 s.; secundum ejus expositionem in *Phædone* (p. 111, C) flumina non eodem semper fluent, idque quare III, 578, 6 ss.; ejus de plantis opinio IV, 17, 47 s.; ejus definitio animalis non quadrat in ideam animalis, 249, 12; quomodo definiaverit animam, 237, 23; animam in tres partes distinxit II, 243, 7; secundum eum anima eodem modo corpus movet quo secundum Democritum III, 437, 22 s.; idque quia ei connexum est corpus et quia ipsa movetur III, 437, 23 ss.; animam secundum numeros harmonicos partitam esse censet, idque quare III, 437, 26; animæ linea recta in circulum inflexa est, eodem teste, isque circulus in alios partitus est ut animæ motus cæli la-

tionibus similes evaderent III, 437, 28 ss.; refutatur hæc opinio III, 437, 32 s.; III, 438, 25; eo teste præferendum erat animam nunquam cum corpore copulatam esse III, 438, 16 ss.; perperam intellectum magnitudini assimilat III, 437, 32 s.; manifesto animam mundi intellectui assimilat III, 437, 38 s.; ejus placitum de felle animam jecori insitam mordente vel phantante refutatur III, 274, 36 ss.; animam idearum locum esse dixit III, 467, 28; ejus de respiratione opinio explicatur et refutatur III, 540, 1 ss.; ejus de visu opiniones refutantur III, 477, 51 ss.; recte distinxit animæ partem rationalem et irrationalem II, 131, 1, cf. II, 137, 14; II, 155, 47; cuique animæ parti virtutes congruas tribuit II, 132, 1; perperam virtutem confudit cum scientia de bono (τὸ καλὸν) agente II, 132, 3; quomodo probavit voluptatem summam bonum non esse (v. *Philebum*) II, 117, 30 ss.; in *Republ.* publicis quattuor republicas species distinxit, 551, 36; quare Lycurgi propositum vituperavit (cf. *Leg.* I, p. 181), 514, 31; quænam ei in legibus ferendis propria sint, 519, 48; jure pro portione uti videtur II, 131, 40, v. *Socrates Phædonis*, *Aliqui*.

Plato; citatur ejus *Convivium* nomine *Sermonum amatorum* (p. 189, C), 499, 30; dictum ex eo fr. 330, b (?).

Divisiones; citantur II, 456, 23.

Gorgias citatur (p. 482, E); 290, 12; nominatur fr. 42, a.

Hippias (minor); (p. 365-369) citatur II, 533, 16.

(*Laches*); (p. 196, D) II, 33, 42.

Leges, laudantur, 503, 12; (I. I, p. 630, E) citantur, 514, 31; (I. II, p. 653, B), II, 16, 41; (I. IV, p. 715 fm.) III, 642, 25; (I. IV, p. 718, A) fr. 330, b; (I. VI, p. 777, E) innuitur, 496, 6; (I. II et VI) innouatur, 519, 50.

Meno; (p. 80, D) citatur, 121, 33; (p. 81 ss.), 113, 51; (p. 73, A), innui videtur, 495, 32.

Opiniones non scriptæ; citantur II, 286, 46; II, 287, 17 ss.; fortasse innouantur II, 259, 41 ss., cf. *Aliqui*.

Phædo; citatur (p. 100, B) II, 483, 26; II, 617, 8; II, 463, 42; (p. 111, C) III, 577, 42 s.

(*Politicus*); alludi videtur (p. 302 ss.), 482, 8; (264, D) II, 552, 27 s.; (p. 265 cf. 261, C) III, 223, 26; III, 225, 7; (p. 303, A), 544, 49.

Respublica; citatur (I. II, p. 369 D) II, 151, 40; (I. II, 369 ss.), 547, 31; (I. II, p. 375, E), 608, 51; (I. V, p. 469, E), 390, 15; (I. V, p. 461, C), 497, 1; (I. VI, p. 488, A), 390, 18; (I. VIII, p. 546, C), 588, 40; (I. X, p. 601, B), 390, 19.

Sophista; citari videtur II, 535, 43; II, 593, 30.

Theætetus; (p. 178, C, 171, E) citari videtur II, 511, 1 s.

Timæus, citatur II, 286, 44; II, 287, 17.

Platonici; v. *Hodierni et Numerorum idealium assertores*; definitionibus student II, 571, 43; ideas esse statuunt, *ibid.*; quæ de ideis protulerunt opiniones partim recte sese habent, partim non II, 626, 29 s. cf. II, 618, 32 s.; id quod ipsi agnoscunt non eadem, sed contraria dicentes II, 626, 30 s.; eorum approximationes et principia falsa sunt II, 626, 31 s.

Plausus; eo delectari videntur apes III, 199, 54.

Plebiscitum; res agendas spectat, quippe quam ætium sint II, 71, 9; pertinent ad jus legitimum II, 61, 35; quamobrem necessaria sint II, 65, 10; ita se adaptant ad res agondas, ut norma plumbea ad lapides II, 65, 14; universale esse nequit, 519, 45; ubi sit omnia administrantur, nec respublica, nec vera democratia est, 519, 43; in quonam democratia genere apud ea

summa sit auctoritas, 549 11; cuius rei causa demagogi sunt, idque quomodo, 549, 12, 30; tyrannorum mandatis respondent, 549, 26; ægre ferunt sententiæ suæ tenaces, si horum ad instar non ratæ habentur ipsorum opiniones II, 85, 43.

Plebs; ejus species agricola, artifices, circumforanei, maritimi, portitores, piscatores, operarii, quorum ita tenuis est res familiaris, ut otiosi nequeant, liberi qui non ex utroque cive nati sunt, 548, 31, cf. 590, 37; 597, 6; olim ruri vivens sedulo agriculturæ operam dabat, 571, 6; ei semper res agendæ tradi debent, 577, 1; ei apud Homerum renuntiant reges quod deliberaverint II, 28, 44; regibus auctoritatem detraxit, 538, 17; vix unquam contra se ipsam seditionem movet, 566, 6; optima est quæ agricolis constat, 593, 4; dein quæ pastoribus, 594, 7; quibusnam legibus ad agriculturam incitanda sit, 593, 45 ss.; in oligarchia ex agro in urbem congreganda non est, 418, 19; quæ non ex agricolis vel pastoribus constat, longe deterior est, idque quare, 594, 12; quo usque et quomodo augenda sit in ultimo democratiae genere, 594, 36, 42; deterior semper segreganda est, 594, 30; penes eam summa auctoritas est in democratiis, 526, 26; penes eam in ultimo democratiae genere vel in leges dominium est, 560, 24, cf. 549, 10; 550, 54; necessario vel omnes ejus partes in democratia reipublicæ administrandæ participes sunt, vel aliæ sunt, aliæ non, 550, 24; nec suffragiis dandis, nec sententiis ferendis privari debet in optima democratia, 450, 8; in patria democratia magistratus eligit, 571, 18; in optimo democratiae genere viris bonis non invidet, 593, 32; potentior est, 574, 20; æquiore animo ubi æqualitatem habet, *ibid.*; monarchia esse conatur, 585, 16; comparatur monarchiæ vel tyranno, 549, 16, 21, 24 ss.; ad eam omnes deferunt demagogi, 549, 31; eam dijudicare oportere dicunt demagogi magistratus criminantes, 549, 35; ejus cupiditates reipublicæ minus noxiæ sunt quam divitum, 557, 48; eam fallacis circumveniunt qui aristocratiis condere volunt, idque quot modis, 557, 45, 49 ss.; ubi divitibus superior facta est, vel victoriam ab iis reportavit, democratiam instituit, 556, 30, 35; ubi mercedis copia suppetit, omnium rerum arbitrium ad se rapit, 591, 43, cf. 550, 54; in democratia leges cavere debent, ne divitibus insidietur, 417, 46; 418, 23; 456, 9; ea si superiores evadant divites, e democratia in oligarchiam fit transitus, 589, 38; si divitibus exæquetur, paucique vel nulli adsint cives opibus mediocribus præditi, fieri solet rerum conversio, 569, 49; ubi constat viris qui sese reliquis nihilo inferiores esse putant seditio fieri solet in aristocratiis, 573, 40; adversus eam viris bonis præsidio est rex, 579, 44; ejus ductores olim omnes tyrannidem petebant, 571, 7; ex ea prodit tyrannus, 579, 48; propter divitum odium tyrannis fidem habet, 571, 7; ne a nobilibus injuriæ accipiat creatur tyrannus, 579, 49; ne ullo modo contumelia afficiatur, cavere conatur rex, 580, 28; ei diffidunt eique arma adimunt et oligarchiæ et tyranni, 580, 38; eam vexant, ex urbe ejiciunt et per oppida dispergunt cum oligarchiis tum tyranni, 533, 40; tenuiter viciatans ægre fert si quæ ab ea exegerit profuse largiatur tyrannus, 586, 10; inter eam et procures discordiam ac calumniam serere debet tyrannus, 584, 45; quando de imperio optimatibus conferendo cum viris bonis consentit, concors est civitas II, 109, 21; melius deliberat, ubi una cum nobilibus deliberat, 560, 31; sine ea persistere nequit nec democratia nec oligarchia, 578, 44; semper pro ea dissidere videri debet in oligarchia, 578, 52; se ei semper malevolos futuros jurant in nonnullis oligar-

chiis, 579, 1; quatenus ei conferri possit in oligarchiis deliberandi facultas, 560, 41 ss.; quanta ejus pars in primo oligarchiæ genere, iis quæ rempublicam gerunt adsciscenda sit, 596, 38; semper e meliori in hac oligarchia sumendi sunt reipublicæ administrandæ socii, 596, 40; quando ei assententur demagogi in oligarchiis, 572, 7; in nonnullis oligarchiis magistratus eligunt e magno censu, vel e salutis, 572, 13; ei omnis convenit dux ubi injuriæ ab oligarchia sibi illatam ulcisci conatur, 571, 27; præferre tamen solet qui se exipsis paucis imperantibus ducem præbuerit, 571, 28; ejus auxilium sibi adsciscunt qui æqualitatem quaerunt, ubi oligarchia e paucis ad pauciores redacta est, 572, 19; ei diffidentes in bello militibus mercedo conductis utuntur procures, 572, 45; interdum in bello eam reipublicæ administrandæ participem faciunt procures, idque quare, 572, 50; ejus adulatores demagogi, 585, 18; apud eam in honore sunt demagogi, 585, 17; ejus gratiam ut ineant, multa bona publicant demagogi, 595, 24; iis statim quæ de redivitis supersunt distribuunt demagogi, 595, 51; ne admodum pauper sit, curare debet vir revera popularis, idque quomodo, 596, 3; quomodo ejus benevolentiam sibi conciliant Carthaginienses, 596, 15; quomodo Tarentini, 595, 20; eam in divites incitant demagogi, 570, 21; ei salarii Rhodi tribuerunt demagogi, 570, 24; sæpe in seditionibus vincit divites, ubicunque magna est velut multitudo, 597, 17, 21; quot modis ejus pars in oligarchiis ad rempublicam administrandam evehi possit, 597, 30 ss.; qua conditione Thebis ad eam evehatur, 525, 49; 597, 32; qua conditione Massiliæ, 597, 33; quomodo eam sibi conciliare debeant procures in oligarchiis, 597, 35 ss.; in Cnido procures inter se dissidentes, adsumpto ex ipsis proceribus duce victi, 571, 47; quomodo Erythris oligarchiam everterit, 571, 52; quando Thurii procures agris quos sibi præter legem vindicarent, cedere coegerit, 574, 35; quum Thurii bellicosos quibusdam adolescentibus suffragaret, ibi in dynastiam abiit reipublica, 575, 3; ei Larissæ assentabantur politophylaces quia ab ea eligebantur, 572, 9; etiamsi in rempublicam Carthaginiensem admittatur tamen ibi nunquam orta est seditio, nec exstitit tyrannus, id quod probare videtur rempublicam bene constitutam esse, 516, 49; quam penes eam apud Carthaginienses sit potestas, 517, 16 ss.; si post rem adversam a magistratibus defecerit, nulla in legibus Carthagine adversus seditionem est remedium, 518, 23; Syracusana quum in causa fuisset victoriam ab Atheniensibus reportatæ, politiam in democratiam mutavit, 569, 35; Chalcidensis occiso Phoxo tyranno regimen sibi vindicavit, 569, 37; Ambraciæ occiso Perianandro tyranno reipublicæ administrationem ad se rapuit, 569, 39; adversus eam Rhodi insurrexerunt nobiles, propter judicia sibi imminentia, 567, 11; 570, 27; Cyzicena in seditione superior fuit, 642, 29; quomodo eam deceperint Athenis tempore quadringentorum virorum, 570, 7; in eam primus Theuesus propenso fuit animo fr. 225, b; ejus servitio finem imposuisse putant Solonem, 518, 40; post Solonem ei tanquam tyranno adlabantur, 518, 51; per bellum Medicum animos sumpsit, idque quare, 519, 7; non nisi potestatem maxime necessariam ei tribuit Solo, 519, 9; nisi magistratum eligendorum rationumque ab iis reposcendarum potestatem habeat, servus et hostis est, 519, 11; apud Lacedæmonios senatores creat, 554, 3; ephorum auctoritatis particeps est, 505, 11; 513, 5, 23; 554, 4; ob ephorum magistratum Lacedæmone a rerum novarum studio abstinet, 513, 15, 23;

516, 7, cf. 516, 49; Cretensem quiescere etiam magistratus particeps non sit, nequaquam probat rempublicam bene constitutam esse, 516, 14; ejus instar sunt reipublicæ administrandæ participes, ubi multi sunt, 575, 52.

Plectra (πληκτρα); sunt e spinæ genere quod apud Erythriam invenitur fr. 164, b; si sponte sua citharam pulsarent, nec ministris, nec servis opus esset, 485, 10. πλῆκτ' v. *Ictus*.

Pleiades; septem esse feruntur II, 637, 13 s.; non tamen quia septem hujusmodi numerus est II, 637, 13 ss.; sed quia nos ei tot stellæ tribuimus II, 637, 18 s.

Plenilunium; lunæ circuitus est III, 413, 32 s.; eo solo ris lunæ fit III, 601, 4 s.; per ea noctes tepidiores sunt III, 280, 17; igitur per ea uberius habent ova erinacei III, 280, 15; pisces latitantes e latibulis procedere facit III, 160, 21; iis maxime augentur crabronum et vesparum vermes III, 98, 34; iis noctu operantur formicæ III, 193, 45 s.; per ea inprimis ægrotant infantes III, 144, 47 s.

Plenitudo; non solum fit dum in ventre sunt alimenta, sed digesta quoque alimonia in aliis partibus IV, 223, 47 s.; cur propter eam vertigine afficiamur IV, 299, 47 ss.

Plenum; inter id et inane nulla est ratio II, 295, 41; II, 296, 12; locus esse videtur qui recepit movem cuius capax est II, 292, 11 s.; idem esse videtur quod inane et locus, sed essentia differens II, 292, 13; per id æquali celeritate ferretur corpus ac per inane, si per inane ferri posset II, 296, 3 ss.; alterari potest II, 293, 48; nihil recipere potest, secundum inanitas assertores II, 292, 38; id enti assimilat Leucippus et Democritus II, 474, 41 s.; II, 508, 50.

Plenum et vacuum; ea tanquam elementa considerant et entium causam materialem Leucippus et Democritus II, 474, 46, 51; ea similiter in quaque parte adessee putabat Democritus II, 508, 49.

πλέων· apud Homerum (II. x, 252) ambiguum est, 480, 4. Plerique; quod effugit melius quam quod pauci, 327, 22; ad eorum iudicium provocant oratores, 377, 37.

Plerumque quæ fiunt; inprimis secundum naturam sunt III, 338, 34 s.; in eo quoque occurrit quod secundum naturam est III, 255, 36.

πλησις· v. *Finilimi*.

Pleuritis; v. *Lateralis morbus*.

Plexippus; quare Meleagro iratus sit, 349, 26.

Plicaturæ (locustarum marinarum); v. *Plagulæ*.

πλοῖα· ab iis ὅς; quomodo differant fr. 300, a.

Plorare semper; cuius ingenii signum IV, 6, 16 ss.

Ploratus; puerorum cur non inhibendi sint, 623, 17.

Pluere; ut liceat, nubes esse debent, itemque vice versa II, 467, 38, cf. 50.

Plumæ; avium morbos produnt, idque quomodo III, 162, 62 ss.; his spoliatur turtur latitans III, 161, 15; item hirundo III, 161, 7.

Plumbeus color; brevis vitæ signum fr. 192, b.

Plumbum; liquefieri potest calore III, 619, 25; in aqua non liquefit IV, 139, 17; ad aquam pertinet, idque quare III, 624, 18 ss.; calidius quam lana IV, 157, 30 s.; IV, 288, 40; ejus cotes præ gelu et hieme liquefunt, sola aqua accedente, idque quare fr. 198, b; apud Indos liquefactum aquæ frigidæ infusum exsilire fertur IV, 84, 27 ss.; in eo dissensit grave a duro II, 298, 32; minora pendens in aqua gravius, in aere levius est quam talentum ligni II, 428, 48 ss.; ejus major copia gravior minori II, 424, 31; quare id ligno gravius sit ex sententia Platonis II, 424, 34 s.; eo cele-

rius deorsum fertur quo major sit ejus copia II, 428, 10; ejus lamina lata aquæ innatat II, 431, 18; cuiam causæ perperam hanc rem tribuerit Democritus II, 431, 25 s.; quænam sit vera hujus rei causa II, 431, 31 ss.; id sagittis adaptant incolæ ejus regionis unde cinnamomum affertur, idque quare III, 183, 29 s.; quod duabus drachmis emerant, suadente Pythock, sex vendiderunt Athenienses, 650, 21.

πλόντερον ἰχθύων· v. *Lotura piscium*.

Plura; quot modis dicantur res II, 520, 7.

Pluralitas; ejus nullus usus exstat apud Thæces IV, 194, 8.

Plures; iis si nobiscum idem prosit, fiduciam facit, 355, 2.

Plus; medio contrarium est II, 206, 15; inter id et minus mediocritas est jus II, 151, 32; id facilius et longinquius projicitur III, 278, 24 s.

Plus et minus; id numero dijudicamus II, 301, 6 s.

Pluto; Proserpinam per antrum circa Ennam rapuit IV, 88, 5 ss.; idem atque Arimanius secundum Magos fr. 31, a.

Pluvia; quidnam III, 564, 44; res cælestis est III, 514, 47 s.; ejus origo III, 239, 1 ss.; III, 506, 13 ss.; III, 631, 41; ex humida exhalatione oritur III, 631, 29; e nubibus descendit frigori originem debens III, 565, 34 s., cf. 40 s.; ei pro portione respondet ac eadem de causa fit ros, nec nisi pluris ac minoris ratione ab ea differt III, 565, 36 ss., 40 ss.; III, 566, 2; quare majori copia gignatur quam ros III, 565, 41 s.; tot habet differentias quotuplex et nubium compressio est III, 631, 43; imber appellatur si vehementiora dispergit stillicidia III, 631, 45 s.; cito fit, ubi calidioribus diebus frigore undique a calore intercluditur ac stipatur III, 567, 1 ss.; hinc copiosiores sunt calidis diebus quam hieme III, 567, 5 s.; quo magis subito et quo propius facta fuerit concretio, eo majore impetu delabuntur III, 567, 19 s.; in Arabia ac Æthiopia æstate, non hieme decidunt vehementes sæpius eodem die III, 567, 38 ss.; idque quia harum regionum vehementi calore undique intercluditur frigus III, 567, 41 ss.; ejus magnam copiam recipiunt loca montosa III, 569, 13 s.; idque quare IV, 251, 48; magis tranquillo aere fit IV, 254, 50; earum ingentes redundantiæ tanquam magni alie ipsius temporis circuitus hiems considerandæ sunt III, 572, 39 s.; nec semper iisdem locis fiunt III, 572, 41; earum redundantiæ, si ejusmodi sint, censendum est in longum tempus sufficere III, 572, 48; si quis omnem quæ per integrum annum deciderit, in receptaculum colligere vellet, hujus receptaculi moles forsitan totam terræ molem excederet, vel ea non multo inferior esset III, 568, 36 ss.; ejus signa interdum non eveniunt III, 514, 46 ss.; idque quando III, 514, 48 s.; eodem modo quo illa fiunt fluxiones de capite descendentes III, 238, 54 s.; III, 506, 13 ss.; ab ejus copia terram aquæ plenam moveri ait Democritus III, 591, 21 ss.; per earum frequentiam et per aestus terræ concussiones fieri ait Anaximenes III, 591, 30 ss.; ejus et venti eandem esse naturam non male nonnulli dicunt III, 583, 45 s.; eam amat tellus secundum Euripidem II, 91, 31; eam in tellurem cadere, eodem tute cælo gratum est II, 91, 31; terram humectat, 164, 16; 280, 52; fit humectata terra, nempe evecto vapore et factis nubibus, 164, 17; ejus causa necessaria II, 270, 20; non fit ut frumentum angustetur II, 270, 19; nec ut frumentum in area perdatur II, 270, 24; si per hiemem frequens est, non cassi, nec fortunæ tribui debet, debet vero si sub canicalem II, 270, 41; de ea non fit deliberatio II, 27, 41.

Pluvia aqua; semper admiscetur, ubi fiunt plantæ ac animalia sponte pullulantia, idque quare III, 390, 1 ss.

Pluvia tempestas; per eam magis fecturæ quam melli student apes, idque quare III, 97, 1 s.; III, 387, 36 ss., cf. III, 200, 42 ss.; multa residua generat in regum apum corpore, idque quare III, 387, 37 ss.

πνυγίς v. *Suffocabulum*.

Poculum; ex eo quod in solemnibus apud Scythas circumferebatur, nemini bibere licebat nisi qui hostem interfecisset, 603, 19; magnis bibentes cur minus inebrienter IV, 130, 7 ss.; IV, 132, 48 ss.

Polagra; unicus morbus est quo laborent equi armentarii III, 166, 36 s.; quenam sint hujus morbi signa III, 166, 38 ss.; eo afficiuntur boves armentarii III, 166, 26 s.; quenam sint hujus morbi signa III, 126, 28 s.; III, 166, 28 s.; letalis non est III, 166, 28; quomodo ei opem ferant III, 166, 29 s.; ea affecti canes raro servantur III, 166, 22, cf. *Pedum dolor*.

Podalirius; ejus epitaphium Tricæ fr. 316, a.

Polarcæ; Actoris filius, Proteclai frater; ejus epitaphium fr. 315, a.

Podex (ἀπόξ); ita vocatur cibi exitus III, 31, 50; III, 272, 46 ss.; pinguis est apud omnes IV, 136, 19 s.

Preis; pater Philoctetis fr. 314, a.

Pæclides; v. *Varioræ*.

Pœna; detrimentum est jure inflictum, 397, 43; earum metu a pravis actionibus abstinere vulgus II, 127, 35; II, 128, 13; eam qui se effugere posse vel eam qui lucro minorem fore putant, injurias inferre solent, 338, 5; quinam inprimis sperent fore ut eam effugiant, 338, 9; si emolumento impar est, fieri solet injuria, 338, 38; eam qui sæpius effugerunt, injuriam facere solent, 338, 46; cui par reperiri nequit, major injuria est, 342, 27; quorum majores sunt, et ipsa majora, 327, 31; quorum re ipsa major, ea facere solemus, 379, 19; injuria pro qua eam exigere non potest læsus, major est, 342, 29; medicina quædam est, 342, 39; propter quem inventa est, majorem injuriam fecit, 342, 37; si lateat, vel parva sit, bonum malo majus est, 324, 46; injusta honestior quam justa, 330, 24; quomodo eas distribuat legislator II, 140, 3; earum causa legislatori utilis est rerum sponte vel invite factarum cognitio II, 24, 20; minores statuunt quidam leges actis spontaneis quam consulto perpetratis II, 144, 2; gravissima in oligarchiis statuendæ sunt iis qui cives contumelia afficiunt, 418, 15; maxima in ultimo democratiæ genere statuenda est ei qui falso criminatur, 595, 32; eas a damnatis sumere debet executor, 593, 42; maximas injuriis infligendas esse dicere debet defensor, 423, 5.

Pœna capitalis; cur sæpe furto statuta sit IV, 265, 7 ss. **Pœnæ justæ**; mali cujusdam electio sunt, 616, 9; pertinent ad virtutis actiones conditione (ἐκ συνόριστος) perfectæ, 616, 4; præferendum esset si civitati, nec viro iis opus esset, 616, 6.

Pœni; v. *Phœlices*.

Pœnitentia; sequela est incontinentiæ II, 246, 3; ei qui non obnoxius est sanari nequit II, 83, 37; nisi ea vel ægritudo insequatur, invite facta non sunt quæ propter incontinentiam fiunt II, 25, 27; II, 26, 10; ea afflictæ sibi ipse contra licitæ acta II, 228, 31; in ea afflictos clementes sumus, 350, 13.

Pœsis; congruit vel viro sollerti, vel furore percito, 470, 33; divino afflatu fit, 293, 12; ei convenit epithetorum copia, nominaque composita et peregrina, *ibid.*; eam Dionysius Chalcus Calliope clamorem vocavit, 387, 53; historia gravior et magis philosophica est, idque

quare, 464, 10; vix alii jua in eam manat vituperatio ex ignoratione figurarum elocutionis, 472, 26; ostendit tibiurn et molum Phrygium orgiis convenire, 633, 40.

Pœta; imitator est, 478, 44; comparatur pictori vel alii imaginum opifici, 478, 45; imitatur vel quæ erant, vel quæ sunt, vel quæ dicunt et credunt, vel quæ esse oportet, 478, 47; enuntiat quæ imitatur vel elocutione, vel glossis, vel metaphoris, 478, 48; ei condonantur elocutionis affectiones, 479, 2; ejus officium quomodo ab historici munere differat, 464, 1; magis fabulas quam metra pangere debet, 464, 33; etiamsi res gestas canat, nihilominus poeta est, 464, 35; mali propter semetipsos episcodicas pangunt fabulas, 464, 42; boni vero lustrionum causa, idque quando, 464, 43; ipse paucissima lequi debet, 478, 3; malus si panxisset quæ Homerus in *Expositione* (Od. v. 70-125) narrat, toleranda non essent, 478, 36; ceteri præter Homerum ipsi ubique agunt, imitantur autem pauca et paucis in locis, 478, 5; ex uno multa faciunt, 391, 48; quæ ab eo finguntur agnitiones rudiores sunt, 469, 42; eorum est pericula inducere fr. 131, a; primi elocutionem colere cœperunt, 386, 6; inepta dicentes tamen hanc sibi gloriam ac quisiverunt, 386, 10; utuntur nominibus e privatione ductis, 392, 10; eis utilia sunt synonyma, 387, 17; iis propriæ imagines, 390, 12; labuntur, vel excellunt prouti in imaginibus metaphoram rite exprimunt, 399, 42; inereditis apud vulgus ad dicendum magis musicos esse dicunt, 373, 42; eorum metra juveni ætatis vigore florenti, sed pulchritudine carenti comparavit Plato, 390, 19; boni deveniunt sæpe ad mediam chordam IV, 208, 15 s.; opera sua liberorum instar amant II, 40, 4; II, 110, 9; de eorum operibus melius judicat multitudo, 531, 24; quorum laudes vel enconia celebrant, æmulationem excitant, 363, 8; hodie postulant, quemque in quo excellit, ab uno superari, 471, 29; quinam revera sint dicendi, 457, 37; plerique melancholia laborant IV, 265, 33; Homero antiquiores fuisse multos verisimile est, 459, 35; multa mentiuntur secundum proverbium II, 471, 19 s.; igitur non credendi sunt, ubi nomen invidum esse perhibent II, 471, 15 ss.; qui ætatem hebdomadibus metiuntur, maximum intellectus vigorem tribuunt ætati circa annum quinquagesimum, 622, 23, cf. 366, 10; dicunt amico non opus esse ubi genius prospera dat II, 181, 43; par esse aiunt si Græci barbaris imperent, 483, 4; Atlantem cælum sustinere fingant II, 530, 18 ss.; Stygem vocant aquam per quam jurant dii II, 472, 35; quenam de incolis insularum beatarum narrent, 619, 48; Jovis cognomen apud eos III, 641, 40; nunquam Jovem certantem aut cithara pulsanter inducunt, 623, 43; quænam de Chirone referant II, 210, 26; quænam clara vocent fulmina, quænam flammea III, 599, 32 s.; eorum citatio nonnullis placet II, 488, 16.

Pœtæ antiqui; vel carmina heroica vel iambos pangebant, 459, 40; fere omnes magis dictione et moribus uti norant quam facta componere, 462, 15; e quibuscunque fabulis tragœdias componebant, 467, 1; eorum antistrophæ similes elocutioni ambita comprehensæ, 394, 10; quosnam deos antiquissimos habuerint II, 634, 41; non antiquissimos deos, sed Jovem regnare atque imperare censent II, 634, 40 s.; igitur bonum progrediente rerum natura apparuisse arbitrantur II, 634, 39; idque quare II, 634, 42 s.; tanquam testes citandi sunt, 344, 3.

Pœtæ diithyrambici; his conveniunt nomina composita et quare, 389, 32; 476, 17.

Pœtæ comici; initio docent fabulam, 403, 7; quomodo

se habeant eorum rustici II, 211, 36; tunc tantummodo innouere, quum comœdia jam formas quasdam nacta esset, 460, 38; adhibent etiam metaphoras, 389, 38; recte canitiem pruinam vel nivem senectutis vocarunt III, 423, 40 ss.

Poetæ elegiaci; quinam a vulgo vocentur, 457, 31, quinam priui fuerint fr. 28, b; quinam nobilissimi *ibid.* Poetæ epici; plerique fere præter Homerum carmina unum hominem et circa unum tempus et circa unam actionem pluribus partibus constantem carmina pangunt, 476, 39, 48; iis conveniunt glossemata, et quare, 389, 33; 476, 18; 477, 38; quinam a vulgo vocentur, 457, 31. Poetæ iambici; de singularibus carmina pangunt, 464, 18, v. *Iambi*.

Poetæ recentes; plerique quales tragœdias faciant, 462, 2. Poetæ tragici; optimis pictoribus comparantur, 469, 18; initio fabulam docent, 403, 4; olim ipsi tragœdias agebant, 385, 20; non eodem elocutionis genere utuntur quo olim, 386, 16; tetrametris iambos substituerunt, 386, 17; nomina a communi loquendi consuetudine abhorrentia rejecerunt, 386, 20; iis hodie plus valent histiones, 385, 30; quosnam histiones exquirant, 400, 27; idonei qui legantur, tolerantur, 400, 28; sat multi omnibus tragœdiæ partibus utuntur, 461, 39; obsequuntur spectatoribus indulgentes, 467, 20; fabulas ante oculos ponere debent auditoribus, 470, 22; si ipse ejusdem naturæ affectu percellatur, facillime auditoribus persuadet, 470, 31; generaliter sibi exponere debet fabulæ argumenta cum quæ e fabulosa historia petiit, tum quæ ipse finxit, 470, 35; eos minus spectat spectaculum quam instrumentum opificem, 462, 39; multi moribus carent, 462, 3; quare eos reprehenderit Aripgrades, 476, 5.

Poetæ anonymi laudantur:

Comici: (ὥσπερ Φιλάμμων ὑπομαχέιν τῷ κωμῳκῷ, fr. ino. Bothe, p. 723), 399, 44; 400, 3; (ὥσπερ σέλινον οὖλα τὰ σιελή φορεῖν, fr. inc. Bothe, p. 723), 399, 43; 400, 6; (ἔσπεχε δ' ἔχων ὑπὸ ποσσὶ χιματῶν), 398, 41; (θανάτῃ χρητὸν θνατὸν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνατὸν φρονεῖν, *Epicharmus*?), 372, 15; (κολοῖς παρὰ κολοῖον, *Epicharmus*?) II, 218, 42 s., cf. II, 91, 28; (ἔγνω δὲ φῶρ τε φῶρα καὶ λύκος λύκον) II, 218, 43; (εὐρωτογῆρας τὰς τρίχας βεβλαμμένας) IV, 306, 9; (εὐρώτα, πάχνην, fr. inc. 14, p. 753 Bothe) III, 423, 42.

Dithyrambici: (δαλογενεὶς εἰτε Δελίαν), 398, 46; (χρυσόκομα Ἐκατε καὶ Διός), 393, 47; (μετὰ δὲ γὰν ὁδάτῃ ὠκεανὸν ἠφάνισε νύξ), 393, 49; (διὰ σὲ καὶ τὰ δῶρα εἰτε σκύλα, Bergk. fr. adesp. 124, p. 1349, *Licymnius* esse coniecit), 402, 47.

Elegiaci: (πολλὰς δὲ φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσε cf. Bergk. Poet. lyr. p. 1324) II, 94, 43; (ἀσθλοὶ μὲν γὰρ ἀπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί, cf. Bergk. fr. adesp. 11, p. 1324) II, 20, 10; (ὡς αἰεὶ τὸν ἄνθρωπον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ἄνθρωπον) II, 218, 42, cf. II, 174, 49.

Lyrici: (δολοπλόκου γὰρ Κυπριγενεὺς, cf. Bergk. fr. adesp., 129, p. 1350).

Tragici: e *Phinidibus* (cf. Welcker. gr. Trag. t. III, p. 1205, Nauck. f. 654), 470, 9; ex *Ulysse monodace nuntio* (cf. Welcker. gr. Trag. t. III, p. 1149 s), 470, 13; (ἀθάνατον ὄργην μὴ φύλασσε θνητὸς ἄν, fr. inc. 14 Wagn. p. 160), 372, 12; (εἴπερ γὰρ οὐδὲ τοῖς κακῶς δεδρακόσιν κτλ., fr. inc. 15, p. 161), 375, 30; (καὶ σὸς μὲν οἰκτρὸς καὶ δακρύλασας πατήρ κτλ., fr. inc. 16, p. 161; fortasse ex *Antiphonitis Meleagro*), 376, 19 s.; (τὸ συγγενὲς γὰρ καὶ φρονεῖν ἐπίσταται, fr. inc. 13, p. 161), 362, 3; (πολλοὶ δὲ δαίμων οὐ κατ' εὐνοίαν φέρων κτλ., fr. inc. 17, p. 161), 379, 4; (οἱ τοὶ πέραν στέρεαντες, οἱ δὲ καὶ πέρα μισοῦσι, fr. inc. 12, p. 160; *Euripidis* tribuit Barne-

sus), 609, 19; (οὐ γὰρ τι νόθος τῷδε ἀνελήχθη κτλ., fr. inc. 11, p. 160; fortasse ex *Euripidis Aloppe*) II, 231, 21; (ἄλλος ἐγὼ δυστυχῶν, sec. interp. gr. *Euripidis* ex *Oreste* v. 239) II, 115, 37; (ἀνέρας εἰς ἡγούμενους, 391, 49; (λόγγην ἦν φοροῦσι Γηγενεῖς), 463, 33.

Incerti: (χαλκῷ ἀπὸ ψυχῇ ἐρύσας), 474, 7; (παρὶν ἐπεί χαλκῷ), 474, 8; (σπαίρων θεοκτίστην φύλα), 474, 25; (ἔρυνες), 474, 25; (οὐδεὶς ἐκὼν πονηρὸς, οὐδὲν ἄμα μάκαρ) II, 29, 36; (οὐποτε νυκτερινὸς βορᾶς τρεῖς ἡμέρας φέγγος) IV, 245, 23; (*Epigramma*) IV, 100, 24.

Poetica; eam duo causæ gennere, nempe imitandi facultas et voluptas qua imitatio homines afficit, 459, 8; jucunda est, 337, 20; e subitis conaminibus nata est, 459, 29; secundum mores antiquitus distracta est in eam quæ honestas actiones et eam quæ pravitas imitabatur, 459, 30; ei non eadem recti norma est ac poetiæ vel alii arti, 479, 3; peccat vel per se, vel per accidens, 479, 5; quando peccet per se, 476, 6; quando per accidens, 479, 8; ejus finis est ut stuporem moveat, 479, 16; si quæ ipsius artis ratione fieri nequeant admisit, peccatum est, 479, 13; si tamen illa artis finem consequatur recte se habet, 479, 15; si vero sine iis artis finem consequi liceat, non recte peccatum est, 479, 18; ad eam pertinent orationes non enasiolæ, 26, 15; ejus pars artis maxime experta et minime propria spectaculum, 462, 37; quatenus pictura similis sit, 462, 3, 18.

Poetica; laudantur, 337, 51; 386, 26, 34; 387, 5, 23; citari videntur, 632, 49.

Poeticum; est imitari id quod fieri solet fr. 131, 4.

ποικιλταί: III, 605, 17.

ποίησις: v. *Effectio*.

ποίησις et πράξις: quomodo differant II, 192, 23 s.

ποιητικόν (τὸ): v. *Effectiva facultas*.

πόλες: i. e. Athenis, 398, 52.

Polemarchi; ita vocantur magistratus qui universe re militari præsent, 599, 33; Athenis quinam vocati sint et quodnam eorum munus fr. 237, a.

Potentia; ejus natura IV, 215, 32; de ea problema IV, 221, 18 ss.; dulcis non est IV, 225, 15; cur refrigerando magis constipetur IV, 226, 7 ss.; quamobrem quotiescunque cum illa lac vinumve dulce bibitur dulcior videatur IV, 225, 10 ss.; cur vinum si cum eo bibatur minus meracius videatur IV, 225, 15 s.; quamobrem aqua subacta melius cohereat quam oleo IV, 224, 39 ss.; cur pro portione multo magis turpenti quam farina per tritum IV, 225, 27 ss.; cur farina splendidior sit quam ea IV, 222, 21 ss.; cur ejus pars ultima splendidior sit IV, 221, 31 ss.; cur si apud alijiciatur radicibus illæ pergrandes pullulent IV, 214, 29 ss.; ea vescitur elephas III, 155, 19; quomodo aucto ejus pretio pecuniam sibi comparavit Lampsceni, 641, 45.

πωληταί: v. *Venditores*.

Polieum (πλεῖον II. corr. Πολύιον); ita Iones locum ubi postea Tarentum conditum fuit appellabant IV, 94, 2 s.

πολιεύς: Iovis cognomen unde derivatum III, 641, 41.

Πολιτεία: ita Platonis Rempublicam appellavit Aristoteles fr. 307, b.

Politia; quæ hodie sic vocatur olim democratia appellabatur, 558, 52; ita vocant rempublicam que inter oligarchiam et democratiam medium tenet, 504, 52; eamque magis in democratiam vergentem, 552, 19, 57, 18, cf. 12; eam democratiae speciem habent, 546, 5, tanquam quinta rempublicæ species subjungenda est; quattuor quas vulgo distinguunt, 551, 32; vulgo latet quia raro occurrit, 551, 34; differt ab aristocratia

vulgo sic dicta, idque quomodo, 551, 45; 574, 16; ad eam accedit primum oligarchiæ genus, 596, 33, cf. 560, 7; ejus species quæ in oligarchiam vergunt, inter aristocracias vulgo sic dictas recensendæ sunt, 552, 3, cf. 574, 17, 38; ab ea longissime remota est tyrannis, 544, 46; ad eam exigi debent ceteræ respubliæ, 511, 3; eam nonnulli dicunt ex omnibus rerumpublicarum formis permixtam esse, 505, 5; eam e democratia et tyrannide compositam esse dicit Plato in *Legibus*, 505, 15; præstat eorum opinio qui eam e pluribus rerumpublicarum speciebus componunt, 505, 17; constat eam non e democratia et monarchia constare, 505, 38; ita vocari debet divitum cum pauperibus (in administranda republica) mixtio, 553, 1; eo nomine uti solent in plerisque civitatibus, 552, 44; est multitudinis regimen utilitatem communem respiciens, 527, 45, cf. II, 99, 25; in ea dominatur civium pars propugnans, 527, 51; in ea reipublicæ administrandæ participes sunt qui arma possident, 527, 52; quinam in ea cives sint, 535, 29; ejus aberratio democratia est, 528, 2; 544, 31; II, 99, 24; II, 230, 18, 21, 22, cf. 552, 10; ei similis est necessitudo quæ inter fratres exstat II, 99, 49; II, 100, 22, 24; II, 230, 21; in ea cives pares et æquabiles esse volunt II, 100, 23; in ea vicissim et ex æquo imperant II, 100, 23; est respublica quæ a censu pendet II, 99, 3; idoneum ejus nomen foret timocratia II, 99, 4; rerumpublicarum rite constitutarum pessima est II, 99, 7; tanquam aberratio considerari nequit, 552, 7; revera tamen a probatissima republica aberratio est, 552, 9; quare eam inter aberrationes pertractavit Aristoteles, 552, 8, 14; vel ejus vel aristocratiæ vulgo sic dictæ aberrationes sunt reipublicæ quæ vulgo enumerantur i. e. democratia et oligarchia, 552, 10; optime perspicitur postquam de democratia et oligarchia expositum est, 552, 16; parum ab aristocratiâ vulgo sic dicta differt, 553, 7; 555, 2; in ea æquales sunt qui censum habent II, 99, 26; parum ab ea differt democratia II, 99, 24, 27; in ea census talis instituendus est, ut ejus participes sint mediis opibus cives, 573, 22; in ea interdum propter annonæ ubertatem vel aliam prosperitatem census qui antea sufficiebat, nimis exiguus fit, 573, 17; quomodo cavendum sit ne non fiat, 576, 20 ss.; ubi nimis amplius factus est census, in oligarchiam abiit, 576, 34; ubi nimis exiguus in democratiam, 576, 35; in eam interdum abiit oligarchia, ubi nimis exiguus factus est census, 576, 36; ad eam constituendam æque e democratia ac ex oligarchia, quasi symbolum sumendum est, 553, 14; ea exposita simul constabit e quibusnam elementis constent democratia et oligarchia, 553, 12; ut bene temperata sit, oportet eam æque democratiam et oligarchiam vocari posse, 553, 38, cf. 552, 18; item eam simul utramque et neutram videri, 554, 8; item eam per se, non externorum benevolentia salvam manere, 554, 9; item plerasque civitatis partes nullam aliam reipublicæ formam desiderare, 554, 12; partim eo modo temperari debet, ut simul recipiantur democratia et oligarchiæ instituta, 553, 16; partim ita ut medium teneant ejus instituta inter democratia et oligarchiæ, 553, 24; partim ut ejus instituta aliquatenus democratia sequantur, aliquatenus oligarchiæ, 553, 28; quænam partim ad eam, partim ad aristocratiâ pertinent, 563, 20; ei peculiaris congruit multitudo, idque quænam, 542, 7, 24; item jus et utilitas, 542, 8; quomodo in ea constituenda sint judicia, 553, 17; 558, 24; 564, 27; quomodo concio, 553, 27; 558, 24; quomodo magistratuum creatio, 553, 34; 563, 13; quidnam in ea statuendum sit, ut cum divites

tum pauperes concionibus ac judiciis intersint, 558, 24; quatenus in ea recipiendus sit ostracismus, 536, 25, 48; quomodo in ea tractari debeat viri virtute præpollens quæstio est difficillima, 536, 51, cf. 542, 27 ss.; quot modis institui possit pars deliberans reipublicæ, ita ut partim ad hanc, partim ad aristocratiâ referenda sit respublica, 560, 17; in ea paucorum, si rejecerint, rata est auctoritas, sin adoptarint, non, sed ad plurimos sit provocatio, 560, 50; tutior est quam aristocratiâ vulgo sic dicta, 574, 16, 19; evertitur ubi non bene oligarchiæ mixta est democratia, 574, 9; mutatur vel in democratiam, vel in oligarchiam, 574, 25, 28; ab ea in democratiam vel oligarchiam vel aristocratiâ fieri potest conversio, itemque vice versa, 565, 14; interdum in eam mutatur respublica ubi aliqua pars civitatis existimatione aut viribus prævalet, 569, 25; ex ea in democratiam mutata est Syracusanorum respublica, post victoriam ab Atheniensibus reportatam, idque quare, 569, 36; regiæ auctoritati succedere solet, idque quando, 539, 47; ei succedere solet oligarchia, idque quando, 539, 49; sæpe latenter in ea angelur pauperum multitudo, 567, 30; ex ea in democratiam abiit Tarentinorum respublica, re male gesta adversus Iapygas, 567, 34; quomodo Masiliæ ei similior facta sit oligarchia, 571, 34, 40; quomodo in eam Orei mutata sit oligarchia, 567, 49; cur raro, vel nunquam, vel apud paucos obtineat, 556, 42; eam unicuique solummodo vir eorum qui Græciæ principatum tenuerunt instituire animum induxit, 556, 43; plerisque hominibus et plerisque civitatibus convenit, 554, 44, 49; non spectat virtutem, qualis capaces non sunt homines vulgares, 554, 45; nec educationem cui natura et fortuna subsidio opus est, 554, 46; partim propositum est reipublicæ Carthaginiensis, 517, 14.

Politia proprie sic dicta; de ea qui disputare vult, primum determinare debet quænam vita maxime expetenda sit, 600, 34; item quænam publice et privatim maxime sit expetenda, 600, 41; ea respublica est in qua civitas maxime felix est, 610, 34, 615, 49; possidet viros absolute, non vero ex conditione justos, 610, 37; in ea artificum vel circumforaneorum hominum vitam agere non debent cives, 525, 30; 610, 38; 611, 10; in ea civitate non donandi sunt agricolæ, 610, 41; 611, 17; exsistere nequit sine modicis subsidii, 605, 26; multa ei voto tribui debent, quorum tamen nihil ejusmodi esse debet, ut fieri non possit, 605, 27; vix consistere potest in civitate admodum populosa, 606, 30; ejus commutationem seorsum non tradidit Plato, 588, 37; quæritur cur ex ea ad Laconicam rempublicam fiat commutatio secundum Platonem, 588, 52; quæritur cur eam magis quam ceteras omnes respiciat circuitus a Platone expositus, 588, 46; ut fieret circuitus, in eam mutari debuisset tyrannis, 589, 11.

Politica; ita merito vocatur disciplina morum, 313, 45; ejus propago rhetorica, 313, 44, cf. 318, 48; principalis scientia est, 533, 15; II, 1, 30; eam scientiarum præstantissimam habere absurdum est, nisi omnium rerum quæ in mundo sunt optima sit II, 70, 15; non eadem habenda est ac sapientia, idque quare II, 70, 24; ejus finis bonum humanum est II, 1, 29, II, 2, 3; ei subiecta sunt ars imperatoria, scientia domestica et rhetorica II, 1, 34; determinat quibusnam scientiis in civitate opus sit et quatenus II, 1, 31; præcipit quænam fieri debeat et a quibusnam abstineri II, 2, 1; ejus finis continet reliquarum scientiarum finem II, 2, 2; ejus finis actio, non cognitio est II, 2, 34; ejus finis optimus est II, 9, 32; ejus argumentum vitæ actiones II, 2, 32; dubitant an honesta et justa quæ considerat

lege tantummodo vel natura exstent II, 2, 12; ideo nonnisi rudi et crassa Minerva pertractari potest II, 2, 18; ejus bonus auditor esse nequit qui vel astate vel moribus juvenis est II, 2, 30, 35; nec intemperans II, 2, 38; utilis vero est iis qui appetitus et actus ratione regunt II, 2, 39; qui de ea bonus auditor esse vult, moribus recte institutus esse debet II, 3, 20; operam maximam dat ut cives bonos et ad res honestas agendas idoneos reddat II, 9, 33; medicinæ præstat II, 13, 19; ad eam pertinet morum disciplina II, 2, 6; II, 13, 9; universa circa voluptates et molestias versatur II, 17, 26; ejus officium est ut enumeret et in species discescat ea de quibus fieri solent negotia, 318, 43; 319, 4; 320, 14; ejus est officium ut dicere possit quænam rei insint, quæque apta sint, 462, 24; ad eam non pertinet disputatio de eo quod unicuique expetendum est, 602, 29; quæritur an ad eam pertineat educatio privata II, 54, 52; ei non eadem norma est ac poetica, 479, 3; si ceteris scientiis ac artibus assimilanda est, patriæ leges immutatas servare non decet, 510, 11; in ea omnia accurate perscribi non possunt, 510, 28; triplicem rempublicam considerare debet, nempe perfectam, communiorē facilioremque, i. e. quæ omnibus civitatibus competit, possibilem, i. e. præsentī rerum conditioni accommodatam, 543, 24 ss.

Politica philosophia; in ea difficilis quæstio est cujusnam æqualitatis et cujusnam inæqualitatis in jure ratio sit habenda, 533, 22.

Politica; quidnam sit eorum argumentum, 496, 28; 552, 13; quare ea conscribere aggressus sit Aristoteles II, 130, 21; quænam primo loco in ea exponantur, quænam secundo, et sic deinceps II, 130, 23 ss.; quisnam sit eorum scopus II, 130, 28.

Politica; citantur, 329, 22; alluduntur, 636, 7; (482, 32).

Politicus; universum ejus munus civitatem spectat, 520, 20; magis laborat circa res corpus spectantes quam sapiens II, 125, 40; ei circa felicitatem adlaborandum est II, 13, 4; cives bonos ac legibus obediētes efficere vult II, 13, 5; ea quæ animam spectant nosse debet, idque quatenus II, 13, 17, 22; eum nonnisi multitudine et paucitate a domino et œconomo differre putant, 482, 10, cf. 484, 11; quomodo eum a basilico differre putent, 482, 15; ei naturaliter competit quædam acquirendi vel possidendi ars, 490, 3; 494, 9, cf. 640, 21; quatenus ei competat ars pecuniaria, 492, 11 s.; eum ignorare non licet quænam sit civitatis justa magnitudo, 522, 45; nec utrum præstet eam una, an pluribus gentibus constare, *ibid.*; non deliberat an civitatem bonis legibus donaturus sit II, 28, 13; in legibus condendis omnium animæ partium rationem habere debet, sed maxime earum quæ nobiliores ac fines sunt, 618, 21; quidam reipublicæ administrandæ formas excogitarunt minus a rebuspublicis quibus nunc utuntur differentes quam utraque Platonis reipublica, 505, 48; ei competit mala inde a principio agnoscere, 576, 19; cognoscere debet triplicem reipublicæ speciem, 543, 31 ss., cf. *Politica*; rerumpublicarum differentias cognoscere debet et quot modis componantur, 544, 9; item quænam leges unicuique reipublicæ maxime conveniant, 544, 12; respublicas quæ jam exstant, corrigere posse debet, 544, 4; scire debet quænam democratas oligarchiasque evertant et conservent, 578, 41, cf. 590, 49, 595, 21; supervacuum non habere debent contemplationem, qua non solum rei natura (τὸ τί), sed etiam ejus causa (τὸ διὰ τί) demonstratur II, 183, 46; eos inter prudentes recensemus II, 69, 18; necessario prudens esse debet, 524, 8; potius curiosi

quam prudentes esse videntur II, 71, 18; subditorum munera discere non debet, quatenus res necessaria spectant, nisi sua ipsius causa, 824, 39; revera ne dicti actiones honestas sui ipsarum causa præferunt II, 187, 42; plerique qui sic vocantur avaritiæ ac perniciæ causa vitam activam capessunt II, 187, 40, 43; præcepta artis suæ nec verbis, nec scriptis commentariis dederant II, 129, 37; nec filios, nec amicos artem suam docuerunt II, 129, 39; magis operæ pretium fecissent si artis suæ præceptis operam dedissent quam orationibus conscribendis II, 129, 38; quare artis suæ præcepta non dederit II, 129, 41 ss.

πολιτικός συλλογισμός: 373, 51.

Politiores homines (ἐλ χρείας); propter bonorum ius qualitatem seditiones movent, 506, 50; sibi majorem competere rem familiarem putant quam vulgo, 507, 38, cf. *Elegantiores*.

Politophylaces; Lariassæ plebi assentabantur, quia ab ea eligebantur, 592, 9.

πολλὰ ὁδὸς λεγόμενον: discernendum ad quærendos syllogismos vel inductiones, 180, 5; ex eo fieri possunt propositiones, 180, 9, 14; investiganda ratio qua alio modo dicantur, 181, 17; sive specie, sive nomine differunt, discernuntur modo e contrario, modo per se, modo sensu, 181, 26 ss.; nonnulla difficulter discernuntur, 284, 43, v. *Respondens*; modo ope intermedium discernuntur, 182, 10; modo ope oppositi per contradictionem, 182, 20; tum ope oppositi secundum privationem et habitum, 182, 29; tum ope casuum, 182, 38; tum ope categoriarum, 182, 51; tum ope generum eidem nomini subjectorum, 183, 13; tum ope definitionis vocabuli ex opposito ortæ, 183, 33; tum ipsarum definitionum homonymia, 183, 44; tum consideratione comparationis secundum majus aut secundum similitudinem, 183, 51; tum considerando an eidem nomini subjecta differentia sint diversorum generum, 184, 5; tum considerando an eidem nomini subjecta diversa sint differentia, 184, 11; tum considerando an eorum quæ eidem nomini subjiciuntur alterum species sit, alterum differentia, 184, 17; ad quænam utilis sit eorum distinctio, 184, 42; quando parallogismus ausum dare possint, 185, 13; eorum quæ non homonymice dicuntur utilis est contemplatio τὸ τοῦ; τὸ πρὸς τὸ, 188, 37; ad ea distinguenda juvat argumentationum sophilicarum peritia, 293, 36, v. *Significatus duplex*; non lateant, objectio faciendæ est non esse disputatam de eo de quo dubitabas, 188, 26; si lateant, alterum eorum ostendendum est, idque cum ad refellendum, tum ad probandum, sed non eodem modo, 188, 25, 28; si non lateat, distinguendum est quot modis dicatur omnesque vel refellendi vel probandi, 188, 48; quodsi fieri non possit, alius refellendus, alius probandus, 189, 2; eorum quæ non per homonymiam dicuntur dividendum quot utilia sint, 189, 5, 18; si refellere velis proponenda ea quæ non licet, 189, 22; si probare, ea quæ licet, 189, 10; si lateat quot modis dicantur, idem faciendum est, 189, 23; quomodo et iis petantur argumenta enthymematicum, 377, 9; quomodo impugnandus sit qui, negata homonymia, alius eorum definitionem tradiderit, 250, 2; causæ sunt cur difficiliter impugnentur definitiones et problemata, 266, 8, 16; non necesse est ut vel concedantur, vel negentur, 268, 44; in iis facile existit ambiguitas, 269, 19; quomodo iis respondere debeat respondens, 268, 48 ss.; ab iis pendet deceptio in captionibus secundum homonymiam et amphiboliam, 283, 41; quomodo eorum ope solvi possint problemata poetica, 181, 11; contraria ratione considerari debent ac Gæce

dicit, i. e. non e temere præconcepta opinione, 480, 14.

Pollex; brevis ac crassus est atque a latere situs III, 290, 50 s.; nisi a latere situs esset, prehensio fieri non posset III, 290, 52 s.; quasnam igitur partes agat in prehendendo III, 290, 53 ss.; quare brevis sit III, 291, 2 s.; quare magnus vocetur etiamsi parvus sit III, 291, 7 s.; quasnam ad eum deveniat vena secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 46; ejus munere fungitur quintus digitus in cruribus anterioribus nonnullorum multiformis III, 291, 26.

Pollis (?) Antissæus; quomodo sibi pecuniam paravit differendis in proximum annum Bacchanalibus 641, 36.

Pollis rex Syracusanorum; ab eo vinum Pollicum nomen habet fr. 289, b.

Polus; eo teste experientia artem, inexperientia fortunam parit II, 468, 24; quomodo ejus nomini alluserit Herodicus, 380, 29.

Poli; numero duo esse dicuntur III, 518, 48 s.; puncta sunt ac termini, nec ullam magnitudinem vel substantiam habent III, 518, 45 ss.; hinc falluntur quum iis aliquam potentiam tribuunt ad sphaeram movendam III, 518, 44 ss., 47 s.; circa eos cælum torquere Alantem voluisse videtur fabula III, 519, 6; eorum distantiam longitudine cæli est II, 391, 44, 49; immobiles sunt II, 391, 47, v. *Cardines*.

Polus australis; superior est idque quare II, 391, 52 ss.; adversus est boreali III, 632, 34; ad eum necesse est exstare locum qui eandem ad illum rationem habeat quam is quem incolimus ad borealem III, 587, 39 ss. **Polus borealis**; inferior est, idque quare III, 391, 51 ss. **Polibus**; 403, 7 (Soph. Oed. R. 774).

Polibus; venarum juga quattuor esse censet, idque qualia III, 39, 36 ss.

Πολυκωνία v. *Diuturniora*.

Polycletus; eum sapientem statuarium vocamus II, 70, 3; per accidens causa movens statum est II, 265, 11, 26; II, 516, 1, 9, 18.

Polycrates; cur operibus publicis operam dederit, 584, 52; talentum auri Anacreonti dedit fr. 336, a.

Polycrates; ejus enthyemema apparens de triginta tyranniis in Thrasybulum, 381, 31; enthyemate apparenti per accidens mures utiles esse dixit, quia arcum nervos corroseant, 381, 51.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

Polycritus; de rebus Siciliae heroicis carmen conscripsit V, 95, 16; ex illo narratio refertur IV, 95, 17 ss., 30; V, 96, 1.

III, 192, 35 ss.; ad demissam hominis manum accedit III, 192, 35 s.; omnia in cubile congerit III, 192, 37; concharum vero testas, crustalorum putamen et pisciculorum spinas ex eo eiecit III, 192, 39 ss.; pisces venatur colorem suum lapidibus ad quos accedit assimilians III, 192, 41 s., cf. 47; idem facit perferrefactus III, 192, 42 s., cf. III, 278, 20; conchis vescitur, idque quomodo III, 148, 42 ss.; harum igitur testarum ope eorum latibula detegunt piscatores III, 148, 44 s.; locustas superant III, 148, 22; a congris devorantur, idque quare III, 148, 26 ss.; eorum brachia quoque corrodunt congris III, 148, 46 s.; igitur nonnulli putant eos semelipsos devorare III, 148, 45 s.; plerique eorum biennium non attingunt III, 92, 50 s.; III, 192, 47 s.; III, 193, 2; natura sua facile contabescunt III, 192, 48 s.; ubi comprimuntur semper aliquid emittunt ac tandem evanescent III, 192, 49; collo imbecilli sunt, si comprimatur, ceteroquin validum est animal III, 193, 15 s.; eorum feminas post partum insipidae sunt, nec se a fluctibus agitari sentiunt III, 192, 50 ss.; mucosaeque evadunt nec amplius venantur assidentes III, 192, 53 s.; facillime ab urinatoribus manu capiuntur III, 192, 52 s.; eorum mares oleosi (vel coriacei) sunt et viscosi III, 192, 54 ss.; quonam anni tempore maxime occurrant III, 193, 4 s.; quonam magnos non amplius conspiciere liceat III, 193, 3 s.; post partum mas et femina adeo debilitantur, ut a pisciculis devorentur et facile e latibulis abstrahantur III, 193, 5 ss.; esca capiuntur ideoque olfactum habent III, 71, 8 ss.; escam adeo tenaciter comprehendunt ut praeruncari quam avelli malint III, 71, 10 s.; conyza admota eam amittunt III, 71, 11 s.; assati escam inserviunt, idque quare III, 70, 30 ss.; in euripo Pyrrhæo non comparent III, 191, 10 ss.; eorum genera multa sunt III, 57, 48; nonnulla eorum enumerantur et partim describuntur III, 57, 48 ss.; frequentissimum eorum genus et maximum est III, 57, 49; littorales multo majores sunt quam qui in alto degunt III, 57, 49 s.; exstat parvum et variegatum eorum genus esui non idoneum III, 57, 50 s.; duo eorum genera testis continentur, idque qualia III, 58, 1 s.; eorum quoddam genus unicam in pedibus acetabulorum seriem habet III, 288, 9 ss.; idque qui oblongi et tenues sunt III, 288, 10 ss.; igitur non optimi causa, sed quia propria substantiae ratione necesse est III, 288, 12 s.

Polypus cochleæ similis; concha continetur III, 58, 1, 8; e concha non exit III, 58, 9; interdum brachia e concha exserit III, 58, 9, cf. III, 193, 17 ss. (?).

Polypi parvi; iis natis haud facile conspiciuntur magni III, 193, 2 ss.; majoribus robustiores sunt III, 193, 11 s.; ideoque nec a pisciculis devorantur, nec facile a cubili abstrahuntur III, 193, 9.

Polyporum genus; quinquaginta dies post partum ex ovīs diruptis serpendo exeunt III, 92, 1 s.; idque magno numero III, 92, 3 s.; eorum membra nondum admodum conspicua sunt, sed universa eorum species manifesta est III, 92, 4 s.; plerique eorum pereunt, idque quare III, 92, 5 s.; visi jam sunt adeo exigui, ut eorum membra distingui non possent, etiamsi ad tactum moverentur III, 92, 7 s.

Polyporum genus; ejus alveus vocatur caput III, 240, 49; alveum parvum habet III, 240, 48; ideoque nihil habet quod vel ossibus vel piscium spinis respondeat III, 240, 47 ss.; III, 278, 31.

Polypi ovum; ita quidam vocant nautilum III, 58, 2 s.

Polyxenus; ejus epitaphium fr. 315, a.

Poma; in Ægypto non diu durant III, 169, 80; iis vescuntur lepores et alia animalia non carnivora III, 169,

29 s.; ceteris esculentis graviora IV, 226, 18; prout post vel ante cibum sumantur, cur repleto non eadem fiat IV, 226, 16 ss.

Pomaria; eorum custodes quomodo feras fugent IV, 210, 7 ss.

Pompæ; quomodo incedant equi qui in illa ducuntur III, 315, 16 s.

Pompilius; v. *Pontilus*.

Pondus; necessario non competit omnibus corporibus II, 378, 27 s., cf. II, 369, 34; exstaret corpus eo carentis, si sensibilia in infinitum dividi non possent III, 488, 9 ss.; majus alio pondere, eo pondere majus est II, 412, 13; quibus æquale est, non sufficit si dicas ea et æqualibus elementis constare II, 425, 7 ss.; ex rebus eo carentibus conflari nequit II, 412, 10; minoris minus, majoris majus est II, 374, 33, 43, 46; ea proportionem magnitudinibus respondent II, 374, 42; temporibus proportionem, sed inversa ratione respondent II, 373, 22; quorsum pertinet inter id et potentiam II, 341, 18 ss.; eo incumbente corpora in terram vergunt III, 289, 16 s.; aucto comparatur societas bellica, 497, 14; magna sustinere posse aerem interceptum multa probant experimenta II, 405, 17; magna quare exiguis viribus vectis ope moveantur IV, 58, 31 s.; id omnibus corporibus tribuere videntur cum qui Atlantis fabulam cominenti sunt, tum recentiores II, 389, 44; ejus causam explicare nequeunt inanis assertores, si rerum id est quod inane continet etsi non seorsum II, 297, 30 s., cf. *Gravitas*.

Pondera projecta; cur non eodem modo quo illa se vox habeat IV, 175, 10 s.

Pondus determinatum; gravitatis mensura est II, 629, 20.

Pondus finitum; in finito tempore finitam lineam pertransit II, 375, 25.

Pondus infinitum; non exstare probatur II, 374, 38 s.; II, 376, 14, 33, cf. II, 380, 9; si exstaret, aliquatenus moveri poterit, aliquatenus non II, 375, 26 ss.

Pondus et levitas; alterutrum omne tangibile habet II, 293, 17 s., 25 s.; alterutrum non exstaret, si universum atomis constaret figura tantommodo differentibus II, 378, 15 ss.; obtinere non possunt in infinito II, 374, 17 s.; æquali prædita corpora æquali feruntur celeritate, si eandem habent figuram II, 296, 13 s.; eorum momento plenum dirimunt corpora quæ feruntur II, 296, 22; e rebus iis carentibus faciunt res iis prædita Pythagorei II, 633, 2 ss.

Pondere prædita; eorum aliud gravius, aliud levius II, 423, 42; eorum quidnam gravius sit, quidnam levius dixere antiqui II, 423, 47, cf. II, 424, 21 ss., 26 s.

Ponere; licet quæcunque voluerimus, si non subiectum quaeramus, sed rationem qua aliquid fit II, 438, 46 s. novigia: v. *Improbata*.

Ponticæ; in arboribus recens plantatis dominatur idque quare IV, 43, 40 ss.

Pontici mures, ponticum mel, v. *Mures pontici*; vel *ponticum*, etc.

Pontilus; ita quidam vocant nautilum III, 58, 2.

Pontus fluvius; in Sinitorum Mædorumque regione in Thracia IV, 96, 10 s.; in eo lapides deferuntur qui comburi possunt IV, 96, 12.

Pontus mare; finis Europæ III, 631, 1 s.; item Asiae III, 631, 5 s.; Scythiæ vicinus III, 169, 20 s.; ex adversa parte obviam venit Myrtoe et Ægæo mari III, 630, 30 s.; permultis partibus constat, cujus inlima Mæotis III, 630, 29; externa ad Hellespontum vergens communem ostium obtinet cum Propontide III, 633, 30 s.; non tot subeunt fluvii ut spatium occupare possent quæ

amplitudinem sæpius excedens III, 575, 17 ss., cf. III, 163, 12; parum profundus est III, 575, 19; profundior tamen est palude Mæotide III, 575, 21; eo profundius est Ægeum mare, *ibid.*; hinc in eum effluit palus Mæotis III, 575, 14; ipse vero in mare Ægeum effluit, *ibid.*; in lacus speciem transit, idque quare IV, 230, 19 s.; in illum partim Ister influere dicitur IV, 93, 9 s.; ex illo per Istrum exiisse Iasonem fama est est IV, 93, 14; cur in eo frigora maxime et æstus fiant IV, 240, 34 ss.; cur in eo mare candidius quam in Ægeæ IV, 230, 12 ss.; aer circa eum crassus et albidus IV, 230, 13 ss.; propter aquam potulentam meliora pascua piscibus suppeditat III, 153, 35 s., 41 s.; III, 163, 13 s.; in eoque loca sunt piscium partui idonea III, 115, 39 ss.; III, 158, 40 s.; in eo belluæ marinæ minores et pauciores sunt III, 158, 36 ss.; eum autumno relinquunt animalia migrantia III, 156, 31 s.; III, 158, 42 s.; idque quando citius, quando tardius III, 158, 44 s.; ex eo et in eum migrant pisces quidam III, 156, 48; eum vere intrant plerique pisces gregales, ibique æstatem transigunt III, 158, 31 ss.; III, 163, 11; eum non intrant plerique colliæ III, 158, 28 s.; in eo desunt testacea idque quare III, 165, 23; exceptis paucis quibusdam locis, desunt in eo testacea et mollusca III, 169, 9 ss.; in eo nascitur phocæna III, 114, 13 s.; in eo pariant pelamides et thynni III, 83, 5 s.; III, 120, 18; in eo imprimis cito crescunt pisces III, 120, 25; ex eo ad Hellespontum deferitur fucus, idque quando III, 116, 11 ss.; circa eum nascuntur ephemera III, 283 7; circa eum reperiantur gentes feræ quæ crudis carnibus gaudent, vel infantes inter sese mutuos dant ad epulas struendas III, 81, 24; circa eum habitant Achivi et Hætiæ qui humana carne vescuntur, 627, 17; II, 81, 24; ejus accolæ Scythæ et Thraces III, 421, 7; ex eo navigia deduxerunt Byzantii annonæ caritate simul et pecuniæ inopia laborantes, 611, 6; in eum contententes naves quomodo prætentata probabili aliqua causa compilarint Chalcedonii, 642, 22, cf. *Euxinus pontus*.

Ōni profunda; circa Coraxos sita sunt III, 570, 41 s.; nullus unquam immissus funis eorum fundum attingere potuit III, 570, 43 s.; in his desub terra effluxum habet lacus Caucasos subditus III, 570, 41; ibi trecentorum fere stadiorum a littore spatii dulcis aqua prorumpit tribus in locis III, 570, 44 ss.; ab his conspicitur potest Caucasos mons III, 569, 37.

Ōnus regio; in eo aquilonis temporibus gignitur ros, non vero austrinis III, 565, 20 ss.; idque quare III, 565, 25 ss.; cur in eo frumentum frigore repositum per multos annos corruptionis expertus maneat IV, 191, 1 ss.; ejus incolæ piscatus gratia in glacie tentoria extruunt III, 567, 31 ss.; in eo non inveniuntur asini, idque quare III, 168, 13 s.; in quam ejus parte cornibus careant arietes III, 169, 20 s.; aves in eo hieme latitantes IV, 84, 36 ss.; quale in eo exstet apum genus peculiare III, 97, 54 ss.; in eo passim inveniuntur mel crassum et album quod sine favis ad arbores faciunt apes quædam III, 98, 8 ss.

Ōples (χαρμή); femori et cruri communis est III, 12, 36 s.; ei saltus demandatus est III, 43, 51 s.; circa eam maxime inveniuntur nervus III, 43, 50 ss.; quædam ejus anteriorem partem percurrant venæ secundum Polybum III, 39, 46; quibusdam partibus dolentibus ejus venas incidant secundum Polybum III, 39, 10 ss., 48 ss.; circa eam cum venis quæ femora trajecterunt junguntur quæ ad pedes usque pertingunt III, 3, 18 s.

Ōulares cives (ἐρημονισί); pro multitudine quærunt

æqualitatem, 575, 47; quando eorum numerus politicorum virorum longe superior est, quomodo curandum sit, ne omnes simul deliberandi facultate utantur, 560, 34.

Ōpulares (ὀμοθυμαί); naturaliter se invicem diligunt II, 91, 10; aliquatenus communem utilitatem sectantur II, 98, 38; bona eorum non participare pudorem incutit, 356, 12.

Ōpulongia; eam incolentes Tyrreni ferro ex insula Æthalia utuntur IV, 90, 10 ss.

Ōpopulus; distinguitur in agricolas, circumforaneos et opifices, 545, 27; eo carent nonnullæ reipublicæ, 521, 28; de quibusnam rebus coram eo fiat deliberatio, 416, 11; magistratus est, non vero quicumque concionis particeps, 532, 45; olim in longius temporis spatium conferre solebat munera publica ad theorias, 580, 5; ita vocat Hippodamus Milesius omnes trium classium cives, 503, 44; eum furno inclusisse Charetem dixit Cophisodotus, 396, 42; ejus clava paralos triremis secum Pitholaum, 396, 48; eum gubernatori valido quidem, sed surdastro comparavit Plato, 390, 18; eum Demosthenes comparavit nauseantibus in navi, 390, 26; quatenus penes eum major sit potestas apud Carthaginienses quam in reliquis rebus publicis, 517, 21; ejus partem ditant Carthaginienses in oppida mittentes, 518, 20; 596, 16, cf. *Gens, Natto, Plebs*.

Ōpopuli; etiamnum regis imperio parent, idque quare, 483; 17, v. *Plebs*.

Ōpopuli; fluvio proximas noctu excindit latex III, 153, 46.

Ōpopulus alba; semine caret III, 335, 51; ejus fructui similia sunt polypi ova III, 83, 46; III, 91, 48.

Ōpopulus nigra; nullos fructus fert, sed aliam utilitatem præbet III, 641, 25; in Creta fructus ferre dicuntur IV, 85, 22; haud procul a fluvio Eridano juxta lacum inveniuntur e quibus electrum defluit IV, 87, 34 s.

Ōporcelli; unusquisque simulac natus est primam mammam petit IV, 319, 20 ss.

Ōporcia; v. *Apria*.

Ōporcinum stercus; eo mala granata juvantur IV, 28, 44.

Ōporculi cordi; quidnam III, 123, 29 s.; ita vocantur porci intra uterum mutilati III, 370, 30; in eos transire possunt porci quilibet III, 370, 31; his comparandi sunt ginni III, 129, 30 s.; III, 370, 29; item pygmæi III, 370, 32 ss.; in quavis matricis parte gigni possunt III, 123, 31; imprimis fiunt apud animalia multifida III, 402, 41 s.; aliquatenus monstrosi accendi sunt III, 402, 42 s.; non tamen pro monstrosi haberi solent III, 402 53; idque quare III, 402, 48 ss.

Ōporcus; si quis Condalo per ditionem iter facienti dono afferebat, primum recusabat, sed postea cum fructuum accessione reposcebat, 643, 3.

Ōporcus fluvialilis (χοῖρος ποτάμιος); sonum edit fr. 177, a.

Ōporcoselene; quatenus ibi inveniuntur mustelæ III, 168, 44 s.

Ōporphyrio; ejus descriptio fr. 175, a; longicollis avis est III, 34, 27 s.; igitur ingluvie carens collum admodum longum habet III, 34, 25 s.; quomodo bibat III, 154, 6 s.; avibus non volacibus accensendus est, ideoque orrhopygium habet ad dirigendum volatum ineptum III, 312, 8 s., cf. *Aves non volantes*.

Ōporphyryssa; ita vocabatur olim Cythera, idque quare fr. 266, a.

Ōporri v. *Toft*.

Ōporraceum; inter album et nigrum mediura tenet III, 483, 50 s.; III, 648, 28, 33.

Ōporricidæ; v. *Prascurides*.

Porrum (τὰ πράσα); ex eo fiunt prasocurides III, 94, 19 (?); cur aquam salsam non recipiat IV, 214, 26 s.; ejus radices imbecillæ IV, 214, 27; lentorem quendam obtinet IV, 181, 50 s.; cur prosit ad vocem emendandam IV, 181, 48 ss.; perdicibus prodest IV, 181, 49.

Portæ; cum in pace tum in bello oportet esse magistratus eorum custodiæ præpositus, 599, 29.

Portæ jecoris (αἱ καλούμεναι πύλαι τοῦ ἥπατος); ubinam sitæ III, 16, 30 s.

Portæ Syriæ; Taurus et Rhosii montes eas dirimunt IV, 45, 19.

Portentum (τέρας); cur putetur si infantes ante ætatem vociferentur et expresse loquantur IV, 179, 6.

Portentorum scriptores (οἱ τερατολογῶντες); terram nonnunquam mugire aiunt III, 595, 20 s.

Portentosum; id terribilis loco speculationis ope efficere, nihil cum tragœdia commune habet, 467, 35.

Portitores; Tenedi frequentes sunt, 548, 38.

Portitor iratus; in eum fabula Æsopi III, 578, 47 s.

Portitorium; ex eo civitatem administrabant Mendæi, 645, 28; quomodo effecerit Callistratus, ut ex eo his tantum quantum antea perciperetur, 645, 50.

Portulaca (ἀνδράχνη); ejus folia cocione punicea fiunt III, 651, 32 ss.; celeriter vero exsiccata flava, idque quare III, 651, 33 ss.; cur dentium stuporem tollat IV, 115, 11 s.; IV, 154, 36 ss.

Portus; cur in eo navigia onustiora videantur quam in alto IV, 229, 7 ss.; multæ civitates habent spatio opportuno dissitum, nec tamen longe remotum, 607, 52; hujusmodi omnia commoda affert maris viciniam propria, incommoda vero præcavere non vetat, 608, 3; hujusmodi mœnibus et aliis tutaminibus firmari debet, 608, 2; in civitatibus eo instructis lege cavendum est, inter quosnam commercium intercedere liceat, inter quosnam non, 608, 5; iis luendis in magnis civitatibus peculiares magistratus præpositi sunt, 598, 25; prope eum sodalitis agros publicos traderent Byzantii loco eorum quos venderant, 640, 44; qui in eo furatus est, non solum privatim offendit, verum etiam reipublicæ dedecus attulit IV, 264, 52 ss.

ποσαχῶ; λεγόμενα (i. e. Metaphys. I. IV) · citantur II, 537, 43 s.; II, 538, 2.

Posidonia; urbs in Italia IV, 92, 37.

Posidonium; id infestat ventus Subsolanus IV, 45, 17 s.

Posita (ὑποθέσει); rei mathematicæ principia sunt II, 85, 7.

Positio (θεσις); ei inest prius et posterius II, 300, 34; non e limine est, sed potius hoc ex ea II, 560, 29 s.; ea res unum fieri possunt II, 620, 33; ea quædam sensibilia esse dicuntur II, 559, 11 s.; ad eam pertinent rarum, densum, asperum, læve, 15, 16; ab ea paronymice dicitur τὸ σίτυς esse, 17, 13; quaeritur an ea fiant res geometricæ II, 625, 42; eas spectat mathematicus II, 588, 14; eas qui in disputationibus defendunt quidcunque evenierit sustinent, perinde ac si vera haberent principia II, 421, 10 ss.; aliqua fieri debet, ut obtineat ratiocinatio et demonstratio II, 591, 32; si nulla fiat, tollitur sermo et ratiocinatio II, 591, 33; nihilo minus nullam faciunt principii contradictionis obrectatores qui e ratiocinatione argumenta sua petunt II, 591, 30 s.

Posse; multis modis dicitur II, 564, 16.

Possessa res (κτήμα); instrumentum viæ inserviens est, 485, 3; est instrumentum ad agendum accommodatum et separabile, 485, 13, 29; dicitur ut pars, i. e. semper et per se alius est, 485, 20; cujusque duplex usus est, uterque per se, sed alter rei proprius, alter non proprius, 490, 13.

Possessio (κτήσις); de ea adhibetur verbum habere, 21, 12; instrumentorum multitudo est, 485, 3; pars domus est, 484, 46; domino et servo constat, 513, 52; utile sunt acquisitum, 414, 9; earum optima et maxime necessaria est homo, 637, 6; singillatim distinguende sunt, 638, 7; plures fructuosas esse debent quam infructuosas, 638, 8; qualisnam copia ad bene vivendum sufficiens termino non careat, 489, 47, 50; plures partes comprehendit, 488, 41; ab ea pendere videtur corporis voluptates, 491, 49; ejus non eadem virtus est ac operis II, 42, 50; pretiosissima est quæ maxime æstimatur II, 42, 51; etiamsi civitatis pars non sit, tamen omni civitati subesse debet, 609, 38; earum ratio habenda est in extruendis ædibus, 638, 43, 45; si laudanda sit, statim ab insignibus quæ ei insunt, inchoandum est, 446, 26.

Possessiones publicæ; videndum an quædam redditum non afferant, etiamsi diis dedicatæ non sint, 420, 12.

Possessiones sine fructu (κτῆματα ἀκαρπια); honestiores sunt, et quare, 331, 6.

Possessionum communitas (ἡ κοινὴ κτήσις); quaeritur an esse debeat necne, 500, 7; item utrum ipsa ad usus fructus communis, vel vice versa, vel ambo communes, vel neuter, 500, 12 s.; quodsi seorsim sint agricolæ minora ex ea redundant incommoda, 500, 19; si vero quisque sibi colat, quænam criminationes e communicatione oriri soleant, 500, 22; in universum propriæ, aliquatenus lamen communes esse debent possessiones inprimis in civitate moribus bonisque legibus ornata, 500, 38; propriæ esse debent, sed usu communes reddi, 500, 51; 612, 25; quænam ex hujusmodi conditione redundant bona, 500, 36, 46; talis conditio adumbratur in nonnullis civitatibus atque partim jam adest, partim introduci potest, 500, 43; quænam mala inde oriuntur, 501, 7 ss., 32; quænam perperam privæ ejus conditioni tribuantur, 501, 19; speciosa est et humana videri possit, 501, 17; inter quos non est, eos minus inter se dissidere videmus, 501, 26; si bona fuisset per longam amorem seriem non latuisset 501, 49; nisi quis eam instituit, in convictis curiasque ac tribus civitatem distribuere non poterit, 501, 54; vel omnes æquandæ sunt possessiones, vel omnium æquus modus institutus est, vel nihil de iis præcipiendum, 507, 54; eam esse jubet Socrates in *Platonis Republica*, 497, 3; de ea præcepta dedit in eodem opere, 503, 17; eam in *Legibus* non instituit Plato, 503, 34.

Possibile (δυνάτον); et esse et non esse potest II, 566, 15; II, 571, 17; quidnam, 414, 19; II, 566, 18 ss.; quot modis dicatur II, 385, 25 ss.; II, 525, 11 ss.; III, 395, 36; duplex, 324, 41; maxime proprio sensu de excessu et termino dicitur II, 385, 38; quidnam impossibili opponatur II, 525, 8 ss.; fieri non potest ut non quam futurum sit II, 566, 34 s., cf. 38 s.; imperitum est II, 275, 10; II, 595, 37; ita vocatur quod aliquo modo se habet II, 564, 19 s.; omnia simul contraria spectant II, 572, 2 ss.; partim simpliciter, partim et suppositione possibile est II, 386, 6 ss.; aliquid erit si erit possibile alterum, posito illud necessario esse, si alterum sit, itemque vice versa II, 566, 11 s., 46 ss.; quomodo se habeant enuntiationes de eo quod ad oppositionem spectat, 34, 12 ss.; fieri potest ut idem sit et non sit, 34, 14; quomodo enuntiationes de eo contingantur enuntiationes de impossibili, de contingenti, de necessario, et vice versa, 35, 6; an æquatur necessarium, necne, 36, 17; non omnia simul contraria valent, 36, 25; nonnulla eorum quæ non secundum rationem sunt, contraria non valent, 36, 27; sunt et

men et quæ contraria valent, etiam si non secundum rationem sint, 36, 32; æquivocum est, quatenus vel actu jam est id quod dicitur, vel non, 36, 36; universale est, si cum necessario conferatur, 36, 47; sumi debet non tantum de generatione, sed et de asserendo vero et circa id esse, 56, 19; locum de eo pertractavit Callippus, 378, 14; considerandum an ei repugnent adversarii actiones, 428, 6; ejus usus in confirmatione orationis concionalis, 443, 29, 51; partim ab eo deducuntur propositiones quibus de rebus agendis concludimus III, 522, 5; ubi ad id devenit deliberatio agere aggredimur II, 28, 26; meliora quam quæ fieri nequeunt, 328, 8; ea facere solemus, 379, 17; id in educatione tanquam scopum nobis proponere debemus, 634, 1, 19; ætatis determinatur, 634, 4; credibilia sunt, 464, 21; ad ea pertinere non putamus quæ nondum facta sunt, 464, 22; ea ratione habita consentanei vel possibilis tradit poeta, 464, 3, 8.

Possibile ac impossibile; de iis quæstiones pertinent ad omnes rhetoricæ species, 318, 10; 338, 7; 368, 1; de iis loci, 368, 16 ss.

Possidendi ars; v. *Acquirendi ac possidendi ars*.

Posterius; iis natura imperant majores II, 100, 13; quatenus eorum res adversæ vel secundæ felicem vel miserum reddere possint mortuum II, 10, 13 ss., v. *Amici et posterii*.

Posterius; quot modis dicatur fr. 111, b; generatione natura prius est II, 480, 8 s.; item substantia II, 613, 10 s.; item forma et substantia II, 570, 25 s.; si fieri possit, poterit etiam prius, 368, 28; quod fieri solet, si factum est, factum etiam erit quod prius, 369, 8, 21; quod altero est etiam posterius est re ex hoc et illo composita II, 619, 12 ss.; in præterito tempore dicitur id quod præsentī momento propius est II, 306, 8 ss.; in futuro vero quod a præsentī remotius II, 306, 10 s.

Posteriores et prius; quonam modo accipi debeant IV, 202, 41 ss.

Posteriora; ita vocamus quæ anterioribus opposita sunt III, 532, 25, v. *Partes posteriores*.

Postulatum (αἰτήμα); quidnam, 131, 19; 434, 1; quomodo ab hypothesis differat, 131, 14 ss.; quomodo a definitione, 131, 34; vel justum, vel injustum est, 434, 2; quodnam justum sit, 434, 3; quodnam injustum, 434, 7; quare hæc distinctio fiat, 434, 10; in omnes orationum species quadrat, 424, 16.

Potabile (ποτόν); gustum secundum naturam afficit III, 458, 20 s.; e salso fieri, si percoletur, nonnulli aiunt III, 576, 4, cf. *Potulentum*.

Potabile et impotabile; saporum principia esse videntur III, 458, 18 s.

ποταγωγίς; v. *Delatrices*.

Potameus; ita Apeliotes vocatur in Tripoli Phœnicie IV, 45, 13.

Potatio; cur vocem graviores reddat IV, 177, 20 ss.

Potator syracusanus; sine intermissione bibere solebat, donec ova sub terra defossa excluderentur III, 104, 33 ss.

Potatores; quamobrem etiamsi corpulenti sint, alvos potius humidas habeant et ventris profluvio moriantur IV, 312, 27 ss.

Potens (δυνατόν); ita vocatur et quod affici ab alio et quod aliud efficere potest II, 564, 32 s.; aliquid potens et aliquando et aliquo modo est et sic deinceps quæ in determinatione addere oportet II, 567, 17 s.; quot modis dicatur II, 524, 28 ss., cf. II, 525, 10 ss.; II, 567, 46 ss.; videtur non semper agere II, 571, 16; II, 604, 18 s.; quidnam primarie ita appelletur II, 569, 47.

Potens esse; fieri licet ut non sit II, 604, 20.

Potens pati; ita interdum vocamus rem, si quidvis pati possit, interdum vero eam solummodo quæ aliquid potest pati quo ad melius progreditur II, 524, 13 ss.

Potentius; quidnam II, 323, 26 ss.; prius dicitur II, 523, 26.

Potens; si æquus et placabilis est, honestum habetur, 331, 34; cavendum ne in genere constituendo ei subijciantur vituperanda aut fugienda, 215, 11; item ne ei subijciantur honorata aut optabilia, 215, 25; ejus amicitiam inutilem dicunt egeri, nisi ex eo emolumentum capiant II, 103, 26; parum de jure et æquo solliciti sunt, 592, 47; eorum ira vel odium metuenda, 353, 40; si nos metuunt metuendi sunt, 353, 45; partim eosdem mores habent ac divites, partim meliores, 367, 5; honoris studiosiores sunt et animo viriliori, 367, 6; item studiosiores agendi, 367, 9; item sine arrogantia graves, 367, 11; injuriam si faciant, potius magnam quam parvam faciunt, 367, 14; multi eodem quo Sardanapalus modo affecti sunt II, 3, 37; si quo abstulerint aliquem pertinet ad res invite factas II, 24, 24; eos inprimis quæ spectant parvæ causæ seditioni ansam dare solent, 568, 36; eorum discordia initio componenda sunt, 568, 45; in Creta ubi penas dare nolunt, cosmorum magistratum penitus abolent, 516, 25; consueverunt, populo in partes distracto et amicis assumptis, monarchiam introducere, seditiones movere et inter se decertare, 516, 28; quare ab iis honore affici optent plerique II, 97, 15; cum urbanis jucundi gratia amicitiam contrahunt II, 95, 49, 51; cum solertibus vero utilitatis II, 95, 49, 52; cum iis amicitiam non contrahit vir bonus, nisi ipsi boni sint II, 96, 3; raro virtute excellere solent II, 96, 5.

Potentes (οἱ ἐν δυνατείαις); quia ludis otium traducunt, hi aliquid ad felicitatem conferre videntur II, 123, 16; ab eorum exemplo discere non licet quid revera sit felicitas II, 123, 17; si ad voluptates corporales confugiant, non ideo hæc maxime optabiles videri debent II, 123, 20.

Potentem esse in civitate; an simul bonum ac non bonum sit, 303, 9; quomodo solvatur hoc sophisma, 308, 11.

Potentiores; in eos irasci non solent, 336, 5; quos timet, etiam nobis metuendi sunt, 354, 10; eos qui interemerunt, metuendi sunt, 354, 11; iis si nobiscum idem prosit, fiduciam facit, 355, 2; iis relinquere debet necessarium dicendum II, 608, 4.

Potentia (δύναμις); quid II, 415, 4 s.; quot modis dicatur II, 524, 8 ss.; II, 564, 15 ss.; II, 569, 39 ss.; fr. 100, a, b; quatenus ad eam referri possit natura II, 569, 41 ss.; quomodo differat a natura II, 415, 3; ei opponitur natura III, 357, 49; sola efficit motum præter naturam, celeritatem vero augeat motus naturalis II, 415, 7; vocis significatio latius se extendit quam potentia secundum motum II, 564, 11 s.; ei inest impotentia II, 238, 23; ei quovis significato opponitur impotentia II, 524, 51 ss., cf. II, 564, 42 ss.; semper secundum terminum et excessum determinatur II, 385, 29 s., 33, 38; refutatur obiecto quæ his contraria probare videtur II, 385, 37 s.; ea carens fieri nequit II, 566, 4, cf. 10 s.; quatenus materies est, universalis est atque infinita atque ad universale et infinitum pertinet II, 628, 10 s.; quomodo se habeat ad actum notum est III, 222, 28; major minori magnitudini inesse potest II, 365, 8 s.; sed adhuc magis major majori II, 365, 9 s.; infiniti infinita est II, 377, 51; corporis finiti ad finitum se extendit II, 402, 44 s.; extra est, idque duplici modo II, 222, 53; differt

ab actu II, 450, 45; II, 452, 8; idque etsi contrarium perhibeant Megarici II, 566, 12 s.; ea prior actus II, 604, 42; si actu prior sit, entium nullum erit II, 604, 19 s.; II, 610, 46 ss.; aliquatenus recte dicitur actu prior esse, aliquatenus non II, 604, 35 s.; quamobrem prior esse videatur II, 604, 17 ss.; ea quod præstat prius est II, 523, 25; ad actum evehitur II, 113, 24; actus causa sumitur II, 570, 30; actu prior est II, 388, 25; nulla pertinet ad fuisse, sed omnes ad esse aut ad fore II, 388, 54 s.; cui inest, et etiam inest actus III, 500, 32 s.; unius eodem temporis momento motus et unicus est III, 490, 48 s.; igitur unico in tempore indivisibili unicus respondet actus III, 490, 46 ss.; bona melior esse probatur actus II, 572, 1; in malis rebus ea pejor esse probatur actus II, 572, 13; ea natura posterior malum II, 572, 16 s.; aut simul malum et bonum aut neutrum erit II, 572, 11 s.; ea prædito agere non licet II, 604, 6 s.; alia agentis, alia patientis inest II, 564, 34, 38; agendi et patiendi aliquatenus eadem, aliquatenus diversa II, 564, 31 s.; alia tantummodo rem agendam aut patiendam, alia rem bene agendam aut patiendam respiciunt II, 564, 28 s.; dum in actum mutatur, ex aqua fit aer et ex aere aqua II, 298, 3; item aeris moles augetur vel minuitur II, 298, 7 ss.; item ex calido fit frigidum, ex rigido calidum II, 298, 10; item ex calido magis calidum II, 298, 11; item ex corporis mole magna moles parva et ex parva magna II, 298, 2, 6 s., 20 ss.; item densatio et rarefactio II, 298, 22 s., 28; major semper æquale in minori tempore facit II, 364, 45 s.; æqualis æquale pondus in æquali tempore promovel II, 341, 18 s.; in dimidio tempore idem pondus per dimidium spatium promovel II, 341, 14; dimidia dimidium pondus per æquale spatium in æquali tempore promovel II, 341, 15; æqualis dimidium pondus in æquali tempore per duplex spatium promovel II, 341, 10 s., cf. II, 414, 43; æqualis dimidium pondus in dimidio tempore per æquale spatium promovel II, 341, 12; non vero necessario æqualis æquali tempore per dimidium spatium promovebit dimidium pondus II, 341, 20 s.; nec dimidia æquale pondus in ullo tempore per ullum spatium II, 341, 22 ss.; duæ in æquali tempore per æquale spatium movebunt duplex pondus ejus quod utraque sola movebat II, 341, 36 ss.; quæ secundum eas mutantur circularem imitantur lationem II, 465, 40 ss.; competunt omnibus corporibus naturalibus II, 423, 24 s.; ab iis partim pendent præcipuæ corporum differentia II, 423, 23 s.; earum causa cuique elemento peculiarem figuram tribuerunt nonnulli II, 422, 16 s.; nihilominus iis non accommodantur hæ figuræ II, 422, 15 s.; ea quæ constant non semper simul cum rebus quarum causæ sunt, adsunt vel desunt II, 265, 35; II, 516, 28; reliquæ etiam rebus sensibilibus inesse possent, si iis inessent res mathematicæ II, 611, 41 s.; quædam æquivoce ita vocantur II, 564, 17; quæ non æquivoce ita vocantur, omnes unam speciem, nempe potentiam proprie sic dictam respiciunt et principia sunt II, 564, 20 ss.; quæ sunt cum ratione plurium sunt et contrariorum, 36, 29; irrationales partim opposita recipere valent, partim non, 36, 30, 32; qualesnam mobilibus solis insunt, qualesnam immobilibus, 36, 41; ea prior actus, 36, 53; sunt actus sine ea, 36, 54; cum actu, 37, 1; quæ nunquam actus sunt, 37, 2; an omnium contrariorum una, 84, 6; aliæ irrationales, aliæ cum ratione conjunctæ, idque quænam et quare II, 565, 1 ss.; II, 567, 19 s., cf. II, 524, 44 ss.; omnes simul contradictionem respiciunt II, 571, 14 s.

39; cum ratione conjunctæ simpliciter II, 571, 40 s.; irrationales eo quod adsunt vel non adsunt II, 571, 41 s.; interdu scientiæ effectivæ principium est II, 534, 22; II, 592, 23; ad eas pertinent artes et scientiæ effectivæ II, 565, 5, cf. 20; aliæ natura insite sunt, aliæ consuetudine, aliæ disciplina parantur II, 507, 12; quæ consuetudine et disciplina parantur eas habere non licet, nisi qui antea operati sunt II, 567, 14 s.; reliquas, uti et passivas licet II, 567, 15 s.; duplex est, vel sicut ejus qui scientiam capax est, vel non eruditus, vel ut ejus qui scientiam habet, sed non contemplantur III, 451, 16 ss.; III, 452, 5 ss., v. *Facultates*.

Potentia (δυνασταις); inter principia (ἀρχαί) recensetur II, 514, 36 s.

Potentia (δύναμις); quænam et quando res esse dicantur II, 568, 46 ss.; multis modis dicitur, cum in rebus naturalibus tum in reliquis II, 349, 15, 25 s.; idque causa est, cur manifestum non sit a quonam moveatur res quæ naturaliter ab alio moventur II, 349, 15 ss.; quocunque tamen modo dicatur, semper actu id fit quod potentia erat, quotiescunque simul sunt id quod agentis et id quod patiendi vim habet II, 349, 19 s.

Potentia animæ; quænam II, 195, 1; iis competat qualitas II, 194, 52; ad affectus pertinent II, 197, 4, d.

Facultates animæ.

Potentia aut impotentia; secundum naturalem dicitur secundum qualitatum genus, 13, 39.

Potentia bene faciendi vel patiendi; eam comitatur potentia faciendi vel patiendi II, 565, 28, s.

Potentia civilis (πολιτικὴ δύναμις); quatenus ea indigeat felicitas II, 8, 53; nec omnino, nec semper præferendum est bonum II, 134, 35; pertinet ad bona de quibus maxima contentio fit II, 241, 28 s.; eam in infinitum usque sectantur, 601, 11; naturaliter bona est II, 241, 30; nonnullis noxia, idque quibusdam II, 241, 31 s.; viro ingenuo convenit et prodest II, 241, 52 s.; non ita vulgo II, 242, 1; contumeliosos et audaces reddit, 354, 33; ea omnes se uti posse arbitrantur II, 160, 42; ab ea abstinendus est anima mala præbilis II, 160, 54 ss.; ea digni sunt boni et qui bona a natura provecta possident, 360, 37; invidiam movet, impij non faciunt postulamus, 348, 22; eam sibi comparare student qui rei civili operam dant II, 124, 40; si cui adimenda est, id pedetentim non subito facere debet tyrannus, 587, 11; ea præpollentes ostracismo multabantur in civitatibus populari imperio parentibus, 535, 51; ea præpollentes quomodo tractandi sint in optima republica, 536, 50.

Potentia cum ratione conjunctæ (αὶ μετὰ λόγου δύναμις); contraria efficiunt II, 565, 7; II, 567, 23; contraria efficiunt potentia irrationabilibus, idque quare II, 565, 26 ss.; anima præditis solis insunt II, 567, 21; non necessario secundum eas agunt et affirmantur activa et passiva, simulac, quantum fieri possit, ad se invicem accesserint II, 567, 24; idque quare II, 567, 25 s.; earum dominus est appetitus vel arbitrium II, 567, 27 s.; utrum contrariorum appetiverit, id faciet, quando activum et passivum, quantum fieri potest, prope ad se invicem accesserint II, 567, 28 s.; agere valet, ubi patiens adest et certo quodam modo se habet II, 567, 32 s.; nec addendum ubi externa impedimento non sunt quia hæc jam definitione continentur II, 567, 34 ss.; non poterit, etiamsi velit aut cupiat, simul duo vel contraria facere. Idque quare II, 567, 39 ss.

Potentia et actus; differentia inter eos pertinet ad omnes categorias II, 273, 25; II, 594, 32 ss.; cf. II, 273, 46; II, 594, 43; eorum unitas solvit questionem cur res unum sint II, 563, 9 ss., 43, 45; eorum quidditas est ut altera ad alteram evehatur II, 563, 19.

Potentia divina; v. *Divina potentia*.

Potentia finita (πεπερασμένη); eam habere nequit infinitum II, 365, 8 ss., 24 ss.; II, 377, 54; ei competere probatur tempus finitum II, 365, 18 ss.; fieri nequit ut æquali tempore moveat quo infinita II, 365, 5 s.

Potentia humana; v. *Humana potentia*.

Potentia infinita (ἄπειρος); omni alia major II, 364, 50; II, 365, 17, 22; probatur in magnitudine finita inesse non posse II, 364, 43 ss.; II, 365, 24 ss.; II, 377, 53; eam habere nequit finitum ullum II, 365, 6 s.; II, 366, 38 s.; II, 377, 53.

Potentia irrationales (ἄλογος); ad unam rem pertinent II, 565, 8; II, 567, 24 s.; et animæ præditis et ea carentibus competunt II, 567, 21 s.; quando, quoad fieri possit prope sunt activum et passivum, necessario alterum agit secundum eas, alterum afficitur II, 567, 22, v. *Potentia cum ratione conjuncta*.

Potentia geometrica; metaphorice ita vocatur II, 525, 14; II, 564, 18 s.

Potentia passiva; duplex, idque quomodo II, 564, 23 ss.

Potentia prima; ejus genuina definitio II, 525, 21 s., cf. II, 524, 8 s.; II, 525, 17 s.; II, 564, 10 ss., 22; II, 565, 6; II, 569, 39 s., 42 s.

Potentia proprie sic dicta (ἡ λέγεται μάλιστα κυρίως); non utilis est speculationi de actu et potentia II, 564, 10 s.

Potentia quod est; non quidvis potentia est, sed aliud aliud rei II, 601, 10; remotius vel propinquius esse potest ei quod potentia est III, 349, 13 s.; ei non esse licet II, 601, 13; non necessario omne illo modo se habebit II, 499, 32 s.; semper opponitur ei quod actu est III, 479, 44 s.; differt ab eo quod actu est III, 488, 31 s.; semper ab eo quod actu est ad actum evehitur II, 352, 22; II, 570, 7 s.; non fiet a movente quod actu caret III, 361, 49 s.; afficitur ab eo quod actu est III, 230, 7; ideoque genere idem est utrumque III, 230, 8; in rebus naturalibus vel arte factis fit ab eo quod actu est III, 348, 7 s.; ejus notio ac forma inest ei quod actu est III, 348, 9 s.; indefinitum est II, 506, 42; ejus multum rebus sensibilibus inest II, 510, 5 s.; ex eo omnia fiunt II, 630, 25; ei agere et non agere licet II, 630, 26 s.; genuina causa est: cur multa sint entia II, 631, 51; id cum relatione confudit idearum auctor II, 631, 51 ss.; eodem jure id cum quali confundere potuisset II, 631, 53 s.

Potentia quod tale est; ex eo id quod actu est: fit: ita res naturales vel arte quas fiunt III, 348, 39 s.

Potentiam (secundum) quæ fiunt; eadem esse videntur ac participantia ideas Platonis II, 403, 52 ss.; demonstratur in nonnullis eorum adesse principium motus, *ibid.*

Potestas (ἰσχύς); eam simpliciter bonum esse novit injustus, non vero an sibi bona sit II, 160, 24; eam non admittit vir magnanimus II, 245, 16.

Potestas civilis; v. *Civilis potestas*.

Potides; eam incolebant Athenienses, 641, 29.

Potidæatæ; eos in servitutem redegerunt Athenienses, etiamsi iis adversus barbarum opem tulissent, 374, 16.

Potio (πόα); gratia bonorum simpliciter bibitur II, 224, 45; ejus suavitas quomodo dijudicetur II, 224, 24; quomodo ejus suavitas dijudicatur, eodem modo ex vulgi sententia definiri debet jucundum II, 224, 22;

eas indicat vel sensus, vel imaginatio, vel intellectus III, 522, 14; perperam iis hodie admiscunt odores per se jucundos III, 485, 54 ss.

Potius (κυριώτερον); ei minus addit natura III, 290, 20 s.

Potulentum (πότιμον); e cinere exsuctum est III, 484, 1 s.; id eadem parte percolant testacea qua cibum assumunt III, 285, 21; quæ eorum regionem circa pudenda statu implent, libidinem movent IV, 266, 49 ss., cf. *Potabile*.

Potus (πότος); gustui et tactui communis est III, 453, 21 s.; eorum perceptio tactu fit II, 36, 43; iis gaudent intemperantes II, 36, 42; in eo quoque percipitur sapor, idque quare et quomodo III, 457, 47 ss.; eorum odores per accidens grati, idque quare II, 212, 16; alio loco transit quam quo spiramus IV, 286, 47; si qua ejus pars in arteriam labatur, oriuntur dolores, tusses et suffocatio III, 256, 34 ss.; II, 514, 50 s.; igitur graviter lapsi sunt qui eum animalia per arteriam recipere putant III, 256, 37 ss.; si sursum retrahatur inter bibendum per nares exit, idque quare III, 14, 15 ss.; antequam ad vesicam perveniat, ventriculum intrare debet III, 256, 45 s.; paucis contenti sunt animalia qui pulmonem spongiosum habent III, 266, 9 s., cf. III, 274, 5 s.; item quadrupedes oviparæ III, 263, 40 ss.; III, 265, 31; III, 274, 5 s.; ejus copia avibus nocet III, 162, 44; eo pinguescent equi asinique et muli III, 155, 4; item oves III, 155, 30 s.; cum nimii tum nimis pauci sanitatem et robur perdunt, modicum vero servat II, 137, 31; qualis dandus sit nutritibus III, 505, 15; sæpe et paulatim subministrandus est febrilibus, idque quare IV, 119, 1 ss.; multus æque ac parvus cur interdum ventris profluvium astat IV, 312, 18 ss.; idem cur si cum polenta bibatur minus meracior videatur IV, 225, 15 ss.; eum majore voluptate cernimus ubi sitimus IV, 170, 26 s., 33 s.; inter eum nonnulli deiciunt animum IV, 268, 31; item post eum IV, 268, 32; non idem circa eos incontinentes sunt qui circa esculenta et obsonia III, 295, 30 s.

πόῦ v. *Allubi et Ubi*.

πόῦ in v. desinit, 474, 50.

Præcepta civilia; v. *Civilia præcepta*.

Præceptor chori (χορευταί); ei auspicant accinit chorus III, 638, 44; ei comparatur deus III, 638, 47 ss.; III, 640, 41 s., cf. *Præsul*.

Præceptor (διδάσκαλος); ejus amicus esse non possumus, idque quare II, 235, 40; ei in laudem vertitur ubi puer molestus vel temperans est, 447, 6; eorum cum discipulis lites difficulter dirimantur II, 233, 25, cf. 38 s.

Præcipitium (φάραγξ); quaeritur cur non in id se deiciant qui de omni re simul negari ac affirmari posse perhibent II, 507, 50; circa ea capiuntur vespæ, idque omnes aculeate III, 202, 23 ss.

Præclara facta; *Facta præclara*.

Præco (πρόειπε); vix rite ejus munere fungi licet in civitate permagna, 606, 31; non sunt magistratus civiles, 561, 19; quidnam clament de manumissis, 393, 19; eos prævertunt pueri, 393, 18; a Thrasybulo misso quomodo sententiam suam significavit Periander, 536, 8.

Præconsultatores (πρόβουλοι); summus magistratus est oligarchiis proprius, 599, 47, 51; 600, 29, 31, cf. 560, 39; 562, 25, 29 quidnam sit eorum munus, 560, 40; 599, 47; iis respondent in democratia senatus, in aristocratia legum custodes, 600, 30; pertinent ad magistratus necessarios quibus peritia et fide opus est, 599, 25; unde nomen petierint, 599, 50; numero pauci

sunt, 562, 26; ubi una cum senatu adsunt, senatus gratia instituti sunt, 562, 27.

Præcordia (ἐπίρρις); ita vocatur septum transversum III, 30, 1 s.; III, 268, 23 ss.; idque quare III, 268, 42 ss.; cum iis connexum est septum transversum III, 16, 9; eorum morbos medici atræ bili tribuunt, idque quare IV, 266, 30 s.

πρακτικόν (τό) v. *Activa facullas*.

Præcursores venti (πρόδρομοι); quando flent IV, 249, 41 s.; IV, 253, 32 s.; ad eos inde ab Orionis ortu maxima tranquillitas III, 586, 6 ss.; per noctem minus spirant IV, 242, 31 s.

Præda; mercatoribus dixit Timotheus Athenienses ipsos eam nummo æneo recenter a se cuso emere posse, 646, 9.

Prædicamenta; v. *Categorizæ*.

Prædicantur (quæ) de multis; eorum quoque idæ sunt II, 482, 10, 17; II, 615, 42.

Prædicari simpliciter; quomodo differat a prædicari per accidens, 142, 20.

Prædicatum (κατηγορούμενον); ejus cum λόγος, tum nomen de subjecto prædicatur, 2, 48; eorum primam οὐσίαν declarant genera et species, 3, 50; quæ de eo dicuntur dicuntur et de subjecto, 4, 51; quotquot ejus sunt differentiz, tot etiam subjecti, 2, 19; se habet ad privationem, ut affirmatio ad negationem, 87, 28; omne hoc aliquid et unum esse arbitramur, 284, 3; plura si simul de eodem enuntiantur, quando enuntiationem simplicem faciant, quando multiplicem, 33, 39; secundum οὐσίαν non infinita esse probantur, 142, 2 ss., 49 ss.; item quæ ad alias categorias pertinent, 143, 9 ss.; alio modo probatur ea infinita non esse, 143, 34 ss.; idem probatur ἀναλυτικῶς, 143, 50 ss.

Prædicatum commune (τὸ κοινὴν κατηγορούμενον); non est hoc aliquid, sed quale, aut πρός τι, aut quantum, aut simile quid, 300, 18, 29.

Prædicentes (πολύλογες); non penes se esse creduntur, etiamsi cogitando agant et loquantur II, 202, 45.

Prædivites (ὑπερπλοῦστοι); difficulter rationi parent, 555, 18; contumeliosi et facinorosi fiunt, 555, 20; tribus vel senatui præesse non solent, 555, 24; obedire nec volunt, nec sciunt, 555, 27.

Prædo (ἀποστερητής); quis II, 214, 6; illiberalis species *ibid.*

Prædones (ῥησται); quomodo se ipsi vocent, 387, 44.

Præfectus (ἐπιστάται); multis indiget societas civilis, 561, 15; non omnes inter magistratus recensendi sunt, sive suffragis, sive sorte creentur, 561, 16.

Præfectus agrorum; v. *Agrorum præfectus*.

Præfectus annonæ (ἀγορανόμος); eo opus erit civibus suis secundum Platonem, 502, 26.

Præfectus domus; ex ejus dignitate non esset fasciculum sarcinarium componere III, 637, 13 s.

Præfectus puerorum (παιδονόμος); ubi de eo sermo est, quærendum est quinam parentum corporis habitus liberis procreandis maxime prosit, 621, 46; iis curæ esse debent fabulæ et sermones quos audiunt pueri, 623, 13; animadvertere debent cum quibusnam versentur pueri et inprimis ne cum servis, 623, 22.

Præfectus urbis; ex ejus dignitate non esset fasciculum sarcinarium componere III, 637, 13.

Præfica; mulieres ad luctum conductæ fr. 297, a.

Pregnantes; menstrua purgatione carent III, 410, 7; plerumque earum uterus usque ad concepta oclusus est III, 407, 20 ss.; apud nonnullas tamen apertus manet, idque quare III, 408, 20 ss.; inde apud easdem quoque perstat menstrua purgatio, etiamsi præter naturam sit III, 408, 22 ss., cf. III, 136, 40 s.; nonnullæ seminis

partem humidiores efflant, idque quænam III, 136, 42 ss.; aliæ uterum gerendi principio magis affliguntur, aliæ procedente tempore III, 138, 40 ss.; inprimis quarto ac octavo mense laborare solent III, 139, 15 s.; igitur, si his mensibus abortum patiantur, plenæque moriuntur III, 139, 36 s.; multis urinae difficultas oboritur III, 138, 43 s.; paucae quædam melius se habent quam ante conceptionem III, 139, 2 s.; inprimis fastidio laborant ubi fetus pilis vestiri cœpit III, 139, 3 s.; iis congeniti pili rarescunt ac delinunt III, 139, 4 s.; pilis vero vestiuntur apud eas loca quæ antea glabra erant III, 139, 6 s.; instante partu si cum viris coeant celerius pariunt III, 139, 12 s.; si post octavum mensem coeant, plerumque mucoso lentore plenus editur fetus III, 140, 31 ss.; si largis sile vescantur, sine unguibus nascitur fetus III, 140, 35 s.; interdum se parturire putant, ubi fetus caput emittit III, 139, 13 ss.; eadem quæ illa patiuntur quæ vento gravidæ fieri dicuntur, nisi cito matrix abiecit conceptum III, 213, 17 s.; iis non coheret enim, idque quare III, 54, 42 s.; quomodo iis noceat vitæ III, 140, 40 s.; quænam earum cura habenda sit, 672, 1; quotidie iter conficere debent ad templum aliquod earum deorum quæ generationi præsent, 612, 3; earum ventrem aperiebat quædam mulier III, 81, 2.

Pregnantia animalia; in universum apud ea sola gignitur lac III, 53, 31 s.; minus avida sunt Veneris, idque quare IV, 169, 42 s.

Prælium; v. *Pugna*.

Præludia; eo quomodo faciant tibicines, 402, 18; tibicinis respondet procœmium orationis, inprimis demostreativæ, 402, 15, 17.

Præmium (ἀδελον); quorum honore constant, honesti sunt, 330, 26; item quibus honor magis quam opes, 330, 27; ea reportant qui elocutione vel actione præstant, 385, 29; 386, 2; ipso certamine præstantius in certaminibus gymnycis IV, 271, 33 s.; nullum est præstatius sapientia IV, 271, 34; si non proponatur virtuti et vitio peiores fieri solent homines, 637, 15; servis quoque proponi debent, 637, 27.

Prænuntii ignes (φρυκτωρία); quomodo eorum ope rescisceret rex Persarum quidquid novi in Asia accideret III, 637, 40 ss.

Præoccupans (τὸ προέχον); id nunquam a persequente assequi posse assererat Zeno II, 330, 15, 25; refutatur hæc opinio II, 330, 18 ss., 26 s.

Præoccupatio (προκατάληψις); quidnam, 444, 11; eo constat ut vel auditorum reprehensiones vel quæ adversarius dicturus est præcaveamus et obvias difficultates removeamus, 432, 13; in omnes orationum species quadrat, 424, 16; quomodo adhibenda sit in orationibus concionalibus, 432, 17 ss.; quomodo in orationibus judicialibus, 432, 33 s.; eam adhibere debet qui vel crimini subcontrarii sunt, vel ei congruent, *ibid.* 29; adhibenda est ut calumnia ab oratori depellatur, idque quomodo, 440, 4; 441, 31; item ubi propter orationis futuræ argumentum auditoribus infensus est orator, 441, 14; insequentur confirmationem orationis concionalis, 444, 10; item in accusatione, 450, 5; quomodo faciendi sit, 444, 13 ss.; 450, 6 ss.; quænam eam insequi debeant, 451, 6; quomodo refutanda sit a defensore, 451, 51; solvendæ sunt in dissuasiōe, 443, 28.

Præpositiones; propter earum transpositionem tragicæ vituperavit Aripbrades, 476, 7, 8; earum transpositio prohibet, ne vulgaris sit elocutio, 476, 10.

Præpotentes (ὑπερέχοντες); eos e medio tollere debet tyranni, 581, 25, cf. 536, 12; 530, 49; rationi difficil-

ter parent, 555, 17; obedire nec volunt, nec sciunt, 555, 28; nulli imperio obedire, imperium vero nonnisi herile exercere noverunt, 555, 33.

Præputium (ἀρπορευία); glandi et cuti ei circumdata commune est III, 11, 23; incisum non coalescit III, 47, 32; III, 245, 46.

Prærupta (ἀνότρομα); in iis nidulantur accipitres III, 181, 44 s.

Prærens: eum laudare pudorem incutit, 355, 48; eum immodice dolere alieno dolore, pudori est, 355, 50.

Prærens; sensus, non memoria subjectum est III, 494, 11, 27, cf. 335, 40; ab eo interdum reminiscences exitus III, 497, 12; ad ea ope imaginum ac intellectuum futura expendit anima III, 470, 21 s.; eorum peractio jucunda est II, 110, 22; id spectant viri activi II, 486, 27.

Præsepe (πᾶρν); in ea dormit stellio, idque quare III, 174, 3; ei comparatur ventriculus et intestina III, 234, 40.

Præsiarii milites (προπαι); ubi eorum exstant ordines, iis committendum est executoris vel carceris præfecti munus, 599, 21; tyrannis absentibus magis pertimescendi sunt quam cives, 586, 22; iis Thurii superior facta est plebs, 574, 35; apud eos multum valentes adolescentes quidam bellicosi, quomodo Thurii republicam in dynastiam mutarint, 574, 54.

Præsidium (πρωλαχὴ); quam ob causam habere debeamus, 455, 53; quæritur an eo circumdandus sit rex, 540, 10; quantum tribuendum sit regi, 540, 18; quomodo regis a tyranni differet, 537, 36; 580, 34; quantum antiqui tribuerint æsymnetis, 540, 21; quantum Dionysio dare suaserit Syracusanus quidam, 540, 23; tyranni alitur pauperibus reddendis civibus, 580, 47; iis sine divitiis carere deberent cum tyrannis tum oligarchia, 580, 37; eo non utebatur Cypselus, 588, 19.

Præsidia a natura nobis data (προβήται); iis statim sine cogitatione utimur detrimento aliquo affecti IV, 258, 13 ss.

Præstantissimi; cum iis amicitiam contrahere nequeunt nihili faciendi II, 96, 47.

Præstantissimum (τιμωτάτων); ei competere præstantissimum locum putant qui igni medium locum tribuunt II, 403, 18, 24.

Præstigia (θαυμάτια); quæ per se ipsa moventur, mirantur homines, donec causam motus non perspiciunt II, 471, 31 s.

Præstigiatores (θαυμαστοί); cur id esse malint quam astrologi aut rhetores IV, 204, 22 s.; eos tertiam partem quæstus solvere jusserunt Byzantii, 640, 47; v. Νεποσκόστα.

Præstitutum tempus; v. *Tempus præstitutum*.

Præsul (κορυφαῖος χορευτής); ejus officium differt a parastatæ officio 526, 4; eum trahunt pravi libicines Scyllam imitantes, 480, 49, cf. *Præcentor*.

Præsupposita (προσέτινα); ex iis dicendum est II, 606, 32.

Præteritum; id a futuro distinguit præsens II, 299, 6 s.; II, 321, 22 ss.; ejus terminus idem qui futuri II, 321, 26, cf. II, 322, 10, 15; ejus pars in futuro esset, et futuri pars in eo, si præsens dividi posset II, 321, 35 ss.; nec semper idem esset II, 321, 41 s.; ubi id intelligit intellectus tempus cum notionibus componit III, 469, 1 s.; jam in aliquo est II, 537, 10; id recordamur, 335, 40; 363, 49, 365, 14; eorum memoria jucunda est II, 110, 28; circa id non versantur consilium et deliberatio II, 67, 34, 36; eorum medium i. e. causa etiam præteritum est, 162, 42; eorum demonstratio incipere debet ab eo quod posterius factum

est, 163, 8; ex iis futura demonstrari nequeunt, 163, 17; inter se coherere nequeunt, utpote punctis similia et individua, 163, 26; nec cum iis quæ fiunt, 163, 26; eodem modo se habent ad ea quæ fiunt ut puncta ad lineas, 163, 31; quæ de iis enuntiantur quomodo differant ab enuntiationibus quæ de futuris fiunt, 28, 30 ss.; quando facta sunt, revera sunt, 56, 19; ea infecta fieri non licet II, 67, 34, 36; quod nuper est majorem misericordiam movet, 359, 38; ea spectat eloquentia judicialis, 317, 20; 368, 12, 407, 44; iis inest necessitas, 407, 24; ex iis petuntur exempla in eloquentia concionali, 407, 22; vatibus nota sunt, 407, 44.

Prætextus (πρόβασσι); eo fiunt negotia, 456, 28.

πραγματεία v. *Doctrina*.

Prandium (δαιτῖον); tempore esse dicitur II, 559, 13; nonnulli largum præcipiunt, idque quare IV, 130, 2 s.; post id non sese exercent chori et bistriones, idque quare IV, 308, 47.

πριχέον v. *Marrubium*.

Prasocurides; alatae sunt III, 94, 19 s.; e porro (?) fiunt III, 94, 19; iis similia animalia in superiori ventre habent equi, muli et jumenta IV, 324, 14 s.

Prata; iis gaudet equus III, 167, 39 s.; ea incolit ardeola alba III, 185, 2.

Pratys; ab eo carmine heroico victus Niceratus, 399, 40.

Prava; ea propter voluptatem facimus II, 137, 48; II, 144, 31; probantur spontanea esse II, 140, 2 ss.; ea fieri vetat legislator II, 140, 2 ss.

Pravus (παῦλος); se habet ad honestum ut fera vel infans ad hominem adultum II, 220, 36; finis tribus de causis animæ innatis nempe vitio, incontinentia et feritate II, 162, 3 ss.; quovis modo finis II, 20, 3, 10; non sponte finis secundum Socratem II, 139, 47, 51; sumus voluptatum aut dolorum fuga vel persecutione II, 197, 10; inter eos recensendi non sunt qui propter voluptatem non turpem aliquid faciunt II, 85, 50; finis eo quod nescimus quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 39; vult quod fors obtulerit II, 29, 12; male utitur potentia bonis II, 134, 22; ejus usu non æstimantur potentia bona II, 134, 25; quæ sibi bona esse putat, ei revera bona non sunt II, 160, 35; in iis forsitan aliquid bonum naturale inest II, 117, 43, cf. II, 89, 13; iis alia jucunda ac magni æstimanda videntur quam bonis II, 123, 24; gaudent rebus quæ naturalem habitum excedunt II, 227, 13; iis competentes voluptates propter consuetudinem pravæ naturæ actiones sunt II, 90, 1; ei competit voluptas II, 168, 15; ei cum bone nulla est societas II, 168, 17; apud eum optima sui pars interiit II, 83, 16; ejus improbitas magis noxia est quam ferie II, 83, 18; sexcenties plura mala faciet quam fera II, 83, 21; cum eo si feram compares eodem redit, ac si inanimatam rem cum animata II, 83, 17; vel injustitiam cum homine injusto II, 83, 20; eos nonnulli jumentis comparant, utpote voluptatibus deditos II, 128, 21; ei soli competit amor erga se ipsum proprie sic dictus II, 181, 6, 23, 37 ss.; iis quoque competit sollertia II, 157, 33; eorum curam gerere deum haud probabile est II, 172, 29 s.; quod sibi proposuerat inspiciendum, ratiocinatione assequitur, attemen magnum sibi malum comparabit II, 72, 18; ubi eadem appetunt vel præferunt, sibi invicem nocent II, 229, 19 s.; iis non competere videtur concordia vera, sed peculiaris quædam concordia species II, 229, 22 ss.; sibi dispares mane et vesperi II, 226, 37; II, 228, 21; quia inter se similes, amicitiam contrahere possunt II, 226, 44; quatenus sibi ipsi dissimiles, non possunt,

sunt, 562, 26; ubi una cum senatu adsunt, senatus gratia instituti sunt, 562, 27.

Præcordia (ἐπέναι); ita vocatur septum transversum III, 30, 1 s.; III, 268, 23 ss.; idque quare III, 268, 42 ss.; cum his connexum est septum transversum III, 16, 9; eorum morbos medici atræ bili tribuunt, idque quare IV, 268, 30 s.

πρακτικόν (τό): v. *Activa facullas*.

Præcursores venti (πρόδρομοι); quando flent IV, 249, 41 s.; IV, 253, 32 s.; ad eos inde ab Orionis ortu maxima tranquillitas III, 586, 6 ss.; per noctem minus spirant IV, 242, 31 s.

Præda; mercatoribus dixit Timotheus Athenienses ipsos eam nummo æneo recenter a se cuso emere posse, 646, 9.

Prædicamenta; v. *Categorizæ*.

Prædicantur (quæ) de multis; eorum quoque idæ sunt II, 482, 10, 17; II, 615, 42.

Prædicari simpliciter; quomodo differat a prædicari per accidens, 142, 20.

Prædicatum (κατηγορούμενον); ejus cum λόγος, tum nomen de subjecto prædicatur, 2, 48; eorum primam οὐσίαν declarant genera et species, 3, 50; quæ de eo dicuntur dicuntur et de subjecto, 4, 51; quotquot ejus sunt differentię, tot etiam subjecti, 2, 19; se habet ad privationem, ut affirmatio ad negationem, 87, 28; omne hoc aliquid et unum esse arbitramur, 284, 3; plura si simul de eodem enuntiantur, quando enuntiationem simplicem faciant, quando multiplicem, 33, 39; secundum οὐσίαν non infinita esse probantur, 142, 2 ss., 49 ss.; item quæ ad alias categorias pertinent, 143, 9 ss.; alio modo probatur ea infinita non esse, 143, 34 ss.; idem probatur ἀναλυτικῶς, 143, 50 ss.

Prædicatum commune (τὸ κοινὴν κατηγορούμενον); non est hoc aliquid, sed quale, aut πρός τι, aut quantum, aut simile quid, 300, 18, 29.

Prædicentes (πολλέγοντες); non penes se esse creduntur, etiamsi cogitando agant et loquantur II, 202, 45.

Prædivites (ὕπερβουσιτοι); difficulter rationi parent, 555, 18; contumeliosi et facinorosi fiunt, 555, 20; tribus vel senatui præesse non solent, 555, 24; obediunt nec volunt, nec sciunt, 555, 27.

Prædo (ἀποστερητής); quis II, 214, 6; illiberalis species ibid.

Prædones (ῥησται); quomodo se ipsi vocent, 387, 44.

Præfectus (ἐπιστάται); multis indiget societas civilis, 561, 15; non omnes inter magistratus recensendi sunt, sive suffragis, sive sorte creantur, 561, 16.

Præfectus agrorum; v. *Agrorum præfectus*.

Præfectus annonæ (ἀγορανόμος); eo opus erit civibus suis secundum Platonem, 502, 26.

Præfectus domus; ex ejus dignitate non esset fasciculum sarcinarium componere III, 637, 13 s.

Præfectus puerorum (παιδνόμος); ubi de eo sermo est, quærendum est quinam parentum corporis habitus liberis procreandis maxime prosit, 621, 46; iis curæ esse debent fabulæ et sermones quos audiunt pueri, 623, 13; animadvertere debent cum quibusnam versentur pueri et imprimis ne cum servis, 623, 22.

Præfectus urbis; ex ejus dignitate non esset fasciculum sarcinarium componere III, 637, 13.

Præfica; mulieres ad luctum conductæ fr. 297, a.

Prægnantes; menstrua purgatione carent III, 410, 7; plerumque earum uterus usque ad concepta occlusus est III, 407, 20 ss.; apud nonnullas tamen apertus manet, idque quare III, 408, 20 ss.; inde apud easdem quoque perstat menstrua purgatio, etiamsi præter naturam sit III, 408, 22 ss., cf. III, 136, 40 s.; nonnullæ seminis

partem humidiores efflant, idque quænam III, 136, 40 ss.; aliæ uterum gerendi principio magis affliguntur, aliæ procedente tempore III, 138, 40 ss.; imprimis quarto ac octavo mense laborare solent III, 139, 45 s.; igitur, si his mensibus abortum patiuntur, plerumque moriuntur III, 139, 36 s.; multis urinae stillicidium oboritur III, 138, 43 s.; paucæ quædam menses se habent quam ante conceptionem III, 139, 2 s.; imprimis fastidio laborant ubi fetus pilis vestiri coepit III, 139, 3 s.; iis congeniti pilis rarescunt ac delinunt III, 139, 4 s.; pilis vero vestiuntur apud eas loca quæ antea glabra erant III, 139, 6 s.; instante partu si cum viris coeant celerius pariunt III, 139, 12 s.; si post octavum mensem coeant, plerumque mucoso lentore plenus editur fetus III, 140, 31 ss.; si largis salveantur, sine unguibus nascitur fetus III, 140, 35 s.; interdum se parturire putant, ubi fetus caput contrahit III, 139, 13 ss.; eadem quæ illa patiuntur quæ vento gravidæ fieri dicuntur, nisi cito matrix abjecerit conceptionem III, 213, 17 s.; iis non conferunt erri, idque quare III, 54, 42 s.; quomodo iis noceat vānitas III, 140, 40 s.; quænam earum cura habenda sit, 622, 1; quotidie iter conficere debent ad templum aliquod earum dearum quæ generationi præsumt, 622, 3; earum ventrem aperiebat quædam mulier III, 81, 2.

Prægnantia animalia; in universum apud ea sola gigantur lac III, 53, 31 s.; minus avida sunt Veteris, idque quare IV, 169, 42 s.

Prælium; v. *Pugna*.

Præludia; eo quomodo faciant tibicides, 402, 18; tibicinis respondet procœmion orationis, imprimis demonstrativæ, 402, 15, 17.

Premium (ἀθλον); quorum honore constant, honesti sunt, 330, 26; item quibus honor magis quam opes, 330, 27; ea reportant qui elocutione vel actione præstant, 385, 29; 386, 2; ipso certamine præstantius in certaminibus gymniciis IV, 271, 33 s.; nullum est præstantius sapientia IV, 271, 34; si non proponantur virtuti et vitio peiores fieri solent homines, 637, 25; servis quoque proponi debent, 637, 27.

Prænuntii ignes (ἐφρυκτωρίαι); quomodo eorum ope resciceret rex Persarum quiddam novi in Asia accideret III, 637, 40 ss.

Præoccupans (τὸ προέχον); id nunquam a persequente assequi posse assererat Zeno II, 330, 15, 25; refutatur hæc opinio II, 330, 18 ss., 26 s.

Præoccupatio (προκατάληψις); quidnam, 444, 11; eo constat ut vel auditorum reprehensiones vel quæ adversarius dicturus est præcaveamus et obvias difficultates removeamus, 432, 13; in omnes orationem species quadrat, 424, 16; quomodo adhibenda sit in orationibus concionalibus, 432, 17 ss.; quomodo in orationibus judicialibus, 432, 33 s.; eam adhibere debet qui vel crimini contrarii sunt, vel ei congruant, 441, 29; adhibenda est ut calumnia ab oratori depellatur, idque quomodo, 440, 4; 441, 31; item ubi propter orationis futuræ argumentum auditoribus infestus est orator, 441, 14; insequitur confirmationem orationis concionalis, 444, 10; item in accusatione, 450, 3; quomodo faciendâ sit, 444, 13 ss.; 450, 6 ss.; quænam cum insequi debeant, 451, 6; quomodo refutandâ sit a defensore, 451, 51; solvendæ sunt in dissuasiōe, 445, 28.

Præpositiones; propter earum transpositionem tragicæ vituperavit Aripbrades, 476, 7, 8; earum transpositio prohibet, ne vulgaris sit elocutio, 476, 10.

Præpotentes (ὕπερβουτες); eos e medio tollere debet tyranni, 581, 25, cf. 536, 12; 530, 49; rationi difficil-

- ter parent, 555, 17; obedire nec volunt, nec sciunt, 555, 28; nulli imperio obedire, imperium vero nonnisi herile exercere noverunt, 555, 33.
- Præputium (ἀρπορεύς); glandi et cuti ei circumdata commune est III, 11, 23; incisum non coalescit III, 47, 32; III, 245, 46.
- Prærupta (ἐκτόμα); in iis nidulantur accipitres III, 181, 44 s.
- Præsens: eum laudare pudorem inculcit, 355, 48; eum immodice dolere alieno dolore, pudori est, 355, 50.
- Præsens; sensus, non memoriæ subjectum est III, 494, 11, 27, cf. 335, 40; ab eo interdum reminiscences exitus III, 497, 12; ad ea ope imaginum ac intellectuum futura expendit anima III, 470, 21 s.; eorum perceptio jucunda est II, 110, 22; id spectant viri activi II, 486, 27.
- Præsepe (πράν); in ea dormit stellio, idque quare III, 174, 3; ei comparatur ventriculus et intestina III, 234, 40.
- Præsidarii milites (προπαι); ubi eorum exstant ordines, iis committendum est executoris vel carceris præfecti munus, 599, 21; tyrannis absentibus magis pertimescendi sunt quam cives, 586, 22; iis Thurii superior facta est plebs, 574, 35; apud eos multum valentes adolescentes quidam bellicosi, quomodo Thurii rempublicam in dynastiam mutantur, 574, 54.
- Præsidium (φυλακή); quam ob causam habere debeamus, 455, 53; quaeritur an eo circumdandus sit rex, 540, 10; quantum tribuendum sit regi, 540, 18; quomodo regis a tyranni differet, 537, 36; 580, 34; quantum antiqui tribuerint æsymnetis, 540, 21; quantum Dionysio dare suaserit Syracusanus quidam, 540, 23; tyranni aliter pauperibus reddendis civibus, 580, 47; iis sine divitiis carere deberent cum tyrannis tum oligarchia, 580, 37; eo non utebatur Cypselus, 588, 19.
- Præsidia a natura nobis data (βοηθεαί); iis statim sine cogitatione utimur detrimento aliquo affecti IV, 258, 13 ss.
- Præstantissimi; cum iis amicitiam contrahere nequeunt nihili faciendi II, 96, 47.
- Præstantissimum (τιμιώτατον); ei competere præstantissimum locum putant qui igni medium locum tribuunt II, 403, 18, 24.
- Præstigia (δαύματα); quæ per se ipsa moventur, mirantur homines, donec causam motus non perspicunt II, 471, 31 s.
- Præstigiatores (δαυματονοί); cur id esse malint quam astrologi aut rhetores IV, 204, 22 s.; eos tertiam partem quæstus solvere iusserunt Byzantii, 640, 47; v. *Νευροπράκται*.
- Præstitutum tempus; v. *Tempus præstitutum*.
- Præsul (καρυσταός χορευτής); ejus officium differt a parastatæ officio 524, 4; eum trahunt pravi tibicines Scyllam imitantes, 480, 49, cf. *Præcentor*.
- Præsupposita (προσέµετα); ex iis dicendum est II, 606, 32.
- Præteritum; id a futuro distinguit præsens II, 299, 6 s.; II, 321, 22 ss.; ejus terminus idem qui futuri II, 321, 26, cf. II, 322, 10, 15; ejus pars in futuro esset, et futuri pars in eo, si præsens dividi posset II, 321, 35 ss.; nec semper idem esset II, 321, 41 s.; ubi id intelligit intellectus tempus cum notionibus componit III, 469, 1 s.; jam in aliquo est II, 537, 10; id recordamur, 335, 40; 363, 49, 365, 14; eorum memoria jucunda est II, 110, 28; circa id non versatur consilium et deliberatio II, 67, 34, 36; eorum medium i. e. causa etiam præteritum est, 162, 42; eorum demonstratio incipere debet ab eo quod posterius factum est, 163, 8; ex iis futura demonstrari nequeunt, 163, 17; inter se coherere nequeunt, utpote punctis similia et individua, 163, 26; nec cum iis quæ fiunt, 163, 26; eodem modo se habent ad ea quæ fiunt ut puncta ad lineas, 163, 31; quæ de iis enuntiantur quomodo differant ab enuntiationibus quæ de futuris fiunt, 28, 30 ss.; quando facta sunt, revera sunt, 58, 19; ea infecta fieri non licet II, 67, 34, 36; quod nuper est majorem misericordiam movet, 359, 38; ea spectat eloquentia judicialis, 317, 20; 368, 12, 407, 44; iis inest necessitas, 407, 24; ex iis petuntur exempla in eloquentia concionali, 407, 22; vatibus nota sunt, 407, 44.
- Prætextus (πρόπαις); eo fiunt negotia, 456, 28.
- πράγµατα v. *Doctrina*.
- Prandium (δείπνον); tempore esse dicitur II, 559, 13; nonnulli largum præcipiunt, idque quare IV, 130, 2 s.; post id non sese exercent chori et histriones, idque quare IV, 308, 47.
- πρίστον v. *Marrubium*.
- Prasocurides; alatae sunt III, 94, 19 s.; e porro (?) fiunt III, 94, 19; iis similia animalia in superiori ventre habent equi, muli et jumenta IV, 324, 14 s.
- Prata; iis gaudet equus III, 167, 39 s.; ea incolit ardeola alba III, 185, 2.
- Pratys; ab eo carmine heroico victus Niceratus, 399, 40.
- Prava; ea propter voluptatem facimus II, 137, 48; II, 144, 31; probantur spontanea esse II, 140, 2 ss.; ea fieri vetat legislator II, 140, 2 ss.
- Pravus (φαῦλος); se habet ad honestum ut fera vel infans ad hominem adultum II, 220, 36; finis tribus de causis animæ innatis nempe vitio, incontinentia et feritate II, 162, 3 ss.; quovis modo finis II, 20, 3, 10; non sponte finis secundum Socratem II, 139, 47, 51; sumus voluptatum aut dolorum fuga vel persecutione II, 197, 10; inter eos recensendi non sunt qui propter voluptatem non turpem aliquid faciunt II, 85, 50; finis eo quod nescimus quidnam faciendum et a quibusnam abstinendum sit II, 25, 39; vult quod fors obtulerit II, 29, 12; male ulitur potentia bonis II, 134, 22; ejus usu non æstimantur potentia bona II, 134, 25; quæ sibi bona esse putat, ei revera bona non sunt II, 160, 35; in iis forsitan aliquid bonum naturale inest II, 117, 43, cf. II, 89, 13; iis alia jucunda ac magni æstimanda videntur quam bonis II, 123, 24; gaudent rebus quæ naturalem habitum excedunt II, 227, 13; iis competentes voluptates propter consuetudinem pravæ naturæ actiones sunt II, 98, 1; ei competit voluptas II, 168, 15; ei cum bono nulla est societas II, 168, 17; apud eum optima sui pars interit II, 83, 16; ejus improbitas magis noxia est quam fera II, 83, 18; sexcenties plura mala faciet quam fera II, 83, 21; cum eo si feram compares colem redit, ac si inanimatam rem cum animata II, 83, 17; vel iniustitiam cum homine injusto II, 83, 20; eos nonnulli jumentis comparant, utpote voluptatibus deditos II, 128, 21; ei soli competit amor erga se ipsum proprie sic dictus II, 181, 6, 23, 37 ss.; iis quoque competit sollertia II, 157, 33; eorum curam gerere deum haud probabile est II, 172, 29 s.; quod sibi proposuerat inspiciendum, ratiocinatione assequitur, attamen magnum sibi malum comparabit II, 72, 18; ubi eadem appetunt vel præferunt, sibi invicem nocent II, 229, 19 s.; iis non competere videtur concordia vera, sed peculiaris quædam concordia species II, 229, 22 ss.; sibi dispares mane et vesperi II, 226, 37; II, 228, 27; quia inter se similes, amicitiam contrahere possunt II, 226, 44; quatenus sibi ipsi dissimiles, non possunt,

nisi pactum ineant II, 226, 38; sibi invicem grati non sunt secundum Euripidem II, 177, 5 s.; inter se voluptate coalescunt secundum Euripidem II, 224, 31; II, 226, 46; alter, altero delectari non solent, nisi emolumentum ex se invicem capiant II, 94, 10; nonnisi propter voluptatem aut utilitatem amici sunt II, 94, 30; II, 221, 37, cf. II, 176, 29 ss.; per accidens amici sunt et eo quo bonis similes sunt II, 94, 33; quot modis inter eos contrahi possit amicitia II, 224, 32 s., cf. II, 175, 17 ss.; II, 176, 29 ss.; quot modis inter eos et probos II, 224, 38 ss., cf. II, 175, 15 ss., 44 s.; II, 176, 28; omnes aliquid bonum habent II, 224, 34, 49, 51; nonnulli consuetudine idonei sunt II, 224, 49; amabiles non sunt II, 175, 49; quomodo a proborum amicitia differat amicitia quam cum iis contrahunt probi II, 175, 41 ss.; iis non competit amicitia vera II, 221, 38, 41; II, 223, 33; perperam arbitrantur eos nequaquam amicitiam contrahere II, 221, 38 ss.; propter virtutis defectum cum probis amicitiam contrahit II, 177, 24; eorum amicitia non durat II, 97, 41; nec felices esse optant amicos nec mala fortuna uti, idque quare II, 237, 20; interdum interficiunt amicos, idque quare II, 237, 24; omnibus diffident II, 223, 31; ex se ipsis alios metiuntur II, 223, 35; bona naturalia amico praeferunt II, 223, 37, cf. II, 224, 12; facultates homini praeferunt II, 223, 38; amicis facultatibus accensent II, 223, 40; nunquam apud eos confirmatur proverbium amicorum res communes esse II, 223, 39; quaeritur an ei injuria infligere possit, necne II, 160, 38 ss.; sibi invicem injurias inferunt II, 221, 39; voluptatis gratia se invicem tolerant, quantumvis incontinentes II, 221, 42; eodem modo se gerere debet, quod ad animam attinet, ac homo malo corpore praeditus II, 161, 8 ss.; praeter naturam se habet II, 228, 27; non unus est sed multi II, 228, 23; secum ipse pugnat II, 179, 33, 37; attonitus est II, 228, 24; in eum erga se ipsum non quadrant affectus qui vulgo tribuuntur amico erga amicum suum II, 223, 19; quando aliquid iis obijcit, sibi ipsi manus inferunt II, 228, 34; cor apud eos plerumque opulentia invenitur IV, 261, 47 ss.; tales efficiendi sunt, ut fraudare non possint, 507, 48; tales erunt, ubi potestate inferiores sunt, nec injuria afficiuntur, 507, 49, v. *Malus et Improbis*

Pravus impense; v. *Homo*.

Pravitas (πρωτρία); ejus signum III, 9, 9 s.; ei inesse nequit bonum II, 168, 14; omni caret divinum primum ac summum II, 383, 6; ejus odium justitiae sequela II, 245, 3.

Precans; de eo adhiberi potest verbum mendicare, 387, 37; in eos clementes sumus, 350, 28; omnes manus sursum tollunt III, 640, 15.

Precari; quomodo debeamus fr. 339, a.

Precatio; oratio cui non competunt verum ac falsum, 26, 13; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 24; quod eam cum imperio confudisset, a Protagora reprehensus est Homerus, 472, 28.

Prehensio; sine manu fieri nequit III, 290, 52; nec si pollex non a latere situs esset III, 290, 52 s.; ad eam optime accommodatae sunt digitorum flexurae III, 290, 49 s.; quomodo fiat III, 290, 53 ss.; III, 294, 46 s.

Premadix; v. *Primades*.

Premens; semper innititur ei quod deprimitur III, 305, 21 s., 21 s.; semper quodammodo reprimitur III, 399, 54.

Presbys; idem qui trochilus III, 182, 14; cornicis ova et pullos devorat, ideoque ei inimicus est III, 173, 15 ss.

Pressatile (πιεστόν); quomodo dicatur III, 619, 6; quae-

nam sint III, 620, 39 ss.; quaedam simul et tractilia sunt, quaedam non III, 621, 8 s.; quaedam et ductilia III, 621, 17 ss.

Prester; ejus definitio III, 633, 11 s.; IV, 99, 38; de iis sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 19; e sicca exhalatione fit III, 631, 31; ejus principium idem quod tonitrus, turbinis et fulminum, idque quale III, 595, 26 ss.; quando ita vocetur typhon III, 599, 23 s.; terrestres quidnam sit III, 632, 50 s.

Pretium; majus rebus eximiiis iisque quae nemo alius habet, 324, 47.

Príamius; ejus filius Alexander, 402, 35; Trucis amicus, 405, 4; ejus hostis Telamon, 405, 5; quanam de Hectore dicat apud Homerum (II. ω, 238), quomodo se eum timere dicat Helene apud Homerum fr. 155, a; II, 76, 13; ejus calamitatibus aequalibus infortunis qui affligit felix, non miser, nec tamen felix erit II, 11, 23; eum fabulantur senem maximis calamitatibus afflictum esse II, 9, 46.

Príamí exítus; Homeri citatur III, 187, 48.

Prienenses; magnus eorum numerus a Milesiis occisus, fr. 280, b; mulieres quomodo jurent, ibid.

Prímadis; sese in caenum abduunt III, 160, 22 s.; ideoque tunc non capiuntur et dorsum limosam et piumas impactas habentes conspiciuntur III, 160, 23 ss.

Primitivus (πρῶτος); ita mulieres vocant humorem inter foetum et secundas interpositum III, 142, 16 s.; ante foetum ruptis membranis exant III, 143, 16 ss.; maris foetus suppalidus sunt III, 143, 6 s.; feminae vero sanguinolentae, etiamsi tenues III, 143, 7; interdum omnino desunt III, 143, 8.

Primum; multis molis dicitur II, 538, 25 s.; id est siue quo nihil exstat, dum ipsum sine reliquis rebus esse potest II, 285, 43 ss.; id est cujus notio omnibus inest II, 221, 2; id solum proprie dicitur, ibid.; universale est II, 221, 5; perperam tamen universaliter accipiuntur II, 221, 6; id est quod non est tale eo quod aliud quidpiam ipsius primum sit II, 324, 23, cf. II, 325, 39 s.; erit aliquid eo prius si id quod mutatum est in dividuo mutatum sit II, 324, 31 s.; ita se habet ad posterius, ut illo sublato tollatur et hoc II, 190, 5; cujus id non est, etiam insequens non est II, 467, 46 s.; non mirum est si ei competat sufficientia et incolumitas II, 635, 1 s.; nulla alia de causa interitus expers et sufficiens est, nisi quia bene se habet II, 635, 3 s.; omnibus rebus mensura est II, 363, 41; semper optimum est aut ei pro portione respondet II, 605, 20; si sit, erit et secundum, si secundum, tertium, et sic deinceps II, 619, 27 ss.; principii generis esse nequit et vice versa, 207, 12; ei nihil contrarium est II, 610, 34, 37; primum movere valet II, 396, 4.

Prima; eorum ope cetera cognoscimus, non ipsa subjectorum ope II, 470, 35 s.; igitur maxime acuta dicuntur sunt II, 470, 34; eorum scientia accuratissima est et sapientiae nomine digna II, 470, 24 s.; II, 490, 3; eadem quae aeterna II, 463, 24; quaeque magis delectant, 624, 6; de iis primum dicendum est III, 76, 24; III, 228, 31; III, 243, 14 s.; III, 353, 23; III, 476, 6 s.

Primum agens; movet II, 428, 17; affectu caret II, 447, 11, 28.

Primum corpus; v. *Corpus primum*.

Primum et secundum; in quavis re fit III, 364, 21 s.

Primum movens; ad id usque progreditur actum movens II, 571, 11; simpliciter quoddam principium est II, 523, 24; ei propius prius dicitur II, 523, 23; probatur substantia esse cujus essentia actus est II, 641, 5 s.; magis proprie dicitur movere quam ultimam movens II, 350, 16; II, 351, 42, cf. II, 352, 32 ss.; nec-

ario aliquid esse debet, sive unum, sive plura II, 354, 2, cf. 350, 20 ss.; si plura sint, etiam plura aeterna erunt II, 354, 35; si nonnulla res individua essent quæ modo sunt, modo non sunt, aliud exstare præterea deberet quod his causa esset, cur modo essent, modo non II, 354, 13 ss., 26 ss.; si non ut finis, sed ut motus principium movet (secundum locum) simul esse debet cum re quæ movetur II, 335, 6; probatur materie carere II, 604, 15 s.; item necessario exstare debere II, 333, 40 s.; in eo res esse dicuntur II, 287, 42; immobilibus non competit II, 585, 7; movet motum æternum et continuum II, 356, 20; movet, dum ipsum non movetur III, 399, 52 s.; III, 521, 31; in mundo se ipsum movet II, 413, 38; in animalibus per accidens movetur II, 355, 29; partim immobile est, partim semper movetur II, 438, 3 s.; necessario immobile est, idque quare II, 353, 40 s.; II, 354, 3; III, 517, 10, cf. II, 514, 41; probatur, id si moveatur ab aliquo, a se ipsum moveri II, 350, 20 ss.; II, 352, 6 ss.; probatur se ipso moveri, non alio II, 350, 29 ss.; probatur verisimile esse id esse immobile II, 351, 8 ss.; probatur id vel se ipsum movere vel immobile esse II, 350, 47—352, 6; nihil impedit quominus immobile sit, immo interduum necessario ita se habet II, 447, 8 ss., cf. 27; pellit, sed non pellitur III, 474, 48.

Primum movens immobile; notione et numero unicum est II, 608, 26 s.; id quod movet tangit, non vero ab eo tangitur II, 445, 39 s.; movet id quod semper eodem modo movetur II, 605, 6 s.; igitur æternum est et substantia et actus II, 605, 8, 28, 50; II, 606, 11; eodem modo movet quo appetibile et cogitabile II, 605, 9 s.; item eodem modo quo amatum II, 605, 23; igitur optimum est II, 605, 20; a rebus sensibilibus separatum est II, 606, 12; nullam magnitudinem habet, sed indivisibile et partium expertus est II, 606, 13 s.; item affectus et alterationis expertus II, 606, 19 s.; non latere debet utrum unum sit an plura et quot II, 606, 28; probatur verisimiliter unum esse II, 354, 35 ss.; probatur necessario unum esse II, 354, 47 ss.; de ejus pluralitate dixerunt quod mentione dignum sit, reliqui II, 606, 24, v. *Substantiæ æternæ immobiles, per se, magnitudine carentes*; entium principium et primum est II, 606, 33 s.; per se et per accidens immobile est II, 606, 33 s., 37; movet primum æternum et unicum universi motum II, 606, 35, 39 s.; nullo modo aliter se habere potest II, 605, 29; lationem circularem caret II, 605, 29; idque per tempus infinitum II, 606, 15; necessario est II, 354, 5 ss., 49, cf. II, 364, 24 s.; II, 366, 7 ss.; II, 514, 21; II, 605, 31; eadem necessitate qua est etiam pulchre se habet et principium est II, 605, 32; idem est quod deus II, 606, 1 s., cf. *Deus*; si non esset, ens in se ipso et in eodem manere non posset II, 355, 39 s.; probatur necessario æternum esse II, 354, 34; semper uno eodemque movebit nec non eodem modo, idque quare II, 355, 51; II, 356, 12 s.; sufficiens omnibus rebus quæ moventur motus causa est II, 354, 40, cf. II, 355, 11; unicum est quod motum continuum impertiat II, 366, 31 s.; probatur individuum esse et partibus magnitudineque carere II, 366, 34 ss., cf. II, 364, 26; corpore caret II, 396, 8; probatur in circumferentia, non in medio esse II, 366, 21 ss.; unicum est quod revera continuum motum producere possit II, 366, 31; semper eodem modo se habet ad id quod movetur II, 366, 32 s.; æterna movet motu per infinitum tempus II, 366, 41 s.; ab eo pendet casum et natura II, 605, 35; id spectat philosophia prima II, 433, 5 s.

Primum movens universale; a primo movente cuique rei

peculiari distinguendum est II, 602, 43, cf. 36 s., II, 603, 40.

Primum omnium; movet, etiamsi non moveatur II, 270, 1.

Princeps; unus esto II, 611, 4 s.; ei non idem jus competit quod subdito II, 230, 29; ad ejus habitum vita dirigi debet II, 242, 24; ei obedientiam denegare opus est injustitiæ II, 246, 17; inter eum et subditum aliud intercedit jus ac inter amicos æqualitate conjunctos, idque quale II, 225, 7; ut ipse se habet ad subditum, sic in amicitia secundum excellentiam superior socius ad inferiorem II, 231, 34; inter eum et subditum necessitudo pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 179, 43; II, 225, 6; ab eo non requiri potest mutui erga subditum amoris æqualitas II, 225, 15; amicitiae ejus erga subditum similis est patris erga filium II, 225, 11; ejus constitutionem s.ectat concordia proprie sic dicta II, 181, 1; ejus dignitatis non esset cuilibet operi incumbere II, 637, 11 ss.; eorum filii in oligarchiis luxuriæ dediti, 579, 16.

Princeps natura; ei a subdito tribuitur honor idque quare II, 231, 45; ejus necessitudo cum natura subdito qualis II, 231, 18.

Principale; apud id cujus gratia res fiunt, residere debet III, 534, 21 s.; iis maxime tutela opus est III, 269, 53.

Principaliora; congruit eorum circuitus sequi circuitus rerum minus principalium III, 413, 49 s.

Principalis pars; ejus locus medium est III, 534, 48; si refrigeretur amittitur vita III, 535, 11.

Principatus (*δυναστεία, ἡγεμονία*); propter honorem optabilis est II, 45, 11; eo instructi honorem petunt eoque etiam dignantur II, 45, 13, 17; nihil cum eo commune habent virtus ac mens II, 123, 18; eum quæ seculatur civitas, huic copias navales sufficientes præsto esse debent, 608, 13; ejus quoque gratia fiunt bellicæ exercitationes, 619, 16.

Principatus Græciæ; ejus causa Atheniensibus fuit nautarum turba, 569, 30.

Principium; omnium rerum illud est e quo fit II, 472, 26 s.; iis quorum est, prius est II, 627, 47 s.; prioris prius est II, 391, 20; prima causarum est II, 447, 5; causa est eorum quæ propter id sunt vel fiunt II, 198, 35; ortus et interitus expertus est II, 277, 39; eo referendum quod simul interimit II, 585, 52 s.; item quod simplicius II, 685, 47; semper præstabilius est materie III, 463, 36; nobile est III, 307, 22; omne finis est, sed non vice versa II, 528, 26 s.; tot modis dicitur quot finis, immo pluribus III, 528, 25 s.; dignitate majus est quam magnitudine II, 372, 16; quod in eo parvum est in fine permagnum fit II, 372, 17; non erit, si nihil præter sensibilia exstet II, 610, 37 s.; eorum quæ contrario modo habere possunt, etiam ipsum contrario modo habere potest II, 198, 48; eorum quæ fiunt in parvo consistit III, 425, 36 s.; aliquid est extra quod nullum exstat II, 240, 33; quomodo ab elemento differat II, 602, 33 s., cf. 39 s.; eo mutato, multa eorum quæ id insequuntur, etiam immutantur III, 321, 18 ss., cf. 26 ss.; III, 396, 11 ss.; potius quam id substantia sunt ens et unum II, 556, 18 s.; absurdum videtur ex eodem gigni posse et æterna et interitui obnoxia II, 586, 27 ss., cf. II, 495, 31 ss., 47 ss., II, 496, 40 ss.; quaeritur cur non omnia quæ ex æterno fiunt etiam æterna sint II, 586, 34 ss., cf. II, 495, 33 s.; II, 496, 30 ss.; id quaerimus, ut ad notius referamus II, 556, 17; certissimum illud est circum quod fieri non potest ut fallamur II, 553, 32 s.; quod igitur certissimum est, notissimum esse debet et nulla suppositione niti, idque quare II, 553, 33 ss.

Principium (*de eo aliorum opiniones*); quidnam tanquam id considerant antiqui philosophi II, 472, 8 ss., cf. II, 478, 44 ss.; unicum statuunt cum Anaxagoras, tum quidam alii II, 344, 9; rei, non temporis omne habere putabat Melissus II, 250, 44; ejus indolem habere nec igitur probari posse vel debere ea quæ de rerum natura enarrat putare videtur Empedocles II, 344, 8 ss.; nec minus fortasse qui unum faciunt principium ut Anaxagoras II, 344, 28; ei animam assimilant Heraclitus III, 435, 19 s.; ei non inesse perperam censent optimum et pulcherrimum Pythagorei et Speusippus II, 606, 3 ss.

Principium; quidnam sit, 462, 48; ejus definitio, 122, 45; 130, 21; idem quod primum, 122, 44; quol modis dicatur, II, 514, 22 ss.; tot modis dicitur quot causa II, 514, 41; quidnam omnibus commune sit II, 514, 42 s.; alia rebus insunt, alia extrinsecus sunt II, 514, 44, cf. 27 s.; primi genus esse nequit, nec vice versa, 107, 12; in omnibus rebus simplex, 145, 24; si fieri possit, etiam finis poterit, itemque vice versa, 368, 23, 27; ex eo omnia fiunt, 368, 28; cujusque operis maximum est, quippe quod dimidium est IV, 163, 4; totius dimidium est, 568, 47; peccatum quod in eo fit proportione respondet iis quæ in ceteris partibus fiunt, 568, 49; plus quam dimidia pars totius esse videtur II, 7, 37; multa in questione posita eo declarantur II, 7, 38; omnis rei fors maximum et difficillimum est, 408, 38; eo invento, reliquum augere et cumulare facilius est, 308, 41; eo manente, etiam universum manebit quod ei continuum est II, 355, 40 ss.; optimum est II, 85, 14; salvum est apud incontinentem II, 35, 14; id servat virtus, perdit vero vitium II, 69, 28; II, 85, 5; bonum honorabile est II, 134, 15; partim majus bonum quam id quod principium non est, partim contra, 326, 5, 13; bonum quod a majori provehit majus quam quod a minori, 326, 7; majoris boni majus bonum quam minoris, 326, 10; quorum id in nostra potestate est, ea quoque ipsa in nostra potestate sunt II, 29, 44; quorum penes nos est, ea fieri possunt, 368, 35; ubi ab eo eximus facillime et optime fit reminiscencia III, 497, 26 s., 40; quorum actio penes ipsum agentem est, in iis ab ipso pendet an agat, necne II, 24, 39; nec malum, nec aliud ullum inest feræ II, 166, 24, 28 s.; malum inest homini ferro II, 166, 24; item intemperanti II, 166, 29 s.; malum maxima refert II, 166, 28; id qui non habet, ejus improbitas innocentior est II, 83, 18; non dici oportet de aliquo subjecto II, 255, 44; priori ac posteriori tantummodo non genere inter se different, si plures eorum contrarietates esse statues II, 256, 26.

Principia (*aliorum de iis opiniones*); de iis philosophati sunt antiqui II, 478, 37 s.; ea omnes contraria faciunt et in rebus naturalibus et in rebus immotis II, 628, 21 s.; ea omnes e contrariis faciunt, vel ii qui universum unum esse statuunt, nec moveri II, 254, 1; II, 255, 1, 21; ea omnes contraria dicunt II, 502, 27; quæ nempe reliqui citant philosophi, ad unum et multitudinem referuntur II, 502, 32; duo qui agnoscunt, necessario tertium superius agnoscere debent II, 610, 30; alii priora sumunt, alii posteriora II, 255, 4; alii rationi notiora, alii sensui II, 255, 5, 15; alii pejus, alii melius II, 255, 15; ea a non-principiis distinguere nequeunt qui earum rerum rationem reddere conantur de quibus meliora testimonia habemus quam rationem II, 347, 9 ss.; qui plura sumunt principia melius de causa movente disserere possunt quam qui unum II, 473, 23 ss.; innumera esse censet Anaxagoras II, 472, 40; ea alterum ex altero fieri negabat Democritus II,

277, 31; ex iis fiunt res secundum Platonem III, 431, 31; ea numeris (idealibus) assimilant Plato III, 434, 38; ea perperam elementis assimilant idearum assertores II, 635, 30 s.; ea perperam contraria habent iidem II, 635, 31; ex iisdem faciunt res interitus obnoxias et interitui expertes qui contraria ponunt (i. e. Pythagorei et Platonici) II, 610, 25 s.; multa faciunt qui numero mathematico primo deinceps omnes alias substantias subjungunt idque quare II, 610, 52 s.; constat ea non recte tradidisse idearum assertores II, 635, 35 s.; probabiliter ea movendi vim habere censent qui de anima disseruere III, 434, 50 s.; perperam nonnulli testes multorum copulam esse censent III, 428, 36 ss.

Principia; ita vocare decet res quibus primis ortus et interitus debentur II, 453, 46 ss.; ita vocamus ea unde primum incipiunt motus iis præditis II, 390, 38 ss.; quæ non sunt, ex iis prodeunt II, 277, 38; se habent ut eventus, et item vice versa, 326, 52; præter res esse debent quarum principia sunt II, 494, 17 s.; oportetque ea ab iis separari posse II, 494, 18 s.; multis modis dicuntur II, 603, 35; quantum proprie sic dicta II, 198, 35; quorum aliter se habere possunt, ea quoque ipsa aliter se habere possunt II, 69, 7; quorum aliter se habere possunt, eorum non est demonstratio II, 69, 5; non apparent ei qui propter voluptatem aut molestiam corruptus est II, 69, 25; ea delect vitium II, 69, 28; causæ sunt rebus insitæ II, 602, 31; iis opponitur causa movens, tanquam causa externa II, 602, 32; eo ipso principia sunt, quia multarum rerum causæ sunt, dum ipsis vero nihil superius est III, 428, 41 ss.; etiamsi magnitudine parva sint, magnitudinem habent potentiam III, 428, 40 s.; si ipsa quoque mutantur, parvæ mutationes magnarum rerum causæ fiunt II, 428, 38 ss.; omnium rerum parva sunt III, 514, 5 s.; non aliquando vera II, 486, 34; reliquis causæ sunt cui sint, non iis aliud quid II, 486, 34 s.; igitur verissima sunt II, 486, 33; quorum actio corporalis est, sine corpore exstare nequeunt III, 351, 45 s.; quæritur utrum iis assimilantur III, 428, 40 s.; ea posteriora sint bonum, honestum et optimum II, 634, 27 ss.; fors ejusdem generis esse debent cujus subjecta II, 421, 9; quæritur an tanquam ea consideranda sint genera II, 489, 26 ss.; nonnulla ex evenientibus, præcipue e fine dijudicanda sunt II, 421, 13 s.; semper manere debent II, 253, 32; æterna sunt II, 344, 41; eorum alia causa non existit, ibid.; omnium prima sunt quod primum actu hocce est et quod primum potentia II, 603, 21; ex iis generant substantiam sibi similem animalia et planta II, 140, 22 s.; item homo II, 140, 36; iis similia sunt quæ ex iis fiunt II, 140, 25; idque inprimis in geometria patet II, 140, 27, 46; probantur proprie e contrariis deinceps non posse II, 628, 23 ss.; quæ rerum præter naturam causæ sunt vetant generationes ac interitus solis et lunæ ad numeros amussim sequi III, 414, 4 ss.; cur fiant quædam intra se habent non tamen per se, sed per accedens II, 261, 10, cf. 2; iisdem non subjecti possunt *τὸ ἄνθρωπον*, 288, 38; nemo nisi sophista demonstrat ea bona esse II, 191, 48.

Principia (*de eorum numero et de eorum rebus differentiis*); nec infinita esse possunt, nec unicum, idque quare II, 255, 44 ss.; quantum rationes dissuadeant duo tantum assumere II, 255, 35; quantum tribus plura statuere II, 258, 19; dicere an tria statuere oporteat, quæstio est difficillima, II, 258, 30; rerum naturalium tria sunt, nempe natura vel materies, forma et privatio II, 258, 26 ss., cf. II, 601, 14 ss.; II, 602, 27 s.; quæritur an numero vel specie

finita sint II, 489, 38 s.; plura habent res quæ fiunt III, 361, 20 s.; aut unum esse debet, aut plura II, 248, 27; fr. 35, a; si unum est, aut immobile esse debet, aut motu agitatam II, 248, 18; si plura sunt, aut finita esse debent aut infinita II, 248, 31; si infinita sunt, aut genere una, sed forma vel figura discrepantia, aut etiam contraria esse debent II, 248, 34; non omnium rerum eadem sunt, e. g. planorum et numerorum III, 431, 23 s.; aliquatenus tria sunt, aliquatenus duo II, 258, 6, 12 ss.; aliquatenus contraria sunt, aliquatenus non II, 258, 7, 9; non contraria sunt II, 534, 37; aliquatenus aliarum rerum alia sunt, aliquatenus, id est proportionem, eadem II, 602, 1 ss.; 25 ss.; II, 605, 35 ss.; tria, nempe forma, privatio et materies, in unoquoque genere diversa sunt II, 602, 28 ss.; quatenus diversa sint, quatenus eadem II, 235, 11; sumuntur ex eadem classe (συνοχία), quippe quum alia continent, alia continentur II, 255, 13; diversa sunt eorum quæ non ad idem genus pertinent II, 603, 27 s.; item eorum quæ ad eandem speciem pertinent, sed non specie II, 603, 30 s.; quæritur an rerum interitui obnoxiarum et interitus experitum eadem sint II, 489, 40; II, 495, 30 ss.; item omnia interitui non obnoxia II, 489, 41; II, 496, 33 ss.; alia universalis sunt, alia non II, 603, 20; quæritur an universalis sint, an se habeant singularia II, 489, 48 s.; II, 499, 38 ss.; item an potentia sint vel actu II, 489, 49; II, 499, 29 ss.; quæstio difficillima est an secundum motum sint an aliter II, 489, 50 s.; argumenta quæ probare videntur ea universalis non esse III, 499, 39 ss.; cf. II, 587, 9; II, 627, 44 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 499, 45 s.; cf. II, 587, 9 s., 11 s.; II, 627, 21 ss.; argumenta quæ probare videntur ea potentia esse II, 499, 30 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 499, 33 ss.; ante ea aliud erit si potentia non sint II, 499, 30 s.; si universalis sint, universalis etiam erunt quæ ex iis deducuntur II, 628, 15 s.; item nihil separabile erit, nec substantia II, 628, 17 s.

Principia (quomodo ad scientiam se habeant); demonstratione non indigent II, 511, 38; id quod facile intelligitur II, 511, 43; eorum demonstratio non est, sed alia cognitio III, 361, 18 s.; per se cognosci debent, 109, 45; quæ sub iis sunt per alia, *ibid.*; demonstrari nequeunt II, 156, 45; circa ea versatur mens II, 150, 43, 46, 50; item sapientia, sed non circa ea sola II, 156, 48, cf. 54; non vera scientia II, 156, 46, cf. 49, 51; ea non spectat nec scientia, nec ars, nec prudentia II, 69, 43; nec sapientia II, 69, 46; sed mens, 171, 22; II, 69, 52; quænam de iis scire debeat sapiens II, 70, 11; quærendum, an eorum consideratio ad unam vel ad plures scientias pertineat II, 488, 28 s.; II, 490, 5, v. *Causæ*; si eorum scientia existet, necessario substantiæ esse debent II, 587, 11 s.; argumenta quæ probare videntur, non omnia ad eandem scientiam pertinere II, 490, 6-24; II, 490, 32-51; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 490, 24-31; dubia quæ adversus ea moventur, non spectant scientias quarum principia sunt II, 346, 18; sufficit si de iis rō ēr rite ostendatur II, 7, 31; alia inductione spectantur, alia sensu, alia consuetudine, alia alio modo II, 7, 33; singula persequi oportet ut eorum natura fert dandaque opera ut bene definiantur II, 7, 35; magnum habent momentum ad ea quæ sequuntur II, 7, 36; omnia quocunque tandem modo investiganda esse, certum est II, 479, 23 s.; in omnibus methodis quibus sumi scientia obtinet II, 248, 2; nonnulli post res confusas nobis innotescunt II, 248, 16; iis notis unaquæque res nobis nota esse videtur II, 248, 5; certissima

de unoquoque genere habere debet qui id maxime novit II, 503, 28 ss.; omnium igitur certissima habebit philosophus II, 503, 30 ss.; corporum et magnitudinum pertinent ad argumenta scientiæ naturalis II, 367, 4; quæritur an et substantiæ et demonstrationis consideranda sint scientiæ II, 489, 4 s.; necessario plura ignorabunt quam cognoscent, si similia similibus cognoscantur III, 442, 21 s.; quæ plurimum inter se connectantur facilius ponunt qui circa res naturales magis versati sunt II, 435, 13; ea nec in re mathematica, nec in rebus agendis docet ratio II, 85, 8; ea docet virtus vel moralis vel naturalis qua recte de iis sentimus II, 85, 9; semper specie vel quantitate definita sumunt mathematici II, 416, 36 ss.

Principia (in demonstratione); nisi ab iis incipias, nihil demonstrari potest, 265, 44; definitione innotescunt, 266, 2; iis probantur reliqua, 265, 50; quæ iis propiora sunt problemata difficile impugnantur et quare, 266, 3, 17; ea memoria tenere debet dialecticus, 274, 50; eorum copiam habere mediocriter difficile est, 275, 4; nonnisi quæ ex iis demonstrantur falsa refutanda sunt II, 249, 22; non omnium syllogismorum eadem, 151, 3; genera diversa eorum quæ genere differunt, 152, 3; nec in se invicem quadrant, 151, 18; alia necessaria, alia contingentia, 151, 31; fieri non potest, ut omnium sint congenera, 151, 49 ss.; duplicis sunt naturæ, alia communia, i. e. quibus, alia circum quæ sit demonstratio, 152, 2; propria adhibere oportet in demonstrationibus II, 133, 45, 53; non recte ponuntur, si solum probabilis aut vera est propositio, 127, 22; propria cuiusque rei demonstrari nequeunt, idque quare, 130, 4; 132, 31; simulac in ea incidit aliquis, non amplius circa dialecticam vel rhetoricam versatur, 316, 39; vel communia vel propria sunt, 130, 29; ea sola sumere tantummodo oportet non monstrare, 130, 24; interdum non sumuntur quidam significant, quia nota sunt, 131, 66; non est syllogismus eorum e quibus construitur, sed inductio II, 68, 12; nisi magis nota sunt quam conclusio, per accidens scientiam habet aliquis II, 68, 16; syllogismorum quænam sint 139, 33 ss.; e propriis ejus quod demonstratur fieri debet demonstratio et quomodo se habeant hæc principia, 122, 22; 129, 28; 132, 30; distinguuntur in thesin et axioma, 123, 2; ea non solum antea, sed magis cognoscere iisque majorem fidem habere debemus, 123, 16, 19, 25, 28; nihil eorum quæ iis opposita sunt et e quibus sit syllogismus contrariæ deceptionis notius esse debet, 123, 30; e necessariis fit scientia demonstrativa, 127, 3; e propriis cuiusque disciplinæ petuntur argumentationes demonstrativæ, 277, 24; itemque refutationes, 285, 32, 37; differunt disputationes, prouti ab iis proficiuntur, vel ad ea adscendunt II, 3, 12; recte dubitabat Plato, utrum ab iis an ad ea fieri debeat iter II, 3, 13.

Principium (apud animalia); id plantæ infra habent III, 290, 2; ab eo remota esse debet odiosa pars III, 282, 22 s.; quam maxime quiescere debet III, 260, 12 s.; quali igitur sanguine ei opus sit III, 260, 13 s.; purius habent vivipara III, 346, 3 s.; insectorum essentia proprium est ut plura habeant III, 283, 22 s., 48 s.; item plantarum III, 283, 50; præstat unicum esse quam multiplex III, 258, 17 s., 54; multiplex faciunt qui venas e capite deducunt III, 258, 32 s.; eo pereunte nihil est quod partibus ab eo pendentibus opem ferre queat III, 260, 44 ss.; ejus ope dijudicandum est utrum unicum an plura animalia sint partus monstrosi III, 406, 29 s.

Principium divinissimum; id unico motu assequitur cæ

lum primum II, 402, 22; id aliquatenus tantum paucis motibus attingunt stellæ medio propiores II, 402, 20 ss.; id revera pluribus motibus attingunt stellæ in medio positis II, 402, 23 ss.

Principia communia; in unoquoque genere idem faciunt, 130, 34; secundum ea inter se communicant scientiæ omnes, 132, 9; fieri non potest ut ex nonnullis omnia demonstrantur, 151, 23; eorum exemplum principium contradictionis, 151, 24.

Principium contradictionis; v. *Contradictionis principium*.

Principium definitum; in re agenda non exstat II, 144, 12; ab eo pendet causa in geometria II, 144, 7, 10.

Principium generationis; id est a quo res fiunt II, 545, 36, v. *Causæ*.

Principium esse; substantia non est II, 556, 16.

Principium materiale; animalium ac plantarum sponte nascentium quæri debet, si recte quærere oportet III, 390, 28 s.; quomodo igitur fiat III, 390, 44 s.; id in conceptum mutat animæ principium quod intra bullam suscipitur III, 390, 46 ss.

Principium exclusi medi; quidnam II, 512, 39 ss.; ejus probatio II, 512, 41 ss.; quænam causæ fuerint cur a quibusdam negaretur II, 513, 20 ss.; unde inchoanda sit adversariorum ejus refutatio II, 513, 24 ss.; ejus adversariis accensetur Anaxagoras II, 513, 29 s.

Principium formale, v. *Formale principium*.

Principium motus; unum principium rerum quæ fiunt est III, 361, 21 s.; id omnes somniant, nemo vero de eo locutus est II, 463, 39; cum in rebus naturalibus, tum in arte factis manifesto differt a materie II, 464, 12 s.; eo carere nequeunt nec res æternæ, nec ortui et interitui obnoxii II, 463, 20; ei nonnulli assimilant materiem II, 463, 49; II, 464, 5; demonstratur in nonnullis eorum quæ potentia fiunt adesse II, 464, 1 s.

Principium motus (*apud animalia*); finis gratia exstat III, 360, 21; finis pars, idque pars maximi momenti est III, 360, 34 s.; omnium primum exsistere debet, ideoque ante cuius gratia sit III, 360, 32 s., 37 ss., 51 s.; nempe quatenus movet, prius, quatenus vero totius pars est, una cum eo III, 360, 39 ss.; eo præditis competet dextrum et sinistrum, supra et infra, ante et retro II, 390, 46; II, 391, 29; necessario inesse debet cuique continuo cuius utraque pars contrario tractu moveri potest, vel altera moveri, altera quiescere, si certe uterque motus naturalis sit III, 307, 28 ss.; idque in amborum tractuum conjunctione III, 307, 36 s.; non exstat igitur inter antierius et posterius, quia nullus motus naturalis retrorsum sit III, 307, 39 ss.; exstat vero inter superius et inferius, ac inter dextrum et sinistrum III, 307, 43 ss.; quod inter superius et inferius intervenit, iis tantum competit quia quattuor tractibus moventur III, 307, 50; quod vero inter dextrum et sinistrum etiam iis quæ duobus tantummodo III, 307, 49 s.; igitur prius est quod inter dextrum et sinistrum intervenit III, 307, 48 ss.; idem esse debet quo dextrum et sinistrum, ac quo antierius et posterius inter se copulantur III, 308, 1 s.; modo partibus impertit motum, modo ab iis recipit motum III, 525, 52 ss.; sero partibus superioribus dominatur III, 363, 35 s.; omnium ultimas regere valent infantes partes quarum motus cum eo non connectitur III, 363, 36 s.; e. g. membra III, 363, 37; cum eo quoque non connectitur palpebrarum motus III, 363, 37 s.

Principium motus (*in generatione animalium*); id necessario habent animalia III, 360, 37 ss.; statim post id fiunt partes superiores III, 360, 52, cf. *Cor*; inari

debetur III, 340, 26; III, 341, 16 s.; III, 342, 18; III, 358, 2; quando non vicit, nec concoquere valet, nec in suam speciem mutare, sed victum fuerit, in contrarium abit, id est in feminam III, 395, 53 ss., cf. II, 396, 36 s.; III, 398, 13 ss., 50; III, 399, 30, v. *Mæ, Genitura, Conditor*.

Principium motus commune, vel princeps causa; id est quod æque superius et inferius ac dextrum et sinistrum copulat III, 308, 1 ss.; ab eo apud animalia incipit tam qui deorsum et sursum quam qui in dextrum vel sinistra sit motus III, 308, 8 ss.; similiter se habere debet et ad supra et infra et ad dextrum et sinistrum III, 308, 11 s.; præcipue competit animalibus sanguine præditis III, 308, 16.

Principium movens; causis necessariis accensendum est III, 430, 24 s.; semper necessario prius et qualitate generationis causa esse debet III, 394, 6 ss.

Principium movens animæ; probatur necessario medium occupare III, 524, 6 ss.

Principium omnium; eo nihil prius esse licet II, 423, 23.

Principium primum; ad speculationem circa id confert, si veritatem de motu pernoscamus II, 342, 32; ea spectat sapientia II, 470, 42, cf. II, 469, 47, 52; II, 544, 32; ea non recte sumunt qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transitum fieri censent (l. e. Plato) II, 421, 5 s.; inprimis separabilia et æterna ac quæ per se sint requiruntur II, 586, 41; sine eorum cognitione per demonstrationem scire non possumus, 176, 18; dubitatur an horum cognitio differat a scientia necne, 170, 21; clariora quam demonstratio, 171, 18; ea respicit mens, 171, 22.

Principia propria; quænam sint, 130, 37; eorum affectiones per se quidnam significant sumunt scientiam, 130, 41; quæ ex iis non deducuntur demonstrationes inanes sunt III, 369, 11 s., cf. *Demonstratio rationalis*.

Principia scientiæ; per se convincere debent, 172, 22; in iis non quærere oportet de rò δὲ τι, 172, 16; quomodo ad ea cognoscenda utilis esse possit dialectica, 173, 28.

Principium sensus; v. *Sensus principium*.

Principium substantiæ; apud animalia et plantas medium locum inter superius et inferius occupat III, 548, 15 ss., cf. III, 533, 13 ss.; III, 534, 38 ss., 43 s.; III, 542, 21 ss.

Principia entium; tot numero non erunt, sed specie, uti idem sint, inquant eorum assertores II, 499, 20 s.; universalia erunt, et non substantiæ separabiles, si omnis scientia universalis sit II, 628, 3 ss.; quæritur an numero vel specie unum sint II, 495, 13; II, 587, 18; argumenta quæ probare videntur ea specie unum esse non posse II, 495, 14 ss.; argumenta quæ probare videntur, ea numero unum esse non posse II, 495, 17 ss.; II, 587, 19, cf. II, 499, 26 ss.

Principiis (*de*) libri; nempe *Nat. Aescull.* I. III; dicitur II, 375, 46.

Principia demonstrationis; v. *Demonstrationis principia*.

πρῶτος; v. *Ilex*.

Priores; nobis ii sunt qui Trojano tempore vixerunt et his ipsis qui ante illos et sic semper superiores priores sunt IV, 202, 42 s.

πρῶτος; v. *Sectio quæ serra fit*.

Pristis; pertinet ad vivipara intus III, 114, 7.

Prius; multis modis dicitur II, 391, 22; III, 360, 11; quot modis dicatur fr. 111, b; quinque modis dicitur, 21, 37 ss.; ejus principium prius II, 391, 20; momento non inest II, 322, 17; ita primo appellatur subjectum

II, 523, 48 s.; in tempore est quia aliquid est quod ad id pertinet II, 303, 22 ss.; simpliciter quod cognitione prius II, 523, 34; se ipso nihil esse potest III, 520, 45; quod altero est etiam prius erit re ex hoc et illo composita II, 619, 12 ss.; omni motui proprium II, 306, 12 ss.; in præterito tempore id dicitur quod a præsentī momento remotius est II, 306, 9; in futuro vero quod præsentī momento propius II, 306, 10 s.

Priora; duobus modis dicuntur, 122, 36; quænam substantia II, 613, 23; quænam notione II, 613, 24; quæ notione sunt, non omnia substantia priora sunt II, 613, 21 s., cf. 24 s.; non eadem potentia quæ actu II, 523, 50 s.

Priora essentia; non vicissim tolluntur II, 555, 33.

Prius et posterius; quam eorum distinctione usus sit Plato II, 523, 45 ss.; quot modis dicantur II, 523, 11 ss.; II, 569, 37; quonam modo accipi debeant IV, 292, 41 ss.; in tempore sunt II, 306, 5, 12; sine tempore esse nequit II, 343, 26; II, 603, 50 s.; dicuntur respectu habito ad distantiam a præsentī momento II, 306, 2 s.; substantiæ non compellit II, 552, 51 s.; primarie loco compellit II, 300, 33; post hunc positioni II, 300, 34; compellit tamen magnitudini *ibid.*; ideoque et motui II, 300, 35; II, 306, 29; ad tempori II, 300, 37; ubi tempori aut motui inest residet in motu, in eo quod eo ipso momento motus est, dum ejus essentia motus non est II, 300, 39 ss.; quomodo illud determinemus: II, 300, 45 ss.; id determinantes ubi determinamus motum tempus cognoscimus II, 300, 41 s.; id ubi sentimus tempus esse dicimus II, 301, 2 s.; id in motu cognoscimus eo quod fertur II, 301, 29, cf. 49; quatenus numerari potest, momentum est II, 301, 30 s., 38 s.; II, 306, 29 s.; quibus generibus inest, in iis non exstant genera præter species II, 494, 5; quibus inest, eorum maxime genera esse videntur II, 494, 10 s.; in ultimis generibus, id est speciebus numerorum vel figurarum non inest II, 494, 11 s.; quærendum de iis quæ his per se accidunt II, 489, 25; quærendumque non solum quidnam sit quodque, sed etiam an alterum alteri contrarium II, 489, 26; ea spectat eadem scientia quæ ens, id est philosophia prima II, 502, 48; ea investigare conantur dialectici ex opinione argumentis petitis II, 489, 21; quæritur ad quemnam pertineat eorum speculatio II, 489, 21.

Priora et posteriora; omnia quadantenus eodem modo se habent ac quæ potentia atque priora et posteriora sunt II, 524, 2 ss.

Priora natura quæ sunt; si fiant, fient etiam posteriora, 369, 33; si facta sunt, facta fuerint etiam posteriora, 369, 19.

Privata administratio; minima, sed admodum varia est, idque quare, 639, 1, 48; inæquabilis est, idque quare, 639, 47; in ea inprimis curandum est, ne reditus excedant impensæ, 640, 6; ejus præcipuus reditus e terra petitur, 640, 2; secundum locum tenet reditus e rebus quotidianis, 640, 2; tertium pecuniæ usura, 640, 3.

Privata vita; propter eam quoque res novas moluntur, 576, 47; instituendus est magistratus qui eam scrutetur, ne reipublicæ rationi repugnet, *ibid.*

Privatæ res; in eas quæ semel tantummodo occurrunt, magnos sumptus facere licet viro magnifico II, 43, 21; in eas inquirens orator quomodo sese excusare debeat, 454, 7.

Privati agri; qui intra eos siti erant agri publici, vendiderunt Byzantii, idque quare 640, 41.

Privatio (*στέρησις*); quidnam II, 512, 35; quot modis dicatur II, 529, 27 ss.; II, 564, 44 ss.; II, 578, 44 ss.;

II, 579, 4 s., 11 s.; tot modis dicitur quot et privans II, 529, 38 ss.; ea prior affirmatio II, 392, 43; ejus exemplum cæcitas, 17, 28; 18, 40, 42; omnis rem naturalem spectat, 238, 21; quomodo differat τὸ πρῖον privatum esse, 18, 38 ss.; actu est II, 603, 11; accidens est II, 258, 3; in earum definitione necessario adhibenda est negatio, 242, 45; eam præterviderunt aliqui (i. e. Plato ἐν ἀρχαῖς δόγμασι) II, 260, 3; ea pars materiæ est quæ interit II, 260, 19; oppositionis species est II, 578, 39 s.; contradictio quadam est, idque qualis II, 578, 43 s., 48 s.; alii medium est, alii non II, 578, 49 s.; II, 579, 13 s.; quomodo et quare a contrarietate differat II, 579, 3 s.; tanquam contrarium considerari potest et affirmatione enunciatum II, 309, 32; II, 315, 41; II, 598, 26; alterum contrarium est II, 601, 15 s.; inter causas vel principia vel elementa recensetur II, 601, 16; II, 602, 28; II, 603, 38, cf. II, 260 3; quatenus ad eam definitio pertineat II, 565, 16 s.; quænam cautiones adhibendæ sint in iis quæ per eam dicuntur, 248, 41; ea definienda sunt quæ ea carent, 248, 54; ejus differentia non est III, 223, 37; nihilo minus ea dividere coguntur qui bipartito dividunt III, 223, 36 s.; probatur differentia specifica esse non posse III, 223, 36 ss.; differentiam faciunt, si pluribus differentiis dividas, non vero si bipartita divisione III, 225, 15 ss.; se habet ad prædictum ut negatio ad affirmationem, 87, 28; quomodo a negatione differat II, 501, 23 ss.; ad eandem scientiam pertinet ac res cujus privatio est II, 501, 21 ss.; aliquatenus forma est II, 262, 24; formæ opponitur II, 273, 40; II, 594, 38; per se non ens est et tamen aliquid ex ea fieri potest II, 259, 18, 47; nequaquam substantia est II, 259, 48; ejus substantia opposita substantia est II, 544, 29 s.; ea non definiendus est habitus, 248, 18; ab ea ad habitum non fit transitus, 20, 16; si aliquatenus tanquam habitus considerari possit, omnes res eo potentes sunt quod habitum aut principium quoddam habent II, 524, 37 ss., v. *Habitus et privatio*; cui majus est, id ipsum quoque majus est, 326, 28; quomodo dicantur fr. 121, b; quomodo eas cogitet intellectus III, 469, 26.

Privatio et habitus; v. *Habitus et privatio*.

Privatio prima; alterius depletio ideoque contrarium est II, 565, 16 s.

Privatus; non minus, immo magis quam potentes facit actiones probas II, 126, 44; aliqui nonnullarum artium participes sunt, sed peritis non magis, 532, 18; omnes utuntur quadantenus arte dialectica et arte tentativa, 289, 1; sine arte eorum sunt participes circa quæ dialectica artificiose versatur, 289, 6 s.; raro se exercent IV, 290, 3; in eos inprimis cadere videtur prodigalitas II, 40, 46, cf. 16; iis cito deest res familiaris semper dantibus, nec acquirentibus II, 40, 45; II, 41, 9; sæpe de gravissimis rebus quæstioni fidem habuerunt, 431, 22; quænam iis utilia sint, 414, 6; eorum bona non publicat civis bonus, 456, 21; per quos civitati parata est potentia, seditiones fieri solent, idque duplici modo, 569, 43, 45; qui sacrorum celebrationem suadere vult, considerare debet, an ii exindo habituri sint emolumentum pecuniarium, 416, 30; populo si suadendum sit ut iis auxilium ferat, ad amicitiam vel gratiam vel misericordiam confugiendum est, 444, 24; eum, si vestram (Atheniensium?) opinionem curare oportet, vos quoque Græcorum, 376, 27; quidam reipublicæ administrandæ formas excogitarunt minus a rebuspublicis, quibus nunc utuntur differentes quam utraque Platonis respublica, 503, 47; quicumque contra aliquem jusprehendendi habeo-

ret, id profiteri jusserunt Chalcedonii, idque quare, 642, 20.

προαίρεσις: v. *Arbitrium*.

προαιρητόν: v. *Consulto quæ sunt*.

προαιρούμενος: v. *Consulto qui agit*.

Probabilia (ὁμοία τῷ ἀληθεῖ, πιθανά, ὁδοῦντα); multa sibi invicem contraria sunt, 383, 5; argumentum sunt dialecticæ et *Topicorum*, 172, 4, 14, cf. 181, 7; 110, 41; 273, 25; quænam sint, 172, 18; quomodo a sophisticis (ἐριστικοῖς) differant, 171, 25; ex iis petuntur argumentationes dialecticæ, 277, 27; ea pertractat rhetorica, 311, 53; 312, 2, 46; eadem facilitate perspicuntur qua vera, 311, 53; 312, 2; vel per se probabilia sunt, vel ita se habere ostenditur ex aliis, 314, 33; idque vel ex syllogismo conclusis, vel e non conclusis, sed syllogismo indigentibus, 314, 51.

Probabilia argumenta (εἰκότα); pecunia corrumpi non possunt, 344, 31; falsi testimonii convinci nequeunt, 344, 32; si ex iis causæ dijudicandæ essent, testimoniis opus non esset, 344, 34, v. *Consentaneum*.

Probabiliora; ex iis demonstrare debet qui ratiocinatur, 267, 38.

Probabilitas; quare concilianda sit narrationibus orationis concionalis, 442, 9; quomodo iis concilietur, 442, 27.

Probata; iis tanquam argumentis quæ præsto sunt, utendum est II, 405, 32 s.

Probatio (πίστις); est rhetoricæ summa, 310, 14; 311, 23; est species quædam demonstrationis, 311, 43; ejus corpus enthymema est, 310, 16; eam negligebant rhetores Aristotelis æquales, 311, 23; pertinet ad ea quæ sententiam spectant, 472, 11; ex iisdem speciebus petitur in actione ac in oratione, 472, 15; pars necessaria orationis, 401, 40; 402, 1; demonstrationi respondet, 401, 41; ad ea pertinet quæ adversarium respiciunt, 402, 3; demonstrandi vim habere debent, 407, 1; ea spectare debent de quibus cum adversario controversia est, 407, 3; in primis insistere debent questionibus an res sit, necne, 407, 11; in ea sententiis utendum est, 407, 39, v. *Confirmatio*; nec nimis concisæ, nec proluxæ esse debent, 405, 37; solvantur vel objectione, vel contrario syllogismo, 383, 2; 408, 18; distinguuntur in artis expertes et artificiosas, 313, 11, cf. 424, 25; partim ex ipsis rebus vel verbis vel hominibus petuntur, (cf. 429, 34), partim adscititiæ sunt, 424, 25; in omnes orationum species quadrant, sed in primis in accusationem et defensionem, 424, 12; cum in orationibus concionalibus, tum in judicialibus refutationem vulgo præcedit, 408, 19; eam tamen præcedit refutatio, ubi hæcce admodum copiosa est, 408, 22; item si secundo loco dicat quis, 408, 25; quænam aptissimæ orationibus concionalibus, 443, 10; adhibendæ tamen sunt et reliquæ si inciderint, 443, 12; omittendæ sunt, si rebus narratis per se sit fides, 443, 25 s.; eodem modo adhibendæ sunt in dissuasionem quæ ultro sit ac in suasionem, 445, 1; suas amplificare, adversarii vero extenuare et villi pendere debet accusator, ubi ille crimen confessus facinus scriptis legibus non repugnare perhibet, 450, 7; quando ex iis faciendæ sit confirmatio in oratione judiciali et quando relinquendæ sint, 449, 46; 450, 2; quænam primo loco ponendæ in eadem oratione, quænam post eas, 449, 49 ss.; quomodo impugnandæ sint a defensore, 451, 18 ss.; quomodo ad præcepta de iis data tanquam ad normam vitæ negotia exigenda sint, 455, 15.

Probationes adscititiæ (ἐπίθετοι); quænam, 424, 31, v. *Probationes artis expertes*.

Probationes non adscititiæ; quænam, 424, 27, v. *Probationes artificiosæ*.

Probationes artificiosæ vel quæ oratione comparantur (ἐντρέχειν καὶ διὰ τοῦ λόγου ποιεῖσθαι); triplices, 313, 17, cf. 329, 8, 27; 346, 38 ss.; 385, 6, v. *Probationes non adscititiæ*.

Probationes artis expertes (ἀπείροι); quænam, 312, 11; 343, 8; iudiciis propriæ sunt, 343, 7, v. *Probationes adscititiæ*.

Probatio circularis; v. *Circularis probatio*.

Probationes communes (κοιναί); vel *enthymemata* vel exemplo constant, 370, 3.

Probatorii sermones (ἐπιχειρηματικοὶ λόγοι); quorum veritas in iis probata est, ea tanquam data recipi debent III, 496, 30 s., ceterum cf. I. IV, 2, p. 19, a.

Problemata; fiunt vel circa genus, vel circa propriam vel circa accidens, 174, 1; omnia aliquatenus ad definitionem pertinent, 175, 46; altamen non promiscue pertractanda eorum methodus et quare, 176, 1; methodorum ad ea divisio fr. 107, b; omnia probatur syllogismis primæ figuræ, 43, 26; distinguuntur in universalis et particularis, 186, 6; utrisque communis sunt quæ universaliter probant vel rellent, 186, 10; duplex in iis error committitur, et quidem, 186, 20; ex iis faciendæ propositiones ad oppugnandam thesiam, 188, 9; nonnulla in iis ad sensus defectum reducuntur, 150, 44; quænam faciliora, quænam difficiliora, 71, 13; universale affirmativum destructo facilius, adstructo difficillimum, 71, 25; universalis particularibus destructo faciliora, 71, 27; particularis adstructo faciliora, 71, 34; universalis particularibus destrui possunt et vice versa, 70, 36; particularis universalibus adstrui possunt, sed non vice versa, 70, 38; facilius destruantur quam adstruantur, 70, 40; τὸ ἐπὶ τὸ πολὺ syllogismus etiam fit per propositionem ac ἐπὶ τὸ πολὺ, 73, 11; ad syllogismi figuram cuique peculiarem respiciendum est, 79, 29; tollitur si quid de aliquo dicitur ut ad genus, 81, 43; non omnia in quavis figura, sed in unaquaque certa quadam, 83, 46; conclusionem patet, in quam figura querenda est, 83, 47; circa ea sunt syllogismi, 173, 46; quomodo a propositionibus differant, 174, 16; omnia per impossibile probari possunt in omnibus figuris excepta in prima figura propositione universali affirmativa, 103, 30, 48; 105, 3; omnia cum per impossibile, tum demonstrative probari possunt, 106, 21; 107, 30, 33; quænam agendum, ut ea teneamus, 167, 28 ss.; in iis non tantum investiganda sunt quibus nomen commune est, sed etiam genera nomine carentia, 167, 40; in iis etiam τὸ ἐνάλωγον spectandum est, 167, 48; quædam eadem sunt quoniam idem habent medium, 168, 1; quænam genere eadem, etiam si specie differant, 168, 3; quædam eo differunt quod alterius medium alterius subiectum est, 168, 7; si sint universalis, causa et effectus reciprocant, 168, 54; quodsi demonstratio fiat per accidens aut per signum, revera non esse videtur, 169, 13; postulandum non est ut omnium syllogismorum æque sint probabiles et ad convincendum apti, 171, 45; adversus ea quæ sæpissime ventilantur, argumentationes scire oportet, 274, 28; adversus ea, in quibus facillima suppetunt argumenta, argumentationes paratas habere oportet, et quasnam, 275, 47; quænam difficiliter impugnentur et quare, 266, 15; mathematica nomina propter definitionis defectum difficulter probantur, 266, 29; ei qui exercitationis gratia disputat, ea difficiliora reddere licet, 266, 45, 52, v. *Thæses*.

Problemata circa quæ philosophia versatur; eorum divisio fr. 108 b.

Problemata definita; duobus vel tribus, vel quatuor

modis refelli possunt, prouti magia vel minus sunt definita, 205, 1.

Problemata dialectica; quænam, 178, 40; sunt nonnulla quibus syllogismi contrarii sunt et quibusnam ac cur, 179, 4; quomodo differant a thesibus, 179, 23; Aristotelis ætate fere omnia theses vocabantur, 179, 28; quænam non considerata sint, 179, 33; distinguuntur in ethica, logica et physica, 180, 43.

Problemata indefinita (ἀδιόριστα); uno tantum modo refelli possunt, 204, 38; duobus vero modis adstrui, 204, 40.

Problemata logica (λογικά); quænam ita appellantur, 220, 2.

Problemata particularia (ἐπὶ μέρους); iisdem locis cum refelluntur tum adstruuntur quam universalis, 203, 27; quoniam loci maxime ad ea valeant maximeque communes sint, 203, 32; iis adhiberi etiam possunt loci de corruptentibus, de generationibus et de corruptionibus, 203, 44; item loci de iis quæ magis et minus insunt, 204, 6; refelli vel adstrui possunt locis de iis quæ similiter insunt, 204, 6, 11, 13, 14; adstrui tantum locis de iis quæ minus, 204, 11, 13, 17, 20; possunt etiam refelli sumendo quod in eodem genere maxime tale est, 204, 23; in iis etiam ex hypothesi argumentari licet, 204, 26; quomodo ea qui hypothetice argumentatur postulando mutet in problemata universalis, 204, 29 ss.; in iis respiciendum est ad singularia in quibus aliquid inesse, vel non inesse dictum est, 205, 14; in iis ad genera respiciendum est dividendo in species usque ad individua, 205, 16; si in iis specie vel numero definiti potest accidens, considerandum est, an nullum horum insit, 205, 21.

Problemata physica; ab iis differunt mechanica IV, 54, 16 s.; non pertinent ad rem moralem II, 91, 38; II, 98, 7.

Problemata poetica; v. Reprehensiones poetiæ.

Problemata; in iis quaeritur cur in omaso consistat coagulum III, 273, 41 s.; item cur expergefacti insomnia recordentur, non vero vigilantium munera quibus interdum dormientes funguntur III, 504, 2 ss.; item, cur ignis occultatus diutius perstat, suffocatus vero exstinguatur III, 535, 48 ss.; item de mixtione stanni et æris III, 363, 13 ss.; item cur fetus octimestres rarius vivant III, 405, 44; item de molæ causis III, 410, 47.

Problemata; citantur III, 273, 42 (fr. p. 194, b); III, 368, 20 (fr. p. 194, b); III, 405, 44 s. (fr. 195, a); III, 410, 47 (fr. 195, a); III, 535, 52 (fr. 194, b); citari videntur IV, 139, 50; IV, 194, 45 s.; IV, 257, 9 s.; IV, 300, 14.

Problemata particularia (τὰ κατὰ μέρος); in iis quaeritur de iis quæ ventis accidant III, 583, 17 s.

προβολή v. Propugnaculum.

Proboscis; ex ore prodeuntem habent partim insecta, e. gr. apes et muscæ III, 277, 33 s.; insectorum et testaceorum ea prædiorum spongiosa et cava est III, 251, 33; ea et gustant et cibum attrahunt III, 251, 33 s.; cochlearum inter linguam et stimulum medium tenet III, 279, 1 s.; linguæ similem qualem muscæ habent turbinata III, 63, 7 s., cf. III, 67, 26 s.; III, 251, 35; ea purpurea et buccina et concharum testam et suam perforant III, 63, 12 s.; III, 88, 34, cf. III, 251, 36 ss.; igitur firmam et robustissimam habent quemadmodum asilli et tabani III, 63, 9 ss.; III, 67, 28 ss., cf. III, 251, 39 ss.; duas longas habent sepiæ, lolii et loligines III, 56, 12 s., cf. III, 287, 47 s.; earum extrema pars asperitudinem habet duplici acetabulorum ordine constantem III, 56, 14; iis res remotas arripiunt et tempestate vigente saxis sese applicant III, 56 14 ss.:

III, 287, 48 ss.; iis etiam ad vim inferendam vel repellendam utuntur III, 288, 6 ss.; sepiæ similes sunt anfractus superiores quos in pectore habet locusta mas III, 60, 45; ea carent polypti, idque quare III, 287, 51 ss., cf. *Linguæ similis pars et Lingua.*

Proboscis molluscorum; v. Nasus.

Proboscis elephantum; nasus est 248, 10, 27 ss.; 284, 5 s.; respirationis gratia exstat III, 248, 43 s.; ea alimentum et siccum et humidum ori admovetur III, 248, 10 ss.; III, 284, 5 ss.; ea etiam ad injurias depellendas utitur elephas III, 251, 44; III, 284, 5 ss.; ea arbores evellit elephas, idque quomodo III, 248, 12; igitur manus munere fungitur III, 248, 11, 13, 27; vel pedum anteriorum, idque quare III, 248, 35 ss., 47 ss.; ea ex aqua emersa respirat elephas ubi per aquam iter facit III, 248, 25 s.; igitur necessario mollis longaue et flexilis est III, 248, 28 ss., 45 ss.; comparatur instrumento quo utuntur urinatores ut diu in fundo maris manere queant III, 248, 20 s.; ei comparatur aculeus insectorum eum in posteriori parte habentium III, 284, 7 s.; ea non sugit elephantis pulvis III, 130, 9 s., v. *Nasus.*

Probra; vitio nimio reservantur, 341, 33.

Probum; ea fieri jubet legislator iisque non factis prænam minuitur II, 140, 3 s.

Probus; quisnam, 616, 15; honestum sectatur, 406, 18; ei magis congruit ut bonus appareat, quam ut oratio exquisita sit, 408, 12; quomodo probus fiat, considerare debet, 617, 49; an simus necne, a nobis pendet II, 29, 35; nunquam sponte sua improba faciet II, 52, 3; ei non congruit pudor, idque quare II, 51, 40, 52; II, 52, 2, 7; obnoxius est incontinentiæ repentinæ II, 166, 40; non vero incontinentiæ morbosæ vel propriæ sic dictæ II, 166, 49; eos e probis nasci verisimile est, 331, 49; sibi invicem gratissimi sunt II, 177, 4; iis magis et celerius credimus, inprimis de rebus dubiis, 313, 22, cf. 454, 40; erga eos præcipue benevoli sumus II, 180, 37 s.; exponitur quatenus se ipse amet, quatenus non II, 181, 7 ss.; item quatenus se ipse magis amet quam amicis et quatenus non II, 181, 24 ss.; amabiles quia boni II, 175, 43; eorum amicitia mutua quomodo differat ab amicitia quam cum pravis contrahunt II, 175, 41 ss.; quatenus et quot modis cum pravo amicitiam contrahere possint II, 224, 38 ss., cf. II, 176, 28; eorum amicitia et bonum et utile et jucundum respicit II, 176, 15 s., 26 s.; II, 178, 32 ss., 48 ss.; qui eos amicitiam inter se contrahere negat respicit amicitiam quæ utilitatis causa contrahitur II, 176, 19 s.; honore quem ei tribuunt modice delectatur vir magnanimus II, 44, 51; quare ab iis honore affici optent plerique II, 97, 18; fortuna adversa recte utetur, 616, 11; probus fit natura, consuetudine et ratione, 616, 35; 620, 12; quidnam ad ejus probitatem conferat natura, 616, 35; ejus consuetudines et ratio educatione ad probitatem accommodandæ sunt, 616, 48; fortius quam lupus vel ulla alia fera pericula sustinet, 627, 27; sunt quæ eum joco dicere licet II, 51, 4; qui ei conveniunt joci, conveniunt etiam urbano II, 51, 3; nihil refert an improbum spoliaverit, an eum improbus II, 56, 30; nec utrum ille an improbus adulterium fecerit II, 56, 32; in tragedia non e rebus secundis in adversas incidere debent, idque quare, 406, 25; per ironiam qui dicuntur, multis malis sociis affecerunt, 435, 12; eorum moribus repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 17; eos honorandos esse dictum est proœmio orationis demonstrativæ conveniens, 402, 32; v. *Honestus et Bonus.*

Procella (ἐκρείπτ); auctumno maxime oritur deinde vere

III, 590, 35; idque potissimum Septentrione, Thracia et Argeste flantibus III, 590, 36 s.; ob quam causam maxime fiant III, 590, 37 ss.; quare deorsum ferantur III, 596, 36 ss.; III, 599, 11 s.; idque quamvis omne calidum sursum ferri natura aptum sit III, 596, 37; idque sit eodem modo quo nuclei digitis elisi, licet pondus habeant, sursum saepius feruntur III, 596, 3 ss.; quomodo gignantur III, 598, 30 ss.; III, 599, 5 s.; quare violentæ sint III, 598, 31 s.; ea orta semper nubes excernitur et continuus fit ventus III, 599, 5 s.; quasi concoctus est typho III, 599, 11 ss.; quando exorta e nube excerni nequit typho oritur III, 599, 11 ss.; cur post imbrem oculus cesset IV, 244, 41, s.; quondam circa Corinthum orta est archonte Athenis Nicomacho, quo tempore apparuit cometa III, 561, 38. Procella nivem afferens; cum illa non fit turbo, idque quare III, 599, 13.

Proceres (ἀντιπρότεροι, γυνήριμοι); eorum contentiones et seditioes lego præcavendæ sunt, 576, 16 ss.; si magistratibus fungantur, evenit ut vulgarium hominum imperio non sint subjecti, 577, 24; ideo, etiamsi e magistratibus lucrum peti non possit, habent quod volunt, 577, 15; si ab iis in aristocratiis indigne tractentur viri iis virtute non inferiores, seditioes fieri solent, 573, 46; in aristocratiis vulgo sic dictis nimium vindicare sibi solent, 574, 39; in iisdem iis facere licet quidquid libuerit affinitatesque contrahere cum quo velint, 574, 40; idem vero facere iis non licet nec in democratia, nec in aristocratiâ bene temperata, 574, 43; adversus eos creatur tyrannus, 579, 48; quomodo eos persequantur cum democratia, tum tyrannus, 580, 42; cur tyrannis insidias parare soleat, 580, 46; inter eos et plebem discordiam et calumniam serere debet tyrannus, 584, 45; si in oligarchia bona dissipant, novis rebus student, 589, 44; si honorum participes non sint, vel si injuria aut contumelia afficiantur, seditioem movent et rempublicam mutant, 589, 46; iis et mediis opibus civibus superiore esse debet plebs in ultimo democratia genere, 594, 33; in optimo democratia genere contenti sunt quia deterioribus civibus parere non coguntur, 593, 33; difficulter democratiam ferunt, si nimis augeatur plebs, 594, 43, 46; eos in ultimo democratia genere accusant quo bona eorum publicent, 595, 34; si redditus non suppetant, iis perniciosæ sunt conciones frequentes in ultimo democratia genere, 595, 40; gratiosis et prudentibus convenit pauperes inter se distribuere iisque subsidia præbere quo opus aggredi possint, 596, 17; in oligarchiis suos filios docere debent velut militiam, 597, 27; quomodo in oligarchiis plebem sibi conciliare debeant, 597, 35 ss.; iis sumptus monumenta sunt ædificia et donaria quibus urbem ornarunt, 597, 44; hodie in oligarchiis magis quæstui quam honori student, 597, 46; eorum indignatio Cyrenis seditioem excitavit, 594, 48; Cnidi inter se ipsos discordes erant, 571, 43; ibidem ex iis ducem sibi adscivit plebs atque oligarchiam evertit, 571, 48; Thuri majorem partem agrorum possidebant, 574, 33.

Proceres admodum homines (quod ad staturam attinet, οὐ μύχοι); humero in priorem partem vergente, coxam ad posteriorem magis inclinant III, 308, 50 s.; eorumque media pars concava et incurva fit III, 308, 51 s.; igitur incurvi ingreditur eodem modo ac serpentes III, 308, 48 s., 52 s.

Proci; opes consumeant filiumque insidiis petebant, 471, 6; ab Ulysso interfecti sunt, 471, 9; v. *Penelope*. Proconnesus; ibi Subscianus Hellespontias vocatur IV, 45, 22.

Procurator (ἐκπίροπος); ei similis videri debet tyrannus, 586, 50; 587, 44; russo qui monarchis displicet, quomodo multam pecuniam sibi comparavit Ophiolus Olynthius, 650, 9 ss.

Prodicus (sophista); quomodo dividat voluptates, 192, 27; quidnam fecerit ut auditorum dormitantium mentem in sese converteret, 403, 43.

Prodicus medicus; commemoratur ejus lis cum agro qui ei parvam mercedem dederat II, 233, 27, *fortasse Herodicus scribendum est*.

Prodigalitas (ἀσώτεια); animæ affectus II, 195, 31; ejus definitio II, 21, 5; II, 38, 43; II, 40, 15, 38; II, 198, 10; pecuniam spectat II, 148, 2; ei contraria est illiberalitas II, 148, 4; liberalitati propior quam illiberalitas II, 22, 46; II, 139, 21; 218, 6; vituperio digna II, 148, 6; excessu peccat II, 148, 7; minus nostræ naturæ insita est quam illiberalitas II, 41, 26; ea minus peccare solent quam illiberalitate II, 42, 11; dando et non acquirendo modum excedit, acquirendo vero deficit II, 40, 40; raro simul occurrunt ambe elementa quæ eam constituunt, idque quare II, 40, 42; præcipue in privatos cadere videtur II, 40, 46, d. 16. Prodigium (τίσις, τερατόδεξ); est si erga pulchritudinem vel consonantiam sensibiles sunt formæ II, 212, 10; item si juvenos anniculis minores marem adjuvant III, 126, 33 ss.; habitum est equum duos mulos perperisse III, 127, 6; pro eo habetur si in galle gallinæ dissecto inveniuntur ova III, 105, 5; item si caput trichias e Ponto exiens III, 158, 50 ss.

Prodigus (ἀσώτος); quisnam II, 21, 6; II, 148, 3 s.; II, 213, 31; illiberali oppositus est II, 21, 5; ita proprie vocari debet qui rem familiarem perdit II, 39, 3; attamen ita appellari solent incontinentes atque in intemperantiam sumptuosi II, 34, 47; hinc improbissimus esse videtur II, 39, 1; interdum eodem sectatur ac liberalis, idque quare II, 214, 16; interdum simul illiberales sunt II, 217, 50; eodem modo liberalibus similes esse videntur quo pertinet continentibus II, 85, 34; liberales illiberales vocant II, 139, 11; nisi simul illiberales sint, illiberales longe præstant II, 40, 47; II, 41, 2; II, 42, 16; quamvis iis cum liberali communia sint, quibusdam vero ab iis differant II, 40, 50; facile vel consuetudine vel cura adhibita liberales evadunt II, 40, 51; II, 41, 21; disciplina carentes simul illiberales evadunt eo quod capiunt unde non decet, idque quare II, 41, 3 ss., 21; honesti rationem non habent II, 41, 10, 26; in necessariis circa opum acquisitionem deficient II, 214, 50; multos juvant II, 41, 4; eorum largitiones nec liberales nec honestas sunt II, 41, 13; interdum dant quos pauperes esse præstaret II, 41, 15; nec dant eis qui temperatis sunt moribus, sed adulatoribus, quique iis voluptates administrant II, 41, 16; plerique intemperantes sunt et in voluptates delabuntur II, 41, 18 ss.; non delectantur nec molestia afficiuntur quibus et quando decet II, 40, 35; facile sanantur ætate vel paupertate II, 40, 48; malis moribus non sunt II, 41, 54; potius stulti quam improbi vel ignobiles esse videntur II, 40, 54; eorum species enumerantur II, 214, ss.; II, 148, 11; alii ita sunt ac si continuo moriantur essent fr. 342, a; in laudatione liberales vocari debent, 331, 20.

Proditio; ea partæ divitiæ exoptandæ non sunt II, 119, 3; eam interdum negant, etiamsi se cum hostibus incutos esse agnoscant, 341, 15.

Proditores; iis comparantur fures, 428, 40.

προδροποι; v. *Præcursores venti*.

Proedri; magistratus apud Athenienses fr. 240, a.

Profectio (τὸ βαδίζειν); pecuniæ comportandæ causa fit, si propter hoc profectus est aliquis II, 205, 15.
Profectum est primum (quod); etiam primum ad finem pervenire debet, si eadem est celeritas et æquale spatium percurritur II, 359, 43 s.
Profuturum (muliebre); ita vocantur menstrua vitata II, 52, 37 s.
Profuturum ventris; v. *Alvi fluxus*.
Profunda Pontii; v. *Pontii profunda*.
Profunditas prima (τὸ πρῶτον βάθος); secundum Platonem ideæ animalis et reliquarum idearum elementum est III, 434, 33 ss.
Profusio sumptuosa (δαπανησία); animæ affectus II, 195, 37; ejus definitio II, 196, 12.
Progreddientia (τὰ προέιχοντα); crura necessario vicissim flectere et extendere debent III, 310, 51 s., cf. III, 313, 22 ss.; item declinare et divaricare et in perpendiculari manere III, 310, 52 ss.; idque quare III, 311, 1 s.; his figura dissimilimus globus II, 399, 7.
προγενέσμενα ad quidnam utilia sint, 438, 38.
Projectiones (αἱ προβολαί); probant dextrum motus principium esse III, 306, 32 s.
Projectum (τὸ ἐκπορεύμενον); cur ferri desinat IV, 73, 3 ss.; necessario contra nititur ea versus unde projectum est IV, 73, 21 s.; per tantum spatium fertur quantum aeris in profundum motum est IV, 73, 26 ss.; inter id et projiciens proportio quædam esse debet IV, 73, 20 s.
Proles (ἐκγόνα); quemadmodum eam præcedit generans, sic generationem præcedere debet latio quædam II, 357, 9; et quale et determinatum aliquid sit III, 398, 40 s.; quantitate perfectam nullam animal edit III, 346, 49 s.; qualitate vero perfectam perfectissima et calidissima, i. e. vivipara et intra se III, 346, 47 ss.; parentibus similis est, idque quare III, 396, 29 s.; ad ejus cum parentibus similitudinem nihil refert utrum ab unaquaque parte decedat semen an ad unamquamque accedat III, 396, 30 ss.; ceterorum animalium cur similior sit quam hominum IV, 162, 16 ss.; animalia existant quæ dissimiles sibi generant IV, 19, 16; cur nostra sit e nostro semine procreatum animal, non vero quod ex aliquo alio nostro sive excremento sive residuo, sive parte procreatur IV, 138, 30 ss.; omnes caræ quæ ei impenduntur, proprias proli tribuuntur III, 386, 5 ss.; ejus curam gerere non solent mares III, 386, 13 s.; ejus educationem feminæ magis curant quam mares III, 172, 15 s.; ei alendæ et mas et femina hirundo operam dant III, 178, 38 ss.; curam gerunt quadrupedes oviparæ ut tempestas eorum coeundi tempus insequens ei educandæ apta sit III, 102, 38; pumilam atque imperfectam generant juniores cum mares tum feminæ, idque et apud homines et apud reliqua animalia III, 84, 39 ss.; III, 135, 54 ss.; vitiosam plerumque patiunt mulieres quibus prægnantibus perstat menstrua purgatio III, 136, 41 s.; deteriores nutriunt matricem quarum densitas et torpor admodum leviter modum excedunt III, 212, 20 s.; eam manifeste generant tauri castrati III, 208, 32 s.
Proles amor; cum omnibus animalibus inserere veluisse videtur natura III, 876, 28 s.; idque quatenus diversis eorum generibus III, 376, 30 ss.
Proles educatio; ejus ratione inter se differunt animalia, idque quare et quomodo III, 146, 1 s.
Prolixitas (μῆκος τοῦ λόγου); quomodo concilietur orationi, 435, 26 ss.; in omnes partes orationum quadrat, 424, 17; utilis in interrogatione contentiosa, 292, 9; quomodo excusanda, 441, 22.
Prologus; ei respondet proœmium orationum, 402, 15;

pars communis tragœdiæ secundum quantitatem, 466, 5; quidnam, 406, 8; quisnam eos comedias addiderit ignoratur, 460, 39, v. *Fabula*.
Promathus Samius; ejus de Nilo sententia fr. 214, a.
Prometheus; pertinet ad quartum tragœdiarum genus, 471, 25.
Prominentia (τὰ ὑψιχοντα); splendore maxime discernuntur IV, 277, 12.
Promontoria; cur in mari revulsa appareant III, 602, 45.
Pronum esse; contumeliarum amantis signum est IV, 6, 13.
Prona (τὰ πρᾶν); apud omnia animalia carnosiora sunt III, 259, 27 s.; apud quadrupedes inprimis operimento opus habent III, 247, 4 s.; apud quadrupedes viviparas hirsutiora sunt supinis III, 19, 8; III, 24, 18 ss.; III, 246, 52 ss., cf. III, 247, 1 s.; apud hominem vero minus hirsuta sunt quam supina III, 247, 2 s.; idque quare III, 247, 7 ss.; quadrupedum hominis posterioribus pro portione respondent III, 18, 52 s.; quatenus ea habeant aves III, 298, 20 ss.; his adjacet oviparorum uterus III, 327, 14; item meatus seminales apud omnia animalia his prædita III, 327, 26; item superior pars uteri apud animalia intra se vivipara, foras vero ovipara III, 327, 19; in his testam habent univalvia III, 279, 19; his potius applicatur mytis apud mollusca III, 282, 12 s.; si iis et gulæ interposita esset mytis, cibo ingrediente dilatari non potuisset, idque quare III, 282, 18 ss.; his copulantur mollusca III, 328, 23 ss.
Prona et supina; ea habent quadrupedes oviparæ III, 25, 13.
Pronarratio (προδρήγησις); si Theodori methodum sequaris, distinguenda esset a narratione, 402, 9.
Proœmium; pars orationis, sed non necessaria, 402, 2; ejus rationem tradebant rhetores Aristotelis æquales, 311, 20; in orationibus concionalibus tunc tantummodo inest, ubi adest contradictio, 401, 45; non omnibus orationibus judicialibus propria, sed parvis deest, 401, 49; nihil probat, 402, 6; principium est orationis, 402, 14; respondet fabularum prologo vel tibicinum præludio, 402, 15; in orationibus et in carminibus heroicis specimen est orationis futuræ, ut prævideant auditores de quibus rebus sormo futurus sit, nec animus suspensus maneat, 402, 48; ejus munus maxime necessarium est, ut finem institutæ orationis aperiat, 403, 8; quæ non ita se habent, remedia quædam sunt vel communia, 403, 11; eo constat ut orationis argumentum summatis exponatur, ut auditorum animos in nos convertamus, et ut eorum benevolentiam captemus, 439, 1; quod auditorem spectat, eum non spectat quatenus auditor est, 403, 45; in eo omnes criminantur, vel metus disjiciunt, 403, 46; inprimis qui malam causam habent vel habere videntur, 403, 50; eo utuntur etiam servi, 403, 52; eo non utendum est si causa perspicua est vel parva, 403, 10; si pravus non esset auditor, eo non utendum esset nisi ut causa summatis exponeretur, 403, 33; eam rarissime naturaliter habent orationes concionales, 404, 9; in his operam dare oportet ut benevolentiam auditoris tibi concilies, ejusque misericordiam moveas, 404, 8; nec concisum, nec prolixum esse debet, 405, 37; perperam nonnulli in eo sæpius eadem repetenda esse præcipiunt, 410, 22; eodem modo faciendum in dissuasiōne quæ ultro fit ac in suasiōne, 444, 48 ss.; quænam in eo exponenda sint in dissuasiōne qua impugnatur adversarii suasio, 445, 8; quænam id insequi debeant in hujusmodi suasiōne, 445, 11; se, tem spelebus orationis commune est, et omnibus rebus conveniunt

adhiberi potest, 438, 44; quomodo ad praecepta de eo data tanquam ad normam vitae negotia exigenda sint, 454, 45 ss.

Prooemium orationis concionalis; non necessarium est, nisi propter oratorem ipsum, vel propter adversarios, vel si res non tanti aestimetur, quanti ipse vult, 401, 10; in eo vel criminari, vel crimina dissolvere, vel amplificare, vel minuire oportet, 404, 12; fit etiam ornamenti causa, ne oratio temere effutita videatur, 404, 14; quomodo in eo summam exponendum sit orationis argumentum, 439, 9 ss.; quomodo in eo auditorum animos in nos convertamus, 439, 14 ss.; quomodo in eo captanda sit auditorum benevolentia, 439, 26 ss.; quomodo in eo calumnias depellamus, 439, 50 ss.; quomodo ordine disponendae sint ejus partes, 441, 27; id insequuntur narrationes, 441, 37, cf. 442, 42, 51.

Prooemium orationis demonstrativae; respondet in primis tibicinum praeludio, 402, 17; item dithyramborum prooemio, 402, 47; eo constat ut orator, postquam dixerit quod voluerit, statim progrediatur et annectat, 402, 20; ducitur a laude, a vituperatione, a suasionem vel a dissuasionem, 402, 20, 32, 42; nisi ex his ducatur, ducitur ex iisdem ac prooemium orationum judicialium, i. e. ex iis quae auditorem spectant, 402, 37; quando ducatur ex iisdem ac prooemium orationum judicialium, 402, 38; in eo effici debet ut auditor una laudari putet se vel genus, vel studia sua etc., 404, 3; quibus ab eo ad orationem fit transitus aut peregrina, aut propria rei esse debent, 402, 43.

Prooemium orationis inquisitoriae; quale esse debeat, 454, 1; quænam id insequi debeant, 454, 13.

Prooemium orationis judicialis; idem valet quod prologus fabulae vel prooemium carminis heroici, 402, 45; nisi ita se habeat, ducitur vel ex oratore ipso, vel ex auditore, vel ex adversario, vel ex causa, 402, 12; si oratorem vel adversarium spectat, constat crimine vel inferendo, vel dissolvendo, 402, 14; quæ vero auditorem, eo ut ejus benevolentiam tibi concilies, vel ejus iram concites, vel eum attentum reddas, vel contra hoc, 402, 22; quænam in eo exponenda sint, 448, 12 ss.; eodem loco collocandum est ac in suasionibus et dissuasionibus, 449, 40; id insequi debent renuntiationes, 449, 42; ejus ratio eadem in accusatione et in defensione, 451, 15.

Prooemium laudationis vel vituperationis; in eo primum eodem modo ac in suasionibus argumentum exponimus et calumnias solvimus, 446, 3; in eo partim iisdem auxiliis ac in orationibus concionalibus, partim aliis auditorum animos in nos convertimus, 446, 5 ss.; ab eo inchoanda est oratio, sicut in suasionibus ac in dissuasionibus, 446, 11; quænam id insequi debeant, 446, 12, 21, 25.

Prooemium (i. e. *Metaphysic. I*); citatur II, 489, 2.

Propagines (τὰ ἀπορρυτινόμενα); quæ avulsione serantur semen proferunt III, 332, 28; inde constat id quoque ante avulsionem earum non a tota planta proficisci III, 332, 29 ss.

προπληκτικὸς; v. *Convictum*.

Propinqua; eodem modo quo illa, etiam remota meminimus III, 497, 21 ss.

Propinqui; iis qui vel tempore, vel loco, vel ætate, vel gloria sunt, invidere solent, 362, 2, 16; si quis dicat se velle eos rebus secundis uti, consentaneum dicit, 424, 37; eos verberavit, qui et patrem, 376, 15; quibus honorati sunt, in æmulationem proclives, 362, 45; quatenus a te diversi II, 577, 26.

Prooantis; externa pars Ponti quæ idem os cum illo ha-

bet III, 630, 30; ibi pariunt atque ætatem transgunt plerique colliculi III, 158, 29; in ea optini sunt colliculi antequam pariant III, 159, 14 s.

Proportio (ἀναλογία, τὸ ἀνέλογον); rationum æqualis est II, 55, 41; non solum numerum unitatibus constantem spectat, sed etiam quemvis numerum II, 55, 40; quattuor ad minimum constat II, 55, 42; II, 157, 32; continua etiam quattuor constat, quia medius numerus bis adhibetur II, 55, 43; ea quod constat medium est II, 56, 4; substantiam significare non videtur, idque quare II, 498, 8 s.; æqui omnibus inesse censebat Archytas IV, 201, 21 ss.; unicuique generum inest II, 637, 52; aliqua fit unumquodque II, 356, 10 s.; jus esse videtur II, 151, 52; respublicas continet II, 151, 51; exæquat et conservat amicitias inæquales II, 104, 6; II, 233, 33, 37; ea meliori oportet societatem civilem II, 233, 35; circa eam versatur scientia mathematica II, 614, 49 ss., cf. II, 347, 16; eam ex numero intra decadem deducunt (Platonici) II, 623, 49; invertitur cum numerorum, tum finearum et solidorum et temporum, 126, 25; non eadem causa est cur ejus membra invertantur in numeris et in lineis, 169, 16, v. Ἄνελον.

Proportio (συμμετρία); maxima species pulchritudinis II, 614, 48 s.; unum quam maxime efficit IV, 207, 21; quæ caret, cur, si sibi invicem oppositi considerentur, majores videantur, quam si soli per se IV, 207, 20 ss.; ea carentes, improbi, ad feminum genus referuntur IV, 14, 47 ss.; qui eam habent iusti et fortes IV, 14, 49 ss.

Proportio arithmetica; quidnam II, 57, 8.

Proportio continua; quænam II, 55, 44; II, 56, 9.

Proportio geometrica; quænam II, 56, 6.

Proportio recta; quaeritur an ea constet bonitas quam rebus impertit numerus II, 636, 41.

Pro portione; quæ ita inter se differunt genera secunda ponenda sunt III, 225, 48; sic a piscibus differunt aves III, 225, 51; item animalia pleraque eorumque partes et affectus III, 226, 1, cf. III, 227, 48 ss.

Propositio (πρότασις, πρόθεσις); pars necessaria orationis, 401, 40; 402, 1; problemati respondet, 401, 41; inter eam et conclusionem intercedit ratio causæ finalis II, 270, 6; simulac duas cogitaverit intellectus, etiam conclusionem cogitat et componit III, 521, 41 ss.; quid, 39, 7; 122, 46; unum de uno sunt, 283, 26, 43; altera pars contradictionis, 32, 39; quomodo ab ea differat objectio, 117, 39; ἀπαισι demonstrationis elementa, 145, 6, 12; ἀπαισι principium et unitas syllogismi, 145, 27; 151, 28, 43, cf. 147, 25; 148, 32; ex his sunt argumentationes, 173, 47; quomodo a problemate differant, 174, 14, cf. 173, 45; 174, 20; quomodo inter se differant demonstrativa, syllogistica et dialectica, 39, 14, 21; 122, 47; omnia vel categorica, vel enigmatica, vel necessaria, vel affirmativa, vel negativa, vel universalis, vel particularis, vel infinita, 40, 9 ss.; nisi ambæ sint categoricae, categoricus nequit esse syllogismus, 52, 39; quænam vocentur similes, 51, 45; altera semper conclusioni similis esse debet, 52, 44; ex iis omnis syllogismus fit, 68, 11; 283, 31; item refutationes, 283, 32; nunquam duabus pauciores, 90, 20; 112, 2; 124, 33; nunquam duabus plures, nisi qui assumatur, 70, 23; semper pares, si syllogismi per principales sumuntur propositiones, 70, 34; semper intervallis æquales, 70, 42; earum numerus semper non minor numero terminorum, sed non semper impar, ut proceditur per plura media aut per prosyllogismos, 70, 39, 43; unde desumendæ sint in singulis questionibus, 72, 27 ss.; ab iis omne superfluum rescandum et si

quod deest necessarium, supplendum, 78, 48; vel veræ esse possunt, vel falsæ, vel altera vera, altera falsa, 90, 4; e veris falsum colligere non licet, 90, 8, 12, 27; 112, 5; quatenus e falsis verum colligere liceat, 90, 9; in syllogismis universalibus primæ figuræ ex utraque falsa verum colligere licet, 90, 28, 32; item in syllogismis particularibus primæ figuræ, 92, 3; 93, 1 ss.; quocumque modo se habeant in syllogismis secundæ figuræ, e veris falsa colligere licet, 93, 15 ss.; item in syllogismis tertiæ figuræ, 95, 1 ss.; in particularibus syllogismis universalis non probari potest per reliquas, 98, 11; 99, 2; fiunt vel circa genus, vel circa propriam, vel circa accidentem, 174, 1; quænam dialecticæ habendæ sint, quænam non, 178, 2 ss.; iis sumendis querendi sunt syllogismi et inductiones, 180, 4; aliquatenus fiunt cum de *παράδειγμα λόγου*, tum de differentiis, tum de similitudine, 180, 7; quænam eligendæ, 180, 17 ss.; proponendæ contradictorie iis contrariæ quæ probabiles videntur, 180, 22, cf. 178, 13; efficiendæ sunt non solum probabiles, sed etiam probabilibus similes, 180, 25 ss.; tanquam principia sumendæ quæ in omnibus aut plurimis rebus ita se habent, et quare, 180, 31; e libris scriptis eligendæ, 180, 34; quomodo de unoquoque genere earum descriptiones faciendæ 180, 35; distinguuntur in ethicis, logicis et physicis, 180, 43; definitione haud facile discernitur ad quamnam partem pertineant, 181, 1; inductionis adhibendæ consuetudine tenendæ sunt, 181, 3; quomodo ea pertractet philosophia, quomodo dialectica, 181, 6; omnes universales sumendæ, 181, 8; ex una plures faciendæ, 181, 9; dividendæ sunt, 181, 12; ita ponendæ sunt dialectico, ut lateat utrum sui an alius causa sumantur, 262, 40; item ita ut dubium sit utrum ipsam an oppositum sumere velit, 262, 43; non ipsæ ponendæ sunt, sed ea quæ necessario sequuntur ipsas, 263, 12; in iis quæ partim veræ, partim falsæ sunt, relictur obiectio, detractio eo adversus quod fit eoque quod restat tanquam universali posito, 264, 40, 20; eodem modo agendum est, si sine objectione negentur ejusmodi, 264, 43; ejusmodi sumendæ sunt quæ in multis ita se habent et adversus quos vel nullæ sunt objectiones, vel difficile perspicuntur, 265, 10; vel syllogisticæ sunt, vel ejusmodi ut ex iis colligatur syllogismus, vel ejusmodi, ut harum causa sumantur, 269, 3; unde cognoscantur quæ alterius causa sumuntur, 59, 15; quomodo se habeat conclusio e duabus, proli alterutra magis vel minus probabilis fuerit, aut utro modo se habuerit, 272, 19; eas spectet petitio intrinsecum, 274, 8; evertitur necessario una sublatâ conclusionem, 274, 16; eas memoria tenere debet dialecticus, 274, 50; communes memoria tenere magis interit quam argumentationes, 275, 3; eas a viris syllogismorum peritis petere oportet, 275, 25; qui eas sunt ex pluribus unum facit, 275, 35; eas spectat exercitatio dialectica, 275, 33; quia ejus notio non e expenditur, sit capio per plurium questionum conjunctionem, 283, 25; 284, 26; ad earum methodum ritinet sophisticarum refutationum contemplatio, 280, 20; ut sumatur in argumentatione contentiosa, collationem contrarii percontari oportet, 292, 34; exceptio propter similitudinem collocationis earum, 35 ss.; sumendæ sunt secundum uniuscujusque causam, 81, 42, 52; e quibusnam petantur enthymemata, 29; ordine quodam disponendæ sunt (*ἀναρτά*), 347, 28; quænam dæique rhetorice generi communia, 317, 1-54; quænam omnibus oratoribus communes, 318, 5; in iis sumi debent singulorum philosophorum theses, 289, 47; earum duo sunt genera II,

79, 48; etiam utramque teneas, præter scientiam agere licet, dummo lo particulari vel minori non utaris II, 78, 49; quæ res agendas spectant vel e bono vel e possibili de lucuntur III, 521, 4 s.; earundem species suppelant imaginatio et cogitatio III, 525, 44 s.; earum alteri non insistant nec interrogantes quidam, nec qui de rebus agendis deliberant III, 522, 5 ss.

Propositiones affirmativæ; plures fiunt aucta demonstratione, 148, 13.

Propositiones categoricæ; quænam reciprocant, 40, 14 ss.

Propositiones contingentes; quænam reciprocant, 41, 4 ss.; affirmativæ sunt, ubi particula negativa non cum verbo copulatur, 41, 27.

Propositiones contradictoriæ; quænam, 107, 50; quando ex iis per oppositas propositiones in tertia figura fiat syllogismus, 108, 47.

Propositiones contrariæ; quænam, 107, 48; quando ex iis per oppositas propositiones in tertia figura fiat syllogismus, 108, 46; quatenus colligi possint ex uno, vel e duobus syllogismis, 109, 27 ss.

Propositio dialectica; quænam, 178, 7 ss.; distinguuntur in necessarias et non necessarias, 261, 19; est adversus quam, quum in multis ita se habeat, non est obiectio, 264, 52; est ad quam respondere licet, ita vel non, 265, 23, cf. 32, 37; 269, 11, v. *Interrogatio*.

Propositiones intermediæ; iis monstrantur ultima, 266, 22, 6; quia paucæ sunt, difficulter impugnantur rei mathematicæ elementa, 266, 39.

Propositio major; universalis est III, 473, 45; si tota falsa est in syllogismis universalibus primæ figuræ, nihil veri concludi potest, 90, 30; 91, 10; si ex parte vera est, non impedit in iisdem syllogismis, 90, 31; in syllogismis particularibus primæ figuræ si tota falsa est, sed altera vera, vera esse potest conclusio, 91, 54; item si ex parte falsa, altera autem tota vera, 92, 1; in syllogismis universalibus primæ figuræ everti non potest per inversionem, et quare, 100, 30; in prima figura facta inversione semper per tertiam evertitur, 103, 4; item in secunda figura, 103, 7; in tertia vero figura per primam, 103, 9; eam habentes habemus potentia et minorem, 147, 33; in syllogismo affirmativo affirmativa est, in negativo, negativa, 143, 33; vel res respicit, vel homines agentes II, 78, 51; quomodo se habeat ubi res agendas spectat III, 473, 46 s.; movet etiam ratione prædita, sed minus quam altera, idque quare III, 473, 43 s.; quomodo vincatur a cupidine apud incontinentes II, 79, 29 ss.

Propositio major affirmativa; demonstrari nequit per impossibile in prima figura, 103, 30, 48; 105, 3.

Propositio minor; particularis est III, 473, 45; invertenda est ut syllogismus resolvatur ex alia figura in aliam, 85, 51; in syllogismis universalibus primæ figuræ ejus falsitas non impedit quominus aliquid veri concludatur, 90, 30; in syllogismis particularibus primæ figuræ si falsa est, sed altera vera, vera esse potest conclusio, 92, 3; in prima figura facta inversione semper evertitur per mediam figuram, 103, 3; item in tertia, 103, 10; in secunda vero per primam, 103, 6; ejus cujus gralla res sunt principium est II, 73, 35; circa ejus demonstrationes ad agendum pertinentes versatur altera mentis pars II, 73, 34; rei sensibilis opinio ac rerum agendarum domina est II, 79, 43; eam vel non habent incontinentes, vel eodem modo habent quo ebrii Empedoclis carmina recitant II, 79, 44; quomodo se habeat ubi res agendas spectat III, 473, 47; inprimis movet ratione prædita, idque non quiescens III, 473, 48 s.

Propositiones necessariæ; quænam, 261, 19, 29; quænam

reciprocant, 40, 39; non statim proponendæ sunt, sed recedendum est quam longissime, 261, 30, cf. 275, 7; vel inductione, vel syllogismo sumendæ sunt, 261, 36; earum gratia sumuntur non necessariæ, 261, 42; occultandi gratia præter eas etiam probandæ sunt quæ ad eas utiles sunt, 262, 2.

Propositiones non necessariæ; quadruplices, 261, 20; quomodo sumendæ quæ inductionis gratia sumuntur ut detur universale, 261, 44; earum quæ celandi gratia sumuntur, necessitas et utilitas, 261, 26; quæ ad celandum sumuntur, quomodo sumendæ sint, 261, 46 ss.; quomodo quæ ad ornandum, vel amplificandum, 263, 32; quomodo quæ perspicuitatis gratia, 263, 40.

Propositio negativa; et esse et non esse aliquid sumit, 148, 7; e duabus fieri nequit syllogismus, 148, 10; plures non fiunt, ubi augeatur demonstratio, 148, 15; demonstratur per affirmativam, nec vice versa, 148, 29; solæ non reciprocant, 39, 11.

Propositiones oppositæ; quænam, 107, 43, cf. 109, 5; quomodo distinguantur in contrarias et contradictorias, 107, 43; ex iis nunquam fit syllogismus in prima figura et quare, 108, 1; quatenus ex iis aliquid concludi liceat in secunda figura, 108, 10, 29; ex iis in tertia figura negativus fieri potest syllogismus, non vero affirmativus, idque quare, 108, 35 ss.; alterutra per alias interrogationes concludi potest, aut ita sumi, ut in Topicis, 109, 8; ex iis, si falsæ sint, nunquam verum colligere licet, et quare, 109, 15 ss.; ex iis contrariis fit syllogismus, 109, 24.

Propositiones primæ immediate; fieri nequit ut sint principia e quibus omnia demonstrantur, 151, 46.

Propositiones rhetoricæ; quænam, 318, 2.

Propositiones, si duæ sint, in altera; sin plures, in una superiorum latet falsum, 112, 3.

Propositio universalis; v. *Propositio major*.

Propositum (*προκειµενον*); spectandum cuiusnam consequens sit, ubi probare volumus, 190, 38, 40; spectandum eo posito quidnam consequatur, ubi refellere volumus, 190, 39, 42; tollitur sublato quovis consequente, 191, 30; interdum facilius evertitur quam consequens, interdum contra, 191, 33; ejus λόγος quod magis recipit, magis hujusmodi est, 203, 32.

Proprietas (τό ιδιον); causa est cur diligant aliquid homines, 499, 43.

Propria accidentia; v. *Accidentia propria*.

Propria signa; v. *Signa propria*.

Propria auditoribus quæ sunt; de his nos disserturos dicendum est, ut eorum animum in nos convertamus, 439, 17.

Proprium (ιδιον); ejus definitio, 177, 12; omnes plerumque ita vocant quod semper consequens est, 223, 26; duplex, 174, 3; etiamsi de eo fiant problemata et propositiones, per se nec problema, nec propositio est, 174, 1, 10; quæ ad id pertinent, elementa sunt eorum quæ ad definitionem pertinent, 205, 33; fr. 119, a; raro de eo quæritur inter disputantes, 205, 34; explicatur aut per se et semper, aut ad aliud, aut aliquando, 218, 45; discendi gratia exponitur, 220, 15; 221, 1; 222, 28; τὸ τί ἦν εἶναι declarare non debet, 224, 6; in eo exponendo tradi debet primum genus, deinde reliqua adjicienda atque distinguendum est, 224, 16; iidem loci qui id recte constitutum esse adstruunt, etiam probant id revera inesse, 224, 32; id est quod necessario inest, etiamsi nec definitio sit, nec differentia, 225, 54; unum pluribus esse nequit, 232, 8; 233, 43; item cavendum, ne proprii loco sumatur id quod prius vel posterius est eo de quo prædicatur, 225, 47; item videndum, ne eorundem, quatenus eadem,

sint, idem non sint proprium, 226, 6; item cavendum, ne eorundem specie non semper proprium sit specie idem, 226, 19; quando hic et ille locus falsus sit, 226, 33; pleraque evertuntur, si id cui accidit aliquid, non idem esse statuatur quam id cui accidit aliquid cum accidente conjunctum, 226, 38, 44; quomodo refutandi sint qui ita statuunt, 227, 1; item si habitus aliud quid esse statuatur ac id quod secundum habitum dicitur, 226, 47; quomodo refutandi sint qui ita statuunt, 227, 6; cavendum est ne si id quod natura inest tradere volueris, ejusmodi dictiones veris ut id quod semper inest significant, 227, 12; videndum num id cuius proprietates constituitur, de quo primo prædicatur, vel aliud de ipso primo, 227, 15; curandum est, ut semper definias, quomodo et quorum ponas proprium, 227, 35; quot modis dici possit, 227, 37; peccant circa id qui non addunt naturam, 227, 51; item qui non definiunt se tantummodo tradere id quod inest, 228, 3; item qui non definiunt, ut proprium ponant ut primum, vel ut in alio, 228, 4; item qui non prædicat se id tradere quod proprium est quæ habet aut habetur, 228, 10; item qui non una significat se id tradere quod proprium est quia participat vel participatur, 228, 15; item cavendum ne ipsum suum ipsius proprium ponatur, 228, 44; item ne in his quæ similibus partibus constant quod partis est dicitur de toto, aut quod totius de parte, 229, 2; si contrarii non est contrarium, etiam alterius contrarium non erit alterum contrarium, ac vice versa, 229, 29; si relatum relati non est, etiam alterius relati, alterum relatum non erit, ac vice versa, 229, 41; si habitus non est, id quod secundum habitum dicitur, etiam privationis non erit quod secundum privationem dicitur, ac vice versa, 229, 51; si affirmatio, aut quod secundum affirmationem dicitur proprium est, non erit proprium negatio aut quod secundum eam dicitur, itemque vice versa, 230, 18; si affirmatio affirmationis non est proprium, nec negatio negationis erit, itemque vice versa, 230, 21; si propositum affirmationis proprium est, negationis non erit, et si negationis, affirmationis non erit, 230, 44; huius loci contrarium falsum est, 230, 49; si ex iis quæ eodem ordine continentur nullum aliis ex reliquis proprium est, nec propositum ejus cuius proprium esse dicitur erit, itemque vice versa, 231, 1; quænam de eo argumentorum loci e casibus peti liceat, non solent in eo quod dictum est, sed etiam in oppositis, 231, 15 ss.; quænam ex iis quæ similiter se habent, 231, 25; quænam ex iis quæ eodem modo se habent, 231, 43; quænam ex τὸ εἶναι; e generatione et interitu, 231, 11; item ex ideis, 232, 33; quænam ex eo quod magis et minus est, 232, 46 ss.; quænam ex iis quæ similiter insunt, 234, 1; cavendum est, ne secundum exceptionem proponatur, 235, 8; e locis de eo consideranda est quæstio an definitio rei definienda propria tracta sit, 235, 41; ei si addatur quodcumque verum, falsum proprium manet, 237, 40; plerumque verborum conjunctione (ἐν συνπλοκῇ) enuntiatur, 259, 40; 260, 38 (P); facilius refellitur quam adstruitur, 259, 37, 39; quæ argumenta adversus definitionem afferuntur, eodem fere omnia adversus id afferri possunt, 259, 42; exceptio definitionis omnium facillime evertuntur, definitiones vero adstruuntur problemata de eo, 260, 41; de eo e locis de accidente argumentari licet, 260, 24; loci de eo adhiberi possunt ad problemata de definitione, non vero ad problemata de genere et de accidente, 261, 19, 22; eorum consideratio communium consideratione posterior est II, 273, 23; idque natura II, 284, 34.

Proprium ad aliud; quidnam sit, 219, 20; de eo vel duo, vel quattuor quaestiones moveri possunt secundum modum quo proponitur problema, 219, 4, 43; est vel in omnibus et semper, vel plerumque et in plurimis, 219, 30; quaestiones de eo ad disserendum perquam aptae, 219, 42; ex locis de accidente considerandum est, 220, 4.

Proprium aliquando; quidnam sit, 219, 36; quare problemata de eo ad disserendum non sint admodum apta, 219, 64.

Proprium per se; quidnam sit, 219, 18.

Proprium per se semper; problemata de eo, ad disserendum perquam apta et quare, 219, 42, 47; videndum primo an recte explicatum sit, secundo an omnino proprium sit id quod dicitur, 220, 8; 224, 31; videndum an per notiora explicatum sit, 220, 9; item an notius sit id quod tanquam proprium praedicatur, revera vel inesse, 220, 21; item ne adhibeatur nomen quod pluribus modis dicitur, aut oratio quae plura significat, 220, 41; cavendum ne pluribus modis dicatur id de quo proprium exponitur, 221, 12; item ne sapientius idem dicatur, 221, 28; idque vel repetendis nominibus, 221, 35; vel definitione loco nominis posita, 221, 39; cavendum ne in eo ponatur quod omnibus insit, 221, 51; item ne plura propria tradat aliquis, non definiens se plura ponere, 222, 10; cavendum, ne id adhibeatur cuius proprium traditur, vel aliquid eorum quae ei subiecta sunt, idque vel oppositum, vel quod natura simul est, vel posterius, 222, 26, 42; item ne ejus loco tradatur quod non semper est consequens, sed quod interdum sit non proprium, 223, 5; item ne ejus loco proponatur quod nunc tantummodo proprium est, etiamsi non definiatur id ita se habere, 223, 22 ss.; cavendum ne pro eo sumatur quod nominis sensu cognoscatur, nisi manifestum sit, id necessario inesse, 223, 38, 52; cavendum ne ejus loco proponatur definitio, 224, 4; exponi debet ratio τοῦ τί ἐστι, 224, 16; quaerenti an dictum revera proprium sit necne, videndum est an id quod proponitur, quadret in singula ejus cui attribuitur, 224, 35; item, nonne de iis de quibus nomen praedicatur, etiam oratio praedicetur, et vice versa, 225, 3; item ne subjectum ut proprium ejus quod in subjecto esse dicitur, tradatur, 225, 15; item ne secundum participationem tradatur proprium, 225, 33.

Proprium potestate; quando recte tradatur, quando non, 234, 38.

Proprium semper; quidnam sit, 219, 24.

Proprium (sensu strictiori); quidnam sit, 174, 45; 177, 12; distinguendum a proprio aliquando, et proprio πρός τι, 175, 1; in eo fit inversio, 186, 23, 28.

Proprium specie; distinguendum est id uni soli eorum inesse quae sub eo sunt cuius proprium ponit, 228, 20; interdum etiam dici de genere cuius plures sunt species, si de specie, cui maxime insit, etiam maxime praedicetur generis notio, 228, 33.

Proprium (οὐκ ἴδιον); ad res jucundas pertinet II, 113, 3; si quid sit, ineffabilem praebet voluptatem, 501, 1; iis quibus maiorem curam impendit quam alienis, 638, 16. Propter se ipsos (quae faciunt); fiunt vel propter consuetudinem, vel propter appetitum, 333, 32; sponte fiunt, 334, 36.

Propter se quae fiunt; sive bona vel vera, vel apparentia, sive jucunda vel vera, vel apparentia sunt, 334, 35.

Propugnacula (φυλακταίρια); iis intercepti debent mœnia urbis, 614, 29; locum praebent commodum ad convictus celebrandos, 614, 31; in agro quoque extrahi debent in usum magistratuum quos silvarum inspectores vocant, 615, 16.

Propugnaculum (προβολή); id ante oculos habens melius cernit res remotas, idque quare, III, 417, 54 ss.; III, 418, 19 ss.

Propugnacula (ἀμυντήρες); ita vocant cornuum cervorum partes prorsum nutantes, quibus injurias defendunt III, 176, 88 s.; iis carent cervi seniores III, 176, 37, 40.

Propugnatores; v. Milites.

Prora; ejus magna fit transpositio, gubernaculo pauxillulum translato III, 522, 48 ss.; navis lembo similis comparatur uncungulum avium pectus III, 312, 29 s.

Proræ praefectus; gubernatoris instrumentum animatum est, 485, 1; etiamsi a gubernatore et a remige differat, tamen iis est commune officium, 523, 24.

πρός δέ πέφυκεν ejus definitio, 244, 47.

πρός τι ejus exempla, 2, 26; 9, 25 ss.; ejus definitio, 9, 23, 34; 12, 22 ss.; contrarium recipit, 9, 42; non omnia contrarium recipiunt, 9, 44; magis ac minus recipiunt, 9, 51; omnia reciprocant, 10, 3 ss.; 19, 14; nonnulla non reciprocare videntur et quare, 10, 12; in hac categoria interdum nomina fingere oportet, 10, 21; 11, 17; pleraque naturaliter simul sunt, 11, 19; non omnia naturaliter simul sunt, 11, 27; probatur nullam οὐσίαν eo pertinere, 12, 5 ss.; si quis aliud scit definite, scit etiam ad quod refertur, 12, 32; ejus investigatio difficilis, 13, 3; eorum genera etiam πρός τι esse debent, 266, 17; eorum eadem scientia, 181, 11; si fieri potest alterum, potest quoque alterum, 368, 40; quae per se ita sunt, nonnisi per opposita definiri possunt, 240, 18; partim secundum excessum et defectum dicitur, partim quatenus agere aut affici, atque in universum movere vel moveri potest II, 273, 28; substantiam significare non videntur, idque quare II, 498, 5 ss.; species oppositionis sunt II, 378, 39 s., cf. *Opposita*; omnia reciprocant, nec per accidens de se invicem praedicantur, 251, 27; si per accidens de se invicem praedicarentur, non ad unum, sed ad plura referrentur, 251, 31; si alicujus eorum definitio nimis late pateat, ejusmodi definitio propria esse nequit, 251, 38; neque ipsae alterationes sunt, neque eorum exstat alteratio vel generatio, vel mutatio II, 337, 40; nonnisi subjecto aliquo fieri potest II, 257, 25; videtur appendix et accidens entis esse II, 4, 21; natura posterior est substantia et τοῦ per se II, 4, 20; in eo dicitur bonum II, 4, 20, 26; in eo non fit motus nisi per accidens II, 309, 40 ss.; II, 310, 43; II, 598, 32 ss.; II, 599, 24; in eo, quum mutatur alterum, alterum verum manere potest II, 309, 41; II, 598, 33; ad ea pertinet necessario mutatio qua res mobiles quae antea non movebantur, nunc moveri incipiunt praesentibus et tunc et antea rebus movendi capacibus II, 343, 22; eo referenda erunt omnia, si quidquid alicui videtur, verum sit II, 511, 49 ss.; omnia ad unum aut ad definitum aliquid referuntur II, 512, 22; partim ita dicuntur quia eorum notione continetur quod ad aliud referuntur, partim quia ad ea aliud refertur II, 527, 21 ss.; II, 581, 4 ss.; eorum tres species, idque quoniam II, 526, 32 ss., cf. 213, 25 ss.; haecque tres species omnes per se ad aliquid referuntur II, 527, 33 s.; eodem modo se habent quae ideo huc pertinent quia eorum genus ad aliquid refertur II, 527, 34 ss., cf. 16, 42 ss.; 212, 22; 805, 29; item quae quoniam res quae ea habent II, 527, 36 ss.; praeter haec omnia sunt quae per accidens ad aliquid referri dicuntur II, 527, 38 ss.; eorum per se non est genus II, 482, 20 s.; II, 615, 46; nihilominus eorum ideae erunt, si vera sunt argumenta quibus utuntur idearum assertores II, 482, 20 s.; II, 615, 45 s.; item ea rebus quae per se sunt anteriora erunt II, 482, 25; II, 615, 51; ab iisdem

causis et principiis pendere nequeunt ac substantiæ II, 602, 3; substantiæ elementa non sunt, nec vice versa II, 602, 10 s.; omnium categoriarum minime natura, vel substantia vel ens est II, 629, 46 s., 53 s.; nec potentia nec actu substantia est II, 630, 7 s.; quanto et quali posterius est II, 629, 47; quantitatis affectus est non materies II, 629, 48 s.; igitur et communi et partibus ejus et speciebus semper aliquid subjectum est II, 629, 49 s.; ei nec ortus et interitus, nec motus est II, 629, 54 ss.; absque eo quod moveatur modo majus, modo minus, vel æquale esse potest II, 630, 4 s.; una entium natura est eodem jure quo substantia et quale II, 631, 41 ss.; II, 632, 1, 5; nec potentia vel unum est, nec entis vel unius contrarium vel negatio II, 631, 40 s., 54 s.; nihilo minus id enti et uni opposuerunt idearum assertores, idque quare II, 631, 35 ss.; id cum potentia ente confundit idearum auctor II, 631, 51 ss.; quærere debuissent idearum assertores, cur multa sint non unum II, 631, 42 s., cf. II, 632, 4 s.; ejus multas species adhibuerunt idearum assertores ad entia generanda idque quasnam II, 631, 45 ss.

πρός τι (quænam ad id pertineant, de ejus usu); ad id pertinet habitum ac dispositionum genus, 16, 41; item scientiarum, 10, 42; item magnitudo II, 42, 21; fere ad ea pertinent τὰ πολλὰ λέγόμενα quæ non per homonymiam dicuntur, 189, 37; ad ea magis pertinent universalia quam particularia, 117, 17; potius ad id quam ad quantum pertinent magnum ac parvum, multum ac paucum, 8, 14 ss.; ad id pertinet utile II, 4, 26; quænam cautiones adhibendæ, ubi eorum aliquid definiendum est, 244, 31 ss.; 246, 34 ss.; 251, 22; eorum differentiarum etiam sunt πρὸς τι, 244, 35; alia ad id solummodo adhiberi possunt, ad quod naturaliter referuntur, alia etiam ad aliud, 244, 41; eorum omnium essentia consistit in relatione ad aliud, 246, 38; quinam loci ex eo peti possint ad argumentandum de proprio, 229, 40; ad ea celandi gratia traduci debet argumentatio dialectica, 275, 11; ad quænam eorum spectent argumentationes quibus adversarios ad nugationem adducere conantur sophistæ, 290, 49; ad nugationem evitandam, non concedendum ea idem significare seorsim posita, vel cum eo conjuncta de quo prædicantur, 305, 20; eo omisso sit deceptio in disputatione litigiosa, 382, 35; quænam ex iis petantur argumenta enthymematica, 375, 41; id spectant viri activi II, 486, 27.

πρὸς τι secundum numerum; ad aliquid referri dicuntur quia eorum notione continetur quod ad aliud referuntur II, 527, 22 s.; quatenus iis tribui possint actiones II, 527, 13 ss.; eorum species enumerantur, II, 526, 39 ss.

πρὸς τι secundum potentiam; ad aliquid referri dicuntur quia eorum notione continetur quod ad aliquid referantur II, 527, 22 s.; vel secundum potentiam vel secundum potentiarum actionem ad aliquid referuntur II, 527, 8 ss.; nonnulla eorum secundum tempora ad aliquid referuntur II, 527, 15 ss.; alia vero secundum potentiarum privationem II, 527, 20 s.

ὅς τι quæ non contraria sunt; non ad idem genus pertinent II, 581, 47 s.; igitur intermedio carent II, 581, 46 s.

πρὸς τί πως ἔχειν II, 337, 32, 37, 52; II, 338, 21.

πρὸς τί πως ἔχειν genuina πρὸς τι definitio, 12, 26 ss., cf. 240, 19; 246, 39.

Proseleni; unde vocati sint Arcales fr. 291, a.

Proserpina; a Plutone per antrum circa Ennam rapta est IV, 88, 5 ss.

προσιόν (τὸ) v. Accedens.

προσλαβανόμενα 272, 6.

προσωπον vocabuli etymologia III, 253, 54 ss.

προσφερόμενον 274, 36.

Prosperi successus (εὐτυχία); ad ea pertinent quæ sine judicantis ratione recte eveniunt II, 159, 40.

Prosperitas (εὐτυχία, εὐεργεία, εὐφροσύνη); eam aliqui felicitatis definitione comprehendunt II, 8, 7; idque quatenus recte II, 9, 50; II, 9, 6; quænam inter eam et felicitatem intercedat necessitudo II, 172, 3 s.; II, 173, 19 ss.; felicitatem parere dicitur II, 238, 30; respicit res quæ non penes nos sunt et quorum dominum non sumus II, 172, 32; a mente, a scientia vel a recta ratione pendere non potest II, 172, 25 ss., cf. 13 ss.; II, 238, 42 ss.; nec a deorum favore II, 173, 1 ss., 27 ss.; non a dei vel genii favore pendere videtur II, 239, 2 ss.; nihil igitur aliud esse potest quam natura II, 172, 30 s., 50; expenditur quatenus a natura pendeat II, 238, 36; II, 239, 40, cf. Fortunati; ejus duæ species II, 241, 2; II, 172, 41; II, 173, 9 s., cf. II, 240, 10, 22 s.; II, 239, 50; utraque ratione caret II, 241, 5; ars non est, idque quare II, 238, 41 s. reversa causa non est etsi sæpius ita vocetur II, 173, 6 ss.; consistit cum in acquirendo bonum aliquo præter rationem, tum in non subeundo malo probabili II, 172, 44, cf. II, 173, 11; magis proprie tamem dicitur de bono acquirendo II, 172, 46; pertinet ad bona de quibus maxima fit contentio II, 241, 23 s.; naturaliter bona est II, 241, 30; nonnullis noxia idque quibusnam II, 241, 31 s.; eam ferre non cultis homini convenit, 576, 40; magna qui frumitur, vel frui videntur, contumeliosi et audaces sunt, 354, 31; 358, 36; nec misericordes sunt, 358, 36; sine beneficentia inutilis est II, 90, 46; quo major, eo magis lubrica est II, 90, 49; sine amicis conservari nequit II, 90, 48; de ejus mensura ope rectæ rationis determinat vir honestus II, 242, 19; ad eam referuntur magnanimitas et pusillanimitas II, 243, 30; II, 244, 3; II, 245, 14; II, 246, 35; in ea clementes sumus, 350, 41; interdum propter aliquam, census qui antea subiebat nimis exiguus evadit, 573, 22.

Prosperitas a bona indole oriunda; plus ad felicitatem confert quam altera II, 173, 16 ss.; prospero successu utitur impetu impulsus II, 241, 4; probatur non esse prosperitas proprie sic dicta II, 239, 13 ss., cf. II, 172, 39; II, 240, 13 ss.; potius continua est II, 241, 5.

Prosperitas a divino instinctu orta (θεία); succellit contra impetum II, 241, 4, v. Prosperitas sine impetu.

Prosperitas sine impetu; a lapsu (παρρησία) rerum pendet II, 173, 14; per accidens prosperitas est II, 173, 15; non magis quam altera causa esse videtur II, 173, 10.

πρόσπαισμα. v. Pedis offensio.

προσθέσως (ἐκ) quidnam significat, 149, 28.

προσθέτως (ἐκ) scientia; i. e. geometria 119, 27; II, 470, 26.

πρόσθετα v. Pessi.

Prosyllogismi; ex iis nonnunquam perficitur syllogismus, 70, 37, 40; si ex iis concludantur quæ sumuntur, sumunturque ea e quibus effici necesse est quæ concluduntur, perspicua est argumentatio, 372, 83.

Protagoras; culcitam invenit et ita Democrito innotuit fr. 61, a; ab Euathlo accusatus est fr. 43, a; discipulo institutionis suæ pretium aestimandum reliquit II, 104, 35; jactabat se semper causam inferiorem superiorum facere posse, 382, 43; primus nomina distinxit in masculina, feminina et vasa, 391, 20; quare reprehenderit Homerum 472, 23; οὐδὲν γὰρ (II. 2. 1)

substituere volebat τῷ οὐλομένῃ et quare, 291, 18; quomodo geometras redarguerit II, 492, 36 ss.; hominem omnium mensuram esse dixit II, 575, 34 s.; II, 590, 6 s.; probatur hoc effato nihil eximii dixisse II, 575, 35 ss.; ei qui assentiuntur, dicere coguntur de omni re aliquid affirmari aut negari posse II, 506, 35; igitur etiam Anaxagoræ assentiri coguntur dicenti omnes res esse simul II, 506, 38 ss.; Idem est ac si omnia quæ alicui videntur et apparent firmiter vera esse affirmasset II. 590, 7 s., cf. II, 508, 27; ejus effatum eodem redire probatur ac principii contradictionis negatio II, 508, 25 s., 29 ss.; II, 590, 5, 9 ss.; ei consentire videntur Megarici II, 565, 49.

Protarchus; lapides e quibus aræ exstruuntur fortunatus esse dixit, idque quare II, 268, 32.

πρώτη πόλις: 547, 38.

Protesilaus; frater Podarci fr. 315, a; ejus epitaphium fr. 316, a

πρόθεσις: v. *Expositio summaria*.

Prothous; Tentilredonis filius, ejus epitaphium fr. 315, a.

πρώτοι λόγοι: in iis sermo sit de loco quem apud insecta occupat sensus principium III, 282, 34 s. (III, 249, 15 s.?).

πρώτως: fr. 347, a.

Proverbia; veteris sapientiæ reliquiæ fr. 31, b; sunt metaphoræ a specie ad speciem, 399, 47; quædam inter sententias referenda sunt, 372, 45; quomodo iis utendum sit in causis agendis, 344, 13.

Proverbia citantur; ἀ πολυχρηματία Σπέρταν ὅλοι, ἄλλο δὲ οὐδέν, fr. 272, b (cf. Schneidewin. et Leutsch, *Paræmiographi* gr. t. I, 39, 201, II, 150); αἰεὶ Αἰδύη φέρει τι κινόν III, 169, 49; III, 366, 52 (Paræm. t. I, 271, II, 78, 506); αἰεὶ κολοῖς παρὰ κολοῖν, 337, 29 (cf. κολοῖς κτλ., Paræm. t. I, 44, II, 54); αἰεὶ τὸν ὁμοῖον, 337, 28 (cf. ὡς, Paræm. t. I, 350, II, 54, 559, 746); Αἰσωπίων αἰψά, fr. 255, a (Paræm. t. I, 18, 187, II, 4, 258); ἄλλος Ἥρακλῆς II, 182, 25; II, 235, 54 (Paræm. t. I, 140, 190, II, 59); ἀμυνσώτερος Αἰεθληρίων. fr. 276, b (Paræm. t. II, 377); ἄν πολλὰ βῆλλης, ἄλλοτε ἄλλοιόν βαλεῖ III, 514, 44 (Paræm. t. II, 284, 747); ἔνω ποταμῶν III, 578, 12 (Paræm. t. I, 47, 185, 219 n., II, 96, 747); ἀρχὴ τὸν ἄνδρα δείκνυσσι II, 53, 34 (Paræm. t. I, 212, II, 101, 301); ἀρχομένον νότου καὶ λήγοντος βορέαο (τε) IV, 247, 10; IV, 248, 26 s.; II, 251, 34; IV, 252, 10 s. (Paræm. t. I, 305); Ἄρτιος; πόροκοι, 372, 45 (Paræm. t. II, 40, 330, II, 149).

Βάττιον σίλφιον fr. 267, b. (Paræm. t. I, 386, 451, II, 150); Βούθος περιφρεῖται fr. 301, b (Paræm. t. I, 60, II, 81).

Γλαῦκ ἐπίκουρος ἀνὴρ τὸν σὸν φίλον (τόσσον φίλος conj. Fritzsche) ἔσται μάχηται II, 221, 20; γινώθι σαυτὸν, 372, 49 (Paræm. t. I, 391, II, 19, 756); γόνυ κνήμη; ἔγγιον II, 111, 3 (Paræm. t. I, 57, 229, II, 106).

Ζελύκειαι τὰς παραπετομένας μυίας, 601, 2; δεύτερος πλοῦς, 536, 41; II, 23, 36 (Paræm. t. I, 359, II, 24); δευτέρων ἀμεινόνων (cf. *Alexandrum Aphrod.* in *Metaphys.* p. 17, 18 Bonitz) II, 471, 35; δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης; πρὸ δεσπότου, 488, 11.

ἐγγύα, πᾶρα δ' ἄτα fr. 32, a (Paræm. t. 394, II, 70); ἔγνω θῆρ θῆρα, 337, 29 (Paræm. t. I, 350 n.); ἔγνω δὲ φῶρ τε φῶρα καὶ λύκος λύκον II, 218, 43 (Paræm. t. I, 350 n.); εἰ δ' ὁ νότος βορέαν προκαλεῖσθαι, αὐτίκα χειμῶν, εἰ βορρᾶς πηλὸν καταλήγεται, αὐτίκα χειμῶν IV, 252, 21, 26; εἰ καὶ πάθοι τὰ κ' ἔρεξε, δίκη δ' ἴδεται γένετο II, 57, 43 (Paræm. t. I, 396); ἐκ τοῦ αὐτοῦ θερμῶν καὶ ψυχρῶν πνεῖν IV, 252, 40; ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρα II, 192, 31; II, 231, 52, εἰς οἰωνὸς ἀριστοί, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης, 372, 40 (II. μ, 327); (δεῖ) εἰς τούναντιον

καὶ τὸ ἀμεινὸν ἀποτελεῖσθαι II, 471, 35 (cf. δευτέρων ἀμεινόνων, Paræm. t. I, 62, II, 243); ἔλκων ἐρ' αὐτὸν ὥσπερ κακίας νέφος III, 590, 10; IV, 248, 30 s. (Paræm. t. I, 242, II, 67); ἐν δὲ δικαιοσύνη συλλήβδην πᾶς ἀρετὴ ἐνὶ II, 53, 27; ἐν ὁρθαμοῖς αἰδώς, 356, 39; IV, 273, 8 (Paræm. t. I, 381, II, 11); ἐν πλησιονῇ Κύπρις IV, 169, 37; ἐπὶ θύραις τὴν ὕδριαν, 324, 24 (Paræm. t. II, 413, 750); ἐρήμην καταδικάζεσθαι II, 383, 17 (Paræm. t. II, 21, 420); (φεῦγ') ἐς κόρακας, fr. 258, a (Paræm. t. I, 77, 246 n., 486 n. 1).

ἡ ἀρχὴ ἡμῶν παντός (μέγιστον ἴσως ἀρχὴ παντός, ὥσπεο λέγεται), 308, 38; (ἡ δ' ἀρχὴ λέγεται ἡμῶν εἶναι παντός), 569, 47; (δοκεῖ γὰρ πλείων ἡ ἡμῶν παντός εἶναι ἡ ἀρχὴ) II, 7, 37; (ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ παντός; ἔργου μέγιστον ἡμῶν γάρ) IV, 163, 4 (Paræm. t. I, 213, 385); ἡθμῶ ἀντλεῖν, 638, 3; ἡλιε ἡλικα τέρεται, 337, 28; II, 101, 17; II, 224, 30 (Paræm. t. I, 253, 850 n., II, 38); ἡλω ὁ ἡλός, 585, 24. (Paræm. t. I, 253, II, 116, 604); Ἡσιόδειον γῆρας fr. 281, a ss. (Paræm. t. I, 456).

ἵνα μὴ βασκάνης με IV, 220, 44; ἵππον παίειν μάλιστα ὁ τοῦ δεσπότου ὁρθαμός, κόπρος; ἀρίστη τὰ τοῦ δεσπότου ἵχνη, 638, 19 ss.; Ἰσότης; φιλότης II, 95, 17; II, 111, 2; II, 228, 7 (Paræm. t. I, 365, II, 35).

κακὸς κακῶ συντίθηκεν ἥδονῃ II, 223, 31; II, 226, 46, cf. II, 177, 6 et Euripides fr. inc. CXXXIV Wagner; καὶ ἀπὸ νεκροῦ φέρειν, 355, 41; (Paræm. t. I, 267, 281, II, 73, 119, 242 n., 471); κατὰ θύρας ἀπαντᾶν II, 292, 34; κενὴν κατηγορεῖν (quod Bonitz. c. ἐρήμην καταδικάζεσθαι confert) III, 537, 7; κεραμεὺς κεραμεῖ κοτεῖ, 352, 35; 362, 13; II, 219, 13, cf. 582, 53; κεραμεῖς πάντες τοιοῦτοι ἀλλήλοισι; II, 91, 29 (Hesiod. O. of D. 25, Paræm. I, 423); κοινὰ τὰ τῶν φίλων, 500, 42; II, 98, 14; II, 111, 2; II, 223, 39; II, 224, 10 (Paræm. t. I, 106, 266, II, 76, 481); κοινὸς Ἑρμῆς, 381, 16 s. (Paræm. t. I, 269, II, 483); κολοῖν ποτὶ κολοῖν II, 91, 28; II, 218, 42 (v. αἰεὶ κτλ.) (Paræm. t. I, 44, II, 54); Κερκυραία μάστιξ fr. 264, a (Paræm. t. I, 98, 261, II, 476); κόρος μὲν ὕδριν τίττει, ἀπαιδεύσεια δὲ μετ' ἐξουσίας ἀνοίει fr. 61, b (Paræm. t. II, 774); Κυθνώλει; συμφοραὶ fr. 266, b (Paræm. t. I, 107, 538); κύκλος τὰ ἀνθρώπινα πράγματα II, 307, 8; IV, 203, b (Paræm. t. II, 492).

λίον λίνω συνάπτειν II, 283, 4 (Paræm. t. I, 113, 272, II, 121, 506).

μετὰ Αἰσίοιον ᾠδὸν fr. 273, a (Paræm. t. I, 118, II, 522); μεταβολὴ πάντων γινώκυ II, 219, 10, cf. 337, 1; II, 90, 32 (Paræm. t. II, 523); μηδὲν ἄγαν, 364, 18; 372, 48 (Paræm. t. II, 80, 614); Μηλιακὸν πλοῖον fr. 277, a (Paræm. t. II, 310); μήποτ' ἀπ' ἡλείου δαίσεως νέφος ἄλλ' ἀπὸ πόντου χειμῶνος, θέριος δ' ἀπ' ἡλείου μελαίνῃ; IV, 255, 7, cf. IV, 240, 47; μήποτ' εὖ ἔρπειν γέροντα, 344, 15 (Paræm. t. I, 231, 279); μία χαλιδῶν ἔαρ οὐ ποιεῖ, οὐδὲ μία ἡμέρα II, 7, 12 (Paræm. t. I, 120, II, 79, 531); μία ψυχὴ II, 111, 8; II, 179, 25 ss.; II, 228, 8, 15; μίνθη ἐν πολέμῳ μήτ' ἐσθιε, μήτε φύτευε IV, 214, 30 (Paræm. t. II, 530); μισθός; ἀνδρὶ φίλῳ II, 282, 7; μυριοὶ ἐν Μεγάλῃ πόλει fr. 253, b; Μυσῶν λεία, 339, 23 (Paræm. t. I, 122, II, 38, 538, 762).

νόθος ὧν σκεπτα fr. 298, b; νήπιος δὲ πατέρα κτεῖνας καί-δα; καταλείπει, 344, 16 s.; 372, 43 s. (Stasini versus. Paræm. t. II, 543).

ἑνὸς Ἐνωλίου, 372, 42.

ὁ Καρπάθιος τὸν λαγόν, 399, 49 (Paræm. t. I, 98, 472 n., II, 171, 758); ὁ μέδιμος τῶν ἄλων II, 228, 50; II, 93, 32 (Paræm. t. II, 57 n.); ὁ τετηρημένος πῖθος, 596, 1; 638, 4 (Paræm. t. I, 343); ὁ φίλος ἑταίρος (ἄλλος); αὐτός II, 101, 45; II, 113, 48, cf. II, 182, 25; III, 235, 54 (Paræm. t. I, 140, 190); ὁ τὴν δοκὸν φέρων, 400, 45 (Paræm.

τ. I, 168); οἱ τοὶ πέρα στέρξαντες, οἱ δὲ καὶ πέρα μισοῦ-
σιν, 609, 19; ὅταν τὸ ὄζωρ πνίγη, τί δαὶ ἐπιπίνειν II,
78, 9 (Paræm. t. I, 441, II, 195); ὅταν φακὴν ἐψητε,
μὴ ἐπιγεῖν μύρον III, 435, 53 (Paræm. t. II, 573); οὐ
αἱ ἑλαφοὶ τὰ κέρατα ἀποβάλλουσι IV, 176, 23; οὐ σχολή
δοῦλοι, 619, 37 (Paræm. t. II, 765); οὐ ποτε νυκτερι-
ὸς βορέας τρίτον ἱκετο φέγγος IV, 245, 23; οὐδεὶς ἐκῶν
πονηρὸς οὐδ' ἄκων μάκαρ II, 29, 37; οὐδεὶς εὐερ-
γέτηρ βοῶν ἐθύσεν ἀλλ' ἢ Πυρρίας fr. 262, a; οὐδεὶς κακὸς
μέγας ἰχθύς fr. 273, a; οὐδεὶς φίλος ὃ πολλοὶ φίλοι II,
236, 32; fr. 343, a; οὐκ ἔστιν εἰδῆσαι ἀλλήλους πρὶν
τοῦς λεγομένους ἑλᾶς συναναλῶσαι II, 93, 31; (ὁ μέλι-
μνος; ἀλῶν) II, 223, 49; οὐκ ἐπὶ γυνώσκουσιν Ἀθηναῖον
Μεγαράς II, 221, 22; II, 231, 50.
πᾶσι ποτ' ἦταν ἄλκιμοι Μιλήσιοι fr. 278, a (Paræm. t. I,
152, II, 201, 598); πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου II, 33, 44;
πολλὰ μεταξὺ πᾶσι κύλικος καὶ χύλικος ἔκρου fr. 235, a
Paræm. t. I, 148, 294, II, 84, 617); πολλὰ ψεύζονται
ἀνθρώποι II, 471, 19 (Paræm. t. I, 371, II, 128, 615); πολ-
λὰ; δὴ φίλας ἀπροσηγορία διέλυσεν II, 94, 43 (Paræm.
t. II, 619); προφάσεις; μόνον δεῖται ἡ πονηρία, 339, 32
(Paræm. t. I, 302, II, 128, 625); πῦρ ἐπὶ πῦρ III, 539,
48; IV, 110, 26 s.; IV, 111, 30; IV, 142, 13 (Paræm.
t. I, 148, 231, II, 206).
τὰ πετόμενα δαίκαται II, 610, 1 (Paræm. t. II, 677; Τενέ-
δος πέλικος fr. 291, b (Paræm. t. I, 317, II, 214,
661); τί οὐκ ἀπήγχετο ἵνα Θέβησιν φῶς γέννη fr. 260, a
(Paræm. t. I, 166, 323, 374, II, 680); τί; ἀν' οὐρά;
ἀμάρτοι II, 486, 7 (Paræm. t. II, 678); τὸ ἑλὸς πρία-
σθαι καὶ τοὺς ἑλᾶς, 373, 23 (Paræm. t. I, 409); τὸ
περὶ Ἀρῶν σκύτος fr. 236, b; τὸν μὲλλοντα καλῶς ἀρεῖν
ἀρχομένη φασὶ δέειν πρῶτον, 617, 35 (Paræm. t. II, 306,
309); τὸν ὁμοῖον ὡς τὸν ὁμοῖον II, 91, 27; τὸν φιλά-
των τὰ φίλτατα fr. 277, a.
ὕπὲρ τὰ Καλλιμάχους fr. 248, b (Paræm. t. I, 170, 318,
II, 224, 701).
χάριποι γὰρ πολεμοὶ ἀδελφῶν, 609, 18; χρόνος δείκνυται
τὸν φιλοῦμενον II, 224, 8.
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἀγεῖ θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον II, 218, 41 (cf.
αἰεὶ κτλ. et τὸν ὁμοῖον κτλ.).
Provocations (προκλήσεις); ex iis peti possunt signa,
429, 16.
Prox; v. Dama.
Proxenus; ejus imago fr. 332, b.
Proximi (οἱ πᾶς); eos eorumque actiones meus con-
templari possumus quam nosmetipsos II, 113, 4.
Proximi genere (οἱ ἐγγυτάτω γένους); eos legumlator
heredes esse voluit eorum qui sine liberis vita defun-
guntur, 414, 53.
Prudens (φρόνιμος, εὖ φρονούμετος); in universum is est
qui deliberare valet II, 69, 2; II, 70, 40; eum voca-
mus qui singulis in rebus quod sibi bonum est perspi-
cere valet, istasque res ei committimus II, 70, 20;
ita vocant nonnullas feras, idque quare II, 70, 22; ita
non vocant Thaletem vel Anaxagoram iisque similes,
idque quare II, 70, 35; eos solos ita vocare solent qui
spectant quod sibi utile est, idque unde II, 71, 17,
25; ita eosdem vocamus quos intelligentes, quibusque
mentem et sententiam et prudentiam et intelligentiam
tribuimus II, 73, 22; eorum affirmationibus et opinio-
nibus, vel ubi demonstratione carent, animus atten-
dendus est II, 73, 44; ei competit bona consultatio II,
72, 38; consultandi periti sunt II, 69, 2; iis congruit
ut recte deliberare valeant de rebus sibi bonis et uti-
libus quæ ad recte vivendum congruunt II, 68, 45;
in peculiari aliqua re dicuntur qui bene ad finem ali-
quem ratiocinantur, in rebus quæ non ad artem per-
tinent II, 68, 49; ad eos pertinent Pericles eique si-

miles, idque quare II, 69, 15; inter eos recensentur
viri rei domesticæ vel civilis periti II, 69, 18; eos et
sollertes et versutos esse dicimus II, 74, 50; sollertes
sunt, non vero sollertes semper prudentes II, 157, 30
ss.; ab iis separari nequeunt intelligentes (σοφταί) II,
157, 28; errores vitant majorum exemplum secuti,
428, 31; utile sectantur, 406, 17; non jucundam, sed
molestiæ expers sectantur II, 87, 17; quarumcumque
voluptatum indolentiam sectetur II, 83, 25 s.; cum
nonnulli rem perpetuo acquirant, nunquam impen-
dant IV, 271, 42 ss.; dum victores sunt pacem fa-
ciunt, 408, 49; 419, 43; optima facit II, 167, 39;
rectam rationem habet et secundum eam agit et cu-
siderat singula II, 167, 33, 37 s.; incontinens esse
nequit II, 167, 36, 40, 45 s.; non solum eo quod scilicet
prudens est, sed etiam eo quod agere valet II, 46,
20; se habet ad insipientem ut homo adultus ad in-
fantem vel feram II, 220, 37; ei jucunda sunt bona
et honesta II, 220, 38; quod omnes vel plerique vel
plurimi vel optimi bonum vel melius, ita quoque se
habet, 326, 4; ejus officium est Lona a malis distin-
guere II, 160, 6; item simpliciter bona sibi bonis II,
160, 12, 26; ejus præcepta indicant quid in rebus
unquamque virtutem spectantibus majus vel minus
sit habendum II, 214, 30 s.; eorum divinatione ceteri,
idque quare II, 240, 46 s.; esse non possumus, nisi
boni simus et vice versa II, 75, 8, 25, 30, 41; II, 66,
19; II, 125, 29; nemo naturaliter, 197, 19; fieri dici-
mur eo quod mens stat et quiescit II, 333, 30; id est
eo quod animæ naturalis turbatio sedatur II, 334, 37;
iisdem rationibus se ipse reddit aliquis quibus alios,
347, 16; ei comparatur natura III, 290, 17; laude
dignus II, 156, 40; ab iis inprimis honorari cupiunt
II, 3, 45; eorum opinionem magis curant quam im-
prudens, 336, 41; eorum nos pudet, 356, 39; iis
nullum præmium statutum esse reprehendit Isocrates,
402, 31; eum alii simul incontinentem esse posse pa-
tent, alii contra II, 77, 2, cf. II, 77, 30; simul incontin-
tens esse nequit, etiamsi videri possit II, 86, 19,
22; eum nemo perhiberet sponte facere res pravissimas
II, 77, 30.

Prudens primum; proprium est τῷ λογιστικῷ, 234, 13.
Prudens quod nollit, an simul bonum ac malum sit;
303, 13; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 15.
Prudentia (μῆτις); hominibus ad præsens augetur se-
eundum Empedoclem II, 509, 29; III, 464, 51.
Prudentia (φρόνησις) (allorum de ea opiniones); cum
cum sensu confuderunt Democritus et Empedocles II,
509, 22 ss.; III, 464, 50 ss.; item Parmenides II, 408,
33; eam quoque cum sensu confudisse Homerum
nonnulli arbitrantur II, 509, 41 ss.; III, 463, 3; eam
sine substantiis ingentibus et immobilibus obtinere non
posse primi senserunt Parmenides et Melissus II, 411,
1 s.; eam perperam scientiam esse affirmavit Socrates
II, 238, 26; est autem virtus, non scientia, sed
aliud cognitionis genus *ibid.*; ea recte Socrates nihil
valentius esse dixit II, 238, 35; probatur scientiam
non esse II, 237, 45 ss.; vitæ jucundæ addita eam op-
tabiliorē reddit secundum Platonem (Philch. p. 29
ss.) II, 117, 31; eam nonnulli summum bonum esse
putant II, 184, 35; II, 186, 24; eam quidam majus
bonum quam virtutem putant, alii contra II, 185,
2.

Prudentia (quidnam); quidnam sit, 330, 11; II, 156,
36 ss.; II, 248, 16; ad physicam vel ethicam pertinet
ut ejus differentiam exponat a mente, ab intellectu, a
scientia, ab arte, a sapientia, 153, 14; quænam inter
eam et memoriam, experientiam sagacitatemque la-

tercedat ratio II, 244, 15 ss.; pertinet ad animæ partem rationalem II, 244, 10 ss.; virtus animæ partis ratione prædita II, 69, 33 s.; II, 137, 17; II, 157, 16, cf. II, 155, 49 s.; menti opposita est II, 71, 44; ejus pars esse probatur intelligentia (σύνεσις) II, 157, 2 ss.; si cum ea conferatur cognitio omnibus animalibus communis (i. e. gustus et tactus), hæc nihil facienda videtur II, 343, 51 ss.; ei proprium est ut per se naturaliter sit animæ rationalis virtus, 231, 9; non hominis, vel animæ, sed τοῦ λογιστικοῦ virtus est dicenda, 244, 51; animæ opinanti inest II, 75, 23; alius animæ partis virtus est ac sapientia II, 73, 48; animæ affectus est inter versutiam et stultitiam medius II, 195, 38; nec scientia nec ars est, idque quare II, 69, 9; scientia non est II, 71, 42; probatur virtus esse non scientia II, 157, 39; ei non proprium, ut sit scientia turpis, sive ei proprium sit ut sit scientia pulchri, necne, 232, 2; quot modis refellatur propositio, hanc virtutem solam scientiam esse, 205, 9; cum ad genus virtus, tum ad genus scientia pertinere adstruitur, 207, 37; pars virtutis, 329, 42; virtus cogitabunda est II, 14, 27; virtute utitur II, 237, 52; ejus virtus non exstat II, 157, 42; eam scientiarum optimam habere absurdum est, nisi homo omnium rerum quæ in mundo sunt, præstantissima sit II, 70, 15; eam omnes a sapientia diversam esse dicent II, 70, 19; sapientia inferior est II, 157, 17; etiamsi sapientia inferior sit, tamen potior esse videtur quia imperat II, 74, 18, cf. tamen II, 158, 51 s.; nec sapientia nec meliori animæ parte potior est quia non sapientia utitur, sed prospicit ut adsit II, 76, 1; sapientiam non imperat, sed ejus gratia imperat II, 76, 4; quodsi diceret eam sapientiam imperare eodem rediret ac si scientiam civilem dicit II, 76, 5; sapientiam quasi dispensatrix est II, 159, 1 6; et olim parat II, 159, 7; eadem quæ ea, spectat consilii promptitudo II, 159, 30; sine ea esse nequit consilii promptitudo II, 159, 32; nec idem est quod sollertia, nec sine ea consistere potest II, 74, 51; notione ad eam accedere videtur sollertia, nec consilio ab ea differt II, 86, 25; quænam inter eam et sollertiam intercedat necessitudo II, 157, 30 ss.; II, 167, 43, 45; ut ad eam se habet sollertia, sic, vel potius similimodo ad virtutem proprie sic dictam se habet virtus naturalis II, 75, 10; eodem modo se habet ad virtutes consuetudine et consilio paratas, ut sollertia ad virtutes naturales II, 157, 50 ss.; sine ea consistere nequit virtus moralis vel proprie sic dicta, nec ipsa sine hac II, 75, 9, 25, 30, 41; II, 80, 19; II, 125, 29; simul cum ea statim adsunt omnes virtutes morales II, 75, 48; II, 77, 33; etiamsi ad agendum non conduceret, tamen utilis foret, idque quatenus II, 75, 49; sine ea rectum esse nequit consilium II, 75, 51; eodem modo se habent ejus principia quo virtutes morales II, 125, 30, unamquamque virtutem (moralem) comitari potest II, 217, 41; sine ea esse nequeunt reliquæ virtutes II, 161, 17; sine reliquis virtutibus perfecta non est II, 161, 18; comitari virtutes perfectas II, 161, 12; probatur eam nec a virtute, nec a scientia, nec a mente, nec a cupidine ad perversum usum deduci posse II, 237, 51 ss.; idem habitus esse videtur ac politica, sed notione non eadem II, 71, 4; civilis eadem est ac uniuscujusque hominis, 601, 52; quod ad civitatem attinet, ædificatrix respondet legum ferendarum arti II, 71, 6; maxime sibi et uni; rospicere videtur II, 71, 11; atque ea quæ ita se habet proprie prudentia vocatur II, 71, 12; ad singularia pertinet II, 71, 31; II, 73, 23; vulgo ab ea distinguuntur legum ferendarum scientia, civilis scientia ac

domestica scientia II, 71, 14 ss.; cognitionis quædam species esse videtur II, 71, 15; eam forsitan rite colere non liceret sine scientia civili ac domestica II, 71, 26; quomodo colenda sit, manifestum non est II, 71, 28; ultimum spectat II, 71, 43, 46; II, 73, 23; II, 77, 33; est habitus verus et activus cum ratione conjunctus circa bona ac mala humana II, 69, 12, 29, 34; spectat ea quæ alio modo se haberi possunt II, 69, 45; principium non est II, 69, 44, 51; circa res fluentes esse non potest II, 615, 10 s.; res humanas spectat, easque de quibus deliberare licet II, 70, 39, cf. II, 69, 2; non solum universalia spectat, sed etiam singularia nosse debet II, 70, 46; in agendo posita est II, 70, 47; II, 71, 1, 46; II, 73, 28; II, 77, 33; actus, ideoque perfecta est II, 568, 31; utramque tenere oportet, sed inprimis eam quæ universalia spectat II, 71, 1; quæ universalia spectat, aliquatenus ædificandi facultate pollet II, 71, 2; spectat ea quæ homini justa ac bona honestaque sunt II, 74, 5; nihilominus nequam ad ea ipsa exsequenda aptiores reddere videtur II, 74, 7, 12, 34; per se necessario expetenda est, quippe animæ partis virtus est II, 74, 22; II, 75, 50; efficit ut ea quæ ad finem perducunt, recte se habeant II, 74, 30; II, 75, 52; circa quasnam res versetur II, 156, 23, 33, 37 s.; II, 157, 5 s., 11 s., 19 s., 23 s.; II, 159, 31; ejus officium est optima appetere II, 157, 35 s.; laude digna est II, 157, 40; probatur virtus esse et res laudabilis II, 158, 26 ss.; probatur activa esse II, 158, 34 ss.; II, 167, 43; idque quomodo architectus, non quomodo ejus minister ædificator II, 158, 36 ss.; architectus igitur virtutem est II, 158, 46; ut ille jusserit, sic virtutes et qui illis præditi sunt agunt II, 158, 47 ss., cf. 29 ss.; omnibus quæ sunt in anima imperare dicitur II, 158, 50; nec tamen omnino recte, quippe nec sapientiam nec melioribus partibus animæ imperat II, 158, 51 s.; omnium curam gerit II, 158, 53; affectus cohibet et temperat II, 159, 8; ea secundum veritatem affirmat vel negat anima II, 67, 41; II, 69, 50; eam servat temperantia II, 69, 12; oblivioni non obnoxia est II, 69, 39; ea maxime in utramque partem uti licet, 484, 16; præcipiendi quædam vim habet II, 73, 1; res potentissima est II, 77, 29; quidnam sit ejus officium II, 157, 35 s.; II, 244, 10 ss.; causam habet propter quam ita agit II, 238, 44; ideoque ab ea non pendet prosperitas II, 238, 43; ut dixerit, ita se habet et quid et quantum et quale, 326, 53; cujus gratia imperat, ejusdem quoque deus II, 242, 32; circa eam versatur vita philosophica II, 186, 28; ejus ope audientibus fide dignus videtur orator, 317, 5; nulli nocet voluptas ei propria, sed alienæ II, 88, 13; laudari non solet II, 137, 22 s.; de ea problemata IV, 265, 13 ss.

Prudentia (*quatenus bonum sit*); animæ bonum est II, 135, 30; II, 192, 4; maximum bonum est II, 160, 8 ss.; optimum omnium bonorum dici possit, si singula inter se comparantur II, 135, 19; attamen imperfectum quid est, si sola est II, 135, 22; animo utilis est, 456, 33; vi præstat, et cur, 201, 23; si bonum non est, nulla scientia bonum est, 204, 25; pertinet ad bona per se, etsi eam aliorum quoque causa sectemur II, 5, 3; ejus ratio alia est quam voluptatis ac honoris quatenus bona sunt II, 5, 40; felicitatis pars est, 320, 40; felicitatem facit II, 238, 28; ea qui omnino caret felix esse nequit, 601, 2; quantum in unumquemque cadit, tantum etiam felicitatis, 601, 40; sine ea, nulla bona actio neque civitatis neque hominis esse potest, 601, 52; quæritur an vel ipsa vel actiones ab ea profectæ vitæ bonæ partes sint II,

188, 4; eam, si non omnes, attamen ratione digni viri felicitati subjungunt, II, 188, 6.

Prudentia (*ad quosnam pertineat*); divinissimi, id est hominis officium est III, 289, 12 s.; eam impedit pondus incumbens III, 289, 13 ss.; qualis sanguis ei conferat III, 231 s., cf. 27 s., 32 ss.; ejus participibus multa de rebus intelligibilibus ac agendis nuntiant sensus qui intermedii ope percipiunt III, 477, 5 ss.; multum ad eam confert auditus, etiamsi per accilens III, 477, 15 ss., cf. 9 s.; eam iisdem tribuimus quibus sententiam et intelligentiam et mentem quosque prudentes et intelligentes vocamus II, 73, 20; de rebus ad eam pertinentibus bene judicant viri cordati intelligentesque et ad ignoscendum prout II, 73, 24; quatenus eam participant animalia III, 171, 38 ss., cf. III, 175, 28; qui eam habent, memoriam etiam habent, sed non soli III, 495, 9 s.; injusto inesse non potest II, 160, 10 ss.; ea viris bonis praestat multitudo gregatim sumpta, 531, 19; in ea deterior est qui sponte sua offenderit II, 69, 22; unica virtus est quae imperanti propria sit, 525, 7; subditi virtus non est, sed opinio vera, 525, 10; senioribus propria est, 611, 5; seni optabilior quam juveni, 200, 1; adolescentibus competere non videtur, idque quare, II, 71, 31; ea opus est consultatoribus, 610, 50; eam sibi non propter aetatem, sed propter naturam et diligentiam inesse, dicendum est juveni concionari volenti, 440, 49.

Prudentia civilis; v. *Civilis prudentia*.

Prudentiores; philosophiae studio fiunt homines, 420, 48; quasnam injurias infligere soleant, 339, 3.

Prudentissimi; in rebus civilibus multitudini praeesse debent, 415, 27.

Pruna (πύρην); quidnam III, 564, 48 s.; III, 565, 46 s.; ad aquam pertinet III, 623, 38; in aere fit III, 659, 17; quando fiat IV, 244, 16 s.; ros est concretus III, 631, 39; nivi pro portione respondet ac eadem de causa fit, nec nisi pluris aut minoris ratione ab ea differt III, 565, 36 ss., 45; III, 566, 1 s.; in eam mutatur vapor terrenus, ubi adscendens concrevit III, 423, 38 s.; igitur superficiem occupat III, 423, 39 s.; ejusdem generis ac illa sunt cani, quia ambo vapores sunt III, 423, 43 s.; igitur recte poetae comici ei compararunt canitiem III, 423, 40 s.; ejus contrarium situs est III, 423, 37 s.; fit inprimis hieme et in frigidioribus regionibus III, 564, 49 s.; III, 565, 6; gignitur sereno caelo et malacia, idque quare III, 565, 8 ss.; IV, 243, 10, 14; nunquam in montibus fit, idque quare III, 565, 12 s.; cadit instante die IV, 157, 7; IV, 240, 31; cur post eam Auster flet IV, 244, 15 ss.; ea magis quam nive affliguntur bovum greges III, 154, 44 ss.; quomodo ejus ope debiliores oves a robustioribus distinguant III, 155, 46 ss.

Pruna (ἀνθοῦς); species ignis, 228, 27; ea subtilior lux, 228, 31; ei proprium erit ut urat, si flammæ idem proprium sit, sin non est, non erit, 234, 30.

Pruna (fructus); unde composita IV, 27, 3.

Prurigo (κνησμός); jucunda est, idque quare IV, 139, 25 ss.; ab ea pendet voluptas quam coeuntes percipiunt III, 332, 49; quomodo propter eam se ipsi castrent apri juniores III, 130, 30 ss.

Prylis; ita Cyprii (inmo Cretenses) vocabant pyrrhichen fr. 265, b.

Prytanes; ita vocantur magistratus quibus demandata est cura sacrificiorum quæ sacerdoti non tribuit lex, 600, 11; eorum munera apud Athenienses fr. 238, b; 239, a.

Prytaneum; in id lege itur ad capiendum cibum III, 641, 1

Prytania; quidnam apud Athenienses fr. 238, a.

Prytanis; magistratus Milesius nimia potestate praeditus, 571, 4; ab ea in tyrannidem factus est transilus, 571, a.

ψ· e σ fit, 474, 43, 47; quæ in id exeunt nomina masculina sunt, 474, 34.

Psalteria triquetria; in his nervi quorum alter longior dupla est, alter vero dimidia aequè intenti diapason consonantiam efficiunt IV, 208, 49 ss.

Psammetichus; Gordiæ filius, 538, 15; Corinthi tyrannus tres annos regnavit, 538, 16.

Psarus; v. *Sturnus*.

ψαυρόν v. *Friabile*.

ψῆγμα συμψυσώμενον v. *Ramentum conflatum*.

Psenes; dum vermes sunt continentur caprifici grossis III, 102, 27 ss.; putamine in his relicto ad ficum grossa evolvant III, 102, 29 ss.; eaque impediunt quominus decident III, 102, 31 s.

ψῆποι· τὰ ἐπὶ τῶν ψῆπων· monumentum Argo:aurum à Æthalia insula IV, 93, 23 ss.

Psettæ; v. *Passeres pisces*.

ψαῖδῃ· ita nonnulli vocant notas albas in manum uagibus IV, 302, 38.

ψευδογραφία v. *Descriptiones falsæ*.

Pseudographus; se habet quodammodo ad geometram et contentiosus ad dialecticum, 288, 18; quomodo lances ab eo differat contentiosus, 288, 34; 289, 14.

Psittacene; regio in Perside in qua ignis æstual circum quem coquinas exstruxit rex Persarum IV, 80, 13 ss.

Psittacus; avis est Indica imitatrix III, 157, 47 s.; eam vocant linguam humanam III, 157, 48; eam intemperantior reddit vinum III, 157, 49.

ψόγι· v. *Convivialia carmina*.

ψολόεντα· ita vocantur fuliginosa fulmina III, 633, 14 s.

ψοητικόν v. *Sonorum*.

ψόρος· v. *Sonus et Streptilus*.

ψώρα· v. *Scabies*.

Psychrus fluvius; ubinam III, 49, 19; si ejus aqua ab ovis bibatur, agnos nigros pariunt III, 49, 16 s.

Pternis; peculiare genus accipitrum III, 190, 3.

Ptisana; eam medicus febrienti dari jubet II, 174, 22; cur oleo infuso candidior reddatur IV, 221, 18 ss.; facile subigitur, sed minus bene nutrit IV, 292, 9.

Ptisana hordacea; utrum levior et ad morbos accommodatior an triticea IV, 114, 46 s.

πτύλον v. *Saliva*.

Ptynx; eam nonnulli eandem avem esse censent ac hybridin III, 182, 43 s.

Publicæ opes; v. *Opes publicæ*.

Pubertas (ἡβη); quænam ejus signa cum apud mares, tum apud feminas III, 339, 54 ss.; quibusnam signis manifestetur apud hominem III, 84, 46 ss.; quibusnam apud reliqua animalia III, 85, 1 s.; eam prodit vocis mutatio et apud viros et apud mulieres, idque quare III, 411, 45 ss.; item mammarum tumor, sed minus apud viros quam apud mulieres, idque quare III, 412, 1 s.; eam celerius attingunt mulieres quam viri, idque quare III, 409, 34 ss.; apud reliqua animalia iisdem signis proditur, etiamsi minus manifeste III, 412, 6 s.; ilque quare III, 412, 9 ss.; nihilo minus in unoquoque animalium genere non latent homines eorum peritos III, 412, 7 s.; secundum eam, non secundum hebdomades, in duas partes distinguenda est educatio, 624, 13.

Pubes; apud homines maxime pubertatem manifestat III, 84, 49 s.; cum apud mares tum apud feminas sub pubertatem intumescit et pilis vestitur III, 340, 4 s.; solus in ea pilis habet homo III, 19, 14 s.; III, 217, 10

ss.; idque quare III, 85, 1 ss.; IV, 136, 40 ss.; apud mulieres quoque pilis vestitur III, 422, 46 ss.; semper glabra manet apud quosdam cum viros tum mulieres III, 185, 24 s.; deficit mulieribus quarum genitalia inde ab ortu manca sunt III, 367, 16; quando pilis vestiri incipiat apud mares III, 134, 28 ss.; ejus pili ante omnes alios postumos nascuntur III, 48, 1 s.; ejus pili pauciores evadunt apud pueros qui pubescentes castrantur III, 208, 13, cf. III, 48, 13; III, 422, 45; non glabra sit apud eunuchos qui post pubertatem castrati sunt III, 48, 14; III, 422, 45, cf. III, 208, 13; quibus ex ortus principis glabra est sive viris, sive mulieribus, steriles sunt III, 48, 19 ss.; ejus pili quamobrem tardiores sint et minus cum crescant tum canescant reliquis IV, 302, 28 ss.; IV, 306, 24 s.; ultimo loco canescit III, 47, 50; si ea inprimis doceant mulieres parientes, celeriter parient III, 143, 6.

Pubes (*πύλας*); quidam III, 11, 13.

Pubescentes; si apud eos pullularent dentes, ut Democriti fert sententia natura neglexisset aliquid eorum quæ facere potuisset III, 429, 36 s., cf. 23.

Pubescentes cito propter luxuriam; eorum accretio violenta et præter naturam est II, 316, 33.

Publica bona; v. *Bona publica*.

Publica loca; IV, 265, 1 s.; videndum an negligantur e quibus civitati aliquid emolumentum redundare possit, 420, 15.

Publica probata (*δημοστυμμένα*); quando sententiis impugnanda sint, 372, 48; ea si impugnet orator quo meliores appareant mores, dicere debet, quidnam præferat, vel quamobrem ea oppugnet, 373, 3 ss.

Publica munera; v. *Munera publica*.

Publicæ res; in eas inquiring orator quomodo se excusare debeat, 454, 10.

Pudendum (*αἰδοτόν*); iis a se invicem differunt mas et femina III, 392, 46 s.; III, 393, 17; III, 394, 8 ss., 23; eadem de causa gignuntur ac mas et femina III, 406, 15 ss.; ubinam situm III, 13, 4; nullum eorum meatum extus manifestum habent pisces III, 28, 12 s.; eo carent ovipara III, 25, 25; III, 326, 50 ss.; ei similem habere partem polypos asserunt piscatores, idque qualem et ubinam III, 56, 25; III, 80, 12 ss.; III, 83, 50 s.; III, 328, 19 ss.; eamque in feminæ nasum intrudere III, 80, 16 s., cf. III, 56, 25; III, 83, 50; III, 328, 19 ss.; cum masculinum tum femininum habent vivipara et intra se et foras III, 326, 41 s.; idque ante et supra anum situm III, 326, 44; animalia iis carentia per eundem meatum urinam et siccum excrementum emittunt, idque quare III, 326, 50 ss.; in ea conflunt semina residua III, 335, 8 ss.; ad locum ubi situm est ab utroque late: e in unum conveniunt meatus seminales III, 327, 31 s.; quænam ad id deveniant venæ secundum Syennesis Cyprium III, 38, 33; quænam secundum Polybum III, 40, 11 s.; iis appositum habent utrum vivipara intra se III, 371, 9 ss., cf. III, 324, 23 s.; item pisces ovipari III, 374, 4; progeniei non fiunt, quia a parentum pudendis aliquid secedat ad semen efficiendum conferens, si ab eodem semine fieri possit et femina et mas III, 332, 7 ss.; si liberorum cum parentibus similitudo pendet ab eo quod ab unaquaque parte utriusque eorum aliquid abeat, non intelligitur quomodo circa ea sese habitura sit progenies III, 330, 44 ss.; qui sexus discriminis originem a calore et frigore pendere censent demonstrare debuerunt, alteriusvtriusque sexus fieri, prouti fetus sexus frigescit vel incalcescit III, 393, 15 s.; gignuntur fetus quibus duo sunt, alterum feminæ, alterum maris III, 403, 15 s.; idque tam apud homines quam

apud capras III, 403, 16 s.; quomodo vocentur capræ duo habentes III, 403, 17 s.; si conditor perfecte vincat, gignuntur duo sibi invicem similia (i. e. ambo aut masculina aut feminina) III, 406, 13 s.; si vero partim vicit, partim victus fuit, alterum masculum est, alterum femininum III, 406, 14 s.; si alterum masculum, alterum femininum sit, semper alterum ratum, alterum irritum est, idque quare III, 406, 7 ss.; eorum quod irritum est tuberculo comparari potest quippe quod præter naturam est III, 406, 10 s.; apud quosdam pueros ejus extremam partem non perforat urinæ iter III, 406, 42; duo longe distantia habere videntur hypospadiæ, alterum maris, alterum feminæ, idque quare III, 406, 45 ss., v. *Hypospadiæ*; sæpe movetur, apparente aliquo, etiamsi non jusserit intellectus III, 525, 30 ss.; igitur æque ac cor magis quam reliquæ partes motibus involuntariis obnoxium est III, 525, 29 s., 45 s.; idque quia quasi animal separatum est III, 525, 46 s.; animal separatum videtur quia humorem vitalem continet III, 525, 47 s.; probatur hujusmodi humorem continere quia tanquam animal ex eo exit semen III, 525, 49 ss., cf. *Molus involuntarii*; eorum specie et magnitudine apud homines manifestatur pubertas II, 84, 48; turgescunt adolescentibus pubescentibus, idque quomodo III, 134, 43 s.; eorum fricatione impuberibus voluptas quædam oritur IV, 266, 43 ss.; idque quare IV, 266, 45 s.; loca circa ea spiritus plena sunt IV, 189, 45 ss.; virorum respondet mulierum penis (i. e. collum uteri) III, 215, 4 ss.

Pudendum masculinum; matrici respondet III, 11, 19; ubinam situm III, 11, 19 s.; duabus partibus constat, i. e. glande et reliqua III, 11, 20; de glande v. *Glands*; ejus reliqua pars cartilaginosa est et facile incrementum capit III, 11, 24 s.; contrario egreditur atque intrat (apud hominem) ac apud jumenta III, 11, 26 s.; ei subjecti sunt testes duo III, 11, 27 s.; contrario modo se habet ac pudendum muliebri III, 11, 31 s.; ante pubem exstat III, 11, 32; ad id pertingit extrema vena quæ e medio renum ad coram tendit III, 43, 7 s.; cum vesicæ collo connexum est III, 17, 6 s.; ejus extrema pars communi foramine pertusa est III, 17, 7 s., cf. III, 79, 24 s.; paulo inferius duo exhibet foramina, alterum ad testes, alterum ad vesicam tendens III, 17, 8 ss., cf. III, 79, 24 s.; partim nervosa, partim cartilaginosa substantia constat III, 293, 22; III, 323, 10; spiritus capax est III, 293, 22; inde vicissim intumescere et contrahi potest III, 293, 19, 21 s.; quorum alterum coitui, alterum reliquo vitæ usui necessarium est III, 293, 16 ss.; igitur unica pars est quæ sine morbida mutatione ita affici queat III, 293, 14 ss.; non apud omnia animalia æque nervosum est III, 293, 12 ss.; naturaliter inter crura suspensum est III, 323, 8 s.; igitur id habent quadrupedes III, 323, 4 s.; eo carent pedibus carentia quia crura non habent III, 323, 6 s., cf. III, 324, 2 s.; item aves quia earum crura ventri supposita sunt III, 323, 5 ss.; semper eundem situm servat ac testes III, 323, 13 s.; igitur quæ eo carent, vel testibus carent, vel eos alio loco habent III, 323, 11, ss.; eo incalcescente apud animalia foris testibus prædita excernitur semen III, 323, 14 ss.; aliis animalibus foribus exstat, aliis intus conditum est, idque quibusnam III, 21, 23 ss.; quomodo quod ad testes et pudendum masculinum inter se differant animalia quibus id foris exstat III, 21, 25 ss.; aliis sanguine præditi animalibus ventri annexum est, aliis liberum III, 35, 2 s.; alio modo appensum est apud retro mingentia atque antrosum mingentia III, 35, 4 s.; aliis cartilagosum est et carnosum, aliis ner-

vosum, aliis osseum, idque quibusnam III, 21, 47 ss.; ejus pars cartilaginosa inflatur, non vero carnosa III, 21, 49 s.; apud quadrupedes viviparas circum urinæ iter putamen est III, 36, 19; ad id apud easdem tendunt a testibus meatus idque quales III, 30, 5 ss.; per id et urinam et semen emittunt vivipara et foras et intra se III, 326, 42 s.; quale habeat elephas III, 21, 30; quale cameli III, 19, 44 s.; III, 78, 16 s.; quale vitulimarini III, 78, 24 s.; inde a testibus foras tendens habent æque bos ac delphis III, 321, 45 s.; taurorum valde rigidum est III, 78, 3; ictidis osseum est III, 21, 51 ss.; III, 178, 25 s.; ictidis rasum adversus urinæ stillicidium remedium esse videtur III, 178, 26 s.; lupino vel canino simile habet hyæna III, 132, 23 s.; simiarum quale III, 25, 3 s.; quatenus tribui possit avibus et quadrupedibus oviparis III, 35, 35 ss., cf. III, 79, 22 s.; pendulo carent quæ foris vivipara sunt, intra se vero ovum pariunt III, 327, 22 s.; ejus aliquam speciem habent cum quadrupedes oviparæ tum pisces cartilaginei, idque quale III, 78, 29 ss.; magnum habent cum nani, tum ginni III, 129, 32; qui magnum habent steriliores esse solent quam qui mediocres, idque quare III, 324, 6 ss.; distingui potest apud fœtum masculum quadraginta dierum III, 138, 12; cur id metuentes contrahant IV, 258, 34 ss.

Pudendo virili similia animalia marina; III, 68, 27 ss.; instrumento piscatorum multis hamis constansprehendunt hæc animalia III, 68, 29 s.

Pudendum muliebre; sub pube cavum est III, 11, 32; igitur contrario modo se habet ac virile III, 11, 31 s.; per id et urinam et conceptum emittunt vivipara et foras et intra se III, 326, 43 s.; facta conceptione siccum fit III, 137, 21 s.; quadrupedibus in coitum incitatis tumescunt et humectantur III, 122, 34 s., cf. 6 ss.; canum per menstruum purgationem turgēt III, 124, 46 s.; olfacere solent solidunguli mares, exceptis mulis III, 370, 17 ss.; simiarum quale III, 25, 2 s.; quale et ubinam situm apud elephantem III, 21, 37, 40; sub ano situm est apud hyænam III, 132, 31 s.; ei similem partem, etiamsi meatu carentem inter caudam et anum habent hyænae, idque tam mares quam feminae III, 132, 24 ss.; III, 382, 25 ss.

Pudibundi; erubescunt IV, 183, 47; apud eos sanguis calidus sursum ferri videtur IV, 278, 4 s.; IV, 279, 37 s.; IV, 308, 22; cur apud eos aures maxime erubescant IV, 273, 1 ss., 3 s.; IV, 277, 43 ss.; IV, 279, 5 ss.

Pudor (αἰδώς, αἰσχύνη); quidnam, 355, 29; IV, 279, 6 s.; metus quidam est IV, 183, 46; ejus genus non est metus, 214, 36; τὸ λογιστικὸν inest, 214, 38; eum definiunt infamiae metus II, 51, 34; affectui similior est quam habitui II, 51, 34, 38; eodem modo existit ac terribilium rerum metus II, 51, 35; corpori potius inest II, 51, 37; eo affecti erubescunt, 14, 25, 44; II, 51, 36; in oculis est IV, 273, 3; idque quare fr. 269, a; quænam eum incutiant, 355, 33 ss.; spectat ea quæ sponte fiunt III, 52, 1; malorum occasione oritur II, 51, 46; majorem incutiant quæ a nobis ipsis pendunt, 356, 15; contraria eorum quæ eum movent honesta sunt, 330, 37; eum inprimis incutiant quæ ante oculos sunt, 356, 37; eum non solum incutiant res ipsæ, sed etiam earum signa, 357, 5; nec solum ubi fiunt, sed etiam ubi enuntiantur, 357, 7; quæ maximum incutiant injuriæ, majores sunt, 342, 48; apud quosnam eum sentiamus, 356, 28 ss.; quinam eum sentiant, 357, 15 ss.; juvenibus inprimis competit, idque quare II, 51, 40; viro probro non competit, idque quare II, 51, 46, 52; II, 52, 2, 7; nonnisi e conditione probus est II, 52, 3; qui ab eo orientem mo-

lestiam providet metu non percellitur II, 209, 31; ei non obtemperat vulgus II, 127, 33; eo non affici quæ malus sis, summa est perversitas fr. 339, b; v. Veracandia.

Puellæ; acutiorem vocem habent quam pueri III, 135, 10; item acutiorem sibilum III, 135, 11; iis concubiliam inferre non debet nec tyrannus ipse nec suorum ullus, 586, 35; in quibus civitatibus juniores valere solent, ibi imperfecta et exigua sunt hominum corpora, 621, 14; quodam de nimis matris earum nuptis oraculum datum sit Træzenis 721, 18; juniores a re venerea utantur, intemperantiores esse solent, 611, 22.

Puellæ orbæ; post matrimonium marito imperare solent II, 99, 46; de iis legem dedit Androdamas Rhegius, 520, 10; Lacedæmone frequentes erant, 512, 31; eas collocare cui vellet, licebat patrifamilias Lacedæmonio, 512, 34; item ejus heredi, patre sine testamento mortuo, 512, 35; quomodo dum causa fuerint Albenisibus belli adversus Mytilenæos, 569, 10; quomodo Phocensibus belli sacri causa fuerint, 569, 16.

Puellulæ; interdum fluore albo afficiuntur idque quænam et quare III, 135, 2 s.; III, 354, 10 ss.; earum incrementum inhibet hoc profuvium si nimium sit III, 135, 3 s.; III, 354, 18 s.

Pueri (eorum corpus); ei forma similis est mulier III, 339, 8 s.; citius in utero perficiuntur quam puella III, 127, 46 s.; calidi et humidi sunt IV, 128, 46; eorum capita pediculis scaten III, 101, 18 s.; nequam calvi fiunt III, 48, 11 s.; III, 419, 49, cf. III, 127, 24 s.; idque quare IV, 172, 13 s.; acutiorem habent vocem quam viri III, 135, 8; idque quare IV, 176, 21 ss., 45 ss.; IV, 181, 7 ss.; iis acutiorem vocem habent puellæ III, 135, 10; item acutiorem sibilum III, 135, 11; quomobrem ventris profluvio inprimis capiuntur IV, 311, 49 ss.; cur minus vitiliginea alba laborant quam viri IV, 161, 20 ss.; impuberes etiam insonant venerea habent III, 355, 38 s.; voluptas quædam in oritur semen projicere nondum valentibus potestatem perfiricatione IV, 266, 43 ss.; idque quare IV, 366, 45 s.; quænam iis eveniant si impuberes castrorum III, 203, 9 ss.; III, 48, 12; III, 422, 44; quænam si jam pubescentes III, 208, 11 ss.; III, 48, 13; III, 422, 44 ss.; apud quosdam urinæ iter non perforat pudendi partem extremam III, 406, 42 ss., cf. Hypopoduri; ejus caput interdum habere videtur vitulus monstruosus, etiam revera ita se habere nequeat, idque quare III, 401, 20 ss., 28 ss.

Pueri (cum viris comparati); forma caret II, 574, 17; igitur viro generatione prior, forma vero posterior II, 570, 27; postea vir fit III, 348, 6 s.; idque quæ inest viri notio ac forma III, 348, 9 s.; quare viro prius dicatur II, 523, 23 s.; ex eo fit vir, idque quomodo II, 487, 15 s., 17 s.; III, 333, 20; non vero fit ex viro II, 487, 25; si fieri possit, fieri etiam potest vir, ac vice versa, 368, 30; si ex eo fit vir et ex viro rursus puer, res eodem modo se habere videtur ac mundus eorum qui eum vicissim fieri et interire putant II, 384, 9 ss.; proceres si viri habentur, viri silli pueri sunt habendi secundum Iphicratem, 37, 34; æque de eo ac de adulto dici potest eum circumducere posse, sed non eodem modo III, 431, 6 s.

Pueri (de eorum moribus); iis futurorum habundantia vestigia insunt III, 145, 19 s.; eorum anima nihil forte a brutorum anima differt III, 145, 20 s.; iis insunt libitulus vel virtutes naturales II, 75, 16; felix esse nequit, nisi spei causa II, 9, 39; felix non est, idque quare II, 136, 22 s.; ei intellectu similis felix esse nequit, 6, 1.

7; etiamsi vehementissime delectentur, nemo tamen per totam vitam eorum intellectum habere vellet II, 119, 13; voluptates sectantur II, 87, 22; idque quam II, 88, 24; sponte agunt, sed non consilio II, 26, 35; II, 268, 30; secundum cupiditatem vivunt iisque maxime inest jucundorum appetitus II, 38, 22; secundum pedagogi praecepta vivere debent II, 38, 30; quoniam inter eos et cupiditatem intercedat similitudo II, 38, 21, 81; non male ad eorum peccata transferunt intemperantiae (græcum) nomen II, 38, 15, 19; iis alia magni aestimanda ac jucunda videntur quam viris II, 123, 23; quæ apud eos magni aestimantur præstantissima habent II, 123, 22; ei magnificum donum est pila vel ampulla pulcherrima II, 43, 37; quatenus dicantur intemperantes II, 211, 22; cur vini amantes non sint IV, 128, 43 ss.; multa dulcia et omniæ ingerunt IV, 312, 12 s.; fortuna nihil facere possunt, possunt vero pati, idque quare II, 268, 29 ss.; iis non competit fortuna secunda vel adversa, nisi similitudine quadam II, 268, 30; iis non competit odium, 628, 20; quæ iis seria sunt, a virtutis ludi gratia pertractantur, 628, 23; optime pugnant, idque quare II, 209, 20; nihil sponte facerent, si omnia quæ ira aut cupidine fiunt invite fiant II, 26, 17; dissentiant a cupidine, simulac consilio præditi sint II, 228, 41; ab iis aliena esse debent mala omnia, inprimis quæ privitatem aut odium habent, 624, 7; iis etiam competit amicitia non gentium II, 224, 28; eorum opiniones negligendæ sunt II, 185, 32; ætate iis opus est qua immutentur II, 185, 34; virorum præpotentium ne in ludis quidem magistris obedire consueverunt, 555, 29; qui in ætate stuprum pati solent, propter consuetudinem in masculorum amorem proni sunt II, 81, 34; erga eos amoris multa de delphine narratur exempla, idque ubinam III, 205, 41 s.; bovem a mugiendo, canem a latrando appellant IV, 308, 8; initio omnes viros patres, omnesque mulieres matres appellant II, 248, 23; prævertunt præcones, 393, 19; arundinibus levî membrana obductis sonum edunt III, 543, 22 s.; qui funes retro in contrarias partes retrahunt exemplo citantur IV, 156, 4 s.

Pueri (de eorum educatione); eos aliquo modo afficit educatio, 637, 10; eorum educationem voluptate et molestia gubernamus II, 116, 28, cf. II, 16, 41; ludi gratia educari non debent, 628, 18; liberi sunt, 494, 10; quatenus cives sint dicendi, 520, 40; 525, 26; ex iis fiunt reipublicæ participes, 496, 22; probant virtutibus præditi esse, 494, 48 ss.; iis insunt animæ partes, sed alio modo quam natu grandioribus, 495, 20; consultant facultatem habent, sed imperfectam, 495, 23; eatenus virtutibus moralibus præditi sunt, quatenus ad eorum munus obseundum conducit, 495, 25; minus hortatu indigent quam servi, 496, 27; in eorum educatione reipublicæ ratio habenda est, 496, 17; usque ad quintum annum ad discendum ac ad laborandum opti non sunt, idque quare, 623, 5; quantus modus iis sit præcipiendus, 623, 7; quales debeant esse eorum ludi, 623, 10; eorum ploratus et contentiones prohibendæ non sunt, 623, 17; caveant præfecti puerorum ne cum servis versentur, 623, 22; usque ad annum septimum necessario domi aluntur, 623, 25; iis usque ad certam aliquam ætatem nec accumbere, nec conviviis publicis interesse licebat, 623, 34, 48; curandum ne quid illiciter videant vel audiant, 623, 26; quodsi liber aliquid turpe dixerit vel fecerit, quoniam modo puniendus sit, 623, 33; cavendum est ne fabulas et picturas turpes spectent, 623, 39; juniores comedias et iambos spectare non debent, 623, 46; inde ab

anno quinto ad septimum aliorum institutionis spectatores esse debent, 624, 9; hodie in plerisque civitatibus privatim educantur, 624, 21, 37; (post annum septimum ætatis) publice educari debent, 624, 33, 47; eorum educationi maximam operam dare debet legumlator, 624, 33; iis perperam athleticum habitum conciliant aliquæ civitates quæ maximam eorum curam gerere videntur, 627, 5; eos Lacones nimis laboribus feris, vel etiam artificibus (βραύσεως) similes reddunt, 627, 7, 29; ad pubertatem usque levioribus exercitiis uti debent, 627, 33; ubi post pubertatem tres annos aliis disciplinis dederunt, laboribus et cibo e lege sumendo exerceri debent, 627, 48; quiescere nequeunt, 630, 51; aliquid habere debent quod eos occupet, 630, 47; iis educatio idem præstat quod infantibus Archytæ crepisculum, 630, 52; ita musica erudiri debent, ut ipsi canant et manus admoveant, 631, 1; eorum natura convenit musicæ disciplina, 630, 35; propter ætatem nihil quod inconditum sit, amant, 630, 36; quo usque provehere debeant musicæ studium, 631, 19 ss., 34, cf. 632, 16; quoniam instrumenta musica in eorum educatione adhibenda sint, 631, 31 ss.; iis convenit Lydus modus, 634, 10; rerum mathematicarum periti evadere possunt, sed non rerum naturalium, nec sapientes idque quare II, 71, 35; in iis educandis omnium animæ partium ratio habenda est, sed præcipue earum quæ nobiliores et fines sunt, 618, 28; ubi modestus vel temperans est, non tam ei ipsi quam præceptor in laudem vertitur, 447, 6; ubi ejus animi dolens laude celebrantur concinnitas commendanda est, 447, 7; eorum licentia, cum tyrannidi, tum ultimo democratiæ generi convenit, 595, 7; iis contumeliam inferre non debet nec tyrannus ipse, nec suorum ullus, 586, 25; pauperum ac divitum educatio Lacedæmone eadem est, 553, 45; in Creta æque ac viri de publico aluntur, 515, 47.

Pueri pubertate proximi; voluptatem percipiunt fricatis genitalibus II, 339, 2 ss.

Puerorum amor; eum comprobantur Celtæ, 511, 42; eum instituit Minos, ne nimis augetur liberorum numerus, 515, 50; an recte, necne alio loco disceptabitur, 515, 51.

Puerorum præfectus; est curator singularem civium partem respiciens, 561, 22; quæritur an idem esse debeat ac mulierum præfectus, 562, 9; est magistratus aristocraticus, non democraticus, idque quare, 562, 35; 600, 25; ejus magistratus decus respicit, 600, 21.

Puerilia; eorum in legibus vis II, 488, 12.

Puerilis ætas; cur in illa magis lingua hæsitemus IV, 180, 4 ss.

Puerilis vita; ad eam nemo qui sanæ mentis est, redire vellet II, 187, 1; si ejus tantummodo ratio habeatur, melius esset non vivere quam vivere II, 186, 50.

Pueritia; permultum interest, ut inde ab ea hoc vel illo modo assuescamus II, 15, 32; secundum Platonem inde ab ea institui debent ut gaudeant et molestantur quibus decet II, 10, 41, cf. II, 116, 28.

Puerulus; eorum voces tenues III, 661, 1; distincte loqui non possunt, idque quare III, 657, 26; eum tantum argenti surripere quantum nec gestare nec auferre potest per se impossibile est, 429, 27 s.

Pugil; quisnam idoneus, 322; eorum artis periti non omnibus discipulis eandem præscribunt pugnam II, 129, 4; iis jucunda sunt corona et honores II, 35, 25; iis molestæ sunt plagæ et labor, utpote carne constantibus II, 35, 26.

Pugilatus peritus; ad secundum qualitatis genus pertinet, 13, 38; non paronymice denominatur, et quare, 15, 32.

Pugna; e contumelia oritur secundum Epicharmum II, 514, 34; II, 536, 30; III, 333, 28; eam incunt Lacedæmonii ad tibiarum modulos fr. 209, b.

Pugna navalis; insomnia eam spectantia res fortuitæ sunt III, 514, 22; tanquam exemplum citatur, 29, 22; 30, 16.

Pugnaces; eorum amicitiam non petimus, 352, 12, 28,

Pugnacia animalia; v. *Animalia pugnacia*.

Pulcher; ubi aliquis fit, gigni simpliciter non dicitur II, 472, 14 s.; quamobrem qui cum eo versatus fuerit non fiat pulcher IV, 262, 4 ss.; ejus erga turpem amicitia ad amicitiam utilem spectantem referri potest II, 97, 50; numero pauci sunt, 546, 36; alii revera sunt, alii per lucum esse videntur, 276, 10; quo modo præstant non pulchris, sic viri boni multitudini, 531, 26; divitiis et potentia digni sunt, 360, 39; non laudantur, sed beati esse prædicantur, 446, 19; viri quoque nobis videntur etiamsi concubitus non respiciamus IV, 170, 30 s.

Pulcherrimum; perperam id non in principio esse censent Pythagorei et Speusippus, idque quare II, 606, 3 ss.; sibi proponere debet pictor imitanda II, 145, 20.

Pulchre; quod aliquis fecerit, pulchre passus est alter, itemque vice versa, 375, 42, 46.

Pulchritudo; ejus divisio fr. 97, a; bonum est a natura proveniens, 322, 42; 323, 41; 360, 39; potentia bonum est II, 134, 21; item corporis bonum II, 135, 27; pertinet ad bona extra virtutem sita, 446, 15; corporis virtus est, 320, 38; 323, 41; II, 337, 36; eo constat ut certo aliquo modo se habeat corpus II, 337, 36 s.; membrorum proportio est, 199, 1; de corporum ut rectius judicare possimus, discenda est pingendi ars, 626, 48; etiam magnitudine et multitudine constat, 606, 15; non nisi in magno corpore consistere potest II, 44, 13; differt pro ætate, 322, 2; juvenis quænam, 323, 3; vigentis quænam, 322, 7; senis quænam, 322, 8; felicitatis pars, 320, 38; quatenus ea indigeat felicitas II, 9, 2; corpori utilis est, 414, 8; 456, 37; ea præstat sanitas, 298, 51; 202, 20; magis emulanda quam sanitas, 362, 51; magis commendat quam epistola fr. 342, a; non est bono iis quorum animus male affectus est fr. 62, a; nimia nocet II, 161, 26; ea admodum præstans rationi parere recusat, 555, 17; majus bonum est quam tibiæ ars, 533, 40; optimæ tibiæ non danda sunt ea præstanti, 533, 39; si pro ea distribuere magistratus, oligarchia non esset, 546, 35; non dicimus tempus eam inducere II, 303, 44; circa eam fere insensibiles sunt feræ II, 212, 8 s.

Pulchritudo et turpitudine; eidem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 22.

Pulchrius; ut definite sciatur, sciri debet, quoniam sit pulchrius, 12, 42; majus bonum quam quod minus pulchrum est, 327, 10; eorum divisio fr. 106, a.

Pulchrum; naturæ inest II, 474, 5; magis competit rebus naturalibus quam arte factis III, 219, 18 s.; ejus rationem obinet causa finalis III, 227, 29 s.; omnibus animalibus inest III, 227, 26 s.; semper eorum quæ fieri licet suapte natura melioris causa est III, 344, 25 ss.; magnitudine et ordine consistit, 463, 7; etiam immotis rebus inesse potest II, 614, 43; differt igitur a bono II, 614, 42; ejus maxime species sunt ordo et proportio et definitum II, 614, 48 s.; circa id versari probantur scientiæ mathematicæ II, 614, 45 ss.; non definiendum id quod visui vel auditui jucundum est, 246, 19; non omne jucundum est IV, 170, 18; nec omnibus gratum est IV, 170, 19 s.; id esse putamus cuius dum cupimus ad aspectu delectamur IV, 170, 24 s.; vel jucunda sunt, vel per se eligenda, 323, 35; bona

sunt, 323, 33; perperam a jucundis et a bonis differunt in Delia inscriptione II, 8, 43; II, 184, 4; ei contrarium in animali turpe, in domo vitiosum, 181, 36; ejus causa expelluntur res, 202, 28; an eligenda 180, 9; an id quod deest, 188, 50; est quod deest, 174, 32; ei perperam proprium esse dicitur ut aliorum, 228, 47; an utili præstet, 175, 3 s.; quomodo ab utili differat, 365, 6; id spectat virtus, 364, 11; ea laudant palam, 378, 28; cur scientiæ genus esse nequeat, 206, 15; unicuique habitui propria sunt II, 29, 19; etiamsi inutilia sint ea sibi comparat vir liberis II, 245, 8; si fieri possit, fieri etiam poterit simplex, 368, 21; ejus causa esse nequeunt nec elementa, nec fortuna vel casus II, 473, 31 ss.; albi genus esse requirit, nec vice versa, etiamsi ambo magis ac minus recipiant, 217, 46; eo modo se habere rem accedentem in somnis dicimus III, 507, 12 s.; id quod opinio alimare nequit III, 507, 13 s., v. *Honestum*.

Pulchri amor; sequela est liberalitatis II, 215, 13; item virtutis universalis II, 247, 12.

Pulegium (γύχων); cur aut solstitii tempus suspensum floreat IV, 218, 16 ss.

Pulicaria; v. *Conyza*.

Pulices (φύλλαι); insecta salientia sunt III, 284, 43 s.; insecta sunt vivorum corporum sucum depascunt III, 101, 1 s.; igitur coitu generant lendes sive vermes ovis similes nec sibi similia e quibus rursus nihil aliud fit III, 77, 24 ss.; III, 101, 3 s.; III, 328, 32 s.; III, 332, 13 ss.; non ex animalibus procreantur, sed e rebus putrescentibus III, 101, 5 ss.; III, 321, 32; eorum genera memorantur III, 332, 15.

Pulex (phalangium) (φύλλα); lupis (araneis) simile est III, 193, 49; parvum et mobile, vividum et salax III, 193, 49 s.

Pulices marini; v. *Pediculi et pulices marini*.

Pullum (πώλιον); id ante pullos emittunt equæ III, 167, 36 s.

Pullulans; id simpliciter fieri dicimus, idque quare II, 439, 33 ss.

Pullulantia (πόσις); eam esse negabat Empedocles secundam mixtionem agnoscens II, 433, 8 s.; II, 517, 31.

Pullulantia sponte; v. *Sponte pullulantia*.

Pullas apium; v. *Vermes*.

Pullus oviparorum (οωτόρος); eum undique circumdant secundarum membrana III, 377, 29 s.; alimentum et incrementum capit quia aliqua parte adheret III, 377, 36 s.; igitur plantæ vitam vivit III, 377, 34 ss.; licet ejus alimentum humidum esse debet III, 377, 33 s.; ideo alterius umbilici ope vitello liquefacto alitur III, 377, 31 ss.; se habet ad vitellum ut viviparorum foetus ad matrem III, 377, 38 ss.; ad secundarum membranam vero ut viviparorum foetus ad uterum III, 377, 43 s.; quia in matre non perficitur, ejus partem secum educit III, 377, 41 ss.; cf. 53; scilicet vitellum III, 377, 52; per umbilicum qui ad secundarum membranam tendit exire debet III, 378, 1; tandem ejus corpus subit vitelli reliqua pars una cum altero umbilico III, 378, 6; idque quia simulac natus alimento indiget III, 378, 3 s.; nihilo minus nec a matre nutritur, nec sibi ipse cibum comparare potest III, 378, 4 s., d. *Fœtus*.

Pullus avium; ex ovo fit incubante ave III, 375, 30 s.; III, 376, 12 ss.; quomodo situs sit intra ovum III, 107, 45 ss.; in ovi parte acuta gignitur IV, 330, 24; contrarium semel observatum est IV, 330, 25; quomodo ejus corpus primum intra ovum discernatur et quomodo tunc se habeat III, 106, 43 ss.; III, 107, 1 s.; gallinæ post tres dies totidemque noctes primum intra

ovum apparet III, 108, 36 s.; post decimum diem totus manifestus est omnesque ejus partes III, 107, 6 s.; intra ovum circumdatur membrana quæ eum ab utroque humore (vesiculæ umbilicalis et chorii) separat III, 107, 32 s., 37 s., 41 s.; ejus principium ex albumine petitur III, 107, 4 s.; ejus alimentum vero e luteo III, 107, 5 s., cf. III, 108, 1 ss., 7 ss., III, 375, 52 ss., cf. 7 s., v. *Albumen*, *Vitellus*, *Ova avium*; qua ratione differat apud aves temporis spatium quo perficitur III, 106, 15 ss.; circa decimum diem dormit III, 108, 13 s.; quando excrementum emittere incipiat III, 108, 4 ss.; circa vicesimum diem expergescit et respicit III, 108, 14; circa vicesimum diem aperto ovo vocem emittit seseque movet et plumis vestitus est III, 107, 42 ss., cf. III, 108, 15; eodem tempore totius secundaria membrana exteriori continetur III, 107, 49 s.; aquilæ ad edendum prompti III, 189, 27; eorum in gratiam pastus reliquias reponit aquila, idque quare III, 183, 31 ss.; eos non solum e nido, sed etiam e tota regione abigit aquila, idque quando et quare III, 188, 38 ss.; III, 189, 21 ss.; ab aquila ejectos excipit et educat ossifraga III, 189, 20 s., 30, cf. *Aquila*; unica aquila quæ esse alat et educit lopitaria est III, 188, 3; eos solum intueri cogit aquila marina III, 188, 33; his volando victum parare nequeunt aves graves III, 179, 45 s.; ideoque eos simulac excluserint, ejiciunt eadem III, 179, 44 s.; quomodo eos edere doceant columbæ III, 178, 50 ss.; eos antequam e nido ejiciat, init columbus III, 179, 1 s.; his eandem operam impendunt ac gallinæ, his mortuis, galli nonnulli III, 206, 33 ss.; semper eidem primo cibum dant hirundines, idque quare III, 178, 39 s.; eos stercus e nido ejicere docent hirundines idque quare III, 178, 39 s.; quomodo eos servare conetur perdix, ubi ejus nidum detexerit venator III, 179, 50 ss., cf. III, 180, 13 ss.; cornicis devorant presbys et mustela III, 173, 15 ss.; eos ejicit ægithus, auditio asino rudiente III, 173, 33 s.; merula et ululæ et chlorionis infesta est crex III, 173, 47; vulturis nemo vidisse dicitur, idque quare III, 182, 1, 7 s.

ulli piscium; eos custodit glanis mas, idque quomodo et quamdiu III, 191, 33 ss.

ulli (quadrupedum); intra ventrem facilius perficiuntur masculini quam feminini III, 127, 40, v. *Fœtus*; primis temporibus postquam nati sunt, fere semper dormire solent III, 415, 17 ss.; inprimis tamen animalium imperfectorum III, 415, 8; idque quia et intra uterum dormientes perstabant III, 415, 9 s., 34 s.; item quia apud eos pondus partibus superioribus incumbit III, 415, 28 s.; immo reliquis adhuc magis dormiunt infantes recens nati, idque quare III, 415, 49 ss.; eos sub ventre portare vix potuissent quadrupedes feminæ mammæ præbituræ, si crura contrario modo flecterent ac nunc III, 314, 32 s.; quæ unicum pariunt, e. g. elephas, duas tantum mammæ habent III, 292, 10; unicum pariunt equus, asinus et camelus III, 292, 28 s.; interdum duobus plures parit læna III, 292, 5, v. *Catuli*.

illi equini; altitudine equis parum aut nequaquam minores sunt III, 289, 36 s., cf. III, 22, 15 s.; eorum fronti innascitur collo hippomanes vocant III, 121, 45, 53; III, 128, 26 s.; III, 167, 32 s.; ante eos equæ pulium emittunt III, 167, 36 s.; cur frequentius decumbant quam equi seniores IV, 325, 4 ss.; facile os posteriori pede scalpunt IV, 317, 4 s.; suos invicem educant equæ quæ simul pascuntur III, 176, 4 s.; sæpe subductos a matre lactis inopia necant equæ steriles II, 174, 7 ss.

Pulmenta (ἐθήματα); quare dura et terrena evadant III, 239, 23 s.

Pulmo (πνεύμων); supra eum situm est cor III, 15, 15; apud pleraque animalia longe ab eo distat cor et supra eum situm est III, 263, 26 ss.; ei suppositum est septum transversum III, 16, 17 s.; quamnam et quomodo a magna vena ad eum tendant venæ III, 41, 2 ss.; quamnam ad eum perveniat vena secundum Syennesis Cyprium III, 38, 28; quamnam secundum Polybum III, 39, 51; quamnam ab eo proficiscantur secundum eundem III, 40, 2 s.; corde major est III, 317, 54; nihilo minus post in fœtu apparet III, 348, 1; constat eum non simul fieri cum oculo et corde et jecore III, 347, 46 ss.; ejus figura non longe a folle distat III, 550, 32 s.; eodem loco quo cor situs est, idque ambit III, 257, 33; bipartitus esse solet apud omnia eo prædita III, 14, 23 s.; simplex esse videtur III, 264, 5 s.; apud vivipara non æque manifesta est ejus distinctio, minime apud hominem III, 14, 25 s.; in nonnullis viviparis multipartitus est III, 14, 27; quomodo se habeat apud hominem III, 14, 26 ss.; quomodo apud ovipara III, 14, 28; III, 31, 34 s.; quomodo contextæ sint ejus partes cavæ III, 14, 36 ss.; quæ eum habent, etiam arteriam habent III, 14, 11 s.; in eum tendit arteria apud omnia animalia III, 31, 40 s.; quomodo ei inseratur arteria III, 14, 21 ss.; quomodo apud ovipara III, 14, 31 ss.; connexus est cum vena magna et aorta III, 11, 33 s.; inflata ejus arteria, in cavas ejus partes penetrat spiritus III, 14, 34 ss.; omnium viscerum maximam sanguinis copiam continet apud animalia quæ vivum animal edunt et intra se et foras III, 15, 48 ss., cf. III, 41, 13 ss.; III, 547, 25 s.; exsanguis (?) est III, 263, 52; igitur totus spongiosus est III, 15, 51; fungosus et fistulis plenus est III, 547, 24 s.; singulis ejus fistulis adjacent venæ III, 550, 50; igitur totus sanguine repletus esse videtur III, 550, 50 s.; in ejus fistulas quasi in convales introrumpit aer III, 550, 48 s.; perperam a nonnullis vacuus esse creditur III, 16, 1; idque quia ex animalibus exemptum inspiciebant III, 16, 1 ss.; ejus sanguis venis continetur III, 16, 5; ei intus similis est aphyrias III, 90, 32 ss.; in eum perforantur omnes cordis sinus, etiam non in omnibus manifestum sit III, 15, 35 ss.; III, 40, 43 s.; in eum tendunt meatus a corde profecti III, 15, 39 s.; quomodo in eum distribuantur hi meatus III, 15, 40 ss.; quomodo meatus a magna vena profecti III, 15, 51 s., cf. III, 41, 7 ss.; quomodo ope meatuum a corde prosectorum ab eo in cor penetret aer III, 15, 43 ss.; ejus causa sit respiratio III, 257, 34; respirations instrumentum est III, 263, 19, 51 s.; ejus nomen a græco spiritus nomine derivandum esse videtur III, 544, 27 ss.; refrigerationis gratia exstat quæ spiritu fit III, 544, 26 s.; quæ eum habent animalia branchiis carent omnia III, 544, 25 s., 33 s.; ad eum tendunt guttur et arteria III, 257, 39 s.; ejus gratia exstat guttur III, 456, 6; ab eo ad ventriculum non tendit meatus III, 256, 41 s.; fieri nequit ut statim os insequatur, idque quare III, 256, 19 ss.; eo prædita animalia omnia collum habent III, 288, 36 s.; juxta eum descendit gula apud quadrupedes ruminantes III, 32, 5 s.; quæ eo carent animalia etiam collo carent III, 256, 11 s.; animalia eo prædita, si simul cutem pilosam habent, et ligulam habent III, 257, 2 s.; in hunc dilabitur cibus, ubi eum adaumentes respiramus III, 544, 49 ss.; quomodo ejus ope fiat refrigeratio, postea dicitur III, 544, 44 ss.; III, 546, 1 ss.; quæ eo carent, aut exsanguem habent, rarius refrigerio indigent III, 543, 51 ss.; exponitur causa cur animalia eo prædita aerem recipiant III, 547, 22 s.;

idque maxime quæ sanguineum habent III, 547, 23, 33 ss.; articulator antequam respirent animalia III, 360, 3 s.; eum movent animalia respirantia III, 543, 14 s.; attollitur si quis compresso ore suffocet ea III, 543, 19 s.; exponitur causa cur moveatur, eoque assurgente et residente fiat inspiratio ac expiratio III, 549, 34 ss.; cordi debet motus principium III, 263, 19; quia amplius ac fungosus est, spiritui auditum patefacit III, 263, 19 ss.; quum attollitur, influit spiritus, quum subsidit, effluit rursus III, 263, 21 ss.; eodem modo quo ille moventur branchiæ III, 551, 3 s.; sine motu ab eo profecto loqui non licet III, 269, 27; probatur non cordis saltui inservire III, 263, 22 ss.; calidus est IV, 283, 27; ejus calore bibendi cupiditas oritur IV, 257, 8 s.; cum eo commune aliquid habent loca circa cerebrum IV, 280, 5; IV, 300, 9 s.; eidem foramini impositus est cum auditu et arteria aspera IV, 278, 42 s.; locus circa eum nonnunquam resolvitur III, 662, 28; cur suffillationes tollat IV, 159, 28 ss.

Pulmo (ejus affectiones): ejus ulcera cur curari nequeant IV, 292, 12 ss.; ejus fistula corrosa rursus generari nequit, nisi a natura e semine IV, 292, 20 ss.; ubi ad eum pervenit angina, moriuntur sues III, 165, 32 s.; putridus est boum quos struma necavit III, 166, 35; ubi ad eum pervenerit malleus, moriuntur asini III, 167, 51; sæpe apud victimas variis affectibus afflicti inventitur III, 260, 49 ss.; maxime ejus pars arteriæ vicina III, 260, 53 s.; idque quare III, 261, 1 s.; in febribus caloris morborum excessu induratur III, 549, 12 ss.; in quibus morbis tuberculis, vel residuis vel caloris morborum excessu induratur, frequens fit respiratio III, 549, 11 ss.; ubi eum propter morbum vel senectutem non amplius movere possunt, moriuntur animalia respirantia III, 548, 19 ss., 48 ss.; III, 549, 1, 15 s.; si felle redundante adspersgat, teste Anaxagora, oritur morbus acutus III, 275, 7; in ejus affectus auris morbi transferuntur IV, 300, 11 s.; parvus et densus et durus, neque recipere aerem multum intra se neque emittere rursus potest, neque percussionem validam spiritus facere, idque quare III, 655, 33 ss.; si magnus, mollis et validus est multum aerem recipit et emittit III, 656, 8 ss.; quando humiditate plenus fuerit distrahitur spiritus et humidus crassusque fit III, 656, 44 ss.

Pulmo (quænam cum habeant et animalium circa eum differentia): eum habent animalia nobiliora, idque quare III, 546, 4 ss.; multum ad substantiam confert cum hominis, tum reliquorum animalium eo prædicatorum III, 546, 1 ss.; eum habent quædam animalia, alia quod ei pro portione respondet III, 227, 48 ss.; quænam sit causa necessaria ac movens, cur alia animalia eum habeant, alia vero eo careant III, 546, 17 ss.; eo prædita animalia peculiare genus constituunt, etiam si communi nomine careant III, 263, 52 ss.; eo prædita terrestria animalia respirant omnia III, 2, 41; eo prædita animalia respirant III, 537, 8 ss.; III, 546, 3 s.; III, 547, 42 ss.; quæ fungosum habent minus respiratione indigent III, 537, 10 ss.; quæ vero sanguineum magis III, 537, 21 s.; quæ fungosum habent diu sub aqua manere possunt III, 537, 11 s.; eum habent omnia animalia respirantia, sed humano dissimilem, nec eodem loco situm III, 29, 46 ss.; eum non omnia sanguine prædita habent III, 30, 6 s.; eum exceptis piscibus habent omnia animalia sanguine prædita III, 274, 25 s.; eo prædita animalia etiam nares habent, idque quare III, 248, 43 ss.; eo prædita animalia nonnisi inspirantia olfacere possunt III, 486, 38 ss.; eo prædita animalia calidiora sunt quam quæ eo

carent III, 346, 9, 14; eorum quæ eum habent calidiora sunt quibus sanguineus et mollis, non exsanguis et spongiosus vel rigidus est III, 346, 10 ss.; igitur (apud animalia) caloris naturalis terminus est III, 346, 7 s.; quænam animalia eo prædita sint III, 544, 5 s.; quænam sanguineum habeant, quænam fungosum III, 544, 10 s.; quibus animalibus sanguineus est, ea omnes renes habent III, 266, 37 ss.; item humidum lienum habent, idque quare III, 265, 33 ss.; item vesica carent III, 266, 8 s., cf. III, 265, 50 ss.; item siliolæ sunt omnium animalium maxime, idque quare III, 265, 52 ss.; item non solum solido alimento, sed etiam sat magna copia humidum opus habent III, 266, 2 s.; inde plus excrementi (humidi) gignunt quam ventriculus concoquere aut cum excremento ejicere possit III, 266, 3 ss.; quæ sanguineum non habent, eorum alia, quæ spongiosus est parum bibunt III, 266, 9 s., cf. III, 162, 51; III, 274, 5 s.; alia humorem non potius, sed cibi gratia adsumunt, idque quænam III, 266, 10 s.; alia pennata aut squamosa aut squarrosa sunt III, 266, 12; calidissimum habent pedestria animalia III, 434, 6 s.; ejus regio apud hominem calidissima est alque sanguine refertissima III, 239, 29 s.; quæ maxime sanguineum et calidum habent animalia, magnissime majora sunt III, 546, 9 s.; præcipue apud animalia quæ sanguineum habent, frigidus est inspiratus, calidus vero expiratus III, 550, 46 ss.; eum habent animalia pedestria III, 263, 1 s., cf. III, 274, 2; immo omnia quæ respirant III, 263, 10; III, 265, 10; viviporum magnus et sanguine plenus est, idque quare III, 263, 31 s.; eum habent aves et quadrupedes oviparæ III, 72, 35; III, 321, 38 s.; III, 346, 13 ss.; oviparum qualis III, 263, 32 ss., cf. III, 265, 30; apud ovipara adeo diremptus est, ut duos habere videantur pulmones III, 264, 17 s.; fungosum habent quadrupedes oviparæ III, 537, 13; spongiosus est oviparis et qui parum sanguinis habent III, 152, 31; apud quadrupedes oviparas parum sanguinis et humoris continet III, 543, 29; ideoque multum attolli potest III, 543, 28 s., cf. *Quadrupedes oviparæ*; carnosum et sanguineum bubuloque similem habent testudines marinæ III, 266, 17 s.; terrestres vero majorem partem pro corporis magnitudine III, 266, 19; chameleonis qualis III, 26, 31 ss.; eum habent animalia squarrosa, ideoque et collum III, 296, 39 s.; eum habent serpentes III, 274, 2; serpentum qualis III, 33, 26 s.; apud serpentes cor insequitur ac procul ab eo appensus est *ibid.*; eum habent cete fistula prædita III, 114, 14; III, 147, 49 s.; III, 545, 22 s., 26; item dolphin III, 30, 35 s.; III, 72, 32; apud balenam delphinisæ calore sanguineo plenus est III, 303, 16 s.; quare eum habeant hæc animalia III, 303, 13 ss.; quia non habent etiam fistulam habent III, 303, 4.

Pulmo (quænam eo careant): eo carent pisces et omnia animalia branchiis prædita III, 30, 7 s.; eo carent pisces et testacea III, 538, 13; eo carent pisces III, 256, 12 s.; III, 72, 32 s.; III, 263, 6 s.; III, 274, 1, 25 s.; eo carent pisces, idque quare III, 547, 43 s.; eo caret cordylus III, 147, 19; quæ eo carent vocem non emittunt III, 71, 44; quæ eo carent, eorum pulmo respirat III, 537, 23 s.; eo carentia si cor habent, branchiarum ope sese refrigerant III, 547, 44 ss.

Pulmonis fistula; v. *Fistula pulmonis*.

Pulmones marini (et καλοῦσιν οὖν πνεύμονες): sparte nascuntur III, 89, 19 s.; liberi vivunt III, 281, 36 ss.; sensu omnino carent III, 281, 28; igitur tanquam plantæ liberæ vivunt III, 281, 28 s.; item parum a spongiosis differunt III, 281, 25 ss.

pulsio (ῥωσις); quidnam II, 335, 51; III, 620, 45 s.; species lationis II, 335, 16; ejus species impulsio et depulsio et jactus II, 335, 18 ss.; item exspiratio et spulio II, 335, 33; alterum motuum munus est III, 525, 4 s.; alterum motuum secundum locum principium est III, 05, 3 s.; III, 473, 19 s.; fieri nequit, nisi aliquid sit immobile extra pellentem III, 518, 25 ss.; finitam producere non potest potentia infinita II, 364, 52.

pulsum (ῥωσµαρον); vires qua pellitur æquales sunt viribus qua pellens pellit III, 519, 18 s.

pulsus (σπύσις); quidnam III, 550, 25; eandem naturam habere videtur ac saltus et respiratio, etiamsi non habeat III, 549, 39 ss.; eum perpetuo ac sine intermissione facit cor III, 550, 1 ss.; similis est pulsui qui in tuberculis fit III, 550, 3 s.; pendet a tumefactione quam in humore ex alimento accedente efficit calor III, 550, 11 ss.; hinc etiam semper fit III, 550, 14; vehementior est apud juniores quam apud senes, idque quare III, 550, 18 ss.; ejus causa est spiritus natus III, 418, 41 s.; III, 665, 41 ss.; eorum in corpore causa spiritus intercepti vis III, 593, 6 ss.; cordi maxime et primitus inest III, 665, 45 ss.; nihil cum respiratione commune habet, idque quare III, 665, 48 ss.; inæqualis quando fiat III, 666, 2 s.

pulsus (arteriarum); motus spiritus vel sensui manifestus III, 665, 29 s.; ejus et respirationis motus prius adsunt III, 666, 11 s.; an numero idem et æqualis sit III, 666, 4 ss.; cur parvum habeant phrenitici, magnum vero lethargici IV, 297, 38 ss.

pulsus tuberculorum; v. *Tubercula*.

ulvera; iis conspergitur scrotum inflammatum juveniorum castratorum III, 208, 31 s.

ulveratio; quænam ea aves gaudent III, 207, 39 ss.

ulvis; acri innatæ propter parvitatem II, 431, 22; eo opus est nonnullis ut bonum habitum assequantur II, 401, 42; per eum genibus innisi in palaestris progrediuntur, idque quomodo III, 310, 42 ss.; eum excitant et taurus et bonus III, 204, 50 s.

ulydamas; ne ei probro verteret ignaviam, cum Achille pugnam inuit Hector II, 210, 48; II, 146, 26.

umex (αἰσχυρὰ); ubi secatur nonnulli inhorrescunt IV, 153, 15; IV, 286, 6; cur oculus eum non transpiciat IV, 241, 43; ei similis lapis in Tmolio monte nascitur IV, 107, 10 ss.; ejus loco qui per inscitiam lapide ferit, invite agit II, 26, 3.

umiliones (αὐλώδη); quinam III, 289, 23 ss.; quare fiant homines IV, 162, 29 ss.; somnolenti sunt, idque quare III, 505, 21 ss.; nec memoria valent nec reminiscentes recto tramite meare valent, idque quare III, 289, 19 ss.; reliquis adultis intellectu inferiores sunt III, 289, 47 ss.; idque quia eorum animæ principum corpulentum est et difficulter movetur III, 289, 50 s.; eas accensenda sunt omnia animalia, si cum homini comparantur III, 289, 22 s.; eorum speciem referunt quadrupedes III, 293, 54; item multifida et cornibus carentia, etiamsi minus quam solidungula et bisculca III, 289, 40 s.; item aves piscesque et in universum omnia sanguine prædita III, 289, 43 ss.; III 300, 18 s.; iis accensendi sunt infantes omnes usque ad ætatem satis provecum III, 289, 32; III, 312, 44; III, 490, 3 s.; iis similiores sunt mares quam feminae III, 531, 3 s.

utrum (στυψή) (aliorum de eo opiniones); id quidam inquam elementum considerant II, 518, 49 s.; id magis quam corpus substantiam esse asserunt nonnulli II, 539, 3 s.; ex iis necessario composita esse corpora perhibent atomorum assertores, si corpora ex una parte divisibilia sint II, 435, 35. cf. 48; si se in-

vicem tangant et simul sint, iniquant atomorum assertores, totum majus non efficiunt II, 435, 39; simul in omni dividi non posse corpus, iniquant atomorum assertores II, 436, 24; nonnullis numerorum idealium assertoribus non unum, sed quale unum esse videtur II, 625, 25; secundum Platonem eodem modo se habet ad lineam quo hæc ad planum II, 412, 39, cf. II, 411, 22, 44 s.; II, 412, 35; ea oppugnabat Plato, ea lineæ principia appellans, idque quare II, 484, 26 s.; id motu suo lineam facere ferunt III, 440, 25 s.; eorum naturam non habent stellæ, inquit Protagoras II, 492, 39 s.

Punctum (definitio etc.); ejus definitio, 185, 54; magnitudinum termini sunt II, 636, 22; iis prædita sunt corpora naturalia II, 262, 31; lineæ terminus, 239, 23; II, 633, 14; idque unus IV, 53, 10 s.; linearum terminus communis, 7, 11; per se competit lineæ, 125, 11, 48; simpliciter notius lineæ, 239, 7; ejus definitio per posteriora fit, 239, 21; idem in lineæ quod monas in numero, 185, 50; est monas positionem habens III, 440, 27; non idem est quod monas, etiamsi res separata esset uli dicunt II, 312, 20; II, 600, 44; præter quælibet erunt aliæ monades, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ exsint II, 612, 32 ss.; probatur quintuplicia esse debere, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ exsint II, 612, 6 ss.; per se a lineæ avelli nequit, per accidens vero potest IV, 52, 20 s.; eorum quæ in lineæ insunt minimum non est IV, 52, 40, 42, 54 s.; fieri potest ut per se exsint IV, 53, 7 s.; non est articulus individuus IV, 53, 9 s.; unumquodque lineæ rectæ potentia medium, non vero actu, nisi divisio fiat II, 359, 17 ss., cf. II, 360, 7 s.; iis terminatur corpus, nec sine iis esse potest, ea vero sine hoc II, 498, 15 ss.; igitur magis quam corpora et lineæ substantiæ esse videntur II, 498, 14 s., 25 s.; at sensibilibus inesse nequeunt II, 498, 27 s.; igitur non perspicitur quorumnam corporum substantiæ esse possint II, 498, 26 s.; aut terminus aut divisio corpora est, idque in longitudinem II, 498, 29 s.; II, 499, 5 s.; corpori tanquam determinatum quid inest II, 498, 36; modo unum est, ubi corpora se invicem tangunt, modo duo ubi dividimus II, 498, 46 ss.; nihilo minus non interit aut gignitur II, 498, 44 s.; II, 499, 1 s.; substantia non videtur esse II, 499, 3 ss.; II, 587, 1 s.; non perspicitur e quibusnam gigneretur II, 498, 52; ei non similis est substantia II, 561, 18; linearum divisionum et termini sunt II, 537, 3, 7 s.; generari nequeunt II, 587, 7; si sit, sine ortu et interitu est et non est II, 562, 17; in aliis sunt, nec separabilia esse possunt II, 587, 4 s.; eadem ratione exstant qua lineæ, utpote earum termini II, 484, 28 ss.; quaeritur an substantiæ sint necne II, 489, 52; II, 498, 2; item utrum a sensibilibus separata sint, an iis insint II, 489, 54, cf. II, 492, 40 ss.; ex iis nihil consistere posse videmus II, 613, 19; igitur substantia materialis esse nequeunt II, 613, 20; fieri posset ut nil præter ea esset, si corpus e planis compositum sit II, 412, 41 s.; ultima materiei sunt II, 441, 47; igitur ex iis constare nequit corporis materies II, 441, 45, cf. 31; corpore notione priora sunt II, 613, 21; unumquodque e distantia et puncti idea compositum esse nequit II, 626, 6 s.; probatur non e parte distantia deduci posse II, 626, 10 s.; nec ea est e qua res geometricæ deducuntur II, 626, 7; continet et terminat longitudinem II, 301, 51; ex iis non consistit longitudo IV, 52, 44 s.; aliud longitudinis initium, aliud finis est II, 301, 52, 54; II, 302, 3; ubi sic tanquam duo sumitur, necessario consistere debet II, 301, 53; II, 302, 5 s.; non idem et

unum cogitatione est II, 304, 43 s.; ubi dividimus, aliud est, quatenus unum vero, idem quaquaversus II, 304, 44; id quo modo et reliquas privationes contrario quodam modo cogitat intellectus III, 469, 23 ss.; indivisibile est, 163, 28, 29; II, 317, 38; II, 412, 1, 5; II, 498, 50; II, 620, 38; igitur in duo dividi nequit II, 498, 51; quaquaversum indivisibile est, sed positione præditum II, 520, 23 s., 28 ss.; situm habet, 148, 29; 151, 20; nec finitum, nec infinitum est II, 276, 41; nec coherens nec deinceps sunt II, 436, 30, 38, 40, 45; igitur uno plura sunt II, 436, 37; deinceps esse non possunt II, 318, 2; se invicem tangunt II, 312, 22; II, 600, 5; inter ea aliquid intermedium esse potest II, 312, 23; II, 600, 6; iis semper interposita est linea II, 318, 5; iis quod interjectum linea est, quæ in infinitas partes dividi potest II, 326, 39; inter duo sive nullum intermedium sive linea erit IV, 50, 25 s.; non tanquam partes considerata sunt III, 437, 42 s.; infinita sunt III, 437, 43 s.; III, 440, 50 s.; lineæ partes non sunt II, 302, 8, cf. II, 332, 8, 10, 18; eodem redit an ex iis lineas, an plana ex lineis componas II, 411, 22; eorum extrema neque unum, neque simul esse possunt II, 317, 38, 40; ex iis fieri nequit linea II, 317, 37; II, 318, 4; II, 497, 46 s.; IV, 51, 49; IV, 52, 13 s.; inter id et lineam nulla est ratio, nisi si e punctis constet linea II, 295, 40; in ea dividi nequeunt lineæ III, 440, 53 s.; nullo modo auctum majus efficit II, 497, 41; etiamsi omnia componantur, nullam efficient magnitudinem II, 435, 42 s.; IV, 51, 15; igitur ex iis compositum esse nequit corpus II, 435, 48, cf. 35; II, 436, 6, 19, 35; si ex iis compositum sit corpus, non erit quantitas II, 435, 38 s.; si ex iis compositum sit corpus, sive moveantur, sive immobilia sint, nunquam erunt II, 435, 49 s.; eorum dyas nihil aliud est quam duo puncta II, 630, 38; uno tanquam duobus utitur qui continuum in duo dimidia dividit II, 360, 34 s.; si dividi nequeat, nec planum, nec corpus dividi poterunt II, 611, 47 ss.; quatenus modo unum, modo duo est, divisibile est III, 464, 36 s.; ei comparatur sensus communis III, 464, 36 ss.; ejus locus non exstat II, 291, 34; inter id et puncti locum nullum est discrimen II, 286, 3; nec duo nec infinita in eodem loco esse possunt III, 440, 46 s.; quæ se invicem tangunt eundem occupant locum IV, 51, 30 s.; duo in eodem loco erunt, si anima numerus sit punctorum idque aliorum quam ipsius corporis puncta III, 441, 6 ss., cf. III, 440, 43 ss.; ejus nec generatio exstat, nec motus II, 120, 10; moveri non posse probatur II, 332, 12 ss.; potest esse id quod eo ipso momento fertur II, 301, 24; id eodem modo sequitur latum quo motus magnitudinem II, 301, 21, cf. 50; id sequitur latum, quomodo magnitudinem motus et motum tempus II, 301, 21; unum si ex eodem ad idem iterum atque iterum movetur, motus non necessario specie unus est II, 312, 45 s.; in immobilibus etiam invenitur IV, 53, 16; in tempore nullo nisi quo totus motus peragitur id quod continenter fertur ab ullo recessisse dici potest nisi ab initio II, 359, 21 ss., 25 s., 35, cf. 45 ss.; nec in ullo esse vel ad ullum pervenisse nisi ad finem II, 359, 21 ss., 25 s., 36; potest vero dici in momento in eo esse II, 359, 24 s., cf. 49 s.; eodem modo quo illud se habet momentum temporis II, 412, 44; quatenus a momento differat II, 302, 1; II, 304, 40 s.; cum præterito comparatur, 163, 28 s.; inane non est II, 293, 21; si grave et leve est, etiam densum et rarum erit II, 412, 4; grave esse non posse probatur II, 411, 44, 46 s.; II, 412, 9, 30 s.; circa ea versatur mathematica II, 613, 52; quidnam iis proprium sit considerat geo-

metria, 130, 39; quatenus ea consideret mathematicus II, 282, 31, 39; id qui videre potest et majorem rerum sensum habebit II, 385, 41 s.

Punctum a quo recurrere incipit id quod fertur; actus finis et principium est II, 360, 8.

Punctum divisionis motus; semper rei quæ movetur ultimæ parti tribuendum est, etiamsi tempore simul prius et posterius sit II, 360, 53 ss.

Punctum monadicum; nullam aliam differentiam habere potest quam positionem III, 440, 42 s.

Punctum temporis; nulla causa est cur alio potius quam alio fieret aut interiret quod antea per infinitum tempus aut non erat aut erat II, 388, 15 ss.

Punctum ultimum; ei nihil coherens vel deinceps est II, 361, 28.

Punctura (στίγμη); res adventitia est III, 329, 47; aliquis id in brachio habentis nequos id eodem loco atque quatenus retulit III, 141, 31 ss.; olim Chalcedone quæ quam in brachio habebat pater aliquam effigiem retulit filius III, 329, 49 ss.

Punica malus (ῥόδα); cur fructu careat quum flores habeat IV, 214, 34 ss.; ejus fructus eundem colorem atque flores habent III, 650, 31; III, 653, 53 s.; quæ fructus primum albi sunt, deinde violacei vel purpurei fiunt III, 650, 10 ss., cf. 18; ejus folia et fructus primum punicea deinde herbacea et postea rursus punicea fiunt III, 653, 54 s.; III, 654, 2 s.; ejus fructus acidi stercore suillo dulces fiunt IV, 28, 43; IV, 28, 27 ss.; per culturam meliores redduntur IV, 28, 43; sæpe e semine meliores fiunt IV, 28, 10; in olis impositæ, amplæ redduntur, sed fungosæ IV, 215, 46; mala punica vinosa appellata IV, 212, 49; earum sacculus potabilis IV, 26, 47; ex humore et grano compositæ sunt IV, 27.

Puniceum (πορφυρεόν); color est inter album et nigrum intermedius II, 581, 34; III, 483, 50 s.; III, 644, 21; temperatione fit III, 600, 35; fit nigro et umbræ colore lumine mixto III, 654, 23, 43 s.; maxime clarescere videtur ex igneo et albo obtenta commixtis III, 558, 2 s.; hinc inprimis hunc colorem giganti lat debilius per densius aliquid translucens aut aer reflexionem passus III, 557, 51 ss.; solus eorum colorum quos in nigro facit album noctu apparet III, 558, 15 s.; in iride cernitur III, 600, 31, 37; apparet per nigrum aut in nigro quod splendidum est III, 603, 23 s.; nigrum generatione præcedit III, 649, 52; longius a nigro remotum est quam purpureum III, 504, 1 s.; eum omnia nigra incensa faciunt III, 644, 26; cernitur in flamma et in incensis carbonibus III, 644, 27 s.; multas differentias præbet III, 645, 41 s.; quæa horridum est et coruscans in flammeum colorem mutatur III, 644, 44 s.; ad suavissimos pertinet colores III, 480, 50 s.

Punitio; medicationi comparatur II, 194, 31; per cuticularia fit II, 194, 32; item per iuncta et tricia II, 194, 33, cf. *Pana*.

Pupilla (ὀφθαλμός); quidnam III, 9, 4 s.; intra nigrum oculi continetur III, 68, 46; eam habent ocellaris oculi, sed minorem quam animalia quorum oculi conspiciuntur sunt III, 68, 45 ss.; sevo circumdatur apud omnia animalia eam habentia, dummodo non duris sicut oculis III, 51, 25 ss.; cutis eam circumdant tenuis et idque bene visendi gratia III, 245, 38 s.; visus instrumentum est III, 240, 10; si ei pellucidum adiumentum esset tanquam visus instrumentum, eodem modo se haberet hoc instrumentum ac tactus III, 240, 10 ss.; membrana ei obducta aliquid ad visum adiumentum vel hebetudinem confert III, 417, 20 ss.; debet esse

translucida esse hæc membrana III, 417, 21; ideoque tenuis et æqualis et alba III, 417, 21 s.; quare tenuis esse debeat. Membrana ei obducta III, 417, 22 s.; quare æqualis III, 417, 23 ss.; quare alba III, 417, 27 s.; membrana ei obducta apud senes corrugatur ac crassescit III, 417, 26 s.; a membrana eam obtegente tenuitate et puritate partim pendet visus acumen quo rerum visibilibus discrimen bene distinguimus III, 418, 3 s., 5 s., cf. 36 s.; III, 419, 3 s.; ubi ei incumbens membrana ægrotat, cessat visus III, 455, 14 s.; aquæ sensorium est III, 461, 46 s.; argumenta quæ probare videntur eam aqueam esse III, 478, 38 ss.; III, 479, 4 ss., cf. 19 s.; ab aere afficitur, ipsa vero afficit sensum communem III, 470, 1 s.; resecatur, ubi vulnera temporibus inflicto occæcantur saucii III, 479, 15 s.; igitur laterum comparatur III, 479, 14 s.; quamobrem nigra videatur quum alba sit tunica cornea (in *Cassii Probl.* XXVII) IV, 332, 45 ss.

Pupilli (ὀφθαλμοί); eorum res curare magistratus jubet Hippodamus Milesius, 508, 46.

Puppis (πρύμνα); quamobrem in ea collocetur gubernaculum IV, 60, 1 s.; mirari non licet quod sonum non excitat II, 399, 52; justo majorem, etiamsi pulchritudine excellat tolerare nequit navium fabricator, 536, 32.

Purgati; qui rito sunt interdum interimuntur, idque quare IV, 313, 28 s.

Purgatio (κάθαρσις); ejus genera fr. 110, a; sanitatis causa est II, 264, 24; II, 515, 15; per inferiora quamobrem sanis et senibus non conferat IV, 313, 31 ss.; cur sumpto medicamento, si habes numerare valeant signum sit eam factam esse IV, 310, 46 ss.; sit per veratrum IV, 311, 15; cur validiorem faciant medicamentorum jura IV, 314, 34 ss.; ejus species sunt nix, grando et imber IV, 244, 19 ss.

Purgatio menstrua; v. *Menstrua purgatio*.

Purgatio nimia; nimia excrementi secessio est III, 372, 33 s.; ei obnoxia sunt et plantæ et aves III, 372, 32 s., cf. 24 ss.; causa est cur procreta ætate sterilis sit læena III, 372, 34 ss.; cur non fiat, si atra bilis aut magna copia pituitæ excernatur, fiat vero ubi multo minor copia flavæ bilis ablata fuerit IV, 311, 26 ss.; cur ab æque singultent ac ab immodica repletionem IV, 311, 42 ss.; cur nigri et glabri ei magis obnoxii sint quam albi et hirsuti IV, 311, 17 ss.; cur potius fiat si deorsum quam si sursum purgetur IV, 311, 4 ss.; IV, 313, 12 ss.

Purgatio post partum; quot dies plerumque duret, pro uti marem vel feminam pepererit mulier III, 137, 37 ss.; post eam abundanter fluere incipit lac III, 144, 19 s.; si anteverterit, difficilius a partus molestiis liberantur mulieres III, 143, 49 s.; quibus parca est nec diu perstat, validiores sunt et celerius concipiunt III, 144, 1 ss.; qualis eveniat canibus III, 124, 51 ss.; quando eveniat capris et ovibus III, 122, 39 s.; copiosior evenit equæ et asinæ et vaccæ quam capræ et ovi, sed non pro corporis magnitudine III, 122, 46 ss.; minima evenit equæ III, 122, 52.

Purgationes seminales (αἱ σπέρματικαὶ καθάρσεις); a septo transverso proficiscuntur, idque quare III, 367, 50 s.

Purgatio; ejus causa adhibetur musica, 632, 47; ubi requiritur in spectaculis, tibiam adhibent, 631, 38; quidnam sit, in iis quæ de *Poetica* tractant apertius declarabitur, 632, 48; eam sortiuntur divini furore perculti ubi in sacris carminibus ad cantilenas animum demulcentes perventum, 633, 10; iis etiam evenit, qui misericordia metue aut alio quodam af-

fectu perculti sunt, 633, 14; carmina quibus ejus inest, homines sine nocumento delectant, 633, 15; quarumnam perturbationum in tragœdia fiat, 461, 16 s.; ejus species fr. 110, a.

Purpuræ; marina animalia sunt III, 486, 49 s.; earum descriptio fr. 178, a; e limo et putredine nascuntur III, 87, 30 s.; nihilo minus vere in unum conveniunt ad favificandum III, 87, 27 s.; III, 88, 4; sed e favagine non gignuntur III, 87, 29 s.; capiuntur interdum purpurillas in se gerentes III, 87, 40 ss.; si ante partum capiuntur, in unum conveniunt storea locum ibique propter angustiam faciunt favaginem racemo similem III, 87, 43 ss.; vere capiuntur III, 88, 3 s.; sub caniculam aliquandiu latent III, 88, 4 ss.; III, 89, 7; quo tempore favificant, pessimum habent florem III, 88, 11 ss.; vere nascuntur III, 84, 3; eodem modo et eodem anni tempore quo illæ gignuntur buccina III, 88, 27 ss.; valde parum progrediuntur III, 192, 6 s.; os eodem modo situm habent quo hæmorrhoides et cetera turbinata, id est in interiori carne III, 65, 2 ss.; earum lingua digito major est III, 88, 33; sex annos vivunt III, 88, 36; earum ætas a vorticis intervallis computari potest III, 88, 36 ss.; anno primo perficiuntur III, 88, 53 s.; enumerantur earum genera III, 87, 46 ss.; quænam earum magnæ, quænam parvæ, *ibid.*; magnæ interdum minam pendunt III, 87, 51; quænam earum nigrum, quænam rubrum florem habeant III, 87, 49 ss.; nutriuntur pisciculis III, 148, 8; iisdemque inescantur III, 148, 9; turbinibus inescantur III, 251, 39; putridis inescantur, ideoque olfactum habent III, 71, 20; eminus accurate olfactu sentiunt alimenta quibus uti solent, etiamsi non respirant III, 486, 50 ss., cf. *Respiratione carentia*; unica testacea sunt quibus non prosit pluvia tempestas III, 165, 9; si ponantur loco quo in mare devehitur fluvius, eodem die intereunt III, 165, 10 s.; quot dies vivunt postquam captæ sunt III, 165, 11 s.; earum testæ innascuntur alga et muscus III, 165, 13 s.; eoque modo a se invicem aluntur III, 165, 13; quæ iis vescendi gratia adijciunt, solummodo ponderi augendo inserviunt III, 165, 14 ss.; in quam corporis earum parte inveniuntur flos et quomodo se habeat III, 88, 6 ss., 16 s., v. *Flos*; eas nonnulli fuco florem debere censent III, 116, 6 s.; parvas una cum testa tidunt, idque quare III, 88, 13 s.; majoribus vero testa sublata, florem exsecant III, 88, 14 s.; mortuæ florem evomunt III, 88, 19; igitur vivas tundere conantur III, 88, 18 s.; ideoque eas in nassis asservant, donec magnam copiam earum congregarint et otium nacti fuerint III, 88, 20 s.; antiqui iis capiendis nassam non adhibebant III, 88, 20 ss.; hodierni vero adhibent, idque quare III, 88, 22 ss.; escam inprimis emittunt gravidæ III, 88, 25; non gravidis difficulter avellitur esca III, 88, 25 s.; ex iis fit violaceus color III, 647, 24; earum venæ sanguinæ (in cortinam) demissæ primum caliginosæ fiunt et nigrae III, 651, 10 s.; pigmento vero satis decocto, colorem violaceum, floridum et splendidum assumunt III, 651, 11 s.

Purpuræ et buccina; testacea marina sunt III, 159, 30 s.; cum testa cohærent III, 64, 35 s.; turbinatis accensenda sunt III, 62, 3 ss.; III, 279, 7, 14; III, 306, 44; ideoque eodem modo se habent (quod ad partes internas attinet) quo cochleæ III, 279, 6 ss.; pars carnosæ eorum omnis intra testam latet excepto capite III, 62, 1 ss., cf. III, 65, 1; eodem modo quo reliqua turbinata disposita habent operculum inde ab ortu III, 88, 29 ss.; pascentur lingua sub operculo exserta III,

88, 31 ss.; quemadmodum asili et tabani firmissimam et robustissimam habent proboscidem III, 63, 9 ss.; III, 67, 28 s.; ea enim et concharum testas et suas perforant III, 63, 12 s.; III, 88, 34, cf. III, 251, 36 ss.; apud ea manifestum est in vortice testæ contineri ventriculum et gulam et particulas albas mammis similes (ovaria) III, 63, 19 s.; testaceis favificantibus accensenda sunt III, 389, 38 s.; semper habent ova ita dicta, sed modo majora, modo minora III, 392, 6 ss.; latitant III, 159, 30 s.; idque sub canaliculam per triginta dies III, 159, 36 s.

Purpura; ejus tinctura quomodo fiat III, 649, 19 ss.; in albis nigresce lanis alia apparet III, 605, 15 s.; juveni convenit, 387, 31; eam choregi munere apud comædos fungens more Megarensium ad chori introitum confert sordide insolens II, 43, 47.

Purpuræ flos; v. *Flos purpuræ*.

Purpuræ venditores; quomodo in libra fraudem faciant IV, 57, 47 ss.

Purpurarii; quomodo purpuræ florem præparent III, 651, 9; cur rufi sint IV, 289, 14 ss.

Purpureum (δουρῶν); inter album et nigrum medium tonet III, 483, 50 s.; propius est nigro quam puniceum III, 508, 46 s.; maxime elucere videtur ex igneo et albo obtentu commixtis III, 553, 2 s.; hinc inprimis hunc colorem gignunt lux debilior per densius aliquid translucens aut aer reflexionem passus III, 557, 51 ss.; temperatione non fit III, 600, 35; cur hunc colorem aerem circa ortum et occasum solis interdum assumere videamus III, 644, 32 s.; item mare quum fluctus sublati in ipso inflexu inumbrantur III, 644, 35 ss.; ad suavissimos pertinet colores III, 480, 50.

Purpurillæ (πορῦρία); quomodo gignantur III, 87, 36 s.; eas in sese habentes capiuntur purpuræ III, 87, 40 ss.

Purpurissum (ἀνδραχέλον); si qua ejus pars restat pictoribus, hæc ei similis quod absumpserunt III, 334, 49 s.

Purum; quidquid repperit, celerrime monstrat, et præcipue parvos motus III, 509, 25 s.; in eo facile conspicua sit macula quantalacunque III, 509, 29 s.; id ad fundum usque penetrant maculæ III, 509, 33; iis infusum est secundum Empedoclem III, 331, 52.

Pus (πύον); fit putrescente intra corpus sanguine III, 52, 29 s.; III, 412, 30, 33; igitur perperam ei comparavit lac Empedocles III, 412, 30 ss.; ex eo fit topus III, 52, 30 s.; quomodo nullum intra remanebit cicatrice inducta IV, 114, 20.

Pusillanimitas (μικρόφυλος); quis II, 148, 36 s.; II, 215, 40; magnanimo opponitur II, 215, 35; si parvo honore dignus esset, adhuc minori sese dignum haberet II, 215, 83 ss.; vituperandus est II, 215, 25; nemini insidias parabit, 585, 37; invidi esse solent, 361, 44; necesse est eum invidum esse, etiamsi non sint invidi signa IV, 4, 8 ss.; ejus signa physiognomonica IV, 6, 9 ss.; ut ejus exempla citantur Leucadius et Corinthius IV, 6, 11.

Pusillanimitas; quidnam, 330, 8, 10; II, 196, 9; II, 244, 7; animæ affectus est II, 195, 36; pertinet ad totam animam II, 246, 34 ss.; quænam ejus sequela II, 246, 43 s.; sequela illiberalitatis est II, 246, 33; quænam ejus signa pudorem incutiant, 336, 5.

Pustulæ (ἐκθήματα); iis similia evadunt acetabula idque quare III, 360, 9 ss.; excitantur morsu muris aranei III, 167, 19; rumpuntur si prægnans momorderit III, 167, 20.

Putamen (κάρυος); nonnullarum plantarum seminis principium ei adhæret III, 375, 14 ss.

Putei; cur eorum aquæ æstate inde a meridie calide fiant IV, 236, 33 ss.; majorem vaporis copiam Aquilonis quam Austrinis temporibus emittunt III, 565, 30 s.; in eorum luto sunt ascarides II, 94, 27 s.; hieme exsiccantur, æstate vero aqua replentur Pythopoli IV, 83, 14 ss.; cur domus in quibus sunt magis sonent IV, 175, 24 ss.; tollenones eorum quomodo fabricentur IV, 71, 37 ss.; qui in eos descenderunt, interdum stellas conspiciunt III, 417, 53 s.; quæritur cur non in eum se dejiciant qui de omni re omnia simul negari ac affirmari posse perhibent II, 507, 54.

Putidi odores (τὰ σαρπί); difficulter respirantur III, 435, 31; iis proportionem respondent amari sapes III, 485, 29 s.

Putredo; situs fere unica species est quæ alba sit, idque quare III, 423, 34 ss.; ad ejus genus æque pertinet canities ac situs III, 423, 44 s., cf. 34 s.; III, 428, 35 ss.

Putredo vini; sapor acidus est IV, 328, 7.

Putrefactio; quidnam III, 610, 35 ss.; communis affectus est cum proprii frigoris, tum alieni caloris III, 610, 40 ss.; omnis calore fit, sed non calore nativo III, 423, 27 s.; concoctioni contraria est III, 415, 32; colligamentum est III, 624, 5 ss.; ea res prius humidæ deinde siccae sunt III, 610, 27 s.; opposita est ortui simplicis III, 610, 21; finis est omnium quæ natura constant, exceptis iis quæ vi interiorum III, 610, 24 ss.; eam prohibent venti III, 424, 39; quæ ab ea proveniunt in nostro corpore, nostra non sunt IV, 138, 42; de quibusnam rebus dicatur III, 610, 32; cur ab ea res in utribus inclusæ vehementer inflatis immunes maneant IV, 227, 7 ss.; quamobrem ejus experti sit acetum IV, 328, 29 s.; in rebus quæ ejus maxime expertes esse videntur, ut in nive, gignantur animalia III, 95, 17 ss.; ei obnoxia sunt aqua et terra et omnia corpulenta III, 423, 29 ss.; ideoque et vapor terrenus III, 423, 30; ei omnia obnoxia sunt igne excepto III, 610, 33; ei obnoxia sunt quibus deficit anima, non quibus haudquaquam ingenta est IV, 330, 19 s.; ea minus celeriter afficitur quod movetur et fluat, idque quare III, 610, 54 s.; item quod multum est quod exiguum, idque quare III, 611, 3 ss.; item minus fit celeriter frigidis temporibus quam calidis III, 610, 46 s.; item quod congelatum est, idque quare III, 610, 49 s.; item quod fervet aut calet III, 610, 51 s.; celeriter ea afficitur mare per partes divisum, universum vero non, eodemque modo reliquæ aquæ III, 611, 7 ss.; ea non fiunt plantæ ac animalia sponte nascentia, sunt vero cum ea III, 339, 54 s.; III, 390, 5.

Putrefactum; concocti residuum est III, 390, 5.

Putrefactivum medicamentum; ex aspidæ fit III, 178, 27.

Putrescentia; sicciora sunt, idque quare III, 610, 42; ad extremum terra et limus sunt III, 610, 43.

Putrida; ea refugit apis III, 71, 14 s.; III, 156, 15 s.; iis incescatur purpura III, 71, 20; ex iis multa gignantur IV, 138, 33; in iis quare animalcula nascantur III, 611, 8 ss.; III, 624, 48 ss.

πύλινος; v. *Densatio*.

πυκνότης; v. *Densitas*.

πυκτική ἐπιστήμη; 15, 37.

Pygargus; v. *Albicula*.

Pygargus; aquilæ species III, 110, 2; III, 187, 39 s.; vocatur etiam linnicida III, 187, 41; quænam loca incolat III, 187, 40 s.; montes quoque et silvas add. idque quare III, 187, 42 s.; in pullos iracundus est III, 110, 2.

Pygmæi; revera exstant III, 156, 40; parva gens sunt cum ipsi, tum eorum equi III, 156, 40 s.; cavernas

incolunt III, 156, 42; paludes supra Ægyptum incolunt III, 156, 39; ibique eos aggredi feruntur grues *ibid.*; quare ita fiant IV, 162, 36, 42; eorum membra et magnitudo in utero mutilantur III, 370, 32 s.; igitur comparandi sunt ginnis et porculis cordis III, 370, 34.

Pylades Strophii filius; ejus epitaphium in Phocide fr. 316, a; Orestis amicus fr. 93, a.

Pylæmenes; ejus epitaphium Trojæ fr. 317, a.

Pylos; ibi sepultus est Nestor fr. 318, a; ejus epitaphium ibi exstat fr. 313, a.

Pyrrhæmes; ejus epitaphium Trojæ fr. 316, a.

Pyramidalis forma; spinarum IV, 39, 47; plantarum et arborum IV, 40, 1 s.

Pyramis; ex iis compositæ sunt omnes figuræ II, 417, 23; II, 418, 21; ex iis ignem constare putant plerique eorum qui eum unicum elementum esse statuunt II, 418, 16, 24; II, 422, 19, 47; omnium figurarum maxime ad secandum apta est secundum nonnullos eorum qui ignem unicum elementum esse statuunt III, 418, 17 s.; omnium figurarum ex minimis partibus constat et prima est secundum nonnullos eorum qui ignem unicum elementum esse statuunt II, 418, 22 s.; si certo aliquo modo dividatur, id quod restat non erit pyramis II, 421, 32 s.; iis explori potest universum spatium solidum II, 421, 43; acutissimis angulis prædita est II, 422, 22; igitur eam ad calefaciendum et urendum aptissimam esse putant II, 422, 21; facillime movetur quia minime tangit et minime nititur II, 422, 20, 25; at non facile movetur quod ad ignis motum attinet II, 422, 26; sed quod ad motum circulem qui vocatur volutatio II, 422, 27 s.; ex pyramidibus non constat II, 418, 44, cf. II, 420, 49; eam semper pyramidas facere æque absurdum est ac si putes gladium semper in gladios, serram semper in serras dividi II, 422, 50 ss.; eam non ceram, sed ceream vocamus II, 337, 1 ss.

Pyramides Ægyptiæ; quem in sinem extructæ sint, 584, 49.

Pyralis; turturi matuum infert bellum, idque quare III, 173, 17 s.

Pyrausta; v. *Clerus*.

Pyrenæi montes; Celticæ mons est versus occasum æquinoctialem situs III, 569, 44 s.; ex eo defluunt Is-ter et Tartessus III, 569, 45 s.

πυρραία πυράλα; IV, 133, 5.

Pyrimachus lapis; ubinam inveniat IV, 82, 11; liquefit adeo ut stillet et fluat III, 616, 41 ss.

Pyriphlegethon; locus ita vocatus circa Cumas Italiæ IV, 92, 30.

Pyrois; duobus annis circulum perficit III, 638, 38; ejus Circulus Hercules et Martis vocatus III, 628, 48.

Pyriha; quidam ab ea genus deducunt II, 532, 21.

Pyrrha; Lesbii oppidum III, 391, 52; inde olim Chii ostreas vivas attulerunt III, 391, 52 s.

Pyrrhæus; servi nomen fr. 332, a.

Pyrrhæi; eos infestat Thracias IV, 46, 4.

Pyrrhæorum euripus; frigidior est III, 192, 9; eum hieme relinquunt pisces III, 280, 22 ss.; pisces vere eum intrant, hieme vero ex eo exeunt, excepto tamen gobio III, 192, 7 ss., cf. 23; quænam animalia marina in eo desint III, 192, 10 ss.; in eo nascitur gobius albus qui in alto non comparat III, 192, 14 s.; in eo pariunt cum pisces qui ei peculiare sunt, tum pelagici, idque in quamvis ejus parte III, 192, 18 ss.; quales sint et quando optimi in eo erinacei marini III, 84, 10 s.; ejus erinacei non minus hieme quam æstate vigent, idque quare III, 280, 22; in eo quoniam defecere pectines, idque quare III, 165, 18 ss.;

eum inprimis stellis marinis infestari asserunt III, 89, 17 s.

Pyrrhias; portitor Ithacensis quare bovem benefactori immolari fr. 262, a.

Pyrrhicæ oves; unde nomen petierint (πυρρική) III, 54, 36 ss.; in Epiro exstant III, 154, 47; quot numero sint III, 154, 50; regi peculiare sunt III, 154, 50 s.; alibi vivere nequeunt III, 155, 1 s.; eas per novem annos a coitu abstinent ut crescant III, 154, 48 s.; ideo vocantur et apolauri *ibid.*

Pyrrhiche; ea primum usus est Achilles ad Patroclis ro-gum fr. 265, b; unde nomen acceperit *ibid.*; Cyprii (immo Cretenses) eam pyrrin vocant *ibid.*

Pyrrhulas (πυρρῦλα); si non semper, alteram plerumque vermibus pascitur III, 151, 3.

Pyrrhus rex; ab eo nomen petierunt boves et oves quædam omnium maximæ III, 54, 36 ss.

Pythagoras; Tyrrhenus fuit fr. 63, b; ei seni ætate par Alcmaeo II, 476, 3 s.; eum honorarunt Italiæ, 377, 30; primus de virtutibus dicere aggressus est II, 131, 24; perperam virtutes numeros habuit II, 131, 25; justitiam habuit numerum æqualem æqualibus vicibus per se ipsum multiplicatum II, 131, 27; in Caulonia serpentem mordens interfecit fr. 69, a; seditione oriente discipulis denunciata Metapontum a nemine visus transit *ibid.*; quum flumen Cosam transiret vox humana amplior eum filium salutavit *ibid.*; aliquando eodem die eademque hora conspectus est Metaponti et Crotone *ibid.*; femur ejus aureum *ibid.*; a Crotoniatis Apollo Hyperboreus cognominatur *ibid.*; Mylliam, Gordii filium Phrygem admonuit eum esse Midæ filium *ibid.*; aquilam albam contrectabat *ibid.*, b; Deli solam Apollinis Genetoris aram adorabat fr. 255, a; ejus varia præcepta fr. 70, b; 71, a; ejus ænigmata fr. 71, a, 72, a.

Pythagorei; Italici vocantur III, 558, 25 s.; in Italia habitant II, 403, 7; eorum ætas II, 475, 12; iis posterior Plato II, 477, 25; quatenus cum iis consentiat Plato, quatenus ab iis discrepet II, 477, 26 ss., 41 ss.; II, 478, 4 ss.; quænam placita iis debuerit Plato II, 478, 12 ss.; antiquis Homeri interpretibus similes sunt, idque quare II, 637, 27 ss.; summo studio omnia ad opiniones suas accommodare conati sunt II, 475, 27 ss.; elementis alienioribus utuntur quam naturæ scrutatores II, 481, 9, cf. II, 477, 2 s.; duobus causis usi sunt II, 477, 7; iis proprium est quod finitum, infinitum et unum tanquam substantias considerant II, 477, 8 ss.; infinitum substantiam quandam, non accidens esse putant II, 276, 49; infinitum ad res sensibiles referunt II, 276, 52; id quod extra cælum est, infinitum esse asserunt II, 277, 1; infinitum idem esse statuunt quo par II, 277, 5; eorum placita de infinito inepta sunt II, 279, 1; de causa formali et definitionibus disserere cœperunt, etiamsi valde simpliciter, idque quomodo II, 477, 14 ss., cf. II, 615, 16 ss.; infinitum tanquam causam materiale considerant II, 478, 44 s.; elementa sua non e sensibilibus rebus sumpserunt II, 481, 11; omnia de natura tractant et disputant II, 481, 13 s.; cælum generant et observant quæ circa ejus partes et affectus et opera eveniunt II, 481, 14 ss.; in cælum et naturas principia et causas suas consumunt II, 481, 16 s.; igitur una cum reliquis naturæ scrutatoribus agnovisse videntur ens nihil aliud esse nisi sensibile et quod cælo comprehenditur II, 481, 18 s.; eorum tamen principia sufficiunt ut ad entia adscendant superiora quam sermonibus de natura conveniunt II, 481, 20, cf. 3; non dicunt quomodo e fine et infinito aut pari

et impari motus deduci possit II, 481, 23 ss.; nec quomodo sine motu aut mutatione ortus et interitus obtinere possint vel opera eorum quæ per cælum feruntur II, 481, 25 ss.; nec ex eorum principiis explicari possunt gravitas et levitas II, 481, 29 ss.; nihilo magis de mathematicis corporibus quam de sensibilibus locuti esse videntur II, 481, 31 ss.; materiam aliud vocant fr. 77, a; superficiem colorem appellabant III, 480, 12; iis etiam evenit ut multarum rerum eandem formam esse arbitrentur quarum tamen forma diversa est II, 550, 31; nihil peculiare de rebus sensibilibus dixerunt II, 481, 34; de igne et terra ac similibus plane nihil dixerunt II, 481, 33; nullos alios numeros agnoscunt nisi e quibus cælum constat II, 481, 38 s.; opinioni et tempori et injustitiæ et iudicio et mixtioni certos quosdam numeros et certa quædam cæli loca assignarunt II, 481, 40 ss.; ens et cœum considerabant tanquam entium substantiam II, 489, 14; II, 497, 1; II, 575, 47 s.; manifesto rerum æternarum generationem recipiunt II, 634, 9 s.; eorum de inani placita II, 293, 4 ss., cf. II, 634, 13; perperam ex unica materie (scilicet numeris) plura (scilicet omnia) generant II, 478, 19; entia numerorum imitationem esse statuunt II, 477, 43 s.; quid vero fuerit imitatio, dicere neglexerunt II, 477, 45 s.; unum rerum elementum et principium esse censent II, 618, 28 s.; nullum nisi mathematicum agnoscunt numerum eumque non monadicum nec separabilem II, 618, 11 s., 14 s., 26 ss.; monadibus magnitudinem tribuunt II, 618, 15 s., 29 s.; quomodo constitit primum unum magnitudine præditum dubitare videntur II, 618, 16 s.; iis placet universum e quadrantibus numeris constare IV, 194, 1 ss.; entia numeris assimilarunt, idque quare II, 622, 44 s.; II, 632, 41 ss., 44 ss.; numeros non separabiles habent II, 276, 52; II, 622, 36 s.; II, 632, 43; entia e numeris construxerunt II, 618, 12 s.; II, 632, 44; corporibus speculationes adaptant perinde ac si e numeris arithmetice composita essent II, 622, 45 s.; refutantur eorum de numeris placita II, 622, 38 ss.; eorum de normis (γνώμονιν i. e. de numeris imparibus) doctrina II, 277, 8; eorum de numeris opinio fr. 73, b; secundum eos unum paris et imparis participat fr. 38, b; numerum decem perfectum esse putant fr. 74, b; 75, b; de ordine numerorum cælestium eorum sententia fr. 74, b; quænam eos permoverint ut numeros tanquam rerum principia considerarent II, 475, 13 ss.; numerum et tanquam materiem et tanquam affectus et habitus considerasse videntur II, 475, 40 ss.; nonnulla eorum de numeris placita exponuntur II, 475, 19 ss., 42 ss.; aliquatenus paucioribus difficultatibus implicantur quam qui numeros separabiles esse censent, aliquatenus sibi propriis II, 622, 34 ss.; II, 632, 52 ss.; e rebus pondere et levitate carentibus faciunt res iis præditas II, 633, 2 ss.; videntur de alio cælo et de corporibus non sensibilibus verba facere II, 633, 4 s.; recte arbitrantur universum et omnia tribus finiri II, 367, 12; eorum de mundi fabrica opiniones II, 634, 11 ss., cf. II, 293, 5; cælo non tribuisse videntur supra et infra ac ante et retro II, 391, 11 s., cf. II, 390, 23; cum propter hoc vituperandi sunt, tum quia dextrum et sinistrum eodem modo omnibus competere putant II, 391, 26 ss.; perperam nos a superiori et dextro latere collocant, antipodas vero a sinistro et inferiori II, 392, 9 ss.; cælo dextrum et sinistrum latus tribuunt II, 390, 16 ss.; fr. 76, b; cælum quidam esse putent fr. 74, b; in medio ignem esse putant, idque quare II, 403, 8, 23 s.; terram stellam esse circumque medium circulo

ferri, diemque et noctem facere censent II, 403, 9 s., 43; II, 407, 30; terram adversam existere putant I, 403, 11; eamque circulo circum medium ferri II, 403, 43 s.; medium totius universi præcipuam partem esse putant II, 403, 25; ignem in medio collocatum Jovis custodiam vocant II, 403, 25 s.; fr. 75, b; eorum opiniones de cælo ac stellis expenduntur II, 403, 12 ss., 27 ss., cf. II, 407, 33 ss.; eorum de concentu stellarum opiniones refutantur II, 399, 12 ss., 46; eorum de cometis sententia III, 558, 26 ss.; eorum de via lacteæ opiniones III, 561, 48 ss.; refutantur eorum de lacteæ opiniones III, 562, 1 ss.; unde lunæ defectum ferri putent fr. 73, b; lunam antichthona et ætheriam vocabant, idque quare fr. 75, b; 76, a; eorum opinio de causa tonitrus, 162, 24; fabulantur quamlibet animam quodlibet corpus subire posse III, 438, 36 ss.; alii animam esse censent ramenta quæ per aerem ferri cernuntur in radiis quæ per fenestram ingrediuntur, alii id quod hæc movet III, 423, 48; igitur eadem de anima sentire videntur quæ Leucippus et Democritus III, 433, 46 ss.; eadem quæ illi sentire videntur quicunque animam id esse dicunt quod se ipsum movet III, 433, 51 s.; arbitrari videntur motum rem animæ maxime proprium esse III, 433, 52 s.; item omnia animæ moveri, animam vero ipsam per se III, 434, 1 s.; infinito adnumerant malum, finito vero bonum II, 20, 4; perperam putant optimum et pulcherrimum non in principio esse, idque quare II, 606, 3 ss.; dextrum vero et posterius et deorsum malum fr. 74, a; unum in bonorum ordine reponunt II, 4, 43; cum iis in hac re consentire videtur Speusippus II, 4, 44; quomodo definiverint jus II, 57, 38; ius latioris secundum æqualitatem retribuendum esse putant, idque perperam II, 152, 12 ss.; saltem si omnibus tribuatur II, 152, 14; aiunt omnem iniuriæ opinionem abesse debere ab uxore quæ supplicis instar sit et tanquam a foco deducta, 636, 41; quomodo animalia dividunt fr. 70, b; de eorum abstinencia circa cibos fr. 70, b

Pythagorei; v. *Postiores*.

Pythagorei nonnulli; ab iis discere licet contrarietates rerum principia esse II, 476, 10; cælum vel naturam numeris construunt II, 412, 47; eodem modo refutantur ac qui corpus e planis component II, 412, 45; decem series coordinatas tanquam principia considerant II, 475, 47 ss.; manifesto non exposuerunt quomodo ex his causis deduci possint reliqua II, 476, 12 ss.; perperam contendunt quædam animalia odoribus ali III, 487, 35 ss.

Pythagoreus; Paro II, 305, 31.

Pythia; domesticam apud se habere Aristoteles affirmabat fr. 40, b; fr. 323, b; ejus est dictum γὰρ ἐστὶν fr. 32, a; Lacones ὀρκοειδῶς vocavit, idque quare IV, 78, 34 ss.; Lacedæmonios jussit Pisistratidarum tyrannidem evertere fr. 229, a.

Pythia; quare iis priora dicantur Nemea II, 532, 21; ea in *Electra* renuntiare absurdum est, 478, 30.

Pythias; de ejus nuptiis ad Antipatrum scripsit Aristoteles fr. 326, a.

Pytho; ejus cum Pammene altercalcones commemorantur II, 233, 24.

Pythocles Atheniensis; quodnam consilium Atheniensibus dederit de plumbo vendendo, 650, 20.

Pythocleides; Periclem musicam docuit fr. 231, a.

Pythopolis; vicus circa lacum Ascanium a Cio circiter CXX stadia distans IV, 83, 14 s.; ibi putei hieme exsiccantur, æstate vere implentur IV, 83, 16 s.

Q.

Quadantenus (πῆ); decipimur quia id universaliter concedimus in captionibus πῆρὰ τὸ πῆ καὶ ἀνλῶς, 284, 22, cf. 382, 37.

Quadrangulare (τετράγωνον); quale sit, 15, 11; magis ac minus non recipit, 18, 22.

Quadrangulus; ei non insunt duo anguli recti, 126, 2; infinitus non exstat II, 373, 43, 45; eo potentia continetur triangulus III, 448, 3; major parvo similis esse potest II, 577, 13 s.; in eum numerum disponere solent II, 636, 24 s.; ejus anguli quattuor rectis æquant, idque quare II, 198, 38; II, 140, 30; II, 144, 7 s.; ejus anguli sex vel octo rectis æquant, si trianguli anguli tres vel quattuor æquassent II, 198, 41, cf. II, 140, 32; speciem multanguli repræsentat, si vero amplius removeatur circuli, idque quare IV, 195, 14 ss.; iis expleri potest universum spatium planum II, 421, 42; cur sol per eos penetrans non figuras rectis lineis terminatas, sed circulos efficiat IV, 194, 49 ss.; æquales æqualibusque angulis præditi, quomodo eadem esse dicantur, etsi plures sint II, 577, 9 s.

Quadrans (τετράρριον); qui propter eum amicos perdit, felix esse nequit, 601, 5.

Quadrantales numeri (κυβικοί ἀριθμοί); ex iis universum constare Pythagoreis placet IV, 194, 1 ss.

Quadratio (τετραγωνισμός); si definiatur confectio recti anguli laterum æqualium æqualis altera ex parte longiori, hæc definitio conclusionis expositio est III, 445, 37 ss.; qui eam mediis inventionem esse dicit, rei causam exponit III, 445, 39 ss.

Quadratum; undenam constet IV, 49, 36; quidnam significet sumit arithmetica, 130, 43; dividuum est, idque quare IV, 47, 13; eo anguli externi quattuor rectis æquales, 169, 29; augetur circumpositio gnomone, non tamen alteratur, 23, 27; altero latere longius, series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 51 s.

Quadratus; ita vocatur bonus vir, 397, 49.

Quadratura (τὸ τετραγωνίζειν); eam tunc præcipue novisse videtur, ubi novimus eam mediis inventionem esse II, 490, 46; circuli, si scibilis est, ejus scientia nondum est, 11, 37, cf. 287, 49; per lunulas memoratur, 117, 33; Brysonis secundum commune deducitur, 129, 32, v. *Bryson*; quæ per segmenta fit, non vero Antiphontis debet refutare geometra II, 249, 23, v. *Antiphon*, *Hippocrates*.

Quadricubitus (τετράκηνον); si minus conspicitur, non tantum apparet quantum est, sed indivisibile videtur III, 492, 3 s.; haberi dicitur, 24, 5; quia e tricubito fieri potest, se ipso majus est: pertinet ad captiones per refutationis ignorantiam, 304, 3; quia idem modo est, modo non est, contradictoria de eadem re vera esse posse censent II, 591, 0.

Quadringenti viri; quattuor menses civitati Atheniensium præfuerunt fr. 233, a; de iis instituendis quidnam inter se collocuti sint Sophocles et Pisander, 409, 32; quomodo eorum tempore plebem deceperint, 570, 7; iis Athenis assentabatur Phrynichus, 572, 6.

Quadrirèmes; primi eas fecerunt Carthaginienses fr. 294, b.

Quadrupes (τετράπους); qualitas est II, 526, 3; iis aliquatenus natura similes sunt aves III, 315, 43 s.; inter eas et aves medium tenet struthio libycus III, 303, 35 ss.; inter eas et bipedes medium tenet simia III, 294, 7 s.; quibus in rebus iis similes sint simia III, 24, 16 s., 45 s., 52 s.; eas nonnulli olim e terra nates esse contendunt III, 391, 5 ss.; quodsi verum sit,

aut e vermine natæ aut ex ovo, idque quare III, 391, 8 ss.; si revera principium generationis habuerunt, verisimilius est eas e vermine ortas esse, idque quare III, 391, 16 ss., v. *Terrigenæ*; sanguine præditæ sunt III, 486, 21 s.; quæ hujusmodi sunt, ubi perfectæ sunt, sanguinem habent III, 5, 30 s.; quænam quattuor alis instructæ III, 7, 12; sexus differentiam habent III, 75, 7, 10; partim viviparæ partim oviparæ sunt III, 345, 45 ss., 52 ss.; III, 76, 38; aliæ solidungulæ, aliæ bisulcæ, aliæ multifidæ sunt III, 294, 15 s.; igitur pedes earum differunt III, 294, 5; quænam sonos optime percipiant III, 419, 16 ss.; nonnisi inspirantes olfacere possunt III, 486, 20 ss.; non sternuntur IV, 171, 6; cur longævæ sint, 170, 1, cf. 116, 9; multæ domo carent III, 3, 53; multæ sibi prudenter opem ferunt III, 177, 23 s.; nonnullæ earum cum prole adulta amicitiam colunt, idque quare III, 376, 31 ss.; iis multum cum ad bonum habitum, tum ad partus et coitus frequentiam confert locorum ratio III, 83, 30 ss.; pumilionum speciem præ se ferunt III, 293, 54; igitur apud eas pondus et corpulentum superioribus incurbit III, 294, 1 s.; hinc natibus carent et crura dura habent III, 294, 2 s.; III, 293, 33, cf. 36 s.; III, 300, 25 ss.; crura ossea et nervosa et carne destituta habent III, 20, 4 s.; item natibus carent III, 20, 6 s.; iis ad anum tuendum caudam dedit natura III, 294, 3 ss.; pleræque caudam habent III, 18, 54 s.; apud eas in caudam impenditur crurum alimentum III, 294, 7 s.; itaque ratione partium posteriorum et crurum longe ab hominibus differunt III, 293, 27 ss., cf. 53 s.; earum partes supinæ et pronæ pro portione respondent hominis anterioribus et posterioribus III, 18, 52 ss.; supra anum medio obversum habent III, 307, 17 s.; idque quia rectæ non sunt III, 307, 18; eidem obversum habent supra ac ante III, 307, 5 s.; partes superiores majores habent quam inferiores III, 24, 45 ss., cf. III, 22, 1 s.; pedes anteriores loco brachiorum et manuum habent III, 289, 13 s., cf. 9 s.; III, 290, 11 ss.; quadrupedes sunt quia earum anima pondus ferre non poterat III, 289, 21 s.; iis inter crura anteriora interpositum est pectus III, 291, 31 s.; igitur earum pectus angustum est III, 291, 35 ss.; nulla earum in pectore mammas habet, idque quare III, 291, 37 ss., 50 ss.; apud eas ad anum et crurum flexuram usque extenditur venter III, 298, 44 ss.; apud eas recto tramite tractum intestinale inde ab ore usque ad anum ambiunt caput et truncus III, 286, 49 ss.; earum membra posteriora anterioribus robustiora sunt, idque quare III, 287, 30 ss.; quomodo apud eas se habeat coxa III, 300, 14 ss.; III, 313, 7; coxam statim sequuntur crura III, 300, 16; III, 313, 7 s.; iis ad pondus sustinendum subdita sunt crura anteriora III, 300, 17 ss.; quænam vena apud eas crura anteriora petat III, 41, 30 s.; apud nonnullas aures supra oculos jacent III, 10, 5 s.; nonnullæ aures movent III, 246, 36 s., cf. III, 245, 19 s.; per diametrum omnes moventur III, 7, 13 s.; III, 18, 46 s.; III, 304, 26 s.; III, 315, 7 s.; idque quare III, 315, 10 ss.; per diametrum stant III, 18, 46 s.; quattuor pedibus, ideoque quattuor cardinibus moventur III, 7, 3 s.; stantes cubare videntur quattuor sulcris innisæ III, 293, 46 s., cf. III, 300, 17 s.; igitur iis statio laboriosa non est III, 293, 43 s.; earum membra anteriora pedum munere funguntur III, 291, 15 s., cf. 36 s.; igitur necessario ea contrariis modo flectunt hominibus III, 291, 12 ss.; i. e. anteriora versus III, 291, 35 s.; earum crura posteriora retro flectuntur III, 67, 50 s.; posteriora crura in convexum flectunt III, 298, 27; anteriora vero ex

teriora versus III, 298, 28 s.; nulla omnia crura in convexum, vel in concavum flectit III, 314, 42 s., cf. 35 ss.; si duo crura anteriora simul promoverent, attractis cruribus posterioribus fieret progressus III, 315, 11 s.; item saltus esset, non incessus III, 315, 13 s.; si duo crura dextra prima moverent, fulcro carerent III, 315, 19 s.; quæ per diametrum moventur, etiam per diametrum pedem projiciunt stantes III, 315, 25 ss.; eodem modo quo illæ, multipeda per diametrum incedunt, idque quomodo III, 315, 28 ss.; eodem modo quo illæ moventur serpentes III, 308, 47 s.; III, 309, 2; celeriores sunt bipedibus III, 669, 28; pudendum masculinum habent, idque quare III, 323, 4 s.; quomodo coeant III, 323, 21 s.; pleræque honesto coitu utuntur III, 77, 39 s.; coitus tempore ex earum genitalibus et apud mares et apud feminas destillat aliquid III, 79, 47 s.; eodem tempore vicissim alteræ alterarum genitalia odorantur III, 79, 48 s.; habent locum extra matricem situm in quem semen projiciunt et mas et femina III, 216, 12 s.; si earum corpora in venerem turgent, levis attactus, immo visus sufficit ad seminis ejectionem provocandam III, 373, 45 s.; eodem modo quo apud illas, assumptis ovis, se habet mustelarum lævium et canum marinorum foetus III, 112, 43 s.; item quod ad membranas foetum et ovum circumdantes attinet III, 112, 49 s.; item quod ad viscerum molem et naturam III, 113, 1 s.; iis similes sunt locustæ marinæ quatenus intestinum convexæ corporis parti, uterinum vero vel genitalium destinatum concavæ applicatum habent III, 60, 38; quatenus iis accensendi sint vituli marini et vespertilioes III, 318, 13 s.; manca est vitulus marinus III, 245, 27; iis accensendi sunt canis et equus et leo et ursa III, 247, 15 ss.; 20, 24 ss.; item ursa et erinaceus III, 77, 48, 51; item mustela III, 381, 47 s.; III, 382, 12 s.; item sus III, 165, 27; III, 253, 47; item oves III, 266, 47 s.; earum nequissimæ oves III, 175, 30; apud nonnullas visum est jecur et lienem secundum invicem situm permutasse III, 16, 16 s.; in Naxo fere omnes ingens habent fel III, 16, 25, cf. III, 274, 52 s.; exceptis bubus æquabiles habent renes III, 266, 47 s.; earum urina crassior quam hominis III, 123, 6 s.; omnium urina post partum crassior evadit III, 123, 10 ss.; idque inprimis quarum paucior est purgatio III, 122, 12 s.; iis ubi coire coeperunt lac puri simile est III, 123, 13 s.; ubi pepererint, postmodum utile evadit lac III, 123, 14 s.; uterum gerentes pinguescunt et plus comedunt III, 123, 17; omnium earum paucissimam menstruam purgationem habet equa III, 369, 25 s.; feminæ omnes retro mingunt, idque quare III, 293, 23 s.; excepta equa omnes jacentes pariunt III, 127, 29; ideo in latius elidunt earum foetus III, 127, 30; quisnam sit earum intra uterum situs III, 142, 22 s.; quænam alvum humidam habeant, quænam facile vomant III, 209, 4 ss.; pleræque alvum exonerant incedentes, sistuntur vero ut mingant IV, 315, 41 s.; cur pleræque facilius excrementum siccum quam humidum emittant IV, 315, 39 ss.; quare apud eas transeat difficiliter trititum quam hordeum IV, 316, 24 ss.; cur nulla ab utero strangulatur IV, 315, 10 ss.; excepto verre iis letalis est castratio, si adultæ exsecantur III, 208, 16 s.; si prima ætate castrantur, majores et nitidiores et oblongiores fiunt III, 208, 19 s., 44 s.; si vero stata jam ætate non amplius incrementum capiunt III, 208, 20 s.; quomodo juniores a senioribus distinguant qui iis curandis operam dant III, 129, 43 ss.; si edere possint, iis et ad lactis copiam augendam et ad fec-

cunditatem confert pabuli ubertas III, 34, 44 s.; in Epiro, excepto asino, omnes magnæ gignuntur III, 54, 32 s.; magnis majori pabuli copia opus est III, 34, 34; diutius lac habere pergunt, si a coitu abstinent et bene tractentur III, 54, 50 ss.; quæ in locis palatibus pascuntur deteriorem carnem habent III, 156, 1 ss.; quemadmodum illæ, ruminant scari III, 159, 43 s.; prona tantum parte pilos habent III, 246, 53 ss.; idque quare III, 247, 4 ss.; nulla earum pilos in palpebra inferiori vel in alis aut in pube habet III, 247, 10 ss.; pilis in maxilla et in pube carent III, 19, 12; quatenus in palpebris vel circa eas cilia habeant III, 19, 12 ss.; III, 24, 25 ss.; nonnullis sub palpebra crescunt rari quidam pili III, 247, 11 s.; aliæ totum corpus hirsutum habent, idque quænam III, 247, 14 s.; aliis comæ caproneæ sunt, idque quibusnam III, 247, 16 s.; aliis juba, idque quibusnam III, 247, 17; quibus longa cauda est, iis etiam pilis ornata est III, 247, 18 s.; idque apud quænam longis, apud quænam brevibus III, 247, 19 ss.; quibus totum corpus hirsutum est, iis diminuitur cauda III, 247, 23 ss.; cur earum pars anterior pilosior sit posteriori IV, 170, 45 s.; excepto lepore pilos nec intus, nec in artuum parte supina habent III, 49, 21 ss.; cæcesculis pili vel lana crassiores duriores vero fiunt III, 48, 51 s.; item ungulæ, tam solidæ quam fissæ majores fiunt III, 48, 54 s.; quibus varii sunt pili, iis etiam linguæ cutis et corii varius erit color III, 48, 54 ss.; nonnullæ pro anni tempore colorem mutant III, 254, 22 ss.; nonnullæ una cum aquarum mutatione colorem mutant, idque quomodo III, 49, 13 ss.; earum cutem proboscide perforant asili et tabani III, 63, 10 s., cf. III, 251, 39 ss.

Quadrupedes alis carentes; omnes sanguine præditi sunt III, 7, 30 s.; aliæ viviparæ, aliæ oviparæ sunt III, 7, 31; viviparæ omnes pilos habent III, 7, 32; oviparæ squarras habent III, 7, 33.

Quadrupedes feræ; nonnullæ circa lacus et fluvios vitum quærant III, 153, 39 ss.; nulla vero, nisi vitulus marinus, circa mare III, 153, 41 s.; iis accensendus est cervus III, 170, 10.

Quadrupedes fissipedes; v. *Fissipedes quadrupedes*.

Quadrupedes oviparæ; sanguinem habent III, 25, 10 III, 23, 36 ss.; 102, 35; III, 248, 50 ss.; caput et collum et dorsum habent III, 25, 12 s.; item prona et supina corporis partes III, 25, 13; item crura anteriora et posteriora III, 25, 14; item partem posteriorem III, 25, 14 s.; qualem caudam habent III, 25, 15 s.; multifidæ sunt et multos digitos habent III, 25, 17; sensus instrumenta habent III, 25, 18; narium meatus ante os habent III, 248, 53; omnes linguam habent, excepto crocodilo Egyptio III, 25, 16 s.; auribus carent, sed aurium meatus habent III, 25, 23 s.; idque quare III, 245, 24 ss.; mammis et pedibus carent III, 25, 25; testes non foris conspicuos, sed intus habent III, 25, 25 s.; nonnullæ squarras habent III, 28, 45 s.; pilis carent, sed squarris indute sunt III, 25, 26; III, 152, 26 s.; III, 326, 17 ss.; III, 346, 6 s.; ideoque duram habent cutem, inprimis circa caput III, 246, 7 s., cf. III, 245, 24 s., 48 s.; inferioriorem habent palpebram, superiori vero carnem III, 246, 9 ss.; inferiori igitur palpebra committit III, 245, 32 s., 46 s.; non vero nectunt, idque quare III, 246, 18 ss.; omnes serratos dentes habent III, 25, 27; III, 295, 38 s.; utrinque dentibus præditi sunt III, 274, 16 s.; pulmonem habent et aerem recipiunt III, 321, 38 s.; III, 346, 14 s., v. *Oviparæ*; idque quænam III, 263, 33 ss., 44; III, 263, 30; earum pulmo (sanguis).

sus est ac parum sanguinis continet et parum calidus est III, 537, 14, 16 s.; ideo diu in aquis manere possunt III, 537, 11 s., 15; si quis tamen eas vi perquam diu in aqua delineat suffocantur III, 537, 18 ss.; III, 543, 31; nulla earum aquam recipit III, 537, 20 s., cf. *Squarrosa*; ubi in aqua suffocantur, in ea oriuntur bullae III, 538, 25 ss.; nonnullae diu sine respiratione vivere possunt, quia earum pulmo multum attolli potest III, 543, 27 ss.; pulmonem et linguam habent III, 72, 35; igitur vocem emittunt, etiamsi debilem, eamque qualem III, 72, 36 ss.; ligula carent III, 545 s.; arteriam contrahendo idem efficiunt quod quadrupes sanguine praedita (vivipara) ligulae ope, idque quomodo III, 545, 6 ss.; arteriam et gulam habent omnes, easque eodem modo sitas ac apud hominem, sed specie differentes III, 29, 44 s.; omnes fel habent III, 30, 38 s.; admodum parvum lienem habent III, 30, 14 ss.; perexiguam et rigidam et reni similem lienem habent, idque quare III, 265, 16 s., 29; eorum excrementum in squarras et corpus convertitur III, 265, 31 s., cf. III, 274, 5; quomodo se habeant earum ventriculus et intestina III, 32, 48 ss.; earum jecora multum et inter se et a reliquorum animalium jecore differunt III, 270, 8 ss.; plerarumque jecur pallidum est III, 270, 19 s.; nonnullarum etiam omnino pravam, idque quarumnam et quare III, 270, 20 ss.; excepta testudine marina renibus et vesica carent III, 31, 7 s.; vesica carent III, 302, 53 s.; item urina III, 302, 54; hinc excrementum per eundem meatum emittunt ac qui ad generationem pertinet III, 302, 51 s.; iis natura cognati sunt serpentes III, 273, 6 s.; eodem modo quo apud illas, apud serpentes et in universum apud animalibus pedibus carentia se habent viscera et ventriculus III, 274, 43 ss.; pulmonem habent quia gressilia sunt III, 274, 2; praeter pulmonem earum viscera piscium similia sunt III, 274, 1 ss.; earum excrementum album est III, 274, 7 s.; unicum ventriculum habent III, 274, 16; viscera admodum exigua habent III, 274, 17; apud majores manifestiora sunt quae ova et pulli generationem spectant III, 378, 10 ss.; ubinam testes habeant III, 207, 52 s.; testes habent eosque intus lumbis applicitos III, 35, 9 ss., 29 ss.; III, 79, 21 s.; III, 321, 34 ss.; III, 326, 12 ss.; idque quare III, 326, 12 ss.; earum testes semen recipiunt III, 322, 46 s.; ideoque iis celerius semen emittunt pisces III, 322, 47 s.; quomodo et ubinam meatus seminales habeant III, 326, 33 s., 38 ss.; III, 321, 35 ss.; apud eas a vena magna ad utrumque testem tendit meatus III, 35, 40 s.; quatenus iis tribui possit pudendum masculinum III, 35, 35 s.; aliquam penis speciem habent, quemadmodum et pisces cartilaginei III, 78, 29 ss.; perfectum pariunt ovum III, 345, 28 ss.; idque propter caliditatem III, 346, 17 s.; ovum pariunt propter siccitatem III, 346, 18 s.; perfecta ova ideoque testata connecta pariunt III, 324, 40 ss.; III, 376, 21 s.; III, 378, 7 ss.; III, 380, 38 s.; hinc uterum prope septum transversum situm habent III, 324, 43 ss., cf. III, 376, 21; eodem modo quo apud aves se habet eorum uterus, idque quomodo III, 37, 9 ss., cf. 3 ss.; III, 324, 27 s.; piscibus contrario modo situm habent uterum III, 326, 30 s.; earum ova tempestatis et loci calore maturescunt III, 376, 14 ss., cf. 26 s., 39 s.; quae incubant solummodo custodias gratia id faciunt III, 376, 18 ss.; in terram pariunt et earum ova terrae calore maturescunt III, 376, 17 s.; earum ova bicolora et duro putamine tecta sunt III, 376, 22; III, 378, 0 s.; atque in universum eodem modo se habent quo

avium III, 376, 20 s., 23 ss.; praeterquam quod robustiora sunt III, 376, 26; quomodo coeant III, 78, 26 s.; vere generant III, 102, 36; non omnes eodem anni tempore coeant III, 102, 36 ss.; a qua re pendeat earum coeundi tempus III, 192, 38 s.; earum semina maribus majores sunt III, 328, 44 s.; idque quare III, 328, 44 s.; pedestribus accensendae sunt III, 78, 26; III, 263, 34 s., cf. III, 274, 2; vara habent crura III, 317, 17; quomodo crura flectant III, 18, 18 ss.; crura peculiari modo, nempe in latus flectunt III, 304, 24 ss.; III, 316, 27; idque quare III, 316, 27 ss.; eodem modo quo illae crura flectunt multipeda III, 18, 22 s.; maxillas tantummodo sursum deorsum movent III, 296, 9 s.; idque quia dentibus molaribus carent III, 296, 12 ss.; terrestres sunt III, 246, 20; ideo humido et acuto visu iis non opus est III, 246, 19 s.; calidiores et sicciores sunt III, 346, 14 s.; iis frigidiore et humidiore sunt pisces cartilaginei III, 346, 19 s.; parum caloris habent III, 263, 42; parum sitiunt et parum bibunt III, 263, 40 s.; III, 265, 31; III, 274, 5 s.; diu in aqua manere possunt, idque quare III, 263, 41 ss.; in universum salis parvae sunt III, 263, 44 ss.; minus erectae sunt quam quadrupes vivipara III, 263, 49; magis cavernas incolunt quam animalia vivipara III, 263, 50 s.; manifesto somnum capiunt III, 73, 74; an vero insomnia habeant, non constat III, 73, 46 s.; earum speciem referunt ovipara sanguine praedita, exceptis serpentibus III, 295, 9 ss.; quoniam iis accensendae sint III, 345, 30, 47 s.; enumerantur quaedam III, 30, 16 s.; III, 32, 50 s.; III, 35, 10, 29 ss.; III, 37, 11 s.; iis accensendae sunt lacertae III, 152, 26 s.; III, 295, 33 s.; III, 273, 45 ss.; item lacertae et crocodili III, 18, 18 s.; item lacertae et testudines III, 263, 34 ss.; III, 321, 38 ss.; item rubetae et testudines III, 270, 59 ss.; item ranae et lutariae et testudines III, 587, 14 s.; item testudines III, 72, 35 ss.; III, 78, 28 s., cf. *Pedestria ovipara*.

Quadrupes oviparae cavernas incolentes; quoniam III, 316, 23 ss.; III, 317, 9 ss.; ut corpus attollant, femora attrahere et corpori suo subdere debent III, 316, 30 ss.; igitur necessario crura extrorsum flectunt III, 316, 32 s.; crura habent a latere agnata et humi depressa III, 316, 25 ss.; cavernas incolunt, aliae partus gratia, aliae per totam vitam III, 317, 11.

Quadrupes parvae; cur inprimis monstra pariant IV, 172, 36 ss.

Quadrupes sanguine praedita (viviparae); earum arteriae tanquam operculum imposita est ligula III, 345, 4 s.; quomodo ligulae ope caveant ne cibus in pulmonem delabatur III, 545, 7 ss.

Quadrupes viviparae; sanguine praeditae sunt III, 29, 36 s.; III, 20, 12; III, 22, 20 s.; III, 250, 19 s.; caput et collum omnesque capitis partes habent III, 17, 30 s.; differunt inter se partium figuris III, 17, 32; brachiorum loco habent crura anteriora III, 17, 35 s.; excepto elephanto sinistra minus libera habent quam homo III, 17, 38; apud eas partes inferiores principio maxima sunt III, 289, 33 s., cf. III, 22, 13 s.; progressu temporis vero versus superiora crescunt III, 289, 34 s., cf. III, 22, 14 s.; non erecto sed prono sunt corpore III, 245, 17; ideoque aures iis supra oculos sitae esse videntur, etsi revera non sint III, 245, 14 ss.; quare hoc modo apud eas sitae sint aures III, 245, 17 ss., cf. III, 246, 36 s.; oviparis rectiores sunt III, 263, 49; d. 33 palpebras habent, iisque nictitant III, 245, 28 ss.; exceptis rostro praeditis et elephante nasi ratione non longe a se invicem differunt III, 248, 1 ss.; quomodo oris ratione et a se invicem et ab ho-

mine differant III, 23, 39 ss., cf. III, 29, 2; maxillas et sursum deorsum et in latera movent III, 296, 7 ss.; idque quia dentes molares habent III, 296, 12 ss.; quomodo dentium ratione et inter se et ab homine differant III, 22, 18 ss.; aliæ utrinque dentes habent, aliæ non III, 22, 25 s.; aliæ dentes serratos habent, aliis dentes non alternant III, 22, 27 s.; nulla earum utrinque plures dentium series habet, nisi forsau excipias martichoram III, 22, 36 ss.; quænam earum dentes abijciant, quænam non, idque quosnam III, 22, 48 ss.; linguam non liberam habent, sed crassam et duram III, 250, 21 s.; ideo vocem parum articulatam habent III, 250, 20 s.; aliæ aliam vocem edunt III, 73, 12 s.; loquela carent III, 73, 13; quomodo se habeant earum ossa III, 45, 44 ss.; magis apud eas quam apud homines occurrunt partes quarum solida et terrena est natura III, 242, 52 ss.; omnes arteriam et gulam habent, easque eodem loco sitas ac apud hominem III, 29, 41 ss.; vel multifidæ sunt vel bisulcæ, vel solipedes III, 20, 13 ss.; vel cornuta sunt, vel cornibus carent III, 20, 22 ss., cf. 45 s.; quænam talum habeant III, 20, 27 ss.; quomodo membra flectant III, 18, 10 ss.; quare crura anteriora versus et in convexum flectant III, 314, 10 ss., cf. III, 313, 35 ss.; quare crura posteriora retrorsum et in concavum III, 314, 22 ss.; crura secundum naturam movent III, 313, 35 s.; crura posteriora exteriora versus flectunt, III, 339, 38; excepto elephante crura anteriora in convexum flectunt, posteriora in concavum III, 304, 22 ss.; III, 313, 30 ss.; III, 314, 10 ss.; III, 314, 43 s. cf. 39 s.; contrario modo flectunt igitur et sibi ipsa et hominibus III, 304, 21 s.; III, 313, 27 s.; eodem modo quo illæ aves membra flectunt III, 18, 33 s.; III, 26, 44 s.; III, 313, 32; III, 315, 45 s.; III, 316, 6 s.; renes et vesicam habent III, 31, 5 s.; ora non habent, sed statim sætum III, 114, 7 ss.; quomodo apud eas se habeant testes III, 36, 1 ss.; apud eas ab aorta ad testes tendunt meatus, idque quales III, 36, 3 ss., 15; item aliæ a renibus idque quales III, 36, 4 s.; apud easdem alii meatus a testibus profecti pudendum petunt, idque quales III, 36, 6 ss.; altera earum meatus seminalis replicationis pars sanguinea est III, 323, 41 s.; altera sanguine caret, sed semine percurritur III, 323, 43 s.; igitur simulac illuc devenerit semen, cito absolvuntur III, 323, 44 s.; exceptis erinaceis et elephante testes foris habent, idque quare III, 35, 14. cf. III, 321, 43 ss.; III, 323, 17 ss.; III, 326, 24 ss.; aliis earum testes pone ad ventrem appendi sunt, aliis liberi III, 35, 14 ss., cf. 3; III, 321, 47 s.; de earum utero v. *Vitipara et foras et intra se*; menstruum purgationem habent III, 339, 36 ss.; exceptis quæ in generatione mutilatæ fuerint, e. g. mula III, 339, 40 s.; parciorem habent ejusmodi purgationem quam mulieres, idque quare, III, 339, 41 ss., cf. III, 137, 5 ss.; quomodo mammarum ratione et inter se et ab homine differant III, 21, 1 ss.; papillas mammarum manifestas habent III, 28, 8; catulis mammas præbent, III, 114, 41; lac habent donec iterum concipiant III, 144, 30 s.; eodem modo quo illæ coeunt testudines III, 78, 28 s.; mares manifesto moribus a feminis differunt III, 172, 1; juniorum proles minor et debiliior, idque quare III, 84, 39 ss.; pilos habent III, 28, 45; excepto capite longe hirsutiores sunt quam homo III, 19, 4 ss.; aliæ totum corpus hirsutum habent, aliæ jubam vel caproneas comas habent III, 19, 14 ss.; iis prona hirsutiora quam supina III, 19, 7 s.; III, 24, 18 ss.; hac in re contrario modo se habent ab homo III, 19, 9; III, 24, 18 ss.; quænam latitent III, 161, 20 ss.; etiam insomnia

habent III, 73, 45; tam feras quam mansuetas sæpe invadi; morbus pestilens III, 164, 27 s.; earum species multæ sunt, sed nomine carent III, 7, 43 s.; nisi accipere velis jumentorum genus III, 7, 46; igitur agilitatem de iis tractandum est III, 7, 44, 51 s.; quænam iis accensendæ sint III, 345, 46 s.; iis accensenda sunt cornuta non utrinque dentes habentia III, 32, 1 s.; item elephas III, 35, 13 s.; item boves et equi III, 164, 27; item vitulus marinus III, 419, 27.

Quærentes; iis jucundioram vitam agunt scientes II, 124, 17.

Quæsitæ (ζητούμενα); tot sunt numero quot ea quæ sumus, 153, 29; 154, 3.

Quæsitores (ἑταστῆται); iidem qui correctores, 399, 45.

Quæstio (ἑστῆσις); quælibet non cuius scientiæ perito proponenda, 132, 33; unicuique disciplinæ propriæ sunt II, 185, 41; si non recte instituat, medium quid sit inter nihil quærere et aliquid quærere II, 557, 21 s.; obscura est in iis quæ non dicuntur alterum de altero 557, 18 s.; enarrata est, ubi, expositis quæ vulgo hominibus placent, difficultates solutæ sunt solaque opinione comprobata restant II, 76, 35 ss.; eas instituire solemus non rem, sed contradicentem respicientes II, 405, 2 s.; sic et secum eas instituit eo usque quærit donec nihil habeat quod sibi objiciat, II, 405, 4 s.; eas qui recte instituire vult acutus esse debet in inveniendis propriis objectionibus II, 405, 5 ss.

Quæstio superior; citatur IV, 126, 1 s.

Quæstio (ῥάσιν); pertinet ad probationes artis expertes sive adscititias, 313, 13; 343, 9; 424, 31; quidam sit, 431, 20; aliquatenus testimonii similis est, 345, 28; ad eam confirmandam quænam dicenda sint, 345, 28; 431, 21 ss.; quænam ad eam impugnandam, 431, 28 ss.; 451, 19; ubi adversario favet, vera dicenda sunt, 345, 34; iis qui ea subeunt, utile est si vera dicant, 431, 26; qui eam subeunt inimici sunt eorum a quibus cruciatibus traditi sunt, 431, 29; eam qui subeunt sæpe non vera confitentur quo citius a cruciatibus liberentur, 431, 31; exemplis iudici notis ostendunt est ut evertatur testimonium quod ex ea petitur, 345, 38; confessiones ex ea petitas cum testimoniis ante reliquas probationes collocandæ sunt accusatori, 449, 50; ei subjecti si fidem fecerint, quoniam orationem convertere debeat defensor, 451, 22.

Quæstio (ἑταστῆσις); quidnam sit, 423, 28; est species orationum civilium, 413, 17; quomodo instituenda sit, 423, 32; eadem methodo qua in ea utimur, investiganda sunt enthymemata ad adversarium refutandum 428, 3; quomodo ordinanda sit in oratione iudiciali, exponendum est, 448, 10; raro per se occurrit, sed plerumque ceteris orationis speciebus admiscetur, 453, 45; maxime controversiis inservit, 453, 47; in quænam res in ea inquiratur, 453, 49; in ea proœmium faciendum est quale adhibent calumniis obnoxii, 453, 51; quænam in ea post proœmium exponenda sint, 451, 13; in ea non acerbis, sed mansuetis moribus uti debet orator, idque quare, 454, 23; iteratione condenda est, 454, 27.

Quæstor (ταμίς); pertinet ad magistratus necessarios, 598, 10, 30; apud Athenienses quales fr. 241, b; quidnam sit ejus munus, 598, 31; vocantur etiam perceptores (ἀποδέκται), 598, 32; in eo eligendo major ratio habenda est virtutis quam peritiæ, 578, 10; ei similis videri debet tyrannus, 586, 27; singulos singulis navibus onerariis præfecerunt Heracleotæ, 642, 6.

Quæstor sacrarum pecuniarum (ταμίς τοῦ ἱεροῦ πύργου); pertinet ad magistratus a sacerdotio distinctos

quibus rerum sacrarum cura demandata est, 600, 6.
Quæstores vectigalium (προσδῶν ταμίαι); regis Persarum III, 637, 31.
Quæstuarium communio (χρηματιστικαὶ πολιτείας); pars est communionis civilis II, 239, 16.
Quæstuarium res (χρηματιστική); ejus officium est pecuniam possidere et acquirere II, 148, 24; duplex est vel per se vel per accidens II, 213, 39; per se quænam II, 213, 40; per accidens est velut emptio et conductio II, 213, 43.
Quæstus (τὸ χρηματίζεσθαι); si venemur jacturam minus ægre ferimus IV, 261, 10; faciendi consilium interdum capinus felicitatis gratia II, 204, 4; eum facere optabilius quam philosophari, sed non melius, 201, 14; ejus studium violentum est, nec vitæ finis esse potest II, 4, 4.
Quale (τὸ ποῖόν); dicere possumus quidnam sit II, 541, 26; igitur ei competit etiam essentia, sed non simpliciter II, 541, 26 s.; statim ens et unum est quia materie caret II, 563, 25; nonnisi ex additione definiri potest II, 542, 28; id tunc novimus, ubi scimus quid sit quale II, 538, 33 s.; unum entium genus est II, 631, 41 s.; II, 632, 1, 5; nec potentia unum vel ens est, nec entis aut unius contrarium vel negatio II, 631, 54 s.; id æque ac relationem cum potentia ente confundere potuisset idearum auctor II, 631, 53 s.; substantia posterior est II, 600, 10; substantia prius esse nequit II, 553, 28 s.; ejus definitione continetur notio substantiæ II, 564, 4 s.; secundum id substantia est II, 591, 10; igitur ad determinatam naturam pertinet II, 591, 10 s.; secundum id manebunt igitur forsitan res sensibiles, dum secundum quantum semper fluere et moveri videantur II, 591, 4 s.; nonnisi subjecto aliquo fieri potest II, 257, 25; non gignitur, sed quale lignum II, 547, 34; prius potentia quam actu adest III, 360, 8 ss.; ad id generandum, sufficit ut potentia tantum adsit quale II, 547, 38 s.; nonnisi per accidens dividitur II, 223, 17 ss., cf. 37; II, 325, 17; duplex, vel secundum substantiam, vel patibile quo aliquid pati vel impatibile esse dicitur II, 310, 48 ss.; II, 599, 26 ss.; motus secundum id communi nomine vocatur alteratio II, 310, 46; II, 440, 41; id mutat alteratio II, 357, 41; ejus habitus et transmissiones non sunt sine mutatione in affectibus II, 370, 28; eo posterior est ad aliquid II, 629, 47; simul quantum esse potest, sed ita ut alterum alteri accidat II, 349, 10 s.; ubi eodem modo enuntiat ac quantum, vel vice versa, sit captio secundum figuram dictionis, 279, 25; in eo dicitur bonum II, 4, 20, 25; II, 190, 21, 24; ad id pertinent virtutes II, 4, 20; item jus II, 190, 24; aliud album est, aliud nigrum II, 273, 41; II, 594, 39; ad id pertinet triangulare et quadrangulare, 15, 11; ita unumquodque dicitur secundum formam, 14, 12; ad id falso pertinent videntur rarum, densum, asperum et læve, 15, 14 ss.; a qualitatibus denominantur vel paronymice, vel alio modo, 15, 24 ss.; ejus quattuor species enumerantur II, 526, 1 ss.; quæ tamen ad duas reducuntur II, 526, 18 ss.; quidnam primarie et maxime proprio modo ita vocetur II, 526, 19; ejus exempla, 2, 26; 31, 22.
Quale potentia (τὸ δύναμις ποῖόν); mobile naturaliter est, ubi hanc potentiam per se, non per accidens habet, II, 349, 7 ss.; ubi nihil eum impedit, statim mutatur in id ut actu sit II, 349, 44 s.
Qualia (τὰ ποιὰ); eorum principia quatenus eadem sint ac substantiarum, quatenus alia II, 603, 34; pleraque contrarium recipiunt, sed non omnia, 15, 45 ss.; eorum contraria item qualia sunt, 15, 52 s.; recipiunt magis

ac minus, sed non omnia, 16, 6 ss.; iis proprium quod similia vel dissimilia dicuntur, 16, 33; ad ea pertinent habitus ac dispositiones particulares, non genera, 16, 41; cur multa sint, non inquisiverunt idearum assertores II, 631, 31 s.; II, 632, 3 s.; cur multa sint eadem est ac causa cur multæ sint substantiæ, vel ei pro portione respondet, II, 631, 36 s.; iis altera causa est cur multa sint præter causam omnibus entibus communem II, 632, 5 ss.
Qualitas (ποιότης); quidnam sit, 13, 7; ejus prima species habitus ac dispositio, 13, 9; multis modis dicitur, 13, 8; quodnam secundum ejus genus, 13, 36; hujus generis exempla, 13, 38, 49; earum tertium genus comprehendit qualitates patibiles et passionem, 14, 2; hujus generis exempla, 14, 4; quartum earum genus, 15, 7 ss.; forsitan plura earum genera quam quattuor sunt, 15, 21; quarti generis exempla, 15, 9, 11; ab iis denominantur qualia vel paronymice vel alio modo, 15, 24; haberi dicitur, 24, 3; non competit ei cui substantia non competit II, 437, 23; in ejus categoria fieri non potest quod factum esse non licet II, 376, 21; in ejus categoria movetur alterabile II, 427, 45; res quæ ad hanc categoriam pertinent simpliciter fieri non dicimus, sed aliquid fieri II, 439, 35 ss.; in ejus categoria exstat discrimen inter materiem et formam II, 429, 48; eam secundo loco spectat mensura II, 575, 40, cf. II, 574, 48; in ea quale aliquid mensura est II, 629, 22; nonnisi per accidens, infinita esse nequit II, 249, 45; quaeritur an ejus exstet generatio II, 437, 36; in unaquaque serie ad eam pertinenti si alterum fiat, generationem obtinere dicimus, si vero alterum non II, 439, 39 s.; alieuus rei qui novit, eum hanc rem vix scire dicimus II, 490, 42.
Qualitas civilis; quidnam sit, 557, 10; cum quantitate comparari debet, 557, 18.
Qualitates; quatenus revera sint II, 600, 11; an iis solis competat bonitas II, 113, 2; eas elementis debent partes animalis III, 348, 51 ss.; item instrumenta III, 349, 3 s.; partium fetus immutantur III, 359, 19 ss.
Qualitates elementares; elementis anteriores sunt III, 223, 39 ss., cf. *Calidum, Frigidum, Humidum et Siccum*.
Qualitates patibiles (παθητικὰ ποιότητες); ad tertium qualitatis genus pertinent, 14, 3; ejus exempla, 14, 4; nonnullæ ita dicuntur quod circa sensus passionem faciunt, 14, 11, 17; hujus speciei exempla dulcedo, calor et frigus, 14, 13, 14, 19; aliæ ita dicuntur quod ipsæ a passione oriuntur 14, 21 ss.; hujus speciei exempla, 14, 20 ss.; circa animam quænam, 14, 49 ss.; quæ circa animam sunt, duplices vel naturales, vel non naturales, 14, 49, 53; quomodo a passionibus differant, 14, 32, 41, 53; 15, 2.
Qualus (γύργαθος); ejus speciem texunt phalangia in quem partunt III, 99, 20 s.
Quando (πότε); nonnisi subjecto aliquo fieri potest II, 257, 25; manifestum est, 17, 14; in eo dicitur bonum II, 4, 27; II, 190, 21, 25; ad id pertinet opportunitas II, 4, 26; II, 190, 25; ejus exempla, 2, 27, 28.
Quantitas (ποσότης); suum quæque terminum habet, 407, 27; finitum est IV, 148, 3; substantia non est, sed potius cui inest primo II, 539, 43 s.; non competit ei cui substantia non competit II, 437, 23; ex ejus elementis substantia fieri nequit III, 442, 7 s.; ejus principia et elementa non eadem ac colorum, sonorum et substantiarum II, 603, 29; in ea quantum aliquid mensura est II, 629, 22; probatur semper uno cognosci, II, 574, 32 ss.; eam maxime proprio sensu spectat mensura II, 574, 30; II, 575, 2 s., 40, cf. II,

574, 48; quo primo cognoscitur id unum est II, 574, 34 s.; non erit, si corpora et punctis composita sint II, 435, 38; ea differunt elementa, 472, 46; ea si tantummodo differant elementa, efficietur ut omnia ad aliquid dicantur II, 418, 8; ejus aequalitas per se aequale est II, 542, 9 s.; in ea idem est affectus quod in alteratione simile II, 340, 30 s.; exsuperans majus vocatur II, 341, 3; non movetur II, 308, 10; in ejus categoria movetur accrescibile II, 427, 45 s.; in ejus categoria exstat discrimen inter materiam et formam II, 429, 48 s.; in ejus categoria fieri non potest quod factum esse non licet II, 376, 21; res quæ ad hanc categoriam pertinent simpliciter fieri non dicimus, sed aliquid fieri II, 439, 35 ss.; alicujus rei qui novit, hanc rem vix scire dicimus II, 490, 42; quæritur an ejus exstet generatio II, 437, 36.

Quantitas civilis; quidnam, 557, 11; cum qualitate comparari debet, 557, 18.

Quantum (ποσόν); ejus definitio II, 525, 23 s.; id tunc novimus, ubi scimus, quidnam sit quantum II, 538, 33 s.; ei nihil contrarium, 5, 24; 8, 8; aliquatenus ad id pertinere videntur magnum et parvum, multum et paucum, 8, 29; non recipit magis et minus, 9, 4, 11; ei maxime proprium aequale et inæquale, 9, 12, 21; semper definitum aliquid significat II, 281, 17; æque ac quale prius potentia quam actu adest III, 360, 8 ss.; nonnisi subjecto aliquo fieri potest II, 257, 25; ejus definitione continetur notio substantiæ II, 564, 4 ss.; substantia posterius est II, 600, 10; eo posterius est ad aliquid II, 629, 47; ejus affectus, non vero materies est ad aliquid II, 629, 48 s.; per se dividitur II, 323, 16 s.; et principium et medium et ultimum habet II, 531, 30; ad naturam indeterminatam pertinet II, 591, 11; aliud perfectum est, aliud imperfectum II, 273, 42; II, 594, 39 s.; statim ens et unum est quia materie caret II, 563, 25; generale non fit II, 444, 2; non gignitur, sed quantum lignum vel animal II, 547, 35; ad id generandum, sufficit ut potentia tantum adsit quantum II, 547, 38 s.; id mutant accretio et deminutio II, 357, 41 s.; præcipue secundum id res sensibiles semper fluere et moveri videntur, etsi verum non sit II, 591, 4 s.; igitur maxime causa fuit, cur contradictoria de eodem affirmari posse putarent II, 591, 6 ss.; simul quale esse potest, sed ita ut alterum alteri accidat II, 349, 10 ss.; quænam ejus substantiæ affectus vel habitus sint II, 525, 37 s.; nec quod potentia est, nec quod actu, necessario movetur II, 275, 8; II, 595, 35 s.; motus secundum id communi nomine caret, sed species utrinque vocantur accretio et deminutio II, 310, 50 s.; II, 440, 30 s., cf. II, 335, 8; in eo dicitur bonum II, 4, 26; II, 190, 21, 25; in eo dicitur mediocre II, 4, 26; II, 190, 25; ejus exempla, 2, 25; de eo adhibetur verbum habere, 24, 4; quænam circa id spectet mathematica II, 588, 11 ss.; vel continuum vel discretum est, 6, 42; II, 525, 25 ss.; constat vel ex partibus positionem inter se habentibus, vel ex partibus ea carentibus, 6, 43; 7, 25, 47, cf. II, 525, 25, ss.; præter lineam, superficiem, corpus, locum, tempus, numerum et orationem omnia per accedens dicuntur 7, 50 ss., cf. II, 525, 44 ss.

Quantum divisiibile; ejus species exponuntur II, 520, 27 ss.

Quantum indivisiibile; ejus species exponuntur, II, 520, 22 ss.

Quantum per accedens; in duas distinguitur species, idque quasnam II, 525, 44 ss.

Quantum potentia; mobile naturaliter est ubi hanc potentiam per se, non per accedens habet II, 349, 7 ss.;

ubi nihil id impedit statim extenditur II, 349, 46.

Quanta; cur multa sint, non inquisiverunt idearum assertores II, 631, 31 s.; non eadem sunt ac substantiæ II, 632, 14 s., 18 s.; igitur cur ea multa sint tradiderunt idearum assertores, non cur substantiæ aut entia II, 632, 15 s., 19; causa cur multa sint eadem ac causa cur substantiæ multæ sint vel ei proportionem respondet II, 631, 36 s.; iis altera causa est cur nulla sint præter causam omnibus communem, idque quænam II, 632, 5 ss.; de omnibus valet principium, æqualibus si æqualia demantur æqualia restant II, 588, 37 ss.; quomodo ea spectet mathematicus II, 588, 42; quomodo philosophus II, 588, 43 ss.

Quanta definita; iis manifesto nihil est contrarium, 5, 27; 8, 9 s.

Quanta per se; vel secundum substantiam quanta sunt vel secundum hujus substantiæ affectus et habitus II, 525, 34 ss.

Quapropter (διὰ τῆς); de eo semper ita quæstio instituitur ut quæramus cur aliud alii insit II, 556, 44 s.; II, 557, 7, 10; antequam de eo quæstio instituatur oportet constare rem revera esse II, 556, 49; II, 557, 8, 23; id qui quærit causam quærit II, 557, 12; quærit nempe materiei causam II, 557, 26 s., cf. 25 s.; ei respondetur interdum ope quidditatis vel formæ vel substantiæ idque quando II, 527, 13, 17, 27 s.; interdum ope causæ finalis II, 5, 7, 14; interdum ope causæ moventis, idque quando II, 557, 15 s.; id ubi scimus primam causam scimus II, 264, 5; primo loco causa et principium est II, 471, 47; ultimum ad definitionem deducitur II, 471, 48.

Quare; v. *Quapropter*.

Quartanæ febres; v. *Febres quartanæ*.

Quattuor; tria uno superant II, 295, 34 s.; pluribus duo vel unum II, 295, 35 s.; inter ea et nihil nulla est ratio II, 295, 36 s., 39; tantum proportionem superant duos, quantum duo unum, 565, 39; eorum sex sunt copulationes II, 456, 1; II, 459, 9 s.; non æque fallitur qui ea quinque esse putat quam qui mille, II, 508, 17; v. *Solidum*; ad hunc usque numerum Thracum quædam gens numerat, idque quare IV, 194, 6 ss.

Quercinus cortex; remedium contra venenum toxicum appellatum apud Celtas IV, 88, 43 s.

Quercus (ὄρε); in iis parient vespæ feræ III, 260, 47; si hieme cadantur, ex iis provolant III, 201, 1; in earum enim truncis latitant III, 201, 2.

Quercus; per tenebras apud quercam jurant Prieneenses mulieres fr. 286, b.

Querimonia (μυφομοία); sequela pusillanimitatis est II, 246, 43.

Quid est (τί ἐστι)? non est interrogatio dialectica, 32, 43. cf. 265, 21; 269, 11, v. *Essentia*.

Quidditas; v. *Tò τί ἐν εἶναι*.

Quid; v. *Τί*.

Quies (ἡσυχία, ἡσυχία); nonnullis causa est cur terræ tympani figuram tribuant II, 404, 18; eam magis quam motum omnibus rebus tribuere videntur qui res simul esse et non esse posse censent II, 510, 40; motum excipit et vice versa secundum Empedoclem II, 342, 19; tunc adest, teste Empedocle, ubi nec amicitia, nec dissidium prævalet II, 342, 21; II, 344, 8; eam e numerorum idealium principia deducunt (Platonici) II, 623, 50 s.; definitio II, 332, 6, cf. II, 275, 19; II, 304, 3; II, 311, 16; II, 329, 24 s.; alia definitio II, 322, 16 s.; II, 329, 26 s., 38 s.; II, 332, 1; in momento obtinere non posse probatur II, 322, 6 ss.; II, 329, 50; immobilitas rei potentia mobilis est II, 275, 19 s., cf. II, 304, 3; motui contraria, 23, 31; II, 311,

19; II, 599, 33; omnis motui cuidam est contraria II, 316, 12; motus est privatio II, 361, 54; dicitur privatione motus II, 392, 46 ss.; privatio est II, 315, 41; nihilo minus motui opponitur II, 315, 38; expenditur quænam cuiusam motui et cuiusam quieti opponenda sit II, 315, 42 s.; motus absentia percipitur III, 462, 13 s.; in eodem fit in quo motus II, 329, 23; II, 347, 11, cf. II, 354, 60 s.; II, 355, 7; idque quare II, 356, 4, 8; ad idem pertinet ad quod motus oppositus II, 310, 23; II, 599, 14 s.; ei forsitan aliquatenus tantummodo oppositus est motus II, 317, 31 s.; ejus eadem potentia est ac motus II, 572, 6; inter eam et motum debet esse aliqua proportio III, 519, 12 s.; ridiculum foret, si opposita non existerent, dum motus contraria sunt II, 315, 48 s.; eodem modo se habet ac motus prouti naturalis vel violentus est II, 405, 38 s.; violenta sola non exstabit, si exstet aliquis motus naturalis II, 405, 39 s.; necessario vel violenta vel naturalis est II, 413, 9; cui naturalis est, ei quoque erit motus naturalis II, 413, 22; necessario intercedit, ubi motus interruptitur II, 313, 51 s.; ubi intercedit perit motus II, 363, 21; ergo ea qui interceptitur æternus esse nequit motus II, 363, 20; ei magis quam motui inest voluptas II, 90, 32; cuiusam immobili competat II, 275, 19; II, 304, 3; II, 311, 18; II, 599, 30 ss.; privatio ejus est quod motus capax est II, 311, 19; II, 599, 33 s.; unicuique quod suapte natura movetur, nec semper aut perpetuo moveri potest, et jucunda est utilis et necessaria est III, 503, 7 ss., cf. III, 506, 50 s.; jucunda est, 335, 19; ei per translationem assimilant somnum III, 503, 10 s.; quomodo a mutationis privatione differat II, 316, 7 ss., 13 s.; non competit rebus quibus contrarium non est II, 316, 7; non entium competit II, 309, 22; II, 358, 16; II, 598, 16 s.; mutationi non contraria est II, 358, 15; in partibus carente fieri nequit II, 329, 21 s., 27 s.; omnis in tempore est II, 303, 53; II, 322, 19; II, 329, 28, 31 ss.; ejus per accidens mensura est tempus II, 303, 52; ad eam per finitum spatium in infinito tempore perveniri nequit II, 327, 48 s.; ejus non est generatio II, 339, 31; queritur an omnis quæ modo non semper sit, generatio sit II, 317, 23 ss.; argumenta quæ probare videntur omnem quietem revera generari II, 317, 3; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 317, 5 ss.; ejus semper causa esse debet, II, 343, 5 s.; sensibile commune est III, 462, 10; eam qui erga superiores vel ei nullam injuriam intulerunt commendat, auditoribus infestus est, 441, 10; quare vertiginem afferat IV, 299, 40; suffocat calorem cæuatorum fr. 206, b.

uies in aliquo loco; probatur ei vix contrarius esse motus ex hoc loco II, 317, 10 ss.; alia naturalis, alia præter naturam II, 316, 18 s.

uies naturalis; quomodo a quiete violenta differat II, 378, 36 ss.

uies præter naturam; motui naturali contraria est II, 316, 52.

uietis procreatio (ἡρέμησης); motus privatio est II, 343, 6; ita potius quam motus dicendus est motus qui in rem ipsam fit II, 315, 54 s.

uiescere (ἡρεμεῖν); omnia affirmare intellectus debilitas est II, 346, 13 s.; non posse omnia probatur II, 347, 30 ss., cf. II, 346, 13 ss.; II, 355, 1; II, 356, 6 ss.; II, 354, 12 ss.; tunc dicitur aliquid, quum in alio atque alio momento vere dicere licet tum id ejus partes in eodem esse II, 329, 40 ss.

uiescit; omne quod natura aptum est, quando et ubi et quomodo natura aptum est II, 328, 44; universum absente calore IV, 240, 44 s.

Quiescens; dicitur et cui quies inest et qui quiescere potest II, 521, 28 s.; ad quietem perducere nequit II, 328, 47; primum movet III, 519, 19 s.; sine eo fieri nequit motus, ne in particularibus quidem III, 517, 13 ss., cf. 35 ss.; III, 518, 1 s., 25 ss.; III, 523, 33 s.; III, 524, 24 s.; quia in eo movetur id quod fertur difficile perspectu est quidnam sit locus II, 290, 28; necessario exstare debet extra id quod movetur, ita ut ejus pars non sit III, 519, 49 s.; doctrina qua sine eo nihil moveri potest, pertinet etiam ad universi lationem III, 518, 3 ss.; aliqua virium portione manet III, 519, 10; igitur ut stet aliqua res, ejus vires æquales esse debent moventis viribus III, 519, 8 s.; ut ei innitens aliqua res movere possit, ejus vires vel æquales vel majores esse debent moventis viribus III, 519, 20 s.; id si desit, nec flexio, nec extensio fieri potest III, 310, 17 s.; III, 313, 25; non exstare probatur in quo primo quiescit II, 329, 20 ss.; ad minimum duobus dijudicatur II, 329, 26 s.

Quiescens motum; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 50.

Quiescentia; vel semper quiescunt, vel a natura sunt ut modo quiescant, modo moveantur II, 346, 6 s.

Quinarius; numerus est impar, 104, 46, 47.

Quinquentiones (πένταθλοι); omnibus exercitiis valent, 322, 23; pulcherrimi quia simul ad vim et ad velocitatem comparati, 322, 6.

Quinquertium (πένταθλον); eo halteribus nititur IV, 144, 27.

Quinquagesimi exactores; Hippocrati Chio magnam pecuniæ jacturam inflixerunt II, 238, 50.

Quinquaginta centum virorum liquit divus Achilles; exemplum captionis secundum divisionem, 279, 10.

Quinqueviri Carthaginienses; multarum magnarumque rei arbitri, 517, 22; se ipsos legunt, 517, 23; centum viros eligunt, 517, 24; diutius munere funguntur quam reliqui magistratus, 517, 25; mercede carent, nec sortio eliguntur, 517, 27.

Quisque (ἕκαστος); petit ea quibus dignus est II, 46, 35.

Quod fors tulerit; idem quod accidens II, 536, 35, cf. II, 593, 38, v. igitur *Accidens*.

Quodammodo; decipimur quia id universaliter concedimus in captionibus παρά τὸ πᾶν καὶ ἀπλῶς, 284, 22.

Quodque; quando pro omne adhiberi posset et quando non, 87, 31 ss.; cur sit et quid sit quando sciamus III, 626, 16 ss.

Quodvis (ὅτιοῦν); non nisi per accidens in quodvis non agit, nec ab eo patitur II, 254, 16; non fit ex quovis, nisi per accidens, nec in id interit II, 254, 18, 25.

Quotidianæ res (ἡμετέριαι, ἡμετέριαι); ex iis tertio loco petere debet civitas, 639, 45; item secundo loco privatus, 640, 3.

Quotidiana negotia; ad ea inutilis est mulierum audacia, 511, 51.

R

R exemplum semivocalis, 472, 41; quæ in id exeunt nomina, masculina sunt, 474, 42.

Rabies (λύσσα); insaniam infligit canibus et animalibus quæ a cane rabido morsu fuerint, excepto homine III, 166, 17 ss.; eaque interficit æque ac ipsos canes III, 166, 19 ss.; ea laborant et camelii III, 166, 23.

Racemus (βότρυς); ei similia sunt sepiæ ova III, 92, 10 s., 29 s.; ei ab interiori parte similes sunt plagulæ in

quas ova immatura pariunt locustæ marinæ III, 90, 51 s.

Radicula (ῥαδίς); non ad plantas pertinet quæ e latere germina mittunt IV, 216, 47 ss.; cur si quis ejus folia hieme abscederit terramque adaggeraverit et conculcaverit, per æstatem mira crassitudine proveniat IV, 216, 37 ss.; status facit, sed urinam non citat IV, 189, 42; tenues cur acriores sint IV, 216, 9 s.; cur sugillationes tollat IV, 159, 28 ss.

Radioli (ῥαδία); ita piscatores vocant filamenta quibus prædam capiunt nonnulli pisces III, 191, 6; ranæ ante oculos dependent III, 190, 36; reliquis piscibus iis præditis in ore inveniuntur III, 191, 5 s.; quomodo se apud ranam habeant III, 190, 7; quomodo eorum ope pisciculos venetur rana III, 190, 38 ss.; quomodo reliqui pisces iis præditi III, 191, 5 ss.; pisciculi eos pro algis habent III, 191, 7; si apud ranam carent globulo quibus terminantur, ipse piscis macilentior invenitur III, 191, 1 s.

Radius (ῥαδίς); ejus voce agnitio fit in Sophoclis *Tereo*, 469, 48; si sponte texerent nec servis, nec ministris opus esset, 485, 10; instrumenta sunt ad efficiendum accommodata, 485, 14; eorum conficiendorum ars arti textoriæ subservit suppeditandis instrumentis, 488, 29, 31.

Radix (ῥίζα); dissimulare corpus III, 623, 11; pertinet ad scientiæ naturalis subjecta, idque quare II, 534, 38 ss.; plantarum caput et pars superior est III, 531, 11 s.; plantarum ori et capiti respondet III, 290, 5; III, 449, 24; IV, 23, 2; ei opponitur semen III, 290, 6; iis alimentum arripunt plantæ III, 234, 41 ss.; III, 276, 40 s.; III, 285, 18 s.; III, 356, 40; III, 533, 3 s.; ideoque ori pro portione respondet III, 305, 49 s.; III, 444, 42 s.; III, 533, 2 s.; ab iis apud plantas incipit alimenti per corpus distributio III, 305, 48 s.; inde plantarum supra sunt III, 305, 47; iis comparantur venæ meseraicæ III, 234, 47; III, 276, 39, 46; item venæ umbilicales III, 357, 24, 36; item umbilicus III, 365, 41; mediatrix inter plantam et cibum IV, 24, 39; quæ ea carent tanquam plantæ imperfectæ considerandæ sunt III, 548, 32 s.; prima e semine alimentum petit III, 343, 22 s.; quando eam emittant semina, idque quare III, 356, 38 ss.; eas ante ramos emittunt semina III, 359, 45 s.; e quam seminis parte orumpat III, 533, 50; non eodem tempore novas producant arbores quo ramos et caulem III, 530, 39 ss.; cur deorsum, non sursum crescat II, 271, 20; pars ligni quæ eam continet gravior est IV, 57, 52 s.; albæ sunt idque quare III, 648, 39; in partibus duris terræ sunt nec in aquis IV, 36, 8; medium locum inter eam et germen apud plantas occupat substantiæ principium III, 548, 37 s.; ei comparatur cicadârûm pars quæ ex ore et lingua coaluit III, 282, 54; ad tingendum inserviunt II, 647, 20; iis maxime vescitur sus, idque quare III, 154, 12 s.; III, 283, 48; aves iis vescentes extremum rostrum serratum habent III, 253, 48 ss.; iis vescuntur anguillæ fluviales III, 150, 25; ad eas interdum pariunt pisces III, 116, 36 s.; III, 117, 1; quibus adhærent glanios ova a profunda aqua ad brevina transferunt piscatores III, 191, 44 s.

Radix aquarum; omnium dulcis est IV, 23, 29.

Radix arenæ; quidnam IV, 33, 23.

Raja (ῥάτος); piscis cartilagineus latus est III, 6, 21; III, 28, 25; III, 114, 2 s.; III, 301, 17; fr. 176, a; Immo perquam latus III, 311, 30; ideoque aquaticus est viviparum et branchias non operas habet III, 5, 41; branchias infra in supinis sitas habet III, 28, 25; late est et cauda instructa ideoque pinnis caret III, 6, 21 s.; III, 301, 17;

quomodo igitur nates III, 6, 22; pinnarum loco extrema latitudine natant III, 301, 46 s., cf. III, 311, 31 ss.; vivum animal parit, primum intra se edito ovo III, 114, 3 s.; eorum ova partem testæ similem habent, idque qualem III, 112, 28 ss.; quomodo pariunt III, 112, 38 s.; ei quod ad pudendum muliebri similes est vitulus marinus III, 115, 51 s.; propter caudæ asperitatem catulos non intra se admittunt III, 113, 14 s.; cutem asperam habet III, 302, 46; ei anteriores partibus similis est rhinobatus III, 113, 51 s.; igitur extra suum genus coire videtur III, 113, 48 ss.; et ejus cum squatina coitu gigni dionitur rhinobata III, 306, 50 s.; gelidissimis diebus latitant, ideoque per hîgora non capiuntur III, 160, 35 ss.; in arena vel limo se abscondit atque radiolorum ope capit pisciculos III, 191, 3 ss.

Raja lævis; v. *Lætraja*.

Ramenta (ῥάματα); aeri innascent propter levitatem II, 431, 21; per aerem feruntur quæ apparent in radiis quæ per fenestram ingrediuntur III, 433, 31 ss.; IV, 197, 32 s.; hæc manifeste moveri cernuntur, etiam omnino desit ventus III, 433, 50 s.; IV, 197, 33 s.; et Pythagorei nonnulli animam esse affirmant, alii id quod hæc movet III, 433, 48 s.; his quoque animam assimilat Democritus III, 433, 31 ss.; eorum universam sobolem naturæ elementa esse censet idem III, 433, 33 s.

Ramentum conflatum (συμφορώμενον ῥήγμα); ei igitur assimilat nonnulli eorum qui eum unicuique elementum esse statuunt II, 418, 37.

Ramentum serra sectum (ἑκπρόσμα); si in aliquid ei simile convertatur corpus id fieri nequit quia affectus aut forma quædam ab eo separatur II, 435, 43 s.

Rami (οἱ κλάδοι, οἱ πτόφοι); quid sint IV, 24, 45; eorum diversitates IV, 26, 37 s.; eos post radices emittunt semina III, 359, 45 s.; non eodem tempore novas producant arbores quo radices III, 530, 39 ss.; res rotundi sint IV, 201, 15 ss.; quidam sunt anni IV, 21, 47 s.; eos quædam plantæ non habent IV, 25, 2; in arboribus tantum nascuntur IV, 25, 3; in montosis consistit plantarum semen III, 290, 6 s.; in montosis plantis iis adhæret seminis principium III, 373, 14 s.; sylvæ dixit Alcidas, non simpliciter, 389, 21; partes orationis secundum Lycinium, 402, 13.

Rana (ῥάτρα); animal palustre est III, 2, 28; eorum genus animalibus squarosis aquaticis accessiorum est III, 544, 13 s., cf. igitur *Squarrosæ aquaticæ* quadrupes ovipara est III, 30, 16 ss.; III, 37, 11; III, 75, 40 ss.; III, 537, 14, cf. igitur *Quadrupes oviparæ*; igitur admodum parvum venem habent III, 30, 15 s.; igitur earum uterus eodem modo se habet ac apud aves III, 37, 9 ss.; earum feminae majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; minoribus animalibus accessiorum sunt III, 146, 37 s.; pedestres sunt atque aëres recipiunt III, 146, 33 ss.; suffocantur si aliquando non respirant III, 146, 38 s.; ubi in aqua suffocantur, in ea oriuntur bullæ III, 538, 26; nihilo minus si ab aqua separantur, vivere nequeant III, 146, 34 s.; ubi nam pariunt atque prolem edocent III, 146, 39 s.; plerumque nocte coeunt III, 72, 51; coeuntiam pariunt fœturam III, 116, 21; earum pullis similes sunt pisciculi, quam primum ex ovo prodeunt II, 118, 2; corpuscula nigra habent ejusdem generis ac cetræ marini III, 65, 50 ss.; peculiarem habet lingue structuram eamque qualem III, 72, 39 s.; quatenus modo ad linguam piscibus similes sint III, 72, 40; de eorum ululatu, v. *Ululatus*; olim Cyrenis deerant III, 169, 4 s.; Cyrenis voce carent IV, 85, 18 s.; item in Scri-

pho, alio vero translata canunt IV, 85, 53 s.; ad eas referuntur quicunque tumidi sunt ex lateribus IV, 9, 46 ss.

Ranæ confictæ (οἱ πεπλασμένοι βάτραχοι); pedetentim ex aqua emergunt, prouti major copia salis ea liquatur III, 511, 23 ss.; his comparantur motus qui insomniis ansam dant, *ibid.*

Ranæ lacunales (οἱ τελευταῖοι βάτραχοι); captant apes ad aquam accedentes III, 198, 27 ss.; ideo eas e stagnis unde aquantur apes piscantur apiarii III, 198, 29 s.

Rana marina; cartilagineus piscis est III, 6, 23; III, 29, 10; III, 79, 4; fr. 176, a; nihilo minus viviparus est III, 29, 9; sola inter pisces cartilagineos vivum animal edit III, 111, 39; III, 113, 17 s.; unicus piscis cartilagineus est qui non intra se ova pariat III, 370, 49; catulus intra se non recipit propter spinas et capitis magnitudinem III, 113, 15 ss.; III, 378, 21 ss.; branchias a lateribus sitas habet, easque operculo coriaceo tectas III, 28, 27 ss.; earum anterior latitudo carnosae non est III, 301, 3 s.; hinc earum cauda ac partes posteriores carnosae sunt III, 301, 4 ss.; itaque contrario modo se habent ac reliqui pisces cartilaginei latii III, 301, 2 s.; propter superiorum partium latitudinem infra habent pinnas pronas III, 301, 48 s.; supinas vero prope caput III, 301, 49; idque quia ejus latitudo motum non impedit III, 301, 49 s.; ejus pinnae supinae pronae majores III, 301, 50 s.; caput habet aculeatum et asperum et reliquo corpore longe grandius III, 378, 19 ss.; hinc unicus piscis est qui foras pariat ovum perfectum III, 378, 18; III, 379, 26; item unicus piscis est cujus ovum solidum ac rigidum sit, idque quare III, 378, 22 s.; eodem modo ex ovo fit ejus generatio quo apud reliquos pisces cartilagineos III, 378, 30 s.; fecundissima piscium cartilagineorum est III, 119, 52; confertam parit prolem, idque ad terram III, 120, 1 s.; rara est quia ejus proles facile interit III, 119, 52 s.; ei ante oculos dependent radioli III, 190, 36; eorum ope pisculos capit in arena vel limo abscondita, idque quomodo III, 190, 38 ss.; ideo ei nomen indidere piscatores III, 190, 34; quæ de ea narrari solent vera sunt III, 190, 33 ss.; si ejus radioli careant globulo quibus terminantur, ipsa macilentior reperitur III, 191, 1 s.; sel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.; aliquam penis speciem habet eamque qualem III, 78, 29 ss.; caput ejus simile habent pisciculi quidam apud Babylonem in cavernis remanentes IV, 86, 3 s.

Ranæ pusillæ quæ faciem rubetarum repræsentant; cur quoniam earum copia invenitur anni morbidum fiant IV, 112, 37 ss.

ῥανίδες v. *Aspergo.*

ῥανισίς; IV, 324, 2.

ῥαπίνα; pactum invito factum ac violentum est II, 55, 15; eam præcavere potest honorum æqualitas, 506, 53.

ῥαπτὸς (σοῦς); ita Democritus vocat motum corporum calidorum quæ in aqua et aere sursum ferri putat II, 431, 40 s.; eum in aere non in unum locum tendere putat ideoque non sustinere corpora lata II, 431, 29 s.

ῥαρεσί (quod); majorem locum occupat II, 407, 22.

ῥαρίτης (μανότης); vix intelligitur quomodo densitatem facere possit, vel vice versa II, 255, 36; vel idem ac molliitudo, vel res sibi proximæ IV, 185, 4 s.

ῥαρούς (μανόν); id non enti assimilant Leucippus et Democritus II, 474, 49; non ad quale, sed potius ad positionem pertinet, 15, 14, 16; ejus definitio, 15, 19;

ARISTOTELIS VOL. V

III, 675, 113; quomodo a denso differat II, 412, 4; leve est II, 295, 25; II, 298, 24; id esse nequit quod plura vacua seorsum continet, etsi ita putent II, 297, 18 ss.; III, 675, 10; si id est quod inane continet etsi in seorsum, motus superiora versus causa erit inane. idque quomodo II, 297, 22 ss.; ei adjacent utrinque duæ qualitates nempe leve et molle II, 298, 29, 31; partim copioso magis bonum est, partim contra, 326, 20, 22.

Rarum ac densum; sensu cognoscuntur II, 255, 20; ea nonnulli rerum principia esse statuunt II, 254, 4, cf. II, 252, 17; idque quinam II, 474, 53.

ῥάθυμοι v. *Inertes.*

Ratio (λόγος); pars animæ est, 523, 51, cf. 486, 5; in cogitativa parte animæ residet II, 131, 31; principium est II, 166, 25; cum intemperanti, tum incontinenti principium est II, 166, 18; cupidine honorabilior II, 166, 15; ejus principium non ratio, sed melius quid II, 240, 38; ea præditi carere solent divino principio II, 240, 44; nec ad primos terminos, nec ad ultimos pertinet II, 73, 32; universalis spectat II, 255, 18; nisi vera sit, bonum esse nequit consilium II, 67, 15; ut bonum sit consilium, eadem affirmare debet quæ sectatur appetitus II, 67, 16; pulchrum eligere jubet II, 208, 44; non jubet res valde molestas vel exitiosas sustinere II, 208, 51; spectat res quæ vel semper vel plerumque ita fiunt II, 267, 52; recte ab ea aliena dicitur esse fortuna II, 265, 51; naturæ finis est, 620, 21; et ab optimo proposito aberrare et consuetudine ab eo abduci potest, 620, 17; consuetudine prius quam ea fieri debet educatio, 626, 51, cf. 620, 15; ad eam dirigi debet consuetudinis exercitatio, 620, 22; eam de sede deturbant cupiditates magnæ ac violentæ II, 38, 27; ei nequaquam adversari debent cupiditates II, 38, 28; ei parere debet concupiscens pars animæ ut puer pædagogus II, 38, 31; cum ea apud temperantem consentire debet animæ pars concupiscens, idque quare II, 38, 33; ejus plane expers anima plantis competens II, 14, 10; ejus aliquatenus particeps est anima concupiscens, idque quousque II, 13, 48; II, 14, 17, 24; ei apud continentem obedit anima concupiscens, II, 14, 12; cum ea prorsus consentit eadem apud temperantem et fortem II, 14, 14; consilium comitatur II, 27, 29; utile spectat, 364, 13; 365, 24; ei non obtemperant plerique II, 128, 13; persuasionem sequitur III, 406, 11 s.; naturaliter nobis imperat II, 202, 3; ei imperium tribuendum est, non homini II, 60, 9; non rationi imperat, sed affectionibus et cupiditati II, 193, 47; eam rectam reddit continentia II, 206, 33; nonnulli peccatam putant virtutem eam rectam reddere, idque quare II, 206, 33, 36; si male se habet, adesce nequit virtus II, 171, 39; qui sine ea vivunt, his est impulsus naturalis ad virtutem II, 171, 47 s.; nostram naturalem transgreditur quod natura nostra ferre nequit II, 202, 44; nec in re mathematica, nec in rebus agendis principia docet II, 85, 8; ei majorem fidem habendam esse censebant quam sensui antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ) II, 448, 17; eam paucissima habent animalia III, 442, 44 s.; III, 448, 14 s.; ea prædita mortalia semper reliquas omnes animæ partes habent non vero vice versa III, 448, 15 ss.; ea carent omnia animalia excepto homine III, 466, 12; III, 472, 22; ea solus homo præditus est, 616, 42; secundum eam quoque vivit homo, 616, 42; ea quoque probi fiunt viri, 616, 35; 620, 12; cum natura et consuetudine consentire debet, 616, 43; 620, 16; ejus causa multa contra naturam et consuetudinem faciunt homines, 616, 44; educatione ad probitatem accommodanda est, 616, 49;

quæ jubet, si in potestate sint, fient, 369, 29; ea prædita quomodo triplici impetu agitari possint III, 473, 40 ss.; ea præditis solis competit imaginatio deliberativa III, 473, 34, cf. 38; ea carentibus vero nulla alia nisi sensitiva III, 473, 24 s., 32 s.; ea carentia opinione carere videntur, idque quare III, 473, 37 ss.; quæ ea carent, iis non competit cogitatio III, 485, 22; non excidit ebrius II, 164, 26; quibusnam affectibus ab ea deflectamur, 426, 12; ea jubente aliquid fugere aut persequi non obtemperat intemperans III, 472, 10 ss.; ideomotum ciet quia ipsa ab appetibili movetur III, 472, 30; sine ea nihil statuere oportet cui vel cum ratione fidem habere difficile est II, 191, 11; ab affectibus dissentiunt in continentia et incontinentia, in reliquis virtutibus et vitiis consentiunt II, 162, 1; II, 163, 13 ss., 23 s.; II, 164, 29 s.; II, 165, 39; II, 166, 6 s., 12, 47 s.; II, 167, 15; II, 171, 20 ss.; eam reddere qui non ea, sed affectu egent, absurdum est II, 185, 39; ei facillime parent mediis opibus, 553, 18; difficulter vero qui in alterutram partem a mediocritate remotissimi sunt, 555, 19; ad eam omnia referunt qui monarchiæ imperio obediunt, 411, 17; ea qui utuntur et cum ea omnia faciunt tanquam bonos et honestos laudamus, 411, 25; sine ea qui aliquid faciunt tanquam feroces et rudis odimus, 411, 27; quænam sit ejus utilitas, 411, 28 ss.; ea omnibus aliis animalibus præstamus, 412, 25; disciplinæ conjuncta vitæ dux est, 412, 42; ut jubet, se habet qui parvo honore dignus nec majore se dignum putat II, 215, 49; apud nonnulla animalia e memoria provenit, 170, 42; cum ea est scientia omnis, 171, 19; eam non petunt principii contradictionis obtractatores qui a ratiocinatione argumenta sua petunt II, 591, 31; ita ut nec ratiocinatio, nec demonstratio fieri possit II, 591, 32; architectus est, 495, 28; distinguitur in eam quæ actiones et eam quæ contemplationem spectat, 618, 6.

Ratio (*λογισμός*); ea quænam fiant, 334, 22.

Rationes; exstant quædam nobis potentiores, secundum Philolaum II, 202, 51; eæque inprimis voluntarium interpellant II, 202, 53; eas qui suppeditant, si non recte suppeditant, facile contraria dicere coguntur II, 512, 2 s.; cuique suas exponendas esse dicere debet orator, ubi adversarius quæ dicturus erat, præoccupaverit, 433, 43.

Ratio herilis; v. *Herilis ratio*.

Rationes; expensorum et acceptorum reddere debet tyrannus, 586, 13; earum repetendarum potestatem habere debent omnes in optimo democratiæ genere, 593, 18, 26, 35; de iis relegendis in democratia omnes judicare debent, 591, 37.

Rationes referendæ (*εὐθύνα*); earum potestas res est maximi momenti, 532, 35; eam multitudini, i. e. concioni tribuit Solon alique legumlatores quidam, 519, 11; 531, 50; 532, 36; quæritur an recte necne, 532, 2 ss.

Rationes publicæ; earum exemplaria deponendæ sunt, 577, 27.

Rationis expers pars animæ; v. *Anima ratione carens*.

Ratione carentia; iis competunt cupido et animi impetus, sed non consilium II, 26, 39.

Ratione prædita; utraque syllogismi propositione moventur, sed magis tamen altera, idque quatenus III, 473, 44 ss.

Ratione prædita pars animæ; v. *Anima ratione prædita*; ejus actionum rationem habentium duæ sunt species quarum potior altera quæ actu constat II, 6, 52; quænam ejus virtus II, 137, 16; II, 243, 7, 16; quodnam vitium II, 243, 11, 31; sedes virtutum per-

sectorum II, 161, 10; quia sciens est, dicitur homo sciens II, 287, 51.

Ratio recta (*ὁρθὸς λόγος*); gignitur in parte animæ deliberativa II, 155, 45 ss.; quidnam sit et quomodo a ceteris virtutibus differat, postea docetur II, 15, 41; secundum eam omnium consensu fieri debent actiones omnes II, 15, 40; II, 66, 29; quod ei consentaneum est, ut decet se habet II, 213, 33; perperam a consensu habetur principium et dux virtutis II, 171, 42, 51; ubi consentit impulsui naturali impetus ad virtutem ardet II, 171, 50; ubi ab ea incipiat aliqua honesta appere, non semper consentiunt affectus II, 171, 51 s.; ei obediunt affectus ubi bene se habent II, 171, 32; est scopus quem respiciens vir ratione præditus intendit et remittit, estque modelatum terminis II, 64, 24, etiam etiam in reliquis exercitationibus circa quas versatur scientia II, 66, 29; ratio prudentiæ consentanea est II, 75, 33, cf. II, 125, 31; circa virtutes morales ipsa prudentia est II, 75, 38; nunc omnes virtutem et habitum ei consentaneum esse agnoscunt II, 75, 37; non solum habitus ei consentaneus, sed cura eo conjuncta dicenda est virtus II, 75, 36; ea prædita virtutes perfectæ II, 158, 1, cf. II, 5, 18, 22; II, 161, 10; non plane in virtutem converti potest sine impulsu naturali II, 158, 8 s.; secundum eam justa facere licet sine omni consilio solius impulsus naturalis ope II, 158, 16 ss.; ut ea præscriperet exerceri debet virtus II, 31, 22; ei competit delectus II, 161, 10; melius eligit II, 161, 16; ei cedere solet impulsus naturalis ad virtutem II, 161, 14; ejus ope de rebus sensibilibus consistit pars animæ deliberativa II, 156, 16; quod secundum eam fit optimum et præstantissimum est II, 197, 19; secundum eam optimum facimus II, 155, 38; semper optimum præcipit II, 171, 37; si dicas ea optimum non facere eodem redit ac si dicas, sanitatem fieri si salubribus vescamur, quemnam vero sint, ignores II, 153, 29, s.; actionum principium est II, 140, 47; ei præcipit proprium quod ordinatum et semper eodem modo fit II, 172, 14; igitur ad eam haudquaquam pertinent fortuna vel prosperitas II, 172, 13, 26 s.; ubi plurimam ejus ibi minimum fortunæ et vice versa II, 172, 15; qui secundum eam agit secundum virtutes agit II, 174, 1 s.; secundum eam agimus ubi irrationalis animæ pars non impedit ratione præditam, quominus opere suo fungatur II, 174, 6 ss.; id est quando affectus mentis non velant quominus opus suum faciat II, 174, 16 ss.; ad eam cognoscendam ipse aliquid ad sensum conferre debes II, 174, 29 s.; ejus perfecta cognitio non sufficit ad felicitatem efficiendam II, 174, 30 ss.; ejus cognitio habitum nobis conciliare potest, non vero usum et actum nos docere II, 174, 34 s.; ejus usus et actus non pertinet ad hanc disciplinam (i. e. civilem vel moralem) II, 174, 38 s.; est norma cuius ope de actionibus et rebus naturaliter bonis eligendis, item de habituum opumque et prosperitatis excessu et defectu decernit vir honestus II, 242, 15; animæ inest II, 242, 39; comparatur normæ qua medicus corpus sanum a non sano distinguit II, 242, 12 ss.; item normæ quibus de cibis decernit medicina II, 242, 21; eo constat ut ad contemplationis partem imperantem vitam nostram dirigamus II, 242, 23, 28, 31; id est ad dei contemplationem II, 242, 30; id est ita ut alteram animæ partem quam minime sentiamus II, 242, 40, cf. II, 246, 10; eam habet tum continens cum incontinentes II, 164, 37; eam habet incontinentes II, 166, 12, 16, 19, 31; II, 167, 26; item temperans II, 167, 6; ei in voluptatibus perfruendis parat temperans II, 37, 50; item continens II, 167, 7; non solum eam habet, sed etiam

quæ ei videntur facit prudens II, 167, 37; secundum eam singula considerat prudens II, 167, 32 s.; contra eam agit qui mortem sibi consciscit II, 65, 29; non competit animalibus excepto homine II, 147, 27.

Ratiocinandi facultas (τὸ λογιστικόν); rationes quæ probare videntur non ab ea pendere motum secundum locum III, 472, 2 ss., cf. *Intellectus*.

Ratiocinari (τὸ λογιζέσθαι); non proprium est τῷ λογιστικῷ 234, 7.

Ratiocinatio; intellectus habitus est falsi capax 171, 16; opponitur inductioni III, 229, 7 s.; ea caret feræ II, 83, 13; ea explicantur res scibiles II, 156, 22; natu grandioribus innascitur, 620, 31; omnis ita fit ut aliquid ponatur et rationes petantur II, 591, 32; tollitur igitur si nihil ponatur II, 591, 33; ejus vi sola qui se convinci sinunt, impossibilia quærent II, 511, 44, cf. II, 513, 24; ejus munus est decernere, an hoc vel illud sit faciendum III, 473, 34 s.; ab ea pendet fortitudo in periculis prævisis II, 35, 6; quæ sine ea agimus celeriter agimus III, 522, 9 s.; tunc actus ipse interrogationis aut cogitationis aut appetitionis locum tenet III, 522, 12 s.; non perlinet ad finem II, 200, 44; non rectum reddit consilii finem II, 207, 3; rectitudinis causa est (sc. in scientiis speculative) II, 207, 2; ei minus quam sensui credendum est III, 388, 12 s.; idque nonnisi si cum sensu consentiat III, 388, 18 s.; ea patet, nihil primario sensui in se ipso esse posse II, 288, 14; in rebus quæ ea disputantur, eadem accuratio postulari nequit ac in rebus sensui patentibus, 609, 23; cui odiosa est, is non ratiocinatur II, 121, 42.

Ratiocinationes; vel demonstrationes, vel definitiones sunt III, 438, 3; qui propter multas non considerant quænam revera prostent, paucis inspectis facilius pronuntiant II, 485, 14 s.; explicari nequeunt, si animam numerum esse statuas III, 441, 19; iis quoque vivunt homines III, 441, 19.

Ratiocinationi quod præest (τὸ διανοητικόν); probatur pars animæ non peculiaris anima esse, nec a reliquis animæ partibus separari posse, etiamsi notione differat III, 446, 15 ss., cf. III, 447, 21; id habet homo, et si quid eo nobilius existet III, 447, 41 s.

Ratiocinatores (λογισταί); iidem qui correctores sunt, 599, 45.

Raucaitas (βράγχος); quidam iis capiantur IV, 109, 52; cur bieme oriantur si æstas sicca et Aquilonia, autumnus vero humidus et Austrinus fuerit IV, 110, 6 ss.

Rauci (οἱ βραγχιῶντες); eorum voces crassæ sunt III, 661, 43; cur vocem corruptam IV, 178, 15 s.

Rcalescere; cur amplius soleamus ubi in sole stamus quam ubi moveamur IV, 149, 40 ss.

Reens (τὸ νέον); omne facile præ imbecillitate frangitur III, 409, 28 s.

Reens natus; quidnam pro unoquoque sacerdoti Minervæ solvere jussit Hippias Atheniensis, 611, 27.

Reens nata; apud ea multo major partium interiorum perturbatio occurrere potest quam apud animalia viva et perfecta III, 403, 31 s.; eorum viscera magis sanguinolenta et pro portione maxima sunt idque quare III, 393, 9 ss.

Reentiora; iis magis elaborata sunt pleraque antiqua, 615, 5.

Reptaculum (δερτικόν); non quodvis cujusvis sed unum tantum primum II, 339, 47 s.; nisi in eodem primo sint res inter se comparari nequeunt II, 339, 41; una cum excrementis sunt III, 395, 41 s.

Receptiendi vim habens; id alio modo intelligit Plato in

Timæo quam in *Opinionibus non scriptis* II, 286, 44 ss., v. *Locus* et *Plato*.

Reciprocatio (ἀντιπρωτις); si superne deorsum inciderit, repercussionem sursum faciunt IV, 308, 35 s.; fluctuum cum luna statis temporibus fieri aiunt IV, 634, 38 ss.

Reclinatio (ἀνάκλισις); situs ideoque πρὸς τι, 9, 38; vertigines creat, idque quare IV, 299, 43 ss.

Reclinatum esse; exemplum τοῦ situm esse, 2, 28; non est situs, ideoque non πρὸς τι, 9, 40.

Recordatio (ἀνάμνησις); quarta pars perorationis, 410, 5, 20; quæ in proœmio fit quomodo differat a perorationis recordatione, 410, 24; ab eo inchoanda est ut orator ostendat se promissis stetisse, 410, 26; in ea capitulatum resummi debent cum quæ ipse orator, tum quæ adversarius dixerit, 410, 35; quot modis fieri possit, 410, 27 ss., 31; ea quoque fieri potest agnitio, 469, 49, v. *Reminiscentia*.

Rectangulum; eo non magis circulus est triangulus, 16, 27.

Recte; de ejus multiplici significatione dictum est in *Topicis* (188, 50 ?), 377, 9.

Recte dicta; accipienda sunt, quæ vero non recte ab iis cavendum est III, 433, 19 s.

Rectis lineis terminatæ figuræ, v. *Figuræ rectilineæ*.

Rectitudo (ὀρθότης); nullis modis dicitur II, 72, 23; lineæ per se affectus est II, 523, 43 s.; lævitate prius est II, 523, 43.

Rectitudo (εὐθύτης); curvitatibus opposita, ideoque earum ope in species dividi possunt genera III, 224, 39; quarti generis qualitatum exemplum, 15, 9; ejus causa est vel virtus vel ratiocinatio II, 207, 2.

Rectum (εὐθύ); quidnam sit monstratur, 130, 25; e quibus fiat, docere nequeunt idem II, 485, 10; res mathematica est III, 467, 52 s.; a continuitate separari nequit III, 468, 1; igitur eodem modo se habet ut simum, *ibid.*; id nonnulli dyadi assimilant III, 468, 3; si ejus notio aliud esset ac ipsum ejus quidditatem alia re quam sensu (nempe intellectu) dijudicaret anima III, 468, 1 s.; nunc vere id alia re (quam intellectu) aut (potius intellectu) alio modo se habenti dijudicat III, 468, 3, cf. III, 468, 22 ss.; inseparabile est nec unquam sine corpore III, 432, 31 s.; nihilo minus ei multa accidunt, quatenus rectum est III, 432, 28 s.; e. g. ut globum æneum puncto tangat III, 432, 29 s.; non tamen separatim eum tangit III, 432, 30 s.; quæritur an ei comparari possit anima III, 432, 26 ss.; medium inter concavum et convexum IV, 54, 38 s.; ab orbiculari specie differt II, 312, 49; eo et ipsum et curvum discernimus III, 443, 3 s.; æque ejus ac curvi arboris regula est III, 443, 4; si curvo contrarium esse dicas, sententiam non profers, 371, 24; ei forsitan respondet æquale et impar et album II, 637, 53 s.; nonnisi per accidens album est II, 193, 41; omni rei inesse potest, sed non omnia ex eo constare possunt III, 528, 28 ss.; flectitur, ubi evaporatur III, 420, 53 s.; ejus definitione sistitur causæ investigatio in re mathematica II, 269, 29; non erit, si trianguli anguli duobus rectis æquales non sint II, 272, 32, cf. 45; a motu separari potest II, 262, 49; semper idem est II, 70, 18; semper eodem modo se habet ideoque pertinet ad sapientiam II, 157, 6; ad bonorum seriem pertinet II, 637, 46.

Recta; tute et continue progredi nequeunt, idque quare III, 310, 42 ss., cf. III, 313, 22 ss.

Rectum curvum; series coordinata nonnullorum Pythagoreorum II, 475, 51.

Rectum et curvum; longitudinis affectus sunt II, 625, 13; igitur ex iis composita non est longitudo, *ibid.*;

res mathematicæ sunt III, 432, 7 s.; si sciamus quidnam sint, hæc scientia multum confert ad perspicendum quot angulis rectis æquales sint trianguli anguli III, 432, 7 ss.; magnitudinis potius affectus et accidentia quam subiecta sunt II, 629, 43; est genus differentiarum formæ rerum sensibilium II, 559, 29 s.

Rectum intestinum; v. *Intestinum rectum*.

Redilus ad naturam (ἀποκατάστασις εἰς φύσιν); restitutio est ejus quod naturæ deerat II, 169, 4.

Reditus (ῥόδοι, πρόσοδοι); de iis fit deliberatio, 319, 8; quænam scire debeat qui de iis disserere vult, 319, 11 ss.; de iis deliberatur cum in senatu tum coram populo, 416, 14; quænam de iis dicenda sint, 420, 13; ubi non suppetunt, frequentius cogi non debent conciones, judicique per paucos dies, sed de multis rebus fieri debent, 595, 39, 43; si quid ex iis supersit, id statim plebi distribuunt, 595, 51; quæ de iis supersunt accumulanda sunt, ut dein plebi tantum distribui possit quantum ad agellum emendum, vel mercaturam aut agriculturam inchoandam sufficiat, 597, 7; curandum ne eos excedant impensæ, 640, 6; considerandum an omnis generis suppeditare possit satrapia vel civitas, necne, 640, 10; considerandum est administratori quinam desint, etiamsi possint provenire, 640, 12; item quinam augeri possint, 640, 14; exigui sunt in administratione privata, 639, 48; earum abundantia civitati utilis est, 414, 12; plurimos reipublicæ comparat civis bonus, 456, 20; unde primo loco arcessendi sint, unde secundo loco et sic deinceps, 456, 2 ss., cf. 420, 13 ss; muneribus publicis destinatos plebi distribuunt demagogi, 570, 42, cf. 570, 26; Allicia eorum dispensandorum ratio convenit parvæ rei familiari, 638, 36; in magna seorsum disponi debent annui et mensuræ, 638, 37; eorum potestas pertinet ad auctoritatem magistratum, 563, 31; ad quætores referuntur et ab iis ad singulos reipublicæ usus deprimuntur, 598, 31; quonam eos impendant Cretenses, 515, 43.

Refert (νῆ) hoc (μὴ παρὰ τοῦτο); pessimum in vita dictum fr. 22, b.

Refractio (ἀνάλασις); melius quam ea explicatur visio motu aeris, qui unus factus est III, 475, 2 s.; ab ea pendet simulacrum quod in oculo conspicitur III, 478, 30; varios pignit colores ubi speculum ejusmodi est, ut non formas sed solummodo colores recipiat III, 558, 5 ss.; Democriti ætate de ea nihil adhuc comperitum erat III, 478, 30 ss.; ea fulgur fieri existimantur Clidemus et alii III, 597, 54 s.; in opinionibus quæ de ea exstant nondum versati erant III, 598, 5 s.; unum propter visus de mari in aerem factam, mare in Ponto candidius sit IV, 230, 12; nulla fit in limo IV, 175, 19 s., cf. *Repercussio*.

Refellentia universaliter (τὰ καθόλου ἀνασκευαστικά); de iis primo dicendum est, idque quare, 186, 15.

Refrigerans (τὸ ψύχον); interdum ita calefit, ut vel nihil efficiat, vel minus quam ipsum afficitur III, 400, 2 s.

Refrigerare; τῷ calefacere contrarium, 17, 6.

Refrigerari; id cum de homine tum de calido dicitur II, 446, 47 s.; cur citius soleant res calidæ in sole quam in umbra IV, 238, 23 ss.

Refrigeratur (quod); tardius calidius esse dicitur III, 232, 30 s.

Refrigerati; supra modum calefacti ad medium calorem reverteruntur II, 227, 9; cur ab eodem calore vehementius uramur atque doleamus IV, 157, 29 ss.

Refrigeratio (κατάψυξις); dispositio est, nisi temporis ratione in habitum abierit, 13, 20; non rite definitur

privatio caloris naturalis, 238, 20; ea opus est igni III, 535, 27; igitur et calori naturali principio immo III, 535, 38 s.; ea indigent animalia, ut vita conservetur III, 544, 36; quare ea indigent animalia III, 547, 41 s.; eam respiratione faciunt quæ et cor et pulmonem habent III, 547, 42 ss.; quæ vero cor habent, sed pulmone carent eam aqua faciunt branchiarum ope III, 547, 44 ss.; unus ejus modus sufficit omnibus animalibus III, 544, 30 s.; ejus principium cor est III, 503, 34; non multa indigent pisces qui paucas et minus validas habent branchias III, 302, 3 s.; quæ aquæ ope fit, cordis calore conservando inservit III, 503, 35 s.; ei assimilant respirationem quæ eam frigidam esse censent ut ab ejus nomine ipse nomen derivare possint III, 436, 5 s.; marcori igitur auxilio est, idque quare III, 542, 46 s.; ejus causa fit respiratio III, 539, 47 s.; eam alia animalia aer, alia aqua sibi parant III, 536, 20 s.; ab ea provenit singultus IV, 301, 46.

Refrigerativum (τὸ ψυχτικόν); nihil nisi frigus facit II, 565, 22.

Refutatio (ἐλεγχος); contradictionis est syllogismus, 112, 41; 294, 19; 286, 44; 285, 46; 283, 39; 282, 21. 280, 27; 276, 23; quomodo fiant, 109, 34; quando fieri possit, 112, 33; quando non, 112, 39; 113, 1: si fiat, necessario fit syllogismus, sin vero est syllogismus, non necessario fit, 112, 42; alia est, alia esse videtur, sed revera paralogismus est, 276, 2, 14, 28. fit paralogismus, ubi ignoratur, quidnam sit, 280, 26 apparet esse probatur quæ fit captione per relationis ignorantiam, 280, 33; apparenti primo loco student sophistæ, 277, 44; fit vel circa dictionem, vel extra dictionem, 278, 1; ejus definitione resolvitur possunt omnes paralogismi, 282, 4; ut fiat eadem esse debet oratio, nec nomen diversum, 282, 14; ejus definitio quomodo a definitione syllogismi differat, 282, 20, 30; 286, 41; accidentis non est, 282, 31; fit et propositionibus, 283, 32; eam effugere nequit qui repositionem per homonymiam pro vera habet, idque quando, 294, 40; sæpe inde provenit quod universale exemplo sumitur, 296, 2; quando dicere debet respondens ejus definitionem male servatam esse, 296, 3; provenit ex iis quæ ponendo subintelliguntur, 296, 8; non omnis pendet a duplici significato, 296, 3; non interrogantem, sed argumentationem spectare debet, 298, 31; 299, 50; si vera fuerit, si vera fabula de ea disseri non potest antequam de syllogismo, 286, 40, 43; non omnes, ne apparentes quidem ad nomen spectant, 287, 15; in iis etiamsi sciamus recte id ad quod argumentatio consequitur, eam nihilominus dissolvere nequimus, 294, 11; veram tollit homonymia vel ambiguitas, 294, 26; ei maxime confert, si quis in utramque partem argumentari valeat, 294, 25; e quot locis petatur, sciri non potest sine omnium rerum scientia, 285, 23, 31; probatur veras esse, 285, 27; quæque scientia habet proprias et suis principis conclusionibusque sumptas, idque cum veras tum falsas, 285, 31, 35; vel unum, vel duo syllogismi erunt, 285, 47; si earum locos tenemus, tenemus etiam solutiones, 285, 49; contrariorum collectio est, 395, 31; pertinet ad probationes non adscientias, 424, 29; undenam petatur, 429, 20 ss.; quomodo signo differat, 430, 13; eam vulgo præcedit probatio, 408, 19; ubi valde copiosa est, probationem præcedere debet, 408, 22; item si secundo loco dicat aliquis, 408, 25; quænam in ea impugnanda sint argumenta, 408, 31; in ea primum impugnandum est tenuissimum argumentum, 408, 36; ejus usus in con-

natione accusationis, 449, 54; eodem modo ac cæ quæ in disputationibus sunt considerari debent problemata poetica contradictionem spectantia, 480, 32; si Theodori methodum sequaris, distinguenda esset a superrefutatione, 402, 9.

Refutationes dialecticæ; eas tantummodo investigare debet dialecticus, 285, 39, 43; earum loci omni arti et omni facultati communes sunt, 285, 40, 44; eas teneamus, ubi lenemus e quibus locis probabiles sunt syllogismi de qualibet re, 285, 45; apparentes non cuiuslibet refutationes videri debent, sed certis quibusdam, 286, 1; sunt vel dialecticæ, vel apparentes dialecticæ, vel tentativæ, 286, 6.

Refutationes sophisticæ; etiamsi contradictionem colligant, non patefaciunt an ignoret, 284, 38; eadem methodo reperiuntur ac syllogismi sophistici, 284, 41; qui apparenti consistunt paralogismi e totidem locis petuntur ac falsi syllogismi, 284, 49; iidem tot modis fieri possunt, quot sunt partes refutationis veræ quæ negligi possunt, 285, 1; iidem nec pluribus, nec paucioribus fieri posse probantur quam tredecim speciebus captionum secundum dictionem vel extra dictionem, 285, 3 ss.; non sunt simpliciter refutationes, sed ad aliquem, 285, 14; ea quaeritur an aliquis scientia carens facere possit quæ scientiæ sunt II, 570, 17 s., cf. 121, 33 ss.; earum contemplatio pertinet ad dialecticum et ad methodum propositionum, 289, 18; quæ de identitate quidditatis et cuiuslibet rei moveri solent eodem modo solvuntur quo hæc quaestio ipsa II, 543, 52 ss.

Regia administratio (ἡ βασιλικὴ οἰκονομία); simplicissima et maxima est, 639, 15; generalis vi atque potestate est, 639, 21; in ea quatuor res considerandæ sunt idque quænam, 639, 21.

Regia potestas; eam nonnulli perperam eandem esse putant ac domesticam, herilem et civilem, 484, 42, cf. 482, 10; 538, 33; apud Lacedæmonios ad monarchiam referenda est, 505, 8; olim exstabat apud Cretenses, sed postea illam sustulerunt, 515, 33.

Regimen (πολιτεία); quidnam, 527, 33; idem quod respublica, 526, 25; 527, 33.

Regio; ejus spatium civitati condendæ destinatum pertinet ad subsidia politica, 605, 39; quanta opus esset ut viverent otiosi tot cives quot in *Legibus* instituit Plato, 503, 43; e rebus cuique propriis secundo loco reditus petere debet satrapa, 639, 36; item primo loco civitas, 639, 44; hostilibus quoque incursionibus patens præferri posset, si urbes munitibus circumdandæ non essent, 614, 12; qui eam ignorat, de ejus custodia disserere nequit, 319, 37; de earum habitu problemata IV, 190, 41 ss.; earum natura multum ad bonum habitum confert et plantis et quadrupedibus et piscibus III, 83, 29 ss.; item ad coitus ac partus frequentiam et quadrupedibus et piscibus III, 83, 30 ss.; in quibusnam pabulum bonum sit III, 155, 6 s.; differunt inter se quod ad incolarum sterilitatem aut fecunditatem attinet, item quod ad sexum liberorum quos generant III, 397, 41; in iis alterna quædam obtinet vicissitudo, 366, 19; pro earum calore vel frigore differunt pili, idque quomodo III, 47, 12 ss.

Regiones calidæ; v. *Calidæ regiones*.

Regio infima; v. *Infima regio*.

Regio nostra; v. *Nostra regio*.

Regiones remotæ; v. *Remotæ regiones*.

Regium imperium; v. *Imperium regium*.

Regium olus; herba et olus est, ideoque ad duas extremitates declinat IV, 25, 34.

Regula (ὁ κανὼν); communis recti et curvi arbiter est

III, 443, 4; eam circulus non tangit nisi secundum punctum II, 492, 35 s.; distortæ comparatur iudex qui sese animi affectibus perturbari sinit, 310, 28.

Regulus; si non semper saltem plerumque vermibus vescitur, III, 151, 9.

Regnum; quidnam, 527, 42; II, 99, 7, 9; est monarchia ordine quodam disposita, 328, 51, civitatis gentisque unius aut plurium domestica administratio est, 538, 35; frequentioribus factis viris virtute æqualibus ab eo ad politiam transierunt, 539, 47; ejus aberratio tyrannidis est, 528, 1; 544, 30; II, 99, 7; II, 230, 18, 20, 22; unius viri boni imperium est, 539, 39; ei præferenda est aristocratia, ubi plures viros æque bonos deprehendere licet, 539, 40; quando ab eo ad politiam factus sit transitus, 539, 48; pertinet ad respublicas rectas, 537, 6; ejus quatuor sunt genera, 537, 12 ss.; 538, 21; ejus primum genus est imperium bellicum totam vitam durans, 537, 26; 538, 29; primum genus vel hereditarium est vel optimum, 537, 27; alterum genus est imperium hereditarium, herile et legitimum, 538, 25, cf. 537, 28; tertium est tyrannis optiva, 537, 44; 538, 27; quartum genus in sponte parentes exercebatur, sed circa præfinitas quasdam res, 538, 23; accedit quintum genus, regnum perfectum (καμθωσιεία) dictum, in quo unus omnium rerum arbiter est, 538, 31; inter primum et quintum genus reliqua pleraque medium tenent, 538, 38; primi generis pertractatio pertinet magis ad legum disciplinam quam ad reipublicæ, 538, 44; 540, 27; quintum genus revera reipublicæ forma est, 538, 48; refutantur argumenta eorum qui id utile esse putabant, 539, 1 ss.; 540, 35 ss.; quaeritur an hereditarium esse debeat necne, 540, 4; apud nonnullos recipiendum esse videtur, 540, 5; qualescunque tandem sit reprobandum penitus est, ubi æquales sunt homines, nisi aliquo modo, idque quando, 542, 11, cf. 536, 51 ss.; aristocratia respondet, 579, 37; 580, 17, cf. 539, 38; quomodo a tyrannide differat, 579, 44; 580, 26; 583, 52; plurimum ab eo differt tyrannis II, 99, 8; tyrannidi oppositum est propter contrariam reipublica naturam, 582, 53; ei similis necessitudo quæ inter patrem et filium exstat II, 99, 32, 35; II, 230, 20; in eo valet jus pro portione II, 230, 27 s.; prima ac divinissima respublica est, 544, 42; omnium rerumpublicarum optima est II, 99, 6; aut nomen tantum habet, aut propter magnam ejus qui regnat, excellentiam constat, 544, 43; virtute constare conatur, 544, 34; ei peculiaris congruit multitudo eaque qualis 542, 7, 19; item jus et utilitas, 542, 8; perpetuum iniquum est inter æquales, 565, 33; ei fere similia eveniunt ac rebus publicis, 579, 36; servatur, si ad mediocritatem magis adducatur, 584, 2; ab amicis servatur, 585, 6; propter eosdem fines evertitur ac respublicæ, 581, 3; raro propter causas externas evertitur, 583, 34; evertitur vel quia regiæ auctoritatis socii seditionem movent, vel quia ipse rex sibi tyrannicam potentiam vindicare conatur, 583, 36; cur hodie non amplius nova condantur, 583, 40 ss.; quænam ei obijci possint, 531, 4 ss.; de eo scripsit Aristoteles ab Alexandro rogatus fr. 61, a.

Regna; inter principia recensentur II, 514, 37.

Regnum hereditarium; quænam perniciæ causæ ei peculiares sint, 583, 48, cf. 540, 6.

Regnum perfectum (καμθωσιεία); id est in quo rex omnia suo arbitratu moderatur, 538, 31; 540, 25, 34; nonnullis præter naturam esse videtur, ubi æquales sunt cives, 540, 35; domesticæ scientiæ ordinem imitatur, 538, 33; ei proportionem respondet tyrannis proprie sic dicta, 554, 35.

Relatio; v. II 26; 11.

Relatum; v. II 26; 11.

Remedium; cuius non est, maior injuria est, 342, 28.

Remex; etiamsi a gubernatore et a prae praefecto differat, tamen iis commune est officium, 523, 24; quare qui in media sunt nave navem maxime moveant IV, 59, 5 ss.

Remigatio triremium; ea declaratur visum auditui antevertere III, 597, 13 ss.

Reminiscentia; soli homini competit III, 4, 38 s.; non solum temporis ratione a memoria differt, sed etiam quod inter omnia animalia nobis nota soli homini competit, idque quare III, 498, 45 ss.; syllogismi species esse probatur III, 498, 50 ss.; iis solis competit qui deliberativam habent facultatem, idque quare III, 498, 52 ss.; est motus ab anima procedens ad motus vel status qui in sensuum instrumentis sunt III, 440, 1 s.; ignorantiae interitus est III, 528, 5; probatur memoriae resumptio non esse III, 496, 31 ss.; est vero resumptio scientiae vel sensus cuius habitus memoria est III, 496, 46 ss.; eam semper sequitur memoria III, 496, 49; non idem quod bis idem discere aut invenire III, 496, 51 ss.; quomodo igitur ab eo differat III, 497, 2, 31 ss.; fit quia alius motus suapte natura alium sequitur III, 497, 3 s.; quomodo fiat III, 497, 9 ss., 25 s.; ut fiat, vel a re praesenti, vel ab alio quodam initium deducimus, idque vel a simili, vel a contrario, vel a finitimo, idque quare III, 497, 12 ss.; ea consequentiam venamus III, 497, 12, cf. 22; interdum fit, etiamsi non quaeramus III, 497, 17; saepe etiam fieri nequit, nisi quaeramus et inveniamus, idque quomodo III, 497, 34 ss.; celerrime fit ubi a principio eximus III, 497, 26, cf. 40; interdum fit a locis communibus, idque quare III, 497, 40 ss.; quoniam modo et quare interdum medii ope fiat III, 497, 46 ss.; nisi per vetera simulacra discurrat, semper ad id rapitur quod ei familiarium est III, 498, 2 s.; quomodo et quare interdum a scopo aberrat III, 498, 6 ss.; est disquisitio imaginis in re corporali III, 499, 1 s., cf. III, 493, 52; igitur corporalis est affectus III, 499, 1, cf. 9 s.; aegre ferunt qui ea finem non attingunt III, 499, 2 s.; item si succurrat, etiamsi mentem inhibeamus, nec reminisci velimus III, 499, 3 ss.; inprimis atrabiliariis evenit ut utroque hoc modo aegro sint animo, idque quare III, 499, 5 s.; item quorum sensorium humore redundat III, 499, 10 s.; vix ab ea desistimus, antequam scopum attingimus et recto tramite ineamus III, 499, 12 s.; quare non semper penes nos ait III, 499, 6 ss.; ea utentes comparantur jaculantibus III, 499, 8; ea non facile recto tramite meant quorum sensorium pondere opprimitur III, 499, 22 s.; facilis est eorum quae saepe cogitamus, idque quare III, 498, 4 ss.; ea eminet qui celeri ac docili est ingenio III, 494, 5 s.; nec igitur idem qui memoria III, 498, 43 ss.

Remissio; ab imbecillitate pendet II, 396, 16; semper continuari nequit II, 396, 32, 41; ejus gratia adhibetur musica, 632, 50.

Remora; pisciculus saxatilis est III, 29, 26 s.; esui ineptus est III, 29, 28; eam nonnulli ad lites et amatoria pocula adhibent III, 29, 27 s.; ejus pinnae pedibus sunt similes III, 29, 29 s.; ideo nonnulli eam pedes habere perhibent III, 29, 28 s.

Remota; ea melius quam homo sensu percipiunt reliqua animalia III, 419, 20 ss.; ea melius videbit qui manu oculum obumbrat III, 417, 50 ss., cf. III, 419, 15 s.; item qui per fistulam spectat III, 417, 51 s., cf. III, 419, 9 ss.; omnium optime si fistula continua inde ab oculo ad res quae cernuntur extenderetur, idque quare

III, 418, 23 ss.; sin minus, quo longius porrigitur fistula, eo melius cernuntur III, 418, 26 s.; causa cernantur, aut cur eorum motus ad oculos perveniat hujus partis salus est III, 418, 12 ss.; igitur ea non bene cernunt oculi prominentes, idque quare III, 418, 14 s.; recte vero ea cernunt oculi intus siti, idque quare III, 418, 15 ss.; ea melius videt animal quod propugnaculum ante oculos habet, etiamsi ejus pupilla purum humorem non contineat, nec tenui membrana obtegatur quam quod purum humorem et tenuem membranam habet, sed propugnaculo caret III, 417, 54 ss., cf. III, 418, 19 ss.; melius percipiuntur, longe ante sensoria porrigitur canalium quaedam species III, 419, 8 ss.; igitur ea melius olfactu percipiunt qui longas habent nares, e. gr. catelli Laconici III, 419, 12 ss.; auditu vero quorum aures longe aut suggrundii in modum concameratae aut intus longo asfractu intortae sunt III, 419, 16 ss.; ea eodem modo quo propinqua meminimus III, 497, 21 ss.; ea non cogitamus quia intellectus ad ea usque extenditur III, 498, 16 s.; sed quia in anima motum habemus qui externo pro portione respondet III, 498, 18; honorificentiora et gloriosiora habentur quam propinqua, 366, 13.

Remotae regiones; eas quae spectant insomnia res fortitae sunt III, 514, 23.

Remuneratio; gratiae propria est II, 58, 4; eam quoque portione fit, efficit conjunctio per diametrum II, 58, 6; ut fieri possit primum adesse debet aequalitas secundum proportionem, deinde adhiberi ius talionis II, 52, 12; in eas sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 25.

Remus; medius longissimus esse debet III, 291, 4 s.; igitur ei comparatur digitus medius, *ibid.*; ei similis membrana agnascitur unicuique digito nonnullarum avium nandi peritarum III, 299, 36 s.; iis comparantur pedes avium earundem III, 299, 41 s.; ei comparatur cauda locustarum III, 285, 40; item pedes ultimi cancellorum qui in pisciculis inveniuntur III, 286, 1; iis quibus moventur naves contrariae comparatur insectum alatum III, 312, 10 ss.; iis quoque ab iis existit III, 603, 52 ss.; iis strepitum ciere reveratur piscatores, idque quando et quare III, 69, 34, 41, cf. 27; ne iis quidem uti potest ille, ego vero gubernandi sum peritus, 487, 2; de iis perperam Euripiles adhibuit verbum *imperare*, 387, 48.

Ren; ei similis est lien animalium oviparorum III, 268, 30; ei simile est serpentum cor III, 33, 25; fuerunt animalia quae unicum haberent III, 403, 24; idque apud animalia viva et perfecta occurrit III, 403, 25 s.; eos non habent omnia animalia III, 16, 35; iis praedita sunt omnia animalia quae pulmonem sanguinem habent III, 266, 37 ss.; eos habent omnes quadrupes viviparae III, 31, 5 s.; iis carent animalia pinnata et squamosa et squarrosa, exceptis testudine marina et terrestri III, 266, 28 ss.; iis carent omnia oripara, excepta testudine marina III, 31, 6 s.; item hularia, idque quare III, 266, 34 ss.; testudinis marinae quales et quanti III, 31, 8 ss.; quatenus iis careant aves III, 266, 34 ss.; ubinam siti III, 16, 38; humani bebentis similes III, 16, 34; et bovis et vituli marini solidissimi sunt III, 16, 41 s.; excepto vitulo marino in omnibus animalibus iis praeditis cavum habent, idque vel majus vel minus III, 16, 40 s., 45 s.; III, 266, 42 s.; idque pleraque in eorum medio III, 267, 10 s.; a magna vena et ab aorta in eos penetrant meatus III, 16, 38 s.; III, 42, 48 s.; III, 264, 49 ss.; III, 266, 41 s.; III, 267, 6 s.; III, 263, 17 ss.; non in eorum cavum penetrant sed in

eorum corpus absumuntur hi meatus III, 16, 39; III, 42, 50 s.; eorum causa sanguinem non continet, nec in eo conglutatur h'ecce III, 16, 44 s.; III, 267, 2 s.; venam magnam posterioribus corporis partibus reliquant III, 264, 48 s., cf. III, 266, 40; quænam ad eos deveniant venæ secundum Syennesis Cyprium III, 38, 31; quænam secundum Diogenem Apolloniensem III, 33, 51; III, 39, 26; quænam secundum Polybum III, 40, 1, 3; circa eos finditur vena magna et aorta III, 42, 32 ss., cf. III, 41, 24; ad eorum cavum non penetrat meatus a vena magna profectus III, 266, 51 s.; iique quare III, 267, 8 ss.; ex ejus cavo feruntur duo meatus validi et exsanguis ad vesicam III, 16, 46; III, 17, 1 s.; III, 43, 1 s.; III, 266, 3 ss., 15 ss.; ex utroque eorum ad coxam tendit vena cava et robusta III, 16, 49 ss.; III, 43, 2 ss.; meatibus ab iis profectis appensa est vesica III, 16, 54 s.; III, 267, 14; ab iis ad testes tendunt apud quadrupedes viviparas, idque quales III, 36, 4 s.; adjuvant urinæ secretionem III, 265, 2 s., 41 ss.; igitur eos habent quibus magnæ est urinæ copia III, 265, 43 s.; efficiunt ut bene munere suo fungatur vesica III, 265, 44; eadem de causa eos habent animalia, de qua vesicam III, 265, 45 s.; nec necessarij sunt, sed tantummodo bene et pulchre vivendi causa adsunt III, 265, 40 ss.; omnium viscerum pessimum exhalant odorem III, 267, 11 s.; omnium viscerum maxime pinguedine stipantur III, 51, 16 s.; III, 267, 26 s.; idque adipem in animalibus adiposum, sero vero in seboris III, 51, 19 s.; III, 267, 36 ss.; atque omnium maxime apud oves III, 51, 20; III, 268, 13 s.; intra se ipsi vero pinguedine carent, idque quare III, 267, 35 s.; quænam sit causa necessaria cur pinguedine stipentur III, 267, 27 ss.; salutis causa et ut calidi sint, ita se habent III, 267, 41 s.; viscerum ultima quum sint, iis tepore opus est majori III, 267, 42 s.; humorem melius secernunt et concoquunt ubi pingues sunt III, 267, 47 ss.; exceptis ovibus omnibus animalibus prodest, si pinguedine circumdantur III, 267, 54., cf. III, 268, 9 s.; nunquam complete pinguedine circumdantur III, 268, 2 ss.; quare siderentur si nimio pinguedine obruantur III, 268, 6 ss., 15 s.; eorum sideratio facile ad cor ascendit, idque quare III, 268, 16 ss.; manifesto bipartiti sunt III, 264, 6 s., 18 s.; apud omnia iis prædita eundem locum occupant III, 31, 36 s.; fuerunt monstra quæ plures quam decet haberent III, 406, 26; sæpe lapidibus vel aliis morbi afflicti inveniuntur apud victimas III, 260, 49 s.; per illos seminis transitus fit IV, 136, 25 s.; bovis e multis minoribus compositi esse videntur III, 31, 10 s.; III, 266, 45 s.; eodem modo se habent vitulorum marinorum III, 266, 43 s.; Item hominis III, 266, 45; vituli marini omnium sunt solidissimi III, 266, 44; reliquorum quadrupedum, e. gr. ovium æquabiles sunt III, 266, 47; eorum morbi apud hominem difficulter curantur, idque quare III, 266, 48 ss.; circa eos testes habet elephas III, 21, 35; quattuor habere videntur foetus equarum quæ graviditatem ad finem perducere nequeunt III, 128, 22 ss.; ubi siti sunt (apud animalia vivipara), ibi aves et quadrupedes oviparæ testes habent III, 321, 35.

Ren dexter; supra sinistram situs est, idque quare III, 267, 17 s., 24 s.; igitur a jecore tangitur III, 267, 25 s.; minus pinguedine operitur quam sinister, idque quare III, 267, 50 ss.; nunquam complete pinguedine cingitur III, 268, 4; in omnibus renibus præditis situ et siccitate et copia a sinistro differt, idque quomodo III, 16, 34 s.

Repente; quidnam significet II, 305, 28.

Repentina; sponte facta esse possunt sed non consilio II, 26, 36.

Repercussio (ἀνάκλασις); ad eam pertinent problemata de sono, de rebus quæ visu percipiuntur et de iride, 168, 4, cf. *Refractio*.

Repetitio; in orationibus concionalibus tunc tantummodo inest, ubi adest contradictio, 401, 45; non omnibus orationibus judicialibus propria, sed parvis deest, 401, 49.

Repetitio ejusdem vocabuli; actionem respicit, 400, 37; in ea necessario variari debet oratio, 400, 38; in quam eloquentiæ genere recipiatur, in quam rejiciatur, 400, 36; ad amplificationem facere probatur, 401, 6 ss.

Repletio; corporis affectus est II, 118, 34; cur ociosus a dulcibus quam ab acerbis fiat IV, 220, 25 ss., 36 ss.; immodica singultum efficit IV, 311, 42; cur non eadem ejus moles fiat, prouti poma post vel ante cibum ederint IV, 226, 16 ss.

Repletivum; ad humidum pertinet, idque quare II, 455, 14 ss.; ad id pertinent subtile et quod parvis partibus constat II, 455, 17; igitur et tenue II, 455, 16.

Reprehendere propinquos; jucundum est, 337, 43.

Reprehensio; docet animæ partem rationis expertem rationi obedire II, 14, 21.

Reprehensiones poetiæ; feruntur e quinque fornis, 480, 39; solvuntur duodecim modis, 480, 42; si adversus artem ipsam peccatum est, solvuntur primo loco eo quod artis finem consequitur, 479, 15; solvuntur etiam rogando utrum adversus ipsam artem peccatum sit, an per accidens, 479, 21; si obijciunt dicta vera non esse, solvuntur respondendo: sed qualia esse oportet, 479, 25; si nec vera sunt, nec qualia esse oportet, solvuntur respondendo: ita dici solent, 479, 27; solvi etiam possunt respondendo: olim sic se habebant, 479, 31; quæ inquirunt, utrum bene dictum an factum sit ab aliquo, eo solvuntur ut consideres non solum quæ dicta vel facta sunt, sed etiam quisnam dixerit vel fecerit, vel ad quem, vel quando, vel cui, vel cujus causa, 479, 33, cf. 480, 33; quæ dictionis ope solvi debent, solvuntur vel glossa, 479, 40; vel metaphora, 479, 46; vel accentu, 479, 53; vel divisione, 480, 1; vel ambiguitate, 480, 3; vel consuetudine dicendi, 480, 4; quæ contradictionem obijciunt etiam solvi possunt multiplici verbi significato, 480, 10; quibus obijciunt dicta fieri non posse, solvuntur si exigantur vel ad poesin, vel ad melius, vel ad opinionem, 480, 24; quomodo ad poesin, 480, 26; quomodo ad melius, 480, 28; quomodo ad opinionem, 480, 30; quæ contradictionem dictis obijciunt, eodem modo considerandæ sunt ac refutationes quæ in disputationibus (λέγοις) fiunt, 480, 32; quænam veræ sint, 480, 35.

Reptio; incessus species III, 218, 36.

Reptilia (ῥεπτόν); omne, Heraclito teste, terram depascitur III, 641, 31 ss.; eorum colores varii III, 634, 29.

Requies; finis non est, sed actus gratia fit II, 123, 38; ea indigemus quia perpetuo laborare non possumus II, 123, 37; ei similis videtur ludus II, 127, 36; ea opus est laboranti, 625, 49; necessario iucunda est, idque quare, 628, 52; ejus causa fiunt ludi, 625, 49; 628, 51; in vita necessaria esse videtur II, 51, 26, cf. II, 50, 34; in ea ludo et joco vacamus II, 50, 35; ad remissionem pertinet II, 84, 19; ei conveniunt iucunda quæ absque nocumento sunt, 629, 11; sæpe sui ipsius causa ab hominibus adhibetur, 629, 13; ejus gratia adhibetur musica, 632, 51; cum voluptate conjunctam sibi parant qui symbolas conferunt II, 98, 48; in uni-

versum febricitantibus convenit, sed forsitan non omnibus II, 129, 3, cf. *Quies*.

Res; omnes simul olim erant teste Anaxagora II, 277, 21, 29 s.; II, 506, 39; II, 601, 1 s.; item teste Democrito II, 601, 3 s.; omnes simul fuisse contendunt naturæ scrutatores II, 604, 22 s., cf. II, 605, 2; omnes terno numero finiuntur IV, 245, 27 s.; eas esse vel non esse putat vulgus, prouti sensui patent vel non II, 439, 11; unaquæque loco suæ naturæ idoneo vigere solita est IV, 112, 33 s.; quidam ex ea unum faciat cum corpore nemc dicere valet II, 610, 50; facit autem causa movens II, 610, 51; nimis parvæ neque magnæ nimis cur projectæ non longe ferantur IV, 73, 19 ss.; cur nec nimium veterum nec admodum novarum narratio nos delectet IV, 205, 23 ss.; cur non iisdem omnes inhorrescant IV, 286, 1 ss.; iis si tempore interjecto incidimus, jucundum est, 337, 5; iis fides habenda est in eloquentia demonstrativa, 407, 13; eas, non sese consilii causam esse dicendum est oratori in concione consilium parum acceptum danti, 441, 18; mentiri nesciunt fr. 345, a.

Res agendæ; de iis nisi exempli gratia, nec exquiret disseri potest II, 15, 44; earum natura ita se habet ut non semper universaliter de iis præcipere liceat II, 64, 52; in iis finis non eo constat ut singula contempleris et cognoscas, sed ut ea agas II, 127, 22; quomodo a rebus efficiendis differant II, 67, 30 s.; eas spectat consilium II, 67, 32; in iis principium illud est cuius gratia res agitur II, 35, 6; earum principia non docet ratio, sed virtus vel naturalis, vel moralis II, 85, 8; in iis valet consilium et deliberatio II, 144, 3 s., 10, 16; in iis non est principium definitum II, 144, 12; qualis in iis sit causa II, 144, 13 ss.; in iis duplex committitur error idque quare et quomodo II, 144 20, ss., earum domina est propositio minor II, 79, 43; circa eas versantur intelligentia et sententia II, 73, 23 s.; eas spectat prudentia II, 70, 47; II, 71, 46; II, 73, 28; II, 77, 33; item plebiscitum II, 71, 9; eas spectat concordia, idque quatenus II, 109, 13; II, 229, 14; II, 180, 46, 52; II, 181, 1; quæ eas spectant diis indigna sunt II, 126, 16; iis inest bonum II, 585, 8; earum finis pertinet ad res cogitabiles III, 521, 18 s.; item ad bona III, 521, 19 s.; idque quatenus et quomodo III, 521, 20 ss.; eodem modo de iis ac de rebus immobilibus cogitat intellectus III, 521, 38 ss.; ubi de iis cogitatur conclusio actio est III, 521, 43 s., 52 s.; III, 522, 3; propositiones quas de iis deliberantes adhibemus pertinent vel ad bonum, vel ad possibile III, 522, 41 s.; harum propositionum species suppeditant imaginatio vel cogitatio III, 525, 44 s.; persequendum aut fugiendum quod ad eas pertinet principium motus animalium est III, 523, 1 s.; earum cogitationem aut imaginationem semper sequitur calor aut frigus etsi sæpe lateant III, 523, 1 ss.; qui de iis deliberant alteri propositioni non insistent III, 522, 6 s.; penes nos sunt II, 156, 23; iis inest delectus et evitatio II, 156, 23; II, 159, 31; eas spectat prudentia II, 156, 22, 33; II, 159, 31; item intelligentia II, 157, 23 s.; item consilii promptitudo II, 159, 31; in iis optima et utilissima assequitur consilii promptitudo II, 159, 34; pertinent ad res quæ alio modo se habere possunt II, 68, 19; II, 69, 10; earum principia ea sunt quorum gratia agi debent II, 69, 24; de iis fit sermo in sermonibus exotericis II, 68, 21; earum principia continent syllogismi II, 75, 2; earum optimus finis soli viro bono patet II, 75, 5; earum principia pervertit ac circa ea fallitur improbitas II, 75, 6; ultima et singularia sunt II, 71, 44; II, 73, 27, 29; II, 78, 50; earum optima

est ipsum bonum, i. e. summum bonum II, 191, 49; earum veritas ex operibus et vita dijudicanda est II, 127, 3; in iis semper aliud emolumentum quæritur præter actionem ipsam II, 124, 28; multa de iis sentiant prudentiæ participibus sensus qui intermedii quæ percipiunt III, 477, 6 s.; e quibusdam unaquæque earum proveniat quærit solertia eaque sibi comparat II, 157, 37 ss.; eas quæ spectant existimationes delectantur et molestum II, 69, 24; de quibus optime iustum consilium fuerit, sæpe, superveniuntibus aliis initiis gravioribus, in irritum decidere III, 511, 50 s.

Res bene gesta; in ea clementes sumus, 350, 41.

Res continuæ; v. *Continuæ res*.

Res familiaris; pars domus est, 635, 20; eam curandi rationem ordine prima agricultura est, 635, 29; secunda res metallica, 635, 30; eam parare, servare, ornare et usurpare debet paterfamilias, 638, 2; nisi servetur inutilis est ejus acquisitio, 638, 3; ornatus et usus gratia comparatur et servatur, 638, 6; ad eam servandam conferunt præcepta Persica, Laconica et Attica itemque quod Dio dedit Dionysio, 638, 10, 11, 15; in parva non opus est dispensatore, 638, 13; cuius raro, cui vero præst villicus, sæpius inspicenda est, 638, 41; parvæ convenit Attica redituum dispensatorum ratio, 638, 36; quomodo in magna dispensandi sint redditus, 638, 37; circa eam sive magna sit, sive parva, strictum esse opus est temperantia II, 34, 36 ss.; ejus administrationem pro temporis et rerum conditione moderari solemus, 417, 1; ejus peritus inter prudentes recensere solemus II, 69, 18; latere non debet, ejus copiam esse utilem, 507, 26; majorem quam vulgo sibi competere putant homines poliores, 507, 39; parva præcavere potest ne propter necessariam injuriam inferantur, 507, 5; eam non negligi vir liberalis II, 39, 44; ei pro portione respondere debet liberalitas II, 39, 49; mediocri ac sufficiens civibus summa felicitas est, 556, 1; ad eam profligandam minus proclives esse solent quam ad aliena capiendâ II, 39, 23; cito deficit privatus, si semper deit nec acquirit II, 40, 45; II, 41, 9; etiamsi modica sit, virtutis muneribus fungi licet II, 126, 42, 50; ejus administrationi confert grammatica, 626, 18; ejus administrationem litigiosam reddit nimis exigua inter parentes et liberos ætatis intervallum, 621, 1; eam qui perdit se ipse perdere videtur II, 39, 5; eam perditus sumptus parvi sæpius repetiti, 575, 57 ei potius noxi quam utiles sunt ludi II, 123, 10; ei confert si dominus post servos obdormiscat et ante eos expergiscatur, 633, 40; item si dominus noctu expergiscatur, 638, 34; ubi alii permagnam, alii nullam possident, oritur acerrima vel democratica, vel oligarchia, vel tyrannis, 586, 2; eam æquando præstat civium numerum augere quam civitatis jure aliis impertiendo, 512, 47; ejus æquatio apud Lacedæmonios adversabatur lex de liberis procreandis, 512, 49; alii permagnam, alii angustissimam Lacedæmone possidebant, 512, 23, cf. 573, 30; 574, 23; quod majori placuerit, id justum esse dicitur oligarchiæ fautores, 592, 19; quantam possideant in primo oligarchiæ genere, 551, 4, 9; semper augetur in rebus oligarchiæ generibus, dum pauciores sunt possidentes, 551, 12, 18, 22; ubi augetur democratia in oligarchias vel dynastias abire solent, 567, 41; quomodo ab ea tributa exegerint Athenienses Periclem innotantes, 641, 30; totam intra quinque annos vertigibus exhausit Dionysius, 585, 3; eam se in publicum commodum profligasse affirmare debet orator, 439, 25; qui de ea disseruerunt partim in nimiam parcitiam, partim in luxuriam vergerunt, 607, 13; partim

mum interesse putant nonnulli ut quæ eam spectant bene ordinentur, idque quare, 506, 1; ejus æqualitas res facillima videbatur Phaleas Chalcedonio, quo tempore primum civitas conditur, 506, 6; quomodo eam æquare conatus sit Phaleas civitate jam condita, 506, 8; ejus inæqualitas unica causa non est cur seditioes oriantur, 506, 47; tanta esse debet secundum Platonem in *Legibus* ut frugaliter vivi possit, 504, 8; dicere præstaret eam tantam esse debere ut frugaliter et liberaliter vivi possit, 504, 11; eam usque ad quintuplum augere sinit Plato, 504, 45; 506, 10; absurdum est eam intra certos fines continere, liberorum vero procreationem liberam relinquere, 504, 18; 506, 15, v. *Possessio et Bona*.

Res gestæ; eas narrat historicus, 464, 1, 9; manifeste possibiles sunt, 464, 22; nonnullæ tales sunt quales fieri vel consentaneum vel possibile est, 464, 36; de iis si carmina pangat poeta, nihilominus poeta est, 464, 85; earum causa non est orator, 408, 22; si ignotæ sint narrari, si cognitæ in memoriam revocari debent, 405, 29; nisi probatæ sint, amplificatio vel extenuatio fieri nequeunt, 407, 13; 410, 13; in quarto ordine vel nominantur vel prætereuntur, 436, 22; iis se interfuisse dicere debet juvenis pro alio crimen inferens, 449, 25.

Res naturales; v. *Naturales res*.

Res publicæ; v. *Publicæ res*.

Res quæ vel esse vel non esse possunt (δυνατὰ εἶναι ἢ μὴ); duplices sunt II, 204, 19.

Res secundæ; qui iis utuntur invidiam adversariam habent fr. 340, a.

Rerum finis; ejus divisio fr. 99, b, 100, a.

Res venereæ; v. *Venereæ res*.

Residuum; v. *Excrementum*.

Residuum semine (τὸ περίττωμα τὸ τοῦ θήλεος); concepti materies est III, 358, 23 s.; conceptum fit, suum principium conferente semine maris III, 352, 47 s.; id condit ac cogit semen maris III, 404, 28 ss.; id condit motus semini inditus apud animalia semen habentia III, 354, 37 s., quomodo id condant mares semine carentes III, 354, 39 s., v. *Residuum genitale*; quoties bene concoctum est, id sibi assimilat maris motus III, 398, 19 ss.; sine eo, seu intus manente, sive foras projecto fieri nequit conceptio III, 355, 41 ss.; potentia tale est quale natura animal III, 357, 49 s.; potentia continet omnes partes, actu vero nullam III, 357, 50 s.; si in sanguinem mutetur, fit menstrua purgatio III, 354, 8 ss.; si vero crudum maneat, fluor albus III, 354, 9 s.; omnibus feminis necessario compellit, sed sanguine præditis magis III, 354, 29 s., cf. 31 s.; idque quare III, 354, 32 ss., cf. III, 339, 47.

Residuum genitale; a septi transversæ regione provenit III, 411, 43; sanguineam habet naturam III, 411, 45 ss.; inde ejus mutationis (i. e. pubertatis) primum signa e septi transversæ regione exire debent III, 411, 48; ejus receptacula sunt uterus et pudenda et mammæ III, 335, 8 s.; partim ex eo fiunt ossa et nervi III, 364, 18, 28; id purum excernere valet mas, non vero femina III, 395, 32 ss.; ejus ejectio impetui venereo finem imponit III, 407, 48 ss.; ejus pars aliqua post conceptionem restat apud mulieres, idque quanta III, 407, 29 ss.; ejus pars post conceptionem restans causa est cur apertus maneat uterus cum apud quasdam mulieres tum apud multipara parva quæ multum seminis habent III, 408, 20 ss.; eorum receptacula sunt uterus, pudenda et mammæ III, 335, 8 s.; feminæ principium materiale foetus ac concepti est III, 390, 30 s., 37 s.; potentia tale est quale id a quo venit III,

390, 31 s.; id in animalibus quæ generant e subeunt alimento condit calor III, 390, 35 ss., cf. 43 s.; ex eo maris principium motu suo condit animal III, 390, 31 s.; apud pleraque animalia generantia principio maris indiget III, 390, 40 s.; apud pauca quædam æque ac apud plantas, eo opus non habet III, 390, 38 ss.; idque quia illud principium intra sese admixtura continent III, 390, 40; ex quantacunque ejus copia fieri nequit unicum conceptum, sed exstant ejus quantitatis termini, ultra aut citra quos id fieri nequit III, 404, 47 ss., cf. III, 405, 20 s., 22 s., 25 s.; si qua igitur animalia majorem ejus copiam emittant quam ad unicum condendum conceptum sufficit, tot ex eo fiunt quot huic copię congruit III, 404, 50 ss.; tantam ejus copiam suppeditant multiparorum feminæ quanta ad plures condendos foetus sufficit III, 405, 14; nec tamen tunc ex eo fit unicum concrementum continuum III, 405, 19 s., cf. III, 404, 31 s.; apud unipara tantam ejus suppeditat semina quanta sufficit ad unicum conceptum condendum III, 405, 28 s.; quod si quando ejus majorem copiam suppeditet fiunt gemelli III, 405, 29 s.; non igitur apud multipara e multo fiunt multa concepta III, 405, 24 s.; inter ejus copiam et seminis masculi quantitatem proportio quædam adesse debet apud animalia quæ semen emittunt III, 405, 9 ss.; hinc ex eo nihil fit, sed exsiccat si mas nimiam emittat seminis copiam aut nimias facultates III, 404, 53 ss.; si nimis magnam ejus copiam coegerit semen virile, fiunt vel gemelli, vel partes supervacaneæ, vel foetus nimis inagnus, vel partes nimis magnæ III, 405, 45 ss.; idque prout motus ejus obstaculo impegit vel non III, 405, 52 ss.; apud unipara omne in foetum jam præsentem impenditur, idque quare III, 407, 6, 25 s.; item apud hominem, sed tunc tantummodo ubi grandit foetus III, 407, 26 s.; initio propter exiguitatem vix ullam ejus partem consumit conceptum humanum III, 410, 19 s.; postea eorum partem sibi vindicat III, 410, 21; apud reliqua vero animalia concepti incremento pro portione respondet III, 410, 22 s.; hinc quum antea eorum nutritionem impediret, bene sese habent per graviditatem hæc animalia III, 410, 23 s.; interdum si non sufficiat ad foetum augendum, minus bene habent hæc animalia III, 409, 26 ss.; quæ mulieres paucum habent, ita ut omne foetui alendo impendatur, per graviditatem melius habent III, 410, 30 ss.; initio graviditatis foetus generationi inservit III, 411, 24 s.; postea vero tantummodo ejus incremento III, 411, 31 ss.; hinc ponere licet tunc majorem et dulciorem ejus partem restare, unde lac fit III, 411, 28, cf. III, 412, 20 s.; ponere etiam licet foetum quo major sit eo majorem ejus copiam consumere III, 412, 21 s.; inde minorem ejus partem restare, eamque propter paucitatem melius et facilius concoqui III, 412, 23 s.; ubi id non amplius consumit foetus, sed ejus exitum impedit, sursum versus, id est in mammæ colligitur III, 412, 12 ss.; in corpus impenditur apud mulieres nimis obesæ virosque quorum habitus nimis bonus est III, 367, 19 ss.; ejus meatus confusi vel obscæci sunt apud mulieres quibus pessorum odor habitum non inficit, vel medicamenta oculis illita sputa non tingunt III, 367, 41 ss.; id diminuta magnitudine apud parva animalia auxit natura III, 403, 51 ss.; tantum habent quæ menstrua purgatione carent, quantum restat eam habentibus facta emissionem III, 355, 28 ss.; apud lænas una cum vigore consumpto extinguitur, est III, 372, 38 ss.; paulatim in uterum confluit, si inatur avis III, 373, 28 ss.; quare apud aves foras non ejiciatur III, 373, 29

as., eo augentur ova III, 373, 32; ex eo fiunt ova subventanea III, 372, 43 ss.; apud aves deb. to tempore consistit æque ac viviparis fit menstrua purgatio III, 372, 52 ss.; in alas et pennas impenditur apud aves unguiculae ac volaces III, 371, 19 s.; 39; multum habent aves graves III, 371, 29 ss.; ei impenditur incrementum apud aves et plantas parvas III, 371, 45 s.; item crurum alimentum apud gallinas hominesque ruribus gracilibus præditos III, 372, 2 s.; ei apud aves impenditur alimentum corporis incremento destinatum, idque quare III, 409, 1 ss.; quomodo id condatur vis maris apud insecta III, 355, 31 ss.; III, 354, 39 ss.

v. *Residuum feminæ.*

Residuum inutilis alimenti; multum est propter morbum vel ætatem male habentibus III, 334, 29 ss.

Residuum nutritivum; partim ex eo fiunt ossa et nervi III, 364, 28, cf. 19 ss.

Residuum terrenum; paucissimum habet homo III, 365, 33 s.

Residuum ultimum; idem est quod primum colliquamentum III, 337, 9 s.; utilissimum est III, 334, 34; e plurimo alimento paucissimum relinquitur III, 334, 40.

Residuum ultimi alimenti; simile est alimento quod ultimo loco ad partes accedit III, 334, 48 s.; III, 336, 44 s., cf. III, 337, 7 ss.

Resiluit (a quo aliquid); quatenus moveat II, 428, 18 s., cf. II, 349, 50 ss.

Resina; eam habeat arbores nonnullæ IV, 32, 23; ea vescitur turdus viscosus III, 185 17 s.

Resistere; non idem est quod vincere II, 83, 51.

Resolutio; v. *Analysis.*

Respirantia; omnia pulmonem habent III, 263, 11 s.; ubi respirare nequeunt, pereunt III, 540, 25 ss., cf. III, 541, 9 s.; omnia aliquo modo movent partem quo aërem trahunt III, 538, 18 ss.; pulmonem movent III, 548, 14 s.; non respirant antequam pulmo perfectus sit III, 360, 2 s.; eorum partes intra uterum discernuntur III, 360, 1 s.; apud ea, dum respirant, sæpe sursum ac deorsum movetur pectus III, 548, 13 s.; idque quare III, 550, 37 ss.; in paucis vel in eodem aere suffocantur, idque quare III, 150, 22 s.; III, 548, 16 ss.; moriuntur ubi pulmonem propter morbum vel senectutem non amplius movere possunt III, 548, 19 ss.; si quis ea compresso ore suffocet, attollitur pulmo III, 543, 16 ss.; his sufficientem refrigerationem non præbet hic motus III, 543, 19 ss.; refrigerii causa resprant III, 147, 6 s.; aere refrigerantur III, 263, 9; III, 549, 33; ideo in aqua suffocantur III, 549, 30 s.; ubi in aqua suffocantur oriuntur bullæ III, 538, 28 ss.; foris refrigerantur III, 253, 13 s.; respirationis causa os habent III, 253, 13 s., cf. 13 s., 22; omnia arteriam et gulam et pulmonem habent III, 29, 46 ss.; eorum arteria et gula humanæ dissimiles sunt, sed eodem loco sitæ III, 29, 48 s.; eorum pulmo humano nec similis est, nec eodem loco situs III, 29, 49 s.; necessario branchiis carent III, 303, 10; diu extra aquam vivere possunt III, 146, 52 s.; nonnulli eorum cito ex aqua in terram egrediuntur III, 243, 17 s.; multa etiam in sicco pariant, maximam ætatis partem in aqua degunt atque victum ex ea quaerunt III, 146, 26 ss., 39 ss.; multa eorum si ab aqua separantur vivere nequeunt III, 146, 33 ss.; parvam molem projiciunt III, 520, 29 ss.; exteriori rei innisa respirant III, 520, 28; eorum rohur pendet a spiritibus foris adsciti retentione III, 503, 44; sola vocem habent III, 455, 51 s.; non nisi inspirantia olfacere possunt III, 457, 40 s.; III, 486, 53 ss.; III, 487, 7, cf. III, 454, 12 ss.; III, 457, 16 ss., 21 ss.; III, 486, 20 ss., 38 ss.; igitur in aqua

olfacere nequeunt III, 457, 39; eorum olfactus sensorium eodem modo a non respirantium animalium differre videtur quo ab oculis animalium quibus dari sunt palpebras habentium oculi III, 457, 29 s.; III, 487, 8 ss.; videntur nempe ante olfactus sensorium operculum habere quod inspiratione recluditur III, 457, 35 ss.; III, 487, 5 ss.

Respirare, quidnam III, 2, 39 s.

Respiratio; de ea pauci antiqui naturæ interpretes verba fecerunt, idque quomodo III, 537, 1 s.; omnes perperam omnibus animalibus tribuerunt fidem III, 537, 6 s., cf. 25 ss.; de ea alii non dicunt cujus gratia fiat, sed tantummodo qua ratione eveniat, alii vero rationem quidem dicunt III, 665, ss.; ea anima ingreditur secundum Orphica carmina III, 442, 50 s., cf. III, 443, 19 s.; de ea Democriti opiniones exponuntur ac refutantur III, 539, 3 s.; quænam sit ejus utilitas secundum Democritum III, 433, 39 ss.; eam rite terminum esse censet idem III, 433, 39, cf. 44; de ea Empedocli opiniones exponuntur ac refutantur III, 541, 1 s.; de ejus causa finali tacuit Empedocles III, 541, 1 s.; item Plato III, 540, 21 ss.; de ea Platonis opinio exponitur ac refutatur III, 541, 1 s.; eam pro refrigeratione habentes ab hujus nomine græco animæ nomen deducunt qui eam frigido assimilant III, 436, 5 s.; pertinet ad munera corpori et animæ communia quæ partim omnibus vivis communia, partim quibusdam animalibus propria sunt III, 476, 16; quare his muneribus accensenda sit III, 476, 24 ss.; a quænam animæ parte pendeat, valde dubium est III, 471, 36 ss.; ejus causa spiritus natus est III, 418, 41 s.; motibus non voluntariis accensetur III, 525, 31 s.; exponitur quatenus in ea obtineat necessitas per se et necessitas ex suppositione III, 223, 7 ss.; eandem naturam habere videtur ac saltus et pulsus cordis, etiam non habet III, 549, 39 ss.; ea dici alii spiritum compluribus controversiis ansam dat III, 663, 30 s.; alioquin causa fit III, 666, 8; idque quam ob causam IV, 255, 17 ss.; refrigerii causa fit III, 639, 47 s.; fit ad calorem internum temperandum III, 456, 3; probatur alendi gratia non fieri III, 540, 38 s.; ea magis indigenas ætati obtinente III, 539, 38 ss., cf. 46 s.; item ubi non expirantibus magna caloris copia collecta est III, 539, 44 s.; fit, ubi augetur calor animæ vegetativæ conjunctus III, 550, 26 s.; inspiratione et expiratione constat III, 557, 39 s.; III, 539, 48; necessaria est III, 456, 3; idque quare III, 518, 2 ss.; ab ea pendit vita et mors III, 540, 25; III, 551, 1 s., 10 s.; perpetuo fit, donec vivunt animalia ac movetur cor III, 551, 1 s.; ejus principium cor est III, 503, 38; fit ad cordis calorem conservandum III, 503, 34 s.; ea opus habet prima cordis regio III, 456, 8 s.; ejus instrumentum guttur est III, 456, 5; fit propter pulmonem et principium quod corde continetur III, 257, 34 s.; ad pulmonem usque pertinet III, 664, 9 ss.; fit vero per arteriam III, 10, 52; III, 257, 35 s.; idque e pectore III, 541, 5 s.; ejus quoque causa existant guttur et arteria III, 256, 30 s.; simul per os et per nares fit III, 511, 51; idque quomodo III, 542, 7 s.; ei inservit os apud animalia pulmonem prædita III, 544, 41; ejus gratia existant nares III, 218, 43 s.; non fit per nares III, 9, 34 ss.; nunquam simul cum ea fit cibi adsumptio III, 513, 48 s.; alioquin suffocatio obtineret III, 544, 49 s.; per nasum fit III, 10, 14; e pectore per columellam pertendit III, 10, 17, 19 s.; non vero pro parte et capite III, 10, 20 s.; igitur solis naribus fieri aequi III, 10, 18; quomodo ejus munere fungamur IV, 255, 20 s.; ejus motus intrinsecus, non extrinsecus ortum

babet III, 539, 27 ss.; manifesto a partibus internis initium ducit III, 665, 33 ss.; a rebus ambientibus pendet II, 355, 20; ea moventur animalia, dum quiescunt, nec se ipsa movent, *ibid.*; ejus partim gratia existant viscera III, 277, 16 ss.; sine ea nec sanitas, nec omnino bonum vel malum ullum nobis contingere potest II, 185, 21; ubi ejus iter comprimit ac intercipit spiritus de capite descendens ac vcnas tumefaciens, oritur morbus comitalis III, 505, 10 ss.; quinam morbi eam frequentem reddant, idque quare III, 549, 11 ss.; frequens febris signum, 315, 43; etiam sine febre fieri potest, 315, 49; cerebriori opus habent quibus vires sunt exiguae III, 543, 39 s.; ejus numerus IV, 146, 13, 16, 20; quare numerose non concitate currentes eam faciant IV, 146, 7 ss.; quare eam magis impediunt ingressus per adclivia quam per declivia IV, 126, 3 ss.; quamobrem ubi longam facinus venter concidat, expirantibus vero repleatur IV, 285, 12 ss.; in aqua fieri nequit III, 457, 41 s.; eam urinatoribus lebetes demisso conciliant IV, 278, 36 ss.; ea ad duos fines abulitur natura, pempe ut pectori subveniat et ad odores percipiendos III, 486, 27 ss.; ejus ope fit olfactus III, 245, 8; ejus ope percipiunt odores a pectore profecti III, 367, 54; ad ejus instrumenta commearant odores, si intus colligerentur, idque quare III, 487, 46 ss.

Respiratio (quibusnam propria sit aut quænam ea careant); quænam animalia ea utantur III, 544, 3 ss.; multis animalibus communis est III, 218, 19 ss., 28 s.; ea utuntur quæ et cor et pulmonem habent III, 537, 42; ea utuntur quæcunque pulmonem habent III, 537, 8 s.; idque quare III, 546, 5 s.; ea minus indigent quæ fungosum habent pulmonem III, 537, 10 s.; ea vero magis indigent quæ sanguineum habent III, 537, 21, s.; ea carent quæcunque pulmone vacant III, 537, 23 s.; competit omnibus quæ intra se vivum animal pariunt III, 346, 5 s.; competit avibus et quadrupedibus oviparis III, 321, 38 s.; competit avibus palmipedibus III, 317, 34; ea utuntur cetacea III, 545, 25, cf. 28 s.; quare ea prædita sint balæna, delphis et animalia his similia III, 303, 13 ss.; ea rarius utuntur animalia squarrosa III, 544, 11, s.; utuntur tamen omnia tam aquatilia quam reliqua III, 544, 12 ss.; item vituli marini III, 544, 16; elephantis per nasum fit III, 205, 24 s.; calida et frequens est bobus struma affectis III, 166, 31; quibus foris non fit, ea collo carent III, 288, 37 s.; apud nonnulla animalia ab ea pendet vita III, 532, 3; non omnibus animalibus competit III, 539, 34; ea carent plantæ omnes et animalia nonnulla III, 442, 52 s.; ea carent exsanguiæ III, 277, 18; ea carent pisces III, 359, 52; III, 556, 23; III, 484, 41 s.; III, 486, 45 ss.; item testacea III, 484, 41 s.; III, 486, 45 ss.; item insecta III, 51, 52; III, 359, 52; III, 538, 45 ss.; III, 543, 35; quæ ea carent iis branchiæ utiles sunt III, 303, 8.

Respiratio quæ per nares fit; de ea loquens de respiratione proprie sic dicta se loqui putat Empedocles III, 41, 3 s.; sine respiratione quæ per arteriam fit, fieri nequit III, 541, 7 s.; ea privata nullum damnum sentiunt animalia III, 541, 8 s.; ea obiter abulitur natura ad olfactum apud nonnulla animalia III, 541, 10 ss.

Respiratio carentia; quidnam sit in illis spiritus insitum et incrementum IV, 664, 31 ss.; æque ac animalia quæ in aere vivunt odores percipere videntur I, 457, 11 ss., cf. III, 454, 11 s.; III, 486, 45 ss.; I, 487, 2; idque quia nonnulla eorum eminus ad alientum accedunt odore allecta III, 457, 13 ss.; non constat quoniam olfaciant III, 486, 52; probatur eorum

olfactus non alius sensus esse ac humanus, etiamsi non respirantia olfaciant III, 457, 15 ss.; III, 487, 2 ss.; æque ac homines a vehementibus odoribus, e. gr. bitumine aut sulfure necantur III, 457, 26 ss.; III, 487, 15 ss.; videtur eorum olfactus sensorium eodem modo se habere ac oculi animalium quibus duri sunt, i. e. operculo carere videtur III, 457, 29 ss., cf. III, 487, 8 ss.; nares omnino non habent, idque quare III, 249, 12 ss.; quibusnam igitur partibus odores percipiant III, 249, 14 ss.; eorum robur a spiritus insiti retentione pendet III, 503, 44 s.

Respiratione (de); citatur III, 263, 8; III, 302, 3 s.; III, 303, 9; III, 456, 4, 23 s.; innuitur III, 471, 38; III, 503, 37; innui videtur III, 524, 45.

Respondentes; non concedere solent propositiones problematicæ ab initio proposito nimis propinquas, 261, 11; veretur quæ ad thesin probandam utilia sunt, 262, 41; ubi obscurum est quid ad thesin impugnandam sit, magis quod sibi ipsis videtur ponunt, 262, 44; suspectos non habent qui juste argumentari videntur, 263, 2; admodum studiosis magis obstat, 263, 8; quinam primis adversarii argumentis maxime respondere soleant, quinam ultimis, 263, 15 ss.; definire designantur, nec interrogantibus definiti-nibus mentem attendunt, 265, 46; qualem ejus munus sit, 167, 8; 268, 34; qualem, ubi certandi gratia disputatur, 267, 19; nondum expositum est quo eum collimare oporteat in disputationibus quæ contemplandi gratia fiunt, 267, 20; ei semper idem est modus bene respondendi quocunque modo se habuerit ejus thesis, 267, 31; quænam facere debeat interrogans, si non quod simpliciter probabile vel improbabile est posuerit, 268, 6; si alius defendat opinionem, ad hujus placita respiciens singula negare vel concedere debet, 268, 8; quomodo respondere debeat iis quæ proposuerit interrogans prouti probabilia, improbabilia vel neutra sint, prouti ad rem faciant, hecne, 268, 23 ss.; quomodo respondere debeat obscuris, 268, 41, 45; ei dicere licet: non capio, 268, 43; quomodo respondere debeat ambiguis, prouti vera sunt, ac prouti ambiguitatem perspexerit, necne, 268, 48 ss.; ubi perspicua, vel simplicia proponit interrogans ita aut non respondere debet, 269, 11; particularia concedere debet, si vera aut probabilia sunt, 269, 17; ei conandum est ut adversus universale objectionem proferat, 269, 19; si questione in multis patente, non concedat, etiamsi objectione careat, morosus est, 269, 21; multo magis, si contrarium argumentum proferre nequeat, 269, 23, 29; si sententiæ opinioni contraria difficulter refutentur, id eum impedire non debet, quominus iis opposita concedat, 269, 28; quando causa sit cur non rite procedat disputatio, 270, 34, 37; 271, 10, 22, 25; interdum secum contraria reputant eorum quæ dicunt et petitionem principii subadiunt, 271, 21; sæpe circa problemata maxime usu trita et primas theses difficultis est, 274, 40; ex ejus opinionibus deducuntur argumentationes tentatiæ, 277, 28; non vero demonstratiæ, 277, 25; ut barbara lingua uti cogatur, student sophistæ, 277, 47; ei placebunt quæ videntur in interrogatione conclusa esse, 284, 43; ejus habitu ad propositiones ab interrogante concessas consistit distinctio inter argumentationes ad nomen et ad sententiam, 286, 12, 37; si nec ipse, nec interrogans intelligat duplicem significatum, argumentatio simul ad nomen et ad sententiam erit, 286, 16; item si ipse non intelligat, interrogans vero sentiat, 287, 7; non potest dividere, quando non esse putat multiplicem significatum, 287, 22; si ab eo petat interrogans, ut ipse dividat, igno-

rat hicce disputare non idem esse quod docere, 287, 19, 30; quomodo sophistis respondere debeat citantibus placitum paradoxum philosophorum quorum sectæ ipse ad dictus est, 289, 48; quomodo refutare debeat sophistas e refugantia inter veram et apparentem opinionem eorum, 290, 7; quomodo ubi legem naturæ vel vulgi opinionem sapientum placitis contrariam esse adstruunt, 290, 28, 32; aut a multis, aut a contrariis sibi cavere debet, si interrogans alternatim profert interrogationes, 292, 17; si abnuant omnia quæ ad argumentationem facere putant, quoniam agere debeat interrogans, 292, 23; minus morosi sunt, ubi ignorant quid sumere velit interrogans, 292, 25; et sibi et audientibus interdum concessisse videtur, ubi interrogans concessis singulis, universali tanquam concessio utilis, 292, 29; sæpe duplicem proponunt interpretationem, ubi in eo sunt ut redarguantur, 293, 10; ubi animadvertit, interrogantem a cæpta argumentatione desistere, ei antea occurrendum est, 293, 16; si petant ut contra certum aliquid argumentemur, quidnam faciendum sit, 293, 21; ubi rite distinguit interrogans, *ita* vel *non* respondere debet, 294, 38; quia vero hodie male interrogant, antea corrigere debet propositionem, 294, 35; si facta captione per homonymiam dicat *ita* vel *non*, non respondet, sed locutus est, 295, 35; iis quæ sibi vera videntur, respondere debet *est*, et quare, 295, 43; si aliquid paradoxum dicere cogatur, respondere debet *videtur* et quare, 295, 45; quando perhibere debeat interrogantem petere a principio, 295, 50; quidnam respondere debeat, ubi universale non nomine, sed exemplo sumitur, 295, 51; si omnibus supradictis uti nequeat, dicere debet, definitionem ab interrogante non rite servatam esse, 296, 3; nominibus proprie dictis respondere debet, idque vel simpliciter, vel per divisionem, 296, 6; ubi obscurum est quod proponitur, ei non simpliciter concedendum est, 296, 15; ubi duo proponuntur quorum alterum si sit, alterum necessario esse videtur, concedere debet quod minus late patet, 296, 17; si quis inde argumentetur quod alteri est contrarium, alteri vero non, sique hoc argumentum verum, quidnam facere debeat respondens, 296, 19; in quæstionibus de quibus ambigua est opinio, respondere debet: *ut sententiæ ferunt*, 296, 26; in quæstionibus de quarum veritate ambigua est opinio, nomina transferre debet, 296, 31; quascunque interrogationes præsenierit, iis debet antea objectiones facere et prædicere, 296, 36; morosus esse non debet, sed concedere quæ non ad thesion faciunt, 171, 20; facilius concedit non prævidens quid eventurum sit, 249, 15; eum ut lateamus, eadem facere debemus quæ respondentes evitare iussimus, 112, 20.

Responsio; simplex non esse potest, nisi simplex sit enuntiatio, 32, 40; pertinet ad figuras elocutionis, 472, 24; in iis sedulo versari debet defensor, 452, 32; in iis confessiones distinguendæ sunt a negationibus, 452, 33; adhibendæ sunt ubi altera lex jubet, altera vetat, 452, 43.

Respublica; communitas quædam est, 496, 42; idem significat quod regimen, 526, 25; 527, 33; civitatis quædam vita est, 555, 11; ejus bonitas et vitium iisdem elementis definitur ac vita beata, 555, 10; quidnam, 520, 21; 523, 1, 30; 526, 23; 544, 15; qui de ea investigare vult quærere debet quidnam civitas sit, 520, 15; quomodo a legibus differat, 514, 15; ei accommodari debent leges, non vice versa, 544, 13; quare de ea commentarios scribere aggressus sit Aristoteles II, 130, 21; quænam optima sit, in *Politico*

docere conatur II, 130, 29; ejus optima forma argumentum *Politico*rum, 496, 28; ideo consideranda sunt ea quibus utuntur civitates propter legum bonitatem laudari solitæ, 496, 31; item si quæ alia sol quæ bene se habere videntur, idque quare, 496, 32; ejus fons et principium familia est II, 231, 35; quænam et quot rectæ, 527, 24, 36; 512, 46; 541, 25; II, 99, 1; quænam a recta forma aberrant ac declinant, 527, 26, 37; 544, 30; II, 99, 1; quævis vel ad optimam reipublicæ formam, vel ad suæ ipsius propositum exigi potest, 511, 2; in qua non bene se habent mulierum res pro dimidia parte male ordinata est, 511, 32; periculo proxima est quæ ita se habet ut qui eam aggredi volunt id quoque facere possunt, 516, 33; pertinet ad res quæ specie differunt ideoque aliæ priores, aliæ posteriores sunt, 521, 20; nonnullæ paucæ et concione carent, sed conventum civium convocationem habent, 521, 28; in nonnullis alii alias lites deceptant, 521, 29; in unaquaque alius civis est, 530, 29, 521, 24; 526, 17; quænam sit causa cur carum genera et discrimina sint multa, 609, 46; 614, 50; plures sunt specie differentes, quoniam et partes civitatis ita se habent, 545, 21, 43; tot sunt quot modis ordinari possunt civitatis partes, 545, 50; ejus administrationem distribuunt omnes vel secundum localitates eorum qui participes sunt, vel secundum equalitatem quandam communem, 545, 46; ejus administrationis participes sunt vel omnes civitatis partes vel pauciores vel plures, 545, 42; eæ ad duo genera vel redigunt, idque quare, 545, 52; 546, 2, 11; 548, 21; ejus plures species quum sint, non semper eadem esse potest boni civis virtus, 523, 33; bona quatuor et mala differat II, 15, 12; quæritur quænam optima sit plerisque hominibus et plerisque civitatibus, 554, 43 omnes tres habent partes quas recte institutas esse multum interest, nempe partem deliberantem, magistratus et judicia, 559, 12; ejus administrationem pro temporis et rerum conditione moderari solent, 617, 1; ei administrandæ operam dant domini, servorum cura villico relicta, 488, 50; necessario optima est in qua quilibet optime rem agit et feliciter vivit, 602, 32; quæritur an præstet omnes ejus administrationis participes esse, an quosdam etiam si non per omnes ab ea immunes, 602, 25; apud nonnullos ejus scopus est ut inimicis imparent, 603, 3; eam soli administrare dicuntur qui singula curant, non vero legumatores II, 71, 18; eam qui administrant operariis comparantur II, 71, 19; sine ea forsitan res suas administrare non liceat II, 71, 27; semper æquales vel majores honores tribuendi sunt iis qui ejus administrationem minus participant, 577, 45; penes quos ejus regimen est, iis reservandi sunt summi magistratus, 577, 46; eam amare debent quibus summi magistratus obediunt, 577, 50; cuique peculiare jus est et justitia, 577, 53; ejus non participes quomodo trahere debeant magistratus, 575, 42; quomodo qui eam participant, 575, 45; in omni utilissimum est citra peccatum viros bonos imperare, sine multitudinis detrimento, 593, 40; in omni cavendum est, ne ultra modum ageatur civis ullus, 576, 37; in omni maximum interest ut e magistratibus lucrum referre non liceat, 577, 3; optima est quæ ab optimis viris administratur, 512, 47; quomodo se habere debeat optima, 512, 48; in administrandæ unicuique hominem præficiunt multi, 540, 30; cur qui in ea administranda claverunt nichiloticos plerumque fuisse videamus IV, 265, 13; ejus administrationem qui participant, in *politico* proprie sic dicta, 612, 20; inter rectas recensendam est

regnum, 537, 6; ejus species est regnum perfectum, 538, 48; in omnibus institui potest imperator perpetuus, 538, 46; 540, 29; bene ordinatæ signum est, si plebe in eam admissa, nec seditiones fiant, nec tyranni existant, 516, 49; in quibus una solummodo re æqualibus æqualia, eodemque modo inæqualia inæqualibus tribuuntur, a recto tramite aberrarunt, 534, 21, cf. 535, 12; secundum summam auctoritatem differunt, 534, 42; in unoquoque genere controversio obnoxia non est questio cuinam tribuendi sint honores, 534, 40; in multis agnoscunt jus et æqualitatem quæ proportionem constat, verum circa hanc peccant, 564, 36; omnes aliquod jus habent, sed absolute peccant, 564, 47, cf. 528, 49; nulla stabilis esse potest quæ secundum alteramutram aequalitatem constituta est, 565, 51; earum conditores jus præ se ferunt, 542, 33; eam continere dicitur jus II, 151, 53; ideoque proportio II, 151, 50; omnes juris quodam modo species sunt II, 230, 3; omnes earum species cum rectæ tum quæ a recto tramite aberrarunt etiam in re domestica reperiuntur II, 230, 17; concinentiis comparantur II, 230, 19; difficulter persistere potest, si præter jus constituta est, 617, 13; difficulter fieri potest ut qui per totam vitam eam administrant simul et civibus subditis novis rebus studentibus et rusticis superiores maneant, 617, 21; ejus rationi respondere debent leges, 533, 9; eam servant quæcunque in legibus conferre dicimus, 578, 18; maxime errant qui putant omnia tribuenda esse ejus parti apud quem summa potestas est, 578, 26, 46, cf. 590, 49, 595, 21; in bene temperatis cavendum est ne quid præter legem fiat, 575, 24; inprimis cavendæ sunt parvæ aberrationes, 575, 25; quare a nonnullis non optima habeatur quæ legibus, vel scriptis præceptis paret, 539, 7; ei beneficium confert qui malas leges tollit, 450, 29; quominus in eam beneficium conferas, nulla lex vetat, 450, 28; ei qui injuriam faciunt, in jus vocat civis bonus, 456, 22; ejus mores qui servat justa facit, 456, 45; non in unaquaque omnibus commune est judicandi ac deliberandi munus, 610, 27; singularia judicare debet, 549, 41; ubi leges non imperant, non existant, 549, 39; ad eam non pertinet ultimum democraticæ genus, 549, 38; in eam benevoli esse debent cives omnes, 595, 35; civitatis pars quæ ejus formam manere vult plus valere debet parte quæ non vult, 557, 7; 578, 20; in ea semper adsumendi sunt cives opibus mediis, 557, 29; ubi civium mediocrum multitudo superat utrosque extremos aut alterutros tantum, stabilis esse potest, 557, 34; quo melius temperata fuerit, eo stabilior est, 557, 40; ei magis nocent divitum quam plebis cupiditates, 557, 48; constare debet ex iis qui arma gerunt, 558, 27; apud nonnullos constat non solum ex iis qui arma gerunt, sed etiam ex iis qui gesserunt, 558, 40; in intermedia variis oritur tyrannis, 556, 6; intermedia optima, quia parum seditionibus obnoxia, 556, 8; exponitur cur pleræque democraticæ vel oligarchicæ sint, 548, 24; 556, 25 ss.; 565, 46; ejus administrationem ad sese rapiunt vel divites vel plebs, ubi superiores facti sunt, 556, 29; ejus summam auctoritatem victoriæ præmium habent divites vel plebs, in seditione vel pugna reportatæ, 556, 34; ea jam constituta sæpe civitatibus magis confert forma ceteroquin non æque bona, 557, 2; earum commutationes fieri solent, ubi non rite judicantur judicia civilia, 564, 9; omnes, excepta optima, pereunt, si nimis intenduntur vel emittantur, 319, 54; in iis quæ a recto tramite aberrarunt, pauca est amicitia et parum juris II, 100, 25; dissolvuntur vel ex sese, vel extrinsecus, 575, 11;

quando dissolvantur extrinsecus, 575, 12; ejus commutationes fiunt vel quia ejus administrandæ formæ oppugnant, 565, 11; vel quia regnare ad sese rapere volunt, 565, 17; vel ut ejus formam intendant aut remittant, 565, 22; vel ut ejus partem aliquam immutent, 565, 23; ejus rectæ institutioni nocere putant nonnulli viciniam maris, 607, 35; pravæ evenire potest, ut eam salvam esse cupiant vicini, 554, 11; si sciamus quibus intreat, scimus etiam quibus servetur, 575, 21; quælibet facile per duos tresve dies servari potest, 595, 14; iis fero similia eveniunt ac regno et tyrannidi, 579, 35; 580, 51; post ejus mutationem sæpe perstant leges antiquæ, idque quare, 550, 17; dominantur vero qui eam immutarunt, 550, 20; considerandum, quomodo data quæque ab initio fiat et quomodo diutissime servetur, 543, 32, cf. 545, 18; qualis suadenda sit, 543, 47; eas quæ jam exstant corrigere posse debet vir politicus, 544, 4; item earum differentias cognoscere debet et quot modis componantur, 544, 9; earum differentias et numerum etiam cognoscere debet legumlator, 544, 21; servantur non solum quia causæ qui eas perdunt longe absunt, sed etiam quia propiores, 576, 9; pessimæ plurimam cautionem desiderant, 596, 52; in iis quæ a recto tramite aberrarunt, quatenus receptus sit ac recipi debeat ostracismus, 536, 26, 46; quæ a recto tramite aberrarunt, præter naturam sunt, 542, 10; iisdem nec peculiaris congruit multitudo, nec jus nec utilitas, 542, 9; ut salva sit, omnes civilis partes optare debent, 513, 18; non omnibus eadem conveniunt munimenta, 613, 35; eam ut recte se habeat, a cura necessariorum liberam esse debere inter omnes constat, 511, 6, cf. 517, 43; ejus virtuti confert, si boni sint cum pueri tum mulieres, 496, 19; unicuique educationis ope accommodandi sunt cives, 579, 6; vita ei congrua non servitus, sed salus habenda est, 579, 29; quæque mores sibi proprios ab initio instituit et postmodum servat, 624, 27; optimam pariunt optimi mores, 624, 30; ei noet educationis neglectus, 624, 35; ei dedecus ea potissimum delicta afferunt quæ in conventibus collegiisque maxime publicis committuntur IV, 264, 32 ss.; earum copulationes quænam, 590, 4; qui in ea vivunt scientiam civilem exercent, sed nemo eorum hanc scientiam docet II, 129, 35; culminam in ea danda sit pecunia, culminam honor tribuendus II, 103, 33 ss.; eodem modo quo in ea, in amicitia secundum excellentiam distribuenda sunt honor et lucrum II, 103, 32; eam prodet qui unum prodiderit IV, 261, 36; de ejus commodo, non de suo sollicitus videri debet tyrannus, 586, 9; eam quod servat utile est, 328, 37; quot earum species, tot magistratus, 328, 39; numero quattuor sunt, 328, 40; ex uniuscujusque scopo derivantur earum mores et instituta et commoda, 329, 6, 14; de ejus forma in democratia judicare debent omnes, 591, 37; si quæ contraria potentior sit, evertuntur tyrannides, 582, 48; in unaquaque amicitia apparet quatenus et jus II, 100, 3; cur maximo honore prosequantur in iis fortitudinem IV, 257, 21 ss.; quicunque in eam honestæ laudis studio conferant sumptus, conveniunt viro magnifico II, 43, 6; bonæ exemplar videtur animæ dispositio honesta II, 247, 4; turbulentior sit, ubi nimis augetur civitate donatorum multitudo, 594, 45; in antiquis quas imitatur Homerus, reges quæ deliberarint plebi renuntiant II, 28, 43; ab ea instituenda alieni sunt Europæi et regionum frigidarum incolæ, 608, 37; optima ejus ratione utuntur Græci, 608, 43; si in unam coirent Græci, cunctis hominibus imperarent, 608, 44; apud Græcos bellum gerentibus

constabat, idque initio equitibus, 558, 43; postea plures ejus participes facti sunt, 558, 51; priscas oligarchias aut regias erant, idque quare, 558, 53; eam bene temperasse Solonem putant nonnulli, 518, 42; eam stabilivit Carthaginienses partem populi in oppida mittentes, 518, 21; eas quae spectant saepe, vel potius innumeris vicibus inventa fuisse putandum est, 612, 9, 13; earum collectiones quatenus peritis utiles sint II, 180, 14; quatenus imperitis II, 180, 16; eorum qui de ea sententiam protulerunt alii perpetuo vitam privatam traduxerunt, alii legumatores fuerunt, 518, 29; eas qui constituunt, errant dum cuncta quae proposito suo congruunt, colligere conantur, 590, 49; eorum qui de ea disseruerunt plerique ab utilibus aberrarunt, 543, 42; Hippodami Milesii qualis, 508, 19; de earum commutationibus non recte disputavit Socrates (Platonici), 588, 36; omnes saepius in contrariam mutant quam in proximam, 589, 1; in omnes quadrant quae de oligarchia commutatione retulit Plato, nisi omnes cives aequales possideant aut aequae probi sint, 589, 33; earum vulgo quattuor formas distinguunt, nempe monarchiam, oligarchiam, democratiam et aristocratiam, 551, 30; earum quattuor quoque distinctit Plato in *Rebus publicis*, 551, 36; iis subjungenda est tantquam quinta politia vulgo sic dicta, 551, 32; ejus ordinem determinavit Plato in *Republica*, 503, 17; pauca de ea dixit in *Legibus*, 503, 30; qualis esse debeat agriculturalum, non determinavit Plato, 502, 34; qui circa eas administrandas versantur, inprimis utuntur enthymematibus apparentibus quibus id quod causa non est tanquam causa profertur, 382, 15; de ea qui deliberant, omnes audire debent et utile tantummodo spectare, 440, 27; ejus in administrationem inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 49; ejus utilitate se excusare debet qui orationem facit inquisitoriam, 454, 11; ejus utilitati repugnare res adversarii ostendi debet in oratione inquisitoria, 454, 15; ejus studiosum se esse perhibere debet orator in prooimio orationis judicialis, 448, 30; item ejus osorem esse adversarium, 448, 32; ejus utilitate se excusare debet juvenis pro alio crimen inferens, 449, 26; qui sacrorum celebrationem suadere vult, considerare debet an ex iis habitura sit emolumentum pecuniarium, 416, 30; item an inde ei redundare debeat utilitas quaedam, vel voluptas, vel splendor, 417, 3; ejus causa bellum geremus, 419, 17; 455, 52.

Republica Platonis; citatur, 390, 15; 497, 1; 547, 31; 633, 35; II, 151, 40.

Republica in Platonis *Legibus* delineata; eam magis civilibus adaptare voluit Plato ac alteram quam in *Republica* delineavit, 503, 31; eam tamen paulatim rursus ad alteram deflexit, 503, 32; quatenus alteri similis sit, et quatenus ab ea differat, 503, 33 ss.; inter democratiam et oligarchiam medium tenere conatur, 504, 51; militibus graviter armatis constat, 504, 53; si eam optime omnibus civitatibus adaptari posse arbitratus sit Plato, forsitan recte dixit, 504, 54; sin vero eam post optimam rempublicam secundam esse putat, non recte, 505, 1; e democratia et tyrannide composita esse dicitur, 505, 15; nihil habet monarchicum, sed solummodo instituta democratia et oligarchica, 505, 19; magis tamen vergere conatur ad oligarchiam, 505, 20.

Republica optima; de ea se jam dicturum esse profertur Aristoteles, 543, 7; multi eam fortasse consequi non possunt, 543, 28, cf. 35, 44; eam solam investigarunt nonnulli eorum qui de republica disseruerunt, 543, 44; una vel duae recipiendae sunt, 546, 13; ejus

aberrationes contentiores et herili imperio similiores oligarchiae sunt habendae, 546, 15; remissa vero et molles populares, 546, 17; revera aberrationes ab ea sunt cum politia vulgo sic dicta, tum aristocratia regis sic dicta, 552, 9; ea est in qua civitas optime administratur, 615, 48; ei idem finis est et idem terminus ac viro optimo, 619, 27; utrum de ea disserat, an de aristocratia et de regno eodem redit, 544, 334.

Reipublicae quae a recto tramite aberrarunt; in eis omnino modus servandus est, 578, 23, cf. 590, 49; 595, 21; naso comparantur, 578, 27, cf. 320, 4.

Reipublicae commutationes; earum causae aliquatenus numero septem sunt, aliquatenus plures, 566, 33; quomodo fiant propter lucrum et contumeliam, 566, 42; quomodo propter honorem, 566, 46; quomodo propter excellentiam, 567, 1; quomodo propter metum, 567, 7; quomodo propter contemptum, 567, 11; quomodo propter incrementum proportionem excedens, 567, 21; quomodo propter ambitionem, 567, 43; quomodo propter negligentiam, 567, 46; quomodo propter parvi discriminis neglectum, 567, 50; 574, 45; 575, 25, cf. *Seditio*; fieri solent ubi aliqua civilis praexistimatione aut viribus praevalet, 569, 24; sunt etiam ubi partes civilis quae inter se oppositae esse videntur, exaequantur, 569, 47; fiunt vel vi vel dolo, 570, 3; vi fiunt vel inde ab initio, vel dum posterius vim adhibere coguntur, 570, 4; dolo etiam duobus modis fieri possunt, idque quibusnam, 570, 4, 10.

Rosultus cordis; quidnam III, 550, 23 s.

Retiae; eodem modo quo id plectitur fiunt animalia secundum carmina Orphica III, 347, 49 ss.

Retia; quando opportune facta esse dicantur III, 164, 19 ss.; quando et ubinam ea demittant piscatores III, 69, 40 s., 47; iis strepitum ciere timeant piscatores, idque quando et quare III, 69, 38; ea lustrant piscatores, si capiatur trichias e Ponto exiens, idque quare III, 158, 50 ss.; ea dum humi sicantur, dilacerant lupi circa paludem Mæotidem, idque quando III, 194, 29 s.

Retentio spiritus; cur ea singultus finiatur IV, 350, 35 ss.

Reticulum; ita appellamus ventrem ruminantium IV, 168, 40; unde nomen desumpserit III, 32, 9 s.; quomodo se habeat III, 32, 10 s.; multo minus est quam ventriculus magnus III, 32, 11 s.; adnectitur ventriculo magno, idque ubinam III, 32, 8 s.; id inaequale omasum III, 32, 12 s.; id magnitudine aequal omasum III, 32, 14; alimentum recipit semiconfectum III, 271, 27, 30; in eo non invenitur coagulum III, 272, 32.

Reticula, quae in pedibus habent mollusca; iis calcarum facultas et idem contextus ac textura quibus digitus indehant medici antiqui III, 287, 52 ss.; e fibris implexa sunt III, 288, 2 s.; quomodo iis carunculae et res cedentes comprehendantur III, 288, 3 ss.

Retro; saepe idem quod ante II, 285, 23; eo nobilior est ante III, 307, 22 s.; id eodem obversum habent ac ante mollusca et turbinata III, 307, 9 ss.; rerum antea carentium nostro ante respondet II, 391, 5.

Retro mingentia; enumerantur quaedam III, 77, 38; quoniam III, 21, 42 s.; ab antrorsum mingentibus differunt ratione qua ventri appensum est pudendum musculinum III, 35, 4 s.; iis accensenda omnia membra III, 21, 45; III, 293, 23 ss.; praeterea quoniam membra III, 293, 25 s.; nullum vero solidungulum III, 297, 5 s.; iis accensendus est leo III, 132, 1 s.; item lepus III, 132, 37; item camelus III, 87, 6; quomodo coeant III, 77, 35 s.; eodem modo quo ea coeant peragunt

vituli marini III, 78, 22; item crustata III, 327, 45 s.; item locustae, astaci et squillae III, 80, 25 ss.

Reus; qualis semper, vel plerumque fuerit considerare æquum est, 342, 11; paribus sententiis absolvitur, idque quare, 432, 50; 433, 2; IV, 262, 22 ss.; IV, 265, 30 ss.; cur dexter ei locus apud iudicem detur IV, 262, 16 ss.; suam inopiam desistere solet, 433, 29; ejus facinora magnorum malorum causas fuisse ostendere debet accusator, 422, 43.

Reverentia; non irascimur iis erga quos habemus, 350, 33.

Rex; ejus auctoritas a beneficiis in multitudinem collatis originem petiit, 538, 7; 539, 45; olim sub iis vivebant propter præstantium virorum infrequentiam, 539, 42; olim et in urbe et in agro et extra fines perpetuum imperium gerebant, 538, 14; quomodo diminuta sit eorum auctoritas, 538, 16; in nonnullis civitatibus nullo alio amplius munero funguntur nisi sacrificiis, 538, 18; ubicunque auctoritate mentione digna præditi sunt, in bellis peregrinis exercitus ducunt, 538, 19; cum nonnulli perhibent res singulas melius dijudicaturum esse quam leges, 539, 12; necessario legislator esse debet, 539, 14; eatenus tantum legum arbitri esse debet quatenus peccant, ceteroquin iis parere debet, 539, 15; iræ magis obnoxius est quam multitudo, 539, 26; apud eum nasci non potest seditio, 539, 35; quam ob causam creati fuerint, 580, 18; quomodo a tyrannis differant, 579, 44; 580, 26; 583, 22; quomodo interdum tyranni evadant, 580, 3, 11; apud Homerum quod deliberaverint, plebi renuntiant II, 24, 44; quoniam constet ejus erga subditos amicitia II, 100, 4; pastori comparatur II, 100, 7; ejus amicitia quatenus paternæ similis sit, et quatenus ab ea differat II, 100, 9; natura subditis imperat II, 100, 13; Persarum regis servi sunt III, 637, 27; ejus amicitia erga subditos secundum excellentiam est II, 100, 14; ejus jus vero secundum dignitatem II, 100, 16; cum iis amicitiam contrahere nequeunt longe inferiores II, 96, 46; sibi sufficere atque omnium honorum copia antecellere debet II, 99, 10; qui hujusmodi non est sorte ductus rex erit II, 99, 13; malus tyrannus efficitur II, 99, 18; perpetui habendi sunt qui longe ceteris virtute antecellunt, 537, 2; 542, 42; inter eos recensendus non est quicunque invitatus imperat, 583, 52; eo dignius est animum habere bene instructum quam habitum corporis pulchris vestibus ornatum, 411, 11; vel ipse, vel ei similis solus inter homines sufficientem auctoritatem habet qua alios ad virtutem exercendam constringat II, 128, 30; ei non necessarium est philosophari, sed philosophantibus parere debet fr. 60, b; iis comparantur qui genere cum Platone conjuncti sunt fr. 324, a; fieri possit ut omnium hominum esse velimus II, 203, 39; natura excellere, sed genere idem esse debet, 494, 32; necessario amicos instituet magistratus sibi subditos, 541, 27; amicos sibi adsciscit imperii socios, 541, 52; eum non fellicem esse vulgi opinioni repugnat, 290, 32; eorum filii artem militarem ac equestrem discunt, 524, 11; ejus imperio olim parebant omnes civitates, 483, 16; ei etiam parent populi, 483, 18; ei deos quoque parere omnes dicunt homines, 483, 22; ex antiquorum sepulchro sumitur lapis quo curari dicitur morsus serpentis nunti in lasere nascentis III, 170, 29 ss.; ei pecuaries boves Pyrrhicæ III, 154, 50 s.; quomodo decerit citharedum voluptatem pro voluptate rependere ræ se ferens II, 233, 28; II, 104, 26.

es ætatis heroicæ; unde originem petierint, 538, 7; 39, 45; eorum imperium patrium ac legitimum erat ritasque res præfinitas spectabat, 538, 6, 23; iis ante parebant, 538, 5, 23; exercitus ducebant, 538,

10, 23; res sacras, quatenus sacerdotibus demandatæ non erant, administrabant, 538, 11, 24; lites dijudicabant, 538, 12; quatenus penes eos esset vitæ necisque potestas, 537, 20; alii iusjurandum jurabant, alii non, idque quomodo, 538, 13.

Reges barbarorum; eorum imperium partim ad regnum, partim ad tyrannidem referendum est, 554, 25; potestatem habent tyrannicæ similem, sed nihilo minus legitimam ac patriam ideoque stabilem, 537, 30, 35, 39; 554, 26, 32; eos armis custodiunt cives, 537, 38; sponte iis parent, 537, 39; 551, 33; hereditarii sunt ac herile imperium exercent, 538, 26; quomodo ab æsymmetis differant, 537, 45; 551, 31.

Reges Carthaginiensium; Lacedæmonius pro portione respondet, 517, 4; quatenus alio modo elegantur apud Carthaginienses ac apud Lacedæmonios, 517, 6; si una cum senatoribus omnes inter se consentiunt, decernunt quænam ad populum sint deferenda, quænam non, 517, 16; eliguntur ex iis qui cum ad optimates, tum ad divites pertinent, 517, 40; malum est eorum magistratum venalem esse, 517, 47.

Reges Lacedæmoniorum; non omnium rerum arbitri sunt, 537, 15; eorum auctoritas maxime legitima esse videtur, 537, 14; iis mandata est rerum divinarum cura, 537, 17; quatenus iis competat necis potestas, 537, 19; eorum regimen est instar summi et perpetui imperii militaris, 537, 18, 26; 538, 29; exercitum ducebant, 514, 29; semper ex eodem genere eliguntur, 517, 6; melius foret, si non uti nunc, sed quisque pro suis rebus gestis et vita eligeretur, 514, 8; constat legislatorem putasse se eos omni virtute præstantes (f)ficere non posse, 514, 9; eorum inimicos tanquam legatos una cum iis mittere solebant, 514, 12; salutare civitati esse existimabant, si alter alteri infestus esset, 514, 13; a rerum novarum studio abstinebant propter honorem quo afficiebantur, 513, 20; iis quasi alter rex opponitur classis præfectus, 514, 29; eos abrogare conatus est Lysander, 565, 25; Lysandrum ignominiose tractarunt, 573, 47.

Rex lege adstrictus; non est reipublicæ forma, 540, 27.

Rex (Persarum); ejus ætate ne quodvis quidem mancipium omnia opera vilia obisset III, 637, 15 s.; quanto ejus fastigium dei inferius esse statuendum sit III, 637, 44 ss.; Susis vel Ecbatanis domicilium habebat III, 637, 19 ss.; ejus regni descriptio III, 637, 21 ss.; ejus satellites, custodes, janitores III, 637, 25 ss.; ipse dominus deusque vocabatur III, 637, 29; omnia videbat et audiebat, idque quomodo III, 637, 30; ejus vectigalium quæstores, duces bellici, venationis præfecti, coactores munerarii III, 637, 36 ss.; ejus servi sunt imperatores, satrapæ, reguli III, 637, 37 ss.; quonam modo eodem die rescisceret eodem die quæ inde a finibus imperii res novæ accidissent III, 637, 42; ejus cursores, speculatores, nuntii, exploratores III, 637, 37 s.; specularum curatores III, 637, 39 ss.; eum adorare docetur elephas, III, 205, 15; quoties in Mediam Susis iter facit, ingentis multitudinis scorpionum, qui in hac regione inveniuntur, venationem fieri jubet IV, 79, 7 ss.; penes eum sunt res Græcorum II, 287, 41; eo jubeute tributa pendere, quomodo a subditis pecuniam exegerit Mausolus, 642, 40; quare adversus eum expeditionem se parare dixerit Mausolus, 642, 49; ab eo allatas esse epistolas dixit Condalus quibus capillos ad comam subdititiam mittere juberet, 643, 14; coquinas ad ignem in Psittacene exarsuantem exstruxit IV, 80, 13 ss.; eum pecuniam adversus Lacedæmonios suppeditatum esse perhibebant tempore quadringentorum virorum, 570, 8; vel sine eo quæ the-

sauris regis continebantur vendebat Antimenes, 650, 34; adversus eum bellum gerebat Taos rex Aegyptiorum, 647, 10; propter illum Aristoteles Athenis Stagiris venit fr. 328, a; quoniam exemplo suadendum sit, ut adversus eum copiae parentur, antequam Aegyptum invadat, 370, 13.

Rex Scytharum; olim habebat equum generosum qui praecipitem se dedit quum eum inscium matrem inire coegissent III, 205, 32 ss.

Reges; ita vocantur magistratus quidam quibus mandata est cura sacrificiorum quae sacerdoti non tribuit lex, 600, 10.

Rex; idem qui trochilus III, 182, 14.

Reges apum; insecta faviscantia, gregalia sunt III, 194, 50 s.; eos nonnulli matres vocant, idque quare III, 96, 24 s.; eos quidam apum (operariorum) foetura parere censent III, 96, 18 ss.; plures in unoquoque alveario sunt III, 96, 44 s.; III, 202, 48 s.; si sufficienti numero non adsint, interit examen III, 96, 45 s.; idque quia, ut aiunt, aliquid ad generationem conferunt, III, 96, 47 s.; si nimii adsint, aequae interit examen, idque quare III, 96, 48 s.; III, 197, 16, 20; III, 198, 49 ss.; III, 202, 50; in alveariis quibus desunt ferunt fucorum foetura innasci, non vero apum III, 96, 25 ss.; III, 386, 34 s., cf. III, 196, 27 ss.; pars corporis quae iis infra septum transversum est dimidio fere longior est quam reliquum corpus III, 96, 23 s.; aculeum habent, sed eo non tundunt III, 96, 33 s.; III, 198, 43; III, 201, 47 s.; III, 387, 8, 17; unde nonnulli eos aculeo carere putant III, 96, 34 s.; III, 203, 5 s.; eorum foetura qualis et quanta III, 97, 38 s.; in qua parte favigignantur et quoniam numero III, 96, 30 ss.; III, 195, 30; III, 201, 26 ss.; III, 387, 21 s.; non fiunt e vernae, sed continuo e foetura III, 97, 41 ss.; ubi peperit in favo, continuo e regione illius loci mel situm est I^a, 97, 43 s.; iis totum constaret apum genus, si apes tantummodo sibi simile procrearent III, 387, 11 s.; necessario et se ipsi et apes operarias procreant idque quare III, 386, 46 ss., cf. III, 387, 5 s., 18 ss., 23 ss., 48, 49 s., 52 s.; III, 388, 1; ad prolem generandam instituti sunt III, 387, 40 ss.; igitur recte domi manent, a negotiis immunes atque magni sunt III, 387, 40 ss., cf. 52 s.; rationi etiam consentaneum est apes operarias eos sequi, idque quare III, 387, 28 ss.; primum apes operarias, dein sibi similes pariunt III, 388, 5 s.; pauci sunt, ideoque eorum foetura parcius est III, 388, 1 s., 6; circa generationem idem iis evenire videtur quod leavis III, 388, 2 ss.; ubi desunt non fieri fertur apum operariarum foetura, III, 96, 26 s.; III, 386, 16 s., 26 ss., 46 ss.; nec eos coitu procreare, nec eorum foetura aliunde asferre possunt apes operariae III, 386, 35 s.; si apes coitu procrearent, necessario ab iis procreabuntur III, 386, 32 ss.; fucos tamen procreare nequeunt, idque quare III, 386, 34 ss.; quum fuci sine coitu procreantur, rationi consentaneum est eos eodem modo procreari III, 386, 42 s.; fieri potest ut coeuntes tantummodo se ipsi procreent III, 385, 40; item ut et se ipsos et fucos et operarias generent III, 385, 40 ss.; item ut fucorum cum operariis coitu generentur III, 385, 42; superfluos necant apes operarias, idque quare III, 197, 14 ss.; idque inprimis, ubi sobolis non larga suppetit copia III, 197, 17 s.; tunc quoque eorum cellulas jam factas destrunt III, 197, 19 s.; eorum favi parvi sunt III, 195, 31; et post apum operariarum favos exstruuntur III, 195, 26 ss.; exstruunturque ubi larga sobolis copia adest III, 195, 28; non evolvant, nisi cum universo examine III, 196, 2 s., cf. III, 201, 47; III, 197, 40 s.; ubi ab iis aberrant apes,

discurrunt donec eos odore repererint III, 196, 4 ss. etiam gestari dicuntur ab examine, ubi volare nequeunt III, 196, 6 s.; iis mortuis perit examen, idque quomodo III, 196, 7 ss.; iis viventibus seorsum nasci feruntur fuci III, 196, 26 s.; non constat an ante examina emittenda cum apibus operariis alvearium circumvolitent, idque quare III, 197, 45 ss.; ubi emittitur examen circa eos conglomerantur reliquae apes III, 197, 41 s.; III, 200, 34 s.; post emissionem cum quoque congregantur apes III, 197, 47 s.; quem pariter comitantur apes; ab his interficiuntur III, 197, 48 s.; superioris anni interficiuntur ab apibus junioribus III, 201, 35 s.; eorum numerum imminuit, eorum magnitudinem vero auxit natura III, 388, 7 s.; quales fuci, quatenus apibus operariis similes sint III, 387, 7 ss., 13 s., 16 ss.; non tantum excedunt apum magnitudinem, quantum crabronum duces crabronum III, 202, 35 ss.; eorum duo genera sunt eaque qualia III, 96, 20 ss., 43; III, 196, 36 ss.; quodnam eorum genus optimum III, 96, 21; III, 196, 36; deterioris generis magnitudo altero tanto major est quam apes operariae frugi III, 96, 22; III, 196, 37 s.

Reges apum deterioris generis; ab apibus operariis oblongis procreantur III, 196, 53 s.; eos vel magis quam reliquos interficiunt apes operariae frugi III, 197, 45 s.

Rex avium; v. *Presbys*.

Rhadamanthys; eum iure talionis usum esse perhibent II, 57, 42; ab eo educatus est Hercules fr. 265, a; cum Palamede verba facit in Anaxandridis *Geromenia*, 400, 43.

Rbagdæi appellati imbres; eorum sonus III, 659, 49 s.

Rhamnus (i. e. *ala*); spinas habet IV, 26, 36.

Rhaphis; piscis fr. 176, b.

Rhapsodica ars; qua occasione inventa sit, 386, 9; vero ad eam accessit actionis cura, 385, 19.

Rhectæ; ita terree motus vocantur qui hiatus patefaciunt III, 634, 15 s.

Rhegini; iis, capto Rhegio, pollicitus est Dionysius Syracusanus, se eos in servitutum redacturum non esse, si pro singulis capitibus tres minas penderent, 645, 17 pecunia soluta nihilominus eos sub hasta vendidit 645, 20; quid in eorum moneta insculperit Anaxibis Reginorum tyrannus fr. 283, b.

Rhegium; ita vocant Italiae promontorium IV, 99, 10; ibi pisces fossiles fieri dicuntur IV, 86, 6 ss.; ibi Anaxilai tyrannis ex oligarchia orta est, 589, 22; Anaxidamantis patria, 520, 9; id cepit Dionysius Syracusanus 645, 11.

Rhene; ejus filius Saos fr. 288, a.

Rhenea; ejus regio mustelis inimica fr. 186, a.

Rhenus; sub Septentriones fluit IV, 106, 23; Germaniam transit IV, 106, 24; aestate navigabilis est, hieme frigore concretus, equitibus calculator IV, 106, 25 ss.

Rhesus; ejus epitaphium fr. 317, a.

Rhetor; non rite definitur qui quod in quoque re ad faciendam fidem valet potest perspicere, nec quicquam eorum praetermittere, 251, 46; cur callidum appellatus IV, 204, 12 ss.; quisnam optimus, 311, 49; quomodo a dialectico et a sophista differat, 312, 44 ss.; cur minus ut tibi cenat praestigator quod est esse mavelit quam rhetor IV, 204, 25; animadvertunt quae repugnant iis quae ipsi dixerint, vel iis quos ipsi dixerint recte agere aut loqui, 293, 5, cf. *Oraior*.

Rhetores Aristotelis aequales; quomodo suam artem docerent, 310, 13; 311, 19, 28; 312, 4; 313, 33.

Rhetorica; ejus definitio, 313, 1; est quasi ramus agnatus dialecticae et doctrinae morum quae politica vocatur, 313, 46; 318, 46; politicae subjecta est II, 1, 35; per-

tim dialecticæ, partim argumentationibus sophisticis similis est, 318, 40; est pars quædam et simulacrum dialecticæ, 313, 49; est facultas quædam rationes parandi, 314, 5; ut probet, vel probare videatur, utitur enthymemate 314, 4, 7; ei non convenit inductio, 317, 12; spectat res quæ in consultationem venire soleant, nec ad artes pertineant, 314, 43, 45; quid ei cum dialectica commune sit, 310, 1; 312, 6; eam omnes aliquatenus tractant, 310, 4; quomodo tamen ad normam et institutionem quandam redigi possit, 310, 9; eam invenit Empedocles fr. 42, b; quomodo eam docerent rhetores Aristotelis æquales, 310, 13; 311, 19, 28; 312, 4; ejus summa probatio est, 310, 15; circa communia versatur, 310, 2; 312, 14, 36; 313, 10, 51; quemnam sit ejus utilitas, 312, 6, 37; quidnam ejus munus, 310, 12; 312, 38; ejus finis fr. 124, b; ejus species fr. 98, b; probabilia vel verisimilia spectat, idquo tam quæ revera probabilia sunt quam quæ videntur, 311, 53; 312, 2, 46; 313, 9; non spectat quod singulis probabile est, sed quod certis quibusdam, 314, 41; cujusmodi auditores respiciat, 314, 46; 315, 1; qui recte eam tractant excedunt ex enthymematibus singulas artes spectantibus, 316, 21; eam relinquit qui in principia incidit, 316, 39; ejus munus non est, ut enumeret vel in species dispescat ea de quibus negotia fieri solent, 318, 42; ejus naturam clam demolitur qui eam tanquam scientiam vel facultatem instruere conatur, 318, 50; ejus officium est ut dicere possit quænam rei insint quæque apta sint, 462, 24; necesse est eam in utramque partem probare posse, 312, 16; uti nequit argumentis et scientia desumptis, 312, 10; ea qui abutitur multum nocet, 312, 30; omnis scopus bonum est, 369, 42; omnis ad judicium refertur, 367, 26; omnis judicio quodam continetur, 346, 32; universa ab opinione pendet, 385, 35; ad eam potius pertinent quæ sententiam spectant, 472, 8; perfecta est ubi ex iis et quibus licet, efficimus quæ volumus, 173, 36, 37; tribus partibus constat, quarum prima agit de iis quæ mentis sententiam spectant, vel de probationibus, altera de elocutione, tertia de orationis dispositione, 384, 55 ss.; 385, 1; item tribus partibus quarum una agit de rebus ipsis, altera de elocutione, tertia de actione, easque eodem ordine pertractare cœperunt, 385, 14; omnia ejus generæ respiciat questio de possibilibus et impossibilibus, 338, 8; in ea fieri potest, ut causa inferior superior efficiatur, 382, 50; quomodo in ea enthymemata commemorare oporteat, 275, 16; utraque, i. e. quæ enthymematis fitur et quæ exemplis boni quid habet, 314, 23; in ea demonstrationes postulare non oportet II, 2, 26; ad eam pertinent orationes non enuntiantes, 26, 15; ejus utilitas in confabulationibus, 454, 35; ejus ad præcepta conformanda est vita, 454, 39, 43; eam discere ac exercere defensorem si insimulet accusator, quidnam respondendum sit, 452, 10; appellatur primaria bene consulendi civitas, 412, 7; item utilitatis consideratio in sermone fit, 412, 17; arx salutis est, 412, 16; simplex vel deliberativa, vel judicialis, vel demonstrativa, 317, 1, 10; quænam omnibus generibus communis sint, 368, 1 ss., cf. 318, 6 ss.; de ea multa et antiqua exstant dicta, 309, 15, cf. 308, 45; quoniam in Aristotelis tempore inprimis auxerint, 308, 48; nil mirum, si tunc quandam haberet amplitudinem, 8, 50; eam modo eandem artem ac scientiam civi esse perhibent sophistæ, modo præstantiorem, II, 9, 50; quum incrementa cepisset, oratores passim magogi facti sunt, 570, 50.

præctica deliberativa; constat suasionem ac dissuasio-

ne, 317, 12; spectat futura et possibilia, 317, 18; 368, 13; 408, 22, 44; ejus scopus utile et noxium, 317, 27; 369, 42; ejus auditor qui concionem celebrat, 317, 8; suadet ea quæ ad felicitatem pertinent, dissuadet contraria, 322, 54; quamobrem ei de bono et de utili sit disserendum, 323, 3; cur ei de majore bono et de majore utili disserendum sit, 325, 10; ei quam maxime interest, ut uniuscujusque civitatis mores et commoda et instituta distinguat, 328, 33; eadem argumenta pertractat ac demonstrativa, positione tantum differens, 332, 1 ss.; ei inprimis convenit exemplum, 332, 34; 408, 20; in ea inprimis interest, ut orator certo aliquo modo dispositus esse videatur, 346, 37, 42.

Rhetorica demonstrativa; constat laudem et vituperio, 317, 17; spectat inprimis tempus præsens; utitur tamen et futuris ac præteritis, 317, 22; ejus scopus honestum ac turpe, virtus ac vitium, 317, 33; 329, 24; 369, 42; ejus auditor auscultator, 317, 10; in ea propositiones nonnisi exempli gratia citantur, quia res quæ laudantur, interdum longe diverso sunt, 329, 33; in ea summe oportet vicina iis quæ cuique insunt, tanquam eadem, 331, 12; in ea qui modum transeunt tanquam si virtutem colerent, laudare oportet, 331, 18; in ea spectandum est apud quos laudamus, 331, 25; in ea ejus quod convenit ratio habenda est, 331, 30; item ejus quod consulto fit, 331, 40; iidem fere argumentis utitur ac deliberativa, positione tantummodo differens, 332, 1 ss.; ei inprimis convenit amplificatio et extenuatio, 332, 16, 32; 368, 11; in ea si argumentis destitueris, comparatio instituenda est, inprimis cum v. ris illustribus, 332, 23, 29.

Rhetorica judicialis; quomodo differat a deliberativa, 311, 26; eam inprimis docebat Aristotelis æquales, 311, 28; 312, 5; constat accusationem et defensionem, 317, 15; spectat præterita, 317, 20; 368, 12; 407, 44; ejus scopus justum et injustum, 317, 31; 369, 42; ejus auditor iudex, 317, 9; ei inprimis convenit enthymema, 332, 36; 408, 21; in ea considerandum est quinam, quibusnam, et cur injuriam faciant, 332, 46; in ea inprimis interest, ut audiens certo quodam modo affectus sit, 346, 43, cf. 310, 20, v. *Judicialis eloquentia*.

Rhetoricæ argumentationes; v. *Argumentationes rhetoricae*.

Rhetoricæ demonstrationes; v. *Demonstrationes rhetoricae*.

Rhetorica exercitia; cur in iis homines exemplis et fabulis poeticis potius gaudeant quam argumentationibus IV, 204, 1 ss.

Rhetorica; respiciuntur, 118, 36.

Rhetorici; signi ope e consequentibus demonstrant, 280, 54; eorum præcepta et artes fr. 122, b.

ῥητορικὴ; v. *Disertus*.

Rhinobatus; capite et anterioribus partibus rarij similis est III, 113, 50; posterioribus vero squatinæ III, 113, 52; igitur ex utroque natus esse videtur, *ibid.* III, 366, 50 s. (*ubi tamen rhinobata*).

Rhipæi montes; ultra extremam Scythiam sub ipsis Septentrionibus siti sunt III, 569, 29 ss.; de eorum magnitudine multæ fabulosæ circumferuntur narrationes III, 569, 52 s.; ex iis, ut ferunt, præter Istrum, maxima oriuntur flumina, III, 569, 53 ss.

Rhodanus; navigabilis est III, 570, 49 s.; in Liguria flumen eo non minus absorbetur et alio loco rursus emergit III, 570, 47 ss.

Rhodiaceæ ollulae; earum præparatio et virtus fr. 66, a. *Rhodii*; iis auxilium tulit Philoctetes quum apud Sybarin fluvium Tlepolemo duce contra barbaros hujus re-

gionis pugnarent IV, 94, 15 ss.; eorum portus Acanias borea infestatur IV, 45, 5.

Rhodope; ex eo multi fluvii oriuntur III, 570, 9.

Rhodus; non multum ab ea remota est Creta, 515, 9; ibi Boreas Canias vocatur, idque quare IV, 45, 4; illuc appellente classe, fictilibus in mare projectis agnatæ sunt ostræ lacustres, III, 391, 47 ss.; quare ibi adversus plebem insurrexerint nobiles, 567, 10; 570, 27; ibi ante rebellionem deleta est democratia, idque quomodo, 567, 20; 570, 24; patria Antimenis, 619, 46; item Memnonis, 647, 44; item Aristotelis qui Phocensisbus præerat, 643, 20; ibi sepultus est Nireus fr. 314, a; altitudo colossi qui ibi est fr. 351, a.

Rhombus; cur si in eo duo extrema puncta duobus impetibus ferantur, æqualem lineam rectam non percurrant ambo IV, 67, 9 ss.

Rhosii montes; dirimunt Syrias portas, IV, 45, 20.

Rhosiorum scopulus; inde Scopelus vocatur Euris apud Ægas Syrias IV, 45, 30 s.

Rhossus (Ῥωσός; cf. Rose, *Aristot. Pseudep.* p. 247); circa eam Subsolanus Syriandus vocatur IV, 45, 18 s.

Rhyades pisces; æstate pariunt III, 83, 17 s.; effusa sentina vel piscium lotura fugiunt III, 70, 32 ss.

Rhythmus; est numerus qui in orationis forma spectatur, 393, 23; quatenus eo opus sit orationi, 393, 24; ejus segmenta metra sunt, 393, 24; 459, 27, v. *Numerus*; deterior fit, si in basin unicam degeneret, 501, 40; eorum mensura gradus aut syllaba II, 629, 19 s.; cur eo delectemur IV, 211, 5 s.

Rhythmus heroicis; v. *Heroicus rhythmus*.

Ricini; iis carent asini III, 101, 27 s.; eos vero habent boves, oves et capræ III, 101, 28 s.; ne eos a corpore avelleret, erinaceum monuit vulpes, ut fert Æsopi fabula, 370, 43.

Ridentes; spiritum calidum emittunt IV, 176, 13 s.; quare vocem gravem emittant IV, 176, 7 ss., 37 ss.; IV, 183, 22 ss.

Ridere; cur rideant qui septo transverso vulnerantur IV, 286, 24 s.

Ridiculum; quidnam sit, 460, 31; pars turpitudinis est, 460, 30; id dramaticè exhibuit Homerus, 459, 44; jucunda sunt, 347, 49; iis præstant seria II, 123, 41; hodie admodum frequentantur, II, 50, 49; in iis alius dicta in aliud detorqueant argumentum, 398, 38; aliquam utilitatem habent in causis forensibus, 409, 43; quot eorum sint genera, expositum est in *Poeticis*, 409, 46, cf. 337, 50; alia virum ingenuum decent, alia non, 409, 46.

Rigatio; oleribus prodest III, 163, 7.

Rigentes; cur voce tremant IV, 183, 37 ss.; cur eorum lingua impingat IV, 156, 32 ss.; cur dormire nequeant IV, 155, 3 s.; IV, 158, 14 ss.; quare si ad ignem ferantur indolescant, paulatim vero tepefacti non IV, 157, 17 ss.; cur lividi efficiantur IV, 154, 44 ss.; cur apud eos corporis pili erigantur IV, 156, 42 ss.; singultiunt IV, 301, 46.

Rigere; cur metuentes rigeant IV, 257, 46 ss.; cur non irascenscentes IV, 157, 34 ss.; cur maxime a vomitu IV, 157, 16; cur maxime extremitatibus corporis IV, 155, 15 ss.; cur magis currentes hieme quam stantes IV, 156, 47 ss.

Rigidus (αὐόξαστος); ita vocatur verax II, 217, 7.

Rigor; siti adversus est IV, 257, 46; cur æstatem infestent IV, 113, 45 ss.

Rimæ; in iis latet luporum (araneorum) genus majus III, 194, 8 s.

Rimæ terræ; circa eas capiuntur vespæ, idque omnes aculeatæ III, 202, 23 ss.

Ripæ præruptæ; in iis pariunt easque subeunt meropæ III, 183, 14 s.

ῥίπτε v. *Jactus*.

Risus; jucundus est, 337, 48; eum amat intemperas II, 245, 45; frans quædam et deceptio IV, 286, 32; eum excitat titillatio, idque quare III, 269, 2 s.; modo fit a titillatione, modo non fit IV, 286, 26 s.; in eum cur effundamur, si quis alarum regionem scalpi IV, 286, 34 ss.; benevolentia eum potius excitare valet IV, 260, 84; in eo clementes sumus, 350, 41; eum cur minus retineant præsentibus amicis IV, 260, 33 s.; eum qui tenere conantur in vehementem cachinnum prorumpunt II, 84, 12; soli homini proprius est III, 259, 7 s., 31 s.; evenire fertur septo transverso vulneris III, 269, 10 ss.; IV, 286, 24 ss.; idque verisimiliter III, 269, 30 s.; eo vigilantes carent infantes usque ad quadragesimum post partum diem III, 144, 4 ss.; eo nascuntur dormientes infantes III, 415, 3 s.; teste Gorgia eo refellenda sunt seria ac vice versa, 409, 44; exemplum citatur, 81, 40.

Rivuli; vel parvorum trajectio in bello phalanges dirigit, 568, 29.

Rixæ; iis ansam dabit uxorum liberorumque communitas, 499, 3; quæ huic communitati debentur, equari nequibunt, 499, 8.

ῥίχα ejus etymologia IV, 24, 40.

Robur; a spiritus retentione oritur III, 503, 43 s.; idque apud animalia respirantia a foris adsciti III, 503, 44; apud respiratione carentia vero ab insiti III, 503, 44 s.; animo nihil movere aut facere licet III, 503, 41 s.; nervis et ossibus nititur, 198, 54; id præstat sanitas, 198, 31; item fortitudo, 327, 4; ex hisdem et ab hisdem gignitur accrescit quibus interit et per eadem absoluntur ejus functiones II, 16, 23; gignitur e multo cibo copioso adsumpto et a multis laboribus II, 16, 24; id perditur exercitio immodica vel deficientia II, 16, 7; II, 157, 30; ei confert gymnastica, 676, 22; id faciunt, augent et servant exercitia moderata II, 16, 10; cum nimis, tum nimis paucis cibis potibusque amittitur, moderatis vero servatur II, 137, 31 ss.; illi et sanitati non idem habitus refert IV, 156, 13 s.; ei confert pinguedo modica III, 236, 34; ei confert sanguis calidus et crassus III, 231, 25 s.; omnium consensu res bona est II, 191, 2; pertinet ad bona extra virtutem sita, 446, 15; potentia bonum est II, 134, 21; nec omnino, nec semper præferendum est II, 134, 35; non est bonum quibus animus male affectus est fr. 62, a; bonum est, sed non laude dignum II, 241, 25; corporis virtus est, 329, 39; II, 337, 36; corpori utile est, 414, 8; 456, 37; eo constat ut certo modo ad aliquid se habeat corpus II, 337, 36; pars est felicitatis, 329, 39; quoniam constet, 322, 11; quare salubri præstet, 325, 46; eo necessario indiget inovens III, 524, 41 s.; fortitudo foret, si omnis causa quacum fiducia certamus ad eam pertineret II, 210, 36; eo abuti licet, etiamsi res sit optima et utilissima, 812, 33; contumeliosos et audaces reducit, 354, 33; item confidentes, 355, 16; qui de rebus ad se pertinentibus bene deliberat, eam ob rem prudens non habetur II, 68, 48.

Robur et debilitas; eidem insunt, ac ejusdem affectus sunt III, 500, 22.

Robur (ad id) conferentes partes; quamvis iis accesserint sint III, 76, 11 s.; quomodo earum ratione a maribus differant feminæ III, 76, 12 ss.

Robustus; inprimis multos cibos adsumere ac multos labores perferre potest II, 16, 25; ita vocatur qui laboribus non, vel vix frangitur quibus plerique II, 203, 63 ss.; ei comparatur fortis II, 208, 34; laudatur II, 30;

33; quare eum laudemus II, 12, 19; non laudatur, sed beatus esse prædicatur, 446, 19; quamobrem qui cum eo versatus fuerit nihilo robustior reddatur IV, 262, 4 ss.; verberum accusatus quomodo defendendus sit secundum Coracem, 382, 42, cf. 449, 3; si debilem verberum accuset, crimini subcontrarius est, 448, 49; si verberum accusetur a debili, causæ congruit, 449, 2.

Rogus; ex eo natum esse fabulantur chlorionem III, 173, 46 s.; quod in parvis fieri videmus multo validius factum est in incendio templi Ephesiaci III, 599, 48 s. Roma; a Celtis capta fr. 299, b; a Lucio recuperata *ibid.* Romanæ mulieres; quare osculo cognatos saluent fr. 298, b.

Ῥώμη; *ita pro Coruma versio græca* l. de Plantis IV, 29, 4.

Ronchus; delphinis jam deprehensus est III, 74, 34.

ῥοπή v. *Impetus*.

ῥοπήματα IV, 237, 51.

Ros; quidnam III, 564, 45 ss.; III, 565, 1; III, 631, 37; quando imprimis gignatur III, 565, 2 ss.; cadit instante die IV, 240, 31; fit præcipue calidioribus temporibus et locis III, 565, 4 s., 22 s.; nec nisi sereno cælo et malacia obtinente III, 565, 8 s.; IV, 243, 10, 14; excepto Ponto, austrina tempestate, non aquilonia gignitur III, 565, 19 s.; in Ponto vero aquilonia non austrina, idque quare III, 565, 21 s.; pluviae pro portione respondet ac eadem de causa fit nec nisi pluri ac minoris ratione ab ea differt III, 565, 36 40 ss.; III, 566, 2; quare minori copia gignatur quam pluvia III, 565, 43 ss.; humor est qui e spiritu restat III, 283, 6; concretus pruina est III, 631, 39; semiconcretus drosopachne, *ibid.*; ex humida exhalatione oritur III, 621, 28; cadit instante die IV, 157, 7; naturaliter vere in folia decidit III, 93, 17 s.; sæpe tamen et hieme, obtinente diuturniore serenitate austrina III, 93, 18 s.; in eo adspiciuntur colores IV, 118, 15; ex eo gignuntur quædam insecta III, 93, 10; eo aluntur cicada et ephemera III, 283, 5 ss.; III, 68, 17; quare eo ali cecidas asserant agricolæ III, 100, 48 ss.

Rosa; spinosa est natura IV, 187, 33; ejus folia primum alba deinde in violaceum vel puniceum mutantur III, 650, 10 ss.; cur eas quibus umbilicus asper est suavius oleant, quam quibus lævis est IV, 187, 31 ss.; ejus odor semper nobis suavis est IV, 260, 32; earum odore qui delectantur, intemperantes non vacantur II, 36, 20; earum odore scarabæos perire aiunt IV, 103, 18; contritæ vel desiccatae eundem odorem habent IV, 190, 32; earum cultura majus lucrum capparidis præbet IV, 216, 12 s.

Osaceum unguentum minime commutatur IV, 190, 33 s.

Rostrum; avibus proprium est III, 46, 15; III, 297, 35 s.; III, 242, 42; proxime ad ossium naturam accedit III, 242, 40 ss.; ejus principium os est III, 243, 9; osseum est III, 297, 39 s.; III, 249, 10; arni munere fungitur III, 242, 51, cf. 45 s.; ejus partes eodem nomine designantur quo totum III, 242, 43 s.; III, 243, 7; atque eatenus partibus similioribus similis est III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscitur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideo de eo ejusque causis sermo fit. ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 4 s.; e quamam materie incrementum capit III, 364, 29 ss.; e terrena materie sunt, idque quomodo III, 361, 38 s.; igne molliuntur, sed non resolvuntur III, 361, 41; ejus duritiem aut molem augeat terrena materies superiora petens III, 299, 27 s.; flecti ac findi potest III, 36, 18 s.; igitur nec eandem naturam habet ac ossa et

cartilagine, nec longe ab iis distat III, 46, 12 ss.; id in capite habent aves III, 297, 35 s.; id oris loco habent aves III, 253, 31 s.; ita vocatur avium os III, 27, 18; dentium et manuum munere fungitur III, 297, 39; quasi e dentibus et labiis coagmentatum est III, 249, 23 ss., cf. III, 253, 32; id aves et alimenti et fortitudinis gratia habent III, 249, 10 s.; in eo olfactus meatus inveniuntur III, 27, 19; III, 249, 11 s., cf. III, 248, 52; maxillarum vice fungitur III, 249, 4; aliis longum, aliis breve est III, 1, 33 s.; ejus habitus ad vitæ rationem accommodatur III, 253, 32, 39 s.; aduncum habent uncungues, idque quare III, 253, 34 ss.; robustum et durum est apud aves quæ arbores tundunt, item apud corvos avesque iis similes III, 253, 40 s.; quales habeant aves parvæ, idque quare III, 253, 41 ss.; quales habeant aves herbivoræ et palustres, nantes et palmipodes III, 253, 43 ss.; quænam latum habeant III, 253, 45 ss.; quænam extremam ejus partem serratam habeant III, 253, 48 ss.; pro vitæ ratione differt III, 298, 5 ss.; rectum habent quæ id cibi gratia habent III, 298, 7; uncum vero aves carnivoræ, idque quare III, 298, 7; latum ad fodiendum et pabulum evellendum vel tundendum aptum est III, 253, 46 s.; III, 298, 11 ss.; hinc tale habent aves palustres et herbivoræ III, 298, 10; longum quoque habent quædam aves palustres III, 298, 13 s.; idque quia e profundo victum quarunt III, 298, 14 s.; ejus ope palmipedes et palustres nonnullæ animalcula in aqua venantur III, 298, 15 ss.; apud eas igitur linæ piscatoriarum et hamo comparandum est III, 298, 19 s.; maxime ad radices effodiendas aptum est III, 154, 12; latum et longum habet albarleola III, 151, 47; alcedinis quale III, 183, 36 s.; quale habeat monedula coracias III, 186, 5; quale ascalops III, 186, 14; quale cyanus III, 185, 26 s.; eo sæpe conjungi conspiciuntur corvi III, 381, 52 s.; eo conjunguntur omnes aves corvo similes III, 382, 1 s.; item columbæ III, 382, 3 s.; ejus colores III, 652, 9; puniceum habet merula, non vero laius III, 185, 16; avibus senescentibus majus fit III, 49, 1; senescentibus aquilis semper magis magisque augetur ac incurvatur III, 188, 27 s.; quænam quadrupedes eo præditæ sint III, 248, 3 ss.; eo continetur nasus III, 248, 5 s.; quale habeat sus, idque quare III, 253, 46 ss.; quale habeant delphines et pisces cartilaginei III, 302, 37 ss.; eo arenam perforat serpens marinus III, 191, 15 s.

Rota; cur facilius sine pondere moveatur quam quum pondus habet IV, 62, 41; ferreæ pondus magis eam deprimit atque idcirco difficilior movetur IV, 62, 25 ss.; curriculum cujus interiores minores sunt in orbem moveri potest III, 522, 31 ss., cf. 24 s.; minor tunc veluti centrum fit III, 522, 25 s.; ejus volutatio exemplo ponitur IV, 61, 8; si qui in ea cruciatur felicem prædicant, vel ultro, vel invitati nugantur II, 88, 50.

Rota figuli; ejus volutatio exemplo ponitur IV, 61, 11.

Rotatio; species lationis II, 335, 16 s.; e pulsione et tractione composita est II 335, 45 ss., cf. 39.

Rotunda figura; v. *Figura rotunda*.

Rotundum; id non facit, qui æs rotundum efficit II, 545, 44 s.; id non fit, ubi æs rotundum fit II, 601, 21 s.

Rotunda; efficit proportio motus naturalis in se revertens IV, 201, 21 ss.; cur semper fiant in extremis IV, 201, 24 ss.; in aqua subsident, etiamsi sint lamina ferrea vel plumbea minora aut leviora II, 431, 19.

ῤῶξ IV, 81, 4.

Rubecola; v. *Erithacus*.

Rubecula; v. *Pyrrhulus*.

Rubellio (ῤυβρίνος); piscis pelagicus est III, 158, 16;

phagro et hepato similis est fr. 179, h; locum non mutat fr. 178, a; rubelliones procreat III, 387, 2; omnes ova habent, nec in eorum genere ullus est qui ineat III, 75, 35, cf. III, 77, 7; III, 115, 15 s.; III, 359, 3 s.; III, 380, 28; III, 385, 28 ss.; III, 386, 37 s., 54 s.; si omnes revera ova habeant, sexum masculinum distinctum non habent III, 358, 51 s., cf. III, 381, 24 s.; III, 383, 25 ss.; ideoque soli ex se generare possunt III, 358, 52 s.

Rubeta; quadrupes ovipara est III, 30, 16; III, 270, 19 ss.; ideoque admodum parvum lienem habet III, 30, 15 s.; malum corporis temperamentum habet III, 270, 21; igitur et jecur omnino pravum III, 270, 20; corpuscula nigra habet ejusdem generis ac erinacei marini III, 65, 50 ss.; apes interimunt, idque quomodo III, 198, 51 ss.; iis vicissim nullam injuriam facere possunt apes III, 198, 54; eas interficit apiarius III, 199, 1; eas devorat buteo, ideoque iis inimicus est III, 173, 23 s.; ranæ pusillæ quæ eorum faciem præsentant IV, 112, 38.

Rubetra; v. *Rubicola*.

Rubicilla; v. *Phenicurus*.

Rubicola; vermibus vescitur III, 150, 48.

Rubigo (αἱ ἐρυθρίαι); ab humore et calore alieno gignitur IV, 113, 37 s.; IV, 246, 37 s.; ejus expers ferrum chalybicum fertur IV, 82, 14; ea obtinente paucior fit apum fœtura III, 96, 50; III, 200, 42 s.; apibus noxia est, idque quomodo III, 168, 32 s.; III, 199, 26.

Rubor; a pudore, 14, 25, 44; a pudore non qualitas, sed passio est, 14, 44, 46; eo vel ejus contrario magnam efficit differentiam in toto corpore alteratio secundum calorem et frigus vel alium affectum etiam in exilissima corporis parte III, 522, 50 ss.

Rubrica (μῦλος); in terra fit sicca exhalatione III, 609, 20.

Rubrum mare; III, 630, 34; an cum externo mari conjunctum sit fr. 213, b; aliquantulum cum mari extra columnas Herculeas sito communicare videtur III, 575, 15 s.; a Nilo ad id canalē effodere aggressus est primo loco, ut ferunt, Sesostrius, secundo loco Darius, idque quare III, 573, 17 ss.; id vero terra altius invenerunt III, 573, 20 ss.; hinc ab opere destiterunt, idque quare III, 573, 21 ss., id probat totam Egyptum fluminis opus esse ac olim mare continuum fuisse III, 573, 14 ss., 24 ss.; in eo magnitudine excellunt testacea III, 169, 11 s.; III, 530, 10 s.; quæ ibi nascuntur plantæ magnæ, in aliis locis parvæ erunt IV, 26, 14 s.

Rubus; multos ramos in radicibus habet IV, 25, 25.

Rubus caninus; ex erucis quæ in eo inveniuntur fiunt cantharides III, 95, 12 ss.

Ructus; unde fiat IV, 168, 35 s.; a ventre proficiscitur IV, 283, 17; affectio est ventriculi IV, 280, 3; IV, 300, 7; crudorum male olet IV, 189, 2; cur sternutamento non cessetur IV, 280, 1 ss.; cur sacer non sit IV, 281, 23 ss.; cur non fiat apud jumenta et apud cornigera IV, 168, 32 ss.

Ruditās (ἀμαθία); sequela est imprudentiæ II, 245, 27.

Rufus color; in nigrum mutatur et vice versa III, 653, 48 s.; pilorum debilitas est III, 424, 29 s.

Rufi; eorum pili ex albedo rufescunt III, 652, 1 s.; citius canescunt quam nigri, idque quare III, 424, 28 ss.; capilli lixivii et auripigmento redduntur IV, 289, 18; sunt capilli maritumorum hominum III, 647, 26 s.; cur sint piseatores, purpurarii et qui rem marinam exercent IV, 289, 14 ss.; improbi sunt, ad vulpes referuntur IV, 12, 13 s.; acuti sunt IV, 12, 19 s.

Rufum; non habet contrarium, 15, 50; quare fiant pili,

pennæ et coria III, 651, 48; ita sunt infantum capita, idque quare III, 652, 14 s.

Ruinæ; domus pannus delritus vocari possunt, 399, 37.

Rugosa (ρυσά); quare fiant quæ multum temporis in aqua macuerunt IV, 238, 6 ss.

Ruminantia; ruminatione proficiunt et delectantur III, 208, 46 s.; plerumque jacentis ruminant III, 208, 51; inprimis hieme ruminant III, 208, 52; domestica per septem fere menses III, 208, 52 s.; armentalia vix et per minus tempus, idque quare III, 208, 53 s.; propter dentium defectum male apud ea munere suo fungitur os III, 271, 24 s.; qua conditione recipit alimentum quisque eorum ventriculus III, 271, 26 s.; coagulum habent III, 54, 20 s., cf. III, 273, 27, d. etiam *Ventriculis multis prædita et Cornigera*; copiosum atque caseo faciendo aptum lac habent III, 54, 1 s., cf. III, 54, 2 ss.; iis inprimis lac resical medea herba III, 54, 40, cf. *Dentes utrinque habentia et Bisulca*; non ructant, idque quare IV, 168, 39 s.; quænam iis accensenda sint III, 208, 47 ss.; III, 798, 1 s.

Ruminatio; quid sit IV, 315, 27 ss.; competit non utrinque dentes habentibus III, 271, 20; III, 272, 2; idque quare III, 271, 23 ss.; item camelo, idque quare III, 271, 20 s.; inter pisces uni competit scaro, idque quare III, 271, 54 s.

Ruminax; ruminat etsi utrinque dentatus sit, indeque et nomen inditum est a nonnullis III, 209, 1 s.

Rumpi quod nequit (ἀκράττον); dicitur secundum potentiam privationem III, 619, 5.

Rupex; v. *Charadrius*.

Rupilia; v. *Cenas*.

Ruptile (κατακτόν); dicitur juxta potentiam III, 619, 1. rupilia quædam et fragilia simul sunt quædam, vero non III, 620, 18 ss.

Ruptio; ejus definitio, et quomodo a fractione differat III, 620, 22; eam in infinitum procedere non posse inquit atomorum assertores II, 436, 23.

Rus; ab eo facilis aditus patere debet ad forum necessarium, 615, 3.

ῥυσμός; v. *Figura*.

ῥυσμός, διακρίψαι καὶ τροπῇ Democriti; quidnam II, 359, 6 s.

Rusticitas; quidnam II, 22, 3; affectus animæ mortalis vituperandus II, 216, 34; II, 217, 13; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; eam indicat, si quis incedens vociferetur, 406, 13.

Rusticus; quisnam II, 22, 3; II, 150, 6; II, 217, 18; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; idem qui frigidus II, 217, 31; comparatur fastidioso II, 217, 15 s.; pertinaces sunt II, 85, 40; stupidi fiunt, utpote comæ voluptates fugientes II, 16, 16; una cum subtilis rebus novis student, ubi respublica præter jus constituta est, 617, 20; inprimis sententias eudere solent, 372, 33; non eodem modo loquuntur quo viri eroditi, 372, 38; nec ipsi jocosam dicunt, tisque qui dicunt incedunt sunt II, 50, 44; ad jocosos congressus inepti sunt; idque quare II, 51, 24; quales se habeant quos comici inducunt II, 211, 36; iis comparantur insensibiles *ibid.*

Ruta; multos stipites et multos ramos ex una radice habet IV, 23, 27; cur sudores fortidos efficit IV, 121, 26 ss.; IV, 220, 35 ss.; præcalescere valet natura cum IV, 220, 48 s.; ejus virtus quænam sit IV, 229, 49 s.; cur eam fascinationis remedium dicant IV, 229, 39 ss.; IV, 326, 37 ss.; ejus odor serpentibus infestus est III, 178, 2 s.; igitur eam post repugnans serpente initam comedit mustela III, 178, 1

s.; in sicum insita cur pulcherrima proveniat IV, 217, 41 ss.; ejus radices cur cinere circumjecto juventur IV, 217, 43 s.

ῥύτιον v. *Deterio*.

ῥύτις IV, 237, 26.

S.

Σ exemplum semivocalis, 472, 41; quum jungitur cuique loco cujus appulsu sunt consonantes simplices, tres factæ sunt consonantes duplices II, 627, 24 s.; quæ in id exeunt nomina, masculina vel neutra sunt, 474, 42, 51.

Σ *romanum*; v. *Convolutio*.

Saccharum (*σάκχαρ*); ab Indis ita dictum IV, 291, 27; mellis est coagulum IV, 291, 27; ei simile quid gignitur in Libano monte IV, 291, 29; simile est salis globulæ IV, 291, 30.

Sacer morbus; v. *Comitalis morbus*.

Sacerdos; precator vocari potest, 474, 32; quædam quare filium veluerit, ne orator fieret, 378, 18; iis careere nequit civitas, 610, 20; convictus circa sacras ædes celebrare debent, 615, 5; divinarum rerum curam cum regibus partiebantur, 538, 11, cf. 600, 10; non pertinent ad magistratus civiles, 561, 17; rerum divinarum curam gerunt, 599, 54; nonnusquam multis magistratibus ab iis distinctis tribuitur rerum divinarum cura, 600, 5; ad eorum munus proxime accedit officium magistratuum quibus demandata est cura sacrificiorum quæ sacerdoti non tribuit lex, 600, 7; eorum munere fungi non debet artifex vel agricola, 611, 19; eorum munus obire debent senes, 611, 25; quomodo suadente Chabria ab iis pecuniam exegerit Taos, 647, 2; eos jussit Taos, ut decimam tantum partem sumptuum quos antea et in sacra et in se faciebant, nunc impenderent, reliqua vero sibi mutuo darent, 647, 7; quomodo ab iis pecuniam exegerit Cleomenes dicens sacrorum ac sacerdotum numerum diminuendum esse, 649, 40; quomodo a crenobitis pecuniam exegerit Cleomenes, 649, 12.

Sacerdotes Ægyptii; artem mathematicam constituunt, idque quare II, 469, 41 ss.; nonnullis in locis crocodilis cibum subministrant III, 172, 52, s.; quomodo ab iis pecuniam exegerit Cleomenes, minatus se crocodilos venando persecuturum esse, 649, 4.

Sacerdotes mulieres; iis in Caria barba orta est III, 48, 17.

Sacerdotium (*ιερατεία*); quidnam, 610, 9.

Sacios; v. *Rubicola*.

Sacrificantes; v. *Divinam rem facientes*.

Sacrificium; lege fit III, 641, 4; quodnam optimum sit, 417, 17; 455, 35; ea patria more celebrare jubent oracula, 416, 25; cur ea facientes coronis utantur fr. 44, b; jucundum est si varium præbeat spectaculum, 416, 36; eorum magnificentiam pro tempore et rerum suarum conditione moderabantur majores, 416, 49; quodnam erga deos pium, 417, 21; 455, 38; cuiusnam sumptus mediocres, 417, 22; 455, 39; quodnam spectaculum præbeat splendidum, 417, 24; 455, 41; quodnam bello vel civibus utile, 417, 26; 455, 42; ea pro facultatibus deo tribuere sufficit II, 233, 13; in ea sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 5; quamobrem fiant in civitatibus, 530, 16; olim post messem celebrari solebant II, 93, 36; eorum gratia contrahitur thiasorum societas II, 98, 40, 43; magis servorum quam liberorum hominum causa celebranda sunt, 627, 41; magnifica in oligarchis celebrare solent

qui amplissimos magistratus ineunt, 597, 39; iis qui parum impendere suadet, auditoribus infestus est, 441, 12; in monte Atho facta IV, 251, 2 s.

Sacrilegium; id sequitur furtum, non vero vice versa, 325, 39; interdum decengant, etiamsi furtum agnoscant, 341, 13; id perperat qui rem deo sacram surripit, 341, 14; ejus reum fore pronuntiavit Dionysius Syracusanus quicumque mundum muliebrem Cereri non consecrasset, 644, 28.

Sacrum; cur sternutamentum sit non vero ceteri spiritus exitus IV, 281, 23 ss.

Sacra; de iis fit deliberatio vel in senatu vel coram populo, 416, 11; de iis tria suaderi possunt, 416, 19; quænam dicenda sint, si suadere velimus antiquos mores servandos esse, 416, 22 ss.; quænam si magnificentius fieri debere, 416, 44 ss.; quænam, si parcius, 417, 5 ss.; eorum numerum diminuendum esse suadente Chabria sacerdotibus dixit Taos, 647, 2; item Cleomenes, idque quare, 649, 40; privata in paucis publica contrahenda sunt in ultimo democratia genere, 595, 1.

Sæpe; τῶ semper vicinum est, 335, 11.

Sævus (*χαλεπός*); qui II, 196, 32.

Sagæ (αὶ περὶ τὰς παρμασίας); quodnam hippomanes imprimis sectentur III, 121, 47; quærunt et colligunt etiam hippomanes quod equorum fronti innascitur III, 128, 30 s.

Sagacitas (*ἀγχινοία*); quidnam, 153, 17; II, 72, 11; bonum est, 324, 3; virtus animæ partis ratione præditæ II, 137, 17; quænam inter eam et prudentiam intercedat affinitas II, 244, 16.

Saginatores (οἱ πτείνοντες τὰς ὄς); suum, ovium, celorumque animalium saginam tridua fame inchoant III, 154, 18 ss.; III, 155, 42 s.; quomodo suum incrementum æstiment III, 154, 16 ss.

Sagitta; quæ fertur stare asserebat Zeno. idque quare II, 330, 3 s., 29; ejus argumentatio refutatur II, 330, 4 ss., 30 ss.; ei comparatur delphis navigia transiliens III, 206, 14; emissæ ita incandescent, ut liquescant massulæ plumbeæ, idque quomodo II, 397, 15 ss.; iis plumbum adaptant incolæ regionis unde cinnamomum affertur, idque quare III, 183, 29 ss.; veneno inficiunt Scythiæ IV, 102, 17 ss.

Sagittarii (τοξόται); melius id quod decet attingunt, ubi scopum habent, II, 1, 26.

Sal; terræ species est III, 482, 47 s.; ad terram pertinet, idque quare III, 617, 3; III, 623, 39; III, 624, 28 s.; quare e mari emergat fulmine tacto fr. 201, a; gravior est aqua IV, 327, 2; desiccatur, induratur igne IV, 130, 48; liquabilis est humore III, 619, 23; humectari non potest III, 619, 43; solius humoris privatione concrescit III, 623, 42; humores unde fit plus terræ continent III, 617, 38 s.; in eo omnis humor exactus est III, 619, 35; cur liqueat oculus aqua salsa quam potulenta IV, 233, 6 ss.; cur igni injectus crepet IV, 178, 49 ss.; cur ejus grana parva oculus crepent et exsiliant, majora autem vehementius IV, 182, 19 ss.; cur si ejus granum æque magnum multo igni injeceris vel nihil vel minus crepet IV, 182, 23 ss.; cur oleo congruat, acetum vero mellis IV, 328, 24 ss.; cum eo mel permixtum minus dulce redditur IV, 190, 36; humore solvi potest, sed frigido III, 616, 50; oleo non liquitur III, 616, 51; ex eo oleum deponitur IV, 231, 43; valentior odorem habet quam nitrum, idque quare III, 484, 50 ss.; ejus odor manifestatur oleo quod ex eo elicitur III, 484, 50 s.; cur dentium stuporem tollat IV, 115, 11 ss.; IV, 154, 36 ss.; si quid ex eo consecisset natura, id non in aqua deposuisset III, 546, 48

s.; eo oblitis lateribus simile est ædificium quod fœturæ construunt bombyces III, 98, 39 (*pro ὤσπερ εἰ δα; quod in codd. legitur probabili conjectura ὤσπερ σιάλω emendarunt nuperrimi editores Aubert et Wimmer*); in lacunis quoque generatur, idque quare IV, 34, 10 s.; ex aqua elicitur apud Illyrios Ardæos vocatos IV, 101, 33 ss.; quomodo paretur e fonte in Chaonia III, 582, 36 s.; non grumosus est, sed rarus ac subtilis III, 582, 38 s.; ceteris imbecillius est et majori est copia et non æque candidus III, 582, 39 ss.; ejus saporem aquæ confluentes habent IV, 317, 10; bis quotannis ab Illyrii pecoribus datur, idque quare IV, 101, 42 ss.; admiscetur boum pabulo IV, 317, 10; eum ovibus præbent, idque quando, quare, quantum et quomodo III, 155, 31 ss.; eo delincto gravidas fieriasserunt mures III, 134, 15 ss.; si largius vescantur prægnantes, sine unguibus nascuntur fœtus III, 140, 35 s.; eo opus est piscibus, 379, 32.

Salēs; unius modi semper sunt IV, 30, 34 s.

Salis modius; antequam eum cum amico comederis, amicitia vera contrahi nequit II, 93, 32; II, 223, 50, II, 93, 32.

Salis lanugo (ἀλοσάχνη); ferro acuto non facile dividitur, nisi eam simul manibus contundas III, 183, 45 ss.; igitur ei similis est alcedinis nidus III, 183, 39, 47.

Sal fossilis (ἄλα; ὀρυκτοί); nasci dicitur apud Uticam trium passuum profunditate IV, 100, 41 s.; viscosissimo atrigmento similis est IV, 100, 43 s.; in solem prolatus adeo consolidatur, ut nihil a Pario lapide differat IV, 101, 1; ex eo imagines aliaque utensilia sculpi tradunt IV, 101, 2.

Salaces (ἀγνοί); homines claudi sunt IV, 142, 39 ss.; item calvi IV, 139, 44; cur sint aves et pilosi homines IV, 132, 28 ss.; cur sint quibus palpebrarum pili defluant IV, 129, 43 ss.

Salacia animalia (ὀλεντικὰ); cito senescunt, idque quare III, 529, 45 ss.

σαλάκων v. *Oslentator*.

Salamandra (σαλαμάνδρα); per ignem ambulans eum extinguere dicitur III, 95, 29 s.; probat igitur ignem quorundam animalium constitutionem non dissolvere III, 95, 27 s.

Salamis; epitaphium ibi Teucri fr. 303, a; de ea Homero teste sui sunt Athenienses, 344, 5; ante pugnam ibi commissam Areopagus pecuniam erogavit ut navis militibus implerentur fr. 230, a; ad eam facta est navalis pugna iisdem temporibus quo in Sicilia Carthaginiensium prælium, 476, 35; victoria ibi reportata causa fuit nautarum turba, 569, 30; propter ibi mortuos Græciam tonderi debere dixit Lysias, 397, 17; apud eam pugna navalis nota esse debet ei qui Athenienses laudare vult, 374, 8; apud eam pugna navali nos vicisse delectamur IV, 280, 28 s.; in eam natando pervenit ex Athenis Xanthippi canis fr. 230, b; circa eam invenitur aqua spuma dicta III, 118, 16.

Salarium (μισθορορά); id Rhodi plebi tribuerant demagogi, 570, 24.

Salientia (τὰ ἀλλόμενα); universo corpore simul locum mutant III, 305, 10 s.; partim suæ ipsius parti superiori, partim ei quod pedibus subjacet innituntur, III, 305, 18 s.; si nullo alio modo moveantur secundum locum, pedibus non indigent III, 309, 36 ss.; quæ vero etiam incessu utuntur, partim melius incedunt si pedes habeant, partim omnino sine iis incedere non poterant, idque quare III, 309, 38 ss.; facta flexione in parte corpori supposita saliant III, 311, 20 s.; motum continuum facere difficile est III, 315, 14 s.

Salinæ (ἀλνεία); sal ex iis vendendi jus elevarunt Byzantii ut pecuniam sibi pararent, 640, 46.

Salita loca; in iis planta non apparet IV, 35, 37, s.

Saliva (σίαλος); eam sæpe ore emittimus, ubi inferatur cibi, ubi loquimur, vel ubi gravius laboramus III, 212, 27 s.; huic comparandus est humor quem comætes subinde emittunt mulieres III, 212, 25 ss.; ei similis est humor (*leg. ὤσπερ σιάλω pro ὤσπερ εἰ δα;*) quo bombyces oblinunt ædificium fœturæ destinatum III, 98, 39; humana (πύρελον) plerisque animalibus venenalis adversa est III, 170, 35 s., cf. *Spulm.*

Salix (ἰτέα); in loco humido et arido vivit IV, 26, 2; semine caret III, 335, 51 s.; ex ejus lacrymis mediginem colligunt apes III, 195, 21; ad ejus radices pariunt glanies III, 116, 36 s.

Salpa (σάλπη); ejus descriptio fr. 182, a; stagna maritima incolit III, 158, 23 s.; caruivora non est III, 192, 1 s.; quibusnam rebus vescatur III, 149, 3 s.; unicus piscis est qui cucurbita insecetur III, 149, 4 s.; fr. 182, a; acutissime audit, ideoque fundum maris incolit III, 70, 11 ss.; stercore eam venantur III, 70, 20; semel quotannis parit, idque quando III, 82, 17; III, 83, 10 s.

Salsamentarii odores (σάπυραι ὀσπρά); quomodo iis capiuntur pisces speluncas incolentes III, 70, 23.

Salsamentarium fictile; quomodo ejus ope capiuntur anguillæ III, 70, 25 s.

Salsamentum; quid in eo parando faciant III, 582, 21 s.; ejus odor nobis non suavis est, ubi repleti sumus IV, 260, 30 s.

Salsedo (ἀλμυρίτις, ἀλμυρότης); terrena subsidit in vasis in quibus urina colligitur III, 274, 9 s.; ejus summe proprium est ut detergat, IV, 332, 3; in eremis vivit IV, 35, 47.

Salsedo maris; IV, 33, 27 ss.; mixturem quandam esse cerei vasis ope perspicitur III, 582, 3 ss.; ex admixtione alicujus rei existit III, 580, 41 ss.; a circa exhalatione gignitur quæ pluvii deorsum fertur III, 581, 5 ss.; quæ de ea causæ afferuntur, sese ad rationem expendi non sinunt III, 580, 23 ss.

Salsugo (ἄλμη); per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4.

Salis cibi; iis usi nonnulli absque siti durarunt fr. 64, a.

Salis succi; quomobrem maxime alvum cieant IV, 312, 43 ss.; ægre concoquantur IV, 312, 45.

Salsum (ἀλμυρόν); fere idem quod amarum est III, 458, 34 s.; III, 483, 43 s.; est igitur dulcedinis in humore nutritivo defectus III, 483, 53 s.; propter pondus alere nequit III, 483, 30 s.; alimento additur ad retrahendam dulcedinis facultatem nimiam III, 483, 35 ss.; facile liquescere potest et linguam colliquefacere valet III, 458, 5 s.; igitur potentia humorem continet III, 458, 4 s.; ubi non amplius sincerum est, sed mixture ad proportionem reducitur, jucundum eradit III, 484, 49; suo pondere ad fundum defertur IV, 234, 41 s.; cf. 24; calidius est quam potulentum IV, 234, 41 s.; ei colatur potabile fieri nonnulli aiunt III, 576, 4.

Saltare; non possunt multa quæ a sese moveri possunt II, 546, 49.

Saltatio (ὀρχησις); numero sine contentu incitatur, 457, 21; quænam imitatur, 457, 23; modo honestos, modo improbos, modo similes imitatur, 458, 20; non comædæ sed pravorum rejicienda est, 481, 12; eam vulgo ad idem genus pertinere putant ac somnum, 678, 10; eodem modo se habet quo ædificatio II, 274, 7; II, 594, 49.

Saltator; eum esse signum est talorum amantis IV, 4, 12.

cur eos mane jejunoque ore sese exercitare videamus IV, 178, 9 ss.

Saltatrices; manu pro pede utuntur et vice versa II, 237, 37.

Saltus (δρακι); species transitus est II, 119, 47; toto corpore simul fit III, 309, 43 s.; ex iis non ex motibus compositus erit motus, si magnitudo ex individuis composita est II, 318, 40 s., cf. II, 332, 8; ejus peculiare instrumentum poples est III, 43, 51 s.

Saltus cordis (πρῆσις); quidnam III, 549, 41 ss.; eandem naturam habere videtur ac pulsus et respiratio, etiamsi non habeat III, 549, 39 ss.; evenit cum in morbo palpitatione dicto, tum in aliis III, 549, 48 s.; item in metu III, 549, 44 s.; quomodo fiat in metu III, 549, 45 ss.

Saltus (βήσσαι); eos incolit aquila anataria III, 187, 45 s.; quarum apum parentes eos incoluerunt, eas reliquis præstant, idque quomodo III, 196, 44 s.

Salubris (ὕγιος); ad secundum qualitatis genus pertinet, 13, 38; definitio, 13, 45; magis ac minus recipit, 16, 21.

Salubre; significat cum quod ad sanitatem facit, tum quod conservat, tum quod indicat, 182, 44; 183, 45; necessario id est quod sanitati confert II, 191, 43; tanquam causa movens, causa est cur adsit sanitas, idque quamdiu movet II, 191, 44; causa non est cur sanitas bonum sit II, 191, 45; si sanitatis effectivum est, εὐετηξὶν boni habitus effectivum erit et utile boni, 258, 31; se habet ad sanitatem, ut bonum habitum faciens ad bonum habitum, 180, 12; alio modo dicitur ac εὐετηξὶν, 181, 20; si habitus separari posset, existeret aliquid quod aliud non esset quam uniuscujusque sanitas et tamen subjecto non inesset II, 253, 40; nil nisi sanitatem facit II, 562, 21; multis modis dicitur, attamen ita ut semper sanitatem spectet II, 500, 16 ss.; II, 587, 26 ss., 33 ss.; per se id est quod corpore bene affectis competit, 239, 53; eo quare præstet robur, 325, 46; jus non est, sed aliquid quod ei pro portione respondet II, 231, 14 s.; si jucundo præstet, sanitas voluptate præstabit, 325, 44; circa id versatur medicina II, 614, 7; nonnisi per accidens id facere potest coquus II, 536, 20; num sit cibum imminuere, laborem vero augere IV, 117, 9 ss.; exemplum citatur, 82, 21; 84, 7; 118, 12; 188, 19.

Salubria; nil nisi ea efficit sanitas II, 52, 54; iis melius quid est sanitas II, 134, 40; II, 135, 5 ss.; quoniam sint si ignoremus, parum prodest scire sanitatem optime iis fieri II, 155, 40 ss.; ea quod novimus, non aptiores finis ad ea ipsa peragenda II, 74, 9; nihil stabile habent II, 15, 48; præter salubria sensibilia et ideam salubris erunt alia intermedia si geometria a geodæsia differat, ut dicunt (Platonici) II, 492, 28; quæ revera sunt, bene dispositis corporibus salubria sunt, morbidis alia II, 29, 14; inter res agendas recensentur II, 189, 40; aegrotis quæ videntur revera salubria non sunt II, 118, 51; difficilior quam ea cognoscuntur justa II, 64, 6; qui circa ea bonam habet cogitationem fortis non est, etiamsi simul audaciam habeat ad spoliandum, 253, 48; injuriæ acceptæ comparari possunt II, 65, 51; nonnulla pecuniæ parandæ nocent II, 88, 10; omnia ad eandem scientiam pertinent II, 500, 29; eorum scientia particularis medicina est II, 72, 46.

Salubria et morbosa; an eorum scientia sit medicina, 273, 40; an eorum eadem scientia, 273, 51; in iis imprimis constat, bona, nisi per se sint bona, sua mixtione malum vel neutrum gignere posse, itemque vice versa, 253, 13. **Salubria simpliciter**; ea novimus omnes II, 160, 4 s.;

cui hæc, salubria sunt, is sanus est II, 173, 49 s. **Salubriter**; quot modis dicatur, 182, 46.

Salus; v. *Ægithus*.

Salus (σωτηρία); etiam sponte fit, 162, 34; ei contrarius est interitus, 575, 23; qualemunque morti honestæ præfert ignavus II, 245, 39; qui nescit an ejus causa agat, invite agit II, 25, 48; eam quoque spectat injustitia quæ pars vitii est II, 54, 25; alienam qui male custodierunt, iis ad suam tuendam nemo uti debet, 377, 23.

Samagoreum vinum; fr. 66, a.

Sambucæ (σάμβουκα); iis in educandis pueris utendum non est, 632, 4.

Samii; eorum rex Ancæus fr. 285, b; ovem venerantur, idque quare fr. 286, a; eos contra pacta humiles reddiderunt Athenienses, 586, 19; Zancleus qui eos receperant, e civitate ejecerunt, 563, 12; a se obsessis agri fructus vendidit Timotheus Atheniensis, ut haberet quo stipendia militibus solveret, 646, 24; eos infantibus comparavit Pericles, 390, 22; ob civium penuriam jus civitatis quinque stateribus venale in frontem servorum inscripserunt fr. 287, b; quomodo eorum exsilibus subsidia ad recuperandam patriam suppeditarint Lacedæmonii, 642, 11.

Samius ager; quidnam de eo dividendo concionatus sit Cydias, 357, 21.

Samos; Parthenia primum vocata, deinde Dryusea, postea Anthemusa fr. 234, b; in ea nascuntur hircines albæ fr. 285, b; ibi fabulæ ope demagogum defendit Socrates, 370, 39; ibi operibus publicis operam dedit Polycrates, 584, 52; eam obsedit Timotheus Atheniensis, 646, 22.

Samos; ita appellata est Samothrace a Sao fr. 288, a.

Samothrace; primum Leucosia appellata est, deinde Sambs a Sao Mercurii et Rhene filio fr. 288, a.

Sanabile (ὕγιατόν); idem quod morbidum, sed essentia non idem II, 429, 54; alterabilis ideoque mobilis species II, 307, 47; ad sanitatem it, si qua sanabile est movetur II, 427, 40 s., 52; II, 428, 1 s.; quatenus in se ipso habeat principium motus, quatenus non II, 427, 49 ss.; idem est quod morbi receptivum II, 428, 1; ad morbum it, si movetur quatenus morbi receptivum II, 428, 2.

Sanare (ὕγιαίνειν); id et de medico et de vino dicitur II, 447, 7 s.

Sanans; fieri non posse probatur ut necessario sanetur II, 351, 28; II, 351, 48; item ut necessario feratur II, 351, 28 s.; certus quidam semper simul adest cum certo quodam homine qui sanatur II, 265, 33; II, 516, 24 s. **Sanandi vim habens** (ὕγιαστικόν); fieri non potest ut omne necessario sanetur II, 351, 48; absurdum et figmento simile foret, si omne necessario disceret II, 351, 53.

Sanari (ὕγιασθαι); melius est quam secari, 198, 41; id dicimus et de homine et de ægroto II, 446, 46 s.; cur facilius soleat ære quam ferro incisus IV, 114, 36; cf. 43.

Sanatur (qui); ab eo non afficitur medicina II, 447, 13 s.; si currat aut discat, per accidens mutationis fit mutatio II, 310, 40 s.

Sanatur (quod); ex morbo ad sanitatem transit II, 379, 47 s.; non mutatur in quodvis, nec in id in quod vult movens II, 379, 51.

Sanatio (ὕγιασις); ita dicitur transitus in sanitatem non transitus ex ea II, 315, 5; morbosificationi contraria II, 310, 10 s.; II, 315, 16; II, 599, 1; motus est, ideoque actio imperfecta II, 568, 32; alteratio est II, 340, 26 s., 36; celeriter et tarde fieri potest itemque pluri-

bus simul inesse, ideoque æque celer esse potest II, 340, 27 ss.; comparabilis est quia sanitas semper una eademque est II, 340, 34; cum dealbatione nihil æquale vel simile habet, quatenus his in species distinguitur alteratio II, 340, 36; particularia spectat II, 469, 7 s.; igitur in ea sæpe non succedunt qui rationem habent, experientia vero caret II, 469, 4 ss.; quænam sint ejus causa formalis, privativa, movens et materialis II, 602, 37 s.; non magis naturalis vel præter naturam est quam morbosificatio II, 316, 21; medico naturaliter competit, ædificatori vero non nisi per accidens II, 536, 16 ss.; non constat secundo aut non secundo medicamentisve dandis aut non dandis, sed certo aliquo modo hoc faciendum II, 64, 18; tempus requirit, sed nihilominus fit in sanitatem II, 346, 45 ss.

Sanctitas (ἁγιότης); justitiæ sequela est II, 245, 2.

Sandaraca; in terra fit sicca exhalatione III, 609, 19; jumenta omnia necat sumpta III, 167, 26 ss.; quomodo paretur ad bibendum III, 167, 28, v. *Cerithus* et *Erithace*.

Sanguineus (ὑπαίμιος); significatur coloribus acutis IV, 3, 21.

Sanguinei colores (αἱματώδη χρώματα); interdum serenis noctibus in cælo apparent III, 557, 43 ss.; quænam sit eorum causa III, 557, 45 ss., cf. *Aurora borealis*.

Sanguineum alimentum; quod per densam percolatur membranam, necessario pingue est, idque quare III, 276, 15 ss.

Sanguis; ei animam assimilarunt Critias et nonnulli alii III, 435, 34; idque quia sensum ab eo pendere putabant III, 435, 35 s.; ei non assimilandum esse generaturam censet Hippo III, 435, 33; atque eo modo redarguit qui ei animam assimilant III, 435, 32; secundum Diogenem Apolloniatem sub carnibus crassissimus invenitur III, 39, 31 s.; ubinam secundum eum tenuis et calidus et spumosos evadat III, 39, 32 ss.; pars similis est III, 220, 38 s.; est pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 230, 49; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; humoribus congenitis accensendus est III, 53, 11; III, 239, 47; animalibus eo præditis maxime et communis et necessarius est, nec adventitius III, 51, 33 ss.; ejus notio inest definitionibus quæ animalia sanguine prædita et exsanguia determinant III, 277, 14 ss.; igitur exsanguium substantiæ affectus est, quod eo caret III, 277, 13 s.; respondet vino IV, 294, 57 ss.; quadripartitus est IV, 295, 1 ss.; aquæ et terræ communis est, sed magna ex parte plus terræ continet III, 617, 36 s.; pars corporis non est III, 244, 37; igitur sensu caret III, 235, 9; III, 236, 38 s.; III, 238, 17; III, 244, 37; III, 259, 3; ejus natura principio similis est III, 38, 11; aqua et terra constat III, 262, 28; igitur crassescit maturescens III, 262, 27; eum coquere nequit calor venarum, si nimis parvus sit III, 262, 25 s., cf. 28 ss.; ei proprium esse videtur ut plus minusve oppositorum particeps esse possit III, 234, 18 ss.; non ita appellandum est omne quod liquidum est et sanguineum colorem habet III, 395, 20 s.; animalibus eo præditis omnium partium similarium maxime communis est III, 38, 1 s.; ei pro portione respondet sanies III, 38, 3 s.; in eo præcipue residet sanitas ac bonum temperamentum III, 270, 16 s.; quæritur an sanitatis et morbi subjectum sit II, 274, 28; II, 595, 10; multum ad mores et sensum confert III, 236, 5 ss., cf. 9 ss.; III, 235, 40 ss.; purissimum continere debet sensuum exquisitorum sedes III, 244, 16 ss.; qualis sensui conferat III, 231, 26 s.; III, 235, 29 s.; puri et salubris secessus debilitat III, 336, 42 s.;

dulcis salubris est III, 275, 29 s.; rubicundior est quibus caro multa III, 50, 31 ss.; quibus nigrior est, is caro parior III, 50, 34 ss.; ejus transmutatio in quibus apparet III, 667, 38 s.; apud pleraque animalia fibras continet III, 44, 24 s., 27 s., cf. III, 235, 30 s.; fibrosus facile concrecit III, 236, 23 s.; iis exemplis non concrecit III, 44, 26; III, 51, 50; III, 235, 43 s.; III, 617, 51; non exemptis vero concrecit, idque quomodo III, 44, 27; III, 51, 49; III, 235, 52 ss.; quænam animalis celerrime coaguletur III, 51, 50 s.; III, 235, 48 s.; quorundam animalium fibris caret III, 44, 28 ss.; III, 235, 21; quatenus apud animalia concrecit apud quæ fibris caret III, 44, 30 ss., cf. III, 51, 48; qui fibras habet ad terram pertinet, idque quare III, 624, 29 s.; qui nullas habet aqueus est et concrecere nequit III, 624, 31 s.; cervi cogi nequit III, 617, 48; ad aquam magis pertinet et frigidissimus est III, 617, 48 s.; fibras nullas habet, idque quare III, 617, 50; siccescens nigrior fit IV, 290, 31; corpora naturaliter inficit IV, 290, 32 s.; ejus discrimina melius spectant III, 231, 17 s.; quibusnam modis a se ipso differre possit III, 231, 18 ss.; differt pro variis animalibus et pro diversis eorum partibus III, 231, 21 ss., cf. 35 s.; quatenus præstat calidus et crassus III, 231, 25 s.; quatenus tenuis et frigidus III, 231, 26 ss., 31 s.; omnium optimus est calidus, tenuis et purus, idque quare III, 231, 32 ss., cf. III, 235, 27 s.; quænam et sanies et peioris sapor et color III, 51, 42 ss., optimus nec nimis crassus, nec nimis tenuis est III, 51, 45 s.; liquidus est III, 258, 14 s., cf. III, 261, 10 s.; dum intra corpus vivum est, calidus et humidus est, ab eo vero separatus concrecit et frigidus videtur III, 51, 47; III, 234, 12 ss.; ideo siccatur potius III, 51, 47 s.; III, 234, 17; dum intra corpus est, propter calorem liquidus est III, 236, 4 s.; frigore, non calore concrecit III, 236, 3 s.; calidus est, quum autem corrumpitur hand amplius III, 625, 1 s.; eum alii calidum, alii frigidum esse censent III, 232, 3 ss.; III, 635, 4 s.; calidus est III, 395, 17 s.; igitur quæ plus habent, necessario calidiora esse videntur III, 395, 18 s.; nihilo minus paucior, sed prior est bene habentibus III, 395, 22 s.; ab ejus puritate pendet metus III, 297, 18 s.; ejus magna copia caloris signum est III, 263, 46 s.; ejus calor motus sensum impedit III, 244, 18 s.; calidi partes in respiratione agere videtur III, 541, 56 s.; humiditatem et calorem debet calori cordis III, 261, 20 s.; quare ab uno principio profisciscatur III, 261, 21 ss.; ejus unitas causa est cur ab unico principio pendeant res III, 261, 24 s.; eodem modo calidus dicitur quo aqua fervens III, 233, 12 s.; III, 234, 5 s.; id est quia ejus subjectum calidum non est, sed affectu calefit III, 233, 10 s., 15 s.; III, 234, 7, 10; igitur aliquatenus per se calidus est, aliquatenus non, idque quatenus III, 234, 8 ss., cf. 5; quomodo calefiat III, 667, 5 ss.; intra venam calorem continet quasi eum intercludens III, 667, 33 s.; tactu calidior est quam aqua et oleum, sed citius concrecit III, 232, 44 s.; impedit quominus coaguletur calor quem origini debet III, 241, 20; se paratum putrescere videmus III, 241, 20 s.; durus calidus est IV, 283, 33 s.; albarum ovium calidior IV, 329, 31; quia frigore siccescit cogitur III, 617, 47 s.; cordis metu refrigeratur III, 260, 25 ss.; item in magno corde III, 260, 28; gelascens nigrescit, idque quare IV, 154, 45 ss.; per se patet omnia sanguine prædita eum necessario habere III, 258, 13 s.

Sanguis (in quamvis partes distribuitur sit et de ejus usu); ei conceptaculo opus est III, 258, 15; in corde et venis tanquam in vase continetur III, 235, 2, 13 s.;

nec carni contiguus est, nec cum ea coaluit III, 235, 12 s.; ejus conceptaculum venæ sunt III, 258, 15 s.; III, 261, 10 ss.; III, 353, 45; III, 357, 11; III, 504, 11 s.; secundum naturam venis continetur III, 5, 20; III, 38, 2 s.; III, 51, 36; quibus compellit animalibus, sine eo vivere nequeunt III, 5, 18 s.; ejus receptacula sunt cum venæ tum uterus III, 394, 5 s.; per venas fluit III, 230, 40; sine vena non existat III, 262, 14; ejus vas et receptaculum venæ sunt, ejusque causa exstant III, 542, 27 s.; igitur ejus principium necessario idem esse debet ac venarum III, 542, 26 s.; eum continere nequeunt venæ minimæ propter angustiam III, 262, 13 s.; eum continere non posset vena a reliquis separata III, 241, 18 s.; carne dissecta in quantulaculum ejus parte fluit, etiamsi non appareat venula III, 262, 13 ss.; idque nisi corruptus sit III, 51, 42 ss.; e venis post mortem confusus effunditur III, 38, 16 ss.; e corde ad venas derivatur, non aliunde ad id III, 258, 45 ss.; unicum viscus vel unica corporis pars est quæ eum sine venis continet cor est III, 16, 4 ss.; III, 39, 18 s.; III, 51, 37; III, 358, 42 ss.; III, 259, 4, 16 ss.; reliquæ partes vel viscera eum semper in venis continent, idque quare III, 16, 4 ss.; III, 38, 19; III, 51, 36, 52; III, 253, 42 ss.; etiam jecur III, 259, 16 ss.; igitur ejus principium, fons vel primum conceptaculum cor est III, 253, 47 s.; III, 259, 11, 21 s., 49 s.; non vero jecur III, 259, 12 s.; primum in corde gignitur III, 259, 50 s., cf. III, 258, 49 s.; III, 259, 23 s.; ejus principium cor est III, 411, 47; III, 506, 32 s.; primum in corde gignitur III, 550, 16; humor e quo fit semper ad cor affluit III, 550, 14 s.; ejus medius ventriculus aortæ et magnæ venæ communis est III, 506, 33 s.; reliquorum altera e vena magna, altera ex aorta sanguinem accipit III, 506, 34 ss.; in medio discernitur sanguis III, 506, 36 s.; eum primæ e corde accipit venæ principales III, 206, 8 s.; eum creandi vim habet cor III, 230, 42 s.; ex eo constitisse videtur cor III, 230, 43 s.; ejus naturam et formam referunt viscera III, 230, 37, 45, cf. 40 s.; manifeste corde continetur, antequam venæ distinctæ sint III, 550, 17 s.; plurimum et calidissimum continet cordis ventriculus dexter III, 260, 8 s.; paucissimum et frigidiorum sinister III, 260, 10 s.; medii purissimus est, sed copia et calore medium tenet idque quare III, 260, 11 ss.; eo apud homines refertissima est cordis et pulmonis regio III, 239, 29 s.; eo consistunt viscera III, 258, 8; III, 277, 12 s.; omnium viscerum maximam ejus copiam continet pulmo apud omnia eo prædita quæ animal vivum edunt et foras et intra se III, 15, 48 ss., cf. III, 41, 13 s.; eo redundant partes inferiores, idque quare III, 292, 33 ss.; renum cavo non continetur, nec post mortem in eo coagulatur III, 16, 44 s.; III, 267, 2 s.; qui post urinæ in renibus secretionem restat, purus et concoctu facilis est III, 267, 29; a jecore attrahitur ubi non amplius adest biliosum sedimentum IV, 297, 2 s.; a frigore pendere probatur ejus abundantia in certis quibusdam mulierum partibus III, 395, 15 ss.; intra ossa propter teporem concoquitur III, 237, 30 s.; ejus partem purissimam ac tenuissimam continet caput III, 506, 30, 41 cf. III, 238, 47 s.; III, 486, 13 s.; turbidissimam vero et crassissimam partes inferiores III, 506, 31, 41 s.; capite contentus temperamentum maxime cerebri tepori et sensuum tranquillitati et accuratiori convenit III, 283, 48 s.; nullum continet cerebrum III, 238, 11 s.; quomodo ad cerebrum ascendat IV, 34, 34 s.; qualem contineant venæ cerebrum circumdantes III, 238, 47, s., cf. III, 244, 16 ss.; III, 486, 11 s.;

III, 506, 30, 41; qui se cerebri excrementis miscuit quasi sanies est IV, 161, 10 s.; ad cerebrum affluens propter frigus deorsum fugit apud somnolentos III, 239, 11 ss.; quia alimento assumpto, indiscretus est, fit somnus III, 506, 38 ss.; apud dormientes ad principium confluit, atque una cum eo motus qui ei actu vel potentia insunt III, 511, 18 ss.; ubi ejus pars corpulenta et crassa et turbida a pura et tenui separata fuerit, expergiscuntur animalia III, 506, 28 ss., 40 ss.; ubi eo obruitur intellectus, imagines rerum quæ sensoris insunt a rebus ipsis distinguere non valet III, 511, 36 s.; eo sedato ac discreto robusta apparent insomnia III, 510, 51 ss.; alimentum est III, 357, 31 s.; eo prædatorum animalium ultimum alimentum est III, 235, 3; III, 236, 8 s.; III, 276, 38; III, 357, 10; III, 395, 31 s.; III, 396, 16 s.; III, 504, 10 s.; III, 336, 31; III, 339, 12, III, 663, 12; ultimum alimentum est e quo fiunt partes III, 261, 40, 43 s.; III, 237, 5 s.; III, 534, 13 s.; III, 542, 24 ss.; ubi coquitur et distribuitur, ex eo fiunt partes III, 336, 34 s., cf. 40 s.; qua ratione eo alantur partes exponitur ubi de generatione sermo fiet III, 235, 14 ss.; eum alimentum et nutriendarum partium causa habent animalia III, 235, 7, 18 s., cf. III, 237, 28; igitur deficit, si alimentum non capiant III, 235, 4 s.; si capiant augetur III, 235, 5; si bonum capiant, sanus est, sin malum, vitiosus III, 235, 5 s.; totius corporis materies est III, 236, 7 s.; III, 261, 34 s., 52; III, 374, 10; potentia caro et corpus est III, 262, 5 s.; per totum corpus derivatur III, 261, 51, cf. 40 ss.; eum per omnia fundi omnibusque adesse oportet III, 261, 42 s.; ejus distributio horum irrigationi comparatur III, 261, 44 s.; item lapidum in domo extruenda distributioni III, 261, 47 ss.; non semper sanguis est, quocunque modo se habeat III, 331, 24; fieri nequit, ut ab eo fiat sanguis III, 331, 26; ideoque sufficit ab unico aliquo omnia gigni III, 331, 31; igitur a ex alia re fiat, liberorum cum parentibus similitudo pendebit ab eo quod semen ab omni parte secedit III, 331, 27 ss.; non intelligitur quomodo ex alio fieri nequeat si postmodum alimentum in suam substantiam mutet III, 331, 40 ss.; eo aluntur et ex eo generantur animalia eo prædita III, 412, 28 s.; eo nutriuntur fœtus III, 237, 6 s.; ab eo pendet ovi in albumen et vitellum discretio III, 374, 8 s.; ejus calida pars propior est formæ rerum quæ gignuntur III, 374, 11 s.; ejus pars terrena longius ab ea distat et efficit ut corpus consistat III, 374, 12 ss.; si solus per se coquatur, in adipem vel sebum transit III, 237, 32, cf. 12 s.; ejus probæ conceptionis terminus sunt adeps et sebum III, 267, 29 s.; III, 276, 17 ss.; ejus naturam sequitur pinguedo III, 236, 14 s.; ejus pars quæ in carnem non inpenditur, in pinguedinem convertitur III, 236, 16 s., cf. 43 s.; apud pingua animalia in pinguedinem convertitur, qui in semen mutari debebat III, 236, 48 ss.; quæ corpulentum habent animalia, sebum habent III, 236, 21 s.; ejus parvam copiam habent animalia pingua, idque quare III, 43, 28; III, 236, 43 s.; quæ parvam ejus copiam habent in perniciem prona sunt, idque quare III, 236, 44 ss.; abundantior apud vivipara et intra se et foras quam apud ovipara III, 52, 2 s.; nec admodum copiosus, nec admodum parvus est in iis qui vel natura vel propter sanitatem bene se habent III, 52, 4 s.; perquam multus invenitur in hostili statim postquam liberunt mactatis III, 52, 5; pingua purum, sed paucum habent III, 52, 6 s.; celerrime putrescit III, 52, 8; purissimum et tenuissimum habet homo III, 52, 10 s.; quænam animalia pinguisimum et nigerrimum III,

52, 11 s.; in inferioribus partibus crassior et nigrior est quam in superioribus III, 52, 13 s.; ubique simul in venis pulsatur apud omnia animalia III, 52, 14 s.; unicuique humor est qui per totam animalis vitam persistit in universo corpore III, 52, 15 s.; primum sit in corde, idque antequam corpus membris distinctum sit III, 52, 17 ss.; si auferatur multus, anima deficiunt, si admodum multus moriuntur III, 52, 19 ss.; si nimis eliquescat, ægrotant III, 52, 21; eum nonnulli sudore emiserunt, idque quare III, 52, 22 s.; nonnulli exiens non recte coagulatur III, 52, 23 s.; dormientibus, si pungantur, non æque effluit, idque quare III, 52, 25 s.; fit concocta sanie III, 52, 27, cf. 47 s.; ex eo fit adeps III, 52, 27 s.; eo vitiatum quinam morbi fiant III, 52, 28 s.; si intra corpus putrescat, pus fit III, 52, 29 s.; quomodo ejus ratione a se invicem differant mares et feminae III, 52, 31 s.; omnium feminarum copiosissimum habet mulier III, 52, 35 s.; quomodo pro artibus differat III, 52, 42 ss.; cur homini soli e naribus defluat IV, 161, 4 ss.; e naribus fluere desinit senibus IV, 305, 15; ubi e naribus effluit cur nonnullis aquam frigidam infundamus IV, 281, 7 ss.; cur punctus in vitilagine alba aut albo non fluat IV, 297, 11 ss.; cur eum non agant ad ventrem medicamenta purgantia IV, 314, 11 ss.; ubi e toto semine sit, generatio obtinet II, 440, 20; eum interdum seminis loco emittunt qui frequentissime coeunt III, 336, 37 ss.; idque quare IV, 297, 48 ss.; propter ejus turbationem et inflammationem fit menstrua purgatio III, 509, 17 s.; etiamsi hominis pars sit, sat magnam nobis abominationem movet III, 227, 32 ss.; duplex est in animalibus quorum cor duos ventriculos habet III, 260, 1 s.; quæ animalia paucum habent, iis spongiosus est pulmo III, 152, 31; parum habent animalia quibus spina pro osse est III, 237, 36 s.; quatenus animalia quorum jecur purus subit fel in eo habeant III, 275, 19 ss.; quæ ex impuriore consistunt jecora pro excremento fel habent III, 275, 26 s.; ejus parcam copiam habent animalia sanguine prædita, quæ sponte fiunt III, 391, 1; paucum vel nullo prædita animalia, tam pedestria quam aquatilia, in frigidis locis desunt, partim in iis minora suntquam alibi III, 530, 13 ss.; omnium oviparorum pedestrium paucissimum habet chamæleo III, 297, 15; idque ubinam III, 26, 24 ss.; sui ipsius odorem fugiunt pisces III, 70, 36 s.; anthi et spinulæ non commiscetur, ut ferunt III, 174, 26 s.; eum hauriunt asinus et tabanus III, 156, 14; eum habent quædam animalia, alia quod ei respondet III, 227, 50 s.; III, 339, 31 s.

Sanguis aquosus; sanies est III, 236, 11; frigidus, ideoque non conerescit III, 235, 22 s.; nonnulla animalia quæ habent subtiliori sunt ingenio, idque quare III, 235, 25 ss.

Sanguis humanus; eo utuntur Scythæ ad venenum parandum IV, 102, 21 s.

Sanguis morbidus (*νοσθεός*); puro tenuior redditur IV, 161, 9; conerescere non solet, idque quare III, 618, 1 s.; nihil est nisi pituita et aqua III, 618, 2 s.

Sanguis terrenus (*γαιώδης*); conerescit, idque quomodo III, 235, 24; nec tenuis, nec purus est III, 235, 28 s.

Sanguis aut quod ei respondet; necessarium est III, 231, 44 s.

Sanguinis fluxus; v. *Fluxus sanguinis*.

Sanguini quod respondet (*τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνάλουον*); animalium exsanguium ultimum alimentum est III, 235, 4; III, 336, 31 s.; III, 339, 12; III, 357, 10 s.; III, 395, 32; 396, 17; exsanguium corporis materies est III, 261, 35 s.; potentia caro et corpus est III, 262, 5 s.; ejus

vas sunt venæ III, 357, 11; continetur iis quæ venis respondent III, 261, 36; eadem differentias præ se fert quas sanguis ipse III, 231, 28 s., v. *Humor*.

Sanguine carentia; v. *Exsanguia*.

Sanguine prædita (*ἀσπυα*); ultima essentia esse nequit quia sanguis diversus est, nisi ponas sanguinem nihil ad essentiam referre III, 224, 7 s.; eorum definitio inest sanguinis notio III, 277, 14 ss.; iis propria sunt viscera III, 277, 16 s.; longe ab iis differunt mollia et crustata III, 277, 7 s.; quo diutius iis immorari possimus, primum tradendæ sunt exsanguium partes externæ III, 283, 12 ss.; iis cum exsanguibus communia sunt gula, ventriculus et intestinum III, 61, 7 s.; eorum tractum intestinale vel partes internas recto tramite ambiunt caput et truncus III, 286, 49 ss.; in hac in re fere similia sunt crustata et insecta III, 267, 5 ss.; externorum vero motuum officii ab his differunt III, 287, 7 ss.; iis propria sunt viscera III, 257, 47; III, 258, 7; alia eorum viscera habent, alia non III, 257, 47 s.; omnia intus viscera habent III, 61, 8; eorumque partes internæ nomina habent III, 61, 3; quænam partes similes omnibus communes sint, quænam secundum locum occupant et sic deinceps III, 38, 1 ss.; quomodo ratione partium dissimilium inter se differant III, 17-37; quomodo similiarum III, 44-55; partes duras intus habent, III, 55, 31 s.; iis opposito modo se habent, quod ad mollium et durarum partium dispositionem attinet, insecta III, 240, 33 s.; per se patet ea necessario sanguinem habere III, 258, 13 s.; sanguinem alimenti causa habent III, 235, 7, 10 s.; eorum ultimum alimentum sanguis est III, 256, 30; III, 235, 3; III, 336, 31; III, 339, 12; III, 504, 10; III, 395, 31 s.; III, 396, 16 s.; iis maxime et communis et necessarius est sanguis nec adventitius III, 51, 12 ss.; e sanguine generantur et aluntur III, 412, 26 s.; quænam copiosius habeant, quænam pauciores III, 52, 1 s.; quum bene habent, apud ea fit pinguedo III, 280, 9; eorum pinguedini respondent ora ita dicta testaceorum et erinaceorum III, 280, 8 s.; III, 397, 4; eorum viscidura pingue est III, 362, 24 s.; apud ea quæ non valde terrenam habent naturam pinguedo sub cute aggregatur III, 362, 25 ss.; quænam eorum potius serum quam adipem habeant III, 236, 21 s.; oculi album pingue habent, idque quare III, 478, 42 ss.; omnia cor habent, idque quare III, 258, 12 ss.; III, 259, 9 ss.; III, 268, 26; III, 503, 30 s.; apud ea cor commune motus et sensus, i. e. sensus communis principium est III, 503, 29 s., 31 s.; eorum principium motus cor est III, 359, 23; III, 361, 22 s.; et caloris principio et coctione iis opus est III, 265, 8 s.; igitur iis necessaria sunt cor et jecur III, 265, 3 s., 8 s.; quæ non admodum vitalia sunt, exemplo corde diu vivere possunt III, 548, 41 ss.; omnia necessario jecur habent III, 30, 8 s.; III, 259, 12 s.; III, 268, 26 s.; III, 275, 45; omnia cor et septum transversum habent III, 29, 50; omnia septum transversum habent, idque quare III, 268, 50 ss.; eorum septum transversum a nonnullis præcordia (*πρεσας*) vocatur III, 268, 23 ss.; non omnia pulmonem habent III, 30, 6 s.; quæ pulmonem habent aerem recipiunt atque respirant refrigerantur III, 544, 3 ss.; iis opus est ut extrinsecus refrigerentur III, 263, 3 s.; idque quia calidiora sunt III, 263, 4; fistulam habent omnia quæ aquam cibaria recipiunt III, 147, 11 s.; lienem pleræque habent III, 30, 9; alia fel in jecore habent, alia eo carent, idque quænam III, 30, 17 ss.; pleræque eorum fel habent, idque alia super jecore, alia super intestinis III, 274, 29 ss., cf. 50 ss.; III, 275, 33 ss.; iis proprium est

mesenterium III, 276, 33; omnia habent omentum, mesenterium, intestina, septum transversum et cor III, 274, 23 ss.; item exceptis piscibus arteriam et pulmonem III, 274, 25 s.; omnia omentum habent III, 50, 1 s.; III, 276, 9 s.; non vero omnia vesicam III, 50, 8; omnia manifesto ventriculo habent eumque eodem loco situm III, 31, 47 s.; sed dissimilem III, 32, 1; omnia manifesto venam magnam habent III, 261, 32; quædam eorum nonnisi obscure vel parum manifestam habent aortam III, 261, 32 s.; apud omnia eodem modo se habent venæ maximæ earumque principia III, 43, 21 ss.; non vero reliquæ, idque quare III, 43, 23 ss.; omnia nervos habent III, 44, 17; quænam eorum tenuia et inconspicua habeant III, 44, 17 ss.; omnia membranas habent III, 49, 35 s.; omnia carnem vel pulpam carniformem habent, idque ubinam III, 50, 22 ss.; omnia cutem habent, sed non omnia pilos III, 47, 36; alia ossa, alia spinas habent III, 240, 51 s., cf. 22; omnia spinam dorsi habent III, 45, 46 s.; reliqua cæsa alia habent, alia non, idque quare III, 45, 47 ss.; quibus eadem membra sunt, sed dissimilia, eorum ossa aut quantitatibus ratione aut pro portione differunt III, 45, 51 ss.; nonnulli medullam habent III, 52, 49 s.; omnia caput habent III, 288, 33; omnia cerebrum habent III, 13, 31; III, 238, 37 s.; idque ubinam et quare III, 288, 39 ss.; excepto homine, nulli eorum evenit ut sero concrecant capitis ossa III, 239, 36 s.; quibus dentes sunt, iis etiam labia III, 249, 20 s.; omnia gustus instrumentum habent, etiamsi nonnulla non habere videantur III, 250, 38 ss.; ad alimenta dijudicanda linguam habent III, 277, 31 s.; apud ea tactus inest parti sanguine prædita III, 5, 29; primum etiam sensus iis sensus instrumentum est III, 259, 22 s.; III, 282, 8; in iis et potentia unica est pars primo animam sentientem continens III, 261, 17 s.; quænam eorum voce careant III, 455, 45 s.; ponendum apud ea ab eadem causa pendere somnum et vigiliam ac apud hominem III, 503, 24; quando iis robusta appareant insomnia III, 510, 51 ss.; omnia semen emittunt III, 55, 9; in universum exsanguibus majores sunt III, 345, 10 s.; idque quare III, 345, 6 ss.; igitur in universum semen emittunt III, 345, 45 s.; omnia semen habent, non vero urinam III, 327, 7 s.; quænam eorum sponte nascantur III, 390, 53 s.; paucis exceptis, omnia perfectum sexus discrimen habent III, 319, 22 ss., cf. 30 ss.; genitalium ratione ab exsanguibus differunt III, 327, 37 ss., cf. *Animalia*; paucis exceptis, apud omnia coitui inservit pars urinæ emittendæ dicata III, 292, 50 s.; coeunt atque ex ejusdem nominis animalibus procreantur III, 328, 26 ss.; coitu conjuncta manent, donec partem sui adventitiam (nempe genituram) miserint, quæ conceptum condant III, 343, 32 ss.; genitura emissa absolvuntur III, 343, 35 s.; quæ sobolem suam intus non perficiunt, ovipara sunt III, 345, 18 s.; quæ coitu procreantur omnia et semine fiunt III, 347, 12 s.; in quonam eorum genere mares coitui inservientia instrumenta habeant III, 77, 32 s.; quomodo ratione genitalium masculinorum a se invicem differant III, 34, 46 ss., cf. III, 321, 30 ss.; omnia coitu nascuntur III, 370, 41; apud omnia mas in feminam genituram emittit III, 370, 42; eorum partes liberis procreandis destinatæ apud feminas matricis sunt III, 321, 11 s.; apud mares partim testes, partim meatus seminales III, 321, 12 ss.; apud ea genitalia masculina a feminis habitu differunt III, 321, 16 ss.; quomodo æteri situ inter se differant, idque quare, III, 321, 29 s.; III, 324, 20 ss.; III, 371, 6 ss.; eorum feminæ reliquis plura habent residua III, 354, 30; idque

quare III, 354, 32 ss., cf. III, 339, 47; quænam eorum menstruum purgationem habeant, quænam ea careant III, 339, 27 ss.; idque quare III, 339, 32 ss., cf. III, 137, 1 ss.; apud ea superior moles primum distinguitur III, 362, 31 ss., cf. III, 359, 36 ss.; in omnibus distincta sunt anterior et posterior a, superius et inferius, dextrum ac sinistrum II, 261, 26 ss.; igitur eorum corpus bipartitum est III, 261, 25 s.; præcipue iis competit commune motus principium III, 307, 16; nullum eorum pluribus quam quattuor cardinibus moveri potest III, 298, 31 s., cf. 39 s.; III, 301, 14, 19 s., 35; III, 304, 8 s., cf. III, 311, 36 s.; III, 309, 26 s., 31 s.; III, 311, 37; III, 313, 18 s.; III, 318, 1 s.; iis accensenda sunt quæcunque quattuor tantummodo cardinibus moventur III, 307, 18 ss.; nullum eorum dissectum vivere potest ne aliquantulum quidem temporis spatium III, 308, 21 s.; nec eodem motu utitur ac quo tempore continuum erat III, 308, 23 s.; progredi nequeunt, nisi flectantur membra, idque vel in omnibus, vel in coxis et scapulis III, 313, 22 ss., cf. III, 310, 23 s., 37 ss., 51 s.; omnia pumillones sunt III, 289, 44 s.; excepto homine omnia ubi adulta sunt, partes superiores inferioribus majores habent III, 22, 1 s.; III, 24, 45 s.; nonnullis eorum longiorem vitam habet apis III, 529, 5; igitur non omnia longiorem habent vitam III, 529, 4; in universum tamen diutius vivunt quam exsanguia, idque quare III, 529, 11; III, 530, 25 ss.; in universum iis ignaviora sunt quædam exsanguia III, 235, 37 s.; multis prudentiora sunt quædam exsanguia, idque quare III, 231, 29 s.; III, 235, 31 s.; quænam eorum prudentiora sint III, 231, 31 s.; eorum multa latitant, idque quænam III, 160, 1 ss.; eorum tantum tria magna genera sunt nempe aves, pisces et cetacea III, 7, 18 s., cf. III, 29, 36 ss.; reliqua in magna genera non distribuuntur III, 7, 26 s., cf. III, 29, 38 ss.; quædam eorum species simplices sunt ut homo III, 7, 23 s., cf. III, 29, 36; aliæ in alias species dividuntur, sed nomine carentes III, 7, 29 s.; classis animalium sunt, communi nomine carens III, 223, 29 s.; quænam III, 5, 29 s.; iis accensendi sunt quadrupedes III, 486, 21 s.; ad ea pertinent quadrupedes viviparæ III, 20, 12; III, 22, 20 s.; III, 250, 19 s.; item oviparæ III, 25, 10; III, 102, 35; III, 250, 28 s.; iis accensenda sunt vivipara pedestria III, 77, 32 s.; comprehendunt præter hominem quadrupedes viviparas et oviparas, aves, pisces, cetacea, et forsitan alia quædam quæ genus non constituunt III, 29, 11, 36 ss., cf. 30 ss.; iis accensendæ sunt aves, serpentes et quadrupedes oviparæ III, 248, 50 s.; exceptis quæ non generant, omnia vel vivipara, vel ovipara sunt III, 345, 36 s.; ad ea pertinent volatilia alis pennatis vel coriaceis prædita III, 6, 34 s.; item quadrupedes alis carentes III, 7, 30 s.; iis accensendæ sunt aves III, 293, 30; item pisces III, 250, 38 ss.; III, 301, 9; III, 302, 2; III, 455, 46; iis accensendæ sunt anguillæ, etiamsi nec viviparæ sunt III, 118, 42 s.; iis accensendæ sunt testudines III, 548, 41 ss.; iis accensendus est elephas III, 248 16.

Sanguine prædita partes; celerrime pulrescunt III, 52, 9. Sanguine prædita non vivipara; quod ad ossa attinet, eorum natura aliquid a viviparorum recedit III, 242, 15 s.; iis accensendi sunt aves et pisces et serpentes III, 242, 17 ss.

Sanguine prædita pedestria; necessario respirant III, 248, 16 s.; inter ea solum serpentium genus pedibus caret III, 7, 34, s.; iis accensendus est elephas III, 248, 16 s.

Sanguine prædita pedibus carentia; quattuor cardinibus

moventur III, 308, 37 ss.; duobus flexuris usa progrediuntur III, 308, 39; dextrum et sinistrum, anterior et posterior in latitudinem habent in flexuris III, 308, 40 s.; prope caput habent anteriores cardines dextrum et sinistrum III, 308, 41 ss.; prope caudam vero cardines posteriores III, 308, 43 s.; propter angustiam duobus tantum cardinibus moveri videntur, nempe anteriori et posteriori contactu III, 308, 44 ss.; apud ea quoque incipit dextrum et sinistrum et respondet posteriori III, 308, 46 ss.; eodem igitur modo moventur quo quadrupedes III, 308, 47 s.; III, 309, 2; vicissim commutant concavum et convexum, idque quomodo III, 309, 2 ss.; eorum inflexura a longitudine pendent III, 308, 48; igitur eodem modo ingrediuntur quo homines admodum proceres qui incurvi incedunt III, 308, 48 ss.

Sanguine prædita sponte nascentia; cor habent etiam si parca sit eorum sanguinis copia III, 391, 1 s.; e verme fiunt omnia III, 390, 51 ss.; III, 391, 19 s.; non vero ex ovo III, 391, 18 s.

Sanguine prædita vivipara; nonnulla eorum cito ex aqua in terram egrediuntur III, 248, 17 s.

Sanies (ἰχὴρ); aquosus sanguis est III, 236, 11; id est partim sanguis nondum concoctus, partim corruptus III, 236, 12 s., incoctus sanguis est, idque duobus modis III, 52, 47 s.; cf. 27; in eam mutatur interdum sanguis ubi nimis eliquescit III, 52, 22; imperfectus sanguis est III, 5, 21 s.; pro portione respondet sanguini III, 38, 3 s.; post sanguinem et venas animalibus sanguine præditis omnium similium partium maxime communis est, *ibid.*; est pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 230, 49; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; ad aquam pertinet, idque quare III, 624, 20 s.; nonnullis fibris inest III, 44, 20 s.; ejus fluxiones principio de capite descendunt, idque quare et quando III, 238, 48 ss., cf. III, 486, 13 s.; qualis effluat e vulneribus a leone inflicis III, 204, 12 ss.; quo effluat, pilis stipatur vulnus scroti apud juvenes castratos III, 203, 30; putrescentem palæa imbibunt IV, 228, 27; fluere in mari circa lapygium promontorium dicitur IV, 91, 3 ss.

Sanitas (ὑγιαία); morbo contrarium est, 21, 9; II, 562, 28; non rite definitur symmetria calidorum et frigidorum, 236, 10; 245, 14; calidorum et frigidorum temperamento et proportionem constat, 134, 4; II, 337, 34; e calido, frigido, humido et sicco fit, 198, 52; ejus causæ sunt calidum, frigidum, humidum et siccum, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; habitus quidam est II, 529, 15 s.; in calidis habitus est II, 288, 31; optima corporis dispositio est II, 194, 13; corpus conservat, 412, 34; corpori utilis est, 414, 8; 456, 37; optimum est secundum Deliacum epigramma II, 8, 45; II, 184, 5; item secundum Simonidem, 372, 2; bonum est, 323, 41; eam bonum esse omnes consentiunt II, 144, 41; quaro maximum habeatur bonum, 328, 18, 21; II, 191, 3; dissentient vero si quaeratur an ejus causa edendum sit, necne II, 144, 42; corporis bonum est II, 135, 27; corporis virtus est, 320, 38; 321, 51; 323, 41; II, 337, 33; pars felicitatis, 320, 38; ei, etiamsi minus sit bonum quam bonus habitus, tamen majus malum oppositum est, 264, 37; quoniam constet, 321, 51; tali fruuntur multi, ut eos vix felices æstimes, 321, 53; fit et arte et fortuna, 322, 42; eam appetit corpus II, 191, 13; bona est, sed non laudabilis, idque quare II, 241, 21; exoptabilis est, sed non quovis cibo parta II, 119, 3; eam cupere debemus, II, 26, 22; voluptatem et vitam facit, 323, 42, 44; eam vita sequitur nec vice versa, 323, 18; 325, 37; quare voluptate præstat, 325,

45; eam summum habent bonum, dum egroti sunt II, 3, 5; ea frui malimus quam scire quidam sit II, 138, 31; ea magis æmulanda divitiarum et pulchritudine, 362, 51; præstat robore et pulchritudine, 198, 51; 202, 20; salubre non tanto superat quanto beatitudo id quod beatum reddit, 199, 10; felicitatis causa quaeritur II, 486, 46; eam voluntate appetimus vel necessarium esse arbitramur II, 204, 10; II, 143, 20; ea opus est viro beato II, 125, 36; ea abuti licet, etiamsi res sit optima et utilissima, 312, 33; an simul bonam et non bonum sit, 303, 6; quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 11; dubitatur an magis ac minus recipiat, 16, 15; dispositio est nisi temporis ratione in naturam abierit 13, 20 ss.; etiamsi definita sit, nihil minus magis ac minus recipit, idque quomodo II, 118, 22 ss.; secundum idearum sectatores ordo et numerus est II, 190, 54; ejus bonitatem numerorum bonitate demonstrant iidem, *ibid.*; magis in eam quam in animam quadrat harmonia notio III, 438, 52 s.; si imperio parari posset, id vix magis strenue sectarentur ac hodie, 527, 22; ea magis opus est ægroto quam sano II, 508, 11; eam volumus, consilium vero capimus eorum quæ ad eam perducant II, 27, 4; II, 143, 18; qui de rebus ad eam pertinentibus bene deliberat, eam ob rem prudens non habetur II, 68, 48; ejus causa exstat II, 534, 2; differt a rebus sine quibus consistere nequit II, 185, 16; res sine quibus existere nequit partim omnibus habitibus et actionibus communes sunt, partim singulis naturis proprias II, 185, 19; sine respiratione et vigilia motuque consistere nequit II, 185, 21; interire potest, non intereunte eo cui inest III, 528, 3 ss.; per accidens interit, intereunte animali cui inest III, 324, 8 s.; eam faciunt cum rō sanum esse, tum cibi, tum exercitiae, sed non eodem modo, 323, 19; ea non præstat sanitas rō sanari addita, 199, 42; ei conjugatum salubre, 195, 8; ejus casus salubriter, 195, 11; exercitatione præstat et quare, 198, 22; motus qui ex ea fit, non contrarius ei qui in eam fit, idque quare II, 314, 39; II, 315, 26 ss.; qui ex ea fit motus non contrarius ei qui e morbo fit, idque quare II, 314, 40 s., 41 s.; qui in eam fit motus non contrarius ei qui in morbum fit, idque quare II, 314, 41 s.; II, 315, 24; qui ex ea fit motus non contrarius ei qui fit in morbum nec vice versa, idque quare II, 314, 42 s., 43 s.; II, 315, 7 ss.; qui ex ea in morbum fit motus contrarius ei qui e morbo fit in eam II, 314, 44 s.; II, 315, 13 s., 36 s.; ad eam it sanabile, si qua sanabile est moventur II, 427, 40 s., 52; II, 428, 1 s.; eadem simul sanaret et sanaretur unum et individuum specie, si id quod se ipsum movet se ipsum per totum moveret II, 332, 19 s.; quatenus ejus causa sit salubre II, 191, 44; salubre causa non est cur bonum sit II, 191, 45; quia tale quid est, necessario hoc vel illud, utpote ad eam conferens salubre est II, 191, 42; eam nemo demonstrat bonum esse qui saltem medicus sit, non vero sophista, quia principium II, 191, 46; inter res agendas recensetur II, 189, 38; activa esse non dicitur, nisi per translationem II, 447, 30 s.; simplex est II, 118, 5; quia semper eadem est, inter se comparari possunt sanationes II, 340, 34; quia hujusmodi quid est heri vel illa necessario fieri vel suppetere debent II, 22, 2; adest ubi homo sanus est II, 601, 42 s.; cur ab eo nemo sanus fiat IV, 153, 7 ss.; ei solummodo competit necessitas ex suppositione III, 219, 35 ss.; forma et actus et notio ejus est qui eam recipere valet, id est qui sanari potest III, 446, 48 ss.; qua rationatione producatur II, 546, 32 ss., 46 ss.; non ad eam

moveatur accrescibile, si moveatur quatenus accrescibile est II, 427, 44; contraria non efficit, sed salubria tantummodo II, 52, 23; ad eam ex morbo transit id quod sanatur II, 379, 48; finis est II, 134, 38; eam conservant et faciunt exercitia II, 134, 30; quæ ejus causa sunt fines non sunt II, 134, 38; melius est quam res salubres II, 134, 40; II, 135, 5 ss.; quieti quæ in ea est opponitur quies in morbo, vel motus ex ea in morbum II, 315, 50 s.; ei contraria esse nequit quies in albedine II, 316, 3; ea prædita corpora moveri et fluere videntur II, 313, 23; quaeritur an in corpore essentia una sit II, 313, 21 s.; si quis eam, intermissio tempore recuperaverit, quaeritur an hæc una sit cum præcedenti II, 313, 24 ss.; pertinet ad res quæ potentia sunt, i. e. ad res idearum participes Platonis II, 464, 2 ss.; eam facit medicus II, 464, 1; causa formalis sanationis est II, 602, 37, cf. 43; et arte et casu fieri potest, idque quare II, 546, 43 ss., cf. II, 568, 50; si arte fiat, ejus principium motus est forma quæ animæ inest II, 544, 50 s.; quidnam ejus principium si casu fiat II, 544, 51 ss.; est res arte facta II, 601, 36; alia ratione quam res naturales sine materie est vel non est II, 601, 35 s.; et arte et sponte fieri potest III, 220, 9; etiam sponte fit, 162, 34; bonum habitum sequitur, 194, 23; quæ eam universaliter efficiunt novimus omnes II, 160, 14 s.; medicinæ finis est, 492, 3 · II, 1, 9; II, 5, 44; II, 188, 24; ejus causa exstat medicina II, 242, 50; principium est, sed non eodem modo quo medicina II, 242, 29; eam facit medicina II, 447, 14; corporibus non miscetur II, 452, 46; eam ubi facit medicina corporibus non miscetur, *ibid.*; ut insit, operam dat medicina II, 191, 25; eam in infinitum persequitur medicina, 491, 26; aliquatenus economi vel magistratus munus est ut ejus curam gerat, aliquatenus medicus, 492, 24; cum ipsam, tum quibus inest spectat medicus II, 263, 19; quomodo eam consideret medicus II, 5, 35; ejus eadem scientia est quæ morbi, sed non eodem modo II, 206, 2; non ei, sed ejus gratia imperat medicina II, 76, 3; ejus causa cum medicus, tum artifex est II, 262, 6; II, 515, 49 s.; non eodem modo quo medicus causa est cur valeat quispiam II, 120, 25; ea definita medicus rationem reddit eorum quæ facit III, 219, 15 s.; non dicit medicus eam bonam esse, sed se eam facere II, 132, 41 ss.; cur ad eam usque tantummodo medici operam suam præstent IV, 270, 38 ss.; etiamsi eam sectentur, tamen medicinam non discimus II, 74, 16; quo modo sanos reddit, eodem sapientia felices II, 74, 25; de futura, teste Platone, magis rata habetur medici opinio quam ignorantis II, 511, 1 ss.; quodammodo semper ex sanitate fit II, 544, 38; ejus forma medicina est II, 544, 40 s.; ea potiri nemo consilium capit, sed ejus causa ambulandi vel currendi vel sedendi II, 143, 17 ss.; II, 204, 3; ambulationis causa finalis est II, 264, 20; II, 480, 40; II, 515, 11 s.; ejus causæ sunt extenuatio, aut purgatio, aut medicamenta, aut instrumenta II, 264, 24; II, 515, 15 s.; ad eam maxime conferunt res quibus largissime et sæpissime ad corporis curam utimur, 613, 28; ei confert gymnastica, 626, 22; cibis laboribusque et ætate paratur II, 194, 23; optime fit si salubribus vescamur II, 155, 40; ei magis quam contraria favet in laboribus alacritas, in cibis continentia II, 197, 43; cum nimis tum nimis paucis cibis potibusque perditur, moderatis vero servatur II, 10, 8; II, 137, 33; eam faciunt et servant cibi et potus moderati II, 16, 10; eam non facit qui carnes leves concoctque faciles salubres esse novit, ignorat vero quænam leves sint II, 70, 50; facit vero

qui gallinarum carnes leves ac salubres esse novit II, 70, 52; ejus signum concoctio III, 611, 40; ei confert pinguedo modica III, 236, 34; interdum dubium est, an ejus causa sit tonsura capitis, vel insolatio ventusve II, 268, 4; eodem modo ad eam se habere videntur odores, quo sapes ad nutritionem III, 487, 51 ss.; ejus adminiculum sunt odores per se jucundi III, 480, 15; III, 487, 50 s.; ei prodest si noctu expergiscaris, 638, 34; ejus ratio habenda est in extruendis ædibus, idque quomodo, 638, 44, 50; ejus ratio habenda est in eitu urbis determinando, 613, 13, 24; ei interdum nocet contemplatio II, 88, 12; non sit sine mutatione in affectibus II, 370, 30; propter eam in hydrope emittitur aqua III, 430, 31 s.; ejus causa secatur cultellus III, 430, 32 s.; inprimis a sanguine pendet III, 270, 16 s.; ad eam multum confert jecur III, 270, 15 s.; ea nonnulla corpora semper gaudent II, 402, 11 s.; eam ut assequantur alia gracilesce debent II, 402, 12; alia etiam currere, vel præter cursum adhuc aliud facere II, 402, 12 s.; alia eam nequaquam assequi valent, quidcumque fecerint II, 402, 14 s.; per accidens a recordatione in eam abiri potest II, 310, 12; II, 599, 2 ss.; idem illi habitus confert ac robori IV, 156, 13 s.; tanquam exemplum citatur, 6, 36; 62, 51; 80, 11.

Sanitas et morbus; eadem potentia sunt II, 572, 5; inter ea non est medium, 18, 10; 19, 23; intermedio carent, etiam si adsit intermedium inter malum et bonum, 210, 39; etiamsi sibi invicem contraria sint, morbis singulis tamen nihil est contrarium, 211, 7; non necessario alterutrum eorum verum est, 20, 26; 21, 17; in se invicem transeunt, 20, 2; alterutrum necessario homini inest, 191, 36; eidem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 21 s.; in animalis corpore naturaliter fiunt, 18, 4; 21, 24.

Sanus; ita vocatur qui excessibus non, vel vix frangitur quibus plerique II, 208, 35 ss.; ei comparatur fortis II, 208, 34; laudatur II, 208, 33; esse non possumus toto corpore, nisi partes sanæ sint II, 241, 13; sumus partim sanitate, partim corpore vel aliqua ejus parte III, 446, 47 s.; nondum sunt qui sani esse volunt II, 223, 27; quæ ei bona et jucunda sunt, simpliciter bona et jucunda sunt II, 220, 25, 28; ei jucundum in luce cernere II, 220, 29; qui ut is ambulat, valenter ambulare dicitur II, 52, 24; ejus cibus ægroto non prodest II, 241, 34; ejus ornatus non prodest imbecillo II, 241, 35; ei alia dulcia sunt ac febricitanti II, 122, 25; ei quoque sol pedalis esse videtur III, 507, 32 s.; ei confert cavere ne ægrotet, 415, 29; ex eo fit ægrotus, idque quomodo III, 333, 25 s.; quomodo e medicina fit, sic e semine virili fetus III, 341, 25; cum qui ab ægroto distincturus sit quaerendum ab his qui omnia quæ alicui videntur vera esse censent II, 511, 33; quamobrem qui cum eo versatus fuerit nihilo sanior reddatur IV, 262, 4 ss.; quamobrem ei purgationes per inferiora non conferant IV, 313, 31 ss.

Sanus homo; a materie non denominatur, quia a privatione et subjecto fit II, 545, 17 ss.

Sanum; ex ægroto fit III, 449, 46 s.; quaeritur an generatio semper fiat quomodo ex eo ægrotum et vice versa II, 437, 11 s.; magis substantia est quam sanum esse, idque quare II, 538, 13 ss.

Sanum esse; non idem est quod ægrotum esse idque quare II, 430, 1; quod potest et ægrotare potest II, 572, 4; commercium vel ligamentum vel compositio corporis et sanitatis erit, si vita animæ et corporis ligamentum vel compositio sit II, 563, 37 s.

Sanum potentia; id est quod a medicina aut a fortuna sa-

navi potest II, 568, 50 s.; nihil igitur in se continere oportet quod sanitatem impediatur II, 569, 2 s.

Saos; Mercurii et Rhene filius fr. 288, a; ab eo cognominata est Samothrace, *ibid.*

Saperdis (σαπερδῖς); piscis fluviatilis III, 171, 31; idem quem coracinum vocant IV, 330, 15; praeagnans bonus est III, 171, 30; cur pravi caput praestans sit, praestantis vero pravum IV, 330, 13.

Sapere (σῆπειν); alia evenit hominibus, teste Empedocle, ubi ipsi alii sunt II, 509, 31 s.; III, 465, 1 s.

Sapida (γευστά); nullam morum imitationem continent, 630, 6.

Sapiens; eum habitus ergo laudamus II, 14, 30; diis carissimus est idque quare II, 127, 9, 16; et propterea felicissimus II, 127, 18; ei non idem honor tribuendus est qui parentibus II, 106, 12; eum quantum fieri licet, omnia scire putamus II, 470, 6; item difficilia cognoscere II, 470, 7 s.; item accuratorem esse et melius causas docere posse II, 470, 10; item imperare debere et non iussa exsequi II, 470, 15 s.; nec aliis parere, sed necesse est ut ei pareat minus sapiens II, 470, 16 s.; e quibus omnibus colligitur eum necessario rerum universalium scientiam habere II, 470, 19 s.; indiget rebus ad vitam necessariis II, 124, 20; II, 125, 39; etiam solus contemplari potest, licet forsitan melius si adjuutores habeat II, 124, 24 s.; eos honorant omnes secundum Akidamantem, 377, 25; secundum Simonidem ad divitum fores praestolantur, 366, 40; aemulationem excitant, 363, 3; ad eorum iudicium provocant oratores, 377, 37; iusti esse dicuntur, quia Socrates sapiens et iustus est; 315, 40; laudantur II, 193, 53; eorum divinatio celer, idque quare II, 240, 47; de summo bono a vulgo dissentiant II, 3, 1; secundum naturam ac veritatem loquuntur, 290, 36; quaerunt sophistae, an iis vel pati sit parendum, 290, 25; opinionis quam de felicitate habent, solius ratio habenda est II, 185, 38; quidam rem difficillimam simul et iucundissimam se ipsum cognoscere affirmant II, 182, 26; non solum debent quae ex principiis colliguntur scire, sed et de iis vera pronuntiare II, 70, 11; iis convenit de nonnullis rebus demonstrationem habere II, 69, 47; exstare putamus quosdam qui universaliter, non particulatim sapientes sunt II, 70, 5; ita vocamus Thaletem et Anaxagoram II, 70, 33 s.; nonnulli qui habiti sunt, putarunt ea quae sunt e non entibus facta esse III, 672, 36 s.; multi partim animam concentum esse dicunt, partim eam concentum continere, 630, 29; aliqui defendunt jus quo victor sibi vindicat omnia bello parata, alii secus, 487, 1; tanquam exemplum citatur, 31, 50; 119, 5.

Sapientes videri; iucundum est, 337, 40.

Sapiens, sed improbus; si decipiatur tragicum est et humanum, 417, 46.

Sapientes antiqui; quidam felicitatem unice ab animae conditione pendere putabant II, 186, 12, cf. *Philosophi antiqui*.

Sapientes recentiores; ad eos pertinent Empedocles et Anaxagoras II, 634, 46 s.

Sapientes septem; sophistae vocantur fr. 33, a.

Sapientiores; habemus non procul activi sumus, sed prouti rationem habemus et causas cognoscimus II, 469, 21 s.; cur homines sint locis calidis quam frigidis IV, 192, 46 ss.

Sapientissimi; cum iis amicitiam contrahere nequeunt nihili faciendi II, 96, 47; iis mitterentur insomnia, si a deo mitterentur III, 513, 12; III, 515, 26 ss.

Sapientia; pars virtutis, 329, 43; virtus cogitabunda est II, 14, 26; non rite definitur felicitatis effectrix, 252,

3; an recte definiatur scientia res definiendi et contemplandi, 238, 16; scientia exquisitissima est II, 70, 10; ejus definitio II, 70, 13, 32; ea anima secundum veritatem affirmat ac negat II, 67, 47; II, 69, 50; principiorum non est II, 69, 46; interdum ea tantummodo artis praestantiam significamus II, 70, 4; non eadem est ac politica idque quare II, 70, 24 ss.; eam omnes eandem, a prudentia vero diversam esse dicunt II, 70, 19; quodsi eo nomine appellent scientiam res sibi utiles spectantes plures erunt sapientiae II, 70, 25; quaeritur an unica sit scientia, an plures II, 584, 34 s.; venerabilissima scientia est II, 610, 33; ei aliquam ignorantiam necessario opponere debent reliqui II, 610, 32 ss.; nos vero non, idque quare II, 610, 34 ss.; e mente et scientia composita est II, 156, 47, 53; quatenus mentis particeps, quatenus scientiae II, 156, 50 ss.; circa quasnam res versetur II, 156, 48, 54; II, 157, 4, 13 s.; duplex esse videtur, altera demonstrativa quae accidentia spectat, altera de substantiis, quae prima spectat II, 585, 1; quaeritur an omnes substantias spectet II, 584, 41 ss.; si non omnes spectet, quaeritur quasnam spectet II, 491, 28 s.; II, 584, 42; ejus partes sunt naturalis et mathematica scientia II, 588, 51 s.; quaenam scientiae magis, quaenam minus ad eam pertineant II, 470, 12 ss., cf. II, 490, 32 ss.; si causae diversae ad diversas scientias pertineant, omnes haec scientiae hoc nomine dignae sunt II, 490, 32 s.; rerum manifestarum causas quaerit II, 484, 31; imprimis a scientia pendere videtur II, 469, 11; v. *Philosophia prima*; non spectat causas quae in *Naturalibus* dicte sunt II, 585, 1 ss.; nec causam finalem II, 585, 4; non agit de rebus sensibilibus, idque quare II, 585, 24 s., cf. 8 ss.; II, 586, 8 s.; nec de rebus mathematicis, idque quare II, 585, 22 s.; spectat vero rerum mathematicarum materiem II, 585, 31 s.; quaeritur an etiam de elementis agat II, 585, 33 ss.; scientia est quae circa principia prima et causas speculatur II, 470, 42, cf. II, 469, 47, 52; II, 584, 32; rerum multarum admirabilium scientia est, 337, 41; veteris reliquiae sunt proverbium fr. 31, b; eam effectivam non esse vel antiquorum philosophorum ope probari potest II, 470, 44 s.; ejus consideratio non aliena a scientia civili et a morum consideratione II, 157, 41 ss.; ad physicam vel ethicam pertinet ut ejus differentiam exponat a mente, ab intellectu, a scientia, ab arte, a prudentia, 133, 14; quomodo a scientia et opinione differat, alio loco exponetur III, 465, 36; quaeritur an ita appellande sint omnes scientiae quae substantiam spectant II, 488, 10 s.; etiamsi prudentia superior sit, nihilominus ei subdita esse videtur II, 74, 18; ea non utitur prudentia, sed prospicit ut adsit II, 76, 3; non ei, sed ejus gratia imperat prudentia II, 76, 4; prudentiae praestator est, idque quare II, 157, 17 s.; demonstratur esse eadem esse quae prudentia II, 157, 3 ss.; ei non imperat prudentia II, 158, 52; ejus dispensatrix est prudentia II, 159, 6; ei etiam parat prudentia II, 158, 7; demonstratur virtus esse II, 157, 13 ss., cf. 44; virtus animae partis ratione praeditae II, 137, 17; laudari non solet II, 137, 22 s.; alius animae partis virtus est ac prudentia II, 73, 43; eam nemo debet naturae II, 73, 38; sensus aliquis esse videtur III, 464, 46 s.; igitur eam cum sensu confundunt antiqui III, 461, 49, cf. II, 509, 22 ss., v. *Prudentia*; animae inest II, 157, 48; non agit II, 194, 1; non pertinet ad mores II, 194, 6; pars virtutis est II, 74, 26; nihil eorum spectat quae felicem reddunt hominem II, 74, 2; non conalebat ea quae gignuntur II, 74, 3; per se necessario expetenda est, quippe animae partis virtus est II, 74,

22; eo quod possidetur atque agit felices reddit, quo modo sanitas sanos II, 74, 27; sui causa quaeritur I, 471, 7, 10 s.; igitur sola scientiarum libera est I, 471, 9; recte videri possit humanum bonum non esse II, 471, 11 ss.; secundum Simonidem soli deo competit II, 471, 14 s.; omnium scientiarum honorabilissima est II, 471, 20; item divinissima, idque duplici modo II, 471, 21 s.; ea reliquae scientiae magis necessariae sunt, sed nulla melior est II, 471, 27; ea potius ad contrariam dispositionem deducimur ei quam a principio habebamus II, 471, 28 s.; animo utilis est, 414, 9; 456, 38; contra eam pecuniam expendere difficile est II, 233, 38, cf. 26; nullum ea praemium praestantius esse potest IV, 271, 35; inest animalibus potentia naturalis huic similis III, 145, 15 ss.; paucis animalibus competit III, 465, 16; igitur non eadem est ac sensus III, 465, 14 s.; recta intelligentia est III, 465, 17 s.; item existimationis species III, 465, 34 s.; omnibus quibus competit finis est, idque quare III, 503, 13 ss.; educationem consequitur, 378, 10; ejus principia ab experientia petuntur II, 71, 37; pueris non competit II, 71, 36; rebus ad eam pertinentibus non credunt adolescentes, sed eas tantummodo affirmant II, 71, 38; ei congrua actio omnium actionum virtuti congruarum jucundissima est II, 124, 14; cur ejus certaminibus praemium nullum posuerit antiqui IV, 271, 17 ss.; pertinet ad bona quae virtute consistunt, 446, 16; secundo loco laudibus celebranda est, ubi ad virtutem aetatem pervenimus ejus quem laudamus, si certe adfuerit, 447, 36; seorsum laudanda in narratione orationis demonstrativae, 405, 27; propter eam qui eximie honorantur, invidi sunt, 361, 40; item qui eam affectant, 361, 42; tanquam exemplum citatur, 81, 12.

sapientiae humanae peritiores; v. *Humanæ sapientiae peritiores*.

sapirion; v. *Satyrion*.

sapor (γεῦσις); eum sine gustu non exstare putabant naturae scrutatores antiqui III, 463, 31 ss.; idque quatenus recte III, 463, 34 ss.; eos omnes aqua contineri censet Empedocles, sed propter parvitatem percipi non posse III, 482, 14 ss.; Empedoclis de his opinio refutatur III, 482, 20 ss.; poni etiam possit eorum seminarium esse aquam, atque omnes ex ea fieri, sed alios ex alia parte III, 482, 16 ss.; probatur eorum seminarium non esse aqua III, 482, 29 ss.; poni possit aquam patiendo aliquid his imbui ab ipsa saporum causa, e. g. calido aut solo III, 482, 18 ss.; aliquid tamen ad eorum causam confert calidum III, 482, 42 s.; probantur affectus esse quos in humido gignit siccum quique gustum potentia qui est ad actum perducere possunt III, 482, 43-483, 15; probantur non cuiusvis siccitatis, sed siccit. nutritivi affectus esse III, 483, 17 ss.; excepto dulci ceteri omnes, aequae ac acidas et salus alimento admiscuntur, sed condimenti loco III, 483, 33 ss.; omnes mixtione dulcis et amari fiunt III, 483, 38 s.; igitur proportionem quadam secundum magis et minus constant, sive secundum numeros sive indeterminate fiat eorum mixtio III, 483, 39 ss.; suavisissimi soli secundum numeros mixti sunt III, 483, 41 s.; septem numero sunt, ideoque coloribus numero aequales III, 483, 45 ss.; Democritus eos figuris assignat III, 483, 16; Democriti de his opinio refutatur III, 484, 17 ss.; eorum affectus maxime proprio loco in commentatione de plantarum natura pertractatur III, 484, 20 ss.; partis alticis affectus est III, 470, 41; ejus actus nomine caret III, 463, 26; qui actu est una interit cum gustu qui actu est III, 463, 30; differt a co-

lore, a sono et ab odore II, 156, 1; eum gustu cognoscimus III, 156, 3; cur moribus similes non sint IV, 209, 29 ss., cf. 13 s.; de eo iudicat gustus, non visus II, 36, 39; II, 511, 6; semper una cum gustu est II, 336, 34; quinam eos diiungunt II, 36, 40; sensibile gustui proprium est, ideoque circa eum non fallitur gustus III, 452, 20 ss., cf. III, 479, 39; III, 507, 8; numeri aut monades non sunt II, 631, 34 s.; igitur dyas indelerminata vel magnum et parvum causa esse nequit cur multi sint II, 631, 32 ss.; tactile aliquid est III, 447, 33 s.; quasi potus et alimentum condimentum est III, 447, 36; quomodo a corpore id habenti afficiatur sensus III, 460, 46 ss.; fere idem affectus sunt ac odores, sed non in iisdem III, 482, 7 s.; manifestiores nobis sunt quam odores idque quare III, 482, 8 ss.; eos movet et condit calor III, 485, 35; igitur eos hebetant et abolent frigus et gelu III, 485, 33 ss.; instrumentum his percipiendum destinatum lingua est III, 69, 11, 12 s.; III, 295, 24; idque inprimis ejus apex III, 10, 37, 40; eorum gratia exstat lingua III, 249, 38; III, 250, 7; alii percipiuntur in extrema lingua, alii in gula III, 212, 21; nisi instrumentum his destinatum laesum sit, nunquam alii animarum videbunt quod alii dulce III, 590, 32 ss.; quinam igitur tanquam eorum mensura considerandi sint II, 590, 36 s.; vel ipse vel corpus quo continetur gustabile est III, 457, 47 s.; III, 458, 2 s.; quod ejus sensum excitat nunquam sine humore est, sed eum vel actu vel potentia continet III, 458, 3 s.; intermedio corpore alieno percipi nequit, idque quare III, 457, 45 ss.; nihilo minus in aqua percipitur, non tamen intermedii partes agente aqua, sed materiei cui admiscetur gustabile III, 457, 49 ss.; hinc etiam in potu percipitur III, 457, 51 s.; tunc tantummodo fiunt, ubi adsunt particulae sensibiles sat magna ut actu gustari possint III, 488, 51 ss.; quia sensibilis est, in infinitum dividi potest III, 488, 3 ss.; si ejus paululum in mare injiciatur, dissolvitur in eo III, 488, 41 ss.; necessario ab his afficiuntur res inanimae III, 461, 20 ss.; a sapore afficitur III, 446, 28; in aqua percipiuntur III, 485, 32, cf. 32; eos quoque eminus et ante contactum perciperemus, si in aqua degeremus III, 489, 54 ss.; quum lateat aqua inter eos et linguam intercedens, eodem modo habemus ac si lingua nobis inscisi membrana obducta esset III, 459, 61 ss.; his similem reddunt aquam qui illos in ea abluunt III, 483, 8 s.; his pro portione respondere videntur odores III, 456, 35 ss., cf. III, 484, 32; III, 485, 26 s., 32 s.; non tamen uniuscujusque rei semper ejusdem rei odoribus pro portione respondent III, 456, 48 ss.; quum manifestiores sunt, nomina sua odoribus indiderunt III, 456, 52 ss., cf. III, 485, 28 s.; ad humidum pertinent III, 457, 43, cf. III, 458, 22; eodem modo se habere videntur ad nutritionem quo odores ad sanitatem III, 487, 51 ss.; quod circa eos efficit siccum, idem circa odores efficit humor sapidus III, 484, 82 ss.; eo carent elementa tam sicca quam humida, nisi his aliquid admisceatur III, 484, 47 s.; eo praeditum est mare III, 484, 49; item ligna III, 485, 1; eo carent lapides III, 484, 52; omnes crassiusculi sunt III, 482, 42; qui in fructibus sunt, iidem omnes in terra inveniuntur III, 482, 43 s.; quinam simplices III, 453, 33 s., cf. 49; contrariorum quodammodo inter se oppositi sunt IV, 223, 9 s.; eorum contrarietas dulce et amarum sunt III, 484, 24; III, 488, 26; non numero infiniti, sed finiti sunt III, 482, 2, cf. III, 484, 26 ss.; III, 488, 21 ss.; si quis multos in uno humore misceat, inde ita sumere potest, ut modo hujus, modo illius plus sibi capiat III, 400, 50 ss.; intermedii partim dulci, par-

tim amaro accenseri possunt III, 491, 17 s.; aqua temperati obscuriores fiunt, idque quare III, 659, 25; enumerantur III, 456, 47, 50 s.; III, 458, 34 ss.; praecipue in plantis occurrunt, idque quare III, 482, 51 s.; eos mutant fructus ex arbore decerpti, si soli aut calori exponantur III, 482, 22 ss.; item ubi diu repositi ac exsucti jacent III, 482, 26 ss.; item ubi coquuntur III, 482, 28 s.; ex eodem, e. g. ex alimento, diversi fiunt III, 482, 30 ss.; ex seminibus plantarum suppeditari dicunt IV, 216, 4 s.; quatenus necare possit III, 475, 36 s.; nimis vehementes gustum perdunt III, 463, 44; ubi non amplius sinceri sunt, sed mixtione ad proportionem reducuntur jucundi evadunt III, 463, 47 ss.; eos percipere nequit qui saporem admodum vehementem praegustaverit III, 458, 29; non iidem circa eos incontinentes sunt qui circa esculenta et obsonia III, 295, 30 s.; nonnullos debiliter et quasi e longinquo percipiunt dormientes quidam III, 512, 8 ss.; dulces se percipere putant dormientes pauxillula pituita destillata III, 514, 1 s.; his delectantur vel affliguntur quaecunque os habent III, 71, 25 s.; eorum sensum habent omnia vivipara sanguine praedita III, 69, 1 ss.; raptim tantummodo eos percipiunt aqualia idque quare III, 250, 44 ss., cf. III, 253, 4 ss.; III, 272, 21 s.; peculiaribus delectantur multi pisces III, 69, 18 s.; quomodo ad eos percipiendos se habeat lingua apud lacertas et serpentes III, 250, 31 ss.; non iisdem delectantur omnia insecta III, 71, 14; quarum rerum cominus delectantur animalia, earum odores eminus sectantur III, 71, 23 ss.; omnes degustant muscae III, 156, 13.

Sapores amari; v. *Amari sapores*.

Sappho; eam honorarunt Mytilenae, etiamsi mulier esset, 377, 28; cur mortem malum esse iudicavit, 377, 44; quidam responderit Alcæo, 330, 40.

Sarcinarum fasciculus; eum colligere non e dignitate ducis aut praefecti esset III, 667, 13.

Sardanapalus; quomodo propter contemptum interfectus sit, 582, 5; non constat an quæ de eo fabulantur vera sint, 582, 6; eum qui beatum praedicant, voluptatem gaudio constare putant III, 187, 32; eodem modo quo ille affecti sunt multi eorum penes quos potestas est II, 3, 38; obscurior redditur adscripto patris Anacyn-daraxæ nomine fr. 59, a.

Sardes; eas cum Eretriensibus invaserunt Athenienses, 161, 39.

Sardini; eritimi vocantur fr. 182, v. *Sargini*.

Sardinia (Σαρδῶν); ubinam sita III, 630, 7; ibi, ut fabula fert, apud heroas dormiunt, experrectique nesciunt tempus elapsum esse II, 300, 6; ædificia ibi vetustio Græcorum more disposita esse feruntur IV, 91, 23 ss.; testudines praecipue eximia proportionem exsculptæ, *ibid.*; exstructa a Iolao Iphiclis filis esse dicuntur IV, 91, 26 ss.; insula olim Ichnussa vocabatur, idque quare IV, 91, 31 s.; felix et fertilis omnibus rebus olim fuisse dicitur IV, 91, 34 s.; Aristæum ei imperasse ferunt, quum antea a multis et magnis avibus occuparetur IV, 91, 35 ss.; hodie nihil eorum quæ antea profert, ex quo enim Carthaginensis subdita est fructus exstirpati sunt et capitis poena impendit si quis rursus ejus modi quid plantaverit IV, 91, 38 ss.

Sardoum inare; ubinam situm III, 630, 23; profundissimum est III, 575, 22 s.

Sargini (σαργίνες); gregales sunt III, 175, 10 s.

Sargus (σάργος); mugilis species est III, 83, 19; fr. 177, a; igitur mense Posideone parere incipit atque triginta dies uterum gerit III, 83, 18 ss., cf. III, 119, 19 s.; hacin rei similes sunt labeo et myxo III, 119, 20 ss.;

bis quotannis parit, idque quonam anni tempore III, 82, 26 s.; III, 83, 10 ss.; reliquiis ciborum multi vescitur III, 149, 40 ss.

Sarmenta; nigra sunt in plantis quæ nigros fructus habent, idque quare III, 649, 47 s.; quare si quis in medullam exemerit, utæ vinaceis carentes nascantur IV, 326, 31 ss.

Sarpedon; ejus epitaphium fr. 317, a.

Santiago (τήγανον); quod in ea frigitur assatur III, 617, 45 s.

Satellites (ὑποκιστάται); Persarum regis III, 637, 26.

Satherion; quadrupes est circa fluvios ac lacus victum quærens III, 153, 43.

Sathrion; v. *Satherion*.

Satietas (χόρος); ferocitatem parit secundum proverbium fr. 61, b.

Sathrion; v. *Satherion*.

Sativi fructus; v. *Fructus sativi*.

Satrapa; Persarum regis III, 637, 17; considerare debet an satrapia, cui præest, omnis generis redditus suppeditare possit, 640, 9; quasnam merces vegetationis regi suppeditare debeat, quæstio est ad administrationem regiam pertinens, 639, 26; in cujus domo sita erant castra, mancipia quæ aufugissent, vel iterum comprehendere, vel eorum prelium domine perolvere jussit Antimenes, 650, 6; quo tempore omnium adversus exspectabatur, decimam de meribus quæ importarentur exigendam in usum restituit Antimenes, 649, 50; eos jussit Antimenes thesauros propter vias regis inveniundos complere, 650, 33.

Satrapica administratio; ei sex redditus genera sunt, idque quænam, 639, 30.

Saturni circulus; idem ac Phanontis III, 628, 46.

Saturni stella; tempore sequeplo majore orbem suum pericit quam quæ infra est posita, i. e. quindecim annis III, 638, 39 s., v. *Κρόνος*.

Satyrta; morbus est a fluxione aut a flatibus erudit III, 400, 15 ss.; in ea facies satyro vel animali similis sit III, 400, 18; ea affecti fere idem patiuntur quod stibitæ III, 400, 14 ss.

Satyrta poesis; ex ea prodit tragedia, 460, 15, 18.

Satyrus; ei similis videtur facies in morbo satyria dicto III, 400, 18; si Bacchum propter agilitatem sequi dicuntur IV, 294, 19 s.

Satyrus a patris amore cognominatus (ὁ φιλοπατρὴς); parentum amore insaniebat II, 81, 1.

Satyrus (histrio) Clazomenius; aures ei reo facto obstruxerunt amici ne audiens in contumelias sese efferret IV, 134, 12 ss.; illi manumisit Philippus filius Apollophonis fr. 323, a.

Sauromaticæ oves; duros habent pilos III, 421, 24; idque propter loci frigiditatem III, 421, 30; ideoque propter eandem causam ac feræ omnes III, 421, 25 ss.

Saxa (πέτραι); in fluviiu lectu comminuantur IV, 235, 34; pura non æque inveniuntur in lacubus, neque eodem modo comminuantur IV, 235, 1 s.; in iis non consistunt aves uncungues, idque quare III, 299, 22 ss., cf. III, 189, 1 s.; ea incolit upupa III, 207, 30; sub nidum exstruit apus III, 187, 20; ea incolit laus arctus III, 185, 14; ea incolit atque scandit cyanus III, 185, 25 s.; ea incolit laedus III, 174, 31; inaccessa incolit vultur III, 182, 7; ea incolit ægoliu III, 184, 31; in præruptis nidum exstruere solent aquilæ III, 184, 37 s.; iis nidulatur hybris III, 182, 48 s.; circa ea dimicilia exstruit charadrius III, 181, 41 s.; sub iis pariunt bombylii III, 203, 10; iis tempestate vigente sese applicant mollusca, idque quomodo III, 287, 45 ss.;

ibi celeriter adhaerent urticae marinae III, 281, 52 s., cf. *Petra*.
 Saxatiles pisces; v. *Pisces saxatiles*.
 Scabies (ψώρα); cur ab ea capiantur qui appropinquant IV, 154, 17 ss.
 Scalae (ἀναβαθμοί); in publicas vias projectas vendidit Hippias Atheniensis, 641, 14.
 Scalidris; avis aquatica, caudam movet, cinerea est et variegata III, 151, 51 s.
 Scamander; in eo plantam nasci ferunt sistrum nomine IV, 165, 15 ss.; ejus usus, *ibid.*; quare eum Xanthum vocaverit Homerus III, 49, 21 ss.
 Scammonea (σκαμμωνία); ventrem inferiorem movet IV, 115, 40 s.; cur si large sumatur alvum moveat, si vero parce itemque si vetus est, vesicam IV, 116, 36 ss.; noctu data octava parte purgat IV, 314, 2 s.
 Scandris; v. *Scalidris*.
 Scapha (σκάφη); ea sit agnitio in Sophoclis *Tyro*, 469, 36.
 Scapulae (ὤμων ἄνται); ita vocantur humeri ossa III, 45, 16; a spina dorsi pendent III, 45, 10 ss.; numero duae III, 11, 42; pars dorsi sunt, *ibid.*; quoniam eas subeant secundum Diogenem Apolloniadem III, 39, 17 s.; venae quoniam secundum Polybum III, 39, 51; circa eas plurimi sunt nervi III, 44, 15 s.; earum loco apud aves dorso imposita sunt alarum extrema III, 298, 25 s.; eas flectunt infantes repentes III, 310, 41; eas semper movet homo ambulans III, 311, 40; locus circa eas secundus ad signa physiognomonica IV, 15, 8; sursum retracta stolidi signum IV, 5, 15; sursum elevata impudentis IV, 5, 24; lata et distantia fortis IV, 4, 39; distantia, magna et lata iracundi IV, 5, 54 s.; qui quae circum ea sunt macriora habent, ingeniosi sunt IV, 5, 6 s.; quibus summus item et humeri bene ex articulis prodeunt, valido sunt animo IV, 10, 17 ss., v. *Humerus*.
 Scarabaeus (κάθαρρος); insectum est cuius alae vagina lecta sunt, ideoque senectam exiit III, 162, 13, cf. II, 6, 42 s.; membranae alas habet III, 6, 33; vile animal est II, 169, 37 s.; ideoque ejus natura mala est II, 169, 36 s.; rosarum odore perire dicuntur IV, 103, 18; exanimantur fame quum intrant locum quemdam Cantharoethron vocatum, in Chalcidice Thraciae juxta Olynthum IV, 97, 20 ss., v. *Canthari* et *Melolonthae*.
 Scarabaei aurei; v. *Melolonthae*.
 Scarabaei pillulari; v. *Canthari*.
 Scarificatio; venarum linguae suum anginae opem fert III, 165, 45 s.
 Scariscus; eum Budiani accolunt fr. 186, a.
 Scarus (σάρος); spinosus piscis est III, 192, 11 s.; fr. 182, a; unicus piscis est cuius dentes serrati non sint III, 28, 51 s.; III, 253, 1 s.; III, 271, 53 s.; quot et quales et ubinam sitas habeat branchias III, 28, 35 s.; unicus piscis esse videtur qui ruminare videtur III, 33, 42 s.; III, 149, 43 s.; III, 278, 54 s.; qualem igitur ventriculum habeat III, 33, 41 s.; algis vescitur III, 149, 2 s.; in euripo Pyrrhaeo non comparat III, 192, 10 s.; multos appendices intestinorum habet (?) III, 33; sonum edit fr. 177, a.
 Scenae; quales tragicissimae, 467, 12; in ea antistrophii nullus est usus IV, 207, 29 s.; cantica chorica in ea recipiunt IV, 207, 30; propter partem quae in ea agitur, nulla alia simul in tragodia tractari potest, 477, 26; croco instructae IV, 95, 15.
 Scena (ex ea cantica); pars propria tragoediarum secundum quantitatem, 466, 7, 15.
 Scenae pictura; eam introduxit Sophocles, 460, 14.
 Scenici ludii; pertinent ad magistratus qui decoris curam gerunt, 600, 23.

Septii (σκηπτοί); quidnam III, 633, 12 s.; ita vocantur fulmina quae in aliquid illiduntur III, 633, 16 s.
 Sceptum; eo attollendo jurabant reges aetatis heroicae, 538, 8.
 σκηπτὸν; hastae nomen apud Thessalos fr. 258, b.
 σχήματα; v. *Figurae*.
 Scheria; ita olim Corcyra vocabatur, idque quare fr. 263, b.
 Schœnilus (σχαινίλος); est avis fissipes minutior, quae circa fluvios ac lacus degit III, 151, 49 s.; caudam movet III, 151, 51.
 Schœnio (σχαινίον); alaudae amicus est III, 174, 29.
 σχαινίον; neutrum est, 291, 43.
 Scibile (πιστήτὸν); omne ad scientiam refertur, 251, 29; idque quomodo II, 528, 38; II, 527, 25 s.; II, 581, 5 s., 14 ss., 24; quomodo scientia opponatur 17, 34; inter id et scientiam nihil est intermedium II, 581, 48 s.; ad id refertur scientia, 10, 9; prior esse videtur scientia, 11, 28; si tollatur, simul tollit scientiam, sed non vice versa, 11, 33; multa esse possunt, vel sublato animali, 11, 40; circa id occupatur scientia II, 156, 21; cum demonstratione et ratione explicatur II, 156, 22, cf. 44 s., 51 s.; est id quod secundum scientiam demonstrativam est, 124, 46; quod maxime est, ejus scientia sapientiae nomine dignissima II, 490, 37, cf. II, 470, 34; demonstrari potest II, 69, 44; ὑπόληπτον est, 194, 45; opinabilis genus esse nequit et cur, 296, 37; id enim assimilatur vulgus II, 439, 8; necessaria sunt ideoque aeterna, nec oriri possunt, nec interire II, 63, 4; omnia disci possunt II, 68, 7.
 Sciens (πιστήμων); tribus modis dicitur, primo qui scientia capax est, secundo qui scientiam habet, sed ea nunc non utitur, tertio qui jam contemplatur III, 451, 16 s.; qua ratione et quatenus opponatur ignorantia II, 203, 4; eo quam maxime consistit, ut anima ad aliquid certo modo esse habeat II, 338, 20; aliquis dicitur quia anima ratione praedita sciens est II, 287, 51; ejus signum est quod docere potest II, 409, 23 s., cf. II, 68, 7; paralogistice discere dicitur, 278, 10; quomodo ex discente fieri dicatur II, 487, 21 s.; si quis fiat, generationem obtinere dicimus II, 439, 40; fieri dicimus eo quod mens stat et quiescit II, 338, 30; id est eo quod animae naturalis turbatio sedatur II, 338, 30 ss.; denuo fieri non dicimus ubi ex ebrietate vel morbo vel somno ad contrarium statum transimus II, 338, 33 s.; nec ubi a principio scientiam assumimus II, 238, 36; scientiam facit II, 464, 2; ambo contraria facit II, 563, 23; quidnam ejus officium sit, 277, 6; si scientia abutatur sponte errat II, 343, 13; ei perperam proprium esse dicitur ut non fallatur ratione, 224, 42; ei proprium est ut ejus convictio ratione non evertatur quia habet, 227, 44; 288, 13; eum innuit Protagoras, hominum omnium mensuram esse dicens II, 575, 25; vitam jucundiores agunt quam quærentes II, 124, 17; iis ad agendum aptiores sunt inscii quidam II, 70, 48; item in reliquis rebus periti II, 70, 49; ei similis esse videtur vir magnificus II, 42, 32.
 Sciens actu; aliquatenus actu est, sed non eodem modo ac antequam didicisset vel invenisset III, 467, 39 ss.; per se agere potest III, 467, 40 s.; ei comparatur intellectus III, 467, 39 ss.
 Sciens potentia; nullum motum passus, sed eo quod aliquid adest actu sciens fit II, 338, 22 ss.; particulare scilicet generali sua scientia arripit II, 338, 24 s.; et qui discit et qui scientiam habet, sed non speculatur, altamen non eodem modo II, 349, 18 ss.; est qui non speculatur, si speculari potest II, 568, 2 s.
 Scientem (i. e. memoria tenentem) simul non scire (i. e.

intelligere); hujus sophismatis una interrogatio ambigua est, 297, 14; ei respondendum est: *utique, sed non qui ita sciunt*, 297, 31.

Scientia (ἐπιστήμη) (*de ea quæ ab aliis dicta sunt*): rerum sensibilibus esse nequit secundum Heraclitum II, 477, 31; II, 615, 11; omnes prosperitates esse affirmabat Socrates II, 239, 35; rebus dijudicandis inservit secundum Platonem III, 434, 39 ss.; unica via ad unitatem procedit III, 434, 36; igitur eam duobus assimilat Plato III, 434, 36 s.; quorum est, eorum quoque sunt ideæ, inquirunt idearum assertores II, 482, 15 s., 31; II, 615, 41 ss.; rerum sensibilibus non fore censent qui solum mathematicum numerum agnoscunt, nisi ipsorum placitis assentiatis II, 632, 48 s.; opinio eorum qui eam esse negant, 123, 34, 37 ss.; secundum Lycophronem commercium sciendi cum anima est II, 561, 34 s.

Scientia (*ejus definitiones*): notio est II, 565, 10; forma et actus et notio est ejus qui eam recipere valet, id est scientis III, 446, 48 ss.; ejus definitio, 122, 22; II, 68, 14; vera eo constat ut causas sciamus, 122, 10, cf. 127, 28; an præterea alia existet postea considerandum est, 122, 16, cf. 124, 11, 45; o quibusnam fiat, 122, 21, cf. 238, 40; 239, 17; potentia est cum ratione conjuncta II, 565, 19 s.; uniuscujusque rei habemus, ubi ejus quidditatem cognovimus II, 543, 16 s., 32 s.; disceptatur an eadem sit ac principiorum immediatorum cognitio, 170, 21; quomodo ab arte differat, 170, 50; II, 63, 13 ss., cf. II, 469, 44; ejus initium provenit ab experientia et primo universali in anima quiescente, 170, 47; habitus est intellectus, 171, 14-17; semper vera est, 152, 14; 171, 16; ea secundum veritatem affirmat vel negat animus II, 67, 46; II, 69, 49; ut dixerit, sic se habet et quid et quale et quantum, 326, 53; ea nihil exquisitis nec verius præter mentem, 171, 17, 21; omnis cum ratione est, 171, 19; II, 131, 31; quod præter eam est præter rationem est II, 240, 18 s.; non versatur circa principia, 171, 20; II, 69, 43, 51; ejus principium non est scientia, 171, 23; ejus principium mens, 171, 25; singulæ se habent ad singulas res ut mens ad principia, 171, 26; ad aliquid est, etiamsi ejus species grammatica non sit ad aliquid, 212, 22; ad aliquid esse videtur, 9, 30, 32, 44; II, 527, 35 s.; ejus genus ad aliquid, particulares qualia, 16, 42; ad scibile esse dicitur, etiamsi habitus et dispositio quæ ejus genera sunt, non scibilibus, sed animæ esse dicantur, 212, 38; aliquis esse dicitur eodem modo ac ejus genera habitus et dispositio, 212, 44; eodem modo reciprocat ac existimatio (ὑπόληψις) quæ ejus genus est, 212, 56; quæritur an idem sit quod sensus, 174, 33; quomodo a sensu differat, 180, 10; non est sensus, 194, 48; 195, 1; non multum differt a sensu, 184, 28; ita se habet ad scibile ut sensus ad sensibile, 184, 33; quæritur an sensibilibus sit, 194, 48; ejus vim apud vulgus obtinet sensus II, 439, 9; homini minus propria quam animali sensus, 233, 27; demonstrabilem sensu acquirit nequit, 150, 18, 41; in eo ad quod refertur, i. e. scibili, contineri nequit, nisi scibile sit homo aut anima, 213, 36; adstruitur ejus mansionem non esse memoriam, 213, 39; quomodo scibili opponatur, 17, 34; non est scibile, 216, 4; nihil inter eam et scibile intermedium est II, 581, 48 s.; ad scibile refertur, 10, 9; ea prior esse videtur scibile, 11, 28; in genere scibilis est, 305, 30; ad eam refertur omne scibile, idque quomodo, 251, 29; II, 528, 38; II, 527, 25; II, 581, 5 s., 14 ss., 24; quodammodo idem est quod scibilla III, 470, 38 s.; dividitur igitur in res ipsas, idque quæ potentia est, in eas quæ potentia sunt, quæ actu, in eas

quæ actu III, 470, 40 ss.; una cum scibili tollitur, II, 33; exemplo ostenditur quomodo ab opinione differat, 12, 45; opinio est, 194, 44; existimatio species est, genus vero scientiarum II, 312, 42; existimatio est de rebus universalibus et quæ necessario sunt II, 63, 46; ei perperam proprium esse dicitur quod sit existimatio argumentis non expellenda quæ unum alii, 222, 2; ei recte proprium esse dicitur esse opinionem maxime fidem facientem, 223, 1; quomodo ab opinione differat, 152, 5 ss.; universalis est et per necessaria, 152, 6; eam ita se habere vulgi probatur opinione, 152, 20; demonstrationi obnoxia est, 152, 13; II, 69, 5; quæ sint res sumunt, eas vero esse demonstrant, 154, 35; nulla demonstrat hoc nomen illud significare, 153, 6; quomodo aliquo usque eadem esse videatur ac opinio, 152, 25 ss.; aliquatenus ejusdem esse potest cujus est opinio, 152, 38; simul ejusdem esse nequit cujus est opinio, 153, 4 ss.; ad ethicam vel physicam pertinet ut ejus differentiam exponant a mente, ab intellectu, ab arte, a sapientia, a prudentia, 153, 14; definienda non est existimatio stabilis, non addito cunusnam, 146, 37; ab ea nullo modo differt vehementer opinio, quod ad stabilitatem et inconcessam fidem attinet II, 163, 40; non eo ab opinione differt, quod illi majorem fidem habent quam huic II, 78, 40; rectæ intellectus species est III, 465, 17 s.; item existimatio III, 465, 31 s.; quum semper vera sit, idem quod ea esse nequit imaginatio III, 466, 4 ss.; est habitus vel facultas cujus ope aliquid discernimus III, 465, 42 ss.; quomodo a sapientia et ab opinione differat, alio loco exponitur III, 465, 36; ad genera habitus et dispositio pertinet, 190, 1 s.; 207, 44; habitus est et quare, 13, 12; docendi ratio est eaque qualis et quomodo a peritia (ἐμπειρία) differat; III, 218, 2 ss., cf. 20; ei fere similis videtur experientia II, 468, 21; ab experientia pendet II, 468, 22; arrepta et consuetudine experientia scientia evadit II, 146, 8; propius ad eam accedit ars quam experientia II, 69, 24; eam sine actu habet qui memoria utitur III, 494, 17 s.; quæritur an ita appellari liceat affectum vel habitum, qui accedente tempore memoria fit III, 496, 39; ut definitur non dicenda est ἀνεκάντων, 236, 24; numero idem esse nequit ac virtus, 256, 14; convictio est, si sciens quatenus scit, convincitur, 218, 27; ei proprium est, ut ejus convictio ratione non evertatur, quia habetur, 227, 47; 228, 13; quomodo refutandi sint qui id negant, 226, 51; 227, 6; ejus definitione simul definitur ignorantia, doctum, indoctum, scire et ignorare, 247, 42; ei contraria ignorantia, 9, 44; non licet eam modo scientiam, modo ignorantiam esse II, 555, 8 s.; in specie non idem significat quod in genere, 305, 25; pertinet ad res quæ potentia sunt, id est ad res idearum participes Platonis II, 464, 2 ss., eam autem scientiam II, 464, 2; quare eam rerum mensuram dicamus, et si non omnino recte II, 575, 29 ss.; 36 s., cf. II, 341, 14 ss.; eam non eadem re metiri licet quæ pecuniam II, 233, 26, cf. 38 ss.; dici non potest motus per corpus, 214, 2; non movetur, sed in eam fit motus II, 308, 18; II, 597, 43; non nisi per accidens moveri potest, idque quare II, 280, 16; in duas partes contrarias movere videtur II, 343, 10; ea abutens sponte errat II, 343, 15 s.; de ea agit analytica scientia II, 585, 29 s.; circa ejus principium versantur inductivi sermones et definitiones universales II, 615, 25; et ipsam et ejus modum simul investigare non decet II, 483, 21 s.; et ipsa et ejus modus difficile parantur II, 488, 12 s.; in ea recentiores speculationes et disciplinæ optime sentiantur II, 222, 41; in ea patria instituta mutare confert, 310, 5;

ad eam maxime accommodata est figura prima, 135, 23, 39; ejus rectitudo existere nequit, quippe ne peccatum quidem II, 72, 15, v. *Contemplatio*.

Scientia (an bonum sit); omnium rerum quæ in nobis sunt optima et stabilissima et firmissima et violentissima est II, 169, 39, 41; absurdum est eam abjici, vel mutari, vel vinci ab alio II, 162, 40; II, 163, 37; II, 164, 5 s.; genere bonum est, non malum, etiamsi existat quædam malæ II, 169, 39 ss.; ex bonis dijudicanda est II, 169, 44 s.; quædam malum erit, si quid corrumpens scientiam bonum, 203, 45; quædam malum erit, si quis scientiæ interitus bonum aut aliqua ejus generatio malum, 203, 47; si qua magis bonum quam voluptas, nullaque bonum est, neque voluptas bonum, 204, 9; quædam bonum erit, si scientia quædam ac potentia similiter bonum sunt etque quædam potentia bonum, 204, 14; nulla bonum erit, si nulla potentia, 204, 15; quædam bonum erit, si potentia quædam minus bonum est quam scientia, etque aliqua potentia bonum, 204, 17; non necesse est nullam bonum esse, si nulla potentia bonum est, 204, 19; nulla bonum erit, si prudentia bonum non est, 203, 25; cur ejus genus esse nequeat bonum vel pulchrum, 206, 15; cuique propria est virtus II, 156, 41; ejus participes est sapientia, idque quatenus II, 156, 51, cf. 47, 53; non laudabilis (?) II, 157, 39 s.; ea nihil melius præter deum II, 240, 39; omnes bonum sunt, 324, 3; quædam malæ, idque quenam II, 169, 39 s.

Scientia (ejus utilitas et usus); eam omnes homines cupiunt II, 468, 1; ea et recte et perverse licet uti II, 237, 33; si perverse ea utamur, id est si erremus, eadem efficitur ac si ignorantes essemus II, 237, 35, 40, 43; ex ea tamen ignorare non possumus II, 237, 42; in ea superior scientia causa est transitu a recto usu ad perversum II, 237, 49; omnis optimi est, 241, 31; prudentiam a recto usu abducere nequit II, 237, 51; felicitatem facit II, 238, 31; obstaculum non est agendi, quia altera secundum alteram agere vetat II, 170, 39 ss.; omnis cum voluptate conjuncta est II, 178, 13, cf. 3; nec ideo obstaculum est agendi, sed potius ad agendum incitat, II, 170, 41 ss.; ea qui non utitur, etiamsi habeat interdum juste ignorans, interdum non juste dicitur II, 203, 15; qui ea propter non utitur non juste ignorans II, 203, 17; quam facile acquirere possit aut sibi necessariam acquirere qui omittit propter negligentiam aut voluptatem aut dolorem vituperandus est II, 203, 18; ab ea possunt fieri etiam ea quorum finis non est II, 206, 1; ab ea inprimis pendere videtur sapientia II, 469, 11; eam sectaremur, etiamsi nullam voluptatem pareret II, 119, 18; ab ea pendet civitatis profectus, 616, 26; ad eam handquaquam pertinet prosperitas II, 172, 26; præter eam aliud quid arbitri esse videtur an secundum eam acturi simus necne III, 472, 14 s.; argumentatione ex ea petita uti nequit rhetorica, 312, 13; ad institutionem pertinet hæc argumentatio, 312, 12; non ea edocet pulchras plagas instigunt in exercitatu II, 474, 22; vel his stabiliores sunt actiones virtuti congruæ II, 10, 44; ex his probari potest prudentiam esse activam II, 158, 35; refutare videtur opinionem qua idea boni tanquam exemplum in re morali utilis esse possit II, 5, 27.

Scientia (ubinam sit et quomodo paretur); eam Minervæ tribuere solemus, 632, 12; ejus capax homo, 11, 2; 176, 36; in anima est, 1, 33; II, 288, 5; ejus subjecta sunt quæ cogitamus aut contemplamur, eo ipso tempore quo ea contemplamur aut cogitamus III, 494, 15 ss.; tantummodo animæ parti rationali et facultati rationali prædictis inest, 219, 23; deficeret aliqua. si

deficeret sensus aliquis, 139, 20; ejus principium et unitas mens. 145, 28; 152, 11; ejus non capax ἐπιθυμητικόν, 193, 40; ejus primitiva assumptio non est generatio II, 338, 28 s.; non constat utrum intus an extra sit quæ nondum ad actum perducta est II, 570, 42; comparatur igitur Mercurio Pausonis II, 570, 41; alii rei admisceri nequit, idque quare II, 452, 3; eam acquirimus, ubi species apprehendimus quibus entia denominantur II, 493, 22; earum peritus fit aliquis simulac scit quid unaquæque sit II, 134, 3; eam vel nobis ipsis vel aliis debemus II, 315, 18; discentem sequitur, 299, 35; disciplinam sequitur, nec vice versa 323, 17; 325, 38; particularium consequimur inductione, 114, 4; quomodo ejusdem rei habeamus, cujus habemus ignorantiam, 113, 12; 114, 8, 25; secundum syllogismum contraria non est neque deceptio secundum medium, neque ὑπόληψις secundum alterum medium, 114, 10; quænam abductio ei propior sit, 117, 23, 34; quando in eam transeat abductio, 117, 37; aliquam qui discere vult, nihil scire debet eorum quæ docendus est II, 485, 18; ad eam per accidens pervenire potest qui sanatur II, 310, 13; II, 599, 4; haberi dicitur, 24, 3; eam tunc habere putamus, ubi causas cognoverimus II, 488, 4 s.; difficile dijudicatu est an veram habeamus, necne, 130, 15; quando perperam nos veram habere arbitremur, 130, 18; circa ejus habitum magnam mutationem facit morbus, 13, 14; qui eas non possident, eos habitu præditos non dicunt, 13, 29; eam simul habebit et non habebit aliquis. si simul idem docere et discere liceat II, 351, 43 s.; eam adsumenti quatenus tribui possit affectus ac alteratio III, 451, 30; quatenus alteratio tribui possit eam habenti, si contemplans fiat III, 451, 32 ss., cf. 42 ss.; eam habenti, sed non contemplanti similis est anima sensitiva simulac natum est sentiens III, 451, 45 ss.; eam habere dicitur cum qui ea utitur, tum qui non II, 78, 43; eam habere dicitur cum qui ea utitur tum quanti potest II, 521, 26 s.; eam præterea tertio modo habere licet, ut ebrii, dormientes furiosique II, 79, 6, cf. II, 164, 1; ei tempore opus est ut nobiscum coalescat II, 79, 19; proprie sic dicta loco non deturbatur apud incontinentes II, 79, 51; eam habere licet, etiamsi ea non agamus II, 163, 46 ss.; universalem habere licet et tamen particulari carere II, 164, 13, cf. 18 ss.; eam qui habet, sed non speculatur, potentia sciens est, sed non eodem modo ac antequam non disceret II, 349, 17 ss.; eam qui habet, ubi nihil eum impedit, statim agit et speculatur, vel in contradictione et ignorantia erit II, 349, 24 s., 45; eodem modo disponunt omnes habentes II, 169, 24; hac in re his dissimiles sunt voluptates *ibid.*; an ea carens facere possit quæ ejus sunt. quaerunt sophistæ II, 570, 17 s.; quatenus eam habeat discens II, 570, 18 s., 21 s., cf. 121, 33 ss.; eam magis artificibus quam expertis tribuere solemus II, 469, 8 ss.; omnis doceri potest II, 68, 7, cf. II, 469, 23; discipulo habitum conciliat, sed usum vel actum docere nequit II, 174, 32, 40; eam tunc habet aliquis. uni certo aliquo modo credit et nota ei sunt principia II, 66, 15; nisi ei principia magis cognita sint quam conclusio, eam nonnisi per accidens habebit II, 63, 16; quando non sit per accidens, 129, 36; una cum animali tollitur, 11, 39; ejus abjectio oblivium et error. 258, 20; idque quatenus, 204, 30; ejus interitus sunt oblivio et error III, 258, 6; interire potest non intereunte eo cui inest III, 258, 3 ss.; non eodem modo quo animæ inest, corpori inesse videtur anima III, 528, 10 ss.; per accidens interit intereunte animali cui inest III 528, 8 s.; ejus interitus variæ species fr. 110, 6.

Scientia (quidnam spectet); circa quasnam res versetur II, 156, 21, 44, 46, 49 s.; ei maxime confert contemplatio τοῦ διότι, 135, 30; ei nihil conferunt ideæ II, 483, 1 s.; II, 616, 36; non spectat singulare, 314, 38; universalis respicit II, 627, 39; III, 451, 51 s.; universalis spectat, spectareque dicitur II, 129, 10, 19; omnis spectat universalis, non ultima II, 585, 37; circa ultimum non versatur II, 71, 46; unaquæque spectat quod sibi per se proprium est II, 593, 22 s.; id est proprium finem II, 593, 24; iis causa est finis II, 484, 36; pleræque referuntur ad id quod est, 251, 40; omnis spectat quod semper aut plerumque fit II, 536, 39; II, 593, 44 s.; alias nec disci nec doceri posset II, 536, 40; eam acquirere non licet, si nihil exstet præter singularem II, 494, 28, 39; non fit de fortuito, sed fit περὶ περὶ τῶν, 53, 47; 150, 9; spectant res quæ fieri possunt, 368, 34; spectat ea quæ alio modo se habere non possunt II, 68, 2; versantur circa rem ad quam pertinent, non circa accidens II, 614, 5 s.; nulla excepta sophistica circa accedens occupatur II, 535, 31 s.; II, 536, 4, 38 ss.; 46; II, 593, 18 s., 46 ss.; infinitorum non est, 147, 14; II, 494, 27 s.; omnis medium respicit II, 19, 33; obtinet in omnibus methodis quibus principia vel causæ vel elementa sunt II, 248, 1; quatenus demonstrare possit quæ ad aliam scientiam pertinent, 129, 2; simpliciter sic dicta, quatenus corruptibilium sit, 129, 14; eorum quæ sæpe fiunt, quatenus semper sint, 129, 23; non sufficit eam e veris et indemonstrabilibus monstrari, si secundum commune fiat, 129, 30; non erit, nisi principia entium numero unum sint II, 495, 15 s.; id quod deest requirunt, sed illius cognitionem prætermittunt II, 5, 28; cum præsentia, tum futura ac præterita spectat, 190, 51; semper circa priora versatur II, 612, 30 s.; obtinere nequit nisi ad insecabilia pervenias II, 487, 48 s.; igitur eam tollunt qui infinitum esse statuunt II, 487, 47 s.; unaquæque finem habet eumque bonum, 533, 13; II, 132, 10; nulla mali gratia exstat II, 132, 11; nulla probat finem suum bonum esse II, 132, 39, 46; II, 133, 40; nulla de bono communi disserit secundum singulas categorias II, 133, 23; in iis cum finis rectus subesse debet, tum actiones quæ ad hunc finem tendunt, 615, 39; II, 144, 49 s.; singularem acquirere non licet, 139, 29; eam absque universalibus acquirere non licet II, 627, 9; ex universalibus acquirere non licet nisi per inductionem, 139, 30; omnium rerum universales sunt II, 499, 46 s., cf. II, 587, 8 s.; igitur non erunt si non universalis erunt principia II, 499, 45 s., cf. 47 ss.; si omnis universalis sit, entium principia erunt universalis, et non substantiæ separabiles II, 628, 3 ss.; igitur aliquatenus universalis est, aliquatenus non II, 628, 7 s., 18 s.; universalis quatenus potentia, non universalis quatenus actu II, 628, 9; non solum ad substantias, sed et ad multas alias res pertinet II, 482, 31; II, 616, 5, cf. II, 482, 16, II, 615, 41; si est quæ circa principia versetur, ea necessario substantiæ esse debet II, 587, 11 s.; quæritur utrum solummodo substantiæ, an etiam demonstrationis principia considerare debeat II, 489, 4 s.; II, 491, 5 s., cf. II, 491, ss.; quærendum utrum ad unam an ad plures pertineat, ut de principiis et de causis spectet II, 488, 28 s.; II, 489, 3; II, 490, 5; proprie spectat primum a quo cetera pendunt et a quo nomen petunt II, 500, 34 s.; non unica omnium animalium bonum spectat, sed cuiusque propria II, 70, 27; quæritur circa quamnam plana lineasque et puncta versetur, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ exstant II, 612, 28 ss.

Scientia (ejus species et varietatē differentia); tribus modis dicitur, 114, 23; quomodo differat universalis a particulari, 114, 18; universalis non propria consideramus particularis, 114, 6; distinguuntur in speculativas, effectivas et activas, 244, 36; 263, 35, II, 592, 29 s., 31 s., cf. II, 534, 26; omnes τὸ πᾶν et sunt æque ac ipsa scientia, 244, 36; 263, 35; aliæ nullum alium finem habent nisi actum ipsum, aliæ e contra II, 180, 9 ss.; foras infinitæ sunt, 285, 26; quæque habet proprias questiones et quales, 132, 20, ss.; quænam una, quænam diversa, 149, 30; 155, 22; τοῦ ἑνὸς quomodo differat a scientia τοῦ διότι, quando ad eandem scientiam pertinent ambo, 133, 44; non omnis demonstrari potest, 123, 50; immediatorum demonstrari nequit, 123, 50; vera non est, nisi medium sit necessarium, 127, 33 s.; quæque proprias habet refutationes cum veris, tum apparentes, 285, 31, 35; unusquisque relationes investigare debet hujus scientiæ peritus, 235, 40; unam plurium rerum non esse, universalis est propositio, 275, 10; in omnibus idem est qui opus et qui bonum opus facit II, 135, 44; in omnibus, excepta civili, iidem artem docent qui muneribus funguntur II, 129, 30; diversæ esse nequeunt idem respicientes III, 492, 22; eadem materiem spectat et aliquatenus formam II, 263, 18; eadem finem spectat et ea quæ hujus gratia fiunt II, 263, 23; omnes secum invicem communicant secundum principia communia, 132, 9; quæ sibi invicem non subjiciuntur, tamen interdum argumenta ex aliis scientiis petunt, 135, 19; omnes e definitionibus constituuntur, 169, 33; non ad diversam pertinent quæ multis modis dicuntur, sed eorum definitiones non secundum unum dicuntur aut ad unum referantur II, 501, 36 s., cf. II, 587, 21 ss.; ad unicam pertinent negatio et privatio et res quæ negatio et privatio respiciunt II, 501, 21 ss.; contrariorum eadem est, 39, 13; 81, 9, cf. 84, 5; 118, 3; 174, 15; 180, 27; 181, 10; 189, 9; 261, 31; 262, 48; 263, 26; II, 52, 21; II, 490, 6 s.; II, 584, 36 s.; II, 501, 20; II, 587, 47; III, 465, 13 s.; idque quatenus quare, 287, 28; II, 565, 9 ss., 23 ss.; nonnullis contrariorum eadem esse videtur, 240, 14, cf. 261, 12, 273, 33; an contrariorum eadem sit, logicum est problema, 180, 47; quomodo quærat an omnium oppositorum eadem, 187, 25; an eadem sit contrariorum, sine essentiae ope quærant dialectici, II, 615, 21 ss.; an oppositorum una, 118, 4; non una ejus quod cognosci et quod non cognosci potest, 118, 6; maxime e medio petitur, 119, 31; eadem duarum rerum esse potest, alterius ut finis, alterius ut ad finem tendentis, 184, 6; æquivocorum unica non est II, 587, 23; quatenus ad unam pertineant quæ genere differunt et nulla sunt II 588, 33 s.; cuiusvis generis unica est II, 500, 38; II, 578, 32 s., cf. II, 587, 23 s.; ad eandem pertinent non solum quæ ad unum idemque dicuntur, sed et quæ ad unicam aliquam naturam II, 500, 30 ss.; II, 588, 31; earum species ad genera vel species entis et unius pertinent II, 500, 41; II, 501, 16; si plurium una est, etiam opinio plurium una, 185, 45; in omnibus quæ non partem pertractant, sed circa unam rem absolvuntur, ad eandem pertinet investigare quid unicuique generi conveniat, 543, 11; singularis propria pleræque principia, 77, 6; in unaquaque observatis sufficienter phænomenis, inventæ sunt demonstrationes, 77, 10; videntur semper aliud respicere, nec nisi obiter se ipsas, II, 609, 15 s.; nonnullarum rerum idem idem sunt quod res scibiles, idque quæramus II, 609, 19 ss.; quæcunque cogitativæ aut regulativæ participes sunt, circa causas vel principia versantur

II, 534, 4 ss.; cf. II, 592, 7 ss.; ad quamnam pertinet geometriæ principia investigare II, 249, 8; ad unicam non pertinet de omni bono disserere II, 133, 9; queritur an unica omnes substantias spectet, et si plures, an cognatas II, 489, 9 s.; II, 491, 27; queritur an omnes quæ substantiam spectant, sapientiæ sint vocandæ II, 489, 10 s.; quæ ad causam finalem pertinet ejus reliquæ ancillæ sunt II, 490, 35, cf. II 470, 36 ss.; rerum universalium inprimis sapienti competit II, 470, 20 s.; quæ de prioribus est et de omnium principiis, maxime scientia est, 130, 5; quænam exquisitior et prior, 149, 23; earum principalis politica est, 533, 15; quæ prima spectant accuratissimæ sunt II, 470, 24 s.; quæ causas speculatur ad docendum aptissima est II, 470, 27; ei quæ res maxime scibiles spectat inprimis evenit ut sui causa appetatur II, 470, 29 ss.; i. e. ei quæ causas et prima spectat II, 470, 34; quænam maxime divinæ sint habendæ II, 471, 22 s.; quæ sui causa et sciendi gratia optabilis est, magis ad sapientiam pertinet quam quæ propter eventa II, 470, 12 ss.; item principiorum magis quam ei subministrans II, 470, 14; speculativæ sapientiores habentur quam effectivæ II, 469, 51; exquisitis et sibi sufficientes non spectat deliberatio II, 27, 50; II, 144, 17; magis quam eas, artes spectat deliberatio II, 28, 5; alia alia melior est vel quia exquisitior, vel quia meliorum est, 263, 34; quorum pulchriores vel honestiores sunt, ipsa quoque præstant, itemque vice versa, 326, 43, 46; ut ipsa se habet, sic quoque verum, 326, 45; quædam optimum est, etiamsi exstant quædam præva II, 88, 38; honorabilissima et optima esse debet quæ circa honorabilissimum genus versatur II, 535, 10 s.; II, 593, 4 ss.; quibusnam in civitate opus sit et quatenus, determinat politica II, 1, 31; quomodo medica dicatur II, 176, 8; ejus species est medicina II, 527, 35; item grammatica et musica, 190, 16 s.; item καλῶςτροπή et ποικιλία, 15, 37; rerum sensibilium non penes nos est, idque quare III, 452, 1; exstare videtur quæ circa spem versatur III, 494, 9 s.; nonnullæ voluptatem efficiunt tanquam finem suum, idque quænam II, 171, 9 ss.; reliquæ cum voluptate aut non sine voluptate sunt II, 171, 12; omnes motu utuntur II, 346, 18; igitur omnes oppugnat placitum quo omnia quiescere censetur II, 346, 17; cur erga alias habitudinem nos habere dicamus, erga alias vero non IV, 269, 16 ss.; liberallium cultus, quomodo interdum illiberalis evadere possit, 625, 24; eas otium parit II, 469, 40 ss.; tum demum ortæ sunt quum omnes artes ad res necessarias et ad oblectationem pertinentes inventæ essent II, 469, 38 ss., cf. II, 471, 5 ss.; eas non indicat physiognomonica IV, 2, 46; nulla nec contemplativa, nec activa determinat an per accidens sint res quas pertractat II, 196, 23; in iis non facile est scire quomodo et e quibus futuræ sint, nisi sciamus etiam quid sint II, 131, 22; in exercitationibus circa quas versantur nec nimium nec parum laborare aut remittere oportet II, 66, 29, v. *Philosophia*.

Scientia (ἐπιστήμη); omnis tanquam res pulchra et honorabilis consideranda est III, 431, 1 s.; aliæ tamen aliis pulchriores, idque quænam III, 431, 2 s.; maxime faciendis animæ investigatio accensenda est III, 431, 3 s.

Scientia activa (πρακτική); numero idem esse nequit quod scientia speculativa, 256, 17; in iis apud agentem est motus vel arbitrium II, 534, 24; II, 592, 24 s.

Scientia acta (ἀγμένη); idem est quod res III, 468, 37, cf. 20 s.; III, 469, 35 s.

Scientia analytica; v. *Analytica scientia*.

Scientia civilis; v. *Civilis scientia*.

Scientia demonstrativa (ἀποδεικτική); argumentum *Analyticorum priorum*, 39, 2; idem quod demonstratio, 170, 10; est quam ideo habemus quia demonstrationem habemus, 124, 47; 155, 9, 23; est ex principiis necessariis, 127, 3; in ea quænam petantur a principio, 110, 39; non est circa accidentia per se, 128, 10; omnes axiomatis utuntur II, 491, 21, cf. 22; iis insunt prius ac posterius secundum ordinem, 22, 1; omnes circa tria versantur, idque quænam, 130, 47; quædam horum trium prætermittunt nonnulla, 131, 1; fortuitorum non est, 150, 9, cf. 53, 47.

Scientiæ effectivæ (ποιητική); omnes potentiæ sunt II, 565, 4 s., cf. 20; contrariorum sunt, idque quomodo II, 565, 13 s.; alium finem habent quam scientiam et cognitionem II, 188, 23; earum initium et fundamentum est finis II, 206, 50; quæ res materie carentes spectant, idem sunt quod res scibiles, i. e. notio et cogitatio II, 609, 21 s.

Scientia fabri; movet manus vel aliam corporis partem III, 345, 45.

Scientia herilis; v. *Herilis scientia*.

Scientia omnium; eam aliqui exstare putant II, 485, 19; eam discere non licet, si exstet, nisi antea plane nihil scias II, 485, 20; si nobis naturaliter insita sit, mirum est eam nos latere, etiamsi omnium præstantissima sit II, 485, 24 ss.

Scientia omnium rectrix (κυρία πασών); ea est quæ civilem, moralem et domesticam comprehendit II, 191, 36; ad eam pertinet summum bonum, i. e. rerum homini agendarum finis II, 191, 35.

Scientia potentia (δυνάμις); in individuo tempore prior est in universum ne tempore quidem III, 468, 38 s.; III, 469, 36 s.

Scientia hominis; v. *Hominis scientia*.

Scientiæ particulares; (ἐι μέγας); quomodo a philosophia prima differant II, 500, 2; quidnam sit earum subiectum II, 500, 4 s.; ens quoddam et genus circumscribunt et circa id versantur II, 534, 6 ss.; II, 592, 10 ss.; quæ per se huic generi insunt demonstrant, idque quomodo II, 534, 11 ss., cf. II, 592, 15 s.; e-sentio hujus generis nullam rationem habent II, 534, 9; querunt an hoc genus sit vel non sit, idque quare II, 534, 16 ss.; essentiali tamen nosse debent et eo tanquam principio utuntur II, 592, 30 s.; partim sensu genus suum manifestant, partim solummodo ponunt quid sit II, 534, 9 ss.; II, 592, 16 s.

Scientiæ philosophicæ; v. *Philosophicæ scientiæ*.

Scientiæ quæ altera alteri subjiciuntur; in iis subjectum differt, τὸ διότι; vero in superiori est, 129, 46; 134, 52 ss.; his interdum denuo tertia scientia subjicitur, 135, 15; nonnullæ eodem nomine designantur, 135, 2.

Scientiæ sedentariæ; v. *Sedentariæ scientiæ*.

Scientia servilis; v. *Servilis scientia*.

Scientia speculativa (θεωρητική); non rite definitur existimatio contemplativa, 250, 37, 45; idem est quod scibile ei respondens III, 468, 20 s., cf. 36 s.; III, 469, 35 s.; numero idem esse nequit quod scientia activa, 256, 16; ejus principium hypotheses II, 205, 36, II, 206, 49; quæ res materie carentes spectant idem sunt quod res scibiles, id est notio et cogitatio II, 609, 21 s.; simulac eas didicimus, earum periti sumus II, 188, 14; eam habemus ut speculemur, non vero vice versa, nisi excipias qui exercitii causa speculantur II, 570, 34 s.; reliquis præferendæ sunt II, 535, 11 s.; II, 593, 1 s.; earum nobilissima philosophia prima II, 535, 12; II, 593, 3; in iis alia est demonstratio; atque

- necessitatis ratio quam in naturalibus III, 219, 31 s.; ad eam pertinent immota, æterna et separabilia, si existant II, 534, 47 s., cf. II, 592, 46 s.; nullum aliud officium habent nisi rerum sibi subjectarum cognitionem ac contemplationem, II, 188, 19; altamen nihil vetat, eas per accidens nobis ad multas res utiles esse II, 188, 21.
- Scientiæ idea; si existet, aliquid erit quod magis sciens est quam ea II, 571, 44.
- Scientiæ dicata pars animæ; v. *Anima scientiæ dicata*.
- Scientia τῶν πρὸς τῇ eadem, 181, 11; ejus differentiæ aliæ quam animalium, 184, 4.
- Scilla; cur recondita germinet IV, 219, 31, 47; in ejus caules interdum pariunt cicadæ III, 100, 32; unam radicem habet, idque quare IV, 26, 413.
- Scintilla; quando eas emittat fomes quæ incenditur III, 556, 51; ejus locus idem est qui totius ignis II, 280, 3, 53; eodem fertur quo universus ignis II, 378, 14 s.
- Scire (ἐπιστάσθαι); duobus modis dicitur, idque quibusnam II, 78, 43; II, 203, 14; II, 521, 26 s.; duplex est partim potentia, partim actu II, 163, 46 ss.; II, 628, 8 s.; plura significat, nempe modo scientiam habere, modo scientia uti, modo scientiam habere alicujus, modo scientia uti alicujus, 221, 17; aliquatenus ab anima pendet, aliquatenus a scientia, III, 446, 44 ss.; ejus definitio simul patet cum definitione scientiæ, 247, 45; probatur non idem esse ac cogitare, 196, 5 ss.; unamquamque rem tunc dicimus ubi primam causam cognoverimus II, 471, 43 s.; II, 490, 39 ss.; idque imprimis in scientiis quibus competit demonstratio II, 490, 44; si causæ diversæ ad diversas scientias pertineant, quæritur de cuiusnam scientiæ perito hoc affirmari possit II, 490, 24 ss.
- Scimus (quæ); ea sæpe transposita ignoramus, 294, 4; eorum interdum nonnulla per accidens meminisse licet III, 496, 39 ss.
- Scire literas; locutio æquivoca, etiamsi utrumque vocabulum per se simplex significet, 278, 40.
- Scisne quod rogatus sum; 301, 9; quomodo solvendum hoc sophisma, 301, 15.
- Scit (quæ quis) partim discendo, partim inveniando, ea nec discendo scit nec inveniando; 300, 14; quomodo solvendum hoc sophisma, 300, 16, 45.
- Sciron; Vulturus contrarius III, 389, 1; hunc alii Argesten, alii Olympiam vocant III, 589, 2 ss.; ita in Megarico Thracias vocatur a Scironis saxis IV, 45, 47 s.; quomodo eum vocaverit Lycophron, 388, 51.
- Scironia saxa; ab iis in Megarico Sciron vocatur Thracias IV, 46, 1.
- σχοίνου ἄνθος; fr. 66, a.
- σκληρόδς; fr. 347, b.
- Scipies; quænam aves iis præcipue vescantur III, 151, 16 ss.; eas ex arboribus colligit idque quomodo picus III, 181, 2 s., v. *Cnipes*.
- Scobs (ἐκέρωμ); quando ei similes fiant favi III, 197 5, cf. III, 168, 28; eam (χοῦν) egerunt crabrones III, 202, 43.
- Scolopax (σκολόπαξ); gravis avis est III, 180, 53 s.; non in arboribus, sed humi considit, *ibid.*
- Scolopendræ; insecta sunt III, 533, 46 ss.; idque prælonga et multipeda III, 308, 28, s.; III, 309, 52, cf. *Insecta prælonga et Multipeda*; aliis carent III, 53, 46 s.; in plures partes dissectæ vivunt, ideoque non respirant III, 538, 47 ss.; quomodo dissectæ inoveantur III, 67, 23 s.; plures quam quattuor pedes habent III, 6, 12; cum terrestres tum marinæ res nidorosas sectantur III, 191, 20 s.
- Scolopendræ marinæ; quatenus terrestribus similes, quatenus ab iis differant III, 29, 20 s., 23 s.; gignuntur in locis saxosis III, 29, 22; non vero in valde profundis III, 29, 24 s.; ore non mordent, sed totius corporis attacku III, 191, 21 s.; quidam faciunt deorato hano III, 191, 17 ss.
- Scolymus; quid de eo dicat poeta (*Hesiod. O. et D. n.* 586) IV, 140, 42 s.
- Scombrides (?); in alto pariunt III, 83, 8.
- Scombri (σκόμβροι); gregales sunt III, 175, 11; thymis debiliores sunt, ideoque et vere et antea ante eos migrationem inchoant III, 157, 5 ss.; quoniam igitur mense abcant III, 157, 8 s.; sæpe si austro flatu retineantur exeuntes, magis in inferioribus locis quam circa Byzantium capiuntur III, 159, 19 ss.; quoniam anni tempore coeant III, 120, 15 s.; quoniam pariunt III, 120, 16 s.; ova quasi in sacco pariunt III, 120, 17.
- Scombrus; ex eo oriuntur Strymon, Nestus et Illeus III, 570, 7 ss.
- Scopæ (σκόπεον); ab earum floribus apes vel sui ipsarum vel fucorum facturam afferre asserunt quidam III, 96, 14 ss., cf. III, 385, 52.
- Scopelus; ita apud Ægas Syrias Vulturous vocatur a Rhosiorum scopulo IV, 45, 30 s.
- Scops; v. *Asio*.
- Scopus; id attingere difficile est, ab eo vero aberrare facile II, 20, 6; si non attingant, inde argumenta enthymematum petantur, 379, 2.
- Scorpidæ (?); in alto pariunt III, 83, 8.
- Scorpio (σκορπίος); unicum insectum est quod longum caudam habeat III, 67, 37 s.; aculeum foris habet III, 67, 37; pedestres sunt, igitur eorum stimulus a corpore abstat III, 284, 18 ss.; forfices habet III, 67, 38; pariunt vermes multos ovīs siraliles iisque incumbunt III, 99, 1 s.; a liberis a tultis expelluntur et interficiuntur III, 99, 2 ss.; eorum pulli sæpe numero viderentur III, 99, 4 s.; ei similis est asilus thymorum et gladiorum III, 101, 42 s.; III, 164, 7; ei caula similis est martichoras secundum Ctesiam III, 22, 43 s.; ex sisymbriis putrefactis nascuntur fr. 186, b; pænegro lædit fr. 182, b; contra eorum ictus locustarum genus quod Argis nascitur comestum inservit IV, 102, 11 s.; eo devorato gravissimos morsus infligit vipera III, 170, 34; eorum ictus circa Pharus et passim alibi non admodum graves sunt III, 170, 19 s.; in Caria alique in locis gravissimos ictus infligunt idque quales III, 170, 20; fr. 297, b; immensa multitudo invenitur altera statione Susis in Mediam proficiscentibus IV, 79, 7 ss.; eorum venatio fit quoties rex Persarum isthac iter facit IV, 79, 9 ss.
- Scorpion simile insectum (σκορπιώδης); in libris invenitur III, 67, 39; III, 102, 9 ss.; forfices habet III, 67, 38 s.; valde parvum est III, 102, 11; cauda scorpionis simile non est III, 102, 11.
- Scorpiomachum; locustæ genus quod Argis nasci dicitur comestum contra scorpionum ictus inservit III, 102, 3 ss.
- Scorpius marinus; inter pisces littorales et marinos medium tenet III, 158, 17; multas appendices intestinum habet III, 33, 49; bis quotannis parit III, 67, 25 s.
- σκοροδήςσι; v. *Offuscatio*.
- Scotussæ; in Theassalia, ibi fonticulus miræ naturæ IV, 96, 28 ss.
- Scribæ (μνήμους); tabellionum species, 598, 39.
- Scribæ sacri (ἀπομνήμους); tabellionum species, 598 38.
- Scribere; id qui nesciunt tacere coguntur, si quid aliis impertire cupiant, 400, 21.

Scribere non posse scribentem; exemplum captionis per compositionem, 278, 46.

Scripta (ῥαβδιστά); quando aperiuntur violenter durum sonum edunt III, 659, 42 s.

Scripta; eorum quæ voce emittuntur signa sunt, 24, 23.

Scriptæ orationes; v. *Orationes scriptæ*.

Scriptor anonymus; 397, 34, 41; citatur IV, 292, 12, cf. *Hippocrates*.

Scriptores anonymi; IV, 96, 10, 20, 34; IV, 97, 7, 17, 37.

Scriptores anonymi de Siculo freto complures; IV, 99, 6.

Scriptores portentorum (οἱ τερατολόγοι); terram interdum mugire aiunt III, 595, 20.

Scriptores de rebus ad visionem pertinentibus; laudantur IV, 276, 14 s.

Scriptores; pusilli animi sunt qui nobis unius loci naturam aut urbis unius formam, aut magnitudinem fluminum aut denique amœni montis adspectum describere III, 627, 20 ss.

Scriptores qui recte descriperunt orbem terrarum; v. *Geographici*.

Scrobæ; v. *Foveæ*.

Scrofæ; dentibus exsertis caret III, 76, 16 s.; III, 252, 32; ideoque mordent III, 252, 31 s.; in coitum incitata subare dicuntur III, 122, 31; quod apud eas subare, apud equas vento gravidas fieri dicitur III, 121, 40 s.; item apud cæves catulire III, 122, 33 s.; subantes in homines infestæ sunt III, 132, 32 s.; cur si quis subantibus acelum pudendis infuderit subare desinant IV, 318, 18 s.; concipiunt maxime, ubi subantes aures demiserunt III, 86, 52 s.; III, 123, 33.; sin vero minus, quando iterum subant III, 86, 53; octavo mense coire incipiunt, anniculæ vero parere III, 84, 37 s.; nonnullis tamen in locis quarto mense incipiunt coire III, 84, 42 s.; sed sexto decimo demum ita ut prolem generare et educare possint III, 84, 43; paucissimos catulos primo partu edunt III, 86, 34 s.; secundus earum partus omnibus aliis præstat III, 86, 35 s.; aliæ statim prima ætate bonos porcellos pariunt, aliæ tantummodo ætate provectiores III, 123, 27 ss.; et unicum fœtum parit et duos, sed plerumque multos III, 409, 5 s.; igitur in varia genera inclinat, idque sola inter reliqua animalia III, 408, 50; multos fœtus edit quia, quatenus solidungula, magna non est III, 409, 3, cf. III, 292, 2 s.; IV, 163, 13; IV, 172, 39; indeque ejus alimentum incremento destinatum in residuum seminale impenditur III, 409, 1 ss.; multipara est, etiamsi bisulca III, 403, 45 s., cf. III, 408, 50 ss.; quatenus multipara est multifidis comparari potest III, 408, 51; unicum animal multiparum est quod fœtus perficiat III, 408, 50; idque propter bonam corporis alimoniam III, 409, 6 s.; comparatur igitur solo pingui III, 409, 7 s.; quattuor menses uterum gerunt III, 123, 21 s., cf. III, 81, 25 s.; plerumque viginti porcos pariunt III, 123, 22 s.; plerumque tredecim IV, 318, 39; si multos pariunt, omnes enutrire nequeunt III, 123, 22 s.; senescentes æque pariunt, sed segnius coeunt III, 86, 36 s.; III, 123, 24 s.; quintodecimo anno non amplius pariunt, sed vetulæ fiunt III, 86, 37 s.; bono habitu si sint, citius ad coitum properant cum junioribus, tum senescentes III, 86, 39 s.; uno coitu implentur III, 123, 25, 34 s.; ubi ineuntur spumam emittunt IV, 318, 32 ss.; post coitum emittunt quod apria vocatur omnes III, 123, 26 s.; nonnullæ una cum ea semine projiciunt III, 123, 28 s.; quod apud eas apria vocatur, apud equas dicitur liippomanes III, 121, 46; prægnantes si admodum pinguescant, post partum minus lactis habent III, 86,

40 s.; quot et quantas et ubinam silas habeant mammæ III, 21, 16 s.; III, 292, 2 s.; lis lac haud facile excernitur idque quare IV, 319, 15 s.; mammæ pectori proximæ ad lactandum optimæ IV, 319, 18 ss.; cur lactantes nisi vociferentur lac non emittant IV, 319, 11 s.; quem primum pepererint porcum, ei primam mammam præbent III, 123, 31 s.; III, 292, 15 s.; id est axillis suppositam III, 292, 18 s.; cur post partum torvæ sint IV, 166, 44 ss.; post partum iis hordeum decoctum dari debet III, 123, 30 s.; nonnulli asserunt quibus oculus alter evulsus est, eas cito plerumque mori III, 123, 39 s.; quot annos vivant III, 123, 41 ss.; earum lac crassissimum est III, 125, 8 ss., cf. III, 132, 43; mammæ præbens gracilescit III, 154, 32 s.; prægnantes abortiunt, si multos glandes edant III, 166, 17 s.; quomodo castrentur et quare III, 208, 33 ss.; quo loco apud verres inveniuntur testes, eo apud eas exsistat apria matri adnata III, 208, 37 s.

Scrofæ silvestres; ineunte hieme coeunt III, 130, 17; vere pariunt, idque ubinam III, 130 18 ss.; iis uterum gerendi tempus et catulorum numerus eadem sunt ac villaticorum III, 130, 22 ss.; villaticis similem vocem edunt, idque frequentius quam mares III, 130, 28 ss.

Scrotum (δοχεο); quidnam III, 11, 27; eo continentur testes apud animalia quibus foris conspicui sunt, idque quare III, 35, 54 ss.; III, 326, 8 ss.; adurit et pulveribus conspergitur juvenicis castratis, si inflammetur vulnus iis inflictum III, 208, 31 s.; cur sursum retrahatur apud metuentes IV, 258, 42.

Scurra (βαμολόχο); quidnam II, 22, 2; II, 60, 40; II, 150, 5; II, 217, 19; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; idem qui importunus et inscitus II, 217, 14, 17, 30; ridiculum quovis modo sectatur II, 50, 41; magis risum movere conatur quam decora dicere et cavere, ne eum cui irrident, lædant II, 50, 42; nec sibi, nec aliis parci dummodo risum moveat II, 51, 22; talia dicit qualia vir elegans nec dicere nec audire vellet II, 51, 23; hodie cum urbano confunditur, etsi longe ab eo differat, idque quare II, 50, 51; eos amat intemperans II, 245, 46.

Scurrilitas (βαμολογία); quidnam II, 22, 2; affectus moralis animæ vituperandus II, 216, 34; II, 217, 14; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; quomodo ab ironia differat, 409, 48.

Scutula (σκυτάλη); pusillas rotas habent IV, 62, 3; majores cum minoribus collatæ IV, 62, 3; onus ei impositum duobus movetur IV, 62, 36 ss.; cur super his onera facilius vehantur quam super curribus IV, 62, 31 ss.

Scutum; v. *Clypeus*.

Scylacinus; ita Iapyx appellatur circa Dorylaïum (P. Phrygiæ IV, 45, 43).

Scylantinus; locus apud Tarentum unde Iapyx Scyletlinus vocatur IV, 45, 43 (cf. *Rose, Aristot. Pseudep.* p. 248 qui emendat Σκυλητίνος).

Scylax; quid de Indorum regibus narret. 617, 14.

Scyllia; v. *Catuli marini*.

Scylla; quomodo eam imitentur pravi tibicines, 480, 50.

Scylla; Euripidis fabula citatur, 468, 51.

Scylleticus sinus; dimidiati diei itinere a sinu Lametico distat, 611, 47; ora maritima inde ab eo ad Lameticum sinum usque, olim sola Italia nomine designabatur, 611, 48, cf. *Scylantinus*.

Scyrus (?); ibi inprimis occurrit cyanus avis III, 185, 23.

Scythæ; ea usi sunt alii præter Lacedæmonios fr. 262, 3.

Scythæ, super eos Oceanus III, 630, 39; Ponti accolæ humidi sunt III, 421, 8; rectos habent capillos idque quare III, 421, 7 s.; IV, 304, 33 ss.; molles habent

pilos III, 421, 23; in loco frigido degunt IV, 304, 34; cum ore tum moribus a ceteris differunt IV, 1, 29; apud eos maxime æstimatur bellica facultas, 603, 11; apud eos e poculo quodam bibere non licebat ei qui nullum hostem interfecerat, 603, 18; cur vini amantes sint IV, 123, 43 ss.; apud eos non erant tibicines, idque quare, 134, 46; equis gravidis inequitant, idque quando et quare III, 127, 26 s.; eorum rex habebat equum generosum qui se præcipitem dedit, quum cum inscium matrem inire coegissent III, 205, 32 ss.; venenum ad inficiendas sagittas e vipera parare dicuntur IV, 102, 17 ss.; eorum reges propter generis naturam molles sunt II, 84, 16; de optimo modo eorum reipublicæ administrandæ nullus deliberat Lacedæmonius II, 27, 43.

Scythæ qui Geloni vocantur; apud eos tarando reperitur IV, 79, 19 ss.

Scythes Lydus; æs conflare et temperare docuit fr. 275, a, b.

Scythia; distantia ad eam inde ab Æthiopia comparatur cum distantia ab Herculis columnis ad Indiam III, 587, 28 ss.; ei vicinus Pontus III, 169, 20 s.; ultra extremam siti sunt montes Rhipæi III, 569, 54 s.; nec in ea, nec in regionibus vicinis asini reperiuntur propter nimium frigus III, 168, 1 s.; III, 169, 32 s.; III, 369, 28 ss.; IV, 323, 13 s.; ibi (?) gravissimos ictus infligunt scorpiones, idque quales III, 170, 19 s.; ibi invenitur avis quæ in pelle leporina aut vulpina parit III, 189, 7 ss.; ibi frumentum diu in terra remanet, idque quare IV, 218, 22 s.; ibi fons amarus cujus aqua totus fluvius in quem insluit amarus redditur III, 583, 7 ss.

Scythica avis; quanta III, 189, 7 s.; duo ova parit in pelle vulpina vel leporina, nec incubat III, 189, 8 s.; in arbore vero summa observat III, 189, 9 s.; quisquis hanc arborem adscenderit, eum alis verberat III, 189, 10.

Scythici campi; autumnno eos grues relinquunt III, 156, 37 ss.

Scythicum venenum; e vipera parari dicitur IV, 102, 17; ejus præparatio IV, 102, 19 ss.

συνθρονός: ita curam vocavit Alcidas, 389, 18.

Se ipsum (ἐν ταυτῷ), quatenus res in eo esse dici possint II, 287, 45 ss.

Se (per); v. *Per se*.

Se ipsum movens; v. *Movet (quod) se ipsum*.

Secandi vis (συνεχὴ δύναμις); unica igni competit III, 609, 32.

Secans (τὸ τέμνον); quomodo referatur ad id quod secatur II, 527, 12; hebetatur ab eo quod secatur III, 399, 50 s.

Secari; ubi quempiam videmus cur mente ejus doloris participemus IV, 154, 9 ss.

Secat; idem est quod secans est II, 521, 16 s.; exemplum τοῦ agere, 2, 30.

Secatur; exemplum τοῦ pati, 2, 31.

Secatur (quod); quomodo ad id referatur secans II, 527, 12.

Secretio (ἀποκρίσις); excepta quæ ad ortum et interitum pertinet, dispulsio est II, 335, 29 s.

Secitile (συντόν); quomodo dicatur III, 619, 7; ad id refertur sectivum II, 526, 36; quænam sint III, 621, 31 ss.; nonnulla et fassilia III, 621, 34 s.

Sectio; eodem modo quo ea, actus et perfectio est vigilia III, 445, 19 s.; lavigatione prior est apud animalia III, 429, 43 s.; quod multas sustinet, non est paucum, sed multum IV, 47, 4 ss.

Sectio (in re medica); eas sanitatem facere omnes novimus, quando vero adhibendæ sint, ignoramus II, 160, 16;

eam nosse facile est, sed scire quomodo adhibenda sit ad sanitatem faciendam, soli medico competit II, 64, 8; non ea facienda vel non facienda, sed certum quo modo instituenda constat medicatio ac sanatio II, 64, 15.

Sectio librorum; de ea problema IV, 199, 33 ss.

Sectio quæ serra fit (σπίλον); usio quædam est III, 221, 7 s.; ejus gratia facta est serra, non vice versa III, 221, 6 s.

Sectivum (συντόν); ad secabile refertur II, 526, 36.

Sectores; circuli majoris quia majores sunt, circulum majorem eodem tempore percurrunt sphaera quo minorem II, 398, 17 ss.

Sectum esse quod nequit (τὸ ἀδύνατον συνεῖν), non secari potest in id quod sectum esse nequit II, 331, 45 ss.

Secundæ (χρότιον); iis circumdantur viviparorum (σῆμα III, 142, 12; s.; idque duabus III, 142, 13 ss.; secundum magis et minus a factus membranibus differunt III, 356, 33 s.; cf. *Membranae factum circumdantes*; utrum a factu separant III, 366, 3 s.; cuique fetui sua sunt III, 366, 24 s.; exeuntes interiorum superficiem extrinsecum verunt III, 143, 19; eodem modo eas equali fetus quo serpentes et insecta senectam III, 162, 10, 14 s.; sive una cum fetu exierint, sive intus remanserint, secandus est umbilicus III, 143, 24 ss., 28 ss.; eas æque habent vivipara et ovipara III, 356, 34, de piscum v. *Ovum et Pisciculi*; eas habet vitulus marinus III, 114, 38; eas illico post partum devorant equæ III, 128, 24 s.; item cervæ III, 176, 13; III, 177, 8 ss.; idque æque in terram cadant III, 177, 10; cervarum medicamentum esse videntur III, 177, 11.

Secundarum membrana (χοιοτόξ); ad utramque tendit umbilicus vel vena a corde et vena magna polli profecta III, 107, 48 ss.; cf. III, 106, 44 s.; III, 107, 1 s., 34 s.; exterior testæ membranæ supposita est III, 107, 30 ss., 48; exteriori continetur humor, idque qualis III, 107, 32, 36; extrema est eaque sanguinolenta III, 377, 43; totum pullum circumdat III, 377, 29 s.; ad eam tendit alter umbilicus a vena magna profectus III, 377, 28 s., 37 s.; cf. III, 378, 33 s.; de pro portione respondet viviparorum uterum III, 377, 43 ss.; eam una cum vitello continet testa III, 377, 44 ss.; cf. III, 378, 34 s.; exteriori versus vicissim diem totus continetur pullus III, 107, 47 s.; in exteriori excrementum emittit pullus III, 108, 3 s.; altera continetur vitellus III, 107, 50 s.

Secundum quod (καθό); quot modis dicatur II, 528, 29 ss.; tot modis dicitur quot causa II, 528, 34 ss.

Securis; instrumentum est III, 445, 2 s.; ei naturale corpus esset, ejus substantia atque anima esset securis notio III, 445, 2 ss.; hac enim decepta, non amplius securis esset, nisi nomine III, 445, 4 s.; demonstratur propter necessitatem ex suppositione ferrea vel ænea esse debere III, 222, 37 ss.; ea forsitan facta esse dicere manum ligneam faber, idque quomodo III, 221, 13 ss.; eam solus facere nequit ignis III, 318, 48 s.; ea dividi nequit mola propter duritiem III, 217, 15, cf. III, 410, 46.

Securis Tenedia; v. *Tenedia securis*.

Securitas (ἀσεία); licitam suspectam habere opus est temperantia II, 244, 36.

Sedativum (συντόν); potens quid est II, 534, 29 s.

Sedens; semper sedebit, si vera dicunt Megarici II, 566, 9; quomodo sophisticæ stare probetur, 273, 13; non omnis scribit, 270, 7; magis substantia est quam sedere, idque quare II, 533, 13 ss.; non sine subjeto dicitur II, 538, 22; eos non mordent canes, 353, 25;

quomodo crura et caput teneant IV, 72, 10 s.; cur magis sole urantur quam sese exercentes IV, 290, 5 ss.; cur ille minus vertigo fiat quam assurgentibus IV, 301, 1 ss.

Sedentem posse ambulare; exemplum captionis per compositionem, 273, 46.

Sedentaria (ἑδραία, μόνιμα); necessario pauciores partes habent quam agilia, idque quare III, 285, 3 ss.; interitui magis obnoxia sunt quam agilia III, 283, 35 s., cf. *Animalia sessilia*.

Sedentariæ scientiæ (αἱ βάνυστοι ἐπιστήμαι); malæ sunt II, 169, 40, cf. *Sordida ars*.

Sedentaria vita; causa est cur mulieres moleste ferant graviditatem III, 410, 1; residua accumulare solet, inprimis apud mulieres gravidas, idque quare III, 410, 1 s., 6 s.

Sedere; exemplum τοῦ situm esse, 2, 29; non est situs, ideoque non πρό; τι, 9, 40; exemplum accidentis separabilis II, 251, 39; τῷ non sedere quomodo opponatur, 19, 6; quisnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 20 s.; hominem possibile est quia non necessario falsum est eum non sedere II, 525, 9 ss.; te interdum falsum est II, 538, 42 s.

Sedet; τῷ non sedet quomodo opponatur, 17, 29; 19, 5.

Sedes (ἑδρα); ab ea apud homines et quadrupedes incipit cetera III, 300, 15, cf. III, 313, 4; prope eam siti sunt suum testes III, 321, 48; ex ea sine dolore fit sanguinis fluxus III, 262, 35 s.; una cum vehementi ejus motu vocem emittunt aves quæ pedere solent III, 207, 47 s.

Seditio (στάσις); apud unicum oriri nequit, inter plures potest, 539, 35; non de parvis rebus, sed a parvis rebus fieri solent, 568, 34; eam parit paupertas, 504, 34, cf. 506, 20; oriri solent, ubi non recte dijudicantur judicia civilia, 564, 9; eas movent homines politiores, quia sibi majorem rem familiarem competere putant quam vulgo, 507, 39; oriri solet ubi magistratus semper ab iisdem tenentur, 502, 46; ubique fit propter inæqualitatem, 565, 32, cf. 566, 22; idque non solum propter bonorum, sed etiam honorum, 566, 47; eam movent æqualitatem quærentes, 565, 34; 566, 20, 22; item qui non pro sua opinione reipublicæ administrandæ participes sunt, 565, 1; eam maximo jure moverent virtute præstantes, etiamsi vix unquam moveant, 565, 3; una tantummodo de causa fieri potest in democratia, 566, 6; duabus vero de causis in oligarchia, 566, 4; de ea tria considerata sunt, nempe quomodo se habeant qui eas movent, quænam sint ejus causæ et quænam principia, 566, 14; fr. 337, b; quænam sint ejus causæ, 566, 31 s.; fieri etiam potest propter generis diversitatem, 568, 1; interdum fiunt propter loci naturam, 568, 23; omnes rei familiari male ordinatæ originem debere putant nonnulli, 506, 3; eam vilare civitatibus confert, 415, 30; procerum lege præcavendæ sunt, 576, 16; eam exterminare conantur legumlatores II, 91, 17; ei in democratia cavetur si parvi plurimique magistratus sorte eligantur, 417, 36; ei parum obnoxia intermedia reipublicæ forma, 556, 9; in parvis civitatibus frequentiores sunt quam in magnis, 556, 11; mentione digna nunquam fuit Carthagine, etiamsi ibi plebs in rempublicam admittatur, id quod probare videtur rempublicam bene ordinatam esse, 518, 50; quomodo eam præcaveant Carthaginenses, 518, 19; altamen a legislatoribus præcaveri debuisset, 518, 22; ei ansam dat apud Lacedæmonios classis præfecti magistratus, 514, 28; Cyrenis orta est ob nimiam civitate donatorum multitudinem, 594, 47; propter eam incultus erat ager Abydenorum, 644, 11; ea inter nos orta; bello finem imponimus,

420, 8; quasnam ob causas sine ea mulentur respUBLICÆ, 567, 43 ss., v. *Rerumpublicarum commutationes*.

Sedulitas (φιλοπονία); fortitudinis sequela est II, 244, 32. Seges; a muribus arvensibus devoratas viderunt agricola quam pridie messoribus reseccandam destinaverant III, 134, 1 ss.; ea flavescens quonodo se habcat upupa III, 207, 34 s.; quomodo eam æquarit Perlander, ut Thrasybulo sententiam suam significaret, 536, 9; 580, 49.

Segmenta; circuli partes sunt tanquam materies in qua fit II, 548, 17 s.; propius ad circuli fornam accedunt quam æs ex quo factus est circulus II, 518, 18 s.

Segregata (τὰ διακρινόμενα); undique ab ultimis ad medium ferebantur secundum Anaxagoram II, 408, 45 ss.

Segregatum a materie (τὸ ἀποκακρμένον ἐκ τῆς ὁλης); se habet ad materiem ut actus ad potentiam II, 568, 8 s.

Sella; in illam triticum et linum mutantur IV, 28, 38 s. αἰς; ἑνὶ ita Lacones appellare solent quem magnopere admirantur III, 76, 24.

σῆλ v. *Fulgores*.

Selli; quamnam regionem incolebant III, 572, 46 s.

Selymbriani; apud eos lex in annonæ caritate frumentum exportare vetat, 644, 5; qua conditione tamen pecuniæ inopia laborantes vetus frumentum quod apud eos exstabat, exportare permiserunt, 644, 4, 6 ss.; epistolæ eorum fr. 4, b.

Semel venientes (οἱ ἀπὸς ἐλθόντες); si perierunt, aliquis vero solus non venit qui alias venire solebat, fortunæ bonum est, 322, 49.

Semen (σπέρμα) (*aliorum de eo sententiæ*); eo necessario referri debet Empedoclis οὐλοποις II, 271, 37; qui ex eo quod fors tulerit fieri asserunt, naturam et res natura constantes tollunt II, 271, 42; id nonnulli de toto corpore secedere putant III, 329, 26 s.; III, 334, 19 s.; IV, 139, 23 s.; refutatur opinio eorum qui ita censent III, 330, 1—333, 10; III, 340, 30 ss.; III, 341 39 ss.; id ab omni parte secedere putant qui liberorum cum parentibus similitudinem repetunt a majori minorive ejus copia quæ ab alterutro eorum abierit III, 400, 30; si æquali copia ab utroque abierit, prolem neutri similem fore censent III, 400, 31 s.; id mixtis maris et feminæ genituris fieri censent nonnulli III, 338, 10, cf. 39 s.; id nonnulli censent feminæ semini misceri et sic partem concepti evadere III, 404, 25 ss.; id nonnulli naturæ scrutatores multifariam seminum mixtionem esse censent indeque liberorum cum parentibus similitudinem repetunt III, 400, 47 ss.; eatenus tantum falluntur hi quatenus id non actu, sed tantummodo potentia ejusmodi mixtio esse potest III, 401, 3 ss.; id a mare provenire censet Anaxagoras et nonnulli alii naturæ scrutatores III, 394, 28 s.; item ei jam inesse ævus differentiam III, 392, 27 s.; distractum esse censet Empedocles atque partim in mare, partim in femina inveniri III, 393, 26 ss.; hæc de eo opinio figmento similis videtur III, 393, 32 s.; prouti vicerit quod a maris vel feminæ genitalibus provenit marem vel feminam concipi censet Democritus III, 392, 42 ss.; eo quod duo coalescant monstra fieri censet Democritus III, 401, 38 ss.; equinini et asininini, quæ ambo mollia sunt, mixtione effici aliquid durum censet Empedocles, idque quare III, 368, 13 ss., cf. 34 ss.; refutatur hæc opinio III, 368, 28 ss., 36 ss.; latet, an ex eo constiterit unum secundum Pythagoreos II, 634, 12.

Semen (*ejus definitio, etc.*); ejus definitio III, 333, 9 ss., 50 s., 53 s.; quidnam et quomodo generationi con-

ferat III, 55, 10 s.; generationis principium est III, 240, 1 s.; III, 243, 12 s.; igitur de eo disserendum est ubi de generatione sermo sit III, 239, 54 s.; III, 243, 11 s.; ubi prospexerimus quidnam sit, etiam facilis erit consideratio munusculum ejus et reliquorum quæ id respiciunt III, 338, 12 ss.; quomodo a genitura differat III, 333, 48 ss.; re idem est quod fructus, sed notione ab eo differt, idque quomodo III, 331, 1 s.; id habent plantæ et animalia quæ sexus discrimine carent III, 338, 51 ss.; comparatur conceptio vel ovo, idque quare III, 333, 54 s., cf. III, 340, 12; primum non est II, 635, 43 s.; prius non est, sed e prioribus perfectis provenit II, 606, 7; igitur eo prior est homo II, 606, 8 s.; nisi prius fuerit, fieri nequeunt animalia II, 271, 86; quaeritur quatenus eo prior vel posterior homo vel frumentum II, 570, 2 ss., 26 s.; formam non habet III, 570, 27; eo prius est quod ex eo fit III, 222, 21; ambobus vero prius id quod ex quo fit III, 222, 22 s.; præter ei potentia est III, 222, 27; ex eo fieri videntur omnia, ipsum vero e generantibus III, 329, 20, s.; III, 393, 36; generatio est III, 222, 22; ab ita re cujus semen est II, 636, 8; non ex unaquaque re quod forstulerit fit, nec quodlibet e qualibet re III, 222, 17 ss.; igitur principium et causa movens rei est quæ ex eo fit III, 222, 19 s.; duplici modo alicujus esse dicitur, nempe ejus e quo fit et ejus quod ex eo fit III, 222, 24; sic idem simul et equi et muli semen est, sed non eodem modo III, 222, 24 s.; non ex eo fiunt res, veluti hocce post hoc III, 333, 36; nec tanquam e contrario, idque quare III, 333, 37 ss.; igitur fiunt vel tanquam e materie et patiente, vel tanquam causa movente et forma, vel tanquam ex ambobus simul III, 333, 34 ss., 40 ss.; ubi constabit quomodo ex eo fiant res, forsitan simul patebit, quomodo e contrariis fiant eadem res III, 333, 42 ss.; quæ ex eo fiunt res partim e contrariis fiunt, partim ex unico aliquo III, 333, 45 ss.; idque e contrario sexus distinctionem habentia, ex unico hoc discrimine carentia III, 333, 46 s.; sine eo fiunt nonnulla eorum quæ et ex eo fiunt II, 344, 24 s.; ex eo fiunt cum plantæ tum animalia II, 257, 32; multis dubiis obnoxia est questio quoniam modo ex eo fiant animal et planta III, 347, 18 s.; principium est II, 140, 24; ex eo generat arbor substantiam sibi similem II, 140, 23; e terra fit II, 568, 48; potentia corpus est certa qualitate præditum III, 445, 18 s.; non e quolibet fit quidvis II, 266, 36; ex uno unicum fit corpus III, 340, 14; igitur tritici grano comparandum est III, 340, 14 s.; causa movens est II, 264, 48; II, 515, 40; II, 561, 47; ei inest facultas quæ animal condere valet III, 338, 18 s.; potentia formam habet II, 547, 18 s.; quodammodo eodem nomine designatur ac illud unde provenit II, 547, 19; igitur eodem modo generat quo fiunt res arte factæ II, 547, 18; quoniam ex eo tantummodo fieri possint, quoniam modo ex eo, modo casu II, 547, 22 ss.; probatur nullam materiem ad generationem conferre, sed solummodo facultatem et motum III, 341, 1 — III, 342, 14; confertur fabro III, 341, 20; item instrumentis fabri III, 342, 49 s.; item globi formæ III, 341, 21; item medicinæ III, 341, 25; a motu ei indita fiunt fetus partes quo modo domus ab ædificatione III, 348, 34 s.; causam moventem et formam ad fetum formandum confert III, 341, 24 s.; ei insunt et patris et maris et hominis et animalis et majorum motus III, 398, 41 ss., cf. 28 ss.; magis ei insunt motus eorum quæ singulari propiora sunt III, 398, 44; ei insunt alii motus actu, alii potentia III, 399, 4 s., 39 s.; idque quoniam actu, quoniam potentia III, 398, 43; III 399, 7 s.; ei etiam

partium insunt motus, itemque alii actu, alii potentia III, 399, 36 s.; si vincantur motus qui ei insunt, transiunt in oppositum III, 399, 40 s., cf. III, 399, 46 s.; III, 399, 8 s., 22; si solvantur vero, in sequentes III, 399, 41 s., cf. 9 s.; idque si minus solvantur in primos, si magis in remotiores III, 399, 42; tandem in confunduntur ut nulli amplius cognato similis sit prior, idque quare III, 399, 43 ss.; quoniam sit causa, ex solvantur motus qui ei insunt III, 399, 49 ss.; eodem potentia homo est, nisi ubi principio ei insito fieri possit II, 569, 10 ss.; indistincte et potentia et unaquæque pars est et totum animal III, 336, 46 s.; inquirendum est utrum quatenus materies, an quatenus causa movens ad generationem conferat III, 336, 49 s.; probatur fieri non posse ut ei insit pars animalis vel plantæ facta III, 348, 12 ss.; ei inest principium vel motus, quo cessante, unaquæque pars fetus fit et anima prædita fit III, 348, 41 ss.; eodem redit utrum quævis res id habeat animam an partes III, 349, 9 s.; quaeritur an ei anima sensitiva insit, necne III, 351, 14; non minus quam plantæ vivunt atque aliquo usque fructu cuncta sunt III, 351, 16 ss.; manifeste habent animam vegetativam, sed potentia non actu III, 351, 29 s., cf. 18 s.; animam continet III, 355, 24; genitoris opus est III, 348, 17 s.; ei genitor indit motum suum III, 348, 25 s.; III, 349, 1; eodem redit utrum ab eo pendere debeat fetus generationem an a genitore III, 348, 24 s.; anima potentia ei insita agit III, 351, 9 s.; quaeritur quoniam abeat ejus pars corporea III, 351, 8 s.; item an pars fiat concepti III, 351, 6 ss., 10 ss., cf. III, 351, 21 s.; speciei formam continet III, 395, 6 s.; id compingere et excernere valet mas III, 395, 5 ss.; ejus emissio viris prolificandis principium finisque est II, 140, 42 s.; id recipit femina III, 384, 10; continet principium quod movere et concoquere valet ultimum alimentum III, 396, 3 s.; ubi vicerit ad se ducit III, 396, 26; omnium inest calor qui id fecundum reddit III, 397, 5 s.; ejus calor non ignis est, sed spiritus astrorum elemento proportionem respondens III, 352, 7 s.; ejus calor tantum et talem motum habere debet quantum et qualis unicuique parti convenit III, 361, 53 s.; ejus calorem moderat genitor III, 362, 8; facultate quæ inest qualitate aliqua afficit alimentum et materiem quæ femina continentur III, 342, 4 ss., cf. III, 341, 43; vis ei insita condit menstruæ purgationis partem perissimam III, 355, 19, 29 ss., cf. III, 356, 21 s., 25 s.; vel ipsum vel vis ei insita majorem residui seminis feminæ copiam comlere nequit, quam ei naturaliter competit III, 404, 53 ss.; igitur inter ejus copiam et residui seminalis feminæ quantitatem intercedere debet proportio quædam apud animalia quæ semen habent III, 405, 9 ss., cf. 22, 25 s.; si nimia ejus emittatur copia vel nimia in eo facultas, exsiccat residuum seminale III, 405, 2 ss.; apud multipara tantam ejus emittit copiam mas quanta ad multos condendos fetus sufficit III, 405, 12 s.; nec tamen ex eo unum efficit concrementum continuum III, 405, 19 s., cf. III, 404, 31 s.; idque quia ejus calor non solum quantum quid, sed et quale quid condit III, 405, 16 s., cf. III, 404, 32; calens igitur non eodem modo agit quo congelum vel fucus succus in lac III, 404, 31; III, 408, 12 ss.; nec quia ab uteri locis attrahitur, apud multipara multa consistunt concepta III, 405, 23 ss.; congelus vel fucus succo comparatur III, 340, 27 ss.; III, 352, 25 ss.; III, 356, 23 ss.; quocunque modo consistat, etiam discrimen habebit fetus III, 394, 8 ss.; eodem movetur motu quo corpus distributo ultimo alimento accipitur III, 352, 30 ss.; ubi in uterum venerit, mess

tuam purgationem consistit eique eundem impertit motum quo ipsum movetur III, 352, 32 ss.; feminæ residuo principium affert III, 352, 46; nonnisi animæ principii absentia ab eo differt menstrua purgatio III, 352, 42 s.; condit ac cogit residuum seminale feminæ, nequaquam vero pars fit concepti III, 342, 39 s.; III, 354, 37 s.; III, 404, 26 ss.; ubi ex toto fit sanguis, generatio obtinet II, 440, 22; omnium rerum natura humida sunt II, 472, 28 s.; si omnes motus quæ ei insunt solvantur, nascitur proles nulli homini, sed animali tantummodo similis, id est monstrum III, 401, 13 s., 16 ss.; eo corrupto hodie fiunt monstra II, 271, 35; ejus perfectio omnibus est terminus IV, 215, 22; ejus elaboratio unicum fere omnium plantarum et plerorumque animalium officium est III, 322, 24 ss., cf. III, 324, 33; III, 343, 40 s.; in id impenditur incrementum apud parva animalia plantasque III, 324, 39 s.; a vi ei insita pendet animalium generationis ratio III, 220, 2 s.; e mare ac femina fit III, 320, 38 s.; III, 343, 42 s.; generationis principia sunt mas et femina quia ex his secernitur III, 320, 40; ut fœcundum sit ab ambobus (i. e. e mare et femina) provenire debet III, 216, 4 ss.; ex eo fiunt quæ natura constant III, 320, 37 s.; non omnia animalia ex eo fiunt III, 347, 11 s.; ex eo fiunt omnia sanguine prædita quæ coitu procreantur, idque quomodo III, 347, 12 s.; ex eo aliquid passo procreantur mas et femina II, 583, 52 s.; tanquam animal e pudendo exit III, 525, 51.

Semen (ejus varix facultates et differentie); humidum et calidum est III, 405, 36 s.; ei favet humiditas et calor III, 372, 9 ss., cf. 14 s.; humoribus postumis accensendum est III, 239, 48 ss.; item partibus similibus humidis III, 243, 10 ss.; separatum non exstat III, 334, 14 s.; simile est et nihilo minus ex eo nihil constat III, 334, 13 s.; igitur pars non est III, 334, 12; in omnibus invenitur et ex eo fit evolutio III, 334, 16 s.; igitur res præter naturam aut mutilatio non est III, 334, 16; prolatur alimentum non esse III, 334, 17 s.; antiqui id pro colligamento habuisse videntur, idque quare III, 334, 19 ss.; probatur inutilis alimenti residuum non esse III, 334, 25 s.; igitur utilis alimenti residuum est III, 334, 33 s.; III, 336, 18 s.; argumenta quæ probant id residuum, non colligamentum esse III, 334, 52 ss.; III, 336, 17 s.; ultimi alimenti residuum esse probatur III, 334, 36 ss.; III, 335, 10 ss., cf. III, 336, 19, 32 s.; III, 396, 28, cf. 41; residuum alimenti quod immutatur est III, 351, 50, cf. III, 352, 30 s.; IV, 129, 52; æque ac pinguedo residuum est et sanguis concoctus, sed non eodem modo III, 337, 54 ss.; ejusdem naturæ ac id est menstrua purgatio III, 509, 19 s.; probatur sanguinei alimenti residuum esse III, 336, 33 ss.; sanguineam naturam habet III, 411, 45 s.; ubi concoctum est, sanguini dissimilius est, ubi crudum vero, intermedium sanguineum emittitur III, 336, 36 ss.; ejus liquidissima pars inutile excrementum est III, 355, 21 s.; an excrementi quædam detractio sit IV, 117, 45 s.; unde vim procreandi habet IV, 127, 30 s.; quod prima emissionem exit minorem animæ proprium calorem habet, idque quare III, 355, 23 s.; concoctum crassum ac corpulentum est III, 355, 24 s.; hinc ejus prima emissio plerumque sterilis est III, 355, 22 s.; concoctum compactum est III, 394, 52; item calidius III, 394, 51; igitur compactum fœcundum est III, 394, 52 s.; liquidum est, idque quare III, 350, 35, cf. III, 352, 22 s.; igitur fallitur Ctesias elephantum exsiccatum succini duritiem exæquare referens III, 55, 28 s.; III, 350, 36 ss.; omnium album est III, 350, 43 s.; igitur fallitur Hero-

dotus Æthiopum nigrum esse contendens III, 350, 44 ss., cf. III, 55, 14 s.; serpentum et piscium album est III, 35, 26, cf. III, 79, 18 s.; e corpore animalis crassum et album emittitur III, 55, 13, 15; III, 349, 37 s., 39, III, 350, 28 s.; idque quare III, 359, 29 s.; calore cogitur et concrecit III, 55, 19 s.; foras progressum nigrum et tenue evadit III, 55, 16; ubi refrigeratur liquescit III, 349, 38, 41, 47, 52; III, 350, 31; idque quare III, 350, 30; item aquæ colorem refert III, 349, 38 s.; id est nigrum III, 350, 31; idque quare III, 351, 31 ss.; gelu non concrecit, sed liquescit III, 55, 17 ss.; III, 349, 42 s.; idque quia contrario, nempe corporis calore crassescit III, 349, 43 s.; quum aliquanto post coitum ex utero exit, crassum vel siccum est et convolutum III, 55, 20 s.; apud animalia pilis prædita viscidum est, apud reliqua lentore caret III, 55, 12; fœcundum in aqua subsidit, sterile diffuit III, 55, 22 s.; argumenta quæ probant id aquam non esse III, 349, 49 ss.; argumenta quæ probant id nec terrenum nec e terra et aqua mixtum esse III, 349, 51 ss.; probatur ex aqua et spiritu compositum esse III, 350, 2 ss.; extens multum continet spiritum calidum propter interiorum calorem III, 350, 28 ss.; post exitum vero ejus spiritus refrigeratur ejusque calor evaporat III, 350, 30 s.; ubi desiccatur nihil restat nisi aqua et terreni parum III, 350, 31 ss.; crassum et album est quia spiritum continet III, 350, 42 s.; album est quia genitura spuma est III, 350, 48 s.; non concrecit quia aerem continet III, 351, 4 s.; quomodo probantur antiqui se ejus spumosas naturam non ignorasse III, 350, 54 ss.; aliud alio magis terrenum est III, 350, 39 s.; inprimis terrenum est his animalibus quorum corporis moles valde terrena est III, 350, 41 s.; interdu admixto inutili et morbido residuo sterile fit III, 334, 31 ss.; III, 335, 22 s., cf. III, 336, 2 s.; maxima copia vere fit IV, 142, 36 s.; Austro flante humidius est III, 397, 10; in id convertitur semen apud fœcunda III, 372, 23, cf. 28 s.; ebriosorum cur plerumque infœcundum sit IV, 127, 28 ss.; e putrescente multa gignuntur IV, 138, 33, 50 s.; e nostro procreatum animal cur nostra proles sit, non vero quod ex aliquo alio nostro, sive excrementum sive pars illud fuerit IV, 138, 30 ss.; item si eo corrupto vermis nascitur, vel in utero monstrum IV, 138, 50 ss.

Semen (de ejus secretionem); eodem modo secernitur quo reliqua residua III, 353, 26; unde fiat IV, 142, 8; non ab omnibus partibus decedit III, 214, 42 ss.; III, 393, 35; an ex omni corpore secernatur III, 329, 28-52; IV, 140; 15 s.; si apud animalia ab omnibus partibus secedat, idem obtinere debet apud plantas III, 330, 12 ss.; id quod fieri non posse probatur III, 330, 14 s.; potius id est quod ad omnia accedit, quam quod ab omnibus secedit III, 334, 45 s.; III, 396, 29, 32; idque quare III, 334, 47 ss.; a regione circa septum transversum proficiscitur apud animalia eo prædita, idque quare III, 354, 39 ss.; e cerebro venit per spinam delapsam IV, 172, 10; ejus transitus per renes fit IV, 136, 25 s.; utrum per arteriam feratur III, 667, 37 ss.; ejus copia apud animalia sanguine prædita contractior est III, 396, 41 s.; hinc ejus conceptacula meatus æciem referunt III, 396, 42 s.; percurrit partem exsanguem replicationis meatuum seminalium apud quadrupedes (viviparas) III, 323, 43 s.; ubi huc devenerit, cito absolvuntur quadrupedes III, 323, 44 s.; id conquirere debent testes III, 326, 10.

Semen; ei dicatæ partes; v. Genitalia interiora.

Semen (de ejus emissionem); partes quibus emittitur multa habent animalia III, 5, 6 s.; partes quibus

emittitur maxime necessaria sunt animalibus III, 5, 13 s.; id mas in aliud, femina in sese emittit III, 5, 8 ss.; humidi alimenti excrementum est III, 336, 11; igitur apud animalia quæ urinam emittunt, per eundem meatum emittitur ac hæc III, 11, 32; III, 336, 7 s.; cf. III, 326, 39 s.; III, 327, 4; quibus vero non per eundem ac siccum excrementum III, 336, 12 s.; cf. III, 326, 50 ss.; III, 327, 20 ss.; apud vivipara foras et intra se per pudendum masculinum emittitur III, 326, 42 s.; id excrementi loco fundunt animalia III, 243, 21 s.; spiritus vi ejicitur III, 142, 2; III, 339, 1 s.; IV, 266, 47 ss.; igitur non solum eo projecto coitus voluptas percipitur III, 323, 52 s.; exiens prægreditur spiritus III, 142, 1; apud animalia testes foris habentia incalescente pudendo emittitur collectum III, 323, 14 ss.; cf. 35 s.; apud pisces paratum emittitur, simulac contractati fuerint III, 323, 16 s.; cf. 37 s.; id emittentes spiritum retinere coguntur homines et animalia iis similia III, 323, 31 s.; item pisces aquam non recipere III, 323, 33 s.; piscium tempestatis calore concoquitur III, 323, 37; an ejus decessio status sit IV, 142, 25; an sub emissionem tantum comprimitur III, 667, 38 s.; ejici non potest nisi partes vicinæ sedi contrahantur oculique demittantur IV, 136, 11 s.; ejus motum stabiliorem reddunt testes apud animalia vivipara, idque quomodo III, 322, 34 ss.; id recipiunt testes apud aves et quadrupedes oviparas III, 322, 46 s.; hinc iis celerius id emittunt pisces III, 322, 48; apud animalia quæ foris habent testes emitti nequit, nisi antra hos retraxerint III, 323, 2 ss.; avium marum in terram effunditur si non coeant III, 216, 11 s.; id projicere nequeunt testes frigentes ac torpentes III, 326, 10 s.; apud homines vel quadrupedes, si in venerem turgeant eorum corpora, ad ejus exitum provocandum sufficit levis tactus immo visus III, 373, 44 s.; cum imaginatione profunditur IV, 163, sine labore dormientibus profuit, vigilantibus cum labore IV, 137, 4 s.; ejus profusio cur ceteris animalibus excepto homine vel nunquam vel raro per somnum fiat IV, 163, 29 ss.; cur nonnullis timore vel morte profuit IV, 137, 20 ss.

Semen (de ejus emissionem quatenus utilis noxiave sit); ejus emissio partim utilis, partim noxia est quia ei admixta est inutilis alimenti residuum III, 336, 15 ss.; eo vacuantur superflua maribus excrementis scatentibus III, 135, 32 ss.; si vero ab ipsa natura et ab iis quæ bene se habent exernatur, exiliores et morbidiores fiunt III, 135, 36 ss.; ubi multum collectum est in loco unde projicitur, ejus emissio non debilitat III, 214, 17; nec ubi sat multum restat, vel quod emissum est inutile erat III, 214, 20 s.; immo post ejus emissionem facilius agitant, quia a plenitudine liberati III, 214, 21 s.; debilitat vero ejus emissio, ubi provenit ab iis quæ corpori necessaria sunt III, 214, 23 s.; debilitas ejus emissionem facta cito cessat, si alioquin bene valeat aliquis ac ea ætate sit quæ cito semen generat III, 214, 24 ss.; idque quia semen pertinet ad res quæ facile augentur et augeri possunt III, 214, 26 s.; interdum plus emittunt et vir et mulier quam necessarium sit aut matrix evanidum facere possit III, 214, 33 ss.; uno coitu plus exernunt multipara, e. g. homo, quam ad unicum conceptum condendum III, 407, 16 s.; vel paucissimo abeunte sequitur debilitas, idque quare III, 335, 13 ss., 23 ss.; IV, 138, 21 s.; pauci quidam tamen in ætatis vigore eo abeunte levantur III, 335, 15 s.; idque interdum quia cum eo alia secedunt residua morbida III, 335, 19 s., cf. III, 336, 2 s., 16 s.; excrementum est et aliens exsiccatur III, 529, 46 s.; igitur quæ

animalia multum exernunt, cito senescunt III, 329, 45 s.; sine ejus projectione fieri nequit conceptio III, 355, 40 ss.; ubi projicitur voluptatem sentiunt maris III, 355, 48 s.

Semen (de loco in quem projiciatur); id in feminam projicitur mas III, 342, 26 s.; quamnam viam percurrit (intra mulieris corpus) III, 215, 3 s.; ab ore ad uterum pervenire nequit III, 382, 8 s.; quocumque in loco ante ostium uteri conjicitur, eadem affectibus ansam dat eademque causam locum inveniunt III, 215, 19 ss.; id perperam intra uterum projici cessat nonnulli III, 214, 5 s.; III, 355, 51 ss.; in quamnam corporis feminini locum projiciatur III, 351, 52 ss.; interdum hoc loco manet, interdum ab otero attrahitur introrsum, idque quando III, 356, 1 s.; queritur cur suum non attrahant capræ III, 216, 23 s.; si per septem dies intus maneat, conceptio facta est III, 137, 32 s.; tantum interdum per coitum humorem emittit uterus, ut virile purum attrahere nequeat III, 212, 32 s.; facilius iter suum absolvit, ubi uteri ostium apertum est III, 355, 50 s.; ejus partem humidiores efflant nonnullas mulieres prægnantes, idque quænam III, 136, 48 s.; quomodo probetur id non omne in fecundationem impendi III, 214, 37 ss.; id antequam dearticuletur, ovo simile apparet putamen carenti III, 142, 5 ss.; intra uterum membrana ei circumdatur, idque qualis III, 142, 4, 7 s.; ab unico plura fieri possunt animalia apud ea quibus sexus discrimen est III, 340, 16 s.; III, 401, 44 s., cf. Coitus quando materies ei suppletur nec nimis parca, nec nimis copiosa ex unico plures fiunt fetus, idque quare et quomodo III, 340, 33 ss.; quare modo in plures, modo in pauciores distribuitur fetus, modo in unicum postea exponitur III, 340, 31 s.; propter majorem minorive copia ab alterutro parentum abierit, his similes vel dissimiles esse putant nonnulli nature scrutatores III, 400, 27 ss.; idque tam a partibus quam a toto III, 400, 29 ss.; eorum opinio refutatur III, 400, 30 ss.; ad prolis cum parentibus similitudinem nihil refert, utrum ab unaquaque parte decedat, an ad unamquamque accedat III, 396, 40 ss.; quum non ab omni parte abeat, ejus major minorve copia ab eis abeunt causa liberorum cum parentibus similitudinis vel dissimilitudinis esse nequit III, 400, 32 ss.; quibus id non adspargitur, ea ova non perficiuntur apud pisces non cartilagineos quibus sexus discrimen est III, 396, 9 ss.; eo intus adspergi debent avium ova subventilata, idque quare III, 381, 15 ss., cf. III, 352, 47 s.; sufficit si eo foris adspargantur piscium concepta spontanea III, 381, 17 ss.

Semen (quænam id habeant); id emittunt omnia animalia sanguine prædita III, 55, 9; III, 327, 7, cf. III, 329, 9; id alia animalia grossilia emittunt coenata, alia non III, 345, 4 ss.; in universum id emittunt animalia sanguine prædita ac grossilia, idque quare III, 345, 11 ss.; plurimum corporis ratione emittit homo III, 55, 11; III, 137, 9 ss.; III, 339, 45 s.; III, 417, 10 ss.; quinam viri copiosissimum emittant III, 417, 11 ss.; id nec mulieres nec infantes exernunt III, 422, 41 s.; vel eo carent, vel sterile est eorum qui propter ætatem aut morbum pessime habent III, 334, 29 s.; eo carent et senes et ægroti et juniores, idque quare III, 335, 26 ss., cf. III, 334, 29 s.; eo abundante magis quam reliqui calveant III, 422, 15; idque quare III, 422, 28 ss.; apud pleraque animalia, quod primum excerni cepit sterile est, III, 84, 36 ss.; ubi primum fecundum factum est, debilius et minus et eo procreatur proles III, 81, 39 s.; idque imprimis

apud hominem et quadrupedes viviparas et aves manifestum est III, 84, 40 s.; quando id habere incipiat homo III, 84, 50 s.; III, 134, 27 s.; externi incipit versus pubertatem III, 428, 21; eadem aetate id emitte incipiunt mares qua feminæ menstruam purgationem III, 337, 82 s.; III, 339, 53 ss.; quando foecundum fiat III, 84, 51; quænam signa ejus vel secretionem vel foecunditatem manifestent apud hominem III, 84, 46 ss.; quænam apud reliqua animalia III, 85, 1 ss.; ubi id ferre incipiunt, vox immutatur III, 411, 50 ss.; cur eo carentes vocem acutam habeant IV, 176, 45 ss.; si id vi prolificæ conentur adolescentuli quo tempore primum pubescere incipiunt, et voluptate et dolore afficiuntur III, 134, 44 ss.; usque ad annum vicesimum primum sterile est III, 135, 82 s.; quodnam sterile III, 136, 13 s.; frigidum sterile est III, 324, 8 s.; quomodo explorare soleant an foecundum sit, necne III, 367, 32 ss.; e quonam mares procreantur III, 136, 14; e quonam feminæ III, 136, 15; maribus quibus collectum, sed nondum ejectum est, comparantur equæ et feminæ solidungulorum, idque quare III, 407, 36 ss.; alia multum, alia parum, alia nullum habent III, 335, 37, cf. 51; III, 336, 1; idque modo propter debilitatem, modo propter vigorem III, 335, 38, cf. 28, 53 s.; III, 336, 2; propter vigorem quia in corpus absumitur III, 335, 39, cf. 30, 54 s.; propter debilitatem interdum quia non satis concoquitur III, 335, 53 s., cf. 29; nonnulli homines eo minus emittunt quo carnosiores et obesiores et pinguiore sunt III, 335, 40 ss.; nonnulli morbum contrahunt ubi non bene ejus purgatio cessit III, 336, 3 ss.; in id quoque corpus contabescit III, 336, 6; idque quando III, 337, 4 ss.; eo carent viri propter habitum nimis bonum steriles idque quare III, 367, 19 ss.; tenue ac frigidum habent viri habitus muliebri præditi III, 367, 31 s.; item qui propter morbum steriles sunt III, 367, 22 s.; minus habent animalia pingua III, 337, 53; idque quare III, 236, 47 ss.; III, 338, 2 ss.; ejus copię documentum est hirsutia III, 408, 29; igitur eo abundat lepus, *ibid.*: multum proferre videntur magna animalia III, 403, 47 s.; ejus major copia opus est ad magnum animal generandum quam ad parvum III, 403, 53 ss.; quæ multum habent aves semper coitu indigent III, 408 2 s.; ejus exiguitas causa est animalibus quæ non ex se invicem procreantur cur, ut olim exsisterent, nunc etiam nascantur IV, 163, 5 ss.; quibus animalium generibus multum est, copiosam habent menstruam purgationem III, 408, 15 s.; hinc si simul multipara et non magna sint, vel tunc superfœtare ac foetum superfœtatione conceptum perficere valent, ubi longo intervallo distant coitus III, 408, 10, 18 ss.; itemque eorum uterus post conceptionem apertus manet, idque quare III, 408, 20 s.; item perstat apud ea secundum naturam menstrua purgatio III, 408, 24 s.; id non omnes mares projiciunt III, 329, 9 s.; III, 342, 38; III, 354, 36, cf. III, 327, 7; idque quare III, 354, 44 s., cf. *Insecta*; non constat an id emittant mollusca et insecta III, 329, 10 s., cf. III, 328, 17 s.; querendum igitur an id emittant omnes mares III, 329, 12; item, si non omnes, cur alii emittant, alii non III, 329, 13; item an feminæ emittant III, 329, 14; item quidnam ad generationem conferat III, 329, 16 s.; item quonam sit ejus natura III, 329, 18; quod efficit apud animalia id emittentia, id apud insectorum mares efficit calor et facultas maris III, 341, 30 ss.; quamnam parte id (?) emittant mollusca III, 328, 12 s.; quatenus ex eo consistant testacea III, 338, 35 s.; nontribuendum est testaceis favificantiibus

vel quæ eobole procreantur III 389, 40; non multum habent pisces cartilaginei III, 382, 35 s.; hinc id ejaculantes non conspiciuntur III, 382, 33 s.; id, subandi tempore manifesto exprimi potest cum e piscibus cartilagineis tum e reliquis III, 380, 21 s.; id eodem tempore habent pisces mares quo feminæ ova III, 381, 1 ss.; quo propiores partui sunt feminæ, eo copiosius et humidius habent pisces mares III, 381, 3 ss.; eodem tempore augetur atque emittitur apud pisces mares quo apud feminas ova III, 381, 5 ss.; id non confertim sed paulatim emittunt pisces mares III, 381, 8 s.; eodem tempore diminuitur apud pisces mares quo apud feminas ova III, 381, 21 s.; id adspersendis ovīs absumunt pisces mares III, 381, 20, cf. 22 s.; id devorantes conspecti sunt pisces III, 381, 35 s.; igitur eo devorato feminas concipere asserunt et Herodotus fabularum auctor et piscatores III, 381, 36 ss., cf. III, 380, 51 s.; plus quam quo ad coitum indigent habent pisces ovipari III, 382, 42 s.; hinc id propter multitudinem dispergunt III, 382, 40 ss.; idque facientes conspiciuntur III, 382, 35; eo quam primum fieri possit, ova a feminis edita adspargunt mares, idque quare III, 383, 11 s.; hinc magis ovorum post partum incremento quam eorum primariæ constitutioni impenditur III, 382, 43 ss.; serpentum nimis refrigeraretur, si testes haberent III, 324, 4 ss.; item nimis refrigeratur apud eos qui magnum habent pudendum III, 324, 7.

Semen (*num id feminæ habeant*); quæstio an id emittat femina pendet a quæstione, an id ab omni parte secedat III, 329, 22 s., III, 333, 4 s.; si non ab omni parte secedat, absurdum non videtur feminam aliud quid, non id, ad generationem conferre III, 333, 5 ss.; eo carent feminæ quia menstruam purgationem habent III, 337, 47 ss., cf. 19; quibusnam aliis argumentis idem probetur III, 338, 8 s.; III, 339 24 ss.; argumentum quod probat feminas id non emittere III, 356, 16 ss.; unde probetur id menstruæ purgationi contineri III, 339, 53 ss.; ad id aliquid confert mulier III, 214, 6 s.; materiem tantummodo continet III, 396, 35; ei nonnulli misceri putant semen maris, ut ex iis fiat conceptum III, 404, 25 ss.; ubi aciremus, cujusnam alimenti residuum sit, etiam constabit an feminæ id emittant et ex utroque mixtura fiat III, 336, 22 ss.; etiamsi nullum discerneret nec mas nec femina, tamen genitalibus a se invicem differrent III, 394, 8 ss.; id etiam emittit mulier III, 211, 15, 10 s.; idque foecundum III, 215, 21; id antrorsum et in eundem locum ac vir, non vero in matricem emittit III, 211, 1, 5, 9; III, 213, 1 s.; III, 214, 48 s.; III, 216, 6 s., cf. 12 s.; nempe in locum ante ostium uteri situm III, 214, 48; id attrahit matrix idque quomodo III, 210, 52 s.; III, 211, 7 s.; 15 s.; III, 214, 50 ss.; si id sæpe per somnum projiciat mulier, conceptioni favet III, 211, 50 ss.; ad id emittendum semper primum est corpus, si post insomnium venerere pronum mulier debilis sit III, 212, 45 s.; id apud aves arripit matrix, atque ex eo fingit ovum irritum, non vero animal III, 216, 16 s.; apud reliqua vero animalia reliquis humoribus admiscetur quia non concrevit, nec matricem intrat III, 216, 14 s., cf. 20 s.; in id omnia confert femina saltem in uno genere (nempe locustarum) III, 215, 43 ss.; ut ad excernendum incitentur, mare indigent aves uncungues III, 373, 8 s.

Semen (*plantarum*): aliam naturam habet ac animalium III, 340, 18 ss.; conceptum est, non genitura III, 343, 17, cf. 21 ss.; plantæ principium potentia continent III, 356, 37 ss.; ex ejus parte fit planta III, 343.

21 s.; reliqua ejus pars germini et radici primo alimento est III, 343, 22 s.; iis continetur alimentum III, 357, 34 s.; quando germen et radicem emittant III, 356, 38 ss.; prius radices quam ramos emittunt III, 359, 45 s.; quo modo ex iis fiunt plantæ, e conceptis fiunt animalia III, 356, 35 s.; in iis plantæ consistunt ac propriam recipiunt formam III, 347, 16; motum cient, non terra II, 604, 26; iis materiem suppediat tellus III, 355, 8 ss.; tanquam plantæ imperfectæ considerandæ sunt III, 548, 32 s.; eo non omnes procreantur plantæ III, 320, 23 s.; III, 389, 33 ss.; multum proferunt plantæ annuæ III, 372, 29 s.; in summis ramis consistit III, 290, 6 s.; igitur radicibus opponitur III, 290, 6; eorum principium modo ramis, modo putamini, modo fructus involucre inest III, 375, 14 ss.; cuius parti adhæreat in leguminibus, e. g. in fabis III, 375, 14 ss.; eodem modo igitur situm est ejus principium quo ovorum bicolorem III, 375, 13 s.; id proferunt propagines quæ avulsionem seruntur III, 332, 28; unde constat id ante avulsionem non a tota planta proficisci III, 332, 29 ss.; contendi nequit ea spiritus via plantis excerni III, 353, 39 ss.; excernuntur quo loco fructus ferre solent plantæ III, 353, 40 s.; omnia bivalvia sunt III, 533, 48; ejus valvæ, qua parte coaluere, cohererent ejusque medium ad utramque pertinet III, 533, 48 ss.; ejus media pars caulis et radicis principium est, unde pullulant III, 533, 20 s.; igitur generatio quæ ex eo fit e medio procedit III, 533, 47 s.; inde constat animam vegetativam apud plantas medium locum occupare III, 533, 45 s.; omnia e duobus corticibus sunt IV, 23, 19; eorum forma unde proveniat IV, 34, 25 s.; non omnes plantæ simile producant ei e quo natæ sunt IV, 28, 4 s.; mala sæpe bonas arbores producant IV, 28, 9; non vero sæpe IV, 28, 13; cur ad id proferendum usque vivant aliæ plantæ, aliæ vero sæpe ferant IV, 215, 10 ss.; cur quæ e vetustiori proderint olera ocios caules gignant quam quæ e novo IV, 217, 32 ss.; quæ admodum velusta sunt eorum vires exhaustæ sunt IV, 217, 36; recentiora imbecilliora sunt IV, 217, 30 s.; acrim plantarum cur acriora sint quam radices et folia IV, 216, 1 ss.; cur magis pluvis aquis quam fluentibus nutriantur fr. 199, b; peregrina telluris naturam sequuntur III, 355, 8; quo modo terra præparatur ad id recipiendum, sic anima ad disciplinam II, 127, 50; in minima dividi, ideoque non nisi appositione misceri possunt III, 481, 35 ss.

Semina odorata; calida sunt IV, 217, 27 s.; cur urinam moveant IV, 117, 30 ss.

Semicirculus; circulo definitur II, 548, 32; igitur circulo posterior etsi ejus pars sit II, 548, 51 s.; ejus notio circuli definitioni non inesse videtur quia sensui non obnoxia sunt II, 550, 47 s.; qui per eum fit motus continuus esse nequit II, 362, 35; non conjungit principium cum fine II, 362, 38; expenditur quatenus sibi invicem opponi possint quæ per eum fiunt lationes II, 371, 31 ss.; ejus anguli æquales, 69, 12, cf. 161, 27; in eo positi anguli omnes recti esse probantur II, 572, 25 ss.; memoratur triangulus in eo, 112, 23; eo male ducto fiunt paralogismi geometrici, 173, 3.

Semiebrii; v. *Violenti*.

Seminales meatus; v. *Meatus seminales*.

Seminale animal; calidum et frigidum esse debet III, 372, 14 s.; cf. 91.

Seminalia residua; *Residua seminalia*.

Seminarium (*νασσαπυ*); rerum similium esse statuebat Anaxagoras terram, aquam, aerem et ignem II, 432, 34.

Seminarium figurarum; ex eo infinitum construit Democritus II, 277, 16 s.

Seminilegus (*σπερμολόγος*); si non semper, saltem perquam vermicibus vescitur III, 151, 9.

Semiobelia (*ἡμιωβελία*); sacra tria qui surripit, quanti injuriam facturus esse videtur, 342, 25.

Semivocale (*ἡμιφωνον*); quidnam sit, 472, 40; est species elementi, 472, 38.

σέμναι (ai) v. *Deæ venerandæ*.

Semnothei; philosophiæ auctores apud Celtas sive Gallos fr. 67, b.

Semper; infinitum est III, 361, 7; ejus principium non est III, 361, 6; eo nihil prius est II, 634, 24 s.; ei vicinum id sæpe, 335, 11; comitari debet necessarium II, 467, 9.

Semper aodem modo se habens (*αὐτὸ καὶ ὁμοίως ἔχει*); naturaliter semper idem facit II, 464, 46 s.; circa ea versatur sapientia II, 157, 14 s.; eorum exemplo II, 157, 6 s.

Semper esse; nequit quod non esse licet II, 467, 7.

Semper fieri; proxime adesse accedit II, 465, 37 s.

Semper (quod) est; simpliciter incorruptibile est II, 386, 29; item ingentium II, 386, 30; fieri nequit ut corruptibile aut genitum sit II, 386, 39 ss., 43 s., 54; II, 387, 9 s.; fieri nequit ut non sit, nec per infinitum tempus nec per finitum II, 386, 34 ss.; nec ut non semper sit II, 386, 38 s.; inter id et id quod semper non est medium est quod et esse et non esse potest, id est quod et genitum et interitui obnoxium est II, 386, 49 s.; II, 387, 33 s.; non est in tempore, idque quare II, 387, 47, ss., 50, cf. II, 304, 32; nec a tempore afficitur II, 303, 50.

Semper (quod) non est; nec genitum, nec interitui obnoxium esse potest II, 387, 10.

Semper (quæ) sunt vel fiunt; eorum causam querendam non esse putat Democritus, idque quatenus recte II, 344, 34 ss.

Semper (quod) esse potest; ejus negatio est quod non semper esse potest II, 386, 45 s.; ejus contrarium est quod semper non esse potest II, 386, 46.

Semper (quod) non esse potest; contrarium est ejus quod semper esse potest II, 386, 46; ejus negatio est quod non semper non esse potest II, 386, 47.

Semper (quod) evenit; in eo quoque occurrit quod secundum naturam est III, 255, 35 s.

Semper (quod) movetur; v. *Movetur (quod) semper*.

Semper simile; proverbium, 337, 28, cf. II, 106, 42.

Semperasiones (*ἀετρώσεις*); ita appellantur asiones quæ per totum annum conspiciuntur III, 186, 23 s.; quo modo a reliquis asionibus differant III, 186, 27 ss.; vocales sunt III, 186, 29 s.; cibo inservire nequeunt III, 186, 24.

Senator; unusquisque magistratus non est, s. d. miter sus senatus, 532, 44; legi obsecuti ad proprios coe- sessus procedunt III, 640, 54.

Senator; v. *Presbys*.

Senatores Carthaginienses; Lacedæmonii pro portione respondent, 517, 4; quatenus alio modo eligantur ut apud Lacedæmonios, 517, 7; ex optimatibus eliguntur, 517, 4; si una cum regibus omnes inter se consentiant decernunt quamnam res ad populum deferende sint, quamnam non 517, 16.

Senatores Cretenses; eliguntur ex iis qui cosmorum tenere functi sunt, 516, 9; eorum decreta suffragio comprobant concio, 515, 37; senatoribus Lacedæmonii respondent, 515, 3, cf. 516, 12 ss.

Senatores Elienses; numero nonaginta erant, 572, 41; pauci ad eorum dignitatem evehebantur quia pere-

tui erant, 572, 41; eorum electio fiebat ad morem dynastiarum simili modo ac Lacedæmone, 572, 42.

Senatores Lacedæmonii; eorum auctoritas apud Lacedæmonios ad oligarchiam referenda est, 505, 9; a plebe creantur 554, 3; simili modo ac ii eligebantur senatores Elienses, 572, 43; magnarum rerum arbitri sunt, 517, 8; lites de cæde disceptant, 521, 31; an utile sit eos per totam vitam maximorum iudiciorum arbitros esse; dubitari potest, 513, 33, cf. 516, 12; 517, 7; eorum eligendorum ratio nimis puerilis est 513, 49; ætatis ratione eliguntur, 517, 8; si æqui essent, et quantum sat est ad honestatem educati, eorum magistratus forsitan utilis reipublicæ esset, 513, 36; iis diffusus est legislator tanquam viris non bonis, 513, 41; viles si sint multum nocent, multumque jam nocuerunt reipublicæ, 517, 9; multa eorum quæ ad reipublicam pertinent prelii vel gratiæ causa prodiderunt, 513, 43; a rationibus reddendis immunes sunt, etiam melius foret, si non essent, 513, 45, cf. 516, 12; eorum magistratus virtutis præhium est, 513, 22; propter eorum magistratum a rerum novarum studio abstinent viri notabiles, 513, 21.

Senatus; magistratus, non vero unusquisque senator, 532, 45; ita vocatur magistratus, si multis conslet, eos convocans penes quos summa auctoritas est, 599, 49, 51; quodnam sit ejus munus, 599, 47; ei respondent in oligarchia præconsultatores, in aristocratia legum custodes, 600, 30; summus in democratia magistratus est, 599, 47; 600, 29, 31, cf. 562, 22, 23; 591, 41; ubi simul cum præconsultatoribus adest, ejus gratia instituti hi, 562, 27; frangitur ejus potestas in ultimo democratiae genere, 562, 30; 591, 42; ei præesse solent nec prædivites, nec admodum egeni, 555, 24; in eo de quibusnam rebus fiat deliberatio, 416, 11; ejus electio apud Platonem in *Legibus* ad oligarchiam pertinet, idque quare, 505, 28 ss.; eum phylarchis subestituerunt Epidamnii, 565, 23; eum Cretenses non *ρεπουσιν*, sed *βουλῇ* vocant, 515, 33.

Senecta (γῆρας); quidnam III, 161, 42 ss.; eam exeunt animalia latitantia nonnulla III, 161, 41 s.; quænam squarrosa eam exuant III, 161, 46 ss.; item quænam insecta III, 162, 12 ss.; quænam crustata III, 162, 21 ss.; quomodo eam exuant serpentes III, 162, 4 ss.; eodem modo quo serpentes eam exuant insecta III, 162, 11 s.; serpentes et insecta eam eodem modo exuunt quo viviparorum fœtus secundas III, 162, 10, 14 s.; alio modo eam exuunt crustata III, 162, 26 s.; eam vere exuunt serpentes III, 91, 40 s.

Senectus; quidnam III, 549, 20; imbecillitas præter naturam est II, 396, 19; quatenus natura fiat II, 202, 9; putredo quædam IV, 290, 30; ita vocatur mors naturalis II, 316, 26 s.; III, 424, 4 s.; III, 548, 30; multi morbi faciunt eadem quæ illa III, 424, 5 s.; ea secundum naturam evenit mors III, 539, 28; ea moriuntur majora animalia III, 96, 8; suapte natura frigida et sicca est III, 423, 18; III, 529, 21 s.; III, 530, 2; ejus causæ sunt calidum, frigidum, humidum et siccup, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; in ea deficit calor III, 424, 27 s.; III, 549, 3 ss.; ei comparatur ignis marcor III, 535, 20; igitur parvis in ea supervenientibus morbis cito moriuntur III, 549, 2 ss.; in ea doloris expertus est mors III, 549, 8; idque quia sine ullo affectu violento fit III, 549, 8 s.; ut nomen ejus (græcum) indicat, terrena est III, 422, 2 s.; idque quia in ea calor una cum humore abit III, 422, 3 s.; hinc ea siccatur ac durescit et crassescit cutis III, 421, 54 s.; idcirco et per eam duriores evadunt pili et pennæ et squamæ apud animalia his partibus præ-

dita III, 421, 51 ss., cr. III, 419, 47; ea crescunt atque durescunt pili unguesque III, 48, 40 ss.; idque quare IV, 302, 44; IV, 304, 42 ss.; interdum ea hirsuta fiunt supercilia idque quare III, 48, 24 ss.; III, 247, 45 s.; ea apud quadrupedes crassiores, sed pauciores fiunt pili lanæque III, 48, 51 ss.; item majores fiunt ungulæ, tam solidæ quam fissæ III, 48, 54 s.; item avibus rostrum III, 49, 1; item piscibus duriores fiunt aquamæ III, 48, 50 s.; per eam nonnullis demum pullulant dentes omnium novissimi, idque quare III, 430, 14 s.; in ea penitus cõteruntur iis quæ edacia sunt, nec valde magnos habent III, 365, 6 ss.; in ea nervorum vigor jam laxatur III, 428, 3 s.; hinc debilia sunt et invalida in ea III, 428, 4 s.; cur in ea nigrescant IV, 290, 28 ss.; per eam major restat residuum copia III, 364, 42 ss.; hinc per eam magis quam alias crescunt pili III, 364, 21 s.; præter unguum incrementum palumbibus nullum incommodum infligere videtur III, 179, 18 s.; in ea animalia e residuo orta augentur IV, 216, 24 s.; ea, excepto homine, apud equum solum manifesto albescent pili III, 417, 35 s.; et canibus et reliquis animalibus generandi et pariendo facilitatem eripit III, 87, 4 ss.; non ab eo pendet quod anima afficitur, sed quod id cui inest III, 440; 7 s., cf. IV, 269, 38 ss.; igitur in ea offuscatur intellectus, non vero perit idque quare III, 440, 4 ss.; in eo offuscantur etiam sensoria III, 440, 5; animalium pinguium præcox, idque quare III, 236, 42 ss.; eam celerius attingunt mulieres quam viri, idque quare III, 409, 34 s., 41 s.; ei æque ac plantæ et animalia obnoxia sunt terræ interiora III, 571, 9 s.

Senectus; non semper corpus, sed etiam intellectus spectat, 513, 39; aliquid ad mores immutandos facit, 334, 6; illiberalitatem parit II, 41, 24; item desperationem IV, 268, 30; quæ in ea utilia sunt, majus bonum sunt, 328, 6; in ea vita molestia expertis magis expetenda est quam in juventute, 199, 50; quodnam optimum sit ejus viaticum fr. 62, a; futuræ causa tractantur contentus remissi, 634, 12; eodem modo se habet quo ædificatio II, 274, 7; II, 594, 49; nobis nec invitis, nec sponte evenit, etiamsi eam scientes patiamur II, 61, 36; dicere solemus tempus eam inducere II, 303, 43; misericordiam movet, 359, 10; vitæ vespere dici placet, 474, 19; eam Empedocles vocavit vitæ occasum, 474, 20; ejus comparatio cum stipula quare placeat, 396, 10; recto ejus pruinam vel situm vocarunt canitiem poetæ comici III, 423, 40 ss.

Senectus bona; felicitatis pars, 320, 37; pertinet partim ad corporis virtutes, partim ad fortunæ bona, 322, 26; quonam consuet, 322, 24, 27.

Senescentes Thracæ; quamobrem solæcismos faciant IV, 331, 22 ss.

Senes; eorum ætati opposita est juvenus III, 427, 37; nihilo minus acutiorem recipiunt vocem III, 427, 36; idque propter eandem causam propter quam et juniorum animalium vox ab adultorum differt III, 427, 31 s.; crassum et nigrum et paucum sanguinem habent III, 52, 44 s.; eorum sanguis cito coit, vel in corporis superficie III, 52, 45 s.; sanguinis fluxum per nares non habent IV, 305, 15; eorum crura exsiccantur IV, 305, 16; iis hæmorrhoides oriuntur IV, 305, 16; semine carent III, 322, 26 s., cf. III, 334, 19 ss.; idque quare III, 335, 28 s.; qui (?) non amplius semen fecundum emittunt, nihilo minus insomnia venerea habent III, 355, 40; eorum fœtus debiles sunt, 622, 21; cur laboriose sternuntur IV, 282, 13 ss.; IV, 301, 40 ss.; facillime jejunium ferunt IV, 332, 16; cur vocem acutam habeant IV, 185, 28 s.; difficulter canunt con-

centus intensos, 634, 5; iis natura impertit concentus remissos, 634, 6; blasi balbique fiunt IV, 180, 19; idque quare III, 657, 27; cur voce tremant IV, 185, 34 ss.; iis sanguis e naribus fluere desinit IV, 305, 15; quamobrem ventris profluvio inprimis capiantur IV, 311, 49 ss.; quamobrem iis purgationes per inferiora non conferant IV, 313, 31 ss.; cito inebriantur fr. 65, a, b; quamobrem vinosi sint IV, 298, 23 ss.; et oculi eorum et reliquum corpus resiccatur III, 417, 12 s.; hinc glaucomati obnoxii sunt III, 417, 11 s.; apud eos et reliqua cutis et membrana pupillam obducens crassescit ac corrugatur III, 417, 25 ss.; ideoque non acute cernunt III, 417, 24 s.; si oculos aliquo modo dispositos haberent, aque bene cernerent ac juvenes III, 440, 6 s.; quamobrem res quas cernere volunt ab oculis removeant IV, 277, 3 ss.; eorum pili et ungues quamobrem post mortem augeantur IV, 301, 48 ss.; ex iis juvenes fieri videntur convalescentes III, 424, 2; cur tardius fiant qui loca flatibus pervia habitant, citius qui paludosa IV, 191, 26 ss.

Senes; sapientiores sunt quam juvenes, idque quare IV, 192, 47 ss.; nihil asseverant et omnia minus probant quam par est, 364, 33; omnia opinantur, nihil sciunt, 364, 34; semper addunt *fortasse* vel *forsam*, 364, 35; malitiosi sunt, 364, 37; item suspiciosi ac increduli, 364, 38; nec valde amant, nec valde oderunt, 364, 39; pusillanimes sunt, 364, 42; 365, 2; cupiunt tantummodo ea quæ ad vitam necessaria sunt, 364, 44; illiberales sunt, 364, 45; item ignavi, 364, 47; vitam amant, 364, 51; sui ipsius studiosi sunt, 365, 3; ad utile non ad honestum vitam dirigunt, 365, 4; invecundum sunt, 365, 7; opinionem parum curant, 365, 9; non facile sperant, 365, 9; memoria vivunt potius quam spe, 365, 12; loquaces sunt, 365, 15; quomodo se habeant circa iram et cupiditates, 365, 17; lucro student, 365, 20, 22; temperantes esse videntur, 365, 21; temperantes ac ignavi sunt, 365, 48; magis vitam dirigunt ad rationem quam ad mores, 365, 23; injurias faciunt cum studio nocendi, non ad contumeliam, 365, 25; misericordes sunt et quare, 365, 26; queruli sunt, non faceti, nec jocorum amantes, 365, 29; quomodo instituenda sit oratio ut iis placeat, 365, 33; iis convenit sententias ac fabulas dicere, 372, 29, 31; contrario modo affecti sunt quam juvenes, 364, 48; refrigerati sunt, 364, 49; parum memores sunt, idque quare III, 495, 33 s.; III, 499, 24 s.; iis competere arbitramur mentem et sententiam II, 73, 39; eorum affirmationibus et opinionibus etiam demonstratione careant animus attendendus est, idque quare II, 73, 43; ad amicitiam idonei non esse videntur, idque quare II, 94, 44; II, 95, 19, 23; non admodum vitæ societate inter se conjunguntur, II, 92, 47; interdum haudquaquam jucundi sunt II, 92, 48; II, 94, 45; eo usque jucundi sunt quo usque se aliquid commodum consequuturos esse sperant II, 92, 49; utile sectantur, non jucundum II, 92, 45; iis inprimis competere videtur amicitia quæ utilitatem spectat II, 92, 44; quatenus iis utiles sint amici II, 91, 2; inter se potius benevoli quam amici esse solent II, 95, 25; eum cum juvene conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 19; quoniam consistat eorum pulchritudo, 322, 8; quinam iis honor tribuendus sit II, 106, 14; ei nunquam benefaciendum est, 344, 14; ei non eadem vestis convenit quæ juveni, 387, 32; apud magistratus versari debent, 614, 50; sacerdotum munere fungi debent, 611, 25; qui vacationem a muneribus civilibus consecuti sunt, quatenus cives sint dicendi, 520, 41; e delectis supremum judicium concessum eligere jubebat Hippo-

damus Milesius, 508, 31; si pro aliis crimen inferat, iudicibus displicet, 448, 48; si concionari velit, auditoribus intensus est, idque quare, 440, 36; quomodo apud auditores excusare debeat etatem, 440, 33 s.; in eos non quadrat hyperbolæ, 400, 15.

Senes comici; eorum personæ quales fr. 194, a.

Senes Trojani; erga voluptatem affecti esse debemus quomodo ii erga Helenam II, 23, 46.

Seniora; eorum calor deficit III, 397, 4, cf. 6 s.; igitur sæpius feminas pariunt III, 397, 2; apud ea mædici pingui dinis naturam sequitur III, 53, 2 s.; magis pigrescunt quam juniora III, 51, 29 s.; in plerisque animalium generibus graviorem vocem emittunt quæ juniora III, 85, 7 s., cf. 27.

Seniores; eorum cutis nigrescit idque quare IV, 134, 23 ss.; eorum liberi et corpore et intellectu imperitii sunt, 622, 19; iis propria est prudentia, 611, 5; de liberandi munere fungi debent, 611, 5; penes eos imperium esse debet, 617, 28, 47; misericordes sunt et quare, 358, 41; labores ferre non posse quos ii ferunt, pudori est, 356, 1; apud eos nos pudet, 356, 37; juniorioribus invident et quare, 362, 20; eos nemo propter pudorem laudabit, idque quare II, 51, 43; a magis opere abstinere debent, laudare contenti, 631, 8; ei se cessasse gloriantur interdum qui minus acceperunt quam iis debitum erat II, 154, 25.

Sensibile (*aliorum de eo opiniones*); ea a non sensibilibus distinguunt qui de omnibus entibus verba fecerunt II, 481, 2 s.; ea sola entia esse putantur nonnulli II, 510, 3 ss.; indeque ad opinionem deducti sunt contradictoria simul esse posse II, 508, 43; II, 509, 9. II, 510, 2 ss.; præter ea nullas alias substantias agnoscunt quidam II, 539, 5, cf. II, 540, 12; alii vero plures, idque magis æternas II, 539, 6; omnia fluere et immutari perhibent qui de natura disseruerunt II, 362, 13 s.; secundum Heraclitum semper fluunt nec de scientia esse potest II, 477, 30; II, 615, 8 s., 11; præter eorum substantiam nihil exstare censebant Parmenides et Melissus II, 410, 49; non erunt subtilis sententibus, si vera dicunt Megarici II, 565, 48; omnia subtilibus assimilant naturæ scrutatores qui de sensibilibus verba fecerunt, e. g. Democritus III, 484, 2 ss.; non ex iis elementa sua sumpserunt Pythagorei II, 441, 11; de iis nihil peculiare dixerunt Pythagorei II, 441, 34 s., cf. 31 s.; iis multa numerorum affectus competere viderunt Pythagorei II, 632, 41 s., cf. 44; ea ex numeris iis insitis facta esse putant nonnulli (Platonici) II, 617, 48 s.; item Pythagorei II, 618, 12 s.; in ea non quadrare definitiones putabat Plato II, 477, 37 s.; ea ab ideis sejuncta esse statuit Plato II, 477, 40 s.; II, 539, 7 s., cf. II, 498, 8; II, 558, 23; II, 585, 15 ss.; II, 618, 8, item dyadis participatione de iis dici ideas II, 678, 30 s.; quæ re ab iis differant species mathematicæ secundum Platonem II, 477, 49, cf. II, 499, 10; II, 539, 7 s.; concedere nolunt omne divisibile esse qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transitum fieri censent (l. e. Plat.) II, 421, 28 s.; ab iis sequenti sunt numeri secundum eundem II, 478, 9; II, 614, 1. ea a communi numerorum et idearum natura pendere censent nonnulli (Platonici) II, 539, 15; ea semper habere putabant idearum assertores II, 627, 3; multa circa ea absurdissima eveniunt, si ideas esse statuas II, 554, 41 s.; nec æternis, nec ortui et interitui obnoxii vel motus vel mutationem vel aliud quid impertiantur ideas II, 492, 51 s.; II, 616, 32 ss., cf. II, 479, 6 s.

Sensibile (*quidnam*); ad sensum refertur II, 576, 38 s.; ad id refertur sensus, 10, 11; ita vocatur quia sensum movere potest III, 488, 5 s.; idem quod tangibile

II, 454, 37; sensu prior esse videtur, II, 42, 12, 1, 4; si tollitur, una tollit sensum. sed non vice versa, II, 43, 51; ejus exempla, II, 47, 51; animalis prius est, 12, 1; sublato animali non tollitur, II, 50; cuique locus proprius est II, 280, 1; II, 281, 9; eo sublato, tollitur corpus, II, 47; ejus elementa corpora sunt II, 285, 10; omne in materie est II, 381, 10; eorum ordo proprius natura est II, 414, 7 s.; omnia contrarietatem habent II, 454, 3 s.; III, 484, 22 s.; III, 488, 24 s.; infiniti subjectum est II, 284, 14; de nullo alio prædicatur nisi per accidens, 72, 8, 15; notiora sive simpliciter, sive plerisque, 261, 45; iis multum indefiniti inest, ejusque quod potentia tantum est II, 510, 4 ss.; ea quoque moveri nequeunt, nisi intra se habeant aliquid quod quiescat III, 517, 16 s.; res exteriores ac particulares sunt III, 451, 48 ss.; III, 452, 2 s.; ad particularia pertinent et sensu dijudicantur II, 24, 10; II, 48, 26; ea dijudicat sensorium III, 460, 28 s.; idque quia contrariorum quæ iis insunt medium quoddam est III, 460, 27 ss.; III, 461, 8; iis alteratur animæ pars sensu prædita II, 338, 4; iis afficitur intermedium sensuum e longinquo percipientium III, 474, 44; si moveatur anima, iis præcipue movebitur III, 451, 4 s.; quaeritur utrum ipsa an motus ab iis profecti prius ad intermedium quam ad sensoria perveniant necne III, 489, 3 ss.; sensoris impertiunt sensationem III, 508, 20 s.; affectus quem impertiunt, etiam perstat, postquam abierunt III, 508, 21 ss.; III, 509, 47 s.; III, 511, 30 s.; sensus actum cient III, 479, 22 s.; sensitivum quod potentia erat actu efficiunt III, 469, 38 s.; eorum actus sensitivo inest III, 463, 21 s.; eorum actus idem atque unus est ac rei sensibilis, sed substantia diversus III, 463, 3 s., 27 s.; duplicia sunt, nempe potentia vel actu III, 463, 18 s.; igitur quæ actu sunt una intereunt cum sensu qui actu est, non vero quæ potentia III, 463, 28 ss., cf. 35 ss.; eorum quasi actus forma est II, 559, 2 s. v. *Forma*; quænam sint eorum causæ, tanquam forma, privatio et materies II, 602, 19 ss., cf. II, 603, 42 ss.; eorum formas sine materie recipit sensus III, 460, 41; III, 461, 9; quomodo igitur ab iis afficiatur sensus III, 460, 46 ss.; idem quod ea est sensorium, sed substantia diversum III, 460, 50; nisi sciamus quidnam sint, sciri nequit quidnam sit sentire et quidnam sensus III, 448, 25 ss.; eorum principia quoque sensibilia esse debent II, 421, 7; probantur omnia magnitudines esse, nec ullum eorum indivisibile III, 488, 1 ss.; III, 492, 44 ss.; dividi non possent, si iis inessent res mathematicæ II, 612, 3 s.; an eorum præter materiem, altera sit quaerenda substantia, e. g. numeros considerandum est II, 551, 8 ss.; quaerere solemus aliquid quod præter ea exstet II, 489, 12 ss.; II, 491, 47; II, 586, 9 s.; II, 611, 8 s.; si præter ea nihil exstat, nec ordo erit, nec principium, nec generatio, nec cælestia II, 610, 37 ss.; præter quælibet erunt aliæ substantiæ separatæ, si res mathematicæ a rebus sensibilibus separatæ exstent II, 612, 33 s., 42 s.; causa non est, cur potius præter hæc quam præter illa exstaret principium æternum II, 586, 14 s.; præter omnia exstare tale quid res est verissimilima II, 586, 16 ss., cf. II, 495, 6s.; probantur nec rebus insensibilibus, nec mathematicis constare posse III, 488, 12 ss.; quaeritur utrum ab iis separata sint an iis insint numeri et lineæ et figuræ et puncta II, 489, 54, cf. II, 492, 40 ss.; iis inesse nequeunt lineæ et puncta II, 498, 27 s.; eorum nullum geometricæ nec rectum nec rotundum est II, 492, 33 s.; exstabant etiam si non sint magnitudines II, 633, 28; igitur ad ea nihil conferunt hæc II, 633, 25; iis insunt numero-

rum affectus, non vero ipsi numeri II, 633, 11 ss.; eorum termini sunt res mathematicæ II, 633, 21; in ea quadrant omnia arithmeticonum theorematum II, 632, 33 s., cf. 42, 51; II, 633, 6, 11 s.; in iis non exstare probatur infinitum II, 279, 9; II, 596, 28 ss.; in iis quaerendum est, cur unumquodque sit II, 559, 32 s.; non erunt, si non sint anima prædita, erunt tamen sensus subjecta II, 511, 20 ss.; eorum minima pars sunt quæ nos circumdant II, 510, 30 ss.; eorum habitus et affectus pertinent ad res intelligibiles III, 470, 51 s.; differunt ab intelligibilibus II, 156, 7; ideoque alia animæ parte cognoscuntur quam intelligibilia II, 156, 8; pertinent ad res quæ in motu sunt atque in ortu interituque II, 156, 10, 14 s.; II, 494, 41; ad ea pertinent quæ penes nos sunt II, 156, 12; ea spectant consilium et deliberatio II, 156, 13 ss.; circa ea occupatur pars animæ deliberativa II, 156, 9 s.; ab iis non affici posse videntur res quæ non sentiunt III, 461, 12 s., 16; exceptis tamen saporibus et tactilibus III, 461, 20 ss.; quatenus ab iis afficiantur res quæ sentire possunt III, 461, 16 s.; videntur tamen et ab iis res affici posse quæ limite carent et non perstant, e. g. aer, sed alio modo, idque quoniam III, 461, 22 ss.; quomodo unumquodque sensum afficiat, in l. *De Sensu* enarratur III, 479, 48 ss.; si quid exstaret quod indivisibile esset, poni posset in limite distantie a quo percipi et a quo non percipi posset atque tunc simul visibile et invisibile esset III, 492, 53 ss.; quaeritur quomodo duo simul percipi possint III, 490, 7 ss.; argumenta quæ probare videntur, duo simul percipi non posse III, 490, 10 s.; probatur fieri non posse ut duo simul diversis animæ partibus percipiantur III, 492, 10 ss.; poterunt igitur duo simul percipi, idque animæ parte a singulis sensibus diversa, nempe sensorio communi III, 492, 29 ss.; si duo inæquales ciant motus, videretur validior percipi debere, debilius vero aboleri III, 490, 28 s.; nihilo minus cuius motus validior est, etiam minus bene perciperetur quam si solus esset, idque quare III, 490, 18 ss.; si duo æquales motus cierent, videretur aut nullus sensus fieri debere, aut aliud quid ex iis fieri III, 490, 21 ss., 31 ss.; ea tantummodo se invicem evanida facere possunt, e quibus unicum quid fieri potest III, 490, 16 s.; omnia percipi possunt, sed non omnia semper apparent quanta sunt III, 492, 1 s.; interdum indivisibilia esse videntur III, 492, 4; ea a sensu absentes non scimus, nec si ea antea senserimus, 114, 19; in iis validiora et densiora et puriora magis distinctos efficiunt sensus III, 657, 51 ss.; si quid diu percipimus, affectus quem attulit, perstat, etiam ubi sensum ad aliud transferimus III, 508, 37 s.; non solum iis motis imagines nobis apparent, sed etiam si sensus ipsi moveantur eodem modo quo ab illis III, 510, 16 ss.; eorum excessus pessumdam sensorium aut dolorem cient idque quare III, 461, 1 ss.; III, 463, 52, cf. 42 ss.; III, 467, 32 ss.; III, 475, 30 ss., 39 ss.; præcipue secundum quantum semper fluere et moveri videntur, etsi verum non sit II, 591, 4 ss.; quodsi verum esset, tamen fieri posset ut secundum quale manerent II, 591, 6; si nulla in iis natura maneret, non obediendum esset medicorum præceptis II, 591, 17 s.; ab iis pendere probantur omnes voluptates et molestiæ corporales II, 338, 6 ss.; determinatu difficile est, quatenus et quo usque vituperanda sint II, 24, 9; non eodem modo quo id, actum perficit voluptas II, 120, 24; quando una cum iudicante (animæ parte) recte se habet oritur voluptas II, 120, 35.

Sensibilia (quænam sit eorum scientia); quaeritur an eorum sit scientia, 194, 50; interitui obnoxia sunt II,

593, 24 s.; igitur ea non spectat philosophia prima II, 585, 24, cf. II, 586, 8 s.; nec mathematica scientia II, 585 20; omnia negligit mathematica II, 588, 7 s.; secundum philosophiam, id est scientiam naturalis argumentum sunt II, 279, 6; II, 551, 12 s.; ad eandem scientiam pertinent ac mens, idque quare III, 221, 46; eorum scientia non penes nos est, idque quare III, 452, 1 ss.; de iis valent axiomata (mathematica) II, 633, 6; clariora intelligibilibus II, 133, 30; igitur ab iis ad intelligibilia procedere debemus in demonstrationibus II, 133, 29; de iis sermones et demonstrationes fieri possunt, non quatenus sensibilia sunt, sed quatenus huiusmodi II, 613, 42 ss.; e. g. quatenus moventur II, 613, 45; de iis scientiam et sermones sunt, quatenus corpora sunt et plana et lineae et numeri et puncta et monades II, 613, 49 ss.; ab initio notiora sunt, postmodum contra, 239, 44; quaeritur utrum ante sensitivum investiganda sint an post III, 432, 3 s.; ex iis non dijudicanda est veritas II, 590, 44 s.

Sensibilia (eorum differentiae); eorum species probantur numero finitae esse II, 416, 41, cf. II, 454, 37 ss.; III, 488, 21 ss., cf. III, 482, 1 s.; aliorum alia sunt principia II, 495, 18; quae sibi invicem respondent diversi sensus eodem modo dijudicare videntur III, 491, 8 ss.; quae ad diversos sensus pertinent inter se comparamus III, 464 4 s.; probatur necessario unicum esse id, quo eorum diversitatem dijudicamus III, 464, 8 ss.; item hoc unicum, i. e. sensum communem, quae inter se comparantur semper uno eodemque tempore dijudicare III, 464, 16 ss., cf. *Sensus communis*; argumenta quae probant ea quae ad unicum pertinent sensum simul percipi non posse III, 491, 11 ss.; idque primo loco quae contraria sunt III, 491, 11 ss.; secundo loco quae non contraria III, 491, 15 ss.; tertio mixta, nisi ut unicum quid percipiuntur III, 491, 18 ss.; quodsi ea quae ad unum eundemque sensum pertinent, simul percipi non possunt, multo minus poterunt quae sibi invicem respondent ad diversos sensus pertinentia III, 491, 23 ss.; quoniam sibi invicem respondere dicantur, etiamsi ad diversos sensus pertineant III, 491, 8 ss., 26 ss.; quae sibi invicem respondent longius distant quam quae ad eodem sensum pertinent III, 491, 24 s.; facilius viderentur percipi posse duo simul, si ad unum eundemque sensum pertineant quam si ad diversos III, 490, 34 ss., 50 ss.; III, 492, 25 ss.; enumerantur praecipua eorum genera III, 488, 2 ss., cf. 12; eorum tria genera sunt, duo per se et unum per accidens III, 452, 16 ss., cf. III, 466, 39 ss.; eorum quae per se sunt alterum proprium est, alterum commune III, 452, 18 ss.; quoniam propria III, 455, 19 s.; propria maxime proprio sensu ita vocantur III, 452, 34; propria suapte natura respicit uniuscuiusque sensus substantia III, 452, 35; circa propria falluntur singuli sensus III, 452, 20 s.; III, 484, 12; III, 469, 32 s.; III, 465, 20, 51; III, 466, 39 s., cf. III, 462, 30 s.; quoniam communia dicantur III, 452, 26; III, 462, 10 ss., 34; III, 484, 8 ss.; III, 507, 6 s.; quoniam per accidens III, 452, 29 ss.; ab iis quae per accidens sunt, quatenus tale est, nullo modo afficitur sensitivum III, 452, 32 s.; quae contactu sentiuntur, omnia tactu percipimus III, 461, 31 ss.; quae vero intermediis ope, aut aquae aut aeris ope omnia III, 461, 36 ss.; si plura eorum genera diversa eodem intermedio percipiuntur, omnia haec percipiet qui huius intermediis habet sensorium III, 461, 38 ss.; si idem pluribus intermediis percipiat, huius sensum habebat qui sensorium uni horum intermediorum respondentem habet III, 461, 42 ss.; alia materiae compositione dicuntur II, 559, 8 s.; alia ligamento II, 559, 9 s.; alia congluti-

natione II, 559, 9; alia clavo II, 559, 9 s.; alia pluribus harum differentiarum II, 559, 11; alia positione II, 559 11 s.; alia tempore II, 559, 13; alia loco II, 559, 13 s.; alia affectibus quorum multi ad excessum et defectum reduci possunt II, 559, 14, 17 s., cf. 27 s.; aliorum essentia mixtio est II, 559, 30; nonnullorum essentia omnibus his definitur II, 559, 21 ss.; de iis saepe contraria nobis apparent quam reliquorum animalium nonnullis II, 509, 15 ss.; item nobis ipsis diverso tempore II, 509, 17 s.; II, 512, 9 ss.; aegrotis alias sensationes impertiant ac quum sani essent II, 591, 25; igitur iis non eadem videntur II, 591, 22; nec tamen ipsa mutantur II, 591, 23 s.; forsitan et eadem de causa de qua aegrotis, et nobis non semper eadem videntur II, 591, 19 ss.; 26 s.; exceptis audibilibus et visibilibus, morum imitationem non continent, 629, 3, d. IV, 209, 12 ss.; exceptis tactilibus eorum excessus non nisi per accidens necant animal, idque quando III, 475, 31 ss.

Sensibilia admodum parva; latent quia potentia sensibilia sunt non vero actu, ubi separata sunt III, 488, 37 s., cf. III, 492, 21 ss.; si separantur probabile est ea dissolvi in res ambientes III, 488, 40 ss.; nec omnino ubi separata sunt, actu sentiri possunt III, 488, 43 s.; actu tantummodo sensibilia erunt, ubi iis aliquid accesserit III, 488, 48.

Sensibilia aeterna; reliquis priora sunt et pars materiae II, 555, 29; definiri nequeunt, etiam id latent II, 555, 28, 40; eorum quoque ideae esse debent II, 555, 30; latet moventur II, 601, 7; materiam localem habent, non generabilem II, 601, 7 s.

Sensibilia communia; ea percipit sensus communis III, 470, 20, cf. III, 495, 2 ss.; singulis sensibus nominis per accidens percipi possunt III, 452, 17 s.; III, 461, 9 s., 25 s.; sensu vero communi non per accidens III, 462, 23 s.; igitur eorum sensus vel sensorium proprium esse nequit III, 462, 8, 16 s., 24 s.; omnia tactu percipimus III, 462, 11 s.; ut melius ea distinguamus, quinque sensus habere videmur, non novum III, 462, 33 ss.; competunt iis rebus quibus sensibilia communia insunt III, 466, 44; circa ea omnium maxime fallimur III, 466, 46 s., cf. III, 484, 11 s.; igitur eorum imaginationes falsae esse possunt, sive adsit sensus, sive absit III, 466, 50 s.; iis tanquam propriis utuntur naturae scrutatores qui de sensu verba locuntur III, 484, 7 s.; ad ea redigit propria Democratia III, 484, 14; eorum perceptio aut nullius sensus, aut praecipue visus munus est III, 484, 17 s., cf. III, 477, 12 s.; si eorum perceptio inprimis gustui competere, et figuras et reliqua communia accuratissime percipere ac dijudicare deberet III, 484, 18 ss.

Sensibilia intermedia; semper alterutro extremorum accenseri possunt III, 491, 16 ss.

Sensibilia per accidens; quoniam III, 452, 29 ss.; circa ea falli possumus III, 466, 41 s., cf. III, 452, 24 s. III, 469, 33 s.; igitur et falsae esse possunt eorum imaginationes, sive sensus adsit, sive absit III, 466, 50 ss.

Sensibilia propria; ea ad communia redigit Democratia III, 484, 14; sua invicem percipiunt singuli sensus, idque quomodo III, 462, 26 ss.; eorum imaginationes etiam verae sunt, dummodo simul adsit sensus III, 466, 49 s.; unum numero multi simul percipere nequeunt, unum vero specie possunt III, 489, 40; tactus et olfactus corpora non sunt, sed affectus et motus, non tamen sine corpore III, 489, 42 s.

Sensibilia corpora, formae, magnitudines; v. *Corpora sensibilia*, etc.

Sensibile et insensibile; iis vulgus a se invicem distinguat et non ens II, 439, 6 s., cf. 4, 11.

Sensio (τὸ αἰσθάνεσθαι); sensus usus est III, 507, 5 s.

Sensiones (αἰσθηματα); sentientis affectus sunt II, 511, 23 s.; igitur non exstarent, si non essent anima prædita II, 511, 23; motus quæ ab iis proveniunt non solum vigilantibus manifesti sunt, sed etiam dormientibus, immo his magis III, 510, 21 s.; generatione carent, ita ut qui sentit simul et senserit III, 489, 18 s. (*ubi fortasse pro αἰσθῶν scrib. αἰσθημάτων*).

Sensitivum (τὸ αἰσθητικόν); potentia tale est quale sensibile actu III, 452, 11 s.; ejus notio proportio quædam ac possibilitas ejus est quod sentitur III, 460, 51 s.; ei inest et sui ipsius et rei sensibilis actus III, 463, 17 s.; quatenus tale est, non afficitur a sensibili per accidens III, 452, 32 s.; instrumentum habet III, 467, 27; nec sine corpore est III, 467, 38; igitur calidum et frigidum fieri potest III, 467, 26; hinc alio modo passionis expers est ac intellectus III, 467, 30 s.; quod potentia erat actu efficiunt sensibilia III, 469, 38 s.; igitur nec patitur nec alteratur III, 469, 40; nec ei competit motus proprie sic dictus, sed alia ejus species III, 469, 40 s.; quasnam res ejus ope dijudicat anima III, 467, 49 s.; ab eo non diversa sunt appetitum et fugitivum, substantia tamen alia sunt III, 469, 48 s.; patri debetur mutatio qua simile sit eruditio qui non contemplantur, quum antea simile esset scientiæ capaci qui nondum didicit III, 452, 44 s.; v. *Anima sentiens*.

Sensorium (αἰσθητήριον); id est quod actu sentire valet III, 501, 33 s.; iis sensationes impertunt sensibilia III, 508, 20 s.; id ea res quæ actu sibi simile reddere potest, tale efficit actu, quum antea potentia tale esset III, 460, 23 s.; neutrum contrariorum actu, utrumque vero potentia esse debet III, 460, 32 s.; affectus eorum postquam abierunt sensibilia III, 508, 21 s.; III, 509, 47 s.; III, 511, 30 s.; idque et in fundo et in superficie III, 508, 36; in iis imaginationes fieri motus constabit, si animum attendamus ad ea quæ nobis expergiacentibus aut obdormiscentibus eveniunt III, 511, 50 s.; absentibus sensibilibus, iis insunt eorum sensationes et imagines III, 463, 1 s.; quo modo se habet ad sensibilia, sic intellectus se habet ad intelligibilia III, 467, 16 s., cf. 12; ei quatenus sensorium est, inest sensus ad quem pertinet III, 463, 53 s.; deerit nobis aliquod, si sensus aliquis nobis desit III, 461, 33 s.; sensibilibus excessu pessumdamur III, 461, 1 s.; III, 463, 42 s.; 52; III, 467, 32 s.; III, 475, 30 s.; 39 s.; corpora quibus insunt singulis elementis tribuere conati sunt nonnulli III, 477, 25 s.; idque recte III, 479, 17 s.; etiamsi de quinto hæsitent III, 477, 28; si ei imponatur corpus sensibile non sentitur III, 460, 10 s., 14 s., cf. III, 453, 39 s.; III, 454, 1 s.; III, 458, 19 s.; sensuum et longinquo percipientium intermedii ope afficitur III, 474, 45; omnia excepto tactu intermedii ope percipiunt III, 475, 12; sensibilibus communium proprium esse nequit III, 462, 8 s., cf. 16 s., 24 s.; nullum sine calore percipere potest III, 461, 48 s.; nullum terræ tribuendum est, excepto aliquatenus tactu III, 461, 49 s.; quæ intermedii ope percipiunt vel aquæ vel aeris ope percipiunt III, 461, 36 s., 45 s.; qui alteriusutrius horum elementum habebat, percipiet omnia sensibilia quæ hujus ope sentiuntur III, 461, 38 s.; item percipiet quæ utroque percipi possunt III, 461, 42 s.; quibus humore redundat, interdum et reminiscendo scopum attingere et reminisci nolentes inviti reminiscuntur III, 499, 10 s.; quibus pondere opprimitur nec memoria

præstant, nec facile reminiscentes recto tramite mæare valent III, 499, 20 s.; pondere opprimitur apud pulmones et eos quorum partes superiores majores sunt III, 499, 19 s.; ubi motus ab unoquoque exeuntes ad sensorium commune deferuntur robusta fiunt insomnia III, 511, 1 s.; eo quod motus ab unoquoque exeuntes ad sensorium commune deferuntur, etiam vigilantes audire ac videre videntur III, 511, 5 s.; argumenta quæ probant ea etiam a parvis mutationibus celeriter affici III, 509, 1 s.; cf. 36 s.; nisi læsum et perversum sit nunquam aliis amarum videbitur quod aliis dulces II, 590, 32 s.; ea e purissima materie condit natura III, 364, 11 s.; omnia duplicia sunt, idque quare III, 244, 49 s.; III, 264, 14 s.; omnia meatibus imposita sunt III, 362, 51 s.; tactus et gustus corpus aut corporis animalis pars sunt III, 362, 52 s.; olfactus et auditus meatus sunt spiritu nativo pleni III, 367, 54 s.; visus peculiare corpus est, idque quare III, 363, 3 s.; non in extremo oculo est III, 479, 7 s.; omnium meatus ad cor vel ad partem ei respondentem tendunt III, 418, 37 s.; si pura sint cum ipsa tum membranae ea obtegentes, melius percipiuntur rerum percipiendarum discrimina, idque quare III, 418, 34 s.; III, 419, 3 s.; cf. III, 418, 1, 9 s.; si longe ante ea porrigator canalium quædam species, res remota melius percipietur III, 419, 8 s., cf. III, 417, 50 s.; III, 418, 23 s.; apud hominem purissima et minime terrena ac corpulenta sunt III, 419, 23 s.; in senectute offuscantur III, 440, 5; eadem habent serpentes et quadrupedes oviparæ quæ reliqua animalia III, 295, 39 s.

Sensorium commune (κοινὸν αἰσθητήριον); principium est quo animal sensitivum est III, 464, 42 s.; in eo facta sensione vel intestina vel foris petita moventur animalia III, 503, 48 s.; idque extendendo ac contrahendo III, 524, 16 s.; ad id, sedata turbatione apud dormientes, deferuntur motus qui a sensationibus proveniunt III, 510, 32 s.; ad id e singulis sensoriis concurrunt sensationes quæ actu sunt III, 532, 21 s.; medium locum occupat inter anteriora et posteriora III, 524, 15; III, 532, 23 s.; necessario in corde residet III, 534, 23 s.

Sensorium primum; id est quod sensibilibus formas sine materie recipere valet III, 460, 49 s.; III, 462, 52 s.; igitur idem est ac sensibile, sed substantia diversum III, 460, 50.

Sensorium ultimum; id necessario sensibili contactu dijudicare debuisset, si caro ultimum sensorium esset III, 464, 7 s.

Sensorium visus; v. *Oculus*.

Sensoriæ partes; quamque earum alicui elemento assignarunt naturæ scrutatores III, 230, 11 s.; ab instrumentariis distinguendæ sunt III, 230, 1 s.; omnes similes sunt, idque quare III, 230, 4 s.; earum maxime corpulenta et minime simplex caro est III, 230, 15 s., 20 s.; cum iis non continuatur cerebrum, idque quare III, 238, 14, s.

Sensus (*antiquorum philosophorum de eo opiniones*); eum corporeum esse censent antiqui III, 465, 4 s.; item cum simile fieri III, 450, 42 s.; III, 465, 5 s.; eo multi antiqui animam determinarunt III, 433, 24 s.; III, 435, 39 s., cf. III, 441, 23; III, 442, 37 s.; III, 464, 45 s.; III, 471, 9 s.; eum affectui et motui assimilant qui similes similibus cognosci contendunt III, 442, 12 s.; nonnulli perperam ejus causam vel instrumentum ceperunt esse censent III, 243, 43 s., 49; III, 534, 36 s.; eique non idoneas esse censent partes admodum carnosas III, 243, 44 s.; præcipue qui ad eum animum advertunt animam ex elementis compositam esse ceperunt

sens III, 442, 36 s.; eum a sanguine pendere censet Critias ceterique qui animam sanguini assimilant III, 435, 35 s.; igitur eum rem animæ maxime propriam esse censent III, 435, 34 s.; explicari nequit si animam numerum esse status III, 441, 20; eum transgressi sunt et despiciebant antiquorum nonnulli (scilicet Eleatas) II, 448, 16; non erit, ubi non sentimus, si vera dicant Megarici II, 505, 50; de eo Empedoclis sententia III, 434, 26 ss., cf. III, 442, 15 ss.; eos meatuum ope fieri censebat Empedocles II, 447, 45; eum alterationem esse putant Democritus et Empedocles II, 509, 22 ss.; ei non repugnant Leucippi placita II 448, 27; rebus iudicandis inservit secundum Platonem III, 434, 39 ss.; eum solidi numero (i. e. quattuor) assimilat Plato III, 434, 37 s.; perperam nonnulli (i. e. Plato) sei alicujus causa esse censent III, 274, 36 s.; ad eum referunt omnia qui quicquid alicui videtur verum esse censent II, 512, 19.

Sensus (quidnam); alteratio quædam est III, 449, 14 s.; III, 450, 41 s.; alterationi obnoxii sunt II, 336, 18; ubi alterantur, nunquam latet passio quæ alterationem comitatur II, 336, 26; aliqua in eo facta alteratione moventur animalia III, 521, 35 ss.; fit simul cum sensibili et animali, 11, 53; exemplo probatur sensus secundum animam et sensus secundum corpus ut privationem et habitum oppositos esse, 182, 34; affectus quidam est III, 460, 23; fit eo quod movetur et patitur aliquid III, 450, 40 s.; $\pi\rho\sigma$ τ i, 9, 29; ad sensibile refertur, 10, 11; ad eum refertur sensibile II, 527, 38 s.; eo prius esse videtur sensibile, 11, 42; 12, 1, 4; si tollitur, non tollit sensibile, 11, 44; ita se habet ad sensibile ut scientia ad scibile, 184, 33; quia eum movere possunt, sensibiles dicuntur res III, 488, 5 s.; ejus usus sensio est III, 507, 5 s.; partim potentia, partim actu est III, 451, 1 ss., cf. III, 450, 50; III, 463, 18 s.; III, 465, 45 s.; primo potentia esse debet antequam actu sit, idque quare III, 479, 22 ss.; simulacrum natum est sentiens, eum jam potentia habet, eodem modo quo scientiam habet eruditus qui non contemplatur III, 451, 50 ss.; semper est III, 465, 48; eum qui habet, sed nunc non sentit, potentia sentiens est III, 451, 27 s.; ejus actus idem atque unus ac rei sensibilis, sed substantia diversus III, 463, 3 ss.; 27 s.; unuscujusque substantia propria sensibile sibi proprium III, 452, 35; unusquisque ad sensibile sibi subjectum pertinet ejusque dijudicat differentias III, 463, 52 ss.; sensorio, quatenus sensorium est, insitus est III, 463, 53 s.; quodammodo idem est quod sensibilia III, 470, 39; dividitur igitur in res ipsas, idque qui potentia est in eas quæ potentia sunt, qui actu in eas quæ actu III, 470, 40 ss.; sensibillum forma est III, 470, 48 ss.; medium quoddam esse videtur contrariorum quæ rebus sensibilibus insunt III, 460, 27 ss.; III, 461, 8; ideoque dijudicat sensibilia III, 460, 28 s.; præter eos erunt aliæ substantiæ separabiles, si res mathematicæ a sensibilibus separatæ existant II, 612, 42 s.; unusquisque eorum sensibilia reliquis propria per accidens percipere potest, idque quomodo III, 482, 26 ss.; id est quod rerum sensibillum formas sine materie recipere valet III, 460, 41 ss.; III, 461, 9; III, 462, 52 s., cf. III, 464, 35; III, 474, 9; igitur comparatur ceræ quæ annuli signum sine auro aut ferro recipit III, 460, 43 s.; afficitur a re colorem vel saporem vel sonum habenti, non tamen quatenus hæc sunt, sed quatenus ejusmodi quid. et secundum notionem III, 460, 46 ss.; non est magnitudo, sed proportio quædam et possibilitas ejus quod sentitur III, 460, 52 s.; III, 461, 4; III, 463, 47, 51,

cf. 41, 48; motus est, non tamen animæ motus, sed motus quem anima imperit III, 439, 39 ss.; est nempe motus a certis quibusdam rebus ad animam III, 440, 1; alterationes facere possunt quia ipsi alterationes sunt III, 522, 37 ss.; in corpore et circa corpus sunt, 11, 45; tollitur sublato corpore, 11, 47; circa eos passiones faciunt nonnullas qualitates patibiles, 14, 17; sine corporis affectu locum habere nequit III, 432, 21 ss.; ejus affectus est calidum III, 556, 14 s.; totus se habet ad corpus sensitivum totum quæ tale, ut pars ad partem III, 445, 14 ss.; eum animæ et corporis intermedio competere et ratiocinatione et sine ratiocinatione constat III, 476, 29 ss., cf. III, 508, 33 s.; igitur munus est corpori et animæ commune III, 476, 9; III, 500, 31 ss.; aut non sine eo, aut per eum fiunt reliqua munera animæ et corpori communia, aut ejus affectus vel habitus vel conservationes vel interitus aut privationes sunt III, 476, 26 ss.; vitam a morte discernit IV, 19, 29; ei soli quidam vivunt vel propter naturam vel propter morbos II, 81, 48; eo se vivere et esse putat vulgus II, 439, 10; sunt potentie naturæ insitæ III, 567, 12 s.; sine potentia existere nequit III, 492, 23 s.; aliquis si potentia non est, inexistibilis aliquis non est impotentia, 203, 37; ubi eum nec actu nec potentia habemus, nihilominus internum nobis apparent imagines, e. g. in somno III, 465, 47, cf. III, 466, 3 s.; qui actu est, una cum sensibilibus actu interit, non vero qui potentia III, 463, 25 ss., cf. 35 ss.; omnis contactu fit III, 481, 13 s.; igitur ponere præstat eum intermedii motu fieri quam effluvis III, 481, 15 ss.; eodem redit utrum effluvis, an exhalationi tribuatur III, 485, 19 ss.; contrario modo afficitur a dulci quam ab amaro, alio vero modo ab alto III, 464, 25 ss.; actu unico necessario percipit multa III, 490, 40 ss.; simul a contrariorum formis affici non poterit, si omnino indivisibilis sit III, 461, 35 s.; quo propria percipimus, eo non percipimus ultimum, e. g. mathematicorum triangulum II, 71, 47; ad aliud genus pertinet ac sensus communis II, 71, 49; præter ea quod eo percipimus sæpe aliquid aliud cogitamus III, 507, 18 ss.; ejus excessus potentia continetur in accommodatione III, 488, 44 s.; igitur ejus excessus nec per se sensibilis est, nec separatus III, 488, 43 ss.; eo carens cognoscere nequit quorum est II, 485, 31 s.; sensus defectum oppositus est ut privatio et habitus, 194, 34; eos non sæpe videndo aut sæpe audiendo acquirimus II, 14, 49; iis non æque ac seniores dijudicare valent *intuitus* II, 338, 39, v. *Anima sentiens*.

Sensus (quænam eum scientia spectet); quidnam sit, determinari nequit, nisi prius sciamus quidnam sit sentire et adhuc prius quænam sint sensibilia III, 448, 25 ss.; ad eandem scientiam pertinet ac sensibilia, idque quare III, 221, 46; queritur utrum ipse primum investigandus sit an sensitivum III, 431, 42 s.; uniuscujusque eorum naturam in l. *de Anima* sollemniter delineatur III, 460, 39 s., cf. III, 479, 37 s.

Sensus (quidnam inter eum et scientiam et intellectum intercedat); probatur ab intellectu et a scientia differre III, 465, 14 ss., cf. 37; cognitio aliqua est III, 344, 50; queritur an idem sit quod scientia, 174, 33; non est scientia, 194, 48; 195, 1; scientiæ genus non esse probatur, 213, 20; non multum differt a scientia, 180, 28; quomodo a scientia differat, 180, 10; nisi eum scientiæ assimilare velis, scientia non erit, si nihil esset præter singularia II, 494, 39 s.; eo scientia rerum demonstrabilium acquiri nequit, 150, 18, 41; eo percipimus certam rem certo loco ac certo tempore, 150, 20; eo universale percipi nequit, 150, 21, 24, 33, cf. 154,

35, 38; ad ejus defectum reducuntur quædam e problematis, 150, 44; non disciplinæ, sed contemplationi æquiparandus est III, 483, 16 s.; apud vulgus scientiæ vim obtinet II, 439, 9; sine eo nihil disci nec intelligi potest III, 471, 1 s.; eo aliquid cognoscimus III, 507, 3 s.; eo etiam fit definitio III, 219, 15; ejus munus est ut discernat III, 471, 10; quomodo eo utatur discens, 83, 38; sine eo fieri nequit inductio, 139, 27, 31; si quis deficeret, deficeret etiam scientia aliqua, 139, 20; in eum desinit demonstratio particularis, 147, 39; eo discernitur utrum nomine an specie differant τὰ πᾶσι λέγμενα, 181, 46; ei magis quam ratiocinationi credendum est III, 388, 12 s.; in rebus his patentibus major accuratio postulari potest ac in iis de quibus ratiocinando disputatur, 609, 24; ab eo differt opinio, idque quare III, 446, 35 s.; eo aliquid dijudicat ac cognoscit anima III, 464, 47 s., cf. III, 465, 42 ss.; igitur ejus species esse videntur sapientia et intellectus III, 464, 46 s.; igitur cum eo has confundunt antiqui III, 464, 49 s., cf. II, 509, 22 ss.; quo modo se habet unusquisque ad sensibilia sibi propria, ita intellectus se habet ad res materie carentes III, 469, 32 s.; ubi ab intellectu sejunctus est, laborem quem sustinet quasi non percipit IV, 180, 50 s.; quomodo ab intellectu differat II, 144, 33; fr. 21, a; ei non competit deliberatio II, 144, 35; quatenus judicandi facultate pollet, eundem locum tenet ac intellectus III, 521, 13 s.; se habet ad intellectum, ut linea infracta ad rectam III, 467, 50 s.; sine eo res externas cogitare nequit intellectus III, 488, 16; intellectiōni et dictioni similis est III, 469, 43; ubi jucundus aut molestus est, anima affirmans vel negans persequitur aut fugit III, 469, 43 ss.

Sensus (*quidnam inter eum et memoriam et imaginationem intercedat*); ei assimilanda non est memoria, sed ejus habitus quidam est III, 494, 23 s.; ei originem debet memoria, 170, 36 ss.; II, 468, 9 s.; ejus gratia fit memoria et spes III, 605, 39 s.; eum sine actu habet qui memoria utitur III, 494, 16 s.; ab eo proveniunt animæ habitus, idque quomodo, 171, 1; quæritur an idem sit quod imaginatio III, 507, 33 s.; ei similis est imaginatio, idque quare III, 466, 34 ss.; idem est quod imaginatio, sed substantia aliud III, 508, 11 s.; sine eo non fit imaginatio III, 465, 22 ss., 44 ss.; III, 466, 16, 31 ss., 35 s.; III, 507, 35; partim ab eo pendet imaginatio III, 523, 25 s.; etiam tunc ubi eodem modo moventur quo a rebus sensibilibus imagines nobis apparent III, 510, 16 s.

Sensus (*quatenus vigilantes dormientesve afficiat*); sine eo exstare nequeunt somnus et vigilia III, 501, 51 ss.; ejus ope dormientem a vigilanti distinguimus III, 500, 24 ss.; igitur eisdem quo is, inesse debent etiam somnus et vigilia III, 500, 29 ss.; III, 501, 8 s., cf. 23, 28 s.; eo fruuntur dormientes nonnulli, etiam sine insomniis, idque quoniam III, 415, 36 s.; eo propter vigilandi imperitiam, dormientes uti videntur infantes III, 415, 44 ss.; eo proprie ac simpliciter fungi nequeunt dormientia III, 501, 34 s.; ejus libertate definitur vigilia III, 501, 20 s., 49 s.; in somno æque ac apud vigilantes affici potest, sed non eodem modo III, 502, 13 s.; III, 507, 40 ss.; non sine eo multis vigilantium muneribus funguntur dormientes nonnulli III, 503, 53 s.; quæ his liberis apparent imagines insomniis accensendæ non sunt III, 512, 6 ss.; non solum in somno, sed etiam in animæ deliquio impotentes sunt III, 502, 44 ss.; III, 504, 22 s.; item in deliriis quibusdam III, 502, 46; III, 504, 22 s.; item apud eos quibus venæ colli interceptiuntur III, 502, 47 s., cf. III, 504, 22 s.; ejus simpliciter affectus esse nequit insomnium, idque quare III, 508, 4 s.; ejus affec-

tus necessario esse videtur insomnium quia et somnus ejus affectus est III, 508, 6 ss.; probatur ejus affectus esse insomnium, quatenus imaginativus est III, 508, 9 ss.; si a particularium affectione penderet somnus, mirandum esset, omnes simul otiosos ac immobiles esse III, 502, 32 ss.; III, 503, 1; quum vero a sensus communis affectu pendeat, rationi consentaneum est, omnes simul otiosos esse III, 503, 37 ss., 51 s.

Sensus (*quænam spectet*); particularia spectat, 139, 28; II, 28, 16; II, 255, 19; singularium dominus est II, 79, 23; eo partim cognoscuntur singularia II, 549, 32; non penes nos est III, 451, 53 s.; idque quia particularia respicit III, 451, 50 ss.; universalia spectat, etiamsi singularia sentiamus, 171, 8; inductione nobis universale indit, 171, 13; omnia circa rem sensibilem agit II, 120, 12; perfecte agit qui bene se habet in optimum eorum qui sub eum cadunt II, 120, 13, 21; rerum particularium præcipue sunt cognitiones II, 469, 28; nullius rei causam docent II, 469, 29; igitur nequaquam tanquam sapientia considerantur II, 469, 26 s.; II, 470, 9; unicus unicam rem respicit III, 490, 39; qui actu unicus est numero unum, qui potentia specie III, 490, 42 s.; ubi actu unicus est, id quod percipit unicum esse affirmabit III, 490, 43 s.; uno eodemque simul duas res perspicere non licet, nisi misceantur III, 490, 37, 49 s.; non sui ipsius sensus est II, 511, 26; eo priora sunt ejus subjecta II, 511, 27 s.; videtur semper aliud respicere, nec nisi obiter se ipse II, 609, 15 s.; eo nec futura, nec præterita, sed præsentia cognoscimus III, 494, 11 ss.; quare eos ipsos non sentiamus III, 450, 45 ss.; quare sine rebus exterioribus non fiat III, 450, 46 s.; per se respicit elementa vel quæ his accidunt III, 450, 48 s.; nullius actionis, sed veritatis principium est II, 67, 8 ss.; eo percipi non potest quantitas et quales figura tenebræ sint III, 643, 33 ss.; ei propiora nobis priora sunt, natura vero posteriora, 122, 39; quare eum rerum mensuram esse dicamus, etsi non omnino recte II, 575, 30 s., 36 s.; quisque propriam habet actionem ac præterea communem, nempe sensum communem III, 502, 16 s.; accuratissimo convenit unuscujusque generis minima discernere III, 484, 18 ss.; omnes excepto tactu unum contrariorum par spectare videntur III, 458, 47 s.; spectant tamen et alia contrariorum paria III, 458, 52 s.; interdum potius indicat III, 522, 14.

Sensus (*quatenus voluptatem efficiant*); his omnes delectamur II, 468, 2; voluptatis gratia fit II, 605, 38 s.; eo prædita etiam voluptati et molestiæ obnoxia sunt III, 501, 53 s.; Ideoque et cupidinem habent III, 501, 54; quæ cum habent, necessario etiam appetitum et cupidinem habent III, 446, 27 ss.; III, 447, 22, 38; item imaginationem III, 446, 27, cf. III, 447, 38 s.; partim ab eo pendet appetitus III, 522, 17 s.; quoniam voluptatem pariant molestiæ expertem II, 118, 44; omni propria est voluptas II, 120, 19, 26; perfectissimus jucundissimus est II, 120, 21, 28; nihil refert utrum ipsum agere dicas, an id in quo est II, 120, 16; non eodem modo perficit actum quo voluptas II, 120, 24; ei proprie actus ac voluptates specie ac præstantia differunt ab intellectui propriis II, 121, 12; II, 122, 11; cur duorum tantummodo homines incontinentes vocentur, i. e. tactus et gustus IV, 259, 24 ss.; sublata voluptate quam præbent vix aliquis cibi vel rei venereæ gratia vivere vellet II, 187, 12; duobus tantum animalia præter hominem voluptatem percipiunt IV, 260, 25 s.; eo incitante ad finem persequendum statim agimus quæ appetimus III, 522, 10 ss.; omnibus eo præditis finis est, idque quare III, 503, 13 s.

Sensus (de eorum numero); quare uno plures habemus III, 462, 31 ss.; numero impares sunt III, 487, 23 s.; probatur præter quinque quos habemus nullum exstare III, 461, 28 ss., cf. III, 457, 23 s.; III, 487, 2 ss.; saltem si nullum aliud corpus sit, nec affectus qui nulli corpori competat III, 462, 6 ss.; fieri nequit ut duo sint qui ad idem referantur, idque quare III, 492, 21 ss.; cujusvis generis unicus est II, 500, 38; unusquisque unicuique quid percipit III, 462, 15; igitur sensibilibus communium, e. g. motus, proprius esse nequit III, 462, 16 s., 24 s., cf. 8; contrariorum idem, 180, 26; 262, 48, cf. 178, 16; III, 491, 13 s.; idem fortasse spectat album et nigrum III, 491, 5 s.; idem quoque forsitan dulce et amarum, sed non idem qui album et nigrum III, 491, 6 s.; idem diverso modo contraria dijudicare videtur III, 491, 7; diversi eodem modo dijudicare videntur sensibilia sibi invicem respondentia III, 491, 8 ss.; peculiarem unicuique generi sensibilibus natura tribuit II, 156, 2; eorum primus est tactus III, 240, 8 s.; III, 446, 7 s., cf. 12; a reliquis separari potest tactus III, 446, 9 s.; III, 448, 9 ss.; omnes ad tactum rediguntur, si omnia sensibilia tactilia sint III, 484, 5 ss.; ad plurimum quinque sunt III, 68, 35 s.; præter visum, auditum, gustum, olfactum et tactum nullus exstare videtur III, 68, 35 ss.

Sensus (quomodo circa eum fallamur); ei inesse integritas et peccatum monstrantur, 189, 46; quamnam causa sit cur circa eos fallamur III, 510, 15 ss.; circa proprium subjectum non fallitur III, 452, 20 s., 24, cf. III, 462, 30 s.; III, 465, 20, 51; III, 466, 39 s.; III, 469, 32 ss.; III, 484, 12; III, 510, 44, cf. III, 511, 3 ss.; facile circa eos fallimur affectibus abrepti III, 509, 49 s.; III, 511, 15; idque eo facilius quo vehementiores sunt affectus III, 509, 53 s.; III, 510, 2 s.; non circa affectum fallitur, sed circa rem cui accedit III, 511, 9 s.; quidnam eorum hallucinatio III, 507, 36 s.; deceptiones quas parit circa opinionem unde fiant, 280, 49; ubi accurate eo operamur, non dicimus res nobis ita videri III, 465, 53 ss.; tunc tantummodo eo falli possumus, ubi non clare eo operamur III, 466, 1 s.; v. *Hallucinatio*.

Sensus (de ejus principio et instrumentis); ejus principium ante II, 390, 42; anteriora versus fit III, 257, 30 s.; IV, 163, 19 s.; præter auditum, omnes eorumque instrumenta omnia ad anteriora conversa habet homo III, 13, 13 s.; eo definitur anterior III, 257, 31 s.; III, 306, 2 s.; III, 532, 24 s.; ejus principium continet cor III, 257, 29 s.; III, 258, 51 ss.; III, 259, 18 ss.; III, 362, 39; III, 503, 29 s.; III, 525, 49; duo eorum manifeste ad cor tendunt, idque quare III, 534, 26 s., cf. 34 ss.; igitur necessario et reliqui, idque quare III, 534, 27 ss.; ejus principium apud animalia idem est ac motus III, 503, 25 ss.; ejus principium medium tenet inter caput et ventrem inferiorem III, 503, 29 s.; eorum principium cordis regio est III, 244, 3; cur qui in dextro latere sunt non præstantiores sunt iis qui in sinistro IV, 274, 45 ss.; IV, 275, 3 ss.; semper parti simpliciter et similari inest, idque quare III, 230, 4 ss., 13 s.; exquisitores sedem habere debent in parte cui purissimus sanguis est III, 244, 16 ss.; nonnulli eorum in capite sunt III, 534, 35 s.; idque quare III, 243, 54 ss.; III, 288, 42 ss.; e sinceris elementis compositi sunt IV, 277, 42; eo prædita est caro et quod ei respondet III, 236, 38, cf. III, 240, 8 s.; apud exsanguia carnosæ parti proprius esse videtur III, 281, 36 s.; ejus instrumentum caro III, 145, 39 ss.; multum ad eum confert sanguinis natura III, 236, 5 ss.; qualis ei conferat sanguis III, 231, 26 s.; III, 235, 29 s.; eum

impedit sanguinis caloris motus III, 244, 18 s.; ejus instrumentum primum est quod primum sanguinem continet III, 259, 23 s.; turbatur si per septum transversum ascendit calor vel vapor III, 263, 42 ss., 50 ss., cf. III, 268, 29 ss.; III, 269, 12; eum non impedit pinguedo modica III, 236, 33 s.; eo caret cum omnes partes exsanguis tum ipse sanguis III, 244, 34 s.; III, 259, 3; eo caret sanguis III, 235, 9; III, 236, 38 s.; III, 238, 17; ideoque et serum et adeps III, 236, 39 ss.; item excrementum III, 235, 9 s.; III, 238, 18; III, 243, 50 s.; item cerebrum III, 238, 16 s.; item partes quæ simpliciter terra constant III, 442, 17 s.; secundum ejus instrumenta in genera distribuenda sunt animalia III, 547, 4, 9; ejus instrumenta habent quadrupedes oviparæ III, 25, 18; ejus instrumentum nullum habent insecta præter oculos et nonnulla eorum partem linguæ similem III, 67, 25 s.; eorum nullum instrumentum habent vel meatum manifestum pisces III, 29, 3 ss.; ejus nullum instrumentum habere videntur tethya III, 66, 30; reliquis non quemadmodum tactui duplex instrumentum tribuit vel tribuere potuit natura III, 240, 12 ss.; quo melior sit, eo meliorem habet lingua III, 250, 8 s.; cui parti demandatus est, si nimis diu suo munere fungatur necessario lacerare debet III, 501, 17 ss.; cur ex iis auditus maxime inde ab ortu mulietur IV, 173, 43 ss.

Sensus (de animalium circa eum differentis); eo naturaliter prædita sunt animalia omnia, 170, 34; II, 67, 10; II, 468, 8 s.; III, 306, 2; III, 343, 50; vivo proprium est, 233, 6; cui inest, id vivere dicimus III, 445, 43 ss.; tollitur sublato animali, 11, 50; animal magis proprius quam homini scientia, 233, 27; animal minus proprius quam vita, 233, 52; eo distinguitur abortus licitus ab illicito, 622, 14; eo definitur animal III, 240, 7, cf. III, 236, 37; III, 243, 28; III, 259, 22; III, 501, 47; eo caret quæ anima caret III, 449, 16; III, 500, 35 s.; animal a planta distinguitur III, 344, 4 s.; III, 358, 25 s.; item a reliquis rebus III, 446, 5; III, 534, 38 s.; sine eo exstare nequit animal III, 230, 21 s., cf. III, 281, 50, v. etiam 25 ss.; III, 415, 30 ss.; III, 474, 8, 10; III, 476, 34 ss.; idque quare III, 474, 12 ss., 26 s.; eo ab animalibus distinguitur quæ animalia non sunt III, 532, 17 s.; eum habere nequeunt animalia, nisi alimentum sumant et accretionem habeant III, 504, 8 s.; non omnibus vivis necessarius est III, 474, 6 s.; quænam viva eo necessario careant III, 474, 7 ss.; eo caret plantæ III, 442, 43 s.; III, 532, 16 s.; quare eo careant plantæ, etiam si animam habeant et a tactilibus afficiantur III, 461, 6 ss.; III, 474, 9, cf. III, 475, 24 ss.; omnibus animalibus competit III, 465, 15 s.; homini cum animalibus omnibus communis est II, 6, 48; ideoque hominis peculiare opus esse nequit *ibid.*; eo carere nequeunt corpora non sessilia ac generata si animam ac intellectum habeant III, 474, 16 ss., 21 s.; possunt vero generationis expertia, idque quare III, 474, 18 ss.; nulli competit quod anima vegetativa caret III, 444, 10; III, 446, 8 s., cf. III, 448, 4, 7 s.; quare necessarius aut omnibus animalibus gressilibus III, 474, 12 ss., cf. 40 ss.; alia animalia omnes, alia non omnes habent III, 68, 34; III, 502, 8 s.; idque quænam III, 70, 48 ss.; omnes habent homo et pedestria vivipara III, 68, 37; item vivipara sanguine prædita præterquam si quod genus mutilatum est III, 68, 38 ss.; omnes habent animalia quæ nec imperfecta nec manca sunt III, 462, 3 s.; animalium eo præditorum multa sessilia sunt ac immobilia III, 471, 47 ss.; alia traseres nulla, alia obscura ejus vestigia præ se ferunt III, 115,

39 s.; eo omnino caren. holothuria et pulmones marini III, 281, 28; aliquo prædita esse videntur tethya et reliqua animalia marina quæ adhærentia vivunt, sed partem aliquam carnosam habent III, 281, 34 ss.; quatenus eo prædita sint urticae marinae III, 281, 50 s.; quomodo probare conentur eo prædita esse spongiae III, 90, 2 s.; an revera eum habeant dubitant Toronenses alique quidam III, 90, 6 s.; eum aphysilis tribuunt omnes III, 90, 34 s.; omnium animalium exquisitissimum habet homo III, 250, 7 s.; quatenus exquisitissimos habeat homo, quatenus non III, 419, 20 ss.; excepto tactu, reliquis longe animalibus inferior est homo III, 456, 10; eo eminet elephas III, 205, 16 s.; eo quæ præstant animalia durum et compactum cor habent III, 260, 22 s.; quibus vero hebetior est, mollius III, 260, 23; item exquisitiores in corde articulationes III, 260, 18; efficit ut ratione coitus partusque et prolis educationis multum inter se differant animalia III, 146, 1 ss.; eum conceptis impertit mas III, 383, 19 s.; eum intra uterum recipiunt foetus III, 415, 9 s.; absque eo non accidit ut alimentum capiant animalia et satietate delectentur IV, 18, 14 s.; sine eo definiri nequeunt partes animalis, idque quare II, 547, 7.

sensus actu; motus est per corpus, sensu aliquid patiente II, 336, 20 s.

sensus communis; in universum affirmat quæ ab unoquoque sensu ad eum deferuntur, nisi alius potior contradicat III, 511, 10 s.; eo non per accidens percipimus sensibilia communia e. g. motum, magnitudinem, tempus III, 462, 23 s.; III, 470, 20; III, 495, 2 ss.; ultimum et terminus atque unica medietas est III, 470, 3, 6; afficitur a singulis sensibus e. g. visu vel auditu III, 470, 2, cf. III, 502, 19; dijudicat atque comparat sensibilia ad diversos sensus pertinentia III, 464, 3 ss.; III, 492, 31 ss.; III, 502, 21 s.; dijudicat quomodo dulce a calido vel albo differat III, 464, 9 ss.; III, 470, 4 s.; III, 502, 21 s.; item quomodo nigrum ab albo III, 470, 8 s.; necessario sensus est III, 464, 5 s.; probatur necessario unicum quid esse III, 464, 8 ss.; III, 492, 29 ss.; III, 502, 24 s., cf. III, 470, 3, 6; quomodo dijudicat sic etiam sentit ac cogitat III, 464, 14 s.; probatur semper uno individuo temporis momento dijudicare sensibilia quæ inter se comparantur III, 464, 16 ss.; non solum nunc affirmat res sensibiles diversas esse, sed simul etiam eas nunc diversas esse III, 464, 20 ss.; fieri non posse probatur ut loco et numero indivisibilia, substantia vero divisibilia sit III, 464, 27 ss.; III, 492, 33 ss.; se habet igitur ut punctum atque eatenus simul divisibilia ac indivisibilia, unum atque duo est III, 464, 36 ss.; unum idemque numero est, substantia vero diversum, idque vel genere vel specie III, 492, 40 ss.; eo percipimus nos videre et audire III, 502, 20, cf. tamen III, 462, 40 ss.; substantia differt a singulis sensibus III, 502, 25 s.; maxime tamen cum tactu conjunctus esse solet, idque quare III, 502, 26 s.; ultima percipit, e. g. mathematicorum triangulum, ibique sistitur II, 71, 48; revera potius esse sensus videtur quam prudentia II, 71, 49; ejus affectus imaginatio est III, 495, 4, 18; ejus affectus per se est memoria III, 495, 8; III, 496, 27, cf. 5; III, 494, 30; ejus affectus sunt somnus et vigilia III, 501, 10; III, 502, 6 ss., cf. III, 508, 7 ss.; queritur utrum toti animæ tribuendus sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 28 ss., cf. 33; ejus principium cor est apud animalia sanguine prædita III, 503, 32; ejus motum impedit pondus incumbens III, 289, 14 s.

sensus qui intermedii ope percipiunt (αὐτὰ τῶν ἑσθῶν αἰσθῆσαι); et salutis et bene habendi gratia existant

III, 474, 39; III, 475, 44 ss.; III, 477, 1 ss.; eminus percipiunt III, 474, 42; gressibus animalibus necessarij sunt, idque quare III, 474, 40 ss.; III, 477, 1 s.; eorum intermedium a sensibilibus corporibus afficitur, ipsum vero sensorium afficit III, 474, 44 s., cf. III, 475, 5 ss.; hinc comparatur ceræ cui sigillum immergitur III, 474, 51 s.; III, 475, 6 s.; igitur eorum intermedium potest esse aqua vel aer, non vero lapis III, 474, 52 ss.; omnes tactu percipiunt, etiamsi intermedii ope III, 475, 15 s.; igitur sine tactu exstare nequeunt III, 475, 9 s., 25 s.; eorum ope animalia alimentum e longinquo querunt et exitalia vitant III, 477, 3 ss.; prudentia participibus multa nuntiant quæ ad intelligibilia, aut res agendas pertinent III, 477, 5 ss.

Sensus instrumenta (αἰσθητήρια); ea alia animalia manifestissima habent, alia non omnia manifesta III, 69, 4 ss.; duplicia IV, 288, 49 s.; quænam in ea desinant venulæ III, 41, 53.

Sensus principium (τὸ κῆρυξ τῶν αἰσθησέων); id habent sanguine prædita III, 282, 8; id omnia animalia habere debent III, 282, 10; apud testacea eodem modo se habet ac apud mollusca, sed minus manifestum est III, 282, 26 ss.; semper medio loco id querere oportet III, 282, 28; apud sessilia medio loco inter dextra et sinistra III, 282, 32 s.; insectorum inter caput et ventris alveum situm est III, 282, 33 ss.; aliis insectis unum, aliis plura est III, 282, 37 s.; natura id semper unum facere vult III, 282, 38 s.; ubi vero id unum efficere nequit, id unum facit actu, potentia vero plura III, 282, 39 s.; non apud omnia insecta æque manifestum est III, 282, 40 s.

Sensui non obnoxia (μὴ αἰσθητά); queritur an tanquam eorum materies consideranda sint omnia quæ non sunt quidditas, nec forma per se, sed hoc aliquid II, 550, 49 ss.

Sensui patentia (τὰ φαινόμενα κατὰ τὴν αἰσθησιν); eorum multa evertunt Leucippus et Democritus II, 417, 12 s.; finis scientiæ naturalis sunt II, 421, 15 s.

Sensui quod præest (τὸ αἰσθητικόν); id nonnulli ex elementis component III, 442, 42 ss.; non omnis animæ pars est III, 442, 46 s.; probatur pars animæ, non peculiaris anima esse, nec a reliquis animæ partibus separari posse, etiamsi notione differat III, 446, 15 ss., cf. III, 447, 20.

Sensu (de); quidnam ejus argumentum III, 479, 46 ss.; III, 493, 3 ss.; in eo accuratius dicendum est de calore quem præbet sol III, 555, 46 ss.; *de Anima* insequi videtur III, 526, 14, cf. III, 476, 1 ss.; eum insequitur *de Memoria et Reminiscencia* III, 493, 5 s., cf. III, 526, 14.

Citatur: (III, 486, 10 ss.?) III, 239, 19; (III, 479, 32 s.?) III, 244, 4.

De Sensu et Sensili; citatur (III, 486, 489?) III, 426, 47; III, 429, 10; (III, 478, 479) III, 416, 31 s.; citari videtur III, 230, 27; III, 418, 38.

Sensu quæ percipi nequeunt (τὰ ἀφανῆ ἢ αἰσθητά); salis probabiliter eorum rationes redditas esse censemus, si ea ad id quod fieri potest, redegerimus III, 560, 11 ss.

Sensuum hallucinatio; v. Hallucinatio sensuum.

Sententia (γνώμη); æqui recta dijudicatio est II, 73, 14; ea cordati esse et sententiam habere dicimur II, 73, 13; eam illadem tribuimus quibus mentem et intelligentiam et prudentiam quosque prudentes et intelligentes appellamus II, 73, 20; versatur circa ultimas et singularia et res agendas II, 73, 23, 29; eam naturæ debemus II, 73, 38; eam senibus competere arbitramur II, 73, 40.

Sententiae (γνώμη); quidnam, 371, 22; 428, 18; sunt enthymematum vel conclusiones vel principia, 371, 28, cf. 370, 5; 372, 7; ita vocant et opiniones veras et negationes absolutas, 296, 29; quomodo a signis differant, 430, 8; earum quattuor species, 371, 43; quænam probatissimæ sint, 372, 10; conveniunt senibus idque de rebus quarum periti sunt, et cur, 372, 29; eas omnium maxime cudere solent rustici, 372, 33; conveniunt inprimis indignationi et lamentationi, idque in quam orationis parte, 372, 34; inprimis utiles sunt propter stultam audientium vanitatem, 373, 10; moratas faciunt orationes, 373, 23; utendum etiam pervulgatis communibusque, et quare, 372, 37; eo pertinent etiam apophthegmata Laconica et ænigmatica, 372, 26; item quædam proverbia, 372, 45; iis etiam utendum est adversus ea quæ publice probata sunt, idque quando et quomodo, 372, 46; bonæ probitatis opinionem dicenti conciliant, 373, 27; quamnam utilitatem præstant ad urbanitatem orationi conciliandam, 435, 22; pertinent ad probationes non adscititias, 424, 28; distinguuntur in probabiles et paradoxas, 428, 20; rebus consentaneæ esse debent et quare, 428, 25; petuntur vel e re ipsa, vel ex superlacione vel ex assimilatione, 428, 27; quomodo ab enthymematis differant, 430, 4; eam testimonio subungere licet etiamsi fide dignus sit testis ac testificatum verisimile, 430, 39; quando ad eas confugiendum sit respondenti, 296, 25; earum usus in dissuasionem, 445, 27; item in laudatione, 447, 9, 31, 42; item in confirmatione orationis judicialis, 449, 51; 450, 1; quomodo impugnandæ sint defensori, 451, 34; earum utilitas in præoccupatione, 432, 29; 433, 20; iis cum in narratione tum in probatione utendum est, 407, 38; in eas interdum commutanda sunt enthymemata, 408, 47; in confirmatione orationis concionalis insequi debent exempla, 442, 22; iis similes terminaciones imponendæ sunt singulis partibus probabilium vel exemplorum, 443, 24; confirmationis non connexæ singulis partibus subjungendæ sunt, 443, 39, cf. 47, 51; postquam omnia persecutus est orator, per quæ confirmare licet suasionem, adjungendæ sunt quibus probet injustum et inutile et turpe et injucundum esse si hæc non fiant, 444, 3.

Sententia (oratoris); eam non dicere turpe est qui antea semper dixerat, ad excusandam importunitatem perhibere debet qui nimis crebro concionatur, 442, 3; eam nunc dicere necessarium esse cujuscunque res publica interest ad excusandam audaciam dicendum est ei qui concionari non solebat, 441, 5.

Sententia (judicis); si adversariæ pares fiant, cur reus vincat IV, 265, 3 ss.

Sententiæ epilogo præditæ; aliæ pars enthymematis sunt, aliæ enthymematicæ, 372, 7.

Sententiæ paradoxæ; iis breviter addenda est causa, 428, 23.

Sententiæ paradoxæ aut controversæ; demonstratione indigent, 371, 45; duobus modis proferri possunt, 372, 18 ss.

Sententiæ non paradoxæ; epilogo carent, 371, 47; aliæ antea cognitæ sunt, aliæ simulatque proferuntur, auditoribus perspicuæ sunt, 372, 1; si obscuræ sint, inprimis concinne proferuntur, addita causa cur ita, 372, 23.

Sententiæ probabiles; iis causæ addendæ non sunt, 428, 21.

Sententia (δράσις); quæ eam spectant potius ad rhetoricam pertinent, 472, 8; ad eam pertinent quæcunque oratione parari debent, 472, 10; singula enumerantur quæ ad eam pertinent, 472, 11; eam obscurat oratio

nimis splendida, 478, 40; recte se habere debet in epica poesi, 477, 11; ea omnes superavit Homerus, 477, 16; pars tragœdiæ, 461, 35; eam habet quodcumque, 461, 40; tertium locum occupat, 462, 22; quidnam sit, 461, 32; 462, 23; actionum causa est, 461, 37; ea qualitatem quandam induunt cum agentes tum actiones, 461, 25; ea vel succedunt vel spe decidunt omnes, 461, 28.

Sententiæ (λόγοι); multæ sunt opinioni contrariæ quæ tamen difficulter refutantur, 269, 25; hujusmodi sententiarum difficultas respondentem impedire non debet, quominus iis opposita concedat, 269, 28.

Sentienti vis; residet in corde vel quod ei pro portione respondet III, 230, 25 ss.

Sentiens; eum innuit Protagoras hominem omnium metusuram esse dicens II, 575, 36; sentit se sentire II, 113, 39.

Sentiens actu; eodem modo se habet ut contemplans actu III, 451, 47 ss.; eatenus tamen ab eo differt quatenus non penes nos est sensus idque quare III, 451, 48 ss.

Sentiens; respondet cum sonitui, tum colori, 391, 35.

Sentina (πλώμα); ea effusa fugiunt rhyades pisces, idque quare III, 70, 33.

Sentire; plura significat, nempe sensum habere et sensu uti, 220, 45, cf. 182, 31; partim ab anima, partim a sensu pendet III, 446, 43 ss.; amicum idem fere est quod se ipsum sentire II, 236, 6, cf. 9; se ipsum unicuique res est quam maxime optanda II, 235, 10, 18; se ipsum velle idem est quod ejusmodi quæpiam esse velle II, 235, 25; eo sensibiles finis II, 235, 28.

Sentlunt (quæ); non omnia movendi vim habent III, 442, 38 s.

Sentitur (quod); magnitudo esse potest III, 460, 50 s.; ejus proportio quædam ac possibilitas sunt sensus et sensitivi notio III, 460, 51 ss.

Seorsum (χωρίς); quidnam significet II, 311, 28; II, 599, 36.

Separabile; aliquid quærere solemus II, 586, 11; absurdum foret si nullum exstaret II, 586, 24 s.; nihil erit si principia universalis sint II, 628, 17 s.; sine eo ordo esse nequit II, 586, 26 s.

Separabilia; substantiæ sunt II, 603, 1 s.

Separabile immotum et æternum; v. *Immotum, æternum et separabile*.

Separabilia et immota; v. *Immobilia et separabilia*.

Separatum; per se esse dicitur II, 529, 3.

Sepes (παγγός); ei comparatur septum transversum III, 268, 33.

Sepia (σπηία); molluscorum genus III, 7, 23; III, 55, 32; III, 80, 5; III, 148, 41; III, 383, 36 s.; fr. 178, b; sanguine caret III, 5, 32; ejus descriptio fr. 183, b; mollusca sunt ideoque in ore habent linguæ similem partem III, 251, 28 s.; habent præter pedes proboscides duas III, 56, 12 s.; ejus proboscidi similes sunt anfractus superiores quos in pectore habet locustas III, 60, 45 s., v. *Proboscis*; quam parte aquam emittant III, 545, 46 ss.; alveum magnum, sed pedes parvos habent III, 56, 40 s.; igitur pedibus non utitur ad gradiendum III, 6, 26 s.; III, 56, 41; pedibus et pinnis natat, idque celerius versus corpus III, 6, 26; eorum corpus potius in latitudinem extenditur III, 56, 48; nonnullæ earum bicubitales evadunt III, 56, 45 s.; plus quam reliqua mollusca atramenti habent III, 57, 15; III, 278, 11 s., 22 s., 29; idque quare III, 278, 16 s., 29 s.; atramentum infra ventriculo appositum habent III, 278, 15; idque quare III, 278, 23 ss.; præter atramentum nullum aliud administratum habet quo injurias propellat III, 278, 18 ss., cf. III,

238, 6 ss., v. *Atramentum*; in parte prona habent durum aliquid quod sepium vocatur III, 57, 22 s.; ejus sepium plus terreni continet quam reliquorum molluscorum III, 278, 29 s., cf. *Sepium*; magis quam apud reliqua mollusca earum mares a feminis differunt, idque quomodo III, 57, 45 ss.; III, 83, 42 s.; III, 93, 1 ss.; duo ova habere videntur III, 383, 47 s.; idque quia earum uterus figuratus ac bifidus III, 383, 48 s.; pinnam angustam habent, ac totum alvei orbem sine intermissione circumdantem III, 288, 10 s.; eodem modo quo apud polypos apud eas se habent partes ad ventriculum pertinentes III, 277, 49 s.; iis molliores carnes habent loligines III, 278, 1 s.; intus habent corpuscula mammis similia, firmiora adhuc quam ejusdem generis corpuscula (ovaria) turbinatorum III, 63, 16 s.; quomodo coeant III, 80, 17 ss., cf. 6 ss., cf. *Mollusca*; vere uterum gerit III, 92, 27; pręgnantes optimę sunt III, 170, 47 s.; cum primis marinorum animalium parium III, 83, 38; pariunt tamen et omni tempore idque per quindecim dies III, 83, 38 s.; III, 92, 27 s.; pedetentim parit, perinde ac si laboriosus esset ejus partus III, 92, 45 s.; parit continuum aliquid et longum ex ovis compositum idque cirrhosum III, 92, 44 s., 48; quasnam in res pariant III, 91, 17 s.; III, 92, 41 ss.; ut in eas pariant, de industria maleolos disponunt piscatores III, 92, 43 ss.; ejus ova statim post partum alba sunt et grandini cirrhoque similia III, 92, 14, 18, 45, cf. III, 91, 44; ejus ova viscoso humore adspersit mas III, 83, 40 s.; III, 92, 12 ss.; III, 115, 31 ss.; postquam earum ovis atramentum adpersit mas, majora et nigra racemoque similia fiunt III, 92, 9 s., 13 s., 29 s., cf. 10 s.; idque quindecim diebus III, 92, 29; ovis incubant, idque vel magis quam reliqua mollusca III, 92, 35 s.; sæpe earum alveus super terram exstans conspicitur III, 92, 36 s.; incedunt per paria III, 83, 41 s.; paucę earum alterum annum implent III, 92, 49 s.; III, 193, 12; molluscorum astutissima est III, 192, 25 s.; sola atramentum non tantum pavoris causa emitit, sed etiam ad latitudinem III, 192, 26 s., 30 ss.; fertur etiam colorem suum assimilare locis in quibus degit III, 192, 43 ss.; prope littora degit III, 278, 18; superant et magnos pisces III, 148, 41 s.; mas vulneratę feminę opem fert, non vero femina mari III, 172, 32 s.; esca capiuntur, idqueque olfactum habent III, 71, 8 ss.; quomodo earum carnem instruant, ut escę inserviat III, 70, 28 ss.

Sepię et loligines; natant solummodo, non ingrediuntur III, 287, 26 s.; igitur pedum ratione a polyis differunt III, 287, 25 s.; eorum pedes parvi sunt, alveus vero magnus III, 287, 36, 38, 43 s.; item solummodo ad natandum utiles sunt, non vero ad ingrediendum III, 287, 41 ss.; nec ut res remotas arripiant atque saxis sese applicant III, 287, 45 s.; igitur proboscides duas longas habent, quibus res remotas arripiunt, et tempestate sęviente, saxis se applicant III, 287, 47 s.; sex pedes minores supra dentes sitos habent III, 287, 27 s.; eorumque duos inferiores reliquis majores III, 287, 28 s.; idque quare III, 287, 33 s.; omnium vero maximos duos infra dentes sitos III, 287, 29 s.; idque quia corporis onus maxime sustinent ac movent III, 287, 32 s.; proboscibus utuntur ad vim inferendam ac repellendam III, 288, 6 ss.

piolę (*σχιδιον*); integrę fiunt ex ovi albumine III, 92, 16; ideo eo crescente semper minus sit albumen atque tandem omnino evanescit III, 92, 22 s.; dum adhuc ovo continentur, earum oculi primum maximi apparent III, 92, 24 ss.; intrinsecus disruptis ovis

exeunt III, 92, 17, 30; in caput versę nascuntur ventri annexę III, 92, 19 s.; qualis sit earum ab umbilico annexio, nondum visum est III, 92, 20 s.; quodsi quis ova matura rumpere occupet, stercus emittunt et album colorem in rubiusculum mutant prę pavore III, 92, 31 s.; unaquęque ex uno ovo gignitur III, 92, 5; anteriori sui parte ovo adherent, idque quare III, 384, 12 s.

Sepium (*σῆκιον*); ita vocatur sepiarum pars dura III, 57, 24; ubinam situm sit III, 57, 23 s.; quomodo se habeat et quomodo a lolii et loliginis gladio differat III, 57, 25 ss.; ossibus vel piscium spinis pro portione respondet, 167. 50; III, 57, 25 s.; III, 240, 45 s., 51 s.; quęnam sit ejus utilitas III, 240, 50; figura ipsius animalis alveum refert III, 57, 28; parte ei simili carent insecta III, 68, 3 s.; probat sepiam majorem terrenę substantię copiam continere quam reliqua mollusca III, 278, 29 s.

Seps (*σῆψ*); serpentes ita dicti in Othry Thessalię monte IV, 106, 1 s.; eorum color IV, 106, 2 s.; morsus IV, 106, 7 ss.

Septangula (musica) (*ἑπτάγων*); iis in educandis pueris utendum non est, 632, 4.

Septem; quęnam de hoc numero collegerint (Pythagorei) II, 637, 13 ss.

Septentrionales loci; v. *Frigidę regiones*.

Septentrionarius (*ἀναπύριος*); Favonius est III. 590, 42 s.; Aquilonum is vocatur qui a polo per meridianam flat III, 632, 31 s., cf. II, 588, 44; nives et grandines affert III, 590, 20 s.; eo flante procellę fiunt III, 590, 36 s.; ex iis in Thrascias, Argestas et Favonios (siquidem Aparctias Favonius est) Etesię ad occasum habitantibus fiunt III, 590, 40 ss.

Septentriones (*ἀπύρι*); iis nos duodecim, alii plures stellas tribuunt II, 637, 19; si parvam ad eos migrationem facimus, manifesto alius sit terminans circulus II, 409, 45 s.; item stellę quę super caput apparent magnam ostendunt mutationem II, 409, 47 s.; migratione ad eos facta non eodem apparent stellę ac si ad meridiem migremus II, 409, 409, 48 s.; in regionibus iis vicinis non conspiciuntur quędam stellę quas in Ægypto et in Cypro videre licet II, 409, 49 ss.; quę in regionibus iis vicinis semper apparent stellę in Ægypto et in Cypro occidunt II, 409, 51 ss.; regiones circa eos sitę altissimę totius terrę sunt III, 575, 26 s.; hinc ex iis plurimum descendit flumentum III, 575, 27 s.; ab iis potissimum venti oriuntur idque quare III, 595, 1 ss.; III, 589, 20 ss.; iis vicinę regiones per hiemem tranquillę sunt et a flatibus liberę III, 585, 40 ss.; quę sub iis sunt inhabitari nequeunt III, 587, 16 s.; versus eos raro portenta conspiciuntur III, 633, 41 s.; versus eos siti sunt Hercynii montes III, 569, 50; eos petunt flumina ex iis montibus orta III, 569, 40 ss.; sub iis siti sunt Rhipęi montes III, 569, 50 ss.; eos si spectant pecora coeuntia, ea mares parere contendunt pastores III, 397, 19 ss., cf. III, 124, 14; cur versus eos equę subantes currant IV, 322, 34 ss.; qui sub iis habitant fortes sunt et duos pilos habent IV, 3, 35, v. *Ursa altera*.

Septimanę; v. *Hebdomades*.

Septimestres; v. *Fætus septimestres*.

Septum transversum (*τὸ διάσπωμα, αἱ ἐπένε*); e numero partium est quę ad viscera pertinent III, 265, 48 ss.; de visceribus ei suppositis v. *Viscera*; pectoris clavicula est III, 16, 8, cf. III, 42, 13 s.; pulmonis subjacet III, 16, 7; cor et pulmones a jecore, liene et renibus separat III, 268, 20 ss.; item cordis regionem a ventriculi III, 268, 27 s.; idque quare III, 268, 29 ss.

cf. 41 ss.; id trajicit gula III, 14, 50; III, 31, 42; cum lateribus et præcordiis et spina dorsi connexum est III, 16, 9 s.; in medio habet partes tenues et membranae cæs III, 16, 10; per eum tendunt venæ III, 16, 11; id permeat vena magna III, 42, 7; quænam in id desinat vena III, 42, 13 s.; ei subjacent a dextro latere jecur, a sinistro lien si secundum naturam non portenlose se habent hæc viscera III, 16, 23, ss.; statim sub eo situm est ventriculus III, 31, 48; III, 270, 35; cum ventriculo omenti ope connectitur III, 16, 17 s.; id habent omnia animalia sanguine prædita III, 30, 1 s.; III, 268, 26; III, 274, 21 s.; apud animalia sanguine prædita nonnulli id vocant præcordia (πρίνε) III, 30, 1; III, 268, 23 s.; idque quare III, 268, 42 s.; versus costas carnosius et robustius, media vero parte membranae similis III, 268, 38 s., 48; idque quare III, 268, 39 s., 49 ss.; ei similes sunt membranae quibus vesica quaquaversum alligatur III, 17, 4 s.; in homine crassum est pro portione corporis III, 16, 12; in minutis animalibus latet præterquam in corde (?) III, 30, 12; cogitationis participes non est, sed parum abest, quin ea participet III, 268, 46 ss.; vitalis locus est III, 325, 36; ejus regio necessario calida est idque quare III, 324, 46; III, 373, 1 s.; ubi calefit, facile præter voluntatem movet sensum et intellectum III, 260, 41 ss., 52 ss., cf. III, 268, 29 ss.; III, 269, 12; partes ei superpositæ prius sunt apud omnia animalia exceptis insectis quam suppositæ III, 359, 36 ss.; sub eo apud animalia adulta invenitur alimentum III, 391, 30 ss.; prope id gigni nequeunt fœtus, idque quare III, 325, 34 ss.; circa id naturæ principium est III, 367, 51; III, 411, 39 s.; hinc ab eo proficiunt purgationes seminales III, 354, 39 ss.; III, 367, 50; III, 411, 43; ab ejus regione quoque provenit vox III, 411, 52; hinc ex ejus regione primum exire debent pubertatis signa III, 411, 48 ss.; causa est cur titillatio risum excitet, idque quomodo III, 269, 1 ss.; ejus vulnera quoque risum excitant idque quare III, 269, 10 ss.; cf. 30 s.; IV, 286, 24 s.

Septum transversum (*quomodo se habeat in variis animalium generibus*); sub eo situs est uterus apud bipedes et quadrupedes oviparas III, 3643 ss.; item apud pisces oviparos III, 36, 51 s.; ei suppositi sunt testes apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 29 ss.; ei applicata sunt uterus et ova apud aves III, 36, 50; III, 104, 44; III, 106, 3 s.; III, 322, 3 s., cf. III, 324, 40 ss.; III, 356, 6 s.; III, 382, 11 s.; III, 407, 51 s.; idque quare III, 324, 40, cf. III, 373, 30 s.; ei proximæ uteri partes apud aves valde tenues et membranaceæ sunt III, 37, 4 s.; III, 325, 44; quibus animalibus ei adjacet uterus, menstrua purgatione carent III, 339, 29 s.; idque quare III, 339, 32 ss., cf. III, 137, 1 s.; apud animalia quibus ei appositus est uterus contrario modo se habet iis quibus infra situs est III, 326, 29 s.; ei prope adjacent ova et uteri fissio apud quadrupedes oviparas III, 37, 13 s.; ad eum sicut apud aves, tendit uterus piscium cartilagineorum III, 37, 21; III, 322, 3 s.; III, 356, 6 s.; III, 371, 8 ss.; III, 382, 37, cf. III, 324, 24 s.; III, 325, 26; III, 327, 18; prope ejus principium gignantur ova apud pisces cartilagineos III, 37, 21, cf. III, 327, 18; ad id usque extenditur uterus serpentum III, 3734; ei utrique appensi sunt meatus seminales apud pisces et serpentes III, 35, 21; tribuitur apura regi III, 96, 23; ad id attrito spiritu insito fit bombus insectorum alatorum, III 503, 45 ss.; III, 543, 12 ss., 20 ss.; sub eo fissæ sunt cicadæ canentes, non canentes vero hac parte fissæ non sunt III, 543, 24 ss.; sub eo divisæ sunt achetæ III, 68, 20, cf. III,

72, 3 s.; III, 100, 14 ss.; eo carent tettigonia III, 61, 21, cf. III, 100, 14 ss.; membranae ei subditæ eae nunt achetæ, idque quomodo III, 72, 3 s.; eo odores percipiunt insecta III, 249, 16 s.; si per id animalibus quæ non respirant spiritus insili incrementum et alimentum fit, per id manifesto etiam aer intrat III, 664, 40 ss.; ubi ejus calor exstinguitur apud insecta in aqua fluitantia, suffocari dicuntur III, 543, 40 s.; sub eo fissæ sunt insecta quæ reliquis diutius vivunt, idque quare III, 543, 4 ss.; tenue in medio habet tethya III, 281, 44, cf. 38; in eo tethyorum vitæ principium residere videtur III, 281, 45.

Sepulcrum (ταφός); ei non idem convenit quod fasces II, 43, 32; ea eruit hyæna III, 153, 13 s.; cur in ea inprimis juglandes serant IV, 326, 19 ss.; in eis precipue crescit capparis IV, 216, 14; in insula Læpari exstat circa quod multa prodigiosa eveniunt IV, 92, 1 ss.; e regum antiquorum sumitur lapis quo curati dicuntur morsus serpentis minuti in lasere nascentis III, 170, 29 ss.

Sepultura (ταφή); publica in democratia iis assignanda est qui in bello perierunt, 418, 6.

Serenitas (εὐδία, αἰθρία, ἄλεια, εὐεργία); in aere est quod tranquillitas in mari, 184, 36; 185, 49; secundum Æschylum est quies in multitudine aeris II, 540, 3; aer ejus materies est II, 560, 3; actus vero ei substantia quies II, 560, 4; nihil aliud est quam aer multus nebulaque vacuus III, 631, 35 ss.; ejus causa III, 601, 44 ss.; cur nocte potius quam interdie obtineat IV, 240, 41 ss.; cur maxime nocte media et meridie obtineat IV, 240, 19 ss.; per eam oleum quoddam recernitur IV, 230, 51; ejus signa III, 601, 43 ss.; cur eam indicet occasus purus IV, 245, 1 ss.; post eam venit tempestas II, 530, 43; si hieme vehementer tempestatem excipiat, interdum rursus vocem emittunt palumbes III, 207, 14 s.; ea obtinente multi sunt fœci, idque quare III, 387, 34 ss.; multa residua generat in apum operariarum corpore, idque quare III, 387, 38 s.

Seria (σπουδαία); risu refellenda sunt ac vice versa, teste Gorgia, 409, 44; ridiculis et cum ludo conjunctis præstant II, 123, 41; ea ut agas, ludere jubet Anacharsis II, 123, 35.

Seria agentes; in eos clementes sumus, ubi ipsi veri agimus, 350, 25; nobis qui non adversantur animas, 352, 27.

Series (ἡ συστοιχία); altera per se cogitabilis est II, 60, 14 s.; ad hanc pertinet substantia prima et omnis prima quæ simplex et actu est II, 605, 15 s.; item quod per se et expetibile est et honestum II, 605, 19.

Seriphus; in ea ranas canere negant, alio vero transire canere IV, 85, 23 ss.

Sermo (λόγος); voce emittitur III, 249, 40; ejus materies vox est III, 426, 43 s.; omnis partibus constat II, 347, 40; literis constat III, 249, 41; nonnibus constat III, 477, 19; ei serendo inserviant labia et lingua III, 349, 34 s., 38 s., 41 ss., 46 ss.; III, 250, 10 s.; quæ grata nonnulla animalia os habent III, 253, 16, 23; unicuique animal quod eo utatur homo est, 483, 38; III, 436, 45; IV, 184, 12; non eundem omnes homines emittunt III, 73, 34 s.; idque quare IV, 308, 6 ss.; pro locorum discrimine differt III, 73, 22, v. *Loquela*; quando per nares emittitur IV, 282, 28 s.; expeditius eum serunt vino aut perpetua oratione conculescenti IV, 165, 20 s.; audibilis est et igitur per accidens disciplinae canes ad III, 477, 17 ss.; iis qui eum secum serere volunt aliquid esse debet quo se invicem intelligant II, 640, 16 ss.; iis igitur nomen notum esse et unum, non multa

significare debet II, 589, 18 ss.; sin vero plura significet, iis determinare oportet quoniam spectet II, 589, 20 s.; conjunctionis ope unus efficitur III, 225, 8; omnino tollitur si nihil significat vox II, 504, 30; item si infinita significet II, 504, 48 s.; tollitur si nihil ponatur II, 591, 33; omnino tollitur a principi contradictionis obrectatoribus II, 590, 3 s., cf. II, 507, 42 ss.; II, 589, 16 ss.; eo destinatus est ut utile ac noxium, ideoque iustum ac iniustum declaret, 483, 48; ejus utilitas in artibus imitationem colentibus, 457, 16; eo utitur epica poesis, 457, 24; qualis viro magnanimo conveniat II, 46, 22; quomodo medicinalis dicatur II, 587, 30 ss.

Sermo (λόγος); nescio quis laudatur II, 191, 19; II, 235, 15

Sermo antiquus; tollebat fortunam II, 266, 15; est inter omnes homines a majoribus traditus universa e deo et per eum esse III, 636, 32 ss.; item nullam naturam per se sibi sufficere salute destituta a deo petenda III, 636, 34 ss.

Sermones exoterici; v. *Exoterici sermones*.

Sermo falsus; v. *Falsus sermo*.

Sermo totus; sine parte esse nequit II, 523, 40.

Sermones; suos non rebus apparentibus, sed has res sermonibus suis accommodant Pythagorei II, 403, 12; cuique sui jucundi, 337, 36; iis minor fides habetur ac rebus ipsis, quod ad actiones et affectus attinet II, 116, 43; eos interdum nectunt qui didicerunt, etiamsi nondum intelligant II, 79, 13; nisi serantur, res inepta videtur simul edere et simul bibere velle II, 235, 35 ss.; cuiuslibet obvil perfrui aequo ineptum videtur II, 235, 37 s.; iis animum attendere nequeunt qui tibiis delectantur, simulac eas canere audiant II, 121, 25; si sufficient ad homines bonos reddendos, multis ac magnis mercedibus digni essent III, 127, 26; quatenus facultatem habeant ad virtutem excitandi, quatenus non II, 127, 29 s., 39, 47; quosnam audiant pueri, curare debent puerorum praefecti, 623, 12; eos comediae accommodavit Crates, 460, 44; stultos admodum scrutari forsitan stultum est III, 256, 50 s.; e dissidentibus quomodo petantur enthymemata argumenta, 379, 37; in hominum inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 22; 454, 13.

Sermonem qui sustinet; v. *Sustinens sermonem*.

Sermones in initio (I. e. *Natur. Auscult. I. VIII*); citantur II, 466, 11.

Sermones inductivi; v. *Inductivi sermones*.

Sermones obsceni (αἰσχρολογία); omnino a civitate abesse debent, 623, 28; iis ad turpia facienda inducuntur homines, 623, 30; inprimis curandum est ne eos audiant pueri, 623, 31.

Sermones praelari (ἐνδοξοί); quo pluribus repugnant res adversarii, eo magis male audiet apud auditores, 454, 20.

Sermones scripti; ex iis desumuntur propositiones, 180, 34.

Sermones Socratici; v. *Socratici sermones*.

Sermones vulgares (οἱ εἰωθότες λέγεσθαι λόγοι); II, 320, 14 s.

Sermones vulgo triti (οἱ ἐν κοινῷ γινόμενοι λόγοι); iis rationem reddidit atque ab iis condemnata est opinio qua animae harmoniae assimilatur III, 438, 45 s.

Sermonis causa (λογικῶς) speculantes; quomodo differant ab iis qui naturaliter speculantur, II, 435, 17.

Sermonis consuetudo; v. *Consuetudo sermonis*.

Sermonis libertas (παρρησία); inter fratres et sodales obtinere debet II, 106, 16.

Serpentes (ἔρπεις); sanguine praediti sunt III, 248, 50; sed genus non constituunt III, 29, 38 ss.; sanguine

praediti sunt, sed non vivipari III, 242, 18; spinosa habent ossa, exceptis valde magnis, idque quare III, 242, 58 ss.; quod ad ossa attinet, piscibus similes sunt III, 45, 42 s.; eorum vertebrae spinosae sunt III, 45, 43; squarris induti sunt III, 7, 35; III, 33, 3; III, 152, 26 s.; ideoque rarius respirant III, 544, 9 s.; squarrosa atque ideo sanguine praedita animalia sunt III, 180, 1 s.; pedibus carent III, 29, 19; III, 273, 45; III, 311, 3 s.; III, 345, 30 s., 50 ss.; eorum genus unicum est quod inter pedestria sanguine praedita pedibus careat III, 7, 34 s.; pedibus carent ideoque dextrum habent, sed minus distinctum quam animalia pedibus aut alis praedita III, 306, 22 s.; eorum partes supinae et pronae eodem modo se habent quo apud lacertas III, 33, 3 s.; igitur similes sunt lacertis longioribus quibus pedes dempti sunt III, 33, 1 ss.; III, 273, 47 s.; igitur natura quadrupedibus oviparis cognati sunt III, 273, 46 s.; interiorum etiam partium ratione lacertis similes sunt praeterquam quod angustiora et longiora habent viscera III, 33, 7 ss., cf. 29 ss.; eo tamen a lacertis differunt quod testibus carent III, 33, 4 s.; testium loco, sicut pisces habent duos meatus in unum coeantes III, 33, 5 ss.; qualem arteriam habeant III, 33, 10; qualem gulam III, 33, 11; longam et angustam gulam habent III, 152, 44 s.; eorum lingua qualis III, 33, 15 ss.; III, 250, 31 ss.; linguam contrahere atque ex ore emitte valent III, 33, 14 ss., cf. III, 27, 11 s.; ideo ante linguam prominere videtur eorum arteria III, 33, 13 s.; linguam sicut lacertae bifidam habent, sed adhuc magis fissam III, 33, 17 ss.; linguam duplicem habent ejusque apicem plane pilo similem III, 295, 34 ss.; hinc graciles sunt III, 295, 37 s.; eorum linguae similem habet illecebra, idque qualem, eamque eodem quo illi modo movet, idque quomodo III, 27, 10 ss.; collum eodem modo quo illi movent illecebrae, idque quomodo III, 27, 13 s.; eorum similem sibilum emittunt nonnullae quadrupedes III, 27, 37; narium meatus ante os habent III, 248, 52; quatenus collum habeant III, 296, 41 s.; humeris carent III, 236, 44 s.; serratos dentes habent III, 33, 32; utrinque dentes habent III, 274, 16 s.; eorum oculi expuncti repullulare dicuntur III, 33, 36 s.; eorum caudae ressectae renascuntur III, 33, 38 s.; raras carnes habent III, 266, 21 s.; igitur per eorum carnes diffilatur humor III, 266, 20 s.; quot costas habeant III, 33, 32 s.; eorum ventriculus qualis III, 33, 21 ss.; unicus est eorum ventriculus III, 274, 16; eorum viscera et venter eodem modo se habent quo apud quadrupedes oviparas III, 273, 43 s.; qualia intestina habeant III, 33, 17 ss.; qualem pulmonem habeant III, 33, 26 s.; pulmonem habent quia animalia gressilia sunt III, 274, 2; parum bibunt quia eorum pulmo exsanguis est III, 274, 5 s.; eorum pulmo longe a corde appensus est III, 33, 27 s.; praeter pulmonem omnes eorum partes (interiores) piscium similes sunt III, 274, 1 ss.; quale cor habeant et ubinam situm III, 33, 24 s.; eorum cordis mucro pectus non spectare videtur III, 33, 25 s.; quale jecur habeant III, 33, 28 s.; item qualem lienem III, 33, 29 s.; fellis ratione piscibus similes sunt III, 33, 30; plerique fel eodem modo dispositum habent quo amia III, 274, 35; exceptis hydis fel plerumque ad intestina porrectum habent III, 33, 31 s.; III, 274, 35; eorum viscera perquam exigua sunt III, 274, 17; item admodum longa et angusta ceterorumque animalium visceribus dissimilia ob corporis longitudinem III, 274, 18 ss.; vesica carent III, 274, 3 s., 17 s., idque quia humor apud eos in squarras convertitur III, 274, 5; eorum excrementum album est III, 274, 7 s.

Serpentes (de eorum partibus genitalibus et partu); animalia pedestria ovipara sunt III, 75, 40 ss.; III, 250, 28 ss.; unicum genus oviparorum est quod pedibus careat III, 295, 8, cf. III, 296, 52; plerique eorum ovipari sunt ac perfectum ovum pariunt III, 345, 28 ss., 51 s.; præter viperam omnes ovipari sunt III, 7, 35 s.; III, 37, 28 ss.; III, 103, 20; eodem modo a reliquis differunt viperæ quo pisces cartilaginei a reliquis piscibus III, 274, 12 ss.; pedibus carent ideoque et testibus III, 35, 5 ss., 19 s., cf. III, 79, 15; III, 302, 49 ss.; III, 321, 31 ss.; III, 322, 21; III, 323, 26 ss.; III, 324, 1 s.; III, 394, 45 ss.; nihilo minus sexus differentiam habent III, 394, 44 ss.; eorum feminae majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; meatus seminales habent III, 324, 3; eosque longos III, 324, 18; quomodo apud eos se habeant et ubinam siti sint meatus seminales III, 35, 20 ss.; III, 79, 16 ss., cf. III, 321, 41; quomodo a se invicem differant meatuum seminalium ratione e dissectionibus contemplari oportet III, 35, 26 s.; apud eos meatus seminales lacteum humorem emittunt III, 35, 24 s.; III, 79, 18 s.; III, 322, 22 ss.; et testibus et pudendo masculino carent III, 324, 1 s.; quare pudendo careant III, 324, 3, cf. III, 323, 7; conspecti sunt coeuntes III, 322, 22; quomodo coeant III, 78, 33 ss.; III, 324, 1; idque quare III, 324, 11 ss.; eodem modo quo illi coeunt lacertæ III, 78, 36 s.; eorum coitus rapidus est III, 323, 29; instrumentis carent quibus se invicem complectantur III, 324, 14 s.; igitur eorum loco corporis humiditate utuntur III, 324, 15 s.; tardius absolvuntur quam pisces, idque quare III, 324, 16 s.; qualem matricem habeant III, 33, 6; III, 37, 31 ss.; quod ad uterum et ova attinet cum inter se, tum a reliquis animalibus differunt III, 37, 26 ss.; eorum uterus oblongus est III, 402, 21 s.; hinc eorum ova seriatiim disposita sunt III, 37, 35; III, 103, 21 s.; III, 402, 21 s.; ova oblonga habent III, 120, 34; ova non singulatim, sed inter se coherenter edunt III, 37, 35 s.; ovis in terram editis incubant III, 103, 22 s.; altero anno excluduntur pulli III, 103, 23; ovipari et multipari sunt III, 402, 19 s.; nihilominus apud eos minus frequentes sunt partus monstrosi III, 402, 20; idque quare III, 402, 21 s.; attamen conspecti jam sunt bicipites III, 402, 18 s.

Serpentes (de eorum senectate); vere senectam exuunt III, 91, 40 s.; omnium animalium maxime senectam exuunt III, 161, 49 s.; idque et vere ubi e latibulis prodeunt et autumno III, 161, 50 s.; quomodo eam exuunt III, 162, 4 ss., 9 s.; intra noctem et diem totam exuunt III, 162, 8 s.; ea exuta cæci esse videntur, idque quare III, 162, 5 s.; item eorum caput album apparet III, 162, 7; eodem modo quo illi, senectam exuunt insecta III, 162, 11 s.; eodem modo senectam exuunt quo viviparorum fetus secundas III, 162, 10 ss., cf. 14 ss.; alio modo quam illi senectam exuunt crustata III, 162, 26 s.

Serpentes (de eorum motu); longi sunt III, 78, 32; III, 296, 52; III, 324, 13; igitur difficulter sese convertunt et res a tergo spectant III, 296, 52 ss.; hinc iis præ reliquis animalibus ejusdem generis proprium est ut caput quiescente reliquo corpore convertant III, 296, 45 ss.; idque ut noxas a tergo impendentes vitent III, 296, 51 s.; corpus eorum volubile est III, 296, 48 ss.; igitur vertebrae cartilagineas et flexiles habent III, 296, 48 s.; iis corporis curvaturæ flexionis principia sunt III, 311, 47 ss.; undoso motu procedunt super terram sese inflectentes III, 311, 4 s.; eorum longitudo proportionem caret ad reliquum corporis habitum relata III, 309,

28 s.; igitur pedibus carent III, 309, 22 ss.; si decem aut quattuor pedes haberent, fere penitus immobiles essent III, 309, 32 ss., cf. III, 301, 32 ss.; pinis carent, sed nihilo minus quattuor cardinibus moventur III, 7, 6; iis quod ad motum attinet, comparantur pisces pinis carentes III, 6, 19 s.; eadem de causa pedibus carent cur pinis pisces iis similes III, 301, 28 ss.; quo modo terra utuntur, eodem modo aqua pisces iis similes III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 ss.; terrestribus animalibus accensendi sunt III, 309, 8; quomodo moveantur, *ibid.*, cf. *Sanguine prædita pedibus carentia*; eodem modo natant quo in terra moventur III, 309, 14 s.; quænam aquatilia eodem modo quo in terra moventur III, 309, 9 ss.

Serpentes (eorum mores); cavernas incolant III, 154; III, 174, 33; quattuor gelidissimis mensibus latitant, atque tunc nihil cillant III, 160, 3 s.; eryx viperis in terra latitant III, 160, 4 s.; frigidi sunt, ideoque in calidis regionibus magnitudine excolescent III, 530, 9; omnium animalium maxime figurares sunt III, 152, 28 s., cf. III, 250, 35; etiam circa vinum intemperantes sunt III, 152, 32; et aves et ferae et ova devorant III, 152, 40; quomodo prædam suam corripiant ac devorent III, 152, 35 s., 41 s.; quomodo eorum edendi ratio ab araneorum differat III, 152, 1 s.; diu sine cibo vivere possunt III, 152, 45 s.; abstinere apud medicamentarios III, 152, 47; liberales et insidiosi sunt III, 4, 27 s.; eorum morsus longe diversi sunt III, 170, 26; iis infestus est odor rube III, 170, 2 s.; igitur post pugnam cum iis rotam comedit mustela III, 178, 1 s.; eos collo corripit locusta cum is pugnant III, 178 8 s.; præcipue cum iis qui muscos vescuntur pugnat mustela idque quare III, 178, 11 ss.; mustela inimicus est quia ambo humi versantur III, 174, 11 ss.; sui vero quia ab eo devoratur III, 174, 12 ss.; eos devorat buteo, ideoque iis inimicus est III, 173, 23 s.; iis vescitur aquila III, 173, 2; serpentibus amici sunt III, 174, 32 s.; iis quondam alimentorum vice usi sunt Lacones IV, 78, 34 ss.; eos manibus tractant infantes propter ignorantiam II, 20, 8.

Serpentes (varia eorum species); eorum copiam quondam ingentem Lacedæmone natam fuisse tradunt IV, 78, 28 ss.; item in Thessalia IV, 78, 26 ss.; iis adversa est terra circa Astypaleam fr. 186, a; quidam exigui in Mesopotamia Syriae et Istrunte nasci dicuntur qui indigenas mordant, advenas vero infestant IV, 103, 35 ss.; id maxime circa Euphratem accidere dicitur IV, 103, 36 ss.; Syros dormientes non mordent, Græci vero IV, 103, 32 s.; genus eorum est Curii Cypri oppido vici habens non absimilem aspidi Egyptiæ IV, 102, 36 s.; eminentiam cornu similem habentes circa Thebas esse dicuntur III, 20, 45 s.; ingentes in Libya inventantur III, 169, 37 s.; iique boves devorare feruntur IV, 106, 39 ss.; item triremes evertere III, 169, 41 ss.; plerique eorum terrestres sunt, pauci aquam durissimam incolunt, sed exstant etiam marini III, 29, 11 ss.; hi visus est in insula Papho fr. 171, b.

Serpentes alati; circa Æthiopiam exstare dicuntur III, 6, 38 s.

Serpentes magni; IV, 99, 37; eorum squaræ oculis inferiores sunt III, 295, 47 ss.

Serpentes marini; terrestribus figura similes sunt III, 191, 16 s.; reliquis os acutius habent III, 191, 13 s.; corporis colore et habitu similes sunt III, 191, 13 s.; capite magis similes sunt quam terrestres III, 29, 16; quomodo tamen ab eo differant III, 191, 14 s.; caput rostro arenam perforat atque in ea se abscondit III, 191, 15 s.; eorum multa sunt genera III, 29, 16 s.; cf.

lore variant III, 29, 17; in locis valde profundis non gignuntur III, 29, 18, 25.

Serpens sacer; parvus est idque quantus III, 170, 36 ss.; IV, 104, 2; qualis ad aspectu III, 170, 38; cum fugiant serpentes magni III, 170, 37, 170, 35 ss.; quidquid momorderit, in orbem putrescit III, 170, 38 s.; in Thessalia nascuntur IV, 103, 34 s.; fabula de ejus morte IV, 104, 2 ss.

Serpentes ope dicti; v. *Seps*.

Serpentibus similes pisces; v. *Pisces serpentibus similes*.

Serpentillus (ὄφιδιον); in India invenitur cujus morsus incurabiles sunt III, 170, 39 s.

Serpyllum (ἐρπύλλον); circa alvearia seri debet III, 200, 37 s.

Serra (σπίλον); arte fit III, 626, 12; sectionis gratia fit, non vice versa III, 228, 6 s.; ea ubi quis secat, necessario sectio fieri debet II, 464, 27; eodem redit an ei tribuas causam secandi, an materiei causam ortus et interitus II, 464, 25 s.; nisi ferrea sit, serra non erit nec munere suo fungetur II, 272, 22, 25; lignea non est serra, sed quasi ejus imago III, 625, 39; e ligno vel lana fieri nequit II, 561, 40; non erit, nisi adsit ferrum II, 272, 44; idque quia, nisi ferrea sit, dentes habere non poterit II, 273, 6; absurdum est si putes eam semper in serras dividi II, 422, 53; nisi fabro praesto sit, non bene procedit opus III, 238, 28; nihilo minus ei non assimilandus est faber vel fabrilis ars, non magis quam igni anima II, 238, 26 ss.; quatenus falce praestet, 202, 11; limata et scalpia qualem sonum edat III, 659, 47; ubi acuitur vel trahitur alii inhorrescunt IV, 153, 14 s.; IV, 286, 5.

errati dentes; v. *Dentes serrati*.

Serrula campana (σείδιον); ex ea ceram ferunt apes III, 199, 46.

Serum (ὄρεος); sanies aquosa est quae omni lacte continetur III, 53, 21 s.; III, 613, 19; aquae est species, idque quare III, 615, 27; III, 617, 34; III, 624, 20 ss.; frigoris vi in id convertitur lac III, 53, 29 s.; ubi separatum non est igne exurit quum decoquitur III, 617, 40 s.; terrena ejus pars, si quis certo modo coxerit, uti medici ingesto coagulo faciunt, vi coaguli densatur III, 617, 41 s.; quomodo a caseo separatur III, 617, 43; separatum non amplius crassescit, sed aquae modo exurit III, 617, 44; eodem modo purgat quo ipsum lac IV, 313, 3 ss.; IV, 314, 41 s.; in id interdum mutatur sanguis, ubi nimis eliquescit III, 52, 22.

Servilis (ἀνδραποδωτός); ejus locus differt a viri liberalis II, 51, 6; is est qui defectu peccat circa dolorem ab ira profectum II, 213, 6 ss., 17; idem qui ἀνόητος II, 213, 5; in indignationem non proclivis, 361, 21.

Serviles mores (ἀνδραποδωτικά); eos produunt obscena licta vel facta, 623, 37.

Servilis scientia (δουλική); esse potest aliqua, 488, 4; eam mercede accepta docebat Syracusanus aliquis, 488, 5; latus extendi potest ejus institutio, 488, 8; illam eam pertinet obsoniorum ars et similia, 488, 8; nihil grave habet, 488, 16, cf. 604, 19.

Servitus; ea indignos ut in servitutem redigamus, non iuxta bellicae exercitationes, 619, 14; sunt vero ne ipsi in eam redigamur, 619, 15; item ut in ea dignos herile imperium exerceamus, 619, 23; esse putatur injuriam deferre non posse II, 57, 51.

Servus; natura servus est, 496, 1; quidam putant eos natura nequaquam a liberis hominibus differre, 484, 5; eorum argumenta, 484, 51 s.; probantur exstare sui natura servi sunt, 485, 34 ss.; quisnam natura sit, 485, 26; 486, 16 ss.; alii bello partos jure servos esse

putant, alii non, 487, 1; revera alii natura servi sunt, alii lege, 486, 48; 487, 37 ss., cf. 603, 40; res possessa animata est, 485, 4; possessionis pars est, 488, 26; 523, 52; optima, principalissima et maxime necessaria possessio est, 637, 6; ad dominum refertur, 10, 5; si rite ad dominum refertur, semper reciprocatur, 10, 53; si ad hominem vel bipedem, non reciprocatur, 10, 46; non referri potest ad hominem, qui dominus non esset, 11, 9; simul cum domino est ac tollitur, 11, 22; est domini pars, idque qualis, 487, 44; II, 60, 24; II, 230, 13; domini propria res est II, 230, 9 s.; non solum domini servus est, sed absolute illius, 485, 26; si sponte munere suo fungerentur instrumenta iis opus non esset, 485, 12; eorum utilitas fere eadem ac animalium mansuetorum, 486, 26; se habet ad dominum ut corpus ad animam et instrumentum ad artem vel artificem II, 230, 7; II, 231, 12; ei comparatur terebrum II, 231, 1; interficere dicitur, etiam si domini jussu agat II, 63, 40; instrumentum animatum est II, 100, 34; eorum corpora ut differant ab hominum liberorum corporibus efficere vult natura, sed non semper potest, 486, 29; 487, 35; iis congrunt capilli adnati ad frontem juxta nasum IV, 13, 32, ss.; natura qui sunt, eos utilitas quaedam cum domino conjungit, 487, 46; qui vero lege et vi, contra, 487, 48; ei domini opus est et vice versa II, 226, 49; est quiddam quod ad dominum pertinet II, 152, 45; eo melior dominus II, 152, 19; queritur quatenus inter eum et dominum exstet jus II, 152, 28 ss., 42 ss.; minus inter eum et dominum quam inter maritum et uxorem intercedit jus II, 60, 26; inter illum et liberum non eadem ratio intercedit atque inter liberum et servum fr. 146, b; ei utilis est dominus, sed amicitiam cum eo non colit II, 100, 31; ad eum se habet dominus ut tyrannus ad subditum, II, 100, 31; ei, quatenus servo non competit jus vel amicitia, competunt vero quatenus homo est II, 100, 33, 35, cf. II, 178, 54; II, 230, 8; ejus erga dominum amicitia pertinet ad amicitiam secundum excellentiam II, 183, 20; domus pars est, 484, 28; 496, 15; necessario domino jungitur, 482, 33; ei idem expedit quod domino, 482, 34; 487, 40 ss.; 526, 50; dolenti domino condolent quia propter dolorem moroso facto mulctantur II, 227, 52; ejus utilitatem per accidens spectat imperium herile, 526, 52; faciunt quae domino utilia sunt II, 99, 38; recte imperio herili parent II, 99, 39; ejus bonum a domini bono separari nequit II, 230, 10; domini causa exstat, *ibid.*; vitae socius est, 495, 52; natura a femina differt, 482, 37; bonus esse potest etiam si omnino vile sit genus, 488, 40; iis proprium est ut non vivant uti volunt, 591, 21; iis convenit ab aliis nutu pendere II, 46, 9; ad domini habitum vitam instituere debent II, 242, 25; iis secundum proverbium non suppetit otium, 619, 37; iis convenit contumeliam tolerare et suos contumelia affectos negligere II, 47, 42; iis minorem curam impendere debet paterfamilias quam liberis hominibus, 494, 39; probatur iis aliis virtutibus opus esse quam instrumentariis, 494, 40 ss.; alio modo iis imperandum est quam uxori aut liberis, 495, 18; omnino consultandi facultate carent, 495, 21; eatenus virtutibus moralibus praediti quatenus ad munus obeundum conducti, 495, 29; ejus virtus dominum respicit, 495, 45; ei exigua virtute opus est, 495, 47; ei dominus virtutis causa est, non alius quisquam qui scientiam quandam habet herilem, 496, 3; quomodo erga eos se gerere debeat dominus, 637, 13, 18; ante eos expergisci et post eos obdormiscere debet dominus, 638, 31; falluntur qui dicunt jussia

non sermone regi debere, 496, 5; magis quam pueri hortatu indigent, 496, 7; iis arridere non licet fr. 63, b; eorum ratio habenda est in exstruendis aedibus, 638, 48; qualis iis destinatur cibus in domo bene dispensata III, 364, 7 s.; iis parum vel nullum vinum dandum est, 637, 18; iis opera et cibus sufficiens praebere debet, 637, 23; iis cibus pro mercede est, 637, 24; probi parandi sunt, 637, 8; distinguuntur in villicum et operarios, 637, 9; educatione praeparandi sunt a quibus exigimus liberalia opera, 637, 11; Syracusis mercede accepta docentur ministeria vulgaria, 488, 7; alius alio praestat secundum proverbium, 488, 11; eos regendos villico relinquunt domini quibus hac molestia solutis esse licet, 488, 18; non appellatur eo quod scientiam aliquam habet, sed quod talis est, 488, 4; iis quocque virtutis et vitii praemia proponi debent, 637, 28; omnibus tanquam praemium proponi debet libertas, 613, 6; 637, 37; liberorum procreatione tanquam pignorum obstringendi sunt, 637, 39; multi ex eadem gente parari non debent, 637, 40; ad eorum ministerium maxime idoneae sunt nationes nec nimis ignavae, nec nimis fortes, 637, 33; sacrificia et oblectamenta eorum causa magis quam liberorum celebranda sunt, 637, 41; ejus nuptiis celebrandis alia decent quam amasii II, 216, 21; iis similes sunt intemperantes II, 36, 36; iis admodum similes gulosi sunt II, 37, 15; si viro libero alapas impergerit, ei non totidem, sed plures impingendae sunt II, 152, 16; eorum quorum nos pudet, pudorem nobis incutiunt, 357, 10; negantes et contradicentes severius punimus, 350, 15; si merito se castigari fateantur, cessat ira, 350, 17; minus aegre ferunt, ubi eos antea verbis castigamus, 351, 8; ubi eos aliquid deliquisse suspicamur, non statim eos punimus IV, 263, 26 ss.; questioni radiati saepe in heros mentiantur, 431, 30; verisimile est eos in heros mentitis cruciatis effugere malle, quam non mentitos cruciari, 431, 36; pecorum vitam praefereunt II, 3, 35; ei nemo felicitatem tribuit, quia ne vitam quidem II, 123, 46; ei aequè licet volupatibus corporalibus frui ac viro praestantissimo II, 123, 45; nec felicitatis participes sunt, nec facultatis vivendi ut lubet, 529, 21; si vivendi gratia fierent civitates, illorum quoque societas esset, 529, 20; communi musicas sensu frui valent, 631, 30; non ad interrogata respondent, sed longis ambagibus utuntur, 403, 52; nihil dicentium sermoni similis est Simonidis longus sermo II, 634, 3 s.; item argumentatio assertorum idearum II, 634, 2 s.; si nimis ornate loquatur, vel in poesi indecorum est, 396, 43; fabulantur eos olim in ardeolas stellares mutatos esse III, 185, 3 s.; Cleomenis a crocodilo devoratus quomodo ei occasionem suppeditavit pecuniam a sacerdotibus exigendi, 649, 3.

Servi (*quatenus rempublicam spectant*); de eorum possessione nihil determinavit Phaeas Chalcedonius, 507, 51; iis constare non potest civitas, 534, 10; nec cives, nec inquilini, nec peregrini sunt, 525, 23; habitationis participes sunt, etiamsi cives non sint, 520, 33; cum iis versari non debent pueri, 623, 24; quomodo ab artificibus mercenariis differant, 525, 35, cf. 495, 52; si copia suppetat, praeficiuntur curationibus quae ministerio constant, 561, 25; eorum inopes pauperes, 600, 25; plures quam duos possidere vetuerunt Mendaei, idque quare et quando, 645, 46; eorum licentia cum tyrannidi tum ultimo democratiae generi convenit, 585, 12; 595, 5; in tyrannidem et democratiam benevolo animo esse solent, 585, 13; eorum licentia aliquatenus utilis esse potest, 595, 6; quomodo efficere debeat tyrannus ut eorum liberalione opus non

habeat, 587, 38; eorum forsitan magna multitudo cuique civitati necessaria est, 605, 52; alter alterius utuntur Lacedaemonii, 500, 48; apud Cretenses exercitiis et armorum possessionibus interdum, 502, 16; quomodo eos, Samiorum gratia unum diem iurare coegerint Lacedaemonii, 642, 14; multos in tribus cepit Clisthenes, 522, 7, manumissos sibi praeficiunt incolae Cenaræ urbis in Etruria, idque quare IV, 9, 16 ss.

Servus servo, dominus domino praestat; proverbium, 488, 11.

Servi publici; de iis Epidamni exstabat lex, 506, 5; de iis Athenis legem tulit Diophantus, 506, 6.

Servi ad subministrandum promptiores (καὶ τὸ ἐκτακτὸν προθυμῶς ἔχοντες); saepe domino aliam rem dant quam petierat II, 165, 28; iis comparatur irascens II, 165, 26.

Servi alieni corruptio (δουλοκρατία); pactum irritum et clandestinum est II, 55, 14.

Sesama (σῆσάμα); quare si cruda devorantur res cruda excernantur IV, 295, 15 ss.

Sesobra (*stysmbrium* ?); abscissae et plantulae cretili IV, 28, 36.

Seselis; eam post partum edunt cervæ, III, 176, 13 s.

Seserinus (σῆσινος); picis fr. 176, b.

Sesostris; Minos longe antiquior, 612, 7; cum agricola a militibus distinxisse ferant, 611, 37; ut ferat pectus aggressus est canalem a Nilo ad Rubrum mare efodere, idque quare III, 573, 17 s.; quare ab opere deatiterit III, 573, 20 ss.

Sesquialterum; tres numeros se invicem inaequales constituit IV, 212, 2 ss.; quomodo ad subsequenterum referatur II, 526, 43 s.

Sessilia; v. *Animalia sessilia et Sedoraria*.

Sessio; situs, ideoque πρός τι, 9, 38; saepe sponte si non cogitando II, 143, 47; ejus consilium capientes tantis gratia II, 204, 3; cur alios homines impellit, alii vero emaciet IV, 151, 21 ss.; IV, 152, 27 ss.; ventrum pinguefacit, cetera vero emaciat IV, 145, 42 s.

Sestus; Piræei arca frumentaria secundum Pithagoram, 396, 49.

σείων; propter hujus vocis usum tragicos vituperari. **Ariphraides**, 476, 8; ejus usus impedit, ne vulgaris fiat eloquio, 476, 10.

Seuthes Thrax; imperator erat, 582, 19; **Amabereus** propter contemptum aggressus est, 582, 14, 19.

Sevum (σείον); pars similis humida et mollis III, 2, 12; III, 38, 9; III, 230, 50; item quod ei respondet III, 2, 13; III, 230, 51; natura terrenum est atque parum aquae continet III, 236, 23 s.; quomodo ab adipe differat III, 50, 38 ss.; III, 236, 14, 30 s.; non nisi ad extrema carniū gignitur III, 50, 44; s. q. id habent, eorum cerebrum aridum est III, 51, 15 s.; item eorum renes maxime pinguedine obducuntur III, 51, 19 s.; III, 267, 37 s.; eo praedita animalia sebosam medullam habent III, 237, 12 ss.; idque etiam niora III, 53, 2 ss.; cur coaguletur IV, 330, 8 ss.; quibusnam animalibus proprium sit III, 51, 3; III, 236, 21 s., 25 s., cf. III, 50, 42 s.; caprarum maxime proprium est IV, 330, 4; ovium densius est quia reorum animalium eo praeditum III, 268, 11 s.; quibus perquam copiosum est III, 268, 14.

Sex; eorum essentia est id quod aemel sunt II, 586, 15; medium erunt rei ratione habita et secundum proportionem arithmetica si decem nimium sit et duo parum, 19, 22.

Sexangula; iis expleri potest universum spatium planum II, 421, 42.

Sexus; in perfectissimis animalibus distinctus est III, 392, 17 s.; omnium animalium et plantarum principium est III, 392, 19 s.; alia distinctum habent, alia indistinctum III, 392, 20 s.; distinguitur ubi animalia adhuc in suo genere imperfecta sunt III, 392, 22 s.; quod ab utroque provenit jam habent ovum et conceptum III, 333, 54 s.; id quoque habere debet semen III, 333, 50 s.; indistinctum habent plantae generantes et animalia quaedam III, 390, 40; in plantis indistinctus est III, 343, 14 ss., 26, 44 s.; IV, 20, 39 ss., cf. III, 344, 11 s.; idque quare III, 343, 40 ss.; de plantarum Empedoclis opinio IV, 20, 35 ss.

Sexus discrimen; de ejus origine sententia Empedoclis III, 331, 50 ss.; modo quo ejus rationem reddunt Democritus et Empedocles in impossibilia incidunt III, 400, 36 ss.; qui ejus originem habent calorem et frigis demonstrare debuissent utrum fieri si animal frigeret, non vero si incalescat III, 393, 7 ss.; id quod non facile est III, 393, 11 s.; idem quoque de utriusque sexus pudendis demonstrare debuissent III, 393, 15 ss.; statim ab initio semini inesse censent Anaxagoras et alii naturae scriptatores III, 392, 27 ss.; Empedocles ejus discrimen ab uteri calore pendere censet III, 392, 34 ss.; Democriti de eo opinio III, 392, 38 ss.; Empedoclis opinio refutatur III, 392, 44—393, 44; item Democriti III, 393, 33—394, 13; item Anaxagorae III, 394, 13, ss.; vera de eo sententia III, 395, 36; ejus causa finalis altius repetenda est III, 344, 22 s.; quænam sit III, 344, 32 ss., cf. 636, 23 ss.; III, 448, 36 ss.; a mutatione pendere videtur partis alicujus minimæ, sed principii dignitate prædita III, 147, 27; a proportionem vel proportionis defectu pendere videtur ejus quod a viro et muliere abit, si Empedoclis sententia de eo vera sit III, 332, 4 s.; ejus causa et principium apud animalia sanguine prædita cor est III, 396, 19 ss., 22 ss.; (actu) non adest, antequam genitalia habeant animalia III, 396, 24 s.; non facile ab eadem causa repeti potest ac liberorum cum parentibus vel majoribus similitudo aut dissimilitudo III, 401, 7 s.; causa non est cur ova bicolores sint III, 374, 38.

Sexus discrimen (quænam id habeant); id non omnia habent animalia III, 5, 10; III, 75, ss.; III, 319, 21 s.; quæ id habent, e coitu nascuntur III, 77, 2 ss., 30 s.; III, 319, 19 ss.; id paucis exceptis habent omnia sanguine prædita III, 75, 5 ss., 10 s.; III, 319, 22; idem pedestria III, 343, 11 s.; item vivipara III, 380, 46 s.; item aves III, 383, 27 s.; item mollusca et crustacea III, 380, 44; in quibusnam manifestissimum sit III, 171, 49 s., cf. III, 172, 18 ss.; quatenus id habeant exsanguia III, 319, 24 s.; habent omnia animalia quæ locum mutant exceptis partim insectis III, 319, 28 ss.; eo carent animalia non gressilia e. g. testacea et quæ adherendo vivunt III, 75, 3 ss., cf. 11 ss., 32 s.; III, 320, 13 s.; III, 344, 11 s.; insectorum vero et piscium alia habent, alia non III, 75, 13 ss., cf. III, 115, 14 ss.; id omnium consensu habent pisces cartilaginei III, 380, 18 s.; eo nonnulli carere putant reliquos pisces, etsi id paucis exceptis habeant omnes III, 380, 46 s.; absurdum caset si non universo piscium generi competeret III, 380, 45 s.; eo carent plantæ III, 333, 45 ss., 51 ss.; III, 340, 10 ss.; III, 320, 15; exiguum tamen ejus speciem præ se ferunt plantæ III, 320, 18; id recte plantis denegavit natura, animalibus vero (plerique) tribuit III, 343, 39 ss.; quæ eo carent semen habent III, 333, 51 s.; eorum semen concepto simile est III, 340, 10 ss., cf. 333, 51 ss.; partim id habent res quæ e semine fiunt, partim eo carent III, 333, 45 ss.; apud eo prædita ex uno

semine plura fieri possunt animalia III, 340, 16 ss.; eo carentia semen habent III, 333, 51 s.

σάλωv v. *Saliva*.

Sibi sufficiens; v. *Sufficiens sibi*.

Sibilus; eo signum dant grænes III, 181, 26 s.; quomodo ejus ope capiantur cervi III, 177, 11 ss.

Sibylla; ejus subterraneus thalamus circa Cumas ostenditur IV, 90, 21 ss.; virginitatem ad quamvis provectam ætatem servasse fertur IV, 90, 23 ss.; a nonnullis Cumana vocatur, ab aliis Melancræa IV, 90, 25 ss. **Sibyllæ;** earum affectus ab atra bili gignuntur IV, 267, 33.

Sicania in Sicilia; ibi acida muria gignitur eaque velut aceto ad nonnulla edulia utuntur III, 583, 2 ss.

Sicarius (*μακρόν*); si puniatur nemo ægre fert, 360, 16.

Siccatio; alteratio est quia affectus est qualitatis subiecti II, 336, 14 s.; refrigeratio est IV, 329, 9.

Siccitas (*αὐχμός*, τὰ *αὐχμώδη*); quidnam III, 592, 52 ss.; interdum per magnam continentemque regionis tractum existunt III, 584, 16 ss.; plerumque simul cum ea obtinet calor III, 168, 44 s.; de iis non sit deliberatio II, 27, 41; in universum avibus prodest, nocet vero piscibus III, 162, 40 s.; coracinis prodest, idque quare III, 163, 42 ss.; excepta purpura omnibus testaceis nocet III, 165, 16 ss.; apibus nocet III, 168, 32 s.; ea obtinente magis mellis quam foetura student apes III, 96, 50 s.; III, 200, 42 s., cf. III, 387, 34 ss.; per eas potissimum gignuntur vesper III, 202, 1 s., v. *Serenum, Estus*.

Siccitas (*ξηρότης*); passiva est III, 609, 47 ss.; III, 610, 6 s.; eam continet mare III, 484, 49 s.; ab ea fragilitas oritur IV, 223, 6; causa est cur multa animalium genera menstrua purgatione careant III, 339, 32 ss.

Siccitas sapida; ab ea emolumentum capere et affici potest cum qui aqua tum qui in aere continentur III, 485, 21 ss.

Siccitas et humiditas; affectus sunt rerum sensibilium II, 559 15 s.; reduci possunt ad excessum et defectum II, 559, 17 s.; ea sensibilia quædam esse dicuntur II, 559, 15; iis exempli gratia inter se differre ponuntur aer et aqua II, 459, 25.

Siccissimum; difficilior afficitur III, 247, 33 s.

Siccus; quod est calidius est IV, 230, 37 ss.

Siccum; multis modis dicitur II, 455, 28 s.; idque partim potentia partim actu III, 233, 44 s.; ei opponitur et humidum et madidum et humectum II, 455, 29, 34 s.; III, 488, 1 s.; quod est simul humidum esse nequit II, 456, 3 s.; ita dicitur etiam quod humiditate aliona privatum est II, 455, 34 s.; aliquid dici potest quia ejus subjectum affectu siccum est III, 234, 11 s.; difficile definitur III, 614, 24 s.; ei humidum causa est definitionis III, 614, 27; ei peculiarissime in elementis terra tribuitur III, 614, 32; III, 615, 16 s.; materia est III, 624, 40; passivum est III, 609, 47 ss.; III, 610, 6 s.; III, 618, 49 s.; non idem est quod calidum et frigidum II, 455, 45; nec ulli aliarum primarum differentiarum subjectum est II, 455, 46; quidnam proprie et simpliciter ita vocetur III, 233, 52 s.; humidum appetit II, 219, 6; II, 227, 3; quæ eo constiteret, perdit aqua III, 546, 49 s.; in eo degunt quæ sicco constant III, 547, 3; eo pertinent odores III, 457, 42; id ad saporis efficiendos in humido abluunt natura perque id caloris ope humidum percolat III, 483, 10 s.; eodem modo agit, sive in humidis, sive in aere eluatur ad saporis ac odores efficiendos III, 485, 25 s.; quod circa saporis efficit, idem circa odores facit humor sapidus III, 484, 32 ss.; ad vitam sustentandam minus idoneum est quam humidum III,

388, 46 s.; sine humido nec alit, nec sapes efficit III, 483, 19 ss.; si ad id accedit humidum et in id mutetur, huic simile est alimentum II, 443, 40; nihil est quum primum oritur III, 47, 43; ab animato remotissimum est III, 346, 23; in iis si humescant, gignuntur animalcula III, 102, 12; eorum mixtio non est temperatio, 209, 20; dura sunt IV, 228, 3; quidnam tanquam eorum mensuram adhibeant II, 574, 54 ss.; omnia fiunt quæ aqua sunt aut eam continent III, 615, 24 ss.; omnia fiunt dum aut calefiunt aut refrigerantur III, 615, 30 ss.; quæ frigore fiunt quare fiunt III, 615, 33 ss.; omne homini poxium esse propositio universalis est, agentem respiciens II, 79, 1; esse omne quidquid tale est propositio universalis est res respiciens II, 79, 2.

Siccum primum vel proprie sic dictum; quidnam II, 455, 11; ad id pertinet crassum II, 455, 19 s.; item fragile II, 455, 22; item durum II, 455, 27; item concretum II, 455, 28, 40; item siccum quod humecto et madido opponitur II, 455, 36.

Siccum et humidum; contrariorum par est ad tactum, pertinens III, 230, 18; II, 454, 50; III, 458, 50; III, 460, 19; elementorum differentie vel affectus sunt II, 433, 21; passiva sunt II, 455, 4 s.; eorum forsitan alteratione opus est ut fiant vel intereant corporis habitus II, 337, 46 s.; mediocritate carnem et ossa faciunt æque ac calidum et frigidum II, 462, 37 ss.

Sicca corpora; in iis potius consistit animus generosus III, 371, 51 s.

Sicca loca; in iis plantæ non gignuntur IV, 35, 37 ss.

Sicilia; III, 630, 7; IV, 107, 4; in ea est Sicania III, 583, 2; ejus pars Leontinus ager III, 51, 22 s.; ejus promontorium IV, 99, 7; ejus promontorium Pelorias IV, 95, 9; in ea urbs Enna IV, 87, 44; in ea Palici IV, 83, 25 ss.; in ea sitæ sunt civitates Chalcidicæ, 519, 19; quoniam tempore in eam deductæ sint hæc colonie fr. 294, b; ibi terræ motus vehementissimi fiunt idque quare III, 592, 36 ss.; in ea Subsolanus Cataporthmias vocatur IV, 45, 27 s.; item Thracias Circas IV, 46, 1 s.; admiratione dignum est quod in ea circa fontem evenit IV, 81, 4 ss.; in ea desunt formicæ equites dictæ III, 169, 3 s.; in ea stellionum morsus letalis esse dicitur IV, 103, 20 s.; in eam induxit lepores Anaxilas Rheginus fr. 280, b; ibi ovillo lacti caprinum admiscetur, idque quare III, 53, 53 s.; ibi filia alicujus cum Æthiope mœchata, Æthiopes peperit III, 141, 38 s., cf. III, 330, 10 ss.; ex ea fugit Dædalus IV, 87, 24; ei bello illato mortuus est Minos, 515, 22; in ea iisdem temporibus factum est Carthaginiensium prælium quibus pugna navalis ad Salaminem, 476, 36; in eam bellum effudisse Athenienses dixit Æsio, 397, 10; ibi pleræque antiquæ tyrannides ex oligarchia ortæ sunt, 589, 19; ibi quidam omne ferrum comelit ut lucrum sibi pararet, 493, 52; ex ea venit mos quo fabulæ comediis accommodantur, 460, 42; de illius rebus heroicum carmen Polycritus conscripsit IV, 95, 16, cf. 30; IV, 96, 1.

Sicilia (in) tu quum sis, tirmes in Piræo esse scis; Euthydemi sophisma, 298, 7; 381, 24.

Siculum fretum; juxta illud ignis emitti dicitur IV, 93, 37 ss.; ignis apud id in ruare effusiones fr. 308, b; una cum luna intumescit IV, 83, 19 s.; de eo plura portentosa narrat scriptor anonymus IV, 99, 5 ss.

Siculum mare; illi contiguum Creticum III, 630, 25; Ægeæ profundius est III, 575, 22; in eo fere semper fiunt dies alcedonii III, 81, 49.

Siculus; qui omne ferrum quæstus faciendi gratia coemeral, exilio multatus est a Dionysio, idque quare,

494, 3; quantum lucri fecerit, 494, 2; ejus inventum idem est quod Thaletis Milesii, 494, 6; eorum res Agathocles IV, 95, 6 ss.

σικώ: v. *Cucurbitula*.

Sicyon; ejus tyrannus Orthagoras ejusque filii, 582, 1; ibi tyrannis a Myrone ad Clisthenem transit, 582, 14; ibi sepultus est Podarces, fr. 315, a; ibi a re-tusto templo Apollinis exstat statua ex urinalium ære IV, 84, 7 s.

Sicyonii; eorum loco in Lacedæmonios incidentes legi dederunt Argivi II, 33, 12.

Sideratio (σφαλισμός); a frigore sicco orta abortus gignit IV, 109, 40; quando eas affert hiems IV, 110, 13.

Sideratio arborum; v. *Sphacelismus arborum*.

Sideratio renum; quænam ejus causa III, 268, 6 ss.; b-cile ad cor adscendit III, 269, 17 ss.

Sidero; ejus nomini quomodo alluserit Sophocles, 306, 25.

Sidus (ἀστήρ); si unici motus exhalationem siccam incendere valeat, omnium conjunctum motum ejusmodi quid efficere ac ignem ejaculari verisimile est III, 563, 15 s.; Phaethontis ætate de celo delapsi iter esse viam lacteam Pythagorei nonnulli censent III, 561, 48 ss.; corpora sunt divina quibus plenum est cælum III, 628, 9 s.; intelligentia præstans in iis est fr. 38, a; eorum substantia æther vocatur III, 629, 25 ss.; eorum multitudo et magnitudo III, 574, 45 s.; eorum motus cum chori concentu comparatur III, 638, 47 ss.; multo longius ab iis quam a sole distat terra III, 562, 25 s.; cum toto cælo circumvolvitur III, 628, 30 ss.; medius eorum signifer circulus est III, 628, 32 ss.; eorum numerus definitur nequæ III, 628, 39 s.; eorum motus celer est, sed remotus. Ideoque calorem ciere non potest III, 556, 2; eorum occasu vel ortu signum datur IV, 245, 45 s.; eorum ortus vim vel remittendi, vel intendendi, vel tollendi, vel judicandi morbum habet IV, 108, 23 s.; fatum ab iis profectum a pestilenti constitutione quasi subvertitur IV, 293, 54 ss.; eorum exortu turbatur mare III, 160, 43 ss.; ideoque et piscium captura eorum exorta regitur III, 160, 43; eorum rationem habet cypricus pariens III, 116, 25 s.; eorum ortu potissimum cedit mel III, 97, 10, v. *Stella*.

Sigeenses; adversus eos Periandro teste usi sunt Crinethii, 344, 5.

Sigeum promontorium; ita a Trojanis Tarentum vocatum est IV, 94, 4 s.; quales circa id capiantur purpure III, 87, 46 s.; circa id inventiuntur locustæ marinae III, 91, 29.

Sigillum (σφραγίς); non distinctam efficit effigiem nisi exacte imprimatur III, 657, 24 s.; si cere immittatur, movetur hæc quo usque immersum est III, 47, 51 s., cf. III, 475, 5 s.; effigies quas efficit comparantur imagines a sensu animæ impactæ III, 456, 9 s.; iis januæ obsignantur IV, 98, 1 s.; ad ea faciendâ idonea lyncis urina IV, 86, 24 s.

Signifer orbis (ὁ ζωοφόρος καλόμενος; κύκλος, ὁ τὸν ζωοτικὸν κύκλον); cælum cingit tractus duobus circulis qui tropici vocantur III, 628, 32 ss.; in duodecim regiones totidem signorum divisus III, 628, 34 s.; ejus divisio semper noctu conspicua est III, 562, 6; igitur lectus nobis cognitus est III, 562, 6; in eo circumvolvuntur sol et planeta III, 562, 4 s.; III, 563, 19 s.; semper intra eum (a sole) relinquuntur planete III, 559, 7 s.; multi extra eum conspiciuntur comete III, 559, 7 s.; non consistere sinit coactiones et quibus cometae consistunt, idque quare III, 563, 19 s.

Signifer orbis (qui per medium fertur circulus); in eo sunt poli tertii sphaerae omnium planetarum II, 607, 28 s.

Signifer orbis (quæ per eum fertur sphaera); stellarum fixarum sphaera supposita est II, 607, 26; teste Eudoxo secunda sphaera est solis et lunæ II, 607, 19; item reliquorum planetarum II, 607, 24, 27.

Significare unum (τὸ ἐν σημαίνειν); quomodo differat a significare de uno II, 505, 6 ss.

Significatus duplex (τὸ διπλὸν σημαίνειν); modo est, modo non est, sed significat partim quod est, partim quod non est, 297, 15; captionibus quarum in fine inest, quomodo respondendum, 297, 18; quomodo captionibus quarum in interrogationibus, 297, 21, 30; quomodo, si id statim animadvertimus, 297, 23; quomodo si lateat, 297, 28; eo non pertinent sophismata per divisionem, 297, 44; non omnes refutationes fiunt ex eo, 298, 3; eo nonnulli solvunt captiones secundum accidens, 302, 6; in refutationibus quæ ab eo pendent opus est ut nomen, vel oratio proprie multorum dicatur, 302, 8; in eo impugnando interdum solutiones apparentes veris præferendæ sunt, 295, 42.

Signum (σημεῖον) (in arte dialectica et rhetorica); quidnam, 118, 45; 318, 2; 429, 1; quomodo a consentaneo differat, 118, 40; item est quod consentaneum, 315, 24; quatenus a syllogismo differat, 119, 13; ex eo syllogismus vocatur enthymema, 118, 48; 315, 23; sumitur tribus modis quot modis medium in tribus figuris, 118, 49; quodnam insolubile, quodnam solubile, 119, 18 ss.; 315, 46, 49; 384, 1, 10; e secunda figura non est, 118, 34; quomodo ab indicio differat, 119, 29; in omnibus verum inest, 119, 27; e prima figura maxime probabile et verum est, 119, 33; conclusio syllogismorum per ea non scit per se quod per se est, nec cur ait, 128, 28; ubi per id fit demonstratio, plures ejusdem rei causæ esse possunt, sed ita non gignitur problema, 189, 10, 13; ejus ope e consequentibus demonstrant rhetorici, 281, 1; ex iis ducta demonstratio morata est, 392, 32; ejus duo genera, 315, 29, cf. 119; de ejus solutione v. *Enthymemata e signis*; utilia esse possunt ad crimen vel dissolvendum vel inferendum, 405, 3; pertinent ad probationes non adscititias, 424, 29; factum non solum est facti, sed etiam non facti, itemque vice versa, 429, 4; alia opinionem efficiunt, alia scientiam, 429, 7; quidnam pulcherrimum, quidnam secundum locum occupet, 429, 8; undenam petantur, 429, 10 ss.; quomodo a probabili, ab exemplis, ab indicis, ab enthymematis et a sententiis differat, 430, 8; quomodo a refutatione, 430, 13; eorum usus in confirmatione accusationis, 449, 54; quomodo impugnanda sint defensori, 451, 35; si nobis faveant, fiduciam facit, 355, 21; eorum quæ nocere, vel interimere valent, metuenda, 353, 37; eorum qui magna mala perpassi sunt, misericordiam movent, 359, 40.

Signum (in agnitione); iis fit agnitio artis expertissima, etiamsi plurimi ea utantur, 469, 30; eorum alia innata sunt, alia acquisita, 469, 32; acquisite alia in corpore sunt, alia extra, 469, 35; iis licet vel melius, vel pejus uti, 469, 37; quæ ad fidem faciendam exhibentur, rudiorum efficiunt agnitionem, 469, 39; si inopinato casu ex iis fiat agnitio, melior est, 469, 41; fictis non opus est, ubi ex ipsis factis petitur agnitio, 470, 20.

Signa; quænam tempestates præsagiant fr. 158, b; quoniam constet IV, 249, 46 s.; datur sideribus omnibus vel orientibus vel occidentibus, præcipue vero Cane IV, 248, 54 ss.

Signa; quæ non eveniunt, tanquam principia consideranda sunt a quibus res non ad finem perducta est III, 515, 2; eorum differentiam quæ auditu percipiunt animalia, aliqua discendi et docendi facultate prædita sunt III, 171, 45 s.

Signa (quatenus ea spectat physlognomonica); e quibus generibus petantur IV, 3, 7 ss.; quænam e motibus IV, 3, 8; e figuris IV, 3, 9; e coloribus IV, 3, 10; e moribus in facie apparentibus IV, 3, 10; e pilis IV, 3, 11; e lævitate IV, 3, 11; e voce IV, 3, 12; e carne et partibus corporis IV, 3, 13; e totius corporis figura IV, 3, 13; quænam circa intellectum sint IV, 3, 40 s.; quænam validiora IV, 3, 54 ss.; IV, 15, 11 ss.; unico credere stultum est IV, 4, 3; ubi plura consentiunt veriora videbuntur IV, 4, 5 ss.; alia aliis magis declarant IV, 15, 3 ss.; unde præcipue petenda IV, 15, 6 ss.; stabilia, stabile aliquid significant IV, 2, 36; eorum nullum mutat disciplinam aliquam addiscens IV, 2, 47 ss.; communia nullo modo inveniri possunt IV, 2, 14 s.; communia commune aliquid significant IV, 2, 13 s.; adscita ad dignoscendam indolem idonea IV, 3, 4, 17 ss.

Silentium; inaudibile est, sed nihilominus ab auditu percipitur III, 458, 10 s.; id comparatione tantum a voce distinguimus secundum Pythagoreos II, 399, 28; multas amicitias dissolvit secundum poetam anonymum II, 94, 42; mulieribus decus offert secundum poetam, 495, 41; non tamen viro, *ibid.*

Silenus; a Mida captus quid narraverit fr. 50, a, b; Arcadis filius Apollo fr. 348, b.

Silpha (σίλφη); insectum est quod senectam exiit III, 162, 12.

Silphium (σίλπιον); qualis in eo nascatur serpentillus, III, 170, 28; in nummo insculptum est in Batti honorem excuso fr. 267, b.

Silvæ; in iis celeriter fugit leo III, 203, 33 s.; eas incolunt upopa et brenthus III, 182, 9 s.; eas adit pygarus, idque quare III, 187, 42 s.; eas incolit melanaetos III, 188, 1 s.

Silvarum inspector (ὠλώρός); idem qui agrorum præfectus, 598, 29.

Silvestres fructus; v. *Fructus silvestres*.

Silvestria animalia; v. *Feræ*.

Silvia; v. *Erithacus*.

Simia (πίθηκος); inter quadrupedes et bipedes medium tenet III, 294, 7 s.; igitur ut bipes cauda caret, ut quadrupes natibus III, 294, 8 s., cf. III, 24, 52 s.; inter quadrupedes et hominem medium tenet III, 24, 9 ss.; describuntur III, 24, 16 ss.; quibus in rebus hominibus similes sint III, 24, 17 s., 22 s., 29 ss., 33; III, 25, 3; quibus in rebus quadrupedibus III, 24, 16 s., 45 s., 52 s.; qua in re bipedi III, 25, 1; qua in re cani III, 25, 3 s.; et prona et supina hirsuta habent III, 24, 16 ss.; cilia in utraque palpebra habent, sed admodum tenuia, idque inprimis in inferiori III, 24, 25 ss.; brachia et crura flectunt quemadmodum homo III, 24, 30 ss.; ejus pedes partim manibus, partim pedibus similes sunt, idque quomodo III, 24, 30 ss., 47 ss.; pedibus et tanquam manibus et tanquam pedibus utuntur III, 24, 40 s.; ejus partes superiores ad inferiores se habent, ut quinque ad tres III, 24, 45 ss.; maximam temporis partem potius quadrupedis statu quam erectæ degunt, idque quare III, 24, 47 ss.; caudam nonnisi admodum pusillam et notæ gratia habent III, 25, 1 s.; quomodo se habeant eorum pudenda III, 25, 2 ss.; quatenus iis similes sint, quatenus dissimiles canicipites III, 24, 12 ss.; inebriantur et ita capiuntur fr. 65, a; iis similes sunt qui aures parvas habent IV,

12, 6; ad eos referuntur qui faciem parvam habent IV, 11, 17 ss.; item qui parvos oculos IV, 11, 28 s.; item qui concavos IV, 11, 37; item qui nates modice carnosas IV, 9, 33 ss.; item quibus labia crassa et quibus superius ante inferius eminet IV, 10, 46 ss.; ei comparatur tibicen, 399, 34; ei Callipidem comparabat Myniscus, 481, 1; cur equo non melior, etiamsi homini similior, 200, 31, 40.

Simia porcina; ei facie similis est chamæleo III, 25, 38. Simiæ similia animalia; de eorum cauda quæstio remittitur ad alium locum III, 19, 2 s., cf. pp. 24 et 25.

Similares partes (ὁμοιομερῆ); aliquid secundum naturam est quod in corpore invenitur III, 334, 6 s.; dissimilium materies sunt III, 319, 11; earum materies sunt elementa III, 319, 11 s.; e primis id est ex elementis, vel elementaribus qualitatibus constant III, 228, 46, cf. III, 330, 36 s.; ex iis secundo loco constant animalia III, 228, 46 s.; una cum dissimilariis fiunt III, 348, 46 s.; iis generationis ergo priora sunt elementa III, 229, 19 s.; ipsæ vero dissimilariis III, 229, 20; III, 330, 27; igitur earum causa exstat elementorum materies III, 229, 21; ipsæ vero dissimilium causa III, 229, 26 s.; affectibus determinantur III, 331, 20 s., 22 ss.; aliæ frigore, aliæ calore consistunt III, 361, 29 s., cf. III, 362, 9, 11; ex iis constant partes dissimilares, non vero vice versa III, 1, 14; III, 229, 41 ss., cf. III, 231, 8 ss.; III, 330, 27, 31; III, 334, 13 s.; quæque peculiarem sibi habet qualitatem III, 229, 35; aliæ duræ vel molles, aliæ humidæ vel siccæ, aliæ viscidæ vel fragiles sunt III, 2, 10 s.; III, 229, 36 s.; III, 230, 46 ss., cf. III, 331, 22 s.; aliis mollitie, aliis duritie, aliis flexione, aliis tensione opus est III, 229, 33 s.; aliarum partes eodem nomine designantur quo totæ, aliarum non III, 231, 4; earum discrimen melius vel peius spectant III, 231, 16 s.; quænam sint in plantis IV, 23, 4 ss.; eodem modo a se ipsis differre possunt reliquæ quo sanguis III, 231, 37 ss.; quomodo earum ratione a se invicem differant animalia sanguine prædita III, 38, 55; enumerantur III, 1, 6; III, 2, 12 ss.; III, 38 1 ss.; III, 228, 47 s.; iis accensenda sunt carnes et nervi et ossa III, 330, 18 s.; III, 357, 46 s.; iis accensenda est caro et quod ei respondet III, 240, 3 ss.; earum principium est cor III, 357, 6 s.; quatenus iis similes sint partes quarum principium est os vel caro III, 243, 7 s., cf. 242, 43 s.; quævis earum a reliquis seorsum conglomerata esset, si partes in concepto ideo secernerentur quod simile ad simile fertur III, 357, 45; quænam maxime communes sint animalibus sanguine præditis, quænam secundum locum occupent et sic deinceps, *ibid.*; iis etiam accensenda sunt excrementa III, 38, 9 s.; earum alicui semper competit tactus III, 522 s., 25; magis quam iis, dissimilariis partibus parentibus similes sunt liberi III, 330, 21, cf. 28; igitur hæc similitudo pendere nequit ab eo quod ab his solis aliquid secedit III, 330, 20 s.; earum similitudo non pendet ab huiusmodi secessu, si nec dissimilium similitudo ab hac causa pendeat III, 330, 23 ss.; magis necessarium est ab iis aliquid secedere quam a dissimilariis, idque quare III, 330, 26 ss.; probatur fieri ut simul ab iis et a dissimilariis aliquid abeat III, 330, 30 ss.; si ab iis aliquid secedat, necessario etiam aliquid ab elementis secedere debet III, 330, 36 ss.

Similares partes humidæ; partim semper humidæ manent, partim donec in corpore vivo sunt III, 2, 11; III, 230, 48 s.; partim dissimilium alimentum, partim earum excrementum sunt III, 231, 12 ss.; iis accensenda sunt lac et semen III, 243, 10 s.; non omnes omnia animalia habent III, 230, 51 ss.

Similares partes siccæ; aliæ ad dissimilium substantiam, aliæ ad munus conferunt III, 231, 11 s.

Similaria; de iis Anaxagoræ placita II, 472, 50 ss.; II, 473, 47; ea elementa esse putat Anaxagoras II, 416, 4; II, 432, 21; innumeris, sed visum latentibus composita esse censet ignem et aerem II, 416, 7; nullum eorum gigni censet Anaxagoras III, 331, 33; idem censet qui semen ab omni parte secedere contendunt III, 331, 32; eorum generationem non recte sumpsit Anaxagoras II, 253, 46; eorum seminaria esse statuit idea terram, aquam, aerem et ignem II, 432, 33; ex ininitum construit Anaxagoras II, 277, 16 s.; eodem nomine designantur quo eorum partes II, 432, 22; generationis ope tenemus ex quibusdam eorum naturam constet III, 625, 17 s.; ex elementis constant III, 625, 20; ex iis tanquam e materia integra naturæ opera III, 625, 20; ex iis componi nequeunt res naturaliter figuratæ II, 416, 33; in iis minus manifestum quam in dissimilariis discrimen inter formam et materiam II, 443, 32 s.; igitur etiam in iis minus manifestum est ea pro portione augeri II, 443, 31; quomodo fiunt II, 444, 5 s.; III, 626, 7 s.; quomodo differant III, 626, 4 ss.; eorum magnitudo pro portione respondet elementorum magnitudini II, 418, 33 s.; ubi continua sunt, partes potentia in loco sunt II, 291, 11; ubi divisum, actu II, 291, 12; quænam cf. II, 516, 33 ss.; III, 623, 4; metallicæ III, 623, 5 s.; per secretionem ex his fiunt III, 623, 6 s.; plantis et animalibus terræ et aquæ insunt III, 618, 37 ss.; III, 623, 7, 17 s.; ex iis componuntur dissimilaria II, 443, 19.

Simile; id a simili affici censet nonnulli atque huic affectui sensum tribuunt III, 450, 42; quatenus recte a simili affici dicatur, quatenus non III, 451, 11 ss.; III, 452, 13 s.; eo simile sentiri ac intelligi censent antiqui III, 465, 5 s.; simile petere putat Empedocles II, 91, 36; secundum Empedoclem simili cognoscitur II, 96, 10 ss.; III, 434, 26 ss.; III, 442, 17; item secundum Heraclitum III, 435, 22 s.; item secundum Platonem III, 434, 30 s.; item secundum omnes antiquos qui animam ex elementis deducunt et cognitione definiunt, excepto Anaxagora III, 435, 42 ss.; III, 441, 30 s.; relictantur qui id simili cognosci censent III, 441, 32; id a simili effici non posse asserunt qui simile simili cognosci dicunt III, 442, 10 ss.; eo nonnulli nutritionem et incrementum fieri censent III, 419, 51 ss., cf. II, 434, 22; alii ab eo simile non affici putant III, 448, 34 s.; secundum antiquos fertur ad simile II, 437, 22 s., cf. II, 219, 1; nonnulli perperam partes in concepto a se invicem secerne putant quia id ad simile fertur III, 357, 42; quomodo tamen censi possit eos aliquatenus vera dicere III, 359, 18 ss.; ei in simile actionem naturam et passionem abnegant plerique II, 445, 46 s.; Democritus vero ei soli tribuit II, 446, 2 s.; idque quatenus recte II, 446, 8 ss., 44, 53; secundum nonnullos (Platonem?) causa est cur terra quiescat II, 291, 35; simili nonnullis amicum videtur II, 218, 46; II, 219, 16; II, 226, 31; id teste Homero semper ad simile adducit deus II, 174, 50; II, 218, 41; eius cum alimili affinitate totam naturam constituant natura periti II, 218, 44 ss.; alii id simili inimicum esse putant II, 219, 11; ab eo longe distat inutile II, 219, 41; πρὸς τὴν 9, 36; ad unum refertur II, 527, 4; II, 577, 2; igitur numeri affectus est et ad numerum refertur s.; sed non eodem modo quo duplex et similia II, 527, 2; 7 s.; quot modis dicatur II, 522, 26 ss.; II, 577, 11 s.; magis ac minus recipit, 9, 48; quilibet proprium est, 16, 33; sibi ipsi debet esse unumquodque III, 678, 9; entis species est II, 501, 9; igitur de eo agi prius

philosophia II, 501, 9 s.; in alteratione idem est quod in quantitate æquale II, 340, 30 s.; propinquum est III, 232, 33 s.; aliquid aliud rei esse vel fieri potest, etiam si non ad ejus exemplar sit factum II, 483, 14 ss.; II, 616, 49 s.; ad id fertur quod ad locum suum fertur II, 427, 33; aliquatenus simili accrescit, aliquatenus dissimili II, 443, 42; iis opposita dicuntur dissimilia II, 522, 30 s.; iis dissimile præter naturam est, 601, 46; similibus gaudent, 337, 28; II, 91, 27; II, 101, 17; II, 106, 42; II, 222, 45; II, 224, 30; probatur boni et jucunda causa amicam esse II, 226, 23 ss.; sibi ipsi inutile est II, 226, 48, cf. II, 175, 10; o similibus oriri solent, 319, 34; si fieri possit, alterum quoque simile fieri poterit, 368, 19; iis ab eodem motu idem evenire debet II, 427, 26 s.; ab eo quod omni omnino differentia caret affici nequit II, 446, 12; si ab omnino simili affici posset, etiam quæque res a se ipsa afficeretur II, 446, 12 s.; si simili cognoscatur, error dissimilis contactus esse debet III, 465, 11 s.; jucunda sunt, 337, 26, 31; quædam sunt II, 527, 5; æquivocum est ubi modo de figuris, modo de coloribus fit sermo, 169, 21; ab eo interdum reminiscens eximus, idque quare III, 497, 13 ss.; id in philosophia in rebus longissime distantibus perspicere debet solers, 398, 20; ex iis argumenta petimus de justo, de legitimo, de utili, de honesto, de jucundo, de facili, de probabili, de possibili, de necessario, 414, 26.

Simile et dissimile; ad id reducuntur fere omnes contrarietates II, 501, 11, cf. II, 587, 42; unius quatenus unum est et entis quatenus ens est, affectus sunt II, 501, 53 s.; multis modis dicuntur, idque quo modo II, 501, 34 s., 44 s.; omnia tamen ad suas categoriæ prima referuntur II, 501, 41 s.; eorum essentia et eorum accidentia eadem scientia considerantur idque eadem quibus substantia, nempe philosophia prima II, 501, 31 s., 45 s., 51 s.; II, 502, 1 s., 47 s.; qui de iis speculati sunt, non ideo errarunt, sed quia substantiam neglexerunt II, 502, 2 s.; ea investigare conantur dialectici ex opinione argumentis petitis II, 489, 20 ss.; queritur ad quemnam pertineat eorum speculatio II, 489, 24; querendum idem de iis quas his per se accidunt II, 489, 25; nec solum quidnam sit quodque, sed etiam an alterum alteri contrarium II, 489, 26 s.

similes; iis æquum est quod idem est, 617, 17; sui quisque amat, 352, 33; nobis si non terreantur, confidentes sumus, 355, 11; iis qui vel genere, vel cognatione, vel ætate, vel habitu, vel gloria, vel facultatibus sunt, invidere solent, 361, 34; 362, 16; item eos miserari, 359, 27; eos spectat metus, 466, 35; rei nullum unquam tale delictum fecisse dicere debet defensor qualis ipse reus accusatur, 425, 41; si constet rei simile facinus patravisse, quidnam dicendum sit defensori, 425, 53; eos sibi invicem figulos (cf. Hesiod. O. et D. 25) putant II, 91, 29.

imilis nostri; eorum nos pudet et quare, 356, 35.

imiliter inesse; quænam ex eo petantur argumenta de proprio, 234, 1; quomodo argumenta ex eo petita differant ab argumentis petitis ex iis quas similiter se habent, 234, 34; quatenus ex eo confirmari queat definitio, 258, 37.

imiliter inesse vel inesse videri; ex eo tres argumentorum loci petuntur de accidente et quænam, 196, 29 ss.

imilitudo; quatenus ad aliquid referatur II, 527, 37 s.; ejus contrarium dissimilitudo II, 579, 9 s.; longe a contrarietate distat videtur II, 219, 42; propter eam, teste Anaximandro, in medio manet terra II, 406, 28 s.; ab ea pendet quod non omnis ignis ad unicum

fertur punctum, sed quælibet ejus pars pro portione ad ultimum loci partem II, 407, 17; facit ut res eo usque progrediantur, donec plane lateant II, 214, 13; ejus non eadem causa in coloribus ac figuris, 169, 19; qui eas rite perspicere valet, optimus erit somniorum interpret III, 515, 46 s., v. *Classes*.

Similitudo (*in verbis*); ea dicuntur multa II, 86, 8; iis utendum non est, ubi accurate loqui volumus II, 68, 1; consideranda est ad inveniendos syllogismos vel inductiones, 180, 6; ex ea fieri possunt propositiones, 180, 12, 15; quomodo adhibeatur ad querendos syllogismos vel inductiones, 184, 31; quænam sit ejus utilitas, 185, 28; quænam ex ea petenda argumenta de accidente cum refellentium tum adstruenti, 195, 45 ss.; circa eam considerandum utrum in uno, an in pluribus obtineat, 196, 3; adhiberi potest ad refellenda vel adstruenda problemata particularia, 204, 13; ex ea dijudicantur quæstiones, an duæ res numero una sint, necne, 255, 19; quomodo ex ea argumentari liceat de genere, 211, 26; quomodo de proprio, 231, 35; ex ea confirmari potest definitio, 258, 30.

Simitas (σμιότης); e cavitate et naso composita est II, 551, 30 s.; igitur ei bis inest nasus II, 551, 31 s.; ejus et pars et materies caro est II, 548, 10.

σμιόν v. *Acclive*.

Simonides Ceus; secundum eum deo soli competit sapientia II, 471, 13 s.; ejus ratio non placet viro liberali II, 40, 33; ejus de diebus alcedoniis testimonium III, 81, 39 ss.; quidnam responderit Hieronis uxori, 366, 37; quidnam egerit cum eo qui mulabur victoriam reportaverat, 388, 28 ss.; ejus longo sermoni similis est argumentatio idearum assertorum II, 634, 2 s.; item sermo servorum nihil sani dicentium II, 634, 3 s.

Citatur versus, quo Corinthios carpsit, 324, 34; ejus (?) *Epigramma de Olympionica* (fr. 163 Bergk), 327, 50; 331, 27; citatur ejus (*Epitaphium Archidicæ*), (fr. 111, v. 3) 331, 38; citatur (fr. 7), 388, 31; (cf. *Scolior.* fr. 8 Bergk p. 1289), 372, 3; (fr. 277) 393, 46; 397, 49; II, 10, 52; fr. 56, a; citatur aut citari videtur (fr. 193), 501, 47.

Simplex (ἁπλοῦς); idem qui verax II, 217, 7; veritatem amat II, 217, 11.

Simplex (τὸ ἁπλοῦς); notione prius est II, 614, 18 s.; in unoquoque genere composito natura prius est II, 392, 23 s.; quomodo ab uno differat II, 605, 16 ss.; ejus latio simplex est, non vero contraria II, 408, 22 s.; simplex movere valet II, 396, 5; unumquodque quomodo differat III, 670, 14 ss.

Simplicia; melius percipiuntur quam commixta III, 490, 13 s., 20 s.; non pertinent ad cogitationem II, 537, 31 s.; eorum non est quæstio vel disciplina, sed alius inquirendi modus II, 557, 28 s.; totius partes minimæ sunt 482, 21; esse debent elementa quæstionis, alioquin recte solvi nequit III, 348, 21 ss.

Simplex corpus; v. *Corpus simplex*.

Simplex quod fit (τὸ γινόμενον, ὁ γίγνεται); quidnam II, 256, 40 s.; partim permanent dum fiunt, partim non II, 256, 48.

Simplicitas; sequela magnanimitatis II, 245, 19, 21.

Simpliciter; quidnam significet, 197, 33, 38; idem significat quod per se II, 85, 29; significat aut quod in unaquaque categoria primum est, aut universale et quod omnia continet II, 437, 18 s.; ita fieri licet quod aliquatenus, vel aliquando, vel alicubi inest, 197, 14; quod ita fieri nequit, nec aliquatenus, nec aliquando, nec alicubi potest, 197, 16.

Simplicius; magis principium esse videtur quam quod non ita se habet II, 585, 47 s.

Simul; quot modis dicitur, 22, 28 ss.; fr. 112, a; id est in uno eodemque tempore indivisibili III, 492, 9 s.

Simul esse; secundum locum quidnam significet II, 311, 26; II, 335, 3; II, 599, 35.

Simul et separatim (quod est) (in affirmatione et negatione); id est quod non deinceps est, sed unum quidpiam fit II, 537, 27 s.; quomodo cogitari possit II, 537, 26 s., cf. II, 551, 44 ss.

Simulacra (εἰδωλα); distorta ac disjecta qui facillime agnoscere potest, optimus erit somniorum interpret III, 515, 52 ss.

Simulacra (ἀγάλματα), deorum quomodo compilarit Dionysius, 651, 7; in tabernis picta IV, 162, 40 s.

Simulacra spontanea (αὐτόματα); moventur aliquatenus a re quæ ea non amplius tangit sed tetigit III, 348, 30 ss., cf. III, 359, 15 s.; eorum partes quiescentes potentiam habent, ut si primam earum moveat res aliqua exterior, quod insequitur actu fiat III, 348, 28 ss.; iis comparatur modus quo generantur factus partes III, 348, 27, 30 s., cf. III, 359, 15 s.

Simum; est nasi concavitas, 291, 6; II, 542, 20 s.; est nasi affectus per se II, 542, 6 s.; non est nasus cavus, sed nasi hocce, id est affectus, 305, 39; ei inest nasi notio II, 251, 40; pertinet ad ea quorum essentia in definitione explicatur una cum illis quorum habitus aut affectus aut simile quid sunt, quippe quæ de illis prædicentur, 291, 2; II, 542, 19 s.; cf. 5; non ei competit quidditas vel definitio, nisi ex additione II, 542, 1 ss.; quidnam II, 534, 35; II, 592, 37 s.; cum materie implicatur est II, 534, 34; II, 592, 34 ss.; quomodo a cavo differat II, 534, 35 ss.; II, 542, 18; II, 592, 34 ss.; eodem modo quo id se habent res naturales II, 534, 36 s.; II, 592, 33 ss., hoc in illo est III, 467, 48; igitur ejus notio idem est quod ipsum III, 467, 46; igitur id anima alia re (quam intellectu), aut (potius intellectu) alio modo se habenti dijudicat III, 467, 47, cf. III, 468, 3, 22 ss.; eodem modo quo illud se habet rectum III, 468, 1; quatenus simum est a materie separari nequit, quatenus vero cavum, potest III, 470, 28 ss.; ubi igitur sic cogitatur, eodem modo cogitatur ac res mathematica III, 470, 27 ss.; in partes materiales interit II, 548, 33; igitur ejus pars materies est *ibid.*

Simus nasus; v. *Nasus simus*.

Sinus; eo principatum tenente Larissæ eversum fuit Aleuadarum imperium, 573, 1.

Sinapi; ejus succus acer IV, 27, 1.

Sinciput (τῆς κεφαλῆς τὸ ἔμπροσθεν); quamobrem eo calvescant IV, 306, 16 ss., v. *Bregma*.

Singulare (τὸ κατ'ἑκαστον); substantia est III, 398, 39 s.; igitur plus ad generationem confert quam genus III, 398, 35 s., 38 s.; III, 399, 46 s.; infinitum est, nec sub artem nec sub scientiam cadit, 314, 38; interdum accidit ut præter id nihil sumere aut cogitare possimus II, 381, 5; ei proprius est homo quam animal II, 398, 37 s.

Singularia; eorum principium singulare est II, 603, 23; eorum non est definitio II, 549, 31; probatur eorum nec demonstrationem esse nec definitionem II, 555, 3 s.; eorum definitio, 27, 7; eorum ope investigatur genuina πρός τι definitio, 12, 37; de nullo alio prædicantur, 72, 8, 22; ea non prægnosimus, sed scientiam eorum inductione consequimur, 114, 1; sensibus proxima, 122, 42; cum inductione aut sensu cognoscuntur II, 549, 31 s.; ubi actu esse desiderint non constat an unquam fuerint, necne II, 549, 32 s.; semper denominantur et cognoscuntur universalis definitione II, 549, 34; an præter ea aliquid exstet quæstio

difficillima cujus amen solutio maxime necessaria est II, 494, 24 ss., cf. II, 586, 1 ss.; vix præter ea aliquid erit, si ens et unum substantia non sint II, 497, 14 s.; si præter ea nihil exstet, nihil cogitari poterit, sed omnia sensibilia erunt II, 494, 38; nec scientia erit, nisi sensum scientiam vocare libeat II, 494, 39 s., cf. 28; nec æternum quid aut immotum II, 494, 40 s.; nec igitur generatio II, 494, 43; in substantia categoria apparent II, 538, 21; in iis residet etiam substantia III, 344, 35; e pluribus universale, 150, 36; infinita sunt II, 494, 27; II, 586, 1 s.; æterna esse nequeunt III, 344, 38; materiem habent II, 555, 4; igitur interitui obnoxia sunt II, 555, 5 s.; quæ præter ea exstant, genera vel species sunt II, 486, 3; ea spectabit philosophia prima, si nihil præter ea exstet II, 586, 2; circa ea versantur sententia et mens et intelligentia II, 73, 23; ex iis prodeunt universalis II, 73, 35; eorum sensus altera pars mentis II, 73, 36; experientia cognoscuntur II, 71, 32; ea facilius contemplamur ubi primum de universalibus sumamus II, 463, 21 s.; quatenus ea magis sciamus quam universalis, 145, 54; ea respicit sensus, 139, 38; II, 79, 23; sensu priora sunt II, 523, 37 s.; eorum scientiam acquirere non licet, 139, 29; 147, 14; contemplamur ea scientia universali, 114, 6; quomodo circa ea decipiamur, 113, 38; 114, 7; ea spectat actio, mens que et prudentia II, 70, 48; II, 73, 23; eorum inaginationem ac memoriam habent feræ II, 79, 38; ea plurimque aut plura sunt aut plura esset licet in rebus quarum forma in materie est II, 381, 14 s.; idque sive ideas exstent, sive non II, 381, 16; semper simul ad sunt vel desunt cum rebus quarum cause sunt II, 265, 32; II, 516, 25; singularem investiganda sunt, ubi causam queris II, 285, 41; cuique eorum proprius est locus II, 635, 44 s.; igitur loco separabilia sunt II, 635, 45; eorum materies et forma et causa moventes diversa sunt, sed universalis notione eadem II, 603, 31 s.; et alba et nigra esse possunt, sed non eodem tempore II, 584, 12 s.; queritur an statim de iis disserendum sit, an primum secundum genus III, 218, 37; respicienda sunt ad confirmandam definitionem, 258, 51; ea investigantur antiqui II, 600, 19; quidam ea bipartita semper divisione petunt III, 223, 18 s.; ea judicare oportet magistratus vel rempublicam, 549, 41; de iis carmina pangunt poetæ iambici, 464, 18; ea potius narrat historicus, idque qualia, 464, 11, 14, v. *Particularia*.

Singularia sensibilia; iis plures videntur esse ideas II, 615, 32 s.

Singultus (λύγξ); quidnam IV, 281, 2, 6; IV, 300, 54; IV, 311, 46 s.; refrigeratio est loci circa palatum IV, 280, 3 s.; IV, 283, 17; IV, 301, 46; cur erasit metuentibus et rigentibus IV, 281, 3 s.; IV, 301, 46; cur æque ab immodica purgatione et ab immodica repletionem proveniat IV, 311, 42 ss.; quomodo cesset IV, 283, 24 ss.; cur cesset retentio spiritus IV, 282, 17 ss.; item flatu ventris emissio IV, 301, 44 ss.; cur stercoramento cesset IV, 280, 1 ss.; IV, 283, 17 ss.; IV, 300, 6 ss.; cur ei finem imponant acetum, spiritus retentio et stercoramento IV, 280, 35 ss.; IV, 300, 17 s.; de re problemata IV, 298, 32.

Sinistrum; id est quod natura dextrum inaequatur III, 306, 13 s.; ejus naturæ competit ut moveatur III, 306, 28; dextris fere similia, nisi quod imbecilliora sunt III, 12, 1 s.; nobis non semper idem est II, 235, 20; sive idem est quod dextrum II, 285, 22; eo nobilior est dextrum II, 153, 9; III, 307, 23; cæli quid II, 392, 2; in universum frigidiora et humidiora sunt III, 260, 8 s.; III, 265, 35 s.; IV, 279, 3 s.; ea omnium animalium frigidi-

simā habet homo III, 259, 33 s.; igitur apud eum in hanc partem vergit cor III, 259, 31 ss.; excepto elephante, ea minus libera habent quam homo quadrupedes viviparæ III, 17, 38 ss.; III, 306, 46, 51 s.; cur invalidiora exceptis oculis IV, 275, 41 ss.; quomodo eorum sanguis a dextrorum differat III, 231, 36 s.; ab iis feminas provenire censent Anaxagoras et alii quidam naturæ scrutatores III, 392, 28 ss.; III, 394, 14 s., 22 ss.; id quod satis probabile videtur III, 394, 48 ss.; cur in ea libenter accumbamus IV, 152, 19 ss.; in iis onera portant omnes, idque quare III, 306, 24 ss.; IV, 298, 27 ss.; in iis facilius subsultum incedimus III, 306, 27; ea projiciunt omnes nisi fortuitum aliquid accidat III, 306, 33 ss.; si ea sæpius jaculari consuescimus, ambidextri fieri possumus II, 153, 6 s.; nihilominus iis naturaliter melior movent dextra idque quare II, 153, 8 ss.

Sinistrum crus; quamobrem diutius perfricare cuique difficilius sit quam dextrum IV, 149, 4 ss.

Sino; tragoedia ex Iliade parva desumpta, 477, 5.

σινέδρον v. *Denter*.

Sinope; Martis et Parnasses filia fr. 288, b.

Sinope; ibi Apellotes Berecynthias vocatur, idque quare IV, 45, 26 s.

Sintorum regio; pars Thraciæ IV, 96, 10, 20.

Sinus (σύναι); iis partim continentur humores, naturales III, 53, 1.

Sinus (σύναι); cur ubi adsunt tropæi fiant IV, 251, 30 ss.

Siphæ; in earum stagno mugiles quidam inveniuntur III, 28, 17; in lacu iis vicino invenitur peculiare mugilum genus, idque quale III, 301, 23 s.; III, 309, 17.

Sipylus; quali terræ motu eversa sit eum circumjacens regio III, 596, 10; circa eum lapides cylindri forma nasci dicuntur IV, 105, 24 ss.; eorum usus IV, 105, 25 ss.

Sirenes; earum cantu deliniti non dicuntur intemperantes II, 212, 2; earum templum exstructum est in promontorio circa fretum inter Cumas et Posidoniam IV, 92, 38 ss.

Sirenes; eorum duo genera, eaque qualia III, 194, 52 ss.; utrumque eorum ad insecta favificantia pertinet *ibid.*

Sirenusæ insulæ; in Italia, quas studioso venerant sacrificiis accolæ IV, 92, 33, 38 ss.; earum nomina IV, 92, 40 s.

Siris; versus Iapygiam et Ionium mare sita, 612, 2; eam incolunt Chones, 612, 3; eam primum tenuerunt qui e Troja venerunt, deinde Colophonii fr. 289, a.

Sirrhæ; propter bellum cum eo et Arrhabæo, Elimæo regi filiam natu majorem in matrimonium dedit, 581.

Sistere (σῆσαι); quisnam ejus potentiam habere dicatur II, 566, 23.

Sistitur (quod) (τὸ σῆμεινον); quando sistitur moveri probatur II, 328, 45; probatur igitur in tempore sisti II, 328, 48; igitur vel citius vel tardius sisti potest II, 328, 52 s.; sistitur in quacunque parte ejus temporis in quo primum sistitur II, 329, 1 s., 17; non exstat igitur tempus in quo primo sistatur II, 329, 9.

Sistrum (σίστρον); planta ciceti similis quæ in Scamandro invenitur IV, 105, 15 s.; nominis etymologia IV, 105, 17; ejus usus IV, 105, 17 s.

Sisymbria; e putrefactis scorpiones nascuntur fr. 186, b, v. *Sesebra*.

Sisyphus; ludos Isthmiacos Melicertæ dedicavit fr. 311, b; deceptus est, etiamsi sapiens simul ac improbus esset, 471, 47; ad eum (Od., 598) eodem modo se habet lapsus quo impudens ad hominem cujus eum non pudet, 398, 13.

Sithonia (*ita legend. videtur pro Βιθωνία*) Thraciæ; ibi in fodinis nasci dicitur spinum quod vocatur IV, 80, 8 s.

Sitiens; irascitur si quis obstat, quominus bibat, 348, 35, 39; quum æque ab omnibus partibus a potulentis distat, quiescet secundum Anaximandrum II, 406, 52 s.; igitur ei comparat terram quæ in medio manet *ibid.*

Sitis; cupido rationis expers est, 335, 25; humidi et frigidi cupido est III, 447, 34 s.; dolor ex ea contrarius voluptati quam parit potus, 182, 4; duarum rerum cupido est IV, 260, 5 ss., 10 ss.; ea et rigor adversa inter se sunt IV, 257, 46; ea si affligatur quis, exilbit II, 537, 4; ea affligetur, si acria edat II, 537, 6 s.; ubi ea delinemur, polum cum majore voluptate cernimus IV, 170, 26 s., 33 s.; ei omnium animalium maxime obnoxia sunt quæ pulmonem sanguineum habent III, 266, 1; ea parum laborant quadrupedes oviparæ III, 263, 40; eam movet jejuniū III, 536, 7; IV, 190, 4 s.; IV, 332, 6 ss.; cur eam minus quam famem perferre valeamus IV, 260, 1 s., 8 ss.; cur sitiētium intendatur ubi edunt IV, 332, 18 ss.; nihilo minor est eorum quorum venter repletus est IV, 226, 30 s.; cur ea maxime laborent qui ventris fluxione affliguntur IV, 296, 1; cur ea laborent metuētes IV, 256, 6 ss., 29 ss.; IV, 257, 46 ss.; item trepidantes IV, 256, 34; item quibus castigatio instat IV, 256, 39, cf. 6 s.; cur eam melius sedet vinum quam aqua IV, 327, 41; sponte sibi parant qui nullis nisi corporalibus voluptatibus delectari possunt II, 90, 5; quando reprehendendi sint, quando non II, 90, 6; ægrotorum comparatur adolescentium voluntas, 363, 34.

σισυράνας; magistratus apud Athenienses fr. 244, b.

σίτρος; quid apud Athenienses fr. 236, b.

Sitta (σίττη); fecunda est et pulchram sobolem habet III, 184, 31 s.; ejus mores III, 184, 30 s.; venefica esse dicitur idque quare III, 184, 30 s.; ligna tundit III, 184, 32; aquilæ ova frangit, ideoque ei inimica est aquila III, 173, 48 ss.

Situla (κάδος); in puteis sive plena sive vacua pondus habet IV, 71, 39 ss.

Situm esse (κείσθαι); ejus exempla citantur 2, 28; paronymice a positionibus dicitur, 17, 12, cf. 9, 38.

Situs (τόπος); (atomorum) differentia est II, 475, 3; ea differt N a Z II, 475, 6 s.; competit rebus quibus locus competit II, 445, 4, 10; quibus competit, iis competit et contactus II, 445, 4, 9, 29; ἀπὸ τ. 9, 30, 33, 39; contrariorum genus est II, 254, 7; in ea distinguit infra et supra, retro et ante Democritus II, 254, 7.

Situs (εὐπός); terreni vaporis putredo est III, 423, 30 ss., 39 ss.; igitur summa occupat III, 423, 39 s.; fere unica putredinis species est quæ alba sit III, 423, 34 s.; alba est quia multum aeris continet III, 423, 35 s.; ejus contrarium est pruina III, 423, 37 ss.; ejusdem speciei est ac canities quia ambo putredines sunt III, 423, 44, cf. 34 s.; igitur recte ei comparant canitiem poetæ comici III, 423, 40 ss.

σίξιν; v. *Stridor*.

σπαρμένη; IV, 290, 19.

Smaris; secundum anni tempestatem colorem mutat, idque quomodo III, 171, 14 ss.; manifestissime tamen branchiis et pennis III, 171, 16 s.

σπαρμα; IV, 332, 2.

Smerdis; vapulans Penthilum interfecit, 581, 46; eum verrerat Penthili uxor, 581, 47.

Smindyrides; Sybarita; eum qui beatum prædicant, voluptatem gaudio constare putant II, 187, 33.

Smyrna; a Lydis subjecta fr. 26, b.

Soboles; eam generare et generatam conservare student

animalia, idque quare II, 229, 41; aliæ aves agrestes ei majorem curam impendunt, aliæ minorem III, 181, 37 s., cf. *Pulli*.

Soholes apum; ejus ubi copia suppetit, favos regio exstruunt apes III, 195, 28; nihil impedit quominus in eodem favo contineatur ac mel et fuci III, 196, 24 ss.; solummodo per quadraginta dies circa brumam deficit in alvearibus bene valentibus III, 198, 10 ss.; ei operam dant, ubi multum strepitum edunt exeuntes et intrantes III, 200, 16; quæ ei student apes, nulli alii labori operam dant III, 200, 7 s.; eam ubi alunt, aquam foris afferunt III, 198, 2; ubi non multa suppetit, inprimis reges superfluos necant apes operarias, et eorum cellulas jam factas destruant III, 197, 17 ss.; quæ ei favos vel cellulas ædificant apes operariæ frugi eodem tempore nullos alios faciunt III, 196, 47 ss.; contrarium faciunt oblongæ III, 196, 52 s.; unde eam petant crabrones, ignoratur III, 203, 4 s., v. *Vermes* et de sobolis educatione *Educatio*.

Soboles vesparum; non partu procreari videtur, idque quare III, 202, 10 ss.

Sobrii; cur vocem graviorem emittant IV, 184, 15 ss.; cur iis vox minus quam ebriis abruptatur IV, 183, 1 ss.; eorum corpora et hieme magis constant quam vinolentorum æstate IV, 184, 18 ss.; IV, 307, 37; cur minus sentiant aquas salsas et vitiosas IV, 128, 50 ss.; IV, 131, 46 ss.; acres salsosque continent humores IV, 129, 4; iis fortiores sunt vinolenti IV, 257, 19 s.; eo facilius insidiis petitur ebrius, 536, 46; ei respectu vana loquentium comparatur qui primus mentem in natura ordinis causam esse censuerit II, 473, 38 s.; eos convivorum magistros esse voluit Plato *Legg.* II, 519, 50.

Socialis oratio (l. e. de Pace); Isocratis citatur, 408, 4.

Societas; omnis aliquid bonum sibi proponit, 432, 2, 4; exstaret, etiamsi civitas non fuisset II, 231, 10; ab amicitia pendet, 555, 37; quare in eam convenerint homines II, 230, 39 ss.; in omni aliquod jus, itemque aliqua amicitia inesse videtur II, 98, 10; quanta in unaquaque est communio, tam late in ea patent jus et amicitia II, 98, 13 s.; omnes societatis civilis partes esse videntur II, 98, 28, 41, 49; excepta civili omnes particulatim utile sectantur II, 98, 34; quales fuerint, tales etiam erunt amicitia II, 98, 50; nonnullæ voluptatis gratia fieri videntur II, 98, 39; in iis obtinet modo jus secundum æqualitatem, modo jus pro portione, idque quando II, 231, 36; e duobus medicis non fit II, 58, 19; sit vero e medico et agricola II, 58, 19; atque in universum e diversis non ex æqualibus II, 58, 20; sino permutatione exstare nequit II, 59, 1, 3; eam primi solverunt nosque adorti sunt, 434, 26; ea cum his inita, nihil mali ab hostibus passi sumus, 434, 31, v. *Communio*.

Societas bellica (συνμαχία); ejus natura fert ut subsidii causa fiat, 497, 23; quomodo a civitate differat, 497, 22; comparatur ponderi acuto, 497, 24; ejus gratia non fiunt civitates, 529, 22; eas civitates utilitatis gratia contrahunt II, 94, 19.

Societas civilis; v. *Civilis societas*.

Socius; eos spectat jus II, 231, 4; pravus est qui commune opus impedit, 271, 3; eorum virtus et multitudo civitati utiles sunt, 414, 12; quinam nobis ad disciendi sint, 418, 52; 455, 48; eorum causa præsidia habere oportet, 455, 54; 456, 1; quando eos adscribere oportet, 456, 12; quando negligendi sint, 456, 15; quando derelinquendi, 456, 32; quinam exemplo suaderi possit, ut multos adsciscamus, 426, 36; iis si fraudulenter utamur, dissolvitur fœdus, 427, 25; iis si æquo et communi animo utamur, durabit amicitia,

427, 27; de iis deliberatur cum in senatu, tum coram populo, 416, 13; quibus temporibus comparandi sint, 418, 44; quænam dicenda sint suadenti ut adsciscatur, 418, 50; quænam dissuadenti ne adsciscatur, 419, 2; injuria affectus ut opem feramus, bellum gerimus, 419, 16; 455, 32; eorum virtute bello superari evadimus, 419, 26; 456, 31; ubi adversus eos orta fuerit contentio, bello finem imponimus, 420, 6; eos malis malis affecerunt qui per ironiam probi dicuntur, 435, 12.

Socii sceleris; quibus ita se habent, ut facile penam effugiant, hi sibi ipsis idem eventurum esse sperant, 338, 14.

Socrates; duas uxores duxit fr. 58, a; Delphos venit fr. 33, b; ei magus mortem violentam prædixit fr. 23, b; ejus æmuli Antilochous Lemnius et Antippon philosophorum interpretes fr. 26, b; cur ad Arebelam ire noluerit, 377, 4; melancholia laborabat IV, 265, 33; eam nomine sodalis designavit Aristippus, 377, 43; magnanimus et quare, 167, 6; quia justus et sapiens est, sapientes justi esse dicuntur, 315, 40; quidnam dixerit quæ abiciens, unguisque vel capillos rescindens II, 219, 35; ejus progenies degeneravit, 368, 25; ejus doctrinam amplexus est Plato II, 477, 35; ejus ætate definitionibus majorem operam impenderunt philosophi III, 223, 4; sed naturam investigare desierunt III, 223, 4; atque ad virtutem utilem civilemque se converterunt III, 223, 4 s.; ejus ætate nondum inventa erat dialectica II, 615, 20 s.; interrogabat, sed non respondebat, 308, 22; nihil se scire profitebatur, 308, 23; ejus sermones quales, 503, 40; inprimis splendida negabat, utpote dissimulatur II, 50, 25; secundum eum (in Platone) *Epilaphio vel Menexeno*) Atheniensibus audientibus Athenienses laudare difficile non est, 331, 25; 404, 6; quidnam responderit Melito (cf. Plato *Apol. Socrat.* init.) accusanti quod deos esse negasset, 409, 10, v. *Nosce te ipsum*.

Socrates (de ejus doctrina): de moribus disseruit II, 477, 32; II, 615, 12; de natura nihil dixit II, 477, 33; universali et definitionibus operam dedit II, 477, 33; II, 615, 13, 24 s.; essentiam operam dedit II, 615, 19; syllogismos strere conabatur *ibid.*; ei recte tribuuntur inductivi sermones et definitiones universales II, 615, 23 s.; nec universalia nec definitiones separabilia faciebat II, 615, 26 s.; doctrinam de perpetuo rerum fluxu definitionum ope impugnavit II, 627, 5 s.; recte universalia non a particularibus separavit II, 627, 7; melius et copiosius quam Pythagoras de virtutibus disseruit II, 131, 28; eas tamen perperam scientias habuisse probatur II, 131, 29 ss.; II, 133, 53 ss.; omnes virtutes scientias ideoque rationes esse putabat II, 131, 38, cf. II, 188, 11; quatenus recto II, 75, 27 ss.; II, 134, 11; fortitudinem scientiam esse arbitrat II, 34, 42; II, 140, 7 ss.; II, 210, 30; fortitudinem militarem a rerum terribilium scientia pendere putabat II, 209, 5; perperam putabat virtutes non spontaneas esse II, 129, 46 ss.; perperam mulieris virtutes morales easdem ac viri, esse putabat, 495, 32; e rerum ordine sustulit incontinentiam, idque perperam II, 162, 28; eo teste nemo mala præsert sciens ea mala esse II, 162, 30; mentem putabat ultro ab eo desciscere quod sibi optatum videretur II, 77, 11; ejus ratio evidentiæ repugnare videtur II, 77, 14; quatenus vera sit ejus opinio II, 79, 48 ss.; perperam dixit prudentiam esse scientiam II, 238, 26; recto vero nihil ea valentius esse II, 238, 25; omnes scientias prosperitates esse affirmabat II, 239, 35; admodum pauca in *Republica* determinavit, idque quænam, 503, 15; respublica quam in

Legibus del'neavit, quomodo differat ab altera quam in *Republica*, 503, 31 ss.; male in partes distribuit civitates, idque quomodo, 547, 33; non recte disserit de rerumpublicarum commutationibus, 588, 36; loquitur ac si unica tantummodo esset democratia ac oligarchia, 589, 53; quosnam nobiles dixerit fr. 56, a; uxores, liberos et possessiones civibus communes esse vult, 497, 2; sic præcipit ut maxime una fiat civitas, 497, 12; refutantur ejus argumenta, 497, 7, 13 ss.; signum esse putat unitatis reipublicæ, si omnes cives simul dicent *meum et non meum*, 498, 4; amicitia esse munus dicit, ut rempublicam unam efficiat, etiamsi in ejus republica amicitia necessario aquosa fieri debeat, 499, 29; ejus erroris causa fuit quod falsa sumpsit, 501, 34; revera nihil aliud lege instituit, nisi ut custodes agrum non colant, 502, 2; dixit suis civibus paucis legibus opus futurum, 502, 25; absurdum est eum e bestiis comparisonem sumpsisse, etiamsi res domestica eas nullo modo attingat, 502, 41; periculosus modus est quo magistratus creavit, 502, 44; quibusnam parabolis usus sit ut ostenderet magistratus sorte eligendos non esse, 370, 18; perperam cum Dorico modo solum Phrygium reliquit (*Plato Repub.* III, p. 399, A), 633, 35; tibias rejectit (*ibid.*), 633, 36; jure a quibusdam musicis vituperatur quod concentus remissos, utpote temulentia congruos rejecerit (p. 399, D), 634, 7.

Socrates junior; comparatio quam circa animal facere solebat, non recte se habet II, 550, 37 s.

Socrates *Phædonis*; entia distinguit in ideas et res idearum participes II, 463, 43 s.; quamque rem propter ideas esse asserit II, 463, 45; res idearum assumptione fieri, earum vero objectione interire censet II, 463, 45 ss.; igitur ideas causam ortus et interitus esse arbitratur II, 463, 74 s.; reliquos reprehendit tanquam qui nihil dixerint II, 463, 42 s.; refutatur ejus opinio II, 463, 50 ss.; II, 464, 5 ss.

Socrates senex; virtutis cognitionem vitæ finem esse ponebat II, 188, 8; quærebat quidaam esset virtus, non undenam peteretur II, 188, 15, cf. 9; justum esse putabat quicumque sciret quidnam esset justitia II, 188, 12.

Socrates; res singularis est II, 555, 49; si quis eum definire conatur, constaret res singulares definiri non posse II, 555, 50 s.; singularis vir est III, 398, 45; III, 399, 18 s., 47 s.; pater esse potest III, 398, 30; si ejus motus in generatione victus fuerit, nascetur proles matri similis III, 398, 50 s.; III, 399, 24 ss.; si vero solutus fuerit, nascetur proles avo vel alicui majorum remotiorum similis III, 399, 27 ss.; unicus est II, 608, 24; multa animalia erit, si communia hoc aliquid significant II, 499, 42 ss.; singulare est ultima materia constans II, 549, 20; forma materiei juncta est II, 601, 32; simul duorum substantia esset, si universale esset substantia II, 553, 32 s.; substantia est, ideoque specie non differt III, 226, 2 s.; de multis non dicitur II, 522, 13; omnis non dicitur II, 522, 14; duo significat, vel animam, vel cunctum ex ea et corpore compositum II, 551, 4 ss.; sive est sive non est, ei similis esse potest aliquis, idque vel si æternus esset II, 483, 16 ss.; II, 616, 50 s.; se habet ut hicce globus æneus II, 546, 21; hujusmodi forma est in hisce carnibus et hisce ossibus II, 546, 39; materie alius est quam Callias, forma vero idem II, 546, 40; si certus quidam numerus sit, non ideo ejus causa erit idea II, 483, 35 s.; si sæpius eadem alteratione alteratur, motus inde ortus vel unus, vel si non unus, certe idem est II, 313, 16 s.; hocce morbo la-

boranti si arbitremur hocce remedium prodesse, ad experientiam pertinet II, 468, 29; eum curat medicus, non vero hominem nisi per accidens II, 469, 2; eum non gigni dicimus, ubi pulcher aut musicus evadit II, 472, 14 s.; ubi musicus esse dicitur, significat id verum esse II, 521, 20 s.; ubi non albus esse dicitur, significat id falsum esse II, 521, 21 s.; idem esse videtur quod Socrates musicus II, 522, 12 s.; aliquatenus idem est qui Socrates musicus II, 533, 4; per accidens idem est quod musicus II, 551, 39 s.; an idem sit quod Socrates sedens quærere solet philosophus II, 501, 49 s.; item sophista II, 543, 54 s.; v. *Sophistæ*; quando quærimus, utrum ille venerit an Cleo II, 579, 26 s.; exemplum citatur, 20, 36 ss., 27, 39; 28, 3; 31, 50; 33, 9; 72, 17; 176, 39; 269, 47; 314, 36, 39; 353, 10.

Socrates albus; ei rursus aliud accidere nequit, idque quare, II, 506, 22.

Socrates; Theodectis citatur, 378, 4, 45 (?).

Socratici sermones (*σωκρατικοί λόγοι*); morali sunt, 406, 11; quidnam cum mimis commune habeant, 457, 28.

Sodales (*ἑταῖροι*); cum iis vitam transigimus II, 218, 34; sunt qui consuetudine mutua delectantur II, 101, 18; iis eadem amicitia est ac fratribus et in timocratia II, 100, 19, 22; II, 101, 18; eorum amicitia quomodo a reliquis distinguenda esse videatur II, 100, 43; eorum amicitia eadem insunt ac in fratribus II, 101, 29; iis non idem jus est quod amicis II, 101, 53; nec quod civibus II, 98, 20; eorum necessitudini præstat jus secundum numerum II, 230, 26, cf. 36; II, 231, 20; eorum amicitia æqualitate constat II, 179, 38; iis omnia communia sunt II, 98, 16; iis pecuniam eripere gravior injuria est ac civi II, 98, 24; iis gratificari et opem ferre, vetat bonorum communitas, 501, 8; præstat plerumque benefactori gratiam rependere quam iis morem gerere II, 105, 27, 33; præstat plerumque æs alienum solvere quam iis dona dare II, 105, 34; iis non eadem tribuenda sunt ac parentibus patribusque ac benefactoribus II, 106, 2; iis congruit sermonis libertas et omnium rerum communitas II, 106, 16, cf. II, 105, 31, 52; eorum amor est virtutis universalis sequela II, 247, 11; peregrinis utitur tyrannus, 585, 30.

Sodalitium; species amicitia, 353, 1; ei maxime proprium est, amicos alterum alteri gratum esse et iisdem delectari II, 95, 4; plurium amicorum esse non solent II, 114, 40; quæ maxime celebrantur, duorum erant II, 114, 41; in nonnullis oligarchiis ex iis eliguntur magistratus, 572, 12; eorum tempore Abydi eversa est oligarchia, idque quomodo, 573, 1; ferenda non sunt tyranno, 584, 26; Carthaginiensium convictus respondens Lacedæmoniorum phidittis, 517, 1.

Sol; ejus fons apud Ammonem fr. 268, b; omnia videt, sed non omnia simul fr. 134, a; quidnam sint ejus boves fr. 147, b.

Sol (*aliorum de eo opiniones*); de eo jam antiquitus dubitationes proposuerunt II, 470, 50; quomodo errant qui eum definiri conati sunt II, 555, 42 ss.; eum multi antiqui rebus sublimibus studentes non subterram, sed circum eam ferri arbitrabantur III, 575, 31 ss.; noctemque facere quia regiones circa Septentrionem altiores sunt III, 575, 33 s.; retrocessionem ejus quamobrem nonnulli antiqui fieri existimaverint III, 576, 23; eum motu suo sonum excitare debere putant nonnulli II, 399, 18; ejus conversiones ortas esse censent nonnulli evaporata aqua quæ quondam totam terram circumdabat III, 574, 18 s.; ejus defectibus fre-

quentiores esse perhibent lunæ defectus nonnulli, idque quinam et quare II, 403, 48 ss.; eum rebus divinis ac immortalibus accenset Alcmaeo quia semper movetur III, 435, 26 ss.; quotidie novum esse dicit Heraclitus III, 576, 38; eum e mari exhalari nonnullis Heracliti sectatoribus placet IV, 234, 32 ss.; qui eum humore ali existimantur absurdi sunt III, 576, 21; secundum Empedoclem albus et calidus est II, 433, 23, 44; ab eo lumen ad terram et ad oculos pervenire censet Empedocles III, 489, 10, cf. III, 453, 15 ss.; ejus radiorum calorem in nubibus collectum fulguris causam arbitrabatur Empedocles III, 597, 15 s., cf. 29 s.; ejus antiquum iter habent viam lacteam nonnulli Pythagoræ III, 561, 50 s.; secundum Hippocratem Chium Eschylumque ad eum reflectendo perferri non potest hominum visus, sive australi regioni accedat, sive æstivo solstitio accedat III, 558, 46 ss.; potest vero facile ubi septentrioni propior est III, 559, 1 s.

Sol; est res sensibilis æterna II, 555, 40 s.; est res singularis II, 555, 48; igitur definiri nequit II, 555, 40 s.; sed latet quia solitarius est *ibid.*; substantiam aliquam significat II, 538, 47; II, 555, 45 s.; præter sensibilem erit alius, si res mathematicæ ab ideis et a sensibilibus distinctæ sint II, 492, 13; quatenus eum consideret astrologus, quatenus physicus II, 262, 34, 37, 40; ejus contemplatio deorum notitiam gignit fr. 35, b; absurdum esset ejus solius sollicitum esse nunc divinum, reliquorum vero siderum conservationem negligere III, 576, 45 ss.; dici potest eum flammam serere, 474, 24; non rite definitur astrum interdum conspicuum et quare, 240, 26; ei perperam proprium esse dicitur astrorum quæ supra terram feruntur splendidissimum esse, 223, 45; eum in cælo collocatum esse dicimus II, 382, 2 s.; terra major est III, 562, 28 s.; multo longius ab eo distat terra quam a luna III, 562, 26; luna superior est IV, 196, 35; multo longius quam ab eo a sideribus distat terra III, 562, 24 s.; ejus imaginem habemus pedalem, etiamsi recte existimemus eum terra habitata majorem esse III, 466, 22 s., cf. III, 510, 10 ss.; et sanis et peritis pedaneus esse videtur III, 507, 32 s.; si eminus conspiciatur, non apparet quantus est, sed interdum indivisibilis videtur III, 492, 2 ss.; cur oriens et occidens major videatur III, 602, 47; cur planus appareat quum tamen globosus sit IV, 196, 15 ss.; nunquam comam sibi adsciscit, idque quare III, 563, 22 ss.; eum comitantur halones quemadmodum coma stellæ quæ eam sibi adsciverint III, 660, 48 ss.; III, 563, 10; natura flavus est III, 643, 3; qui omnium calidissimus est, albus et non igneus apparet III, 556, 17 s.; per se apparet albus, per caliginem vero et per fumum puniceus III, 481, 7 s.; III, 603, 27 s.; caliginosus et obscurior terræ motum indicat, idque quare III, 593, 48 ss.; quum albus sit, parheliū quoque candidum apparet III, 608, 34 s.; cur eo in medio cælo stante nunquam fiat parheliū, nec supra solem, nec infra, sed e latere IV, 197, 7 ss., v. *Parhelia*; per quadrangula penetrans cur non figuras rectis lineis terminatas, sed circulos efficiat IV, 194, 49 ss.; ejus defectum figura lunulæ similis ostendit lunam globosam esse II, 400, 45; IV, 196, 41 ss.; cur sæpius quam is luna deficit fr. 198, a; de umbra quam efficit problema IV, 194, 20 ss.; oriens et occidens cur umbras longas efficiat, meridie vero minimas IV, 196, 22 ss.; ejus umbræ cur minores sint quam lunæ ubi eandem in cælo altitudinem habet IV, 196, 33 ss.; cur ejus umbræ extremum tremere videatur IV, 197, 27 ss.; ei splendorem debet luna, 153, 20; seminis loco

lunæ lumen præbet IV, 294, 44 s.; ejus defectus causa est luna III, 513, 19 s.; ejus signum est quod luna subire incipit III, 513, 21 s.; res fortuita est quod eo deficiente ambulabat aliquis III, 513, 23 ss.; ejus defectus exemplum citatur, 153, 33; quaerimus an sit, 154, 19; quia non deficit, si quis se frustra lrisse dicat, ridiculus est II, 269, 1.

Sol (*de ejus motu*); æquabili motu fertur IV, 194, 9; ei pauciores sunt motus quam nonnullis planetis, etiam si longius a prima conversione distet II, 401, 13; ejus lationis certus numerus est II, 637, 3; si ejus numerus idem esset qui lunæ, si lunæ idea esset II, 637, 11 s.; semper movetur, neque fatigatur idque quare II, 571, 30 s.; ejus motus pendet a latione superioris II, 467, 34; a discordia movetur II, 486, 44; ab eo movetur aer II, 486, 43; movetur nominis divini vi III, 637, 52 ss.; eum celeritate longe superare videntur quæ a nobis jaciuntur, idque quare III, 557, 40 ss.; ejus transitio inconspicua est IV, 197, 30 s.; omnium stellarum solus versari videtur, idque ab ortum vel occasum II, 398, 31; quare ita moveri videatur, etsi revera non ita se res habet II, 393, 32 s.; oriens vel occidens per reclinat lineam, non per curvam ferri videtur II, 404, 10 s.; in signifero orbe circumvolvitur III, 562, 4 s.; III, 563, 19; ejus motus dissipat concretiones unde cometæ fieri solent III, 561, 40; ei tribuendæ sunt quattuor sphaeræ revolventes II, 607, 50; ejus orbis III, 628, 32; circulus in quo movetur potissimum et primum principium est loci terræ proximi III, 564, 14; ejus circulum imitatur ille circulus quo humor terræ in vaporem conversus sursum fertur, isque rursus in aquam deorsum III, 564, 30 ss.; ab ejus motu pendet tempestas anni generatio et circuitus II, 467, 35; anno summo orbem peragit III, 638, 36; itemque qui eum æquatur cursu, i. e. Lucifer et Mercurius III, 638, 36 s.; geminis itineribus Ingressus cum diem et noctem lunæ quattuor tempestates anni determinat, idque quomodo III, 638, 51 ss.; per totum annum facit hiemem et æstatem III, 397, 16 s.; hieme procul abit, per æstatem prope accedit IV, 240, 39 s.; per hiemem austrum versus fertur IV, 246, 25 s.; æstate Septentriones petit IV, 246, 28 s.; in æquali tempore accedit et recedit II, 465, 21; media nocte maxime recedit, meridie vero proxime accedit IV, 240, 23 s.; nocte australi regioni propinquus est IV, 245, 35; eum eo consortium habet luna ejusque lucis participes est III, 413, 36 s.; secundum circuitus suos cum eo convenit luna III, 413.

Sol (*quomodo visum afficiat*); qui de eo in tenebris se contulerint non acute cernunt, idque quare III, 417, 3 s.; cur melius cernamus manu præ eo objecta IV, 277, 30 ss.; ubi e nube illuxit (splendidiore) videtur, idque quare IV, 192, 28; eum diu intuiti, nihil videre possumus propter luminis sensum in oculis remanentem III, 508, 38 ss.; eum intuiti si orbes claudamus e regione eorum conspicimus spatium fulgens, dein puniceum, dein purpureum, dein nigrum atque ita evanescit III, 508, 43 ss.; ejus radios nisi e regione cernere non possumus IV, 184, 29 s.; interdum videre velat colores quos in nigro facit albam III, 558, 14 s.; cur eum adspicientes potius sternemus IV, 280, 30 ss.; IV, 300, 36 s.; cur id eum faciem convertamus quum sternutare volumus IV, 282, 35 s.; cur lacrimas moveat IV, 145, 23.

Sol (*de ejus calore*); ejus motus solis calorem æstivum excitare valet, idque quare III, 555, 43 ss.; rationi consentaneum est calorem maxime simul fieri cum eo, idque quare III, 556, 4 ss.; in l. de Sensu

accuratius exponitur de calore quem præbet III, 554, 46 ss.; ab ejus calore evaporatur terræ humor III, 506, 14, cf. III, 239, 3; III, 564, 18 ss.; quum propius accedit, sursum fertur vaporis flumen III, 564, 34 s.; ubi vero recedit, inferiora petit aquæ flumen III, 564, 36; attrahit non solum humorem qui in terræ superficie est, sed terram ipsam calefaciendo exsiccat III, 583, 32 ss.; ejus motui si quis finem imposuisset, nihil esset quod exsiccaret III, 579, 8 ss.; oleum non exsiccat III, 617, 18; qua parte alligatus est, ibi maxime fit calor II, 397, 23; eo oriente ad nos accedente positoque super nos calor fit II, 397, 24 s.; eo hominis cutis propter debilitatem nigrescit III, 425, 6 ss.; IV, 290, 15 ss.; non vero reliquorum animalium III, 425, 11 s.; idque quare III, 425, 9 s.; cur eo cera et oleum alba fiant, cutis vero nigra IV, 289, 10 ss.; IV, 290, 38 ss.; in eo nudo corpore ambulandum non est, idque quare IV, 149, 27; nudos magis calefacit quam vestibus indutos IV, 120, 44; cur adurat, ignis vero non IV, 290, 10 ss.; cur eo magis sedentes urantur quam sese exercentes IV, 290, 5 ss.; cur eo stantes magis calefaciamus quam ubi movemur IV, 149, 40 ss.; cur eo ebrii calefieri ament IV, 134, 23 ss.; cur fidem et maritimi homines eo delectentur IV, 135, 3 ss.; ejus æstus cur aliis somnum adducat, aliis vero non IV, 332, 40 ss.; ab eo calefactæ aquæ cur minus salubres sint ad lavandum IV, 238, 42 ss.; IV, 239, 3 s.; cur res calidæ in eo amplius refrigerentur IV, 238, 33 ss.; ubi non amplius vincit aer libere profluit IV, 247, 12; an flatuum et perturbationum causa sit IV, 240, 42 ss.; ventos simul sedat et ciet idque quare III, 585, 49 s.; ventos sedat et quominus exoriantur prohibet III, 586, 3 ss.; cur eo se attollente venti et angeantur et sternerantur IV, 250, 24 ss.; ei hieme patere debent ædes, 638, 51.

Sol (*quatenus animalium plantarumque causa sit*); movet IV, 174, 30; ab eo ejusque conversione pendent vigor et senectus cum animalium et plantarum, tum interiorum terræ III, 571, 14 ss.; ejus motus prouti propior aut remotior est, secretionem et concretionem ortus et interitus causa evadit III, 564, 15 ss.; eo accedente generatio fit II, 465, 20; eo recedente interitus II, 465, 20 ejus calor vitale continet principium III, 352, 13 ss.; ei patris genitorisque dignitatem tribuimus, idque quare III, 320, 46 s.; etiam hominem generat II, 263, 49; hominis causa movens est, non vero forma, nec materies, nec privatio, nec ejusdem generis II, 603, 18 s.; ejus solis radiis nutritus est homo quidam fr. 38, b; quidnam conferat ad generationem vermium atque animalium quæ iis disruptis sunt III, 94, 39 ss., cf. III, 95, 8 s.; boves pinguefacit III, 154, 41; alimentum detrahit IV, 171, 52; quæ loca collustrat, in iis plura et molliora proveniunt III, 158, 6 s.; ab eo remota loca nec multa animalia nec multas plantas proferunt IV, 37, 49 s.; surculos elicit IV, 26, 44; poni possit eum saporum causam esse III, 482, 20; si ei exponantur fructus ex arbore decerpti, saporum immutantur III, 482, 22 s.; causa est cur amygdalæ amaræ sint fr. 165, b; ejus caloris vestigia remanent in acinis reliquisque fructibus fr. 204, b; circa ejus ortum vel occasum maxime capiuntur pisces, idque quare III, 164, 18 ss.; simulac in occasum vergit, aversæ cubant capræ, quum antea adversis oculis cubarent III, 175, 48 ss.

Solis defectus; eum luna oppositione efficit fr. 198 a; cf. III, 513, 19; minus sæpe fieri dicuntur quam lunæ, idque quare II, 403, 45 ss.; cur in iis sol qua parte deficit concavus videatur II, 403, 43 ss.

Sol et luna; cuique eorum tres sphaeræ tribuit Eudoxus, idque quasnam II, 607, 15 ss.; cuique eorum duabus plures sphaeræ quam Eudoxus tribuit Callippus II, 607, 36 s.; si iis non tribuantur sphaeræ revolventes, sphaeræ universæ numero erunt XLVII II, 607, 52 ss.; eorum motus caloris et frigoris initium et finem regunt III, 413, 41 ss.; aer et venti secundum eorum circuitum subsistunt ac mutantur III, 413, 46 s.; igitur necessario etiam eorum circuitus sequuntur plantæ ac animalia III, 413, 47; eorum numeros sequi generationes ac interitus vult natura III, 414, 3 s.; nec tamen ad amussim cum iis consentiunt, idque quare III, 414, 4 ss.; eorum conversio forsitan ab alio principio pendet III, 414, 1 s.; eorum communis circuitus mensis est III, 413, 35 s.; cum eorum motu nihil æquiparari potest III, 635, 45 ss.; quidnam efficiat III, 635, 47 ss.

Solenes (σωλην); testacea sunt bivalvia clausa III, 62, 11 ss.; III, 285, 15 s.; eorum descriptio fr. 178, a; in locis arenosis nascuntur III, 88, 41 s.; sine radice loco hærent III, 89, 13 s.; avulsis vivere nequeunt III, 89, 14 s.; III, 145, 36 s.; eorum exigua pars exstat, reliquum corpus quasi in latibulo conditur III, 71, 29 ss.; si sonus cleatur, se subducere atque ideo auditum habere videntur III, 71, 27 s.; admoto ferramento, aufugere atque ideo visum habere videntur III, 71, 28 s.

Soliditates (στερεά); iis prædita sunt corpora naturalia II, 262, 30; eas considerat mathematicus II, 232, 31.

Solidum (στερεόν); id tanquam ens considerat Democritus II, 254, 5; II, 474, 48; item Leucippus II, 474, 48; ejus numero (i. e. quattuor) sensum assimilat Plato III, 434, 37 s.; id ex alto et humili composuit Plato II, 484, 17 s.; si Platonis placita vera sunt ei nec lineæ, nec planum inerunt II, 484, 18 s.; nec numerus II, 484, 21; species quædam plani esset, si latum alti genus esset II, 484, 24 s.; ei quædam propria sunt II, 502, 8; figurarum solidarum genus est II, 532, 22; id est quod augeri nequit IV, 30, 32; ei non inest quæcunque figura II, 498, 31; duo in eodem loco essent, si res mathematicæ rebus sensibilibus inessent II, 492, 48; II, 611, 40; si substantia sit, quaeritur an ad eandem scientiam pertineat ac ejus accidentia per se II, 491, 39 ss.; ejus accidentia per se demonstrant scientiæ mathematicæ II, 491, 42; eodem redit an id ex planis componas, an plana e lineis II, 411, 21; absurdum est si simul cum iis creas locum II, 635, 43, s.; item si ea alicubi esse perhibens, quidnam vero locus sit non dicas II, 635, 46 s.; ejus naturam imitantur numeri aliqui, idque quidnam II, 526, 9 ss.; ejus minorem copiam etiam causam statuere licet, cur leviora sint corpora II, 425, 25; et se invicem et aerem percutere debent, ut fiat sonus III, 454, 33 s.; multa pellucida sunt III, 452, 49; aliquid continere debet corpus anima præditum III, 459, 21 s.; in liquidum convertitur in massa cui fermentum additum est III, 379, 37 s.; calefacta magis calefaciunt quam humida III, 235, 43 s.; v. *Corpus*.

Solidum spatium; universum duobus figuris expleri potest, scilicet pyramide et cubo II, 421, 42 s., v. *Figura solida*.

Solipedes; v. *Solidungula*.

Solidungula (μόνυχα); pedes non fissos habent III, 223, 46; quales III, 20, 21; magna sunt ac multam terrenam materiem habent III, 294, 16 s.; eorum materies terrena dentium loco et cornuum in ungulam impenditur III, 294, 17 s.; eorum ungula quasi unguis

unico loco plurium est, idque quare III, 294, 19 s.; enumerantur III, 20, 18, 27; iis non accensendus est elephas III, 248, 39 s.; iis accensendi sunt equus, mulus et asinus III, 270, 29; III, 271, 6; III, 292, 28 s.; item asinus indicus III, 258, 38, 43 s.; quatenus iis accensenda sit sus III, 408, 52; III, 409, 4; quædam eorum cornigera sunt, idque vel ad injurias infligendas vel ad propellendas III, 254, 17 s., cf. 37 s.; inagis naturæ consentaneum esse videtur, ea unicum cornu habere quam bisulca, idque quare III, 254, 47 ss.; eorum nullum duo cornua habet, pauca vero unum III, 20, 24 ss.; talo plerumque carent, idque quare III, 294, 20 ss.; solus eorum talum habet asinus indicus III, 20, 27 s.; vivipara ac sanguine prædita sunt III, 271, 3 ss.; unicum ventriculum habent III, 271, 4; qualem lienem habeant III, 270, 28 s.; lieno inter multifida et cornigera bisulca medium tenent III, 270, 28; simul felle carent et longæva sunt III, 275, 34 s., cf. III, 30, 20; III, 274, 40; plerumque unipara sunt III, 403, 41; III, 404, 7 s.; III, 407, 5 s.; III, 408, 40; idque non propter unguicularum integritatem, sed quia plerumque magna sunt III, 404, 9 ss., cf. III, 407, 7 s.; alsiola sunt IV, 316, 16; duas mammas habent, easque in femoribus III, 291, 54 s.; earum mares mammis carent exceptis quæ matri similes sunt III, 21, 20 s.; nulla earum neque barbam neque palpebram hirsutam habent IV, 316, 35 ss.; senescentes cur majores dentes habeant IV, 316, 30 ss.; alternatim maxillas movent IV, 316, 33; difficilius minungunt, idque quare IV, 316, 3 s.; vescuntur fœno et seminibus non subactis IV, 316, 4 s.; dentibus cibum non lævigant IV, 316, 6 s.; eorum venter inflatur IV, 316, 6; urinæ stillicidio et tormentis vexantur IV, 316, 9 s.; quamobrem quando nata sunt, persistent nec ulla eorum pars inde ab ungula ad genu usque crescat IV, 316, 42 ss.; quomodo varis ætatibus se habeant quod ad rationem inter partes superiores et inferiores attinet III, 289, 33 ss., cf. III, 22, 13; III, 292, 31 s.; minus quam ea pumilionis speciem referunt multifida III, 289, 40 ss.; eorum membra anteriora brachiis et manibus dissimilia sunt III, 291, 21 s.; igitur posterioribus injurias depellunt III, 291, 20 s.; III, 294, 31 s.; cur defluentes aquas bibant IV, 317, 7 ss.; perfectos fortis pariunt, idque quare III, 408, 38 ss.; eorum residuum seminale in fetum impenditur III, 407, 6 s.; ideoque non superfertant III, 407, 5; nullum eorum retro mingit III, 293, 26 s.; exceptis mulis eorum mares feminarum pudenda olfaciunt III, 370, 17 ss.; earum feminae menstrua purgatione carent III, 407, 38; hinc eodem modo se habent ac mares quorum semen collectum, sed nondum ejectum est III, 407, 42 s.; indeque in Venerem proclives sunt III, 407, 40 s.; eodem modo ac illæ se habent equæ III, 407, 34, 37.

Solitaria animalia (μοναχικά); alia pedestria, alia volatilia, alia natatilia sunt III, 3, 30; alia civilia sunt, alia dispersa III, 3, 31 s.; alia domi manent, alia migrant III, 3, 43 s.

Solitum; jucundum est, 334, 32; 336, 54; jucundius quam insolitum IV, 206, 14 s.

Sollers (δαίος, εὐστόχος, εὐρύς); non semper prudens est, sed prudens semper sollers II, 157, 30 s.; non activus circa res circa quas sollers est II, 167, 43, 45; eos nihil impedit quominus simul incontinentes sint II, 86, 22; eos quidam simul incontinentes esse posse arbitrantur II, 77, 4; cum iis utilitatis gratia amicitiam contrahunt potentes II, 95, 52; ei proprium est ut in philosophia simile in rebus longissime distanti-

bus perspicat, 398, 20; ei congruit poesis 470, 33; ei proprium est ut promptus sit ad metaphoras inveniendas, 476, 15.

Sollertia; quidnam II, 74, 46; pertinet ad animam moralem vel concupiscentem II, 75, 23; non idem est quod prudentia, sed ad prudentiam confert II, 157, 30 ss., cf. II, 167, 41 ss.; prudentia non est, etiam si sine ea consistere nequeat prudentia II, 74, 51; notatione ad prudentiam accedere videtur, sed consilio ab ea differt II, 86, 25; simili, etsi non eodem modo se habet ad prudentiam ac habitus vel virtutes naturales ad virtutem proprie sic dictam II, 75, 10; II, 157, 50; si ejus finis honestus est, laudanda est, si prævus, versutia evadit II, 74, 49; quidnam ejus officium II, 157, 37 ss.; etiam pravis competit II, 157, 37, item incontinentibus II, 167, 40 ss.

Sollicitus (ἐκπεπληγός); injurias persequi solet, 332, 20.

Solkæcismus; quidnam sit, 277, 46; eum interdum committimus, ubi nomen recordari oportet III, 498, 10 s.; fieri videtur, ubi nominis casus dissimilis similis apparet, 306, 16; oritur, si utrique vocabulo non reddas quod convenit, 391, 33; quamobrem eos faciat Thraces senescentes IV, 331, 22 ss.; fieri potest ut aliquis eum committat etsi non committere videatur, et vice versa, 291, 16; id idem arte effici posse manifestum est, 291, 21; apparens quibusnam occasionibus fieri soleat, 291, 25; quomodo ad eos adversarium adducere conantur, 291, 33; aliquatenus similis est captioni propter similem dictionis figuram, 291, 47; quomodo solvendi, 305, 44 ss.; ad eum quarto loco adversarium adducere conantur sophistæ, 277, 46.

Solon; ejus auctoritate moti Amphictyones bellum Cirræis declararunt, idque quare fr. 301, a; ejus cineres sparsi apud Salamina fr. 228, a; ejus leges in cyrbis inscriptæ et in Stoa regia erectæ fr. 227, b; ejus legibus usi beate vixerunt Athenienses, 377, 32; non solum leges condidit, sed etiam rempublicam instituit, 518, 36; eum laudant nonnulli, idque quare, 518, 39 ss.; alii eum vituperant, idque quare, 518, 46; Areopagum et magistratum electionem se antiquiores servasse, democratiam vero constituisse videtur, dum judicia ex omnibus eligeret, 518, 45; non ex ejus consilio invaluit democratia, qualis hodie viget, 519, 3; populo maxime necessariam potestatem tribuisse videtur, 519, 9; magistratus omnes ex illustribus et lecupletibus civibus creavit, 519, 12; quamnam potestatem tribuerit populo, 531, 49; quomodo populum Atheniensem dividerit fr. 226, b; 227, a; ejus lex de civibus qui seditione orta non alterutri parti se adiungerint fr. 228, a; lege vetuit ne tantum agri possideretur quantum cuique libuerit, 506, 23; elegiarum carmina scripsit fr. 28, 6; ex ejus carminibus elucet, eum mediocrem rem familiarem possidisse, 556, 22; eo testis adversus Critiam usus est Cleophon, 344, 7; quosdam beatos prædicaverit II, 126, 48; secundum ejus dictum nemo felix est prædicandus, donec vivit II, 10, 1, cf. II, 193, 9; quomodo hoc effatum intelligendum sit II, 10, 7; etiam si id recte interpretemur, contrarietatis ansam dat II, 10, 10.

Citatur; (fr. 22 Bergk.), 344, 8; (fr. 13, v. 71), 468, 51.

Solstitium (ἡλιου τροπαί); initium quoddam est IV, 240, 50; ea primum admiramur, deinde miramur, si non ita se haberent II, 471, 33 ss.; necessario facta sunt, nec licet ea non esse II, 466, 36; de iis non sit deliberatio II, 27, 40; post id sunt Etesias III, 536, 19; quamobrem post utrumque centum dierum spatium homines inprimis moriantur IV, 113, 34 ss.

Solstitium æstivum; cur post id Aquilones quos Etesias

appellamus spirent, nonnulli dubitant, Austri vero post brumalem non exoriantur III, 586, 33 ss.; circa id Favonius spirat III, 589, 53; id denuntiari videntur apes suo ad labores egressu IV, 85, 4 ss.; post id cicadae canunt IV, 85, 4 s.

Solstitium brumale; post id Leucenoti flant III, 586, 36 ss.; item Ornithiae III, 586, 45 s.; circa id fiat Vulturinus III, 589, 54; dies quintus decimus post illud austrinus est IV, 249, 48 s.;

Solum (ῥῶπα); id si tueri nequeant cives socii adsciscendi sunt, 456, 13; ex eo tunc tantummodo omnia quae debebantur exigant Mendaei quum pecuniae inopia laborarent, 645, 40.

Solum molle; quamobrem citius in id mingant equi IV, 323, 47 ss.

Solum palustre; profundum alimentum continet, idque quare IV, 220, 31 ss.

Solum pingue; largum plantis suppeditat alimentum III, 409, 7 s.; hinc ei comparatur sus III, 409, 7.

Solum; non *hoc*, nec *quantum*, nec *quale*, sed *πρός τι* significat, 299, 31.

Solutio; modo interrogationem spectat, modo interrogationem et interrogantem, modo neutrum, 307, 49, cf. 270, 14; pertinet ad ea quae sententiam spectant, 472, 11; refutationum objectiones sunt, adversus locos e quibus petuntur, 285, 50; apparentes interdum veris praeferenda in argumentationibus contentiosis, 295, 40.

Solutio vera; est detectio falsi syllogismi docens ex qua interrogatione falsum efficiatur, 296, 40; 301, 41; quonam igitur constet, 296, 44; non omnis peccati est detectio, 301, 35.

Solutio; cam omnis habet tragodia, 471, 11; quidnam sit, 471, 13, 15; ex ipsa tragodia peti debet, 469, 8; ubinam incipiat in Theodectis Lynceo, 471, 18; si eadem sit, eadem quoque est tragodia, 471, 32; si bene facta sit, plausu excipi debet, 471, 33.

σωματοειδής; 419, 44; *σωματοειδής* 442, 51.

Somniantes; interdum praeter imaginem aliud quid in locum ante oculos ponunt III, 507, 25 ss.

Somnifica; tam potulenta quam esculenta capitibus gravitatem afferunt III, 504, 42 s.; nonnulla eorum calida sunt III, 505, 42 s.; enumerantur quodam III, 504, 43.

Somnium; ei comparatur voluptas quae iram comitatur, 347, 44; sine iis dormientes quidam surgunt ac ambulant III, 415, 39 ss.; igitur sine iis dormienti sentire licet III, 415, 36 ss., 42 ss.; veracia habent melancholici II, 240, 52; hominum honestorum meliora quam vulgarium II, 13, 44, cf. *Insomnium*.

Somnia autumnalia; cur iis fidem minimam adhibeamus fr. 208, b.

Somnia recta; ea inprimis de amicis suis habent amici, idque quare III, 515, 33 ss.; item atrabiliarii, idque quare III, 515, 39 ss., cf. II, 240, 52; ea quivis interpretari potest III, 515, 47 s.; ea turbat motus III, 516, 3.

Somnia recta habentes (οἱ εὐδοντικοί); saepe reperiuntur inter homines vulgares, idque quare III, 514, 36 s., cf. III, 513, 12; III, 515, 25 s.; eorum natura loquax et atrabiliaria est, ideoque multifarias visiones habent III, 514, 38 s.; comparantur iis qui par impar ludunt III, 514, 41 s.

Somniorum interpretes; quinam optimi III, 515, 46 ss., 53 ss.

Somnolentus; palpebras attollere nequit, idque quare III, 363, 47 ss.; ejus signa IV, 6, 25 ss.; quare magis hiberno tempore simus IV, 177, 12 s.; cur palustribus locis efficiamur IV, 192, 13 ss.

Somnolenta animalia (ὑπνωτικά); eorum caput gravatur,

idque quare III, 239, 10 ss.; III, 504, 44 ss.; iis admittitur statio recta, si haec iis competat III, 239, 16 s., cf. III, 506, 5 ss.; quibus non competit haec, iis admittitur capitis rectitudo III, 239, 17 s.

Somnus; quidnam III, 506, 47 ss.; cf. III, 504, 30 ss.; III, 505, 35 ss.; inter esse et non esse, inter vivere et non vivere medium tenere videtur III, 415, 16 s.; ei similis esse videtur plantarum infantiumque vita II, 187, 21; animalium munus vel affectus est III, 228, 23 s.; eo planta non indiget, idque quare IV, 22, 4 ss.; non recte definitur sensus debilitas. 245, 7, 9, 21; vigiliae privatio est eique oppositus III, 500, 17 ss.; III, 501, 22 ss.; igitur necessario eandem sedem habere debet ac vigilia III, 500, 16 s.; III, 508, 8 s.; forsitan primarie ab eo afficitur cor II, 562, 14, cf. 12; forsitan certa quadam motus privatione in eo afficitur primum patiens II, 562, 14; non constat in eo a quonam affectu primo producatur hic affectus II, 562, 14, 16; ex iis quae circa eum eveniunt, colligi debet, quidnam sit insomnium et quomodo fiat III, 508, 18 s.; ex eo expergiscimur, ubi motus inest, etiamsi nullus sensitivus motus insit II, 345, 45; eo depulso non denuo scientes fieri dicimur II, 338, 33; ex eo expergefactis alterantur quodam in corpore II, 338, 43 s.; argumenta quae probare videntur nos in eo nihil sentire III, 507, 4 ss., 37 ss.; sensus impotentia est a vigiliis excessu pendens III, 501, 25; sensorii est vinculum et immobilitas III, 501, 30 ss., 48 s.; per eum proprie ac simpliciter nullo sensu fungi licet III, 501, 34 s.; quatenus morbo comitiali similis sit III, 505, 6 ss.; modo morbosus est, modo sine morbo fit III, 501, 27 s.; in eo sensum nec actu nec potentia habemus III, 465, 47; nihilo minus in eo imagines nobis apparent, *ibid.*, cf. III, 466, 3 s.; eo necessario omnes sensus eodem modo affici debent III, 502, 13 s.; non eo consistit quod sensus otiosi sunt, nec quod sentire non possumus III, 502, 42 ss.; non est sensuum impotentia, in quovis sensorio obvia, nec a quacunque causa pendens III, 502, 48 ss.; III, 504, 20 s., 30 s.; si a singulorum sensuum affectione penderet, mirandum esset omnes simul otiosos ac immobiles esse III, 502, 32 ss.; III, 503, 1; in eo praecipue vim suam exerit animae pars nutritiva II, 193, 27; in eo imperfectae animae partes sensitivae et concupiscens II, 193, 28; eo obscuratur intellectus III, 467, 7; cessatio est animae quatenus bona vel improba dicitur II, 13, 42; in ea tamen aliqui bujus animae motus penetrant II, 13, 43; in eo praecipue agere videtur animae pars plantis competens II, 13, 38; in eo vix a bonis distingui possunt improbi II, 13, 39; eum sensus ope a vigilia distinguimus, idque vel rerum externarum sensu, vel motuum intestinorum III, 500, 24 s.; hinc ei idem praerit quod sensui III, 500, 29 s.; argumenta quae probare videntur eum vigilia priorem esse III, 415, 12 ss.; revera vigilia posterior est quia affectus foetuum nondum sensu praedictorum non genuinus somnus, sed somno similis affectus est III, 415, 20 ss.; nullus inexpergiscibilis est III, 415, 26; III, 501, 24 ss.; igitur ei non accenseudus affectus plantarum III, 415, 25 s.; nec foetuum nondum sensu praedictorum III, 415, 20 ss.; eum per translationem quieti assimilant III, 503, 10; igitur salutis gratia animalibus datus est III, 503, 11 s.; III, 506, 50; ejus finis vigilia est, idque quare III, 503, 12 ss.; igitur omnibus animalibus necessarius est III, 501, 17 ss.; III, 503, 15 ss.; idque ex suppositione necessarius III, 503, 16 ss.; per eum melius fit nutritio et incrementum III, 502, 3 s.; maxime saginat, idque quare IV,

315, 21 s.; concoquit medicamentum ita ut celerius id sentiat corpus IV, 314, 9 s.; corpora torpidiora reddit membra refocillans IV, 179, 22; corporis relaxatio quæ in eo fit animæ, quietem suppeditat II, 390, 7; desidia est et quies II, 192, 35; II, 193, 24; jucundus est, 335, 20; per se bonus non est, sed jucundus, 628, 8; sollicitudinem excutit secundum Euripidem, 628, 9; eum vulgo ad idem genus pertinere putant ac comotationem, musicam et saltationem, 628, 10, 11; quanta ejus efficacia sit ad decipiendos eos qui eo detinentur III, 511, 37 ss.; per totam vitam oppressus non felix dicendus est II, 136, 30; vix aliquis ejus solius causa vivere vellet II, 187, 18.

Somnus (quomodo fiat); ejus causa II, 355, 24; IV, 20, 26; ejus causæ sunt calidum, frigidum, humidum et siccum, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; exponuntur causæ probabiles, cur ejus causæ calidæ sint, quum ipse refrigeratio sit III, 505, 41 ss.; exponitur vera et præcipua hujus rei causa III, 505, 10 ss.; ab eo pendet quod pondus superioribus partibus incumbit III, 415, 30; ejus causa est cerebrum vel quod ei pro portione respondet, idque quomodo III, 239, 8 ss., cf. III, 506, 10 ss.; evenit ubi alimenti exhalatio reciprocans inferiora petit ac calorem deorsum pellit III, 504, 39 ss., cf. III, 506, 1 ss.; fit quia cibo sumpto indiscretus est sanguis III, 506, 38 ss.; ubi ejus causæ desunt, animal esse non licet III, 506, 48 ss., cf. III, 503, 16 ss.; inprimis alimento adsumpto supervenit, idque qualis et quare III, 504, 37 ss., 17 s.; III, 505, 41 s.; III, 506, 38 s.; item fatigatis, idque quare III, 504, 48 ss.; item iis qui morbis ab excremento humido et calido ortis, e. g. febre aut lethargo laborant III, 504, 51 ss.; item infantibus, idque quare III, 505, 1 ss.; quare eum fructus quidam provocent IV, 30, 1; cur magis accedat dextræ parti incumbentibus IV, 152, 6 ss.; cur nonnullis ab æstu solis proveniat IV, 332, 40 ss.; cur violentis non superveniat IV, 132, 51 ss.; cur alios obrepat quum legere cœperint, etiam nolentes IV, 203, 20 ss.; IV, 204, 36 ss.; in tenebris ocius supervenit IV, 152, 21.

Somnus (quosnam afficiat); eo afficitur animal II, 562, 13; III, 239, 8 s.; III, 501, 36 ss.; III, 502, 31; multis animalibus communis est III, 210, 19 s., 28 ss.; quibusnam animalibus brevis sit III, 501, 41; in eum vir magis proclivis est quam mulier III, 172, 28; in eum proclives sunt qui venas parum manifestas habent, item pumiliones et quorum caput magnum est, idque quare III, 505, 21 ss.; non vero qui venas conspicuas habent, idque quare III, 505, 26 s.; nec atrabiliarii idque quare III, 505, 27 s.; ejus defectu orta lassitudo quomodo sanetur apud elephantis III, 168, 11 s.; constat eo uti omnia pedestria sanguine prædita III, 73, 40 ss.; eum conviventia capiunt quæcunque palpebras habent III, 73, 41 s.; constat eo quoque uti quadrupedes oviparas III, 73, 46 s.; item aquatilia etiamsi brevi III, 73, 47 ss.; aquatiliu non oculis, sed immobilitate deprehenditur III, 73, 51 s.; piscibus cur brevis sit III, 74, 1 s.; piscium quibusnam signis deprehendatur III, 74, 1 ss., 9 ss.; eum magis noctu quam interdiu capiunt pisces III, 74, 20 s.; ubinam se subducant pisces ad eum capendum III, 74, 21 ss.; eo devincti pisces fuscina capiuntur III, 74, 25 s., cf. 28 s.; quidam pisces interdiu ei indulgent, ideoque fuscina capiuntur III, 74, 26 ss.; piscium cartilagineorum qualis III, 74, 30; quamvis positura eum capiant animalia marina fistula prædita (cetacea) III, 74, 31 s.; mollusca et crustata eodem modo eum capiunt quo pisces III, 74, 34 ss.; constat etiam insecta

eum capere, idque quomodo III, 74, 37 ss.; inprimis tamen id de apibus constat, idque quomodo III, 74, 39 ss.

Somnus et vigilia; simpliciter simul adesse nequeunt, aliquatenus vero possunt III, 512, 15 ss.; habitus inter ea intermedii insomnii accensendi non sunt III, 512, 17 s.; sine somno exstare nequeunt III, 501, 51 ss.; a quam animæ parte pendeant valde dubium est III, 471, 38 ss.; cordis vel partis ei respondentis affectus sunt III, 503, 49; sensus communis affectus sunt III, 501, 10, cf. III, 502, 6 ss.; III, 506, 7 ss.; neutro eorum carere possunt, quæcunque sensum habent III, 501, 5 ss., 11 ss., cf. 23, 28 s.; non voluntariis motibus accensentur III, 525, 31 s.; pertinent ad munera corporis et animæ communia, quæ partim omnibus vivis communia, partim quibusdam animalibus propria sunt III, 476, 15; quare his membris accensenda sunt III, 476, 24 ss.; quænam autem eorum causa necessaria III, 503, 19 ss.; III, 506, 44 ss.; ponendum ea apud animalia sanguine prædita ad eandem causam pendere ac apud homines III, 503, 24; quod exsanguia vero vel ab eadem causam pendere vel a causâ quæ huic pro portione respondet III, 503, 22 s.; non competunt iis quæ nulla alia munera habent, nisi accretionem et deminutionem, e. g. plantis, idque quare III, 501, 1 s.

Somno (de); an insequatur de Memoria III, 526, 14, cf. III, 499 et 500.

Citatur: (t. III, p. 506) III, 239, 19.

Somno et Vigilia (de): quidnam ejus argumentum III, 500, 1 ss., cf. III, 516, 3 ss.; præcedit l. de Longitudine et Breuitate vitæ III, 527, 13 s.

Citatur: (t. III, p. 504, 505) III, 415, 30 s.; innotuit III, 471, 38.

συνέρον intermedium inter album ac nigrum in voce, 182, 12, 19.

Sonare (φωγῆσαι); quidnam III, 454, 20 s.; III, 455, 24.

Sonatio (φύσσει); idem quod sonus actu III, 463, 10 s., 23.

Sonorum (φωγῆσιν); eo constat quod sensum aliquo modo afficere potest III, 618, 44 ss.; interdum non sonat III, 463, 7; ejus actus vel sonus vel sonatio est III, 463, 16 s.; simulac sonat, sit sonus actu et auditus III, 463, 7 ss.; eorum perceptio calens a tactu differt quatenus horum intermedium una cum nobis afficitur, illorum vero aliquid in nos agit III, 460, 1 ss.

Sonus; audibilis est eumque percipit auditus II, 154, 1; III, 458, 10; problema de eo ad quod pertinet, 163, 4; eum non cogitare licet, sed audire III, 681, 31; sensibile auditui proprium est III, 452, 22; III, 473, 38; III, 502, 26; III, 507, 8; igitur circa eum non fallitur auditus III, 452, 20, 24; III, 484, 13; unicuique auditus subiectum est III, 459, 5 s.; ejus natura nobis manifestior est quam odoris, idque quare III, 454, 26 ss.; eorum unum, id est principium, elementum est II, 576, 23 s.; differt a colore, a sapore et ab odore II, 156, 1; omnino videri nequit II, 311, 14; illam non videt visus secundum Gorgiam III, 681, 26; tunc tantummodo sunt, ubi adsunt particule sensibiles est magnæ ut actu audiri possint III, 488, 51 ss.; eum recipit insonorum III, 453, 22 s.; quomodo a corpore habenti afficiatur sensus III, 460, 46 ss.; si auditus sensorium tangat, sensum non movet III, 453, 51 s.; III, 454, 4 s., cf. III, 455, 19 s.; ab eo movetur intermedium quod iterum sensorium movet III, 454, 4 s.; fit in aere III, 454, 51; ejus intermedium aer est III, 454, 7 s.; III, 461, 42; prius ad intermedium per-

venire probatur quam ad aurem III, 489, 29 ss., cf. 4 ss., III, 490, 2 ss.; de osse ad quod tanquam ad ultimum vas pervenit, v. Os; rei quæ fertur motus esse videtur III, 489, 47 s.; argumentum quod probare videtur eum latione fieri III, 489, 21 ss.; aeris quidam motus est III, 455, 46 s.; est motus aeris cujus disruptio impeditur III, 455, 8; item motus eorum quæ eodem modo moveri possunt ac ea quæ a rebus lævibus percussis resiliunt III, 455, 22 ss.; alienus est et non proprius aeri impactus III, 455, 18; efficitur cum a verberante tum a verberato, sed non eodem modo III, 455, 20 ss.; non tamen ab omni verberante, vel ab omni verberato efficitur III, 455, 24 s., cf. III, 454, 18 ss., 27 ss.; idque quare III, 455, 22 ss., 26 s., cf. III, 454, 29 s.; vel aer vel aeris affectus est IV, 180, 1 ss.; unde constet recto tramite pergere III, 658, 41 ss.; quia spiritus est fertur etiam non recta IV, 183, 19 ss.; eum eadem parte ac colorem et odorem nos percipere arbitramur, si aer nobiscum undique circulo coaluisset III, 459, 15 ss.; partim actu, partim potentia est III, 454, 17 s.; III, 463, 18; qui actu est idem atque unus est ac auditus actu, etiam si substantia diversus III, 463, 5 ss., cf. 40 s.; III, 479, 46 ss., cf. III, 460, 49 ss.; qui actu est eo continetur qui potentia est III, 463, 12 s.; qui actu est semper alicuius ad aliquid et in aliquo est III, 454, 22 s., cf. 25; III, 455, 50 s.; ictu efficitur III, 454, 23; III, 455, 50; igitur fieri nequit ubi unum tantummodo corpus sonans adest III, 454, 23 s.; auditur et in aere et in aqua, verum minus in hac III, 454, 31 s.; non tamen ejus præcipua causa aer vel aqua est III, 454, 32 s.; sed solidorum ad se invicem et ad aërem ictus III, 454, 33 s.; III, 655, 1 ss.; fit igitur ubi aer ictus persistit et non diffunditur III, 454, 34 s., cf. 50 s.; id est ubi cito et vehementer percussitur III, 454, 36 s.; item ubi læve est id quod percussitur, idque quare III, 454, 52 s., cf. 455, 26 s.; quod eum emissurum est necessario læve et solidum esse debet III, 256, 31 s.; non ipse in corpora agit, sed id cui inest III, 461, 18 s.; videtur ab eo affici res quæ limite carent ac non persistant, e. g. aer, etiam si alio modo quam res quæ audire possunt III, 461, 22 ss.; quænam eum habere dicantur, quænam eo carere III, 454, 18 ss., 27 ss.; idque quare III, 454, 29 ss.; quare corpora permeat IV, 183, 15 ss.; si enim contineret intervallum corpore carens, quæratur an inane esset II, 293, 27; ad quodcumque impperit, ibi moram trahit III, 658, 37 s.; semper repercuti videtur, sed non semper manifesto III, 454, 43 s.; qui in rem mollem incidunt non violenter resiliunt III, 660, 35 ss.; quia sensibilis est, in infinitum dividi potest III, 488, 3 ss.; non numero infiniti, sed finiti sunt III, 482, 2; III, 488, 21 ss.; cur magis extrinsecus introrsum penetret intra domos quam intrinsecus foras IV, 181, 33 s.; cur major fiat in domibus si quis dolium et scitilia inania obruat et operculo contegat vel si puteus vel cisterna in iis sint IV, 175, 24 ss.; cur major fiat in domo recens illita IV, 175, 16 ss.; eorum principia et elementa non eodem ac colorum et substantiarum et quantitatis II, 603, 29; quæri potest cur in nubibus fiat quia constat eum esse II, 557, 9 s.; nihil confert nec ad alimentum, nec ad incrementum et decrementum III, 447, 32 s.; III, 474, 34 s., cf. *Streptitus*.

Sonus (ejus differentia); in eo qui actu est manifesta sunt cum ipsius soni, tum corporum sonantium discrimina III, 435, 27 ss.; ejus acumen et gravitas per translationem dici videtur a tactilium qualitatibus III, 455, 30 s.; scilicet ab acumine et hebetudine III, 455,

35 ss.; a quanam causa pendeat ejus acumen et gravitas III, 455, 31 ss.; eorum differentias bene percipimus, si cum auditus sensorium ipsum tum membrana id obtegens pura sint, idque quare III, 419, 3 ss., cf. III, 418, 34 ss.; ejus solius differentias apud pleraque animalia percipit auditus III, 477, 14 ss.; ejus differentia quare fiant III, 655, 25 s.; III, 659, 29 ss.; valde magnus ac violentus æque ac exilis quodammodo inaudibilis est III, 458, 12 s.; nihilo minus percipitur ab auditu III, 458, 11; postquam ingentes percipimus, surdastris finis III, 508, 50 s.; post magis alii percipi nequeunt III, 467, 34, cf. II, 463, 43 s.; nimii corporum moles disjiciunt III, 399, 36; violenti omnes duri sunt III, 659, 42; nonnisi per accidens necat III, 475, 32 ss.; idque ubi cum pulsu et ictu conjunctus est III, 475, 34 s., cf. *Tonitru*; nonnullos debilitat et quasi e longinquo percipiunt dormientes III, 512, 8 ss.; parvo in auribus facto fulminare ac tonare arbitrantur dormientes III, 513, 37 s.; qui in flamma sit, quomodo appelletur III, 596, 48; ei comparatur tonitru III, 596, 47, cf. III, 597, 1 s.; quando fiat III, 596, 50 ss.; tonitru post ictum ad aures pervenit III, 489, 8 s., 20 s.; liquidorum fluentium quales III, 660, 51 ss.; item olei III, 660, 52 s.; qui sub terra sunt ante terræ motus spiritui efficiuntur III, 595, 8 ss.; jam facti sunt sine terræ motu III, 595, 10 s.; ab aquis proveniens tonorum accurationem cohibet III, 662, 1 ss.; lyre quales IV, 213, 3 s.; item cornuum III, 658, 40 s.; quanam consoni IV, 212, 10 s.

Sonus (quosnam afficiat): parvum qui audire potest, etiam majorum sensum habebit II, 385, 42; eorum sensum habent omnia vivipara sanguine prædita III, 69, 1 s.; quænam quadrupedes remotos optime percipiant III, 419, 16 ss.; eo auditu oves concurrere docent pastores, idque quare III, 175, 41 ss.; igitur eo auditu etiam domi concurrent III, 175, 44 s.; qui extra aquam exigui sunt, in ea degentibus magnus et gravis et difficilis esse videtur III, 69, 29 s., cf. III, 70, 10 s.; piscibus capitis gravitatem ciet vel delirium III, 70, 6 s.; item delphinibus III, 69, 34 s.; III, 70, 43 s.; igitur eum fugiunt pisces III, 69, 26 s., 46 s., 50 ss.; III, 70, 2 s.; quomodo ejus ope delphines veniuntur III, 69, 32 ss., cf. 45; III, 78, 43 s.; eum quam maxime ciere reverentur piscatores pisces venantes III, 69, 36 ss.; item ubi explorare volunt, ad quodnam genus pertineant quos in maris superficie e longinquo fluitare vident III, 69, 51 ss.; eum vero ciet, ubi pisces jam circumventos in unum locum congregare volunt III, 69, 52 ss.; si cieatur subducunt se solenes III, 71, 28; eum ciere vetant qui neritas venantur III, 71, 30 s.

Sonus (quænam animalia eum emittant); et a voce et a loquela differt, idque quomodo III, 71, 41 ss.; eum non loquimur, sed orationem III, 681, 32; eum ciere licet etiam siue pulmone et gutture et lingua III, 71, 49 s.; eum edunt insecta interiori aëri non exteriori III, 71, 51 s.; III, 72, 6 s.; quomodo eum emittant cicadæ III, 72, 2 s.; quomodo muscæ et apes III, 72, 5 s.; quomodo locustæ III, 72, 6 s.; nullum moluscum vel crustatum naturalem emittit III, 72, 8 s.; pisces quoque nonnulli eum edunt, idque quare et quanam et qualem et quomodo III, 72, 10 ss.; cartilaginei quoque pisces quidam eum edunt, idque qualem III, 72, 21 ss.; eum alii ciet aves dum volant III, 72, 28 s.; item pectines ubi mari innitentes feruntur III, 72, 23 s.; item birundines marinæ ubi sublimes feruntur III, 72, 25 s.

Sonus acutus; sensui per breve tempus impertit vehementem motum III, 455, 31 s.; ejusque motus per ce-

leritatem ita fit III, 455, 34 s.; IV, 210, 21; ideoque nonnisi per accidens celer est III, 455, 34, 38 s.; cur eum magis efficiat aqua frigida ex eodem vase profluens quam calida IV, 175, 41 ss.

Sonus gravis; sensui per longum tempus pusillum impertit motum III, 455, 33; IV, 208, 28 s.; ejus motus propter tarditatem ita fit III, 455, 35; igitur nonnisi per accidens tardus est III, 455, 33 s., 38 s.; cur mollior sit IV, 214, 9 ss.

Sonus medius; solus principium alterius tetrachordi est IV, 213, 16 s.

Soni repercussio; v. *Echo*.

Sophisma; idem quod syllogismus sophisticus (*ἱσοτιμία*), 272, 16; eo pertinet argumentatio nihil ad conclusionem faciens, quæ tamen aliquid de ea colligere videtur, 272, 11, 44.

Sophismata; v. *Fallacia*.

Sophista; non est qui artem sophisticam exercere potest, 215, 12; ita olim septem sapientes vocabantur fr. 33, a; quomodo a rhetoribus et dialecticis differant, 287, 38; 312, 44 ss.; quomodo a contentiosis differant, 288, 8, 14; apparentem demonstrationem quærunt, 288, 12; hodie minus quam olim cavillari possunt, eo quod multa interrogant, idque quare, 289, 34; scientiam argumentationibus impediunt, 284, 39; circa aliena argumenta cavillantur II, 191, 47; nemo præter eos sanitatem vel aliud quoddam principium bonum esse demonstrat II, 191, 40, 48; qualisnam esset eorum institutio, 309, 3, 7; pro iis quæ sciunt nemo forsitan pecuniam daret II, 104, 43; ideo pecuniam ante officium præstitutum postulare coguntur II, 104, 43; lucrum captant a sapientia non vera, sed apparenti, 277, 3, cf. 369, 2; potius sapientes videri cupiunt quam esse, 277, 1, 4; necessario syllogismorum et refutationum falsorum studiosi sunt, 277, 10; inprimis quinque res in disputationibus sectantur, 277, 39; idque quasnam, 277, 44; scientiæ civilis præcepta dant, etiamsi ejus muneribus non fungantur, idque quomodo II, 129, 33, 48; scientiam civilem cum rhetorica confundunt II, 129, 50; perperam legem ferendarum artem facilem esse putant, idque quare II, 129, 51; ab iis scientiam civilem discere non licet II, 130, 6; sententias honestissimas proferunt, sed quærunt ea quæ videntur prolesse, 290, 2, v. *Contentiosi*; eorum importunitates, 27, 3; importuni non erunt, si sæpe vincuntur, quum nec imperatores, 376, 25; nonnulli rem mathematicam spernabant, idque quare II, 490, 20; eorum sermones maxime circa accidens versantur II, 535, 44 s., cf. II, 593, 30 s.; citantur eorum sermones nonnulli II, 535, 44 ss., cf. 179, 17 ss.; II, 593, 24 ss.; iis utilia sunt homonyma, 387, 16; stolidi pro principio ponunt scire esse scientiam habere, 127, 22; disputationem deducere solent ad id de quo iis argumentorum copia suppetit, idque tripliciter, 191, 1; omne ens vel factum vel æternum esse negabant, 179, 17, cf. II, 535, 47; Coriscum qui in Lyceo est alium esse dicunt quam qui in foro est II, 301, 25; distinguunt inter Coriscum et Coriscum honestum II, 228, 31; quærere solent an idem sit Socrates et Socrates sedens II, 543, 54 ss.; quomodo redarguendi sint, idque quare II, 543, 53; II, 544, 1 s.; quomodo adversarium adigant ad falsum vel paradoxum, 289, 23 ss.; quomodo iis respondendum sit, ubi placitum citant paradoxum philosophorum quorum sectæ addictus est respondens, 289, 13; quomodo e repugnantia inter veram et apparentem opinionem eorum, 290, 7; quomodo si interrogent e repugnantia inter legem et naturam vel inter sapientem et vulgi opinionem, 290, 28, 33; quomodo adversarios ad nugationem addu-

cere conarentur, 290, 39; quomodo eorum de nugatione argumentationes refutandæ sint, 291, 9; quomodo adversarios ad solacisum adducere studeant, 291, 33; memorantur duæ fallaces argumentationes quas ab iis sumere potest interrogans in disputatione contentiosa, 292, 43; iis nihil cum Helena commune est, 402, 23.

Sophistæ antiqui; legem et naturam contrarias esse putabant, 290, 13; quomodo hac repugnantia adversarios ad paradoxum adducere conarentur, 290, 17; iisdem studebant ac hodierni, 290, 21.

Sophista; Platonis citari videtur II, 535, 43; II, 593, 30.

Sophistica; est sapientia apparens quæ revera non est, 277, 2; 288, 17; est ars lucrum captandi et sapientia apparenti, 288, 11; ejus a philosophia et dialectica differentia II, 502, 12 ss.; II, 598, 23 ss.; ejus vicinia novum munus addidit dialecticæ, 308, 16; de ea qualem librum conscripserit Gorgias, 309, 4; sola scientiarum spectat accidentia, 122, 9, cf. 126, 37; II, 593, 29, cf. II, 535, 44 s.; spectat quæ entibus accidunt, non quatenus entia sunt II, 588, 23 s.; non vero ens, quatenus ens est II, 588, 25, cf. II, 502, 15; eam non male non enti accenset Plato II, 535, 43; II, 593, 30 s.

Sophisticæ argumentationes; v. *Argumentationes sophisticæ*.

Sophisticæ refutationes; v. *Refutationes sophisticæ*.

Sophisticus locus; eo constat ut adversarius adducatur ad ea adversus quæ argumentorum copia suppetit, 191, 1; 289, 41; eo adducuntur adversarii vel ad necessarium, vel ad necessarium apparens, vel ad id quod nec necessarium est, nec videtur, 191, 2; ultimus modus valde alienus a dialectica est, 191, 19; utilis est ubi disputatur de accidente, 191, 1; item ut adversarius cogatur falsum quid vel paradoxum dicere, 289, 33, 40; eo pulchre et non pulchre uti licet, 289, 42.

Sophisticæ elenchis (de); quidnam eorum argumentum, 308, 12, 20; in iis sermo fit de argumentationibus contentiosis vel litigiosis, 277, 35.

Sophocles (orator); Euclemonis causam egit, 342, 33; quidnam responderit Pisandro roganti an ei placuisse quadringentos instituere, 409, 30.

Sophocles (poeta); in defensione dixit non ideo se inermem, ut senex videretur, sed quia senex esset, 404, 30; quatenus immutaverit tragoediæ formam, 460, 14; tragoediam perfecit fr. 28, b; dicebat se homines depingere quales esse debent, Euripidem vero quales sunt, 479, 25; aliquatenus cum Homero, aliquatenus cum Aristophane concordat, 458, 39; honestos imitatur, 458, 39; agentes imitatur, 458, 40; ejus fabula vocantur dramata, 458, 41; nisi initio statim, saltem in prologo docet fabulam, 403, 6; rite confecti choricæ cantica, 472, 1; ejus iambi reprehenduntur quia sententiam abruerunt, 394, 31; Hæmonem induci cum patre loquentem de Antigone, tanquam ea diceret alii, 408, 45; reprehenditur quod in *Electra* et in *Mytilis* absurda recepit, 478, 30; in *Edipode* agnitionem e factis ipsis petit, 470, 18; in *Edipode* recte extra tragoediam relegavit quod rationi repugnabat, 469, 16; 478, 28; ejus *Edipodem* si quis tot hexametris exponeret quod Ilias habet, minus jucundum foret, 481, 26.

Citatur ex *Ajace* fr. 305, a; (v. 293), 495, 41; ex *Antigone* (v. 223); 403, 39; (v. 455), 340, 29; 349, 21; 380, 25; (1231 ss.); 468, 19; (v. 635), 406, 50; (v. 911), 406, 23; ex *Edipo tyranno* (v. 475) III, 611, 7 ss.; tota tragoedia fr. 305, b; 467, 32; 468, 9; 469, 16; 470, 14.

(?) (924 ss.), 465, 20; (v. 774), 403, 49; e *Philoctete* (v. 908 ss.), 77, 44; 85, 46; *Philotides*, 471, 24; e *Tereo* (fr. 322 Diad.), 469, 43; e *Teu. ar.* 376, 37; 405, 3; e *Tyro* (fr. 573), 469, 36; (*inc.*) II, 518, 14.

σωπρον v. *Temperans*.

Sopiron; ejus mimi quid cum Socraticis sermonibus commune habeant, 457, 27; fr.

Sopiron; ita vocatur e contrario lapis qui in Mæandro reperitur IV, 106, 19 s.; ejus vis IV, 106, 20 s.

Sophrionicus; Socratis et Myrtus filius fr. 58, a.

(*Soranus*); citatur in *Oculo* in *Cassii* Probl. XXVII, t. IV, 333, 27.

Sorbitiones (ἀσχηματα); liquida corpulenta sunt III, 352, 48 ss.; iis dum refrigerantur obducitur crustula *ibid.*; earum crustula a Græcis vocatur vetula III, 362, 19; earum crustulæ comparantur ova consistentia III, 352, 48 ss.; item cutis III, 362, 18; universa cur levior fiat subacta quam separata cum humor tum polenta IV, 225, 5 ss.

Sordes aurium (ρόπος); cur amaræ sint IV, 278, 23 s.; num putridus eudor sint IV, 278, 24 s.

Sordida ars (βάναυσο); nullam exercere honestum est, 331, 11.

Sordide insolens (βάναυσο); in parvas res multos sumptus impendit et inconcinne splendidus est II, 43, 44; non honesti causa sumptus facit, sed ut divitias ostendat, arbitratus se admirationi fore II, 43, 48; ubi multa impendi debent, parum impendit et vice versa II, 43, 50.

Sordidus (ἀνιδέξ); quis II, 214, 5; illiberalis species II, 148, 12; II, 214, 3; dando deficiunt, etiamsi aliena non appetant, nec capere velint II, 41, 34.

Sorites (?); 70, 37, 39; 79, 3.

Soror; in *Iphigenia* quum in eo esset ut fratrem interficeret, agnovit nec interfecit, 463, 26; cur quattuor Bacchi uxores esse ferant IV, 294, 38 s.

σωρός v. *Cumulus*.

Sors; uterque socius sua contentus esse debet, ubi dirimitur iis in amicitia inæquali orta II, 233, 12; civium inæquales esse sivit Phido Corinthius, 504, 38.

οστράτους rhapsodus; nimis motui indulgebant, 481, 10, σωστρών v. *Conservativum*.

Ostratus; ejus dentes, quum nihil nisi lac biberet, magni erant IV, 320, 29 s.

ωτίρ Jovis cognomen III, 641, 46.

οὐς v. *Raptus*.

padones (οἱ σπάδοντες); cur barba iis non oriatur IV, 296, 11; cur vocem acutam emittant IV, 296, 11; qua re ab eunuchis differant IV, 296, 8 ss., cf. *Eunuchi*.

paria; eam perdet avaritia secundum proverbium fr. 272, b; eam diruere quum possent, Lacedæmonios superesse maluerunt Athenienses, 415, 44; ex ea Cleonymus IV, 86, 37.

partiatæ; quando et quare adversus eos conspiraverit Cinado, 573, 49; quam plurimos esse voluit legislator, 512, 50; oilm decies mille fuisse dicuntur, 512, 45; postremo ne mille quidem erant, 512, 38; male se habent apud eos quæ publican pecuniam spectant, 514, 51; maximam partem agrorum possident 514, 45; pecuniæ avidi sunt, 514, 48; eorum urbi amicus quum sit, maxime poterit efficere quæ vultis, 436, 39.

artum; ex eo ceram ferunt apes III, 199, 47.

arus (?); multas appendices intestinorum habet III, 13, 49.

σπομὶ v. *Convulsio*.

stangæ; erinaceorum marinorum genus infrequens et. Itum mare incolens III, 65, 18 ss.

σπάθης v. *Telæ densatio*.

Spatium; idem quod locus secundum Platonem II, 286, 47; v. *Linea*, *Locus*, *Longitudo*, *Magnitudo*.

Spatium finitum; v. *Finitum spatium*.

Spatium planum; v. *Planum spatium*.

Species (εἶδος); generum partes sunt, itemque vice versa II, 531, 8, 14 ss.; cum in genere esse dicitur, tum in eo genus II, 287, 38; in ejus definitione continetur speciei pars II, 287, 39; pertinent ad substantias secundarias, 2, 43; 3, 50; primæ οὐσίᾳ propior quam genus, 3, 26; ita se habent ad genus, ut primæ essentia ad cetera omnia, 3, 37; magis essentia est quam genus, 3, 42; eorum quotquot genera non sunt, nullum magis essentia quam alia, 3, 47; eas non spectat philosophia prima II, 586, 3 ss.; de individuo prædicatur, 4, 46; de eo prædicatur genus, 4, 42; generis λόγον recipiunt, 4, 50; 187, 14; item differentiarum, 4, 53; quale de essentia denotat, 5, 14; ea prius genus, 22, 49; ei quædam propria sunt præter genus, 73, 4; ejusdem generis non altera sub altera, 91, 27; 93, 33, ea quæ differunt, vel parum, vel omnino nihil habent quod commune sit, 521, 16; nulla specie diversa aut eadem est ac genus ad quod pertinet II, 583, 9 ss.; nec diversa ab iis aut eadem ac quæ non ad idem genus pertinet II, 583, 14; ab his genere differt II, 583, 14; specie vero ab iis quæ in eodem genere sunt II, 583, 15; genere et differentia ignotius et posterior, 239, 29; ea latius patet differentia, 209, 29; 243, 40; eam e genere et differentia componunt idearum assertores II, 554, 14; e genere et differentia (specificis) compositæ sunt, 242, 18; II, 582, 3 s., 9 s., 11 s.; igitur iis priores sunt differentia specificæ II, 582, 2 s.; generis de propriis differentia prædicari nequeunt II, 493, 41 s.; quænam ea differre dicantur II, 577, 40, 46; aut ultima differentia erit, aut tota complexio III, 225, 32 s.; igitur si hominem spectes, fissipes vel multipedum, aut pedatum multipedum fissipes III, 225, 33 s., cf. 28; suis individuis nomen dant IV, 19, 8 s.; quod ejus differentia caret, etiam generis differentia caret II, 340, 15 s.; ea quæ non differunt, eorum elementa et principia diversa sunt, sed non specie II, 603, 30 s.; ea quæ differunt e contrariis tanquam ultimis generantur II, 578, 6 s.; ea differre debent res quæ in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur II, 446, 27, 35; quænam simplex, quænam complicata III, 225, 22 ss., cf. 6 ss.; simplex esse potest etiamsi differentiam habeat III, 225, 22 s.; individua sunt II, 585, 49; igitur magis principia esse videntur quam genera II, 585, 50 s.; earum principia genera II, 493, 23 s.; eas ubi apprehendimus, eatenus scientiam acquirimus II, 493, 22 s.; circa eas versatur mathematica, 135, 11; iis quæ nituntur, dum essentia aliud quid sunt, ignorantur sæpe ab iis qui causas contemplantur, 135, 10; in finitas dividitur species III, 488, 29; iis accensendi sunt affectus III, 488, 30; earum munera universali ratione nullam differentiam recipiunt III, 228, 14 ss.; circa eas oritur difficultas, si universalis separabilia esse ponantur II, 625, 16; si fieri possit, fieri etiam poterit genus, itemque vice versa, 368, 43; quorumnam generatio ea reciprocat II, 467, 40 ss.; ea quænam animalia eadem III, 1, 21 ss.; ejus formam continet semen III, 395, 6 s.; diversæ animalia quænam interdum coitu utantur III, 356, 38 ss., cf. III, 169, 51 ss.; III, 355, 1 ss.; exceptis nullis quæ animalia e diversæ animalium coitu procreantur cœcut ac prolem generant III, 367, 3 ss.; III, 368, 10 ss.; III, 369, 15 ss.

Species (quidnam in dialectica); ejus definitio e differentia et genere fit, 242, 30; cavendum ne in definitione

differentiæ loco ponatur, 243, 1; cavendum ne in definitione de genere prædicatur, 243, 24; item ne de differentia, 243, 38; ea prior differentia, 243, 35; ad confirmandam definitionem videndum est, an in eas quadret, 259, 1; in definitione constituenda, totum id quod ex divisione redundat, ea non differre debet, 166, 37; quodsi differret, alia adhuc superesset differentia, 166, 43; ad eandem categoriam pertinere debet ac genus, 206, 20; generis particeps est, sed non vice versa, 206, 28; generis λόγος recipit, sed non vice versa, 206, 29; 208, 47; de quibus prædicatur, de hisdem etiam genus prædicari debet, 206, 42; alicujus necessario participia sunt quæ generis participia, nisi sint species ad primam divisionem pertinentes, 206, 45, 52; quæ ad primam divisionem pertinent, generis solius sunt particeps, 206, 47; ejus participia individua, 207, 1; ea latius patet genus, 207, 6, 16; 209, 24; 214, 32; 216, 49; si duobus generibus subjecta est, debent vel alterum sub altero vel ambo sub eodem esse, 207, 35, 39; si de ea unum genus prædicatur ἐν τῷ τὶ λέγεται, omnia superiora et inferiora eodem modo prædicabuntur, 208, 10; quomodo a differentia distinguatur, 209, 7; vox ambigua non est, 210, 11; 259, 2; contrarium habebit, si genus contrarium habet, 211, 3; nulla prædicatur de iis de quibus genus non prædicatur, 212, 14; cavendum ne ejus loco sumatur differentia, 209, 5; item ne ei subjiatur differentia, 209, 27; si nulla generis differentia de ea prædicatur, nec genus prædicabitur, 209, 41; si natura prior quam genus est, tollitur genus, 209, 45; si relinquere possit genus, vel differentiam, non erunt vera nec genus, nec differentia, 209, 46; cavendum ne contineat aliquid quod iis quæ sub genere sunt, plane inesse nequit, 210, 5; item ne generi homonymum sit, 210, 9; si quod ei contrarium est, nullo genere continetur, ipsa genus erit, 210, 10; videndum an ad idem referatur tam per se quam ratione generis, 212, 27; videndum an ad idem referatur ratione generis et ratione omnium generis generum, 212, 32; cavendum, ne ex parte tantummodo generis particeps sit, 214, 49; ubi id quod ei opponitur, privatio est, privatio in nullo genere eodem erit, aut non in extremo, 211, 49; si πρὸς τι est, genus etiam erit πρὸς τι, 212, 19; eidem inesse debet ac genus, 214, 34; quod eam plane reliquerit, idem manere nequit, 214, 26; diversas continet quodque genus, 216, 38; cavendum ne ea contineatur genus, 217, 4; item ne generi synonymum sit, 217, 8; si cum ea tum genus contrarium habet, cavendum ne melior in pejori genere ponatur, 217, 11; si eadem eodem modo se habet ad utrumque genus, ad melius referenda est, 217, 17; si magis ac minus recipiat genus, id quoque recipere debet cum ipsa tum quod secundum eam dicitur, 217, 23; si quæ magis aut æque videtur esse in genere proposito, non est in genere, proposita quoque in genere non erit, 217, 38; si hoc et illud æque ad propositum genus pertinent, alterumque species est, alterum quoque erit, 217, 54; item si quod minus videtur species esse, species est, erit quoque alterum, 218, 2; ex ea de genere demonstrari potest, ubi probandum est, 180, 51; 190, 5; aliquam habere aut denominative ab aliqua dici debent quæ genus habent aut denominative ab eo dicuntur, 190, 15; videndum an de aliqua dici possit, si quid a genere quomodocumque dictum fuerit, cum ad refellendum tum ad probandum, 190, 23.

Species (*i. e. plantæ medicinales*); per compositionem fient IV, 34, 18 s.; in locis frigidis et altis cur pululent IV, 37, 15 s., cf. 46.

Species (*rhetoricæ*) (εἶδη); quomodo a locis different, 316, 45.

Species generis; nec participatione, nec affectu dicuntur, nec per accidens II, 541, 14 ss.; igitur iis solis competit quidditas II, 541, 13.

Species individua; fieri nequit ut in eandem cadant animalia specie diversa III, 224, 4 s.; differentis ultimis numero æquales esse debent, idque quare III, 224, 10 ss., 23 s., 27 s.; bipartita divisione eas assequi non licet III, 224, 20 s.; III, 225, 17 ss., 39 s., cf. III, 224, 3; bipartita divisione usis semper quattuor erunt, vel alio numero qui duplicanda unitate obtinetur III, 224, 24 ss.

Species inferiores; e contrariis compositæ sunt II, 330, 30.

Species ultimæ; substantiæ sunt III, 226, 2; præstant igitur, si eas singulatim contemplantur, nisi sic sapius idem dicere cogere III, 226, 8 ss., cf. 3 s.; III, 227, 52 ss.

Specie diversa; v. *Diversa specie*.

Speciei ejusdem res; ab ea aliud ejusdem speciei gigni potest II, 441, 51.

Spectaculum; eo caret epica poesis, 477, 10; pars tragicæ est, 461, 29, 36; 481, 20; eo imitationem facit, 461, 20; id habet quodcumque, 461, 41; animum corripit, 462, 36; poetica pars artis maxime experta et minime propria, 462, 37; magis instrumentorum opificem quam postas spectat, 462, 39; quando in iis adhibeatur libia, 631, 38.

Spectacula; quædam jucunda esse dicimus II, 120, 60; ei grata sunt qui ea amat II, 8, 26; etiam importunorum spectatorum ad remissionem instituta sunt, 633, 22.

Spectatores; iis indulgentes obsequuntur poeta, 467, 30; æquos respicit epica poesis, 480, 45; 481, 5; prae tragicæ, 481, 6; eorum duo genera, scilicet liberales eruditique et importuni, 633, 19; importuni artificibus mercenariis et aliis hujusmodi constant 633, 20; importunorum animæ a naturali habitu depravate sunt, 633, 23; eorum importunam voluptatem respicere debet qui certaminum gratia musicam exercent, 632, 15; importuni musicam immutant et musicos qui ad ipsos se component, eorumque corpora aliquo modo afficiunt, 632, 22; importunorum ad remissionem etiam quædam certamina et spectacula exhibenda sunt, 633, 22; eorum in gratiam permittendum est certantibus, ut modis depravatis et cantilenis intensius ac discorsibus utantur, 633, 27.

Spectrum; nullum timent qui sistrum plantam secum portant IV, 105, 15 ss.

Specularum curatores regis Persarum; ignes tolles prænuntios e speculis solebant III, 637, 40.

Speculatio; in speculante est II, 571, 5; optimum et jucundissimum est quod mens habet II, 605, 46 s., cf. II, 182, 12; igitur inprimis ad deum pertinet II, 614, 45 s., cf. 36 s.; ei nos non semper vacare possumus II, 605, 37; ab ea profecta voluptas optima est II, 170, 22; ab ea orta voluptas est generatio II, 168, 24; ab ea ortam voluptatem non præcedit molestia II, 168, 34 s.; recentes maxime decore suo delectat II, 170, 41; eam paucis ininit non oportet III, 380, 50; inchoanda est ita ut exponamus quidnam utriusque de se senserint antiquiores, quemadmodum et vulgi opiniones II, 292, 15 ss.; quaritur an solas substantias spectet, vel etiam quæ iis accidunt per se II, 459, 17 s.; II, 491, 38 ss.

Speculationes de loco superiori; hoc nomine citatur I. II de Cælo (t. II, p. 397, 1 s.) III, 554, 5 s.

Speculativæ scientiæ; v. *Scientiæ speculativæ*.

Speculatores; eos non denuntiavit Teucer, 405, 6.

Speculatores regis Persarum; eorum officia III, 637, 39.

Speculum (χάστρον); in eodem ejus puncto semper eadem imaginis pars conspicitur, si nec ipsum, nec videns nec res conspecta moveantur III, 562, 34 ss.; si vero et ipsum et res conspecta moveantur ita ut semper eodem intervallo distent a vidente, non tamen pari celeritate, nec ita ut semper eodem intervallo a se invicem distent, in eadem ejus parte eadem imago apparere nequit III, 562, 37 ss.; in aliis figuræ apparent, in aliis colores tantummodo, idque quare III, 601, 11 ss.; III, 603, 1 ss.; ubi ejusmodi est ut non formam, sed tantummodo colorem recipiat, reflexio multos gignit colores III, 558, 5 ss.; res quæ in iis spectantur colores speculorum coloribus similes habere videntur III, 646, 51 ss.; in illis extremum lineæ rectæ illic cernitur, ubi visio cum rei imagine concidit IV, 202, 13 ss.; nebula sanguinea fœdatur, ubi id inspicant mulieres fluente menstrua purgatione III, 509, 6 ss.; quodsi novum sit, haud facile ejus modi macula abstergitur III, 509, 9 s.; idque quare III, 509, 30 ss.; si vetus sit, facilius deletur macula III, 509, 10; idque quare III, 509, 34 a.; tanquam in eo, in amicis se ipsum cognoscere debet vir sibi sufficiens II, 182, 34.

σπίραμα IV, 99, 38.

Speluncæ; eas incolit ægoliæ III, 184, 34; sub iis nidum extruit apus III, 187, 21; circa eas nidulatur hybris III, 182, 48 s.; in iis hieme capiuntur vespæ cum aculeatæ tum aculeo carentes III, 202, 16 s.; circa Ennam exstat per quam Pluto Proserpinam rapuisse fertur IV, 87, 44 ss.; miraculosa apud Orchomeniorum urbem IV, 91, 14 ss.; venusta vocata in insula Demoneso IV, 84, 16; in ea columnæ et stillicidiis ortæ IV, 84, 17 s.

Spercheus; circa eum habitant Dryopes fr. 253, a, b.

Spermologus; v. *Semilegus*.

Spes; futura spectat, 335, 41; 363, 49; 365, 14; III, 494, 8 s., 27; valet ad confidentiam faciendam, 364, 5; futurorum jucunda est II, 110, 23; voluptatem parit molestiæ expertem, 118, 45; quarumnam rerum grata sit II, 605, 39 s.; vigilantis est somnium fr. 341, b; quasi jucundis aut molestis imaginibus utuntur III, 523, 11 s.; hinc modo plus, modo minus cum calore et refrigeratione conjunctæ sunt III, 523, 12 s.; salire facit cor III, 263, 25; in ea sit pulsus inæqualitas et tensio III, 666, 2 s.

Spes bona; virtutis universalis sequela est II, 247, 9; in ea clementes sumus, 350, 43.

Spe bona freti; cum fortibus confunduntur II, 34, 44; quatenus fortibus similes sint, quatenus vero ab iis differant II, 34, 46; quare in periculis confidunt II, 34, 44, 47; ubi iis non eveniunt quæ expectaverant, aufugiunt II, 34, 50; eadem faciunt quæ ebrii II, 34, 49; iis similes, licet inferiores, sunt qui propter ignorantiam dimicant II, 35, 8.

Speusippus; ejus de substantiarum ordine et generibus placita II, 539, 8 s., cf. II, 610, 52 ss.; II, 633, 23 s.; perperam censet optimum et pulcherrimum non in principio esse, idque quare II, 606, 3 ss.; consentire videtur cum Pythagoreis unum, in bonorum ordine repnentibus II, 4, 44; ejus sententia de voluptate II, 88, 34 s.

Speusippus quidam; quomodo eum apoplexia afflictum esse dixerit Polyæctes, 397, 6.

σπαλίσμοι v. *Siderationes*.

Spitiacellismus arborum; quidnam et quando eveniat III,

530, 10 ss.; quænam ad eum prævertendum fieri soleant III, 536, 16 ss.

Sphæra; unaquæque corpus est II, 402, 41; unicuique natura motus proprius est II, 402, 43; alia aliam movet III, 473, 41; igitur ei comparatur motus quo agitatur intemperans III, 473, 41 s.; semper tamen superior magis princeps est ac movet III, 473, 42 s.; recte dicunt, quum circulo movetur nullam ejus partem stare III, 518, 41 ss.; si non tota simul staret, distraheretur ejus continuitas III, 518, 43, falluntur tamen eo quod polis aliquam potentiam tribuunt ad eam movendam III, 518, 44 ss.; eodem tempore quo ipsæ stellæ ad eundem locum redeant II, 397, 37 s.; rationi consentaneum est earum celeritatem magnitudini pro portione respondere II, 397, 43; II, 398, 14 ss.; major eodem tempore percurritur quo minor, idque quare II, 398, 17 ss.; universus earum numerus cum revolventium tum ferentium est LV II, 607, 50 ss.; quodsi soli et lunæ non tribuantur sphæræ revolventes, restant XLVII II, 607, 52 ss.

Sphæra cælestis; motum modulatum cupit IV, 294, 56 s.

Sphæra prima; unico movetur motu II, 407, 42.

Sphæra ultima; reliquis quasi adjacet II, 402, 43; multis aliis sphæris illigata fertur II, 402, 40; ejus opus commune est II, 402, 42.

Sphæræ revolventes; quare necessario tribuendæ sint omnibus planetis, excepta luna II, 607, 39 ss.

Sphærus; v. *Deus Empedoclis et Discordia*.

σφαγή v. *Jugulum*.

Sphinx; nullibi est II, 234, 44.

Sphondyla; ei similis est pastinaca III, 167, 17; eodem modo coeunt quo reliqua insecta coitu utentia III, 81, 6; eas venantur aves nocturnæ III, 189, 17.

σφαγί; v. *Germa et Sigillum*.

Sphyrænæ; gregales sunt III, 175, 10.

Spicæ; determinatam habent magnitudinem IV, 306, 30; eminentes resecauit Periander, ut Thrasybulo sententiam suam significaret, 536, 9; 580, 49.

σπίνοι αἱ καλούμεναι III, 629, 40.

Spina (ἄκανθα); pars similis sicca et dura est III, 38, 6; III, 231, 2; eas ossium loco habent pisces nonnulli III, 240, 22, cf. 51 s.; piscium hominum ossibus pro portione similes sunt III, 2, 2; III, 38, 6; III, 226, 27 s.; III, 237, 25 s.; se habet ad os ut pulpa carniformis ad carnem III, 50, 25 ss.; iis pro portione respondent apud sepias æpia, apud loligines gladii III, 240, 45 ss.; polypus nihil habet quod iis respondet, idque quare III, 240, 47 ss.; III, 278, 31, cf. *Ossi quod respondent*; ea carent insecta III, 68, 3; quæ animalia eas ossium loco habent, parum sanguinis habent III, 237, 36; iisdem nulla alia nisi medulla spinalis est, idque quare III, 237, 35 ss.; pars dorsi est III, 11, 42; parvas in carne habent nonnulli pisces III, 45, 41 s.; pisciculorum et latibulo ejicit polypus III, 192, 39 ss., ex acus piscis præcipue factus esse videtur nidus alcedinis III, 184, 1.

Spina (ἄκων, pars plantæ); de genere plantarum non sunt IV, 39, 41 s.; earum forma cur pyramidalis sit IV, 39, 47 s.; ea volutabrum consepiunt aves graves, idque quare III, 179, 42 s.; carnibus infixæ similis esset os separatum III, 241, 17.

Spinæ; teneris vescitur asinus III, 174, 25 s.; ad eas præteriens ulcera scabit asinus III, 173, 32 s.; quæ iis vescuntur aves, etiam in iis degunt III, 151, 11 s.; quæ iis vescuntur aves in eodem loco dormiunt atque pascuntur III, 151, 14 s.; quæ iis vescuntur aves, nullum vermem nec ullum animal vivum vorant III, 151,

13 s.; quænam ab iis victum petant III, 151, 11 s.; ab iis victum petit spinula III, 174, 24 s.

Spinæ genus peculiare; invenitur apud Erythiam varium colore e quo plectra fiunt fr. 164, b.

Spinæ; iis similes pilos habent nonnulla animalia e. g. erinaceus terrestris III, 419, 39 s.; cf. III, 323, 23; iis similes pili nihilo minus genuini sunt III, 419, 37 s.; erinaceorum e residuis fiunt III, 421, 38; iis circumvallata est erinaceorum (marinorum) testa III, 279, 25; in eas apud erinaceos marinos inpenditur corporis incrementum III, 421, 36; iis innitentes moventur et locum mutant erinacei marini III, 66, 6 s.; igitur iis pro pedibus utuntur III, 66, 5 s.; III, 281, 16 s.; semper aliquid in iis habent erinacei esculenti III, 65, 32; III, 281, 15 s.; magnas et duras habent qui contra urinæ stillicidium adhibentur III 65, 22; quales habeant erinacei Toronenses III, 65, 25 ss.; brevem et rectam habent astaci in unaquaque colli sectione extrinsecus III, 59, 50 s.; in magnis pelibus extrinsecus majores habent iidem III, 59, 53 s.

Spina dorsi; dorsi principium et stabilimentum est III, 44, 41 s.; III, 668, 30 s.; est pars quæ longitudinem et rectitudinem animalium custodit III, 241, 24 s.; apud animalia ossibus prædita eorum principium est III, 241, 22 s.; continuitate una est, vertebrarum vero divisione multipartita, idque quare III, 241, 25 s.; ab ea continuantur reliqua ossa III, 241, 23 s.; quot, quibusnam modis et quare cum iis continentur membrorum ossa apud animalia iis prædita III, 241, 28 ss.; e regione vertebrarum dirempta est III, 237, 18 s.; ideoque sola copula opus habet III, 237, 39 s.; per totam ejus longitudinem porrecta est medulla spinalis III, 237, 17 s.; apud animalia quæ ossium loco spinas habent sola cava et capax est III, 237, 37 ss.; a capite usque ad coxam extenditur III, 44, 43 s.; vertebri constat III, 44, 42 s.; superne cum calvaria continuatur III, 41, 45 s.; post eam sequuntur fibula, clavicula et costæ III, 44, 11 s.; item scapulæ et brachiorum ossa III, 45, 15 ss.; inferne, ubi desinit, post coxam acetabulum est crurumque ossa III, 45, 19; v. *Vertebrarum columna*; de ejus figuræ origine Empedoclis opinio III, 219, 54 s.; cum ea connectitur septum transversum III, 16, 9; ei adjacent renes III, 16, 28; item venæ quæ ex utroque rene per angusta ad costam tendunt III, 16, 50; III, 43, 4; cum ea connexa est gula, idque quilibet ligamenti III, 14, 49; ei in pectore duæ venæ impositæ sunt, nempe vena magna et aorta III, 40, 22 s.; eam petit atque dein juxta eam porrigitur ramus venæ magnæ jam Homero notus III, 41, 6 s., 16 s.; meatibus laxis et membranaceis cum aorta et vena magna circa septum transversum connectitur III, 42, 8 s.; maxime circa cor ei adhæret aorta, idque venulis parvis et nervosis III, 42, 36 ss.; circa renes, ubi finduntur magis ei adhærent vena magna et aorta III, 42, 32 ss.; quænam ei adiaceant venæ secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 36; quænam secundum Polybium III, 39, 38, 44; quænam circa eam inveniuntur secundum Diogenem III, 38, 42; in illa conspicui sunt meatus venarum et arteriarum III, 667, 49 s.; cartilagine caret III, 668, 1; flexu opus habet III, 669, 1; ejus ossa sanie atque mucoso humore inter se connectuntur III, 669, 1 ss.; apud animalia ea prædita eodem modo se habet medium corporis ad motus ab eo profectos ac ad motus a capite III, 524, 13 s.; apud pisces cartilagineos cartilaginea est, sed nihilo minus medullam continet III, 242, 37 ss.; apud pisces cartilagineos latos continet humorem medullæ similem III, 46, 6 ss.; ab ea cerebrum separasset fis-

tula balenæ delphinisque et cetum iis similem, si ante id non sita esset III, 303, 12 s.; et pisces et chamæleonti foras exstat III, 25, 37; ad ejus latera appensi sunt meatus seminales apud pisces et serpentes III, 35, 21 ss.; immo apud omnia animalia iis prædita, idque quare III, 327, 25 ss.; ab utraque ejus parte ascendit serpentum uterus III, 37, 33; quidnam apud polypos III, 58, 24; ei incumbit ultimum brachium polyporum III, 56, 23 s.; in anteriori ejus parte ab sunt hujus brachii acetabula III, 56, 24.

Spinula (*ἀκὴν*); a spinis victum petit III, 174, 24 s.; igitur asino inimica est et ei asinus III, 174, 24 s.; ægitho quoque et antho inimica est III, 174, 26 s.; ejus sanguinem cum anthi commiscere non possunt ferunt III, 174, 27 s.; male viciat et prævum colorem habet III, 184, 39; sed vocem argutam III, 184, 39; multa cum arte nidum construit, idque qualem III, 183, 22 s.; v. *Acanthis* et *Acanthyllis*.

Spinus; v. *Acanthis*.

Spinus; lapis ita vocatus in Thracia IV, 81, 7 ss.; ejus mira proprietates *ibid.*; IV, 80, 8 s.

Spiritualis pars; ei impositum est principium auditus instrumenti III, 418, 49 s.; cf. III, 419, 2 s.; hinc una cum ea quatitur auditus sensorium oscitantibus vel expirantibus III, 418, 47 ss.

Spirites parus; v. *Fringillaris parus*.

Spiritus; in rebus naturalibus ad multos usus adhibetur III, 430, 29; eo tanquam instrumento utitur natura III, 430, 26; hinc idem efficit quod in arte æria incus et malleus III, 430, 28; ubique necessario fit ubi simul adsunt calidum et humidum, idque quomodo III, 360, 11 s.; nascitur dum humor disjungitur et attenuatur IV, 147, 10 s.; quando humidus est multo minus impingitur et distrahitur III, 659, 26 s.; siccus percussionem duriorum facit, idque quare III, 659, 28 s.; maximam movendi vim habet, idque quare III, 592, 8 s.; motus terræ causa III, 592, 11 s.; ejus fontes in terra III, 633, 45 ss.; alii latentes, alii spurculæ et emissaria habentes III, 633, 46 ss.; cum esse fulmen probatur III, 599, 41 ss.; eum semper anteire et consequi fulmina credendum est, etiamsi non cernatur, idque quare III, 599, 54 ss.; eum esse fumum manifestum est, idque quare III, 599, 46 ss.; eo differunt elementa, 472, 45; viribus præ aqua valet IV, 201, 14; aqua continetur III, 390, 10 s.; eum continet mare III, 389, 15; in eum convertitur humor in massa cui fermentum additur III, 379, 38; qui humores ex eo et aqua constant calore crassescunt III, 350, 3 s.; in pingui prædominatur III, 350, 19 s.; oleum cui admiscetur crassescit III, 350, 7 s.; in eum convertitur aqueum quod oleo continetur ubi hoc deallatur III, 350, 9 s.; qui spumæ et nivi et galenæ madefactæ admixtus est molem auget et albedinem transire facit III, 350, 12 ss.; includitur aquæ quæ oleo miscetur III, 350, 17 s.; cf. 52 ss.; multus oleo continetur III, 350, 18 s.; ejus vis non solum ex iis quæ in aere, verum etiam in corporibus animalium accidunt perspicui debet III, 387, 14 ss.; eum recipiunt quæcumque intra se virum animal pariant III, 346, 5 s.; eum arteriæ ope trahunt animalia squarrosa III, 296, 40 s.; ejus in arteria motus tres sunt III, 665, 25 ss.; apud animalia quæ eum non recipiunt manifesto in parte cordi respondendi tollitur et subsidet spiritus insitus III, 503, 38; ejus causa exstat guttur III, 256, 10; varium emittit, idque quare III, 655, 18 s.; quomodo ab evaluatione differat III, 622, 4 ss.; ex ore exidentes quando non similiter figurati sunt in sermone serendo nullam obscuritatem efficiunt III, 657, 31 ss.; ejus transitus

sacer IV, 301, 11; cur ceteri ejus transitus sacri non sint, sternutatio vero sacra IV, 281, 23 ss.; eum retinentes cur melius audiamus quam expirantes IV, 182, 5 ss.; IV, 183, 11 ss.; IV, 309, 30; calidus propter apsisitudinem gravem facit vocem III, 428, 46 s.; frigidus vero propter tenuitatem acutam III, 428, 47 s.; eo intento violentius vox statim durior fit III, 660, 13; eodem modo in tuba quoque fit III, 660, 15 s.; cur eum magis emittere quam retinere soleant dormientes IV, 282, 45 s.; cur sudor neque intento neque relento, sed potius relaxato fiat IV, 119, 40 ss.; calidus est apud equos hordeagine affectos III, 167, 6; ejus retentio singultui finem imponit, idque quare IV, 282, 17 ss.; IV, 283, 24 s.; IV, 300, 17 ss.; a respiratione proveniens quomodo ad ventrem transmittatur III, 666, 19 ss.; ejus retentio juvat laborantes, 623, 20; eum retinendo magnos saltus faciunt delphines III, 206, 12 ss.; item urinatores III, 206, 17 ss.; eum exercet labor, ita ut retineri possit III, 410, 8 s.; ab ejus retentione pendet partus facilitas aut difficultas III, 410, 9; ab ejus retentione pendet robur III, 503, 43 s.; idque apud animalia respirantia a foris adsciti III, 503, 44; apud respiratione vero carentia ab insiti III, 503, 44 s.; quare eo fiunt omnia vigore fiunt III, 213, 2 s.; eo relento omnis motus adjuvatur III, 353, 35; item vires augentur III, 353, 36; ejus vi trahunt cucurbitae III, 353, 31; eo coacto urinæ et excrementorum exitum adjuvamus III, 353, 33 ss.; nihilo minus et sine ejus ope excernuntur interdum, idque quando et quale III, 353, 37 ss.; item sine ejus ope quodque residuum suum locum petere nequit III, 353, 27 s.; nec ejus ope plantæ semina excernunt III, 353, 39 s.; sine ejus vi nihil procul jacitur III, 142, 3; eum retinere coguntur homines semen emittentes III, 323, 31 ss.; ejus vi ejicitur semen III, 142, 2; III, 339, 1 s.; IV, 266, 47 ss.; igitur eo quoque projecto coitus voluptas sentitur III, 333, 52 s.; semen exiens prægreditur III, 142, 1; aer humidus est III, 350, 35; ex eo et aqua mixtum esse probatur semen III, 350, 2 ss.; exiens multum continet semen propter anteriorem calorem III, 350, 29 s.; post exitum vero quum refrigeratum fuerit, liquidum fit semen III, 350, 30 s.; quia eum continet album est semen III, 350, 42 s.; eo distinguuntur partus foetus idque quoniam III, 359, 46 s.; ejus intercepti vis in corpore nostro tremorem et pulsuum causa est III, 593, 1 ss.; ejus secessio cur juvet sese exercentes IV, 147, 8 s.; magni et læves sedem ipsam sentiendi commovent IV, 153, 22 s.; asperi concutiunt IV, 153, 25 s.; ejus percussio valida unde fiat III, 655, 42 ss.; ejus affectus pestis est IV, 296, 32; ejus facilis accessus quare bonum conciliet colorem IV, 289, 38 ss.; qui ex eo restat humore, id est rore, aluntur cicadæ et ephemeræ III, 283, 5 s., cf. 1.

Spiritus insitus (τὸ σύμπετον πνεῦμα); ita appellatur substantia animata et genitalis in plantis et animalibus obvia III, 632, 10 s.; eum omnia animalia habere ac eo valere videntur III, 249, 18; III, 524, 42 ss.; foris adventitius non est III, 249, 18 s.; quænam sit ejus conservatio, alio loco (an de Respiratione?) dicitur III, 524, 44 ss.; animæ proprium calorem continet III, 390, 11; eo tanquam motus instrumentum utitur anima III, 525, 14 s.; ad animam moventem se habere videtur ut movens immobile ad id quod in flexuris simul movet et movetur III, 524, 45 ss.; igitur apud animalia corde prædita in eo residet, apud reliqua in parte ei respondente III, 524, 48 ss.; majori copia atque validior in amplis venis cordisque ventriculis continetur III, 260, 38 s.; ejus regionali calorem tribuere absurdum

est III, 667, 27 ss.; quomodo ex eo fieri possit calor, vix perspicitur III, 540, 45 ss.; eum movet cor III, 427, 42 s.; III, 428, 6, cf. III, 427, 49 s.; utrum semper idem sit, an semper aliud fiat, alio loco dicitur III, 524, 50 ss.; quænam ejus permansio et quodnam incrementum sit III, 663, 1 ss.; III, 664, 50 s.; eum cum copia, tum viribus pro ætatis vicibus et corporis conditione augeri videmus III, 663, 2 ss.; assumitur ab animatis ut alimentum III, 663, 4 s.; duobus modis oriri potest III, 663, 6 s.; corpus est III, 663, 10; alitur attractione quadam e vena et coctione III, 663, 11; an ex alimento fiat III, 664, 48 s.; eum respiratione ali censet Aristogenes III, 663, 30 ss.; eum respiratione ali dicere pluribus controversiis ansam dat III, 663, 30 ss.; si non differret ab aere externo eum calor coqueret III, 663, 36 s.; crassiorem esse verisimile est, idque quare III, 663, 37 ss.; si ex alio quopiam quasi attrahat, aut eo movente accipiat primum movens, non erit III, 664, 6 s.; totum penetrat corpus III, 664, 10 s.; quodnam sit ejus alimentum et incrementum in animalibus quæ non respirant III, 664, 31 ss.; item apud aquatilia III, 664, 45 ss.; eo pleni sunt auditus et olfactus meatus III, 363, 1 s.; eo repleti videntur aures in temperamentis et tempestatibus humidis, idque quare III, 418, 52 ss.; eo odores percipiunt et motum peragunt animalia III, 249, 16 s.; per ejus motum alimentum calefieri censent III, 664, 5 s.; apud alia animalia pulsus, apud alia respirationis causa est III, 41 s.; apud animalia exsanguia in parte cordi respondenti manifesto attollitur et subsidet III, 503, 38 s.; ab eo pendet robur animalium respiratione carentium III, 503, 44 s.; eo ad septum transversum attrito fit hominibus insectorum alatorum III, 503, 45 ss.; III, 543, 12 ss.; cf. III, 71, 51 s.; III, 72, 4, 6 s.; eum habent omnes pisces qui vocales dicuntur ejusque attritu et motu sonum effingunt III, 72, 20 s.; eo refrigerari possunt exsanguia III, 263, 4 s.; compressus inexpugnabilis est atque ob eam causam vim inferre ac pellere valet III, 525, 7 ss.; gravis est si cum igneis, levis, si cum reliquis comparetur III, 525, 8 ss.; unde patet eum commodissimum motus instrumentum esse III, 525, 3 ss.; ejus motus sunt tetani convulsiones III, 593, 17 ss.; eo compresso et refrigerato convulsio fit IV, 296, 47 s.; quomodo morbum comitalem afferat III, 505, 10 ss.; eo sub pubertatem intumescunt mammae et testes III, 340, 6; eo attrahunt et nares et os et matrix III, 211, 7 s.; III, 212, 53 s.; III, 214, 50 s.; eo attrahunt quæ instrumentis non attrahunt III, 214, 51 ss.; idque quia superne cava sunt atque insufflationem habent III, 214, 52 s.; ejus naturam habet calor seminis III, 352, 7 ss.; ejus capax est pudendum masculinum III, 293, 22.

Spiza; v. *Fringilla*.

σπῆν; nominis etymologia IV, 292, 53.

Splendidum (λαμπρόν); ea quoque respicit visus III, 509, 14; non solum ab iis afficitur, sed etiam in ea agit visus III, 509, 13; ea nec validus visus nec debilis adspicere valet idque quare III, 417, 5 s.; id intuiti lacrimas fundimus III, 212, 29 s.; id intuiti, si oculos claudamus e regione eorum conspicimus spatium fulgidum, dein puniceum, dein purpureum, dein nigrum, atque ita evanescit imago III, 508, 43 ss.

Splendidum admodum; visum perdit III, 463, 45; invisibilia sunt, sed non eodem modo ac tenebræ III, 458, 8 s.; nihilo minus ea dijudicat visus III, 458, 8, 11 s.

Spongia; comprimi potest III, 620, 40, 53; III, 621, 10;

malefacta comprimi potest III, 620; sono caret III,

444, 18 s.; cur si super sorbitionem teneatur acetum ex iis eximatur IV, 330, 36 ss.; trahit ut cucurbitula IV, 330, 37; cur eas auribus alligent urinatores IV, 278, 19 ss.; ex iis elui nequit sanies vulnorum a leone inflictorum II, 204, 12 ss.

Spongiæ; omnino plantæ similis est III, 145, 42 s.; III, 281, 19, 25; adhærendo vivit, libera vero vivere nequit III, 3, 1 s.; III, 281, 23 ss.; in saxorum cavis gignuntur, idque eodem modo quo testacea III, 89, 32 s.; testa carent III, 89, 33; earum cubilibus innascuntur planophylaces III, 89, 38 s.; earum cubilia obducit velut aranearum tela III, 89, 39 ss.; qua contracta vel diducta pisciculos capiunt III, 89, 40 ss.; aut saxis aut littoribus adnascuntur omnes III, 89, 48 s.; ubi capiuntur limo plenæ sunt III, 89, 50 s.; igitur eo nutriuntur III, 89, 49 s.; ubi se avulsam iri animadvertunt, sese contrahunt III, 90, 3 s.; idem faciunt, ubi venti et fluctus magni sunt, idque quare III, 90, 4 ss.; igitur sensum habere videntur III, 90, 2, cf. III, 3, 2 s.; Toronenses tamen de earum sensu dubia movent III, 90, 6 s.; intra sese alunt lumbricos, aliaque quædam animalia III, 90, 7 s.; iis avulsis, earum radices devorant pisciculi saxatiles III, 90, 8 ss.; abruptæ ex eo quod relictæ sunt renascuntur III, 90, 10 s.; eas durat ventus et hiems earumque incrementum inhibet III, 90, 15 ss.; igitur quæ in locis profundis et serenis inveniuntur mollissimæ sunt III, 90, 14 s.; quæ vero in Hellesponto densæ III, 90, 17 ss.; quæ ultra citrave Maleam inveniuntur mollitie et duritie differunt III, 90, 18 s.; æstus iis nocet putrefaciens III, 90, 19 s.; pulcherrimæ sunt quæ ad altum litus inveniuntur, idque quare III, 90, 21 s.; illotæ atque vivæ nigrae sunt III, 90, 23 s.; non uno loco, sed pluribus hærent, non tamen tota superficie III, 90, 24 ss.; locis quibus hærent adjecta sunt foramina inania III, 90, 25; earum foramina quatuor vel quinque tantum conspicua atque aperta sunt III, 90, 27 s.; iisque eos cibum capere asserunt nonnulli III, 90, 29 s.; earum cavis similia sunt cava nidi alcedinis III, 183, 49 s.; maxima semper major est nidus alcedinis III, 183, 42 s.; earum genera tria, idque quænam III, 89, 43 ss.; aliud earum genus aphyrias est III, 90, 30; quomodo ab aphyria differant III, 90, 32 ss., 36 ss.; parum ab iis differunt holothuria et pulmones marihi III, 281, 25 ss.; iis magis viva sunt tethya III, 281, 18.

Spongiæ achillæ; ita vocant genus earum tenuissimum, densissimum et validissimum III, 89, 44 s.; rarissime inveniuntur III, 89, 57; galeis et ocreis subduntur, idque quare III, 89, 45 s.; compactiores sunt quam densæ III, 90, 13 s.

Spongiæ densæ; raris debiliores sunt III, 89, 52 ss.; mollissimæ sunt II, 90, 12 ss.; iis compactiores sunt achillæ III, 90, 13 s.; ex earum genere quæ valde duræ sunt hirci vocantur III, 89, 47 s.

Spongiæ raræ; iis debiliores sunt densæ, idque quare III, 89, 52 ss.; maximæ fiunt III, 90, 10 s.; ubinam inprimis inveniuntur III, 90, 11.

Spongiatores (σπογγῆται); cur aures et nares dissecant IV, 278, 26 ss.; anthiam piscem sacrum vocant, idque quare III, 191, 8 ss.

Sponsa; ea propter malum omen repudiata, quomodo Delphis ortæ sint diuturnæ seditiones, 569, 8.

Spontaneum (ἐξούσιον); definitio II, 203, 11; II, 205, 17; id est quod facimus non coacti II, 141, 19, 25, 34; ea spectant virtutes et vitia II, 199, 18; id est quod maxime virtutem refert II, 141, 17; in id cadere potest laus II, 141, 44; invito contrarium esse videtur II, 203, 4, 10; item violentum et necessarium II, 200,

50; non cadit in res inanimæ II, 201, 2; probatur non idem esse quod voluntarium II, 200, 21—30; II, 142, 3, ss.; probatur non id esse quod consilio fit II, 200, 33—38; II, 203, 1, 25 ss.; II, 143, 44; quomodo differat ab eo quod consilio fit II, 332, 1, 341, 3, 26, 33; II, 27, 27; competunt pueris et animalibus II, 26, 35; repente fieri possunt II, 26, 36; probatur non id esse quod ex contemplatione fit II, 199, 21—II, 200, 42; II, 203, 5 ss.; II, 142, 41 ss.; probatur non id esse quod appetitu fit II, 199, 25—II, 200, 21, cf. II, 203, 1; II, 141, 23 ss.; probatur non esse quod cupidine fit II, 199, 28—II, 200, 9; II, 141, 23 ss.; probatur non esse quod animi fervore fit II, 200, 9—16; II, 141, 50 ss.; non omne consulto fit, sed quod consulto fit omne spontaneum est II, 205, 23; II, 144, 49 s.; ea partim consulto facimus, partim non II, 61, 43; eorum a consulto factis discrimen agnoscat quidam legislatores II, 144, s.; eo ipso tempore quo sunt dijudicari debent II, 24, 36; iis similia videntur quæ sponte quidem fiunt, sed per se invita II, 24, 33; II, 25, 13; eorum cognitio legumitori utilis est, idque quare II, 24, 20; quænam II, 26, 13; II, 61, 23 ss.; II, 93, 3, 10; II, 65, 37; multa sine ira et capitale facimus II, 200, 20; quædam etiam non volentes facimus II, 200, 36; sive bona vel vera, vel apparentia, sive iucunda vel vera, vel apparentia sunt, 334, 38; eorum causa et principium homo est II, 199, 16; quæ non sunt, ea nemo suadet II, 29, 50; id maxime interpellant rationes nobis superiores quas memorat Philolaus II, 202, 53.

Spontanea, sed per se invite facta; eorum exemplo II, 24, 24 ss.; mixta sunt, sed sponte factis similia, idque quare II, 24, 32; II, 25, 13; ea nemo per se præferret II, 24, 4; ea interdum sequitur laus, interdum vituperatio, idque quando II, 24, 43; interdum etiam venia, idque quando II, 24, 47; in nonnullis potius inter sævissimos cruciatus moriendum est quam ut sibi aliquis vim inferri sinat II, 24, 49; in iis interdum ut discerni potest quidnam præferendum sit III, 24, 14; difficultasque in eo quod decretum est, perseverare II, 25, 4; in iis plerumque quæ expectantur molesta sunt, ad quæ vero impelluntur turpia II, 25, 4.

Spontaneæ (ἀκούσιαι); eandem rem facere non possumus simul quam involuntarie facimus II, 200, 17; quaeritur an ita agat qui ad malum vitandum facit quæ malo ante ingrata putat II, 202, 22 ss.

Sponte pullulantia (τὰ αὐτομάτως ἐκπορεύεα); eorum principium materiale quaeri debet, si recte quaerere oporteat III, 390, 28 s.; eorum principium materiale e terra et aqua condit tempestatis ac aeris ambientis motus III, 390, 44 s.; in iis calor a tempestatis motu pendet III, 362, 9 s.; eorum principium materiale in conceptum convertitur ab animæ principio quod intra bullam suscipitur III, 390, 13 ss.; III, 390, 46 ss.; igitur cito fiunt simulac hic calor intus susceptus fuerit III, 390, 13; eorum generis nobilitas vel ignobilitas pendet ab animæ principio quod intus suscipitur II, 390, 15 s.; ideoque a locis et a corpore quod intra suscipitur III, 390, 18 s.; manifesto in aqua et in terra nascuntur nam cum putredine III, 389, 53 ss.; III, 390, 9 s.; nec tamen putrefactione fiunt, sed concoctione III, 390, 4; admixta aqua pluviae non fiunt III, 390, 1; quidnam ad eorum generationem conferat dulce III, 390, 2 s.; nullum eorum ex tota materia fit III, 390, 6; siquæ quia natura utilia a reliquis secerat III, 390, 8 s.; quare in aqua et in terra fiunt III, 390, 10 ss.; omnia e vernæ non vero ex ove nascuntur III, 390, 51 s.; III, 391, 18 ss.; eodem modo quo vernæ crescunt, i. e.

superiora versus III, 391, 23 ss.; si sexus differentiam habeant, coitu procreant animal imperfectum, non sibi simile, e quo rursus nihil aliud fit III, 77, 19 ss.; III, 328, 29 ss.; III, 332, 13 ss.

Sporades; insulæ ubinam sitæ III, 630, 9.

Spuentes; parvam molem projiciunt et nihilo minus rei exteriori inantuntur III, 520, 29 s.

Spuitio; pulsionis species est II, 335, 34.

Spuma; quidnam IV, 318, 11 s.; alba est III, 350, 49; idque propter aerem translucentem III, 425, 41 s.; calore crassescit et dealbatur III, 350, 4 s.; idque eo magis quo bullæ minores et obscuriores sunt III, 350, 5 s., cf. III, 350, 50 ss.; continet nempe spiritum qui molem auget et albedinem translucere facit III, 350, 13 s.; ejus species nix est III, 350, 15; item genitura III, 350, 49; recte ab ea antiqui derivarunt nomen deæ quæ coitui præest III, 350, 54 ss.; in unum congregata ex amplo tumore in exiguum residet III, 263, 38 s.; ei similis est pulmo animalium oviparorum III, 263, 38.

Spuma; genus quoddam apuæ est III, 118, 2; e terra arenosa procreatur III, 118, 2 s.; unde probetur eam e terra pullulare III, 118, 8 ss.; passim procreatur e spuma quam suscitavit aqua pluvialis III, 118, 19 ss.; indeque nomen desumpsit III, 118, 21; interdum mari innatans conspicitur materia in qua concrevit III, 118, 21 ss.; nascitur ex ea materia quemadmodum vermiculi e stercore III, 118, 23 s.; quoniam anni tempore nascatur III, 118, 5 ss.; ejus captura et præstantia maxima est quando annus humidus et serenus est III, 26 s., cf. 9 s., 18, 22; in umbris et paludosis locis gignitur III, 118, 13 s.; in quibusnam agri Atheniensis partibus imprimis invenitur III, 118, 15 ss.; multis in locis ex alto appellitur III, 118, 25; sterilis est ac non grandescit III, 118, 3, 34; cito perit succrescente alia turba III, 118, 4 s., 35; reliquis apuarum speciebus præstat, idque quare III, 118, 12 s.; postremo ex iis nihil restat nisi caput et oculi III, 118, 36; nostra ætate commentis sunt piscatores ut eam sale adaspergerent quo diutius durare ac deportari posset III, 118, 37 s.; ejus ope capiuntur cepphi III, 189, 45 ss.; ad tingendum inservit III, 647, 22.

Sputum; ejus ejectione semper opus est ori III, 212, 36; ea abiciens quidnam dixerit Socrates II, 219, 36; ea in ore tingunt apud mulieres fœcundas medicamenta oculis illita III, 367, 39 ss.; idque quare III, 367, 41 ss.

Squali; v. *Mustell*.

Squalor; v. *Sicclates* et *Serenum*.

Squama; ei pro portione respondent squaræ III, 7, 33 s.; quatenus a squarris differant III, 295, 45 s.; iis pro portione respondent pili, pennæ et squaræ III, 297, 30 s., cf. III, 2, 3; III, 225, 51 s.; III, 227, 45 ss.; eas pilorum loco habent pisces III, 420, 5 ss.; partim iisdem affectibus obnoxie sunt quibus pili apud animalia iis prædita III, 420, 7 s.; iisdem de causis molliæ et crassitie longitudineque inter se differunt ac pili III, 47, 9 s.; siccæ et terrenæ naturæ signa sunt III, 346, 24 s.; iis carent pisces cartilaginei III, 302, 47; III, 346, 23 s.; eas habent reliqui pisces III, 346, 32 s.; piscibus peculiaris est III, 2, 4; in eas convertitur excrementum apud pisces III, 265, 18; III, 266, 12, 14 s.; in eas absumuntur e quibus mulieribus sit menstrua purgatio III, 137, 4; præ splendore et tenuitate a corpore solvitur III, 302, 44 s.; in tenebris cernuntur et ignem apparent ac splendent III, 453, 32; duriores et crassiores fiunt III, 48, 49 s.; senescentibus et macrescentibus piscibus durescunt III, 48, 50 s.; III, 421, 51 s.; earum magnitudine et duritie distinguuntur pisces senes III, 171, 24 s.

Squamosi pisces; v. *Pisces squamosi*.

Squarra; iis proportionem respondent pili, pennæ et squamæ III, 297, 31 s.; pro portione squamis respondent III, 7, 33 ss.; quatenus a squamis differant III, 295, 45 s.; pilo durior est III, 246, 7; earum loco pennas habent aves III, 27, 28 s.; in eas absumuntur e quibus mulieribus sit menstrua purgatio III, 137, 3; in eas convertitur excrementum apud quadrupedes oviparas et serpentes III, 265, 31; III, 274, 5; item omnium animalium squarrosorum, exceptis testudinibus III, 266, 12, 14 ss.; III, 274, 5; siccæ et terrenæ naturæ signa sunt III, 346, 24 s.; iis carent pisces cartilaginei III, 346, 23 s.; item pisces III, 28, 45 s.; quænam animalia eas habeant III, 46, 47; iis prædita sunt quadrupedes oviparæ III, 7, 33; III, 25, 36; III, 28, 45; III, 295, 45; item serpentes III, 7, 35; III, 33, 3; III, 295, 45; item lacertæ III, 33, 3; ideo et duram cutem habent III, 295, 44; apud testudines serpentesque magnos et crocodilos fluviatiles ossibus firmiores evadunt III, 295, 46 s.; iisdem de causis molliæ et crassitie longitudineque inter se differunt ac pili III, 47, 9 s.

Squarrosa; sanguine prædita sunt III, 160 f s.; aerem recipiunt et pulmonem habent III, 321, 39 ss.; III, 544, 5 ss.; pulmonem spongiosum habent III, 152, 30; III, 544, 10; respiratione utuntur III, 544, 12 ss.; in sicco pariunt III, 544, 17; dormiunt in aqua vel in terra, ore emerso, respirationis causa III, 544, 17 s.; eorum cutis et caro dura sunt III, 257, 16 ss.; igitur ligula carent III, 257, 2 ss.; pilis carent III, 246, 48 s.; ideoque et ciliis III, 246, 47 ss.; aurium loco auditus meatus habent, idque quare III, 9, 46 ss.; III, 245, 24 ss.; inferiori palpebra connivent, non vero nictitant III, 27, 25 ss.; testes lumbis applicitos habent, duosque meatus seminales inde foras tendentes III, 321, 34 ss.; parum humoris adsumunt III, 152, 27; III, 266, 12 s.; apud ea in squarras consumitur excrementum III, 266, 14 s.; III, 274, 5; igitur excepta testudine vesica carent III, 266, 15 s.; III, 274, 4 s.; item renibus III, 266, 29 s.; carnes raras habent III, 266, 21 s.; igitur exceptis testudinibus per eorum carnes diffunditur humor III, 266, 20, s.; et herba et carne vescuntur ideoque omnivora III, 152, 27 s.; frigida sunt, ideoque in calidis regionibus magnitudine excellunt III, 530, 9; quattuor gelidissimis mensibus latitant pleraque atque tunc nihil esitant III, 160, 3 s.; III, 161, 45 s.; quænam iis accensenda sint III, 160, 2 s.; III, 161, 48 ss.; III, 544, 9, 12 ss.; iis accensendæ sunt quadrupedes oviparæ et serpentes III, 152, 26 s.; iis accensendæ sunt lacertæ III, 27, 25; III, 321, 41; item testudines III, 266, 15 s.; III, 321, 41; quænam senectam exuant, quænam non III, 161, 46 ss.

Squatina (ῥῑν); cutem asperam habet III, 302, 46; unicus piscis est qui colorem mutet quemadmodum polypus III, 192, 46; copiosam caudam habet III, 78, 44 s.; quomodo igitur coeat III, 78, 45 s.; fel in jecore habet III, 30, 40; catulos intra se admittit III, 113, 11; unicus piscis cartilagineus est qui bis quotannis pariatur III, 82, 34 s.; idque verò et autumno III, 82, 35 s.; III, 83, 10 ss.; III, 113, 42 s.; autumno magis viget III, 82, 36; III, 113, 44; unusquisque ejus partus septem vel octo pisciculis constat III, 82, 38; ei posterioribus partibus similis est rhinobatus III, 113, 52; igitur extra genus suum coire videtur III, 113, 48 s.; ex ejus cum raja coitu gigni dicuntur rhinobati III, 366, 50 s.; in arena vel limo se abscondit et radiolorum ope pisciculos venatur III, 191, 3 ss.

464, 18 s.; cur si super sorbitionem teneatur acetum ex iis eximatur IV, 330, 36 ss.; trahit ut cucurbitula IV, 330, 37; cur eas auribus alligent urinatores IV, 278, 19 ss.; ex iis elui nequit sanies vulnerum a leone inflictorum II, 204, 12 ss.

Spongias; omnino plantae similis est III, 145, 42 s.; III, 281, 19, 25; adhærendo vivit, libera vero vivere nequit III, 3, 1 s.; III, 281, 23 ss.; in saxorum cavis gignuntur, idque eodem modo quo testacea III, 89, 32 s.; testa carent III, 89, 33; earum cubilibus innascuntur pianophylaces III, 89, 38 s.; earum cubilia obducit velut araneorum tela III, 89, 39 ss.; qua contracta vel diducta pisciculos capiunt III, 89, 40 ss.; aut saxis aut littoribus adnascuntur omnes III, 89, 48 s.; ubi capiuntur limo plenae sunt III, 89, 50 s.; igitur eo nutriuntur III, 89, 49 s.; ubi se avulsam iri animadvertant, sese contrahunt III, 90, 3 s.; idem faciunt, ubi venti et fluctus magni sunt, idque quare III, 90, 4 ss.; igitur sensum habere videntur III, 90, 2, cf. III, 3, 2 s.; Toronenses tamen de earum sensu dubia movent III, 90, 6 s.; intra sese alunt lumbricos, aliaque quædam animalia III, 90, 7 s.; iis avulsis, earum radices devorant pisciculi saxatiles III, 90, 8 ss.; abruptæ ex eo quod relictum est renascuntur III, 90, 10 s.; eas durat ventus et hiems earumque incrementum inhibet III, 90, 15 ss.; igitur quæ in locis profundis et serenis inveniuntur mollissimæ sunt III, 90, 14 s.; quæ vero in Hellesponto densæ III, 90, 17 ss.; quæ ultra citrave Maleam inveniuntur mollitie et duritie differunt III, 90, 18 s.; æstus iis nocet putrefaciens III, 90, 19 s.; pulcherrimæ sunt quæ ad altum littus inveniuntur, idque quare III, 90, 21 s.; illotæ atque vivæ nigrae sunt III, 90, 23 s.; non uno loco, sed pluribus hærent, non tamen tota superficie III, 90, 24 ss.; locis quibus hærent adjecta sunt foramina inania III, 90, 25; earum foramina quattuor vel quinque tantum conspicua atque aperta sunt III, 90, 27 s.; illæque eos cibum capere asserunt nonnulli III, 90, 29 s.; earum cavis similia sunt cava nidi alcedinis III, 183, 49 s.; maxima semper major est nidus alcedinis III, 183, 42 s.; earum genera tria, idque quænam III, 89, 43 ss.; aliud earum genus aphyrias est III, 90, 30; quomodo ab aphyria differant III, 90, 32 ss., 36 ss.; parum ab iis differunt holothuria et pulmones marini III, 281, 25 ss.; iis magis viva sunt tethya III, 281, 18.

Spongias achillæ; ita vocant genus earum tenuissimum, densissimum et validissimum III, 89, 44 s.; rarissime inveniuntur III, 89, 57; galeis et ocreis subduntur, idque quare III, 89, 45 s.; compactiores sunt quam densæ III, 90, 13 s.

Spongias densæ; raris debiliores sunt III, 89, 52 ss.; mollissimæ sunt II, 90, 12 ss.; iis compactiores sunt achillæ III, 90, 13 s.; ex earum genere quæ valde duræ sunt hirci vocantur III, 89, 47 s.

Spongias raræ; iis debiliores sunt densæ, idque quare III, 89, 52 ss.; maximæ fiunt III, 90, 10 s.; ubinam imprimis inveniuntur III, 90, 11.

Spongiatores (σπυγγῆς); cur aures et nares dissecant IV, 278, 26 ss.; anthiam piscem sacrum vocant, idque quare III, 191, 8 ss.

Sponsa; ea propter malum omen repudiata, quomodo Delphis ortæ sint diuturnæ seditiones, 569, 8.

Spontaneum (ἐκούσιον); definitio II, 203, 11; II, 205, 17; id est quod facimus non coacti II, 141, 19, 25, 34; ea spectant virtutes et vitia II, 199, 18; id est quod maxime virtutem refert II, 141, 17; in id cadere potest laus II, 141, 44; invito contrarium esse videtur II, 203, 4, 10; item violentum et necessarium II, 200,

50; non cadit in res inanimæ II, 201, 2; probatur non idem esse quod voluntarium II, 200, 21 — 30; II, 142, 3, ss.; probatur non id esse quod consilio fit II, 200, 33 — 38; II, 203, 1, 25 ss.; II, 143, 44; quomodo differat ab eo quod consilio fit II, 352, 1; II, 3, 26, 33; II, 27, 27; competunt pueris et animalibus II, 26, 35; repente fieri possunt II, 26, 36; probatur non id esse quod ex contemplatione fit II, 199, 21 — II, 200, 42; II, 203, 5 ss.; II, 142, 41 ss.; probatur non id esse quod appetitu fit II, 199, 25 — II, 200, 21. cf. II, 203, 1; II, 141, 23 ss.; probatur non esse quod cupidine fit II, 199, 28 — II, 200, 9; II, 141, 23 ss.; probatur non esse quod animi fervore fit II, 200, 9 — 16; II, 141, 50 ss.; non omne consilio fit, sed quod consulto fit omne spontaneum est II, 205, 24; II, 143, 49 s.; ea partim consulto facimus, partim non II, 61, 43; eorum a consulto factis discrimen agnoscunt quidam legislatores II, 144, s.; eo ipso tempore quo sunt dijudicari debent II, 24, 36; iis similia videntur quæ sponte quidem fiunt, sed per se invita II, 24, 33; II, 25, 13; eorum cognitio legumatori utilis est, idque quare II, 24, 20; quænam II, 26, 13; II, 61, 23 ss.; II, 93, 3, 10; II, 65, 37; multa sine ira et cupidine facimus II, 200, 20; quædam etiam non volentes facimus II, 200, 36; sive bona vel vera, vel apparentia, sive jucunda vel vera, vel apparentia sunt, 334, 38; eorum causa et principium homo est II, 199, 16; quæ non sunt, ea nemo suadet II, 29, 50; id maxime interpellant rationes nobis superiores quas memorat Philolaus II, 202, 53.

Spontanea, sed per se invite facta; eorum exempla II, 24, 24 ss.; mixta sunt, sed sponte factis similia, idque quare II, 24, 32; II, 25, 13; ea nemo per se præferret II, 24, 4; ea interdum sequitur laus, interdum vituperatio, idque quando II, 24, 43; interdum etiam veritas, idque quando II, 24, 47; in nonnullis potius inter sævissimos cruciatus moriendum est quam ut sibi aliquis vim inferri sinat II, 24, 49; in iis interdum vix discerni potest quidnam præferendum sit III, 24, 14; difficiliorque in eo quod decretum est, perseverare II, 25, 4; in iis plerumque quæ expectantur molesta sunt, ad quæ vero impelluntur turpia II, 25, 5.

Spontanee (ἐκούσιαι); eandem rem facere non possumus simul quam involuntarie facimus II, 200, 17; quaeritur an ita agat qui ad malum vitandum facit quæ mala aut ingrata putat II, 202, 22 ss.

Sponte pullulantia (τὰ αὐτομάτως γινόμενα); eorum principium materiale quaeri debet, si recte querere oporteat III, 390, 28 s.; eorum principium materiale e terra et aqua condit tempestatis ac aeris ambientis motu III, 390, 44 s.; in iis calor a tempestatis motu pendet III, 362, 9 s.; eorum principium materiale in conceptum convertitur ab animæ principio quod intra bullam suscipitur III, 390, 13 ss.; III, 390, 46 ss.; igitur cito fiunt simulac hic calor intus susceptus fuerit III, 390, 13; eorum generis nobilitas vel ignobilitas pendet ab animæ principio quod intus suscipitur II, 390, 15 ss. ideoque a locis et a corpore quod intra suscipitur III, 390, 18 s.; manifesto in aqua et in terra nascuntur omnia cum putredine III, 389, 53 ss.; III, 390, 9 s.; eo tamen putrefactione fiunt, sed concoctione III, 390, 4; admixta aqua pluviae non fiunt III, 390, 1; quidam ad eorum generationem conferat dulce III, 390, 1 s.; nullum eorum ex tota materia fit III, 390, 6; idque quia natura utilia a reliquis secernit III, 390, 8 s.; quare in aqua et in terra fiunt III, 390, 10 ss.; omnia e verne non vero ex ore nascuntur III, 390, 51 ss.; III, 391, 18 ss.; eodem modo quo vermes crescunt, i. e.

superiora versus III, 391, 23 ss.; si sexus differentiam habeant, colitu procreant animal imperfectum, non sibi simile, e quo rursus nihil aliud fit III, 77, 19 ss.; III, 328, 29 ss.; III, 332, 13 ss.

Sporades; insulæ ubinam sitæ III, 630, 9.

Spuentes; parvam molem projiciunt et nihilo minus rei exteriori innituntur III, 520, 29 s.

Spuitio; pulsionis species est II, 335, 34.

Spuma; quidnam IV, 318, 11 s.; alba est III, 350, 49; idque propter aerem translucentem III, 425, 41 s.; calore crassescit et dealbatur III, 350, 4 s.; idque eo magis quo bullæ minores et obscuriores sunt III, 350, 5 s.; cf. III, 350, 50 ss.; continet nempe spiritum qui molem auget et albedinem translucere facit III, 350, 13 s.; ejus species nix est III, 350, 15; item genitura III, 350, 49; recte ab ea antiqui derivarunt nomen dæ quæ coitui præest III, 350, 54 ss.; in unum congregata ex amplo tumore in exiguum residet III, 263, 38 s.; ei similis est pulmo animalium oviparorum III, 263, 38.

Spuma; genus quoddam apuæ est III, 118, 2; e terra arenosa procreatur III, 118, 2 s.; unde probetur eam e terra pullulare III, 118, 8 ss.; passim procreatur e spuma quam suscitavit aqua pluvialis III, 118, 19 ss.; indeque nomen desumpsit III, 118, 21; interdum mari innatans conspicitur materia in qua concrevit III, 118, 21 ss.; nascitur ex ea materia quemadmodum vermiculi e stercore III, 118, 23 s.; quoniam anni tempore nascatur III, 118, 13 s.; in quibusnam agri Atheniensis partibus imprimis invenitur III, 118, 15 ss.; multis in locis ex alto appellitur III, 118, 25; sterilis est ac non grandescit III, 118, 3, 34; cito perit succrescente alia turba III, 118, 4 s.; 35; reliquis apuarum speciebus præstat, idque quare III, 118, 12 s.; postremo ex iis nihil restat nisi caput et oculi III, 118, 36; nostra ætate commentii sunt piscatores ut eam sale adaspergerent quo diutius durare ac deportari posset III, 118, 37 s.; ejus ope capiuntur cepphi III, 189, 45 ss.; ad tingendum inservit III, 647, 22.

Sputum; ejus ejectione semper opus est ori III, 212, 36; ea abiciens quidnam dixerit Socrates II, 219, 38; ea in ore tingunt apud mulieres secundas medicamenta oculis illita III, 367, 39 ss.; idque quare III, 367, 41 ss.

Squali; v. *Musteli*.

Squalor; v. *Siccitates et Serenum*.

Squama; ei pro portione respondent squaræ III, 7, 33 s.; quatenus a squarris differant III, 295, 45 s.; iis pro portione respondent pili, pennæ et squaræ III, 297, 30 s.; cf. III, 2, 3; III, 225, 51 s.; III, 227, 45 ss.; eas pilorum loco habent pisces III, 420, 5 ss.; partim iisdem affectibus obnoxii sunt quibus pili apud animalia iis prædita III, 420, 7 s.; iisdem de causis molliæ et crassitiæ longitudineque inter se differunt ac pili III, 47, 9 s.; siccæ et terrenæ naturæ signa sunt III, 346, 24 s.; iis carent pisces cartilaginei III, 302, 47; III, 346, 23 s.; eas habent reliqui pisces III, 346, 32 s.; piscibus peculiaris est III, 2, 4; in eas convertitur excrementum apud pisces III, 265, 18; III, 266, 12, 14 s.; in eas absumuntur et quibus mulieribus sit menstrua purgatio III, 137, 4; præ splendore et tenuitate a corpore solvitur III, 302, 44 s.; in tenebris cerantur et igne apparent ac splendent III, 453, 32; duriores et crassiores fiunt III, 48, 49 s.; senescentibus et macrescentibus piscibus durescunt III, 48, 50 s.; III, 421, 51 s.; earum magnitudine et duritie distinguuntur pisces senes III, 171, 24 s.

Squamosi pisces; v. *Pisces squamosi*.

Squarra; iis pro portione respondent pili, pennæ et squamæ III, 297, 31 s.; pro portione squamis respondent III, 7, 33 ss.; quatenus a squamis differant III, 295, 45 s.; pilo durior est III, 246, 7; earum loco pennas habent aves III, 27, 28 s.; in eas absumuntur e quibus mulieribus sit menstrua purgatio III, 137, 3; in eas convertitur excrementum apud quadrupedes oviparas et serpentes III, 265, 31; III, 274, 5; item omnium animalium squarrosorum, exceptis testudinibus III, 266, 12, 14 ss.; III, 274, 5; siccæ et terrenæ naturæ signa sunt III, 346, 24 s.; iis carent pisces cartilaginei III, 346, 23 s.; item pisces III, 28, 45 s.; quænam animalia eas habeant III, 46, 47; iis prædita sunt quadrupedes oviparæ III, 7, 33; III, 25, 36; III, 28, 45; III, 295, 45; item serpentes III, 7, 35; III, 33, 3; III, 295, 45; item lacertæ III, 33, 3; ideo et duram cutem habent III, 295, 44; apud testudines serpentesque magnos et crocodilos fluviatiles ossibus firmiores evadunt III, 295, 46 s.; iisdem de causis molliæ et crassitiæ longitudineque inter se differunt ac pili III, 47, 9 s.

Squarrosa; sanguine prædita sunt III, 160 1 s.; aerem recipiunt et pulmonem habent III, 321, 39 ss.; III, 544, 5 ss.; pulmonem spongiosum habent III, 152, 30; III, 544, 10; respiratione utuntur III, 544, 12 ss.; in sicco pariunt III, 544, 17; dormiunt in aqua vel in terra, ore emerso, respirationis causa III, 544, 17 s.; eorum cutis et caro dura sunt III, 257, 16 ss.; igitur ligula carent III, 257, 2 ss.; pilis carent III, 246, 48 s.; ideoque et ciliis III, 246, 47 ss.; aurium loco auditus meatus habent, idque quare III, 9, 46 ss.; III, 245, 24 ss.; inferiori palpebra connivent, non vero nictitant III, 27, 25 ss.; testes lumbis applicitos habent, duosque meatus seminales inde foras tendentes III, 321, 34 ss.; parum humoris adsumunt III, 152, 27; III, 266, 12 s.; apud ea in squarras consumitur excrementum III, 266, 14 s.; III, 274, 5; igitur excepta testudine vesica carent III, 266, 15 s.; III, 274, 4 s.; item renibus III, 266, 29 s.; carnes raras habent III, 266, 21 s.; igitur exceptis testudinibus per eorum carnes diffatur humor III, 266, 20, s.; et herba et carne vescuntur ideoque omnivora III, 152, 27 s.; frigida sunt, ideoque in calidis regionibus magnitudine excellunt III, 530, 9; quattuor gelidissimis mensibus latitant pleraque atque tunc nihil esitant III, 160, 3 s.; III, 161, 45 s.; quænam iis accensendasint III, 160, 2 s.; III, 161, 48 ss.; III, 544, 9, 12 ss.; iis accensendæ sunt quadrupedes oviparæ et serpentes III, 152, 26 s.; iis accensendæ sunt lacertæ III, 27, 25; III, 321, 41; item testudines III, 266, 15 s.; III, 321, 41; quænam senectam exuant, quænam non III, 161, 46 ss.

Squatina (πίπνη); cutem asperam habet III, 302, 46; unicus piscis est qui colorem mutet quemadmodum polypus III, 192, 46; copiosam caudam habet III, 78, 44 s.; quomodo igitur coeat III, 78, 45 s.; fel in jecore habet III, 30, 40; catulos intra se admittit III, 113, 11; unicus piscis cartilagineus est qui bis quotannis pariatur III, 82, 34 s.; idque verò et autumno III, 82, 35 s.; III, 83, 10 ss.; III, 113, 42 s.; autumno magis viget III, 82, 36; III, 113, 44; unusquisque ejus partus septem vel octo pisciculis constat III, 82, 38; ei posterioribus partibus similis est rhinobatus III, 113, 52; igitur extra genus suum coire videtur III, 113, 48 s.; ex ejus cum raja coitu gigni dicuntur rhinobati III, 366, 50 s.; in arena vel limo se abscondit et radiolorum ope pisciculos venatur III, 191, 3 ss.

Squatinoraja; v. *Rhinobatus*.

Squillæ (χαρίδες); crustatorum genus sunt III, 58, 12, 16; III, 80, 25 s.; III, 285, 25 ss.; earum plura sunt genera III, 58, 17; idque non solum forma, sed et magnitudine longe differentes III, 285, 27 ss.; enumerantur earum genera III, 58, 18 s.; earum corpus oblongum est III, 58, 58 s.; earum intestinum eodem loco terminatur quo apud locustas, idque quoniam III, 60, 13 ss.; quod ad ova et anfractus attinet, locustis similes sunt III, 60, 42 s.; eodem loco ova et excrementum emittunt, idque quoniam emittant, III, 60, 14; eodem modo coeunt quo locustas III, 80, 31 s.; ad natandum aptiores sunt quam ad gradiendum III, 286, 6 s.; hinc permultos habent pedes III, 286, 5 s.; ideoque a locustis differunt eo quod forficibus carent III, 286, 3 s.; a cancris vero eo quod caudam porrectam habent III, 286, 3 s.; secundum tempestates colorem mutant III, 171, 7 s.; idque quomodo III, 171, 9; iis vescuntur phryides III, 149, 34 s.; exstat earum parvum genus quod non grandescit III, 58, 19.

Squillæ gibberes (χυπαί); quot, quales et ubinam sitos habeant pedes III, 58, 36 ss.; plagulis in parte supina carent III, 58, 39; partibus pronis locustis similes sunt III, 58, 39 s.; caudam et pinnas quattuor habent III, 58, 47 s.; pars caudæ earum pinnis interjecta spinosa et acuta est III, 58, 49 s.; per quattuor menses prægnantes sunt III, 91, 25.

Squillula (χαρίδιον) interdum pinnophylacis partes agit III, 58, 45.

Squilla; v. *Scilla*.

Stabelbius Mysus; quomodo duces spe lucri permoverit, ut milites suos sine stipendio dimitterent, 650, 45 ss.

Stadium; quare id tanquam mensuram adhibeant II, 574, 52 s.; id percurri posse negabat Zeno, 269, 27; quomodo mollibus æqualibus certo quodam modo in eo motis probare conatus sit Zeno dimidium duplici æquale esse II, 330, 32 s.; centum qui pergredi aliquem posse dicimus, etiamsi et minora spatia pergredi possit II, 385, 27 s.; qui centum pergredi potest, etiam duo potest II, 385, 32 s.; qui mille pergredi nequit, mille etiam et unum non poterit II, 385, 35 s.; id qui videt non necessario minores res videbit II, 385, 40; in eo non eadem est ambulatio ac in ejus partibus, nec in alia atque alia ejus parte II, 119, 47; dubitatur, utrum in eo a meta ad certaminis iudicem fiat iter, an vice versa II, 3, 15.

Stagira; ibi paterna domus Aristotelis fr. 332, a; eorum urbem adjuvit Aristoteles eumque beneficii pœnituit fr. 324, a; fr. 325, a; inde Athenas venit Aristoteles (?) propter regem magnum fr. 328, a.

Stagnum; pleraque fluminum opera sunt III, 573, 35; eorum plantæ IV, 33, 12 s.; in iis crescunt arundines III, 163, 9; in iis bene habent multi piscis, idque quinam III, 163, 15 s.; circa ea vivunt olores 182, 29 s.; ea incolit aquila anatoria III, 187, 48; item ardeola alba III, 185, 2; semper parva ab Asia latere a Bosphoro separat adaggeratio quæ deinde rubens exsiccat III, 573, 39 ss.; miræ naturæ in Sicilia, teste Polycrito IV, 95, 16 ss.

Stagna maritima; quinam pisces ea incolant III, 158, 23 ss.; ea incolere solent mollusca, crustata et testacea, idque quare III, 389, 8 ss.

Stagna emere et sales; proverbium, 378, 23.

Stamen; ut id deorsum tendant, lapillos ab eo suspendunt textrices III, 428, 15 ss.; cf. III, 322, 40; demptis lapillis relaxatur III, 428, 29 s.; iis subditos comparavit Plato in *Legibus*, 504, 43.

Stannum (χαρσίτερον); simulare corpus III, 623, 5; per tinet ad res quæ effodiuntur III, 485, 2 ss.; ad aquam pertinet idque quare III, 485, 6; III, 624, 17 ss.; quatenus igitur odore præditum III, 485, 5 s.; argente vel auro simile II, 577, 21; et simile est argentum II, 560, 50; ex eo tincta vasa argentum simulant, 276, 14; apud Homerum (II. 9, 592) per consuetudinem sermonis dicitur recens factum, 480, 6; si cum ære misceatur ex iis prodit aliquid utroque durius III, 363, 17 s.; non recte hujus causam exposuit Empedocles III, 368, 18 s.; de hac re sermo fit in *Problemata* III, 368, 20; ubi æri additur, ei colorem lathummodo impertit II, 453, 20; igitur æris tantummodo affectus sine materie esse videtur ac propemodum evanescit II, 453, 19; ubi cum ære miscetur interstitia metalum non conspiciuntur III, 647, 47; non admiscetur æri Mossynæco IV, 84, 31 s.; statua ex eo facta dedicata a Dædalo IV, 87, 26.

Stannum celticum; id multo citius quam plumbum liquefieri aiunt IV, 82, 22 ss.; in aquis quoque liquecere videtur IV, 82, 24.

Stans; semper stabit, si vera dicunt Megarici II, 364, 8; omnes sinistra projiciunt, nisi quid fortitum accidat, idque quare III, 306, 34 ss.; in sole, citius calcimus quam moventes IV, 149, 40 ss.

Stare; non est situs ideoque non ἵστος; 9, 40; positionem et locum significat II, 528, 39; igitur de loco quo refertur dicimus *secundum quod* II, 528, 38; quisnam ejus potentiam habere dicitur II, 566, 23; si quem dicas qui non stat, falsum est, sed non impossibile II, 386, 12 s.; II, 566, 44 s.; aliquem simul et sedere non solum falsum, sed et impossibile est II, 386, 15 s.; ejus qui facultatem habet, et sedendi habet, non tamen simul, sed alio tempore II, 386, 18 ss.

Stasimum; chorici pars, 466, 6; quidnam, 466, 13.

(Stasinus); citatur, 344, 17; 372, 43, cf. Clemens Alex.

Stromat VI, p. 451 Sylb., Polyb. XXIV, 8, 8.

στασιῶται: ita vocantur Parmenides et Melissus fr. 31, a.

στάσις: ejus divisio fr. 105, b.

στάσις: v. *Seditio* et *Statio*.

Stater; duos a quoque cive petiit Dionysius Syracenus triremes exstructuras, 644, 37; nummus apud Cyrenæos fr. 286, b.

στάσις (sic pro στάσις); v. *Torrere lente*, *Assatio imperfecta*.

Statera; eodem modo quo ei pondera, factus umbilicus appensi sunt III, 413, 3.

στατήριον v. *Sedaltum*.

Statio (ἡ στάσις, τὸ σταθεῖν); situs ideoque ἵστος; 9, 38; quietis generatio esse videtur II, 317, 3; vel omnino idem esse quod ad locum suum ferri vel simul cum eo fieri II, 317, 1-7; ad unum pertinet II, 502, 24; diuturna hominibus laboriosa est III, 292, 6; s.; non vero quadrupedibus, idque quare III, 292, 44 ss.; recta soli homini competit, idque quare III, 239, 30 ss.; III, 506, 7; admittit animalibus somnolentis quibus competit III, 339, 17 s.; III, 506, 5 ss.

Statua; materie et forma constat II, 539, 31 s.; habere dicitur æs II, 530, 10 s.; transformatione fit ex ære II, 257, 33; ei oppositum est figuræ privatio II, 257, 43; ejus materies æs vel aurum est II, 257, 48; esse non facit æs II, 473, 9; quomodo ex ære esse dicitur II, 530, 28, 36 s.; III, 333, 21 s.; ejus natura esse videtur æs II, 261, 29; II, 517, 20 s.; quale in ea est aut vel lapis, tale quid etiam in circulo et triangulo esse statuunt nonnulli II, 550, 23; quatenus ejus pars sit æs, quatenus non II, 548, 11; non ligna, nec lapides

nec æs dicitur, sed lignea vel lapidea, vel ænea II, 545, 17, 28 s., cf. II, 337, 1, 3; si accuratissime rem inspicias, non ex his sit quia permanent II, 545, 31 ss.; igitur potius e figuræ privatione in ære sit II, 545, 25 s., cf. 254, 43; ejus causa materialis æs est, idque per se II, 264, 11, 31 s.; II, 515, 2, 22 ss.; ejus causa movens statuaria ars est, idque per se II, 264, 30 ss.; II, 515, 21 ss.; per accidens ejus causa est Polycletus II, 265, 10; II, 516, 1; item, sed remotius homo et animal et musicus et albus II, 265, 12 ss.; II, 516, 4 ss.; cum ejus causa in universum, tum hujus vel illius eadem dici possunt II, 265, 21; II, 516, 14 s.; conjunctim ejus causa dici potest Polycletus statuarius II, 265, 26; II, 516, 18 s.; hujus vel illius propior causa est hic vel ille statuarius, quam statuarius in universum statuus in universum II, 265, 42; non eodem modo potentia est quo infinitum II, 281, 35; potentia nondum est terra, etiamsi ex ea fiat æs II, 569, 12 s.; aliis perficiuntur ac animalia et plantæ II, 121, 9; nunquam necessario vel sponte fit, sed alicujus gratia, 162, 32; III, 220, 11; quomodo apud eas intelligenda sint dextrum et sinistrum II, 391, 2 s.; pulchra visa qui nec edere nec bibere nec concumbere vult non dicitur intemperans II, 211, 50 ss., cf. II, 147, 15.

Statua an tuum opus est, 301, 10; quomodo solvendum hoc sophisma, 301, 20.

Statua lutea; interit in lutum, idque quare II, 548, 30 ss.

Statuæ; earum rugæ et alæ in officinis ærariis limantur III, 658, 49 ss.; exceptis deorum imaginibus, obscenas e civitate remove debet magistratus, 623, 40; quomodo de ea disseruerit Iphicrates in *oratione adversus Harmodium*, 376, 30; ænea Chabrias quomodo cum ramo et infula supplicum comparaverit Lycoleo, 397, 28; Sicyone in foro sedens eum referre habebatur, qui Clistheni victoriam abjudicaverat, 588, 9; duæ antiquæ, altera stannea Dædali opus in Electridibus insulis dedicatæ IV, 87, 19 ss.; ex ære urinatorum Sicyone in vetusto templo Apollinis exstabat IV, 84, 7 ss.; aurichalci appellatæ ex ære urinatorum Phenei exstant IV, 84, 8 s.; earum inscriptio IV, 84, 9 s.

Statuaria ars; statuæ causa movens est, idque per se II, 264, 30 ss.; II, 515, 21 ss.; in ea faciens simile est et præcedit factum III, 220, 10 s.; ei subservit ærificationum ars materie suppeditanda, 488, 30, 32; jucunda est, 337, 19; eam admiramur, si vel ignobilissimæ rei nobis offerat accuratam imaginem III, 227, 14 ss.

Statuarius; ei peculiare opus est III, 6, 36; ei æs materies est, 488, 33; alio modo statuæ causa est ac Polycletus II, 265, 10; II, 516, 1 s.; hic vel ille propior causa hujus illiusve statuæ quam statuarius in universum statuus in universum II, 265, 42; non judicandus est ex malis ejus operibus, sed ex bonis II, 169, 42; quorumnam opera spectare liceat adolescentibus, 630, 15.

Statuarii prisci; eorum opera prava erant IV, 169, 10 ss.

Statu et decrementum; iis carere videntur animalia manca et imperfecta, non vero sessilia III, 472, 1.

τέρας v. *Sevum*.

stellæ (*aliorum de iis sententiæ*); de iis jam antiquitus dubitationes proposuerunt II, 470, 50; eas deos esse fabulæ forma tradiderunt antiquissimi II, 608, 30; eas frigidas esse veteres dicebant IV, 543, 8; omnium consensu globosæ sunt II, 398, 22, 54; II, 399, 10; II, 400, 14; multa de illis fide digna ab Ægyptiis et

Babyloniis accepimus III, 401, 23; earum occultationes enarrarunt iidem II, 401, 20 ss.; eas rebus divinis ac immortalibus accenset Alcmaeo quia semper moventur III, 435, 26 ss.; earum celeritates propter distantiam eandem inter se rationem habere putant Pythagorei ac soni concinentes II, 399, 22; earum igitur motu sonum ingentem, sed concentu præditum oriri putant II, 399, 19 ss., 23 ss.; quare secundu. v. Pythagoreos earum concentum non audiamus II, 399, 26 ss.; si in aëre vel igne ferrentur, ut omnes aiunt, revera sonum excitarent II, 400, 5 ss.; id ipsum quod sonum non excitant probat, eos sphaeris suis alligatas esse II, 399, 42 ss.; quasdam conspici contendit Democritus, dilutis cometis III, 559, 48 s.; earum quæ propter terræ interceptionem non a sole illustrantur propriam lucem esse contendunt viam lacteam Anaxagoras et Democritus III, 562, 9 ss.; earum ad quas perveniunt solis radii, propriam lucem cerni non posse, contendunt iidem III, 562, 11 ss.; puncturum naturam non habent, inquit Protagoras II, 492, 39 s.

Stellæ; divina sunt corpora II, 402, 33; idque quæ per cælum feruntur II, 608, 19; ingentis sunt et interitui non obnoxia II, 410, 18; eas tanquam corpora et unitates anima carentes consideramus II, 401, 33 ss.; altamen vitam habent et actionem ejusdem generis ac animalia et plantæ II, 401, 36, 50; animalibus præstantiores sunt II, 398, 50; quare sensu careant etiamsi animam et intellectum habeant III, 474, 18 ss.; eas substantias esse dicimus II, 538, 46; eas si non videremus, nihilominus substantiæ æternæ essent præter eas quas novimus II, 556, 33 ss.; quantumvis a nobis remotæ sint, res tamen pulchra est, si majorem de iis quærimus cognitionem II, 401, 29 ss.; earum contemplatio deorum notitiam efficit fr. 35, b; nonnullas in cælo collocatas esse dicimus II, 382, 2 s.; natura sua calidæ non sunt III, 555, 50, cf. III, 554, 36 s.; calidæ sunt IV, 242, 38; valde ineptum est, ea parva esse putare quia nobis ita se habere videantur III, 554, 2 ss.; sive majores sive minores appareant, singulæ individua esse videntur III, 560, 2 ss.; igitur si cum iis congregiantur aliæ stellæ quæ et ipsæ individua videntur, majorem non efficient magnitudinem III, 560, 4 ss.; cum iis comparata, non magna videtur terra II, 410, 14; omnes eandem figuram habere debent II, 400, 40, 46; probantur globosæ esse II, 400, 33 s.; conam sibi adsiscunt, quando sub iis motu constiterit exhalatio sicca III, 560, 44 ss.; III, 563, 6 ss.; iis non adhæret coma quam sibi adsiscunt III, 560, 47; eas comitatur coma sua, quomodo solem vel lunam halones III, 560, 48 ss.; III, 561, 2 ss.; III 563, 9 ss.; unde pendeat earum micatio II, 398, 34; occidentes vel orientes, æstu regnante, aut per fumum visæ puniceæ videntur, idque quare III, 558, 2 ss.; usque ad eas extendi perhibent lumen quod ex oculis exit III, 478, 49; eas interdiu conspiciunt qui in foreas aut puteos descenderunt III, 417, 53; ubinam oriantur et ubinam occidunt II, 392, 1 s.; de earum distantia et ordine remittitur ad libros (?) de *Astrologia* II, 400, 15 ss.; in iis quæ super caput apparent magna fit mutatio, simul ac parvam migrationem ad meridiem vel ad septentriones facimus II, 409, 45 ss.; non eadem apparent ubi ad meridiem et ubi ad septentriones migramus II, 409, 48 ss.; in Ægypto et in Cypro quædam conspiciuntur quas in regionibus septentrionibus vicinis spectare non licet II, 409, 49 ss.; quæ in regionibus septentrionibus vicinis semper apparent in his locis occidunt II, 409, 51 ss.; id quod probat terram globosam, nec valde magnam esse II,

409, 43 ss.; mutatis figuris quibus earum ordo determinetur, apparentia locum habent II, 408, 32; iis sit agnitio in *Thyeste* Carcini, 469, 60.

Stellæ (*de earum motu*); semper moventur, neque fatigantur, idque quare II, 571, 30 s.; in globo feruntur II, 397, 20; probabile est omnes eodem motu moveri II, 398, 29 s.; probantur motu proprio carere II, 398, 24 ss., cf. II, 399, 9, 11; II, 400, 14, 35; item motu violento vel ab anima pendente II, 400, 10; earum motuum celeritas pro portione respondet intervallo quo ab ultima conversione distant II, 400, 19 s.; iis de industria nullum motus instrumentum tribuit natura II, 398, 48, 51; probantur non versari II, 398, 27 ss.; nec circumvolvi II, 398, 41 ss.; quæ ad eas pertinent, motu non carent II, 481, 13; manifesto locum mutant II, 397, 28; fieri nequit ut locum mutant quiescentibus et ipsis et cælo, quum loco manet terra II, 397, 31 ss.; probatur hæc mutatio non ab eo pendere quod et ipsæ et cælum moventur II, 397, 35 ss.; nec ab eo quod ipsæ moventur, sphaeræ vero earum loco manent II, 398, 6 ss.; itaque ab eo pendet quod sphaeræ moventur, ipsæ vero sphaeris alligatæ loco manent II, 398, 11, cf. II, 397, 48; manifesto eodem tempore quo sphaeræ suæ ad eundem locum redeunt II, 397, 37; igitur earum celeritas eadem esset ac sphaerarum II, 397, 36 s.; igitur earum celeritas manifesto responderet magnitudini sphaerarum II, 397, 41 s.; II, 398, 9; celeriusque moverentur exteriores II, 398, 8, cf. II, 397, 45; itaque si transporentur ab alia sphaera ad aliam etiam celeritatem mutarent II, 397, 47; unde constaret eas proprio motu carere II, 397, 49; figmento simile esset si quis poneret earum celeritatem casu pro portione respondere celeritati sphaerarum II, 397, 50 ss.; earum distantia mutata esset in tempore infinito, si altera celerius, altera tardius ferretur II, 396, 12 ss., cf. II, 370, 50; exquiritur cur quæ medium locum occupant pluribus motibus moveantur cum ultimæ conversione propriioribus tum ab ea remotioribus II, 401, 7 ss.; causa quaeritur cur primas conversioni innumeræ insint, reliquis vero singulæ tantum II, 401, 24 ss.; II, 402, 25 ss.; medio propiores aliquatenus tantum divinissimum paucis motibus attingunt principium II, 402, 20 ss.; in medio positæ pluribus motibus id revera attingunt II, 402, 23 ss.; eas celeritate longe superare videntur quæ a nobis jaciuntur, idque quare III, 557, 40 ss.; earum motus dissipat concreciones, unde fieri solent cometæ III, 561, 40 s.

Stellæ fixæ; semper eodem loco oriuntur et occidunt II, 407, 47; altamen transitiones et mutationes earum obtinere deberent, si terra moveretur II, 407, 45 ss.; inter eas et planetas conjunctiones fieri contendunt Ægyptii III, 559, 51 ss.; interdum sibi comam adsciscunt III, 559, 29 s.; idque non solum Ægyptii affirmant, sed et nos ipsi vidimus III, 559, 30 ss.; quando comam sibi adasciscant III, 560, 44, ss.; III, 563, 6 ss.

Stellarum fixarum sphaera; solis et lunæ prima sphaera est III, 607, 18; item reliquarum planetarum II, 607, 24 ss.

Stellæ micantes; substantiæ innituntur καὶ ὑπόστασις III, 633, 20.

Stellæ pictæ; iis figura similes sunt stellæ marinæ III, 89, 19.

Stellæ quæ vocantur; probabilissimum est eas constare corpore quo continentur, id est corpore quod circulo fertur II, 387, 3 ss.; II, 398, 24; eos igne constare putant qui hoc corpus igni assimilant II, 397, 7 s.;

quomodo ab iis cieatur calor et lux II, 397, 16 s. calorem cientes ipsæ non incandescent, idque quare II, 397, 20 ss.

Stellæ sparsæ; nequaquam semper manifestum occupant locum III, 563, 43 s.; in unica via lactea omnium siderum intervalla iis repleta sunt III, 563, 45 s., cf. 28 ss.

Stellæ transcurrentes; idem sunt quod flammæ ardentes et faces et capræ sic dictæ et tantummodo pluri et minoris ratione ab iis differunt III, 556, 20 ss.; peculiariter, ubi fomes majorem longitudinem quam latitudinem habet et ubi ejus longitudo multis in locis in plura pustula divisa est III, 556, 48 s.; III, 557, 1 ss.; generantur partim eo quod exhalatio fumida circularis latioris motu incenditur III, 557, 4 ss., d. III, 556, 42 s.; III, 557, 45 ss.; partim eo quod ære a frigore consistente, extruditur et expellitur calor, III, 557, 6 s.; idque eodem modo quo fructuum modici et digitis extruduntur III, 557, 16 s.; hinc earum motus jaculationi quam exustioni similior est III, 557, 7 s.; modo earum transcurso ejusdem corporis jactiones sunt, eodem modo quo superioris locustæ exhalatio inferiorem incendit III, 557, 9 ss.; in terram ac mare cadunt, idque tam noctu quam interdiu per serenum III, 557, 17 ss.; deorum jaculantur quia condensatio, quæ eas propellit deorsum tendit III, 557, 19 s.; quæ in supremo loco potius consistunt (fumidæ) exhalationis incensione nascuntur, quæ vero magis infra condensatione et refrigeratione exhalationis vaporosæ III, 557, 24 ss.; a situ exhalationis pendet, an sursum vel deorsum vel in latus ferantur, III, 557, 29 s.; pleræque in latus feruntur, quia duobus motibus impelluntur III, 557, 31 s.; hinc earum motus plerumque obliquus est III, 557, 34 s.; earum causa materialis exhalatio est III, 557, 35 s.; earum causa movens est modo superior conversio, modo congelatio coacti aeris III, 557, 36 ss.; omnes infra lunam fiunt III, 557, 38; hinc earum celeritas apparet similis est corporum quæ a nobis jaciuntur III, 557, 39 s.; non supra, sed infra fiunt III, 556, 14; quæse fiunt, ubi exhalatio sicca, quo loco sincera est, incenditur III, 560, 21 ss.; æque ac cometa palearum accenditur vel cumulo similis est, in quem iniecit quis liquorem aut exiguum ignis principium III, 560, 33; celeriter in longitudinem extenditur propter aptam quæ incendatur fomitis naturam III, 560, 36 s.; quodis igitur perstaret et non in transitu macresceret, quo loco densissima est fomes, ejus transcurso finis initium latioris cometæ fieret III, 560, 37 ss.; indicium venti sunt IV, 247, 25 ss.

Stellarum virtus; per eam forma seminum proveniunt III, 34, 25 s.

Stellæ quod circumdat; probatur vapore repletum non esse III, 554, 44 ss.; probatur igne non constare III, 553, 50 s.; III, 554, 48 s.; item ære repletum non esse III, 553, 52 s.; III, 554, 9 ss.; item duobus elementis repletum esse non posse III, 554, 11 ss.; idque nec si elementa ex se invicem non fiant III, 554, 20 ss.; locum primo elemento plenum III, 553, 37 s., cf. III, 554, 53 ss.

Stella marina; stellis pictis figura similis est III, 89, 15 s.; adeo calida est, ut quicquid comprehenderit, statim percoquat III, 89, 15 s.; eo præcipue instentiaunt Pyrrhæorum erupum III, 89, 17 s.; multa invadunt atque exsugunt III, 282, 2 s.; item alia animalia exsanguia quæ libere vagantur, e. g. mollusca et crustata III, 282, 3 ss.; inter animalia et plantas medium tenent III, 282, 1 s.

σπλάσθε δπου' ad antennam; argumentatio ridicula per homonymiam, 306, 51.

Stellio (ἀσκαλωτής); quadrupedes oviparæ sunt, atque cavernas incolunt III, 316, 23 ss.; cf. *Quadrupedes oviparæ* et *Quadrupedes oviparæ cavernas incolentes*; ovipari sunt eorumque feminæ majores sunt maribus III, 75, 40 ss.; æquarrosa atque ideo sanguine prædita animalia sunt III, 160, 1 s.; idque molli cuti prædita III, 161, 46 ss.; quattuor gelidissimis mensibus latitant atque tunc nihil esitant III, 160, 3 s.; senectam exuunt III, 161, 46 ss.; senectam devorare dicuntur IV, 85, 10; observantur a medicis ob usum quem in morbis comitialibus præstat eorum senecta IV, 86, 12 s.; quovis modo super arboribus ingredi possunt III, 181, 6; IV, 77, 13; araneos devorat, ideoque iis bellum inferit III, 173, 28 ss.; in præsepi dormit atque in asini nares se inducit III, 174, 3; ideoque ei inimicus est asinus III, 174, 2; ubinam mortales morsus infligit III, 170, 31 s.; IV, 103, 20 s.

Stelliones vestiarii (λαποδοῦται); illiberales sunt II, 42, 1, 8, v. porro *Vafri*.

Stentor; ejus voce opus esset præconi civitatis permagnæ, 606, 32.

Stercus; excrementum, ideoque pars similis est III, 2, 15; III, 38, 9 s.; varium maxime fetidum IV, 315, 26; item recentissimum IV, 315, 31 s.; cur eo minus fetidum fiat quo diutius in corpore manserit IV, 188, 25 ss.; id vomunt ileo affecti IV, 323, 33; eo vescuntur crustata III, 148, 19; item dascillus III, 149, 1 s.; item salpa III, 149, 3; eo venantur salpas III, 70, 20; multum, idque facile et sæpe emittit bonasus III, 205, 3 s., 11 s.; eo adorientes repellit bonasus III, 205, 2; per quantum spatium id ejaculari possit III, 205, 3; perterriti adurit, pacati vero non III, 205, 5 ss.; eo circumvallat locum ubi parit III, 205, 9 s.; id primum e nido ejiciunt hirundines adultæ III, 178, 40 s.; postea pullos idem facere docent III, 178 41 s.; ubique siccum prostat, ibi gignuntur pulices III, 101, 6 s.; in eo gignuntur vermiculi III, 118, 23; e putrescente fiunt insecta quædam III, 93, 20; e quonam fiant vermes e quibus melolonthæ gignuntur III, 94, 48 s.; quare id volvant canthari III, 94, 49 s.; quonam fiant vermes e quibus muscæ gignuntur III, 94, 83 s.; quodnam confectum vocent III, 95, 1 ss.

Stercus apum; fetidum est III, 198, 47; ideo id sæpe emittunt volantes III, 198 45; III, 199, 48 s.; id tunc tantum intus emittunt, quando foras non prodeunt III, 97, 47 s.; intus emittentes, omnes in unicum locum emittunt III, 199, 49 s.; dum vermes sunt, etiam emittunt III, 97, 46 s., cf. III, 93, 49 s., III 98, 28 s.

Stercus boum; cur minime fœleat IV, 315, 23 ss.

Stercus collicorum; quomobrem finum bubulum referat IV, 293, 23 ss.

Stercus humanum; fœtidissimum est, idque quare IV, 315, 26 ss.; ex eo maxime nidum extrahit upupa III, 184, 5; pardis remedium est adversus pardalanches III, 177, 29 ss.; quomodo igitur ejus ope pardos capiant venatores III, 177, 35 ss.

Stercus suillum; v. *Suillum stercus*.

Stercora qui colligunt (καποδόγοι); eorum olfactus detestus est IV, 319, 37; promiscuum quomodo in partes secernant III, 95, 1 s.

Stereometria; ei subiecta mechanica, 134, 54.

στέργειν i. e. contentum esse III, 102, 35.

στυγνός v. *Fulgor fixus*.

sterilis arbor; quomodo rursus fructifera fiat IV, 28, 17 ss.

Steriles mulieres, linimentorum ope a fœcundis discernuntur IV, 136, 17 s.

Steriles viri; voluptatem percipiunt fricatis genitalibus III, 339, 4. s.

Sterilitas, apud homines et reliqua animalia, exceptis mulis, particularis affectus est III, 367, 54 ss., cf. 9 ss.; de ejus causis universalis proponi debet quæstio III, 367, 8 s.; quænam sint ejus causæ apud reliqua animalia, exceptis mulis III, 367, 12 s.; interdum curabilis est, interdum incurabilis III, 367, 27 s.; inprimis incurabilis est apud eos qui inde ab ortu steriles constiterunt III, 367, 28 s.; modo viro, modo mulieri, modo utrisque imputanda est III, 209, 7 ss.; si nullum fœcunditatis impedimentum exstet apud mulierem, vel a viro, vel ab utrisque pendet III, 213, 45 ss.; unde constet eam non a viro pendere III, 214, 1 ss.; si neque a muliere neque a viro pendeat, apud ambos simul quærenda est causa III, 214, 3 ss.; ab ambobus pendet, si non concurrant, sed longe dissentiant quod ad seminis emissionem attinet III, 213, 48 ss., cf. III, 214, 8 s.; læonarum seniorum quænam causa III, 372, 38 ss.; ea intereunt integræ gentes, idque modo conferim, modo pedetentum III, 571, 35 s.

Sterilitas mulorum; de ejus causa non recte disseruerunt nec Democritus nec Empedocles III, 368, 3 ss.; Democritus tamen planius quam Empedocles III, 368, 5; Democriti de ea opinio refutatur III, 368, 8 ss.; item Empedoclis III, 368, 13 ss.; ejus causæ a Democrito et Empedocle allatæ in omnia quadrant quæ e diversæ speciei animalium coitu procreantur III, 368, 6 ss.; proponitur ejus demonstratio rationalis (λογική) ac probabilis quæ tamen nec vera nec fide digna est III, 368, 45 ss.; ejus demonstratio ex iis petenda est quæ generi equorum ac asinorum propria sunt III, 369, 19 s.; quænam igitur veræ ejus causæ sint III, 369, 21 ss.

Sternutatio (πρᾶξις); quidnam IV, 300, 41; confecti spiritus exitus est III, 10, 15; quomodo fiat IV, 300, 16; item quando IV, 301, 26; sit per nares III 10, 14 s.; sæpiissime evenit quibus nares breves sunt IV, 281, 50; bonæ valetudinis partis optimæ atque sacerrimæ signum est IV, 281, 38; cur maxime eveniat hominibus IV, 163, 37 ss.; IV, 170, 46 ss.; IV, 281, 41 ss.; IV, 301, 28 ss.; cur difficulter fiat senibus IV, 282, 13 ss.; IV, 301, 40 ss.; cur desistat perfricato naso IV, 272, 42; IV, 281, 11; IV, 299, 29; item oculo IV, 272, 37 ss.; IV, 280, 21 ss.; IV, 281, 16 ss.; IV, 299, 23 ss.; cur singultui finem imponat IV, 280, 35 ss.; IV, 283, 17 ss.; IV, 300, 6 ss.; cur singultui finem imponat, ructui vero non IV, 280, 1 ss.; cur frequentius eveniat solem adspicientibus IV, 280, 30 ss.; IV, 300, 36 ss.; item festuca narem moventibus IV 280, 31; IV, 286, 35 s., 42; IV, 300, 36 ss.; cur ante eam faciem soli objiciamus IV, 282, 35 s.; cur post eam horreamus IV, 155, 26 ss.; IV, 283, 12 ss.; cur sola plerumque dormientibus non fiat IV, 282, 32 s.; IV, 299, 11 ss.; cur plerumque bis fiat IV, 280, 27 ss.; cur ea non opus est nisi turgeas IV, 137, 33 ss.; quibus instat pars aliqua nigredinis oculi occulitur IV, 274, 2.; sola inter flatus signum auspicalis et sacrum est III, 10, 15 s.; idque quare IV, 281, 11, 23 ss.; IV, 301, 10 ss., 26. de media nocte ad meridiem usque facta cur infausta sit, cetera vero fausta IV, 287, 3 ss.

Sternutatorium medicamentum (πρᾶξιόν); eo levant eos qui animo linquantur IV, 281, 36; eo discernunt quibus nulla spes salutis est in animi deliquio IV, 301, 22 ss.

Stesichorus; filius Hesiodi et Clymenes fr. 281, a; quodnam Locrensibus consilium dederit, 372, 27; 398, 32; quænam fabule Himeræos monuerit, ne Phalaridi cus-

todiam corporis darent, 370, 23; quomodo depinxerit alcedonem, III, 82, 8 ss. (cf. fragm. 56 Bergk).
 Sthenelus Capaneus; ejus epitaphium fr. 315, a.
 Sthenelus poeta tragicus; fr. 304, b; ejus dictio vulgaris, idque quare, 475, 4.
 Stilbo; cum Ismenia contendebat, quisnam Thessalisci pater esset, 377, 17.
 στίλβον v. *Coruscans color*.
 Stilbonis circus; sacer esse Mercurio a nonnullis dicitur, Apollini ab aliis III, 628, 49 ss.
 Stilbæ pluviales; sublimes sustentantur propter exiguitatem III, 566, 16 ss.; coenitibus multis exiguis magnæ delabuntur III, 566, 10 s.; calidis diebus nullo majores sunt quam hieme III, 567, 4 s.; idque quare III, 567, 1 s.; eo majores sunt quo magis subito ac quo propius facta fuerit concretio III, 567, 19 s.; magnæ non confertim decidunt, idque quare III, 567, 21 ss.
 Stillicidium (ψακάς); eo nomine designatur aqua quæ minutatim deorsum fertur III, 564, 43 s.; quare aureum appareat III, 645, 49 ss.; columnæ inde factæ in spelunca in insula Demoneso IV, 84, 16 ss.; cf. IV, 179, 42.
 Stillicidium urinæ; v. *Urinæ stillicidium*.
 Stilus; ejus acumen cum vini vel netæ acumine comparari nequit, idque quare II, 339, 26 s.; sæpe librum petenti domino, eum dant servi ad subministrandum promptiores II, 165, 31.
 Stimulus; v. *Aculeus*.
 Stipendium (μισθός); id quotannis per sex dies militibus non distribuebat Memno Rhodius, 648, 2; unius mensis semper militibus subtrahebat Cleomenes, idque quomodo, 650, 37 ss.; quomodo ea solverint militibus Heracleotæ adversus Bospori tyrannos bellum gerentes, 642, 8; iis non solutis quomodo aliquamdiu exercitu usus sit Didales Persæ; 646, 23; quum non solveretur Timotheo Atheniensi minituti sunt milites, so ad hostes transituros esse, 646, 13; quomodo ea militibus solvere potuerit Timotheus Atheniensis, nec simul commeatus penuria laborare, 646, 23.
 Stipes plantæ; quidnam IV, 24, 42.
 Stoa regia; in ea Athenis Solonis leges asservabantur fr. 227, b.
 στοιδή v. *Culcita*.
 Stoliditas (ἀσυνεσία); habitus est quo stolidi dicimur II, 72, 42.
 Stolidus (ἀναισθητός); ejus signa IV, 5, 12 ss., 20 ss.
 Stomachus; v. *Gula*.
 στομώματα v. *Ferrum acie chalybia duratum*.
 Storea (φορμός); eam qui in Lyceo dedit, gratiam iniit, 358, 6.
 Strabax; mercenarius qui erat, civitate donatus est, 378, 37.
 Strabelus; ejus descriptio fr. 178, a.
 στραγγαλίδες; v. *Grumi*.
 Strangulati; ubi hominem vident nonnulli animo deficiunt IV, 153, 17.
 Strangulatio; ei ansam dat uterus si adscendat III, 325, 41 s.
 στρατηγική v. *Imperatoria ars*.
 στρατηγοί decem Athenis erant fr. 237, b.
 Στράτιος Jovis cognomen III, 641, 44.
 Strato; medicus fr. 217, b.
 Stratonicus; scilicet distinguebat inter odores gratos et jucundos II, 212, 18.
 Strattis; Euripidem irridens recte vetat unguentum lentibus, ubi coquantur admiscere III, 485, 51 ss.
 Strepitus (ψόφος); eo in alvarium congregantur apes III, 200, 1 s.; si multum edant apes exeuntes et in-

trantes, bene valet alvearium, idque quare III, 200, 14 ss., v. *Sonus*.
 Stridor (οἶστος); exiguns quidam fervor est III, 597, 51; eum cessare faciunt fasciæ circumligatæ iis quæ innantur III, 658, 49 ss.; eum quoque emittant peritæ III, 180, 41 s.
 Strigil (στρίγγις); cur ejus ope detergentibus sudor magis proluat IV, 121, 22 ss.; etiam ad hauriendum adhiberi possit, 244, 44.
 στρίδιλος fr. 165, a.
 στρόβιλος v. *Turbo*.
 Strophias; ejus filius Pylades fr. 316, a.
 Structura superaddita (παροικοδομήμα); ea comparatur septum transversum III, 268, 32 ss.
 Struma (κράσινος); ea laborant boves armentarii III, 166, 26 s.; quænam sint hujus morbi signa III, 166, 31, 32 ss.; pro portione respondet hominum febri III, 166, 31 ss.; celeriter necat III, 166, 34 s.
 Struthio libycus (δ στρούθος δ Λιβυκός); inter aves et quadrupedes medium tenet III, 303, 35 ss.; magnitudinem quadrupedis habet, non avis III, 303, 44; alas habet, sed non volat sublimis III, 303, 36 s.; ejus alæ pilosæ nec ad volandum commodæ III, 303, 37 s.; cilia in superiori palpebra habet, idque quare III, 246, 49 s.; III, 303, 39, 41; caput et superiorem colli partem glabram habet III, 303, 40; ejus partes inferiores peninis tactæ sunt III, 303, 42; digitos non habet, sed ungulas III, 303, 43 s.; bisulcus est III, 300, 29 s.; III, 303, 43; quatenus igitur bipedibus accensendus sit, III, 303, 42 s.; multa ova parit III, 371, 33 s.; omnium avium plurima ova parere fertur III, 184, 10.
 Strymo; e Scombro oritur III, 570, 7 ss.; ab eo Strymonias Thracias in Thracia vocatur IV, 45, 46 s.; ab eo ad Istrum migrant plateæ III, 156, 44 s.; circa eam sub Vergiliarium exortum contrarii flant venti III, 150, 6 ss.; igitur tunc ibi capiuntur anguillæ III, 150, 6.
 Strymonias; ita Thracias in Thracia vocatur a Strymone IV, 45, 46 s.
 Studentes nobis (σπουδαῖοι; ἔχοντες); eos amamus, 352, 28.
 Studia (σπουδαί); molesta sunt, 335, 16; ab honestis refugit animus humilis II, 46, 37; quibus excellimas jucunda sunt, 337, 44; sua cuique accepta esse petant omnes, 366, 34; quibus eadem, eos amamus, nisi nobis obstant, 352, 33; si in iisdem semper persistet benevolentiam tibi conciliabis, 454, 49; cur in iis quæ sibi delegerint, quanquam pravis, nonnulli libentius quam in honestissimis versentur IV, 204, 22 ss.
 Studia præclara; quo pluribus repugnant res adversarii eo magis male audiet apud auditores, 454, 20.
 Studia (ἐπιτηδεύματα) juvenum; lege determinari debent II, 128, 7, 40.
 Studia (ἐπιτηδεύματα) insignia; pertinent ad bona quæ virtute consistunt, 446, 17; laudantur, ubi adolescentia ejus quem laudamus, extollitur, 447, 12.
 Studia (βουλῆσεις) hominum; iis qui adversantur improbabiles sunt hypotheses, 269, 39.
 Studium sui (φιλοσυνε); id exprobrare solent tanquam rem turpem II, 110, 10; id qui vituperant se ipsos amare dicunt qui pecunia vel honore vel voluptatibus corporalibus nimium sibi sumunt II, 111, 13; id vulgus tribuit iis qui hoc modo se habent II, 111, 20; ei potius tribuendum est qui omnes actiones suas ad virtutis normam exigit II, 111, 25, cf. II, 112, 17; quale bonorum est, probandum est, quale vulgi non II, 112, 17, cf. *Amicitia erga se ipsum*.
 Stultiloquentia (μωρολογία); ejus signum III, 10, 10 s.

- Stultitia** (σῦθρα, ἄνοια, ἀδελτερία); animæ affectus est II, 195, 38; definitio II, 196, 14; quænam maxima ex deorum hominumque sententia, 417, 10; quatenus eam participant animalia III, 171, 38 ss., cf. III, 175, 28; magnâ fortasse argumentum est, si de nonnullis rebus aliquid dicere velimus, et si de omnibus, et si nihil prætermittere II, 395, 10; de ea ubi criminandum est, quidnam dicere debeat accusator, 422, 13.
- Stultus** (ἄνθρωπος, ἡλίθιος); est qui impossibilem capit consilium II, 26, 50; de quibus deliberat, revera sub deliberatione cadere non censenda sunt II, 27, 34; est quia fallitur circa justum et injustum, 333, 15; est qui præter meritum magnis se dignum esse putat II, 44, 8; virtute præditus esse nequit II, 44, 9; apud eum inexplibilis est atque undique contrahitur jucundorum cupido II, 38, 25; est qui magnificus esse conatur, etiam si pauper sit II, 43, 14; ei proprium videtur largiendo modum excedere, non vero acquirendo II, 41, 1; videtur qui non irascitur quibus de rebus decet, nec quando decet, nec in quos decet II, 47, 39.
- Stupidus** (ἀναισθητός); quidnam II, 21, 3, cf. II, 83, 38; eorum habitus raro occurrit II, 21, 1; quomodo fiamus II, 16, 16; admodum est qui nescit habitus ex iis oriri quæ singula quaque occasione peraguntur II, 30, 20; significatur nitida et dura carne IV, 3, 41 s.; (ἀνάλγητος); quisnam II, 147, 42 ss.; animæ potentia dicitur II, 193, 2; vituperio dignus est II, 147, 44 s., v. *Insensatus*; (καταπληγὴ vel καταπεληγμένος); quisnam II, 22, 11; opponitur impudenti II, 149, 43; agere nequit II, 149, 45; (ταπεινός); cur vino fiant IV, 130, 41 ss.
- Stupor** (ἀναισθησία); est defectus circa voluptates II, 139, 6 s.; temperantiæ non contrarius esse videtur II, 139, 7; (ἀνάλγητος); animæ affectus est II, 195, 25; ejus definitio II, 195, 43; (ἐκπληξίς); non est admirationis exsuperantia, 215, 37; (κατάπληξις); animæ affectus est II, 193, 27; animæ affectus moralis est vituperandus II, 216, 34, 46; quidnam ei proprium sit II, 216, 46; II, 149, 44 s.; (ἄφρη); non afficit partes nervis carentes III, 44, 13 s.
- Stupor** dentium; cur eum portulaca et sal tollant IV, 154, 36 ss.
- Stuprum**; sæpe causa fuit cur contra tyrannos conspirarent, 581, 23; ab eo omnino abstinere debet tyrannus, 587, 15.
- Sturnus** (ψάρος); quantus III, 186, 17; variegatus est III, 186, 16; latitat III, 161, 18.
- Styrax** (στύραξ); ejus suffitus maxime fugat formicas III, 71, 7 s.
- Styx**; a poetis mater deorum vocatur fr. 347, b; ita poetæ vocant aquam per quam dii jurare solebant II, 472, 35 s.
- Sua**; ea si quisque habeat, stabilis esse solet respublica, 574, 29.
- Suasio** (προσπειτικόν, προτροπαί); prima species orationum civilium, 413, 15; quidnam sit, 413, 28; in eam inprimis quadrant justam, legitimum, utile, jucundum et honestum, 424, 8; in ea adhibemus consentaneum a rebus petitum, idque quomodo, 425, 15, 21; quando in ea ad amicitiam vel gratiam colendam excitandi sint auditores, vel ad misericordiam commovendi, 444, 24; 445, 30; quomodo in ea utendum sit proœmio, 439, 8 ss.
- Suasio** et dissuasio; earum usus frequentissimus cum in privatis negotiis tum in consensionibus publicis, 413, 25, 39; excepto genere judiciali iis maxime convenit iteratio, 452, 50.
- Suasor** (προτροπῶν); quidnam sit ejus officium, 413, 31.
- Suavia**; v. *Dulcia*, *Jucunda*.
- Subaquila**; v. *Hypæetus*.
- Subare** (καπρῶν); quando dicantur scrofæ III, 122, 31 s.; quod apud scrofæ ita vocatur apud equas dicitur vento gravidas fieri III, 121, 40 s.; item apud canes catulire III, 122, 33 s.
- Subbuteones**; ita vocantur accipitres qui latis alis sunt III, 190, 3 s.
- Subditus** (ἀρχόμενος); servus non est, 524, 41; ei non idem competit jus quod principi II, 230, 29; iis natura imperant reges II, 100, 13; quo modo ad eum se habet imperans, sic anima ratione prælita ad rationis expertem II, 66, 17; ad eum se habet tyrannus, ut artifex ad instrumentum, anima ad corpus et dominus ad servum II, 100, 29; ejus virtus differt ab imperantis virtute, 495, 1, 11, 16; natura plerumque subditus est, 495, 17; si intemperans et ignavus sit, nihil eorum faciet quæ facere convenit, 495, 9; quatenus eadem discere debeat ac imperans, quatenus non, 524, 25; ejus munera quatenus res necessarias spectant discere debent nec vir bonus, nec politicus, nec civis bonus, nisi sua ipsorum gratia, 524, 38; ei qui liber est, propriæ sunt virtutes, 524, 53; ei præter prudentiam omnes virtutes cum magistratu communes sunt, 525, 8; ejus prudentia non virtus est, sed recta opinio, 525, 10; libiarum artifici comparatur, 525, 11; eos cum imperantibus conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 20; iis non eadem est amicitia erga imperantes ac liberis erga parentes II, 96, 22; semper manere nequeunt qui vim inferre ac prohibere possunt, 610, 51; iis contumeliam inferre non debet tyrannus, 586, 34; moleste non ferunt se propter ætatem obedire, 617, 29; quomodo iis præstituti sint magistratus, non determinavit Plato in *Legibus*, 504, 42; eos stamini comparavit, ulpote ex alia lana facto quam subtemen, 504, 43.
- Subdorius** modus (ὕποδωριστι); de scena canitur idque quare IV, 209, 34; cur in tragædia choris non adhibeatur IV, 209, 34 ss.; IV, 213, 40 ss.; eo aguntur quæ choro non propria sunt IV, 214, 5 s.; optime citharæ convenit, idque quare IV, 213, 46; magnificus et statarius est IV, 213, 45 s.
- Subdorus** et subphrygius modus; histrionibus familiares sunt, idque quare IV, 213, 47 ss.
- Subgrundium** (ἀπογείστωμα); ei comparantur supercilia III, 247, 41; quibus quadrupedibus ejus ratione concamerata sunt aures, melius sonos remotos percipiunt, idque quare III, 419, 16 ss.
- Subjectum** (ὕποκειμενον); quidnam II, 539, 25 s.; principium aliquid est et prædicati prius II, 255, 46; id est quod affirmatione significatur II, 308, 50; II, 597, 51; quomodo secundum id differant τὰ ὄντα, 1, 21; quidnam in eo esse dicatur, 1, 25; tot ejus sunt differentię quot prædicati, 2, 19; de eo prædicatur cum nomen tum λόγος prædicatū, 2, 48, 4, 23; de eo interdum prædicatur nomen, sed nunquam λόγος eorum quæ in subjecto sunt, 3, 6, 4, 21; de eo dicuntur quæ et de prædicato, 4, 51; maxime omnium substantia esse videtur II, 539, 27, cf. 24; II, 553, 2; ratiocinatione constat id substantiam esse II, 558, 11, s.; substantia non esset, si idem tales exstarent quales esse dicunt II, 543, 27 s.; an substantia sit, nondum constat II, 258, 35; primo prius appellatur II, 523, 48 s.; ita vocatur et materies et forma et quod ex utraque constat II, 539, 28 s.; II, 558, 27 ss., cf. II, 560, 7 ss.; ejus ab universali differentia II, 569, 24 s.; duplex est II,

553, 5; vel enim hoc aliquid est, vel ut materies actui subjacet II, 553, 6 s.; id unicum esse censent Eleatores II, 473, 13 s.; in omni fere re forma et specie carere debet II, 422, 1; in eo aliud secundum definitionem, aliud secundum materiem inest II, 436, 54; unum atque idem manere debet, ubi moventur res secundum alterationem, vel secundum accretionem et diminutionem, vel secundum locum II, 433, 15 ss., 29 ss., cf. 3; ubi in eo fit mutatio, generatio vel interitus est II, 437, 1; se ipsum non mutat II, 473, 6; ad ea non pertinet mutatio II, 309, 51; II, 598, 42 s.; cum id affici dicimus, tum contrarium II, 446, 45 ss.; subesse debet, ut e contrario fiant res III, 333, 39 s.; ita vocare solemus causam materialem III, 553, 9 s.; aliud est iis quorum genus differt II, 580, 19 s.; quorum contrariorum definitum est, medio carent, quorum non, id habent II, 579, 15 s.; quibus commune est, semper alterum alteri potentia inest III, 553, 19 s.; cuiusque eorum generi peculiarem sensum tribuit II, 156, 2; ubi differunt, etiam animae partes quibus cognoscuntur II, 156, 5; ad id pertinent quae se invicem tangunt, nec coalescunt II, 601, 29 s.; quibus calidum non est, sed tantummodo affectu calefit, tantummodo per copulationem calida dici possunt III, 233, 8 ss.; si id non quaeramus, sed rationem qua aliquid fit, nihil interest quamnam ponamus II, 438, 46 s.

Subjecta motus; aut contraria aut intermedia sunt II, 309, 31 s.; II, 598, 25 s.

Subjectum commune; esse debet rebus quibus competit actio et passio mutua II, 444, 40; idque recte perdidit Diogenes II, 444, 35; non tamen ea propter omnibus rebus tale subjectum esse putandum esse II, 444, 41 ss.

Subjectum generationis; numero unum, sed forma duo II, 257, 4, 34, cf. 41; partim permanet, partim non II, 257, 6; quod non oppositum est permanet, quod vero oppositum non II, 257, 7; de eo quod non permanet, imprimis dicimus ex illo aliquid fieri, non hoc tale quid fieri II, 257, 10; de eo quod permanet interdum eadem locutio adhibetur II, 257, 13; de eo quod non permanet utraque locutio adhibetur II, 257, 15; in contraria mutari potest II, 439, 43 s.; igitur causa est cur nunquam deficiat generatio II, 439, 42 s.; sive aliquid sit, sive non sit, generatio semper fit e non ente, dummodo id quod sensibus non patet tanquam non ens consideremus II, 439, 50 s.; quaeritur an alterum contrariorum sit, an materies communis utrique subjecta II, 440, 1 s.; aliquatenus idem, aliquatenus non idem est II, 440, 7 s.; quatenus id est quod eo ipso momento subjacet, idem est, essentia vero non idem II, 440, 8 s.

Sublevatio (τὸ ᾄρειν); praeter naturam est IV, 151, 16.

Sublimibus rebus studentes (οἱ μετεωρολόγοι); antiqui multi putabant solem non infra terram, sed circum eam ferri III, 575, 41 ss.

Submultitum (πολλοσθημόριον); genus dimidii, 213, 18. Subnatalis (υπογενετικός); quidnam III, 11, 39.

Suboles (παραδιδασκάνειν); ea generantur plantae nonnullae, e. g. caeparum genus III, 389, 35 s.; item testacea quaedam e. g. musculi III, 389, 36 s.

Subornati viri (κατασκευαστοὶ ἄνδρες); quomodo eorum opera divitiis pecuniam exegerit Mausolus, 642, 43.

Subphrygius modus (υποφρυγιστί); cur in tragœdiis choris non adhibeatur IV, 209, 34 ss.; IV, 213, 40 ss.; de scena canitur, idque quare IV, 209, 36; eo aguntur quae choro propria non sunt IV, 214, 5 s.; mores activos obtinet IV, 213, 43 ss.; convenit numinis afflatui

et orgiis IV, 214, 1 s.; choris quoque convenit, idque quare IV, 214, 4 s. (*ibi fort. corrig. est phrygius*). Subrufum esse (ἰσχυρόπος), iracundi signum est IV, 53 s.; item contumeliosi IV, 6, 13.

Subsesquialterum (ὑψημύλιον); quomodo ad id referatur sesquialterum II, 526, 42 s.

Subsident (ὀρεστώμενον); ad medium fertur II, 429, 36; semper supernatanti contrarium est II, 429, 39 s.

Sudsidens elementum; probatur extra caelum esse non posse II, 382, 16 s.

Subskila (χορηγία); iis opus est ad bonam vitam acquandam, 615, 44.

Subsolanus (ἀπληρώτης); austrinis ventis accensetur III, 589, 36 s.; ad eum pertinet cum is qui ab ortu aequinoctiali fiat, tum Vulturius III, 589, 32 s.; ita Vulturium quidam vocant III, 590, 18; IV, 45, 34; is Vulturium vocatur, qui fiat e regione aequinoctiali vicina III, 632, 25 s.; Favonio contrarius est III, 589, 42; illi et Aquiloni communis est Caecias III, 589, 30 s.; III, 590, 25 s.; nonnulli eum Caeciam esse putant ac Thebanam appellant IV, 45, 28 s.; in Tripoli Phoeniciae Potamenes vocatur, idque quare IV, 45, 13 s.; Syriandri vero in Issico sinu et circa Rhosum IV, 45, 18 s.; Marceus in Tripolitico sinu IV, 45, 21; Hellespontias in Proconneso, Teo, Creta, Euboea et Cyrene IV, 45, 22 s.; Berecynthias apud Sinopenses IV, 45, 26 s.; Catarporthias in Sicilia IV, 45, 17 s.; humidus non est IV, 243, 45; quamvis in frigidiorum et calidorum ventorum medio positus minorem commotionem cum iis init IV, 249, 26 ss.; ad eum neque Etesiae sunt in iis regionibus quae ortum spectant III, 590, 43 ss.; mane spirare incipit, idque quare IV, 250, 18 ss.; cur eo spirante omnia maiora apparent III, 602, 46 s.; infestat Posidonium IV, 45, 17 s.; fiat a Syriis portis IV, 45, 20; maxime infestat Euboeae Caphareum et Cyrenaeum portum Apollonium IV, 45, 23 ss.

Substantia (οὐσία) (*aliorum de eaplicita*); eam negaverunt qui de eodem et diverso, de simili et dissimili philosophati sunt II, 502, 4; eam e contrariis componant esse fere omnes agnoscunt II, 502, 25 s.; omnium consensu ad eam vel solam vel maxime pertinet definitio II, 554, 7 s.; earum principia et causas et elementa investigant antiqui II, 600, 15 s.; eam tollit principio contradictionis qui adversantur II, 505, 49 s.; II, 511, 16 s.; aliae omnium consensu substantiae sunt, de aliis privatim nonnulli disseruerunt II, 558, 4; earum perpetua a generatione pendere putabant naturae servitantes III, 414, 38 s.; eam persistere putabat Anaxiphon II, 511, 34; eas ad principia quaedam reducere conatur Philo, idque quomodo II, 484, 15 ss.; de earum ordine et generibus Spensippi placita II, 539, 9 ss.; item aliorum quorundam (Platoniorum) II, 539, 12 ss.; ejus novum genus ponunt qui ideas esse statuunt II, 484, 33 s.; numero et specie una non erit, nisi ideas sint, inquit idearum assertores II, 499, 19 s.; eas solum respicere videtur inquisitio causae cur multa sint entia ab idearum assertoribus instituta II, 631, 28 ss.; II, 632, 3, 19; omnia quae ei insunt ideas sunt, secundum idearum assertores II, 616, 27 s.; eam tolli perhibent, nisi quis ponat substantias immotas, II, 627, 21 ss. Substantia (*ejus definitio et quomodo ad ceteras categorias se habeat*); quidnam III, 625, 31 s.; ita vocatur ultimum de quo praedicantur affectus II, 553, 30 s.; ea nec definitione, nec tempore, nec generatione priores esse possunt affectus II, 553, 30 s.; ab ea separari nequeunt affectus II, 437, 24, 48; incomposita esse videri possit ita ut eam definire non liceat II,

554, 5 s.; idem est quod ejus notio II, 278, 42; quæ-
rere quidnam sit, idem est quod quærere quidnam
ens sit II, 538, 36; ejus λόγος; non idem in homonymis,
1, 2; idem in synonymis, 1, 8; ejus exempla, 2, 24;
nulla in subjecto est, 4, 12; sub iis omnia æquivoce, 4,
41; omnis videtur τὸ δὲ τι significare, 5, 4; nullam
πρὸς τι esse probatur, 12, 5 ss.; de ea demonstrare
nequit divisio, 77, 28; circa eam quale denotant spes-
cies et genus, 5, 14; ei nihil contrarium est, 5, 18;
II, 628, 32; quid ei maxime proprium sit, 5, 45; ma-
gis ac minus non recipit, 5, 28; idem et unum nu-
mero secundum suam mutationem contraria recipere
valet, 6, 39; 3, 40; quomodo ea re ab opinione et ab
oratione differat, 6, 4 ss.; quæ eam significant id de
quo prædicantur vel ἔκαστ' ἑαυτοῦ, vel ἔκαστ' ἑαυτοῦ τι si-
gnificare indicant, 142, 30; de ea prædicantur reliquæ
categoriarum, 143, 12, 27; II, 539, 82 s.; de ea prædica-
tur materies II, 540, 1; genus esse nequit II, 576, 8;
quattuor modis dicitur, nempe quidditas, universale,
genus et subjectum II, 539, 21 s.; entium genus est
III, 444, 14 s.; partim materies, partim forma, partim
quod ex duobus hisce constat III, 444, 15 s.; III, 447,
1 ss.; ad eam pertinent genus et differentia, 155, 15,
33; omnium quæ in definitione ponuntur, eam maxima
declarat genus, 235, 28; 241, 40; nullius rei differen-
tia esse potest, 242, 4; ad eam potius pertinent res
quarum differentia potius determinatum quid (τὸ δὲ
τι) significant II, 438, 53 s.; ea posteriores sunt reli-
quæ categoriæ II, 630, 10; ad eam reliquæ categoriæ
referuntur II, 564, 1 ss.; igitur primarie ens est II,
564, 1; in ejus categoria eodem modo ac in reliquis
habere se debent unum et numerus II, 576, 32 s.; igitur
in ejus categoria quærenda est substantia quæ
ipsum unum est II, 576, 35 s.; cui hæc non competit,
ei nullum aliud prædicamentum conveniet II, 437, 21
ss.; ei primarie competit essentia et quidditas et
definitio II, 541, 20, 24 s., 32 ss., 44 s.; II, 542, 26,
37, 39; non eodem modo quo ejus definitio se habet
definitio albi hominis II, 541, 52 s.; e rebus quæ ei
insunt petendæ sunt differentia III, 224, 32 s.; nun-
quam ab alia οὐσίᾳ distinguitur eo quod alicubi est,
424, 15; ab ea deflectit omnis affectio major facta,
424, 25; item omnia per quæ immutatur id quod ea
habet, 244, 29; ei maxime consequens est ut hoc ali-
quid et ens sit, 284, 4; eam spectant omnes propo-
sitiones dialecticæ, ubi ipsum de se dicitur, vel ge-
nus de eo, 177, 39; ejus dissolutio interitus est, 258,
24, 27; partim forma, partim privatio est II, 273, 40; II,
594, 37 s.; ei maxime competit quod in unaquaque
re optimum est, 252, 8; prior natura est τοῦ πρὸς τι
II, 4, 51; in ea dicitur bonum II, 4, 19, 24; II,
190, 20, 24; ad eam pertinet deus et mens II, 4,
25; II, 190, 24; prodest speculationi de ea solutio
quæstionis an idem sit quidditas quod unum quod-
que II, 542, 42 s.; ejus explanatio definitio est II,
552, 7 s.; quomodo delineando definiatur II, 539,
35 s.; hujusmodi ejus definitio non sufficit, idque quare
II, 539, 36 ss.; primarie ens dicitur II, 538, 6, 24 s.;
idque tam definitione quam cognitione et tempore II,
538, 26 s.; sola inter categorias separabilis est II,
538, 28; II, 600, 14; ei maxime competere videtur, ut
separabile et hoc aliquid sit II, 540, 6 s.; II, 541, 5
s., 20 s.; universale non est, sed potius hoc aliquid et
separabile II, 587, 9 ss.; singulare et determinatum
quid esse videtur III, 398, 39 41; sola separabilis est,
cetera de ea prædicantur II, 249, 42; nonnisi per acci-
dens infinita est potest II, 249, 44; omnia quæ ei in-
sunt definitionem non admittunt II, 553, 22; unum

quoddam est et hoc aliquid significat II, 552, 9; ejus
definitio unica esse debet II, 493, 28; alio tamen modo
definitur elementorum quam generum ope II, 493, 28
s.; secundum quale est II, 591, 10; nulli rei inest quam
sibi ipsa et ei cujus substantia est II, 556, 21 s.; a
re cujus substantia est separari nequit II, 556, 21 s.;
II, 483, 24 s.; II, 617, 5 s., cf. II, 483, 2 s.; II, 616,
37; quorum una est, ea omnia numero unum sunt II,
495, 9 s.; quorum numero una est, ea numero unum
sunt II, 556, 14; primum est a quo cetera pendent et
a quo nomen petunt II, 500, 36; iis solis quæ secun-
dum eam differentia carent et unum sunt, omnia ead-
em insunt, 301, 14; omnis per translationem natura
vocatur II, 517, 43 ss.; eam ubi novimus, quid unum-
quodque sit novisse arbitramur II, 538, 30 s.; unus-
cujusque rei enarrare conatur definitio II, 132, 33; ejus
pars item substantia est, 79, 1; principium est II, 514,
46; principium et causa quædam est II, 556, 43;
uniuscujusque rei est id cujus causa est atque existit,
635, 14; omnibus rebus causa est cur sint III, 449,
1 s.; est causa prima cur res sint II, 557, 49, cf. II,
559, 32; II, 560, 33, s.; videtur natura esse quæ nec
elementum, nec principium est II, 557, 51 s.; unum
entium genus est II, 631, 41; II, 632, 4 s.; in ea apparet
singulare II, 538, 21; entium in singularibus inest
III, 344, 35; eam maxime significare videntur ele-
menta II, 498, 9 s. non vero affectus, relationes, dis-
positiones, motus et proportionales II, 498, 5 s.; prima
pars universi II, 600, 9; ea posteriores sunt quale et
quantum II, 600, 10; quomodo ab accidente differat
II, 506, 7 ss.; ejus notionem non attingunt partium
corporis affectus apud nonnulla animalia III, 414, 31
s.; e quanti elementis fieri nequit III, 442, 7 s.; in ejus
definitione quod de materie prædicatur actus est II,
559, 35 s.; non de subjecto prædicatur II, 553, 17;
de nullo alio subjecto prædicatur II, 257, 26; de ea
prædicantur omnia reliqua II, 257, 37; sola simplici-
ter fit II, 257, 22; attamen si accurate rem perspicies,
etiam e subjecto fit II, 257, 28 ss.; ea potentia prius,
actu vero posterius est materies II, 523, 52 s.; ejus
materies potentia substantia est II, 630, 7; igitur ejus
elementum est, vel eo prius esse nequit non-substan-
tia II, 630, 8 ss.; nec omnium una videtur esse posse,
nec multa et diversa II, 495, 8 ss.; non quo modo
punctum aut monas unum est, sed quo modo actus
et natura II, 561, 17 ss.; composita esse nequit ex
substantiis quæ ei actu insunt II, 553, 42 s., 47; II,
554, 4 s.; unum aliquod genus est II, 255, 26; II,
256, 24; contrarietate nunquam constat II, 255, 43;
substantiæ contraria esse nequit II, 255, 47; e non-
substantia provenire nequit II, 255, 48; substantia
prior esse nequit II, 255, 49; ea prior erit non sub-
stantia, si principia et substantiæ quæ ex iis fiunt
universalis sint II, 627, 44 s.; fieri nequit ut e rebus
quæ substantiæ non sunt composita sit II, 553, 27 s.;
ea prius esse nequit quale II, 553, 28 ss.; ei nec ordo
competit, nec prius ac posterius II, 552, 51; quare
prius appelletur II, 523, 49; nulla e substantiis const-
stat II, 556, 38; quæritur an quædam persistet II, 601,
44 s.; uniuscujusque rei unum est non per accidens
et idem quod ens aliquod II, 501, s.; vel continuitate,
vel specie, vel notione unum est II, 520, 6; relativo-
rum elementum non est, nec vice versa II, 602, 10 s.;
cognoscimus e quibus constet, ubi eam vel secundum
quantitatem, vel secundum speciem dividimus II,
575, 16 s.; nulla esse videbitur, si substantiæ non
sint res mathematicæ II, 498, 23, cf. 3; item si sub-
stantiæ sint II, 408, 28, cf. 39 ante quum non esset,

si nunc sit, aut antea quum esset unum non sit, hoc ei cum ortu et interitu accidere videtur II, 498, 41 ss.; nulla erit si principia universalis sint, II, 628, 17 1.; idem significat et hic et inter res aeternas II, 482, 41; II, 616, 13 s.; eam continet medium ac mediocre, non vero extrema III, 238, 32 s.; quia propria eorum rationi necessarium est, unicam acetabulorum seriem habet polyporum quoddam genus III, 288, 12 s.

Substantiæ; ita maxime appellamus res naturales II, 544, 11 s., cf. II, 538, 41 ss.; II, 546, 36 s.; hoc aliquid significant II, 498, 7 ss.; II, 499, 40; omnium rerum maxime unum esse dicuntur II, 519, 53 s.; earum naturam aliquatenus docere possunt ideas II, 485, 11; non solum ideas sunt, nec in rebus sensibilibus, nec in rebus aeternis II, 482, 10 s.; II, 615, 35 ss.; manifestissime ad eas pertinent corpora II, 538, 41 ss.; iis imprimis accensenda sunt corpora III, 444, 20; idque præcipue naturalia III, 444, 20 s.; ad eas pertinent res quarum principia sunt calidum et frigidum et quæ ex his rebus generantur II, 602, 22; ad eas pertinent res separabiles, non vero inseparabiles II, 603, 1 s.; sine iis esse nequeunt affectus et motus II, 603, 3; igitur omnium causæ sunt II, 603, 2; iis sublati tolluntur reliqua II, 603, 39 s.; igitur earum causæ omnium rerum causæ sunt II, 603, 38 s.; non sufficit ex earum elementis compositum esse animam, si simile nonnisi simili cognoscit possit III, 442, 3 s.; omnes naturaliter principia sunt II, 198, 19; possunt generare multa sibi similia II, 198, 20; entium prima sunt II, 603, 47 s.; igitur si omnes interitui obnoxia, omnia eodem modo se habebunt II, 603, 48; earum principia et elementa non eadem ac colorum et sonorum et quantitatis II, 603, 29; non erunt, si principia universalis sunt II, 499, 39, cf. II, 587, 9 s.; non eadem sunt ac quanta II, 632, 14 s., 18 s.; igitur nec unde originem potant, nec cur nullæ sint tradiderunt idearum asseriores II, 632, 19; de subjecto non prædicantur II, 498, 7; III, 528, 22; igitur contraria quæ iis insunt per accidens interire nequeunt III, 528, 21; earum causæ et principia qualenus alia sint ac rerum quæ ad reliquas categorias pertinent II, 602, 3 ss.; quatenus eadem II, 603, 2 ss.; multarum rerum investigare necessarium est III, 431, 12; quaeritur an omnium rerum eodem modo investigari debeant III, 431, 14; si hic modus non semper idem sit, res etiam difficilius fit, idque quare III, 431, 17 ss.; nondum constat utrum divisione, an demonstratione, an alia via investigandæ sint III, 431, 20 ss.; præterea ignoratur e quibusnam principiis inchoanda sit earum investigatio III, 431, 22 ss.

Substantiæ (earum differentiæ); quot modis dicatur II, 521, 33 ss.; et quæ potentia et quæ actu sunt, esse dicuntur II, 521, 29; numero tres, scilicet forma, materies et cunctum II, 601, 28 ss.; pleræque earum potentia sunt II, 536, 1; quædam natura et secundum naturam constant II, 557, 50; prima ad alteram seriem pertinent II, 605, 15; omniumque prima quæ simplex et actu est II, 605, 16; causa cur multæ sint, eadem est ac causa cur multa sint quanta et qualia vel pro portione ei respondet II, 631, 36 s.; rationi consentaneum videtur, eas multas esse, etiamsi iis non subjecta natura quædam II, 632, 10 ss.; quaestio cur actu multæ sunt, unde profecta sit II, 632, 12 ss.; specio individua sunt et differentia carent III, 226, 2 s., 8; quaeritur an præter sensibiles alia existant, idque vel unum vel plura genera II, 489, 12 ss.; II, 491, 49; earum tria genera, nempe sensibiles inter-

itui obnoxia, sensibilis aeterna, immobilis II, 600, 20 ss.; II, 603, 45 s.; similes eatenus infinite esse poterunt quatenus nihil vetat quin singula earum elementa multa sint atque horum non existant ideas II, 627, 51 ss.

Substantia (quatenus eam scientia spectat): ejus receptaculum mens est II, 605, 41 s.; quaeritur an omnes unica scientia spectet, an plures, et si plures an cognatas II, 489, 9 ss.; II, 491, 27; argumenta quæ probare videntur omnes non ad unicam pertinere scientiam II, 491, 29 ss., cf. II, 584, 42 s.; quaeritur utrum eas solas spectet speculatio, an etiam quæ iis accidunt per se II, 489, 17 ss.; II, 491, 38 ss.; ejus non videtur esse demonstratio, 158, 53; II, 491, 44 s.; II, 584, 46, v. τί δὲ τὸ ἐπὶ τῷ ἡν εἶναι; omnis demonstrationis principium est III, 432, 14 s.; ab eadem scientia pertractari nequeunt ac accidentia II, 584, 47 s.; eas spectat sapientia quæ prima pertractat II, 585, 1 s.; eas et quæ iis insunt spectat eadem scientia quæ essentia philosophia prima II, 502, 46 s.; II, 600, 7; quaeritur an ab eadem scientia pertractetur ac principia demonstrationis necne II, 491, 5 s., cf. II, 489, 4 s.; si non ad eandem scientiam pertineat ac accidentia per se, dictu difficillimum est ad quamnam pertinent ejus accidentia II, 491, 45 ss.; de prima speculatur philosophus II, 503, 24; eam demonstrare nequeunt scientiæ particulares II, 534, 14, cf. II, 592, 18 s.; quaeritur an ejus principia sola ad scientiam pertineant II, 489, 4; si omnes non ad eandem scientiam pertineant, quaeritur ad quamnam vel quassam pertineat philosophia prima II, 491, 28 s.; II, 584, 41 s.; de omni speculatur philosophus qua ratione naturaliter se habet II, 503, 26; ejus cognitio non solum multum refert ad causas accidentium per se, sed etiam vice versa III, 432, 5 ss.; earum causas et principia et elementa tenere debet philosophus II, 500, 37; II, 538, 3; quaeritur utrum de singulis seorsum sit disserendum, an de accidentibus multis communibus III, 218, 17 s.; de unaquaque seorsim disserentes aspe eadem dicere cogimur III, 218, 26 s.; de ejus partibus quaestio institui debet, idque quare II, 558, 18 s.; si recte constet quidnam sit, forsitan de ea quæ a sensibilibus separata foret, aliquid constabit II, 556, 40 s.; ejus quæ respondetur quaestioni *quapropter* II, 557, 28; ad ea quæ de hac dicenda sunt, prodest quaestio de definitionis unitate proposita II, 551, 42 s.; et in syngismis et in generationibus omnium principium est II, 547, 14 ss.

Substantia (quatenus eam spectat generatio et motus): omnis generationi obnoxia est II, 587, 6 s.; ejus causa generatio exstat, non vice versa III, 219, 51 s., cf. III, 222, 21; in unaquaque serie ad eam pertinet alterum si fiat, generationem obtinere dicimus, si vero alterum, non III, 439, 39; in ejus categoria ut fiat generatio, necessario ante adesse debet substantia actu existans quæ faciat II, 547, 36 ss.; quiescit, dum sit accretio vel deminutio aut alteratio II, 433, 15 s., cf. 3, 29 ss.; uniuscujusque rei causa est cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 41; tempore generatione posterior est, ratione vero prior III, 229, 13 ss.; in ea non fit motus, idque quare II, 309, 39 s.; II, 310, 42 ss.; II, 593, 32; II, 599, 21; aeterna non sufficit ad motum efficiendum, nisi constet principium motus II, 604, 7 ss.; nec si tale principium contineat, sufficit ad motum aeternum efficiendum, nisi ejus essentia actus sit II, 600, 11 ss.; res quæ ad hanc categoriam pertinent, simpliciter fieri dicuntur II, 439, 36.

- Substantiæ æternæ** (οὐσία αἰδίος); etiamsi nunc nesciamus quænam sint, forsân tamen necessarium est quædam esse II, 556, 35 s.; omnes actu sunt II, 630, 34 s.
- Substantia æterna immobilis** (οὐσία αἰδίος καὶ ἀκίνητος); quæritur an existet II, 611, 9; probatur necessario exstare II, 603, 46 ss.
- Substantiæ æternæ immobiles per se magnitudine carentes** (οὐσίαι αἰδίους καὶ ἀκίνητοι καὶ ἀνεμυρίθους); latioribus cælestibus numero æquales esse debent II, 606, 48 ss.; II, 608, 2 ss.; earum alia prima, alia secunda, et sic deinceps secundum ipsum latiorum ordinem ac dignitatem II, 606, 51 s.
- Substantia affectus expers** (οὐσία ἀπαθής); arbitrari oportet omnem per se optimum assecutam esse finem II, 608, 6 ss.
- Substantia composita** (ἡ συνθετὴ οὐσία); materie sensibili constat II, 530, 57, v. *Cunctum*; vel sensibilis vel intelligibilis est II, 560, 51; ejus definitio fieri potest II, 560, 50 ss.; e quibus vero primis composita est, eorum fieri nequit, idque quare II, 560, 52 ss.
- Substantia immobilis** (οὐσία ἀκίνητος); eam nonnulli separabilem esse censent II, 600, 24; ejus alii duo, alii unum genus esse statuunt II, 600, 24 ss.; expenditur utrum ad naturalem scientiam an ad aliam pertineat II, 600, 26.
- Substantias immotas qui ponunt; eorum nonnulli ideam boni unius ideæ assimilant** II, 634, 49 s.; unum boni substantiam esse censent iidem II, 634, 50 s.
- Substantia immobilis et separabilis** (οὐσία χωριστὴ καὶ ἀκίνητος); si qua exstet primum et princeps principium est II, 535, 19 s.; II, 592, 49 ss., cf. II, 593, 11.
- Substantiæ naturales** (αἱ φυσικαὶ οὐσίαι); ex cognomine fiunt II, 601, 23 s.; ad ea pertinent elementa et quæ ex iis fiunt, cælum ejusque partes, plantæ et animalia eorumque partes II, 410, 20 ss.; quænam sint earum opera et affectus II, 410, 24 ss.; omnes vel corpora sunt vel cum corporibus et magnitudinibus fiunt II, 410, 29 s., cf. II, 387, 5.
- Substantia particularum tenuitate prædita et flammea** (λεπτομερὴς καὶ φλογώδης); eam ætherea natura magnitudine sua et motus celeritate incendit III, 629, 6 ss.
- Substantiæ primæ**; quænam, 2, 39; II, 551, 36 s.; de iis dicuntur omnia prædicata iisque omnia insunt quæ subjecto insunt, 3, 14; nisi essent, nihil aliud esse posset, 3, 24; iis proprior species quam genus, 3, 26; quare maxime οὐσίαι dicantur, 3, 34; 4, 4; ita se habent ad omnia cetera ut species ad genus, 3, 37; quare nulla magis substantia sit quam altera, 3, 46; sic se habent ad cetera omnia, ut genera earum ad alia genera, 4, 6; de iis omnia alia prædicantur, 4, 8; nec in subjecto sunt, nec de subjecto dicuntur, 4, 13, 44; ab iis nihil prædicatur, 4, 44; speciei et generis λόγον recipiunt, 4, 50; revera τὸδε τι significant, 5, 5; cum ipsæ, tum partes earum manifesto non sunt πρὸς τι, 12, 8; actus sine potentia, 36, 54; uniuscujusque rei ea dicitur quæ alii non læst II, 553, 11; in iis idem est quidditas quod unumquodque II, 551, 34 ss., cf. II, 542, 43 ss.; II, 513, 5 ss.; constat eas non recte tradidisse idearum assertores II, 635, 35 s.
- Substantiæ secundariæ** (δευτεραι οὐσίαι); quænam, 2, 423, 50; primam prædicatorem οὐσίαν declarant, 3, 50; quibusnam argumentis probetur eas non in subjecto esse, 4, 14; earum cum nomen, tum λόγος prædicatur de subjecto, 4, 23; non revera τὸδε τι significant, sed aliqualem οὐσίαν, 5, 7 ss.; nullas πρὸς τι esse probatur, 12, 14 ss.
- Substantia sensibilis** (οὐσία αἰσθητή); triplex est, nempe materies, forma et actus, et cunctum II, 559, 7 ss.; mutabilis est II, 600, 29; ad quæstionem de ea nihil refert utrum nomina formam an formam materiei junctam significant II, 560, 19 s.; omnium consensu substantiæ sunt II, 558, 24 s.; omnes materiem habent II, 558, 26 s.; qui hanc solam esse statuunt, eorum opiniones maximam partem non ad philosophiam primam pertinent II, 626, 40 ss.; sunt qui præter eam alias substantias exstare putent II, 626, 42 s.
- Substantia sensibilis æterna** (οὐσία αἰσθητὴ αἰδίος); quæritur utrum ejus elementa unum an multa sint II, 600, 22 s., pertinet ad scientiam naturalem, idque quare II, 600, 27.
- Substantia sensibilis interitui obnoxia** (οὐσία αἰσθητὴ φθαρτὴ); eam omnes agnoscunt II, 600, 21 s.; pertinet ad scientiam naturalem, idque quare II, 600, 27.
- Substantiæ separabiles** (οὐσίαι χωρισταί); si ponantur, vix discernetur utrum universalis an particularia ponenda sint principia II, 627, 24 s.
- Substantia (de) et de Ente sermones; v. *Metaphysicorum* I. VI.**
- Substantiam significare** (τὸ οὐσίαν σημαίνειν); idem est quod essentiam rei non aliud esse II, 506, 2.
- Sublemen** (σημῶνιον); ei magistratus comparat Plato, 504, 44 ss.
- Subtendens** (κάθετον); ei comparandum est crus progrediens III, 310, 29 ss., cf. 50 s.
- Subterranea loca**; gelu obtinente calida, æstu vero frigida sunt III, 566, 51 s.; si quis in iis virisset et subito ad supra adscendisset deos esse fateretur fr. 36, b
- Subtile** (λεπτομερὴς) repletivum est 455, 17; ad id pertinet tenue II, 455, 17 s.
- Subtilius** (λεπτομερέστερον); semper majorem occupat locum II, 420, 25.
- Subtrahit** (quod) (τὸ ὑποσπάσσαν); quatenus moveat II, 428, 17 ss., cf. II, 349, 48 ss.
- Subtriplum**; submultiplex est, 194, 11.
- Subventaneum animal** v. *Animal subventaneum*.
- Subventaneum ovum**; v. *Ovum subventaneum*.
- Subulci**; quomodo suum anginam sanent III, 165, 35 s.; ab iis cicatricis ope agnitus est Ulysses, 469, 39.
- Subulones** (πατταλῖαι); quando ita vocentur cervi III, 176, 30 s.
- Succedere** (τὸ κατορθοῦν); sæpe vel in multis difficile est II, 401, 44 s.; in uno vero vel duobus facilius II, 401, 48 s.; difficile etiam ubi aliquid alius causa facere oportet et hujus rursus aliud, et sic deinceps II, 401, 47 s.
- Successus prosperus** (εὐτύχημα); obtinere nequit, nisi et rectus actionum sit scopus et actiones quibus iste scopus attingitur inveniantur, 615, 28; per se, quomodo differat a prospero successu per accidens II, 172, 17.
- Succinum** (ἤλεκτρον); cecidit e populis nigris frequentibus in lacu juxta Eridanum IV, 87, 34 s.; gummi simile est et lapidis instar durecit IV, 87, 35 s.; ab accolis in Græciam deportatur IV, 87, 37; refrigeratione constat III, 623, 46 ss.; terrenum est III, 623, 46; III, 624, 23 ss.; neque molliori neque liquefieri potest III, 624, 1; id duritie æquat semen elephantum exsiccatum, secundum Ctesiam III, 350, 36 ss.; in eo animalia conspiciuntur III, 623, 48 s.; eo probat Thales inanimatis quoque inesse animam fr. 215 a.
- Succi** (χυμοί); excepto oleo facile dissipantur et putrescunt IV, 312, 48;
- Succi fructuum**; eorum diversitates, IV, 26, 40 ss.; qui-

dam potabiles IV, 26, 47 ss.; quidam unctui IV, 26, 49 s.; quidam dulces mellares IV, 26, 51 s.; quidam calidi et acuti IV, 27, 1; quidam amari sunt *ibid.*

Succi medicamentorum (οἱ τῶν φαρμάκων ὀκοί); validius purgant quam radices aut fructus IV, 314, 39 s.

Succi salsi; v. *Salsi succi*.

Succi (χυλοί); animalium ad tingendum inserviunt III, 647, 23; dulces et salsi quamobrem maxime alvum ciant IV, 312, 43 s., cf. *Humores*.

Suctus (τὸ θηλαΐειν); eum causam esse putat Democritus cur ante tempus oriantur dentes, id est cur nascantur et denuo excidant III, 429, 24; nihil tamen ad dentium ortum confert III, 429, 51 s.

Suculae (δυνί); eadem cur si tenuiores sint eadem vi facilius circa eandem ergatam facilius moveantur quam crassiores IV, 63, 18 ss.; IV, 65, 14 ss.

Sudantes; quare si vel flatu vel aqua refrigescant nauseant IV, 122, 14 ss.

Sudationes (ἀνιδρώσεις); iis qui utuntur apertos meatus habent IV, 120, 42 s.

Sudor; est excrementum vaporis humidi III, 262, 20; excrementi cuiusdam secretio est IV, 125, 38; eum tantummodo continere et transmittere possunt venae minimae III, 262, 18 s.; idque tantummodo corpore calefacto et venulis patentibus III, 262, 21 s.; ei comparandus est humor quem coeuntes subinde emittunt mulieres III, 212, 26; pars carnis male condita IV, 120, 3; incoctus humor IV, 120, 18; eo refrigerantur corpora IV, 286, 10 s.; in carne idem atque urina IV, 120, 12, cur salsus sit IV, 120, 6 ss.; cur amarus reddatur III, 550, 4 s.; in eo quod saporem parit una excernitur III, 580, 48 s.; puerorum salsior et foetidior est, idque quare IV, 138, 25 s.; cur ubi una cum eo unguentorum magna copia expellatur male oleat IV, 190, 26 ss.; in capite cur nullum malum odorem habeat IV, 120, 28 ss.; unde oriatur IV, 287, 13 ss.; in eum proclivia sunt humida et rara IV, 287, 7 s.; cur magis eveniat dormientibus quam vigilantibus IV, 122, 1 ss.; IV, 124, 3 ss.; e capite oritur, idque quare IV, 122, 11 s.; cur maxime e capite pedibusque proveniat IV, 122, 20 s.; cur maxime in facie oriatur IV, 121, 1 ss.; IV, 122, 4 ss.; IV, 287, 6 ss.; cur primum et maxime in fronte IV, 122, 1 s.; cur magis in tergo quam in anteriori parte IV, 121, 30 ss.; cur minus in ventre quam in pectore IV, 121, 34 ss.; cur non ea parte qua incumbamus IV, 121, 43 ss.; cur magis superiori quam inferiori corporis parte IV, 120, 15 ss.; cur minus inter laborandum ipsum quam a labore cessantibus IV, 122, 25 ss.; IV, 123, 12 ss., 19; cur parcius sit sese exercentibus, si interposita quiete lucentur IV, 120, 33 ss.; cur proveniat neque intentq neque retento, sed potius relaxato corpore IV, 119, 40 ss.; quamobrem maxime oriatur manus exercentibus IV, 120, 20 ss.; cur copiosior, si non longo intervallo interposito rursus provocetur IV, 120, 38 ss.; cur magis oriatur apud vestibus inductos IV, 120, 44 ss.; IV, 125, 48 ss.; IV, 126, 16 ss.; quare eum magis moveant ingressus per acclivia quam per declivia IV, 126, 3 ss.; cur minus oriatur ad ignem adstantibus IV, 125, 43 ss.; cur oriatur in aëstuariis neque ubi affatim ignis adsit, neque ubi semper minor copia, sed ubi major superingeratur IV, 121, 6 ss.; IV, 125, 1 ss.; cur magis profluat strigilis ope se detergentibus IV, 121, 22 ss.; cur copiosior profluat in aëstuariis frigida tempestate IV, 124, 10 ss.; cur non oriatur membris calidae aquae immersis IV, 120, 1 ss.; cur desinat sive calida sive frigida lavantibus fr. 207, b; quare ei magis per

aëstatem obnoxii simus IV, 126, 0 ss.; utrum per aëstatem potius an hieme movendus sit IV, 122, 17 s.; IV, 125, 14 ss.; per aëstatem potius movendum esse omnes antiqui medici contendebant IV, 122, 44 s.; cur hieme minus oriatur, nec nos tunc parandum esse censeamus IV, 126, 42 ss.; cur qui nudo corpore currenti sit, utilior sit, etiamsi parcius quam vestibus tecto IV, 124, 15 ss.; quare eo solum corpus levetur IV, 12, 46 ss.; cur magis quam vomitus leveit IV, 287, 8; cur qui bene valente corpore sponte proveniat deteriores videantur quam qui labore oriuntur IV, 126, 19 ss.; cur graves sint qui febris accessionem antecedunt IV, 298, 8 ss.; cur nonnulli horrorem ciant IV, 12, 27 ss.; trepidantibus cur oriatur in pedibus IV, 12, 86 ss.; IV, 124, 35 ss.; cur minor fiat si quis postquam bibit superedat IV, 123, 31 ss.; eum ab oculis locis emittere videtur terra III, 569, 4 s.; eum humum vocavit Alcidas, 389, 14; ridicule terra subrem mare vocavit Empedocles III, 579, 42 ss.

Sudores calidi; cur frigidis meliores habeantur IV, 126, 37 ss.

Sudores foetidi; cruditate sunt IV, 188, 45 s.; cur eos moveant ruta et nonnulla unguenta IV, 121, 26 ss.; IV, 220, 35 ss.; cur apud eos qui habeant gravius redoleant unguenta IV, 190, 34 ss.

Sudores frigidi; eos medici gravis morbi signum existimant, idque quare IV, 276, 40 ss., cf. IV, 127, 37 ss.

Sudores sanguinolenti; interdum oriuntur idque quare III, 52, 22 s.; est sanguis propter cruditatem humescens III, 262, 24 s.; nonnullis eveniunt propter malum habitum, idque quando III, 262, 22 ss.

Sudores spontanei; quinam IV, 126, 35.

Sudores suborti; exercentes juvant IV, 147, 8.

Sufficiens sibi (αὐτάρκη); is est qui una cum virtute beatus est II, 234, 38; id perfecte esse non possumus II, 234, 45; bona sterilia, sed pulchra fructuosius profert II, 46, 21; amicis opus habet ut beneficia in eo conferat II, 182, 1, 41; item ut habeat quibuscum vivat II, 182, 1, 42 s.; item ut amicis spectandis se ipsam tanquam in speculo cognoscat II, 182, 25 ss.; exponuntur argumenta cur amicis opus non habere videatur II, 181, 42 ss.; II, 234, 37 ss.; II, 235, 233 ss.; refutantur haec argumenta partim rationatione, partim experientia II, 235, 7 ss.; II, 235, 42 ss., 53 ss.; II, 236, 24 ss.; omnia bona habet II, 181, 45; deo comparatur II, 234, 42 ss., cf. II, 182, 5; expostulat quanam inter eum et deum intercedat differentia II, 236, 25 ss., cf. II, 182, 6; ei vita idem est quod bonum II, 235, 19 ss.; semper vivere vult quia semper cognoscere II, 235, 31; idque quia ipse cognoscibile esse vult II, 235, 32; nec amicos docere potest, nec ab iis discere, idque quare II, 235, 38; si deo omnino similis esset, cogitare non posset II, 236, 27.

Sufficiens alicui (αὐτάρκης); id est quod absque aliis rebus vitam efficit expetendam nulliusque rei indigentem II, 6, 24; non ei solum sufficere debet qui solitarius degit vitam, sed et parentibus et liberis et uxori et amicis et civibus suis II, 6, 17; suos tamen amicos habere debet II, 6, 18; si extendatur ad maiores et puteros et amicorum amicos, in infinitum abiret II, 6, 11.

Sufficiens opibus; melius iudicat quam e genus II, 235, 1.

Sufficientissimum (αὐτάρκιστον); non mirum est si competat sufficientia et incolunitas II, 635, 1 s.; nulla alia de causa interitus expers et sufficiens est, nisi quia bene se habet II, 635, 9 s.

Suffimenta (θυμίσματα); eorum odore qui delectantur intemperantes non vocantur II, 36, 20; cur suavius e longinquo oleant IV, 187, 7 ss., cf. 36 ss.; IV, 301, 24; cur ea minus e propinquo sentiamus IV, 186, 1 ss., 8 ss.

Suffitus; iis mures arvenses persequuntur III, 134, 8. **Suffocabulum** (σπυγύς); ei comparatur testa crustatorum et testaceorum III, 240, 31.

Suffocari; quando insecta dicantur III, 543, 40 ss.

Suffocatio; quidnam III, 543, 33 s.; fit si potus vel cibi aliqua pars in arteriam delabatur III, 256, 34 ss.; cf. III, 257, 9 ss.; IV, 284, 47; fit, ubi cibum adsumentes respiramus, idque quare III, 544, 49 ss.; exstat ejus species quæ sensuum impotentiam affert III, 504, 22, cf. III, 502, 47 s.

Sufragia; quare si paria sint numero reus vincat IV, 262, 22 ss.

Suffrago (κάμψις); in ea mansit ossea materies quæ in hisulcorum pede deest III, 294, 35 s.

σπυγύτης 129, 43.

Sugillatus (τὰ ὑπόπια); de iis problemata IV, 158, 18 ss.; IV, 159, 28 ss.; cur tollantur æramentis quibusdam admolis ut cyathis IV, 160, 18 ss.; cur eos tollant thapsia et cyathus IV, 160, 1 ss., 32 ss.; item pulmo IV, 159, 28 ss.; oculis per hyperbolen fiscinæ mororum comparari potest, 399, 53.

Sui; eos qui in jus vocat odiosus est, 449, 10;

Suilla caro; assa sanat humerorum dolorem apud elephantis III, 168, 13 s.

Suilla pinguedo; aquosa est IV, 330, 10.

Suillum stercus; ceteris plantis præter malum punicum nocet IV, 326, 27, 30; amygdalas amaras dulces reddit fr. 165, b.

Sulci (τάρποι); irrigationi dicati maximi permanent, minimi vero et cito et primi luto exolescunt, eo vero deficiente rursus apparent III, 262, 7 ss.

Sulphur (σῆτον); in terra fit sicca exhalatione III, 609, 20; res sanctissima IV, 239, 28; eum redolet omnis cinis IV, 239, 24; ejus fumus III, 646, 24 s.; ejus vehementi odore necantur cum homines tum reliqua animalia ideoque eum fugiunt III, 457, 26 ss.; III, 487, 18; ejus odor multa insecta necat III, 71, 3 s.; formicas fugat pulvis ejus earum cubilibus adpersus III, 71, 4 ss.; ubinam locus id redolet IV, 98, 31; coloris mutationes efficit III, 645, 28 ss.

Sulphurea loca; herbæ minutæ in illis nascentes IV, 37, 1 ss.

Summa auctoritas; v. *Auctoritas summa*.

Summum (ἀξιώτατον); quod quis attingere valet, id cuique semper maxime optabile est, 618, 13.

Summum bonum; v. *Bonum summum*.

Sumptus (ἀναλώματα, δαπάνη); curandum ne reditus superent, 640, 6; considerandum est administratori, quinam sine detrimento omitti possint, 640, 15; parvi sunt in administratione privata, 640, 1; eos considerare debet administratio regia, idque quomodo, 639, 23, 28; parvi sæpe repetiti rem familiarem perdunt, 575, 27; multos qui fecerunt, invident iis qui idem parvo adepti sunt, 362, 20; inter dationes recensendus est II, 40, 39; ejus non eadem magnitudo est ac operis II, 43, 36; honoratū conveniunt magnifico II, 43, 4, 21.

Sumptus publici; in iis non solum ad hominum arbitrium, sed etiam ad secundas adversasve res respiciendum est, 417, 12.

Sunt (quæ); eorum divisio fr. 101, b; 102, a; 103, h; 104, a, b; 106, a; quot causis perficiantur fr. 109, b. cf. *Est* (quod).

Supellectilia (κατασκευή); de eorum possessione nihil præcepit Phaleas Chalcedonius, 507, 53; ne in iis emendis ac vendendis fallamur, discenda est pingendi ars, 626, 47; seorsim disponi et villico tradi debent quæ quotidie et quæ rarius adhibentur, 638, 39; aliquoties inspicienda sunt, idque quare, 638, 41; recte quodque suo loco reponere jubent Lacones, 639, 5; pretiosa, quæ antea celabant, Rhegio capto, protulerunt Rhegini, ut libertatem redimerent, 645, 16; ea abstulit Dionysius Syracusanus, nihilominus, Rheginorum corpora sub corona vendens, 645, 19; sua vendidit Dionysius Syracusanus, quum cives dicerent se ei pecuniam conferre non posse, 644, 49; vendita rursus ad se referri jussit, non restituto emptoribus pretio, 644, 52; pretiosa quomodo nolentibus eripuerit Æolidos cujusdam oppidi incolis Charidemus Orita, 648, 14.

Supellectilia templorum; in ea sumptus facere debet vir magnificus II, 43, 5.

Superans; dividitur in exsuperantiam et id quod superatur II, 295, 32 s.

Supercilia (ὀρπύς); gemina sunt III, 8, 46; fronti subjacent III, 8, 46; iis subjacent oculi III, 9, 2; piis congenitis accensenda sunt III, 47, 52 s.; quænam id (?) percurrat vena secundum Syennesis Cyprium III, 38, 28; quomodo appelletur eorum glabrities III, 48, 9 s.; ossium commissuræ imposita sunt III, 48, 26; III, 247, 44 s.; tutaminis gratia exstant III, 247, 39 s.; scilicet ad arcendos humores de capite defluentes III, 247, 40 s.; igitur suggestio comparantur III, 247, 41; senescentibus interdum adeo hirsuta fiunt ut tonderi debeant, idque quare III, 48, 24 ss.; III, 247, 46 ss.; IV, 139, 49; dextrum magis attollimus quam sinistrum atque magis inflexum est III, 267, 22 ss.; quænam de moribus signa ex iis colligere liceat III, 8, 46 ss.; inflexa versutos indicant fr. 104, a; conjuncta morosos IV, 13, 10 s.; quibus a naso deorsum versus, ad tempora vero sursum inflectuntur, fatui sunt et ad suos referuntur IV, 13, 11 s.

Superficies (ἐπίμετρον); est quantum continuum, 6, 46; ejus terminus communis linea, 7, 12; corporum terminus communis, 7, 15; constat partibus positionem ad se invicem habentibus, 7, 31; simpliciter notius solido, 239, 8; definitur solidi terminus, 239, 24; ejus definitio per posteriora fit, 239, 22; quidnam II, 367, 9; II, 525, 30 s.; iis terminatur corpus nec sine iis esse potest, eæ vero sine hoc II, 498, 15 ss.; igitur magis quam, corpus minus vero quam linea substantia esse videtur II, 498, 13 ss.; eam magis quam corpus substantiam esse censent quidam II, 539, 3 s.; substantia non videtur esse II, 499, 3 s.; II, 587, 1 s.; si substantia sit, quæritur an ad eandem scientiam pertineat ac ejus accidentia per se II, 491, 40 s.; ejus accidentia per se demonstrant scientiæ mathematicæ II, 491, 42; probatur corpori tanquam determinatum quid non inesse II, 498, 31 ss.; in corpore est II, 288, 4; in aliis sunt, nec separari possunt II, 587, 4 s.; modo una est, ubi se invicem tangunt corpora, modo duæ, ubi divisum est corpus II, 498, 46 ss.; nihilo minus non interit aut gignitur II, 498, 44 s.; II, 499, 1 ss.; non perspicitur e quibusnam gigneretur II, 498, 52; qua parte terminum habet, infinita esse nequit II, 373, 42; si (quaquaversum) terminata est, omnino infinita esse nequit II, 373, 43; dividua est, idque quare IV, 47, 14; earum quoque loca exstarent, si corporis locus exstaret II, 285, 52 s.; ei nihil est contrarium, 8, 10; quænam trahi dicatur III, 621, 4 s.; rerum lævium unica est III, 455, 1; ejus per se

affectus est laetitia II, 223, 44; eam colorem vocabant Pythagorei III, 480, 12; in ea naturaliter primo fit color II, 528, 30 8; ei recte proprium esse dicitur quod primum colore inficiatur, 523, 54; 227, 31; 228, 8; ei magis quam corpori proprium est ut colorata sit, 233, 38; causa materialis coloris est II, 602, 30; in ea primario sensu dicitur esse album, idque quare II, 288, 10 s.; albedinis receptaculum est II, 339, 43; propter eam quantum dicitur album, 7, 52; per se alba est II, 528, 46 s.; per se album est, nec tamen ejus quidditas est, ut alba sit, idque quare II, 540, 32 s.; nec ut superficies alba sit, idque quare II, 540, 33 ss.; quia alba est dicitur aliquis alba II, 287, 50 s., cf. II, 288, 9 s., v. *Planum*.

Superficies convexa; v. Convexa superficies.

Superficiem albam esse; non est quidditas superficiei, idque quare II, 540, 33 ss.

Superflua (περιττώ); etiam inutilia sint, sibi comparat vir liberalis II, 245, 8; suppetentibus jam necessariis aucta esse verisimile est, 612, 11; ad ea maxime dirigendam esse educationem putant nonnulli, 625, 6; (τὰ ἐκ περισσότητος); interdum necessariis optabiliora sunt, 201, 9.

Superfluitantia animalia (ἐπιπλεονέκτα); alia foetum semper perficere valent, alia interdum possunt, interdum non III, 407, 2 ss.; III, 408, 7 ss.; nonnulla eorum vel tunc foetus enutrire possunt, ubi longo intervallo a se invicem distant coitus, idque quatenam et quare III, 408, 10 ss.

Superfluitatio (τὸ ἐπιπλεονέκτεσθαι); ei obnoxia post conceptionem marem admittunt III, 140, 10 ss.; aliis animalibus propria est, apud alios nunquam evenit III, 407, 1 s.; III, 408, 6 s.; fr. 191, a; nunquam evenit uniparis, e. g. solidungulis iisque majoribus, idque quare III, 407, 4 ss.; nunquam evenit equus III, 140, 12; evenit vero multiparis, idque quare III, 407, 10 ss.; ei obnoxia lepus III, 140, 11; III, 407, 26 ss.; raro evenit mulieri III, 140, 13 s.; III, 407, 13 ss.; III, 408, 21 ss.; narrantur ejus exempla quae mulieribus evenerunt III, 140, 17, 22 ss.; quomodo se habeant quae ex illa nata sunt fr. 191, a.

Superior locus; definitum est quia medius definitus II, 374, 17 s.; quae maxime extima sunt inter res sensibiles cum obtinent III, 640, 19 s.; ab humido alienum est IV, 244, 9.

Superiora (τὰ ἄνω); apud plantas et testacea infra sunt III, 285, 19 s.; III, 290, 4; ita appellantur quae a capite ad anum usque exstant III, 22, 2 s.; III, 289, 25 s., 35 s.; ea inferioribus minora habet homo adultus III, 21, 54 s.; III, 289, 28 ss., cf. III, 312, 37 s.; juvenis vero majora III, 22, 8 s.; III, 289, 29, cf. III, 312, 45; III, 505, 3 ss.; item animalia sanguine praedita, ubi adulta sunt III, 22, 1 s.; III, 24, 45 ss.; apud foetum inferioribus majora sunt III, 413, 2 ss.; permagna sunt apud piscium foetus III, 112, 3; versus ea fit infantium incrementum III, 505, 5; ab iis ad inferiora pondus et corpulentiam transtulit natura apud homines, idque quare III, 293, 39 ss.; III, 312, 37 s.; apud homines pro portione inferioribus respondent III, 289, 27 s.; iis apud quadrupedes incumbunt pondus ac corpulentia, idque quare III, 293, 54 ss.; versus ea crescunt quadrupedes (i. e. solidungula et bisulca) adolescentes III, 289, 34 s., cf. III, 22, 14 s.; III, 292, 31 s.; apud multiformia crescentia semper eandem proportionem servant ratione inferiorum III, 289, 42 s., cf. III, 22, 12 s.; eadem portione quo inferiora augentur apud canes adolescentes III, 22, 12 s.; ea inferioribus minora habent jumenta prima aetate III, 22, ss.; III, 289, 33 ss., cf. III, 292, 31 s.; majora sunt atque

prius sunt quam inferiora apud omnia animalia quibus distincta sunt, exceptis insectis III, 339, 36 s., cf. III, 362, 31 ss.; item apud plantas III, 359, 43 s.; apud insecta vermipara primum minora sunt III, 33, 41; versus ea crescunt cum vermes et in universa animalia sponte nascentia, tum quae ex ovo generantur III, 391, 23 ss.; idque quia eorum alimentum a superioribus continetur III, 391, 25 s.; idque quare III, 391, 30 ss.; hinc initio apud vermes apium similitudine animalium minora sunt inferioribus III, 391, 24 s.; argumenta quae probant testacea versus ea incrementum capere III, 391, 35 ss.; apud gallinas prius ex albumine fiunt III, 402, 14 s.; eodem alimento apud eas nutriuntur ac inferiora, i. e. vitello III, 402, 15 ss.; ea petiti calidum III, 420, 48 s.; III, 531, 8 s.; apud mares majora sunt quam inferiora III, 531, 7; apud mares validiora sunt III, 75, 48; principia corporis locus sunt III, 411, 39 s.; in iis situm est cor III, 411, 47 s.; iis sero dominatur principium motus III, 363, 35 s.; eorum causa exstant inferiora III, 361, 1; statim post principium motus sunt III, 360, 32; quomodo eorum sanguis ab inferiorum differt III, 231, 18 ss., 35 s.; ea petiti sanguis tenuissimus et purissimus III, 52, 13 s.; III, 506, 41 s., cf. III, 236, 47 486, 13 s.; III, 506, 30; apud dormientes frigiditas III, 505, 39; item apud meluentes III, 549, 45 s.; iis incumbente pondere fit somnus III, 415, 20; iis apud animalia recens nata incumbit pondus et incrementum III, 415, 28 s.; sed apud infantes adhuc magis quam apud reliqua III, 415, 51 s.; quibus majora sunt nec memoria praestant nec reminiscuntur facile recto tramite meare valent, idque quare III, 499, 19 ss.; minora habere et carnosa signum memoris IV, 6, 28; majora signum somnum amantis IV, 6, 25 s.

Superiora et inferiora; ea habet homo III, 11, 47 s.; idque ad universi superiora et inferiora conversa III, 12, 48 s.; non intelligitur quomodo distinguantur, si semen ab omnibus parentum partibus secodit III, 331, 18 s.

Superiores (ὑπεριότεροι); quibus sumus, eorum principium penes nos est, 368, 37; iis partem operum suarum cedere praestat quam bello devictis una cum opibus perire, 420, 1; esse omnes aliquatenus capiunt, 336, 26; 337, 13; qui multo sunt, iis non vident, 362, 9; cavendum ne propter opulentiam bellum nobis inferre cupiant, 507, 22, 27; qui erga eos quietem commendat auditoribus infestus est, 441, 11.

Superius; inferiori praestat III, 257, 42; cuius causa et melius est III, 268, 35 s.; igitur id, ubi fieri potest ab inferiori separari natura III, 268, 34 s.; id occupat cor III, 258, 22; apud quatenam animalia ab inferiori distinctum sit III, 261, 26 ss.

Superius et inferius; corpori animalium competat III, 264, 12 s.

Superlativum; v. Hyperbole.

Superliminare (τὸ ὑπερθυρον); positione esse dicitur II, 559, 12.

Supernarratio (ἐπιδήγησις); si Theodori methodum sequaris, distinguenda esset a narratione, 402, 8.

Supernatans (τὸ ἐπιπλέον); ei semper contrarius subsidens II, 429, 39; igitur necessario ad alium fertur II, 429, 37; probatur naturaliter extra mundum esse non posse II, 380, 33 s.; nec vi II, 380, 36 s.; igitur in intermedio loco est II, 380, 33, 37.

Superpartiens (ἐπιμόριον); quomodo ad superpartientes referatur II, 526, 44 ss.

Superrefutatio (ὑπερλέγησις); si Theodori methodum sequaris, distinguenda est a refutatione, 710, 9.

Superstitio (ἀδελτηρία); ab ea cavere debet tyrannus, 587, 1.

Supernum et aeternum corpus; a praesentia rei ei similis pendere videtur pelluciditas III, 453, 1, 6 cf. 10.

Superum et inferum; loci differentiae sunt II, 281, 10, 19; II, 597, 27; non solum ad nos referuntur, sed etiam in universo definita sunt II, 281, 11; termini sunt II, 281, 21; II, 597, 28; infinita inesse nequeunt II, 281, 18.

Supervacanea (αὶ ὑπερβολαί); eorum causa maximae sunt injuriarum, 507, 9.

Supina (ὄπισθα); a pronis differunt, cum apud insecta, tum apud reliqua animalia III, 67, 51 s.; quadrupedum hominis anterioribus pro portione respondent III, 18, 52 ss.; in iis alia animalia pilis carent, alia in iis pauciora habent quam in pronis III, 85, 2 s.; apud quadrupedes glabra esse debent propter flexionem III, 247, 6, cf. 1; apud hominem vero plures pilos habent quam prona III, 247, 2 s.; idque quare III, 247, 7 ss., v. *Anteriora*; in iis posita sunt viscera et venter III, 27, 50 s.; ea habent aves III, 26, 42; idque quatenus III, 298, 20 ss.; iis agnata sunt avium crura III, 318, 5; in iis branchiis similes partes habent crustata III, 286, 7 ss.; in iis fistulam habent mollusca III, 278, 10; in iis dehiscit molluscorum integumentum III, 328, 13 s.

Supina et prona; ea habent pisces III, 27, 50; eodem modo se habent apud serpentes quo apud lacertas III, 33, 3 s.

Suppartiens (ὑπεκπρόριον); quomodo ad id referatur superpartiens II, 526, 44 ss.

Supplicium; ad id qui ducuntur, non amplius metuunt, 354, 35; grave ubi de se ipse exegerit laesus, major injuria est II, 342, 31; ea intervenientibus magistratibus vel iudicibus irrogare debet tyrannus, 587, 5; ea paterno animo infligere videri oportet tyrannum, 587, 20; ad id subeundum se paratum esse dicere debet orator, si injuriam in rempublicam fecisse probetur, 440, 19.

Suppositio: v. *Hypothesis*.

Supra; ad definitum, id est ad formam pertinet II, 429, 50; ei contrarium esse videtur infra, 8, 52; 23, 35; et positione et natura primum et ultima pars universi II, 424, 7 s.; id naturaliter petit quod simpliciter leve est II, 285, 25; II, 424, 16; II, 428, 35, 53; II, 427, 46; cf. II, 294, 16; II, 296, 36; nobis non semper idem est II, 285, 20; saepe idem est quod infra II, 285, 22; longitudinis principium est II, 390, 37; II, 391, 37; ideoque dextro generatione prius est II, 391, 21; est id unde motus provenit II, 391, 23; igitur principii vim habet, si cum reliquis distantis comparetur II, 391, 25; apud animalia incrementi principium est II, 390, 41; apud animalia et plantas locus est a quo incipit incrementum et alimentum per corpus distributio III, 305, 40 s.; III, 307, 16; III, 532, 29 s.; igitur principium est III, 305, 42 s.; III, 306, 53 s.; apud hominem magis distinctum est quam apud reliqua animalia III, 306, 53 s.; apud hominem ad universi supra obversum est III, 243, 37 s.; III, 307, 13 ss.; III, 532, 13 ss.; apud reliqua animalia medium locum occupat inter universi supra et infra III, 532, 35 s.; apud planas necessario semper deorsum versum est, idque quare II, 532, 37 ss., cf. III, 307, 15; quibus id ab ante distinctum est, bipedes sunt III, 307, 1 ss.; quibus eodem obversum est, quadrupedes aut multipedes aut pedibus carentes sunt III, 307, 4 ss.; medio vero multipedes et pedibus carentes III, 307, 14; nobilior est quam infra III, 307, 22; inde ab eo principium du-

citur III, 307, 20 s.; vel vice versa nobilior est quia ei inest principium III, 307, 24 ss.

Supra proprie sic dictum; circularis conversionis extremum nobis obversum est, idque quare II, 290, 41 ss.; est finis continens extremo obversus et ipsum extremum II, 290, 47 s.

Supra et infra; loci differentiae primae sunt II, 358, 41 ss., 49 s.; II, 371, 24, 27; II, 445, 11; loco inter se opposita sunt II, 379, 54; igitur lationis termini sunt II, 379, 54 s.; loci species et partes sunt II, 285, 17, cf. II, 287, 21 s.; II, 316, 44 s.; non solum nostri respectu exstant II, 285, 18 s.; in natura seorsum distincta sunt II, 285, 23 s.; naturali corporum lationi originem debent II, 288, 47 s.; non omnibus rebus eadem sunt ac universo III, 449, 22 ss.; in infinito non exstant II, 406, 25 s.; dimensionum magnitudinis par III, 305, 1; iis determinantur gravia et levia II, 378, 20; II, 406, 26; apud res anima et principio motus praedita quaerenda sunt II, 390, 45 s.; ea aequae habent plantae et animalia II, 390, 27, 29; II, 391, 16 s.; III, 303, 37 s.; animalium naturae maxime congruunt II, 390, 26; munere non situ erga caelum et terram apud ea a se invicem differunt III, 305, 38 s., cf. III, 306, 9 s.; distinguuntur nempe incremento et alimento per corpus distributione III, 305, 40 s., cf. 48 s.; quatenus alio modo se habeant apud plantas et apud animalia III, 305, 44 ss.; apud animalia non minus differunt inter se quam dextrum et sinistrum II, 391, 12 ss.; differunt et potentia et figura II, 391, 15 s.; probabile est ea corporibus perfectis inesse II, 390, 36; quomodo eorum notionem ad res inanimatas transferamus II, 390, 50; caelo etiam insunt II, 391, 31 s.; ea tamen caelo non tribuerunt Pythagorei II, 391, 11; necessario medium inter ea locum occupat anima vegetativa III, 532, 28 ss.; inter ea exstat motus principium III, 307, 43 s.; secundum ea determinantur animalia quae partibus instrumentariis usa progrediuntur III, 307, 47; principium motus quod inter ea intervenit rebus tantummodo convenit quae quattuor tractibus moventur III, 307, 50; hinc eo prius est quod inter dextrum et sinistrum intervenit III, 307, 48 s.; eodem motus principium inter se copulari debent quo dextrum et sinistrum III, 308, 1 s.; apud mollusca, etiamsi gressilia sint, indistincta sunt III, 359, 42 s.

Supremum; id inprimis caelum vocare solemus II, 381, 53.

Supremum corpus; si exstare vis posset major ac qua movetur, dissolvi posset caelum III, 519, 41.

Supremus locus; divinius est II, 395, 60; deorum domicilium III, 629, 50.

Suppuratio (ἐμπύημα); adversus eam remedium est mitys III, 195, 45 s.; morbus est equorum domesticorum III, 167, 3 s.

Suppurulentum lac; v. *Lac suppurulentum*.

Sura (γαστροκνημία); quidam III, 12, 24; III, 20, 10; caro nervosa vel venosa est III, 12, 24 s.; quibusnam ad poplitem retracta, quibusnam vero demissa sit III, 12, 25 ss.; ejus ultima pars malleolus III, 12, 27 s.; carnosus habet homo III, 293, 42 s.; inferne attractae fortis signum IV, 4, 43 s.; sursum attractae ignavi IV, 4, 49.

Surculi; quidam IV, 24, 44; eos sol elicit IV, 26, 44; ex aliis avulsae plantae prodeunt ex aliis non IV, 26, 39, cf. III, 389, 34 s.

Surdastri (ὑόσχοποι); finis, ingentibus perceptis sonis III, 508, 50 s.

Surdi (κωφοί); prope absunt ut muti sint IV, 174, 13, 51.

24 s.; cur magnam partem naribus loquantur IV, 282, 21 ss.; IV, 174, 12 ss.; 23 ss.; violentius spirant, idque quare IV, 174, 24 ss.; saepius eodem die erunt iidem, si vera dicunt Megarici III, 566, 2 s.

Surdi inde ab ortu; omnes muti evadunt III, 73, 16 s.; IV, 280, 7; IV, 300, 11; vocem emittunt, non vero sermonem III, 73, 17 s.

Surditas; repletio regionis circa pulmonem est IV, 282, 22 s.; ei non proprium est ut sit sensus privatio, 230, 5.

Surgentes; cur omnes femori tibiā et trunco femur ad acutum constituunt angulum IV, 72, 25 ss.; cur iis potius vertigo fiat quam sedentibus IV, 151, 43 ss.; IV, 301, 1 ss.

Suppuri IV, 99, 16.

Surrectio; saepe sponte fit non cogitando II, 143, 47.

Sursum; id est a medio recedens II, 368, 18; II, 424, 2; eo aliqua ferri videmus II, 430, 43 s.; ita qui fit motus ei qui deorsum fit contrarius est II, 368, 43; II, 369, 13; II, 374, 12; quidnam significet ubi de terminorum progressionem fit sermo, 140, 44.

Sursum quod fertur; in infinitum ferri nequit II, 376, 19.

Sursum et deorsum; in latrone sibi respondent quomodo in substantia privatio et forma (μορφή) II, 273, 43; II, 594, 40 s.

Sursum flumina; quod dicitur fieri nequit III, 578, 12.

Sus; quadrupes est III, 165, 27; III, 253, 48; idque vivipara III, 30, 18 ss.; III, 36, 43 ss.; igitur uterum infra septum transversum habet *ibid.*; solidungulis accensendus est quatenus passim inveniuntur sues solidunguli III, 408, 52; bisulcus est utrinque dentes habens III, 32, 22 s.; igitur unum ventriculum habet *ibid.*; III, 271, 4 ss.; ejus ventriculus qualis, idque quare III, 32, 26 s.; III, 272, 26 s.; ei partim quod ad ventriculum attinet similia sunt minora animalia utrinque dentata III, 32, 30 s.; III, 272, 26; item quadrupedes oviparæ III, 32, 5 s.; torpidiores sunt, ideoque in corde articulationes obscuriores habent III, 260, 18 s.; nonnulli eorum felle carent III, 30, 18 ss.; multifidus est ideoque oblongum habet lienem III, 270, 26 s.; ejus lienis similis est humanus, idque qualis III, 16, 18 s.; ejus ventri inferiori similis est humanus III, 15, 2; ei quod ad viscera attinet, similis est elephas III, 32, 45 s.; adipem habet III, 50, 41; III, 51, 15; igitur ejus juncula non concrescunt III, 50, 40 s.; ejus cerebrum pingue est III, 51, 14 s.; quatenus ejus ossa medullam contineant III, 53, 9 s.; dentes exsertos habent III, 22, 26; III, 252, 23; III, 254, 24 s.; idque quare IV, 320, 25 ss.; feminae plures dentes habent quam mares III, 23, 18; cur dentes non abiciant III, 22, 51; III, 429, 25; IV, 318, 25 ss.; cutis crassitie a bove et elephante superatur, sed crassiores habet pilos III, 420, 32 ss.; totum corpus hirsutum habent III, 19, 16; cur hibernos pilos non abiciant IV, 164, 7 ss.; pinguescentes cur pilos amittant IV, 318, 49 ss.; macilentiores cur crassiores pilos habeant IV, 321, 4 ss.; eorum similes pilos in ore habet mus bellua marina III, 49, 28 s.; os mediae magnitudinis habent III, 24, 1; radicibus vescitur ideoque latum habet rostrum III, 253, 47 s.; ei quod ad oculos attinet, similis est crocodilus fluvialis III, 25, 28; angustam gulam habent IV, 318, 7 ss., 33 s.; eorum vox strangulatae similis est IV, 318, 33 s.; exilis est IV, 320, 4; nonnulli voce carent IV, 320, 5; coitus tempore peculiarem emittunt vocem III, 72, 47; cur potius sileant ubi supinae gestantur IV, 320, 1 ss.; quamobrem ubi

verberantur magis vociferentur quam bores IV, 321, 13 ss.; mares aversam candam habent IV, 322, 3; ei quod ad caudam similis est equus fluvialis III, 24, 3; apud eos cauda significandi vim habet IV, 321, 44 s.; testes pone ventri appositos habent III, 35, 17 s., cl. III, 321, 47 s.; testes non liberos habent, etiamsi eorum pudendum virile foris et anteriora versus erit III, 21, 25 ss.; ei non aequae ac equo liberum est pudendum virile III, 21, 32; mansueti omni anni tempore coeunt III, 81, 24 ss.; IV, 169, 35 s.; inprimis apud eos ex uno coitu plures procreantur foetus III, 216, 42 s.; in venerem proclives sunt IV, 7, 6 s.; eorum proles optima nascitur, ubi parentes vegeti sunt III, 86, 42; quod ad anni tempora attinet, optimi hieme inveniunt nascuntur III, 86, 43; pessimi vero aestate, idque quales III, 86, 44 s.; difficulter mingunt IV, 321, 30; quamobrem alvum exonerent priusquam mingant IV, 320, 6 ss.; quam aetate coire incipiant cum mares tum feminae III, 85, 36; secundum aetates pari debent III, 154, 28 s., 42 ss.; unicuique animalis dentibus carens est quod raro frogibus et herbis vescatur III, 154, 10 s.; omnium animalium facillime quodvis pabulum admittit III, 154, 14; omnium animalium maxime radicibus vescitur, idque quare III, 154, 12 s.; item citissime pinguescit, idque quanto temporis spatio III, 154, 15 s.; IV, 317, 42 s.; quibusnam cibis optime saginentur III, 166, 6 s.; eos optime saginat varium alimentum, idque quare III, 166, 7 ss.; quatenus iis prosint vel obsint glandes III, 166, 11 ss.; quomodo ejus incrementum metiantur saginatores III, 154, 16 ss.; ejus saginam trium dierum fame lachant III, 154, 18 ss.; quomodo eum saginent Thraeces III, 154, 22 ss.; quonam pabulo saginentur III, 154, 24 ss.; ventriculum calidum habet ideoque otio pinguescit III, 154, 26 s.; item lavatione cœnosa III, 154, 28; mortui ponderis sexta pars ablit in setas, sanguinem et ejusmodi III, 154, 30; cur male olentibus gaudeant IV, 319, 3 ss.; IV, 320, 14 ss.; murum lustra erunt III, 134, 9 s.; igitur eos in agrum immittunt quem mures arvenses invadunt III, 134, 9; serpentes devorat III, 174, 13 s.; igitur ei inimicus est serpens III, 174, 11 s.; ubi invenitur, ibi desunt cochleae III, 191, 11; idque quare omnes devorat III, 191, 12; cum lupo dimicat III, 154, 29; evenit, ut aliquando leonem perterret et fugaret, idque quomodo III, 204, 8 s.; fortes non sunt dicendi, etiamsi injurias repellant II, 146, 15; cur omnium animalium maxime spumam emittant et pugnant et coeunt et incendentes IV, 318, 3 s.; idque primo tribus laborat morbis III, 165, 27 s.; idque primo loco angina III, 165, 28 ss., v. Angina; praeterea duobus aliis morbis quae graece *κρυπταί* dicuntur III, 165, 37 ss., v. *Κρυπταί* praeter eos nullum aliud accipit III, 166, 15, v. *Grando*; idque mal grandine laborat III, 166, 15, v. *Grando*; idque quare IV, 317, 21 ss.; grandine afflicti cur non pinguescant IV, 319, 46 ss.; cur eorum qui grandine laborant dulcor sit caro IV, 317, 46 s.; pinguescentes quare magis aliosii fiant IV, 317, 15 ss.; quales pediculos habeant III, 101, 30; in universum venenatos animalium morsus parum sentiunt III, 170, 21 s.; nihilo minus in nonnullis regionibus a scorpis accedunt III, 170, 22; idque citius nigri III, 170, 23 s.; vel si aquam descenderint III, 170, 24 s.; inveniuntur fr. 65, a; et feri et mansueti sunt III, 4, 8; III, 25, 48 s.; quantum ab iis differunt apri, tantum a boves mansueti feri III, 19, 29 s.; quod si aequivoce loquar modo sint in species seorsum dividi non debent III, 224, 50; sin specie iidem, feritas et mansuetudo a differentia specifica esse nequeunt III, 221, 50 s.; in l-

dia desunt, teste Ctesia III, 169, 7 s.; exstat bisulcum eorum genus III, 254, 25; in Illyria et Pæonia alibique inventiuntur solidipedes III, 20, 19 s.; item in Macedonia in Emathiotarum regione IV, 85, 19 s.; igitur in utramque partem vergunt III, 20, 18 s., 28 s.; nec pulchrum habent talum III, 20, 29 s.; excrementa hominum gustare non audient qui hordeo vescuntur quod in regione Sintorum Mardorumque in Thracia gignitur IV, 96, 25 ss.; montis Athus fortiores et adpectu ferociore sunt III, 170, 15 s.

Sus; ad eos referuntur qui parvam frontem habent IV, 11, 40; item quibus labia tenuia et dura IV, 10, 44 ss.; item nasus ab apice crassus IV, 10, 52 s.; item quibus supercilia a naso deorsum versus, ad tempora vero sursum trahuntur IV, 13, 11 ss.

Sus femina; v. Scrofa.

Sues cicures; quovis anni tempore coeunt III, 121, 29 ss.; igitur minus iracundi sunt coitus tempore eorum mares, partu vero edito feminæ III, 121, 31 s.; cur non plerumque nigri (sint sues, feri vero nigri IV, 319, 5 ss.; cur bis quotannis pariunt IV, 320, 9 ss.

Sues feri; cur plerumque nigri sint IV, 319, 5 ss.; cur inhorrescant ubi a venatoribus petuntur IV, 320, 48 ss.; semel quotannis coeunt et pariunt IV, 169, 35 s.; IV, 320, 9 ss.; quare pauciores edant quam cicures foetus IV, 318, 38 ss.; plerumque septem pariunt IV, 318, 39; cur mares plures exsint, apri vero pauci IV, 318, 43 ss.

Susa; ex ea in Mediā proficiscentibus ingens multitudo scorpionum invenitur, in quos Persarum regis jussu venatio institui solet IV, 79, 7 ss.; ibi rex Persarum domicilium habebat III, 637, 19; quoniam modo ibi quotidie rescisceret quid in extremis finibus regni accidisset III, 637, 42.

Susceptivum omnium (τὸ πανδεχέειν); de eo Platonis placita expenduntur II, 454, 7 ss.

Susii; in veste Alcimenis expressi erant IV, 90, 40 (*ex Heynii conj. fortasse leg. Σουσιος*).

Suspendia; maxime apud juvenes melancholicos, interdum tamen apud ætate provectionis occurrunt IV, 268, 21 s., 34.

Suspicio; ex ea sententia ferenda non est iudici, 449, 31, v. ὑπόληψις.

Sustinens sermonem (ὁ λόγον ὑπομένων); ipse probationem suppeditat, ubi redarguendo fit demonstratio II, 504, 33.

Sutor; nullus natura sutor est, 496, 1; ei peculiare opus est II, 6, 40; calceum facit II, 151, 43; boni opus est bonus calceus II, 192, 32; e corio cuius ei copia est semper pulcherrimos conficiet calceos II, 11, 19; pars reipublicæ Platonis, 547, 35; minus necessarii sunt quam agricolæ, 547, 40; quænam secundum Platonem inter eum et agricolam ædificatoremque et textorem intercedat de operibus commutandis proportio II, 151, 42 ss.; ejus opere suum majoris æstimat ædicator II, 152, 1; nullum cum agricola societatem inire possit, nisi proportionem æquantur opera II, 233, 36; ei in re civili pro calceis rependuntur nummi II, 104, 8; quidam si cum fabris et agricolis eundem locum incolerent eorumque numerus esse decies mille, atque pactum fecissent quo in mercibus commutandis ab injuria abstinerent, inde non fieret civitas, 529, 52; si cum fabris vices alternarent, eodem rediret ac si non lidem semper magistratu fungerentur, 497, 33; cum ut simul tibicen sit, jubere non debet legumlator, 518, 11; bonus erit malus, 298, 11, cf. 33.

Sutoria ars; ejus opus calceus II, 192, 31; in ea boni habetur ratio II, 490, 22 s.; non spectat accidentia

II, 593, 22; eam non docet qui tantummodo cujusvis generis calceos ostendit, 309, 11.

Sutura; ea curatur vulnus quo castrantur scrofae III, 208, 39.

Sutura ventriculi; ei annectitur omentum III, 50, 4 s.; III, 276, 7 s.

Suturæ (ῥαφαί); ita vocantur calvariae partes serratae III, 44, 47; capituli ossa continent III, 44, 6 s.; causa necessaria sunt capillitii III, 247, 27; plurimas habet homo, idque quare III, 239, 38 ss.; circularem habet mulier III, 44, 50; quales habeat vir III, 45, 1; quotnam habeant cum viri tum mulieres III, 8, 33 s.; plures quam mulieres habent viri III, 239, 38 s.; conspectus est jam vir iis carens III, 8, 35 s.; III, 45, 2 s.; iis similem articulationem habet cor III, 260, 14 s.

Sybaris fluvius; circa Thuriorum oppidum IV, 106, 28; ad eum mortuus jacuisse dicitur Philoctetes IV, 94, 16 s.; ejus aquam bibentes attoniti sunt IV, 106, 29 ss.

Sybaris; eam una cum Træzenis condiderunt Achivi, 568, 5; ejus imago expressa erat in veste Alcimenis IV, 91, 2; patria Alcimenis IV, 90, 32; itera Sinindiridae II, 187, 33.

Sybaritæ; apud eos Philoctetem coli aiunt IV, 91, 6; unde iis ortum sit piaculum, 568, 7; a Thuriis e civitate ejecti sunt, idque quare, 568, 7; eo usque luxuriæ progressi sunt ut equos saltare ad tibias docuerint fr. 286, a; quomodo eos Crotoniatæ vicerint *ibid.*

Sycalis; v. *Ficedula*.

Sycinus ager; in eo invenitur Dolbe lacus III, 31, 32 s.

Sycophanta; eum omnes oderunt, 353, 11.

συκοφαντία v. *Deceptiones et Delationes*.

Syennesis; medicus Cyprius III, 38, 25 s.; ejus venarum descriptio III, 38, 27 ss.

Syllaba; elementis constat II, 530, 35 s.; earum causa ex qua sunt elementa II, 264, 42; II, 515, 34; in elementa dividitur II, 547, 48 s.; ejusque definitio continet elementorum notionem II, 547, 47; idque quare II, 548, 13; quædam tamen elementa ejus notione non continentur, nempe ceræ vel quæ æri insunt, idque quare II, 548, 20 ss.; ejus elementa a et b sunt II, 557, 53 s.; non elementis et compositione constat II, 560, 21 s.; non est solum elementa vocalis et consonans, sed aliud præter illa idque quare II, 557, 32 s., 36 s.; hoc aliud probatur nec elementum, nec ex elementis compositum esse II, 557, 39 ss.; est substantia et causa cur non syllaba sit II, 557, 46 ss.; compositione sit II, 636, 1; non ita composita est ut cumulus II, 557, 31; de nonnullis dubitant e quibusnam compositæ sint II, 485, 28 s.; ejus partes syllabæ non sunt II, 516, 35; ea priora elementa, 22, 4; nulli elementorum e quibus composita est synonyma est, 253, 25; specie ejusdem principia eadem sunt, sed numero diversa II, 495, 18 ss., cf. II, 499, 14 s.; hujusce principia numero finita sunt II, 499, 14 ss.; similes eatenus infinitæ esse poterunt quatenus nihil velat quin singulæ literæ multæ sint nec earum exstat idea II, 627, 51 ss.; si substantiæ sint, unaquæque earum aliquod erit II, 627, 27 ss.; si unaquæque earum unum est, ita etiam se habebunt elementa e quibus constant II, 627, 33; ab unaquæque earum aliquid secedit, si a toto nomine scripto III, 330, 34; si ab iis aliquid secedat, etiam a literis et a compositione III, 330, 35 s.; ejus definitio, 473, 1; est elocutionis pars, 472, 33; ejus differentia considerantur in metricis, 473, 4; rhythmorum mensura est II, 629, 19 s.; brevis ac

longa λόγος mensura, 7, 5; non habent terminum communem ad quem pertingant, 7, 9; in his quoque error fieri potest circa metaphoras, 387, 51.

Syllaba brevis; multatam facit orationem, 393, 50.

Syllaba longa; ea sententia terminari debet et quare, 393, 51.

Syllogismus; quid, 39, 34; 172, 8; 276, 19; 314, 20; aliquid de aliquo demonstrat per medium, 156, 3; quisnam perfectus, 39, 39; quisnam imperfectus, 40, 1; ante demonstrationem pertractandus est, 41, 36; non omnis demonstratio est, 41, 39; quomodo a demonstratione differat, 122, 25; quinam demonstrationum elementa esse possint II, 516, 44; eo terminantur plures demonstrationes III, 438, 4 s.; eo uti licet ad demonstrandum male positam esse definitionem, ubi multis modis dicitur nomen definiendum, 236, 18; non demonstrat bujusse trianguli angulos duobus rectis æquales esse, sed cujusvis II, 627, 41 s.; nec huncce hominem animal esse, sed quemvis II, 627, 42 s.; ubi non sit, nihil sit necessarium, 47, 31; ei aliquatenus assimilari potest reminiscencia III, 498, 49 s.; item deliberatio III, 498, 7; eorum principium est essentia II, 615, 19 s.; in his omnium principium est substantia II, 517, 14 s.; non est principiorum e quibus construitur II, 68, 12; rerum agendarum principia continent II, 75, 2, cf. III, 521, 38 ss.; non pertinet ad finem II, 206, 44; ejus causa idem est ac id secundum quod concludimus II, 528, 36 s.; eas struere conabatur Socrates II, 615, 19; magis quieti et statui similis esse videtur quam motui III, 438, 12; accidentis non est, 282, 23; res evidens est IV, 205, 14; nec idem, nec ejusdem est ac definitio, 159, 9; omnis fit per tres terminos, 139, 32; 148, 6; e duobus terminis constat II, 164, 8; de ejus terminis, v. *Termini*; si alter terminus affirmativus sit, alter negativus, et minor universaliter sumatur, semper fit et qualis, 47, 34; idem efficitur, si indefinitum pro affirmativo particulari ponatur, 47, 41; omnes reduci possunt ad universales primæ figuræ, 48, 5; e propositionibus necessariis fere nihil differunt a syllogismis e propositionibus categoricis, 48, 44; quatenus tamen differant, 49, 3; categoricis esse nequit, nisi ambæ propositiones sint categoricæ, 52, 39; sunt de fortuitis, sed non quærantur, 53, 50, cf. 150, 12; omnis vel categoricus est, vel necessarius vel contingens, 55, 23; fieri nequit, ubi rō omni inesse sumitur de certo tempore, ut nunc, 57, 9; omnis fit per unam trium figurarum, 67, 37; omnis vel aliquid esse, vel non esse demonstrat, 67, 40; 139, 33; omnis vel universalis, vel particularis, 67, 41; omnis vel ostensivus vel hypotheticus, 67, 42; propositionibus constat, 68, 11; 283, 31; 318, 3; in eo semper unus terminus affirmativus esse debet, 69, 1; 148, 11; semper universale continere debet, 69, 2, 17; nullus medio caret, 68, 9; 79, 26; 112, 14; omnis duabus propositionibus constat, nisi quid assumatur, 70, 23, cf. 74, 26; 112, 2; 124, 33; 148, 6; si per principales sumatur propositiones, ex propositionibus paribus, ex terminis imparibus constat, 70, 32; fit per propositiones universales, 72, 41; 133, 15; II, 68, 11; problematum τῶν ἐπὶ τὸ πᾶν sunt per propositiones ἐπὶ τὸ πᾶν, 73, 11; non sunt ex his quæ ad omnes res consequuntur, 73, 15; 74, 37; omnes constituuntur per consequentia et per ea quæ quodque sequitur, 76, 38; quomodo in propositiones et terminos resolvendi sint, 78, 34 ss.; omnis necessarium, sed non omne necessarium syllogismus, 79, 9; non fit, nisi in eadem oratione idem dicatur sæpius, 79, 24; ἀπόδειξις non est, 80, 43; sine partibus quibus constat demonstrari nequit, 83, 40; non fit ex his quæ non sunt, ut

pars ad totum, 93, 35; universales semper plura colligunt, 89, 8; particulares affirmativi plura quam negativi, 89, 9; particulares negativi nil nisi conclusionem, 89, 9; in universalibus colliguntur omnia quæ sub medio aut sub conclusione sunt, 89, 21; in particularibus necessario colliguntur quæ sub medio sunt, sed non per syllogismum, 89, 39; in particularibus per reliquas probari nequit propositio universalis, 98, 11; 99, 2; quomodo per impossibile demonstratur, 100, 13 ss.; si ad impossibile deducantur idem sunt syllogismi ac per inversionem, 107, 35; in affirmativis quomodo fiat petitio principii, 110, 31; quomodo in negativis, 110, 35; si sit refutatio, necessario est, sed non vice versa, 112, 42; contrarii ex oppositis propositionibus, 109, 24; quatenus ex uno, vel ex duobus contraria colligere liceat, 109, 27, 35; in negativis non reciprocant termini, 110, 38; e veris propositionibus verus fieri nequit, 112, 4; quomodo caveamus, ne his percellamur, 112, 11; quomodo ab inductione differat, 116, 32; 179, 48; natura prior est quam inductio, 116, 37; oppositi tantummodo sunt per primam ac secundam figuram 118, 27; quomodo a signo differat, 119, 13; in eo per ante cognita fit probatio, 121, 6; sumunt antea cognita quasi ab his qui jam intelligunt, 121, 8; non spectant ad λόγον externum, sed ad λόγον internum qui in anima est, 131, 12; τὸν δὲν quomodo differant a syllogismis τὸν ὄν, 133, 44 ss.; non fit si sumuntur quæ ad utrumque (subjectum et prædicatum futuræ conclusionis) sequantur, 133, 19, 21, cf. 73, 14; interdum fieri non potest e sumptis, interdum potest, sed non perspicitur, 133, 25; ejus resolutio facilis esset, si e falso vera concludi non posset, 133, 27; quomodo incrementa capiat, 133, 35 ss.; eorum principium et unitas propositio dicitur, 145, 27, 147, 25; 148, 32; omnium non eadem sunt principia, 151, 3; vel veri, vel falsi sunt, 151, 5; in eo non sumitur syllogismi definitio, 157, 41; ejus propositiones se habent ut pars ad totum, 157, 42; ejus definitio investigatur an syllogismo collectum sit, necne, 157, 45; quibus instrumentis eorum nobis copia suppetat, 180, 2; ut fiant de re, non de nomine, utilis est distinctio eorum quæ multis modis dicuntur, 184, 44; ad quosnam inveniendos utilis sit differentiarum consideratio et quomodo, 185, 20, 22; eos non faciunt homonymia vel ambiguitas, 294, 21; eo uti licet ad impugnandam differentie definitionem quæ alii communis est, 251, 16; de definitione et de τὸ τί ἐστι fieri posse demonstratur, 251, 15; de definitione fieri nequit, nisi concedatur, eam nihil nisi genus ac differentias continere, eaque ratione τὸν τί ἐστι prædicari, 259, 13; e pluribus citius fit, 260, 17; eo adversus dialecticos magis quam adversus vulgus utendum est, 263, 44; circa eos adversus peritum fieri debet exercitatio, 275, 24; ab eorum peritis petendæ sunt propositiones, 275, 25; per accidentis adversus doctos et artifices faciunt imperiti, 282, 34; non videtur factis esse, ubi conclusio tanquam interrogatio posita fuerit, eamque abnuerit respondens, 265, 15, 20; e paucis fit, 265, 37; quando eum consequatur interrogatio, 268, 36; aliquid circa eos peccatum est, ubi per plura ostenditur id quod per pauciora ostendi poterat, 272, 25; e definitionibus sunt, 274, 43; alius est, alius esse videtur, 276, 5, 16, 33; ne eos ad universale deducat, cavere debet disputans, 275, 17; eo probari potest sextuplices, nec plures esse captiones secundum dictionem, 278, 6; quia non definitur quid sit, fit captio per τὴν refutationis ignorantiam, 280, 25; ut fiat oratio eadem, nomenque non diversum esse debet.

282, 14; quatenus a refutatione differat, 282, 20, 30; 286, 40; ejus definitione patent paralogismi per accidens, 282, 19; item omnes alii paralogismi extra dictionem, 283, 40; nisi de eo sermo factus sit, de refutatione disseri non potest, 286, 40; probabiles interdum veris praefrendi sunt, 294, 13; itemque interdum magis ex opinione quam e veritate solvendi sunt, 294, 15; ejus species enthymema, 311, 46; 373, 36; 380, 46, cf. 121, 12; apparentem pertractat dialecticus, 311, 47; 312, 45; e quibusnam et unde fiat scire debet rhetor, 311, 49; circa problemata fiunt, 173, 37; quoniam placita defendant inanis assertores II, 293, 19, 21; eo quoque fit agnitio, 470, 2; quæ eo fit agnitio post eam quæ e factis ipsis petitur, optima est, 470, 21.

Syllogismi primæ figuræ; quinam, 41, 40; 43, 28; quinam eorum modi, 41, 46 ss.; omnes perfecti sunt, 43, 23; iis probantur omnia problemata, 43, 26; iis perficiuntur omnes syllogismi imperfecti, 47, 44; 135, 38; ad universales omnes reduci possunt, 48, 5; eorum modi, si altera propositio est necessaria, 49, 13 ss.; eorum modi, ubi ambæ propositiones sunt contingentes, 54, 17 ss.; quinam eorum modi ubi altera propositio est categorica, altera contingens, 55, 40 ss.; quinam eorum modi, ubi altera propositio est necessaria, altera contingens, 59, 8 ss.; omnes hi imperfecti sunt, 60, 46; iis perficiuntur reliqui, 67, 21, 31, 34; 68, 52; 135, 38; omnes resolvi possunt in tertiam figuram, 85, 20; negativi resolvi possunt in secundam figuram, 84, 34, 37; quatenus in universalibus propositionum falsitas vetet quominus aliquid veri concludatur, 90, 28 ss.; quatenus in particularibus, 91, 53 ss.; in particularibus semper e falsis vera colligere licet, 96, 24; quatenus in iis fieri possit circularis probatio, 97, 7 ss.; 100, 1; quidnam in eos efficiat inversio, 100, 24 ss.; 103, 1; quomodo monstrentur per impossibile, 103, 34 ss.; in iis per impossibile demonstrari nequit propositio universalis affirmativa, 103, 33; 105, 3; in iis ex oppositis propositionibus nil colligi potest, 108, 1; quomodo in iis fiat petitio principii, 110, 11 ss.; in iis affirmative fit petitio principii, 110, 34; ad scientiam maxime accommodati sunt, 135, 23, 39; iis inprimis utuntur scientiæ mathematicæ, 135, 24; iis solis venari possumus scientiam τοῦ τι ἐστιν, 135, 31; quot modis in iis fiat deceptio secundum syllogismum circa propositionem immediatam per syllogismum affirmativum, 136, 34 ss.; quot modis per negativum, 137, 9 ss.; in iis solis fieri potest hæc deceptio per syllogismum affirmativum, 137, 3; quot modis in iis fiat eadem deceptio circa propositionem non immediatam per syllogismum negativum, 138, 10 ss.; quot modis per syllogismum affirmativum, 138, 48 ss.; in negativis non esse infinita probantur media, si non sint in affirmativis, 141, 16; in affirmativis si adsumatur novus terminus, non cadere potest extra eos qui jam adsunt, 145, 18; item in negativis, 145, 30; omnium quæ in affirmativis sunt, non est definitio, 155, 7; ex iis solis colligi potest conclusio universalis affirmativa, 159, 22.

Syllogismi secundæ figuræ; quinam, 43, 29; quinam eorum modi, 43, 42 ss.; semper imperfecti et quare, 43, 36; 45, 28; fieri possunt, sive universalia sint extrema, sive non, 43, 37; omnes negativi, 45, 33; 118, 28; 135, 33; 155, 5; eorum quinam modi, si altera propositio est necessaria, 50, 1 ss.; nullus fit ubi ambæ propositiones sunt contingentes, 61, 1; 62, 1, 28; eorum modi, ubi altera propositio est contingens, altera categorica, 61, 4; 62, 31 ss.; eorum modi si altera propositio est contingens, altera necessaria, 63, 17 ss.; hi eodem modo se habent ac quorum altera contingens,

altera categorica, 61, 7; 64, 41; hi omnes imperfecti sunt, 64, 43; resolvuntur in primam figuram, sed non omnes, 64, 35, 45; eorum alter resolvitur in tertiam figuram, alter non, 85, 54; qui non resolvuntur in primam figuram, non magis resolvi possunt in tertiam, 86, 15; qui non resolvi possunt in alias figuras, ostenduntur per impossibile, 86, 18; in iis quæ sub conclusione sunt, omnia colligere licet, 89, 29; in iis vera esse potest conclusio, quomodocunque se habeant propositiones, 93, 15; quatenus in iis fieri possit probatio circularis et quomodo, 98, 36; 100, 6; qui non per illam ipsam figuram fiunt, aut non colligunt aliquid, circulo, aut imperfecte, 100, 10; quidnam in eos efficiat inversio, 101, 19 ss.; 103, 5; quomodo monstrentur per impossibile, 105, 7 ss.; in iis per impossibile demonstrari potest propositio affirmativa, 106, 8; in iis quatenus e propositionibus oppositis aliquid colligi liceat, 108, 10, 29; in iis sex modis sumi possunt opposita, 109, 6; quomodo in iis fiat petitio principii, 110, 32; quot modi in iis fiat acceptio secundum syllogismum circa propositionem immediatam, 137, 5, 26 ss.; quot modis circa propositionem non immediatam, 138, 35 ss.; probatur in iis media non esse infinita, si non infinita sint in syllogismis affirmativis, 141, 25; in iis si adsumatur novus terminus, cadere non potest extra eos qui jam adsunt, 145, 35.

Syllogismus tertię figuræ; quinam, 45, 35; quinam eorum modi, 45, 45 ss.; semper imperfecti et quare, 45, 41; 47, 26; 67, 3; fiunt et universaliter terminis ad medium affectis, et non, 45, 43; iis (universaliter) concludere non licet, 47, 28; 100, 29; 101, 22; 135, 35; 155, 6; eorum modi, si altera propositio est necessaria, 51, 9 ss.; eorum modi, si ambæ propositiones sunt contingentes, 64, 46 ss.; quinam eorum modi, ubi altera propositio est contingens, altera categorica, 65, 39 ss.; quinam eorum modi, ubi altera propositio contingens, altera necessaria, 66, 26 ss.; omnes perficiuntur per primam figuram, 67, 31; 135, 38; omnes uno excepto reduci possunt ad figuram primam, 85, 27; quorum universalis negativa roducuntur ad secundam figuram, 86, 9; qui non resolvuntur in primam figuram, nec magis resolvi possunt in secundam, 86, 15; qui non resolvi possunt in alias figuras, ostenduntur per impossibile, 86, 18; in iis e falsis vera colligere licet, quocunque se modo habeant propositiones, 95, 1 ss.; quatenus in iis fiat probatio circularis et quomodo, 99, 14 ss.; 100, 9; qui non per illam ipsam figuram fiunt, aut non colligunt aliquid circulo, aut imperfecte, 100, 10; quidnam in eos efficiat inversio, 102, 4 ss.; 103, 8; quomodo monstrentur per impossibile, 105, 32 ss.; in iis aliquatenus per impossibile demonstratur propositio universalis, 106, 9; in iis quatenus ex oppositis propositionibus aliquid colligere liceat, 108, 35 ss.; in iis sex modis sumi possunt opposita, 109, 11; quomodo in iis fiat petitio principii, 110, 32; in iis affirmative fit petitio principii, 110, 34; in negativis infinita non esse media probantur, si non sint in affirmativis, 141, 34; si adsumatur novus terminus, cadere non potest extra eos qui jam adsunt, 145, 33, cf. Συλλογίζεσθαι.

Syllogismus contentiosus vel litigiosus (ἐριστικός); quinam, ejusque duplex natura, 172, 21; alter revera non est syllogismus, 172, 31; iis ansam dat duplex vocis omnes significatio, 498, 16, v. *Syllogismus sophisticus*.

Syllogismus demonstrativus (ἀποδεικτικός); idem quoque philosophema, 272, 14; non fit de fortuitis, sed fit

- καὶ παρὰ τούτων, 53, 46; per easdem fit figuras ac syllogismus dialecticus et rhetoricus, 116, 10; fit ex necessariis, 127, 9 ss.; non sufficit eum e veris fieri, 127, 15, 22; e veris considerari debet, 139, 46, cf. 143, 53.
- Syllogismus dialecticus; colligitur ex propositionibus secundum opinionem, 76, 49; 172, 13; per easdem fit figuras ac syllogismus demonstrativus ac rhetoricus, 116, 10; tantummodo considerandum est, ut, quantum licet, e maxime probabilibus fiat, 139, 41; quidnam sit eorum argumentum, 316, 25; eos respiciunt loci, *ibid.*; idem quod epicherema, 272, 15; contradictionis idem quod aporema, 272, 17; ei respondet enthymema ostensivum, 375, 6.
- Syllogismus falsus (ψευδής); duplex est, quum aut falsum concluditur, aut syllogismus non est, sed esse videtur, 296, 42; qui falsum concludunt negando solvuntur, apparentes vero distinguendo, 296, 47; aliorum conclusio falsa, aliorum vera est, 296, 49; quorum conclusio falsa est, vel tollenda aliqua interrogatione, vel ostendendo conclusionem non ita se habere solvuntur, 296, 50; quorum propositiones falsae sunt, nonnisi negando solvi possunt, 297, 1; plurimum interest, utrum quis interrogatus solvat, an non interrogatus, 291, 7; eo in deliberando quod oportet assequi licet, si medius terminus falsus est II, 72, 29.
- Syllogismus hypotheticus (ἐξ ὑποθέσεως); omnis ad aliquam trium figurarum pertinere probatur, 68, 46 ss.; ejus species syllogismus per impossibile, 67, 42; quomodo a syllogismis per impossibile differant, 84, 20; omnis fit per tres terminos, 60, 21; plures sunt, ubi plures conclusiones, 69, 41; in iis eadem consideratio ac in demonstrativis quod ad propositionum inventionem attinet, 76, 16; citantur duae species eorum, 76, 14; considerandum est et distinguendum quot sint eorum modi, 76, 17; 84, 28; postea dicendum quot sint eorum species, 84, 28; ad aliquam trium figurarum reduci non possunt, idque quare, 84, 1; ad eos inveniendos utilis est similitudinis consideratio et quomodo, 185, 29, 34.
- Syllogismi ostensivi (δεικτικοί); omnis ad unam trium figurarum pertinere probatur, 67, 46 ss.; 68, 24; quomodo differant a syllogismis per impossibile, 106, 10 ss.; omnia quae iis probari possunt, etiam probari possunt per impossibile, 106, 21; 107, 30, 38; in iis non fit falsum dictum *non propter hoc*, 111, 2.
- Syllogismus per impossibile (ἐκ τοῦ ἀδύνατον, διὰ τοῦ ἀδυνάτου); est syllogismus hypotheticus, 67, 42; probatur omnis ad aliquam trium figurarum pertinere, 68, 30, 44; falsum colligit, 68, 31; impossibile quid demonstrat per primam suppositionem, 68, 32, 39, 42; eodem modo se habent ut syllogismi ostensivi quod ad propositionum inventionem attinet, 75, 28; in iis semper sumi debet terminus communis a subjectis diversus ad quem fiat syllogismus falsum concludens, 76, 1; quatenus a syllogismo ostensivo differat, 76, 5, cf. 148, 47 ss.; reduci non possunt ad aliquam trium figurarum, 84, 15; quomodo a syllogismis hypotheticis differant, 84, 20; fiunt in omnibus figuris, 103, 15; iis omnia problemata demonstrari possunt in omnibus figuris excepta in prima figura propositione universali affirmativa, 103, 30, 48; 105, 3, 30, 32; in iis semper ponendum est contradictorium, non contrarium, 104, 47; 106, 6; 107, 34; quanam demonstrant in prima figura, 103, 34 ss.; quanam in secunda, 105, 7 ss.; quanam in tertia, 105, 33 ss.; quomodo a syllogismis ostensivis differant, 106, 10 ss.; omnia quae iis probari possunt, etiam ostensive probari possunt, idque iisdem terminis, sed non in eadem figura, 106, 21; 107, 30, 38; in iis solis fit falsum non propter hoc, et quando et quot modis, 110, 44; 111, 4 ss.; quae iis probantur in prima figura, ostensive probantur in secunda aut tertia, 106, 24, 32 s.; quae in secunda, in prima, 106, 27; 107, 1 ss.; quae in tertia in prima et secunda, 106, 29; 107, 16 ss.; in iis impossibile concludi debet cum terminis ab initio positus, 111, 29, 38; adhibent principium contradictionis et quatenus, 132, 4.
- Syllogismus per inductionem; v. *Inductio*.
- Syllogismus per qualitatem; species hypothetici, 76, 14.
- Syllogismus per signa; v. *Signum*.
- Syllogismus per transumptionem (μετάληψις); species hypothetici, 76, 14.
- Syllogismi qui scientiam pariunt (ἐπιστημονικοί); e quibus propositionibus deducantur, 261, 15.
- Syllogismi rhetorici; per easdem fiunt figuras ac demonstrativi et dialectici, 116, 12; quidnam sit eorum argumentum, 316, 25; eos respiciunt loci, *ibid.*, v. *Enthymemata*.
- Syllogismus sophisticus; idem quod sophisma, 272, 16; ejus duo genera, 284, 31; 287, 40, 51; primum genus, etiamsi verum colligat, fallit circa causam, 287, 42; non sunt simpliciter syllogismi, sed ad aliquem, 285, 15; v. *Syllogismi contentiosi* et *Syllogismi et refutationes sophisticas*.
- Syllogismus (deceptio secundum eum); v. *Deceptio*.
- Syllogismi et refutationes sophisticae; tenemus e quibus fieri possunt, si teneamus e quibus fiunt syllogismi apparentes, 284, 28; non solum ita dicuntur qui esse videntur quum non sunt, sed etiam qui rei proprii esse videntur etiamsi non proprii sint, 284, 30; 287, 40, 51; quomodo a syllogismis tentativis differant, 284, 34 ss.
- Syllogismorum figurae; considerandum quot in secunda et tertia ejusdem rei fieri possint syllogismi, 180, 7.
- Syllogismorum principia; v. *Axiomata*.
- συλλογίζεσθαι de eo nihil tradere potuisset Aristoteles, nisi diu per experientiam quaerendo laborasset, 308, 16.
- συμβεβηχός v. *Accidens*.
- Symbola conferentes (ἐπανιστάι); requiem cum voluptate conjunctam sibi parant II, 98, 45; eorum societas voluptatis gratia contrahi videtur II, 98, 40; eos qui excipit eodem modo ac si nuptias celebraret ostentator est II, 43, 45; II, 148, 45 ss.
- συμβολαί 319, 44.
- συμβόλαι v. *Contractus*.
- συμβόλων (ἀπὸ) εἴκη genus iudicii apud Athenienses fr. 235, a.
- Syme; Nirei patria, 401, 5.
- Symmetria; necessario inest ei ad quod refertur, 214, 27, v. *Commensurabilitas*.
- συμπάθει v. *Consensus*.
- συμπαρόντες v. *Fautores*.
- συμπεφυκότα (τὰ) v. *Coaerunt* (qua).
- συμφωνία v. *Consonantia*.
- σύμψυκτον v. *Unisonum*.
- σύμψυσις v. *Concretio*.
- σύμψυκτα v. *Congenita*.
- σύμψυκτον v. *Consolidata*.
- Symplegides; per eas Argonautis a Ponto exitis non fuit, idque quare IV, 93, 30 ss.
- συμπλοκή v. *Conjunctio*.
- Symposium; v. *Convivium*.
- συμπτώματα v. *Accidentia communia*.
- Synagris; fel ad intestina porrectum habet III, 30, 48 s.; quot et quales branchias habeat III, 28, 37.
- σύντηγες v. *Finilimum*.

συνήγοροι: magistratus apud Athenienses fr. 243, b.

συνέδρια: v. *Considia*.

σύνεσις: v. *Intelligentia*.

συνήθεια: v. *Consuetudo et Consuetum*.

συνετός: v. *Intelligens*.

Synonymum; i. e., μὴ ὁμώνυμον, 183, 41; 184, 8; 210, 11; 249, 30; 259, 2; quænam sint, 1, 6; 4, 54; 249, 21; in his latere potest primus modus petendi a principio, 273, 29; in quibus motibus id habere debet movens, in his id simul huiusmodi et non huiusmodi erit, si id quod se ipsum movet, per totum se ipsum movet II, 352, 26 ss.; poetæ utilia sunt, 387, 17.

συντάξις: v. *Tentigines*.

συντήχαι: 319, 44.

συνθίσαι: illa vocantur γωνίαι IV, 193, 22 s.

Syracusæ; fons miræ naturæ prope eas IV, 83, 21 ss.; ibi fons Arethusa IV, 107, 4; quomodo ibi sine avium seminarum ope ova maturent III, 104, 38 ss.; quomodo ibi olii propter causam amatoriam seditionem excitant duo adolescentes, 568, 37; ibi plebs post victoriam de Atheniensibus reportatam politiam in democratiā mutavit, 569, 35; quomodo ibi ante Gelonis tyrannidem sublata sit democratia, 567, 19; quomodo ibi post exactos tyrannos orta sit seditio, 568, 15; ibi Gelonis tyrannis transiit in democratiā, 589, 16; ejus tyranni Hiero et Gelo, 588, 26; ibi Dionysio tyrannidem comparavit Hipparchus, 572, 24; eorum tyrannus Dionysius, 580, 16; 644, 22; quanta ibi vectigalia solverentur regnante Dionysio, 585, 2; inde eiecit Dionysius qui ferro coemendo magnum quæstum fecerat, 494, 5; eo cum tribus millibus gravis armaturæ militum trajecit Dio, 427, 1; ibi erant potagogides sic dictæ, 584, 40; Maraci patria IV, 267, 15.

Syracusani; eorum rex Pollis fr. 289, b; Callicyrii apud eos fr. 290, a; donec bono reipublicæ regimine utebantur, plurimas tyrannidas sustulerunt, 583, 2; quomodo iis adversus Carthaginienses auxilium tulerint, 427, 3; iis bene respondit Euripides, 357, 3; iis bellum inferendum esse ut vobis suadeam, surrexi, 489, 10; iis ne auxilium ferretis, ut vobis dissuaderem, surrexi, 439, 12; exemplum citantur, 443, 44.

Syracusanus quidam; servos docebat ministeria vulgaria, 488, 5; quantam alius custodiam Dionysio tribuere suaserit, 540, 23.

Syri; eos non mordent serpentum genus circa Euphratem nascens IV, 103, 32.

Syria; super Phœnicen sita III, 129, 27; suaviter olet IV, 189, 15; plantæ ibi inveniuntur odoratæ *ibid.*; locus circa eam magis terrenus est IV, 186, 35 s.; ejus pars Ægæ dictæ IV, 45, 30; ejus pars Mesopotamia IV, 103, 25; in ea leonicida animal dictum IV, 103, 9 ss.; item asini silvestres IV, 76, 31 ss.; quales ibi inveniuntur oves III, 169, 12 s.; item quales capræ III, 169, 13 ss.; item quales boves III, 169, 15 s.; in quam ejus parte inveniuntur muli qui ex se invicem procreantur III, 129, 27, cf. III, 133, 30; quoties et quot catulos ibi pariant lænæ III, 132, 13 ss., cf. III, 372, 36 ss.; III, 388, 3 ss.; patria Euæsi Ægypti satrapæ, 648, 40.

Syria littoralis; eam Phœnices incolunt IV, 100, 31.

Syria herba; circa alvearia seri debet III, 200, 37 ss.

Syriæ portæ; dirimuntur Tauro et Rhosio (*ita corr. videtur pro τὰ Ταυρόσια*), montibus IV, 45, 19 s.; ab iis Subsolanus fiat IV, 45, 20 s.

Syriandus; ita vocatur Subsolanus in Issico sinu et circa Rhossuum IV, 45, 18 s.

σύνυξ: v. *Fidula*.

Syrium mare; ubinam situm III, 630, 27.

Syrus; patria Pherecydis III, 101, 14 s.

Syrtis; utraque Atlantico pelago efficiuntur in mare internum influente dextrorsum ab Herculis columnis III, 630, 19 ss.; altera magna, altera vero parva appellantur III, 630, 21 ss.

Syssitia; v. *Convictus*.

Systades vites; earum in modum disponendæ sunt urbis domus privatæ, 613, 47.

σύστασις: v. *Concrementum*.

συστοιχία: v. *Classis et Series*.

συστοιχία: v. *Conjugata*.

συσπρεμμάτων ὕδατος: v. *Vorticulus aquæ*.

T

Tabanus (μύωψ); duobus alis præditus ideoque oculum in anteriori parte habet III, 6, 48; e lignis oriuntur III, 95, 9; sanguinem hauriunt III, 156, 14; proboscide cutem quadrupedum perforant III, 63, 10 ss., cf. III, 251, 39 ss.; firmissimam igitur habent quemadmodum purpuræ et buccina III, 63, 9 ss.; III, 67, 28 ss., cf. III, 251, 36 ss., cf. *Proboscis et Lingux similis pars*; moriuntur oculis aqua suffusa turbatis III, 96, 9 s.

Tabelliones (ἐπιστάται); pertinent ad magistratus necessarios, 598, 20, 33; quidnam sit eorum munus, 598, 34; nonnusquam eorum munus inter plures viros partitur, quorum tamen unus reliquis præficitur, 598, 37; quibus nominibus designentur, 598, 39.

Tabernæ; simulacra in iis picta IV, 162, 40 s.

Tabes (φθίσις, φέβαι); unde fiat IV, 110, 15; cur qui ea consumantur iis in somnis genitura profluere soleat IV, 148, 43 ss.; cur ab ea capiantur qui appropinquant IV, 154, 17 ss.; in ea crescut vel durescut pili et unguis III, 48, 40 ss.; ei similis est intemperantia II, 84, 38; ea corripuntur perjuri qui ex aqua Asmabœa biberint IV, 104, 22.

Tabidi (ἄπειροι); vocem acutam proferunt IV, 210, 49.

Tabula; sicut in ea se habet id cui nihil inscriptum est sic et intellectus III, 468, 15 ss.; iis ferre sententiam iudices jubebat Hippodamus Milesius, 508, 33.

Tacentem dicere; exemplum amphibolice, 278, 33; captionis causa in contradictione est, 286, 47; vix aliter in ea interrogari potest nisi facta divisione, 287, 9; in ea conclusio duplicem habet significatum, 297, 13; ei respondendum est: partim est, partim non est, 297, 25; si initio lateat ambiguitas respondendum est non, sed hunc tacentem, 297, 29.

Tacere; qui nescit, loqui nescit, fr. 339, a.

Taciturni (σιωπηλοί); natura ita sunt IV, 266, 26; alii vino redduntur et maxime melancholici IV, 266, 19 s.

Tactile (ἅπτόν); id est quod tactu percipitur III, 474, 27; plura comprehendit contrariorum paria, idque quænam III, 458, 49 ss.; si carni imponatur percipitur III, 460, 15 s., cf. III, 459, 8 s.; ei quoque inesse videtur odorabile III, 487, 31, cf. 28; ejus perceptio eatenus a sonorum et visibilium differt quatenus horum intermedium aliquid in nos agit, huius vero una nobis cum afficitur III, 460, 1 s.; igitur ejus perceptio comparari potest ictui qui per clypeum indigitur III, 460, 4 ss.; omnes ejus affectus, quatenus tactile est percipimus III, 461, 31 ss.

Tactilia; ea sunt corporis differentia, quatenus corpus est III, 460, 17 s.; id est calidum et frigidum, humidum et siccum III, 460, 18; iis determinantur elementa III, 460, 18 s.; plura erunt, si tactus plures

sensus sint III, 458, 40 ss.; primo loco tactum pessumdam eorum excessus III, 475, 40; non tantum vero sensorium pessumdam, sed etiam animal necant III, 475, 37 ss., 42 ss.; iis accensendus est sapor III, 447, 33; item alibilia III, 487, 28; si ea per membranam, insciis nobis carni obductam perciperemus, putaremus, intermedium non esse III, 459, 51 ss.; igitur eodem modo haberemus ac nunc quum nos lateat aer qui inter ea et sensorium intercedit III, 459, 53 s.; ab iis afficiuntur plantæ, etiamsi non sentiant III, 461, 6 s.; necessario ab iis afficiuntur res inanimæ III, 461, 20 ss.; translatione ab eorum qualitatibus acutus et gravis dicitur sonus III, 455, 30 s.; idque ab eorum acumine et hebetudine III, 455, 35 s.; nonnulla debilitate et quasi e longinquo percipiunt dormientes quidam III, 512, 8 ss.; iis omnia sensibilia assimilant naturæ scrutatores qui de sensibus verba fecerunt, e. gr. Democritus III, 484, 2 ss.

Tactus (ἅψη); unus e quinque sensibus est III, 68, 36; III, 461, 30; sensuum primus est III, 240, 8; III, 446, 7 s.; item maxime necessarius III, 446, 43; quatenus ejus instrumentum caro sit vel quod ei respondet III, 240, 9 ss.; III, 244, 52 s.; ei soli sensuum duplex aliquatenus instrumentum tribuit atque tribuere potuit natura, idque quare III, 240, 12 ss.; ab anima vegetativa separari nequit III, 446, 8 s.; a reliquis sensibus separari potest, non vero reliqui sensus ab ipso III, 446, 9 s.; III, 448, 9 ss.; III, 502, 27 s.; igitur cum eo imprimi conjunctus est sensus communis III, 502, 26 s.; omnibus animalibus communis est III, 5, 15 s.; III, 446, 12, cf. 42 s.; III, 447, 24 s.; III, 69, 3 s.; III, 71, 17 s.; pars ei dicata nomine caret, idque quare III, 5, 16 s.; in omnibus animalibus parti similari inest III, 5, 22 s., 25; in animalibus sanguine præditi parti sanguine prædita, in reliquis in parte huic respondenti III, 5, 24; e. gr. carni vel parti huic simili III, 5, 23; cum habent animalia ut sint III, 475, 45; eo privata moriuntur animalia III, 475, 27 ss., 41 s.; idque quia eorum vita eo definitur III, 475, 40 s.; probatur solus omnibus animalibus necessarius esse III, 474, 25 ss., cf. 38; III, 475, 27 ss., 43 s.; III, 476, 38 s.; III, 502, 9, 32; probatur corpori simplici inesse non posse III, 475, 8 ss., cf. III, 474, 24 s.; quæ animalia præter eum nullum aliura sensum habent, imperfecta sunt III, 473, 26 s.; cf. III, 502, 10 s.; omnium animalium exquisitissimum habet homo III, 249, 50 s.; III, 456, 38 ss., 41 s.; III, 482, 12; igitur apud hominem solum ab ejus accurate pendet ingenii tarditas aut acumen III, 456, 43 ss.; hominis acutissimus sensus est III, 13, 19; eum habere nequit quodcumque corpus animal non est III, 475, 29 s.; ejus instrumentum caro est III, 249, 49 ss.; ejus sensorium corporis animalis pars est III, 362, 52 ss.; eodem modo ad eum se habere videtur caro, quo aer et aqua ad visum, auditum et olfactum III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s.; ejus sensorio si imponatur corpus tactile, sensum non movet, etiamsi res contrario modo sese habere videatur III, 454, 5 s., cf. III, 457, 19; III, 459, 46; ejus sensorium non esse probatur caro, sed verum sensorium intus esse III, 459, 7 ss., 43 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 52 s.; III, 454, 5 ss.; III, 461, 6 ss.; si non unicus sensus sit, sed plures, tactilia etiam plura erunt III, 458, 40 ss.; argumenta quæ prohare videntur eum plures sensus esse III, 458, 47 ss.; argumenta quæ contraria probare videntur III, 458, 51 ss.; probatur revera plures sensus esse III, 459, 14 ss.; ejus subjectum ad plura

quam aliis sensus genera refertur, pluresque contrarietates habere videtur easque quales III, 230, 16 s.; igitur ejus instrumentum omnium partium sensorum maxime corpulentum et minime simplex est III, 230, 15, 20 s., cf. III, 240, 14 s.; est nempe caro vel quod ei pro portione respondet III, 230, 19; III, 240, 18 s., cf. III, 236, 38; ejus sensorium omnium tactilium differentiarum quasi medietas est III, 475, 15 ss.; igitur nec terræ, nec ullius alius elementii solus sensus est III, 475, 26 s.; hinc eo carent pilli et ossa omnesque partes terrenæ III, 475, 22 ss.; eadem de causa plantæ III, 475, 24 ss.; tactu percipit III, 487, 25 s.; eo percipimus omnia quæ tactu percipiuntur III, 461, 34 ss.; inde ei nomen inditum est quod tactu percipit III, 475, 14 s.; igitur solus sensuum per se percipere videtur III, 475, 16 s.; reliqui vero sensus eo interveniente percipiunt etiamsi intermedii ope III, 475, 12 s., 15 s.; igitur sine eo nullus alius sensus exstare potest III, 475, 9 s., 25 s.; eo dijudicantur tangibilia II, 297, 8; æque tactilia et intactilia sensus est III, 460, 36; quæ eum pessumdam tactilium excessibus accensendus sunt ideopæ tanquam intactilia considerata sunt III, 460, 38 s.; non intermedii ope percipit III, 457, 47, cf. III, 454, 5 s.; solus sensuum plura contrariorum paria respicere videtur III, 458, 47 ss., cf. III, 475, 22 ss.; non constat quidnam ejus unicum subjectum sit, sicut auditus sonus est III, 459, 5 s.; numeris non inest II, 312, 12 s.; II, 624, 44; eo res unum fieri possunt II, 629, 23; eo quæ unum sunt, minus unum fieri possunt quæ natura II, 573, 40; eo corpora ad propinquum finiuntur II, 368, 3; circa eum passionem efficit calor, 14, 30; magis cum eo concordat calefactum et refrigeratum quam calidum et frigidum III, 463, 50 s.; eo quod magis calefacit, calidius dicitur III, 232, 22 s.; III, 233, 37; item quod calefaciens ei majorem sensum invehit, idque præcipue si simul dolorem infligit III, 232, 24 s.; alimentis sensus est III, 447, 29; idque quia per se siccorum et humidorum, calidorum et frigidorum, refrigerorum vero per accensum III, 447, 31 s.; ad aliquid est II, 284, 26; non cuius rei, sed solis finis competit II, 284, 27 s.; eo quodque divisibile est II, 449, 21 s.; quomodo a concretionem differat II, 517, 13 ss.; ejus non est generatio II, 338, 27; plures differentias spectat, idque quales III, 452, 22 s.; eo discernitur obtusum in molibus, 184, 50; ejus species gustus est, idque quare III, 245, 1; III, 250, 9; III, 474, 36 s.; III, 479, 31; III, 482, 13; nobis idem sensus ac gustus esse videretur, si omnis caro æque ac lingua eadem sui parte et saporis et tactilia perciperet III, 459, 28 ss.; ei cum gustu communis est potus III, 458, 21 s.; quo mollior sit, eo meliorem habet lingua III, 250, 9; quæcumque eum habent, etiam appetitum habent III, 447, 38; ei peculiariter admixta videtur esse terra III, 462, 1; ei superior est visus III, 510, 14; si eo solo præditi essemus, perplexis digitis, cauti revera duo esse arbitrareremur III, 510, 14 s., cf. III, 511, 9 s.; II, 512, 11 s.; ab eo puritate differit visus II, 122, 11; ei saltem cum visu communia sensibilia sunt magnitudo et figura, asperitas et levitas, accumen et hebetudo III, 484, 8 ss.; eo ejusque subjecto priora sunt visus visusque subjectum II, 454, 41 s.; ejus contrarietates enumerantur II, 454, 50 s.; eo aspectus ac visu percipitur motus III, 452, 28 s.; eo opus est ut res aliqua aliam movere possit III, 347, 32 s.; manifestum ad cor tendit III, 534, 27; manifesto cordi aptus est III, 244, 5 s.; non admodum patet eum, sicut et reliquos sensus duplicem esse III, 246, 51 s.; idque

qula ejus primarium instrumentum intus est III, 244, 52 s., cf. III, 240, 10 s.; bonum corporis est II, 165, 5; eum respicit intemperantia II, 36, 37; II, 80, 26; II, 83, 23; eo sit perceptio ciborum et potulentorum reique veneræ II, 36, 42; liberaliores ejus voluptates non respicit intemperantia II, 36, 50; intemperantiam non totum corpus, sed nonnullas ejus partes tantum respicit II, 36, 52; eum respicit incontinentia proprie sic dicta II, 165, 6; cur homines ejus incontinentes vocemus IV, 259, 24 ss.; cur qui quod ad ejus voluptatem attinet modum prætergressi fuerint, incontinentes vocentur IV, 260, 13 ss.; quæ eum spectant cupidines, rationes expertes sunt, 335, 28; an melius rem alienam quam propriam sentiat IV, 285, 35 s.; cur alienus magis non inhorescere faciat quam proprius IV, 285, 12 s., 34 ss.; corruptibilis vocatur, etiamsi nunc sit, quia aliquando veraciter dicere non licebit eum esse II, 385, Tactus; interitui non obnoxii dicuntur quia sine interitu modo sunt, modo non sunt II, 385, 9.

Tactus sensorium; terrenum est III, 479, 31; igitur cordi vicinum est III, 479, 32 s.; ei primo inest tactus III, 460, 20 ss.; potentia calidum et frigidum, humidum et siccum est III, 460, 22; actu nec calidum, nec siccum esse debet III, 460, 33 ss.; probatur inter id et tactile necessario intercedere corpus quod nobiscum coaliuit III, 459, 20 ss.

Tæda (πύρα, δάδα); calida est, quia facile in actum ignis mutatur III, 233, 24 ss.; refrigerari potest III, 233 20; fumus ex ea nigerrimus, idque quare III, 644, 9, ss.; eæ ardentes ictum imbecilliores indigunt, idque quare IV, 175, 45 s.

Tænia; duas pinnas habet III, 28, 18.

Talantiai; iis solis olim in Macedonia portorii fidijssores esse licebat, 645, 52.

Talentum; qualls mensura fr. 131, b; quare id tanquam mensuram adhibeant II, 574, 52 s.; ligni quando gravius, quando levius sit mina plumbi II, 428, 48 ss.; centum attollere posse aliquem dicimus, etiamsi et minora pondera attollere possit II, 385, 27 s.; qui centum attollere potest, etiam duo potest II, 385, 32.

Talentum Siculum; vetus nummos XXIV valuit, posterius XII fr. 290, b.

Tallo (ἀντιπρόσθε); tunc fit ubi res permutandæ inter se exæquatæ sunt II, 58, 36; eam nonnulli, e. c. Pythagorei absolutum jus esse putant II, 57, 37; id quoque Rhadamanthios jus fuisse perhibent II, 57, 42; sæpe non quadrat II, 57, 44; in pactorum communione continetur, si secundum proportionem, non secundum æqualitatem dispensetur II, 57, 48; nec juri distributivo, nec correctorio convenit II, 57, 40; ad jus referenda est II, 152, 11; non interpretanda est quomodo Pythagorei id faciunt, id est secundum æqualitatem, sed proportionem II, 152, 12 s., 18; saltem non erga omnes II, 152, 14; quidnam conferat ad remunerationem faciendam II, 58, 12.

Talionis jus (τὸ ἴσον, τὸ ἀντιπρόσθε); æquum servat civitates, 497, 28; II, 57, 50; ne inter liberos quidem secundum æqualitatem dari debet II, 152, 20 s.

Talpa; v. *Apalax*.

Talphybius; ejus epitaphium fr. 315, a.

Talus (ἀσπράγδος); semper in posteriori crure invenitur III, 20, 34 s.; quomodo ibi dispositus sit apud animalia eo prædita III, 20, 35 s.; eum habent multa bisulca III, 20, 30 s., cf. III, 24, 4; inter solipedes solus eum habet asinus Indicus III, 20, 26 s.; multitudine nullum, nec homo ejusmodi habet qualem bisulca III, 20, 31, s.; lynx quasi dimidiatum habet III, 20, 32 s.; leo anfractuosum III, 20, 33 s.; sus non pulchrum,

idque quare III, 20, 29 s.; qualem habeant et camelus et bos III, 19, 48 s.; interdum inter duo membrorum ossa quæ secum invicem articulantur interseritur III, 241, 33; tanquam alienus articulus duobus aliis articulis incumbit II, 294, 24 s.; igitur cuneo comparandus est III, 294, 24; pondus addit, sed gradum efficit tutiorem III, 294, 25 s.; igitur minus mobilem reddit flexuram cruris posterioris III, 294, 21 s.; item ad punandum ictum reddit ponderosiores III, 294, 30 s.; hinc eo carent plerumque solidungula III, 294, 20 s.; eumque in cruribus anterioribus non habent animalia eo prædita, idque quare III, 294, 27 s.; apud animalia eo prædita tanto spatio finditur præ quantum ipse occupat III, 294, 37 s.; igitur pleraque animalia eo prædita bisulca sunt III, 294, 38 s.; eum habent bisulca, idque quare III, 294, 33 ss.; cur eum in posterioribus habeant fr. 206, a; eo carent multifida, idque quare III, 294, 38 ss.; eos habent animalia cornuta utrinque dentes non habentia, idque quare III, 236, 26 ss.

Talus lusorius; eorum ludus jucundus, 336, 30; Chios mille projicere impossibile est II, 401, 46; impari comparatur civitatis expertis, 483, 40; unum amittere non potest qui decem habet, 299, 21; quomodo solvendum hoc sophisma, 299, 23; quomodo corrigendum, 299, 27; unum solum dare nequit, si decem habet, 299, 27, cf. 286, 49; quomodo solvatur hoc sophisma, 299, 18; 300, 43; quomodo alii id solverunt, sed perperam et quare, 299, 44 ss.; qui eos amant, quamnam signa habeant IV, 6, 11 ss.

Tali plumbo gravati; in orbem circumferuntur quoties quis parte leviori ad se conversa projicit IV, 198, 9 s.; IV, 201, 39 s.

ταπεινὴ 474, 9.

Tanagra; Aristodicus inde oriundus fr. 232, a.

Tanais; eum nonnulli finem Europæ esse voluerunt III, 631, 4 s.; item Asiæ III, 631, 9 s.; Araxis ramus qui in Mæotidem paludem defluit III, 569, 30 s.; non semper fluxit III, 573, 46 s.; olim siccus erat locus unde fluebat III, 573, 47 s.; idque quia ejus opus finem habet III, 573, 48.

Tangens; omne quod tangit vel totum, vel pars partem, vel pars totum tangit II, 317, 46; toto totum, continuum non est II, 317, 48.

Tangentia; quamnam II, 445, 8 s., 15 s., 29 ss.; necessario gravitatem aut levitatem habent aut ambas II, 445, 13 s.; necessario in se invicem agunt et a se invicem afficiuntur II, 445, 14, 31; necessario se invicem movent et a se invicem moventur II, 445, 16 s., 30; plerumque se invicem tangunt, sed non semper II, 445, 32 ss.; necessario deinceps sunt II, 312, 10; II, 600, 2 s.; non necessario continua sunt II, 312, 14; II, 600, 2 s.; nec concreverunt II, 312, 18; eorum extrema in eodem sunt II, 289, 28.

Tangere; quidnam II, 311, 28; II, 317, 35; II, 445, 8; II, 599, 36; non idem significat quod finitum esse II, 284, 25; id ingeneratum esse dicitur, quia fieri non potest ut fiat II, 384, 39; se invicem in aqua non posse probantur duo corpora III, 459, 31 ss.; nec in acre III, 459, 39 ss.

Tangibile; id est cujus sensus tactus est II, 454, 38; tactu dijudicatur II, 297, 8; pondus vel levitatem habet II, 293, 17 s.; 25 s.; ubi in id aliquid transit, generationem obtinere putat vulgus II, 293, 17 s., 25 s.

Taos; Egyptiorum rex, 646, 54; quidnam ei suaserit Chabrias Atheniensis adversus regem bellum gesturo, 646, 54; a quaque domo et a quoque capite tributum exegit, 647, 10; a quibusnam rebus decimam exegerit, 647, 14; pro unaquaque frumenti artaba obolum ven-

dilorem et emptorem solvere jussit, 647, 12; qua conditione aurum et argentum signatum ad se deferri jussit, 647, 18; quum ei sexaginta snavibus opus esset, Chabrias coegerat quantum hominum satis esset ad centum et viginti implendas, 650, 26.

ταπεινοί v. *Humiles*.

Taprobane; minor Britannicis insulis III, 630, 45; super Indos, situ ad terrarum orbem obliquo, *ibid*.

Tapynus; v. *Typanus*.

Tarandus (τάρανδος); fera infrequens apud Scythas qui Geloni vocantur reperitur IV, 79, 19 s.; pilorum colorem mutat ut chamæleon et polypus IV, 79, 25; ejus magnitudo eadem quæ bovis IV, 79, 27; facies qualis cervi IV, 79, 28.

Taras; Neptuni filius in nummis Tarentinorum excusus est fr. 290, b.

Tarda (ὄρεϊς); magna avis est III, 109, 41 s.; fr. 175, b; igitur triginta dies incubat III, 109, 40 ss.; ingluvie carens totam gulam amplam habet III, 34, 20; appendices intestinorum habet III, 34, 39; quomodo coeant III, 77, 43 ss.; ea non minor avis Scythica quæ in pelle vulpina aut leporina parit III, 189, 7 s.; quomodo capiatur fr. 175, b.

Tardatio (ὀσπεριζον); vel ea vel expressione tantummodo res sursum moveri poterunt, si sequaris opinionem eorum qui unicam materiam esse statuunt, vel qui unicam naturam tribuunt elementis magnitudine differentibus II, 426, 43.

Tarditas (τὸ βραδύ); in voce gravitas est IV, 180, 36; IV, 308, 26.

Tardi; iis interdum delectantur tardi, idque quare II, 227, 17; qui admodum sunt, parum memores esse solent propter duritatem III, 495, 36 ss.; ceteroquin plerumque memoria pollent III, 494, 5; eorum signum III, 8, 43 s.

Tardissimus; eum currentem nunquam celerrimum assequi posse assererat Zeno II, 330, 12.

Tardum; quidnam II, 299, 51 s.; aliquam celeritatem habet II, 574, 43.

Tardius; ad tempus refertur II, 328, 52; id est quod longitudinem dividit II, 320, 9; id est quod majori tempore movetur II, 319, 33.

Tarentini; possessionum usum cum pauperibus communicant, 596, 20; magistratus alios suffragiis, alios sorte cooptant, idque quare, 596, 22; Alexandrum Molossum ad bellum contra barbaros arcessiverunt fr. 300, a; in jus vocaverunt et supplicio affecerunt Aulum Peuceetium et Gaium Cleonymo Spartiatæ insidiosos IV, 86, 36 s.; locum quem nunc incolunt Heracleam primum vocasse dicuntur IV, 94, 1 s.; superioribus quum a Ionibus occuparetur Polieum (*libri Παιόν corr. Πολίσιον*) vocabatur IV, 94, 2 s.; ante hos a Trojanis Sigeum vocabatur IV, 94, 4 s.; quidnam νοῦμος apud eos fr. 290, b.

Tarentum; eo in coloniam missi sunt Partheniæ sic dicti, 573, 44; ibi re male adversus Iapygas gesta, in democraticam mutata est politia, 567, 31; certis ibi temporibus parentare dicuntur Atridis, Æacidis, Tydidis et Laertiadis IV, 93, 43 s.; Agamemnoniadis seorsum fiunt sacrificia IV, 93, 45 s.; ibi exstat Achillis templum IV, 93, 48; ibi frequentes sunt piscatores, 548, 36; ibi de delphinum erga pueros amore multa narrantur exempla III, 205, 42 s.; ibi Iapix Scyletinus dicitur IV, 45, 42; ibi canponem quandam noctu insanisse dicunt, idque quomodo IV, 80, 1 ss.

ταριχηποι v. *Salsamentarii*.

Tartarus; fons aquarum omnium in Phædone III, 577, 46; III, 578, 10.

Tartessus; e Pyrenæo monte oritur III, 569, 45 s.; extra columnas Herculis effunditur III, 569, 46; inde argenti maximam vim reportasse feruntur Phœnices IV, 101, 3 ss.

Taulanti; apud Illyrios sic dictos vinum ex melle confici fertur IV, 78, 16 ss.

Taulantiorum (?) regio; juxta eam sita est Apollonia (*e conject. pro Ἀτλαντίων*) IV, 98, 23.

Ταυρόνια male pro τὰ Πύονια legi videtur IV, 45, 20.

Taurus mons; dirimit Syrias portas IV, 45, 20.

Taurus; manibus caret III, 255, 13; probantur ejus cornua recte capiti inserta esse III, 255, 8 ss.; igitur perperam eum representat Æsopi Momus III, 255, 4 ss.; eorum cornua a vaccarum differunt III, 252, 45 s.; cornua contrario modo habet ac cetera animalia IV, 167, 7 s.; eum magnitudine aequat bonasus III, 204, 29; pulverem excitat et fodit III, 204, 50 s.; admodum nervosi sunt III, 428, 5; inde valde intentam atque fiduciam nervos tensas similem habent partem quo spiritum movent (l. e. cor) III, 428, 6 s.; crassissimum et nigerrimum sanguinem habet III, 52, 11 s.; ejus sanguis maximam continet fibrarum copiam III, 235, 47 s.; ideoque omnium celerrime concrevit III, 51, 52 s.; III, 235, 48 s.; ipseque in iram et furorem proclivis est III, 235, 46 s.; earum urina crassior est vaccina III, 123, 10; acutior quam vaccæ et vitali emittunt vocem III, 426, 37 s., 44 s.; III, 427, 53 s., cf. 33 s.; gravem vocem habet IV, 4, 23; si neglecto armento vagentur, a feris devorantur III, 175, 45 s.; quomodo cum iis dimicet ursus III, 153, 21 ss.; ei bellum inferit corvus, idque quomodo III, 173, 40 s.; eorum pudendum valde rigidum est III, 78, 3; omnium marum minime libidinosi sunt III, 126, 2 s.; violenter coeant, idque quomodo III, 125, 47 s., cf. III, 126, 52; quatenus seniores eodem die bis eandem vaccam inire recusant III, 125, 50 ss.; juniores eodem die plures vaccas et sæpius eandem incunt III, 125, 52 ss.; coitus tempore una cum vaccis degunt atque cum reliquis tauris pugnant III, 122, 23 ss.; III, 121, 9 ss.; vincens coitum exercet III, 126, 3; ubi victor coitu defessus est a victo impugnat ac sæpe superatur III, 126, 4 s.; quando dicantur exarmentari (ἀτρυχεῖν) III, 122, 25 s.; in Epiro sæpe per tres menses latent III, 122, 26 s.; castrati manifesto prolem generant III, 208, 32 s.; evenit ut castratus, illico coitu peracto impleverit III, 36, 29 ss.; III, 322, 44 ss.; ad eum referuntur qui nathiam frontem habent IV, 11, 47 s.; v. *Boves*.

Taurus æneus; stat in Orthosiæ Dianæ ara, qui vestitoribus ingressis vocem emittit IV, 107, 14 ss.

Tauri iracundi; ad eos referuntur qui collum crassum et plenum habent IV, 10, 34 ss.

Tauri sacri; fabulantur ab iis sonitus fieri qui βοῦντων appellantur IV, 239, 37 ss.

ταυρότης v. *Identitas*.

Taygeta mons; in eo nascitur Charisia herba IV, 105, 29 ss.

Taxiarchi; interdum velutibus vel sagittariis præponuntur, 599, 36; iis subditi sunt lochagi, 599, 38; ad stationem excurrit classici signo audito III, 639, 20.

τὴ ἐκ καὶ ἐξ oratione exemptis oratio non est græca IV, 203, 18 ss.

Te; siquis definiret animal gracile, aut album, aut simile quid, hæc necessario pluribus competent II, 555, 23 s. Te esse; non idem est quod musicum esse, idque quare II, 540, 29 s.

τεκμήριον v. *Indicium*.

τηκτόν passivum est III, 618, 47 s., v. *Liquabile*.

Tectorii artifices (οἱ κονισταί); parietem aqua præparant

...rigant ac tum demum calcem illinunt IV, 292, 46 s.; IV, 295, 36 s.

Tectorium opus (τὰ τοιβάματα); eo muniunt piseinas anguillarum nutritores, idque quare III, 150, 2 ss.; statim decidenti comparatur colliquatio in semen III, 337, 6 s.; magis sonat, idque quare IV, 175, 20 s.

Tectoria parietum; cur nigra fiant III, 644, 14.

Tegea; inde in Mysiam venisse tacentem Telephum absurdum est, 478, 31; ejus rex Agapenor fr. 315, a.

Tegeatæ; quidnam de iis scriptum sit in fœdere Arcadum et Lacedæmoniorum fr. 291, a.

Teges (όρεος); cum calamo thryallide. nucleo pinco, nominatur fr. 165, a.

Teges; v. *Storea*.

τηγρόν v. *Humectari quod potest*.

Tegula; eam perfectionem non appellamus, etsi ea perficiatur domus II, 357, 26 ss.; eas incolit laius avis III, 185, 15.

Tela; iis lapillos appendunt textrices III, 322, 40; III, 428, 15.

Tela densatio (παθήσις); compulsio est II, 335, 27 s.

Teleboæ; filii Teleboæ fr. 274, a; partem Acarnaniæ tenebant fr. 551, b; fr. 252, a.

Teleboas; Lelegis ex filia nepos fr. 274, a; XXII filios habuit quorum nonnulli Leucadiam incolebant, *ibid*.

Telamon; Teucri pater, Priami hostis, 405, 5.

Telesis Milesius; in ejus republica vicissim deliberandi munere funguntur cives, 559, 31.

Telegonus; in *Ulysse vulnerato* in ipsa tragœdia horrendum facinus perpetrat, ac post facinus cognationem agnoscit, 468, 11.

τέλας (cf. ἐν) v. *Optimates*.

τέλειος vocis etymologia II, 528, 3 s.; II, 530, 34; II, 578, 12; v. *Perfectus*.

τελευτή v. *Adultus*.

Telemachus; insidiis petebatur a procis, 471, 6; quaeritur cur Lacedæmonem veniens non apud Icarium deverterit II, 480, 20; uxorem duxit Nausicaam et ex ea genuit Perseptolin fr. 261, b.

Telephus; de eo tragœdias facere solent poetæ recentiores, 467, 5; eum tacentem Tegea in Mysiam venisse absurdum est, 478, 31; apud Euripidem se remis imperare dicit, 387, 48.

Telestagoras; vir dives apud Naxios fr. 278, a; de eo narratio, *ibid*.

Tellus (γῆ); concinna secundum Empedoclem III, 441, 41; quomodo in amplis suis fornacibus ossa fuderit secundum eundem III, 441, 41 ss.; eam tanquam magnam ac dignissimam universi partem considerabant antiqui rebus divinis studentes III, 574, 12 s., 14 s.; ejus gratia totum cælum constitisse censebant III, 574, 13 s.; seminibus materiem suppeditat III, 355, 8 ss.; secundum Euripidem pluviam amat II, 91, 31, cf. *Terra et Terminus*.

τέλος v. *Finis*.

Telum; si quem non sauciavit, prope adstantem, vero vulneravit, fortunæ bonum est, 322, 48; carnibus infixo similis esset os separatim III, 241, 17; e corpore ejicere videtur dictamnum III, 177, 26 s.; ad fortitudinem exercendam nulli feminæ tribuit natura III, 386, 9 s.; memorantur ad oppugnandas urbes nuper inventa, 614, 9; cur longius e funda quam e manu projiciantur IV, 63, 1 ss.; IV, 65, 1 ss.; prægrandia vehementissimo feruntur impetu III, 659, 36 s.

Temeritas (θρασύτης); eam indicat, si quis incedens vociferetur, 406, 13; ei non tribuendum est si quis in magnis dubitationibus etiam tennes dilucidationes recipiat II, 401, 3 s.

Temperamentum (χρῆσις); sæpe causa est cur eadem animalia in aliis locis desunt, in aliis minora sunt quam vulgo III, 169, 30 ss.; quibus humidum est, minus bene audiunt, idque quare III, 418, 52 ss.; bonum, inprimis a sanguine pendet III, 270, 16 s.; ad id multum confert jecur III, 270, 15 s. cf. *Temperatio*.

Temperans (σώφρων); quisnam II, 83, 38 ss.; II, 85, 10; cum alii eundem esse putant ac continentem et tolerantem, alii contra II, 76, 48, cf. II, 77, 35; ita vocatur quia non ægre fert absentiam et abstinentiam jucundi II, 37, 27; apud eum prorsus rationi consentit anima concupiscens II, 14, 13; idque quare II, 38, 32; despicit voluptates præter rationem magnas vel multas II, 214, 36; is est qui a corporis voluptatibus abstinet atque eo ipso delectatur II, 16, 34; voluptates fugere putatur II, 87, 17; medio circa voluptates habitu est II, 37, 40; quomodo iis utatur II, 37, 41 ss.; appetit modice et ut decet voluptates quæ ad sanitatem et bonum habitum conferunt II, 37, 45; in voluptatibus perfrueudis nec pulchri, nec rei familiaris modum excedit II, 37, 48; rectæ rationi paret II, 37, 50; versatur circa voluptates, ideoque circa cupidines II, 211, 38; vulgo putant eum tantummodo circa res sapidas et tangibiles versari II, 211, 42, cf. II, 147, 13, 30; II, 212, 5; revera tamen unice circa res tangibiles versatur II, 211, 43, cf. II, 212, 25; ad eum non pertinent voluptates olfactu audituve vel visu perceptæ, nisi simul adsit rei veneræ cupido II, 211, 43; II, 147, 13 ss.; a voluptatibus afficitur, sed non ita ut ab iis abripiatur ut omnia præ iis negligat II, 147, 20; honesti causa, non alius rei agit II, 147, 23; appetitui et cupidini non obedit, sed intellectui et rationi III, 472, 16 ss.; quasnam voluptates revera sectetur II, 88, 28; ei suæ sunt voluptates II, 88, 29; ei non competit nimium, nec malos habere affectus II, 77, 36; quomodo a continente differat II, 80, 34; II, 86, 10 ss.; ei per similitudinem continentiam tribuunt II, 86, 9; probatur continens esse II, 167, 1 ss., cf. II, 163, 3 ss.; malas cupidines non habet, sed rectam rationem II, 167, 5 s.; vehementes tamen cupidines habet II, 163, 5, 7; non est is qui non capit nec ullo modo afficitur II, 163, 8, cf. II, 167, 9; ei opus est facultate, ut munere suo fungatur II, 125, 47; non est qui propter metum aut aliam hujusmodi causam a nimis voluptatibus abstinere II, 147, 24 ss.; non est is qui temperata facit, sed qui ita facit, ut temperantes facere solent II, 18, 4; præter res ad vitam necessarias, ei opus est hominibus in quos temperantes faciat actiones II, 124, 23; ejus actiones facere jubent leges II, 53, 19; eum, eo ipso quod temperans est, forsitan consequuntur bonæ de voluptatibus opiniones et cupiditates, 333, 54; eum ingenuum vocamus II, 173, 30; cum stupido comparatus intemperans, cum intemperanti vero stupidus videtur II, 22, 34.

Temperantes; naturaliter honesti, 197, 18; statim inde ex ortu sumus II, 75, 13; quomodo fiamus II, 16, 27; ubi facti sumus, a voluptatibus maxime abstinere valeamus II, 16, 28; sumus temperata facientes II, 15, 7; II, 18, 8; nobiscum esse possumus II, 151, 5; eorum actiones multarum rerum honestarum finem sibi propositum habent, 604, 28; eorum amicitiam petimus, 352, 5; quamobrem qui cum iis versatus fuerit proficiat IV, 262, 4 ss.

Temperans primum; proprium τῷ ἐπιθυμητικῷ, 234, 14.

Temperantia (σωφροσύνη); quidnam, 330, 4; II, 20, 51; II, 35, 48; eius definitio II, 212, 45; II, 243, 21 ss.; virtutis pars, 329, 41; exemplum virtutis, 13, 16; op-

linus habitus est II, 147, 7; felicitatis pars, 350, 41; bonum est, 323, 39; bonum est, quum intemperantia sit nocivum, 375, 26; omnium consensu res bona est II, 191, 3; laude digna est II, 241, 23; ejus Græcum nomen inde petitur quod prudentiam servat II, 69, 19; ejus genus est virtus et multo magis facultas, 217, 51; virtus moralis est II, 14, 28; virtus moralis est, ideoque parti animæ irrationali inest II, 137, 19; excessu et defectu interit II, 137, 35; eam perdunt excessus vel defectus, facit vero ac auget et servat usus moderatus II, 16, 11, 17; excessum et defectum non recipit II, 20, 34; magis ac minus recipit II, 118, 10; ad animæ partes rationis expertes pertinere videtur II, 35, 47; pertinet ad animæ partem concupiscentem II, 243, 9, 22; quænam ejus opera II, 244, 33 ss.; quænam ejus sequela II, 244, 38 s.; minus neque eodem modo spectat molestias quo voluptates II, 35, 49; spectat voluptates et molestias, non tamen omnes, nec quæ ex omni re capiuntur II, 147, 13, 30; circa eadem versatur ac intemperantia idque quænam II, 35, 50; II, 36, 35; animæ affectus inter intemperantiam et insensibilitatem medius II, 195, 28; II, 139, 5; II, 147, 5; II, 212, 44, 47; item utrique contraria II, 212, 44; ei opponitur intemperantia, idque quare II, 23, 1, 13, 15; ei opposita esse videtur intemperantia, licet huic revera alius habitus opponi debeat II, 86, 6, cf. II, 21, 1; ei magis opponitur et contraria esse videtur intemperantia quam stupor II, 139, 5, 30; ei proprium est ut per se naturaliter sit animæ cupidinibus obnoxia virtus, 231, 11; ut definitur non dicenda est contentus, 236, 25; ejus genus esse nequit contentus et cur, 210, 17; cupidines ac voluptates spectat naturales humanasque II, 83, 3; feris non tribuitur, nisi metaphoricæ II, 83, 9; animalibus excepto homine non competit II, 147, 26; diis non competit, idque quare II, 126, 14; fortitudine præstat et cur, 200, 8; ea præstat fortitudo, si fortiter præstet quod temperanter, 327, 19; ad eam aliquid confert verecundia II, 217, 44; passim affectibus naturalibus accensetur II, 217, 45; quidnam conferre possit ad injurias præcavendas, 507, 6; eam præscribit lex II, 150, 40; II, 154, 47; animo utilis est, 456, 36; ea qui omnino caret, felix esse nequit II, 128, 6; ea magis opus est in pace ac otio quam in negotiis, 619, 40; multa opus est iis qui maxime felices esse videntur, 619, 45; mulieris differt a viri, 495, 32; 525, 2; erga mulieres eam tollit honorum communitas, 501, 11; ei conferunt seriores puellarum nuptiæ, 621, 21; juveni optabilius quam seni, 200, 5; juvenibus non placet II, 128, 9; cur eam maxime in juvenibus et divitibus probemus IV, 259, 38 ss.; rem familiarem spectat, 504, 16; nisi eam committetur liberalitas, ærumnosam vitam parit, 504, 13; alia imperantis, alia hominis liberi, sed subditi, 524, 52; ejus fidelissimam imitationem continent numeri et cantilenæ, 629, 49; exemplum citatur, 184, 26.

Temperantur (quæ) (χεραυνώματα); ex iis unum quid fieri videtur III, 490, 25 s.

Temperatio; quæ ea dicuntur compositione dicuntur II, 559, 9; quomodo a mixtione differat, 209, 19, 34; quæritur an ea fiant res geometricæ II, 625, 42; non idem est quod compositio II, 452, 30; ea sunt nonnulli colores III, 600, 35 s., v. *Temperamentum*.

Temperatio optima (χρᾶσις); intelligentiæ etiam prodest IV, 190, 43; ejus excessus mentis et corporis temperamentum distorquent, IV, 190, 43 ss.

Temperata terræ; arbores in iis maturationem accelerant ante dies vernaes, idque quare IV, 43, 40 ss.

Temperata (σωφρονα πράγματα); ea dicuntur quæ talia sunt, qualia temperans faceret II, 18, 2.

Tempestas (χειμών); post serenum venit II, 530, 40; sub canicula infrequens II, 536, 11 ss.; ea pulsus qui Æginam venit, per accidens illuc venit II, 533, 37 s.; ejus experientia qui carent, confidentes sunt, 535, 9; ejus signa ex aribus petita fr. 159, a, b; item e terrestribus fr. 160, a; eas quomodo prænuunt apes III, 200, 32 s.; iis visis quiescant nec avolant grues III, 181, 24 s.; hiemales cur indicet occasus turbulatus IV, 245, 1 ss.; eas prænuunt vacæ, si multe marem admittant et concipiant III, 126, 38 ss.; ea saviente, saxis sese applicant mollusca, idque quomodo III, 287, 45 ss.; jacturæ quæ ei debentur pertinent ad res quæ sponte quidem fiunt, sed per se invile II, 21, 30; nisi spe salutis suæ et ceterorum ejus periculo sese exponit nemo qui sanæ mentis est II, 24, 31; ejus causa se pecuniam non accipere militibus dixit Timotheus Atheniensis, 646, 15.

Tempestas (ὥρα); ab ejus motu pendet calor rerum quæ sponte fiunt III, 362, 9 s.; ejus calor e terra et aqua condit materiale principium plantarum ac animalium sponte nascentium III, 390, 44 s.; ejus calor avium et quadrupedum ovipararum ova maturat III, 376, 14 ss., 26 s., 38 s.; ejus calore celerius irrita fiunt ora III, 376, 43 ss.; item accescit vinum III, 376, 43 ss.; non isdem sana vel ægrotata sunt diversa animalia, nec eodem modo III, 162, 36 ss.; contrariis servantur quæ habitum exsuperantia experta sunt animalia III, 516, 40 ss.; aliquid ad iram conferunt, 348, 49; in humidis, nimis bene auditur, idque quare III, 418, 52 ss.; propter eas nonnulli sibi manus inferunt II, 186, 47; si eas tantum modospectes, melius esset non vivere quam vivere, ibid.

Tempestates anni (μεταβολαὶ τῶν ὥρων); adversus earum mutationes præsidia querunt animalia, idque quomodo III, 156, 23 ss.; quum variant diligenter ratio valetudinis habenda est IV, 108, 17 s.; quum multatur cur vomitus adhiberi non debeat IV, 108, 26 s.; cur earum mutationes atque status morbos intendat tollantive, ac cum judicent tum afferant IV, 108, 8 ss.; earum generatio ac circuitus pendet a motu solis II, 467, 35; quia circulo fiunt et revertuntur, quæ ab iis pendet etiam sic fieri debent II, 467, 36; earum mutatio majus momentum habet quam ætatum III, 422, 20 s.; III, 426, 18 s.; earum mutatio reciproca III, 422, 52; secundum eas magis quam secundum ætates mutantur cum plantæ tum animalia latitantia III, 422, 51; secundum eas colorem mutant aves et quadrupedes feræ quædam III, 426, 14 ss.; simulac adsumi, hujusmodi numerus est II, 637, 47 s.

Templum; ejus constructio perfectum aliquid est II, 119, 38; differt a lapidum compositione et a columnarum striatione II, 119, 37; Athenis quum edificaretur, mulus octogenarius reliqua jumenta ad laborandum exhortabatur III, 129, 33 ss.; in iis aluntur galli galinæ sine gallinis III, 180, 24 s.; orbiculi ex ære vel ferro fabricati in iis dedicantur IV, 55, 19 ss.; ea expiant tyranni II, 41, 54; ea obibat Dionysius ut ea comparet, 651, 4; quæ vel Pythii Apollinis oraculum minui non jubet, ad forum liberum collocanda sunt, 611, 36; per agrum distribui debent cum diis tum heribus dicata, 615, 18.

Templorum edificatores (τεπονοτοί); pertinent ad magistratus a sacerdotibus distinctos, quibus rerum divinarum cura demandata est, 600, 6.

Templorum curatores; pertinent ad magistratus qui rerum divinarum cura demandata est, 599, 54; quidnam sit eorum munus, 600, 1.

Tempora (*χρόνοι*); quidnam III, 10, 11 s.; quod ad copiam humoris attinet quem continent, medium tenent inter sinciput et occiput III, 424, 11; cur in his primum nascantur cani III, 424, 6 s.; III, 47, 48; III, 652, 44 s.; ea primo loco invadit canities III, 420, 3; nunquam vero cavities III, 420, 4; idque quare IV, 305, 41 ss.; quænam venæ ab his originem petant secundum Polybium III, 39, 50; quamobrem gravi eorum vulnere icti pereant IV, 292, 54 s.; eorum vulneribus interdum obæcantur, idque quare III, 479, 11 ss.; quibus circa ea venæ distensæ sunt, difficili exardescunt ira IV, 12, 26 s.; hirsuta capillis nigris, signum libidinosi IV, 8, 24.

Tempus; ei certum quendam numerum tribuerunt Pythagorei II, 475, 20; II, 481, 41 s.; item certum quendam locum cæli II, 481, 39 s.; eodem modo Plato II, 481, 49; id omnes, excepto Platone, ingenitum esse pronuntiant II, 348, 30, 33 s.; quia ingenitum est, teste Democrito, fieri non potest ut omnia facta sint II, 343, 32; probatur æternum esse II, 343, 35 ss., cf. II, 344, 42; id alii universi motum, alii globum ipsum esse aiunt II, 299, 34; quare id universi globum esse putarint II, 299, 40; id alii sapientissimum, Paro vero stultissimum dixit II, 305, 31 s.; ejus natura obscura est II, 299, 31 ss.; scientiæ naturalis argumentum est II, 276, 39; vel finitum, vel infinitum est II, 276, 40; ejus definitio II, 301, 4; II, 302, 14 s., cf. II, 343, 28; II, 382, 38; ejus species fr. 103, b; ejus excessus tempus est IV, 51, 4; ejus principium et finis *nunc* est IV, 51, 6; e temporibus non consistit IV, 51, 25; est quantum continuum, 6, 47; 7, 16; idque quare, 7, 17; constat partibus positionem non ad se invicem habentibus, 7, 37; ordinem quendam habere dixeris, 7, 39; ubique est et apud omnia II, 299, 47 s.; eo definitur celer et tardum II, 299, 50; tempore non definitur II, 299, 52; potest esse per accidens, vel in alio vel per se II, 308, 22 s., cf. 4; exponuntur causæ cur aut non esse aut vix aut obscure videatur II, 298, 47 ss.; eaque ex exotericis rationibus petitiæ II, 298, 45; quatenus illem sit, quatenus non II, 302, 27 s.; idem iterum atque iterum reverti potest II, 302, 37; in eo omnia sunt II, 299, 41; quod in eo est, necessario sequitur aliquid esse tempus dum est II, 303, 34 s.; quæ ab eo non circumdantur, non erant, nec sunt, nec erunt II, 304, 29 s.; ab eo necessario affici debent res quæ in eo sunt II, 303, 41; vel tolleretur, vel tolli posset, si corpus e planis componi posset II, 412, 43; primum non exstat, idque quare II, 329, 33; probatur nullum insensibile esse vel latere posse III, 491, 35 ss.; si quis in continuo se ipse aut alium percipiat, eum latere non licet quod est III, 491, 37 ss.; quodai exstat insensibile, aliquem qui perciperet latere posset se esse ac videre III, 491, 39 ss.; item in nullo tempore percipere liceret, nisi eo modo ut affirmaremus nos in hujusce temporis aliqua parte videre III, 491, 42 ss.; quodnam perfectum dicatur III, 527, 43; semper majus sumi potest eo in quo res aliqua est II, 303, 37, cf. II, 304, 25 s.; majus non est in quo factum aliquid est quam in quo fiebat II, 381, 30 s.; maximum determinandum est per quod res esse et non esse possit, si ea res et esse et non esse possit II, 385, 48; id cum notionibus componit intellectus, ubi præterita vel futura intelligit III, 469, 1 s.; exponitur cur omnibus inesse videatur et terræ et mari et cælo II, 306, 16 ss.; extra cælum non exstat II, 382, 35; igitur senescere non facit quæ extra id sunt II, 382, 42; eo opus est ut mundus fiat II, 384, 4; eo nihil disjungitur in figuris

geometricis II, 384, 4 s.; in eo non sunt nec ab eo afficiuntur res quæ semper sunt, idque quare II, 303, 47 ss., cf. II, 304 32; in eo omnia gignuntur ac intereunt II, 305, 30; generationis et cur quilibet sit per accidens causa est II, 305, 35, s.; ejus inprimis interitus causa esse dicitur qui sine ullo motu sit II, 305, 38 s.; in eo tamen sit hicce interitus, non ejus causa est II, 305, 40 s.; spectandum an aliquatenus discrepet, 190, 46; in eo proprie esse dicuntur res, quarum essentiam metitur II, 303, 15 s., cf. 49; II, 304, 7, 14 s.; id est quæ temporis pars aut affectus sunt aut quarum tempus est II, 303, 18 ss.; eaque eodem modo in eo sunt quo in numero sunt res II, 303, 18; alio modo, etsi parum recte, in eo esse dicuntur quæ tunc sunt quum ipsum est II, 303, 17 s., 33 s.; in eo revera sunt res ut in numero II, 303, 25, 37; ergo omnia quæ in eo sunt eo circumdantur II, 303, 26, 38 s., cf. 48; in eo sunt momentum et prius quia aliquid sunt quod ad id pertinet II, 303, 22 ss.; sine eo esse nequeunt prius et posterius II, 343, 26; in eo sunt quæ neque moventur neque quiescunt II, 304, 13 s.; non omne non ens in eo est II, 304, 16; non entia quæ in eo sunt vel futura vel præterita, vel simul præterita et futura sunt II, 304, 26 ss.; quæ vero non in eo sunt aliter habere non possunt quia eorum opposita semper sunt II, 304, 17, 30; in eo omnia sunt quæ ortui et interitui obnoxia, et in universum quæ modo sunt, modo non sunt II, 304, 22 ss.; in priori et posteriori ejus parte aliud atque aliud spatium percurritur II, 327, 31; in majori major magnitudo percurritur II, 327, 15; probatur fieri non posse ut in infinito finitum spatium percurrat II, 327, 15 ss.; nec in finito infinitum II, 327, 51 ss.; in quo mutatio fit, in eo nunquam tanquam primo fit II, 327, 10, s.; II, 329, 8; non est in quo primo mutabatur aliquid II, 324, 44; II, 329, 10; II, 325, 3, 13 s.; nec in quo primo sistitur II, 329, 10; nec in quo primo quiescit II, 329, 20 s., 31; in eo mutatur omne quod mutatur II, 325, 34; in quo primo fit mutatio, in omni ejus parte mutatur res mutans II, 325, 37 ss.; probatur non sine motu et mutatione esse II, 300, 3 ss.; in eo duplici modo dicuntur res mutari et ut in primo et ut secundum aliud II, 325, 35; in eo et fit et interit et alteratur et fertur II, 306, 31 ss.; in eo probatur esse omnis motus et omnis mutatio II, 305, 46 ss.; in eo necesse est omnem motum fieri II, 296, 11; III, 489, 14 s.; in omni motus fieri potest, idque et celerius et tardius II, 319, 38 s., 41, cf. II, 321, 5; II, 328, 52; forsam motus aliquis est II, 313, 28; motus affectus est II, 343, 45; si sit etiam motus, esse debet II, 343, 44; igitur si æternum est, motus quoque æternus esse debet II, 343, 28 s.; II, 332, 21, 35; probatur motus et mutatio non esse, 205, 23; II, 299, 43 s.; omnis motus quatenus motus est, numerus est II, 306, 33 s.; simpliciter motus continui numerus est II, 306, 34 s.; sine motu esse nequit II, 343, 27; II, 466, 9; sine eo consistere non posse videtur motus II, 273, 19; simul motum metitur et movendi passionem II, 303, 6 s.; item simul motum et motus essentiam II, 303, 22 s.; longum esse dicitur ubi motus longus est, et vice versa II, 303, 5 s.; eo majorem et minorem motum dijudicamus II, 301, 7; unum et idem erit, si motus unus et idem est II, 305, 10; in minori minor fit motus II, 323, 10; quare globi motus esse videatur II, 307, 5 s.; id metitur globi motus, id est circularis conversio, atque eundem motum rursus metitur ipsum II, 307, 1, 6, 14 s., 17; eo motum metimur, itemque motu ipsum, idque quare II, 302, 39 ss., 48 ss.; II, 306, 52, cf. II, 303, 51; quomodo ea motum metia-

mur II, 303, 7 s.; II, 306, 53, s.; aut idem quod motus est, aut aliquis ejus affectus II, 604, 2 s.; igitur inter-
fisse vel factum esse nequit II, 603, 50; sine eo esse
nequit prius et posterius II, 603, 50; per accidens
etiam quietem metitur, idque quomodo II, 303, 52; II,
304, 8 ss., 15 s., cf. 19 s.; quorum essentiam metitur,
eorum essentia motu et quiete consistit II, 304, 20 ss.;
non necessario omne quod in eo est etiam movetur
II, 303, 53 s.; eo dijudicantur, et initium et finem
accipiunt cum res humanæ tum omnia quæ motum
naturalem habent ortuique et interitui obnoxia sunt
II, 307, 10 s.; si continuum est, non necessario con-
tinuus est motus II, 362, 14 s.; continuum est II, 466,
8; id continuum reddit motus II, 466, 20; II, 604, 1
s.; continuum est quia est motus II, 300, 31; quantum
et continuum et dividuum II, 302, 51 s.; tantum fuisse
videtur, quantus fuit motus II, 300, 31; semper
motum sequitur, idque quare II, 300, 38; II, 301,
20 s., 29; II, 302, 51; II, 305, 9; II, 343, 27; propter
id quantum dicuntur actio et motus, 7, 53; 8, 2; in iis
proportio invertitur, 126, 26; quantum et continuum
est quia motus ita se habet II, 525, 47; igitur per ac-
cidens quantum est II, 525, 44 ss.; nihil in eo arripere
possumus nisi momenta II, 343, 41; lationis numerus
est II, 301, 43; si id non esset, etiam momentum non
esset, atque item vice versa II, 301, 40; II, 343, 36;
id esse videtur quod momento determinatur, 300, 49;
eo simul esse, idem est ac quod in momento esse II,
299, 24 ss.; ejus terminus momentum est II, 304, 39, 47;
item ejus copula et potentia ejus divisio II, 304, 16 s.,
cf. 41; motus non est, nisi quatenus numerum habet
motus II, 301, 5; est numerus qui numeratur et non
quo numeramus II, 301, 10 s.; II, 302, 31; quomodo
numerus sit II, 302, 2 ss.; ut motus semper aliud
atque aliud est, sed totum, simul sumptum idem II,
301, 13 s.; id metitur momentum, quatenus prius et
posterius sit II, 301, 15 s.; circularis lationis numerus
est II, 466, 11; idem est duorum motuum qui simul
fiunt, etiam si alter celer sit, alter non, vel alter latio,
alter alteratio II, 306, 306, 38 s., 41 ss.; immo specie
idem est duorum motuum qui non simul fiunt II, 306,
39; itaque ubique idem est II, 46; inter unum et alterum
semper ratio II, 343, 44; plura essent, si plura
essent cæla, posito tempore esse universi motum II,
299, 37; probatur sine animo esse non posse excepto
eo quod eo ipso momento tempus est II, 306, 21 ss.,
cf. 14 s.; si continuum est, etiam magnitudo continua
esse probatur, idque cum ratiocinatione, tum vulgari-
bus sermonibus II, 320, 5, 12 ss.; si infinitum est
magnitudo quoque infinita est, idque eodem modo II,
320, 19 ss., 36 s.; quatenus continuum est, longum ac
breve dicitur II, 302, 24; quatenus numerus est mul-
tum et paucum II, 302, 25, cf. 42 s.; celer vero et
tardum non dicitur, idque quare II, 299, 50; II, 302,
23, 26 s.; omne probatur continuum esse, id est ex
semper dividuis compositum esse II, 319, 42; conti-
nuum est III, 469, 22; igitur ei inest indivisibile ali-
quid, licet forsitan non separabile quod unum ex eo
faciat III, 469, 19 ss.; eodem modo indivisibile est
quo longitudo III, 469, 10 s.; momento continuum est
et dividitur II, 301, 45, cf. II, 304, 37; in omni pro-
batur momentum esse individuum II, 321, 22 ss.; mo-
mentis individuis non constat II, 330, 5, 30; II, 332,
4, 7, 10; II, 361, 19 ss.; in tempore dividitur II, 332,
30; semper specie individuum est II, 340, 9 s.; omne
partibile est III, 489, 15 s.; in partes semper dividuas
dividi posse probatur II, 318, 17 ss.; eodem modo di-
viditur quo motus et id quod movetur et motus passio

et cui inest motus II, 323, 13 ss., cf. 35; eodem modo
etiam se habet quod ad finitum et infinitum aliter,
ideoque infinitum est (secundum divisionem) II, 323,
39 ss.; II, 360, 22, 31; II, 320, 31, cf. II, 321, 34; II,
323, 9; II, 325, 19, 42 s.; II, 326, 13, 31; II, 327,
11; II, 329, 19, 33, 44; II, 332, 22, 25 s.; diversas partes
non habet nisi quæ simul continent et continentur II,
299, 9 s.; duplici modo dicitur infinitum, et divisione
et extremis II, 320, 26 ss.; fallitur igitur Zeno afir-
mans in finito infinita infinita percurrere vel tangere
non posse II, 320, 24 s.; infinita percurrere vel tan-
gere licet divisione infinito, non vero quantitate infi-
nita II, 320, 29 ss.; nec in infinito finita magnitudo,
nec in finito infinita percurrere posse probatur II,
320, 34 ss.; in finito finitum quid infinitum spatium
pertransire non posse probatur II, 328, 13 ss., 17 s.,
36; nec infinitum finitum spatium II, 328, 19 s., 31,
37; nec infinitum infinitum spatium II, 328, 31 s., 33;
itaque infinito infinitus motus fieri nequit II, 328, 39 s.;
si quis perhibeat in nullo ullum spatium percurrere posse
quia omne infinitum est (secundum divisionem) quid-
nam respondendum sit II, 360, 30 ss.; infinitum est II,
277, 50; eoque probare videtur exstare aliquid infini-
tum II, 277, 49; eodem modo ei inest infinitum quo
longitudini II, 360, 24, cf. II, 320, 26, 31; finem non
habet, nec unquam desinit III, 573, 45 s., 49; totum
comprehendens terminus dicitur duratio vel æternitas
(αἰών) II, 382, 51; ejus principium ac finis erit, si
infinitum esse negetur II, 281, 24; in eo maxime appa-
ret infinitum II, 281, 41; ejus infinitum quomodo dif-
ferat ab infinito magnitudinis II, 282, 1; II, 284, 35;
ejus infinitum non manet, sed gignitur II, 283, 40; ejus
infinitum derivatur a motus infinito II, 283, 51; II,
597, 32; semper in principio et in fine est, atque ideo
semper aliud esse videtur II, 305, 15 s., cf. 19; com-
paratur ergo circulo qui in eodem habet concavum et
convexum II, 305, 14 s.; circulus quidam esse vide-
tur II, 307, 13; eodem redit an eum circulum vo-
ces, an omnium quæ sunt circulum esse dicas II,
307, 15 ss.; omne circuitu mensuratur et numerum
habet II, 465, 13, 15; alii major, alii minor circuitus
est II, 465, 16 ss.; magis ac minus non recipit, 9,
8; æquale vel inæquale dicitur, 9, 15; ei inest prius
et posterius idque quale II, 300, 37, 39 ss.; si
cognoscimus ubi prius et posterius determinantes
motum determinamus II, 300, 41 ss.; id tunc fuisse
dicimus, ubi prius et posterius in motu sentimus II,
300, 43 ss.; II, 301, 2 s.; quando extrema a medio
diversa cogitamus et anima affirmat duo momenta
esse nempe prius et posterius, tunc atque hoc dici-
mus tempus esse II, 300, 47 ss.; quando momento
tanquam unum sentimus, aut tanquam idem, sed ad
prius et posterius aliquid pertinens, nullum fuisse vi-
detur II, 300, 50 ss.; individuum erit et ex individuis
constabit momentis, si magnitudo vel motus ex indi-
viduis constant II, 318, 51; partim fuit, partim no-
dum est II, 298, 48; II, 299, 2; dividuum est II, 299,
3; ejus pars non est momentum II, 299, 3, cf. 5; nu-
mero minimum unum vel duo est, magnitudine non
exstat minimum II, 302, 21, cf. II, 375, 33; minus
semper majori continetur II, 299, 11; numeratur tem-
pore quodam finito II, 306, 51; quavis ejus sectio
exsurgit tempus momentis finitum II, 326, 17; fac-
tum sumere licet II, 299, 18 s.; omne finitum est,
idque quare II, 305, 6 s.; probatur fieri non posse et
deficiat II, 305, 6 ss.; ubi semper aliquid demitur, et
nunc pervenitur II, 537, 2 s.; vel ad cras II, 594, 7 s.;
vel ad præteritum, si transgrediamur præsens II, 536,

10; v. *Quando*; id eodem modo cognoscimus ac magnitudines III, 498, 14 s.; nempe eo quod in animo habemus motum qui externo pro portione respondet III, 498, 18; id et mensura definitum et indefinitum agnoscere licet III, 498, 14, 38 ss.; maxime ad memoriam refert, nos id agnoscere III, 498, 13 s.; interdum mensura definito rem indefinitam meminimus III, 498, 39; quānam dicere soleamus, ubi recordantes indefinitum id agnoscimus III, 498, 41 ss.; semper cum eo conjuncta est memoria III, 494, 25, 28, cf. III, 496, 41 ss.; III, 498, 30 ss.; igitur quā animalia id percipere valent sola memoriam habent III, 494, 29 s., cf. III, 495, 18; eadem animā parte meminimus quā id percipimus III, 494, 30; III, 496, 28; id eadem animā parte percipimus ac magnitudinem et motum, id est sensu communi III, 495, 2 ss.; sine eo nullum cogitare possumus eorum quā in eo sunt III, 495, 1 s.; ejus ratione etiam a memoria differt reminiscencia III, 498, 46; tantummodo apud animalia quā id percipere valent, rationi appetitus contrarius esse potest III, 472, 51; eo quādam sensibilia esse dicuntur II, 559, 31; dicere solemus id contabefacere et oblivionem inducere et senectutem II, 303, 42 ss.; non vero juventutem aut pulchritudinem, aut nos ab eo discere II, 303, 41; magis interitus causa per se est quam generationis, idque quare II, 303, 45; II, 305, 33 s.; rerum jam adumbratarum ulterius elaborandarum auctor esse videtur II, 7, 18; obiectio adversus id, 270, 23; item interrogatio, 307, 53; breve felicem ac beatum non facit II, 7, 13; amicos probat II, 223, 22, 49; II, 224, 8, 15; quānam ex eo petantur enthymemata argumenta, 376, 28.

Tempora, aliquid ad iram conferunt, 348, 50; ex iis peti possunt signa, 429, 16; eo conferunt ut res majores videantur, 327, 45; 332, 16; ea invocare debent qui in concione consilium dant parum acceptum, 441, 16; e dissidentibus quomodo petantur argumenta enthymemata, 379, 37.

Tempore (*de*) (Physicorum I. IV); citatur II, 417, 14. **Tempus finitum**; competere probatur potentiae finitae II, 365, 18 ss.; si ab eo finitum demas tempus, quod restat etiam finitum est II, 372, 46 ss.

Tempus infinitum; aliquatenus definitum est, illud nempe quo non est majus II, 388, 12 s.; per id quod e-t, sive simpliciter, sive ab aliquo inde, aut semper aut plerumque est II, 388, 41; fieri nequit ut per id aliquid sit, et postea per id non sit II, 386, 2 ss.; in eo motus fieri nequit II, 377, 17; id in se continet caelum II, 389, 15; partibus constat quā vel nondum, vel non amplius sunt II, 298, 49 s.

Tempus futurum; v. *Futurum tempus*.

Tempus intermedium; v. *Intermedium tempus*.

Tempus opportunum (*χρόνος δέων*); quomodo ab occasione differat, 81, 45.

Tempus praestitutum (*δρῶμενοι χρόνοι*); eo facienda sunt pacta, 455, 24; eo se excusare debet juvenis crimen inferens, 449, 23.

Tempus quod semper sumitur; partibus constat quā vel nondum, vel non amplius sunt II, 298, 49 s.

Tenacitas (*κρίσις*); species illiberalitatis est II, 246, 21; ejus definitio II, 246, 25.

Tenax (*κρίβει*); circa pecuniam versatur II, 148, 17; vituperio dignus est II, 148, 18.

Tenaces (*γῆλοι*); dando deficient, etiamsi aliena non appetant, nec capere volunt II, 41, 34.

Tenaces suae sententiae (*ἰσχυροψύχοι*); pertinaces sunt, idque quare II, 85, 39, 41; incontinentibus similiores sunt quam continentibus II, 85, 43.

Tenax (*γῆλοι*); dicitur juxta potentiam III, 619, 8; quānam sint III, 621, 39 ss.

Teneatās; cognatio inter eos et Tenedios unde probetur fr. 292, b.

Tenebrae; quidnam III, 453, 13 s.; III, 480, 1, cf. 30; iis oppositum est lumen III, 458, 12; potentia ei insunt cui lumen inest III, 453, 3 s., 26 s.; lucis privatio sunt II, 576, 17; privatio est II, 603, 12; fiunt deficiente lumine III, 643, 13; non sunt color, sed luminis privatio idque quare III, 643, 31 ss.; causa privativa noctis et diei sunt II, 602, 30; idem quod in pellucido sunt, in corporum superficie est nigrum III, 486, 32 ss.; eas a lumine distinguimus, etiam ubi non cernimus III, 462, 50 s.; vix visibiles sunt, ideoque colore carent III, 453, 23 s.; earum naturam habet pellucidum, ubi non actu sed natura est III, 453, 24 ss.; invisibiles, sed non eodem modo ac res admodum splendidae III, 458, 7 s.; nihilo minus eos dijudicat visus III, 458, 7 s.; quantā qualesque figura sint, sensu percipi nequit III, 643, 33 s.; ubi vis obtinerent extra apricum, si lumen non semper et ubique repercuteretur III, 454, 45 s.; ea si sint, tempus elapsum esse arbitramur, dummodo in anima motus sit II, 300, 21 s.; oboriuntur palpebris clausis III, 477, 32 s.; in iis cernere lipplenti, non vero sano jucundum est II, 220, 29; qui e sole eas adierunt, non acute cernunt, idque quare III, 417, 3 s.; regnante gelu magis obtinere debent, si lumen exstingui posset III, 478, 9 ss.; varios colores efficiunt III, 646, 31.

Tenebrae apud quercum; quidnam fr. 286, b.

Tenebricosus; visum perdit III, 463, 45.

Tenebricosus color (*δερνός*); colorem caliginosum ita vocant III, 644, 42 s.; floridior fit in lanis nigris quam in albis, idque quare III, 647, 42 ss.

Tenedia securis; proverbium unde dictum fr. 291, b.

Tenedii; nuper Perianthro teste sui sunt adversus Si-geenses, 344, 5; Teneatarum cum illis cognatio quo modo probetur fr. 292, b.

Tenedos; ibi Achillem non in cenam vocarunt, 382, 1; ibi frequentes sunt portitores, 548, 38.

Tendo (proprie sic dicta); nervus est maximus duplicatus III, 43, 52.

Tennes; Cycni filius fr. 292, b.

Tenos; Hydrussa olim appellabatur, idque quare fr. 292, b.

Tentare; quā aliquis tentavit, etiam fecit, itemque vice versa, 369, 20, 24.

Tentativa ars (*πειρατική*); quodnam sit ejus argumentum, 308, 12; circa omnia versatur, 288, 53; ea quādam utuntur omnes privati, 289, 2; pars est dialectices, 284, 35; falsum colligere potest propter ignorantiam concedentis, 284, 36, cf. 287, 35; ad ejus artis peritum pertinet postulare, ut affirmetur vel negetur, 287, 34; non spectat scientem, sed ignorantem et qui se scire fingit, 287, 36; circa communia versatur aequae ac dialectica, 287, 38, 41; geometria non similis est, sed talis qualem etiam habere possit indoctus, 288, 46; nullius rei definita scientia est, 288, 52.

Tenthredines; insecta favificantia gregalia sunt III, 194, 50 ss.; quanta sit earum magnitudo et qualis habitus III, 203, 13 s.; liguritrices sunt III, 203, 14 ss.; ubi nam pariant III, 203, 16 s.; fecundae sunt III, 203, 17; earum nidus multo major et longior est quam vesparum III, 203, 17 ss.

Tenthredon; Prothol pater fr. 315, a.

Tentigines (*συντῆσις*); interdum cessant pueris et adultis nullo humore secreto IV, 141, 21 s.

Tenue (*λεπτόν*); id est quod in magnum spatium exten-

ditur II, 417, 52 s.; igitur id est quod partis partibus constat II, 417, 51; II, 418, 1; item quod subtile est II, 455, 17 s.; igitur repletivum est II, 455, 16; atque ad humidum pertinet II, 455, 19; rarum est ex opinione eorum quod unicum tantum elementum esse statuunt II, 417, 49.

Tenuitas; in quantitate consistere potest III, 670, 27 ss.; nimia eandem facultatem habet ac crassitudo nimia (quod ad concoctionem attinet) III, 417, 38 ss.

Tenuitas ac crassities; eodem redit an his omnia construas, an densatione et rarefactione II, 417, 47 s.; item utrum his an magnitudine et parvitate II, 407, 50 s.

Tenus (insula); in ea parva phiala esse dicitur mixtura continens, ex qua ignis admodum facile accenditur IV, 80, 6 ss.

Tenus urbs Thessaliæ; de serpente sacro in ea fabula IV, 104, 2 ss.

Teos; ibi Subsolanus Hellespontias appellatur IV, 45, 22.; ex ea erat Alexamenus fr. 24, a.

Tepor (τέποι); eum quærere solent mollusca, crustacea et testacea III, 389, 12; adversus eos præsidia quærunt animalia, idque quomodo III, 156, 22 ss.

Ter; quaquaversum est II, 307, 11.

Terebinthus; ex ea olei perinagna copia in Gymnesiis insulis gignitur IV, 89, 14 s.

Terebra (τρέπανον); nisi fabro præsto sit, non bene procedit opus III, 238, 28; nihilo minus ei non assimilandum est faber nec fabrilis ars, non magis quam igni anima III, 238, 26 ss.; non propter commune aliquod, sed utentis gratia cum arte convenit II, 230, 45; ea esse dupliciter dicitur, sed magis proprie de actu, id est de terebratione II, 230, 49; se habet ad artem ut instrumentum ad animam II, 230, 46; ad idem genus pertinet ac servus et corpus II, 231, 1; ea forsitan factam esse diceret manum ligneam faber, idque quomodo III, 221, 13 ss.

Terebratio (τρέπανσις); actus est terebræ II, 230, 49.

Teredines (τερηδόνας); erucæ sunt apibus nocivæ quæ in alvearibus nascuntur III, 168, 30 s.; eas non persequuntur apes III, 163, 31 s.

Teres (τερειπέρις); ei nullum inultangulum contrarium est III, 484, 25 s.

Tereus; quænam de ejus in upupam mutatione cecinerit Æschylus III, 207, 23 ss.

Tereus; Sophoclis citatur, 469, 48.

Terga; dare et fortis possit II, 64, 14; non constat ignavia, nisi per accidens, ut ea des, sed ut certo aliquo modo te habens, ea des II, 64, 15.

Tergum; v. *Dorsum*.

Terminans circulus (ὁ ὁρίζων κύκλος); manifesto alius sit ubi parvam migrationem ad meridiem vel ad septentriones facimus II, 409, 45 s.

Terminatum (τὸ πεπερασμένον); simul cum eo termini sunt II, 290, 50 s., cf. II, 291, 38.

Terminus (ὅρος, πέρας); quid, 39, 31; II, 286, 33 ss.; quænam oppositi dicantur, 44, 19; quot modis dicatur II, 528, 17 ss.; non omnis principium est II, 528, 26; omnibus est seminis perfectio IV, 215, 22; omnibus inest rebus II, 263, 47; pertinet ad res continentes II, 339, 26 s.; si ad eum devenire non tendit, nemo agere cœpit II, 487, 40; unum perfecit secundum Pythagoreos II, 634, 13 s., inest triangulo tanquam speciei, 126, 50; individuus est, non determinatum II, 250, 12; simul cum terminato sunt II, 290, 50 s., cf. II, 291, 38; aliud est atque id cuius est terminus IV, 50, 18; IV, 32, 26 s.; id est quod determinat II, 403, 37; constitutionis substantia est II, 403, 39; eum locis

intermediis præstantiorem esse putant nonnulli qui igni medium locum tribuunt II, 403, 20; semper eodem modo iidem fieri debent II, 543, 2; per inductionem probatur fieri non posse, ut per accidens idem fiant II, 543, 3 ss.; ad eam rem tantummodo pertinent cuius termini sunt II, 302, 11; omnia loci exarent, si corporis locus esset II, 285, 53; si omnes substantiæ sunt, ambulationes et motus termini etiam substantiæ erant II, 633, 18 ss.; primum ac ultimum mens est, non vero ratio II, 72, 31; circa primum et immobilium demonstrationes versatur prima mentis pars II, 73, 32.

Terminus et infinitum (πέρας καὶ ἀπειρον); non constat quomodo ex eo deduci possit motus II, 481, 23 s.; ei eo deduxisse videntur magnitudinem Pythagorei II, 481, 28 s.

Termini (*demonstrationis*); universalis syllogismi omnes universales esse debent, 69, 18; particularis syllogismi utroque modo se habere possunt, 69, 19; universales esse debent ut conclusio sit universalis, 69, 20; etiam universales sint, conclusio non universalis esse potest, 69, 21; vel ambo, vel alter conclusioni similis esse debent, 69, 23; eorundem plura esse possunt media, 69, 25; eorum nonnulli ad aliud assumi debent, 69, 46; tribus nunquam plures, nisi aliquid assumatur, 70, 23; ubi syllogismi per principales sumuntur propositiones, eorum numerus semper impar, 70, 34; ubi per syllogismos, aut plura media procedit syllogismus, eorum numerus uno excedit numerum propositionum, sed non semper impar est, 70, 39, 43; incidens aut extra, aut intra medium ponitur, 70, 39; ab eorum mala expositione proveniens deceptio, 80, 9; sæpe sunt λόγοι quibus non posita sunt nomina, 80, 40; semper collocandi secundum appellationes nomina, 81, 49; eorum non eadem collocatio, prouti simpliciter inesse colligitur vel hoc aliquid, vel quatenus, vel aliquo modo, 82, 26; ita semper sumendi et mutandi sunt, ut sint quam maxime simplices, 92, 43 ss.; iis adjiciendus vel non adjiciendus articulus, prouti conclusio postulat, 83, 3; iis adjiciendus vel non adjiciendus *omni* prouti conclusio postulat, 83, 9 ss.; ex eo quod certis utimur, quare non rebus absurdum, 83, 30 ss.; ubi ita se habeat, ut utrumque simul esse eidem non contingat, alterum vero omni ex necessitate insit, quidnam consequatur, 88, 1; nunquam tribus pauciores, 90, 21; si utrumque non contingat simul eidem inesse necesse autem sit, cui alter non insit, ei alterum inesse, quomodo error evitetur, 88, 18 ss.; in iis solis qui inverti possunt, circulo demonstrari potest, 97, 22, 41; in iis qui inverti nequeunt, sit syllogismus ex altera propositione non demonstrata, 97, 18; non permittuntur in syllogismis negativis, 110, 38; si invertuntur, medium quoque inverti necesse est, 114, 49 s.; quando et quomodo alius alii ἀπόδειξις inesse possit, 125, 41 ss.; proponitur questio an in infinitum progrediatur in demonstrativo syllogismo tam sursum quam deorsum, ac primo in syllogismis affirmativis, 140, 7 s.; item in negativis, 140, 28; eandem questionem quatenus in iis quæ invertuntur, proponere liceat, 140, 35; qui per se insunt, in eodem genere et ex eisdem individuis esse debent ut habeant aliquod commune, 144, 49; ubi novus assumitur, probatur eum extra eos qui jam adsunt in syllogismo affirmativo primæ figuræ, 145, 18; item in negativo, 145, 30; item in syllogismo secundæ figuræ, 145, 35; item in tertie figuræ, 445, 38; quot modis assumantur ut nova fiant propositiones, 151, 21, 29.

Terminus primus; universalis est II, 164, 9; ei subest secundus II, 164, 10.

Terminus secundus (sive medius); primo subest et particularis est II, 164, 10; si in deliberando falsus est, falso syllogismo id quod oportet assequi licet II, 72, 31.

Terminus ultimus; quia eum minus universalem ac scientiæ congruentem esse putant incontinentes ac propositionem universalem, propositionem minorem non habent II, 79, 48.

Ternarius; ejus exemplo monstratur quænam prædicata ad definitionem constituendam sint eligenda, 164, 42 ss.; ejus definitio, 165, 1; numeri species individua, 165, 24.

Ternarius numerus; eo omnes res finiuntur IV, 245, 27 s.; eo maxima pars rerum absolvitur III, 608, 40 s.

Terni vel quaterni dies; iis mensurantur plerorumque insectorum mutationes III, 96, 3 s.; iis fiunt morborum judicationes III, 96, 4 s.

Terpander; Lesbios cantor, fr. 273, a; tertia exempta nelen adjunxit IV, 209, 42 s.; ejus ætate diapason vocata est IV, 209, 44 s.

Terra; nomen proprium est, 473, 40.

Terra (*ejus definitio et altiorum de ea sententiæ*); res inanimis est III, 520, 19; elementum est III, 450, 47 s.; eam quæsi verunt antiqui II, 600, 19; elementum est secundum Empedoclem II, 416, 1; elementum est, ideoque odore caret III, 481, 46 s., v. *Elementa*; eam posteriorum nemo unicum elementum esse statuit, idque quare II, 479, 49 s., cf. 37 ss.; at vulgus omnia eam esse asserit II, 480, 2; eam Hesiodus omnium corporum primam genitam esse censet II, 480, 3; lato pectore prædita secundum Hesiodum II, 285, 39; II, 473, 51; post Chaos facta est secundum Hesiodum II, 285, 38 s.; II, 473, 51 s.; maxime elementum est quia interitu non obnoxia iis qui planorum dissolutione elementorum in se invicem transitum fieri putant (i. e. Platonici) II, 421, 16 ss., cf. II, 458, 50 s.; ita vocat frigidum Parmenides II, 254, 4; eam non enti assimilavit Parmenides II, 438, 45; secundum Empedoclem gravis et dura est II, 433, 44 s.; eam æternam esse statuebat Empedocles III, 673, 22 s.; ea terram videmus teste Empedocle II, 496, 14; III, 434, 26, cf. III, 435, 38 s.; proprium genus auget secundum Empedoclem II, 460, 29; nemo ei animam assimilavit, excepto forsitan aliquatenus Empedocle III, 435, 37 ss.; cf. III, 434, 23 s.; necessario gravis et frigida est III, 220, 28 s.; indeque ad mundi constitutionem aliquid contulit secundum antiquos III, 220, 26 ss.; corpus simplex est cum ipsa tum ejus species et quæ ei cognatæ sunt II, 368, 26 s.; corpus simplex est ideoque natura constat II, 260, 37, cf. II, 517, 26; nonnulli rerum naturam esse putant II, 261, 39, cf. II, 517, 26; se habet ad ossa et lignum ut lignum ad lectum II, 261, 37; eam substantiam esse dicimus II, 538, 44; II, 558, 6; ei perperam proprium esse dicitur quod sit substantia quæ secundum naturam suam maxime inter corpora deorsum feratur, 223, 40; recte ei proprium esse dicitur quod sit corpus specie gravissimum, 225, 32; eam nullus naturæ scrutatur infinitum esse statuit, idque quare II, 280, 19; cur necessario exstet II, 392, 30 ss.; II, 393, 14 s.; natura prius, quia generatione posterius II, 480, 11; quæritur utrum semper tanquam non ens, id est subjectum generationis considerari debeat, an etiam tanquam ens considerari possit II, 440, 2 s.; ex quorumnam opinione semper ad aliquid dicatur II, 418, 11, 53; contrariis implicita est II, 256, 3; quærimus an

sit, 154, 19; responderi non debet, ubi quæritur an mare sit, vel cælum, 281, 37; ei nullus naturæ scrutator manum vel faciem assimilavit III, 230, 9 ss.; ut definiatur, non dicenda est nutritrix, 236, 24; ejus numerus ponitur esse duo, idque quomodo II, 636, 32 s.; quomodo eam vocaverit Lycophron, 388, 41; boni et pulchri causa esse nequit II, 473, 32; totam videmus quia ejus partem aliquam videmus III, 491, 49 s.; in ea videtur esse tempus, quia in loco ideoque mobilis est II, 306, 16 ss.; pertinet ad substantias naturales II, 410, 21; sicci corpus est III, 615, 16 s.; sicca et frigida est II, 456, 11; II, 457, 30, 32; quæ ad eam pertinent magna ex parte calida sunt, idque quare III, 624, 37 ss.; magis ad siccum quam ad frigidum pertinet II, 456, 47; III, 483, 3 s.; in ea inveniuntur naturæ siccae III, 547, 10; ea quæ replere possunt et actu et potentia sicca sunt III, 233, 52; aut nulli sensorio tribuenda est, aut tactui maxime peculiariter admixta est III, 461, 49 s.; unius modi semper est IV, 39, 34 s.; ejus partes necessario et terræ esse debent II, 420, 48; non semper idem corpus manet II, 480, 17 s.; III, 581, 53 ss.; liquefieri potest calore III, 616, 45 s.; humectari potest III, 619, 40; sine humiditate consistere nequit II, 462, 45, s.; natura alba est, sed propter tincturam multicolor apparet III, 613, 3 s.

Terra (*de ejus pondere, loco quem occupat et motu*); omni levitate caret II, 429, 24; II, 430, 32; omnibus subsidit II, 429, 25; III, 552, 33; nulla ejus pars fluitare potest II, 408, 38; nunquam sursum trahitur in aquæ locum, idque quare II, 430, 28 s.; ejus respectu levis est aqua II, 369, 45; II, 426, 3; ea excepta omnia levitatem habent II, 428, 50 s.; ei supernatat qualibet aquæ vel aeris pars II, 428, 34 s.; in ea gravitate carent aer et aqua II, 429, 1 s.; gravitatem habet II, 411, 43; II, 412, 33; si paries necessitate factus esset, superiora petisset II, 272, 15; gravissimum elementum est et medium locum occupat III, 555, 13 ss.; cum ipsa tum quæ plurimum continent, necessario ubique gravitatem habent II, 428, 52, cf. II, 429, 15 s.; II, 430, 19 s.; deorsum fertur II, 368, 47, cf. II, 369, 5, 44, 19; naturaliter deorsum movetur, 229, 24; III, 436, 41; III, 449, 20 s.; ei destinatus est inferior locus II, 412, 18; quærimus an in medio mundi sit, 154, 20; quærimus cur moveatur, 153, 37; item cur moveatur, scientes eam moveri, 153, 38; ut ipsa se habet ad animalia et res quæ se ipsæ movent, aliquid se necessario habebit ad cælum III, 518, 49 ss.; semper deorsum et versus medium fertur II, 424, 38 s.; naturaliter medium petit II, 378, 52; II, 390, 50; II, 406, 44; in medio quiescit II, 392, 39 s.; II, 393, 14; idque quare II, 407, 48 ss.; non solum in medio quiescit, sed etiam ad id fertur II, 406, 38 s.; probatur medium locum occupare II, 408, 12 s., 17, 29 ss.; ei nonnulli medium locum denegare videntur quia præstantissimus est II, 403, 15 ss.; eam nonnulli deorsum ferri putant quia pleno constat II, 431, 1; eam vi deorsum ferri putant naturæ scrutatores II, 408, 42; ejus motus ad se ipsam gravitas est II, 314, 28; quævis ejus pars gravis est, usque ad medium II, 408, 36 s., cf. II, 409, 14 s., 20 ss.; eodem fertur quo parva gleba II, 370, 4; II, 378, 13 s.; II, 409, 17; ejus partem si quis sublatam dimittat deorsum fertur, idque eo celerius quo major sit, tota vero massa si dimittatur, non feretur II, 404, 23 ss.; II, 428, 29 s., cf. II, 380, 17 s.; si quis eam subtrahat, partibus ejus quæ feruntur, ulterius fereantur quia non fulciuntur II, 404, 27 ss.; in eam vergunt cor-

pore pondere incumbente III, 289, 16 s.; si deorsum moveatur, id amoris contrarium et discretioni simile habet Empedocles II, 461, 10 s.; si quæras cur deorsum feratur eodem redit ac si quæras cur sanabile ad sanitatem eat II, 427, 39 ss.; eo celerius fertur quo propior est centro II, 380, 6 ss.; non in infinitum fertur II, 379, 53; II, 380, 6 ss.; est igitur locus ad quem fertur II, 379, 43 s.; isque ignis loco oppositus II, 379, 53; si in infinitum ferretur, infinita esset ejus celeritas et pondus II, 380, 8 s.; probatur expressione non moveri II, 380, 14 s.; ei necessario quædam latitudo naturalis est II, 406, 4, 0; ejus latitudo probat locum exstare et quandam facultatem habere II, 283, 12; ejus latitudo ignis latitudini contraria est II, 316, 46, cf. II, 317, 27; ei præter naturam est quies in supero loco II, 316, 49, 51; naturalis vero motus qui superne deorsum fit II, 316, 50 ss.; ab aliqua movetur vi, ubi præter naturam movetur II, 349, 12 s.; natura vero ubi a potentia transit ad actum II, 349, 13 s.; quoniam manifestum non sit a quoniam deorsum moveatur II, 349, 15 ss.; quoniam secundum naturam fertur, ibi et manet secundum naturam II, 406, 41 s.; non quolibet loco manet, sed suo, ab alieno vero recedit, si non impediatur III, 422, 29 ss.; cf. II, 347, 1; II, 428, 13 ss.; omnes ejus partes linea recta medium petunt II, 407, 37; secundum æquales angulos deorsum fertur II, 429, 32; igitur ad medium fertur II, 429, 33; necessario ad aliquem locum feretur, si idem igni eveniet II, 406, 19 s., 47; naturaliter ad medium fertur et fieri igitur nequit ut ulla ejus pars medium relinquat nisi vi coacta II, 408, 19, 21, 24; exponitur causa cur loco maneat II, 408, 18 ss.; sive in medio sive circum medium moveretur, necessario motu violento moveretur II, 407, 33 s.; item necessario duobus latitudinibus ferretur II, 407, 42 ss.; item necessario stellarum fixarum transitiones et mutationes fierent II, 407, 45; quia loco manet, fieri nequit ut et universum et stellæ maneat, quum eas manifeste moveri videmus II, 397, 32; non necessarium videtur eam intra se habere et movens et quiescens III, 520, 19; mutationi obnoxia est II, 571, 36 s.; per se et intra se habet motum II, 571, 37 s.; igitur semper agit II, 571, 37; imitaturque res interitus expertes II, 571, 36; de ejus motu vel quiete complures sunt sententiæ II, 404, 19 ss.; scordis mentis signum fuisset, si cui nulla de ejus motu dubitatio obrepisset II, 404, 22 ss.; igitur ejus quies omnibus meditationis philosophicæ argumentum fuit II, 404, 21, 29; solutiones tamen quas de hac questione protulerunt, ipsis dubitationibus absurdiores esse videntur II, 404, 30 s., cf. 53 s.; ei insistent secundum fabulam universum movet Atlas III, 519, 2 ss.; idque non sine mente quia immobilis est III, 519, 5 s.; ejus naturam omnibus corporibus tribuere videntur cum qui Atlantis fabulam commenti sunt, tum recentiores II, 389, 40; nulla pars universi esse debet ut Atlas id sic movere possit III, 519, 7 s.; quodcumque universum movet, sive Atlas sit, sive aliud quid, dummodo intra universum sit, ejus quieti inniti debet III, 519, 14 ss.; aliquin ipsa e medio et loco suo movebitur III, 519, 17 s.; ut universum a re ei innitenti moveri possit, vis qua quiescit tanta esse debet quanta vis totius cæli et rei eum moventis III, 519, 22 ss.; nec ipsa infinita est, nec ejus pondus III, 519, 32 s.; nec igitur vis qua quiescit III, 519, 31 s.; siquis vim habeat vim qua quiescit superantem de medio deturbabitur III, 519, 29 ss.; quodsi igitur vis major exstet quam qua quiescit, interitus

expers erit cælum III, 519, 39; quodsi non exstet, ad exstare possit, dissolvi poterit cælum III, 519, 43 ss.; si nunc vi loco maneat, olim ad medium se convertit propter conversionem II, 405, 41 s.; immobilis est III, 564, 17 s.; probatur fieri non posse ut moveatur II, 407, 32 ss.; nisi stet, incessus fieri nequit III, 518, 11; omnino non movetur, quia principium divinissimum assequi nequit II, 402, 19; immota est quia gravis II, 280, 45; nec si infinita esset, ferretur nisi e centro expulsa esset II, 280, 40; si infinita esset, in centro persisteret, non quia alius locus non esset quo ferri posset, sed quia ita fertur ejus natura II, 280, 41; quatenus dici possit, eam se ipsam fulcire II, 280, 43; loco manet quia gravis est II, 280, 44 s.; si transponatur in locum ubi nunc est luna, non ad terram ferrentur ejus partes, sed ad eundem locum ad quem nunc II, 427, 24 ss.; si plures essent mundi, fieri non posset, ut in uniuscujusque centro naturaliter maneret vel naturaliter ad eum ferretur II, 378, 40 ss.; II, 379, 7; itaque in altero mundo sursum et a centro ferretur II, 379, 10 ss.; ejus medium idem est quod medium universi, sed per accidens tantummodo II, 407, 51 s.; II, 408, 5 s., 8; ejus medium per accidens tantummodo petunt gravia, altamen revera petunt II, 408, 7, 9; II, 429, 34 s.; non accurate in medio posita est, sed toto hemisphærio ab eo distat II, 403, 51; nihil tamen (in re astrologia) docet eam dimidiæ diametri intervallo a medio distare II, 404, 2 ss.; igitur qui plures censent terras adversas putant res apparentes revera ita fieri posse ac si medium non teneremus II, 403, 52 s.; eam plerique eorum qui cælum finitum esse putant in medio collocant II, 403, 5; eam infinitas radices egisse putabat Xenophanes II, 404, 34, 37; III, 674, 53; antiquissimam de ea sententiam protulit Thales II, 404, 40 s.; eam nempe aqua innatare putabat II, 404, 40, 42; hujus opinionis refutatio II, 404, 44 ss.; eam omnes qui cælum factum esse putant ad medium convenisse putant propter conversionem II, 405, 46 s.; hujus opinionis refutatio II, 405, 27 ss.; II, 406, 1; eam propter latitudinem manere putant Democritus, Anaximenes et Anaxagoras II, 405, 8 ss.; ejus opinionis refutatio II, 405, 19 ss., cf. 49; eam propter cæli latitudinem celeritatem qua circumdatatur loco manere putat Empedocles II, 405, 50; II, 413, 17 ss.; hujus opinionis refutatio II, 406, 10 ss.; II, 513, 18 ss.; eam propter aequalitatem loco manere putabat Anaximander II, 406, 23 s.; hujus opinionis refutatio II, 406, 34 ss.; eam de hanc esse putant Pythagorei II, 403, 9; II, 407, 30; eam circulo circum medium ferri putant iidem II, 403, 9, 43; eam diem et noctem facere putant iidem II, 403, 10; eam circum universi avem conglobatam esse censet Plato II, 404, 4 s.; II, 407, 81; hæc opinio refutatur II, 407, 33 ss.; eam propter similitudinem quiescere putant nonnulli (Plato?) II, 294, 33.

Terra (quomodo ad cetera elementa se habeat), contraria est quatenus substantia substantiæ contraria esse potest II, 456, 45; II, 462, 50; revera magis quam ea forma et determinatum quod est aer II, 439, 18; ex aere fit II, 486, 40 s.; ex aere fieri potest, sed difficilius idque quare II, 457, 37 s., 42 s.; ex ea fieri poterit aer, sed difficilius idque quare II, 457, 37 s., 41 ss.; aere continetur II, 286, 30; ei similis est aqua II, 427, 36; ea facilius dividitur aqua II, 431, 36; ea facilius quamvis formam induit aqua et non multo minus corpulenta est III, 389, 2 s.; in aqua est II, 291, 29; omnis aquam continet III, 390, 10; ex aqua fieri potest, idque quomodo II, 457, 29 s.; II, 457, 12 s.;

si ex aqua fieri nequeat, etiam e molli durum fieri non poterit II, 433, 26 ss.; ea levior aqua II, 404, 48; qualibet ejus pars in aquam injecta fundum petit, idque eo celerius quo major est II, 404, 51 ss.; eam aquam innatare putabat Thales II, 472, 23 s.; saepe propter exiguitatem aquam supernat II, 566, 18 s.; eam circumdat aqua II, 394, 28; quemadmodum ad eam se habet aqua, sic aqua ad elementa longius a medio remota II, 394, 53 s.; celerius ac per eam, per aquam vel per aerem feruntur corpora II, 295, 15; semper ejus copia adeo parva inveniri poterit ut minus contineat solidi quam ingens copia ignis II, 425, 49 ss., cf. 45; etiam ex igne et aqua fieri potest, sed hæc mutatio, etsi facilius non reciproca est II, 457, 45 ss.; quomodo id fiat II, 457, 50 s.; si exisset etiam ignis exstare debet II, 392, 41; II, 393, 13 s.

Terra (*de ejus forma*): ei forsitan manus formam tribuissent antiqui naturæ scrutatores III, 221, 14; ei cubi figuram tribuerunt, idque quare II, 422, 29; lato pectore prædita secundum Hesiodum II, 285, 39; II, 473, 52; ei alii globi formam, alii tympani tribuunt II, 404, 7 ss.; argumenta quibus probare conantur ejus figuram tympano similem esse II, 404, 9 ss., 18 s.; eorum refutatio II, 404, 13 ss.; probatur globosa esse II, 408, 35 ss.; III, 591, 14 s.; IV, 194, 13; an globosa sit, dicunt qui de natura disserunt II, 252, 37; exponitur ratio quæ ejus partes circum medium conglobantur II, 408, 36 ss.; cf. II, 409, 1 ss.; eodem modo conglobantur ejus partes quo naturæ scrutatores hanc rem enarrant, præter quam quod non vi, sed natura conglobantur II, 408, 40 ss.; nihil refert an disjuncta mixtura undique ad medium ferantur ejus partes, an alio modo II, 408, 47 s.; nec an undique æquali vel inæquali copia ad medium ferantur II, 408, 53 ss.; si genita est, modo descripto necessario facta est II, 409, 24 s.; sin vero ingenua sit et semper maneat, eodem modo se habebit quo facta fuisset, si facta esset II, 409, 26 ss.

Terra (*de ejus magnitudine*): ejus circumferentiam quadringentis millibus stadiorum æquant mathematici II, 410, 9 ss.; argumenta quæ probant eam non magnam esse, si cum stellis comparatur II, 409, 44, 54 ss.; II, 410, 14; astronomicis speculationibus constat eam nonnullis stellis multo minorem esse III, 553, 26 s.; cf. III, 554, 13 s.; III, 572, 36 s.; ea major est sol III, 562, 23 s.; multo longius a sole distat quam a luna III, 562, 26; item multo longius a sideribus quam a sole III, 562, 24 s.; causa movens defectus lunæ est II, 562, 7 s., 11; eam non omnium lunæ defectuum causam esse putant qui plures terras adversas exstare censent II, 403, 5, cf. *Terra habitata*.

Terra (*quatenus habitatur et plantas et animalia procreat*): fecunditate vitæ prædita medium mundi tenet III, 628, 4 ss.; animalium sedes et parens III, 628, 6 s.; solum fixum habet III, 629, 22, 42 ss.; stirpibus et animalibus repleta est III, 629, 23; item fontibus et fluminibus, III, 629, 23 ss.; item plantarum varietate III, 629, 25; montibus excelsis, nemoribus et urbibus III, 629, 26; item insulis et continentibus. III, 629, 27; longissime a dei administratione quum absit infirma et inconcinna esse videtur III, 636, 51 ss.; spiritus et ignis fontes multos in se continet III, 633, 45 ss.; multi eorum spiracula habent, ut Lipara III, 633, 46 ss.; sole calefacta duplicem exhalationem emittit, idque qualem III, 556, 25 ss.; æstate serena est, idque quare IV, 241, 1; universam olim aqua circumdatam fuisse nonnulli censent III, 574, 16 s.; circa eam obtenditur aqua III, 576, 11; non sem-

per eadem ejus loca sicca vel humida sunt III, 571, 1; III, 572, 12 ss., 23 s.; III, 573, 11, 51 s.; idque quia ejus interiora vigori ac senectuti obnoxia sunt III, 571, 8 ss.; non tamen tota simul, sed per partes his affectibus obnoxia est idque propter calorem et frigus III, 571, 12 s.; hinc ejus partes propter solem ejusque conversionem differentem accipiunt vini III, 571, 15 s.; aliæque exsiccantur ac senescunt dum aliæ reviviscunt et humidæ redduntur III, 571, 16 s.; omnis ejus naturalis generatio pedetentim et longissimis temporibus fit III, 571, 29 s., cf. 39 s., 46 s.; hinc latet quia integræ gentes pereunt, antequam ad finem perducta sit III, 571, 30 ss.; mutationes quæ ab ejus interiorum senectute vel vigore pendent, fato constitutis temporibus fiunt III, 572, 37 s., cf. III, 571, 7 s.; ubi nunc est, olim mare fuit, iterumque vice versa III, 571, 6 s.; III, 573, 11; III, 574, 1, 3; idque quia flumina oriuntur ac deficiunt III, 571, 2 ss., 20 ss.; ejus locus non sufficeret, si omnia flumina ex aqua quæ jam prostaret, provenirent III, 570, 16 ss.; eam jam multis in locis terræ motus disruperunt III, 640, 24 s.; imbres diluvium in eam intulerunt III, 640, 25 s.; fluctuum incursiones in ea continentes sæpe oppresserunt III, 640, 26; item recedens sæpe mare alveos continenti adjecit III, 640, 27; venti et turbines sæpe urbes in ea exstructas dejecerunt III, 640, 27; incendiis atque ignibus et cælo delapsis vastata est ejus pars Phaëthonis tempore III, 640, 30 ss.; item eruptione ignis ex Ætna facta III, 640, 31 ss.; humectatur quia pluit, 164, 16; ea humectata pluit, nempe evecto vapore et factis nubibus 164, 17; ubi madida est, pluisse existimamus, 280, 52; quum exsiccatur non sudat III, 580, 13 s.; amat imbrem secundum Euripidem II, 219, 8; II, 175, 6 s.; II, 177, 28; de ea exhalat vapor III, 239, 2, cf. III, 506, 14; de ejus generibus partibusque et affectibus sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 14 s.; quid in illa generationes dum efficiant III, 609, 11 ss.; causa esse nequit, cur semper vel plerumque eodem modo fiat generatio II, 460, 4 s.; in ea fiunt fossilia et metalla III, 609, 16 s.; omnis dulcis est gustu IV, 32, 48 s.; exusta omnis generis saporum colores speciesque assumit III, 582, 53 s.; e cæno orta humore liquefit III, 619, 23; putrefactioni obnoxia est III, 423, 28 s.; III, 610, 34; in eam mutantur quæcunque putrefiunt III, 610, 43; cur ipsa putreat IV, 143, 1 ss.; ejus generatio non simplex generatio est, sed certa quædam generatio est, vero simplex interitus, nempe ignis interitus II, 438, 42 ss.; ubi in eam aliquid transit, generationem obtinere putat vulgus II, 439, 17; si fiat, generationem obtinere non dicimus II, 439, 39; e fumida exhalatione aliqua ejus species fit III, 485, 15; ab igne sursum pulsa quocunque se applicaverit, nigricat IV, 306, 47; eam quidam propter morbosam cupidinem vel propter consuetudinem vorant II, 81, 31; quædam ad tingendum inservit III, 647, 22; in ea inveniuntur omnes saporibus insunt III, 482, 43 s.; per quam meat ei similis evadit aqua III, 482, 45 s.; ejus species est sal III, 482, 47 s.; in insula Lipara invenitur, ut aiunt nonnulli, quæ si ollam obruas, quidquid injectum fuerit, coquitur IV, 80, 10 ss.; quare omnibus corporibus compositis insit II, 462, 41 ss.; qui humores ex ea et aqua constant calore crassescunt III, 350, 2 s.; quæ plurimam continent, consistunt ac crassescunt ubi coquantur III, 349, 45 s.; ea quæ constant calida, ab igne ita concrecent ut rursus solvi nequeant III, 233, 29 s.; quatenus terra est, nequaquam agit, sed quatenus contrarietatem habet III, 483, 5 ss.; eam continet mare III, 389, 15; nulla ines-

in mari IV, 230, 44; plurimam continet lac III, 349, 45 s.; in pingui non prædominatur III, 350, 19 s.; ex ea fit caro II, 486, 40; ea simpliciter constant ossa nervique et pili III, 442, 18 s.; unde probetur ejus particeps esse cerebrum III, 239, 20 ss., cf. III, 238, 31 s.; unde ea maximam partem constare legumina et fruges III, 239, 23 ss.; dicere non sufficit ex ea factum esse animal aut partem III, 220, 42; probatur ex ea sola constare non posse animalis corpus III, 475, 18 ss.; corporum causa est ex qua II, 515, 35; in ea animalia sunt quod corporum materies est III, 614, 35 ss.; potentia lignum est II, 569, 15 s.; prima materies non erit, si aerea sit II, 569, 22; carni et ligno inest, quia ex iis excernitur, non vero vice versa II, 415, 44 ss.; pars navigii non est III, 518, 33 s.; nondum potentia homo est, etiamsi ex ea fiat semen II, 568, 47 s.; nec potentia statua, etiamsi ex ea fiat æs II, 569, 12 s.; motum non ciet, sed semina II, 604, 26; ei matris dignitatem tribuimus, idque quare III, 320, 45; ex ea gignitur planta II, 530, 41; ex ea alimentum capiunt plantæ III, 234, 41 s.; III, 243, 20 s.; III, 276, 41; III, 307, 16; III, 533, 1, 4; igitur ea ejusque calore tanquam ventriculo utuntur III, 234, 44, cf. 46; III, 276, 41 s.; ea præcipue constant plantæ III, 389, 17 s.; III, 546, 19 s.; quo modo ea utuntur plantæ, matre utitur factus, 622, 8; III, 357, 15 s.; quo modo præparatur ad semen recipiendum, sic anima præparari debet ad disciplinam II, 127, 49; in ea fiunt plantæ ac animalia sponte pullulantia, idque quomodo et quare III, 389, 53 ss.; III, 390, 9 ss.; IV, 86, 19 ss.; ex ea quomodo fiat materiale principium animalium ac plantarum sponte pullulantium III, 390, 41 s.; ex ea putrescente fiunt animalia III, 76, 48; III, 77, 19; IV, 19, 17 s.; ex ea nonnulli olim natos esse contendunt et homines et quadrupedes III, 391, 5 ss.; ex ea tanquam e matre alimentum petere non potuissent animalia quæ olim ex ea pullulasse contendunt III, 391, 12 s.; minus idonea est ad vitam sustentandam quam aqua III, 388, 46 s.; eam fere nullum incolit testaceum III, 388, 39 ss.; plantæ contra fere omnes III, 388, 45; ad eam se habent plantæ quo modo testacea ad aquam III, 388, 49 s.; cum ipsa tum res ex ea factæ plantis ac animalibus alendis inserviunt III, 390, 41 s.; ea talpæ vescuntur, exceptis iis qui in Ætolia reperiuntur IV, 107, 18; eam si elant elephantēs, quidam iis eveniat III, 168, 5 ss.; unicum molluscum quod in eam egrediatur polypos est III, 193, 13 s.; per eam reputat atque diutius in ea vivere possunt pisces serpentibus similes, idque quare III, 301, 38 s.; III, 302, 24 ss., cf. III, 309, 18 s.; item anguillæ III, 302, 26, cf. III, 309, 19; ea eodem modo utuntur serpentes quo aqua pisces iis similes III, 6, 19; III, 301, 26 s., cf. III, 309, 12 s.; ejus calore maturescunt quadrupedum ovipararum ova III, 376, 17 s., 41; quanquam aves in ea nidum exstruunt III, 180, 51 s.; ex ea nidos faciunt vespæ III, 202, 4; sub ea gignuntur vespæ III, 202, 2 s.; super ea pariunt vespæ mitiores III, 200, 46 s.; III, 203, 16 s.; sub ea hieme latitant matricēs vesparum mitiorum III, 201, 13 s.; super ea pariunt bombylii III, 203, 10 s.; item tenthredines III, 203, 16 s.; ad eam nonnullæ apes favos faciunt, idque quales III, 98, 2; 12; sub ea sacrificant crabrones et vespæ, ubi ducent nati sunt III, 98, 18 s.; contra eam nidum ædificant crabrones, idque quomodo III, 202, 38 s.; eam egerunt formicæ III, 202, 40; non situ erga eam apud plantas et animalia distinguuntur supra et infra III, 305, 38 s.; cf. III, 306, 9 s., in ea es quia in isto loco qui

nihil præter te continet II, 286, 31; sub ea si habitantes, subito egredierentur necessario deos esse latere cogercntur fr. 35, b.

Terra (*quatenus victum hominum spectat*): ejus re naturaliter alimentum petunt homines 439, 11; 492, 15; 635, 36; cur eorum quæ gignit alia coela, alia cruda cibo idonea sint IV, 214, 38 ss.; ex ea quæstura facit res metallica, 635, 30; ita sita esse debet urbs, ut facilis ad eam aditus pateat, 607, 22, 40; 608, 11; 613, 8; qui multam possident homines, hiemem in calidis regionibus, æstatem vero in frigidis transigunt III, 156, 27; ex ea primo loco relictum petere debet satrapa, 639, 31; item privatus, 640, 2; reditus qui ea petitur, vocatur pensio vel decima, 63, 35.

Terra adversa (*ἀντίθωον*): hujusmodi stellam existere fingunt Pythagorei, idque quibusnam argumentis per motu II, 403, 11; II, 475, 32 ss.; eamque circum medium circulo ferri II, 403, 43; plures existere nonnulli putant II, 403, 45; easque nos latere propter terræ objectionem II, 403, 47; eas interdum ansam dare lunæ defectibus iidem putant II, 403, 46; ita Pythagorei lunam vocabant fr. 75, b.

Terra, aqua, aer, ignis: corpora simplicia sunt, idque substantiæ dicuntur II, 521, 33 ss.; a nonnullis elementa vocantur III, 228, 38 s., v. igitur *Elementa*; secundum Empedoclem elementa sunt II, 432, 29 s., cf. 18; secundum Anaxagoram vero seminum rerum similium II, 432, 33; non constat an secundum Empedoclem hæc vel unum magis principium et magis elementaria sint II, 434, 1 ss.

Terra, aqua et aer; iis tanquam unica natura utitur Empedocles II, 474, 42 s.

Terra et aqua; eas circumdat aer et ignis III, 555, 15 s.; eas dare servire est, 378, 47; mixta juxta utriusque copiam nuncupanda sunt III, 617, 22 s.

Terra et ignis; si existant, etiam reliqua duo elementa existere debent II, 392, 48 s., cf. II, 393, 13.

Terra habitata; ea recte majorem arbitramur solem II, 466, 23; ejus segmenta duo sunt III, 587, 3; eorum situs III, 587, 4 s.; tympani speciem habent III, 587, 6; eam male in orbem pingunt III, 587, 29 ss.; latitudine terminatam esse ratione ostenditur II, 587, 22 ss.; tota pervia est nisi maris amplum spatium alicubi prohibeat III, 587, 26 s.; ejus longitudo multo latitudinem excedit III, 587, 28 ss.; quamquam ejus partem norimus III, 587, 34 ss.; universa continens esse non videtur III, 587, 38 s.; eam male hominum sermo in insulas et continentes dividit, quum tota insula sit, Atlantico mari circumdata III, 629, 28 ss.; III, 630, 49 s.; multas et alias longe summas huc diversas esse probabile est III, 629, 31 ss.; ejus amplissima latitudo paulo minus quadraginta millia stadiorum est III, 630, 50; longitudo vero septuaginta millia III, 630, 52; dividitur in Europam, Asiam et Africam III, 630, 53 s., cf. *Terrarum orbis*.

Terra inhabitata; propter frigus III, 587, 36; propter æstum *ibid.*

Terra opposita; v. *Terra adversa*.

Terra humida; frigore concrevit III, 236, 1.

Terra humori mixta; actu et per accidens humida, per se vero et potentia sicca III, 239, 48 ss.

Terra putrefacta; ex ea nascuntur animalia quædam sanguinea III, 319, 27; item plantæ III, 320, 25; cur *ibid.* IV, 243, 1 s.

Terra salsuginosa; eam pullorum ori, simulæ nati sunt, inspuunt columbæ, idque quare III, 178, 50 ss.

Terræ temperatæ; v. *Temperata terra*.

Terræ et cælo intermedius locus; v. *Stellas quod circumdat*.

Terræ circuitus; ridicule nunc conscribuntur III, 587, 19 ss.; idque quomodo III, 569, 20 ss.; cuius eos insipienti patebit maxima et plurima flumina ex maximis montibus defluere III, 569, 19 s.

Terræ motus; de his sermo fit in *Meleorologicis* III, 552, 15 ss.; eorum causa ventorum motibus affinis est III, 590, 48 s.; de his tres sententiæ prolatae sunt III, 590, 50 s.; idque ab Anaxagora et ante eum ab Anaximene et post utrumque a Democrito III, 590, 51 s.; Anaxagoras eos æthere in terræ partes inferas concavasque delato fieri putat III, 591, 37 ss.; refutatur hæc opinio III, 591, 10 ss.; deinde idem affirmat eos inde nasci quod terræ superficies non plana, sed globosa est III, 591, 14 ss.; nihil de his quæ in terræ motibus accidunt tradit III, 591, 19 ss.; Democritus terram aquæ plenam pluviæ copia moveri ait, idque quomodo III, 591, 21 ss.; Anaximenes terram humectatam quum siccatur rumpi putat III, 591, 27 ss.; ideoque concussionem cum per æstium tum per multum imbrem fieri III, 591, 30 ss.; refutatur hæc opinio III, 591, 34 ss.; quia ita eos fieri censent necesse est eosdem affirmari ad extremum cessaturos, idque quare III, 591, 38 ss.; eos sicca et humida exhalatione fieri necesse est III, 591, 44 ss.; non igitur aqua aut terra erit motus causa, sed spiritus intus inclusus idque quando III, 592, 11 ss.; quocirca maximi fiunt et plurimi cælo a ventis sereno, idque quare III, 592, 13 ss.; nonnullos vero vento etiam flante minime absurdum idque quare III, 592, 16 s.; minus autem vehementes fiunt, idque quare III, 592, 19 s.; maximi et plurimi noctu fiunt III, 592, 21 s.; interitum circa meridiem præcipue excitantur, idque quare III, 592, 22 s.; ubinam vehementissime fiunt III, 592, 33 ss.; cur in Hellesponto et Achaia et Sicilia et Eubœa III, 592, 36 ss.; vere et autumno maximi fiunt, idque quare III, 592, 46 ss.; alii veluti tremores, alii veluti pulsus sunt III, 593, 9 ss.; alii tremoribus similes fiunt qui urinæ missionem consequuntur III, 593, 10 s.; quibusdam in locis non prius desistunt quam ventus qui commovisset eruptione facta extierit III, 593, 22 ss.; hoc nuper circa Heracleam Ponticam accidit III, 593, 27; antea vero in Hiera, una ex Æoli insulis III, 593, 28; indicatur sole caliginoso et obscuriore absque nube facto III, 593, 48 ss.; item malutina aeris tranquillitate III, 593, 50 s.; item frigore vehementi III, 593, 50 ss.; item tenui nubecula aut interdum aut paulo post occasum solis cælo sereno apparente III, 594, 17 ss.; fiunt interdum circa lunæ defectus, idque quare III, 594, 31; vehemens sæpe ad quadraginta dies extenditur III, 594, 45 ss.; ad annum duosve lisdem in locis signum qui dat III, 594, 48 s.; vehementiæ ejus quænam sint causæ III, 594, 49 ss.; soni qui ante eum sub terræ fiunt unde proveniant III, 595, 8 s.; quare sonus motum antecedit III, 595, 14 s.; iis nonnunquam aquæ eruperunt III, 595, 21 ss.; neque tamen causa sunt III, 595, 22; inundatio ubi simul facta est pugna contrariorum ventorum facta est III, 595, 30; quando hoc fiat III, 595, 32; sæpe exiguo fiunt spatio III, 595, 45 ss.; interdum fit in latitudinem III, 596, 1 s.; in quibusdam locis, sed raro, quasi pulsu ex inferiore in superius III, 596, 3 s.; tali concussionem facta lapidum multitudo emergit III, 596, 7 s.; ita eversa sunt Si; ylus et qui Phlegreus vocatur campus et regio Ii-gustica III, 596, 9 ss.; in insulis minus fiunt quæ in alto sitæ sunt III, 596, 12 ss.; eorum causa eadem est atque tonitrus et venti III, 598, 16 ss.; eaque sicca

exhalatio III, 593, 19 s.; in locis arenosis non fiunt IV, 31, 32 s.; eorum ortus III, 634, 4 ss.; IV, 31, 35 s.; ubinam fiunt IV, 31, 47 ss.; qui ad angulos acutos latera versus fiunt epichelatæ vocantur III, 634, 11 ss.; sursum vero deorsumque ad angulos rectos brastæ III, 643, 13; qui labes terræ faciunt chasmaliæ III, 634, 14; qui hiatum terræ patefaciunt rhectæ III, 634, 15 s.; oslæ qui unico obnixu subvertunt III, 634, 19 s.; palmatæ qui quassabundi erigunt quod moverint III, 634, 20 ss.; mycetæ qui tellurem cum mugitu quatunt III, 634, 23 s.; alii flatum secum eiciunt, alii saxa, alii cænium, alii fontes aperiant III, 634, 16 ss.; violenti terram jam multis locis diruperunt III, 640, 24; sæpe flumina et fontes antea non apparentia aperiant, sæpe submergunt IV, 31, 26 ss.; post quandam magna copia argenti in Iberia collecta est IV, 98, 8 ss.; quo tempore in Achaia factus est, apparuit cometa III, 559, 21 s.; eos non meluere dicuntur Celtæ II, 32, 40; non rite definitur terræ motio, omisso quantæ, 247, 15.

Terræ mugitus; sæpe fit sine motu III, 634, 24 s.; eum fieri nonnunquam portentorum scriptores asserunt III, 595, 20 s.

Terræ proximus locus; aeri et aquæ communis est III, 564, 10 s.; ejus principium movens potissimum et primum circulus est in quo sol volvitur III, 564, 14 ss.

Terrarum orbis; quomodo inter gentes partitus sit, considerandum est, ut cognoscamus quomodo se habere debeant cives, 608, 33; ejus habitata pars III, 631, 17; ejus habitatae parti vicinus est Aquilo III, 245, 31 ss.; ejus pars quæ calido loco sita est, suaviter olet IV, 189, 31, cf. *Terra habitata*.

Terrena (τὰ ἐπὶ τῆς γῆς); multis affectionibus et variationibus obnoxia sunt II, 640, 23.

Terrenum; multum continet terra III, 390, 19; naturaliter deorsum et ad medium fertur II, 285, 27; II, 294, 17; II, 296, 36; II, 316, 46; II, 317, 27; II, 369, 5; II, 424, 38 s.; II, 429, 15 s., cf. II, 428, 52; inferiora petit III, 420, 48; præter naturam sursum movetur II, 348, 17; quædam aeri innatant propter parvitatem II, 431, 21; frigidum est IV, 297, 33; id ad sapores efficiendis in humido abluat natura perque id caloris ope humidum percolat III, 483, 10 ss.

Terrena materies; ex ea calor exsugit humorem III, 324, 44 s.; parum humoris ac caloris continet III, 361, 37 s.; omnium quæ corpore continentur crudissimum est III, 365, 35 s.; ex ea fiunt ungues, ungulæ, cornua, rostra, idque quomodo III, 361, 38 ss.; ei apud animalia respondet osseum III, 255, 36 s.; maxima copia plerumque exstat apud magna animalia III, 255, 31 s., 37 ss.; ejus partem supervacaneam ad commoditatem et ad injurias propellendas adhibuit natura III, 255, 39 ss.; igitur e parte quæ necessario superiora petit, partim cornua, partim dentes exsertos, partim alios dentes fabricata est III, 255, 42 s.; quæ multum habent in corporis mole, etiam magis terrenum habent semen III, 550, 41 s.; abundat apud solidungula III, 294, 17; apud eadem dentium et cornuum loco in ungues impenditur III, 294, 17 s.; ex ea fit testa testaceorum, idque quomodo III, 390, 21 ss.; item cornua et ossa III, 390, 22; eam foris habent crustata et testacea II, 279, 29 s.; III, 286, 43; sola restat in testa ovorum post exitum III, 375, 33 s.; unde constat majorem ejus copiam habere septiam quam reliqua mollusca III, 278, 28 ss.; apud pisces cartilagineos in cutem impenditur III, 302, 47 s.; nec apud pisces cartilagineos ipsos, nec in eorum ovo superficiem petit III, 346, 60; in avium

corpore portum relinquere conatur III, 299, 25 s.; ex ea fiunt partes ad injurias depellendas idoneæ III, 299, 26 s.; si sursum promatur, rostrum induratur aut ejus molem auget III, 299, 27 s.; si vero deorsum, calcaria ex ea fiunt vel ungulum robur et moles augentur III, 299, 28 s.; nonnullis avibus crura suppeditat longa III, 299, 32; apud alias digitorum intervalla complet, idque quasnam III, 299, 32 s.; omnia vero hæc simul facere nequit, idque quare III, 299, 29 ss.; ejus abundantiae originem debent primo loco animalia multipeda, secundo pedibus carentia, tertio plantæ III, 289, 52 ss.

Terrestres venti; v. *Venti terrestres*.

Terrestria animalia; cur iis majora et vegetiora sint marina IV, 171, 51 ss.; alia respirant, alia non III, 2, 39 ss.; multa eorum ex humido victum petunt III, 2, 46 s.; cf. 29 ss.; nullum eorum sessile est III, 2, 53 s.; alia volatilia sunt, alia pedestria III, 3, 12 ss.; iis multiformiora sunt aquatilia, idque quare III, 388, 52 s.; apud ea eodem modo se habet onumentum quo apud aquatilia III, 276, 10; non omnia longiorem vitam habent III, 529, 7; pulmonibus prædita omnia respirant III, 2, 41; admodum parvis ad marcorem caloris naturalis prævertendum sufficit refrigerium quod aeri ambientis debent, idque quare III, 542, 50 ss.; eorundem fere omnium brevis vita est III, 543, 2 s.; hieme latitare incipiunt, calidiori vero tempestate rursus in lucem prodeunt III, 159, 24 ss.; iis accensendi sunt serpentes III, 309, 8.

Terribile; ubi aliquid ejusmodi cogitat intellectus contemplativus movetur cor III, 472, 7 ss.; ejus forma si cogitetur, aliquatenus eodem modo se habet ac id ipsum III, 465, 30 s.; III, 522, 40 ss.; igitur id cogitantes timemus III, 522, 43; eorum imaginatione eodem modo afficimur ac pictis III, 465, 32 ss.; ea metuimus II, 31, 33; II, 208, 13; II, 209, 25; mala sunt II, 31, 34; non omnibus eadem sunt II, 32, 18; nonnulla supra hominem sunt II 32, 19; quæ supra hominem, metuit quicunque sanæ mentis est II, 32, 19; licet tamen ea magis vel minus metuere II, 32, 25; quæ hominis modum non superant, magnitudine differunt II, 32, 20; II, 208, 14; in vita rarius occurrunt, iisque difficilius assuescimus II, 38, 8; magis sunt quæ clam et subito fiunt IV, 255, 37; partim simpliciter terribilia, partim alicui II, 208, 20 ss.; simpliciter perisive vel humano generi terribilia II, 208, 27, 32; ea qui non rationis causa sustinet, vel mentis compos non est, vel audax II, 208, 45; proprie quæ dolore exitiosum, id est mortis timorem incutiunt II, 209, 26 ss.; nonnulla cuius terribilia sunt, quia hominis naturam excedunt II, 209, 51 ss.; fortitudini falsæ revera non videntur II, 211, 2; ea propter furorem tolerare turpe est II, 211, 9; de iis non disserturos dicendum est, ut auditores ad animum attendendum exhortemur, 439, 17.

Terribilia simpliciter; ea quæ homo timet fortis, qua fortis non timet II, 208, 30.

Terribile et terroris experts; eorum ope tantum colores percipere videntur animalia quorum oculi duri sunt III, 456, 33 ss.

Terrigenæ; stulti fuisse dicuntur, 510, 24; hastam ferunt, 469, 32.

Terrigenæ; si e verme nati non sint, incrementi materiam aut e matre petere debent aut e concepti parte III, 391, 9 ss.; e matre i. e. e terra petere nequeunt III, 391, 12 s.

Terror; duobus modis ejus expertes fiunt homines, 355, 7; interdum eo excitandi sunt, ne remittatur respublicæ administrandæ sollicitudo, 576, 13.

Tessera (*milliaris*); traditur classici signo aucto III, 639, 19.

Tertium adjacens; 30, 50 s.

Tertius homo; ad eum delabimur nonnullis argumentis quibus placita sua adstruunt idearum assertores II, 482, 21; II, 553, 41; II, 615, 46 s.; de eo sophisma, 300, 17; quonam peccet hoc sophisma, 300, 23; non solvitur si hominis notionem (*ὅτιν ἀνθρώπου*) qualitatis notionem (*ὅτιν τοῦτόν*) esse dicimus, 300, 24; quomodo solvendum sit, 300, 10, 29.

Tertio abhinc die; interdum meminimus nos tunc quodcunque tandem fecisse III, 498, 39 s.

Terugena; abscissa et plantata secus mare viride fortasse fiet sesebram (*sisybrium*?) IV, 28, 36.

Tesseræ; eorum ludus jucundus, 336, 31; e vase projecta motu cum sua forma congruente movebuntur III, 638, 21.

Testa; ea apud nonnulla exsanguia constat extrema superficies III, 362, 23; eodem modo quo ea: in formæ cocta esse videntur ossa III, 361, 45 s.; ea carenti insecta III, 68, 4; duram salutis causa habent testacea III, 286, 7 s.; mollem et facile perspirabilem habent testacea III, 266, 34 s.; erinaceorum qualis III, 279, 24 s.; eam in prona parte habent univalvia III, 279, 19; in ejus fundo papaver habent univalvia III, 280, 4 s.; ejus duritie testacea æquant canceri olustelices et Heracleotici II, 285, 46; ejus duritie sola nititur horum cancerorum salus, *ibid.*; eam deorsum vertit nautilus superficiem petens III, 193, 23 s.; eam vero invertit, ubi in superficiem pervenerit III, 193, 25 s.; perterrefactus eam aqua implet ut mergatur III, 193, 31 s.; quomodo generetur ac incrementum capiat, nondum constat III, 193, 32 s.; nec an sine ea vivere possit nautilus III, 193, 35 s.; concharum e latibulo ejus polypus III, 192, 39 s.; quatenus ejus densitas causa sit cur vesicam habeant testudines III, 260, 19 s.; earum ope in alvearia congregantur apes III, 260, 1 s.; cur in mari rotundæ fiant IV, 235, 22 ss.

Testæ crudæ; per eas transsudat aqua III, 361, 44; igitur iis comparantur venæ III, 361, 33 ss.

Testa crustatorum et testaceorum; e materie terrena fit, idque quomodo III, 590, 21 ss.; igne non liquebit æque ac cornua et ossa III, 390, 22 s.; sulfocabulo comparatur III, 240, 31; quænam sit ejus utilitas III, 240, 28 s.

Testa ostræorum; eam interdum duritie æquant calcæi vesicæ III, 50, 15 s.

Testa ovi; tutela est contra noxas foris imminentes III, 378, 37 s.; igitur ea carent, nec ea indigent ora piscium cartilagineorum III, 378, 35 ss.; initio molles membrana est III, 375, 28 s.; ubi exit ovum adhuc molles est III, 375, 31; alioquin dolorem movisset III, 375, 31 s.; post exitum illico dura et fragilis evadit, idque quare et quomodo III, 375, 32 ss.; cf. 29 s.; ubi inveniat membrana quæ eam ab albumine et vitello separat III, 375, 42; una cum vitello secundarum membranam circumdat III, 377, 44 ss.; cf. III, 373, 34 s.; igitur eodem reddit ac si viviparorum foetus cum matre circumdata esset III, 377, 46 s.; ejus membranam circumdat umbilicus qui a vena magna ad secundarum membranam tendit III, 377, 30, cf. III, 373, 40 s.; nonnisi calido loco gigni potest, idque quare III, 374, 43 ss.; humoribus solvitur III, 361, 42.

Testacea (*δοτράκηδες*); eadem quæ ostræa III, 7, 20; magnum genus sunt animalium exsanguium III, 7, 19 s., 24 s.; III, 55, 28, 37 s.; III, 70, 48 s.; III, 210, 24 ss.; III, 277, 10 s.; III, 327, 42; inter animalia et plantas medium tenent III, 282, 5; III, 544, 9 s.

plantis similia sunt, si cum gressilibus animalibus comparentur III, 145, 37 s.; alia nulla, alia obscura sensus vestigia ostendunt III, 145, 39 ss.; semper pedetentim magis magisque vita ac motu prædita sunt eorum genera III, 145, 43 s.; oculis carent III, 9, 11; olfactum habere probantur, etiamsi respiratione careant III, 71, 18 ss., cf. 35; III, 484, 39 ss., cf. III, 486, 50 ss.; item gustum III, 71, 22 ss.; an visum et auditum habeant, non valde manifestum est III, 71, 26 ss.; quenam eorum maxime auditu prædita esse videantur III, 71, 27 ss., 33 ss.; quenam maxime visu III, 71, 29 ss.; quenam minime olfactu prædita videantur, idque tam sessilia quam gressilia III, 71, 37 ss.; apud ea eodem modo se habet sensus principium, quo apud mollusca, sed minus manifestum est III, 282, 26 ss.; natura sua sessilia sunt et loco manent III, 318, 16; III, 320, 13; nihilo minus manifesto moventur III, 318, 10; igitur præter naturam moventur III, 318, 14 s.; non habent dextrum ac sinistrum III, 318 9; hinc tanquam mancum genus considerari possunt III, 318, 10 s.; conferrique possunt animalibus pedibus prædita quibus crura amputata sunt III, 318, 12; item vesperilioni vel vitulo marino III, 318, 13; alia omnino immobilia sunt, alia parum motus nacta sunt III, 285, 6 s.; pede carent III, 192, 4 s.; eorum mobilissimum est pecten III, 192, 5; quenam parum moveantur III, 192, 6 s.; immobilia aluntur parte potulenta aque marinæ III, 147, 44 ss.; etiamsi eorum somnum nondum sensu deprehendere licuerit, tamen ratiocinatione constat, ea necessario dormire debere III, 501, 43 ss.; quomodo ea respirare putent Anaxagoras et Diogenes III, 537, 29 s.; arteria carent quia pulmone carent III, 538, 12 s.; eorum ventriculorum staltim os insequitur III, 538, 13 s.; partem terrenam foris, carnosam vero intus habent III, 210, 24 s., 27 ss.; III, 286, 43 s.; idque quare III, 240, 28 ss.; eorum testa suffocabulo comparatur III, 240, 31; iis salutis causa testam duram circumdedit natura III, 285, 7 s.; eorum testa duritie æquat cancerorum obstetricum et Heracleoticorum III, 285, 46; eodem modo quo illa se habere videntur, etsi genere diversa, testudines et lutaria III, 240, 32 ss.; non multas habent partes III, 285, 1; idque quia sedentaria sunt III, 285, 2; omnia caput habent III, 285, 21 s.; inferne cibum capiunt III, 285, 18; igitur plantarum modo caput deorsum tenent III, 285, 16 s.; quapropter eorum partes superiores infra, inferiores vero supra sunt III, 285, 19 s.; membrana continetur eorum pars qua potulentum percolatur et cibum adsumunt III, 285, 20 s.; eorum partes præter eam qua alimentum recipiunt nomine carent III, 285, 22 s.; easdem partes habent ac crustata (vel potius mollusca) III, 278, 49 s.; III, 286, 41 s., 44; sed alia explanatius, alia obscurius III, 278, 50 s.; in maioribus magis manifestæ sunt hæ partes III, 278, 51 s.; crustatis se contrario modo habent III, 279, 27; ratione qua universa corporis forma constant molluscis similia sunt III, 286, 42 s., 44 s.; idque omnium maxime turbinata anfractu prædita III, 286, 46 s.; eorum partes duræ et frangi et rumpi et tundi possunt III, 55, 38 s.; omnibus quibus testa dura est, intus lævis est III, 62, 31 s.; inter ea solus erinaceus undique testa includitur III, 279, 25 s.; inter ea peculiari modo se habent erinacei et tethya III, 279, 32 ss.; nonnulla carnosum corpus habent III, 145, 40 s.; carnosas partes, si eas habent, intus habent, testam vero foris, intusque durum nihil III, 61, 45 ss., cf. III, 55, 37 s.; III, 279, 29 s.; nullis modis inter se diversa sunt et testarum ratione et interioris carnis III, 61, 48 s.; III, 279, 9 s.;

alia omni carne carent, alia omnia carnem intus inclusam habent, excepto capite III, 61, 50 ss.; alia nullam partem carnosam foris nudam habent III, 62, 13 ss.; eorum quæ restant, alia bivalvia sunt, alia univalvia III, 62, 5 ss.; III, 279, 10; III, 285, 8 ss.; alia læves testas habent, alia scabras III, 62, 16 s.; alia globosa sunt, alia vorticem habent, idque quenam III, 285, 10 ss.; alia carnes esculentas habent, alia non III, 280, 1; item alia papaver esculentum, alia non III, 280, 2 s.; igitur hac in re eodem modo se habent quo erinacei III, 279, 54; etiam testarum crassitie et tenuitate inter se differunt, idque vel universæ testæ, vel partis III, 62, 22 ss.; alia igitur labra testarum crassa habent, alia tenuia III, 62, 24 ss.; alia se ipsa movent, alia immobilia sunt III, 62, 26 ss., cf. III, 66, 35; III, 89, 11 s.; partium internarum natura apud omnia aliquo usque eadem est III, 62, 42 s.; omnia papaver habent III, 63, 24 ss., 45; III, 64, 5 s.; ejus maxima pars excrementum est III, 63, 24 ss.; III, 64, 5 s.; III, 66, 16 s.; idque membrana contineatur III, 64, 6; quale habeant excrementum III, 66, 16 s.; III, 668, 13 s.; exceptis tethyis omnia manifestum excrementum habent III, 281, 40 s.; omnia linguæ similem partem habent III, 67, 26 s.; idque cujusnam gratia III, 277, 30 ss.; nonnullis eorum hæc pars valde robusta est III, 277, 42 ss., v. *Proboscis*; linguæ similem partem alia intus, alia foris habent III, 251, 31 s.; quæ foris habent ea pro stimulo utuntur III, 251, 32, cf. 36 ss.; omnia habent os et linguæ similem partem et ventriculum et anum, sed harum partium dispositione a se invicem differunt III, 279, 30 ss.; quomodo se habeant hæ partes dissectionibus et *historia de animalibus* discere oportet III, 279, 34 ss.; eorum partes partim adspectu, partim oratione explicandæ III, 279, 36 s.; sexus discrimine carent III, 75, 3 ss.; III, 320, 16; idque quia plantis similia sunt III, 75, 11 s.; III, 320, 15; si cum animalibus comparantur plantis similia sunt, si cum plantis animalibus III, 388, 34 s.; ut plantæ, sexus discrimine carent et in aliud non generant III, 344, 11 s.; ut animalia, fructum non ferunt III, 344, 12 s.; consistent et terrena et humida quadam concretione III, 344, 13 ss.; aliquatenus sponte consistent, aliquatenus per se ipsa, aut alia hoc modo, alia illo III, 388, 37 ss.; fere nullum eorum terram incolit III, 388, 39 ss.; multa vero mare eique similes humores, eaque habitum valde diversum habent III, 388, 41 ss.; eatenus igitur eorum natura plantarum contraria est III, 388, 38 s.; tanto magis plantis pro portione respondent ac ab iis discrepant quanto ad vitam sustentandam humidum siccum, aqua terra præstat III, 388, 46 ss.; eodem modo se habent ad aquam quo plantæ ad terram III, 388, 49 s.; igitur tanquam plantæ aquatiles considerari possunt III, 388, 51 s.; quædam eorum fertilia, reliqua vero sterilia III, 75, 12; exstat apud ea quod pariat et generet, non est vero quod ineat III, 75, 32 ss.; unicum genus animalium est quod totum fere coitu careat III, 87, 23 s.; III, 327, 42 ss.; sponte et limo et putredine gignuntur III, 87, 30 s.; III, 88, 46 s.; idque tam favicantia quam reliqua III, 87, 33 ss.; facilius tamen gignuntur, ubi antea præsto sunt animalia ejusdem generis, idque quare III, 87, 35 ss., v. *Favago*; pro varia limi specie diversa eorum genera nascuntur III, 88, 47 ss.; nemo unquam ullum eorum coire vel parere vidit III, 170, 47; nihilominus de eorum graviditate loquuntur III, 170, 45; prægnantia meliora sunt III, 170, 42 ss.; unicum eorum genus cuius coitus conspectus sit, cochlea est III, 390, 25 s.; partim eodem

modo generantur ac reliqua animalia, partim diverso III, 388, 31 ss.; aliquatunus e semine fiunt, aliquatenus non III, 388, 35 s.; partim sponte nascuntur, partim facultatem quandam de sese emittunt III, 389, 29 s.; nempe vel suboleum, vel favum III, 389, 36; quæ favificiant vel subole pullulant, omnia etiam sponte nascuntur III, 389, 31 s., 43 s.; quæ nec favificiant, nec suboleum emittunt, omnia (semper) sponte fiunt III, 389, 51 ss.; quare in mari omnia fiant III, 390, 19 s.; fiunt corpore vita prædito, id est animæ principio ubi vis obvio, intra bullam spumose suscepto III, 390, 24 ss., cf. 10 ss.; dum fiunt circumquaque concrescit et duratur terrena materies, idque quomodo III, 390, 21 ss.; sponte fiunt, ideoque e verme, non ex ovo nascuntur III, 391, 21 ss.; argumenta quæ probant ea æque ac vermes et reliqua animalia sponte nascentia sursum versus et in caput crescere III, 391, 35 ss.; argumenta quæ probant omnia sponte nasci III, 391, 41; argumenta quæ probant ea nihil generandi vim habens a sese projicere III, 391, 50 s.; eorum ova ita dicta nihil ad generationem conferunt, sed bonæ alimonie documentum sunt III, 392, 2 s.; hinc optimis ad edendum succis prædita sunt, ubi hæc habent III, 392, 4 s.; eorum pars maxime esculenta esse videtur papaver III, 279, 8; omnia habent excrementum papaver dictum III, 279, 7; omnia cito crescunt III, 88, 51 s.; in nonnullis eorum gignuntur cancelli III, 88, 54 ss.; exsuperantias frigoris et æstus ferre nequeunt III, 280, 11 ss.; igitur vere et autumno bene habent III, 280, 11; iisdem temporibus apud ea ova ita dicta fiunt III, 84, 4 ss.; III, 280, 10; exsanguia, ideoque frigida sunt III, 389, 6 ss.; et alimentum et teporem quærunt III, 389, 12; in quibusdam igitur locis imprimis inveniuntur III, 389, 6 ss., 10 s.; excepta purpura imbris gaudet, idque quare III, 165, 8 s., 21 s.; siccitate minora et deteriora evadunt III, 165, 16 s.; in Ponto desunt, idque quare III, 165, 23; III, 169, 9 s.; item in fluminibus, exceptis paucis quibusdam bivalvibus III, 165, 24; in Rubro mari ingentia sunt III, 169, 11 s.; III, 530, 10 s.; latitant omnia III, 159, 29 s.; sed non eodem tempore III, 159, 35 ss.; pleraque vehementibus frigoribus et æstibus latitant III, 159, 38 s.; liberorum manifestior est latitatio III, 159, 31 s.; hærentium parum liquet III, 159, 34 s.; nonnulla eorum, dum latent, operculum in superficie habent III, 159, 33; quæ locum mutant partim carnivora sunt, partim plantis marinis vescuntur III, 148, 7 ss.; brevem habent vitam, etiamsi mare incolant III, 529, 8 s.; iis vescitur mullus III, 148, 54; quænam iis accensenda sint III, 55, 37 ss.; III, 170, 43; enumerantur quædam III, 61, 43 ss.; iis accensenda sunt ostrearum et cochlearum genus III, 55, 39 s.; III, 240, 26 s.; item ostrea lacustres III, 391, 46 s.; iis non accensendæ sunt urticæ marinæ III, 291, 45 ss.; eodem modo quo ea gignuntur urticæ et spongæ III, 89, 32 ss.; inter ea et crustata medium tenet cancellus III, 64, 16 ss., 21; quæ in re iis similis sit III, 64, 20 s.

Testacea (τὰ κοχύλια); coitu carent III, 193, 34 s.

Testacea favificantia; emittunt humorem mucosum quasi seminali natura III, 389, 38 ss.; semine vero carent III, 389, 40; larga eorum copia provenit ubi primum constitit aliquid III, 389, 42 s.; ibi magis nascuntur ubi antea quædam adfuerint III, 389, 44 s.; idque quia verisimiliter superest residuum principii unde olim constitierunt III, 389, 45 s.; hinc probabile est ea etiam e favo gigni III, 389, 50 s.; omnia etiam sponte fiunt III, 389, 31 s., 43 s.; quatenus igitur eorum generatio plantarum similis sit III, 339, 41 s., cf. 33 ss.

Testacea in summo fluitantia; circa saxorum cara nascuntur III, 88, 49 s.; quænam iis accensenda III, 88, 50. Testacea sessilia; alia radicibus affixa sunt, alia radice carent idque quænam III, 89, 12 ss.

Testacea quæ subole pullulant; semine carent III, 389, 40; larga eorum copia provenit ubi primum constitit aliquid III, 389, 42 s.; ibi magis nascuntur, ubi antea quædam adfuerint III, 389, 44 s.; idque quia verisimiliter superest residuum principii unde olim constitierint, e quo residuo fiunt suboles III, 389, 45 s.; omnia etiam sponte fiunt III, 389, 31 s., 43 s.; quatenus igitur eorum generatio plantarum similis sit III, 389, 33 ss., 41 s.

Testacea quorum testa glabra est; partim virgata sunt partim non, idque quænam III, 62, 20 ss.

Testacea bivalvia; v. *Bivalvia*.

Testacea univalvia; v. *Univalvia*.

Testamentum; quomobrem in fortis nonnullis non opus sed potius gentis ratione sententia feratur IV, 261, 175 ss.; multa jam falsa esse redarguerunt IV, 261, 18; qui id scribunt ægroti quibusdam similes sint fr. 339, b.

Testificatum; vel verisimile, vel non verisimile, vel debite fidei est, 430, 34; si verisimile sit, nihil addendum est, nisi urbanitatis gratia enthymema vel sententiam subjungere velimus, 430, 37; in ejus probabilitatem inquirendum est, ubi testimonium impugnatum, 430, 49.

Testimonium; quidnam, 430, 33; quænam facienda sint ut id confirmemus, 430, 37; quænam ut oppugnemus, 430, 48 ss.; 451, 18; quomodo id subducere possimus, 430, 10; quænam facienda sint, ubi id subducit adversarius, 431, 17; eorum varia genera, 344, 36; minusquam deerunt, 344, 38; iis non opus esset, si ex argumentis probabilibus causæ dijudicaretur, 344, 34; ex iis peti possunt signa, 429, 14; cum confessionibus e quæstione petitis ante reliquas probationes collocandæ sunt accusatori, 449, 49; si fidem nata fuerint, quonam orationem convertere debeat defensor, 451, 22; de rebus obscuris manifesta afferri debent II, 127, 28.

Testimonium falsum; pactum invile factum et clandestinum est II, 55, 14; de iis iudicia unde pendeat, 501, 23; eorum actionem primus instituit Charondas, 519, 45.

Testes; pertinent ad probationes arte carentes, 323, 13; 443, 9; partim antiqui sunt, partim recentes, 343, 50; iis si careas, quidnam dicendum, 344, 29; adversarius si iis careat, dum ipse habes, quidnam dicendum, 344, 33; vel fide digni, vel fide indigni, vel ambigui sunt, 430, 35; si fide digni, nihil addendum est, nisi urbanitatis gratia enthymema vel sententiam subjungere velimus, 430, 37; si suspecti, probare debemus eum nec ut gratiam ineat, nec ulciscendi aut lucri causa testificatum esse, 430, 40; item ei non prodesse, si falsum det testimonium, 430, 43; ejus mores detrectandi sunt, si improbus fuerit, 430, 48; investigandum est an rei sit amicus vel inimicus, vel pauper, vel si rei de qua agitur aliunde sit particeps, 431, 1; iis præstare quæstionem dicendam est, ubi quæstionem confirmare velimus, 431, 24; ex his peti possunt signa, 429, 14; optimis confirmanda sunt pacta, 455, 23; ubique fidem faciunt, 371, 14; 664; dignus, etiamsi unus sit, utilis est, 371, 16; iis quomodo similes sunt, qui pacta subscripserunt vel servant, 344, 52.

Testes antiqui; quinam sint et quonam modo iis utendum, 344, 3 ss.; iis maxima fides haberi potest de

quæstione utrum res justa an utilis sit, necne, 344, 28.

Testes extra periculum versantes; tantummodo testantur de quæstione utrum res justa an utilis sit, necne, 344, 28, 27; iis utendum, ubi testes periculi participes mentiri videntur, 344, 23.

Testes falsi; quare majorem injuriam faciant, 342, 46; quom de iis legem tulerit legumlator, absurdum esset, si iis crederet iudex, 431, 5; non solum pecunia, sed et bonæ famæ et fidei iactura puniuntur, 430, 45; si testimonium negando subducunt, falsi testimonii pœnæ obnoxii non sunt, 431, 13.

Testes periculi participes; tantummodo testantur de quæstione an res sit, necne, an fuerit, necne, 344, 24; si mentiri videantur, testibus extra periculum versantibus utendum est, 344, 23.

Testes recentes; partim periculi participes sunt, partim extra periculum, 344, 1; quinam sint et quomodo iis utendum, 344, 18.

Testes; fulcimentum vectis IV, 140, 20 s.

Testes (*δῆτες*); in maribus suspensi sunt a meatu a pudendo ad vesicam tendente III, 17, 10 s.; in eos a pudendo tendit aliud foramen III, 17, 8 s.; a meatibus seminalibus suspensi sunt, ut pondus a fidicula vel lapilli a stamine III, 322, 40 s.; III, 428, 14 ss., 29 s.; igitur perperam nonnulli arbitrantur eos multorum principiorum copulam esse III, 428, 36 ss.; quare iis resectis in femininam speciem mutantur habitus et vox III, 428, 28 ss.; omnes mares iis præditi duos habent III, 11, 27; III, 321, 51; neque idem quod caro sunt, nec longe ab eo distant III, 11, 28 s.; pudendo virili subjacent III, 11, 26 s.; quænam ad eos deveniant venæ secundum Syennesisin Cyprium III, 38, 31 s.; quænam secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 24, 26; quænam secundum Polybum III, 39, 45; meatuum seminalium pars non sunt III, 322, 39 s.; apud animalia vivipara horum meatuum replicationem servant III, 322, 35 ss.; igitur stabiliorum reddunt genituræ motum libidinemque veneream temperant III, 322, 33 s.; iis demptis retrahuntur meatus seminales III, 322, 41 s.; eundem situm servant ac pudendum III, 323, 13 s.; igitur eo deficiente, et ipsi vel deficiunt vel alio loco siti sunt III, 323, 11 ss.; eorum qui eos in anteriori parte habent, aliis ventri appliciti sunt, aliis foris conspicui III, 35, 49 s.; quibus manifesti sunt iis scroto continenter, idque quare III, 35, 52 ss.; III, 326, 8 ss.; eos non omnia sanguine prædita eodem modo dispositos habent III, 321, 29 ss.; apud animalia eos foris habentia incalcescente pudendo emittitur semen III, 323, 14 ss., cf. 38 s.; sub pubertatem intumescunt III, 340, 7; meatus qui ad illos tradit adultis dilatur IV, 181, 15 s.; si dexter ligatur coeunti, teste Leophane procreabitur femina, sin vero sinister, mas III, 394, 33; cui resectus est dexter semper feminas procreaturum esse censent alii, cui vero sinister, semper mares III, 394, 36 ss.; nihil ad fœtus procreandi æxum conferunt, idque quare III, 394, 41 s.; eorum retractio coitum faciliorem reddit III, 408, 31 ss.; eos contrahunt metuentes IV, 257, 42; IV, 258, 43; frigentes et torpentes nec retrahi, nec semen emittere possent III, 326, 10 s.; igitur operimento et velamine indigent ut servantur et semen concoquant III, 326, 8 ss.; hinc scroto confinguntur apud animalia quorum cutis mollis et flexilis est III, 326, 12 s.; intus vero sunt apud ea quorum cutis dura ac rigida est III, 326, 44 ss.; delentur, vel pressione apud juvenes, vel resectione apud adulescentes III, 36, 28 s.; quasnam iis dolentibus venas incidere soleant secundum Polybum III, 39, 48 ss.; necessarij non sunt, quia non omnia

quæ generant iis prædita sunt III, 322, 19 ss.; igitur melioris gratia exstant III, 322, 24 s.; eos alia animalia sanguine prædita habent, alia iis carent III, 34, 47; III, 321, 13 s., 31 s.; apud animalia iis prædita partes proli procreandæ destinatæ sunt III, 321, 11 ss.; quæ eos habent castrari possunt III, 207, 51 s.; eorum quæ habent alia intus, alia foris habent, idque quare III, 34, 48; III, 35, 1; III, 326, 3 ss., 8 ss.; eos alia animalia quibus pudendum foris exstat, liberos habent, alia non, idque quænam III, 21, 25 ss.; ubinam habeant animalia vivipara pedestria III, 207, 53 ss.; eorum quæ intus habent, aliis lumbis appliciti sunt circa renum locum, aliis ventri III, 34, 48 ss.; quænam animalia sanguine prædita iis careant III, 35, 5 s.; III, 79, 15 s.; III, 321, 31 ss.; III, 322, 21 s.; III, 323, 29; III, 324, 2; idque quare III, 323, 26 ss.; III, 424, 3 ss.; quænam lumbis applicitos habeant III, 35, 8 ss.; III, 79, 20 ss.; III, 321, 34 ss.; idque quare III, 323, 20 s.; eos foris habent quadrupedes viviparæ exceptis elephanto et erinaceis, idque quare III, 21, 35; III, 35, 14, cf. III, 321, 43 ss.; III, 323, 17 ss.; III, 326, 24 ss.; aliis quadrupedibus viviparis pone ad ventrem appensi sunt, aliis liberi III, 21, 30 ss.; III, 35, 14 ss., cf. 3, III, 321, 47 s.; quomodo se habeant apud quadrupedes viviparas III, 36, 1 s.; apud eas ab aorta ad testes tendunt meatus, idque quales III, 36, 4 s.; item a testibus ad pudendum alii, idque quales III, 36, 6 ss.; item a vesica ad pudendum alius, isque ubinam situs III, 36, 17 s.; iis resectis aut ablatis retrahuntur meatus seminales III, 36, 26 s.; sive eos intus habent, sive iis carent animalia, eorum meatus seminales oviparorum utero similes sunt III, 327, 23 ss.; animalium eos habentium sive intus sive foris statim stabili sunt meatus seminales III, 327, 29 ss.; eos omnia vivipara in adverso habent III, 321, 43, cf. III, 35, 14; III, 323, 17 ss.; apud hyospadiceos sursum retracti sunt III, 406, 45 s.; quo loco apud verres prostant, eo apud scrofas invenitur apria III, 208, 37; dexter salit apud equos podagra affectos III, 166, 41 s.; eos intus extremo ventri applicitos habet delphis III, 35, 12 s., 51; III, 321, 44 s.; III, 327, 33 s.; idque quare III, 326, 12 ss.; non foris conspicuos sed intus conspicuos, habent quadrupedes oviparæ III, 25, 25 s.; quæ eos intus habent animalia celerius coeunt III, 323, 1 s.; idque quare III, 323, 2 s.; quæ iis carent animalia, vel eos intus habent salaciores sunt III, 322, 28 ss.; quomodo se habeant et ubinam siti sint apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 29 ss.; III, 207, 52 s.; III, 321, 34 ss.; ad utrumque apud eas a vena magna tendit meatus III, 35, 40 s.; item semen recipiunt ejusque exitum retardant III, 322, 46 ss.; intus retractos habent aves III, 300, 38 s.; III, 408, 1; apud aves coitus tempore valde magni sunt III, 35, 46 s.; III, 111, 28 s.; III, 113, 29 s.; III, 322, 49 s., 52 s.; post hoc tempus vero aliis avibus latent, aliis parvi sunt III, 35, 44 s., cf. III, 322, 50 ss.; igitur nonnulli hieme iis carere putant palumbes et perdices III, 35, 47 ss.; semper conspicuos habent aves salaciores III, 111, 29 s.; gallis gallinaceis lacte saginatis cur amplissimi et concoctu faciles fiant IV, 291, 1; iis carent serpentes III, 33, 4 s.; item pisces III, 28, 2; III, 33, 4 s.; III, 302, 49 s.; eorum loco meatus duos habent in unum coeuntes III, 33, 5 s.

Testudo; squarrosus animalibus accensenda est III, 266, 15 s.; III, 321, 42; III, 544, 13 ss.; idque testaceis cute præditis III, 161, 47 s.; earum squaræ ossibus firmiores evadunt III, 295, 46 ss.; squarrosa est ideoque pulmonem habet et respirat III, 321, 30 ss.; ore

emerso dormiunt III, 544, 17 s.; ubi in aqua suffocantur, in ea oriuntur bullæ III, 538, 26; id vero rarius III, 544, 9 ss.; quadrupedes oviparæ sunt ac cavernas incolunt III, 316, 23 s., cf. *Quadrupedes oviparæ et Quadrupedes oviparæ cavernas incolentes*; quadrupedibus oviparis accensendæ sunt III, 30, 16; III, 32, 50 s.; III, 35, 11; III, 37, 11; III, 72, 35 ss.; III, 78, 26 ss.; III, 263, 31; III, 270, 19 ss.; III, 274, 4 s.; III, 321, 38, 42; III, 315, 28 ss.; III, 537, 15; igitur admodum parvum lientem habet III, 30, 15 s.; item ejus uterus eodem modo se habet quo apud aves III, 37, 9 ss.; item testes intus sitos lumbisque applicitos habent II, 35, 9 ss.; III, 321, 40 ss.; item eodem modo se habent earum ventriculus et intestina quo apud quadrupedes utrinque dentatas III, 32, 48 ss.; simplicem et unicum habent ventriculum III, 32, 52 s.; unicum animal oviparum est quod vesicam habeat III, 50, 9 s.; III, 79, 30 ss.; III, 274, 3 ss.; III, 327, 1 s.; nihilo minus femina communem meatum habet urinæ et sicci excrementi III, 79, 31 s.; III, 326, 50 ss.; idque quare III, 327, 3 ss.; eodem modo coeunt quo quadrupedes oviparæ III, 78, 28 s.; in sicco pariunt III, 544, 17; tarde moventur III, 26, 18; qualem vocem emittant III, 72, 38 s.; malum corporis temperamentum habent III, 270, 21; igitur et jecur omnino prævum III, 270, 20; devorata vipera origanum comedit III, 177, 48 s.; IV, 77, 1 s.; corpuscula quædam nigra (intus) habent qualia etiam cochleæ, sed minus nigra III, 63, 38 s., cf. III, 65, 51; elsi genere a crustatis et testaceis diversa, tamen quoad partium mollium et durarum dispositionem attinget, eodem modo se habere videntur III, 240, 32 ss.; unica sunt animalia quorum natura manca est, idque quare III, 266, 16 s.; animalibus sanguine præditis, sed non admodum vitalibus accensendæ sunt III, 548, 41 ss.; igitur exempto corde satis diu vivere possunt, ac crusta lectæ pedes movent III, 533, 42 s.; III, 548, 42 ss.; idque quia earum natura male composita est, perinde ac insectorum III, 548, 44 s.; earum varia genera IV, 323, 26.

Testudo marina; pedestres sunt atque acrem recipiunt III, 146, 33 ss.; si aliquamdiu non respirent, suffocantur III, 146, 38 s.; nihilo minus si ab aqua separentur vivere non possunt III, 146, 34 s.; qualem pulmonem habeant III, 266, 17 s.; unicum animal oviparum est quod vesicam et renes habeat III, 31, 6 ss.; III, 266, 19 s., 30; vesicam vero magnam III, 266, 26; ejus renes quanti et quales III, 31, 8 ss.; in terra parit III, 102, 46; III, 146, 39 s.; idque quot et qualia ova III, 102, 49 ss.; ova defodit, iisque noctu incubat III, 102, 49 s.; testam habent densam III, 266, 19 s.; os firmissimum habent III, 148, 11; igitur quidquid corripuerint corrodunt atque confringunt III, 148, 12 s.; conchis vescuntur III, 148, 10 s.; egressæ vero in terram herba III, 148, 13 s.; sæpe pereunt sole exsiccata, idque quomodo III, 148, 14 ss.

Testudo palustris; v. *Lularia*.

Testudo terrestris; pulmonem pro portione majorem habet III, 266, 19; testam habet densam III, 266, 19 s.; vesicam vero perexiguam III, 266, 26 s.; renes etiam habet III, 266, 31; qualia ova pariat III, 102, 39 ss.; post partum ova defodit atque terram superimpositam pavit III, 102, 41 s.; frequenter ova adit ut iis incubat III, 102, 42 s.; altero anno pullos ex ovis excludit III, 102, 43.

Testudines (ὀφιοί); eximia proportionem exsculptæ in Sardinia insula esse feruntur IV, 91, 23 ss.

Tetanus; spiritus est motus III, 593, 17 ss.; eorum vis

III, 593, 19 s.; eo affliguntur equi domestici III, 167, 1; quænam sint ejus signa III, 167, 2 s.

Tethos (τῆθος); ejus descriptio fr. 178, a.

Tethya; testacea sunt, quorum integrum corpus testa ambitur, quæque foris nullam partem carnosam exhibent III, 62, 13 ss.; III, 66, 9 s.; testacea testis sunt III, 71, 39; naturam maxime a reliquis animalibus diversam habent III, 66, 8 s.; eorum testa qualis III, 66, 10 s.; eorum testa saxis adhæret III, 66, 12; circa saxorum cava nascuntur III, 88, 49 s.; duo habent foramina admodum parva quibus humorem et alimentum emittunt et recipiunt III, 66, 13 ss., 23 s.; horum alterum tanquam os, alterum tanquam excrementi exitus considerari potest III, 66, 25 s.; nullum tamen excrementum manifestum habent III, 66, 15; eorum testa intus nervosa membrana obducitur III, 66, 17 s.; eorum caro ubique sibi similis, reliquorum vero animalium dissimilis III, 66, 19 s.; quomodo se habeant eorum partes internæ III, 66, 21 s., 27 ss.; nullam partem instrumentalem, vel sensui aut excremento destinatam habere videntur III, 66, 29 ss.; quænam sit eorum color III, 66, 32 s.; longe a reliquis testaceis differunt III, 279, 37 ss.; parum a plantis differunt III, 281, 17 s.; nihilominus magis viva sunt quæ spongiæ III, 281, 18 s.; eo quod nonnisi adherencia vivere possunt plantis similia sunt III, 281, 35 s.; eo quod carnosam aliquam partem habeant, sensu aliquo prædita esse videntur III, 145, 40 s.; III, 281, 36 s.; minime olfactum habere videntur III, 71, 37 ss.; duos meatus et unam distinctionem habent III, 281, 37 s.; altero humorem quo aluntur recipiunt III, 281, 38 s.; altero vaporem reliquum emittunt III, 281, 39 s.; sicut plantæ omni manifesto excremento carent III, 281, 40 s., 43 s.; in medio habent septum transversum quo vitæ principium contineri videtur III, 281, 44 s.; optimo jure animalia plantaria vocabantur III, 281, 43 s.; manifestum ovorum ita dictorum documentum non habent III, 392, 12 s.

Tethys; secundum theologos perantiquos generatious parens est II, 472, 33.

Tetrachordum; superius et inferius IV, 213, 37 s.; alterius solus sonus inediis nominatus principium est IV, 213, 16 s.

Tetrametri; iis olim utebantur poetæ tragici, 38, 17; 460, 18; motorii sunt et saltatorii, 477, 40; rhythmos incitatus sunt, 393, 32.

Tetras; post dyadem primam fit (secundum Platonici) II, 619, 8; fit tribus addito uno II, 619, 41; igitur ejus pars est trias II, 619, 44 s.; eam edyade prima et dyade indefinita construunt (Platonici) II, 619, 46 s., cf. II, 620, 24 s.; id quod fieri non posse probatur II, 619, 47 ss.; non e quibuslibet dyadibus constat secundum Platonicos II, 620, 23 s.; ex ea forsitan solida faciunt idearum assertores II, 633, 33.

Tetrastater; nummus apud Cyrenæos fr. 268, b.

Tetrix; ab Atheniensibus vocatur urax III, 104, 16, quomodo nidificet III, 104, 5, 16 ss.

Tettigometra; e cicadarum verne fit III, 100, 31 s.; suavissimum cibum est III, 100, 35; quando et quomodo ex ea fiat cicada proprie sic dicta III, 100, 36 ss.

Tettigonia; cicadarum genus III, 68, 18 ss.; quomodo ab achetis differant III, 68, 20 s.; ita vocant parvas cicadas III, 100, 16 s.; primæ cicadarum apparatus et ultimæ moriuntur III, 100, 11; earum quæ diempha sunt, etiam aliquantulum cantillant III, 100, 17 s.

Teucer, Telamonis filius; ejus epitaphium Salamæ fr. 313, a; cum Priamo sanguine conjunctus erat, 465,

4; ejus pater Priami hostis, 405, 5; speculatores non denuntiavit, 405, 6.
Teucer; tragedia anonymi poetae citatur, 376, 37.
Teucer; Sophoclis citatur, 405, 3.
Teumessus; de eo Antimachi versus, 392, 7.
Textio; in eo est quod textitur, II, 571, 1.
Textor; vestem facit II, 151, 43; pars reipublicae Platonis, 547, 37; quamnam secundum Platonem inter eum et agricolam modificatoremque et textorem de operibus commutandis intercedat proportio II, 151, 42 ss.; ei in re civili pro praestitis officiis rependuntur nummi II, 104, 9; ei lanae materia sunt, 488, 23; eo pulchrius faciet artis opus, quo melior fuerit materies quam adhibet, 605, 31; ei non prodest ad artem exercendam idea boni III, 5, 32.
Textoria ars; non spectat accidentia II, 593, 21; ei subservit radorum conficiendorum ars, idque quomodo, 488, 29, 31; ejus officium non est ut lanas faciat, 492, 17.
Textrices; telis appendunt lapillos III, 322, 40 s.; III, 428, 15.
Textura; etiam animae motus erit, si via hujusmodi motus sit III, 439, 49 ss.; iis digito indebant medici antiqui III, 288, 1 s.; his comparantur reticula acetabulae quae in pedibus habent mollusca III, 287, 53 ss.
Thale; nomen proprium fr. 332, b.
Thales; Milesius II, 404, 41 s.; ei propter paupertatem sapientiae studium tanquam inutile exprobrabant, 493, 36; quemnam excogitaverit ut pecuniam sibi compararet, 493, 37 ss.; ejus inventum etiam illi propter sapientiam attribuitur, habet tamen aliquid universale, 493, 34, 48; ejus inventum idem est ac illius Siculo, qui omne ferrum e fodinis coemit, 494, 6; demonstravit philosophis facile esse, si velint, ditescere, sed huic rei eos operam non dare, 493, 36; eum perperam Onomacriti familiarem ac Lyeurgi Zaleucique praeceptorem fuisse asserunt, 519, 23; eum sapientem, sed non prudentem vocant, idque quare II, 70, 34; eum exquisita et admirabilia et difficilia et divina, sed inutilia scire dicunt, idque quare II, 70, 36; philosophiae de elementis initiator est II, 472, 22; fertur aquam omnium rerum principium habuisse II, 472, 39, cf. 23; II, 478; II, 479, 39, 52; quemnam argumenta eum adduxisse videantur, ut ita arbitraretur II, 472, 24 s.; antiquissimam de quietis terrae causa protulit opinionem II, 404, 40; eam scilicet aquae innatare II, 404, 40, 42; II, 472, 23 s.; hujus opinionis refutatio II, 404, 46 ss.; ex iis quae tradita sunt, animae vim movendi tribuere videtur III, 435, 12 ss.; lapidi animam tribuit quia ferrum attrahit III, 433, 14 s.; quomodo probaverit inanimatis quoque animam esse fr. 215, a; omnia diis plena esse putabat III, 443, 7; ejus de Nili incremento opinio fr. 213, a.
Thalpius; ejus epitaphium fr. 315, a.
Thapsia; cur sugillationes tollat IV, 160, 1 ss., 21 ss.; ejus succus ventrem movet IV, 115, 41 s.
Thargelia; post Dionysia fiunt II, 530, 47.
Thasus; circa eam inveniuntur astaci, idque quare III, 91, 28 s.
θαῦρον v. *Celerius, Cilius*.
θαυρήϊα v. *Confidentiam facientia*.
θάρος v. *Fiducia*.
Theagenes; Megarorum tyrannus, 316, 9; quomodo tyrannidem sibi vindicaverit, 571, 11.
θεατρον idem quod spectatores 467, 19; 470, 12, v. *Spectatores*.
Theatrum; quomodo paucos homines continere dicatur, 3, 23.

Thebae; earum mentionem facit Homerus III, 572, 6 s.; ita olim vocabatur universa Aegyptus III, 572, 4 s.; circa eas serpentes eminentiam cornu similem habentes esse dicuntur III, 20, 45.
Thebae; ad eas navigavit Homerus fr. 27, a; contra eas septem profecti sunt duces II, 637, 15; non tamen quia septem hujusmodi numerus est II, 637, 15 ss.; sed propter portas aut aliam ejusmodi causam II, 637, 18 s.; ibi septem duces ludos Archemoro consecrarunt fr. 311, b; quando ibi sublatis fuerit democratia, 567, 16; quomodo ibi propter sententiam de adulterio latam orta sit seditio, 573, 9; ibi nemo magistratum gerere potest, nisi per decem annos a macello abstinerit, 525, 49; 597, 32; felices fuerunt, dum iis praefuerunt philosophi, 377, 23; quare illuc profecti sint ibique ad mortem usque degerint Philolaus et Diocles, 519, 30, 39; ibi inter se contendebant Ismenias et Stilbo, quoniam Thessalici pater esset, 377, 17; ibi mortuus est Euphron, 376, 9; in iis Ismenium quod vocatur IV, 110, 17; ibi sepulcrum est Hectoris fr. 316, a; item Zethi fr. 316, a; ibi apud Iolai tumulum amasii et amatores se mutua fide obligant fr. 260, b; fieri non potest, ut illuc simul aliquis proficiscatur et profectus sit II, 318, 30; via hinc Athenas ducens eodem modo se habet ad viam Athenis ad eas quo actus rei mobilis ad actum rei movere valentis II, 276, 18.
Thebanas; ita Caecias vocatur Lesbi, idque quare IV, 45, 9 s.; ita nonnulli Apeliotem vocant, Caeciam putantes esse IV, 45, 28 s.
Thebani; iis leges dedit Philolaus Corinthius, 519, 27, 40; in agrum Laconicum invasionem fecerunt, 512, 2; quomodo Leuctris a Lacedaemoniis victoriam reportaverint, 426, 48; quomodo iis suaserint, ut Philippo iter in Lacedaemoniam concederent, 376, 33; eorum gens Aegidae fr. 269, a; δῆλον quid sit apud illos fr. 269, a; apud illos nullo in honore sunt qui sibi manus intulerunt fr. 260, a; proverbium inde natum fr. 260, a; vitam a Naxiis redemerunt et Bacchi Lysii templum condiderunt fr. 348, a; iis una cum Lacedaemoniis bellum inferre utile est, solis vero non confert, 415, 37; exemplum citantur, 116, 45.
Thebes campus; supra Mysiae sinum Elaëticum unde Thebanas vocatur Caecias Lesbi IV, 45, 9 ss.
θηλοδρία IV, 141, 25, v. *Effeminati natura*.
Themis; ejus imago in veste Alcimenis expressa erat IV, 91, 1.
Themiso; Cypriorum rex ad quem *Protrepiticum* conscripsit Aristoteles fr. 46, b.
Themistocles; quomodo Atheniensibus persuaserit, ut pugna navali dimicarent, 344, 11; immerito Cimonem in pompa Olympiam deducenda emulatus est II, 216, 27; exemplum citatur, 295, 18.
Themistocleum; circa id invenitur apud spuma dicta III, 118, 16.
Theodamas; Archidamum Euxeno geometriam ignoranti comparavit ratione proportionis, 390, 13.
Theodectea; citantur, 395, 49.
Theodectes; ex *artibus* ei dedicatis se alteram sui operis partem desumpsisse refert auctor, 413, 8; apud eum Philoctetes vipera ictus vehementi dolori succumbit II, 84, 10.
Citatur: ex *Ajace*, 379, 17, 49; ex *Alcmacone*, 378, 2; e *Lege*, 377, 20; 378, 36, e *Lynceo*, 471, 16, cf. 465, 22; e *Socrate*, 378, 4, 45 (?); e *Tydeo*, 470, 7; citatur, 487, 29.
Theodorus; in hoc nomine δῶρον nihil significat, 473, 20.
Theodorus (Byzantius orator); post Thrasymachum rhetoricam auxit, 308, 49; nova dicenda esse praecipit

398, 35; quomodo dividerit orationem, 402, 8; quonam constaret ejus *Ars prior* tota, 380, 23; (?) in rebus civilibus clarus fr. 123, a.

Theodorus; Colophonius fr. 264, b; morte violenta periiit, *ibid.*; ejus carmina Oscillorum festis diebus canuntur, *ibid.*

Theodorus (histrio); nulli actori ante sese in scenam prodire sinebat, 624, 1; ejus vox ipsius dicentis esse videbatur, 386, 50; (?) ejus jocus in Niconem citharodum, 308, 44.

Theodorus; (*male pro Thermodon scriptum videtur* IV, 81, 31 ss.; v. *Thermodon*).

Theognis; vitam cum bonis communem virtutes exercitationem esse putat II, 113, 19.

Citatur : (v. 14 Bergk) II, 232, 32; (v. 35) II, 113, 19; II, 116, 23; (v. 125) II, 223, 20; (v. 147) II, 53, 28; (v. 177) II, 210, 37; (v. 255) II, 8, 45; II, 184, 5; (v. 434) II, 127, 28; (v. 509 s.) IV, 294, 14 ss. *Innotuit* : (cf. v. 183 ss.) fr. 56, a.

Theologia; scientia speculativa est II, 535, 8; II, 593, 1; idque reliquis duabus præferenda II, 535, 12; II, 593, 3; v. *Philosophia prima*.

Theologi; omnes principii principium faciunt II, 610, 39 s.; fontes mari tribuunt III, 574, 9 s.; idque ut haberent terræ marisque radices III, 574, 10 s.; tellurem tanquam magnam, immo dignissimam universi partem ejusque principium considerabant III, 574, 12 s., 14 s.; totum cælum telluris gratia constituisse censebant III, 574, 13 s.; quidam e nocte generant, idque perperam II, 604, 21 s.; cf. 41, II, 605, 1 s.; tantummodo de eo quod eorum aequalibus probabile erat cogitarunt II, 495, 35 s.; bonum et honestum progrediente rerum natura apparuisse consent II, 634, 31 s.; eoque cum bodiernis nonnullis consentiunt, II, 634 31 s.

Theologi antiqui; Oceanum et Tethyn generationis patres esse asserunt II, 472, 33 s.; item deos per aquam jurare II, 472, 34; igitur nonnulli eos aquam omnium rerum principium habuisse consent II, 472, 30.

Theologi mixti; non omnia fabulose enarrant II, 634, 44 s.; ad eos pertinet Pherecydes II, 634, 45; primum generans optimum esse consent II, 634, 45 s.

Theophrastus; tutor Nicanoris Aristotelis filii fr. 331, b; epistola ad illum fr. 331, a.

Citatur ejus dictum fr. 330, a.

Theopompus; ephorum magistratum instituit, 584, 10; quidnam responderit uxori exprobranti regiae auctoritatis deminutionem, 584, 17.

Theorema; nullum in numeros quadrat ideales, nisi turbare velis mathematicam II, 633, 38; arithmetico-rum omnia sensibilibus rebus conveniunt II, 632, 33 s.; cf. 42, 51 s.; II, 633 6, 11 s.; v. *Considerationes*.

Theoriæ; eas olim in longius temporis spatium conferebant populi, 580, 6.

Thera; quale ibi fuerit regimen reipublicæ, 546, 41.

Theramenes, Agnonis filius; optimus civis et in populum benevolentia insignis fr. 232, b.

θηραι; v. *Fera*.

θηριότης; v. *Feritas*.

Thermæ; prope Ælepsum unde ortæ III, 592, 39.

Thermiscyræ; circa Thermodontem sita est III, 98, 2; quales ibi favos faciant apes III, 98, 2 ss.

Thermodon; circa eum sita est Thermiscyra III, 98, 2; regio eum circumdans qualis III, 115, 40 s.; ibi pariunt plerique pisces III, 115, 39 s.

Thermodon (Theodoros?); fluvius in Iberia auri glebularum multas ejicit et desert IV, 81, 31 ss.

Thersites; licet maxime deformis sit, tamen animum habet fr. 51, b.

Thesaurus; eum si quis videat, aliis non videntibus, fortunæ bonum est, 322, 47; eum qui invenit plautam fossam fodiens, per accidens invenit II, 533, 26 ss.; de ejus inventionem non sit deliberatio II, 27, 42; propter vias regias inveniundos satrapas implere jussit Astimenes, 650, 31; quæ iis continebantur vendebat, Astimenes quoties exercitus aut alia multitudo inopulaborabat, 650, 33.

Thesets; eam qui fecere poetæ errasse videntur eam nam esse arbitrati, 463, 34.

Theseus; paterno genere ad Erechtheum, materno ad Pelopem pertinet fr. 293, b; ejus avus Pittheus, *ibid.*; primus propenso in plebem animo fuit fr. 225, b; Helenam prætulit, 324, 37; 377, 52; si injuriam non fecit, nec Alexander, 376, 21.

θηται; v. *Situs*.

Thesis; quidnam, et quomodo ab axiomatico differat, 123, 2; distinguitur in hypothesim et propositionem, 123, 6; affirmando magis quam negando afferri solet, 186, 18; de multis difficile est disserere vel argumentari, non rite tradita definitione, 266, 23; quando concedendum sit, et quando non, si ejusmodi proponantur ut difficilius impugnetur ipsa thesis quam propositio, 266, 44, v. *Problemata*; præter ubi ponuntur, alius est error quam ubi male defenduntur, 267, 10; vel probabiles, vel improbabiles, vel neutre, idque vel simpliciter, vel aliter, vel respondentii ipsi, vel alii, 267, 28; ei semper opposita conclusio interrogantis, 267, 35; si improbabilis sit, quoniam concedere vel non debeat interrogans, 267, 39; quoniam ubi probabilis, 267, 46; quoniam ubi neutra, 267, 51; qui alienas defendunt, conjiunt quomodo ipse thesis auctor responderet, 267, 15; eas ita defendere oportet ut ante adversus te ipsum argumenta proponas, 267, 33; interdum non adversus eam, sed adversus disputantem argumentandum est, 270 41, 36; 271, 11, 26, 50; si nulla rogatur in principio, imprimis ad falsum vel paradoxum adducitur respondens, 289, 37; adversus omnem in utramque partem exerciti gratia argumenta conquirere debet dialecticus, 274, 18; circa primas argumentationes scire oportet, 274, 40; ejus partes esse videntur quæ necessario consequuntur, 295, 52; si falsum vel paradoxum quod ei necessario sequitur petat interrogans, quidnam faciendum respondententi, 295, 50; quæ ad eam non faciunt concedenda sunt et quare, 191, 21; singulorum philosophorum in propositionibus sumunt sophistæ, 290, 47; ad disputandum proposita quomodo impugnetur, sic etiam impugnandum est placitum quo ens extra atque imminutus esse statuunt II, 249, 12; nisi ut eam defendat, nemo felicem prædicabit qui maximis affligitur calamitatibus, dummodo virtute præditus sit II, 3, 52, cf. II, 9, 46.

Thesis dialectica; quidnam, 189, 11, 27; quomodo a problemate differat, 179, 22; quoniam consideranda res sint, 179, 15, 33.

Thesmothetæ; magistratus apud Athenienses fr. 233, a; 234, a; 235, a; ad propria tribunalia procedunt II, 940, 52 s.; eorum discussio fr. 233, a; 234, a.

Thespiades, Herculis filii; eos Iolus secum in Sardiniam duxit, idque quare IV, 91, 26 ss.

Thespis; prologi et sermocinationis in tragœdia inventor fr. 28, b.

Thesproticus populus; Amyntæ fr. 257, b.

Thessali; ex iis sunt Amyntæ fr. 257, b; iis olim cum accolis bellum gerentibus sæpe insidias struxerunt penestæ, 511, 10, 18; a Cleomene devicti sunt fr. 229, a; eorum forum liberum quale, 614, 42; *opibus*.

- hasta apud illos fr. 258, b; clypeorum genus apud eos *πῆλη* *ibid.*; ἡ λάγυρος dicunt fr. 259, a; quidnam apud illos *χλαίνα*, *χλαμύς*, *ibid.*
- Thessalia; in ea Scolusae IV, 96, 28; ejus urbs Crannon IV, 98, 17; item Tenus IV, 104, 2; ejus mons Othrys IV, 106, 1 ss.; serpentum copia in ea IV, 78, 26 ss.; serpens sacer vocatus IV, 103, 34 s.; in ea ciconias venerantur IV, 78, 28 s.; ab Aleua in quatuor partes divisa est fr. 258, a, b; quot milites singulis ejus civitati imperaverit Aleuas fr. 258, b.
- Thetis filii; eos male laevo pedes nudos fuisse dixit Euripides fr. 26, a.
- Thetes; quinam apud Athenienses fr. 226, b.
- Thetis; quare Jovi non commemoret beneficia quae ab eo acceperit II, 45, 45.
- Thiasotæ; sacrificia et circa ea conventus faciunt II, 98, 40, 43; eorum societas voluplatibus gratia contrahi videtur II, 98, 39; eorum agros vendiderunt Byzantii, ut pecuniam sibi pararent, 640, 40; iis alios agros tradiderunt idem, idque quo loco, 640, 43.
- Thibro; admirari videtur Lacedaemoniorum legumlatorem, 618, 44.
- Θιατόν v. *Contundi quod potest.*
- Thlypis; v. *Thraupis.*
- Thoas; filius Andræmonis et Gorges, ejus epitaphium fr. 314, a.
- Thoas Ithacesius; apud Phryges butyrum *πιχέριον* vocari testatur fr. 309, a.
- Thorax; quidnam III, 8, 25 s.; pertinet ad maxima membra III, 8, 24.
- Thori; id est piscium segregata genitura III, 53, 14 s.
- Thornax; mons apud Hermionem qui nunc vocatur Coccyx fr. 256, a.
- Thos; interiorum partium ratione lupo similis est III, 32, 24; eodem modo uterum gerit quo canes III, 133, 24; multifidus est ideoque caecus nascitur III, 133, 24 s.; III, 360, 4 ss.; III, 408, 49; quot catulos edat III, 133, 25; quinam sit eorum habitus III, 133, 26 s.; ceteritate praestat, etiamsi sit brevibus cruribus, idque quare III, 133, 27 s.; longe prosilit III, 133, 29; leoni inimicus est, idque quare III, 174, 34 s.; ideo non eodem loco invenitur III, 204, 17 s.; homines diligit III, 204, 16 s.; parvi praestantissimi sunt III, 204, 19; colore pro anni tempore mutat III, 204, 22, s.; item aestate glabrescunt, hieme vero pilosi fluit III, 204, 24 s.; ideo nonnulli perperam putant eorum duo vel tria genera exstare III, 204, 19 ss.
- Thracæ; Samothracem incoluerunt fr. 288, a; Pontum accolentes humidi sunt III, 421, 8; rectos habent capillos, idque quare III, 421, 7 s.; cum ore tum moribus a ceteris differunt IV, 1, 29; apud eos maxime aestimatur bellica facultas, 603, 12; eorum gens quaedam ad quatuor usque numerat, idque quare IV, 194, 6 ss.; quamobrem solœcismos faciant senescentes IV, 331, 22 ss.; temulentii IV, 331, 28; quomodo sues saginent III, 154, 22 ss.; eorum gens Edones fr. 253, a.
- Thracæ Cyclopes; apud eos fons est cujus aqua animalia necat IV, 97, 23 ss.
- Thracia; in ea Thracias Strymonias vocatur IV, 45, 46; ejus partem quæ Bottæorum dicitur incolunt Athenienses fr. 254, a, b; ejus pars Sintonium Mædorumque regio vocatur IV, 96, 10 s.; in ea fluvius Pontus, IV, 96, 11 ss.; eam habitant Ligyreii fr. 348, a; item Chalcidenses, 520, 10; in ea invenitur Chalcidicus ager III, 49, 18; IV, 97, 17; in ejus parte quæ super Amphipolin sita est cum venatoribus societatem inierunt accipitres III, 190, 18 ss.; IV, 96, 34 ss.; lapis in ea mirabilis IV, 81, 7 ss.; in ea mel fit quasi arenosum IV, 78, 6 s.; ibi parvi sunt asini III, 169, 31; patria Cotyis, 647, 29; item Seuthis, 582, 19.
- Thraciæ Sithonia (*ita leg. vid.*, pro Βιθύναι); IV, 80, 8.
- Thracias; in Thracia Strymonias vocatur IV, 45, 46 s.; in Megarico Sciron IV, 46, 1; in Italia et Sicilia Circas IV, 46, 1 s.; in Eubœa et Lesbo Olympias IV, 46, 2 s.; Pyrrhæos infestat IV, 46, 4.
- Thraupis; spinis vescitur III, 151, 11 s.
- Thrasoias; ad Aquilones pertinet III, 589, 29; ita appellatur Aquilo qui deinceps a Coro spirat III, 632, 32 s.; ab aliis Cæcias vocatur III, 632, 32 s.; inter Argesten et Septentrionem intermedium III, 589, 8; huic nullus contrarius III, 589, 12 ss.; in eos transeunt Etesiae (ex Aparctiis) ad occasum habitantibus III, 590, 40 ss.; grandines affert III, 590, 21 s.; item fulgura III, 590, 30 s.; item procellas III, 590, 36 s.
- Thrasciæ, Aquilones, Argestæ; maxime alios ventos sedant, idque quare III, 590, 1 ss.; maxime sereni sunt, idque quare III, 590, 3 ss., 19 s.; nisi tamen frigidi III, 590, 7 s.
- Thrasippus; Ecphantidis choro sumptus impendit, 631, 52; tabulam pictam consecravit e qua constat tunc temporis plerosque liberos Athenis cecinisse, 631, 52.
- Thrasæ; piscium genus in quo omnes varii sunt III, 425, 20 s.
- Thrasylulus; in eum Polycratis enthymema apparens de triginta tyrannis, 381, 31; quomodo contra eum se defenderit Leodamas, 380, 2; quomodo ejus nomini adluserit Conon, 380, 27; inde ab eo perire uti ceperunt, 393, 33; quodnam et quomodo ei consilium dederit Periander, 536, 5; 580, 48.
- Thrasylulus; Hieronis frater, 583, 5; Gelonis filium ad voluptates incitabat, quo ipse imperio potiretur, 583, 6; adversus eum non adversus tyrannidem conspirabant Gelonis amici, 583, 8; undecimo regni mense ejectus est, 588, 29.
- Thrasymachus; Cumis democratiam sustulit, 570, 38.
- Thrasymachus; post Tisiam rhetoricam auxit, 308, 48; in *Miserationibus*, nonnulla de elocutione docere conatus est, 385, 49; Philoctetis comparavit Niceratum a Pratyæ heroico carminæ victum, 399, 30; quomodo ejus nomini alluserit Herodicus, 380, 28.
- θρασύς vocis etymologia II, 280, 28.
- θραυστόν v. *Fragile.*
- Thriasius campus Atticæ; ei Auster fertilitatis causa est IV, 246, 36 ss.
- θριγκός v. *Fastigium.*
- Thrisa (θρίσσα); spinosus piscis est III, 192, 11 s.; in Euripo Pyrrhæo non comparet III, 192, 10 s.; locum non mutat fr. 178, a.
- θρυαλλίς fr. 165, a.
- Thucydides Melesii filius; optimus civis et in plebem benevolentia insignis fr. 232, b.
- Thurii; quare Sybaritas e civitate ejecerint, 568, 7.
- Thurium; circa id Sybaris et Crathis fluvius IV, 106, 28; quomodo ibi ex agris quos præter legem sibi vindicarunt a plebe cedere coacti sint proceres, 574, 39 ss.; quomodo ibi in dynastiam paulatim abierit respublica, 574, 52.
- Thus; IV, 22, 34; ad terram pertinet III, 623, 47; III, 624, 24 ss.; refrigeratione constat III, 623, 47; ejus exhalatio quidnam III, 622, 47; evaporat ut lignum III, 624, 7 s.; quomodo ejus usu conceptionem prævertant mulieres III, 137, 30 s.; idem simul multi olfacere possunt III, 489, 38 ss.; ei Cephisodotum comparavit Antisthenes, 390, 30.
- Θύελλα ita vocatur flatus vehemens repente prosiliens III, 632, 46 s.

Thyestes; de eo tragœdias facere solent poetæ recentiores, 467, 4; argumentum suppeditat aptissimum, 466, *Thyestes*; Carcini citatur, 469, 33.

θυματόν v. *Echalabile*.

θυμώδης v. *Iracundus et Immanis*.

θυμοειδής v. *Fervida pars animæ*.

θυμός v. *Animæ ardor et Ira*.

Thymum; saporis et odoris acris exemplar est III, 457, 3; cur in Attica acerrimum fiat IV, 218, 3 ss.; apum pastus III, 199, 23 s.; album rubro præstat III, 199, 24; ubi floret mel non concrevit III, 199, 37 s.; non e puro mel album fit III, 199, 39 s.; ubi id elaborant apes aquam mellis addunt III, 199, 47 s.; id redolens mel adversus frigus ventris facit IV, 291, 40.

Thynnus (θυννός); gregales sunt III, 175, 8; fr. 178, a; vere Pontum intrant atque ibi æstatem transigunt III, 158, 30 s.; una cum cordylis autumnno Pontum relinquunt III, 120, 21 s.; iis deficientibus sequenti anno deficient thynni III, 120, 12 s.; plerumque carne vescuntur, tangunt tamen etiam algas III, 149, 38 s.

Thynnus (θύννος); pisces gregales sunt III, 3, 36; lævis est III, 28, 51; sola carne vescuntur III, 148, 50 s.; fusaneus piscis est III, 82, 19 s.; igitur semel quotannis parit III, 82, 18 ss.; 27 s.; videtur tamen bis parere, idque quia non omnia ova simul parit III, 82, 28 s.; quonam anni tempore pariat III, 82, 15 s.; III, 120, 16 s., 19 s.; quonam incipiat et quonam desinat III, 82, 29 ss.; nonnisi quam in Ponto parit III, 83, 5 s.; quomodo se habeant ejus ova III, 83, 16 s.; ex eorum ovis gignuntur cordylæ III, 120, 19 s.; ova quasi in sacco pariunt III, 120, 17; quomodo ejus femina a mare differat III, 82, 31 s.; quonam anni tempore coeat III, 120, 15 s.; cf. III, 160, 26; pelamydibus anno grandiores esse videntur III, 120, 14; duos annos vivunt III, 120, 11; unde id colligant piscatores III, 120, 11 ss.; pinguedine dehiscunt III, 120, 10 s.; omnium piscium maxime tepore gaudent III, 164, 11; ideoque ad littoris arenam appellant III, 164, 12 ss.; obtusam habent oculorum aciem III, 159, 7; dextro tamen oculo acutius videre dicuntur III, 159, 6 s.; igitur Pontum intrantes dextrorum vergunt, exeuntis vero sinistrorum III, 159, 4 ss.; sub pinnis habent vermiculum quem asilum vocant III, 101, 41 s.; idque quonam anni tempore III, 160, 31 s.; III, 164, 5; æstate asilo infestantur, ideoque tunc pravi sunt III, 158, 23; circa Arcturum eo infestari desinunt, ideoque tunc rursus boni fiunt III, 158, 21 s.; scombris robustiores, ideoque et vere et autumnno post eos migrationem inchoant III, 157, 5 ss.; quonam igitur mense abeant III, 157, 8 s.; hieme latitant in profundo maris III, 160, 13 s.; idque inde ab Arcturi occasu usque ad Vergiliarum ortum III, 160, 16 s.; post latitationem pinguisimi evadunt III, 160, 14; tunc ad littus commeant coeundi et pariendi gratia III, 160, 26 s.; capiuntur inde a Vergiliarum ortu usque ad Arcturi occasum idque ad extremum III, 160, 15 s.; gravidæ si capiuntur, maxime cibo idonei habentur III, 160, 27 s.; eodem tempore capiuntur mares genitura pleni III, 160, 29 s.; autumnales et hiemales pravi sunt III, 169, 23 s.; dum parvam prolem habent, difficulter capiuntur III, 160, 30 s.; dum vero majorem, multi idque quare III, 160, 31 s.; nonnulli capiuntur latitandi tempore III, 160, 17 s.; idque quia oblinente præter consuetudinem sereno vel tepore e latibulis prodeunt III, 160, 19 ss.; etiam plenilunio capiuntur III, 160, 21; innumeros capiunt Phœnices Gadibus habitantes in loco extra columnas Herculeas sito eosque salsos Carthaginem deportant IV, 101, 10 ss.

Thynni senes; ad salsamenta inutiles sunt, idque quare III, 171, 21 ss.; quantus olim captus sit III, 171, 25 ss.

Thynnorum speculatores; sæpe dormientes pisces retines cingunt III, 74, 17.

θυρίτζε v. *Fenestra*.

τί ἐστι v. *Essentia et Quid est*.

τί ἦν αὐταὶ (τό) id definire neglexerunt antiqui III, 223, 1; id parum attigerunt Empedocles et Democritus II, 263, 16; id necessario tollunt qui principio contradictionis adversantur II, 505, 49 s.; quidam II, 540, 28 s.; unum significat, idque aliquas substantiam II, 506, 1; id spectat definitio, 174, 6, 25; 177, 11; 235, 32; 238, 36; 257, 16; 250, 16; 260, 35; id declarare non debet proprium, 224, 6, cf. 225, 41; id non manifestat definitio quæ priora posterioribus explicat, 239, 25; nec quæ genera transiit, 31, 39; ejus definitio ejusque genera causæ formales sunt II, 264, 13; II, 515, 4 s.; id non declarat qui differantiam aliquam omittit, 247, 18; ejus syllogismum bene posse demonstratur, 257, 15; in medio termino primo est, 156, 16, cf. *Quid est*; rei querere non idem est ac querere quibusnam id competat II, 574, 11 s.; substantia esse dicitur II, 539, 22; II, 540, 15; II, 543, 12, 44; II, 553, 3, 16; quænam sit ejus explanatio (*ἵερπε*) II, 540, 35 s.; est notio hujus aliquis (*ἵερπε* *ῥότα* *τι*) II, 541, 3; competit omnibus rebus quarum explanatio definitio est II, 541, 6 s.; solis generis species competit II, 541, 12 s.; primarie competit substantiis II, 544, 12, cf. 44; II, 542, 36 s., 39; aliquatenus vero etiam iis quæ ad reliquas categorias pertinent, idque quatenus II, 541, 33 ss., cf. 15 ss., 45 s.; II, 542, 27, 36, 39; non competere probatur iis quæ e subiecto et prædicato composita sunt II, 540, 39 ss.; probatur in iis quæ per se sunt, idem esse quod unumquodque II, 543, 3 ss., cf. II, 542, 43 ss.; II, 551, 4 ss.; in iis quæ per accidens aliquatenus idem est, aliquatenus non, idque quare II, 543, 34 ss., cf. II, 542, 45 ss.; II, 551, 38 ss.; nec solum ipsum idem est quod unumquodque, sed et utriusque definitio eadem erit II, 543, 45 ss.; substantia sine materie est II, 544, 41 s.; substantia unuscujusque rei dicitur II, 521, 46; II, 542, 44 s.; ratiocinatione constat eam substantiam esse II, 538, 16; ejus notio definitio est II, 521, 46; II, 538, 16; unuscujusque rei conservat quidditatem III, 339, 34 s.; statim ens et unum est II, 563, 26 s.; id est quod vel artē vel naturā vel facultatē in alio fit II, 546, 2 s.; non fit, nec ejus generatio est II, 546, 2; rerum immobilium principium est III, 361, 19 s.; cum scibile, tum scientia effectiva est earum rerum quæ materie carent II, 609, 19 s.; id ubi cognovimus scientiam rei habemus II, 543, 16 s., 32 s.; cognitionis terminus est II, 528, 23; idem quod forma II, 549, 23; causa formalis est II, 561, 47; formæ et actui inest II, 560, 20 s.; v. *Forma et Causa formalis*; primum actus est II, 608, 25; igitur materiem non habet, *ibid.*; si ei aliquid addatur vel dematur, non amplius est II, 561, 10 s.; quorum unum est, ea et ipsa una sunt II, 553, 16; id alia re quam sensu (nempe intellectu) digna anima III, 468, 1 s.; circa id non fallitur intellectus III, 469, 31 s.; nisi id investiges, nihil facere licet II, 534, 31 s.; igitur latere non oportet quomodo se habeat II, 534, 30; ejus ope interdum respondetur quæstioni, quapropter II, 557, 13; idque in rebus quæ sunt II, 557, 17; non convenit ut cuique statim nomen tribatur, idque quare II, 543, 40 ss.; quando in eo electur minando materie mentio facienda sit, quando non II, 381, 1 ss.; quæstio an idem sit quod unumquodque,

si solvatur proderit speculationi de substantia II, 542, 42 s.; non idem est quod unumquodque in rebus quæ se habent ut materies vel quæ cum materie implicatæ sunt II, 551, 38; refutationes sophisticae ejus cum qualibet re identitatem spectantes liadem argumentis redarguuntur quibus quæstio ipsa dirimitur II, 543, 52 ss.

τῆ ἡ δ' αὖ (τά); vel omnia exstabant vel nullum II, 543, 20; si igitur ens esse non idem est quod ens, nullum erit II, 543, 21.

τῆ δ' peculiaris substantiæ signum, 82, 30.

Tibia; crurum ossa sunt III, 45, 20 s.; artus vocantur III, 45, 21 s.; apud quadrupedes viviparas flexuram insequitur III, 314, 20 s.; magis unum dicitur esse quam crus II, 519, 22; ea mota quiescit genu III, 517, 34; ingrediente homine, pedem projicit III, 313, 52 s.; qui hirsutas habent lascivi sunt et ad hircos referuntur IV, 12, 51 s.

Tibia; extensionem, cantilenam et locutionem habet III, 455, 42 ss.; igitur per similitudinem vocem emittere dicitur, etiamsi inanimis sit III, 455, 41 s.; quænam inter ejus foramina et literas intercedere videatur affinitas II, 637, 33 s.; suavior quam lyra IV, 212, 42; ejus ligulas densas et læves et æquales esse oportet III, 659, 19 ss.; quæ secundarum ligulas obliquas habent molliorem vocem reddunt III, 658, 1 ss.; earum ligulæ similis est ovi pars testæ similis apud pisces cartilagineos hujusmodi ova habentes III, 112, 30; quando in iis voces clare fiant III, 658, 17 ss.; omnes difficulter bombyces implent, idque quare III, 656, 18 s.; qui eas forant duplo intervallo consonantiam diapason capiunt IV, 208, 42; etsi duræ sunt, tamen alii molliter, alii vero duriter per eas sonant III, 660, 11 ss.; multo gravius iis canunt qui calido canunt spiritu IV, 176, 19 s.; si quæ apposita alteri ad auditum per eam loquatur voces prope auditum esse videntur, idque quare III, 657, 6 ss.; gravius sonant, ubi quis iis spiritum immittat eodem modo qualem lamentantes emittere solent III, 428, 48 ss.; multos cantoris errores occultant, idque quare IV, 213, 2 s.; citharæ adhibita illius sonum obscurat, idque quare III, 657, 39 s.; cur lubentius ejus cantilenam solitariam audiamus IV, 206, 30 ss.; IV, 212, 40 ss.; orgasticum, non morale instrumentum est, 631, 36; quando in spectaculis adhibenda sit, 631, 37; ejus cantus ratione uti prohibet, 631, 40; nec virtuti confert, 631, 54; nec intellectui, 632, 11; idem præstat inter instrumenta quod modus Phrygius inter concentus, 633, 38; inter instrumenta maxime bacchicæ concitationi congruit, 633, 41; in pueris educandis adhibenda non est, 631, 32, 39; ejus usum recte apud adolescentes et ingenuos rejecerunt majores, etiamsi antiquitus in usu fuisset, 631, 41; post Medicum bellum vel prius etiam ejus usum rursus in puerorum disciplinam induxerunt, 631, 45, 48; ejus usus Athenis adeo invaluit, ut plerique liberi homines ea canerent, 631, 50; postea tamen experientia duce rejecta est, 631, 53; eam quoque rejectit Socrates (Plato, Republ. III, p. 399, D), 633, 37; cur Minervam eam rejecisse narrent, 632, 7 ss.; ad ejus modum prælium ineunt Lacedæmonii fr. 209, b; cur ea tam in laborando quam in furendo canant IV, 205, 28 s.; ea si quis canat, furore percipientur et frontem demittunt equi lymphati III, 167, 8 ss.; iis qui delectantur, sermonibus mentem attendere nequeunt, simulac iis canere audiunt II, 121, 25; aliorum causa expetuntur II, 5, 52; eas non fabricat atque adhibet eadem ars, 635, 7; æque absurdum esset eas subire fabrilem artem ac quamlibet animam

quodlibet corpus III, 438, 39 s.; lapideæ æquivoce ita vocantur III, 625, 26; lapideæ opus suum exsequi nequeunt III, 221, 6; et potentia et modo differunt a manu quæ iis ulitur III, 534, 49 s.; inutilles sunt iis canere nescientibus III, 360, 26 s.; igitur posteriores sunt iis canere discentibus III, 360, 25 s.; tibicini dandæ sunt potius quam eas habenti iis canendi peritia III, 290, 18 ss.; præstantissimæ non dandæ sunt ei qui nobilitate aut pulchritudine eminet, 533, 33, 41; ubi augetur, major fit II, 442, 49 s.

Tibiæ perfectæ; earum voces crassiores sunt idque quando III, 661, 35 s.; earum armamentorum paria si quis compresserit vox acutior et tenuis fit III, 661, 38 s.

Tibia punica (φωβίτιον); in ea diapason consonantia latet et unicum esse videtur IV, 207, 8.

Tibiarum ars; ejus maxima pars imitatio est, 457, 8; quibusnam a reliquis artibus imitationem colentibus distinguatur, 457, 10, 15; concentu et numero ulitur, 457, 18; modo honestos, modo improbos, modo similes imitatur, 458, 20; disceptatur utrum unica sit an multiplex, 178, 17; ea majora bona sunt nobilitas et pulchritudo, 533, 40; ad eam nihil conferunt nec nobilitas, nec divitiæ, 533, 44; consuetudine paratur II, 567, 13.

Tibiarum opifex; ei comparatur subditus, 525, 11.

Tibicen; non erant apud Scythas, 134, 46; sine choro inutilis est, 651, 1; quomodo præludia faciat, 402, 18; pravi discum imitantes sese volutant, 480, 48; Scyllam imitantes præsulem trahunt, 480, 49; similes comparatur, 399, 34; ei comparatur magistratus, 525, 12; ei peculiare opus est II, 6, 36; si nullus alius finis est nisi ipse tibicæ cantus II, 180, 12; quisnam perfectus vocetur II, 527, 46 ss.; cur eum callidum non appellemus IV, 204, 12 ss.; cur si esse malit quam astronomus aut rhetor IV, 204, 22 ss.; eum ut simul sutor sit jubere non debet legumlator, 518, 11; ei dandæ sunt tibicæ III, 290, 18; per accidens domus causa esse potest II, 267, 47.

Tigris; in eo lapis inventi dicitur Modon nominatus IV, 105, 12 ss.

Tigris; ex ejus cum cane coitu procreari feruntur canes Indici, idque quomodo III, 170, 7 ss., cf. III, 366, 43 s.

Tilo; piscis gregalis III, 117, 16 s.; fluvios et lacus incolit III, 164, 40; ubinam pariat III, 117, 15 s.; quonam morbo afficiatur III, 164, 40 ss.

Timæus Locrensis; ejus auditor Demaratus IV, 107, 21.

Timæus (Platonis) citatur : (p. 30, A) II, 413, 34; (p. 32 s.) II, 384, 27; (p. 35, A) III, 434, 29; (p. 36 s.) III, 437, 22 s.; (p. 40, B) II, 404, 6; (p. 49, A) II, 454, 6; (p. 49 ss.) II, 454, 6; (p. 50, A) II, 454, 10, 15; (p. 51, A) II, 422, 3; II, 454, 8; (p. 52, A) II, 286, 44; II, 287, 17; (p. 52, D) II, 454, 17; (p. 53 ss.) II, 434, 52; (p. 54, D) II, 449, 13; (p. 56, D) II, 458, 51; (p. 58, D) III, 477, 52 s.; (p. 63, C) II, 412, 30; II, 424, 28; (p. 79, C) III, 540, 1.

Timarchus; Nicanoris Aristotelis filii tutor fr. 331, b.

Timarchus; pater Nicoclis Cyprii, duplicem ordinem maxillarum habuit fr. 267, b.

τιμή; ejus divisio fr. 107, a.

Timens; nec laudatur, nec vituperatur II, 18, 31.

Timidus (ψυχρός); in laudatione cautus appellari debet, 331, 14.

Timocratia; v. *Politia vulgo sic dicta*.

Timomachus; dux Ægidarum magno apud Lacedæmonios honore affectus est fr. 269, a; in Hyacinthis ejus thorax exponitur, *ibid.*

Timon citharædus; a magistro Artocle plectrum accepit fr. 164, b.

Timon; ejus avia in Cilicia per duos continuos menses in fovea se continuit, respiratione solum indicans se vivere fr. 217, b.

Timophanes; quomodo Corinthi tyrannidem sibi vindicaverit, 572, 48.

Timor; animæ affectus II, 18, 20; affectus vel alteratio III, 522, 44; eo afficimur ubi terribile quid cogitamus III, 522, 43; ei inest excessus et defectus II, 19, 43; ab eo pallor, 14, 26, 45; sine corpore fieri nequit III, 432, 33 ss.; interdum non excitatur, etiamsi vehementes manifestique occurrant affectus III, 432, 36 s.; interdum e contra, etiamsi nihil terribile adsit III, 432, 40; a materie inseparabilis est, sed non eodem modo quo res mathematicæ III, 433, 1 ss.; ab atra bili oritur, idque quando IV, 267, 19; in eo manifestum sit corpora affici animæ affectibus IV, 1, 6; in eo sit pulsus inæqualitas et tensio III, 686, 2 s.; cur in eo nonnullis semen profluat IV, 137, 20 ss.; eum respicit fortitudo II, 137, 42; modici igitur fortitudinem augent II, 137, 43; quinam vero perdant II, 137, 41; de quibus sine eo decertant, honesta sunt, 330, 46.

τιμωπία v. *Ullio*.

Timotheus Atheniensis; quidnam fecerit, quum durante bello adversus Olynthios pecuniæ inopia laboraret, 646, 4; quidnam ad Corcyram bellum gerens, 646, 12; Samum obsidens, quomodo militibus comestus copiam conciliarit, etiamsi Samiis ipsis agrorum fructus vendidisset, 646, 22 (?); eum in vos exercitum ducturum impedivi, nec tantum harum rerum vobis auctor fui, 436, 35.

Timotheus; non exstillet, si Phrynis non fuisset II, 486, 20; si non fuisset, multa carmina lyrica non habuissimus II, 486, 18 s.; Persas imitatur, 458, 27.

Tincta; colores a tingentibus sumunt III, 647, 18 s.; alia floribus, alia radicibus, alia corticibus vel lignis vel foliis, vel fructibus, vel terra, vel spuma, vel melanthria tinguntur III, 647, 19 ss.; quædam etiam animalium succis III, 647, 23; alia vino, alia fumo, alia lixivio, alia mari atque omnibus quæ colorem proprium habent III, 647, 24 ss.

Tinctoria res (τὰ χρώη); III, 605, 12 ss.

Tinctura; quomodo fiat et quomodo eluatur III, 647, 27 ss.; ejus varii modi colorum differentias et mixtiones efficiunt III, 647, 32 ss.; consimilis mixtio IV, 223, 23; purpuræ, quomodo fiat III, 649, 19 ss.

Tinea; in lanis nascitur et in rebus inde factis, idque quando magis III, 102, 2 ss.; vermis est tunica amictus III, 102, 5 s.

Tinnunculus (κερχίς); sæpius bibit quam reliquæ aves uncungues III, 152, 24; unica fere uncunguis avis est quæ bibat III, 372, 8 s.; hinc avium uncunguium fecundissima est III, 103, 47 ss.; III, 372, s.; quot ova pariat III, 372, 11 s.; ejus ova rubra sunt III, 104, 31, v. *Cenchrels*.

Tintinnabulum; idem simul a multis audiri potest III, 489, 38 ss.

Tipha; alimento inservit III, 166, 5 s.; IV, 317, 50; eo curantur suum grandines III, 166, 43; IV, 317, 50.

Tipulæ (ἐμπίδες); fluviatiles vocantur III, 2, 50 s.; itaque primum in aqua, dein in secco degunt III, 2, 49; insecta quæ senectam exuunt III, 162, 13; insecta sunt quæ nec ex animalibus procreantur, nec coeunt III, 328, 34; sunt ex ascaridibus III, 94, 27, cf. III, 2, 50 s.; putamine disrupto ei primum insidere pergunt III, 94, 37 s.; nec avolant priusquam sol vel ventus eorum motum cieat III, 94, 38 s.; duobus alis

præditæ, ideoque aculeum in anteriori parte habent III, 6, 49.

Tizias; post primos auctores rhetoricam auxit, 308, 11.

Titanes; eos metere docuit Ceres fr. 263, b.

Titillatio; quidnam III, 269, 8 ss.; cur ei solus homo obnoxius sit III, 269, 6 ss.; quare et quomodo risum excilet III, 269, 2 ss.; ab ea risus modo fit, modo na IV, 286, 26 s.; eam non sentiunt infantes usque ad quadragesimum post partum diem III, 144, 7; eam non sentiunt qui sese antea titillarunt II, 84, 25; cur in alis et in planta pedum et in aure fiat IV, 265, 12 ss.; cur maxime labris fiat IV, 286, 26 ss.; cur eam nemo sibi ipsi faciat IV, 286, 20 s.

Titio; adjacens aerem proximum tepescit IV, 149, 46 s.

Tityus; ne ipse quidem navem movere posset, si ipse in eo esset III, 518, 19 s.; idque quare III, 518, 19 s.

Tlepolemus; ejus epitaphium Rhodi fr. 314, s.; Troie fr. 317, a.

Tlepolemus; dux Rhodiorum ad Sybarim detentorum IV, 94, 15.

τιτρών v. *Sectile*.

Tmolus; mons IV, 107, 10.

τοιστής v. *Fanerator*.

τόκος; nominis græci etymologia, 492, 39.

τόδε τι v. *Determinatum aliquid*.

Tofi (πῶποι); in speluncis gignantur III, 621, 1; nec molliori nec liquefieri possunt III, 621, 1; terrenam materiem habent III, 624, 24.

Tofus (πῶπος); e pure fit III, 52, 30 s.

Tolerabilis; non intolerabilis est, 399, 5.

Tolerans (καταπίος); quisnam II, 83, 29, 51; II, 165, 48 s.; resistendo spectatur II, 83, 51; eo præstati continentis II, 84, 1; ei oppositus est mollis II, 83, 49; eum alii eundem putant ac temperantem, alii contra II, 76, 48, cf. II, 83, 29, 51; eum circa voluptates et molestias versari manifestum est II, 80, 4; quidam ignavi sunt II, 209, 35.

Tolerantia (καταρία); animæ affectus inter modicum et afflictionem medius II, 195, 35; fortitudinis sequela II, 244, 33; nec prorsus idem quod virtus, nec omnino ad aliud genus pertinet II, 76, 31; ad res honestas et laudabiles pertinere videtur II, 76, 40; circa molestias versatur II, 165, 48; differre probatur a continentia II, 165, 46 s.; ea opus est in negotiis, 619, 39; juvenibus non placet II, 128, 6.

Tollenones; in puteis, quomodo fabricantur IV, 71, 37 ss.

τοναίον διάστημα IV, 213, 35.

Tonitru; ita vocatur fulminis sonus III, 596, 46 s.; III, 632, 51 ss.; est sonus propter extinctionem ignis in nube, 159, 38; 160, 14 ss.; 161, 1; quid sit accendens Empedoclem et Anaxagoram III, 597, 20 ss.; secundum Pythagoreos fit ut terreantur qui in Tartaro sunt, 162, 24; in aere fit III, 659, 19; eadem ratione hic fit sonus qua qui in flamma fiunt et quos alii Volcani, alii Vestæ risum, alii horum minas vocant III, 596, 47 ss., cf. III, 597, 1 s.; cur varii ejus soni fiant III, 597, 2 ss.; ejus principium idem quod turbini, preteritis, fulminum, idque quale III, 596, 26 ss.; eadem est ejus causa ac venti et terræ motus III, 596, 16 ss.; e sicca exhalatione oritur III, 598, 19 s.; III, 631, 30; eo posterius est fulgur, sed prius apparet, idque quare III, 597, 10 s., cf. 21 s.; ejus sonus post ictum ad se res pervenit III, 489, 8 s., 20 s.; violentissima, densissima fiunt III, 659, 48; lapides et corpora robustissima diffingit II, 399, 37; sono non findit III, 484, 3; non ipsum findit lignum, sed aer qui id comitatur III

461, 19 s., cf. III, 475, 34 s.; si .ctum sit, factum erit etiam fulgur ac vice versa 369, 20, 24; se id audire putant dormientes parvo strepitu in auribus facto III, 513, 37 s.; eo conspiciunt glanis et cyprinus III, 164, 37 s.; ovis abortum infligit III, 175, 42 ss.; ova corrumpit III, 105, 20 s.; cur eo percussus pereant aut voce aut mente priventur IV, 293, 6 ss., v. *Attoniti*; id qui non timet fortis non est dicendus, sed furens II, 145, 43; humanam potentiam excedit II, 145, 44; scimus id sonitum quendam nubium esse, 159, 38; non eodem reddit utrum quæras cur sit an quidnam sit, 160, 51 ss., cf. 14 ss.; quæri potest cur fiat quia constat id esse II, 557, 9.

Tonsillæ; carneæ sunt III, 10, 46; est bipartita pars oris III, 10, 45 s.

Tonsura capitis; interdum dubium est utrum ea an insolatio ventusve sanitatis causa sit II, 268, 5.

Tonus; solvitur si nimis vehementer pulsenter fides III, 461, 5; eum maxime præbent voces duræ III, 659, 31; eorum accurationem cohibet sonus ab aquis proveniens III, 661, 1 ss.

Topica; quisnam sit eorum scopus, 172, 1; 173, 9; quænam eorum utilitas, 173, 16; in his pertractantur argumentationes tentativæ et dialecticæ, 277, 34; quomodo in his investigantur loci sic etiam enthymematum loci seligendi sunt, 374, 36.

Citantur: nomine τῶν ἄλλων vel ἑτέρων, 277, 31, 35; item nomine tractationis de dialectica, 77, 20; citantur, 32, 42; 39, 27; 109, 4; 111, 11; 312, 15 (cf. 173, 16, 21); 314, 16 (cf. 179, 44?); 316, 43; 377, 9 (cf. 188, 50); 378, 2 (190, 25); 383, 7; 384, 33; 409, 27 (297, 10?).

Tormenta (στρόφοι); iis laborant solidungula, idque quare IV, 316, 9 s.

Tormenta (στρίβλαι); iis laxatis ac se invicem impellentibus fit motus machinarum spontaneorum III, 522, 21 s.; iis similes sunt animalium nervi III, 522, 29; si eorum nervi duri sint non longe jaculari possunt III, 656, 5 ss.

Tormina; v. *Ileus*.

Torone; quales ad eam inveniantur erinacei marini III, 65, 24 s.; ibi semper lac habent boves exceptis paucis diebus ante partum III, 55, 2 ss.

Toronenses; dubitant an revera sensum habeant spongiæ III, 90, 61.

Torpedo (νάρκη); piscis cartilagineus latus III, 28, 25; III, 79, 3; III, 114, 2 s.; III, 300, 47 ss.; fr. 176, a; igitur branchias infra in supinis sitas habet III, 28, 25; igitur vivum animal parit, primum intra corpus edito ovo III, 113, 11; III, 114, 3 s.; fr. 181, a; quonam anni tempore pariat III, 83, 10 ss.; III, 113, 45; quot catulos III, 113, 11 s.; fel in iecore habet III, 30, 40 s.; apud eos caudæ incrementum in latitudinem impenditur III, 300, 48 s.; caudam carnosam et brevem habent III, 300, 51 ss.; duas pinnas prope caudam III, 301, 51 s.; habet nempe pinnas pronas infra propter partium superiorum latitudinem III, 301, 47 ss., cf. tamen 41 ss.; loco duarum reliquarum pinnarum utroque latitudinis suæ semicirculo utitur III, 301, 52 ss.; vim stupefacientem in ore habet III, 190, 42; tardissimus est III, 190, 50; in arena vel limo absconditus pisces adnantes capit stupefaciens III, 190, 42, 44 s.; inde interdum in ejus ventriculo inveniuntur mugiles qui piscium velocissimi sunt III, 190, 49 s.; igitur quæ de eo narratur vera sunt III, 190, 34 s.; cf. 46 s.; obstupefacit etiam homines III, 191, 2 s.

Torpidiora (νωρότερα); in corde obscuriores articulationes habent III, 260, 18 s.

Torpor (νάρκη); refrigeratio IV, 121, 42; ab atra bili fit IV, 267, 27; idque quibusnam IV, 267, 27; celerrimo post computationes fit IV, 134, 25; cur præcipue manibus et pedibus eveniat IV, 152, 13 ss.

Torqueri; cur ubi quæpiam vidimus doloris ejus participes sumus IV, 154, 9 ss.

Torques; ænea a Diomede Dianæ consecrata IV, 95, 1 s.; collo cervino circumdata cum illo coaluit IV, 95, 5; ab Agathocle inventa Jovi consecrata est IV, 95, 6 ss.

Tostio; multum confert ut cornuum sonus bonus efficiatur III, 659, 1 ss.

Torrere lente (στάττωσις); genus coctionis III, 611, 16; III, 614, 11.

Totalitas; unitas quædam esse videtur II, 531, 29.

Toticolora; quænam animalia ita vocentur III, 425, 17 ss.; multo magis colorem mutant quam unicolora, idque quomodo et quare III, 425, 24 ss.; præcipue eorum colorem mutant aquæ III, 425, 37 ss.; apud ea lingua cutis colorem sequitur III, 425, 5 ss.

Totipennia (όλόπτεροι); apud ea manifestó in parte cordi respondenti attollitur et subsidet spiritus insitus III, 503, 40 s.; unde oriatur bombus quem volantia edunt III, 503, 45 ss.; iis accensendæ sunt apes et vespæ III, 503, 40 s.

Totum; quidnam, 462, 46; quot modis dicatur II, 531, 7 ss.; id est extra cui nihil deest II, 282, 47 s.; vel idem est quod perfectum, vel prope ad id accedit II, 282, 51; quomodo ab infinito differat II, 282, 46; causa formalis est II, 264, 47; II, 515, 39; ejus causa ex qua et subjectum sunt partes II, 264, 44, 46; II, 515, 36, 38; id est quod aliquam formam et speciem habet II, 573, 43; unum est, idque magis quam continuum II, 573, 42, cf. II, 574, 1; idque inprimis si natura, non vi totum est ac in sese continet principium continuitatis II, 573, 43 ss.; quomodo ab omni differat II, 531, 31 s.; de quibusnam solis dici possit fr. 531, 32; de quibusnam æque ac omne II, 531, 32 ss.; non necessario magnitudinem habet, 462, 46; magnitudinis naturam habet IV, 200, 5; non parvum est, sed parvis constat, 576, 32; cur eo minor videatur omnis magnitudo divisa IV, 199, 50 s.; ex eo nihil fit, idque quare III, 390, 6 ss.; eo potentia prius dimidium, actu vero posterius II, 523, 52 s.; ei potentia inest dimidium, idque quare II, 568, 1 s.; unius est II, 314, 8; partes habere dicitur II, 530, 15 s.; ex partibus compositum esse debet II, 299, 4 s.; ejus materies est pars II, 283, 16; quomodo ex eo dicantur esse partes II, 530, 32; necessario partibus prius est, 484, 1; post principium motus fieri debet, sed ante partes instrumentarias quas ad usus quosdam adhibet III, 360, 32 ss.; secundum generationem sine partibus esse potest II, 524, 4 s.; in eo nonnisi potentia continentur partes II, 341, 35; eo potentia prius, actu vero posterius pars II, 523, 52 s.; eodem natura fertur quo pars II, 370, 3; II, 406, 40; II, 407, 36; II, 408, 26; II, 409, 17; II, 427, 28 s.; si a se ipso moveatur, vel toto totum movebit, vel ab aliqua ejus parte movebitur II, 352, 46 ss.; sensibus notius est quam partes vel principia II, 248, 18; cum in parte esse dicitur, tum in eo pars II, 287, 35; non est extra partes II, 287, 36; si fieri possit, plerumque etiam fieri poterunt partes, itemque vice versa, 368, 38 s.; ei idem confert quod parti 487, 43; ejus curam respicere debet partium cura, 624, 43; id magis quam partem respicere æquum est, 342, 10; eo ratione prius est accidens II, 523, 38 s.; de eo controversia est adversus eos qui terræ quietem explanant rebus

quæ circa aerem vel aquam eveniunt II, 405, 29. Totum et pars; quaeritur utrum unum an plura sint, et quomodo unum vel plura II, 250, 3 ss.; ea spectat eadem scientia quæ ens, id est philosophia prima II, 502, 49.

τούτου ἕνεκα duobus modis dicitur II, 264, 21 ss.; II, 515, 12 ss.

Toxicum; venenum ita vocatum apud Celtas reperitur IV, 88, 36 ss.; ejus vis et celeritas IV, 88, 37 ss.; remedium contra illud IV, 88, 43.

Trabeculae (δοξίδες); unde nomen acceperint III, 633, 38 s.; ubinam fiant III, 629, 11 s.; iis similia exstant animalia marina eaque qualia III, 68, 25 s.

Trabem gerens; exemplo citatur, 400, 45.

Trabes; cur purgante medicamento sumpto, si eas numerare valeant, signum sit purgationem factam esse IV, 310, 46 ss.

Tractile (ἀκτόν); quomodo dicatur III, 619, 6; quænam sint III, 621, 3 ss.; quædam simul pressatilia sunt, alia vero non III, 621, 6 ss.

Tractio (ἄκτις); lationis species II, 335, 16; alterum motuum secundum locum principium III, 305, 3 s.; III, 473, 19 s.; alterum motus munus III, 525, 4 s.; est motus ab alio, vel ad se ipsum vel ad aliud II, 335, 26, 52; quando fiat ad rem ipsam, quando ad aliud II, 336, 1 s.; ejus species compulsio II, 335, 25; item inspiratio II, 335, 33; item omnes assumptivi corporis motus II, 335, 36; tanquam peculiaris ejus species non considerata est in qua res trahens ipsa non movetur II, 336, 3 ss.

Tragelaphus; per se nec verum, nec falsum est, 24, 37; quid significet nomen sciri potest, quid vero sit non 158, 26; nullibi est II, 284, 44.

τραγῆματα ita ab antiquis τραγῶν vocabantur, idque quare fr. 64, b.

Tragica ars; sero ad eam accessit actionis cura, 385, 19.

Tragica; cur sit in cantando paracataloge IV, 206, 16 ss.

Tragici poætæ; v. *Poætæ tragici*.

τραγικὴν v. *Hirquillalire*.

Tragædi; eorum in apparatu mutæ consuetudini similis est conjugum vita nimis ornata, 637, 4.

Tragœdia; ejus definitio, 461, 10; imitatio est, 457, 7; meliores imitatur, 458, 29; quibusnam ab aliis artibus imitationem colentibus distinguatur, 457, 10, 15 ss.; 458, 8; et numero et modulamine et metro utitur, 458, 6; ejus partes, 461, 19, 35; nonnullæ ejus partes solis metris absoluntur, aliæ cantu, 461, 16; non hominum, sed actionis et vitæ et felicitatis imitatio est, 461, 43; ejus finis, 461, 45, 50; fr. 128, a; quidnam ad mores sanandos conferat fr. 29, a; sine actione fieri nequit, potest sine moribus, 462, 1; ejus officio fungetur si quis deinceps ponat sermones moratos et dictiones et sententias bene factas, 462, 6; sed multo magis quæ his parcius usa fabulam habet, 462, 9; quibusnam maxime animos corripit, 462, 11; ejus principium et anima fabula est, 462, 16; ejus potentia etiam sine certamine et histrionibus est, 462, 38, cf. 481, 15; nomina tradita seclatur, 464, 20; circa fabulas traditas versatur, 464, 29; in ea unum vel duo tantummodo cognitæ sunt, 464, 25; in nonnullis omnia nomina ficta sunt, 464, 26; quænam sint ejus partes communes secundum quantitatem, 466, 5; quænam propriæ, 466, 7; quænam optima et pulcherrima ejus compositio secundum artem, 466, 22 ss.; 467, 7; quænam secunda, etiamsi nonnullis prima dicatur et esse videatur, 467, 15; ei non propria est voluptas inde orta quod molioribus et deterioribus contraria eveniunt, 467, 21; om-

nis nodo et solutione constat, 471, 11; eorum quatuor genera, scilicet implicata, pathetica, moralis et quartum genus, 471, 20 ss., cf. 477, 8; implicata quænam, 471, 21; conandum ut omnia habent, in vero minus, maxima et plurima, 471, 26; non propter fabulam eadem dici debet, sed propter nodum et solutionem, 471, 30; cavendum ne in epicum transeat carmen, 471, 34; in ea dramatica esse debet fabula, 476, 27; ad numerum earum quæ in unam actionem committuntur accedere debet epici carminis longitudo, 477, 22; ex *Illade* et *Odyssea*, ex unaquaque una vel duo conficiuntur, 477, 1; e *Cypriis* multæ, 477, 2; e *parva Illade* plus quam octo, 477, 3; ex unaquaque epico carmine plures, 481, 28; operam dat, ut intra unum solis circuitum continetur, 460, 48; in iis similitudo, quum satietatem moveat, efficit ut cadat, 477, 32; in ea non licet multas partes quæ simul aguntur imitari, 477, 25; in iis effingendum est quod mirabile, 478, 8; earum argumenta non componi debent e partibus absurdis, 478, 26; quatenus tamen in ea admitti possit absurdum, 478, 33; extra eam relegandum est quod rationi repugnat, 469, 15; 478, 29; nihil cum ea commune habent qui terribilis loco nisi portentosum speculatione efficiunt, 467, 36; ab ea non quæcunque voluptas, sed quæ ei propria est, queri debet, 467, 37; 481, 38; non tantum interest an facinora atrocia et terrenda quæ in ea referuntur in scenam agantur an narrentur, quantum an amicorum vel parentorum res adversæ aut secundæ iis vel vivis vel mortuis contigerint II, 11, 51; quibusnam a comædiis differat, 458, 28 ss.; quatenus epico carmini similis sit, quatenus dissimilis, 460, 45 ss.; 477, 7 ss.; quæ ei insunt non omnia epica poesi insunt, 461, 5; utrum epica poesi præstet an non, 480, 43; cur ei præferatur epicum carmen, 480, 44; omnia imitatur, 480, 46; refutantur argumenta ad eam detractandam allata, 481, 7 ss.; exponuntur argumenta cur epica poesi præferenda sit, 481, 13 ss.; omnia habet quæ epica poesi, 481, 18; in ea quoque metro uti licet, 481, 19; evidentiam habet in agnitione et in factis, 481, 22; in ea naturæ una est imitatio quam in epica poesi, 481, 27; artis officio quoque præstat epica poesi, 481, 38; ad eam se habent *Ilias* et *Odyssea*, ut *Maryiles* ad comædiæ, 459, 46; ad eam ab epica poesi transferunt qui natura sua ad poesin ferebantur, idque quare, 459, 50; olim extemporalis erat, 460, 4; ab iis qui dilirambum coluerunt prodit, 460, 6; paulatim aucta est, 460, 8; a satyrico genere ad graviores transit dictionem, 460, 15, 18; quasnam alias mutationes subiecit, 460, 11 ss.; multas mutationes passa substitit, eipote suam naturam assecuta, 460, 9; an jam sufficit poeticae formis, quaeri potest, 460, 2; eam sibi vindicant Peloponnesii nonnulli, 458, 48; a quibus perfecta sit fr. 28, b; Phrynichi ætate modulaminum usus metris longe frequentior erat IV, 209, 38 s.; eam olim agebant poætæ ipsi, 385, 30; olim e quibusdamque fabulis fiebant, 467, 1; hodie pulcherrime circa paucas gentes componuntur, 467, 2; 468, 28; plerumque recentiorum moribus carent, 462, 2; si centum certamine committere oporteat, ad clepsydram certant, 463, 17; ex iisdem fit literis et quibus comœdia, inquit Leucippus et Democritus II, 434, 35.

Tragœdia prava; ei similem faciunt universi substantiam qui numero mathematico tanquam primo omnes alias substantias et principia adnectunt II, 610, 51 s., cf. II, 539, 8 ss.; ei similis non est natura II, 633, 29 s.; nec ei similem faciunt naturam idearum severiores II, 633, 30 s.

Tragœdiarum chori; v. *Chori tragœdiarum*.
Tranquillitas (ὑννεμία); secundum Archytam æqualitas maris est II, 560, 4 s.; ejus subjectum et materies mare est II, 560, 5; ejus vero forma et actus æqualitas II, 560, 5 s.; ejus genus esse videtur quies et quare, 218, 33; in mari id est quod serenitas in aere, 184, 34; 185, 48; cur fiat ubi aliquid in mare æstiuans jactum fuerit, veluti ancora IV, 229, 18 ss.
Transfiguratio (μετασχηματισμός); ea non fieri probatur elementorum in se invicem transitus II, 420, 46 ss.
Transformans (μετασχηματίζων); id magis generationis forma esse videtur quam forma II, 464, 7.
Translatio; v. *Metaphora*.
Transpiratio (ἡ ἰδρωσις); refrigerat corpora IV, 286, 10 s. *ἰδρωσις* cur interdum eorum figuram cernamus, IV, 194, 11.
Trapezus Pontica; ibi mel e buxo fieri aiunt IV, 77, 33 ss.
Tremebundi; quomobrem delirent bibentes, IV, 296, 37.
Tremores; iis vel eorum contrariis magnam efficit differentiam in toto corpore alteratio secundum calorem et frigus, vel alium affectum etiam in exillissima parte cordis facta III, 522, 50 ss.; spiritus interceptione fiunt III, 593, 6 ss.; post urinae inmissionem qui fiunt terræ motibus comparantur III, 593, 10 s.; cur hi fiant III, 593, 11 s.; cur vehementes fiant ebriosis IV, 27, 32 ss.; IV, 133, 12 ss.; aliquoties fiunt fortibus viris acie instructa IV, 256, 40 ss.
Tremores sine rigore; hoc morbo ebriosi et senes afficiuntur, idque quare IV, 134, 3 ss.
Trepidatio (ἄνωγία); metus est de re inchoanda IV, 124, 38 s.; fit propter futurorum eventum IV, 123, 48; refrigerat IV, 181, 30; cur ea affecti voce tremant IV, 180, 21 ss.; IV, 185, 37 ss.; cur vocem gravitatem emittant IV, 180, 27 ss.; cur lingua hæsitent IV, 181, 26 ss.; cur qui ejus sibi conscii sunt sollertes primum submissa voce loquuntur IV, 185, 44 s.; facie pallent IV, 124, 39; pedibus agitantur IV, 124, 40; manus fricant IV, 124, 43; agere properant idque quare IV, 124, 44 ss.; cur facie non sudent, sed perquam erubescant IV, 123, 49 ss.; cur pedibus sudent nec vero facie IV, 123, 36 ss.; IV, 124, 35 ss.; admodum sitiunt IV, 256, 34; quomodo eos imitatus sit Parmenio histrio IV, 256, 35 s.
Tres; nomen derivatum II, 283, 33; tantum numero superant duo, quantum duo unum, 565, 38; quatenus ignis numerus esse possit II, 636, 32 s.; v. *Planum*.
Tria; inter unum et multa medium tenent III, 372, 21 s.; ea uno superant quattuor II, 295, 34 s.; eorum causa est primum II, 487, 4; ultimum nullius causa est II, 487, 5; medium unius tantum II, 487, 6; eorum aliquatenus pars sunt duo, aliquatenus vero non II, 531, 3 ss.; omnia sunt II, 367, 10, 26; de iis locuti utimur dictione *omnia* II, 367, 19 s.; iis universum et omnia finiuntur II, 367, 12; iis utimur deos colentes II, 367, 16; iis absolvitur cum corpus ipsum, tum ejus motus II, 368, 23, cf. II, 267, 9.
Triangulare; quale, 15, 11; magis ac minus non recipit 16, 22; rectangulo non magis circulus est, 16, 27.
Triangulus; figurarum rectilinearum principium II, 576, 25 s.; æque ad figuræ genus pertinet ac circulus II, 307, 28 s.; ei tanquam speciei insunt figura et terminus, 126, 50; de eo scire oportet quidnam sit, 121, 16; quærimus an sit, 154, 19; quid significet nomen sumit geometra, quod vero sit, ostendit, 158, 25; quidnam sit, monstratur, 130, 25; si ex tribus datis rectis lineis constabit, e tribus individuis quoque

constare poterit IV, 49, 33 s.; potentia quadrangulo continetur III, 448, 3; iis expleri potest universum spatium planum II, 421, 41; dividi potest, idque quare IV, 47, 12; per se habet duas rectas, 80, 46; ei per se inest linea, 125, 11; ei per se insunt duo anguli recti, 125, 49, 52 ss.; 160, 1; 188, 47; 189, 12; III, 224, 35 ss.; II, 533, 44; omni insunt duo anguli recti, 146 31; 155, 8; non æquivoce dicitur de æquicrura, 146, 31; ejus anguli semper duobus rectis æquales sunt II, 198, 37; II, 344, 39; II, 393, 45; III, 361, 12 s.; idque demonstrari potest, etiamsi æternum sit III, 361, 14 s.; quomodo id probetur II, 572, 23 ss.; item id meminisse licet III, 494, 18 s.; ejus anguli duobus rectis æquales quia figura rectilinea est, 147, 9; item quia rectum ejusmodi quid est II, 272, 31; quodsi ejus anguli duobus rectis æquales non sint, tollitur rectum II, 272, 32, 45; si fieri nequeat ut ejus anguli duobus rectis æquant, posito hoc esse, id ex suppositione impossibile est II, 386, 8; eum duos angulos rectos habere sciunt, etiamsi nunquam viderent, 121, 23; si videre possimus, ejus angulos duobus rectis æquales esse, id non sciremus, 150, 26; simulac demonstratur ejus angulos duobus rectis æquales esse, idem de æquicrura demonstratum est, 155, 45; nisi eum mutari quis putet, fieri nequit ut credat ejus angulos modo duobus rectis æquales esse, modo non, idque quare II, 573, 29 s.; fieri vero potest, ut alius his æquales esse putet, alius vero non II, 573, 31; existimationem qua ejus anguli duobus rectis æquales habentur, non delectent jucundum ac molestum II, 69, 23; ejus rei (quod angulos semper duobus rectis æquales habet) quantumvis æternæ, nihilominus alia causa exstat II, 344, 40; si duobus plures haberet angulos rectos, parallelæ conciderent, III, 53; hujusce angulos duobus rectis æquales esse non demonstrat syllogismus, sed cujusvis II, 627, 41 s., cf. 126, 33; an diversus sit a triangulo cujus anguli duobus rectis æquant, non quærit geometra II, 535, 40 s.; si eum plura significare putet quis, nec de omnibus demonstratum esse, eorum angulos duobus rectis æquales esse, quæritur an adversus sententiam fiat argumentatio, 287, 3; si angulos duobus rectis æquales habet, non ideo figura vel primum vel principium angulos duobus rectis æquales habebunt, etiamsi triangulus sit figura, vel primum, vel principium, 282, 26; ejus angulos duobus rectis æquare probari non potest ope immortalitatis animæ II, 133, 46 ss.; multum confert ad perspicendum quot angulos rectos habeat, si sciamus quidnam sit rectum et curvum, quidnam linea et planum III, 432, 7 ss.; inde quod ejus anguli duobus rectis æquales sunt, multa alia deducuntur II, 206, 52; causa est cur anguli quadranguli quattuor rectis æquant, 140, 30; II, 198, 38; si ejus anguli tribus vel quattuor rectis æquassent, quadranguli sex vel octo æquarent II, 198, 41, cf. 140, 32 ss.; si non mutetur, quadrangulum quoque non mutatur II, 198, 42; si nihil aliud esset cur ejus anguli duobus rectis æquant, principium et causa foret II, 198, 45 ss.; in eo anguli externi quattuor rectis æquales, 169, 28; mathematicorum ultimum est II, 71, 48; mathematicorum sensu percipitur, sed non eodem quo propria II, 71, 47; quantitate determinatum describunt geometræ, eo vero utuntur perinde ac si quantitate determinatus non esset III, 494, 33 s.; ejus contemplatione cur delectemur IV, 270, 24 ss.; æquilaterus et scalenus non idem triangulus, sed eadem figura II, 307, 22; cur neque totum neque pars ulla stirpium vel animalium ejus figuram referat IV, 201, 18 ss.; ejus figuram sæpe

refert quod aliam habet IV, 194, 11; ad eum pertinere potest falsus circuli sermo II, 533, 1; ei qui dualitatem tribuunt, ratione maxime probabili agunt II, 393, 43 ss.; si ei unitas tribuitur circulus non amplius figura erit II, 393, 46 s.; redundant iis qui elementorum in se invicem transitum planorum dissolutione fieri censent (i. e. Platonici) II, 421, 20; ex iis omnia corpora constare putabat Plato II, 424, 40, 42, 48, cf. II, 430, 39; qui ex iis corpora componunt, iis exstare non possunt grave et leve simpliciter II, 426, 32 s.; eum nonnulli non lineis et continuo deliniri debere, sed necessario materiem habere statuunt II, 550, 21 s.; in eum numerum disponere solent II, 636, 24 s.

Triangulus aequicurius (ῥοοκαλέξ); eum referunt crura III, 311, 1 s.; ejus anguli ad basin aequales, 69, 10; ei non universaliter insunt duo anguli recti, idque quare, 126, 3 ss.; duobus angulis rectis habent angulos aequales quatenus figura est, 144, 40; 147, 9, 35; item quatenus triangulus, 146, 33; 147, 9; ejus angulos duobus rectis aequales esse demonstratum est, simulac idem de triangulo demonstratur, 155, 45.

Triangulus aequilaterus (τρ. ἰσόλευρον); eadem figura esse dicitur ac aequicurius, non vero idem triangulus II, 519, 44 s.; non seorsum probari debet, eum duos capere angulos rectos, 126, 35, ejus anguli non per se duobus rectis aequales sunt, 189, 13.

Triangulus scalenus (τρ. σκαληνός); non seorsum probari debet, eum duos capere angulos rectos, 126, 35; duobus angulis rectis habet angulos aequales quatenus figura est, 144, 40.

Triangulus idealis (ἀποτέλειον); eum multa perhibent (scil. Plato) II, 485, 19.

Triangulus aeneus; quare a ligneo circulo specie differat II, 583, 41 ss.

Triangula (musica); iis in educandis pueris utendum non est, 632, 4.

Trias; comprehendit finem medium et principium II, 367, 13 s.; idea hominia esse nequit, si numerus mathematicus sit II, 618, 47; fit uno addito duobus II, 619, 40 s.; igitur ejus pars est dyas II, 619, 44; post dyadem primam fit (secundum Platonicos), II, 619, 8; fieri nequit e monadibus omnino incomparabilibus II, 619, 36; in ea erunt quarta et quinta monas, antequam tetras et pentas existant, si omnino incomparabiles sint monades II, 619, 20 s.; natura aliqua esse nequit praeter monades quibus constat II, 620, nec eo quod monas alia alius differentia est II, 620, 29 ss., 28; nec participatione II, 620, 31 s.; nec tactu vel mixture vel positione II, 620, 33 ss.; mirum esset, si dyade major non esset II, 621, 18 s.; ejus monades cum dyadis monadibus comparari non posse censent nonnulli II, 617, 34 ss., cf. 41 ss.; II, 618, 37 s.; primam aliquam esse censet Plato II, 622, 22; aliqua prima erit, si unum exstet unorum primum II, 622, 14; in ea uno monas impar est II, 623, 3; igitur non intelligitur quomodo in ea se habeant monades, si aliae e magno, aliae e parvo fiant II, 623, 2 s.; aliquatenus monade prior erit, aliquatenus posterior, si numerus separabilis sit, idque quomodo II, 624, 2 ss.; quaeritur an ejus monades uni consequentes sint II, 624, 46 s.; forsitan ex ea plana faciant idearum assertores II, 633, 32 s.

Triades; praeter triadem idealem e monadibus prioribus et posterioribus fieri nequeunt II, 619, 53 ss.; discrimine carebunt, si eo carent monades II, 621, 26 s.

Trias idealis; post primam dyadem esse nequit II, 620, 2 s.

Triballi; apud eos patrem immolare pulchrum est, 197, 26.

Tribules (φυλίται); aliquatenus communem utilitatem sectantur II, 98, 38; eorum amicitia manifestus communionem praese ferunt quippe qua pacto originem debere videantur II, 100, 44; conandum ut iis egrua praestemus officia II, 106, 17.

Tribunal; v. **Judicium** (δικαστήριον).

Tribus (φυλῆς); in eas distribui non poterit civitas, nisi bona communia sunt, 502, 1; iis praesae solent nec praedivites, nec admodum egeni, 555, 24; eorum numerus augendus est in ultimo democratico genere, 594, 54; in nonnullis civitatibus ex iis vicissim petuntur cives, quibus deliberandi competit facultas, 559, 34; ex iis vicissim creari poterunt magistratus, 563, 3; ad iis eligendi non a plebe universa magistratus, ut praevideatur patrie democraticae in novissimam transitus, 571, 21; in eis deponendum est rationum publicarum exemplar, 577, 28; quando et quomodo secundum eas distribuendum sit, quod e re ditibus superest, 596, 11; per quam civitatis potentia parta est, seditionis causa fieri solet, illique duplici modo, 569, 43, 45; qui in ejus praetura magnos sumptus impensuri erant, soluta mediocri pecunia summa inter munere perfunctos perscribi jussit Hippias Atheniensis, 641, 21.

Tributum (ἀποφορά); multum pendere qui multa possidet, paucum qui parva, justum est II, 181, 33 ss.; quando pro singulorum censu imponenda sint 420, 19; 456, 3; ex iis si redditus non suppetant, petenda est merces quas solvitur plebi ut coactioni intersit, 595, 40; jam multas democracias perdidit, 595, 42; ea cur non solvant, quaerit orator, 434, 38; id male pendunt Lacedaemonii, idque quare, 514, 44; propter ea pecudes alere desiderant Syracusani, 644, 54; quomodo ea a re familiari exegerint Athenienses Potidamam incolentes, 641, 32; ea pendere jubente rege, quomodo pecuniam a subditis exegerit Mausolus, 642, 40; ex iis debita solvere jussit Taos iis qui aurum vel argentum non signatum mutuo dederant, 647, 21; e reliquorum civium quae ei mutuo dederant divites, se restitutum esse dixerat Memnon Rhodius, 647, 46; id quomodo pendissent ceteri cives, pecuniam mutuum retinuit, 647, 47.

Tricca; ibi epithaphia Podalirii et Machaonis fr. 314, a

Trichiae (τρυχίαι); pisces fr. 178, a; e trichidibus sunt III, 118, 41; his quotannis pariunt III, 82, 23; in Pontum intrantes capiuntur, exeuntes vero non conspicuntur III, 158, 49 s.; idque quia per Istrum in Hadriam exeunt III, 158, 52 ss.; inde in Hadriam intrantes capiuntur, exeuntes vero non III, 158, 54; si nihilominus e Ponto exeuntes capiuntur quaedam res pro prodigio habetur III, 158, 50 ss.

Trichides (τρυχίδες); locum non mutant fr. 178, a; e membradibus sunt III, 118, 40 s.; ex iis sunt trichiae III, 118, 41.

Tributum; exemplum quanti, 2, 25; 8, 25; II, 251, 18; ei nihil contrarium, 5, 24; 8, 18; si quid modo tantum est, modo non est, maximum tempus determinandum est per quod tantum esse ei non esse possit II, 385, 52; haberi dicitur, 21, 5; nec substantia nec qualitas est II, 538, 8 s.; per accidens moritur III, 436, 30 s.; idque quia corpus cui inest moritur III, 436, 31 s.; igitur locum non habet III, 436, 32 s.

Tridens; eo venantur sepias III, 172, 32

Trierarchi; nauarchis subditi sunt, 599, 37; ei aut idem faciendus est sumptus ac architheo II, 42, 21; ejus munere fungi debet vir magnificus II, 43, 8; Rhodi democraticam sustulerunt, quia iis debita solvi vetabant demagogi, 570, 25.

Triginta tyranni; de eorum dominatione decretum conscripserunt Dracontides fr. 233, a; iis assentabatur Charicles, 572, 5; cum iis licet conjurasset se populi studiosum esse dicit aliquis, 379, 39; an sub iis eversa fuerit columna cui Thrasybuli nomen inscriptum erat, 380, 3; de iis enthymema apparens per compositionem Polycratis adversus Thrasybulum, 381, 32.

Triglyphus; ejus elaboratio imperfectum aliquid est II, 119, 40.

Trimetri; iis si conscriberentur mini, tamen aliquid cum Socraticis sermonibus commune haberent, 457, 29.

Triopium; non longe ab eo remota est Creta, 515, 19.

Triorches; v. *Buteo*.

Triphylia; ejus regio est Messenia fr. 257, b.

Triplex; multiplex est, 194, 41; dicitur respectu ad subtripium, 194, 42; II, 526, 33; ei nihil est contrarium, 9, 46.

Tripolis Phœnicia; Subsolanus ibi Potameus vocatur, idque quare IV, 45, 13 s.

Tripoliticus sinus; ibi Subsolanus Marseus vocatur, idque quare IV, 45, 21.

Triptolemus; ejus matrem quidam Deiopen fuisse narrant IV, 99, 44.

Tripudii auctor (ὁ χορηγός); principium est II, 523, 32.

Tripus; ejus materies lignum est, idque quare III, 221, 37 s.; eum casu cecidisse dicimus, quia non cecidit, ut sederet II, 268, 39; Vulcani sponte munere suo fungebantur, 485, 8.

Trirēmis; si fieri possit, fieri etiam poterit navigium, itemque vice versa, 388, 44; idem erit quod homo, si de omni re idem affirmari ac negari licet II, 506, 33 s., 46 ss.; quum jam rursus remos tollunt, primus remigationis sonus auditur III, 597, 13 s.; strepitum quem earum remigium facit, fugiunt pisces III, 69, 26 ss.; eas ab ingentibus quibusdam serpentibus Libycis everti contendunt III, 169, 41 ss.; eas pistrina varia vocabat Cephisodotus, 397, 8; quæ earum cura occupatur multitudo, Athenis frequens est, 548, 37; qui in earum præfecturam magnos sumptus impensuri erant, soluta mediocri pecuniæ summa inter munere perfunctos perscribi jussit Hippias Atheniensis, 641, 21; eas exstruere volens, quomodo sibi pecuniam comparavit Dionysius Syracusanus, 644, 34; multas complent Heracleotæ, 608, 24; quum earum adventus expectaretur, mercium pretium auxerunt Lampsaceni, ut pecuniam sibi pararent, 641, 44, v. *Sicilia*.

Trirēmes sacræ; quænam apud Athenienses fr. 242, a; earum quæstores fr. 241, b.

Tristes (λυποῦμενοι); gratia egent, 358, 3; eorum signa IV, 5, 39 ss.; iis interdum contigit diem jucunde peragere et mores assumere hilares, IV, 1, 42 ss.

Tristitia; ad animum pertinet IV, 6, 34; ex ea iracundia passio est, non qualitas, 15, 4; ea majus malum iracundia fr. 337, b.

Triticum; cur ex eo semper vel plerumque fiat triticeum, exponere nequit Empedocles II, 460, 36 s.; ex unico ejus grano unicus fit fundus III, 340, 14 s.; igitur ei comparandum est semen (sensu strictiori), *ibid.*; ejus grana hordei granis mixta esse dicuntur, ubi sibi invicem apponuntur, attamen non recte II, 452, 23 s.; id habere dicitur medimnus, 24, 9; planta est annua IV, 25, 30; in coopertura est et tela IV, 27, 18; in se continet dulcem lentumque quandam succum qui ejus quasi anima est IV, 223, 9; ejus ægetem depascunt canes lumbricis affecti III, 178, 4 s.; id et linum mutantur in *seitam* IV, 28, 33 s.; concoctu facilis

est quam hordeum IV, 290, 36 s.; cur apud quadripedes difficiliter transeat quam hordeum IV, 290, 36 ss.; cur qui id tractant bonum adipiscantur habitum IV, 225, 47 ss.; IV, 29 s., 36 ss.; singulari proprietate præditum circa Ennam reperitur IV, 88, 8 ss.; inde probant Cererem ibi natam esse IV, 88, 12 s.

Triticens cibus; cur maxime competat nostris corporibus IV, 221, 24 ss.

Triticea farina; cur tritura albescat IV, 224, 34 ss.; item cur minor fiat IV, 222, 39 ss.; cur igne magis turgescat quam maza IV, 222, 46 ss.; IV, 225, 39 ss.; cur qui eam tractant coloratiores sunt quam qui polentam IV, 115, 1 ss.

Triticea ptisana; utrum levior hordacea IV, 114, 46 ss.

Tritopator; quinam fr. 234, b.

Tritura; colligat IV, 224, 48.

Troades; tragœdia ex parva Iliade desumpta, 477, 8.

Troæni; eorum urbem auxit Pittheus fr. 293, b; cum Achivis Sybarim condiderunt, sed postea ab iis ejecti sunt, 568, 5; oraculum iis datum est de nimis maturis puellarum nuptiis, 621, 18; vites apud eos Anthedonias et Hyperias unde cognominatæ fr. 293, a.

Trochæus; cordaci convenit, 393, 31, cf. 460, 18; ejus proportio ut duo ad unum, 393, 37; eo caret stasimum, 466, 14.

Trochilus (τροχίλος); vocatur et presbys et rex III, 182, 14; avis fissipes est, ideoque circa aquam degit III, 152, 8; quænam loca incolat, 182, 11 s.; difficulter capitur III, 182, 12; ei bellum infert aquila, idque quare III, 173, 48 ss.; III, 182, 14 s.; quomodo crocodili dentes expurget III, 177, 44 ss.; IV, 76, 18 ss.; ubi ex ejus ore exit, crocodilus collum movet, ne eum mordeat III, 177, 47; ejus cum crocodilo amicitiam narrat Herodotus III, 221, 35.

Trochleæ (τροχίλαι); earum volutatio IV, 61, 9; majores cum minoribus comparantur IV, 62, 2 s.; cur duabus certo modo dispositis magna pondera etiam parva vi adduci possint IV, 64, 38 ss.

Trochus (τρόχος); eum Herodorus duo pudenda habere ac ipsum se inire censet III, 382, 20 ss.

τρογάλια; ita antiqui τρογίματα vocabant fr. 61, b.

Trogodus; mons Cypri fr. 162, a.

Troica; quare Medicis priora dicantur II, 528, 18 s.; qui eorum tempore vixerunt priores sunt nobis et his ipsis qui ante illos IV, 202, 42 ss.

Troja; adversus eam profecti sunt Achilles, Diomedes alique, 374, 46, 48; eam aliquando captam esse dicimus II, 305, 3; ibi sepultus est Antomedon fr. 315, a; item Nireus fr. 314, a; item Antilochus fr. 313, a; item Pyrrachmes fr. 316, a; ex ea venientes Sirim incoluerunt fr. 289, a; ex ea redux Philoctetes Sybaritis donasse agri Crotoniensis partem Macallam vocatam dicitur IV, 94, 7 ss.

Trojani; num perjurium fecerint fr. 133, b; eorum fortissimus Hector, 375, 50; Tarentum Sigeum vocabant IV, 94, 4 s.

Trojanæ mulieres; ad Dauniam captivæ devenientes quonam facinore servitutem effugere conatæ sint IV, 94, 36 ss.; quonam facinore Achæos ad Tyrrhænicum mare sedes locare coegerint fr. 294, b.

Trojanum bellum; ejus ætate Argivorum regio præferebatur Mycenæorum, idque quare III, 572, 17.

Tropæi (τροπαῖοι); cur de mari veniant IV, 244, 30 ss.; quasi inversiones terrestrium IV, 244, 31 s.; IV, 251, 36; quomobrem flent IV, 244, 24 s.; cur fiant ubi sinus adsunt, ubi vero aperta maria non fiant IV, 251, 30 ss.

τροπαὶ ἡλίου. v. *Solstitium*.

τροπαιοῦχος Jovis cognomen III, 641, 44.

τροπή v. *Conversio* et *Situs*.

Tropici; quidnam III, 628, 33; quæ ultra eos sunt habitari non possunt, idque quare III, 587, 12 ss.

Trunculi (ἀρρωῶν); detergunt, idque quare IV, 236, 17.

Truncus; a capite usque ad anum pertendit III, 289, 25 s., 35 s., cf. III, 22, 2; III, 292, 46 ss.; caput et collum insequitur III, 289, 7 ss.; ad eum non pertinet cervix III, 11, 2 s.; partibus superioribus adnumerandus est III, 289, 26, 35, cf. III, 22, 2 s.; partes anteriores et posteriores habet III, 11, 4; idque quasnam III, 11, 4 ss., 41 ss.; avium, indiscreta moles est III, 298, 21; piscium, inde a capite usque ad caudam continuus est III, 300, 45 s.; cancellorum durus est, sed minus quam cancrorum III, 64, 34 s.; ejus inferior tota pars mollis est apud eosdem III, 64, 31; inferioriorem ejus partem majorem quam araneæ habent iidem III, 64, 23 s.; ab eo duorum ovorum intervallo distant ova locustæ marinæ ventri subjecta operculisque imposita III, 91, 7 ss., v. *Thorax*.

Tryngas; v. *Albicula*.

τρυφών v. *Delicatus*.

τρυφή v. *Fæx vini*.

Tu; tibi ipsi et forma et materie idem es II, 577, 7 s.; quatenus diversus a propinquo II, 577, 26; etiamsi nunc sis, corruptibilis es, quia aliquando vere dicere non licebit te esse II, 385, 12 ss., cf. *Te*.

Tuba (σαλπιγξ); dicitur cæcumen lyræ expers, 392, 14; in ea spiritus intensionem remittunt commissatum euntes, ut quam mollissimum sonum efficiant III, 660, 16 ss.; si quis apposita alteri ad auditum per eam loquatur voces prope auditum esse videntur, idque quare III, 657, 6 ss.; ejus cantum imitatur martichoræ vox secundum Ctesiam III, 22, 45 ss.; exasperatæ similis est vox elephantum III, 73, 38 s.

Tuberculum (φύμα); res est præter naturam quæ in corpore invenitur III, 334, 6 ss.; ea tollimus et ejicimus IV, 138, 45; aluntur, etiamsi præter naturam et postuma sint III, 406, 11 s.; iis comparatur alterum pudendum eorum foetum qui duo pudenda habent III, 406, 9 ss.; in iis pulsus sit una cum dolore idque quare III, 550, 3 ss.; continuat eorum pulsus donec concocta et in pus conversa sint III, 550, 5; nisi perspirent cessat eorum pulsus, humore a putrefactione crassiore reddito III, 550, 8 ss.; eorum pulsus bullitioni comparatur III, 550, 6; eorum pulsui similis est pulsus cordis III, 550, 2 s.; eorum maturatio concoctio naturali calore effecta humoris qui iis inest III, 612, 12 ss.; quando ea concocta dicamus III, 611, 34 ss.; lata urenda sunt IV, 114, 32 ss.; parentum interdum representant liberi III, 141, 29 s.; fieri potest ut oculus eo affectus nihilominus bene videat III, 209, 24 s.; iis sæpe afflicta inveniuntur viscera apud victimas, excepto tamen corde III, 260, 50; ostii uteri impedit conceptionem III, 213, 35 s.; unde constet hoc ostium eo non laborare III, 213, 36 ss.

Tuberes; plantæ sunt nec ramos nec folia habentes IV, 25, 2; unde nascantur IV, 36, 28 s.

Tumor (οίδημα); ejus remedium fr. 218, b; cur plagam æquatur IV, 160, 40 ss.; cur iis fiat quæ in calida aqua maduerunt IV, 238, 6 ss.

Tunica (χιτών); integumentum est III, 321, 50; quibusnam syllogismis concludat aliquis eam sibi faciendam esse III, 521, 49 ss.; simulac concluderit aliquis, eam sibi faciendam esse statim eam facit III, 521, 51; idque ita ut deinceps omnia peragat quæ ad eam faciendam necessaria sunt III, 522, 1 ss.; unum est cum

veste, si utriusque notio una est II, 505, 18; haberi dicitur, 24, 6.

Tunica cornea (κερατοειδής χιτών); quamobrem quæ alba sit, tamen nigra videatur pupilla IV, 332, 45 s. (*in Cassii Problemate*).

Tunica membranacea (μυεώδης χιτών); agnata continetur molluscorum atramentum III, 278, 7 s.

Turbinata (στρομβώδη); conchis (κογχυλίοις) accensenda sunt III, 251, 38 s.; omnem carnem infra testam occultam habent, excepto capite III, 62, 1 s., cf. III, 65, 1 s.; caput et os infra habent, excrementum vero supra III, 65, 36 s., cf. III, 63, 18 s.; omnia moventur et repunt III, 62, 30; eorum caro minus cum testa cohaeret quam univalvium et bivalvium III, 62, 3; iis testa novissima inde a capite in vorticem conlata est III, 62, 35 ss.; omnia cum operculo nascuntur III, 62, 38; III, 279, 12 ss.; iis eundem usum præstat operculum quam bivalvibus valvæ ambæ III, 64, 34 s.; reclinato operculo saxis adherent III, 64, 33 s.; operculum eodem modo dispositum habent quo purpuræ et buccina, idque inde ab orte III, 88, 28 s.; pascuntur lingua sub operculo exserta III, 83, 31 s.; unde constat eorum operculum, injuriis deperditum inservire III, 279, 15 ss., cf. 12; operculi beneficio bivalvia evadunt, quum antea univalvia essent III, 297, 22 s., cf. 12; omnia dextra sunt III, 62, 38 s.; III, 306, 42, 46; eodem moventur, unde moveri incipiunt III, 306, 45 s.; omnia non in vorticem, sed in contrariam partem moventur III, 62, 39 s.; III, 306, 42 s.; omnibus internarum partium natura aliquatenus similis est III, 62, 42 s., 48 s.; aliquatenus iis, quod ad internas partes attinet, similia sunt univalvia et bivalvia, aliquatenus ab iis differunt III, 63, 41; earum partes inprimis affectibus ab excessu et defectu penduntibus inter se differunt III, 62, 46 s., 49 s.; e. g. magnitudine et duritie et molitie III, 62, 44, 52; majora magis manifestas habent partes internas, minora vero obscuriores III, 62, 50 ss., cf. III, 63, 38 ss.; apud omnia caro quæ in testæ ostio maxime exteriora spectat firma est, sed aliis magis, aliis minus III, 62, 53 ss.; omnibus e media hac carne prominent caput et cornicula duo III, 63, 1 s.; eaque in majoribus magna, in minoribus perquam parva III, 63, 2 s.; omnia eodem modo caput exserunt III, 63, 4; perterrefacta id rursus retrahunt III, 63, 5; os habent III, 63, 6; III, 65, 2; nonnulla eorum quoque dentes III, 63, 6 s.; proboscidem habent, idque qualem III, 63, 7 ss., cf. III, 67, 46 s.; III, 251, 32 ss.; cum eorum ore continuatur statim ventriculus III, 62, 13; infra habent duas particulas firmas mammis similes, quales habent etiam sepæ III, 63, 15 ss.; corporacula nigra habent ejusdem generis ac erinacei marini III, 65, 51, cf. III, 63, 37 ss.; a ventriculo eorum ad papaver extenditur gula, eaque qualis III, 63, 17 s.; eorum papaver in vortice est III, 63, 18 s., cf. III, 63, 39; III, 280, 3 s.; eorum gula cum intestino continuatur III, 63, 21 s.; eorum intestinum quomodo se habeat, undenam incipiat, quisnam sit ejus decursus et ubinam terminetur III, 63, 22 ss.; quod ad internarum partium dispositionem attinet maxime molluscorum similia sunt III, 286, 43 ss.; III, 287, 9 s.; idque omnium maxime anfractu prædita III, 286, 46 s.; eorum partes posteriores ad anteriores adductæ sunt III, 286, 39 s.; item incrementi exitus ad os III, 287, 11, cf. III, 286, 50 ss.; igitur excrementi exitum prope os, nempe ad ejus latera habent III, 287, 20 ss.; eorum turbo molluscorum alveo respondet nec nisi duritie ab eo differt III, 287, 16 ss.; eorum parti carnes

propter tarditatem salutis gratia, tegmen durum circumdedit natura III, 287, 18 ss.; ante eodem obversum habent ac retro III, 307, 9 ss.; eorum anfractus semper versus caput et partes anteriores numero augentur III, 391, 38 s.; id quod probat testacea aequae ac vermes et animalia sponte nascentia superiora versus et in caput incrementum capere III, 391, 35 ss.; tranquillis diebus (a saxis?) soluta perspurant, coorto vero vento saxis se applicant III, 64, 51 s.; enumerant quaedam, idque et terrestria et marina III, 62, 2 ss., cf. III, 63, 29 s.; III, 64, 51 s.; iis accensenda est cochlea III, 279, 7; item buccina et purpure III, 279, 7 s., 14; III, 306, 44; item neritæ et quæ his similia sunt III, 279, 15; eodem modo se habent (quod ad partes internas attinet) quo cochleæ III, 279, 6 s.

Turbines (στρομβοί); iis inescantur purpuræ III, 251, 39; eorumque testam perforant III, 251, 36 ss., cf. III, 63, 12 s.; describitur cancellus qui in iis invenitur III, 64, 14 ss., cf. III, 89, 1, 27; quomodo eorum cancellus a neritarum differat III, 64, 37 s.; III, 65, 4 ss.; iis comparatur interna auris natura III, 9, 38; turbineorum respondet molluscorum alveus, nec nisi mollitie ab eo differt III, 287, 16 ss.; ad salutem conservandam eum dedit natura idque quare III, 287, 18 ss.

Turbo (βίμβλις); de ejus motu fr. 105, a; e vase projectus motu ad suam formam accommodato movebitur III, 638, 21.

Turbo (τὸρβόν); de iis fit sermo in *Meteorologicis* III, 552, 19; quidnam III, 599, 11; III, 633, 12; in aere fit III, 659, 19; existit quum flatus intra nubem ab altero repercutitur III, 598, 41 ss.; III, 599, 19 ss.; item quum ventus e patenti loco in angustum adigitur, idque quare III, 598, 42 ss.; III, 599, 3 s.; ejus principium idem quod tonitrus, preteritis et fulminum, idque quale III, 596, 26 ss.; non fit Aquilonia tempestate III, 599, 12; neque cum procella nivem afferente, idque quare III, 599, 13; ejus vis III, 599, 22; sæpe jam urbes dejecit III, 640, 27; quando vocetur prester III, 597, 26 s.; ita lælaps quoque vocatur III, 632, 47.

Turdus (τίγλην); latitat III, 161, 18; quomodo colorem mutet secundum anni tempestatem III, 206, 43 s.; non mutat vocem III, 206, 45 s.; quomodo nidificet III, 104, 8 ss.; eum magnitudine æquat albicula III, 151, 50; eo paulo minor est malacocoryneus III, 185, 34; observantur accipitrem ejus cor non devorasse III, 181, 47; eorum tria genera III, 185, 17.

Turdus ilias (vel illas) (Διάς); reliquis turdis minor est et minus variegatus III, 185, 20 s.

Turdus viscirovis (ἰσκόροπος); quantus III, 185, 18; quibusnam rebus vescatur III, 185, 17 s.

Turdus trichas (τρίχας); quantus III, 185, 20; quam voce præditus III, 185, 19.

Turdus (κόστροπος); piscis littoralis est III, 158, 14; piscis saxatilis III, 160, 11 s.; igitur per paria mares cum feminis nidulantur et latitant III, 160, 11 s.; descriptio fr. 177, a; quot et quales et ubinam sitas habeant branchias III, 28, 39; colorem mutant secundum anni tempestates III, 171, 7 s.; idque quomodo III, 171, 9.

Turpilucrum; species est illiberalitatis II, 246, 21; ejus definitio II, 246, 22.

Turpilucii cupidus; quisnam II, 214, 4; illiberalis species II, 148, 12; II, 214, 3; circa pecuniam versatur II, 148, 17; vituperio dignus est II, 148, 18.

Turpis; qui natura est, eum nemo reprehendit, II, 30, 35; qui propter negligentiam aut exercitia omissa jure reprehenditur II, 30, 36; quando vituperio digni,

quando non II, 140, 14 s.; ejus erga pulchrum amicitia ad amicitiam utile spectantem referri possit II, 97, 51; adulterio perpetrato latere solet, 338, 22.

Turpe; æque ac pulchrum naturæ inesse videtur II, 474, 6; plura naturæ insunt quam pulchra II, 474, 7; alia revera turpia sunt, alia opinione II, 51, 48; neutra fieri debent II, 51, 49; eorum pudet nos, 335, 34; 356, 9; ad ea pertinent vitia II, 243, 2; aliam voluptatem pariunt ac honesta II, 119, 5; vituperio digna sunt II, 243, 1; eorum appetitus vituperandi sunt II, 122, 2; invita non vituperamus II, 207, 21; ea facere vel non facere penes nos est II, 29, 34; ea æque appetunt pueri et cupiditas II, 38, 20; nulla causa est cur ea faceret vir magnanimus II, 44, 41; si quid fecerit non cupiens vel leviter cupiens pejor videtur ac si vehementi cupiditate abreptus II, 83, 43; si quid facere imperet tyrannus, in cujus potestate liberi vel parentes sunt, pertinet ad res sponte quidem, sed invite factas II, 24, 26; laudatur qui ea magnorum vel honestorum causa sustineat II, 24, 43; ea vero nullius magni vel honesti causa sustinere improbi est II, 24, 44; ejusmodi plerumque sunt ad quæ impelluntur in actionibus quæ sponte quidem, sed per se invite fiunt II, 25, 6; eorum jucunda, honestorum vero se ipsum accusare ridiculum est II, 25, 22; quæ quis fecerit, oblivisci ei bonum est, scire ea malum est, 204, 3; qui propter ea crimen infert, male audit, 449, 10; quomodo de iis dicendum sit, 392, 23; turpibus nominibus non sunt designanda in vituperatione, idque quare 447, 52.

Turpissima; ea patrandi nemo totam vitam transigere vellet, etiamsi voluptatem molestiæ expertem parerent II, 119, 15.

Turpitudine; misericordiam movet, 359, 12; ea magis fugiendus morbus, 202, 36; ejus causa non a pravis actionibus abstinere vulgus II, 127, 34.

Turgere; quum non turgemus terræ stipitibus similes sumus IV, 137, 35; cur nisi turgeamus neque concumbere, neque evomere, nec sternuere, neque flatum emittere oporteat IV, 137, 33 ss.

Turtur (τρυγών); omnium avium columbini generis minima est III, 84, 29 s.; fr. 174, b; eum magnitudine æquat celeus III, 151, 21; item chlorio III, 185, 31; frugivora et herbivora avis est III, 151, 28 s.; æstate conspicitur III, 151, 30; hieme non comparet quia latet III, 151, 31; III, 161, 13 s.; omnium consensu latitat III, 161, 11 s.; latitationem inchoat pinguis III, 161, 14; latitans plumis spoliatur, sed pinguis manet III, 161, 15 s.; non hibernatur, sed abit III, 157, 21 s.; congregantur, et quum adveniunt et quum tempus abeundi redierit III, 157, 25 ss.; videntur tamen nonnulli remanere in locis apricis III, 157, 24 s.; æstate in frigidis, hieme vero in calidis degunt regionibus III, 179, 34 s.; semper in iisdem regionibus nidulantur III, 179, 22 ss.; bis parit III, 103, 40 s.; unico marito contenti sunt III, 179, 10 ss.; incubant tam mares quam feminae III, 179, 12 s.; nonnisi partibus internis difficulter a feminis distinguuntur mares III, 179, 13 s.; cæcos ac imperfectos fœtus edit, etiamsi pauciparus sit, idque quare III, 409, 12; quot annos vivant III, 179, 19 s.; illi cæcos occæcos domi alunt aucupes III, 179, 20 s., 26 s.; feminae maribus longeviores esse videntur III, 179, 25 s.; ei peculiaris est peditus III, 207, 46 s.; vehementer sedem movet ubi vocem emittit III, 207, 47 s.; quando collum resupinent bibentes III, 179, 8 ss.; in eorum nidis parere dicuntur cuculi in Helice IV, 75, 30 ss.; pyralidi mutuum infert bellum, idque quare III, 173, 17 ss.; me-

ruļæ amicus est III, 174, 33 s.; eum necat choreus, ideoque ei bellum ingerit III, 173, 25 s.

Turtur marinus; v. *Pastinaca*.

Turres, iis intercipi debent mœnia urbis, 614, 30; convictibus celebrandis commodum præbeant locum, 614, 31.

Turulia; v. *Pelias*.

Tusci; v. *Tyrrheni*.

Tussientes; parvam molem projiciunt et nihilominus rei exteriori innituntur III, 520, 29 s.

Tussicula; siccam habent quibus jecinoris superficies concava obstricta est, idque quare IV, 295, 29 ss.

Tussis; ea sonum excitare possumus, sed hicce sonus non tanquam vox est considerandus III, 456, 12 ss.; cum ipsa tum sonus quem excitat fit aere qui respiratur III, 456, 16 s.; excitatur ubi in arteriam penetrat humidum vel siccam aliquid III, 14, 45 ss.; III, 256, 34 ss., cf. III, 257, 9 ss.; cur nonnullis eveniat, nonnullis vero non IV, 160, 45 ss.; cur nonnullis eveniat ubi aurem scalpunt IV, 278, 41 ss.; IV, 280, 8 ss.; IV, 300, 13 ss.; cur eam non pro numine habeamus IV, 281, 11 ss.; cur hieme oriantur, si æstas sicca et aquilonia, autumnus vero humidus et austrinus fuerit IV, 110, 6 ss.

Tutela (φύλαξις); ea maxime indigent principalia III, 269, 50 s.

Tutela (ἐπιτροπία); si necesse est ea fortunam secundam contingere, natura fierent prosperi II, 239, 19.

Tutores orphanorum; eos Athenis instituit archon fr. 235, b.

Tyana; prope eam aqua Jovi jurisjurandi vindici sacra Asbamæa vocata IV, 104, 17 ss.

Tycho; servæ nomen fr. 332, b.

Tydeus; Theodectis citatur, 470, 17.

Tydidæ; certis temporibus illis parentari dicuntur Tarentini IV, 93, 43 ss.

τύλη v. *Culcita*.

Tympanum; ejus figuram terræ tribuunt nonnulli, idque quare II, 404, 8 ss.; ejus figuram terræ habitabilis segmenta habent, idque quare III, 587, 5 ss.

Tympanus; v. *Typanus*.

Tyndaridæ; si injuriam non fecerunt, nec Alexander, 376, 22.

Typanus; eum necat cornix, ideoque ei bellum infert III, 173, 26.

Typhlinæ; v. *Cæcilia*.

τύπος διέδοται II, 137, 14, cf. II, 155, 46.

Tyrannica vita; eam qui maxime æstimant, civitatem qua plurimis imperat, felicissimam esse putant, 602, 18.

Tyrannis; quidnam, 528, 2, 13, cf. 580, 29; II, 99, 7, 11; vel omnino respublica non est vel pessima, 505, 16; ultimo loco pertractatur quia minime respublica est, 552, 12; omnium rerumpublicarum quæ a recto tramite aberrarunt pessima, 544, 42 ss.; II, 99, 15; II, 100, 26; longe a regno differt II, 99, 8; regni aberratio est, 528, 1; 544, 30; II, 99, 7; II, 230, 18, 20, 22; est monarchia non definita, 329, 1; ejus scopus custodia, 329, 5; ei similis est domini in servos imperium II, 99, 37; ei simile est quartum oligarchiæ genus, 550, 6; 596, 44; de ea haud multa dicenda sunt, 554, 17; ejus tres species, nempe barbarorum regum, æsymmetarum imperii et tyrannis proprie sic dicta, 554, 24, 34; frequentius hodie novæ conduntur quam regna, idque quare, 582, 41; ei naturaliter non congruit peculiaris multitudo nec jus nec utilitas, 542, 8; ei convenit licentia vivendi ut cuique libuerit, 595, 17; ei conveniunt omnia quæ ultimo democra-

tici generi, 585, 10; 595, 4; benivolo erga eam mino sunt mulieres ac servi, 585, 13; improbos amat, 36, 20; eam vel sibi vel alii vindicare conantur qui in oligarchia patrimonium profligant, 572, 22; ea sæpe ad se rapit militum mercenariorum dux in oligarchiis, 572, 47; quomodo eam sibi vindicari Lydamis Naxus, 571, 29; quomodo Timophanes Corinthius, 572, 48; duobus inprimis modis in eam abest oligarchia et democratia, 576, 6; ex ultima oligarchia et ultima democratia composita est, 579, 38; quænam mala cum oligarchia communia sint, 580, 36 ss.; quænam cum democratia, 580, 42; quomodo a regno differat, 579, 43; 580, 26; 583, 52; subtilius perniciosissima est, 579, 39; ei fere similia eveniunt ac res publicis, 579, 37; in eam et democratia fit commutatio, 589, 5; an ejus fiat commutatio, necne, nec cur non commutetur, nec in quam mutetur dicit Plato, 589, 8; si fieret circuitus, mutari debuisset in politiam proprie sic dictam, 589, 11; mera facie oritur, ubi alii permagnam, alii nullam rem fundare possident, 556, 2; ex acerrima democratia, ve oligarchia oriri solet, 556, 5; multo minus e reipublica formis intermediis, 556, 6; oriretur, si id quod pacis placuisset, ratum esse deberet, 592, 22; oligarchiæ succedere solet, 539, 52; ei vero democratia succedere solet, idque quare, 539, 53; mutatur quædoque in aliam tyrannidem, 589, 13; quandoque in oligarchiam, 589, 15; quandoque in democratiam, 589, 16; quandoque in aristocratiam, 589, 17; quandoque in eam mutatur oligarchia, 589, 18; ob eandem rem evertitur ac respublica, 581, 3; quænam reipublicæ ei contrariæ sint, 582, 51; quando extrinsecus intereat, 582, 48; quomodo ex se ipsa, 583, 3; propter duas inprimis causas adversus eam conspirant, 583, 12; e contemptu multas dissolvuntur, idque quare, 583, 15; ira sæpe efficacius eam aggreditur quam odium, 583, 23; sæpius tamen eam evertit odium quam ira, idque quare, 583, 28; propter easdem causas evertitur ac summa democratia, vel summa oligarchia, 583, 30; non evertitur nisi ab iis qui fidem inter se habeant, 585, 38; servatur duobus modis quæ maxime inter se contrariis, 584, 18; primus is est, quo plerique tyranni imperium administrant, 584, 20; pleraque quibus secundum primum modum servatur, instituisse fertur Periander Corinthius, 584, 21; multa subsidia quo secundum primum modum servatur, Persarum imperio desumere licet, 584, 22, 38; primus modus quo servatur, ad tria principia reduci potest, 585, 34, 38; alter modus quo servatur contrarium est alterius methodi qua regnum periturum, 586, 1; alter modus quo servatur eo constat, ut imperium regiæ auctoritate similis reddatur, idque quomodo, 586, 3; 587, 43; cum ea tum oligarchia reliquis rebuspublicis minus durat, 587, 54; pleraque admodum parum durat, 588, 30; quænam distinctioe perstiterint 583, 2 ss.; antiquas cur et quo æque tolerent, 593, 14; quare olim frequentior fuerit quam hodie, 571, 1; in eam olim transire solebant democratias, idque quare, 570, 45; hodie eam raro sibi vindicant demagogi, idque quare, 570, 51; mole Miliæ orta sit, 571, 3; quomodo eam sibi vindicavit Pisistratus, 571, 10; quomodo Theagenes, 571, 11; quomodo Dionysius, 571, 13; eas inprimis sustulerunt Lacedæmonii, 583, 1; item Syracusani, donec hanc reipublicæ regimine utebantur, 583, 2; post eam quam ob causam Syracusis orta sit seditio, 568, 15; quæ poena emolumento impar est, 338, 39; eam nemo appetit quia friget, 507, 10; eam simpliciter bonum esse

novit injustus, non vero an sibi bona sit II, 160, 23; in ea pauca vel nulla est amicitia II, 100, 27, 40; nec jus II, 100, 29, 40; inter principia (ἀρχαί) recensetur II, 514, 37.

Tyrannis proprie sic dicta; tertia tyrannidis species, 554, 34; ejus definitio, 554, 37; regno perfecto proportionem respondet, 554, 35; invititis imperat, 554, 40.

Tyrannus; se habet ad subditum, ut artifex ad instrumentum, anima ad corpus et dominus ad servum II, 100, 29; civitatem habere dicitur II, 530, 8 s.; inter ens recensendus est quicumque dolo aut vi regnat, 583, 46; item quicumque invititis imperat, 583, 53; quænam ejus imperio obijcienda sint, 530, 43; quatuor fere modis existere solent, 579, 51 ss.; quomodo a rege differat, 579, 44; 580, 26; 583, 52; plerique e demagogis prodierunt, 570, 46, cf. 579, 51; iis propter divitum odium fidem habet plebs, 571, 9; 579, 52, cf. 15; quinam antea reges fuere, 580, 11; quinam demagogi, 580, 14; quinam antea summus magistratus gesserint, 580, 13; proveniunt ex hominibus quibus summum tribuitur imperium II, 60, 9; item e magistratibus quibus honor et decus sufficiens merces non videtur II, 60, 16; necessario odium excitat, 583, 15; plerique eorum qui imperium occupaverunt, id retinuerunt, 583, 17; qui vero id ab aliis acceperunt, fere omnes statim interierunt, idque quare, 583, 18; e peregrinis componunt custodiam, 537, 39; 580, 34; contra cives custodiam adhibent, 527, 41; urbes evertunt et templa expilant II, 41, 54; eos potius improbos et impios et injustos vocamus quam iliberales II, 41, 54 ss.; eos prodigos non appellamus, idque quare II, 40, 16; magna quæ non debent et unde non debent auferunt II, 41, 53; nisi potentiam retineat vel nolentibus imperandi, imperium amittit, 586, 4; dispensatori vel custodi vel quæstori vel procuratori similis videri debet, 586, 16, 27, 49; 587, 43 s.; ei nunquam deerit pecunia, dum apud eum civitatis sit potestas, 586, 17; absenti magis pertimescendi sunt præsidarii milites quam cives, 586, 21; talis esse debet, ut obvii eum magis venerentur quam timeant, 586, 29; religiosus, sed non supersticiosus videri debet, 586, 50; quinam adversarii ei maxime sint pertimescendi, 587, 25; quomodo ei nec armorum ademptione, nec servorum liberatione opus erit, 587, 38; si mansuetudine auctoritatem suam firmit, pulchrius et æmulatione dignius erit ejus imperium, 587, 48; moribus vel probus vel semiprobus, nec malus, sed semimalus esse debet, 587, 51; inprimis apud eos valent adulatores, 549, 28; iis comparatur plebs in ultimo democratiae genere, 549, 24 ss.; 559, 52; in meliores exercent herile imperium, 549, 25; apud eos magni æstimantur qui circa ludos urbani sunt II, 123, 12; bellum amare debet, 585, 4; apud eum in honore est assentator, 585, 16; convivis et sodalibus utitur peregrinis, 585, 30; meretricibus, peregrinis et artificibus largiri solent quæ a plebe tenuiter victitanti exegerint, 586 11; alique inde a diluculo voluptatibus sese dedunt, idque ceteris notum esse volunt, quo felices prædicentur, 586, 40; nonnulli expensorum et acceptorum rationes referunt, 586, 14; multos perdiderunt uxorum contumeliæ, 586, 37; non solum iis confert viros præpotentes e medio tollere, 536, 13; ejus occisori major honor tribuitur quam furis, 507, 11; ubi e tyrannide facta est democratia, quærunt utrum ille hoc vel illud fecerit, an civitas, 520, 19; 522, 20; in cujus potestate liberi ac parentes sunt, si quid

turpe facere imperet, pertinet ad actiones sponte quidem, sed per se invite factas II, 24, 26; iis comparantur adversarii, 428, 43; quas aliis injurias faciunt, earum poenâ dare indignum putant, 428, 44; quorum alios accusant, ea vehementissime ulciscuntur, 428, 45; iis ejectis quidnam fecerit Clisthenes, 522, 6; adversus Bospori quomodo expeditionem susceperint Heracleotæ, 641, 52; nunquam Carthagine exstitit, etiamsi plebs ibi in rempublicam admittatur, id quod probare videtur rempublicam ibi bene ordinatam esse, 516, 51; eum occidit Metapontinus quidam, amore permotus II, 209, 14.

Tyrannus; si non semper, saltem plerumque verbis pascitur III, 151, 4; ejus magnitudo III, 151, 4; ejus species III, 151, 5 s.

Tyria (?); quomodo ope plumbi ex iis deprompti multum lucrati sint Athenienses, 650, 21.

Tyro; Sophocles citatur, 469, 36.

Tyrrheni; cenant sub eadem veste cum mulieribus decumbentes fr. 298, a; omnia ad tibie cantum faciunt fr. 298, a; Populoniâ dictam incolentes, utuntur etiam nunc ferro ex Æthalia insula IV, 90, 10 s.; qualem fœdus cum Carthaginiensibus fecerint, 529, 25.

Tyrrheni prædones; eorum crudelitas fr. 50, a; mortuos cum vivis colligant *ibid.*; non aliter animæ cum corporibus conjunctæ sunt *ibid.*

Tyrrhenia; Æthalia insula prope eam IV, 90, 6; urbs Cænarea vocata IV, 90, 13; quare eo vectus sit navibus Dionysius Syracusanus, 645, 28; Ulysses in ea epitaphium fr. 313, a.

Tyrrhenum mare; æstus ab eo delatus freti Siculi causa est IV, 99, 7; profundissimum est III, 575, 22 s.; versus id habitant Opici, 611, 53; ad id situm est Latium fr. 293, b.

Tyrrhia (Curia?); circa eam in Cypro æs miræ naturæ nasci dicitur IV, 81, 15 s.

Tyrtæus; ex ejus carminibus constat sub Messeniâ bellum aliquos Lacedæmone agrorum æquationem postulasse, 574, 1; ejus *Eunomia* citatur, 574, 1. (cf. *Bergk. poetæ lyrici* p. 393).

U

u' in id exeunt quinque nomina, 474, 50; eaque neutra sunt, 474, 51.

Ubera; v. *Mammæ*.

Ubi (οὐ); nonnisi subjecto aliquo fieri potest II, 257, 25; ejus categoria non competit cui non competit substantia II, 437, 23; in ejus categoria fieri non potest quod factum esse non licet II, 376, 21; quæritur an in ejus categoria exstet generatio II, 437, 36; in eo dicitur bonum II, 4, 27; ad id pertinet domicilium. *ibid.*; motus secundum id omni nomine caret, cum communi, tum utriusque speciei II, 310, 50 s.; manifestum est. 17, 14; ejus exempla citantur 2, 27; 17, 17; v. *Latio*.

Ubique (πανταχοῦ); quæ fiunt, a fortuna non pendent II, 398, 5 s.

ὕψος Jovis cognomen unde derivatum III, 641, 39.

Ulciscendi cupidus (ὕψιστος); quisnam II, 22, 16.

Ulciscendi studium; medium tenet inter invidiam et gaudium propter aliena mala II, 22, 13.

Ulcus (ὕλκα); cur ubi sæpius in eodem loco fuerit, ibi cicatrix alba fiat IV, 160, 24 ss.; quamobrem nonnulli e labore progignantur IV, 148, 23 ss.; eorum eruptiones ab atrii bili fiunt, idque quando IV, 267, 20, s.; cur

- Impuris tetrisque sicca, acria acerbique medicamenta adhibenda sint IV, 117, 36 ss.; cur puris et sanescentibus medicamenta humida et ea sola adhibenda sint IV, 117, 36 ss.; iis prodest mel album III, 199, 40 s.; cur lis mel acre sit IV, 297, 51 ss.
- Ulcera capitis; cur in locis palustribus cito sanentur, crurum vero aegre IV, 111, 32 ss.; IV, 191, 20 ss.
- Ulcera juniorum; magis coalescunt quam seniorum IV, 279, 2.
- Ulcera rotunda; cur difficilis sit eorum curatio fr. 208, 5.
- Ulcera pulmonis; cur curari nequeant IV, 292, 12 ss.
- Ulcera asini; vellicat ægithus, idque quare III, 173, 32 ss.
- Ulcera equorum; cur ubi hordeo combusto et comminuto adsparguntur non albæ cicatrices renascantur IV, 325, 46 ss.
- Ulmus (πλάτα); ex ejus lacrimis melliginem colligunt apes III, 195, 21; ejus foliis saginantur boves III, 154, 40; inprimis circa eas capiuntur matricæ vesparum, idque quare III, 202, 20 s.
- Ulna (ἄλκυς); pars brachii est III, 12, 10; quænam eas traiciant venæ secundum Polybum III, 40, 7 s.
- Ultimum (τὸ ὄσχαρον); non semper finis est II, 263, 30; finis est secundum nonnullos qui igni medium tribuunt locum II, 403, 21; eo ulterius esse nequit II, 578, 20; ei propius prius, ab eo remotius vocatur II, 523, 15 s.; actionis principium est III, 472, 27; ignis locus naturalis est II, 406, 47; in eo igitur manet ignis atque id petit II, 406, 46; II, 407, 13; II, 408, 4 s., 20; id non spectat scientia, sed sensus communis II, 71, 46; id inprimis cælum vocare solemus II, 381, 52 s.; ei contrarium medium II, 429, 38 s.; ad id necessario fertur supernatans II, 429, 37 s.; moritur quod primum fit; et vice versa III, 359, 27 ss.
- Ultima; quibus sunt, eorum intermedia necessario numero finita sunt III, 489, 23 s.; eorum distantia maxima est II, 578, 7 s.; duobus plura uni distantiae esse nequeunt II, 578, 21; ea non spectat nec scientia, nec definitio II, 585, 37 s.; ea spectat prudentia II, 71, 43, 46; II, 73, 23; II, 77, 33; circa ea versantur sententia et intelligentia II, 73, 23; ad ea in utramque partem pertinet mens II, 73, 30; circa ejus demonstrationes ad agendum pertinentes versatur altera mens pars II, 73, 33; non substantiæ sunt, sed termini II, 633, 17 s.
- Ultimum agens; et ipsum afficitur II, 447, 11 s.
- Ultimum movens; sine primo movente non movebit II, 350, 17; semper movetur II, 447, 10.
- Ultimum universi; necessario unum esse debet II, 379, 40 s.; id cum medio unum faciunt qui plures esse mundos statuunt II, 379, 16.
- Ultio (τὸ τιμωρεῖσθαι, ἡ τιμωρία); quomodo a castigatione differat, 334, 27; jucunda est, 236, 22; res humanior est III, 48, 16; ea cessat ira II, 48, 6; cavendum ne ejus gratia detur testimonium, 430, 41; 430, 4.
- Ulua (ὄλεός); avis unguis nocturna est III, 150, 43; quanta sit ejus magnitudo III, 150, 44; picas venatur III, 150, 45; carne vescitur capricipique et asioni similis est III, 150, 46 s.; ei bellum ingerit atque cum ipsi, tum ejus pullis noxia est crex III, 173, 45 ss., v. *Ægolius*.
- Ulua (Gazæ); v. *Capriceps*.
- Ululatus ranarum (ἡ ὀλολογία); eum noctu super aqua ciant mares feminas ad coitum provocantes III, 72, 43 ss., 51; quomodo eum ciant III, 72, 47 ss.; dum eum emittunt, ranarum oculi ut lucernæ splendere videntur, idque quare III, 72, 49 ss.; imitatus III, 65, 27.
- Ulua; IV, 42, 4; v. *Musculus*.
- Ulysses; eum prætulit Minerva, 324, 36; an eo tueri Ajax, necne, 200, 26, 38; hunc apud se uxorem dixisse perhibent Cephalenses, 480, 22; ejus oraculum apud Eurytanes fr. 262, a; ejus epitaphium in Tyrrhenia fr. 313, a; aliud fr. 313, a; quare Polyphemo excæcato nomen dixerit, 351, 11; quomodo hominum vitam optime traduci putet, 626, 31; audito citharædo lacrimavit atque sic agnitus est, 450, 1; alio modo a nutrice agnoscitur quam a subaldis, 469, 38; secundum Homerum omnis is esset quicunque cicatrices haberet fr. 149, b; quatenus recte ejus nomen vicesimo ætatis anno mortuum esse retulerit Homerus III, 125, 32 ss., cf. fr. 149, b; quare eum in Parnasso ictum esse non narravit Homerus, 463, 36; quare nec in ducum congregatione insaniam simulasse, 463, 37; cur sola tunica indutus per castra euntem fr. 131, b; cur immortalitatem accipere noluerit fr. 150, a; quidnam Teucro objecerit apud Sophoclem, 405, 4; quid ei responderit Teucer, 405, 5; quænam ob causas eum socium elegerit Diomedes, 405, 15; ejus oratio ad Nausicaam fr. 155, a, b; quomodo se erga Penelopem gesserit fr. 155, b; adversaria ei immortalæ gloriæ peperit fr. 154, a; ei apud Sophoclem non obtemperat Neoptolemus student ut nequiteretur II, 77, 46; II, 85, 46; quare eum comitem elegerit Diomedes secundum Theodectem, 379, 11; apud Theodectem se Ajace fortioem esse dicebat, etiam si non videretur, 379, 50; ejus lamentatio in *Scylla* morum incongruorum exemplum est, 468, 51.
- Ulysses mendax nuntius*; anonymi tragici citatur, 470, 13.
- Ulysses vulneratus*; citatur, 468, 11.
- Umbilicales venæ; quot apud varia animalia III, 142, 39 ss., cf. III, 357, 20 s.; III, 365, 43 ss.; unde proficiantur utrumque earum par III, 142, 42 s.; alterutrum eorum par sejuncta membrana circumducitur eæque membranas communem ipsius umbilici putant III, 142, 45 ss.; angescitibus semper magis magisque concidunt III, 142, 47 s.; quomodo in uterum distribuuntur apud animalia accetabulis prædita III, 365, 51 ss.
- Umbilicus (ὀμφαλός); quidnam III, 11, 11; putamen est venas circumdans III, 142, 36 s., cf. 45 ss.; III, 357, 21; III, 365, 42 s.; venas circumdans tunica est III, 412, 49 s.; ita vocatur vena vel unica vel plures a venis principalibus ad uterum pertingentes III, 357, 20 s.; item putamen has venas circumdans III, 357, 21 s., cf. *Venæ umbilicales*; origo venarum (3) secundum Syennesis Cyprium III, 38, 27; ei æquata sunt animalia III, 366, 22; ipse venæ agnatus est III, 366, 21 s.; eum dum generantur, habent omnia et viripara et ovipara III, 298, 48 s.; apud aves adultas delitescit III, 298, 49 s.; idque quia apud eas cum intestino coalescit III, 298, 51; apud vivipara venarum pars est III, 298, 51; viviparorum cum matrice, oviparorum cum ovo coalescit III, 142, 50; utroque vero modo in aliquo partium genere nempe apud cartilagineos III, 142, 11 s.; ei superpositæ partes apud fœtum majores sunt quam suppositæ III, 413, 2 s.; ei subdita partes minores sunt apud fœtum, idque quare III, 360, 54 ss.; ei quasi stateræ appendus est fœtus III, 413, 3; eum in uterum tanquam radicem demittit anima regalis III, 365, 41 s.; ejus annexi crescunt viviparorum fœtus III, 365, 38 ss.; ejus ope sanguineum alimentum

hauriant fœtus III, 365, 45; ejus ope attrahunt fœtus viviparorum quod per uterum affluit III, 373, 32 s.; III, 375, 21 s.; ubi granduerit fœtus, non amplius per eum ali potest, ideoque paritur III, 412, 45 ss.; apud animalia vivipara una cum fœtu exit III, 375, 25 s.; non vero apud aves, idque quare III, 375, 25 ss., 45, v. *Umbilico similis fistula*; eum ligare et secare obstetricis officium est III, 143, 20 s., 21 s.; idque sive una cum secundis exierit infans, sive intus manserint secundæ III, 143, 24 ss., 38 ss.; lana ligari solet III, 143, 25; qua parte ligatus est coalescit, reliqua vero pars decidit III, 143, 26 s.; si ejus nodus dissolvatur, moritur infans exeunte sanguine III, 143, 27 s.; si in eum vicinasque partes confluerit sanguis infansque debilis sit, mortuus videtur infans in lucem editus III, 143, 31 ss.; igitur tunc sanguinem ex eo expriment obstetrices peritæ III, 143, 34 s.; cur hominibus amplius fiant, ceteris vero animalibus non conspicui IV, 169, 24 ss.; nonnullis deformes sunt, idque quare IV, 169, 28 ss.; quibus id quod est ab eo ad pectus, majus est, quam quod inde usque ad collum, voraces sunt IV, 6, 20 s.; IV, 9, 48 ss.; item et stolidi IV, 9, 48 ss.; cur qui partem ei subjectam majorem habent quam ad pectus pertinentem, vita brevi et imbecillis viribus sint IV, 173, 15 ss.; qualem habeant simiæ III, 24, 43 ss.; duo apud aves a vena magna tendunt, alter ad secundarum membranam, alter ad vitelli III, 377, 27 ss., cf. III, 378, 33 s.; III, 379, 17 s.; qui ad secundarum membranam tendit testæ membranam circumdat III, 377, 30; ante alterum umbilicum considit is III, 377, 54; cf. III, 378, 2; qui ad anteriorem secundinam tendit, versus vicissimum diem concidit et a pullo absolvitur III, 107, 53 ss.; idque quia per eum egredi debet pullus III, 378, 1; ope ejus qui ad vitelli membranam tendit alimentum petit pullus III, 377, 31; is tandem una cum vitello intro subit III, 378, 6; idque quare III, 378, 3 ss.; meatus est qui a pulli corde ad luteum tendit III, 107, 4; qui ad luteum tendit cum pulli intestino tenui connexus est III, 108, 1 s.; sub eo apud aves invenitur membrana quæ albumen et vitellum a testa separat III, 375, 42 ss.; ei circa decimum diem applicantur venæ a corde pulli protectæ III, 107, 17 s.; ab eo altera vena tendit ad luteum, altera vero ad membranam quæ circumdat membranam pullum ambientem et lutei membranam III, 107, 18 ss., cf. 34 s., 48 ss.; ita vocant nonnulli meatus o quibus pisces mares genituram, femina vero ova emittunt III, 116, 40; unicum habet piscium fœtus, duos vero avium, idque quorsum tendentes III, 111, 47 ss.; cum apud aves, tum apud pisces, crescente fœtu, semper minor fit ac tandem intra eum recipitur III, 112, 8 ss.; cum apud pisces tum apud aves agnascitur paulo infra corpus ventriculi III, 112, 7 s.; apud mustelos læves et canes marinos eodem loco et fœtui et matri adhæret quæ apud quadrupedes idque quoniam III, 112, 44 ss.; unicum habent pisces cartilaginei, eumque ei respondentem qui apud aves ad vitellum tendit III, 379, 17 ss., cf. III, 378, 33 s.; quare altero careant III, 378, 35 s.; ejus ope ab utero dependet fœtus apud pisces cartilagineos nonnullos, idque apud quosnam III, 379, 7 ss., cf. III, 378, 47 s.; ejus adnexio apud sepias nondum conspecta est III, 92, 21; ad acetabula provenit ilisque adhæret apud animalia iis prædita III, 365, 50 s.; in animalibus acetabulis præditis cum his coheret, in reliquis (viviparis) cum matrice super venam III, 142, 19 ss., cf. 38 s.; apud animalia vero iis carentia in unicam venam tendit III, 366, 16, cf. III, 365, 48; ejus ope

crescunt animalia eo prædita omnia III, 142, 18; v. *Venæ*.

Umbilico similis fistula (αὐλὸς ὀμφαλῶδης); initio a parte acuta ovorum bicolorum dependet III, 375, 34 ss.; adhæret adhuc hisce ovis si per abortum ejiciantur III, 375, 36 ss.; ovo incrementi obtenditur atque sic evanescit III, 375, 40 s.; perfectio ovo ejus mucro fit III, 375, 41 s., 45 s.

Umbilicus rosarum; cur quibus crassus est suavius oleant IV, 187, 31.

Umbilici qui vocantur (ὀμφακαί); circum littora inveniuntur IV, 63, 34; IV, 65, 34 ss.; cur rotundi sint quum tamen a principio e lapidibus et ostreis existant IV, 63, 35 s.; IV, 65, 35 ss.; lapidibus ita vocatis in fornicatis operibus mundus comparatur III, 639, 45 ss.

Umbilicales venæ; v. *Venæ umbilicales*.

Umbra; luminis limes est III, 454, 45; meridie minima, idque quare IV, 194, 41 ss.; cur nigra appareat III, 643, 21; quare ejus non pari tempore idem incrementum et decrementum sit IV, 194, 20 ss.; cur longas efficiat sol oriens et occidens, efferens vero se minores, minimas vero meridianus IV, 196, 22 ss.; cur ejus extremum tremere videatur IV, 197, 27 ss.; cur in ea citius res calidæ refrigerentur quam in sole IV, 238, 33 ss.; ejus transitio inconspicua est, quomodo solis ipsius IV, 197, 30 s.; pluris minorisque proportionem multam inter se differunt III, 645, 36 s.; cur lunæ majores sint quam solis ubi ab eodem perpendicularo proveniunt IV, 196, 33 ss.

Umbra (σκιαν); lapidem in capite habet, ideoque hieme male afficitur III, 168, 25 ss.

Umbri (ὀμβροί); apud illos in loco quodam arundinibus et juncis combustis salem gignant III, 582, 42 ss.; apud illos aliunt pecora singulis annis ternos partus edere IV, 87, 14 s.; item terram multiplicem frugem elere IV, 87, 15; item mulieres raro unum, sed pleræque geminos aut ternos eniti IV, 87, 17 s.

Uncio (ἀλειμμα); cur ea lassitudinibus hibernis mederi oporteat IV, 150, 17 ss.

Uncungues aves (γαυφώνυχα); volaces sunt III, 27, 43; III, 312, 24; III, 371, 36 s., cf. III, 373, 5 s.; idque quare III, 298, 54 s.; igitur multas pennas et magnas alas habent III, 299, 2 s.; earum corpora parva sunt demptis aliis, idque quare III, 299, 8 ss.; earum corpus parvum, siccum et calidum est III, 371, 20 s.; nulla earum breve collum habet III, 297, 52; robustius pectus habent quam reliquæ aves III, 26, 51 s.; item femora majora III, 26, 50 s.; crura crassa habent, idque quare III, 372, 4 ss.; calcari carent III, 27, 42; III, 299, 14 ss.; pravo utuntur incessu nec in saxis considunt, idque quare III, 299, 21 ss.; rarissime in saxis considunt, idque quare III, 189, 1 s.; earum vitæ rationi congruit volatus celeritas III, 312, 24 s.; hinc reliquæ iis partes ad peculiarem earum motum accommodatæ sunt III, 312, 25 s.; igitur caput parvum et collum non crassum habent III, 312, 27 s.; quale pectus habeant, idque quare III, 312, 28 ss.; earum pectus comparatur proræ navis lembo similis III, 312, 29 s.; quomodo se habeant earum partes posteriores, idque quare III, 312, 32 ss.; iis pedes inter volantum ventri applicati ad rapiendum utiles sunt III, 300, 5 s.; omnium avium altissime volant III, 246, 23 s.; idque quia cibum e sublimi prospicere debent III, 246, 22 s.; hinc acutum habent visum III, 246, 22; collum breve, linguam vero latam habent atque imitatrices sunt III, 157, 46; latiore habent linguam III, 250, 23; pleræque nec lavantur,

nec pulverantur III, 207, 44 s.; natura calidæ sunt III, 377, 2; gregales non sunt III, 3, 34; omnes carnivoræ sunt III, 150, 30 s.; III, 253, 34 s.; earum robur in rostro et in unguitibus residet III, 253, 37 s.; igitur aduncum rostrum habent, idque quare III, 253, 35 ss.; habent etiam ungues adunciores III, 253, 38; fruges deglutire nequeunt III, 253, 34 s.; id ne tunc quidem ubi frustulatum ori indideris III, 150, 31 s.; exceptis paucis quibusdam generibus omnino a potu abstinent III, 152, 23 ss.; III, 162, 45 ss.; et avibus et aliis animalibus vescuntur quibuscunque potiri possunt III, 152, 18 ss.; a proprio tamen genere abstinent III, 152, 20; omnes calarin devorant III, 173, 27 s.; pauca residua habent III, 373, 7 s.; earum residuum seminale in pennas et alas impenditur III, 371, 19 s.; igitur ova subventanea non habent III, 371, 16 s., cf. III, 373, 5 s.; nec in venerem proclives nec fecundæ sunt, idque quare III, 371, 25 s.; III, 372, 6 s., cf. III, 373, 6 s.; III, 376, 33 s.; mares opus habent ut ad semen excernendum incitentur III, 373, 8 s.; præter tinnunculum omnes parum fecundæ sunt III, 103, 46 s.; earum fecundissimus est tinnunculus III, 372, 7 s.; idque quia solus fere earum bibit III, 372, 8 s.; sæpe irritum evadit alterum earum ovum, tertium vero fere semper III, 376, 54 ss.; idque quare III, 377, 2 s.; pullos simulac volare queunt, e nido eji-ciunt fere omnes III, 110, 4 ss.; enumerantur plurimæ III, 150, 32 ss.; nonnullæ earum nocturnæ sunt, idque quænam III, 150, 40 ss.; inter eas et graves medium tenent columbaceæ III, 371, 35 s.; iis accensendi sunt accipitres III, 366, 46 s.; quænam earum inter se invicem coire dicantur etiam ad diversam speciem pertineant III, 366, 46 ss.; iis accensendus est ægoli-us III, 173, 27; item circus III, 173, 39 s.; item aquila III, 173, 34 s.; item assalo III, 174, 15 s., 19; item vultur III, 174, 19; item milvus et noctua III, 161, 19; iis non accensendus est cuculus III, 372, 12 s.; qua in re iis similis sit chamæleo III, 26, 2 s.; ad eas referuntur qui caput acutum habent IV, 12, 5 s.; item qui digitos pedum et ungues curvos habent IV, 9, 11 ss.

Unda, non ea quæ prima impulsa est in terram pervenit, sed impulsus semper sequentem facit IV, 234, 4 s.

Undecimestres partus; edi videntur fr. 190, b.

Undecimviri Athenienses; quidnam sit eorum munus, 599, 12.

Undenarius numerus (ἑνδεκάς); absurdum est si idea non sit, quum denarius sit II, 623, 40 s.

Undosus motus (κύμανσις); flexio est III, 311, 7; eo utentia animalia non progredierentur, nisi duo flexuræ latera maiora essent latere subdito, idque quare III, 311, 11 ss.

Unguentaria ars (μυροποιική τέχνη); voluptatis esse videntur II, 88, 19.

Unguentarii (μυροποιοί); eorum scientia voluptatem tantum finem sectatur II, 171, 10.

Unguentum; calefacere valet IV, 309, 42; non minus ad sanitatem quam ad voluptatem faciunt, idque quare fr. 205, b; sudores provocat, idque quare IV, 190, 18 s.; eo uncti cur fetidiores sint hircum redolentes IV, 309, 39; eo consopiri aiunt apes IV, 78, 13 s.; eo delibutos apes inprimis feriunt III, 198, 48 s.; IV, 78, 14 s.; id lentibus, ubi coquantur, admisceri velat Strattis III, 485, 52 s.; cur nonnulla sudores fetidiores moveant IV, 121, 26 ss.; IV, 220, 35 ss.; cur magna eorum pars ubi cum sudore una expelluntur male oleat, aliqua tamen suaviora reddantur aut non deteriora IV, 190, 26 ss.;

cur qui eo caput inungunt magis canescant fr. 207, a; non solum in se recipiunt odores rerum quam iis admiscuntur aut injiciuntur, sed etiam earum que propædant aut nascuntur III, 509, 40 ss.; quare eorum odore delectentur intemperantes II, 36, 22; eorum odore exanimari feruntur vultures IV, 103, 16 s.; e floribus confecta IV, 190, 32 s.

Unguentum rosaceum (ρόδον); minime commutatur IV, 190, 33 s.

Unguis (ὄνυξ); pars similis dura et sicca est III, 1, 17; III, 38, 7 s.; item partes ei respondentes III, 38, 8; eum Empedocles e concretionem nervi protegere censet III, 668, 11 s.; e cute gignuntur III, 364, 50 ss.; IV, 303, 5; hinc una cum cute colorem mutat III, 364, 52 ss.; super eos deficit cutis III, 47, 35; carnis gratia exstant III, 240, 18; ad terram pertinent, idque quare III, 624, 22 ss.; proxime ad ossium naturam accedunt III, 242, 40 s.; eorum principium os est III, 243, 9; apud nonnulla animalia dentis ab ossibus non differunt III, 47, 21 ss.; flecti et nodi possunt III, 46, 16 s.; igitur nec eadem naturam habent ac ossa et cartilagine, nec longe ab eis distant III, 46, 12 ss.; cutis et pilorum colorem sequuntur III, 46, 18 ss.; e residuis, ideoque ultimi sunt III, 364, 13 ss., cf. III, 365, 30 ss.; quænam materie augentur III, 364, 28 ss.; armorum munere funguntur III, 242, 51, 45 s.; ideoque solidam et terrenam habent naturam III, 242, 50, 53 s.; e terrenæ materie fiunt, idque quomodo III, 361, 38 s.; igne molliuntur, sed non resolvuntur III, 361, 41; in eos apud solidungula impenditur terrena materies III, 294, 17 s.; eorum loco solidungula unicuique unguem habent, nempe ungulam III, 294, 49; unguis pro portione respondent III, 3, 2 s.; eorum loco ungulas habent bisulca III, 20, 15 s.; eodem modo quo illi crescant ungulæ fissæ III, 49, 1 s.; in quibusdam morbis vel in senectute, itemque mortuis crescant vel dureant III, 48, 42 s.; cur apud senes et languentes crescant IV, 304, 42 ss.; quamobrem senum duriores quam juvenum crescantque celerius IV, 302, 44; mortuorum quamobrem crescant itemque senum IV, 301, 48 ss.; quibus duriores iis et utiliores IV, 302, 6; eorum munere fungi potest manus III, 190, 11 s.; quænam animalia eos habeant III, 46, 38 ss.; alii recti sunt, alii curvi, idque quibusnam III, 46, 42 ss.; quapropter apud quadrupedes viviparas magis occurrant quam apud homines III, 242, 52 ss.; eorum partes eodem nomine designantur quo toti III, 242, 43 s.; III, 243, 7; atque eatenus partibus similes similiores sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dignoscuntur, dissimilioribus III, 243, 5 s.; ideo de iis eorumque causis sermo fit, ubi de dissimilibus disseritur III, 243, 4 s.; il et pili reliquis frigidiores sunt IV, 303, 44; bene structi sunt III, 291, 8 s.; homini tantum extremorum digitorum opera menta sunt III, 291, 10 s.; reliqua vero animalia eos habent ut iis utantur III, 290, 9 s.; quare eos in manibus habeat homo III, 295, 1 s.; minimos pro magnitudine habeat homo III, 365, 32 s.; iis caret fetus, si largus sale usæ sint matres III, 140, 35 s.; iis quoque paratibus similes fiunt liberi III, 330, 5, 29; hominum quamobrem mollissimi IV, 303, 4 s.; eos aliqui propter morbosam cupidinem vel propter consuetudinem corrodunt II, 81, 30; eos rescindens quidam dixerit Socrates II, 219, 37; multos habentes, rescindens meatus amplos obtinent IV, 168, 17; Æthiopem cum candidi non sint IV, 173, 27 ss.; iis quædam animalia multifida sese defendunt III, 254, 15; IV, 254, 15;

iis quoque vulnera infligit leo III, 203, 45; III, 204, 12; quales habeat simia III, 24, 33 s.; iis valent aves uncungues III, 253, 37 s.; igitur adunciores habent III, 253, 38; eorum robur et moles augentur apud aves materie terrena inferiora petente III, 299, 28 s.; multos habent aves III, 26, 52 s.; iis utuntur multi-
fida minora, ut serpentina facilius ad res supra caput sitas abreparent III, 294, 27 ss.; iis pungunt et lace-
rant aquilæ III, 188, 37; III, 189, 27; quales habeat picus III, 181, 6 ss.; milvo robustiores quam corvo III, 173, 20 s.; eodem modo se habent apud illecebram atque apud colias, idque quomodo III, 27, 14 ss.; crescent palumbibus senescentibus ita ut a nutritori-
bus resecantur III, 179, 17 s.; quales habeat crocodi-
lus fluvialis III, 25, 29; quales chamæleon III, 26, 2 s.

Ungues manuum; notæ albæ in illis IV, 302, 36 s.; cur celerius crescant quam pedum IV, 303, 37 ss.

Ungues pedum; pars digiti pedis, ejusque apici impos-
iti III, 12, 33 s.; cur in iis non crescant notæ albæ IV, 302, 36 ss.; cur minus celeriter crescant quam manuum IV, 303, 37 ss.; quibus curvi, impudentes sunt et ad aves uncungues referuntur IV, 9, 11 ss.

Ungues recti; iis præditæ aves nonnullæ latitant III, 161, 9 s.; nonnullæ lavacro gaudent III, 207, 41 ss.

Ungues unci; incessui nocent avesque iis præditas in saxis considerare vetant III, 189, 1 s.; III, 299, 23 ss.; igitur avibus gravibus inutiles, immo noxii forent, id-
que quare III, 299, 19 ss.

Ungula (ὄπλη); ei pro portione respondet unguis III, 2, 2 s.; solidungulorum unicus unguis est plurium locum tenens III, 294, 19; eas ungulum loco habent bisulca III, 20, 15 s.; ejusdem naturæ est ac cornu III, 254, 48 ss.; igitur simul cum eo fissæ est apud pleraque bisulca III, 254, 49 ss.; proxime ad ossium naturam accedunt III, 242, 40 s.; earum principium os est III, 243, 9; cum continuæ, tum fissæ flecti et findi pos-
sunt III, 46, 16 s.; igitur nec eandem naturam habent ac ossa et cartilagineæ, nec longe ab iis distant III, 46, 12 ss.; earum colores III, 652, 8 s.; cutis et pilorum colorem sequuntur III, 46, 18 ss.; armorum munere funguntur III, 242, 51, 45 s.; ideoque solidam et terre-
nam habent naturam III, 242, 50 s.; earum partes eodem nomine designantur quo totæ III, 242, 43 ss.; III, 243, 7; atque eatenus partibus similaribus simi-
liores sunt III, 243, 8; quatenus vero muneribus dig-
noscentur, dissimilaribus III, 243, 5 s.; ideo de iis eorumque causis sermo fit ubi de dissimilaribus disseritur III, 243, 4 s.; ejus munere fungi potest ma-
nus III, 290, 41 s.; eodem modo quo ungues crescent III, 49, 1 s.; e residuis, ideoque ultimæ sunt III, 364, 13 ss.; e quam materie incrementum capiant III, 364, 28 ss.; e terrena materie fiunt, idque quomodo III, 361, 38 ss.; igne molliuntur, sed non resolvuntur III, 361, 41; tam solidæ quam fissæ animalibus senescen-
tibus majores fiunt III, 48, 54 s.; interdum eas abji-
ciunt equi podagra affecti, sed cito renascuntur III, 166, 38 ss.; eas non abiciunt boves podagra affecti III, 126, 28; III, 166, 29; earum attractio probat equi vesicam locum mutasse III, 167, 16; molles et im-
perfectas habent vituli vel paullo ante legitimum tem-
pus nati III, 126, 13 s.; eas habet struthio Libycus III, 303, 44.

Unicolora (non) animalia; v. *Animalia (non) unico-
lora*.

Unipara (μονοτόκα); tantam residui seminalis copiam suppeditant eorum feminae, quanta sufficit ad unicam

foetum condendum III, 405, 28 s.; si quando majorem copiam suppedient, conduntur gemelli III, 405, 29 s.; pro prodigio habetur si gemellos pariant, idque quare III, 405, 30 ss.; igitur apud ea quoque determi-
nata seminis quantitas, determinatam quantitatem residui seminalis condit III, 405, 25 s.; nec apud ea e multo residuo multa fiunt concepta III, 405, 24 s.; eorum residuum seminale in foetum jam præsentem impenditur III, 407, 6 s., 25 s.; ideoque non superfæ-
tant III, 407, 4; apud ea admodum raro occurrunt monstra quæ coalescendis conceptis fiunt III, 401, 52 s.; iis accensenda sunt maxima animalia, e. g. ele-
phas, camelus, equus III, 403, 40 s., cf. III, 405, 24; III, 407, 4 ss.; iis plerumque accensenda sunt solidun-
gula, idque quare III, 403, 41; III, 404, 7 ss., cf. III, 407, 5 s.; III, 408, 40; quatenus iis accensendus sit homo III, 405, 34 s., 37 s., cf. III, 407, 28.

Unisonum (σύμφωνον); quare eo gratius antiphonum sit IV, 207, 33 ss.; cur eo suavius consonans sit IV, 211, 18 ss., v. *Consonans*.

Unitas (ὁ ἓν); in eam relabatur numerus marcescens IV, 177, 50; probabiliori ratione circulo tribuitur quam triangulo II, 393, 44 ss.; ei intellectum assimi-
lat Plato III, 434, 35 s.; unica via secundum Plato-
nem ad eam procedit scientia III, 434, 36, v. *Monas*.

Univalvia testacea (μονόθυρα); quænam et quomodo se habeant III, 62, 7 s.; ad ea pertinet patella III, 62, 8; III, 279, 20 s.; III, 280, 4 s.; non multum, quod, ad partes interiores attinet, a bivalvibus clausis differunt III, 62, 45; differunt vero magis a bivalvibus im-
mobilibus III, 62, 47; etiam magis quam reliqua bivalvia a frigore male afficiuntur III, 165, 25; in prona parte habent testam III, 279, 19; papaver in fundo testæ habent III, 280, 4 s.; inde salutem de-
beat eo quod (saxis) adherent III, 279, 18; inde alieno sepiamento bivalvia invadunt III, 279, 20; quatenus iis assimilari possint turbinata III, 279, 23.

Univalvia et bivalvia testacea (μονόθυρα καὶ δίθυρα); eo-
rum caro adeo testæ adhæret ut nonnisi vi ab ea se-
parari possit III, 62, 33 s.; aliquatenus turbinatis, quod ad partes interiores similia sunt, aliquatenus ab iis differunt III, 63, 41 s.; caput et cornicula et os et partem linguæ similem omnia habent III, 63, 42, cf. III, 67, 26 s.; in minoribus propter exiguitatem obs-
cura sunt III, 63, 43 s., cf. 53 ss.; harum partium nonnullæ in mortuis animalibus vel in vivis ubi non moventur latent III, 63, 44 s.; omnia papaver habent, sed non omnibus æquale est, nec æque manifestum, nec eodem loco situm III, 63, 45 ss.; omnia quoque capillamenta (branchias) habent, eaque in orbem dis-
posita III, 63, 48 s.; ovum quod appellatur, iis quæ ha-
bent, quo tempore id habent in opposita circumferen-
tiæ parte in orbem dispositum est III, 63, 50 ss.; hoc ovum a dextra, intestinum vero a sinistra parte ha-
bent III, 64, 9 s.; hoc ovum apud nullum eorum so-
ramine pertusum est, sed e carne protuberat III, 64, 6 ss.; huic ovo eorum proportionem respondent co-
chlearum carunculae albæ mammis similes III, 63, 51 ss., cf. 32 s. 15, s.; meatum habent quo excrementum emittunt, idque a latere, excepta patella fera III, 64, 3 ss., 10 s.

Universales rationes (οἱ καθόλου λόγοι); eas particula-
rium gratia querimus ac particularibus accommoda-
mus III, 517, 14 ss.

Universale (καθόλου); quid, 39, 9; demonstratur ex uni-
versalibus, 98, 19; quale sit II, 553, 40; II, 554, 3; definitio, 125, 44, cf. 164, 14, 30; tum inest ubi de quocunque et primo (πρώτον) demonstratur, 125,

51; id spectat definitio II, 549, 26, cf. 31; ejus definitione appellantur et cognoscuntur singularia II, 549, 34; id dicitur quod natura sua pluribus inesse potest II, 553, 12 s.; igitur commune est II, 553, 12; II, 576, 3; semper de aliquo subjecto prædicatur II, 553, 17 s., II, 576, 3 s.; ejus a subjecto differentia II, 569, 24 s., id est quod singularibus inest II, 495, 25; particulari prius est II, 624, 5; nihil est præter singularia, 146, 9; II, 556, 24 s.; nihilominus unum significat, 146, 41; quomodo totum esse dicatur II, 531, 20 ss.; substantia esse videtur II, 539, 23; II, 553, 3; magis quam singularia substantia esse videtur II, 558, 13; ei affines sunt ideæ II, 558, 14; nullum exstare potest si ens et unum substantiæ non sint II, 497, 12 ss.; nullum substantia est II, 556, 37; II, 553, 21; II, 627, 46; probatur fieri non posse ut substantia sit II, 553, 9 ss., cf. II, 575, 52 ss.; ne ita quidem, ut unum eorum quæ definitioni insunt II, 553, 19 ss.; ita vocatur id quod semper et ubique est, 150, 22; sensu percipi nequit, 150, 21, 24, 33, cf. 154, 35, 38; ratione cognoscitur II, 255, 17; id investigamus repetita contemplatione ejus quod accidit, 150, 35; e singularibus est, 150, 36; magni faciendum quia causam manifestat, 150, 37; in eo facilius latent homonymiæ quam in his quæ discrimine carent, 167, 15; indivisibile est, idque secundum notionem II, 624, 15 ss.; quod præter id est, præter rationem est II, 240, 18 s.; id spectat placitum, quo omnia quiescere affirmantur II, 346, 15; in quibusdam genus esse nequit II, 484, 54; attamen nisi id concedas, nec unum, nec id aliæ aliquid unum e Platonis placitis erunt omnia II, 484, 53; nonnullisquam maxime causa et principium esse videtur II, 553, 7 s.; ad id pertinent sensus, etiamsi singula sentiamus, 171, 8; quomodo in animo gignatur, 171, 6 ss.; ex omni in anima quiescente provenit artis et scientiæ principium, 170, 47; id, si communi nomine caret, difficile est inducenti interrogando sumere, 263, 49; ubi nomine caret, quidnam faciendum sit inducenti, 292, 29; id vel inductione, vel exemplo sumere solent (dialectici), 269, 16; conandum est respondenti, ut adversus id objectionem ferat et quare, 269, 19; sine eo nihil concludere licet, 275, 21; si exemplo sumatur, quidnam facere debeat respondens, 295, 5.

Universale primum; quomodo sæpe circa id contingat error, 126, 10 ss.; quando et quot modis fiat hic error, 126, 13; quomodo distinguatur, an revera de eo fiat demonstratio, 126, 42.

Universalis (τὰ καθόλου); ea non separabilia faciebat Socrates II, 615, 26; fecerunt vero idearum assertores eaque ideas vocarunt II, 615, 27 s.; omnium ideas esse sequitur e placitis idearum assertorum II, 615, 28 ss.; ea præter particularia exstare atque aliud quid esse putabant idearum assertores II, 627, 4 s.; ea hominibus (i. e. Platonici) substantias esse statuunt II, 600, 16 s.; eorum definitio, 27, 6; eorum definitiones quales fr. 97, b; quænam III, 226, 6; communia sunt III, 226, 5 s.; expenditur ea præstet contemplari ac de iis disserere, an de singulis speciebus III, 226, 3 ss., cf. III, 227, 52 ss.; per se rebus insunt II, 522, 10; e singularibus prodeunt II, 73, 36; magis sunt quam singularia, quia in iis sunt incorruptibilia, 146, 37; magis causa sunt quam particularia, 146, 48; magis sunt πρὸς τι quam particularia, 147, 1; qui ea contemplantur sæpe ignorant quædam particularia ac quænam et quare, 135, 8; ubi primum de iis sumpsimus, facilius singularia contemplabimur II, 463, 21 s.; totum quiddam sunt atque multas partes comprehendunt II, 248, 19; ex iis (in re naturali) ad singuliorum procedendum est,

II, 248, 17; esse nequeunt, nisi unum veraciter de multis prædicari possit, 131, 37; si non sunt, tollitur medium ideoque demonstratio, 131, 39; ex iis fit demonstratio, 139, 23; ea affirmare non oportet antequam scrutatus fueris quænam omnibus eveniant III, 12, 28 ss., cf. 20 s.; ea contemplari non licet, nisi per inductionem, 139, 24, 30; ratione priora sunt II, 52, 36 s.; a sensibus remotissima sunt, 122, 41; II, 478, 23 s.; igitur hominibus cognitu difficillima sunt II, 470, 22; eorum cognitio sapientis competit II, 470, 20; ea qui scit, novit omnia subjecta II, 470, 21; æquatenus in anima sunt III, 451, 52; ea respiciunt scientia III, 451, 51 s.; II, 587, 8 s., cf. II, 499, 46 s.; II, 627, 39; sine iis scientiam acquirere non licet II, 627, 9; ea spectat spectareque dicitur scientia II, 129, 16, 19; ea adire debet qui artis alicujus vel contemplandi peritus fieri vult II, 129, 17; ea spectat omnis scientia et omnis ratiocinatio II, 585, 37 s.; igitur ad ea pertinere videtur philosophia prima II, 585, 36 s.; sola cognosci possunt II, 494, 29 s.; ea spectat ars II, 468, 37 s.; ea potius tractat poësis, idque quæ, 464, 10 12; eorum existimatione caret fere II, 73, 28; prima principia non sunt II, 603, 22 s.; si semper magis genere sint, suprema genera maxime principia erunt II, 493, 33 ss.; quæ maxime sunt tanquam elementa considerantur, idque quare II, 516, 47 ss.; si separabilia esse ponatur, circa species oritur difficultas, sin vero non, nulla II, 625, 16 s.; necessaria sunt, 165, 8; iis simul inesse potest album et nigrum II, 584, 10 ss.; quando tanquam ea preferenda sint non universalis, idque in qua orationis parte, 572, 34.

Universum (τὸ ὅλον, τὸ πᾶν) (de eo aliorum sententia); de ejus origine jam antiquitus dubitationes proposuerunt II, 470, 51; quomodo id construxerint philosophi antiqui III, 230, 25; id unum esse statuunt nonnulli antiqui II, 442, 9; id ex unico elemento tanquam maxime construunt nonnulli naturæ scrutatores II, 476, 19 ss.; nonnulli putant id partibus suis specie similes esse debere III, 443, 17; per id magnam aeris vel ignis copiam effusam esse multi putant II, 400, 5 s.; tanquam ejus partem dignissimam ac principium totum considerabant antiqui rebus divinis studentes III, 574, 14 s., cf. 12 s.; nonnulli ei admixtum esse censent animam III, 443, s.; refutatur eorum opinio III, 443, 7 s.; ex eo provenit anima secundum Orphicam carminem III, 442, 50, cf. III, 443, 19 s.; ejus mutationi nonnulli (Heraclitus?) tribuunt vicissitudines quibus calens terræ loca modo sicca, modo humida sunt III, 572, 5 s., v. *Mundus* et *Cælum*; id unum et immotum et infinitum esse censent antiquorum nonnulli (nempe Eleatæ) II, 448, 16 s.; eodem redire putant id unum non continuum esse dicas, an multa esse et non unum sed vacuum II, 448, 6 ss.; si ex omni parte divisibile sit, nihil unum esse censent iidem, neque multa, sed vacuum totum II, 448, 9 s.; figmento simile esse censent iidem si id alia ex parte divisibile esse censent, alia non II, 448, 11; nullam causam esse censent iidem, cur alia ex parte plenum, alia divisum sit II, 448, 12 s.; id tanquam unicam naturam considerant Eleatæ atque immotum esse censent II, 476, 20, 27; infinitum secundum Melissum, 281, 6; id perpetuum infinito assimilant Melissus II, 283, 1, cf. III, 250, 10; id melius finitum esse assertit Parmenides II, 283, 2, cf. II, 250, 11; id continuum esse negant Leucippus, Democritus alique inanis assertores II, 292, 31 s.; extra id nihil esse probandum est iis qui vacuum esse negant II, 292, 33; vel nihil, vel apparens est. in

quint atomorum assertores, si corpora omni ex parte divisibilia erunt II, 435, 37; id immobile esse ostendit Melissus II, 292, 45 s.; III, 674, 20 ss.; cuius simile esse dixerit Melissus III, 675, 29 ss.; vicissim moveri et quiescere statuunt cum Empedocles tum alii quidam II, 344, 20, cf. II, 342, 19; id infinitum esse censebat Empedocles II, 406, 25; discordia disjungitur secundum Empedoclem II, 474, 32; id fluitare putabat Xuthus II, 297, 13 s.; fluitabit, idque quomodo si inane non est, aut motus non erit, aut semper tantum aquæ in aerem mutabitur quantum aeris in aquam, aiunt inanis assertores II, 297, 13, 38 ss.; id quod verum est, si circulo non fit motus II, 297, 45; e numeris quadrantalibus constare placet Pythagoreis IV, 194, 1 ss.; ejus substantiam malæ tragædiæ similem faciunt qui numero mathematico tanquam primo deinceps omnes alias substantias adnectunt II, 610, 52 ss., cf. II, 633, 29 ss.

Universum (quidnam, de ejus partibus, motu etc.); id cælum vocare solemus II, 382, 5; forsitan idem quod cælum est II, 291, 26; v. *Cælum*; in ejus globo omnia sunt II, 411; ejus pars minima est locus nobis circumdatus II, 519, 34, cf. 31; si cum eo comparetur, terræ moles plane nihil est III, 572, 36 s., cf. III, 554, 13 s.; ejus partes sunt sensibilia æterna II, 555, 29; quatenus ab ejus supra et infra differant vivorum supra et infra III, 532, 20 ss.; apud solum hominem partes superiores ejus supra obversæ sunt III, 243, 37 s.; III, 532, 33 ss.; ejus supremæ parti obversam habent suam bipedes III, 307, 13; in eo etiam definita sunt superum et inferum, anterius et posterius, dextrum et sinistrum II, 281, 12; ejus ullimum et positione et natura primum supra est II, 424, 7 s.; ejus supra et infra non semper eadem ac ceterarum rerum III, 449, 22 s.; eodem modo definitur quo omnino totum II, 282, 49; quod extra id deest, non omne est quod abesse possit II, 232, 50; vel si finitum est unum ex elementis esse vel fieri non potest II, 279, 46; II, 596, 48 s.; si e partibus dissimilibus constet, unicuique corpus non erit, nisi tactu II, 280, 11; II, 597, 10 s.; infinitum non est II, 375, 49, cf. II, 368, 7; II, 378, 29; eo quod finitum est, non tollitur generatio II, 284, 24; finitum est, quia loca finita sunt II, 280, 24; II, 597, 16 s.; necessario ex individuis constabit, si ens tantummodo significet II, 252, 1; dubitatur utrum tanquam totum sit, an eo quod deinceps est II, 600, 8 s.; ejus prima pars substantia II, 600, 9; non replebitur, si cuique elemento certam aliquam figuram tribuas II, 421, 39 s.; ejus partes sunt corpora II, 368, 5; partium rarum, partim densum est III, 675, 12 s.; ejus numerus comprehendit finem, medium et principium II, 367, 13 s.; tribus finitur II, 367, 12; necessario perfectum et quaquaversum est II, 368, 5 s.; quatenus ab omnibus et a perfecto differat, quatenus non II, 367, 22 ss.; si continuum sit, æque facile affici potest ac si meatibus plenis pertusum sit II, 450, 21 s.; si continuum non esset, sed vacuo interceptum, omnium rerum unus esset motus II, 378, 7 ss.; si infinitum esset, motus obtinere non posset, quia loca deessent ad quæ corpora ferrentur II, 378, 19 ss.; manebit, manente ejus principio II, 355, 40 ss.; in eo motus principium deus est II, 240, 37; æternum est III, 573, 10, 46; igitur necessario quædam in eo sunt mutationes, sed ortui et interitui non obnoxium est III, 573, 8 ss.; in eo eorum quæ se ipsa movent motus omnium primus est III, 520, 37 s.; ejus motus celerrimus est III, 366, 2 ss.; qui non ab ejus motu pendent motus, vel mu-

tua rerum illusione fiunt vel ab anima præditis pendunt III, 521, 4 ss.; ad ejus quoque motum pertinet doctrina de quiescente sine quo motus fieri nequit III, 518, 3 ss.; in eo quoque, ut moveri possit, aliquid immobile esse debet III, 518, 6; ejus latitudo causa est perpetuitatis generationis II, 465, 4 s.; si solus exstaret ejus motus, generatio obtinere non posset II, 393, 8; videtur dudum consumptum esse debuisse, quia propter generationis continuitatem semper aliquid ab eo decedit II, 438, 18; ridiculum videtur id moveri a re quæ intra id continetur III, 519, 52 s.; igitur extra id immobile aliquid et quiescens, quod ejus pars non sit, exstare debere videtur III, 519, 49 s.; ridiculum id propter parvas et flocci faciendas mutationes movere III, 572, 35 s.; quiescit absente calore IV, 240, 44 s.; aliquid necessario ad id se habebit ut terra ad animalia et res quæ se ipsæ movent III, 518, 19 s.; ei debemus cum calidum et frigidum, tum naturam III, 222, 3 s.; ejus principia animalium et plantarum principiis assimilanda non erunt II, 635, 36 ss.; ejus bonum partim tanquam separatum quid et per se est, partim ordine constat II, 609, 32 ss.; in eo omnia quodam modo ad unum coordinata sunt II, 609, 37 s.; in eo omnia ad discretionem venire debent, multaque alia ad commune bonum conferunt II, 609, 48 ss.; comparatur igitur exercitui II, 609, 34 s.; III, 639, 22 s.; item domui II, 609, 4 s.; id melius *κόμος*; quam *ἀρχαία* vocabitur, idque quare III, 638, 41 ss.; cuiusque ejus parti inseri non poterit anima, nisi quæ specie sibi similis est III, 443, 22 ss.; masculum est ac femininum IV, 294, 43 s., v. *Cælum*, *Mundus Subjectum* et *Unum*.

Universa (πάντα); sophistica ratione parva esse existimantur, quia unumquodque parvum est, 575, 31; non parva sunt, sed e parvis composita, 575, 32.

Universa; v. *Synonyma*.

Unoculus; cæcus esse non dicitur II, 530, 3.

Unicolora; quænam animalia ita vocentur III, 425, 13 ss.; minus colorem mutant quam toticolora III, 425, 24 ss., 31; idque nonnisi raro affectu quodam III, 425, 32; nempe ubi in generatione depravantur III, 425, 34 s.; apud ea albedo et nigror ab iisdem causis pendunt ac apud reliqua animalia III, 426, 1 ss.

Unus; fieri potest ut allicui solus sit, simpliciter vero fieri nequit, 197, 24.

Unum (ὓν); (*de eo quidnam alii statuerunt*) id nonnulli tanquam elementum considerant II, 516, 49 s.; nonnulli eorum qui id elementum esse statuunt, eo tanquam genere uti videntur II, 493, 24 s.; principium atque substantia erit, si universalia semper magis genera sint II, 493, 37; II, 385, 39 s.; de omnibus entibus dicitur II, 493, 38; II, 585, 43; probatur nec genus, nec idem principium esse II, 493, 39 ss.; II, 585, 44 ss.; ex eo omnia construunt antiqui nonnulli II, 432, 10; II, 433, 1; qui id tanquam principium ponere, his magis causa formalis quam causa finalis est II, 479, 16 ss.; id notiore aliquam naturam subjiciunt naturæ scrutatores II, 497, 3 ss.; II, 575, 49 ss.; ei elementa tanquam substantiam subjiciunt qui plura elementa esse statuunt II, 497, 9 ss.; id tanquam principium agnovisse videtur Anaxagoras II, 480, 48; eo excepto omnia generare videtur discordia apud Empedoclem II, 495, 54 s.; II, 496, 7 s.; non constat an secundum Empedoclem hoc vel terra aqua aer et ignis magis principium et magis elementaria sint II, 424, 1 ss.; id amoris assimilat Empedocles II, 489, 46 s., cf. II, 497, 5 ss.; alii vero igni vel aquæ vel aeri II, 489, 47; II, 497, 7 ss.; id alii

plura significare putant, alii non, 307, 8; ejus multiplici significato solvitur Parmenidis et Zenonis argumentatio, 307, 10; omnia esse putabat Zeno, 286, 20; si indivisibile est, perperam nihil omnino esse arbitrat Zeno II, 497, 34; quale Zeno commemorat laudat quaquam quispiam multum diceret III, 679, 20 s.; omnia faciunt nonnulli (i. e. Eleatæ), idque quare II, 610, 27 s.; id nonnulli Eleatæ immotum esse censent, idque quatenus et qua re permoti II, 473, 14 ss.; id immotum esse censent Eleatæ II, 476, 32; id primum posuit Xenophanes II, 476, 32; sed nihil de eo determinavit II, 476, 33 s.; id solummodo deo assimilavit II, 476, 35; de eo Melissi placita II, 476, 30 s.; item Parmenidis II, 476, 29 ss.; cf. 43; id enti assimilavit Parmenides II, 497, 27; id ex duobus fieri non posse censet Democritus II, 553, 48 s.; ex multis fieri nequit secundum Leucippum et Democritum, nec ex eo multa II, 416, 47; ex proprie sic dicto multa fieri non posse censet Leucippus II, 448, 39; perperam ne id simul multa esse dicerent, verebantur antiquorum recentiores II, 250, 20; simul multa esse potest, sed non opposita II, 250, 28, 31; et potentia et actu est II, 250, 32; id alii multitudini opponunt, alii inæquali II, 636, 11 s.; id æquali assimilant qui ei inæquale opponunt II, 636, 12; id omnes contrariis figurant, sed non omnes eodem modo II, 256, 7, 13; id excessui et defectui junctum rerum principia constituere, antiquum placitum est II, 256, 12; quomodo constituerit primum magnitudine præditum, dubitare videtur Pythagorei II, 618, 16 s.; e quanam re constituerit dicere nequeunt Pythagorei II, 634, 11 s.; postquam constituit, proximam infiniti partem attraxit II, 634, 13, cf. II, 293, 5; dein a termino perfectum est II, 634, 13 s.; secundum Pythagoreos utriusque paris et imparis naturæ participat fr. 73, b; Pythagoreis evenit ut id plura esset II, 477, 22; id in bonorum ordine ponunt Pythagorei II, 4, 43; id bono assimilavit Plato II, 478, 31 s.; id ipsum bonum esse affirmant idearum assertores, quia id appetant numeri II, 191, 2, 7; ejus causa numeris et unitatibus bonam competere perhibent idearum assertores II, 191, 1; id bono assimilant nonnulli eorum qui immotas substantias ponunt II, 634, 49 ss.; id boni substantiam esse censent iidem II, 634, 50 s.; id qui principium elementare habent atque ex eo generant numeros (ideales) difficultatibus implicentur, si ei assimilant bonum, idque quibusnam II, 634, 35 ss.; II, 635, 5 ss.; igitur nonnulli id numeri mathematici principium atque elementum habent II, 635, 8 ss.; aliquis (Speusippus?) ei tanquam necessario connectere bonum veritus est II, 635, 19; id tanquam substantiam considerant Pythagorei II, 477, 9; II, 478, 4 s.; eosque secutus Plato II, 478, 4 s.; id tanquam entium substantiam considerant Plato et Pythagorei II, 489, 44; II, 497, 1; II, 575, 47 s.; questio omnium difficillima est, an his assentiendum sit, an aliud quid ei subiectum sit II, 489, 42 s., cf. 496, 47; par et impar est II, 475, 45; ideoque et finiti et infiniti particeps secundum Pythagoreos II, 475, 44 s.; id et dualitatem infinitam numerorum et omnium rerum principia statuebat Plato fr. 83, a, b; ex eo est numerus secundum eosdem II, 475, 45 s.; alterum numerorum principium secundum Platonem II, 633, 53; id omnia fieri, e suis placitis facile probari posse putat Plato II, 484, 50 s.; attamen non id, sed ideale aliquod unum his placitis sunt II, 484, 52; nec hoc etiam, nisi concedas universale semper genus II, 484, 53 s.; apud Platonem forma est, apud plerosque antiquos physicos subiectum vel

materies II, 252, 21, cf. II, 256, 13; secundum Platonem idearum principium est et causa formalis II, 478, 2, 29; II, 479, 9; impar est (secundum Platonicos) II, 623, 52; in impari medium est (secundum Platonicos) II, 623, 4; ejus contrarium non est inæquale vel ad aliquid II, 631, 40 s.; nihilo minus ei hæc opponunt idearum assertores II, 631, 35 ss.; secundum nonnullos (Platonicos) idem est quod æquale II, 628, 25; alii ejus materiam habent inæquale, alii multitudinem II, 628, 35 s.; ejus principium alii Platonici aliter ponunt II, 625, 3; primum agnoscunt (Platonici), non vero secundum et tertium II, 619, 32 s.; omnia erunt, si idearum assertores et Pythagorei vera dicant II, 550, 32 s.; id perperam principium habent idearum assertores II, 635, 31 s.; id principium et substantiam et rerum elementum esse statuunt omnes qui numeros substantias et rerum causas esse censent II, 617, 52 s.; II, 618, 28 s.; ex eo et alia quadam re numeros construunt iidem omnes II, 618, 1 s., cf. 50; illud principium esse dicunt (Platonici), quia indivisibile est II, 624, 14 s.; illud simul principium materiale et formale faciunt iidem II, 624, 20 ss.; id separabile esse censent numerorum idealium assertores II, 625, 20; id separabile habent idearum assertores II, 636, 1; separabile esse nequit, si numeri mixtionem fiant ex elementis II, 635, 52; aliorum numerorum elementum (secundum Platonicos) II, 618, 49 ss.; II, 619, 6 s., 43; II, 620, 4; II, 621, 50, cf. II, 622, 20 s.; ab eo inchoat substantiarum seriem Speusippus II, 539, 9; aliquid unorum primum esse aiunt qui ideas omnino esse negant, numeros vero entium prima esse censent II, 622, 12 s.; id quod fieri non posse probatur II, 622, 12 ss.

Unum (*quidnam, quomodo re ad multum, ad eus s. habet etc.*); multis modis dicitur, 286, 18; II, 312, 30 s.; II, 522, 48; III, 444, 47 s.; igitur et quæ secundum illud dicuntur, nempe diversum, idem et contrarium II, 522, 49 s.; quot modis dicitur per se, tot modis et idem dicitur per se II, 522, 15 s.; quot modis dicitur II, 249, 53; II, 518, 37 ss.; II, 574, 7 s.; II, 577, 35 ss.; cf. II, 541, 49; multis modis dicitur cum aliquo, tum quod ad motum attinet II, 356, 48 ss.; etsi multis modis dicatur, tamen ad unicam pertinet scientiam II, 501, 34 s.; II, 502, 38; omne enim ad primum unum refertur II, 501, 38 s.; II, 502, 38; quænam sit ejus propria significatio III, 444, 48; quænam sit ejus essentia II, 557, 3; quænam sit ejus notio II, 574, 15 s., 26 ss., cf. II, 520, 15 s.; ubique aut quantitate aut specie aut motu aut intellectu, aut definitione indivisibile est II, 520, 21 s.; II, 574, 9 s.; eo nihil minus est II, 530, 25 s.; sensibile commune est III, 462, 11, cf. 30; est quod indivisibile est, idque vel quantitate vel specie II, 493, 52 s.; specie prius est quam quantitate unum II, 494, 2; ita indivisibile aut non divisum II, 576, 46; dicitur et indicatur ex opposito, id est divisibili, idque quare II, 576, 49 ss.; vel simpliciter, vel quatenus unum est, indivisibile est II, 575, 43; quidquid est, individuum est II, 283, 30; IV, 202, 23; a se ipso separari nequit III, 489, 37; universale non est nec idem in omnibus II, 502, 40 ss.; nec forsan separabile est II, 502, 41; id non spectat geometra, nisi ex suppositione II, 502, 42 ss.; aliquatenus numero opponitur, idque quomodo II, 581, 10 s.; non tamen omne numerus est, sed solum divisibile II, 581, 13; omnium mensura est, idque quomodo II, 575, 15 s., 39 ss.; ideo indivisibile est, quia unuscujusque rei primum indivisibile est II, 575, 17 ss.; ejus, quatenus unum est, affectus sunt

idem et diversum, simile et dissimile ac reliqua huiusmodi II, 501, 53 s.; ad id pertinent idem et simile et æquale II, 577, 2 s., cf. II, 522, 49 s.; II, 527, 4; manifesto mensuram significat II, 69, 16 s.; idque multitudinis alicujus mensura II, 629, 25 s.; mensura non est, sed principium II, 629, 29 s.; nec numerus est II, 629, 28; ei in omni re aliud quid subjectum est II, 629, 17; nec substantia per se est II, 629, 24 s.; paucum est II, 629, 15; igitur ei vel nihil, vel multitudo opposita est II, 629, 11 s.; attamen alii ei multitudinem, alii alterum vel aliud opponunt II, 629, 8 s.; maxime aliquam opinionem profiteri videntur qui ei multitudinem opponunt II, 629, 13 s.; ei opposita est multitudo II, 501, 21, 28; II, 587, 41; multitudo erit, si unum et multa eodem modo sibi opponantur quo longum et breve II, 580, 29 ss.; quatenus multitudini contrarium sit II, 581, 21 ss.; ei opposita sunt multa, idque multis modis II, 520, 39; II, 576 43; primo loco ut divisibile indivisibile II, 576, 44 s.; idque per contrarietatem II, 576, 48; quomodo ei opponantur multa II, 580, 39 ss., 43 s.; II, 581, 1 ss.; facilius mutatur quam multa II, 457, 21; qui id multis opponunt materiem alteri contrariorum assimilant II, 610, 3 ss.; multis natura prius est II, 393, 23 s.; contrariorum definitione posita, facile est colligere, utrum ei unum plurave sint contraria, 266, 25; parum aut pauca erit, si multa ei simpliciter opponantur II, 580, 23 ss., cf. 33 s.; eo unumquemque numerum metimur II, 580, 44; numeri principium et mensura est II, 527, 6; numero unum non erit, si principia specie unum sint II, 495, 14 s.; an uni contrarium sit, spectat philosophus II, 501, 50; ejus substantia una est II, 556, 14; ejus substantia secundum alios ex inæqualitatis dyade, secundum aliquem vero e multitudine construit numeros II, 628, 37 ss.; igitur numerorum principium formale habetur II, 628, 46; probatur numerorum principium formale esse II, 629, 16 ss.; commune numeri mathematici et idealis principium est II, 633, 51 s.; igitur querendum quomodo ex his multum fiat II, 633, 52 s.; paucum esset, si dyas multum II, 630, 15 s.; quod in dyade vel quocunque numero cogitatur, queritur utrum tanquam unus idea an tanquam aliud cogitur II, 625, 22; quomodo duobus prius dicatur, 21, 41; uni additum duo efficit, sive æqualia sint, sive inæqualia II, 621, 15 s.; non deinceps sequitur duo, sed vice versa II, 311, 47; II, 590, 45 s.; id tantum numero superant duo, quantum duos tres, 565, 39; id tantum proportionem superant duo, quantum duos quatuor, 565, 40; duo videtur, si digiti perplectantur III, 510, 13; III, 511, 9 s.; nihilo minus visu agnoscimus, id revera duo non esse III, 510, 14; si solo tactu præditi essemus, id revera duo esse arbitraremur III, 510, 14 s.; duo non solum videbitur, sed et habebitur, ubi digitus oculo subjectus latet III, 511, 41 s.; duo vero videbitur, sed non habebitur, si non lateat III, 511, 43; quattuor id pluribus quam duo vel tria superant II, 293, 35 s.; simul in pluribus esse nequit II, 550, 22 s.; substantia esse nequit II, 556, 15; magis principium est quam elementum et principium et causa II, 556, 18 s.; argumenta quæ probare videntur id revera substantiam esse II, 497, 12 ss.; II, 586, 37 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur II, 497, 22 ss.; II, 575, 52 ss.; II, 586, 42 ss.; II, 587, 5 ss.; sive substantia sit, sive non sit, numerus substantia esse nequit, idque quare II, 497, 28 ss., cf. 17 ss.; II, 586, 48 ss.; omnium maxime universaliter prædicatur II, 576, 4 s.; igitur substantia esse

nequit II, 576, 4; nec genus II, 576, 7; ejus genus esse nequit et cur, 206, 32; τοῦ ὅντος; genus esse nequit et cur, 207, 10; omnibus consequens est, ideoque genus esse nequit, 218, 42; ad cogitabilia pertinet II, 602, 15; omnibus rebus compositis inest II, 602, 15 s.; igitur nec substantia, nec relativum esse potest II, 602, 16 s.; nec elementum II, 602, 14; quæle non est II, 621, 51; igitur monadibus qualitatem impertire nequit II, 621, 49 s.; non in omnibus generibus idem est II, 520, 19; quænam primarie esse dicantur II, 520, 5; II, 574, 6, cf. II, 519, 53 s.; omnes categorias sequitur, sed nulli inest II, 576, 37 s.; nil addit rei, si de ea prædicetur II, 576, 40 s.; de nonnullis prædicatur II, 586, 46; de omnibus rebus quæ sunt prædicatur, 206, 34; 207, 10; de subjecto nullo dicitur, 2, 1; definitionibus non inest, idque quare II, 563, 25 s.; principium est ejus quod de una quaque re cognosci potest II, 520, 18; esse dicuntur res quarum notio una est II, 505, 18 s.; utrum ejus causam quæras an causam cur res unum sint, eodem redit II, 563, 44 s.; probatur fieri non posse ut non sit idem quod unum esse II, 543, 19, 45 ss.; qui id sunt, in his idem opponitur diverso, idque quare II, 577, 28 s.; quomodo a simplici differat II, 605, 16 ss.; homonymum est II, 339, 38; si homonymum est, etiam duo homonyma erunt II, 339, 39; ejus homonymia difficulter discernitur, 283, 43; pro eo habemus omne prædicatum, 284, 3; ei maxime consequens est ut hoc aliquid atque ens sit, 284, 4; quia id a multis discernere non possumus, decipimur captionibus ex accidente, 284, 14; quatenus idem et eadem natura sit ac ens II, 500, 42 ss.; II, 587, 45 ss.; tot modis dicitur τὸ ἐν II, 541, 50; II, 556, 13; II, 576, 9; fortasse idem significat quod ens II, 576, 36 s.; ab ente non separatur nec in generatione, nec in interitu II, 501, 2; in genera dividitur, idque in tot quot ens II, 501, 7, 15; omnium ejus generum essentiam unica scientia spectat, nempe prima philosophia II, 501, 8; non generatur II, 623, 46; igitur magis ens quam decas ejusque forma est II, 623, 45 s.; ens non erit, si universi principia eodem modo se haberent ut animalium et plantarum II, 635, 40; album esset, si entia colores essent II, 576, 18 ss.; dicens esset, si entia modulationes essent II, 576, 20 ss.; elementum vocale esset, si entia soni essent II, 576, 23 ss.; si entia figuræ rectilineæ essent, triangulus esset II, 576, 26 s.; igitur in omnibus categoriis excepta substantia aliquid unum et aliqua natura est II, 576, 10 s., 27 ss., 32 ss.; igitur et in substantiæ categoria eodem modo se habebit II, 576, 31 s.; sed hoc non sufficit ad statuendum quænam sit ejus natura II, 576, 12 s., 30 s., 33 s.; omnia essent, si unum significare idem esset quod de uno prædicari II, 503, 7 ss.; eo non tanquam genere continentur res materie carentes II, 563, 30; ejus notio eadem est quæ unuscujusque II, 576, 42; non eodem redit utrum ejus notionem quæras, an quibus competat II, 574, 11 ss.; non necessario immobile esse probatur II, 250, 47; ejus latio una est, non vero contraria II, 408, 22 s.; eo excepto omnia malum participabunt, si materies alteri contrariorum assimilatur II, 610, 6 s.

Unum analogia (κατ' ἀναλογίαν); quidnam II, 520, 34; non semper genere unum est II, 520, 38 s.

Unum genere; quidnam II, 520, 33; non semper specie, sed semper analogia unum est II, 520, 37 s.

Unum ipsum (αὐτὸ τὸ ἓν); id numerorum principium esse censent cum Plato tum qui numeros entium prima esse censent, idcas vero omnino esse negant

II, 622, 11, 20; id quod fieri nequit si solus exstat mathematicus numerus II, 622, 15 ss.

Unum numero; quidnam II, 520, 32; semper simul specie unum est II, 520, 35 s.; quot modis idem dicatur, 176, 33; idem est quod singulare II, 495, 23; quaeritur an id rursus fieri possit quod semel perit II, 313, 18; quomodo id discernatur anima III, 491, 2 ss.

Unum primum; præter id multæ sunt monades II, 631, 43 s.

Unum specie; quidnam II, 520, 32 s.; non semper numero, sed semper genere unum est II, 520, 36 s.; quomodo id discernatur anima III, 491, 4 s.

Unum et ens; v. *Ens et Unum*.

Unum et idem; fieri non potest ut semper fiat vel intereat II, 327, 49 s.; sæpius esse et interire potuisset, si sanitas quam aliquis intermisso tempore recuperasset, numero una esset cum præcedenti II, 313, 32 ss.

Unum et individuum specie; simul alteraret et alteraretur, si id quod se ipsum movet se ipsum per totum moveret II, 352, 18; item simul doceret et disceret II, 352, 19.

Unum et multa; prima genera contrariorum sunt II, 579, 18 s.; ad ea igitur reliqua referuntur II, 579, 19; ad ea refertur oppositio inter ambos et alterum II, 579, 32; inter ea media tenent duo et tria III, 372, 21 s.; quaeritur quomodo sibi invicem opponantur II, 579, 22; II, 580, 21 ss.; eodem modo sibi invicem opponi debere videntur quo longum et breve II, 580, 29 s.

Unum multitudo; series coordinata quorundam Pythagoreorum II, 475, 49.

Unum et multitudo; ad ea reduci possunt omnia principia quas reliqui posuere philosophi II, 502, 30.

Unius assertores; quibusnam in rebus cum iis consentiat Leucippus II, 448, 30 ss.

Unius idea; secundum Platonem ideæ animalis et reliquarum idearum elementum est III, 434, 33 ss.; si exstat, necessario ejus substantia esse debet unum idque quare II, 497, 20 s.; sola positione caret II, 624, 36; nullo alio ab uno differt, nisi quod principium est II, 624, 36 s.

Unumquodque (ἐκαστον); de eo non solum ipsius sed etiam alius sermone dicere licet, idque omnino false, attamen interdum etiam vere II, 533, 8 ss.; expenditur quatenus idem sit ac quidditas et in iis quæ per se sunt et in accidentibus II, 512, 41 ss., v. *Tò τι ἦν εἶναι*.

Unumquodque qui scit vel ignorat unumquodque esse, an rem novit; pertinet hoc sophisma ad captiones per refutationis ignorantiam, 303, 50.

Unus homo; nihil amplius significat quam homo II, 576, 40 s.

Unusquisque; qualis est, talia dicit et facit atque ita vivit, nisi alicujus gratia agat II, 40, 40.

ὑπάρχειν v. *Exsistere, Inesse*.

ὑπαρχῆς (ἰδ.) 308, 36.

ὑπατος; qui ita appellatur est deus, summam sedem in mundo occupans III, 636, 46.

ὑπεπιμόριον v. *Suppartiens*.

ὑπεραποτέδνησιν 412, 50.

ὑπερβολή v. *Excessus, Exsuperantia, Hyperbole*.

ὑπερβολῇ ἰδιόν 235, 8.

ὑπερεχόμενον 229, 43, 45.

ὑπερέχον v. *Excedens*.

ὑπέρπτωχος v. *Egeni admodum*.

ὑψηλὴ μέθοδος 482, 19; III, 334, 20.

ὑποκορισμός v. *Deminutio*.

ὑπόκρισις v. *Actio*.

ὁκοῦληπτόν quomodo an opinabili differat, 82, 47.

ὁπόληψις exemplum citatur, 108, 21; 109, 32 v. *Enimatio*.

ὁπόληψις v. *Conceptio*.

ὁπόνομοι v. *Cuniculi*.

ὑρῶνα (ἔκωφ); colorem et habitum mutat III, 207, 15 s.; idque ætate et hieme III, 184, 6 s.; quinam vere sint ejus habitus et mores secundum Æschylum III, 207, 29 ss.; quinam ejus habitus æstivus III, 207, 34 s.; alio habitu est juvenula quam adulta III, 207, 32 s.; quænam loca incolat III, 182, 9 s.; III, 207, 36, 37; animal montanum est III, 4, 14; quomodo niducet III, 104, 12 ss.; nidum maxime e stercore humani conficit III, 184, 5 s.; eam suorum malorum spectatorem vocat Æschylus III, 207, 28.

Uranus mons; in Carthaginiensium ditione in Sicilia juxta hunc fons olei IV, 95, 30 ss.

Urax; v. *Tetrix*.

Urbanitas (εὐτραπεία); quidnam II, 22, 1; et sermones et actiones spectat II, 22, 1; II, 51, 18; circa jocos versatur II, 21, 45, 54; II, 51, 31; II, 150, 4; affectus moralis animæ laudandus II, 217, 12, 34; medicritas est et præstantissimus habitus II, 217, 12, 32, 28; genuina distinguitur ab ea quam per transiacionem ita vocant II, 217, 22; genuina duplex II, 217, 19 ss.; II, 150, 9 ss.; genuina a falsa distinguitur eo quod joci bene judicanti placent II, 217, 29 s.; non tam recte distinguuntur prouti joci molesti sunt ei qui irridetur II, 217, 34 ss.; quomodo conciliatur orationi, 435, 20 ss.; eam ut concilies orationi, ejus mores hominibus similes reddendi sunt 436, 7; ejus gratia testimonio subjungi potest enthymema vel sententia, etiamsi testis fide dignus et testificatum verisimile sit, 430, 39.

Urhanus (εὐτραπείλος); vocis græcæ etymologia II, 50, 46 s.; quisnam II, 21, 54; II, 50, 45; II, 217, 30; II, 150, 8 s.; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; ei dexteritas propria est II, 51, 2; vocatur etiam dexter II, 51, 20; ei convenit talia dicere ac audire quæ talia viro probo ac liberali congruunt II, 51, 3, quibusnam signis distinguendi sint ei convenientes II, 51, 11 ss.; eadem quæ dicit, etiam audiet, idque quare II, 51, 14; ipse sibi lex est II, 51, 19; conciliatur hodie cum scurra, etsi longe ab eo differat, idque quare II, 50, 51; medius est inter rusticum vel rigidum et inscitum vel scurram vel importunum II, 150, 3, 8; II, 217, 13, 30; diliguntur tantummodo quia jucundi sunt II, 92, 31; cum iis jucundi gratia amicitiam contrahunt potentes II, 95, 51; qui circa ludos sunt apud tyrannos magni æstimantur II, 123, 13; eorum amicitia diu durat, idque quare II, 93, 17; iis interdum delectantur austeri, idque quare II, 227, 17.

Urbs; in ejus situ eligendo sanitatis ratio habenda est, idque quomodo, 613, 13, 24; ejus situs ad actiones bellicas et civiles opportunus esse debet, 613, 17; habitibus pervia salubris est IV, 118, 21; IV, 149, 17; IV, 288, 15; tota ad directum concidi non debet, sed per partes et loca, 613, 47; eam in oligarchiis audibilibus et donariis ornare debent amplissimi magistratus, 597, 41; si procul ab ea distant agri facile insituitur bona democratia, 594, 22; inde ab ea ad certam distantiam olim plus quam definitam agri mensuram possidere non licebat, 593, 48; ejus custodie qui præsumt magistratus, in majori splendore sunt, 589, 27; eam habere dicuntur tyranni II, 530, 8 s.; homines habere dicitur II, 530, 14; eas evertere tyranni II, 41, 53; eam qui producit iis similes sunt qui pec-

niam surripiunt, 428, 40; interdum ut ea potiantur, communem utilitatem sectantur II, 98, 37; olim parvæ erant, 539, 44; quisque cogitare potest se tam magnum esse ut ea contineri nequeat, nec tamen propterea se ita habet II, 284, 31; memorantur tela et machinamenta ad eas oppugnandas nuper inventa, 614, 10; quare eas adeant leones seniores III, 203, 46 ss.; inprimis in iis vivunt; corvus et cornix III, 186, 1 s.; aliquam sibi prodi finxit Dionysius Syracusanus, quo cives ad hanc rem pecuniam conferrent, 644, 36; nostram cum exercitu aggressi sunt, nec quidquam eorum quæ sponponderant fecerunt, 434, 22; nostram in servitute redigere quam maxime conati sunt, 434, 28; in ejus administrationem parum impenderunt, 434, 41; nostram multis malis affecerunt qui multa se bona fecisse prædicabant, 435, 6.

Urceum in foribus; proverbium, 324, 25.

Urere; æque flammæ ac pruinæ proprium est, 234, 29; interdum frigus dicitur, sed non perinde ut calor III, 615, 22 s.

Urenda; quænam IV, 114, 18 ss., 29 ss.

Uri; ubi quæpiam vidimus, cur mente ejus dolores participemus IV, 154, 9 ss.

Urit; exemplum rei agere, 2, 30.

Uritur; exemplum rei pati, 2, 31.

Uritur (quod); in ignem vertitur II, 422, 46 s.; igitur in pyramidem vel in globum mutabitur, si ignis pyramis vel globus est II, 422, 47 s.

Uretes; memorantur III, 16, 40 ss.; III, 17, 1 s.; III, 43, 2 ss.

Urina; vesicæ excrementum est III, 370, 16; vesicæ excrementum appellatur III, 239, 49 s.; humoribus postumis accensenda est III, 239, 48 ss.; de ea sermo fiet ubi de alimento disserit III, 239, 52 ss.; humidum alimenti excrementum est III, 231, 15 s.; eam habent quæ et vesicam habent III, 231, 16; vesicæ sedimentum vocatur III, 2, 15; excrementum est, ideoque pars similis humida et mollis III, 2, 15; III, 231, 15 s.; v. *Excrementum humidum alimenti*; ejus receptaculum est vesica III, 265, 42; III, 335, 7; una cum vesica fit III, 395, 43 s.; aquæ species III, 615, 27; ad aquam potius pertinet, idque quare III, 617, 34; III, 624, 20 s.; idem atque in carno sudor IV, 120, 12 s.; alienum calorem habet III, 624, 37; cur amara reddatur III, 580, 1 s.; mari comparatur quod salsa et amara redditur etsi potus et ciborum humores dulces sint III, 579, 51 ss.; in quibus vasis colligitur, subsidit salsedo terrena III, 274, 9 s.; ejus pars dulcis et potulenta in carnes consumitur, idque quare III, 274, 11 s.; per accidens necessaria est III, 265, 12 s.; ejus secretionem adjuvant renes III, 265, 2 s., 41 s.; III, 268, 40 s.; quæ multam emittunt, alvum durum habent, idque quare III, 265, 23 ss.; quibus copiosa est animalibus, ea renes habent III, 265, 43; per renem substantiam percolata in eorum cavum colligitur III, 267, 8 ss., 28; inde ad vesicam transit jam excremento similior per meatus ad eam tendentes III, 267, 12 ss.; recte eadem parte emittitur qua genitura et menstrua purgatio, idque quare III, 293, 5 s.; eadem parte qua illam etiam (maris) genituram emittunt feminæ III, 292, 54 s.; quomodo effluit apud quadrupedes III, 315, 45 ss.; eam non omnia animalia habent III, 327, 7 s.; ei cum semine communis meatus est, idque quare III, 327, 4 ss.; III, 336, 7 ss.; non ejus causa existat hicce meatus III, 327, 3 s.; ejus meatus distinctus est ac sicci excrementi apud vivipara et foras et intra se III, 326, 39 s.; III, 336, 7 ss.; non vero apud animalia pudendo carentia i. e. apud ovipara III, 326, 50 s.; nec apud vivipara foras

intus vero ovipara III, 327, 20 ss.; ei emittendæ dicata pars, paucis exceptis, apud omnia animalia sanguine prædita coitui inservit III, 292, 48 ss.; quæ animalia ea carent, apud ea semen eodem meatu emittitur quo siccum excrementum III, 336, 12 s.; ea carent pisces et quadrupedes ovipara III, 302, 54; ejus meatus foris apud vivipara pedestria idem est qui genituræ, intus vero non idem III, 79, 24 s., cf. III, 17, 7 ss.; apud animalia vesica carentia foris etiam idem est ac sicci excrementi, intus vero ambo meatus sibi invicem adjacent III, 79, 27 ss.; idque æque apud mares et apud feminas III, 79, 29 s.; apud testudinem feminam, etiamsi vesicam habeat, ejus meatus idem est ac sicci excrementi III, 79, 31 s.; multam atque crassam emittunt pleraque vivipara pedestria III, 137, 6 ss.; igitur in eam absumuntur e quibus apud mulieres fit menstrua purgatio III, 137, 6; humana tenuior est quam quadrupedum III, 123, 6 s.; omnibus quadrupedibus post partum crassior evadit III, 123, 10 ss.; idque inprimis iis quibus parciore est purgatio III, 123, 12 s.; mulæ crassior est III, 123, 5 s., cf. III, 129, 39; cum ea partem inutilem menstruæ purgationis ejiciunt mulæ III, 370, 15 ss.; hinc eam olfaciunt muli III, 370, 17 ss.; capris et ovibus crassior est quam hircis et arielibus III, 123, 8 s.; asinæ tenuior quam asini III, 123, 9 s.; cum ea conceptum ejicere solet asina III, 369, 27; vacæ acrior quam tauri III, 123, 10; qualem emittat leo III, 153, 35; lycis cum aliis rebus, tum sigillis conficiendis idonea IV, 86, 24 ss.; eam difficulter emittunt elephantes, idque quare III, 168, 4 s.; quare eam habere cicadas asserant agricolæ III, 100, 43 ss.; eam emittunt quidam metu perculsi III, 278, 35 s., cf. 58; evenit jam ut in eam contabesceret nonnullorum corpus III, 336, 6 s.; ejus concoctio sanitatis signum III, 611, 41; cruda dicitur, idque quare IV, 118, 7 ss.; signa ejus cur intuenda sint, ut sciamus an concoctio jam facta sit necne IV, 118, 7 ss.; rufa concoctionis signum exhibet IV, 118, 9 s.; quamobrem multa emissa inhorrescamus IV, 297, 8 ss.; item per extremam ejus missionem IV, 156, 26 ss., cf. *Urinæ missio*; cur eo fetidior fiat quo diutius in corpore manserit IV, 188, 25 ss.; eam movent allia IV, 117, 33; IV, 188, 11 s.; cur allium redoleat, si quis allium ederit IV, 189, 29 s.; eam movent absinthium, anethum, allium IV, 288, 27 s.; cur eam odorata, idque tam semina quam plantæ moveant IV, 117, 30 ss.; IV, 188, 8 ss.; IV, 217, 22 ss.

Urinæ difficultas; cur eam multi passi sint, urinam mittere veriti, post immodicam cœnæ repletionem IV, 295, 41 ss.; probat vesicam equi locum mutasse III, 167, 15.

Urinæ iter; quidnam ei in utroque sexu commune, quidnam in alterutro peculiare sit III, 11, 33 ss.; in id vergit vesicæ collum III, 17, 2; circa ejus principium coalescit vesica præcisâ III, 50, 11; ejus putamen apud quadrupedes viviparas pudendum masculinum est III, 36, 19; apud quosdam non perforat pudendi partem extremam III, 406, 42 ss., cf. *Hypospadixi*.

Urinæ missio; cur post eam horreamus IV, 155, 26 ss.; IV, 283, 12 ss.; horrii qui post illam fit terræ motus comparatur III, 593, 10 s.; cur post eam flatum emittamus IV, 297, 4 ss.; ad eam proclives sunt qui excrementa et humores in se continent IV, 130, 32 s.; copiosa alvum desiccant IV, 312, 24; cur apud feminas intento corpore fiat IV, 164, 1 s.; cur facere cupiamus ubi quemdam facientem videmus IV, 153, 48 ss.; quibus facienda est, cur concumbere nequeant IV, 140, 4 ss.; quamobrem

fiat apud metuentes IV, 258, 20 ss.; item apud igni adstantes IV, 153, 1 ss.; cur per eam penis intendatur IV, 140, 21 ss.; cur inprimis jumentis accidat, si aliud urinam mittens videant IV, 300, 25 ss.; animalia apud quæ antrorsum fit, a retro mingentibus differunt ratione qua ventri appensum est pudendum masculinum III, 35, 41, cf. *Retro mingentia*.

Urinæ stillicidium (σπαγγουρία); quomodo fiat IV, 295, 48 ss.; ea laborant solidipedes, idque quare IV, 316, 9 s.; adversus id remedium esse videtur pudendum ictidis rasum III, 178, 26 s.; IV, 77, 10 s.; multis sæpe mulieribus evenit prægnantibus III, 138, 43 s.; quoniam erinaceo marino adversus id adhibeant III, 65, 21 s.; III, 421, 31 s.

Urinatores (κολυμβηταί); facile manu capiunt polyporum feminas partu debilitatas III, 192, 52 s.; spiritu retinendo magnos faciunt saltus æque ac delphines III 206, 17 ss.; cur iis aures dum intra mare sunt rumpantur IV, 278, 11 ss.; cur spongias auribus alligent IV, 288, 19 ss.; cur eorum aures minus rumpantur si oleum antea infuderint IV, 279, 24 s.; nonnulli instrumentum habent cujus ope respirant in fundo maris degentes III, 248, 20 ss.; iis læbete commisso respirationem conciliant IV, 278, 36 ss.

Urinatorium es; v. *Æs urinatorum*.

Urinatrix (κολυμβίς); avis palmipes est III, 152, 9; etiamsi volatile sit, ex aqua victum petit III, 2, 33.

Ursa; v. *Septentriones*.

Ursa altera (ἡ ἑτέρα ἄρκτος); non ab ea fiat Auster III, 587, 2 s.; ventus ab ea existens Aquiloni nostro respondet III, 587, 43 ss.

Ursæ regio; flatus qui ab illa venit Aquilo est IV, 246, 20.

Ursus (ἄρκτος); quadrupes III, 77, 48; III, 247, 24 s.; idque vivipara pedestris est III, 161, 20 s., 43 s.; multitudine est fortisque cæcos ac pene inarticulatos edit III, 408, 47 ss.; ejus cauda deminuta est, idque quare III, 247, 23 s.; ejus pedes manibus similes sunt III, 18, 39 s.; item pedibus vituli marini, *ibid.*; ei inferior pars pedis mollis est quemadmodum camelo III, 20, 2; totum corpus hirsutum habet III, 19, 16; utrinque dentes habet III, 32, 22 s.; igitur unicum ventriculum habet, *ibid.*; item majorem III, 32, 27; quot mammas habeat III, 21, 12; feræ sunt III, 121, 15; omnivorus est III, 153, 14 ss.; in arboribus ascendere valet III, 153, 15; quoniam animalia aggrediatur, idque quare et quomodo II, 153, 18 ss.; quomodo cum tauro dimicet III, 153, 21 ss.; ei tribuuntur brachia III, 153, 23; aliquantisper bipes erectus incedere potest III, 153, 25 s.; quasunque carnes comedit, antea putrescere sinit III, 153, 26 s.; latitat III, 161, 20 s.; idque inprimis silvestris III, 161, 26 s.; ignoratur tamen causa cur latitet III, 161, 22 s., 44; latitans pinguisissimus evadit, idque tam mas quam femina III, 131, 46 s.; III, 161, 23 ss.; ad plurimum per quadraginta dies latitat III, 161, 28 s.; totidem dies quot illi latitant hystrices et reliqua eodem modo agunt III, 131, 49 s.; horum septem omnino immobili est, reliquis movetur et expergiscitur, ut ferunt III, 161, 29 ss.; si latitandi tempore capiatur ejus intestina et venter inania reperiuntur III, 161, 34 s.; igitur constat eum tunc nihil edere III, 161, 23; parum abesse constat quin latitantis coalescant intestina III, 161, 35 s.; igitur prodeuntem statim arum gustare narrant III, 161, 36 s.; idque quare III, 161, 36 s.; ligna mandunt quasi dentientes III, 177, 22 ss.; ejus adipem hieme congelatum augeri ferunt IV, 85, 14 ss.; quomodo bibat III, 154, 4; quomodo cœant III, 77, 48 ss.; III, 131, 37 ss.; quonam anni tempore coeant

III, 131, 44 s.; coitus tempore accedentibus infensi sunt III, 121, 16 s.; vix tamen hoc tempore inter se pugnant quia gregales non sunt III, 121, 17 s.; albos jam conspexit est III, 425, 32 ss.; III, 652, 54; nulli in Creta nasci dicuntur, idque quare IV, 88, 15 ss.

Ursæ; quot dies uterum gerant III, 131, 29; prægnantes difficulter capiuntur III, 131, 50 s.; quot, quantos et quales catulos pariant III, 131, 40 ss.; III, 133, 2; circa latendi tempus pariunt III, 131, 45; editis catulis iracundæ sunt III, 121, 19; tertio (post brumam) mense catulos educatos in lucem proferunt III, 131, 48; III, 161, 27 s.; latitans parit III, 161, 25 s.; latitat usque ad catulorum educendorum tempus III, 161, 26 s.; prægnans raro vel nunquam capitur III, 161, 31 s.; fugientes urgent catulos et susceptos portant III, 177, 18 s.; ubi eas assecutus est venator, in arbores insiliunt III, 177, 19 s.; urso fortio esse videtur III, 172, 12 s.; non ignavio est urso IV, 319, 41.

Ursæ quæ vocantur; iisdem temporibus pariunt ac locustæ III, 91, 36 s.; quonam anni tempore igitur optimæ sint III, 91, 38 s.; quonam pessimæ III, 91, 39.

Ursus albus; eorum genus in Mysia nascitur IV, 107, 34; eorum halitus canum et reliquarum ferarum carnes putrefacit IV, 102, 35; pituitæ copiam ex ore emittunt, ita ut suffocent et excæcent accedentes IV, 103, 1 ss.

Urtica (xvīth); ejus ope capris non prægnantibus lac conciliant (Eτæ accolæ III, 53, 37 ss.

Urticæ marinæ (xvīthai, ἀκαλῆραι); peculiare genus animalium III, 66, 34; eas alii vocant acalephas III, 281, 46; testaceæ accensendæ non sunt, sed peculiare constituunt genus III, 281, 46 s.; nonnullæ earum libere vagantur et escam sibi quarunt III, 281, 49 s.; sentiunt res occurrentes III, 291, 50 s.; eatenus igitur animalibus similes sunt III, 281, 50; corporis aspidine injurias depellunt III, 281, 51 s.; tactu mordent III, 191, 22; imperfectæ sunt et saxis cito adherent III, 281, 52 s.; omni excremento manifesto caret III, 281, 54; eatenus igitur plantis similes sunt III, 281, 53 s.; igitur inter plantas et animalia medium tenent III, 281, 48; victum ex aqua petunt, nec extra eam vivere possunt, etiamsi nec aquam, nec aerem trahant III, 2, 36; quoddam earum genus noctu vagatur III, 3, 6; igitur hoc genus pertinet simul ad animalia adhaerentia et ad libera III, 3, 5; testa caret ac totæ carnosæ sunt III, 66, 36 s., cf. III, 89, 33; carnosæ sunt, ideoque obscuro certe sensu præditæ III, 145, 40 ss.; saxis adherent, attamen interdum absolvuntur III, 66, 36 ss.; saxo tanquam testa utuntur III, 66, 40 s.; in saxorum cavis gignuntur, idque eodem modo quo testacea III, 89, 32 ss.; os in medio habent III, 66, 40; III, 148, 1 s.; anum vero in parte superiori III, 148, 2 s.; bivalvium carni similes sunt, saxo vero tanquam testa utuntur III, 148, 4 s.; pisciculis videntur idque quomodo III, 147, 54; sicut plantæ autem excrementum manifestum habent III, 66, 45 ss.; percipiunt atque retinent manum admotam tanta vi ut iam tumorem tollatur caro III, 66, 37 ss.; eodem modo quo manum, pisciculos aliasve escas sibi oblatas corripunt III, 66, 41 ss.; hieme carnem firmam habent III, 66, 49 s.; æstate vero pereunt, idque quomodo III, 66, 51 ss.; æstu laborantes penitus scopulos subeunt III, 67, 1 s.; eorum duo genera sunt III, 89, 31 s.; alterum durarum et magnarum, alterum minorum et magis esculentarum III, 66, 47 ss.; ubinam inprimis inveniantur magnæ III, 66, 49; esculentis hieme maxime venantur atque comedunt, idque quare III, 66, 49 ss.; quæ cava loca incolunt, a saxis non absol-

vuntur III, 89, 35 s.; quæ vero lævia et plana absolvuntur et locum mutant III, 19, 36 s.; earum aliquod genus absolvitur et erinaceos et pectines occurrentes comedit III, 66, 43 ss.; iis abstinebant Pythagorei fr. 70, b.

ὄστριον v. *Tardatio*.

Ustio; eam nosse facile est, sed scire quomodo adhibenda sit ad sanitatem faciendam, id soli medico competit II, 64, 8; eam sanitatem facere novimus omnes, quando vero adhibenda sit ignoramus II, 160, 16.

Ustum; omne nigrescit, idque quare III, 644, 4.

Usuræ decimæ (τὸ ἐνδεκάτον); eas ultra frumenti pretium emptores solvere coegerunt Byzantii, idque quare, 611, 8.

Usus (χρήσις); eum docere nequit scientia II, 174, 33, 38; ejus non est generatio II, 338, 26; nonnullarum actionum unicus finis est II, 570, 46; in quibusnam rebus habitu præstet, idque quare II, 192, 28; II, 135, 34, 40; II, 136, 12; uniuscujusque vel per se vel per accidens est II, 237, 27; eo æstimari debent officia unicuique præstanda II, 106, 20; ex iis argumenta petenda de optabili, 201, 41; quomodo ex iis argumentari liceat de genere, 211, 43.

Usus (νόμος); ab eo pendentes conditiones per accidens esse putabat Antiphon II, 261, 33.

Usus frequens; an desiderium et quasi causam impleat IV, 224, 14 s.

Usus jucundus (εὐχρηστία); ejus ratio habenda est in construendis ædibus, idque quomodo, 638, 45, 50.

Usus fructus; pactum voluntarium est II, 55, 10; quaeritur utrum communis esse debeat dum bona privata sunt, an contra, an utraque communia, an neutra, 500, 12.

Ut hoc (ὥς τὸδε); in qualitate similitudinem, in quantitate equalitatem significat II, 460, 21.

Utens; differre debet a re qua utitur III, 534, 48 s.

Utensilia; e sale sculpta qui prope Uticam invenitur IV, 101, 2.

Uter (ἄρκος); inflatus plus pendet quam vacuus II, 429, 4; quomodo eorum ope probarunt aerem valentem esse Anaxagoras et qui eodem modo quo ille refutabant inanis assertores II, 292, 22 s.; eo quod feruntur, sursum ferunt quod iis continuum est II, 297, 27; eodem modo quo illi, motus causa erit inane, si rarum id est quod inane continet, etsi non separatim, *ibid.*; inquirendum est, an tanquam ex iis profluant venti III, 568, 19; qui lapidem ab ea removel in aquas aliquatenus non movet, aliquatenus vero movet, nimirum per accidens II, 349, 49; cur ubi in eos diffundatur humor non solum humorem una cum utribus capiat colium, sed insuper et aliud recipiat IV, 241, 3 ss.; eos una cum iis vinum recipiunt dolia, aiunt inanis assertores II, 292, 50; duplex per consonantiam diapason cum dimidiato consonat IV, 214, 24 s.; cur quæ in inflatis contineantur incorrupta durent IV, 227, 7 ss.; IV, 242, 33 ss.; cur membra in inflatis inclusa doleant IV, 239, 29 ss.

Uterinus meatus; eo carent anguillæ III, 118, 41 s.; apud locustas feminas a pectore usque ad exitum excrementi extenditur III, 60, 32 ss., 41 s.; quemadmodum apud quadrupedes concavæ corporis parti applicatus sit, idque quomodo III, 60, 35 ss.; quomodo se habeat et qualem humorem contineat III, 60, 40 s.; ei omnino similis est marum meatus genituræ destinatus III, 60, 34 s., 39.

Uterus (ὄστρον); (*quidnam et ubinam situs sit apud animalia*); ejus varia nomina III, 36, 40 s.; eo a se invicem differunt mares et feminæ III, 392, 46 s.;

III, 393, 10 s.; III, 394, 8 ss., 23; peculiare feminæ instrumentum est III, 393, 38; III, 396, 47 s.; qui sexus discriminis originem a calore et frigore pendere censent demonstrare debebant eum fieri si animal frigescat, non vero si incalescat III, 393, 7 s.; id quod non facile erat III, 393, 11 s.; si Empedocles sententia de sexus discrimine vera esset, fierent mares quæ eum haberent ac feminæ quæ eo carerent III, 392, 48 ss.; item si Anaxagoræ III, 394, 26 ss.; eum fornaci assimilare videtur Empedocles III, 393, 1; ab ejus calore vel frigore pendere censet sexus discrimen Empedocles III, 392, 33 s.; III, 394, 20 s.; id quod satis probabile videtur III, 394, 47 ss.; quod nempe calidum subierit marem esse contendit, quod vero frigidum feminam III, 392, 34 s.; item uteri calorem vel frigus pendere a menstrua purgatione, idque quomodo III, 392, 36 ss.; in alterutra ejus parte gigni possunt gemelli diversum habentes sexum III, 393, 18 s.; III, 394, 30; id quod refutat cum Empedocles tum Anaxagoræ de sexus discriminis origine opinionem, *ibid.*; in sinistra ejus parte sæpe gignantur mares, in dextra vero feminæ III, 394, 28 s.; immo sic sæpius sunt quam contrario modo III, 394, 31; eum alia animalia habent, alia partem ei respondentem III, 5, 12; quænam animalia cum genitalibus appositum habeant III, 321, 51 ss.; apud omnia animalia intus est, idque quare III, 326, 3 ss.; quomodo se habeat apud ea, ex dissectionibus discere oportet III, 325, 27 ss., cf. III, 37, 24 ss.; nervosa est substantia IV, 296, 27; non eodem modo se habet apud vivipara quo apud ovipara III, 36, 32 ss.; III, 321, 29 s.; III, 324, 21 s.; III, 325, 48 ss.; III, 326, 27 ss.; quomodo ejus situs inter se differant animalia sanguine prædita, idque quare III, 324, 20 ss.; III, 371, 6 ss., cf. III, 378, 14; III, 382, 37; bifidus est apud omnia animalia quibus pendendis adjacet III, 36, 35 ss.; apud omnia animalia bifidus est III, 321, 50; III, 328, 48 s.; ejus principium et os unica sunt III, 36, 38 s.; quomodo se habeant hæc partes apud pleraque et magna animalia III, 36, 39 s.; ejus os et cervix vocatur matrix III, 36, 42; ubinam situs sit apud bipedes et quadrupedes viviparas III, 36, 43 ss., 51; III, 37, 36 ss.; III, 326, 34 s.; III, 327, 12 s., cf. III, 321, 52 ss.; III, 324, 23 s., 26 s.; III, 325, 32; ubinam apud aves III, 36, 50; III, 37, 19; III, 322, 3; III, 324, 27; ubinam apud pisces III, 36, 51; III, 322, 2 s.; III, 324, 25 s.; quomodo se habeat apud pisces qui ova foras edunt III, 36, 52 ss., cf. III, 324, 35 s.; pendendis appositum habent pisces ovipari III, 374, 4 s.; quomodo apud aves III, 37, 3 ss.; apud quadrupedes oviparas eodem modo se habet quo apud aves, idque quomodo III, 37, 9 s., cf. III, 324, 27 s.; quomodo apud pisces cartilagineos III, 37, 18 ss.; III, 325, 23 ss., cf. III, 322, 3 s.; III, 327, 17 ss.; apud viperam eodem modo se habet quo apud pisces cartilagineos, idque quare III, 37, 29 ss., cf. III, 324, 24 s.; quomodo se habeat apud serpentes III, 37, 31 ss.; serpentum oblongus est III, 402, 21 s.; apud animalia foras ovipara infra lumbis applicatus est III, 37, 38; apud animalia quæ foras animal vivum pariunt, intra se vero ovum, ejus pars lumbis applicata est, inferior vero intestinis superposita III, 37, 39 s., cf. III, 326, 27 ss.; III, 327, 17 ss.; apud plerasque bipedes et quadrupedes in summa parte habet cornua convoluta III, 36, 47 s.; apud quænam animalia acetabula contineat, ubi prægnans est, apud quænam lævis sit, iisque careat III, 37, 44 ss.; naturaliter potius in inferiorem partem vergit, nisi ejus officia obstaculo sint, idque quare III, 325, 1 s.; apud feminas ante vesicam situs

est IV, 315, 42; sursum retrahitur oscitantibus III, 325, 39 s.; adscendens vel ubi vacuus est strangulat III, 325, 41 s.; cur ab eo nulla quadrupes stranguletur IV, 315, 10 ss.; viviparorum carnosius et validiores sunt III, 325, 42 s.; septo transverso appliciti membranosi III, 325, 44; amplum habent multipara III, 408, 14 s.; quare amplus sit et meatibus seminalibus dissimilis III, 396, 45 ss.; quamobrem amplus sit III, 355, 10 s.; receptaculum est, *ibid.*; contrario modo situs est apud animalia quibus infra et quibus ad septum transversum jacet III, 326, 29 s.; item quibus ad septum transversum jacet III, 326, 29 s.; item apud pisces et apud aves quadrupedesque oviparas III, 326, 30 ss.; stabilis esse debet, non vero oberrans III, 327, 9 s.; idque vel in prona vel in supina parte III, 327, 11 s.; ubinam situs sit apud animalia foras tantummodo vivipara et quomodo et ab oviparorum et a reliquorum viviparorum differat III, 325, 23 ss., cf. III, 326, 27 ss.; III, 371, 9 ss.; eum prope septum transversum habent aves et pisces multipari III, 356, 6 s.; III, 407, 51 s.; eum aequae ac reliquae septo transverso appositum habent corvo similes aves III, 382, 11 s.; quare eum ad septum transversum situm habeant aves et quadrupedes oviparae, infra vero pisces III, 324, 47 ss., cf. III, 373, 30 s.; III, 376, 22 ss.; quae animalia septo transverso appositum habent, menstrua purgatione carent III, 339, 29 s.; idque quare III, 339, 32 ss., cf. III, 137, 1 ss.; oviparorum lumbis et pronae parti applicitus est III, 327, 14; oviparorum similes sunt meatus seminales omnium animalium iis praedictorum III, 327, 23 ss.; piscium ubinam situs sit III, 326, 47; idque quare III, 326, 48 s.; eum habent piscium non cartilagineorum feminae III, 380, 22 cf. 27 ss.; eum habere debuissent omnes hi pisces, etiamsi diversum, si omnes feminae essent ac solummodo sterilitate ac fecunditate different III, 380, 23; a reliquorum veterinorum diversus est mularum III, 380, 25; eum habent mollusca et crustata III, 380, 45; duplicem habent crustata et mollusca III, 322, 5 ss.; III, 327, 50 s.; III, 328, 6 s.; indiscretus est apud polypum, idque quare III, 322, 7 ss.; sepiarum ac loliginum figuratus et duplex est III, 383, 48 s.; polyporum vero mancus III, 383, 51; locustarum bifidus III, 383, 51 s.; ejus meatus apud crustata et mollusca idem est qui excrementi exitus III, 328, 10 ss.; quamam parte corporis inveniatur apud mollusca III, 328, 12 ss.; ejus meatu coeunt mollusca, idque quare III, 328, 15 ss.; qualem et ubinam habeant crustata III, 327, 50 ss.; in eorundem utero gignitur ovum III, 327, 52; duplicem habent magna insecta III, 322, 10 s.; apud exigua propter corporis exiguitatem indistinctus est III, 322, 11 s.; ei respondentem partem in maris corpus immittunt insectorum feminae III, 355, 31 ss., cf. *Coitus et Insecta*; eodem modo situs est apud mustelam quo apud reliquas quadrupedes III, 382, 12 ss.; mularum venarum terminus est III, 365, 46; quomodo in eum distribuuntur venae III, 353, 46 ss.; in eum discernitur purgatio, idque quando et quomodo III, 353, 49 ss.; ad eum a vena magna nulla tendit propago III, 43, 9 s.; ab aorta vero multae spinaeque III, 43, 10 s.; in eum desinit extrema pars venae quae e medio renum ad coxam tendit III, 43, 8 s.; ad eum pertinent venae umbilicales III, 357, 18 ss., 24; in eo multas confertas habent venas animalia acetabulis praedita III, 365, 49 s.; unicam vero magnam ab umbilico ortam atque per eum pertendentem habent animalia acetabulis carentia III, 365, 48; III, 366, 16 s.; quomodo in eum distribuuntur venae umbilicales apud animalia

acetabulis praedita III, 365, 51 s.; ei obversa est convexa acetabulorum pars III, 366, 2 s.; sanguinis receptaculum est III, 394, 5 s.; eo anteriores sunt venae III, 394, 6; igitur ab ejus forma vel qualitate, dum fetus generatur, pendere nequeunt venae III, 394, 3 s.; in eo fetus adherentes habent animalia vivipara III, 75, 21. Uterus (*de ejus usu in generando foetu*); in eum venit semen III, 352, 32 s.; in eo crassum, vel siccum et convolutum fit semen III, 55, 20 s.; coitu calefactus humorem attrahit ejusque meatus aperitur III, 373, 26 s.; perperam nonnulli censent intra eum projici semen virile III, 353, 51 s.; in eum conflunt seminalia residua III, 385, 8 ss.; si ab eo nihil secedat ad semen efficiendum conferens, etiam a reliquis partibus nihil secedet III, 332, 11 s.; si semen ab unaquaque parte secessisset, in eo separari non possent ejus portiones quae in unumquemque foetum distribuuntur, apud animalia quae ex unico coitu plures foetus pariunt III, 340, 24 ss.; in ejus locum necessario omnibus feminis congregatur aliquid menstrui purgationi respondens III, 354, 31 s.; continet quod gignitur III, 326, 5 s.; ut fiat conceptio descendere debet III, 355, 46; ejus descensus coitum faciliorem reddit III, 408, 3 ss.; plura habet loca III, 404, 36 s.; nihilo minus causa multiplicis partus non est quod ejus loca semen attrahant III, 404, 35 ss.; saepe in unico ejus loco duo inveniuntur foetus III, 404, 38; quomodo intra eum apud multipara dispositi sint foetus III, 404, 39 s.; facilius continet multa parva quam multa magna animalia III, 404, 1 s.; interdum semen a mare projectum intus attrahit, interdum non III, 356, 1 ss.; quando id attrahat III, 356, 2 s., 9 s.; in eo menstrua purgatio fomitem caloris parat III, 356, 10 s.; igitur comparatur vasi non picalo quod ore inverso aquam attrahit III, 356, 12 s.; in eo esse debet foetus III, 377, 48; quare in eo maneat foetus III, 357, 25 s.; ei pro portione respondet apud ovipara secundarum membrana III, 377, 43 ss.; apud vivipara intra matrem continetur, apud ovipara vero aliquatenus intra eum contineri videtur mater III, 377, 49 ss.; eum a foetu separant membranae ac secundae III, 366, 3 ss.; idque tam apud pedestria quam apud volatilia et natatilia III, 366, 29 ss.; fieri nequit ut a se invicem separantur foetus multiplices qui unico coitu procreantur, idque quare III, 332, 25 ss.; ejus dextram partem occupant mares, sinistram vero feminae, secundum Anaxagoram et alios quosdam naturae scrutatores III, 392, 28 ss.; non intelligitur cur fieret latus a sinistra parte situs, non vero a dextra III, 394, 24 ss.; post conceptionem aliquod ejus spatium restat apud mulieres, idque quantum III, 407, 29 ss.; item apud equas, idque quantum III, 407, 33 ss.; apud gravidas mulieres plerumque usque ad concepta oviscula est III, 407, 20 ss.; apud nonnullas tamen apertus manet, idque quare III, 408, 21 s.; item apud multipara parva quae multum seminis habent, e. c. apud leporem, sed iis semper ac secundum naturam III, 408, 20, 26; in eum tanquam radicem umbilicalem densit anima vegetalis III, 365, 40 ss.; quod per eum affuit umbilici ope attrahunt viviparorum foetus III, 373, 7 ss., cf. III, 375, 21 s.; eum gerendi tempora parva sunt homini, unicum vero reliquis animalibus III, 396, 16 ss.; III, 405, 38 ss.; III, 411, 16 ss.; eo laborantes mulieres cur delirent IV, 296, 26; ei pondus incum bere non licet, idque quare III, 326, 36 ss.; ab eo ad os ire nequit foetus III, 382, 14; in eo necessario esse debent ova III, 324, 47 s.; ei principio adheret animae ovum III, 375, 5; idque quamam ejus parte III, 375,

17 s.; III, 378, 41; ei parte acula adhærent avium ova III, 375, 5, 11 s., 49 s.; apud ovipara (quæ perfectum ovum pariunt) ab eo absolvitur ovum postquam perfectum est III, 353, 8, 16 ss.; item apud nonnulla vivipara foras, non intra se, *ibid.*; apud hæc intra eum ex ovo exit fœtus III, 353, 18; apud alia ovum, postquam alimentum quod continet consumptum est, ab eo non absolvitur, sed ipse fœtus perficit III, 353, 19 ss.; ab eo disjuncta incrementum capiunt ovipara III, 366, 34 ss.; quamvis ejus parte ei adhæreat ovum piscium cartilagineorum, idque quare III, 378, 39 ss.; ab eo apud alios pisces cartilagineos absolvitur ovum perfectum, apud alios ei adhærens descendit III, 378, 43 ss.; III, 379, 7 ss.; assumpto ovo ab eo umbilici ope dependet fœtus perfectus apud eos quorum ovum non absolvitur III, 379, 9 ss., cf. III, 378, 47 s.; in ejus superiori parte apud pisces cartilagineos et viperas continentur ova, in inferiori vero animalia viva III, 325, 46 ss., cf. 21 ss.; III, 37, 21 ss.; ab alio ejus loco ad alium transferuntur piscium cartilagineorum ova III, 370, 47 s.; in eo totum incrementum capere nequeunt piscium non cartilagineorum ova, quæ quare III, 379, 43 ss., 47 s.; apud pisces non cartilagineos ovum plenus est III, 381, 43 s.; ad eum ab ore non tendit meatus III, 381, 40 ss., cf. III, 382, 8 s., 14; igitur eum per os subire nequeunt ova III, 381, 40; nec semen III, 382, 8 s.; nec ab eo ad os pervenire potest fœtus III, 382, 14.

Uteri ostium; v. *Ostium uteri*.

Uteri strangulatio (*ὄστεριξιν*); solis mulieribus propria est III, 411, 6 s.

Utero quod respondet; quomodo se habeat et ubinam sit apud insectorum feminas III, 328, 47 ss.; in eo generantur concepta III, 328, 49; id quod apud locustas et alia insecta grandia III, 328, 50 s.

Uterum gerendi tempus; v. *Graviditatis tempus*.

Utica; Libyæ urbs in sinu inter Mercurii et Hippi promontoria sita IV, 100, 35 ss.; CC stadiis ultra Carthaginem IV, 100, 37 s.; annis CCLXXXVII ipsa Carthagine antiquior IV, 100, 38; a Phœnicibus condita est ut Phœniciæ historiæ tradunt IV, 100, 39 s.; ibi salem fossilem nasci tradunt IV, 100, 41 ss.

Utile; boni effectivum, 258, 32; ejus definitio, 601, 24; quæritur an de animæ bonis dici possit, 601, 28; sequitur simpliciter bonum II, 175, 40, 45; si est boni effectivum, nocivum erit mali effectivum vel boni corruptivum, 248, 17; an id quod decet, 188, 50; ejus causa expetuntur res, 202, 28; amabile est II, 91, 49; jucundum esse videtur II, 17, 15; an pulchro præstet, 174, 34; an eligendum, 180, 10; id omnes vel plerique honestis præferunt II, 102, 41; quærent sophistæ eane potius an justa sint facienda, 290, 26; id maximo honore prosecuti, plerique homines reliquos etiam hujus gratia omnia facere putant, 425, 26; id omnes sectantur II, 219, 34; id sectatur prudens, 406, 17; credere nolunt aliquem aliud quam id sponte facere, 406, 26; id non ubivis sectari debent magnanimi ac ingenui, 626, 49; ea interdum cedit vir probus II, 181, 20, 27; si optabile est, etiam utilius optabilius, 202, 47; iis jucundiora sunt et amabiliora honesta II, 110, 21; eorum expectatio jucunda est, non vero admodum eorum memoria II, 110, 27; omnium experientiam habet vir prudens II, 244, 15; iis bene vel male uti licet II, 39, 6; ea volunt ac in communem rem cupiunt viri boni II, 109, 29; id expetunt indigentes II, 94, 51; laudabilia sunt, 420, 36; ea quæ spectant, nihil stabile habent II, 15, 47; nunquam idem est II, 176, 37; res mutabilis est II, 157,

8 ss.; id spectat prudentia II, 156, 38; II, 157, 11, 19; non persistit, sed alias aliud efficitur II, 92, 40; id sectantur senes itemque adolescentes ac adulti nonnulli II, 92, 45 s.; id spectat ratio, 364, 13; 365, 24; eo res metiri non solent adolescentes, 364, 16; sed senes, 365, 4; cuique bonum est, 365, 6; ejus causa multis placere licet II, 95, 34; id non sequitur virtus II, 177, 2; id non spectat benevolentia II, 108, 48 s.; tantummodo inest beneficio accepto II, 110, 20; non eo solo explicari debet cur benefactores magis ament beneficium passos quam hi eos II, 229, 36, 38, cf. II, 110, 18; II, 180, 6; ejus inscientia non efficit ut invite atiquid fiat II, 25, 40; bona sunt eorum causa persequenda quæ per se bona sunt II, 4, 52; pertinent ad τὰ πρὸς τὴν II, 4, 26; ea facere solemus, 379, 18; ea spectat concordia II, 109, 11, 24; aliis quæ sunt, æmulanda sunt, 362, 48; ea præferunt privatim, 378, 29; aliquatenus competit animalibus II, 221, 33; quænam sint, 414, 3; distinguuntur in ea quæ privatis et quæ civitati utilia sunt, 414, 6, 10; quæ privatis sunt distinguuntur in ea quæ corpori, quæ animo utilia sunt et utilia acquisito, 414, 6; unde de iis argumenta petenda sint, 415, 20 ss.; qui de iis indicent, iis carere nequit civitas, 610, 11, 20; non semper dictu utile est, 303, 37; ea se dicturum esse affirmare debet orator, ut auditores animum in eum convertant, 439, 19; ejus usus ad captandam judicium benevolentiam, 448, 39; ea se sæpe consuluisse, affirmare debet orator, 439, 33; ejus usus in confirmatione orationis concionalis, 443, 28, 47; 444, 6; id invocare debet qui in concione consilium dat parum acceptum, 441, 16; in omnes orationum species quadrat, sed inprimis in suasiones, 424, 6; ea tantummodo spectare debent qui de republica deliberant, 440, 28; ea se dicturum polliceri debet orator auditoribus infensus, 440, 31; ex eo quando accusatori facienda sit confirmatio, 449, 48; considerandum an ei repugnet adversarii actiones, 428, 5; cum publico tum privato repugnare res adversarii ostendendum est in oratione inquisitoria, 454, 15.

Utile majus; de eo loci rhetorici, 325, 12 ss.

Utile simpliciter; differt ab utile ipsi II, 222, 29.

Utile et novum; scopus est rhetoricæ deliberativæ, 317,

Utilitas; ejus gratia congregantur homines II, 98, 29; eam sectantur legumlatores II, 98, 32; ejus gratia, idque qualis et contrahi et conservari videtur societas civilis II, 98, 30, 42; eam particulatim sectantur omnes societates præter civilem II, 98, 34; ejus gratia partim inventæ sunt fabulæ quæ de diis narrantur II, 608, 33; omnem in rempublicam redundaturam esse, si bene consuluerit, dicere debet juvenis concionari volens, 440, 51; peculiaris congruit cum herili imperio, tum regno et politiæ, 542, 8; non vero tyrannidi nec aliis rebuspublicis quæ a recto tramite aberrant, *ibid.*; nostræ, ratio varia et mutabilis IV, 54, 6.

Utilitas communis; inter civitatis causas est recensenda, etiamsi non primaria ejus causa sit, 526, 37; eam spectant reipublicæ rectæ, 527, 24, 36.

Utilitas publica; quæ ei conferat se afferre posse putare dicendum est oratori, ut auditorum capiet benevolentiam, 439, 47; ei repugnare tumultuantibus ostendendum est oratori, 433, 22; invocanda est ad præcavendam auditorum morositatem, 432, 26.

Utrique; sic vocamus duos II, 367, 18.

Utrum; probatur hoc vocabulum semper in oppositione adhiberi II, 579, 23 ss.; interdum de tribus notionibus adhibetur, e. gr. de æquali, magno et parvo, vel majori et minori II, 579, 35, 50 s.

Utrumlibet; v. ὁποτέρων ἑνός.

Uvæ; maturascentes multas in se continent pro coctionis discrimine varietates colorum III, 650, 51 s.; quomodo colorentur III, 649, 34; vitis capnei vel helvolæ inter album et nigrum colorem medium tenent III, 403, 4; hinc pro prodigio non habetur, si nigræ proveniant III, 403, 1 s.; idque quare III, 403, 3, 5 s.; earum succus potabilis IV, 26, 47; vinaceis carentes quare e sarmento cui medulla exempta fuerit nascantur IV, 326, 31 ss.; cur earum acini, ubi exigua sunt, vel nulla, vel pauca vinacea contineant IV, 219, 9 ss.; folliculo majori iis pleno simile est id e quo gignuntur animalia ephemera dicta III, 95, 32.

Uvæ passæ; plus terræ continent IV, 232, 42; dulces sunt III, 154, 39 ss.; iis saginantur boves, *ibid.*

Uva; ita vocatur columella inflammata III, 10, 48.

Uvigeræ; idem quod columella III, 10, 47.

Uxor; domus pars est, 484, 28; 496, 15; 511, 30; 523, 51; ejus cum marito conjunctio nomine caret, 484, 31; in eam exercetur potestas domestica, 527, 3, cf. 635, 25; in eam civile exercet imperium maritus, 494, 17, cf. 495, 18; inter eam et maritum magis intercedit jus quam inter patrem et liberos aut dominum et servos II, 60, 26; cum ea vitam transigimus II, 218, 35; marito inferior, sed ei familiarior quam servus II, 152, 51; ejus cum marito societas et vita proplus accedunt ad societatem et jus civile II, 152, 50 ss.; aliquatenus marito potius æqualis est II, 152, 52; ei erga maritum competit et jus et amicitia II, 179, 1; eam cum marito conjungit amicitia secundum excellentiam II, 96, 20; II, 100, 10; ei non eadem amicitia erga maritum ac marito erga eam II, 96, 24; inter eam et maritum intercedit jus pro dignitate II, 100, 17, 19; quomodo inter eam et maritum distribui debeat auctoritas II, 99, 42; II, 100, 18; interdum marito imperant, idque quando II, 99, 46; ejus in maritum imperium oligarchiæ similis est II, 99, 47 s.; inter eam et patremfamilias partienda est rei familiaris administratio et inspectio, 638, 18; ejus alia est domestica scientia ac mariti, 525, 5; ei conservandum est, 525, 7; 636, 33; ejus cura prima est curarum domesticarum ad homines pertinentium, 636, 5; efficere debet domestica potestas ut talis sit qualis esse debet, 635, 27; vetant leges, id quod ipsa lex communis suadet, ne ei injuria fiat, 636, 39; ei injuriam inferi maritus, si foris cum aliis congregiatur, 636, 43; virginem ducere jubet Hesiodus, idque quare, 636, 48; quomodo se gerere debet maritus in congregiando cum ea, 636, 44, v. *Conjuges*; in suas quare injuriam facere soleant, 340, 12; pro iis diis litare debent ætate proveciores, 623, 45; iis tanquam famulis utuntur pauperes, idque quare, 600, 27; pauperum prohiberi nequeunt quominus foras prodeant, 562, 38; eorum qui reipublicæ præsumt in oligarchiis luxuriose vivunt, 562, 39; nostram despicientibus irascimur, 349, 41; in eam nemo adulterium facit II, 65, 45; ea præditi misericordes sunt, 358, 44; amici, si quis voluptate coactum se occidisse diceret, ridiculus foret II, 142, 33; cum aliena rem habere res difficilis non est, sed certo aliquo modo se habentem idem facere II, 63, 51; cum aliena vel justus rem habere possit, sed ideo injuriam non facit, nisi per accidens II, 64, 13; eas maritorum facta denuntiari, cum tyrannidi tum ultimo democratæ generi prodest, 585, 11; eas aliis ab alio emebant prisci, 510, 15; communes esse narratur quibusdam Libyæ superioris gentibus, 498, 49; eas communes esse jubet Socrates in Platonicis *Republica*, 497, 1; in eodem opere de earum com-

munitate præcepta dedit, 503, 16; refutantur argumenta ejus, 497, 5 ss.; eas nemo præter Platonem communes esse jussit, 505, 51; 519, 48; an communes esse debeant agricolis, non determinavit Plato, 502, 10, 38, 41; earum communitatem in *Legibus* non præcepit Plato, 503, 33.

Uxor bona; quænam eam deceant fr. 153, b ss.

V

Vaccæ; post equas omnium animalium feminarum maxime in coitum incitantur III, 121, 32 s.; in coitum incitalarum tument genitalia III, 121, 7 s.; item sepius mingunt III, 122, 8; in tauros inscendunt eoque comitantur III, 122, 9 s.; juniores prius in coitum incitantur III, 122, 11 s.; serenæ temporibus et ubi bona sunt habitudine impensius incitantur III, 122, 12 s.; in coitum incitatæ heminam dimidium aut paulo plus purgationis emittunt III, 122, 48 s.; post partum vero copiosiorum quam oves ac capræ, sed non pro corporis magnitudine III, 122, 46 s.; purgationis earum tempus maxime ad coitum opportunum est III, 122, 50 s.; iis bimestri vel quadrimestri vel semestri spatium apparet menstrua purgatio III, 122, 54 ss.; iis tamen nonnulli hujusmodi purgationem denegant, idque quare III, 123, 2 ss.; earum urina acrior quam taurina III, 123, 10; prægnantes pinguescunt atque plus comedunt III, 123, 16; si diu a coitu absterneant, grandescunt III, 154, 46 s., cf. *Pyrrichæ vaccæ*; non semper mares admittunt, idque quare III, 78, 2 s.; sese subducentes genitura recipiunt III, 78, 3 s.; unico coitu impleantur III, 125, 47; quodsi irritus fuerit coitus, vicesimo die iterum marem admittunt III, 125, 48 ss.; quot menses uterum gerant III, 126, 9 ss.; quot vitulos pariant III, 126, 14; quoad vivunt, coeunt ac pariunt III, 126, 15; ante partum lac non habent III, 126, 20 s.; idque post partum statim utile est III, 126, 39 s.; earum primum lac ubi concrevit, lapidem duritie æquat III, 126, 31 s.; ubi multæ marem admittunt et concipiunt, imbres et tempestates prænuntiant III, 126, 38 ss.; earum menstrua purgatio haud copiosa est III, 126, 40 s.; quot papillas mammarum habeant III, 131, 13; earum cornua a taurorum differunt III, 252, 45 s.; quarundam partus parentibus similissimi, 498, 51; graviores vocem habent quam tauri III, 426, 44 s.; III, 427, 33 s., cf. III, 427, 33 s.; earum pars morens (i. e. cor) propter sexum debilis est et nihilo minus multam aerem movent III, 427, 41 s.; idque quia apud eas res per quod primum fertur spiritus, amplum spatium continet III, 427, 45 ss.; sonitibus quos *βοῶν* appellant non secus afficiuntur quam si taurum audissent IV, 239, 40 s.; Perinthi cuidam per vesicam eribat tenue alvi excrementum III, 406, 49 s.; quæ ejus anum incidisset, postea rursus coalescente eo serpens incidendo contra occlusionem prævalere non poterant III, 406, 50 s.; v. *Bovæ*.

Vacuationes; cur non propter eas prædicetur IV, 314, 24 ss.; in nostra potestate non sunt, IV, 314, 29.

Vacuum (ὑκόν); in raro non inest III, 675, 10; id esse quasi vas quoddam requirimus III, 675, 26 ss.; etiamsi non existeret, tamen res moverentur III, 675, 26 s.; ita vocatur pars posterior capitis, etiamsi aerem continet III, 244, 30; id præcepit audiendi causa esse dicitur III, 454, 48 s.; idque quia ei assimilatur aer III, 454, 49 s.; quatenus igitur recte ei tribuatur auditus III, 454, 50 ss.; III, 455, 18 ss.; v. *Itane*.

Vafri (xυφύραι); illiberales sunt II, 42, 1, 8; unde non decet quæstum sectantur II, 42, 7; turpis quæstus gratia dedecora tolerant II, 42, 4; ab amicis quæstum faciunt quibus potius dare oportet II, 42, 6.

Vaginipenna insecta; senectam exiunt III, 162, 13; iis accensendus est scarabæus, *ibid.*; quænam iis accensenda sint III, 6, 41 ss.; III, 67, 10 s.; III, 283, 31 ss.; III, 312, 6 s.; æque ac reliqua insecta non recta volunt, idque quare III, 311, 52 ss.; eorum parva quædam genera nomino carentia nidos e luto exstruunt, idque ubinam III, 95, 44 ss.

Valere; eadem dictionis figura enuntiatur ac secare vel ædificare, etiamsi alterum quale et dispositum quodammodo significet, reliqua vero actum, 279, 28.

Valet; verbi exemplum, 25, 28; 31, 26.

Valuit, valebit; non verba, sed verbi casus, 25, 36.

Valetudo; nominis exemplum, 25, 28; ejus ratio diligenter habenda est quum tempestates variant IV, 108, 27 s.; bonæ partis optimæ atque sacerrimæ indicium sternutamentum IV, 281, 38; quamobrem adversa magis per æstatem laboretur et cur ea laborantes hieme magis moriantur IV, 113, 11 ss.; cur ad secundam efficiendam caro non densa, sed rara reddenda sit IV, 149, 15 ss.

Validissimum; quidnam fr. 315, a.

Validum; propter vigorem multum movens facit motum, interdum quia vincit celer III, 427, 26 ss.

Valla; ea nonnulli ante opera erigunt III, 247, 43 s.; iis comparantur cilia III, 247, 43.

Vanitas (χαυρότης); quidnam II, 21, 19; II, 44, 22; II, 46, 27; animæ affectus II, 195, 36; definitio II, 196, 8; minus magnanimitati contraria est quam demissus animus II, 46, 44; frequentior, sed pejor est quam animus demissus II, 46, 45.

Vannus; eorum instar quæ in iis ventilantur, lapidum multitudo in quodam terræ motus genere emergit III, 576, 7 ss.

Vanus; quis II, 148, 33 ss.; II, 215, 37; magnanimo opponitur II, 215, 35; vituperandus est II, 215, 23; ii sunt qui magnis se dignos esse consent, etsi non sunt II, 44, 14; ad eos non omnes pertinent qui majoribus se dignos esse putant II, 44, 15; sui ipsorum ratione habita modum excedunt, non vero modum viri magnanimi II, 44, 34; non pravi esse videntur, sed peccant II, 46, 28; stulti sunt et se ipsos ignorant II, 46, 38; res honoratas petunt quasi digni essent, deinde coarguuntur II, 46, 40; vestibus et corporis gestu aliisque hujuscemodi ornatum affectant II, 46, 40; fortunam secundam notam esse volunt II, 46, 42; de se ipsis loquuntur, quasi inde honor in eos redundaret II, 46, 42.

Vapor; ejus definitio III, 621, 54 s.; humor quidam est III, 485, 12 s.; aquosus est III, 485, 16 s.; ex eo fit aqua III, 485, 14 s.; igitur ei perperam nulli adsimilant odorem III, 485, 10 s., cf. 16; aquæ dissipatio est III, 554, 50; III, 564, 26 s.; ejus natura humida et calida est III, 555, 21 s.; potentia quasi aqua est III, 555, 22; ei adsimilandus est aer qui terram circumdat III, 554, 43, cf. III, 555, 18 s.; probatur fieri non posse ut eo repletus sit locus terræ et cælo intermedius III, 554, 44 ss.; summa petit III, 423, 40; ei æque accensendæ sunt canities ac pruina III, 423, 43 s.; ubi congelatur, in pruina convertitur III, 564, 48 s.; III, 565, 46 s.; ubi in aquam concreverit, in rorem III, 565, 1; adscendentem refrigerant et in aquam cogunt montes III, 569, 16 s.; aqua calidior est, idque quare III, 565, 7 s.; hinc majori indiget frigore ut cogatur III, 565, 8; de terra exhalat III, 239, 2 cf. III, 506, 14;

[aeris terræ superdali frigore, rursus in aquam con-
crescit III, 239, 3 ss.; III 506, 15 ss.; dulcis in omnibus balneis erit, idque quare IV, 35, 1; multum attrahunt partes carnosæ III, 268, 51; cur quum multum sol de terra excitat, annus pestilens evadat IV, 112, 30 ss.

Vapor terrenus; multum aeris continet III, 423, 35 s.; putredini obnoxius est III, 423, 30; ubi adscendens congelatur pruina fit III, 423, 38 s.; ubi vero putrescit, situs III, 423, 39, cf. 30 ss.; aeris crassi facultatem habet III, 423, 36 s.

Vargaration; arbores *Ægyptiæ* ita dictæ, fructus a radice proferunt IV, 24, 30 s.

Varia animalia; v. *Animalia varia*.

Variolæ (ποιυλίδες); cum quibusdam avibus mutuum gerunt bellum quia sua invicem ova devorant III, 173, 4 ss.

Varix; quomodo fiat IV, 140, 9; fit e vitio sanguine III, 52, 28 s.; raro apud mulieres occurrit IV, 167, 29; ea mulieres paucæ affliguntur, nisi menstrua deteriora fiant III, 52, 39 ss., cf. III, 337, 29 ss.; interdum si eas habeant mulieres deterius fit purgatio III, 144, 35 s.; idque si sanguis earum a lumbis excretus fuerit antequam matricem subeat III, 144, 36 s.; iis afflicti non callescunt III, 48, 45 s.; si calvi iis affligantur, interdum rursus hirsuti fiunt III, 48, 46 s.; cur iis omnino spadones vacent, vel minus habeant IV, 167, 26 ss.; cur eos qui iis tenentur quominus generent impediunt IV, 140, 6 ss.; salubres sunt, idque quare IV, 151, 38; vitii ab atra bile profectis prosunt idque quare IV, 140, 9.

Varus (ῥοῦος); quid sit IV, 286, 19; idem sunt hominibus quod grando avibus IV, 317, 24 s.; exigui sunt furunculi IV, 317, 25 s.; fiunt bene nutritis, idque quare IV, 317, 29 ss.; neque apud infantes vel senes oriuntur, neque apud macilentos IV, 317, 31 s., cf. 52; eveniunt naturalibus quibusdam ætatibus IV, 317, 38 s.; cur maxime in facio oriantur IV, 287, 16 ss.; puris expertes in morbo pediculari fiunt e quibus punctis exeunt pediculi III, 101, 9 ss.

Varus crudus; veluti is est grando in partibus interioribus IV, 284, 18.

Vas; loco simile est II 287, 9 s.; est locus qui transferri potest II, 287, 10; II, 290, 33; nullo modo ad rem quæ eo continetur pertinet II, 287, 11; II, 288, 34; non solum ejus fines, sed etiam, etsi non recte, ejus intervallum ulpote vacuum, locus esse videtur II, 290, 31; de eo disserentes non de ejus materie loquimur, sed de forina III, 227, 35 ss.; ejus forma separabilis esse nequit, idque quare II, 560, 42; iis assimilant inane qui id exstare putant II, 292, 10; de rebus quæ in eo sunt maxime proprio sensu adhibetur præpositio in II, 287, 44; in eo modo aqua, modo aer esse potest II, 285, 6; liquorem habere dicitur II, 530, 14; eo indiget omne liquidum III, 261, 11 s.; medicinale dicitur, idque quomodo II, 541, 41; manet exeunte ex eo aqua II, 289, 48 s.; ubi exierit aqua, intrare potest quodvis corpus quod transferri et tangi potest II, 289, 50 s.; ubi in eo movetur aqua, hujus partes in eodem loco manent quo ante II, 290, 4; nonnulla femininam vel masculinam habent appellationem, 291, 41, 44; eorum appellationem (i. e. genus neutrum) habent nomina quæ in ov exeunt, 291, 42; v. *Neutrum genus*; idem cineris et aquæ tantumdem capit, quantum alteriusutrius seorsum infundi potest IV, 241, 14 ss.; eo corrumpitur vinum III, 199, 36 s.; aliis perlicuitur ac animalia et plantæ II, 121, 10; ænecorum æs, ligneorum lignum natura esse dicitur II, 517, 21 s.; cur eo-

- rum fundus non urat, etiamsi aqua fervens insit IV, 237, 7 ss.; 28 ss.; IV, 331, 6 s.; aquam continentia rumpuntur, ubi evaporat et in spiritum convertitur ea II, 420, 26 ss.; si ex eodem simul globus, tessera, turbo et columella projiciantur, unumquodque ad propriam suam formam accommodato motu movebitur III, 638, 19 ss., cf. *Conceptaculum*.
- Vas cereuin;** ejus ope quomodo perspicatur maris salsedinem mixtionem quandam esse III, 147, 50 ss.; III, 582, 3 ss.
- Vas figlinum;** si quis eo alteri ad auditum apposito per hoc loquatur, voces prope auditum esse videntur, idque quare III, 687, 6 ss.
- Vasa non picata;** si calida aqua laventur, ore inverso aquam attrahunt III, 356, 12 s.; igitur iis comparatur uterus III, 356, 11.
- Vasa operculo clausa;** cur quæ iis continentur incorrupta durent IV, 242, 33 ss.
- Vas pravam;** ei comparatur matrix nimis densa vel torpida III, 212, 21.
- Vales;** iis præterita nota sunt, 407, 44; peritos se esse simulant qui lucri causa arrogantes sunt II, 50, 19; ubi ambigua dicunt, iis assentitur vulgus, 391, 12; generaliter de rebus loquuntur, 391, 15; tempus non determinant, 391, 18; iis tertiam quæstus partem solvere jusserunt Byzantii, 640, 47.
- Vectigal;** id pendunt agricolæ in republica Platonis, 502, 29; id pendunt pericæci, 515, 44; id quoniam impendunt Cretenses, 515, 44; ubi abundant, oriri solet ultimum democratiae genus, 550, 46; e rusticis et forensibus quarto loco reditus petere debet satrapa, 639, 39; ea providendi gratia imponere videri oportet tyrannum, 586, 24; ea tanquam publica, non tanquam rem privatam considerare debet tyrannus, 586, 27; qualia exegerit Dionysius, 585, 3; ex eo se restitutum esse promiserat Memno Rhodius quæ ei mutuo dederant divites, 647, 51; iis perceptis æ postea una cum seniore restitutum esse dixit, 647, 53; eorum ope civitatem administrabant Mendæi, 645, 38; ex iis Chalcedonii navibus satisfecerunt quas injuria comprehenderant, 612, 27, cf. *Tributum*.
- Vectio;** species lationis II, 335, 16; ejus tres species quæ tamen omnes ad tractionem et pulsionem reducuntur II, 335, 39 s.
- Vectis;** de ejus efficientia in *Mechanicis quæstionibus* agitur IV, 51, 21 ss.; præter naturam vim habet pondera movendi II, 339, 4; quare ejus ope magna pondera moveantur exiguis viribus IV, 58, 31 ss.; quæ circa eam fiunt ad libram referuntur IV, 55, 6 s.; ad vectem fere omnia referenda sunt, quæ ad mechanicas motiones pertinent IV, 55, 7 s.; cur circa eandem ergatam facilius majores moveantur quam minores IV, 63, 14 ss.; IV, 65, 14 ss.; motus, quo hujus modo moventur animalia quæ se ipsa movent, causa sit per accidens II, 355, 32; quatenus arte facta est et suo nomine vocatur, insitum motus principium intra sese non habet II, 260, 43; quatenus vero ei accidit ut materie constet, habet II, 260, 47.
- Vegetativa anima;** v. *Antma altrici facultate prædita et Nutritioni quod præst.*
- Vehementer;** ei opponitur *leviter* II, 213, 11.
- Vehementia;** non est genus, sed differentia, 215, 39.
- Vel a mortuo ferre;** proverbium, 355, 41.
- Velites;** eos cum equitibus et gravis armaturæ militibus conjungunt imperatores, 597, 20; ubi adsunt iis interdum præponuntur taxiarchi, 599, 34; omnino democratiae congruunt, 597, 15; facile adversus gravis armaturæ pedites vel adversus equites dimicant, 597, 22; ubi eorum est magna multitudo, ibi plebs in seditionibus superior evadit, 597, 17; eorum militiam in oligarchiis filios suos discere debent proceres, 597, 27; cur in celebrandis sacris pompam ducere debeant, 416, 33; ad stationem quisque suam decurrit classici signo audito III, 639, 21 ss.
- Velle capere me hostes;** amphiboliz exemplum, 278, 26.
- Vellera;** ovis a lupo commorsæ pediculis maxime obnoxia sunt III, 156, 7 s.; nigra ubi tinguntur colore splendido non fiunt, sed caliginoso et umbroso III, 617, 35 ss.; alba vero contra III, 647, 39 ss.
- Velox;** in motu, acutum est in voce IV, 178, 7 s.
- Velum;** cur partem gubernaculo propiore constringant, quæ vero versus proram est, verso pede, relaxent, si vento prospero navigare velint, etiamsi secunda non sit IV, 60, 42 ss.
- Vena;** nonnulli antiquiores de iis non recte locuti sunt III, 38, 13; nonnulli naturæ scrutatores accurate de iis disserere non conati sunt III, 40, 13 ss.; omnes tamen a capite et cerebro earum originem repetunt, idque perperam III, 40, 16 s.; earum descriptio secundum Syennesisin Cyprium III, 38, 25 ss.; item secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 33 ss.; item secundum Polybium III, 39, 36 ss.; item secundum ipsum Aristotelem III, 40, 21 ss.; quomodo se habeant e *Dissectionibus et Historiis de animalibus* accurate discere oportet III, 262, 47 s.; quidam antiqui eas animalium mortuorum dissectione perscrutati sunt III, 38, 21 ss.; alii ex iis quæ apud homines vehementi macie attenuatis extrinsecus apparent, earum principia determinarunt III, 38, 23 s.; tantummodo apud animalia suffocata ac de industria macie attenuata sufficienti ratione conspici possunt III, 40, 18 ss.; idque quare III, 43, 44 ss.; quamnam commemoraverit Homerus III, 41, 18 s.; pars similis dura et sicca est III, 2, 16; III, 231, 2; III, 623, 9; eodem nomine quo tota designatur ejus pars III, 231, 5; etiamsi hominis partes sint sat magnam nobis abominationem movent III, 227, 32 ss.; forma nervo similis est III, 352, 54 s.; nec nisi excessu et defectu ab eo differt III, 353, 2 s.; facile rumpitur III, 666, 52 s.; nonnisi secundum longitudinem secari possunt III, 50, 28; in eas mutantur caro macrescentibus animalibus III, 50, 29 s.; minores sunt quibus caro multa III, 50, 30 s.; quibus magnæ iis caro parior III, 50, 34 ss.; carnis gratia existant III, 240, 17; solæ restant in animalibus admodum emaciatis III, 262, 1 s.; item in foliis exsiccatis III, 262, 3 s.; maximæ permanent, minimæ vero aciu carnes fiunt sed potentia nihilo minus venæ sunt III, 262, 10 s.; earum natura principio similis est III, 38, 11; e sicca exhalatione oriuntur III, 631, 30; obscuriores habent feminæ quam mares, idque quare III, 337, 34 ss.; omnium tamen maxime mulieres III, 337, 42 s.; quare per totum corpus distribuuntur III, 261, 33 ss., 40 ss.; earum distributio comparatur hortorum irrigationi III, 261, 44 ss.; inspiratione dilatantur III, 437, 33 s.; præcipue in mortuis animalibus illico coadunantur exitque ex iis sanguis III, 38, 14 ss.; in vivis animalibus maximæ conspici nequeunt quia intus latent III, 38, 20 s.; tantummodo in maximis atque multo sanguine præditis animalibus conspicuæ sunt III, 43, 28 s.; non vero in parvis parumve sanguinis habentibus, sive naturaliter, sive propter pinguedinem III, 43, 26 s.; igitur earum perscrutatio difficilis est III, 38, 14; III, 40, 16 s.; vasa sunt III, 260, 36; III, 261, 12; eas fabricata est natura ut sanguinis conceptacula essent III, 258, 15 s., cf. III, 261, 10 ss., 36; sanguinis receptacula sunt III, 5, 20; III, 51, 36, 52, cf. III, 16, 4 ss.;

III, 235, 2, 13 s.; III, 353, 45; III, 394, 5 s.; III, 504, 11 s.; in iis ubique pulsatur sanguis III, 52, 14 s.; sanguinis vel ejus quod sanguini respondet, vas sunt III, 357, 11; iis carent exsanguia III, 277, 18; una cum sanguine animalibus eo præditis omnium partium similiarum maxime communes sunt III, 38, 2; iis pro portione respondent fibræ III, 38, 3 s., cf. III, 43, 31; III, 44, 21; a reliquis separata sanguinem continere non posset III, 241, 18 s.; sine ea sanguis non exstat III, 202, 14; eas perfluit sanguis III, 230, 40; excepto corde, in iis continetur universus sanguis III, 38, 19, cf. III, 16, 4 ss.; ex iis post mortem confertus effunditur sanguis III, 38, 16 ss.; sanguinis vas ac receptaculum sunt ejusque causa exstant III, 542, 27 s.; igitur earum principium necessario idem esse debet ac sanguinis III, 542, 26 s.; earum principium necessario unicum est III, 258, 16 s., cf. 30 ss.; earum principium cor est III, 230, 42; III, 241, 13; III, 258, 18 s., 37, 40; III, 259, 18 s.; III, 357, 11 s.; III, 411, 47; III, 504, 12; III, 535, 11 s.; III, 542, 28 s.; non vero jecur III, 259, 20 s.; quare ab unico principio profisciscantur III, 44, 11; III, 261, 24 s.; omnes unius partes sunt III, 241, 13; eodem se habent modo ac ossa III, 241, 6 s.; e corde prodeunt nec per id transeunt III, 258, 19, 35 s.; III, 259, 16 ss.; III, 361, 25; III, 542, 29 s.; cetera vero viscera transeunt III, 258, 35 s.; etiam jecur III, 259, 18; earum partim gratia exstant viscera III, 277, 16 ss.; ad eas e corde derivatur sanguis III, 258, 45 s.; a corde pendent III, 550, 21 s.; hinc semper pulsant, idque omnes simul, quo tempore eas movet cor III, 550, 20 ss.; earum naturam refert cor III, 258, 20 s.; probantur e capite originem non petere, id quod nonnulli censent III, 258, 30 ss.; eorum principia sunt ambæ venæ principales III, 259, 53; III, 261, 9 s.; cum arteriis committuntur III, 667, 22 s.; magnæ frigida sunt III, 260, 32 s.; majores minus calefacit idem calor quam minores III, 260, 35; in amplioribus majori copia et validior continetur spiritus III, 260, 38 s.; nullum eorum quibus magnæ sunt obesum est III, 260, 39 s.; omnia vel pleraque obesa obscuras habent III, 260, 40 s.; semper, quo magis a corde recedunt, minores evadunt III, 262, 16 s.; postremo adeo arctæ fiunt ut non amplius sanguinem, sed tantummodo sudorem continere queant III, 262, 17 ss.; ab iis ad nervos pertinent fibræ, itemque vice versa III, 44, 21 s.; earum meatibus et interapedinibus interposita sunt viscera III, 230, 38 s.; earum interioribus terminis interposita sunt viscera, idque quare III, 269, 37 ss.; earum terminis imposita sunt acetabula III, 366, 1 s.; eas circumdant partes quia ex iis fiunt III, 361, 26 s. cf. III, 394, 2 s.; igitur comparantur canabes quos in parietibus pingunt III, 43, 42 ss.; III, 361, 25 s.; per eas transsudat alimentum ut inde carnes fiant III, 361, 32 ss.; idque eodem modo quo aqua per testas crudas III, 361, 34; sine iis esse nequit caro III, 270, 34, cf. III, 262, 13 ss.; in carnem abeunt pinguescentibus animalibus III, 43, 46; ope viscerum septo transverso subditorum corpori alligantur III, 264, 39 ss., cf. III, 270, 33; ad eas per mesenterium e ventre progreditur alimentum III, 276, 38 s.; pars ingesti alimenti in eas digeritur atque earum ope in partes distribuitur III, 276, 46 ss.; quomodo id fiat in libris de *Generatione et Alimento animalium* exponetur, *ibid.*; earum ope e ventriculo et intestinis cibum capere debet totum corpus III, 234, 39 s.; radicibus comparantur III, 234, 47; mesenterium percurrunt inferiusque exorsæ ad ventriculum pergunt III, 234, 51 s.; III, 667, 11 ss.; mesenterii quomodo se habeant e *Dissec-*

tionibus et Historia naturali disci debet III, 234, 53 s.; per eas sursum exhalat alimentum III, 238, 51 s.; eas subito alimenti exhalatio atque in iis in sanguinem convertitur III, 504, 13 ss., cf. III, 506, 2 s.; per eas ad caput evehitur eadem exhalatio III, 506, 2 s.; in iis quoque gignuntur residua concoctione deficiente III, 354, 23; singulis pulmonis fistulis adjacent III, 550, 50; duæ (nempe vena magna et aorta) spinæ dorsii intra pectus impositæ sunt III, 40, 22 s.; a magna vena et ab aorta ad cerebri membranam tendunt, idque quare III, 238, 42 ss.; nulla in cerebrum penetrat III, 41, 46 ss.; a corde ad cerebrum tendunt III, 363, 2 s.; atque ibi terminantur III, 362, 41 s.; in eas desinunt auditus ac olfactus meatus III, 363, 2; ad cerebrum circumdantes ex oculis tendunt meatus III, 244, 31 ss.; idque quare III, 244, 16 ss., cf. III, 238, 47 s.; iis caret posterior capitis pars III, 244, 42 s.; meatus ab illis ad ossa pertinent III, 667, 48 ss.; utero anteriores sunt III, 394, 6; igitur earum formæ vel qualitas, dum fœtus generatur, ab utero pendere nequit III, 394, 3 ss.; multarum terminus est uterus III, 365, 46; unicam per uterum pertendentem atque ab umbilicali ortam habent animalia acetabulis carentia III, 365, 48; III, 366, 16 s.; ejus loco multas confertæ in utero habent animalia acetabulis prædita III, 365, 49 s.; earum pars umbilicus est apud vivipara III, 298, 52; calorem continent III, 667, 26; consentaneum est eas meatus habere iisque calidum contineri, idque tanquam in lebele æneo sanguinem calefacere III, 667, 5 ss.; ignem patiuntur III, 44, 11; si felle redundante adspargantur, teste Anaxagora, oritur morbus acutus III, 275, 7; ubi eas tumefacit spiritus de capite descendens ac sic comprimunt respirationis iter, oritur morbus comitialis III, 505, 10 ss.; quibus colli interceptiuntur, eorum sensus æque impotentes sunt ac dormientium III, 502, 47 s., cf. III, 504, 22 s.; quibus parum manifestæ sunt, somnolenti sunt, idque quare III, 505, 21 ss.; quibus conspicuæ sunt, somnolenti non sunt, nisi aliam habuerint affectionem contrariam, idque quare III, 505, 26 s.; quibus distensæ sunt circa collum et tempora, difficili excedunt ira IV, 12, 26 ss.; tepidumque equis tetano affectis III, 167, 2; maximæ earumque principia apud omnia animalia eodem modo se habent III, 43, 21 ss.; reliquæ vero non item idque quare III, 43, 23 ss.; quæ a pulli corde profisciscuntur, circa decimum diem umbilico applicantur III, 107, 17 s.; duæ a corde et vena magna pulli tendunt altera ad vitellum, altera ad membranam secundinam exteriorem III, 107, 34 s., cf. III, 106, 44 s.; III, 107, 2 s., 49 ss.; eodem modo a corde tendunt apud piscium quo apud avium fœtus III, 112, 2 s.

Venæ; continuæ rei affectui obnoxia metalla percurrunt II, 450, 49 s.

Vena cava; ab ea profisciscitur alterum venarum umbilicalium par III, 142, 42 ss.

Vena caudicalis; ad jugulum ascendit idque unde orta IV, 295, 24 s.

Venæ cerebri; frequentes ac tenues sunt, idque quare III, 238, 45 ss.; qualem sanguinem continent III, 238, 47 s., cf. III, 244, 16 ss.; III, 486, 11 s.; III, 506, 30, 41; earum tenuitas et angustia confert ad refrigerandam cibi exhalationem et ad impediendum ne in caput recipiatur III, 506, 22 ss.

Venæ cervicis; earum compressio somnum adfert IV, 286, 39 s.

Vena jecoraria; ejus decursus secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 45; quando eam incidere soleant

secundum eundem III, 39, 21 s.; quando vero venam ei adjacentem III, 39, 19 ss., cf. III, 42, 17 s.

Venæ jugulares; quænam sit earum decursus secundum Polybum III, 39, 42 ss.; quænam III, 41, 33 s.; unde nam originem petant III, 41, 26 ss.; juxta arteriam porriguntur atque aures petunt III, 41, 35 s., 39 s.; quomodo in ramos dividantur III, 41, 41 ss.; ubi intercipiuntur sine suffocatione, oculisque clausis, concidunt homines III, 41, 36 ss.

Vena lienaris; ejus decursus secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 45; quando eam incidere soleant secundum eundem III, 39, 21 s.; quando vero venam ei adjacentem III, 39, 19 ss.

Vena magna; altera vena principalis est atque ab aorta differt III, 259, 52 ss.; III, 261, 8; III, 262, 38; membrana ei cute compacta est III, 40, 52; ea angustior est aorta III, 40, 53; spinæ dorsi intra pectus imposita est, idque ante aortam et magis a dextra parte III, 40, 22 ss.; ante aortam sita est III, 261, 31; eam manifesto habent omnia animalia sanguine prædita III, 261, 32; igitur aorta nobilior est III, 261, 29 s.; a corde originem petit III, 40, 27 s.; idque multo latiori meatu quam aorta III, 40, 49 s.; a corde exit prope partem quæ vocem movet III, 428, 19 s.; ex ea venulæ exiles derivantur III, 667, 15 s.; circa renes magis spinæ dorsi adhærescit, ibique pone aortam sita est et in duos ramos scinditur III, 42, 32 s., cf. III, 41, 23 s.; quosnam ramos emittit supra cor III, 41, 2 ss.; infra cor septum transversum permeat III, 42, 6 s.; ibique meatibus membranaceis et laxis cum aorta et cum spina dorsi connectitur III, 42, 8 s.; quosnam ramos infra cor emittit III, 42, 10 ss.; eodem modo quo ipsa in ramos dividitur aorta III, 42, 1 s.; ejus ramos comitantur aortæ propagines, sed longe minores III, 42, 2 ss.; supra ejus ramos siti sunt propagines venæ quæ a corde pertenditur III, 41, 26; ejus rami mesenterium patentes multo majores sunt quam aortæ propagines eodem videntes III, 42, 41 ss.; ei ope membrana adiposæ et crassæ connectitur cor III, 15, 16 s.; ei appensus est maximus cordis sinus III, 15, 37 s.; cf. III, 40, 45; cum pulmone connexa est III, 14, 33 s.; meatus ab ea profecti comitantur omnes pulmonis fistulas III, 15, 51 s.; III, 41, 7 ss.; ei cum aorta communis est medius cordis ventriculus III, 506, 32 s.; reliquorum altera ex eo sanguinem recepit III, 506, 24 ss.; infra ex anteriori parte ad posteriorem transit III, 262, 40 s.; ab ea ad membranam cerebri tendunt venæ, idque quare III, 238, 42 ss.; ea cordi adnectitur jecur III, 260, 54 ss.; cum ea ope alius venæ connectitur lien III, 16, 31 s.; III, 42, 18 ss.; III, 264, 47 s.; item jecur, idque quomodo III, 16, 28 ss.; III, 42, 10 ss.; III, 264, 47 s.; eam lateribus corporis alligant jecur et lien III, 264, 45 ss.; posterioribus vero partibus renes III, 264, 48 s.; III, 266, 40; ab ea ad utrumque renem tendunt venæ III, 264, 49 ss.; III, 266, 41 s.; III, 268, 17 ss.; ab ea in renes feruntur meatus, non ad cavum pertendentes III, 16, 38 s.; III, 42, 48 ss.; III, 266, 51 ss.; idque ut humoris excrementum ab ea ad renes perveniat III, 267, 7 s.; ei appensum est mesenterium III, 15, 8 s., 38; ad utrum nullum mittit ramum III, 43, 9 s.; nullum cum ea commercium habent meatus qui ab aorta ad vesicam tendunt, nec qui a renum cavo ad eandem III, 42, 51 ss.; ab ea suspensi sunt meatus seminales III, 428, 19; in omnibus animalibus conspicua est, vel in parvis III, 43, 32 s.; inter utramque siti sunt meatus seminales cum apud pisces, tum apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 33 ss.; ab ea ad tes-

ticulos tendunt meatus apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 40 s.; orlo corde apud aves ab ea separatur III, 377, 26 s.; ab ea tendunt apud aves duo umbilici, alter ad secundinam membranam, alter ad vitelli III, 377, 27 ss., cf. 37 s.

Venæ mesenterii; multæ et confertæ sunt III, 15, 16; III, 276, 30; ab intestinis tendunt ad venas principales III, 276, 29 ss., cf. III, 15, 9 s.; radicibus comparantur III, 276, 39, 46, cf. III, 234, 47.

Venæ principales; reliquarum venarum principia sunt, atque inter se differunt III, 259, 53 s.; III, 261, 9 s., cf. III, 262, 38; numero duæ sunt, idque quænam III, 259, 51 s.; III, 261, 8; igitur præstat et cor duos ventriculos habere III, 259, 54 ss.; primæ a corde accipiunt sanguinem III, 261, 8 s.; a communi origine (nempe corde) oriuntur et ad id convergunt III, 261, 13 s.; idque quare III, 261, 15 ss.; quare duæ sint III, 261, 25 ss.; quare eas a corde deduxerit natura III, 357, 17 s.; in superiori parte distantes, in inferiori alternæ, atque ita corpus continent III, 262, 37 ss.; progressæ fiuntur secundum membrorum bifidam partitionem III, 262, 39 s.; alternando anteriora cum posterioribus copulantur III, 262, 44 s.; ab intestinorum tractu ad eas tendit mesenterium III, 276, 28 s., cf. III, 15, 6 s.; ab intestinorum tractu ad eas tendunt venæ mesenterii III, 276, 29 ss., cf. III, 15, 9 s.; ab iis proficiuntur venæ multæ et tenues quæ uterum petunt III, 353, 48 s.; ab iis ad uterum pertingunt venæ umbilicales III, 357, 18 ss., 24.

Vena quæ a corde pertenditur; quomodo se habeat in ipso corde III, 40, 46 s., 50 s.; quomodo in ramos dividatur III, 41, 27 ss.; ejus rami siti sunt supra ramos a venâ magna profectus III, 41, 26.

Venæ seminales; quænam secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 28 ss., cf. III, 38, 33 ss.

Venæ temporum; deurrunt iis qui oculum fluxuæ urgentur IV, 273, 19 s.

Venæ tenuissimæ; redundantiam continere nequeunt III, 353, 51 s., cf. III, 354, 24.

Venæ umbilicales; a venis principalibus ad uterum pertingunt III, 357, 18 ss., 24; quare putamine circumdantur III, 357, 22 s.; iis alimentum capit fetus III, 357, 25; item incrementum III, 357, 38; idque eodem modo quo plantæ radicibus aut animalia in lacu edita alimentum quod eorum corpore continetur III, 357, 38 ss., cf. 24; iis agnatus est fetus III, 366, 22 s.; iis adjacet fetus III, 366, 23 s.; comparatur aquæ ductui III, 366, 23 s.; ubi grandiverit fetus, non amplius per eas intrat alimentum III, 412, 48 s.; indeque concidunt et partui ansam dant III, 412, 49 s.

Venæ uterinæ; unde originem petant et quomodo in uterum distribuuntur III, 353, 46 ss.; quomodo et quando menstruum purgationem secremant III, 353, 49 ss., cf. III, 353, 21 ss.

Venis quæ respondent; iis apud exsanguia continetur quod sanguini respondet III, 261, 36.

Venæ sectio; quando fieri soleat et vena jecuraria vel lienari secundum Diogenem Apolloniatem III, 39, 21 s.; quando et venis his adjacentibus secundum eundem III, 39, 19 ss.; secundum Polybum filii et populi vel malleolis dolente dorso vel coxa III, 39, 40 s.; item dolentibus lumbis interioribus vel testibus III, 39, 48 ss.; quænam jecoris dolores juvare solent III, 42, 17 s.; juvat equos qui ex inedia furore agitantur III, 166, 47 s.

Venatio; distinguitur in rapinam, piscatum et avipium ferarumque captionem, 489, 10 ss.; juncunda est 336, 33; in ea sibi præcipiunt ne ambulent, idque

quare IV, 182, 6 s., cf. IV, 309, 31 ss.; ei operam dare nequit leo senex, idque quare III, 203, 48 ss.

Venatores; quales esse dicant feminas ferarum IV, 6, 3 s.; quomodo ope stercoris humani pardos capiant III, 177, 35 ss.; quonam modo pardos venentur in Armenia IV, 76, 11; quomodo leones in Syria occidant IV, 103, 12 ss.; quomodo recedat leo, qui eos fugere cogitur III, 203, 30 ss.; accidit ut aliquis inter undecim hyænas, unam tantummodo ceperit femina III, 132, 55; quomodo et ubinam ope accipitrum aves venentur III, 190, 18; accipitribus partem prædæ imperiunt III, 190, 25 ss.; quomodo perdices feras ope cicurum et cavæ viminæ venentur III, 180, 28 ss.; quomodo eos decipere conetur perdix, si ejus nidum detexerint III, 179, 50 ss., cf. III, 180, 13 ss.; sæpe in eorum capite considunt perdices vel coturnices, idque quare III, 180, 46 s.

Venatoria ars; ad artem acquirendi justam pertinet, 488, 22; pars est artis bellicæ, 489, 41; ea utendum est vel contra feras, vel contra homines ad serviendum natos, si parere nolint, 489, 42.

Venditio; pertinet ad pacta voluntaria II, 55, 10; quibus facilius est, iis injuriam facere solent, 338, 32; de iis proprie adhibentur voces lucrum et damnum II, 57, 30.

Venditores (πωληταί); magistratus apud Athenienses fr. 241, a.

Veneficæ; iis accensenda esse videtur avis silva dicta, idque quare III, 184, 30; v. *Sagæ*.

Veneficium; pactum invite factum et clandestinum est II, 55, 13.

Venenata animalia; eorum morsus aliis locis graviore, aliis leviores III, 170, 17 ss.; eorum morsus gravissimi sunt ubi se invicem devorant III, 170, 33 s.; eorum morsum in universum parum sentiant eues III, 170, 22 s.; plerisque adversa est saliva humana III, 170, 35 s.

Venenum; letale in Circae monte in Italia nasci fertur IV, 86, 30; ejus vis IV, 86, 31 s.; eo insidiatos esse narrat Aulium Peucelium et Galum, Cleonymo Spartiatæ IV, 86, 36 ss.; contra quænam lac valeat fr. 217, b; toxicum appellatum apud Celtas IV, 88, 36 ss., pardalium vocatum in Armenia nascitur IV, 76, 10; ejus natura IV, 76, 11 ss.; scythicum quo sagittæ inficiuntur IV, 102, 17 ss.; ejus præparatio IV, 102, 19 ss.

Venera consuetudo; eam amoris causa, non propter potentiam appetere videri oportet tyrannum, 587, 21.

Venera cupido; corpus immutat, immo interdum furem concitat II, 79, 11.

Venera res; ea omnes delectantur, sed non omnes ut decet II, 89, 35; ejus solius gratia nemo vivere vellet, nisi admodum servile haberet ingenium II, 187, 10; fieri potuisset ut Phalaris immani circa eam libidini indulgere volens cupidinem composesuisset II, 82, 1; voluptas ab ea profecta non eadem quæ ex ebrietate II, 169, 31; quæ eam spectant jucunda ad jucunda corporalia pertinent II, 80, 8; ejus perceptio tactu fit II, 36, 43; ea gaudent intemperantes II, 36, 42; non solum pudorem incutit ubi fit, sed etiam ubi enuntiatur, 357, 6; quæ eam spectant cupidines, rationis expertes, 335, 28; ea utens ne cogitare quidem potest II, 87, 20; eam pati se cupere confiteri cur viros maxime pudeat IV, 141, 50 ss.; cur nonnulli eam cum voluptate patiantur et alii quidem simul agentes, alii vero non IV, 141, 1 ss.; cur ejus, viri per hiemem, mulieres vero per æstatem appetentiores sint IV,

142, 3 ss.; in eam proclives reddit vinum IV, 266, 38 s.; eam cohibent Rhodiæcæ ollulæ fr. 66, b; repletionem comitatur IV, 169, 37; in eam proclives sunt cibo repleti IV, 130, 1 s.; IV, 135, 16 s.; proclivitas in eam affectus communis suum et asinorum IV, 7, 6 s.; ejus minus avida sunt grava animalia, idque quare IV, 169, 42 s.; circa eam continentiora sunt animalia quorum meatus seminales replicationem habent III, 322, 30 ss.; cur ventrem refrigeret et siccet IV, 139, 38 ss.; quare qui eam agunt male oleant IV, 140, 35 ss.; cur iis qui ei impensius indulgent clunes et oculi manifestissime concidunt IV, 136, 1 ss.; cur ei pedum nuditas non prosit IV, 137, 1 ss.; cur prosit morbis a pituita contractis IV, 117, 44 ss.; ante ejus usum nemini vel caput vel supercilia depilantur III, 48, 10 s.; ubi ea uti ceperint, cilia desuunt III, 48, 27 s.; idque eo magis quo in eam procliviores sunt III, 48, 29 s.; in eam proclivibus desuunt pili congeniti, citius vero oriuntur postumi III, 48, 43 ss.; in eam proclives magis quam reliqui calvescunt III, 422, 25; idque quare III, 422, 28 ss.; v. *Cottus*.

Venetalitas (παρόνη); in terris vehementer calidis erit IV, 41, 43 ss.

Veneti; mirandum quid apud illos de monedulis narratur IV, 97, 7 ss.

Venia; sententia est quæ recte de æquo judicat II, 73, 17; potius habetur appetitibus naturalibus II, 82, 28; eo major habetur cupidinibus quo magis communes sunt II, 82, 29; cuius sit habenda, non curat Aristoteles, 512, 16; tribuitur actionibus invite factis II, 24, 17; II, 23, 44; interdum tribuitur actionibus, quæ sponte quidem fiunt, sed per se invite, idque quando II, 24, 47; quænam invite facta ea digna sint, quænam non II, 62, 25; eam dare, parati sunt virtute universali præditi II, 247, 8; eam impetrat orator, ubi se ipse increpat ac errare confitetur, 433, 16; quomodo ei viam præcludere debeat accusator, ubi reus crimen confiteri cogitur, 422, 29; quomodo et quando eam prociari debeat defensor, 423, 2, 13; eam petere debet defensor, ubi crimen fateri cogitur, nec similitudine cum vulgi moribus excusare potest, 426, 10; an ea sibi opus futurum sit, nemo scit, 451, 48; erroribus ut detur justum ac æquum et utile esse dicere debet defensor, 451, 47; eam quoque petiisse adversarium ostendere debet defensor, 451, 49; quando eam petere debeat defensor, 451, 44; quomodo eam præsecare debeat accusator, 450, 44 ss.

Venisse; nuper quemnam dicamus II, 305, 26.

Venter; ubinam situs III, 11, 10; III, 13, 3 s.; pectus sequitur III, 292, 41; costis non cingitur, idque quare III, 292, 42 ss.; circum eum nullum animal os habet III, 45, 14 s.; idque quare III, 241, 50 ss.; in supinis situs est III, 27, 50 s.; flexus non habet, ideoque minime laborat IV, 143, 28 s.; quænam venæ eum trajiciant secundum Diogenem Apolloniatem III, 38, 35 s.; quo primum ex eo abeunt venæ, latiores sunt secundum eundem III, 39, 28 s.; quænam in eum diffundantur secundum eundem III, 39, 7 s.; quænam super eo decurrant venæ secundum Polybium III, 40, 11; ex eo per mesenterium ad venas progreditur alimentum III, 276, 38 ss.; in eo concoquitur alimentum III, 75, 22 s.; sine morbo in eo gignuntur flatus atque emittuntur ipseque modo minor, modo major fit III, 212, 10 ss.; quamobrem longam respirationem facientibus concidat, exspirantibus vero repleatur IV, 285, 12 ss.; calidus celerius concoquit IV, 151, 34; cur eum res venera refrigeret et siccet IV, 139, 38 ss.; eo minus quam pectore sudamus IV, 121,

34; eorum qui in mari natant, qua de causa subducat IV, 236, 8 ss.; currentium non relaxatur IV, 236, 7 s.; cur superiorem alia medicamenta moveant, alia inferiorem, alia vero utrumque IV, 115, 39 ss.; cur perfricatus emaciatur IV, 145, 28 ss.; cur partes circa eum pinguiissimæ IV, 143, 26 ss.; celerrime pinguefit, idque quare IV, 145, 36; pinguefit sessione IV, 145, 42; al quis eum non potabilis alimenti censuisset receptaculum propterea quod cito evanescit, sed excrementi quia illud remanet, male censuisset III, 577, 19 ss.; cur siccior fiat si raptim bibatur IV, 132, 19 ss.; cur tantummodo iis extenuetur qui se exercitationi dedunt VI, 143, 21 ss.; cur non liquefaciat IV, 237, 1 ss.; parvus est quibus caro multa III, 50, 31 ss.; quibus magnus est, iis caro parrior III, 50, 35 s.; quibus parvi sunt, iis caro pinguior III, 50, 36; eo pinguescunt pleraque animalia III, 51, 12 s.; maximeque quæ motu non utuntur III, 51, 13 s.; quasnam in ejus morbis venas secare soleant, secundum Diogenem Apolloniadem III, 39, 21 s.; si attollatur sine hydropse deficienteque menstrua purgatione, multi medici molam adesse dicunt, dummodo morbus diu duret III, 217, 18 ss.; idque fit, ubi excrementa humida et frigida in eum confluerunt III, 217, 23 ss.; interdum in spatium ei et matri interpositum aliquid e carne confluit et pro mola habetur III, 217, 33 ss.; attollitur, si mola adsit, nec postmodo diminuat III, 216, 27 s., 29 s.; III, 410, 38 s., 40 s.; si eo imprimis doleant, mulieres parientes, celerrime parient III, 143, 3 ss.; locus qui circa eum est, pessimus est ad signa physiognomonica IV, 15, 10; qui quæ circa eum sunt mollia habent, robusti sunt IV, 9, 37; qui vero non mollia, molles IV, 9, 39; circa eum hirsutum esse signum est somnum amantis IV, 6, 27 s.; item loquacitatis IV, 3, 37; item inconstantis; ad aves referuntur IV, 12, 52 ss.; latus et strictus fortis signum IV, 4, 38; apud quadrupedes cruribus anterioribus et posterioribus interpositus est III, 292, 25 s.; spatium suppeditat in quo multæ collocari possint mammæ III, 292, 23 ss.; hinc in eo mammæ habent animalia fecunda, idque a lateribus III, 292, 28 s., 21; III, 21, 16 ss.; item multifida, idque modo multas modo duas III, 292, 28 s.; apud omnia animalia non unicolora magis albet quam reliquæ corporis partes III, 425, 49 ss.; extremo appensi sunt testes apud nonnulla animalia quæ eos in anteriori parte habent III, 35, 51 s.; in ejus infima parte testes habent animalia vivipara pedestria III, 208, 2; cameli qualis III, 19, 47 s.; pectori suppositus est apud aves III, 298, 44; item alis et pedibus interpositus III, 298, 46 ss.; cum apud aves, tum apud homines et quadrupedes ad anum et crurum flexuram extenditur III, 298, 44 s.; eo adnexæ nascuntur cum aviculæ tum sepholæ III, 92, 19 s.; eum omnia insecta habent III, 67, 11 ss.; cum capite vivere potest III, 67, 19 s.; insectorum in aqua fluitantium, si aqua repleatur, suffocari dicuntur III, 543, 40 ss.; medium locum inter ejus alveum et caput apud insecta occupat sensus principium III, 232, 33 ss.; rotundum habent phalangia telam textentia III, 81, 12 s.; latum habent fures apes III, 96, 39, III, 196, 40; quot et quales in eo pedes habeat squilla gibba III, 58, 87 s.; ab ejus latere habet opercula, iisque impositas plagulas in quas ova immatura parit locusta marina III, 90, 49 s.

Venter inferior; latus est III, 15, 2; quod ab eo ad sedem tendit crassum ac breve est III, 15, 3; igitur eodem modo se habet apud hominem et apud suem III, 15, 2; unde constet ad eum non minus quam ad

superiorem pertinere fel III, 274, 30 ss.; sicut alimenti residui receptaculum est III, 335, 6 s.; quæ in eo obtinet coctio, cum naturali calore fit III, 234, 34 s.; medium inter eum et caput locum apud animalia occupat commune sensus ac motus principium III, 503, 28 s.; v. *Colum*.

Venter faliscus; v. *Faliscus venter*.

Venter molluscorum; III, 56, 10; v. *Alveus*.

Venter superior; utilis alimenti receptaculum est III, 335, 8; quæ in eo obtinet coctio, cum naturali calore fit III, 234, 34 s.; v. *Ventriculus*.

Ventris flatus; v. *Flatus ventris*.

Ventris frigus; adversus id mel thymum redolens et Ponticum faciunt IV, 291, 40.

Ventris fluxus; v. *Alvi fluxus*.

Ventris murmur; concitatur vehementer metuentibus IV, 258, 39.

Ventriculus; quidnam III, 4, 49 s.; omnibus animalibus communis est III, 4, 42; idque cum exsanguibus, tum sanguine præditis III, 61, 7 s.; eum omnia fere animalia, sed manifesto gressilia habent III, 234, 45 s.; eum habent omnia animalia sanguine prædita, idque eodem loco situm III, 31, 47 s.; sed dissimilem III, 32, 1; secundum eum in genera distribuenda sunt animalia. 547, 5; cum aquæ transitu factum esse censent antiqui III, 220, 31 s.; septo transverso statim subjacet III, 31, 48; III, 270, 35; infra cor situs est III, 268, 19 s.; nec supra id collocari poterat III, 268, 48 s.; omenti ope cum septo transverso connectitur III, 16, 17 s.; ejus regionem a cordis separat septum transversum III, 268, 27 ss.; juxta eum porrigitur vena a mesenterio profecta III, 42, 30; III, 234, 51 ss.; quamnam ejus partem obtegat omentum III, 276, 8 s.; ejus partem quæ non ab omento calefit, foret omentum III, 276, 8 s.; ideoque a medio dependet omentum III, 15, 4; III, 276, 24 s., cf. III, 50, 3 ss.; III, 276, 6 ss.; ab eo vapores superfluos retrahit lien III, 265, 20 s.; eum excipit intestinum tenue III, 15, 1; III, 31, 49; III, 32, 25; III, 270, 37; III, 272, 30 s.; III, 273, 20, cf. III, 272, 37; III, 273, 1 s., v. etiam III, 272, 34 s.; quod hominem intestino non multo major est III, 14, 33 s.; III, 32, 29; igitur humanus canino similis est III, 14, 52 s.; III, 32, 28 s.; in eum desinit gula III, 14, 50 s.; III, 31, 42; ad eum ab ore tendit meatus III, 261, 40 s.; ad eum usque extenditur gula III, 234, 33; quod animalia gula prædita hujus fini adnectitur III, 270, 36; in gula carentibus ori III, 270, 37, cf. III, 31, 44 s.; in eum per gulam descendit alimentum III, 256, 13 s.; III, 545, 2 s.; nihil vetasset quominus statim gulam insequeretur II, 256, 17 s.; ad eum e pulchone non tendit meatus III, 256, 41 s.; ei alimentum trahit elaboratio quæ in ore fit III, 234, 49 s.; cibi intrantis et nondum concocti conceptaculum est, itemque locus ubi mutatur, 547, 5; III, 270, 40, 42, 43 s.; cf. III, 271, 34 s.; III, 273, 14, s.; 21; de ejus munere melius est loqui ubi de generatione et alimento sermo fiet III, 270, 46 s.; siccio et humido alimento plenus est III, 276, 14; ad eum pervenire debet potus antequam ad vesicam pergat III, 256, 45 s.; id quod eo vulnerato sæpe manifestum factum est III, 256, 48 s.; alimentum concoquit III, 382, 9 s., cf. III, 381, 42 s.; hinc per eum ad uterum ire nequit semen III, 382, 8 s.; altero post os circa alimentum munere fungitur III, 534, 16; quæ circa alimentum operatur, eorum quæ cor facit gratia sunt III, 534, 20 s.; ubi inanis est, calidus est III, 505, 46; repletionem refrigeratur propter motum III, 505, 46 s.; incalcescente cibo intumescere non potuisset, si venter costis cinctus esset III, 292, 41 s.;

movetur III, 669, 9; ab eo non concoqui potest omne excrementum eorum animalium quæ pulmonem sanguineum habent III, 266, 5; in lactentium fit coagulum, idque quomodo III, 54, 17 ss.; ex eo tanquam e præsepi alimentum ope venarum sumere debet universum corpus III, 234, 39 s.; ejus loco plantæ terra atque hujus calore utuntur III, 234, 44, cf. 46; III, 276, 40 s.; quomodo ex eo hauriatur alimentum, exponetur ubi de generatione sermo fiet III, 261, 38 s.; ad eum pertinet ructus IV, 300, 7; inflammato cura adhibenda est III, 210, 2; de ejus sutura, v. *Sutura*; ei superpositus est uterus animalium quæ et foras et intra se vivum animal pariunt, idque quare III, 37, 36 ss.; III, 326, 34 ss.; quænam animalia vivipara sanguine prædita, unicum habeant III, 271, 3 ss.; unicum habent utrinque dentata, sed alia majorem, alia minorem, idque quænam III, 32, 22 ss.; item animalia minora III, 32, 31; ejus magnitudine et figura et crassitie et tenuitate inter se differunt utrinque dentata III, 32, 32 ss.; ei appensum est omentum apud animalia utrinque dentes habentia, idque quomodo III, 50, 3 ss., cf. 27, 6 ss.; suillus qualis, idque quare III, 32, 27; III, 272, 26 ss.; calidum habent sues III, 154, 26 s.; quibus animalibus calidus est, olio pinguescunt, *ibid.*; minus pinguescit animalibus quibus separata pinguedo non est III, 51, 10 s.; ejus molem majorem habent cornigera, idque quare III, 272, 39 s.; plures habent cornigera III, 271, 9 s.; item camelus, idque quare III, 271, 7 ss., 20 s.; quattuor habent quadrupedes ruminantes, idque quales III, 32, 3 ss., cf. III, 271, 29 ss.; eorum figura et magnitudine et modo quo iis inseritur gula differunt inter se hæ quadrupedes III, 32, 19 s.; quattuor habere videtur elephas, etsi separato cibi receptaculo careat, idque quare III, 32, 42 ss.; caprarum sevo repleti suavissimi IV, 330, 1 s.; qualem pleræque aves habeant, idque quare III, 34, 11 ss., cf. III, 271, 42 ss.; longum habent aves parvæ III, 34, 24 s.; ante eum ingluviem habent nonnullæ III, 31, 6; III, 271, 38; ei proximam gulæ partem amplam habent multæ aves ingluvie carentes III, 34, 15 ss.; quædam aves ejus partem ingluvie similem habent III, 34, 21 s.; III, 271, 41 s.; ad eum porrectum habent fel aves nonnullæ, idque quænam III, 30, 53 s.; III, 31, 2 s.; quibusnam avibus calidus sit III, 265, 14 s.; calidum ac ad concoquendum aptissimum habent columbæ aves III, 371, 40 s.; ejus calore et potentia oris defectum apud aves compensat natura III, 271, 45 s.; idque quomodo III, 271, 38 ss., cf. III, 34, 6 ss.; pulli circa decimum diem apparent III, 107, 16; quadrupedum ovipararum qualis III, 32, 48 ss., 52 ss.; serpentum qualis III, 33, 21 ss.; unicum habent serpentes et quadrupedes oviparæ atque in universum utrinque dentibus prædita III, 274, 16 ss.; eodem modo se habet apud animalia pedibus carentia, e. g. serpentes, quo apud quadrupedes oviparas III, 273, 43 ss., cf. III, 274, 1 ss.; eum apud serpentes insequuntur intestina III, 33, 23; piscium qualis III, 33, 39 ss., cf. III, 272, 9 ss.; apud pisces et testacea statim os insequitur III, 538, 13 s.; piscium ori proximus est, idque quare III, 31, 44, s.; III, 149, 27 s., cf. III, 270, 37; igitur eum sæpe ejiciunt hiatala et dentem minores pisces persequentes III, 149, 25 s.; interdum apud magnos pisces in os prolabitur, idque quando III, 31, 45 s.; cito ad eum pervenit alimentum apud pisces, idque quare III, 250, 47 ss., cf. III, 253, 4 ss.; circa eum fere omnes pisces appendices intestinorum habent III, 33, 47 ss.; III, 34, 1 ss.; III, 272, 10, 13 s.; eum subiret aqua, si aquam

recipiantia simul cibum assumerent animalia branchiis prædita III, 545, 14; partibus interioribus eum circumdantibus nonnulli pisces vocem emittunt, idque quomodo III, 72, 19 ss., cf. III, 455, 48 s.; separatam in eo pinguedinem minime habent pisces cartilaginei III, 51, 5 ss.; ei subjacent meatus seminales cum apud pisces, tum apud aves et quadrupedes oviparas III, 35, 39; mugilis qualis III, 272, 8 s.; in mugilum et capitonum captorum nunquam invenitur caro III, 149, 8 s.; parvum habent anguillæ III, 150, 10 s.; scari longe a reliquorum piscium ventriculo differt III, 33, 41 s.; in torpedinis vel pastinacæ sæpe inveniuntur mugiles III, 190, 49 s.; gulæ et intestino interponitur apud crustata III, 60, 10 s.; III, 278, 45, 47 s., cf. III, 61, 29 s.; apud locustas gulam insequitur III, 60, 25 ss.; item apud cancos III, 61, 31; quomodo se habeat apud locustas III, 60, 26; quomodo apud cancos III, 61, 31; quomodo cum intestino continetur apud locustas III, 60, 28; quomodo apud cancos III, 61, 31; in eo omnes locustæ et cancri nonnulli habent dentes duos (tres), idque quare III, 60, 26 s.; III, 278, 45 ss.; ei utrinque apud locustam feminam adjacent ova III, 64, 2; apud cancellum ab ore ad eum tendit unicus meatus (vel unicum foramen) III, 64, 32 s.; apud cochleas gulam insequitur III, 279, 3 s.; in (super) eum papaver habent eandem III, 279, 4; cum eo apud easdem continuatur intestinum III, 279, 4 s.; eum habent omnia testacea III, 279, 31 s.; apud erinaceos maximos gulam insequitur III, 65, 42; III, 279, 41 s.; in quinque partes divisus est apud eosdem III, 65, 42 s.; III, 279, 42 s.; quinque habent omnes erinacei, idque quare III, 280, 25 s., 50 ss.; ejus singulæ sectiones apud eundem excremento plenæ sunt et ab unica dependunt gula et in unicum convergunt anum III, 65, 43 s.; III, 279, 44 ss.; erinacei non carne, sed ovis ita dictis circumlatur III, 279, 46 s., cf. III, 65, 45 s.; si partitus non esset apud eum, aut nimium ab ovis distaret aut totum alveum occuparet III, 281, 1 s.; si totum alveum occuparet, agile non esset hoc animal III, 281, 2 s.; si agile non esset animal ipse alimento non repleretur III, 281, 3, cf. 13 s.; igitur quinquies partitus est ut ad animalis vitæ rationem se accommodet III, 280, 50 s.; 53 s.; III, 281, 3 ss.; apud turbinata sub eo sita sunt corporacula duo alba mammis similia (ovaria) III, 63, 15 s.; inde ab eo apud cochleas magnas juxta gulam extenditur meatus albus et longus (oviductus) III, 63, 30 ss.; apud turbinata statim os insequitur III, 63, 13 s.; item apud patellam feram III, 64, 9; cochleæ ingluvie avium similis est III, 64, 14; ab eo apud turbinata ad papaver tendit gula III, 63, 17 s.; apud purpuras et buccina manifesto testa vortice continetur III, 63, 19 s.; ei apud purpuras impositus est flos III, 88, 17; molluscorum omaso similis III, 57, 10; figura vero buccinorum anfractui III, 57, 10 s.; apud mollusca ingluvie et intestino interpositus est III, 57, 9 ss.; III, 277, 47 s.; partes ad eum pertinentes et figura et duritie eodem modo se habent apud polypos et sepias III, 277, 49 s.; ei infra apud sepias appositum est atramentum III, 278, 16 s.; quomodo se habeat apud loligines III, 277, 50 ss.; eum habent nonnulla insecta III, 68, 12; apud nonnulla insecta inter os et intestinum intercedit III, 282, 49 s., cf. III, 68, 12 s.; cicadæ nullum excrementum continent III, 68, 17 s.

Ventriculus magnus (quadrupedum ruminantium); quomodo se habeat III, 32, 7 s.; ad eum devenit gula III, 32, 6 s.; ei adnectitur reticulum, idque ubinam III, 32, 8 s.; ei appensum est omentum apud animalia non

utrinque dentes habentia, idque quomodo III, 50, 5 s.; cf. III, 276, 6 ss.; alimentum recipit incofectum III, 274, 26 s.; 29; in eo non invenitur coagulum III, 273, 30 ss.

Ventriculus et intestina; animalibus terra sunt III, 276, 41 s., cf. III, 234, 44, 46; igitur ex iis capere debent alimentum III, 276, 42 s.

Ventriculus ruminantium viviparorum; v. *Ventriculus magnus*.

Ventriculo præmissus locus; in eo conchas coquant plateolæ III, 181, 33.

Ventriculis multis prædita; omnia coagulum habent III, 273, 29, cf. III, 54, 20 s.; idque quare III, 273, 34 ss.; in quonam ventriculo id habeant III, 273, 30 ss.; in *Problematis* exponitur quare id in omaso habeant III, 273, 41 s., cf. *Cornigera*; a quamam parte apud ea suspensum sit omentum III, 276, 6 s., cf. III, 50, 5 s.

Ventriculo unico prædita; a quamam parte apud ea suspensum sit omentum III, 276, 6 s., cf. III, 50, 3 ss.; excepto lepore coagulo carent III, 273, 30, 36, cf. III, 54, 21; idque quare III, 273, 36 s., cf. *Cornibus carentia*.

Ventriculi cordis; præstat duos habere cor, idque quare III, 259, 51 ss.; adhuc melius est si tres habeat cor quam si duos, idque quare III, 260, 5 ss.; duos tantummodo magna animalia habere possunt, idque quare III, 260, 3 s., cf. III, 259, 46 ss.; medius amborum reliquorum principium est III, 260, 5 s.; quinam eorum plurimum et calidissimum sanguinem contineant III, 260, 8 s.; quinam minimum et frigidiores III, 260, 10 s.; medii sanguis purissimus est, sed copia et calore medium tenet, idque quare III, 260, 11 ss.; vasa sunt III, 260, 36; magni frigidi sunt III, 260, 32 s.; majores minus calefacit idem calor quam minores III, 260, 35; in amplioribus majori copia et validior continetur spiritus III, 260, 38 s.; nullum eorum quibus magni sunt, obesum est III, 260, 39 s.; omnia vel pleraque obesa parva habent III, 260, 40 ss.; eorum beneficio bipartitum est cor III, 264, 15 s.

Ventus; de iis sermo fit in *Meteorologicis* III, 552, 15; de eorum affectionibus expositum erat in *Problematis particularibus* III, 588, 17 s.; ejus definitio III, 632, 8 s.; ita appellantur flatus qui in aere spirant III, 632, 12 s.; disceptatur, an aer motus dici possit, 216, 15; 247, 6; eum nonnulli aeris motum esse dicunt III, 568, 2 s., cf. III, 567, 51 s.; hinc ejus naturam eandem esse censent ac aquæ III, 568, 1 s.; eos orlos esse censent nonnulli a sole evaporata aqua quæ quondam totam terram circumdabat III, 574, 18; eos arcebat laterna secundum Empedoclem III, 478, 17 s.; de iis nihil accepimus, quod non vulgarissimus quisque dicere possit III, 567, 46 ss.; eos omnes unicum efficere ventum contendunt nonnulli eorum qui scite loqui volunt III, 568, 3 ss.; si omnes ab unico principio profluerent, forsitan aliquid dixissent hi III, 568, 10 ss.; nunc eodem modo loquuntur ac si dixissent omnia flumina unicum esse flumen III, 568, 8 s.; meliora quam hæc sine disquisitione profert vulgus III, 568, 9 ss.; ejus et pluviae eandem esse naturam perperam nonnulli contendunt III, 583, 45 ss.; eum fieri aerem unicuique rei circumfusum quum movetur, absurdum est contendere III, 584, 2 ss.; investigandum est an ex se ipsi flatus principium emittant, quo modo eos depingunt pictores III, 568, 20 s.; investigandum est quidnam sint, et quomodo fiant et quanam sit eorum causa movens et unde initium petant III, 568, 15 ss.; item an quasi e vase fiant, tan-

quam ex utribus emissi III, 568, 17 ss.; an e fonte quodam emergant quemadmodum aqua IV, 250, 43 s.; uno ex puncto an ex loco ampliori proficiant IV, 250, 45 ss.; loco esse dicuntur III, 559, 14; eorum principium et natura sicca exhalatio est, idque quare III, 583, 36 s.; ejus corpus habitus est e terra ortus a calore partim interno partim superne resiccatus post delapsam pluviam III, 584, 44 s.; copia est exhalationis siccae e terra adscendentis quæ circum terram movetur III, 585, 28 ss.; ejus eadem est causa quæ tonitrus et terræ motus III, 598, 16 ss.; id est sicca exhalatio III, 598, 19 s.; eorum differentie e sicca exhalatione oriuntur III, 631, 30; existunt nullis exhalationibus paulatim congregatis, non aliter atque omnium primordia terra humore scaturiente fiunt III, 585, 35 ss., cf. III, 584, 5 s.; minimi igitur ibi sunt unde quisque spiret III, 585, 38 s.; eos sol simul sedat et ciet, idque quare III, 585, 49 s.; excitari solent quum sol aerem terræ proximum dissipat IV, 194, 4; inter eos Aquilones et Austri sæpissime fiunt, idque quare III, 586, 2 ss.; IV, 322, 40; cur plures exoriantur e locis circa Septentrionem positis III, 589, 20 ss.; quam maxime constans a Septentrionali parte terræ spirare solet III, 586, 54 s.; quinam alii alios maxime sedent III, 590, 1 ss.; eorum mutationes quomodo fiant III, 590, 12 ss.; principium eorum ut sol movetur III, 590, 15 s.; contrarii aut idem, aut contrarium efficiunt III, 590, 16 ss.; eorum flatu tempestates in aere excitantur III, 659, 18; fluctus excitant III, 595, 25; ab iis tranquillo cælo maximi et plurimi terræ motus fiunt, idque quare III, 592, 13 ss.; nonnulli tamen et illis flantibus fiunt, sed minus vehementiores III, 592, 16 ss.; in paludosis terræ locis oriuntur III, 555, 31 s.; altissimos montes non excedunt III, 555, 33 s.; IV, 250, 52 s.; quomodo id in monte Atho probetur IV, 250, 54 s.; sistuntur ac mutantur secundum solis et lunæ circuitum III, 413, 46 s.; secundum eos sistuntur ac mutantur mare et aquæ omnes III, 413, 43 ss.; habent quoque propriam vitam et generationem et interitum III, 413, 50 s.; eorum nonnulli rectos flatus habent, alii reflexos III, 632, 38 ss.; obliquo tramite feruntur IV, 242, 23; alii hieme pollent, alii æstate III, 632, 40 ss.; cur se sole attollente et augeantur et sternantur IV, 250, 24 ss.; cur initio leviter spirent, progredientes vero et ad aliam regionem delati, vehementius IV, 331, 49, cf. IV, 247, 33 ss.; eorum vis sæpe jam urbes dejecit III, 640, 27; ægre contra acclivia fluunt IV, 244, 47 s.; cur frigidi sint, etiamsi caloris commotione oriuntur IV, 252, 33 ss.; qui per eum cucurrerit ei aer obstitans semper frigidior videtur IV, 238, 30 s.; cur siccat etiamsi frigidi sint IV, 248, 31 ss.; cur si quis mare flare inceperit amplius duret IV, 255, 27 ss.; nocturnus flant quam interdiu III, 515, 19 s.; cur hieme ab ortu, æstate vero ab occasu oriuntur IV, 247, 11 ss.; cur hieme minus flent IV, 300, 42 ss.; omnes in ventos vel adversos vel a dextra sitos mutantur IV, 249, 45 s.; plurimus post imbrem existit, idemque superveniente aqua desinit, idque quare III, 584, 39 ss.; magna ex parte post imbres nasci solent IV, 253, 45; post imbres cadunt IV, 244, 22; cur alii alios imbrem afferant IV, 244, 45 ss.; IV, 254, 43 ss.; cur solus Cæcias nubes ad se ducat IV, 243, 31 ss.; excepto Cæcia circa terram flant IV, 248, 41 s.; cur plerumque ante lunæ defectum oriuntur IV, 246, 39 ss.; quare vehementissime spirent circa Orionis occasum IV, 246, 1 ss.; ejus indicium est aeris et vaporis dissipatio III, 601, 37, 40; ejus indicium cur detur ubi stellæ prostant

IV, 247, 25 ss.; ejus indicium cur sit ubi multa aranea feruntur IV, 235, 36 ss.; cur ante eos fluctus prorumpat IV, 231, 19 s.; quomodo ope erinaceorum eos prædicebat Byzantius quidam, idque quomodo III, 178, 13 ss.; concrescere vetat rorem vel pruina III, 565, 10 s.; etiam si omnino desit, per aerem moveri cernuntur ramenta quæ in radiis per fenestram ingredientibus apparent III, 433, 50 s.; iis portatur anima secundum Orphica carmina III, 442, 51; salubria sunt quæ iis sunt pervia IV, 149, 17 s.; IV, 288, 15 ss.; cur qui iis pervia loca habitant tardius senescant IV, 191, 26 ss.; ei æstate palere debent ædes, 638, 50; incertum est, utrum is an tonsura capitis sanitatis causa sit II, 268, 4; putredinem prohibet III, 424, 39; eos arcet operimentum III, 424, 39 s.; iis hominis cutis propter debilitatem nigrescit III, 425, 6 ss.; non vero reliquorum animalium III, 425, 11 s.; idque quare III, 425, 9 s.; quidnam conferat ad generationem vermium et animalium qui iis disruptis gignuntur III, 94, 39 s., cf. III, 94, 38 s.; III, 95, 8 s.; iis vere concipere videntur gallinæ III, 105, 24 s.; iis difficulter moventur corpora lata, idque quare II, 405, 13; magno flante lapidem ferunt apes III, 199, 27 s.; vel ipse movet, vel lapidis ope II, 350, 32 s.; si quo abstulerit aliquem, pertinet ad res invite factas II, 24, 23; si quis sufflando vehementem excitare posset, ne sic quidem navem movere posset, si ipse in eo esset III, 518, 22 ss.

Venti (eorum genera) omnes olim ad duo genera, australes et septentrionales redigebant, 546, 1; eorum situs rationes ex descriptione contemplari oportet III, 588, 49 ss.; qui per diametrum positi sunt, inter sese contrarii sunt III, 588, 39 ss.; alii sunt quibus nulli sunt contrarii III, 589, 7 ss.; qui ex terra humida prodeunt apogæi vocantur III, 632, 14 s.; qui e sinibus prosiliunt excolpiæ III, 632, 15; iis similes sunt qui e fluminibus et stagnis oriuntur III, 632, 16 s., cf. III, 655, 13; qui disrupta nube gignantur ecephæ III, 632, 17 ss.; qui cum pluvia grassantur exhydriæ III, 632, 19 s.; ab oriente flantes Euri III, 632, 20 s.; ab Urso, Boreæ III, 632, 21 s.; ab occasu, Zephyri III, 632, 22; a meridie Notii III, 632, 23, cf. *singula ventorum nomina et præterea Typho*.

Ventus adversus; oculos turbat IV, 145, 25; eo volant grues III, 157, 17 s.; eo neritas venari jubent, idque quare III, 71, 33 s.

Ventus ab altera Urso existens; Aquiloni nostro contrarius III, 587, 40 ss.

Venti ab ortu flantes; calidiores sunt iis qui ab occasu flant III, 589, 46 s.

Venti contrarii; simul spirare non possunt III, 589, 44 s.; sub Vergiliarum exortum circa Strymonem flant III, 150, 6 ss.

Ventus properus; cur si eo navigare velint etiamsi secundus non sit, veli partem gubernatori propiorem constringant, proræ vero propiorem verso pede relaxent IV, 60, 42 ss.

Venti secundi; interdum duo spirant non ex eodem loco, nec eodem spiritu III, 589, 48.

Venti terrestres; iis oppositi sunt tropæi IV, 244, 31; flatus est ex terra mare versus IV, 244, 33.

Venti violentiores; eorum species III, 632, 45 ss.

Ventorum principium; utrum e superiore an ex inferiore loco sit III, 585, 22 ss.; principium motus e superiori loco est, generationis vero ex inferiori III, 585, 30 ss.

Vento exposita loca; in iis terreniores ac lapidosiores fiunt plantæ III, 421, 43 s.; idque quia frigida sunt ac humor in iis evaporatur III, 421, 44 s.

Vento gravidæ fieri; quando equæ dicantur III, 121, 37 ss.; idem est apud equas quod apud scrofas subare III, 121, 40 s.; quando mulieres dicantur III, 213, 7 ss.; fecunditatis impedimentum est III, 213, 6; pendet a matricis siccitate III, 213, 9 ss.; si vehementer hoc affectu affligantur mulieres, cito abijcit quod conceperat uterus citoque manifestum evadit mulierem gravidam non esse III, 213, 13 ss.; si vero levius, eadem iis eveniunt quæ revera gravidis, donec conceptum abijciant III, 213, 15 ss.; hunc affectum numini divino tribuere solent III, 213, 21 s.; nihilo minus sanabilis est, nisi natura sua gravior ita affecta sit mulier III, 213, 22 s.; si mulieres cum viro congressæ semen non projiciant, nec concipiant manifestum est eas hoc affectu non laborare III, 213, 24 ss.

Ventilæ; terminantur, ubi terminatur cutis III, 247, 47 s.; ibique mittunt humorem corpulentum, nisi aliorum eum declinaverit natura III, 247, 49; eorum termino imposita sunt cilia III, 247, 46 s.

Venus; coitui præest III, 351, 1 s.; ejus nomen (græcum) a spuma derivant antiqui, idque quare III, 350, 54 ss.; quomodo ejus nomen alluserit Euripides, 380, 32; eam haud inepte cum Marte copulavit qui primus fabulam invenit, 511, 45; quare eam Bacchus cupierit IV, 294, 28 s.; fraudes necit secundum lyricum anonymum II, 82, 42; quid de ejus zona dixerit Homerus II, 82, 44; ab ea incipientes Philagidæ carmina recitare ac mente volvere solent furore perciti III, 515, 42 s.; ejus imago expressa erat in veste Alcimenis IV, 91, 1.

Venus lignea; ei teste Philippo comico, infuso argento vivo motum impertiit Dædalus III, 437, 13 s.

Venus et Bacchus; se invicem comitari recte dicuntur, idque quare IV, 266, 38 s.

Veneris orbis; ita nonnulli Luciferi orbem appellant III, 628, 50 s.

Venus et Mercurius; poli tertiæ sphaeræ eorum iidem sunt II, 607, 32.

Venus; v. *Coa*.

Ver; sæpius reverti potest II, 302, 39; id non facit nec unica hirundo, nec unicus dies II, 7, 13; homini per ætates venit III, 423, 1; quomodo ei juventutem comparaverit Pericles, 328, 5; 396, 37; per id aer minus stabilis est IV, 244, 7 s.; quando morbidum sit IV, 109, 32 ss.; IV, 111, 18 s.; cur morbidum sit IV, 113, 29 ss.; eo morbidior autumnus, idque quare IV, 113, 30 ss.; eo satis frequens est grandio III, 566, 8 s.; III, 567, 23; idque quia tum aer adhuc humidus est III, 567, 25; eo frigidum recalescit IV, 113, 32 s.; quæ eo tempore fit animalium conceptio, quomodo differat ab iis quæ reliquis anni temporibus fiunt III, 83, 23 s.; ejus frigus immodicum infantes qui tunc in utero geruntur imbecilles mutilosque reddit IV, 109, 42; plerisque animalibus coitus tempus est III, 81, 19; quibusnam testaceis prosit ac ova ita dicta conciliet III, 392, 8 ss.; ubi sero appetit, paucior fit apum foetura III, 96, 46 s.; III, 200, 41 ss.

Veracitas; quidnam II, 21, 51; est affectus moralis animæ laudandus II, 216, 34; II, 217, 7; animæ affectus inter jactantiam et dissimulationem melius II, 139, 32; II, 150, 32; II, 195, 32; justitiæ sequela est II, 245, 2; item magnanimitatis II, 245, 22; et sermonis et actiones et simulationem spectat II, 21, 41; II, 49, 32; II, 51, 30; spectat sermones, sed non omnes II, 150, 23; circa vitæ consuetudinem versatur II, 51, 28; spectat veritatem colentes et mentientes II, 49, 31; II, 51, 30; de qua nunc est sermo differt a veracitate quæ ad pacta et justitiam

injustitiamve pertinet, II, 49, 47; in ea de qua nunc loquimur cum in oratione tum in vita veritatem colit quia tali animi habitu præditus est II, 49, 50; ea vel alicuius vel nullius gratia uti licet II, 49, 50.

Veratrum (ῥιζόβοτον); sursum purgat IV, 115, 41; IV, 311, 15; album et nigrum cum opposito modo purgant IV, 314, 49 ss.; nigrum grave est et densum IV, 315, 4; album rarum et leve IV, 315, 4 s.; id homines edere non possunt, coturnices vero IV, 27, 13 (*in vers. tantum græca*); id sanitatem facere novimus omnes, quando vero adhibendum sit ignoramus II, 160, 15; id nosse facile est, sed scire quomodo adhibendum sit ad sanitatem faciendam, id soli medico competit II, 64, 7.

Verax; quisnam II, 21, 51; II, 150, 28 ss.; II, 217, 10; idem qui simplex II, 217, 7; eum vocant rigidum II, 217, 4; quomodo eum appellet Homerus II, 217, 11; inter dissimulatorem et jactabundum medius II, 217, 8; opponitur mendaci II, 217, 45; sapiens est II, 217, 46; et sermones et actiones spectat II, 21, 41; et vita et oratione quæ sibi insunt agnoscit nec auget, nec extenuat II, 49, 37; laudabilis est quia medium tenet II, 49, 44; II, 50, 3; probus esse videtur II, 49, 52; si a veritate declinet, potius attenuando declinabit, idque quare II, 50, 4; ei oppositus esse videtur arrogans, idque quare II, 50, 32.

Verbascum (πλόμος); eo moriuntur pisces III, 164, 46; eo in Phœnicia venantur et pisces marinos, ubi vero alibi solos fluviatiles et lacustres III, 164, 47 ss., cf. *Vibex*.

Verbera; pactum invite factum ac violentum sunt II, 55, 15; referuntur ad iram II, 54, 19; ea vetant leges II, 53, 20; iis inflictis, in partes inæquales divisa sunt actio et passio III, 56, 36; si quis infligat sciens cui et quare et cuius gratia, sponte agit II, 61, 25; si quis patri infligat, nesciens eum patrem esse, sponte non agit II, 61, 28; alii dare difficile non est, sed certo aliquo modo se habentem idem facere II, 63, 52; ea alii vel justus dare possit, sed ideo injuriam non facit nisi per accidens II, 64, 13; qui confidit, ubi se iis casum iri videt, fortis non est II, 31, 50; ferula lata vel manibus infliguntur metuentibus IV, 256, 43 s.; qui ad ea vitanda facit quæ mala vel ingrata putat, quaeritur utrum vi et coactus an voluntarie agat II, 202, 20; iis inflictis latere solet debilis, 338, 21; in ea proclives sunt divites, 367, 2; misericordiam movent, 359, 9; iis cæcos omnia confiteri quæcunque cadentes voluerint, ut nos dicimus, necessarium est, 429, 25; iis puniendi sunt pueri juniores, si obscenum aliquid dicant vel faciant, 623, 36; iis ansam dabit uxorum liberorumque communitas, 499, 2; quibus ansam dedit hæc communitas expiari non poterunt, 499, 8; iis in Platonis republica ansam dabit recens natorum ab opificibus et agricolis ad custodes itemque vice versa translatio, 499, 51; ab iis omnino abstinere debet tyrannus, 517, 14; sæpe causa fuerunt, cur tyrannos interficerent vel aggredierentur, 581, 41; item cur magistratus vel dynastias regia potestate præditas occiderint vel adorti sint, 581, 48.

Verberans; unum aliquem, non commune lædit, 340, 42; æque sonum efficit ac quod verberatur, sed alio modo III, 455, 20 ss.; non omne tamen sonum efficere potest III, 455, 24 s., cf. III, 454, 18 ss., 27 ss.; idque quare III, 455, 22 ss., 26 s., cf. III, 454, 29 ss.; tanquam exemplum citatur, 81, 54.

Verberatur (quod); non omne sonum efficit III, 455, 24 s., cf. III, 454, 18 ss., 27 ss.; ilque quare III, 455, 21 s., 26 s., cf. III, 454, 29 ss.

Verbum; definitio, 25, 25; elocutionis pars est, 472, 33; eorum quæ de aliquo dicuntur signum est, 25, 30; quomodo a casu verbi differat, 25, 32; per se dicta nomina sunt et significant aliquid, 25, 39; ab eo vel ab ejus casu pendet oratio enuntians, 26, 19; dictio tantummodo est, 26, 27; sine eo esse nequit affirmatio vel negatio, 30, 40; 32, 5; eo transposito eadem fit affirmatio vel negatio, 32, 25.

Verba; absque conjunctione et disjunctione dicta nec vera, nec falsa sunt, 24, 34; dicta ac audita percepta voce repercutitur discentes III, 418, 43 s.; eorum merces verba secundum Euripidem II, 234, 5; iis rem decernere malle quam factis æquum est, 342, 11; mortientium misericordiam movent, 359, 41.

Verbum infinitum; quiddam, 25, 34; 30, 38.

Verecundia (αἰδώς); animæ affectus est, II, 194, 49; ilque inter impudentiam et stuporem medius II, 149, 40, 46; II, 195, 27; II, 216, 44; mediatio est, sed non virtus II, 22, 9; II, 51, 33; II, 52, 4; laudabilis est II, 216, 34, 44; quiddam ei proprium est II, 150, 1 s.; II, 216, 47; spectat actiones et sermones II, 149, 41; temperantiam sequela est II, 244, 38; ad temperantiam confert II, 217, 44; eam tollit nimis exiguum inter parentes et liberos ætatis intervallum, 620, 56; ab ea pendet fortitudo civilis, ilque a quam II, 146, 22 s.; II, 209, 3; II, 210, 49, r. *Pudor*.

Verecundus; quisnam II, 22, 13; laudatur, idque quare II, 22, 10; animæ potentia ita dicitur II, 195, 2; iis injuriam facere solent, 339, 20.

Vergiliæ; earum ortus vim vel contrahendi, vel intendendi, vel tollendi, vel judicandi morbum habet IV, 108, 23 s.; earum occasum aquilonium ubi bruma austrina excipit, sunt dies alcedonii III, 81, 43 s.; cur ab earum occasu ad Favonii usque ortum hi potissimum pereant qui morbo longo laborant et juvenes potius quam senes IV, 111, 18 ss.; circa earum ortum circa Strymonem venti contrarii flant III, 150, 6 s.

Verisimile (εἰκός); aliqua ex parte quomodo a verisimili simpliciter differat, 382, 30, 45; quæ non sunt, multa hominibus evenire verisimile est, secundum Apollonem, 382, 32; 471, 49; 480, 30; v. *Probabilia*.

Veritas; de ea philosophati sunt antiqui II, 471, 4 s.; II, 478, 38; qui de ea philosophati sunt memorantur II, 410, 40; eam rebus apparentibus inesse censet Leucippus et Democritus II, 434, 29; intellectum non tanquam potentiam circa eam versantem considerat Democritus III, 434, 10 s.; eam vel non existere vel nobis ignotam esse affirmabat Democritus II, 509, 2 s.; ea adductus interdum in causam incidit Empedocles III, 222, 46 s.; per se honesta et laudabilis est II, 49, 43; non solum ad scientiam acquirendam, sed etiam ad vitam rite confirmandam utilissima est II, 11, 3; de ea sermo est II, 156, 18; eam aliquatenus persequitur vulgus, etiam si quæ dicit, vera non sint II, 439, 12; amicis præferenda est, in primis philosopho II, 4, 15; eam opinioni præfert vir magnanimus, idque quare II, 46, 4; opinionis rectitudo est II, 72, 16; utriusque animæ rationalis opus est II, 67, 41; activa eo constat quod intellectus eadem affirmat quæ seculatur appetitus II, 67, 18; recto appetitu consentiens intellectus activi opus est II, 67, 21; cum ejus speculatione nihil commune habet consideratio virtutis II, 132, 3; ea magis opus est opinanti quam scienti II, 304, 11; ideoque et principii contradictionis obtrectatori, si solummodo opinetur, *ibid.*; circa contemplationem eam spectantem versatur vita philosophica II, 186, 29; philosophiæ speculative finis est II, 486, 25; ejus speculatio partim facilis, partim difficilis II, 486, 1; hujus

difficultatis causa non in rebus, sed in nobis sita est II, 486, 10 ss.; eam nescimus absque causa II, 486, 28; eodem modo ad eam se habet unumquodque quo ad esse II, 486, 35 s.; eam difficulter assequimur (in questionibus ad primam philosophiam pertinentibus) II, 490, 1; eam multitudine aut paucitate dijudicari non debere censent qui contraria simul esse posse arbitrantur II, 509, 10 s.; eam, quantum fieri licet, maxime pervident qui eam maxime quaerunt et amant II, 509, 48 s.; eam maxime pervidentes si incertissimas de ea habeant opiniones ad desperationem adiguntur qui philosophari conantur II, 509, 50; eam quaerentes solantia persequi videbuntur, si contraria simul vera esse possint II, 510, 1; non e sensibilibus et mutationi obnoxiiis dijudicanda est II, 590, 44 ss.; sed e rebus inmotis et quæ semper eodem modo se habent II, 590, 47 s.; id est e rebus cælestibus II, 590, 48 ss.; eam, quantum fieri potest, perspicimus, ubi dubitationes et rationes apparentibus contrarias examinamus II, 162, 25 ss.; qui de ea iudicium ferre volunt, arbitri, non adversarii partes agere debent II, 383, 18 ss.; ejus ratione non habita monstrandi rationem expendere posuimus III, 218, 15 s.; si quantumluncque ab ea recesseris, hoc ultra progressis decies milies augetur II, 372, 12 s.; maxime ad ejus speculationem refert quidnam de infinito statueris II, 372, 7 ss.; eam fortasse etiam literarum similitudine venari licet II, 138, 3; ad omnem multum confert animæ cognitio III, 431, 5 s.

Veritatis amicus; mendaciam tanquam rem turpem fugit II, 50, 2; si in rebus in quibus nihil refert, vera dicat, multo magis ita agit, ubi plurimum refert II, 49, 52.

Vermiculi; in stercore gignuntur III, 118, 23; eos in nidis pariunt insecta quædam parva nomine carentia quarum alæ vaginis tectæ sunt III, 95, 44 s.; in nonnullis anguillis inveniuntur, atque ex iis eas gigni putant nonnulli III, 118, 50 ss., cf. III, 75, 16 s.

Vermipara; æque ac ea imperfecta edunt concepta III, 408, 45 s.; concepta adhuc imperfectiora emittunt quam pisces ovipari III, 382, 49 s.; primo valde exiguum quid pariunt III, 379, 33 s.; materiem e femina petunt, dein vero intra se habent III, 347, 21 ss.; simul cum foetu edunt tantum alimentum quantum sufficit ei donec ipse sibi parare possit, 489, 29; si e coitu vermem pariant, sexus differentiam habent III, 75, 7 s.; eodem modo folliculum exeunt quo viviparorum foetus secundas III, 162, 14 ss.; eorum feminæ majores sunt quam mares III, 75, 40 ss.; iis accensenda sunt insecta III, 75, 40 s.; III, 359, 52; idque quænam III, 345, 37 ss., cf. III, 346, 37 s.

Vermis; vile est animal II, 169, 37 s.; ideoque ejus natura mala est II, 169, 36 s.

Vermes (quos pariunt insecta); imperfectum quid est III, 346, 12 s.; quidnam et quomodo ab ovo differat III, 5, 44 s.; III, 93, 10 s., cf. III, 99, 7 ss.; III, 345, 20 ss.; ei similia sunt ova imperfecta III, 346, 43; considerari potest tanquam ovum molle adhuc incrementum capiens III, 384, 52 s.; non figura ab ovis distingui debent III, 384, 42; nec duritie ac mollitie III, 384, 42 s.; sed eo quod toti in animal transmutantur, nec ex eorum parte fit animal III, 384, 44 s.; igitur ut accensenda sunt cum erucæ tum araneorum foetura III, 384, 39 s.; alii statim moventur, alii immobiles sunt III, 6, 6; crescunt III, 90, 45; eodem modo quo illi crescunt locustarum marinarum, molluscorum et piscium oviparorum ova III, 90, 45 s.; III, 379, 32 s.; eadem de causa crescunt ac fermentum, idque de quænam III, 379, 35 ss.; est conceptum quod incrementi

materiem intra se continet III, 391, 9 s.; per se ipsi crescunt III, 375, 23 s.; III, 379, 34 s.; imperfectissimum conceptum est III, 384, 25, 28 ss.; eum procreant insecta quæ generare valent III, 384, 30 s., cf. 23; ex compage ei simili primum consistunt quæ sponte fiunt III, 384, 37 s., cf. III, 385, 1 ss.; ex eo quadantenus omnia gignuntur III, 384, 24 s.; verisimillimum est ex eo ortos esse et homines et quadrupedes et omnia animalia, si revera terrigenæ sint III, 391, 16 ss.; versus superiora et principium crescunt III, 391, 24s.; in eorum partibus inferioribus partium superiorum alimentum continetur III, 391, 25 s.; idque quare III, 391, 30 ss.; eatenus eodem modo quo ii crescunt animalia quæ ex ovis generantur III, 391, 26 s.; quum e concremento partibus inferioribus contento creverint eorum partes superiores, ex ejus reliquiis crescunt inferiores III, 391, 27 ss.; eos sic crescere probant vermes apum atque similibus animalium III, 391, 32; eodem modo crescunt omnia animalia sponte nascentia III, 391, 23 s.; alii foris petunt id ex quo residuum fit cujus ope in rem ovo similem mutantur, alii id intra se continent III, 385, 17 s.; quæ ex iis gignuntur omnia eodem modo quo chrysallides aliquandiu nec edunt, nec excrementum emittunt III, 93, 45 s.; et qui e coitu nascuntur et qui sine eo, sicut erucæ, aluntur et manifesto sterces habent III, 93, 46 ss.; imaginatione carere videntur III, 465, 51; eos foris pariunt exsanguia III, 345, 19; non tamen simpliciter omnia III, 346, 39 s.; eos pariunt insecta III, 341, 38; III, 346, 39; eos pariunt omnia insecta quæ coitu utuntur, excepto papilionum aliquo genere III, 93, 8 s.; eos generant insecta quæ coeunt, etiam ipsa e rebus putrescentibus procreantur III, 77, 24; III, 328, 31; III, 332, 16 s.; satis magnos pariunt insecta quæ coitu generantur III, 388, 17 s.; cum eorum tum iis similibus insectorum plerisque generatio absolvitur tribus septimanis III, 95, 50 s.; cum iis, tum animalibus quæ iis disruptis gignuntur generationis principium tribuunt sol aut ventus III, 94, 39 s., cf. III, 94, 38 s.; III, 95, 8 s.; ex eo fiunt animalia sponte nascentia cum sanguine prædita tum exsanguia III, 390, 51; ejus naturam habent lumbrici terrestres III, 391, 3 s.; e semine nostro ubi putrescit si nascitur, proles nostra non est IV, 138, 50 ss.; eorum pedes in extremo corpore sunt III, 102, 16 s.; pleraque animalia quæ ex his gignuntur araneis retinentur III, 95, 37 s.

Vermes (*variae eorum species*); quidam halixum et tilonem infestat atque interficit, idque quomodo III, 164, 40 ss.; e quibusnam fiant melolonthæ III, 94, 48 s.; e quibusnam muscæ, idque quomodo III, 94, 53 s.; III, 95, 3 ss.; qualia animalia fiant ex iis quæ in leguminibus gignuntur III, 94, 51 ss.; parvi e quibus erucæ fiunt, gignuntur e re aliqua grano milii minore III, 93, 33 s.; post tres dies, ubi creverint, in pusillas erucas mutantur III, 93, 34 s.; e quibus canthari fiunt, hieme in stercore latent II, 94, 50; formicarum nulli rei adhærent III, 98, 45 s.; earundem e rotundis et parvis longæ fiunt atque in membra distinguuntur III, 98, 47 s.; bombycum quales III, 98, 42; araneorum quales III, 99, 2, 4; tribus diebus in membra distinguuntur III, 99, 10; si comprimantur, eundem succum continere probantur quam araneolæ, idque qualem III, 99, 15 s.; locustarum quales III, 99, 35 ss., v. *Ova et Foetus*; post partum locustarum seminarum collo innascuntur casque necant III, 99, 44 s., cf. III, 100, 4 s.; e quali fiat bombylius et dein necydaus III, 94, 7 s.; intra sex menses ex hoc fit necydaus III, 94, 10 s.; e quibusnam fiant orsodacnæ III, 95, 10 ss.; fiunt in fucibus, in piceis et

in piris, ex iis fiunt erucæ e quibus cantharides procreantur III, 95, 12 ss.; e quibusnam fiant culices III, 95, 16 ss.; quales in nive generentur III, 95, 20 s.; qui in nive generantur, moriuntur ab hac separati III, 95, 25 ss.; cicadarum in terra in tettigometram transeunt III, 100, 34 s.; ex iis qui in ligno siccato inveniuntur, fiunt carabi, idque quomodo III, 94, 14 ss.; scorpionum ovis similes III, 99, 1 s.; vivos in capite habent cervi, idque quot, quantos, quales et ubinam III, 30, 24 ss.; in prægnantium piscium ventre gignuntur atque foetura expellunt III, 119, 28 ss.; vesparum et crabronum autumnum nascuntur III, 98, 32 ss.; eorundem pleniluniis maxime manifestum incrementum capiunt III, 98, 34 s.; eorundem cellulæ parietibus adhærent, idque quamquam earum parte III, 98, 35 ss.; dum in aliis eorundem cellulis insunt, aliæ nymphas continent, aliæ animal alatum III, 98, 26 ss.; ex eo gignitur matrix vesparum III, 201, 27; ex apum (operariarum) et fucorum foetura fiunt III, 97, 37; non vero e regum, ut ferunt III, 97, 41 ss.; optimos faciunt apes, ubi melli operam dant III, 97, 29 s.; primum transversim jacent in favo III, 97, 33; postea se ipsi erigunt et aluntur III, 97, 34 s., cf. III, 93, 49; favo non adhærent III, 97, 35; ubi incrementum ceperint, eos appposito cibo oblinunt apes III, 198, 13 s.; ubi obliti sunt, pedes et alas capiunt III, 97, 44 s.; ubi perfecti sunt, disrupta membrana, evolant III, 97, 45 ss., III, 198, 14 s., cf. III, 94, 2; stercus emittunt III, 97, 46, cf. III, 93, 49 s.; III, 98, 58 s.; si quis iis antequam pedes et alas habeant, caput ampuet, eos devorant apes III, 97, 48 ss.; v. etiam *Soboles*; eos non continent favi triplices quorum aliquos faciunt nonnullæ earum apum quæ ad terram eos struunt III, 98, 11 s.; perfectam magnitudinem nacti, apum et vesparum, indurato putamine, immobiles et ovo similes evadunt III, 384, 46 ss.; atque tunc vocantur nymphæ III, 385, 12 s.; intra sese continent id ex quo restituum sit cujus ope in nymphas mutantur III, 385, 17 ss.; eorum (apud apes) partes inferiores initio maiores sunt quam superiores III, 391, 34 s.; id quod probat vermes superiora versus et in caput crescere III, 391, 32 ss.

Vermes; quænam iis vascantur aves, etiamsi non semper tamen plerumque III, 150, 47 ss.; ab iis omnino abstinent aves quæ e spinis viciantur III, 151, 13; eos ex arboribus colligit picus, idque quomodo III, 181, 2 s., 14 ss.; iis vescitur atriceps III, 184, 13 s.

Vermes e quibus generantur animalia nonnulla; in iis inferiora primo majora sunt III, 116, 5, cf. III, 391, 32 ss.; oculi vero et caput postmodum III, 116, 6.

Vermes qui in putribus carnibus nascuntur (εὐλκί); maximis eorum non minores sunt vermes qui in cervorum capite nascuntur III, 30, 27 s.

Verres; dentes exsertos habent III, 252, 23, 31 s.; idque cur majores quam majales IV, 320, 21 ss.; octavo mense generare incipit III, 85, 39; antequam tamen anniculus fuerit, malam procreat sobolem III, 85, 40; nonnullis in locis quarto mense coire incipit, sed decimo demum mense ita ut foetus generari et enutririi possint III, 85, 42 ss.; usque ad tertium annum ad generandum aptus est III, 85, 44 s.; III, 86, 30; grandiorum ætate soboles pejor est, idque quare III, 86, 31 s.; inire solet satur et ubi prius aliam feminam non inscenderit III, 86, 32 s.; sin vero minus, pauciores et minores porci nascuntur III, 86, 33 s.; si bono sit habitu, quovis anni tempore inire potest, idque tam noctu quam interdiu III, 86, 45 s.; maxime tamen mane III, 86, 47; senescenti semper infrequentior fit

coitus, *ibid.*; s. propter senectutem aut debilitatem cito inire nequit, sæpe cubans cum femina cubante congredditur III, 86, 48 ss.; sæpius eandem scrofam inire debent, idque quare III, 123, 26 ss.; coitus hordeum præberi debet III, 123, 35 ss.; campestres scrofas montis Athus sustinere nequeunt III, 170, 16 a.; quavis ætate castrari possunt III, 208, 18.

Verriculum; eo interdum pectines venantur piscatores III, 165, 19 s.; vel etiam pisces III, 160, 47 s.

Versatio; alter motus globo proprius II, 393, 25; ea quæ moventur corpore, eodem loco manent II, 398, 28.

Versicolora; unde fiant IV, 284, 15 s.

Versus; cur eorum rectitudinem melius uno oculo perspiciamus IV, 276, 11 ss.; quomodo ex illiade esse dicatur II, 530, 32; in iis multa sunt quæ admirationem moveant, 386, 39; in iis quod convenit modo magis contrahitur, modo latius patet, 386, 44; ex oratione pedestri abesse debent fr. 126, a.

Versus hexameter; cf. *Heroicum metrum et Herameter versus*.

Versutia (πρὸς πύγῃ); definitio II, 74, 50; II, 196, 14; animæ affectus est II, 195, 38; injustitiæ sequela est II, 246, 20; ejus signum pes non cavius, sed crassus est III, 12, 35 s.; homini et reliquis animalibus communis est III, 145, 8.

Versuti (βρυχνοπανούργοι); quinam II, 50, 26; confemnendi sunt *ibid.*; ii sunt qui inflexa habent supercilia fr. 194, a.

Vertebrae (σπόνδυλοι); undenam venulæ unamquamque earum adeant III, 41, 23; circa renibus superpositam in duos ramos finditur vena magna III, 44, 23 s., cf. III, 42, 32 ss.; ultimam colli petit ramus venæ cavæ jam Homero cognitus III, 41, 6 s., 16 ss.; earum e regione dirempta est spina dorsalis III, 237, 18 s.; ei committitur caput III, 30, 26 s.; omnes perforatæ sunt III, 44, 44 s.; iis constat spina dorsalis III, 44, 42 s.; cum ultimis continuatur superne calvaria III, 44, 45 s.; exceptis leone et lupo eas continet collum apud omnia animalia eo prædita III, 289, 4 s.; iis caret leo III, 17, 33 s.; quales habeant serpentes III, 296, 43 s.

Vertebra cui caput committitur; circa eam in cavitate vivos vermes habent cervi, idque quot, quantos et quales III, 30, 26 ss.

Vertebrarum columna; eam omnia animalia sanguine prædita habent, idque vel osseam vel spineam III, 45, 46 s.; qualem habeant pisces cum vivipari, tum ovipari III, 45, 38 ss., cf. 42 s.; qualem serpentes III, 45, 42 s., cf. *Spina dorsalis*.

Verrex; quidnam III, 8, 30, 36 s.; quatenus nonnullis duplex esse possit III, 8, 37 ss.; infantibus mollis est et sero duratur III, 144, 12 s.

Vertigo (ὀστρεός); de iis problemata IV, 298, 32; quidnam sit IV, 299, 50 s.; quare eo afficiamur ab alto deorsum spectantes, sursum vero non IV, 298, 48 ss.; quando fiat IV, 298, 49 s.; eo afficiamur multis prætercuntibus dummodo unumquemque intueamur IV, 299, 2 s.; cur eo afficiamur rem intuentes eandem ubi circulo movetur IV, 299, 31 ss.; cur surgentibus potius quam sedentibus fiat IV, 151, 43 ss.; IV, 301, 1 ss.; eum affert reclinatio, idque quare IV, 299, 43 ss.; cur eo afficiamur cum propter defectum, tum propter plenitudinem IV, 299, 47 ss.

Verum; ejus definitio II, 512, 43 s., cf. II, 513, 4 s., 49; ejus divisio fr. 106, b; 107, a; non hoc aliquid, sed tale est, 300, 7; omne sibi undequaque consentire debet, 78, 32; quot significata habet, tot etiam τὸ ὅπῃ ζῆν, 81, 7; tot modis sumendum est quot molis cate-

gortæ divisæ sunt, 82, 3; quænam sint, 172, 14; ea inter-
dum evertere cogitur disputans, 270, 44; semper
eadem erunt, si omnia semper quiescant II, 514, 33 s.;
quidnam sit in rebus compositis II, 572, 36 ss., cf. II,
573, 4 ss., 21; quidnam in rebus incompositis II, 573,
10, 23 s.; videtur quod semper ita se habere videtur,
360, 50; II, 117, 39; affirmationem in composito, ne-
gationem vero in diviso habet II, 537, 19 s.; quæren-
dum ab iis qui omnia quæ alicui videntur vera esse
putant, an talia sint quæ dormientibus aut quæ vigi-
lantibus huiusmodi esse videntur II, 510, 50; cum eo
omnia congruunt II, 7, 42; ab eo facile dissentit fal-
sum II, 7, 43; ex iis colliguntur vera, 151, 11; a fal-
sis diversa, *ibid.*; sunt quædam quæ sunt, licet etiam
aliter se habere possint, 152, 8; e non veris colligi
possunt, 127, 45; 132, 27; 151, 6, cf. p. 90-96; sed
semel tantummodo, 151, 6; falso demonstrari potest
II, 189, 16; se habet ut unaquæque scientia, 326, 45;
ex iis falsa colligere non licet, 90, 8, 11 ss.; ea inter-
dum e falsis colligere licet, 90, 9; 272, 9; 273, 5; id-
que tantummodo de $\delta\tau$, non de $\delta\sigma\tau$, 272, 9, cf. 133,
44 ss.; in quibusnam syllogismis e falsis ea colligere
liceat, 90, 28 ss.; partim simpliciter, partim ex sup-
positione verum est II, 386, 6 ss.; omnia esse quidam
asserunt II, 513, 37; iis accensendus esse videtur
Heraclitus II, 513, 29; huius opinionis refutatio II,
513, 42 ss., cf. II, 592, 5 s.; qui hæc perhibent se ipsi
evertunt II, 514, 2 ss., cf. II, 592, 5 s.; vel tunc innu-
meras affirmationes falsas agnoscere coguntur, si uni-
cam adversarii ratiocinationem a ceteris excipientes,
falsam esse dicant II, 514, 7 ss.; ad ea distinguenda
naturaliter bene dispositi sunt homines, 311, 54; ead-
em facultate perspicuntur qua verisimilia vel proba-
bilia, 311, 53; 312, 2; facilius probantur et ad persua-
dendum aptiora sunt, 312, 25; natura meliora sunt
quam contraria, 312, 7; vincuntur, ubi iudicia non fe-
runtur ut deest, 312, 9; id ponere præstat II, 408, 43;
quamobrem non sufficiat id exponere, sed addenda sit
erroris causa II, 89, 39; semper aliquod probatur
argumentatione quæ a valde probabilibus aliud verum
evertit, 273, 10; id eligit dialecticus bona indole præ-
ditus, 274, 34; sua interesse ut ea dicat, demonstrare
debet orator, 430, 24; item adversario non condu-
cere, si ea dicat, 430, 29; ea se dicturum esse affir-
mare debet orator, ut auditores animum in eum con-
vertant, 439, 20.

Verius; dummodo quid sit, sufficit ad refutandos prin-
cipii contradictionis obrectatores II, 508, 21 ss.

Verissimum; id est quod posterioribus rebus causa est
cur veræ sint II, 486, 32.

Verum ac falsum; quatenus animæ insint, 24, 30; qua-
tenus voci, 24, 32; ea non capiunt nomina vel verba
simpliciter dicta, 24, 34; non omni competunt orationi,
26, 12; solis oppositis secundum affirmationem et ne-
gationem necessario insunt, 20, 22, 52; 21, 4; maxime
iis insunt quæ secundum conjunctionem dicuntur, 20,
35; 24, 33; quatenus insint oppositis secundum pri-
vationem et habitum, 20, 43 ss.; nec genus nec diffe-
rentia sunt opinionis, 209, 48; non idem est in rebus
compositis et incompositis II, 573, 8, 20 s.; extra res
agendas sunt III, 470, 25; eatenus tantum a bono et
malo differunt quatenus id quod simpliciter ab eo
quod alicui est III, 470, 25 ss.; quatenus cadat in nu-
merum numero unum II, 573, 23 ss.; iis consistit
intellectus contemplantis bona vel mala conditio II,
67, 19; cujusvis intellectus opus sunt II, 67, 20; si-
mul omnes dicent, si de omni re æque valeat ejus-
dem negatio ac affirmatio II, 507, 25; si simul omnes

dicant, cum iis colloqui non licet II, 507, 42 ss., cf. II,
589, 16 ss.; II, 590, 3 s.; versatur circa contradic-
tionis partitionem II, 537, 21 ss.; rebus non inest, sed
cogitationi II, 537, 29 ss., 34 ss., 39; II, 594, 11 ss.;
differt ab ente proprie sic dicto II, 537, 35; de ente
proprie sic dicto testimonium affert, nec aliam quan-
dam ostendit entis naturam exstare II, 537, 39 ss.;
ejus causæ non quærentur II, 594, 14.

Vera vel non vera; fieri potest ut neutra eorum dicat
aliquis, si inter contradictoria exstet medium II, 513,
7 s.

Verum vel falsum; intelligibilem complexio est III, 471,
5 s.; quædam semper sunt II, 573, 2; idque quænam
II, 572, 44 s.

Vere et false dicere, an eadem simul liceat, 302, 50;
quomodo solvatur hoc sophisma, 303, 3; difficile est
et quare, 302, 51.

Vere, sed non perspicue dicta; ex iis progredi debemus
ad ea quæ et vere et perspicue dicuntur, II, 194, 10.

Verveces; cornua contrario modo habent ac reliqua ani-
malia IV, 167, 7 ss.

Vesica; vas et conceptaculum est III, 335, 7; humidi
excrementi receptaculum est III, 5, 3 s.; III, 265, 42;
III, 335, 7; quæ eam habent, omnia etiam alvum ha-
bent III, 4, 51 s.; III, 5, 1 s.; ea prædita etiam uri-
nam habent III, 231, 16; locus est crudi humoris IV,
132, 23; ultima jacet III, 16, 54; appensa est meatu-
bus a renibus in ejus collum tepentibus III, 15, 54
ss.; (apud feminas) matrici imposita est III, 17, 6 s.;
membranulis septo transverso similibus fere quaqu-
versum alligata est III, 17, 2 ss.; humana decentem
magnitudinem habet III, 17, 5 s.; in ejus collum e ca-
vis renum meatus tendunt duo firmissimi III, 16, 46
s.; III, 17, 1 s.; III, 43, 1 s.; III, 267, 3 ss., 15; hinc
a renibus pendet III, 267, 14; per hos meatus ad eam
transit urina jam excremento similior III, 267, 12 ss.;
in eam meatus penetrant duo firmi et continui ab
aorta profecti III, 16, 47; III, 42, 51 ss.; item ramuli
venarum e renibus ad coxam tendentium III, 16, 53,
cf. III, 43, 7; ejus collo connexum est pudendum (vi-
rile) III, 17, 6 s.; ab ea ad pudendum virile tendit
meatus apud quadrupedes viviparas III, 36, 17 s.; ejus
meatus apud quosdam non perforat pudendi partem
extremam III, 406, 42 ss., cf. *Hypospadiæ*; ejus col-
lum in urinæ iter vergit III, 17, 2; meatus nervosus
et cartilagineus a pudendo ad eam it III, 17, 9 s.;
membranacea est, sed non ad idem membranæ genus
pertinet ac omentum, idque quare III, 50, 7 s.; ejus
partim gratia viscera exstant III, 277, 16 ss.; ut bene
munere suo fungatur adsunt renes III, 265, 44; igitur
eadem de causa de qua ipsa, etiam exstant re-
nes III, 265, 45 s.; animalibus ea præditis humidus
est lien, idque quare III, 265, 33 ss.; quænam ani-
malia eam habeant, quænam ea careant III, 31,
5 ss.; III, 50, 8 ss.; eam habent quæcunque animalia
sanguineum pulmonem habent, idque quare III, 265,
50 ss.; III, 266, 8 s.; præcisa non coalescit, nisi admo-
dum raro, vel circa initium meatus urinæ III, 50,
10 ss.; apud mortuos nullum humorem transmittit
III, 50, 13; apud vivos vero vel siccas concretio-
nes III, 50, 13 s.; de ejus calculis, v. *Calculi vesicæ*;
una cum ea sit urina III, 395, 43 s.; ejus recremen-
tum urina est III, 239, 49 s.; III, 370, 16; v. *Urina*;
antequam ad eam perveniat potius, ventriculorum in-
trare debet III, 256, 45 s.; cur eam alia medicamenta
solvant IV, 115, 29 ss.; cur eam solvat piper si large
sumatur, scammonia vero si parce itemque si vetus
sit IV, 116, 35 ss.; inflammatæ cura adhibenda est III,

210, 2; cur ea plena concumbi non possit IV, 137, 45; si suo loco mota sit, moriuntur equi III, 167, 14; quænam signa probent eam locum mutasse III, 167, 15 s.; cuidam vaccæ per eam lenue exibat alvi excrementum III, 406, 49 s.; eam habet testudo III, 327, 2; magnam habet testudo marina III, 266, 26; per exiguum vero terrestris III, 266, 26 s.; quare hæ testudines eam habeant III, 266, 17 ss.; apud ovipara quoque ea prædita, anus ab urinæ exitu non est distinctus III, 326, 50 ss.; idque quare III, 327, 3 s.; ea carent pennata et squamosa et squarrosa, exceptis testudinibus III, 266, 12 ss., cf. III, 274, 3 ss., 18; III, 79, 30 ss.; ea carent aves ac pisces, idque quare III, 265, 18 s.; III, 274, 3 s.; ea carent pisces et quadrupedes oviparæ III, 302, 53 s.; ea carent exsanguia III, 277, 18; ea carent et mollusca et aves III, 278, 27 s.; ea carent lutaria, idque quare III, 266, 34 ss.; ea carent quæ non statim intra se pariunt, ut pisces nonnulli IV, 168, 18 ss.; quæ ea carent perexigua viscera habent III, 274, 17 s.; quomodo apud animalia ea carentia se habeat genituræ, urinæ, siccique excrementi exitus III, 79, 27 ss.

Vesicula umbilicalis; v. *Luteum ovi* et *Secundina membrana*.

Vespa; sanguine caret III, 5, 32; pertinent ad insecta, immo ad animalia operosissima III, 193, 37 ss.; insecta sunt, ideoque præciso capite et ano vivere possunt III, 533, 19 s., cf. III, 67, 18 s.; pertinet ad insecta quæ bombum edunt III, 543, 10, cf. *Insecta quæ bombum edunt* et *Insecta quæ reliquis diutius vivunt*; insecta sunt ideoque aerem non recipiunt, sed victum e terra petunt atque in ea degunt III, 2, 43; animal civile est III, 3, 40; examina non emittunt III, 202, 40 s.; insecta sunt quæ coeunt atque ex ejusdem nominis animalibus generantur III, 328, 29; totipennibus accensendæ sunt III, 503, 40 s.; apud eas manifesto in parte cordi respondenti attollitur et subsidet spiritus insitus, *ibid.*; in posteriori parte aculeum habent III, 284, 14 s.; igitur eum armorum loco habent, *ibid.*; eorum stimulus tenuis est quia volucres sunt III, 284, 17 s.; igitur eum intus habent III, 284, 15 ss., cf. III, 67, 36 s.; earum alæ nudæ sunt III, 312, 7 s.; uti et reliqua insecta, non recta volant, idque quare III, 311, 52 ss.; etsi cum ape et crabrone cognata sit, iis tamen nullum nomen commune inditum est III, 67, 7 ss.; magis varium colorem habent quam apes III, 426, 21 s.; idque quia voraciores sunt III, 426, 19 s.; apibus cognatæ sunt III, 388, 19 s.; nihil tamen divini habent III, 388, 21 s.; quatenus igitur earum generatio apum similis sit III, 388, 18 ss.; coitu mutuo generant III, 388, 24 s.; earum coitus sæpe conspectus est III, 388, 25 s.; earum vermes aluntur et manifesto stercus habent III, 93, 49 s.; III, 98, 28 s.; earum nymphæ nec cibum sumunt, nec amplius stercus habent III, 93, 51 s.; v. *Vermes* et *Nymphæ*; in cellulis separatim generantur III, 402, 24; hinc nunquam apud eas occurrit partus monstrificus III, 402, 22 s.; apibus injuriæ inferunt III, 198, 25 s.; III, 200, 24 s.; ideo apiarii earum nidos alveariis vicinos tollunt III, 298, 31 s.; ipsasque ope patinæ carne plenæ capiunt, idque quomodo III, 200, 26 ss.; cum iis pugnant apes, idque ubinam III, 198, 33 ss.; gignantur potissimum locis asperis et squalore obtinente, idque ubinam III, 202, 1 s., cf. 23; e quanam materie et quonam modo favos faciant III, 202, 3 s.; quibusnam rebus alantur III, 202, 4 ss.; earum soboles major statim videtur quam quæ partu procreari possit III, 202, 10 ss.; aliæ pauca et minuta faciunt

vespeta, aliæ multa et magna III, 202, 17 ss.; si frequentes fuerint, sequenti anno frequentes esse solent earum matricæ III, 202, 21 ss.; partim aculeum habent, partim eo carent III, 201, 48 s.; III, 263, 6 s.; hieme capiuntur in speluncis, idque cum aculeo prædita tum eo carentes III, 202, 16 s.; partim operariæ, partim matricæ sunt III, 201, 3 ss., cf. III, 202, 33 s.; qualis earum sit generatio III, 201, 16 ss.; earum magnitudinem non tantum excedunt matricæ quantum crabronum duces crabronum suorum III, 202, 35 ss.; earum duo genera, quorum alterum ferum III, 200, 45 s.; earum genus reliquis minorum ichneumones sunt III, 95, 40 s.; feruntur in Naxo si vipera gustata aculeum infixerint alicui, molestiora vulnera infligere viperarum ictibus IV, 102, 13 ss.

Vespæ aculeatæ; quomodo ab aculeo carentibus differant III, 201, 49 ss.; eas nonnulli mares esse censent, idque quare III, 201, 51 s.; alii vero feminas, idque quare III, 202, 12 ss.; sub hiemem multæ aculeum abjicere videntur, etsi res non certa sit III, 201, 53 ss.; non constat quatenus coitus participes sint III, 202, 6 ss.; hieme capiuntur in speluncis III, 202, 16 s.; ad eas pertinent omnes quæ (æstate) in locis præruptis capiuntur III, 202, 23 ss.

Vespæ aculeo carentes; quomodo ab aculeatis differant III, 201, 49 ss.; eas nonnulli feminas esse censent, idque quare III, 201, 51 ss.; si quis vespam pedibus arripiat ac alis fremere sinat advolant III, 202, 12 s.; unde alii eas mares esse arbitrantur III, 202, 14 s.; non constat quatenus coitus participes sint III, 202, 6 ss.; hieme capiuntur in speluncis III, 202, 16 s.

Vespa annua; insectum favificans gregale est III, 194, 51.

Vespæ feræ; raræ sunt III, 200, 46; quonam loco gignantur *ibid.*, cf. III, 202, 2 s.; quonam pariunt III, 200, 46 s.; quomodo se habeant et quomodo a cicuribus differant III, 200, 47 s.; omnes aculeum habent eumque pro portione majorem quam cicures III, 200, 49, 51; inde earum ictus etiam majorem dolorem infligunt III, 200, 50; annum durant atque hieme conspiciuntur, idque quando III, 200, 52 s.; hieme vivunt in truncis latentes III, 201, 1 s.; partim operariæ, partim matricæ sunt III, 201, 3; nunquam senio coactæ aut ægrotæ conspectæ sunt III, 201, 37 ss.; earum coitum jam observarunt III, 202, 9; non constat utrum ambæ quæ coibant aculeum habuerint, an tantummodo altera III, 202, 9 s.

Vespæ juniores; non constat an anniculas interficiant matricæ III, 201, 34 ss.

Vespæ mitiores; partim operariæ sunt, partim matricæ III, 201, 6 s.; sub terra pariunt atque gignantur III, 200, 46 s.; III, 202, 2 s.

Vespæ mitiores operariæ; quomodo ab iis differant matricæ III, 201, 7 s.; inchoante hieme stupidiæ evadunt et circa brunam nusquam conspiciuntur III, 201, 11 s., cf. 16; igitur ingravescente hieme moriuntur neque annum vivunt III, 201, 9 s.

Vespæ operariæ; quomodo a matricibus differant III, 201, 40 ss., cf. 7 s.; solæ sine matricibus gignantur in vespertis parvis III, 201, 20 s.; postquam natæ sunt, matricibus alimentum ferunt III, 201, 29 ss.

Vespæ et crabrones; pullis suis favos construnt III, 98, 15 s.; idque sub terra si ducem nacti sunt III, 98, 18 s.; ubinam vero ubi eum palantes quærunt, nec invenerunt III, 98, 16 ss.; eorum favi sexanguli sunt III, 98, 19 s.; e quanam materie conflati sint eorum favi III, 98, 20 ss.; cellulis immittunt fœturam, idque quomodo III, 98, 23 ss.; eorum cellulæ non omnes si-

mul foetura continent III, 98, 25 s.; eorum foetura et vermes cellulæ parietibus adhærent non inferne, sed a lateribus III, 98, 25, 35 ss.; eorum vermes quo anni tempore nascantur III, 98, 32 ss.; plenilunius apertissime crescunt iidem III, 98, 34 ss.

Vesparum matricēs; v. *Matrices vesparum*.

Vespera; cur quam ea frigidior sit aurora IV, 242, 25 ss.; senectus diei vocari potest, 474, 19.

Vespertilio; quadrupes imperfecta est III, 318, 13; igitur ei comparari possunt testacea III, 318, 13 s.; inter pedestria et volucra medium tenet III, 303, 20 ss.; quatenus volucra sunt pedes habent, quatenus pedestria vero iis carent III, 303, 26 ss.; pedes habet III, 3, 17; sed non ad ingrediendum III, 689, 21; et cauda et orrhopygio caret, idque quare III, 303, 28 ss.; eorum alæ cute constant III, 303, 30 s.; coriaceis alis præditus est III, 6, 34; acetabula habet in utero prægnanti, etiamsi utrinque dentes habeat III, 37, 46; noctu vivit III, 4, 2; ut eorum oculi se habent ad lucem diurnam, sic mens nostra ad res natura manifestissimas II, 486, 12 ss.

Vespeta; parva facit matrix vesparum ineunte vere, eaque qualia III, 201, 17 ss.; in parvis nonnisi operaræ gignuntur vespæ III, 201, 20 s.; quo magis vergit annus, eo majora facit matrix III, 201, 21 ss.; sub finem autumnii maxima et plurima facit eadem III, 201, 23 s.; in maximis matricēs, non operarias gignit matrix III, 201, 24 ss.; in plerisque inveniuntur matricēs III, 201, 44 s.; iis semper insident matricēs III, 201, 43; aliæ vespæ pauca et parva faciunt, aliæ multa et magna III, 202, 17 ss.; alveariis vicina tollit aparius, idque quare III, 198, 31 s.; iis multo majores et longiores sunt tenthedrinum nidi III, 203, 17 ss.

Vesta; alii ejus risum, alii minas appellant sonitum qui in flamma sit III, 596, 48 s.; ei comparatur tonitru III, 596, 47.

Vestibula præmunita; in publicas vias projecta vendidit Hippas Atheniensis, 641, 15.

Vestigia; leporis mortui quamobrem non odorentur carnes IV, 310, 12 ss.

Vestis; ejus virtus et opus et usus II, 192, 11; ejus usus exemplum rei quæstuarie per se II, 213, 41; unum est cum tunica, si utriusque notio una est II, 505, 18; instrumentum ad agendum accommodatum est, idque quare, 485, 15; hominum quoque gratia exstant seræ, 489, 37; haberi dicitur, 24, 6; II, 530, 9; eam facit textor, secundum Platonem II, 151, 43; et tota et omnis dici potest, idque quare II, 531, 35; si album hominem significet, idque definiat quis ut album, non secundum se explanat II, 540, 51 s.; si definiri deberet æs rotundum, hoc nomen hujus definitionis signum esset II, 563, 11 ss.; item eodem rediret an quæreret cur unum sint æs et rotundum, an cur unum bipes et animal II, 563, 13 s.; ponitur idem significare quod homo albus II, 540, 44 s.; notione idem est quod indumentum, 176, 16, 35; II, 276, 18; de ea concludi non licet, ubi indumentum memorant propositiones, 282, 12; non definitur si nomini substituitur indumentum, 250, 30; inter eam quæ habetur et qui habet habitus quidam intermedius est II, 529, 10 s.; in pura etiam parvæ maculæ conspicuæ sunt III, 418, 9 s.; mundissimæ celerrimæ maculas contrahunt III, 509, 23 s.; circa eas mundus est vir liberalis II, 245, 7; iis ornatum affectant vani II, 46, 40; eam trahit delicatus, idque quare II, 84, 4; non eadem seni convenit quæ juveni, 387, 32; non eodem modo quo illa eligi debet amicus II, 223, 43; æqualem tribuere iis qui corpore dissimiles sunt, noxium est, 540, 40; ser-

vis pro meritis tribuendæ sunt, 637, 29; Lacedæmone pauperibus ac divitibus eadem est, 553, 52; eorum qui magna mala perpassi sunt, misericordiam movent, 359, 40; prava quænam IV, 169, 7; earum ratio habenda est in extruendis ædibus, 638, 46; aureas simulacrorum deorum albis permutabat Dionysius, 651, 8; in balneis promiscue jacent IV, 264, 15 s.; cur eas lavet et detergat aqua lacus Hyrcanii, etiamsi potui idonea sit IV, 331, 29 ss.: exterguntur si quis madefactas aqua Asphaltidis lacus excusserit III, 582, 28; difficilior in illis temperatum elui potest quam merum, idque quare IV, 132, 27 s.; frigore desiccantur III, 615, 33 s.; ex iis difficillime vinum dilutum eluitur idque quare fr. 210, b; cur melius eluantur in aqua potulenta quam in marina fr. 200, b; quomodo a fulmine affectæ sint III, 599, 40 ss.; animalibus quæ in iis inveniuntur similia gignuntur insecta in libris III, 102, 10; quæ e velleribus lanisve ovis a lupo commorsæ fiunt, pediculis valde obnoxie sunt III, 156, 7 ss.; cur rubra uterentur Lacedæmonii fr. 272, a,

Vestis Alcimenis Sybaritæ; opulentissima erat IV, 90, 32; ejus descriptio IV, 90, 38 ss.; Lacinii per Junonis solemnia exponebatur IV, 90, 33 s.; a Dionysio Carthaginiensibus vendita IV, 90, 36 ss.

Vestium fabrica; ejus triplex munus uti et politicæ, 543, 23.

Vestitus; quali uteretur cum æstate tum hieme Hippodamus Milesius; 508, 14; Lacedæmoniorum arrogantiam præ se ferre videtur II, 50, 28.

Veterina; v. *Jumenta*.

Veterinarii; quomodo jumenta stillicidio urinæ laborantia sanent IV, 316, 10.

Vetulæ; ita Græci vocant (γραι) sorbitionum crustulam III, 362, 19, v. *Crusta*.

Vetulæ; crustata sunt quorum crusta testacea est III, 162, 29; nihilo minus senectam exuere feruntur, *ibid.*

Via; quidnam ejus principium II, 514, 23; longa esse dicitur, ubi iter longum est, et vice versa II, 303, 3; earum conservatio et emendatio ædili demandata est, 598, 19; in Pordoselene disjungit loca, ubi inveniuntur mustelæ et ubi non II, 168, 44 s.

Via; ita vocabant cometam qui Asteo archonte apparuit III, 559, 46.

Via brevior; non omittenda est ut circuitus faciamus III, 401, 46.

Via Herculeæ; v. *Herculeæ via*.

Via lactea; de ea sit sermo in *Meteorologicis* III, 552, 11 s.; III, 553, 14; ejus definitio III, 563, 52 s.; maximus circulus est III, 562, 17 s.; III, 563, 24 s.; semper eodem est ac semper super iisdem sideribus apparuit III, 562, 16 s., 46; Pythagoreorum de ea opinio III, 561, 48 ss.; refutatur hæc opinio III, 562, 1 ss.; Anaxagoræ et Democriti, de ea opinio III, 562, 9 ss.; refutatur hæc opinio III, 562, 15 ss.; eam nonnulli reflexionem visus nostri ad solem esse dicunt III, 562, 32 s.; refutatur hæc opinio III, 562, 34 ss.; in eam colliguntur plurimæ concrectiones unde fieri solent cometæ III, 561, 43 s.; III, 563, 54 ss.; quomodo a sicca exhalatione consistat III, 561, 12 ss., cf. 30 s.; densissima et plurima et maxima continet sidera III, 563, 17 s., 27 s., 37 s.; ita sita est ut tropicos longe excedat III, 563, 26 s.; continet etiam multas stellas sparsas III, 563, 28 s.; idque plures quam ullus alius circulus III, 563, 45 s.; maximum ejus jubar in altero ejus dimidio quo bifurcatio continetur III, 563, 32 s.; idque quia in ea plura et densiora sunt sidera quam

in altero III, 563, 33 ss.; unde patet ejus splendorem pendere a siderum motu III, 563, 34 ss.; ejus causa quam exposuimus non inepta videbitur si probanda videantur quæ de comelis exposita sunt III, 563, 47 ss.; noctu in aqua aliisque ejusmodi speculis insipientibus apparet III, 562, 48.

Vibex (*versio græca φλόμος*); in nive invenitur IV, 35, 13, v. *Verbascum*.

Vibices (*μώλωτες*); cur eas pelles recenter detractas maximeque arietum tollant, itemque ova super confracta IV, 158, 18 ss.

Vibratio (*σάευσις*); ligni quod portatur qualis et quare fiat IV, 71, 8, 26.

Vicia (*ἀράνη*); oves et capras pinguefacit III, 155, 40.

Vicinitas; fa-ut ut res eo usque progrediantur donec plane lateant II, 214, 13.

Vicinus; non quatenus talis est, generat pater, idque quare III, 398, 33 ss.; eorum ratio habenda est, cum in civitate ordinanda, tum in rei familiaris quantitate determinanda, 507, 15, 18; iis injuriam facere solent, 339, 15; qui malos habet, facile assentietur dicenti vicinia nihil odiosius esse, 373, 17; eorum opinionem magis curant quam longinquorum, 336, 39.

Vicina regio; ei quoque mentem advertere debet legumlator, 503, 50.

Victi; nonnulli denuo repugnant, 438, 48.

Victimæ; sæpe in iis morbosus affectibus afflicta reperiuntur viscera II, 260, 40 ss.; nunquam vero cor III, 260, 47 s.; idque quare III, 260, 42 ss.; feminas quare mactare vetuerit Dionysius Syracusanus, 645, 7; pretiosas quotannis in Bacchanalia reservabant Antissæi, 641, 39.

Victores; coronantur III, 193, 13.

Victoria; jucunda est omnibus, 330, 25, 38; pertinet ad jucunda non necessaria II, 80, 11, 44; res honesta est, 331, 1; artis imperatoriæ est, 492, 2; II, 6, 10; II, 5, 44; victoriæ cupidus bonum videtur, 325, 6; ejus causam esse viri fortis opus est II, 244, 29; propter eam injustus est victoriæ cupidus, 333, 14; interdum ut eam reportent, communem utilitatem sectantur milites II, 98, 37; proveniunt e studiosa corporis exercitatione, 420, 46.

Victoria navalis; sine nautis fieri nequit, 421, 3.

Victus ratio; quotidiana quo constet IV, 119, 35; cur mutata alicui ægrotent IV, 259, 1 ss.; aliqua alicubi prodest, e. g. in locis insalubribus, simpliciter vero non, 197, 22; ad ejus parsimoniam multa sapienter excogitavit Minos, 515, 47; causa est cur amicitiam vel inimicitiam inter se colant animalia III, 175, 2 ss., cf. III, 173, 17 s.

Vicus; quomodo multos homines continere dicatur, 8, 21; quidnam sit, 483, 12; maxime naturaliter videtur domus colonia esse ex iis quos collectaneos vocant, 483, 13; eorum communio civitas est, 483, 26; 530, 19.

Videns; appellatur et potentia et actu II, 521, 25 s.; alio modo actu et potentia esse dicitur quam vacuum et infinitum II, 586, 16 ss.; se habet ad convivens ut actus ad potentiam III, 568, 8; non quaque sui parte videns est III, 396, 27; non æque respondet colori et sonitui, 391, 35; probatur ejus operationem etiam visu cognoscere III, 462, 40 ss., cf. tamen III, 502, 19 ss.; quatenus colorem habeat III, 462, 51 ss.; sentit se videre II, 113, 37; quatenus prius vel posterius visivo II, 570, 3 ss.; necessario omnia percipere debet quæ videt III, 477, 34 s.; in eo est affectus non in oculo, ubi in hoc apparet simulacrum III, 478, 30; eum quoque videre dicimus, etiamsi dormiat III, 451, 3 s.

Videre; eodem modo dicitur quo currere et dicere, 299, 4; non concedendum e- id facere esse, sed pati, 299, 9, cf. 279, 27, 28; si est visum habere, audire est auditum habere, 195, 46; significat cum visum habere, tum visu uti, 182, 27; idem est quod visu percipere III, 462, 46 s.; nonnullas res, pejus est quam non videre II, 609, 12 s.

Videre simul passio est et actio; 299, 6; quando he- sophismate audientibus confundi videtur respondens, etiamsi non confundatur, 299, 6; interrogatione indiget, 299, 9.

Videre et vidisse; idem simul licet, non vero facere et fecisse, 298, 48.

Videri; a multis simul idem non posse contendunt nonnulli, idque quare III, 489, 34 ss.; fieri tamen potest quod ad rem attinet quæ prima visum movet, non vero quod ad instrumentum III, 489, 37 ss.

Videtur; quando ita respondentum sit, 295, 46.

Videtur (quod); partim ita vocatur quia conspicitur, partim quia conspici potest II, 568, 20; igitur alio modo actu et potentia esse dicitur quam vacuum aut infinitum II, 568, 16 ss.; aut color est aut colorem habet III, 462, 47; semper in appetitum definitione ad tendum est, 247, 23.

Vigentes; quoniam consistet eorum pulchritudo, 322, 7.

Vigilans; se habet ad dormiens ut actus ad potentiam II, 568, 7; facilius quam in insidiis pectus dormiens, 586, 46.

Vigilantes; sæpe præter id quod sensu percipimus aliquid cogitamus III, 507, 18 ss.; eodem decipiuntur ac a quo insomnia pendunt, nempe imaginatione III, 507, 30 ss.; interdum quæ iis apparent falsa esse dicunt, interdum iis assentiuntur III, 507, 44 s.; apud eos, operationibus sensibus et intellectu, eliduntur motus qui a sensationibus proveniunt III, 510, 25 ss.; eo videre ac audire et sentire videntur quod motus ab unoquoque sensorio exeuntes ad sensorium commune deferuntur III, 511, 5 ss.; apud eos latent motus (qui in sensoris sunt) nisi admodum magni et validi sint, idque quare III, 513, 32 ss.

Vigilare; cur alios faciat liber susceptus IV, 203, 30 ss.

Vigilatio; voluptatis gratia fit II, 605, 38 s.; ejus quoque gratia fit memoria et spes II, 605, 39 s.

Vigilemus an dormiamus; nunc rogare videtur quærent quisnam sanum ab ægroto distincturus sit II, 511, 35.

Vigilia; eodem modo actus atque perfectio est quo visio et sectio III, 445, 19 s.; animalium munus vel affectus est III, 228, 23 s.; sensus libertate definitur III, 521, 20 s., 49 s.; somni finis est, idque quare III, 503, 17 ss.; probatur somno prior esse III, 415, 10 ss.; e-terdum uluntur fœtus intra uterum III, 415, 31 s.; ejus imperiti sunt infantes III, 415, 44 s.; eam sensu ope a somno distinguimus, idque vel rerum externum sensu, vel motuum intestinum III, 500, 21 ss.; hinc ei idem præerit quod sensui III, 500, 29 ss.; procedente ætate manifesto frequentior fit quam somnus III, 415, 12 s.; ejus causæ sunt calidum, frigidum, humidum et siccum, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; IV, 20, 30; potius quam somnus causa est cur vivamus III, 415, 19 s.; IV, 203, 38 s.; vixus est II, 192, 35; sine ea nec sanitas, nec omnino bonum vel malum ullum nobis contingere potest II, 185, 21; contemplationi pro portione respondet III, 444, 35; cur iis voces asperiores fiant IV, 173, 47 ss.; tanquam exemplum citatur, 51, 42; 52, 16, 32, 33; 63, 48; 67, 12.

Vigor (*ἀκμή*); quidnam III, 549, 20; ejus causa sunt et-

lidum frigidum, humidum et siccum, non vero reliquas qualitates III, 232, 12 ss.; apud omnia animalia nervis consistit III, 427, 54; eum celerius attingunt mulieres quam viri, idque quare III, 409, 34 s., 41; modo causa est cur multum, modo cur parum seminis emitatur, idque quomodo III, 335, 54; III, 336, 1 s., cf. 335, 30, 39; æque ac plantæ ac animalia suum habent interiora terræ III, 571, 9 s.

Vilia; ea quæ tribuit sciens, gratiam non init, 358, 23; de iis graviter dicendum non est, 392, 18.

Villicus (ἐπίτροπος; ἐπιστάς); servus est, 637, 9; ei servorum curam committunt quibus ab hac molestia solutis esse licet, 488, 19; res familiaris cui præest sæpius inspicenda est, 638, 25; nisi bonum exemplum dederit paterfamilias, rite imitari nequit, 638, 27; quomodo iis tradenda sint supellectilia, 638, 40.

Vinacea; v. *Acini*.

Vinago; v. *Enas*.

Vincens; semper aliquo bono antecellit, 487, 5; lege aliqua omnia bello parta sibi vindicat, 486, 49.

Vincere; non idem est quod resistere II, 83, 52; nec quod non vinci, *ibid.*

Vincere seipsum; difficillimum fr. 338, a.

Vinculum; eo fascis unum est II, 519, 11; eo quæ unum sunt minus una sunt quam quæ natura II, 573, 40, 45; ejus perniciēs rerum colligatarum solutionem efficit IV, 293, 4 s.

Vincula; pactum invite factum ac violentum sunt II, 55, 15; qui ad ea vitanda facit quæ mala vel ingrata putat, queritur utrum vi et coactus an voluntarie agat II, 202, 20.

Vindiciæ cupidus (νεμεσητικός); queritur an sit invidus, 187, 48.

Vinolenti (μεθύοντες); qui II, 196, 34; quidam tales sunt quales alii suapte natura sunt IV, 266, 13 s.; iis robusta non apparent insomnia III, 510, 48 s.; idque quia eorum affectus flatulentus est ac multam turbam et motum ciet III, 510, 50 s.; cur illis somnus non superveniat IV, 132, 51 ss.; fortiores sunt quam sobrii IV, 257, 19 s.; non judicant, idque quare IV, 134, 8 ss.; earum caro comparatur vestibus frigido humore madefactis IV, 127, 9 s.; cur ad lacrimandum propensiores sint IV, 132, 45 ss.; cur alsiosi sint et citissime morbo laterali talibusque vitis affligantur IV, 127, 5 ss.; IV, 128, 32 ss.; cur eorum lingua impingat IV, 134, 38 ss.; IV, 156, 19; cur blasi balbique fiant IV, 180, 19; cur et æstivo tempore graviores vocem emittant IV, 184, 15 ss.; cur iis vox potius quam sobriis abruptatur IV, 183, 1 ss.; cur aquas salsas et vitiosas melius sentiant IV, 131, 46 ss.; cur concumbere nequeant IV, 129, 46 ss.; IV, 138, 9 ss.; cur iis interdum multa appareant ubi unam rem vident IV, 134, 27 ss.; cur qui admodum sint, iis omnia circulo ferri videantur IV, 132, 1 ss., cf. *Ebrius*.

Vinolentia (οἰνοφλυγία); spectat res sensibiles quibus in partes distinguitur intemperantia II, 212, 27; ei deditus ne sentit quidem si acetum vino affundatur II, 220, 31; ea qui cæcus factus est, jure reprehenditur II, 30, 39.

Vinosi (φύλαιοι); cur ex magna parte fortes sint IV, 257, 1 ss.; quamobrem sint senes IV, 298, 23 ss.; iis infunditur merum, 479, 45.

Vinosus color; quando gignatur III, 645, 5 ss.; apparet in acinis racemorum, idque quare III, 615, 7 ss.

Vinum; modo actu, modo potentia est II, 603, 9; de eo ambigi posset ad quodnam elementum pertineat, idque quare III, 623, 25 s.; evaporare potest et spissatur ut recens III, 623, 26 s.; ejus nomen non unicæ

liquoris speciei tribuitur III, 623, 27 s.; ad aquam potius pertinet III, 615, 27; III, 617, 33; ejus genera nonnulla ad aquam pertinent, idque quare III, 624, 19 ss.; recens magis quam velustum terrenum est III, 623, 28 s.; perperam ab Empedocle vocatur aqua putrefacta, quia aqua non est, 216, 31; ei sanguis respondet IV, 294, 57 ss.; ejus pars terrena nigra IV, 290, 40; ubi in vaporem abit aqua fit III, 581, 41; aqua est affectio III, 581, 43; in eo plus aeris inest quam in aqua IV, 241, 13; omne faciem quum habeat, pro ejus copia aut terra aut aqua est III, 623, 33 s.; coctione crassessit IV, 328, 42; ejus aliquod genus est quod concrecit et coquitur ceu mustum III, 617, 23 s.; tingit III, 617, 24; alienum calorem habet III, 624, 37; sole coctum est IV, 327, 36; cur si calidum sit non tabefaciat nec tabefiat IV, 327, 32 s.; adstringit et coquit IV, 327, 28; perpetuo mutat colorem et odorem IV, 330, 46; quattuor mutationes subit IV, 294, 39; ex acido et dulci sapore mixtum est IV, 212, 47 s.; ejus acumen cum stili vel netæ acumine comparari nequit, idque quare III, 339, 26 s.; id qui explorant sapores dijudicant III, 36, 40; meraceum melius perspicitur quam temperatum III, 490, 14 s.; quodnam dulcius videatur III, 220, 30; velerascens cur suavius fiat IV, 328, 40; aceto mulso suavius est IV, 212, 45 s.; ex eo fit acetum II, 562, 38; nihilo minus aceti materies non est II, 562, 32, 34; ejus secundum habitum et formam materies est aqua II, 562, 29 s.; ex aceto fieri nequit, nisi hoc prius in aquam mutetur II, 562, 39 s.; idem, si mutetur ipsum, aut si mutetur corpus, modo dulce, modo non dulce videtur II, 511, 11 s.; ejus et mellis temperamentum propter materiem subjectam differunt III, 670, 17 s.; vini vero ipsius si diversum, propter rationem III, 670, 18 s.; similia atque illi in corpore nostro accidunt fr. 202, a; calida tempestate accescit III, 376, 45; idque quomodo et quare III, 376, 46 ss.; vapidum comparantur ova irrita III, 376, 45 ss.; dulce qui accipit, acidum habere potest, si inter accipiendum corruptum est, 299, 48; cum promptum, tum vapidum cur florem adsumat IV, 327, 43; cur musto si injectum fuerit origanum, dulce efficiatur IV, 221, 1 ss.; somnificum est, etiamsi calidum sit, ideoque capitis gravitatem affert III, 504, 42 ss.; III, 505, 42 s.; sitim melius quam aqua sedat IV, 257, 10 s.; idque quare, etiamsi calidum sit IV, 326, 41; an facultate frigidum sit fr. 210, a; refrigerationem solvit IV, 181, 30; calidum quum sit ac cito concoquatur per urinam transit IV, 313, 6 ss.; cur magna copia bibitum alvum non solvat IV, 313, s.; an difficilius quam aqua concoquatur IV, 327, 25 ss.; cur ad acerba dulcius videatur e. g. ad glandes aut myrta IV, 228, 5 ss.; cur post putria fructuum involueria epotum amarum videatur IV, 227, 13 ss.; cur id vino solvi vulgus de crapulis dicat IV, 294, 4 ss.; ad id conservandum cur hieme locus tepidus, æstate frigidus conferat IV, 328, 3; vase corrumpitur III, 199, 36 s.; non solum in se recipit odores rerum quæ ei admiscuntur aut injiciuntur, sed eorum etiam quæ prope adstant aut nascuntur III, 509, 40 ss.; quamobrem alere æruginem contrahat, aqua vero non IV, 328, 9 ss.; cur deterius fiat austrina quam aquilonia tempestate transfusum IV, 327, 12; si ei plurimum aquæ addatur, aquosum fit et postremo in aquam convertitur II, 444, 18 s.; ubi ei admiscetur aqua, ipsum e mixtura vinum facere potest II, 443, 48 s.; temperatione augetur affusa aqua III, 331, 45 s.; quatenus unum dicatur cum aqua II, 519, 33; quatenus cum oleo II, 519, 34 s.; ubi ei admiscetur aqua, ambo augentur II, 442, 51 s.; at-

tamen ipsum inprimis augeri dicitur quia prædominatur in mixtione II, 412, 54 s.; idque quoniam ejus ope fit mixtura, non aqua II, 443, 1; ejus gutta si misceatur decem millibus mensuris aqua non fit mixtio, quia ejus forma dissolvitur II, 452, 5 ss.; ejus cava et solida longe ultra sensum sunt III, 368, 24 s.; igitur ejus cum aqua mixtionem efficere nequeunt III, 368, 21 ss.; cur ubi in utrem transfusum sit tamen vacuum supersit IV, 327, 16; id una cum utribus recipiunt dolia, aiunt inanis assertores II, 292, 50; in dolio continetur ut contentum divisum II, 289, 35; id habere dicitur lagena, 24, 9; dici nequit in se ipso esse II, 287, 52; prægnantibus nocivum est, idque quomodo III, 140, 40 s.; flatulentum est, idque inprimis nigrum III, 505, 15 s.; igitur nec infantibus convenit, nec nutricibus III, 505, 13, cf. 622, 40; forsitan eodem redit utrum infantibus detur an nutricibus III, 505, 14; quodnam infantum convulsionibus faveat III, 144, 43 s.; id nosse facile est, sed scire quomodo adhibendum sit ad sanitatem faciendam, id soli medico competit II, 64, 7; cum id, tum medicum sanare dicimus II, 447, 7 s.; per ejus excessum nonnulli medici sanant IV, 108, 4; cur id appetant qui pulmonis inflammatione aut insaniam laborant IV, 257, 12 ss.; eo pinguescunt boves III, 154, 40; eo utitur elephas III, 155, 20; id naribus suum capitis dolore laborantium injiciunt III, 155, 40 ss.; psittacos intemperantiores reddit III, 157, 49; circa id intemperantes sunt serpentes III, 152, 32; quomodo ejus ope viperas capiant III, 152, 32 ss.; ita vocatur per consuetudinem sermonis id quod temperatum est, 480, 5; id non bibunt dii, 480, 8; eo nihil dulcius habent nonnulli atque ideo id perperam arbitrantur deos, non nectar bibere II, 170, 8; id olim frumento commutabant, 490, 35; quare id coemerint expeditionem in Bosphori tyrannos suscepturi Heracleotæ, 642, 1; quomodo aucto ejus pretio pecuniam sibi comparavit Lampasceni, 641, 48; ex melle confici fertur apud Illyrios qui Gaulantini dicuntur IV, 78, 16 ss.; item apud Græciæ incolæ IV, 78, 22 ss.; cur ejus amantos pueri non sint, Scythæ vero et viri fortes qui etiam calidi sint IV, 128, 43 ss.; sine eo non fit ebrietas, 421, 4; quemadmodum paulatim bibentes immutet IV, 266, 2 s.; ad breve quoddam tempus homines insignes reddit IV, 266, 22 ss.; flatuosum est et similem atræ bili naturam habet IV, 266, 32 s.; id e spuma constat IV, 266, 34 s.; nigrum vero amplius quam album, idque quare IV, 266, 36 s.; ob hanc causam in Venerem proclives reddit IV, 266, 37 s.; alios ad amorem proclives reddit IV, 266, 20; alios ad osculandum eos adducit quibus nemo sobrius osculum dare velit IV, 266, 21 s.; homines tardiores intendit, celeriores enervat IV, 130, 49 ss.; nonnullos in lacrimas proclives facit IV, 266, 15; quod jam ab Homero observatum est IV, 266, 16 s.; bonam spem inculcat II, 209, 11; cur alios stultos, alios insanos faciat IV, 130, 41 ss.; quosdam loquaces facit IV, 266, 14, cf. IV, 185, 20; alios commotos IV, 266, 14; alios misericordes IV, 266, 18; alios feros ibidem; alios taciturnos et maxime melancholicos IV, 266, 19; eo leviter tincti quare potissimum delirent IV, 127, 11 ss.; item cur alios facile contemnant, ab aliis vero se ipsos contemni putent IV, 127, 18 s.; immodicum tales videtur efficere homines quales melancholicos esse affirmamus IV, 265, 41 s.; liberos homines contumeliosos reddit, 637, 16; eo abstinere multæ gentes liberæ, 637, 16; eo in castris abstinere Carthaginienses, 637, 17; servis vel paucum vel nullum dandum est, 637, 18; eo omnes delectantur,

sed non omnes ut decet II, 99, 35; id per accidens cupit qui dulcedine delectatur, 189, 32; id nemo amat, nisi eo gaudeat, 336, 47; ridiculum foret dicere nos in id benevolos esse II, 92, 10; II, 180, 36; quatenus tamen quodam modo dici possit, nos in id benevolos esse II, 92, 11; erga id exstat amicitia II, 175, 25; ejus causa qui alicujus amicitiam sectantur, criminandi non sunt, si postea constet eos non veros amicos esse II, 234, 29; ei comparantur homines, idque quatenus II, 224, 18; tanquam exemplum citatur II, 58, 48. Vinum album; quomobrem non fiat acetum IV, 328, 32.

Vinum arcadicum; utribus inditum fumo adeo exsiccatur ut radi debeat III, 623, 31 s.

Vinum aquosum: cur magis vomiturire faciat quam aqua aut merum IV, 131 31 ss.

Vinum austereum; exasperat IV, 130, 15; odorum est IV, 130, 15; cur eo multum temporis uti possimus IV, 223, 32 ss.

Vinum dilutum; difficulter e vestibis eluitur, idque quare IV, 132, 27 ss., cf. IV 127, 21; fr. 210, b.

Vinum dulce; exhalat, idque quare III, 622, 18 s.; ad duo elementa pertinet III, 623, 36; frigore non coagitur verum uritur III, 622, 19 s.; nomine tantum vinum est III, 622, 20 s.; non inebriat III, 622, 21 s.; idque quare IV, 34, 19 ss.; inodorum est IV, 130, 18; quare non fiat anthosmias, sed austereum IV, 327, 21; quare dulcius videatur quoties cum polenta bibitur IV, 225, 10 ss.; cur ei aqua salsa magis quam austero supernatet IV, 232, 40 ss.; superiora petere solet IV, 130, 11; an lævigare valeat IV, 130, 13 s.; cur si quis media computatione hauserit mentis compos fiat IV, 130, 5 s., 11 ss.; eo alvearium afflant apiarum ubi apes migraturas esse præsentium III, 200, 36.

Vinum hordaceum (olvo; $\chi\rho\iota\sigma\iota\upsilon\omicron\varsigma$); eo ebrii quomodo cadant fr. 65, a, cf. *Zythum*.

Vina mixta; iis comparatur orator, 386, 49.

Vinum modice coctum; minus inebriat, idque quare fr. 65, a.

Vinum nigrum; ejus fæx manifesto tingit alvi excrementa III, 256, 47 s.; præcipue tales reddit quales sunt melancholici IV, 266, 52 s.

Vinum Pollium; ita vocatur a Pollide Syracusarum rege fr. 289, b.

Vinum pravum; eo delectantur Phryges IV, 320, 16 s.

Vinum Samagoreum; ejus tres cotylæ aqua temperata amplius XL inebriant viros fr. 66, a.

Vinum temperatum; cur citius oleat IV, 188, 17 ss.; cur ab eo magis capite doleamus IV, 130, 21 ss.; magis penetrat quam merum IV, 127, 21 s., cf. *Vinum dilutum*.

Vinum merum; cur minus loca plura et angustiora subeat quam mixtum IV, 127, 21 s.; id minus bibunt IV, 227, 24; magis vomitu rejicitur IV, 127, 25; magis concoquit cum cetera tum se ipsum IV, 127, 25 ss.; IV, 132, 31 s.; cur ab eo minus capite mane doleamus quam a vino mixto meraciori tamen IV, 130, 21 ss.; cur si quis media computatione hauserit mentis compos fiat IV, 130, 5 ss.; eo cibi gratia uti vehementibus tremoribus correpti sunt IV, 127, 35 ss.; facilius e vestibis elui potest quam temperatum, idque quare IV, 132, 27 s.

Vinum vulgare; exiguum exhalationem habet III, 622, 22 s.; flammam emittit III, 622, 23.

Vini amor; humoris ejusdam cupido est IV, 128, 47.

Vini fæx; non afficitur IV, 330, 45, v. *Fæx vini*.

Vini flos; v. *Flos vini*.

Vini putredo; sapor acidus est IV, 328, 7.

Violæ; si ab iis ceram colligere cœperint apes ab iis pergunt donec ad alvearium redeant III, 196, 16; earum copia tanta crescit circa antrum Ennæ, quæ loca vicina adeo odore replent ut canes eo victi leporum vestigia sequi nequeant IV, 88, 1 ss.

Violæ albæ; contritæ vel concafactæ vel desiccatae prævum odorem habent IV, 190, 32.

Violaceus color (ἀλουργίς); multas ac varias præbet species III, 644, 21; multas habet differentias III, 645, 41; maris III, 644, 39; pennarum III, 644, 39 s.; quando oritur circa solis ortum et occasum III, 644, 29 ss., 32 s.

Violentia; contra naturam est IV, 108, 38; eam pariunt castigationes et labores sine cibo, 637, 22, cf. *Vis*.

Violentum; omne præter naturam est II, 316, 28; III, 412, 41 s.; III, 429, 39; idem quod præter naturam II, 413, 4; ejus definitio II, 142, 28, cf. 22 ss.; justum non est, 484, 43; omne acerbum est II, 199, 29, 33; II, 201, 16, cf. 335, 13; II, 518, 10; involuntarium est II, 200, 12, 46; cur necessarium dicatur II, 518, 9 s.; 20 ss.; semper tardius ferri videtur II, 317, 6; etiam rebus inaninibus competit II, 142, 16; II, 200, 51.

Violenta; quæstio ea pertractans cohæret cum quæstione de rebus voluntariis II, 200, 45; II, 202, 52; voluntariis contraria esse videtur II, 200, 49.

Viperæ; serpentes sunt III, 160, 4 s.; III, 162, 3; pedibus carent ac vivum animal pariunt III, 345, 50; unicus serpens est qui viviparus sit, idque foras intra se edito ovo III, 7, 36; III, 37, 29 s.; III, 103, 13, 20 s.; III, 274, 14 s.; III, 325, 10; igitur ejus uterus eodem modo se habet quo apud pisces cartilagineos III, 37, 30 s.; III, 274, 12 ss., cf. *Vivipara foras sed ovum intra se edentia*; quomodo se habeant earum ova III, 103, 14; ejus ovo superne innascitur pullus III, 103, 15 s.; quomodo pariat III, 103, 17 ss.; per unum diem parit III, 103, 19; quot ova pariat III, 103, 20; interdum ejus interioribus partibus corosis exeunt catuli III, 103, 18 s.; sub saxis latitant III, 160, 5 s.; et vere et autumno senectam exeunt III, 162, 1 s.; perperam tamen contendunt nonnulli eas senectam non exuere III, 162, 2 ss.; ea devorata origanum comedit testudo III, 177, 48 s.; IV, 77, 1 s.; si scorpionum devorant, ejus morsus gravissimi sunt III, 170, 33 s.; quomodo eas ope vini capiant III, 152, 32 ss.; domesticæ non exstant IV, 168, 49; in Creta nullæ nasci dicuntur, idque quare IV, 88, 15 s.; si ea gustata vespæ in Naxo aculeum alicui infixierint, molestiora vulnera ictibus viperarum videntur IV, 102, 13 ss.; ejus saniem humanum sanguinem miscentes venenum Scythæ parant IV, 102, 24 s.; ea ictus est Philoctetes II, 84, 10; in eam mutatur lacerata exsiccata fr. 186, b.

Vipera nigra; ejus coitus IV, 106, 10 s.; partus IV, 106, 13.

Viperillæ (μικρὰ ἐγίδια); pariuntur in membranis quæ tertio die circumrumpuntur III, 103, 17 s.; interdum corosis matris partibus interioribus exeunt III, 103, 18 s.

Vir; a muliere specie non differt III, 343, 13; idque quare II, 583, 28 ss.; calidi et sicci sunt IV, 128, 45; quot et quales suturas in calvaria habeant III, 8, 34 ss.; III, 45, 1 s.; jam conspectus est qui omnino suturis careret III, 45, 2 s.; n. ajus cerebrum habent quam mulieres III, 239, 28; item plures in capite suturas III, 239, 38 s.; soli procedente ætate calvescunt III, 419, 50 s., cf. III, 422, 24 s.; iis plures dentes habent mulieres III, 23, 17 s.; plures dentes habent quam mulieres IV, 283, 40; manifestissime graviores vocem

habent quam mulieres III, 135, 8; IN, 426, 40 s.; item quam pueri III, 135, 8; idque quare IV, 176, 45 ss.; IV, 181, 7 ss.; eorum voces crassiores sunt, idque quare III, 661, 35 s.; eorum caput minus quam puerorum pediculos habere solet III, 101, 19 s.; minus pediculis obnoxii sunt quam mulieres III, 101, 20 s.; cur sæpius vitilagine alba laborent quam pueri et mulieres IV, 161, 20 ss.; mammas habent idque quare III, 291, 40 ss.; III, 292, 37 s.; quomodo apud eos se habeat mammarum caro III, 11, 8 s.; ejus mammae quoque pubertate instante turgescunt, etiamsi minus manifeste quam apud mulieres III, 412, 1 ss.; iis in universum non gignitur lac III, 53, 41 ss.; attamen nonnullis post pubertatem exprimitur aliquantulum III, 53, 50, cf. III, 11, 8 s.; quin nonnullis, quum suggerentur multum prodiit III, 53, 50 s.; nonnulli ab ortu principii pili postumi non oriuntur III, 48, 19 s.; quibus si et pubes deficit, steriles sunt III, 48, 20 s.; omnium animalium plurimum emittunt semen idque quare III, 137, 9 ss.; III, 339, 45 ss.; III, 412, 10 ss.; quinam copiosissimum semen emittant III, 137, 11 ss.; inprimis hieme concubitus appetunt III, 81, 29 ss.; IV, 142, 3 ss.; cur minus per æstatem concubitus appetant IV, 140, 40 ss.; iis prolificandi principium finisque est seminis emissio III, 140, 42 ss.; non intra matricem projiciunt semen III, 211, 5 s., cf. III, 213, 1; quando generare desinant, 621, 6; III, 86, 16 s.; III, 141, 1 ss.; pingues manifesto infœcundiores sunt, idque quare III, 335, 47 ss., cf. 40 ss.; interdum evenit ut post concubitus validiores sint, idque non viribus, sed sanitate, idque quare III, 214, 15 ss.; unde constet sterilitatem ab eo pendere III, 214, 1 ss.; multi cum alia muliere liberos procreare nequeunt, cum alia procreant III, 141, 4 ss.; III, 397, 36 s.; item cum aliis mares generant, cum aliis feminas III, 141, 6 ss.; III, 397, 40; item cum eadem femina juniores dum sunt feminas, seniores vero mares procreant vel ratione inversa III, 141, 10 s.; III, 397, 38, cf. III, 332, 1 s.; item cum eadem juniores generare possunt, seniores vero nequeunt vel ratione inversa III, 141, 13 ss.; III, 397, 38; sunt qui fere semper vel mares vel feminas procreant III, 141, 18 s.; multi juvenes dum sunt, liberos procreare possunt, postea aliquandiu nequeunt, dein iterum in antiquam conditionem restituantur III, 141, 24 ss.; quidam inde ab ortu steriles sunt, quidam ætate procedente steriles evadunt III, 367, 14 ss.; inde ab ortu steriles vel propter habitum muliebrem, vel propter primariam genitalium mutilationem ita se habent III, 367, 14, ss., 29 s.; qui procedente ætate vel propter habitus boni excessum, vel propter morbum, vel propter genitalium mutilationem steriles fiunt III, 367, 16 ss.; quorum genitalia inde ab ortu mutilata sunt per totam vitam barba carent et eunuchis similes manent III, 367, 16 s.; quorum habitus inde ab ortu muliebris est, tenuæ ac frigidum semen habent III, 367, 31 s.; item qui propter morbum steriles facti sunt III, 367, 22 s.; semine carent qui propter habitum nimis bonum steriles sunt III, 367, 22; quomodo exploretur an fœcundi sint, necne III, 367, 32 ss.; qui antea steriles erant, interdum fœcundi fiunt III, 332, 1 s.; qui inde ab ortu muliebris sunt habitus eorum sterilitas plerumque incurabilis est III, 367, 28 s.; cum eo concubuerat mulier, cui mola facta est III, 216, 26 s.; III, 410, 37; cur eos rem veneream pati cupientes confiteri se cupere maxime pudeat, bibendi vero aut edendi, aut aliud ejusmodi faciendi non pudeat IV, 141, 50 ss.; ei muliere opus est et vice versa II, 226, 19; quænam eorum ætas ad uxorem ducendam

aptissima sit, 621, 29; corporum eorum incremento nocet coitus, si inter augescendum fiet, 621, 24; ejus naturam ad conjugationem cum muliere præparavit divinum numen, 636, 25; mulierem habere et ab ea haberi dicitur, 24, 13; quomodo a muliere differat, 636, 27; ad propugnandum magis aptus est propter fortitudinem, 636, 31; foris parta affert, 636, 32, cf. 525, 6; quieti minus aptus, sed validus ad motus est, 636, 35; ei peculiaris est liberorum generatio, 636, 36; ei cum muliere communis est liberorum utilitas, 636, 37; liberos instituit, 636, 38; in ejus erga mulierem amore fit transitus a bono simpliciter ad bonum alicui II, 222, 20; quomodo morum ratione a mulieribus differant III, 172, 22 ss.; ejus virtus differt a virtute mulieris, 495, 31; 525, 2; ignavus esse videtur qui ita fortis esset ut mulier fortis, 525, 3; ejus virtutes pulchriores quam mulieris, 330, 49; quomodo ejus animi dotes laudandæ sint, 447, 34 ss.; quibus auxiliis bonus sit, iisdem civitas secundum aristocraticum regimen vel regiam auctoritatem constituitur, 543, 2; eum eadem educatio eademque consuetudines bonum reddunt quæ politicum et ad regnandum aptum, 543, 4; unius auctoritas, si regem excipias, homines ad virtutem exercendam constringere nequit II, 128, 30; alio modo civis est ac puer, 525, 26; infantis amicus esse nequit II, 225, 34; e puero fit, idque quomodo II, 487, 15 s., 17 s.; III, 333, 20; ex eo non fit puer II, 487, 25; eum non facit puer III, 348, 6 s.; ejus tamen notio ac forma puero inest III, 348, 9 s.; quare eo prius dicatur puer II, 523, 23 s.; formam habet II, 570, 27; igitur puero generatione posterior, forma vero prior II 570, 26; si fieri poterit, poterit etiam puer ac vice versa, 368, 30; iis alia magni aestimanda videntur quam pueris II, 123, 24; ei soli competit felicitas II, 136, 23; iis forsani ludi sunt quæ pueri tanquam seria tractant, 628, 23; pusilli pueri sunt habendi, si proceres pueri viri habeantur, secundum Iphicratem, 378, 34; non omnis pilos circa mentum alit, 164, 24; si mulieribus majores sunt, vir maximus in muliere maxima major erit, et vice versa, 325, 28; eum non eodem modo liberos procreare non posse dicimus quo eunuchum II, 524, 50 s.; pulchri nobis esse videntur etsi concubitus non respiciamus IV 170, 30, s.; eorum ratio habenda est in extruendis ædibus, 638, 49; agros colunt in Platonis republica, 502, 40; eum declarabit magistratus secundum Biantem II, 53, 34; ejus mentem æque ac jumentum experiri oportet secundum Theognidem II, 223, 20; secundum Empedoclem discordiæ originem debet III, 496, 4.

Vir beatus; v. *Beatus vir*.

Vir bonus; ejus actio per se bona et jucunda est II, 113, 2; honestis actionibus delectatur II, 8, 34; ei bonum naturale per se bonum et jucundum est II, 113, 22; II, 241, 27; II, 242, 2; nemo evadit, nisi qui fungitur actionibus virtuti congruis II, 18, 9; ei competit bonum moliri II, 107, 28; vult id quod revera bonum est II, 29, 12; ei maxime exoptanda videtur actio virtuti congrua II, 123, 28; ei alia jucunda et magni aestimanda videntur quam pravo II, 123, 25; qua bonus est actionibus virtuti congruis delectatur II, 113, 15; eum decet facere quæ leges præcipiunt II, 74, 39; hæc eadem consilio facere debet et propter actiones ipsas II, 74, 40; ei soli patet optimus rerum agenda- rum finis II, 75, 5; omnia circa quæ versatur spectat injustitia quæ lege violanda constat II, 54, 27; ei congruit justa ac bona honestaque facere II, 74, 6; quæ ei facere congruit, spectat prudentia II, 74, 5; quodsi

nossemus quæ ei congruunt, ideo non aptiores fieremus ad hæc ipsa peragenda II, 74, 7; quomodo differat ab ingenio II, 241, 15 ss.; II, 242, 2 s.; eum interdum vocamus virum æquum (ἄνθρωπον) II, 64, 30; omnia recte dijudicat et in unaquaque re videt quod rectum est II, 29, 17, 20; menti quæ præstantissima pars sui est obtemperat II, 111, 27, 35, 51; omnium rerum quasi norma et mensura est II, 29, 20; II, 107, 25; II, 122, 30; facit quæ facere oportet II, 111, 50; talis evadit aliquis educatione privata II, 54, 52; quaeritur an idem sit qui civis bonus II, 55, 1; circa omnia expetenda et fugienda recte agit, sed præcipue circa voluptatem II, 17, 12; is est qui voluptatibus et molestiis recte utitur II, 17, 27; ejus voluptates veræ voluptates sunt II, 122, 31; quæ ei jucunda et magni aestimanda videntur, revera ita se habent II, 123, 26; quæ ei odiosa sunt revera jucunda non sunt, etiamsi alicui ita se habere videantur II, 122, 32; ejus somnia meliora sunt quam vulgariū hominū II, 13, 45; II, 193, 30; omnes fortunæ casus decenter feret II, 11, 16; ex iis quæ ei suppetunt actiones pulcherrimas eliciet II, 11, 17; vita quæ ejus votis satisfacit, beata dicenda est II, 185, 49; ejus vita jucundior non erit, nisi et actus jucundiores sint II, 89, 22; ante omnes vitæ cupidine tenentur, idque quare II, 113, 35, 45; se ipse vivere atque servari cupit II, 107, 30; ei vita res bona et jucunda est II, 107, 32; II, 113, 45, 51; ejus virtus duplex, 524, 52; ejus modestia differt a mulieris modestia, 525, 5; merita sua diminueri solet II, 63, 29; vita communis cum eo virtutis exercitatio est II, 113, 19; eo modo erga se ipsum affectus est, ut ei omnia insint quibus amicitia definitur II, 107, 23; II, 110, 50; II, 113, 47; secum ipse consentit atque eadem cupit tota anima II, 107, 26; sibi ipse cupit ac facit bona cum vera tum apparentia, idque sui causa II, 407, 27; secum ipse vivere vult II, 107, 36; ei rerum actarum memoria jucunda est II, 107, 38; item opes futurorum bona II, 107, 39; intellectui abundanter suppetit meditationes II, 107, 40; secum ipse dolet ac delectatur maxime II, 107, 40; ei semper idem molestum ac jucundum est II, 107, 41; penitentia fere omnino caret II, 107, 42; ejus amicitiam inutilem esse dicunt egent, nisi ex eo emolumentum capiant II, 103, 26; iis propria sunt beneficia, 539, 46; si ei beneficium præstitit improbus, huic par pari reddere non obligatur II, 105, 43; si ei mutuum dedit improbus, huic vicissim mutuum dare non obligatur II, 105, 45; indiget in quos beneficia conferat, idque quare II, 112, 30; honesti atque amicorum causa omnia facere videtur II, 110, 43; commodum suum negligere videtur II, 110, 44; necessario se ipse amat, idque quomodo II, 111, 36, 45; II, 112, 17; cum potentioribus amicitiam non contrahit, nisi ipsi virtute excellent II, 96, 3; ei amicus bonus per se exoptabilis est II, 113, 20; vel amat, vel certe non adulantur, 585, 22; eos tanquam hostes insectatur tyrannus, 585, 40; amicorum gratia pecuniam honoresque ac magistratus negligit II, 112, 1, 9 ss.; iis convenit nec ipsos peccare, nec amicis permittere ut peccent II, 97, 40; eorum amicitia bona est II, 116, 19; eorum amicitiam sectantur felices II, 115, 7; eum iis vita communis jucundior est ac cum peregrinis et vulgariis hominibus II, 112, 39; eorum actionibus delectatur beatus, si amici sint II, 113, 6; iis inest concordia, idque quare II, 109, 25; II, 229, 18; quaeritur utrum ei an amico magis mos gerendus sit II, 105, 25; eum laudamus propter opera et actiones II, 12, 18; eos amare virtutis universis officium est II, 217, 6; aestimatione non opibus digni

dicuntur, 381, 19; ignominiam ægre ferunt, 587, 18; iis tribuitur honos II, 44, 45; soli honore digni sunt II, 43, 21; attamen maiore dignantur honore si bonis externis instructi sint *ibid.*; iis majorum rerum prava arbitros esse ridiculum videtur, 532, 34; eorum numquam centum sunt, 565, 48, cf. 569, 53; iis longe superiores sunt dii II, 96, 45; quisnam secundum Hesiodum primo loco, quisnam secundo II, 3, 25 s.; in somno vix ab improbo distingui potest II, 13, 9; quomodo objectione e contrario solvatur enthymema, quo amicis bene facere adstruitur, 383, 14.

Vir bonus (*quatenus rempublicam spectat*): ejus virtus eadem est ac civis reipublicæ optimæ, 542, 22, cf. 524, 5; 551, 41; 617, 45; ejus virtus differre probatur a boni civis virtute, 523, 32 ss.; 526, 15; quaeritur an ejus virtus eadem sit ac magistratus, 524, 6 ss.; si ejus virtus imperio constat, non eadem erit ac civis, 524, 22; subditorum virtutes discere non debet, quatenus res necessarias spectat, nisi sua ipsius causa, 524, 38; quatenus iis præstet multitudo gregatim sumpta, 531, 15; 532, 50; quatenus multitudinī præsent, 531, 25; iis semper magistratus tradendi sunt, 577, 1; quænam eorum imperio obijci possint, 530, 51; iis adversus plebem præsidio est rex, 579, 44; ex iis creatur rex, 579, 45; si regno dignus est, utpote melior, duc boni digniores erunt, quippe meliores, 511, 31; in optimo democratiæ genere citra peccatum magistratus gerunt sine multitudinis detrimento, idque quare, 593, 31, 35, 41; in eadem democratiā iis non invidet plebs, 593, 32; in eadem democratiā contenti sunt quia deterioribus viris parere non coguntur, 593, 33; executoris, vel carceris præfecti munere fungi nolunt, 599, 15; in aristocratiā proprie sic dicta idem qui cives boni, 551, 41, cf. 542, 52; pro iis habentur quidam in rebus publicis quæ publicam virtutis curam non gerunt, 551, 49; quando de imperio optimatibus conferendo cum plebe consentiunt, concors est civitas II, 109, 21; quaeritur an magis corruptioni pateant quam vir unicuique, necne, 539, 33; facilius inter eos, etiamsi numero pauciores oritur seditio quam apud unicum, 539, 35; pro patria mori non recusat II, 111, 54.

Vir bonus v. l. prudens; quæ prætulit bona habentur, 324, 35.

Vir bonus, sed quæstus faciendi male peritus; fr. 45, b.

Vir divinus; v. *Divinus vir*.

Viri divinissimi; laude superiores sunt II, 12, 29.

Vir fortis; v. *Fortis*.

Vir ingeniosus; v. *Ingeniosus*.

Vir inutilis; quisnam secundum Hesiodum II, 3, 27.

Vir justus; injusto non contrarium est fr. 120, b; v. *Justus*.

Vir magnus; inprimis se honore dignum putat II, 44, 31.

Vir malus; eorum innumerabiles et multitudo fr. 340, 6, cf. *Malus, Improbus*.

Vir optimus; ei idem finis est ac idem terminus ac optimæ reipublicæ, 619, 27.

Vir præstantissimus; haud minus quam ei servo vel cui libet homini voluptatibus corporalibus frui licet II, 123, 46; quaeritur utrum ei parere præstet, an optimis legibus, 538, 51; 540, 45; 541, 41; propter eorum pecuniarum olim sub regibus vivebant, 539, 42; eos pervertit animositas (*θυμὸς*), 541, 7.

Vir probus; v. *Probus vir*.

Vir sterilis; ei aliquatenus similis est mulier III, 339, 9 s., cf. *Vir*.

Viragines; steriles sunt ac menstrua purgatione carent II, 367, 30 s.; earum sterilitas plerumque incurabilis est III, 367, 23 ss.

Vireo; v. *Chlorio*.

Vireola; vermibus vescitur III, 150, 48 s.; v. *Chloris*.

Virgæ; ad latus semper gignuntur III, 600, 33 s.; item semper circa solem III, 600, 41; idque sive ascendente sive descendente II, 601, 41; plerumque tamen ad occasum vergente III, 60, 42; coronæ ita appellatæ III, 603, 37 ss.; earum causæ III, 608, 4 ss.; iis plenæ sunt nubes in aqua spectatæ III, 608, 11 s.; non figura, sed colore efficiuntur, idque quare III, 608, 24 ss.; fiunt circa ortum et occasum solis, neque supra neque infra solem III, 608, 40 ss.; nec prope omnino, nec procul, idque quare III, 608, 42 ss.

Virgo; ita se ad mulierem habet ut femina ad marem IV, 167, 16 ss.; ætate prudentiæ nondum particeps est IV, 107, 11; ei turpe est excrementum in alium demittere, 389, 50.

Virgulta; iis quovis anni tempore piscatores fluvium circumvallant ad capiendos pisces III, 165, 5.

Virgula; arcus celestis conformatio est in directum confirmata III, 633, 24 ss.; speciem tantum exhibet III, 633, 19.

Viride; medium inter album et nigrum tenet IV, 275, 49; postquam id diu intulit fuerimus, omnia videntur viridia in quæ oculos convertimus III, 508, 41 s.; ubi id intuemur cur melius disponamur visu IV, 275, 45 ss.; mediocriter solidum est IV, 276, 7.

Viridis color (*πράσινον*); non fit temperatione III, 600, 35.

Viriditas plantarum; IV, 40, 3 ss.

Virido; v. *Chlorio*.

Viriles (*ἀνδρώεα*); ita interdum vocamus qui graviter irascuntur eosque laudamus tanquam ad imperium idoneos II, 24, 5; II, 48, 24.

Virtus (*aliorum de ea sententiæ*); ejus exercitationem suppeditat vita cum viris bonis communis teste Theognide II, 113, 13; primus de iis dicere aggressus est Pythagoras II, 131, 24; sed perperam eas numeros habuit II, 131, 25; probatur Socrates eas quoque perperam scientias habuisse II, 131, 29 ss.; II, 133, 53 ss.; melius tamen et copiosius de iis quam Pythagoras disseruit II, 131, 28; omnes scientias ideoque rationes esse putabat Socrates II, 75, 38; II, 188, 11; probantur scientiæ non esse II, 237, 37 ss.; contra Socratem probatur eam rem spontaneam esse II, 139, 45 ss.; non tamen ad summum gradum II, 141, 3 ss.; eam perperam rationem dixit Socrates II, 158, 10; eam melius, etsi non omnino recte, eo constare dixerunt æquales ut secundum rectam rationem agamus honesta II, 158, 14 s.; eo enim constat ut agamus quomodo præceperit recta ratio II, 158, 29; recte igitur definitur impulsus ad honesta cum oratione conjuncta II, 158, 21 s.; ejus cognitionem vitæ finem esse putabat Socrates senex II, 188, 8; quidnam sit, non quomodo et e quibusnam fiat querebat idem II, 188, 15; ejus cognitio non maximo honore digna est, sed scientia eorum e quibus fit II, 188, 17; ad utilem atque civilem Socratis ætate se converterunt philosophi III, 223, 5 s.; cuique animæ parti congruas tribuit Plato II, 132, 1; eam perperam cum speculatione de bono confudit Plato II, 132, 4; ejus consideratio nihil commune habet cum speculatione de entibus et de veritate II, 132, 5; eam nonnulli cum felicitate confundunt II, 8, 5; II, 9, 8; eam si non omnes, attamen ratione digni viri felicitati subjungunt II, 188, 6; eam nonnulli summum bonum habent II, 184, 36; II, 186, 21; eam quidam majus bonum habent quam prudentiam; alii contra II, 185, 2; eam nonnulli definiunt impatibilitates et quietes quasdam, idque quatenus male II, 17,

2; eam definit vulgus imperturbatum circa voluptates et dolores animum II, 197, 12; eam omnes nunc definiunt habitum rectae rationi consentaneum II, 75, 34; eo augurari videntur ipsam habitum prudentiae consentaneum esse II, 75, 34; eam alii virtute, alii consuetudine, alii disciplina comparari putant, II, 127, 43.

Virtus (ejus definitio); quidnam sit, 329, 38; II, 192, 8; *ἡρώς*; *ἡρώς*, 9, 48; 212, 25; idque etiamsi ejus genera *bonum* et *pulchrum* qualia sint, 212, 25; pertinet ad quale II, 4, 25; ad genera *habitus* et *dispositio* pertinet, 207, 44; haberi dicitur, 24, 3; an doceri possit, 117, 26; iis praediti non sumus simulac scimus quidnam unaquaeque sit II, 134, 9; non ut sciamus quidnam sit, de re morali disseritur II, 15, 36; ei, si cum scientia comparatur, proprium est, ut pluribus (animae partibus) insit, 219, 22; quidnam sit scire non possumus, nisi sciamus quanam animae innascantur II, 138, 13; numero idem esse nequit quod scientia, 256, 14; omnes frustra essent si revera scientiae essent II, 134, 1; scientiae competit II, 156, 41; habitus est, 13, 12; non rite definitur habitus bonus, vel honestus, 243, 6; nec affectus, nec facultates, sed habitus esse probantur II, 18, 27 ss.; II, 31, 20; II, 74, 8; falluntur qui eam bonum animi habitum, aut rectam agendi rationem esse dicunt, II, 495 36; ita vocamus habitus laudandos II, 14, 31; naturae est II, 224, 7; optimus habitus est II, 147, 7, 37; hominis naturalis habitus est II, 222, 31; naturaliter honesti simpliciter bonum est II, 222, 33; non honesti illi bonum est II, 222, 34; habitus, non alteratio est II, 337, 19 s., 29, 31; nec ejus possessio vel assumptio II, 337, 29; eo consistit ut ad aliquid certo modo se habeat res II, 337, 32; ad ea refertur quibus natura sua alteratur quod eam habet II, 337, 48; vel impatibile reddit, vel patibile ut decet II, 357, 49 s.; perfectio quaedam est II, 337, 21, cf. 30; II, 527, 51; quod eam assumpsit maxime secundum naturam se habet II, 337, 22; tunc adest cum et ratio et affectus bene se habent bonaque inter eos est proportio II, 171, 33 ss., cf. 41; non vero ubi affectus bene se habent, ratio vero male II, 171, 39 ss.; secundum rectam rationem sunt II, 66, 12, 27; ejus principium et dux multo magis affectus est quam recta ratio II, 171, 43 ss.; ut recta ratio praescripserit, exerceri debet II, 31, 22; mentis instrumentum est II, 240, 40; secundum eas agit qui secundum rectam rationem agit II, 174, 1 s.; ejus scientia non sufficit, sed conandum est eam possidere ac adhibere II, 127, 24; forsitan inutile foret scire quidnam esset, nisi etiam sciamus quomodo futura sit et e quibusnam fiat II, 131, 14; habitus est quo optimorum affectivi firmus II, 197, 15; item quo optime erga praestantissimum dispositi sumus II, 197, 16; affectu consistit II, 170, 54; probatur semper cum voluptate conjuncta esse II, 170, 52 ss., cf. II, 170, 44 s., 47; eas sectamur, etiamsi nullam voluptatem parerent II, 119, 18; non omnium munera jucunda sunt, nisi finem spectes II, 35, 38; animae innascitur II, 137, 12; cum nimiae tum corporis bona sunt, 323, 29, 40, 41; animae bonum est II, 135, 26; II, 192, 5; non per accidens ad animam pertinet II, 193, 32; ejus operatio optimum est quod anima habet II, 192, 44; bonum sunt semper et omnino praefendum II, 134, 34; eam praecedere debet mos ei respondens II, 128, 2; ei contrarium vitium, 9, 43; II, 76, 10; II, 579, 10; inter eam et vitium maxima omnium est dissensio, 568, 31; extremis vitis quibus interjacet, opposita est II, 22, 25; cum defectu comparata modum excedit, cum excessu

vero eum superat II, 22, 30; minor est oppositio inter eam et vitia, quam inter vitia invicem, idque quare II, 22, 40; inter eam et nonnulla vitia quaedam similitudo est II, 22, 45; ei modo similior videtur excessus modo defectus II, 22, 50; ubi alterum vitium ei similis est, non hoc, sed alterum ei opponimus II, 23, 5; ei magis contrarium esse dicimus vitium, in quod procliviores sumus II, 23, 11, 15; virtuti adversari nequit II, 161, 14; in iis interdum extremi inter se oppositi esse videntur, quia medium nomine caret II, 47, 21; mediocritates sunt, 555, 7; II, 147, 35; II, 161, 42; idque inter affectuum excessum et defectum II, 161, 45; quo magis aliquod virtus est, eo magis mediocritas est II, 161, 42 s.; eas perditur excessus vel defectus, facit vero, auget et servat moderatus usus II, 16, 11; eas medietates esse melius constabit, si singillatim eas persecuti fuerimus II, 49, 28; magis ac minus recipiunt II, 118, 7; in nostro arbitrio esse probatur II, 29, 28; II, 31, 14, 21; refutantur objectiones eorum qui eam voluntariam esse negant II, 29, 40 ss.; si voluntariae sunt, vitia quoque erunt II, 31, 4, 11, 14; consilia quaedam sunt, vel non sine consilio II, 18, 35; ei conjunctissimum esse videtur consilium II, 26, 32; spontanea est II, 207, 18; eam maxime refert quod spontaneum est II, 141, 17; spectat res quae penes hominem sunt II, 199, 12; id est res spontaneas II, 199, 18, 20; II, 207, 33; ejus cardo in consilio positus est II, 103, 14, cf. II, 101, 49; perfecta esse nequit nisi simul adsint consilium et actiones II, 125, 50; probatur eam rectam reddere finem consilii II, 206, 30; II, 207, 11; eam perperam nonnulli rationem rectam reddere putant, idque quare II, 206, 32 ss.; differt a continentia II, 206, 34; eam rectam reddere rationem confirmatur e rebus apparentibus II, 207, 12-31.

Virtus (ejus actio et finis); ei praefenda actio II, 145, 23; II, 207, 24; ejus usus et actio animae finis est II, 136, 14 s.; ei congruae actiones honestae sunt et honesti causa fiunt II, 39, 30; II, 42, 42; ea idonei finis ad res honestas agendas II, 12, 47; pulchrum spectat, 361, 14; mores spectat, 363, 24; ad eam pertinere verisimile quod melius est II, 157, 20 s.; iis alii actu, alii habitu boni evadunt II, 94, 34; quod ei congruit, vel jucundum est vel molestiae expers minimeque molestum II, 39, 33; ei congruit delectari et molestia affici quibus et quando oportet II, 40, 28; II, 116, 32; eo spectatur, si quis recte gaudeat et amet et oderit, 629, 44; ea praeditus semper optime utitur iis circa quae versatur ipsius virtus II, 39, 9; ad praecipua ejus officia pertinet ut bonis externis et bonis corporis bene utatur II, 161, 35 ss.; an vita secundum eam praestet, 175, 35; quaeritur utrum ipsa, an actiones ab ea profectae vitae bonae partes sint II, 188, 4; ei magis congruit bene agere quam bene affectum esse, honestasque facere actiones quam a turpibus abstinere II, 39, 16; uniuscujusque rei optima circa eam agit II, 194, 18; quanam requirantur ut actiones revera circa eam fiant et quomodo hoc respectu a ceteris artibus differat II, 17, 42, 45, 50; eam plerique non agendo, sed philosophando et ratiocinando comparare sibi student II, 18, 10; ab optimis animae motibus fit II, 194, 25; ab ea optimae animae actiones et affectiones proveniunt II, 194, 26; ab iisdem hi quibus perditur II, 194, 27; ejus usus eadem spectat quibus augetur et perditur II, 192, 28; jucunda et tristia spectat II, 194, 30; in iis eodem modo errant potest quo in rebus agendis II, 144, 26; eas colluctantes deflecur in vias nobis naturales idque quorsum et quare II, 144, 27; prudentiam a recto usu abdu-

cere nequit II, 237, 52; ea utitur prudentia II, 237, 52; partis animæ imperantis, utitur virtute partis animæ subditæ II, 238, 1; omnis id cuius virtus bene affectum reddit, ejusque opus exhibet actum II, 19, 2; actiones ei congruæ omnium actionum humanarum stabilitas sunt II, 10, 42; in actiones ei congruas non cadit oblitio II, 10, 48; in actionibus ei congruis versatur cardo felicitatis II, 10, 39; II, 11, 13; ejus operatio et usus quidam perfectus felicitas est, 609, 43; felicitatem facit II, 238, 28; felicitatis pars, 320, 40, 331, 54; secundum eas si vivimus felices sumus II, 136, 9, 16, 18, 22; II, 168, 6, cf. II, 137, 8; ea qui manci non sunt, in ipsos cadere potest felicitas, II, 9, 20; omnem et felicitatis gratia et ejus causa sectamur II, 6, 10; actibus ei congruis constat felicitas II, 123, 39, 48; in eam qui investigarit, melius perspiciet quidnam sit felicitas II, 13, 2; quantum in unumquemque cadit, tantum et felicitatis, 601, 39; sine ea consistere nequit felicitas, 610, 35; 611, 13; quidnam intersit inter ejus actiones absolute perfectas et cum conditione (ἐξ ὑποθέσεως) perfectas, 616, 2; ejus causa quod expetitur præstat eo quod voluptatis causa, 202, 34; ejus finis honestum est II, 32, 24; earum possessione honesti sumus II, 131, 6; ei congrua qui moleste ferens, utpote necessario, agit, honestus non est II, 170, 49, 50 s.; II, 171, 3; ei maxime proprium, omnes certatim summopere honestum sectari II, 111, 45; eam qui amat, ipsi gratæ sunt res virtuti congruæ II, 8, 27; ei congruæ actiones per se ac naturaliter jucundæ sunt II, 8, 30, 38; ab ea proveniunt actiones honestæ II, 123, 19; nihil cum principatu (δυναστείᾳ); commune habent II, 123, 18; vita ei congrua viro probò maxime exoptanda est II, 123, 28; ei congruæ actiones per se expetendæ sunt II, 123, 6; vita ei congrua seria est, nec ludis transigitur II, 123, 40; ejus signa et opera honesta sunt, 380, 18; ei nihil congruit quod recte non fit II, 43, 15; cum ipsæ tum earum actiones honestæ sunt II, 186, 30; II, 241, 38, cf. II, 243, 3 ss.; II, 247, 12; ab ea denominatur honestus, 15, 41; eas naturaliter bonorum gratia sectandas esse putat habitu civili instructus II, 241, 42; qui eas externorum bonorum gratia sectantur per accidens honesta faciunt II, 242, 5; bonum honorabile est quando ejus ope honesti sumus II, 134, 17; laudari solet II, 140, 10; laudabilis est II, 158, 26 s.; II, 193, 54; idque cum ipsa tum ejus opera II, 12, 18; II, 199, 7; II, 207, 20; æmulandæ sunt, 362, 48; bona laudabilia sunt idque quare II, 134, 19, cf. II, 137, 20 ss.; ejus præmium honor II, 103, 30; II, 44, 44; II, 161, 29, 32; majus quam quod virtus non est, 326, 29; quorum majores et opera majora sunt, 326, 31; ea nihil melius exstat II, 145, 8; optima causa est II, 145, 13; probabile est eam id sibi proponere, in quo principium optimum quodque et facit et sibi proponit II, 145, 6 ss.; probatur magis sibi proponere finem quam res quæ ad finem tendunt II, 144, 46 ss.; finem nempe sibi proponit et simul res quæ ad eum tendunt sibi comparat II, 145, 3 ss.; ejus finis honestum est II, 145, 16; magis igitur honestum collimat quam res quæ ad id tendunt II, 145, 16 s., cf. II, 147, 28; ejus actus qualitates sunt, nec tamen negari potest eam bonum esse II, 118, 3; cum ipsæ, tum actiones ab eis profectæ honestæ sunt II, 173, 33 s., cf. II, 158, 26 s.; agunt cum ipsæ tum iis præditi ut prudentia jusserit II, 158, 47 s.; earum architectus est prudentia II, 158, 47; ejus præmium et finis res optima et divina et beata esse videtur II, 9, 16; perfectæ dignus honor tribui nequit II, 45, 1; perfecta carere nequit

vir magnanimus II, 44, 39, 47; II, 45, 24; eam majorem reddit magnanimitas II, 44, 47; nec deo nec feræ competit II, 76, 20; II, 162, 14; ea melior deus II, 162, 14.

Virtus (*ejus varietatis species et differentiarum*); exstant tres mediam quæ vitæ consuetudinem spectant II, 21, 39; II, 51, 58; hæc tres omnes circa sermonum et actionum communitalatem versantur II, 21, 41; II, 51, 28; earum duæ jucunditatem spectant (sc. amœnitatis et urbanitatis), una veritatem (sc. veracitatis) II, 21, 42; II, 51, 30; earum quæ jucunditatem spectant altera ad jocos pertinet (sc. urbanitatis), altera ad reliquam vitæ communionem II, 21, 44; II, 51, 31; earum optima esse videtur justitia II, 53, 25; genus est justitiæ, 21, 34; earum optimum principium est pietas fr. 340, b; omnes proverbio justitia dicitur continere II, 53, 28; sola inter eas alienum bonum esse videtur justitia II, 53, 37; ejus perfectus usus justitiæ est II, 53, 29; justiores reddit II, 200, 3; ea non solum secum, sed etiam erga alium uti valet justus II, 53, 30; efficit ut bona simpliciter bona fiant alicui II, 222, 17; maximæ sunt quæ aliis utilissimæ sunt, 329, 43; ejus exsuperantiam ostendunt victoria et honor, 331, 2; ejus exsuperantia est, si omnibus benefacias, 331, 24; ea multi in suis rebus uti valent, erga alium vero non II, 53, 32; optimus est qui ea non solum erga se, sed et erga alium utitur II, 53, 41; quomodo differat ab ea justitia quæ legitimo constat II, 53, 45; æqualitate eam spectanti inprimis consistit amicitia II, 97, 37; ei proprium est amicos de beneficiis sibi invicem præstandis certare II, 102, 11; in amicitia secundum excellentiam ab ea pendente locum habere potest mutui amor II, 225, 38; ejus magna differentia amicitiam contrahere vetat II, 96, 42; amico ea præstanti tribuendus est honor in amicitia secundum excellentiam II, 103, 41; idcirco tantum utilis esse dicitur quia amicitias conciliat II, 218, 21; ea similitum amicitia perfecta est II, 93, 11; distinguuntur in cogitabundas et morales II, 14, 26, 22; II, 66, 40; II, 193, 51; II, 196, 48; quænam partem animæ rationalem spectet II, 243, 7, 16; quænam fervidam spectent II, 243, 8, 18, 20; quænam concupiscentem II, 243, 9, 22, 14; quænam totam animam II, 243, 10, 26, 27, 29; viro et mulieri cuique sua, 495, 31; 494, 50; 525, 2; item puero 494, 51; item servo, 494, 42; imperantis a subditi differt, 495, 1; unaquæque vel naturalis vel prudentia stipata II, 217, 40; principium servat II, 85, 5; vel moralis vel naturalis, qua recte de principii sentimus, ea ipsa docere valet II, 85, 9; facilius ad eam movetur qui quantaluncumque ab initio ejus accessionem recepit, 20, 9; uniuscujusque comes esse videtur magnanimitas II, 214, 24, 31; II, 215, 8; quævis recte judicat majus et minus in rebus circa quas versatur II, 214, 29; quævis contemnit præter rationem magna II, 214, 33; unicuique generi propria fit id quod in hoc genere bene fit II, 7, 8; in unaquaque re, id bene facit cuius virtus est II, 136, 4; nulla sibi comparat res circa quas versatur, sed iis recte utitur II, 148, 20; non semper ad omnes suapte natura æque aptum esse dicunt eundem II, 75, 44; naturales seorsum abesse possunt II, 75, 46; proprie sic dictæ una cum prudentia simul aderunt II, 75, 48; II, 77, 33; et perfecta et imperfecta est II, 192, 47; maximæ sunt quæ aliis utilissimæ sunt, 329, 43; honestiorum pulchriores sunt, 330, 48; item quarum fructus alios potius spectant, 330, 49.

Virtus (*quinam eam habeant et quomodo paretur, de*

ejus cum republica conjunctione) ea excellere possunt pauci, 527, 48; ubique paucorum est, 565, 47; quatenus ea excellere possit multitudo, 527, 49; ea viris bonis præstat multitudo gregatim sumpta, 531, 19; ejus quantumcumque sibi sufficere putant, 601, 10; ea bona externa acquirimus ac conservamus, 601, 16; ad eam generandam otio opus est, 610, 42; ei contraria est artificum et circumforaneorum hominum vita, 610, 40, cf. 594, 14; ejus muneribus fungi licet, etiamsi modica sit res familiaris II, 126, 42, 50; qui ejus muneribus fungitur, huic vita beata est II, 126, 46; quo facilius eam discant, animo et intellectu præstare debent cives, 608, 50; civis esse non debet qui ejus opifex non est, 611, 11; ejus exercitio parum idoneum reddunt artes et opera illiberalia, 625, 18; ejus causa scientias colere illiberalia non est, 625, 28; ei assuefaciendi sunt pueri educationis ope, 624, 34; non omnes eadem ejus gratia disci debere putant, 625, 2; non omnes eandem in pueris educandis spectandam esse putant, 625, 10; non eodem modo ut Lacedæmonia colenda est, 620, 4; ejus partem tantum spectabant leges Lacedæmonia, 514, 32; recte ea potius quam vitio res exoptatas parari putabant Lacedæmonii, 514, 39; perperam ei præferant res bello paratas Lacedæmonii, 514, 40; otio utiles sunt cum quibus in negotiis opus est, tum quibus in otio, 619, 32; ei operam dare debet civitas quæ revera hoc nomine digna est, 529, 36; omnibus congruas actiones facere jubent leges II, 53, 21; II, 54, 47; ad omnium normam vitam dirigere jubet lex II, 150, 43; universa peraguntur pleraque legitima II, 54, 46; universam efficiunt leges quæ de publica educatione feruntur II, 54, 49; ea si adeo excellat aliquis vel uno plures, ut cum ceteris civibus comparari nequeant, iis parendum est, 535, 32; 604, 48; non tantum ea, sed et facultate excellere debet hujusmodi vir, 604, 51; propter eam creatur rex, 579, 46; 580, 19; ea quum multi æquales existerent, regia auctoritati politiam substituerunt, 539, 47; in eam cujus capaces non sunt homines vulgares, non quadrat politia vulgo sic dicta, 554, 45; propter eam qui singularem hominem maxime probant, civitatem etiam, quo honestior est, eo felicior esse putant, 602, 20; sine ea nulla bona actio existere potest, nec hominis, nec civitatis, 601, 51; ad eam qui bene nati sunt nobiles existimandi sunt, 446, 46; partim ab eximia pendet justum non scriptum, 341, 32; quum ad bonam vitam conferat merito honores civiles ambit, 534, 17; cum ea contendere nequit magnitudo, 533, 49; secundum eam aliquatenus jure de honoribus civilibus certare licet, 534, 31; ea præstantes si admodum pauci sint, quæritur an sufficere debeant ad rempublicam administrandam vel ad civitatem constituendam, 534, 46; si secundum eam distribuendi sint magistratus, solus regnare debebit qui omnes virtute antecellit, 535, 5; quidam respondere posset; multitudo iis qui ea præditos regiminis arbitros esse volunt, 535, 15; ea præpollentem virum e patria exterminare vel interficere non licet in optima republica 536, 52; 542, 37; nec postulari potest ut legibus pareat, 536, 53; 542, 39; nihil restat ergo nisi eum regnare, 537, 1; 542, 41; ex ea creari possunt magistratus, 562, 39; necessaria summos magistratus gesturo, 577, 52; quæritur utrum in magistratibus eligendis ejus major ratio habenda sit, an reipublicæ amoris, 578, 2; quæritur an necessarii sit magistratus gesturo nec sufficiant peritia et amor reipublicæ 578, 12; eadem viri boni est ac civis et magistratus reipublicæ optime, 542, 52; 551, 41; 617, 45, cf. 524, 51; ea præstantes maximo jure seditionem

moverent, etiamsi vix unquam faciant, 565, 3; 569, 52; contumelia affecta, si potens sit, metuentia est, 353, 43; commeatu instructa quadantenus maxime vim inferre potest, 487, 3; ubi in maximo honore non est, existere non potest stabilis aristocratia, 517, 53; aristocratiam determinat, 552, 39; cum virtute et divitiis ac aliquatenus cum generis præstantia de æqualitate in republica administranda contendit, 552, 50; ejus cum libertate et divitiis mixtio aristocratia appellari debet, 553, 2; secundum eam jus distribuendum esse putant aristocratia fautores II, 55, 39; eam in aristocratia cum oligarchia et democratia miscere conantur, 551, 46, 51, 54; 574, 11; si in aristocratia plebs se ea non inferiorem esse putat, seditio oriri solet, 573, 40; item si viri ea nihilo inferiores a proceribus cum dedecore tractentur, 573, 45; cujusque actiones non magis privatos quam rempublicam administrantes spectant, 605, 52; eo constat ut quisque rite suo munere fungatur, 523, 42; ubi ejus publicam curam non habent, sunt tamen qui pro viris bonis habentur, 551, 49; inter actiones ei congruas eminent bellicæ ac civiles II, 124, 43; ejus multas partes continet vita militaris, 512, 11; quæritur quatenus vitæ civilis finis sit II, 3, 47, cf. II, 4, 7; honore præstat II, 3, 47.

Virtus (quomodo se ad fortunam habeat etc.): ea vel dormientes aut maximis malis et calamitatibus afflicti præditi esse possumus II, 3, 49; res pervicax est II, 93, 16; sine ea vix rite ferre licet fortunæ bona II, 45, 27; incommutabilis est II, 176, 35 a.; res difficilis est II, 23, 22; semper circa difficilior versatur, idque quare II, 17, 24; ejus acquisitio penes nos est, nec igitur a fortuna pendet II, 172, 35; fortuna præstat et quare, 198, 34; si est, non est fortuna fr. 328, b; ei non confert tibia, 631, 54; concantum suo genere non continet, 236, 37; quæritur an ad eam aliquid conferat musica, 628, 12; ejus gratia non agit qui propter certamina musicam exercet, 631, 17; nunquam id cui inest, perdit, 530, 40; ea sola abuti non licet, 312, 32; II, 171, 19 ss., cf. II, 237, 27 ss.; fieri non posse probatur ut nimis noceat II, 161, 21 ss.; ea maxime in utramque partem uti licet, 484, 16; in iis qui sponte peccaverit deterior est II, 69, 33; unicuique rei mensura esse videtur II, 107, 25; II, 122, 30; eam sequuntur voluptas et utile, non vero vice versa II, 177, 2 s., 7 s.; simplex est II, 148, 2; criminationibus obnoxia non est II, 232, 17; ea qui excellunt anamur, 355, 6; eam si quis consequatur, nemo indignabitur, nec miserabitur si abiciat, 360, 34; ut ea inferiores non magni faciant, postulamus, 348, 22; ea æstimari debent officia unicuique præstanda II, 106, 20; ei congruit beneficium præstare II, 112, 30; ea insignis stultus esse nequit II, 44, 9; universa pars sapientiæ est II, 74, 26; de his in universum adhibetur vox ingenuitas II, 173, 30; ei confert mane expergisci, 638, 29; contenti esse debemus si ejus participes famus, ubi omnia habemus, quorum ope probi fieri videmur II, 127, 41; si magis ac minus recipiat, id etiam recipere debent justitia ac justus, 217, 25; si temperantiæ genus est, multo magis ejus genus erit facultas, 217, 51; singulas ostendimus bonæ esse, si per inductionem probare velimus magnanimitatem bonum esse II, 133, 1; ejus pertractatio pertinet ad locum de laude, 322, 51; eam spectat laudatio, 331, 46; II, 12, 37; bona quæ ea consistunt in laudatione post præmium distinguenda sunt a bonis extra eam sitis, 446, 13; enumerantur hæc bona, 446, 14 ss.; jure laudantur hæc bona, 446, 18; post ge.

- neris enarrationem secundum aetates laudanda sunt hæc bona, idque quomodo, 447; 4; ejus ope audientibus fide dignus videtur orator, 347, 5, cf. 329, 11.
- Virtutes activæ;** earum actus præcipue circa res bellicas ac civiles versantur II, 124, 32; vita iis congrua humana ac vitæ menti congruæ inferior est II, 125, 21, 34.
- Virtus animæ;** perfectio est II, 337, 53; bene disponit animam ad affectus proprios II, 337, 54; usum suum et actionem habet II, 136, 14; quatenus finis, e singulis conflatur II, 193, 50.
- Virtutes animæ partis ratione carentis;** non natura nobis innascuntur II, 138, 6.
- Virtutes animæ partis ratione præditæ;** laudari non solent II, 137, 21.
- Virtus bellica;** ad rerum potiundum utilis est, 514, 34, cf. *Fortitudo*.
- Virtus civilis;** ea semper aliqui præditi esse debent, 548, 12; eam omnes sectantur, 548, 17; eam considerare debent qui bonis legibus student, 529, 34; ea qui eminent maxime civitatem participant, 530, 26; non omnibus civibus competeret, si artifices inter cives numerarentur, 525, 19, 32; quatenus musicæ opera tractare debeant qui ad eam instituuntur, 631, 13; ei operam dare debet tyrannus, 586, 32.
- Virtutes cogitabundæ;** quænam II, 14, 26; II, 193, 52; maximam partem disciplina generantur et augentur II, 14, 33; ad quamnam animæ partem pertineant II, 194, 2; II, 196, 49; cum ratione sunt, *ibid.*; quodnam earum opus II, 196, 50.
- Virtutes corporis;** eo constant ut ad aliquid certo modo se habeat corpus II, 337, 37; bene disponunt quod eas habet circa affectiones proprias II, 337, 38 s.; calidorum ac frigidorum temperamento ac proportionem constant II, 337, 34; in eas magis quam in animam quadrat harmoniæ ratio III, 438, 52 ss., v. *Habitus corporis* et *Corpus*.
- Virtus divina (vel heroica);** feritati opponitur II, 76, 12; ita vocatur etiamsi revera nomine careat II, 162, 11, 13; qualisnam sit II, 76, 18; inter homines raro occurrit II, 76, 22; supra hominem est II, 162, 12, 18, 20.
- Virtus humana;** argumentum est disciplinæ morum II, 13, 11; ita vocamus non corporis, sed animæ virtutem II, 13, 14; non pertinet ad animæ partem plantis competentem II, 13, 37, 47; ea est qua homo bonus sit et bene suo munere fungitur II, 19, 10; ei inesse debet ratio et imperium et actio II, 193, 46; ea superior esse potest hostium invadentium numerus, 614, 5.
- Virtus moralis;** ejus definitio II, 20, 11; II, 206, 26; quænam II, 14, 27; medietas est inter duo vitia, idque quomodo II, 20, 1, 8, 13 ss.; II, 22, 25; II, 23, 18; II, 31, 19; II, 207, 23, 32; notionis ratione habita medietas est, præstantiæ vero summitas II, 20, 18; omni arte præstat II, 19, 39; medium collimat II, 19, 40; II, 20, 2; II, 23, 21; ad eam pertinet si quæ fiant quando et qua conditione et ad quos et cujus gratia et quomodo deest II, 19, 48; ei competit laus et res bene gesta II, 19, 52 s.; unde nomen petierit II, 138, 5; versantur circa voluptates et molestias II, 16, 38, 45; II, 17, 6, 28; II, 87, 6; II, 338, 5, 14; circa easdem optima agere valent II, 17, 6; definitur etiam voluptate et molestia, easque respicit II, 137, 48; II, 138, 1, 42; II, 168, 6 s.; II, 197, 7, 20; II, 198, 13 s.; est aliquid cum voluptate et molestia connexum II, 138, 16; mediocritas est affectuum animæ II, 138, 40; II, 139, 33; spectat res quæ consulto fiunt II, 206, 20; II, 211, 3; versantur circa actiones et affectus II, 16, 43; II, 19, 42, 50; II, 24, 15; arcte cum affectibus conjunctæ sunt II, 125, 28, 32; humanæ sunt quippe quæ compositum spectent II, 125, 33; item vita et felicitas quæ ab iis pendent II, 125, 34; efficiunt ut bene se habeat finis II, 74, 29; II, 75, 52; consilium rectum efficiunt II, 74, 42; sine iis animæ oculo innasci nequit habitus (bonus) II, 75, 1; consuetudine comparantur II, 14, 35; nec natura, nec præter naturam nobis innascuntur II, 14, 43; II, 18, 42; natura ad eas recipiendas apti sumus, sed consuetudine perficimur II, 14, 44; eas agendo acquirimus II, 15, 2; ex iisdem et per eadem nascitur augeturque et interit unaqueque et per eadem absoluntur ejus functiones II, 15, 13; II, 16, 26; II, 17, 29; iisdem augetur quibus interit II, 137, 40; excessu et defectu pereunt II, 137, 26 s.; ad quamnam animæ partem pertineant II, 194, 4; II, 196, 51; animæ parti irrationali insunt II, 137, 18 ss.; innascuntur, ubi voluptas vel molestia in corpore gignitur II, 338, 13; ubi assumuntur vel amittuntur necessario alteratur aliquid II, 338, 16 s.; alterationes non sunt, sed earum generationem comitatur alteratio II, 338, 17 s.; jucunda et tristitia spectant II, 194, 34; II, 206, 19; media spectant ipsæque media sunt II, 195, 20; media sunt aut circa media versantur II, 197, 20; II, 198, 16; aliæ magis voluptates, aliæ potius dolores spectant, aliæ et dolores et voluptates II, 197, 22; solæ laudabiles sunt II, 137, 20, cf. II, 134, 19.
- Virtus moralis proprie sic dicta;** simili, sed non eodem modo se habet ad virtutes vel habitus naturales ut prudentia ad sollertiam II, 75, 9; nonnisi adjuncta mente in eam abit habitus naturalis II, 75, 22; sine prudentia consistere nequit, nec prudentia sine ea II, 75, 8, 25, 41; II, 86, 19; II, 125, 29; non solum habitus rectæ rationi consentaneus est, sed et cum recta ratione conjunctus II, 75, 36, 40.
- Virtutes naturales;** quænam II, 157, 53 ss.; ubi omni ratione carent exiguae sunt et omni laude indignæ II, 158, 3 ss., 20 s.; ubi iis additur recta ratio et consilium perfectæ evadunt virtutes II, 158, 5 s.; quatenus sibi invicem contradicere possint II, 161, 8.
- Virtutes particulares;** eas e rerum ordine tollit, qui res ideo bonas esse non putat quia non optimum sunt II, 171, 14 s.
- Virtutes perfectæ;** earum species fr. 97, b; consuetudine et consilio acquiruntur II, 158, 1, cf. 5; laudabiles sunt II, 158, 1, 23; iis competit delectus II, 161, 10; sibi invicem adversari nequeunt II, 161, 10 ss., 14; earum sedes animæ pars ratione prædita II, 161, 10 s.; earum comes prudentia II, 161, 12.
- Virtus universalis;** quænam ejus opera II, 247, 1 ss.; quænam ejus sequela II, 247, 9 ss.
- Virtutes sive habitus naturales;** simili etsi non eodem modo se habent ad virtutem propriè sic dictam, ut sollertia ad prudentiam II, 75, 11; pueris etiam et feris insunt II, 75, 16; sine mente manifesto noxiæ sunt II, 75, 17; adjuncta mente in virtutem propriè sic dictam abeunt II, 75, 22; animæ morali (vel concupiscenti) insunt II, 75, 24; separatim exstare possunt II, 76, 46.
- Virtus et vitium;** referri possunt ad affectus substantiarum quæ moventur II 526, 24 ss.; cum ipsa, tum eorum species intermedium habent, idque ejusdem naturæ, 210, 37, 43, cf. 40; sibi invicem contraria ac proinde et iustitia et iniustitia, 211, 4; eorum intermedium $\chi\alpha\rho\acute{\iota}\varsigma\ \pi\rho\acute{o}\rho\alpha\sigma\iota\varsigma$, 210, 44; cum animæ, tum corporis differentiæ sunt, 258, 1; iis differunt omnium

mores, 458, 13; scopus sunt rhetoricæ demonstrativæ, 329, 23.

Vis; necessitas quædam est, vel teste Sophocle II, 518, 13 s.; inferri potest animalibus II, 142, 20; nulla infinita esse potest, idque quare III, 519, 44; quænam ea fiant, 334, 20; contra naturam est, 335, 13; ea fiunt negotia, 456, 27; ea impelli dicitur quod contra insitum impetum impellitur II, 201, 33; ea nemo agit gaudens II, 201, 16, cf. *Violentia*.

Vires; aliqua earum portione manet quiescens et movet movens III, 519, 9 ss.; æquales a se invicem non afficiuntur, superantur vero ab excessu III, 519, 13 s.; igitur ut quiescat res, moventis æquales esse debent quiescentis viribus III, 519, 8 s.; quiescentis vel æquales vel majores esse debent, ut ei innitens aliquid movere possit III, 519, 20; item rei quæ movetur, sed ipsa non movet III, 519, 21 s.; in calore positæ sunt IV, 180, 30 s.; IV, 308, 20; nostræ in articulis positæ sunt IV, 113, 6; spiritum retento augentur III, 353, 36; adolescentibus propriæ sunt, 611, 4; iis opus est militibus, 610, 50; quibus exiguæ sunt, crebriorem requirunt respirationem III, 543, 29 s.

Vi facta; quænam II, 24, 22; II, 25, 8, 24; ægre fiunt II, 25, 19; ad ea non referenda sunt quæ sponte quidem fiunt, sed per se invite II, 25, 10.

Vi quod fertur; v. *Fertur* (*quod*) *vi*.

Viscera; simile corpus III, 623, 8; sanguine præditis propria sunt III, 61, 6; III, 257, 47; III, 258, 7; III, 277, 16 s.; ideo sanguinea materie constant III, 258, 8; ea propter in recens natis pro portione maxima sunt et magis sanguinolenta, idque quare III, 258, 9 ss.; in foetibus apparent simulac consistunt III, 257, 51 ss.; igitur perperam arbitratus est Democritus ea propter exiguitatem in exsanguibus latere III, 257, 49 ss.; non omnia sanguine prædita omnia habent III, 257, 47 ss.; III, 270, 1 s.; corporis mole a carnibus differunt III, 270, 30 s.; intus posita sunt, idque quare III, 270, 31 ss.; in supinis sita sunt III, 27, 50 s.; sanguinea sunt III, 269, 40; sanguine consistunt III, 277, 12 s.; e sanguineo vapore consistente ac concrecente fiunt III, 269, 38 ss.; venarum, vel vesicæ, vel respirationis gratia exstant III, 277, 16 ss.; meatibus intercapedinibus venarum imposita sunt III, 230, 68 s.; III, 269, 37 s.; igitur earum natura vel forma sanguinea est III, 230, 37, 45; ex eadem materie ac ea consistit cor III, 230, 36 s.; sanguinis per venas fluentis quasi aggeres projecti sunt III, 230, 40 s.; assimilantur aquæ fluentis fœci III, 230, 35 s.; ex unica parte similari constant atque in partes similes dissecantur III, 229, 50 s.; III, 230, 33 s.; propter multiformem vero figuram dissimilaria sunt III, 229, 49 s.; III, 230, 33 ss.; igitur partim similia, partim dissimilaria sunt III, 230, 46; sibi invicem corporis natura similia sunt, reliquis vero partibus dissimiles III, 269, 43 s.; omnia membrana includuntur, idque quare III, 49, 38 s.; III, 209, 43 s.; partim simplicia, partim bipartita esse videntur, partim in utramque partem vergere, idque quænam III, 264, 5 ss.; revera tamen omnia bipartita sunt, sed ab unico principio dependent, idque quare III, 264, 10 ss., 33 ss.; excepto corde, omnia transeunt venæ, non vero ex iis originem petunt III, 258, 35 ss.; omnium sanguis, excepto corde, venis continetur III, 258, 42 s.; e numero partium ad ea pertinentium septum transversum est III, 265, 48 s.; in animalibus junioribus admodum sanguinolenta sunt III, 237, 10 s.; augescentibus et maturescentibus animalibus colorem mutant III, 237, 8 s.; exceptis corde et jecore, nullum anima-

libus necessarium est III, 275, 44 ss.; inde rationi non repugnat nullum eorum, excepto jecore, tale excrementum habere quale fel est III, 275, 40 ss.; excepto corde, sæpe morboris affectionibus afflicta reperiuntur in victimis III, 260, 49 ss.; idque quare III, 260, 42 ss.; alia animalia omnia habent, alia non omnia III, 270, 1 s.; differunt a se ipsa apud diversa animalium genera III, 270, 3 ss.; iis detractis moventur multa animalia III, 533, 41 s.; iis carent insecta et omnia exsanguia III, 68, 10 s.; iis carent mollusca et crustacea III, 57, 13 s.; III, 277, 8 s.; item omnia exsanguia III, 61, 7; III, 277, 9 s.; ea quæ habent magna et sanguinea sunt cum apud mustelos læves, tum apud quadrupedes III, 113, 1 s.; eodem modo se habent apud animalia pedibus carentia e. g. serpentes quo apud quadrupedes oviparas III, 273, 43 ss.; excepto pulmone eodem modo se habent apud pisces quo apud serpentes et quadrupedes oviparas III, 274, 1 ss.; peregrina habent serpentes et quadrupedes oviparæ, atque in universum quæcunque vesica carent III, 274, 16 s.; admodum longa et angusta ceterorumque animalium visceribus dissimilia habent serpentes, idque quare III, 274, 17 ss.; parva sunt quibus caro multa est III, 50, 31 ss.; quibus magna sunt, iis caro parciore III, 50, 35 s.; probatur fieri non posse ut in foetu a re foris sita fiant III, 347, 31; pulli circa decimum diem apparent III, 107, 15 s.

Viscera infra septum transversum sita; omnia communi ratione venarum causa exstant III, 264, 39, cf. III, 270, 33; igitur ancorarum munere funguntur III, 264, 41 ss.; item clavorum III, 264, 44 ss.

Viscera arboris; ita nonnulli medullam vocant IV, 25, 8.

Viscidum; humidum est aliquid passum II, 455, 21; igitur ad humidum pertinet II, 455, 20; evaporari nequit III, 362, 21; igitur superiora petit III, 362, 21; apud animalia exsanguia siccum est III, 362, 22; apud sanguine prædita vero pingue III, 362, 24 s.; ex eo fit cutis III, 362, 27 s., cf. 20; corpora omnia continent III, 352, 80 s.; ex eo procedente tempore et grandescuntibus foetibus fiunt nervi III, 352, 61 s.; easolummodo molem augent, non vero miscentur II, 453, 11; ea colligunt matricæ vesparum III, 202, 21.

Viscidum et fragile; tactus contrarietates sunt II, 454, 51.

Viscositas; ea nonnulla corpora unum sunt II, 562, 46.

Viscum (ῥέγις); nonnisi in aliis arboribus nascitur III, 320, 27 s.; tractile III, 621, 7; inconcretile III, 619, 31; eo vescitur turdus viscivorus III, 185, 17 s.

Visendi gratia; aliquem ad forum ire licet II, 267, 49.

Visibile; quidnam II, 569, 49; sensibile est, 194, 46; id est ad quod visus refertur III, 452, 36; partim color est, partim quæ in tenebris apparent ignea ac splendent III, 452, 36 ss.; III, 453, 79 ss., cf. III, 458, 2; æque ac illud intermediæ ope percipiunt molle et durum III, 459, 46 ss., 49, cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; quatenus tamen differant III, 459, 48 s.; III, 460, 1 ss., cf. *Gustus* et *Tactus*; ejus quoque affectus esse videtur odorabile III, 487, 29, cf. 32; idem (notione) non est quod color II, 274, 30; II, 595, 11; tanquam exemplum citatur, 34, 19.

Visibilia; res exteriores sunt III, 451, 48 ss.; iis movetur humor oculorum III, 416, 48; acute etiam cernere dicuntur qui omnes eorum differentias rite distinguunt III, 417, 18 s.; eorum differentias bene distinguunt cui cum oculus purus, tum membrana pupillam obtegens pura ac tenuis est III, 418, 1 ss., 5 s., 9 ss., cf. 36 s.; III, 419, 3 ss.; ab oculorum siti pendet etiam

a remotis ad eos perveniat motus III, 418, 12 ss.; eorum motus non dissipatur, sed recto tramite meat, si oculi intus sili sint III, 418, 15 ss.; eorum motus non dissolveretur, si ab oculis ad ea extenderetur fistula III, 418, 25 s.; nonnulli motu ab iis exeunte visionem fieri censent III, 418, 21 s.; si vero visionem visu ab oculis fieri censeas, ad ea nonnisi dissipatus ac paucior perveniet, si nihil ante oculos habeamus III, 418, 19 ss.; eorum perceptio eatenus a facilitium differt quatenus horum intermedium una cum nobis afficitur, illorum vero aliquid in nos agit III, 460, 1 ss.; nonnulla simul movent quæ tactum pessumdant, indeque necant III, 475, 35 s.; figuræ sunt, 630, 7; exiguum quandam morum imitationem continent, 630, 7; revera non genuinas morum imitationes, sed signa tantummodo exhibent, 630, 9; problema de iis quo pertineat, 168, 4; in iis si homonymia est, negare nomen quod affirmavit, vel affirmare quod negavit interrogans necesse est, 294, 42.

Visibile per se; non ita vocatur quia notione visibile est, sed quia intra se causam continet cur visibile sit III, 452, 40 ss.

Visibile (vix); colore caret III, 453, 23 s.; ad id pertinent tenebræ III, 453, 24.

Visio; ita vocatur visus actus III, 463, 24 s.; III, 502, 17; actus est atque eo a visu differt III, 465, 45 s.; actus ideoque perfecta est III, 568, 30, 41 s.; visus usus est II, 507, 4 s.; in vidente est II, 571, 5; eam perperam effluviis fieri censent antiqui III, 481, 11 ss.; eam nonnulli eo fieri censent quod visus ex oculis exit III, 418, 18 s.; eodem redit utrum eam sic fieri statuas an motu a rebus visibilibus exeunte III, 418, 17 ss.; utroque modo motu fit III, 418, 22 s.; rationi repugnat eam fieri exeunte aliqua re ex oculo ut nonnulli perhibent III, 478, 48 s.; item id quod exiit, ubi aliquo usque progressum fuerit, cum aliquo alio coalescere III, 478, 49 ss.; eam perperam simulacri in oculo apparitionem esse dixit Democritus III, 478, 27 s.; ejus causa est motus qui fit per id quod inter oculum et rem quæ cernitur intermedium est III, 479, 3 s.; dubitatur an ejus intermedium sit aer vel lumen III, 479, 2; in pellucido fit III, 457, 34 s.; melius explicatur motu aeris qui unus factus est quam refractione visus ex oculo exeuntis III, 475, 2 ss.; sine lumine fieri nequit III, 467, 2 s.; in somno obtinere nequit III, 507, 38; III, 508, 4, cf. III, 507, 10; eodem modo quo ea, actus atque perfectio est vigilia III, 445, 19 s.; molesta est, etiamsi propter consuetudinem non sentiamus II, 90, 10; voluptatem parit molestiam expertem II, 118, 45; eam sectaremur etiamsi nullam pareret voluptatem II, 119, 17; auctores de rebus ad illam pertinentibus citantur IV, 276, 14 s.

Visivum; quidnam II, 569, 49; quatenus eo prius vel posterius videns II, 570, 3 ss.

Visus (antiquorum de eo philosophorum sententiæ); eum omnes igni tribuunt. Idque quare III, 477, 28 ss. cf. 51 ss.; recte eum aquæ tribuit Democritus III, 478, 26 s., 35; sine eo album et nigrum non exstare putabant naturæ scrutatores antiqui III, 463, 31 ss.; idque quatenus recte III, 463, 34 ss.; de eo Empedoclis placita II, 447, 44 ss.; refutantur II, 450, 23 ss.; Empedoclis et Platonis de eo opinioniones refutantur III, 477, 51 ss.; duplicem de eo habere videtur Empedocles opinionem III, 477, 13 s., 25 s.; secundum nomullos ex oculis exiens colore et figura reflectitur III, 475, 3 ss.; cum nonnulli ad res externas se extendere contendunt III, 498, 17; sonos non percipit secundum Gorgiam III, 681, 26.

Visus (ejus definitio); unus e quinque sensibus est III, 63, 36; III, 461, 29; omnium maxime sensus est III, 467, 1; potentia est atque eo a visione differt III, 466, 45 ss.; ejus actus vocatur visio II, 292, 26; III, 463, 24 s.; III, 502, 17; ejus usus est visio III, 507, 4 s.; ejus ope nihil aliud facere licet quam videre, 230, 12; 244, 44; II, 144, 34; II, 205, 53; II, 570, 46 ss.; sine oculis non fit, et vice versa III, 395, 42; eum habent animalia ut videant, non vero vici versa II, 570, 31 s.; eum appetit oculus II, 191, 14 aquæ sensus est, idque quare III, 244, 14 ss.; non igni vel aeri, sed aquæ tribuendus est III, 416, 28 s., 33 s.; ex igne compositus est IV, 277, 42; in eo actio et usus finis sunt II, 135, 35 s.; cura nemo habere vellet si non videre, sed connivere debisset II, 135, 38; æque visibilia atque invisibilia sensus est III, 457, 6 s.; III, 458, 6 s.; III, 460, 34 s.; diluculat quoque tenebras et res admodum splendidas, etiamsi invisibiles sint III, 458, 7 ss., 11 ss.; eo sentire probatur quod videmus III, 462, 40 ss., cf. tamen III, 502, 19 s.; ubi non videmus distinguimus tenebras et lumen III, 462, 50 ss.; igitur perceptio quæ eo fit non simplex res est III, 462, 49; non versatur circa res absentes III, 495, 49; utrum intus recipiendo aliquid, an emittendo fiat, 180, 27; habitus est, 18, 40; eum sequitur sensus, 194, 35; si in sensu, tanquam ultimo (i. e. primo) genere continetur, cæcitas non erit sensus, 211, 50; quomodo cæcitati opponatur, 17, 28; 19, 10 ss.; se habet ad oculum ut mens ad animam, 184, 35; eodem modo quo is, actus et perfectio est anima III, 445, 20 s.; quo modo se habet ad sensibilia sibi propria, ita intellectus se habet ad res materie carentes III, 469, 32 ss.; de oculo dicitur, 18, 29; oculi substantia secundum notionem est III, 445, 10 s.; ejus materies oculus est III, 445, 11 s.; si animal esset oculus, ipse ejus anima esset III, 445, 9 s.; eo ablato oculus nonnisi nomine oculus est III, 445, 11 s.; eo naturaliter carent nonnulla, 18, 36; propria illi figura conus est IV, 129, 28; quovis tempore perfectus esse videtur II, 119, 26; ejus nec generatio exstat, nec motus II, 120, 10; eo definitur quod ad visibile refertur, etiamsi id verum sit II, 527, 29 ss.; refertur ad colorem vel simile quid II, 527, 30 s.; non eo fit quod videns et id quod videtur certo quodam modo sese habent III, 489, 25 s.; nec igitur eodem modo quo res inter se æquales sunt III, 489, 26; præter res sensibiles et singulares erit alius, si res mathematicæ a rebus sensibilibus separatae exstent II, 612, 41; eo uniuscujusque formam cognoscimus, 193, 29; ejus ope præcipue percipimus sensibilia communia III, 477, 12 s.; III, 484, 17 s.; si ab eo deveniunt motus ad sensorium commune, cernere nobis videtur III, 511, 3 s.; quando interdum moveri videtur, etiamsi non moveatur, cernere nobis videtur III, 511, 8 s.; eum, an rem conspectam moveas nihil interest IV, 132, 17; fit patiente aliquo sensorio III, 453, 46; aboleretur ergo, si inter eum et colorem vacuum interponeretur III, 453, 49 s.; intermedii ope percipit III, 474, 29 s.; III, 477, 2; III, 487, 26 s.; argumenta quæ probare videntur non omnes ejus intermedii partes simul moveri III, 489, 13 ss.; argumenta quæ contrarium probare videntur III, 489, 44 ss.; ejus causa lumen est III, 490, 5 s.; igitur fieri nequit ut omnes ejus intermedii partes simul moveantur III, 490, 4 s.; cum eo continua est lux, II, 336, 31; non solum ab aere afficitur, sed etiam in eum agit, eumque movet III, 509, 12 s., cf. 5 s., 37 s.; idque quomodo III, 509, 20 ss.; eodem modo se

habet erga res splendidas quo erga aerem III, 509, 13; ab omnibus laevibus reflectitur III, 601, 7 ss.; III, 602, 34 s.; ab aere reflectitur quando condescere eum contingit III, 601, 27 ss.; III, 602, 36 s.; ab aqua vero maxime quum fieri incipit III, 602, 49 ss.; si superne deorsum inciderit, sursum versus reflectitur et vice versa IV, 182, 43 s.; per aquam potulentam cito permeat, neque ad aerem reflectitur, idque quare IV, 230, 23 s.; a mari deorsum progrediens faliscit IV, 230, 24 s.; sensibile ei proprium color est II, 156, 4; III, 452, 21; III, 479, 38; III, 502, 26; III, 507, 8; ideoque circa eum non fallitur III, 452, 20 s., 24; III, 469, 32 s.; fallitur vero circa naturam ac locum rei coloratae III, 452, 24 s.; nonnisi per accidens universalem colorem videt II, 628, 13; de colore, non de sapore iudicat II, 511, 5 s.; res splendidas et colore tinctas respicit III, 509, 14; fallitur circa bilem quatenus omne flavum ei assimilatur III, 462, 30 s.; album et nigrum respicit III, 458, 48; III, 464, 1 s.; respicit tamen et alia contrariorum paria voci, magnitudini et parvitati, vel asperitati et laevitati respondentia III, 459, 4 s.

Visus (quomodo ad ceteros sensus se habeat), ei aequae tactui sensibilis est motus III, 452, 28 s.; ei saltem cum tactu communia sunt sensibilia magnitudo et figura, asperitas et laevitas, acumen et hebetudo III, 444, 8 s.; tactu superior est III, 510, 14; puritate differt a tactu II, 122, 11; eo perplexis digitis agnoscimus unum revera duo non esse, *ibid.*; II, 512, 11 s.; cum ipse, tum ejus subjectum tactu et tactus subjecto priora sunt II, 454, 44 s., 47; nihilominus elementum non facit, idque quare II, 454, 45 s.; quo modo ad eum se habent aer et aqua, eodem ad tactum se habere videtur caro, ad gustum lingua III, 460, 6 ss., cf. III, 240, 8 ss.; III, 244, 32 ss.; III, 454, 5 ss.; III, 459, 46 ss., 49 s., v. etiam III, 458, 1 s.; eodem modo dijudicare videtur album quo gustus dulcis III, 491, 9 s.; item eodem modo nigrum quo gustus amarum III, 491, 10 s.; quatenus eo dulce percipere possimus III, 462, 17 ss.; ejus accuratio praestat olfactus accurate, 326, 35; auditui anteverit III, 597, 12; id unde probetur III, 597, 12 s.; fieri possit non ideo eum simul cum auditu fieri posse quia tempus intermedium latet III, 491, 34 s.; quatenus auditu praestet, quatenus e contra III, 477, 8 ss.; ejus motus magis ab auditu motu differt quam a se invicem duo motus ad eundem sensum pertinentes III, 490, 37; obtusior est quam auditus IV, 153, 38 ss.; eum ab auditu et olfactu non distinguere possemus, si undique circulo nobiscum coaluisset aer III, 459, 15 ss.; distinguuntur tantummodo eorum sensoria quia eorum intermedia diversa sunt III, 459, 18 s.; si praeter eum nulum alium sensum haberemus, semper colorem magnitudo insequi videretur III, 462, 34 ss.

Visus (de ejus instrumento et variis differentiis); in oculo ut pars in toto contineri dicitur II, 289, 33; ejus instrumentum pupilla est III, 240, 10; si pupillae additum esset pellucidum, ut inde fieret hujus instrumentum, eodem modo se haberet visus quo tactus III, 240, 10 ss.; ejus acumen duplex est III, 417, 45; alterum quo res remotae bene cernuntur III, 417, 47 s.; alterum quo rerum quae cernuntur discrimina optime distinguuntur III, 417, 48 s.; illud ab oculi situ pendet III, 418, 12 ss.; hoc vero ab ipso oculo III, 418, 7 ss.; nempe ab humoris oculi puritate et modica copia et a membranae pupillam obtegantis tenuitate III, 418, 1 ss., 9 ss., cf. 36 s.; III, 419, 3 ss.; utrumque ejus

acumen utriusque simul non contingit III, 417, 49 s.; ad ejus acumen vel hebetudinem aliquid condit membrana pupillae obducta III, 417, 20 ss.; res autem ubi membrana pupillae incumbens aegrotat III, 415, 14 s.; pessumdadatur et a tenebrosos et a valde splendido III, 463, 45; ei nocent album et nigrum IV, 275, 48 s.; quibusnam optimus III, 9, 24 s., 30; optimus est cujus humor inter minimum et nimis parum medium tenet, idque quare III, 417, 15 ss.; cur melius uno oculo quam duobus fiat IV, 272, 46 ss.; quomodo eo hallucinemur III, 507, 36 s.; ubi longissime extenditur, micat atque tremat II, 398, 33, 39; inde causa est cur sol oriens et occidens versari videantur II, 398, 32; item cur stellae fixae micent II, 398, 34; ad planetas valens pervenit quia propiores II, 398, 36 s.; nec validus, nec debilis res splendidas adspicere valet, idque quare III, 417, 5 s.; aliquo modo in somno affici potest, sed non eodem III, 507, 40 ss.; cur eo pejus disponamur ubi ceteras res inintende intuemur, melius vere ubi res viridae et herbas, ut olera IV, 275, 45 ss.; cur nonnullis acutior post lipitudinem IV, 274, 33 ss.; eo laboramus ubi oculis in res solidas intendimus IV, 276, 5 s.; ejus affectio singularis quae cuidam accidit remitte, non acriter cernenti III, 602, 38 ss.; eo longe penetrare non possumus propter debilitatem II, 182, 52; eo inprimis agimus primo aspectu, postea remissius II, 120, 44; cur corpora solida non penetret IV, 184, 27 ss.; acutissimo redduntur qui a urinatorum effluant IV, 84, 12 s.; quia ab alia re moventur, litus moveri putant navigantes III, 510, 19 s.; cum quatenus linea est, spectat optica II, 614, 24; ejus affectus proprius linea est II, 614, 25; solus recto tramite meat IV, 184, 28; minoris rei excellit III, 385, 43 s.; apud omnia animalia eo praedita in capite selem habet, idque quare III, 244, 7, 9, 13 s.; recto tramite atque anteriori versus sit, idque quare III, 214, 46 ss.; ejus cum corde nexus manifestus non est III, 244, 6 ss.; quare eum habeant animalia III, 478, 46 s.; homini proprium non est, 234, 18; eo multa animalia carent III, 448, 11 s.; III, 502, 8 s.; eo carent talpae III, 68, 40 s.; eum habent reliqua virgulae sanguine praedita III, 69, 1 s.; ejus instrumenta oculi sunt cum apud serpentes et quadrupedes utriusque tum apud reliqua animalia III, 295, 40; debilis est animalibus quorum oculi duri sunt III, 284, 8; timido et acuto non opus est quadrupedibus utriusque, idque quare III, 246, 19 s.; avibus vero opus est, idque quare III, 246, 21 s.; inprimis tamen canibus, idque quare III, 246, 22 s.; nihilo minus acutum non habent aves terrestres, idque quare III, 246, 24 ss.; acuto opus est piscibus, idque quare III, 246, 39 s.; ejus acumen impedit aqua III, 246, 41 s.; eum habent mollusca et crustata et insecta III, 73, 33; an vero eum habeant testacea, non valde manifestum est III, 71, 26 s.; quanam testacea eum maxime habere videantur III, 71, 29 ss.; quoniam argumento probent cicadae se hebetem habere III, 100, 46 ss.

Visus (quatenus mores spectat); quae eum spectant cupidines rationis expertes sunt, 335, 29; perinde ad bona per se, etsi eum etiam aliorum causa certetur II, 5, 3; in corpore idem est quod mentis in anima II, 5, 16; eo vel magis quam reliquis sensibus delectamur, idque quare II, 468, 3 ss.; ejus voluptatibus qui delectantur intemperanter non vocantur II, 36, 12; ejus voluptatibus et immodice, et ut decet et intra modum delectari licet II, 36, 15; ejus voluptatibus nonnisi per accidens delect-

tantur animalia II, 36, 28; ab eo profecta voluptas fit reverso ad naturam qui objectatur, ideoque optima est II, 170, 17, 21; ab eo profectam voluptatem non præcedit molestia II, 168, 31; sublata voluptate quam præbet, vix aliquis cibi vel rei venereæ causa vivere vellet II, 187, 11; propter voluptates vel dolores ab eo oriundos nemo dicitur temperans vel intemperans nisi simul adsit rei venereæ cupidus II, 211, 43, 48; II, 212, 30; errores has voluptatesspectantes sine ignominia vituperantur II, 212, 32.

Visus, auditus et olfactus; e longinquo fieri videntur, eoque a gustu et tactu differre qui tactu fiunt III, 459, 44 ss., cf. III, 458, 1; revera tamen æque illi ac hi intermediis ope fiunt III, 459, 46 ss., 49 s., cf. III, 454, 5 ss.; III, 460, 6 ss.; quomodo igitur a gustu et tactu differant III, 459, 48 s.; III, 460, 1 ss., cf. *Gustus et tactus*; iis multis animalibus inferior est homo III, 13, 20 s.

Visus ac cæcitas; eadem insunt ac ejusdem affectus sunt III, 500, 23; non necessario alterutrum eorum verum est, 20, 30.

Vita; quidnam III, 444, 23; III, 549, 18; eam aliqui definiunt compositionem vel ligamentum animæ cum corpore II, 563, 35; quomodo eam definiverit Dionysius, 249, 24; non eadem est animalium ac plantarum, 249, 28; vivis substantia est III, 449, 2; morti contraria, 281, 23; omnibus ab æternitate (αἰώνος) pendet II, 382, 53 s.; in animalibus manifeste apparet, in plantis minus IV, 17, 35 s.; usus est et operatio II, 193, 5; ejus nomen græcum a fervendo deducunt qui animam calido assimilant III, 435, 4 s.; suapte natura humida et calida est III, 529, 21; cum quodam calore conjuncta est III, 542, 14 s.; ejus causa est humor calidus III, 530, 11 ss.; perstat, donec incolumis servatur calor naturalis III, 535, 15 s., 37 s.; amittitur refrigerato corde, non vero reliquis partibus III, 535, 11 s.; ejus causa apud omnia animalia alicui principio corporis et partium inesse debet III, 277, 20 ss.; quidnam hoc sit principium IV, 19, 19 s.; ejus principium continet cor III, 257, 29 s.; ejus principium apud tethya septo transverso inesse videtur III, 281, 44 s.; ejus cause sunt calidum, frigidum, humidum et siccum, non vero reliquæ qualitates III, 232, 12 ss.; apud nonnulla animalia a respiratione pendet III, 532, 3 s.; III, 540, 25; III, 551, 2 s., 10 s.; apud pisces vero ab aquæ receptione III, 551, 11 s.; ejus terminum respirationem esse censet Democritus III, 433, 39, cf. 46; ejus principium deficit, ubi calor ei conjunctus non refrigeratur III, 548, 45 ss.; ea inanima ab anima prædito distinguimus III, 445, 42 s.; animali magis propria quam sensus, 233, 54; eam animæ vegetativæ debent omnia II, 446, 4; III, 448, 35; in anima est II, 571, 6; ejus particeps anima, 210, 7; quæritur utrum toti animæ tribuenda sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 34; homini cum plantis communis est II, 6, 45; quæ alendo et augendo constat hominis peculiare opus esse nequit II, 6, 46; ea gaudent stellæ æque ac animalia et plantæ II, 401, 36, 50; quæ ea carent etiam nutritione carent III, 449, 17 s.; III, 450, 13 s.; non idem est quod animal esse III, 532, 20, cf. 14 s.; pars cui debetur et qua simul animalia animalia sunt, numero una, substantia plura ac diversa esse debet III, 532, 18 s.; omnis circuitu mensuratur et numerum habet II, 465, 13, 15; alii tamen major, alii minor est circuitus II, 465, 16 ss.; genus non est immortalitatis, 216, 13; inter illam et ejus privationem difficile est aliquid intelligere IV, 18, 40 s., cf., IV, 19, 3 s., 35 s.; inter eam

et vitæ absentiam interliminium esse videtur somnus III, 415, 16 ss.; maxime vigilia constare videtur, idque quare III, 415, 19 s.; ea privatis non competunt morbus et sanitas III, 476, 20 s.; sanitatem sequitur nec vice versa, 323, 18, 43; 325, 37; bonum est 324, 4; eam sentire per se jucundum est II, 113, 42; cur causæ quæ ad eam faciunt necessariae esse dicantur II, 518, 23 ss.; animali magis propria est quam homini mansuetudo, 232, 32; ejus vespera vel occasus senectus, 474, 19; quænam de ejus brevitate vel longitudine signa suppeditet vola manus III, 12, 17 s.; quibus longissima est, majora sunt III, 529, 16 ss.; ea distinguitur abortus licitus ab illicito, 622, 14; actio non effectio est (ποίησις), 485, 18; mentis actus est II, 605, 49 s.; actus est, ideoque perfecta II, 568, 35; et perfecta est et imperfecta II, 192, 47; multis instrumentis indiget, 610, 3; actus est II, 120, 48; eam cupiunt omnes II, 120, 47, 53; eam perficit voluptas II, 120, 53 s.; tam arcle cum voluptate conjuncta est, ut quæri non debeat, utrum ejus causa voluptatem an eam voluptatis causa appetamus II, 121, 1 ss.; voluptate imbuta est II, 17, 17; per se bona et jucunda est, quum res definita sit II, 113, 27; 33, 43; apud animalia definitur sensu, apud homines sensu et mente II, 113, 23, 26; quidnam in ea maxime exoptandum sit, difficilis est quæstio, etiamsi vulgo facilis habeatur II, 186, 43; II, 187, 25; ab ejus variis generibus recte pendere videtur felicitas II, 3, 30; celebrantur inprimis tres ejus rationes tanquam ad vitam beatam ducentes, nempe voluptaria, civilis et contemplativa II, 3, 33; II, 186, 22; II, 187, 45; quæritur utrum activa et rerum civilium particeps, an contemplativa et a rebus civilibus aliena præferenda sit, 602, 23, 36; quæritur quænam beatissima sit plerisque hominibus et plerisque civitatibus, 554, 43; reipublicæ consentanea non servitus, sed salus habenda est, 579, 29; ad eam instituendam multum interest quid bonum sit novisse II, 1, 25; eam malam reddit imprudentia II, 243, 31 s.; quænam maxime expetenda sit determinare debet qui de optima republica disputare vult, 600, 34; item an eadem publice et privatim maxime expetenda sit, 600, 41; 605, 20; liberi viri præstat vita ejus qui herile imperium exercet, 604, 18; omnino obtinere nequit cum bonorum communitate, 501, 33; media necessario optima, 555, 8, 48; molestiæ expers eligenda est, 411, 35; ejus mediocritatem non nimietatem sectari debet tyrannus, 587, 45; ejus actus politicæ argumentum sunt II, 2, 32; ejus in fine quæ utilia sunt, majus bonum sunt, 328, 9; prava et corrupta molestiisque stipata indefinita est II, 113, 30; ei prosperitas quædam et naturalis dulcedo inesse videtur, 526, 40, 45; inter civitates causas et fines recensenda est, etiamsi non præcipua sit causa vel finis, 483, 27; 526, 40; 529, 19; quænam causa sit cur ejus extent multa genera, 609, 48; eorum qui recte agunt per se jucunda est II, 8, 23; eorum qui res honestas amant, voluptate tanquam appendice non indiget II, 8, 32; ejus scopum aliquem sibi proponere debent quicunque suæ spontis sunt II, 185, 7; ei finem non proponere summa stultitia est II, 185, 11; inordinata plerisque magis placet quam temperata, 595, 8; eam parvo quæstu commutat quibus præter fortitudinem nullum aliud bonum est II, 35, 43; ei qui tantummodo student, nummorum copiam per totam vitam servare vel augere student, idque quare, 492, 45; ejus dimidium partem fere eandem esse dicunt apud felices ac apud miseros II, 13, 40; non magnam ad eam momentum afferunt parvi fortunæ casus II, 11.

- 4; ad eam rite conformandam utilissima est veritas, idque quomodo II, 117, 4; ad rhetoricæ normam exigenda est, 454, 39; quonam conferat ejus institutio, 454, 40; in ea dirigenda omnium animæ partium ratio habenda est, sed maxime earum quæ nobiliores ac fines sunt, 618, 24; distinguitur in bellum ac pacem, in otium ac negotium, 618, 14; rerum ei utilium in primis in educandis pueris rationem habendam esse putant nonnulli, 625, 6, 8; res ei utiles disci debent, quatenus illiberales non sunt, 625, 12; ejus insitiam habemus cupidinem, idque quare II, 235, 11; est res optanda II, 235, 20; tanquam cognitio quædam consideranda est II, 235, 12; viro sibi sufficienti idem est quod bonum II, 235, 19 ss.; eam semper optat vir sibi sufficiens, idque quare II, 235, 31; ejus cupiditatem omnes habent, sed præcipue viri boni ac felices II, 113, 34, 44; eam magni faciunt homines II, 214, 45; eam contemnit vir magnanimus II, 214, 46; II, 245, 18; ei non parcat vir magnanimus, utpote spernens II 45, 37; quomodo ex ea exeuendum fr. 339, b; ea carere præstaret, si quis omnia congereret quæ inviti facimus eaque in infinitum tempus produceret II, 187, 5 ss.; ejus imitatio tragœdia est, 461, 44; ejus quem carpis, percurrenda est in vituperatione, 447, 48; in hominum inquirimus in oratione inquisitoria, 453, 49.
- Vita et morte (de)*; insequitur librum *de Longitudine et brevitate vitæ* III, 527, 14 s.
- Vita activa*; usibus comparata est II, 193, 6; eam nonnulli solam viro dignam esse putant, 602, 50; quatenus et urbi et unicuique homini præferenda sit, 605, 2.
- Vita beata*; ea est quæ viri boni votis satisfacit II, 185, 49; est virtuti congruens non impedita, 555, 6; ei competit qui virtuti congruentia facit II, 116, 46; qui ad eam evasurus est, is inde ab initio justitiæ particeps esse debet III, 642, 31 ss.; a Xenocrate perperam eadem habebatur quæ vita honesta, 255, 24; eam omnes jucundum esse ducunt II, 88, 45; ad eam nihil conferit idea boni II, 190, 18; multum ad eam confert si rite gaudere ac ægre ferre noverimus II, 116, 32.
- Vita bona*; actus est, ideoque perfecta II, 568, 32 s.; eam idem esse putant quod felicitatem II, 2, 48, v. *Felicitas*; eam cupiunt omnes, 615, 41; subsidiis quibusdam indiget paucioribus apud melius dispositos, pluribus apud deterius, 615, 44; ad eam conferunt virtus et disciplina, 534, 17.
- Vita brevis*; queritur quatenus eadem sit ac valetudinaria III, 527, 10 ss.; ejus indicium sunt aquatilia (?) IV, 285, 9; ejus signa quædam fr. 192, b; cur ea magna ex parte sint qui articulis carent IV, 285, 6; item qui raros dentes habent IV, 169, 44 ss.; item qui partem umbilico subjectam majorem habent quam ad pectus pertinentem IV, 173, 15 ss.
- Vita civilis*; versatur circa actiones honestas II, 186, 29; queritur an ejus finis sit honor II, 3, 39 ss.; item an virtus II, 3, 47 ss.; de ejus sine sufficienter in encyclici dictum est II, 4, 1.
- Vita communis*; non eo constat ut pecorum instar eodem loco pascamur II, 114, 2; eo consistit ut gaudeamus amicis esse II, 113, 54; jucundior est cum amicis et viris bonis quam cum peregrinis et vulgaribus hominibus II, 112, 40; quammaxime convenit amicitia II, 114, 26; II, 116, 8; cum viris bonis virtutis exercitatio est II, 113, 18; eam cum multis transigere non licet II, 114, 27; in omnibus rebus humanis difficilis est, 500, 26.
- Vita contemplativa*; melior est ac homini congruit II, 125, 2; divina est, si cum humana vita comparetur II, 125, 3, 7; eam nonnulli solam philosopho dignam esse putant, 602, 38.
- Vita dissoluta*; qui propter eam negligentes facti sunt, poena immunes esse debent si deliquerint II, 30, 13.
- Vita divina*; vita contemplativa est cum humana collata II, 125, 3, 7.
- Vita humana*; indiget fortunæ casibus II, 10, 39.
- Vita integra*; quare ea opus sit ad felicitatem efficiendam II, 9, 42.
- Vita jucunda*; ei qui student, voluptatibus corporis operam dant, 491, 47; iis ergo tota ætas in pecunia quaerenda consumitur, idque quare, 491, 49; cum prudentia conjuncta magis appetenda est quam sola, teste Platone (Philebo, p. 20 ss.) II, 117, 31.
- Vita liberalis* (δαιμονία); quænam virtutes ei necessariae sint, 619, 33.
- Vita maxime expetenda*; eam alii divitiis, alii dominatione, alii virtute consistere putant, 602, 16; eorum qui eam virtute consistere putant, alii vitam activam maxime probant, alii contemplativam, 602, 35; 604, 12.
- Vita optima*; quænam sit cum civitati tum unicuique homini, 602, 6; quisnam sit ejus finis, considerare debet legumlator, 617, 50; non omnes eadem ejus gratia disci debere putant, 625, 3.
- Vita philosophica*; circa prudentiam ac contemplationem veritatem spectantem versatur II, 186, 28.
- Vita quotidiana*; Lacedæmoniorum secundum nonnullos ad democraticam referenda est, 505, 13.
- Vita solitaria*; eam qui degit, non omnino felix esse potest II, 9, 3; non convenit beato, idque quare II, 112, 36; II, 113, 10.
- Vita voluptaria*; quænam et qualis sit manifesta est II, 187, 48; voluptates corporales sectatur II, 186, 31; ei deditos qui beatos prædicant, felicitatem gaudium constare putant II, 187, 34; pecoribus digna II, 3, 36; eam servorum more præfert vulgus II, 3, 35.
- Vitæ amor*; sequela ignaviæ est II, 245, 41.
- Vitæ conditio*; vitam beatam sectantem omnes sibi eligunt qui suæ spontis sunt II, 186, 25; nonnullæ se spem quidem vitam beatam attingendi forent, idque quænam II, 186, 15.
- Vitæ consuetudo*; quomodo in genera distinguantur virtutes ac vitia eam spectantia II, 21, 39 ss.; II, 51, 23 ss.
- Vitæ longitudo*; ejus causa est primo loco temperamentum aeris ambientis temperamento simile III, 413, 15 ss.; præterea pendet ab aliis quibusdam causis III, 413, 17 s. (cf. III, 529-531); ea a se invicem differant animalia pro locorum natura III, 527, 24 ss.; item inter se homines eadem loca incolentes III, 527, 27 ss.; queritur quatenus eadem sit ac sanitas III, 527, 8 s.; ejus signa quædam enumerantur fr. 192, b.
- Vitæ longitudo ac brevitatis*; non constat an ejus causa apud omnia animalia ac plantas eadem sit III, 527, 4 ss.; iis et tota genera a se invicem differant, et in eadem specie alia animalia ab aliis III, 527, 19 s.
- Vitæ ratio*; animalium differt pro locis quæ incolunt, idque triplici ratione III, 147, 41.
- Vitæ spatium*; ejus mensura sunt naturales circuitus III, 413, 28 ss.
- Vitellus*; in avium ovo ab albumine distinctus est III, 378, 52 s.; non vero apud pisces III, 379, 2 s., 19 s.; idque quare III, 374, 29 s., cf. 42 ss.; ubi ab albumine distinctus est, maris principium habent ova III, 383, 15 ss., 34 s.; lacti rite comparari potest III, 378, 10; aliquatenus apud ovipara matri respondet III, 377, 39 s.; frigidus et terrenus est III, 374, 21, 30 s.

41, 52; III, 376, 47 s.; III, 377, 10; ex eo alimentum petit fœtus III, 374, 16 s., 19, 35; III, 377, 17, cf. III, 376, 1, 11; in avibus calidioribus ejus copia minor est quam albuminis III, 374, 17 ss.; in avibus vero minus calidis et humidioribus copiosior et humidior est III, 374, 21 s.; in avibus lacustribus ejus copia major, ejus color vero candidior est, idque quare III, 374, 25 ss.; in ovis subventaneis, etiamsi imperfectus sit, ab albumine distinctus est III, 374, 29 s. a femina provenit, sed æque ac ille albumen III, 374, 39 s.; ubi ab albumine distinguitur medium occupat III, 374, 47 ss.; gelu concrescit, calore vero liquescit III, 105, 40 ss.; III, 377, 5 s.; ubi terræ calore vel incubatione maturatur, liquescit III, 377, 6 s.; hinc contrariam naturam habet albumini III, 377, 4 s., 29; liquefactus alimentum sit animalibus nascentibus III, 377, 8; ubi igne subigitur atque assatur, non indurescit, idque quare III, 105, 40 ss.; III, 377, 9 s.; elixando magis quam assando concrescit ac duratur III, 105, 44 s.; omnes in medio colliguntur, si multa ova simul molli igne elixentur III, 105, 50 ss.; III, 374, 52 ss.; ceræ comparatur III, 377, 10; ex eo incrementum capiunt partes subinde nascentes III, 377, 17 s.; membranis ab albumine separatur III, 105, 46; III, 377, 19; ad membranam eum circumdantem tendit alter umbilicus a vena magna profectus III, 377, 27 s., cf. III, 479, 17 s.; per hunc umbilicum ex eo petit alimentum animal nascens III, 377, 31; ejus copia augetur, quippe quum calore liquescat III, 377, 32 s.; eum una cum secundis circumdat testa III, 377, 44 ss.; alimentum est quod mater suppetitavit III, 377, 52; serius quam secundarum umbilicus ipse cum umbilico suo concidit, idque quare III, 378, 2 s.; tandem intro subit cum umbilico suo atque ei circumdatur caro III, 378, 6 s., cf. III, 379, 20 ss.; ex eo æque aluntur partes superiores et inferiores III, 402, 15 s.; causa est cur eorumpanantur ova, idque quare et quomodo III, 376, 47 ss.; igitur vini fœci comparatur, *ibid.*; ubi membrana separantur (in ovis gemellis), nascuntur pulli reliquis similes III, 402, 9 ss.; sin vero minus, generantur pulli monstrosi, lique quales ac quare III, 402, 11 ss.; ovorum in assando ruptorum cur prius exeat albumine IV, 330, 40 ss.; perforato ovo remanet, albumen vero effunditur IV, 331, 2; quamohrem facilius concoquat, albumen vero difficilius IV, 293, 13 ss., v. *Luteum ovi*.

Vitex (ἄνθος, λόγος); flexilis est III, 620, 3; ex eo ceram faciunt apes III, 199, 46.

Vitigena, olæ facie prædita (ἀμπέλων ἐλαίωπρωρα); ea in plantis exstitisse oporteret, si olim in animalibus exstiterint bovigena humana facie prædita II, 271, 40.

Vitiligo; quidnam IV, 161, 22 ss.; IV, 166, 30 ss.; efflorescentia est III, 47, 43 s.; in ea omnes pili cani oriuntur, *ibid.*; III, 423, 9 s.; III, 652, 3 ss.; IV, 161, 35 s.; cur in ea cani existant, ubi vero cani non semper vitiligo IV, 166, 38 ss.; ubinam primum existat IV, 161, 32 s.; cur in ea sanguis punctus non obediat IV, 297, 11 ss.; cur ea pueri mulieresque minus afficiantur quam viri et inter feminas magis provecet ætate IV, 161, 20 ss.; cur eam homo tantum habeat IV, 161, 30 ss.; IV, 166, 29 ss.

Vitiligo alba; v. *Alphus*.

Vitis; fructibus prosunt III, 641, 19; ejus folia scissa sunt IV, 26, 32; ejus humor aquosus est IV, 24, 12; ejus optima insitio in vitem IV, 28, 1; determinatam habet magnitudinem IV, 306, 30; fecunditate inter se differunt III, 335, 36 s.; steriles hircire dicuntur, id-

que quare III, 86, 24 s.; in earum pedamenta interdum pariunt cicadæ III, 100, 30 ss.; non erant apud Scythas, 134, 47.

Vitis Althepias; v. *Althepias*.

Vitis Aminæa; v. *Aminæa*.

Vitis Anthedonias; v. *Anthedonias*.

Vitis folia; exsiccatis comparantur animalia admodum emaciata III, 262, 2.

Vitis helvela vel capneus; ejus uvæ plerumque inter nigrum et album colorem medium tenent III, 403, 4; hinc pro prodigio non habetur si uvæ nigras ferat III, 403, 1 s.; idque quare III, 403, 3, 5 s.

Vites hirculantes; quænam ita appellantur III, 335, 44; unde nomen desumpserint III, 335, 46 s.; iis comparandi sunt homines qui eo minus seminis emittunt quo corpulentiores sunt III, 335, 43.

Vitis insana; a quibusdam ita vocata in Libya invenitur IV, 105, 20 ss.

Vitium; quomodo id definiat vulgus II, 197, 13; in nostro arbitrio esse probantur II, 29, 28; II, 30, 33; II, 31, 17; refutantur argumenta eorum qui ea voluntaria esse negant II, 29, 40; probatur contra Socratem id rem spontaneam esse II, 189, 45 s.; II, 199, 12, 18, 20; II, 207, 18, 33; nec affectus, nec facultas, sed habitus esse probantur II, 18, 28 ss.; ea aliqui voluntaria esse negant quia imaginatio voluntaria non est, nec a nobis pendet quem finem appetamus II, 30, 43 ss.; quodsi virtutes voluntariæ sunt, ipsa quoque voluntaria erunt, idque si non quod ad finem, certe tamen in rebus agendis II, 31, 10 ss.; revera tamen æque ac virtutes voluntariæ sunt, quia et habitus, ideoque et finis appetitio et imaginatio aliquatenus a nobis pendet II, 30, 46; II, 31, 14; genus est injustitiæ, 21, 34; a nimio pendet injustum non scriptum, 341, 32; πρός τι, 9, 43; ei contraria virtus, *ibid.*; II, 76, 19; II, 579, 10; inter id et virtutem omnium maxima est dissensio, 568, 32; multiplex est II, 148, 6; et inter se et virtuti iis interpositæ opposita sunt II, 22, 27; major est mutua inter ea oppositio quam quæ inter virtutem et alterutrum eorum intercedit, idque quare II, 22, 40; nonnulla cum virtute interposita quandam similitudinem habent II, 22, 44; inter sese vero maximam dissimilitudinem II, 22, 47; si alterum virtuti similis est, non hoc, sed alterum ei opponimus II, 23, 4; in quæ ipsi procliviores sumus, ea virtuti magis opposita esse videntur II, 23, 11, 15; eorum alterum semper magis peccat II, 23, 34; semper ab eo quod virtuti maxime contrarium est, primum discedere oportet II, 23, 30; minus secundo impetu eligendum est II, 23, 36; considerandum est in quodnam maximo proclives simus, idque quomodo II, 23, 38; alii in aliud magis proclives sunt II, 23, 39; excessu et defectu constant earundem rerum quarum virtus moralis medium est II, 206, 24; spectat res quæ consulto fiunt II, 206, 20; itaque spectat voluptatem et dolorem II, 206, 19; circa jucunda et tristitia versantur II, 194, 31; II, 198, 12; ejus genera fr. 104, b; quænam partem animæ fervidam spectent II, 243, 12, 32, 34; quænam concupiscentem II, 243, 16, 36; II, 244, 2; quænam totam animam II, 243, 14; II, 244, 4, 6, 8; pertinet ad causas animæ innatas cur pravi fiamus II, 162, 4; habitus est, non alteratio II, 337, 19 s., 29, 31; nec ejus possessio vel assumptio II, 337, 29; ad ea refertur quibus natura sua alteratur quod id habet II, 337, 48; vel impatibile reddit vel ut non oportet patibile II, 337, 50 s.; perfectionis interitus vel amissio est II, 337, 24 s., cf. 31; principium delere valet II, 69, 28; II, 85, 5; propter id melius interdum opina-

mur, sed eorum quæ oportet consilium non capimus II, 27, 23; latere solet II, 84, 40; ad aliud genus quam illud pertinet incontinentia II, 84, 39; vel propter id, vel propter intemperantiam lædendi et male faciendi adversus legem consilium capiunt, 333, 7; contrariorum (id est pravorum) causa consilium capit II, 207, 14; pertinet ad res circa mores fugiendas II, 76, 8; quæ ab eo proveniunt, eorum nos pudet, 355, 35; 356, 8; turpia habentur II, 140, 9; II, 243, 2; cum ipsa tum eorum causæ et sequelæ et facta et opera vituperio digna sunt II, 199, 7; II, 207, 20; II, 243, 5; fortuna magis fugiendum est, et quare, 198, 38; sua qui detegat, eum amamus, 352, 50; eo qui modum excedunt ferinos propter infamiam vocant II, 76, 27; ejus modum excedunt feritas et voluptates præter naturam II, 81, 38; eo minus malum seu terribilius est feritas II, 83, 15; majus quam quod vitium non est, 326, 29; quorum majora et opera majora sunt, 326, 31; nec deo, nec feræ compellit II, 76, 20.

Vitium animæ: amissio est II, 337, 53; male disponit animam ad affectus proprios II, 338, 1.

Vitia corporis: eo constant ut ad aliquod certo modo se habeat corpus II, 337, 37; male disponunt corpus circa affectus proprios II, 337, 38 s., v. *Habitus corporis*.

Vitia moralia; circa voluptates et molestias versantur II, 87, 6; II, 338, 14; sine iis exstare nequeunt II, 137, 50; circa eas pessimum agere valent II, 17, 7; earum excessum vel defectum spectant II, 198, 12; quædam sunt quæ non excessu vel defectu consistere videntur II, 138, 44; innascuntur ubi voluptas vel molestia in anima gignitur II, 338, 13; ubi adsumuntur vel amittuntur, necessario alteratur aliquid II, 338, 16 s.; alterationes non sunt, sed eorum generationem comitatur alteratio II, 338, 17 s.

Vitium universale; quænam ejus opera et sequelæ II, 247, 13.

Vitrum; ad quam pertinet, idque quare III, 624, 18 ss.; in eo terræ motus erit IV, 31, 51; in ejus superiori apparet parte quædam nebula III, 647, 6; cur per id transpiciant oculi IV, 184, 39 ss.; IV, 241, 45; ejus meatus non contrahuntur IV, 184, 51 ss.; si perforatum esset et lumen transiens videremus, sciremus cur urat, 150, 47 (cf. *Cassii Probl.* XXVII, l. IV, p. 334, 1).

Vitulus; bimestris vel trimestris magnitudinem æquat elephantis pullus editus III, 87, 18 s.; eum magnitudine æquat elephantis fœtus III, 407, 9 s.; qui vel parum ante legitimum tempus editi sunt vivere nequeunt, idque quare III, 126, 10 ss.; anniculi excantur, idque quare III, 208, 25 s.; eorum cornua cera tepefacta quorsum velis ducere potes III, 154, 41 ss.; minus pedibus dolent, si eorum cornua cera, oleove vel pice oblinantur III, 154, 43 s.; bubus graviozem vocem emittunt III, 85, 28; III, 426, 37 s.; III, 427, 53, cf. III, 427, 32 ss.; idque quare IV, 178, 36 s.; eorum pars movens (i. e. cor) magnum vigorem non habet propter ætatem et nihilo minus multum aeris movent III, 427, 40 ss.; idque quia apud eos vas per quod primum fertur spiritus, amplum continet spatium III, 427, 45 ss.; postea acutiorem recipiunt vocem, idque quare III, 427, 49 ss.; monstrosus interdu pueri caput habere videtur, etiamsi revera res ita se habere nequit, idque quare III, 401, 20 ss., 28 ss.; si quis Condalo per ditionem iter facienti dono asserret, primum recusabat, sed postea cum fructuum accessione reposcebat, 643, 3.

Vitulus marinus; quadrupes imperfecta est III, 18, 38; III, 318, 13; igitur ei comparari possunt testacea III,

318, 13 s.; quadrupes vivipara est III, 30, 18 ss.; ad cete pertinet III, 53, 18; igitur vivum animal et intra se et foras parit III, 53, 16 ss.; mammaeque et lac habet III, 53, 16, 19; inter pedestria et aquatilia medium tenet III, 303, 20 ss.; animal est in utramque partem vergens, idque quare III, 114, 32 ss.; nihilo minus aquatilibus accensendus esse videtur III, 114, 37, cf. III, 15, 1; pedestres sunt atque aerem recipiunt III, 146, 33 ss.; suffocantur si aliquandiu non respirent III, 146, 38 s.; nihilominus si ab aqua separantur vivere nequeunt III, 146, 34 s.; ore cæso dormiunt III, 544, 17 ss.; mutilos pedes habet III, 3, 17; pedes posteriores plane pisculentos habet III, 303, 25; quinque digitos habet in unoquoque pede III, 18, 40 s.; quomodo se habeant ejus crura et pedes anteriores III, 18, 39 s.; quomodo posteriores III, 18, 42 ss.; quomodo digiti III, 18, 41 s.; parvus mpes in digitis habet III, 18, 42 s.; quomodo se habeat ejus cauda III, 19, 1 s.; ad piscium genus transiit III, 22 34; igitur omnes dentes serratos habet III, 21, 33 s.; item acutos III, 303, 26; quatenus aquatilis est pedes habet, quatenus vero pedestre alas III, 303, 23 s.; quadrupes vivipara ac aquatilis est III, 419, 27 ss.; igitur auribus caret meatus auditus tantummodo habens III, 419, 27 s.; unicum animal viviparum est quod auribus careat III, 245, 24; idque quia manca quadrupes est III, 245, 27; aures ei non solum imiles, sed etiam noxiæ forent, idque quomodo III, 419, 30 ss.; linguam duplicem habet III, 33, 39 s.; III, 295, 36 s.; hinc gracilis est III, 295, 37 s.; quatenus ei pilis similis sit laxa III, 153, 49 s.; felle caret III, 30, 18; III, 274, 42 s.; ejus renes omnium solidissimos III, 263, 44; unicum animal est cujus renes cavitate careant III, 266, 43, cf. III, 16, 41; ejus renes bubulis similes sunt III, 16, 41; III, 266, 44; vivum animal parit intra se III, 114, 57 s.; quod ad partum attinet, ovi similis est III, 114, 42 s.; ubinam pariat atque prolem educat III, 146, 39 s.; in sicco parit III, 544, 16 s.; quot catulos pariat III, 114, 39 s.; quoniam anni tempore III, 114, 42 s.; lac habet et catulis mammae præbet III, 114, 40 s.; catulos duodecimo die in mare deducit ut ei assuescant III, 114, 43 ss.; quomodo coeat III, 78, 22 s.; diu hæret coiens III, 78, 23 s.; ejus pudendum virile quale III, 78, 24 s.; quod ad genitalia muliebria attinet ræjæ similis est III, 114, 51 s.; ceteroquin vero mulieri III, 114, 52; quomodo incedant ejus catuli, idque quare III, 114, 45 ss.; carnosus et mollis est, ejusque ossa cartilaginea III, 114, 48; igitur colligit et contrahit se ipse III, 114, 47; quomodo occidatur, idque quare III, 114, 48 s.; qualem vocem habeat III, 114, 51; unica quadrupes fere est quæ circa mare victum querat III, 153, 41 s.; qui eadem loca incolunt, inter se bella gerere dicuntur, idque quare et quomodo III, 172, 37 ss.

Vituperanda; quænam II, 243, 5; venia indigna sunt II, 77, 27; eorum subjecta etiam vituperanda esse debent II, 165, 18; cavendum ne in genere constituto subjiciantur facultati vel potentie, 215, 21.

Vituperans; quænam ei dicenda sint, 420, 44.

Vituperari; non minus existimandum est quam laudari fr. 339, a.

Vituperatio; est species orationum civilium, 413, 16; quoniam constet, 420, 33; e contrariis argumentis petenda quam laudatio, 332, 22, 42; in eam imprimi quadrans amplificatio et extenuatio, 424, 11; cujusmodi in ea utendum sit proœmio, 446, 2 ss.; in ea generis enarratio eodem modo ex improbiis majoribus facienda est ac in laudationibus et præclaris majori-

bus, 446, 51 ss.; in ea accusatio eodem modo facienda quo in laudatione præclaras res exponimus, 447, 45; in ea cavillationibus utendum non est et quare, 447, 47; in ea quomodo turpes res enarrandæ sint et quare, 447, 52; si coram paucis fiat, ironia adhibenda est, 448, 2; apud vulgus ad communes accusationes confugiendum est, 448, 5.

Vituperium; non cadit in res naturales vel fortuitas, vel necessarias II, 199, 9; cadit in ea quorum nos causa sumus II, 199, 10; semper spectat eum qui alicujus rei causa est II, 199, 11; tribui solet rebus spontaneis II, 140, 9; ideoque vitio II, 140, 9; quando tribuatur ægrotis et turpibus, quando non II, 140, 14 ss.; eo dignus qui honesta non facit, ubi facere oportet II, 163, 27 s.; quando tribuatur actionibus quæ sponte quidem fiunt, sed per se invite II, 24, 44; competit inscientiæ universali II, 25, 42; id non curat vir magnanimus II, 46, 15.

Vitta (piscis); v. *Tænia*.

Vivaces; probabile est eorum quoque generationem diuturnam esse III, 413, 8; cur non sint qui raras dentes habent IV, 283, 38 ss.; cur magis sint qui calida incolunt loca IV, 192, 1 ss., 10 ss.

Viventia; multa latrone carent propter instrumenti defectum II, 357, 34.

Vivere; multis modis dicitur III, 445, 43; partim ab anima, partim a vita pendet III, 446, 43 ss.; sensu se putat vulgus II, 439, 10; eodem redit utrum id nobis ipsis contingat an alii nostri loco II, 235, 17; id nobis ipsis optamus II, 178, 41, 49; II, 179, 12; melius est quam non vivere III, 344, 31; eo præstat bene vivere, 201, 10; multum temporis multi possunt, nil nisi aquam assumentes IV, 332, 30.

Vivere actu; id est vivere ut finis II, 235, 7; sentiendo et cognoscendo constat II, 235, 8.

Vivere bene; id nobis ipsis optamus II, 178, 41, 50; II, 179, 12.

Vivere simul; res est optabilis II, 237, 1; item amicitie consentanea II, 182, 1; II, 236, 39; id optat unusquisque in fine quem assequi potest II, 236, 17; eo maximam partem constat optimatum societas II, 236, 13; res necessaria est quam optant omnes et omnium maxime qui felicissimus et optimus est II, 236, 20; res est jucunda et necessaria II, 182, 43; ejus gratia amicis opus est viro sibi sufficienti II, 182, 1 s., 42 s.; cum nobis ipsis cupimus, immo forsitan necessariura est II, 178, 39, 49, cf. II, 179, 13; II, 228, 14; id velle res inepta foret, si tantummodo de edendo et bibendo cogitaremus II, 235, 33 ss.; item si ad sermones cujuslibet obvii referatur II, 235, 37; nihilominus id quam maxime optant amici iisque necessarium est II, 235, 37, 46 ss.; item amantes, sed non recta ratione II, 235, 49., cf. *Vita communis*.

Vivere simul; v. *Convivere*.

Viverræ; v. *Mustelæ agrestes*.

Vivipara; alia intra se et foras vivum animal pariunt, alia modo foras III, 5, 46 ss.; III, 325, 5 ss.; idque quænam III, 5, 35 ss.; III, 325, 5 ss., cf. III, 5, 47 s.; non omnes iis accensendæ sunt bipedes III, 345, 43 ss.; nec omnes quadrupedes III, 345, 45 s., 52 s.; partim pedes habent partim iis carent III, 345, 50 ss.; igitur ope instrumentorum gressui dicatorum ab oviparis distinguere nequeunt III, 346, 2 s.; perficiunt ac foras emittunt sibi simile III, 345, 15 s.; eorum alia statim intra se vivum animal pariunt, alia ovum, idque quænam III, 345, 23 ss.; partim perfectos, partim imperfectos fetus edunt, idque quænam et quare III, 408, 37 ss.; intra parentes consistunt et propriam re-

ciunt formam III, 347, 16; omnia sanguine prædita sunt III, 345, 35 s.; quænam crassissimum et nigerri- mum sanguinem habeant III, 52, 11 s.; perfectiora sunt et purius habent principium III, 346, 3 s.; majora ac perfectiora diutissime vivunt III, 413, 10 s.; non tamen omnia quo majora sunt, ac diutius vivunt III, 413, 11 s.; magna multa in Libya locisque calidis et siccis inveniuntur III, 242, 5 ss., cf. *Vivipara intra se et foras*; ossa habent III, 242, 15; iis quoque multa cartilaginea sunt ossa, idque quænam III, 242, 27, 27 ss.; omnia oculis prædita excepto aspalace III, 9, 12 s.; quæ audiunt, omnia aures habent, exceptis cetaceis III, 9, 48 s.; propter naturæ calorem magnum et sanguine plenum habent pulmonem III, 263, 31 s.; in iis non æque manifesta est pulmonis bipartitio ac in oviparis III, 14, 25; apud nonnulla multipartitus est pulmo III, 14, 27; præter ea nullum aliud animal mammas habet III, 28, 3 s.; non omnia, tamen mammas habent III, 28, 4; nonnulla eorum intestinorum appendices habent, idque ubinam et quare III, 272, 15 ss.; apud nonnulla manifesto bipartitum est jecur III, 264, 27; non omnia ligulam habent III, 257, 2; omnia vesicam habent III, 50, 9; omnia fere caudam habent III, 293, 29 s.; item crura carne vacua III, 298, 35 s.; iis solis revera sunt cornua III, 254, 5 ss., plerorumque esculentorum suavitatem deglutientia gula tensione percipiunt III, 295, 27; hinc aliquatenus duplicem habent gustum III, 295, 32 s.; si ex coitu animal pariant, sexus differentiam habent III, 75, 7 s.; omnia sexus discrimen habent III, 380, 46; nullum eorum æque fecundum est ac pisces ovipari III, 380, 34; omnia testes in adverso vel foris habent excepto erinaceo III, 321, 43; III, 323, 17 ss., cf. III, 35, 14; quamnam utilitatem iis præstent testes III, 322, 36 s.; apud ea uterus non eodem modo se habet quo apud ovipara III, 36, 32 ss., cf. III, 321, 29 s.; III, 324, 21 s.; III, 325, 48 ss.; III, 326, 27 s.; uterum partim supra, partim infra situm habent, idque quænam III, 371, 8 ss., cf. III, 324, 22 ss.; eorum uterus carnosus et validior est III, 325, 42 s.; in utero non in ventre fetus habent, eosque adhærentes III, 75, 21 s.; membranas fetus ac secundas habent III, 356, 34 s.; coitu gignuntur III, 385, 24; apud omnia coitui inservit pars qua urinam emittunt III, 292, 51; eorum coitus diutius durat quam oviparorum III, 79, 6 s.; nonnulla eorum menstruum purgationem habent III, 336, 23 s.; solis iis foras profluit menstrua purgatio III, 337, 39 s.; hinc eorum feminæ maribus mole minores sunt III, 337, 36 ss.; eorum primum conceptum indistinctum est ac vermi simile III, 384, 26 ss.; dein incrementum capit III, 384, 28; aliquo tempore interjecto eorum conceptum ovo simile fit III, 364, 31 ss.; simile nempe fit ovo cui testa dempta est, idque quare III, 384, 33 ss.; apud omnia cor primum distinctum conspici- tur III, 357, 5 s.; e matre alimentum petunt III, 391, 13 s.; omnia dum generantur umbilicum habent III, 298, 48 s.; apud ea venarum pars est umbilicus III, 298, 52; eorum fetus umbilici adnexu crescunt III, 365, 38 ss.; III, 373, 32 s., cf. III, 375, 21 s.; v. *Fetus viviparorum*; eorum umbilicus matri- ci agnatus III, 142, 9 ss.; eorum fetu secundis, non mem- branis circumdatur III, 142, 12 s.; quænam apud ea partus causa III, 216, 48 ss.; III, 217, 10 ss.; ali- quamdiu intra sese habent alimentum recens natis destinatum, 489, 30; eorum proli in mammis paratur alimentum III, 376, 6; apud ea lactis speciem refert (sobolis) alimentum III, 297, 8 s.; lac habent donec iterum concipiant III, 144, 30; non æque cavernas in-

colunt ac quadrupedes oviparæ, nec pedestria, nec pedibus carentia III, 263, 49 s.; iis accensendus est homo III, 242, 53 s.; iis accensendi sunt homines et equi III, 322, 36 s.; item erinaceus III, 35, 11; item delphis III, 28, 6; III, 242, 15; item vitulus marinus III, 245, 26; solusque eorum auribus caret, idque quare, *ibid.*; iis accensendum non est serpentum genus excepta vipera III, 7, 36; III, 325, 10; iis accensendi sunt pisces quidam III, 7, 38; id est cartilaginei III, 9, 50 s.; III, 37, 17 s.; III, 324, 24; III, 325, 10; inter ea et ovipara medium tenent pisces cartilaginei et viperæ III, 325, 25 s., 31 s.; III, 327, 15 ss.; III, 346, 20 s., cf. III, 326, 27 s.; iis accensenda sunt quæcunque animalia pilos habent III, 7, 38 s.; igitur non omnia pilos habent III, 7, 37.

Vivipara intra se; perfecta animalia sunt III, 353, 12 s., 21 s.; eorum perfectissimum homo est III, 353, 25; donec foras emittant prolem, eam intra se sibi adnexam gerunt III, 353, 13 ss., cf. IV, 168, 18 ss.; partim pedibus prædita sunt, partim iis carent, idque quænam III, 345, 53 ss.; omnia collum habent III, 288, 35; omnia respirant et spiritum recipiunt III, 346, 5 s.; pulmonem habent III, 544, 5 s.; idque sanguineum III, 544, 10; frigidiora et humidiora sunt III, 316, 15 ss.; fere omnia pilos habent III, 419, 36 s.; uterum infra genitalibus appositum habent, idque quare III, 325, 32 s.; III, 371, 8 ss., cf. III, 324, 23 s.; menstruam purgationem habent III, 339, 35 ss.; eorum feminis proprium est lac III, 411, 11; quænam iis accensenda sint III, 114, 5 ss., 37; III, 339, 35 ss.; iis accensendi sunt pisces cartilaginei III, 346, 19 ss.

Vivipara et intra se et foras; animalium perfectissima et calidissima sunt III, 346, 47 s.; prolem edunt qualitate perfectam III, 346, 48 s.; plus sanguinis habent quam ovipara III, 52, 2 s.; sibi invicem similia sunt quod ad ossium robur attinet III, 242, 1 ss.; multo maiora ossa habent pro magnitudine corporis quam animalia non vivipara III, 242, 3 ss., cf. 20; apud ea distinctus est meatus per quem siccum excrementum et per quem urina emittitur III, 326, 39; pudendum habent cum masculinum et femininum III, 326, 41 s.; idque supra et ante anum situm III, 326, 44 s.; per pudendum mares semen et urinam emittunt III, 326, 42 s.; femina vero urinam et conceptum (κόμμη) III, 326, 43 s.; eorum uterus ventriculo superpositus, idque quare III, 37, 36 s.; III, 326, 34 ss., cf. III, 327, 12 s.; item infra septum transversum situs III, 36, 43 ss., 51 s.; III, 324, 23 s.; bifidus est III, 36, 35 ss.; eorum principium vero et os unica III, 36, 38 s.; quomodo se habeant hæ partes apud pleraque et magna eorum III, 36, 39 s.; pleraque in summo utero habent cornua convoluta III, 36, 47 s.; eorum fœtus prope genitalia gignitur III, 325, 22 s.; apud ea umbilicus una cum fœtu exit III, 375, 25 s.; mammas habent III, 53, 16 s.; materiem diu e femina petunt, quippe quæ lactent III, 347, 24 s.; quænam iis accensenda sint III, 325, 5 ss.; III, 371, 10 s.; iis accensenda sunt quæcunque pilos habent III, 53, 17; item cete III, 53, 18.

Vivipara foras, sed intra se ovum parientia; secundum locum tenent animalium quod ad generationem attinet III, 346, 51 s.; pudendo pendulo carent III, 327, 22 s.; nec lac nec mammas habent III, 53, 19 ss.; apud ea idem meatus coitui et excremento emittendo inseruit III, 327, 20 ss.; eorum uteri pars quæ ova continet infra lumbis applicita est III, 37, 39 ss.; inferior vero pars intestinalis superposita III, 37, 41 s.; intra se ovum perfectum pariunt III, 325, 41 ss.; sed nihilo

minus molli cute tectum III, 325, 16; inque quia frigida sunt III, 325, 14, 16 ss.; igitur perperam quidam ea calida esse contendunt III, 325, 14 s.; hinc ova foras non pariunt III, 325, 13, 19; inter ovipara et vivipara medium tenent III, 325, 25 s., 31 s.; III, 327, 15 ss.; igitur eorum uterus et a viviparorum et ab oviparorum differt, idque quomodo III, 325, 24 ss., cf. III, 326, 17 ss.; ubinam situs sit eorum uterus, idque quare III, 325, 25 s., 30 s., cf. III, 371, 8 s.; ex eorum ovo apud pleraque eodem modo fit animal quo apud aves III, 325, 20 s.; eorum ova descendant atque infra ex iis fit animal III, 327, 20; III, 325, 21 s., 47 s., cf. III, 37, 23; idque quare III, 325, 34 s.; ova in superiore et laterali parte uteri habent III, 325, 46 s.; III, 327, 17 s., cf. III, 37, 21; apud alia eorum ovum postquam perfectum est ab utero absolvitur III, 353, 15 ss.; apud alia proles postquam ex ovo exierit, ab utero perficitur III, 353, 19 ss.; nonnulli ex iis nullam vesicam habent IV, 168, 18 ss.; quænam iis accensenda sint III, 325, 10 s., cf. III, 37, 15 ss., 29 s.; iis accensendi sunt pisces cartilaginei excepta rana III, 370, 45 ss.; iis accensendi sunt pisces cartilaginei et viperæ III, 274, 14 s.

Vivipara magna; quænam iis accensenda sint III, 77, 52 ss.; quænam eorum sese subducendo coeant, *ibid.*

Vivipara pedestria; sanguine prædita sunt III, 77, 32 s.; eorum mares omnes instrumenta habent coitui inservientia III, 77, 33 s.; quomodo differant inter se ratione qua coitum peragunt III, 77, 34 ss., 48 ss.; apud ea extrinsecus idem est meatus seminis et urinæ, intus vero distinctus est III, 79, 24 ss., cf. III, 17, 7 ss.; manifesto omnes sensus habent III, 68, 37 ss.; quatenus a se invicem differant eorum ossa III, 45, 24 ss.; nonnulla eorum medulla carere videntur III, 45, 23 ss.; paululum ab eorum ossibus differunt avium ossa III, 45, 36; pro portione eadem quæ illorum piscium sunt ossa III, 45, 37; pleraque crassam atque copiosam urinam emittunt III, 137, 6 ss.; quorum absumant ea unde mulieribus fit menstrua purgalio III, 137, 5 ss.; III, 339, 49 ss.; pilos habent III, 46, 46 s.; per coitum semen concoquant III, 323, 35 s., cf. 14 ss.; castrari possunt, idque quare III, 207, 51 s.; ubinam testes habeant III, 207, 53 s.; iis accensendas est ursus III, 161, 43 s.

Vivipara (non); omnino menstrua purgatione carent, idque quare III, 136, 52 ss.; III, 339, 27 ss.; apud nonnulla eorum femina maribus grandiores sunt III, 137, 2 s.

Vivipara proprie sic dicta, i. e. intus; ovum non habent, sed statim fœtum e quo fit animal III, 114, 6 ss.

Vivipara sanguine prædita; omnes sensus habent, præterquam si quod genus mutilatum est III, 68, 38 ss.; aliis jecur integrum est, aliis multifidum III, 270, 6 ss.; eorum jecur purum et sanguineum colorem habet III, 270, 11 s.; idque quia eorum corpora facile perfiantur et parum salutem vitioli habent III, 270, 12 ss.; iis jecore salis similes sunt aves III, 270, 10 s.; quædam eorum felle carent, idque quare III, 270, 14 s.; quænam eorum unicum ventricululum habeant, quænam plures III, 271, 3 ss.; omnia menstruam purgationem habent III, 372, 46 ss.

Vivipara terrestria; eorum cartilagine non pertusa sunt et medulla carent II, 46, 4 s.; in quibusdam eorum partibus inveniuntur cartilagine III, 46, 10 s.

Vivus; eum cibo indigere natura necessarium est, 429, 23; felices prædicari possunt, sed quatenus homines sunt II, 11, 36.

Vivum; potentia cadaver non est II, 562, 33 s., ei pro-

primum est sensus, quum magis vivo proprium sit ut magis sentiat, minus vivo ut minus, maxime ut maxime, et minime ut minime, 233, 6; non omnibus necessarius est sensus III, 474, 6; quænam eo necessario careant III, 474, 7 ss.; ab iis sensu distinguuntur animalia III, 344, 4 s.; omnia animam vegetativam habent III, 383, 20 s.; propter animam vegetativam habent vitam III, 446, 4; non necessario animalia sunt III, 532, 15 s.; apud ea anima vegetativa a reliquis animæ partibus separatur III, 500, 37 ss.; non omnia motum secundum locum habent III, 449, 12 s.; omnia supra et infra habent III, 305, 36; III, 532, 27; idque quænam III, 532, 30 ss.; omnibus competunt quædam munera corpori et animæ communia III, 476, 12 s.; omnium quæ perfecta sunt, non mutilata, nec sponte generata, eorum munus maxime naturæ consentaneum est, ut sibi simile procreent III, 448, 36 ss., cf. III, 343, 47; idque quare III, 448, 39 s.; igitur id facere cupiunt et omnia quæ secundum naturam faciunt ejus causa faciunt III, 448, 40 ss.; ubi eorum munere fungi debent animalia, conjunguntur ac quasi plantæ fiunt III, 344, 6 ss.; omnia uniuscuiusmodi et femininum genus participant III, 344, 48 ss.; quæ sexus discrimine carent, eorum semen conceptio simile est III, 340, 10 ss., cf. III, 333, 51 ss.

Vix; ei opponitur celeriter II, 213, 10.

Vocabula; sæpe nobis subeunt non ex voluntate IV, 179, 29.

Vocabulorum etymologiae:

ἄδελφός (δελφός) III, 36, 41; Ἀδράστεια (ἀναπόδραστος αἰτία οὐσα) III, 642, 14; αἰθήρ (αἰεθεῖν) II, 371, 6 s.; III, 553, 45; III, 628, 26; αἶσα (αἰελοῦσα) III, 642, 14; αἰών (αἰεῖν) II, 382, 52; ἀμύαι (οὐ κατὰ μίαν φέρονται) fr. 182, b; (παρὰ τὸ ἄμα εἶναι) fr. 178, b; Ἀμφισσα (διὰ τὸ περιέχεσθαι τὸν τόπον ὁρεσι) fr. 280, b; ἀορτή (καλοῦσι τινες ἀορτήν ἐκ τοῦ τεθεῖσθαι καὶ ἐν τοῖς τεθνεῖσι τὸ νευρώδες αὐτῆς μόριον) III, 40, 36; ἀπλυσία (διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πλύνεσθαι) III, 90, 30; ἀποδες (διὰ τὸ κακόποδες εἶναι) III, 3, 18; Ἀσιός (ἀπὸ Ἀσίας) fr. 273, a; Ἀτρεπος (τὰ παρελθόντα ἀτρεπτα) III, 642, 19; αὐξιδες (διὰ τὸ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις αὐξάνεσθαι) III, 120, 20; αὐτόματον (ὅταν αὐτὸ μᾶτην γένηται) II, 268, 46; II, 269, 2 s.; Ἀπποδίτη (ὅτι ἀπρὸς τῆς ἡ τοῦ σπέρματος φύσις) III, 350, 54 ss.; ἀφύαι (ἀφύει οὐσαι, τοῦτέστι θωκυεῖς) fr. 178, b.

Βουζύτης (βούς ζεύξας) fr. 225, b.

γῆρας (γεγρόν) III, 422, 2.

Δῆλος (πρὶν δῆλον Ζεὺς δόλῃν ἐποίησεν) fr. 255, b; Δία καὶ Ζῆνα (δι' ὃν ζῶμεν) III, 641, 36; δίκαιον (ὅτι δίχα ἐστίν, ὥσπερ δίχαιον) II, 57, 10; δίκαστής (δίχαστής) II, 57, 11; δράματτα (ὅτι μιμνῶνται δρῶντας) 458, 42, cf. 459, 5.

εἰμαρμένη (εἶρειν καὶ χωρεῖν ἀκαλύτως) III, 642, 10; ἐνέργεια (κατὰ τὸ ἔργον) II, 570, 44 s.; ἐπιθυμία (quod se cupiat) fr. 73, b; ἐπιστήμη (ὅτι τὴν ψυχὴν ἰσθῆσιν) IV, 271, 48, cf. IV, 272, 4; (στῆναι τὴν διάνοιν) II, 338, 30; εὐτράπελος (εὐτροπος) II, 50, 43.

Ζέφυρος (διὰ τὸ ἀπ' ἐσπέρας πνεῖν) IV, 45, 40; ζῆν et ζωῇ (ἀπὸ τοῦ ζεῖν) III, 435, 4; Ζῆνα v. Δία.

ῥηκὴ (se. ἀρετὴ) (διὰ τὸ ῥιζοῦσθαι) II, 138, 5; ῥθος (τοῦτομα ἔσχηκε μικρὸν παρεκκλίνον ἀπὸ τοῦ ἔθους) II, 14, 35 s.; ῥως (ἄρ) fr. 315, a (epigr. 28 nota).

θύνος (θύω) fr. 182, b.

ἱαμβεῖον (ἱαμβίζειν), 459, 38.

Καλλικύριοι (ἀπὸ τοῦ εἰς ταῦτ' συνελθεῖν παντοδαποὶ ὄντες) fr. 290, a; Καταπερθεῖας (ἀπὸ πορθμοῦ) IV, 45, 28; Κλωθὼ κλωῦσα ἑκάστη τὰ οἰκεῖα III, 642, 22; κομφοῖ (οὐκ ἀπὸ τοῦ κομᾶζειν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κατὰ κόμας

πλάνης), 459, 2 s.; κόσμος (κεκοσμησθαι) III, 635, 43; κρόμμον (κρόην ποιῶν συμμύνειν) IV, 218, 25 s.; Κρόνος (χρόνος) III, 641, 37.

Λάγεις (εἰς πάντα ἢ κατὰ φύσιν μένει λῆξις) III, 642, 21; Λευκόντος (ὅτι λευκαίνεται) IV, 45, 39; Λητώ (ἀπὸ τοῦ λῶ, θέλω) fr. 150, b; Λίψ (ἀπὸ Λιβύης) IV, 45, 40; λυκόποδες (λύκων δέρμασι τοὺς πόδας περιεκαλυμμένοι) fr. 228, b s.; μακάριος (ἀπὸ τοῦ χαίρειν) II, 87, 8; μεθύειν (ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸ θύνει αὐτῷ χρῆσθαι) fr. 64, a; μεταβολή (μετ' ἄλλο) II, 308, 41; μοῖρα (ἀπὸ τοῦ μεμερίσθαι) III, 642, 10;

Μοῦσα (οἶονεῖ ὁμοῦ οὐσαι ἢ ὁμοῦ σοῦσαι) fr. 151, a.

Νέμεσις (ἀπὸ τῆς ἐκάστου διανεμήσεως) III, 642, 13; Νότος (διὰ τὸ νοσώδη εἶναι) IV, 45, 37.

ὀβελός (ὀβελειν) fr. 288, a; οἰσφάγος (ἀπὸ τοῦ μήκου καὶ στενότητος) III, 15, 8, cf. στόμαχος; Ὀλυμπος (ὀλοαμπής) III, 640, 6; ὀσφύς (ἰσοφύς) II, 11, 15; οὐρανός (ὄρος τῶν ἄνω) III, 640, 5.

πελάται (πέλας, ὅλον ἔγγιστα διὰ πενίας προσιόντες) fr. 227, a; πεπρωμένη (διὰ τὸ πεπερατώσθαι πάντα) III, 642, 10; πνεύμαν (διὰ τὴν τοῦ πνεύματος ὑποδοχὴν) III, 544, 28; πόδες (ἀπὸ τοῦ πίδου) III, 307, 7; προσέληνοι (πρὸ τοῦ ἐπιτελεῖν τὴν σελήνην) fr. 291, a; πρόσωπον (πρόσωπον ὅπως) III, 253, 54; πυρρίχη (παρὰ τῆς πυρᾶς) fr. 285, b.

σκάρος (κάρις, ἀπὸ τοῦ σκαίρειν) fr. 182, b; σπλήν (ἀπὸ τοῦ ἐπισπᾶν) IV, 292, 51; στέφανος (στερεῖν) fr. 44, a; στόμαχος (deesse videtur ubi de οἰσφάγῳ dicitur ἀπὸ τοῦ μήκου καὶ στενότητος) III, 15, 8; συνεγές (συνεγασθαι) II, 312, 3; σωφροσύνη (σώζουσα τὴν φρόνησιν) II, 69, 20.

τραγῶν (de vitibus, ἀπὸ τοῦ πάθους τῶν τραγῶν) III, 86, 24; τρίγλη (τρί; τίκειν) fr. 182, b.

φαντασία (ἀπὸ τοῦ φάος) III, 467, 2; φεῖδων (ἀπὸ τῶν φειδωλῶν μέτρων) fr. 253, a; φρένες (μετέχουσαι τι τοῦ φρονεῖν) III, 268, 45; φυσιογνωμία (περὶ τὰ φυσικὰ παθήματα τῶν ἐν τῇ διανοίᾳ) IV, 3, 3;

ψυχῇ (ἀπὸ τοῦ ψύχεσθαι) III, 538, 5 s.

Vocalis; quidnam, 472, 39; species est elementi, 472, 37; alicubi unum est II, 520, 20; partim loquellam constituunt III, 71, 46 ss.; eas emittunt guttur et vox III, 71, 46 s.; septem sunt, sed non quia hujuscemodi numerus septem est II, 637, 13 ss.; ab ea inchoant, atque in eam desinunt nomina quæ primo modo componuntur, 436, 15; multis permiscetur in nominibus iis quæ tertio modo componuntur, 436, 17; cavendum ne deinceps ponantur, nisi aliter dilucide omnino loqui non possis, aut replicatio quædam aliæ segregatio fiat, 437, 10, 35; in brevem nullum nomen exit, 474, 48.

Vola (θέναρ); interior pars manus III, 12, 10 s., 15 s.; carnosa et articulis distincta III, 12, 16 s.; quænam de vitæ brevitate vel longitudine signa suppeditat III, 12, 17 s.; eam quoque in pedibus habent simiæ III, 24, 38, 51.

Volaces aves; v. Aves volaces.

Volantia; ea persequi videntur qui veritatem quærent, si contraria simul vera esse possint II, 510, 1.

Volatile (πτηνόν); differentia animalis, 2, 15; 22, 43; ejus genus non continet genus pedestre, 244, 5; ejus species bipes, 244, 6; ea tanquam genus anima præditorum agnoscunt bipartita divisione utentes III, 224, 43; inter ea et natalitia plantasque intercedit quædam ratio quum omnia ad unum coordinata sunt II, 609, 38 ss.; iis affectus nonnulli cum aquatilibus communes sunt III, 225, 44 s.; mirari igitur possumus cur non communi genere comprehendantur, nec commune iis

inditum sit nomen III, 225, 41 ss.; præcipue aere constant III, 546, 21 s.; appellantur aves III, 263, 36 s.; omnia alis vel sasis vel integris prædita, 165, 49; alia pennatas alas, alia membranaceas, alia coriaceas habent, idque quænam III, 6, 31 ss.; quænam sanguine prædita, quænam exsanguia III, 6, 34 s.; pennatis alis, vel coriaceis alis prædita duos vel nullos pedes habent II, 6, 37; de membranaceis alis præditis, v. *Insecta alata*; alas flectentia et extendentia volant III, 311, 22 s.; pedes habent quia perpetuo volare nequeunt III, 317, 46 ss.; nullum eorum solis alis movetur III, 3, 15; multa ex aqua victum petunt III, 2, 33; alia gregalia sunt, alia solitaria III, 3, 30; inter ea et pedestria medium tenent vesperiliones III, 303, 20 ss.; item struthio Libycus III, 303, 34; quatenus omnia sexus discrimen habeant III, 319, 30 ss.; in eorum quoque genere magna animalia paucipara, parva vero multipara sunt III, 404, 17 ss.; apud ea quoque membranæ tenues utrum a foetu separant III, 366, 30 ss.; eodem modo nascuntur quo pedestria et natatilia III, 142, 8 s.; pleraque vere vel æstatis initio coitum appetunt ac pariunt III, 81, 20, cf. 32 s.; nonnulla tamen etiam autumno et hieme III, 81, 21 ss.; eorum quæ cum homine degunt multa quovis anni tempore coeunt, idque quænam et quare III, 81, 26 s.; apud ea quoque principio magni sunt oculi, dein considunt ac omnium partium ultimæ perficiuntur III, 362, 47 ss.; fere omnia manifesto dormiunt III, 501, 36 s.; cur longæva sint, 170, 2; iis accensenda est aquila III, 46, 44, v. *Aves*.

Volatus; transitus species II, 119, 47; item incessus III, 218, 36; latius est quæ alis sit II, 340, 13; sine flexione fieri nequit, idque quare III, 310, 23 ss., cf. III, 311, 41 s.; fieri nequit nisi aer stet III, 518, 11 s.; eo moventur animalia quædam II, 517, 6.

Voluntaria (ἰκούσια); ea volentes facimus II, 199, 46; ab iis differunt non voluntaria IV, 153, 10 s.; multum valent in iure dicendo II, 57, 47.

Voluntas; res obscura est II, 125, 44; appetitus species est III, 447, 23 s.; III, 521, 16; quæritur utrum toti animæ tribuenda sit, an parti a reliquis diversæ III, 443, 29 ss.; τὸ λογιστικὸν inest, 214, 44; animæ rationalis appetitus est III, 471, 32; III, 472, 35; animæ innascitur III, 143, 34; ea moventur animalia III, 521, 10 ss.; III, 522, 20; definienda non est appetitus doloris expers, non addito cuiusnam sit appetitus, 246, 37; non definienda est appetitus boni, sed ejus quod bonum videtur, 247, 27, cf. 33; est boni cupiditas cum ratione conjuncta, 333, 34; quatenus quod sub eam cadit, verum bonum vel bonum apparens sit II, 29, 2 ss.; infantibus recens natis inest, 620, 29; quomodo a consilio differat II, 26, 47 ss.; II, 143, 14 ss.; II, 203, 38 ss.; II, 204, 1 ss.; respicere potest impossibilitas II, 26, 50; II, 143, 15; II, 203, 39; item quæ nullo modo ipsi efficere possumus II, 26, 51; finem magis respicit ac quæ ad eum perducunt II, 27, 3; II, 29, 1, 24; II, 143, 49; II, 204, 9; actionum principium est, II, 140, 47; ideoque mutatur, idque sponte II, 140, 50 ss.; actiones circa quas versatur spontaneæ sunt II, 29, 25; ex ea quæ fiunt, omnia voluntaria sunt II, 200, 34; ex ea multa derrepente facimus II, 200, 37; II, 204, 41; sæpe non ex ea carmina et vocabula subeunt IV, 179, 19 ss.; ei obnoxia sunt omnia de quibus consilium capimus II, 205; 3; non de omnibus rebus ei obnoxii consilium capere licet, *ibid.*; quæ jubet, si in potestate sint, fiunt, 369, 28; si jus sit, facta fuerint, 369, 11; amicitia genus esse nequit, 214, 43; interdum appetitum vincit, interdum ab eo

vincitur III, 473, 40; nostræ finis ad sensus convertitur IV, 18, 13; eam eventibus accommodare deest II, 343, a.

Voluntate quæsitum (τὸ βουλευτόν); vel bonum vel apparens bonum est II, 220, 16; genium bonum est II, 605, 11 s.

Voluptas; quidnam sit, 335, 1; eo constat ut aliquis affectus sentiat, 335, 32; ea afficimur, dum recordamur, vel speramus, 335, 36; plerosque comitantur cupidines, 336, 6; τὸ ἐπιθυμητικὸν inest, 214, 46; est res ad animam pertinens II, 8, 24; explicari nequit, si animam numerum esse statuas III, 441, 20; est finis rei agendæ, ideoque deliberatione anterior II, 205, 43; comitatur actiones a cupiditate profectas II, 141, 2, 37; actiones ab ea profectæ non sunt necessariae II, 141, 37; revera est actus et operatio partis animæ qua oblectamur II, 168, 46 s., cf. II, 170, 19 ss.; probatur obstaculum agendi non esse II, 170, 31 ss., cf. II, 168, 19; animalibus communis est, 323, 32; II, 17, 13; omnia comitatur quæ a voluptate pendunt II, 17, 14; nobis inde ab infantia innata est II, 17, 16; eam detergere difficile est, quippe quum ea imbuta sit vita II, 17, 17; propter eam improba facimus II, 16, 39. II, 137, 48; II, 144, 31; difficilius impugnamur quam ira secundum Heraclitum II, 17, 22; circa eam imprimis recte agit vir bonus, prave vero improbus II, 17, 13; ea inter se coalescunt pravi secundum Eupriidem II, 224, 31; II, 226, 46, cf. II, 177, 6; probatur omnino generatio non esse II, 168, 39 ss.; actione consistit II, 242, 10; non necessarium est ea aliquid melius exstare II, 87, 48; non generatio habitus naturalis, sed actus dicenda est II, 88, 4, cf. II, 87, 14; sine actu fieri nequit II, 121, 4; magis quieti quam motui inesse solet II, 90, 32; nec generatio sensu percipienda, sed actus non impeditus II, 88, 6, cf. II, 87, 15; quomodo enim generatio esse videatur II, 88, 7; nec prodentia, nec habitui ulli nocet unicuique proprio, sed alieno II, 88, 13, cf. II, 87, 18; rationi consentaneum est eam nullius artis opus esse II, 88, 16, cf. II, 87, 21; eas res spectat quibus anima melior vel deterior evadit II, 197, 8; cuius rei generatio est, ejus interitus est molestia II, 118, 32; non boæ ab ea distat molestiæ absentia II, 168, 1; ad eam celeriter transire licet, non vero cito eam pervenire II, 118, 24, 27; totum aliquid est, nec progrediente tempore perficitur II, 119, 29; II, 120, 3 ss., 12; fieri potest ut non in tempore, sed in momento præstati ac individuo percipiatur II, 120, 6; actum perficit, idque quomodo II, 120, 24 ss., 32, 52; II, 121, 5; II, 124, 48; fit quando agens ac patiens consentanea sunt ac eodem modo se habent inter se II, 120, 37; perpetuo non fit quia res humanæ perpetuo agere nequeunt II, 120, 39; eam appetunt omnes quia vitam perficit II, 120, 47, 54; tam arcte cum vita conjuncta est, ut quæri non debeat utrum eam vita gratia, an vitam ejus gratia queramus II, 121, 1 ss.; multa quæ comitatur inhonesta ita se habent ut eorum ratione habita melius esset non vivere quam vivere II, 137, 3; item multa eorum quæ nec ea nec molestia comitatur II, 187, 2; an vita secundum eam præstet, 175, 35; quare ei præstet sanitas, 335, 43; eam facit sanitas, 323, 42, 44; maxime nostræ naturæ propria esse videtur II, 116, 27; eam omnes appetunt II, 170, 31; eam præferimus II, 141, 45; in eam plerique vergunt eique serviunt II, 116, 39; indeque eos in contrariam partem trahendos esse putant II, 116, 40; eam qui reprehendit, si semel eam appetere cernitur, nulla amplius fide dignus videtur II, 116,

46; eam amplectitur vulgus III, 3, 32; naturalem omnia sectantur III, 146, 16 s.; circa eam minime incorrupti sumus iudices II, 23, 45; maxime nobis ab ea cavere debemus ut virtutem assequamur II, 8, 23, 45; erga eam affecti esse debemus, quomodo senes Trojani erga Helenam II, 23, 46; qui cum ea agunt melius judicant omnia ac absolunt II, 121, 17, 37; unicuique actui sua est, bona bono, prava pravo II, 121, 51 s.; nec cogitatio nec sensus est II, 122, 8; unicuique animalis sua est II, 122, 14; unicuique sua II, 169, 53; mala malo jucundissima, bona bono II, 169, 54; II, 170, 5; ea plerique falli videntur, idque quomodo II, 29, 21; eam cuique præbet quod ipsius naturæ congruit, 638, 26; ejus causa quod expetit inferius eo quod virtutis, 202, 34; probatur non omnem reditum ad naturam esse II, 169, 2 s., cf. II, 169, 52; II, 170, 3; comitatur quæ honesti vel jucundi causa sunt II, 25, 20; virtutem sequitur non vero vice versa II, 177, 2, 8; probatur semper virtutem comitari II, 170, 52 ss.; item omnem actionem II, 171, 6 s.; quædam cujusvis boni actionem comitatur II, 169, 17; item omnes scientias II, 171, 12; eam tanquam finem sectantur scientiæ nonnullæ, idque quænam II, 171, 9 ss.; ideo magis ac minus recipit, quod aliæ puræ, aliæ mixtæ II, 118, 12; quænam nimia evadere possit, quænam non II, 89, 30; II, 90, 19; cum ea conjuncta est incontinentia II, 165, 43; circa eam versatur continentia II, 165, 47; qui propter honestam a consilio desciscit, incontinens non est II, 85, 44; non omnis qui propter eam aliquid facit, pravus vel incontinens vel intemperans est, sed qui propter turpem II, 85, 49; cum contraria, tum quævis alia, dummodo valida sit, molestiam pellit II, 90, 17; nimiam sectantur propter molestiæ excessum II, 89, 45; item quia contrario opposita manifestior apparet II, 89, 48; semper eadem eaque simplici delectatur deus II, 90, 30; dei actus est II, 605, 38; ejus gratia fiunt vigilatio, sensus et cogitatio II, 605, 38 s.; ejus gratia obsequiosi sumus, 456, 25; ea indigent juvenis et dives IV, 259, 42; eam sentiunt juvenes II, 221, 23; magna in posterum causa parvam offensionem præfert vir amœnus II, 49, 17; audientium dispensatorem memoravit Alcidas, 389, 20; non solum quia reliqui de ea loquendum esse putant, de ea loquendum est II, 168, 1 s.

Volutas (*an bonum sit*); eam aliqui felicitatis definitione comprehendunt II, 8, 6; plerique cum ea conjunctam esse dicunt felicitatem II, 87, 7; omnes eam vel felicitatem esse vel ea felicitatem non carere putant II, 88, 46; II, 167, 49; eam nonnulli inter bona recipere nolunt II, 167, 51; II, 168, 9 ss.; sine ea non est felicitas II, 168, 8; eam Eudoxus summum bonum esse putabat II, 116, 36; II, 117, 8; quomodo probaverit Plato eam summum bonum non esse II, 117, 30 ss.; ejus (tanquam summi boni) causam bene agit Eudoxus, eam laude superiorem esse prædicans II, 12, 33; eam nonnulli summum bonum habent II, 3, 3; II, 184, 36; II, 186, 24; eam quidam inajus bonum habent quam prudentiam aut virtutem II, 185, 3; eam qui non bonum esse arbitrantur comparantur iis qui deos vinum bibere putant II, 170, 6 ss.; eam tanquam bonum appetunt omnia, tam prudentia quam insipientia II, 117, 41, 52; pravis et honestis, feris et pecudibus communis est, nec tamen ideo bonum non est II, 168, 15 s.; II, 170, 24 ss.; optimum non est, nec tamen ideo bonum non est II, 168, 18; II, 171, 14 ss.; quidam nullam bonum esse dicunt, nec per se, nec per accidens, idque quare II, 87, 9, 14 ss.; II, 116, 36, cf. II, 117, 36; alii

putant nonnullas bonas esse, sed plerasque malas, idque quare II, 87, 11, 23; II, 89, 25; alii ipsam summum bonum esse non posse, etsi omnes bonæ sint, idque quare II, 87, 12, 25; nonnullæ turpes sunt ac vitio vertuntur, immo aliquæ noxiæ II, 87, 23; quot modis refelli vel adstrui possit propositio indefinita eam bonam vel non bonam esse, 205, 39 ss.; quot modis refellatur aliquam bonum esse, 204, 2; quot modis refellatur propositio unam solam bonam esse, 205, 5; an bonum sit, problema est de re eligenda vel fugienda, 178, 46; bonum est, 323, 31; animæ bonum est II, 135, 30 s.; II, 192, 5; non est bonum, 39, 13; eam bonum esse improbabilis est hypothesis, 269, 40; non bona esse videtur duabus de causis, idque quibusnam II, 89, 49 ss.; pertinet ad bona per se, etsi eam quæque aliorum causa sectetur II, 5, 4; II, 6, 10; ejus ratio alia est quam prudentiæ et honoris quatenus bona sunt II, 5, 11; probatur semper bonum esse II, 169, 13; II, 170, 29 ss.; genere bonum est, etiamsi revera exstent quædam voluptates pravæ II, 169, 33 ss.; 46 ss.; bonum esse probatur quia molestia malum II, 88, 33; II, 89, 21; quare ratio quia Speusippus hanc sententiam impugnare conatus est probari nequeat II, 88, 34; fieri possit eam summum bonum esse, etiamsi pleræque voluptates pravæ sint II, 88, 37 ss.; aliquatenus probare videtur eam summum bonum esse quod omnes feræ et homines eam sectantur II, 89, 4; si pro fine ponitur, tollitur justitia fr. 21, b; non omnes eandem sectantur, idque quare II, 89, 10; attamen forlasce omnes eandem sectantur II, 89, 11; nisi bonum sit, felici jucunde vivere non licebit II, 89, 18; nec jucundior erit viri boni vita II, 89, 22; si id est quod bonum, jucundum est utile, 211, 29; quod cum ea conjunctum est, majus bonum habetur, 328, 22; si bonum est, etiam major voluptas majus bonum est, 196, 12; nec summum bonum est, nec quævis exoptabilis II, 119, 9, 21; nonnullæ per se exoptabiles sunt II, 119, 22; vel ipsæ specie differunt, vel ea quibus parantur II, 119, 2, 5, 10; II, 121, 6; negari non debet eam bonum esse quia qualitas non est II, 118, 1; nec quia magis ac minus recipit, ideoque indefinita esse videtur II, 118, 4; probatur eam repletionem non esse II, 118, 34 ss.; ejus genus esse nequit bonum, si aliqua voluptas bonum non est, 205, 38; ejus genus motum esse non posse probatur, 206, 49; omnis si bonum est, omnis dolor malum, 203, 35; si quæ bonum est, dolor aliquis malum, 203, 36; quædam fugienda, si jucundum aliquid fugiendum, 203, 42; quædam utile, si jucundum aliquid utile, 203, 43; quædam malum est, si quid eam corrumpens bonum, 203, 45; nulla bonum erit, si aliqua scientia ea magis bonum, nullaque scientia bonum, 204, 9; quædam finis inest, sed non vulgaris, 629, 17; ejus causa sæpe requiem ac ludos sectantur homines, 629, 15; cur eam quæ requiem ac ludos comitatur, cum vitæ sine confundant homines, 629, 19; ea tanquam appendice non indiget vita hominum res honestas amantium II, 8, 32; tanquam exemplum citatur, 40, 16, 18; 69, 5; 81, 39; 83, 5; 149, 42; 186, 7.

Volutates; sive motus sint, sive generationes, si pravæ sint, aliæ simpliciter pravæ sunt, aliæ ne tunc quidem, sed interdum et non diu II, 87, 31 ss.; quædam non revera voluptates sunt, sed videntur tantum, idque quænam II, 87, 34, cf. II, 118, 48; quæ ad habitum naturalem reducant, per accidens jucundæ sunt II, 87, 87, cf. 14; in iis quæ pristinum habitum restitunt, actus in cupidinibus est habitus ac naturæ residuæ II, 87, 38; aliquas non comitantur molestiæ ac

cupidines, idque quasnam II, 87, 40; II, 118, 43; generationes non sunt nec motus, nec cum generatione conjunctæ, sed actus et finis II, 87, 50 s.; II, 118, 19 s.; II, 119, 29 ss.; probantur non omnes generationes esse II, 168, 23 ss., cf. III, 170, 10 ss.; qui eas generationes habent similes iis qui hominem e solo corpore constare putant quia animam non vident II, 168, 51 s.; eas qui generationes esse putant, nullas alias novisse videntur quam corporis II, 170, 10; eveniunt non eo quod aliqua gignuntur, sed eo quod aliquibus utimur II, 88, 1; non omnibus est finis ab illis diversus, sed nonnullis, idque quibusnam II, 88, 2; si omnes pravæ esse dicas, eodem redit ac si salubria nonnulla ad pecuniam parandam damnosa esse perhibeas II, 88, 9; quasnam sectentur pueri ac feræ II, 88, 24, cf. II, 87, 22; quarumnam indolentiam sectetur prudens II, 88, 25, cf. II, 87, 17; quasnam fugiat temperans II, 88, 28, cf. II, 87, 17; temperanti auz sunt II, 88, 29; semper proportionem respondere debent jucundis quæ eas gignunt II, 87, 47; specie differentes actus etiam specie differentes perficiunt II, 121, 11; quæ ab intellectu pendent specie et præstantia differunt a voluptatibus a sensu pendentibus II, 121, 13; II, 122, 11 ss.; quæ actibus specie differentibus propriæ sunt, ipsæ quoque specie differunt II, 121, 22; II, 122, 16; actus impediunt quæ aliis actibus propriæ sunt II, 121, 24; alienæ actus pervertunt æque ac propriæ molestiæ, sed alio modo II, 121, 38 ss.; propriæ sunt quæ unumquemque actum per se comitantur II, 121, 45; æque ac actus bonitate ac pravitate inter se differunt II, 121, 51; tam arte cum actibus conjunctæ sunt ut dubites an idem sit actus ac voluptas II, 122, 6; multum differunt apud homines II, 122, 21; genuinæ sunt eas tantummodo quæ viro probò voluptates esse videntur II, 122, 31; propriæ humanæ sunt quæ viri perfecti ac beati actus perficiunt II, 122, 41; quaeritur an honestæ quædam vitæ adjungi debeant II, 187, 51; item an exstent quædam a corporalibus diversæ propter quas beatus non solum molestiæ expertem, sed et jucundam vitam transigit II, 187, 53; aliæ sunt revertente ad naturam qui oblectatur, aliæ reverso II, 170, 14 ss.; quæ sunt reverso meliores sunt II, 170, 18, 22; exstant sine dolore et pro dolore II, 169, 7; vix inveniuntur qui iis minus delectentur quam decet II, 37, 34; si quis vehementibus ac modum excedentibus vincatur, non mirandum est, sed venia dignum II, 84, 8; si quis vincatur iis quibus plerique resistere valent, idque non propter generis sexusve naturam aut morbum mirandum est II, 84, 14; iis atque imprimis doloris expertibus ut fruantur, injurias faciunt homines, 506, 54; 507, 4; omnes excepta philosophia, hominum auxilio indigent, 507, 7; quia in eas procliviores sumus, delabimur facilius ad intemperantiam quam ad modestiam, II, 23, 13; in eas magis proclives sumus quam in labores II, 197, 49; circa proprias multi multis modis peccant II, 37, 15; quot modis circa proprias peccare liceat II, 37, 17; iis manifestum sit corpus affici animæ affectibus IV, 1, 6; non omnes spectant temperantia et intemperantia II, 20, 50; circa eas deficere non solent, ideoque iis deficientes nomine carent, nisi eos stupidos voces II, 21, 1; II, 37, 34, cf. II, 83, 33; quædam pravæ actiones sunt, idque partim inde ab origine, partim propter consuetudinem II, 89, 50; distinguuntur in voluptates animæ et corporis II, 36, 2; specie diversæ idque quare II, 169, 22; II, 170, 3; non quemadmodum scientiæ, omnes habentes eodem modo disponunt II, 169, 21; exstant revera quædam pravæ, non ideo tamen voluptas

bonum non est II, 169, 33, 46 ss.; quædam pulchra ac honestæ sunt II, 80, 40; distinguuntur in naturales vel humanas, ferinas et eas quæ a morbis vel multitudine pendent II, 83, 6, cf. II, 81, 17 ss.; naturales ac humanas spectant temperantia et intemperantia II, 83, 8; dici possit omnes exoptabiles esse, non vero omnia quibus parantur II, 119, 1; earum divisio fr. 108, a; aliæ necessariae sunt, aliæ non, nisi aliquæ usque II, 83, 31; earum excessus vel defectus nunquam necessarii sunt II, 83, 32; exiguae accessu magnarum evanescent III, 510, 27 s.; molestiæ expertes nimias evadere non possunt II, 90, 18; nimias evadere nequeunt quæ res spectant naturaliter nec per accidens jucundas II, 90, 20; vel vulgaribus una cum amico perfrui jucundum est II, 236, 8; nullo magis itaque diviniorebus II, 236, 10; affectibus suis congruas sectantur plerique II, 127, 36; quæ tacta gustare nobis eveniunt vilissimæ sunt, idque quare IV, 359, 25 ss.; a potu proveniens æquivoce similis dicitur ei quam parit diametri cum lateribus incommensurabiles et quare, 182, 4; quomodo eas in species distribuunt Prodicus, 192, 28.

Voluptates corporales; ad eas hereditate devectum est nomen, idque quare II, 89, 14; quia solæ cognite erant, has solas exstare putant II, 89, 16; earum pertractatio cur necessaria sit II, 89, 25, 39 ss.; magis expectandæ videntur quia molestiam pellunt, tanquam medicinæ II, 89, 44; tum etiam propter vehementiam idque ab iis qui aliis delectari nequeunt II, 90, 4; qui iis solis delectari possunt sponte sibi siles parant, idque partim recte, partim non II, 90, 5; iis tanquam rei præstantissimæ operam dat vulgus II, 111, 12; per accidens bonæ sunt, idque quare II, 90, 3; quaeritur quæ ratione necessariae bonæ sint II, 89, 28; eas sectatur vita voluptaria II, 186, 31; vituperandæ sunt II, 165, 21; circa eas versatur contumelia II, 165, 47; nimias evadere possunt II, 89, 32; improbus est qui animas, non vero necessariae sectatur II, 89, 33; quaeritur an aliquid ad felicitatem conferant ac quomodo II, 187, 50; item an vitæ adjungendæ sint, an alio modo eas participare oporteat II, 187, 52 s.; iis non minus frui licet cuilibet homini vel mancipio quam viro præstantissimo II, 123, 45; iis non constat felicitas II, 123, 47; si ad eas confugiant viri potentes, non tibi maxime exoptabiles videri debent II, 123, 20; qui nonnulli amicos participes facere optant II, 235, 44; quomodo circa eas sese gerere debeat tyrannus, 504, 38; generationes eæque non bonæ esse videntur II, 170, 12, cf. II, 168, 39 ss.; eas solum novisse videntur qui omnes voluptates generationes esse putant II, 170, 10; ab excessu vel defectu pendent II, 170, 22 s., cf. II, 168, 30; eas prægreditur molestia II, 168, 30; II, 169, 7; reversiones sunt ad naturam II, 169, 4 s., 32; II, 170, 3, 16.

Voluptas non insolens; ea clementes sumus, 450, 42. Voluptas quam coeuntes percipiunt; concubatio quædam est IV, 286, 40; vehemens est III, 332, 47 s.; facit, ut animalia ad coitum ardentius excitentur IV, 139, 32 s.; non omnibus grata est IV, 170, 19 s.; 413, 32 s.; diminuitur pruriginem pendet III, 332, 49; IV, 139, 25 s.; diminuitur si sæpius repetatur coitus III, 332, 49 ss.; versus finem percipitur III, 332, 51; quando eam percipiunt mares coeuntes III, 355, 48 s.; non solum propele semine, sed etiam spiritu percipitur III, 338, 52 ss.; et viri steriles fricatis genitalibus III, 339, 2 ss.; IV, 266, 43 ss.; idque quare IV, 266, 45 s.; quatenus confirmare videatur opinionem eorum qui semen de coitu

parte secedere putant III, 329, 30 ss.; III, 332, 47 ss.; eam eodem loco percipiunt feminæ quo mares, etiamsi hoc loco menstruum purgationem non emittant III, 339, 25 ss.; ea ad summum evecta quandam humorem excernunt mulieres nonnullæ III, 338, 40 s.; cique seminis naturam tribuerunt nonnulli III, 338, 39; ab utero tamen excernitur, non vero seminalis est III, 338, 42 s.; aliæ feminæ hujusmodi humorem emittunt, aliæ non, idque quænam III, 338, 43 ss.; hujus humoris copia seminis copiam interdum pro portione non respondet, sed longe major est III, 338, 46 ss.; eum augent vel diminuant nonnulla alimenta, idque quænam III, 338, 48 ss.; nihil ad conceptionem confert III, 355, 33 ss.; hanc voluptatem non sentientibus feminis fieri potest conceptio III, 355, 43 ss.; plerumque tamen contrarium obtinet idque quare III, 355, 47 ss.; nihil confert ad concipiendum III, 338, 11 ss.; ne tunc quidem quum mas et femina eam simul percipiunt III, 338, 13.

oluptates vituperandæ; quatenus perhiberi possit eas revera voluptates non esse II, 118, 48; II, 122, 35. oluptates et molestiæ; fere omnibus animalibus communia sunt III, 476, 10 ss.; iis obnoxia sunt quæcumque sensum habent III, 446, 27 s.; III, 447, 25 s.; III, 501, 53 s.; ea habere cernuntur imperfecta animalia III, 473, 29; munera corpori et animæ communia sunt III, 476, 10 s.; idque quare III, 476, 26 ss.; quæ hæc habent, iis etiam competunt iucundum et molestum III, 447, 26 s.; quæ hæc habent etiam necessario cupidinem habent III, 446, 28 s.; III, 447, 26 s.; III, 501, 54; iis carent plantæ III, 501, 54 s.; iis consistit affectus II, 170, 54; inter eas medium non exstat II, 170, 53; iis competunt excessus et defectus II, 19, 45; iis omnes actiones dirigimus, alii plus, alii minus III, 17, 18; circa eas versatur universa doctrina moralis ac politica II, 17, 20, 26; qui iis recte utitur bonus erit, qui vero male, improbus II, 17, 27; quæ proximis accidunt spectat ulciscendi studium II, 22, 14; de iis contemplationem instituere debet qui civilem scientiam proficitur, idque quare II, 87, 1; earum consideratio pertinet ad res necessarias II, 87, 4; quæ in hominum consuetudine occurrunt spectant amœnus, blandus et morosus II, 49, 5, 30; ab iis pendet vitia moralia II, 338, 14; signa sunt habituum animæ II, 16, 33; omnem actionem ac affectionem comitantur II, 16, 44; circa eas versatur virtus moralis II, 16, 38, 45; II, 17, 6, 28; II, 87, 6; II, 338, 6, 14; et optima agere valet II, 17, 16; iis pravi fiunt animæ habitus, idque quomodo II, 16, 51; alterationes partis animæ sensu præditæ sunt II, 338, 15; vel ab actione vel a memoria vel a spe pendent II, 338, 6 s.; probantur omnes sensibilibus originem debere II, 338, 7 ss.; ubi in anima gignuntur, innascuntur virtutes et vitia moralia II, 338, 13; iis cognoscimus in quodnam vitium maxime proclives simus II, 23, 40; vel ad eas pertinent, vel sine iis esse nequeunt animæ affectus II, 138, 41; iis definitur virtus moralis easque respicit II, 137, 48; II, 138, 1, 42; II, 168, 6; sine iis exstare nequeunt virtutes et vitia moralia II, 137, 50; quænam inter eas et animæ affectus intercedat necessitudo II, 138, 18; ab iis pendet error qui in electione bonorum fit II, 144, 30, 44; corruptunt et pervertunt extimationes quæ res agendas spectant II, 69, 21, 24; non vero eam quæ anguli trianguli duobus rectis æquales habentur II, 69, 23; qui propter eas corruptus est, huic non apparet principium II, 69, 25; circa eas versari continentes et incontinentes, tolerantæ ac molles manifestum est II, 80, 3, cf. II,

83, 3; circa eas quas spectant intemperantia et temperantia plerique medio sunt habitu, etsi in pejus vergant II, 83, 29; iis puerorum educationem dirigimus II, 116, 28, cf. II, 16, 41.

Voluptates et molestiæ corporales; circa eas versatur incontinentia proprie sic dicta II, 165, 16, 22, cf. 53. Volutabrum; id in pulvere sibi faciunt aves graves III, 179, 41; atque in eo parant ac incubant III, 179, 41 s., 44; quare id spina, vel alia quadam re consepiant III, 179, 42 s.

Volutatio; eodem modo se habet quo ædificatio II, 274, 7; II, 594, 48; idem motus esset ac ambulatio, si motus necessario specie unus esset quando idem ex eodem ad idem transit II, 312, 47 s.; ei maxime idonea sunt globus et pyramis II, 422, 27 s.

Vomitus; quænam eum maxime moveant IV, 131, 32 ss.; in iis incertum est undenam proveniat humor III, 256, 43 ss.; magis levant quam sudores IV, 123, 5 s.; IV, 287, 30; cur eo abstinendum sit, nisi turgeas IV, 137, 33 ss.; cur lassis præcipiatur IV, 143, 39 ss.; cur adhiberi non debeat quum tempestates mutantur IV, 108, 26 ss.; ab eo maxime rigemus IV, 157, 16; cur ex eo graviorem vocem emittamus III, 661, 44 ss.; IV, 307, 22 ss.; eo affliguntur nonnullæ mulieres post conceptionem, idque quænam III, 138, 38 ss.; quibusnam animalibus facilis esse soleat III, 209, 4 ss.; eum sibi cient canes ægroti ope herbæ alicujus III, 177, 27 ss.

Vomitus cruentus; non nocet mulieribus si cesset purgatio III, 144, 37 ss.

Voracitas; causa est cur athletarum alimentum domare nequeat natura et membra eorum informia evadant III, 400, 10 ss.

Vorax; quisnam II, 217, 16; fastidioso opponitur II, 217, 15; comparatur scurræ, *ibid.*; stolidi sunt IV, 9, 48 ss.; eorum signa IV, 6, 20 ss.

Voracia animalia; in universum reliquis magis varium habent colorem, idque quare III, 426, 19 ss.

Voraciores; cur simus circa autumnum fr. 206, b.

Vortex; eam in testa habent turbinata omnia III, 62, 34 s.; inde a capite incipit III, 62, 37; quænam partes in eo continentur apud purpuras et buccina III, 63, 19 s.; in ejus fundo invenitur papaver III, 63, 18 s.; III, 280, 3 s.; IV, 177, 20 ss.; ex ejus intervallis computare licet purpuræ ætatem III, 88, 36 s.; in eum non moventur turbinata omnia III, 306, 42 s.; apud quædam insecta ea habet intestinum idque apud quænam III, 282, 48, 50 s.; v. *Anfractus*.

Vortex; qui universum discrevit atque hodiernam conditionem perduxit, casu fieri putant II, 266, 30; cum ex rerum liquidarum, tum ex continuarum patet motum localem fieri eo quod corpora sibi invicem locum cedunt II, 293, 51.

Vortex; quidnam sit IV, 229, 45; quomodo oriatur IV, 230, 3; æstu fit IV, 229, 47; locus quem occupat fluctibus caret IV, 229, 30 s.; cur omnia quæ eo feruntur postremo ad medium ferantur IV, 73, 33 ss.; qui in fluminibus fiunt, interdum simili modo fiunt, interdum propter illisiones in alios subinde fornas solvuntur III, 510, 34 ss.; iis comparantur motus a sensionibus profecti qui somniis ansam dant III, 510, 33 ss.; fluvii comparantur motus quibus gignuntur gemelli vel partes supervacaneæ III, 405, 52 ss.

Vorticulus aquæ; circa Cilicium est in quem animalia suffocata mersa ad vitam redeunt IV, 79, 16 ss.

Vovet; plantæ genus IV, 25, 37.

Vox; aliquatenus idem est quod auditus, aliquatenus non idem est III, 463, 40 s., cf. 3 ss.; aeris aut ali-

cujus rei transitus est IV, 210, 23 ss.; fluxus quidam est IV, 182, 35; IV, 308, 27; aer quidam est humori junctus IV, 182, 37 s.; IV, 308, 33 s.; aer quidam figuratus est IV, 183, 27 ss.; IV, 309, 12; idque quum sit, cur sæpius ejus figura dissolvatur IV, 178, 27 ss.; IV, 309, 13; ejus differentiam plurimam efficiunt aeris percussiones et oris figurationes III, 655, 22 ss.; omnes obmutescunt ubi aer diffunditur III, 657, 54 s.; quænam ejus sint elementa II, 516, 32 ss.; omnes sunt corporibus vel aere ad corpora incidente idque quare III, 655, 1 ss.; eam testibus Pythagoreis comparando tantum a silentio distinguitur III, 399, 28; ejus elementa et principia sunt ea e quibus voces omnes compositæ sunt II, 493, 4 ss.; præter res sensibiles et singulares erit alia, si res mathematicæ a rebus sensibilibus separatæ exstent II, 612, 41; cerni nequit II, 278, 35; II, 596, 15; quomodo cerni nequit, eo modo adhiberi potest vox ἀέριον II, 278, 21, 30; II, 596, 2, 9; non eodem modo invisibilis est ac lumen incolæ III, 519, 34 s.; non albam est II, 600, 31; cum aqua comparari nequit quod ad albedinem attinet II, 339, 44; anima præditi sonus certus quidam est III, 455, 40 s.; 49; III, 456, 12 s., cf. 14 s.; nec qualibet efficitur parte III, 455, 49 s.; est nempe ictus aeris respirati quem arteriæ illidit anima ei dicatis partibus insita III, 456, 10 ss.; 17 s., cf. 2 ss.; per arteriam emittitur III, 10, 52; ejus quoque causa exstant guttur et arteria III, 256, 31; principium eam movens cor est III, 428, 31 s., cf. 19 s.; e septi transversæ regione provenit III, 411, 52; multiplice tramite meat IV, 184, 30; difficulter foras emittitur, si arteria longa et arcta fuerit, idque quomodo III, 656, 12 ss.; non necessaria est, sed bene habendi gratia exstat III, 456, 2 ss.; semper eam comitatur imaginatio quædam III, 456, 15; ideoque significativa est III, 456, 15 s.; jucundi molestique signum est, 483, 44; ceteris animalibus cum homine communis est, 483, 45; eam nec inspirantes, nec expirantes emittimus, sed aerem retinentes, idque quare III, 456, 18 ss.; eam non habent omnia animalia, sed solummodo quæ aerem recipiunt ac respirant III, 455, 44 ss., 51 s., cf. III, 456, 23 s.; per translationem tribuimus rebus quibusdam inanimatis, idque quibusnam et quare III, 455, 41 ss.; revera ea carent quæcunque anima carent III, 455, 41; ei non accensendus est sonus quem linguæ ope aut tussientes ciemus III, 456, 13 s.; a sono et loquela differt, idque quomodo III, 71, 41 ss.; eam habent quæcunque loquelam habent, non vero vice versa III, 71, 14 ss.; nulla alia parte quam gutture efficitur III, 71, 42 s.; vocales effingit III, 71, 46; eam habent alia animalia, alia ea carent III, 4, 9; ejus affectus contrario modo se habent in variis animalium generibus III, 414, 20; ejus differentias apud pauca quædam animalia percipit auditus III, 477, 15; animalium animalibus ejusdem generis gratissima II, 226, 42; peculiarem emittunt omnia animalia coitus tempore III, 72, 45 s.; ea carent quæcunque pulmones carent III, 71, 44; item quæ lingua carent aut non solutam habent III, 71, 48 s.; eam non emittunt insecta, idque quare III, 71, 50 ss.; nec mollusca vel crustacea III, 72, 8 ss.; peculiaris quædam in alveolarum auditur, ubi migraturæ sunt apes III, 197, 13 s.; serpentis sacri in Thessalia IV, 104, 8; ea carent pisces, idque quare III, 72, 10 ss.; III, 455, 45 ss.; III, 456, 20 ss.; perperam igitur ei accensetur sonus quem cient pisces nonnulli III, 72, 12 ss., cf. III, 191, 42 ss.; III, 455, 47 ss.; item quem cient pisces cartilaginei quidam III, 72, 21 ss.; nec ei ac-

consensus est sonus quem alis cient aves volantes III, 72, 28 s.; nec igitur quem cient pectines ubi maris initentes feruntur III, 72, 23 ss.; nec quem cient harundines maximæ ubi sublimes super mari volant III, 72, 25 ss.; ad genuinam vero, sed non articulatam pertinet stridor quem delphis emittit, idque quare III, 72, 30 ss.; habent quidem, sed debilem quadrupes oviparæ, idque qualem III, 72, 35 ss.; quomodo eam emittat rana III, 72, 39 ss.; eam emittant aves III, 72, 52; multam emittunt aves, idque imprimis minores III, 78, 2; III, 250, 22 ss.; idque maxime totas tempore III, 73, 4; III, 207, 18 s.; apud alias aves mares et feminæ eandem edunt, apud alias diversam III, 73, 1; eam aliæ aves pugnant, aliæ ad pugnam provocantes, aliæ post victoriam emittunt III, 73, 5 ss.; aliam ac parentes edunt aviculæ, ubi ab aliis generis ave educatæ sunt III, 73, 28 ss.; eam secundum anni tempestates mutant multæ aves III, 206, 39 s.; quomodo eam mutet merula III, 206, 45 s.; eam rubro modo mutat turdus III, 206, 45 s.; quomodo eam metet lusciniæ III, 206, 46 ss.; pro locorum discrimine differt III, 73, 21 s.; maxime tamen acumine et gravitate constat hoc discrimen apud idem avium genus III, 73, 28 s.; tanquam loquela considerari potest ejus articulatio III, 73, 25; hæc igitur maxime secundum loca et in eodem genere diversa est et ab aliorum generum differt III, 73, 26; quantum a loquela differt ostendit lusciniæ pullos canere docens III, 73, 21 s.; eam habent semperasiones, ea vera carent asiones, esculenti III, 186, 29; ea ab atricpe differt fuculula, etsi eadem avis sit III, 207, 9 s.; quoniam anni tempore eam emittant palumbes III, 207, 13 ss.; parum claram habet cuculus, ubi in eo est ut evanescat III, 207, 20 s.; eam emittentes vehementer sedem movent aves quæ pedere solent III, 207, 47 s.; bonam habet elea III, 184, 22 s.; item gnaphalus III, 184, 23 s.; claram habet certhius III, 184, 38; argutam spinula III, 184, 39 s.; eandem merulæ nigræ et candidæ III, 185, 11 s.; acutam habet turdus trichas III, 185, 19; magnam et non gravem pardalus avis III, 185, 41 s.; diversam edunt quadrupes viriparæ III, 73, 11 s.; parum articulatam habent idque quare III, 250, 20 ss.; ad ejus officium inutilis est plerorumque animalium pedestrium viviparorum lingua III, 250, 28 s.; qualem habeat bonasus III, 204, 40; elephantes duplicem emittunt, eamque qualem et quomodo III, 73, 35 ss.; apud boves vas per quod fertur, amplius continet spatium III, 427, 46 s.; eam mores instrumentum adjacet loco quo a corde prodit vena magna III, 428, 19 s.; una cum meatibus seminalibus ventatur versus pubertatem atque una cum ea vox III, 428, 29 ss.; post castrationem principium eam movens laxatur III, 428, 31 s.; ejus instrumentum, si molle est, facile spiritum dispensat atque facile ipsum modo magna modo parvum evadit III, 429, 7 ss., cf. 4 s.; igitur tunc et magnam et parvam, et gravem et acutam vocem emittere potest III, 429, 6 s., cf. 4 s.; si durum est, administrari nequit III, 429, 5, 9; omnes homines eandem emittunt III, 73, 34; unica apud homines est, sed multiplex loquela IV, 167, 31 s.; servat materies III, 426, 43 s.; hinc eam potissimum homini dedit natura III, 426, 41 s.; ea emittitur sermo III, 249, 40; si ejus elementa numero finita sunt, numero erunt literæ quod hujus elementa II, 496, 16 ss., cf. II, 499, 14 s.; hujusce principia numero finita sunt II, 499, 15 s.; si infinita significat, omnino latitur sermo II, 504, 48 s.; genus et materies est II, 551, 22; differentia ex ea species, id est literæ latetur II,

552, 22 s.; varias emittimus, idque quare III, 655, 18 s.; IV, 167, 33 ss.; equorum et ranarum et lusciniarum et gruum aliorumque animalium fere omnium eosdem imitari videmus III, 655, 26 ss.; inventæ sunt primum per animalium imitationem IV, 308, 7; eam homo solus prorsus emitit, idque quare III, 254, 2 s.; ea quoque parentibus similes fiunt liberi III, 330, 5; extensionem et cantilenam et locutionem habet III, 455, 43 s.; immutatur apud juvenes pubescentes, idque quomodo III, 135, 31 ss.; III, 411, 58 ss.; item apud puellas III, 135, 6 s.; III, 411, 50 ss.; alteratur nempe quia ejus origo alteratur III, 411, 52 s.; apud reliqua animalia minus immutatur quam apud hominem, etiamsi ejus mutatio peritis manifesta sit III, 412, 6 ss.; manifestior tamen hæc mutatio apud mares, idque quare III, 428, 20 ss.; quomodo ejus inæqualitatem vocent quæ sub pubertatem obtinet III, 428, 26 s.; postquam aliquamdiu inæqualis fuit transit in sonum acutum vel gravem qui perstare debet III, 428, 27 s.; ejus mutatio apud hominem pubertatem manifestat III, 83, 46 s.; item apud nonnulla animalia III, 85, 3 s.; mutatur erumpente menstrua purgatione III, 327, 24 s.; plerorumque animalium quibus cum productione emittitur, maribus gravior est quam feminis III, 85, 6 ss., 22 ss.; item senioribus quam junioribus III, 85, 7 ss.; apud nonnulla tamen animalia, e. g. apud boves contrarium obtinet III, 85, 26 ss.; quomodo in cervorum genere maris differat a feminæ, et quando eam emittant III, 85, 8 ss.; canum senescentium gravior evadit III, 85, 12 s.; qualem emittant equi et mares et feminæ diversis vitæ ætatibus III, 85, 13 ss.; eam coitus tempore emittit cervus III, 85, 9 s.; qualem coitus tempore emittant equi cum mares tum feminæ III, 85, 17 ss.; eorum quæ castrantur in feminam speciem abit III, 85, 30; igitur contrario modo mutatur apud boves iisque similia animalia ac apud reliqua III, 85, 29; ea quomodo a feminis differant mares III, 76, 7 ss.; acutior mulieribus quam viris III, 135, 8; item junioribus quam senioribus III, 135, 8 s.; item puellarum quam puerorum III, 135, 10; in femininara mutatur apud animalia castrata III, 208, 15 s.; III, 428, 10 ss., 33 ss.; idque quare III, 428, 11 s.; 35 s.; acuta manet apud pueros qui impuberes castrantur III, 208, 10 s.; apud animalia castrata mutatur una cum instrumento ei dicato III, 428, 23 s.; cur homini tardissime perficiatur IV, 184, 22 ss.; IV, 308, 1 ss.; eam statim post exitum emittit infans III, 143, 39 s.; nunquam vero ante exitum III, 143, 46 s.; ne tunc quidem quum caput foris, reliquæ vero partes intus sint III, 143, 47 s.

Voces (earum differentia); ejus acumen aut gravitas affectibus accensenda sunt III, 414, 14; alii gravem, alii acutam, alii inter utramque mediam habent III, 426, 28 ss.; item alii magnam, alii parvam, alii asperam, alii lævem, alii flexibilem, alii rigidam III, 426, 30 ss.; non solum secundum acumen et gravitatem, sed et secundum magnitudinem ac parvitatem lævitatemque et asperitatem, aliaque hujusmodi distinguuntur III, 459, 2 ss.; ejus secundum gravitatem et acumen differentia ab eadem causa ac mutatio pendet quam secundum ætates subit vox III, 426, 34 ss.; III, 427, 31 ss.; ejus gravitas pendet a motus tarditate, acumen vero a celeritate III, 426, 48 s.; III, 427, 40, 43 s.; IV, 308, 26; quæritur igitur utrum ejus acumen ac gravitas pendeat a movente an ab eo quod movetur III, 426, 50 s.; nonnulli ea a copia vel paucitate ejus quod movetur, pendere censent,

idque partim recte, sed non omnino III, 426, 52 ss. qui si omnino vera dixissent, acuta vox eadem esset quæ parva, gravis autem quæ magna III, 427, 15 ss., cf. 4 ss., 9 ss.; gravis igitur fit ubi id quod movetur superat moventis vires, acuta vero ubi superatur III, 427, 22 ss.; pendent itaque ejus gravitas et acumen a quantitate aeris qui movetur III, 427, 3 s.; non tamen simpliciter ab ejus quantitate, sed a ratione, quæ inter moventis et aeris qui movetur quantitatem intercedit III, 427, 22 s.; aliquid etiam ad ejus gravitatem vel acumen confert calor vel frigus loci ei dicati III, 428, 43 ss.; ejus lævitas pendet ab instrumenti ei dicati asperitate et lævitate aut æqualitate et inæqualitate III, 428, 51 ss.; inde inæqualis fit, ubi arteria humiditate aut asperitate laborat III, 428, 54 ss.; ejus flexibilitas vel rigiditas pendet ab instrumenti ei dicati duritie aut molitie III, 429, 3 s.; ejus acumen a paucitate pendet IV, 210, 37; gravitas a copia IV, 210, 37; quomodo acuta dicatur, 181, 28; 183, 10, 54; 184, 7; alba et nigra dicitur, 181, 41, 47; σμαρξ; inter albam et nigram intermedia, 182, 13; quoniam alba dicatur, 183, 8, 39, 53; 184, 13, 20; non facile est simul parvam et gravem edere vocem, nec simul magnam et acutam III, 427, 5 s.; magnam cum omnes emittant qui natura calida sunt IV, 174, 17 ss.; IV, 309, 25; magna, acuta, gravis unde gignantur IV, 309, 28 s.; cur asperior fiat hominibus qui vigilaverint IV, 175, 47 ss.; quomodo continua reddatur IV, 174, 47 ss., 51 s.; desinens cur acutior sit IV, 206, 43 s.; cur hominis suavissima IV, 206, 37; cur hominis non suavior præludentis, sed tibia lyrae canentis IV, 206, 37 ss.; asperior et disrupta fit si spiritus siccus fuerit III, 656, 48 ss.; asperiores et paulum confusæ affectibus et grandioribus ætatibus magis conveniunt III, 653, 12 ss.; arguta, et tenues et densæ sunt III, 661, 48 s.; tales sunt cicadarum, locustarum, lusciniarum, et omnino quascunque tenues quum sint, nullus alienus sonus consequitur III, 661, 49 ss.; quoniam ejus arguta constet III, 661, 51 ss.; quamobrem obscuræ fiant III, 657, 43 s.; fit durior et clarior, si quis magis eam labiis comprimat III, 658, 6 ss.; distinctæ magis fiunt quia exacti sunt soni III, 657, 21 s.; distinctæ non fiunt nisi perfecte articulentur III, 657, 22 s.; cæcæ sunt et nubilæ quæ illico suffocantur III, 655, 14 s.; lucidæ procul pertendunt et omnem continentem locum implent III, 655, 16 s.; in illo loco esse videtur ubi et nascitur III, 656, 54; audimus vero eam quando ad auditum nostrum incidit III, 657, 1; ad eos qui longius distant semper minor pervenit propter paucitatem aeris qui movetur IV, 309, 9; asperatur quando non unicus totius aeris ictus fit III, 660, 37 ss.; crassa fit quando spiritus excidens copiosus et confertus est III, 661, 34 s.; ideo crassior est virorum et perfectarum tibiurum III, 661, 35 s.; crassæ sunt hirquittalientium et raucorum III, 661, 43 s.; item post vomitum idque quare III, 661, 44 ss.; quamobrem minor videatur animo deficientibus et iis qui præ nimio exercitandi labore dissolvuntur IV, 143, 16 ss.; hæsitat sæpe apud iratos, idque quare III, 662, 52 s.; cur qui lingua hæsitant, submissa loqui nequeant IV, 181, 17 ss.; quibus hæsitat iis vitium nec circa venas, nec circa arterias, sed circa linguæ motum est III, 662, 39 ss.; cur priventer tonitru percussi IV, 293, 6 ss.; cur corrumpatur iis qui cibo ingesto clamitant IV, 176, 3 ss.; IV, 178, 9 ss.; eam abrupti quomodo accidit III, 662, 23 s.; cur vinoletis potius quam sobriis abruptatur IV, 183, 1 ss.;

IV, 308, 45 ss.; in cantu cur maxime parhypyte abrum-
patur IV, 205, 41 ss.; cur ad eam emendandam por-
rus prosit IV, 181, 48 ss.; cur superne deorsum me-
lius audiat quam inferne sursum IV, 182, 35 ss.;
non minus in ima se deferit IV, 175, 35; cur non eo-
dem se modo habeat quo pondere projecta IV, 175,
10 s.; cur quamvis minor fiat eximendo speciem, ta-
men eandem servet IV, 185, 7 ss.; cur si eadem
utens idem cum aliis cantet aut clamet longius resonet
quam si solus IV, 205, 31 ss.; surdorum qualis IV,
282, 23; ejus cantui instrumentorum cantum jun-
gunt IV, 211, 37 s.; multas variablesque efficiunt
cavernarum figuræ IV, 240, 5 s.; eam quatenus nu-
merus est spectat harmonica II, 614, 24; ejus af-
fectus proprius numerus est II, 614, 25; voce men-
suratur III, 575, 24; item elemento II, 575, 9; pro-
prie pluribus vocibus II, 575, 13 s.; affectionibus om-
nibus immutatur III, 656, 41 ss.; quæ ea emittuntur
passionum animæ signa, 24, 22; eorum quæ ea emit-
tuntur scripta signa sunt, 24, 23; non omnibus eadem,
24, 25; quatenus verum ac falsum recipiat, 24, 31;
significat aliquid esse aut non esse II, 504, 37, cf. II,
505, 3; ubi ea opus est, actione quoque opus est, 401,
20; apud discentes verba dicta et auditu percepta
repercutit III, 418, 46 s.; omnium partium quæ
nobis insunt, ad imitandum aptissima est, 386,
7; circa eam versatur actio, 385, 24; ea imitantur
nonnulli, 457, 14; qualis viro magnanimo II, 46, 22;
acuta quibusnam conveniat II, 46, 24; ejus genera fr.
103, b; ex ea signa petuntur physiognomica IV, 3,
12; plena spiritus et mitis, modesti signum IV, 5, 29;
qui magna graviter vociferantur injuriosi, ad asinos
referuntur IV, 14, 4 s.; a gravi incipientes, sed in
acutam desinentes mæsti et lamentatores, ad boves
referuntur IV, 14, 5 ss.; acuta, fracta et molli collo-
quentes cinædi, ad mulieres referuntur IV, 14, 8 ss.;
magna graviter non vero plena loquentes, ad canes
robustos referuntur IV, 14, 10 ss.; molliter sine con-
tentione mansueti; ad oves referuntur IV, 14, 12 s.;
acuta et clamosa, læscivi, ad capras referuntur IV,
14, 14 s.; acuta et remissa ignavum significat IV, 3,
47; IV, 4, 22; gravis et intensa fortem IV, 3, 46 s.;
IV, 4, 21 s.

Vox acuta; eam facit celeritas III, 659, 80 s.; procul
auditur idque quare IV, 177, 33 s.; IV, 183, 7 ss.;
eam naturaliter habere non idem est quod acutum
cantare IV, 210, 44 s.; cur videatur procul distanti-
bus IV, 174, 31 s.; IV, 177, 43 ss.; IV, 309, 5; eam
emittunt qui imitantur homines procul distantes IV,
174, 32 s.; cum fistula conjuncta cur simpliciter
quasi solitudinem apparere faciat IV, 309, 1; cur
potius hiene emittant IV, 307, 34 ss.; eam potius
emittunt animalia novella et recens edita quam adulta
IV, 176, 21 ss.; IV, 178, 36 ss.; exceptis vitulis eam
omnia animalia juniora habent III, 426, 36 ss.; III, 427,
32 s.; idque quare III, 427, 37 ss.; item femine, ex-
ceptis vaccis III, 426, 39 s.; manifestissime tamen
mulieres potius habent quam viri III, 426, 41; idque
eadem de causa propter quam et juniora animalia, ex-
ceptis vitulis III, 427, 31 ss., 37 ss.; eam æque ha-
bent ægroti et bene valentes III, 427, 34 ss.; magis
tamen senes III, 427, 35 s.; eaque omnia eadem de
causa propter quam, exceptis bubus, animalia juniora
et femina acutiorem habent quam adulta et mascu-
lina III, 427, 31 ss.; cur magis habeant cetera anima-
lia quum validiora sunt, homo autem quum ægrotat
IV, 182, 1 ss.; cur eam emittant qui seminis expertes
sunt, ut pueri, mulieres, decrepiti, spadones IV, 176,

45 ss.; IV, 181, 7 ss.; IV, 185, 28 ss.; cur necessario
emittant qui exili debilique utantur IV, 174, 41 s.; a
corporibus intentis an prodeat IV, 183, 23; cur eam
exercitati et debiles emittant IV, 178, 3 ss.; quare
eam flentes emittant IV, 176, 7 ss.; IV, 183, 22 ss.;
item metuentes IV, 180, 27 ss.; IV, 308, 12 ss.; de-
plicem ob causam iracundis tribui potest IV, 4, 11
ss.

Voces albæ; iis non peiores pullæ quæ vocantur III,
658, 11.

Voces asperæ; iis similes fere sunt flaccidæ etsi differant
III, 662, 15 ss.

Voces claræ; quomodo fiant III, 657, 44 s.; III, 658, 9
s.; quænam clarissimæ sint III, 657, 47 ss.; quando
in tibiis reliquisque instrumentis fiant III, 658, 17 ss.

Voces compositæ; e propriis elementis fiant II, 485, 34.

Voces duræ; quænam sint III, 659, 30 s.; tonum
maxime præbent III, 659, 31.

Voces flaccidæ (αἰσφαί) et diffuentes; quænam III,
662, 3 ss.; in scilicet præcipue fiant, idque quare III,
662, 5 s.; in cornibus fractis et in choris quarum
nervi male coagmentati sunt III, 662, 9 s.; similes
fere sunt asperis III, 662, 15 ss.

Voces hirsutæ; quænam III, 662, 20 s.

Vox magna; vix ab alia re pendere potest quam a co-
pia aeris qui movetur, parva vero ab ejus paucitate
III, 427, 13 ss.; magna simul et acuta, vel parva ac
gravis esse potest III, 427, 11; item et cui medius est
tonus æque competere potest magnitudo ac parvitas
III, 427, 12.

Voces nudæ; quænam III, 662, 21 s.

Voces pullæ; quæ vocantur, albis non peiores esse vide-
tur III, 658, 11.

Voces violentæ; omnes duræ fiant III, 659, 42.

Vocis corruptio; quidnam IV, 178, 13 s.

Vocis gravitas; v. *Gravitas vocis*.

Vox gravis; eam facit violentia III, 659, 50 s.; cur eam
cominus magis audiamus IV, 177, 28 ss.; IV, 307, 27
ss.; eam efficit guttur humore occupatum IV, 173,
50; generosiorem habere videtur habere naturam III,
427, 6 s.; idque quia excessus est III, 427, 9; cur po-
tius hiberno tempore emittatur IV, 177, 9 ss.; IV,
185, 22 ss.; IV, 307, 34 ss.; IV, 309, 19; cur eam
viri emittant IV, 176, 45 ss.; IV, 181, 7 ss.; cur eam
trepidantes emittant IV, 180, 27 ss.; IV, 183, 45 s.;
IV, 308, 12 ss.; item ridentes IV, 176, 7 ss.; IV, 183,
22 s.; cur post computationes, vomitus itemque frigore
emittatur IV, 177, 20 ss.; IV, 307, 22 ss.

Vox tenuis; fit quando excidens spiritus paucus est III,
660, 54 s.; quorummam fial III, 661, 1 ss.; an unam
dimensionem habeat IV, 176, 48 s.; acuta est IV,
178, 3.

Vox tremula; cur sit trepidantibus, metuentibus et ti-
gentibus IV, 180, 21 ss.; IV, 185, 38 ss.; IV, 257, 26
ss., 38 ss.

Vox et auditus; an ab eodem initio proficisci valeri pos-
sint IV, 173, 44.

Vulcanus; id est ignis secundum Empedoclem III, 441,
43; ejus tripodes sponte opere suo fungebantur, 445,
8; ab ea falcem petit Ceres fr. 263, b.

Vulcani risus; ita alii, alii minas appellant sonum qui in
flamma excitatur III, 596, 43 s.; ei comparatur tonu-
tru III, 596, 47.

Vulgares homines; honorem quem iis tribuunt, asper-
tur vir magnanimus II, 45, 3; ut fors tulit asper-
nantur III, 45, 34; iis irridet vir magnanimus II, 46,
7; eos non eodem modo tractat ac viros dignitate
præditos amœnus II, 49, 11; eorum mens curis sol-
-

cita non est, sed quia vacua ac deserta, et quum moveretur, id quod eam movet, sequi solet III, 515, 28 ss.; lis non mitterentur insomnia, si a deo mitterentur III, 513, 12; III, 515, 26 ss.; sæpe futura prævident et recta somnia habent, idque quare III, 514, 36 ss., cf. III, 513, 12; III, 515, 25 ss.

Vulgus; ejus opiniones expendendæ II, 292, 17; ejus opinio lex, 290, 35; ejus opinio negligenda est, idque quare II, 185, 37; ei credendum est de verborum significatione, non de rebus ipsis, 188, 16; nonnulla tamen non eodem modo ac illud dicenda sunt, 250, 8; distinguere nescit II, 117, 2; ens et substantiam corpus esse putat II, 498, 18 s.; igitur corporum principia entium principia esse putat II, 498, 20; ei non constat an anima immortalis sit, necne, 296, 27; nonnullis in questionibus respondentem mentiri putant, si non concedat, 296, 24; quomodo a philosophis differat, quod ad discendi cupidinem attinet, 459, 19; a sapientibus de summo bono dissentit II, 3, 1; voluptatem ac vitam voluptariam more servorum ac pecorum sectatur II, 3, 31-35; quatenus ejus opinio rationis particeps sit II, 3, 37; improbum est II, 111, 18; pecuniæ, honoribus et voluptatibus corporalibus tanquam rebus optimis operam dat II, 111, 14; quosnam appellet priores, 22, 8; inprimis propter honorum inaequalitatem seditiones movet, 506, 49; apud eum communibus accusationibus utendum est in vituperatione, 440, 5; recte animalium genera pluribus differentiis simul sumit III, 224, 53 ss.; perperam lacti comparat albumen ovorum III, 376, 9 s.; idque quare III, 376, 12; dicit de terra frigus incipere IV, 235, 9 s., 14; cur de crapulis dicat vinum vino solvi IV, 294, 4 ss.

Vulpanser; avis palmipes est III, 152, 15; subventanea ova parere solet III, 105, 14 s.

Vulnus; rotunda difficulter sanantur, 135, 21; gravi temporum icti quamobrem pereant IV, 292, 54 ss.; hominum et jumentorum sanantur fonticuli aqua qui Scotussis in Thessalia est IV, 96, 28 ss.; equorum ubinam periculosissima secundum Homerum III, 424, 21 ss.; qualis sanies effluat ex lis quæ infixit leo III, 204, 12 ss.; quæ infixit leo, eodem modo curantur ac canum morsus III, 204, 15; si quis infligat nolens, vel nesciens qui aut quo aut cuius gratia peccatum est II, 61, 49; eo qui cæcus factus est, non reprehensione, sed misericordia dignus est II, 30, 38.

Vulpes; multifida est fetusque cæcos ac pene inarticulatos edit III, 360, 4 ss.; III, 408, 47 ss.; pudendum virile osseum habet III, 21, 51; quomodo coeat III, 133, 1; paritura abdita loca petit III, 133, 3; igitur raro capitur prægnans III, 133, 4; quot catulos pariat III, 133, 6; item quales III, 133, 2 s.; post partum catulos lambendo perficit ac maturat III, 133, 4 s.; ex ejus cum cane coitu procreantur canes Laconici III, 170, 6 s.; ex ea et cane procreatur animal quod inter utrumque medium tenet III, 355, 5, cf. III, 366, 42; cavernas incolit III, 174, 33; serpenti amica III, 174, 32 s.; ei inimicus est atque insidias struit lupus, idque quare III, 173, 36 ss.; item circus, idque quomodo et quare III, 173, 38 ss.; noctu ardeolam fuscā necat III, 174, 10; ideoque cum ea pugnat hæc ardeola, *ibid.*; mures arvenses venatur, etiamsi eorum fecunditatem et generandi celeritatem superare nequeat III, 134, 10 s.; eam vellicat, ejusque catulos interficit atque ei bellum infert æsalo II, 174, 14 s.; ei amicus est corvus eique dum vulneratur, opem fert III, 174, 16 s.; eam venatur aquila III, 189, 3; in ejus pelle parit avis quædam Scythica III, 189, 9; Ægyptiæ minores quam Græcæ III, 169, 24; versuta ac malefica est III,

4, 32 s.; ad eas rufi referuntur IV, 12, 13 s.; quædam in Orchomeniorum urbe canes ac venatores in subterraneo cuniculum perduxit IV, 91, 14 ss.; quare erinaceum vetuerit, ne ricinos a corpore avelleret, ut fert Æsopi fabula, 370, 41.

Vulpes; coriaceis alis præditus III, 6, 34.

Vulpes (ἄλωπηξ) (piscis cartilagineus); mustelaceus piscis est III, 114, 1 s.; igitur vivum animal parit primum intra corpus edito ovo, *ibid.*; eodem modo parit quo mustelus apinus III, 112, 37 s.; quomodo sibi opem ferat devorato hamo III, 191, 23 ss.; in nonnullis regionibus hamo multiplici capiuntur, idque in quibusnam maris partibus III, 191, 27 s., cf. *Alopecias*.

Vultur; v. *Eurus*.

Vultures (γῦπας); uncungues aves sunt III, 150, 36; eorum duo genera III, 150, 38; quomodo colore et magnitudine inter se differant eorum genera III, 150, 38 s.; eorum partus III, 109, 15 ss.; de iis Herodori opinio III, 109, 17 ss.; III, 182, 3 ss.; magno numero repente apparent sequentes exercitus III, 109, 20 s.; in saxis inaccessis pariant III, 182, 7; multarum regionum incolæ non sunt III, 183, 7 s.; ideo sæpe multi simul apparent nemine sciente unde veniant III, 182, 5 s.; nemo eorum pullum vel nidum vidisse dicitur III, 182, 1 ss.; IV, 84, 25 s.; quot ova pariant III, 182, 8; ex ossifragis nascuntur IV, 84, 23; ex his grandes vultures qui steriles sunt IV, 84, 24 s.; its similes sunt aquilæ quarum alæ nigris maculis distinguuntur III, 188, 8; unguentorum odore exanimari feruntur IV, 103, 16 ss.; ei similem esse, signum est somnum arantibus IV, 6, 26.

Vultur (αἰγυπῖος); ei inimicus est æsalo, idque quare III, 173, 45; III, 174, 18 ss.; cum aquila pugnat III, 174, 20.

Vultur aquila; v. *Gypæetus*.

Vulva; ea abstinebant Pythagorei fr. 70, b.

X

ξ: e σ fit, 474, 43, 47; id et ζ et ψ symphonias aiunt esse II, 637, 20; quæ in id exeunt nomina masculina sunt, 473, 43.

Xanthippe; Socratis uxor fr. 58, a; ex ea genuit Lamprocleum *ibid.*

Xanthippus; Amphionis filius, de ejus cane narratio fr. 230, a, b.

Xanthus; quare ita Homerus vocaverit Scamandrum III, 49, 23; in ejus ripa sepultus est Sarpedon fr. 317, a. ξανίας γρηθή quidnam apud Athenienses fr. 235, a. ξανικά v. *Extraneæ res*.

Ξένιος Jovis cognomen III, 641, 44; ejus honorem canunt Musæ fr. 334, a.

Xenarchus; ejus mimi quid cum Socraticis sermonibus commune habeant, 457, 27.

Xenocles Aphidneus; choragus fuit fr. 304, b.

Xenocrates; quemnam felicem esse proclamaverit, 192, 1; ejus sententia de vita beata, 255, 24; quomodo sapientiam (φρόνησιν) definiat, 238, 16; ejus (?) de anima opinio III, 434, 42 ss.; ejus opinio refutatur III, 440, 21 s., cf. 156, 28 ss.

Xenocrates; quarta et vicesima Pythiade equis vicit fr. 301, b.

Xenophanes; Colophonius II, 404, 36; ejus discipulus habetur Parmenides II, 476, 32 s.; aliquantum rusticus erat II, 476, 38, cf. 33 s.; cælum suspiciens unum dicit esse deum II, 476, 35; eum acriter exagitavit Epicharmus II, 510, 8; æque impios esse dixit qui deos

esse perhiberent ac qui eos mori perhiberent, 378, 41; quidam responderit Eleatibus rogantibus an Leucotheæ sacra facerent, 380, 13; ejus opinio de diis forsitan vera esse possit, altamen in re poetica non est recipienda, 479, 29; ejus de jurejurando effatum, 345, 53; quando hocce effatum invocandum sit in causis agendis, *ibid.*; quando idem hocce effatum invertendum sit in causis agendis, 346, 3.

Ejus placita; affirmat si quid est, factum id esse non posse III, 676, 10 s.; ut Melissus, affirmat id quod fit ex eo quod est gigni III, 677, 12; hoc de deo asseruit III, 676, 11 s.; idque quare III, 676, 11 ss.; refutatur hæc ejus opinio III, 677, 14 ss.; deum æternum esse affirmat, idque quia præstantissimus III, 676, 20 s.; refutatur hæc opinio III, 677, 18 ss.; item unum, idque quare III, 676, 21; refutatur hæc opinio III, 677, 31; item sibi undequaque similem III, 676, 35 s.; visuque et auditu ceterisque sensibus præditum III, 676, 36 s.; refutatur hæc opinio III, 677, 36 s.; igitur globosum esse dicit, idque quare III, 676, 39 s.; refutatur hæc opinio III, 677, 40 s.; III, 679, 22; neque infinitum neque finitum, itaque eum esse putat idque quare III, 676, 41; refutatur hæc opinio III, 677, 50 ss.; neque eum moveri neque immobilem esse, idque quare III, 676, 48 s.; refutatur hæc opinio III, 678, 42 ss.; terræ et aeris infinitam esse profunditatem censet III, 674, 53; terram infinitas radices egisse et propterea loco manere putabat II, 404, 34; increpatur ob hanc rem ab Empedocle II, 404, 36; secundum Empedoclem etiam ætherem infinitum habuisse videtur II, 404, 37.

Xenophanes; narrat ignem Liparæ quondam exstitisse, sed eum annis defecisse, decimo vero septimo rediisse IV, 80, 31 s.

Xenophantus; risum tenere conatus in vehementem cachinnum prorupit II, 84, 13.

Xenophon; ei gratificantes complures epitaphia et encomia Grylli scripserunt, fr. 41, b; qui ex illo orti sunt nobiles sunt fr. 96, b.

Xerxes; nihil molitus est, antequam Ægyptum cepisset, 370, 15; quomodo eum propter metum interfecerit Artapanes, 582, 1; ejus injussu Darium suspenderat Artapanes, 582, 3; quoniam de ejus dignitate narrentur III, 637, 17 ss.; de ejus in Græciam transitu poema conscripsit Empedocles fr. 25, b; ex ejus dignitate nequaquam fuisse omnia ipsum administrare III, 637, 48; quomodo eum vocaverit Lycophron, 388, 51.

ξύματα v. *Ramenta*.

Xuthus; fluitare putabat universum II, 297, 14.

Xylophthorus; vermiculus est nullo alio animali minus insolens III, 102, 14 s.; quomodo se habeat III, 102, 15 ss.; ejus corpus excepto capite et pedibus tunica araneo simili continetur III, 102, 17 s.; circa corpus festucas habet, quæ ei tantum adherere videntur ambulanti, etsi naturaliter cum ejus tunica continentur III, 102, 18 s.; avulsa tunica moritur III, 102, 22 s.; procedente tempore a motu cessat et in chrysalidem mutatur III, 102, 24 ss.; quale animal alatum ex eo fiat, nondum perspectum est III, 102, 26 s.

Z

ζ· a N situ differt II, 475, 6 s.; id et ξ et ψ symphonias aiunt esse II, 637, 20.

ζα· de hac syllaba varæ opiniones II, 485, 29 ss.

Zaleucus; pastor erat libertate donatus fr. 275, a; Lo-

cris Epizephyriis leges scripsit, 519, 16; fr. 275, a; a Minerva leges accepit fr. 275, a; eum perperam Thaletis discipulum et Charondæ magistrum fuisse perhibent, 519, 24.

Zamolxis; Thrax fr. 67, b.

Zancleæ; a Samiis, quos receperant, ejecti fuerunt, 588, 12.

Zara; Æthiopum terræ locus; quænam ibi proveniant plantæ IV, 26, 17 ss.

ζειν· ab hoc verbo nonnulli vitæ (ωτ;) nomen derivant, idque quinam III, 435, 4.

Zelea; Pandari patria fr. 317, a.

Zelotypi mariti; leucophyllum decerpunt et circa gnialem lectum conjiciunt ut nuptias inviolatas servent IV, 105, 8 ss.

ζημία v. *Damna* et *Damnositas*.

ζην· vocis etymologia III, 435, 4.

Ζήνα· cur ita Jupiter appelletur III, 641, 35.

Zeno; dialecticæ inventor est fr. 42, b; ejus de ente opinio III, 674, 45; unum omnia esse putabat, 286, 19, 20; ejusmodi unum quale commemorat paudquam multa esse diceret quispiam III, 679, 20; ejus argumentatio solvitur multiplici unius et entis significato, 307, 10; nihil omnino arbitratur esse, si unum indivisibile sit II, 497, 34 s.; hac in re tamen importune (φορηκῶς) argumentatus est II, 497, 42; refutatur hoc ejus placitum II, 497, 37 ss.; partim ut ille, Gorgias demonstrare aggreditur ens neque unum, neque multa, neque ingenitum, neque genitum esse III, 679, 37 s.; incorporeum nihil esse affirmabat III, 680, 44 s.; ejus de hac re opinionem secutus est Gorgias III, 680, 45; perhibebat etiam loci locum exstare debere II, 286, 17 s.; ejus opinio de loco refutatur II, 288, 28 ss.; secundum illius de loco ratiocinatione infinitum quannusquam sit, ne esse quidem potest III, 680, 33; ejus sententia qua motum esse negabat, 111, 13; 269, 24; 288, 32; ejus quattuor argumenta quibus probare conatus est motum non exstare eorumque refutatio II, 330, 1 ss., cf. II, 320, 9 ss.; II, 360, 12 ss.; fallitur affirmans infinita in finito tempore finita tangere vel percurrere non posse II, 320, 24 ss.; II, 360, 13 ss.; qui ejus argumentationem, motum non esse, ad impossibile deducere conantur, peccant, 301, 38; asserbat granum milli sonare, si sonet milli modus, ubi effunditur II, 341, 30 ss.; secundum ejus argumentationem necesse est magnitudinem aliquam exstare quæ paribus careat, idque quare IV, 47, 20 ss.; IV, 49, 6 s.; infinita finito tempore tangi posse negat IV, 48, 35 s.; insecabiles esse lineas quomodo asserunt IV, 49, 6 s.

Zeno; patrem vel matrem injuria facienda ultus est, 338, 43.

(Zenon Stoeicus); ejus dictum fr. 337, a.

Zephyria; ita olim vocabatur insula Melos fr. 277, b.

Zephyrus; unde nomen accepit IV, 45, 40 s.; ita peculiariter appellatur ventus qui ab æquinoctiali regione flat III, 632, 28 s.; venti ab occasu flantes III, 632, 22; eorum species III, 632, 27 ss.

Zethus; Antiopes filius, ejus epitaphium Thebis fr. 316, a.

Zeugitæ; secunda classis civium Atheniensium, 519, 11, tertia fr. 226, 6; ex iis quoque eligebantur magistratus, 519, 13.

Zeuxis; ejus pictura moribus carebat, 462, 5; quales depinxerit, 480, 28.

Zignis; ita nonnulli vocant chalcidem III, 167, 22 s.

Zodiacus; v. *Signifer orbis*.

ζωή· vocis etymologia III, 435, 4.

ζῳνοί v. *Juscula*.

Zonysus; ita nonnulli pronuntiant pro Dionysum IV, 308, 10.

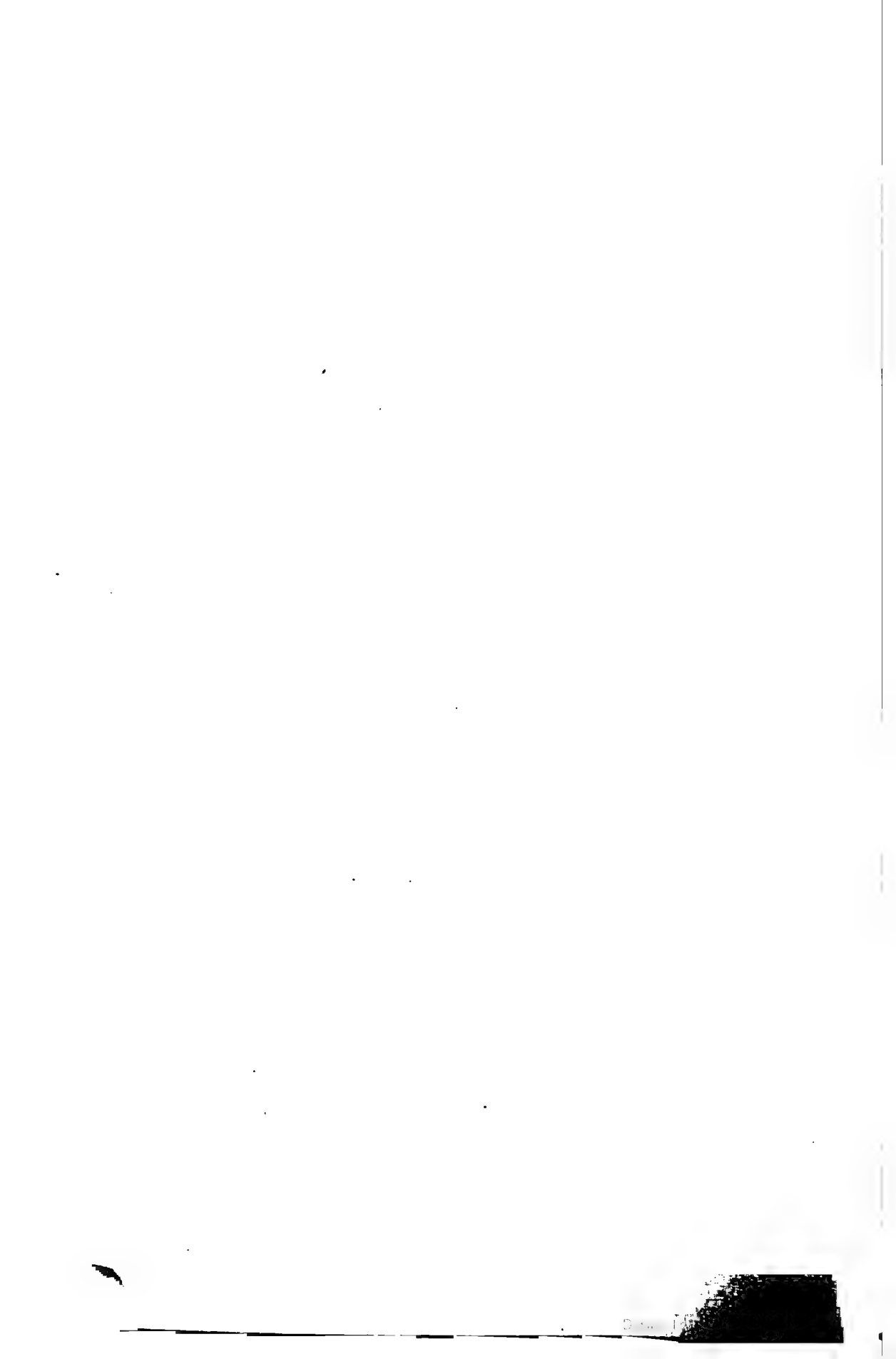
Zoroaster; de eo in *Magico* sermo fit fr. 67 a; sex milibus annorum ante Platonem vixit fr. 31, a.

ζωρόστρεον quæritur an apud Homerum (Il. t, 203) significet meracius vel velocius, 479, 44.

Zygæna; longus piscis est III, 30, 41 s.; fel in jecore habet III, 30, 39 ss.

ζύμη v. *Fermentum*.

Zythum; κῖνον vocatur fr. 65, a; qui id bibentes inebriantur resupini cadunt fr. 65, a, cī *Vinum hordaceum*.

INDEX NATURALIS HISTORIÆ.

I. MAMMALIA.

«Οἰοῦρος (felis). Felis domestica et Felis Catus, Linn.

Le chat domestique. (Famille des chats.)

αἰξ cf. τράγος, χίμαιρα, ἔριφος (capra, hircus, capella). Capra hircus, Linn. Distinguuntur : 1) αἰγες ἐν χώρῳ τινὶ Λιβύων cf. t. IV, 2, p. 186, a ἐν Λυκίᾳ capra angorensis, Linn. 2) ἐν Συρίᾳ Capra mambrica, Ovis aurita, Linn. 3) ἀγραι ἐν Κρήτῃ Capra fera cretensis, fortasse Egoceros pictus. 4) Le bouquetin?

4) Espèce croisée des Capra Iba, L. et C. Agagrus, L. du Cénicase. La chèvre domestique (ruminants). — 2) Le mouflon de la haute Égypte? — 3) Chèvre d'Angora. — 4. Chèvre mambrine ou de Juida.

ἀλώπηξ (vulpes), Canis Vulpes Linn. Distinguuntur : ἀλώπηξ ἐν Αἰγύπτῳ, Canis Niloticus? Geoffroy.

Le renard commun était à l'état domestique en Laconie. Le chien du Nil? (Carnassiers digitigrades.)

ἀλώπηξ δερμόπτερος (vulpes) vulpecula Gaza. Sciurus Petaurista, Hermann. Sciurus volans sive Vespertilio caninus? Strack. Pteromys volans? Sundevall.

Le Sciurus Petaurista, Desm. est un animal des Moluques et des Philippines, rongeur inconnu à Aristote.

ἄρκτος (ursus et ursu). Ursus arctos. Distinguuntur : γένος λευκὸν ἐν Μυσίᾳ cf. de Gener. anim. V, 6.

L'ours brun d'Europe (Plantigrades). L'ours blanc dont parle Aristote, loc. cit., avait cette couleur accidentellement, peut-être était-ce un sibinos?

ἀσπάλαξ (aspalax). 1) Talpa vulgaris Strack. Talpa caeca Sundevall. 2) Spalax Typhlus Aubert.

1) La taupe vulgaire ou taupe d'Europe (carnassiers insectivores). — 2) Aspalax Zemni (rongeurs), a été connu des Grecs.

βόλινθος (bolinthus) synonym. μόναιπος fortasse idem qui βόναςος.

βόναςος (bonasus) fortasse idem qui μόναιπος, Bos ferus, Linn.

L'aurochs. (Ruminants.)

βουβαλὶς synonym. βούβαλος? (bubalus). Antilope Bubalis Pallas, synonym. Bubalis Mauretanica Sundevall? Capra rupicapra vel Βοὺς ἀγριος Aubert.

L'Antilope Bubale ou vache de Barbarie. (Ruminants.)

βούβαλος fortasse synonym. βουβαλὶς.

βοὺς cf. ταῦρος, μόσχος, semel t. III, p. 208, 16 legitur δαμῶλαι, loco quem corruptum arbitratur Aubert, cf. Piccolos. (bos, taurus, vacca, vitulus, cf. Boves epirotici et Pyrrhichæ vaccæ). Bos Taurus, Linn. 1) Distinguuntur : βόας ἐν Συρίᾳ (boves syriaci). Bos taurus Zebra Aubert. 2) βόας ἀγριοι (boves feri). 3) Bos Bubalus, Linn.

1) Le bœuf domestique. (Ruminants). — 2) Le zèbre ou bœuf indien, simple forme du précédent. — 3) L'aurochs. (Ruminants.)

γαλῆ (mustela) cattus et mustela Gaza. Mustela Erminea

et M. vulgaris Aubert. Distinguuntur : γαλαῖ αἰ ἀγρία (mustelæ agrestes). Mustela Furo, Linn. cf. ἰκτίς e μῦς.

La belette et le furet. (Carnassiers digitigrades.)

γίννος (ginnus) rippa vel. interpr. cf. ἡμίονος.

γλάνος (hyæna) synonym. θάνα.

δασύπους (lepus). 1) Lepus timidus, Linn. Sundevall. et

2) Lepus cuniculus Aubert. cf. λαγώς. Distinguuntur : 3) δασύπους ἐν Αἰγύπτῳ Lepus Ægyptiacus, Geoffroy, Aubert et 4) δασυπόδων τι γένος καὶ ἄλλοθι καὶ περὶ τὴν λίμνην τὴν Βόλθην, quod definiri posse negat Aubert.

1) Le lièvre. — 2) Le lapin? — 3) Le lièvre d'Égypte. (Rongeurs.) — 4) Le Dasypodion d'Aristote.

δαλρίς (delphinus et delphinilli). Delphinus Delphis, Linn.

Le dauphin vulgaire. (Mammifères cétacés.)

δορκάι (dorcæ) capra Gaza. Cervus Capreolus Sundevall.

Le chevreuil. (Ruminants.)

ἐλαφος cf. νεβρός (cervus et cerva, hinnulus). Cervus Elaphus, Linn. Sundevall. Cervus Elaphus. Distinguuntur : Ἐλαφος Ἀχαθῆς Cervus Elaphus Aubert. Ἐλαφος τὸ εὖς ἐσχιζμένη ἐν τῷ Ἐλαφῶντι.

Le cerf ordinaire. (Ruminants.)

ἐλειός (glis). Myoxus Glis, Linn. cf. Οἰκίας, t. I, p. 607 et μῦς n. 3).

Le loir. (Rongeurs.)

ἐλέφας (elephas). Elephas Indicus, Linn.

L'éléphant indien. (Pachydermes.)

ἐνυδρίς (lutra). Lutra vulgaris, Linn.

La loutre vulgaire. (Carnassiers.)

ἐχίνος cf. μῦς.

ἐχίνα, 3 χειρῶνος (erinaceus). Erinaceus europæus, Linn.

Le hérisson d'Europe. (Carnassiers insectivores.)

ἡμίονος synonym. γίννος, ἴννος, δρεὺς (mulus, ginnus). Mulus vel Hinnus. Distinguuntur : αἰ ἐν Συρίᾳ καλούμεναι ἡμίονοι (muli syriaci). Equus Hemionus vel Equus Onager Aubert.

L'hémione. (Pachydermes.)

θῶς (thos) lupus cervarius Gaza.

Le loup cervier de Gaza. (Carnassiers digitigrades.)

ἰκτίς (ictis) ictis quam viverram interpretor Gaza. Mustela boccamela, Cetti, Sundevall. Mustela Foina, Aubert.

La fouine ordinaire?

ἰννος (hinnus) v. ἡμίονος.

ἱππάρδιον v. πάρδιον.

ἱππέλαρος (equecervus), cerf des Ardennes, Buffon. Cervus Aristotelis, Cuvier, Sundevall.

L'hippélote d'Aristote. (Ruminants.)

ἵππος (equus, equa, caballus). Equus Caballus, Linn. *Distinguuntur* : οἱ Νισαῖοι ἵπποι, οἱ τῶν πυγμαίων ἵπποι.

Le cheval et quelques-unes de ses variétés, quant à la couleur de la robe. (Pachydermes.)

ἵππος ὁ ποτάμιος (equus fluvialis). Hippopotamus amphibius, Linn. Locum Herodoti II, 71, Aristoteli suppositum esse contendit Aubert, t. I, p. 70 et 265, cf. Sundevall, p. 80, 63.

L'hippopotame. (Pachydermes.)

ἰχνεύμων (ichneumon). Viverra ichneumon, Linn.

L'ichneumon (viverra) de Pharaon. (Carnassiers digitigrades.)

κάμηλος (camelus) species duo distinguuntur t. III, p. 18, 49 et p. 19, 39 : Camelus Bactrianus et Camelus Dromedarius, Linn.

Le chameau ordinaire et le dromadaire. (Ruminants sans cornes.)

κάπρος (aper) cf. 5.

κάστωρ (fiber) synonym. λάταξ, σαθίριον sive σατύριον Castor Fiber, Linn.

Le castor. (Rongeurs.)

κῆδος (cebus) Cercopithecus viridis Sundevall. Simia sylvanus, Linn. sive Innuus ecaudatus, Geoffroy, Aubert, cf. πίθηκος.

La mone. (Quadrumanes.)

κρίος (aries) v. πρόβατον.

κυνόκεφαλος (canicipes) Cynocephalus Hamadryas, Linn.

Le tartarin ou l'hamadryas. (Quadrumanes.)

κύων (canis) Canis familiaris, Linn. *Distinguuntur species variae* : 1) αἱ Λακωνικαὶ κύνεις, τὰ Λακωνικὰ κυνίδια (canes laconici). Canis Graius, Linn. 2), τὸ ἐν τῇ Μολοττικῇ γένος, τὸ μὲν θηρευτικόν, τὸ δὲ ἀκόλουθον τοῖς προβάτοις (canes molottici). 3) Canis molossus, Linn. 4) οἱ ἐν Ἠπείρῳ (canes Epirotici) τὰ γινόμενα ἐξ ἀλώπεκος καὶ κυνός· ἐν Κυρήνῃ οἱ λύκοι μίγονται ταῖς κυσί, οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἐλάττονες.

1) Le chien. (Carnassiers.) — 2) Le chien de Laconie, métis supposé du chien et du renard? — 3) Le chien molosse ou chien mâtin; peut-être le chien de berger? (Carnassiers.) — 4) Le chien d'Épire, voy. chien de Laconie.

κύων Ἰνδικός (canis indicus).

κυνίδια Μελιταῖα (melitenses catelli). Canis Melitensis vel Zerdia, Linn.

Le Zerdia-mégolotin ou Fennec. (Carnassiers.)

λαγώς synonym. δασύπους.

λάταξ (latax) synonym. κάστωρ.

λεοντοφόδος (leonticida) cf. Beckmann ad Aristot. Auesculi. Mirab., p. 326, s.

λέων (leo et leæna). Felis Leo Linn. Species duo distinguuntur t. III, p. 204, 4 ss. : fortasse Leo Persicus vel barbarus et Leo googartensis.

Le lion. (Carnassiers digitigrades), espèce unique.

λύγξ (lynx). Felis Lynx, Linn.

Le lynx. (Carnassiers digitigrades.)

λύκος (lupus) Canis Lupus Linn. οἱ λύκοι ἐν Αἰγύπτῳ ἐλάττονες; cf. Herodot. II, c. 67 fortasse Canis aureus, Linn.

Le loup et le chacal. (Carnassiers.)

μαρτιχόρας (martichoras), manlichora Gaza. Anima ignotum Ctesiae.

μόναπος s. μόναπος (monapus) synonym. βόναπος et fortasse βόλινθος.

μυγάλη (mus araneus) Sorex vulgaris vel Etruscus? Sundevall, Aubert.

La musaraigne vulgaire. (Rongeurs.)

μῦς (mus) Mus musculus, Linn. Ejus species distinguuntur (cf. t. III, p. 134, 21, IV, p. 39, 12) : 1) οἱ ἀρουραῖοι, sorex Gaza. Hypodæus amphibius et Crictus Sundevall. 2) οἱ κατοικίδιοι (mures domestici) Mus domesticus. 3) οἱ ποτικαὶ (mures pontici) muscardin? Camus Mus musculus et domesticus Strack Myoxus Glis et spermophilus vel Arctomys Sundevall. Fortasse idem qui ἐλαῖος Myoxus Glis Aubert. Subspecies fortasse est ὁ μῦς ὁποντικός ὁ λευκός. 4) οἱ ἐν Αἰγύπτῳ (mures ægyptii) cf. n. 12. Mus Cahirinus vel Mus dimidiatus Aubert 5) οἱ ἐν Ἀβύῳ (mures libyici) verba : καὶ οἱ γὰρ μῦς, ὅταν πῶσιν, ἀποθήσκουσιν ἐκτείνεσθαι esse putat Aubert. 6) οἱ ἐν Ἀραβίᾳ Dipus Ægyptiacus vel Scirtetes jaculus et aulacotis Aubert, qui eos non diversos putat ab his qui duobus pedibus incedere dicuntur. 7) οἱ ἐν ταῖς ὁδοῖς ποτὶ βαδίζοντες Mus jaculus Linn. Camus Mus cahirinus Cuvier Dipus Ægyptiacus vel Scirtetes jaculus et aulacotis Sundevall, Aubert. 8) οἱ ἐν τῇ τοῦ τῆς Περσικῆς, t. III, p. 134, 14 res fabulosa narrari videtur. 9) οἱ ἐν Λουσίς τῆς Ἀραβίας καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, t. IV, p. 98, 15, Sorex aquaticus Beckmann. 10) οἱ ἐν Κύπρῳ, t. IV, p. 79, 10, 11. 10) οἱ ἐν Κυρήνῃ πλατυπόδατοι, t. IV, p. 79, 12. Mus Capensis Pallas. 12 12, οἱ ἐν Κυρήνῃ ἐρινώδεις οὗς καλοῦσιν ἐρίνους (mures erinaceis similes), idem fortasse sunt atque οἱ ἐν Αἰγύπτῳ. 13) οἱ ἐν Σιναίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ (mures volantes) fortasse μυγάλη Beckmann. 14) οἱ τὸ χρυσίον συμφοροῦντες, t. IV, p. 79, 3 s.

1) La souris et plusieurs espèces de rongeurs sur la détermination desquels il n'est pas possible de conclure, faute d'un texte descriptif suffisant; voici ce qu'on peut dire de mieux : les n° 5, 8, 10, 11, 13 et 14 sont indéterminables. — 2) Le rat d'eau. — 3) La souris domestique. — 4) Le muscardin. — 5) Le rat d'Alexandrie. — 6) et 7) La gerboise. — 9) une espèce de musaraigne. — 12) Le rat du Caire.

μῦς (τὸ κῆτος) (mus bellica marina). Musculus piscis Gaza, Balænopterus Musculus Schneider, Chætodon vel Balæna species Aubert.

Le morçual. (Mammifères cétacés.)

νεβρός (hinnulus) v. εἰλαφος.

νυκτερίς (vespertilio) Vespertilio et Rhinolophus Sundevall, Vespertilio Linn. Aubert.

La chauve-souris ordinaire. (Carnassiers insectivores.)

οἶς (ovis) v. πρόβατον.

ὄνος (asinus) Equus Asinus Linn.

L'âne domestique. (Pachydermes.)

ὄνος ὁ ἄγριος (asini silvestres). Equus Onager Sundevall. Definiri posse negat Aubert.

L'âne à l'état sauvage, l'onagre, id est : âne des champs. (Pachydermes.)

ὄνος ὁ Ἰνδικός (asinus Indicus) animal fabulosum esse putat Sundevall. Rhinoceros Indicus vel Javanicus Aubert.

Le rhinocéros unicolore. (Pachydermes.)

ὄρεϋς (mulus) v. ἡμίονος.

ὄρυξ (oryx) Antilope Oryx Sundevall. *Animal fabulosum esse putat Aubert.*

L'Oryx d'Aristote.

πάνθηρ (panther) lupus canarius Gaza, *synon. πάρδαλις Sundevall, dubitat Aubert.*

Le Panther d'Aristote.

πάρδαλις (pardus) panthera Gaza. Felis Pardus Linn.

La panthère. (Carnassiers digitigrades.)

πάρδιον (pardium) hippardium Gaza. Le Renne Camus Camelopardalis Sundevall. *Definiri posse negat Aubert.*

Le Pardion d'Aristote.

πιθηκος (simia) Simia sylvanus Linn. Sundevall. Simia Sylvanus vel Innus ecaudatus Geoffroy Aubert cf. κῆβος.

Le magot. (Quadrumanes.)

πρόδατον cf. οἰς, κριός, ἀρνός, φάγίλος (aries, ovis, agni, phagilus, vervex) Ovis Aries Linn. *Ejus species distinguuntur: 1) τὰ πρόδατα τὰ ἐν Συρίᾳ Ovis platyura. 2) τὰ ἐν Αἰγύπτῳ. 3) τὰ ἐν Λιβύῃ. 4) τὰ Σαυροματικά (sauromaticæ oves). 5) τὰ πυρρικά. 6) τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἡμερα.*

Le mouton. (Ruminants.) — 1) Le mouton à large queue (variété). — 3, 4, 5, 6, simples races du mouton domestique.

πρόξ (dama) Cervus Dama L.

Le daim. (Ruminants.)

σαθέριον (satherium) *synon. λάταξ, κάστωρ.*

σὺς v. ὄξ.

τάρανδος (tarandus) Cervus Alces Linn.

L'élan. (Ruminants.)

ταῦρος (taurus) v. βοῦς.

τίγρις (tigris) Felis Tigris Linn.

Le tigre. (Carnassiers digitigrades.)

τράχος (hircus) v. αἰξ.

τρόχος (trochus) *animal fabulosum.*

Le trochus d'Aristote.

υἱάνα (hyæna) *synon. γλάνος.* Hyæna striata Linn.

L'hyène rayée. (Carnassiers digitigrades.)

ὄς cf. σὺς, κάπρος, χοῖρος (sus, aper, porcus, scrofa) Sus Scrofa Linn.

Le cochon. (Pachydermes.)

ὄς ἄγριος (sus ferus) Sus scrofa ferus Linn.

Le sanglier. (Pachydermes.)

ὄστριξ (hystrix) Hystrix cristata Linn.

Le porc-épic. (Rongeurs.)

φάγίλος (phagilus) v. πρόδατον.

φάλαινα (balæna) Delphinus hyperoodon vel Delphinus tursio vel Delphinus globiceps vel Delphinus orca Sundevall. Delphinus tursio Aubert.

Le dauphin d'Aristote. (Mammifères cétacés.)

φώκαινα (phocæna) Delphinus phocæna. L.

Le marsouin. (Id.)

φώκη (phoca et vitulus marinus) Phoca monachus.

Le phoque de Linné. (Id.)

χίμαιρα (capella) an varietas capræ?

χοιροπιθηκος (simia porcina) *definiri posse negant Sundevall et Aubert.*

Le singe-cochon d'Aristote.

II. AVES.

ἀεισχωπεῖς (semperasiones) Ephialtes Scops? Aubert, cf. σκώψ.

La chevêche-petite chouette?

ἀετός (aquila) Aquilæ spec. *Distinguuntur: 1) οἱ γνήσιοι ἀετοί (aquilæ genuinæ) Aquila chrysaetus Curvier. 2) ἀλιέας (aquila marina) Pandion haliaetus, Aquila nævia, Haliaetus albicilla et Falco communis Sundevall. Pand. haliaetus et Haliaetus sive Falco albicilla Aubert. 3) πύγαργος *synon. νεβορζόνος* (pygargus, hinnicida) Aquila fulva? Sundevall, *definiri posse negat Aubert. 4) πλάγγος *synon. νηπιόζονος, μορφνός* (aquila anataria, morphnus) Aquila nævia? Sundevall Pandion haliaetus? Aubert. 5) μελανέας *synon. λαγωζόνος* (aquila) leporaria, aquila nigra, melanæctus). Falco peregrinus? Aquilæ spec. minor. ? Sundevall. Aquila minuta Brehm? Aubert. 6) περχνόπτερος *synon. ὀρεπίλαργος, ὑπάετος* (hypæctus, gypæctus oripelargi) Gypæctus barbatus et Vultur fulvus? Sundevall. Aquila nævia Linn. et Cathartes percnopterus Temminck. Aubert.**

1) L'aigle royal. (Rapaces.) — 2) Le grand aigle de mer. (Rapaces.) — 3) Le grand pygargue. (Rapaces.) — 4) Le bâbuzard? (Rapaces.) — 5) L'aigle criard? (Rapaces.) — 6) Le grand aigle à tête blanche. (Rapaces.)

ἀρχέων (lusciniæ) Motacilla lusciniæ Linn. Sundevall. Lusciniæ lusciola Aubert.

Le rossignol. (Insectivores.)

αἰγισθάλος (parus) Pari species. *Memorantur: 1) ὁ σκιζιτης (fringillaris parus) Parus major Linn. 2) ὁ δρεινός (parus montanus), Parus caudatus. 3) ὁ ἐλάχιστος (parus minimus) Parus palustris.*

1) Mésange charbonnière. (Granivores.) — 2) Mésange petite charbonnière. (Granivores.) — 3) Mésange nonnette cendrée. (Id.)

αἰγίθος (ægithus) salus Gaza Fringilla cannabina? L. Sylvia cinerea vel Curruca? Sundevall. *Definiri posse negat Aubert.*

Le gros-bec, linotte? (Granivores.)

αἰγοθῆλας (caprimulgus) Caprimulgus Europæus Linn.

αἰγοκέφαλος (capriceps) *nomen male pro αἰγοθῆλας positum esse putat Sundevall, definiri posse negat Aubert.*

Engoulevent d'Europe? (Chélidons.)

αἰγυπιός (vultur) *synon. γύψ Sundevall, avis rapax Aubert. cf. γύψ.*

αἰγυλιός (ægolius et capriceps) Ulula Gaza Strix Aluco? Strix Passerina Linn.? Sundevall, Ulula Aluco Keyserl. Aubert.

L'effraie. (Rapaces.)

αἰθυία (mergus) Larus marinus Sundevall; Larus argentatus Aubert.

Une mouette. (Palmipèdes.)

αἰξ (capella) Scolopax Gallinago Gesner; vanneau *synon. Vanellus cristatus) Camus. Anser Leucopsis? Sundevall. Avis e genere Anatidum vel Lamellirostrum Aubert.*

Le vanneau bupé (famille des gralles.)

αἰσάλων (æsalò) v. τέραξ.

ἀκανθίς (acanthis et spinula). Spinus sive Ligurinus Gaza. Fringilla cannabina. L.

Le gros-bec, linotte. (Granivores.)

ἀκανθῆ (acanthyllis) *Ægithalus pendulinus vel Parus biarmicus. L.*

Une mésange. (Granivores.)

ἀλεκτορίς cf. ἀλεκτρούων *synon. ὄρνις*; (gallus, gallina) Phasianus Gallus Linn. *Ejus varietas ἀλεκτορίδας Ἀδριανικαί fortasse Gallus pumilio. Præterea distinguuntur* : αἱ ἀγενεῖς (gallinæ vulgares) *et* αἱ γενναῖαι.

Le coq domestique. (Gallinæ.)

ἀλιέτος (aquila marina) v. ἄιτός.

ἀλκυών (alcedo) *Alcedo hispida et Alcedo rudis vel Alcedo Smyrnenensis. Distinguuntur duo species* : *Alcedo muta et Alcedo vocalis.*

Le martin pêcheur. (Ordre des alcyons.)

ἀνθος (anthus et florus) *Motacilla Boarula et M. flava Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*

ἀπὸς (apus) *Cypselus apus et Hirundo riparia Sundevall. Eandem esse putat ac κύπελος, χειδών, ὄρεπανίς Aubert.*

Ilrondelle de rivage. (Chélidons.)

ἄρπη (harpe) *Lari species? Milvus ater vel parasiticus? Sundevall. Tringæ vel Lari species? Aubert.*

Le lämmegeyer? (Cuvier.)

ἀσκάλαρος (ascalaphus) *Definiri non potest.*

ἀσκαλώπας (ascalopas) *Gallinago Gaza, Scolopax rusticola L. Sundevall, hæc vel potius Numenius arquata Aubert. Fortasse synonym. σκολόπαξ?*

ἀστερίς cf. ἑρωδῖος, ἱέραξ.

ἀτταγὴν (attagen) *Perdix cinerea Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*

βασιλεύς (regulus) *synon. πρίστυς, τροχίλος, Troglodytes Europæus.*

La sylvie troglodyte. (Insectivor. s.)

βατίς (rubicola) *rubetra Gaza, Praticola rubetra, gall. traquet, synonym. τίτριξ Bélon. Definiri posse negant Sundevall et Aubert.*

βοσκάς (boscas) *pascua, i. e. sarcella Scaliger. Anas crecca vel Anas querquedula, fortasse Anas Penelope fem. Sundevall, Anas crecca vel A. querquedula Aubert.*

La sarcelle. (Palmipèdes.)

βρένθος (brenthus) *anas Gaza, petite bernache Camus, Lari spec. ? Sundevall, Aubert.*

La petite bernache. (Palmipèdes.)

βρένθος (brenthus) *brenthus Gaza, Brinthus Scaliger. Definiri posse negant Sundevall et Aubert.*

Le brenthos d'Aristote.

βρούας (bubo) *Grand-duc Camus, Strix bubo Sundevall, Bubo maximus Aubert.*

Le grand-duc. (Rapaces.)

βωμολόχος (monedula parva) cf. κολοῖς.

γέρανος (grus) *Grus cinerea Bechstein.*

Grue cendrée. (Ordre des gralles.)

γλαυξ (noctua) *Chat-buant Camus, Strix et Strix noctua Sundevall, Surnia noctua sive Strix noctua Aubert.*

La chevêche, ou duc à oreilles courtes. (Rapaces.)

γλωττίς (ligula) *Iynx torquilla Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*

Le glottis d'Aristote.

γνάφαλος (gnaphalus) *Ampelis garrulus Gessner. Garrulus Bohemicus Buffon, Jaseur Camus, Emberiza nivalis Sundevall. De toto loco t. III, p. 184, 23-26, dubitat Aubert.*

Le petit jaseur, var. (Omnivores.)

γύψ (vultur) *Distinguuntur duo species* : 1) ὁ μικρὸς καὶ ἐλαυρότερος *Neophron Percnopterus* 2) ὁ μεγάλων καὶ σποδοειδέστερος *Vultur fulvus Sundevall, cf. εἴλη.*

1) Le catharte-percnoptère. (Rapaces.) — 2) Le vautour vulgaire. (Rapaces.)

δρεπανίς (falcula) v. χειδών.

δρυκολάπτης (picus et picus Martius) *Picus Martius Gaza, perce-arbre et pic Camus. Sundevall et Aubert e tribus speciebus quæ distinguuntur primam. Picum minorem esse censent, alteram Picum majorem, quæ ambo etiam πικὴ καὶ χειδών et εἰλάτων nominantur, tertiam Picum Martium.*

Le pic vert et ses variétés. (Zygodactyles.)

δρυκολάπτης *synon. δρυκολάπτης.*

ἑλέα (elea) *Velia Gaza. Sunderall Elea scribendum esse conjicit atque Calamodytes speciem designari putat. Definiri posse negat Aubert.*

L'élea d'Aristote.

ἐλεός (ulula) *Aluco Gaza, Strix Aluco Buffon. Effraye Camus. Egolius brachyotus Sundevall. Strix flammea Aubert.*

La hulotte ou le chat-huant. (Rapaces.)

ἐπιλαῖς (epilais) *Curuca Gaza, Fauvette Camus, Sylvia Curruca? Saxicola, Oenanthe? Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*

L'épilais d'Aristote.

ἐποψ (upupa) *hupè Camus. Upupa Epops. L.*

La huppe commune. (Anisodactyles.)

ἐρίθακος (erithacus) *Sylvia et rubecula Gaza Rouge-gorge synonym. φοινίκουρος Camus, Luscinia phoeniceus Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*

La luscinie-rouge-gorge. (Insectivores.)

ἑρωδῖος (ardeola), héron *Camus. Ardeæ species variae. Distinguuntur* : 1) ὁ ἀστερίας *synon. ὄρνις*; (ardeola stellaris et ocnus) *Ardea stellaris. 2) ὁ λευκός synonym. λευκερωδῖος (ardeola alba) Ardea alba et Ardea Garzetta. 3) ὁ πῆλος (ardeola fusca) Ardea cinerea?*

Le héron étoilé. (Gralles.) — 1) La grande aigrette. (Gralles.) — 2) Héron blanc ou aigrette *Camus.* — 3) Le héron cendré. (Gralles.)

θραυπῖς (thraupis) *Carduelis Gaza. Definiri posse negant Sundevall et Aubert.*

Le thraupis d'Aristote.

ἱβίς (ibis) 1) αἱ λευκαὶ *Ibis religiosa, 2) αἱ μελαναὶ Falcinellus igneus.*

1) L'ibis sacré. (Gralles.) — 2) L'ibis falcinelle.

ἱέραξ (accipiter) *épervier Camus. Asturum, Circorum et Falconum species variae. Distinguuntur* : 1) ὁ τράπηξ (buteo) *Buteo Camus, Falco Buteo Schneider. Falco communis et Buteo vulgaris Sundevall. Buteo communis Aubert. 2) χιόλων (assalo) émerillon Camus. Circorum vel Falconum species Sundevall. 3) χιόρος (circus) faux-perdrieux synonym. Falco æruginosus Linn. Bélon, huzard Camus, Circus Pygargus mas Sundevall. Definiri posse negat Aubert. 4) Ἀστερίας (asterias) Astur palumbarius pullus Sundevall.*

Definiri posse negat Aubert. 6) φαετούκος (accipiter palumbarius) Astur palumbarius? Falco communis? Falco lanarius? *Sundevall.* Astur palumbarius *Aubert* 6) πτερνίς (pternis) Pernix Gaza. *Definiri posse negant Sundevall et Aubert.* 7) υποτριόρχης (subbuteones) *synon.* σπιζίας *Sundevall.* *Definiri posse negat Aubert.* 8) σπιζίας (accipiter fringillarius et fringillarius accipiter) Astur Nisus. 9) ελεῖοι (elei) *cf. præfatio* t. III, p. V, *codd.* λείοι et εἰσοί *Sundevall* εἰσοί *conjicit.* Circus æruginosus, Circus Pygargus *idem.* *Definiri posse negat Aubert.* 10) πέρκος; Astur Nisus *Aubert.* *Peculiare genus hoc nomine designari negat Sundevall.* 11) φουνολόγος (accipiter rubetarius) Circus æruginosus? Circus Pygargus? Circus cyaneus? *Sundevall et Aubert.* *Memorantur præterea* : 12) οἱ ἐν Αἰγύπτῳ (accipitres Ægypti).

1) La buse. (Rapaces.) — 2) L'émérillon? — 3) Le bucard. (Rapaces.) — 4) L'asterias d'Aristote. — 5) Le faucon commun. — 6) Le pternis d'Aristote. — 7) L'hypotriorchès d'Aristote. — 8) Le faucon fringillaire. — 9) Le faucon-pygargue, ou l'algile commun. — 10) L'autour. — 11) Le faucon pygargue. — 12) Le milan noir. (Rapaces.)

ἰκτίνο; (milvus) milan *Camus*, Milvus niger? Milvus regalis? *Sundevall, Aubert.*

Le milan noir. (Rapaces.)

Ἰλλά; v. χίχλη.

Ἰσοδόρος v. χίχλη.

Ἰνγξ (ilicebra) Iynx Gaza, torcol *Camus*, Iynx Torquilla.

Le torcol d'Europe. (Zygodactyles.)

κάλαρ; (calaris) colaris Gaza. *Definiri non potest.*

Le calaris d'Aristote.

καλίδρι; (calidris) v. σκαλίδρι;.

καταρράκτης (catarrhactes) mergula *Scattiger*. Pelecanus Bassanus *Linn. Schneider.* Graculus pygmæus *Sundevall.* Podiceps auritus *vel* Fulica atra *Aubert.*

Le catarrhactes d'Aristote.

κεγχρίς (cenchreis et tinnunculus), tinnunculus Gaza, cresserelle *Camus*, Falco Tinnunculus L.

Le faucon-Cresserelle. (Rapaces.)

κεῖός; (celeus) galgulus Gaza, coureur *Camus*, Picus viridis L.

Le pic-vert. (Zygodactyles.)

κῆπρος (cepphus) fulica Gaza, foulque *Camus*, Procellaria pelagica *Linn. Schneider et Sundevall.* *Definiri posse negat Aubert.*

Le cepphus d'Aristote.

κέρθιος (certhius) *Definiri posse negant Schneider et Aubert.* Lanius rufipes *vel* Collurio? Certhia familiaris *Sundevall.*

Le grimpeur commun? (Anisodactyles.)

κερύλος (cerulus) cœrulus Gaza, Alcedo rudis? *Sundevall.* *Definiri posse negant Schneider et Aubert.*

Le cerulus d'Aristote.

κίχλος; (cinclus) Tringa Cinclus? *Schneider.* Tringa subarquata et alpina *vel* Actitis hypoleucos *Sundevall.* Molacillæ species *synon.* πύγαρος et σχοίνιος *Aubert.*

L'alouette de mer. (Gralles.)

κινάμωμον ὄρνεν (cinnamomus avis) *Avis fabulosa.*

κίττα (pica) pic *Camus*, Garrulus glandarius *Sundevall.* Corvus glandarius *Aubert.*

Le corbeau-gail d'Europe. (Omnivores.)

κίχλη (turdus) grive *Camus*. Turdorum species variae. *Distinguuntur* : 1) ἡ ἱεσοδόρος (turdus viscivorus). Turdus viscivorus. 2) ἡ τριχάς (turdus trichas) Turdus pilaris. 3) ἡ Ἰλλά; (turdus Illas) Turdus musicus.

1) Le merle viscivore. (Insectivores.) — 2) Le merle-Litorne. (Insectivores.) — 3) La grive. (Insectivores.)

κνιπολόγος (cnipologus) culicilega Gaza. Gobe-mouche *synon.* Picus viridis *Camus*. Certhia familiaris *Sundevall, Aubert.*

Un grimpeur. (Anisodactyles.)

κόκκυ; (Cuculus canorus *Linn. et* fortasse Cuculus glandarius).

Le coucou d'Europe. (Zygodactyles.)

κολιός v. καλός.

κολυρίων (collyrio) pie-grièche, Lanius excubitor et Lanius Collurio *Belon.* *Definiri posse negant Sundevall et Aubert.*

Le collyrio d'Aristote.

κοῖνός; (monedula *cf.* graculus) choucas *Camus*, Corvus Monedula *Linn.* *Distinguuntur* : 1) ὁ κορακίας (monedula coracias) graculus Gaza. Pyrrhocorax alpinus et Fregillus graculus, 2) ὁ λύκος (λύκος Piccolos licios *vel. interpr.*) καλούμενος (lupus) Corvus monedula? 3) ὁ βωμολόχος (monedula parva). *Definiri non potest. Præterea nominatur* ὁ στεγανόπους (monedula palmipes) Corvus marinus *Sundevall.* Phalacrocorax pygmæus *Aubert.*

1-3) Le corbeau-choucas et espèces voisines. (Omnivores.)

κολυμβίς (urinatrix). Podiceps major *Sundevall.* Podiceps minor *Aubert.*

Le grèbe castagneux. (Pinnatipèdes.)

κορακίας v. κολιός.

κόραξ (corvus) corax.

Le corbeau noir. (Omnivores.)

κόραξ ὁ καλούμενος (corvus) corbeau *Camus*, Graculus Carbo *Sundevall*, Phalacrocorax Carbo et Phalacrocorax Graculus (cormoran) *Aubert.*

Le grand cormoran. (Palmipèdes.)

κορυδαλός; *synon.* κόρυδος, κορυδών (alauda) Alauda. *Distinguuntur* : 1) ἡ ἐπίγειος καὶ λόρον ἔχουσα (alauda cristata) Alauda cristata *Gmel.* 2) ἡ ἀγελία (alauda gregalis) Alauda arvensis L.

1) L'alouette-cochevis. (Granivores.) — 2) L'alouette des champs. (Granivores.)

κορώνη (cornix) corneille *Camus*. Corvus corone.

Le corbeau corbine. (Omnivores.)

κόττυρος; (merula) merle *Camus*. Turdus Merula L. *Distinguitur* ὁ ἐκλευκος (merula alba).

Le merle. (Insectivores.)

κρέξ (crex) Rallus Crex *Linn. Sundevall.* Himantopus rufipes *Aubert.*

Le râle d'eau. (Gralles.)

κύανος (cyanus) cœruleus Gaza. Certhia muraria, *Gme.* Tichodroma muraria *Sundevall.* Petrochelidon cyanea *Belon Aubert.*

Le grimpeur de muraille. (Anisodactyles.)

Cycluminus (nomen in duobus *codd. vers. latinæ* extat).

- κύκνος (olor) *Cygnus Olor Sundevall* *Cygnus musicus Aubert.*
 Le cygne. (Palmipèdes.)
- κύνιδις *synon. χαλκίς (cymindis) Ibis Falcinellus? Sundevall.* *Tetrao urogallus? Aubert.*
 Le cymindis d'Aristote.
- κύχραμος (cychramus) *Ortygometra Crex synonym. ὀρτυγομήτρα et κρή Sundevall. Crex pratensis Aubert.*
 La gallinule de genêt. (Gralles.)
- κύψελος (cypselus) *v. χελιδών.*
 λαγωπόνος *v. ἀετός.*
 λαϊδός (λαῖος *Schneider et Piccolos*) (laedus) *Saxicola Œnanthe? Petrocossyphus? Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le laédos d'Aristote.
- λαῖος (laius) *Turdus cyaneus Sundevall. Petroclebha saxatilis Aubert.*
 Le merle bleu. (Insectivores.)
- λάρος (larus) *gavia Gaza, goëland Camus, Larus et Sterna Linn. Sundevall. Sterna nigra sive Sterna fassipes Aubert. Distinguuntur duo species: ὁ λευκός (larus albus), ὁ σποδοειδής.*
 La mouette blanche. (Palmipèdes.)
- λεῖος *cf. ἐρωδιός.*
 λευκερωδιός (ardeola alba) *cf. ἐρωδιός*
 λιθύος (libyus) *Avis ignola.*
 Le libyus d'Aristote.
- λόκαλος (localus *Sylburg. conjicit κώκαλος*) *Avis ignola.*
 Le localus d'Aristote.
- λύκος *v. κολοϊός.*
 μαλακοκράνεις (malacocraneus) *molliceps Gaza, Garrulus glandarius Belon. Lanlus minor Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le rollier d'Europe. (Omnivores.)
- μελαγχόρυπος (atriceps) *Parus palustris et Muscicapa atricapilla Sundevall. Parus palustris Aubert. cf. συκαλός.*
 La mésange-Nemiz. (Granivores.)
- μελαναῖτος *cf. ἀετός.*
 Le petit aigle ou aigle criard. (Rapaces.)
- μελεαγρίς (meleagrides) *pintade Camus, Numida Meleagris Linn.*
 La pintade vulgaire. (Gallinacés.)
- μέρωψ (merops) *merops qui apiaster Gaza. Merops Apiasler L.*
 Le guêpier commun. (Alcions.)
- μορφνός (morphnus) *v. ἀετός.*
 νεβροφόνος (hinnicida) *v. ἀετός.*
 νήττα (anas) *canard Camus, Anas Boscas domestica L.*
 Le canard domestique. (Palmipèdes.)
- νηττοφόνος (aquila anataria) *v. ἀετός.*
 νυκτικόραξ (nocticorvus), *cicunia Gaza synonym. ὠτός vel φῶς ubi v. Strix otus L.*
 Le moyen-duc.
- οἰνάνθη (œnanthe) *œnanthe quasi vitiflora Gaza. Parra Plinii? Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 L'œnanthe d'Aristote.
- οἰνός (œnas) *vinago Gaza, rupilia Scalliger, pigeon vineux Camus, v. περιστέρα.*
 οἰστρος (asilus) *Motacilla sibilatrix? Schneider, Sylvia Trochilus? Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 La sylvie-siffleur. (Insectivores.)
- ὄκνος (ocnus) *v. ἐρωδιός.*
 ὄρεινός *v. αἰγιθαλός.*
 ὄρειπλάργος (oripelargus) *v. ἀετός.*
 ὄρνιθες *v. ἀλεκτορίς.*
 ὄρδοσπιζος (montifringilla) *pinson de montagne. synonym. Fringilla Montifringilla Linn. Lusciola suecica? Sundevall, Aubert.*
 Le gros-bec de montagne (Granivores.)
- ὀρτυγομήτρα (ortygometra) *matrix Gaza. Caillemère Camus. Rallus Crex Sundevall. Crex pratensis synonym. κύχραμος Aubert.*
 L'ortygometra d'Aristote.
- ὄρνιξ (coturnix) *caille Camus, Tetrao Coturnix Linn.*
 La caille. (Gallinacés.)
- ὄρχιλος (orchilus) *Troglodytes Europæus Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 La sylvie troglodyte ordinaire. (Insectivores.)
- οὐραξ *v. τέτριξ.*
 πάρδαλος (pardalus) *Charadrius pluvialis Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le pluvier (Gralles.)
- παλαργός (ciconia) *Ciconia alba Belon.*
 La cigogne blanche. (Gralles.)
- πελαίος (pellias) *livia Gaza, turrilia Scalliger, biset Camus; v. περιστέρα.*
 πελεκάν (platea) *pélican Camus. Distinguuntur: 1) ὁ ἀγελαιός Pelecanus crispus vel onocrotalus. 2) ὁ ἐν τοῖς ποταμοῖς γινόμενος Platalea leucorodia L.*
 1) Le pélican blanc. (Palmipèdes.) — 2) La spatule blanche. (Gralles.)
- πᾶλος *v. ἐρωδιός.*
 πέριξ (perdix) *Perdix Græca et Perdix cinerea. Lath.*
 La bartavelle et la perdrix grise (Gallinacés.)
- περιστέρα (columba). *Distinguuntur: 1) περιστέρα Columba livia domestica L. 2) πωλιάς (pellias) columba œnas Sundevall. Definiri posse negat Aubert. 3) οἰνός (œnas) Columba livia L. Sundevall Columba œnas Aubert. 4) τρυγών (turtur) Columba turtur L. 5) πάσσα synonym. φάψ Columba Palumbus L. Cf. Oribas. t. I, p. 612.*
 1) Le biset. (Pigeons.) — 2) Pigeon colombier. — 3) La tourterelle. — 4) Le ramier.
- πέρκης *v. περνίς.*
 περκνόπτερος *v. ἀετός.*
 περκνός *v. ἱέραξ.*
 πηνέλοψ (penelops) *Anatis species.*
 πίπρα *v. πιπώ.*
 πιπώ *synon. δρυοκολάπτης.*
 πίριγγ (pipinx) *pixef Gaza. Definiri posse negat Sundevall et Aubert.*
 πλάγγος (plangus) *planga et clanga Gaza, v. ἀετός.*
 ποικιλίς (variola) *varia Gaza. Definiri non potest.*
 πορφυρίων (porphyrio) *Porphyrio hyacinthinus Sundevall. Phœnicopterus roseus? Aubert.*
 La poulte sultane.

πρέσβυς (presbys) senator *Gaza*, v. βασιλεύς.
 πτερνίς (pternis) v. ἱέραξ.
 πτύγξ (ptynx) v. ὄβρις.
 πύγαργος (pygargus) v. ἀετός.
 πύγαργος (albicula) *Tolanus ochropus Sundevall, synon.*
 κίχλος. *Motacilla alba? Aubert.*
 Le bécasseau. (Gralles.)
 πυραλλίς (pyrallis) *ignaria Gaza. Avis ignota.*
Pyrallis d'Aristote.
 πυρρούλας (pyrrhulas) *rubecula Gaza, byrricola Scaliger.* *bouvreuril synon. Loxia Pyrrhula Camus.* *Luscinia rubecula Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le bouvreuil. (Granivores.)
 πῶυξ v. φῶυξ.
 σίττη (sitta) *Sitta Europæa Sundevall. Certhia familiaris? Aubert.*
 La sittelle d'Europe. (Anisodactyles.)
 σκαλίδρις (scalidris) *calidris Gaza, Totanus Calidris Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le chevalier-Gambette. (Gralles.)
 σκολοπάξ (scolopax) *gallinago Gaza, bécasse Camus, synon. ασκαλώνας?*
 La bécasse? (Gralles.)
 σκῶψ (asio) petit-duc *synon. Strix Scops L. Camus, v. ὠτός.*
 Le petit-duc. (Rapaces nocturnes.)
 σπερμολόγος (seminilegus) *Avis incognita.*
 Le spermologos d'Aristote.
 σπίζα (fringilla) pinson *Camus. Fringilla Cælebs Sundevall. Fringillæ species Aubert.*
 Le pinson. (Granivores.)
 σπιζία v. ἱέραξ.
 σπιζίτης v. αἰγιθαλός.
 στρουθίον v. στρουθός.
 στρουθός (passer) *Passer domesticus L.*
 Le moineau. (Granivores.)
 στρουθός λιθυκός (struthio Libycus) *Struthio Camelus L.*
 L'autruche. (Ordre des coureurs.)
 σνκαλῖς (ficedula) bec-figue *Camus. Motacilla atricapilla Sundevall. Parus species? Aubert.*
 La bergeronnette à tête noire. (Insectivores.)
 σχοινίλος (schœnilus) junco *Gaza. Motacilla alba Sundevall. Motacilla melanocephala synon. κίχλος Aubert.*
 La bergeronnette à collier? (Insectivores.)
 σχοινίων (schœnio) junco *Gaza. Definiri non potest.*
 Le schœnio d'Aristote.
 τάας (pavo) *Pavo cristatus L.*
 Le paon. (Gallinacés.)
 τέτρεξ *synon. οὐραξ (tetrax) Praticola rubetra Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 Le tetrax d'Aristote.
 τριόρχης (buteo) v. ἱέραξ.
 τριχάς v. κίχλη.
 τροχίλος (trochilus) *synon. βασιλεύς et πρέσβυς.*

τροχίλος (trochilus) *Pluvianus Ægyptiacus seu Africanus Lath.*
 Le pluvier à tête verte. (Gralles.)
 τρύγας v. πύγαργος.
 τρυγών (turtur) v. περιστέρά.
 τύπανος (typanus) *tympanus Gaza, tapynus Scaliger. Avis ignota.*
 Le typanos d'Aristote.
 τύραννος (tyrannus) roitelet *buppé Camus, Motacilla Regulus Schneider, Regulus cristatus Sundevall, R. crist. et Regulus ignicapillus Aubert.*
 Le roitelet ordinaire. (Insectivores.)
 ὄβρις (hybris) *synon. πτύγξ. Strix Bubo Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
 ὀπάτος v. ἀετός.
 ὀπολάς v. ἐπιλάς.
 ὀποτριόρχης (subbuteo) v. ἱέραξ.
 φαβοτόπος (palumbarius accipiter) v. ἱέραξ.
 φαλαρίς (phalarides et mergus) *Mergus albellus? Sundevall. Mergi species? Aubert.*
 Le harle-Piette (Palmipèdes.)
 φασιανός (phasianus) *Phasianus Cochicus L.*
 Le faisau ordinaire. (Gallinacés.)
 φάττα (palumbus) grand ramier *Camus, v. περιστέρά.*
 φάψ (palumbus) petit ramier *Camus, v. περιστέρά.*
 φήνη (ossifraga) orfraie *synon. Falco ossifraga Linn. Camus. Vultur cinereus Gmelin synon. Gyps cinereus Keyserting et Blasius, Sundevall et Aubert.*
 Le faucon ossifrage. (Rapaces.)
 φοινίκουρος (phœnicurus) *ruticilla Gaza, rouget Camus, synon. ἐριθακός.*
 φρυνολόγος v. ἱέραξ.
 φῶυξ (phoyx) *Ardea purpurea vel synon. νυκτικόραξ Sundevall. Ardeæ species Aubert.*
 Une cigogne. (Gralles.)
 χαλκίς (chalcis) *synon. κύμινδις.*
 χαραδριός (charadrius) *kalandra i. e. rupex Gaza, Charadrius ædicnemus Gmel.*
 Le pluvier OEdicneme. (Gralles.)
 χελιδών (hirundo) *Hirundo urbana et rustica Sundevall. Hirundo rustica Aubert. Distinguuntur: ἄπους (apus) synon. κύψαλος (cypselus) Hirundo urbana, εἰσπανίς (falcula) Hirundo riparia Aubert.*
 L'hirondelle de fenêtre. (Insectivores.) — L'hirondelle de rivage.
 χήν (anser) *Anser domesticus. Distinguitur: χήν μικρός (Anser parvus) Anser ferus.*
 L'oie domestique. (Palmipèdes.)
 χηνάλωπηξ (vulpanser) *Chenalopec (Anser) Ægyptiaca L.*
 L'oie d'Égypte. (Palmipèdes.)
 χλωρεύς (chloreus) *luteus et lutea Gaza synon. χλωρίων? Gessner. Avis ignota.*
 Le chloreus d'Aristote.
 χλωρίς (chloris et vireola) *luteola Gaza, vireola Scaliger, verdier Camus, Loxia Chloris Sundevall et Aubert.*
 Le bec-croisé. (Granivores.)
 χλωρίων (chlorio) *vireo Gaza. Oriolus Galbula L.*
 χρυσομήτρις (chrysometris) *aurevittis Gaza. Fringilla car-*

- duells? *Sundevall. Definiri posse negat Aubert.*
Le loriot d'Europe? (Omnivores.)
- ψάρος (sturnus) étourneau *Camus. Sturnus vulgaris L.*
L'étourneau. (Omnivores.)
- ψιττάκη (pittacus) Psittacus Alexandri *L.*
La perruche sagittifère d'Alexandrie. (Zygodactyles.)
- ώτις (tarda) otis f. e. avis tarda *Gaza, outarde Camus.*
Otis Tarda *L.*
L'outarde. (Coureurs.)
- ώτις (otus) nocturnus *Scaliger, hibou Camus, Strix*
brachyotus Sundevall. Strix Otus synon. νυκτιγόραξ
Aubert.
Le strix passerin ou strix vocalis. (Rapaces nocturnes.)

III. REPTILIA.

- ασκαλώτης (stellio) Ascalabotes Mauritanicus *Sundevall. Ascalabotum seu Gekkorum species Aubert.*
Le stellion du Levant. (Iguaniens.)
- ασπίς (aspis) Naia *Haye.*
La vipère haye. (Ophidiens.)
- βάτραχος (rana) Rana in genere *inprimis Rana esculenta*
L. Distinguuntur: οι τελευτιαιοί (ranæ lacustres), οι
μικροί οι φρονουσιδείς (ranæ pusillæ).
La grenouille verte. (Batraciens.) — Une variété de la précédente.
- δράκων (draco) *synon. δρις.*
έμυς (lutaria) Emys Europæa *Brong.*
L'emyde d'Europe. (Cheloniens.)
- εχιδνα *synon. έχις (vipera et viperilla). Vipera Ammo-*
dytes et Vipera Berus L.
La vipère à museau cornu et la vipère ordinaire (ophidiens.)
- ζιγνίς *synon. χαλκίς (zignis) Lacerta chalcides, Sundevall, hæc vel Ablepharus Pannonicus vel Ableph. Ki-*
taibellii Aubert.
Le zignis d'Aristote. (Sauriens.)
- ιερός v. όρειδιον.
κορύλλος (cordylus) *Protens anguineus? Schneider. Tri-*
ton palustris Sundevall, ejus larva Aubert.
Le protée anguillard. (Batraciens.)
- κοκκόδειλος ποτάμιος (crocodilus fluviatilis), *Crocodilus*
vulgaris L.
Le crocodile vulgaire. (Sauriens.)
- κοκκόδειλος χειρσαίος (crocodilus) *Monitoris species Sun-*
devall. Stellio vulgaris Aubert.
Le stellion du Levant. (Sauriens.)
- κολωτής (stellio t. III, p. 174, 3) colota *Gaza, synon.*
ασκαλώτης? Sundevall.
Le colotès d'Aristote. (Sauriens.)
- όρεΐδιον (serpentillus et serpens). *Enumerantur: 1) έν*
τῇ Ἰνδία τῷ Trigonocephalus rhodostoma? Aubert. 2) έν
τῷ σιελῷ Eruca species Sundevall. Cæcilia cf. Raji
Synops. p. 289. Definiri posse negat Aubert. 3) τὸ τε-
ρόν Coluber Ammodytes vel Coluber Esculapii Strack.
Definiri non potest Sundevall et Aubert. 4) έν τῇ
Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας καὶ έν Ἰστρούντι. Definiri non
potest.
1) Une espèce indéterminée de vipère. — 2) L'orvet? Ophidiens. — 3) La couleuvre d'Esculape. (Ophidiens.)

δρις (serpens) cf. *Duméril et Bibron Erpétologie t. VI*
p. 14 ss. Plerique sunt χειρσαίοι. Eorum qui ένδρα
sunt pauci in aqua dulci degunt. Τῶν θαλαττίων
plura exstant genera. Ad δρις genus pertinent
ἀσπίς, δράκων, έχις, ύδρος ubi v. Præterea distin-
guuntur: 1) τυρλίνοι δρις Anguis fragilis Linn. Sun-
devall. Typhlops flavescens Aubert. 2) δρις περ-
τοί Draco volans? Strack., Brugsch ad Herodot. II, 73,
76 locustarum genus designari putat. 3) κρασιφό-
ροι περί θήβας cf. Herodot. II, 74 Cerastes Ægyp-
ticus? Vipera Ammodytes? Aubert. 4) έν Αἰδύῃ Boa
constrictor Strack. Animal fabulosum Aubert. 5) έν
Κούριῳ τῇ Κύπρου Coluber Ammodytes Linn.? cf.
Beckmann. ad mirab. Auscull. p. 319 s. Qui præ-
terea memorantur: 6) οι μυοθήραι, 7) οι παρά τοῖς
φορμακοπώλαις τρερόμενοι, 8) έν Αγκυραίων, 9) περί
Θεσσαλίαν ζωογονηθέντες, 10) περί τὸν Εὐφράτην, 11) έν
Πάρῳ πόδας έχων, 12) πρῆστορες, ἢ ἄλλοι μετὰ δρις
definiri non possunt.

1-12) Divers ophidiens indéterminables parmi lesquels est indiquée la vipère cornue et peut-être aussi Porret.

σαλαμάνδρα (salamandra) Salamandra maculosa *Laur.*
Locum suspectum censet Aubert.

La salamandre ordinaire. (Batraciens.)

σαύρα et σαύρος (lacerta) Lacerta. *Distinguuntur: οι έν*
Ἀραβίᾳ σαύροι (lacerta Arabica) Monitoris species præ-
sertim Varranus Scincus Merri. Aubert.

Le lézard des sables? (Sauriens.)

ύδρος (hydrus) Coluber Natrix *Linn.? Sundevall Coluber*
viperinus Latr.? Aubert.

La couleuvre à collier. (Ophidiens.)

φρύνη et φρύνος (rubeta) Bufonis species.

Le crapaud. (Batraciens.)

χαλκίς *synon. ζιγνίς.*

χαμαιλέον (chamæleon) Chamæleon Africanus *Laur.*

Le caméléon. (Sauriens.)

χελώνη (testudo) *Distinguuntur: 1) ἡ θαλαττία (testudo*
marina) Chelonia Caretta Sundevall. Chelonia cephalo
Aubert. 2) ἡ χειρσαία (testudo terrestres) Testudo
Græca et marginal L.

1) La tortue caret. (Cheloniens.) — 2) La tortue grecque. (Cheloniens.)

IV. PISCES.

ἀθερίνη (atherine) atherina quam aristam appello *Gaza.*
Atherina species fortasse Atherina Hepsetus Linn. cf.
ἀθερίνος.

ἀθερίνος (atherini) fortasse *synon. ἀθερίνη.*

Le joël. (Acanthoptérigiens.)

ἀλφιστικός (alphesticus) idem qui alibi ἀλφιστίς. *Labri*
species Belon et Rondelet.

Une espèce du genre labre. (Thoraciques.)

ἀμία (amia) boniton *Camus. Pelamys Sarda Bloch.*

Le thon sarde. (Acanthoptérigiens.)

ἀνθίας (anthias) *synon. ἀλώπις, sacer et anthias Gaza.*
Definiri non potest, cf. κάλιχθος.

Le mérout? (Acanthoptérigiens.)

αὐλωπίς (aulopias) *synon. ἀνθίας.*

αὐξίς (auxides) v. θύνος.

ἀχάρνας (acharnas) archanas *Gaza. Definiri non potest.*
L'Acharnas d'Aristote.

βάλαιρος (balagrus) *Barbus fluviatilis seu vulgaris?*
Le pleuronecte-carrelet. (Malacoptérigiens.)

βάλαιρος (balerus) *synon. βαλλήριος? Definiri non potest.*
Le baleiros d'Aristote.

βαλλήριος (ballirus) *v. βάλαιρος.*

βελόνη (acus) *Syngnathi et Hippocampi Linn. species v. βέλος.*
L'hippocampe marin. (Lophobranches.)

βώξ (boces) *vocæ Gaza. Sparus Cantharus Linn. ?*
Une espèce de spare. (Acanthoptérigiens.)

γλάνις (glanis) *Silurus Gaza. Silurus Glanis Linn.*
Le silure-glanis de Linné. (Malacoptérigiens.)

γλαύκος (glaucus) *Sciæna Aquila? Cuvier.*
La sciène aigle. (Acanthoptérigiens.)

γόνγρος (congrus) *muræna Conger Linn.*
Le congre. (Malacoptérigiens.)

δάσκιλλος (dascillus) *Definiri non potest.*

δράκων (draco) *vive Camus. Trachinus Draco Linn.*
La trachine vive. (Acanthoptérigiens.)

ἐγκρασίχολος (encrasicholi) *encrauli Gaza. Engraulis encrasicholus Linn.*
L'anchols. (Malacoptérigiens.)

ἐγγέλως (anguilla) *Anguilla fluviatilis et ejus species latirostris et acutirostris.*
L'anguille ordinaire. (Malacoptérigiens.)

ἐλεγίνος (eleginus) *Sciæna nigra vel Cervina nigra? Camus. Definiri posse negat Aubert.*
La sciène noire de Cuvier. (Acanthoptérigiens.)

ἐλλοψ (ellops) *accipenser Gaza. Definiri non potest.*
L'esturgeon de Marsigli. (Chondroptérigiens.)

ἐρυθρίνος (rubellus) *rouget Camus. Serranus Anthias Cuv.*
Le serranus anthias de Cuvier. (Acanthoptérigiens.)

ἐτελής (etelis) *definiri non potest.*

ἐχνητός (remora) *definiri non potest.*
Le remora? (Subtrachiens.)

ζύγαινα (zygæna) *libella Gaza. Definiri non potest.*

ἰππαῖος (jecorinus) *definiri non potest.*
L'hépatos d'Aristote.

θράτται αἱ καλούμεναι (thrassæ) *cf. Athen. VII, p. 329^b et Eustath. ad Homer. p. 1279, 22.*

θρίττα (thrissa) *alosa Gaza.*
L'alose? (Malacoptérigiens.)

θυννίς (thynnus) *v. θύννος.*

θύννος (thynnus) *Thynnus vulgaris. Ad eundem piscem pertinent nomina : αὐτίς, θυννίς, πηλαμύς, σκορδύλη, πριμάδε, cf. Oribas. t. I, p. 598.*
Le thon vulgaire. (Acanthoptérigiens.)

ιουλίδες (Iulides) *julia Gaza. Iulis species variæ? Aubert.*
Un labre. (Labroides.)

ἵππουρος (hippurus) *Murænoides species? Aubert. ἰχθύς ἔχοντες κεφαλὴν ὁμοίαν βατράχῳ θαλαττίῳ τὸ δ' ἄλλο σῶμα κωδιῶ t. IV, p. 85, 38 ss.*
L'hippurre. (Acanthoptérigiens.)

καλλιχθῦς (callichthys) *fortasse, idem qui καλλιωνυμος et ἀνθίας.*

καλλιωνυμος (callionymus) *pulcher Gaza. Uranoscopus Cuvier. cf. καλλιχθῦς.*
L'uranoscope-rascasse blanche. (Acanthoptérigiens.)

κάνθαρος (cantharus) *scarabeus Gaza. Sparus Cantharus Linn.*
Le spare-canthère. (Acanthoptérigiens.)

κάπρος (aper) *sanglier de mer Camus. Capros Aper Lacep.*
Le poisson-sanglier de la Méditerranée. (Acanthoptérigiens.)

κεστρεύς (mugil) *muge Camus. Mugilum species variæ. Ad κεστρείς pertinent : οἱ χελῶνες, ὁ σάργος, ὁ σμύξων καλούμενος, ὁ κέφαλος, οἱ φύνονται ἐκ τῆς ἰλῦος καὶ τῆς ἄμμου cf. t. III, p. 83, 19. Præleræ nominantur fr p. 180, a : ὁ κέφαλος, ὁ χελών, ὁ φερζίος.*
Le mulet de mer. (Acanthoptérigiens.)

κεστρεύς, ὁ ἐν τῇ λίμνῃ τῇ ἐν Σιφαῖς (mugiles qui in Sipharum stagno degunt) *piscis ignotus cf. Schneider in Aristot. Hist. anim. t. III, p. 100.*

κέφαλος *synon. χελών (capito, cephalus) Mugil Cephalus Cuvier et Valenciennes; cf. κεστρεύς.*

κίθαρος (citharus) *fidicula Gaza. Hydrocion Forskalii Cuvier. Definiri posse negat Aubert.*
L'hydrocion de Cuvier.

κίχλη (turdus). *Labri species variæ, cf. κόττυρος.*

κόκκυξ (cuculus) *fortasse : Trigla Gurnandus Cuvier.*
Le trigle grondin. (Acanthoptérigiens.)

κολίσι (colia) *monedula Gaza, graculus Scaliger. Scomber Scombrus Cuvier et Valenciennes. Scombr species Aubert, les cognioles Oribas. t. I, p. 597.*
Le maquercau. (Acanthoptérigiens.)

κορακίνος (coracinus). *corvulus seu graculus Gaza, Chromis castanea synonym. Sparus Chromis Linn. Cuvier. Definiri posse negat Aubert.*
Le spare marron. (Acanthoptérigiens.)

κόττος (cottus) *boetus Scaliger, chabot Camus. Cottus Gobio Cuvier. Definiri posse negat Aubert.*
Le chabot. (Percoides.)

κόττυρος (merula). *Labrus Merula cf. κίχλη.*

κρέμυς (var. l. κρέμυς cremys) *an idem qui χρέμψ, χρομίς?*

κυπρίνος (cyprinus) *carpe Camus. Cyprinus Carpio L.*
La carpe. (Malacoptérigiens.)

κωδιός (gobius) *goujon Camus, Cottus Cuvier. Gobiorum species? Aubert. Ejus species memorantur : 1) ἡ καλούμενη κωδιτίς (cobitis). 2) ὁ λευκὸς κωδιός (gobii albi). 3) οἱ ἐν τοῖς ποταμοῖς.*
1-3). Le goujon? (cyprinus). (Malacoptérigiens.)

λίβεραξ (lupus piscis). *Labrax Lupus Klein.*
Le loup de mer. (Acanthoptérigiens.)

Lepus marinus. *Definiri non potest.*

λύρα (lyra) *definiri non potest.*
Le lyre d'Aristote.

μαινίς (mænula) *alec Gaza. Fortasse Mænula vulgaris Cuvier, Aubert.*
Le mænula de Cuvier.

μαρίνος (marinus) *marinus aza, myxinus Scaliger. Definiri non potest.*
L'holocentre marin? (Percoides.)

μελανούρος (melanurus) oculata *Gaza*. Oblata melanura *Cuvier, Aubert*.
L'oblade melanure. (Thoraciques.)

μεμβράδες (membrades) *ex iis sunt τριχίδες. Definiri non possunt, cf. lamen Oribas. t. I, p. 603.*
Un pagre? (Acanthoptérigiens.)

μήρυξ (ruminat) ruminalis *Gaza*. An idem qui σκάρος (scarus Cretensis)? *Aubert*. Scarus Kakatoe *Lacep*.
Le scare-perroquet. (Acanthoptérigiens.)

μόρμυρος (murmur) Pagellus mormyrus *Cuvier, Aubert*.
Le pagel. (Acanthoptérigiens.)

μούρων (myxo) mucro *Gaza*. Mugil auratus *Cuvier*, Mugilis species *Aubert*, cf. κιστρέυς.
Le mugil doré. (Acanthoptérigiens.)

μούρινα (muræna) Muræna helena *Linn*.
La murène commune. (Malacoptérigiens.)

ξίριος (gladius) espadon *Camus*. Xiphias Gladius *Linn*.
L'espadron. (Scombéroïdes.)

όνος (asellus) Gadoïdes? *Aubert*.
Le merlus. (Malacoptérigiens.)

ὄρκυνες (orcynes) *definiri non possunt*.
L'orcynes d'Aristote.

ὀρφνός (orphnus) cernua *Gaza*. Polyprion cernuus? *Aubert*.
Un pagre? (Acanthoptérigiens.)

παρείας (pareas) v. κιστρέυς.
πέρκη (perca) Perca fluviatilis *Linn*.
La perche. (Acanthoptérigiens.)

πηλαμύς (pelamydes), limaria *Gaza*, v. θύννος.
πριμάδες (primades), primadæ *Gaza*, v. θύννος.
ράφης (rhaphtis) an idem qui βελόνη?
L'hippocampe? (Lophobranches.)

σάλπη (salpe) Sparus Salpa *Linn*.
Le bogue. (Acanthoptérigiens.)

σαπερδής (saperdis) *definiri non potest*.
Le Saperdis d'Aristote.

σαργίνος (sarginus), sargiacus *Gaza*. *Definiri non potest*.
Le sarginos d'Aristote.

σάργος (sargus). Hoc nomine duo genera piscium designari videntur. Alterum quod ad κιστρέυς pertinet *definiri non potest*, alterum fortasse est Sargus Rondeletii.
La sargue de Rondelet? (Acanthoptérigiens.)

σαρδίνος (sardini) *synon. έρίτιμος*.
Une sardine. (Malacoptérigiens.)

σαῦρος (lacerti) *definiri non potest*.
σεσερίνος (seserinus)?

σινόδων (de orthographia nominis cf. Oribas. t. I, p. 591 (dentex) *definiri non potest*.
σκάρος (scarus). Scarus Cretensis. *auct.*?
Un scare. (Acanthoptérigiens.)

σκίανα (umbra) Umbrina vulgaris *Cuvier*, Sciaenoides *Aubert*.
L'ombrine vulgaire. (Acanthoptérigiens.)

σκόμβρος (scombr), maquereau *Camus*. Scomber Scombrus *Linn*.
Le maquereau. (Var.) (Acanthoptérigiens.)

σκορδύλαι (scordylæ) *synon. αυτίδες cf. θύννος*.
σκορπίος (scorpius) fortasse Scorpaena Scrofa *Aubert*.
Le scorpène-Truite. (Acanthoptérigiens.)

σκορπίς (scorpides) fortasse Scorpaena Porcus *Aubert*.
Le scorpène-porc? (Id.)

σμορίς (smaris), cerrus *Gaza*. Smaris *Cuv*.
Le picarel commun. (Id.)

σμύρος (myrus), murus *Gaza*, mure *Camus*, fortasse Ophisurus Serpens *Aubert*.
Le serpent de mer. (Malacoptérigiens.)

σπάρος (sparus) *definiri non potest*.
Un poisson du genre spare. (Acanthoptérigiens.)

συναγρίς (synagris) dentex *Gaza*. *Definiri non potest*.
Le synagris d'Aristote.

σφύρινα (sphyraena) malleolus *Gaza*. Sphyraena Esor *L*.
Le brochet de mer. (Acanthoptérigiens.)

ταινία (tænia) villa *Gaza*, Cobitis Tænia, *Aubert*.
La loche de rivière. (Malacoptérigiens.)

τίλων (tilo) *definiri non potest*.
Le Tilon d'Aristote.

τρίγλη (mullus) surmulet *Camus*. Mullus barbatus *Linn*.
Le rouget. (Acanthoptérigiens.)

τριχίας (trichia) sarda *Gaza*. Clupea Sardina *Cuvier*. *Definiri posse negat Aubert*.
La sardine. (Malacoptérigiens.)

τριχίδες (trichides) sardine *Gaza*. Fortasse *synon. τριχίας cf. μεμβράδες*.
εάγρος (pagrus et phagrus) Pagrus vulgaris *Cuvier*.
Fortasse Dentex macrophthalmus *Aubert*.
Le pagre. (Acanthoptérigiens.)

φεραῖος (pheræus) v. κιστρέυς.
φοῖνοι (phoxini) *definiri non possunt*.
φυκίς (fuca et phycides) phuca pusilla *Gaza*. Gobius niger *Cuvier*, is vel Gasterosteus Spinachia *Aubert*.
Le boulereau noir. (Acanthoptérigiens.)

φωλῖς (pholis) *definiri non potest*.
Le pholis d'Aristote.

χάννη (hiatula) Serranus Scriba *Cuvier, Aubert*.
Le serran-scriba (Cuv.). (Acanthoptérigiens.)

χιελιδών (hirundo) Dactylopterus volitans *Cuvier, Aubert*.
Le trigle-poisson volant. (Acanthoptérigiens.)

χελών (chelo et labeo) *synon. χέφαλος, v. κιστρέυς*.
χοῖρος ὁ ποτάμιος (porcus fluviatilis)?
Le baliste-capriste. (Cartilagineux.)

χρέμυς, v. χρέμυς.
χρέμψ (chremps) *definiri non potest*.
Le chremps d'Aristote.

χρομῖς (chromis) Sciaena Aquila *Aubert*.
La sciène-aigle? (Acanthoptérigiens.)

χρύσοφρος (aurata) Chrysophrys aurata *Linn*.
La dorade. (Acanthoptérigiens.)

ψῆττα (passer), plie *Camus*, barbue *Cuvier et Valenciennes*.

I. leuronecte-Barbue. (Malacoptérogens.)

V. PISCES CARTILAGINEI.

αἰετός (aquila). *Definiri non potest.*

ἀκανθίας (acanthias et mustela spinus) spinax *Gaza*,
Acanthias vulgaris, cf. γαλεός.

Le squalo-acanthias. (Cartilagineux.)

ἀλώπηξ (alopécias et vulpes), Squalus Vulpes *J. Müller*.
Squali species indefinita *Aubert*.

Le carcharias-renard. (Cartilagineux.)

ἀστέριας (mustela stellaris) stellaris *Gaza*, chien-étoilé
Camus, synonym. Squalus stellaris. *Dubilat Aubert*.

L'émissionle étoilé. (Cartilagineux.)

βατίς (raia) Rajæ species.

Une raie. (Cartilagineux.)

βάτος (batos, raia) synonym. βατίς *Camus*. Trygon Pastinaca
Linn.? *Definiri posse negat Aubert*.

La pastenade, famille des raies? (Cartilagineux.)

βάτραχος ὁ ἀλιεύς καλούμενος (rana marina) Lophius piscatorius *Linn.*

La baudroie. (Cartilagineux?)

βούγλωττος (buglottus) Solea vulgaris? *Cuvier*.

La sole vulgaire. (Malacoptérogens.)

βούς (bos piscis). Rajæ species?

Une raie? (Cartilagineux.)

γαλεός, γαλεώδης (mustelus et mustelacei pisces) Squalorum species. *Enumerantur* : 1) γαλεός ὁ λεῖος (mustelus laevis), 2) γαλεός ὁ νεβρίας (mustelus nebris) synonym. κύων, 3) γαλεός ὁ ἀκανθίας (mustelus spinus), 4) γαλεός ὁ ἀστέριας (mustellus stellaris), 5) γαλεός ὁ ποικίλος (mustelæ variae). *Præterea nominantur* : ὁ σχύμνος, κεντρίνης ὁ νοτιδανός.

1) Le mustelle lisse de Risso (Cartilagineux.) — 2) Le mustelle-nebris. — 3) Le mustelle-spinax ou anguillat. — 4) Le mustelle étoilé de Risso. — 5) Une espèce de mustelle.

κεντρίνης (centrine) v. γαλεός.

λαμία (lamia) Squalus centrine vel carcharias?

Le squalo centrine de Cuvier. (Cartilagineux.)

λεῖοδατος (laeviraja) Myliobatis, Aetobatis.

Une espèce de raie. (Cartilagineux.)

τόρπηξ (torpedo) torpille *Camus*. Torpedo Galvanii *Risso*.

La torpille. (Cartilagineux.)

νοτιδανός (notidanus) v. γαλεός.

πρίστις (pristis) Squalus Pristis *Linn.*

La scie commune. (Cartilagineux.)

σquatina (squatina) Squatina.

Le poisson-ange. (Id.)

ρίνοδατος (rhinobatus) squatinaria *Gaza*, Squatina Raja.

La raie-rhinobate. (Id.)

σκύλιον (canis marinus) canicula *Gaza*. Scyllia Canicula et Catulus sive Scyllia stellaria *Riss*.

Le chien de mer. (Id.)

τρογών (pastinaca), turtur *Gaza*. Trygon Pastinaca.

La pastenade. (Id.)

VI. CEPHALOPODES.

βολίταινα (bolitæna) Tremoctopus violaceus? *Aubert*.
ἐλεδώνη (eledone) Eledone moschate vel Aldrovandi *Aubert*.

Le poulpe-Eledon de Cuvier. (Céphalopodes.)

ναυτίλος (nautilus) nauta *Gaza*. Argonauta Argo *Linn.*

L'argonaute. (Céphalopodes.)

πολύπους (polypus) Octopus vulgaris vel Octopoda. *Distinguuntur* : 1) ὁ μέγιστος Octopus vulgaris *Lmrk*. 2) ὁ μικρός, ὁ ποικίλος (polypi parvi) Tremoctopus violaceus, synonym. βολίταινα? *Aubert*. 3) ὁ ἐν ὀστράκῳ (polypi cochleæ similes) Nautilus Pompilius *Linn.*?

1) Le poulpe. (Céphalopodes.) — 2) Le poulpe violet? (Id.) — 3) Le nautille flambé. (Argonautes.)

σηπία (sepia, sepiolæ et sepiæ et loligines) sèche *Camus*. Sepia officinalis *Linn.*

La sèche officinale. (Céphalopodes.)

τεuthis (loligines, sepiæ et loligines) Loligo vulgaris *Lmrk*. *Aubert*.

Le calmar ordinaire. (Id.)

τεῦθο (lolius) Sepiotheutis *Blainville*.

Un calmar. (Id.)

VII. CRUSTACEA.

ἀρκτος (ursæ) ourse *Camus*. *Definiri posse negant Cuvier et Aubert*.

L'arctos d'Aristote.

ἀστακός (astacus) gammarus *Gaza*. Homarus seu Astacus marinus *Fabric*.

Le homard. (Décapodes.)

ἀστακός ὁ ποτάμιος (astacus fluviatilis) Astacus fluviatilis *Linn.*

L'écrevisse. (Id.)

ἰππεύς (equites cancri) ippea h. est eques *Gaza*, cancrechevalier *Camus*, Cancer Cursor *Linn*. seu Ocypode ippeus.

L'araignée de mer. (Id.)

κάραθος (locusta marina) langouste *Camus*. Palinurus vulgaris *Latr*.

La langouste. (Décapodes.)

καρίδες (squillæ). *Distinguuntur* : 1) αἱ κυραὶ (squillæ gibberes) Palæmon Squilla *Leach*. 2) αἱ κραγγόνες (crangones) Squilla Mantis *L*. 3) τὸ μικρὸν γένος fortasse synonym. καρίδιον.

1) Le palémon squille. (Décapodes.) — 2) Le crangon vulgaire. (Décapodes.) — 3) Id.

καρίδιον (squillula) Pontonia Tyrrhena *Latr*.

Une espèce du genre portunne. (Id.)

καρκίνιον (cancellus) petit-cancer *Camus*.

Le crabe commun ou espèce voisine.

καρκίνος (cancer) Decapoda Brachyura. *Distinguuntur* : 1) οἱ πετραῖοι (cancris saxatiles). 2) οἱ Ἡρακλεωτικοί (Heracleotici cancri). 3) οἱ πάγουροι (paguri). 4) οἱ μαῖαι (majæ et obstetrices cancri), 5) οἱ ποτάμιοι (cancris fluviatiles) Telphusa fluviatilis *Edw*. 6) ἄλλοι ἐλάττους καὶ ἀνωνυμώτεροι. 7) οἱ λευκοὶ, ἐν τοῖς μύσιν *Pinn*.

notheres mytilorum, 8) οἱ πάμπαν μικροὶ εἰ ἐν τοῖς
μικροῖς ἰχθυοῖς Portunus depurator.

1) Crustacés des rochers. — 2) Le crabe commun. (Décapodes). — 3) Le pagure anguleux (Id.) — 4) L'homole barbue (Id.) — La Thelphuse fluviatile (Id.) — 6) ? — 7) Le pinnothère des anciens. (Id.) — 8) Petits crabes. Le portunne velouté. (Décapodes.)

πραγγών (crangones) v. καρίδες.

κύλλαρος (cyllarus) parva squilla Gaza.

La penée Caramote. (Décapodes.)

μαῖα v. καρκίνος.

πάγουρος v. καρκίνος.

Le crabe commun ou espèce voisine.

πιννοτήρας (pinnotera) *synon.* πιννοφύλαξ (pinnophylaces) Pinnotheres.

Le bernard l'ermite. (Décapodes.)

VIII. INSECTA ARTICULATA, ENTOZOARIA.

ἀκαρί (acari) Phalena cereana Linn. et Termes fatale Linn. Schneider. Dermestes fatidicus sive Bostrichi species Strack. Acarus Sundevall. Acarus Siro Aubert *quapropter* ἐν κηρῷ apud Aristotelem ἐν τυρῷ legendum esset censet.

Les acarides d'Aristote.

ἀκρίς (locusta) criquet Camus. Locustinarum genus Sundevall, Acridium Aubert.

Le criquet stridule. (Orthoptères.)

ἀνθήνη.

ἀράχνη (aranea) *synon.* ἀράχνη, ἀράχινον. *Distinguntur* : αἱ γλαυραὶ (araneæ elegantissimæ) quarum sunt δύο γένη : 1) τὸ μείζον μακροσκελέστερον (araneæ elegantissimæ genus majus : aranea labyrinthica Sundevall, Tegenaria vel Agelena Aubert 2) τὸ ἑλαττον συμμετρώτερον (araneæ elegantissimæ genus mediocore) Aranea domestica Sundevall. 3) αἱ λεϊμώναι (araneæ pratenses) Lycosarum species Sundevall et Aubert. *cf.* praterea λύκος, φάλαγγα, φάλαγξ, φύλλα.

1) L'araignée labyrinthique. (Arachnides.) — 2) L'araignée domestique. (Id.) — 3) La lyceuse à ventre noir. (Id.)

ἀσκαρίς (ascarides) tipula Gaza. *Distinguntur* : 1) αἱ ἀσκαρίδες ἐ quibus fiunt αἱ ἐμπίδες Larva Culicis pipientis Linn. Camus. Larva Culicis et Chironomi Sundevall et Aubert. 2) ἐλμίντων γένος : Oxyuris vermicularis Aubert.

1) Le cousin. (Diptères.) — 2) L'ascaride vermiculaire. (Intestinaux.)

ἀττέλαβος (attelebus) bruchus Gaza. Locustarum larva Camus, Locustarum genus, Schneider et Aubert. Acridium migratorium, Sundevall.

La sauterelle. (Orthoptères.)

ἀχέται (achetæ) canora Gaza. Cicadarum species Camus. Cicadarum species majores (plebeia, orni, fraxini) Sundevall. Cicada plebeia? Aubert.

La cigale plébéienne. (Hémiptères.)

βῆδλλα (hirudo) Hirudinis species.

La sang-sue (Annélides.)

βομβύκιον (bombyces) 1) Megachile muraria *synon.* Chalicodroma muraria Brullé vel Megachile nestorea et affinis. 2) Follicula bombycis Linn.

1) Le mégachile murale de Réaumur. (Hyménoptères.) — 2) Un bourdon. (Hyménoptères.)

βομβύλιος (bombylius) Necydali larva? *cf.* νεκιδάλα. βομβύλιος (bombylii) Bombi species.

Un bombyce. (Lépidoptères.)

βόστρυχος (cirrhus) Lampyris noctiluca Linn. *mas* *cf.* πυγολαμπής.

Le lampyre, ver-luisant. (Coléoptères.)

ἐλμίνθιον (vermiculi) in anguillis *cf.* t. III. p. 118. 50 ss.

ἐλμῖς (lumbrici) Entozoorum species. *Distinguntur* : 1) ἡ ὀνομαζομένη πλατεῖα (lumbricus latus) Tænia spec. Aubert. 3) αἱ στρογγύλαι Ascaris lumbricoides? Aubert. 2) αἱ ἀσκαρίδες Oxyuris vermicularis Aubert. Memorantur præterea : 4) lumbrici canum, fortasse Tænia serrata, 5) lumbrici qui in nire gignuntur. 6) qui in spongis aluntur.

1) Ver-de-terre var. (Annélides.) — 2) L'ascaride lumbricoïde? (Intestinaux.) — 3) L'oxyure vermiculaire. (Id.) — 4) Un tænia. (Id.) — 5 et 6) Quid?

ἐμπῖς (tipulæ) culex, mulio Gaza, Culex pipiens Aubert.

Le cousin. (Diptères.)

ἐντερὰ γῆς (lumbrici terrestres) Lumbricus.

Le lombric terrestre. (Annélides.)

εὐλαί (vermes qui in putribus carnibus nascuntur). Definiri non possunt.

Larves de diptères.

ἐφήμερον (ephemerum) Ephemera longicauda Oliv.?

L'éphémère. (Névroptères.)

ἡπίολος (hepiolus) Galleria cereana *synon.* Tinea melionella Linn.

Une teigne. (Lépidoptères nocturnes.)

ἰούλος (iulus) Iuli et Scolopendræ species.

L'iole terrestre. (Myriapodes.)

ἱππομόρμηξ (equites formicæ) Formica herculeana Linn.?

La fourmi rouge-bois. (Hyménoptères.)

ἰχνεύμων (Ichneumon) guêpe ichneumon Camus. Sphex.

L'ichneumon. (Hyménoptères.)

κάμπη (erucæ). Designantur hoc nomine varietatum species, *cf.* σκώληξ et τετράδων.

κανθαρίς (cantharides) mouche-cantharide Camus. Cantharis vel Mylabris.

La cantharide vésicante. (Coléoptères.)

κάνθαρος (canthari et scarabæus) Scarabæi species.

Divers coléoptères.

κάρβος (carabus) Cerambycis species?

Un capricorne. (Coléoptères.)

κηρήν (fucus) *cf.* μέλιττα.

κλήρος (clerus) *synon.* πυραύστις, Galleria cereana Schneider et Sundevall. Clerus apiarius Aubert.

La gallerie de la cire. (Lépidoptères.)

κνίπες, *synon.* σκνίπες (cnipes, scnipes), mulio Gaza, larvæ Aubert.

κονίδες *cf.* φθίρες.

κόρις (cimices) Acanthia lectularia Fabr. .

La punaise des lits. (Hémiptères.)

κρότων (crotones et ricini) Ixodes reticulatus? Melophagus ovinus? Hippoboscæ species? Aubert.

L'ixode réticulé. (Arachnides.)

κυνοράστης (cynorastæ) Ixodes Ricinus Latr.
 L'Ixode ricin. (Arachnides.)
 κώνωψ (culex) Conops calcitrans et Mosillus cellarius Sundevall. Mosillus cellarius et fortasse similia maculata Aubert.
 Le conops à pieds fauves de Fabricius. (Diptères.)
 λύκο: cf. φαλάγγιον.
 μέλιττα (apis) cf. κηρήν, βασιλεύς, ἡγεμών Apis mellifica Linn.
 L'abeille domestique. (Hyménoptères.)
 μηλολόγθη (melolontha) scarabæus viridis Gaza, Cetonia et Melolonthæ species Sundevall. Geolrupes stercorarius? Aubert.
 Un hanneton. (Coléoptères.)
 μύτα (musca) Muscæ species variæ. Distinguuntur α. μεγάλαι.
 Une mouche peut-être la mouche domestique. (Diptères.)
 μύρμηξ (formica) Formicæ species cf. ἱππομύρμηξ.
 μύωψ (tabanus) Hæmotopotæ vel Chrysopsis species Sundevall cf. οἰστρος.
 νεκύδαλος (necydalus). Definiri non potest.
 ξυλοφθόρος (xylophthorus), ligniperda Gaza, Psyche sp. larva Sundevall. Psyche vel Solenobia vel Fumea sp. larva Aubert.
 Le bostriche capucin. (Coléoptères.)
 οἰστρος (asilus) Pennatula filosa Gmel. Cuvier. Cecrops Latreillii vel Elythrophera brachyptera Aubert.
 L'œstros d'Aristote.
 ὄνος ὁ πολύπους (aselli multipedes) cloporte Camus. Oniscus.
 L'armadille officinal. (Isopodes.)
 ὀρσοδάκνη (orsodacnæ) Curculionis spec.
 Un charançon. (Coléoptères.)
 πηνίον (penia) acia Gaza. Phalænidarum spec. Sundevall. Geometridæ spec. Aubert, cf. ὑπερα.
 Le pénion d'Aristote.
 πραιοκουρίς (prasocurides), porricida Gaza. Definiri non possunt.
 πυγολαμπίς (cicindela) Lampyridis species, cf. βόστρυχος.
 πυραύστης synonym. κληρός.
 σειρήν (sirenes) Vespæ solitariae species Aubert.
 Un hyménoptère porte-aiguillon.
 σῆς (tinea) Tinea pellionella, tapetzella, sarcitella.
 Une teigne. (Lépidoptères.)
 σίλπη (silphe) Blattæ species.
 La blatte. (Orthoptères.)
 σκνίψ v. κνίψ.
 σκολόπενδρα ἢ χερσαία (scolopendra) Scolopendræ species cf. τούλος.
 L'iuile terrestre. (Myriapodes.)
 σκολόπενδρα ἢ θαλαττία (scolopendra marina) Nereides.
 Une néreïde. (Annélides.)
 σκορπίος (scorpio) Scorpio Europæus Linn.
 Le scorpion d'Europe. (Arachnides.)
 σκορπιῶδες (scorpioni simile insectum) Chelifer can-croides Linn.
 La pince cancréide. (Arachnides.)

σκόληξ (vermis) Insectorum larvæ.
 σπονδύλη s. σφονδύλη (spondylæ). Definiri non potest.
 Le sphondyle d'Aristote.
 σταφυλῖνος (pastinaca). Definiri non potest.
 στήξ (vespa) Vespa. Distinguuntur: 1) οἱ ἔμφοι Vespa vulgaris. 2) οἱ ἄγριοι Vespa Crabro, cf. τενοθηδών.
 1) La guêpe. (Hyménoptères.) — 2) La guêpe-frelon. (Id.)
 τενοθηδών (tenthredines) teredo Gaza, le grugeur Camus. Vespæ species.
 Une guêpe. (Hyménoptères.)
 τερηδών (teredo) ita vocantur κάμποι quæ in alveariis nascuntur.
 Le taret? (Mollusques.)
 τεττιγομήτρα (tettigometra) larva Cicadarum, cf. τέττιξ.
 τεττιγόνιον (tettigonia) cicadaster Gaza. Cicadarum species minores? Sundevall, Aubert.
 La cigale de l'orme? (Hémiptères.)
 τέττιξ (cicada), Cicada, cf. ἀχέται, τεττιγομήτρα, τεττιγόνιον.
 ὑπερα (hypera), supera Gaza. Geometræ species, cf. πηνία.
 φαλάγγιον (phalangium). Distinguuntur: 1) τῶν δακτύλων τὸ ἕτερον γένος ὃ καλεῖται ψύλλα (pulices). Attus scenicus? 2) τὸ δ' ἕτερον (phalangiorum mordacium alterum genus) Argyroneta aquatica Sundevall. Galeodes arenoides? Aubert. 3) ὅσα γε ὑφαίνει ἀράχνια (phalangia quæ telam texunt) Epeiræ species Aubert. 4) τὸ τῶν καλουμένων λύκων γένος (lupi aranei) quorum tres sunt species: 5) τὸ μικρόν (lupus araneus minor) Phalangium crista? 6) τὸ μέγαν (lupus araneus major) Agelenæ species? 7) τὸ ποικίλον (lupus araneus varius) Theridii vel Linyphiæ species? cf. ἀράχνης.
 1) Le phalangium d'Aristote. — 2) Un faucheur. (Arachnides); peut-être un galéode? — 3) Un épeïre. (Arachnides.) — 4) L'araignée civile. — 5) L'araignée labyrinthique? (Arachnides.) — 6) Le thérïdion couronné. (Arachnides.) 7)
 φθειρες (pediculi) Pediculus capitis et vestimenti. Distinguuntur: 1) οἱ ἄγριοι (pediculi feri) morpion Camus, Pediculus pubis Linn. Sundevall. Ixodes Ricinus Aubert. 2) φθειρες ζῴων (pediculi animalium) Mellophagæ species. 3) φθειρες θαλάττιοι (pêdiculi marini) ichthyophthiræ species.
 1) Le pou du pubis. (Parasites.) — 2) Le pou dans un sens vague. (Parasites.) — 3) Le cymothoe asyle. (Isopodes.)
 φῶρ (fures apes). Definiri non potest.
 Leptine voleur. (Coléoptères.)
 ψήν (psenes) ficarius culex Gaza, Cynips Psenes Linn. synonym. Bastophago grossorum Gravenhorst.
 Un cynips. (Hyménoptères.)
 ψύλλα cf. φαλάγγιον.
 ψύλλα (pulex) Pulex irritans hominis.
 La puce. (Siphonoptères.)
 ψύλλοι (pulices marini) Ichthyophthiræ species.
 Quelques parasites des poissons.
 ψυχάι (papilionæ) Papilionum species.

IX. TESTACEA.

αἱμορροί; (hæmorrhoids) Testaceorum genus *Schneider*.
Aphysia depilans? *Aubert*.

L'hæmorrhoids d'Aristote. (Mollusques.)

ἀκαλήφη *synon.* κνίδη? (acalephæ et urtica marina)
ortie de mer *Camus*. Urtica marina *Schneider*. Actinia
Aubert.

L'acalèphe ortie de mer. (Zoophytes.)

ἀπλυσία; (aplysias) v. σπόγγος.

ἀστήρ (stella marina) *Asteria Linn*.

L'astérie-étoile de mer. (Échinodermes.)

βάλανος (glandes) *Lepadinae vel Balanidæ*.

Une espèce de balane. (Mollusques.)

βρύσσος (bryssi) *Echinidea*.

γάλακx; v. ἰ. γαλάδε; (galaces) *definiri non possunt*.

ἐχινόμητρα (echinometræ) *Echinus Melo Lam*.

L'oursin cilié. (Échinodermes.)

ἐχίνος (erinaceus marinus) *Echinidea. Distinguuntur* :

1) ὁ ἐσθιόμενος (erinacei marini esculenti). *Echinus esculentus Linn., ad eos pertinent* : οἱ ἐν τῷ Πυρραΐῳ εὐρίπῳ (erinacei Pyrrhæi Euripi). 2) ὁ λευκός; περὶ Τωρώνην *Echinus decadactylus*; *Schizaster canalicatus*. 3) ὁ ῥῶνται πρὸς τὰς στραγγουρίας (echini pelagici) *Cidaris hystrix Lam*. 4) οἱ ἐπιπολάζοντες (erinacei vulgares) *cf.* ἐχινόμητρα, βρύσσοι, σπάταγγοι.

1) L'oursin comestible. (Échinodermes.) — 2) L'oursin. —

3) La cidarite-porc-épic. (Id.) — 4) L'oursin ventru. (Id.)

ἡδυπορφύρα (hedyporphyræ).

L'hédiporphyræ d'Aristote.

κέρυξ (buccinum) *Buccinoidea vel Trochoidea species*.

Le triton des anciens. (Mollusques.)

κνίδαι (urtica marina) *cf.* ἀκαλήφη.

κόγχη (conchæ) *Testaceorum variæ species*.

Une coquille dans le sens vague. (Mollusques.)

κογχύλια (conchæ) *Testaceorum variæ species*.

Id.

κοκκάλια (coccalia) *Testaceorum genus terrestre*.

Une coquille terrestre. (Une hélice.)

κοχλία; (cochleæ) *Helix. Distinguuntur* οἱ χειρσαῖοι (cochleæ terrestres).

L'hélice vignefonne? (Mollusques.)

κόχλος (cochleæ) *Testaceorum genus. Distinguuntur* :

1) οἱ τῆς γῆς (cochleæ terrestres), limas *Camus, definiri posse negat Aubert*. 2) οἱ μεγάλοι, οἱ θαλάττιοι (cochleæ marinæ).

1) Une hélice. (Mollusques.) — 2) Une coquille marine. (Id.)

κτέϊς (pecten) pétoncle *Camus*. Pecten *Jacobæus Aubert*.

Le peigne de saint Jacques. (Mollusques.)

λεπάς (patella) *Patellæ species variæ. Distinguitur* ἡ ἀγρία *synon.* οὐς θαλάττιον (patella fera) oreille de mer *Camus*. Fissurella *græca Aubert*.

L'haliotide oreille de mer. (Mollusques.)

λιμόσστρεα (ostreæ lacustres) *Ostrea edulis*? *Pectunculus pilosus vel Spondylus gadæropus Aubert*.

Le spondyle pied-d'âne. (Mollusques.)

μύς; (musculus) *Mytilus edulis Linn*.

La moule comestible. (Mollusques.)

νηρίτης (neritæ) *Buccinoidea vel Trochoidea species*.

Un buccin. (Mollusques.)

ὁλοθούρια (holothuria) *definiri non possunt*.

Une holothurie. (Échinodermes.)

ὄστρεα (ostreæ) *Ostrea edulis*? *cf. Oribas. l. I, p. 390*.

L'huitre comestible? (Mollusques.)

οὐς θαλάττιον *cf.* λεπάς.

πίννα (pinnæ) *Pinna*.

La pinne-marine. (Mollusques.)

πνεύμων (pulmones marini) *definiri non potest*.

Une méduse. (Acalèphes.)

πορφύρα (purpura et purpura et buccina) *Muricis et Buccinii species*.

Un murex épineux. (Mollusques.)

σπάταγγος (spatangæ) *Echinidea*.

Le spatange d'Aristote. (Échinodermes ?)

σπόγγος (spongia) *Spongia auctororum. Distinguuntur* :

1) ὁ μανός (spongiæ raræ) *Spongia equina Osc. Schmidt*. 2) ὁ πυκνός (spongiæ densæ) *Spongia molissima Osc. Schmidt*. 3) ὁ Ἀχιλλεῖος (spongiæ Achilleæ) *Spongia Zimocca Osc. Schmidt*. 4) ἀπλυσία (aplysias) *Sarcotragus Osc. Schmidt*.

1) L'éponge cavalline. (Polypters.) — 2) L'éponge très-molle — 3) Une éponge. — 4) Une éponge.

στρόμβος; et στρομβώδη (turbines et turbinata) *Testaceorum species*.

Un turbot. (Mollusques.)

σωλήν (solenes) *Solenes*.

Le solen sabre. (Conchyliologie.)

τῆθος (telhos) *synon.* τῆθον?

τῆθον (telhya) *Ascidia*.

Une espèce d'ascidie. (Mollusques.)

χῆμαι (chamæ) *definiri non possunt*.

X. PLANTÆ.

Abies; *apud solum interpr. lat. de Plantis I, 60, p. 24, 11 legitur*.

ἄγνος; (agnus) *Vitex Agnus-castus Linn. Sprengel. Quæ leguntur in vers. lat. l. de Plant. I, 12, p. 25, 25: id quod dicitur magnus cannæ et rubus, interpr. græcus ita reddidit* : τὰ καλούμενα ἄγνοι καὶ βάτοι.

Le gattilier. (Verbénacées.)

ἀγρίλαιος (vers. lat. bot.) *Olea Oleaster*; *Olea Europææ var. silvestris. synonym.* κότινο; *ubi v.*

L'olivier sauvage. (Oleînées.)

ἄγρωστις (gramen) *Triticum repens Linn. ? Sprengel*.
Le chiendent? (Graminées.)

Adul silvestris *interpr. gr.* ἀρτεμισία ἔγρια.

αἰγίτιος (populus nigra) *Populus nigra Linn. Sprengel et Fraas. Male apud interpr. gr. l. de Plantis I, 18, p. 29, 19 legitur αἰγίτιος; ubi vers. latina illex quod firmat locus Theophrasti de Plantis II, 25, 10, cf. Meier ad Nicol. Damasc. p. 104. Distinguuntur* : 1) ἡ ἑκαρπός; 2) ἡ καρποφόρος; ἐν Κρήτῃ.

Le peuplier noir. (Salicînées.)

αἶζα (lolium) *Lolium temulentum* Linn., *Sprengel et Fraas.*

L'ivraie. (Graminées.)

ἀκανθος (spinæ genus) *Acacia vera* Willd. eadem quæ *Theophrasto* ἀκανθὰ ἢ μέλαινα.

L'acacia vraie. (Légumineuses, mimosées.)

Acelga? nomen apud solum interpret. lat. invenitur. *Meier* l. I. p. 79, ex arabico scilicet ortum esse putat, *Theophrasto* τεύτλον. *bela.*

ἀκνολς *Glans Quercus Ilicis.*

Le gland du chêne-vert. (Cupulifères.)

Alaz interpret. gr. ἄλμνοι.

Aletafur interpret. gr. αλετρίον.

Ἀλθητιάς ἀμπέλος v. ἀμπέλος.

Ambrachion interpret. gr. τὰ λεγόμενα θάμνοι. Nomen e φρύγανον corruptum esse conjicit *Meier*. l. I. p. 77.

Ἀμνιαῖος v. ἀμπέλος.

ἀμπέλος (vilis) *Vitis vinifera* Linn. *Ejus species:* 1) ἡν καλοῦσι κάπνιον. 2) Ἀλθητιάς. 3) Ἀνθηδονιάς. 4) Ὑπεραῖα. 5) ἡ μαυνομένη. 6) ἀμπέλων αἰ συστάδες et præterea οἶνος Ἀμνιαῖος (cf. *Oribas.* t. I, p. 639), *Ἠόλιος*, *Σαμπαγόρειος.*

1 à 7) La vigne et ses variétés. (Sarmentacées.)

ἀμυγδαλή (amygdalus) *Amygdalus communis* Linn. *Ejus fructus*, ἀμύγδαλον, species amygdali amari.

L'amandier à fruit doux et à fruit amer. (Amygdalées.)

ἀμωμον (amomum), *Cissus vitiginea* Rox., *Sprengel et Fraas.*

L'amome en grappe. (Amomées.)

ἀνίρρινον (antirrhinum), nasturtium *Gaza*. *Antirrhinum* *Ontonium* Linn., *Sprengel* *Antirrhinum majus* Linn. ? *Fraas.*

Le mulier-azarine. (Scrophularinées.)

ἀνδράχνη (portulaca) *Portulaca oleracea* Linn., *Sprengel et Fraas.*

Le pourpier ? (Portulacées.)

ἀνηθον (anethum) *Anethum graveolens* Linn., *Sprengel et Fraas.*

Le fenouil. (Ombellifères.)

Ἀνθηδονιάς v. ἀμπέλος.

ἄπιος (pirus) *Pirus communis cultus* Linn. ἄπιοι ἐπεμβολάδαι; *synon.* ἐγκικεντρισμένα, cf. ἄχερδος, ἀχράς, ὄχνη.

Le poirier et ses variétés. (Pomacées.)

ἄρον (arum) *Arum Dioscoridis* Sibth., *Fraas.*

Le gouet de Dioscoride. (Aroïdées.)

Artemisia int. gr. ἀρτεμισία. *Artemisia arborescens* Linn. ? *Laurus?* cf. *Meier* l. I. p. 93.

L'armoise arborescente. (Corymbifères.)

ἀρτεμισία ἀγρία v. lat. adul silvestris.

L'armoise des champs. (Corymbifères.)

ἀσπλάθος (asplathus cf. t. IV, p. 186) *Genista acanthoclada* DC.

Le genêt à rameaux épineux. (Légumineuses.)

ἀσφῶδελο; (asphodelus) *Asphodelus ramosus* Linn.

L'asphodèle rameux. (Liliacées.)

Alharafa apud solum interpret. lat. *Tamarix* cf. *Meier*. l. I. p. 82.

ἀτρακτύλις (atractylis) *Carthamus lanatus* Linn., *Sprengel, Fraas.*

Le carthame laineux. (Cynarocéphales.)

ἀράκη (aphaca) *Lathyrus Aphaca* Linn., *Sprengel, Vicia Cracca* Linn., *Fraas.*

La vesce cultivée. (Légumineuses.)

ἄχερδος (pirus silvestris) *Pirus salicifolia* Linn., cf. ἀχράς.

ἀχερωῖς v. λεύκη.

ἀχράς (pirus silvestris) *Pirus salicifolia* Linn. *Fraas, dubitat Fée, v. ἄχερδος.*

Le poirier sauvage. (Pomacées.)

ἀψίνθιον (absinthium) *Artemisia Absinthium* Linn., *Fraas.*

La grande absinthe. (Corymbifères.)

Bacca caprarum interpret. gr. ἡλιοσκόπον (v. l. ἡλιοσκόπιον).

βάλανος (glans) *Glans quercus species varix.*

Le fruit de divers chênes d'Europe. (Cupulifères.)

Balaustium interpret. gr. βλαστούσιον *Flos Ma'i punicæ seu Granatæ silvestris. De errore* interpret. cf. *Meier* l. I. p. 97.

La fleur en bouton du grenadier. (Granatées.)

βάλσαμον (balsamum) *Amyris Gileadensis* Linn. *Balsamodendron Gileadense Kunth.*

Le baumier de Gilead ou le baumier opobalsamum. (Térébinthacées.)

Barba Jovis interpret. gr. χρυσοκόμη ἢ χρυσότις.

βασιλικόν vers. lat. olus regium. *Ocimum Basilicum* Linn. ὠκίμον *Theophrasti.*

Une labiée à odeur suave. — L'*Ocimum Basilicum* L. est une plante d'Asie et d'Amérique.

βάτος vers. lat. rubus. *Rubus tomentosus* Willd.

La ronce fruticuleuse. (Rosacées.)

Belenum interpret. gr. βελένιον. *Fortasse Balanites Ægyptiaca* Del., cf. *Meier* l. I. p. 101.

La balanite d'Égypte ? (Térébinthacées.)

Belotæ interpret. gr. βάλανοι.

Le fruit du chêne à gland doux. (Cupulifères.)

βέντελος vers. lat. novet. *Scaliger in libr. de Pl.* p. 64° *Amomum. Meier* l. I. p. 80 *Nux avellana Indica.*

Le bentelos d'Aristote.

Beta (an τεύτλον ?) *Beta vulgaris* Linn.

La bette cultivée ? (Chénopodiées.)

βοῦβοί (bulbi) *Muscari comosum* Linn.

Divers bulbes.

Bota interpret. gr. ἀγρίελαϊος.

βρύον (muscus) *Ulvæ Lactuca* Linn., *Sprengel, Fraas.*

Les mousses dans le sens large.

Buprestis cf. βούπρηστι; apud *Theophr.* *Hist. plant.* VII, c. 7, 3. *Hesychius* βούπρηστις· λαγάνου εἶδος. *Latreille vix recte* *Meloes spec. esse* putat.

Le buprestis de Théophraste.

γλήγων (pulegium) *Mentha Pulegium* Linn., *Sprengel, Fraas.*

Une labiée à odeur suave.

δάφνη (laurus) *Laurus nobilis* Linn.

Le laurier (Laurinées.)

δικταμνον (dictamnium) *Origanum Dictamnus* Linn., *Sprengel*, *Fraas*.

Le dictame de Crète. (Labiales.)

δόναξ (arundo) *Arundo Donax* Linn. *Fraas*, cf. κάλαμος.

Le roseau à balais. (Graminées.)

Dorycnium, *Solanum insanum* Linn. *Sprengel*, *Physalis Alkekengi* Linn., *Fée*.

Le coqueret-alkekengi. (Solanées.)

δρῦς (quercus) *Quercus* spec. var.

Le chêne-Rouvre. (Cupulifères.)

ἔβενος (ebenus) *Diospyros Ebenum* Retz., *Sprengel*, *Fraas*.

Un diospyros.

ἐλαία (olea) *Olea Europæa* Linn. cf. καλλιέλαιος.

ἐλλέβορος (veratrum) *Helieborus orientalis* Linn. *Sprengel*, *Fraas*. *Ejus species* ὁ λευκός *Veratrum album*, ὁ μαύρος, *Helieborus orientalis*, cf. *Oribas*. t. II, p. 796 s. 800 s.

L'ellébore d'Orient. (Renonculacées) et l'ellébore blanc. (Colchicacées.)

ἐπίπετρον (epipetrum) *Sedum Anacampseros* Linn.? *Sprengel*.

L'épipetron d'Aristote.

ἐπίβινθοι (cicer) *Cicer arietinum* Linn. *Sprengel*, *Fraas*.

Le pois chiche. (Légumineuses.)

ἐρινός (caprificus) *Ficus Carica silvestris* Linn. *Eodem nomine fructus designantur*, cf. *Oribas*. t. II, p. 902.

Le figuier sauvage. (Urticées.)

ἐρπύλλον (serpyllum) *Thymus Serpyllum* Linn. cf. sesebra.

Le thym Serpolet. (Labiales.)

ἐρύσιδη (robigo), cf. *Oribas*, t. I, p. 558.

L'erysiphe des feuilles vivantes. (Champignons.)

Fingkest interpr. gr. πεντάφυλλον.

Fungi interpr. gr. μύκητες.

ἡθύσμος vers. lat. menta. *Mentha piperita* Linn. vel *Mentha tomentosa* d'Urb.

La menthe poivrée ou espèce voisine. (Labiales.)

ἡλιοσκόπον (var. lat. ἡλιοσκόπιον) vers. lat. bacca caprarum. *Euphorbia Helioscopia* Linn. *Hederæ speciem esse suspicatur* Meier l. I, p. 80.

L'hélioscopion d'Aristote.

θαψία (thapsia) *Thapsia Garganica* Linn. *Sprengel*, *Fraas*.

Le faux turbit. (Ombellifères.)

θηρυαλλίς (thyralis) *Plantago albicans* Linn. *Sprengel*. *Verbascum limnense* *Fraas*.

Le thyralis d'Aristote.

θύρον (alga) *Junci* species.

Les carex. (Cypéracées.)

θύμον (thymum) *Satureja capitata* Linn. *Sprengel*, *Fraas*.

La sarriette en tête. (Labiales.)

ἱός (viscum). *Viscum album* vel *Loranthus Europæus* Linn.

Le gui à fruits blancs. (Loranthacées.)

ἰόν (viola) *Matthiola incana* R. Br. *Cheiranthus incanus hortensis* Lam. *Leucoium incanum* March. cf. ἰενεός. Les crucifères odorantes.

ἱπποσελίον (hipposelinum) *Smyrnum Olus atrum* *Sprengel*, *Fraas*.

Le maceron commun. (Ombellifères.)

ἶρις (iris) *Iridis* species Linn.

L'iris de Florence et espèces voisines. (Iridées.)

ἰσχάδα (ficus) v. σύκον.

ἰτιά (salix) *Salicis* species Linn. calamentum interpr. gr. καλαμίνθη.

Les saules grecs. (Salicinées.)

καλαμίνθη vers. lat. calamentum. *Melissa altissima* Sibth.

La mélisse officinale. (Labiales.)

κάλαμος (calamus, calami, cf. arundo) *Arundinis* species.

La canne de Provence.

καλλιέλαιος (olea) *Olea Europæa* Linn. v. ἑλαια.

κάλλυντρον (scopæ) *planta ignota*.

Le callyntron d'Aristote.

κάππαρις (capparis) *Capparis ovata* *Sprengel*, *Capparis spinosa* Linn. *Fraas*.

Le caprier épineux (Capparidées.)

κάπνιος v. ἄμπελος.

καρύα v. lat. nux t. IV, p. 26, 35. *Meier* l. I, p. 97 et *allero loco* t. IV, p. 38, 50, nux pinea ubi interpr. gr. τῆς πεύκης καὶ τῆς καρύας.

Divers fruits à enveloppe osseuse.

κάρυον (nux) fortasse *Juglans regia* Linn. cf. *Meier* l. I, p. 89, *Oribas* t. I, p. 531.

κάρυον (castanea) *Fagus Castanea* Linn.?

Le châtaignier? (Cupulifères.)

καυλίον τὸ καλούμενον (*Brassica marina*) *planta ignota*

Le crambe maritime? (Crucifères.)

Caulis interpr. gr. αὶ κράμβαι.

κέγχρος (miliun) *Panicum italicum* Linn. vel *Panicum Miliacum* Linn.

Le millet (Graminées.)

κέδρος (cedrus) κέδρινον ἔλαιον et t. IV, p. 95. 36 τῆς κέδρον τοῖς ἀποκτίσμασιν ὁμοία ὁσμή cf. *Oribas*. t. I, p. 630, t. II, p. 814 s. *Juniperus Lycia* Linn. *Sprengel*.

Le cèdre du Liban. (Conifères.)

κενταυρεία (centaurea) fortasse *Erythræa Centaurium* Pers. *Fraas*.

La petite centaurée ou espèce voisine. (Gentianées.)

κέρσος (cerasa) *Prunus Cerasus* vel *avium* Linn.

Le cerisier. (Amygdalées.)

κερκίς (populus) *Populus tremula* Linn.? *Sprengel*, *Fraas*.

Le tremble. (Salicinées.)

κέρνινθος (cerinthus), cf. *Schneider ad Arist. Hist. Anim.* t. IV, p. 195.

κιννάμωμον (cinnamomum) *Laurus Cinnamomum* Linn.

Le cinnamome (la cannelle). Laurinées.

κίττος (hedera) *Hedera Helix* Linn. *Hedera poetica* Hort.

Le lierre. (Caprifoliacées.)

κλήθη (alnus) *Alnus*.

κνήκος (carthamus et cnicus) Carthami species *fortasse* C. tinctorius Linn. C. leucocaulis Sibth.
Un carthame. (Légumineuses.)

κνίδη (urtica) Urtica pilulifera Linn. Fraas.
L'ortie dioïque et l'ortie brûlante. (Urticées.)

κολοκύνθη v. l. κολοκύντη (cucurbita) Cucumis sativa Linn. Sprengel.
Le potiron. (Cucurbitacées.)

κόμμι (gummi) ἀραβικόν.
La gomme arabique produite par un acacia. (Légumineuses.)

κόνυζα (conyza) Inula viscosa Desf., syn. Erigeron viscosum Linn. Inula graveolens Desf. syn. Erigeron graveolens Linn. Inula Pulicaria. L.
Une espèce d'inule. (Corymbifères.)

κοράκιον (coracium) cf. Beckmann ad Aisc. mir. p. 180.

κότινος (oleaster) Olea Europæa silvestris Linn. cf. ἀγριόλαος.

κράμβη cf. caulis (brassica et crambe) Brassica oleracea Linn.
Le chou cultivé. (Crucifères.)

κριθή (hordeum) Hordeum vulgare et H. hexastichon Linn.
L'orge, espèces cultivées. (Graminées.)

κρόκος (crocus) Croci species variæ.
Le safran cultivé. (Iridées.)

κρόμμυον (cæpæ) Allii species variæ.
L'ognon et quelques espèces voisines. (Liliacées.)

κύσμος (fabæ) Vicia Faba Linn.
La fève cultivée. (Légumineuses.)

(κύμινον) κυμινοπρίστης (cumini sector). Cuminum Cuminum Linn.
Le cumin. (Ombellifères.)

κυνακάνθη (rubus caninus). Rubus caninus Linn.
La ronce dans le sens vulgaire. (Roscétes.)

κυνόδατος (fr. p. 208, a) Rosæ species Fraas.
La rose canine. (Rosacées.)

κυπάρισσος εὐώδης (apud Homerum) Cupressus sempervirens Linn.
Le cyprès pyramidal. (Conifères.)

Cuscuta *interpr. gr.* ἰνδόωστις.
κύτις (cylisus) Medicago arborea Linn.
La luzerne en arbre? (Légumineuses.)

κύωνιον (cicuta) Conium maculatum Linn.
La grande ciguë. (Ombellifères.)

λάχανα (herbæ) cf. Oribas, t. I, p. 582.

λαίριον (lilia) Lillium Chalcedonicum Linn. et bulbiferum Linn.
Le lys blanc. (Liliacées.)

λέκη (populus alba) Populus alba Linn.
Le peuplier blanc. (Salicinées.)

λευκίδιον (viola alba) Matthiola incana R. Brown. Sprengel.
La giroflée annuelle. (Crucifères.)

λευκόφυλλον (leucophyllum).
Le leucophyllum d'Aristote.

λινόωστις *vers. lat.* cuscute. Mercurialis annua Linn.
Le lincozostis d'Aristote.

λίνον (linum) Linum usitatissimum Linn.
Le lin usuel. (Linacées.)

Magnus cannæ *interpr. gr.* ἄγνοι καὶ βάτοι.
μανδραγόρας (mandragoras) Atropa Belladonna Linn. Sprengel, Fraas.
La belladonne. (Solanées.)

μαργαρίτης *vers. lat.* vargaration cf. Meier l. l. p. 72.
Mediannus *interpr. gr.* μεσιτεύων Meier l. l. p. 83 *nom. plantæ esse suspicatur* Euphobia Lathyrus Linn.
L'épurga. (Euphorbiacées.)

μελίλωτος (sertula campana) Melilotus officinalis Linn. Sprengel. Melilotus Cretensis Linn. Fraas.
Le mélilot. (Légumineuses.)

μηδική πόα (Medica herba) Medicago sativa Linn. Fraas.
La luzerne. (Id.)

μήκων (papaver) Papaveris Glaucii, Rœmeriæ species variæ.
Le pavot somnifère, le glaucion. (Papavracées.)

μηλέα (malus) Pirus malus silvestris et urbana Linn. Ejus fructus μήλον (malum).
Le pommier. (Pomacées.)

Mala Cydonia.
Le cognassier. (Id.)

μίνθη (mentha) Mentha sativa Linn. Sprengel. Mentha piperita Linn. Fraas.
Une menthe. (Labiées.)

μορέα ἡ ἀγρία *vers. lat.* morus. Morus alba et nigra Linn. cf. συκάμινα. Ejus fructus morum *vers. lat.*
Le mûrier noir et le mûrier blanc. (Urticées.)

μύκης (fungus) Agaricus campestris Linn.
Un champignon hyménomycète.

μυροβάλανος (myrobalani) myrobalanorum arbor *vers. lat. cf. Meier l. l. p. 129.*
Un myrobalan. (Famille incertaine.)

μυρρίνη (myrtus) Myrtus communis Linn. Ejus species ἡ λευκή et ἡ μέλαινα.
Le myrte et ses variétés. (Myrtacées.)

νᾶπυ (sinapi) Sinapis alba et nigra Linn.
La moutarde blanche et la moutarde des champs. (Crucifères.)

νάρθηξ (ferula) Ferula communis Linn.
La ferule commune. (Ombellifères.)

Nenufar *interpr. gr.* νοῦφαρ.
νοῦφαρ *vers. lat.* nenufar, Nymphæa seu Nuphar cf. Meier l. l. p. 117.
Le nénuphar à fleurs jaunes et à fleurs blanches. (Nymphéacées.)

ολιάνθη (labrusca) Paronychia serpylliflora Dec. Fraas.
La fleur de la vigne. (Sarméntacées.)

οἰνοῦττα (œnussa) *plantæ ignota.*
opigaidum v. l. opigaldum, epigader, epigadrium *interpr. gr.* ὀπιγάς, cf. Meier l. l. p. 69.

ὀρίγανος (origanum) Origanum Heracleoticum et Creticum Linn.
L'origan. (Labiées.)

ὀροδος (ervum) Ervum Ervilia Linn. Vicia Ervilia Willd.
La lentille. (Légumineuses.)

ὄσος Saccharum Ravennæ Bieberst. v. ζλέως.
ὄρυζα (oryza) Oryza sativa Linn.

Le riz cultivé. (Graminées.)

ὄχνη (pirus) Pirus communis s. silvestris.

Le poirier. (Pomacées.)

παρδαλιον (pardalium) *synon.* παρδαλιαγγές.

παρδαλιαγγές (pardalianches) *definiri non potest.*

Une espèce d'aconit. (Renonculacées.)

pentaphyllon *synon.* fingekest Theophrasto ἄγρος Vitex
cf. Meier l. I. p. 80.

πέπτερι (piper) Piper species, *cf.* Oribas. t. II, p. 904.

Le poivre noir. (Pipérinées.)

περσέαι (perseæ) Persica vulgaris Mill., *cf.* Oribas. t. I,
p. 581.

Le pêcher. (Amygdalées.)

πέυκη (picæ et pinus) Pinus Pinaster Ait. Pinus Hal-
peusis Mill. Ait. Ceterum *cf.* Oribas. t. II, p. 898.

Une espèce de pin. (Conifères.)

πίθανον (ruta) Ruta graveolens Linn.

La rue à odeur forte. (Rutacées.)

πιπρίς (intybum agreste) Helminthia echinoides Gertl.
Sprengel. Apium petroselinum Linn. Langkavel.

La picride asclénioloïde F. (Chicoracées.)

πίτυς (pinus) Pinus silvestris Linn., *cf.* πέυκη.

πλατάνος (platanus) Platanus orientalis Linn

Le platane d'Orient. (Amentacées.)

πλόμος (verbascum) *synon.* φλόμος?

πόα (herba) Medicago sativa Linn. Distinguuntur : 1)
πόα Μηδική v. Μηδική πόα, 2) πόα Χαλκιδική (Chalcidica
herba, 3) πόα Συρία.

1, 2, 3) Herbe dans un sens vague.

πράσιον (marrubium) Marrubium Creticum Mill.

Le marrube de Crète. (Labiales.)

πράσον (porrum) Allium Porrum Linn.

Le poireau. (Liliacées.)

πρίνος (ilex) Quercus Ilex vel coccifera Linn. quod
legitur de Pl. I, 18, t. IV, p. 29, 19 ilex *interpr.* gr.
αίγυρος.

Un chêne section des Ilex. (Cupulifères.)

πτελέξ (ulmus) Ulmus campestris Linn. *cf.* Ulva.

L'orme des champs. (Ulmacées.)

πύξαι (buxum) Buxus sempervirens Linn.

Le buis toujours vert. (Euphorbiacées.)

τυρός (triticum) Triticum species.

Une variété du froment. (Graminées.)

ραφανίς (radicula) Raphanus sativus Linn., *cf.* Oribas.
t. I, p. 615.

Le ralfort. (Crucifères.)

ράφανος (brassica) Brassica oleracea culta Linn. *cf.*
κράμβη.

ροά v. ροιά.

ρόδον (rosa) Rosæ species variæ. Ejus species ὧν ὁ ὀμπα-
λὸς τραχύς ἐστίν ἢ ἄν λεῖτος Rosa muscosa vel moschata
germine hispido Sprengel.

Plusieurs variétés de roses. (Rosacées.)

ροιά (punica malus) Punica Granatum Linn. Eodem

nomine fructus designantur. Ejus flores κυττα (cy-
tini) *cf.* balaustium. Ejus species αἱ οἰκώδεις ροαὶ κα-
λοῦμεναι.

Le grenadier et ses diverses parties.

salix *interpr.* gr. ἱτία.

seila *omittit interpr.* gr. Lolium, *cf.* Meier l. I. p. 101.

σελίνον (apium) Apium Petroselinum Linn. Sprengel.
Apium graveolens cultum Linn. Fraas.

Le persil et le céleri. (Ombellifères.)

sesebra *interpr.* gr. σισύμβριον. Meier l. I. p. 100

ἑκφυλλον *designari putat.*

σίσελις (seselis) Theophr. Hist. plant. IX, 5, 5. τὸ σίσελι
Melospermum peloponnesiacum Koch? Sprengel. Tor-
dylum officinale Linn. Fraas.

Le séseli de Marseille. (Ombellifères.)

σίσσαμυς (sesama) fructus τοῦ σισάμου, Sesamum orien-
tale Linn.

Le fruit de sésame d'Orient. (Sésamées.)

σικύα (pepones) Cucumis prophetarum Linn. Cucurbita
Pepo Linn. Sprengel. Cucumis Melo Linn. Fraas.

La citrouille. (Cucurbitacées.)

σίκυος (cucumis) Cucumis Melo Linn. Sprengel Cucumis
sativa Linn. Fraas.

Le concombre ou le melon. (Cucurbitacées.)

σίλπιον (silphium) Ferula Tingitana Linn. Thapsia gum-
mifera Spreng. Sprengel. Thapsia villosa Linn. Fraas.
La thapsie villeuse. (Ombellifères.)

σίγητι (sinapi) Sinapis alba et nigra Linn. *cf.* σίσ-
τρος (sistrum) Planta siliquosa quam Pseudophle-
tarchus de fluviis c. 13 σίστρον nominat.

Le sistros d'Aristote.

σισύμβριον (sisymbria) Mentha silvestris Linn. Sprengel.
Mentha aquatica Linn.?

Le sisymbrium d'Aristote.

σκαμμωνία (scammonia) Convolvulus Scammonia Linn.

Le liseron-scammonée. (Convolvulus.)

σκόλλα (scilla, vers. lat. squilla) Scilla maritima Linn.

La scille maritime. (Liliacées.)

σκόλυμος (scolymus) Scolymus Hispanicus Linn. Sprengel.
Scolymus maculatus Linn. Fraas.

Le cardon. (Cynarocéphales.)

σκόροδα (allium) Allium sativum Linn. Fraas.

L'ail. (Liliacées.)

σμύρνα (myrrha) Amyris Kafal Forsk. Distinguuntur ἡ
σμύρνα τῶν λατρῶν (myrrha medicorum).

La myrrhe officinale. (Térébinthacées.)

σπάρτον (spartum) Spartium Scoparium Linn. Sprengel.
Spartium junceum Linn. Fraas.

Le genêt d'Espagne. (Légumineuses.)

στύραξ (styrax) Styrax officinalis Linn. Sprengel. Fraas.
cf. Oribas. t. I, p. 578.

Le styrax officinal. (Guaiacacées.)

συσκάμινα (morum) fructus Mori nigra Linn. *cf.* μοσχά-
σκη (ficus et carica) Ficus Carica Linn.

Le figuier. (Urticées.)

σύμφυτον (consolida) alus Gaza. Symphytum brochum
Bory? Fraas.

La consoude de Crète. (Borraginées.)

σχοίνος (juncus odoratus) juncus maritimus Lam ?
Fraas.

Le roseau aromatique ? (Acorées.)

τέρεβινθος (terebinthus) Pistacia Terebinthus Linn. Fraas.
Le pistachier Térébinthe. (Térébinthacées.)

Terugena interpr. gr. τράγιον.
τίφη (tipha) Triticum monococcum Linn. Sprengel.
Fraas.

La festuque penchée F. (Graminées.)

τράγιον vers. lat. terugena cf. Meier l. I. p. 98, Oribas.
t. I, p. 556, Origanum Marum Linn (Majorana crassifolia Benth.)? Sprengel, Fraas.
L'origan-Marum. (Labiales.)

Tuberes interpr. gr. ὕδνα
ὕδρον vers. lat. tuberes, Tuber Fraas.
Un champignon gasteromycète.

Ulva legitur de Pl. II. c. 14, p. 42, 4 c. v. l. ulva Albertus m. ulmum legit quod expressit interpr. gr.
πτελέα cf. Meier l. I. p. 127.

ὕοσκάμος (hyoscyamus) Hyoscyamus niger Linn.
La jusquiame noire. (Solanées.)

Vargaration interpr. gr. μαργαρίται.

Vibex interpr. gr. φλόμος.

Vovet interpr. gr. βέντελος.
φακή (lentes) cf. Oribas. t. I, p. 569. Fructus τοῦ φακοῦ
Ervum Lens Linn. Fraas.
La lentille. (Légumineuses.)

ῥηός (in epigr. Mirab. ausc. c. 133, t. IV, p. 100, 29)
Quercus Esculus Linn.
Le chêne Esculus. (Cupulifères.)

φλέως (phleus) Poterium spinosum Linn. Sprengel. Saccharum cylindricum Lmrk. Fraas.
Le phléos d'Aristote.

φλόμος vers. lat. vibex, cf. πλόμος.
φαινίξ (palma) Phoenix dactylifera Linn. Ejus fructus eodem nomine designantur. Distinguuntur : ἀνορχοί synon. εἰνούχοι et ἀπύρηνιοι.
Le dattier. (Palmiers.)

φύκιον synon. φύκος, cf. Oribas. t. I, p. 593, 43.
χαλδάνη (galbanum) Bubon Galbanum Linn. Sprengel.
La gomme-résine du bubon galbanifère. (Ombellifères.)

χαρισία (charisia).
χέδροπα (legumina) cf. Oribas. t. I, p. 574.
χρυσίτις synon. χρυσοκόμη vers. lat. Barba Jovis. Chrysocoma Linosyris Linn. ?
Le chrysocome Linosyris ? (Corymbifères.)

ὥρυς (ervilia) Pisum Ochrus Linn. Sprengel. Lathyrus Cicera Linn. Fraas., cf. Oribas. t. I, p. 572.
Le pois jaunâtre. (Légumineuses.)

XII. LAPIDES ET METALLA.

ἄλας Sal. Distinguuntur : 1) ἄλας ὀρυκτοί Sal fossile. 2) ἄλας ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξανθούντες Sal marinum.
1, 2) Le sel fossile et le sel marin. (Hydrochlorate de soude.)
ἀνθραξ ὁ καλούμενος Carbunculus, cf. Pinder, de Adamante, Berol. 1829, p. 32 ss.
ἀργίλος, Argilla.
L'argile.

ἄργυρος, Argentum.
L'argent.

ἄργυρος χυτός, Argentum vivum.
Le mercure.

ἀρσενικόν, Auripigmentum, Arsenici minera sulphurata citrea, cf. Sprengel ad Dioscorid. t. II, p. 649. Apud interp. gr. de Plantis t. II, 6. p. 37, 5, 7 legitur ἀρσενίκιον, ubi vers. lat. auripigmentum habet.
L'Orpiment. (Sulfure jaune d'arsenic.)

ἄσφαλτος, Bitumen.
Le Bitume.

βάσανος, Lapis Lydius.
Aphanite noir. (La pierre de touche.)

ἥλεκτρον, Succinum. In l. de Mundo c. 6, t. III, p. 637, 21, hoc nomine designatur metallum, sive pollus mixtio ex auro et argento.
Le succin.

θεῖον, Sulphur.
Le soufre.

κασσίτερος (stannum) Plumbum candidum teste Plinio Hist. natur. XXXIV, 16 hodie Stannum, cf. Beckmann ad Arist. Ausc. mirab. c. 51, p. 101 s. κασσίτερος Κελτικός, stannum Celticum.
L'étain.

κιννάβαρι λίθος Cinnabari, Hydrargyri minera, Minium, cf. Ideler ad Arist. Meteorol. t. II, p. 148.
Le cinnabre. (Sulfure rouge de mercure.)

κίσσηρις, Pumex, cf. λίθος.
κλειτορίς λίθος, Clitoris lapis, cf. Hercher ad Pseudo-plutarchum de Fluvitiis, p. 23, n. 18.
κρίκαι αἱ καλούμεναι, Umbilici.
κυάνου μέταλλον Cyanus, Ochra cupri cærules, cf. Beckmann ad Arist. Mir. Ausc. c. 59, p. 123.
Vitriol bleu ; sulfate de cuivre.

λιθαργύρινος (lithargyrina vasa) Argenti spuma.
Litharge.

λίθος ὃ ἐλ ἡ (lapis Heracleensis) Magnes, cf. Oribas. t. II, p. 798 s.

λίθος nominantur λίθος ὃ ἐπεσεν ἐκ τοῦ ἀέρος, λίθος Πάριος, λίθος παρόμοιος κισσίτρει (t. IV, p. 107, 10 n.), λίθος παρόμοιος κυλινδρῶ, λίθοι οἱ τοῦ ὕδατος ὑπερνήχονται.

μαριεύς, Mariens.
μάχηρα, Machæra.
μελαντηρία, Atramentum metallicum.
Résidu de la fonte des métaux ?

μίκτος, Rubrica, Minium.
Le minium.

μόλιθος, Plumbum. Distinguitur : μόλυθος ἐν Ἰνδοῖς, ὃ ἐκ τῶν Τυρίων ubi fortasse legendum ἐκ τῶν Λαυρίων cf. Bæckh, über die laurischen Silberbergwerke in Attika, p. 95.
Le plomb.

μολύβδαινα, Galena vel Plumbago.
Le sulfure de plomb.

μωδών, Modon.
νίτρον, Nitrum vel Natrum, ὕδωρ νιτρῶδες.
Soude carbonatée native.

ἑξάλμη, Muria acida (*aqua ejus gustum referens*).
ὀρείχαλκος (Orichalcum), mixtio æris, auri, argenti.

Un mineral de cuivre ?

Πάριος λίθος, Marmor Parium.

Le marbre de Paros.

πυριμάχος ὁ λίθος (pyrimachus), Spatus fluviatilis, *cf.*
Beckmann, Beiträge zur Gesch. der Erfindungen
t. III, p. 552, *Ideler ad Aristot. Meteorol.* t. II, p.
472.

πῶρος (tofi) Stalagmi, *cf. Ideler ad Aristot. Meteorol.*
t. II, p. 524, *Oribas.* t. I, p. 622 s.

σανδαράκη (sandaraca) Arsenicum sulphuratum ru-
brum; Realgar, *cf. Ideler ad Aristot. Meteorol.* t. II,
p. 328.

Le sulfure rouge d'arsenic.

σίδηρος, Ferrum; *Distinguuntur* : 1) ὁ Ἀμισσηνός (ferrum
Amisenum). 2) ὁ χαλυβικός (ferrum Chalybicum). *Me-*
moratur præterea γῆ σιδηρεῖτις.

1, 2) Plusieurs minerals de fer.

σπίνος ὁ καλούμενος, Spinus, *cf. Theophr. de Lapid.* c.
18.

σταλαγμοί (stillicidium) Stalagmi seu Stalactitæ.

Stalactite, mélange impur de carbonate de chaux et d'oxydes
métalliques.

στονκτηρία Alumen, *cf. Beckmann, Beiträge fur Gesch.*

der Erfindung. t. II, p. 99. *Memoratur στονκτηριώδης*
γῆ (aluminosa terra).

L'alun, alumine sulfatée.

σώφρων λίθος, Sophron.

τίφρα ἡ φρυγία (Phrygius cinis) *cf. Beckmann ad*
Arist. Ausc. Mirab. p. 125.

τίτανος, Calx.

La chaux.

χαλκίτις λίθος (chalcitis).

Quelque mineral de cuivre.

χαλκός, *Æs. Distinguuntur* : 1) ὁ ἐν Ἰνδοῖς (æs indi-
cum). 2) ὁ Μοσσύνοικος (æs Mossynæcum). 3) κολυμη-
τής (æs urinatorum), *cf. Beckmann ad Arist. Ausc.*
Mirab. p. 120 ss.

1, 2, 3) L'aitrain.

χρυσόκολλης μέταλλον (chrysocolla) Malachites, *Sprengel*
ad Dioscorid. t. II, p. 645.

Le mica, or de chat.

χρυσός, Aurum.

L'or.

ψιμμύθιον, Cerussa.

La céruse. (Sous-carbonate de plomb.)

ὤχρα, Ochra.

L'ocre. (Mélange d'argile et de fer à divers degrés d'oxyda-
tion.)

Princeton University Library

32101 073249060

